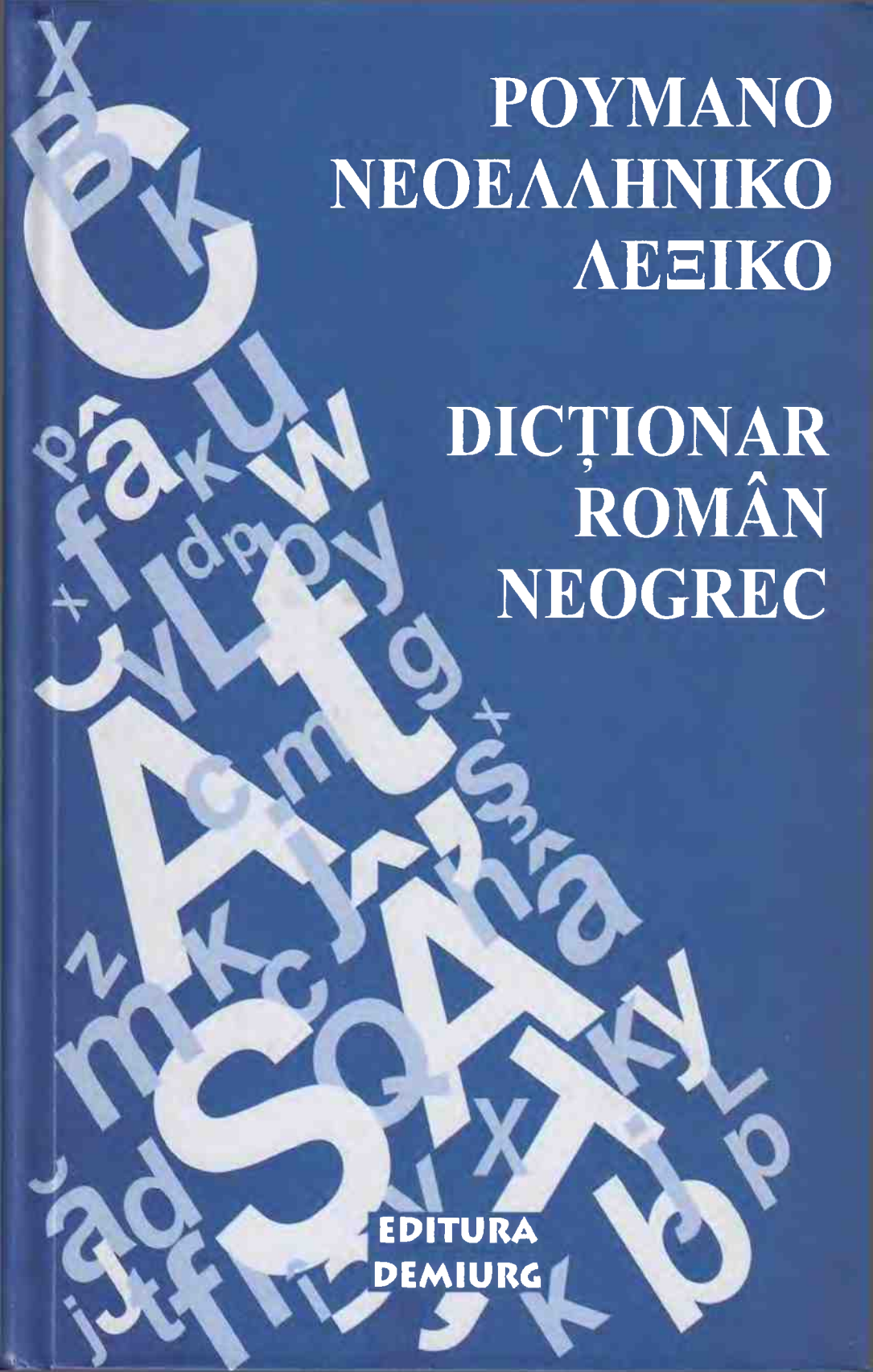

POYMANO
NEOΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΛΕΞΙΚΟ

DICȚIONAR
ROMÂN
NEOGREC

EDITURA
DEMIURG

ISBN: 978-973-88256-1-1

DICTIONAR
ROMÂN – NEOGREC
•
ΡΟYMANO – ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΛΕΞΙΚΟ

Culegere computerizată:

Φωτοστοιχειοθεσία:

TEODORA AVRAMIDIS-TIUCĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRAD-CHISACOF, LIA

Dicționar român-neogrec / Lia Brad-Chisacof
(coord.), Ștefan Stupca, Hristiana Vassou. - București:
Dionia, 2007

Bibliogr.

ISBN (13) 978-973-88256-1-1

I. Stupca, Ștefan

II. Vassou, Hristiana

81'374.8=135.1=14'06

DICTIONAR ROMÂN – NEOGREC

ΡΟΥΜΑΝΟ – ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Coordonare finală:
Τελική αναμόρφωση:
LIA BRAD-CHISACOF

Autori:
Συντάκτες:
**LIA BRAD-CHISACOF
ȘTEFAN STUPCA
HRISTIANA VASSOU**

**EDITURA
DEMIURG**

Indicații de folosire

Cuvintele – titlu, tipărite cu litere aldine ca și formele lor flexionare (pluralul pentru substantive și adjective, prezentul indicativ, pers. I pentru verbe) sunt așezate în ordine alfabetică.

Exemplele, sintagmele, expresiile și proverbele sunt date după bară dublă (//) și sunt așezate în ordine alfabetică.

Traducerile în greacă sunt tipărite cu caractere drepte.

Explicațiile, indicațiile gramaticale, stilistice etc., adică tot ce nu reprezintă traduceri ci doar auxiliare ale acestora – sunt tipărite cu caractere cursive.

Trimiterile la forma de bază sau la o formă mai curentă se fac prin prescurtarea *ιδ.*

Sinonimele sunt separate prin virgule. Am căutat ca primul din seria sinonimică să fie sinonimul cel mai apropiat ca sens de cuvântul-titlu. Sinonimele care se pot înlocui între ele într-un context dat de dicționar sunt separate printr-o bară oblică.

Prescurtările, date numai în greacă, sunt așezate după cuvintele dar înaintea expresiilor.

În interiorul articolului de dicționar cuvintele titlu sunt înlocuite prin tildă.

Οδηγίες για την χρήση του λεξικού

Οι κεφαλές λήμματος δίνονται σε αλφαβητική σειρά με υπογραμμισμένα γράμματα, το ίδιο και οι κλιτικοί τους τύποι (ο πληθυντικός για τα ονόματα και τα επίθετα, ο ενεστώτας της οριστικής για τα ρήματα).

Τα παραδείγματα, οι (παγιωμένες) εκφράσεις και οι παροιμίες δίνονται μετά από διπλές μπάρες και σε αλφαβητική σειρά.

Οι ελληνικές μεταφράσεις δίνονται με απλά γράμματα.

Οι εξηγήσεις, οι γραμματικές πληροφορίες δηλ. οτιδήποτε δεν είναι μετάφραση αλλά βοηθήματα αυτής δίνονται με πλάγια γράμματα.

Οι παραπομπές στο βασικό τύπο η δε τύπο πιο συχνά χρησιμοποιημένο γίνονται με την βραχυγραφία *ιδ.*

Τα συνώνυμα χωρίζονται με κόμμα. Το πρώτο από την συνωνυμική σειρά είναι το πλησιέστερο στην έννοια της κεφαλής λήμματος. Τα συνώνυμα που εναλλάσσονται σε δεδομένο συγφραζόμενο χωρίζονται με μπάρα.

Οι βραχυγραφίες που δίνονται μόνο στα ελληνικά, τοποθετούνται μετά τις λέξεις αλλά πριν από τις εκφράσεις.

Στο εσωτερικό του λήμματος η κεφαλή αντικαθίσταται.

Lista de abrevieri

Κατάλογος βραχυγραφιών

adjectiv	επ.	επίθετο	locuțiune	επιθ. έκφρ.	επιθετική
adverb	επίρ.	επίρρημα	adjectivală		έκφραση
agricultură	γεωρ.	γεωργία	locuțiune	επιρ. έκφρ.	επιρρηματική
anatomie	ανατ.	ανατομία	adverbială		έκφραση
argou	αργκ.	αργκό	locuțiune	συνδ. έκφρ.	συνδεδεσμένη
arhitectură	αρχιτ.	αρχιτεκτονική	conjuncțională		έκφραση
arheologie	αρχαιολ.	αρχαιολογία	locuțiune	προθ. έκφρ.	προθετική
articol	αρθ.	άρθρο	prepozițională		έκφραση
astronomie	αστρ.	αστρονομία	locuțiune	ρημ. έκφρ.	ρηματικά
aviație	αερ.	αεροπορία	verbală		έκφραση
biologie	βιολ.	βιολογία	logică	λογικ.	λογική
bisericesc	εκκλ.	εκκλησιαστικό	masculin	αρσ.	αρσενικό
botanică	βοτ.	βοτανική	marină	ναυτ.	ναυτικά
cardinal	απ.	απόλυτο αριθμητικό	matematică	μαθ.	μαθηματικά
chimie	χημ.	χημεία	medicină	ιατρ.	ιατρική
chirurgie	χειρ.	χειρουργική	militar	στρατ.	στρατιωτικό
colectiv	συλλοχ.	συλλογικό	mineralogie	ορυκτ.	ορυκτολογία
comerț	εμπορ.	εμπόριο	mitologie	μυθ.	μυθολογία
conjunție	συνδ.	σύνδεσμος	muzică	μουσ.	μουσική
construcții	οικοδ.	οικοδομές	neutru	ουδ.	ουδέτερο
contabilitate	λογιστ.	λογιστική	negativ	αρν.	αρνητικό
culinar	μαγ.	μαγειρική	nehotărât	αόρ.	αόριστο
demonstrativ	δεικτ.	δεικτικός	numeral	αριθ.	αριθμητικό
diminutiv	υποκορ.	υποκοριστικό	ordinal	τακτ.	τακτικό
economie	οικον.	οικονομία	ornitologie	ορνιθ.	ορνιθολογία
electricitate	ηλεκτρ.	ηλεκτρισμός	pejorativ	χλευας.	χλευαστικά
entomologie	εντομ.	εντομολογία	personal	προς.	προσωπική
expresie	έκφρ.	έκφραση	plural	πληθ.	πληθυντικός
familiar	οικ.	οικείος	politică	πολ.	πολιτική
farmaceutică	φαρμ.	φαρμακευτική	popular	λαϊκ.	λαϊκά
feminin	θηλ.	θηλυκό	posesiv	κτητ.	κτητικός-ή
figurat	μτφ.	μεταφορικά	prepoziție	πρόθ.	πρόθεση
filozofie	φιλος.	φιλοσοφία	prezent	ενεστ.	ενεστώτας
fizică	φυσ.	φυσική	pronume	αντ.	αντωνυμία
fiziologie	φυσιολ.	φυσιολογία	psihologie	ψυχ.	ψυχολογία
fotografie	φωτ.	φωτογραφία	reflexiv	αυτ.	αυτοπαθής
geografie	γεωγρ.	γεωγραφία	regional	επαρχ.	επαρχιακός
geologie	γεωλ.	γεωλογία	relativ	ανάφ.	αναφορική
geometrie	γεωμ.	γεωμετρία	religie	θρ.	θρησκεία
gramatică	γραμμ.	γραμματική	substantiv	ουσ.	ουσιαστικό
hotărât	ορ.	οριστικό	singular	ενικ.	ενικός
ihnologie	ιχθ.	ιχθυολογία	sport	αθλ.	αθλητισμός
impersonal	απρόσ.	απρόσωπος-η-ο	sufix	κατάλ.	κατάληξη
interjecție	επιφ.	επιφώνημα	tehnică	τεχ.	τεχνική
interrogativ	ερωτ.	ερωτηματικός-ή-ό	tipografie	τυπ.	τυπογραφία
ironic	ειρ.	ειρωνικά	verb auxiliar	ρ. βοηθ.	ρήμα
istorie	ιστ.	ιστορία	verb deponent	ρ. απ.	βοθητικό
invariabil	αμετάβλ.	αμετάβλητο	verb intransitiv	ρ. αμ.	ρήμα αποθετικό
învechit	αρχ.	απηρχαιωμένος	verb reflexiv	ρ. μέσο	ρήμα
juridic	νομ.	νομική	verb tranzitiv	ρ. μετ.	αμετάβατο
livresc	λογ.	λόγιος	zoologie	ζωολ.	ρήμα μέσο
lingvistică	γλωσσ.	γλωσσολογία			

BIBLIOGRAFIE

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- BREBAN, V., Dicționar general al limbii române, București, 1987.
- ΓΕΩΡΓΟΠΑΠΑΔΑΚΟΥ, Α., Το μεγάλο λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας, Salonic, 1980.
- GHINOIU, I., Comoara satelor. Calendar popular, București, 2005.
- ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ, Δ., Νέον ορθογραφικόν, ερμηνευτικόν λεξικόν, Atena, 1970.
- ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ, Α., ΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ, Βικ., Σύγχρονο Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, Atena, 1995.
- ΚΡΙΑΡΑΣ, Εμμ., Λεξικό της Συγχρονής Ελληνικής Δημοτικής Γλώσσας, Atena, 1967.
- MANDENSON, A., Τέλειον Ελληνο-αγγλικόν Λεξικόν, s.a.
- MACKRIDGE, P., The Modern Greek Language, Oxford, 1985.
- ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΟΥ, Γ., ΚΟΝΤΟΥ, Π., Σύγχρονη Γραμματική της Κοινής Νέας Ελληνικής, Atena, 1967.
- ILIESCU, M., COSTĂCHESCU, A., Vocabularul minimal al limbii române curente, București, 1961.
- PRING, J.T., The Oxford Dictionary of Modern Greek (Greek-English), Oxford, 1968.
- ROSGOVAS, T., Nouveau Dictionnaire Grec-Francais, Atena, 1989.
- ΣΤΑΦΥΛΙΔΗ, Α., Νέο Λεξικό της Ελληνικής, Atena, 1992.
- ΤΕΓΟΠΟΥΛΟ-ΦΥΤΡΑΚΗ, Ελληνικό Λεξικό, Atena, 1995.
- TRIANDAFYLIDIS, M., Mică gramatică a limbii neogrecești, Salonic, 1996.
- ȘUTEU, F., ȘOȘA, E., Dicționar ortografic al limbii române, București, 1993.
- *** Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, București, 1982.
- *** Dicționar explicativ al limbii române (DEX), ediție nouă, București, 1996.

A, a

A, a I. ουσ. αρσ. άκλιτ. το γράμμα **a** το πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [a]. // **de la a la z** από την αρχή μέχρι και το τέλος. II. επιφ. **A! ce zi frumoasă!** Α! τι ωραία μέρα! III. προθ. 1. *μόριο που προηγείται του απαρέμφατου (ανύπαρκτο στα ελληνικά)* **a lucra** δουλεύω, **a dormi** κοιμάμαι 2. εκφράζει σχέση ομοιότητας ή κάποια σύγκριση ή περιγράφει ένα σημάδι: **miroase a fum** μυρίζει καπνός // **fructul ăsta seamănă a caisă** ο καρπός αυτός μοιάζει με βερικόκκο // **fluieră a pagubă** (για κάποιον που παθαίνει ζημιά) // **trage a sărăcie** προσελεύει την φτώχεια 3. σχηματίζει διανεμητικά αριθμητικά: **10 nasturi a 500 lei fiecare** 10 κουμπιά των 500 λεί το καθένα, **trei lăzi a 40 kilograme fiecare** τρία μπαούλα των σαράντα κιλών το καθένα 4. σχηματίζει τις δομές της γενικής, σε περίπτωση λέξεων με περιορισμό κλίσης: **cadavrele a trei soldați** τα πτώματα τριών στρατιωτών 5. μπαίνει στη σύνθεση μερικών επιρρημάτων // **de-a dreapta** δεξιά // **de-a lungul** κατά μήκος, στο μάκρος // **de-a binelea** σ'αλήθεια, εντελώς 6. τη συνθετικό επιθέτων όταν συμπεριλαμβάνουν τη λέξη **tot**: **atoatevăzător** αυτός που βλέπει τα πάντα // **atotputernic** παντοδύναμος

aba, abale ουσ. θηλ. ο αμπάς, το άσπρο σαγιάκι **abac, abace** ουσ. ουδ. ο άβακας, το αριθμητήριο **abacă, abace** ουσ. θηλ. αρχιτ. ο άβακας **abajur, abajururi** ουσ. ουδ. το αμπαζούρ, το καπέλο λάμπας

abandon, abandonuri ουσ. ουδ. η εγκατάλειψη, η παραίτηση, η παραχώρηση, η απεριποίησις // ~ **familial** η εγκατάλειψη οικογενείας

abandonă, abandonese I. ρ. μετ. εγκαταλείπω, παρατάω, παραχωρώ δωρεάν // **a ~ jocul, partida** εγκαταλείπω το παιχνίδι // **a ~ lupta** εγκαταλείπω τον αγώνα // **a ~ o navă** εγκαταλείπω πλοίο II. ρ. αμ. παραιτούμαι, παύω να δείχνω ενδιαφέρον για κάτι

abandonare, abandonări ουσ. θηλ. βλ. **abandon** **abanos** ουσ. αρσ. ο έβανος

abataj, abatare ουσ. ουδ. 1. η γαλαρία ορυχείου 2. η απόσπαση άνθρακα από κοίτασμα 3. η κατάρριψη δέντρων στο δάσος, η υλοτομία 4. το σφάζιμο, η σφαγή 5. (ναυτ.) πλάνιασμα πλοίου για επισκευή

abate, abatăi ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο αβάς

abate, abat I. ρ. μετ. 1. εκτρέπω, παρεκτρέπω 2. καταθλίβω, απογοητεύω, στενοχωρώ // **a (se) ~ cursul unui râu** παρεκτρέπω το ρεύμα ποταμού // **a (se) ~ o discuție de la subiect** σε μια συζήτηση φεύγω από το θέμα // **vestea l-a abătut** η είδηση τον κατέθλιψε II. ρ. μέσο **a se ~** εκτρέπομαι, παρεκτρέπομαι, παρεκβαίνω, απομακρύνωμαι // **a se ~ de la drumul drept** παρεκτρέπομαι από το σωστό δρόμο, (για συμφορά) **o nenorocire s-a abătut asupra lor** τους έπληξε μια συμφορά

abateră, abateri ουσ. θηλ. 1. η εκτροπή, η παρεκτροπή, η παρατροπή, η παρέκβαση, η απόκλιση, η παρεκκλιση, η λοξοδρόμηση, η απομάκρυνση 2. η παράβαση του νόμου της ηθικής 3. η παραδεκτή ανεκτικότητα // ~ **de la regulă** η εξαίρεση από τον κανόνα // ~ **de la situația normală** η παρεκτροπή από την κανονική κατάσταση // **nu voi tolera nici o ~** δε θ'ανεχτώ καμιά εκτροπή / εξαίρεση

abator, abatoare ουσ. ουδ. το σφαγείο

abafie, abafii ουσ. θηλ. το αβαείο

abătut-ă, abătuți-te επιθ. καταβεβλημένος-η-ο, απογοητευμένος-η-ο, καταπτοημένος-η-ο

abces, abcese ουσ. ουδ. (ιατρ.) το απόστημα

abcsă, abcese ουσ. θηλ. (μαθ.) η τετμημένη

abdica, abdic ρ. αμ. παραιτούμαι του θρόνου // **μτφ. a ~ de la principiile sale** παραιτούμαι από τις αρχές μου, αποποιούμαι (από)

abdicare, abdicări ουσ. θηλ. η παραίτηση (από το θρόνο), η υποχώρηση

abdomen, abdomene ουσ. ουδ. η κοιλιά, το υπογάστρο

abdominal-ă, abdominali-e επιθ. κοιλιακός-ή-ό

abecedă, abecedare ουσ. ουδ. το αλφαβητάριο

aberant-ă, aberanți-te επιθ. παράλογος-η-ο, εξωφρενικός-ή-ό, ασυνάρτητος-η-ο

aberație, aberații ουσ. θηλ. ο παραλογισμός, (αστρον.) αποπλάνηση, απόκλιση, πλθ. τα ετρηοπα

abia επιρ. 1. μόλις, με δυσκολία 2. μόλις πριν από λίγο 3. πάρα πολύ λίγο // ~ **atinge ambreiajul** πάρα πολύ λίγο αγγίζει το συμπλέκτη // ~ **pot să merg** μόλις μπορώ και περπατάω

abil-ă, abili-e I. επιθ. 1. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, ικανός-ή-ό, πολύτροπος-η-ο 2. **μτφ.** διπλωματικός-ή-ό // **un muncitor** ~ ένας επιδέξιος εργάτης II. επιρ. ικανά, επιδέξια

abilita, abilitéz ρ. μετ. 1. κρίνω 2. (νομ.) εξουσιοδοτώ

abilitare, abilitări ουσ. θηλ. εξουσιοδότηση

abilitate, abilități ουσ. θηλ. επιδεξιότητα, η ικανότητα, η αρμοδιότητα // **s-a descurcat cu ~** ξέμπλεξε επιδέξια / επιτηδεια

abis, abisuri ουσ. ουδ. 1. η άβυσσος, το βάραθρο, το χάσμα, το χάος 2. **μτφ.** το βάθος

abisal-ă, abisali-e επιθ. αβυσσαλέος-α-ο, απύθμενος-η-ο // **fosă ~** μεγάλη τάφος, μέγα υποθαλάσσιο βάθος

abitare ουσ. θηλ. (νομ.) η οίκηση, η κατοίκηση

abitir επιρ. (οικ.) μόνο στο συγκριτικό **mai** ~ ακόμα περισσότερο

abject-ă, abjecti-te επιθ. αξιοκαταφρόνητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, αχρείος-α-ο

abjecție, abjecții ουσ. θηλ. η ελεεινότητα, η αχρειότητα

abjura, abjur ρ. μετ. 1. απαρνούμαι κάποια θρησκεία, αποποιούμαι, αποτάσσομαι

ablativ, ablative ουσ. ουδ. (γραμματ.) η αφαιρετική

ablațiune, ablațiuni ουσ. θηλ. 1. (χειρ.) η αφαίρεση, ο ακρωτηριασμός, η εκτομή 2. η απώλεια ουσίας στους δορυφόρους εξαιτίας της θέρμανσης

abnegație ουσ. θηλ. η αυταπάρνηση, η εθελοθυσία, η απάρνηση
aboli, abolere ρ. μετ. καταλύω, καταργώ, ακυρώνω, αναιρώ
abolire, aboliri ουσ. θηλ. η κατάλυση, η κατάργηση, η ακύρωση, η ανίρεση
abolitionism ουσ. ουδ. η κατάργηση
abonat-ă, abonati-te ουσ. αρσ. και. θηλ. 1. συνδρομητής-ήτρια (ο, η) 2. (οικ.)θαμνώνας (ο, η) σε κάποιο μέρος, σε κάποια οικογένεια κ.λ.π.
aborda, abordez I. ρ. αμ. 1. (ναυτ.) αράζω, πλευρίζω, προσορμίζομαι 2. επιτίθεμαι με πλοίο εναντίον άλλου πλοίου II. ρ. μετ. 1. θίγω / χειρίζομαι (σε συζήτηση) θέμα, πρόβλημα, κ.λ.π. 2. θίγω (ένα θέμα) 3. πλησιάζω κάποιον για να του μιλήσω
abordabil-ă, abordabili-e επίθ. προσιτός-ή-ό, προσπελάσιμος
abordaj, abordaje ουσ. ουδ. (ναυτ.) 1. η έφοδος πλοίου κατά εχθρικού πλοίου 2. η σύγκρουση πλοίων
abordare, abordări ουσ. θηλ. 1. η προσόρμηση 2. η αντιμετώπιση ενός ζητήματος
aborigen-ă, aborigeni-e ουσ. αρσ. και θηλ., επίθ. γηγενής, ιθαγενής, αυτόχθων
abracadabra ουσ. αμπρακαντάμπρα (λέξη που της δίνεται μαγική δύναμη με την οποία μπορεί κάποιος να πραγματοποιήσει υπερφυσικά πράγματα)
abracadabrant-ă, abracadabranți-te επίθ. ασυνάρτητος-η-ο, αλαμπουρνέζικος-η-ο, εκπληκτικός-ή-ό, απίθανος-η-ο, απίστευτος-η-ο
abraziv-ă, abrazivi-e I. επίθ. λειαντικός-ή-ό // **hârtie -ă** γυαλόχαρτο II. ουσ. ουδ. (τεχ.) το λειαντικό (το σκληρό στερεό σώμα για ξύσιμο μετάλλων)
abraziune, abraziuni ουσ. θηλ. 1. (γεωλ.) η πρόσχωση 2. η λείανση, το ξύσιμο
abrevia, abreviez ρ. μετ. συντομεύω
abreviat-ă, abreviați-te επίθ. συντομευμένος-η-ο
abreviere, abrevieri ουσ. θηλ. η συντομογραφία, η συντόμηση, η σύντμηση
abroga, abrog ρ. μετ. καταλύω, αναιρώ, ακυρώνω, καταργώ // **a - o lege** καταλύω (καταργώ) το νόμο
abrogabil-ă, abrogabili-e επίθ. καταργήσιμος-η-ο, ακυρώσιμος-η-ο
abrogare, abrogări ουσ. θηλ. η ακύρωση, η κατάργηση, η κατάλυση
abrogat-ă, abrogați-te επίθ. ακυρώσιμος-η-ο, καταργημένος-η-ο
abrupt-ă, abrupti-te I. επίθ. απότομος-η-ο, απόκρημνος-η-ο // **mal** ~ απότομη ακτή II. επίρ. απόκρημνα
abrutiza, abrutizez I. ρ. μετ. αποβλακώνω, αποκτηνώνω II. ρ. μέσο. χαζεύω, αποκτηνώνομαι
abrutizant-ă, abrutizanți-te επίθ. αποβλακωτικός-ή-ό, χαυνωτικός-ή-ό
abrutizare, abrutizări ουσ. θηλ. το αποβλάκωμα
abrutizat-ă, abrutizați-te επίθ. αποκτηνωμένος-η-ο
abscisă, abscise ουσ. θηλ. (γεωμ.) η συντετμημένη
absciziune, absciziuni ουσ. θηλ. (ιατρ.) αποτομή, αποκοπή, κόψιμο, ριζική αφαίρεση οργάνου σώματος με κόψιμο
abscons-ă, absconși-se I. επίθ. (λόγ.) δυσνόητος-η-ο, σκοτεινός-ή-ό II. επίρ. δυσνόητα, σκοτεινά
absent-ă, absenți-te επίθ. 1. απών-ούσα-ον 2. μτφ. απρόσεχτος-η-ο, αφηρημένος-η-ο // **a fi** ~ απουσιάζω // **a fi trecut** ~ παίρνω απουσία // **să**

notăm elevii absenți να σημειώσουμε τους απόντες μαθητές
absenta, absentez ρ. αμ. απουσιάζω, λείπω
absenteism ουσ. ουδ. η παρατεταμένη απουσία // **~ parlamentar** κοινοβουλευτικός αποσχισμός
absenteist-ă, absentești-ste I. επίθ. αυτός που απουσιάζει συστηματικά II. μετοχή αρσ. και θηλ. απών-ούσα (ο, η), απόδημος-η (ο, η)
absență, absențe ουσ. θηλ. 1. απουσία, αφάνεια, έλλειψη 2. μτφ. η αφηρημάδα // **în ~ titularului** αφάνεια / έλλειψη του τιτλούχου
absidă, abside ουσ. θηλ. (αρχιτ.) η αψίδα, η κόγχη
absint, absinturi ουσ. ουδ. (βοτ.) 1. η αψινθιά, η αρτεμισία 2. το αψέντι
absolut-ă, absoluți-te I. επίθ. απόλυτος-η-ο, απεριόριστος-η-ο, αυθύπαρκτος-η-ο, αυτοτελής-ής-ές, τέλειος-α-ο II. επίρ. απόλυτα, απολύτως, απεριόριστα, εντελώς, τελείως // **~ exact** απόλυτα σωστά // **n-am auzit ~ nimic** δεν άκουσα απολύτως τίποτα // **sunt ~ de acord cu aceasta** συμφωνώ απόλυτα μ'αυτό III. ουσ. ουδ. το απόλυτο,
absolutism ουσ. ουδ. η απολυταρχία, απολυταρχισμός
absolutist-ă, absolutiști-ste I. επίθ. απολυταρχικός-ή-ό, αυταρχικός-ή-ό // **regim** ~ το απολυταρχικό καθεστώς II. επίρ. απολυταρχικά
absolutiza, absolutizez I. ρ. μετ. απολυτοποιώ II. ρ. μέσο απολυτοποιούμαι
absolutizare, absolutizări ουσ. θηλ. απολυτοποίηση
absolutizat επίθ. απολυτοποιημένος
absolutoriu-ile, absolutorii επίθ. (νομ.) αθωωτικός-ή-ό, απαλλακτικός-ή-ό // **hotărâre** ~ απαλλακτική απόφαση
absolvent-ă, absolvenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. απόφοιτος-η (ο, η), τελειόφοιτος-η // **~ de liceu** ο απόφοιτος γυμνασίου (λυκείου)
absolvi, absolv ρ. μετ. 1. αποφοιτώ, τελειώνω τις σπουδές 2. (νομ.) απαλλάσσω, απολυτρώνω, απολύω 3. συγχωρώ, αθώνω // **a fost -t din lipsă de dovezi** απαλλάχθηκε εξαιτίας έλλειψης αποδεικτικών
absolvire, absolviri ουσ. θηλ. 1. η αποφοίτηση 2. (νομ.) η αθώωση καταδίκου, η απαλλαγή, η λύτρωση // **~ de păcate** η άφεση αμαρτιών η συγχώρηση // **certificat de ~** το απολυτήριο (το πιστοποιητικό αποφοίτησης σπουδών)
absorbant-ă, absorbanți-te I. επίθ. 1. απορροφητικός-ή-ό 2. κάτι που απαιτεί χρόνο και προσοχή // **puț** ~ το απορροφητικό πηγάδι II. ουσ. ουδ. το απορροφητικό // **trompă** ~ **ă** απορροητήρας
absorbi, absorb ρ. μετ. 1. απορροφώ, καταπίνω 2. μτφ. απασχολώ // **buretele absoarbe apa** το σφουγγάρι απορροφά το νερό
absorbire, absorбири ουσ. θηλ. η απορρόφηση, η αναρρόφηση
absorbit-ă, absorbiți-te επίθ. 1. απορροφημένος-η-ο 2. μτφ. απασχολημένος-η-ο
absorbitor-oare, absorbtorii-oare επίθ. αναρροφητικός-ή-ό // **pompă** ~ η αναρροφητική αντλία
absorbție, absorbtii ουσ. θηλ. η απορρόφηση // **~ de umiditate** η απορρόφηση υγρασίας
abstenționism ουσ. ουδ. (πολ.) η αποχή
abstenționist-ă, abstenționiști-ste I. επίθ. (πολ.) απέχων-ουσα-ον από τις εκλογές II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η οπαδός της αποχής από τις εκλογές

abstinent-ă, abstinenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εγκρατής, λιποδίαιτος-η-ο, απέχων από πολυφαγία // ~ **de la băutură** ο εγκρατής στο ποτό

abstinență, abstinențe ουσ. θηλ. η εγκράτεια, η αποχή, η συγκράτηση

abstract-ă, abstracti-te I. επίθ. αφηρημένος-η-ο, αφαιρετικός-ή-ό // **artă** -ă η αφηρημένη τέχνη // **metodă** -ă η αφαιρετική μέθοδος // **noțiune** -ă η αφηρημένη έννοια // **număr** ~ αφηρημένος αριθμός // **substantive** -e τα αφηρημένα ουσιαστικά II. ουσ. ουδ. (φίλος.) ο αφηρημένος, η αφαιρετική, το αφαιρετικό // **επιρ. έκφρ. în** ~ στο αφαιρετικό III. **επίρ.** αφηρημένα

abstractiza, abstractizez I. ρ. μετ. αφαιρώ II. ρ. αμ. αφαιρούμαι, παθαίνω αφηρημάδα, είμαι αφηρημένος

abstractizare, abstractizări ουσ. θηλ. η αφαίρεση

abstractie, abstractii ουσ. θηλ. η αφαίρεση // **a face ~ de faptul că** δε λαμβάνω υπόψη / παραμελώ ότι

abstractivism ουσ. ουδ. (φιλος.) ο αμπιστορεϊσμός, η νοητική διαδικασία κατά την οποία απομονώνονται τα κοινά στοιχεία συνόλου ομοειδών πραγμάτων, πράγμα που επιτρέπει τον καθορισμό της γενικής έννοιας στην οποία υπάγονται αυτά

abstractiune ουσ. θηλ. αφαίρεση

abstrage, abstrag I. ρ. μετ. αφαιρώ II. ρ. μέσο αφαιρούμαι

abstragere, abstrageri ουσ. θηλ. η αφαιρετικότητα

abstras I. επίθ. αφαιρεμένος-η-ο, αφηρημένος-η-ο II. ουσ. ουδ. η αφαίρεση

absurd-ă, absurd-de I. επίθ. παράλογος-η-ο, ανόητος-η-ο, άτοπος-η-ο, II. ουσ. ουδ. **reducere la** ~ η εις άτοπον απαγωγή / απαγωγή στο άτοπο // **επιρ. έκφρ. prin absurd** δια του παραλόγου // **teatru** ~ το θέατρο του παραλόγου

absurditate, absurdități ουσ. θηλ. 1. ο παραλογισμός, το παράλογο 2. μτφ. η ανοησία, η βλακεία, η άνοια, η χαζομάρα

abșibild, abșibilduri ουσ. ουδ. 1. η χαλκομανία 2. μτφ. (πληθ.) τα μιχλιμυπιδία, τα ασημαντα πράγματα

abține, abțin ρ. μέσο αποφεύγω, απέχω, συγκρατείμαι // **a se ~ de la discuții** αποφεύγω απέχω τις συζητήσεις // **a se ~ de la vot** απέχω από την ψηφοφορία

abținere, abțineri ουσ. θηλ. η αποχή, η συγκράτηση // ~ **de la vot** η αποχή από ψηφοφορία

abulic-ă, abulici-ce επίθ. άβουλος-η-ο

abulie, abulii ουσ. θηλ. η αβουλία, η αναποφασιστικότητα

abunda pers. 3 abundă ρ. αμ. αφθονώ, περισσεύω // ~ **ă în greseli** αφθονεί σε λάθη

abundență, abundenți-te επίθ. άφθονος-η-ο, περίσσιος-ια-ιο, μπόλκος-η-ο

abundență ουσ. θηλ. η αφθονία, η περίσσεια, η πληθώρα, η ευπορία, ο πλούτος // **cornul** -ei το κέρας αφθονίας // **επιρ. έκφρ. din** ~ άφθονα, πλουσιοπάροχα

abur, aburi ουσ. αρσ. ο ατμός, ο αχνός, η άχνη // **aburul supei** ο αχνός της σούπας // **baie de** -i το ατμόλουτρο // **locomotivă cu** -i η ατμομηχανή

abureală, abureli ουσ. θηλ. 1. η αχνάδα, η άχνα 2. η ελαφριά ομίχλη

aburi, aburesc I. ρ. μετ. βγάζω ατμό, αχνίζω, χωνίζω // **geamul s-a aburit** το τζάμι έπιασε ατμό / έχει άχνη II. ρ. αμ. 1. αχνίζω, βγάζω αχνό 2. αναθυμιά, φυσώ ελαφρά

aburire, aburiri ουσ. θηλ. το άχνισμα

aburit-ă, aburiti-te επίθ. αχνιστός-ή-ό // **sticlă** -ă το αχνιστό μπουκάλι

abuz, abuzuri ουσ. ουδ. 1. η παρανομία, η παράβαση μου, η υπέρβαση 2. η υπέρμετρη χρήση, η κατάχρηση // ~ **de încredere** η κατάχρηση εμπιστοσύνης // ~ **de putere** η υπέρβαση εξουσίας // **a nu face ~ de cafea** να μην κάνει κανείς κατάχρηση στον καφέ // **prin** ~ καταχρηστικά

abuză, abuzez ρ. αμ. 1. καταχρώμαι, κάνω κατάχρηση (υπέρμετρη κατανάλωση, έλλειψη εγκράτειας στις σαρκικές ηδονές, υπέρβαση των καθηκόντων σε δημόσια υπηρεσία) 2. κάμνω αυθαίρεσες, παρανομώ // **a ~ de încredere cuiva** εκμεταλλεύομαι την εμπιστοσύνη κάποιου

abuziv-ă, abuzivi-e I. επίθ. καταχρηστικός-ή-ό, αυταρχικός-ή-ό II. **επίρ.** καταχρηστικά, αυταρχικά

ac, ace ουσ. ουδ. η βελόνα, το βελόνι // ~ **cu gălălie** η καρφήσα // (τεχ.) ~ **de cale ferată** το κλειδί σιδηροτροχιών // ~ **de ceasornic, de busolă** ο δείκτης (του ρολογιού, της πυξίδας) // ~ **de cravată** η καρφήσα για γραβάτα // ~ **de croșetat** η βελόνα για πλέξιμο, το κορσέ // ~ **de siguranță** η παραμάνα // ~ **mare** η σακοράφα // **a avea ~ de jocul cuiva** έχω ράβματα για τη γούνα κάποιου (μπαρώ να τον τιμωρήσω) // **a căuta acul în carul cu fân** γυρεύω βελόνα στ' άχυρα // **a pune ață în** ~ βελονιάζω // **a scăpa ca prin urechile acului** περνάω μέσα από την τρύπα της βελόνας (γλυτώνω με μεγάλη δυσκολία) // **a sta ca pe ace** καθομαι πάνω στ' αγκάθια // **impunsătură** ~ η βελονιά

acacia, acacii ουσ. θηλ. (βοτ.) η ακακία (το δέντρο που εκκρίνει το αραβικό κόμμι)

acadea, acadele ουσ. θηλ. το σαχαρόπηκτο, το κουφέτο, το κάντιο

academic-ă, academici-ce επίθ. 1. ακαδημαϊκός-ή-ό 2. διακεκριμένος-η-ο, επίσημος-η-ο // **discuție** -ă η ακαδημαϊκή συζήτηση // **stil** ~ το ακαδημαϊκό ύφος // **titlu** ~ ο ακαδημαϊκός τίτλος

academician-ă, academicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ακαδημαϊκός (ο, η)

academie, academii ουσ. θηλ. η ακαδημία

academism ουσ. ουδ. ο ακαδημαϊσμός

acaju I. ουσ. αρσ. αμετάβλ. (βοτ.) το ανακάρδιον, η ακαζού, το μαδόν II. **επίθ.** αμετάβλ. ακαζού

acalmie, acalmii ουσ. θηλ. η απραξία, η αδράνεια, η νηνεμία

acana **επίρ.** (αρχ.) κατά μέρος, παράμερα // **mai** ~ λίγο πιο παράμερα

acantă, acante ουσ. θηλ. 1. (βοτ.) η άκανθος 2. (αρχit.) το αρχιτεκτονικό κόσμημα, το αγκαθωτό, στο κορινθιακό κιονόκρανο

acapara, acaparez ρ. μετ. πιάνω συσσωρεύω // ~ **o discuție** μονοπωλώ τη συζήτηση

acaparare, acaparări ουσ. θηλ. 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση, ο σφετερισμός, ο νοσφισμός, το άρπαγμα 2. μτφ. η μονοπώληση της συζήτησης

acaparator-oare, acaparatori-oare I. **επίθ.** αρπαχτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο άρπαγας, σφετεριστής-ίστρια (ο, η), ο νοσφιστής

acar, acari ουσ. αρσ. ο κλειδούχος σιδηροδρομικός

acaret, acareturi ουσ. ουδ. 1. το χαγιάτι, το προσάρτημα, ο προσκείμενος χώρος 2. πληθ. τα γεωργικά εργαλεία

acasă επίθ. 1. στο σπίτι, σπίτι 2. μτφ. στην πατρίδα // **așa mai vii de** ~ έτσι, vai / το αποδέχομαι αυτό που μου λες // **cei de** ~ 1) οι δικοί μας απ' το σπίτι, 2) η οικογένεια, οι συμπατριώτες // **mă duc** ~ πηγαίνω (στο) σπίτι // **rămân** ~ μένω στο σπίτι
acatalepsie, acatalepsii ουσ. θηλ. η ακαταληψία
acatist, acatiste ουσ. ουδ. (θρ.) 1. ο Ακάθιστος Ύμνος, οι Χαιρετισμοί της Παναγίας 2. το ψυχοχάρτι // **a da -e** παρακαλώ τον ιερέα να πει μια ορισμένη προσευχή (για να εκπληρωθεί κάποια επιθυμία μου)
acătării επίθ. αμετάβλ. (οίκ.) 1. (για πράγματα) πιο καλό, πιο όμορφο, πιο σημαντικό 2. (για ανθρώπους) θαρραλέος, άξιος, υπέροχος, της προκοπής // **n-ai găsit ceva mai** ~ δε βρήκες κάτι πιο καλό
accede, acced ρ. αμετ. καταλαμβάνω (μια θέση), ανέρχομαι (σε), φτάνω (σε)
accelera, accelerez I. ρ. μετ. επιταχύνω, σπεύδω, επισπεύδω II. ρ. μέσο επιταχύνονται
accelerare, accelerări ουσ. θηλ. η επιτάχυνση, η επίσπευση
accelerați, accelerați-le I. επίθ. επιταχυνόμενος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γρήγορος-η-ο // **puls** ~ ο γοργός σφυγμός // **ritm** ~ ο γοργός ρυθμός // **tren** ~ η ταχεία II. επίρ. επιταχυντικά
accelerator-oare, acceleratori-oare I. επίθ. επιταχυντικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. (χημ.) το επιταχυντικό 2. (τεχ.) ο αξελερατέρ ο επιταχυντής
accelerație, accelerații ουσ. θηλ. η επιτάχυνση, η επίσπευση
accent, accentuă ουσ. ουδ. 1. ο τόνος 2. η προφορά 3. μτφ. ο τόνος φωνής, ο τονισμός // ~ **ascuțit** η οξεία // ~ **circumflex** η περισπωμένη // ~ **de durere** ο τονισμός λύπης // ~ **grav** η βαρεία // ~ **străin** η ξένη προφορά // **a pune -ul pe ceva** τονίζω κάτι με έμφαση, υπογραμμίζω
accentua, accentuez I. ρ. μετ. 1. τονίζω, βάζω τους τόνους 2. επιμένω 3. μτφ. υπογραμμίζω // **a ~ laturile negative** υπογραμμίζω τις αρνητικές πλευρές (τα ελαττώματα) // **a ~ liniile** τονίζω / ενδυναμώνω τις γραμμές, τις κάνω πιο έντονες II. ρ. μέσο (μτφ.) 1. τονίζομαι 2. γίνομαι εντονότερος
accentuare, accentuări ουσ. θηλ. 1. ο τονισμός 2. μτφ. η επιδείνωση
accentuați, accentuați-te I. επίθ. 1. τονισμένος-η-ο, τονούμενος-η-ο, τονιζόμενος-η-ο 2. μτφ. υπογραμμισμένος-η-ο
accept, acceptuă ουσ. ουδ. (εμπόρ.) 1. το γραμμάτιο 2. η άδεια, η συγκατάθεση, η συγκατάθεση, η συναίνεση
accepta, accept I. ρ. μετ. αποδέχομαι, δέχομαι, παραδέχομαι, εγκρίνω // **accept condițiile** αποδέχομαι τους όρους // **accept propunerea ta** αποδέχομαι την πρότασή σου II. ρ. αμ. επιτρέπεται
acceptabil-ă, acceptabili-le I. επίθ. ικανοποιητικός-ή-ό II. επίρ. ικανοποιητικά
acceptare, acceptări ουσ. θηλ. η αποδοχή, η παραδοχή, η συγκατάθεση, η έγκριση, η συναίνεση
acceptat-ă, acceptați-te I. επίθ. δεκτός-ή-ό, επιτρεπτός-ή-ό
acceptie, acceptii ουσ. θηλ. η έννοια
acceptiune, acceptiuni ουσ. θηλ. ιδ. acceptie

acces, accese ουσ. ουδ. 1. η είσοδος, η πρόσβαση 2. η προσβολή (από ασθένεια) // ~ **de mânie** έξεσπασμα κρίσης (μανίας) // **a (nu) avea** ~ δεν έχω πρόσβαση // **cale de** ~ η πάροδος
accesibil-ă, accesibili-le επίθ. προσιτός-ή-ό, ευκολοπλησίαστος-η-ο, βατός-ή-ό // ~ **privirilor** δεκτός-ή-ό // **greu** ~ δυσπρόσιτος-η-ο // **la prețuri -e** σε προσιτές τιμές
accesibilitate ουσ. θηλ. η προσιτότητα
accesiune ουσ. θηλ. η απόδοξ, η αποκτήσιμη
accessoriu-ie, accessorii I. επίθ. βοηθητικός-ή-ό, επουσιώδης-ης-ες, δευτερεύων-ουσα-ον II. ουσ. ουδ. το εξάρτημα, το αξεσουάρ
accident, accidente ουσ. ουδ. 1. το ατύχημα, το δυστύχημα, το απρόοπτο 2. (γεωγρ.) η ανωμαλία του εδάφους 3. (ιατρ.) επεισόδιο // ~ **de circulație** το τροχαίο δυστύχημα // ~ **de muncă** το εργατικό δυστύχημα // **într-un** ~ σ' ένα ατύχημα
accidenta, accidente I. ρ. μετ. πληγνώνω σε ατύχημα II. ρ. μέσο παθαίνω ατύχημα // **s-a accidentat grav** έπαθε σοβαρό ατύχημα
accidental-ă, accidental-e I. επίθ. τυχαίος-αία-αίο, απρόοπτος-η-ο, απροσχεδίαστος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο // **moarte** ~ θάνατος σε δυστύχημα II. επίρ. κατά τύχη
accidentare, accidentări ουσ. θηλ. το πλήγωμα
accidentați, accidentați I. επίθ. (για τα εδάφη) ανώματος-η-ο, δύσβατος-η-ο, αδιάβατος-η-ο // (για ανθρώπους) πληγωμένος-η-ο σε ατύχημα // (για αυτοκίνητα) τραυματισμένος-η-ο, τραυματισμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. το θύμα ατυχήματος (άντρας η γυναίκα)
accize ουσ. ουδ. πληθ. 1. τα διόδια 2. ο φόρος ειδών
acefal-ă, acefali-e επίθ. (ζωολ.) ακέφαλος-η-ο
acel (acea, acei, acele) επίθ. δεικτ. (προσδιορίζουν μακρινά ουσιαστικά τοπικά ή χρονικά και μπαίνουν μπροστά απ' τα ουσιαστικά) εκείνος-η-ο, εκείνοι-ες-α
acel, acela (acea, aceea, aceia, acelea) I. αντ. δεικτ. (για κάποιον ή κάτι που είναι μακριά τοπικά ή χρονικά) εκείνος-η-ο, εκείνοι-ες-α // ~ **ce uită de unde a plecat** εκείνος που ξεχνά από που έφυγε II. επιρ. έκφρ. **de aceea** γι' αυτό // **după aceea** κατόπιν, μετά, ύστερα // **în afară de aceea** εκτός απ' αυτό III. αντ. δεικτ. μόνον οι τύποι **acela, aceea, aceia, acelea** (για τα μακρινά ουσιαστικά τοπικά ή χρονικά και τοποθετούνται μετά από τα ουσιαστικά που τα προσδιορίζουν)
aceiași (aceeasi, aceiași, aceiași) I. επίθ. δεικτ. (η δεκτική αντανύμια που βρίσκεται πάντοτε μπροστά απ' το ουσιαστικό) ίδιος-α-ο // **aceeși persoană** το ίδιο πρόσωπο // **de ~ fel** ομοειδής-ής-ές // **de ~ neam** ομογενής-ής-ές // **de aceeași vârstă** της ίδιας ηλικίας, συνομηλικός // **e ~ lucru** είναι το ίδιο πράγμα // **ea este în clasa a V-a și are aceiași colegi și aceleași colege ca și anul trecut** αυτή είναι στην Ε' τάξη και έχει τους ίδιους συμμαθητές και τις ίδιες συμμαθήτριες όπως και πέρσι // **învățăm la aceeași școală** πηγαίνουμε / φοιτάμε στο ίδιο σχολείο II. αντ. δεικτ. // **e mereu aceeași** είναι πάντα η ίδια // **e tot ~** είναι ολόιδιος
acerb-ă, acerbie επίθ. στυφός-ή-ό, σκληρός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό // **concurență** -ă ο σκληρός ανταγωνισμός

acest(a), aceasta, acești(a), aceste(a) I. αντων. δεικτ. αυτός-ή-ό, τούτος-η-ο // ~ **este fratele meu** αυτός είναι ο αδερφός μου // **aceștia sunt oamenii noștrii** αυτοί είναι οι δικοί μας άνθρωποι II. επιθ. δεικτ. (για τα κοντινά ουσιαστικά ή χρονικά) // ~ **om** αυτός ο άνθρωπος // **această țară** αυτή η χώρα // **cui toate acestea par** όλα αυτά // **din această cauză** για τον λόγο αυτό // **în afară de aceasta** εκτός τουτού // **pe lângă aceasta** εκτός απ' αυτό // **pentru aceasta** γι' αυτό // **școala aceasta** αυτό το σχολείο

acetat, acetați ουσ. αρσ. (χημ.) τὸ οξικό άλας
acetic-ă, acetică-ce επιθ. (χημ.) οξικός-ή-ό // **acid** ~ το οξικό οξύ

aceticilnă ουσ. θηλ. η ασετυλίνη, το οξυλένιο, το ακετυλένιο

acetona, acetone ουσ. θηλ. (χημ.) η ακετόνη, το ασετόν

achiesa, achiesez ρ. αμ. (νομ.) συμφωνών, συγκατατίθεμαι, εγκρίνω

achiesare, achiesări ουσ. θηλ. (νομ.) η συγκατάθεση, η έγκριση

achita, achit I. ρ. μετ. 1. πληρώνω, ξεχρεώνω, εξοφλώ, αποπληρώνω 2. (νομ.) αθώνω, απαλλάσσω 3. αργκ. θανατώνω II. ρ. μέσο εκπληρώνω (τα καθήκοντά μου, τις υποχρεώσεις μου) // **a se achita de ceva** ξεχρεώνομαι από κάτι, φέρνω σε πέρας κάτι

achitare, achitări ουσ. θηλ. 1. το ξεχρέωμα, η εξόφληση, η αποπληρωμή 2. (νομ.) μτφ. η αθώωση 3. μτφ. η εκπλήρωση (υποχρεώσεων) 4. αργκ. η θανάτωση // **sentință de** ~ αθωωτική απόφαση

achită-ă, achită-ți επιθ. αθώος-α-ο, πληρωμένος-η-ο
achizitor-oare, achizitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αγοραστής-άστρια (ο, η)

achiziție, achiziții ουσ. θηλ. η απόκτηση, το απόκτημα, η αγορά προϊόντων

achiziționa, achiziționez I. ρ. μετ. αγοράζω, αποκτώ, προμηθεύομαι II. ρ. μέσο αποκτεέμαι, αγοράζομαι

achiziționare, achiziționări ουσ. θηλ. η απόκτηση, η προμήθεια

achiziționat-ă, achiziționați-te επιθ. αποκτημένος-η-ο, αγοραστός-ή-ό

aci επίρ. εδώ

aciclic-ă, aciclici-ce επιθ. άκυκλος-η-ο

acid-ă, acizi-de I. επιθ. όξινος-η-ο, ξινός-ή-ό II. ουσ. αρσ. (χημ.) το οξύ // ~ **carbonic** το ανθρακικό οξύ

acidificare, acidificări ουσ. θηλ. η οξέωση, η μετατροπή σε οξύ

aciditate ουσ. θηλ. η οξύτητα, η ξινίλα

acidofil επιθ. έμφρ. Iapte ~ το οξύφιλο γάλα

acidula, acidulez I. ρ. μετ. ξινίζω II. ρ. μέσο ξινίζομαι

acidulare, acidulări ουσ. θηλ. το ξίνισμα

acidulat-ă, acidulați-te επιθ. υποξίνος-η-ο

aciua, aciuiez ρ. μέσο 1. βρίσκω καταφύγιο κάπου ή κοντά σε κάποιον 2. εγκαθίσταμαι // καταφεύγω

3. κουρνιάζω, αποκουπώ

aciuaire ουσ. θηλ. 1. το κούρνιασμα 2. η καταφυγή 3. η εγκατάσταση

aciui, acuiesc ρ. μέσο ιδ. aciua

aclama, aclam ρ. μετ. επευφημώ, ζητωκραυγάζω
aclamare, aclamări ουσ. θηλ. η επευφημία, η ζητωκραυγή

aclamație, aclamații ουσ. θηλ. η επευφημία, η ζητωκραυγή

aclimatiza, aclimatizez I. ρ. μετ. εγκλιματίζω, προσαρμώζω II. ρ. μέσο 1. εγκλιματίζομαι, προσαρμώζομαι

aclimatizare, aclimatizări ουσ. θηλ. η προσαρμογή, ο εγκλιματισμός

aclimatizat-ă, aclimatizați-te επιθ. εγκλιματισμένος-η-ο, προσαρμοσμένος-η-ο

acnee ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ακμή, το εξάνθημα του δέρματος // ~ **juvenilă** τα σπυράκια της νεότητας

acolađă, acolade ουσ. θηλ. (μαθ.) το άγκιστρο, η αγκύλη

acolea επίρ. (λαϊκ.) εδώ κοντά, πλησίον

acolit-ă, acoliți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ακόλουθος (ο, η), το τσιράκι, συναυτουργός (ο, η)

acolo επίρ. εκεί (αυτού) // ~ **iarna este aspră** εκεί ο χειμώνας είναι δριμύς // ~ **sus** εκεί πάνω // **de** ~ από εκεί // **de aici până** ~ από εκεί μέχρι // **de pe** ~ απο' εκεί // **dintr-** ~ από εκεί // **el nu e** ~ αυτός δεν είναι εκεί // **fugi de** ~ φύγε από εκεί // **într-** ~ προς τα εκεί // **I-am căutat la școală dar nu era** ~ τον αναζητήσα στο σχολείο αλλά δεν ήταν εκεί // **pe** ~ κάπου εκεί // **vin spre** ~ προς τα εκεί

acomoda, acomodez ρ. μέσο προσαρμώζομαι, εξοικειώνομαι

acomodabil-ă, acomodabili-e επιθ. 1. εύκολος-η-ο, συμβιβαστικός-ή-ό 2. ευκολομεταχειρίστος-η-ο 3. προσαρμοστικός-ή-ό

acomodare, acomodări ουσ. θηλ. η προσαρμογή, το βόλεμα, η εξοικείωση // ~ **a cristalinului** η προσαρμογή του κρυσταλλοειδούς φακού

acomodat-ă, acomodați-te επιθ. διευθετημένος-η-ο, προσαρμοσμένος-η-ο

acompania, acompaniez I. ρ. μετ. 1. (μουσ.) ακομπανιάρω 2. συνοδεύω II. ρ. μέσο συνοδεύω τον εαυτό μου

acompaniament, acompaniamente ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. η μουσική υπόκρουση, το ακομπανιαμέστο, το ακομπανιάρισμα 2. η συνοδεία, η συνόδευση // **ciudatul** ~ η αλλόκοτη υπόκρουση

acompaniator, acompaniatori ουσ. αρσ. (μουσ.) αυτό που ακομπανιάρει, συνοδεύει μουσικά

aconț, aconturi ουσ. ουδ. η προκαταβολή, το καπάρο, η προπληρωμή

aconta, acontez ρ. μετ. προκαταβάλλω, καπαρώνω, προπληρώνω

acontare, acontări ουσ. θηλ. η προκαταβολή, το καπάρωμα, η προπληρωμή

acoperământ, acoperămint ουσ. ουδ. 1. το σκέπασμα, η κάλυψη, το κάλυμμα 2. η στέγη, η σκεπή

acoperi, acoperă ρ. μετ. 1. καλύπτω, σκεπάζω, κουκουλώνω 2. (στρατ.) προστατεύω, προφυλάσσω 3. συγκαλύπτω, αποκρύπτω // **a ~ cheltuielile** καλύπτω τα έξοδα // **a ~ copilul** σκεπάζω το παιδί // **a ~ greșelile cuiva** συγκαλύπτω την λάθη κάποιου // **a ~ retragerea** προστατεύω την υποχώρηση // **prețurile nu acoperă cheltuielile** οι τιμές δεν καλύπτουν τα έξοδα II. ρ. μέσο σκεπάζομαι, καλύπτομαι // **cerul se acoperă de nori** ο ουρανός σκεπάζεται από σύννεφα

acoperire, acoperiri ουσ. θηλ. 1. η κάλυψη, το κάλυμμα, το σκέπασμα 2. (στρατ.) η προφύλαξη,

η προστασία // (οικον.) ~ **în aur** η κάλυψη / το αντίκρυσμα του χρηματικού αποθέματος σε χρυσό // **sub acoperirea acestuia** υπό την κάλυψη αυτού, υπό την προστασία του
acoperiș, acoperișuri ουσ. ουδ. η στέγη, η σκεπή // **a pune** ~ στεγάω // **pe** ~ πάνω στη σκεπή
acoperit-ă, acoperiți-te επιθ. 1. σκεπαστός-ή-ό, σκεπασμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο 2. μτφ. κρυφός-ή-ό, μυστικός-ή-ό // ~ **de zăpadă** χιονισμένος-η-ο // **este** ~ **de...** καλύπτεται από...
acoperitoare, acoperitoare ουσ. θηλ. η κουβέρτα, το σκέπασμα
acoperitor, acoperitoare, acoperitori, acoperitoare επιθ. καλυπτήριος-ια-ο // **prețul nu este** ~ η τιμή δεν καλύπτει τα έξοδα
acord, acorduri ουσ. ουδ. 1. η συμφωνία, η σύμβαση, το συμφωνητικό, η συνομολόγηση, η ταύτιση γνώμων, σκέψεων, ενεργειών, η συγκατάθεση 2. (γραμμ.) η συμφωνία του ρήματος με το υποκείμενο στην πρόταση 3. (οικ.) η ολική πληρωμή εργασίας, το σύνολο 4. μουσ. το ακόνιτο, η συγχορδία // ~ **comercial** η εμπορική συμφωνία // ~ **neratificat** η ανεπικυρήχτη συμφωνία // ~ **pe termen lung** η μακροπρόθεσμη συμφωνία // **a cădea de** ~ φτάνω σε συμβιβασμό, συμβιβάζομαι // **a lucra în** ~ δουλεύω συγ' αποκοπήν // **a fi de** ~ συμφωνώ, συναίνω, συγκατατίθεμαι, αποδέχομαι // **έκφρ. a pune de** ~ θέτω σε συμφωνία // **de** ~ σύμφωνοι, εν τάξει // **de comun** ~ με από κοινού συμφωνία // **inducere a unui** ~ το κλείσιμο συμφωνίας // **nu sunt de** ~ διαφωνώ
acorda, acord ρ. μετ. 1. απονέμω, παραχωρώ, παρέχω, χορηγώ 2. (μουσ.) κουρδίζω όργανο 3. (γραμμ.) συμφωνώ (το ρήμα με το υποκείμενο)
acordaj, acordaje ουσ. ουδ. το κούρδισμα, το χόρδισμα
acordare, acordări ουσ. θηλ. 1. η απονομή, η παροχή 2. η χορήγηση 3. (μουσ.) το κούρδισμα // ~ **a dreptății** η απονομή της δικαιοσύνης // ~ **de note** η απονομή βαθμών, η βαθμολογία
acordat-ă, acordați-te επιθ. 1. απονεμημένος-η-ο, προσφερόμενος-η-ο, δοσμένος-η-ο 2. συντονισμένος-η-ο 3. (μουσ.) κουρδισμένος-η-ο 4. (γραμμ.) η συμφωνία ρήματος και υποκειμένου
acordeon, acordeoane ουσ. ουδ. το ακορντεόν
acordeonist-ă, acordeoniști-te ουσ. αρσ. και θηλ. ακορντεονίστας-ίστρια (ο, η)
acordor, acordori 1. ουσ. αρσ. ο κουρδιστής, ο χορδιστής 2. ουσ. ουδ. το κουρδιστήρι
acosta, acostez l. ρ. αμ. (ναυτ.) πλευρίζω, ακοστάρω ll. ρ. μετ. πλησιάζω, πλευρίζω
acostament, acostamente ουσ. ουδ. η πλάγια λωρίδα του δρόμου
acostare, acostări ουσ. θηλ. (ναυτ.) το πλευρίσμα, ο κατάπλους, άφιξη πλοίου στο λιμάνι
acostat επιθ. πλευρισμένος-η-ο
acreală, areli ουσ. θηλ. η ξινίλα 2. μτφ. η οξύτητα
acredita, acreditez l. ρ. μετ. διαπιστεύομαι, εξουσιοδοτώ ll. ρ. μέσο εξουσιοδοτούμαι, επιβεβαιώνομαι
acreditare, acreditări ουσ. θηλ. η πληρεξουσιότητα, το πληρεξούσιο // **scrisoare de** ~ το διαπιστευτήριο
acreditat-ă, acreditați-te επιθ. διαπιστευμένος-η-ο
acreditiv, acreditive ουδ. (εμπόρ.) 1. το χρηματικό ποσό στη διάθεση του προμηθευτή 2. το έγγραφο

που βεβαιώνει την ύπαρξη αυτού του ποσού στη διάθεση του προμηθευτή, η διατακτική
acri, acresce l. ρ. μετ. ξινίζω ll. ρ. μέσο ξινίζομαι // **a i se** ~ **cuiva de ceva** τον έχω βαρεθεί, τον σιχάθηκα // **laptele s-a acrit** το γάλα ξίνισε
acribie ουσ. θηλ. η ακρίβεια
acrilat, acrilaji ουσ. αρσ. (χημ.) το ακρυλικό άλας
acrima ουσ. θηλ. 1. η ενόδα, η οξύτητα 2. μτφ. η κακία, η έχθρα, η δυσάρεσκεια
acrire, acririi ουσ. θηλ. το ξίνισμα
acrișor-oară, acrișori-oare επιθ. ξινούτσικος-η-ο, στυφούτσικος-η-ο
acrit-ă, acriți-te 1. επιθ. ξινισμένος-η-ο 2. μτφ. δύστροπος-η-ο, γροσουδέλης-α-ικο
acritură, acrituri ουσ. θηλ. 1. το τουρσί 2. μτφ. ο δύστροπος άνθρωπος
acrobat-ă, acrobafite ουσ. αρσ. και θηλ. ακροβάτης-ισσα (ο, η)
acrobatic-ă, acrobatici-ce επιθ. ακροβατικός-ή-ό
acrobafie, acrobafii ουσ. θηλ. η ακροβασία // **a face acrobafii** ακροβατώ
acrocefal-ă, acrocefali-e επιθ. ακροκέφαλος-η-ο άχρωμος-η-ο
acromatopsie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αχρωματοψία
acronic-ă, acronici-ce επιθ. άχρονος-η-ο, εκτός χρόνου-η-ο, αναρτημένος-η-ο ll. ουσ. ιδ. **acrosare**
acru-ă, acrie επιθ. 1. ξινός-ή-ό, στυφός-ή-ό, στρυφός-ή-ό 2. μτφ. δυσάρεστος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **fete-e** τα ξινισμένα μούτρα // **lapte** ~ το ξινόγαλα // **o observație** ~ **ă** μια δυσάρεστη παρατήρηση // **un zâmbet** ~ ένα στρυφνό χαμόγελο
acru, acri ουσ. αρσ. το ακρ
act, acte ουσ. ουδ. 1. το έγγραφο, το χαρτί, η πράξη 2. η πράξη, η ενέργεια, τα καμώματα // ~ **de acuzare** το κατηγορητήριο, το εγκλητήριο // ~ **de căsătorie** η ληξιαρχική πράξη γάμου // ~ **de căință** το μετάνιωμα // ~ **de curaj** ανδραγαθήμα, γενναία πράξη, ηρωικό κατόρθωμα // ~ **de deces** το πιστοποιητικό θανάτου // ~ **de identitate** το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // ~ **de injustiție** η αδικιοπραγία // ~ **de prezentă** παρουσία κάπου είτε από υποχρέωση, είτε από ευγένεια // ~ **de violentă** η βιαιοπραγία // ~ **ilicit** η παράνομη πράξη // ~ **justificativ** το δικαιολογητικό έγγραφο // ~ **oficial** το επίσημο έγγραφο // (θεατρ.) πράξη // ~ **ul final** η τελική πράξη // ~ **e scrise** τα χειρόγραφα έγγραφα // **a arăta acetele** δείχνω τα χαρτιά // **a elibera un** ~ χορηγώ ένα έγγραφο // **actele dumneavoastră, vă rog!** (actele la control!) τα χαρτιά σας παρακαλώ! // **a lua** ~ παίρνω είδηση, μαθαίνω, πληροφορούμαι
actiniu ουσ. ουδ. (χημ.) το ακτίνιο
actinoterapie ουσ. θηλ. η ακτινοθεραπεία
activ-ă, activ-e l. επιθ. 1. ενεργός-ός-ό, ενεργητικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ο 2. εργατικός-ή-ό 3. δραστήριος-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό // **ofiter** ~ ο εν ενεργεία αξιωματικός // **spirit** ~ το ενεργητικό πνεύμα, η ενεργητικότητα // (γραμμ.) **verbe** ~ **e** τα ενεργητικά ρήματα ll. ουσ. ουδ. το ενεργητικό // (πολ.) ~ **ul de partid** τα μισθωτά κομματικά στελέχη // (εμπόρ.) ~ **ul și pasivul** το ενεργητικό και το παθητικό // **are multe la** ~ **ul său** έχει πολλά στο ενεργητικό του
activa, activez l. ρ. αμ. δρω, αναπτύσσω δράση, ενεργοποιώ ll. ρ. μέσο (στρατ.) ενεργοποιούμαι

activare, activări ουσ. θηλ. η ενεργοποίηση
activat-ă, activați-te επίθ. ενεργοποιημένος-η-ο, δραστηριοποιημένος-η-ο, ζωντανεμένος-η-ο
activist-ă, activiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) το πολιτικό στέλεχος ενός οργανισμού ακτιβιστής // (ιστ.) ~ **de partid** στέλεχος του κόμματος
activitate, activități ουσ. θηλ. η δράση, η δραστηριότητα, η ενέργεια, η ενεργητικότητα // ~ **internațională** η διεθνής δράση // **în** ~ εν ενεργεία // **raport de** ~ ο απολογισμός δράσης // **sferă de** ~ η σφαίρα δραστηριότητας
activiza, activizez l. ρ. μετ. δραστηριοποιώ ll. ρ. μέσο δραστηριοποιούμαι
activizare, activizări ουσ. θηλ. η δραστηριοποίηση
actor, actori ουσ. αρσ. ο ηθοποιός // ~ **de comedie** ο κωμικός // **trupă de -i** ο θίασος
actoraș, actorasi ουσ. αρσ. μικρός, άσημος ηθοποιός
actorie, actorii ουσ. θηλ. η ηθοποιία
actriță, actrițe ουσ. θηλ. η ηθοποιός
actual-ă, actuali-e επίθ. 1. επίκαιρος-η-ο 2. υπάρχων -ουσα-ον, τωρινός-ή-ό 3. παρών-ούσα-όν 4. σημερινός-ή-ό // **aceasta este situația** -ă αυτή είναι η τωρινή κατάσταση // **la ora -ă acest articol nu există** στην παρούσα στιγμή αυτό το είδος δεν υπάρχει // **teme -e** επίκαιρα θέματα
actualitate, actualități l. ουσ. θηλ. η επικαιρότητα // ~ **a internațională** η διεθνής επικαιρότητα // **jurnal de actualități** οι ειδήσεις, τα επίκαιρα ll. επίθ. έκφρ. **de** ~ επίκαιρος-η-ο
actualiza, actualizez ρ. μετ. καθιστώ επίκαιρο κάτι, εκσυγχρονίζω
actualizare, actualizări ουσ. θηλ. ο εκσυγχρονισμός
actualmente επίρ. τώρα, κατά το παρόν, επί του παρόντος
actuar, actuari ουσ. αρσ. ο υπάλληλος, ο ειδικευμένος στους ασφαλιστικούς και οικονομικούς λογαριασμούς
actuariat ουσ. ουδ. η εφαρμογή των πιθανοτήτων και της στατιστικής στις οικονομικές πράξεις
acțiune, acțiunea l. ρ. αμ. 1. δρω, ενεργώ 2. επιδράω, επενεργώ // **a** ~ **illegal** ενεργώ παράνομα, παρανομώ // **cum acționați?** πώς ενεργείτε; // **este timpul să acționăm** καιρός για να ενεργήσουμε // **mecanismul acționează asupra roților** ο μηχανισμός επενεργεί πάνω στους τροχούς ll. ρ. μετ. 1. κινητοποιώ, βάζω σε κίνηση ένα μηχανήμα 2. ενάγω, εγκαλώ κάποιον σε δικαστήριο, του κάνω αγωγή
acționar-ă, acționari-e ουσ. αρσ. και θηλ. μέτοχος (ο, η)
acționare, acționări ουσ. θηλ. η κινητοποίηση, το να τεθεί σε κίνηση ένα μηχανήμα
acțiune, acțiuni ουσ. θηλ. 1. η δράση, η ενέργεια, η πράξη, η κίνηση 2. η πλοκή // το εγχείρημα, το τόλμημα 3. (νομ.) η αγωγή, η μήνυση 4. η μετοχή, το χρεόγραφο // ~ **a piesei** η δράση, η πλοκή του έργου // ~ **a romanului** η πλοκή του μυθιστορήματος // ~ **de subminare** η υπονομευτική ενέργεια // ~ **temerară** η τολμηρή πράξη // **a pune în** ~ βάζω / θέτω σε κίνηση, σε ενέργεια // **a trece la** ~ προβαίνω σε ενέργεια, αρχίζω να εκτελώ κάτι // **câmp de** ~ το πεδίο δράσης // **om de** ~ ο δραστήριος άνθρωπος // (εμπόρ.) **societate pe -i** μετοχική εταιρεία

acu επίρ. (βλ.) ιδ. acum

acualelă, acuale ουσ. θηλ. 1. η ακουαρέλα, η υδατογραφία 2. η νερομπογιά

acuarelist-ă, acuareliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ακουαρελίστας-ίστρια (ο, η), υδατογράφος (ο, η)
acuitate ουσ. θηλ. η οξύτητα, η οξύδερκεια, η οξύνοια // ~ **vizuală** η οξύτητα όρασης // **επιρ. έκφρ. cu** ~ με οξύτητα

acum l. επίρ. 1. τώρα 2. αμέσως // ~ **doi ani** εδώ και δύο χρόνια // **έκφρ. acu-i acu** τώρα να δούμε // **a plecat chiar** ~ μόλις έφυγε // **de** ~ **înainte** απ'εδώ και εμπρός // **până** ~ μέχρι τώρα ll. **επίθ. de** ~ τωρινός-ή-ό // **generația de** ~ η τωρινή γενεά

acuma επίρ. ιδ. acum

acumula, acumulez ρ. μετ. 1. συσσωρεύω 2. αποταμιεύω

acumulare, acumulări ουσ. θηλ. 1. η συσώρευση 2. η αποταμίευση 3. το απόθεμα, το αποταμίσμα // (οικ.) ~ **a capitalului** η συσώρευση του κεφαλαίου // (οικ.) **fond de** ~ το συσσωρευτικό απόθεμα

acumulator, acumulatorie ουσ. ουδ. ο συσσωρευτής ενέργειας ή μπαταρία

acupunctură ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο βελονισμός

acuratețe ουσ. θηλ. 1. η επιμέλεια 2. η εξαιρετική φροντίδα

acustic-ă, acustici-e l. επίθ. ακουστικός-ή-ό // (ιατρ.) **tub** ~ το ακουστικό κέρας ll. ουσ. θηλ. 1. η ακουστική, η μετάδοση του ήχου σε ένα χώρο 2. η ακουστικότητα

acustician-ă, acusticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (φυσ.) ακουστικός (ο, η) (που είναι ειδικευμένοι στην ακουστική)

acut-ă, acuzi-te επίθ. οξύς-εία-ύ // (ιατρ.) **enterocolită** -ă οξεία εντεροκολίτιδα // **o problemă** -ă ένα οξύ πρόβλημα

acuză, acuz ρ. μετ. 1. κατηγορώ, ενοχοποιώ 2. (νομ.) εγκαλώ, ενάγω, μηνύω, καταγγέλλω // (ιατρ.) **a** ~ **o durere** εκφράζω πόνο, παραπονιέμαι // **a** ~ **pe cineva de furt** κατηγορώ κάποιον για κλοπή

acuzare, acuzări ουσ. θηλ. 1. η κατηγορία, η ενοχοποίηση // (νομ.) **act de** ~ το κατηγορητήριο

acuzat-ă, acuzati-te ουσ. αρσ. και θηλ. κατηγορούμενος-η (ο, η)

acuzativ ουσ. ουδ. (γρ.) η αιτιατική πτώση

acuzator-oare, acuzatori-oare l. επίθ. κατηγορός-η -ο ll. ουσ. αρσ. και θηλ. κατηγορός (ο, η) // (νομ.) ~ **public** ο δημόσιος κατηγορός

acuzăție, acuzății ουσ. θηλ. η κατηγορία, η ενοχοποίηση, η καταγγελία // ~ **nejustificată** η ανατιολόγητη κατηγορία

acvaforte ουσ. ουδ. (αμετάβλ.) το νιτρικό οξύ, το ακουαφόρτε

acvamarin ουσ. ουδ. ο βήρυλλος (πολύτιμος λίθος)

acvariu, acvarii ουσ. ουδ. το ενυδρείο, το ακουάριο

acvativ-ă, acvativice επίθ. υδρόβιος-α-ο, ένυδρος-η-ο

acvifer-ă, acviferi-e επίθ. υδατώδης-ης-ες

acvilă, acvile ουσ. θηλ. ο αετός

acvilin-ă, acvillini-e επίθ. αετσίος-ια-ιο, αετώδης-ης-ες

~ **nas** ~ η αετίσια μύτη // **prive** -ă η αετίσια ματιά

adagio l. επίρ. (μουσ.) αβίαστα, αργά, βραδέως ll. ουσ. ουδ. το αντάτζιο, το μουσικό κομμάτι που εκτελείται στον ίδιο χρόνο

adagio, adagii ουσ. ουδ. η παροιμία, το γνωμικό, το ρητό

adamantin-ă, adamantini-e επίθ. διαμαντένιος-ια-ιο

adaos, adaosuri ουσ. ουδ. 1. η προσθήκη, το συμπλήρωμα 2. το άρτυμα (στο φαγητό) 3. το παράρτημα (της εφημερίδας)

adapta, adaptez I. ρ. μετ. προσαρμόζω, ταιριάζω, εξοικειώνω II. ρ. μέσο 1. προσαρμόζομαι, εξοικειώνομαι // **a se ~ situației** προσαρμόζομαι στην κατάσταση

adaptabil-ă, adaptabili-e επίθ. προσαρμοστικός-ή-ό

adaptabilitate ουσ. θηλ. η προσαρμοστικότητα

adaptare, adaptări ουσ. θηλ. 1. η προσαρμογή, η εξοικείωση 2. η διδασκαλία 3. τεχ. η εφαρμογή // ~ **radiofonică** η ραδιοφωνική διδασκαλία

adaptiv-ă, adaptivi-e επίθ. προσαρμοστικός-ή-ό

adăpa, adăp I. ρ. μετ. ποτίζω // **a ~ vacile** ποτίζω τις αγελάδες II. ρ. μέσο ποτίζομαι, εμποτίζομαι // **a se ~ la izvoarele și pântanilor** ποτίζομαι στις πηγές της επιστήμης, μορφώνομαι

adăpare, adăpări ουσ. θηλ. το πότισμα

adăpat ουσ. ουδ. το πότισμα

adăpătoare, adăpători ουσ. θηλ. ποτίστρα

adăpost, adăposturi ουσ. ουδ. 1. το καταφύγιο, το υπόστεγο 2. το άσυλο 3. μτφ. η προστασία 4. η στέγη, η σκέπη // ~ **antiaerian** το αντιαεροπορικό καταφύγιο // **a da cuiva ~** δίνω άσυλο σε κάποιον, τον περιμαρζεύω // **a se pune la ~** παίρνω προφυλακτικά μέτρα, εξασφαλίζομαι // **la ~ de...** υπό την προστασία...

adăposti, adăpostesc I. ρ. μετ. 1. στεγάζω 2. προφυλάσσω, προφυλάγω, προστατεύω // **acest hotel poate ~ o sută de persoane** αυτό το ξενοδοχείο μπορεί να στεγάσει εκατό άτομα II. ρ. μέσο 1. στεγάζομαι, προφυλάγομαι, καταφεύγω 2. μτφ. βρίσκομαι υπό την προστασία κάποιου // **m-am ~t sub un pom** κατέφυγα κάτω από ένα δέντρο

adăpostire, adăpostiri ουσ. θηλ. 1. η στέγαση 2. η προφύλαξη, η προστασία, η ασυλία, η καταφυγή

adăuga, adaug I. ρ. μετ. προσθέτω, επιπροσθέτω, μεγαλώνω II. ρ. μέσο προστίθεται, επαυξάνομαι

adăugare, adăugări ουσ. θηλ. η πρόσθεση, η επαύξηση

adăugat-ă, adăugați-te επίθ. προστεθειμένος-η-ο / / (οικ.) **valoare adăugată** η προστιθέμενη αξία

adăugi, adăugesc I. ρ. μ. προσθέτω II. ρ. μέσο προστίθεται, επαυξάνομαι

adăugire, adăugiri ουσ. θηλ. η πρόσθεση

adăugită, adăugite επίθ. επαυξημένη // **edificii ~** η επαυξημένη/βελτιωμένη έκδοση

adânc-ă, adânci I. επίθ. 1. βαθύς-ιά-ύ 2. μύχιος-ια-ιο // **-i bătrânețe** τα βαθιά γεράτια // **ape mai puțin ~i** τα ρηχά νερά // **farfurie ~ă** το βαθύ πιάτο // **liniște ~ă** η βαθιά σιγή // **somn ~** ο βαθύς ύπνος II. επίρ. βαθιά // **a privi ~** κοιτάζω βαθιά III. **adânc, adâncuri** ουσ. ουδ. 1. το βάθος 2. πληθ. τα έγκατα // **~ ul mării** το βάθος της θάλασσας // **din ~ ul sufletului** εκ βάθους ψυχής // **în ~urile mării** στα βάθη της θάλασσας // **în ~urile pământului** στα έγκατα της γης

adânci, adâncesc I. ρ. μετ. βαθύνω, βαθαίνω, εμβαθύνω, βαθουλώνω, κάνω κάτι βαθύ // **a ~ un șanț** κάνω ένα χαντάκι βαθύ II. ρ. μέσο 1. εμβαθύνω 2. μτφ. βυθίζομαι // **a se ~ în lucru** εμβαθύνω σε μια δουλειά // **a se ~ în pădure** προχωρώ βαθιά στο δάσος // **controlul s-a adâncit** ο έλεγχος

adâncime, adâncimi ουσ. θηλ. 1. το βάθος 2. η βαθύτητα // **-a lacului** το βάθος της λίμνης //

sentiment de o mare ~ αίσθημα μεγάλης βαθύτητας

adâncire, adânciri ουσ. θηλ. 1. η βάθυνση, η εμβάθυνση 2. η βύθιση

adâncitură, adâncituri ουσ. θηλ. 1. το βάθεμα, εμβάθυνση 2. το βαθούλωμα, το κούλωμα, η γούβα, η κούληττα

addenda, addende ουσ. θηλ. το παράρτημα // η προσθήκη // ~ **corrige** το παρόραμα

adecvat-ă, adecvați-te επίθ. κατάλληλος-η-ο, ισοδύναμος-η-ο, ταιριαστός-ή-ό, αρμόζων-ουσα-ον, ανάλογος-η-ο // **o cunoaștere ~ă** η κατάλληλη γνώση

ademeneală, ademeneli ουσ. θηλ. (βλ.) ιδ. **ademenire**

ademeni, ademenesc ρ. μετ. μαυλίζω, αποπλανώ, παραπλανώ, ξεπλανεύω, απατώ, δλεαδύω

ademenire, ademeniri ουσ. θηλ. το μαύλισμα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση, το ξεπλάνημα, το δλεάσμα, η εξαπάτηση

ademenit-ă, ademeniți-te επίθ. μαυλισμένος-η-ο, αποπλανημένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο, ξεπλανεμένος-η-ο, δλεασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο

ademenitor-oare, ademenitori-oare I. επίθ. μαυλιστικός-ή-ό, αποπλανητικός-ή-ό, παραπλανητικός-ή-ό, δλεαστικός-ή-ό, απατηλός-ή-ό II. επίρ. αποπλανητικά, παραπλανητικά, ξεπλανευτικά, δλεαστικά, απατηλά, μαυλιστικά

adenită, adenite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αδενίτις

adenofibrom ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ινομύωμα του αδένα

adenom, adenoame ουσ. ουδ. το αδένωμα

adenopatie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αδενοπάθεια

adenotomie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αδενοειδεκτομή

adept-ă, adepti I. επίθ. μνημένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. οπαδός (ο, η), θιασώτης (ο)

adara, adara ρ. αμ. εντάσσομαι, προσκολλέμαι, παίρνω μέρος σε μια συμφωνία, προσχωρώ

adare, adărâ ουσ. θηλ. η ένταξη, η προσκόλληση, η προσχώρηση

aderent-ă, aderenți I. επίθ. προσκολλημένος-η-ο, προσχωρημένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. οπαδός (ο, η)

aderență, aderente ουσ. θηλ. (ιατρ.) η προσκόλληση, η πρόσφυση

adesea επίρ. συχνά, επανειλημμένα, πολλές φορές

adeseori επίρ. (βλ.) ιδ. **adesea**

adevăr, adevăruri I. ουσ. ουδ. 1. η αλήθεια 2. η πραγματικότητα, η ορθότητα // ~ **subiectiv** η υποκειμενική αλήθεια // ~ **absolut** η απόλυτη αλήθεια // **acesta este ~ ul adevărat** αυτή είναι η πραγματική αλήθεια // **spune-mi ~ ul** πες μου την αλήθεια II. επίρ. έκφρ. **într-adevăr** πράγματι, στ' αλήθεια, αληθινά

adevărat-ă, adevărați I. επίθ. 1. αληθινός-ή-ό, αληθής-ής-ές, βέβαιος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. πραγματικός-ή-ό, γνήσιος-α-ο, αυθεντικός-ή-ό 3. ορθός-ή-ό, σωστός-ή-ό // **asta e ~** αυτό είναι αληθινό // **aur ~** το γνήσιο χρυσάφι // **dragoste ~ă** η πραγματική αγάπη // **prieten ~** ο αληθινός φίλος II. επίρ. έκφρ. // **cu ~** στ' αλήθεια, αληθινά, αληθώς // **e ~ că...** είναι αλήθεια ότι...

adeveri, adeveresc I. ρ. μετ. αληθεύω, επαληθεύω, βεβαιώνω // **a ~ ceva** επαληθεύω κάτι II. ρ. μέσο και απρ. 1. αληθεύει, επαληθεύει 2.

βεβαιώνομαι, επιβεβαιώνομαι // **vestea se adeverește** η είδηση επιβεβαιώνεται
adeverință, adeverințe ουσ. θηλ. η βεβαίωση, το πιστοποιητικό
adeverire, adeveriri ουσ. θηλ. η επαλήθευση, η επιβεβαίωση, η πιστοποίηση
adeveritori-oare, adeveritori-oare επίθ. βεβαιωτικός -ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό
adeziv-ă, adezivi-e I. επίθ. 1. προσκολλητικός-ή-ό, κολλητικός-ή-ό 2. συγκαταθετικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. η κολλητική ουσία
adezivitate ουσ. θηλ. η κολλητικότητα, η προσκόλληση
ad-hoc επίρ. ειδικά για ένα ορισμένο σκοπό ή προορισμό επί τούτο // (ιστ.) **divanul** ~ η ειδική συνέλευση
adia, adii I. ρ. αμ. 1. αχνίζω, φυσά ελαφρός αέρας 2. κυματίζω ελαφρά, ευωδιάζω // **parfumul florilor ~ încă** η ευωδιά των λουλουδιών ήταν ακόμα στον αέρα II. ρ. μετ. αγγίζω επιπόλαιο, ελαφρά
adiacent-ă, adiacenți-te επίθ. διπλανός-ή-ό, παραπλευρός-η-ο, πλαϊνός-ή-ό // (γεωμ.) **unghiuri -te** οι παράπλευρες γωνίες
adica δηλαδή, με άλλα λόγια // **la o ~** σε περίπτωση ανάγκης
adiere, adieri ουσ. θηλ. η αχνάδα, η πνοή, το ελαφρό αεράκι, το φύσημα, το ανεμοσάλεμα
adineauri επίρ. πριν από λίγο, προηγούμενως
ad-interim επίθ. άκλιτο προσωρινός-ή-ό
adio I. επιφ. αντίο (συνήθως για οριστικό αποχαιρετισμό) // **cuvântare de ~** ο αποχαιρετιστήριος λόγος II. ουσ. το αντίο, ο αποχαιρετισμός // **a-și lua ~ de la ceva** αποχωρίζομαι από κάτι για πάντα
adipos-oasă, adiposoi-oase επίθ. παχύς-ιά-ύ, λιπαρός -ή-ό, λιπώδης-ης-ες // **tesut ~** ο λιπώδης ιστός
adipozitate ουσ. θηλ. (ιατρ.) το πάχος, η συσσώρευση λίπους σ'έναν ιστό
adipsie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αδιψία
aditiv-ă, aditivi-e I. επίθ. προσθετικός-ή-ό, προσθετός-α-ο II. ουσ. αρσ. η προσθετική ουσία που την αναμειγνύουμε με άλλες ουσίες για να βελτιωθούν οι ιδιότητές τους, π.χ. στα ορυκτέλαια ή στο μπέτον, κ.λ.π.
aditivitate ουσ. θηλ. η ιδιότητα του **aditiv** (βλ. λέξη), το να μπορεί κάτι να προστεθεί σε κάτι άλλο
adiție ουσ. θηλ. η πρόσθεση
adiționa, adiționez ρ. μετ. προσθέτω
adițional-ă, adiționali-e επίθ. πρόσθετος-η-ο, επιπρόσθετος-η-ο // (νομ.) **act ~** το πρόσθετο έγγραφο // **convorbiri -e** προσθετικά τηλεφωνήματα
adjectiv, adjective ουσ. ουδ. το επίθετο
adjectival-ă, adjectivali-e επίθ. (γραμμα.) επιθετικός -ή-ό, που εκφράζεται με επίθετο // **atribut ~** ο επιθετικός προσδιορισμός
adjunctiune ουσ. θηλ. η ένωση, η πρόσθεση
adjudeca, adjudec I. ρ. μετ. κατακυρώνω, απονέμω (σε δημοπρασία) II. ρ. μέσο κατακυρώνομαι // **s-a adjudecat!** κατακυρώθηκε!
adjudecare, adjudecări ουσ. θηλ. η κατακύρωση
adjudecatar-ă, adjudecatari-e ουσ. αρσ. και θηλ. πλειοδότης-δóτρια (ο, η)
adjudecăție, adjudecății ουσ. θηλ. η κατακύρωση
adjunct-ă, adjuncti-te επίθ. βοηθός (ο, η), αναπληρωτής-ώτρια (ο, η) // **comandant ~** ο υποδιοικητής // **director ~** ο υποδιευθυντής //

ministru ~ ο υφυπουργός // **secretar general ~** ο βοηθός του γενικού γραμματέα
adjutant, adjutanți ουσ. αρσ. (στρατ.) 1. ο υπασπιστής 2. ο ανώτερος βαθμός υπαξιωματικού
ad libitum επίρ. κατά βούληση, εκούσια
ad litteram επίρ. κατά γράμμα, κατά λέξη
administra, administră ρ. μετ. διοικώ, διευθύνω, διαχειρίζομαι, χειρίζομαι, κυβερνώ // **a ~ bunurile** διαχειρίζομαι τα αγαθά // (ιατρ.) **a ~ medicamente** χορηγώ φάρμακο // (νομ.) **a ~ probe** δίνω αποδείξεις, αποδεικνύω με αποδεικτικά στοιχεία
administrare, administrări ουσ. θηλ. 1. η διοίκηση, η διαχείριση, ο χειρισμός 2. (ιατρ.) η χορήγηση φαρμάκων σε άρρωστο
administrat-ă, administrate επίθ. διοικούμενος-η-ο, διαχειριζόμενος-η-ο
administrativ-ă, administrativi-e επίθ. διοικητικός-ή-ό, διαχειριστικός-ή-ό // **măsură -e** τα ασφαλιστικά μέτρα // **pe cale ~ă** δια διοικητικής οδού // **serviciu ~** η διοικητική υπηρεσία
administrator-oare, administratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. διοικητής-ήτρια (ο, η), διαχειριστής-ίστρια (ο, η), επιμελητής-ήτρια (ο, η) // **~ delegat** ο πληρεξούσιος διαχειριστής, ο εξουσιοδοτημένος διοικητής
administratie, administratii ουσ. θηλ. 1. διοίκηση, η διακυβέρνηση, η διοικητική εξουσία, η διαχείριση 2. (στρατ.) η επιμελητεία του στρατού // **consiliu de ~** το διοικητικό συμβούλιο
admira, admir ρ. μετ. θαυμάζω
admirabil-ă, admirabili-e I. επίθ. θαυμάσιος-ια-ιο, αξιοθαύμαστος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο, υπέροχος-η-ο II. επίρ. θαυμάσια, αξιοθαύμαστα, εξαίσια, έξοχα, εξαιρετα
admirare, admirări ουσ. θηλ. ιδ. **admirație**
admirator-oare, admiratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. θαυμαστής-άστρια (ο, η)
admirație, admirații ουσ. θηλ. ο θαυμασμός // **~ profundă** ο βαθύς θαυμασμός
admisibil-ă, admisibili-e επίθ. αποδεκτός-ή-ό, παραδεκτός-ή-ό, δεκτός-ή-ό, ανεκτός-ή-ό
admisibilitate ουσ. θηλ. η αποδοχή, η παραδοχή, η ανεκτικότητα
admisie, admisii ουσ. θηλ. ιδ. **admisune**
admisune, admisuni ουσ. θηλ. η αποδοχή, η παραδοχή, η παραλαβή // (τεχ.) **supapă de ~** η βαλβίδα εισόδου
admite, admit ρ. μετ. 1. δέχομαι, αποδέχομαι, παραδέχομαι, αναγνωρίζω, επιτρέπω, εγκρίνω, δέχομαι κάποιον υποψήφιο κατόπιν εισιτηρίων εξετάσεων 2. εικάζω, υποθέτω // **a fost admis printre primii** πέρασε ανάμεσα στους πρώτους // **a nu ~** δεν αποδέχομαι, απορρίπτω, αποκρούω // **să admitem că...** ας υποθέσουμε ότι...
admitere, admiteri ουσ. θηλ. 1. η αποδοχή, η παραδοχή, η παραλαβή 2. η έγκριση // **examene de ~** οι εισαγωγικές εξετάσεις, η εισαγωγή
admonesta, admonestez ρ. μετ. επιτιμώ, επιπλήττω, μαλώνω φιλικά, νουθετώ, συμβουλεύω
admonestare, admonestări ουσ. θηλ. η επιτίμηση, η επιπλήξη, η νουθέτηση, η νουθεσία, το μάλωμα, η κατσάδα
adnota, adnotez ρ. μετ. υποσημειώνω, επισημειώνω
adnotare, adnotări ουσ. θηλ. η υποσημείωση, η επισημείωση, το σχόλιο

adnotat-ă, adnotați-te επιθ. υποσημειωμένος-η-ο, με εξηγήσεις
adolescent-ă, adolescenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. έφηβος (ο, η)
adolescentă ουσ. θηλ. η εφηβεία, η εφηβική ηλικία
Adonis ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μυθ.) ο Αδώνης // **frumos ca un ~** ωραίος σαν τον Αδώνη
adapta, adapt ρ. μετ. 1. υιοθετώ 2. μτφ. ασπάζομαι, δέχομαι τη γνώμη άλλου, ενστερνίζομαι, παραδέχομαι // **a ~ o hotărâre** υιοθετώ απόφαση // **a ~ o metodă** υιοθετώ μια μέθοδο // **a ~ ideile cuiva** ενστερνίζομαι τις ιδέες κάποιου // **a ~ un copil** υιοθετώ ένα παιδί
adoptare, adoptări ουσ. θηλ. 1. η υιοθεσία, η υιοθέτηση 2. η έγκριση 3. μτφ. η ψήφιση, η εγκόλπωση (μιας ιδέας)
adoptiv-ă, adoptiv-e επιθ. θετός-ή-ό // **fiică -ă** η ψυχοκόρη // **fiu ~ o** ψυχογιός // **mamă -ă** η θετή μητέρα, η ψυχράνα // **părinți -i** οι θετοί γονείς // **tată ~ o** θετός πατέρας, ο ψυχοπατέρας
adoptie ουσ. θηλ. η υιοθεσία, η υιοθέτηση
adora, ador ρ. μετ. λατρεύω, υπεραγαπώ, θαυμάζω
adorabil-ă, adorabili-e επιθ. αξιαγάπητος, αξιολάτρευτος-η-ο, θαυμάσιος
adorare, adorări ουσ. θηλ. η λατρεία, ο μεγάλος έρωτας
adorat-ă, adorați-te επιθ. λατρευτός-ή-ό, ποθητός-ή-ό, αγαπητός-ή-ό, πολυαγαπημένος-η-ο
adorator-oare, adoratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. λάτρης-ισσα (ο, η)
adorafie, adorații ουσ. θηλ. ιδ. adorare
adormi, adormi ι. ρ. μετ. 1. κοιμίζω, αποκοιμίζω 2. μτφ. καθησυχάζω, καταπραύνω // **a-și ~ foamea** ξεγελάω την πείνα μου ΙΙ. ρ. αμ. κοιμάμαι, αποκοιμείμαι
adormire ουσ. θηλ. 1. η κοίμηση, το αποκοίμισμα 2. θρ. ο θάνατος (άγιοι) // **Adormirea Maicii Domnului** η Κοίμηση της Θεοτόκου
adormit-ă, adormiți-te επιθ. 1. κοιμισμένος-η-ο // νυσταγμένος-η-ο, νυσταλέος-α-ο 2. μτφ. αποχαυνωμένος-η-ο, αποκαρωμένος 3. (θρ.) πεθαμένος-η-ο
adormitor-oare, adormitori-oare επιθ. που αποκοιμίζει // μτφ. ανιάρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό
adrenalină, adrenaline ουσ. θηλ. (φαρμ.) η αδρεναλίνη
adresa, adresez ι. ρ. μετ. απευθύνω, αποτείνω, ρητορεύω // **a ~ cuvântul** απευθύνω το λόγο // **a ~ o scrisoare** απευθύνω επιστολή // **el mi-a -t o întrebare** αυτός μου έκανε μια ερώτηση ΙΙ. ρ. μέσο. 1. απευθύνομαι (με επιστολή), αποτείνομαι (κάνω ερωτήσεις) 2. προσφεύγω, καταφεύγω // **-ți-vă justifiți** καταφύγετε στη δικαιοσύνη // **m-am -t la mulți dar nici unul nu mă asculta** αποτάθηκα σε πολλούς αλλά κανείς δε με πρόσεχε
adresant-ă, adresanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. παραλήπτης-ήπτρια (ο, η) // έκφρ. **-ul necunoscut** άγνωστος παραλήπτης
adresă, adrese ουσ. θηλ. 1. η διεύθυνση, η σύσταση, η κατεύθυνση 2. έκφρ. η επικοινωνία με επιστολές // **~ a locuinței** η διεύθυνση κατοικίας // **la ~ mea** που απευθύνεται σε μένα, για μένα, σχετικά με εμένα
adsorbție ουσ. θηλ. η απορρόφηση
aducător-oare, aducători-oare ι. επιθ. που φέρνει, κομίζει, αποφέρει, παράγει κάτι ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. κομιστής-ίστρια (ο, η) // **aducătorul acestei scrisori** ο κομιστής αυτού του γράμματος

aduce, aduc ι. ρ. μετ. φέρω, φέρνω, σγκώνω, μεταφέρω κάτι, οδηγώ κάποιον κάπου, προσάγω, κομίζω, άγω, προσκομίζω, προμηθεύω, αποφέρω // **a ~ copilul de la școală** φέρνει το παιδί απ' το σχολείο // **a ~ dovezi** φέρνω αποδείξεις, αποδεικνύω // **a ~ într-o anumită situație** φέρνω σε ορισμένη κατάσταση // **a ~ la cunoștință** ανακοινώνω, γνωστοποιώ, πραγματοποιώ, εφαρμόζω (έργο, απόφαση, διαταγή, καθήκον) // **a ~ ponoase** φέρνω πόνους, μπελάδες, σκοτούρες // **a ~ un omagiu** αποτείνω φόρο τιμής // **a ~ vorba de (sau despre) ceva** φέρνω τη συζήτηση σε ορισμένο θέμα ή πρόβλημα // **acolo la adus nevoia** εκεί τον έφερε η ανάγκη // **am adus cărțile** έφερα τα βιβλία // **a o ~ bine din condei** μιλάει κάτι γράφει με δεξιοτεχνία // **ce vânt te ~ ?** (για κάποιον που ήρθε απρόοπτα) τι σε φέρνει; // **societatea ~ mari câștiguri** η εταιρεία αποφέρει μεγάλα κέρδη ΙΙ. ρ. αμ. μοιράζω κάπως με κάποιον ή κάτι // **copilul ~ cu mama lui** το παιδί φέρνει της μητέρας του ΙΙΙ. ρ. έκφρ. **a-și ~ aminte** ενθυμούμαι, μου έρχεται στη μνήμη, αναθυμούμαι, αναπολώ, μου έρχεται στο νου // **elevul și-a adus aminte de regulă o** μαθητής θυμήθηκε τον κανόνα // **îți aduci aminte de mine?** με θυμάσαι; // **mi-l aduc aminte** τον θυμάμαι // **ne ~ aminte de victimele războiului** ενθυμούμαστε τα θύματα του πολέμου
aducere, aduceri ουσ. θηλ. 1. η προσκόμιση, το να φέρνει κάποιος κάτι 2. η αναγωγή, η προσαγωγή // **~ aminte** η ανάμνηση, η αναπόληση, η ενθύμηση, η θύμηση // **~ la cunoștință** η γνωστοποίηση, η ανακοίνωση, η ειδοποίηση, η κοινοποίηση // **~ la îndeplinire** η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση (έργου, απόφασης, διαταγής, καθήκοντος) // **mandat de ~** ένταλμα προσαγωγής
aductor, aductori επιθ. έκφρ. // **mușchi ~ o** προσαγωγός μυς
aducție, aducții ουσ. θηλ. 1. το υδραγωγείο, ο σωλήνας διοχέτευσης νερού 2. η κίνηση που εκτελεί ο προσαγωγός μυς
adula, adulez ρ. μετ. κολακεύω
adulare, adulări ουσ. θηλ. η κολακεία με ταπεινωτικό τρόπο 2. ο υπερβολικός έπαινος, το παίνεμα
adulator-oare, adulatori-oare ι. επιθ. κολακευτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο κόλακας
adulație, adulații ουσ. θηλ. ιδ. adulare
adulmeca, adulmec ρ. μετ. αμ. (για ζώα) 1. οσφραίνομαι, μυρίζω 2. μτφ. (για ανθρώπους) προαισθάνομαι, παίρνω μυρωδιά κάτι, αισθάνομαι την οσμή κάποιου
adulmeca, adulmecări ουσ. θηλ. 1. η οσφραντική ιδιότητα των ζώων 2. το προαίσθημα
adulmecător-oare, adulmecători-oare επιθ. οσφραντικός-ή-ό
adult-ă, adulți-te ι. επιθ. ενήλικος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ενήλικος-η (ο, η)
adulter-ă, adulteri-e ι. ουσ. ουδ. η μοιχεία, η λαθρογαμία ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο μοιχός, η μοιχαλίδα
adulterin-ă, adulterini-e επιθ. νόθος-α-ο
adumbri, adumbresc ι. ρ. μετ. σκιάζω, επισκιάζω ΙΙ. ρ. μέσο προφολάγομαι στον ίσκιο, κάθομαι στον ίσκιο
aduna, adun ι. ρ. μετ. 1. μαζεύω, συνεννώνω 2. συγκεντρώνω 3. περιμαζώνω, συλλέγω 4. συσσωρεύω 5. μαθ. προσθέτω, κάνω πρόσθεση // **a ~ oile** μαζεύω τα πρόβατα // **a-și ~ gândurile**

συγκεντρώνομαι // **la adunat de pe drumuri** τον περιμάζεψε από τους δρόμους // (για ανθρώπους άσχετους μεταξύ τους) **parcă a tunat și i-a adunat** η σάρα, η μάρα και το κακό συναπάντημα // **ρ. μέσο** 1. μαζεύομαι, συμμαζεύομαι, συγκεντρώνομαι 2. συνενώνομαι 3. (μαθ.) προστίθεται 4. συσσωρεύομαι // **ne-am adunat în acest loc** συγκεντρώθηκαν σ' αυτόν τον τόπο **adunare, adunări** ουσ. θηλ. 1. (μαθ.) η πρόσθεση, το άθροισμα, η άθροιση, η συνάθροιση 2. το μάζεμα, η μάζωξη // η συνένωση, η συνέλευση, η σύναξη, η συσώρευση, η συγκέντρωση // ~ **festivă** η εορταστική συγκέντρωση // ~ **generală** η γενική συνέλευση // (πολ.) ~ **populară** η λαϊκή συγκέντρωση // **Adunarea Constituantă** Εθνοσυνέλευση // **a deschide adunarea** κηρύσσω την έναρξη της συγκέντρωσης **adunător-oare, adunători-oare** ι. επίθ. αθροιστικός -ής-ό, προσθετικός-ής-ό // **ουσ. αρσ. και θηλ. οικονόμος-α (ο, η), συλλέκτης-τρια (ο, η)** **adunătură, adunături** ουσ. θηλ. 1. το μάζεμα, ο σωρός 2. ο συρφετός, ο όχλος, τα μαζεμένα **adus-ă, aduși-se** επίθ. 1. φερμένος-η-ο 2. γερμένος-η-ο, καμπούρης-α-ικο // ~ **de spate** καμπουριασμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο **ad valorem** επίρ. (εμπόρ.) κατά την αξία, επί της αξίας **adventism** ουσ. ουδ. (θρ.) ο χιλιασμός **adventist-ă, adventiști-ste** ι. επίθ. (θρ.) χιλιαστικός-ής-ό // **ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.) χιλιαστής-άστρια (ο, η)** **adverb, adverbe** ουσ. ουδ. (γραμμα.) το επίρρημα **adverbial-ă, adverbiali-e** επίθ. (γραμμα.) επιρρηματικός-ής-ό **advers-ă, adversi-se** επίθ. αντίπαλος-η-ο, αντίθετος-η-ο, ενάντιος-α-ο, αντιμέτωπος-η-ο // (αθλ.) **mingea se află pe terenul** ~ η μπάλα βρίσκεται στο χώρο της αντίπαλης ομάδας **adversar-ă, adversari-e** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αντίπαλος-η (ο, η), αντίμαχος-η (ο, η), ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η) 2. (νομ.) αντίδικος-η-ο **adversativ-ă, adversativi-e** επίθ. αντιθετικός-ής-ό // **εναντιωματικός-ής-ό // conjuncție** -ă (γραμμα.) ο αντιθετικός σύνδεσμος **adversitate, adversități** ουσ. θηλ. η αντιξοότητα, η εναντιότητα, η δυσμένεια, η δυσκολία κατάστασης, η κακοτυχία **advocat-ă** ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. **avocat** **aed, aezi** ουσ. αρσ. ο σοιδός **aer** ουσ. ουδ. 1. ο αέρας, ο άνεμος, η ατμόσφαιρα 2. ο ουρανός, ο αιθέρας 3. μτφ. το παρουσιαστικό // ~ **curat** ο καθάρος αέρας // ~ **de munte** ο αέρας του βουνού // **a arunca în** ~ ρίχνω, πετάω στον αέρα // **a ieși la** ~ βγαίνω απ' το σπίτι να πάρω καθαρό αέρα // **a rămâne în** ~ είμαι στον αέρα, το κενό, μετέωρος // **a sări în** ~ πηδώ, τινάζω στον αέρα // **a-și da** ~ e κοκορεύομαι, φέρομαι προκλητικά, κορδώνομαι, του έπιασε τα μάτια η μπλοχούκα // **are -ul unui actor** έχει τον αέρα ενός ηθοποιού // **cameră cu** ~ **comprimat** η συμπαρέλα με πεπιεσμένο αέρα // **cinematograful este în** ~ **liber** ο κινηματογράφος είναι υπαίθριος // **αθλ. golul plutește în** ~ από στιγμή σε στιγμή θα μπει γκολ // **în** ~ **liber** στην υπαίθριο, υπαίθριος -ια-ίο // **pe calea aerului** δια εναέριου, οδού **aera, aerez** ρ. μετ. αερίζω, εξαερίζω, ανανεώνω τον αέρα

aeraj ουσ. ουδ. το αέρισμα, η ανανέωση του αέρα σε κλειστό χώρο **aerare, aerări** ουσ. θηλ. ο εξαερισμός, το αέρισμα, η αιθρίαση, η έκθεση στον αέρα **aerat-ă, aerai-te** επίθ. αερισμένος-η-ο, με αέρισμα **aerație, aeraiți** ουσ. θηλ. 1. η εισαγωγή αέρος σε κλειστό χώρο 2. το αλάνισμα σιτηρών (με τη βοήθεια ρεύματος αέρος) **aerian-ă, aerieni-e** επίθ. 1. εναέριος-α-ο 2. αέρινος-η-ο 3. μτφ. διαφανής-ής-ές // **alarmă** -ă ο εναέριος συναγερμός // **făptură** -ă το αέρινο πλάσμα // **linie** ~ă αεροπορική γραμμή // **spațiu** ~ ο εναέριος χώρος **aeriseală, aeriseli** ουσ. θηλ. το αέρισμα, ο εξαερισμός **aerisi, aerisesc** ι. ρ. μετ. αερίζω, εξαερίζω, εκθέτω ένα αντικείμενο στον αέρα // **ρ. μέσο** 1. αερίζομαι, εξαερίζομαι, βγαίνω έξω να πάρω αέρα 2. μτφ. δροσίζομαι **aerisire, aerisiri** ουσ. θηλ. το αέρισμα, ο εξαερισμός, το ανέμισμα, ο αερισμός **aerobuz, aerobuze** ουσ. ουδ. το αερολεωφορείο **aeroclub, aerocluburi** ουσ. ουδ. η αερολέσχη **aerodinamic-ă, aerodinamici-e** ι. επίθ. αεροδυναμικός -ής-ό // **ουσ. θηλ. (φυσ.) η αεροδυναμική** **aerodrom, aerodromuri** ουσ. ουδ. το αεροδρόμιο **aerofagie** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αεροφαγία **aerofobie** ουσ. θηλ. η αεροφοβία **aerogară, aerogări** ουσ. θηλ. το αεροδρόμιο με όλες τις εγκαταστάσεις του **aerolit** ουσ. ουδ. ο αερόλιθος, ο μετεωρίτης **aeromecanică** ουσ. θηλ. η μηχανική αερίων **aerometru, aerometre** ουσ. ουδ. το αερόμετρο (το όργανο μέτρησης πυκνότητας του αέρα) **aeromodel, aeromodele** ουσ. ουδ. (αερ.) συναρμολογούμενο μοντέλο αεροπλάνου, μικρογραφία αεροπλάνου **aeromodelism** ουσ. ουδ. (αερ.) ο αερομοντελισμός **aeromotor, aeromotoare** ουσ. ουδ. ο αεροκινητήρας **aeronaut-ă, aeronauți-e** ουσ. αρσ. και θηλ. αεροναύτης (ο, η) **aeronautic-ă, aeronautici-e** ι. ουσ. θηλ. (αερ.) η αεροναυτική, η αεροναυπηγική // **επίθ.** που αναφέρεται στην αεροναυπηγική **aeronaval-ă, aeronavali-e** επίθ. αεροναυτικός-ής-ό **aeronavă, aeronave** ουσ. θηλ. (αερ.) το αεροσκάφος **aeroplan, aeroplane** ουσ. ουδ. (αερ.) το αεροπλάνο // ~ **de pasageri** το επιβατικό αεροπλάνο // ~ **de vânătoare** το καταδιωκτικό αεροπλάνο **aeroport, aeroporturi** ουσ. ουδ. ο αερολιμένας, το αεροδρόμιο **aeropurtat-ă, aeropurtați-te** επίθ. που μεταφέρεται με αεροπλάνο // (στρατ.) **trupe -e** στρατεύματα που μεταφέρονται με αεροπλάνο, τα αεροπορικά αγγήματα **aeroscop, aeroscoape** ουσ. ουδ. το ανεμοδείκτης **aerosol, aerosoli** ουσ. αρσ. το αεροζόλ (κυρίως στον πληθυντικό, τα ιαματικά μόρια διασκορπισμένα στον αέρα, θεραπευτικό μέσο για τα νοσήματα των αναπνευστικών οδών) **aerostat, aerostate** ουσ. ουδ. το αερόστατο **aerostatic-ă, aerostatici-e** ι. ουσ. θηλ. η αεροστατική // **επίθ.** αεροστατικός-ής-ό **aeroterapie** ουσ. θηλ. η αεροθεραπεία **aerothermă** ουσ. θηλ. το αερόθερμο **afabil-ă, afabili-e** επίθ. 1. αξιαγάπητος-η-ο, φιλοφρονητικός-ής-ό 2. ευπροσήγορος-η-ο

afabilitate ουσ. θηλ. η φιλοφροσύνη, η ευπροσηγορία
afablație ουσ. θηλ. 1. ο μύθος, η πλοκή υπόθεσης έργου 2. το επιμύθιο
afacere, afaceri ουσ. θηλ. 1. η επιχείρηση 2. η συναλλαγή, το πάρε-δώσε, η δόσοληψία, το αλισβερίσι, το εμπόριο, η αγοραπωλησία, η εμπορική πράξη 3. η υπόθεση // **afaceri interne/externe** οι εσωτερικές/εξωτερικές υποθέσεις // **εμπόρ. cercurile de afaceri** οι επιχειρηματικοί κύκλοι // **este -a mea** είναι δική μου υπόθεση // **neamstec în afacerile interne** η μη επέμβαση στα εσωτερικά // **oameni de afaceri** οι επιχειρηματίες
afacerism ουσ. ουδ. η κερδοσκοπία
afacerist-ă, afaceriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η κερδοσκόπος
afagie ουσ. θηλ. η αφαγία
afară I. επίρ. έξω, εξόν, πλην, έξωθεν, απέξω, εκτός, χώρια // ~ **de aceasta** εκτός αυτού // ~ **numai dacă** εκτός κι αν // **a da -a da** ~ διώχνω, αποδιώχνω, απολύω, πετάω έξω // **a fi -din cauză** είναι / μένει έξω από το χορό // **din -** απέξω // **din cale** ~ υπέρ του δέοντος, πέρα για πέρα // **este în -de pericol** είναι εκτός κινδύνου // **în -de cazul dacă** εκτός κι αν // **în -de duminică** εκτός από την Κυριακή // **în -legii** εκτός νόμου // **temperatura aerului de ~** η εξωτερική θερμοκρασία II. επιφ. έξω!, φύγε!, πήγαινε!
afazie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αφασία (η έλλειψη ικανότητας για ομιλία)
afâna, afânez ρ. μετ. σβαρνίζω το χρώμα, βωλοκοπώ, κάνω πολύ λεπτό το χρώμα του χωραφιού
afânare, afânări ουσ. θηλ. το σβάρνισμα
afânat-ă, afânăți-te επιθ. σβαρνισμένος-η-ο
afecta, afectez I. ρ. μετ. 1. προορίζω 2. θλιβώ, λυπώ, στενοχωρώ // **acești bani sunt afectați pentru întreținerea imobilului** αυτά τα χρήματα είναι προορισμένα για τη συντήρηση του ακινήτου / του σπιτιού // **vestea proastă l-a afectat** η δυσάρεστη είδηση τον στενοχώρησε II. ρ. αμ. προσποιούμαι, υποκρίνομαι
afectare, afectări ουσ. θηλ. 1. η επιτήδευση, η υποκρισία, η προσποίηση 2. η στενοχώρια, η λύπη, η θλίψη
afectat-ă, afectați-te επιθ. 1. λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. προσποιητός-ή-ό, επιτηδευμένος-η-ο 3. προορισμένος-η-ο
afectiv-ă, afectiv-e επιθ. στοργικός-ή-ό, φιλόστοργος-η-ο, αγαπητός-ή-ό, αισθαντικός-ή-ό, αισθηματικός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές
afectivitate ουσ. θηλ. η στοργή, η φιλοστοργία, η αισθηματικότητα, η περιπάθεια, η αισθαντικότητα
afectuos-oasă, afectuos-i-oase επιθ. φιλόστοργος-η-ο, στοργικός-ή-ό. εγκάρδιος-α-ο, αγαπητός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές
afecțiune, afecțiuni ουσ. θηλ. 1. η στοργή, η εγκάρδιότητα, η ζεστασιά, η θαλπωρή, η αφοσίωση, η φιλία 2. (ιατρ.) η πάθηση
afeliu ουσ. ουδ. (αστρ.) το αφήλιο
afemeiat, afemeiați I. επιθ. γυναικομανής, γυναικάς II. ουσ. αρσ. ο γυναικάς
aferat-ă, aferați-te επιθ. αφηρημένος-η-ο, πολυάσχολος-η-ο
afèrent-ă, aferenți-te επιθ. 1. σύστοιχος-η-ο, ανálogo-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 2. ανήκων-κουσάκων // **parte -ă** το αναλογούν μέρος // (ανατ.) **vase aferente** τα ανήκοντα αγγεία

afereză ουσ. ουδ. (γραμμα.) η αφαίρεση
afet, afeturi ουσ. ουδ. (στρατ.) ~ **de tun** η βάση κανονίου, ο κιλίβαντας
afgan-ă, afgani-e I. επιθ. αφγανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Αφγανός-ή (ο, η)
afilia, afiliez I. ρ. μετ. συνεταιρίζω, προσλαμβάνω στη διάθεση μου υποτελή οικονομική μονάδα II. ρ. μέσο συνεταιρίζομαι, προσχωρώ σε άλλη οργάνωση σαν υποτελής μονάδα III. ρ. αμ. συνιστώ σχέσεις υποτέλειας μεταξύ ορισμένων μονάδων
afiliat-ă, afiliați-te επιθ. μέλος υποτελής άλλης οργάνωσης
afiliație, afiliații ουσ. θηλ. ο σχηματισμός μονάδων
afilieri, afilierei ουσ. θηλ. 1. η ένταξη 2. ο σχηματισμός εταιρειών μεταξύ περισσότερων μονάδων 3. η προσχώρηση σε άλλη οργάνωση, η συγχώνευση
afin, afini ουσ. αρσ. ο μύρτιλος, τα μύρτιλα
afin-ă ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η συγγενής από αγχιστεία
afinare, afinări ουσ. θηλ. 1. η λέπτυνση 2. ο καθαρισμός της αργής ζάχαρης στα εργοστάσια επεξεργασίας ζαχαροτευτών 3. η πλήρης εξάλειψη των αερίων από το λειωμένο γυαλί
afinată, afinate ουσ. θηλ. λικέρ από τον καρπό του μυρτιλίου
afină, afine ουσ. θηλ. ο καρπός του μύρτιλου
afinitate, afinități ουσ. θηλ. 1. η συγγένεια από αγχιστεία 2. η ομοιότητα, η σχέση, η σύνδεση
afirma, afirm I. ρ. μετ. 1. δηλώνω καταφατικά, διαβεβαιώνω, επιβεβαιώνω, υποστηρίζω κάτι σαν σίγουρο και αναμφισβήτητο, τονίζω, ισχυρίζομαι II. ρ. μέσο αναδεικνύομαι, διακρίνομαι, εξελίσσομαι, διαπρέπω
afirmare, afirmări ουσ. θηλ. η κατάφαση, η ανάδειξη, η επιβεβαίωση, η διαβεβαίωση
afirmativ-ă, afirmativ-e επιθ. καταφατικός-ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό // **în caz** ~ σε καταφατική περίπτωση
afirmație, afirmații ουσ. θηλ. η κατάφαση, η επιβεβαίωση, ο ισχυρισμός
afis, afise ουσ. ουδ. η αφίσα
afisa, afisez I. ρ. μετ. 1. τοιχοκολλώ 2. μτφ. έχω επιδεικνύω II. ρ. μέσο(οικ.) επιδεικνύομαι
afisaj, afisaje ουσ. ουδ. το τοιχοκόλλημα, η τοιχοκόλληση, η αφισοκόλληση
afisare, afisări ουσ. θηλ. 1. η τοιχοκόλληση 2. μτφ. η επίδειξη, η φαντασμένη εμφάνιση
afisier, afisiere ουσ. ουδ. ο ειδικός πίνακας ή χώρος όπου κολλούνται οι διάφορες αγγελίες, αφίσες
afisor-oare, afisori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. τοιχοκολλητής-ήτρια (ο, η), αφισοκολλητής-ήτρια (ο, η)
afix, afixe ουσ. ουδ. (γραμμα.) η περιληπτική ονομασία για το πρόθεμα και την κατάληξη
afla, aflu I. ρ. μετ. μαθαίνω, πληροφορούμαι, βρίσκω, αποκαλύπτω, ανακαλύπτω // **a aflat vestea cea mare** έμαθε τη μεγάλη είδηση // **am aflat totul** τα έμαθα όλα // **s-a aflat adevărul** ανακαλύφθηκε η αλήθεια II. ρ. μέσο είμαι, υπάρχω, βρίσκομαι, παρευρίσκομαι // **a se -de față** είμαι παρών // **a se -la inaugurare** παρευρίσκομαι στα εγκαίνια III. ρ. αμ βρίσκομαι / **a se -în permisie** βρίσκομαι σε άδεια // **a se -în treabă** για να βρίσκομαι σε δουλειά // **el se află în**

camera de alături αυτός βρίσκεται στο διπλανό δωμάτιο
aflore, aflări *ουσ. θηλ.* η εύρεση, η ανεύρεση, το εύρημα, η πληροφόρηση
aflător-oare, aflători-oare *Ι. επιθ.* ευρισκόμενος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εφευρέτης-τρια (ο, η)
afluent, afluenți *ουσ. αρσ.* ο παραποταμός
afluentă *ουσ. θηλ.* η συρροή, η εισροή, η πληθώρα, το πλήθος, η αφθονία, η κοσμοσυρροή, η κοσμοπλημύρα // ~ **masivă de public** η αθρόα προσέλευση κοινού
aflux, afloxuri *ουσ. ουδ.* 1. η συρροή, ο συνωπισμός 2. (*ιατρ.*) η συμφόρηση, το εγκεφαλικό
afon-ă, afonie *Ι. επιθ.* άφωνος-η-ο, *μτφ. (μουσ.)* άβουσος *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* άφωνος-η (ο, η), άβουβός-η (ο, η)
afonie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αφωνία, η βουβαμάρα
afonizare *ουσ. θηλ. (γλωσ.)* η παράλειψη φθόγγου (συναίρεση, έκθλιψη, αφαίρεση ύλης)
aforism, aforisme *ουσ. ουδ.* το απόφθεγμα, το γνωμικό, το ρητό, η ρήση
aforistic-ă, aforistici-e *επιθ.* αποφθεγματικός-ή-ό, που έχει ακριβή και σύντομο ορισμό
a fortiori *επιθ.* αναγκαίος-α-ο, που επιβάλλεται λόγω ανάγκης
afreta, afretez *ρ. μετ.* ναυλώνω, νοικιάζω πλοίο
african-ă, africanie *Ι. επιθ.* αφρικανικός-ή-ό // **continentul** ~ η αφρικανική ήπειρος *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* Αφρικανός-ή (ο, η), η Αφρικάνα, η Αφρικανίδα
afrodiziac-ă, afrodiziaci-e *επιθ.* αφοδισιακός-ή-ό
afroint, afrointuri *ουσ. ουδ.* 1. η προσβολή 2. η ύβρη
afrointare *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η προσέγγιση των άκρων της πληγής για καλύτερη επούλωση
afță, afte *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η άφτα, η άφτα
aftoasă *επιθ. έκφρ.* febră ~ ο αφθώδης πυρετός
afuma, afum *Ι. ρ. μετ.* 1. καπνίζω (κρέας, ψάρι) 2. μαυρίζω 3. γεμίζω κάτι με καπνό (έναν κλειστό χώρο) για να εξοντώσω τα ζώωφια που υπάρχουν εκεί *ΙΙ. ρ. αμ.* καπνίζω, βγάζω καπνό (φωτιά, τζάκι) *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. καπνίζομαι, μαυρίζομαι από καπνό 2. *μτφ. (οικ.)* μεθάω ελαφρά
afumare, afumări *ουσ. θηλ.* το κάπνισμα
afumat-ă, afumați-te *επιθ.* 1. καπνιστός-ή-ό 2. μαυρισμένος-η-ο από καπνό 3 *μτφ.* μεθυσμένος-η-ο // **alimente afumate (carne, pește)** τα καπνιστά τρόφιμα (κρέας, ψάρι)
afumătoare, afumători *ουσ. θηλ.* το καπνιστήριο, ο χώρος για κάπνισμα κρεάτων ή ψαριών
afumătorie, afumătorii *ουσ. θηλ.* η ειδική εγκατάσταση για το κάπνισμα κρεάτων ή ψαριών, κ.λ.π.
afumătură, afumături *ουσ. θηλ.* τα καπνιστά τρόφιμα
afund-ă, afunzi-de *Ι. επιθ.* 1. βαθύς-ιά-ύ 2. βαθουλωτός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* βαθιά, σε βάθος, με βαθύτητα // **a adormi afund** κοιμάμαι βαθιά
afunda, afund *Ι. ρ. μετ.* βυθίζω, βουλιάζω *ΙΙ. ρ. μέσο* βυθίζομαι // καταδύομαι // **a se ~ în nisip** βυθίζομαι στην άμμο // **a se ~ în pădure** βυθίζομαι στο δάσος
afundare, afundări *ουσ. θηλ.* η βύθιση, το βύθισμα, το βούτηγμα // η κατάδυση
afurisenie, afurisenii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* ο αφορισμός, το ανάθεμα, ο αναθεματισμός

afurisi, afurisesc *ρ. μετ.* αναθεματίζω, αφορίζω
afurisi-ă, afurisiți-te *Ι. επιθ.* 1. αναθεματισμένος-η-ο, αφορισμένος-η-ο, καταραμένος-η-ο 2. ελεεινός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. τρισκατάρατος-η (ο, η) 2. *μτφ.* ο κακούργος, ο ταραξίας
agalactie *ουσ. θηλ.* η αγαλακτία
agale *επίρ.* αγάλια, όχι βιαστικά // ~ αγάλια-αγάλια
agapă, agape *ουσ. θηλ.* 1. το κοινό φαγητό στους πρώτους χριστιανούς, αι αγάπαι 2. το κοινό φιλικό γεύμα
agasa, agasez *ρ. μετ.* εκνευρίζω, ενοχλώ, ερεθίζω, εξοργίζω
agasant-ă, agasanti-te *επιθ.* ενοχλητικός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό
agat, agate *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο αχάτης (ημιπολύτιμος λίθος)
agavă, agave *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αγαύη, το φυτό αθάνανος, χρησιμοποιείται κυρίως ως φράκτης αγρών
agă, agi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αγάς
agăta, agăți *Ι. ρ. μετ.* 1. γαντζώνω, αγκιστρώνω, κρεμώ, αναρτώ 2. Ξερσκίζω άθελα ύφασμα 3. *μτφ.* κάνω καμιά // **a ~ pardsiul în cuier** κρεμώ το πανωφόρι στην κρεμάστρα *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. κρέμομαι, κρεμιέμαι, πιάνομαι, γαντζώνομαι 2. αναρριχώμαι, σκαρφαλώνω // **a se agăta de o speranță** πιάνομαι από μία ελπίδα // **cel înecat și de un pai se agăta** ο πνιγμένος απ'τα μαλλιά του πιάνεται
agătare, agățări *ουσ. θηλ.* 1. το κρέμασμα // το γαντζώμα 2. το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση
agățator-oare, agățători-oare *Ι. επιθ.* 1. αναρριχητικός-ή-ό (για φυτά) *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. η κρεμάστρα (για ρούχα) 2. η θηλειά για ανάρτηση 3. ο γάντζος 4. (*ορνιθ.*) πληθ. τα αναρριχητικά πτηνά
ageamiu-ie, ageamii *Ι. επιθ.* ατζαμήδικος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ατζαμή, αρχάριος, η ατζαμού
agendă, agende *ουσ. θηλ.* η ατζέντα // ~ **de lucru** η ημερήσιο διάταξη
agenezie *ουσ. θηλ.* η αγενεσία, η στειρότητα
agent-ă, agenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο πράκτορας, ο αντιπρόσωπος 2. ο συντελεστής, ο παράγοντας // ~ **comercial** ο εμπορικός αντιπρόσωπος // ~ **consular** ο πρόξενος // (*φυσ.*) ~ **de oxidare** ο οξειδωτικός παράγοντας // ~ **de poliiție** ο αστυνομικός // ~ **diplomatic** ο διπλωματικός αντιπρόσωπος // ~ **patogen** ο παθογενής παράγοντας // ~ **sanitar** ο υγειονομικός // ~ **secret** ο μυστικός πράκτορας, ο κατάσκοπος, ο σπιούνος // ~ **termic** ο θερμαντικός παράγοντας
agentură, agenturi *ουσ. θηλ.* ο οίκος οικονομικών συναλλαγών
agenție, agenții *ουσ. θηλ.* 1. το πρακτορείο, το γραφείο του πράκτορα 2. η αντιπροσωπεία // ~ **de presă** το πρακτορείο ειδήσεων // ~ **de voiaj** το πρακτορείο ταξιδιών (εκδρομών)
ager-ă, ageri-e *επιθ.* 1. οξυδερκής-ής-ές // ευκίνητος-η-ο // εύστροφος-η-ο 2. ευφυής-ής-ές // έξυπνος-η-ο
agerime, agerimi *ουσ. θηλ.* 1. η οξύδερκεια, η ευστροφία // η ευκηνσία 2. η ευφυία, η έξυπνάδα
agheasmatar, agheasmatare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το αγιασμάτσι
agheasmă *ουσ. θηλ.* 1. το αγίασμα, το αγιασμένο νερό, ο αγιασμός 2. *μτφ.* το οινόπνευμα, το ρακί // **vrei nu vrei bea Grigore** ~ θες δεν θες καν' το

aghiOS, aghioase ουσ. ουδ. 1. η εκκλησιαστική ψαλμωδία «αίγιος» 2. μτφ. // **a-i trage la aghioase** ροχαλιζώ, κοιμούμαι

aghiOSant, aghioSant ουσ. αρσ. (στρατ.) ο υπασιτιστής

AghiuSă ουσ. αρσ. (οικ.) ο διάβολος

agie, agii ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. η περιοχή της δικαιοδοσίας του αγά 2. η έδρα του αγά

agil-ă, agili-e επίθ. ταχύνιτος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, ευκίνητος-η-ο

agilitate ουσ. θηλ. 1. η γρηγοράδα, η ευκηνσία 2. η ελαφρότητα, η επιδεξιότητα

agita, agit ι. ρ. μετ. 1. ανακινώ, ανακατώνω, ταραζώ, αναταράζω, εξάπτω, εξεγείρω 2. μτφ. υποκινώ, υποδαυλίζω, ξεσηκώνω τα πλήθη // **a ~ o sticlă** ανακινώ μπουκάλι // **ρ. μέσο** 1. ανησυχώ 2. αναστατώνομαι 3. εξοργίζομαι // **bolnavul se agită** ο άρρωστος ανησυχεί

agitare, agitări ουσ. θηλ. η ανακίνηση, το ανακάτωμα, η αναταραχή, η αναστάτωση, η ταραχή, η ανησυχία

agitat-ă, agitați-te επίθ. 1. ταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο 2. ταραχώδης-ης-ες 3. φουρτούνιασμένος-η-ο // **marea este -ă** η θάλασσα είναι ταραγμένη

agitator-oare, agitatori-oare ι. ουσ. αρσ. και θηλ. προπαγανδιστής-ίστρια (ο, η), διαδηλωτής-ώτρια (ο, η) // ουσ. ουδ. ο ταραχοποιός, ο υποκινήτης

agitatoric-ă, agitatori-ci-ce επίθ. (πολ.) προπαγανδιστικός-ή-ό

agitație, agitații ουσ. θηλ. 1. η ανακίνηση, η αναταραχή, η κίνηση, η διακύμανση 2. ο αναβρασμός, το τάραγμα, η διέγερση, η διατάραξη 3. η προπαγάνδα, η διάδοση ειδήσεων με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης // **~ populară** η λαϊκή αναταραχή // **pradă agitației** το θύμα της αναταραχής

aglomera, aglomerez ι. ρ. μέσο. συναθροίζομαι, επισωρεύομαι, συσσωρεύομαι, συνωστίζομαι, συρρέω // **ρ. μετ.** συσπειρώνω, συσπειρώνω, συσσωρεύω, συσσωματώνω

aglomerare, aglomerări ουσ. θηλ. η συνάθροιση, η συσπείρωση, ο συνωστισμός, η επισωρεία, η συρροή

aglomerat-ă, aglomerati-te ι. επίθ. συσσωρευμένος-η-ο, συσπειρωμένος-η-ο, συνωστισμένος-η-ο, επισωρευμένος-η-ο // **μτφ.** απασχολημένος-η-ο // ουσ. ουδ. (γελ.) τα ηφαιστειογενή πετρώματα

aglomerație, aglomerații ουσ. θηλ. 1. ο συνωστισμός, η συνάθροιση, η συσώρευση 2. ο οικισμός

aglutina, aglutinez ρ. μέσο συγκολλώμαι, προσκολλώμαι, συσσωματούμαι

aglutinant-ă, aglutinanti-te επίθ. συγκολλητικός-ή-ό, σύσσωμος-η-ο // (γλωσ.) **limbă -ă** η συγκολλητική γλώσσα

aglutinase, aglutinări ουσ. θηλ. η συγκόλληση, η συσσωμάτωση

agnostic-ă, agnostici-ce ι. επίθ. (φιλοσ.) αγνωστικιστικός-ή-ό // ουσ. αρσ. και θηλ. αγνωστικιστής-ίστρια (ο, η)

agnosticism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο αγνωστικισμός, η αγνωσιαρχία

agonie, agonii ουσ. θηλ. 1. η αγωνία, το ψυχορράγημα, η πάλη με το θάνατο 2. μτφ. η ανησυχία σε βαθμό αρρωστημένο, η αθημονία // **a fi în ~** ψυχομαχώ, ψυχορραγώ, πνέω τα λείσθια

agoniseală, agoniseli ουσ. θηλ. οι οικονομίες, τα κέρδη

agonisi, agonisesc ρ. μετ. εξοικονομώ, κάνω οικονομίες

agoniza, agonizez ρ. αμ. αγωνιώ, κατέχομαι από αγωνία

agora ουσ. θηλ. (ιστ.) η αγορά

agorafobie ουσ. θηλ. (ψυχ.) η αγοραφοβία

agrafă, agrafe ουσ. θηλ. η καρφίτσα, η πόρπη, η αγκράφα, η κόπιτσα

agrafie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αγραφία

agramat-ă, agramati-te ι. επίθ. αγράμματος-η-ο, αμαθής-ής-ές // ουσ. αρσ. και θηλ. το πρόσωπο που κάνει στοιχειώδη λάθη γλώσσας

agrar-ă, agrari-e επίθ. αγροτικός-ή-ό, γεωργικός-ή-ό // **economia -ă** η αγροτική οικονομία // **reforma -ă** η αγροτική μεταρρύθμιση

agrarian-ă, agrarieni-e ι. επίθ. αγροτικός-ή-ό // ουσ. αρσ. και θηλ. (ο, η) οπαδός του αγροτικού συστήματος της αγροτικής οικονομίας, (ο, η) αγροτικός-ή

agrarianism ουσ. ουδ. (πολ.) πολιτικό σύστημα που δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη της γεωργίας

agrava, agravez ι. ρ. μετ. 1. επιδεινώνω, επιβαρύνω 2. χειροτερεύω // **ρ. αμ.** γίνομαι χειρότερος απ' ό,τι ήμουν 2. επιδεινώνομαι, επιβαρύνομαι

aggravant-ă, agravanti-te επίθ. 1. επιβαρυντικός-ή-ό // (νομ.) **circumstanțe -e** οι επιβαρυντικές περιστάσεις 2. επιδεινωτικός-ή-ό

agravare, agravări ουσ. θηλ. η επιδείνωση, η χειροτέρευση, η επιβάρυνση, η εκτράχυνση

agreea, agreez ι. ρ. μετ. δέχομαι, αποδέχομαι // **ρ. αμ.** αρέσω, συμπάσχω

agreeabil-ă, agreeabili-e επίθ. ευχάριστος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο, ευάρεστος-η-ο, τερπνός-ή-ό

agrega pers. 3 agreeă ρ. μέσο απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ενώνεται

agregare, agregări ουσ. θηλ. η υφή, η σύσταση, η συσσωμάτωση // (φυσ.) **stare de ~ a corpurilor** η συγκρότηση των σωμάτων (σε στερεά, υγρά και αέρια) 2. η συγκρότηση

agregat, aggregate ι. ουσ. ουδ. 1. το συγκρότημα μηχανών που λειτουργούν σαν ενιαίο σύνολο 2. το σύγκριμα (τα ορυκτά με διαφορετική σύσταση που είναι κολλημένα και αποτελούν φυσικό σχηματισμό, πέτρωμα) // **~ de foraj** το γεωτρήσιμο // ουσ. αρσ. ο υφηνγητής (μιας πανεπιστημιακής σχολής)

agregatie, agregatii ουσ. θηλ. ιδ. agregare

agrement, agremente ουσ. ουδ. 1. η τέρψη, η διασκέδαση, η ευχαρίστηση, η αναψυχή 2. (νομ.) η συναίνεση, η συγκατάθεση, η αποδοχή, η έγκριση // **călătorie de ~** το ταξίδι αναψυχής // **și-a dat -ul** έδωσε τη συγκατάθεσή του (στο διορισμό των διπλωματικών αντιπροσώπων των ξένων κρατών)

agresiune, agresioni ουσ. θηλ. η επίθεση, η επιδρομή, η εχθρική στάση, η επιθετικότητα // **război de ~** επιθετικός πόλεμος

agresiv-ă, agresivi-e επίθ. επιθετικός-ή-ό, φιλοπόλεμος-η-ο // **a deveni ~** έχει κοιμηθεί με το λύκο

agresivitate, agresivități ουσ. θηλ. η επιθετικότητα

agresor-oare, agresori-oare ι. επίθ. επιτιθέμενος-η-ο // ουσ. αρσ. και θηλ. ο εισβολέας, ο επιδρομέας

agricol-ă, agricole-e επίθ. αγροτικός-ή-ό, γεωργικός-ή-ό // **mașini -e** οι γεωργικές μηχανές // **producție -ă** η γεωργική παραγωγή

agricultor-oare, agricultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αγρότης-ισσα (ο, η), γεωργός (ο, η)
agricultură, agriculturi ουσ. θηλ. η γεωργία // ~ **intensivă** η εντατική καλλιέργεια της γης
agripnie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ανρυπνία, η αυπνία
agriș, agriși ουσ. αρσ. (βοτ.) η φραγκοσταφυλιά
agrișă, agrișe ουσ. θηλ. ο καρπός της φραγκοσταφυλιάς, το φραγκοστάφυλο
agroalimentară, agroalimentari-e επιθ. γεωργικός // **produse** -ε τα γεωργικά προϊόντα
agrobiolog-ogă, agrobiologi-oge ουσ. αρσ. και θηλ. αγροβιολόγος (ο, η)
agrobiologică, agrobiologici-e επιθ. αγροβιολογικός-ή-ό
agrobiologie ουσ. θηλ. η αγροβιολογία
agrochimică, agrochimici-e επιθ. αγροχημικός-ή-ό
agrochimie ουσ. θηλ. η αγροχημεία
agrichimistă, agrichimisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. αγροχημικός (ο, η)
agrogeolog-ogă, agrogeologi-oge ουσ. αρσ. και θηλ. αγρογεωλόγος (ο, η)
agrogeologie ουσ. θηλ. η αγρογεωλογία
agrologie ουσ. θηλ. η αγρολογία
agrometeorolog-ogă, agrometeorologi-oge ουσ. αρσ. και θηλ. αγρομετεωρολόγος (ο, η)
agrometeorologie ουσ. θηλ. η αγρομετεωρολογία
agronomă, agronomi-e ουσ. αρσ. και θηλ. αγρονόμος (ο, η), γεωπόνος (ο, η) // **inginer** ~ ο γεωπόνος
agronomică, agronomici-e επιθ. αγρονομικός-ή-ό, γεωπονικός-ή-ό
agronomie ουσ. θηλ. η αγρονομία, η γεωπονία // **facultatea de** ~ η γεωπονική σχολή
agrosilvică, agrosilvici-e επιθ. αγροδασικός-ή-ό
agrotehnică, agrotehnici-e Ι. ουσ. θηλ. η αγροτεχνική ΙΙ. επιθ. αγροτεχνικός-ή-ό
agrotehniciană, agrotehnicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. αγροτεχνίτης-τρα (ο, η)
agrotetere ουσ. θηλ. πληθ. τα αγροεπιχώματα (για την καλλιέργεια δέντρων και αμπελιών)
agrozootehnică, agrozootehnici-e Ι. ουσ. θηλ. η αγροζωοτεχνική, η αγροζωοτεχνία ΙΙ. επιθ. αγροζωοτεχνικός-ή-ό
agrozootehniciană, agrozootehnicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. αγροζωοτεχνίτης-τρα (ο, η)
aguridă, aguride ουσ. θηλ. η αγουρίδα, το άγουρο σταφύλι
ah επιφ. αχ!
aho επιφ. 1. (για να σταματήσουν τα βόδια να περπατάνε) αχό 2. ευχετήρια κραυγή για τα κάλαντα του νέου έτους
aht, ahturi ουσ. οδ. ο αναστεναγμός, ο γογγυσμός, το βογγητό
ahtia, ahtiez ρ. μέσο επιθυμώ ακόρεστα, λαίμαργα, άπληστα κάτι, ορέγομαι
ahtiată, ahtiați-te επιθ. άπληστος-η-ο
ai επιφ. αϊ! (απελλή, πόνος, φόβος, έκπληξη)
ai επιφ. (οικ.) αϊ, άντε
aici επιφ. 1. εδώ 2. σ' αυτή τη στιγμή, τώρα // ~ **e bubă** εδώ είναι το πρόβλημα // ~ **i-!** τώρα να σε δω! // ~ **jos** εδώ κάτω // ~ **să te văd!** εδώ να σε δω! // ~ **sus** εδώ επάνω // **cât pe-** παρά τριχά, παρά λίγο // **de ~ înaintea...** απ'εδώ και στο εξής... // **de ~ până-!** απ'εδώ μέχρι εδώ! // **până-!** ως εδώ! // **/ pe** ~ απ'εδώ // **pleacă de-!** φύγε από εδώ! // **vino-!** έλα εδώ!

aidoma επιρ. 1. το ίδιο, όμοια, παρόμοια, ίδια και απαράλλαχτα 2. πράγματι // **este ~ tatăl său** είναι ίδιος ο πατέρας του // **s-a întâmplat** ~ έγινε πραγματικά
aieva επιρ. 1. πραγματικά, πράγματι 2. αληθινά
aisberg, aisberguri ουσ. ουδ. το παγόβουνο, ο παγετώνας
aiura, aiurez ρ. αμ. παραληρώ, παραλογίζομαι, παραμιλώ, λωο πράγματα χωρίς νόημα, λωο ανοησίες
aiurare, aiurări ουσ. θηλ. η ανοησία, το παραμλητό, το παραλήρημα, η μωρία, ο παραλογισμός
aiurea Ι. επιρ. αλλού, κάπου αλλού // **a fi cu gândul** ~ είμαι με τη σκέψη αλλού, είμαι παράλογος, παραλογίζομαι // **a vorbi** ~ παραλαλώ, παραμιλώ, αερολογώ, μιλάω στον αέρα (στα κουτουρού, απερίσκεπτα) // **a merge într-**~ πηγαίνω στα κουτουρού // **intr-**~ στην τύχη, στα κουτουρού, τυχαία, αλλού γι'αλλού ΙΙ. επιφ. // ~! αλλού κι'αλλού!, άλλ' αντ' άλλων, σ' οδούς κι αδιεξόδους, σε μέρη πεπατημένα κι' απάτητα
aiureală, aiureli ουσ. θηλ. 1. η ομιλία χωρίς νόημα, ο παραλογισμός, η ανοησία, η μπουρδα 2. το παραλήρημα, το χάσιμο του νου
aiurit-ă, aiuriți-te Ι. επιθ. ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, άμυαλος-η-ο, ασυνάρτητος-η-ο // **sunt complet** ~ είμαι εντελώς ασυνάρτητος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ασυλλόγιστος (ο, η), αστόχαστος-η (ο, η), ανόητος-η (ο, η) // **ce-!** τί ασυλλόγιστος!
ajun, ajunuri ουσ. ουδ. η παραμονή // **în ~ de Crăciun** την παραμονή των Χριστουγέννων
ajuna, ajunez ρ. αμ. (θρ.) 1. νηστεύω, κρατώ νηστεία 2. μτφ. πεινώ, υποφέρω από την πείνα
ajunge, ajung Ι. ρ. αμ. 1. φτάνω, καταφτάνω, κοντεύω κάπου, πετυχαίνω, κατορθώνω, γίνομαι 2. αρκώ, επαρκώ 3. περιέρχομαι, καταντώ 4. εκτείνομαι // ~! φτάνει πια!, αρκει! // ~ **aceasta** αρκει αυτό // ~ **și întrece** φτάνει και περισσεύει / / μτφ. **a ajuns departe** ανέβηκε ψηλά // **a ajuns inginer** έγινε μηχανικός // μτφ. **a ajuns la mal** βγήκε απάνω στο νερό, πέτυχε το σκοπό του // **a ajuns prea târziu** έφτασε πολύ αργά // **a ajuns rău** κατάντησε σε άθλια κατάσταση // **a-i ~ cuțitul la os** του έχει μπει το μαχαίρι στο κόκκαλο / στο μυελό / στο μεδούλι // **a nu ~ nici la degetul cel mic al cuiva** δεν τον φτάνει ούτε στη φτέρνα // μτφ. **a nu-i ~ cu prăjina la nas** είναι ψηλομύτης / ψωνάρας // **apele au ajuns la cota maximă** τα νερά έφτασαν στο μεγαλύτερο ύψος // **îți ajung acești bani?** σου φτάνουν αυτά τα χρήματα; // **prefurile au ajuns la anumite limite** οι τιμές έφτασαν σε ορισμένα όρια // **tratativele au ajuns în impas** οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε αδιέξοδο // **nu ~ cafeaua** δεν αρκει ο καφές ΙΙ. ρ. μέσο **s-a ajuns!** έγινε μέγας και τρανός ΙΙΙ. ρ. μετ. 1. προφθάνω, προλαβαίνω 2. τεντώνω το χέρι ή το σώμα μου και πιάνω κάτι // **la-a ajuns o nenorocire** τον έπληξε μια συμφορά // **te ajung imediat** σε προφθάνω αμέσως // μτφ. πλήττω
ajungere, ajungeri ουσ. θηλ. το φτάσιμο, η άφιξη, ο ερχομός, η έλευση
ajuns ουσ. ουδ. // επιρ. έκφρ. **de** ~ αρκετά // **bun** ~ καλώς-όρισε
ajuns-ă, ajunsî-se επιθ. 1. φτασμένος 2. (χλευασ.) νεόπλουτος-η-ο, φτασμένος-η-ο // (αθλ.)

alergătorul ajuns la capăt ο δρομέας που έχει φτάσει στο τέρμα
ajur, ajururi ουσ. ουδ. 1. το αζούρ 2. ο φεγγίτης
ajusta, ajustez ρ. μετ. προσαρμόζω, ταιριάζω κάτι με κάτι άλλο, συναρμόζω, ισοπεδώνω, ισιάζω, ρυθμίζω
ajustaj ουσ. ουδ. (τεχ.) η προσαρμογή, η συναρμογή, το ταιριασμα, η εφαρμογή με κάτι
ajustare, ajustări ουσ. θηλ. (τεχν.) 1. το (ίσιασα 2. η προσαρμογή, η προσαρμοστικότητα, η συναρμογή, το ταιριασμα
ajutor-oare, ajutoari-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.) 1. προσαρμοστής-όστρια (ο, η) 2. εφαρμοστής-όστρια (ο, η)
ajuta, ajut I. ρ. μετ. βοηθώ, βοηθάω, συμπαράστέκομαι, συντρέχω, προσφέρω συνδρομή, προστατεύω // **Doamne ajută!** ο Θεός βοηθός! (ευχή) // **m-a ajutat foarte mult** με βοήθησε πάρα πολύ II. ρ. αμ. ωφελώ, χρησιμεύω, υπηρετώ, κάνω ωφέλιμη εργασία // **la ce ajută?** σε τι χρησιμεύει; III. ρ. μέσο βοηθούμαι, βοηθιέμαι
ajutător-oare, ajutători-oare επιθ. 1. βοηθητικός-ή-ό 2. επικουρικός // **organ** ~ το βοηθητικό όργανο
ajutor-oare, ajutoari-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. βοηθός (ο, η), συμπαράστατης-ίδα (ο, η), προστάτης-ίδα (ο, η), αρωγός (ο, η) II. ουσ. ουδ. 1. η βοήθεια 2. μτφ. η στήριξη, το στήριγμα, η υποστήριξη // ~ **bănesc** η χρηματική βοήθεια, το επίδομα // ~ **dezinteresat** η ανιδιοτελής βοήθεια // ~ **neprețuit** η ανεκτίμητη βοήθεια // ~ **reciproc** η αμοιβαία βοήθεια, η αλληλοβοήθεια // ~ **a chema în** ~ καλώ σε βοήθεια // **primul** ~ οι πρώτες βοήθειες // **a da o mână de** ~ δίνω ένα χέρι βοήθειας III. επιφ. βοήθεια! (κραυγή του ατόμου που βρίσκεται σε κίνδυνο)
ajutora, ajutores I. ρ. μετ. βοηθώ-(άω) από υλική άποψη II. ρ. μέσο αλληλοβοηθιέμαι
ajutorare, ajutoări ουσ. θηλ. η υλική βοήθεια, η διευκόλυνση
ai, a, ai, ale κτητ. αρθ. ή το άρθρο της γενικής πτώσης 1. του, της, των // **carte a elevului** βιβλίο του μαθητή // **forțele armate ale țării** οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας // **nepot al mamei** ανειψίος της μητέρας // **plaiurile umbrite ale munților** οι σκιερές πλαγιές των βουνών // **prieteni ai fratelui meu** φίλοι του αδελφού μου 2. **μπαίνουν και μπροστά από τα τακτικά αριθμητικά: clasa a patra** η τετάρτη τάξη, **al treilea** ο τρίτος
alabastru ουσ. ουδ. το αλάβαστρο (άσπρη μισοδιάφανη πέτρα, παραλλαγή του γύψου)
alai, alaiuri ουσ. ουδ. 1. η ακολουθία, η συνοδεία, η πομπή 2. η λιτανεία 3. η εθιμοτυπία // ~ **de nuntă** η νυφική συνοδεία, το ψίκι // **cu mare** ~ μετά φανών και λαμπάδων
alaltăieri επίρ. προχθές // **de** ~ προχθесινός-ή-ό // **doar nu sunt de ieri** de ~ μόνο που δεν είμαι από χθες ή προχθές // **mai** ~ τις περασμένες μέρες, τις προάλλες, πριν από λίγες μέρες
alaltăseară επίρ. προχθές το βράδυ, την προχθесινή βραδιά // **mai** ~ (σε) μια από τις περασμένες βραδιές
alamă, alămuri ουσ. θηλ. ο χαλκός
alambic, alambicuri ουσ. ουδ. ο αποστακτήρας, ο λαμπτικός
alambica, alambichez ρ. μετ. 1. αποσταζώ, λαμπικάρω 2. μτφ. περιπλέκω το λόγο

alambicare, alambicări ουσ. θηλ. 1. η απόσταξη, το λαμπικάρισμα, η διύλιση 2. μτφ. η περιπλοκή του λόγου
alambicat-ă, alambicați-te επιθ. 1. περιπλοκος-η-ο, περιπεπλεγμένος-η-ο 2. μτφ. πολύπλοκος-η-ο, δυσνόητος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **în mod** ~ περιπλοκα
alandala επίρ. (οικ.) ανακατωτά, «φύρδην μίγδην», μπερδεμένα // **a vorbi** ~ λεω άλλ' αντ' άλλων
alarma, alarmez I. ρ. μετ. 1. προαναγγέλλω κίνδυνο που πλησιάζει, προμηνύω κίνδυνο 2. θέτω σε συναγερμό 3. εκφοβίζω, ταρασσω II. ρ. μέσο 1. τίθεμαι σε συναγερμό 2. ανησυχώ, φοβάμαι, είμαι παραγμένος
alarmant-ă, alarmanți-te I. επιθ. ανησυχητικός-ή-ό II. επίρ. ανησυχητικά
alarmare, alarmări ουσ. θηλ. 1. ο συναγερμός, η προειδοποίηση 2. η ταραχή, η θορόβιση
alarmă, alarme ουσ. θηλ. 1. ο συναγερμός 2. μτφ. η ανησυχία, η τρομάρα // ~ **aeriană** ο εναέριος συναγερμός // **a da** ~, **a suna** ~ σημαίνω συναγερμό // **a trage semnalul de** ~ κρούω τον κώδωνα του κινδύνου
alarmist-ă, alarmiști-te I. επιθ. ανησυχητικός-ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό // **zvonuri alarmiste** οι ανησυχητικές διαδόσεις II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρόσωπο που διαδίδει ανησυχητικές ειδήσεις με σκοπό να προκαλέσει σύγχυση
alaun, alauni ουσ. αρσ. (χημ.) στύψη, στυπτηρία
ălămar,ălămari ουσ. αρσ. ο χαλκός
ălămărie,ălămării ουσ. θηλ. το εργαστήριο ορειχάλκου
ălămi,ălămesce ρ. μετ. ορειχαλκώνω
ălămire,ălămiri ουσ. θηλ. η ορειχάλκωση
ălăpta,ălăptez ρ. μετ. βυζαίνω, θηλάζω, γαλουχώ
ălăptare,ălăptări ουσ. θηλ. το γαλούχημα, ο θηλασμός, το βύζαγμα, η γαλούχηση
ălătura,ălătur I. ρ. μετ. 1. βάζω κάτι / δίπλα παράπλευρα / στην πλευρά / δίπλανα / σε κάτι άλλο / εντάσσω 2. προσκολλώ, επισυνάπτω, προσθέτω, εσωκλείω 3. μτφ. παραθέτω II. ρ. αμ. προσχωρώ, ακολουθώ τις ιδέες κάποιου III. ρ. μέσο 1. βρίσκομαι, τάσσομαι στο πλευρό κάποιου 2. προσκολλιέμαι 3. προσηλώνομαι σε κάτι
ălăturare,ălăturări ουσ. θηλ. 1. η ένταξη, η προσκόλληση, η προσχώρηση 2. το πλησίασμα 3. η παράθεση
ălăturat-ă,ălăturați-te επιθ. 1. δίπλανός-ή-ό, πλάγιος-ια-ιο, πλάινός-ή-ό, παράπλευρος-η-ο, παραπλήσιος-ια-ιο 2. εσώκλειστος-η-ο, συνημένος-η-ο
ălături επίρ. παράπλευρα, δίπλα, πλάι-πλάι, στο πλάι, πλάγια // **a fi** ~ **de cineva** βρίσκομαι στο πλευρό κάποιου, είμαι δίπλα του // οικ. **a nimeri** ~ **cu drumul** αστόχησε // **a pus cartea** ~ έβαλε το βιβλίο δίπλα του // **în camera de** ~ στο δίπλανό δωμάτιο // **pe de** ~ από τα πλάγια // **unul** ~ **de altul** ο ένας δίπλα στον άλλο
alb-ă, albi-e I. επιθ. άσπρος-η-ο, λευκός-ή-ό, κατάσπρος-η-ο, ολόλευκος-η-ο, χιονάτος-η-ο // ~ **la față** χλωμός // **Albă ca zăpada și cei șapte pitici** «η Χιονάτη και οι επτά νάνοι» // **a ieși cu fața** ~ **ă** βγαίνει ασπροπρόσωπος, τα καταφέρνω // **armă** ~ **ă** το κοφτερό όπλο, τα αγχέμαχα όπλα // **a scoate cuiva perii** ~ **ă** στενοχωρώ κάποιον

υπερβολικά // **film -negru** η ασπρόμαυρη ταινία // **hârtie -ă** το άσπρο χαρτί // **nici -ă nici neagră** ούτε έτσι ούτε αλλιώς, δε συμφωνώ // **rasă -ă** η λευκή φυλή // **noapte -ă** η λευκή νύχτα, η νύχτα αγρυπνίας // **steag ~** η λευκή σημαία // **strugure ~** το άσπρο σταφύλι // **versuri -e** οι ελεύθεροι στίχοι // **votul ~** η λευκή ψήφος II. ουσ. ουδ. το άσπρο, το λευκό χρώμα // **-ul ochiului** το ασπράδι των ματιών // **a semna în ~** υπογράφω εν λευκώ // **negru pe ~** μτφ. ξεκάθαρα III. ουσ. θηλ. πληθ. τα πουλία ή οι πεσοί με άσπρο χρώμα, π.χ. στο παιχνίδι του σκακιού: τα άσπρα και τα μαύρα πουλία (στο τάβλι επίσης)

albanez-ă, albanezie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Αλβανός-ίδα (ο, η), Αρβανίτης-ισσα (ο, η) II. επίθ. αλβανικός-ή -ό **limba -ă** η αλβανική γλώσσα, τα αλβανικά

albanezește επίρ. αλβανικά

albastru-ă, albaștri-stre I. επίθ. γαλανός-ή-ό, γαλάζιος-ια-ιο, κυανός-ή-ό, λουλακής-ής-ές // **-auriu** χρυσογάλαζος-η-ο // **-deschis** ανοιχτογάλαζος-η-ο // **-închis** βαθυγάλαζος-η-ο, μπλάζος-η-ο, μπλε // **cer ~** ο γαλανός ουρανός // **cu sânge ~** γαλαζοαιμάτος-η-ο // **înimă -ă** η πονεμένη καρδιά II. ουσ. ουδ. το γαλάζιο χρώμα, το γαλανό, το μπλε // έκφρ. (οικ.) **e cam ~** είναι κάπως σκούρα τα πράγματα

albatros, albatrosi ουσ. αρσ. (ορνιθ.) το άλμπατρος **albăstrea, albăstrele** ουσ. θηλ. (βοτ.) ο κύανος (λουλούδι)

albăstreală ουσ. θηλ. η κυάνωση, το λουλάκι **albăstri, albăstresc** I. ρ. μετ. 1. κάνω κάτι πιο γαλάζιο, πιο μπλε 2. ξεπλένω τα ρούχα μες στο νερό βαμμένο με λουλάκι II. ρ. μέσο αποκτώ και σκορπίζω γαλάζιο χρώμα

albăstrire, albaștriri ουσ. θηλ. 1. η κυάνωση, το λουλάκισμα 2. η κάλυψη με κυανό στρώμα από οξειδίο σιδήρου στα διάφορα χαλύβδινα ανταλλακτικά για να αντέξουν στη διάβρωση

albăstriu-ie, albăstrii επίθ. υποκύανος, γαλαζωπός-ή -ό

albăstrui-uite, albăstrui επίθ. ιδ. ιδ. **albăstriu albeață** ουσ. θηλ. 1. η ασπράδα, η ασπρίλα, η λευκότητα, η λευκάδα 2. (ιατρ.) το λευκώμα

albi, albesc I. ρ. μετ. 1. ασπρίζω, λευκαίνω, ξασπρίζω, κάνω κάτι λευκό 2. ξεθωριάζω, ξεβάφω // **a ~ pereții cu var** ασβεστώνω τους τοίχους // **zăpada a albit totul** το χιόνι άσπρισε τα πάντα II. ρ. αμ. γίνομαι άσπρος, φαίνομαι άσπρος, έχω χρώμα άσπρο, λευκάω III. ρ. μέσο 1. ασπρίζομαι, λευκαίνομαι 2. αποχρωματίζομαι, ξεβάφομαι, ασπρίζω (ρούχα, μαλλιά) // **i s-a albit părul** άσπρισαν τα μαλλιά του

albicios-oasă, albicioși-oase επίθ. ασπριδερός-ή-ό **albie, albiu** ουσ. θηλ. 1. η σκάφη 2. η κοίτη του ποταμού // **apa își întrece albia** το νερό ξεχειλίζει / πλημμυρίζει / ξεπερνά την κοίτη του

albină, albine ουσ. θηλ. η μέλισσα // **roi de albine** το μελίσσι

albinărel, albinărei ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο μελισσοφάγος

albinărie, albinării ουσ. θηλ. το μελισσοκομείο, το μελισσοτροφείο, ο μελισσοσώνας

albinărit ουσ. ουδ. 1. η μελισσοκομία, η μελισσοκομική 2. (ιστ.) ο φόρος επί της απασχόλησης με τη μελισσοτροφία

albiere, albiri ουσ. θηλ. το άσπρισμα, η λεύκανση, το ξάσπρισμα, το ξεθώριασμα

albișoară, albișoare ουσ. θηλ. (ιχθ.) το ασπρόψαρο, ο λευκόσκος

albit-ă, albiți-te επίθ. 1. ασπρισμένος-η-ο, λευकाσμένος-η-ο 2. ασπρόμαύρος-α-ικο 3. μτφ. φαίός-ά-ό, λαμπιερός-ή-ό

albitor-oare, albitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. λευκαντής-άντρια (ο, η), εργάτης-τρια, που ασχολείται με τη λεύκανση νημάτων ή υφασμάτων

albitorie, albitorii ουσ. θηλ. τμήμα εργοστασίου όπου γίνεται η λεύκανση των νημάτων ή των υφαντουργικών προϊόντων

albitură, albituri ουσ. θηλ. 1. το ασπρόρουχο (τα ασπρόρουχα) 2. τα εσώρουχα και τα ρούχα οικιακής χρήσης όπως τα σεντόνια, μαντήλια, κ.λ.π από λευκό ύφασμα 3. (ενικ.) περιληπτική ονομασία για τα ριζοειδή φαγώσιμα λαχανικά που έχουν λευκή ρίζα 4. (ιχθ.) το ασπρόψαρο (ιδ. **albișoară**)

albiuță, albiute ουσ. θηλ. η σκαφίδα

album, albume ουσ. ουδ. το άλμπουμ, το λευκώμα

albumen ουσ. ουδ. το περισπέρμιο, η λευκωματίνη **albumină, albumine** ουσ. θηλ. (βιολ.) η αλβουμίνη, το λευκώμα

albuminoid-ă, albuminoizi-de I. επίθ. αλβουμινειδής-ής-ές, λευκωματοειδής-ής-ές II. ουσ. αρσ. πληθ. οι περιπλοκές πρωτείνες που αποτελούν μέρος της ζωντανής ύλης, τα αλβουμινειδή

albuminurie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αλβουμινουρία, η υπερβολική απέκκριση λευκώματος

alburii-ie, alburii επίθ. υπόλευκος-η-ο, ασπριδερός-ή-ό

albuș, albușuri ουσ. ουδ. το ασπράδι των αυγών

alcalin-ă, alcalini-e επίθ. (χημ.) αλκαλικός-ή-ό

alcalinitate ουσ. θηλ. η αλκαλικότητα

alcaliniza, alcalinizez ρ. μετ. (χημ.) αλκαλικοποιώ, δίνω σε μια ουσία αλκαλικές ιδιότητες

alcalinizare, alcalinizări ουσ. θηλ. (χημ.) η αλκαλικοποίηση

alcaliu, alcalii ουσ. ουδ. (χημ.) το αλκάλιο

alcaloid, alcaloizi ουσ. αρσ. (χημ.) το αλκαλοειδές

alcătui, alcătuiesc I. ρ. μετ. 1. κατασκευάζω, φτιάχνω 2. αποτελώ, απαρτίζω, σχηματίζω, συγκροτώ // **a ~ un tot** συγκροτώ ένα σύνολο II. ρ. μέσο αποτελούμαι, απαρτίζομαι, συνίσταμαι

alcătuire, alcătuirii ουσ. θηλ. 1. η κατασκευή 2. η συγκρότηση, η σύσταση, ο σχηματισμός, η σύνθεση, η διαμόρφωση, η σύνταξη, η διάπλαση, η διάρθρωση, η δομή // **-socială** η κοινωνική δομή

alcătuitor-oare, alcătuitori-oare επίθ. συστατικός-ή-ό, συντακτικός-ή-ό, που αποτελεί μέρος από ένα σύνολο

alchimie ουσ. θηλ. η αλχημεία

alcion ουσ. αρσ. (ορνιθ.) η αλκυόνα

alcooli, alcooliuri ουσ. ουδ. το οινόπνευμα, το αλκοόλ, το σπρίτο

alcooli, alcooli ουσ. αρσ. (χημ.) η αλκοόλη

alcoolic-ă, alcoolici-ce επίθ. αλκοολικός-ή-ό, οινόπνευματούχος-ος-ο, **băuturi alcoolice** τα οινόπνευματώδη ποτά II. ουσ. αρσ. και θηλ. αλκοολικός-ή (ο, η), που πάσχει από αλκοολισμό

alcoholism ουσ. ουδ. ο αλκοολισμός, η οινόπνευματώση, η χρόνια δηλητηρίαση του οργανισμού από την κατάχρηση ποτών

alcoholiza, alcoholizez ρ. μετ. οινόπνευματοποιώ II. ρ. μέσο γίνομαι αλκοολικός

alcoholizare, alcoolizări ουσ. θηλ. 1. η αλκοολικοποίηση, το να γίνει κάτι αλκοολικό 2. η χρήση της αλκοόλης για θεραπευτικούς σκοπούς (στις ενέσεις)

alcoholmetru, alcoolmetre ουσ. ουδ. το αλκοολόμετρο

alcoi, alcoiuri ουσ. ουδ. η παστάδα, ο σηκός, το κολώμα σε δωμάτιο όπου τοποθετείται το κρεβάτι

aldămaș, aldămașuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το κέρασμα με την ευκαιρία μιας αγοραπωλησίας

alde αρθ. αμετάβλ. (λαϊκ. και οικ.) καθώς όπως // ~ **Ion** ο Γιάννης

aldehidă, aldehide ουσ. θηλ. (χημ.) η αλδεϋδ // ~ **formică** η φορμαλδεϋδ

aldin-ă, aldin-e επιθ. (τυπ.) μαύρα, έντονα (στοιχεία τυπογραφείου)

alean, aleanuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. ο πόθος, η επιθυμία, η νοσταλγία 2. η λύπη, η μελαγχολία, ο καημός 3. η έχθρα

aleatoriu-ie, aleatorii επιθ. τυχαίος-αία-αίο, πιθανός-ή-ό

alee, alei ουσ. ουδ. η αλέα, η δεντροστοιχία

alegație, alegații ουσ. θηλ. η πρόφραση, το πρόσχημα

alegător-oare, alegători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (ο, η) εκλογέας, ψηφοφόρος (ο, η)

alege, aleg μτχ. **ales** I. ρ. μετ 1. εκλέγω, διαλέγω, προτιμώ, επιλέγω 2. ξεχωρίζω // **a ~ grăul de neghină** χωρίζω την ήρα από το σιτάρι // **a-i ~ pe cei mai buni** το να εκλέγουμε τους καλύτερους // **a ales până a cules** διάλεξε μέχρι που μάζεψε // **a nu se ~ căștiștigul de pagubă** χάθηκε η βάλαντιδα για τα κουκουναρία της // (πολ.) **dreptul de a-și de a fi ales** το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλεγέσθαι II. ρ. μέσο 1. εκλέγομαι 2. έχω όφελος ύστερα από μίαν ενέργεια ή περίπτωση // **a se ~ praf și pulbere** καταστρέφομαι (γίνομαι σκόνη και θρύψαλα) // **ce s-a ales din el?** τι απόγινε αυτός; // **ce se va ~ de noi?** τι θα γίνει με μας; // **cu ce te-ai ales?** τι σου απέμεινε; // **nu s-a ales cu nimic** δεν τον άφησε τίποτα, δεν κέρδισε τίποτα, δεν έριξε (έχωσε) τίποτε στο σακί / στο σακούλι, δεν έχει τίποτα στο χέρι του 3. απογίνομαι III. μτχ. **merele se vând pe alese** τα μήλα πουλιούνται κατ'εκλογήν

alegere, alegeri ουσ. θηλ. 1. η εκλογή, το διάλεγμα, η διαλογή, η επιλογή 2. το ξεχώρισμα // **alegeri parlamentare** οι βουλευτικές εκλογές // **fără ~** χωρίς επιλογή // **la ~** κατ'εκλογήν, κατ'επιλογήν // **privitor la alegeri** σχετικά με τις εκλογές

alegoric-ă, alegorici-ce επιθ. αλληγορικός-ή-ό // **car ~** άρμα παρελάσεως στα καρναβάλια

alegorie, alegorii ουσ. θηλ. η αλληγορία

alelei επιφ. (λαϊκ.) έκφραση απειλής, θυμού, αγανάκτησης ή και ενθουσιασμού // ~ **fecior de lele, de te-aș prinde în mâna mea, zile tu n-ai mai avea!** αλιμονό σου κακή γυναίκα, αν σε πιάσω στα χέρια μου, μέρες δε θα'χεις πια!

aleluia επιφ. (εκκλ.) αλληλούϊα, (οικ.) για κάτι που επιτέλους τελειώσει

alene επιρ. νωθρά, νωχελικά, αργοκίνητα, βραδυκίνητα // **trece un car cu boi pe drum**

scârțâind din roți ~ περνά μια βοϊδάμαξα στο δρόμο και τρίζουν οι τροχοί νωθρά

alerga, alerg (γ' ενικ. **aleargă**) I. ρ. αμ. 1. τρέχω // γυρίζω εδώ κι εκεί για δουλειές 2. αγωνίζομαι σε ιπποδρομία ή στο τρέξιμο // **a ~ după cineva** τρέχω πίσω από κάποιον // **a ~ într-un suflet** τρέχω ολοταχώς // **aleargă de dimineață până seara** τρέχει από το πρωί μέχρι το βράδυ II. ρ. μετ. 1. κάνω κάτι να τρέξει, καταδιώκω κάποιον 2. περιφέρω κάποιον εδώ κι εκεί

alergare, alergări ουσ. θηλ. το τρέξιμο, η τρεχάλα, τα τρεχάματα, τα τρεξίματα

alergător-oare, alergători-oare I. επιθ. τρεχάτος-η-ο // **pas ~** τροχάδην II. ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) δρομέας (ο, η), αθλητής-ήτρια που αγωνίζεται στο τρέξιμο

alergătură, alergături ουσ. θηλ. το τρέξιμο, η πορεία, τα τρεχάματα, το πήγαινε-έλα // ~ **de cal** η ιπποδρομία // **a obținut autorizația după mulți ~** έβγαλε την άδεια ύστερα από πολλά τρεχάματα

alergic-ă, alergici-ce επιθ. αλλεργικός-ή-ό

alergie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αλλεργία

alert-ă, alerte επιθ. 1. βιαστικός-ή-ό, γρήγορος-η-ο, ταχύς-εία-ύ 2. ζωηρός-ή-ό // **se lucrează într-un ritm ~** εργάζεται με ζωηρό ρυθμό

alertă, alerte I. ουσ. θηλ. 1. το ξεσίκκωμα, η αναστάτωση, η εξεγερση, η παραχή 2. η βιασύνη 3. η επιφυλακή II. επιφ. συναγερμός, σηκωθείτε!

ales επιρ. εκφρ. 1. προπαντός 2. πριν απ'όλα, κυρίως, ιδίως, ιδιαίτερος // **am venit mai ~ pentru a vă vedea** ήρθα ιδιαίτερος για να σας δω // **mai ~ fii atent la sănătatea ta** προπαντός πρόσεχε την υγεία σου // **mai ~ la plural** κυρίως στον πληθυντικό // **și mai ~** και προπαντός // **și mai ~ a încercat să inducă în eroare** και μόλις έκανε την απόπειρα να εξαπατήσει να πει ψέματα

ales-easă, aleși-se I. επιθ. 1. εκλεκτός-ή-ό, διαλεκτός-ή-ό, διαλεγμένος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο, επιλεκτός-η-ο 2. κληρωτός-ή-ό // ~ **prin tragere la sorți** αυτός που επιλεχθηκε με κλήρωση, ο κληρωτός // **bucate ~se** τα εκλεκτά φαγητά // **educație ~easă** η διαλεκτή / λεπτή / εξαιρετική ανατροφή // **opere ~se** ανθολογία από τα έργα κάποιου (αντ. άπαντα) // **personalitate ~easă** η διακεκριμένη προσωπικότητα // **politete aleasă** ιδιαίτερη ευγένεια II. ουσ. αρσ. και θηλ. εκλεκτός-ή, αγαπητός-ή (ο, η), σύζυγος (ο, η) // ~ **ul inimii mele** ο εκλεκτός της καρδιάς μου

alexandrin-ă, alexandrin-e επιθ. αλεξανδρινός-ή-ό // **vers ~** ο αλεξανδρινός στίχος

aleza, alezez (γ' ενικ. **alezează**) ρ. μετ. 1. λειαίνω την εσωτερική επιφάνεια κυλίνδρου 2. κάνω λείο, γλιστερό στην αφή, γυαλιστερό

alezaj, alezaje ουσ. ουδ. (τεχν.) 1. η λείανση 2. η εσωτερική διάμετρος του κυλίνδρου μιας μηχανής

alezare, alezări ουσ. θηλ. (τεχν.) η λείανση εσωτερικής επιφάνειας κυλίνδρου

alezor, alezore ουσ. ουδ. το εργαλείο που χρησιμοποιούμε στη λείανση αντικειμένου

alfa ουσ. αρσ. άκλ. 1. (βοτ.) το άλφα, φυτό 2. το πρώτο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου 3. μτφ. η αρχή

alfabet, alfabet ουσ. ουδ. το αλφάβητο // ~ **ul Morse** το αλφάβητο Μόρς

alfabetic-ă, alfabetici-ce *επιθ.* αλφαβητικός-ή-ό // **în ordine alfabetică** σε αλφαβητική σειρά
alfabetiza, alfabetizez *ρ. μετ.* μαθαίνω κάποιον τα γράμματα του αλφαβήτου, τον μαθαίνω να γράφει και να διαβάζει
alfabetizare *ουσ.* *θγλ.* η εκμάθηση της γραφής και της ανάγνωσης, εξάδειψη του αναλφαβητισμού
algă, alge *ουσ.* *θγλ.* (βοτ.) το φύκι (φυτό υδρόβιο)
algebră *ουσ.* *θγλ.* η άλγεβρα
algebraic-ă, algebrici-ce *επιθ.* αλγεβρικός-ή-ό // **ecuatie** -ă η αλγεβρική εξίσωση // **sumă** -ă το αλγεβρικό άθροισμα
algebrist-ă, algebristi-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θγλ.* ο καθηγητής της άλγεβρας, αλγεβριστής
algerian-ă, algerieni-e *ι. ουσ.* *αρσ.* και *θγλ.* Αλγερινός-ή (ο, η), Αλγερίνος-α (ο, η) // *επιθ.* αλγερινός-ή-ό
algorithm, algoritme *ουσ.* *αρσ.* και *ουδ.* // **algoritmi** *ουσ.* *αρσ.* (μαθ.) ο αλγόριθμος
alia, aliez *ι. ρ. μέσο* συναπίζομαι, συνδέομαι με συμμαχία με άλλους // *ρ. μετ.* κάνω κράμα, κάνω ένωση δύο ή περισσότερων μετάλλων
aliaj, aliaje *ουσ.* *ουδ.* το κράμα, το μείγμα
alianță, alianțe *ουσ.* *θγλ.* 1. η συμμαχία, ο συνασπισμός, το μπλοκ 2. η αγκιστεία, το συμπεθεριό // **întrudere prin** ~ η συγγένεια με αγκιστεία (με συμπεθεριό)
alias *επίρ.* (στο ρόλο του...) ως
aliat-ă, aliați-te *ι. επιθ.* 1. συμμαχικός-ή-ό 2. (για τα μέταλλα) που είναι κράμα // **otel** ~ κράμα χάλυβα (εν. με κάτι άλλο) // **trupele -te** τα συμμαχικά στρατεύματα // *ουσ.* *αρσ.* και *θγλ.* σύμμαχος-η (ο, η)
alibi, alibiuri *ουσ.* *ουδ.* (νομ.) 1. το άλλοθι 2. (κοιν.) η δικαιολογία // **a nu avea** ~ δεν έχει ούτε μια δικαιολογία
alică, alicie *ουσ.* *θγλ.* το σκάγι (κυρίως στον πληθ.), τα σκάγια (τα βλήματα από μικρές σφαίρες στα κυνηγετικά τουφέκια)
alicotă, alicote *επιθ.* *θγλ.* (μαθ.) **parte** ~ το υποπολλαπλάσιο μέρος, που διαιρείται ακριβώς
alicuantă, alicuante *επιθ.* *θγλ.* (μαθ.) **parte** ~ το μη υποπολλαπλάσιο μέρος, τμήμα που δεν διαιρείται ακριβώς
aliena, alienez *ι. ρ. μετ.* (νομ.) απαλλοτριώνω // αποξενώνω, αλλοτριώνω // *ρ. μέσο* (φιλοσ.) 1. αποξενώνομαι, αλλοτριώνομαι 2. τρελαίνομαι
alienabil-ă, alienabili-e *επιθ.* (νομ.) απαλλοτριώσιμος-η-ο
alienare, alienări *ουσ.* *θγλ.* (νομ.) 1. η απαλλοτρίωση, η αποξένωση 2. (φιλοσ.) η αλλοτρίωση 3. (ιατρ.) διανοσητική διατάραξη, ψυχοπάθεια
alienat-ă, alienați-te *ι. επιθ.* 1. φρενοβλαβής-ής-ές 2. (φιλοσ.) αλλοτριωμένος-η-ο // *ουσ.* *αρσ.* και *θγλ.* τρελός-ή (ο, η)
alienație *ουσ.* *θγλ.* (ιατρ.) η φρενοβλάβεια, η φρενοπάθεια
alienist-ă, alieniști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θγλ.* (ιατρ.) ο ψυχιατρός (ο, η) (γιατρός), ο νευρολόγος
alifie, alifii *ουσ.* *θγλ.* η αλοιφή
aligator, aligatori *ουσ.* *αρσ.* (ζωολ.) ο αλιγάτορας
aliment, alimente *ουσ.* *ουδ.* το τρόφιμο, το φαγώσιμο, (κυρίως στον πληθ.) τα τρόφιμα, τα φαγώσιμα, η τροφή
alimenta, alimentez *ι. ρ. μετ.* 1. τρέφω, σιτίζω 2. τροφοδοτώ, εφοδιάζω, ανεφοδιάζω // *ρ. μέσο* 1.

τρέφομαι, σιτίζομαι, επισιτίζομαι 2. τροφοδοτούμαι, εφοδιάζομαι
alimentar-ă, alimentari-e *ι. επιθ.* θρεπτικός-ή-ό, τροφικός-ή-ό, εδωδιος-η-ο // (νομ.) **pensie** -ă διατροφή (μετά από διαζύγιο) // **magazin** ~ το κατάστημα τροφίμων // **oțet** ~ το εδωδιμο ξίδι // **produse** ~ e τα είδη διατροφής // *ουσ.* *θγλ.* το εμπορικό, το σούπερ μάρκετ, κατάστημα τροφίμων
alimentare, alimentări *ουσ.* *θγλ.* 1. η τροφοδότηση, η τροφοδοσία, η θρέψη 2. ο ανεφοδιασμός, ο εφοδιασμός // ~ **cu apă** η ύδρευση, η παροχή ύδατος // ~ **cu curent electric** η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος
alimentator, alimentatoare *ουσ.* *ουδ.* ο τροφοδότης (μηχάνημα)
alimentație, alimentații *ουσ.* *θγλ.* η θρέψη, το θρέψιμο, η διατροφή, η τροφή, η σίτιση
alina, alin *ι. ρ. μετ.* 1. καταπραύνω, κατευναζώ, ανακουφίζω 2. ξαλαφρώνω, καθησυχάζω, γαληνεύω // **a ~ durerea** ανακουφίζω τους πόνους // *ρ. μέσο* καταπραύνομαι, ανακουφίζομαι, αλαφρώνομαι
alinare, alinări *ουσ.* *θγλ.* η ανακούφιση, ο κατευνασμός, η καθησυχασία, το ξαλάφρωμα // **alinarea durerii** ο κατευνασμός του πόνου
alinător-oare, alinători-oare *επιθ.* καταπραυντικός-ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό
alineat, alineate *ουσ.* *ουδ.* η παράγραφος
alinia, aliniez *ι. ρ. μετ.* ευθυγραμμίζω, (στρατ.) βάζω στη γραμμή // *ρ. μέσο* μπαίνω στην ευθεία γραμμή, (στρατ.) ζυγώνω, παρατάσσομαι
alinament, alinamente *ουσ.* *ουδ.* η τοποθέτηση σε ευθεία γραμμή, η ευθυγράμμιση
alinieri, alinieri *ουσ.* *θγλ.* 1. η ευθυγράμμιση 2. (για δρόμους) ρυμοτομία // (στρατ.) **alinierea!** παράγγελα "συνταχθείτε!"
alinta, alint *ι. ρ. μετ.* 1. χαϊδεύω, παραχαϊδεύω 2. θωπεύω // **a ~ un copil** χαϊδεύω ένα παιδί // *ρ. μέσο* 1. χαϊδεύομαι, χαϊδολογίεμαι 2. ακκίζομαι, κάνω νάζια
alintare, alintări *ουσ.* *θγλ.* το χάδι, το χάιδεμα, το χαϊδολόγημα, η θωπεία
alintat-ă, alintați-te *επιθ.* χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο
alior, aliori *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το ευφόρβιο (φυτό)
alipi, alipesc *ι. ρ. μετ.* 1. προσκολλώ, συγκολλώ 2. προσαρτώ // *ρ. μέσο* προσκολλώμαι, συγκολλώμαι
alipire, alipiri *ουσ.* *θγλ.* 1. η συγκόλληση, η προσκόλληση 2. η προσάρτηση
alizeu, alizee *ουσ.* *ουδ.* το μελέμι, ο άνεμος ετησίας
almanah, almanahuri *ουσ.* *ουδ.* το αλμανάκ, ο καζομιάς
alo *επιφ.* (τηλεφωνική έκκληση) εμπρός
aloca, aloc *ρ. μετ.* χορηγώ, παρέχω τα χρήματα για κάτι χρηματοδοτώ
alocare, alocări *ουσ.* *θγλ.* η οικονομική παροχή, η χορήγηση, το επίδομα 2. οικον. το κοντύλι
alocație, alocații *ουσ.* *θγλ.* το επίδομα, η χορηγία, χορήγηση // ~ **de stat** το κρατικό επίδομα
alocuri (alocurea) *επίρ.* 1. κάπου-κάπου, πού και πού // **decât rar și pe** ~ παρά πολύ αραιά και πού
alocutiune, alocutiuni *ουσ.* *θγλ.* η προσφώνηση, η αγόρευση, η προσαγόρευση

aloe ουσ. θηλ. (βοτ.) η αλόη
alogen-ă, alogeni-e επιθ. (χημ.) αλλογενής-ής-ές
aloniă, alonje ουσ. θηλ. (εμπόρ.) 1. το πρόσθημα (σε συναλλαγματική) 2. (αθλ.) η έκταση των βραχιόνων
alopatie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αλλοπαθητική
alotropic-ă, alotropici-ce επιθ. αλλοτροπικός-ή-ό
alotropie ουσ. θηλ. η αλλοτροπία, (χημ.) ο αλλοτροπισμός
alpaca ουσ. θηλ. 1. (ζωολ.) η προβατοκάμηλος, η αλπική 2. (υφαν.) ο αλπακάς // **această stofă este din păr de ~** αυτό το ύφασμα είναι αλπακάς
alpenștoc, alpenștocuri ουσ. ουδ. το μπαστούνι, η ράβδος για αλпинισμό, για ανέβασμα στο βουνό
alpestru-ă, alpești-stre επιθ. άλπεις-α-ο, αλπικός-ή-ό
alpin-ă, alpini-e επιθ. αλπικός-ή-ό, ορεινός-ή-ό, βουνίσιος-ια-ιο
alpinism ουσ. ουδ. (αθλ.) ο αλпинισμός, η ορειβασία
alpinist-ă, alpinisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. αλπινιστής-ίστρια (ο, η), ορειβάτης-άτης (ο, η)
alsacian-ă, alsacieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Άλσατός-ή (ο, η) II. επιθ. αλσατικός-ή-ό
alt, altă, alți, alte επιθ. αόρ. άλλος-η-ο // ~ **mod nu există** άλλος τρόπος δεν υπάρχει // ~ **ă dată** άλλη φορά, στο εξής // ~ **ă găscă în ~** **ă traistă** έτερον εκάτερον // **apartin ~ei** ερочи ανήκουν σε άλλη εποχή (η λαϊκ.) **câte ~e** τόσα άλλα πράγματα // **cu ~e** **cuvinte** με άλλα λόγια // **în ~ă zi** σε άλλη μέρα // **până una alta** εν τω μεταξύ, στο μεταξύ // **pe de ~** **ă parte** αφετέρου // **prin ~e** **mijloace** με άλλα μέσα // **un ~ul** ένας άλλος // **unul ~ul** άλλος άλλος
altar, altare ουσ. ουδ. 1. ο βωμός 2. (εκκλ.) το Άγιο Βήμα // **μτφ.** (ιερός σκοπός) **pe ~ul patriei** στο βωμό της πατρίδας
altădată Ι. επιρ. άλλοτε, παλιά, σε άλλη εποχή, σε άλλο χρόνο // ~ **II** **prejuia** άλλοτε τον εκτιμούσα II. επιθ. έκφρ. **de ~** αλλοτινός-ή-ό // **timpuri de ~** οι αλλοτινοί καιροί
altcareva αντων. αόρ. κάποιος άλλος, κάποια άλλη, κάποιο άλλο
altcândva επιρ. άλλοτε, μια άλλη στιγμή
altceva αντων. αόρ. κάτι άλλο // **nimic ~** τίποτα άλλο // **A! atunci e ~** μα τότε το πράγμα αλλάζει
altcineva αντων. αόρ. κάποιος άλλος, κάποια άλλη, κάποιο άλλο
altcum επιρ. αλλιώς, διαφορετικά
altcumva επιρ. κάπως αλλιώς, με άλλον τρόπο
alteori επιρ. άλλες φορές, άλλοτε
altera, alterez Ι. ρ. μετ. 1. αλλοιώνω, διαστρέφω, νοθεύω, παραποιώ 2. χειροτερεύω, κάνω χειρότερο II. ρ. μέσο 1. διαστρέφομαι, αλλοιώνομαι, παραμορφώνομαι, αλλοιώνομαι, φθείρομαι 2. αποσυντίθεμαι
alterabil-ă, alterabili-e επιθ. 1. αλλοιώσιμος-η-ο, παραμορφώσιμος-η-ο 2. διαστρεβλώσιμος-η-ο, νοθεύσιμος-η-ο, παραποιήσιμος-η-ο, φθαρτός-ή-ό
alterabilitate ουσ. θηλ. το αλλοιώσιμο, το φθαρτό, το διαστρέψιμο
alterare, alterări ουσ. θηλ. 1. η αλλοίωση, η νόθευση, η παραποίηση 2. η αποσύνθεση, η διαστρέβλωση, η φθορά
alterat-ă, alterați-te ουσ. θηλ. 1. νοθευμένος-η-ο, αλλοιωμένος-η-ο 2. διαστρεβλωμένος-η-ο, σάπιος-ια-ιο, αποσυντεθειμένος-η-ο, φθαρμένος-η-ο
altercație, altercații ουσ. θηλ. η αψιμαχία, ο διαξιφισμός, ο διαπληκτισμός, η λογομαχία

alter ego ουσ. αρσ. 1. το δεύτερο εγώ, ο δεύτερος εαυτός // ο σωσίας 2. **μτφ.** το πρόσωπο εμπιστοσύνης, ο αχώριστος φίλος
alter-nă, alterni-e επιθ. εναλλάσσων-ουσα-ον // (βοτ.) **frunze sau flori ~e** τα εναλλασσόμενα φύλλα ή λουλούδια // (γεωργ.) **sistem ~** το εναλλασσόμενο σύστημα (το σύστημα εναλλαγής καλλιεργειών), αγροανάπαυση // (γεωμ.) **unghiuri ~e** οι εναλλάξ γωνίες
alternă, alternez ρ. αμ. και μετ. αλλάζω με άλλον διαδοχικά, εναλλάσσομαι, αλληλοδιαδέχομαι // (γλωσσ.) υφίσταμαι ετεροίωση
alternant-ă, alternanți-te επιθ. εναλλακτικός-ή-ό
alternanță ουσ. θηλ. η εναλλαγή, η περιτροπή, η αλληπαλληλία
alternare, alternări ουσ. θηλ. 1. η εναλλαγή, η αλληλοδιαδοχή, η αλληπαλληλία, η περιτροπή, (γλωσσ.) ετεροίωση 2. (βιολ.) ~ **de generații** η αλληλοδιαδοχή γενεών
alternativ-ă, alternativ-e Ι. επιθ. εναλλασσόμενος-η-ο, αλληπάλληλος-η-ο, αλληλοδιαδοχος-η-ο // **ηλεκτρ.** **curent ~** το εναλλασσόμενο ρεύμα II. επιρ. εναλλάξ, αλληπάλληλα, εκ περιτροπής
alternativă, alternative ουσ. θηλ. εναλλακτική λύση, η διεξόδος // **nu există altă ~** δεν υπάρχει άλλη διεξόδος
alternator, alternatoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) η γεννήτρια, η δυναμοηλεκτρική μηχανή που παράγει εναλλασσόμενο ρεύμα
alteță, altețe ουσ. θηλ. η Υψηλότητα
altfel επιρ. αλλιώς, με άλλον τρόπο, διαφορετικά, αλλιώς // ~ **ce mai e nou?** άλλωστε, τί το νέο έχουμε; // ~ **gândește** αλλιώς σκέπτεται // ~ **judec acum** με άλλον τρόπο σκέπτομαι τώρα // **ajută-mă, ~ nu termin** βοηθήσε με, αλλιώς δεν τελειώνω // **de ~** **εξάλλου**, άλλωστε // **nu pot proceda** ~ δεν μπορώ να ενεργήσω αλλιώς // **pot să fac și ~** μπορώ να κάνω κι αλλιώς // **te credeam** ~ αλλιώς σε νόμιζα // **te vei supune căci ~ ...** θα υποταχτείς διότι αλλιώς ... // **trebuie să plec, ~ întârzi** πρέπει να φύγω, αλλιώς θ' αργήσω
altigraf, altigrafe ουσ. ουδ. υψομετρικό όργανο
altimetrie ουσ. θηλ. η υψιμετρία, η υψομετρική
altimetru, altimetre ουσ. ουδ. ο υψομετρητής
altist-ă, altisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) αλτίσταρ-α (ο, η), μεσόφωνος (ο, η)
altitudine, altitudini ουσ. θηλ. το ύψος, το υψόμετρο
altminteri επιρ. 1. αλλιώς 2. εάν όχι... σε αντίθετη περίπτωση, ειδική... 3. εξάλλου
alto ουσ. αρσ. (μουσ.) το άλτο
altocumulus ουσ. αρσ. το λευκό σύννεφο σε ύψος περίπου 6000 μ.
altoi, altoaie ουσ. ουδ. (βοτ.) το μπόλι εγκεντρισμού
altoi, altoiesc ρ. μετ. (βοτ.) 1. μπουλιάζω, εγκεντρίζω, φυλλιάζω, (λαϊκ.) φελιάζω 2. (οικ.) χτυπώ, χαστουκίζω, μπατσίζω, δέρνω κάποιον
altoire, altoiri ουσ. θηλ. 1. (βοτ.) το μπόλιασμα, η εγκέντριση, το φύλλιασμα, (λαϊκ.) το φελιάσμα 2. (οικ.) το ξυλοκόπημα
altoit ουσ. ουδ. το μπόλιασμα // **cușit de ~** η εγκεντρίσις, το μαχαίρι για κέντρισμα, για μπόλιασμα
altruism ουσ. ουδ. ο αλτρουισμός, η φιλαλληλία
altruist-ă, altruisti-ste Ι. επιθ. αλτρουιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αλτρουιστής-ίστρια (ο, η)

altul, alta, alții, altele αντ. αόρ. άλλος-η-ο // ~ **răspunde** άλλος ευθύνεται // - **a acum!** άλλο και τούτο // **cine** ~? ποιος άλλος; // **din una în -a** περνά από το ένα θέμα στο άλλο // **nici una nici -a** ούτε η μια ούτε η άλλη // **nici unul nici -a** ούτε ο ένας ούτε ο άλλος // **nu de alta, dar...** όχι για άλλο λόγο, αλλά... // **până una -a** προς το παρόν, εν τω μεταξύ // **pe de altă parte** εξάλλου από την άλλη // **printre altele (între altele)** μεταξύ άλλων // **un -a nu ar accepta** ένας άλλος δε θα δεχόταν // **unii și alții** πολλοί // **unuiă și altuiă** του ενός και του άλλου (σε οποιονδήποτε) // **unul ca ~** το ίδιο // **unul după ~** ένας μετά τον άλλο // **unul mai ... decăt ~** ένας πιο ... από τον άλλο // **unul zice una -alta** ο καθένας λέει τα δικά του **altundeva** επιρ. αλλαχού, αλλού, σε άλλο μέρος **aluat, aluaturi** ουσ. ουδ. 1. το ζυμάρι 2. το προζύμι, η μαγιά 3. η πάστα (γλυκό) // ~ **fraged** το τρυφερό ζυμάρι **alumină** ουσ. θηλ. (γερμ.) η λευκάργιλος, το οξειδίου του αλουμινίου, η αλουμίνη **aluminii** ουσ. ουδ. το αλουμίνιο **aluminizare** ουσ. θηλ. η κάλυψη ανταλλακτικών με ένα στρώμα από αλουμίνιο **aluminotermie** ουσ. θηλ. (φυσ.) η αλουμινοθερμία **alun, aluni** ουσ. αρσ. (βοτ.) η λεπτοκαρυά, η φουντουκιά **alună, alune** ουσ. θηλ. το φουντούκι // **alună de pământ (americană)** το φιστίκι **aluneca, alunec** ρ. αμ. 1. γλιστρώ, ολισθαίνω, κατολισθαίνω 2. μτφ. πέφτω σε σφάλμα, λαθεύω // **a alunecat și a căzut** γλίστρησε και έπεσε // **paharul mi-a alunecat din mână** το ποτήρι μου γλίστρησε μέσα από τα χέρια **alunecare, alunecări** ουσ. θηλ. το γλίστρημα, το ολίσθημα, η ολίσθηση, η κατολίσθηση // ~ **de teren** κατολίσθηση εδάφους **alunecător-oare, alunecătorioare** επιθ. ολισθαίνων-ουσα-ον, που γλίστράει, που κυλάει προς τα κάτω **alunecătură, alunecături** ουσ. θηλ. το γλίστρημα, το ολίσθημα, η κατολίσθηση **alunecos-oasă, alunecoși-oase** επιθ. ολισθηρός-ή-ό // **γλιστερός-ή-ό** // **teren** ~ το γλιστερό έδαφος **alunecuș, alunecușuri** ουσ. ουδ. 1. ο γλιστερός δρόμος, η γλίστερη επιφάνεια 2. η γυαλάδα του πάγου στο δρόμο **alunel, aluneli** ουσ. αρσ. 1. η μικρή λεπτοκαρυά 2. «το αλουνέλου» η ονομασία ενός λαϊκού χορού και η μουσική αυτού του χορού **alunga, alung** ρ. μετ. 1. διώχνω, αποδιώχνω, εκδιώκω 2. απομακρύνω, εξωθώ, δίνω τους δρόμους (κάποιου) **alungare, alungări** ουσ. θηλ. το διώξιμο, η εκδίωξη 2. η απομάκρυνση, η εξώθηση // η αποπομπή // ~ **de acasă** το διώξιμο από το σπίτι **alungi, alungesc** I. ρ. μετ. 1. επιμηκύνω, μακραίνω 2. εκτείνω κατά μήκος, απλώνω, τεντώνω II. ρ. μέσο 1. γίνωμαι μακρός 2. εκτείνομαι // παρατείνομαι **alungire, alungiri** ουσ. θηλ. 1. η επιμήκυνση, το μάκρεμα 2. η έκταση σε μήκος // η προέκταση **alungit-ă, alungiți-te** επιθ. μτχ. 1. επιμήκης-ης-ες 2. μακρολύος-ής-ό **aluniș, alunișuri** ουσ. ουδ. το μέρος του δάσους με λεπτοκαρυές (ο λεπτοκαρυάκις) **aluniță, alunițe** ουσ. θηλ. το φουντουκάκι, η κρεσποελιά

aluniza, alunizez ρ. αμ. φτάνω στη σελήνη με διαστημόπλοιο, προσσεληνίζομαι **alunizare** ουσ. θηλ. η προσσεληνίωση **alură, aluri** ουσ. θηλ. 1. το βάδισμα 2. το παράστημα // ο τρόπος συμπεριφοράς // το παρουσιαστικό 3. η εξέλιξη, η πορεία **aluvionar-ă, aluvionarie** επιθ. προσχωτικός-ή-ό, προσχωματικός-ή-ό **aluvionare** ουσ. θηλ. το πρόσχωμα **aluzie, aluzii** ουσ. θηλ. ο υπαινιγμός, η νύξη // **a face ~ la...** υπαινίσσομαι... // **el face ~ la mine** αυτός υπαινίσσεται εμένα **alveolar-ă, alveolari-e** επιθ. 1. κυψελιδικός-ή-ό, κυψελώδης-ης-ες, κυψελοειδής-ής-ές 2. κούλος-η-ο, βαθοκυλώτος-ής-ό 3. φατνιακός-ής-ό **alveolă, alveole** ουσ. θηλ. 1. η κυψέλη 2. το κελί, η κοιλότητα, το κοίλωμα, το βαθούλωμα, το φατνίο // ~ **dentară** το φατνίο του δοντιού // ~ **pulmonară** η κυψελίδα του πνεύμονα **alviță** ουσ. θηλ. είδος χαλβά **amabil-ă, amabili-e** επιθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, προσηγής-ής-ές, ευγενικός-ή-ό, καταδεχτικός-ή-ό, ευπροσηγόροος-ή-ο, που έχει καλή θέληση 2. πρόθυμος-η-ο **amabilitate, amabilități** ουσ. θηλ. 1. η φιλοφρόνηση, το φιλοφρόνημα, η καταδεκτικότητα, η ευγενική συμπεριφορά, η καλοσύνη, η ευπροσηγορία, η προσήγεια 2. η προθυμία **amalgam, amalgame** ουσ. ουδ. 1. το αμάλαγμα 2. μτφ. το μείγμα, το σύμφυρμα ανόμοιων πραγμάτων, το ανακάτωμα (ιδεών, γνώσεων), το συνονθύλευμα **amalgama, amalgamez** ρ. μετ. 1. κάνω αμάλαγμα 2. μαζεύω ετερογενή, ανάρμιστα στοιχεία στο ίδιο μέρος, συμφύρω **amalgamare, amalgamări** ουσ. θηλ. 1. η αμαλαγιάτωση, η αμαλάγμωση 2. μτφ. ο συμφυρμός **aman** επιφ. αμάν // **a fi (sau a ajunge) la ~** είμαι (ή φτάνω) στο αμάν **amandină, amandine** ουσ. θηλ. 1. η κρέμα από αμύγδαλα 2. το γλύκισμα από αυτή την κρέμα **amanet, amanete** ουσ. ουδ. το αμανάτι, το ενέχυρο // **a pune ~** βάζω κάτι σαν ενέχυρο **amaneta, amanetez** ρ. μετ. βάζω ενέχυρο **amant-ă, amanți-te** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αγαπητικός-ιά (ο, η), εραστής-στρια (ο, η), ερωμένος-η (ο, η) 2. φίλος-η (ο, η) **amar-ă, amarle-l** επιθ. 1. πικρός-ή-ό 2. μτφ. θλιβερός, οδυνηρός, λυπηρός, οικτρός-ή-ό // **a face cuiva zile -e** του κάνω τη ζωή μαρτύριο // **gură -ă** το πικρό στόμα // μτφ. **păine -ă** το πικρό ψωμί // **reproșuri -e** οι πικρές επιτιμήσεις II. επιρ. πικρά **amar** ουσ. ουδ. 1. η πίκρα, η λύπη, η οδύνη // **a-și înghiți -ul** καταπίνω τον πόνο μου // **a-și vărsa -ul** φαρμακώθηκα, τα νέα με λύπησαν πολύ // **după atâtea ~ de vreme** ύστερα από τόσο πολύ καιρό **amara, amarez** ρ. μετ. δένω κάτι πάνω σ' ένα πλοίο, προσδένω **amarnic-ă, amarnici-ce** I. επιθ. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό, απηνής-ής-ές, άσπλαχνος-η-ο, αβόσταχτος-η-ο, σκληρός-ή-ό, αμειλικτος-η-ο II. επιρ. 1. σκληρά 2. αμειλκτα, φοβερά, τρομερά // **te-ai înșelat ~** γελάστηκες οικτρά **amator-oare, amatori-oare** I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ερασιτέχνης-ίδα (ο, η) 2. πρόσωπο που αγαπά με πάθος κάτι // ~ **de artă** φιλότεχνος // **pescar ~**

ερασιτέχνης ψαράς // ~ **de muzică** φιλόμουσος // **pictor** ~ ο ερασιτέχνης ζωγράφος // **επίθ.** ερασιτεχνικός-ή-ό // **teatru de -i** το ερασιτεχνικό θέατρο

amatorism ουσ. ουδ. ο ερασιτεχνισμός

amazoaia, amazoane ουσ. θηλ. (μυθ.) 1. η αμαζόνα, η γυναίκα που της αρέσει να κάνει ιππασία 2. μτφ. η φιλοπόλεμη, η αντρογυναίκα

amăgeală, amăgeală ουσ. θηλ. το πλάνεμα, η ψεύτικη υπόσχεση, η αβάσιμη ελπίδα, η παραπλάνηση

amăgi, amăgesc 1. ρ. μετ. 1. πλανεύω, εξαπατώ, παραπλανώ, παρασύρω κάποιον με διάφορα μέσα // 2. ρ. μέσο απατώμαι, πλανιέμαι, ξεγελιέμαι, αυταπατώμαι

amăgire, amăgiri ουσ. θηλ. το πλάνεμα, η παραπλάνηση, η απάτη, η εξαπάτηση // **orice vers o** ~ κάθε στίχος και πλάνεμα

amăgitor-oare, amăgitori-oare επίθ. παραπλανητικός -ής-ό, απατηλός-ής-ό

amănunt, amănunte ουσ. ουδ. η λεπτομέρεια // **-le faptului** τα καθέκαστα // **a cerea cu de-amănuntul** εξετάζω με λεπτομέρεια // **a intra în -e** μπαίνω στις λεπτομέρειες // (εμπόρ.) **comerț cu -ul** το λιανικό εμπόριο // **vânzare cu -ul** η λιανική πώληση

amănunți, amănunțesc ρ. μετ. 1. λιανίζω κομματιάζω 2. δίνω λεπτομέρειες για κάτι

amănunțit-ă, amănunțit-ă 1. επίθ. 1. λιανικός-ή-ό 2. διεξοδικός-ή-ό // λεπτομερής-ής-ές, λιανικός-ή-ό, λεπτομερειακός-ής-ό // **doctorul a făcut o consultație -ă** ο γιατρός έκανε λεπτομερειακή εξέταση // **επίρ.** 1. λιανικά, λεπτομερώς, λεπτομερειακά 2. διεξοδικά, αναλυτικά

amărăciune, amărăciuni ουσ. θηλ. 1. η πίκρα, η πικράδα, η πικρία, η στενοχωρία, η θλίψη 2. (σπν.) η πικρία, η πικράδα

amărat-ă, amărâți-te 1. επίθ. μτχ. πικραμένος-η-ο, κακόμοιρος-η-ο, δυστυχιμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο, άτυχος-η-ο, καημένος-η-ο // **o femeie -ă** μια κακόμοιρη γυναίκα // ουσ. αρσ. και θηλ. κακομοίρη-α (ο, η), ο φτωχός, ο άθλιος, ο δυστυχιμένος άνθρωπος, ο φουκαράς

amăreală, amăreli ουσ. θηλ. 1. η πικρία, η πικράδα, το πίκρισμα 2. (βοτ.) το πολυάλα, είδος φυτού // ~ **merelor și perelor** η πικρία των μήλων και των αχλαδιών

amărit, amărăsc 1. ρ. μετ. πικρίζω, πικραίνω, προξενώ λύπη, στενοχωρία, στενοχωρώ // 2. ρ. μέσο πικραίνω, στενοχωριέμαι, λυπώμαι

amărui-ie, amărui επίθ. πικρούτσικος-η-ο, πικρόγλυκος-η-ο // **ciocolată -ie** πικρή σοκολάτα

amână, amân 1. ρ. μετ. 1. αναβάλλω 2. παρατείνω την προθεσμία // **a ~ călătoria** αναβάλλω το ταξίδι // 2. ρ. μέσο αναβάλλομαι // **a se ~ de la o zi la alta** αναβάλλεται απ'τη μια μέρα στην άλλη // **excursia s-a -t** το ταξίδι αναβλήθηκε

amânare, amânări ουσ. θηλ. η αναβολή // ~ **a unui proces** η αναβολή μιας δίκης // ~ **a termenului** η αναβολή προθεσμίας // **cu ~** με αναβολή // **επιρ.** έκφρ. **fără nici o** ~ χωρίς καμία αναβολή

amândoi-două αριθ. συλλογ. αμφότεροι-αι-α, και οι δύο

ambala, ambalez 1. ρ. μετ. 1. συσκευάζω, αμπαλάρω, περιτυλίνω κάτι με χαρτί, χαρτόνι, ύφασμα, κ.λ.π., πακετάρω 2. μαράσσω, πατάω γκάτζ (για μηχανές) // 2. ρ. μέσο 1. παρασύρομαι, παραφέρομαι 2. μτφ. εξαπτομαι

ambalaj, ambalaje ουσ. ουδ. 1. η συσκευασία 2. το περιτύλιγμα // **hârtie de ~** το χαρτί περιτυλίσματος, το στρότσο, το στρατσόχαρτο

ambalare, ambalări ουσ. θηλ. 1. το αμπαλάρισμα, η συσκευασία, ο εγκιβωτισμός, το πακετάρισμα, το περιτύλιγμα 2. μτφ. παραφορά, έξαψη (για άτομα)

ambalator-oare, ambalatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. συσκευαστής-άστρια (ο, η)

ambarcader, ambarcadere ουσ. ουδ. (ναυτ.) η αποβάθρα, η προκυμιά

ambarație, ambarcații ουσ. θηλ. (ναυτ.) το πλοίο, η άκατος, το ακάτιο // ~ **pescărească** το ψαράδικο, το ψαροκάικο

ambarcațiune, ambarcațiuni ουσ. θηλ. ιδ. ambarcație

ambasadă, ambasade ουσ. θηλ. η πρεσβεία // ~ **a României la Paris** η πρεσβεία της Ρουμανίας στο Παρίσι

ambasador, ambasadori ουσ. αρσ. ο πρέσβης, ο πρεσβευτής // **a fi ~** πρεσβεύω, είμαι πρεσβευτής

ambiant-ă, ambianți-te επίθ. περιβάλλον-ουσα-ον // **mediul ~** το περιβάλλον

ambianță, ambianțe ουσ. θηλ. 1. το περιβάλλον 2. το πλαίσιο 3. το κλίμα 4. μτφ. η ατμόσφαιρα // **într-o ~ plăcută** σ'ένα ευχάριστο περιβάλλον

ambidextru-ă, ambidextri-e 1. επίθ. αμφιδέξιος-α-ο // ουσ. αρσ. και θηλ. αμφιδέξιος-α (ο, η)

ambielaj, ambielaje ουσ. ουδ. (τεχ.) η κουζινέτα μετ'ελας, το έδρανο του μοτέρ με την άτρακτο

ambigen-ă, ambigeni-e επίθ. (γραμμ.) ουδέτερος-η-ο

ambiguitate, ambiguități ουσ. θηλ. 1. η αμφιβολία

2. το διφορούμενο 3. η έννοια που ερμηνεύεται κατά δύο ή διάφορους τρόπους 4. η ασάφεια, η αμφιλογία, ο επαμφοτερισμός

ambiguu-ă, ambiguu-ue επίθ. 1. επαμφοτερίζων-ουσα-ον, αμφιβόλος-η-ο, αμφιλεγόμενος-η-ο, διφορούμενος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο

ambii-ele αριθ. συλλογ. και οι δύο, αμφότεροι-αι-α // **de ambele părți** κι από τις δύο πλευρές

ambiție, ambiții ουσ. θηλ. 1. η φιλοδοξία 2. η φιλοτιμία, ο ζήλος 3. το πείσμα // **a pune la ~** το βάζω πείσμα // **plin de ~** γεμάτος φιλοδοξία

ambiționa, ambiționez 1. ρ. μετ. αναζητώ με ζήλο, φιλοδοξώ // 2. ρ. μέσο 1. φιλοδοξώ 2. έχω φιλοδοξία 3. πεισματώνω

ambițios-oasă, ambițioși-oase επίθ. 1. φιλοδοξος-η-ο 2. ισχυρογνώμων-ων-ον, πεισματάρης-α(ισσα)-ικο

ambliopie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αμβλυωπία

ambra, ambre ουσ. θηλ. η άμβρα, το κεχριμπάρι

ambreia, ambreiez ρ. μετ. συμπλέκω, συνδέω

ambreiaj, ambreiaje ουσ. ουδ. ο συμπλέκτης, το αμπραγιάζ

ambreiere, ambreieri ουσ. θηλ. το αμπραγιάρισμα, η σύνδεση του μοτέρ με τα όργανα της μηχανής

ambrozia-ă, ambrozia-ci επίθ. 1. αμβροσίος-α-ο -ιον 2. μτφ. θειικός-ής-ό, θεοπέσιος-α-ο

ambrozie ουσ. θηλ. (μυθ.) η αμβροσία

ambulant-ă, ambulanți-te επίθ. 1. πλανόδιος-ια-ιο, γυρολόγος, περιοδεύων-ουσα-ον 2. κινούμενος-η-ο, περιφερόμενος-η-ο // **medicul ~** ο περιοδεύων γιατρός // **negustor ~** ο πλανόδιος έμπορος

ambulanță, ambulante ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. το ασθενοφόρο, το νοσοκομειακό όχημα 2. κινητό στρατιωτικό νοσοκομείο

ambulatoriu, ambulatorii 1. επίθ. περιοδεύων-ουσα -ον // ουσ. ουδ. το αναρρωτήριο, το λαϊκό ιατρείο

ambuscadă, ambuscade ουσ. θηλ. η ενέδρα, το καρτέρι

ameliora, ameliorez I. ρ. μετ. βελτιώνω, καλυτερεύω, κάνω κάποιον ή κάτι καλύτερο II. ρ. μέσο 1. βελτιώνομαι, γίνομαι καλύτερος 2. διορθώνομαι **ameliorabil-ă, ameliorabili-e** επίθ. βελτιωσιμος-η-ο **ameliorant-ă, amelioranți-te** επίθ. βελτιωτικός-ή-ό **ameliorare, ameliorări** ουσ. θηλ. 1. η βελτίωση, η καλυτέρευση, η μεταβολή προς το καλύτερο 2. η διόρθωση

amenajare, amenajări ουσ. θηλ. 1. η βελτίωση 2. πληθ. (γερωρ.) οι βελτιώσεις, οι αγροτικές βελτιώσεις στο έδαφος για να έχει μεγαλύτερη γονιμότητα, οι εγγειοβελτιώσεις

amenaja, amenajez ρ. μετ. διευθετώ, συγυρίζω, τακτοποιώ, διακανονίζω // **a ~ o expoziție** διευθετώ μια έκθεση, την οργανώνω

amenajabil-ă, amenajabili-e επίθ. διευθετήσιμος-η-ο, τακτοποιήσιμος-η-ο

amenajare, amenajări ουσ. θηλ. η διευθέτηση, το συγύρισμα, η τακτοποίηση, ο διακανονισμός // **lucrări de ~** τα έργα διευθετήσεως

amenda, amendez ρ. μετ. (γερωρ.) 1. βελτιώνω το έδαφος για να είναι πιο γόνιμο 2. νομ. βελτιώνω τροποποιώντας ένα νόμο, τροπολογώ 3. επιβάλλω πρόστιμο για πταίσματα ή παραπτώματα

amendament, amendamente ουσ. ουδ. 1. η τροποποίηση του νόμου που επιφέρει βελτίωση στις διατυπώσεις και στις λεπτομέρειες, η τροπολογία 2. η ενσωμάτωση ορισμένων ουσιών στο έδαφος για να είναι πιο γόνιμο

amendare, amendări ουσ. θηλ. 1. η τροποποίηση του νόμου 2. η βελτίωση του εδάφους 3. η επιβολή προστίμου

amendă, amenzi το πρόστιμο // **amenzi și penalizări** τα πρόστιμα και οι ποινές

amenința, ameninț ρ. μετ. 1. απειλώ, φοβερίζω, εκφοβίζω, φοβίζω 2. αποτελέω κίνδυνο για κάποιον ή για κάτι // **amenință că pleacă** απειλεί ότι θα φύγει // **casa amenință să cadă** το σπίτι κινδυνεύει είναι ετοιμόρροπο / να πέσει

amenințare, amenințări ουσ. θηλ. η απειλή, η φοβέρα, το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός // **-a cu foarță** η απειλή με τη βία

amenințător-oare, amenințători-oare I. επίθ. απειλητικός-ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό // **a făcut o mișcare -oare** έκανε μια απειλητική κίνηση II. επίρ. απειλητικά

amenoree ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αμηνόρροια

american-ă, americani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Αμερικανός-ίδα (ο, η), Αμερικανός-α (ο, η) II. επίθ. αμερικανικός-ή-ό, αμερικάνικος-η-ο // **continentul ~** η αμερικανική ήπειρος

americanism, americanisme ουσ. ουδ. ο αμερικανισμός

americaniza, americanizez I. ρ. μετ. αμερικανίζω II. ρ. μέσο αμερικανίζομαι

americănesc-ească, americănești επίθ. (οικ.) αμερικάνικος-η-ο

americănește επίρ. (οικ.) αμερικανικά, αμερικάνικα

ameriza, amerizez ρ. αμ. προσθαλασσώνω

amerizare, amerizări ουσ. θηλ. η προσθαλάσσωση **amestec, amestecuri** ουσ. ουδ. το ανακάτωμα, το ανακάτεμα, ο ανακατωμός, το μείγμα, η ανάμειξη // **~ în treburile interne** η ανάμειξη στις εσωτερικές

υποθέσεις // **a nu avea vreun ~** δεν έχω κάμιοι ανάμειξη

amesteca, amestec I. ρ. μετ. ανακατώνω, ανακατεύω, αναμειγνύω, μπερδεύω, εμπλέκω // **a ~ culorile** ανακατώνω τα χρώματα // **amestec măncarea ca să nu se ardă** ανακατώνω το φαί για να μην καεί II. ρ. μέσο ανακατώνομαι, ανακατεύομαι, εμπλέκομαι, μπερδεύομαι, αναμειγνύομαι // **a se ~ în discuție** ανακατεύομαι στη συζήτηση // **a se ~ în treburile altuia** ανακατεύομαι σε ξένες δουλειές // **a se ~ în viața particulară a unui prieten** ανακατεύομαι στην ιδιωτική ζωή κάποιου φίλου // **a nu se ~ în treburile altuia** δεν μπαίνω σε ξένα χωράφια, δεν πέφτω (μπαίνω) σε τέτοια νερά // **nu te amesteca acolo unde nu-ți fierbe oala** μην ανακατεύεις εκεί που δε βράζει το τσουκάλι σου, μην ανακατεύεις εκεί που δε σε σπέρνουν

amestecare, amestecări ουσ. θηλ. το ανακάτεμα, η ανάμειξη, ο ανακατωμός

amestecat-ă, amestecați-te επίθ. 1. ανακατωμένος-η-ο, ανάμεικτος-η-ο, ανακατεμένος-η-ο 2. μτφ. μπερδεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο

amestecător, amestecătoare ουσ. ουδ. ο αναμεικτής, το μίξερ, το δοχείο για ανάμειξη

amestecătură, amestecături ουσ. θηλ. η ανακατωσούρα, ο ανακατωμός, το μείγμα, το μπερδεμα, το συνονθύλευμα // **este o ~ de diferite păreri** είναι ένα συνονθύλευμα διαφόρων απόψεων

ametiș, ametiste ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο αμέθυστος

amețală, ameteți ουσ. θηλ. 1. η ζάλη, το ζάλισμα, η ζαλάδα, ο λιγγος 2. η σκοτοδίνη, η σκοτούρα // **îmi vine ~** μου έρχεται ζάλη, με πιάνει ζάλη, ζαλιζομαι

ameți, ametesc I. ρ. μετ. 1. ζαλιζώ 2. φέρνω λιγγο // **lovitura i-a ~t** το χτύπημα / το πλήγμα, τον ζάλισε

~t ρ. αμ. νιώθω λιγγο III. ρ. μέσο ζαλιζομαι, σκοτιζομαι, μου έρχεται ζάλη // **mă amețesc când urc scările cu multe trepte** ζαλιζομαι όταν ανεβαίνω τις σκάλες με πολλά σκαλιά // **s-a amețit de băutură** ζαλιστηκε από το ποτό

amețit-ă, amețiți-te επίθ. 1. ζαλισμένος-η-ο 2. μτφ. μεθυσμένος-η-ο

amețitor-oare, amețitori-oare επίθ. λιγγώδης-ης-ες, που φέρνει ζάλη

amfibiu-ie, amfibii I. επίθ. 1. αμφίβιος-α-ο 2. μτφ. ό,τι έχει διπλή φύση και ανήκει σε διαφορετικές κατηγορίες II. ουσ. ουδ. 1 (βιολ.) τα αμφίβια (ζώα ή φυτά) 2. (στρατ.) τα αμφίβια μέσα (τα τανκ, τα αεροπλάνα, τα αυτοκίνητα που μπορούν να μετακινήθούν και στην ξηρά και στο νερό)

amfibrah, amfibrahi ουσ. αρσ. ο αμφίβραχος που ασκεί ονείρα II. ουσ. θηλ. (ιστ.) η αμφιτριονία

amfiteatru, amfiteatre ουσ. ουδ. το αμφιθέατρο

amfitrion-oană, amfitrioni-oane ουσ. αρσ. και θηλ. ο αμφιτρώων, φιλοξενών-ουσα (ο, η), ο οικοδόπος, η οικοδόποινα

amforă, amfore ουσ. θηλ. ο αμφορέας

amiabil-ă, amiabili-e επίθ. 1. φιλικός-ή-ό 2. νοητικός-ή-ό

amiază, amiezi I. ουσ. θηλ. το μεσημέρι, η μεσημβρία // **ziua-n amiaza mare** μέρα μεσημέρι II. επίθ. έκφρ. de ~ μεσημβρινός-ή-ό, μεσημεριανός-ή-ό // **după ~** μετά το μεσημέρι // **înainte de ~** προ μεσημβρίας // **la ~** το μεσημέρι **amic-ă, amici-ce** ουσ. αρσ. και θηλ. φίλος-η (ο, η), η φιλενάδα

amical-ă, amicali-e *Ι. επίθ. φιλικός-ή-ό* // (αθλ.) **meci** ~ φιλικό ματς *ΙΙ. επίρ. φιλικά*
amiciție, amiciții *ουσ. θηλ. η φίλια*
amidă, amide *ουσ. θηλ. (χημ.) το αμίδιο*
amidon *ουσ. θηλ. το άμυλο* // **fabrică de ~** η αλευροβιομηχανία
amigdală, amigdale *ουσ. θηλ. (ανατ.) η αμυγδαλή (πληθ. οι αμυγδαλές)*
amigdalită *ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αμυγδαλίτιδα*
amigdaloid-ă, amigdaloiți *de* *επίθ. αμυγδαλοειδής* -ής-ές, αμυγδαλωτός-ή-ό
amilaceu-cee, amilacei-cee *επίθ. αμυλώδης-ης-ες*
amilază, amilaze *ουσ. θηλ. η αμυλάση*
amilic-ă, amilici-e *επίθ. (χημ.)* // **alcohol** ~ η αμυλική αλκοόλη (που βγαίνει από το άμυλο της πατάτας) // **produce** ~ *ετα αμυλικά προϊόντα*
amin *επιφ. (εκκλ.) αμίν*
amină, amine *ουσ. θηλ. (χημ.) η αμίνη*
aminoacid, aminoacizi *ουσ. αρσ. πληθ. (χημ.)* **aminoacizii** *τα αμινοξέα*
aminte *επίρ. στο νου, με το νου, στηθύμηση* // **a-și aduce** ~ ενθυμούμαι, φέρνω στη μνήμη μου, θυμάμαι, επαναφέρω στηθύμηση // **a lua** ~ λαμβάνω υπόψη // **dacă mi-aduc bine** ~ αν θυμάμαι καλά
aminti, amintesc *Ι. ρ. μετ. 1. θυμίζω, φέρνω στη μνήμη κάποιου κάτι, μνημονεύω, αναπολώ 2. υπομνήσκω* // **vă rog să-i amintiți de această obligație** σας παρακαλώ να του θυμίσετε αυτήν την υποχρέωση *ΙΙ. ρ. μέσο* θυμάμαι, ενθυμούμαι // **după câte îmi amintesc** απ' όσο θυμάμαι // **nu-mi amintesc să-l fi auzit** δε θυμάμαι να τον έχω ακουστά
amintire, amintiri *ουσ. θηλ. 1. η ενθύμηση, το ενθύμημα, η ανάμνηση 2. η αναπόληση, ηθύμηση 3. το ενθύμιο, το αναμνηστικό, το σουβενίρ 4. (στο πληθ.) τα απομνημονεύματα* // **-i din copilărie** οι αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια // **în -a întălnirii noastre** σε ανάμνηση της συναντήσέως μας // *ο ~ de nouitate* ανεξίτηλη μνήμη
amiral, amirali *ουσ. αρσ. (ναυτ.) 1. ο ναύαρχος 2. είδος πεταλούδας* // **navă** ~ η ναυαρχίδα
amiralitate, amiralități *ουσ. θηλ. 1. το ναυαρχείο 2. το συμβούλιο από ναυάρχους που έχει τη διοίκηση του στόλου*
amnar, amnare *ουσ. ουδ. το τσακμάκι*
amnezie, amnezii *ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αμνησία, η λήθη, η λησμονιά, η απώλεια της μνήμης για διάφορους λόγους*
amnistia, amnistiez *ρ. μετ. (νομ.) αμνηστεύω*
amnistie, amnistii *ουσ. θηλ. η αμνηστία*
amnistiere, amnistieri *ουσ. θηλ. η αμνήστευση*
amoc, amocuri *ουσ. ουδ. το αμόκ*
amoniac *ουσ. ουδ. (χημ.) η αμμωνία* // **de ~** αμμωνιακός-ή-ό // **soluție de ~** το αμμωνιακό διάλυμα
amoniac-ă, amoniacali-e *επίθ. (χημ.) αμμωνιούχος-ος-ο* // **apele** ~ *ετα αμμωνιούχα νερά*
amoniu *ουσ. ουδ. (χημ.) το αμμώνιο* // **clorură de ~** το χλωριούχο αμμώνιο
amonte *επίρ. άνω ρους ποταμού, οι πηγές του ποταμού* // **Dunărea în ~** ο Δούναβης στον άνω ρου, στις πηγές του // **a naviga în ~** αναπλέω ποταμό

amor, amoruri *ουσ. ουδ. 1. η αγάπη 2. η στοργή, η αφοσίωση 3. μτφ. ο έρωτας, το σεξ* // ~ **propriu** η φιλατία, η εγωπάθεια, η ευθιξία, το φιλότιμο, ο προσωπικός μικροεγωϊσμός // **a atinge în -ul propriu** θίγω το φιλότιμο κάποιου
amoral-ă, amoralie-e *επίθ. ανήθικος-η-ο*
amoralism *ουσ. ουδ. ο αμοραλισμός, η ανηθικότητα*
amoralitate *ουσ. θηλ. ιδ. amoralism*
amorez-ă, amorezi-e *ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ερωτιάρης-α (ο, η) 2. ο εραστής* // **principele** ~ ο ερωτιάρης πρίγκιπας
amoreza, amorezez *ρ. μέσο* ερωτεύομαι
amorfi-ă, amorfi-e *επίθ. ορυκτ. και χημ. 1. άμορφος-η-ο, στερούμενος 2. κρυσταλλικής μορφής, ακαθόριστος-η-ο 3. μτφ. ασχημάτιστος-η-ο, ανοργάνωτος-η-ο, μη διαφοροποιημένος-η-ο* // **masă -ă** η άμορφη μάζα
amoros-oasă, amoroși-oase *επίθ. ερωτικός-ή-ό* // **relații amoroase** ερωτικές σχέσεις
amorsa, amoreze *ρ. μετ. εμπυρρευματίζω, βάζω εμπύρευμα, το καφούλι με πυροκροτική ύλη*
amorsare, amorsări *ουσ. θηλ. η εμπυρρευμάτιση, το θέσιμο του ενάυσματος*
amorsă, amore *ουσ. θηλ. 1. το εμπύρευμα, το έναυσμα 2. το δόλωμα*
amortisment, amortimente *ουσ. ουδ. το χρεωλύσιο, το ποσό που καταβάλλει κάποιος σε ίσα χρονικά διαστήματα για ν' αποσβέσει ένα χρέος, η τμηματική απόσβεση χρέους*
amortiza, amortizez *ρ. μετ. 1. εξοφλώ χρέος, αποσβήνω με βαθμιαία εξόφληση 2. εξασθενίζω, αδυνατίζω, μετριάζω ένα χτύπημα, ένα θόρυβο, κ.λ.π. 3. μειώνω βαθμιαία*
amortizabil-ă, amortizabili-e *επίθ. αποσβέσιμος-εά-εο, εξοφλητέος-εά-εο, χρεωλυτικός-ή-ό*
amortizare, amortizări *ουσ. θηλ. (εμπόρ.) 1. η απόσβεση χρέους 2. η χρεωλύσια* // **-a mijloacelor fixe** η απόσβεση των ακινήτων // **cotă de ~** το χρεωλύσιο
amortizor, amortizoare *ουσ. ουδ. 1. ο αναστολέας, το αμορτισέρ 2. το μηχανήμα που μειώνει κάτι σε ποσό ή έκταση, κάνει κάτι μέτριο, το εξασθενητικό σύστημα* // **~ de sunet** ο αναστολέας ήχου, ο σιγαστήρας // **~ de șoc** ο αναστολέας για το σοκ
amorteală, amorteli *ουσ. θηλ. το μούδιασμα*
amortesc, amortesc *ρ. αμ. 1. μουδιάζω 2. πέφτω σε χειμερία νάρκη (ακοούδα) 3. μτφ. χάνω τη ζωτικότητα* // **degetele începeau să-i amortească de frig** τα δάχτυλα άρχιζαν να του μουδιάζουν από το κρύο
amortire, amortiri *ουσ. θηλ. το μούδιασμα*
amortit-ă, amortiți-te *επίθ. μτχ. μουδιασμένος-η-ο, αναισθητός-η-ο, αποχαυνωμένος-η-ο*
ampenaj, ampenaje *ουσ. ουδ. (αερ.) το πτερύγιο*
amper, amperi *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) το αμπέρ*
ampermetru, ampermetre *ουσ. ουδ. το αμπερόμετρο*
amplasa, amplasez *ρ. μετ. τοποθετώ, εγκαθιστώ, στήνω*
amplasament, amplasamente *ουσ. ουδ. 1. η τοποθεσία 2. η θέση*
amplasare, amplasări *ουσ. θηλ. η τοποθέτηση, η εγκατάσταση, το στήσιμο*
amplifica, amplific *Ι. ρ. μετ. 1. επαυξάνω, μεγαλώνω 2. επεκτείνω, διευρύνω 3. (φυσ.) ενισχύω, μεγεθύνω* *ΙΙ. ρ. μέσο 1. γίνομαι μεγαλύτερος ή*

περισσότερος, επαυξάνομαι 2. επεκτείνομαι, διευρύνομαι

amplificare, amplificări ουσ. θηλ. 1. η επαύξηση
2. η επέκταση, το μεγάλωμα, η διεύρυνση 3.
(φυσ.) η ενίσχυση // **stație de ~** εγκατάσταση
ενίσχυσης (ήχου)

amplificator, amplificatoare Ι. ουσ. ουδ. (φυσ.) ο ενισχυτής ΙΙ. επιθ. ενισχυτικός-ή-ό, επαυξάνων-ουσα -ον

amplitude, amplitudini ουσ. θηλ. 1. η έκταση, η ευρύτητα, το πλάτος, η απλωσιά 2. (μαθ.) το μέγεθος τόξου

ampliare ουσ. θηλ. η ευρύτητα, η επέκταση, το άπλωμα, η διεξοδικότητα, η έκταση, η επίταση // **-a muzicală** η μουσική επέκταση

amplouiat-ă, amplouiați-te ουσ. αρσ. και θηλ.
υπάλληλος (ο, η)

amplu-ă, ampli-e επιθ. ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, διεξοδικός-ή-ό // ο **amplă cuvântare** ένας εκτενής λόγος

amprentă, amprente ουσ. θηλ. 1. το αποτύπωμα
2. μτφ. το ίχνος, το γνώρισμα // **ampreentele
digitale** τα δακτυλικά αποτυπώματα

amprentologie ουσ. θηλ. η μελέτη των δακτυλικών αποτυπωμάτων

amprizā, amprize ουσ. θηλ. το πλάτος λωρίδας
εδάφους για την κατασκευή δημόσιας
συγκοινωνιακής οδού

amputa, amputez ρ. μετ. (χειρ.) 1. αποκόπτω, ακρωτηριάζω, εκτέμνω 2. μτφ. κομματιάζω, απομακρύνω με κόψιμο, αφαιρώ με κοπή

amputare, amputări ουσ. θηλ. (χειρ.) η αποκοπή, η αποτομή, ο ακρωτηριασμός, η εκτομή
amputatie, amputatii ουσ. θηλ. ιδ. amputare

amu επίρ. (λαϊκ.) τώρα
amuletā, amulete ουσ. θηλ. 1. το εγκόλπιο 2. το φυλαχτό

amurguri, *amurguri* ουσ. ουδ. 1. το σούρουπο, το δειλινό, το σουρούπωμα, το λυκόφως, το μούχρωμα, το βράδιασμα 2. *μτφ.* τα γεράματα, το βασίλειο της ζωής

amurgi, amurgește ρ. αμ. απροσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) σουρουπώνει, βραδιάζει
amuti, amutesc ρ. αμ. βουβαίνομαι, χάνω τη μιλιά

amutire, amutiri ουσ. θηλ. 1. ο βουβαμός, η αλαλία, η βουβαμάρα 2. μτφ. η σιωπή. η σιγή

amuzā, amuz I. ρ. μετ. διασκεδάζω, ψυχαγωγώ, τέρπω II. ρ. μέσο γλυντώ, ευφραίνομαι, τέρπομαι, ευχαριστιέμαι // **a se ~ pe seama cuiva** διασκεδάζω εις βάρος κάποιου

amuzament, amuzamente ουσ. ουδ. η διασκέδαση, η τέρψη, το ξεφάντωμα, η ψυχαγωγία
amuzant-ă, amuzanti-te επίθ. διασκεδαστικός-ή-ό.

amvon, amvoane ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο άμβωνας
an επίρ. // **-ul** **acesta** φέτος // **-ul** **trecurt** πέρσι // **la**

-ul του χρόνου, τον άλλο χρόνο // tot -ul όλο το χρόνο

an, ani l. *ουσ. απσ.* ο χρόνος, το έτος, η χρονιά // **-de grație** το σωτήριο έτος // **-ul nou** το νέο έτος, ο καινούργιος χρόνος, η πρωτοχρονιά // **-ul curent** το τρέχον έτος // **-ul viitor** το προσεχές έτος // **-ii de muncă** τα χρόνια εργασίας, η προϋπηρεσία // **-ii de studii** τα χρόνια των σπουδών // **copilul are zecce**

-i το παιδί είναι δέκα χρονών // **student in -ul trei la medicină** φοιτητής στο τρίτο έτος της ιατρικής // **επυρ. έκφρ.** // ~ **bisect** δισεκτο έτος // ~ **de ~ (sau ~ cu ~)** χρόνο με το χρόνο (ή κάθε χρόνο) // ~ **ul bugetar** ετήσιος προϋπολογισμός // ~ **ul școlar** το σχολικό έτος // ~ **i de zile** χρόνια και ζαμάνια // ~ **i lumină** έτη φωτός // **acum un ~ (sau doi i, etc.)** εδώ και ένα χρόνο (ή δύο χρόνια, κ.λ.π.) // **a împlini un ~** χρονιάζω // **cu -ii...** με το πέρασμα των χρόνων... // **επιθ.** **de -ul trecut** περσινό-ή-ό // **de -i și -i** από χρόνια και χρόνια (δηλ. εδώ και πολλά χρόνια) // **de un ~** χρονιάκικος-ρα-ικο // **în acest ~** τούτη τη χρονιά // **în -ul...** στο έτος... // **în cursul -ului** κατά τη διάρκεια του χρόνου // **în fiecare ~** κάθε χρόνο // **între -ii...** ανάμεσα στους χρόνους... // **la mulți -i** χρόνια πολλά // **la un ~ odată (într-un ~ odată)** μόνο μια φορά το χρόνο (σπάνια) // **un ~ bun** καλή χρονιά // **un An nou fericit** Ευτυχισμένος ο καινούσιος χρόνος

anabolism ουσ. ουδ. (βιολ.) ο αναβολισμός, πρώτη φάση του μεταβολισμού

anacronic-ă, anacronici-ce επίθ. αναχρονιστικός-ή-ό
anacronism, anacronisme ουσ. ουδ. ο

αναχρονισμός (η διατήρηση εθίμων που ανήκουν σε άλλη εποχή)

anaerob-ă, anaerobi-e επιθ. αναερόβιος-ια-ιο (για μικροοργανισμούς που ζουν χωρίς αέρα)

anaforic-ă, anaforici-ce επίθ. αναφορικός-ή-ό
anafrodiziac-ă, anafrodiziaci-ce επίθ. (ιατρ.)

αναφροδισιακός-ή-ό (δηλ. το αντίθετο του
αφροδισιακού

anafrodisie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αναφροσισία, η μείωση της γενετήσιας ορμής

anafură ουσ. θηλ. (εκκλ.) το αντίδωρο
anaglifă, anaglife ουσ. θηλ. το ανάγλυφο

anagramă, anagrame ουσ. θηλ. ο
αναγραμματισμός, το ανάγραμμα

anahoret-ă, anahoreți-te ουσ. αρσ. και θηλ.
αναχωρητής-ήτρια (ο, η), ασκητής-ήτρια (ο, η)

anal-ă, anali-e επίθ. πρωκτικός-ή-ό
anale ουσ. θηλ. πληθ. τα χρονικά // **-le de istorie** τα

ιστορικά χρονικά
analeptic-ă, analeptici-ce επιθ. (φαρμ.) αναληπτικός

analfabet-ă, analfabeti-te | *επιθ.* αγράμματος-η-ο,

αναλφάβητος-η-ο, αμαθής-ης-ες II. ουσ. αρσ. και
θηλ. αναλφάβητος-η (ο, η)

analfabetism ουσ. ουδ. 1. η αγραμματοσύνη, ο αναλφαβητισμός, η αμάθεια 2. η αμορφωσιά, η έλλειψη παιδείας

analgezic-ă, analgezici-ce επιθ. (φαρμ.) 1.
αναλγητικό ή όψιμο αναλγητικό π.

αναλγητικός-η-ο 2. μτφ. αναλγητικός-η-ο
analgezie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αναλγησία
analgezīnĭ analgezīne ουσ θηλ (φαρμ.) η

analgezina, analgezine ουο. θη/λ. (φαρμ.) Π
αντιπυρίνη, το αντιπυρετικό φάρμακο

analist-ā, analisti ουστ. αρσ. και θηλ. ο χρονογραφος, ο συγγραφεας χρονικου η χρονογραφιας
analist-ā analisti-ste ουστ. αρσ. και θηλ. αναλυτης-

ἀναλυστ-α, ἀναλυστ-ιστ-ε υσσ. αρθ. και οργ. αναλυσις-
 ύτρια (ο, η), ειδικός στη μαθηματική ανάλυση ή
 στην πιμυχολογ(α)

analitic-ă, analitici-ce επίθ. αναλυτικός-ή-ό // **chimie**
~ă η αναλυτική χημεία // **limbă** ~ă η αναλυτική

analiza, analizéz ρ. μετ. 1. αναλύω, εξετάζω

λεπτομερειακά, διερευνώ 2. αποσυνθέτω

analizabil-ă, analizabili-e *επίθ.* αναλύσιμος-ος-ο
analyzer, analizatoare *ουσ.* ουδ. η αναλυτική συσκευή, ο αναλυτής // ~ **de gaze** η αναλυτική συσκευή για τα αέρια
analiză, analize *ουσ.* θηλ. 1. (ιατρ.) εξέταση 2. η ανάλυση, η συστηματική διερευνήση, η λεπτομερής εξέταση // **a supune analiză** υποβάλλω σε ανάλυση // **în ultimă** ~ σε τελική ανάλυση
analyzer, analizoare *ουσ.* ουδ. το μηχάνημα που δέχεται τις πληροφορίες και κάνει την ανάλυσή τους
analog, analoguri *ουσ.* ουδ. (εκκλ.) το αναλόγιο
analog-ă, analogi-ge *επίθ.* ανάλογος-η-ο, αναλογικός-ή-ό 2. αντίστοιχος-η-ο
analogic-ă, analogici-ce *επίθ.* αναλογικός-ή-ό, ομοιωματικός-ή-ό
analogie, analogii *ουσ.* θηλ. η αναλογία, η παρομοίωση // **prin** ~ κατ' αναλογία
ananas, ananași *ουσ.* αρσ. (βοτ.) ο ανανάς
ananghie *ουσ.* θηλ. **a se afla la** ~ βρίσκομαι σε ανάγκη, σε οικονομική δυσχέρεια
anapoda *επίρ.* ανάποδα // **toate merg** ~ όλα πάνε ανάποδα, αντίθετα
anarhic-ă, anarhici-ce *επίθ.* αναρχικός-ή-ό
anarhie *ουσ.* θηλ. η αναρχία
anarhism *ουσ.* ουδ. ο αναρχισμός
anarhist-ă, anarhiști-ste *ουσ.* αρσ. και θηλ. αναρχικός-ή (ο, η), (οπαδός του αναρχισμού)
anason *ουσ.* αρσ. (βοτ.) το άνισον, το γλυκάνισο
anastigmatism *ουσ.* ουδ. (ιατρ.) ο αναστιγματισμός
anatemă, anateme *ουσ.* θηλ. (θρ.) το ανάθεμα, ο αφορισμός
anatemiza, anatemizez *ρ. μετ.* (θρ.) αναθεματίζω, αφορίζω
anatemizare *ουσ.* θηλ. (θρ.) ο αναθεματισμός, το αναθεμάτισμα
anatomic-ă, anatomici-ce *επίθ.* ανατομικός-ή-ό
anatomie *ουσ.* θηλ. η ανατομία
anatomist-ă, anatomiciști-ste *ουσ.* αρσ. και θηλ. ανατόμος (ο, η)
ancadrament, ancadramente *ουσ.* ουδ. το πλαίσιομα, η κορνίζα
ancestral-ă, ancestrali-e *επίθ.* προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό
ancheta, anchetez *ρ. μετ.* (νομ.) 1. ανακρίνω 2. ερευνώ, εξετάζω, ζητώ ακριβείς πληροφορίες
anchetare, anchetări *ουσ.* θηλ. 1. η ανάκριση 2. η εξέταση, η έρευνα
anchetator-oare, anchetatori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. (νομ.) 1. ανακριτής-ίτρια (ο, η) 2. ερευνητής-ήτρια (ο, η)
anchetă, anchete *ουσ.* θηλ. (νομ.) 1. η ανάκριση 2. η έρευνα, η προσεκτική μελέτη // ~ **judiciară** η δικαστική ανάκριση // ~ **sociologică** η κοινωνιολογική έρευνα
anchiloza, anchilozes *l. ρ. μετ.* αγκυλώνω // *ρ. μέσο* (ιατρ.) παθαίνω αγκύλωση
anchilozare, anchilozări *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η αγκύλωση, η αδυναμία μιας άρθρωσης να λυγίσει
anchilozat-ă, anchilozăți-te *επίθ.* *μτχ.* αγκυλωμένος-η-ο
anchiloză, anchiloze *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η αγκύλωση
ancumbrament, acumbramente *ουσ.* ουδ. 1. ο φραγμός 2. το εμπόδιο, ο σωρός εμποδίων

ancora, ancoraz *l. ρ. μετ.* (ναυτ.) αράζω, ελλιμενίζω, στερεώνω, προσδένω // *ρ. αμ.* αγκυροβολώ, ρίχνω άγκυρα, φουντάρω // **vasul a -t în port** το σκάφος αγκυροβόλησε στο λιμάνι
ancoraj, ancoraje *ουσ.* ουδ. το αγκυροβόλημα, το φουντάρισμα, το ριξίμο της άγκυρας στη θάλασσα
ancorare, ancorări *ουσ.* θηλ. η αγκυροβόληση, το αγκυροβόλημα, η πρόσδεση, η στερέωση // **locul de** ~ το αγκυροβόλι, το αραξοβόλι (το μέρος)
ancoră, ancure *ουσ.* θηλ. η άγκυρα // **a ridica ancora** σηκώνω την άγκυρα
ancrasare, ancrasări *ουσ.* θηλ. (μυχ.) η ρύπανση, το λήγδωμα
anadaluзі *ουσ.* ουδ. (ορυκτ.) ο ανδαλουσίτης
andante *επίρ.* (μουσ.) αντάντε, λίγο αργά, μέτρια
andezit *ουσ.* ουδ. (ορυκτ.) ο ανδεσίτης
andin-ă, andini-e *επίθ.* ανδικός-ή-ό // **pactul** ~ το ανδικό σύμφωνο // **țările** ~ **e** οι ανδικές χώρες
andivă, andive *ουσ.* θηλ. το αντίδι, είδος φαγόσωμου λαχανικού
andosa, andosez *ρ. μετ.* (εμπόρ.) οπισθογραφώ
andosant-ă, andosanți-te *ουσ.* αρσ. και θηλ. (εμπόρ.) οπισθόγραφος (ο, η)
andosat-ă, andosați-te *επίθ.* *μτχ.* (εμπόρ.) οπισθογραφημένος-η-ο
andrea, andrele *ουσ.* θηλ. 1. η πλεκτική βελόνα, το βελονάκι, κ.λ.π. 2. η σακοράφα, η σακοβελόνα
anecdotală, anecdote *ουσ.* θηλ. το ανέκδοτο // **culegere de** ~ η συλλογή ανέκδοτων
anecdotic-ă, anecdotici-ce *επίθ.* ανεκδοτικός-ή-ό
anemia, anemiez *l. ρ. μετ.* προκαλώ αναιμία // *ρ.* αντων. γίνομαι αναϊμικός-ή-ό
anemiāt-ă, anemiati-te *επίθ.* *μτχ.* αναϊμικός-ή-ό
anemic-ă, anemici-ce *l. επίθ.* αναϊμικός-ή-ό // *ουσ.* αρσ. και θηλ. 1. αναϊμικός-ή (ο, η) 2. *μτφ.* μικρός-ή (ο, η), ισχνός-ή (ο, η)
anemie, anemii *ουσ.* θηλ. η αναιμία // ~ **treacătoare** η παροδική αναιμία
anemiare, anemieri *ουσ.* θηλ. η κατάσταση σε αναιμία
anemografie *ουσ.* θηλ. η ανεμογραφία
anemometrie *ουσ.* θηλ. η ανεμομετρία, η ανεμομέτρηση (η μέτρηση ταχύτητας ανέμων)
anemonă, anemone *ουσ.* θηλ. (βοτ.) η ανεμώνη, η ανεμώνη
anestezia, anesteziez *ρ. μετ.* (ιατρ.) 1. αναισθητοποιώ, προκαλώ αναισθησία 2. (απο)ναρκώνω
anesteziant-ă, anestezianți-te *l. επίθ.* αναισθητικός-ή-ό // *ουσ.* ουδ. το αναισθητικό
anestezic-ă, anestezici-ce *l. επίθ.* αναισθητικός-ή-ό // *ουσ.* ουδ. το αναισθητικό
anestezie, anestezii *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) 1. η αναισθησία 2. (απο)νάρκωση // ~ **generală** η γενική αναισθησία // ~ **locală** η τοπική αναισθησία
anesteziere, anestezieri *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η αναισθητοποίηση, η (απο)νάρκωση
anestezist-ă, anestezisti-ste *ουσ.* αρσ. και θηλ. αναισθησιολόγος (ο, η)
anevoie *επίρ.* δύσκολα, δυσχερώς, με πολύ κόπο
anevoios-oasă, anevoioși-oase *l. επίθ.* δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές // **drum** ~ ο δύσκολος δρόμος // *επίρ.* δύσκολα, δυσχερώς
aneverism, aneverisme *ουσ.* ουδ. (ιατρ.) το ανεύρυσμα
anex-ă, anecși-xe *επίθ.* 1. προσαρτημένος-η-ο 2. παραρτηματικός-ή-ό 3. συνημμένος-η-ο

anexa, anexez ρ. μετ. 1. προσαρτώ 2. προσκολλώ 3. επισυνάπτω
anexare, anexări ουσ. θηλ. η προσάρτηση, η σύναψη, η προσκόλληση
anexat-ă, anexați-te επίθ. 1. προσαρτημένος-η-ο, παραρτηματικός-ή-ό 2. συννημμένος-η-ο (έγγραφο)
anexă, anexe ουσ. θηλ. 1. το προσάρτημα 2. το εξάρτημα, η προσθήκη 3. το παράρτημα // **actul are anexa** το έγγραφο έχει παραρτήματα
anexionism ουσ. ουδ. (πολ.) η πολιτική προσάρτησης ξένων εδαφών
anexionist-ă, anexioniști-ste επίθ. (πολ.) προσαρτών-ούσα-όν
anexită, anexite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωοθηκοσαλπιγγίτιδα
anexiune, anexiuni ουσ. θηλ. η προσάρτηση, η υπαγωγή τόπου με βία μέσα σ'έναν άλλο ύστερα από κατάκτηση
angaja, angajez I. ρ. μετ. 1. προσλαμβάνω 2. δεσμεύω 3. καταρώνω, αγκαζάρω, αρχίζω, πιάνω // **a ~ lupta** αρχίζω τη μάχη // **a ~ o discuție** αρχίζω μια συζήτηση // **a ~ oamenii la muncă** προσλαμβάνω ανθρώπους σε εργασία II. ρ. μέσο 1. προσλαμβάνομαι 2. αναλαμβάνω, δεσμεύομαι, υποχρεώνομαι, καταπιάνομαι,δέχομαι σαν υποχρέωση, αγκαζάρομαι 3. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιου, πιάνω δουλειά // **a se ~ într-o treabă grea** καταπιάνομαι με δύσκολη δουλειά // **cu toții se angajează la construcții** όλοι τους προσλαμβάνονται στις οικοδομές // **m-am ~t ca muncitor** έπιασα δουλειά σαν εργάτης // **m-am ~t cu contract** προσλήφθηκα με σύμβαση (εργασίας) // **m-am ~t să execut lucrarea** έχω αναλάβει την εργασία του έργου // **nu vreau să mă angajez prea mult** δε θέλω να δεσμευτώ
angajament, angajamente ουσ. ουδ. 1. η υποχρέωση, η δέσμευση με υπόσχεση 2. ο δεσμός // **a nu-și respecta ~ul** δε σέβομαι την ίδια μου την υποχρέωση // **îmi iau ~ul** αναλαμβάνω τη δέσμευση
angajare, angajări ουσ. θηλ. 1. η δέσμευση 2. η πρόσληψη, η εκμίσθωση εργατών, κ.λ.π., το πιάσιμο δουλειάς 3. (στρατ.) η εμπλοκή, η πολεμική σύγκρουση
angajat-ă, angajați-te I. επίθ. 1. υποχρεωμένος-η-ο, πιασμένος-η-ο 2. δεσμευμένος-η-ο, προσληφθείς -είσα-εν II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μισθωτός-ή (ο, η) 2. (στρατ.) στρατευμένος-η-ο (ο, η)
angara, angarale ουσ. θηλ. 1. η αγγαρεία 2. στον πληθ. οι οικονομικές σκοτούρες, οι μπλεάδες
angelic-ă, angelici-ce επίθ. αγγελικός-ή-ό // **suflet ~** η αγγελική ψυχή
angelică ουσ. θηλ. (βοτ.) η αγγελική
anghilă, anghile ουσ. θηλ. (χημ.) ο γύλος
anghinare ουσ. θηλ. (βοτ.) η αγκινάρα
anghină ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αγγίνα, η κυνάγχη // ~ **pectorală** η στηθάγχη
angiolitită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αγγειοκολίτιδα
angiografie ουσ. θηλ. η αγγειογραφία, η αγγειογραφική
angiologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αγγειολογία, κλάδος της ανατομίας που εξετάζει τα αγγεία του σώματος
angiom ουσ. ουδ. (ιατρ.) το αγγείωμα

angiopatie, angiopatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αγγειοπάθεια
angiospasm, angiospasmе ουσ. ουδ. ο αγγειόσπασμος
angiosperm-ă, angiospermi-e ουσ. θηλ. (βοτ.) στον πληθ. τα αγγειόσπερμα (τα φυτά που έχουν το ωάριο στο φύλλο)
anglican-ă, anglicani-e ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.) αγγλικανός-ή (ο, η)
anglicanism ουσ. ουδ. (θρ.) ο αγγλικανισμός (η επίσημη κρατική θρησκεία της Αγγλίας)
anglo-saxon-ă, anglo-saxoni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Αγγλοσάξονας, Αγγλοσάξωνες (ο, η), οι πρόγονοι των Άγγλων II. επίθ. αγγλοσαξονικός-ή-ό
angoasă, angoașe ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η αγκόασα, η δύσπνοια 2. η ανησυχία, η αδημονία
angora ουσ. θηλ. η Άγκυρα (άλλη ονομασία Αγκόρα) // **capră / pisică / iepure de Angora** γίδα / γάτα / κουνέλι της Άγκυρας
angrena, angrenez I. ρ. μετ. 1. εμπλέκω τα δόντια τροχών (σε δύο οδοντωτούς τροχούς) 2. μτφ. προσελκύω, τραβώ // **a ~ în muncă** προσελκύω στη δουλειά II. ρ. μέσο εμπλέκομαι, ανακατεύομαι σε κάποια ενέργεια
angrenaj, angrenaje ουσ. ουδ. 1. η συναρμογή οδοντωτών τροχών (τα δόντια ενός τροχού μπλέκονται στα δόντια άλλου τροχού) 2. μτφ. η αλυσόδεση, η σύμπτωση περιστάσεων // ~ **cu lanț** η συναρμογή (η σύνδεση) με αλυσίδα
angrenare, angrenări ουσ. θηλ. 1. η συναρμογή οδοντωτών τροχών 2. μτφ. η προσέλλκωση σε κάποια ενέργεια
angrenat-ă, angrenati-te επίθ. (για οδοντωτούς τροχούς) που έχουν προσαρμοστεί με τα δόντια τους και μεταδίδουν την κίνησή τους ο ένας στον άλλο
angro επίρ. (εμπόρ.) χοντρικώς // **vinde ~** πουλάει χοντρικώς
angrosist-ă, angrosiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. μεγαλέμπορος (ο, η)
anhidridă, anhidride ουσ. θηλ. (χημ.) η ανυδρίδη (το οξύ που του έγινε η αφαίρεση του νερού) // ~ **carbonică** το διοξείδιο του άνθρακα
anhidru-ă, anhidri-e επίθ. άνυδρος-η-ο (ξηρός, στεγνός)
anihila, anihilez ρ. μετ. 1. εκμηδενίζω, εξολοθρεύω 2. εξουδετερώνω, ακυρώνω
anihilare, anihilări ουσ. θηλ. 1. η εκμηδένιση, η εξολόθρευση 2. η εξουδετέρωση, η ακύρωση
anihilator-oare, anihilatori-oare επίθ. 1. εκμηδενίζων-ουσα-ον 2. εξολοθρευτικός-ή-ό
anilă, aniline ουσ. ουδ. (χημ.) η ανιλίνη
anima, anim I. ρ. μετ. εμψυχώνω, εγκαρδιώνω II. ρ. μέσο εμψυχώνομαι, εμφορούμαι, διέπομαι
animal-ă, animalie-e I. επίθ. ζωικός-ή-ό // **căldură ~ă** η ζωική θερμότητα // **cărbune ~** ο ζωικός άνθρακας // **grăsimе ~ă** το ζωικό λίπος // **regnul ~** το ζωικό βασίλειο II. ουσ. ουδ. 1. το ζώο, το κτήνος, το ζωντανό, το ζωντόβολο 2. μτφ. ο κτηνάνθρωπος // ~ **de pradă** το κυνηγτικό, σαρκόβορο ζώο // ~ **de povară** το υποζύγιο // ~ **domestic** το κατοικίδιο ζώο // ~ **mic** το ζωύφιο // ~ **neimblănzit** το αμέρωτο ζώο // ~ **e rumegătoare** τα μηρυκαστικά ζώα
animalic-ă, animalici-ce (χημ.) ζωόδη-ης-ες, κτηνώδης-ης-ες // **comportare ~ă** η ζωώδης συμπεριφορά

animalier-ă, animalieri-e *επίθ.* ζωικός-ή-ό
animalitate *ουσ.* *θηλ.* η κτηνωδία, η ζωικότητα
animaliza, animalizez *l. ρ. μετ.* αποκτηνώνω *ll. ρ.* μέσο αποκτηνώνομαι, γίνομαι κτήνος
animare, animări *ουσ.* *θηλ.* η αναζωπύρωση, η ζωογόνηση, η εμψύχωση
animat-ă, animați-te *επίθ.* εμψυχωμένος-η-ο, έμψυχο-η-ο, εγκαρδιωμένος-η-ο, εμφορούμενος-η-ο // **desene -e** κινούμενα σχέδια, μίκι μάους // **este ~ de idei nobile** εμφορείται από ευγενικές ιδέες
animator-oare, animatori-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εμψυχωτής-ώτρια (ο, η) 2. (μόνο *ουσ. θηλ.*) η γυναίκα ελαφριών ηθών που συνοδεύει άντρα σε δημόσιο κέντρο *ll. επίθ.* εμψυχωτικός-ή-ό
animație *ουσ.* *θηλ.* η εμψύχωση, η ζωηρότητα, η κίνηση
animism *ουσ.* *ουδ.* ο ανιμισμός
animozitate, animozități *ουσ.* *θηλ.* η εχθρότητα, η δυσμένεια, η απέχθεια
anin, anini *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το σκλήθρο, η σκλήθρα
anina, anin *l. ρ. μετ.* αναρτώ, κρεμώ *ll. ρ.* μέσο κρεμιάμαι, κρέμομαι
anion, anioni *ουσ.* *ουδ.* το ανιόν
anișor, anișori *ουσ.* *αρσ.* το χρονάκι // **are cinci -i** είναι πέντε χρονών
aniversa, aniversez *ρ. μετ.* γιορτάζω, εορτάζω
aniversare, aniversări *ουσ.* *θηλ.* η επέτειος, η επετηρίδα // **-a zilei de naștere** τα γενέθλια
anod, anoz *ουσ.* *αρσ.* (φυσ.) το ανιόν
anodic-ă, anodici-ce *επίθ.* ανοδικός-ή-ό, ανηφορικός-ή-ό
anodin-ă, anodini-e *επίθ.* ανώδυνος-η-ο // **abdomen moale** ~ η μαλακή, ανώδυνη κοιλία
anofel, anofeli *επίθ.* țânțar ~ το ανώφελο κουνούπι (με τα μικρόβια της ελονοσίας), ο ανωφελής κώνωψ
anomalie, anomalii *ουσ.* *θηλ.* η ανωμαλία, η απόκλιση από το γενικό ή ομαλό κανόνα
anonim-ă, anonimi-e *l. επίθ.* 1. ανώνυμος-η-ο 2. ανυπόγραφος-η-ο // **corespondență -ă** η ανωνυμογραφία // **scrisoare -ă** η ανώνυμη επιστολή // **societatea -ă** η ανώνυμη εταιρεία *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ανώνυμος-η (ο, η), ασήμαντος-η (ο, η)
anonim *ουσ.* *ουδ.* η ανωνυμία // **păstrând -ul** φυλάγοντας την ανωνυμία, ανωνύμως
anorexie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η ανορεξία, η έλλειψη όρεξης
anorganic-ă, anorganici-ce *επίθ.* ανόργανος-η-ο // **chimie -ă** η ανόργανη χημεία
anormal-ă, anormali-e *επίθ.* ανώμαλος-η-ο
anormalitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανωμαλία, η έλλειψη ομαλότητας 2. η ακαταστασία
anosmie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η ανοσμία
anostă, anosti-ste *επίθ.* άνοστος-η-ο, ανούσιος-α-ο, άγευτος-η-ο
anotimp, anotimpuri *ουσ.* *ουδ.* η εποχή // ~ **secetos** η ανάβροχη εποχή, η αναβροχιά // **cele patru -uri** οι τέσσερις εποχές του χρόνου
anrocament *ουσ.* *ουδ.* το πρόχωμα, το ανάχωμα, η συσσώρευση χωμάτων
ansamblu, ansambluri *ουσ.* *ουδ.* 1. το σύνολο 2. το συγκρότημα // **pe ansamblu** σε γενικές γραμμές, γενικά // **în ansamblu** μαζί, ομαδί, παρέα, σε ολότητα

anșoa *ουσ.* *ουδ.* 1. η αντσούγια, ένα μικρό ψάρι 2. η πάστα απ'αυτό το ψάρι προσφέρεται σαν ορεκτικό
antablament, antablamente *ουσ.* *ουδ.* το επιστύλιο
antagonic-ă, antagonici-ce *επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό
antagonism, antagonisme *ουσ.* *ουδ.* 1. ο ανταγωνισμός, ο συναγωνισμός 2. η άμυλλα
antagonist-ă, antagoniști-ste *l. επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η)
antanaclază *ουσ.* *θηλ.* η αντανάκλαση
antanță, antante *ουσ.* *θηλ.* (ιστ.) 1. η συνεννόηση, η συμφωνία 2. η συμμαχία
antarctic-ă, antarctici-ce *l. επίθ.* (γεωγρ.) αναρτικός-ή-ό, βρίσκεται απέναντι από την άρκτο (βορείας), νότιος-α-ο // **oceanul Antarctic** ο Ανταρκτικός ωκεανός *ll. ουσ. θηλ.* η Ανταρκτική
antebelic-ă, antebelici-ce *επίθ.* προπολεμικός-ή-ό
antebraț, antebrațe *ουσ.* *ουδ.* (ανατ.) το αντιβράχιο
antecalculatie, antecalculaiți *ουσ.* *θηλ.* (οικον.) ο προϋπολογισμός, η δαπάνη που προβλέπεται από πριν για ένα έργο
antecedent, antecedente *ουσ.* *ουδ.* 1. το προηγούμενο 2. στο πληθ. τα προηγούμενα, η πρότερη διαγωγή
antecedent-ă, antecedenti-te *επίθ.* προηγούμενος-η-ο, πρότερος-η-ο
antecesor-oare, antecesori-oare *ουσ.* *αρσ. και θηλ.* προκάτοχος (ο, η), πρόδρομος (ο, η)
antedata, antedatez *ρ. μετ.* προχρονολογώ
antedatare, antedatări *ουσ.* *θηλ.* η προχρονολόγηση
antedevez, antedevice *ουσ.* *ουδ.* ο προσχεδιασμένος προϋπολογισμός έργου στο προκαταρκτικό στάδιο
antediluvian-ă, antediluvieni-e *επίθ.* 1. προκατακλυσμιαίος-αία-αίο 2. μύθ. παμπάλαιος-α-ο
antemăsurătoare, antemăsurători *ουσ.* *θηλ.* η προαναμέτρηση
antemeridian-ă, antemeridieni-e *επίθ.* προμεσημβρινός-ή-ό
antefix, antefixe *ουσ.* *ουδ.* (οικοδ.) η ακροκέραμος, το ακροκέραμο
antenă, antene *ουσ.* *θηλ.* η κεραία // ~ **de radio** η κεραία ραδιοφώνου
antenuptial-ă, antenuptiali-e *επίθ.* προγαμιαίος-α-ο
antepenultim-ă, antepenultimi-e *επίθ.* προτελευταίος-αία-αίο
antepoartă, antepoarturi *ουσ.* *ουδ.* ο προλιμένος
anteproiect, anteproiecte *ουσ.* *ουδ.* το προκαταρκτικό σχέδιο, το προσχέδιο // **a întocmi un ~** προσχεδιάζω, καταρτίζω προσχέδιο
anteră, antere *ουσ.* *θηλ.* ο ανθήρας
anterior-oară, anteriori-oare *l. επίθ.* 1. προηγούμενος-η-ο, προγενέστερος-η-ο, πρόκετοχος-ος-ο, πρότερος-η-ο, πρωύτερος-η-ο 2. πρόσθιος-ια-ιο // **partea anterioară a clădirii** το πρόσθιο μέρος του κτηρίου *ll. επίρ.* προηγούμενος, προγενέστερος, πρωύτερος, προτού
anterioritate *ουσ.* *θηλ.* η προτεραιότητα (σε τάξη, σειρά ή χρόνο)
anteriu, anterie *ουσ.* *ουδ.* το ράσο, το αντερί
antet, anteturi *ουσ.* *ουδ.* η επικεφαλίδα
antetrupiță, antetrupițe *ουσ.* *θηλ.* το υνί (εργαλείο στο άροτρο)

antevorbitor-oare, antevorbitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εισηγητής-ήτρια (ο, η) σε μια ομιλία, προομιλών-ούσα (ο, η), εισηγούμενος, η σε μια ομιλία

antiacid-ă, anticizi-de επίθ. (χημ.) αντιόξινο-η-ο, που παρουσιάζει αντίσταση στην ενέργεια των οξέων

antiaerian-ă, antiaerien-e επίθ. αντιαεροπορικός -ή-ό // **apărare** -ă η αντιαεροπορική άμυνα, η αεράμυνα

antialcoolic-ă, antialcoolici-ce επίθ. αντιαλκοολικός -ή-ό

antialcoolism ουσ. ουδ. ο αντιαλκοολισμός

antiasmatic-ă, antiasmatici-ce επίθ. (φαρμ.) αντιασθηματικός-ή-ό

antiatom ουσ. αρσ. το αντίατομο (στην πυρηνική φυσική)

antiatomic-ă, antiatomici-ce επίθ. αντιατομικός-ή-ό, αντιπυρηνικός-ή-ό // **adăpost** ~το αντιατομικό/ αντιπυρηνικό καταφύγιο

antibiotic-ă, antibioci-ce ι. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντιβιοτικό ΙΙ. επίθ. αντιβιοτικός-ή-ό

antiburhez-ă, antiburhezi-e επίθ. (πολ.) αντιμπουρζουαζικός-ή-ό, εναντίον της μπουρζουαζίας

antic-ă, antice ι. επίθ. 1. αρχαίος-αία-αίο 2. παλαιός-ά-ό // **civilizație** -ă ο αρχαίος πολιτισμός // **Grecia** -ă η Αρχαία Ελλάδα // **grecii antici** οι παλαιοί Έλληνες / οι αρχαίοι ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αρχαίος-αία (ο, η)

anticameră, anticamere ουσ. θηλ. ο προθάλαμος // ~ **a iadului** ο προθάλαμος της κόλασης // **a face** ~ περιμένω στον προθάλαμο (κάθομαι στο δωμάτιο αναμονής στην είσοδο ενός γραφείου περιμένοντας να με δεχτεί ο αρμόδιος υπάλληλος)

anticanceros-oasă, anticancerosi-oase επίθ. αντικαρκινικός-ή-ό

anticanonice-ă, anticanonici-ce επίθ. αντικανονικός -ή-ό, που παραβαίνει τους κανόνες

anticapitalist-ă, anticapitaliști-ste επίθ. αντικαπιταλιστικός-ή-ό, αντικεφαλαιοκρατικός-ή-ό

anticar επίθ. αμετάβλ. αντιαρματικός-ή-ό

anticar, anticari ουσ. αρσ. ο παλαιοβιβλιοπώλης

anticariat, anticariate ουσ. ουδ. το παλαιοβιβλιοπωλείο

anticataliză, anticatalize ουσ. θηλ. (χημ.) αντικατάλυση

anticatod, anticatozi ουσ. αρσ. (φυσ.) το αντικαθόδιο (η μεταλλική πλάκα σε ειδικό σωλήνα για ακτίνες Χ)

anticentru, anticentre ουσ. ουδ. το αντίκεντρο (τόπος της γης αντίθετος του επίκεντρου ενός σεισμού)

antichimic-ă, antichimici-ce επίθ. αντιχημικός-ή-ό, που προστατεύει εναντίον των χημικών όπλων

antichitate, antichități ουσ. θηλ. 1. η αρχαιότητα, η αρχαία εποχή 2. στον πληθ. τα αρχαία, οι αρχαιότητες, τα αντίκ // **colecționar de antichități** ο αρχαιοσυλλέκτης // **trafic de antichități** η αρχαιοκαπηλία // **traficant de antichități** ο αρχαιοκάπηλος

anticiclon, anticicloane ουσ. ουδ. ο αντικυκλώνας

anticiclonic-ă, anticiclonici-ce επίθ. αντικυκλωνικός-ή-ό

anticipa, anticipez ι. ρ. μετ. 1. κάνω κάτι εκ των προτέρων, προπράττω 2. λέγω κάτι εκ των προτέρων χωρίς να ξέρω την εξέλιξη των πραγμάτων 3. προενεργώ, προκρίνω, προεξοφλώ 4. προβαίνω εκ των προτέρων ΙΙ. ρ. αμ. 1. γίνομαι, συμβαίνω εκ των προτέρων 2. προηγούμαι, προπορεύομαι

anticipare, anticipări ουσ. θηλ. η πρότερη ενέργεια // **plecare cu** ~ η αναχώρηση εκ των προτέρων

anticipat-ă, anticipați-te ι. επίθ. 1. πρότερος-η-ο 2. προκαταβολικός-ή-ό // **îngrijorare** ~ă η προκαταβολική ανησυχία ΙΙ. επίρ. 1. εκ των προτέρων, από πριν 2. προκαταβολικά // **a plăti** ~ προκαταβάλλω // **a studia** ~ μελετώ από πριν / **mulțumesc mult** ~ ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων

anticipație, anticipații ουσ. θηλ. η προηγούμενη ενέργεια // **plată cu** ~ η προκαταβολή, η προπληρωμή, η προκαταβολική πληρωμή // **vânzare a biletelor cu** ~ η πώληση των εισιτηρίων από πριν // **επιρ. έκφρ. cu** ~ εκ των προτέρων, από πριν, προτού

anticlerical-ă, anticlericali-e επίθ. αντικληρικός-ή-ό

anticoagulant-ă, anticoagulanți-te ι. επίθ. αντιπηκτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. το αντιπηκτικό

anticolonialism ουσ. ουδ. ο αντιαποικισμός

anticolonialist-ă, anticolonialiști-te ι. επίθ. αντιαποικιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αντιαποικιστής-ίστρια (ο, η)

anticomunism ουσ. ουδ. ο αντικομμουνισμός

anticomunist-ă, anticomuniști-ste ι. επίθ. (πολ.) αντικομμουνιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αντικομμουνιστής-ίστρια (ο, η)

anticonecepțional-ă, anticoncepționali-le ι. επίθ. (φαρμ.) αντιουλληπτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντισυλληπτικό

anticonstituțional-ă, anticonstituționali-e επίθ. (πολ.) αντισυνταγματικός-ή-ό

anticorosiv-ă, anticorosivi-e επίθ. αντιδιαβρωτικός-ή-ό

anticorp, anticorpi ουσ. αρσ. το αντίσωμα

anticeștin-ă, anticeștini-e επίθ. αντιχριστιανικός-ή-ό

antidemocratic-ă, antidemocratici-ce επίθ. (πολ.) αντιδημοκρατικός-ή-ό

antiderapant-ă, antiderapanți-te επίθ. αντιολισθητικός-ή-ό

antidetontant-ă, antidetonanți-te επίθ. αντιεκρηκτικός-ή-ό

antidiabetic-ă, antidiabetici-ce επίθ. αντιδιαβητικός-ή-ό

antidiferic-ă, antidiferici-ce επίθ. αντιδιφθεριτικός-ή-ό

antidinastic-ă, antidinastici-ce επίθ. αντιδυναστικός-ή-ό

antidot, antidoturi ουσ. ουδ. το αντίδοτο, το αντιφάρμακο

antidumping ουσ. ουδ. το αντιντάμπινγκ (εναντίον του ντάμπινγκ)

antiepidemic-ă, antiepidemici-ce επίθ. αντιεπιδημικός-ή-ό

antiestetic-ă, antiestetici-ce επίθ. αντιαισθητικός-ή-ό

antifascist-ă, antifasciști-ste ι. ουσ. αρσ. και θηλ. αντιφασίστας-ίστρια (ο, η) ΙΙ. επίθ. αντιφασιστικός-ή-ό // **mişcare** -ă το αντιφασιστικό κίνημα

antiferment, antifermentici ουσ. αρσ. το αντιζυμωτικό
antifeudal-ă, antifeudali-e επίθ. (ιστ.) αντιφεουδαρχικός-ή-ό, αντιφεουδαλικός-ή-ό
antifilozofic-ă, antifilozofici-ce επίθ. αντιφιλοσοφικός-ή-ό
antificiune ουσ. θηλ. η έλλειψη τριβής
antifurt ουσ. ουδ. το αντικλεπτικό μηχανήμα
antigel ουσ. ουδ. το αντιπηκτικό (η διάλυση που εμποδίζει το νερό του μοτέρ αυτοκινήτου να γίνη πάγος)
antiguvernamental-ă, antiguvernamentali-e επίθ. αντικυβερνητικός-ή-ό
antiholeric-ă, antiholerici-ce επίθ. αντιχολερικός-ή-ό
antihrează ουσ. θηλ. (νομ.) η αντιχρησία (ο πιστωτής εισηράτει το εισόδημα (τα ενόικια) ενός ακινήτου που ανήκει στον οφειλέτη)
antihrist, antihristi ουσ. αρσ. 1. ο αντίχριστος 2. μτφ. ο ασεβής, κακός, απαίσιος άνθρωπος
antimperialism ουσ. ουδ. (πολ.) ο αντιιμπεριαλισμός
antiinfecțios-oasă, antiinfecțioși-oase επίθ. αντιμολυσματικός-ή-ό
antiinflaționist-ă, antiinflaționiști-ste επίθ. (οικον.) αντιπληθωριστικός-ή-ό // **politică** -ă η αντιπληθωριστική πολιτική
antilogaritm, antilogaritmi ουσ. αρσ. (μαθ.) ο αντιλογάριθμος
antilogie, antilogii ουσ. θηλ. η αντιλογία, το αντιμύημα
antilopă, antilope ουσ. θηλ. (ζωολ.) η αντιλόπη
antimalaric-ă, antimalarici-ce I. επίθ. αντελονοσιακός II. ουσ. ουδ. το αντελονοσιακό φάρμακο
antimeridian ουσ. ουδ. (γεωγρ.) ο αντιμεσημβρινός (ο μεσημβρινός εκ διαμέτρου αντίθετος σε σχέση με άλλον μεσημβρινό)
antimilitarism ουσ. υδ. ο αντιμilitarισμός
antimilitarist-ă, antimilitariști-ste επίθ. αντιμilitarιστικός-ή-ό
antimonarhic-ă, antimonarhici-ce αντιμοναρχικός-ή-ό
antimonarhist-ă, antimonarhiști-ste επίθ. αντιμοναρχικός-ή-ό
antimoniac-ă, antimoniaci-ce επίθ. (χημ.) αντιμονικός-ή-ό // **acid** ~ το αντιμονικό οξύ
antimoniū ουσ. ουδ. (χημ.) το αντιμόνιο
antimuncitoresc-ească, antimuncitoresți επίθ. αντεργατικός-ή-ό // **legislație** -ească η αντεργατική νομοθεσία
antinațională, antinațional-e επίθ. αντεθνικός-ή-ό
antinevralgic-ă, antinevralgici-ce I. επίθ. αντινευραλγικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το παυσίπονο
antinomie, antinomii ουσ. θηλ. η αντινομία, η αντίφαση, η σύγκρουση ιδεών
antinucleu, antinucleu ουσ. αρσ. ο αντιπυρήνας
antioxidant, antioxidați ουσ. αρσ. το αντιοξειδωτικό (που εμποδίζει την οξείδωση)
antiparlamentar-ă, antiparlamentari-e επίθ. (πολ.) αντικοινοβουλευτικός-ή-ό
antiparlamentarism ουσ. ουδ. (πολ.) ο αντικοινοβουλευτισμός
antipartinic-ă, antipartinici-ce επίθ. αντικομματικός-ή-ό
antipatic-ă, antipatici-ce επίθ. 1. αντιπαθητικός-ή-ό 2. μτφ. αγώνευτος-η-ο, αποκρουστικός-ή-ό
antipatie, antipatii ουσ. θηλ. η αντιπάθεια, η αποστροφή, η απέχθεια

antipatiza, antipatizez ρ. μετ. αντιπαθώ
antipatriotic-ă, antipatriotici-ce επίθ. αντιπατριωτικός-ή-ό
antipiretic-ă, antipiretici-ce I. επίθ. (φαρμ.) αντιπυρετικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το αντιπυρετικό
antipirină, antipirine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η αντιπυρίνη
antipod, antipozi ουσ. αρσ. 1. (στον πληθ.) οι αντίποδες 2. μτφ. ο αντίθετος // **suntem la antipozi** είμαστε στους αντίποδες
antipodal-ă, antipodali-e επίθ. αντιδιαμετρικός-ή-ό, εκδιαμέτρου αντίθετος
antipoetic-ă, antipoetici-ce επίθ. αντιποιητικός-ή-ό
antipoliomielitic-ă, antipoliomielitici-ce επίθ. αντιπολιομυελιτικός-ή-ό
antipoluan-ă, antipoluanți-te I. επίθ. αντιρυπαντικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. το μηχανήμα εναντίον της ρύπανσης
antipopular-ă, antipopulari-e επίθ. αντιδημοτικός-ή-ό, αντιλαϊκός-ή-ό
antiprogresist-ă, antiprogresisti-ste επίθ. αντιπροοδευτικός-ή-ό
antirabic-ă, antirabici-ce επίθ. αντιλυσσικός-ή-ό
antirăzboinic-ă, antirăzboinici-ce επίθ. αντιπολεμικός-ή-ό
antirealism ουσ. ουδ. ο αντιρεαλισμός
antirealist-ă, antirealiști-ste επίθ. αντιρεαλιστικός-ή-ό
antiregalist-ă, antiregaliști-ste επίθ. αντιβασιλικός-ή-ό
antireligios-oasă, antireligioși-oase επίθ. αντιθρησκός-η-ο, αντιθρησκευτικός-ή-ό
antirepublican-ă, antirepublicani-e επίθ. αντιδημοκρατικός-ή-ό
antireumatismal-ă, antireumatismali-e I. επίθ. αντιρρευματικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντιρρευματικό
antirevoluționar-ă, antirevoluționari-e επίθ. αντεπαναστατικός-ή-ό
antisegregaționist-ă, antisegregaționiști-ste επίθ. αυτός που αντιτίθεται στη φυλετική διάκριση
antisemit-ă, antisemiți-te I. επίθ. αντισημιτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αντισημίτης-τρια (ο, η)
antisemitism ουσ. ουδ. ο αντισημιτισμός
antiseptic-ă, antiseptici-ce I. επίθ. αντισηπτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντισηπτικό
antiser, antiseruri ουσ. ουδ. (φαρμ.) ο αντιορός
antisocial-ă, antisociali-e επίθ. αντικοινωνικός-ή-ό
antispasmodic-ă, antispasmodici-ce επίθ. αντισπασμωδικός-ή-ό
antisportiv-ă, antisportivi-e επίθ. αντιαθλητικός-ή-ό (εναντίον της αθλητικής συμπεριφοράς)
antistatal-ă, antistatali-e επίθ. αντικρατικός-ή-ό
antistrofă ουσ. θηλ. η αντιστροφή
antitoxice επίθ. αμετάβλ. αντισόκ (εναντίον του σφοδρού χτυπήματος)
antistinctiv-ă, antistinctivi-ce επίθ. αντεπιστημονικός-ή-ό
antitanc επίθ. αμετάβλ. (στρατ.) αντιαρματικός-ή-ό
antitetanic-ă, antitetanici-ce επίθ. αντιτετανικός-ή-ό
antitetic-ă, antitetici-ce επίθ. αντιθετικός-ή-ό
antiteză, antiteze ουσ. θηλ. η αντίθεση, η εναντίωση
antitific-ă, antitifici-ce I. επίθ. αντιτυφικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντιτυφικό

antitiroidian-ă, antitiroidien-e *επιθ.* αντιθυρεοειδικός
antitoxic-ă, antitoxici-ce *επιθ.* αντιτοξικός-ή-ό
antitoxină, antitoxine *ουσ.* θηλ. (βιολ.) η αντιτοξίνη
antituberculoasă, antituberculoși-oase *επιθ.*

αντιφυματικός-ή-ό
antiuman-ă, antiumani-e *επιθ.* απάνθρωπος-η-ο
antiumanitar-ă, antiumanitari-e *επιθ.*
 απανθρωπιστικός-ή-ό
antiveneric-ă, antivenerici-ce *επιθ.* αντιαφροdisιακός
 -ή-ό

antologic-ă, antologici-ce *επιθ.* ανθολογικός-ή-ό
antologie, antologii *ουσ.* θηλ. η ανθολογία, το
 απάνθισμα

antonim, antonime *ουσ.* ουδ. το αντώνυμο, η
 αντίθετη λέξη

antonimie *ουσ.* θηλ. η αντωνυμία
antracen, antraceni *ουσ.* αρσ. (χημ.) το ανθρακένιον
antrachinonă, antrachinone *ουσ.* θηλ. (χημ.) ουσία
 από κίτρινα κρύσταλλα, χρησιμεύει στην
 παρασκευή χρωμάτων

antracit, antraciți *ουσ.* αρσ. ο ανθρακίτης
antracoză, antracoze *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η ανθράκωση

antract, antracte *ουσ.* ουδ. το διάλειμμα, το
 ενδιάμεσο διάλειμμα μεταξύ δύο πράξεων
 θεατρικής παράστασης

antrax, antraxe *ουσ.* ουδ. (ιατρ.) ο άνθρακας, ο
 άνθραξ, η ανθράκωση

antren *ουσ.* ουδ. η ευθυμία, η φαιδρότητα, η
 ευδιαθέσια

antrena, antrenez *l. p. μετ.* 1. ελκύω, τραβώ,
 προσελκύω, παρασέρνω 2. εκγυμνάζω, προπονώ
 II. *p. μέσο* 1. παρασύρομαι 2. ασκούμαι,
 γυμνάζομαι, προπονούμαι // **echipa se**
antrenează η ομάδα προπονείται

antrenament, antrenamente *ουσ.* ουδ. 1. το
 γύμνασμα, η προπόνηση, η εκγύμναση 2. αθλ. η
 προγύμναση // **sală de ~** το γυμναστήριο

antrenant-ă, antrenanți-te *επιθ.* ελκυστικός-ή-ό,
 φαιδρός-ή-ό, συμπαθής-ής-ές, συμπαθητικός-ή-ό

antrenare, antrenări *ουσ.* θηλ. η προπόνηση, η
 προγύμναση, η εξάσκηση, η προσέλευση
antrenat-ă, antrenau-te *επιθ.* 1. εκγυμνασμένος-η-ο,
 προπονημένος-η-ο 2. αναμειγμένος-η-ο // **a fi ~**
într-o faptă urâtă είμαι αναμειγμένος σε κακή
 πράξη

antrenor-oare, antrenori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ.
 (αθλ.) προπονητής-ήτρια (ο, η)

antrepozit, antrepozite *ουσ.* ουδ. η αποθήκη

atrepreneur-oare, antreprenori-oare *ουσ.* αρσ. και
 θηλ. εργολάβος (ο, η), εργολήπτης-ήπτρια (ο, η)

antrepriză, antreprize *ουσ.* θηλ. 1. η εργολαβία, η
 αναδοχή // **a lua în ~** παίρνω εργολαβία
 αναλαμβάνω την εκτέλεση έργου // **a da în ~**
 δίνω εργολαβία

antreu, antreuri *ουσ.* ουδ. το χολ, το αντρέ

antricot, antricote *ουσ.* ουδ. το παιδί, το παιδάκι

antropofag, antropofagi *l. επιθ.* ανθρωποφάγος-α-ο
 II. *ουσ.* αρσ. και θηλ. κανίβαλος (ο, η)

antropofagie *ουσ.* θηλ. η ανθρωποφαγία

antropogen, antropogene *επιθ.* έκφρ. **fenomen ~**
 το ανθρωπογενές φαινόμενο

antropogeneză *ουσ.* θηλ. η ανθρωπογένεση, η
 ανθρωπογονία

antropogeografie *ουσ.* θηλ. η ανθρωπογεωγραφία

antropoid-ă, antropoizi-de *l. επιθ.* ανθρωποειδής-
 ής-ές, ανθρωπόμορφος-η-ο II. *ουσ.* θηλ.
 ανθρωποειδής (ο, η) (είδος πιθήκων
 ανθρωποειδών)

antropolog, antropologi *ουσ.* αρσ. ο ανθρωπολόγος

antropologic-ă, antropologici-ce *επιθ.*
 ανθρωπολογικός-ή-ό

antropologie *ουσ.* θηλ. η ανθρωπολογία

antropometrie *ουσ.* θηλ. η ανθρωπομετρία

antropomorf-ă, antropomorfi-e *επιθ.* ανθρωπόμορφος
 -η-ο

antropomorfism *ουσ.* ουδ. ο ανθρωπομορφισμός,
 η ανθρωπομορφία

antropopitec, antropopiteci *ουσ.* αρσ. ο
 πιθήκανθρωπος

anturaj, anturaje *ουσ.* 1. η συναναστροφή, η παρέα,
 η συντροφιά 2. το περιβάλλον

anțar *επιρ.* (αρχ.) πρόπερσι, προπέρυσι, πριν από
 δύο χρόνια

anual-ă, anuale *επιθ.* ετήσιος-α-ο // **abonament ~**
 η ετήσια συνδρομή // **bilanț ~** ο ετήσιος
 ισολογισμός

anuar, anuare *ουσ.* ουδ. η επετηρίδα (το βιβλίο
 που εκδίδεται κάθε χρόνο από ένα ίδρυμα με
 πληροφορίες για τα μέλη του)

anuitate, anuități *ουσ.* θηλ. (οικον.) το
 τοκοχρεωλύσιο (το ποσό που καταβάλλεται
 ετησίως για εξόφληση τόκου και μέρους
 κεφαλαίου ενός δανείου)

anula, anulez *p. μετ.* 1. ακυρώνω, καταργώ 2. αίρω
 3. μηδενίζω // **s-a anulat sentința** ακυρώθηκε η
 δικαστική απόφαση // **a ~ sancțiunile** αίρω τις
 κυρώσεις

anulabil-ă, anulabili-e *επιθ.* (νομ.) ακυρώσιμος-η-ον

anulare, anulări *ουσ.* θηλ. 1. η ακύρωση, η
 κατάργηση, η άρση 2. η αθέτηση // **a stării**
excepționale η άρση της κατάστασης έκτακτης
 ανάγκης

anulat-ă, anulați-te *επιθ.* άκυρος-η-ο,
 καταργημένος-η-ο // **acord ~** η άκυρη συμφωνία

anume *l. επιρ.* 1. επίτηδες, εξεπίτηδες, ειδικά, γι'
 αυτόν το σκοπό, σκόπιμα, από πρόθεση 2. ήτοι

3. ακριβώς // **a făcut-o ~** επίτηδες το έκανε // **a**
venit ~ pentru mine ήρθε ειδικά για μένα // **cât**
~? πόσο ακριβώς; // **sunt trei posibilități și ~:**

υπάρχουν τρεις δυνατότητες, ήτοι: II. *επιθ.*
 αμετάβλη, ιδιαίτερος-η-ο, ειδικός-ή-ό // **avea un**
fel ~ de a vorbi είχε έναν ιδιαίτερο τρόπο για να
 μιλάει // **îți trebuie o unealtă ~** σου χρειάζεται
 ένα ειδικό εργαλείο // **un ~ om** ένας ιδιαίτερος
 άνθρωπος

anumit-ă, anumiți-te *επιθ.* ορισμένος-η-ο,
 καθορισμένος-η-ο, ιδιαίτερος-η-ο // **anumiți**

oameni μερικοί άνθρωποι // **în ~ e condiții** με
 ορισμένους όρους // **într-o ~ vreme** σ'έναν
 καθορισμένο καιρό // **mă refer la o ~ă persoană**
 αναφέρομαι σ'ένα ορισμένο πρόσωπο // **o ~ă**
vârstă μια ορισμένη ηλικία

anunț, anunțuri *ουσ.* ουδ. 1. η αγγελία, το άγγελμα,
 η γνωστοποίηση, η αναγγελία, η εξαγγελία, η
 ειδοποίηση, η κοινοποίηση 2. η ανακοίνωση, η
 κοινοποίηση

anunța, anunți *l. p. μετ.* 1. αγγέλλω, αναγγέλλω,
 εξαγγέλλω 2. γνωστοποιώ, ειδοποιώ 3.

ανακοινώνω 4. δηλώνω 5. μηνάω, διαμηνύω // **a ~**

la poliție δηλώνω στην αστυνομία // **a ~ programul** εξαγγέλλω το πρόγραμμα // **a ~ un accident** ανακοινώνω ένα ατύχημα // **a ~ un concurs** ανακοινώνω ένα συναγωνισμό // **a ~ un oaspete** αναγγέλλω έναν επισκέπτη // **cu bucurie vă anunț că...** με χαρά σας αναγγέλλω ότι... // **pe cine să anunț?** ποιόν να ειδοποιήσω; // **II. ρ. μέσο** ειδοποιούμαι, δηλώνομαι // **a se ~ din timp** ειδοποιούμαι εγκαίρως // **să mă anunț la poliție** να δηλωθώ στην αστυνομία

anunțare, anunțări ουσ. θηλ. 1. το άγγελμα, η αγγελία, η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση 2. η ανακοίνωση

anunțatori-oare, anunțătorii-oare επίθ. αναγγελτήριοις -α-ο, ειδοποιητικός-ή-ό

anurie ουσ. θηλ. η ανουρία

anus, anusuri ουσ. ουδ. ο πρωκτός

anvelopă, envelope ουσ. θηλ. 1. το λάστιχο αυτοκινήτου, άμιαξας ή ποδήλατου 2. το κάλυμμα, η κάλυψη ενός αντικειμένου για προφύλαξη

anvergură, anverguri ουσ. θηλ. 1. το πλάτος ιστίων πλοίου 2. η ευρυχωρία, η ευρύτητα 3. η έκταση // **de mare** ~ μεγάλης ευρύτητας

anxietate ουσ. θηλ. η αγωνία, η αδημονία, η ανησυχία, το άγχος

anxios-oasă, anxioși-oase επίθ. αγωνιώδης-ης-ες, ανήσυχος-η-ο, εναγώνιος-α-ο

aoileu επιφ. οχ!, ποπό!, αλίμονο!

aoarist, aoriste ουσ. ουδ. (γραμμ.) ο αόριστος

aortă, aorte ουσ. θηλ. η αορτή

aortită ουσ. θηλ. η αορτίτις

apagoge-ă, apagogici-ce επίθ. (λογικ.) απαγωγικός -ή-ό // **raționament** ~ ο απαγωγικός συλλογισμός, που αποδεικνύεται ~ για συλλογισμό ~ με την απαγωγή εις το άτοπον

apanaj, apanaje ουσ. ουδ. το αποκλειστικό προνόμιο που ανήκει μόνο σε κάποιον άνθρωπο ή σε κάποια ομάδα ανθρώπων, η αποκλειστική ιδιότητα κάποιου

aparat, aparate ουσ. ουδ. 1. η συσκευή, το μηχάνημα, η μηχανή 2. ο μηχανισμός 3. το σύστημα // **~ de filmat** η κινηματογραφική μηχανή // **~ de fotografiat** η φωτογραφική μηχανή // **~ de proiectie** το μηχάνημα προβολής, ο προβολέας // **~ de radio** η ραδιοφωνική συσκευή, το ραδιόφωνο, ο ραδιοφωνικός δέκτης // **~ electronic** η ηλεκτρονική συσκευή // **~ ul circulator** το κυκλοφοριακό σύστημα // **~ ul de bărbierit** η ξυριστική μηχανή // **~ ul de stat** ο κρατικός μηχανισμός // **~ ul digestiv** το πεπτικό σύστημα

aparataj, aparataje ουσ. ουδ. το μηχανήμα, τα συναρμολογημένα εξαρτήματα σ' ένα μηχάνημα

aparatură, aparaturi ουσ. θηλ. το σύνολο οργάνων μηχανών, οι μηχανικές εγκαταστάσεις, οι συσκευές

aparență, aparențe ι. επίθ. 1. φαινομενικός-ή-ό 2. επιφανειακός-ή-ό // **moarte** ~ă η νεκροφάνεια // **II. επίρ.** 1. φαινομενικά, κατά τα φαινόμενα 2. επιφανειακά // **acolo unde cerul ~ se întâlnește cu pământul** εκεί όπου φαινομενικά ο ουρανός ανταμώνεται με τη γη

aparență, aparențe ουσ. θηλ. 1. η επίφαση 2. η φαινομενικότητα, η εξωτερική όψη // **a salva aparențele** σώζω τα προσχήματα // **după toate aparențele** κατά τα φαινόμενα // **επιρ. έκφρ. în ~** κατ'επίφαση, φαινομενικά

apariție, apariții ουσ. θηλ. 1. η εμφάνιση, η ανάκυψη, η παρουσίαση 2. το δημοσίευμα, η δημοσίευση, η έκδοση (βιβλίου) // **~ a unui meteorit** η εμφάνιση μετεωρίτου // **~ a unei căpi** η έκδοση βιβλίου // **a-și face** ~a έκανε την εμφάνισή του, την παρουσίασή του

apartament, apartamente ουσ. ουδ. 1. το διαμέρισμα 2. το δώμα (μέρος του σπιτιού) // **~ cu două/trei camere** το διάντ/τριάρι

aparte ι. **επίθ.** αμετάβλ. ιδιαίτερος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, ξεχωρος-η-ο, ιδιόρρυθμος-η-ο // **a considera fiecare fapt ca un caz** ~ το να εξεταστεί κάθε γεγονός σαν ιδιαίτερη υπόθεση // **are un fel** ~ έχει έναν ιδιαίτερο τρόπο (δικό του) // **este un om** ~ είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος // **II. επίρ.** χωριστά, χώρια, ξεχωριστά, ιδιαίτερος // **acest caz va fi examinat** ~ αυτή η υπόθεση θα εξεταστεί ξεχωριστά

apartenență, apartenențe ουσ. θηλ. 1. το εξάρτημα, το να ανήκει κάτι σαν μέρος ενός συνόλου 2. η τοποθέτηση 3. ~ **politică** η πολιτική τοποθέτηση **apartheid** ουσ. ουδ. (πολ.) το απαρτχάιντ, το ρατσιστικό καθεστώς των φυλετικών διακρίσεων (ήταν στη Νότια Αφρική)

apartin, aparțin ρ. αμ. 1. ανήκω 2. αποτελώ μέρος // **aparțin de aviație** ανήκω στην αεροπορία // **nu-mi** ~ δεν ανήκει σε μένα

apas, apasi ουσ. αρσ. 1. ο απάχης 2. μτφ. ο ληστής **apatic-ă, apatici-ce** επίθ. απαθής-ής-ές, αδιάφορος -η-ο, μαλακός-ή-ό // **a fi** ~ αδιαφορώ

apație ουσ. θηλ. η απάθεια, η αδιαφορία

apatrid-ă, apatrizi-de ουσ. αρσ. και θηλ. άπατρις (ο, η)

apă, ape ουσ. θηλ. το νερό, το ύδωρ // **~ clocotită** το βραστό νερό // **~ curentă** το κοινό νερό, το τρεχούμενο νερό // **~ de colonie** το ύδωρ της Κολωνίας, η κολώνια // **~ de izvor** το νερό της βρύσης // **~ de mare** το θαλασσόνερο // **~ de ploaie** το βροχόνερο και μτφ. τα πράγματα χωρίς σοβαρή σημασία // **~ dulce** το γλυκό νερό // **~ gazoasă** το αεριούχο νερό // **~ distilată** το αποσταγμένο νερό // **~ oxigenată** το οξυγονούχο ύδωρ, το οξυζενέ // **~ potabilă** το πόσιμο νερό // **~ stătătoare** το στάσιμο νερό // **~ tare** (χημ.) το άκουα-φόρτε, το νιτρικόν οξύ // **apele teritoriale** τα χωρικά ύδατα // **a aduce** ~ **la moară** cuiva κουβαλάει νερό στο μύλο (κάποιου) // **a intra la** ~ μπαίνω στο νερό (μαζεύομαι, μικραίνω σε έκταση ή σε όγκο στο νερό, για υψάσματα) // **a-i lăsa gura** ~ του έρχεται νερό στο στόμα (το να έχει κάποιος μεγάλη όρεξη για κάτι) // **a-i veni** ~ **la moară** του έχει έρθει το νερό στο μύλο // **alimentare cu** ~ η ύδρευση // **a nu fi în apele lui** δεν είναι στα νερά του (έχασε τις συνήθειές του) // **a ști lecția ca pe** ~ ξέρω το μάθημα νερό (πολύ καλά) // **castel de** ~ το υδραγωγείο // **lipsă de** ~ η λειψυδρία // **nivelul apei** η στάθμη του νερού // (αθλ.) **polo pe** ~ το ουώτερ πόλο // **pompă de** ~ η υδραντλία // **tutul s-a dus pe apa sămbetei** όλο πήγε ανεμοσκόρπιστο (στου Σαρβάτου του νερό) // **un pahar cu** ~ ένα ποτήρι νερό

apără, apăr ι. ρ. μετ. 1. προφυλάγω, προφυλάσσω, προασπίζω, υπερασπίζω, προστατεύω 2. αποκρούω επίθεση, προβάλλω αντίσταση σε

επίθεση από ξένο πρόσωπο ή ξένο κράτος, περιφρουρώ, φρουρώ 3. καλύπτω με στρατιωτική διάταξη, με κατάλληλη τοποθέτηση // **a ~ o cauză** υπερασπίζω μια υπόθεση, ένα ζήτημα II. **p. μέσο** 1. απολογιέμαι, απολογούμαι, αμύνομαι, προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι, υπερασπίζομαι, βρισκόμαι σε άμυνα 2. αντιπρίσθαι, εναντιώνομαι // **a-și ~ patria** αμύνομαι υπέρ της πατρίδος // **a se ~ de dușmani** αμύνομαι εναντίον των εχθρών // **a se ~ de ploaie** προφυλάγομαι από τη βροχή // **se apărăra cu disperare** αμύνθηκα απελπισμένα

apăraie ουσ. θηλ. η μεγάλη ποσότητα νερών στους δρόμους μετά από βροχή ή λιώσιμο χιονιού

apărare, apărări ουσ. θηλ. 1. η άμυνα, η υπεράσπιση, η προστασία, η περιφρούρηση, το προφύλαγμα, η προστασία 2. η απολογία, η συνηγορία στο δικαστήριο // **~ pasivă** η παθητική άμυνα // **~ a păcii** η υπεράσπιση της ειρήνης // **a lua ~ cu aiva** αναλαμβάνω την υπεράσπιση κάποιου // **arme de ~** τα αμυντικά όπλα // **capacitate de ~** η αμυντικότητα // **colaborare de ~** η αμυντική συνεργασία // **επιθ. de ~** αμυντικός-ή -ό // **legitimă ~** η νόμιμος άμυνα // **martorul apărării** ο μάρτυρας υπερασπίσεως

apărător-oare, apărători-oare I. **επιθ.** υπέρμαχος-η-ο, πρόμαχος-ος-ον, προστατευτικός-ή-ό, αμυνόμενος-η-ο, απολογητικός-ή-ό, υπερασπιζόμενος-η-ο // **~ zid ~** ο προστατευτικός τοίχος II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υπερασπιστής-ίστρια (ο, η), προασπιστής-ίστρια (ο, η), προστάτης-ισσα (ο, η) 2. συνήγορος (ο, η) 3. **μτφ.** ο φρουρός, ο φύλακας III. ουσ. θηλ. (τεχ-) το μέσο για προφύλαξη των εργαζομένων κατά την λειτουργία των μηχανημάτων, το προφυλακτικό αντικείμενο, ο προφυλακτήρας

apărea, apar ρ. αμ. 1. προβάλλω, εμφανίζομαι 2. εκδίδομαι (βιβλίο, περιοδικό, εφημερίδα) // **a ~ în somn** προβάλλω στον ύπνο // **a ~ pe scenă** εμφανίζομαι στη σκηνή // **a apărut cartea** εκδόθηκε το βιβλίο

apăsa, apăs I. ρ. μετ. 1. πιέζω, ζουλώ 2. ζουτώ (για να πάρει μικρότερο τόπο) 3. πατώ (αγγίζω) πάνω σε κάτι 4. καταπιέζω, επιβαρύνω // **a ~ pe buton** πατώ το κουμπί // **a ~ pe trăgaci** πιέζω τη σκανδάλη (του όπλου) II. ρ. αμ. τονίζω, βαραινώ, βαρύνω // **ce te apasă?** τι σε πιέζει; τι σε βαρύνει;

apăsare, apăsări ουσ. θηλ. 1. η πίεση, η καταπίεση, η επιβάρυνση 2. **μτφ.** ο καταναγκασμός 3. **μτφ.** η κατάθλιψη

apăsă-tă, apăsă-ti I. **επιθ.** 1. βαρύς-ιά-ύ 2. πιετός-ή-ό 3. βραδυκίνητος-η-ο // **mergea cu pași apăsăti** πήγαινε με βαριά βήματα II. **επίρ.** 1. βαριά 2. έντονα 3. με βαρύτητα // **vorbea ~** μιλούσε έντονα

apăsător-oare, apăsători-oare **επιθ.** 1. βαρύς-ειά-ύ 2. επιβαρυντικός-ή-ό 3. καταπιεστικός-ή-ό, καταθλιπτικός-ή-ό // **atmosfera apăsătoare** πιεστική ατμόσφαιρα

apeduct, apeducte ουσ. ουδ. το υδραγωγείο

apel, apeluri ουσ. ουδ. 1. η έκκληση 2. το προσκλητήριο, η πρόσκληση 3. η επίκληση 4. (νομ.) η έφεση 5. το συνθηματικό σημείο, το σινιάλο (με φώτα ή ήχους) // **a face ~ la cineva** κάνω έκκληση σε κάποιον // **curte de ~** το εφετεϊόν // **drept de ~** το δικαίωμα εφέσεως

apela, apelez ρ. αμ. 1. καλώ 2. (νομ.) εκκαλώ, κάνω έκκληση

apelativ-ă, apelativi-e I. **επιθ.** προσηγορικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. η προσηγορία

apendice, apendice ουσ. ουδ. το παράρτημα, η προσθήκη, η απόφυση

apendicită, apendicite ουσ. θηλ. (ανατ.) η σκωληκοειδίτιδα

apepsie ουσ. θηλ. η απεψία

aperceptiv-ă, aperceptivi-e **επιθ.** αισθητήριος-ια-ιο, κατανοητός-ή-ό // **fond ~** αισθητήρια προσδοκία

aperceptie ουσ. θηλ. (ψυχ-) η αντίληψη, η κατανόηση

aperitiv, aperitive ουσ. ουδ. το aperitif, το ορεκτικό

apertură, aperturi ουσ. θηλ. (φων.) άνοιγμα (στόματος κατά τη διάρκεια προφοράς)

apetisant-ă, apetisanti-te **επιθ.** ορεκτικός-ή-ό, προκλητικός-ή-ό, ελκυστικός-ή-ό, μπάνικος-η-ο

apetit ουσ. θηλ. 1. η όρεξη 2. **μτφ.** η μεγάλη επιθυμία

apex, apexuri ουσ. ουδ. (μαθ.) η κορυφή

apicol-ă, apicoli-e **επιθ.** μελισσοκομικός-ή-ό

apicultori-oare, apicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. μελισσοκόμος (ο, η)

apicultură ουσ. θηλ. η μελισσοκομία, η μελισσοκομική, η μελισσοτροφία, η μελισσοργία

apirexie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η απυρεξία

aplana, aplanez ρ. μετ. αποσοβώ, εξομαλύνω, ισοπεδώνω // **a ~ o neînțelegere** αποσοβώ παρεξήγηση, ρίχνω νερό στη φωτιά

aplanare, aplanări ουσ. θηλ. η αποσόβηση, η εξομάλυνση, η ισοπέδωση // **~ a conflictului** η εξομάλυνση της διένεξης

aplatiza, applatizez ρ. μετ. 1. πλαταίνω, αμβλύνω, κάνω κάτι φαρδύ 2. κάνω κάτι επίπεδο

aplatizare, applatizări ουσ. θηλ. το πλάτεμα, η πλάτυνση, η άμβλυνση, η ισοπέδωση // **~ a curbei de sarcină** η άμβλυνση της καμπύλης ηλεκτρικού φορτίου

aplatizat-ă, aplatizați-te **επιθ.** πεπλατυσμένος-η-ο, αμβλυμένος-η-ο

aplauda, aplaud I. ρ. μετ. επιδοκιμάζω με χειροκροτήματα II. ρ. αμ. χειροκροτώ, χτυπώ τις παλάμες, εγκρίνω

aplauze ουσ. θηλ. πληθ. τα χειροκροτήματα, τα παλαμάκια

aplazie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η απλασία

apleca, aplec I. ρ. μετ. και μέσο σκύβω, κύπτω, κλίνω, γέρνω, χαμηλώνω // **a ~ capul** σκύβω το κεφάλι // **soarele s-a aplecat spre apus** ο ήλιος γέγρισε προς τη δύση II. ρ. μέσο 1. ρέπω, αισθάνομαι κλίση, προδιάθεση για κάτι 2. σιχαίνομαι, αισθάνομαι αηδία // **a i se ~ cuiva** αηδιάζω, αναγοιλιάζω, βαρυστομαχιάζω // **nu vă aplecați în afară!** μη σκύβετε προς τα έξω!

aplecare, aplecări ουσ. θηλ. 1. το γέρσιμο, το σκύψιμο, το χαμήλωμα, η κλίση, το πλάγιασμα, το λύνισμα 2. η ροπή, η τάση σε κάτι, η κλίση, η προδιάθεση // **cu ~ spre fizică** με κλίση στη Φυσική

aplecat-ă, aplecați-te **επιθ.** 1. σκυφτός-ή-ό, γερμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, χαμηλωμένος-η-ο, κεκλιμένος-η-ο 2. λοξός-ή-ό // **μτφ. ~ asupra matematicii** προσηλωμένος στα μαθηματικά

aplica, aplic I. ρ. μετ. 1. εφαρμόζω 2. πραγματοποιώ ένα σχέδιο, μια ιδέα 3. βάζω μια σφραγίδα 4.

γίνομαι υποψήφιος // **a ~ directivele** εφαρμόζω τις οδηγίες // **a ~ o pedeapsă** επιβάλλω τιμωρία // **a ~ un tratament** εφαρμόζω μια θεραπεία

aplicabil-ă, aplicabili-e *επίθ.* εφαρμόσιμος-η-ο, πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό

aplicabilitate *ουσ.* *ουδ.* το να έχει καλή εφαρμογή

aplicare, aplicări *ουσ.* *θελ.* 1. η εφαρμογή, η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 2. η τοποθέτηση

aplicat-ă, aplicați-te *επίθ.* εφαρμοστός-ή-ό, εφαρμοσμένος-η-ο // **broderie -ă** τα εφαρμοστό κέντημα // **chimie -ă** η εφαρμοσμένη χημεία

aplicativ-ă, aplicativi-e *επίθ.* εφαρμόσιμος-η-ο // **cercetare -ă** η έρευνα με εφαρμογή

aplicație, aplicații *ουσ.* *θελ.* 1. η εφαρμογή 2. η επιτηδεύτρια 3. (στρατ.) (στο πληθ.) τα γυμνάσια, οι ασκήσεις

aplică, aplic *ουσ.* *θελ.* το επίθημα

aplob *ουσ.* *ουδ.* 1. η ευστάθεια, η τόλη 2. *μτφ.* η υπεροψία

apnee *ουσ.* *θελ.* (ιατρ.) η άπνοια

apocalipsa *ουσ.* *ουδ.* η αποκάλυψη // (θρ.)

Apocalipsa lui Ioan η Αποκάλυψη του Ιωάννου

apocaliptic-ă, apocaliptici-ce *επίθ.* αποκαλυπτικός-ή-ό // *μτφ.* **sîl ~** το αποκαλυπτικό ύφος

apocrif-ă, apocrifi-e *Ι. επίθ.* απόκρυφος-η-ο *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* *πληθ.* τα απόκρυφα (τα βιβλία της Αγίας Γραφής που δε θεωρούνται γνήσια από την εκκλησία)

apod-ă, apozi-de *επίθ.* (ζωολ.) άπους-ους-ουν

apodictic-ă, apodictici-ce *επίθ.* αποδεικτικός-ή-ό

apofiză, apofize *ουσ.* *θελ.* (ανατ.) 1. η απόφυση 2. η διακλάδωση

apoftegmă *ουσ.* *θελ.* το απόφθεγμα, το γνωμικό

apogeu, apogee *ουσ.* *ουδ.* το απόγειο, το ζενίθ, το ανώτατο σημείο, το μεσοσηρόνημα, το άωτον, το αποκορύφωμα, το κατακόρυφο

apoi *επίρ.* έπειτα, ύστερα, μετά, τότε, κατόπιν // **și apoi** *ή* έπειτα; *κι* ύστερα; // **viața de ~** η μετέπειτα ζωή

apolitic-ă, apolitici-ce *επίθ.* απολιτικός-ή-ό

apolitism *ουσ.* *ουδ.* η απολιτικοποίηση, η αποχή ή αδιαφορία για την πολιτική ζωή

apolog, apologuri *ουσ.* *ουδ.* ο απόλογος, η παραβολή

apologet, apologeti *ουσ.* *αρσ.* ο απολογητής

apologetic-ă, apologetici-ce *Ι. επίθ.* απολογητικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *θελ.* (θρ.) η Απολογητική

apologie, apologii *ουσ.* *θελ.* η απολογία

apometru, apometre *ουσ.* *ουδ.* ο υδρομετρητής

apoplexie, apoplezii *ουσ.* *θελ.* η αποπληξία

aport *επίφ.* φέρει! (πρόσταγμα στο σκυλί να φέρει το κυνήγι)

aport, aporturi *ουσ.* *ουδ.* η εισφορά, η συνεισφορά, η συμβολή

apos-oasă, apoși-oase *επίθ.* νερούλος-ή-ό

apostat-ă, apostati-te *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αποστάτης-τρια (ο, η) και η αποστάτισσα *ΙΙ. επίθ.* αποστατικός-ή-ό, στασιαστικός-ή-ό

apostazie, apostazii *ουσ.* *θελ.* η αποστασία, η στασίση, ο στασιασμός

aposteriori *Ι. επίρ.* αποστεριόρι *ΙΙ. επίθ.* αμετάβλ. εκ των υστέρων

aposteriorism *ουσ.* *ουδ.* (φιλοσ.) αποστεριορισμός

apostilă, apostile *ουσ.* *θελ.* η σημείωση, η υποσημείωση, η γραπτή παρατήρηση (σε βιβλίο, αίτηση, έγγραφο, κ.λ.π.)

apostol, apostoli *ουσ.* *αρσ.* 1. ο Απόστολος (οι δώδεκα Απόστολοι του Ιησού Χριστού) 2. το εκκλησιαστικό βιβλίο με τη ζωή και τα έργα των Αποστόλων

apostolat *ουσ.* *ουδ.* 1. το αποστολικό κήρυγμα, η αποστολή, η διακήρυξη νέων ιδεών 2. η πιστή και τίμια εκτέλεση του καθήκοντος, της αποστολής

apostolește *επίρ.* (οικ.) 1. αποστολικά, κατά τον τρόπο που ζούσαν οι Απόστολοι 2. *μτφ.* πεζή, περιπατώντας με τα πόδια

apostolic-ă, apostolici-ce *επίθ.* αποστολικός-ή-ό

apostrof, apostrofuri *ουσ.* *ουδ.* (γραμματ.) η απόστροφος, το σημείο της έκθλιψης

apostrofa, apostrofes *ρ. μετ.* επιπλήττω, μαλώνω, μιλά σκληρά σε κάποιον, απευθύνω βαριές παρατηρήσεις σε κάποιον

apostrofare, apostrofări *ουσ.* *θελ.* η επιπλήξη, το μάλημα

apostrofa, apostrofe *ουσ.* *θελ.* η αποστροφή (ρητορικό σχήμα)

apotemă, apoteme *ουσ.* *θελ.* (γεωμ.) το απόθεμα

apoteoza, apoteozes *ρ. μετ.* 1. αποθεώνω 2. επαίνω κάποιον υπερβολικά σε θεό

apoteozare, apoteozări *ουσ.* *θελ.* η αποθέωση, η θεοποίηση

apoteoză, apoteoze *ουσ.* *θελ.* η αποθέωση

apozitie, apozitii *ουσ.* *θελ.* (γραμματ.) παράθεση

apassionato *επίρ.* (μουσ.) περιπαθώς, με πάθος

aprecia, apreciez *ρ. μετ.* 1. εκτιμώ, κάνω εκτίμηση, διατιμώ 2. αποτιμώ, αποδίδω σημασία, θεωρώ, νομίζω, φρονώ, αξιολογώ 3. κρίνω // **a ~ o faptă bună** εκτιμώ μια καλή πράξη // **apreciez meritele sale** εκτιμώ τις ικανότητες /τα προσόντα του // **il apreciez mult** τον εκτιμώ πολύ

apreciabil-ă, apreciable *επίθ.* αξιόλογος-η-ο, σημαντικός-ή-ό, υπολογισμος-η-ο, αρκετός-ή-ό

apreciat-ă, apreciați-te *επίθ.* εκτιμημένος-η-ο

apreciativ-ă, apreciativi-e *επίθ.* εκτιμητικός-ή-ό

apreciator-oare, apreciatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* διατιμητής-ήτρια (ο, η), εκτιμητής-ήτρια (ο, η)

apreciere, aprecieri *ουσ.* *θελ.* 1. η εκτίμηση, η τιμηση, η διατίμηση 2. η αποτίμηση 3. η κρίση // **a lăsa la -a cuiva** αφήνω στην κρίση κάποιου

aprehensiune, aprehensiuni *ουσ.* *θελ.* ο φόβος, η δειλία

aprehensiv-ă, aprehensivi-e *επίθ.* δειλός-ή-ό, δύσπιστος-η-ο

apret, apreturi *ουσ.* *ουδ.* η κόλλα

apreta, apretez *ρ. μετ.* κολλαρίζω, κολλάρω

apretare, apretări *ουσ.* *θελ.* το κολλαρίσμα

apreat-ă, apreati-te *επίθ.* κολλαρισμένος-η-ο

aprig-ă, aprigi-ge *Ι. επίθ.* σφοδρός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ, σκληρός-η-ο, ανένδοτος-η-ο, άπληστος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο // **a ~ la căstig** άπληστος στο κέρδος // **o lupăt -ă** μια σκληρή μάχη *ΙΙ. επίρ.* παράφορα, ανηλεώς, ανελέητα, αδυσώπητα, ανήμερα (άγρια), άπληστα, ανενδώς

aprilie *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. ο Απρίλιος, ο Απρίλιος // **păcăleală de întâi ~** το αστείο το ψέμα, το γέλασμα, η κοροϊδία για την πρώτη μέρα του Απριλίου // **ziua de întâi ~** η πρωταπριλιά

aprinde, aprind *Ι. ρ. μετ.* 1. ανάβω, βάζω φωτιά 2. αναφλέγω, πυροδοτώ 3. εξάπτω // **a ~ lumina** ανάβω το φως // **a ~ o căpîță de fân** ανάβω μια θημωνιά χορτάρι // **a ~ un chibrit** ανάβω ένα σπύρτο

II. ρ. μέσο 1. αναφλέγομαι 2. εξάπτομαι, ανάβω, φλογίζομαι 3. σέπομαι, σαπίζω (σιτηρά) // **a se ~, a se entuziasma** αναφλέγομαι, ενθουσιάζομαι // **a se ~ de mânie** ανάβω από οργή, οργίζομαι // **a se ~ la fafă** ανάβω στο πρόσωπο, εξάπτομαι // **discuția s-a aprins** η συζήτηση πήρε φωτιά

aprinde-re, aprinderi ουσ. θηλ. 1. το άναμμα, η ανάφλεξη, η έξαψη, η πυροδότηση, η φλόγωση 2. μτφ. η εξέγερση, ο ερεθισμός, το κοκκίνισμα προσώπου 3. το σάπισμα, η αλλοίωση (για τα σιτηρά και χόρτα) // ~ **automată** η αυτόματη ανάφλεξη // (αθλ.) -a **flăcării olimpice** η αφή της ολυμπιακής φλόγας

aprinși, aprinși-se επιθ. 1. αναμμένος-η-ο, αναφτός-ή-ό, φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, πυρακτωμένος-η-ο, πύρινος-η-ο 2. εξημμένος-η-ο 3. (για τα σιτηρά και χόρτα) αλλοιωμένος-η-ο, σαπισμένος // ~ **la fafă** αναμμένος στο πρόσωπο // **discuție** -ă ζωνήρη συζήτησης // **roșu** ~ κόκκινο άλικο, ζωηρό

aprius ουσ. ουδ. το άναμμα // -ul **lumânărilor** το άναμμα κεριών

aprinzător, aprinzătoare ουσ. ουδ. ο αναφλεκτήρας, ο αναφλέκτης

apriori επιρ. (φιλοσ.) εκ των προτέρων, από πριν, προτού, απριόρι

aprioric-ă, apriorici-e I. επιθ. (φιλοσ.) προγενέστερος -η-ο, πρωύτερος-η-ο, με βάση το λογικό

apriorism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο απριωρισμός

aproape επιρ. 1. κοντά, πλησίον 2. σχεδόν, περίπου, πάνω-κάτω, κατά προσέγγιση 3. προσέγγιση 3. σιμά, εγγύς // **a cunoaște pe cineva de ~** γνωρίζω κάποιον από κοντά // **a fi ~** κοντεύω // **era ~ să cadă** κόντευε να πέσει, παρά λίγο να πέσει // **gara este ~ o** σταθμός είναι κοντά // **n-am mâncat ~ nimic** δεν έφαγα σχεδόν τίποτα

aproape ουσ. αρσ. αρθ. (εκκλ.) ο πλησίον, ο συνάνευρος // **femeia aproapei** η γυναίκα του πλησίου

aproba, aprob I. ρ. μετ. εγκρίνω, επιδοκιμάζω, υιοθετώ (ιδέα, γνώμη, πράξη, ενέργεια άλλοι σαν δική μου), επικροτώ // **a ~ propunerea** εγκρίνω την πρόταση II. ρ. μέσο **se aproba** εγκρίνεται

aprobare, aprobări ουσ. θηλ. η έγκριση, η επιδοκιμασία, η επικύρωση // **a venit -a de la minister** ήρθε η έγκριση από το υπουργείο

aprobativ-ă, aprobativi-e επιθ. εγκριτικός-ή-ό, επικυρωτικός-ή-ό

aprobator-oare, aprobatori-oare επιθ. εγκριτικός-ή-ό, καταφατικός-ή-ό

aprod, aprozi ουσ. αρσ. ο κλητήρας

aprofunda, profundez ρ. μετ. εμβαθύνω, βαθύνω

aprofundare, profundări ουσ. θηλ. η εμβάθυνση

aprofundat-ă, profundati-te επιθ. προχωρημένος -η-ο

apropia, apropii ρ. μετ. 1. πλησιάζω, φέρνω κάτι κοντά σε κάτι άλλο 2. προσεγγίζω // **apropie scaunul!** φέρε κοντά το κάθισμα! II. ρ. μέσο 1. πλησιάζω, κοντεύω, σιμώνω, ζυγώνω 2. μτφ. προσομοιάζω 3. μτφ. συναναστρέφομαι κάποιον // **a i se apropia sfârșitul** του τελείωσε το λάδι από το καντήλι του // **apropie-te!** έλα κοντά!

apropiat-ă, apropiati-te επιθ. 1. κοντινός-ή-ό, γειτονικός-ή-ό 2. προσεχής-ής-ές 3. μτφ. ενδύμχος-η-ο, στενός-ή-ό // **foarte** ~ έγγιστος-

ιστη-ον // (γεωγρ.) **Orientalul Apropiat** η Εγγύς Ανατολή // **o rudă -ă** ένας κοντινός συγγενής **mai ~** πλησιέστερος-η-ο // **stafia cea mai -ă** ο πλησιέστερος σταθμός // **un prieten** ~ ένας στενός φίλος // **un sat** ~ ένα κοντινό χωριό

apropiere, apropieri ουσ. θηλ. το κόντεμα, το κόντεμα, το πλησίασμα, το ζύγωμα, η προσέγγιση // ~ **a morții** το ζύγωμα του χάρου // επιρ. έκφρ. **în ~** στα περίγυρα, στα περίχωρα // **prin** ~ κοντά ολόγυρα, σ'όλα τα γύρω σημεία

aprope I. επιρ. επικαίρως, πάνω στο λόγο, εν καιρώ μια που το λέμε II. ουσ. ουδ. πληθ. τα υπονοούμενα // **vorbește în -uri** μιλάει με υπονοούμενα

apropia, apropii ρ. μετ. 1. οικειοποιούμαι 2. προσαρμόζω, ταιριάζω

apropiere, apropieri ουσ. θηλ. 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση 2. το ταιρίασμα, η προσαρμογή **aprova, aprovă** ρ. απρσ. (ναυτ.) γέρνει η πλήρη **aprovizionă, aprovizionez** I. ρ. μετ. εφοδιάζω, προμηθεύω II. ρ. μέσο εφοδιάζομαι, επισιτίζομαι, τροφοδοτούμαι, προμηθεύομαι

aprovizionare, aprovizionări ουσ. θηλ. ο εφοδιασμός, ο ανεφοδιασμός, ο επισιτισμός, η τροφοδότηση, η προμήθεια

aproxima, aproximez ρ. μετ. καθορίζω με ελάχιστη διαφορά την αξία ενός μεγέθους, εκφράζω το μέγεθος ενός πράγματος «κατά προσέγγιση»

aproximare, aproximări ουσ. θηλ. η προσέγγιση

aproximativ-ă, aproximativi-e επιθ. με προσέγγιση, κατά προσέγγιση, στο περίπου // **o apreciere** -ă μια εκτίμηση κατά προσέγγιση II. επιρ. 1. κατά προσέγγιση 2. κοντά, περίπου, σχεδόν, πάνω-κάτω, περί // ~ **zece** περί τους δέκα

aproximație, aproximații ουσ. θηλ. ο υπολογισμός κατά προσέγγιση // **cu ~** κατά προσέγγιση

apsidă, apside ουσ. θηλ. η αψίδα

apt-ă, apti-te επιθ. ικανός-ή-ό, άξιος-α-ο // ~ **de muncă** ικανός για εργασία

aptitudine, aptitudini ουσ. θηλ. η ικανότητα, η επιδεξιότητα, η επιτηδειότητα, αξιότητα, η αξιοσύνη, η καπατσούνη // **aptitudini de cercetător** οι ερευνητικές ικανότητες

apuca, apuc I. ρ. μετ. 1. πιάνω // **adărăxw, adărăz**, αρπάζω, κρατώ 2. προφτάνω, προλαβαίνω 3. παίρνω // **a apucat la dreapta** το πήρε δεξιά // **a apucat pe Dumnezeu de un picior** νομίζει πως είναι σπουδαίος // **ce te-a apucat?** τι σ'έπιασε // **era să cadă, dar l-am apucat de braț** κόντευε να πέσει αλλά τον έπιασα απ'το μπράτσο // **îl apucă brusc de guler** τον άρπαξε απότομα απ' το γιαιάκι // **l-a apucat ploaia** τον έπιασε η βροχή // **l-a apucat somnul** τον πήρε ο ύπνος // **nu a apucat trenul** δεν πρόφτασε το τραίνο // **n-am apucat să-ți spun** δεν πρόλαβα να σου πω II. ρ. μέσο 1. πιάνομαι 2. κρατιέμαι 3. αρπάζομαι, οργίζομαι απότομα 4. καταπιάνομαι με δουλειά, αρχίζω να δουλεύω // **a se ~ de o creangă** κρατιέμαι από ένα κλαρί // **s-au apucat de ceartă** πιάστηκαν σε καβγά // **te apucă jalea** σε παίρνει το κλάμμα (ο θρήνος, το μοιρολόι) III. ρ. αμ. 1. συνηθίζω 2. βαδίζω, πηγαίνω 3. κληρονομώ // **a apucat pe un drum** **greșit** έχει βαδισει σ'ένα δρόμο λανθασμένο // **așa a apucat** έτσι έχει κληρονομήσει

apucare, apucări ουσ. θηλ. 1. το πιάσιμο 2. το άρπαγμα 3. το πάσιμο 4. το βάσταγμα

apucat ουσ. ουδ. το πιάσιμο, το άρπαγμα, το άδραγμα // *έκφρ. pe -e* στ'αρπαχτά
apucată-ă, apucați-te επιθ. 1. πιασμένος-η-ο, αρπαγμένος-η-ο 2. μτφ. παρμένος-η-ο, ελαφρόμυαλος-η-ο, ευεξαπτος-η-ο
apucător-oare, apucători-oare Ι. επιθ. αρπακτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. το χερούλι, η λαβή, το χέρι των αγγείων, εργαλείων, κ.λ.π.
apucătură, apucături ουσ. θηλ. 1. το χούφτωμα, το χούφτισμα, το φούχτωμα 2. το χούι, η κακή συνήθεια κάποιου, το κακό φέροισμο
apune, apune ρ. αμ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. βασιλεύω (ήλιος) 2. μτφ. παρακαλώ, βρίσκομαι σε παρακμή, ξεπεφτω
apuneri, apuneri ουσ. θηλ. η δύση
apunta pers. 3 apuntează ρ. αμ. (για τα αεροπλάνα ή ελικόπτερα) (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) έρχεται αεροπλάνο ή ελικόπτερο στο κατάστρωμα αεροπλανοφόρου
apupa, apupă ρ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) (ναυτ.) γέρνει η πρύμνη
apus, apusuri ουσ. ουδ. 1. το βασίλειο 2. η δύση 3. μτφ. η παρακμή // *spre* ~ προς δυσμάς, προς την δύση
apus-ă, apuși-se επιθ. που έχει βασιλέψει, που έχει δώσει // *vremuri -e pentru totdeauna* καιροί που έχουν δώσει για πάντα, περασμένα μεγάλα
apusean-ă, apusenii-e επιθ. δυτικός-ή-ό // *emisfera -ă* το δυτικό ημισφαίριο // *Europa -ă* η Δυτική Ευρώπη ΙΙ. επιρ. δυτικά
ar, ară ουσ. αρσ. το άρι (μονάδα έκτασης ίση με 100 τετραγωνικά μέτρα)
ara, ar ρ. μετ. οργώνω, αλετρίζω
arab-ă, arabie Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Άραβας, ή Αράβισσα (ο, η), ο Αράβης-ισσα (ο, η) ΙΙ. επιθ. αραβικός-ή-ό, αράπικος-η-ο // *cifre -e* οι αραβικοί αριθμοί // *limba -ă* η αραβική (γλώσσα), τα αραβικά
arabesc, arabescuri ουσ. ουδ. το αραβούργημα
arabic-ă, arabici-ce επιθ. αραβικός-ή-ό // *gumă -ă* το αραβικό κόμι
arabil-ă, arabili-e επιθ. καλλιεργήσιμος-η-ο, αρόσιμος-η-ο // *teren* ~ το καλλιεργήσιμο έδαφος
arac, araci ουσ. αρσ. το παλούκι
aragaz, aragazuri ουσ. ουδ. η συσκευή μαγειρείου με αέριο // *butelie de* ~ η φιάλη υγραερίου
arahidă, arahide ουσ. θηλ. (βοτ.) η αραχίδα, το φιστίκι // *ulei de arahide* το αραχιδέλαιο
arahnidă, arahnide ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.) τα αραχνοειδή
aramă, arămuri ουσ. θηλ. ο χαλκός, το χάλκωμα // *a-și da -pe față* δείχνει το πραγματικό του πρόσωπο // στο πληθ. *obiecte din* ~, *arămuri* τα χαλκώματα
aranja, aranjez Ι. ρ. μετ. 1. τακτοποιώ, συγυρίζω, σιάζω 2. κανονίζω 3. εξαγοράζω (κάποιον) 4. αναφέρω, καταγγέλλω // *a-și -cărțile* τακτοποιώ τα βιβλία μου // *a-și -părul* σιάζω τα μαλλιά μου // *lasă că te aranjez eu!* και να είσαι σγούρος πως θα σε αναφέρω // *poți să aranjez să vii azi la mine* μπορείς να κανονίσεις να 'ρθείς σήμερα σε μένα ΙΙ. ρ. μέσο 1. τακτοποιούμαι 2. σιάζω 3. βολεύομαι 4. διευθετούμαι // *a se* ~ (*a se găti*) συγυρίζομαι, καλλυπιζομαι // *lucrurile se vor aranja din nou* θα σιάσουν πάλι τα πράγματα // **problema s-a aranjat în favoarea sa** το πρόβλημα διευθετήθηκε υπέρ του εαυτού του // **s-a aranjat**

bine καλά βολεύτηκε // **s-a aranjat la hotel** τακτοποιήθηκε στο ξενοδοχείο // **s-a aranjat și a ieșit la plimbare** καλωπίστηκε και βγήκε βόλτα
aranjabil-ă, aranjabili-e επιθ. κάτι που μπορεί να τακτοποιηθεί, που κανονίζεται, διευθετήσιμος, η, ο
aranjament, aranjamente ουσ. ουδ. 1. ο διακανονισμός, η διευθέτηση, η τακτοποίηση, η ευθέτηση 2. το συγύρισμα, το σιάξιμο 3. η συμφωνία, η συνεννόηση // **a ajunge la un** ~ φθάνω σ'ένα διακανονισμό (σε μια συνεννόηση)
aranjare, aranjări ουσ. θηλ. 1. η τακτοποίηση, η διευθέτηση, το συγύρισμα 2. το σιάξιμο, το κανόνισμα // **-a vitrinei** το φτιάξιμο της βιτρίνας
aranjat-ă, aranjați-te επιθ. τακτοποιημένος-η-ο, διευθετημένος-η-ο, έθετος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο, κανονισμένος-η-ο, ευκατάστατος-η-ο
arap, arapi ουσ. αρσ. Αράβης-ισσα (ο, η)
arar επιρ. αραιά και που, σπάνια, σπανίως
arareori επιρ. σπάνια, αραιά
arat ουσ. ουδ. το όργωμα, το αλέτρισμα
arat-ă, arați-te επιθ. οργωμένος-η-ο
arăbește επιρ. αραβικά
arăci, arăcesc ρ. μετ. βάζω τα κλήματα πάνω σε παλούκια
arăcit ουσ. ουδ. η τοποθέτηση των κλημάτων πάνω σε παλούκια
arămar, arămari ουσ. αρσ. ο χαλκιάς, ο χαλκουργός, ο χαλκωμάτας
arămărie, arămării ουσ. θηλ. το χαλκουργείο, το χαλκωμάταδικο
arămi, arămesc Ι. ρ. μετ. επιχαλκώνω, επικαλύπτω με χαλκό ΙΙ. ρ. μέσο γίνομαι χαλκόχρωμος
arămire, arămiri ουσ. θηλ. η επιχάλκωση
arămiu-ie, arămii επιθ. χαλκόχρωμος-η-ο, χαλκοειδής-ής-ές
arăpesc-ească, arăpești επιθ. (λαϊκ.) αράπικος-η-ο
arăpoaică, arăpoaice ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η Αράπισσα
arăta, arăt Ι. ρ. μετ. 1. δείχνω 2. υποδείχνω, υποδεικνύω 3. επιδεικνύω 4. αποδείχνω 5. φανερώνω // **a ~ cu degetul** δείχνω με το δάχτυλο // (*aparāt*) **a ~ gradul / timpul / intensitatea / direcția** (όργανο) δείχνω (σημαίνω) βαθμό / χρόνο / ένταση / κατεύθυνση // **a ~ ușa cuiva** δείχνω την πόρτα σε κάποιον // **arată-mi!** δείξε-μου το! ΙΙ. ρ. αμ. 1. δείχνω 2. προβάλλω // **arată obosită** δείχνει κουρασμένη // **soarele se arată** ο ήλιος προβάλλει ΙΙΙ. ρ. μέσο 1. δείχνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι 2. παρουσιάζομαι // **el nu s-a arătat** αυτός δεν εμφανίστηκε // **pe cât se arată** καθώς φαίνεται // **s-au arătat (a fi) la înălțimea împrejurărilor** φάνηκαν να είναι στο ύψος των περιστάσεων
arătare, arătări ουσ. θηλ. 1. το δείξιμο, η φανέρωση, το φανέρωμα, η ένδειξη 2. το φάντασμα, το τέρας
arătat-ă, arătați-te επιθ. δειγμένος-η-ο, αποδειγμένος-η-ο
arătător ουσ. ουδ. ο δείκτης και ο δείχτης, αυτός που δείχνει
arătător, arătătoare επιθ. δεικτικός-ή-ό, επιδεικτικός-ή-ό
arătură, arături ουσ. θηλ. το όργωμα, το αλέτρισμα
arătos-oasă, arătoși-oase επιθ. εμφανισιμος-η-ο, ευπαρουσίατος-η-ο, (για πράγματα) επιβλητικός-ή-ό

arbaletă, arbalete ουσ. θηλ. η βαλλίστρα
arbaletier, arbaletieri ουσ. αρσ. ο βαλλιστροφόρος
arbitra, arbitrez ρ. μετ. διαιτώ, κάνω διαιτησία
arbitraj, arbitraje ουσ. ουδ. η διαιτησία // **de ~** διαιτητικός-ή-ό
arbitral-ă, arbitralie επιθ. διαιτητικός-ή-ό
arbitrar-ă, arbitrari-e ι. επιθ. αυθαίρετος-η-ο // **επιθ.** αυθαίρετα, αυθαίρετως
arbitru, arbitri ουσ. ουδ. ο διαιτητής // (αθλ.) ~ **de centru** ο κεντρικός διαιτητής, ο αγωνοδίκης // ~ **de juriu** ο διαιτητής της διαιτητικής επιτροπής // ~ **de țasă** ο διαιτητής επόπτης γραμμών
arboră, arborez ρ. μετ. 1. ανυψώνω, αίρω, σηκώνω, ανεβάζω, εξυψώνω, υψώνω 2. φορώ επιδεικτικά 3. μτφ. επιδεικνύομαι, κάνω επιδείξη // **a ~ o vestă roșie** φορούσε επιδεικτικά ένα κόκκινο σακάκι // **a ~ steagul** υψώνω τη σημαία
arborare, arborări ουσ. θηλ. η ανύψωση, η ύψωση // ~ **cu steaguri** ο σημαιοστολισμός
arborat-ă, arboraji-te επιθ. υψωμένος-η-ο
arbore, arbori ουσ. αρσ. το δέντρο // (τεχ.) -**le cotit** η καμπυλωτή άτρακτος // (ναυτ.) -**le gabier** ο ιστός πλοίου, το δακτύλιο // -**le genealogic** το γενεαλογικό δέντρο
arborescent-ă, arborescenți-te επιθ. δεντροειδής-ής-ές
arborescență, arborescențe ουσ. θηλ. το δέντρωμα
arboret ουσ. ουδ. η δεντροφυτεία
arboricol-ă, arboricoli-e επιθ. δενδροβίος-ια-ιο
arboricol, arboricultori ουσ. αρσ. ο δενδροκόμος, ο δεντροκαλλιεργητής
arboricultură ουσ. θηλ. η δεντροκαλλιέργεια
arbust, arbuști ουσ. αρσ. το δεντράκι, το δεντρούλι, ο θάμνος
arc, arcuri ουσ. ουδ. 1. το τόξο 2. το ελατήριο, η σούστα 3. η αψίδα, η καμάρα // ~ **de automobil** το ελατήριο αυτοκινήτου // ~ **de cerc** το τόξο κύκλου (μερίδα από την περιφέρεια του κύκλου) // ~ **voltaic** το βολταϊκό τόξο // **Arcul de triumf** η αψίδα θριάμβου // ~ **urile unui pat** οι σούστες του κρεβατιού // **parca-r fi pe arcuri** σα να είναι πάνω σε ελατήρια
arcadă, arcade ουσ. θηλ. 1. η καμάρα 2. ανατ. το οφρυακό τόξο
arcan, arcane ουσ. ουδ. το βρόχι, η θηλειά // **a prinde cu ~ul** πιάνω με τη θηλειά / το βρόχι
arcaa, arcași ουσ. αρσ. 1. ο τοξότης, ο τοξευτής 2. αστρ. ο τοξότης (ένας από τους δώδεκα αστερισμούς του ζωδιακού κύκλου)
arcă ουσ. θηλ. η κιβωτός // **arca lui Noe** η κιβωτός του Νώε
archebuză, archebuze ουσ. θηλ. το αρκεβούζο
arctic-ă, arctici-ce επιθ. αρκτικός
arcui, arcuiesc ι. ρ. μετ. τοξοποιώ, κυρτώνω σαν αψίδα, καμπυλώνω // **ρ. μέσο** κυρτώνω, κάμπτομαι, λυγίζω
arcuire, arcuiri ουσ. θηλ. η κύρτωση, η καμπύλωση
arcuit-ă, arcuiți-te ι. επιθ. τοξωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό, κυρτωμένος-η-ο, καμπυλωτός-ή-ό, καμπυλωειδής-ής-ές // **επιθ.** τοξωτά
arcus, arcusuri ουσ. ουδ. το δοξάρι
arde, ard ι. ρ. μετ. καίω, καυτηριάζω, βάζω φωτιά, φλέγω, αποτεφρώνω // **a ~ cu fierul roșu** καίω με πυρακτωμένο σίδηρο, καυτηριάζω // **a ~ lemne** καίω ξύλα // **a ars multe lemne** έκαψε πολλά ξύλα

// **am ars scrisoarea** έκαψα το γράμμα // **ρ. αμ.** καίω, είμαι καυτός, ζεματώ // **a ~ de nerăbdare** καίγομαι από ανυπομονησία, είμαι ανυπόμονος-η-ο // **a-ți ~ de ceva** καίγομαι έντονα για κάτι (έχω μεγάλη επιθυμία για κάτι) // **copilul ~ / are febră** το παιδί καίει, ζεματάει / έχει πυρετό // **cafeaua ~** ο καφές είναι καυτός // **soarele ~** ο ήλιος καίει // **lumina mai ~ în camera lui** το φως καίει ακόμα στο δωμάτιο του // **ρ. μέσο** καίγομαι, φλέγομαι, ζεματίζω // **a se ~ la deget** καίγομαι στο δάχτυλο // **m-am ars la limbă cu ceaiul** ζεμάτισα τη γλώσσα μου από το τσάι // **s-a arsi!** γελάστηκε! // **s-a ars becul** έχει καεί ο ηλεκτρικός λαμπτήρας // **s-a ars cu mâncarea** κάηκε με το φαγητό
ardei, ardeii ουσ. αρσ. η πιπερίνα
ardeia, ardeiez ρ. μετ. πιπερώνω
ardeiat-ă, ardeiați-te επιθ. πιπερωμένος-η-ο
ardelean-ă, ardeleni-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. τρανσυλβανός-ή (ο, η) // **επιθ.** τρανσυλβανικός-ή-ό
ardeleancă, ardelence ουσ. θηλ. η Τρανσυλβανή
ardelenesc-ească, ardelenesți ι. επιθ. τρανσυλβανικός-ή-ό // **ουσ. θηλ. αρθρ.** όνομα ενός λαϊκού χορού από την Τρανσυλβανία, «το αρντελενεάσκα»
ardeleneste επιθ. τρανσυλβανικά, με τρανσυλβανικό ύφος
ardent-ă, ardenti-te επιθ. 1. καυτός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, παθιασμένος-η-ο 2. ναυτ. ορθόπλωρος-η-ο
ardere, arderi ουσ. θηλ. η ανάφλεξη, το κάψιμο, η καύση, η κατάκαυση
ardezie, ardezii ουσ. θηλ. ο σχιστόλιθος // **plăci de ~** οι σχιστολιθικές πλάκες
ardoare ουσ. θηλ. η θερμότητα, η φλογερότητα, ο ζήλος, η προθυμία, η θερμή // **a dori cu ~** επιθυμώ με θερμότητα, λαχταρώ
arenă, arene ουσ. θηλ. 1. ο στίβος, η κονίστρα, η αρένα, το γήπεδο, το στάδιο 2. μτφ. το πεδίο δράσης // ~ **politică** η πολιτική κονίστρα
arenda, arendez ρ. μετ. εκμισθώνω ενοικιάζω, παραχωρώ ιδιόκτητο πράγμα με νοίκι (μίσθωμα) σε άλλον
arendare, arendări ουσ. θηλ. η εκμίσθωση, η ενοίκιαση, το νοίκιασμα, η μίσθωση, η πάκτωση
arendaș, arendași ουσ. αρσ. ο ενοικιαστής, ο πακτωτής, ο μισθωτής
arendat-ă, arendați-te επιθ. ενοικιασμένος-η-ο, εκμισθωμένος-η-ο
arendă, arenzi ουσ. θηλ. το ενοίκιο, το μίσθωμα, το νοίκι, το πάκτωμα (το ποσό που δίνεται για το νοίκιασμα αγροκτήματος)
areometrie ουσ. θηλ. (φυσ.) η αραιομετρία
areometru, aerometre ουσ. ουδ. (φυσ.) το αραιόμετρο
areopag, areopaguri ουσ. ουδ. ο Άρειος Πάγος
arest, aresturi ουσ. ουδ. 1. η σύλληψη, η κράτηση 2. το κρατητήριο, η φυλακή // **sub ~** υπό κράτηση
aresta, arestez ρ. μετ. συλλαμβάνω, φυλακίζω
arestare, arestări ουσ. θηλ. η σύλληψη, η φυλάκιση
arestat-ă, arestați-te επιθ. κρατούμενος-η-ο, φυλακισμένος-η-ο, αυτός που έχει συλληφθεί
argat-ă, argați-te ουσ. αρσ. και θηλ. αργάτης-τρια
argăseală, argăseli ουσ. θηλ. το άργασμα, η βυρσοδεψία
argăsi, argăsesc ρ. μετ. αργάζω, βυρσοδεψώ
argăsire, argăsiri ουσ. θηλ. το άργασμα, το βύρσωμα

argea, argele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο αργαλειός 2. οι δύο σανίδες που ενώνουν τα άκρα του αργαλειού
argentifer-ă, argentiferi-e επίθ. αργυρός-ή-ό
argentinian-ă, argentinieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αργεντινός-ή (ο, η) ΙΙ. επίθ. αργεντινός-ή-ό
argilă, argile ουσ. θηλ. 1. η άργιλλος, η άργιλος, το χαματώδες πέτρωμα 2. αργιλόχωμα // **de** ~ πηλινός-η-ο, αργιλικός-ή-ό // **din** ~ αργιλούχος-ος-ον
argilos-oasă, argiloși-oase επίθ. αργιλόδης-ης-ες
argint, arginți ουσ. αρσ. το αργύριο (νόμισμα, χρυσήματα), το άσπρο
argint ουσ. ουδ. ο άργυρος, το ασήμι // ~ **viu** ο υδράργυρος και μτφ. ο δραστήριος άνθρωπος // **de** ~ αργυρός-ή-ό, ασημένιος-α-ο // **medalie de** ~ το αργυρό μετάλλιο // **mină de** ~ το αργυρούριχο
nuntă de ~ οι αργυροί γάμοι
arginta, argintez Ι. ρ. μετ. επαργυρώνω ΙΙ. ρ. μέσο γίνονται ασημένιος
argintari, argintari ουσ. αρσ. ο αργυροχόος
argintare, argintări ουσ. θηλ. η επαργύρωση, το ασήμιωμα
argintat-ă, argintați-te επίθ. επάργυρος-η-ο
argintărie, argintării ουσ. θηλ. τα ασήμια
argintiu-ie, argintii επίθ. 1. αργυρόλευκος-η-ο ασημένιος-α-ο 2. αργυρόχρος-η-ο (για τους ήχους)
argon ουσ. ουδ. (χημ.) το αργόν (ευγενές αέριο)
argonaut, argonauți ουσ. αρσ. (μυθ.) ο αργοναύτης
argou, argouri ουσ. ουδ. η αργκό
argument, argumente ουσ. ουδ. το επιχείρημα // ~ **temeinic** σταθερό επιχείρημα
argumenta, argumentez ρ. μετ. 1. φέρνω επιχειρήματα, επιχειρηματολογώ 2. αιτιολογώ
argumentare, argumentări ουσ. θηλ. η επιχειρηματολογία, η αιτιολόγηση
argumentat-ă, argumentați-te επίθ. στηριγμένος-η-ο, δικαιολογημένος-η-ο
argumentație, argumentații ουσ. θηλ. η επιχειρηματολογία
argus ουσ. αρσ. (μυθ.) 1. το θρυλικό πρόσωπο με εκατό μάτια 2. μτφ. ο άγρυπνος φύλακας, ο εξυδερκής επόπτης
arhaic-ă, arhaici-ce Ι. επίθ. αρχαϊκός-ή-ό // **epoca -ă** η αρχαϊκή εποχή ΙΙ. επίρ. αρχαϊκά
arhaism, arhaisme ουσ. ουδ. ο αρχαϊσμός
arhaiza, arhaizez ρ. μετ. αρχαιζώ
arhaizant-ă, arhaizanti-te επίθ. αρχαιζών-ουσα-ον
arhaizare ουσ. θηλ. αρχαισμός
arhanghel, arhangheli ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο Αρχάγγελος
arheolog, arheologi ουσ. αρσ. ο αρχαιολόγος
arheologic-ă, arheologici-ce επίθ. αρχαιολογικός-ή-ό
arheologie ουσ. θηλ. η αρχαιολογία
arhetip, arhetipuri ουσ. ουδ. το αρχέτυπο
arhiconuscut-ă, arhiconuscuți-te επίθ. πασίγνωστος-η-ο, ξεκαρυστός-ή-ό
arhidiacon, arhidiaconi ουσ. αρσ. ο αρχιδιάκονος, ο αρχidiaκός
arhiduce, arhiduci ουσ. αρσ. ο αρχιδούκας
arhiducesă, arhiducese ουσ. θηλ. η αρχιδούκισσα
arhiepiscop, arhiepiscopi ουσ. αρσ. ο αρχιεπίσκοπος
arhiepiscopal-ă, arhiepiscopali-e επίθ. αρχιεπισκοπικός-ή-ό
arhiepiscopat, arhiepiscopate ουσ. ουδ. 1. το αρχιεπισκοπικό αξίωμα 2. η περιφέρεια στη δικαιοδοσία αρχιεπισκόπου, η αρχιεπισκοπή

arhiepiscopie, arhiepiscopii ουσ. θηλ. η αρχιεπισκοπή
arhieru, arhierie ουσ. αρσ. ο αρχιερέας, ο πρώτος των ιερέων, ο ποιμενάρχης
arhimandrit, arhimandriți ουσ. αρσ. ο αρχιμανδρίτης
arhimilionar-ă, arhimilionari-e ουσ. αρσ. και θηλ. πολυεκαμυριούχος-α, πλουσιότατος-η (ο, η)
arhipelag, arhipelaguri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) το αρχιπέλαγος
arhiplin-ă, arhiplini-e επίθ. κατάμεστος-η-ο, εντελώς γεμάτος-η-ο
arhitect-ă, arhitecti-te ουσ. αρσ. και θηλ. αρχιτέκτονας (ο, η)
arhitectonic-ă, arhitectonici-ce Ι. επίθ. αρχιτεκτονικός-ή-ό // **stil** ~ ο αρχιτεκτονικός ρυθμός ΙΙ. ουσ. θηλ. η αρχιτεκτονική
arhitectural-ă, arhitecturali-e επίθ. αρχιτεκτονικός-ή-ό
arhitectură, arhitecturi ουσ. θηλ. η αρχιτεκτονική
arhitravă, arhitrave ουσ. θηλ. το επιστύλιο
arhiva, arhivez ρ. μετ. αρχειοθετώ
arhivar, arhivari ουσ. αρσ. ο αρχειοφύλακας, ο υπάλληλος στο αρχείο
arhivă, arhive ουσ. θηλ. το αρχείο // **arhivele statului** τα αρχεία του κράτους
arhivist, arhiviști ουσ. αρσ. ο αρχειοθέτης
arhivistic-ă, arhivistici-ce επίθ. αρχειακός-ή-ό
arhondaric, arhondarice ουσ. ουδ. 1. το αρχοντόσπιτο, το αρχοντικό 2. το σπίτι του άρχοντα ή του μοναστηριού προορισμένο, σε περιπτώσεις φιλοφροσύνης, για τους επισκέπτες
arhonte, arhoniți ουσ. αρσ. (ιστ.) ο άρχοντας (βλέπε **boier**)
arian-ă, arieni-e Ι. επίθ. άριος-ια-ο // **rasă -ă** η άρια φυλή ΙΙ. ουσ. αρσ. ο Άριος (οι Άριοι δηλ. οι Ινδοευρωπαίοι)
arici, arici ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο σκαντζόχοιρος, ο ακανθόχοιρος // ~ **de mare** ο αχινώς
arid-ă, arizi-de επίθ. άγονος-η-ο, ξερός-ή-ό, στείρος-α-ο, άφορος-η-ο
ariditate ουσ. θηλ. η αφορία, η ξηρασία, η ακαρπία
arie, arii ουσ. θηλ. 1. το αλώνι 2. (γεωμ.) το εμβαδόν, η έκταση, η επιφάνεια 3. (μουσ.) η άρια, η μονωδία
arierat-ă, arierati-te Ι. επίθ. καθυστερημένος-η-ο (διανοητικά) ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. καθυστερημένος-η (ο, η)
arierate ουσ. θηλ. πληθ. (οικον.) τα εναπομένοντα χρεωστούμενα ποσά, τα οφειλόμενα ποσά που μένουν σαν υπόλοιπο
ariergardă, ariergărzi ουσ. θηλ. (στρατ.) η οπισθοφυλακή
arin, arini ουσ. αρσ. (βοτ.) η σκλήθρα, το σκλήθρο
aripă, aripi ουσ. θηλ. 1. το φτερό, το πτερό, η φτερούγα, η πτέρυγα 2. καθένα από τα πλάγια μέρη οικοδομήματος 3. καθένα από τα δύο άκρα μετωπικής παράταξης στρατού ή στόλου 4. (πολ.) η πολιτική παράταξη ορισμένου προσανατολισμού // ~ **de avion** η πτέρυγα αεροπλάνου // ~ **stângă, ~ dreaptă** η αριστερά, η δεξιά ενός κινήματος // **a căpăta aripi** αποχτώ φτερούγες (έχω ανεξαρτησία) // **a da din aripi** χτυπώ τις φτερούγες, φτερουγίζω
aripioară, aripiore ουσ. θηλ. 1. το πτερύγιο, η μικρή φτερούγα 2. το όργανο που χρησιμεύει στην κολύμβηση των ψαριών στο νερό 3. «το

πτερύγιο καμπυλότητας» στα αεροπλάνα, το πίσω μέρος της πτέρυγας αεροπλάνου
aristocrat-ă, aristocrat-ite ουσ. αρσ. και θηλ. αριστοκράτης-ισσα (ο, η)
aristocratic-ă, aristocratici-ce επίθ. αριστοκρατικός-ή-ό
aristocratism ουσ. ουδ. ο αριστοκρατισμός
aristocrație, aristocrații ουσ. θηλ. η αριστοκρατία
aristotelic-ă, aristotelici-ce επίθ. (φιλοσ.) αριστοτέλειος-α-ο
aritmetic-ă, aritmetici-ce επίθ. αριθμητικός-ή-ό // **progresie -ă** η αριθμητική πρόοδος
aritmetică, aritmetici ουσ. θηλ. η αριθμητική
aritimic-ă, aritimici-ce επίθ. άρρυθμος-η-ο
aritmie ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η αρρυθμία 2. η ασυμφωνία των μερών ενός συνόλου μεταξύ τους
arivism ουσ. ουδ. ο αριβισμός
arivist-ă, ariviști-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. αριβιστής-ίστρια (ο, η), ο αριβιστής ΙΙ. επίθ. αριβιστικός-ή-ό
arlechin, arlechini ουσ. αρσ. ο αρλεκίνος, ο γελοιοποιός
arma, armez Ι. ρ. μετ. οπλίζω ΙΙ. ρ. μέσο οπλίζομαι
armadă, armade ουσ. θηλ. η αρμάδα, ο πολεμικός στόλος
armament, armamente ουσ. ουδ. ο οπλισμός, ο εξοπλισμός
armă, armăne ουσ. ουδ. το αλώνι
armare, armări ουσ. θηλ. 1. ο εξοπλισμός, η όπλιση 2. η εμπέδωση κτηρίου ή ορυχείου με μεταλλικά στοιχεία
armaş, armaşi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο αρχηγός της Ρουμανικής αστυνομίας του στρατού κατά το Μεσαίωνα
armat-ă, armaţi-te επίθ. 1. ένοπλος-η-ο, οπλισμένος-η-ο 2. με μεταλλικούς συνδέσµους // **beton** - το οπλισμένο σκυρόδεμα, το µπετόν-αρµέ // **forţele** -ε οι ένοπλες δυνάμεις // **geam** - το τζάµι με μεταλλικούς συνδέσµους // **insurecţie armată** η ένοπλη εξέγερση // **luptă** -ă η ένοπλη πάλη
armată, armate ουσ. θηλ. ο στρατός, το στράτευμα, η στρατιά // **a face** ~ υπηρετώ τη θητεία στο στρατό // **corp de** ~ το σώμα στρατού
armator, armatori ουσ. αρσ. ο εφοπιστής
armă, arme ουσ. θηλ. 1. το όπλο, το τουφέκι, το ντουφέκι 2. το στρατιωτικό µάχηµο σώµα που οι άντρες του έχουν τον ίδιο οπλισµό ή προορισµό 3. µτφ. το µέσο που µεταχειρίζεται κάποιος σαν εφόδιο για να πετύχει κάτι // ~ **albă** το αγχέµαχο όπλο // ~ **atomică** το ατοµικό όπλο // ~ **automată** το αυτόµατο όπλο // ~ **de foc** το πυροβόλο όπλο // ~ **nucleară** το πυρηνικό όπλο // **a depune armele** καταθέτω τα όπλα // **a fi chemat la arme** καλούµαι υπό τα όπλα // **a fi sub arme** τελώ υπό τα όπλα // **a recurge la arme** καταφεύγω στα όπλα // **a trage cu arma** πυροβολώ // **la arme!** στα όπλα! // **sala armelor** η αίθουσα των όπλων // **zăngănit de arme** η κλαγγή των όπλων
armăsar, armăsari ουσ. αρσ. το άτι, το βαρβάτο άλογο
armăşel, armăşei ουσ. αρσ. (ιστ.) ο βοηθός του αρχηγού της αστυνομίας στην υπηρεσία του Ρουµανικού στρατού στο Μεσαίωνα
armătură, armături ουσ. θηλ. η σιδηροσκευή, το σιδηρόφραγμα, η σιδηροδεσιά, ο οπλισµός των εγκαταστάσεων με μεταλλικά στοιχεία
armeanc-ă, armenie-n Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αρµένης-ισσα (ο, η) ΙΙ. επίθ. αρµενικός-ή-ό // **limba -ă** η αρµενική γλώσσα, τα αρµενικά

armeancă, armenie ουσ. θηλ. η Αρµένισσα
armeneşte επίρ. αρµενικά
arminden, armindeni ουσ. αρσ. (λαϊκ.) η Πρωτοµαγιά
armistiţiu, armistiţii ουσ. ουδ. η ανακωχή, η εκεχειρία
armonic-ă, armonici-ce Ι. επίθ. αρµονικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. μουσ. η αρµονική
armonică, armonici ουσ. θηλ. (μουσ.) η αρµόνικα, το αρµόνιο
armonie, armonii ουσ. θηλ. η αρµονία
armonios-oasă, armonioşi-oase Ι. επίθ. αρµονικός-ή-ό, εναρµόνιος-α-ο, µελωδικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. αρµονικά
armonist-ă, armonişt-ite ουσ. αρσ. και θηλ. ο αρµονίστας, η αρµονίστρια αυτός που παίζει την αρµόνικα
armoniza, armonizez Ι. ρ. μετ. αρµονίζω, εναρµονίζω ΙΙ. ρ. μέσο εναρµονίζοµαι, αρµονίζοµαι, συσχετίζοµαι
armonizare, armonizări ουσ. θηλ. η αρµόνιση, η εναρµόνιση, ο συνδυασµός
armură, armuri ουσ. θηλ. η πανοπλία
armurărie, armurării ουσ. θηλ. το οπλοπωλείο, το οπλοστάσιο, το οπλοποιείο
armurier, armurieri ουσ. αρσ. ο οπλοποιός, ο οπλοδιорµωτής, ο οπλοπόωλης, ο οπλογνώµονας
arnăut, arnăuţi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Αρναούτης (ο µισθοφόρος στρατιώτης, αλβανικής καταγωγής, που υπηρετούσε στην ηγεµονική φρουρά στην Μολδοβλαχία)
arnici ουσ. ουδ. η στριµµένη σ'ένα µόνο νήµα κλωστή βαµβακιού, βαµµένη σε διάφορα χρώµατα για κέντηµα
aroga, arog ρ. μέσο 1. φέρνοµαι υπεροπτικά, αλαζονικά, αυθαδικά 2. ιδιοποιούµαι, σφετερίζοµαι // **a-şi ~ un drept** δίνω στον εαυτό µου ένα δικαίωµα με τη δική µου δύναµη χωρίς να το αξίζω
arogant-ă, aroganţi-te επίθ. αλαζονικός-ή-ό, αυθάδης-ης-ες
arogantă, aroganţe ουσ. θηλ. η υπεροψία, η αλαζονεία, η οίηση, η αυθάδεια
aromat-ă, aromaţi-te επίθ. εύοσµος-η-ο, ευώδης-ης-ες, µυρωδάτος-η-ο, ευωδιαστός-ή-ό, αρωµατικός-ή-ό
aromatic-ă, aromatici-ce επίθ. αρωµατικός-ή-ό // **plantă -ă** το µυρωδικό
aromatiza, aromatizez ρ. μετ. αρωµατίζω, ευωδιάζω
aromă, arome ουσ. θηλ. η ευωδιά, η ευοσμία, το άρωµα, το µυρωδικό
aromân-ă, aromâni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αρωµούνος-ισσα (ο, η), κουτσόβλαχος-α (ο, η), βλάχος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. αρωµούνικος-η-ο, κουτσόβλάχικος-η-ο, βλάχικος-η-ο
aromâncă, aromâne ουσ. θηλ. η Αρωµούνισσα, η κουτσόβλαχα, η βλάχα
aromitor-oare, aromitori-oare επίθ. αρωµατώδης-ης-ες
aronda, arondez ρ. μετ. χωρίζω µια έκταση που ανήκει κάπου σε µικρότερες τοπικές εκτάσεις, με τοπική δικαιοδοσία
arondisment, arondismente ουσ. ουδ. η τοπική διοικητική περιφέρεια στο Παρίσι
arpacaş, arpacaşuri ουσ. ουδ. οι ξεφλουδισµένοι σπόροι δηµητριακών (σιτάρι, κριθάρι ή κεχρί)

arpagic ουσ. ουδ. (βοτ.) ο μικρός βολβός του κρεμμυδιού, που φυτεμένος δίνει το συνηθισμένο κρεμμύδι, το κρεμμυδάκι φρέσκο

arpeggiu, arpegii ουσ. ουδ. (μουσ.) το αρπέτζιο, το άρπισμα

arpentaj ουσ. ουδ. η καταμέτρηση χωραφιών

ars-ă, arși-se επιθ. 1. καμένος-η-ο, καυτηριασμένος, ζεματισμένος-η-ο, κεκαυμένος-η-ο 2. μτφ. ψημένος-η-ο // ~ **de soare** ηλιοκαμένος-η-ο // **a sări ca** ~ πετάγομαι σαν ζεματισμένος // **cărămidă** -ă το ψημένο τούβλο

arsen ουσ. ουδ. (χημ.) το αρσενικό (χημικό στοιχείο δηλητηριώδες)

arsenal, arsenale ουσ. ουδ. το οπλοστάσιο, το οπλοποιείο

arseniat ουσ. ουδ. το άλας του αρσενικού οξέος, το αρσενικό άλας

arsenic ουσ. ουδ. (χημ.) το αρσενικό // **acid** ~ το αρσενικό οξύ

arsenical-ă, arsenicali-e επιθ. (χημ.) αρσενικούχως-ος-ον

arsenit, arseniți ουσ. αρσ. (χημ.) ο αρσενίτης, το αρσενιτώδες άλας

arsură, arsuri ουσ. θηλ. 1. το κάψιμο, η καϊλα, το έγκαυμα 2. η καψάλα (δασική έκταση καμένη από πυρκαϊά) // **am o ~ la stomac** έχω μια καϊλα στο στομάχι

arșic, arșice ουσ. ουδ. (ανατ.) το κότσι // **joc de arșice** το παιχνίδι με κότσια, τα κότσια, οι αστράγαλοι

arșin, arșini ουσ. αρσ. η πήχη (μέτρο μήκους)

arșiță, arșițe ουσ. θηλ. ο καύσωνας, το κάμα, η καούρα, η κάψα, η μεγάλη ζέστη, η θερμότητα // **arșița este insuportabilă** το κάμα είναι αφόρητο

artă, arte ουσ. θηλ. η τέχνη // ~ **culinară** η μαγειρική // ~ **pentru** ~ το έργο τέχνης για την ζωγραφική (το φροντισμένο καλλιτεχνικό δημιουργήμα) // ~ **poetică** η ποίηση, η τέχνη σύνθεσης ποιήματος // ~ **populară** η λαϊκή τέχνη // **arta decorării vaselor** η αγγειογραφία // **arta fotografică** η φωτογραφική // **arta prelucrării diamantelor** η αδαμαντοουργία // **arte plastice** οι καλές τέχνες // **artele frumoase** οι καλές τέχνες (δηλ. η ζωγραφική, η γλυπτική, η αρχιτεκτονική, η διακοσμητική, η λογοτεχνία, η μουσική, το θέατρο και ο κινηματογράφος) // **critica de ~** η τεχνοκριτική // **critic de ~** ο τεχνοκριτής // **opere de ~** καλλιτεχνικά έργα, έργα τέχνης // **om de ~** ο άνθρωπος της τέχνης // **revistă de ~** η επιθεώρηση τέχνης

arteră, artere ουσ. θηλ. (ανατ.) 1. η αρτηρία 2. μτφ. η μεγάλη συγκοινωνιακή οδός

arterial-ă, arteriale-e επιθ. (ανατ.) αρτηριακός-ή-ό // **hipertensiune** -ă η αρτηριακή υπέρταση // **tensiune** -ă η αρτηριακή πίεση

arteriolă, arteriole ουσ. θηλ. (ανατ.) η λεπτή διακλάδωση αρτηρίας

arterioscleroză ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αρτηριοσκλήρωση

arterită, arterite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αρτηρίτιδα

arteziān-ă, artezieni-e επιθ. αρτεσιανός-ή-ό // **fântână** -ă το αρτεσιανό φρέαρ, το συντριβάνι

articol, articole ουσ. ουδ. 1. το άρθρο, το δημοσίευμα σε εφημερίδα ή περιοδικό, η ειδική διάταξη επίσημου έγγραφου, η διάρεση νόμου, κ.λ.π. 2. γραμμ. το κλιτό μέρος του λόγου 3.

εμπόρ. το είδος εμπορεύματος // ~ **de fond** το κύριο άρθρο // ~ **de lege** το άρθρο του νόμου // ~ **de galanterie** τα είδη νεωτερισμών (εσώρουχα, γάντια, καπέλα, κ.λ.π) // ~ **e electrică** τα ηλεκτρικά είδη // ~ **de mercerie** είδος ψυλικών // ~ **hotărât** το οριστικό άρθρο // ~ **nehotărât** το αόριστο άρθρο // ~ **e de larg consum** τα είδη μαζικής κατανάλωσης // ~ **de e de uz casnic** είδη οικιακής χρήσεως // **nu avem acest** ~ δεν έχουμε αυτό το είδος

artacula, articulez ι. ρ. μετ. 1. αρθρώνω, διαρθρώνω, εναρθρώνω, συνδέω, συναρμολογώ 2. (γραμμ.) εκφέρω με άρθρο // **nu poate să articuleze nici un cuvânt** δεν μπορεί να αρθρώσει ούτε λέξη // ι. ρ. μέσο αρθρώνομαι, συνδέομαι με διάρθρωση, διαρθρώνομαι

articular-ă, articulare-e επιθ. (ανατ.) αρθρικός-ή-ό

articulare, articulări ουσ. θηλ. 1. η άρθρωση, η ενάρθρωση, η σύνδεση με άρθρωση, η συναρμολόγηση, η συνάρθρωση 2. (γραμμ.) η διάρθρωση

articulat-ă, articulați-te επιθ. έναρθρος-η-ο, αρθρωτός-ή-ό, αρθρωμένος-η-ο, διαρθρωμένος-η-ο

articulație, articulații ουσ. θηλ. (ανατ.) η άρθρωση, η διάρθρωση η κλειδωση, ο αρμός, οι αρμοί, οι αρθρώσεις

artificial-ă, artificiali-e ι. επιθ. 1. τεχνητός-ή-ό 2. μτφ. πλαστός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό // **mătase** -ă το τεχνητό μετάξι // ι. επιρ. τεχνητά

artificialitate ουσ. θηλ. η πλαστότητα

artificier, artificieri ουσ. αρσ. ο πυροτέχνης, ο πυροτεχνουργός

artificiu, artificii ουσ. ουδ. 1. το τέχνασμα, το εφεύρημα 2. το πυροτέχνημα // (μαθ.) ~ **de calcul** το υπολογιστικό τέχνασμα // **focuri de artificii** τα πυροτεχνήματα

artilerie, artilerii ουσ. θηλ. (στρατ.) το πυροβολικό // ~ **antiaeriană** το αντιαεροπορικό πυροβολικό // ~ **greă** το βαρύ πυροβολικό // **baraj de ~** το φράγμα πυρός πυροβολικού // **baterie de ~** η πυροβολαρχία

artilierist, artileriști ουσ. αρσ. (στρατ.) ο πυροβολητής, ο κανονιέρης

artimon, artimonuri ουσ. ουδ. (ναυτ.) το κατάρτι της πρύμνης σε ιστιοφόρο

artist-ă, artiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. καλλιτέχνης-ίδα (ο, η), ηθοποιός (ο, η) // ~ **amator** ο ερασιτέχνης ηθοποιός // ~ **de cinema** ο ηθοποιός του κινηματογράφου // ~ **mare** αριστοτέχνης-ισσα (ο, η), δεξιότέχνης-ισσα (ο, η)

artistic-ă, artistice-i ι. επιθ. καλλιτεχνικός-ή-ό, έντεχνος-η-ο, αριστοτεχνικός-ή-ό // **ansamblu** ~ το καλλιτεχνικό συγκρότημα // **film** ~ η καλλιτεχνική ταινία // ι. επιρ. καλλιτεχνικά, αριστοτεχνικά, με καλλιτεχνία // **a lucra** ~ δουλεύω με καλλιτεχνία

artizan, artizani ουσ. αρσ. ο χειροτέχνης

artizanal-ă, artizanali-e επιθ. χειροτεχνικός-ή-ό

artizanat, artizanate ουσ. ουδ. 1. η χειροτεχνία 2. το χειροτέχνημα, το έργο χειροτεχνίας // **produs de ~** το χειροτέχνημα

artos, artose ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο άρτος, το αντιδώρο, το αντιδωρο

artrită, artrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αρθρίτιδα, τα αρθρικά

artritic-ă, artritici-ce *επιθ.* αρθριτικός-ή-ό
artritis *ουσ.* ουδ. ο αρθριτισμός
artroză, artroze *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η αρθρική αρρώστια
artag, artaguri *ουσ.* ουδ. (λαϊκ.) η δυστροπία, η τάση για καβγά
artar, artari *ουσ. αρσ.* (βοτ.) το σφεντάμι
artăgos-oasă, artăgoși-oase *επιθ.* (λαϊκ.) δύστροπος -η-ο, το στραβόξυλο, καβγατζίδικος-η-ο // **a fi** ~ είμαι δύστροπος, δυστροπώ, φέρνω εμπόδια
arunca, arunc *l. ρ. μετ.* 1. ρίχνω, ρίπτω, πετώ, πετάω, ανατινάζω, ακοντίζω, εξακοντίζω 2. απορρίπτω, αποβάλλω, κάνω αποβολή ή έκτρωση // **a ~ banii** πετάω τα χρήματα // **a ~ la gunoi** πετάω στα σκουπίδια // **a ~ mingea** ρίχνω τη μπάλα / το τόπι // **a ~ o privire rapidă peste o carte** ρίχνω μια γρήγορη ματιά επάνω σ' ένα βιβλίο // **a ~ o vorbă** ρίχνω μια κουβέντα / γνώμη / ιδέα // **aθλ.** **a ~ suliță** ακοντίζω, ρίχνω το ακόντιο, εξακοντίζω // **a ~ un pod în aer** ανατινάζω ένα γεφύρι στον αέρα // **a -t copilul** έριξε το παιδί, έκανε αποβολή / έκτρωση // **a -t piatra** πέταξε την πέτρα // **la -t pe drumuri** τον πέταξε στους δρόμους // **și-a -t masca** απέρριψε το προσωπίdν του // **nu ~ lucrurile pe pat** μη ρίχνεις τα πράγματα πάνω στο κρεβάτι // *ρ. μέσο* 1. ρίχνομαι, ρίπτομαι 2. πετιέμαι // **a se ~ asupra cuiva** ρίχνομαι πάνω σε κάποιον // **a se ~ la picioarele cuiva** ρίχνομαι στα πόδια κάποιου
aruncare, aruncări *ουσ.* θηλ. 1. η ριξιά, η ρίψη, το ρίξιμο, το ρίψιμο, το πέταγμα, η πεταξιά 2. ο εξακοντισμός, η εκτόξευση, η εκσφενδόνιση, η βολή // (αθλ.) **-a ciocanului** η σφυροβολία // **-a discului** η δισκοβολία, η βολή δίσκου // **-a suliței** ο ακοντισμός // **-a greutății** η σφαιροβολία
aruncător-oare, aruncători-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* (αθλ.) ο αθλητής ή η αθλήτρια που ρίχνουν σφαίρες, δίσκους, κ.λ.π. // **~ de ciocan** ο σφυροβόλος // **~ de disc** ο δισκοβόλος // **~ de greutate** σφαιροβόλος (ο, η) // **~ de suliță** ο ακοντιστής // *ουσ. ουδ.* // το μηχάνημα που ρίχνει βλήματα, βόλια, βολίδες εναντίον ορισμένων στόχων // **~ de flăcări** το φλογοβόλο // **~ de mine** το ολμοβόλο
aruncătură, aruncături *ουσ.* θηλ. 1. το πέταμα, η βολή 2. η απόσταση όπου φτάνει ένα πεταγμένο αντικείμενο // **o ~ de băț** πολύ κοντά / η ριξιά // **dintr-o ~ de ochi** με ένα βλέμμα, με μια ματιά, με ένα κοίταγμα, δια μιας
arvună, arvune *ουσ.* θηλ. το καπάρo, η προκαταβολή
arvuni, arvunesc *l. ρ. μετ.* (λαϊκ.) καπαρώνω, δίνω καπάρo // *ρ. μέσο* είμαι παζαρεμένος, έχω πάρει καπάρo
arvunire, arvuniri *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) το καπάρωμα, το παζάρεμα
arzător-oare, arzători-oare *l. επιθ.* 1. καυτός-ή-ό, καυτερός-ή-ό, διακαής-ής-ές, διάπυρος-η-ο 2. πυρακτώμενος-η-ο, διακαευμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό // **chestiune arzătoare** το καυτό ζήτημα // **dorință arzătoare** ο διακαής πόθος // **soare ~ o** φλογερός ήλιος // **ochi -i** φλογερά μάτια // *ουσ. ουδ.* η καύση, ο καυστήρας
as, așa *ουσ. αρσ.* 1. ο άσσος 2. *μτφ.* ο πρώτος σε κάτι, ο άριστος // **este ~ în fizică** είναι άριστος

στη φυσική // **este ~ în fotbal** είναι άσσος στο ποδόσφαιρο
asalt, asalturi *ουσ.* ουδ. η έφοδος, η εφόρμηση, η εξόρμηση // **a lua cu ~** παίρνω με έφοδο // **prin ~** εξ έφοδου
asalta, asaltez *ρ. μετ.* 1. εφορμώ, επιτίθεμαι, εξορμώ, κάνω έφοδο 2. *μτφ.* ενοχλώ, προσβάλλω // **a ~ cu întrebări** περιλαβαίνω στις ερωτήσεις
asambla, assemblez *ρ. μετ.* συναρμολώω, συναρμολογώ, ταιριάζω, εφαρμολώω, συναπαρτίζω, μοντάρω
asamblaj, asamblaje *ουσ.* ουδ. η συναρμολόγηση, η συναρμογή, το μοντάρισμα
asamblare, asamblări *ουσ.* θηλ. το συναρμολόγημα, η συναρμολόγηση, η συναρμογή
asana, asanez *ρ. μετ.* 1. εξυγιαίνω, κάνω υγιεινό τόπο ή χώρο 2. αποξηραίνω
asanare, asanări *ουσ.* θηλ. 1. η εξυγίανση 2. η αποξηράνση
asanator-oare, asanatori-oare *επιθ.* 1. εξυγιαντικός-ή-ό 2. αποξηραντικός-ή-ό
asasin-ă, asasini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* δολοφόνος (ο, η), φονιάς-φόνισσα (ο, η)
asasina, asasinez *ρ. μετ.* δολοφονώ, φονεύω
asasinare, asasinări *l. ουσ.* θηλ. η δολοφονία // *επιθ. έκφρ.* **de ~** δολοφονικός-ή-ό, φονικός-ή-ό
asasinat, asasinate *ουσ.* ουδ. η δολοφονία, ο φόνος, το φονικό, η ανθρωποκτονία
ascaridă, ascaride *ουσ.* θηλ. ζωολ. η ασκαρίς
ascendent-ă, ascendenți-te *l. επιθ.* ανοδικός-ή-ό, αναβαίνων-ουσα-ον, ανιων-ούσα-όν // **curs ~** η ανοδική πορεία // *μους.* **gamă -ă** ανιούσα κλίμακα // **rude -e** ανιόντες συγγενείς // *ουσ. αρσ. και θηλ.* πληθ. η γενεαλογία // *ουσ. ουδ.* 1. η προηγούμενη πράξη του παρελθόντος με ηθική επιρροή 2. η υπεροχή // **~ moral** ηθική υπεροχή // **are un ~** έχει ένα προηγούμενο
ascendente, ascendențe *ουσ.* θηλ. η γενεαλογία, η καταγωγή
ascensional-ă, ascensionali-e *επιθ.* ανυψωτικός-ή-ό
ascensiune, ascensiuni *ουσ.* θηλ. 1. η ανάβαση, η ανύψωση, η ανεβασιά, η άνοδος 2. *μτφ.* η άνοδος 3. (θεολ.) η ανάληψη
ascensor, ascensoare *ουσ.* ουδ. ο αναβατήρας, ο ανελκυστήρας, το ασανσέρ
ascet-ă, asceti-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασκητής-ήτρια (ο, η)
ascetic-ă, ascetici-ce *επιθ.* ασκητικός-ή-ό
asceză *ουσ.* θηλ. η ασκητεία
ascetism *ουσ. ουδ.* ο ασκητισμός, *μτφ.* η ασκητική ζωή, το να ζει κάποιος σαν ασκητής
ascorbic *ουσ. αρσ.* αντισκορβουτικός-ή-ό // **acid ~** το αντισκορβουτικό οξύ (η βιταμίνη C)
ascolta, ascult *l. ρ. μετ.* 1. ακούω 2. εισακούω 3. ακούω, εξετάζω 4. ακροάζομαι 5. αφουγκράζομαι 6. (ιατρ.) στηθοσκοπώ, ακούω με το αυτί ή με το στηθοσκόπιο έναν άρρωστο // **ascultă ce-ți spun!** άκου τι σου λέγω! // **-ți clopotele** αφουγκραστείτε τις καμπάνες // **a ~ pe la uși** ακούω στις πόρτες // **a ~ știrile la radio** ακούω τις ειδήσεις στο ραδιόφωνο // **a ~ un cântec** ακούω ένα τραγούδι // **a ~ un elev** ακούω / εξετάζω ένα μαθητή // **a ~ un martor** ακροάζομαι μάρτυρα // **am ascultat concertul** άκουσα τη συναυλία // **Dumnezeu a ascultat rugăciunea ei** ο Θεός εισάκουσε την προσευχή

της II. ρ. αμ. υπακούω, είμαι υπάκουος-η-ο // **a ~ orbește** υπακούω τυφλά // **copilul ascultă de părinți** το παιδί υπακούει στους γονείς του // **nu ascult de superiorii mei** δεν υπακούω στους ανώτερούς μου, απειθώ // **nu l-am ascultat și acum îmi pare rău** δεν τον υπάκουσα και τώρα στενοχωριέμαι (μου κακοφαίνεται) III. ρ. μέσο εισακούομαι, με υπακούουν

ascultare, ascultări ουσ. θηλ. 1. η υπακοή 2. η υποταγή 3. η ευπειθεία // **~ oarbă** η τυφλή υπακοή **ascultat-ă, ascultați-te** επίθ. 1. εξετασμένος-η-ο 2. υπό παρακολούθηση

ascultător-oare, ascultători-oare επίθ. 1. υπάκουος-η-ο 2. υποταχτικός-ή-ό 3. ευπειθής-ής-ές, πειθής-ης-ια-ίο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ακροατής-άτρια (ο, η)

ascunde, ascund I. ρ. μετ. 1. κρύβω, κρύπτω αποκρύβω, αποκρύπτω 2. σκεπάζω, συγκαλύπτω, εγκρύπτω, καλύπτω, υποκρύβω 3. αποσιωπώ, κρύβω κάτι με σιωπή // **a ~ faptul** εγκρύπτω το γεγονός // **a ~ sub fațadă** κρύβω κάτω από την πρόσοψη // **a ~ un obiect** κρύβω ένα αντικείμενο // **a ~ un sentiment** αποκρύπτω ένα αίσθημα (δεν το φανερώνω) II. ρ. μέσο 1. κρύβομαι 2. καλύπτομαι // **se ~ după deget** κρύβεται πίσω απ'το δάχτυλό του

ascuns ουσ. ουδ. το κρυφό, το κρυφτό // **de-ascunsul / de-a va-ți ascunselea** το παιχνιδι «το κρυφτό» / **/ pe ~** με κρυφό τρόπο, κρυφά

ascuns-ă, ascunși-se επίθ. κρυφτός-ή-ό, κρυμμένος-η-ο, κρυφός-ή-ό, άφαντος-η-ο

ascunzătoare, ascunzători ουσ. θηλ. ο κρυψώνας, η κρυψώνα, η κρύπτη, το κρησφύγετο

ascunziș, ascunzișuri ουσ. ουδ. 1. το καταφύγιο, ο κρυψώνας, το κρησφύγετο, το κρύψιμο, το θαλάμι (για τα υδρόβια ζώα) 2. η κρυψίνια, η προσποίηση // **cu ~uri** 1. με κρυψίνια, με προσποίηση

ascuți, ascut I. ρ. μετ. 1. ακονίζω, τροχίζω 2. οξύνω, ξύνω, αποξύνω // **a ~ cuțitul** ακονίζω το μαχαίρι // **a ~ un creion** ξύνω ένα μολύβι // **μτφ. a ~ urechile** τεντώνω τα αυτιά για να ακούσω κάτι II. ρ. μέσο 1. ακονίζομαι, οξύνομαι, ξύνομαι, γίνομαι, μετερρός-ή-ό // **a se ~ la mînte** γίνομαι οξύνους // **criza se ascute** η κρίση οξύνεται

ascuțime, ascuțimi ουσ. θηλ. η οξύτητα, η αιχμηρότητα

ascuțire, ascuțiri ουσ. θηλ. το ακόνισμα, το ακόνισμα, το τρόχισμα, η όξυνση // **-a luptei de clasă** η όξυνση της ταξικής πάλης

ascuțis, ascuțisuri ουσ. ουδ. η αιχμή // **prim -ul săbiei** με την μύτη του σπαθιού

ascuțit-ă, ascuțiți-te I. επίθ. 1. οξύς-εία-ύ, αιχμηρός-ή-ό, μυτερός-ή-ό, κοφτερός-ή-ό, σουβλερός-ή-ό 2. ακονισμένος-η-ο, τροχισμένος-η-ο, ξυσμένος-η-ο 3. οξύνους-ουζ-ου // **limbă -ă** η αιχμηρή γλώσσα // **mînte -ă** η οξύνοια // **unghi ~** η οξεία γωνία II. ουσ. ουδ. το ακόνισμα, το τρόχισμα

ascuțitoare, ascuțitori ουσ. θηλ. 1. η ξύστρα 2. η ακόνη, το ακονιστήρι, το τροχιστήριο

ascuțitor, ascuțitori ουσ. αρσ. ο ακονητής, ο τροχιστής **ascuțitor-oare, ascuțitori-oare** επίθ. τροχιστικός-ή-ό, ακονιστικός-ή-ό

aseară επίρ. το περασμένο βράδι, ψες, εψές // **de ~** ψεσινός-ή-ό

asedia, asediez ρ. μετ. 1. πολιορκώ 2. περικυκλώνω **asediat-ă, asediați-te** επιθ. πολιορκημένος-η-ο

asediator-oare, asediatori-oare I. επίθ. πολιορκητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο πολιορκητής

asediere, asedieri ουσ. θηλ. η πολιορκία, η περικύκλωση, ο αποκλεισμός

asediu, asedii ουσ. ουδ. η πολιορκία, η περικύκλωση // **stare de ~** η κατάσταση πολιορκίας

aseleniza, aselenizez ρ. αμ. φτάνω στη σελήνη με διαστημόπλοιο

aselenizare, aselenizări ουσ. θηλ. η προσσελήνωση **asemăna, asemăn** I. ρ. μετ. 1. εξομοιώνω,

εξομοιάζω 2. ταιριάζω, συγκρίνω II. ρ. αμ. μοιάζω, ομοιάζω // **asemăn cu tata** μοιάζω στον πατέρα μου III. ρ. μέσο φαίνομαι όμοιος με κάποιον, παρομοιάζω, μοιάζω // **ei se asemănă între ei** αυτοί μοιάζουν μεταξύ τους

asemănare, asemănări ουσ. θηλ. 1. η ομοίωση, το μοιάσιμο, η ομοιότητα, η παρομοίωση, η εξομοίωση 2. το απαράλλακτο // **după chipul și -a cuiva** κατ' εικόνα και ομοίωση κάποιου // **επίρ. και επιθ. έκφρ. fără ~** απαράμυλλος, χωρίς ομοιότητα

asemănăt-ă, asemănăți-te επίθ. εξομοιωμένος-η-ο **asemănător-oare, asemănători-oare** I. επίθ. 1. όμοιος-α-ο, παρόμοιος-α-ο, ομοιωματικός-ή-ό II. επίρ. όμοια

asemenea I. επίθ. αμετάβλ. 1. όμοιος-α-ο, ομοιωματικός-ή-ό, παρόμοιος-α-ο 2. τέτοιος-α-ο, αυτού του είδους // **γεωμ. unghiuri ~** οι όμοιες γωνίες // **ο ~ problemă** τέτοιο πρόβλημα, αυτού του είδους το πρόβλημα II. επίρ. όμοια, ομοιωματικά, κατά τον ίδιο τρόπο, εξίσου // **de ~** επίσης, παρόμοια

asemui, asemuiesc I. ρ. μετ. εξομοιώνω, εξομοιάζω, παρομοιάζω II. ρ. μέσο εξομοιώνομαι, γίνομαι όμοιος με κάποιους άλλους

asemuire, asemuiri ουσ. θηλ. η εξομοίωση, η παρομοίωση, η ομοίωση, η ομοιότητα

asentiment, asentimente ουσ. ουδ. 1. η συγκατάθεση, η συναίνεση, η συγκατάνευση 2. η επιδοκιμασία, η αποδοχή // **a-și da -ul** δίνω τη συγκατάθεσή μου

asepsie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ασηψία, η έλλειψη μικροβιακής μόλυνσης

aseptic-ă, aseptici-te επίθ. ασηπτικός-ή-ό

aserțiune, aserțiuni ουσ. θηλ. η διαβεβαίωση, η δήλωση, ο ισχυρισμός // **a face o ~** δηλώνω, ισχυρίζομαι

aservi, aservesc ρ. μετ. υποδουλώνω, υποτάσσω, σκλαβώνω, εξαναγκάζω

aservire, aserviri ουσ. θηλ. η υποδούλωση, η υποταγή, η υπόταξη, η υποχειριότητα, ο εξαναγκασμός

asesor-oare, asesori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. πάρεδρος, βοηθός του δικαστή στις δικαστικές υποθέσεις (ο, η)

asezona, asezonez ρ. μετ. αρτύω, αρταίνω, καρυκεύω

asezonat-ă, asezonati-te επίθ. αρτυμένος-η-ο, καρυκευμένος-η-ο

asexuat-ă, asexuați-te επίθ. άφυλλος-η-ο

asfalt, asfalturi ουσ. ουδ. 1. η άσφαλτος 2. το ασφαλτόστρωμα

asfalta, asfaltez ρ. μετ. ασφαλτώνω, ασφαλτοστρώνω, καλύπτω με άσφαλτο

asfaltare, asfaltări ουσ. θηλ. το ασφαλτοστρώσιμο, η στρώση με άσφαλτο
asfaltă, asfaltați-te επιθ. 1. ασφαλτοστρωμένος-η-ο, ασφαλτοστρωτός-η-ο // *șosea* - ἡ ασφαλτόστρωτη οδός
asfinți pers. 3 asfințește ρ. αμ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) 1. δύω, βασιλεύω 2. μτφ. παρακμάζω, βρίσκομαι σε παρακμή, χάνω τη δύναμή μου // *soarele asfințește* δύει / βασιλεύει ο ήλιος
asfințit ουσ. ουδ. 1. η δύση 2. μτφ. η παρακμή, το τέλος // ~ *de soare* το ηλιοβασίλεμα
asfixia, asfixiez l. ρ. μετ. προξενώ ασφυξία, θανάτων κάποιον με ασφυξία, προκαλώ ασφυξία ll. ρ. μέσο ασφυκτικό, έχω ασφυξία, δυσκολεύομαι στην αναπνοή, πνίγομαι, έχω πνιγμό
asfixiant-ă, asfixianți-te επιθ. ασφυξιογόνος-ος-ο, ασφυκτικός-ή-ό // *gaze* - *e* τα ασφυξιογόνα αέρια
asfixie, asfixii ουσ. θηλ. η ασφυξία
asfixiere, asfixieri ουσ. θηλ. η ασφυξία, ο πνιγμός
asiatic-ă, asiatici-ce l. επιθ. ασιατικός-ή-ό // *continentul* ~ η ασιατική ήπειρος ll. ουσ. αρσ. και. θηλ. Ασίατης-ισσα (ο, η)
asiduitate ουσ. θηλ. 1. η εργατικότητα, η επιμέλεια, η ακνία 2. η επιμονή
asidu-u-uă, asidu-ue επιθ. 1. ακούραστος-η-ο, ακάματος-η-ο, άοκνος-η-ο, εργατικός-ή-ό, επιμελής-ής-ές 2. επίμονος-η-ο // *muncă* - ἡ ακούραστη εργασία
assignat, assignate ουσ. ουδ. (ιστ.) το χαρτονόμισμα σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης του 1789
asigura, asigur l. ρ. μετ. 1. ασφαλιζώ, εξασφαλίζω, σιγουράρω 2. βεβαιώνω, διαβεβαιώνω // *a ~ mașina auto* ασφαλιζώ το αυτοκίνητό μου // *m-a asigurat că totul este în regulă* με διαβεβαίωσε ότι όλα είναι εντάξει ll. ρ. μέσο 1. ασφαλιζομαι, εξασφαλίζομαι 2. σιγουρεύομαι, βεβαιώνομαι // *mă asigur contra accidentelor* ασφαλιζομαι κατά των ατυχημάτων // *nu se asigurase complet* δεν είχε σιγουρευτεί ολότελα
asigurare, asigurări ουσ. θηλ. 1. η ασφάλιση, η εξασφάλιση 2. η σιγουριά, η ασφάλεια // *asigurările sociale* οι κοινωνικές ασφαλίσεις // *a încheia un contract de ~* συνάπτω ασφαλιστική σύμβαση // *agent de ~* ο πράκτορας ασφαλιστικής υπηρεσίας // *pentru - a păcii* για την εξασφάλιση της ειρήνης // (εμπόρ.) *poliță de ~* το ασφαλιστικό (το έγγραφο, το έντυπο της ασφαλιστικής σύμβασης) // *primele de ~* τα ασφάλιστρα (το χρηματικό ποσό που δίνεται στον ασφαλιστή σαν ανππαροχή για τον κίνδυνο για ό,τι κινδυνεύεται) // *societate de ~* η ασφαλιστική εταιρεία
asigurat-ă, asigurați-te επιθ. 1. ασφαλισμένος-η-ο 2. σιγουρεμένος-η-ο // *viitorul nostru este ~* το μέλλον μας είναι εξασφαλισμένο
asigurător-oare, asgurator-i-oare l. επιθ. 1. ασφαλιστικός-ή-ό 2. εγγυητικός-ή-ό // *măsuri asigurătoare* τα ασφαλιστικά μέτρα ll. ουσ. αρσ. και. θηλ. ασφαλιστής-ιστρια (ο, η), ο πράκτορας ασφαλιστικής εταιρείας
asimetric-ă, asimetrici-ce επιθ. ασύμμετρος-η-ο, ανισόμετρος-η-ο, δυσανάλογος-η-ο
asimetrie, asimetrii ουσ. θηλ. η ασυμμετρία
asimila, asimilez l. ρ. μετ. αφομοιώνω, εξομοιώνω ll. ρ. μέσο αφομοιώνομαι, εξομοιώνομαι

asimilabil-ă, asimilabili-e επιθ. 1. εξομοιούμενος-η-ο 2. αφομοιούμενος-η-ο
asimilare, asimilări ουσ. θηλ. 1. η αφομοίωση 2. η συγχώνευση // *asimilarea hranei* η αφομοίωση της τροφής
asimilat-ă, asimilați-te επιθ. 1. εξομοιωμένος-η-ο 2. αφομοιωμένος-η-ο
asimilație, asimilații ουσ. θηλ. η αφομοίωση // ~ *clorofiliană* η χλωροφυλλούχος αφομοίωση // (γλωσσ.) ~ *consonantică* η αφομοίωση συμφωνήσης
asimptotă, asimptote ουσ. θηλ. (μαθ.) η ασύμπτωτος ευθεία, η ασυμπ'ωτη γραμμή
asin, asini ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο όνος, ο γαίδαρος, το γαϊδούρι
asincron-ă, asincroni-e επιθ. ασύγχρονος-η-ο
asincronic-ă, asincronici-ce επιθ. ασυνchrόνιστος-η-ο
asincronism, asincronisme ουσ. ουδ. η έλλειψη συγχρονισμού μεταξύ δύο ή περισσότερων πράξεων της ίδιας δράσης, π.χ. στην κινηματογραφία μεταξύ ήχου και εικόνας
asirian-ă, asirieni-e l. ουσ. αρσ. και. θηλ. (ιστ.) Ασσύριος-ια (ο, η) ll. επιθ. ασσυριακός-ή-ό // *civilizație* - ἡ ο ασσυριακός πολιτισμός
asista, asist l. ρ. μετ. 1. προστατεύω και βοηθάω κάποιον, περιθάλπω 2. υπερασπίζω, προσφέρω βοήθεια σε κάποιον ll. ρ. αμ. 1. παρευρίσκομαι, παρίσταμαι, παραστέκομαι, βρίσκομαι κοντά σε κάποιον 2. είμαι παρών // *a ~ la un spectacol* παρευρίσκομαι σε μια παράσταση // *am asistat la o conferință* ήμουν παρών σε μια διάλεξη
asistent-ă, asistenți-te l. επιθ. παρευρισκόμενος-η-ο, παριστάμενος-η-ο ll. ουσ. αρσ. και. θηλ. 1. παραστάτης-ισσα (ο, η), συμπαραστάτης-ισσα (ο, η) 2. βοηθός (ο, η) // ~ *universitar* ο βοηθός πανεπιστημίου
asistentă, asistente ουσ. θηλ. 1. η περίθαλψη, η βοήθεια, η προστασία 2. το ακροατήριο, οι παριστάμενοι, οι παρόντες // ~ *medicală* η ιατρική περίθαλψη
asmuți, asmut ρ. μετ. 1. παρακινώ 2. μτφ. παρορμώ, εξερεθίζω // *a ~ căinii* παρακινώ τα σκυλιά
asmuțire, asmuțiri ουσ. θηλ. 1. η παρακίνηση, η παρόρμηση 2. η διέγερση, η εξερέθιση
asocia, asociiez l. ρ. μετ. συνεταιρίζω, παίρνω συνέταίρο ll. ρ. μέσο 1. συνεταιρίζομαι 2. συνδυάζομαι, συνενώνομαι // *a se ~ într-o asociație de construcții* συνεταιρίζομαι σε οικοδομικό συνεταιρισμό ll. ρ. αμ. συνεταιρίζομαι, γίνομαι συνέταίρος με κάποιον σε μια επιχείρηση
asociat-ă, asociați-te l. επιθ. συνεταιρικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και. θηλ. συνέταίρος (ο, η), σύντροφος-ισσα (ο, η), μέτοχος (ο, η) εταιρείας
asociativ-ă, asociative-e επιθ. συνενωτικός-ή-ό, συνδετικός-ή-ό, συνεταιρικός-ή-ό
asociație, asociații ουσ. θηλ. 1. ο σύλλογος, ο συνεταιρισμός 2. το σωματείο, ο όμιλος 3. ο σύνδεσμος, η συντροφιά, η ένωση // ~ *de ide* ο διαδοχικός συνειρμός // ~ *de locatari* ο σύλλογος ενοικιαστών
asociere, asociieri ουσ. θηλ. ο συνεταιρισμός, η συνένωση, η ένωση
asolament, asolamente ουσ. θηλ. (γεωγρ.) η αμειψισπορά

asonanță, asonanțe ουσ. θηλ. η ατελής ομοιοκαταληξία, η ομοιοφωνία, η συνήχηση, η παρήχηση

asorta, asortez I. ρ. μετ. 1. συνδυάζω 2. συναρμολόζω, ποικίλλω, κάνω κάτι ποικίλο, εφοδιάζω ένα κατάστημα με ποικίλα εμπορεύματα // **a-și ~ pantaloni cu cămașa** συνδυάζω το παντελόνι με το πουκάμισο II. ρ. μέσο ταιριάζω, συνδυάζομαι, εναρμονίζομαι // **cravata se asortează bine cu costumul** η γραβάτα ταιριάζει καλά με το κοστούμι / αρμόζει / πηγαίνει

asortabil-ă, asortabili-e επιθ. (για τη γραβάτα κτλ.) που μπορεί να ταιριάζει σε χρώμα κτλ.

asortare, asortări ουσ. θηλ. 1. το ταίριασμα, η εναρμόνιση, ο συνδυασμός, η συναρμογή 2. η ποικιλία ειδών

asortat-ă, asortați-te επιθ. ασортί, ταιριαστός-ή-ό, ταιριασμένος-η-ο, ποικίλος-η-ο // **mărfuri asortate** τα ποικίλα εμπορεύματα, η ποικιλία ειδών

asortiment, asortimente ουσ. ουδ. η ποικιλία εμπορευμάτων της ίδιας κατηγορίας σε διάφορες ποιότητες και μορφές

asparagus, asparaguși ουσ. αρσ. (βοτ.) ο ασπράγγος, το σπαράγγι

aspect, aspecte ουσ. ουδ. 1. η άποψη, η έποψη 2. η θέα, το θέαμα, η θωριά, η μορφή // **sub acest ~** από αυτή την άποψη / ύπ' αυτήν την άποψη

aspectuos-oasă, aspectuoși-oase επιθ. εμφανίσιμος-η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο, παρουσιάσιμος-η-ο

asperitate, asperități ουσ. θηλ. η τραχύτητα, η ανωμαλία, η σκληρότητα

aspersiune, aspersiuni ουσ. θηλ. ο ψεκασμός, το ψέκασμα, ο ραντισμός, το ράντισμα // **irigație prin ~** η άρδευση με ψεκασμό

aspsor, aspersoare ουσ. ουδ. ο ψεκαστήρας, το ραντιστήριο

aspic ουσ. ουδ. η ζελατίνη, η πηχτή, ο πελτές

aspîda, aspide ουσ. θηλ. (ζωολ.) η ασπίδα (φίδι, είδος οχιός)

aspira, aspir I. ρ. μετ. 1. εισπνέω, αναρροφώ 2. τραβώ προς τα πάνω II. ρ. αμ. 1. αποβλέπω, επιθυμώ, τείνω σε κάτι, επιδιώκω // **el aspiră la titlul de conferențiar** αυτός επιδιώκει τον τίτλο του υφηγητή

aspirant-ă, aspiranți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. επιδιώκων-ουσα κάτι 2. προετοιμάζων-ουσα μεταπτυχιακή διατριβή 3. μαθητευόμενος-η, δόκιμος-η, σπουδαστής-άστρια του πολεμικού ναυτικού (ο, η)

aspirantură, aspiranturi ουσ. θηλ. οι σπουδές για απόκτηση του τίτλου του διδάκτορα

aspirare, aspirări ουσ. θηλ. 1. η εισπνοή 2. η εισρόφηση, η αναρρόφηση 3. μτφ. η επιδίωξη, η επιζήτηση

aspirator-oare, aspiratori-oare I. επιθ. 1. εισπνευτικός-ή-ό 2. απορροφητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. ο απορροφητήρας 2. ~ **de praf** η ηλεκτρική σκούπα

aspirație, aspirații ουσ. θηλ. 1. η εισπνοή, η αναρρόφηση, η απορρόφηση 2. η επιθυμία, η επιδίωξη, η επιζήτηση

aspirină, aspirine ουσ. θηλ. η ασπιρίνη

aspri, aspre I. ρ. μετ. τραχύνω, σκληραίνω II. ρ. μέσο γίνομαι σκληρός-ή-ό, γίνομαι δριμύς-εία-ύ, τραχύνομαι

asprime, asprimi ουσ. θηλ. 1. η τραχύτητα, η σκληρότητα, η δριμύτητα 2. η αυστηρότητα

aspru-ă, aspri-e I. επιθ. 1. τραχύς-εία-ύ, σκληρός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ 2. ανεπιεικής-ής-ές, αλύπητος-η-ο // **iarnă aspră** δριμύς χειμώνας // **piele aspră** τραχύ δέρμα // **viață aspră** σκληρή ζωή // **voce aspră** τραχεία φωνή II. επιρ. 1. τραχιά, σκληρά, δριμύς 2. ανεπιεικώς, αλύπητα

asta επιθ. δεικτ. // (λαϊκ.) **de data ~** αυτή / τούτη τη φορά

astăseară επιρ. απόψε // **de ~** αποφινός-ή-ό

astăzi επιρ. σήμερα, σήμεραν // **~măine** αύριο-μεθαύριο // **de ~ în trei zile** σε τρεις μέρες από σήμερα // **de ~ pe mâine** από σήμερα στο αύριο // **ziua de ~** η σημερινή ημέρα

astăpăr ουσ. ουδ. (στον ενικ.) η φρονιμάδα, ο καθησυχασμός, η ησυχία // **fără ~** χωρίς να ησυχάσει // **n-are ~** δεν έχει ησυχία

astăpăra, astăpăr I. ρ. μετ. 1. καθησυχάζω, ησυχάζω, γαληνεύω 2. κατευνάζω, καταπραύνω // **a-și ~ foamea** ηρεμώ / ξεγελώ / ικανοποιώ την πείνα μου II. ρ. μέσο φρονιμεύω, ησυχάζω // **astăpăra-te!** κάθισε φρόνιμα, ησυχάσε!

astăpărare ουσ. θηλ. το καλμάρισμα, η εξημέρωση, η καταπραύση, η χαλινάγωγηση // **fără ~** ακατάπαυστα, συνέχεια, συνεχώς

astăpărat-ă, astăpărați-te επιθ. ήσυχος-η-ο, φρόνιμος-η-ο

asteni-ă, asteniat-ă, asteniat-ă επιθ. ασθενής-ής-ές, αδυνατισμένος-η-ο

astenici-ă, astenici-ce επιθ. ασθενικός-ή-ό, αρρωστιάρης-α-ικο

astenie, astenii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ασθένεια, η αδυναμία,

astereală, astereli ουσ. θηλ. η επένδυση από σανίδες πάνω σε ξύλινο σκελετό οικοδομής

asterisc, asteriscuri ουσ. ουδ. ο αστερίσκος, το αστεράκι

asteroid, asteroizi ουσ. αρσ., κυρίως στον πληθ. (αστρ.) οι αστεροειδείς

astfel I. επιρ. έτσι, με αυτόν τον τρόπο, τοιούτοτρόπως // **~ că** έτσι που // **~ cum** έτσι όπως // **~ încă** έτσι ώστε // **tot ~** κατά τον ίδιο τρόπο // **și i-a vorbit ~:** και του μίλησε μ' αυτόν τον τρόπο: II. επιθ. τέτοιος-α-ο // **~ de vorbe** τέτοια λόγια // **pe o ~ de vreme** σ'έναν τέτοιο καιρό // **un ~ de om** ένας τέτοιος άνθρωπος

astigmatism ουσ. ουδ. ο αστιγματισμός (ελαττωμα όρασης)

astm, astme ουσ. ουδ. ιδ. astmă

astmatic-ă, astmatici-ce επιθ. ασθματικός-ή-ό

astmă, astme ουσ. θηλ. (ιατρ.) το άσθμα, η δύσπνοια

astragal, astragale ουσ. ουδ. ο αστράγαλος, το κότσι

astrahan ουσ. ουδ. το αστραχάν

astral-ă, astrali-e επιθ. αστρικός-ή-ό, αστερικός-ή-ό

astrigent-ă, astrigenți-te επιθ. στυπτικός-ή-ό

astringentă, astringente ουσ. θηλ. η στυπτικότητα

astrofizică ουσ. θηλ. η αστροφυσική

astrofizician, astrofizicieni ουσ. αρσ. ο αστροφυσικός

astrolog, astrologi ουσ. αρσ. ο αστρολόγος

astrologic-ă, astrologici-ce επιθ. αστρολογικός-ή-ό

astrologie ουσ. θηλ. η αστρολογία

astrometrie ουσ. θηλ. η αστρομετρία
astronaut, astronaută ουσ. αρσ. ο αστροναύτης
astronautică ουσ. θηλ. η αστροναυτική, η κοσμοναυτική
astronavă, astronave ουσ. θηλ. το διαστημόπλοιο
astronom, astronomi ουσ. αρσ. ο αστρονόμος
astronomic-ă, astronomici-ce επίθ. 1. αστρονομικός-ή-ό 2. μτφ. απέραντος-η-ο
astronomie ουσ. θηλ. η αστρονομία
astru, aștri ουσ. αρσ. ο αστέρας, το αστέρι, το άστρο, ο αστήρ
astupa, astup I. ρ. μετ. βουλώνω, στουπώνω, εμφράσσω, αποφράσσω // **a ~ cu pământ** βουλώνω με χώμα // **a ~ drumul** αποφράζω το δρόμο // **a ~ gura cuiva** βουλώνω το στόμα κάποιου, τον αποστομώνω II. ρ. μέσο βουλώνομαι, εμφράσσομαι // **s-au astupat țevile** βουλώθηκαν οι σωλήνες
astupare, astupări ουσ. θηλ. 1. το βούλωμα, το στούπωμα, το μπούκωμα, η έμφραξη, η απόφραξη
astupătoare, astupători ουσ. θηλ. ό,τι χρησιμεύει για βούλωμα τρύπας, ανοίγματος, κ.λ.π.
asuda, asud ρ. αμ. ιδρώνω
asudare, asudări ουσ. θηλ. η εφίδρωση
asuma, asum ρ. μετ. αναλαμβάνω, αναλαμβάνω την ευθύνη για κάτι // **a-și ~ un risc** ρισκινδυνεύω
asumare, asumări ουσ. θηλ. η ανάληψη 2. η αποδοχή ευθύνης
asupra πρόθ. 1. επί, επάνω, πάνω // **~ acestei probleme** επί του προβλήματος τούτου // **a avea ~ mea** έχω επάνω μου // **a avea influență ~ cuiva** έχω επιρροή πάνω σε κάποιον // **a prinde pe cineva ~ faptului** πιάνω κάποιον επ'αυτοφόρω // **a se repezi ~ cuiva** ορμώ επάνω σε κάποιον // **discuția se poartă ~ acestui lucru** η συζήτηση αναφέρεται πάνω σ'αυτό το πράγμα // **ramura era aplecată ~ acoperișului** το κλαδί ήταν χαμηλωμένο πάνω στη σκεπή // **țigul se aruncă ~ prăzii** η τίγρη ρίχτηκε πάνω στη λεία 2. εναντίων // **a îndrepta o armă ~ lui** κατευθύνω το όπλο εναντίων του
asupri, asupresc ρ. μετ. σκλαβώνω
asuprire, asupriri ουσ. θηλ. το σκλάβωμα
asuprit-ă, asupriți-te επίθ. σκλαβωμένος-η-ο, σκλαβωτικός-ή-ό
asupritor-oare, asupritori-oare I. επίθ. καταπιεστικός-ή-ό, βασιανιστικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. καταπιεστής-έστρια (ο, η), βασιανιστής-ίστρια (ο, η), δυνάστης-ης (ο, η) III. επίρ. καταπιεστικά, βασιανιστικά, τυραννικά
asurzi, asurzesc I. ρ. μετ. 1. κουφάνει // **l-au asurzit** τον είχαν κουφάνει II. ρ. αμ. γίνομαι κουφός, κουφαινόμαι // **am asurzit** έχω κουφαθεί
asurzire, asurziri ουσ. θηλ. η κώφωση, η κουφαμάρα
asurzitor-oare, asurzitori-oare επίθ. εκκωφαντικός-ή-ό // **zgomot ~** εκκωφαντικός θόρυβος
aș γραμμ. μόριο της υποθετικής έγκλισης π.χ. **aș vrea să văd și eu acest tablou** θα ήθελα να δω κι εγώ αυτόν τον πίνακα // **aș putea să vă ajut** θα μπορούσα να σας βοηθήσω
aș! επιφ. μωρέ! μα ούτε λόγος δε γίνεται! // **aș! dar nici vorbă de așa ceva!** μωρέ! μα ούτε καν πρόκειται γι'αυτό το πράγμα!
așa I. επίρ. έτσι, ούτως, τοιούτοτρόπως // **~, da!** έτσι, ναι! // **~ e bine** έτσι είναι καλά // **~i trebuie**

έτσι του αξίζει // **~ încât** έτσι ώστε // **~ o fi** ίσως έτσι να 'ναι // **~ sau altfel** έτσι ή αλλιώς // **~ și ~** έτσι και έτσι // **~ zis-ă** ο λεγόμενος-η-ο // **lucurile nu stau ~** τα πράγματα δε έχουν έτσι // **și ~ mai departe** και ούτω καθεξής // **~ să fie!** έτσι να 'ναι! // **azi ~, mâine** ~ σήμερα έτσι, αύριο έτσι // **cam ~** κάπως έτσι // **ca să spun ~** για να πω έτσι // **nici ~, nici ~** ούτε έτσι, ούτε αλλιώς // **ori ~, ori ~** είτε έτσι, είτε αλλιώς // **tot ~ de harnic ca tine** το ίδιο εργατικός σαν και σένα II. επίθ. αμετάβλ. τέτοιος -α-ο // **~ copil** ένα τέτοιο παιδί // **~ nunți mai rar** σπάνια γίνονται τέτοιοι γάμοι // **să faci ~ o greșală!** να κάνεις ένα τέτοιο λάθος!
așadar επιρ. ώστε, επομένως, άρα, λοιπόν, συνεπώς // **~ nu pot veni** επομένως δεν μπορώ να 'ρθω, να έλθω // **~ nu vrei** ώστε δε θέλεις
așchia, așchiez ρ. μετ. πελεκίζω, πελεκώ, σχίζω
așchiat-ă, așchiați-te επίθ. σχισμένος-η-ο, πελεκημένος-η-ο
așchie, așchii ουσ. θηλ. το πελεκούδι, το απόσχισμα, η παρασχίδα, η σχίζα, η αγκίδα // **așchia nu sare departe de trunchi** το πελεκούδι δεν πηδάει μακριά απ'τον κορμό // **mi-a intrat o ~ sub unghie** μου μπήκε στο νύχι μια αγκίδα
așchiere, așchieri ουσ. θηλ. 1. η πελέκηση, το πελέκημα 2. η απόσχιση (τεχ.) **teoria așchierii** η θεωρία της απόσχησης
așchiuță, așchiuțe ουσ. θηλ. το πελεκουδάκι, το μικρό πελεκούδι
așeza, așez I. ρ. μετ. 1. καθίζω 2. βάλλω, θέτω, τοποθετώ, αραδιάζω, παρατάσσω 3. εγκαθιστώ κάποιον ή κάτι κάπου // **a ~ cărțile** τοποθετώ τα βιβλία // **așează-l în fotoliu** κάθισέ τον στην πολυθρόνα II. ρ. μέσο 1. κάθομαι 2. κατακάθομαι (ουσία μέσα σε υγρό) 3. εγκαθίσταμαι 4. τοποθετούμαι, παρατάσσομαι 5. στρώνομαι // **a se ~ la masă** κάθομαι στο τραπέζι // **a se ~ într-un sat bogat** εγκαθίσταμαι σ' ένα πλούσιο χωριό // **a se ~ la lucru** στρώνομαι στη δουλειά // **soldatii s-au așezat în rând, unul după altul** οι στρατιώτες παρατάχθηκαν στη σειρά ο ένας πίσω απ' τον άλλο
așezare, așezări ουσ. θηλ. 1. η τοποθέτηση, η τοποθεσία 2. ο οικισμός, ο συνοικισμός 3. η εγκατάσταση 4. η παράταξη // **~ geografică** η γεωγραφική τοποθεσία (θέση)
așezat-ă, așezați-te επίθ. 1. τοποθετημένος-η-ο 2. καθισμένος-η-ο 3. μτφ. συγκρατημένος-η-ο, σοβαρός-ή-ό, μετρημένος-η-ο, φρόνιμος-η-ο // **~ în raft** τοποθετημένος στο ράφι // **~ la birou** καθισμένος στο γραφείο
așezământ, așezăminte ουσ. ουδ. το ίδρυμα // **~ cultural** το πολιτιστικό ίδρυμα
așijderea επιρ. (λαϊκ.) επίσης, όμοια
ăștepta, aștept I. ρ. μετ. περιμένω, αναμένω, καρτερώ, προσμένω, απαντώ // **a se lăsa așteptat** μας κάνει να τον περιμένουμε // **așteaptă să-i pice mură-n gură** φτιάχνει τ'αμπέλι μ' ευχές / ευλογίες // **aștept să se facă ziua** περιμένω να ξεμερώσει // **aștept un răspuns** περιμένω μια απάντηση // **il așteaptă ca pe cireșul copt** τον περιμένει σαν το κρύο νερό // **il aștept pe el** τον περιμένω // **la sfântul așteaptă!** το μήνα που δεν έχει Σάββατο! II. ρ. μέσο βρίσκομαι σε αναμονή, σκέφτομαι να περιμένω, είμαι σε προσδοκία // **el se așteaptă la un ajutor de la**

rude αυτός περιμένει μια βοήθεια απ'τους συγγενείς // **nu mă așteptam la așa ceva** δεν περίμενα κάτι τέτοιο

așteptare, așteptări ουσ. θηλ. 1. η αναμονή, η προσμονή, η προσδοκία, η καρτερία 2. η απαντοχή // **contrar așteptărilor** αντίθετα της προσδοκίας, **pară** τις προσδοκίες // **sala de ~** η αίθουσα αναμονής // **suntem în -a răspunsului dumneavoastră** είμαστε σε αναμονή της απάντησής σας // **peste așteptări** περισσότερο από κάθε προσμονή

așteptat-ă, așteptați-te επιθ. αναμενόμενος-η-ο, προσμενόμενος-η-ο // **răspunsul ~** η αναμενόμενη απάντηση

așterne, așterni l. ρ. μετ. 1. στρώνω 2. απλώνω κάτι πάνω σε μια επιφάνεια // **a ~ fața de masă** απλώνω το τραπέζομάντιλο // **a ~ patul** στρώνω το κρεβάτι // **a ~ pe hârtie** στρώνω πάνω σε χαρτί (γράφω) // **cum îți vei ~ așa vei dormi** όπως στρώσεις θα κοιμηθείς ll. ρ. μέσο 1. στρώνομαι 2. απλώνομαι // **a se ~ la drum** στρώνομαι στο δρόμο // **a se ~ pe lucru** στρώνομαι στη δουλειά // **a se ~ tăcerea** απλώνεται η σιωπή // **o vopsea care se ~ bine** μια μπογιά που απλώνεται καλά

așternere, așterneri ουσ. θηλ. το στρώσιμο, το άπλωμα

așternut, așternuturi l. ουσ. ουδ. 1. η στρώση, το στρώσιμο 2. το στρώμα, το στρωσίδι 3. (για τα ζώα) η στρωματιά ll. επιθ. **așternut-ă, așternuți-te** στρωμένος-η-ο

atac, atacuri ουσ. ουδ. 1. η επίθεση, η έφοδος 2. η καταδρομή, η εφόρμηση 3. (νομ.) η έφεση σε ανώτερο δικαστήριο 4. (ιατρ.) η προσβολή 5. μτφ. η κατάκριση, η επίκριση // **~ cardiac** η καρδιακή προσβολή // **~ la baionetă** εφ'όπλου λόγχη // **~ prin surprindere** επίθεση εξ απροόπτου / απροσδόκητη // **a porni la ~** ξεκινά για επίθεση // **bază de ~** το ορμητήριο, η βάση για εφόρμηση σε πολεμική επιχείρηση // (νομ.) **cale de ~** η οδός εφέσεως

ataca, atac l. ρ. μετ. 1. επιτίθεται, κάνω επίθεση 2. ορμώ, εφορμώ 3. προσβάλλω 4. (νομ.) κάνω έφεση σε ανώτερο δικαστήριο για νέα κρίση της υπόθεσης 5. μτφ. αμφισβητώ 6. θίγω, κάνω λόγο για κάτι ξαφνικά 7. μτφ. κατακρίνω, επικρίνω // **a ~ o problemă** θίγω ένα πρόβλημα // **a ~ orașul** επιτίθεμαι στην πόλη // (νομ.) **a ~ o sentință** κάνω έφεση σε δικαστική απόφαση // (νομ.) **a ~ un testament** αμφισβητώ μια διαθήκη ll. ρ. αμ. ορμώ, εφορμώ // (αθλ.) παίζω επιθετικά (σε αγώνισμα)

atacabil-ă, atacabili-e επιθ. αμφισβητήσιμος-η-ο

atacant-ă, atacanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο επιτιθέμενος // (αθλ.) ο επιθετικός παίκτης που αγωνίζεται στην επιθετική γραμμή της ομάδας

atacare, atacări ουσ. θηλ. η επίθεση, η προσβολή, το χτύπημα

atacat-ă, atacați-te επιθ. 1. επιτεθειμένος-η-ο 2. προβεβλημένος-η-ο

atacator-oare, atacatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο που επιτίθεται

ataman, atamani ουσ. αρσ. 1. (ιστ.) ο αρχηγός των κοζάκων 2. ο αρχηγός ομάδας ψαράδων

ataraxie ουσ. θηλ. (ιατρ. και φιλοσ.) η αταραξία, η απάθεια

atare l. επιθ. αμετάβλ. 1. τέτοιος-οια-οιο 2. έκαστος-η-ο, κάθε τέτοιος-οια-οιο // **o ~ problemă** ένα τέτοιο πρόβλημα ll. συνδ. έκφρ. **ca ~** λοιπόν, ώστε ll. επιρ. έκφρ. **ca ~** επομένως, συνεπώς, άρα

ataș, atașe ουσ. ουδ. το αμαξάκι, το καλάθι

atașa, atașez l. ρ. μετ. 1. προσκολλάω 2. προσδένω, προσάπτω, συνδέω // **a ~ la tren încă două vagoane** συνδέω στο τραίνο ακόμα δύο βαγόνια ll. ρ. μέσο 1. αφοσιώνομαι 2. προσκολλώμαι, προσκολλιέμαι // **copii s-au atașat de profesorul lor** τα παιδιά προσκολλήθηκαν στον καθηγητή τους

atașabil-ă, atașabili-e επιθ. 1. προσκολλητικός-ή-ό 2. μτφ. κοινωνικός-ή-ό

atașament, atașamente ουσ. ουδ. η προσκόλληση, η αφοσίωση, η αγάπη

atașare, atașări ουσ. θηλ. 1. η προσκόλληση 2. η πρόσδεση, η σύνδεση 3. η προσήλωση

atașat, atașați l. ουσ. αρσ. ο ακόλουθος // **~ de presă** ο ακόλουθος τύπου ll. επιθ. αφοσιωμένος-η-ο, προσκολλημένος-η-ο

atavic-ă, atavici-ce επιθ. αταβιστικός-ή-ό

atavism ουσ. ουδ. ο αταβισμός

atârna, atârni l. ρ. μετ. κρεμώ, αναρτώ // **a ~ haina în cuier** κρεμώ το ρούχο στο κρεμαστήρι ll. ρ. αμ. 1. κρεμίζομαι, κρέμονται (επικρεμίζομαι) 2. αιωρούμαι 3. βαράινω, βαρύνω 4. εξαρτώμαι // **a ~ într-o parte** κρεμίζεται σε μια μεριά // **acest pachet atârna greu** αυτό το πακέτο βαράίνει πολύ // **fructele atârna de ramuri** τα φρούτα κρεμούνται από τα κλαδιά // **soarta lui atârna numai de hotărârea ta** η τύχη του εξαρτάται μόνο από την απόφασή σου ll. ρ. μέσο 1. κρεμίζομαι (ή κρέμονται) 2. αναρτώμαι

atârnare, atârnări ουσ. θηλ. το κρέμασμα, η ανάρτηση 2. η εξάρτηση

atârnat-ă, atârnați-te επιθ. 1. κρεμασμένος-η-ο, κρεμαστός-ή-ό, αναρτημένος-η-ο

atârnațoare, atârnațori ουσ. θηλ. ο αναρτήρας, η κρεμάστρα

atât, atâta, atâția, atâtea l. επιρ. τόσο // **~ cât** τόσο όσο // **~ de mult** **încât** τόσο πολύ ώστε // **~ i-a trebuit ca să...** τόσο το'χει // **~ îl aduce capul** τόσο φτάνει το μυαλό του // **citește ~ cât și mine** διαβάζει τόσο, όσο κι εγώ // **cu ~ mai bine / mai rău** τόσο το καλύτερο / το χειρότερο // **cu ~ mai mult** **cu cât** τόσο περισσότερο όσο // **el este ~ inteligent cât și talentat** αυτός είναι τόσο νοήμων όσο και ταλαντούχος // **el o iubea ~ de mult** αυτός την αγαπούσε τόσο πολύ // **este o femeie ~ de bună !** είναι μια τόσο καλή γυναίκα! // **încă pe ~** ακόμα τόσο, άλλο τόσο // **într- ~** τόσο ώστε // **mănăncă ~ cât vrei** fάγε τόσο όσο θέλεις // **nu vrea să aștepte ~** δε θέλει να περιμένει τόσο // **tot ~** άλλο τόσο // **tot ~ aproape** άλλο τόσο σχεδόν ll. επιθ. **αόρ.** **τόσος-η-ο** // **~ lucru pot să-i spun** τόσο μπορώ να του πω // **~ a lume** τόσος κόσμος // **~ a pagubă** (ειρ.) τόση ζημιά // **~ a timp** **cât** **τόσον** καιρό όσο // **atâția copii** τόσα παιδιά // **are -ea cărți că nu știe unde să le pună** έχει τόσα βιβλία ώστε δεν ξέρει πού να τα βάλει // **de -ea ori** τόσες φορές // **pentru -a lucru** για τόσο πράγμα ll. αντ. **αόρ.** **τόσος-η-ο** // **~ a mai lipsea** τόσο μόνο έλειπε // **am -ea de făcut** έχω τόσα να κάνω // **cât costă?** **atâta** πόσο

κοστίζει; τόσο // **nici** -a ούτε τόσο // **nu** ~ όχι τόσο
 // **numai** -a μόνο τόσο
atâtica *επίθ.* *αδρ.* τοσοῦτος-η-ο, τοσουλάκι
ateism *ουσ.* *ουδ.* ο αθεϊσμός, η αθεΐα, η αθηρησκία
ateist-ă, ateisti *στε* *ι.* *επίθ.* άθεος-η-ο, αθεϊστικός-ή-ό
 // *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αθεϊστής-ίστρια (ο, η)
atelaĵ, atelaje *ουσ.* *ουδ.* τα ζεμένα ζώα μαζί με το
 αμάξι, η καρότσα με το υποζύγιο // **transport cu**
 -e η μεταφορά με ζεμένα ζώα στο αμάξι
atela, atele *ουσ.* *θελ.* (χειρ.) ο νάρθηκας
atelier, ateliere *ουσ.* *ουδ.* το συνεργείο, το
 εργαστήριο, το ατελιέ // ~ **de ceramică** το
 κεραμοποιείο // ~ **de reparații** το συνεργείο
 επισκευών // ~ **de sculptură** το αγαλματοποιείο //
 ~ **mechanic** το μηχανικό συνεργείο // ~ **de croitorie**
 το ραφείο
atemporal-ă, atemporalie *επίθ.* άχρονος-η-ο
ateneu, atence *ουσ.* *ουδ.* το Αθήναιο
atenian-ă, ateniene *ι.* *επίθ.* αθηναϊκός-ή-ό //
civilizația -ă ο αθηναϊκός πολιτισμός // *ουσ.*
αρσ. και *θελ.* Αθηναίος-αία (ο, η)
atent-ă, atenți-te *ι.* *επίθ.* 1. προσεκτικός-ή-ό 2
 φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσέγγιστος-η-ο 3. *μτφ.*
 άγρυπνος-η-ο, έτοιμος-η-ο για δράση // *επίρ.*
 προσεκτικά, φρόνιμα, συνετά
atenta, atentez *ρ.* *αμ.* 1. αποπειρώμαι, κάνω αρχή
 για την εκτέλεση αξιόποινης πράξης (που δεν
 πέτυχε) 2. *μτφ.* επιβουλεύομαι δολοφονία
atentat, atentate *ουσ.* *ουδ.* η απόπειρα δολοφονίας
 // **a comite un ~ împotriva cuiva** πράττω
 απόπειρα εναντίον κάποιου
atentator-oare, atentatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.*
 αποπειρώμενος-η-ο (ο, η), εκείνος ή εκείνη που
 κάνει απόπειρα
atenție, atenții *ουσ.* *θελ.* 1. η προσοχή, η
 προσήλωση του νου σε κάτι 2. η επιτήρηση, η
 φροντίδα, η επαγρύπνηση 3. *μτφ.* η περιποίηση,
 η επιμέλεια, η μέριμνα 4. *μτφ.* το δώρο // **a atrage**
atenția cuiva εφιστώ την προσοχή κάποιου,
 προσελκύω την προσοχή, τον κάνω να προσέξει
 // **în centrul ~ i noastre** στο κέντρο της φροντίδας
 μας // **nu i-a dat ~** δεν τον έδωσε προσοχή // **v-am**
adus o mică ~ σας έφερα ένα μικρό δώρο
atenționa, atenționez *ρ.* *μετ.* κάνω κάποιον να
 προσέξει // **î-am ~t de atâtea ori** τον έκανα να
 προσέξει τόσες φορές, να δώσει τη δέουσα
 προσοχή
atențiune, atențiuni *ουσ.* *θελ.* ιδ. *atenție*
atenua, atenuez *ρ.* *μετ.* ελαφρώνω, ελαττώνω,
 μικραίνω, σμικρύνω, μετριάζω, ανακουφίζω // *ρ.*
μέσο ελαφραίνω, ξαλαφρώνω, μετριάζομαι,
 ανακουφίζομαι
atenuant-ă, atenuanți-te *επίθ.* 1. ελαφρυντικός-ή-ό,
 ανακουφιστικός-ή-ό, μετριαστικός-ή-ό 2. (νομ.)
circumstanțe -e τα ελαφρυντικά
atenuare, atenuări *ουσ.* *θελ.* η μετρίαση, ο
 μετριασμός, η ελάφρυνση, το ξαλάφρωμα, η
 ανακούφιση
aterină, aterine *ουσ.* *θελ.* (ιχθ.) η αθερίνα, μικρό
 ψάρι
ateriza, aterizez *ρ.* *αμ.* προσγειώνω, προσγειώνομαι,
 προσγειούμαι
aterizare, aterizări *ουσ.* *θελ.* η προσγείωση
aterizat-ă, aterizați-te *επίθ.* προσγειωμένος-η-ο
aterom *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το αθήρωμα

atesta, atest *ρ.* *μετ.* βεβαιώνω, επιβεβαιώνω,
 πιστοποιώ, επιμαρτυρώ
atestare, atestări *ουσ.* *θελ.* η βεβαίωση, η
 επιβεβαίωση, η επιμαρτυρία, η πιστοποίηση
atestat, atestate *ουσ.* *ουδ.* το πιστοποιητικό, το
 επίσημο έγγραφο για επιβεβαίωση ή πιστοποίηση
ateu-ee, ateî-ee *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* άθεος-η (ο, η),
 άθηρησκος-η (ο, η)
atic-ă, atici-ce *επίθ.* αττικός-ή-ό
atingător-oare, atingători-oare *επίθ.* 1. εγγίζων
 -ουσα-ον, θίγων -ουσα-ον 2. *μτφ.* προσβλητικός
 -ή-ό, ενολητικός-ή-ό
atinge, ating *ι.* *ρ.* *μετ.* 1. αγγίζω, εγγίζω, προσεγγίζω,
 εγγίζω ελαφρά, εφάπτω, θίγω 2. *μτφ.* πειράζω // **a**
 ~ **cu mâna** αγγίζω με το χέρι // **a ~ la punctul slab**
 θίγω στο αδύνατο σημείο, (στις χορδές της
 καρδιάς) // **a ~ o problemă** αγγίζω ένα πρόβλημα
 // **a ~ vârful muntelui** προσεγγίζω την κορυφή
 του βουνού // **a-și ~ scopul** πετυχαίνω το σκοπό
 μου // **cuvintele lui m-au atins** τα λόγια του με
 πείραξαν // **rugăm să nu atingem! marfa**
 παρακαλούμαι, μην αγγίζετε το εμπόρευμα // *ρ.*
μέσο 1. θίγομαι, εφάπτομαι 2. *μτφ.* πειράζομαι,
 στενοχωριέμαι, προσβάλλομαι // **două corpuri se**
ating între ele δύο σώματα εφάπτονται μεταξύ
 τους // **să nu ne atingem de această chestiune**
 να μην αγγιζόμαστε απ' αυτό το ζήτημα
atingere, atingeri *ι.* *ουσ.* *θελ.* 1. το άγγιγμα 2. το
 ψηλάφισμα 3. η επαφή 4. *μτφ.* η προσβολή, τα
 πειράγματα, η ενόχληση // ~ **ușoară a mâinii**
 λειψή άγγιγμα του χεριού // ~ **a scopului** η
 επίτευξη του σκοπού // **a face ~** κάνω επαφή //
επίρ. *έκφρ.* **prin ~ cu ~** ανέγγιχτα
atipic-ă, atipici-ce *επίθ.* άτυπος-η-ο
atitudine, atitudini *ουσ.* *θελ.* 1. η στάση 2. το φέροισμο,
 η διαγωγή, η συμπεριφορά, η εκδήλωση διαθέσεων
 // ~ **bărbătească** η ανδρική στάση // ~ **constructivă**
 η εποικοδομητική στάση // ~ **împarțială** η
 αμερόληπτη συμπεριφορά // **a lua ~** παίρνω θέση
atlantic-ă, atlantici-ce *επίθ.* ατλαντικός-ή-ό //
Oceanul Atlantic ο Ατλαντικός Ωκεανός
atlas, atlașe *ουσ.* *ουδ.* 1. ο άτλαντας 2. ο πρώτος
 αυθεντικός σπινδύλος
atlaș, atlașuri *ουσ.* *ουδ.* το ατλάζι // **de ~** ατλαζένιος
 -α-ο
atlet-ă, atleți *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αθλητής-ήτρια
 (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)
atletic-ă, atletici-ce *επίθ.* 1. αθλητικός-ή-ό 2.
 γεροδεμένος-η-ο // (αθλ.) **întreceri atletice** οι
 αθλητικοί αγώνες
atletism *ουσ.* *ουδ.* ο αθλητισμός // **întreceri de ~** οι
 αγώνες στίβου, οι αθλητικοί αγώνες
atmosferă, atmosfere *ουσ.* *θελ.* 1. η ατμόσφαιρα
 2. το περιβάλλον 3. *φυσ.* η μονάδα που μετράει
 την πίεση ατμών ή αερίων // **a face ~** δημιουργώ
 ατμόσφαιρα
atmosferic-ă, atmosferici-ce *επίθ.* ατμοσφαιρικός-ή-ό
atoatevăzător-oare, atoatevăzători-oare *επίθ.* ιδ.
ato tvăzător
atol, atoli *ουσ.* *αρσ.* (γεωγρ.) η απόλλη (το νησί από
 κοράλλια)
atom, atomi *ουσ.* *αρσ.* το άτομο (αποτελείται από
 πυρήνα και ηλεκτρόνια)
atomic-ă, atomici-ce *επίθ.* ατομικός-ή-ό // **arme**
atomice τα ατομικά όπλα // **energie** -ă η ατομική

ενέργεια // *fizică* -ă η ατομική φυσική // *război* ~ ο ατομικός πόλεμος // *submarin* ~ το ατομικό υποβρύχιο

atomism ουσ. ουδ. ο ατομισμός

atomist-ă, atomiști-ste Ι. επιθ. ατομιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ατομιστής-ίστρια (ο, η)

atomiza, atomizez ρ. μετ. ατομοποιώ (χωρίζω την ύλη σε άτομα)

atomoelectric-ă, atomoelectrici-ce επιθ. ατομοηλεκτρικός-ή-ο (ο ηλεκτρισμός με βάση την ατομική ενέργεια)

aton-ă, atoni-e επιθ. άτονος-η-ο, ατονικός-ή-ό

atonalitate, atonalități ουσ. θηλ. η ατονικότητα

atonic-ă, atonici-ce επιθ. ατονικός-ή-ό

atonalism ουσ. ουδ. (μουσ.) ο ατονολισμός

atonie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ατονία // *a suferi de* ~ υποφέρω από ατονία, ατονώ

atobiruator-oare, atobiruatori-oare επιθ. θριαμβεύων-ουσα-ον, αήττητος-η-ο, ανίκητος-η-ο

atotcunoscător-oare, atotcunoscători-oare Ι. επιθ. πολύξενος-η-ο, πολυμαθής-ής-ές, πάνσοφος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. παντογνώστης-στρια (ο, η)

atocuprinător-oare, atocuprinzători-oare επιθ. περιεκτικότητας-η-ο

atotputernic-ă, atotputernici-ce Ι. επιθ. παντοδύναμος-η-ο, πανίσχυρος-η-ο // *a fi* ~ ο ίδιος αφέντης και μαγκούρα ΙΙ. ουσ. αρσ. **Atotputernicul** ο Παντοδύναμος (ο Θεός)

atotputernicie ουσ. θηλ. η παντοδυναμία

atotștiutor-oare, atotștiutori-oare Ι. επιθ. παντοδιδάχτος-η-ο, περισπούδαστος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. παντογνώστης-στρια (ο, η)

atotvăzător-oare, atotvăzători-oare Ι. επιθ. παντεποπών-ουσα-όν ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. παντεπόπτης-τρια (ο, η)

atractiv-ă, atractivi-e επιθ. ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, ελκτικός-ή-ό // *o carte* -ă ένα ελκυστικό βιβλίο

atractivitate ουσ. θηλ. η ελκυστικότητα

atractie, atracții Ι. ουσ. θηλ. 1. η έλξη, ο ελκυσμός 2. η κλίση // ~ *magnetică* η μαγνητική έλξη // *punct de ~ turistică* πόλος τουριστικής έλξης ΙΙ. επιθ. έκφρ. *de* ~ ελκτικός-ή-ό // *putere de* ~ η ελκτική δύμνη

atrage, atrag Ι. ρ. μετ. 1. έλκω, προσελκύω, επισύρω, σύρω, τραβώ 2. μτφ. γοητεύω, θέλω // *a ~ după sine* συνεπάγομαι, συνεπιφέρω // *a ~ privirea* προσελκύω το βλέμμα // *iti atrag atenția să nu mai fumezi* σου εφιστώ την προσοχή να μην καπνίζεις πια // *magnetul ~ fierul* ο μαγνήτης έλκει (τραβάει) το σίδηρο ΙΙ. ρ. μέσο έλκομαι, σέρνομαι, τραβιέμαι // *nu se atrag ci se resping* δεν έλκονται παρά απωθούνται

atrager, atrageri ουσ. θηλ. η έλξη, το τράβηγμα, η προσέλκυση

atrăgător-oare, atrăgători-oare επιθ. ελκυστικός-ή-ό, ελκτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό

atrepsie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αθρεψία

atribui, atribui ρ. μετ. 1. αποδίδω 2. απονέμω 3. καταλογίζω // *a ~ pe nedrept* αποδίδω άδικα (αδικώς) // *acestui acord îi atribui o importanță deosebită* ο'αυτήν τη συμφωνία της αποδίδουμε ξεχωριστή σημασία // *lui i se atribue victoria* σ'αυτόν αποδίδεται η νίκη // *mi se atribue vorbe pe care nu le-am spus* μου αποδίδουν λόγια που δεν είπα

atribuire, atribui ουσ. θηλ. η απόδοση, η απονομή, ο καταλογισμός

atribut, attribute ουσ. ουδ. 1. η ιδιότητα, το ιδιαίτερο γνώρισμα, το χαρακτηριστικό, το προσόν 2. το σύμβολο 3. γραμμ. ο προσδιορισμός σχετικά με το υποκείμενο (ο επιθετικός προσδιορισμός ή το κατηγορούμενο)

atributiv-ă, atributivi-e επιθ. απονεμητικός-ή-ό

atribuție, atribuții ουσ. θηλ. 1. η αρμοδιότητα 2. το καθήκον, το χρέος στην υπηρεσία ή την εργασία κάποιου, η υποχρέωση 3. η δικαιοδοσία

atrium ουσ. ουδ. 1. το άτριον 2. το άνω μέρος της καρδιάς

atroce επιθ. αμετάβλ. άγριος-α-ο, τρομερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φοβερός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο, άσπλαχνος-η-ο, απάνθρωπος-η-ο, σκληρός-ή-ό, ωμός-ή-ό

atrocitate, atrocități ουσ. θηλ. η αγριότητα, η φρικαλεότητα, η ωμότητα, η σκληρότητα

atrofia, atrofiază ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ατροφώ, δεν τρέφεται ικανοποιητικά // *spiritul se atrofiază* το πνεύμα ατροφεί

atrofiat-ă, atrofiați-te Ι. επιθ. άθρεφτος-η-ο, ατροφικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. (ιατρ.) ο ατροφικός (που πάσχει από ατροφία)

atrofie ουσ. θηλ. η ατροφία, η αθρεψία // (ιατρ.) ~ *a mușchilor* η μυατροφία

atrofiere, atrofieri ουσ. θηλ. ιδ. atrofie

atropină, atropine ουσ. θηλ. η ατροπίνη

atu, atuari ουσ. ουδ. 1. το ατού, το χαρτί που κερδίζει 2. μτφ. το δυνατό επιχείρημα

atunci Ι. επιρ. 1. τότε, τότες, σ'εκείνη την περίπτωση 2. σ'εκείνο τον καιρό // *chiar* ~ ιδίως τότε, μάλιστα τότε // *dacă nu știu, ~ de ce stăruu?* αφού δεν ξέρεις, τότε γιατί επιμένεις; // *de* ~ έκτοτε, από τότε // *până* ~ μέχρι τότε // *pe* ~ σ'εκείνο τον καιρό // *tot* ~ όλο τότε ΙΙ. συνδ. τότε // *dacă mergi în oraș, ~ treci pe la mine* αν πας στην πόλη, τότε πέρασε απ'εμένα

ată, ate ουσ. θηλ. η κλωστή, το νήμα, το ράμμα // ~ *de cusut* η κλωστή για ράψιμο // *a băga ~ în ac* περνώ την κλωστή από την τρύπα της βελόνας // *a lăsa ața prea lungă* απολύω το ράμμα / το κλωνί / την κλωστή // *a se ține într-un fir de* ~ κρέμεται από μια κλωστή // *cusut cu ~ albă* ραμμένο με άσπρη κλωστή / άσπρο ράμμα // *nici un capăt de* ~ ούτε μια άκρη από κλωστή

atăța, atăta Ι. ρ. μετ. 1. υποκινώ, υποδαυλίζω, συνδαυλίζω, ανασκαλεύω 2. προτρέπω, διεγείρω // *a ~ focal* ανασκαλεύω τη φωτιά ΙΙ. ρ. μέσο υποκινούμαι, ερεθίζομαι

atățare, atățări ουσ. θηλ. η υποδαύλιση, η συνδαύλιση, η υποκίνηση, η αναμόχλευση, η προτροπή, η διέγερση

atățător-oare, atățători-oare Ι. επιθ. προτρεπτικός-ή-ό, υποκινητικός-ή-ό, προκλητικός-ή-ό, αναμοχλευτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο υποκινήτης-ήτρια (ο, η), ο κινηματίας

afică, aici ουσ. θηλ. είδος αραιού και λεπτού βαμβακερού υφάσματος

afine, afin Ι. ρ. μετ. βαστώ, εμπνδίζω το πέρασμα κάποιου, παραφωλάω // *i-a afinit calea* του έκοψε το δρόμο (στέκοντας μπροστά του) ΙΙ. ρ. μέσο κρατιέμαι πίσω από κάποιον παρακολουθώντας τον από κοντά

aĭnti, aĭntesc ρ. μετ. 1. ατενίζω, προσήλωνα την προσοχή σε κάτι, καρφώνω το βλέμμα μου κάπου 2. καθήλωνω // **a ~ privirea supra** ατενίζω, κοιτάζω με προσήλωση πάνω σε κάτι
aĭntire, aĭntiri ουσ. θηλ. 1. η προσήλωση, το κάρφωμα 2. η σκόπευση
aĭpi, aĭpesc ρ. αμ. 1. αλαφροκοιμάμαι 2. νυστάζω
aĭpire, aĭpiri ουσ. θηλ. 1. ο ελαφρός ύπνος 2. η νύστα
aĭpit-ă, aĭpiți-te επίθ. 1. αλαφροκοιμισμένος-η-ο 2. νυσταγμένος-η-ο
aĭos-oasă, aĭoși-oase επίθ. 1. ινώδης-ης-ες, νηματώδης-ης-ες, με κλωστές 2. μτφ. οικ. ισχυρογώνιμων-ων-ον, πεισματάρικος-η-ο
au επιρ. ερωτ. άραγε // ~ **o fi primit scrisoarea mea?** έλαβε το γράμμα μου άραγε;
au επιφ. α! αχ! (εκφράζει πόνο, απορία)
audia, audiez ρ. μετ. 1. ακούω με προσοχή, παρακολουθώ 2. ακροάζομαι ομ. // **a ~ martorii** εξετάζω, ανακρίνω τους μάρτυρες, τους ακροάζομαι
audibil-ă, audibili-e επίθ. ακουστός-ή-ό
audibilitate ουσ. θηλ. η ακουστικότητα
audient-ă, audienți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ακροατής-άτρια (ο, η)
audiență, audiențe ουσ. θηλ. η ακρόαση // **a acorda** ο ~ παρέχω ακρόαση, δίνω ακρόαση // **am fost primit în** ~ έγινα δεκτός σε ακρόαση
audiere, audieri ουσ. θηλ. 1. η ακρόαση 2. η ανάκριση, η εξέταση // ~ **a martorilor** η εξέταση μαρτύρων
audiofon, audiofoane ουσ. ουδ. το ακουστικό (η συσκευή για ενίσχυση της ακρόασης των ήχων για τους ανθρώπους με αδύνατη ακοή)
audiovideo επίθ. αμετάβλ. με οπτικοακουστικό μέσο με ραδιοηλεκτρονική στη διάδοση των πληροφοριών
audiovizual-ă, audiovizuali-e επίθ. οπτικοακουστικός-ή-ό // **Consiliul Național al Audiovizualului** η Εθνική Επιτροπή του Ραδιοφώνου και της Τηλεόρασεως
auditiv-ă, auditivi-e επίθ. ακουστικός-ή-ό
auditor-oare, auditorii-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ακροατής-άτρια (ο, η)
auditoriu, auditorii ουσ. ουδ. 1. το ακροατήριο, το σύνολο των ακροατών κάποιας ομιλίας 2. η αίθουσα παραδόσεων
audiție, audiții ουσ. θηλ. η ακρόαση // (μουσ.) **în primă** ~ σε πρώτη ακρόαση // ~ **muzicală** μουσική ακρόαση // ~ **plăcută** ευχάριστη ακρόαση
augment, augmente ουσ. ουδ. (γραμμ.) η αύξηση
augmenta, augmentez ρ. μετ. αυξάνω, επαυξάνω, μεγαλώνω, μεγεθύνω
augmentativ-ă, augmentativi-e Ι. επίθ. αυξητικός-ή-ό, μεγεθυντικός-ή-ό ΙΙ. γραμμ. το μεγεθυντικό (το όνομα που δηλώνει μεγέθυνση της αρχικής έννοιας του ουσιαστικού ή το όνομα που έχει κάτι σε μεγάλο βαθμό)
augur, augururi ουσ. ουδ. ο οιωνός, το προμήνυμα // **de bun** ~ ευοίωνος-η-ο // **de rău** ~ δυσοίωνος-η-ο
august Ι. ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Αύγουστος (ο όγδοος μήνας του χρόνου) ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de** ~ αυγουστιάτικος-η-ο
august-ă, auguști-ste επίθ. 1. Αύγουστος, τίτλος ρωμαίων αυτοκρατόρων 2. μτφ. μεγαλοπρεπής-ής-ές, αξιοπρεπής-ής-ές, επιβλητικός-ή-ό, σεπτός-ής-ό
aulă, aule ουσ. θηλ. η αίθουσα τελετών // **Aula Academiei** η αίθουσα τελετών της Ρουμανικής Ακαδημίας

aulic-ă, aulici-ce επίθ. αυλικός-ή-ό
aur ουσ. ουδ. 1. το χρυσάφι, ο χρυσός, το μάλαμα 2. μτφ. ο πλούτος // ~ **curat** ο καθαρός χρυσός // ~ **verde** το δάσος // **broderie de** ~ το χρυσοκέντημα // **bulă de** ~ το χρυσόβουλλο // **cu păr de** ~ χρυσομάλλης-ούσα (ο, η) // **επιθ. έκφρ. de** ~ χρυσός-ή-ό, μαλαματένιος-ια-ιο // **οικον. etalon** ~ ο χρυσός κανών // **epoca de** ~ η χρυσή εποχή // **gură de** ~ χρυσόστομος-η-ο // **lână de** ~ το χρυσόμαλλο δέρας // **mină de** ~ το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού // **o inimă de** ~ μια χρυσή καρδιά, χρυσόκαρδος-η-ο // **păr de** ~ χρυσόμαλλος // **podobaă de** ~ το χρυσαφικό, τα χρυσαφικά // **pulbere de** ~ η χρυσοσκονή, η σκόνη από χρυσάφι // **tăcere a de** ~ η σιωπή είναι χρυσός // **un inel de** ~ ένα χρυσαφένιο δαχτυλίδι
auramină, auramine ουσ. θηλ. η χρυσαμίνη, η κίτρινη χρωστική
aurar, aurari ουσ. αρσ. ο χρυσοχόος
aurărie, aurării ουσ. θηλ. 1. το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού, το ορυχείο χρυσού 2. τα χρυσαφικά
aureola, aureolez ρ. μετ. 1. χρυσοστεφανώνω, περιβάλλω με φωτοστέφανο 2. μτφ. δοξάζω, εξυμνώ
aureolă, aureole ουσ. θηλ. 1. το φωτοστέφανο, ο φωτοστέφανος 2. μτφ. η δόξα, η αίγλη
aureomicină ουσ. θηλ. (φαρμ.) η χρυσομυκίνη
auri, aurese ρ. μετ. χρυσώνω, μαλαματώνω, επιχρυσώνω
auricul, auricule ουσ. ουδ. (ανατ.) ο καρδιακός κόλπος
auricular-ă, auriculari-e επίθ. 1. ωτικός 2. καρδιοκολπικός-ή-ό
auriculă, auricule ουσ. θηλ. το έξω ους αυτί, το πτερύγιο του ωτός
aurifer-ă, auriferi-e επίθ. χρυσοφόρος-α-ο // **nisip** ~ η χρυσή άμμος
aurire, auriri ουσ. θηλ. η χρύσωση, το χρύσωμα, το μαλάμωμα, η επιχρύσωση
aurit-ă, auriti-te επίθ. επιχρυσος-η-ο, επιχρυσωμένος-η-ο, χρυσωμένος, μαλαματωμένος-η-ο // **fie-ți gura** ~ **ă!** από το στόμα σου και στου θεού τ'αυτί
auriu-e, aurii επίθ. χρυσός-ή-ό, χρυσαφένιος-ια-ιο // **cărăbuș** ~ ο χρυσοκάνθαρος
auroră, aurore ουσ. θηλ. 1. η χαράυνη, η αυγή, το χάραμα, τα χαράματα, το ξημέρωμα, τα ξημερώματα, ο όρθρος // ~ **boreală** το βόρειο σέλας 2. μτφ. η απαρχή, η πρώτη αρχή
ausculta, auscult ρ. μετ. (ιατρ.) στηθοσκοπώ, ακροάζομαι, εξετάζω ακρασιακά κάποιον
auscultare, auscultări ουσ. θηλ. (ιατρ.) η στηθοσκόπηση, η ακρόαση με ακουστικό όργανο
auspiciu, auspicii ουσ. ουδ. 1. η αιγίδα, η προστασία 2. το προμήνυμα, ο οιωνός // **sub auspiciile** υπό την αιγίδα
auster-ă, austeri-e επίθ. λιτός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό
austeritate ουσ. θηλ. η εγκράτεια, η λιτότητα, η αυστηρότητα, η σκληρότητα
austral-ă, australi-e επίθ. 1. νότιος-ια-ιο 2. τα μέρη της γης που βρίσκονται προς το νότο // **emisfera** ~ **ă** το νότιο ημισφαίριο
australian-ă, australieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αυστραλός, Αυστραλέζος, Αυστραλή, Αυστραλέζα (ο, η) ΙΙ. επίθ. αυστραλιτικός-ή-ό, αυστραλιανός-ή-ό, αυστραλέζικος-η-ο

austriac-ă, austriaci-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ.

Αυστριακός-ή (ο, η) II. επίθ. αυστριακός-ή-ό
austru ουσ. ουδ. ο νοτιοδυτικός άνεμος, η όστρια,
ο νότιος άνεμος, ο λεβάντες, ο οστριογαρμπής
aut, auturi επίρ. (αθλ.) άουτ, έξω

autarhic-ă, autarhici-ce επίθ. αυτάρκης-ης-ες

autarhic, autarhii ουσ. θηλ. η αυτάρκεια

autentic-ă, autentici-ce επίθ. αυθεντικός-ή-ό,

γνήσιος-α-ο, έγκυρος-η-ο, αξιόπιστος-η-ο // (νομ.)

act ~ το αυθεντικό έγγραφο

autenticitate ουσ. θηλ. η αυθεντικότητα, η

γνησιότητα, η αξιοπιστία, η επισημότητα

autentifica, autentific ρ. μετ. κάνω ένα έγγραφο

αυθεντικό, επικυρώνω, επισημοποιώ

autentificare, autentificări ουσ. θηλ. η επικύρωση,

η επισημοποίηση

autentificat-ă, autentificați-te επίθ. επικυρωμένος

~η-ο

autist, autiști ουσ. αρσ. αυτιστής-τίστρια (ο, η)

auto ουσ. ουδ. το αυτοκίνητο

autoaccidenta, autoaccidentez ρ. μέσο παθαίνω

ατύχημα, γίνομαι θύμα ατυχήματος από δική μου

ενέργεια, αυτοτραυματίζομαι

autoaccidentare, autoaccidentări ουσ. θηλ. ο

αυτοτραυματισμός, το να γίνη κάποιος θύμα

ατυχήματος από δική του υπευθυνότητα

autoadministra, autoadministrez ρ. μέσο

αυτοδιοικούμαι

autoadministare, autoadministări ουσ. θηλ. η

αυτοδιοίκηση

autoadministrație ουσ. θηλ. η αυτοδιοίκηση

autoafirmare, autoafirmări ουσ. θηλ. η αυτοανάδειξη

autoamăgi, autoamăgesc ρ. μέσο αυταπατώμαι

autoamăgire, autoamăgiri ουσ. θηλ. η αυταπάτη

autoamfibiu, autoamfibii ουσ. ουδ. το αμφίβιο

αυτοκίνητο (που μπορεί να μετακινηθεί στην ξηρά

και στο νερό)

autoapărare ουσ. θηλ. η αυτοάμυνα, η

αυτούπεράσπιση

autoapreciere ουσ. θηλ. η αυτοεκτίμηση

autoaprinde, autoaprinde ουσ. θηλ. η

αυτανάφλεξη

autobasculantă, autobasculante ουσ. θηλ. το

αυτοκίνητο με πλάστιγγα όπου τοποθετούνται

τα εμπορεύματα και που μπορεί αυτόματα να τα

ξεφορτώνει σηκώνοντας την πλάστιγγα, φορτηγό

ανατρεπόμενο

autobază, autobaze ουσ. θηλ. η βάση για

διατήρηση των αυτοκινήτων μιας επιχείρησης

autobetonieră, autobetoniere ουσ. θηλ. η

μπετονιέρα πάνω σε αυτοκίνητο

autobiografic-ă, autobiografici-ce επίθ.

αυτοβιογραφικός-ή-ό

autobiografie, autobiografii ουσ. θηλ. η

αυτοβιογραφία

autblindat, autblindate ουσ. ουδ. το θωρηκτό

αυτοκίνητο, το τεθωρακισμένο

autobuz, autobuze ουσ. ουδ. το λεωφορείο

autocamion, autocamioane ουσ. ουδ. το φορτηγό

αυτοκίνητο

autocar, autocare ουσ. ουδ. το πούλμαν

autocaracteriza, autocaracterizez ρ. μετ.

αυτοχαρακτηρίζω

autocaracterizare, autocaracterizări ουσ. θηλ. ο

αυτοχαρακτηρισμός

autocefal-ă, autocefali-e επίθ. αυτοκέφαλος-η-ο

autocenzură, autocenzuri ουσ. θηλ. η

αυτολογκρισία

autocisternă, autocisterne ουσ. θηλ. το αυτοκίνητο

με δεξαμενή για τη μεταφορά των υγρών

autoclavă, autoclave ουσ. θηλ. το αυτόκλειστον,

το αυτόκαυστον

autoconducere, autoconduceri ουσ. θηλ. η

αυτοδιοίκηση

autoconserva, autoconserv ρ. μέσο αυτοσυντηρούμαι

autoconservare, autoconservări ουσ. θηλ. η

αυτοσυντήρηση

autocontrol, autocontroale ουσ. ουδ. ο αυτοέλεγχος

autoconvingere, autoconvingeri ουσ. θηλ. η

αυτοπεποίθηση

autocrat, autocrați ουσ. αρσ. ο αυτοκράτορας

autocratic-ă, autocratici-ce επίθ. αυταρχικός-ή-ό

autocratism ουσ. ουδ. η αυταρχικότητα

autocrație, autocrații ουσ. θηλ. η αυταρχία, η

αυτοκρατορία, η απολυταρχία

autocritic-ă, autocritici-ce I. ουσ. θηλ. η αυτοκριτική

II. επίθ. αυτοκριτικός-ή-ό

autodemasca, autodemasc ρ. μέσο βγάζω ο ίδιος

το προσωπείο που φοράω, ξεσκεπάζομαι

autodepășire, autodepășiri ουσ. θηλ. η

αυτούπέρβαση

autodeterminare, autodeterminări ουσ. θηλ. (πολ.)

η αυτοδιάθεση

autodezvoltare, autodezvoltări ουσ. θηλ. η

αυτανάπτυξη

autodistrugere, autodistrugeri ουσ. θηλ. η

αυτοκαταστροφή (ορισμένα βλήματα

αυτοκαταστρέφονται όταν δεν αγγίζουν το στόχο)

autodizolva pers. 3 autodizolvă ρ. μέσο (γ' πρόσωπο

ενικού οριστικής ενεστώτος) αυτοδιαλύεται

autodizolva, autodizolvări ουσ. θηλ. η αυτοδιάλυση

autodotare, autodotări ουσ. θηλ. ο αυτοεξοπλισμός

με σύνεργα και μηχανήματα, η αυτοπροίκηση, η

αυτοπροϊκοδότηση

autoevaluare, autoevaluări ουσ. θηλ. η αυτοεκτίμηση

autoescavator, autoescavatoare ουσ. ουδ. ο

εξσκαφέας, εκσκαπτικό όχημα

autoexcitație, autoexcitații ουσ. θηλ. ο αυτοερεθισμός

autoexigență ουσ. θηλ. η αυτοπαίτηση

autofecundare, autofecundări ουσ. θηλ. (βιολ.) η

αυτογονιμοποίηση

autofinanțare, autofinanțări ουσ. θηλ. η

αυτοχρηματοδότηση

autofurgon, autofurgoane ουσ. ουδ. μεγάλο

φορτηγό αυτοκίνητο

autofurgonetă, autofurgonete ουσ. θηλ. το μικρό

φορτηγό αυτοκίνητο

autogară, autogări ουσ. θηλ. ο σταθμός για

αυτοκίνητα

autogenă, autogene επίθ. αυτογενής-ής-ές //

sudură ~ η αυτογενής συγκόλληση, η

σξυγονοκόλληση

autogestionare, autogestionări ουσ. θηλ. η

αυτοδιαχείριση

autogestiune, autogestiuni ουσ. θηλ. η αυτοδιαχείριση

autoghidat-ă, autoghidăți-te επίθ.

αυτοκατευθυνόμενος-η-ο

autogol, autogoluri ουσ. ουδ. (αθλ.) το αυτογκόλ

(το τέρμα που σημειώνεται από ένα παίκτη στην

ίδια του την ομάδα)

autograf-ă, autografi-e *l. επίθ.* αυτόγράφος-η-ο *II.* *ουσ.* ουδ. το αυτόγραφο
autogredere, autogredere *ουσ.* ουδ. η αυτόματη μηχανή για ίσισμα των οδών
autoguverna, autoguvernez *ρ.* μέσο αυτοκυβερνώμαι
autoguvernare, autoguvernări *ουσ.* θηλ. η αυτοκυβέρνηση
autohton-ă, autohtoni-e *επίθ.* αυτόχθονας-η-ο, εγγώριος-ια-ιο, ντόπιος-ια-ιο, ιθαγενής-ής-ές
autoignora, autoignorez *ρ.* μέσο αγνώω τον εαυτό μου
autoimpunere, autoimpuneri *ουσ.* θηλ. προσωπική υποχρέωση
autointitula, autointitulez *ρ.* μέσο αυτοκαλούμαι, αυτοτιτλοφορούμαι
autoliniştire *ουσ.* θηλ. ο εφησυχασμός
autoliză, autolize *ουσ.* θηλ. (βιολ.) η αυτόλυση
automacara, automacarale *ουσ.* θηλ. γερανοφόρο όχημα
automat-ă, automaţi-te *l. επίθ.* αυτόματος-η-ο // **mişcare** -ă η αυτόματη κίνηση // **reţea telefonică interurbană** -ă το αυτόματο υπεραστικό τηλεφωνικό δίκτυο *II.* *επίρ.* αυτόματα *III.* *ουσ.* ουδ. το αυτόματο
automat, automate *ουσ.* ουδ. το αυτόματο // ~ **de scară** το αυτόματο σύστημα φωτισμού (σε πολυκατοικίες)
automatic-ă, automatici-ce *επίθ.* αυτοματικός-ή-ό
automatică *ουσ.* θηλ. η αυτοματική
automatism *ουσ.* ουδ. ο αυτοματισμός
automatiza, automatizez *l. ρ. μετ.* αυτοματοποιώ *II.* *ρ. μέσο* (για ενέργειες, χειρονομίες, κινήσεις) αυτοματοποιούμαι
automatizare, automatizări *ουσ.* θηλ. η αυτοματοποίηση
automişcare, automişcări *ουσ.* θηλ. η αυτοκίνηση
automobil-ă, automobili-e *επίθ.* αυτοκίνητος-η-ο
automobil, automobile το αυτοκίνητο, το αμάξι, η άμαξα
automobilism *ουσ.* ουδ. (αθλ.) ο αυτοκινητισμός
automobilist-ă, automobilistişte *ουσ.* αρσ. και θηλ. αυτοκινητιστής-ίστρια (ο, η)
automobilistic-ă, automobilistici-ce *επίθ.* αυτοκινητιστικός-ή-ό
automodelism *ουσ.* ουδ. (αθλ.) το σπορ κατασκευής μοντέλων που κινούνται μόνα τους, μοντελισμός
automorfism *ουσ.* ουδ. (μαθ.) ο αυτομορφισμός
automotor, automotoare *ουσ.* ουδ. το τραίνο με μοτέρ, η αυτοκινητάμαξα
automulţumire *ουσ.* θηλ. η αυτοϊκανοποίηση
automutila, automutilez *ρ.* μέσο αυτοακρωτηριάζομαι
automutilat-ă, automutilaţi-te *επίθ.* αυτοακρωτηριασμένος-η-ο
autonom-ă, autonomi-e *επίθ.* αυτόνομος-η-ο
autonomie, autonomii *ουσ.* θηλ. η αυτονομία
autonomi, autonomesc *ρ.* μέσο αυτοκαλούμαι
autopilot, autopiloţi *ουσ.* αρσ. ο αυτόματος πιλότος
autoplastie *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η αυτοπλαστική
autopompă, autopompe *ουσ.* θηλ. το αυτοκίνητο με δεξαμενή και αντλία
autoportret, autoportrete *ουσ.* ουδ. η αυτοπροσωπογραφία
autopropulsat-ă, autopropulsaţi-te *επίθ.* αυτοπροωθούμενος-η-ο

autopropulsie *ουσ.* θηλ. η αυτοπροώθηση
autopsie, autopsii *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η νεκροψία, η αυτοψία
autor-oare, autori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. 1. συγγραφέας (ο, η) 2. αυτοουργός (ο, η), δράστης-στρια (ο, η) // ~ **de articole de ziar** ο αρθρογράφος // ~ **de manuale** ο αναγνωσματογράφος // ~ **de opere satirice** ο σατιρικός // ~ **de tragedii** (ο, η) τραγωδός // ~ **moral** ο ηθικός αυτοουργός // **drepturi de** ~ τα συγγραφικά δικαιώματα
autorapid, autorapide *ουσ.* ουδ. η ταχεία αυτοκινητάμαξα
autoras, autorase *ουσ.* αρσ. ο ασήμαντος συγγραφέας
autoreferat, autoreferate *ουσ.* ουδ. η αυτοεισήγηση
autoreglă, autoreglez *l. ρ. μετ.* αυτορυθμίζω, ρυθμίζω αυτόματα (ένα μηχανήμα) *II.* *ρ.* μέσο αυτορυθμίζομαι
autoreglare, autoreglări *ουσ.* θηλ. η αυτορύθμιση
autoritar-ă, autoritari-e *επίθ.* αυταρχικός-ή-ό, δεσποτικός-ή-ό
autoritarism *ουσ.* ουδ. το αυταρχικό σύστημα, ο ολοκληρωτισμός
autoritate, autorităţi *ουσ.* θηλ. 1. η αρχή, οι αρχές 2. η αυθεντία 3. η εξουσία, το γόητρο, η επιβολή λόγω προσωπικής αξίας // ~ **în specialitatea sa** αυθεντία στην ειδικότητά του // ~ **morală** η ηθική ισχύς // ~ **a statului** το κύρος του κράτους
autoriza, autorizez *ρ. μετ.* 1. δίνω άδεια, επιτρέπω 2. εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ
autorizare, autorizări *ουσ.* θηλ. η παροχή άδειας, η εξουσιοδότηση, η συγκατάθεση, η άδεια
autorizat-ă, autorizati-te *επίθ.* αδειούχος-α-ο, εξουσιοδοτημένος-η-ο, πληρεξούσιος-ια-ιο
autorizaţie, autorizaii *ουσ.* θηλ. η άδεια, η συγκατάθεση, το πληρεξούσιο, η πληρεξουσιότητα
autosanitară, autosanitare *ουσ.* θηλ. το ασθενοφόρο, το υγειονομικό αυτοκίνητο
autoservi, autoservesc *ρ.* μέσο αυτοσερβίρομαι
autoservire *ουσ.* θηλ. το αυτοσερβίριομα, η αυτοεξυπηρέτηση
autosifon, autosifoane *ουσ.* ουδ. το αυτόματο σιφόνι
autostop, autostopuri *ουσ.* ουδ. το στοστόπ
autostradă, autostrăzi *ουσ.* θηλ. ο αυτοκινητόδρομος
autosugestie, autosugestii *ουσ.* θηλ. η αυθυποβολή
autosugestional, autosugestionez *ρ.* μέσο αυθυποβάλλομαι, παθαίνω μόνος μου υποβολή, προϊδέαζομαι
autotractor, autotractoare *ουσ.* ουδ. 1. το τρακτέρ μεγάλης ισχύος που κινείται με τροχούς ή αλυσίδες 2. το αυτοκίνητο που μπορεί να μετακινεί θεί σε οποιονδήποτε τόπο του εδάφους
autotracţiune *ουσ.* θηλ. η κίνηση η πραγματοποιημένη με αυτοκινητικά μέσα
autotransformator, autotransformatoare *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) ο αυτομετασχηματιστής
autotransport, autotransporturi *ουσ.* ουδ. οι μεταφορές με αυτοκίνητα
autotransportor, autotransportori *ουσ.* αρσ. ο εργάτης που δουλεύει σε αυτοκίνητο μεταφοράς υλικών
autotransportor, autotransportoare *ουσ.* ουδ. το θωρηκτό άοπλο αυτοκίνητο για τη μεταφορά του πεζικού
autoturism, autoturisme *ουσ.* ουδ. (το μικρό επιβατικό) αυτοκίνητο, η λιμουζίνα

autoutilitară, autoutilitare ουσ. θηλ. το μικρό φορτηγό αυτοκίνητο
autovehicul, autovehicule ουσ. ουδ. το αυτοκίνητο, το όχημα
autumnal-ă, autumnali-e επίθ. φθινοπωρινός-ή-ό
auxiliar-ă, auxiliari-e Ι. επίθ. βοηθητικός-ή-ό // **mijloace** -ε τα βοηθητικά μέσα // (γραμμ.) **verb** -το βοηθητικό ρήμα ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το στήριγμα 2. η βοήθεια
auz, auzuri ουσ. ουδ. 1. η ακοή 2. το άκουσμα // ~ **fin** η λεπτή ακοή // ~ **muzical** μουσικό άκουσμα // **la -ul acestor vorbe** στο άκουσμα αυτών των λέξεων // **simțul -ului** η αίσθηση της ακοής
auzi, aud Ι. ρ. μετ. ακούω // **ai auzit ce i s-a întâmplat?** άκουσες τι έπαθε; // **a se face că n-aude** κάνει πως δεν ακούει // **aud și nu-mi vine să cred** ακούω και δεν το πιστεύω // **aud un zgomot** ακούω ένα θόρυβο // **n-am auzit de el** δεν έχω άκουσει γι' αυτόν ΙΙ. ρ. αμ. 1. ακούω 2. καταλαβαίνω, νιώθω 3. υπακούω // **μτφ. am auzit de cineva / ceva** τον έχω ακουστά // **din auzite** εξ ακοής // **nu aude deloc** δεν υπακούει καθόλου // **să auzim de bine!** ν' ακούσουμε για καλό! ΙΙΙ. ρ. μέσο (στο γ' πρόσωπο) ακούγεται // **aici nu se aude** εδώ δεν ακούγεται // **μτφ. se aude că...** ακούγεται ότι...
aval ουσ. ουδ. 1. κάτω (σε), κατανικρύ (του/της...) 2. (εμπόρ.) η τριτεγγύηση // **Dunărea în ~** κατανικρύ του Δούναβη
avalanșă, avalanșe ουσ. θηλ. 1. η χιονοστιβάδα 2. **μτφ.** το πλήθος
avancronică, avancronici ουσ. θηλ. παρουσίαση προτού παρασταθεί το θεατρικό έργο
avangardă, avangărzi ουσ. θηλ. 1. η εμπροσθοφυλακή 2. η πρωτοπορία // **επίθ. έκφρ. de ~** πρωτοπόρος-ος-ο, πρωτοποριακός-ή-ό
avangardism ουσ. ουδ. ο αβανγκαρντισμός
avangardist-ă, avangardiști-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. πρωτοπόρος (ο, η) ΙΙ. **επίθ.** πρωτοποριακός-ή-ό
avanport, avanporturi ουσ. ουδ. ο προλιμένας
avanpost, avanposturi ουσ. ουδ. η προφυλακή, το προχωρημένο φυλάκιο
avanpremieră, avanpremiere ουσ. θηλ. η προδημοσίευση (έργου / ταινίας)
avans, avansuri ουσ. ουδ. 1. η προκαταβολή 2. το καπάρο 3. η προπληρωμή 4. η προαγωγή // **πληθ. avansuri** τα πρώτα διαβήματα // **a avea avans față de cineva** υπερέχω στην εργασία, προηγούμαι // **a-i face cuiva avansuri** προσπαθώ να κερδίσω την εύνοια κάποιου, ρίχνομαι κάποιου // **a plăti în avans** πληρώνω προκαταβολικά μια διαταγή πληρωμής
avansa, avansez Ι. ρ. μετ. 1. προάγω 2. προπληρώνω 3. ωθώ, προωθώ (υπόθεση), μετακινώ // ~ **bani** προπληρώνω // ~ **rândurile** μετακινώ τις γραμμές // ~ **un funcționar** προάγω έναν υπάλληλο ΙΙ. ρ. αμ. 1. προχωρώ, ανέρχομαι, προάγομαι 2. βαίνω (προς το τέλος) 3. στρατ. προελαύνω // **apele avansează spre uscat** τα νερά ανέρχονται προς την ξηρά // **funcționarii buni avansează în grad** οι καλοί υπάλληλοι προβιβάζονται σε βαθμό // **lucrările avansează bine** τα έργα προχωρούν καλά
avansare, avansări ουσ. θηλ. 1. η προαγωγή, ο προβιβασμός 2. η πρόδοος 3. η προπληρωμή // ~ **în grad** ο προβιβασμός σε βαθμό // ~ **a banilor**

η προπληρωμή // **a obține o ~** κατορθώνω μια προαγωγή
avansat-ă, avansați-te επίθ. 1. προηγμένος-η-ο, προχωρημένος-η-ο 2. ανερχόμενος-η-ο 3. προπληρωμένος-η-ο // **fluxul ~** η ανερχόμενη παλίρροια // **o grupă de începători și una de -ți** μια ομάδα αρχάριων και μια προχωρημένων // **suma de bani -ă** το προπληρωμένο χρηματικό ποσό // **țară -ă** η προηγμένη χώρα
avanscenă, avanscene ουσ. θηλ. το προσκήνιο
avantaj, avantaje ουσ. ουδ. 1. το πλεονέκτημα, η υπεροχή 2. το προνόμιο, το προτέρημα 3. το όφελος, η ωφέλεια // ~ **reciproc** το αμοιβαίο όφελος // **are -ul locului pe care-l ocupă** έχει το πλεονέκτημα της θέσης που κατέχει // **s-a schimbat în -ul său** άλλαξε προς όφελός του
avantaja, avantajează ρ. μετ. 1. προικίζω, πλεονεκτώ, ευνοώ, συμφέρω 2. **απρσ.** ταιριάζει, αρμόζει, **πάει** // **coafura aceasta te avantajează** η κόμμωση αυτή σου πάει, σε κολεαεύει
avantajare ουσ. θηλ. η προίκηση
avantajat-ă, avantajați-te επίθ. προικισμένος-η-ο
avantajosa-oasă, avantajoși-oase Ι. **επίθ.** συμφέρων-ούσα, πλεονεκτικός-ή-ό, ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές // **este într-o situație -ă față de noi** είναι σε μια πλεονεκτική κατάσταση σε σχέση με μας ΙΙ. **επίρ.** πλεονεκτικά
avantren, avantrenuri ουσ. ουδ. το μπροστινό μέρος μιας αγροτικής μηχανής με τροχούς
avar-ă, avari-e Ι. **επίθ.** φιλάργυρος-η-ο, ταγγούνικος -η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φιλάργυρος-η (ο, η), ταγγούνιχ-α (ο, η)
Avar-ă, Avari-e ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) (στον πληθ.) οι Άβαροι
avaria, avariez Ι. ρ. μετ. προξενώ αβαρία, βλάπτω, κάνω ζημία, χαλνώ ΙΙ. ρ. μέσο βλάπτομαι, ζημιώνομαι, παθαίνω φθορά, χαλνώ, χαλιέμαι
avariat-ă, avariați-te επίθ. βλαμμένος-η-ο, ζημιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο, που έχει πάθει αβαρία
avarie, avarii ουσ. θηλ. η αβαρία, η ζημία (σε πλοίο, φορτίο, αεροπλάνο, οικοδόμημα, κ.λ.π.)
avarier, avarieri ουσ. θηλ. η αβαρία, η ζημία, η βλάβη
avaritie, avariții ουσ. θηλ. η φιλαργυρία, η τσιγγουνιά
avânt, avânturi ουσ. ουδ. 1. η ορμή, η φόρα, η εφόρμηση 2. η άνοδος, η ανάπτυξη 3. η ορμητικότητα 4. **μτφ.** ο ενθουσιασμός // **a lua avânt** παίρνω ορμή
avântă, avânt Ι. ρ. μετ. παρωθώ, προωθώ ΙΙ. ρ. μέσο ορμώ, εφορμώ, χυμώ, ρίχνομαι
avântare, avântări ουσ. θηλ. η όρμηση, το όρμημα, η εξόρμηση, η ορμητική κίνηση
avântată, avântați-te Ι. **επίθ.** 1. ορμητικός-ή-ό 2. σφριγηλός-ή-ό 3. **μτφ.** φλογερός-ή-ό. ενθουσιώδης-ης-ες ΙΙ. **επίρ.** ορμητικά, σφοδρά
avea, am, ai, are, avem, aveți, au **μτχ. avut** Ι. ρ. μετ. έχω 1. κατέχω // **ce-am avut și ce-am pierdut** δέν έχασα τίποτε, αδιαφορώ 2. δέχομαι, κληρονομώ // **casa o am de la părinți** το σπίτι το έχω από τους γονείς μου 3. αποτελούμαι // **casa are patru camere** το σπίτι έχει τέσσερα δωμάτια 4. κρατώ, φορώ // **în mână are cartea** στο χέρι κρατάει ένα βιβλίο // **are un șal pe umeri** φοράει

ένα σάλι στους ώμους 5. είμαι μιας ηλικίας // **are cincisprezece ani** είναι δεκαπέντε χρονών 6. πρέπει // **are de făcut cumpărături** πρέπει να κάνει ψώνια // **n-are decât să spună și se va face** δεν πρέπει παρά να μιλήσει και θα γίνει το πράγμα 7. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) υπάρχει // **n-are cine săl mângârie** δεν υπάρχει κανείς να τον παρηγορήσει II. ρ. βοηθ. έχω (για τον αόριστο: **am, ai, a, am, ați, au** για τον υποστακτική: **aș, ai, ar, am, ați, ar**) σχηματίζει τον αόριστο της οριστικής και την υποτιτική // **ar citi** θα διάβαζε III. σχηματίζει ένα λαϊκό μέλλον // **are să sosească** θα φτάσει IV. ρ. μέσο **a se avea bine sau rău cu cineva** τα έχω καλά ή άσχημα με κάποιον // **a se avea dragi** το να αγαπάει κανείς

avenă, avene ουσ. θηλ. η καταβόθρα

aventura, aventurez ρ. μέσο ριψοκινδυνεύω, παρατολμώ, κάνω επικίνδυνη επιχείρηση, ρίχνομαι, εκθέτομαι σε κίνδυνο // **s-a -t să ceară totul** ριψοκινδύνει να τα ζητήσει όλα

aventură, aventuri I. ουσ. θηλ. 1. η ριψοκίνδυνη επιχείρηση 2. η περιπέτεια, το τυχαίο περιστατικό 3. μτφ. η σύντομη ερωτική σχέση II. επιθ. έκφρ. **de ~** περιπετειώδης-ης-ες // **roman de aventuri** το περιπετειώδες μυθιστόρημα

aventurier-ă, aventurieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. τυχοδιωκτής-ώτρια ή -ισσα (ο, η)

aventurism ουσ. ουδ. ο τυχοδιωκτισμός

aventurist-ă, aventuriști-ste επιθ. ριψοκίνδυνος-η-ο, παράτολμος-η-ο, απείσχετος-η-ο

aventuros-oasă, aventuroși-oase επιθ. τυχοδιωκτικός-ή-ό, περιπετειώδης-ης-ες

avere, averi ουσ. θηλ. η περιουσία, ο πλούτος // **~ în bani** η χρηματική περιουσία // **~ mobilă și imobilă** η κινητή και ακίνητη περιουσία // **a face ~** κάνω περιουσία, πλουτίζω

avers, aversuri ουσ. ουδ. η όψη (του μετάλλου / νομίσματος)

aversă, averse ουσ. θηλ. η ραγδαία βροχή (η ορμητική και σε μεγάλη ποσότητα βροχή)

aversiune, aversiuni ουσ. θηλ. η απέχθεια, η αποστοργή, η αντιπάθεια // **simt ~** απεχθάνομαι, αποστρέφομαι

avertisment, avertismente ουσ. ουδ. 1. η προειδοποίηση 2. η νουθεσία // **muștrare cu ~** μομφή με προειδοποίηση

avertiza, avertizez ρ. μετ. προειδοποιώ

avertizare, avertizări επιθ. έκφρ. **de ~** προειδοποιητικός-ή-ό // **instalație de ~** η προειδοποιητική εγκατάσταση

avertizor, avertizoare ουσ. ουδ. το προληπτικό, το μέσο με το οποίο απομακρύνεται κάτι, το προειδοποιητικό

aviatic-ă, aviatici-ce επιθ. αεροπορικός-ή-ό

aviator-oare, aviatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αεροπόρος (ο, η), πιλότος (ο, η), (στρατ.) ο σημηντής

aviație, aviații ουσ. θηλ. η αεροπορία // **aviația civilă** η πολιτική αεροπορία // **aviația militară** η στρατιωτική αεροπορία

avicol-ă, avicoli-e επιθ. ορνιθοκομικός-ή-ό // **fermă -ă** το ορνιθοτρόφείο

avicultor-oare, avicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ορνιθοκόμος (ο, η), ορνιθοτρόφος (ο, η)

avicultură ουσ. θηλ. η ορνιθοκομία, η ορνιθοτροφία

avid-ă, avizi-de επιθ. άπληστος-η-ο, ακόρεστος, αχόρταγος-η-ο // **~ de bani** άπληστος για χρήματα // **~ de invătătură** ο διψασμένος για μάθηση

aviditate ουσ. θηλ. η απληστία, η πλεονεξία

avion, avioane ουσ. ουδ. το αεροπλάνο // **~ cu reacție** το αεριωθούμενο αεροπλάνο // **~ de vânătoare** το καταδιωκτικό // **~ pilot** το αεροπλάνο που πιλοτάρεται αυτόματα (χωρίς αεροπόρο) μεταφέρει εκρηκτικό ή πυρηνικό φορτίο // **~ supersonic** το υπερηχητικό αεροπλάνο // **~ul unei persoane competente** η γνωμάτευση ενός αρμοδίου προσώπου

aviza, avizez I. ρ. μετ. αγγέλλω, ειδοποιώ, γνωστοποιώ II. ρ. αμ. γνωματεύω, γνωμοδοτώ

avizare, avizări ουσ. θηλ. η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση, η γνωμοδότηση // επιθ. έκφρ. **de avizare** ειδοποιητήριος-α-ο

avizat-ă, avizați-te επιθ. 1. ειδοποιημένος-η-ο 2. γνωμοδοτημένος-η-ο 3. (για άνθρωπο) που έχει έγκυρη γνώμη πάνω σε θέμα της αρμοδιότητάς του

avizier, aviziere ουσ. ουδ. το ειδοποιητήριο

avocat-ă, avocați-te ουσ. αρσ. και θηλ. δικηγόρος (ο, η) // **colegiul avocaților** ο δικηγορικός σύλλογος

avocatură ουσ. θηλ. η δικηγορία, το δικηγορικό επάγγελμα // **a exercita ~** α εξασκώ το δικηγορικό επάγγελμα // **~ birou de ~** το δικηγορικό γραφείο

avocătel, avocăței ουσ. αρσ. ο δικηγοράκος, ο δικηγορίσκος (ο άσημος δικηγόρος)

avocățesc-ească, avocățesti επιθ. δικηγορικός-ή-ό

avocățeste επιθ. δικηγορικός // **a întors-o** ~ το γύρισε δικηγορικός

avort, avorturi ουσ. ουδ. (ιατρ.) η αποβολή (τεχνητή ή αυτόματη), η έκτρωση, η άμβλωση

avorta, avortez I. ρ. αμ. (ιατρ.) αποβάλλω, απορρίχνω, γεννώ πρόωρα, κάνω έκτρωση

avortare, avortări ουσ. θηλ. (ιατρ.) η άμβλωση, η αποβολή, η έκτρωση

avorton, avortoni ουσ. αρσ. το άμβλωμα, το έκτρωμα, το εξάμβλωμα, το απόρριγμα

avuabil-ă, avuabili-e επιθ. ομολογήσιμος-η-ο

avut-ă, avuți-te I. επιθ. πλούσιος-ια-ιο, εύπορος-η-ο 2. ουσ. ουδ. η περιουσία // **~ul obștesc** η δημόσια περιουσία

avuție, avuții ουσ. θηλ. ο πλούτος, η περιουσία // **avuția națională** ο εθνικός πλούτος

ax, axe ουσ. ουδ. ο άξονας

axa, axez I. ρ. μετ. 1. κεντράρω II. ρ. μέσο μτφ. στηρίζομαι, βασίζομαι, προσανατολίζομαι, συγκεντρώνομαι

axare, axări ουσ. θηλ. 1. η τοποθέτηση γύρω από τον άξονα 2. μτφ. η προσήλωση γύρω σε μια ιδέα, σκοπό, επάγγελμα, κ.λπ

axă, axe ουσ. θηλ. ο άξονας // **axa Pământului** ο άξονας της γης

axial-ă, axiali-e επιθ. αξονικός-ή-ό // **mişcare -ă** η αξονική κίνηση

axilă, axile ουσ. θηλ. (ανατ.) η μασχάλη
axiologie ουσ. θηλ. η αξιολογία // **axiologia artei** η αξιολογία της τέχνης
axiomatic-ă, axiomatic-ce επιθ. (φιλοσ. μαθ.) αξιωματικός-ή-ό
axiomă, axiome ουσ. θηλ. (μαθ.) το αξίωμα (πρόταση γενικά αυταπόδεικτη)
axis ουσ. ουδ. (ανατ.) ο δεύτερος αυχενικός σπόνδυλος
azalee ουσ. θηλ. (βοτ.) η αζαλία, η αζαλέα
azbest ουσ. ουδ. ο αμιάντος, το αμίαντο (ορυκτό άκαυστο)
azbociment ουσ. ουδ. το αμιαντοτσιμέντο (υλικό για κατασκευή πλακών, σωλήνων, κ.λ.π.)
azerbaidjan-ă, azerbadjeni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αζέρος, Αζέρα (ο, η) ΙΙ. επιθ. αζερικός-ή-ό
azi επιρ. σήμερα, σήμερα // **~dimineață** σήμερα το πρωί // **~măine** απ' τη μια μέρα στην άλλη // **~noapte** την περασμένη νύχτα // **a trăi de ~pe mâine** ζω μεροδούλη-μεροφάι (ζω φτωχικά) // **de ~** σημερινός-ή-ό, τωρινός-ή-ό // **de ~măine** από σήμερα και στο εξής, εις το εξής // **de ~in cinci zile** σε πέντε μέρες από σήμερα // **incepând de ~** αρχίζοντας από σήμερα // **în ziua de ~** στη σημερινή μας εποχή, την σήμερα ημέρα // **țineretul de ~** η σημερινή νεολαία
azil, aziluri ουσ. ουδ. 1. το άσυλο 2. μτφ. το καταφύγιο // **~de bătrâni** το γηροκομείο // **~de nebuni** το τρελοκομείο // (πολ.) **~politic** το πολιτικό άσυλο
azimă, azime ουσ. θηλ. το άζυμο ψωμί (το απροζύμωτο ψωμί)
azimut ουσ. ουδ. (αστρ.) το αζιμούθιο // **~geografic** το γεωγραφικό αζιμούθιο

azoospermie ουσ. θηλ. η έλλειψη των σπερματοζωαρίων απ' το σπέρμα, η αζωοσπερμία
azot ουσ. ουδ. (χημ.) το άζωτο (χημικό στοιχείο, συστατικό σπυδαίου του ατμοσφαιρικού αέρα)
azotaț, azotați ουσ. αρσ. τα νιτρικά άλατα (τα άλατα του νιτρικού οξέος, τα λιπάσματα)
azotic επιθ. (χημ.) **acid** ~ οξειδίων του αζώτου (το αζωτικό οξύ) (το νιτρικό οξύ) // **oxid** ~ το αζωτοξείδιο
azotos επιθ. (χημ.) **acid** ~ το αζωτούχο οξύ
Aztec-ă, Azteci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αζτέκος-α (ο, η) (αρχαίος λαός του Μεξικού) ΙΙ. επιθ. αζτέκιος-η-ο (που ανήκει στους Αζτέκους)
azur ουσ. ουδ. το κυανό, το γαλανό, το ουράνιο (χρώμα), το γαλάζιο // **Coasta de Azur** η Κυανή Ακτή
azuriu-ie, azurii επιθ. γαλάζιος-ια-ιο, κυανός-ή-ό
azvârlî, azvârlî Ι. ρ. μετ. πετώ, ρίχνω // **a ~ceva departe** πετώ (ρίχνω) κάτι μακριά // **a ~cu pietre în cineva** ρίχνω πέτρες σε κάποιον // μτφ. **a-l ~din sală** τον βγάζω έξω) ΙΙ. ρ. αμ. (για τα ζεμένα ζώα) κλωτσάω, χτυπώ με τα πόδια ΙΙΙ. ρ. μέσο πετιέμαι, ρίχνομαι, επιπίθεται εναντίον κάποιου, ορμώ
azvârlire, azvârliri ουσ. θηλ. το πέταμα, το πέταγμα, η ριξιά, το ρίξιμο
azvârlită, azvârlite ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το πέταγμα, το ρίξιμο // **a da de-a azvârlita** το να ρίχνω στ'άχρηστο
azvârlitură, azvârlituri ουσ. θηλ. η ριξιά, το ρίξιμο // **la o azvârlitură de băț** ίσια με την απόσταση μιας ριξιάς του ραβδιού

Ă, ă

Ă, ă ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **ă** το δεύτερο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Το φωνήεν το οποίο σημειώνει αυτό το γράμμα, ανύπαρκτο στην Ελληνική γλώσσα αντιστοιχεί στο Αγγλικό [a] από την λέξη **girl**

ăl (**a, ai, ale**) επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) (για αντικείμενα ή πρόσωπα που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση) εκείνος-η-ο // ~ **om** εκείνος ο άνθρωπος // **ale femei** εκείνες οι γυναίκες

ăla (**aia, ăia, alea**) αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) (για αντικείμενα ή πρόσωπα που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση) Ι. εκείνος-η-ο // ~ **nu învață minte** εκείνος δε βάζει μυαλό // **alea n-au venit la muncă** εκείνες δεν έχουν έρθει στη δουλειά // **ăia s-au dus la plimbare** εκείνοι πήγαν περίπατο // **de aia că sunt numai două și eu vreau trei** γιατί είναι μόνο δύο κι εγώ θέλω τρία // **de ce? - de aia** γιατί; - γι' αυτό ή γιατί // **tocmai de aia** ακριβώς γι' αυτό // **un** ~ κάποιος II. επίθ. δεικτ. **lucrul** ~ εκείνο το πράγμα // **toate alea** όλα εκείνα (τα χρειαζούμενα)

ălalalt (**ălalaltă, ălalalt, alelalte**) I. επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) άλλος-η-ο, ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **ălalalte femei** οι άλλες γυναίκες // **ălalaltii copii** τα άλλα παιδιά // **luna ălalaltă** ο άλλος μήνας // **partea**

ălalaltă η άλλη μεριά II. αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **ălalaltă a refuzat să semneze** η άλλη αρνήθηκε να υπογράψει // **ălalalte muncese** οι άλλες δουλεύουν // **ălalaltii au rămas pe loc** οι άλλοι έμειναν επί τόπου // **a vorbit** ~ ο άλλος μίλησε

ăst (**astă, ăstia, aste**) επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) (για κάποιον ή κάτι που είναι κοντά τοπικά ή χρονικά) αυτός-ή-ό // **astă dată** αυτή τη φορά // **astă iarnă** περασμένο χειμώνα // **aste necazuri** αυτές οι στενοχώριες // **ăstia frumoșii** αυτοί οι όμορφοι

ăsta (**asta, ăstia, astea**) αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) αυτός-ή-ό // ~ **contrazice mereu** αυτός αντιμιλά πάντα (σε ό,τι προτείνουμε) // **asta a încurcat lucrurile** αυτή μπέρδεψε τα πράγματα // **asta!** αυτό είναι! // **ăstia știu ce vor** αυτοί ξέρουν τι θέλουν // **cu asta am terminat** με αυτό τελειώνω // **cu toate astea** παρόλα αυτά, ή με όλα ταύτα /

pentru asta γι' αυτό // **și ce-i cu asta?** ε, και τι; **ăstălalalt** (**ăstălalaltă, ăstălalalt, astelalte**) αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.) ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **ăstălalaltă se opune** η άλλη αντιτίθεται // **astelalte acceptă** οι άλλες αποδέχονται // **ăstălalaltii protestează** οι άλλοι διαμαρτύρονται // **a venit** ~ ήρθε ο άλλος

Â, â

Â, â ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα â, το τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Σημειώνει το μέσο φωνήεν [ɨ] τον οποίο αποδίδει και το γράμμα î. Το γράμμα â χρησιμοποιείται στη γραφή των λέξεων μόνο στο εσωτερικό των

λέξεων, π.χ. **câștig** (κέρδος), **mână** (χέρι), **râmbă** (σκουλήκι), **pâine** (ψωμί), **cântec** (τραγούδι), **câmp** (κάμπος), **câine** (σκυλί), κ.λ.π., όμως όχι και σε περίπτωση σύνθετων λέξεων που περιέχουν λέξη που αρχίζει με î π.χ. **neînceput, neînțelegere**

B, b

B, b ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **b**, το τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [μπ].

ba !. *επίρ.* όχι, μα, μα όχι // ~ **da** μα ναι // ~ **bine că nu** μα πως όχι (βέβαια, αναμφισβήτητα, εννοείται) // ~ **nu** μα όχι // (*είρ.*) ~ **nu zău!** νάμαστε σοβαροί! // **n-am timp acum** – **ba ai!** δεν έχω καιρό τώρα – μα όχι, έχεις! // **nici da, nici** ~ καμία απάντηση // **nu mi-ai văzut ochelarii?** – ~ **i-am văzut pe birou** δεν είδες τα γυαλιά μου; – μα τα είδα πάνω στο γραφείο // **σύνδ.** οτέ μεν, οτέ δε // ~ **aici, ba acolo** άλλοτε μεν εδώ, άλλοτε δε εκεί // ~ **într-un fel, ~ în altul** πότε μεν κατ'αυτόν τον τρόπο, πότε δε κατά τον άλλον // ~ **una, ~ alta** άλλοτε μεν το ένα, άλλοτε δε το άλλο

babalâc, babalâci ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) ο μπαμπαλής

babă, babe ουσ. θηλ. 1. η βάβω, η γιαγιά, η γριά 2. (γεωγ.) ο απομονωμένος βράχος με σχήμα μαντιριού // **a se juca de-a baba oarba** παίζω στο παιχνίδι της τυφλόμυας // **Baba-cloanta** η κακή και χωρίς δόντια γριά // **zilele babelor / Babel** οι εννιά πρώτες μέρες του Μαρτίου όταν ο καιρός αλλάζει ξαφνικά και έρχεται κακοκαιρία με χιόνια και παγωνιά

babilonean-ă, babiloneni-e ουσ. αρσ. και θηλ. βαβυλωνίος -ια (ο, η)

babilonic-ă, babilonici-ce *επίθ.* βαβυλωνιακός-ή-ό // **robia -ă** η βαβυλωνιακή σκλαβιά

babilonie, babilonii ουσ. θηλ. η βαβυλωνία // *μτφ.* η αναστάσιση, το μπερδέμα

babord, baborduri ουσ. ουδ. (ναυτ.) η αριστερά πλευρά του πλοίου

babornîț, babornîțe ουσ. θηλ. η μπαμπόγρια, η ασχημογερόντισσα, η γερομάντισσα

babușcă, babuște ουσ. θηλ. (ιχθ.) είδος ψαριού γλυκά νερού

bac, bacuri ουσ. ουδ. το πλεούμενο γεφύρι, η αβαθής λέμβος, η ρηχή βάρκα, το πορθμείο

bac, bacuri ουσ. ουδ. 1. το εργαλείο για σφίξιμο των ανταλλακτικών πάνω στο μάγγανο για να επεξεργαστούν 2. οι απολυτήριες εξετάσεις του λυκείου

bacalaureat-ă, bacalaureați-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. οι απολυτήριες εξετάσεις του λυκείου 2. ο, η επιτυχών-ούσα στις απολυτήριες εξετάσεις του λυκείου

bacanală, bacanale ουσ. θηλ. 1. η βακχεία 2. *μτφ.* τα όργια

bacantă, bacante ουσ. θηλ. (μυθ.) η Βάκχη (η μαινάδα, μυθολογικό πρόσωπο που εξυπηρετεί το Θεό Βάκχο)

bacara ουσ. θηλ. ο μπακαράς, είδος τυχερού παιχνιδιού

bacă, bace ουσ. θηλ. βακχίς (ο καρπός με σαρκώδες περικάρπιο και φλούδα λεπτή, που έχει χυμώδη πολτό μέσα στον οποίο βρίσκονται οι σπόροι, π.χ. τα κεράσια, τα μήλα, κ.λ.π)

bachelită, bachelite ουσ. θηλ. ο βακελίτης

baci, baci ουσ. αρσ. 1. ο βοσκός, ο τσέλιγκας (ο διευθύνων τη στάνη) 2. ο τυροκόμος

bacil, bacili ουσ. αρσ. ο βάκιλλος, το βακτηρίδιο

baciloză, baciloze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βακύλλωση

backhand ουσ. ουδ. το πίσω μέρος της ρακέτας στο τένις

baclava, baclavale ουσ. θηλ. ο μπακλαβάς

bacșiș, bacșișuri ουσ. ουδ. το πουρμπουάρ, το φιλοδώρημα, το μπαξίσι

bacterian-ă, bacterieni-e *επίθ.* βακτηριδιακός-ή-ό

bactericid-ă, bactericizi-de *επίθ.* βακτηριοκτόνος-ος -ον, μικροβιοκτόνος-ος-ον

bacterie, bacterii ουσ. θηλ. το βακτήριο, το βακτηρίδιο

bacteriologic-ă, bacteriologici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. βακτηριολόγος (ο, η)

bacteriologic-ă, bacteriologici-ce *επίθ.* βακτηριολογικός-ή-ό

bacteriologie ουσ. θηλ. η βακτηριολογία

bade ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. ο μπάρμπας 2. ο αγαπημένος (για τις γυναίκες της υπαίθρου)

badijona, badijonez !. *ρ. μετ.* επιχρίω, επαλείφω // *ρ. μέσο* επαλείφομαι

badijonaj ουσ. ουδ. ιδ. badijonare

badijonare, badijonări ουσ. θηλ. η επάλειψη, το άλειμμα

baftă ουσ. θηλ. (οικ.) καλή τύχη, καλή επιτυχία, το τυχερό

baga ουσ. θηλ. το επεξεργασμένο όστρακο της χελώνας (για χτένια, βραχιόλια, κ.λ.π.), η ταρταρούγα

bagaj, bagaje ουσ. ουδ. η αποσκευή (στο πληθ. οι αποσκευές, τα μπαγκάζια) // ~ **de cunoștințe** η παρακαταθήκη (το απόθεμα) γνώσεων // ~ **de mână** η βαλίτσα, η αποσκευή του χεριού, η χειραποσκευή // **a expedia -ele** αποστέλλω τις αποσκευές // **a-și face -ele** κάνω τις αποσκευές μου, μαζεύω τα μπαγκάζια μου (αναχωρώ, φεύγω)

bagatelă, bagatele ουσ. θηλ. το τιποτένιο πράγμα, το ευτελές αντικείμενο, το φτηνό αντικείμενο

bagateliza, bagatelizez *ρ. μετ.* μειώνω, μικραίνω τη σημασία ενός πράγματος

bagatelizare, bagatelizări ουσ. θηλ. η μείωση, η ελάττωση της σημασίας ενός πράγματος

baghetă, baghete ουσ. θηλ. (μουσ.) η μπαγκέτα (το ραβδί με το οποίο ο διευθύνων μουσικός διευθύνει την ορχήστρα), η ρυθμική ράβδος // **bagheta magică** η μαγική ράβδος (το ραβδί του ταχυδακτυλουργού) // **sub bagheta...** υπό τη διεύθυνση του μουσικού...

bahic-ă, bahici-ce *επίθ.* βακχικός-ή-ό // **cântece bahice** τα βακχικά άσματα // (*είρ.*) **preocupări bahice** οι βακχικές απασχολήσεις

bai, baiuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το μειονέκτημα, το κουσούρι, η έλλειψη, το ελάττωμα // **care-i -ul?** ποιο είναι το ελάττωμα; // **nu-i nici un** – τίποτε, δεν πειράζει

baiaderă, baiadere ουσ. θηλ. η μπαγιαντέρα (η Ινδή χορεύτρια)

baie, băi ουσ. θηλ. 1. το λουτρό, το μπάνιο, το λούσιμο, το μπανιάρισμα 2. το κολύμπι, η κολύμβηση 3. τα λουτρά, η λουτρόπολη // ~ **de aburi** το ατμόλουτρο // ~ **de sânge** λουτρό αίματος, η αιματοχυσία, το μακελειό // ~ **de soare** το ηλιόλουτρο // ~ **rece** το κρύο λουτρό, η ψυχρολουσία // **a face o ~** κάνω μπάνιο, λούζω, λουίζομαι, λούω, λούομαι // **a pleca la băi** πηγαίνω στα λουτρά // **camera de ~** το δωμάτιο του μπάνιου // **costum de ~** το μαγιό, το μπανιερό // **cadă de ~** η μπανιέρα

baieră, băiere ουσ. θηλ. το λουρί, το κορδόνι, το σιρίτ // **a strânge băierile pungii** σφίγγω τα σιρίτια του πογκιού (του βαλαντίου, της σακούλας)

baionetă, baionete ουσ. θηλ. η λόγχη, η ξιφολόγη, η ξίφος, η μπαγιονέτα // (στρατ.) **atac la ~** η έφοδος με εφ' όπλου λόγχη

bairam, bairamuri ουσ. ουδ. το μπαϊράμι

baif, baituri ουσ. ουδ. το χρώμα, η μπογιά που χρησιμοποιείται στην ξυλουργία, υφαντουργία, βυρσοδεψία, κ.λπ.

bal, baluri ουσ. ουδ. ο χορός, η χορευτική εσπερίδα, η χοροεσπερίδα // ~ **mascat** ο χορός μεταμφιεσμένων

balabustă, balabuste ουσ. θηλ. η σύζυγος Εβραίου

baladă, balade ουσ. θηλ. η μπαλάντα (ποίημα περιέχον κάποιο λαϊκό θρύλο ή κάποια ιστορική παράδοση) οργανική ή φωνητική μουσική σύνθεσης με ρομαντικό θέμα)

balalaică, balalaici ουσ. θηλ. η μπαλαλάνκα (έγχορδο μουσικό όργανο που χρησιμοποιούν οι Ρώσοι)

balama, balamale ουσ. θηλ. ο μεντεσές, η στρόφιγγα, ο στροφέας, ο ρεζές // **-lele usii** οι ρεζέδες της πόρτας // **a-și ieși din -le** βγαίνω απ' τα ρούχα μου // **nu mă țin -lele** δεν με κρατούν οι μεντεσέδες (είμαι αδύνατος, δεν έχω σωματική δύναμη)

balamuc, balamucuri ουσ. ουδ. 1. το τρελοκομείο 2. μτφ. ο θόρυβος, η ταραχή

balat επιφ. μπαλάνγκ (ήχος του κώδωνα)

balans, balansuri ουσ. ουδ. η ταλάντευση, η αιώρηση, το λίκνισμα

balansa, balansez I. ρ. μετ. 1. ταλαντεύω, λικνίζω, παλαντζάρω, οισθαθμίζω, ισοζυγιάζω 2. κουνώ ένα πράγμα για να βρίσκεται σε ισορροπία // **a ~ un cont** κάνω ισολογισμό λογαριασμού II. ρ. μέσο 1. λικνίζομαι, ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι 2. ταλαντεύομαι ανάμεσα σε δύο αντίθετες κατευθύνσεις, πότε από δω και πότε από κει

balansare, balansări ουσ. θηλ. 1. η ταλάντευση, η αιώρηση, η ισοστάθμιση, το ισοζύγισμα, το λίκνισμα 2. μτφ. ο διαταγμός, η αμφίρροπη στάση

balansier, balansiere ουσ. ουδ. 1. ο ταλαντευτής 2. το εκκρεμές // ~ **de ceasornic** το εκκρεμές ωρολόγιου

balansoar, balansoare ουσ. ουδ. 1. η αιώρα, η κούνια, το κρεμαστό κρεβάτι 2. η κουνιστή πολυθρόνα

balanță, balanțe ουσ. θηλ. 1. η ζυγαριά, η μπαλάντζα, η παλάντζα, το καντάρι 2. η πλάστιγγα, η ζυγαριά για μεγάλα βάρη 3. (αστρ.) ο Ζυγός 4. (οικον.) το ισοζύγιο // ~ **comercială** το

εμπορικό ισοζύγιο // ~ **de plăți** το ισοζύγιο πληρωμών // **a pune în ~** βάζω στη ζυγαριά (κρίνω, υπολογίζω) // **a ține balanța dreptă** κρατώ ισορροπία

balaoacheș-ă, balaoacheși-e I. επιθ., ουσ. αρσ. και θηλ. (άνθρωπος) μαυριδερός-ή-ό 2. ουσ. αρσ. και θηλ. (ειρ.) γύφτος-ισσα (ο, η)

balast, balasturi ουσ. ουδ. 1. η σαβούρα, το πρόσθετο βάρος σε πλοίο για τη διατήρηση της σταθερότητάς του 2. το ανακάτεμα, το μείγμα από βότσαλα και άμμο, η χοντρή άμμος, το σκύρο 3. μτφ. τα άχρηστα και ασήμαντα πράγματα, τα απορρίμματα

balastieră, balastiere ουσ. θηλ. το λατομείο (τόπος απ' όπου γαίνονται πέτρες, μάρμαρα, άμμος, χαλίκια, βότσαλα για οικοδομές)

balaur, balauri ουσ. αρσ. (μυθ.) 1. το τέρας 2. ο δράκοντας // **-ul cu șapte capete** το τέρας με επτά κεφάλια

balcaniadă, balcaniade ουσ. θηλ. (αθλ.) η βαλκανιάδα (οι αθλητικοί αγώνες μεταξύ των βαλκανικών κρατών)

balcanică-ă, balcanice επιθ. βαλκανικός-ή-ό // (αθλ.) **jocuri balcanice** οι βαλκανικοί αγώνες // **Peninsula -ă** η Βαλκανική Χερσόνησος

balcanism ουσ. ουδ. ο βαλκανισμός, ιδιωτισμός σχετικά με τις βαλκανικές γλώσσες

balcon, balcoane ουσ. ουδ. το μπαλκόνι, ο εξώστης

baldachin, baldachine ουσ. ουδ. 1. το κουβούκλιο 2. ο μικρός θόλος που στηρίζεται σε λεπτές κολόνες

bale ουσ. θηλ. πληθ. το σάλιο

baleiaj, baleiaje ουσ. ουδ. (τεχ.) η αποβολή με τη βία των καυσαερίων από το μοτέρ εσωτερικής καύσης

balenă, balene ουσ. θηλ. 1. το κήτος, η φάλαινα 2. το έλασμα, η λεπίδα για στηθόδεσμούς, ζώνες, κ.λπ., η μπαλένα

balenică-ă, baleniere ουσ. θηλ. (ναυτ.) το φαλαινονοθηρικό

balerin-ă, balerini-e ουσ. αρσ. και θηλ. χορευτής-τρια (ο, η) σε θέατρο (μπαλέτου)

balet, balete ουσ. ουδ. το μπαλέτο, το χοροδράμα // **corpul de ~** το συγκρότημα χορευτών μπαλέτου

baligă, baligi ουσ. θηλ. η κοπριά, η θβουινιά

balistic-ă, balistici-ce I. επιθ. 1. βληματομετρικός-ή-ό, βλητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η βληματομετρία, η βλητική

balivernă, baliverne ουσ. θηλ. η παπαρόδελ, η φλυαρία, η πολυλογία

balizaj, balizaje ουσ. ουδ. η τοποθέτηση σημαντήρων

baliză, balize ουσ. θηλ. η σημαδούρα, ο σημαντήρας

balnear-ă, balneari-e επιθ. λουτρικός-ή-ό // **cură -ă** η λουτροθεραπεία // **stațiune -ă** η λουτρόπολη

balneoclimateric-ă, balneoclimaterici-ce επιθ. θεραπευτικό, ιαματικά λουτρά

balneoclimatic-ă, balneoclimatici-ce επιθ. θεραπευτικός, ιαματικός (για λουτρά), λουτροθεραπευτικός-ή-ό

balneolog, balneologi ουσ. αρσ. (ο, η) λουτροθεραπευτής

balneologic-ă, balneologici-ce επιθ. λουτρολογικός-ή-ό

balneologie ουσ. θηλ. η λουτρολογία

balneoterapie ουσ. θηλ. η λουτροθεραπεία

balon, baloane ουσ. ουδ. 1. το αερόστατο, το μπαλόνι 2. η φούσκα 3. τον κοντό επανωφόρι από μεταξωτό αδιάβροχο ύφασμα // ~ **de oxigen** η φουσαλλίδα οξυγόνου // ~ **de săpun** η σαπουνόφουσκα // ~ **de spumă** η φουσαλλίδα // ~ **sondă** αερόστατο για μετεωρολογικές παρατηρήσεις // **a lua pe cineva în** ~ τον παίρνω στο φιλό, λέγω λόγια του αέρα (περιπαίζω κάποιον, τον κοροϊδεύω)

balona, balonez ρ. μετ. και μέσο φουσκώνω-μαι
balonare, balonări ουσ. θηλ. η φούσκωση, το φούσκωμα

balonat-ă, balonați-te επίθ. φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ό

balonzaid, balonzaide ουσ. ουδ. 1. το μεταξωτό αδιάβροχο ύφασμα 2. το πανωφόρι (από αυτό το ύφασμα)

balot, baloturi ουσ. ουδ. 1. το δέμα 2. το τόπι (υφάσματος) 3. ο μπόγος (το ύφασμα στο οποίο τυλίγονται ρούχα και διάφορα άλλα πράγματα) // ~ **greu** το βαρύ φορτίο (το βαρύ τόπι) // **oțel** ~ **de** ταινία από χάλυβα (ατσάλι) για στεφάνια βαρελιών, κ.λ.π.

balotaj, balotaje ουσ. ουδ. η ισοψηφία (η ισότητα ψήφων σε μια ψηφοφορία)

balsam, balsamuri ουσ. ουδ. 1. το βάλαμο 2. μτφ. η ανακούφιση, η παρηγοριά

balsamină, balsamine ουσ. θηλ. (βοτ.) η βαλσαμίνη, καλλωπιστικό φυτό με άσπρα κοκκινωπά λουλούδια

baltag, baltage ουσ. ουδ. 1. ο μπαλτάς, το τσεκούρι, το πελέκι, ο πέλεκυς, ο πέλεκας 2. μτφ. η τσεκουριά

baltă, bălți ουσ. θηλ. ο βάλτος, το τέλμα // **a rămâne** ~ μένει κάτι σε αδράνεια, αφήνω κάτι στην τύχη του, εγκαταλείπω // **las-o** ~! να μη μιλήσουμε γι' αυτό! (άφησε-το!)

baltic-ă, baltici-ce επίθ. βαλτικός-ή-ό (που ανήκει στη γειτονική περιοχή της Βαλτικής θάλασσας)

balustradă, balustrade ουσ. θηλ. 1. το κιγκλίδωμα, το κάγκελο 2. το πεζούλι, το στηθαίο

balustru, baluștri ουσ. αρσ. η κιγκλίδα, ο στύλος για υποστήριξη

bamă, bame ουσ. θηλ. η μπάμα

bambus, bambuși ουσ. αρσ. (βοτ.) το μπαμπού (είδος φυτού, το ινδοκάλαμο)

ban, bani ουσ. αρσ. 1. το χρήμα, το εκατοστό του λέι (στον πληθ.) τα χρήματα, τα λεφτά, οι παράδες 2. το νόμισμα // ~ **i de buzunar** (de cheltuielă) το χαρτζιλίκι // ~ **i gheață** χρήματα τοις μετρητοίς, το ρευστό χρήμα // ~ **i măruni** τα φιλά, τα κέρματα, τα νομίσματα με μικρή αξία // **a arunca** ~ **ii pe fereastră** ξεδεύα αλόγιστα τα χρήματα, σπαταλώ αλογάριαστα // **a face bani** βγάζω λεπτά, κερδίζω λεπτά // **a fi dolidora de** ~ **i** είναι γεμάτος λεπτά // **a nu avea un** ~ δεν έχω ούτε λεπτό // **a nu face doi** ~ **i** δεν αξίζει ούτε δύο λεπτά, ούτε πεντάρα τσακιστή // **a strânge** ~ **cu** ~ μαζεύω λεπτό με λεπτό // **a strânge** ~ **ii la ciorap** κάνω οικονομίες, αποταμιεύω, βάζω τα χρήματα κατά μέρος // στην μπάντα // **averea în** ~ η χρηματική περιουσία, η περιουσία σε μετρητά // **casă de** ~ **i** το χρηματοκιβώτιο // **fără** ~ **i** άνευ χρημάτων //

fără nici un ~ χωρίς κανένα νόμισμα, απένταρος-η-ο, αδέκαρος-η-ο // **lipsă de** ~ **i** η έλλειψη χρημάτων, η απενταρία, η αδεκαρία // **n-am** ~ **i la mine** δεν έχω λεφτά στην κατοχή μου, για μένα // **n-am cheltuit un** ~ δεν ξόδεψα ούτε λεπτό

ban, bani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο διοικητής συνοριακής επαρχίας

banal-ă, banali-e επίθ. κοινός-ή-ό, συνηθισμένος-η-ο, ασήμαντος-η-ο

banalitate, banalități ουσ. θηλ. η κοινοτοπία, το ασήμαντο πράγμα, ο συνηθισμένος λόγος

banaliza, banalizez l. ρ. μετ. κάνω κάτι να γίνει συνηθιστό ή συνηθισμένο πράγμα, εκχυδαίζω ll. ρ. μέσο γίνομαι ή γίνεται κάτι συνηθισμένο, συχνό, καταντά να είναι κοινό σε όλους

banan, banani ουσ. αρσ. η μπανανιά

banană, banane ουσ. θηλ. η μπανάνα

bananier, bananieri ουσ. αρσ. ιδ. banan

banc, bancuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. ο πάγκος, ο

πάγκος (το τραπέζι πάνω στο οποίο εργάζονται οι τεχνίτες, οι ξυλουργοί, κ.λ.π.) 2. ο πάγκος για πρακτική δοκιμασία των κινητήρων κ.λ.π. σε εργαστήρια κατασκευής μηχανημάτων // ~ **de nisip** ο σωρός άμμου κάτω από το νερό // ~ **de pești** το πλήθος ψαριών (στη θάλασσα)

banc, bancuri ουσ. ουδ. το αστείο, το ανέκδοτο, το καλοκαπούρι

bancar-ă, bancari-e επίθ. τραπεζικός-ή-ό, τραπεζιτικός-ή-ό // **sistem** ~ τραπεζικό σύστημα

bancă, bănci ουσ. θηλ. το θρανίο, ο πάγκος, το κάθισμα, το έδρανο, το σκαμνί, το εδώλιο // **banca acuzărilor** το εδώλιο κατηγορουμένων // **a sta în banca sa** μην ανακατεύσαι

bancă, bănci ουσ. θηλ. (εμπόρ.) 1. η τράπεζα 2. η μπάγκα (σε χαρτοπαίχτικο παιχνίδι στο οποίο κάνει ένας τα χαρτιά και αναλαμβάνει μόνος του τις ζημιές ή τα κέρδη) // ~ **de date** τράπεζα πληροφοριών // ~ **de informații** τράπεζα πληροφοριών // ~ **de organe** τράπεζα οργάνων // ~ **de transplantologie** τράπεζα μοσχευμάτων // **Banca Națională** η Εθνική Τράπεζα

bancher, bancheri ουσ. αρσ. ο τραπεζίτης, ο χρηματιστής

banchet, banchete ουσ. ουδ. 1. το συμπόσιο, η γιορταστική συνεστιάση 2. το γλέντι

banchetă, banchete ουσ. θηλ. το κάθισμα

banchiză, banchize ουσ. θηλ. ο σωρός επιπλεόντων πάγων κοντά και κατά μήκος της ακτής, ο ογκόπαγος, το παγόβουνο

bancnotă, bancnote ουσ. θηλ. το χαρτονόμισμα, το τραπεζογγραμμάτιο (που κυκλοφορεί αντί για νόμισμα) // ~ **de** ο **sută** το εκατοστάρικο

bancrută, bancrutez ρ. αμ. (οικον.) πτωχεύω (με άτακτες οικονομικές πράξεις σε βάρος των πιστωτών)

bancrută, bancrute ουσ. θηλ. (οικον.) η πτώχευση, η χρεωκοπία

bandaj, bandaje ουσ. ουδ. 1. ο επίδεσμος 2. ο σιδερένιος κύκλος που περιβάλλει τον τροχό αμάξης

bandaja, bandajez l. ρ. μετ. επιδένω, δένω, ξαναδένω // **a** ~ **o rană** δένω μια πληγή ll. ρ. μέσο δένομαι εγώ ο ίδιος με τον επίδεσμο

bandajare, bandajări ουσ. θηλ. η επίδεση, το δέσιμο προς τα πάνω

bandă, bande ουσ. θηλ. 1. η συμμορία, η ομάδα από κακοποιούς 2. η σπείρα, η κλίκα // ~ **de hoti** η κλεπτοσυμμορία // ~ **de tâlhari** η ληστοσυμμορία // **șef de** ~ λήσταρχος-ίνα (ο, η) **bandă, benzi** ουσ. θηλ. 1. η ταινία 2. η λωρίδα // ~ **de circulație** η ταινία, η λωρίδα κυκλοφορίας της οδού // ~ **de magnetofon** η ταινία μαγνητοφώνου, η μαγνητοταινία // ~ **magnetică** η μαγνητική ταινία // ~ **rulantă** η κινούμενη ταινία // ~ **transportoare** η ταινία μεταφορών // **conferința a fost înregistrată pe** ~ η ομιλία ηχογραφήθηκε σε ταινία // **lucru pe** ~ η εργασία πάνω σε μεταφορική ταινία **banderolă, banderole** ουσ. θηλ. 1. το περιβραχιόνιο 2. το πένθος στο χέρι **bandieră, bandiere** ουσ. θηλ. η σημαία, η παντιέρα **bandit, bandiți** ουσ. αρσ. ο ληστής, ο συμμορίτης, ο κλέφτης, ο κακοποιός **banditesc-ească, banditești** επίθ. ληστρικός-ή-ό **banditește** επίρ. ληστρικός **banditism, banditisme** ουσ. ουδ. η ληστεία, η λήστευση, η ληστοκρατία // **act de** ~ η ληστοπραξία **bandotecă, bandoteci** ουσ. θηλ. μαγνητοταινιοθήκη **bandulieră, banduliere** ουσ. θηλ. η λωρίδα, το λουρί, η δερμάτινη λουρίδα για κράτημα όπλου πάνω από τη μέση του σώματος **bang** επιφ. μάνγκ (ο ήχος της καμπάνας) **banită, banițe** ουσ. θηλ. το μόδι // **am obținut anul acesta o sută de banițe de grâu** έβγαλα φέτος εκατό μόδια σιτάρι **banjo, banjouri** ουσ. ουδ. (μουσ.) είδος μαντολίνου **bantu** επίθ. αμετάβλ. «μπαντού» (σχετικά με τις φυλές της Ισημερινής Αφρικής) **baobab, baobabi** ουσ. αρσ. (βοτ.) το μπαομπάμπ (δέντρο πολύ μεγάλο της Αφρικής) **baptism** ουσ. ουδ. (θρ.) ο αναβαπτισμός **baptist-ă, baptiști-ste** ουσ. αρσ. και θηλ. αναβαπτιστής-(στρια (ο, η)) **baptisteriu, baptisterii** ουσ. ουδ. το βαπτιστήριο **bar, bari** ουσ. αρσ. (φυσ.) το μπαρ, η μονάδα μετρήσεως ατμοσφαιρικής πίεσης με το βαρόμετρο **bar, baruri** ουσ. ουδ. 1. το μπαρ 2. το μέρος του ποτοπωλείου όπου οι πελάτες σερβίρονται και πίνουν το ποτό τους όρθιοι // ~ **cafenea** το μπαρ-καφενείο // ~ **discotecă** το μπαρ ντισκοτέκι (δισκοθήκη) **bara, barez** ρ. μετ. 1. φράζω, εμποδίζω το πέρασμα, τη δίοδο 2. διαγράφω, τραβώ γραμμή σε γραμμένες λέξεις, σβήνω, ακυρώνω // **a ~ drumul** κλείνω το δρόμο **baraboi, baraboi** ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. ο μαϊντανός 2. ο χωριάτικος χορός με αυτό το όνομα **baracament, baracamente** ουσ. ουδ. 1. η παράγκα, το παρapiγγμα 2. το πρόχειρο σπίτι **baracă, barăci** ουσ. θηλ. η παράγκα, η ξύλινη παράγκα // **baracă-dormitor** η παράγκα-κοιτώνας **baraj, baraje** ουσ. ουδ. 1. το φράγμα 2. ο υδατοφράχτης 3. αθλ. ο συμπληρωματικός αγώνας μεταξύ δύο ομάδων ή αθλητών για τον καθορισμό της βαθμολογίας 4. το ανάχωμα // ~ **antropic** τεχνητό φράγμα // (στρατ.) ~ **de artilerie** το φράγμα πυρός πυροβολικού // ~ **natural** φυσικό φράγμα // **foc de** ~ φράγμα καταγισμού πυρός

barat-ă, barați-te επιθ. 1. με κάθετη ή λοξή γραμμή, με μπάρα ή με μπάρες 2. αποκλεισμένος (στην κυκλοφορία) **bară, bare** ουσ. θηλ. 1. η μπάρα 2. το μακρύ ραβδί (από ξύλο ή μέταλλο), ο λαστός (ο μοχλός για μετακίνηση βαρών) 3. το δοκάρι, ο δοκός // ~ **de aur** η ράβδος χρυσού // ~ **de la tribunal** ο χώρος του δικαστηρίου για το δικηγορικό βήμα // (αθλ.) ~ **fixă** το μονόζυγο // (αθλ.) **bare paralele** το δίζυγο **barbacană, barbacane** ουσ. θηλ. το μικρό άνοιγμα από τόπο σε τόπο σ'έναν τοίχο, για να τρέχει το νερό που μαζεύεται πίσω από τον τοίχο **barbar-ă, barbarie** I. ουσ. αρσ. και θηλ. βάρβαρος-η (ο, η) II. επίθ. βάρβαρος-η-ο, βαρβαρικός-ή-ό III. επίρ. βάρβαρο, βαρβαρικά **barbarie, barbarii** ουσ. θηλ. η βαρβαρότητα, η βαναυσότητα **barbarism** ουσ. ουδ. ο βαρβαρισμός **barbă, bărbii** ουσ. θηλ. 1. τα γένια, τα γένεια, η γενειάδα 2. το πηγούνι, το μέρος της κάτω σιαγόνας που εξέχει // **a răde în** ~ γελάω κάτω απ' το μουστάκι // (αργκ.) **a pune (a trage) bărbii** λέω ψέματα // **cu** ~ γενάτος, γενειοφόρος **barbet, barbeți** ουσ. αρσ. είδος κυνηγετικού σκυλιού **barbetă, barbete** ουσ. θηλ. 1. η φαβορίτα 2. (ναυτ.) το κοντό παλαμάρι που δένει το ακάτιο από ένα πλοίο ή από την προβλήτα **barbișon, barbișoane** ουσ. ουδ. το γενάκι, το μικρό γένι **barbituric-ă, barbiturici-ce** I. επίθ. (χημ.) **acid** ~ το βαρbitουρικό οξύ II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) τα βαρbitουρική (υπνωτικά και κατευναστικά φάρμακα) **barbotaj, barbotaje** ουσ. ουδ. (φυσ.) 1. η διέλευση ενός αερίου σ' ένα υγρό 2. η αυτόματη επάλειψη ανταλλακτικών κινητήρα με την βύθιση αυτών σε δοχείο που περιέχει ειδικό ορυκτό έλαιο **barbotare, barbotări** ουσ. θηλ. (χημ.) η διέλευση αερίου σε υγρό **barbun, barbuni** ουσ. αρσ. (ιχθ.) το μπαρμπούνι **barbut** ουσ. ουδ. το μπαρμπούτι (τυχερό παιχνίδι με ζάρια) **barcagiu, bargarii** ουσ. αρσ. ο βαρκάρης, ο λεμβούχος **barcarolă, barcarole** ουσ. θηλ. (μουσ.) η βαρκαρόλα, η βαρκαρόλα (το τραγούδι σε λικνιστικό ρυθμό) **barcaz, barcazuri** ουσ. ουδ. 1. το ψαράδικο, το αλιευτικό πλοίο 2. το μικρό πλοίο, το ακάτιο **barcă, bărci** ουσ. θηλ. η βάρκα, η λέμβος // ~ **cu motor** η βάρκα με μοτέρ // ~ **cu vele** η λέμβος με πανιά (ιστία) // ~ **de pescuit** η αλιευτική λέμβος // ~ **de salvare** η ναυαγοσωστική βάρκα // ~ **pneumatică** η βάρκα με αεραντλία **bard, barzi** ουσ. αρσ. 1. ο βάρδος, ο ραψωδός 2. μτφ. ο ποιητής **bardă, bărzi** ουσ. θηλ. η αξίνη, το τσεκουράκι // **cioplit din** ~ χοντροκομμένος-η-ο, που είναι επεξεργασμένος χωρίς τέχνη **bărem** επίρ. 1. τουλάχιστο 2. αν όχι περισσότερο // ~ **de-ar ști** τουλάχιστο αν θά' έξερε **barém, baremuri** ουσ. ουδ. 1. (εμπόρ.) λογιστικό βιβλίο 2. σύστημα βαθμολογίας **baretă, barete** ουσ. θηλ. 1. η στενή δερμάτινη λουρίδα στα παπούτσια 2. η στενή ταινία από ύφασμα ή άλλη ουσία για παράσχημα, το κορδόνι

barhet, barhete ουσ. ουδ. ύφασμα από βαμπάκι με αυτή την ονομασία
baric-ă, barici-ce επίθ. βαρικός-ή-ό // **sistem** ~ το βαρικό σύστημα, το σύστημα διανομής της ατμοσφαιρικής πίεσης στην ατμόσφαιρα
baricada, baricadez Ι. ρ. μετ. 1. σηκώνω οδόφραγμα 2. αμπαρώνω, εμποδίζω το πέρασμα, κλείνω με αμπάρα ΙΙ. ρ. μέσο 1. οχυρώνωμαι φτιάχνοντας οδόφραγμα 2. αμπαρώνομαι, κλείνομαι με αμπάρα, ταμπουρώνομαι
baricadare, baricadări ουσ. θηλ. 1. το φράξιμο με οδόφραγμα 2. το αμπαρώμα, το ταμπουρώμα
baricadă, baricade ουσ. θηλ. το οδόφραγμα // **a fi de cealaltă parte a baricadei** είμαι στην αντίθετη παράταξη (στην άλλη μεριά του οδοφράγματος) // **a fi pe** ~ εκτελώ την υποχρέωσή μου // **a muri pe baricade** πεθαίνω πάνω στο οδόφραγμα (είμαι πιστός στις υποσχέσεις μου)
baricentru, baricentre ουσ. ουδ. 1. το κέντρο βάρους, το κέντρο βαρύτητας 2. ο τόπος συνάντησης των διαίψεων ενός τριγώνου, το βαρύκεντρο
barie, barii ουσ. θηλ. ο μπαρ, η ατμόσφαιρα, η μονάδα μετρήσεως της πίεσης, που είναι ίση με την πίεση μιας δύνης που ενεργεί πάνω σ' ένα τετραγωνικό εκατοστόμετρο
barieră, bariere ουσ. θηλ. 1. το φράγμα, ο κινητός δοκός σε διάβαση (πέρασμα) δρόμου 2. το σημείο εισόδου στην πόλη 3. μτφ. το εμπόδιο // ~ **socială** το κοινωνικό εμπόδιο
baril, barilii ουσ. αρσ. το βαρύλλιο (μονάδα μετρήσεως χωρητικότητας, είναι ίσον με 160 λίτρα περίπου)
barimetrie ουσ. θηλ. ο κατά προσέγγιση καθορισμός του βάρους των ζώων
barisferă ουσ. θηλ. η κεντρόσφαιρα, η βαρύσφαιρα
bariton, baritoni ουσ. αρσ. (μουσ.) ο βαρύτονος
bariu ουσ. ουδ. (χημ.) το βάριο
barman, barmani ουσ. αρσ. ο υπάρμαν (αυτός που σερβίρει όσους τρώνε ή πίνουν σε μπαρ)
baroană, baroane ουσ. θηλ. η βαρώνη
baroc-ă, baroci-ce Ι. επίθ. σε ρυθμό μπαρόκ ΙΙ. ουσ. ουδ. το μπαρόκ (ρυθμός στην αρχιτεκτονική που ζητεί να εντυπωσιάσει με τον όγκο του)
barometric-ă, barometrici-ce επίθ. βαρομετρικός-ή-ό
barometru, barometre ουσ. ουδ. το βαρόμετρο
baron, baroni ουσ. αρσ. ο βαρώνος
baronească, baronese ουσ. θηλ. ιδ. baroană
baronet, baronești ουσ. αρσ. 1. ο βαρονίσκος, ο τίτλος ευγένειας σε ένα από τα τάγματα ιπποτών στην Αγγλία 2. το πρόσωπο που έχει αυτόν τον τίτλο
baronie, baronii ουσ. θηλ. η βαρωνία
baros, baroase ουσ. ουδ. η βαριά το μεγάλο σιδερένιο και μονοκέφαλο σφυρί // **acul și -ul** η βελόνα και η βαριά
barosan-ă, barosani-e Ι. επίθ. (οικ.) μεγάλος-η-ο, πελώριος-α-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. παραλήξ-ού (ο, η)
baroscop, baroscoape ουσ. ουδ. το βαροσκόπιο
barou, barouri ουσ. ουδ. ο δικηγορικός σύλλογος
barză, berze ουσ. ουδ. ο πελαργός, το λελέκι, ο λέλεκας
bas, bași ουσ. αρσ. (μουσ.) ο μπάσος, ο βαθύφωνος
bas, basuri ουσ. ουδ. το βαθύφωνο μουσικό όργανο, το μπάσο

Basc-ă, Basci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βάσκος-η (ο, η) // **Tara Bascilor** η Χώρα των Βάσκων ΙΙ. επίθ. βασκικός-ή-ό
bască, băști ουσ. θηλ. ο μπερές (είδος σκούφου)
baschet Ι. ουσ. ουδ. (αθλ.) το μπάσκετ μπάλα, η καλαθοσφαίρα ΙΙ. **bascheti** ουσ. αρσ. τα αθλητικά παπούτσια για μπάσκετ μπάλα
baschetbal ουσ. ουδ. (αθλ.) η καλαθοσφαίρα, η καλαθοσφαίριση, το μπάσκετ μπάλα
baschetbalist-ă, baschetbaliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) καλαθοσφαιριστής-ίστρια (ο, η)
bascuła, basculez ρ. αμ. αιωρούμαι, ταλαντεύομαι
basculant-ă, basculanți-e επίθ. αιωρούμενος-η-ο // **autocamion** ~ το ανατρεπόμενο φορτηγό αυτοκίνητο
basculare, basculări ουσ. θηλ. 1. η αιώρηση, η ταλάντευση 2. το αυτοεκφόρτωση (σε αυτοκίνητα)
bascăl, bascule ουσ. θηλ. η πλάστιγγα, η ζυγαριά, ο ζυγός
base-ball ουσ. ουδ. (αθλ.) προφ. αγγλ. *beiz-bol* το μπέιζ-μπολ
basic-English ουσ. θηλ. προφ. αγγλ. βασικά αγγλικά (απλοποιημένος τύπος της αγγλικής γλώσσας περιέχων 850 λέξεις και το ελάχιστον όριον των γραμματικών κανόνων)
basist, basiste ουσ. αρσ. μουσ. ο μπασίστας
basm, basme ουσ. ουδ. 1. το παραμύθι 2. μτφ. (ειρ.) τα κουραφέξαλα, οι ανοησίες // **a se face de ~** παραμυθολογώ, λω ψέματα, γίνονται ρεζί // **de ~** παραμυθένιος-ια-ιο // **o lume de ~** ο παραμυθένιος κόσμος (όπως στα παραμύθια)
basma, basmale ουσ. θηλ. 1. το μαντίλι 2. ο μπασμάς // το τσεμπέρι, το φακιόλι // **a ieși ~ curată** βγαίνω καθαρό φακιόλι (βγαίνω αγνός, τίμιος, σε κάποια μπερδεμένη υπόθεση που είχα μπλέξει)
basorelief, basoreliefuri ουσ. ουδ. το ανάγλυφο
basta επίρ. (οικ.) αρκετά, μη περισσότερα // **și cu asta**, ~! και με αυτό, αρκετά! τέλος!, έκλεισα τη συζήτηση
bastard-ă, bastarzi-de Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. μπάσταρδος-αρδή (ο, η) ΙΙ. επίθ. μπάσταρδικος-η-ο, νόθος-α-ο, νοθευμένος-η-ο
bastiment, bastimente ουσ. ουδ. (ναυτ.) το μεγάλο πολεμικό πλοίο
bastingaj, bastingaje ουσ. ουδ. (ναυτ.) το θωράκιο πλοίου
bastion, bastioane ουσ. ουδ. 1. το φρούριο, ο προμαχώνας, το προπύργιο 2. μτφ. η ακρόπολη, ο απρόσβλητος τόπος
baston, bastoane ουσ. ουδ. το μαστούνη, το ραβδί, η ράβδος // ~ **de cauciuc** το κλομπ // ~ **de mareșal** η στραταρχική ράβδος
bastonadă, bastonade ουσ. θηλ. 1. η μαστούνιά, το ραβδίωμα, η ραβδία 2. το ξυλοκόπημα
bastonaș, bastonașe ουσ. ουδ. το μπαστούνάκι, το μικρό ραβδί
bașbuzuc, bașbuzuci ουσ. αρσ. ο βασιβουζούκος (ο άτακτος στραπώνης του παλιού τουρκικού στρατού)
bașca επίρ. 1. Εξέχωρα, ξεχωριστά, χωριστά, χώρια 2. ιδιαίτερα 3. εκτός, πλην // ~ **cheltuielele** εκτός από τα έξοδα
Bașkir-ă, Bașkiri-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βασκύριος-ία (ο, η) (τουρκικός λαός στη Ρωσική ομοσπονδία) ΙΙ. επίθ. βασκυριακός-ή-ό

baștină ουσ. θηλ. ο εγχώριος τόπος, η καταγωγή, ο τόπος απ' όπου προέρχεται κάποιος // *επιθ. έκφρ. de ~* εγχώριος-α-ο, γηγενής-ής-ές, ιθαγενής-ής-ές, ντόπιος-ια-ιο // *locurile de ~* η πατρίδα

batal, batali ουσ. αρσ. το κριάρι

batal, batale ουσ. ουδ. 1. ο λάκκος, η λακούβα, ο βόθρος 2. το θαυόλυμα

batalion, batalioane ουσ. ουδ. (στρατ.) το τάγμα

batant-ă, batanți-te επιθ. // *ușă -ă* πόρτα που ανοίγει και κλείνει μόνη της

batardou, batardouri ουσ. ουδ. (τεχ.) το προσωρινό φράγμα νερού στο ψηλό σημείο του ποταμού για να ξεραθεί ο χαμηλότερος τόπος όπου γίνονται έργα οικοδομής

Batav-ă, Batavi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βάταβος-η (ο, η) (γερμανικός πληθυσμός που στα αρχαία χρόνια κατοικούσε στην Ολλανδία) // *επίθ. batάβιος-ια-ιο*

bate, bat μχ. **bătuť** Ι. ρ. μετ. 1. χτυπώ, βαράω, δέρνω, ξυλοκοπώ 2. νικώ (στον πόλεμο ή αγώνα) 3. αναταράσσω (αυγά, γάλα) // *a ~ conovare* χτυπώ τα χαλιά / τα ξεσκονίζω από τη σκόνη ξυλοκοπανίζοντάς τα) // *a ~ cuie* μπήγω καρφιά, καρφώνω // *a ~ drumurile* γυρίζω στους δρόμους // *a ~ fierul cât e cald* στη βράση κολλάει το σίδερο, χτυπώ το σίδερο όσο είναι ζεστό // *a ~ la mașină* δακτυλογραφώ // *a ~ la spate* χτυπώ στη ράχη (στην πλάτη) // *a ~ măr* δέρνω άγρια // *a ~ monedă* εκτυπώ νομίσματα // *a ~ mult drum* κάνω μεγάλη πορεία, βαδίζω μακριά δρόμο (λόγω μιας εργασίας ή φροντίδας) // *a ~ palma cu cineva* χτυπώ την παλάμη με κάποιον, δίνω το χέρι με κάποιον, συνάπτω συμφωνία // *a ~ pasul pe loc* βηματίζω επί τόπου // *a ~ pe cineva la cap* πονοκεφαλιάζω κάποιον, τον ενοχλώ υπερβολικά, τον ζαλίζω, τον σκοτίζω // *a ~ peste obraji* χτυπώ στο πρόσωπο (στα μούτρα) // *a ~ toba* διαδάλω, διαδίδω μουσικό // *a ~ un record* χτυπώ ρεκόρ καταβάζω ρεκόρ // *a ~ ușor cu palma umărul sau mână pentru a-l reconforta sau a-i arăta bunăvoință* χτυπώ σιγά με την παλάμη το ώμο ή το βραχίονα για να τον ενδυναμώσω ή να του δείξω εύνοια // *a-și ~ capul* χτυπώ το κεφάλι μου, έχω σκοτούρες, φροντίζω // *ρ. αμ. 1. χτυπώ, σημαίνω 2. πάλλομαι, σφύζω 3. ηχώ, κροτώ 4. υποχωρώ // ~ vântul* φυσάει ο άνεμος // *a ~ capul* χτυπώ το κεφάλι μου (μετανιώνω πικρά) // *a ~ clopoțele* οι καμπάνες σημαίνουν // *a ~ din palme* χειροκροτώ // *a ~ în retragere* υποχωρώ // *a ~ la ochi* χτυπά στα μάτια // *a ~ urât, face impresie urâtă* χτυπιέται άσχημα, προκαλεί κακή εντύπωση // *cât ai ~ din palme* ώσπου να πεις αμήν, στο άψε σβήσε // *inima îmi ~ de emoție* η καρδιά μου πάλλεται από συγκίνηση // *un galben care ~ în portocaliu* ένα κίτρινο που χτυπά προς το πορτοκαλί // *ρ. μέσο 1. χτυπιέμαι, χτυπιούμαι 2. αγωνίζομαι, μάχομαι 3. δέρνομαι // a se ~ cap în cap* χτυπιούνται κεφάλι με κεφάλι (εναντιώνονται σφοδρά) // *a se ~ cu pumnii în piept* αυτοσκοπιέμαι, κορδώνομαι // *a se ~ în război* μάχομαι στον πόλεμο // *a se ~ pe burtă cu cineva* χτυπιέται στην κοιλιά με κάποιον (είναι πολύ στενός φίλος με κάποιον) // *a se ~ pe câmpul de luptă* αγωνίζομαι στο πεδίο της μάχης // *ei se bat fără milă* αυτοί δέρνονται ανελέητα // *mi se ~ ochiul drept* χτυπιέται το δεξί μου μάτι

batere, bateri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το βάρεμα, το δόρασμα 2. η κρούση, ο χτύπος, ο κρότος 3. ο ήχος, ο ρυθμικός παλμός (καρδιάς ή ρολογιού) // *~ de monedă* η εκτύπωση νομίσματος // *~ din palme* το χειροκρότημα

baterie, baterii ουσ. θηλ. 1. η μπαταρία 2. η ηλεκτρική στήλη // *~ de acumulatori* ο συσσωρευτής // *~ de artilerie* η πυροβολαρχία // *~ de băutură* η μπαταρία πιοτού (ένα μπουκάλι κρασί και ένα μπουκάλι μεταλλικό νερό ή αεριούχο νερό βαλμένα σ'ένα δοχείο με πάγο) // *~ de instrumente de percusie la orchestră* τα κρουστά μουσικά όργανα σε ορχήστρα // *~ de tunuri* η κανονιοστοιχία

batic, baticuri ουσ. ουδ. το μαντίλι, η μαντίλα, το φακιόλι (το μαντίλι που δένουν οι γυναίκες γύρω απ' το κεφάλι)

batimetru, batimetre ουσ. ουδ. το βαθύμετρο

batiscaf, batiscafuri ουσ. ουδ. το βαθυσκάφος

batisferă, batisfere ουσ. θηλ. η βαθύσφαιρα

batist, batisturi ουσ. ουδ. η βατίστα

batistă, batiste ουσ. θηλ. το μαντίλι, το χειρομάντιλο

batjocori, batjocorese ρ. μετ. 1. κοροϊδεύω, περιπαίζω, εμπαίζω, χλευάζω, περιγελάω 2. διακωμωδώ, σαρκάζω, ρεζιλεύω 3. μτφ. ατιμάζω μια γυναίκα

batjocorire, batjocoriri ουσ. θηλ. 1. η κοροϊδία, το περιγέλο, ο χλευασμός, ο εμπαϊμός, το ντροπίασμα 2. το ρεζίλεμα, η διακωμώδηση, ο σαρκασμός

batjocoritor-oare, batjocoritori-oare επιθ. κοροϊδευτικός-ή-ό, χλευαστικός-ή-ό, εμπαϊκτικός-ή-ό, ειρωνικός-ή-ό

batjocură, batjocuri ουσ. θηλ. 1. η κοροϊδία, ο χλευασμός, ο εμπαϊμός, το περιγέλασμα, το περιπαίγμα, το ρεζίλι 2. η διακωμώδηση, η γελοιοποίηση // *a se face de ~* γίνομαι ρεζίλι // *de ~* εμπαϊκτικός-ή-ό // *obiect de ~* το κορόιδο

batog, batoguri ουσ. ουδ. το αλίπαστο και καπνιστό κρέας φαριού, κάθε αλίπαστο και καπνιστό κρέας από ψάρι

baton, batioane ουσ. ουδ. το μπαστούνάκι // *un ~ de ciocolată* ένα μπαστούνάκι σοκολάτας

batoză, batoze ουσ. θηλ. η αλwynιστική μηχανή

batracian, batracieni ουσ. αρσ. (πληθ.) (ζωολ.) τα βατραχοειδή

bau επίφ. μπαου (η μίμηση του ουρλιαχτού του λύκου για να φοβηθούν τα παιδιά)

baubau ουσ. αρσ. (στη γλώσσα των παιδιών) ο μπάμπουλας

bauxită ουσ. θηλ. (ορυκτ.) ο βωξίτης

Bavare-ă, Bavarazi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βαυαρός-ή (ο, η) // *επίθ. βαυαρικός-ή-ό*

baza, bazez Ι. ρ. μετ. βασίζω, ακουμπώ, στηρίζω // *ρ. μέσο 1. βασίζομαι 2. στηρίζομαι 3. εμπιστεύομαι // afirmatia aceasta se bazează pe scrisorile ei* αυτή η κατάφαση βασίζεται πάνω στα γράμματά της // *el se bazează pe experiența lui* αυτός στηρίζεται πάνω στην πείρα του // *mă bazez pe sentimentele tale prietenești* βασίζομαι στα φιλικά σου αισθήματα // *pe el te poți ~* σ'αυτόν μπορείς να εμπιστευτείς

bazaconie, bazaconii ουσ. θηλ. 1. η σαχλαμάρα 2. η παραξενιά, η αλλοκοτία

bazalt, bazalturi ουσ. ουδ. ο βασάλτης (ο σκληρός μελανός λίθος με μεγάλη αντοχή)

bazaltic-ă, bazaltici-ce *επίθ.* βασάλτικός-ή-ό
bazar, bazaruri *ουσ. ουδ.* 1. το υπαίθριο μαγαζί 2. το παζάρι, η αγορά
bază, baze *l. ουσ. θηλ.* 1. η βάση 2. το βάθρο, το στηρίγμα, το θεμέλιο 3. η κρηπίδα, το υπόβαθρο 4. η υπόσταση 5. το σημείο απ' όπου αρχίζει κάτι // ~ **aeriană** η αεροπορική βάση // ~ **de aprovizionare** η βάση εφοδιασμού // ~ **de atac** η βάση εφόρμησης // ~ **de recepție** η βάση παραλαβής // ~ **militară** η στρατιωτική βάση // ~ **navală** η ναυτική βάση // ~ **sportivă** η αθλητική βάση // **baza craniului** η βάση του κρανίου // (πολ.) ~ **și suprastructură** η βάση και το οικοδόμημα // **baza economică** η οικονομική βάση // **a avea (ceva) la** ~ έχω κάτι στη βάση // **a pune bazele** θέτω τις βάσεις // **baza materială** η υλική βάση // **in baza legii** βάσει του νόμου // **έκφρ. nu pun** ~ δεν δίνω βάση, δεν εμπιστεύομαι // **pe ~ de...** με βάση... (του, της) // **pe (h) în baza** επί τη βάσει // **pe baza raportului** βάσει της αναλογίας // *επιθ. έκφρ. de* ~ βασικός-ή-ό, κεφαλικός-ή-ό, θεμελιακός-ή-ό // **problemele de** ~ τα βασικά προβλήματα // *ουσ. θηλ. (χημ.)* η βάση, η χημική ένωση που όταν ενώνεται με οξέα δίνει άλας) // **baze și acizi** οι βάσεις και τα οξέα
bazic-ă, bazici-ce *επίθ. (χημ.)* βασικός-ή-ό
bazilică, bazilici *ουσ. θηλ.* η βασιλική (το αρχιερατικό ρωμαϊκό οικοδόμημα που καταλήγει σε ημικυκλική αψίδα, ύψος της χριστιανικής εκκλησίας από την εποχή του Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τον Ιουστινιανό)
bazin, bazine *ουσ. ουδ.* 1. η δεξαμενή, η λεκάνη 2. το λεκανοπέδιο 3. η κοιλότητα του σκελετού του ανθρώπου και των σπονδυλωτών ζώων // ~ **de înot** το κολυμβητήριο
bazinet, bazinețe *ουσ. ουδ. (ανат.)* η πύελος του νεφρού
bazon, bazoane *ουσ. ουδ.* το κομμάτι από ύφασμα ή δέρμα ραμμένο στο πίσω μέρος του πανταλονιού για περισσότερη ανθεκτικότητα, το καβάλο
bazona, bazonéz *ρ. μετ.* βάζω, ράβω καβάλο
băbesc, băbească, băbești *l. επίθ.* 1. γεροντιστικός -η-ο, γερωντικός-ή-ό, γέρικος-η-ο 2. κομπογιαννίτικος -η-ο // **leacuri băbești** τα κομπογιαννίτικα φάρμακα, τα γιαιτροσόφια // **vorbe / fleacuri băbești** γερωντιστικές σαχλαμάρες // *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* η παραλλαγή αμπελιού με μαυρογάλαζα σταφύλια από τα οποία παράγονται κόκκινα κρασιά
băbește *επίρ.* όπως οι γριές, γερωντικά // **a socoti** ~ κάνω τους λογαριασμούς απλά, όπως κάνουν οι γριές
băcan *ουσ. ουδ.* το αιματόξυλο, το ξύλο που έχει κόκκινο χρώμα, με το βράσιμο βγάζει χρώμα κόκκινο
băcan, băcani *ουσ. αρσ.* ο μπακάλης, ο παντοπώλης
băcănie, băcănii *ουσ. θηλ.* το μπακάλικο, το παντοπωλείο
băciță, băcițe *ουσ. θηλ.* 1. η βοσκοπούλα 2. η γυναίκα βοσκού που διοικεί τη στάνη
bădăran-ă, bădărani-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* άξεστος -η (ο, η), αγροίκος-α (ο, η), απολίτιστος-η (ο, η)
bădăranie, bădăranii *ουσ. θηλ.* η χοντράδα, η χοντροκοπιά, η χοντροκομμένη συμπεριφορά, η βαναυσότητα

bădică, bădici *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μπάρμπατς
bădie, bădii *ουσ. αρσ.* ο μπάρμπατς
bădiță *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο τυχερός
băga, bag *l. ρ. μετ.* 1. βάζω, μπάζω 2. χώνω 3. θέτω 4. εισάγω 5. τοποθετώ // **a ~ ceva în gură** τσιμπολογώ // **a ~ cheia în broască** βάζω το κλειδί στην κλειδαριά // **a ~ de seamă** προσέχω κάτι, επιτηρώ, παρακολουθώ με προσοχή // **a ~ în buzunar** βάζω στην τσέπη // **a ~ în sperietē** προξενώ φόβο, φοβερίζω // **a ~ la idei** βάζω σε ιδέες, δίνω κάποια ιδέα σε κάποιον // **a ~ pe cineva în pâine (în slujbă)** τοποθετώ κάποιον σε υπηρεσία (ιδιωτική ή δημόσια) // **ce ți-ai băgat în cap?** τι έβαλες στο κεφάλι σου; // **nu m-a -t în seamă** δεν μου έδωσ καμιά σημασία // *ρ. μέσο* 1. μπαίνω 2. χώνομαι 3. εισέρχομαι 4. αναμειγνύομαι // **a se ~ de seamă (la ceva)** να υπάρχει παρακολούθηση (σε κάτι), να γίνεται επίβλεψη (σε κάτι) // **a se ~ în datorii** βυθίζομαι στα χρέη, δανειζομαι // **a se ~ în sufletul cuiva** μπαίνω στην ψυχή κάποιου (έχω την ευνοία του) // **a se ~ în toate** χώνομαι παντού σε όλα // **a-și ~ mințile în cap** γίνομαι λογικός, βάζω μυαλό, σκέφτομαι σωστά, έρχομαι στα συγκαλά μου // **a-și ~ nasul unde nu-i fierbe oala** χώνει τη μύτη του όπου δεν πρέπει // **nu vreau să mă bag** δε θέλω να έχω να κάνω (δε θέλω ν' αναμειχθώ) // **s-a -t ucenic** τοποθετούμε ως μαθητευόμενος
băgare, băgări *ουσ. θηλ.* 1. το χώσιμο, το βάλοισμο, το μπάσιμο 2. η τοποθέτηση // **cu ~ de seamă** με μεγάλη προσοχή, με φροντίδα, με τρόπο
băgăcios-oasă, băgăcioși-oase *επίθ. (οικ.)* ανακατωσούρης-ούρα-ικο, που ανακατεύεται σε ξένα πράγματα, που χώνει τη μύτη του παντού
băgăreț-ață, băgărețe *επίθ. (οικ.)* που αναμειγνύεται σε όλα
băgător-oare, băgători-oare *επίθ.* που χώνεται σε όλα // ~, **băgatoare de seamă** ο επιβλέπων, η επιβλέπουσα, ο παρακολουθών, η παρακολουθούσα
băiat, băieți *ουσ. αρσ.* το αγόρι, το παιδί // ~ **de prăvălie** ο νεαρός πωλητής (σε κατάστημα) // **bun -l** καλό παιδί!
băieș, băieși *ουσ. αρσ.* ο χρυσωρύχος
băiețandru, băiețandri *ουσ. αρσ.* το αγόρι, το μεγάλο παιδί
băiețas, băiețași *ουσ. αρσ.* το αγοράκι, το μικρό παιδί
băietel, băietei *ουσ. αρσ.* το παιδάκι
băietesc-ească, băiețești *επίθ.* αγορίστικός-η-ο
băiețește *επίρ.* αγορίστικά
băiețoi, băiețoi *ουσ. αρσ.* η αγοράνα, το αγοροκόριτσο
băiță, băițe *ουσ. θηλ.* το λουτράκι
băjenar, băjenari *ουσ. αρσ.* ο προσωρινός πρόσφυγας
băjenări, băjenăresc *ρ. αμ.* φεύγω πρόσκαιρα από τον τόπο μου
băjeni, băjenesc *ρ. αμ.* φεύγω προσωρινά από το σπίτι λόγω πείνας, επιδρομών, κ.λ.π.
băjenie, băjenii *ουσ. θηλ.* η προσωρινή προσφυγιά από τον τόπο κατοικίας
bălai-aie, bălai-aie *επίθ.* ξανθός-ιά-ό, ρούσος-α-ο
bălaie, bălaie *ουσ. θηλ. (οικ.)* η αγελάδα με ξανθό χρώμα // **a întărcat bălaia** αποθήλασε η ξανθαία

(έπαψε πια να δίνει γάλα) // **nici laie, nici** ~ ούτε μαύρο, ούτε άσπρο
bălan-ă, bălănie *επιθ.* άπρος-η-ο, άσπριδερός-ή-ό, ψαρός-ή-ό // **cal** ~ το ψαρό άλογο
bălăbăneală, bălăbăneli *ουσ.* *θηλ.* η ταλάντευση, το τρίκλιμα, ο κλονισμός
bălăngăni, bălăngănesc *l. p. μετ.* ταράζω, κλονίζω, κουνάω πέρα-δώς II. *p. μέσο* ταλαντεύομαι, κλονίζομαι, κουνιέμαι πέρα-δώς III. *p. αμ.* τρικλίζω
bălăcări, bălăcăresc *l. p. μέσο* 1. τσαλαβουτάω 2. αλληλουβρίζομαι II. *p. μετ.* μαλώνω, βρίζω κάποιον
bălăceală, bălăceli *ουσ.* *θηλ.* το βούτηγμα, το χοροπήδημα στο νερό
bălăci, bălăcesc *l. p. αμ.* χοροπηδών στο νερό, λούζομαι με χοροπήδημα II. *p. μέσο* λούζομαι παίζοντας στο νερό // **copiii se bălăcesc în apă** τα παιδιά λούζονται παίζοντας στο νερό
bălăcire, bălăciri *ουσ.* *θηλ.* το βούτημα στο νερό με χοροπήδημα
bălăior-oară, bălăiori-oare *επιθ.* ξανθομάλλης-ούσα-άλικο, ξανθός-ιά-ό
bălăngăni, bălăngănesc *l. p. αμ.* 1. κουνουνίζω, παράγω ήχο κουνουνισού 2. τρικλίζω II. *p. μέσο* ταλαντεύομαι, κλονίζομαι
bălăngănit *ουσ.* *ουδ.* το κουνούνισμα, ο ήχος μεγάλου κουνουνισού
bălărie, bălării *ουσ.* *ουδ.* 1. η αγριάδα, το αγριόφυτο 2. ο τόπος με αγριάδα
bălegar *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* **băligar**
băliga pers. 3 **baligă** *p. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) κοπρίζει (ζώο)
băligar, băligare *ουσ.* *ουδ.* η βοδινή κοπριά
bălmăjeală, bălmăjeli *ουσ.* *θηλ.* 1. η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η αβεβαιότητα, η σύγχυση, το πελάγωμα, το ψέλλισμα
bălmăji, bălmăjesc *p. μετ.* 1. ανακατώνω, μπερδεύω 2. συγχύω, καταζαλίζω κάποιον 3. μιλάω μουρμουριστά, ψελλίζω
bălos-oasă, băloși-oase *επιθ.* σαλιάρης-άρα-ικο
băloși, băloșesc *p. αμ.* σαλιάζω (για το κρασί ή για το χυμό του λάχανου όταν σαλιάζουν)
băloși-ă, băloșiți-te *επιθ.* σαλιάρης-α
băltăreț-eață, băltăreți-te *επιθ.* βαλτώδης-ης-ες
băltăreț *ουσ.* *αρσ.* ο νότιος άνεμος (όνομα ανέμου που φυσάει από το Νότο)
bălti pers. 3. **băltește** *p. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) λιμνάζει (το νερό) // **apele băltind** τα λιμνάζοντα νερά
băltoacă, băltoace *ουσ.* *θηλ.* το βαλτόνερο, το τέγμα, η λακούβα με λαπόνερο
băltos-oasă, băltoși-oase *επιθ.* ελώδης-ης-ες (τόπος με βάλτους)
bălțat-ă, bălțați-te *επιθ.* 1. παρδαλός-ή-ό, παρδωτός-ή-ό 2. ποικιλόχρωμος-η-ο 3. *μτφ.* ντυμένος-η-ο χωρίς γούστο
Bănățean-ă, Bănățeni-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (ο, η) κάτοικος της επαρχίας Μπανάτ (το Μπανάτ βρίσκεται στα γιουγκοσλαβικά σύνορα)
bănesc-ească, bănești *επιθ.* χρηματικός-ή-ό // **pedeapsă -ească** η χρηματική ποινή, το πρόστιμο
bănește *επιρ.* χρηματικώς / **stă rău** ~ δεν τα πάει καλά από χρήματα
bănet *ουσ.* *ουδ.* το μεγάλο ποσό χρημάτων, τα πολλά χρήματα, ο παράξ

bănie, bănii *ουσ.* *θηλ.* (*ιστ.*) 1. η συνοριακή περιοχή της Βλαχίας 2. η διοίκηση της παραμεθορίου περιοχής 3. το αξίωμα του διοικητή και η έδρα της διοικήσεως συνοριακής επαρχίας της Βλαχίας
bănișor, bănișori *ουσ.* *αρσ.* το παραδάκι
bănos-oasă, bănoși-oase *επιθ.* επικερδής-ής-ές
bănuî, bănuiesc *p. μετ.* 1. υποπτεύομαι, υποψιάζομαι 2. υποθέτω 3. προσιθάνομαι 4. διαβλέπω // **a ~ pe cineva de furt** υποψιάζομαι κάποιον για κλοπή // **bănuiesc că el e vinovatul** υποπτεύομαι πως αυτός είναι ο φταίχτης (ο ένοχος)
bănuială, bănuieli *ουσ.* *θηλ.* 1. η υποψία, η υπόνοια, η δυσπιστία 2. η έλλειψη εμπιστοσύνης, η καχυποψία, η φιλυποψία 3. η υπόθεση (υποθέτουμε πως έτσι είναι)
bănuît-ă, bănuiți-te *επιθ.* ύποπτος-η-ο
bănuitor-oare, bănuitori-oare *επιθ.* καχύποπτος-η-ο, δύσπιστος-η-ο // **a fi ~** δυσπιστώ
bănuț, bănuți *ουσ.* *αρσ.* το παραδάκι, το λεφτό, η πενταροδέκαρα
bărgan, bărganuri *ουσ.* *ουδ.* ο μεγάλος κάμπος με αραιή και θαμνώδη βλάστηση ή απλωμένη πεδιάδα σε ευρύ χώρο, ο ξερόκάμπος // (γεωγρ.) **Câmpia Bărganului** η Πεδιάδα Μπαργκάν (η μεγαλύτερη πεδιάδα της Ρουμανίας)
bărbat, bărbați *ουσ.* *αρσ.* 1. ο άντρας 2. ο σύζυγος 3. *μτφ.* ο λεβέντης, ο θαρραλός
bărbătesc-ească, bărbătești *επιθ.* 1. αντρικός-ή-ό 2. αρσενικός-ή-ό 3. αντρείος-α-ο 4. *μτφ.* γενναίος-α-ο, αντρικός-εια-εια // **atitudine bărbătească** η αντρική στάση // **costum** ~ το αντρικό κοστούμι // **dans** ~ ο αντρικός χορός
bărbătește *επιρ.* αντρεία, αντρειωμένα, αντρίκεια
bărbăție *ουσ.* *θηλ.* 1. η αντρεία, η παλικαριά, η ανδροπρέπεια, ο αντρισμός, η αντρειοσύνη, η αρρενωπότητα, η γενναίότητα 2. *μτφ.* η αφοβία, η αλκή, η σωματική δύναμη, η ευρωστία, το σφρίγος // **a insufla** ~ αντρίζω, εμπνέω αντρεία, αντρειοσύνη // **lipsă de** ~ η ανανδρία // **lipsit de** ~ άνανδρος-η-ο // **plin de** ~ γενναίος-αία-ο
bărbie, bărbii *ουσ.* *θηλ.* το πηγούνι, το πηγούνι
bărbier, bărbieri *ουσ.* *αρσ.* ο κουρέας, ο μπαρμπέρης, ο κομμωτής
bărbiereală, bărbierele *ουσ.* *θηλ.* 1. το ξύρισμα 2. *μτφ.* η πολυλογία, η ψευτιά, τα ψέματα
bărbieri, bărbieresc *l. p. μετ.* ξυρίζω II. *p. μέσο* 1. ξυρίζομαι 2. *μτφ.* ψευδολογώ, λiew ψέματα
bărbierit *ουσ.* *ουδ.* το ξύρισμα
bărbîță, bărbîțe *ουσ.* *θηλ.* η σαλιάρα, η σαλιαρίστρα
bărbos-oasă, bărboshi-oase *επιθ.* γενάτος-η-ο, γενειοφόρος-α-ο
bărzăun, bărzăuni *ουσ.* *αρσ.* (*εντομ.*) ο βόμβος, ο κηφήνας
bărzoî, bărzoî *ουσ.* *αρσ.* ο πελαργός (το αρσενικό πτηνό του πελαργού)
băsmăluță, băsmăluțe *ουσ.* *θηλ.* το μικρό τσεμπέρι, το φακιολάκι
băscălie, băscălii *ουσ.* *θηλ.* (*οικ.*) η κοροϊδία, ο χλευασμός // **a lua în ~ pe cineva** περιπαίζω, κοροϊδεύω κάποιον
bășica, bășic *l. p. μετ.* φουσκάλίζω, σχηματίζω φουσκάλες II. *p. μέσο* γεμίζω από φουσκάλες στο δέρμα
bășicare, bășicări *ουσ.* *θηλ.* το φουσκάλισμα, η φλυκταίνωση

bașicat-ă, bășicați-te *επιθ.* φουσκालιασμένος-η-ο, φλυκταίνωδης-ης-ες
bășică, bășici *ουσ.* *θηλ.* 1. η φούσκα, η φουσκάλα, η φλύκταινα 2. η κύστη 3. η μπουρμπουλήθρα, η φυσαλίδα // **bășica fierei** η χοληδόχος κύστη // **bășica udului** η ουροδόχος κύστη
bășicos-oasă, bășicosi-oase *επιθ.* φουσκालιασμένος-η-ο, με φουσκάλες
bășicuță, bășicuțe *ουσ.* *θηλ.* η φυσαλίδα
băștinăș-ă, băștinăși-e *επιθ.* 1. ντόπιος-ια-ιο, γηγενής-ής-ές, αυτόχθων-ων-ον, ιθαγενής-ής-ές 2. από πάπιου προς πάπιου
bătaie, bătaii *ουσ.* *θηλ.* 1. ο χτύπος, το χτύπημα, το δάροισμο, το βάρεμα, ο δαρμός, το ξύλο, το ξυλοκόπημα 2. η συμπλοκή, η ανακατωσύρα, η μάχη 3. (στρατ.) η βολή, ο πυροβολισμός, το βεληνεκές βλήματος // ~ **a inimii** ο χτύπος της καρδιάς, το καρδιοχτύπι, το χτυποκάρδι // ~ **a vântului** το ράπισμα του ανέμου // ~ **cu ciocanul pe obiect** το σφυροκόπημα, η σφυροκόπηση, η σφυρηλάτηση, η σφυρηλασία // ~ **cu zăpadă** ο χιονοπόλεμος // ~ **de aripă** το φτερούγισμα // ~ **de cap** η σκотоύρα, η φροντίδα, ο μπελός // ~ **de joc** η κοροϊδία, το περιγέλασμα, ο εμπαιγμός, το αναγέλασμα // ~ **la ușă** το χτύπημα στην πόρτα // **a da** ~ επισπεύδω, κάνω κάτι γρήγορα // **a mânca** ~ τρώγω ξύλο // **έκφρ.** **a pune la** ~ διακινδυνεύω ορισμένο ποσό χρημάτων (ή) σε κάποιο γλέντι // **a se lua la** ~ διαπληκτίζομαι, δέρνομαι με κάποιον, χτυπιόμαστε // **a snopi în** ~ δέρνω άγρια κάποιον // **câmp de** ~ το πεδίο μάχης // (στρατ.) **cu** ~ **lungă** με μακρό βεληνεκές
bătăios-oasă, bătaioși-oase *επιθ.* βίαιος-αία-(η)-ο, ορμητικός-ή-ό, επιθετικός-ή-ό, φιλόμαχος-η-ο, μαχητικός-ή-ό
bătălie, bătaii *ουσ.* *θηλ.* η μάχη, η πάλη, ο αγώνας // ~ **navală** η ναυμαχία // **bătălia popoarelor** η μάχη των λαών
bătător, bătaoare *ουσ.* *ουδ.* 1. το χτυπητήρι (με το οποίο χτυπάμε τα χαλιά) 2. ο δάρτης (το ξύλο που χτυπούν το γάλα για να αποβουτυρωθεί)
bătător-oare, bătaiori-oare *επιθ.* 1. χτυπητός-ή-ό 2. φανταχτερός-ή-ό (που χτυπάει στο μάτι) // **este** ~ **la ochi** είναι οφθαλμοφανής, καταφανής
bătaoare, bătaiori *ουσ.* *θηλ.* ο κόπανος (το ξύλο της πλύσης)
bătători, bătaioresc *l. p. μετ.* 1. πατάω τη γη και αφήνω τα ίχνη των βημάτων μου πάνω στο έδαφος 2. διανύω, περνάω από κάπου και ισοπεδώνω τον τόπο κάνοντάς το δρόμο, ισοπεδώνω με κόπανο *ll. p. μέσο* ροζιάζω, αποκτώ ρόζους, κάλους στο δέρμα μου
bătătorit-ă, bătaioriți-te *επιθ.* 1. πατημένος-η-ο 2. ροζιασμένος-η-ο // **drum** ~ ο πατημένος δρόμος // **măinile** ~ **e** τα ροζιασμένα χέρια
bătătură, bătauri *ουσ.* *θηλ.* 1. το ίσιωμα, το αλώνι, ο επίπεδος χώρος 2. ο κάλος, ο ρόζος // **a călca pe** ~ πατάω κάποιον πάνω στον κάλο (τον κάνω να θυμώσει) // **am făcut bătauri** έκανα κάλους / ρόζους στο δέρμα μου // **am un pom în** ~ έχω ένα δέντρο στο αλώνι
bătauș-ă, bătauși-șe *l. επιθ.* 1. σκανταλιάρης-άρα-άρικο 2. ροπαλοφόρος-ος-ο *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* καυγατζής-ού (ο, η), τραμπούκος-α (ο, η), ο δάρτης

băteală, băteali *ουσ.* *θηλ.* το υφάδι, το φάδι, η κρόκη
bătrăior-oară, bătrăiori-oare *επιθ.* γηραιός-ά-ό, γηραλέος-α-ο // **e cam** ~ είναι κάπως γηραλέος
bătrân-ă, bătrâni-e *l. επιθ.* 1. γέρικος-η-ο, γεροντικός-ή-ό, γηραλέος-α-ο 2. γερασμένος-η-ο // **fată** ~ **ă** η γεροντοκόρη *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο γέροντος, η γερόντισσα, ο γέρος, η γριά // **azil de** ~ **i** το γηροκομείο, το γεροντοκομείο // *επιθ.* και *επιρ.* **έκφρ.** **din** ~ **i** από τους προγόνους, από τους προπάτορες, προπατορικός-ή-ό
bătrânel-ică, bătrânel-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο γεροντάκος, η γριούλα
bătrânesc-cască, bătrânești *επιθ.* γέρικος-η-ο, γεροντικός-ή-ό, γηραιός-ά-ό, παλιός-ά-ό // **casa bătrânească** το γεροντικό σπίτι // **cântec** ~ το γέρικο τραγούδι // **vorbă bătrânească** η γέρικη λέξη
bătrânește *επιρ.* γεροντικά, γέρικά
bătrânețe *ουσ.* *θηλ.* 1. τα γεράματα, τα γερατειά, το γήρας 2. το γέρασμα. η γεροντική ηλικία // **de la tinerețe până la** ~ από τη νεότητα έως τα γεράματα
bătrânicos-oasă, bătrânicosi-oase *επιθ.* γερομπασμένος-η-ο
bătrânior-oară, bătrâniori-oare *επιθ.* *ιδ.* **bătrăior**
bătuți, bătuțesc *l. p. μετ.* πατάω, πιέζω, στριμύχνω τη γη *ll. p. μέσο* 1. ροζιάζω 2. (για φρούτα) ζουλιέμαι, συνθλίβομαι
bătuțit-ă, bătuțiți-te *επιθ.* 1. πατημένος-η-ο (γη) 2. (για φρούτα) ζουληγμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο // **fructele pe care le-ai cumpărat sunt bătuțite** τα φρούτα που αγόρασες έχουν ζουλήγματα
bătuț *ουσ.* *ουδ.* 1. το χτύπημα, το βάρεμα, ο χτύπος, η κρούση, το δάροισμο 2. ο ρυθμικός παλμός
bătuț-ă, bătuți-te *επιθ.* 1. χτυπημένος-η-ο, δαρμένος-η-ο, δαρτός-ή-ό, ξυλοκοπημένος-η-ο, βαρεμένος-η-ο, χτυπητός-ή-ό (που έγινε με χτύπημα) 2. (για το δρόμο) πεπατημένος-η-ο // ~ **de vânt** ανεμόδαρτος-η-ο // ~ **în cap** ασυλλαγιστος-η-ο, απερισκεπτος-η-ο, βλαμμένος-η-ο // ~ **mă** ξυλοκοπημένος-η-ο // **bani bătuți** το ρευστό χρήμα, τα μετρητά, τοις μετρητοίς // **lapte** ~ το ξινόγαλο
bătuță, bătuțe *ουσ.* *θηλ.* «η μπατούτα» το όνομα ενός λαϊκού χορού ή η μελωδία αυτού του χορού
băț, bețe *ουσ.* *ουδ.* η βέργα, το ραβδί, η βίτσα // **a pune bețe în roate** βάζω βέργες στον τροχό (αντιτείνω εμπόδια σε κάποια ενέργεια) // **a sta** ~ στέκομαι κλαρίνο
bățos-oasă, bățosi-oase *επιθ.* 1. άκαμπτος-η-ο, αλύγιστος-η-ο 2. *μτφ.* αλαζονικός-ή-ό, ξεροκέφαλος-η-ο, κορδωμένος-η-ο
băut *ουσ.* *ουδ.* η πόση // **a da de** ~ κερνώ ποτό
băuță, băuțiți *επιθ.* πιωμένος-η-ο, μεθυσμένος-η-ο
băutor-oare, băutori-oare *l. επιθ.* μέθυσος-η-ο *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* μπεκρής-ού (ο, η), πότης-ισσα (ο, η), που πίνει συχνά οινόπνευματώδη ποτά, γερό ποτήρι
băutură, băuturi *ουσ.* *θηλ.* το ποιό, το ποτό, το πιόμα // ~ **răcoritoare** το δροσιστικό ποτό // **băuturi spirituoase / alcoolice** τα οινόπνευματώχα ποτά // **a nu ține la** ~ δεν αντέχω στο ποιό / δε βαστώ στο ποιό
băigui, băigui *ρ. αμ.* 1. ανοηταίνω 2. ψελλίζω, τραυλίζω

băiguială, băiguieli *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανοησία 2. το ψέλλισμα, το τραύλισμα
băiguit-ă, băiguit-ă *επίθ.* 1. ψελλός-ή-ό, τραυλός-ή-ό 2. ανόητος-η-ο
băjbai, băjbai *l. ρ. αμ.* 1. ψαχουλεύω 2. πλανιέμαι στο σκοτάδι *ll. ρ. μετ.* ψάχνω, προσπαθώ να βρω κάτι με την αφή, ψηλαφίζοντας *// επιρ. έκφρ.* *pe băjbăite* ψαχουλευταί
băjbăială, băjbăieli *ουσ.* *θηλ.* 1. το ψαχούλεμα 2. η έρευνα με ψηλάφηση
bălbai, bălbai *l. ρ. αμ.* ψελλίζω, τραυλίζω, ψευδίζω, τσεβδίζω *ll. ρ. μέσο* φέρομαι ανόητα, τα χάνω
bălbăială, bălbăieli *ουσ.* *θηλ.* το ψέλλισμα, το τραύλισμα, το τσεβδισμα, ο τραυλισμός, η βραδυγλωσσία, το ψεύδισμα
bălbăit-ă, bălbăit-ă *επίθ.* τραυλός-ή-ό, ψελλός-ή-ό, τσεβδός-ή-ό, βραδυγλωσσος-η-ο
bălci, bălcieri *l. ουσ. ουδ.* το παζάρι, η εμποροπανήγυρη, η αγορά 2. *μτφ. (οικ.)* νταβατούρι
băldăbăc *επιφ.* μπλούμι (ενός σώματος όταν πέφτει στο νερό)
bântui, bântui *l. ρ. μετ.* 1. μανιάζω, καταστρέφω 2. ερημιώνω, κάνω ζημιά *ll. ρ. αμ.* φουσμανώ, φέρνω κακό, μαίνομαι, λυσοσμανώ
bântuitor-oare, bântuitori-oare *επίθ.* λυσοσμανής-ής-ές
bărfă, bărfe *ουσ.* *θηλ.* το κουτσομπολιό, η κακολογία, η κακογλωσσία
bărfăală, bărfăeli *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* *bărfă*
bărfi, bărfesc *l. ρ. μετ.* κουτσομπολεύω, κακολογώ κάποιον *// τε-au -t* σε κουτσομπολέψαν *// bărfeau tare* κουτσομπόλευαν δυνατά *ll. ρ. αμ.* κακολογιάζω, σκέφτομαι κάτι κακό
bărfit *ουσ.* *ουδ.* το κουτσομπολιό
bărfitor-oare, bărfitori-oare *l. επίθ.* κουτσομπόλικος-η-ο, κακολόγος-ος-η *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουτσομπόλης-α (ο, η)
bărâi, bărâi *ρ. μετ.* ενοχλώ κάποιον, γίνομαι ανυπόφορος γι' αυτόν, τον χτυπώ στα νεύρα, παρλάρω, φλυαρώ
bărliga *pers. 3 bărligă ρ. μετ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) για τα ζώα: σηκώνει την ουρά με την κορυφή προς τα πάνω
bărligată, bărligate *επίθ.* (για την ουρά ζώων) με την κορυφή της ουράς προς τα πάνω
bărlog, bărlaguri *ουσ. ουδ.* 1. η μονιά, η φωλιά άγριου ζώου 2. το καταφύγιο
bărnă, bărne *ουσ.* *θηλ.* 1. το δοκάρι, ο δοκός 2. το επίμηκες υποστήριγμα *// vede paiul din ochiul altuia și nu vede bărna din ochiul său* βλέπει το άχρο στο μάτι του άλλου και δε βλέπει το δοκάρι μες στο μάτι του
bărsan-ă, bărsani-e *επίθ.* καταγόμενος-η απ' την Τσάρα Μπίρσεϊ «μπιρσάνος-α-ο» (κοντά στην πόλη Μπρασόβ) *// oaiie -ă* το «μπιρσανό» πρόβατο (το πρόβατο με μακρύ και τραχύ μαλλί)
bătă, băte *ουσ.* *θηλ.* το ρόπαλο, η μαγκούρα, η ματσούκα, το ραβδί, η βέργα, το ξύλο
bătlan, bătlani *ουσ. αρσ.* πτηνό του βάλτου με μακριά πόδια (μοιάζει με το λελέκι), ο ερωδός
bătăi, bătai *l. ρ. αμ.* σιείμαι, τρεμουλιάζω, τρέμω από κρύο ή από φόβο *ll. ρ. μέσο* ταραζομαι, κουνιέμαι, υποφέρω από τρέμουλο των άκρων
bătaială, bătaieli *ουσ.* *θηλ.* 1. η τρεμούλα, το τρεμουλιασμά 2. το ρίγος

băză, băze *ουσ.* *θηλ.* το ράπισμα, το παιδικό παιχνίδι με χτύπημα πάνω στην παλάμη του αντίπαλου με παλαμά *// a juca băza* παίζω τις παλαμιές, παίζω «μπιζ»
băzdăc *ουσ. ουδ.* (οικ.) το πείσμα, η ιδιοτροπία *// a-i sări -ul* θυμώνω, με πιάνει οργή, οργίζομαι
băzdăganie, băzdăganii *ουσ.* *θηλ. (λαϊκ.)* το άγριο ζώο, το στοιχειό, το τέρας
băzăi, băzăi *l. ρ. αμ.* 1. βομβώ, βουίζω 2. κλαψουρίζω, γκρινιάζω *ll. ρ. μετ* (οικ.) ενοχλώ, σκοτίζω
băzăială, băzăieli *ουσ.* *θηλ.* ο βόμβος, το βουητό, το βούισμα
băzăit *ουσ. ουδ.* *ιδ.* *băzăială*
băzăitor-oare, băzăitori-oare *επίθ.* βομβών-ούσα-όν, που παράγει βόμβο
bea, beau *l. ρ. μετ.* πίνω *// a ~ paharul până la fund* πίνω το ποτήρι μέχρι τον πάτο *// a ~ tutun* καπνίζω *ll. ρ. αμ.* πίνω *// a ~ băutori alcoolice* πίνω οινοπνευματώδη ποτά *// a ~ în sănăatea cuiva* πίνω εις υγείαν κάποιου (στην υγεία κάποιου) *// a ~ peste măsură* πίνω υπερβολικά, πίνω υπέρ το μέτρο *// a-și ~ și cămașa* ξεδεύω το παν για το ποτό *// le cam ~* τα κοπανάει
beat-ă, beți-te *επίθ.* μεθυσμένος-η-ο *// ~ de fericire* πανευτυχής *// ~ mort / criță / cuc / lulea / turtă / tun* τάπα στο μεθύσι, μεθυσμένος υπερβολικά
beatitudine *ουσ.* *θηλ.* η μακαριότητα, η ευδαιμονία, η ευτυχία
bebeluș, bebeluși *ουσ. αρσ.* ο μπέμπης, ο μπεμπές
bec, becuri *ουσ. ουδ.* ο λαμπτήρας, η λάμπα, ο ηλεκτρικός λαμπτήρας
**becar, becar *ουσ. αρσ.* (μουσ.) η ανάερση (το μουσικό σημείο που ακυρώνει το προηγούμενο μεμελό ή την προηγούμενη δίσση)
becață, becațe *ουσ.* *θηλ.* (ορνιθ.) η μεπεκάτσα
becher, becheri *ουσ. αρσ.* (οικ.) ο μπεκιάρης, ο ανύπαντρός, ο εργένης
bechie, bechii *ουσ.* *θηλ.* η ρόβδος (το μηχανήμα) στην ουρά του αεροπλάνου για το στήριξη στο έδαφος
beci, becuri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόγειο, το κελάρι 2. το μπουντρούμι για τη φυλακή
becisnic-ă, becisnici-ce *επίθ.* καχεκτικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο, πενιχρός-ή-ό
beduin-ă, beduini-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* βεδουίνος-ίνα (ο, η), κάτοικος των αραβικών ερήμων που ζει νομαδική ζωή (Αφρική, Ασία) *ll. επίθ.* βεδουίνικος-η-ο
begonie, begonii *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) η βεγόνια, η μπικκόνια
behaviorism *ουσ. ουδ.* (ψυχ.) ο μπεχαβιορισμός
behăi, behăi *ρ. αμ.* 1. βελάζω (γίδα, πρόβατο) 2. *μτφ. (μουσ.)* φαλτσάρω
behăit *ουσ. ουδ.* το βελάσμα
behăitor-oare, behăitori-oare *επίθ.* βελάζων-ουσα-ον
behăitură, behăituri *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* *behăit*
bei, bei *ουσ. αρσ.* 1. ο μπέης (άρχοντας των Οθωμανών)
beilic, beilicuri *ουσ. ουδ.* (ιστ.) το μπεηλικί (ορισμένες υποχρεώσεις των κατοίκων σε όφελος των μπέηδων)
beizadea, beizadele *ουσ.* *θηλ.* (ιστ.) ο πρίγκιπας, ο γιος του ηγεμόνα
bej *l. επίθ.* αμετάβλ. μπεζ, κοκκαλί *ll. ουσ.* αμετάβλ. το μπεζ, κοκκαλί**

beladonă, beladone ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η μπελαντόνα, η ευθάλαα 2. φαρμ. η μπελαντόνα (καταπραυντικό φάρμακο)

belciug, belciuge ουσ. ουδ. ο κρίκος, η κρικέλα, το κρικέλι, ο χαλκάς, ο μεταλλικός δακτύλιος // **-ul de lanț** ο κρίκος αλυσίδας // **a duce (pe cineva) cu -ul de nas** φέρνω κάποιον με το κρικέλι στη μύτη // **a nu fi căștigat la belciuge** άνθρωπος που δεν είναι άξιος καταφροσύνης // **a pune -ul la nas** γίνομαι κύριος κάποιου

belea, beleo ουσ. θηλ. ο μπελάς, η σκοτούρα, η ενόχληση // **a da de ~ βρήκα** το μπελά μου (μπλέχτηκα σε άσχημη υπόθεση) // **mi-am luat o mare ~** μπήκα σε μπελάδες, πήρα την ευθύνη δούσκολο έργου

bele-arte ουσ. θηλ. πληθ. οι καλές τέχνες (η κοινή ονομασία που έχουν η ζωγραφική, η γλυπτική, η αρχιτεκτονική, η διακοσμητική, η λογοτεχνία, η μουσική, το θέατρο, ο κινηματογράφος)

beletristică, beletristici-ce l. επιθ. καλλιτεχνικός-ή-ό, λογοτεχνικός-ή-ό ll. ουσ. θηλ. η λογοτεχνία, η καλλιτεχνική λογοτεχνία

belfer, belferi ουσ. αρσ. (οικ.) ο εύπορος, ο πλούσιος, ο άνθρωπος με μεγάλη οικονομική άνεση

Belgian-ă, Belgieni-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. Βέλγος-α (-ίδα) (ο, η) ll. επιθ. βελγικός-ή-ό

beli, belesc l. p. μετ. (λαϊκ.) 1. γδέρνω 2. αφαιρώ το φλοιό, ξεφλουδίζω // **a ~ ochii** ανοίγω μεγάλα τα μάτια ll. p. μέσο γρατσουνίζομαι, τραυματίζομαι επιπόλεια στην επιδερμίδα μου

belicos-oasă, belicoși-oase επιθ. μαχητικός-ή-ό, πολεμικός-ή-ό, φιλοπόλεμος-η-ο

beligerant-ă, beligeranți-te επιθ. εμπόλεμος // **armate -e** τα εμπόλεμα στρατεύματα // **state -e** τα εμπόλεμα κράτη

beligerantă ουσ. θηλ. η εμπόλεμος κατάσταση

belit-ă, beliti-tē επιθ. (λαϊκ.) 1. γδαρτός-ή-ό 2. ξεφλουδισμένος-η-ο 3. μτφ. ισχνός-ή-ό

belșug, belșuguri ουσ. ουδ. η αφθονία, η περίσσεια // **έκφρ. din ~** σε αφθονία, εκ του περισσού

belvedere ουσ. θηλ. 1. το οικοδόμημα το ευρισκόμενο σε ψηλό μέρος απ' όπου μπορούμε να κοιτάζουμε μακριά η περιόπτη θέση 2. η τάρατσα

belzebut ουσ. αρσ. 1. ο βελζεβούλ, ο Βεελζεβούλ (μία από τις ονομασίες που δίνεται στο διάβολο) 2. ο αρχηγός των διαβόλων

bermberg ουσ. ουδ. «το μπέμπεργκ», το τεχνητό μεταξωτό ύφασμα

bemol, bemoli ουσ. αρσ. (μουσ.) το μπεμόλ, η ύφεση

benă, bene ουσ. θηλ. 1. η άμαξα του φορτηγού αυτοκινήτου 2. το μεταλλικό κοίλο όργανο στις μηχανές που σηκώνουν βάρη (τα βίντσια, οι ανυψωτήρες)

benchetui, benchetuiesc p. αμ. (οικ.) γλεντοκοπώ, γλεντώ, διασκεδάζω

bendix, bendixuri ουσ. ουδ. ο μηχανισμός που θέτει σε κίνηση τον κινητήρα αυτοκινήτου ή αεροπλάνου

benedictin-ă, benedictini-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. βενεδικτίνος-ίνα (ο, η) (μοναχός-ή του τάγματος του Αγίου Βενεδίκτου) 2. ουσ. θηλ. η βενεδικτίνη (πιστό) ll. επιθ. 1. βενεδικτίνος-ια-ιο 2. μτφ. εργατικός-ή-ό, φιλόπονος-η-ο

benefic-ă, benefici-ce επιθ. 1. ευεργετικός-ή-ό 2. ευνοϊκός-ή-ό

beneficia, benefici-ez p. αμ. απολαμβάνω, ωφελομαι, επωφελομαι, καρπούμαι, κερδίζω

beneficiar-ă, beneficiari-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. δικαιούχος (ο, η) 2. παραλήπτης-λήπτρια (ο, η)

beneficiu, beneficii ουσ. ουδ. το κέρδος, η ωφέλεια, το όφελος, η απολαβή // (νομ.) **sub ~ de inventar** υπό το όφελος της απογραφής (με την επιφυλακτικότητα κατοπινού ελέγχου)

benevol-ă, benevoli-e επιθ. θεληματικός-ή-ό, εκούσιος-ια-ιο, εθελοντικός-ή-ό, οικειοθελής-ής-ές

bengal, bengale επιθ. // **foe ~** τα βεγγαλικά, η φωτιά πυροτεχνημάτων

Bengalez-ă, Bengalezi-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. Βεγγαλέζος-α (ο, η) (λαός που κατοικεί στις όχθες του Γάγγη και του Βραχμαπούτρα) ll. επιθ. βεγγαλικός-ή-ό

benchi, benguiri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η μικρή κρεατοελιά σε διάφορα μέρη του σώματος 2. (σε δεισιδαιμονίες) το σημάδι που έχει κάνει κάποιος στο μέτωπό του για να φυλάγεται από βάσκαμα

benign-ă, benigni-e επιθ. 1. μελίκιος-α-ο, ήπιος-α-ο, πρῶος-εία-ο 2. (ιατρ.) καλοήθης-ής-ες

bentită, bentite ουσ. θηλ. η στενή κορδέλα, η μικρή ταινία, η μικρή λουρίδα

benzen, benzeni ουσ. αρσ. (χημ.) το βενζένιο (υγρός υδρογονάνθρακας)

benzenic-ă, benzenici-ce επιθ. (χημ.) βενζενικός-ή-ό

benzină, benzine ουσ. θηλ. η βενζίνη, η μπενζίνα // **-fără plumb** αμόλυβδη βενζίνη // **pompă de ~** η βενζιναντλία // **scot petele cu ~** βγάζω τις κηλίδες με βενζίνη

benzoic, benzoici επιθ. (χημ.) **έκφρ. // acid ~** το βενζοϊκό οξύ

benzol ουσ. αρσ. (χημ.) η βενζόλη, το βενζόλιο

berar, berari ουσ. αρσ. 1. ο ζυθοπώλης 2. ο ιδιοκτήτης μπιραρίας

berărie, berării ουσ. θηλ. η μπιραρία, το ζυθοπωλείο // **-plăcintărie** το ζυθοπωλείο-ζαχαροπλαστείο

berbant, berbanti ουσ. αρσ. (οικ.) ο μπερμπάντης

berbec, berbeci ουσ. αρσ. 1. το κριάρι, ο κριάς 2. η πολεμική μηχανή 3. (αστρ.) ο Κριάς

berbecuț, berbecuți ουσ. αρσ. το κριαράκι

berbeleacul ουσ. ουδ. η κουτρουβάλα, η τούμπα // **de-a ~** με αναποδόγυρισμα, με κουτρουβάλα // **mă duc de-a ~** κατακαλώ με το κεφάλι κάτω, κουτρουβαλάω, κάνω τούμπες

Berber-ă, Berberi-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. Μπαρμπερίκος-α (ο, η) (πληθυσμός της Βόρειας Αφρικής) ll. επιθ. μπαρμπερίνικα

berc, bearcă, berci-ce επιθ. (για τα ζώα) κολοβός-ή-ό, με πολύ μικρή ουρά, ή χωρίς ουρά // **vulpea bearcă** η κολοβή αλεπού

bere, beri ουσ. θηλ. η μπύρα, ο ζύθος // **~ blondă** η ξανθή μπύρα // **~ neagră** η μαύρη μπύρα

bere ουσ. θηλ. το ποτό, το ποτό

berechet, berecheturi l. ουσ. ουδ. η αφθονία, η περίσσεια, η υπερεπάρκεια, το μεπερεκέτι ll. επιρ. σε μεγάλες ποσότητες, σε μεγάλο αριθμό, μπλόικα

beregată, beregate ουσ. θηλ. 1. ο λάρυγγας 2. το καρύδι // **își scoateau beregatele** ξελαρυγγιάζονταν

beretă, berete ουσ. θηλ. ο μπερέ, ο σκούφος

bergamotă, bergamote ουσ. θηλ. το περγαμόντο (είδος απιδίων)

beri-beri ουσ. ουδ. το μπέρι-μπέρι (αρρώστια που οφείλεται στην έλλειψη της βιταμίνης Β₁ από τις τροφές)

beril, beriluri ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο βήρυλλος (πολύτιμος λίθος)

beriliu ουσ. ουδ. (χημ.) το βηρύλλιον

bernă, berne ουσ. θηλ. **pavilion în** ~ η μερίστια σημαία (ψυφωμένη μέχρι τη μέση του ιστού σε ένδειξη πένθους)

bestial-ă, bestial-i επίθ. 1 κτηνώδης-ης-ες, ζωώδης-ης-ες, θηριώδης-ης-ες 2. απάνθρωπος-η-ο, άγριος-α-ο

bestialitate, bestialități ουσ. θηλ. 1. η κτηνωδία, η θηριωδία, η αγριότητα 2. η απάνθρωπιά, η σκληρότητα

bestie, bestii ουσ. θηλ. 1. το κτήνος, το θηρίο, το τέρας 2. μτφ. ο σκληρόκαρδος, ο άσπλαχνος, ο κτηνάνθρωπος

beșliu, beșlii ουσ. θηλ. ο μπεσλής (ο στρατιώτης τουρκικού ιππικού που έκανε την υπηρεσία ταχυδρόμου)

beșteală, beșteale ουσ. θηλ. (οικ.) η προσβολή, το θίξιμο στην αξιοπρέπεια, η επίπληξη, το κατσάριασμα, η κατσάρδα

beștel, beștelesc ρ. μετ. (οικ.) επιπλήττω, μαλώνω, κατσαδιάζω απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις

beteag-ă, betegi-ge ι. επίθ. (λαϊκ.) σακάτικος-η-ο, ασθενικός-ή-ο, καχεκτικός-ή-ο, αρρωστιάρας-α-ικ, που έχει αναπτυχθεί κράση ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. σακάτης-ισσα

beteală, beteli ουσ. θηλ. 1. οι χρυσαφένιες ή ασημένιες κλωστές 2. τα κοσμήματα, τα στολίδια φτιαγμένα από αυτές τις κλωστές για τις νύφες, τα πουλικά

betejeală, betejeli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το σακάτεμα

beteji, betejesc ι. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. σακατεύω κάποιον 2. βασανίζω, ταλαιπωρώ, κουράζω υπερβολικά κάποιον ΙΙ. ρ. μέσο 1. σακατεύομαι, εξαντλούμαι, κουράζομαι, αποσταίνω, χάνω δυνάμεις 2. αρρωσταίνω από κήλη

betelie, betelii ουσ. θηλ. 1. η λωρίδα ή η ταινία από ύφασμα ή ραμμένη στο πάνω μέρος του πανταλονιού ή της φούστας για να περάσει απ' αυτή ένα σιρίτι ή ένα κορδόνι κ.λ.π. 2. το στρίψιμο στην άκρη υφάσματος, πουκάμισου, μανικιού, κ.λ.π για να μην ξεφτίζουν, η μιμπίλια **beteșug, beteșuguri** ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η ασθένεια, η αναπηρία, το σακατilliki 2. μτφ. το κουσούρι, η ελαττωματικότητα

beton, betoane ουσ. ουδ. 1. το μπετόν, το σκυρόδεμα // ~ **armat** το μπετόν αρμέ (το σκυρόδεμα ενωμένο με σίδερα) 2. (μτφ. οικ.) κάτι τέλειο, χωρίς ελάττωμα // ~ **auto** μπετονιέρα //

(αθλ.) **apărare** ~ (în fotbal) η σκληρή άμυνα (στο ποδόσφαιρο) // **proiectul e** ~ το σχέδιο είναι τέλειο

betona, betonez ρ. αμ. και μετ. χύνω το σκυρόδεμα (το μπετόν) σε τόπους για το χτίσιμο οικοδομής ή για την τοποθέτηση των θεμελίων ενός έργου ή μιας οικοδομής, σκυροδετώ

betonare, betonări ουσ. θηλ. το χτίσιμο με σκυρόδεμα, η σκυροδέση

betonieră, betoniere ουσ. θηλ. η μπετονιέρα (το μηχάνημα με το οποίο παρασκευάζεται το σκυρόδεμα, το μπετόν)

betonist-ă, betonisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. μπετατζής-ού (ο, η), ειδικευμένος εργάτης-(άτρια) σε οικοδομές με μπετόν

beție, beții ουσ. θηλ. 1. η μέθη, το μεθύσι, το μπεκρολόγημα, η οινοποσία 2. η ζάλη // ~ **albă** (toxicomanie) η τοξικομανία // ~ **de cuvinte** η πολυλογία, η φλυαρία

bețișag, bețișage ουσ. ουδ. η βέργα, η βεργίτσα, η βεργούλα, το βεργί

bețișor, bețișoare ουσ. ουδ. η βεργίτσα, η βεργούλα

betiv-ă, betiv-i ι. επίθ. μέθυσος-η-ο, μεθοκόπος-ος-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μπεκρής-ού (ο, η), μεθύστακας, μεθύστρα (ο, η), μεθοκόπος (ο, η)

betivan-ă, betivani-e ι. επίθ. μέθυσος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μπεκρής-ού (ο, η)

bezea, bezele ουσ. θηλ. 1. η μαρέγκα 2. οικ. το φιλά σταλμένο σε κάποιον με την κορυφή των δαχτύλων, το αεροφιλημα

bezmetic-ă, bezmetici-ce επίθ. άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, αφρονίμευτος-η-ο, χαμένος-η-ο

beznă, bezne ουσ. θηλ. 1. το σκοτάδι, το βαθύ σκοτάδι, ο ζόφος 2. μτφ. ο σκοταδισμός // **întuneric** ~ σκοτάδι πίσσα

bianual-ă, bianuali-e επίθ. (επιθεώρηση, πνευματικό δημιουργήμα) που εκδίδεται δυο φορές το χρόνο

biathlon, biatlone ουσ. ουδ. (αθλ.) το διάθλο, αθλητικό αγώνισμα

biatlonist-ă, biatlonisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) το πρόσωπο που αγωνίζεται σε διάθλο

biatomic-ă, biatomici-ce επίθ. (χημ.) διατομικός-ή-ο (οι ουσίες που στο μόριό τους έχουν δύο άτομα)

biban, bibani ουσ. αρσ. (ιχθ.) η πέρκα

bibazic, bibazici επίθ. (χημ.) διβασικός-ή-ο // **acid** ~ το διβασικό οξύ

bibelou, bibelouri ουσ. ουδ. το μιμιμελό, το κομψοτέχνημα (για διακόσμηση)

biber, biberi ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο κάστορας

biberon, biberone ουσ. ουδ. το θήλαστρο, το μιμιπερό

bibic-ă, bibici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) «μιμιπτικός-α» (ο, η) θεραπευτική ονομασία που δίνεται σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο

bibilic-ă, bibilici ουσ. θηλ. η φραγκόκοτα

bibiloi, bibiloi ουσ. αρσ. 1. ο φραγκοκόκορας 2. (οικ.) θεραπευτική ονομασία που δίνεται σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο

bibiluri ουσ. ουδ. πληθ. η πιλεχτή δαντέλα στην άκρη εσώρουχου φτιαγμένη με βελόνα, η μιμπίλια

biblic-ă, biblici-ce επίθ. βιβλικός-ή-ο, ό, τι αναφέρεται στη Βίβλο, την Αγία Γραφή

bible, biblii ουσ. θηλ. η Βίβλος (η Παλαιά και Καινή Διαθήκη, η Αγία Γραφή)

bibliobuz, bibliobuze ουσ. ουδ. το αυτοκίνητο το εξοπλισμένο με κινητή βιβλιοθήκη

bibliofil-ă, bibliofili-e ουσ. αρσ. και θηλ. βιβλιόφιλος (ο, η) // (σαν επίθ.) **editie** -ă έκδοση βιβλίου σε πολυτελές σχήμα (σπάνιο και πολύτιμο βιβλίο)

bibliofilie ουσ. θηλ. η βιβλιοφιλία

bibliograf-ă, bibliografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. βιβλιογράφος (ο, η)

bibliografic-ă, bibliografici-ce επίθ. βιβλιογραφικός-ή-ο

bibliografic, bibliografii ουσ. θηλ. η βιβλιογραφία

bibliologie ουσ. θηλ. η βιβλιολογία

bibliofar, bibliofaruri ουσ. ουδ. το χαρτοφυλάκιο, το ντοσιέ, ο μεγάλος φάκελος όπου φυλάγονται τα έγγραφα, η αλληλογραφία, κ.λ.π.

bibliotecar-ă, bibliotecari-e ουσ. αρσ. και θηλ. βιβλιοθηκάριος (ο, η)

biblioteca, biblioteci ουσ. θηλ. η βιβλιοθήκη
bicameral-ă, bicamerali-e επίθ. (πολ.) με δύο νομοθετικά σώματα (το κοινοβούλιο με Βουλή και Γερουσία)

bicarbonat, bicarbonați ουσ. αρσ. (χημ.) το διττανθρακικό άλας // ~ **de sodiu** το διττανθρακικό νάτριο

bicefal-ă, bicefali-e επίθ. δικέφαλος-η-ο // **vultur** ~ ο δικέφαλος αετός

bicentenar-ă, bicentenari-e Ι. επίθ. διασεκατονταετής -ής-ές ΙΙ. ουσ. ουδ. η διασεκατονταετηρίδα

biceps, bicepsi ουσ. ουδ. ο δικέφαλος βραχιόνιος μύς
bici, bice ουσ. ουδ. η μαστίγα, το μαστίγιο, η βίτσα, το καμουτσίκι, ο βούρδουλας, το κνούτο // **a pocni din** ~ ραπίζω με το μαστίγιο // **lovitură de** ~ το χτύπημα μαστιγίου, το μαστίγωμα, η βιτσιά

bicicletă, biciclete ουσ. θηλ. το ποδήλατο // ~ **tandem** το ποδήλατο για 2 ή 3 άτομα (με δύο ή τρεις θέσεις) // **a merge cu bicicletă** πηγαίνω με το ποδήλατο // **a se urca pe** ~ ανεβαίνω πάνω στο ποδήλατο

biciclist-ă, bicicliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ποδηλάτης -ισσα (ο, η), ποδηλατιστής-ίστρια (ο, η)

biciclu, bicicla ουσ. ουδ. το δίκυκλο, το ποδήλατο
bicisnic-ă, bicisnici-ce επίθ. ιδ. besicnic

biciui, biciuiesc ρ. μετ. 1. μαστιγώνω, βουρδουλίζω 2. μτφ. προσηγάλλω κάποιον με λόγια μου

biciuială, biciuieli ουσ. θηλ. ιδ. biciuire
biciuire, biciuiri το μαστίγωμα, η μαστίγωση, η καμουτσικιά, η βουρδουλιά

biciuitor-oare, biciuitori-oare επίθ. μαστιγωτής-τρια
biciușcă, biciuști ουσ. θηλ. το μαστίγιο, η μικρή μαστίγα, το μικρό καμουτσίκι

bicolor-ă, bicolori-e επίθ. δίχρωμος-η-ο

biconcav-ă, biconcavi-e επίθ. αμφίκυκλος-η-ο

biconvex-ă, biconvecși-xe επίθ. αμφίκυρτος-η-ο

bicorn, bicornuri ουσ. ουδ. το δίκροχο

bicromat, bicromatii ουσ. αρσ. (χημ.) το διχρωμικό άλας // ~ **de potasiu** το διχρωμικό κάλιο

bideu, bideuri ουσ. ουδ. ο μπιντές

bidinea, bidinele ουσ. θηλ. ο χρωστήρας, η ψήκτρα, η βούρτσα, το πινέλο // **perii, pensule și bidinele** βούρτσες, πινέλα και ψήκτρες

bidiviu, bidivii ουσ. αρσ. το νέο, γοργό και όμορφο άλογο

bidon, bidioane ουσ. ουδ. 1. ο τενεκές 2. το παγούρι 3. το μπιτόνι

bielă, bieles ουσ. θηλ. (τεχν.) η μπιέλα, ο διωστήρ, το εξάρτημα σε σιδηροδρομική ατμομηχανή

Bielorus-ă, Bieloruși-se Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Λευκορωσίδα/Λευκορώσος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. λευκορωσικός-ή-ό

bienal-ă, bienali-e επίθ. διετής-ής-ές
bienală, bienale ουσ. θηλ. η διετία (το χρονικό διάστημα δύο ετών)

biet, biată, bieți-te επίθ. 1. καημένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, κακομοίρης-οίρα-ικο 2. δυστυχισμένος-η-ο // **un ~ om** ένας κακόμοιρος άνθρωπος, φουκαράς

bifa, bifez ρ. μετ. τσεκάρω, ελέγχω βάζοντας ένα μικρό σημάδι στα ελεγμένα ψηφία

biftec, biftecuri ουσ. ουδ. το μπιφτέκι

bifurca pers. 3 **bifurcă** ρ. μέσο (γ/τροσώπω ενικού ενεστώτα οριστικής) διακλαδίζομαι, διακλαδώνομαι, χωρίζομαι σε δύο ή περισσότερα μέρη σε διάφορες

κατευθύνσεις // **aici strada se bifurcă** εδώ η οδός διακλαδίζεται

bifurare, bifurări ουσ. θηλ. ιδ. bifurcație
bifurcație, bifurcații ουσ. θηλ. η διακλάδωση
bigam-ă, bigami-e Ι. επίθ. διγάμος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. διγάμος (ο, η)

bigamie, bigamii ουσ. θηλ. η διγαμία

bigi-bigi ουσ. ουδ. αμετάβλ. η εδώδιμη, κόκκινη πάστα ζελατίνας, όμοια με το λουκούμι με ψίχα καρυδιού

bigot-ă, bigoți-te επίθ. θρησκομανής-ής-ές, θρησκόληπτος-η-ο

bigotism ουσ. ουδ. η θρησκομανία, η θρησκοληψία

bigudiu, biguduri ουσ. ουδ. το μπιγκουντί

bijuterie, bijuterii ουσ. αρσ. 1. το κόσμημα, το μπιζού, το στολίδι, τα χρυσαφικά 2. μτφ. το κομψοτέχνημα // **magazin de bijuterii** το κοσμηματοπωλείο, το χρυσοχοείο

bijuter, bijuterii ουσ. αρσ. ο κοσμηματοποιός, ο χρυσοκόμος, ο κοσμηματοπώλης

bilant, bilanțuri ουσ. ουδ. (λογιστ.) 1. ο ισολογισμός 2. μτφ. η λογοδοσία διαχείρισης σε ορισμένους τομείς δράσεως

bilateral-ă, bilaterali-e επίθ. διμερής-ής-ές, αμφίπλευρος-η-ο // **colaborare** -ă η διμερής συνεργασία // **tratative** -e οι διμερείς διαπραγματεύσεις

bilateralism ουσ. ουδ. ο διπλής όψεως

bilă, bile ουσ. θηλ. (ανατ.) 1. η χολή 2. η κύστη που περιέχει τη χολή

bilă, bile ουσ. θηλ. (τεχν.) 1. η σφαίρα, το σφαιρίδιο, ο βώλος, η μπίλια, το μπαλάκι 2. καθετί που έχει σχήμα σφαίρας // ~ **albă** το λευκό σφαιρίδιο (η εγκριτική ψήφος) // ~ **neagră** το μαύρο σφαιρίδιο (η αρνητική ψήφος) // ~ **roșie** το κόκκινο σφαιρίδιο (καλά και αρκετά)

bilă, bile ουσ. θηλ. ο λεπτός, στρογγυλός και μακρύς κορμός δέντρου (από έλατο) για τα ικριώματα, για τις σκαλωσιές

bilet, bilete ουσ. ουδ. το εισιτήριο, το μπιλιέτο, το πρόχειρο σημείωμα σε κομμάτι χαρτιού που στέλνεται με ή χωρίς φάκελο // ~ **de bancă** το τραπεζογραμμάτιο // ~ **de călătorie** το εισιτήριο // ~ **de ieșire din spital** το εξιτήριο από το νοσοκομείο // ~ **de intrare** το δελτίο εισόδου // ~ **de teatru** το εισιτήριο θέατρου **de peron** το εισιτήριο για αποβάθρα // (εμπόρ.) ~ **la ordin** το γραμμάτιο

bilețel, bilețele ουσ. ουδ. 1. το μπιλιετάκι 2. μτφ. το ραβασάκι

biliar-ă, biliari-e επίθ. χοληδόχος-ος-ο // **veziculă** -ă η χοληδόχος κύστη

billiard, biliarde ουσ. ουδ. το μπιλιάρδο, το σφαιριστήριο

bilingv-ă, bilingvi-e επίθ. διγλωσσος-η-ο // **dicționar** ~ το διγλωσσό λεξικό

bilingvism ουσ. ουδ. η διγλωσσία

bilion, bilioane ουσ. ουδ. το δισεκατομμύριο

bilunar-ă, bilunari-e επίθ. δεκαπενθήμερος-η-ο // **revistă** ~ το δεκαπενθήμερο περιοδικό

bimensual-ă, bimensuali-e επίθ. ιδ. bilunar

bimetal, bimetale ουσ. ουδ. το διπλό μέταλλο

bimetalic-ă, bimetalici-e επίθ. διμεταλλικός-ή-ό

bimetalism ουσ. ουδ. (οικον.) ο διμεταλλισμός (η οικονομική θεωρία σύμφωνα με την οποία το

χρήμα έχει σα βάση δύο πολύτιμα μέταλλα, τον χρυσό και τον άργυρο)

bimileniu, **bimilenii** ουσ. ουδ. διάστημα δύο χιλιάδων ετών, διςχιλιετία

bimolecular-ă, **bimoleculari-e** επιθ. (χημ.) ο συνιστάμενος από δύο χημικά μόρια

biomotor-oare, **biomotori-oare** επιθ. δίκινητήριοι-α-ο //

avion ~ το δίκινητήριο αεροπλάνο

bina, **binale** ουσ. θηλ. το κτήριο σε ανέγερση ή σε επισκευή

binar-ă, **binari-e** επιθ. δυαδικός-ή-ό // (μαθ.) **relație** -ă η δυαδική σχέση

bine I. επιρ. 1. καλά, καλώς, σε καλό 2. πολύ // ~ **ai făcut** καλά έκανες // ~ **ai venit** καλώς ορίσατε // ~ **gospodărit** καλά νοικοκυρεμένος-η-ο // ~ **intenționat** καλοπροαίρετος-η-ο // ~ **legat** αδρός-ή-ό, γεροδεμένος-η-ο // **ai prinde** ~ του βγαίνει σε καλό (ωφελείται) // **a plouat** ~ έβρεξε πολύ (καλά) // **a pune ceva** ~ βάζω κάτι καλά (σε μέρος ασφαλές) // **ar fi fost** ~ **dacă...** καλά θα ήταν αν... // **a se simți** ~ αισθάνομαι καλά // **a vorbi de** ~ **pe cineva** μιλά καλά για κάποιον // **cu rochia asta îți vine** ~ αυτό το φόρεμα σου έρχεται καλά (ταιριάζει) // **de-a** -lea για καλά, αληθινά // **έκφρ.** **ei** ~... καλά λοιπόν... όπως έλεγα // **foarte** ~ πολύ καλά, κάλλιστα // **imi pare** ~ χαίρομαι πολύ // **incă nu e** ~ ακόμα δεν είναι καλά // **nu te vād** ~ δεν σε βλέπω καλά // **nu sfârșisem** ~ **de mâncat** δεν τελείωσα καλά το φαγητό // **nu sunt** ~ **dispus** δεν είμαι ευδιάθετος // **să-ți fie de** ~! να είσαι καλά! (να υγιαίνεις) // **să te porți** ~ **cu oricine** να φέρνεσαι καλά με οποιονδήποτε (με όποιον και αν) // **sunt** ~ / **sănătos** είμαι καλά / υγιαίνω // **uită-te** ~! βλέπε καλά! // **vezi** ~ **că așa stau lucrurile** βλέπεις καλά πως έτσι στέκονται τα πράγματα II. ουσ. ουδ. ενικ. 1. το καλό 2. το αγαθό // **-le obțlesc** το δημόσιο / κοινό καλό // **-le pe care ți-l doresc** το καλό που σου θέλω // **-le suprem** το άκρον αγαθό // **a lua cu** ~ **-le** τον παίρνω με το καλό // **de** ~ **de rău** για καλό και για κακό, «καλού κακού» // **numai** ~! όλα καλά! // **om de** ~ άνθρωπος καλόγνωμος // **rămâneți cu** ~! μένετε με το καλό! (σας αποχαίρετούμε) // **spre** ~ **le tău** για το καλό σου // **voia cică** ~ **le ei** ήθελε δήθεν το καλό της

binecrescut-ă, **binecrescuți-te** επιθ. καλοαναθρεμμένος-η-ο

binecunoscut-ă, **binecunoscuți-te** επιθ. διάσημος-η-ο, ονομαστός-ή-ό, περιφημος-η-ο

binecuvânta, **binecuvântez** ρ. μετ. 1. ευλογώ, εκφράζω ευχή, απευθύνω ευχή 2. κάνω συμβολική κίνηση του δεξιού χεριού για την ευχή (παπάς) 3. δοξάζω, υμνώ το Θεό 4. μτφ. λεω επαινετικά λόγια για κάποιον, υμνολογώ.

binecuvântare, **binecuvântări** ουσ. θηλ. η ευλογία, η ευχή // **a-și da** ~ **a** δίνω την ευλογία μου (είμαι σύμφωνος με άλλον)

binecuvântat-ă, **binecuvântați-te** επιθ. 1. ευλογητός-ή-ό, ευλογημένος-η-ο 2. μτφ. ωφέλιμος-η-ο, δικαιολογημένος-η-ο // **motive** ~ **e** οι δικαιολογημένοι λόγοι // **ploaie** ~ **ă** η ωφέλιμη βροχή

binefacere, **binefaceri** I. ουσ. θηλ. το ευεργέτημα, η ευεργεσία, η αγαθοεργία // **acțiune de** ~ η αγαθοεργή ενέργεια II. επιθ. έκφρ. // **așezământ**

de ~ το αγαθοεργό (ίδρυμα) // **de** ~ αγαθοεργός-ός-ό

binefacător-oare, **binefacători-oare** I. επιθ. ευεργετικός-ή-ό, αγαθοεργός-ός-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ευεργέτης-ισσα (ο, η)

bineînțele επιρ. βέβαια, φυσικά, εννοείται, είναι αυτονόητο, ασφαλώς, ευνοήτως

binemerita, **binemerit** ρ. αμ. 1. δικαιούμαι με την αξία μου 2. είμαι άξιος-ια-ο ευγνωμοσύνης κάποιου

binețe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το χαρέτισμα, ο χαίρετισμός // **a-și da binețe** χαιρετίζονται (όταν συναντιούνται)

binevenit-ă, **bineveniți-te** επιθ. ευπρόσδεκτος-η-ο, καλόςδεκτος-η-ο // **fiți bineveniți!** καλώς ορίσατε

binevoi, **binevoiesc** ρ. μετ. ευαρεστούμαι, έχω την καλοσύνη, παραδέχομαι, καταδέχομαι, δέχομαι, συμφωνώ // **cum veți** ~ όπως θα ευαρεστηθείτε // **binevoiti să luați** ευαρεστείθε να πάρετε // **dacă domnii binevoiesc** αν οι κύριοι ευαρεστούνται

binevoitor-oare, **binevoitori-oare** I. επιθ. ευμενής-ής-ές, καταδεχτικός-ή-ό, φιλοφρονητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. καλοβελήτης-ήτρια (ο, η)

binisor επιρ. καλούτσικα // **a lua pe cineva cu** ~ **ul** παίρνω κάποιον με τρόπο, με το μαλακό, με το γλυκό

binoclu, **binocuri** ουσ. ουδ. 1. το κιάλι, τα κιάλια 2. η διόπτρα

binom, **binome** ουσ. ουδ. (μαθ.) το δίνωμο

biochimic-ă, **biochimici-e** επιθ. βιοχημικός-ή-ό

biochimie ουσ. θηλ. η βιοχημεία

biochimist-ă, **biochimisti-ste** ουσ. αρσ. και θηλ. βιοχημικός (ο, η)

biofizică ουσ. θηλ. η βιοφυσική

biogen-ă, **biogeni-e** επιθ. βιογόνος-α-ο, βιογενετικός-ή-ό

biogeneză ουσ. θηλ. η βιογένεση

biogeografie ουσ. θηλ. η βιογεωγραφία

biograf-ă, **biografi-e** ουσ. αρσ. και θηλ. βιογράφος (ο, η)

biografic-ă, **biografici-e** επιθ. βιογραφικός-ή-ό

biografie, **biografii** ουσ. θηλ. η βιογραφία

biolog-ă, **biologi-ge** ουσ. αρσ. και θηλ. βιολόγος (ο, η)

biologic-ă, **biologici-e** επιθ. βιολογικός-ή-ό // **chimie** ~ **ă** η βιοχημεία

biologie ουσ. θηλ. η βιολογία

biopsie, **biopsii** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βιοψία

biosferă ουσ. θηλ. η βιόσφαιρα

biospeologie ουσ. θηλ. η βιοστοπλαιολογία

biotic-ă, **biotici-e** επιθ. βιοτικός-ή-ό, βιωτικός-ή-ό

bioxid, **bioxi** ουσ. ουδ. (χημ.) το διοξείδιο // ~ **de carbon** το διοξείδιο του άνθρακος

bipartit, **bipartide** επιθ. (πολ.) διποματικός-ή-ό // **sistem** ~ το δικομματικό σύστημα (το πολιτικό σύστημα όπου την εξουσία διαδέχονται αλληπάλληλα δύο πολιτικά κόμματα)

bipartit-ă, **bipartiți-te** επιθ. διμερής-ής-ές // **convenție** ~ **ă** η διμερής συμφωνία (μεταξύ δύο κρατών)

biped-ă, **bipezi-de** I. επιθ. δίποδος-η-ο II. ουσ. ουδ. το δίποδο

biplan, **biplane** ουσ. ουδ. το διπλάνο

bipolar-ă, **bipolari-e** επιθ. διπολικός-ή-ό

bipolaritate ουσ. θηλ. η διπολικότητα

bir, **biruri** ουσ. ουδ. 1. ο φόρος, το χαράτι 2. ο κεφαλικός φόρος // (ιστ.) **a da** ~ **cu fugiții** το στρίβω, εξαφανίζομαι

birjar, birjari ουσ. αρσ. ο αμαξάς, ο οδηγός αμαξιοῦ
birjă, birje ουσ. θηλ. η άμαξα, το αμάξι
birjăresc-ească, birjărești επίθ. 1. όπως οι αμαξάδες 2. μτφ. υβριστικός-ή-ό
birjărește επίρ. υβριστικά // **la injurat** ~ του έψαλε τα εξ αμάξης (βρίσιμο)
birman-ă, birmani-e ι. επίθ. βιρμανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Βιρμανός-ή (ο, η)
birocrat-ă, birocrati-te ουσ. αρσ. και θηλ. γραφειοκράτης-ισσα (ο, η)
birocratic-ă, birocratici-ce επίθ. γραφειοκρατικός-ή-ό
birocratism ουσ. ουδ. η γραφειοκρατία
birocratizare ουσ. θηλ. η κατάσταση της γραφειοκρατίας
birocrafte, birocraftii ουσ. θηλ. η γραφειοκρατία
birou, birouri I. ουσ. ουδ. το γραφείο // ~ **de audiențe** το γραφείο ακροάσεων // ~ **politic** το πολιτικό γραφείο // ~ **de obiecte găsite** το γραφείο ευρεθέντων αντικειμένων // **a merge la** ~ πηγαίνω στο γραφείο II. επίθ. έκφρ. γραφειοκρατικός-ή-ό
birt, birturi ουσ. ουδ. 1. το μικρό εστιατόριο 2. το οιομογαγειρείο, η ταβέρνα // ~ **economic** το μικρό εστιατόριο όπου σεργιόρονται φαγητά σε χαμηλές τιμές
birtaș, birtași ουσ. αρσ. ο ιδιοκτήτης οιομογαγειρείου, ο ταβερνιάρης
birui, biruiești, birui ρ. μετ. 1. νικώ, νικάω 2. υπερνικώ, υπερισχύω, επικρατώ, δείχνω υπεροχή, υπερίσχυση // **a ~ difficultățile** υπερνικώ τις δυσκολίες
biruință, biruințe ουσ. θηλ. η νίκη, η υπερνίκηση, η υπερίσχυση, ο θρίαμβος
biruitor-oare, biruitori-oare I. επίθ. νικηφόρος-α-ο, νικητήριος-α-ο, τροπαίοχρος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. νικητής-ήτρια (ο, η), τροπαίοφόρος (ο, η)
bis επίθ. αμετάβλ. και επιφ. μπισ, δις
bisa, bisez ρ. μετ. μπιζάρω, επαναλαμβάνω άλλη μία φορά
bisare, bisări ουσ. θηλ. το μπιζάρισμα, η επανάληψη εκ νέου
bisăptămănal-ă, bisăptămănali-e I. επίθ. δισεβδομαδιαίος-α-ο II. ουσ. ουδ. το δισεβδομαδιαίο, το δημοσεύμα
biscuit, biscuiți ουσ. αρσ. το μπισκότο
bisect, bisecți επίθ. δίσεκτος-η-ο // **an ~** ο δίσεκτος χρόνος
bisectoare ουσ. θηλ. (γεωμ.) η διχοτόμος
bisector-oare, bisectori-oare επίθ. διχοτομικός-ή-ό, διχοτόμος-η-ο // **plan ~** το διχοτομικό επίπεδο (διαίρει σε δύο ίσα μέρη)
biserică, biserică ουσ. θηλ. η εκκλησία, ο ναός // **biserica-cetate** η εκκλησία-ιστορικό μνημείο // **biserica Ortodoxă** η Ορθόδοξη Εκκλησία // **biserica-necropolă** η εκκλησία-νεκρόπολη // **a (nu) fi ușă de ~** το να (μην) είναι άμεμπτος-η // **dinăuntrul bisericii** μιν απ'την εκκλησία
bisericesc-ească, bisericești επίθ. εκκλησιαστικός-ή-ό // **carte bisericescă** το εκκλησιαστικό βιβλίο
bisericos-oasă, bisericoși-oase επίθ. ευσεβής-ής-ές, θρησκός-α-ο
bisericuță, bisericuțe ουσ. θηλ. 1. η μικρή εκκλησία, η εκκλησιούλα 2. μτφ. η παρεούλα // **bisericuța din răzoare** η εκκλησιούλα απ'το μονοπάτι
bisexual-ă, bisexuali-e επίθ. διγενής-ής-ές, αρσενικοθήλυκος-η-ο, ερμαφρόδιτος-ος-ον

bisilabic-ă, bisilabici-ce επίθ. δισύλλαβος-η-ο
bismut ουσ. ουδ. το βισμούθιο
bisturiu, bisturie ουσ. ουδ. το νυστέρι
bisule-ă, bisulci-ce I. επίθ. (για τα ζώα) δίχληρος-η-ο II. ουσ. ουδ. πληθ. τα δίχληλα, με δύο χηλές, π.χ. το πρόβατο (αντίθ. τα μονόχληλα)
bisulfit, bisulfați ουσ. αρσ. (χημ.) το διθεικόν άλας
bisulfit, bisulfiți ουσ. αρσ. (χημ.) το άλας του θειώδους οξέος
bișnițar, bișnițari ουσ. αρσ. (οικ.) ο μικρολαθρέμπορος, ο μικρονταραβερτζής
bișniță, bișnite ουσ. θηλ. (οικ.) το μικρολαθρεμπόριο
biter ουσ. ουδ. το «μπίτερ» ονομασία ενός απεριτίφ πικρού λικέρ
bitum, bitumuri ουσ. ουδ. η άσφαλτος, η πίσσα, η πιασάσφαλτος
bituma, bitumez ρ. μετ. ασφαλτώνω, ασφαλτοστρώνω
bitumare, bitumări ουσ. θηλ. η ασφάλτωση, το ασφαλτόστρωμα
bitumen ουσ. ουδ. το κατράμι (υλικό πλούσιο σε υδρογονάνθρακες)
bituminizare, bituminizări ουσ. θηλ. η ασφαλτοποίηση
bituminos-oasă, bituminoși-oase επίθ. ασφαλτώδης -ής-ές, που περιέχει άσφαλτο
biureță, biurete ουσ. θηλ. ο γυάλινος βαθμολογημένος σωλήνας που χρησιμοποιείται σε χημικές αναλύσεις
biunivoc-ă, biunivoci-ce επίθ. (μαθ.) αμφιμονοσήμαντος-η-ο // **corespondență -ă** η αμφιμονοσήμαντη αντιστοιχία
bivalent-ă, bivalenți-te επίθ. (χημ.) δισθενής-ής-ές (για στοιχείο ή χημική ρίζα με το σθένος δύο)
bivol, bivoli ουσ. αρσ. 1. το βουβάλι, ο βούβαλος 2. μτφ. μεγαλόσωμος άνθρωπος
bivolar, bivolari ουσ. αρσ. αυτός που βόσκει βουβάλια
bivolită, bivolite ουσ. θηλ. η βουβάλα // μτφ. η μεγαλόσωμη και δυσκίνητη γυναίκα
bivacu, bivacuuri ουσ. ουδ. 1. ο καταυλισμός 2. η στρατοπέδευση ή διανυκτέρευση κάτω από σκηνές
bizam ουσ. αρσ. το οποσσον, το οποσσούμ
bizantin-ă, bizantini-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Βυζαντινός-ή (ο, η) II. επίθ. βυζαντινός-ή-ό // **cultura -ă** ο βυζαντινός πολιτισμός // **Imperiul ~** η Βυζαντινή Αυτοκρατορία
bizantinism, bizantinisme ουσ. ουδ. ο συμπεριφορά που διέπεται από ραδιουργίες
bizantinolog-ă, bizantinologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η βυζαντινολόγος
bizantinologie ουσ. θηλ. η βυζαντινολογία
bizar-ă, bizari-e I. επίθ. παράξενος-η-ο, περίεργος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο, παράδοξος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο II. επίρ. ιδιόρρυθμα, αλλόκοτα, ιδιότροπα
bizarerie, bizarieri ουσ. θηλ. η αλλοκοτιά, η ιδιόρρυθμία, η ιδιοτροπία, η παραξενιά
bizon, bizoni ουσ. αρσ. (ζωολ.) 1. ο βίσων, ο βόναςος 2. είδος χοντρού κατεργασμένου δέρματος από δαμάλι που μμιείται το δέρμα του βίσωνα
bizui, bizui ρ. μέσο εμπιστεύομαι, δείχνω εμπιστοσύνη σε κάποιον, βασίζομαι, στηρίζομαι σε κάποιον, επαναπαύομαι, μένω ή συγχος βασισμένος στη βοήθεια ή στις υποσχέσεις κάποιου // **afirmația lui nu se bizuiește pe nimic**

η δήλωσή του δεν έχει βάση, δε στηρίζεται σε τίποτε // *a se ~ pe cineva* βασίζομαι σε κάποιον // *mă ~ pe tine* βασίζομαι σε σένα

bizuire, bizuiri ουσ. θηλ. η βεβαιότητα, η στήριξη, η εμπιστοσύνη σε κάτι

blacheu, blacheuri ουσ. ουδ. το πεταλάκι της πούντας

blagoslovenie, blagoslovenii ουσ. θηλ. ιδ. *blagoslovire* *blagoslovi*, *blagoslovesc* ρ. μετ. ευλογώ, δίνω ευχή

blagoslovire, blagosloviri ουσ. θηλ. η ευλογία, η ευλόγηση

blajin-ă, blajini-e επίθ. γαλήνιος-ια-ο, προσηνής-ής-ές, ήρεμος-η-ο, πρoός-α-ο, ήπιος-α-ο

blam, blamuri ουσ. ουδ. η μορφή, η επίπληξη, ο ψόγος, η κατηγορία, η αποδοκιμασία

blama, blamez ρ. μετ. μέφωμαι, ψέγω, κατηγορώ, κατακρίνω

blamabil-ă, blamabili-e επίθ. αξιόεμπτος-η-ο, αξιοκατάκριτος-η-ο, επικριτικός-ή-ό, επαίσχυντος-η-ο

blamare, blamări ουσ. θηλ. η μομφή, ο ψόγος

blană, blâni ουσ. θηλ. 1. η γούνα 2. το κατεργασμένο δέρμα με πυκνό τρίχωμα 3. η γούνα (ρούχο), το γουναρικό 4. η χοντρή σανίδα

blanc, blancuri ουσ. ουδ. α) το κατεργασμένο δέρμα κατσίκας, το σεβρό β) ο λευκός χώρος ανάμεσα σε δύο τυπωμένες λέξεις

blanchetă, blanchete ουσ. θηλ. το έντυπο για τηλεγράφημα, συναλλαγματική, γραμμάτιο, τσεκ, επιταγή, κ.λπ.

blasfemie, blasfemii ουσ. θηλ. η βλασφημία, η βλεψήμια, η βρισιά για τα ιερά, η κατάρα

blat, blaturi ουσ. ουδ. το παντεσπάνι για τούρτα

blaza, blazez ι. ρ. μετ. προξενώ αηδία, αηδίζω, απογοητεύω ΙΙ. ρ. αμ. αισθάνομαι αηδία, σχαίνομαι, είμαι μπλαζε, απογοητεύομαι

blazare, blazări ουσ. θηλ. η αηδία, η σχασιά, η αδιαφορία, η απογοήτευση

blazat-ă, blazați-te επίθ. αηδιασμένος-η-ο, αδιαφορός-η-ο, βαριεστημένος-η-ο, μπλαζέ

blază ουσ. θηλ. η δεξαμενή διυλιστηρίου στην οποία εισάγονται οι ουσίες για διύλιση

blazon, blazoane ουσ. ουδ. το οικόσημο, το διακριτικό έμβλημα, το σύμβολο μιας οικογένειας ευγενών, ο θυρεός

blănar, blănari ουσ. αρσ. ο γουναράς

blănăreasă, blănărese ουσ. θηλ. η γυναίκα του γουναρά

blănărie, blănării ουσ. θηλ. 1. η γουναρική 2. το γουναράδικο

blăniță, blănițe ουσ. θηλ. η γουνίτσα

blând-ă, blânzi-de Ι. επίθ. 1. ήμερος-η-ο, ήπιος-α-ο, πρoός-α-ο 2. απαλός-ή-ό, μαλακός-ιά-ό // *animal ~* το ήμερο ζώο // *ianuă ~ă* ο ήπιος χειμώνας ΙΙ. επίρ. ήμερα, ήπια, μαλακά ΙΙΙ. ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ευλογία

blândete ουσ. θηλ. η ημερότητα, η ηπιότητα, η πραότητα, η απαλότητα

blefarită, blefarite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βλεφαρίτιδα

bleg, blegă, blegi-ge επίθ. 1. χαύνος-η-ο, μαλακός-ή-ό, νωθρός-ή-ό 2. με τα αυτιά κατεβασμένα ή μακριά από το κεφάλι, κρεμάμενος-η-ο 3. μτφ. ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, ελαφρόμυαλος-η-ο, κουτσός-ή-ό

blegi, blegesc ρ. μέσο 1. χαυνώνω 2. είμαι με τα αυτιά κρεμαστά 3. μτφ. αποβλακώνομαι, ανοηταίνω

blegit-ă, blegiti-te επίθ. αποβλακωμένος, αποκαμμένος-η-ο

blendă, blende ουσ. θηλ. (ορυκτ.) ο θειούχος τσίγκος

blenoragic-ă, blenoragici-ce επίθ. (ιατρ.) βλεννορροιακός-ή-ό

blenoragie, blenoragii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βλεννορραγία, η βλεννορροια

blestem, blesteme ουσ. ουδ. 1. η κατάρα, ο αναθεματισμός, το αναθεμάτισμα 2. θρ. το ανάθεμα

blestema, blestem Ι. ρ. μετ. δίνω κατάρα, αναθεματίζω, εύχομαι να συμβεί σε κάποιον κάτι κακό // *am ~t-o* την έχω καταραστεί // *te voi ~* θα σε καταραστώ ΙΙ. ρ. αμ. βλασφημώ

blestemat-ă, blestemați-te επίθ. 1. καταραμένος-η-ο, τρισκατάρτος-η-ο, τρισκαταραμένος-η-ο, αναθεματισμένος-η-ο 2. μτφ. κακός-ή-ό, κακούργος-α-ο, κακοποιός-ός-ό

blestemăție, blestemății ουσ. θηλ. 1. η πράξη καταραμένου ανθρώπου, η ατιμία 2. η κακουργία, η παλιανθρωπιά

bleu επίθ. αμετάβλ. γαλάζιος-α-ο (προφ. μπλιό)

bleumarin επίθ. αμετάβλ. βαθυγάλαζος-η-ο, μαβής-ιά-ι, το βαθύ μπλε χρώμα

blid, blide ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το τσανάκι, η γαβάθα 2. πληθ. τα πιατικά // *a mânca dintr-un ~ (cu cineva)* τρώω με κάποιον ψωμί και αλάτι (στενοί φίλοι) // *linge-blide* ο τσανακο-γλύφτης, ο κόλακας

blinda, blindez ρ. μετ. θωρακίζω

blindaj, blindaje ουσ. ουδ. το θωράκιο, ο θώρακας, ο μεταλλικός θώρακας, η επένδυση με σιδερένιες πλάκες ή ελάσματα για να μην περάσουν τα βλήματα (πλοίο, αυτοκίνητο)

blindare, blindări ουσ. θηλ. η θωράκιση

blindat-ă, blindati-te Ι. επίθ. θωρακιστός-ή-ό, θωρηκτός-ή-ό, θεθωρακισμένος-η-ο ΙΙ. ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. τα άρματα μάχης 2. τα θεθωρακισμένα μεταφορικά προσωπικού

bliț, blițuri ουσ. ουδ. το φλας (στη φωτογραφική μηχανή για λήψη φωτογραφιών)

bloc, blocuri Ι. ουσ. ουδ. 1. ο όγκος, το μπλοκ, ο σωρός 2. η πολυκατοικία, η πολυώροφη οικοδομή // *~, alianță între state, partide* το μπλοκ, η συμμαχία, ο συνασπισμός μεταξύ κρατών, κομμάτων // (ιατρ.) *~ cardiac* ο καρδιακός αποκλεισμός, η διατάραξη ρυθμού της καρδιάς // *~ de desen* το μπλοκ για σχέδια, ιχνογραφία, κ.λπ. // *~ de gheață* ο ογκόπαγος // *~ de piatră* ο ογκόλιθος // *~ motor* το μπλοκ του κινητήρα όπου βρίσκονται οι κύλινδροι και τα έμβολα // *~ notes* το σημειωματάριο, το καρνέ // *~ turn* ο ουρανοξύστης ΙΙ. επίρ. έκφρ. *în ~* χοντρικώς, σωρηδόν, σωριαστά, συλλήβδην

bloca, blochez Ι. ρ. μετ. μπλοκάρω, αποκλείω, απομονώνω, αποφράζω (δίοδο δρόμο) ΙΙ. ρ. μέσο αποκλείομαι, μπλοκάρομαι, παθαίνω εμπλοκή (όπλο)

blocadă, blocade ουσ. θηλ. το μπλόκο, ο αποκλεισμός // *~ economică* ο εμπορικός αποκλεισμός

blocaj, blocaje ουσ. ουδ. 1. το μπλοκάρισμα 2. ο φραγμός, το φράγμα // ιατρ. *~ renal* η ανουρία

blocare, blocări ουσ. θηλ. 1. το μπλοκάρισμα 2. η εμπλοκή // *~a armiei* η εμπλοκή όπλου

blocnotes, blocnotesuri ουσ. ουδ. το καρνέ, το σημειωματάριο

blond-ă, blonzi-de επιθ. ξανθός-ιά-ό, ρούσος-α, ξανθομάλλης-α-ικο // **bere** -ă η ξανθιά μπίρα
blondă, blonde ουσ. θηλ. (υφαν.) η ελαφριά άσπρη μεταξωτή δαντέλα
blondin-ă, blondini-e επιθ. ξανθομάλλης-α-ικο
blues ουσ. ουδ. το μπλουζ, χορός σε αργό ρυθμό και η μουσική του
bluf, blufuri ουσ. ουδ. η μπλόφα, η απάτη, ο κενός εκφοβισμός
blugi (blue-jeans) ουσ. αρσ. πληθ. το μπλουτζίν
blum, blumuri ουσ. ουδ. (τεχ.) τεμάχιο ημικατεργασμένου χάλυβα σε σχήμα ραβδιού με τετραγωνική τομή
bluming, bluminguri ουσ. ουδ. (τεχ.) η μηχανή για ελασματοποίηση του χάλυβα
bluzat-ă, bluzări-te επιθ. σε σχήμα μπλουζας (το πάνω μέρος του γυναικείου ρούχου)
bluză, bluze ουσ. θηλ. η μπλούζα, η σεμνέτα // ~ **militară** ο χιτώνας
bluzon, bluzoane ουσ. ουδ. η ζακέτα
boa ουσ. αρσ. αμετάβλ. (ζωολ.) ο βόας (μεγάλο τροπικό φίδι)
boabă, boabe ουσ. θηλ. 1. ο σπόρος, το σπόρι, το κουκούτσι, ο κόκκος 2. ο σφαιρικός σαρκώδης καρπός έχων στη μέση του κουκούτσι // ~ **de strugure** η ρώγα σταφυλιού, η σταφυλοπαρα // **mazăre boabe** οι σπόροι μπιζελιού // **nu știe nici o** ~ δε ξέρει ούτε τρίμμα (δεν ξέρει τίποτα)
boacăn-ă, boacăn-i-e επιθ. (οικ.) ανόητος-η-ο, κουτσός-ή-ό // **a făcut una -ă** έκανε κάτι κουτό
boală, boli ουσ. θηλ. 1. η αρρώστια, η ασθένεια, η νόσος, το νόσημα, η πάθηση 2. το πάθος 3. μτφ. το άχτι, η επιθυμία, ο δυνατός πόθος // ~ **contagioasă** η λοιμώδης αρρώστια (μολυσματική) // ~ **incurabilă** η ανίατη ασθένεια // **boli venerice** τα αφροδίσια νοσήματα // **a băga pe cineva în** ~ έχω κάποιον γινάτι // **a avea ~ să facă așa** έχει επιθυμία να κάνει έτσι // **pe motiv de** ~ για λόγους ασθένειας
boar, boari ουσ. αρσ. ο γελαδάρης, ο βουκόλος
boare ουσ. θηλ. 1. η αύρα, ο ελαφρός αέρας, το αεράκι, το αγέρι, η ευχάριστη πνοή ανέμου 2. μτφ. μοσχολοιδή
boarfă, boarfe ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το αποφόρι 2. (στο πληθ.) τα παλιά και μεταχειρισμένα πράγματα (ρούχα, παπούτσια, κ.λ.π.) 3. μτφ. η πουτάνα
bob, boabe ουσ. ουδ. ο σπόρος, το σπόρι, ο κόκκος, το κουκί // ~ **cu** ~ κόκκος με κόκκο (για οι οικονομίες) // ~ **de nisip** ο κόκκος άμμου // ~ **numărat** τα μετρημένα / υπολογισμένα καλά // **cafea boabe** ο κόκκος καφέ
bob, bobi ουσ. αρσ. 1. η φάβα 2. ο καρπός της φάβας, ο κόκκος // **a da în -i** μαντεύω με κόκκους
bob, boburi ουσ. ουδ. (αθλ.) είδος ελκίθρου και το αγώνισμα που γίνεται με αυτό
bobârnac, bobârnace ουσ. ουδ. 1. το χτύπημα με το δάχτυλο στη μύτη ή στο αυτί κάποιου, το δαχτυλοχτύπημα, η σκορδομυτιά, η στράκα 2. μτφ. ο κακόβουλος υπαινιγμός σε βάρος κάποιου
bobina, bobinez ρ. μετ. σχηματίζω πηνίο περιτυλίγοντας σύρμα, νήμα ή καλώδιο πάνω σ' ένα πηνίο (καρούλι), μασουρίζω
bobinaj, bobinaje ουσ. ουδ. 1. το πηνισμα, η δημιουργία πηνίων 2. (ηλεκτρ.) οι τυλιγμένοι με αγωγούς κύλινδροι σε μια ηλεκτρική συσκευή

bobinare, bobinări ουσ. θηλ. το πηνισμα, το καρούλιασμα
bobinator-oare, bobinatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (ηλεκτρ.) (ο, η) ειδικευμένος-η εργάτης-τρια στο φτιάξιμο πηνίων, πηνιστής-ίστρια (ο, η)
bobină, bobine ουσ. θηλ. το πηνίο, το καρούλι, η κουβαρίστρα, το μασούρι // (ηλεκτρ.) ~ **de inducție** το επαγωγικό πηνίο (η επαγωγική μπουμπύνα)
bobită, bobite ουσ. θηλ. ο μικρός κόκκος
boboc, boboci ουσ. αρσ. 1. το μπουμπούκι, το άνθος που δεν έχει ανοίξει ακόμα 2. το χηνάκι και το παπάκι (τα πουλιά της χήνας και της πάπιας) 3. μτφ. ο πρωτοετής φοιτητής σε μια πανεπιστημιακή σχολή // **a da la boboci** έχω εμετό, κάνω εμετό, ξερνώ // **toamna se numără bobocii** στο τέλος τον ξυρίζουν το γαμπρό
bobotează ουσ. θηλ. τα Θεοφάνεια // **gerul Bobotezei** ο παγετός, το δυνατό κρύο
boc επιφ. μποκ (για το θόρυβο όταν χτυπάει το σφυρί ή το τσεκούρι)
bocanc, bocanci ουσ. αρσ. η αρβύλα, το άρβυλο
bocaport, bocaporiți ουσ. αρσ. (ναυτ.) η μπουκαπόρτα, η καταπακτή
bocăni, bocănesc ρ. αμ. 1. σφυροκοπώ 2. παράγω ήχο χτυπώντας κάτι με ένα αντικείμενο 3. χτυποβροντώ
bocănit ουσ. ουδ. ο χτύπος, ο κρότος από χτύπημα
bocănitură, bocănituri ουσ. θηλ. ιδ. bocănit
boccea, boccele ουσ. θηλ. ο μπόγος
bocceluță, boccelute ουσ. θηλ. ο μικρός μπόγος
bocciu-ă, bocci επιθ. (λαϊκ.) στραβός-ή-ό // **nas ~** ασχημομούρα, ασχημομύτα
bocceală, boceli ουσ. θηλ. 1. το μοιρολόγι 2. το κλάψιμο
bocet, bocete ουσ. θηλ. το μοιρολόγι, ο θρήνος, η θρηνώδα, ο οδυρμός
boci, bocesc I. ρ. αμ. και μέσο θρηνούμαι II. ρ. μετ. μοιρολογώ, θρηνώ κάποιον που πέθανε
bocire, bociri ουσ. θηλ. η θρηνώδα, το μοιρολόι, το κλάμα
bocitor-oare, bocitori-oare I. επιθ. θρηνητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η μοιρολογίστρα, η θρηνώδης
bocnă ουσ. θηλ. (λαϊκ.) // **a se face ~** παγώνω πολύ, γίνομαι πάγος
bodegă, bodegi ουσ. θηλ. το καπηλειό, η ταβέρνα, το κρασπουλειό
bodogăneală, bodogăneli ουσ. θηλ. 1. η μεμψιμοιρία 2. η γκρίνια
bodogăni, bodogănesc ρ. αμ. μεμψιμοιρώ, γκρινιάζω
bodogănire, bodogăniri ουσ. θηλ. η γκρίνια, η μεμψιμοιρία, η μουρμούρα
Boem-ă, Boemi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Βοημός-ή (ο, η) II. επιθ. βοημικός-ή-ό
boem-ă, boemi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μποέμ-μποέμισσα (ο, η) 2. μτφ. ο ξέγνωνστος άνθρωπος II. επιθ. μποέμικός-η-ο
bogat-ă, bogați-te επιθ. 1. πλούσιος-ια-ο 2. ευκατάστατος-η-ο 3. άφθονος-η-ο 4. πολυτελής-ής-ές // **putred (extrem) de** ~ ζάπλουτος-η-ο, πάμπλουτος-η-ο // **recoltă** -ă μία άφθονη σοδειά // **țara noastră este -ă în păduri** η χώρα μας είναι πλούσια σε δάση // **un om ~** ένας πλούσιος άνθρωπος
bogătan-ă, bogătani-e ουσ. αρσ. και θηλ. πλουτοκράτης-άτισσα (ο, η), εύπορος-η (ο, η), παραλής-ού (ο, η)

bogătaş-ă, bogătași-e ουσ. αρσ. και θηλ. πάμπλουτος-η (ο, η), πάρα πολύ πλούσιος-α (ο, η)
bogăție, bogății ουσ. θηλ. 1. ο πλούτος 2. η περιουσία 3. η ευπορία, η αφθονία αγαθών // ~ **de cuvinte** ο πλούτος λέξεων // ~ **ii fabuloase** τα αμύθητα πλούτη // **cercetare asupra naturii și cauzelor -i națiunilor** έρευνα για την φύση και τις αιτίες του πλούτου των εθνών // **petrolul este** ο ~ **națională** το πετρέλαιο είναι εθνικός πλούτος

bogdaproste επιφ. ο Θεός να σε συγχωρεί, λέξη που απευθύνεται σε κείνον που δίνει ελεημοσύνη // **ca un pui de ~ (despre copii)** σαν ένα πουλί που ζει από ελεημοσύνη (για τα παιδιά), δηλαδή κακομοίρης-οίρα-ικο, δυστυχημένος-η-ο // **de ~** για ελεημοσύνη, για βοήθεια στους φτωχούς
boghiu, boghiuri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο τροχοφορέας σιδηροδρόμου, το αρθρωτό μηχανήμα στον άξονα των σιδηροδρομικών οχημάτων που βοηθάει στο πέραςμα των στροφών της σιδηροδρομικής γραμμής

bogomilism ουσ. ουδ. ο μπογομιλισμός, αίρεση στη Βουλγαρία το δέκατο αιώνα που αμφισβητούσε την ανθρωπίνη φύση του Χριστού και δεν αποδεχόταν την εκκλησιαστική ιεραρχία, μονοφυσισμός

boi, boiesc l. ρ. μετ. μογιατίζω, βάφω ll. ρ. μέσο 1. μογιατίζομαι, βάφομαι 2. φτιασιδώνομαι, μακιγιάρομαι

boia, boiele ουσ. θηλ. 1. η μογιάνη, η βαφή 2. το βερνίκι, το χρώμα // ~ **de ardei** το κοκκινοπίπερο
boială, boieli ουσ. θηλ. 1. το μογιατίσμα, το βάψιμο 2. το ψιμύθιο, το φτιασίδι

boiangerie, boiangerii ουσ. θηλ. το βαφέιο, το μογιατζήδικο

boiangiu, boiangii ουσ. αρσ. ο μογιατζής, ο βαφέας, ο βαφιός

boicot, boicoturi ουσ. ουδ. το μποϊκοτάζ, ο αποκλεισμός

boicota, boicotez ρ. μετ. μποϊκοτάρω
boicotare, boicotări ουσ. θηλ. το μποϊκοτάρισμα
boier, boieri ουσ. αρσ. ο βογιάρος, ο τσιφλικάς, ο μεγάλος γαιοκτήμονας, ο άρχοντας, ο ευγενής // **a face pe ~ ul** αρχοντοκρατείμαι

boiereasă, boierese ουσ. θηλ. η βογιάρισσα, η αρχόντισσα, η ευγενής, η αφέντρα τσιφλικιού

boierească, boierești l. επιθ. 1. βογιάρικος-η-ο 2. αρχοντικός-ή-ό // **casă boierească** το αρχοντικό (σπίτι), το αρχοντόσπιτο, το τιμαριωτικό σπίτι ll. ουσ. ουδ. (ιστ.) το βογιάρικό, η υποχρεωτική εργασία των φτωχών αγροτών να εκτελέσουν αγροτικές δουλειές στα τσιφλίκια των βογιάρων
boierește επιφ. αρχοντικά, βογιάρικα // **a trăi ~** ζω αρχοντικά, πλούσια, βογιάρικα

boierie, boierii ουσ. θηλ. 1. η αρχοντιά, η ευγένεια 2. ο τίτλος του βογιάρου, η εξουσία του βογιάρου 3. το αξίωμα του βογιάρου

boierime ουσ. θηλ. το αρχοντολόγι, οι τιμαριούχοι, οι βογιάροι

boieroaică, boieroaice ουσ. θηλ. η αρχόντισσα, η αφέντρα τσιφλικιού, η βογιάρισσα, η τιμαριούχος
boieros-oasă, boierosi-oase επιθ. αρχοντομαθημένος-η-ο

boiler, boilere ουσ. ουδ. ο λέβης, το καζάνι του καλοριφέρ, ο θερμοσίφωνας

boire, boiri ουσ. θηλ. 1. το μογιατίσμα 2. το φτιασίδωμα

boiște, boiști ουσ. θηλ. 1. η εναπόθεση και γονιμοποίηση των αυγών των ψαριών 2. το μέρος όπου γίνεται αυτή η γονιμοποίηση

bojdeucă, bojdeuci ουσ. θηλ. το φτωχικό, το μικρό σπίτι

bojoc, bojoci ουσ. αρσ. (λαϊκ.) το πλεμόνι, το πνευμόνι, ο πνεύμονας // **e numai bojoci** είναι πολύ αδύνατος

bol, boluri ουσ. ουδ. 1. η μπουκιά τροφής στο στόμα, ο βλωμός 2. το μπολ, το μικρό ημισφαιρικό δοχείο από γυαλί, μέταλλο ή πηλό

bolard, bolarzi ουσ. αρσ. ο πάσσαλος, η δέστρα

bolând-ă, bolânzi-e επιθ. τρελός-ή-ό, παλαβός-ή-ό, ανόητος-η-ο

bolborosăil, bolboroseli ουσ. θηλ. το ψέλλισμα, η μεμψιμοιρία, το μурμουρητό, ο παφλασμός (για τα υγρά)

bolborosi, bolborosesc l. ρ. μετ. 1. μπερδεύω τα λόγια μου, τα ανακατώνω 2. κάνω ταραχή, θόρυβο όπως το νερό που βράζει ll. ρ. αμ. 1. ψελλίζω, μурμουρίζω 2. αναβράζω, παφλάζω

bolborosire, bolborosiri ουσ. θηλ. 1. το ψέλλισμα, το μурμουρητό 2. ο παφλασμός

bolborosit ουσ. ουδ. ιδ. bolborosire

bold, bolduri ουσ. ουδ. 1. η καρφίτσα 2. η βουκέντρα (για τα ζώα)

bolero, bolerouri ουσ. ουδ. 1. το μπολερό (γυναικείο ένδυμα που φτάνει μέχρι τη μέση) 2. το μπολερό (ισπανικός χορός)

bolesniță, bolesnițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μεταδοτική ασθένεια, η επιδημία

boli, bolesc ρ. αμ. (λαϊκ.) ασθενώ, νοσώ, αρρωσταίνω, αδιαθετώ

bolid, bolizi ουσ. αρσ. 1. ο αερόλιθος, ο ουρανόλιθος, ο μετεωρίτης 2. αστρ. η βολίδα

bolivian-ă, bolivieni-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. Βολιβιανός-ή (ο, η) ll. επιθ. βολιβιανός-ή-ό

bolnav-ă, bolnavi-e l. επιθ. άρρωστος-η-ο, ασθενής-ής-ές, αδιάθετος-η-ο, ανήμπορος-η-ο // **om ~** ο άρρωστος άνθρωπος ll. ουσ. αρσ. και θηλ. άρρωστος-η (ο, η), ασθενής-ής (ο, η) // ~ **de moarte** άρρωστος του θανάτου // **doctorul îngrijea -ii** ο γιατρός κοίταζε τους αρρώστους / **inima -ului** η καρδιά του αρρώστου

bolnăvicios-oasă, bolnăvicioși-oase επιθ. άρρωστιάρος-άρα-ά-α-α-α, φιλασθενος-η-ο, νοσηρός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό // **gânduri bolnăvicioase** οι νοσηρές σκέψεις // **o înfățișare bolnăvicioasă** το ασθενικό παρουσιαστικό // **un copil ~** ένα άρρωστιά-α-α-α-α παιδί

bolnăvior-oară, bolnăviori-oare επιθ. (οικ.) άρρωσσιμένος-η-ο, αδιάθετος-η-ο, ανήμπορος-η-ο

bolniță, bolnițe ουσ. θηλ. (παλ.) το νοσοκομείο

bolovan, bolovani ουσ. αρσ. 1. το λιβάρι, το κοτρόνι, ο λίθος 2. ο ογκόλιθος, το αγκωνάρι // **un ~ de sare** ο όγκος αλατιού, ο αλατόλιθος

bolovănos-oasă, bolovănoși-oase επιθ. (τόπος) λιθώδης-ής-ές, πετρώδης-ής-ές // **μτφ. stil ~** σκληρόκαρδος

bolovăniș, bolovănișuri ουσ. ουδ. ο τόπος ο γεμάτος κοτρόνια

bolșevic-ă, bolșevici-ce l. ουσ. αρσ. και θηλ. μπολσεβίκος-α (ο, η) ll. επιθ. (πολ.) μπολσεβίκος-ή-ό

bolșevism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο μπολσεβικισμός, ο κομμουνισμός
bolță, bolți *ουσ. θηλ. 1.* ο θόλος, ο τρούλος, η καμάρα, το θαλωτό // ~ *cerească* ο ουράνιος θόλος, το ουράνιο δώμα // ~ *de viță* η αναδενδράδα, η περγολιά, η κληματαριά // *(ιατρ.)* ~ *palatină* η υπερώα // *cheia de* ~ το κλειδοθόλιο, το ακροσφηνίο
bolți, boltesc *l. ρ. μετ.* κάνω κάτι θαλωτό, τουρλώνω // *l. ρ. μέσο* γίνονται θαλωτός, ανοίγομαι σε σχήμα θόλου, αψιδούμαι
bolțit-ă, bolțiți-te *επίθ.* θαλωτός-ή-ό, τουρλωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό
bolț, bolțuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το εξάρτημα μηχανής που εκτελεί ορισμένη λειτουργία
bomba, bombez *l. ρ. μετ.* κυρτώνω, φουσκώνω // *l. ρ. μέσο* γίνονται καμπυλωτός-ή-ό, φουσκωτός-ή-ό
bombaj, bombaje *ουσ. ουδ.* το φούσκωμα, η φούσκωση, το τούρλωμα
bombarda, bombardez *ρ. μετ.* βομβαρδίζω // *a ~ cu întrebări* βομβαρδίζω με ερωτήματα // *a ~ un oraș* βομβαρδίζω μια πόλη
bombardament, bombardamente *ουσ. ουδ.* ο βομβαρδισμός
bombardare, bombardări *ουσ. θηλ.* ο βομβαρδισμός
bombardier, bombardiere *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το βομβαρδιστικό αεροπλάνο
bombare, bombări *ουσ. θηλ.* το φούσκωμα, η φούσκωση, η κυρτότητα, το τούρλωμα
bombastic-ă, bombastici-ce *l. επιθ. 1.* στομφώδης -ης-ες, εμφαντικός-ή-ό 2. πομπώδης-ης-ες // *stil bombastic* το εμφαντικό ύφος, ο στόμφος // *επίρ.* εμφαντικά, με έμφαση, με στόμφο
bombat-ă, bombați-te *επιθ.* φουσκωτός-ή-ό, τουρλωτός-ή-ό
bombă, bombe *ουσ. θηλ. 1.* η βόμβα, η μπόμπα, το βλήμα 2. *μτφ. (αργκ.)* η ξαφνική είδηση // ~ *atomică* η ατομική βόμβα // ~ *de hidrogen* η βόμβα υδρογόνου, η υδρογονοβόμβα // ~ *incendiară* η εμπρηστική βόμβα // *a căzut ca o ~* έπεσε σα βόμβα // *a explodat o ~* έσκασε μια μπόμπα
bombăneală, bombăneli *ουσ. θηλ. 1.* η γρίνια, η κλαψούρα, η μουμουρά 2. η δυσαρέσκεια
bombăni, bombănesc *l. ρ. μετ.* γκρινιάζω, προξενώ εκνευρισμό σε κάποιον, μουρμουρίζω // *l. ρ. αμ. 1.* μιλάω με χαμηλή φωνή, παραπονιέμαι 2. δεν αρθρώνω ευκρινώς τις λέξεις
bombănire, bombăniri *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, η μουμουρά
bombeu, bombeuri *ουσ. ουδ.* το κύρτωμα, το μπροστινό πάνω μέρος του παπουτσιού, της μπότας, κ.λ.π. που είναι κυρτωμένο
bomboană, bomboane *ουσ. θηλ.* το κουφέτο, η καραμέλα, το ζαχαρωτό // ~ *de ciocolată* το σοκολατάκι
bombonerie, bombonerii *ουσ. θηλ.* το ζαχαροπλασείο
bombonieră, bomboniere *ουσ. θηλ.* ημπομπονιέρα, η κουφετοθήκη
bomfaier, bomfaiere *ουσ. ουδ.* το σιδεροπρίονο
bompres, bompresse *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το μπομπρέσσο (το κατάρτι πλοίου που εξέρχει από την πλώρη)

bon, bonuri *ουσ. ουδ. 1.* η κάρτα που δίνει το δικαίωμα λήψεως ενός υλικού, προϊόντος ή άλλου αγαθού από την αποθήκη μιας μονάδας 2. το κουπόνι, το δελτίο, η απόδειξη πληρωμής // ~ *de casă* η απόδειξη του ταμείου (για είσπραξη ποσού) // ~ *de materiale* το κουπόνι υλικού // ~ *de tezaur* το έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου
bonă, bone *ουσ. θηλ. 1.* η υπηρέτρια 2. η γκουβερνάντα, η νταντά
boncălui *ρ. μέσο και αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* βρुχιέται (για τα ελάφια και άλλα ζώα φωτοφάγα μεγάλα)
bondar, bondari *ουσ. αρσ.* ο βόμβος, ο μπούμπουρας (η άγρια μέλισσα)
bondoc-oacă, bondoci-oace *επίθ.* κοντόχοντρος-η-ο
bonetă, bonete *ουσ. θηλ.* το δίκωχο (ο σκούφος, το καπέλο χωρίς γέισο με δύο γωνίες // ~ *frigiană* ο φρυγικός σκούφος φτιαγμένος από μαλλί, με την κορυφή διπλωμένη μπροστά)
bonier, boniere *ουσ. ουδ.* το βιβλιάριο, το μπλοκάκι με εκτυπωμένα έντυπα για τα κουπόνια
bonifica, bonific *ρ. μετ.* ελαττώνω την τιμή στα εμπορεύματα, κάνω σκόντο, κάνω έκπτωση
bonificare, bonificări *ουσ. θηλ.* η έκπτωση, το σκόντο, η ελάττωση τιμής
bonificație, bonificații *ουσ. θηλ. ιδ.* bonificare
bonitare, bonitări *ουσ. θηλ.* ο καθορισμός της ποιότητας ζώων για επιλογή
bonitate, bonități *ουσ. θηλ. 1.* η καπατσosσύνη 2. η ικανότητα πληρωμής και πιστώσεως
bonjur *επιφ. καλημέρα*
bonom, bonomi *ουσ. αρσ.* ο αγαθός, ο αγαθούλης, ο απλός, ο καλόψυχος
bont, boanță, bonți, boante *επίθ. 1.* αμβλύς-εία-ύ, στομαμένος-η-ό 2. (για τα χέρια ή τα πόδια) κοντόχοντρος-η-ο
bontî, bontesc *ρ. μετ.* πλαταίνω, ευρύνω, κάνω κάτι λοξό
bonton *ουσ. ουδ.* η καλή, η ωραία συμπεριφορά
bonz, bonzi *ουσ. αρσ. 1.* ο βουδιστής ιερέας 2. ο συνδικαλιστής ηγέτης
boom *ουσ. αμετάβλ. (οικον.)* (προφ. μπουυν) η εξόρμηση, η ακμή, η περίοδος πλήρους οικονομικής ανάπτυξης, το κύμα ευημερίας
bor *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βόριο
bor, boruri *ουσ. ουδ.* το μπορ, ο γύρος του καπέλου
borangie, borangicuri *ουσ. ουδ. 1.* το μπρισίμι, το νήμα από μετάξι κουκουλιού 2. το ύφασμα φτιαγμένο από μπρισίμι
borax *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο βόρακας (η ένωση βορίου και νατρίου)
borât-ă, borâți-te *επίθ.* αηδιαστικός-ή-ό, βδελυρός -ή-ό, έδεχθής-ής-ές
borătură, borături *ουσ. θηλ. 1.* το ξερατό, το ξεράσμα 2. *μτφ.* υβριστικό επίθετο για κάποιον
borcan, borcane *ουσ. ουδ.* το βάζο, η γυάλα // *un ~ de miere* ένα βάζο μέλι
borcănaș, borcănașe *ουσ. ουδ.* το μικρό βάζο
borcănat-ă, borcănați-te *επίθ.* σε σχήμα βάζου
borceag, borceaguri *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το λαθούρι, το μοσχομπιζέλο (κτηνοτροφικό φυτό)
bord, borduri *ουσ. ουδ.* η πλευρά του καταστρώματος πλοίου // *a arunca peste ~* πετάω, ρίχνω πέρα του καταστρώματος, πετώ στη θάλασσα (παραιτούμαι από κάτι μη όντας

ωφέλιμο) // **franco a ~** (εμπόρ.) πάνω στο πλοίο, εμπορικός όρος, στην τιμή περιλαμβάνονται το κόστος του εμπορεύματος, η μεταφορά του και η φόρτωσή του πάνω στο πλοίο // **jurnal de ~** το ημερολόγιο του καταστρώματος (βιβλίο όπου καταγράφονται όλα τα καθημερινά γεγονότα του ταξιδιού)

bordaj, bordaje ουσ. ουδ. το εξωτερικό περιβάλλον πλοίου από ξύλο ή μέταλλο

bordei, bordeie ουσ. ουδ. το καλυβόπιτο με ένα μόνο δωμάτιο, η τρώγλη, το χαμόπιτο // **câte -e atâtea obiceie** ο καθένας με τις δικές του συνήθειες

bordeias, bordeiașe ουσ. ουδ. το μικρό χαμόπιτο

bordel, bordeluri ουσ. ουδ. ο οίκος ανοχής

borderou, borderouri ουσ. ουδ. (εμπόρ.) ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας για ποσά, έγγραφο, υλικά, κ.λ.π. που αφορούν μια ορισμένη κατάσταση

bordo επίθ. αμετάβλ. το γκρενά, το βαθύ κόκκινο χρώμα

bordură, borduri ουσ. θηλ. 1. η μπορντούρα, ο γύρος 2. το κράσπεδο // **-a trotuarului** το κράσπεδο πεζοδρομίου

boreală, boreal-e επίθ. βόρειος-εια-ο, βορινός-ή-ό, αρκτικός-ή-ό // **auroră ~** το βόρειο σέλας

borfaș, borfași ουσ. αρσ. 1. ο λωποδύτης 2. ο μικροκλέπτης

borhot, borhoturi ουσ. ουδ. το ίζημα, το στερεό υπόλειμμα της απόσταξης των υλών που περιέχουν οινοπνευματώδη ποτά ή ό,τι απομένει από το ζαχαρώδες υγρό, ύστερ' από την παραγωγή της ζάχαρης, τα στέμφυλα, τα τσίπουρα

boric επίθ. (χημ.) βορικός-ή-ό // **acid ~** το βορικό οξύ

bori, borășe ρ. αμ. και μετ. (λαϊκ.) ξερνώ, έχω εμετό, κάνω εμετό

bormașină, bormașini ουσ. θηλ. 1. η διατηρητική μηχανή, το τρυπάνι, το τριβέλι, η μηχανή που ανοίγει τρύπες σε μέταλλα με περιστροφικό τρυπάνι 2. (οδοντ.) το οδοντογλύφανο

bornă, borne ουσ. θηλ. 1. ο οδοδείκτης, το σήμα στους δρόμους που δείχνει κατευθύνσεις ή χιλιόμετρικές αποστάσεις 2. το ορόσημο 3. (ηλεκτρ.) ο ακροδέκτης, αγωγός της ηλεκτρομηχανής, το ηλεκτρόδιο

boroboată, boroboate ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η άστοχη πράξη 2. η γκάφα, το σφάλμα, η απερισκεψία, η κουτουράδα // **a face o ~** κάνω μια γκάφα, μια απερισκεψία

borsetă, borsete ουσ. ουδ. η μικρή ανδρική τσάντα, το τσαντάκι

borș, borșuri ουσ. ουδ. το «μπορς», ο ξινός χυμός από πίτουρα που σπάλνουν που έχουν ζυμώσει στο νερό, με αυτό το χυμό φτιάχνονται σουπες // **a-i sufla în ~** ανακατεύομαι στις δουλειές του άλλου // **a mânca ~** λέω ψέματα // **a se face ~** φουρκίζομαι, εξοργίζομαι // **ciorbă de ~** η ξινή σουπα

borși pers. 3 borșeste ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αποχτά ξινή γεύση, εξιδιάζει

borșit-ă, borșiți-te επίθ. σαπισμένος-η-ο, ξινισμένος-η-ο

borțos-oasă, borțoși-oase επίθ. (λαϊκ.) 1. κοιλαράς -ού-άδικο 2. ουσ. θηλ. η γκαστρωμένη, η έγκυος (γυναίκα ή θηλαστικό ζώο)

borviz ουσ. ουδ. το μεταλλικό νερό

boschet, boschete ουσ. ουδ. 1. το άλσος 2. η συστάδα δέντρων στο πάρκο (δέντρα μικρά, θάμνοι), το δασύλλιο

boscorodeală, boscorodeli ουσ. θηλ. 1. το μουρμουρητό 2. το ορμήνεμα, η νοουεσία, το μάλωμα

boscorodi, boscorodesc ρ. αμ. μουρμουρίζω, λέω ακατανόητα λόγια // ρ. μετ. μαλώνω, νοουθετώ, δασκαλεύω, ορμηνεύω

Bosniac-ă, Bosniaci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βόσνιος -α (ο, η) // **επίθ.** βοσνιακός-ή-ό

boss ουσ. αρσ. ο εποπτής, ο επιτηρητής (σε αμερικάνικες επιχειρήσεις), ο προϊστάμενος, ο εργοδότης

bostan, bostani ουσ. αρσ. 1. το κολοκύθι 2. το καρπούζι 3. μτφ. (ειρ.) το κεφάλι

bostănărie, bostănării ουσ. θηλ. το μποστάνι, η φυτεία με καρπούζια ή πεπόνια

boston ουσ. ουδ. το υπόστον, είδος χορού

bosumfla, bosumflu ρ. μέσο (οικ.) 1. συνοφρυώνομαι, μουτρώνω 2. γίνομαι σκυθρωπός, κατασφιγάζω, σκτεινιάζω

bosumflat-ă, bosumflat-ite επίθ. σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-ισσα-ικό, συνοφρυωμένος-η-ο, μουτρωμένος-η-ο

boș, boășe ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το αρχίδι

boșar, boșari ουσ. αρσ. // **pepene ~** το καρπούζι με κίτρινο πολτό

bosorog-oagă, bosorogi-oage Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) 1. ο πάσχων (η πάσχουσα) από κήλη 2. μτφ. ο ηλικιωμένος άνθρωπος, ο γεροξούρας, η μπαμπόγρια // **επίθ.** γερομπασμένος-η-ο, ραμολί, που έχει ραμολιμένο

bosorogeață, bosorogeli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κήλη

bosorogi, bosorogesc ρ. μέσο (λαϊκ.) 1. υποφέρω από κήλη 2. ραμολίρω, παθαίνω ραμολιμένο, υποφέρω από γερατειά, από γέρασμα

boștină, boștine ουσ. θηλ. το υπόλειμμα της κερήθρας ύστερ' από την αφαίρεση του μελιού και του κεριού

bot, boturi ουσ. ουδ. 1. το μουσούδι, το ρύγχος, η μούρη, το μούτρο, η μύτη 2. το αιχμηρό και μακρουλό μέρος ενός αντικειμένου // **-ul auto** η μούρη του αυτοκινήτου // **-ul cizmei** η μύτη της μπότας // **a bea la -ul calului** στα γρήγορα, στα πεταχτά // **a face ~** κάνει μούτρα // **a-și băga -ul acolo unde nu-i fierbe oala** χώνει τη μύτη του εκεί που δεν πρέπει // **a pune cu -ul pe labe** αποστομύνω, αναγκάζω κάποιον να σταματήσει να μιλά // **s-a șters pe ~** πάει, έχασε! (για κάποιον πλεονέκτημα που είχε) // **țineți -ul!** κράτα το στόμα σου!, κλείν' το!

botanic-ă, botanici-ce Ι. επίθ. βοτανικός-ή-ό // **Grădina Botanică** ο Βοτανικός Κήπος // **οι ~** θηλ. η βοτανική

botanist-ă, botaniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η βοτανολόγος, ο, η βοτανικός

botez, botezuri ουσ. ουδ. 1. το βάπτισμα, βάπτισμα, τα βαπτίσια 2. το ράντισμα με αγιασμένο νερό // **~ focului** το βάπτισμα πυρός // **certificatul de ~** το πιστοποιητικό βάπτισης // **numele de ~** το βαπτιστικό (όνομα)

boteza, botez Ι. ρ. μέσο βαπτίζομαι // **ρ. μετ.** 1. βαπτίζω, τελώ το μυστήριο του βαπτίσματος,

απονέμω παρωνύμιο 2. αποδίδω σε κάποιον τίτλο ή ιδιότητα 3. δίνω όνομα σε πλοίο 4. αναμειγνύω κάτι με νερό, νοθεύω (γάλα, κρασί, κ.λ.π.) // **a ~ din nou** αναβαπτίζω // **a ~ laptele (sau vinul)** νοθεύω το γάλα (ή το κρασί) (βάζω νερό)

botezat-ă, botezați-te *επίθ.* 1. βαπτισμένος-η-ο 2. *μτφ.* νοθευμένος-η-ο 3. *μτφ.* νερωμένος-η-ο

botezător, botezătorii *ουσ.* αρονός, ο βαπτιστής

botfor, botfori *ουσ.* *αρσ.* η μπότα με πτυχές

botgros, botgrosi *ουσ.* *αρσ.* (ορνιθ.) ο καρυσθραύστης, ο χοντρομπότης, είδος μικρού πουλιού με χοντρό ράμφος

botină, botine *ουσ.* *θηλ.* το μποτίνι

botisor, botisoare *ουσ.* *ουδ.* η μουτσούνα, το μούτσουνο

botniță, botnițe *ουσ.* *θηλ.* το φίμωτρο // **a pune ~** φιμώνω, *μτφ.* αφαιρώ την ελευθερία του λόγου

botos-oasă, botoși-oase *επίθ.* 1. μωτρωμένος-η-ο 2. *μτφ.* θυμωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ο

boț, boțuri *ουσ.* *ουδ.* η μπουκιά τροφής, όσο χωράει στο στόμα

boț, boțuri *ουσ.* *ουδ.* (ναυτ.) το κομμάτι πρυμάτσας ή αλυσίδας που χρησιμοποιείται στο χειρισμό της άγκυρας

boți, boțesc *l. p. μετ.* σουφρώνω, τσαλακώνω, ζαρώνω *l. p. μέσο* σουφρώνομαι, ρυτιδώνομαι

boțit-ă, boții-te *επίθ.* τσαλακώνμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο

boțman, boțmani *ουσ.* *αρσ.* ο αρχηγός πληρώματος πλοίου

bou, boi *ουσ.* *αρσ.* 1. το βόδι, το βόιδι, ο βους // ~ *sur* το ψαρό βόδι (το άγριο βόδι) 2. *μτφ.* ο βλάκας, ο κουτός // **a nu-i fi toți boii** acasă είμαι στις κακές μου // **a pune carul inaintea boilor** βάζω το κάρο (το αμάξι) μπροστά από τα βόδια (για κάτι αταίριαστο, ανάρμοστο)

boulean, bouleni *ουσ.* *αρσ.* το μικρό βόδι

bour, bouri *ουσ.* *αρσ.* ο βόνασος, ο άγριος ταύρος, το άγριο βόδι // (ιστ.) **cap de ~** το κεφάλι βόνασου (το έμβλημα της Μολδαβίας)

bouresc-ească, bouresți *επίθ.* βονασώδης-ης-ες // **coarne ~ești** τα βονασώδη κέρατα

boutique *ουσ.* *ουδ.* η μπουτίκ, το μικρό κατάστημα

bovarism *ουσ.* *ουδ.* ο μποβαρισμός

bouvideu, bouvide *ουσ.* *ουδ.* *πληθ.* τα βοοειδή

bovin-ă, bovine *l. επίθ.* 1. βοειδής-ή-ο, βοειδής-ή-ο, βόειος-α-ο *l. ουσ.* *θηλ.* *πληθ.* τα βοειδινά ζώα, τα βοειδία, τα βοώδη, τα βοοειδή

box *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) 1. το μποξ, η πυγμαχία 2. η μεταλλική γροθιά

box, boxuri *ουσ.* *ουδ.* το μοσχάρι στο δέρμα, το δέρμα μποξ

boxa, boxez *l. p. αμ.* πυγμαχώ, παίρνω μέρος σε πυγμαχία, παίζω μποξ *l. p. μετ.* χτυπώ με τη γροθιά, όπως στην πυγμαχία γρονθοκοπώ, χτυπώ με τις γροθιές

boxă, boxe *ουσ.* *θηλ.* 1. το διαχωριστικό μικρών διαστάσεων στο δικαστήριο για τους κατηγορουμένους 2. το ξεχωριστό τραπέζι στο εστιατόριο 3. το διαχώρισμα στο στάβλο για ένα μόνο άλογο

boxer, boxerii *ουσ.* *αρσ.* (αθλ.) ο μποξέρ, ο πυγμάχος

bracona, braconez *p. αμ.* 1. λαθροκυνηγώ, λαθροθηρώ 2. λαθραλιεύω

braconaj, braconaje *ουσ.* *ουδ.* 1. η λαθροθηρία 2. η λαθραλιεία

braconier, braconieri *ουσ.* *αρσ.* 1. ο λαθροθήρας, ο λαθροκυνηγός 2. ο λαθραλιεύς

brad, brazi *ουσ.* *αρσ.* το έλατο // **de ~** ελάτινος-η-ο, ελατήσιος-ια-ιο, ελατένιος-ια-ιο

bradicardie *ουσ.* *θηλ.* η βραδυκαρδία

bradipepsie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η βραδυπεψία

bragagerie, bragagerii *ουσ.* *θηλ.* το κατάστημα όπου πουλιέται το αναψυκτικό ποτό «μπράγκα», φτιαγμένο από αλεύρι κεχριού που έχει ζυμώσει στο νερό «το μπραγκάδικο»

bragă, brăgi *ουσ.* *θηλ.* το αναψυκτικό «μπράγκα» // **ieftin ca braga** πάμφθηνο

brahial-ă, brahiali-e *επίθ.* βραχιόνιος-α-ο // **mușchi ~** ο βραχιόνιος μυς

brahicefal-ă, brahicefali-e *l. επίθ.* βραχυκέφαλος *l. ουσ.* *αρσ.* ο βραχυκέφαλος

brahman-ă, brahmani-e *l. επίθ.* βραχμανικός-ή-ο *l. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* βραχμάνος-α (ο, η)

brahmanism *ουσ.* *ουδ.* ο βραχμανισμός

brambura *επίρ.* (οικ.) απερίσκεπτα, κουτουρού // **a umbra ~** σουλατσάρω // **a vorbi ~** αερολογώ

brancardă, brancarde *ουσ.* *θηλ.* το φορείο

brancardier-ă, brancardieri-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* τραυματιοφορέας (ο, η)

brand, branduri *ουσ.* *ουδ.* (στρατ.) ο όλμος

brandenburg, brandenburguri *ουσ.* *ουδ.* «το βρανδεμβούργιο», το κορδόνι ή γαϊτάνι ραμμένο στο στήθος ρούχων σε παράλληλες σειρές, προστά στις κομπότρυπες

branhie, branhii *ουσ.* *θηλ.* 1. το βράγχιο 2. *πληθ.* τα βράγχια

braniște, braniști *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) το αραιό δάσος ή το δάσος με δέντρα μεγάλης ηλικίας όπου απαγορεύεται το κόψιμο των δέντρων

bransament, bransamente *ουσ.* *ουδ.* η σύνδεση μεταξύ κυρίας γραμμής ενός δικτύου (ηλεκτρισμού, νερού, αερίων, κ.λ.π.) και δευτερεύουσας γραμμής που εξυπηρετεί άμεσα τον καταναλωτή, ο σωλήνας διακλάδωσης

bransă, brânse *ουσ.* *θηλ.* 1. ο κλάδος, η ειδικότητα (σε μια τέχνη, επιστήμη, δραστηριότητα, κ.λ.π.) 2. η συντεχνία // **de ~** κλαδικός, του κλάδου, του επαγγέλματος

brant, branțuri *ουσ.* *ουδ.* ο πρόσθετος πάτος παπουτσιού, ο πάτος

bras *ουσ.* *ουδ.* η πρόσθια κολύμβηση

brasaj *ουσ.* *ουδ.* (τεχ.) 1. η προσθήκη αέρα στο καύσιμο υγρό προτού εισαχθεί στον κύλινδρο του κινητήρα 2. το ανακάτεμα του κριθάλευρου με ζεστό νερό στο παρασκεύασμα της μπίρας

brasardă, brasarde *ουσ.* *θηλ.* 1. το περιβραχιόνιο 2. το μέρος της πανοπλίας που περιέβαλλε το χέρι (στους μεσαιωνικούς χρόνους)

braserie, braserii *ουσ.* *θηλ.* το ζυθοπωλείο, η μπυραρία

brasieră, brasierie *ουσ.* *θηλ.* το ζιπούνι

brasișt-ă, brasiști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η κολυμβητής-ήτρια σε στυλ κολύμβησης «μπρας» (πρόσθια κολύμβηση)

brașoavă, brașoave *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) 1. το ψέμα 2. η φλυαρία, η μπαρούφα

braț, brațe *ουσ.* *ουδ.* 1. ο βραχίονας, το μπράτσο του χεριού 2. η αγκαλιά 3. το σκέλος 4. η διακλάδωση

ποταμού ιδιαίτερα στις εκβολές του // ~ **la** ~ μπράτσο με μπράτσο, αγκαζέ (με μεγάλη οικειότητα) // ~ **e de muncă** εργατικά χέρια, οι εργάτες // ~ **ele compasului** τα άκρα του διαβήτη // **a primi cu -ele deschise** δέχομαι με ανοιχτή αγκαλιά (υποδέχομαι με χαρά) // **a rămâne cu -ele încrucișate** μένω με σταυρωμένα χέρια, μένω άεργος, σε απραξία, αδρανών // **a strange în -e** σφιγγω στην αγκαλιά ξύλου // **ridicarea -elor** η ανάταση των χεριών

brav-ă, bravi-e **Ι. επίθ.** 1. γενναίος-α-ο, αντρείος-α-ο, αντρειωμένος-η-ο 2. θαρραλέος-α-ο, toλμηρός-ή-ό **ΙΙ. ουσ. αρσ. ο** μπράβος, ο παλικαράς

brava, bravez **ρ. μετ.** 1. αψηφώ, καταφρονώ, αντιμετωπίζω με αντρεία κάποιον κίνδυνο 2. (μειωτ.) κάνω τον νταή

bravadă, bravade **ουσ. θηλ.** η αψηφισιά, η θρασυότητα, η αυθάδεια // **act de ~** το νταηλικί

bravo **επιφ.** 1. μπράβο 2. εύγε 3. πολύ καλά, έσχα // ~ **!ie!** μπράβο σου!

bravură, bravuri **ουσ. θηλ.** 1. η αντρεία, η γενναιότητα, η τόλμη 2. το ανδραγάθημα, η παλικαριά

brăzdă, brazde **ουσ. θηλ.** 1. το αυλάκι, η αυλακιά, το αυλάκωμα 2. η αλετριά 3. η πρασιά, η βραγιά // **a se da pe ~** συνηθίζω σε κάτι, προσαρμόζομαι, διορθώνομαι, στρώνω

Brazilian-ă, Brazilian-e **Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.** Βραζιλιάνος-α (ο, η) **ΙΙ. επίθ.** βραζιλιάνικος-η-ο

brăcinar, brăcinari **ουσ. ουδ.** η βρακοζώνα

brădet, brădeturi **ουσ. ουδ.** το ελατόδασος

brădiș **ουσ. ουδ.** ιδ. **brădet**

brădișor, brădișori **ουσ. αρσ.** το μικρό έλατο

brăduleț, brăduleți **ουσ. αρσ.** το ελατάκι

brăduț, brăduți **ουσ. αρσ.** ιδ. **brăduleț**

brăhni pers. 3 brăhnește **ρ. αμ.** (για το ζαρκάδι) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βρουχιέται

brățară, brățări **ουσ. θηλ.** το βραχιόλι // **meseria este ~ de aur** το επάγγελμα είναι χρυσό βραχιόλι

brăzdă, brăzdez **Ι. ρ. μετ.** 1. αυλακιάζω, αυλακώνω 2. αλετριάζω 3. **μτφ.** διασχίζω, αφήνω ίχνη, ξεσχίζω // **apa brăzdează câmpul** το νερό ποτίζει τον κάμπο σχηματίζοντας αυλάκια **ΙΙ. ρ.** μέσο ρυτιδώνομαι, κάνω ζάρες

brăzdar, brăzdare **ουσ. ουδ.** το αλετροπόδι, η αλετροπόδα, το υνί, το υνίον

brăzdare, brăzdări **ουσ. θηλ.** το αυλάκισμα, το αυλάκωμα

brăzdat-ă, brăzdați-te **επίθ.** 1. αυλακωμένος-η-ο, αυλακωτός-ή-ό 2. **μτφ.** ρυτιδωμένος-η-ο

brăglă, brăgle **ουσ. θηλ.** το κινητό μέρος του αργαλείου που υποβαστάζει το χτένι

brâncă **ουσ. θηλ. (ιατρ.)** 1. το ανεμοπύρωμα, το ερυσίπελας 2. **βοτ.** η αμμυρήβρα

brâncă, brânci **ουσ. θηλ. (λαϊκ.)** το χέρι // **a munci pe brânci** εργαζομαι σκληρά, ξεθεώνομαι στη δουλειά // **pe brânci** σερνόμενοι τα χέρια και τα πόδια μαζί, μπουσουλώντας

brânci, brânciuri **ουσ. ουδ.** το σπρώξιμο, η σπρωξιά, το σκούνημα // **a-i da inima ~** το ζητάει η καρδιά του // **a-i da un ~** δίνω ένα σπρώξιμο

brândușă, brândușe **ουσ. θηλ. (βοτ.)** 1. πούδρες φυτό που έχει μενεξεθένια λουλούδια την άνοιξη 2. δηλητηριώδες φυτό που έχει κοκκινωπά λουλούδια το φθινόπωρο // ~ **galbenă** ο κρόκος, το σαφρόν

brânzar, brânzari **ουσ. αρσ.** ο τυροκόμος

brânză, brânzeturi **ουσ. θηλ.** το τυρί // ~ **bună în burduf de căine** καλό τυρί σε παλιό ασκί // ~ **de burduf** το τουλουμιστύρι // ~ **de oaie** το πρόβειο τυρί // ~ **de vacă** το χλωροτύρι // **a nu face nici o ~** δεν είναι ικανός για τίποτε // **mare ~** σπουδαία τα λάχανα

brânzăreasă, brânzărese **ουσ. θηλ.** 1. η γυναίκα που φτιάχνει τυρί 2. η γυναίκα του τυροκόμου

brânzărie, brânzării **ουσ. θηλ.** 1. το τυροκομείο (το εργαστήριο του τυροκόμου) 2. η μεγάλη ποσότητα τυριού

brânzi pers. 3 brânzește **ρ. μέσο** (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) τογάληζει και γίνεται τυρί

brânzit-ă, brânziți-te **επίθ.** τυροποιημένος-η-ο

brânzoiică, brânzoiice **ουσ. θηλ.** η τυρόπιτα

brâu, brăie, brăuri **ουσ. ουδ.** 1. η ζώνη, ο ζωστήρας, το ζωνάρι 2. η μέση, η σφύς 3. (αρχιτ.) διάζωμα // **μτφ.** ~ **de munți** η οροσειρά, η βουνοσειρά // **până la ~** ως τη μέση

brăuleț, brăulețe **ουσ. ουδ.** το μικρό ζωνάρι

bre **επιφ.** βρε

breakfast **ουσ. ουδ.** το πρόγευμα, το πρωινό

breaslă, bresle **ουσ. θηλ.** 1. καθεμιά από τις επαγγελματικές ενώσεις των μαστόρων στο Μεσαίωνα 2. η συντεχνία, το σινάφι

breatz-ă, breji-ze **επίθ.** 1. (για ζώα) αστεράτος-η-ο, ασπροκούτελος-η-ο 2. **μτφ. (ειρ.)** έξυπνος-η-ο, (ο, η) φωστήρας, ατσίδας-α

brec, brecuri **οουσ. ουδ.** 1. (αθλ.) το μπρεκ (αθλητικός όρος στο τένις και μποξ) 2. το στίβον

breloc, brelocuri **οουσ. ουδ.** μικρό κόσμημα κρεμασμένο στο ρολόι ή στο βραχιόλι

breslaș, breslași **οουσ. αρσ.** ο σύντεχνος, ο συντεχνότης

bresă, breșe **οουσ. θηλ.** 1. η ρωγμή, το ρήγμα 2. το άνοιγμα σε τείχος

bretea, bretele **οουσ. θηλ.** η τιράντα

breton, bretoane **οουσ. ουδ.** η φραντζα

breton-ă, bretoni-e **Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.** Βρετανός-ή (ο, η) **ΙΙ. επίθ.** βρετανικός-ή-ό

brevet, brevete **οουσ. ουδ.** το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η πατέντα // ~ **de invenție** το δίπλωμα εφεύρεσης, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

breveta, brevetez **ρ. μετ.** χορηγώ το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, αναγνωρίζω την εφεύρεση

brevetare, brevetări **οουσ. θηλ.** δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

breviar, breviare **οουσ. ουδ.** 1. η σύνοψη, η επιτομή, η περιληψη 2. το μικρό προσευχητάριο

briant-ă, brianti-te **επίθ.** λαμπρός-ή-ό, λαμπερός-ή-ό

briantină **οουσ. θηλ.** η μπριγιαντίνη, η μπριλαντίνη

bric, bricuri **οουσ. ουδ.** (ναυτ.) το βρίκιον, το μπρίκι, το μικρό πλοίο με πανιά

bricabrac, bricabracuri **οουσ. ουδ.** το παλιατζίδικο, το παλαιοπωλείο

briceag, bricege **οουσ. ουδ.** ο σουγιάς

bricheta, brichetez **ρ. μετ.** κατασκευάζω πλίνθους

brichetare, brichetări **οουσ. θηλ.** η πλινθοποιία, η κατασκευή πλίνθων

brichetă, brichete **οουσ. θηλ.** 1. ο αναπτήρας 2. το τσακμάκι

brichetă, brichete **οουσ. θηλ.** πλίνθος, ο πλίνθος, η πλίσθα, το πλίσθ // ~ **de cărbune** ο γαιανθρακόπλινθος, η μπρικέττα

brici, brice ουσ. θηλ. το ξυράφι

bridă, bride ουσ. θηλ. 1. η κουμπότρυπα με πλέγμα, η κουμπόδοχη 2. το μεταλλικό αντικείμενο σε σχήμα «U» για την εκτέλεση συνδέσεων σε διάφορες κατασκευές 3. (ιατρ.) η σύμφυση

bridge ουσ. ουδ. το μπριτζ, το μπριτζ (χαρτοπαιχτικό παιχνίδι που παίζεται από τέσσερις παίκτες και με 52 χαρτιά)

brigadă, brigăzi ουσ. θηλ. 1. (στρατ.) ταξιαρχία 2. η ομάδα εργατών στη βάρδια, το συνεργείο 3. το συγκρότημα // ~ **artistică** το καλλιτεχνικό συγκρότημα // **general de** ~ ο ταξ(αρχος, ο διοικητής ταξιαρχίας (στρατιωτικός)

brigadier-ă, brigadier-i ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο ταξ(αρχος 2. ο ενωμοτάρχης 3. ο αρχηγός ομάδας 4. ο, η επικεφαλής του συγκροτήματος

brigand, briganzi ουσ. αρσ. ο ληστής, ο κακούργος

briliant, briliante ουσ. ουδ. το μπριλάντι, το μπριγιάν

brio ουσ. ουδ. 1. το μπρίο 2. ο ενθουσιασμός, η ζωηρότητα // **cu** ~ με ενθουσιασμό, εξαιρετικά, με μπρίο

brioșă, brioșe ουσ. θηλ. είδος γλυκίσματος σε μικρά και στρογγυλά σχήματα από ζύμη τσουρεκιού

bristol ουσ. ουδ. το ειδικό άσπρο χαρτί για εξώφυλλα

briscă, briști ουσ. θηλ. 1. το μικρό αμάξι, ο δίδυρος, το καμπριολέ 2. (λαϊκ.) ο σουγιάς

Britanic-ă, Britanici-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βρετανός-ίδα (ο, η), Άγγλος-ίδα (ο, η) ΙΙ. επίθ. βρετανικός-ή-ό

brizant-ă, brizanti-te Ι. επίθ. εμπρηστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. τα κύματα που σκάνε στο ακρογιάλι

briză, brize ουσ. θηλ. 1. ο μπάτης, ο δροσερός άνεμος που φυσάει απ' την πλευρά της θάλασσας 2. η αύρα

brizbiz, brizbize ουσ. ουδ. η μικρή κουρτίνα που σκεπάζει μόνο το κάτω μέρος του παραθυριού, το κοθρτινάκι

broască, broaște ουσ. θηλ. 1. ο βάτραχος, ο βάτρακας 2. η κλειδαριά, η κλειδωνιά, η γυάλα // ~ **răioasă** ο ψωριάρος βάτραχος // ~ **jestoasă** η χελώνα, τα χελώνι // **când o face broasca pâr** ποτέ // **ochi de** ~ η εξοφθάλμια

broatec, broateci ουσ. ουδ. το βατράχι

broboadă, broboade ουσ. θηλ. το κεφαλοπάνι, το μεγάλο μαντήλι από μαλλί που φοριέται από τις γυναίκες στο κεφάλι, το σάλι

broboană, broboane ουσ. θηλ. η σταγόνα (από ιδρώτα)

broboni, brobonesc Ι. ρ. μετ. κάνω κάποιον να ιδρώσει ΙΙ. ρ. μέσο ιδρώνω

brocart, brocarturi ουσ. ουδ. (υφαντ.) το μπροκάρ **broda, brodez** ρ. μετ. 1. κεντώ 2. διανθίζω, στολίζω (ιστορία) // (λαϊκ.) **cum s-a brodit** όπως συνέβη, κατά τύχη

brodat ουσ. ουδ. το κέντημα

brodat-ă, brodați-te επίθ. κεντημένος-η-ο, κεντητός-ή-ό

brodeală, brodeli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η σύμπτωση // επιρ. έκφρ. **la** ~ κατά σύμπτωση, κατά τύχη

broderie, broderii ουσ. θηλ. το κέντημα, η κεντιά // ~ **cu fir de aur** το χρυσοκέντημα

brodeză, brodeze ουσ. θηλ. η κεντήτρια, η κεντήστρα

brodi, brodesc Ι. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. πετυχαίνω 2. τυχαίνει να βρω 3. κάνω κάτι καλά // επιρ. έκφρ. **pe brodite** στην τύχη, όπως λάχει, όπως συμβαίνει, όπως είναι να συμβεί // **a o ~ rău** την πατώ άσχημα ΙΙ. ρ. μέσο τυχαίνω, τυχαίνει, συμβαίνει, βρίσκομαι τυχαία

brom ουσ. ουδ. (χημ.) το βρώμιο

bromat, bromati ουσ. αρσ. (χημ.) το βρωμικόν άλας (τα άλατα που περιέχουν βρώμιο)

bromhidric επίθ. (χημ.) **acid** ~ το υδροβρωμικόν οξύ

bromoform ουσ. ουδ. (φαρμ.) το βρωμοφόρμιο

bromură, bromuri ουσ. θηλ. (χημ.) το βρωμιούχο αλάτι (σώμα): η ένωση του υδροβρωμικού οξέος

bronhial-ă, bronhiale επίθ. (ανατ.) βρογχιακός-ή-ό

bronhic-ă, bronhici-ce επίθ. βρογχικός-ή-ό

bronhie, bronhii ουσ. θηλ. ο βρόγχος (καθένας από τους δύο αεροφόρους σωλήνες του αναπνευστικού συστήματος)

bronhiolă, bronhiole ουσ. θηλ. καθεμία από τις διακλαδώσεις των βρόγχων που φθάνουν μέχρι το βάθος των πνευμόνων, το βρογχιόλιο

bronhopneumonie, bronhopneumonii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βρογχοπνευμονία

bronzaree ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βρογχορροία, βρογχικός κατάρρους

bronhoscopie, bronhoscopii ουσ. θηλ. η βρογχοσκόπηση

bronsită, bronsite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η βρογχίτις, η βρογχίτιδα

brontoazar, brontoauri ουσ. αρσ. (γεωλ.) ο βροντόσαυρος

bronz, bronzuri ουσ. ουδ. 1. ο ορείχαλκος, ο μπρούντζος 2. μπρούντζινο χρώμα, μελαψό 3. (χρώμα) η γάνα // **character de** ~ ο αστάλινος χαρακτήρας (άνθρωπος σταθερός, ακλόνητος στην απόφασή του) // (ιστ.) **epoca de** ~ η χάλκινη εποχή // **medalie de** ~ το χάλκινο μετάλλιο

bronză, bronzez Ι. ρ. μετ. ορειχαλκώνω, σκεπάζω μια επιφάνεια με ορείχαλκο ΙΙ. ρ. μέσο (στον ήλιο) μαυρίζω // **m-am ~t repede** μαύρισα γρήγορα

bronzare, bronzări ουσ. θηλ. 1. η ορειχαλκωση 2. το μαύρισμα από τον ήλιο

bronzat-ă, bronzati-te ουσ. θηλ. 1. ορειχαλκωμένος-η-ο 2. μτφ. ηλιοκαμένος-η-ο, μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό (απ' τον ήλιο και άνεμο)

broscoi, broscoi ουσ. αρσ. 1. ο αρσενικός βάτραχος 2. ο φρύνος

broscuță, broscuțe ουσ. θηλ. το βατραχάκι, ο μικρός βάτραχος

broșă, broșez ρ. μετ. βιβλιοδετώ, χαρτοδεώνω

broșare, broșări ουσ. θηλ. η βιβλιοδεσία, το χαρτοδέσιμο, η χαρτοδέτηση

broșat-ă, broșați-te Ι. επίθ. χαρτόδετος-η-ο, δεμένος-η-ο (σε βιβλίο) ΙΙ. ουσ. ουδ. η χαρτοδεσία

broșă, broșe ουσ. θηλ. 1. η καρφίτσα (κόσμημα) 2. το κορφερό εργαλείο για πελέκηση μετάλλων

broșură, broșuri ουσ. θηλ. η μπροσουρά, το φυλλάδιο

brîr επιφ. μπρ (δηλώνει 1. κρύο, 2. αηδία 3. κραυγή προς τα πρόβατα να ξεκινήσουν)

bruftui, bruftuiesc ρ. μετ. (οικ.) 1. σοβαντίζω τοίχο ή ταβάνι ρίχνοντας το αβεστοκονίαμα με το μυστρί σχηματίζοντας το χτυπητό, την τραχιά επιφάνεια 2. μτφ. (οικ.) κατασιδιάζω, βάζω πόστα

brufuială, brufuiali *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το πεταχτό, το χτυπητό, η τραχιά επιφάνεια τοίχου ή ταβανιού με ασβεστοκονίαμα 2. *μτφ.* το κατσάδιασμα, το μάλωμα

brufuțui, brufuțuiesc *ρ. μετ. ιδ.* brufuțui

bruia, bruieș *ρ. μετ.* δημιουργώ παράσιτα, διαταράσσω με θόρυβο και βοή τα ραδιοηλεκτρικά κύματα για να φτάσουν στους δέκτες ακατάληπτα

bruiaj *ουσ. ουδ.* 1. τα παράσιτα στα ραδιοηλεκτρικά κύματα 2. η βοή, η διατάραξη, η ταραχή, ο θόρυβος

bruion, bruioane *ουσ. ουδ.* το πρώτο σχέδιο του γραπτού λόγου (έγγραφο, κείμενο, κ.λ.π.) το πρόχειρο, το σχέδιο

bruma pers. 3 brumează *Ι. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πέφτει πάχνη *ΙΙ. ρ. μετ. και μέσο* σκεπάζεται με πάχνη

brumar *ουσ. αρσ.* 1. (λαϊκ.) Νοέμβριος 2. «το Μπρουμέρ», ο δεύτερος μήνας του ημερολογίου της Γαλλικής Επανάστασης, αντιστοιχεί με την περίοδο 22 Οκτ. - 21 Νοεμ.

brumat-ă, brumați-te *επιθ.* σκεπασμένος-η-ο με πάχνη

brumă, brume *ουσ. θηλ.* 1. η πάχνη 2. *μτφ.* η μικρή ποσότητα από ένα πράγμα

brumărel *ουσ. ουδ.* (λαϊκ.) Οκτώβριος

brumăriu-e, brumării *επιθ.* λευκόφαιο-α-ο // **prune brumării** *Ι.* τα λευκόφαια δαμάσκηνα

brun-ă, brunie *επιθ.* 1. μελαχρινός-ή-ό, μελαχρινός-ή-ό 2. μαυριδερός-ή-ό, μελαψός-ή-ό

brunat-ă, brunăți-te *επιθ.* (τεχ.) καλυμμένος-η-ο με ένα στρώμα οξειδίων σκούρου χρώματος (για ανταλλακτικά από χάλυβα ή χαλκό)

brunet-ă, bruneti-te *επιθ.* μελαχρινός-ή-ό

brusc-ă, brusci-te *επιθ.* 1. απότομος-η-ο 2. τραχύς-ιά-ύ 3. απροσδόκητος-η-ο, ξαφνικός-ή-ό, αιφνίδιος-ια-ιο 4. schimbarea -ă η απότομη αλλαγή *ΙΙ. επίρ.* 1. απότομα 2. απροσδόκητα, έξαφνα, ξαφνικά, μονομιάς 3. τραχιά

brusca, bruschez *ρ. μετ.* 1. κακομεταχειρίζομαι, αποπαιρνώ 2. μεταχειρίζομαι με κακό τρόπο κάποιον

bruscare, bruscări *ουσ. θηλ.* η κακομεταχείριση

bruschețe *ουσ. θηλ.* 1. η απότομη πράξη 2. η τραχύτητα, η χοντροκοπιά 3. η χοντροκομμένη συμπεριφορά

brusture, brusturi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ακρουδοβότανο, φυτό ποώδες μεγάλο με πορφυρένια άνθη

brut-ă, bruti-te *επιθ.* 1. αργός-ή-ό 2. ακαθάριστος-η-ο 3. ακατέργαστος-η-ο, αγροίκος-α-ο // **beneficiul** ~ το μεικτό κέρδος // **forța** -ă η βάνουση δύναμη // **greutatea** -ă το μεικτό βάρος // **petrol** ~ το αργό πετρέλαιο // *οικον.* **produsul național** ~ το ακαθάριστο εθνικό προϊόν // **salariu** ~ ο ακαθάριστος μισθός

brutal-ă, brutali-e *Ι. επιθ.* βάνασος-η-ο, βίαιος-η-ο, σκαιός-ά-ό, τραχύς-ιά-ύ // **cu înfățișare** -ă με σκαιό ύφος // *ο* **sinceritate** -ă ειλικρίνεια *ΙΙ. επίρ.* βάνασα, βία, σκαιώς, τραχιά

brutalitate, brutalități *ουσ. θηλ.* η βανασότητα, η σκαιότητα, η βιαιότητα

brutaliza, brutalizez *ρ. μετ.* 1. κακομεταχειρίζομαι 2. φέρνομαι βάνασα 3. κακοποιώ

brutalizare, brutalizări *ουσ. θηλ.* 1. η κακομεταχείριση 2. η κακοποίηση 3. ο βασανισμός

brutar, brutari *ουσ. αρσ.* ο αρτεργάτης, ο φούρναρης, ο ψωμάς, ο αρτοποιός, ο αρτοποιός **brută, brute** *ουσ. θηλ.* 1. το κτήνος, το ζώο 2. *μτφ.* ο αγροίκος, άξεστος άνθρωπος, ο κτηνάνθρωπος

brutăreasă, brutărese *ουσ. θηλ.* η αρτεργάτρια, η φουρνάρισσα, η αρτοποιίσσα

brutărie, brutării *ουσ. θηλ.* το αρτοποιείο, το αρτοποιείο, το ψωμάδικο, ο φούρνος

bruto *επίρ.* (εμπόρ.) ακαθάριστα, δηλαδή το μεικτό βάρος, το εμπόρευμα στο σύνολο, συνολικά, μαζί με το απόβαρο (για το κέρδος συνολικά, χωρίς να αφαιρεθούν τα έξοδα)

bubă, bube *ουσ. θηλ.* 1. το σπυρί, το εξάνθημα 2. *μτφ.* η δυσκολία, το εμπόδιο, το αδύνατο σημείο, το κουμπί // **aici e buba** εδώ είναι ο κόμπος // **s-a spart buba** έσπασε το απόστημα, κάτι έγινε φανερό)

bubiță, bubițe *ουσ. θηλ.* το σπυράκι, το σπιθούρι

buboi, buboiae *ουσ. ουδ.* το μεγάλο σπυρί, ο καλόγερος, το εξάνθημα

bubonic-ă, bubonici-ce *επιθ.* βουβωνικός-ή-ό // (ιατρ.) **ciuma** -ă η βουβωνική πανώλης

bubos-oasă, buboși-ouse *επιθ.* σπυριάρης-α-ικο

bubui pers. 3 bubuie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βροντάει, μπουμπουνίζει, βροντοκοπάει

bubuire, bubuiri *η* βρονταριά, το μπουμπουνητό, το βροντοκόπημα

bubuit *ουσ. ουδ.* το μπουμπούνισμα, η βροντή

bubuitoare, bubuitori-oare *επιθ.* βροντώδης-ης-ες, βροντερός-ή-ό

bubuitură, bubuituri *ουσ. θηλ.* το βρόντημα, το μπουμπουνητό, το μπουμπούνισμα

buburuză, buburuze *ουσ. θηλ.* η παπαδίτσα, η πασχαλίτσα

bucal-ă, bucali-e *επιθ.* στοματικός-ή-ό // **pe cale** -ă (για τα φάρμακα) χάπια

bucată, (I) bucăți, (II) bucate *Ι. ουσ. θηλ.* 1. το κομμάτι, το τεμάχιο, το τμήμα, το μέρος, το απόσπασμα, το απόκομμα 2. η αποκοπή // ~ **literară sau muzicală** το λογοτεχνικό ή μουσικό κομμάτι // **a-i face cuiva bucată** κάνω κακό σε κάποιον, του την φέρνω // **a plăti cu bucată** καθορίζω για μια εργασία συνολική τιμή, μειώνω τιμή, αποκοπή // **a se face bucăți pentru cineva** εξυμνητώ με προθυμία κάποιον // **o ~ de carne** ένα κομμάτι κρέας // **o ~ de vreme** ένα χρονικό διάστημα, κάμποσο καιρό // **om dintr-o** ~ άνθρωπος μονοκόμματος (ακέραιος, τίμιος, ντόμπρος, ευθύς, τέλειος, άδολος)

ΙΙ. ουσ. θηλ. πληθ. 1. η σοδεία, τα σιτηρά, τα γεννημένα 2. τα είδη φαγητών // ~ **alese** τα εκλεκτά φαγητά // **ca sarea în** ~ σαν το αλάτι μες στα φαγητά // **lista de** ~ το εδεσματολόγιο

bucă, buci *ουσ. θηλ.* 1. τα οπίσθια, τα πισινά, η παρειά 2. το μάγουλο

bucălai-aie, bucălai-aie *επιθ.* παχουλός-ή-ό, καλοθρεμμένος-η-ο, ευτραφής-ής-ές

bucălaie, bucălai *Ι. ουσ. θηλ.* το πρόβατο με άσπρο μαλλί *ΙΙ. επιθ.* όμοιος-α-ο με το άσπρο πρόβατο, άσπρολιάρης-α-ικο

bucălat-ă, bucălați-te *επιθ.* 1. παχουλός-ή-ό, ευτραφής-ής-ές 2. φουσκομάγουλος-η-ο, χοντροπαλάς-ού-άδικο

bucătar, bucătari *ουσ. αρσ.* ο μάγειρος, ο μάγειρας // ~ **șef** ο πρωτομάγειρας

bucătăreasă, bucătărese ουσ. θηλ. η μαγείρισσα, η μαγείρισσα

bucătărie, bucătării ουσ. θηλ. το μαγειρείο, η κουζίνα, το μαγέρικο // **bucătăria românească** η ρουμανική κουζίνα

bucătărioară, bucătărioare ουσ. θηλ. το μικρό μαγειρείο, η μικρή κουζίνα

bucățică, bucățele ουσ. θηλ. 1. το κομματάκι, το μικρό κομμάτι 2. η μικρή ποσότητα, η μπουκιά // ~ **de hârtie** το μικρό κομμάτι χαρτίου // ~ **ruptă** απαρτάλλακτος-η-ο, φτυστός-ή-ο, ολόδιος-ια-ο // **a-și da bucățica de la gură** δίνω απ'τη μικρή ποσότητα που έχω // **a rupt scrisoarea în bucățele** έσχιζε το γράμμα σε μικρά κομμάτια

buche, buchii ουσ. θηλ. 1. το γράμμα 2. το αλφάβητο // **a nu ști** ~ δεν ξέρω γρυ // **buchea cârții** κατά γράμμα

bucher, bucheri ουσ. αρσ. ο μαθητευόμενος, ο άπειρος, ο αρχάριος

buchet, buchete ουσ. ουδ. 1. το μπουκέτο, η ανθοδέσμη 2. δέσμη όμοιων πραγμάτων 3. το άρωμα του κρασιού

buchetele, buchetele ουσ. ουδ. το μικρό μπουκέτο, το μικρό μάτσο λουλούδια

buchisi, buchisesc Ι. ρ. μετ. 1. συλλαβίζω, καταβάλλω κόπο με τα γράμματα χωρίς μεγάλο αποτέλεσμα 2. μτφ. ξυλοκοπώ, ξυλοφορτώνω // ρ. αμ. μαθαίνω με κόπο, κοπιάζω

buciardă, buciarde ουσ. θηλ. (τεχ.) το ειδικό σφυρί για χάραξη ραβδώσεων πάνω στους τοίχους ή στις πέτρες για το χτίσιμο οικοδομών

bucium, buciune ουσ. ουδ. το βούκινο 2. ο ήχος του βούκινου

bucium, buciune ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. ο κορμός δέντρου, το κούτσουρο 2. το κληματόξυλο 3. ο κυκλικός δίσκος στο κέντρο του τροχού μέσα στον οποίο μπαίνουν οι αχτίνες του τροχού

buciuma, buciun Ι. ρ. αμ. παίζω, τραγουδώ απ'το βούκινο ΙΙ. ρ. μετ. μτφ. διαδίδω ειδήσεις, κάνω κάποιον ή κάτι βούκινο

buciumare, buciunări ουσ. θηλ. το να τραγουδιέται κάτι από βούκινο

bucila, buclez Ι. ρ. μετ. 1. βοστρυχώνω 2. κάνω τα μαλλιά μου μπούκλες, σγουραίνω, κατσαρώνω ΙΙ. ρ. μέσο γίνομαι βοστρυχωτός, γίνομαι κατσαρός, σγουρός // **a-și bucla părul** κάνω τα μαλλιά μου μπούκλες

buciat-ă, buclăți-te επιθ. βοστρυχωτός-ή-ό, σγουρός-ή-ό, σγουρομάλλικος-η-ο, σγουρομάλλικος-η-ο, κατσαρός-ή-ό, κατσαρομάλλης-αλλα-άλλικο

bucilă, bucle ουσ. θηλ. 1. η μπούκλα, η στριμμένη τούφα από μαλλιά 2. το τσουλούφι 3. η στροφή (ενός δρόμου) 4. το μεταλλικό ανταλλακτικό για τη στερέωση καλωδίου 5. ο μαϊανδρος (στους ποταμούς)

buclic, buclucuri ουσ. ουδ. 1. ο μεπλάς 2. η σκοτούρα 3. η άσχημη υπόθεση 4. ο καυγάς, η διχόνοια 5. πληθ. τα μικροπράγματα, τα μπαγκάζια

buclică-ă, buclăcași-șe Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. μπελαλής-ού, καβγατζής-ού (ο, η) ΙΙ. επιθ. μπελαλίδιος, καβγατζίδιος-η-ο

bucovână, bucovane ουσ. θηλ. (ιστ.) το αλφαβητάριο (με κυρλλικά γράμματα)

bucolic-ă, bucolici-ce Ι. επιθ. βουκολικός-ή-ό, ποιμενικός-ή-ό // **poezie** -ă η βουκολική ποίηση

ΙΙ. επίρ. βουκολικά, ποιμενικά ΙΙΙ. ουσ. θηλ. η βουκολική ποίηση, το μικρό ποίημα για την απλή και ειδυλλιακή ζωή των βοσκών

Bucovinean-ă, Bucovinien-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Μπουκοβίνος-α (ο, η) (ο, η κάτοικος της επαρχίας Μπουκοβίνα) ΙΙ. επιθ. μπουκοβινέζικος-η-ο

Bucovineană, Bucovinence ουσ. θηλ. η Μπουκοβίνα

bucșă, bucșe ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η πλήμνη 2. το μεταλλικό ανταλλακτικό σε σχήμα κυλινδρικού κυκλικού δίσκου

bucura, bucur Ι. ρ. μετ. 1. χαροποιώ, προξενώ χαρά σε κάποιον ΙΙ. ρ. μέσο 1. χαίρομαι 2. ευχαριστιέμαι, απολαμβάνω, απολαύω, ευφραίνομαι, αγαλλιάζω, είμαι χαρούμενος-η-ο // **a se ~ de încrederea cuiva** απολαμβάνει της εμπιστοσύνης κάποιου // **a se ~ de mare faimă** χαίρω μεγάλης φήμης (υπολήψεως) // **mă bucur de cunoștință** χαίρομαι για τη γνώριμιά // **mă bucur de priveliștea frumoasă** χαίρομαι για την ωραία θέα, για την όμορφη άποψη // **mă bucur de încrețea mea** χαίρομαι τα νιάτα μου // **tatăl lui se bucură de un mare prestigiu** ο πατέρας του χαίρει μεγάλης υπόληψης

bucurie, bucurii ουσ. θηλ. η χαρά, η ευφροσύνη, η αγαλλίαση // **a face ~** προξενώ χαρά // **a nu mai putea de** ~ δε μπορούσε άλλο από χαρά // **cu ~** μετά χαράς // **plin de ~** γεμάτος χαρά

bucuroso-oasă, bucuroși-oase Ι. επιθ. 1. χαρούμενος-η-ο, χαρωπός-ή-ό 2. χαρμόσυνος-η-ο, εύθυμος-η-ο // **bucuroși de oaspeți** πολύ φιλόξενοι, χαρούμενοι για την φιλοξενία // **sunt ~ de revedere** **noastră** χαίρομαι για τη νέα συνάντησή μας ΙΙ. επίρ. 1. χαρούμενα, χαρωπά 2. ευχαρίστως, μετά χαράς, ευχάριστα

budincă, budinci ουσ. θηλ. η πουτίγκα

budism ουσ. ουδ. ο βουδισμός

budist-ă, budiști-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. βουδιστής-ιστρια (ο, η) ΙΙ. επιθ. βουδιστικός-ή-ό

budoar, budoare ουσ. ουδ. το μπουντουάρ

bufă, buf-e επιθ. κωμικός-ή-ό // **opera** -ă το κωμικό μελόδραμα

bufant-ă, bufanți-te επιθ. φουσκωτός-ή-ό // **pantaloni bufanți** του φουσκωτό πανταλόνι

bufet, bufete ουσ. ουδ. 1. ο μπουφές, το κυλικείο 2. η σκευοθήκη, ο μπουφές

bufetier-ă, bufetieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η υπάλληλος που προσφέρει φαγητά ή ποτά στο μπουφέ

bufeu, bufeuri ουσ. ουδ. 1. η αιφνίδια πνοή 2. η έκρηξη, το ξέσπασμα

buflei, buflei ουσ. αρσ. (αικ.) ο χοντρούλος, ο παχουλός

bufnet, bufnete ουσ. ουδ. ο γδούπος

bufni, bufnesc Ι. ρ. αμ. 1. παράγω υπόκωφο κρότο 2. ξεσπάω, μπηγώ, μιλάω θυμωμένος-η-ο 3. χυμώω ξαφνικά, γκρινιάζω // **a ~ în plâns** ξεσπάω σε κλάματα ΙΙ. ρ. μετ. χτυπάω με κρότο // **a trânti și a ~** χτυπώ και κροτώ

bufnire, bufniri ουσ. θηλ. ο κρότος

bufnitureă, bufnituri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα με κρότο, ο γδούπος 2. η έκρηξη και ο κρότος αυτής

bufniță, bufnițe ουσ. θηλ. (ορνιθ.) ο μπουφός (είδος υαχερινού πουλιού)

bufon-ă, bufoni-e Ι. ουσ. αρσ. 1. ο γελωτοποιός, ο καραγκιόζης 2. ο έχων κωμικό ρόλο ΙΙ. επιθ.

αστείοσ-α-ο, κωμικός-ή-ό (ηθοποιός), ευτράπελος -η-ο

bufonadă, bufonade ουσ. θηλ. το κωμικό, η κωμικότητα

buget, bugete ουσ. ουδ. (οικον.) ο προϋπολογισμός // ~ **de stat** ο κρατικός προϋπολογισμός // ~

militar ο στρατιωτικός προϋπολογισμός // **proiect de** ~ η κατάρτιση σχεδίου του προϋπολογισμού

bugetar-ă, bugetari-e επιθ. προϋπολογιστικός-ή-ό / **/ alocații -e** τα προϋπολογιστικά επιδόματα (τα κονδύλια) // **an** ~ το οικονομικό έτος // **exercițiu** ~ ο προϋπολογισμός χρήσεως // **instituție** -ă το προϋπολογιστικό ίδρυμα

buhai, buhai ουσ. αρσ. ο ταύρος, το ταυρί

buhai, buhaiuri ουσ. ουδ. ρουμανικό λαϊκό μουσικό όργανο που παράγει τον ήχο του ταύρου. Με «το μπουχάι» πηγαίνουν τα παιδιά στα κάλαντα την παραμονή του Άη Βασίλη

buhă, buhe ουσ. θηλ. (ορνιθ.) ο μπούφος (νυχτερινό πουλί)

buhăi, buhăiese ρ. μέσο πρήζομαι στο πρόσωπο από αρώματα ή πιστό

buhăit-ă, buhăiți-te επιθ. πρησμένος-η-ο

buiastrug, buiastrugi ουσ. αρσ. το υπέρθυρο, το ανώφλι πόρτας ή παραθυριού

buiestru-iastră, bieștri-stre Ι. ουσ. αρσ. το χαρακτηριστικό βάδισμα στα υποζύγια (άλογα, κ.λ.π.), ο πλαγιostroχασμός, ο πλαγιοδιποδισμός ΙΙ. επιθ. μτφ. δυσχερής-ής-ές, δύστροπος-η-ο

buimac-ă, buimaci-ce επιθ. 1. άναυδος-η-ο 2. βουβός -ή-ό 3. ζαλισμένος-η-ο, άλαλος-η-ο, έκπληκτος-η-ο

buimăceală, buimăceli ουσ. θηλ. το ζάλισμα, η ζαλάδα, η ζάλη, η παραζάλη, η κατάπληξη, η ταραχή, η σύγχυση

buimăci, buimăcesc Ι. ρ. μετ. ζαλίζω, τaráσσω, αποβλακώνω, εκπλήξω, αλαλιάζω ΙΙ. ρ. μέσο ζαλίζομαι, συγχύζομαι

buimăcire, buimăciri ουσ. θηλ. Ιδ. buimăceală

buimăcit-ă, buimăciți-te επιθ. 1. ζαλισμένος-η-ο, έκπληκτος-η-ο 2. χαμένος-η-ο

bujie, bujii ουσ. θηλ. το μπουζί, ο αναφλεκτήρας στις μηχανές εσωτερικής καύσης

bujor, bujori ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η παιωνία 2. μτφ. το ροδοκόκκινο μάγουλο // **a avea bujori în obraji** έχω ροδοκόκκινα μάγουλα

bulă, bule ουσ. θηλ. 1. η φούσκα, η φουσallίδα, η μπουμπουλιθήρα, η φουσallίδα νερού 2. η σφαίρα 3. (ιστ.) η βούλλα, η σφραγίδα // **bula de aur** η χρυσή βούλλα // ~ **oficială** το επίσημο σφράγισμα, η επίσημη σφραγίδα // ~ **papală** το επίσημο έγγραφο του πάπα

bulb, bulbi ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. ο βολβός 2. το σφαιρικό όργανο του σώματος // ~ **rahidian** ο προμήκης μυελός // ~ **ul cepei** ο βολβός κρεμμυδιού // ~ **ii ochilor** οι βολβοί των οφθαλμών

bulboacă, bulboace ουσ. θηλ. το στροβίλισμα νερού, ο στρόβιλος, η περιστροφή νερού, η δίνη **bulboană, bulboane** ουσ. ουδ. ο στρόβιλος, το στροβίλισμα νερού

bulbuc, bulbuci ουσ. αρσ. 1. φούσκα, η φουσκάλα, το μπαλόνι 2. το σφαιρικό σώμα φούσκας 3. βοτ. η καλανδός, το νεκράνθεμον // ~ **de săpun** η σαπούνιφουσκα

bulbucă, bulbuc Ι. ρ. μετ. 1. γουρλώνω 2. ανοίγω πολύ τα μάτια ΙΙ. ρ. μέσο και απρós. (γ' πρόσωπο

ενικού ενεστώτα οριστικής) στροβιλίζεται, παφλάζει (για το νερό)

buldog, bulldogi ουσ. αρσ. το μπουλντόγκ (είδος μεγαλόσωμου σκυλιού)

buldozer, buldozere ουσ. ουδ. η μπουλντόζα (μηχανή για εκσκαφή)

buldozerist-ă, buldozeriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η οδηγός της μπουλντόζας

buleandră, bulendre ουσ. θηλ. (λαϊκ.) τα παλιά και μεταχειρισμένα πράγματα, τα απορρίματα

bulletin, buletine ουσ. ουδ. το δελτίο // ~ **de analize medicale, chimice, etc.** το δελτίο ιατρικής

ανάλυσης, χημικής, κ.λ.π. // ~ **de identitate** το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // ~

meteorologic το μετεωρολογικό δελτίο // ~ **de știri** το δελτίο ειδήσεων // ~ **de vot** το ψηφοδέλτιο

bulevard, bulevarde ουσ. ουδ. η λεωφόρος, το βουλεβάρτο

bulevardier-ă, bulevardieri-e επιθ. λεωφορειάκός-ή-ό, που έχει σχέση με τη λεωφόρο

bulevardist-ă, bulevardiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) ο, η περιπατητής, αυτό που κάνει βόλτα

στα βουλεβάρτα, αυτός που κάνει περίπατο στα βουλεβάρτα

Bulgar-ă, Bulgari-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βούλγαρος -α (ο, η) ΙΙ. επιθ. βουλγαρικός-ή-ό // **limba** -ă η βουλγαρική γλώσσα, τα βουλγαρικά

bulgăre, bulgări ουσ. αρσ. ο βόλος, ο σβώλος, ο βόλακας, ο σφαιρικός όγκος από στερεά ύλη // ~

de aur ο χρυσός βόλος // ~ **de zahăr** ο βόλος ζάχαρης // ~ **de zăpadă** η χιονόσφαιρα, η χιονόμπαλα // ~ **de lut** ο πήλινος βόλος (από χώμα)

bulgăreasc-ească, bulgărești επιθ. βουλγαρικός-ή-ό **bulgărește** επιρ. βουλγαρικά

Bulgăroaică, Bulgăroaice ουσ. θηλ. η Βουλγάρα

bulibașă, bulibași ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο ηγέτης των γύφτων, ο αρχηγός ομάδας αθίγγανων

bulin, buline ουσ. ουδ. 1. το χάπι, η κάψουλα, το καταπτό (φάρμακο) 2. το στρογγυλό διακοσμητικό αποτυπωμένο πάνω σε ύφασμα (εμπριμέ), το ποα

bulion, bulionuri ουσ. ουδ. ο μπελτές, ο πολτός (ο πηχτός χυμός ντομάτας που διατηρείται με αλάτι), ο τοματοπολτός

bulon, buloane ουσ. ουδ. (τεχ.) το κοχλιωτό μεταλλικό ραβδί που χρησιμεύει στην ένωση δύο ανταλλακτικών με βίδες, το μπουλόνι

bulona, bulonez ρ. μετ. βιδώνω

buluc, bulucuri ουσ. ουδ. το μπουλούκι

buluceală, buluceli ουσ. θηλ. το στριμωγμένο πλήθος, το στρίμωγμα

buluci, bulucesc ρ. μέσο (λαϊκ.) πηγαίνουμε, βαδίζουμε μπουλούκι, στριμώχνομαι

bulumac, bulumaci ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο στύλος, το δοκάρι, το παλודάκι

bulversa, bulversez ρ. αμ. ανατρέπω, αναστατώνω, συγκινώ, τaráζω

bum επιφ. μπουμ, δηλώνει εκπυρσοκρότηση, χτύπημα

bumb, bumbi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) το κουμπί

bumbac, bumbacuri Ι. ουσ. ουδ. 1. το βαμβάκι 2. η άσπρη κλωστική ύλη από τη βαμβακιά // ~

mercerizat το κατεργασμένο βαμβάκι // ~ **netors** το άκλωστο βαμπάκι (το άκλωθο, το άγνεστο) //

filatură de ~ το κλωστήριο βαμπακιού, το

βαμβακοκλωστήριο // **industria** -ului η βαμβακοουργία // **plantație de** ~ η βαμβακοφυτεία // **sămânța de** ~ ο βαμβακοσπορος // **țesătură de** ~ το βαμβακερό ύφασμα // **ulei de** ~ το βαμβακέλαιο II. ουσ. αρσ. η βαμβακιά, η βαμβακέα (το φυτό)

bumbăcar, bumbăcari ουσ. αρσ. ο βαμβακάς
bumbăcăriță, bumbăcărițe ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος φυτού όμοιο με τη βαμβακιά

bumbăcăreasă, bumbăcărese ουσ. θηλ. η βαμβακοουργός

bumbăcărie, bumbăcării ουσ. θηλ. 1. το βαμβακοουργείο 2. (για υφάσματα) τα βαμβακερά

bumbăceală, bumbăceli ουσ. θηλ. 1. το φοδράρισμα, η επένδυση ενός ενδύματος με στρώμα βαμβακιού 2. (οικ.) το δυνατό ξύλο, το ξυλοκόπημα κάποιου

bumbăci, bumbăcesc ρ. μετ. 1. επενδύω από μέσα ένα ρούχο με βάτες 2. (οικ.) ξυλοκοπώ κάποιον

bumerang, bumeranguri ουσ. ουδ. το μπούμερανγκ

bun-ă, bunie I. επίθ. 1. καλός-ή-ό, αγαθός-ή-ό // ~ **conducător de căldură** καλός αγωγός θερμότητας

// ~ **la inimă** καλόκαρδος-η-ο // ~ **ă dimineața!** καλή μέρα! (το πρωί) // ~ **ă înțelegere** η καλή συνεννόηση (η σύμπτωση, η ομόνοια) // ~ **ă purtare** η καλή διαγωγή, η καλή συμπεριφορά // ~ **ă ziua!** καλημέρα!

// **bunele oficii** οι καλές υπηρεσίες // **ă duce la ~ sfârșit** φέρνω σε καλό πέρας, αποπερατώνω // **ă fi în toane** ~ ε βρίσκεται σε καλή διάθεση (είναι στα καλά του) // **ă fi pe mâini** ~ ε είμαι σε καλά χέρια (με βοηθάει κάποιος ικανός, επιτηδευμένος) // **ă o ține una și** ~ **ă** λέω τα ίδια και πάλι τα ίδια // **asta-i bună!** (ειρωνικά) καλό είναι αυτό, δεν έχουμε τί να πούμε!

// **cu buna** με το καλό // **cu ~ă știință** εσκεμμένως // **de ~ augur** ευοίωνος-η-ο // **de ~ venit** για το καλωσόρισμα // **de ~ă seamă** με καλή πρόθεση, με καλή γνώμη // **drum ~** καλό δρόμο // **fii ~!** σε παρακαλώ! (κάνε μου τη χάρη) // **frate ~** ο πρώτος αδελφός (από τους ίδιους γονείς) // **în bună parte** κατά μεγάλο μέρος // **într-o bună zi** κάποια μέρα // **la ce ~?** και τί το όφελος; // **na-ți-o** ~ **ă!** να, αυτό μας έλειπε! (για πρόσωπο ή πράγμα ανεπιθύμητο) // **na-ți-o ~ă că** **ți-am dres-o** άλλο πάλι και τούτο (για κάτι δυσάρεστο που έρχεται αναπάντεχα) // **noapte ~ă!** καληνύχτα! // **o bună bucată de drum** ένα σημαντικό κομμάτι δρόμου // **poamă ~ă** καλός καρπός (ανθρικός άνθρωπος) (ειρωνικά) // **un an ~** μια καλή χρονιά // **una și bună** μια και καλή // **văr ~** ο πρώτος εξάδελφος // **vreme ~ă** ο καλός καιρός II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο παππούς, η γιαγιά III. επίρ. καλά, καλώς, ωραία, εντάξει // ~, **am înțeles** εντάξει, κατάλαβα

bun, bunuri ουσ. ουδ. 1. το αγαθό 2. ο πλούτος // ~ **obște** το δημόσιο αγαθό, το δημόσιο κτήμα // ~ **al altuia** τα αλλότρια, τα ξένα αγαθά // ~ **uri de consum** τα καταναλωτικά αγαθά // ~ **uri materiale** τα υλικά αγαθά

buna ουσ. θηλ. η παραλλαγή συνθετικού καουτσούκ

buna-cuvîntă ουσ. θηλ. η καλή συμπεριφορά, η ευπρέπεια

Buna-Vestire ουσ. θηλ. ο Ευαγγελισμός

bună-credință I. ουσ. θηλ. 1. η καλή πίστη 2. η ειλικρίνεια // **vă vorbesc cu toată buna-credință** σας μιλώ με κάθε καλή πίστη II. επίθ. έκφρ. **de ~** καλόπιστος-η-ο

bună-dispoziție ουσ. θηλ. 1. η καλή διάθεση, η ευδιαθέσια 2. το κέφι

bunăoară επίρ. παραδείγματος χάρι

bunăstare ουσ. θηλ. 1. η ευημερία, η ευδαιμονία 2. η άνεση, η καλοπέραση // ~ **materiă și spirituală** η υλική και πνευματική ευημερία

bunătațe, bunătați ουσ. θηλ. 1. η καλωσύνη, η καλοσύνη, η αγαθοσύνη, η αγαθότητα 2. η πραότητα, η ακακία 3. πληθ. τα τρόφιμα, τα φαγώσιμα και πιστά σε μεγάλη ποσότητα και καλής ποιότητας, τα καλούδια, οι λιχουδιές 4. τα πλούτη // **un cuvânt de ~** μια καλή κουβέντα

bunăvoie ουσ. θηλ. η καλή θέληση // **de ~** εκούσια, θεληματικά, χωρίς εκβιασμό από κάποιον, από την ίδια μου τη θέληση, οικειοθελώς

bunăvoînță ουσ. θηλ. 1. η καταδεκτικότητα, η ευμένεια, η εύνοια // **plin de ~** γεμάτος εύνοια, με ευχαρίστηση 2. ο ζήλος, το μεράκι

buncăr, buncăre ουσ. ουδ. 1. το οχυρό από χάλυβα και μπετόν 2. η η καρβουναποθήκη (σε πλοίο) 3. το καταφύγιο, το ισχυρό σκέπαστρο

bundă, bunde ουσ. θηλ. το μακρύ και φαρδύ επανωφόρι από χοντρό ύφασμα και με επενδύτη από γούνα για να προφυλάξει από το κρύο, η γούνα (βαρύ παλτό)

bundiță, bundițe ουσ. θηλ. το μικρό επανωφόρι με επενδύτη στο εσωτερικό από γούνα, το κοντογούνι, το κοντό γυναικείο παλτό

bungalow, bungalowuri ουσ. ουδ. το μπανγκαλόου

bun-gust ουσ. ουδ. η καλαισθησία // **de ~** καλαισθητικός-η-ο // **lipsă de ~** η αφιλοκαλία // **lipsit de ~** αφιλόκαλος-η-ο

bunic, bunici ουσ. αρσ. ο παππούς, ο πάππος // ~ **al meu** ο παππούς μου

bunică, bunici ουσ. θηλ. η γιαγιά

bunicel-cică, bunicei-cele επίθ. καλούτσικος-η-ο

bunicuță, bunicuțe ουσ. θηλ. η γιαγιάκα (το υποκοριστικό της γιαγιάς)

bunișor-oară, bunișori-oare επίθ. καλούτσικος-η-ο

bun-simț ουσ. ουδ. η ευθυκρίσια, η ορθή κρίση, το κοινό αίσθημα

bura pers. 3. burează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή

bura, burez ρ. μετ. προσθέτω υλικό κάτω από τις τραβέρσες των σιδηροτροχιών

burare, burări ουσ. θηλ. το γέμισμα με υλικό κάτω από τις τραβέρσες των σιδηροτροχιών

bură ουσ. θηλ. η ψιχάλα

burduf, burdufuri ουσ. ουδ. 1. ο ασκός, το τουλούμι 2. η καπνότλη της αμάξης 3. ο φυσήκτρας // **ă fi ~ de carte** είναι πολύ μορφωμένος (είναι πολυμαθής, λόγιος, γνωρίζει πολλά) // **ă lega** ~ δένω σφικτά / **ă brânză de ~** το τουλουμοτύρι (που διατηρείται μέσα σε τουλούμι)

burduhan, burduhane ουσ. ουδ. το στομάχι των μηρυκαστικών ζώων όπου αποθηκεύουν το χόρτο που έχουν βοσκήσει

burduhănos-oasă, burduhănoși-oase επίθ. (οικ.) ιδ. burtos

burduși, burdușesc I. ρ. μετ. 1. βάζω κάτι σε τουλούμι, τουλουμαίζω 2. πιέζω, πρήζω, φουσκώνω, καμπουριάζω 3. μτρ. δένω κάποιον αλύπητα II. ρ. μέσο πρήζομαι σαν τουλούμι 2. κυρτώνομαι, ξεφλουδιζομαι (για τοίχους λόγω υγρασίας)

burduşire, burduşiri ουσ. θηλ. 1. τουλούμισμα 2. (για τοίχους) φούσκωμα του τοίχου, το καμπούρισμα, το πρήξιμο
burduşit-ă, burduşiti-e επιθ. τουλουμισμένος-η-ο, πρησμένος-η-ο, καμπουριασμένος-η-ο
buret ουσ. ουδ. 1. φυσικό, χοντρό και ακανόνιστο μεταξωτό νήμα 2. το ύφασμα απ' αυτό το νήμα
burete, bureţi ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. ο μύκητας, το μανιτάρι 2. (ζωολ.) το σφουγγάρι, ο σπόγγος 3. το πλαστικό σφουγγάρι // **a şterge cu -ele** σφουγγαρίζω, καθαρίζω κάτι με σπόγγο, σφουγγίζω // **pescurtor de bureţi** ο σφουγγαράς, ο σπογγαλιεύς
buretos-oasă, buretoşi-oase επιθ. σπογγώδης-ης-ες
bureză, bureze ουσ. θηλ. (τεχ.) το μηχανήμα για συσσώρευση της σαβούρας κάτω από τους διάμεσους δοκούς των σιδηροτροχιών
burg, burguri ουσ. ουδ. η παλαιά γερμανική ή ολή **burghez-ă, burghezi-e** Ι. επιθ. αστικός-ή-ό, μπουρζουάδικος-η-ο // πολ. **clasa -ă** η αστική τάξη // **regim burghezo-moşieresc** το αστικοϊδιοκτησιακό καθεστώς, μεσαία τάξη με ατομική ιδιοκτησία ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αστός-ή (ο, η) 2. μπουρζουάς (ο) // **mic-, mică-** -ă μικροαστός-ή (ο, η)
burghezi, burghezesc ρ. μέσο γίνονται μπουρζουάδες, αφέντης, αφεντικό, πλούσιος
burghezie, burghezii ουσ. θηλ. η αστική τάξη, η μπουρζουαζία
burghiu, burghie ουσ. ουδ. το τριβέλι, το τρυπάνι // ~ **de foraj** το γεωτρήπανο, το μηχανήμα για γεωτρήσεις
burgrav, burgravi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο δήμαρχος
Buri ουσ. αρσ. πληθ. οι Μπούροι (ο ευρωπαϊκός λαός της Νότιας Αφρικής)
buric, burice ουσ. ουδ. 1. ο αφαλός, το αφάλι, ο ομφαλός 2. μτφ. το κέντρο κάθε πράγματος // ~ **ul pământului** ο αφαλός της γης (για κάποιον που θεωρείται σπουδαίος)
burlac, burlaci ουσ. αρσ. ο άγαμος, ο μπεκιάρης, ο εργένης, ο ανύπαντρος, το γεροντοπαλικάρο
burlan, burlane 1. ο σωλήνας 2. το μπουρί της θερμάστρας, ο καπνοσωλήνας 3. η υδρορροή 4. ο υδροσωλήνας
burlăci, burlăcesc ρ. αμ. είμαι ανύπαντρος-η, μπεκιάρης-ισσα
burlăcie ουσ. θηλ. ο άγαμος βίος, η κατάσταση του ανύπαντρου
burlesc-ă, burlești επιθ. κωμικός-ή-ό, γελοίος-α-ο
burlet, burleturi ουσ. ουδ. το σιρίτ γύρω στις πόρτες ή στα παράθυρα για να μην μπει το κρύο
burnița pers. 3 burnițează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ψιχαλίζει
burniță, burnițe ουσ. θηλ. η ψιχάλα
bursă, burse ουσ. θηλ. η υποτροφία // ~ **de stat** κρατική υποτροφία // ~ **studentenască** η φοιτητική υποτροφία
bursă, burse ουσ. θηλ. (οικον.) το χρηματιστήριο / ~ **de valori** το χρηματιστήριο αξιών // ~ **de mărfuri** το χρηματιστήριο εμπορευμάτων // ~ **neagră** η μαύρη αγορά // **a juca la ~** κάνω χρηματιστηριακές πράξεις
bursier-ă, bursieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. υπότροφος (ο, η)
bursier-ă, bursieri-e επιθ. χρηματιστηριακός-ή-ό

bursuc, bursuci ουσ. αρσ. (ζωολ.) μτφ. ο μπουλούκος, ο χοντρομπαλάς
burtă, burţi ουσ. θηλ. η κοιλιά, το στομάχι // **a sta cu burtă la soare** κάθομαι με την κοιλιά στον ήλιο (τεμπελιάζω, αποφεύγω την εργασία) // **ciorbă de ~** ο πατσάς
burtăverde ουσ. αρσ. (οικ.) αμετάβλ. ο ανέμελος πλούσιος (ειρ.), ο φιλοταίος
burtică, burtici ουσ. θηλ. η κοιλίτσα
burtieră, burtiere ουσ. θηλ. ο κορσές για την κοιλιά, ο κοιλιοδέσμος
burtos-oasă, burtoşi-oase επιθ. κοιλάρας-ού-άδικο
buruiănă, buruieni ουσ. θηλ. η αγριίδα, το κακοβότανο, το τριβόλι // ~ **de leac** τα βότανα
burzului, burzuluiesc ρ. μέσο εξοργίζομαι, φουρκίζομαι, τσαντίζομαι, θυμώνω, αναστριχιάζω 2. (για τον καιρό) χαλώ χειροτερεύω
burzuluială, burzuluieli ουσ. θηλ. η εξόργιση, το φούρκισμα, το τσάντισμα, το ανατρίχιασμα, ο θυμός, το θυμωμα
burzuluit-ă, burzuluiţi-te επιθ. εξοργισμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο, ερεθισμένος-η-ο, φουρκισμένος-η-ο, τσαντισμένος-η-ο
busculadă, busculade ουσ. θηλ. το στρίμωγμα, ο συνωτισμός
busolă, busole ουσ. θηλ. ο μπουσουλός, η πυξίδα // **a-şi pierde busola** χάνω τον μπουσουλό μου, μπερδεύομαι, σαστίζομαι
bust, busturi ουσ. ουδ. η προτομή, ο μπουστός
busuioc, busuioci ουσ. αρσ. (βοτ.) ο βασιλικός
buşeală, buşeli ουσ. θηλ. η μπουνιά, η γροθιά, το χτύπημα με γροθιά
buşeu, buşouri ουσ. ουδ. είδος γλυκίσματος
buşi ουσ. αρσ. πληθ. τα πόδια, τα ποδάρια (των ζώων) // **de-a buşilea** μπουσουλώντας
buşi, buşesc Ι. ρ. μετ. γροθοκοπώ, χτυπάω με γροθιές ΙΙ. ρ. αμ. σκοντάφτω, σπρώχνω
buşitură, buşituri ουσ. θηλ. το γρονθοκόπημα, το χτύπημα με γροθιά, η μπουνιά, η γροθιά
buşon, buşoane ουσ. ουδ. η τάπα, το πώμα, το βούλωμα
buştean, buşteani ουσ. αρσ. το κούτσουρο, ο κορμός δέντρου // **a dormi ~** κοιμάμαι του καλού καιρού / Ξέγνοιαστα // **a se lămurî** ~ μένω στο σκοτάδι / μένω αποβλακωμένος
buşma, buşmeze ρ. μετ. τρίβω το άλογο με δέσμη από άχυρα, καθαρίζω το άλογο με τρίψιμο
but, buturi ουσ. ουδ. 1. το μπουτί, ο μηρός 2. (αθλ.) (στον πληθ.) τα δοκάρια στα δίκτυα του παιχνιδιού του ράγκμπι
butadă, butade ουσ. θηλ. το ευφυολόγημα, ο έξυπνος λόγος, η σπινθηροβολία πνεύματος, το έξυπνο πείραγμα ή αστείο, ο ευφυής στοχασμός
butadienă, butadiene ουσ. θηλ. (χημ.) η βουταδιένη (ο ακόρεστος υδρογονάνθρακας από τις ενώσεις του άνθρακα με το υδρογόνο)
butalcă, butălei ουσ. θηλ. ο δάρτης, (το ξύλο που χτυπούν το γάλα για να χωριστεί το τυρόπηγμα από το τυρόγαλο)
butan ουσ. ουδ. (χημ.) το βουτάνιο (υδρογονάνθρακας από τη σειρά του μεθανίου)
butanol, butanoli ουσ. αρσ. (χημ.) η βουτανόλη (διαλυτικό προϊόν για τα βερνίκια)
butaş, butaşi ουσ. αρσ. το φυντάνι
bute, buţi ουσ. θηλ. το βαρέλι, το βαγένι

butelcă, butelci *ουσ. θηλ.* 1. η νταμιντζάνα 2. το πήλινο δοχείο με στενό λαιμό για νερό, κρασί, κ.λ.π.
butelie, butelii *ουσ. θηλ.* η μπουτίλια, η μπουκάλια, η φιάλη // ~ **de aragaz** η φιάλη υγραερίου
butic, buticuri *ουσ. ουδ.* η μπουτίκ
butie, butii *ουσ. θηλ. ιδ.* bute
butilie-ă, butilici-ce *επίθ. (χημ.)* για τα παράγωγα του βουτανίου // **alcool** ~ η αλκοόλη του βουτανίου
butírat, butírați *επίθ. (χημ.)* το άλας του βουτυρικού οξέος
butiric *επίθ. (χημ.)* βουτυρικός-ή-ό // **acid** ~ το βουτυρικό οξύ
butiometru, butiometre *ουσ. ουδ.* το βουτυρόμετρο
butoi, butoale *ουσ. ουδ.* το βαρέλι, το βαγένι, το βυτίο // (ιστ.) ~ **cu pulbere** το πυριτιδοβαγένι, η πυριτιδοπαθής (για τα Βαλκάνια) // ~ **fără fund** το απύθμενο βαρέλι (για αυτούς που πίνουν πολύ) // **cerc de** ~ το στεφάνι βαρελιού
butoiaș, butoiașe *ουσ. ουδ.* το βαρελάκι
buton, butoni *Ι. ουσ. αρσ.* 1. το κουμπί 2. ο ηλεκτρικός διακόπτης *ΙΙ. ουσ. ουδ.* (στον πληθ. **butoane**) το κουμπί του μηχανισμού που το πατάμε για να λειτουργήσει η μηχανή // **a apăsa pe** ~ πατώ το κουμπί
butona *ρ. αμ. (οικ.)* 1. ψάνω κανάλι 2. πατώ κουμπί
butonare *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή μπουτονιερών, κουμπότρυπων 2. το κολλάρισμα στα μάλλινα υφάσματα, όπου τα νήματα συσπειρώνονται στη μια από τις επιφάνειες σχηματίζοντας μικρούς κόκκους έτσι ώστε το ύφασμα να έχει ορισμένη όψη
butonieră, butoniere *ουσ. θηλ.* η κουμπότρυπα, η θηλεία, η μπουτονιέρα
butuc, butuci *ουσ. αρσ.* 1. το κούτσουρο 2. ο κομμένος κορμός δέντρου χωρίς κλαδιά 3. το κούρβουλο, το κληματόξυλο 4. *μτφ.* ο κουτός, ο αγράμματος άνθρωπος // **-ul roții** η πλήμνη // **a lega** ~ δένω σφιχτά κάποιον
butucănos-oasă, butucănoși-oase *επίθ.* χοντροκομμένος-η-ο, χοντροκαμωμένος-η-ο, άξεστος-η-ο

butură, buturi *ουσ. θηλ.* ο κορμός δέντρου με κοίλωμα, το κούτσουρο με κοίλωμα
buturugă, buturugi *ουσ. θηλ.* 1. ο ροζιάρικος ή κουφωτός κορμός δέντρου 2. το κούτσουρο // **buturuga mică răstoarnă carul mare** η μικρή η σπίθα μπορεί να κάψει και μια πόλη
buturuguță, buturuguțe *ουσ. θηλ.* το μικρό κούτσουρο
buzat-ă, buzați-te *επίθ.* 1. χειλάς-ού (ο, η), χειλάρας-ού (ο, η) 2. *μτφ.* ξεγελασμένος, στενοχωρημένος-η-ο
buză, buze *ουσ. θηλ.* 1. το χείλος, το χείλι 2. το άκρο ενός αντικειμένου: τα χείλη ποτηριού ή πιάτου 3. η ακμή κοφτερού οργάνου, η κόψη 4. η άκρη ενός χαντακιού, δάσους, κ.λ.π. // ~ **de bandaj** το χείλωμα του σιδερένιου κύκλου τροχού σιδηροδρομικού οχήματος για να κρατάει το όχημα πάνω στη σιδηροτροχιά // ~ **de iepure** η λαγωχειλία // **a-și linge buzele** γλείφω τα χείλια μου // **a-și mușca buzele** δαγκώνω τα χείλια μου (έχω ταραχή) // **a rămâne cu buzele umflate** το να μένει κάποιος γελασμένος στις προσδοκίες του // **în vârful buzelor** στην κορφή των χειλιών
buzdugan, buzdugane *ουσ. ουδ.* 1. το σιδερένιο ρόπαλο (όπλο) 2. το σκήπτρο
buzișoară, buzisoare *ουσ. θηλ.* το χειλάκι
buzna *επίρ.* απρόοπτα και βιαστικά // **a da** ~ χυμάω, εισβάλλω ξαφνικά και βιαστικά
buzunar, buzunare *Ι. ουσ. ουδ.* η τσέπη // **a băga în** ~ τσεπώνω // **a avea în** ~ **pe cineva** τον έχω στο χέρι μου *ΙΙ. επίθ. έκφρ.* **de** ~ της τσέπης // **carte de** ~ το βιβλίο τσέπης, το εγκόλπιο // **bani de** ~ το χαρτζιλίκι
buzunăraș, buzunărașe *ουσ. ουδ.* η μικρή τσέπη
buzunăreală, buzunăreli *ουσ. θηλ.* το ψάξιμο στην τσέπη, η κλοπή, η κλοπή αντικειμένων από την τσέπη των άλλων
buzunărel, buzunărele *ουσ. ουδ.* ιδ. buzunăraș
buzunări, buzunăresc *ρ. μετ.* κλέβω κάτι απ' την τσέπη του άλλου ψάχνω, γυρεύω στις τσέπες των άλλων για να κλέψω κάτι, ξετινάζω, κατακλέβω

C, c

C, c ουσ. αρσ. **αμετάβλ.** το γράμμα c, το πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [k].

ca l. επίρ. 1. σαν και σα 2. ως, όπως, καθώς, ακριβώς, με τον ίδιο τρόπο 3. από // ~ **afare** επομένως, σι' αλήθεια // ~ **de altfel** όπως άλλωστε, καθώς, εξ άλλου // ~ **de exemplu** παροδείγματος χάρη // ~ **el** σαν κι αυτός // ~ **măine-poimăine** γρήγορα θα γίνει // ~ **prietenii** ως φίλοι // ~ **prin minune** ως εκ θαύματος // ~ **și când** σαν να // ~ **și cum ar fi simțit ceva** sa να αισθάνθηκαν κάτι // ~ **și cum n-ar fi prezent** sa να μην είναι παρών // ~ **și tine** σαν και σένα // **alb - zăpada** άσπρο σαν το χιόνι // **copiii, ~ copiii, se joacă** τα παιδιά, σαν παιδιά, παίζουν // **e mai tânăr ~ mine** είναι νεώτερός μου // **e înalt ~ mine** είναι ψηλός σαν και μένα // **e mult mai frumos ~ aceasta** είναι πολύ πιο όμορφο απ' αυτό // **ieri ~ și astăzi** χθες σαν και σήμερα // **o carte - cea din raft** ένα βιβλίο σαν εκείνο απ' το ράφι // **ziua ~ ziua, trece vremea mai repede** κατά την ημέρα, ο καιρός περνάει γρηγορότερα II. **συνδ.** για να // **a venit ~ să te ajute** ήρθε για να σε πάω // **e prea târziu ~ să o pot face** είναι πάρα πολύ αργά για να μπορέσω να το κάνω // **ți-am dat cartea ~ s-o citești** σου δώσα το βιβλίο για να το διαβάσεις

cabal, cabale ουσ. θηλ. 1. η καββάλα 2. **μτφ.** η ραδιουργία, η μηχανογραφία
cabalin-ă, cabalini-e I. **επίθ.** 1. αλογίσιος-α-ο 2. ιπποειδής-ής-ές II. ουσ. θηλ. τα ιπποειδή // **rasă -ă** η ράτσα ιπποειδών

cabalist-ă, cabalisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η ερμηνευτής-εύτρια της Π. Διαθήκης, καββαλιστής-ίστρια 2. **μτφ.** οι ερμηνευτές των δυσερμηνεύτων κομμάτων των αρχαίων κειμένων, οι μεταφραστές

cabalistic-ă, cabalistici-ce **επίθ.** 1. καββαλιστικός-ή -ό 2. μυστηριώδης-ης-ες

cabană, cabane ουσ. θηλ. 1. το παράπηγμα, η παράγκα 2. το καταφύγιο // ~ **de munte** το ορεινό καταφύγιο

cabanier-ă, cabanieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. διαχειριστής-ίστρια (ο, η) του παραπήγματος

cabanos, cabanoși ουσ. αρσ. είδους ξερού λουκάνικου από βοδινό και χοιρινό κρέας

cabaret, cabarete ουσ. ουδ. το καμπαρέ

cabernet ουσ. ουδ. 1. ονομασία σε είδους αμπελιού και μαύρα υποκόλινα σταφύλια 2. το κρασί που παράγεται απ' αυτά τα σταφύλια, το «καμπερνέτ»

cabestan, cabestane ουσ. ουδ. το βαρούλκο, το βίντσι

cabină, cabine ουσ. θηλ. 1. η καμπίνα, ο θαλαμίσκος, ο μικρός θάλαμος карабиού, αεροπλάνου, κ.λ.π. // ~ **portului** το θυρωρείο, το διαμέρισμα θυρωρού // ~ **spațială** ο διαστημικός θάλαμος // ~ **telefonică** ο τηλεφωνικός θάλαμος // (στο θέατρο) το καμαρίνι // (αθλ.) το αποδυτήριο

cabinet, cabinete ουσ. ουδ. 1. το γραφείο 2. (πολ.) η κυβέρνηση, το Υπουργικό Συμβούλιο, το υπουργείο // ~ **de stomatologie** το οδοντιατρείο // ~ **medical** το ιατρείο // **șef de ~** ο προϊστάμενος γραφείου, ο επικεφαλής του γραφείου (σε υπουργείο, κ.λ.π.)

cabla, cablez ρ. **μετ.** 1. κατασκευάζω καλώδιο 2. τοποθετώ καλώδια για τηλεπικοινωνίες 3. κάνω σύνδεση οικήματος με ένα καλώδιο τηλεπικοινωνίας

cablaj, cablaje ουσ. ουδ. 1. η καλωδίωση 2. το σύνολο των καλωδίων και των συνδέσεων μιας εγκατάστασης τηλεπικοινωνίας

cablu, cabluri ουσ. ουδ. το καλώδιο, το συρματοσχοινίο, το παλαμάρι // ~ **electric** το ηλεκτρικό καλώδιο // ~ **telefonice** το τηλεφωνικό καλώδιο // ~ **submarin** το υποθαλάσσιο καλώδιο

cabotaj, cabotaje ουσ. ουδ. (ναυτ.) η ακτοπλοία // **a face ~** εκτελώ ακτοπλοϊκή συγκοινωνία

cabotier, cabotiere ουσ. ουδ. (ναυτ.) το πλοίο της ακτογραμμής

cabotin-ă, cabotini-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. καμπτινός-α (ο, η) 2. θεατρίνος-α (ο, η) 3. πλανόδιος ηθοποιός (ο, η) 4. ο κακός ηθοποιός
cabotinism ουσ. ουδ. ο καμπτινισμός, ο θεατρινισμός

cabra, cabrez ρ. αμ. 1. ανορθούμαι, σηκώνομαι στα πισινά πόδια (για τα τετράποδα ζώα) 2. (για αεροπλάνο) απογειώνομαι

cabraj, cabraje ουσ. ουδ. η απογείωση
cabrioletă, cabriolette ουσ. θηλ. το καμπριολέ, η δίτροχη άμαξα η σκεπασμένη με κάλυμμα και συρόμενη από άλογο

caca ουσ. θηλ. τα κακά (στη νηπιακή γλώσσα)

cacao ουσ. θηλ. το κακάο

cacaotier, cacaoțieri ουσ. αρσ. (βοτ.) το κακαόδεντρο

ceacealma, ceacealmale ουσ. θηλ. 1. η φάρσα 2. το ξεγέλασμα 3. η παραπλάνηση 4. η μπλόφα 5.

μτφ. η απάτη, η κατεργαριά
cacofonie, cacofonii ουσ. θηλ. 1. η κακοφωνία, η παραφωνία, η κακοηχία 2. η δυσαρμονία, η χασμοδία

cactus, cactuși ουσ. αρσ. (βοτ.) ο κάκτος (είδος φυτού)

cadastra, cadastru ρ. **μετ.** 1. καθορίζω τη θέση και τα χαρακτηριστικά των κτηματικών περιουσιών μιας περιοχής εν όψει εγγραφής τους στο κτηματολόγιο 2. εγγράφω στο κτηματολόγιο τα ουσισώδη χαρακτηριστικά των ακινήτων κτημάτων μιας περιοχής

cadastral-ă, cadastrali-e **επίθ.** κτηματολογικός-ή-ό
cadastru, cadastre ουσ. ουδ. το κτηματολόγιο

cadaveric-ă, cadaverici-ce **επίθ.** 1. νεκρικός-ή-ό, πτωματικός-ή-ό 2. **μτφ.** νεκροειδής-ής-ές, νεκρώδης-ης-ες, νεκρώσιμος-η-ο // **paloare** ~ η νεκρική ωχρότητα // **rigiditate** ~ η νεκρική ακαμψία

cadavru, cadavre ουσ. ουδ. 1. το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου // ~ **viu** το ζωντανό πτώμα πεθαμένος κι άθαφτος // **a călca peste cadavre** βαδίζω επί πτωμάτων, ο μη έχων σεβασμό στις ηθικές αρχές

cadă, căzi ουσ. θηλ. 1. η μπανιέρα 2. ο κάδος, ο λουτήρας, η κοπάνα 3. (στην βιομηχανία) η χύτρα, η λεκάνη 4. (για τα σταφύλια) το πατητήρι

cadână, cadâne ουσ. θηλ. η οδολίσκη

cadența, cadențez ρ. μετ. 1. ρυθμίζω, δίνω ρυθμό (στη μουσική, στην ποίηση, στη ρητορική, στην κίνηση, κ.λ.π.) 2. απαγγέλλω

cadentat-ă, cadențați-te l. επίθ. ρυθμικός-ή-ό ll. επίρ. ρυθμικά, με ρυθμό, με κανονικότητα

cadență, cadențe ουσ. θηλ. 1. ο ρυθμός, η έμμετρη κίνηση // επιρ. έκφρ. **în ~** ρυθμικά, με επαναληπτικές κινήσεις σε ίσα χρονικά διαστήματα

cadet, cadeți ουσ. αρσ. ο εύελπς, μαθητής στρατιωτικής σχολής

cadu, cadii ουσ. αρσ. 1. ο κωδής, ο κατής, ο τούρκος δικαστής 2. μτφ. ο ειρηνολόγος

cadmiu ουσ. ουδ. (χημ.) το κάδμιο

cadou, cadouri ουσ. ουδ. 1. το δώρο, το χάρισμα // ~ **de Anul Nou** ο μποναμάς // ~ **de ziua nașterii** το δώρο για τα γενέθλια // ~ **inutil** το δώρο άδωρο // **a primi drept** ~ δέχομαι σε δώρο

cadra pers. 3 **cadrează** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενστωτά οριστικής) 1. ταιριάζει, αρμόζει, πηγαίνει, είναι σύμφωνο // **nu cadrează cu poziția noastră** δεν ταιριάζει με τη θέση μας

cadraj, cadreaje ουσ. ουδ. (στην κινηματογραφική τέχνη) η πλαίσισωση, το πλαίσισωμα

cadran, cadrane ουσ. ουδ. 1. το καντράν, ο βαθμολογούμενος δίσκος ή βαθμολογημένη πλάκα που πάνω τους η μεταλλική βελόνα δείχνει ώρες, λεπτά, ένταση, ηλεκτρικά μεγέθη, κ.λ.π. 2. μαθ. το τεταρτημόριον // ~ **de ceas** η πλάκα ρολογιού // ~ **solar** το ηλιακό ωρολόγιο

cadril, cadriluri ουσ. ουδ. η καντριλία (ο χορός και η μουσική γι' αυτό το χορό)

cadrilat-ă, cadrilați-te επίθ. (για τα υφάσματα) τετραγωνικός-ή-ό, ρομβωτός-ή-ό

cadru, cadre ουσ. ουδ. 1. το πλαίσιο 2. η κορνίζα, το κάδρο, το περβάζι 3. η έκταση, το σύνολο, το περιβάλλον, ο χώρος 4. το υποστηρίγμα, ο σκελετός που υποβάσσει ένα τεχνικό έργο, μια συσκευή, κ.λ.π. 5. το στέλεχος μιας επιχείρησης, ενός οργανισμού, κ.λ.π. // ~ **de referință** πλαίσιο αναφοράς // **cadre tinere** τα νεαρά στελέχη // **în ~ discută** στα πλαίσια των συζητήσεων

caduc-ă, caduci-ce επίθ. (νομ.) 1. άκυρος-η-ο 2. ανενεργός-ή-ό, ανίσχυρος-η-ο 3. ετοιμόρροπος-η-ο, πεπалаυμένος-η-ο, σαθρός-ή-ό // **testament ~ η** ανίσχυρη διαθήκη

caduceu, caducee ουσ. ουδ. το κηρύκειο, η ράβδος του Ερμού

caducitate ουσ. θηλ. 1. η ακύρωση 2. η ματαίωση 3. η σαθρότητα

cafea, cafele ουσ. θηλ. 1. ο καφές, οι σπόροι του καφεόδεντρου 2. το αφέψημα από καφέ // ~ **boabe** ο σπόρος καφέ // ~ **cu lapte** ο καφές με γάλα // ~ **fierbinte** ο ζεματιστός καφές // ~ **filtru** ο καφές φίλτρου // **cafe-frappé** ο καφές φραπέ // ~ **prăjită** ο φρυγμένος καφές (καβουρδισμένος) //

arborele de ~ το καφεόδεντρο // **ghicitoare în ~** η καφεμάντισσα // **plantație de ~** η καφεοφυτεία // **vânzător de ~** ο καφεπώλης

cafegioaică, cafegioaice ουσ. θηλ. 1. η καφετζού, η καφεπότρια 2. η καφεπώλισσα 3. η ιδιοκτήτρια καφενείου

cafegiu, cafegii ουσ. αρσ. 1. ο καφετζής, ο καφεπότης 2. ο καφεπώλης 3. ο ιδιοκτήτης καφενείου

cafeină (cofeină) ουσ. θηλ. η καφεΐνη

cafeluță, cafelute ουσ. θηλ. (οικ.) το καφεδάκι

cafenea, cafenele ουσ. θηλ. το καφενείο, ο καφενές // **de ~** χωρίς αξία // **stălp de ~** ο καφενόβιος

cafeniu-ie, cafenii επίθ. καφετής-ιά-ί

Cafri ουσ. αρσ. πληθ. οι Κάφροι (πληθυσμός στη Νότια Αφρική)

caftan, caftane ουσ. ουδ. (ιστ.) το καφτάνι, άσπρος ανατολίτικος επενδύτης μακρύς και φαρδύς, στολισμένος με νήματα αργυρά ή μεταξωτά, που το φορούσαν οι ηγεμόνες ή οι βογιάροι // **μτφ. ~ de domnie / de boierie** (το καφτάνι για ηγεμονία ή αρχοντιά) το σύμβολο αξιώματος του ηγεμόνα ή του βογιάρου

cafti, caftesc ρ. μετ. (αργκ.) χτυπάω, δέρνω, βαράω

cagulă, cagule ουσ. θηλ. 1. η κουκούλα 2. το τμήμα από καουτσούκ της μάσκας αερίων

cahlă, cahle ουσ. θηλ. η ψημένη πλάκα από άργιλο για σόμπα τερακότας ή για φαγιάντσα

caia, caile ουσ. θηλ. το καρφί για καλύγωμα

caiaș, caiașe ουσ. ουδ. το καγιάκι, το καϊκι, το ιστιοφόρο με μικρή χωρητικότητα

caiacist-ă, caiaciști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ιδιοκτήτης-ήτρια καϊκιού

caiafă, caiafe ουσ. αρσ. και θηλ. υποκριτής-τρια, ο δόλιος φαρσίσας // **a trimite de la Ana la ~** στέλνω από τον Άννα στον Καϊάφα

caic, caice ουσ. ουδ. (ναυτ.) το καϊκι

caier, caiere ουσ. ουδ. η τουλούπα // **-ul legat pe furcă pentru tors** η τουλούπα πάνω στη ρόκα δεμένη για γνέσιμο

cafet, caiete ουσ. ουδ. το τετράδιο // ~ **de aritmetică** το τετράδιο αριθμητικής

caiefel, caiețele ουσ. ουδ. το μικρό τετράδιο

caimac, caimacuri ουσ. ουδ. 1. το πυκνό στρώμα αφρού πάνω στον καφέ όταν βράζει 2. ο αφρός του γάλατος, η κρέμα 3. μτφ. το καλύτερο μέρος κάθε πράγματος, ο αφρός, το άνθος // **a lua -ul** παίρνω το καϊμάκι, την κρέμα

caimacam, caimacamii ουσ. αρσ. ο καϊμακάμης, ο διοικητής μιας περιοχής επί τουρκοκρατίας

cais, caiși ουσ. αρσ. (βοτ.) η βερικοκία, η καϊσιά

caisă, caise ουσ. θηλ. το βερικόκο, το καϊσι

cal, cai l. ουσ. αρσ. 1. το άλογο, ο ίππος, το άτι 2. (αθλ.) το όργανο γυμναστικής, ο ίππος, το άλογο στο σκάκι // ~ **bălan** το ψαρό (ασπριδερό) άλογο // ~ **de bătaie** 1) άνθρωπος που όλοι τον ορίζουν και τον αναγκάζουν να εκτελέσει διάφορες δουλειές ή αγγαρείες 2) ένα πρόβλημα με το οποίο πολύς κόσμος ασχολείται και πάντα μένει άλυτο // ~ **de călărie** το άλογο για ιππασία, για καβαλικέυμα //

ιχθ. ~ de mare ο ιπποκάμπος // ~ **pur-sânge** το καθαρόαιμο άλογο // **φυσ. ~putere** η ιπποδύναμη

-ul de dar nu se caută la dinți του χάριζαν ένα άλογο και το κοίταζε στα δόντια // **-ul dracului** για γριά και κακή γυναίκα // **a face din ~ măgar** ξεπεφτω,

φθάνω από πρόεδρο κλητήρας // **a fi ~ de poștă** είμαι για όλες τις δουλειές // **a se da jos de pe ~** ξεκαθαλικεύω // **a seunca pe ~** καθαλικεύω // **a visa cai verzi pe pereți** ονειρεύομαι για πράγματα απραγματοποιήτα // **coadă de ~** η αλογοουρά // **crescătorie de cai** το ιπποτροφείο // **grajd de cai** το ιπποστάσιο, ο στάβλος αλόγων // **îngrijitor de cai** ο ιπποκόμος // **la Paștele cailor** ποτέ // „**pe cai**” «επί των ίππων» II. επιθ. έκφρ. **a umbla după potcoave de cai morți** γυρεύω κάτι που είναι αδύνατο να βρεθεί // **de ~** αλογίσιο-α // **picioir de ~** το αλογίσιο πόδι // **potcoavele de cai** τα πέταλα για άλογο // **șă de ~** η αλογισία σέλλα

cala, calez ρ. μετ. κλειδώνω τη μηχανή με διάφορους τρόπους

calabalac, calabalăcuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. τα μεταχειρισμένα πράγματα σε ακαταστασία 2. τα μπαγκάζια, οι αποσκευές για εκδρομή ή ταξίδι **calabrez-ă, calabrezi-e** I. ουσ. αρσ. και θηλ. Καλαβρός-ή (ο, η) II. επιθ. καλαβρικός-ή-ό

calambur, calambururi ουσ. ουδ. το καλαμπούρι, το λογοπαίγνιο

calamitate, calamități ουσ. θηλ. η συμφορά, η θεομηνία

calandra, calandrez ρ. μετ. μαγκανίζω, κυλινδρίζω, σατινάρω (χαρτί)

calandrare, calandrări ουσ. θηλ. το μαγγάνισμα, το κυλινδρσίσημα

calandru, calandre ουσ. ουδ. 1. το μάγγανο, το πιεστήριο, ο κύλινδρος 2. το τυπογραφικό πιεστήριο (αυτό ή το οποίο τυπώνονται τυπογραφικά κείμενα ή εικόνες)

calapod, calapoade ουσ. ουδ. 1. το καλαπόδι 2. μτφ. το πρότυπο, το καλούπι // **pe același ~** με τον ίδιο τρόπο, ομοιότροπα, τελειώς όμοια με κάποιο άλλο

cală, cale ουσ. θηλ. 1. ο πυθμένας του πλοίου, το κύτος, το αμπάρι του πλοίου 2. η ναυπηγική κλίνη 3. το υποστήριγμα, η σφήνα, ο τάκος **cală, cale** ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος διακοσμητικού φυτού τροπικής προέλευσης, η κάλα

calc, calcuri ουσ. ουδ. είδος διαφανούς χαρτιού, το ρυζόχαρτο // **hârtie de ~** το χαρτί για ξεσήκωμα (αντιγραφή)

calcan, calcani ουσ. αρσ. (ιχθ.) το καλκάνι, το κριθαρόφαρο

calcan, calcan ουσ. ουδ. το καλκάνι, το τρίγωνο της στέγης οικοδομής

calcaneu, calcanee ουσ. ουδ. ένα από τα δύο οστά της πτέρνας

calcar, calcare ουσ. ουδ. ο ασβεστόλιθος, το ιζηματογενές πέτρωμα γνωστό ως ανθρακικό ασβέστιο

calcaros-oasă, calcaroși-oase επιθ. ασβεστολιθικός-ή-ό, ασβεστόχρος-ος-ο

calchia, calchiez ρ. μετ. αντιγράφω ιχνογραφήματα, αποτυπώνω με τη βοήθεια του διαφανούς χαρτιού

calcifica pers. 3. **calcifică** ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. (για ιστούς, κόκαλα, κ.λ.π.) η ασβεστοποίηση ιστών ή οστών 2. (για ουσίες) εμπλουτίζεται η περιεκτικότητά σε ανθρακικό ασβέστιο, ασβεστοποιείται

calcificare, calcificări ουσ. θηλ. η ασβεστοποίηση, η σκληρυνση, η απολίθωση ύστερα από κατακάθισμα του ανθρακικού ασβεστίου

calcificat-ă, calcificați-te επιθ. ασβεστοποιημένος **calcifiere, calcifieri** ουσ. θηλ. ιδ. **calcificare** **calcina, calcinez** ρ. μετ. καίω, πυρακτώνω, θερμαίνω σε υψηλή θερμοκρασία ώστε να μεταβάλω μια χημική ουσία σε άλλη

calcinare, calcinări ουσ. θηλ. η πυράκτωση **calcinat-ă, calcinați-te** επιθ. 1. πυρακτωμένος-η-ο 2. καμένος-η-ο

calcinator, calcinatoare ουσ. ουδ. (τεχ.) η συσκευή για ασβεστοποίηση, αποτρέφρωση

calcinator-oare, calcinatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εργάτης-τρια (ο, η) καμινιού, καμινάρας-ισσα (ο, η)

calcinație, calcinații ουσ. θηλ. ιδ. **calcinare** **calcinoză** ουσ. θηλ. υπερασβεστίωση, η αρρώστια από καθίζηση στους ιστούς των αλάτων ασβεστίου

calcio-vecchio ουσ. ουδ. είδος σοβαντίσματος με ασβεστοκονίαμα ώστε η επιφάνεια τοίχου να είναι τραχιά στην αφή

calciu ουσ. ουδ. (χημ.) το ασβέστιο (το κάλιοιουμ)

calcul, (I), calcule, (II) calculi I. ουσ. ουδ. 1. ο λογαριασμός, ο υπολογισμός, ο λογισμός 2. το μέτρημα, η αριθμηση // ~ **diferențial** ο διαφορικός λογισμός // ~ **grafic** ο γραφικός υπολογισμός // **μαθ. ~ integral** ο ολοκληρωτικός λογισμός // ~ **logic** ο λογικός υπολογισμός // **mașină de ~** η υπολογιστική μηχανή // επιθ. έκφρ. **de ~** η υπολογιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. (ιατρ.) ο χολόλιθος, η λίθιαση // ~ **renal** ο νεφρόλιθος

calcula, calculez ρ. μετ. λογαριάζω, υπολογίζω, εκτελώ μαθηματικές πράξεις, απαριθμώ, αναμετρών // **calculează perimetrul dreptunghiului** υπολογίζει την περίμετρο του ορθογώνιου

calculabil-ă, calculabili-e επιθ. υπολογίσιμος-η-ο

calculare, calculări ουσ. θηλ. το λογάρισμα, η απαριθμηση, η αριθμηση, η καταμέτρηση, το μέτρημα

calculat-ă, calculați-te επιθ. 1. λογαριασμένος-η-ο, υπολογισμένος-η-ο 2. μετρημένος-η-ο, συνετός-ή-ό

calculator-oare, calculatori-oare I. ουσ. ουδ. 1. η μηχανή που εκτελεί μαθηματικές πράξεις, ο υπολογιστής 2. ο πίνακας ή το βιβλίο που περιέχει τα αποτελέσματα ορισμένων λογισμών ή προβλημάτων, μαθηματικούς πίνακες με λογαριασμούς // ~ (electronic) **de buzunar** (ηλεκτρονικός) υπολογιστής της τσέπης II. ουσ. αρσ. και θηλ. υπολογιστής-στρια (ο, η), ο, η υπάλληλος που σε βαθμό βρίσκεται αμέσως ύστερα από τον λογιστή, ο βοηθός λογιστή

calculație, calculații ουσ. θηλ. 1. ο υπολογισμός, το λογάρισμα 2. η μέτρηση

cald-ă, calzi-de I. επιθ. 1. ζεστός-ή-ό, θερμός-ή-ό, εγκάρδιος-α-ο 2. μτφ. ξαναμμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό, ένθερμος-η-ο // **a bate fierul cât e ~** πιάσε ζεστά το ζήτημα // **mi-e ~** ζεσταίνομαι // **nu-mi ținے nici de ~, nici de rece** αδιαφορώ τελειώς για κάτι // **o primire -ă** μια εγκάρδια υποδοχή // **una -ă și alta rece** άλλοτε καλά και άλλοτε άσχημα

caldărâm, caldărâmurii ουσ. ουδ. το καλτερίμι, το λιθόστρωτο με ανώμαλη επιφάνεια

cale, căi ουσ. θηλ. ο δρόμος, η οδός // ~ **aeriană** η εναέρια οδός // ~ **bună!** καλό ταξίδι! // ~ **de atac** η άσκηψη εφέσεως (σε ανώτερο δικαστήριο για

νέα κρίση της υπόθεσης) // ~ **de mijloc** ο μέσος δρόμος // ~ **ferată** ο σιδηρόδρομος // ~ **juridică** η δικαστική οδός // ~ **maritimă** η θαλάσσια οδός // **αστρ.** - **a laptelui** ο Γαλαξίας // **căi și mijloace** οι τρόποι ενέργειας και τα μέσα // **căile respiratorii** οι αναπνευστικές οδοί // **a aduce (pe cineva) pe calea cea bună** η καθοδήγηση, το να βάζεις κάποιον σε σωστό δρόμο // **a face ~ întoarsă** επιστρέφω απ' το δρόμο // **a găsi cu ~** θεωρώ βολικό, προτιμώ // **a ieși în calea cuiva** βγαίνω σε προϋπάντηση κάποιου // **a pune la ~** σκαρώνω, σκέφτομαι να κάνω κάτι, στήνω, σχεδιάζω // **a se da la o parte din calea cuiva** του ανοίγω δρόμο // **a sta în calea cuiva** στέκομαι στο δρόμο κάποιου, κόβω το δρόμο κάποιου, τον εμποδίζω σε κάποια ενέργεια // **ce mai calea-valea** τίτση συζήτηση, αρκούν λίγα λόγια για να γίνη κάτι // **din cale-afară** υπέρ το μέτρο, πέρα του μέτρου, περισσότερο απ' ό,τι πρέπει, πέρα για πέρα // **pe ~ administrativă** δια διοικητικής οδού // **pe ~ diplomatică** δια της διπλωματικής οδού // **pod de ~ ferată** η τροχιογέφυρα, η σιδηροδρομική γέφυρα // **stație de ~ ferată** ο σιδηροδρομικός σταθμός // **sunt pe ~ de...** είμαι έτοιμος να...

calească, calești ουσ. θηλ. η ξεσκέπαστη άμαξα με τεσσέρις τροχούς πάνω σε ευλύγιστα ελατήρια, το λαντό

caleidoscop, caleidoscoape ουσ. ουδ. το καλειδοσκόπιο

calendar, calendare ουσ. ουδ. 1. το ημερολόγιο 2. η συλλογή λογοτεχνημάτων, επιστημονικών ή άλλων άρθρων με πληροφορίες για τη δράση μίας ομάδας ανθρωπών που εκδίδεται στην αρχή του χρόνου // **έκφρ.** **a face capul** ~ του κώνου το κεφάλι καζάνι // **a se uita ca mâța în ~** σαν να διαβάζω κινέζικα

calendaristic-ă, calendaristici-ce επίθ. ημερολογιακός-ή-ό

calende ουσ. θηλ. πληθ. οι καλένδαι (η πρωτομηνιά στους Ρωμαίους) // **la -le grecești** εις τις ελληνικές καλένδες (δηλ. ουδέποτε, οι Έλληνες μη έχοντας καλένδες)

calfă, calfe ουσ. θηλ. ο κάλφας, ο βοηθός εργάτης **calibra, calibrez** ρ. μετ. 1. δίνω το διαμέτρημα, διαμετρώ (με τον διαμετρητήρα) 2. μετρώ τη διάμετρο όπλου ή κυλίνδρου ή άλλου υλικού 3. χωρίζω κατά μέγεθος τα σιτηρά, φρούτα ή τους βλαστούς δέντρων για μεταφύτευση

calibraj, calibrare ουσ. ουδ. το διαμέτρημα πυροβόλου

calibrare, calibrări ουσ. θηλ. η διαμέτρηση, η μέτρηση της εσωτερικής και εξωτερικής διαμέτρου ενός σώματος

calibror-oare, calibrori-oare l. επίθ. μετρητικός-ή-ό (της διαμέτρου) ll. ουσ. ουδ. ο διαμετρητήρας **calibru, calibre** ουσ. ουδ. 1. το διαμέτρημα, η ολκή 2. η διάμετρος (το πάχος) κυλίνδρου, σφαίρας, κ.λπ. 3. ο διαμετρητήρας 4. μτφ. η ευρύτητα, το μέγεθος, η σπουδαιότητα // **tunuri de mare** ~ πυροβόλα μεγάλου διαμετρήματος

calic-ă, calici-ce επίθ. 1. φτωχός-ή-ό 2. κακόμοιρος -η-ο 3. σπαγγοραμμένος-η-ο, φιλόργυρος-η-ο, τσιγκούνης -α-ικο

calicește επίρ. φτωχικά, τσιγγούνικα, με τσιγγουνιά

calici, calicesc l. ρ. αμ. 1. γίνομαι φτωχός, φτωχαίνω 2. ζητιανεύω, διακονεύω ll. ρ. μέσο τσιγκουνεύομαι, φειδωλεύομαι ll. ρ. μετ. και μέσο σακατεύω-εύομαι

calicie ουσ. θηλ. 1. η φτώχεια, η μιζέρια 2. η τσιγγουνιά, η φιλαργυρία

calimice ουσ. θηλ. η φτωχολογιά, οι φτωχοί

caliciu, calicii ουσ. ουδ. ο κάλφας (λουλουδιού)

calif, califi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο χαλίφης

califica, calific l. ρ. μετ. 1. ειδικεύω, κάνω κάποιον ειδικό σε κάτι 2. χαρακτηρίζω κάποιον με το χαρακτηριστικό του γνώρισμα ll. ρ. μέσο 1. ειδικεύομαι, καταγίνομαι αποκλειστικά με έναν κλάδο επιστήμης ή τέχνης 2. (αθλ.) προκρίνομαι

calificare, calificări ουσ. θηλ. 1. η ειδικέυση 2. (αθλ.) η πρόκριση // ~ **de medic** η ειδικέυση σαν γιατρός // **concurs de ~** ο διαγωνισμός για ειδικέυση

calificat-ă, calificati-te επίθ. 1. ειδικευμένος-η-ο 2. (αθλ.) προκρίθεις-είσα-έν // **muncitor** ~ ο ειδικευμένος εργάτης

calificativ-ă, calificativi-e l. επίθ. βαθμολογικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. 1. ο βαθμός 2. ο χαρακτηρισμός, η κατάταξη κάποιου σε κατηγορία 3. το μέτρο ικανότητας ή επίδοσης ενός ατόμου που διαγωνίζεται μαζί με άλλα

caligraf-ă, caligrafi-e ουσ. αρσ. και θηλ. καλλιγράφος (ο, η)

caligrafia, caligrafiez ρ. μετ. καλλιγραφώ, γράφω ωραία και κομψά

caligrafică, caligrafici-ce επίθ. καλλιγραφικός-ή-ό // **elemente caligrafice** τα καλλιγραφικά στοιχεία, τα τυπογραφικά στοιχεία που απομεινούνται το γράψιμο με το χέρι

caligrafie ουσ. θηλ. η καλλιγραφία

calimera ουσ. θηλ. με το άρθ. (οικ.) // **a întoarce** ~ αλλάζω τη στάση μου έναντι κάποιου // **a se schimba** ~ αλλάζουν τα πράγματα // **a se strica** ~ χαλάει τη φίλια

calin-ă, calini-e επίθ. 1. μελίχιος-α-ο, χαϊδευτικός-ή-ό, θωπευτικός-ή-ό 2. κολακευτικός-ή-ό

calitate, calități ουσ. θηλ. η ποιότητα, η ιδιότητα, το προτέρημα, το χαρακτηριστικό, η αρετή, το προσόν // **de foarte bună** ~ πάρα πολύ καλής ποιότητας // **în calitate de...** υπό την ιδιότητα...

calitativ-ă, calitativi-e l. επίθ. ποιοτικός-ή-ό // **analiză** ~ **ă** η ποιοτική ανάλυση // **salt** ~ το ποιοτικό άλμα ll. **επίρ.** ποιοτικά

calm-ă, calmi-e l. επίθ. 1. ήσυχος-η-ο, γαλήνιος-α-ο, ήρεμος-η-ο 2. ψυχραιμος-η-ο, φλεγματικός-ή-ό, ατάραχος-η-ο ll. ουσ. ουδ. η ηρεμία, η ηρεμία, η γαλήνη, η κάλμα 2. η απαραξία, η ψυχραιμία // (γεωγρ.) ~ **ecuatorial** ισημερινή ηρεμία // ~ **tropical** τροπική ηρεμία // **a-și păstra -ul** κρατώ την ηρεμία μου // **cu ~** ήσυχα, με την ησυχία του

calma, calmez l. ρ. μετ. ησυχάζω, γαληνεύω, καθισυχάζω, ηρεμίζω, κατευνάζω, καταπραΰνω, καμάρω // **a ~ spiritele** ησυχάζω (ηρεμίζω) τα πνεύματα ll. ρ. μέσο 1. γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος 2. καταπραΰνομαι, ησυχάζω 3. μτφ. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι, ανακουφίζομαι

calmant-ă, calmanți-te l. επίθ. 1. καταπραυντικός-ή-ό, κατευναστικός-ή-ό 2. ησυχαστικός-ή-ό, καθισυχαστικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το ηρεμιστικό, το καταπραυντικό

calmare ουσ. θηλ. 1. η ανάκούφιση, η καταπράυνση, ο κατευνασμός, το γαλήνεμα 2. το ξαλάφρωμα, η ελάφρυνση
Calmuc-ă, Calmuci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Καλμούκος-α (ο, η) κάτοικος της αυτόνομης περιοχής Καλμουκίας της Σοβ. Ένωσης ΙΙ. επίθ. καλμούκινος-η-ο
caloian ουσ. αρσ. (λαογρ.) 1. αντικείμενο με ανθρωπίνο σχήμα που θαβόταν ή το ρίχναν σε νερό, επικαλούμενος τη βροχή 2. τελετουργικό επίκλησης βροχής
calomel ουσ. ουδ. (χημ.) το καλομέλανον
calomfir, calomfiri ουσ. αρσ. (βοτ.) το χρυσάνθεμο
calomniia, calomniez ρ. μετ. συκοφαντώ, δυσφημώ, διαβολώ, κακολογώ, ξεμπλιάζω
calomniator-oare, calomniatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. συκοφάντης-άντρια (ο, η)
calomnie, calomnii ουσ. θηλ. η συκοφαντία, η διαβολή, η κακολογία, η δυσφήμιση, η κακογλωσσία, το ξόμπλιασμα
calomniere, calomnieri ουσ. θηλ. η συκοφαντία, η δυσφήμιση, η διαβολή, η ψεύτικη κατηγορία
calomnios-oasă, calomniosi-oase επίθ. συκοφαντικός-ή-ό, διαβλητικός-ή-ό
caloric-ă, calorigi-ce επίθ. 1. θερμογόνος-ος-ο, θερμιδογόνος-ος-ο 2. θερμικός-ή-ό, θερμαντικός-ή-ό
calorie, calorii ουσ. θηλ. η θερμίδα (μονάδα μέτρησης θερμότητας) // ~ **mare, kilocalorie** η χλιοθερμίδα
calorifer-ă, caloriferi-e Ι. επίθ. θερμαγωγός-ός-ό (που μεταφέρει τη θερμότητα) ΙΙ. ουσ. ουδ. το καλοριφέρ, η κεντρική θέρμανση
calorific-ă, calorifici-ce επίθ. θερμαντικός-ή-ό // **putere -ă** η θερμαντική δύναμη, η θερμαντικότητα
calorifug-ă, calorifugi-ge Ι. επίθ. θερμομονωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. το θερμομονωτικό (το υλικό)
calorigen-ă, calorigeni-e επίθ. θερμογόνος-α-ο
calorimetrie ουσ. θηλ. η θερμομετρία
calorimetru, calorimetre ουσ. ουδ. το θερμόμετρο
calotă, calote ουσ. θηλ. 1. ο θόλος 2. το στρογγυλό μέρος του καπέλου // ανατ. **calota craniană** ο θόλος του κρανίου
calp-ă, calpi-e επίθ. κάλπικος-η-ο // **monedă -ă** ο κάλπικος παράς
calpac, calpace ουσ. ουδ. το καλπάκι, ο σκούφος, το χαμηλό τηλήκιο
caltaboș, caltaboși ουσ. αρσ. (μαγειρ.) λουκάνικο από σπλάχνα γουρουνιού ανακατωμένα με ρύζι και μπαχαρικά
calup, calupuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το καλαπόδι, το καλούπι 2. η πλάκα (για πλακόστρωση) 3. πλάκα σαπουνιού
calus ουσ. αρσ. ο κάλος, οστεοειδής ιστός που συγκολλά τις άκρες ενός σπασμένου κοκκάου
calvar, calvaruri ουσ. ουδ. η οδύνη, το μαρτύριο, ο γολγοθάς, η θλίψη, ο πόνος, η έντονη λύπη, η ταλαιπωρία
calvin-ă, calvini-e Ι. επίθ. (θρ.) καλβινικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. καλβινιστής-στρια (ο, η)
calvinism ουσ. ουδ. ο καλβινισμός
calviție ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φαλάκρα, η αλωπεκία
cam επίρ. 1. κάπως 2. περίπου, σχεδόν, εν μέρει, αρκετά 3. με προσέγγιση // ~ **așa ceva** κάπως έτσι // ~ **o ră** περίπου μια ώρα // ~ **târziu** κάπως

αργά // ~ **pe atunci** τότε περίπου // ~ **strămt** αρκετά στενά // **e ~ scump** είναι κάπως ακριβό // **era ~ de optsprezece ani** ήταν περίπου δεκαοχτώ χρόνων // **sunt ~ doi ani de când a plecat** είναι σχεδόν δύο χρόνια που έφυγε
camambert ουσ. ουδ. είδος γαλλικού τυριού από αγγελόκαζγάλα
camarad-ă, camarazi-de ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η συνάδελφος 2. σύντροφος-ισσα (ο, η) 3. συναγωνιστής-ίστρια (ο, η)
camaraderesc-ească, camaraderesti επίθ. συναδελφικός-ή-ό, συντροφικός-ή-ό
camaradereste επίρ. συναδελφικά, συντροφικά, φιλικά, τιμώως
camaraderie, camaraderii ουσ. θηλ. η συναδελφικότητα, η συντροφικότητα
camarilă, camarile ουσ. θηλ. η καμαρίλα
camă, came ουσ. θηλ. (τεχν.) 1. το δόντι μηχανής, το έκκεντρο 2. η προεξοχή ή η αυλακία πάνω στην επιφάνεια δίσκου ή κυλίνδρου
camătă, camete ουσ. θηλ. η τοκογλυφία
cambial-ă, cambiali-e επίθ. συναλλαγματικός-ή-ό
cambie, cambii ουσ. θηλ. η συναλλαγματική
cambodian-ă, cambodgieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. καμποτζιανός-ανή (ο, η) ΙΙ. επίθ. καμποτζιανός-ή-ό
cambră, cambrez Ι. ρ. μετ. 1. κάμπω, κυρτώνω, λυγίζω 2. σκεβρώνω ΙΙ. ρ. αντων. κυρτώνομαι, κάμπτομαι, λυγίζομαι
cambrare, cambrări ουσ. θηλ. 1. το κύρτωμα, η κύρτωση, η κάμψη, η καμπή, η καμπυλότητα, το λύγισμα 2. το σκέβρωμα
cambrat-ă, cambrați-te επίθ. κυρτωμένος-η-ο, καμπυλωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό, σκεβρωμένος-η-ο
cambrură, cambruri ουσ. θηλ. το κύρτωμα, η κύρτωση, η καμπή, το λύγισμα
cambulă, cambule ουσ. θηλ. είδος θαλάσσιου ψαριού σκληροκωστώδη που έχει και τα δυο του μάτια στην ίδια μεριά
cambuză, cambuze ουσ. θηλ. η αποθήκη τροφίμων σε πλοίο
camбуzier, cambuzieri ουσ. αρσ. 1. ο διαχειριστής αποθηκών τροφίμων σε πλοίο 2. ο σερβιτόρος (γκαρσόνι) σε πλοίο
camee, camee ουσ. θηλ. (ορυκτ.) η καμέα, ανάγλυφη πέτρα δαχτυλιδιού
cameleon, cameleoni ουσ. αρσ. ο χαμαιλέοντας
cameleonism ουσ. ουδ. ο χαμαιλεοντισμός, η αλλαγή γνώμης κάποιον που δεν είναι σταθερός στις ιδέες του, αποβλέποντας μόνο στο συμφέρον του
camelie, camelii ουσ. θηλ. (βοτ.) η καμέλια (το άνθος και το δέντρο)
cameral-ă, camerali-e επίθ. (οικον.) εμποροκρατικός-ή-ό, που ανήκει στο μερκαντιλισμό
cameraman, cameramani ουσ. αρσ. ο κάμεραμαν
cameră, camere ουσ. θηλ. η κάμαρα, το δωμάτιο, ο θάλαμος // **camera anvelopei** ο αεροθάλαμος τροχού αυτοκινήτου ή ποδηλάτου, η σαμπρέλα // **camera cartuşului** η θαλάμη, το κοίλωμα όπλου για την τοποθέτηση του βλήματος // **Camera deputaţilor** η βουλή // ~ **de aer comprimat** ο αεροθάλαμος // ~ **de arest** το κρατητήριο // νομ. **cam ~ de chibzuire** η αίθουσα διασκέψεων // ~ **de comandă** ο θάλαμος παραγγελίας όπου βρίσκεται ο πίνακας χειρισμού και ελέγχου μιας

βιομηχανικής εγκατάστασης // ~ **de combustie** ο θάλαμος καύσης (ανάφλεξης) όπου καίγονται τα καύσιμα // **εμπόρ.** ~ **de comer** το επιμελητήριο, το εμπορικό επιμελητήριο // ~ **de dormit** η κρεβατοκάμαρα, το υπνοδωμάτιο // ~ **frigorifică** ο θάλαμος ψυγείου // ~ **de izolare** το απομονωτήριο // ~ **de luat vederi** η τηλεοπτική κάμερα // ~ **de lucru** το δωμάτιο εργασίας, το στούντιο, το εργαστήριο, το ατελιέ // ~ **mobilită** το επιπλωμένο δωμάτιο // ~ **obscură** ο σκοτεινός θάλαμος της φωτογραφικής μηχανής // **πολ.** ~ **superioară (a parlamentului)** η άνω βουλή // **muzică de ~** η μουσική δωματίου // ο ~ **cu două paturi** δίκλινο δωμάτιο

camerist, cameristă ουσ. αρσ. ο θαλαμηπόλος, ο καμαριέρης

cameristă, cameriste ουσ. θηλ. η θαλαμηπόλος, η καμαριέρα

camerunez-ă, camerunezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Καμερουνέζος-έζα (ο, η) ΙΙ. επίθ. καμερουνέζικος -η-ο

camfor ουσ. ουδ. (χημ.) η κάμφορα

camforat-ă, camforați-te επίθ. καμφορικός-ή-ό

camilafcă, camilafce ουσ. θηλ. το καμηλαύκι

camion, camioane ουσ. ουδ. το καμιόνι, το μεγάλο φορτηγό αυτοκίνητο

camionagiu, camionagii ουσ. αρσ. 1. ο οδηγός κάρου 2. ο οδηγός αμάξης 3. ο οδηγός φορτηγού αυτοκινήτου

camionar, camionari ουσ. αρσ. ιδ. camionagiu
camionetă, camionete ουσ. θηλ. το μικρό φορτηγό αυτοκίνητο

camizol, camizole ουσ. ουδ. η καμιζόλα, φαρδύ και ελαφρύ γυναικείο πουκάμισο που φτάνει μέχρι τα γόνατα

campament, campamente ουσ. ουδ. 1. η στρατοπέδευση 2. ο τόπος στρατοπέδωσης

campanie, campanii ουσ. θηλ. 1. η εκστρατεία 2. η καμπάνια 3. μτφ. η σύντομη προσπάθεια για την επιτυχία κάποιου σκοπού // ~ **de presă** η δημοσιογραφική καμπάνια // (πολ.) ~ **electorală** η προεκλογική εκστρατεία // **a porni o ~** εκστρατεύω, αναλαμβάνω εκστρατεία // **pat de ~** το φορητό κρεβάτι που διπλώνεται

campanilă, campanile ουσ. θηλ. το καμπαναριό

campanulă, campanule ουσ. θηλ. (βοτ.) το φυτό με λουλούδι σε σχήμα κουδουνιού, η καμπανούλα

camping, campinguri ουσ. ουδ. το κάμπινγκ

campion, campioană, campionii-oane ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) πρωταθλητής-ήτρια (ο, η) // ~ **olimpic** ο ολυμπιονίκης // **campioană olimpică** η ολυμπιονίκης

campionat, campionate ουσ. ουδ. (αθλ.) το πρωτάθλημα

campos ουσ. ουδ. «ο κάμπος», ονομασία για τη βραζιλιανική σαβάνα

campus, campusuri ουσ. ουδ. // ~ **universitar** η πανεπιστημίουπολη

camufla, camufléz Ι. ρ. μετ. καμουφλάω, κρύβω τεχνητά, παραμορφώνω ΙΙ. ρ. μέσο 1. καμουφλάρομαι 2. μεταμφιέζομαι 3. μασκαρεύομαι 4. μεταβάλλομαι στην εμφάνιση για να μη αναγνωρισθώ

camuflaj, camuflaje ουσ. ουδ. το καμουφλάζ, το κάλυμμα

camuflare, camuflări ουσ. θηλ. η κάλυψη, το καμουφλάρισμα, το κρύψιμο, η προσποίηση
camuflat-ă, camuflați-te επίθ. καμουφλαρισμένος -η-ο, κρυμμένος-η-ο

canadian-ă, canadieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Καναδός-ή (ο, η), ο, η κάτοικος του Καναδά ΙΙ. επίθ. καναδικός-ή-ό, καναδέζικος-η-ο

canadiană, canadiene ουσ. θηλ. το μπουφάν

canaf, canafuri ουσ. ουδ. το κρόσσι

canafas ουσ. ουδ. το καναβάτσο

canal, canaluri ουσ. ουδ. 1. το κανάλι, η διώρυγα

2. ο δίαυλος, ο σχετός, ο υπόνομος 3. το τεχνητό μακρύ και βαθύ αυλάκι για τη διοχέτευση νερού, την άρδευση ή αποχέτευση περιοχών, κ.λ.π. 4. μτφ. το μέσο // ~ **de irigație** το κανάλι άρδευσης // ~ **de scurgere** η αμάρ, ο αποστραγγιστήρας // ~ **ul Mânecii** το Κανάλι της Μάγχης // ~ **ul Suez** η Διώρυγα του Σουέζ

canal, canaluri ουσ. ουδ. (ανατ.) ο σωλήνας, ο πόρος, το κανάλι

canalie, canalii ουσ. θηλ. το κάθαρμο, ο αχρείος, η αχρεία, το αχρείο πρόσωπο, ο όχλος, ο συρφετός

canalicul, canalicule ουσ. ουδ. το μικρό αγγείο στους ιστούς των οργανισμών

canaliza, canalizez ρ. μετ. 1. διοχετεύω, παροχετεύω 2. διευθύνω μια ενέργεια προς ένα ορισμένο σκοπό 3. προικίζω έναν οικισμό, συνοικισμό ή μια πόλη με υδρευτικά και αποχετευτικά έργα

canalizabil-ă, canalizabili-e επίθ. διοχετεύσιμος-η-ο, αποχετεύσιμος-η-ο

canalizare, canalizări ουσ. θηλ. 1. η κατασκευή καναλιών 2. η διοχέτευση, η παροχέτευση, η αποχέτευση 3. η κατασκευή δικτύου σχετών // **de ~** αποχετευτικός-ή-ό

canalizat-ă, canalizați-te επίθ. διοχετευμένος-η-ο

canalizator-oare, canalizatorii-oare επίθ. παροχευτικός-ή-ό, διοχευτικός-ή-ό

canalizație, canalizații ουσ. θηλ. στην έκφρ. ~ **electrică** το σύστημα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε εναέριο, υπόγειο ή υποβρύχιο χώρο

canapea, canapele ουσ. θηλ. ο καναπές, ο σοφάς

canar, canari ουσ. αρσ. (ορνιθ.) το κανάρι, το καναρίνι

canaris, canarises ρ. μέσο (για πλοία) κλίνω προς τη μία πλευρά ΙΙ. ρ. μετ. γέρνω το πλοίο προς τα πλάγια

canat, canaturi ουσ. ουδ. το φύλλο της πόρτας ή του παραθυριού // ~ **de fereastră** το παντζούρι, το παραθυρόφυλλο // ~ **de ușă** το θυρόφυλλο // **ușă în două -uri** η πόρτα με δύο φύλλα

canava, canavale ουσ. θηλ. ο καμβάς

cană, căni ουσ. θηλ. η κιάνα, η κούπα, το κύπελλο

cancan, cancănuri ουσ. ουδ. η κακολογία, το κουτσομπολιό

cancan, cancănuri ουσ. ουδ. το κανκάν (ο χορός των χορευτριών των νυχτερινών κέντρων)

cancelar, cancelari ουσ. αρσ. ο καγκελάριος

cancelariat, cancelariate ουσ. ουδ. το καγκελαριάτο, η καγκελαρία, το αξίωμα του καγκελαρίου

cancelarie, cancelarii ουσ. θηλ. 1. η καγκελαρία 2. το οικήμα όπου έχει γραφείο ο καγκελάριος 3. το

σύνολο των υπηρεσιών που βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη του καγκελάριου
cancer, cancere ουσ. ουδ. (ιατρ.) 1. ο καρκίνος 2. αστρ. το τέταρτο στη σειρά ζώδιο του ζωδιακού κύκλου, το ζώδιο του Καρκίνου 3. (γεωγρ.) ο τροπικός κύκλος του Καρκίνου
canceriform-ă, canceriformi-e επίθ. καρκινοειδής-ής-ές
cancerigen-ă, cancerigeni-e επίθ. (ιατρ.) καρκινογόνος-ος-ο (που προκαλεί την αρρώστια του καρκίνου)
canceriza pers. 3 cancerizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γίνεται καρκίνος, εμφανίζεται η αρρώστια του καρκίνου
cancerolog, cancerologi ουσ. αρσ. (ιατρ.) ο καρκινολόγος
cancerologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η καρκινολογία
canceros-oasă, cancerosi-oase I. επίθ. 1. καρκινώδης-ής-ες 2. καρκινοπαθής-ής-ές II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η άρρωστος-η από καρκίνο
canci επίρ. (αργκό) καθόλου, τίποτα
cancioac, cancioacuri ουσ. ουδ. το μυστρί
candel ουσ. ουδ. το κάντιο, το κανδιοσάκχαρο (η κρυσταλλική ζάχαρη)
candelabru, candelabre ουσ. ουδ. το πολύφωτο, ο πολυέλαιος, το κηροπήγιο, το πολύκηρο
candela, candel ουσ. θηλ. η καντήλα, το καντήλι
candid-ă, candizi-de επίθ. άδολος-η-ο, αγνός-ή-ό, ανόθευτος-η-ο, αθώος-α-ο
candida ουσ. θηλ. μύκητας που προκαλεί την μηνιγγίτιδα
candida, candid ρ. αμ. 1. υποβάλλω υποψηφιότητα 2. μτφ. επιφοβώ, επιθυμώ κάτι με πόθο
candidat-ă, candidați-te ουσ. αρσ. και θηλ. υποψήφιος-ια (ο, η), (οικ.) ο αιτών, η αιτούσα
candidatură, candidaturi ουσ. θηλ. η υποψηφιότητα // **a-și depune candidatura** υποβάλλω υποψηφιότητα
candoare ουσ. θηλ. η ειλικρίνεια, η αγνότητα, η αγαθότητα, αθωότητα
candriu-ie, candrii επίθ. αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο
canea, canele ουσ. θηλ. η κάνουλα, ο κρουνός
canela, canelez ρ. μετ. αυλακώνω, χαράζω ραβδώσεις
canelat-ă, canelați-te επίθ. ραβδωτός-ή-ό, αυλακωμένος-η-ο
canelură, caneluri ουσ. θηλ. η αυλάκωση, η ράβδωση
canevas, canevasuri ουσ. ουδ. 1. το σχέδιο πονήματος πνευματικού έργου 2. το δίκτυο παράλληλων και μεσημβρινών (γεωγραφικών κύκλων) για να κατασκευαστεί ο χάρτης 3. το κανναβόπανο
cange, căngi ουσ. θηλ. ο γάντζος, η αρπάγη
cangrena pers. 3. cangrenează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) γίνεται γάγγραινα, γαγγραινίζει
cangrenat-ă, cangrenați-te επίθ. γαγγραινιασμένος-η-ο
cangrenă, cangrene ουσ. θηλ. η γάγγραινα
cangrenos-oasă, cangrenosi-oase επίθ. γαγγραινώδης-ής-ες
cangur, canguri ουσ. αρσ. (ζωολ.) το καγκουρό

canibal-ă, canibali-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η κανίβαλος, ανθρωποφάγος-ος (ο, η)
canibalică, canibali-ce επίθ. κανιβαλικός-ή-ό
canibalism ουσ. ουδ. ο κανιβαλισμός
canicular-ă, caniculari-e επίθ. 1. καυτερός-ή-ό 2. που σχετίζεται με τον αστερισμό του κυνός // **călduri** -ε τα κυνικά καύματα
caniculă, canicule ουσ. θηλ. ο δυνάτος καύσωνας, η λάβρα, η υπερβολική ζέση, η κάψα, η καούρα, η περίοδος των κυνικών καυμάτων
canion, canioane ουσ. ουδ. η στενή και βαθιά κοιλάδα με ποτάμι που ρέει ορμητικά
canioată, canioate ουσ. θηλ. ο κουμπάρας στο χαρτοπαίγνιο
canistră, canistre ουσ. θηλ. το μπιτόνι από τενεκέ ή πλαστική ύλη (για μεταφορά βενζίνης, γάλατος, κ.λ.π.)
canișă, canișe ουσ. θηλ. το κυνοκομείο
caniș ουσ. αρσ. είδος σκυλιού με σγουρές τρίχες, το κανίς
canoe, canoe ουσ. θηλ. (αθλ.) το κανό, το μικρό πλεούμενο χωρίς κατάστρωμα
canoist-ă, canoiști-te ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) κωπηλάτης-ισσα (ο, η)
canon, canoane ουσ. ουδ. 1. ο κανόνας, η αρχή, το κριτήριο 2. η καθορισμένη ποινή από την εκκλησία για την παράβαση του κανόνα 3. μουσ. ο κανόνας, η μουσική σύνθεση κατά την οποία οι φωνές επαναλαμβάνουν την ίδια μελωδία 4. ο εκκλησιαστικός κανόνας 5. μτφ. το μαρτύριο, το βάσανο
canonadă, canonade ουσ. θηλ. η κανονιά, ο κανονιοβολισμός
canoneală, canoneli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το βάσανο, η ταλαιπωρία
canoni, canonesc ρ. μέσο και μετ. (λαϊκ.) βασανίζω (-ομαι)
canonic-ă, canonici-ce επίθ. (εκκλ.) κανονικός-ή-ό, σύμφωνα με τους κανόνες ή τα δόγματα της εκκλησίας // **drept** ~ το κανονικό δίκαιο
canonic, canonici ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο κανονικός (ο καθολικός ή αγγλικανικός ιερέας)
canonieră, canoniere ουσ. θηλ. η κανονιοφόρος (το μικρό πολεμικό πλοίο με ένα ή περισσότερα κανόνια, που χρησιμοποιείται στα ποτάμια ή κοντά στις ακτές)
canoniza, canonizez ρ. μετ. (εκκλ.) αγιοποιώ, κατατάσσω μεταξύ των αγίων
canonizare, canonizări ουσ. θηλ. (εκκλ.) η αγιοποίηση
canota, canotez ρ. αμ. (αθλ.) κωπηλατώ
canotaj ουσ. ουδ. (αθλ.) η κωπηλασία // **a face** ~ κάνω κωπηλασία, κωπηλατώ
canotor-oare, canotori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) κωπηλάτης-ισσα (ο, η)
cant, canturi ουσ. ουδ. η αιχμή, η μικρότερη διάσταση της σανίδας
cantabil-ă, cantabili-e επίθ. τραγουδιστός-ή-ό
cantabile I. επίρ. (μουσ.) τραγουδιστά II. ουσ. ουδ. το μέρος μιας μουσικής σύνθεσης που εκτελείται κατ' αυτόν τον τρόπο
cantabilitate ουσ. θηλ. η μουσικότητα του τραγουδιού
cantalup, cantalupi ουσ. αρσ. το πεπόνι

cantaragiu, cantaragil ουσ. αρσ. ο ζυγιστής
cantăridă, cantaride ουσ. θηλ. (εντομ.) η χρυσόμυγα, η καθαρίδα, το σκαθάρι
cantată, cantate ουσ. θηλ. (μουσ.) η καντάδα, η καντάτα
cantilenă, cantilene ουσ. θηλ. (μουσ.) η καντιλένα, είδος μελωδίας
cantină, cantine ουσ. θηλ. η καντίνα, το εστιατόριο // ~ **studentească** η φοιτητική λέσχη
cantinier-ă, cantinieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο ιδιοκτήτης καντίνας
cantitate, cantități ουσ. θηλ. η ποσότητα // ~ **neglijabilă** η αμελητέα ποσότητα // **în mare** ~ σε μεγάλη ποσότητα
canto ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. το κάντο, η ωδική 2. το μάθημα της φωνητικής μουσικής // **profesoară de ~** η καθηγήτρια ωδικής
canton, cantioane ουσ. ουδ. 1. το οίκημα κοντά σε μια συγκοινωνιακή οδό για την επιτήρηση αυτής 2. η διοικητική ομάδα για την επιτήρηση και διοίκηση δασών 3. το καντόνιο, η περιοχή, η επαρχία
cantona, cantonez I. ρ. αμ. στρατοπεδεύω, κατασκηνώνω, καταλύω II. ρ. μέσο περιορίζομαι, απομονώνομαι
cantonal-ă, cantonali-e επιθ. καντονικός-ή-ό, επαρχιακός-ή-ό, τοπικός-ή-ό // **alegeri -e** οι τοπικές εκλογές
cantonament, cantonamente ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. η στρατοπεδευση, ο καταυλισμός, η κατασκήνωση 2. το κατάλυμα όπου μένει οδοιπόρος ή αθλητική ομάδα για προπόνηση
cantonier-ă, cantonieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η συντηρητής-τρια δρόμου
cantor, cantori ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο δάσκαλος σε καθολική εκκλησία στην Τρανσυλβανία
canțonetă, canțonete ουσ. θηλ. η καντσονέτα
canulă, canule ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. ο μικρός σωλήνας 2. (χειρ.) ο σωλήνας κλύσματος
canură, canuri ουσ. θηλ. τα μαλλιά που απομένουν ύστερα από το λανάρισμα
caolin ουσ. ουδ. η κοιλίνη, η λευκή άργιλος
cap, capete ουσ. ουδ. 1. το κεφάλι, η κεφαλή 2. μτφ. ο νους, το μυαλό // (νομ.) ~ **de acuzare** το κατηγορητήριο // ~ **de afiş** ο πρώτος στην αφισα έντυπης διαφήμισης // ~ **de pod** το προγεφύρωμα // ~ **de țară** ευρισκόμενος στα σύνορα του κράτους // ~ **la ~** το άκρο με άκρο, η άκρη με άκρη, το τέρμα με τέρμα, η άκρα με άκρα // ~ **mare** η κεφάλια // ~ **sec** κουφιοκέφαλος, πετεινόμυαλος, κοκορόμυαλος // **a da ceva peste** ~ αναποδογυρίζω, ανατρέπω, τα κάνω άνω-κάτω / **a fi tare de ~** δεν έχει κουκούτσι, δεν τον κόβει το μυαλό, το να έχει κανείς αρβανίτικο κεφάλι // **a i se urca cuiva la ~** πήραν τα μυαλά του αέρα // **a-i da de ~** του βρήκε το χορτάρι, το βοτάνι // **a-i împuia -ul cuiva** του γέμισε το κεφάλι με κολλήσιδες, του 'χωσε κολλήσιδες στο κεφάλι // **a-și bate -ul** σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου // **a-și face de ~** κάνει του κεφαλιού του // **a-și frământa -ul** σκέφτομαι, συλλογίζομαι, μελετώ, εξετάζω κάτι // **a-și lua lumea în ~** φεύγω μακριά απ' τον τόπο μου, γυρίζω στον κόσμο μακριά // **a-și pierde -ul** χάνω το κεφάλι μου, σαστίζω // **a nu-i intra în ~** δεν του μπαίνει στο

μυαλό // **a nu-și bate capul cu nimic** δεν το κουράζει το μυαλό του // **a nu-și mai vedea capul** δε βλέπω άλλο το κεφάλι μου, είμαι πολυάσχολος -η-ο // **a o scoate la ~** τα βγάζω πέρα // **a se bate ~ la ~** αντιφάσκω // **a se da cu -ul de totți pereții** χτυπάω το κεφάλι μου στην πέτρα // **a se da peste** ~ κάνω τα αδύνατα δυνατά // **a se lua cu mâinile de ~** τραβάω τα μαλλιά μου // **așa ~, așa căciulă** αυτή η λάσπη γι' αυτό τον τόχο κάνει // **a umbla cu -ul în traistă** είμαι απερίσκεπτος-η-ο, απρόσεκτος-η-ο, δεν προσέχω τα λόγια και τις πράξεις μου // **bătut în ~** ανόητος, βλάκας, ασυλλόγιστος, χαζός, ανόητο κεφάλι // **cu ~** έξυπνα, φρόνιμα, λογικά // **cu noaptea-n ~** αεθιμέρωτα // **cu scaun la ~** ο συνετός, ο λογικός ο σώφρωνας // **de ~** κεφαλικός-ή-ό, για κάθε κεφάλι // **de la un ~ la altul** από μια άκρη στην άλλη // **din ~ până în picioare** απ' το κεφάλι μέχρι τα πόδια, καθ' ολοκληρίαν // **din ~ul locului** από την αρχή // **două kilograme de ~** δύο κιλά για κάθε άτομο // **fară ~** απερίσκεπτα // **la -ul patului** στο προσκεφάλι // (αβλ.) **lovitură cu -ul** η κεφαλιά // **nici în ruptul -ului** επ' ουδενί λόγω, ουδέποτε // **om greu de ~** χοντροκέφαλος // **pe ~ de locuitor** κατά κεφαλήν κατοίκου // **pe capete** σε μεγάλο αριθμό // **până peste ~** πολύ, πάρα πολύ, υπερβολικά, πέραν του δέοντος, υπέρ του δέον // **scoate-ți din ~!** βγάλ' το απ' το κεφάλι σου! // **nu e un ~ de țară** δεν είναι κάτι μεγάλο πράγμα
cap, capi ουσ. αρσ. 1. ο αρχηγός, ο επικεφαλής, ο ηγέτης, ο θύνας, ο διοικητής, ο κυβερνήτης 2. ο προϊστάμενος 3. ο πρωτοστάτης, ο πρωτεργάτης // ~ **de coloană** ο επικεφαλής φάλαγγας // ~ **ul familiei** ο οικογενειάρχης, ο φαμελτής, η φαμελίσσα // ~ **ul răscoală** ο επικεφαλής της εξέγερσης
cap, capuri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) το ακρωτήριο, ο κάβος, η άκρα // ~ **ul Bunei Speranțe** το Ακρωτήριο Καλής Ελπίδας
capabil-ă, capabili-e επιθ. άξιος-α-ο, ικανός-ή-ό, επιδέξιος-α-ο, επιτηδεις-α-ο, δεκτικός-ή-ό // **στρατ. ~ de luptă** αξιόμαχος-η-ο (ικανός και οργανωσμένος) // **e ~ să o faci** είναι ικανός να το κάνει
capac, capace ουσ. ουδ. το καπάκι, το κάλυμμα σκεύους // **a pune -ul** βάζω το καπάκι, σκεπάζω με καπάκι, καπακώνω // **asta pune ~ la toate** αυτό ξεπερνάει τα όρια, βάζει καπάκι σ' όλα // **a pune ~ cuiva** κάνω κάποιον να δεχτεί τη γνώμη μου, αποστομώνω κάποιον, του λέγω μερικά ώστε να μη μπορεί να δώσει απάντηση // **friptură la ~** το ψητό κρέας φτιαγμένο σε σκεύος σκεπασμένο με καπάκι, στη γάστρα
capacitate, capacități ουσ. θηλ. 1. η χωρητικότητα 2. η ικανότητα, η επιτηδεσιότητα, η δεκτικότητα 3. η αξιοσύνη // ~ **de apărare** η αμυντικότητα, η ικανότητα άμυνας, η ετοιμότητα αντίδρασης και αντίστασης σε επίθεση // ~ **de înțelegere** η διάνοια, η ικανότητα για νόηση, η κατανόηση // ~ **de producție** η παραγωγική δύναμη // **examen de ~** εξέταση που περνούν οι μαθητές των ρουμανικών σχολείων μετά από τις πρώτες οχτώ τάξεις // **măsură de ~** η μονάδα χωρητικότητας, το λίτρο που ισοδυναμεί με ένα κυβικό υποδεκάμετρο
capă, cape ουσ. θηλ. η κάπα, το επανωφόρι με κουκούλα // **de ~ și spadă** με κάπα και σπαθί (για

τα έργα κινηματογράφου με πρόσωπα που φοράνε κάπες και σπαθιά)

capăt, capete ουσ. ουδ. 1. η άκρα, η άκρη, το άκρο, το πέρασ, το τέρμα 2. το κομμάτι 3. η κατάληξη, η παρυφή, η ούγνια, το περιθώριο // **-ul pădurii** η παρυφή του δάσους // **-ul pământului** το άκρο της γης // **a da de ~** του βρισκω την άκρη // **a o scoate la ~** τα βγάζω πέρα // **a pune ~** τερματίζω // **de la un ~ altul** από τη μια ως την άλλη άκρη, απ' άκρου εις άκρον // **fără capăt** ατέρμονας-η-ο // **la -ul lumii** στα πέρατα του κόσμου, στην άκρη του κόσμου, στις εσχатиές του κόσμου // **la -ul străzii** στο τέρμα του δρόμου // **nici un ~ de apă** ούτε μια άκρη κλωστής // **până la ~** μέχρι τέλος, μέχρις εσχάτων // **tocmai la ~** στην άκρη-άκρη

carcană, carcane ουσ. θηλ. 1. η παγίδα, η ενέδρα, το δόκανο, το δοκάνι, η φάκα 2. η ποντικοπαγίδα 3. η πλεκτάνη, η μηχανορραφία // **a prinde în ~** παγιδεύω

capelan, capelani ουσ. αρσ. ο παπάς σ' ένα καθολικό παρεκκλήσι

capelă, capele ουσ. θηλ. το παρεκκλήσι

capelă, capela ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. ο ωδικός όμιλος, η χορωδία, η μικρή ορχήστρα 2. η στρατιωτική μπάντα

capelmaistru, capelmaistri ουσ. αρσ. (μουσ.) ο αρχιμουσικός, ο μαέστρος, ο διευθύνων τη μικρή ορχήστρα ή τη στρατιωτική μπάντα

capie ουσ. θηλ. η ζαλάδα, το σάστισμα του νου (στα πρόβατα, βόδια, άλογα και άλλα κατοικίδια ζώα κατόπιν εντόπισης της ταινίας στο μυαλό)

capilar-ă, capilari-e επίθ. τριχοειδής-ής-ές // **fenomene -e** τα τριχοειδή φαινόμενα // **tub ~** ο τριχοειδής σωλήνας // **vase -e** τα τριχοειδή αγγεία

capilaritate ουσ. θηλ. το τριχοειδές χαρακτηριστικό

capişon, capişoane ουσ. ουδ. η κουκούλα

capital, capitaluri ουσ. ουδ. (οικον.) 1. το κεφάλαιο 2. ο πλούτος, τα αγαθά, η περιουσία που αποφέρει εισοδήματα με επενδύσεις σε επιχειρήσεις // **~ bancar** τραπεζικό κεφάλαιο // **~ circulat** ενεργό κεφάλαιο // **~ µτφ. ~ de cunoştinţe** οι γνώσεις, η παιδεία, η μάθηση, η σοφία, η συσσώρευση γνώσεων // **~ fix** πάγιο κεφάλαιο // **~ industrial** βιομηχανικό κεφάλαιο // **~ particular** το ιδιωτικό κεφάλαιο // **~ social** το εταιρικό κεφάλαιο // (µτφ.) **a o lua de ~** το παίρνω για καπιτάλι, αποδίδω υπερβολική σημασία σ' ένα γεγονός // **a transforma un venit în ~** μετατρέπω ένα εισόδημα σε κεφάλαιο, κεφαλαιοποιώ

capital-ă, capitali-e επίθ. 1. κεφαλαϊώδης-ής-ες, ουσιώδης-ής-ες 2. κύριος-ια-ο, σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό // **de importantă -ă** η κεφαλαϊώδους σημασίας // **pedeapsa -ă** η εσχάτη των ποινών (ο θάνατος) // **reparaţie -ă** η κεφαλαϊώδης επισκευή

capitală, capitale ουσ. θηλ. η πρωτεύουσα

capitalism ουσ. ουδ. η κεφαλαιοκρατία, ο καπιταλισμός, ο κεφαλαιοκρατισμός, η ύπαρξη μεγάλων ιδιωτικών κεφαλαίων

capitalist-ă, capitalişti-ste Ι. επίθ. κεφαλαιοκρατικός -ή-ό, καπιταλιστικός-ή-ό // **sistemul ~** το κεφαλαιοκρατικό σύστημα // (πολ.) **societatea -ă** η καπιταλιστική κοινωνία ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. καπιταλιστής-ίστρια (ο, η), κεφαλαιοκράτης-ισσα (ο, η), κεφαλαιούχος-ος (ο, η)

capitaliza, capitalizez ρ. μετ. κεφαλαιοποιώ

capitalizare, capitalizări ουσ. θηλ. η κεφαλαιοποίηση

capitat-ă, capitaţi-te επίθ. (βοτ.) κεφαλωτός-ή-ό

capitel, capiteluri ουσ. ουδ. το κιονόκρανο, το κεφάλари

capitol, capitele ουσ. ουδ. το κεφάλαιο (τμήμα ενός βιβλίου, εγγραφή, κ.λ.π.)

capitona, capitonez ρ. μετ. κάνω ηχητική μόνωση γεμίζοντας με γνάφαλλα τους τοίχους ή τις θύρες, ταπετσάρω

capitonare, capitonări ουσ. θηλ. ειδική επένδυση τοίχου για φωνητική μόνωση, η ταπετσαρία

capitonat-ă, capitonati-te επίθ. ταπετσαρισμένος-η-ο // **în spatele uşilor -e** σε κλειστό χώρο, μυστικά

capitula, capitulez ρ. αμ. 1. συνθηκολογώ 2. παραδίνωμαι με όρους στον εχθρό

capitulat-ă, capitulanţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. με τάση για συνθηκολόγηση

capitulare, capitulări ουσ. θηλ. (στρατ.) η συνθηκολόγηση // **~ fără condiţii** η συνθηκολόγηση άνευ όρων

capitulaţie, capitulaţii ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. η διομολόγηση 2. πληθ. οι διομολογήσεις (συμβάσεις) που ρύθμιζαν τα δικαιώματα των χριστιανών υπηκόων στην επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας // **a face o ~** κάνω διομολόγηση, σύμβαση, συνάπτω συμφωνία

capui-e, capii επίθ. ζαλισμένος-η-ο, αποβλακωμένος-η-ο

capodoperă, capodopere ουσ. θηλ. το αριστούργημα, το αριστοτέχνημα

caporal, caporali ουσ. αρσ. ο δεκανέας

capot, capoate ουσ. ουδ. η ρόμπα

capota, capotez ρ. αμ. 1. τουμπάρω, αναποδογυρίζω (για τα αυτοκίνητα), πέφτω (για τα αεροπλάνα) 2. γκρεμίζωμαι

capotaj, capotaje ουσ. ουδ. η πτώση, το πέσιμο

capotă, capote ουσ. θηλ. 1. το σκέπασμα ανοικτού αυτοκινήτου 2. το καπό

capră, capre Ι. ουσ. θηλ. 1. η γίδα, η κατσίκα, η αίγα 2. µτφ. η σάλπα, το σεντούκι του αμαξιού 3. (αθλ.) ο εφελτήριος, ο ίππος // **~ sălbatică** ο αίγαγρος // **a împăca şi capra şi varza** η πίττα σωστή και ο σκύλος χορτάτος // **păstor de capre** ο γιδάς, ο αιγοβοσκός, ο γιδάρης ΙΙ. επίθ. έκφρ. **de ~** γιδίσιος-ια-ο (γάλα, τομάρι, κ.λ.π.)

capricios-oasă, capricioşi-oase Ι. επίθ. 1. ιδιότροπος-η-ο, δύστροπος-η-ο, ναζιάρης-α-ικο, παράξενος-η-ο 2. (για τον καιρό) άστατος-η-ο ΙΙ. επίρ. ιδιότροπα, αλλόκοτα

capriciu, capricii ουσ. ουδ. 1. η ιδιοτροπία, η παραξενιά, το νάζι, η λόξα, το καπρίτσιο, το σκέρτσο 2. (μουσ.) το μουσικό κομμάτι με φαντασία και εκπλήξεις

Capricorn ουσ. ουδ. (αστρ.) ο Αιγόκερως, αστερισμός του νότιου ημισφαρίου // (γεωγρ.)

Tropicul -ului Ο Τροπικός κύκλος του Αιγόκερω

caprifoι, caprifoι ουσ. αρσ. (βοτ.) το αγιόκλημα

capsa, capsez ρ. μετ. κουμπώνω με σουστά τις άκρες των χαρτιών, καρφιστώνω, ενώνω με μεταλλικές αγκράφες

capsat-ă, capsati-te επίθ. 1. καρφιστωμένος-η-ο 2. µτφ. (οικ.) νευρικός-ή-ό

capsator, capsatoare ουσ. ουδ. το εργαλείο για καρφίσωμα των χαρτιών με μεταλλικές αγκράφες (στα γραφεία), το συρραπτικό

capsă, capse ουσ. θηλ. 1. η σούστα, η κόπιτσα, η πόρπη 2. το καψούλι, η κάψουλα (στο φυσίγγι) 3. το έναυσμα, το εκρηκτικό καψύλλο // (μτφ.) **a fi cu capsă pusă** είναι έτοιμος για φιλονικία, για μάλωμα

capsoman-ă, capsomani-e ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) πεισματάρης-α, ισχυρογνώμων (ο, η)

capsula, capsulez ρ. μετ. 1. σφραγίζω, βουλώνω, ταπώνω με καπάκι ή με μεταλλικό πώμα 2. καλύπτω τα μέρη μηχανής ή εργαλείου που λειτουργεί με ηλεκτρικό ρεύμα για να ασφαλιστεί η προστασία του προσωπικού εξυπηρέτησεως **capsulare** ουσ. θηλ. το σφάλισμα, το κλείσιμο με κάψουλα

capsulat-ă, capsulați-te επίθ. 1. κατακωμμένος με μεταλλικό πώμα 2. σκεπασμένος-η με προστατευτικό κάλυμμα (κινητήρας, κ.λ.π.) // **mașină de ~** η σφαλιστική μηχανή καψουλών

capsulă, capsule ουσ. θηλ. 1. η κάψουλα, το καψούλι 2. ο κάλυκας 3. (ιατρ.) ινώδης θύλακος, θήκη 4. (ιατρ.) κάψα οργάνου 5. το μεταλλικό πώμα φιάλης // **~ bacteriană** κάψα βακτηριδίου **capta, captez** ρ. μετ. 1. συνάξω, συναθροίζω, μαζεύω, συλλέγω 2. συλλέγω υγρά ή αέρια 3. πιάνω, ακούω εκπομπή 4. μτφ. δελεάζω // **a ~ apa** συγκεντρώνω, μαζεύω το νερό // **a ~ bunăvoința** προσελκύω την ευμείνεια

captabil-ă, captabili-e επίθ. συναθροισμός-η-ο, που μπορεί να συλλεγεί (αέρια, υγρά, κ.λ.π.)

captare, captări ουσ. θηλ. η σύναξη, η συνάθροιση, η συλλογή υγρών ή αερίων σε ειδικές εγκαταστάσεις

captator, captatoare ουσ. ουδ. ο συλλέκτης // **~ solar** ο ηλιοσυλλέκτης, ο ηλιοσυσσωρευτής

captiv-ă, captivi-e επίθ. αιχμάλωτος-η-ο, υπόδουλος-η-ο, δέσμιος-α-ο // **balon ~** αερόστατο συγκρατούμενο με καλώδιο

captiva, captivez ρ. μετ. 1. αιχμαλωτίζω, υποδουλώνω 2. μτφ. σαγηνεύω, σκλαβώνω, συναρπάζω

captivant-ă, captivanti-te επίθ. συναρπαστικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό, απορροφητικός-ή-ό

captivare, captivări ουσ. θηλ. 1. το σαγήνευμα, η γοητεία 2. ο δελεασμός, το δελέασμα

captivat-ă, captivati-te επίθ. 1. γοητευμένος-η-ο 2. απορροφημένος-η-ο

captivitate ουσ. θηλ. (στρατ.) η αιχμαλωσία, η υποδούλωση

captura, capturez ρ. μετ. 1. συλλαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω 2. παίρνω κάτι στην κατοχή μου, λαφυραγωγώ

capturare, capturări ουσ. θηλ. 1. η αιχμαλώτιση 2. η λαφυραγωγία

captură, capturi ουσ. θηλ. 1. η σύλληψη 2. το λάφυρο

capuchehaie ουσ. θηλ. (ιστ.) ο καπουκεχαγιάς (ο διπλωματικός αντιπρόσωπος της Μολδοβλαχίας στην Οθωμανική Πύλη)

capucin-ă, capucini-e επίθ. καπουτσίνος-α (καλόγερος, καλόγρια του μοναχικού τάγματος των Φραγκισκανών)

car, cari ουσ. αρσ. (ζωολ.) το σαράκι, η τερηδόνα **car, care** ουσ. ουδ. η άμαξα, το κάρο 2. το άρμα 3. η τετράτροχη άμαξα 4. μτφ. πλήθος, πληθώρα,

αφθονία // **~ cu boi** ο αραμπάς που σύρεται από βόδια // (στρατ.) **~ de luptă** το άρμα μάχης // **~ mortuar** ο νεκροφόρος άμαξα // (αστρ.) **Carul mare și Carul mic** η Μεγάλη και Μικρή Άρκτος (ονομασία δύο αστερισμών κοντά στο Βόρειο Πόλο) // **ai avut noroc cu ~** ul είχες τύχη με το κάρο, με τη σέσουλα // **nici în ~ nici în căruță** για κάποιον που είναι αναποφάσιτος, αμφιταλαντευόμενος, διστακτικός // **ultima roată a ~ului** ο τελευταίος τροχός της αμάξης // **un ~ de ani** χρόνια κα ζαμάνια

car, caruri ουσ. ουδ. ο περιστροφικός κύλινδρος της γραφομηχανής, το καρούλι

carabină, carabine ουσ. θηλ. η καραμπίνα, το τουφέκι

carabinier, carabinieri ουσ. θηλ. ο καραμπινιέρος **caracatiță, caracatițe** ουσ. θηλ. 1. το χταπόδι 2.

μτφ. πλεονέκτης-κτρα (ο, η), αχόρταγος-η (ο, η), αρπακτικός-ή (ο, η)

caracter, caractere ουσ. ουδ. 1. ο χαρακτήρας 2. το διακριτικό γνώρισμα 3. το γράμμα, το ψηφίο 4. η ιδιότητα, το χαρακτηριστικό 5. το ήθος, ο ατομικός χαρακτήρας, το σύνολο των ψυχικών ιδιοτήτων του ανθρώπου // **cu ~e latine** με λατινικά ψηφία // **cu ~ oficial** με επισιμότητα, με επίσημο χαρακτήρα // **lipsit de ~** αήθης-ης-ες **caracteristic-ă, caracteristici-e** I. επίθ. χαρακτηριστικός-ή-ό, τυπικός-ή-ό, διακριτικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. 1. το χαρακτηριστικό 2. (μαθ.) το ακέραιο μέρος του λογάριθμου // **trăsătură -ă** το χαρακτηριστικό γνώρισμα

caracteriza, caracterizez ρ. μετ. χαρακτηρίζω **caracterizare, caracterizări** ουσ. θηλ. ο χαρακτηρισμός, ο προσδιορισμός του διακριτικού γνωρίσματος ενός προσώπου ή πράγματος **caracterizator-oare, caracterizatori-oare** επίθ. ο χαρακτηριστικός-ή-ό

caracudă, caracude ουσ. θηλ. (ιχθ.) 1. είδος ψαριού της λίμνης, ο καράσιος, η μαρίδα 2. μτφ. ο άνθρωπος χωρίς αξία σε μια συγκέντρωση, σε ένα κόμα, ο τενεκές

caracul, caraculi ουσ. αρσ. η ονομασία ράτσας προβάτων

caragață, caragațe ουσ. θηλ. (ορνιθ.) 1. η καρακάξα 2. μτφ. η γλωσσού γυναίκα // **a face caragațe** κάνω αστεία, αστειεύομαι σε λογαριασμό κάποιου

caraghios-oasă, caraghioși-oase επίθ. 1. καραγκιοζιλιδικός-η-ο 2. γελοίος-α-ο, κωμικός-ή-ό, αστεϊός-α-ο

caraghioslăc, caraghioslăcuri ουσ. ουδ. το καραγκιοζιλίκι, η γελοία συμπεριφορά ή πράξη

carambol, caramboluri ουσ. ουδ. 1. η σύγκρουση 2. μτφ. ο ανακατωμός, το μπερδεμα

carambolaj, carambolaje ουσ. ουδ. η διαδοχική σύγκρουση οχημάτων

caramel, caramelle ουσ. ουδ. η καμένη ζάχαρη, το ζαχαρωτό

caramelă, caramele ουσ. θηλ. η καραμέλα

carameliza, caramelizez ρ. μετ. και μέσο καραμελώνω

carantină, carantine ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η καραντίνα 2. η υγειονομική καθαρήση, η λοιμοκθάρηση 3. μτφ. η μόνωση

carapace, carapace ουσ. θηλ. το όστρακο της χελώνας, το καρούκι, το κέλυφος καβουριού

caras, carași ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο καράσιος **carat, carate** ουσ. ουδ. το καράτι

caraulă, caraule ουσ. θηλ. 1. το καραούλι, η φρουρά 2. ο φύλακας
caravană, caravane ουσ. θηλ. το καραβάνι // ~ **cinematografică** κινητή κινηματογραφική μονάδα // ~ **sanitară** κινητή υγειονομική μονάδα
caravansera, caravanseraieri ουσ. ουδ. (ιστ.) το κατάλυμα ταξιδιωτών με τα καραβάνια, το χάνι
caravelă, caravele ουσ. θηλ. (ναυτ.) η καραβέλα (το ιστιοφόρο με τρία κατάρτια)
carâmb, carâmbi ουσ. αρσ. η κνήμη της μπότας
carbide ουσ. ουδ. το ανθρακασβέστιο
carbogen ουσ. ουδ. το μείγμα από διοξείδιο του άνθρακος και οξυγόνο
carbometru, carbometre ουσ. ουδ. η συσκευή για τον προσδιορισμό του διοξειδίου του άνθρακος
carbon ουσ. ουδ. (χημ.) ο άνθρακας, ο άνθραξ // **a îmbogăți cu** ~ εμπλουτίζω με άνθρακα, ανθρακώνω // **bioxid de** ~ το διοξείδιο του άνθρακος // **hârtie** ~ το χαρμυρόν // **metoda** ~ 14 μέθοδος του άνθρακος 14 για χρονολόγηση προϊστορικών αντικειμένων
carbonar, carbonari ουσ. αρσ. (ιστ.) ο καρμπονάρος, οι καρμπονάροι (το μέλος της πολιτικής μυστικής οργάνωσης που έδρασε στην Ιταλία τον 19 αιώ.)
carbonat, carbonați ουσ. αρσ. το ανθρακικό άλας // ~ **de sodiu** η ανθρακική σόδα
carbonic-ă, carbonici-ce επίθ. (χημ.) ανθρακικός-ή-ό // **acid** ~ το ανθρακικό οξύ
carbonier-ă, carbonieri-e επίθ. ανθρακικός-ή-ό // **industria** ~ ἡ βιομηχανία γαιανθράκων
carbonifer-ă, carboniferi-e 1. επίθ. ανθρακοφόρος-α-ο, ανθρακούχος-α-ο, γαιανθρακούχος-α-ο 2. ουσ. ουδ. (γεωλ.) η ανθρακογονία (η προτελευταία περίοδος του παλαιozoϊκού γεωλογικού αιώνα όταν σχηματίστηκαν τα κυριότερα κοιτάσματα γαιανθράκων) // **bazin** ~ το ανθρακοφόρο πεδίο
carbonificare ουσ. θηλ. η ανθρακοποίηση, το απανθράκωμα
carboniza pers. 3 carbonizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) απανθρακώνεται, μεταβάλλεται σε άνθρακα, ανθρακώνεται, ανθρακοποιείται
carbonizare, carbonizări ουσ. θηλ. η ανθράκωση, η απανθράκωση, η μεταβολή ενός σώματος σε άνθρακα, η εξανθράκωση
carborendum ουσ. ουδ. το ανθρακοπυρίτιο
carbura, carburez ρ. μετ. ανθρακώνω, ενώνω με άνθρακα
carburant, carburanți ουσ. αρσ. το καύσιμο, τα υγρά καύσιμα // **debit de carburanți** το πρατήριο καυσίμων
carburare, carburări ουσ. θηλ. (τεχ.) η ανθράκωση
carburator, carburatoare ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. ο αναμεικτης 2. το καρμπυρατέρ
carburatie, carburatii ουσ. θηλ. (τεχ.) η ανάμειξη του υγρού καυσίμου υλικού με τον αέρα στον αναμεικτη, η εξαέρωση // **camera de** ~ ο θάλαμος ανάμειξης των καυσίμων (μέρος του αναμεικτη)
carbura, carburi ουσ. θηλ. (χημ.) το ανθρακούχο σώμα // ~ **de calciu** το ανθρακούχο ασβέστιο
carcalete, carcaleți ουσ. αρσ. πιστό από κρασί, σιρόπι και αεριούχο νερό
carcasă, carcace ουσ. θηλ. 1. το κουφάρι, ο σκελετός

carceră, carcere ουσ. θηλ. 1. το κρατητήριο, το κελί φυλακής, η ειρκτή 2. το απομονωτήριο, το πειθαρχείο
carda, cardez ρ. μετ. λαναρίζω, ξαίνω μαλλί, λινό, κ.λ.π.
cardan, cardane ουσ. ουδ. (τεχ.) το εξάρτημα καρτάν
cardanic-ă, cardanici-ce επίθ. (τεχ.) που σχετίζεται με το σύστημα αρθρώσεως ή αναστολής // **ax** ~ ο άξονας μεταβιβάσεως της κίνησης (στα αυτοκίνητα)
cardare, cardări ουσ. θηλ. το ξάσιμο, το λανάρισμα
cardat-ă, cardați-te επίθ. ξασμένος-η-ο, λαναρισμένος-η-ο
cardă, carde ουσ. θηλ. η λανάρα, το λανάρι
cardiac-ă, cardiaci-ce 1. επίθ. (ιατρ.) 1. καρδιακός-ή-ό 2. καρδιοπαθής-ής-ές // **atac** ~ η καρδιακή προσβολή II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η καρδιοπαθής, το πρόσωπο που έχει καρδιοπάθεια
cardie, cardii ουσ. θηλ. καρδιακό στόμιο (η άνω οπή του στομαχίου)
cardinal, cardinali ουσ. αρσ. (θρ.) ο καρδινάλιος
cardinal-ă, cardinali-e 1. επίθ. κύριος-ια-ιο, πρωταρχικός-ή-ό, βασικός-ή-ό, σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο // (γεωγρ.) **cele patru puncte** ~ τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα // **număr** ~ απόλυτος αριθμός // (γρμμ.) **numeral** ~ τα απόλυτα αριθμητικά (που γράφονται με αραβικά ψηφία) II. ουσ. αρσ. (θρ.) ο καρδινάλιος
cardiograf, cardiografe ουσ. ουδ. ο καρδιογράφος
cardiografie, cardiografii ουσ. θηλ. η καρδιογραφία
cardiogramă, cardiograme ουσ. θηλ. το καρδιογράφημα
cardioidă, cardioid-e ουσ. θηλ. η καρδιοειδής (καμπύλη)
cardiolog-ă, cardiologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) ο, η καρδιολόγος
cardiologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η καρδιολογία
cardiopatie, cardiopatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η καρδιοπάθεια
cardioscopie, cardioscopii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η καρδιοσκοπία
cardioscleroză, cardioscleroze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αθηροσκληρυνση
cardiospasm, cardiospasm-e ουσ. ουδ. ο καρδιοσπασμός
cardiovascular-ă, cardiovascular-e επίθ. (ιατρ.) καρδιαγγειακός-ή-ό, της καρδιάς και των αιμοφόρων λεμφικών αγγείων // **bolile** ~ τα καρδιαγγειακά νοσήματα // **sistem** ~ το καρδιαγγειακό σύστημα
cardită, cardite ουσ. θηλ. η μυοκαρδίτιδα
care I. αντ. αναφ. οποίος-οία-οίο, που // ~ **mai de** ~ ο καθένας πιο πολύ από τον άλλο // ~ **va să zică** δηλαδή, πάει να πει // **cel** ~ **vă vorbește** αυτός που σας μιλάει // **după** ~ κατόπιν, ύστερα από... // **motiv pentru** ~ λόγος για τον οποίο II. αντ. αόρ. 1. όποιος-α-ο 2. κάποιος-α-ο // **le porunci să meargă** ~ **pe unde va putea** τους διέταξε να πάνε (όπου θα μπορούσε ο καθένας) // **să nu** ~ **cumva** μην, κάποιος, κατιτί III. αντ. ερωτ. 1. ποιος-ά-ό; 2. τί; // ~ **altceva?** άλλο τίποτα; // ~ **din doi?** ποίος απ' τους δύο; // **la întrebare** ~ **ii place mai mult** τον ερώτησε ποιά του αρέσει περισσότερο // **nu** ~ **cumva?** μήπως; IV. επίθ. ερωτ. ποιος-ά-ό // ~ **cauzați** **și se pare mai importantă?** ποιά αιτία σου φαίνεται πιο σπουδαία;

// ~ **timbru îți place mai mult?** ποιά γραμματόσημο σου αρέσει περισσότερο;
carena, **carenez** *p. μετ.* 1. επισκευάζω την καρίνα (τρόπιδα) πλοίου (το κάτω μέρος του), σιδερένιο έλασμα σε όχημα μεγάλης ταχύτητας 2. (ναυτ.) παλαμίζω 3. σκεπάζω με σιδερένιο έλασμα όχημα μεγάλης ταχύτητας
carenaj, **carenaje** *ουσ. ουδ.* η επισκευή της καρίνας πλοίου, αεροπλάνου, κ.λ.π.
carenă, **carene** *ουσ. θηλ.* (ναυτ.) 1. η καρίνα, η τρόπιδα 2. η εκταμένη προεξοχή μερικών οργάνων // ~ **sternului la păsări** η καρίνα του στέρνου στα πτηνά
carență, **carente** *ουσ. θηλ.* 1. η έλλειψη, η στέρηση, το ελάττωμα, η ατέλεια 2. η παραμέληση
caretă, **carete** *ουσ. θηλ.* η τετράτροχη κλειστή άμαξα, η καρότσα
careu, **careuri** *ουσ. ουδ.* 1. το καρέ, το τετράγωνο 2. (στην τράπουλα) το καρέ 3. (αθλ.) η περιοχή, το καρέ 4. διαμέρισμα πλοίου όπου η αίθουσα ψυχαγωγίας των αξιωματικών // **ul de 16 m** η μεγάλη περιοχή // **a se așeza în** ~ παρατάσσομαι σε καρέ
careva *αντ. αόρ.* 1. κάποιος-οια-ο 2. κανένας (κανείς) - καμιά - κανένα // **a venit ~ să mă caute?** ήρθε κανένας να με βρει; // **este ~ de altă părere?** έχει κανείς άλλη γνώμη;
cargobot, **cargoboturi** *ουσ. ουδ.* το φορτηγό πλοίο
cargou, **cargouri** *ουσ. ουδ.* το φορτηγό πλοίο, το κάργκο
caria pers. 3. **cariază** *p. αντων.* (γ' πρόσωπο ενικού ενστώτα οριστικής) τερηδονίζεται (το δόντι)
cariaț, **cariați-te** *επίθ.* τερηδονισμένος-η-ο, προσβεβλημένος-η-ο, σάπιος-ια-ιο, χαλασμένος-η-ο από την τερηδόνα (τα δόντια)
cariațidă, **cariațide** *ουσ. (αρχιτ.)* η Καρυάτιδα
caric *ουσ. ουδ.* το φορτίο πλοίου (όλα τα εμπορεύματα που μεταφέρονται με το πλοίο)
caricaturală, **caricaturali-e** *επίθ.* γελοιογραφικός-ή-ό
caricatură, **caricaturi** *ουσ. θηλ.* η γελοιογραφία, η καρικατούρα
caricaturistă, **caricaturişti-ste** *ουσ. αρσ. και θηλ.* γελοιογράφος (ο, η), σκιστογράφος (ο, η)
caricaturiza, **caricaturizez** *p. μετ.* γελοιογραφώ, απεικονίζω κάτι με γελοιογραφίες
caricaturizare, **caricaturizări** *ουσ. θηλ.* η γελοιογράφηση, το γελοιογράφημα
caridă, **caride** *ουσ. θηλ.* η γαρίδα
carie, **carii** *ουσ. θηλ.* η τερηδόνα, η πάθηση των δοντιών από σήψη, η τρυπίτσα στο χαλασμένο δόντι
carieră, **cariere** *ουσ. θηλ.* το λατομείο, το νταμάρι, ο τόπος απ' όπου βγαίνουν πέτρες για οικοδομές
carieră, **cariere** *ουσ. θηλ.* 1. η καριέρα, η σταδιοδρομία 2. *μτφ.* η καλή κοινωνική θέση (κατάσταση στην οποία βρίσκεται κάποιος) // ~ **invidiată** η αξιοζήλευτη καριέρα // ~ **științifică** η επιστημονική σταδιοδρομία // **a face ~** κάνω καριέρα, σταδιοδρομία, προσπαθώ να επιτύχω σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας
cariere, **carieri** *ουσ. θηλ.* ο τερηδονισμός, η πάθηση δοντιών από τερηδόνα
carierism *ουσ. ουδ.* ο καριερισμός (η επιδίωξη επιτυχίας χωρίς ηθική συμπεριφορά)
carieristă, **carierişti-ste** *l. επίθ.* καριερίστικος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* καριερίστας-ίστρια (ο, η)

carioca *ουσ. θηλ.* η καριόκα (ο νοτιοαμερικάνικος λαϊκός χορός)
carioce, **carioce** *ουσ. θηλ.* ο μαρκαδόρος (εμπορική ονομασία σε μολύβι με παχύρρευστη χρωματική ουσία - πάστα - ειδικό για ιχνογραφία)
cariochineză *ουσ. θηλ.* η καρυοκίνηση, τρόπος κυτταρικού πολλαπλασιασμού
cariologie *ουσ. θηλ.* η καρυολογία, κλάδος που ασχολείται με τον πυρήνα και το κύτταρο
cariopsă, **cariopse** *ουσ. θηλ.* (βοτ.) ο κόκκος
caritabilă, **caritabili-e** *l. επίθ.* 1. φιλάνθρωπος-η-ο, ελεήμων-ων-ον 2. ευσπλαχνικός-ή-ό, εύσπλαχνος-η-ο, σπλαχνικός-ή-ό *ll. επίρ.* ευσπλαχνικά, εύσπλαχνα, σπλαχνικά
caritate *ουσ. θηλ.* η ελεημοσύνη, η φιλανθρωπία, η ευσπλαχνία, το έλεος // **soră de ~** η αδελφή νοσοκόμα
carlingă, **carlingi** *ουσ. θηλ.* το πιλοτήριο του αεροπλάνου
carmac, **carmace** *ουσ. ουδ.* το παραγάδι
carmaniolă, **carmaniole** *ουσ. θηλ.* 1. η καρμανιόλα, η κοντή βέστα που φορούσαν οι επαναστάτες κατά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης 2. το επαναστατικό τραγούδι
carmelită, **carmeliți-te** *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ιστ.) ο, η Καρμελίτης-πίδα, καλόγηρος ή καλόγρια του καθολικού τάγματος των Καρμελιτών
carmin *ουσ. ουδ.* το καρμίνιο, η καρμίνη, η πορφυρά χρωστική ουσία της κοκκινέλης
carnaj, **carname** *ουσ. ουδ.* η σφαγή, το μακελειό
carnală, **carnali-e** *l. επίθ.* σαρκικός-ή-ό, κρεάτινος-η-ο *ll. επίρ.* σαρκικά
carnasieră, **carnasieri-e** *l. επίθ.* σαρκοβόρος-ος-ο, σαρκοφάγος-ος-ο 2. *ουσ. θηλ.* το κοφτερό δόντι στα σαρκώδη ζώα, το δόντι που κόβει ακόμα και τα κόκαλα
carnație, **carnații** *ουσ. θηλ.* 1. το χρώμα του δέρματος ενός ατόμου, το κρεατί 2. το σαρκώδες χρώμα, η σαρκώχρεια
carnaval, **carnavaluri** *ουσ. ουδ.* το καρναβάλι, ο καρνάβαλος
carne, **cărnuri** *ουσ. θηλ.* το κρέας, η σάρκα // ~ **afumată** το καπνιστό κρέας // ~ **de porc** το χοιρινό κρέας // ~ **de tun** οι άνθρωποι για μακελειό στον πόλεμο, στο μέτωπο // ~ **de vită** το βοδινό κρέας // ~ **tocată** ο κιμάς // **a pune ~** παχαίνω // **a tăia în ~** **vie** βαραώ στο ψαγικό // **în ~ și oase** σε κρέας και οστά (αυτοπροσώπως, προσωπικώς)
carnet, **carnete** *ουσ. ουδ.* 1. το καρνέ, το σημειωματάριο 2. το βιβλιάριο, το βιβλιράκι // ~ **de conducere** αυτο η άδεια οδηγού αυτοκινήτου // ~ **de cuvinte** το σημειωματάριο // ~ **de partid** το κομματικό βιβλιάριο
carnetel, **carnetele** *ουσ. ουδ.* το μικρό καρνέ, το βιβλιράκι
carnivoră, **carnivori-e** *l. επίθ.* σαρκοβόρος-ος-ο, σαρκοφάγος-ος-ο *ll. ουσ. ουδ. πληθ.* (ζωολ.) **animale** ~ τα σαρκοφάγα ζώα, τα ζωοφάγα
caro, **carole** *ουσ. ουδ.* το καρό (το ένα από τα κόκκινα χρώματα της τράπουλας, ο κόκκινος ρόμβος)
caroiaj, **caroiaje** *ουσ. ουδ.* δίκτυ από τετραγωνάκια σε σχέδιο ή χάρτη για ανάπληση σε μεγαλύτερο μέγεθος
carosabilă, **carosabili-e** *επίθ.* αμαξιτός-ή-ό, αμαξωτός-ή-ό // **partea -ă a drumului** το αμαξωτό μέρος του δρόμου

caroserie, caroserii ουσ. θηλ. το αμάξωμα, το καρροσερί, το σώμα της αμάξης
carotă, carote ουσ. θηλ. το καρότο
caroten ουσ. αρσ. η καροτίνη
carotidă, carotide ουσ. θηλ. (ανат.) η καρωτίδα
carou, carouri ουσ. ουδ. το καρό, το τετραγωνίδιο το αποτυπωμένο πάνω στο ύφασμα σε γραμμές . διάφορων χρωμάτων
carp ουσ. ουδ. (ανат.) ο καρπός του χεριού
carpatic-ă, carpatici-ce επίθ. καρπάθιος-α-ο
carpatin-ă, carpatini-e επίθ. καρπάθινος-η-ο
carpen, carpeni ουσ. αρσ. (βοτ.) ο γράβρος, η ζυγία
carpetă, carpete ουσ. θηλ. το καρκέτο, το μικρό χαλί
carpi ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Κάρπες (αρχαίος λαός της Μολδαβίας από το γένος των Δακών)
carst, carsturi ουσ. ουδ. (γεωγρ.) η διάβρωση του εδάφους, οι χαρακτηριστικές μορφές του εδάφους από τη διάβρωση του νερού
cart, carturi ουσ. ουδ. (ναυτ.) 1. το τετράωρο, η υπηρεσία τεσσάρων ωρών στο κατάστρωμα πλοίου, η φρουρά, η βάρδια 2. μονάδα γωνιών (11° 15')
carta, cartaz ρ. μετ. 1. κατανέμω, χωρίζω σε μέρη το ταχυδρομικό υλικό σύμφωνα με τον προορισμό του 2. (γεωγρ.) σημειώνω πάνω στο χάρτη διάφορες λεπτομέρειες του εδάφους
cartaginez-ă, cartaginezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Καρχηδόνιος-ια (ο, η) ΙΙ. επίθ. καρχηδόνιος-ια-ιο, καρχηδονιακός-ή-ό
cartare, cartări ουσ. θηλ. η κατανόηση, η μοιρασιά
cartă, carte ουσ. θηλ. 1. συνταγματικός χάρτης 2. ο καταστατικός χάρτης 3. το σύνταγμα μιας χώρας 4. ο καταστατικός χάρτης μιας διεθνούς οργάνωσης
carte, cărți ουσ. θηλ. 1. το βιβλίο 2. η βιβλος // ~ **de aur** το χρυσό βιβλίο // ~ **de buzunar** βιβλίο της τσέπης, το εγκόλπιο // ~ **de muncă** το βιβλίο εργασίας // ~ **de telefon** ο τηλεφωνικός κατάλογος, το καρνέ τηλεφώνων // ~ **de vizită** το επισκεπτήριο, η καρτ-βίζιτ // ~ **poștală** η κάρτα, η καρτ-ποστάλ // ~ **școlară** το σχολικό βιβλίο // **cărți de joc** η τράπουλα, τα τραπουλόχαρτα // **a da în cărți** ρίχνω τα χαρτιά (προσπαθώ να μαντέψω το μέλλον παρατηρώντας τα χαρτιά της τράπουλας) // **a învăța** ~ μαθαίνω γράμματα // **a juca ultima** ~ παίζω το τελευταίο χαρτί (χρησιμοποιώ την τελευταία δυνατότητα) // **cu cărțile pe masă** με ανοιχτά χαρτιά // **cum scrie la** ~ όπως γράφει στο χαρτί (έτσι όπως πρέπει) // **om cu** ~ γραμματιζούμενος-η-ο, μορφωμένος-η-ο, ευγράμματος-η-ο // **om fără** ~ αγράμματος-η-ο // **vânzător-oare de cărți** βιβλιοπώλης-ισσα (ο, η)
cartel, carteluri ουσ. ουδ. (οικον.) 1. το καρτέλ, ο οικονομικός συνασπισμός για την εξασφάλιση μονοπωλίου στην αγορά 2. (πολ.) πολιτικός σχηματισμός 3. η σύμβαση ανταλλαγής αιχμαλώτων
cartela, cartelez ρ. μέσο συνεταιρίζομαι σε καρτέλ
cartelă, cartele ουσ. θηλ. 1. η καρτέλα 2. το δελτίο, το έντυπο με πληροφορίες για κάποιο σκοπό // (πληροφ.) ~ **perforată** η διάρρηκτη καρτέλα
cartezian-ă, cartezieni-e Ι. επίθ. (μαθ.) καρτεσιανός-ή-ό // **coordonate** ~ οι καρτεσιανές συντεταγμένες ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) ο, η καρτεσιανός-ή, ο, η οπαδός του Ντεκάρτ

cartier, cartiere ουσ. ουδ. 1. η συνοικία, ο συνοικισμός 2. στρατ. το επιτελείο, το αρχηγείο / / ~ **satelit** ο συνοικισμός // **marele** ~ **general** το γενικό επιτελείο στρατού, το στρατηγείο // **șef de** ~ ο συνοικιαρχής
cartilaginos-oasă, cartilaginosi-oase επίθ. χόνδρινος-η-ο, χονδρώδης-ης-ες
cartilaj, cartilaje ουσ. ουδ. ο χόνδρος
cartirui, cartiruiesc ρ. μετ. στεγάζω, εγκαθιστώ κάτω από στέγη σε σπίτι, σπιτώνω
cartism ουσ. ουδ. το εργατικό αγγλικό κίνημα στη δ και ε δεκαετία του ΙΘ' αιώνα
cartnic, cartnici ουσ. αρσ. (ναυτ.) 1. ο δίοπος 2. αξιωματικός υπηρεσίας
cartof, cartofi ουσ. αρσ. 1. η πατάτα, το γεώμηλο 2. (φυτό) το κονδυλόρριζο, η πατατιά // **cartofi** **pați** οι λεπτοκομμένες τηγανιτές πατάτες // **cartofi** **prăjiți** οι τηγανιτές πατάτες
cartofior, cartofiori ουσ. αρσ. η πατατούλα
cartofor-ă, cartofori-e ουσ. αρσ. και θηλ. χαρτοπαίχτης-αίχτρα (ο, η), χαρτομανής (ο, η)
cartograf-ă, cartografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. χαρτογράφος (ο, η)
cartografia, cartografiez ρ. μετ. χαρτογραφώ, συντάσσω γεωγραφικούς ή τοπογραφικούς χάρτες
cartografic-ă, cartografici-ce επίθ. χαρτογραφικός-ή-ό
cartografie ουσ. θηλ. η χαρτογραφία
cartografiere, cartografieri ουσ. θηλ. η χαρτογράφηση
cartogramă, cartograme ουσ. θηλ. το χαρτογράφημα
carton, cartoane ουσ. ουδ. το χαρτόνι // ~ **asfaltat** το πισσόχαρτο, το χαρτόνι το αλειμμένο με πίσσα, καλυμμένο με άσφαλτο // ~ **de prăjituri** το χάρτινο κουτί με γλυκίσματα
cartona, cartonez ρ. μετ. χαρτοδένω, χαρτοδετώ, δένω βιβλίο με ναστόχαρτο, με χάρτινο περίβλημα
cartonaj, cartonaje ουσ. ουδ. 1. το χαρτοδέσιμο (βιβλίων) 2. το εργαστήριο κατασκευής συσκευασιών από χαρτόνι (κουτιά, κ.λ.π.)
cartonare, cartonări ουσ. θηλ. η χαρτοδεσία, η χαρτοδέτηση
cartonaș, cartonașe ουσ. ουδ. η κάρτα // (αθλ.) ~ **galben** η κίτρινη κάρτα
cartonat-ă, cartonaji-te επίθ.. χαρτόδετος-η-ο
cartotecă, cartoteci ουσ. θηλ. η χαρτοθήκη
cartuș, cartuse ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. το φυσιγγίο, το φυσέκι, το φυσέκι 2. κάλυκας πυροτεχνημάτων 3. διακοσμητικό πλαίσιο επιγραφής 4. η κούτα ταγάρων
cartușieră, cartușiere ουσ. θηλ. (στρατ.) η φυσιγγιοθήκη, η παλάσκα
carusel, carusele ουσ. ουδ. τα αλογάκια (λούνα παρκ)
casa, casez ρ. μετ. (νομ.) 1. αναίρω, ακυρώνω (απόφαση δικαστική) 2. συμπληρώνω τις διατυπώσεις για εκκαθάριση ενός περιουσιακού στοιχείου 3. θραύω, σπάζω
casabil-ă, casabili-e επίθ. (νομ.) αναίρέσιμος-η-ο, ακυρώσιμος-η-ο
casant-ă, casanți-te επίθ. εύθραυστος-η-ο, εύθρυπτος-η-ο
casap, casapi ουσ. αρσ. ο σφαγέας, ο χασάπης, ο κρεοπώλης
casare, casări ουσ. θηλ. (νομ.) η αναίρεση, η ακύρωση

casatǎ, casate ουσ. θηλ. το κασάτο, είδος παγωτού σε κουτί

casafie ουσ. θηλ. (νομ.) η αναίρεση αποφάσεως // **curtea de ~** ο Άρειος Πάγος, το ακυρωτικό δικαστήριο, το ανώτατο δικαστήριο μιας χώρας

casă, case ουσ. θηλ. 1. το σπίτι, η οικία, το νοικοκυριό, το σπιτικό, η κατοικία, το όίκημα, ο οίκος 2. **εμπόρ.** το ταμείο // ~ **de bilete** το εκδοτήριο εισιτηρίων // ~ **de cultură** πολιτιστικό κέντρο // ~ **de filme** κινηματογράφος // ~ **de nașteri** το μαιευτήριο // ~ **de nebuni** το τρελοκομείο // ~ **de odihnă** το αναπαυτήριο, το σπίτι για ανάπαυση, για αναψυχή // ~ **regală** ο βασιλικός οίκος // ~ **de toleranță** ο οίκος ανοχής // ~ **monument** ο οίκος μνημείο // ~ **muzeu** το μουσείο // ~ **părintească** το πατρικό σπίτι // ~ **remorcă** η ρουλότα // **casa ascensorului** ο χώρος του ασανσέρ // **Casa de ajutor reciproc** το ταμείο αλληλοβοήθειας // **casa de bani** το χρηματοκιβώτιο // **casa de modă** ο οίκος μόδας // **Casa Domnului** ο οίκος του Θεού (η εκκλησία) // **Casa Pensilor** το ταμείο των συνταξιούχων // **casa scării** ο χώρος της σκάλας // **a face ~ bună cu cineva** είμαι σε καλές σχέσεις με κάποιον, τα πάμε καλά // **cu ~ și masă** με διαμονή και διατροφή // **fată în ~** το κορίτσι σαν υπηρέτρια του σπιτιού // **pâine de ~** το σπιτικό ψωμί // **specialitate casei** το ειδικό προϊόν του οίκου (της επιχείρησης) // **treburile casei** τα οικιακά

cascadă, cascade ουσ. θηλ. ο καταρράκτης // **montaj în ~** (ηλεκτρ.) σύζευξη στη σειρά μηχανημάτων

cascador-oare, cascadori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ακροβάτης-ισσα (ο, η) 2. κασκαντέρ (ο, η)

casă, căști ουσ. θηλ. 1. η κάσκα, το κράνος, το καπέλο από φελλό σε σχήμα κράνους 2. (αθλ.) τα ακουστικά // **căștile albastre** οι κυανόκρανοι

caschetă, caschete ουσ. θηλ. το κασκέτο, το πηλίκιο

caserolă, caserole ουσ. θηλ. η χύτρα, η κασαρόλα

casetă, casete ουσ. θηλ. 1. η κασέτα 2. το κασελάκι 3. η κασετίνα, το ιδιαίτερο ταμείο του βασιλιά 4. το κουτί

casetofon, casetofone ουσ. ουδ. (μουσ.) το κασετόφωνο

casetotecă, casetoteci ουσ. θηλ. η κασετοθήκη

casier-ă, casieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ταμίας

casierie, casierii ουσ. θηλ. το ταμείο // **ghișeul casieriei** η θυρίδα του ταμείου

casierită, casierite ουσ. θηλ. η ταμιάς

casui, casuiri ουσ. ουδ. το αυλακάκι, το ρείθρο οδού

casnic-ă, casnici-ce l. επιθ. σπιτίσιος-ια-ιο, σπιτικός-ή-ό, οικιακός-ή-ό, οικείος-α-ο // **obiecte de uz ~** τα οικιακά σκεύη // **industria ~** η οικοτεχνία // **treburi ~** τα οικιακά, οι δουλειές του σπιτιού ll. ουσ. θηλ. ~ η νοικοκυρά // ουσ. αρσ. μτφ. (για ανθρώπους) σπιτόγατος

casoletă, casolete ουσ. θηλ. 1. το σκεύος, το κουτί για αποστείρωση ιατρικών αντικειμένων και επιδέσμων 2. το θυμιατήρι, το λιβανιστήρι, η αρωματοθήκη

cast-ă, caști, caste επιθ. 1. αγνός-ή-ό, αναμάρτητος-η-ο, ενάρετος-η-ο 2. τίμιος-ια-ιο, ηθικός-ή-ό, χρηστός-ή-ό

castan, castani ουσ. αρσ. η καστανιά

castană, castane ουσ. θηλ. το κάστανο

castanietă, castaniete ουσ. θηλ. η καστανιέτα, οι καστανιέτες

castaniu-ie, castanii επιθ. καστανόχρωμος-η-ο, καστανός-ή-ό // **cu ochi castanii** καστανομάτης-α-η

castă, caste ουσ. θηλ. η κάστα, η κοινωνική τάξη ανθρώπων // **spirit de ~** αποκλειστικό πνεύμα

castel, castele ουσ. ουδ. 1. ο πύργος, το καστέλι 2. το μικρό κάστρο // ~ **cetate** ο πύργος-κάστρο // ~ **de apă** το υδραγωγείο, η δεξαμενή // ~ **muzeu** ο πύργος-μουσείο // **castele în Spania** όνειρα κενά, κενοί λόγιοι, ματαιοδοξία, ονειροπόλημα

castelan-ă, castelani-e ουσ. αρσ. και θηλ. καστελάνος-α (ο, η), πυργοδοπέστης-ποινα (ο, η)

castitate ουσ. θηλ. η αγνότητα, η αρετή, η τιμιότητα, η παρθενιά

castor, (1) castori, (2) castore 1. ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο κάστορας 2. ουσ. ουδ. το καστόρι (το κατεργασμένο δέρμα κάστορα)

castra, castrez ρ. μετ. ευνουχίζω, μουνουχίζω

castrare, castrări ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο ευνουχισμός, το μουνουχισμό, η εκτομή

castrat, castrați ουσ. αρσ. ο ευνούχος, ο μουνούχος, ο εκτομίας

castraveci, castraveciuri ουσ. αρσ. το αγγουράκι

castravete, castraveți ουσ. αρσ. 1. το αγγούρι (ο καρπός) 2. η αγγουριά (το φυτό) // **a vinde castraveți la grădinar** έλα πατέρα να σου δείξω τ' αμπέλια (εξηγώ ένα θέμα σε κάποιον που το γνωρίζει πολύ καλά)

castron, castroane ουσ. ουδ. η σουπιέρα, η τσανάκα, η γαβάθα, το βαθύ πιάτο για σερβίρισμα του φαγητού // **un ~ de salată** ένα βαθύ μεγάλο πιάτο σαλάτας

castronaș, castronașe ουσ. ουδ. η μικρή πιπέλα

castru, castre ουσ. ουδ. 1. ο οχυρωμένος τόπος για στρατοπέδευση (στους Ρωμαίους) 2. το στρατόπεδο

caș, cașuri ουσ. ουδ. το τυρόπηγμα, το ανθότυρο // **cu -ul la gură** είναι ακόμα στα σπάργανα, πρωτάρης, χωρίς εμπειρία

cașa ουσ. θηλ. 1. «το κασάι», εμπορική ονομασία σε είδος μαλακού μάλλινου υφάσματος, για κοστούμια, κ.λ.π. 2. ρωσικό φαγητό από σιτάρι

cașalot, cașaloți ουσ. αρσ. (ζωολ.) η φάλαινα φυσητήρας (θηλαστικό από τα κητοειδή)

cașcaval, cașcavaluri ουσ. ουδ. το κασέρι, είδος σκληρού τυριού

cașetă, cașete ουσ. θηλ. η κάψουλα, η κάψα του φαρμάκου

cașmir, cașmiruri ουσ. ουδ. το κασμίρι, το κασμίριον

caț, caturī ουσ. ουδ. το πάτωμα, ο όροφος // ~ **ul de jos** το ισόγειο

catabolism ουσ. ουδ. ο καταβολισμός

cataclism, cataclisme ουσ. ουδ. ο κατακλυσμός

catacombă, catacombe ουσ. θηλ. η κατακόμβη

catadicsi, catadicsesc ρ. μετ. καταδέχομαι, είμαι καταδεκτικός-ή-ό

catafalc, catafalcuri ουσ. ουδ. βάθρο εντός του ναού όπου εναποτίθεται η σορός εξέχοντος ανδρός

cataforeză, cataforeze ουσ. θηλ. (φυσ.) η καθοδική κίνηση (προς τον αρνητικό πόλο), η καταφορά, η καθοδική κίνηση

cataif, cataifuri ουσ. ουδ. το κανταΐφι
catalan-ă, catalani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.

Καταλανός-ανή (ο, η) ΙΙ. επίθ. καταλανικός-ή-ό
catalig ουσ. θηλ. πληθ. το ξυλοπόδαρο
catalitic-ă, catalitici-ce επίθ. (χημ.) καταλυτικός-ή-ό
cataliza, catalizez ρ. μετ. (χημ.) καταλύω,
 συντομεύω μια χημική αντίδραση
catalizare, catalizări ουσ. θηλ. (χημ.) η κατάλυση
catalizator, catalizatori ουσ. θηλ. (χημ.) ο
 καταλύτης

cataliză, catalize ουσ. θηλ. (χημ.) η κατάλυση
catalog, cataloage ουσ. ουδ. ο κατάλογος
cataloga, cataloghez ρ. μετ. 1. αναγράφω στον
 κατάλογο πρόσωπα ή πράγματα 2. καταλογίζω
 σε κάποιον μια ορισμένη ιδιότητα ή μια ορισμένη
 σειρά

catapeteasmă, catapetesme ουσ. θηλ. το
 καταπέτασμα (το καταπέτασμα του ναού)
cataplasma, cataplasme ουσ. θηλ. (ιατρ.) το
 κατάπλασμα, το έμπλαστρο
catapulta, catapultez ρ. μετ. εκσφενδονίζω με
 καταπέλτη

catapultă, catapulte ουσ. θηλ. ο καταπέλτης
 (πολεμική μηχανή)

catar, cataruri ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο κατάρρους (η
 νοσηρή αύξηση της συνηθισμένης έκκρισης ενός
 βλενογόνου)

cataractă, cataracte ουσ. θηλ. 1. ο καταρράκτης,
 η υδατόπτωση 2. (ιατρ.) ο καταρράκτης, η
 αρρώστια των ματιών που προξενεί ολική ή μερική
 τύφλωση

cataramă, catarama ουσ. θηλ. η πόρπη // **prietenii**
la ~ οι πολύ καλοί φίλοι, οι αχώριστοι φίλοι, έγιναν
 νύχαι και κρέας

catarg, catarge ουσ. ουδ. (ναυτ.) 1. το κατάρτι 2. ο
 ιωτής πλοίου, το άρμπουρο

catastif, catastife ουσ. ουδ. το κατάστιχο, ο
 κατάλογος, το σημειωματάριο // **a trece pe cineva**
sau ceva la ~ γράφω κάποιον ή κάτι στο
 κατάστιχο (για να ανταποδώσω το κακό με άλλο
 κακό)

catastrofal-ă, catastrofalie επίθ. καταστρεπτικός
 -ή-ό, ολέθριος-ια-ιο // **cutremur** ~ καταστρεπτικός
 σεισμός

catastrofă, catastrofe ουσ. θηλ. η καταστροφή, ο
 όλεθρος, ο χαλασμός, η πανωλεθρία

catâr, catări ουσ. ουδ. το μούδι, ο μιόνος
catârcă, catârce ουσ. θηλ. η μούλα, η μουλάρα

catedrală, catedrale Ι. ουσ. θηλ. ο καθεδρικός ναός, η
 μητρόπολη που λειτουργεί ο επίσκοπος // **poarta**
cea mare a catedralei η μεγάλη πύλη της
 μητρόπολης ΙΙ. επίθ. έκφρ. **de** ~ μητροπολιτικός-ή-ό
catedră, catedre ουσ. θηλ. το βήμα, η έδρα, η
 καθέδρα // ~ **profesorală** η καθηγητική έδρα //
vorbește de la ~ μιλάει με ύφος αυθεντικό που
 δε δέχεται αντίρρηση

categoric-ă, categorici-ce Ι. επίθ. κατηγορηματικός-
 ή-ό, κατηγορηκός-ή-ό, που ορίζει κάτι με απόλυτο
 τρόπο // **judecată** ~ ά η κατηγορηματική κρίση,
 που απαντά με το «ναι» ή «όχι» ΙΙ. επίρ.
 κατηγορηματικά, κατηγορικά, καθαρά και χωρίς
 δισταγμό

categorie, categorii ουσ. θηλ. η κατηγορία, η θέση,
 η κλάση, η ταξινόμηση, το σορτ, η τάξη // (αθλ.)
 ~ **ușoră** η ελαφριά κατηγορία

categorisi, categorisesc ρ. μετ. (οικ.) ταξινομώ σε
 κατηγορίες

categorisire, categorisiri ουσ. θηλ. η ταξινόμηση
 σε κατηγορίες

catehism, catehisme ουσ. ουδ. (εκκλ.) 1. η
 κατήχηση, η διδασκαλία των χριστιανικών
 δογμάτων 2. το βιβλίο ή το μάθημα χριστιανικών
 δογμάτων, η δογματική

catehiza, catehizez ρ. μετ. 1. κατηχώ, διδάσκω
 κάποιον για να τον μνησώ στα θρησκευτικά
 δόγματα 2. μυώ σε κάποια οργάνωση,
 συμβουλεύω

catehumen-ă, catehumeni-e ουσ. αρσ. και θηλ.
 κατηχούμενος-η (ο, η)

catenă, catene ουσ. θηλ. 1. (χημ.) η άλυση (η
 ακολουθία των ατόμων του άνθρακα που
 συνδέονται μεταξύ τους 2. (γεωλ.) η οροσειρά

caterincă, caterinci ουσ. θηλ. η φυσαρμόνικα
caterisi, caterisesc ρ. μετ. (εκκλ.) 1. καθαίρω 2.

αφαιρώ αξίωμα κάποιου ή την εξουσία του
caterisit-ă, caterisiți-te επίθ. καθαιρεμένος-η-ο,
 καθρημένος-η-ο

caterpillar, caterpilari ουσ. ουδ. ο οδοστρωτήρας
catetă, catete ουσ. θηλ. (γεωμ.) η κάθετος, οι

κάθετοι(οι δύο πλευρές του τριγώνου που
 σχηματίζουν την ορθή γωνία)

cat Harris ουσ. ουδ. (αισθ.) η κάθαρση
catifea, catifele ουσ. θηλ. το βελούδο, ο καπιφές //

de ~ βελουδένιος-ια-ιο, βελούδιος-η-ο
catifelat-ă, catifelați-te επίθ. βελουδένιος-ια-ιο

catihet, catiheti ουσ. αρσ. ο κατηχητής
cation, cationi ουσ. αρσ. (φυσ.) το κατίον

catod, catodi ουσ. αρσ. (φυσ.) η κάθοδος (ο
 αρνητικός πόλος)

catodic-ă, catodici-ce επίθ. (φυσ.) καθοδικός-ή-ό
catolic-ă, catolici-ce Ι. επίθ. (εκκλ.) καθολικός-ή-ό //

mai ~ **decât papa** καθολικώτερος του πάπα ΙΙ.
 ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.) καθολικός-ή (ο, η)

catolicism ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο καθολικισμός
catoliciza, catolicizez Ι. ρ. μετ. καθολικοποιώ, κάνω

τους πιστούς να περάσουν στον καθολικισμό ΙΙ.
 ρ. αντων. καθολικοποιούμαι, γίνομαι καθολικός,

οπαδός της δυτικής χριστιανικής εκκλησίας
catrafuse ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.) 1. τα οικιακά

μικροπράγματα 2. τα λίγα πράγματα // **a-și lua** -
le μαζεύω τα βρεγμένα μου

catran ουσ. ουδ. το κατράμι, η ρευστή πίσσα // **a se**
face ~ **de supărare** εξοργίζομαι, γίνομαι κατράμι

από οργή (θυμό)

catren, catrene ουσ. ουδ. το τετράστιχο (η στροφή
 από τέσσερις στίχους)

catrință, catrințe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η φούστα στην
 εθνική γυναικεία ενδυμασία, «η κατρίντσα»

cațaveică, cațaveici ουσ. θηλ. το κοντό χωρικό
 γυνάιδο γυναικείο επανωφόρι με πλατιά μανίκια

cață, cațe ουσ. θηλ. (οικ.) η φλαφλατού, το
 πρόσωπο που φλυαρεί και ενοχλεί

cauc, cauce ουσ. ουδ. το καμψαλούκι του καλόγερου
Caucasian-ă, Caucazieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.

Καυκάσιος-ια (ο, η) ΙΙ. επίθ. καυκάσιος-α-ο
cauciuc, cauciucuri ουσ. ουδ. 1. το καουτσούκ 2.

το λάστιχο, το ελαστικό 3. λάστιχο του τροχού /
baston de ~ το κλομπ // **din** ~ λαστιχένιος-ια-ιο
cauciuca, cauciuc ρ. μετ. 1. αλεφω με ελαστικό
 κόμμι, με καουτσούκ 2. καλύπτω ένα αντικείμενο

με ένα στρώμα από καουτσούκ 3. διαβρέχω με καουτσούκ ένα αντικείμενο
cauciucare, cauciucări ουσ. θηλ. η κάλυψη με καουτσούκ, η διαβροχή με καουτσούκ
cauciucată, cauciucați-te επιθ. καουτσουκένιος-α-ο
caudine επιθ. θηλ. πληθ. // **a trece sub furcile** ~ περνάω από τα καυδιανά δίκρανα (ταπεινώνω κάποιον, τον εξευτελίζω)
caustic-ă, caustici-ce επιθ. καυστικός-ή-ό // **sodă** -ă το καυστικό νάτριο
causticitate ουσ. θηλ. η καυστικότητα
cauter, cauter ουσ. ουδ. (ιατρ.) 1. ο καυστήρας, ο θερμοκαυστήρας 2. η καυστική ουσία, το καυστήριο
cauteriza, cauterizez ρ. μετ. (ιατρ.) καυτηριάζω
cauterizare, cauterizări ουσ. θηλ. (ιατρ.) η καυτηρίαση
cauțiune, cauțiuni ουσ. θηλ. (ιατρ.) η εγγύηση // **acordare de** ~ παροχή εγγύησης (από τον εγγυητή), δίνω εγγύηση για κάποιον
cauza, cauzez ρ. μετ. προξενώ, προκαλώ, δίνω την αιτία, την αφορμή να γίνει κάτι // **a ~ pagube** προξενώ / κάνω ζημιές // **a ~ moartea** προκαλώ το θάνατο
cauzal-ă, cauzali-e I. επιθ. αιτιώδης-ης-ες, αιτιολογικός-ή-ό // γραμμ. **conjunție** -ă ο **αιτιολογικός** σύνδεσμος // γραμμ. **propoziție** -ă η αιτιολογική πρόταση II. επιρ. αιτιωδώς, αιτιολογικά
cauzalitate ουσ. θηλ. η αιτιολογία, η αιτιότητα // **φιλος. principiuul cauzalității** η αρχή της αιτιότητας II. επιρ. έκφρ. **de** ~ αιτιώδης-ης-ες
cauzator-oare, cauzatori-oare επιθ. αίτιος-α-ο, υπαίτιος-α-ο
cauza, cauze ουσ. θηλ. 1. η αιτία, ο λόγος 2. η υπόθεση 3. νομ. η δίκη // ~ **dreaptă** η δίκαια υπόθεση // **cauza păcii** η υπόθεση της ειρήνης // **cauza principală** η βασική αιτία // **φιλος. cauza și efectul** η αιτία και το αποτέλεσμα, το αίτιο και το αιτιατό // **a avea câștig de** ~ «κερδίζω δίκη», τη δικαστική υπόθεση // **a face ~ comună** ενεργώ «από κοινού», κάνω κοινή υπόθεση // **a fi în ~** είμαι μπλεγμένος στην υπόθεση // **a în motiva cauzele** αιτιολογώ // **din cauza...** ένεκα, εξ αιτίας... λόγω... // **din cauza mea, din cauza ta** εξ αιτίας μου, εξ αιτίας σου // **din cauza ordinii** για χάρη της τάξεως // **din ce** ~? από ποιά αιτία; Για τί; // **în deplină cunoștință de** ~ εν πλήρει γνώσει της υπόθεσης
cav-ă, cavi-e επιθ. κοιλος-η-ο
caval, cavale ουσ. ουδ. 1. η φλογέρα 2. ο ποιμενικός αυλός
cavalcadă, cavalcade ουσ. θηλ. η ιππηλασία, ο έφιππος περίπατος από περισσότερους καβαλάρηδες, η συνοδεία από καβαλάρηδες
cavaler, cavaleri ουσ. αρσ. 1. ο ιππότης 2. ο καβαλιέρος, ο συνοδός κυρίας και ιδιαίτερα στο χορό 3. ο ανύπαντρος, ο άγαμος άντρας // **μτφ.** ο ευγενής, ο φιλοφρονητικός, ο καταδεκτικός, ο καλοθελητής, ο τίμιος άνθρωπος
cavaleresc-ească, cavaleresti επιθ. ιπποτικός-ή-ό, ευγενικός-ή-ό
cavalereste επιρ. 1. ιπποτικός 2. αξιοπρεπώς, ευγενώς
cavalerie, cavalerii ουσ. θηλ. 1. το ιππικό, η καβαλαρία 2. το τάγμα των ιπποτών (η οργάνωση

μοναχών «το ιπποτικό τάγμα» 3. το παράσημο που απονέμεται στους ιππότες μοναχούς
cavalierism ουσ. ουδ. 1. ο ιπποτισμός 2. η γενναιοψυχία, η μεγαλοφροσύνη
cavalierist, cavalieristi ουσ. αρσ. (στρατ.) ο ιππέας, ο καβαλάρης, ο στρατιώτης που ανήκει στο ιππικό σώμα
cavaleristă, cavaleriste ουσ. θηλ. η ιππεύτρια
cavatină, cavatine ουσ. θηλ. η μικρή άρια όπερας, η μονωδία
cavernă, cave ουσ. θηλ. 1. το άντρο, η σπηλιά 2. ιατρ. το σπήλαιο, η κοιλότητα στον πνεύμονα που σχηματίζεται από φυματίωση
cavernos-oasă, cavernoși-oase επιθ. 1. κοιλος-η-ο, κούφιος-ια-ιο 2. **μτφ.** με τη φωνή πνιγμένη
caviar ουσ. ουδ. το χαβιάρι, το αυγοτάραχο // - **ul negru** το μαύρο χαβιάρι // - **ul roșu** το κόκκινο χαβιάρι
cavitate, cavități ουσ. θηλ. το κοίλωμα, η κοιλότητα, το βαθούλωμα // **ανατ. ~ toracică** η θωρακική κοιλότητα (που περιέχει την καρδιά και τους πνεύμονες)
cavitație, cavități ουσ. θηλ. 1. η σπηλαιώση 2. το τράνταγμα στους σωλήνες με υγρά
cavou, cavouri ουσ. ουδ. το χριστό μνήμα, ο τάφος με μορφή μνημείου, ο οικογενειακός τάφος
caz, cazuri ουσ. ουδ. 1. η περίπτωση 2. (γραμμ.) η πτώση 3. η υπόθεση, το ζήτημα 4. το περιστατικό, το σύμβαν, η περίπτωση 5. (ιατρ.) το κρούσμα // ~ **de constiință** ζήτημα συνειδήσεως // **a face ~ de ceva** δίνω υπόσχεση, το δέομαι σημασία σε κάτι, το κάνω ζήτημα // **de la ~ la** ~ αναλόγως των περιστάσεων // **două cazuri de scarlatină** δύο κρούσματα οστρακιάς // **în ~ul acesta** εν τούτοις περιπτώσει // **în orice** ~ εν πάση περιπτώσει, πάντως // **un ~ banal** ένα συνηθισμένο περιστατικό
caza, cazez ρ. μετ. στεγάζω, εγκαθιστώ σε σπίτι, τακτοποιώ σε καταλύματα
cazac, cazaci ουσ. αρσ. οι Κουάκοι (λαός της Νότιας Ρωσίας)
cazacă, cazace ουσ. θηλ. η καζάκα, είδος μπλούζας
cazacioe, cazaciocuri ουσ. ουδ. ο χορός των Κοζάκων, «το καζατσικό»
cazan, cazane ουσ. ουδ. το καζάνι, ο λέβητας // ~ **de aburi** ο ατμολέβητας
cazangerie, cazangerii ουσ. θηλ. 1. το λεβητοποιείο 2. η λεβητοποιία
cazangiu, cazangii ουσ. αρσ. ο λεβητοποιός, ο καζανάς, ο καζαντζής
cazanie, cazanii ουσ. θηλ. το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος του ιερέα ή του ιεροκήρυκα
cazare, cazări ουσ. θηλ. η στέγαση, η εγκατοίκηση, η εγκατάσταση σε κάποιο σπίτι, το κατάλυμα
cazarmament ουσ. ουδ. τα λευκά είδη ο ρουχισμός για στέγαση (στρώμα, προσκέφαλο, σεντόνια, σκέπασμα, μαντίλια, πετσέτες, κ.λ.π.)
cazarmă, cazărmi ουσ. θηλ. ο στρατώνας
cazeină ουσ. θηλ. η καζεΐνη
cazemată, cazemate ουσ. θηλ. 1. το καταφύγιο 2. το θολωτό υπόγειο 3. το προκάλυμμα
cazier, caziere ουσ. ουδ. (νομ.) 1. η αρχειοθήκη 2. (τυπ.) η στοιχειοθήκη 3. (νομ.) το ποινολόγιο // ~ **judicial** το ποινικό μητρώο
cazinou, cazinouri ουσ. ουδ. 1. το καζίνο, η λέσχη 2. η χαρτοπαικτική λέσχη

cazma, cazmale ουσ. θηλ. ο κασμάς, η σκαπάνη, η αξίνα

caznă, cazne ουσ. θηλ. 1. ο βασανισμός, το βασάνισμα 2. η κακοποίηση, η ταλαιπωρία 3. ο κόπος, η προσπάθεια // **a supune la cazne** υποβάλλω σε βασανιστήρια (κάποιον για να τιμωρηθεί ή για να ομολογήσει κάτι) // **cu ~** με τα νύχια των χεριών

cazon-ă, cazoni-e επίθ. στρατιωτικός-ή-ό, σκληρός-ή-ό, (χλειαυς-) άκαμπτος-η-ο

cazul-ă, cazuali-e επίθ. 1. απροσδόκητος-η-ο, τυχαίος-αία-αίο 2. γραμμ. πτωτικός-ή-ό // **desinență -ă** η πτωτική κατάληξη

cazuișt-ă, cazuiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ηθικολόγος (ο, η)

cazuistici-ă, cazuistici-ce I. επίθ. ηθικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η ηθική

că συνδ. 1. ότι, πως, που 2. γιατί 3. να 4. ώστε 5. εάν 6. αν 7. αν και 8. μα 9. μόνο που // **~ altfel...** γιατί αλλιώς..., αλλιώς..., // **~ ești vinovat, ~ nu ești vinovat, trebuie să plătești** είτε είσαι ένοχος, είτε δεν είσαι ένοχος, πρέπει να πληρώσεις // **~ nu mai vine odată** μα δεν έρχεται μια φορά // **afară că...** εκτός εάν... // **ai fost cuminte, așa ~ te laud** ήσουν φρόνιμος, γι' αυτό σε παινεύω // **am spus ~ nu pot veni** είπα ότι δε μπορώ να έλθω // **asa-i ~ a venit și rândul meu?** ήρθε και η σειρά μου, έτσι δεν είναι; // **cu toate ~ nu a reușit la examen, nu și-a pierdut curajul** αν και δεν πέτυχε στις εξετάσεις, δεν έχασε το θάρρος του // **este atât de slab că-l bate vântul** είναι τόσο αδύνατος ώστε τον δέρνει ο άνεμος // **gândul ~ nu pot pleca mă chinuiește** η σκέψη ότι δεν μπορώ να φύγω με βασανίζει // **hai acasă că-i târziu** έλα στο σπίτι γιατί είναι αργά // **în cazul ~...** εάν... // **numai ~...** μόνο που... // **prezenta lucrurile în așa fel ~ trebuia să fii mulțumit** παρουσίαζε τα πράγματα με τέτοιο τρόπο που έπρεπε να είσαι ευχαριστημένος // **spunea cum ~ a fost dus departe de casă** έλεγε πως τον είχαν φέρει μακριά από το σπίτι // **și omul ~ om și nu poate să înțeleagă** κι ο άνθρωπος που είναι άνθρωπος και δεν μπορεί να καταλάβει

căci συνδ. γιατί, διότι, επειδή, δεδομένου ότι // **~ altfel** διαφορετικά // **eu îi cunosc ~ am trăit cu ei** εγώ τους γνωρίζω γιατί έζησα μ' αυτούς

căciular, căciulari ουσ. αρσ. 1. ο σκουφάς, ο μάστορας που φτιάχνει σκουφούς από γούνες 2. αυτός που φοράει σκούφο, ο σκουφάτος

căciulă, căciuli ουσ. θηλ. 1. ο σκούφος (κυρίως από γούνα), η κατσούλα 2. η κουκούλα // **a da cu căciula în căini** είμαι στα κέφια μου // **a fi cu musca pe ~** όποιος έχει τη μύγα μυιγάζεται // **asta-i altă ~** αυτό είναι άλλο πράγμα // **μτφ. câte cincii lei de ~** ανά πέντε λεί το άτομο // **la așa cap așa ~** όπως είναι ο άνθρωπος έτσι κι η συμπεριφορά του

căciuleală, căciuleli ουσ. θηλ. η δουλική συμπεριφορά, ο τεμενάς

căciuli, căciulese ρ. μέσο **μτφ.** παρακαλώ με ταπεινότητα, υποκλίνομαι, είμαι δουλοπρεπής, κάμπτομαι, υποτάσσομαι, κάνω τεμενάδες, φιλώ ποδιές

căciulire, căciuliri ουσ. θηλ. **μτφ.** η ταπεινή παράκληση, ο τεμενάς

cădea, cad μετοχ. **căzut** I. ρ. αμ. 1. πέφτω, περιπίπτω, καταπίπτω, εμπίπτω 2. αποσυγχάνω // **a ~ bolnav**

la pat πιάνω το στρώμα // **a ~ de acord asupra condițiilor** συμφωνώ επί των όρων, είμαι σύμφωνος με τους όρους // **a ~ de la putere** του έπεσαν τα νύχια // **a ~ din lac în puț** έφυγε από τον καπνό / βροχή κι έπεσε στη φωτιά / στο χαράζι // **a ~ din nori** πέφτω απ' τα σύννεφα // **a ~ din picioare** de oboseală σωριάζομαι από κόυραση // **a ~ în cursă** πέφτω σε παγίδα, ξεγελιέμαι // **a ~ în desuetudine** περιέπεσε σε αχρηστία // **a ~ în greșeală** πέφτω σε σφάλμα // **a ~ în picioare** ακολουθώ το σωστό δρόμο // **a ~ în spinarea cuiva** του γίνεται βάρος // **a ~ seara** βροδιάζει, πέφτει το βράδυ // **a căzut la examen** απέτυχε στις εξετάσεις // **a căzut pe gânduri** έπεσε σε σκέψη // **a căzut pe mâini bune** έπεσε σε καλά χέρια // **a-i ~ bine** μου έρχεται καλά // **a-i ~ cuiva drag** είναι πολύ ερωτευμένος-η μαζί με κάποιον II. ρ. μέσο (απρόσ.) 1. πρέπει, αξίζει, ταιριάζει, αρμόζει // **i se cade acest lucru** του αξίζει αυτό το πράγμα // **nu se cade să te prezinți astfel** δεν πρέπει να παρουσιαστείς έτσι // **se cade să-i mulțumești** πρέπει να τον ευχαριστήσεις // **un om cumsecade** ένας καθώς πρέπει άνθρωπος

cădelnița, cădelnițe I. ρ. αμ. θυμιατίζω, λιβανίζω II. ρ. μετ. (μτφ.) 1. επαινώ υπερβολικά κάποιον 2. κολακεύω

cădelniță, cădelnițe ουσ. θηλ. (έκκλ.) το θυμιατήρι, το θυμιατό, το λιβανιστήριο

cădere, căderi I. το πέσιμο, η πτώση, η έκπτωση 2. η άλωση, η κατάληψη, η παράδοση (οχυρού, πόλης) 3. **μτφ.** η αρμοδιότητα // **a ~ a cetății** η άλωση το κάστρου // **a ~ a nopții** το νύχτωμα // **de apă** ο καταρράκτης // **a mușchilor** η ατονία των μυών // **nu este în cădere** lui să mă judece δεν είναι της αρμοδιότητάς του να με κρίνει

căi, căiese ρ. μέσο (και **μτφ.**) μεταμελούμαι, μετανιώνω

căimăcămie, căimăcămii ουσ. θηλ. (ιστ.) η καίμακαμία, η προσωρινή ηγεσία της χώρας, η αναπληρωματική διοίκηση

căina, căinez I. ρ. μέσο κλαίγομαι, παραπονιέμαι, παραπονούμαι II. ρ. μετ. οικτείρω

căinare, căinări ουσ. θηλ. το κλάψιμο, η κλάψα, το παράπονο, η κλαψούρα

căință, căințe ουσ. θηλ. η μετάνοια, το μετάνιωμα, η μεταμέλεια

călare I. **επίρ.** καβαλητά, καβάλα, ιππασσί, ιππικώς // **a fi ~ pe situație** είμαι κύριος της κατάστασης // **a merge ~** πηγαίνω καβάλα // **nici ~, nici pe jos** ούτε έτσι, ούτε έτσι // **stă ~ pe zid** κάθεται καβάλα στον τοίχο II. **επίθ. έκφρ.** **urcat(-ă)** ~ καβαλικέμένος-η-ο

călăfățui, călăfățuiesc ρ. μετ. καλαφατίζω

călăfățuire, călăfățuiri ουσ. θηλ. το καλαφάτισμα

călăraș, călărași ουσ. αρσ. ο ιππέας, ο στρατιώτης του ιππικού

călăreț, călăreată, călăreți-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ιππεύς-εύτρια (ο, η), καβαλάρης-ισσα (ο, η) 2. ο παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατάριος-η-ο // **și calul dar și -ul!** όλοι όσoι συνεγραπτήκανε II. **επίθ.** ιππευτικός-ή-ό

călări, călăresc I. ρ. μετ. 1. ιππεύω 2. πηγαίνω καβάλα 3. καβαλικεύω 4. **μτφ.** κάνω κάποιον ό,τι θέλω, είμαι καβάλα του II. ρ. αμ. καβαλικεύω (το όλογο), ιππεύω

călărie ουσ. θηλ. η ιππασία, η καβάλα, η πορεία πάνω σε όλογο

călărime ουσ. θηλ. το ιππικό, η καβαλαρία, η συνοδεία από καβαλάρηδες

călărit ουσ. ουδ. ιδ. călărie

călător-oare, călători-oare I. επίθ. 1. ταξιδιάρικος -η-ο, ταξιδιάρης-α-ικο, ταξιδιωτικός-ή-ό, αποδημητικός-ή-ό 2. μτφ. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατάριος-η-ο // **păsări -oare** τα αποδημητικά πουλιά II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο οδοιπόρος (ο, η), ταξιδιώτης-ισσα (ο, η), ταξιδευτής-εύτρια (ο, η), περιηγητής-ήτρια (ο, η), επιβάτης-άτισσα (ο, η) // **de -i** επιβατικός-ή-ό // **vagon de -i** το επιβατικό βαγόνι

călători, călătoresc I. ρ. αμ. ταξιδεύω, οδοιπορώ, περιοδεύω, πελαγίζω, πελαγώνω // **a ~ cu trenul** ταξιδεύω σιδηροδρομικά II. ρ. μέσο 1. πορεύομαι 2. περιηγούμαι, πηγαίνω από έναν τόπο σ' έναν άλλο

călătorie, călătorii ουσ. θηλ. 1. το ταξίδι, η περιοδεία 2. η περιήγηση, η αποδημία // **~ de agreement** το ταξίδι αναψυχής

călătorit-ă, călătoriti-te επίθ. ταξιδεμένος-η-ο, κοσμογυρισμένος-η-ο

călău, călăi ουσ. αρσ. ο μπόγιας, ο δήμιος, ο αποκεφαλιστής, ο βασανιστής

călăuză, călăuze ουσ. θηλ. ο, η οδηγός, ο, η ξενάγος, ο, η οδηγητής-ήτρια, ο τσιτσερόνε, ο, η καθοδηγητής-ήτρια

călăuzi, călăuzesc I. ρ. μετ. 1. οδηγώ, καθοδηγώ, διευθύνω 2. ξεναγώ II. ρ. μέσο οδηγούμαι, προσανατολίζομαι // **mă călăuzesc după indicațiile lui** προσανατολίζομαι σύμφωνα με τις οδηγίες του

călăuzire, călăuziri ουσ. θηλ. 1. η οδήγηση, η καθοδήγηση 2. μτφ. η χειραγώγηση, η χειραγώγηση **călăuzitor-oare, călăuzitori-oare** επίθ. οδηγητικός-ή-ό, καθοδηγητικός-ή-ό // **far ~** ο καθοδηγητικός φάρος

călcal, calc I. ρ. αμ. 1. πατώ 2. βαδίζω, βηματίζω // **a ~ cu dreptul** πατώ με το δεξί πόδι, άρχισα κάτι ευνοϊκά / με καλή τύχη / με το καλό // **a ~ cu stângul** πήρε το πόδι σβανίζοντας / σβανιστά / σύροντας // **a ~ în străchini** ανοηταίνω // **a ~ pe urmele cuiva** βαδίζω επί τα ίχνη κάποιου // **a ~ strâmb** στραβοπατώ, σφάλλω II. ρ. μετ. 1. πατώ, πιέζω, συνθλίβω με τα πόδια 2. ποδοπατώ 3. παρασέρνω κάτω από τροχούς (αυτοκίνητα, κ.λ.π.) 4. σιδερώνω (ρούχα) 5. παραβαίνω (νόμους) 6. μτφ. κάνω επιδρομή, ληστεύω, ληηλατώ, κουρσεύω // **a ~ în picioare** πατώ κάποιον με τα πόδια (ποδοπατώ) // **a-i ~ pragul casei cuiva** πατώ το κατώφλι του σπιτιού (πηγαίνω στο σπίτι κάποιου) // **a-și ~ cuvântul** δεν κρατώ το λόγο μου (παραβαίνω το λόγο) // **a-și ~ jurământul** παραβαίνω τον όρκο // **a-și ~ pe inimă** κάνω την καρδιά μου πέτρα

călcare, călcări ουσ. θηλ. 1. η πατησιά, η πατημασιά, το πάτημα 3. μτφ. η παράβαση νόμου, λόγου, κ.λ.π. 4. μτφ. η επιδρομή, η εισβολή, η ληηλασία

călcat ουσ. ουδ. το σιδέρωμα // **-ul rufelor** το σιδέρωμα των ρούχων // **fierul de ~** το σίδερο για το σιδέρωμα ρούχων

călător-oare, călători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σιδερωτής-ώτρα (ο, η)

călătoreasă, călătorese ουσ. θηλ. η σιδερώτρα

călcătorie, călcătorii ουσ. θηλ. το σιδερωτήριο **călcătură, călcături** ουσ. θηλ. η πατημασιά, το πάτημα, η περπατιά, το περπάτημα, το βάδισμα, η πορεία, το βήμα

călcăi, călcăie ουσ. ουδ. (ανατ.) η πτέρνα, η φτέρνα // **-ul lui Ahile** η Αχίλλειος πτέρνα (το αδύνατο σημείο κάποιου) // **a i se aprinde -ele** το να είναι εξαιρεμένος με κάποιον // **a se afla sub ~** είμαι κάτω από την εξουσία άλλου

căldare, căldări ουσ. θηλ. 1. ο κάδος, ο κουβάς 2. το καζάνι // **o ~ cu apă** ένας κάδος με νερό

căldărar, căldărari ουσ. αρσ. ο καζαντζής, ο χαλκούργος

căldărărie, căldărării ουσ. θηλ. το εργαστήριο κατασκευής καζανιών, το χαλκούργείο

căldărușă, căldărușe ουσ. θηλ. η χύτρα, το μικρό καζανάκι

căldicele-ică, căldicele-ele επίθ. ζεστούσιος-η-ο

căldură, călduri ουσ. θηλ. 1. η ζέση, η ζέστα, η θερμότητα 2. ο καύσωνας, η λάβρα, η κάψα, ο πυρετός 3. μτφ. η ζέση, η εγκαρδιότητα, η θαλπωρή, η θέρμη, η ζεστασιά // **~ mare** μεγάλη ζέση // **căldura focului** η ζέση της φωτιάς // **a avea călduri** έχω πυρετό // **am fost primiți cu ~** υποδεχτήκαμε με ζεστασιά // (φυσ.) **bun conducător de ~** ο καλός αγωγός θερμότητας // **lipsit(-ă) de ~** άθερμος-η-ο

căldurică ουσ. θηλ. (οικ.) η ζεστασιά

călduros-oasă, călduroși-oase I. επίθ. 1. θερμός-ή-ό, ζεστός-ή-ό 2. μτφ. ένθερμος-η-ο, φλογερός-ή-ό // **căldurose felicitări** θερμά συγχαρίτηρια // **îmbrăcămintă -oasă** η ζεστή ενδυμασία

călduț-ă, călduți-te επίθ. 1. ζεστούσιος-η-ο 2. χλιαρός-ή-ό, χλιαρός-ά-ό

căli, călesc I. ρ. μετ. 1. στομώνω, βάφω ατσάλι, σκληραίνω, χαλυβδώνω 2. επιχαλυβδώνω σιδερένιο εργαλείο, ατσάλωνω 3. σφυρηλάτω ατσάλι 4. τσιγαρίζω, καβουρδίζω σε λίπος κρέας ή λάχανο 5. μτφ. σκληραγωγώ // **a ~ oțelul** σκληραίνω το ατσάλι, στομώνω το // **a-și ~ trupul** ατσάλωνω το κορμί μου II. ρ. μέσο 1. σκληραίνω, σκληραγωγούμαι, χαλυβοποιούμαι 2. μτφ. αποκτώ δύναμη, γίνωμαι ισχυρός, ρωμαλέος

călifăr, călifari ουσ. αρσ. το υδρόβιο αποδημητικό πτηνό όμοιο με πάπια ή χήνα

călimară, călimări ουσ. θηλ. το καλαμάρι, το μελανοδοχείο

călin, călini ουσ. αρσ. (βοτ.) είδος άγριου θάμνου με φύλλα λωβιάδη, άσπρα άνθη και κόκκινους καρπούς μη εδώδη ουσ.

călire, căliri ουσ. θηλ. 1. η στόμωση, η χαλύβδωση, το ατσάλωμα, η σφυρηλάτηση 2. το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα 3. μτφ. η σκληραγωγία, η σκληραγωγή

călit ουσ. ουδ. 1. η στόμωση, η σκληήρυση, το ατσάλωμα 2. το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα

călit-ă, căliti-te επίθ. 1. χαλυβοποιημένος-η-ο 2. ατσαλωμένος-η-ο 3. ανθεκτικός-ή-ό 4. (για λάχανο, ή κρέας) καβουρδισμένος-η-ο, τσιγαρισμένος-η-ο 5. μτφ. σκληραγωγημένος-η-ο **căltunaș, căltunași** ουσ. αρσ. 1. η κάλτσα από άσπρο μαλλί στη λαϊκή ενδυμασία 2. βοτ. το γιούλι, ο μενεξές

călugăr, călugări ουσ. αρσ. ο καλόγερος, ο καλόγηρος, ο μοναχός

călugăresc-ească, călugărești *επίθ.* καλογερίκος-ή-ό
călugărește *επίρ.* καλογερίκα
călugări, călugăresc *l. p. μετ.* καλογερεύω *ll. p. αμ.* γίνομαι καλόγερος ή καλόγρια
călugărie *ουσ.* θηλ. η καλογερίκη, η καλογηρική, η καλογεροσύνη, η μοναχική ζωή
călugăriță, călugărițe *ουσ.* θηλ. η καλόγρια, η μοναχή
căluș, călușuri *ουσ.* ουδ. 1. το ειδικό μετάλλιο εξάρτημα του χαλναριού που τοποθετείται στο στόμα των ζώων 2. (βιολ.) ο καβαλάρης 3. είδος λαϊκού χορού // **a pune călușul în gură** βάζω το φίμωτρο στο στόμα κάποιου
călușar, călușari *ουσ.* αρσ. 1. ο λαϊκός χορός «καλούσουλ» 2. ο χορευτής του λαϊκού χορού «καλούσουλ»
călușel, călușei *ουσ.* αρσ. 1. το αλογάκι 2. τα ξύλινα αλογάκια που μετακινούνται κυκλικά γύρω από έναν άξονα στα λούνα παρκ για την ψυχαγωγία των παιδιών, το καρουζέλ
căluț, căluți *ουσ.* αρσ. το αλογάκι, το αλογατάκι
cămară, cămări *ουσ.* θηλ. το κελάρι, η εδεσματοθήκη, το μικρό δωμάτιο όπου φυλάγονται τα τρόφιμα
cămașă, cămăși *ουσ.* θηλ. 1. το πουκάμισο 2. το περιβλήμα 3. η εσωτερική επένδυση ενός αντικειμένου // ~ **de noapte** η νυχτική, η πουκάμισο // **a nu avea nici ~ pe el** δεν έχει ούτε πουκάμισο επάνω του (είναι φτωχός) // **a nu ști pe unde să scoți cămașa** βρίσκομαι σε αμηχανία, σε δύσκολη θέση και δεν ξέρω τι να κάνω // **își dă cămașa de pe el** δίνει ακόμα και το πουκάμισό του (είναι γενναιόδωρος, κουβαρντάς)
cămaruță, cămaruțe *ουσ.* θηλ. 1. το καμαράκι, το μικρό δωμάτιο 2. το κελί (φυλακής ή μοναχού)
cămătar, cămătari *ουσ.* αρσ. 1. ο τοκογλύφος 2. (μτφ.) αυτός που δανείζει με τόκο μεγαλύτερο από το νόμιμο
cămătăresc-ească, cămătărești *επίθ.* τοκογλυφικός-ή-ό
cămătărește *επίρ.* τοκογλυφικά
cămătărie, cămătării *ουσ.* θηλ. η τοκογλυφία
cămilă, cămile *ουσ.* θηλ. η καμήλα // ~ **cu două cocoaze** η καμήλα με δυο ύβους
cămin, cămine *ουσ.* ουδ. 1. η εστία, το τζάκι 2. το σπίτι 3. το κοινωνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα // ~ **de apă** ο υπόγειος αγωγός ύδατος // ~ **de bătrâni** γηροκομείο // ~ **de copii** το νηπιαγωγείο
căminar, căminari *ουσ.* αρσ. (ιστ.) ο εισπράκτορας φόρων (σε αλλοτινούς καιρούς)
căminist-ă, căminiști-ste *ουσ.* αρσ. και θηλ. ο, η ένοικος σε φοιτητική εστία (ο φοιτητής ή φοιτήτρια)
căni, cănesc *ρ. μετ.* (λαϊκ.) μαυρίζω (και ιδίως τα μαλλιά)
căniță, cănițe *ουσ.* θηλ. η μικρή κούπα, το κυπελλάκι
căpăstru, căpestre *ουσ.* ουδ. το καπίστρι
căpăta, capăt *ρ. μετ.* 1. αποκτώ 2. λαμβάνω, παίρνω 3. κερδίζω κάτι // **a ~ renume** αποκτώ φήμη // **de căpătat** που του έχει δοθεί δωρεάν
căpătat *ουσ.* ουδ. η ζητιανιά, η βοήθεια που ζητά κάποιος σαν ελεημοσύνη, η επαιτεία
căpătai, căpătaie *ουσ.* ουδ. 1. το προσκέφαλο 2. το κεφάλι του κρεβατιού 3. το αποκομμί // **a sta la ~ ul cuiva** προσέχω, φυλάω άρρωστο // **carte de ~** το κεφαλαίωδες έργο, το αγαπημένο βιβλίο // **fără ~** χωρίς απασχόληση/εργασία

căpătui, căpătuiesc *l. p. μετ.* 1. βολεύω, τακτοποιώ, συγυρίζω, αποκαθιστώ 2. μτφ. εξασφαλίζω οικονομικά, παντρεύω, νυμφεύω *ll. p. μέσο* 1. βολεύομαι, τακτοποιούμαι 2. μτφ. αποκαθίσταμαι, παντρεύομαι, νυμφεύομαι
căpătuială, căpătuiele *ουσ.* θηλ. 1. το βόλεμα 2. το πλούτισμα // **a fi pus pe ~** επιδιώκω να γίνωμαι πλούσιος, να πλουτίζω, να πλουταίνω
căpătuire, căpătuiri *ουσ.* θηλ. 1. το βόλεμα 2. το πλούτισμα, ο πλουτισμός 3. η αποκατάσταση 4. μτφ. η παντρεία, ο γάμος
căpăduit-ă, căpăduți-te *επίθ.* 1. ευκατάστατος-η-ο 2. μτφ. παντρεμένος-η-ο
căpățănă, căpățani *ουσ.* θηλ. 1. το κεφάλι 2. η κεφαλή σφαιγμένο ζώου 3. το κρανίο, τα οστά του κεφαλιού 4. κάθε τι που μοιάζει με κεφάλι // **o ~ de usturoi** ένα κεφάλι σκόρδο // **o ~ de varză** ένα κεφάλι λάχανο
căpățanos-oasă, căpățanoși-oase *επίθ.* 1. μεγαλοκέφαλος-η-ο 2. μτφ. ξεροκέφαλος-η-ο, πεισματάρικος-η-ο
căpcăun, căpcăuni *ουσ.* αρσ. (μυθ.) 1. ο κυνοκέφαλος, η λάμια, το μυθολογικό τέρας (φάντασμα) με σώμα ανθρώπου και κεφάλι σκυλιού, που έχει δυο κεφάλια και δύο στόματα και τρώει τους ανθρώπους 2. μτφ. ο αγριάνθρωπος, ο κακός, σκληρόκαρδος άνθρωπος
căpetenie, căpetenii *ουσ.* θηλ. 1. ο επικεφαλής, ο αρχηγός, ο προϊστάμενος 2. ο διοικητής, το κεφάλι // **de ~** πρωταρχικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, κεφαλαίωδης-ης-ες, βασικός-ή-ό, σημαντικότερος-η-ο
căpia, căpiez *l. p. αμ.* σαστίζω, ανοηταίνω, χάνω τα λογικά μου, παλαβώνω *ll. p. μέσο* παραφέρομαι, βγαίνω απ' τα όρια, τρελαίνομαι, μου στρίβει η βίδα
căpiat-ă, căpiați-te *επίθ.* 1. ζαλισμένος-η-ο (πρόβατα, βόδια, κ.λ.π.) 2. οικ. τρελός-ή-ό, παράφρονος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο // **ce, ai ~?** τί, τάχει χαμένα;
căpitan, căpitani *ουσ.* αρσ. (ναυτ.) 1. ο καπετάνιος, ο πλοίαρχος, ο κυβερνήτης πλοίου 2. στρατ. ο λοχαγός 3. αθλ. ο παίκτης αρχηγός αθλητικής ομάδας, ο καπετάνιος // ~ **de aviație** ο σημεναγός // ~ **de cavalerie** ο ίλαρχος // ~ **de port** ο λιμενάρχης, ο προϊστάμενος του λιμεναρχείου
căpităneasă, căpităneose *ουσ.* θηλ. 1. η καπετάνισσα 2. η λοχαγός
căpitănie, căpităni *ουσ.* θηλ. (ναυτ.) το λιμεναρχείο, η δημόσια αρχή που διοικεί το λιμάνι
căpiță, căpițe *ουσ.* θηλ. η θημωνιά // ~ **de fân** η θημωνιά χόρτου
căprar, căprari *ουσ.* αρσ. 1. ο γιδάρης, ο γιδάς, ο αιγοβοσκός, ο γιδοβοσκός 2. στρατ. ο δεκανέας
căprărie, căprării *ουσ.* θηλ. το στρατιωτικό απόσπασμα υπό διοίκηση του δεκανέα
căpresc-ească, căprești *επίθ.* κατσικίσιος-α-ο, γιδίσιος-ια-ιο // **raie căprească** η κατσικίσια ψώρα
căprioară, căprioare *ουσ.* θηλ. (ζωολ.) το ζαρκάδι
căprior, căpriori *ουσ.* αρσ. (ζωολ.) 1. το ζαρκαδάκι 2. οικοδ. το δοκάρι, το πατόξυλο
căpriță, căprițe *ουσ.* θηλ. το κατσικάκι, η κατσικούλα, η μικρή γίδα
căprui-ice, căprui *επίθ.* καστανόχρμος-η-ο // **cu ochi ~** καστανομάτης-α-ικο
căpsor, căpsoare *ουσ.* ουδ. το κεφαλάκι

căpsun, căpsuni ουσ. αρσ. (βοτ.) η φραουλιά
căpsună, căpsuni ουσ. θηλ. η φράουλα
căptușeală, căptușeli ουσ. θηλ. η φόδρα, η εσωτερική επένδυση, το περίβλημα, το αστάρι
căptuși, căptușesc ρ. μετ. 1. φοδράρω, φοδραρίζω, επενδύω 2. μτφ. γεμίζω κάτι εντελώς
căptușire, căptușiri ουσ. θηλ. η επένδυση, το φοδράρισμα
căpușă, căpușe ουσ. θηλ. 1. το τσιμπούρι 2. βοτ. το μπουμπούκι της αμπέλου // **ce-i în gușă și în ~** ελικοκρινής άνθρωπος
căpută, căpute ουσ. θηλ. το ψίδι
căra, car I. ρ. μετ. 1. μεταφέρω 2. κουβαλώ, μετακομίζω // **a ~ apă la puț** κάνω τρύπα στο νερό // **a ~ cuiva punni** χτυπάω κάποιον με γροθιές, γρονθοκοπώ II. ρ. μέσο 1. μετακινούμαι, πηγαίνω από ένα τόπο σε άλλο 2. κουβαλιέμαι, φεύγω γρήγορα από κάπου, γίνομαι άφαντος, το στρίβω // **cărăți-vă de aici!** άμεστε απ'έδω!
cărare, cărări ουσ. θηλ. 1. το μονοπάτι, ο δρόμος 2. η χωρίστρα (για τα μαλλιά) // **a umbla pe două cărări** (για μεθυσμένους) παραπατώ // **se găsește pe toate cărările** βρίσκεται σ'όλους τους δρόμους, σε κάθε βήμα
cărat ουσ. ουδ. το κουβάλημα, η μετακόμιση, το σήκωμα και η μεταφορά υλικών
cărăbăni, cărăbănesc ρ. μέσο (οικ.) φεύγω γρήγορα από κάπου, «το σκάω», το στρίβω
cărăbuș, cărăbuși ουσ. αρσ. (εντομ.) το σκαθάρι, ο κάνθαρος, ο χρυσοκάνθαρος
cărămidar, cărămidari ουσ. αρσ. ο πλινθοποιός, ο τουβλοποιός
cărămidă, cărămizi ουσ. θηλ. ο πλίνθος, το τούβλο // **~ refractară** το διαθλαστικό τούβλο για σόμπες // **fabrică de cărămizi** το πλινθοποιείον, το εργοστάσιο τούβλων
cărămidărie, cărămidărie ουσ. θηλ. το πλινθοποιείον
cărămiziu-ie, cărămizii επιθ. κεραμιδιές-ιά-ί, κοκκινωπές-ή-ό
cărăruie, cărării ουσ. θηλ. το δρομάκι, ο δρομίσκος, το μονοπάτι
cărător, cărători ουσ. αρσ. ο κουβαλητής, ο βαστάζος, ο χαμάλι, ο αχθοφόρος
cărătură, cărături ουσ. θηλ. η βασταγή, το φορτίο, το φόρτωμα, το βάρος που μπορώ να μεταφέρω μαζί μου κάθε φορά
cărăuș, cărăuși ουσ. αρσ. ο αγωγιάντης // **femeia ~** η γυναίκα αγωγιάντισσα
cărăușeste επιρ. αγωγιάντικά, όπως οι αγωγιάντες
cărăuși, cărăușesc ρ. αμ. είμαι αγωγιάντης, κάνω αγωγή
cărăușie, cărăușii ουσ. θηλ. το αγωγή
cărăușit ουσ. ουδ. ιδ. cărăușie
cărbunar, cărbunari ουσ. αρσ. ο ανθρακοπώλης, ο καρβουνιάρης
cărbunară, cărbunare ουσ. θηλ. η καρβουνιάρισσα
cărbunărie, cărbunării ουσ. θηλ. το καρβουνιάρειο, το καρβουνιάρικο, η ανθρακαποθήκη
cărbune, cărbuni ουσ. αρσ. 1. το κάρβουνο, ο ξυλάνθρακας, ο γαιάνθρακας 2. (μολύβι) το κάρβουνο, το κραγιόνι 3. (ιατρ.) ο άνθρακας, η ανθράκωση (αρρώστια) // **~ acoperit** σκεπασμένο θράκι // **a sta ca pe cărbuni aprinși** κάθομαι σε ανμένα κάρβουνα // **depozit de ~** η ανθρακαποθήκη, η καρβουνιέρα // **mină de cărbuni** το ανθρακωρυχείο

cărbunos-oasă, cărbunoși-oase επιθ. (χημ.) ανθρακοχόος-α-ο
cărnărie ουσ. θηλ. το κρέας σε αφθονία, τα κρέατα, η μεγάλη ποσότητα από κρέας
cărniță, cărnite ουσ. θηλ. το κρεατάκι
cărnos-oasă, cărnosi-oase επιθ. 1. κρεατώδης-ης-ες, σαρκοώδης-ης-ες 2. (για καρπούς) με πολλή ψίχα
cărpănos-oasă, cărpănoși-oase I. επιθ. (ειρ.) τσιγγούνικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. τσιγκούνης-α (ο, η), φιλάργυρος-η (ο, η)
cărpănoșie, cărpănoși ουσ. θηλ. (υποτ.) η φιλαργυρία, η τσιγκουνιά
cărpiniș, cărpinișuri ουσ. ουδ. το δάσος με πολλές ζυγίες, με πολλούς καρπίνους
cărturar, cărturari ουσ. αρσ. ο επιστήμονας, ο γραμματιζούμενος, ο εγγράμματος, ο γραμματικός, ο πολυμυθής, ο λόγιος
cărturăreasă, cărturărese ουσ. θηλ. 1. η γραμματιζούμενη, η εγγράμματη, η γραμματισμένη 2. η χαρτορίχτρα, η χαρτομάντισσα, η χαρτού
cărțulie, cărțulii ουσ. θηλ. 1. η φυλλάδα, το βιβλαράκι 2. μτφ. το μη αξιόλογο βιβλίο
cărcior, cărcioare ουσ. ουδ. 1. το καροτσάκι 2. το κοιρότσι για τον περίπατο των μωρών 3. το μικρό κάρο, η μικρή καρότσα, το χειροκίνητο μεταφορικό μέσο πραγμάτων
căruntă, cărunți-te I. επιθ. γκριζός-α-ο, σταχτής-ιά-ί, ψαρός-ή-ό, φαιός-ά-ό // **părul ~** τα γκριζα μαλλιά II. ουσ. αρσ. και θηλ. ασπρομάλλης-α (ο, η), γκριζομάλλης-α (ο, η)
cărungi, căruntesc ρ. αμ. γίνομαι γκριζός, φαιός, ψαράινω, γίνομαι ψαρός
căruntit-ă, cărunțiți-te επιθ. σταχτερός-ή-ό, ξασπρίσμένος-η-ο, φαιός-ά-ό
căruț, căruțuri ουσ. ουδ. το καροτσάκι, το αμαξάκι
căruțaș, căruțași ουσ. αρσ. ο αμαξάς, ο οδηγός αμαξής
căruță, căruțe ουσ. θηλ. 1. η άμαξα, το αμάξι, ο αραμπάς, το κάρο 2. η αμαξιά, το φορτίο που μπορεί να χωρέσει σ'ένα κάρο // **~ cu boi** η βοιδάμαξα // **a cincea roată la ~** ο πέμπτος τροχός της αμαξής (γι'αυτόν που δεν του περνά ο λόγος) // **a rămâne de ~** χάνω την ευνοϊκή κατάσταση για κάτι
căsăpi, căsăpesc ρ. μετ. σφάζω, σφαγιάζω, μακελεύω, πετσοκόβω, κατακομματιάζω
căsăpire, căsăpiri ουσ. θηλ. το σφάξιμο, ο σφαγιασμός, η σφαγή, το μακέλεμα, το μακελειό, το κατακομματιάσμα, το πετσοκόμμα
căsători, căsătoresc I. ρ. μετ. παντρεύω, στεφανώνω, νυμφεύω, ενώνω με γάμο άντρα και γυναίκα II. ρ. μέσο παντρεύομαι, στεφανώνομαι, νυμφεύομαι, τελώ το γάμο μου
căsătorie, căsătorie ουσ. θηλ. 1. ο γάμος, η παντρεία, τα στεφανώματα, η νύμφευση, η σύζευξη // **~ secretă** η λαθρογαμία, ο μυστικός γάμος
căsătorit-ă, căsătoriți-te επιθ. έγγαμος-η-ο, παντρεμένος-η-ο, στεφανωμένος-η-ο
căsca, casc I. ρ. μετ. 1. χαζεύω 2. μένω μ'ανοιχτό στόμα 3. χάφτω // **a ~ ochii** γουρλώνω τα μάτια II. ρ. αμ. 1. χάσκω, χαζεύω 2. είμαι χάσκας III. ρ. μέσο χασμουριέμαι
căscare, căscări ουσ. θηλ. το χάσμημα, το χασμουρητό, το χασμούρημα
căscat, căscături ουσ. ουδ. ιδ. căscare

căscat-ă, căscați-te *l. ουσ. αρσ. και θηλ. χασμουρίρης-άρα* *ll. επιθ. 1. χασμουρίρης-άρα -iko 2. χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο 3. χασματώδης-ης -ες (με χάσματα, κενά, ανοίγματα, ρωγμές) // a rămâne cu gura* -ă μένω με το στόμα ολάνοιχτο (κατάπληκτος, έκπληκτος)

căscătură, căscături *ουσ. θηλ. 1. το χασμουρητό 2. το χάσμα, η ρωγμή, το ρήγμα*

căscioară, căscioare *ουσ. θηλ. το σπιτάκι*

căsnicie, căsnicii *ουσ. θηλ. 1. το νοικοκυριό, το σπιτικό, η επίβλεψη και η φροντίδα του σπιτιού 2. το αντρόγυνο, ο έγγαμος βίος*

căsoaie, căsoaie *ουσ. θηλ. 1. (ειρων.) το μεγάλο σπίτι 2. η μεγάλη παράγκα για τη στέγαση περισσότερων ανθρώπων μες στον κάμπο ή στο δάσος 3. τα οικοδομικά στοιχείατα τοποθετημένα στην κοίτη του ποταμού για ανέγερση φράγματος ή επιχωμάτωσης*

căsuță, căsuțe *ουσ. θηλ. 1. το σπιτάκι, ο οικίσκος 2. η θυρίδα 3. ο χώρος ανάμεσα στα δόντια του υφαντικού χτενιού για το πέρασμα των κλωστών 4. (τυπ.) η γραμματοθήκη // căsuța poștală η ταχυδρομική θυρίδα*

cășărie, cășării *ουσ. θηλ. 1. το τυροκομείο 2. η στάνη*

cășuna, cășunez *l. p. μετ. προξενύ δυσαρέσκεια, στενοχώρια // a ~ / supărare προξενύ στενοχώρια // a ~ pe cineva χυμύ πάνω του ll. p. αμ. 1. μου κατέβηκε, μου έρχεται μια αλλόκοτη ιδέα / μια ασυνήθιστη όρεξη 2. αισθάνομαι απότομα αντιπρόθεση ή μεγάλη αγάπη για κάποιον 3. εφορμώ, ρίχνομαι πάνω σε κάποιον*

cătană, cătane *ουσ. θηλ. (επαρχ.) ο στρατιώτης // în cătane στο στρατό*

cătare, cătări *ουσ. θηλ. το κλισιοσκόπιο (στην κάνη των πυροβόλων όπλων για τη σωστή σκόπευση)*

cătănie *ουσ. θηλ. 1. ο στρατός 2. η στρατιωτική θητεία*

cătină, cătini *ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος θάμνου με ακάθια*

cătinel *επιρ. σιγά, χωρίς θόρυβο, σιγαλά*

cătrăneală, cătrăneli *ουσ. θηλ. 1. το κατράμωμα, το πίσσωμα 2. μτφ. το θύμωμα, ο θυμός, η πίκρα*

cătrâni, cătrănesc *l. p. μετ. 1. κατραμνώνω, πισσώνω 2. μτφ. κάνω κάποιον να θυμώσει, πικραίνω κάποιον ll. p. μέσο πικραίνομαι, στενοχωριέμαι, χολοσκάω*

cătrănire, cătrâniri *ουσ. θηλ. 1. το κατράμωμα, το πίσσωμα 2. μτφ. η πικρία, το πίκραμα, η λύπη, η στενοχώρια*

cătrânit *ουσ. ουδ. ιδ. cătrânire*

cătrânit-ă, cătrâniți-te *επιθ. 1. κατραμμένος-η-ο, μαυρισμένος-η-ο 2. μτφ. στενοχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο*

către *προθ. 1. προς 2. από 3. υπό 4. κατά // ~ casă προς το σπίτι // ~ Ministerul Învățământului προς το Υπουργείο Παιδείας // ~ seară κατά το βράδυ // ~ sfârșitul zilei προς το τέλος της ημέρας // școala a fost întemeiată de ~ oamenii din sat το σχολείο θεμελιώθηκε από τους ανθρώπους του χωριού*

cățun, cătune *ουσ. ουδ. το χωριουδάκι*

cățușă, cătușe *ουσ. θηλ. η χειροπέδη, οι χειροπέδες*

cățara, cățăr *p. μέσο σκαρφάλων, αναρριχίμαι*

cățărare, cățărări *ουσ. θηλ. η αναρρίχηση, το σκαρφάλωμα*

cățărător-oare, cățărători-oare *επιθ. αναρριχητικός -ή-ό*

cățea, cățele *ουσ. θηλ. η σκύλα*

cățel, căței *ουσ. αρσ. το σκυλάκι, το κουτάβι // ~ de usturoi* η σκελίδα σκόρδου, η σκορδοσκελίδα // *cu ~, cu purcel* με όλη την οικογένεια και όλη την περίουσια

cățelandru, cățelandri *ουσ. αρσ. το μεγάλο σκυλάκι*

cățeluș, cățeluși *ουσ. αρσ. 1. το σκυλάκι 2. το κουτάβι (το νεογνό σκύλου, λίκου ή αλεπούς) // ~ cu părul creț* κατσαρομάλικο σκυλάκι!

cățelușă, cățelușe *ουσ. θηλ. η μικρή σκύλα, η σκυλίτσα*

căuș, căușe *ουσ. ουδ. 1. η σέσουλα, η μικρή ξύλινη σκαφίδα με την οποία αδειάζουν από το τσουβάλι ζάχαρη, αλεύρι, όστρια, κ.λ.π. 2. το εργαλείο του χτίστη σε σχήμα κουταλιού // a face mâna ~* κάνω το χέρι μου χούφτα σε σχήμα σέσουλας για να μπορέσω να χουφτώσω

căuta, caut *l. p. μετ. 1. γυρεύω, ψάχνω, αναζητώ 2. εξετάζω 3. ζητάω 4. δοκιμάζω, κάνω απόπειρα // a ~ acul în carul cu fân* γυρεύω βελόνα σε άχυρα // *a ~ alte soluții* γυρεύω άλλες λύσεις // *a ~ cearta* τον τρώνε τα κέρατα/ τον τρώει η μύτη // *a ~ cuiva în coarne* τον παραχαϊδεύω // *a ~ cu ochii* αναζητώ με τη ματιά να δω κάποιον (μέσα σ' ένα σύνολο, σ' ένα πλήθος) // *a ~ drumul* γυρεύω το δρόμο // *a ~ necazul cu lumânarea* ψάχνω το βάσανο με το κερί // *a ~ nod în papură* γυρεύω κόμπο στο βούρλο (ψάχνω να βρω άδικο φταίξιμο σε κάποιον) // *vă aui ce ~ acolo!* δεν έχεις τί να ζητήσεις εκεί! // *vă caută cineva la telefon* σας ζητάει κάποιος στο τηλέφωνο ll. p. αμ. 1. αναδιψώ 2. ψάχνω 3. ερευνώ, προσπαθώ // *au căutat peste tot* έψαξαν παντού // *eu caut să-l conving* προσπαθώ να τον πείσω ll. p. μέσο 1. εξετάζω (σε γιατρό) 2. ζητιέμαι, είμαι αντικείμενο ζήτησης (εμπόρευμα, χρηματοπιστωτική αξία, κ.λ.π.) 3. αναζητιέμαι // *a-și ~ de treabă* κοιτάω τη δουλειά μου

căutare, căutări *ουσ. θηλ. 1. η ζήτηση, η αναζήτηση 2. η αναδίφηση, η έρευνα, η εξέταση 3. η φροντίδα, η περιθαλψη, η περιποίηση, η νοσηλεία // a avea ~* ζητούμαι // *în ~ a timpului* pierdut σε αναζήτηση του χαμένου καιρού // *produs care are ~ pe piață* προϊόν που έχει ζήτηση στην αγορά // *sunt în ~ a unei locuințe mai mari* είμαι σε αναζήτηση μιας μεγαλύτερης κατοικίας

căutat *ουσ. ουδ. ιδ. căutare*

căutat-ă, căutați-te *επιθ. 1. γυρευτός-ή-ό, ζητημένος-η-ο, περιζήτητος-η-ο, αναζητημένος-η-ο 2. (για το ύφος) μτφ. επιτηδευμένος-η-ο, εξεζητημένος-η-ο*

căutător-oare, căutători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. γυρευτής-τρια (ο, η), μελετητής-τρια (ο, η), ερευνητής-τρια (ο, η), αναζητητής-τρια (ο, η), ζητητής-τρια (ο, η) // ~ de aur* ο χρυσοθήρας // *~ de mine* ο ναρκοσυλλέκτης

căutătură, căutături *ουσ. θηλ. 1. το κοίταγμα, το βλέμμα 2. η εξωτερική εμφάνιση της φάτσας, της όψης 3. η θωριά, η έκφραση του προσώπου και των ματιών 4. η ματιά*

căuzaș, căuzași *ουσ. αρσ. μυστικός αγωνιστής της επανάστασης του 1848*

căzăceasca *ουσ. θηλ. το καζατσικό, το όνομα εθνικού χορού των Κοζάκων*

căzăcesc-ească, căzăcești *επιθ. κοζάκιος-η-ο*

căzăcește *επίρ.* κοζάκικα, όπως οι Κοζάκοι
căzăcime *ουσ.* θηλ. το πλήθος Κοζάκων
căzănel, **căzănele** *ουσ.* ουδ. το καζανάκι
căzător-oare, **căzătorii-oare** *επίθ.* πίπτων-ουσα-ον // (αστρ.) **stea -oare** ο διάττων αστήρ, το πεφτάστρι, το πεφταστέρι
căzături, **căzături** *ουσ.* θηλ. 1. το πέσιμο, η πτώση 2. το γκρέμισμα 3. το κουρέλι (για ύφασμα) 4. μτφ. το σάψαλο, το ρεμάλι
căzni, **căznesc** *l. p. μετ.* 1. κοπιάζω 2. καταβάλλω κόπο 3. βασιανίζω κάποιον, τυραννώ *ll. p.* μέσο κουράζομαι, τολαιπωρούμαι, μυχθώ, προσπαθώ // **se căznesțe să repare** προσπαθεί να διορθώσει
căzut-ă, **căzuți** *επίθ.* πεορμένος-η-ο
câine, **câinii** *ουσ.* αρσ. το σκυλί, ο σκύλος, ο κύων // ~ **de vânătoare** το κυνηγετικό σκυλί, το ζαγάρι // ~ **lup** το λυκόσκυλο // ~ **le care latră nu mușcă** το σκυλί που γαβγίζει δε δαγκώνει // **a tăia frunză la câini** αποφυγών την εργασία // **atenție! ~ rău!** προσοχή! κακό σκυλί! // **nu-i numai un ~ scurt în coadă** υπάρχει και κάτι άλλο, και τίποτα άλλο, και «κάτι περισσότερο» // **umblă câinii cu covrigi în coadă** είναι πλούτος και αφηρόνα αγαθά // **viață de ~** η σκυλίσια ζωή (η ζωή με πολλές στερήσεις)
câinesc-ească, **câinești** *l. επίθ.* 1. σκυλίσιος-ια-ιο. κυνικός-ή-ό 2. μτφ. σκυλόψυχος-η-ο άσπλαχνος-η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο, σκληρός-ή-ό, κακός-ή-ό, μνησικάκος-η-ο, ωμός-ή-ό // **dinte ~** το σκυλόδοντο, ο κυνόδοντας *ll. επίθ.* **de câine** σκυλίσιος-ια-ιο
câinește *επίρ.* 1. σκυλίσια, κυνικά, αναίσχυντα 2. μτφ. με σκληρότητα
câinos-oasă, **câinoși-oase** *επίθ.* 1. σκυλίσιος-ια-ιο 2. αναίσχυντος-η-ο, αναίδης-ής-ές
călți *ουσ.* αρσ. πληθ. οι ίνες από λιβάρι ή κάνναβι, το γνάφαλο
câmp, **câmpuri** *ουσ.* ουδ. και *ουσ.* αρσ. πληθ. **câmpi** 1. ο κάμπος, η πεδιάδα, το πεδίο 2. ο αγρός 3. μτφ. η περιοχή, ο τόπος όπου γίνεται κάτι, η νοητή έκταση μιας πράξης ή της δραστηριότητας κάποιου, ο χώρος // ~ **ul de luptă** το πεδίο της μάχης // ~ **de activitate** το πεδίο δραστηριότητας // ~ **de mine** το νερκοπέδιο // ~ **electric** το ηλεκτρικό πεδίο // ~ **sonor** το ηχηρό πεδίο, το πεδίο ηχηρότητας // ~ **vizual** το πεδίο ορατότητας // ~ **ul muncii** το πεδίο της εργασίας ο τόπος και ο χρόνος όπου εργάζεται κάποιος επαγγελματικά για να ζει από τη δουλειά του // **a-și lua -ii** πήρα τους δρόμους, φεύγω απέρσκεπτα χωρίς να ξέρω πού, βρίσκομαι σε κατάσταση απελπισίας, παίρνω τα μάτια // **artileria de ~** το πεδινό πυροβολικό // **de ~** καμπίσιος-ια-ιο, πεδινός-ή-ό // **în plin ~ sau în ~ deschis** σε ανοιχτό χώρο, στην ύπαιθρο, κατακαμπίς // **munca -ului** η αγροτική δουλειά, η καλλιέργεια της γης
câmpean-ă, **câmpeni-e** *l. ουσ.* αρσ. και θηλ. 1. καμπίσιος-ια (ο, η), κάτοικος απ'τον κάμπο (ο, η) *ll. επίθ.* αγροτικός-ή-ό, πεδινός-ή-ό
câmpencă, **câmpence** *ουσ.* θηλ. η αγρότισσα του κάμπου, η καμπίσια, η χωριάτισσα, η χωρική
câmpenesc-ească, **câmpenești** *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, καμπίσιος-ια-ιο
câmpie, **câmpii** *ουσ.* θηλ. ο κάμπος, η πεδιάδα
când *l. επίρ.* 1. τότε 2. τότε-πότε, κάθε τόσο 3. ενίοτε, κάποτε, κάποτε-κάποτε 4. όποτε // ~ **a**

sosit? πότε ήρθε; // ~ **și ~** κάποτε-κάποτε // **de ~ înveți engleza?** από πότε μαθαίνεις τ'αγγλικά; // **din ~ în ~** κάθε τόσο, από καιρού εις καιρόν // **veniți ~ doriți** ελάτε όποτε θέλετε *ll. συνδ.* 1. όταν 2. έως ότου, ώσπου 3. όμα 4. σάμπως 5. αφότου, από τότε που 6. ανέκαθεν, από πάντοτε 7. ενώ, ενόσω // ~ **a intrat**, **m-am ridicat** όταν μπήκε, σηκώθηκε // ~ **a văzut-o s-a bucurat** όταν την είδε, χάρηκε // ~ **eram mic...** όταν ήμουν μικρός... // **ca și ~** σάμπως // **de ~ lumea** απ' ότου ο κόσμος, από τότε που πλαστήκε ο κόσμος, ανέκαθεν, από την ποίηση του κόσμου, από πάντοτε // **de ~ sunt aici**, **plouă zilnic** απ' όταν είμαι εδώ βρέχει καθημερινώς // **în ora aceea toți copiii desenau un măr, pe ~ eu mă jucam cu briceagul** την ώρα εκείνη όλα τα παιδιά ζωγράφιζαν ένα μήλο, ενώ εγώ έπαιζα με το σουγιά // **pâinea s-a terminat, până ~ să-i vină rândul** το ψωμί τελείωσε ώσπου να 'ρθεί η σειρά του // **până ~** ώσπου, έως ότου // **pe ~ le vedeam toate acestea!** ενόσω τάβλεπα όλα αυτά!
cândva *επίρ.* κάποτε, κάποια φορά, κάποτε-κάποτε, μερικές φορές // ~ **va veni** κάποτε μιαν ημέρα θαρθεί
cânepă, **cânepe** *ουσ.* θηλ. (βοτ.) το καννάβι, η κάνναβις (φυτό κλωστικό) // **frânghie de ~** το κανναβόσκοινο // **sămânță de ~** ο κανναβόσπορος
cânepiște, **cânepiști** *ουσ.* θηλ. τόπος σπαρμένος με καννάβι
cânepiu-ie, **cânepii** *επίθ.* κανναβός-ή-ό· καστανόφαιος-η-ο
cânt, **cânturi** *ουσ.* ουδ. 1. το άσμα, το τραγούδι 2. το ποίημα, το έπος, η επική ποίηση για ηρωικά κατορθώματα 3. το κελάδημα πτηνού 4. ο ψαλμός
cânta, **cânt** *l. p. μετ.* 1. τραγουδώ, παράγω ήχους 2. ψέλνω κομμάτια μουσικών ύμνων 3. παίζω μουσικό όργανο, κρούω για να παράγω ήχο σ'ένα μουσικό όργανο // **a ~ cuiva în strună** (λέει μόνον) αμήν χότζα // **el cântă la pian** αυτός παίζει πιάνο // **el joacă cum îi cântă** ακολουθεί τις οδηγίες κάποιου άλλου *ll. p. αμ.* 1. τραγουδώ 2. ψέλνω εξέμνω (με στίχους) 3. ανακρούω (μουσικό κομμάτι, ύμνο) 4. κελاهدώ, λαλώ // **cântă cocoșul** λαλεί ο πετεινός
cântar, **cântare** *ουσ.* ουδ. η ζυγαριά, ο ζυγός, το καντάρι, η πλάστιγγα, η μπαλάντα // **a trage la ~** ζυγίζει πολύ και μτφ. έχει σημασία, σπουδαιότητα // **înșeală la ~** εξαπατώ στο ζύγισμα, ξεγελώ στο καντάρι, κακομετρώ
cântare, **cântări** *ουσ.* θηλ. 1. το άσμα, το τραγούδι, το τραγούδιμα 2. η εξύμνηση, ο έπαινος μέσω λογοτεχνικών ή μουσικών συνθέσεων // ~ **a cântărilor** το άσμα ασμάτων
cântat *ουσ.* ουδ. 1. το τραγούδιμα 2. η λαλιά, το λάλημα // ~ **de privighetoare** το αηδόνισμα // **la ~ul cocoșilor** στο λάλημα των πετεινών (τα μεσάνυχτα)
cântăreți-eață, **cântăreți-e** *ουσ.* αρσ. και θηλ. 1. τραγουδιστής-ιστρια (ο, η), ο αοιδός, ποιητής -ήτρια (ο, η)
cântări, **cântăresc** *l. p. μετ.* 1. ρυθίζω, ζυγιάζω 2. μτφ. κρίνω, λογαριάζω, εκτιμώ, υπολογίζω, συλλογίζομαι // **a ~ din ochi pe cineva** λογαριάζω με το βλέμμα μου κάποιον και σχηματίζω μ' αυτόν

// **a-și ~ vorbele** μετρώ τα λόγια μου II. *p. am.* 1. ζυγίζω, έχω ένα ορισμένο βάρος 2. *μτφ.* αξίζω, έχω σημασία // **aprecierea lui cântărește mult** η εκτίμηση έχει μεγάλη σημασία
cântărire, cântăriri *ουσ.* θηλ. 1. το ζύγισμα, το ζύγισμα 2. *μτφ.* ο υπολογισμός, το μέτρημα, η μέτρηση
cântărit-ă, cântărit-ă *επιθ.* 1. ζυγιασμένος-η-ο 2. λογαριασμένος-η-ο, μετρημένος-η-ο
cântător-oare, cântători-oare I. *επιθ.* ωδικός-ή-ο // **păsări cântătoare** τα ωδικά πτηνά II. *ουσ. αρσ.* 1. ο τραγουδιστής 2. ο κόκκορας, ο πετεινός // **pe la -i** τη χαραυγή, τα ξημερώματα
cântec, cântece *ουσ.* θηλ. 1. το τραγούδι, το άσμα 2. η μελωδία, το μέλος, ο ψαλμός, το κελάδημα 3. η ωδή 4. *μτφ.* το ποίημα // ~ **bătrânesc** η μπαλάντα, το ποίημα το αφιερωμένο σε κάποιο λαϊκό θρύλο // ~ **de leagăn** το νανούρισμα, το βαυκάλημα // ~ **de lume** το λυρικό ερωτικό λαϊκό ποίημα // ~ **ul lebedei** το κύκνειο άσμα // ~ **ul păsărilor** τα κελαηδήματα των πουλιών // **a fi cu ~** είναι με τραγούδι, δηλ. είναι δύσκολη υπόθεση, είναι μπερδεμένο πράγμα // **așa-i -ul** τώρα αυτή είναι η κατάσταση // **vorba/povestea -ului** σα να λέμε, όπως το λέει το τραγούδι
cântecel, cântecele *ουσ.* ουδ. το τραγουδάκι // ~ **comic** το κωμικό τραγουδάκι, ο κωμικός μονόλογος
câr I. *επιφ. χιρρ...* (ο ήχος που παράγουν κάποια πουλιά) II. *επιθ.* — **mâr** με φιλονικία, με παζάρευμα, με μάλωμα // **câ-i ~, câ-i mâr** δηλαδή δίνουν ψεύτικες εξηγήσεις στη συζήτηση που έχουν, το να λέγει κανείς ψέματα, να ψεύδεται
cără *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία // **a fi în ~ cu cineva** είμαι σε καβγά με κάποιον, τσακωνομαι με κάποιον, καβγαδίζω, κάνω καβγά με αυτόν // **a se ține de ~ cuiva** επιμένω σε κάποιο για κάτι
cârc *επιφ. (λαϊκ.)* τοιμουδιά, ούτε μιλιά! // **a nu mai zice nici ~** δεν έβγαλε ούτε γυρί (ούτε μιλιά), δεν είπτε ούτε μια λέξη
cârcă *ουσ.* θηλ. η πλάτη, η ράχη // **a-l duce în cârcă** τον φέρνω στη ράχη μου // **a pune cuiva în ~** βάζω στη ράχη κάποιον ή φορτώνω κάποιον με ένα φταίγμα, ένα σφάλμα, χωρίς να φταίει αυτός
cârceie, cârcei *ουσ.* θηλ. 1. το αγκίστρι, ο γάντζος 2. ο αγκιστρωτός συνδετήρας (στην άμαξα που σύρεται από βόδια)
cârcel, cârcei *ουσ. αρσ.* 1. (ιατρ.) η κράμπα 2. β'οτ. η ψαλίδα, η έλκα στο κλήμα του αμπελιού
cârciumar, cârciumari *ουσ. αρσ.* ο ταβερνιάρης, ο οινοπώλης, ο ιδιοκτήτης κρασοπουλιού ή καπηλειού ή οινομαγειρείου
cârciumă, cârciumi *ουσ.* θηλ. το καπηλειό, η ταβέρνα, το κρασοπουλειό, το οινοπωλείο, το οινομαγειρείο
cârciumăreasă, cârciumărese *ουσ.* θηλ. 1. η ιδιοκτήτρια καπηλειού, η ταβερνιάρισσα, η διευθύντρια ποτοπωλείου ή οινομαγειρείου 2. (β'οτ.) ένα είδος λουλουδιού
cârciumioară, cârciumioare *ουσ.* θηλ. το ταβερνάκι, το ταβερνείο
cârcotaș-ă, cârcotași-șe I. *επιθ.* γκρινιάρης-α-ικο, δύστροπος-η-ο, φιλονίκος-ος-ο II. *ουσ. αρσ.* και θηλ. καβγατζής-ού (ο, η)
cărd, cărduri *ουσ.* ουδ. 1. το μπουλούκι, το σμήνος, το πλήθος 2. το κοπάδι // **un ~ de păsări** ένα σμήνος πουλιών

cărdășie, cărdășii *ουσ.* θηλ. 1. η ομάδα από κακοποιούς 2. η κακόβουλη συμμορία // **în ~ cu...** σε ένωση με...
cârâi, cârâi I. *p. μετ.* 1. κακαρίζω, φλυαρώ με θόρυβο 2. ενοχλώ, σκοτίζω με τη φλυαρία μου 3. κακολογώ II. *p. am.* 1. κακαρίζω (κότα) 2. φωνάζω, κράζω κρα-κρα (πτηνά) 3. *μτφ.* βγάζω κραυγές με εχθρική διάθεση III. *p. μέσο* τσακωνομαι, μαλώνω με κάποιον // **toată ziua se cârâie** όλη μέρα τσακώνονται
cărâială, cărâieli *ουσ.* θηλ. 1. το κακάρισμα (πτηνά) 2. *μτφ.* το μάλωμα, η φιλονικία
cărâit *ουσ.* ουδ. ιδ. cărâială
cărâitor-oare, cărâitori-oare I. *επιθ.* αυτός που κακαρίζει // *μτφ.* ο **cărâitoare** μια κακαρίζουσα (μία κόττα) II. *ουσ.* θηλ. το θορυβώδες όργανο που παράγει κρότο για το διώξιμο των πουλιών
cărjă, cărje și cărji *ουσ.* θηλ. το δεκανίκι, η πατερίτσα
cârlan, cârlani *ουσ. αρσ.* 1. το αρνί ή το κατσικάκι γάλακτος 2. το μικρό άλογο, το πουλάρι, μέχρι ηλικίας τριών ετών
cârlig, cărlige *ουσ.* ουδ. 1. το αγκίστρι, η αγκύλη, ο γάντζος, το τσιγκέλι 2. η γκλίτσα (των βοσκών) 3. η γυριστή βελόνη, το κροσέ για την κατασκευή πλεχτών 4. η λαβίδα, η τσιμπίδα
cârlionț, cârlionți *ουσ. αρσ.* το τσουλούφι, η μπουκλα στα μαλλιά
cârlionța, cărlionțez *p. μετ.* 1. κάνω τσουλούφι, κάνω μπουκλες στα μαλλιά 2. βοστρυχνώνω, κατσαρώνω
cârlionțare, cărlionțari *ουσ.* θηλ. το βοστρυχισμό, το κατσαρώμα
cârlionțat-ă, cărlionțați-te *επιθ.* σγουρομάλλης-α -άλλικος, σγουρομάλλης-η-ο, κατσαρομάλλης-άλλα -άλλικο
cârmaci, cărmaci *ουσ. αρσ.* 1. ο τιμονιέρης, ο πηδαλιούχος 2. *μτφ.* ο κυβερνήτης (του κράτους, της επιχείρησης, κ.λ.π.)
cârmă, cărme *ουσ.* θηλ. 1. το τιμόνι 2. το πηδάλιο (πλοίου, αεροπλάνου, αυτοκινητού, κ.λ.π.), το βολάν 3. *μτφ.* η διακυβέρνηση, η διοίκηση
cărmeală, cărmeli *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) η τροπή, η στροφή, το γύρισμα, η μεταβολή κατεύθυνσης, η αλλαγή
cărmi, cărmesc *p. am.* 1. γυρίζω, στρέφω, αλλάζω κατεύθυνση 2. *μτφ.* αλλάζω, μεταβάλλω γνώμη, παρεκκλίνω από το σωστό δρόμο
cărmire, cărmiri *ουσ.* θηλ. η στροφή, η τροπή, η αλλαγή κατεύθυνσης
cărmăz *ουσ. αρσ.* το κρεμεζί
cărmiziu-ie, cărmizii *επιθ.* (λαϊκ.) κρεμεζής-ιά-ί, με ζωηρό κόκκινο χρώμα
cărmui, cărmuiesc I. *p. μετ.* διευθύνω, οδηγώ, ιθύνω, διοικώ, κυβερνώ II. *p. μέσο* διευθύνομαι, διοικούμαι, κυβερνιέμαι, ιθύνομαι
cărmuire, cărmuiri *ουσ.* θηλ. η διεύθυνση, η κυβέρνηση, η διοίκηση, η πολιτεία, η επικράτεια
cărmuitor-oare, cărmuitori-oare *ουσ. αρσ.* και θηλ. κυβερνήτης - διοικητής, ο πηδαλιούχος
cărn-ă, cărni-e *επιθ.* 1. με κοντή και μικρή μύτη 2. με την κορυφή κομμένη (αντικείμενα)
cărnat, cărnăți *ουσ.* αρσ. το λουκάνικο
cărnăciur, cărnăciori *ουσ. αρσ.* το μικρό λουκάνικο
cărnățar, cărnățari *ουσ. αρσ.* ο αλλαντοπώλης

cârneleagă, cârnelegi ουσ. θηλ. η κρεατινή (η προτελευταία βδομάδα της Αποκριάς)

cârpaci, cârpaci ουσ. αρσ. 1. ο μπαλωματής παπουτσιών 2. μτφ. ο επαγγελματίας που εργάζεται πρόστυχα, που κάνει δουλειά κακής ποιότητας

cârpă, cârpe ι. ουσ. θηλ. 1. το πανί, το κομμάτι από παλιό ύφασμα, το κουρέλι, το ράκος 2. η πατσάβουρα, το τσόλι ΙΙ. επίθ. 1. απαθής-ής-ές 2. βλάκας, χαζός-ή-ό

cârpăceală, cârpăceli ουσ. θηλ. 1. το μπάλωμα 2. μτφ. η δουλειά χωρίς τέχνη, η άτεχνη επεξεργασία

cârpăci, cârpăcesc ρ. μετ. μπαλώνω, επιδιορθώνω κάτι με αδεξιότητα, κακότεχνα, κάνω δουλειά κακής ποιότητας

cârpeală, cârpeli ουσ. θηλ. το μπάλωμα, η άτεχνη επεξεργασία

cârpi, cârpsesc ρ. μετ. 1. μπαλώνω 2. διορθώνω κάτι τριμμένο ή σκισμένο 3. μτφ. μπασιζώ, δίνω μπάτσο, χαστουκίζω, ραπίζω

cârpire, cârpiri ουσ. θηλ. το μπάλωμα

cârpit ουσ. ουδ. ιδ. cârpire

cârpitură, cârpituri ουσ. θηλ. 1. η επιδιόρθωση με πρόχειρα μέσα, το μπάλωμα 2. το κουρελιασμένο ρούχο, το ράκος

cârteală, cârteli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η μεμψιμοιρία, η αντίρρηση, η αντιλογία 2. το αντιμύλημα, η αντιμιλία

cârți, cârtesc ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. γκρινιάζω, μεμψιμοιρώ, αντιμιλώ, αντιλέγω, φέρνω αντίρρηση 2. αντιπελώ, διαμαρτύρομαι

cârtire, cârtiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μεμψιμοιρία, η αντίρρηση, η αντιμιλία, η γκρίνια

cârtitor-oare, cârtitori-oare επίθ. (λαϊκ.) 1. γκρινιάρης -ρα-κο, που φέρνει συνέχεια αντιρρήσεις, φιλονίκος -η-ο 2. μεμψιμοιρός-η-ο, παραπονιάρης-α-κο

cârțiță, cârtițe ουσ. θηλ. ο τυφλοπόντικας

câșlegi ουσ. θηλ. πληθ. η εβδομάδα της Τυροφάγου

câștig, câștiguri ουσ. ουδ. 1. το κέρδος 2. το όφελος, η ωφέλεια, το ωφέλημα, η ωφέληση 3. η απολαβή // **a fi în ~** είμαι σε κέρδος, έχω πλεονέκτημα (από υλική ή ηθική άποψη)

câștiga, câștig ι. ρ. μετ. 1. κερδίζω 2. αποκτώ περιουσία, γνώσεις // **a ~ teren** κερδίζω έδαφος // **a-și ~ pâinea cu sudoarea frunții** κερδίζω το ψωμί μου με τον ιδρώτα του προσώπου μου ΙΙ. ρ. αμ. 1. γίνομαι πλουσιότερος σε περιεκτικότητα (σε βάρος, ποιότητα, κ.λ.π.) 2. βρίσκομαι σε κατάσταση κερδοφορίας

câștigat-ă, câștigați-te επίθ. κερδισμένος-η-ο // **o căușă** -ă μια κερδισμένη υπόθεση

câștigător-oare, câștigători-oare ι. επίθ. 1. κερδίζων-ουσα-ον 2. μτφ. νικητήριος-α-ο (σε μάχη ή αγώνα) // **lozul** -ο λαχνός που κερδίζει ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κερδίζων, κερδίζουσα (ο, η) 2. μτφ. νικητής-ήτρια (ο, η)

cât ι. επίρ. 1. πόσο 2. όσο // **~ colo** (σα πέρα, εκεί πέρα // **~ de bine a cântat!** πόσο καλά τραγούδησε! // **~ de ~** τουλάχιστο, έστω και λίγο, το λιγότερο, άν όχι περισσότερο // **~ de colo** απ'εκεί πέρα, από μακριά, σαφώς, ευκρινώς // **~ de departe este până la magazin?** πόσο μακριά είναι μέχρι το μαγαζί; // **~ e lumea și pământul** πάντα // **~ negru sub unghie** ένα τρίμμα, πολύ λίγο // **~ oricare altul** όσο και κάθε άλλο // **~ timp**

mai durează? πόσο χρόνο θα διαρκέσει ακόμα; // **cu ~ mai repede cu atât mai bine** όσο γρηγορότερα τόσο καλύτερα // **nu atât ~...** όχι τόσο όσο... ΙΙ. προθ. 1. όσο 2. ως προς 3. όσο για // **~ despre...** όσο για..., όσον αφορά..., ως προς... // **copacul era înalt ~ casa** το δέντρο ήταν ψηλό όσο το σπίτι ΙΙΙ. συνδ. 1. όσο 2. τόσο όσο // **~ ai zice pește** όσο να πεις κύμινο // **~ ce...** αμέσως που... // **~ e vreme frumoasă plimbă-te!** όσο είναι ο καιρός όμορφος κάνε περίπατο, περπάτα γι' αναψυχή! // **mai mult** όσο το δυνατό περισσότερο // **~ nu face** όσο δεν κάνει // **~ o fi** όσο να'ναι // **~ pe ce...** όσο να..., παρά λίγο // **~ se poate de...** όσο είναι δυνατό να..., όσο το δυνατό (με κάθε προοπτική) // **era ~ pe-aci** ήταν στο σημείο να, λίγο έλειψε να // **nu era atât strâmt ~ incomod** όχι που ήταν στενό αλλά ήταν ενοχλητικό // **pe ~ îmi aduc aminte** όσο ενθυμούμαι // **se poartă frumos cu mine ~ știe că-i sunt de folos** φέρνεται καλά σε μένα όσο ξέρει πως του είμαι ωφέλιμος

cât-ă, căți-te ι. αντ. ερωτ. 1. πόσος-η-ο 2. τί; // **~ e ceasul?** τί ώρα είναι; // **în ~ e ale lunii e azi?** πόσο του μηνός είναι σήμερα; // **pe ~ te prinzi?** σε πόσο βάσεις στοίχημα; ΙΙ. επίθ. αόρ. πόσος-η-ο // **~ă frunză și iarbă** σε μεγάλο αριθμό // **~ă vreme a trecut!** πόσος καιρός πέρασε! ΙΙΙ. αντ. αόρ. πόσος-η-ο // **~ a fost s-a terminat** πόσο ήταν τελείωσε // **câte-n lună și-n stele** απ'όλα, πολλών λογίων // **câtă mai...** κοτζάμ... (μεγάλος-η-ο) // **cați au venit, atâția au plecat** πόσοι ήρθαν, τόσοι έφυγαν

cât, cături ουσ. ουδ. (μαθ.) το ηηλίκο(ν) (το αποτέλεσμα της διαίρεσης δύο αριθμών)

câte ι. επίρ. 1. κάθόσον 2. όπως 3. σύμφωνα με όσο // **după ~ îmi amintesc** καθόσον θυμάμαι ΙΙ. προθ. ανά, από // **unul** ανά ένας // **au luat ~ un măr** ήσαν από ένα μήλο // **două ~ două** ανά δύο // **la tragerea de ieri a loteriei naționale, numerele 82962 și 169846 câștigă ~ 2.000.000 drahme** κατά τη χθεσινή κλήρωση του εθνικού λαχείου οι αριθμοί 82962 και 169846 κερδίζουν από 2.000.000 δραχμές // **unul ~ unul** ένας-ένας, ο ένας μετά τον άλλο

câtelea, căta ι. αντ. ερωτ. πόσος-η-ο; // **al ~ a reușit?** με ποια σειρά επέτυχε; (ποιός αριθμός πέτυχε); // **al ~ ești pe listă?** σε ποια σειρά είσαι στον κατάλογο; (σε ποιά σειρά είσαι κατάλογο;) // **pentru a căta oară?** για πόση φορά; // **al ~ caz?** ποιά περίπτωση (είναι); ΙΙ. επίθ. ερωτ. πόσος-η-ο; // **a căta casă?** πόσο σπίτι στη σειρά;

câteodată επίρ. 1. κάποτε 2. ενίοτε 3. κάποια φορά, κάποτε κάποτε, πού και πού

câteși -σαν πρώτο συνθετικό λέξεων σημαίνει: 1. όλοι -ες-α 2. όλοι-όλοι (όλοι μαζί) 3. ταυτόχρονα ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί // **~trei** και οι τρεις, και τα τρία // **~patru** και οι τέσσερις και τα τέσσερα

cățime, cățimi ουσ. θηλ. η ποσότητα, ο αριθμός, το μέγεθος, ο όγκος

cățuși επίρ. 1. με κανέναν τρόπο 2. καθόλου 3. ποσώς 4. σε καμιά περίπτωση 5. στο ελάχιστο, ούτε τόσο λίγο // **~ de puțin** ούτε στο ελάχιστο, καθόλου

cățiva, cătăva, cățiva, cățeva ι. αντ. αόρ. 1. κάμποσος-η-ο 2. μερικός-ή-ό // **cățiva înțeleg** μερικοί καταλαβαίνουν ΙΙ. επίθ. αόρ. 1. μερικός-

ή-ό, κάμποσος-η-ο 2. λίγος-η-ο // ~ timp κάμποσος
 καιρός // **câteva zile** μερικές μέρες // **de câteva
 clipe** εδώ και λίγες στιγμές
 ce I. αντ. ερωτ. αμετάβλ. τί, γιατί; // ~ ai? τί έχεις; // ~
fel de rochie doriți? τί είδους φουστάνι θέλετε; //
 ~ **fel de om este?** τί είδους άνθρωπος είναι; // **ce
 mai faci?** τί κάνεις; // ~ **vrei?** τί θέλεις; // ~ **vrei
 să spui că n-ai fost?** τί! θέλεις να πεις πως δεν
 ήσουν; // **de ~ nu?** γιατί όχι; // **de ce, de nece...**
 γιατί... (για να κλείσουμε τη συζήτηση) // **la ~?** σε
 τί; // **la ~ bun?** τί το όφελος; II. **επιρρηματικά**
 πόσος, πόσο, το, γιατί // ~ **aș mai râde să te văd
 păcălit** πόσο θα γελούσα να σ'έβλεπα γελασμένο
 // **cât pe ~** είναι στο σημείο να... // **din ~ în ~** όλο
 και πιο, όλο και περισσότερο // **numai ~** μόνο
 που, μόλις // **te miri ~** απορείς γιατί (για κάτι) III.
 συνδ. τι, γιατί, άμα, μόλις // **a ști ~ și cum** το να
 ξέρεις «τί» και «πώς» // **nu mai știa ~ să facă de
 bucurie** δεν ήξερε τί να κάνει από χαρά // **nu văd
 de ~ te superi** δεν βλέπω γιατί θύμωνες IV. αντ.
 αναφ. 1. που, γιατί, ό,τι, όσο που 2. τι 3. όλα όσα
 // **ființă ticăloasă ~ ești** αχρείο πρόσωπο που
 είσαι // **ce-i drept** ότι είναι σωστά, δίκαια // **ceea ~
 spui este adevărat** ό,τι λες είναι αληθινά (αληθές)
 // **n-ai pentru ce** δεν έχεις γιατί // **pe zi ~ trece** όσο
 περνάει η μέρα // **să aduce ~ trebuie** να φέρεις
 ό,τι χρειάζεται V. αντ. αόρ. 1. που 2. κατ'ί 3. ό,τι
 και να, ό,τι και αν 4. το γιατί, τι // ~ **zici** που λες //
a stat ~ a stat κάθησε που κάθησε // **nu-i cine
 știe ~** δεν είναι και κάτι τι (και ποιος ξέρει τι) // **nu
 știu ~** δεν ξέρω το γιατί (την αιτία) // **un ~ anume**
 ένα ορισμένο «τι» // **un mare ~** ένα μεγάλο «τι» //
zică cine ~ vrea ας λέει κάποιος ό,τι δήποτε
 cea επιφ. 1. «τσεα!», κραυγή, ξεφωνητό στα βόδια
 που οργώνουν, να βαδίσουν προς τα δεξιά 2.
 προς τα δεξιά
ceacăr-ă, ceacărie επιθ. τσακίρικος-η-ο, αλλοθωρος
 -η-ο
ceac-pac επίρ. (οικ.) έτσι κι έτσι, μέτρια
ceafă, cefe ουσ. θηλ. ο σβέρκος, ο αυχένας, ο
 τράχηλος // **când ți-oi vedea ceafa** δε θα το δεις
 με τα μάτια σου
ceahlău, ceahlăi ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο γυπαετός
ceai, ceaiuri ουσ. ουδ. 1. το τσάι 2. το τειοδένδρον
 3. το ρόφημα απ'τα φύλλα τσαγιού // ~ **dansant**
 το τσάι με χορό, το πάρτι // **invitație la ~** η
 πρόσκληση σε τσάι
ceainărie, ceainării ουσ. θηλ. το τειοπωλεϊόν
ceainic, ceainice ουσ. ουδ. η τσαγιέρα, το τσαγιερό,
 η τειοδόχη
ceam, ceamuri ουσ. ουδ. το ρυμουλκημένο
 ποταμόπλοιο με μεγάλες και ανοιχτές αποθήκες
 για τη μεταφορά πετρών ή άμμου
ceangău, ceangăi ουσ. αρσ. πληθ. «οι τσαγκοί»
 ονομασία ενός συγγενικής καταγωγής πληθυσμού
 εγκαταστημένου στη Ρουμανία και στην Νότιο
 Βεσσαραβία
ceapă, cepe ουσ. θηλ. το κρεμμύδι // **o legătură de
 ~** ένα δεμάτι κρεμμύδια // **nu face nici cât o ~
 degerată** για κάτι που δεν έχει αξία
ceapraz, ceaprazuri ουσ. ουδ. το σειρήτι, τα
 τσαπράζια, τα κεντίδα από κλωστές, ταινίες ή
 φούντες στα στρατιωτικά ρούχα
ceaprazar, ceaprazari ουσ. αρσ. ο τσαπραζάς
ceaprazărie ουσ. θηλ. το τσαπράζικο, τα τσαπράζικα

ceară ουσ. θηλ. το κερί // ~ **de parchet** το κερί από
 παραφίνη για το παρκέ, το κερί για λούστρο παρκέ
cearcă, cearcâne ουσ. ουδ. 1. ο μαύρος κύκλος
 γύρω από τα μάτια (όταν ο άνθρωπος είναι
 κουρασμένος ή άρρωστος) 2. αστρ. η άλω
ceardaș, ceardașuri ουσ. ουδ. «το τσάρντας», ο
 εθνικός συγγενικός χορός και η μελωδία αυτού
 του χορού
cearsăf, cearsăfuri ουσ. ουδ. το σεντόνι // **am
 schimbat ~urile** άλλαξα τα σεντόνια
ceartă, certuri ουσ. θηλ. 1. το μάλωμα, η φιλονικία
 2. η διένεξη, η διαμάχη 3. ο τσακωμός, το
 τσάκωμα, ο καβγάς 4. ο διαπληκτισμός, η
 λογομαχία // **a căuta cearta cu lumânarea** πάω
 φιρί-φίρι για καυγά // **se ia la ~ cu toți** καυγαδίζει
 / μαλώνει / τσακώνεται με όλους
ceas, ceasuri ουσ. ουδ. 1. η ώρα 2. καιρός, στιγμή
 3. το ρολόγι, το ωρολόγιο, το ρολόι // ~ **bun**
 (rău) η ώρα η καλή (κακή), η τυχερή ή άτυχη
 ώρα // ~ **de mână** το ρολόι του χεριού // ~ **ul meu**
merge înainte το ρολόι μου πάει μπροστά // **a se**
da de ~ ul morții βρίσκομαι σε αγωνία, παλεύω με
 το θάνατο // **cât este ~ul?** τί ώρα είναι; // **cu un ~
 mai devreme** μια ώρα αρχύτερα // **în ~ ul al**
doisprezecelea στην τελευταία ώρα // **la ~ ul ăsta?**
 τέτοια ώρα; // **peste un ~** μετά από μιαν ώρα // **să**
fie într-un ~ bun ας είναι η ώρα η καλή // **treaba**
merge ca ~ ul η δουλειά πάει ρολόι
ceaslov, ceasloave ουσ. ουδ. το ωρολόγιο (βιβλίο
 που περιέχει τις ακολουθίες των ωρών)
ceasornic, ceasornice I. ουσ. ουδ. το ρολόγι, το
 ωρολόγιο // ~ **de pontaj** το ρολόγι για ποντάρισμα
 II. επιθ. **de ~** ωρολογιακός-ή-ό // **industria de**
ceasornice η ωρολογιοποιία (η βιομηχανία
 κατασκευής ρολογιών) // **mecanism de ~** ο
 ωρολογιακός μηχανισμός
ceasornicar, ceasornicari ουσ. αρσ. ο ρολογάς, ο
 ωρολογάς, ο ωρολογοποιός
ceasornicărie ουσ. θηλ. το ρολογάδικο, το
 ωρολογιοποιείο, το εργαστήριο του ωρολογοποιού
cească, cești ουσ. θηλ. το φλιτζάνι
ceată, cete ουσ. θηλ. 1. η ομάδα, το σύνολο
 ανθρώπων 2. η ορδή 3. η στρατιά 4. η συμμορία,
 η σπείρα 5. το πλήθος
ceață, ceturi ουσ. θηλ. η ομίχλη, η καταχνιά, η
 αντάρα, η αχλύς // **se lasă ~** πέφτει ομίχλη // **se**
ridică ceața σηκώνεται η ομίχλη
ceaun, ceaune ουσ. ουδ. η μικρή χύτρα, το καζανάκι,
 το τσουκάκι
ceauș, ceauși ουσ. αρσ. ο τσαούσης
cec, cecuri ουσ. ουδ. 1. το τσεκ, η τραπεζική επιταγή
 2. (ιατρ.) το τυφλό έντερο
cecitate ουσ. θηλ. η τυφλότητα, η τύφλωση
ceda, cedez I. ρ. μετ. 1. παραχωρώ, μεταβιβάζω
 κάποιο δικαίωμα που μου ανήκει σε κάποιον άλλο
 2. εκχωρώ 3. παραιτούμαι από την κατοχή
 κάποιου πράγματος 4. δίνω δίκαιο σε κάποιον,
 συναινών // **a ~ locul** παραχωρώ τη θέση II. ρ. αμ.
 1. (για αρρώστια) υποχωρώ 2. (για πράγματα) δεν
 αντέχω σε πίεση ή σε βάρος, υποκύπτω 3. ενδίδω,
 είμαι ενδοτικός-ή-ό // **durerea a cedat** ο πόνος
 υποχώρησε
cedare, cedări ουσ. θηλ. 1. η ένδοση 2. η
 παραχώρηση 3. η υποχώρηση // **unica ~** η
 μοναδική παραχώρηση

cedent, cedentî ουσ. αρσ. (νομ.) 1. ο παραχωρητής, ο μεταβιβαστής, ο ενδοτικός 2. ο εκχωρητής
cedru, cedri ουσ. αρσ. (βोट.) ο κέδρος
cefalee ουσ. θηλ. ο κεφαλόπονος, ο πονοκέφαλος, η κεφαλαλγία
cefalic-ă, cefalici-ce επίθ. κεφαλικός-ή-ό // **arteră -ă** η κεφαλική αρτηρία (η καρωτιδα)
cefalită ουσ. θηλ. η εγκεφαλιτιδα
cefalopode ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.) τα κεφαλόποδα
cefalarahidian-ă, cefalarahidieni-e επίθ. κεφαλονωτιαίος-α-ο // **lichid** ~ το κεφαλονωτιαίο υγρό // **regiunea -ă** η κεφαλονωτιαία ζώνη
ceferist-ă, ceferisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. σιδηροδρομικός-ή (ο, η), ήταν η ειδική ονομασία για τους σιδηροδρομικούς στη Ρουμανία (υπάλληλοι ή εργάτες) προερχόμενη από τα αρχικά γράμματα **C.F.R.**, οι ρουμανικοί σιδηρόδρομοι
cegi, cegi ουσ. θηλ. (ιχθ.) ο οξύρρυγχος, «η τσέγκα», το ψάρι γλυκού νερού με μακρούλο και αιχμηρό μουςούδι
ceh-ă, cehi-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Τσέχος-α (ο, η) II. επίθ. τσέχικος-η-ο III. επίρ. τσέχικα
cehoslovac-ă, cehoslovaci-ce ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Τσεχοσλοβάκος-α (ο, η) II. επίθ. τσεχοσλοβακικός-ή-ό
cel (cea, cei, cele) ι. επίθ. δεικτ. 1. εκείνος-η-ο 2. άλλος-η-ο // **cea lume** ο άλλος κόσμος // **ia în brațe** **cea căldare** πάρε στην αγκαλιά σου εκείνο τον κοουβά Ι. αρθ. δεικτ. (επιθετικό) ο, η, το, οι, τα // ~ **de al doilea copac** το δεύτερο δέντρο // ~ **mult** το πολύ-πολύ // ~ **puțin** το ελάχιστον, τουλάχιστον // **cele trei fete** οι τρεις κοπέλες // **Ștefan - Mare** ο Στέφανος ο Μέγας // **ziua cea bună se cunoaște de dimineață** η καλή ημέρα φαίνεται από το πρωί III. αντων. δεικτ. ~ **care vine** αυτός που έρχεται // **Cel de sus** ο Ύψιστος // **cei care rămân** αυτοί που μένουν // **în cele din urmă** εν τέλει, τελικά
cela (ceea, ceia, ceea) αντων. δεικτ. 1. εκείνος-η-ο 2. αυτός-ή-ό // ~ **care muncește** εκείνος που δουλεύει // **ceea ce...** ό,τι... // **ceea ce îl asigură** αυτό που τον σιγουρεύει // **ceea este verisimila mea** εκείνη είναι η εξαδέλφη μου // **cele ce...** αυτά που... // **alte cele** άλλα // **multe cele** πολλά // **toate cele** όλα
celafibră, celafibre ουσ. θηλ. η υφαντική ίνα από κυτταρίνη, το σελβόλ
celălalt (cealaltă, ceilaltî, celalalte) ι. αντων. δεικτ. 1. άλλος-η-ο 2. έτερος-έρα-ερο II. επίθ. δεικτ. 1. άλλος-η-ο 2. λοιπός-ή-όν 3. έτερος-έρα-ερον
celebra, celebrer ρ. μετ. 1. τελώ, γιορτάζω 2. τελετουργώ, εορτάζω, ιερουργώ, πανηγυρίζω
celebrare, celebrări ουσ. θηλ. 1. η τελετουργία, η τέλεση, η τελετή 2. ο εορτασμός, η ιερουργία, ο πανηγυρισμός
celebritate, celebrități ουσ. θηλ. 1. η διασημότητα, η διασημότης 2. η φήμη 3. η έσοχη προσωπικότητα 4. η επισημότητα 5. η υπόληψη
celebru-ă, celebrî-e επίθ. 1. περίφημος-η-ο, διάσημος-η-ο, ονομαστός-ή-ό, περιβόητος-η-ο, ξακουστός-ή-ό 2. περιφανής-ής-ές, περιβλεπτός-η-ο // **filozof** ~ διάσημος φιλόσοφος
celenterate ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.) τα κοιλεντερωτά
celeritate, celerități ουσ. θηλ. η ταχύτητα, η γρηγοράδα, η γοργάδα, η γοργότητα, η σπουδή

celest-ă, celești-ste επίθ. 1. ουράνιος-ια-ιο 2. μτρ. υπέροχος-η-ο, εξαιρετος-η-ο
celestin, celestini ουσ. αρσ. ο καλόγερος ενός καθολικού μοναχικού τάγματος
celibat ουσ. ουδ. η αγαμία, η κατάσταση του ανύπαντρου
celibatar-ă, celibatari-e ουσ. αρσ. και θηλ. ανύπαντρος-η (ο, η), άγαμος-η (ο, η), εργένης-ισσα (ο, η), μπεκιάρης-ισσα (ο, η)
celofan, celofane ουσ. ουδ. το σελοφάν (χημικό προϊόν σα φύλλο χαρτίου άσπρο και διάφανο, λεπτό και πλατύ, αδιάβροχο, χρησιμοποιείται στη συσκευασία, στο αμπαλάρισμα)
celofibră, celofibre ουσ. θηλ. το σελβόλ, το τεχνητό υφαντικό νήμα από κυτταρίνη
celt-ă, celtî-te ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Κέλτης-ισσα (ο, η) II. επίθ. κελτικός-ή-ό
celtic-ă, celtici-ce επίθ. 1. κελτικός-ή-ό 2. η κελτική γλώσσα
celular-ă, celulari-e επίθ. (ανατ.) κυτταρικός-ή-ό // νομ. **regim** ~ ο κανονισμός κελιού (σε φυλακή) // τεχ. **siloz** ~ το κυτταρικό σιλό (για τη διατήρηση σιτηρών)
celulă, celule ουσ. θηλ. (ανατ.) 1. το κύτταρο 2. το κελλόν (φυλακής), το κελί 3. η κυψέλη, η κοιλότητα της κηρήθρας όπου οι μέλισσες αφήνουν το μέλι ή τα αυγά τους 4. μτρ. το βασικό συστατικό στοιχείο κάθε οργανωμένου συνόλου 5. (πολ.) ο πυρήνας // ~ **adipoasă** το λιπώδες κύτταρο // ~ **de siloz** το σιλό (το οικοδόμημα για διατήρηση σιτηρών) // ~ **fusiformă** το ατρακτοειδές κύτταρο, το ατρακτοκύτταρο
celuloid, celuloide ουσ. ουδ. το σελλουϊντ (η διάφανη ουσία που χρησιμοποιείται στην κατασκευή φωτογραφικών φιλμ, κ.λ.π.)
celuloză ουσ. θηλ. η κυτταρίνη
celulozic-ă, celulozici-ce επίθ. κυτταρινοειδής-ής-ές
cementa, cementez ρ. μετ. (τεχ.) ενανθράκων, υποβάλλω θερμοχημικά σε επεξεργασία τους μαλακούς χάλυβες προσθέτοντάς τους σκόνη από άνθρακα, χρώμιο, κ.λ.π. για να γίνουν πιο σκληροί και πιο ανθεκτικοί
cementare, cementări ουσ. θηλ. (τεχ.) η απανθράκωση, η σκλήρυνση των μαλακών μετάλλων κατόπιν θερμοχημικής επεξεργασίας
cenacu, cenacluri ουσ. ουδ. ο όμιλος λογίων, η ένωση, η λέσχη
cenestezie ουσ. θηλ. η κιναισθηση (η γενική αίσθηση της ίδιας ύπαρξης)
cenotaf, cenotafe ουσ. ουδ. το κενotάφιο
cens, censuri ουσ. ουδ. 1. η απογραφή (στους Ρωμαίους) 2. το ενοίκιο (το ποσό για το νοίκιασμα κινητού ή ακινήτου πράγματος) που πληρώνει ο ενοικιαστής στον ιδιοκτήτη (στο Μεσαίωνα) 3. το χρηματικό ποσό φόρου που έδινε το δικαίωμα σε κάποιον να είναι εκλογέας (στους νεώτερους χρόνους)
cent, centî ουσ. αρσ. το σεντ (το εκατοστό του δολαρίου)
centaur, centauri ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Κένταυρος (οι Κένταυροι)
centaură, centaure ουσ. θηλ. (βοτ.) το κενταύριο (φυτό)
centenar, centenare ουσ. ουδ. η εκατονταετηρίδα, η εκατοστή επέτειος από κάποιο γεγονός

centenar-ă, centenari-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. εκατοστήρης-άρα (ο, η) II. επιθ. εκατονταετής-ής-έας

centezimal-ă, centezimali-e επιθ. εκατοστός-ή-ό, εκατοστιαίος-αία-αίο // **grad** ~το εκατοστό μέρος της ορθής γωνίας

centigrad-ă, centigrade I. επιθ. εκατοντάβαθμος-η-ο II. ουσ. ουδ. η υποδιαίρεση (ση με το εκατοστό του βαθμού)

centigram, centigrame ουσ. ουδ. το εκατοστόγραμμο

centilitru, centilitri ουσ. αρσ. το εκατόλιτρο

centimă, centime ουσ. θηλ. το εκατοστό, το λεπτό (του φράγκου, κ.λ.π.) // **έκφρ. nici o** ~ ούτε ένα λεπτό

centimetru, centimetri ουσ. αρσ. 1. το εκατοστόμετρο, ο πόντος 2. η μεζούρα (το μέτρο των ραπτών)

centiron, centiroane ουσ. ουδ. ο στρατιωτικός ζωστήρας, η στρατιωτική ζώνη από την οποία κρεμείται το σπαθί

centra, centrez ρ. μετ. 1. κεντροθετώ, κεντράρω 2. φέρνω δύο μηχανές στον ακριβή τους ρυθμό προκειμένου να λειτουργήσουν σαν ένα ενιαίο σύνολο 3. αθλ. σεντράρω, στέλνω τη μπάλα από την άκρη του γηπέδου στο κέντρο αυτού (ποδόσφαιρο) 4. μφρ. κατευθύνω μια ενέργεια προς ένα ορισμένο σκοπό

central-ă, centrali-e I. επιθ. κεντρικός-ή-ό // **strada** -ă η κεντρική οδός II. ουσ. θηλ. 1. η κεντρική, ελεγκτική οργάνωση σ'έναν ορισμένο τομέα δράσεως 2. η συγκρότηση τεχνικών εγκαταστάσεων για την κεντρική παραγωγή ενέργειας ή κάποιας τεχνολογικής διαδικασίας 3. το κέντρο τηλεπικοινωνιακών μηχανημάτων // ~ **atomică** ο ατομικός σταθμός παραγωγής ατομικής ενέργειας // ~ **hidroelectrică** ο υδροηλεκτρικός σταθμός // ~ **industrială** η κεντρική βιομηχανική οργάνωση ενός ορισμένου κλάδου // ~ **telefonică** το τηλεφωνικό κέντρο

centralism ουσ. ουδ. (πολ.) ο συγκεντρωτισμός // ~ **democratic** ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός (δηλ. η κεντρική ηγεσία)

centralist-ă, centraliști-ste I. επιθ. συγκεντρωτικός-ή-ό II. επίρ. συγκεντρωτικά

centraliza, centralizez ρ. μετ. 1. συγκεντρώνω, επικεντρώνω, συγκεντροποιώ 2. υποτάσσω σε κεντρική ηγεσία 3. συνενώνω στο ίδιο σημείο

centralizare, centralizări ουσ. θηλ. ο συγκεντρωτισμός // (οικον.) ~ **a capitalului** η συγκεντρωση του κεφαλαίου

centralizator-oare, centralizatori-oare I. επιθ. συγκεντρωτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο συνοπτικός πίνακας (το έγγραφο στο οποίο συγκεντρώνονται διάφορα δεδομένα)

centrare, centrări ουσ. θηλ. 1. η κέντρωση 2. η επικέντρωση, ο προσδιορισμός του κέντρου 3. (αθλ.) το σεντράρισμα (στο ποδόσφαιρο), η σέντρα

centrat-ă, centrați-te επιθ. επίκεντρος-η-ο, τοποθετημένος στο κέντρο

centrifug-ă, centrifugi-ge I. επιθ. φυγόκεντρος-η-ο // **forță** -ă η φυγόκεντρη δύναμη // **mișcare** -ă η φυγόκεντρη κίνηση // **pompă** -ă η φυγόκεντρη αντλία II. ουσ. θηλ. η φυγόκεντρική (η μηχανή για αποχωρισμό των διαφορώνσυστατικών από

ένα υγρό με τη βοήθεια της φυγόκεντρης δύναμης)

centrifuga pers. 3 centrifughează ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) απομακρύνω από το κέντρο

centrifugal-ă, centrifugali-e επιθ. φυγοκεντρικός-ή-ό

centrifugare ουσ. θηλ. η απομάκρυνση από το κέντρο: η ενέργεια της φυγόκεντρης δύναμης

centripet-ă, centripeti-te επιθ. κεντρομόλος-ος-ο, που τείνει προς το κέντρο // **forță** -ă η κεντρομόλος δύναμη

centrism ουσ. ουδ. (πολ.) η κοινωνική τάση προς το κέντρο, η κεντρώα παράταξη (η ιδεολογία της σοσιαλδημοκρατίας)

centrist-ă, centriști-ste επιθ. (πολ.) κεντρώος-α-ο

centrozom, centrozomi ουσ. αρσ. το κεντρόσωμα (το κοκκοειδές σωματίο που βρίσκεται μέσα στο πρωτόπλασμα κοντά στον πυρήνα του κυττάρου)

centru, centre, centri I. ουσ. ουδ. το κέντρο // ~ **de greutate** το κέντρο βάρους // ~ **dreapta** η κεντρο-δεξιά // ~ **industrial** το βιομηχανικό κέντρο // ~ **universitar** το πανεπιστημιακό κέντρο // ~ **l cercului** το κέντρο του κύκλου // ~ **l puterii administrative** το κέντρο της διοικητικής εξουσίας // **de** ~ κεντρικός-ή-ό, κεντρώος-α-ο // **în** ~ **l atenției** στο κέντρο της προσοχής // ~ **stângă** η κεντρο-αριστερά II. ουσ. αρσ. 1. το κέντρο 2. μφρ. ο ομφαλός // (αθλ.) ~ **înaintas** ο σεντερφόρ (στο ποδόσφαιρο) // ~ **nervos** το νευρικό κέντρο

centuplu-ă, centupli-e επιθ. εκατονταπλός-ή-ό, εκατονταπλάσιος-ια-ιο

centură, centuri ουσ. θηλ. η ζώνη, η λωρίδα, το λωρί, ο ζωστήρας, το ζωνάρι // ~ **de beton** η επιμήκης από μπετόν-αρμέ ζώνη για σύνδεση ανάμεσα στους τοίχους // ~ **de fortificații** η οχυρωματική ζώνη (που κάνει μια τοποθεσία οχυρή) // αστρ. ~ **de radiație** η ζώνη ακτινοβολίας // ~ **de otel** η χαλύβδινη λωρίδα (που δένει τις πλευρές του πλοίου) // ~ **de siguranță** η ζώνη ασφαλείας // ανατ. ~ **scapulară** η ωμική ζώνη // **centura de salvare** το σωσ(β)ιο // αθλ. **centura ombilicului** η ομφαλική ζώνη (όπου δεν επιτρέπονται οι γροθιές στο μποξ) // **linia de** ~ η περίμετρος της πόλης, η περιφέρεια

centurie, centurii ουσ. θηλ. (ιστ.) η εκατονταρχία, η κεντυρία

centurion, centurioni ουσ. αρσ. (ιστ.) ο εκατόνταρχος, ο κεντυρίων

cenusă, cenusare ουσ. ουδ. το σταχτοδοχείο

cenusă ουσ. θηλ. 1. η στάχτη 2. η τέφρα // ~ **vulcanică** η ηφαιστειογενής τέφρα // **a arunca** ~ **în ochi** εξαπατώ επιτήδεια, αποπλανώ // **a-i lua cuiva și cenusa din vatră** του τα παίρνω όλα // **a-și pune** ~ **în cap** μετανιώ, μεταμελώ, αναγνωρίζω την ενοχή μου // **a se prefăce în** ~ μετατρέπω σε στάχτη

cenusăreasă, cenușărese ουσ. θηλ. η σταχτοπούτα

cenusiu-ie, cenușii επιθ. σταχτής-ιά-ί, φαιός-ά-ό, γκριζός-α-ο // **culoare cenușie** το σταχτί χρώμα // **față cenușie** η σταχτιά όψη // ανατ. **materie cenușie** η φαιά ουσία

cenizar-ă, cenizari-e επιθ. περιουσιακός-ή-ό // **sistem electoral** ~ το εκλογικό σύστημα με βάση την περιουσία (το ποσό του φόρου που δίνει σε κάποιον το δικαίωμα να είναι εκλογέας)

cenzor, cenzori ουσ. αρσ. 1. ο ελεγκτής 2. ο τιμητής (Ρώμη) 3. ο κήνωρ 4. ο λογοκριτής
cenzura, cenzurez ρ. μετ. λογοκρίνω, κάνω λογοκρισία
cenzurabil-ă, cenzurabili-e επίθ. που υπόκειται στη λογοκρισία
cenzurare, cenzurări ουσ. θηλ. η λογοκρισία, ο έλεγχος
cenzurat-ă, cenzurați-te επίθ. λογοκριμένος-η-ο
cenzură, cenzuri ουσ. θηλ. η λογοκρισία, ο έλεγχος από την πολιτεία του τύπου, των βιβλίων, των ραδιοφωνικών εκπομπών, της τηλεόρασης, των θεατρικών έργων, κ.α., πριν εκδοθούν ή παρουσιαστούν στο κοινό
cep, cepuri ουσ. ουδ. 1. η τάπα βαρελιού 2. η κάνουλα 3. η άκρη του σωλήνα που έχει απ' έξω, τις χαραγιές για βίδωμα
cepuît ουσ. ουδ. η τοποθέτηση της κανούλας ενός βαρελιά
cepușoară, cepușoare ουσ. θηλ. το κρεμμυδάκι
cer, ceri ουσ. αρσ. (βοτ.) η άγρια βαλανιδιά
cer, ceruri ουσ. ουδ. ο ουρανός, τα ουράνια, οι ουρανοί // ~ **albastru** ο γαλανός ουρανός // ~ **înstalat** ο έναστρος ουρανός // ανατ. - **ul gurii** ο ουρανίσκος // **a fi în al șaptelea** ~ είναι στον έβδομο ουρανό (είναι στα ουράνια, δηλ. χαρούμενος-η) // **a pica din ~, a cădea din ~** πέφτω απ' τον ουρανό, ουρανοκαταβαίνω (για κάτι απροσδόκητο, ανέλπιστο) // **a ridica în slava - ului** υψώνω στου ουρανού τη δόξα (επαινώ κάποιον ή κάτι) // **ca de la - la pământ** σαν από τον ουρανό στη γη // **între ~ și pământ** ανάμεσα ουρανού και γης // **nu se face gaură în ~** δε γίνεται τρύπα στον ουρανό (δηλαδή δεν είναι κανένα κακό) // **păsările - ului** τα πουλιά του ουρανού // **sub - ul liber** υπό τη σκέπη του ουρανού (δηλαδή ακάλυπτος, αστέγαστος)
ceramic-ă, ceramici-ce επίθ. κεραμικός-ή-ό
ceramică ουσ. θηλ. 1. η κεραμική, η αργιλοπλαστική 2. η κεραμική τέχνη
ceramist-ă, ceramiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η κεραμοποιός
cerat-ă, cereați-te επίθ. κέρινος-η-ο, κηρωτός-ή-ό // **alfie** - **ă** η κηραλοιφή // **hârtie** - **ă** το κηρόχαρτο, το αδιάβροχο χαρτί για το τύλιγμα τροφίμων // **tablită** - **ă** η κέρινη πινακίδα
cerb, cerbi ουσ. αρσ. (ζωολ.) το ελάφι
cerber, cerberi ουσ. αρσ. (μυθ.) 1. ο κέρβερος 2. μτφ. ο φύλακας
cerbice ουσ. θηλ. ο αυχέννας, ο τράχηλος // **a fi tare de ~** ~ είμαι πεισματάρης, ανένδοτος
cerbicie ουσ. θηλ. 1. το πείσμα, η αδιαλλαξία 2. η επιμονή
cerboaică, cerboaiice ουσ. θηλ. η ελαφίνα
cere, cercuri ουσ. ουδ. 1. ο κύκλος, ο γύρος 2. η περιστροφή, η περιφέρεια κύκλου 3. ο κλοιός, το στεφάνι, ο σιδερένιος κυκλικός δεσμός 4. ο βαθμιδωτός κύκλος // ~ **circumseris** ο περιφερειακός κύκλος // ~ **de busolă** ο δείκτης της πυξίδας // ~ **de butoi** το στεφάνι βαρελιού, το τσέρκι // ~ **de prieteni** η συναναστροφή, η παρέα // ~ **intim** ο στενός κύκλος (ομάδα ανθρώπων που αποτελούν παρέα) // ~ **polar** ο αρκτικός κύκλος // μτφ. ~ **studentesc** ο φοιτητικός κύκλος // ~ **vicios** ο φαύλος κύκλος // - **ul roții** ο κύκλος του τροχού // - **uri concentrice** οι

ομόκεντροι κύκλοι // - **uri conducătoare** οι ηγετικοί κύκλοι, οι ιθύνοντες κύκλοι // **a se juca cu -ul** παίζω με τη στεφάνη, με το τσέρκι // **în ~** κυκλικός -ή-ό, κυκλικά // **raza - ului** η ακτίνα κύκλου
cercănăt-ă, cercănați-te επίθ. με μαύρο κύκλο γύρω από τα μάτια (άνθρωπος κουρασμένος ή άρρωστος)
cercel, cercei ουσ. αρσ. το σκουλαρίκι
cerceľuș, cerceľuși ουσ. αρσ. (βοτ.) η φούξια (διακοσμητικό φυτό με κόκκινα λουλούδια)
cerceta, cercetez l. ρ. μετ. 1. ερευνώ, εξετάζω, ψάχνω, ανιχνεύω, διερευνώ, αναζητώ, εξερευνώ, αναδιψώ, γυρεύω 2. ανακρίνω, υποβάλλω κάποιον σε δικαστική εξέταση // **a ~ arhivele statului** αναδιψά τα αρχεία του κράτους // **a ~ cauzele** αιτιολογώ, εξετάζω και βρίσκω τις αιτίες // **a ~ cu migaľă** εξονυχίζω, εξιχνιάζω κάτι σκοτεινό με προσεκτική έρευνα ll. ρ. μέσο εξετάζομαι, υποβάλλομαι σε εξέταση
cercetare, cercetări ουσ. θηλ. 1. η έρευνα, η αναδίφηση, η αναζήτηση, το ψάξιμο, η εξέταση 2. η ανίχνευση, η διερεύνηση, η εξιχνίαση, η εξερεύνηση 3. η ανάκριση // **adăncirea cercetării** η εμβάθυνση της έρευνας // **studii și cercetări** μελέτες και έρευνες
cercetaș-ă, cercetași-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η πρόσκοπος, η προσκοπίντ 2. ανιχνευτής-τρια (ο,η)
cercetășie ουσ. θηλ. ο προσκοπισμός
cercetător-oare, cercetători-oare l. ουσ. αρσ. και θηλ. ερευνητής-τρια (ο, η), εξερευνητής-ήτρια (ο, η) // ~ **științific** ο επιστημονικός ερευνητής ll. επίθ. ερευνητικός-ή-ό, εξερευνητικός-ή-ό, διερευνητικός-ή-ό, ανιχνευτικός-ή-ό ll. επίρ. ερευνητικά, διερευνητικά, ανιχνευτικά
cercevea, cercevele ουσ. θηλ. 1. το τελάρο 2. το περβάζι 3. το πλαίσιο πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π.
cerchez-ă, cerchezi-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. τσερκέζος -α (ο, η) ll. επίθ. τσερκέζικος-η-ο (για τον πληθυσμό της Τσερκεζίας, αυτόνομης περιοχής της Ρωσίας)
cercui, cercuiesc l. ρ. μετ. 1. σφίγγω τα στεφάνια στο βαρέλι, περιβάλλω με στεφάνια το βαρέλι 2. περιτριγυρίζω, περιβάλλω, περικυκλώνω ll. ρ. αμ. τοποθετώ σε κύκλο, βάζω σε κύκλο, σχηματίζω κύκλο
cercuială, cercuieľi ουσ. θηλ. το περιτριγύρισμα, το περιζώμα, η κύκλωση, η περικύκλωση
cercuire, cercuiri ουσ. θηλ. 1. η περικύκλωση 2. το περιτριγύρισμα
cerculeț, cerculețe ουσ. ουδ. το μικρό τσέρκι, το μικρό στεφάνι, ο μικρός κύκλος
cerdac, cerdace ουσ. ουδ. 1. η βεράντα, ο εξώστης 2. το περίπτερο, το χαγιάτι, το κιόσκι 3. το μικρό σκεπασμένο κτήριο
cere, cer μετοχ. cerut ρ. μετ. ζητώ // **a ~ ajutor** ζητώ βοήθεια // **a ~ mâna** ζητώ το χέρι // **a ~ stele fripte și smochine rupte din pomii Rusaliului** ζητάει κράνα του Αντριγιά // **a ~ voie** ζητώ άδεια // **el ~ iertare** αυτός ζητά συγχώρηση // **el a cerut cuvântul** αυτός ζήτησε το λόγο
cereală, cereale ουσ. θηλ. (πληθ.) τα δημητριακά, τα σιτηρά // **fiertură de cereale** ο χυλός
cerealier-ă, cerealieri-e επίθ. δημητριακός-ή-ό
cerealist, cerealisti ουσ. αρσ. ο έμπορος δημητριακών καρπών

cerebel, cerebele ουσ. ουδ. (ανατ.) η παρεγκεφαλής
cerebral-ă, cerebralie επίθ. 1. εγκεφαλικός-ή-ό 2. διανοητικός-ή-ό // (ανατ.) **cerebrospinal-ă** επιθιεγκεφαλονωτιαίος-α-ο // **activitate -ă** η διανοητική δραστηριότητα // **congestie -ă** η εγκεφαλική συμφόρηση // **hemoragie -ă** η εγκεφαλική αιμορραγία
ceremonial, ceremonialie ουσ. ουδ. 1. η εθιμοτυπία 2. το τυπικό, οι κανόνες που εφαρμόζονται στις επίσημες εκδηλώσεις και εμφανίσεις // **șeful -lului** ο τελετάρχης
ceremonie, ceremonii ουσ. θηλ. η τελετή, η πομπή, η ιεροτελεστία // ~ **de dezvelire** τα αποκαλυπτήρια // ~ **oficială** η επίσημη τελετή // **maestru de ceremonii** ο τελετάρχης
ceremonios-oasă, ceremonioși-oase I. επίθ. εθιμοτυπικός-ή-ό, λειτουργικός-ή-ό, τυπικός-ή-ό II. επίρ. εθιμοτυπικά
cerere, cereri I. ουσ. θηλ. 1. η ζήτηση, η αίτηση 2. η απαίτηση, η διεκδίκηση, η αξίωση // ~ **în căsătorie** η αίτηση σε γάμο // **οικον. ~ și ofertă** η ζήτηση και προσφορά // **am adresat o ~** έκανα αίτηση/αναφορά/ υπόμνημα (έγγραφο) // **lipsă de ~** η έλλειψη ζήτησης II. επιρ. έκφρ. **la ~** σε ζήτηση, μόλις ζητηθεί
ceresc-ească, cerești επίθ. 1. επουράνιος-α-ο 2. ουράνιος-ια-ο // **bolta -ească** ο ουράνιος θόλος // **fenomenele cerești** τα επουράνια
cergă, cergi ουσ. θηλ. η βελάντζα, η φλοκάτη, το χοντρό και χνουδωτό κλινοςκέπασμα από μαλλί
cerință, cerințe ουσ. θηλ. 1. το αίτημα, η αίτηση 2. η απαίτηση, η ανάγκη
ceriu ουσ. ουδ. (χημ.) το δημήτριο
cerne, cern μεταχ. **cernut** I. ρ. μετ. 1. κρυσταλίζω, κοσκινίζω 2. μτφ. διακρίνω // **a ~ făină** κρυσταλίζω το αλεύρι II. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή // ~ **de azi dimineată** ψιχαλίζει από σήμερα το πρωί
cerneală, cerneluri ουσ. θηλ. η μελάνη // ~ **simpatică** η συμπαθητική μελάνη // **pată de ~** η κηλίδα από μελάνη, η μουντζούρα
cernere, cernerii ουσ. θηλ. το κοσκίνισμα
cerni, cernesce I. ρ. μετ. 2. μαυρίζω II. ρ. αντων. 1. μαυροφορώ, έχω πένθος 2. μτφ. στενοχωριέμαι, πικραίνομαι, θλίβομαι, λυπάμαι
cernit-ă, cerniți-te επίθ. 1. μαυροφορεμένος-η-ο 2. μτφ. πικραμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο
cernoziom, cernoziomuri ουσ. ουδ. το μαυρόχωμα, είδος γόνιμου εδάφους χρώματος μαύρου
cernut ουσ. ουδ. το κοσκίνισμα
cernut-ă, cernuți-te επίθ. κοσκινισμένος-η-ο
ceros-oasă, ceroși-oase επίθ. κερένιος-ια-ιο
cerșetor-oare, cerșetori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ζητιάνος-άνα (ο, η) 2. επαίτης (ο, η) 3. διακονάρας (ο, η), η διακονάρα 4. αγύρτης-ισσα (ο, η)
cerșetorie, cerșetorii ουσ. θηλ. η ζητιανιά, η διακονιά, το διακόνεμα, η επαίτεια, η αγυρτεία
cerșetorit ουσ. ουδ. ιδ. cerșetorie
cerși, cerșesc I. ρ. μετ. 1. ζητιανεύω, επαίτω 2. ζητώ ελεημοσύνη II. ρ. αμ. διακονεύω
cerșit ουσ. ουδ. ιδ. cerșetorie
cert-ă, certî-te επίθ. 1. βέβαιος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. βέβαιος-η-ο 3. ασφαλής-ής-ες,σίγουρος-η-ο // **cifre contabile -e** τα βάσιμα λογιστικά ψηφία // **fapt ~** το βέβαιο γεγονός

certa, cert I. ρ. μετ. 1. μαλώνω, φιλονικώ 2. κάνω βαριές παρατηρήσεις // **a ~ un copil** μαλώνω ένα παιδί II. ρ. μέσο 1. τσακώνομαι 2. διαπληκτίζομαι, καυγαδίζω // **a se ~ pentru nimica toată** τσακώθηκαν για πέντε
certat-ă, certati-te επίθ. μαλωμένος-η-ο, τσακωμένος-η-ο // **a fi certat cu justiția** έχω τραβήγματα με την αστυνομία // **a fi certat cu morala** έχει χαλάσει με την ηθική, είναι ανήθικος-η-ο, δε συμπεριφέρεται κατά ηθικό τρόπο
certăreț-eată, certăreți-te επίθ. 1. φιλονικος-η-ο, γκρινιάρης-ρα-ικο, καυγατζής-ού 2. δύστροπος-η-ο, διστραμμένος-η-ο
certifica, certific ρ. μετ. πιστοποιώ, βεβαιώνω
certificare, certificări ουσ. θηλ. η πιστοποίηση
certificat, certificate ουσ. ουδ. 1. το πιστοποιητικό 2. το ενδεικτικό 3. το αποδεικτικό 4. το απολυτήριο 5. το επίσημο έγγραφο με το οποίο πιστοποιείται, βεβαιώνεται κάτι 6. η βεβαίωση // ~ **de absolvire** το αποφοιτήριο // ~ **de botez** το πιστοποιητικό βάπτισσης // ~ **de căsătorie** το πιστοποιητικό γάμου // ~ **de naștere** το πιστοποιητικό γεννήσεως // **a elibera un ~** χορηγώ ένα πιστοποιητικό
certitudine, certitudini ουσ. θηλ. 1. η βεβαιότητα, η σιγουριά, η βασιμότητα, το βάσιμο, η πεποίθηση 2. η εξασφάλιση, η σταθερότητα, η πίστη
cerui, ceruiesc ρ. μετ. κερώνω, αλείφω κάτι με κερί, καλύπτω κάτι με κερί
ceruială, ceruieți ουσ. θηλ. το κέρωμα
ceruire, ceruiri ουσ. θηλ. το κέρωμα
ceruit ουσ. ουδ. ιδ. ceruială
cervical-ă, cervicali-e επίθ. αυχενικός-ή-ό
cesiona, cesionez ρ. μετ. παραχωρώ, εκχωρώ
cesionar-ă, cesionari ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.) ο εκδοχέας, ο καρπωτής-τρια της παραχώρησης
cesiune, cesiuni ουσ. θηλ. (νομ.) η εκχώρηση, η παραχώρηση // **act de ~** το εκχωρητήριο // (νομ.) **formula de ~** η τυπική έκφραση της παραχώρησης
ceșcuță, ceșcuțe ουσ. θηλ. το φλιτζανάκι (για τσάι ή καφέ)
cetaceu, cetacee ουσ. ουδ. (ζωολ.) πληθ. τα κητοειδή (τα κήτη της θάλασσας)
cetate, cetăți ουσ. θηλ. 1. το κάστρο 2. το φρούριο, το οχυρό 3. η πολιτεία // ~ **de scaun** η πρωτεύουσα // ~ **universitară** η πανεπιστημιούπολη // **zidurile cetății** τα τείχη του κάστρου
cețajean-ă, cețăjeni-e ουσ. αρσ. και θηλ. πολιττής-ισσα (ο, η), υπήκοος (ο, η) // ~ **român** ο ρουμάνος υπήκοος
cețătenesc-ească, cețătănești επίθ. πολιτικός-ή-ό // **drepturi cețătănești** τα πολιτικά δικαιώματα
cețătănește επίρ. πολιτικός, πολιτικά
cețătenie ουσ. θηλ. η υπηκοότητα, η εθνικότητα, η ιθαγένεια // **persoană fără ~** άτομο χωρίς υπηκοότητα
cețătuie, cețătui ουσ. θηλ. το φρούριο, το οχυρό (για την άμυνα ενός τόπου)
ceteraș, ceterași ουσ. αρσ. ο λαϊκός μουσικός, ο βιολιτζής, ο βιολιστής
ceteră, ceteri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το βιολί
cețină, cetini ουσ. θηλ. το κλαδί του ελάτου
cetonă, cetone ουσ. θηλ. (χημ.) η κετόνη

cețos-oasă, cețoși-oase επιθ. ομιχλώδης-ης-ες, με καταχνιά
ceva I. αντ. αόρ. κάτι, τίποτα ή τίποτε, κατιτί // ~ **frumos** κάτι όμορφο // ~ **neasteptat** κάτι αναπάντεχο // **am asteptat** ~ περίμενα κάτι // **caut** ~ γυρεύω κάτι // **e ~ de el?** είναι κάτι του κεφαλιού του; II. επιθ. αόρ. 1. λίγος-η-ο, κάτι 2. μερικός-ή-ό // **ai ~ bani?** έχεις λίγα λεφτά; // **mai** ~ κάτι περισσότερο (κάτι λιγότερο, καλύτερο ή χειρότερο) III. επιρ. κάπως, εν μέρει, λίγο // ~, ~ **a prins** για μια σταλίτσα έπιασε // ~ **mai târziu** λίγο πιο ύστερα // **am lucrat** ~ δούλεψα λίγο
cezar, cezari ουσ. αρσ. ο καίσαρας (ο ρωμαίος αυτοκράτορας) // **a da ~ului ceea ce este al ~ului** δίνω στον Καίσαρα τα του Καίσαρος
cezariană, cezariene ουσ. θηλ. (χειρ.) // **operație** ~ η καισαρική τομή
cezarism ουσ. ουδ. ο καισαρισμός, η απολυταρχική διοίκηση του κράτους στηριγμένη στο στρατό
cezură, cezuri ουσ. θηλ. η τομή του μέτρου στα ποιήματα, που δίνει έτσι ρυθμό στην απαγγελία
charleston ουσ. ουδ. το τσάρλεστον (χορός)
cheag, cheaguri ουσ. ουδ. 1. η μαγιά, η πυτιά 2. τα πρώτα κεφάλαια για το ξεκίνημα μιας επιχείρησης // ~ **de sânge** ο θρόμβος από αίμα // **a avea** ~ είμαι πλούσιος
chebap, chebapuri ουσ. ουδ. το τασκεμπάπ
chec, checuri ουσ. ουδ. το κέικ
chief, chefuri ουσ. ουδ. 1. το κέφι, το γλέντι, η διασκέδαση 2. η καλή διάθεση, η όρεξη // **a avea** ~ **de ceva** έχω όρεξη για κάτι, είμαι ευδιάθετος να κάνω κάτι // **a fi cu** ~ είμαι στα κέφια μου (νιώθω ευχάριστα) // **a-și face cheful** κάνω το κέφι μου // **a nu avea ~ de nimic** του στέγνωσαν (ξεράθηκαν) τα χέρια
chefal, chefali ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο κέφαλος
chefir ουσ. ουδ. το κεφίρ (το ποτό από ξινό γάλα)
chefliu-ie, cheflii επιθ. 1. κεφάτος-η-ο, ευδιάθετος -η-ο 2. χαροκόπος, γλεντοκόπος (ο, η), γλεντζές -τζού (ο, η), διασκεδαστής-άστρια (ο, η)
chefui, chefuiesc ρ. αμ. διασκεδάζω, γλεντοκοπώ, γλεντώ, χαροκοπώ
chefește, chefește ουσ. ουδ. (οικ.) το γλεντάκι, η μικρή διασκέδαση
chei, cheiuri ουσ. ουδ. (ναυτ.) 1. η προκυμιά, η αποβάθρα, η προβλήτα, ο μώλος, το μουράγιο, το λιθόχτιστο τμήμα παραλίας, ο γιάλος, η ακτή, η ακροθαλασσιά 2. η ακροσταμιά
cheie, chei ουσ. θηλ. 1. το κλειδί 2. η κλειδα 3. μτφ. το βασικό στοιχείο ενός προβλήματος // **μουσ.** η μουσική κλειδα στην αρχή του πενταγράμμου // γεωγρ. το στενό (τα στενά) ενός ποταμού ανάμεσα σε δύο βουνά, η στενή κοιλάδα, η κλεισούρα, το λαγκάδι // ~ **falsă** το αντικλειδί, το ομοίωμα κλειδιού // ~ **franceză** εργαλείο // **cheia de boltă** το κλειδοθόλο, το βασικό πρόβλημα // **cheia misterului** το κλειδί του μυστηρίου, με το οποίο βρίσκουμε τη λύση του προβλήματος // **cheia succesului** το μυστικό της επιτυχίας (το μέσο που βοηθάει στην επιτυχία) // **Cheile Bicazului** η κλεισούρα του Μπικάζιου // **a ține sub** ~ κρατώ κάτι κλειδωμένο, κλεισμένο με κλειδί // **gaura cheii** η κλειδορότρυπα // **la ~** με το κλειδί (για τα πρόσφατα χτισμένα διαμερίσματα με όλες τις ευκολίες) // **poziție** ~ η έμπιστη θέση,

η σημαντική θέση, το σπουδαίο πόστο, ο σημαντικός παράγοντας
cheilită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χειλίτιδα, η φλεγμονή των χειλιών
cheiță, cheițe ουσ. θηλ. το μικρό κλειδί
chel, cheală, chei, chele επιθ. φαλακρός-ή-ό, κασιδιάρης-α-ικό, καραφλός-ή-ό
chelar, chelari ουσ. αρσ. ο κλειδοκράτορας, ο κλειδοφύλακας
chelălăi pers. 3 **chelălăie** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) ουρλιάζει, γαβγίζει, αлуχτά (σκύλος)
chelălăit ουσ. ουδ. το αλυχτήμα, το γάβγισμα, το ούρλιασμα
chelăreasă, chelărese ουσ. θηλ. η γυναίκα που έχει και φυλάει τα κλειδιά που φέρει πάνω της τα κλειδιά, η κλειδούχος
chelen ουσ. ουδ. (φαρμ.) το κελέν, το τοπικό αναισθητικό από χλωριούχο αιθύλιο
chelfăneală, chelfăneli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το ξυλοκόπημα 2. μτφ. το άργασμα, η επεξεργασία, το μπερντάχι
cheli, chelesc ρ. αμ. φαλακρώνω, κασιδιάζω
chelite, chelii ουσ. θηλ. η φαλάκρα
chelnor, chelnori ουσ. αρσ. ο σερβιτόρος, το γκαρσόνι
chelnăriță, chelnărițe ουσ. θηλ. η σερβιτόρα (σε εστιατόριο ή καφενείο)
cheltui, cheltuiesc ρ. μετ. 1. ξοδεύω, δαπανώ, καταξοδεύω 2. αναλίσκω, καταναλώνω // **a ~ fără rost** ξοδεύω αλόγιστα, σπαταλώ, ανεμοσκορπίζω // **cât cheltuiesti pe zi?** πόσο ξοδεύεις την ημέρα;
cheltuială, cheltuieli ουσ. θηλ. 1. το έξοδο, η δαπάνη, η ξόδεψη 2. το ανάλωμα // **cheltuieli de deplasare** τα οδοιπορικά έξοδα // **cheltuieli de judecată** τα δικαστικά έξοδα // **cheltuieli inutile** τα άχρηστα (άσκοπα) έξοδα // **a băga la ~** βάζω σε έξοδα κάποιον // **a da cuiva de ~** ξυλοκοπώ, δέρνω κάποιον // **a intra la mari cheltuieli** μπαίνω σε μεγάλα έξοδα // **a suporta cheltuielile** αναλαμβάνω τα έξοδα // **bani de ~** τα λεφτά για μικρές δαπάνες, το χαρτζιλίκι // **cu cheltuiala cuiva** με τη δαπάνη κάποιου
cheltuire, cheltuiiri ουσ. θηλ. το δαπάνημα, η δαπάνηση, το ξόδεμα, η ξόδεψη // ~ **de nervi** / **muşchi** / **încordare** η σπαστάλη νεύρων / μυών / εντάσεως
cheltuiitor-oare, cheltuiitori-oare επιθ. δαπανηρός -ή-ή, οπάταλος-η-ο, πολυέξοδος-η-ο
chema, chem I. ρ. μετ. 1. καλώ 2. προσκαλώ 3. κράζω, φωνάζω 4. ζητώ (βοήθεια) 5. διατάζω // **a ~ în ajutor** καλώ σε βοήθεια // **a ~ în fața justiției** ενάγω / μηνύω / εγκαλώ σε δίκη // **a ~ la ordine** καλώ σε τάξη // **a ~ la rampă** καλώ στη σκηνή θεάτρου // **a ~ la telefon** καλώ σε τηλέφωνο // **a ~ medicul** καλώ το γιατρό // **a ~ sub arme** καλώ υπό τα όπλα (επιστρατεύω) // **cine mă cheamă?** ποιος με φωνάζει; II. ρ. μέσο ονομάζομαι // **cum te cheamă?** πώς ονομάζεσαι; // έκφρ. **se cheamă că...** σημαίνει ότι..., πάει να πει ότι...
chemare, chemări ουσ. θηλ. 1. το κάλεσμα, η πρόσκληση, το φώνημα 2. η έκκληση // ~ **la întrecere** το κάλεσμα σε άμιλλα // ~ **sub arme** το κάλεσμα υπό τα όπλα, η επιστράτευση // ~

telefonică το τηλεφώνημα // **a avea ~ spre ceva** έχω κλίση σε κάτι (ροπή, τάση)
chemat-ă, chemați-te επίθ. καλεσμένος-η-ο, προσκαλεσμένος-η-ο // **έκφρ. mulți chemați, puțini aleși** πολλοί μεν οι κλητοί, ολίγοι οι εκλεκτοί
chemător-oare, chemător-oare Ι. επίθ. καλών-ούσα-ον, φωνάζων-ούσα-ον ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. καλεστής-στρια (ο, η), κλητήρας (ο, η)
chenar, chenare ουσ. ουδ. 1. η παρυφή 2. το κάδρο, το πλαίσιο 3. η κορνίζα // **-ul covorului** το φεστόνι, η γιρλάντα, τα κρόσσια του χαλιού (του τάπητα) // **-ul ferestrei** το πλαίσιο του παραθύρου
chenăraș, chenărașe ουσ. ουδ. η μικρή παρυφή, η μικρή κορνίζα, το μικρό πλαίσιο
chenzinal-ă, chenzinali-e ουσ. θηλ. 1. το δεκαπενθήμερο 2. ο μισθός, η αμοιβή για εργασία δεκαπέντε ημερών, το δεκαπενθήμερο
cheotoare, cheotoari ουσ. θηλ. 1. η θηλιά, η κουμπότρυπα 2. η μπουτονιέρα
chepeng, chepenguri ουσ. ουδ. η γκλαβανή, η καταπακτή
cheratină ουσ. θηλ. η κερατίνη
chercheli, cherchelesc ρ. μέσο (οικ.) μπεκρολογώ, μπεκρουλιάζω, μεθοκοπώ, βρίσκομαι σε κατάσταση μέθης
cherchelit-ă, chercheliti-te επίθ. (οικ.) μεθυσμένος-η-ο, σουρωμένος-η-ο
cherçi, cherçi ουσ. αρσ. το αλίπαστο σκουμπρί (αλατισμένο και διατηρημένο στην άλμη)
cherem ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η διάθεση // **a fi la -ul cuiva** είμαι στη διάθεση κάποιου
cherestea, cherestea ουσ. θηλ. η ξυλεία // **n-are ~ / ii lipsește -ua** δεν έχει ντροπή / του λείπει η ντροπή (για άνθρωπό θρασύ, αυθάδη, απελέκτο, απολίτιστο)
cherestegiu, cherestegii ουσ. αρσ. ο ξυλέμπορος, ο ξυλουργός
cherhana, cherhanale ουσ. θηλ. 1. το ψαράδικο, το ιχθυοπωλείο 2. το ιχθυοτροφείο
chermeză, chermeze ουσ. θηλ. η δημόσια υπαίθρια διασκέδαση με μουσική και χορό, το πανηγύρι
chervan, chervane ουσ. ουδ. 1. ο αραμπάς, το κάρο 2. η μακριά σειρά από κάρα
cheson, chesoane ουσ. ουδ. 1. το κιβώτιο μεταφοράς πυρομαχικών 2. η ντουλάπα στα πλοία 3. το υποβρύχιο οικοδόμημα σε σχήμα κάτω από το νερό
chestie ουσ. θηλ. το ζήτημα // **ce ~!** τι ζήτημα! (απορία)
chestiona, chestionez ρ. μετ. 1. ερωτώ, ανακρίνω, εξετάζω 2. ζητώ ακριβείς πληροφορίες
chestionar, chestionare ουσ. ουδ. η ερωταπόκριση, το ερωτηματολόγιο
chestionare, chestionări ουσ. θηλ. η εξέταση, η ανάκριση, ο έλεγχος
chestiune, chestiuni ουσ. θηλ. το ζήτημα, το πρόβλημα, η υπόθεση, η ερώτηση // **chestiunile zilei** τα ζητήματα της ημέρας (τα σημαντικά γεγονότα) // **nu mai vreau să am de-a face cu această ~** δε θέλω να έχω σχέση με αυτό το ζήτημα // **o ~ de onoare** ζήτημα τιμής
chestor, chestori ουσ. αρσ. ο ανώτερος βαθμός στην αστυνομία πόλεων, ο ανώτερος αστυνομικός της πόλης
chestură, chesturi ουσ. θηλ. το κτίριο της ανώτερης αστυνομικής αρχής της πόλεως

chetă, chete ουσ. θηλ. ο έρανος // **a face ~** κάνω έρανο
chezaș-ă, chezași-e ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) εγγυητής-ήτρια (ο, η)
chezășie, chezășii ουσ. θηλ. 1. η εγγύηση, η εξασφάλιση, η εγγυοδοσία 2. το ενέχυρο
chezășui, chezășuiesc ρ. μετ. εγγυοδοτώ, παρέχω εγγύηση, εγγυόμαι για κάποιον ή για κάτι
chiabur-ă, chiaburi-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο κουλάκος -α (ο πλούσιος αγρότης, η πλούσια αγρότισσα)
chiaburaș, chiaburași ουσ. αρσ. (ειρ.) ο μικρός κουλάκος
chiaburesc-ească, chiaburești επίθ. αρχοντοχωριάτικος-η-ο, ό,τι έχει σχέση με τον πλούσιο χωρικό
chiaburime ουσ. θηλ. το σύνολο των πλούσιων χωρικών, οι πλούσιοι αγρότες, η αγροτική αστική τάξη, οι κουλάκοι
chiaburoaică, chiaburoaice ουσ. θηλ. η πλούσια αγρότισσα, η κουλάκα
chiaburoi, chiaburoi ουσ. αρσ. (ειρ.) ο μεγάλος κουλάκος, ο μεγάλος πλούσιος χωρικός
chiar επίρ. 1. ακριβώς, τελείως σωστά 2. αυτός ο ίδιος, όχι άλλος 3. ακόμα, κιόλας 4. ακόμα κι αν 5. ούτε τουλάχιστον, ούτε και, όχι πια 6. μάλιστα, κι ακόμα 7. πράγματι, πραγματικά // **~ am putea să...** μάλιστα θα μπορούσαμε να... // **~ așa precum spui** ακριβώς έτσι όπως το λες // **~ bolnav tot am să mă duc** και ας είμαι ακόμα άρρωστος, κι ακόμα θα πάω // **~ dacă nu vine** ακόμα κι αν δεν έρχεται // **~ de la început a pornit** από την αρχή ξεκίνησε καλά // **~ eu, tu, el** ο ίδιος εγώ, εσύ, αυτός // **~ așa cum ~ am spus** όπως κιόλας έχουμε πει // **~ ba ~ am vorbit** και μάλιστα μίλησαν // **~ ba ~ sunt puțini sărac** είμαι μάλιστα λίγο φτωχός // **~ dar nu ~ numai a sportivului** αλλά όχι πια μόνο του αθλητή // **~ e ~ just aranjat** είναι τελείως σωστά τακτοποιημένος // **era ~ copilul lui** ήταν το ίδιο το παιδί του // **iată, ~ vine** να, πράγματι έρχεται // **~ mă duc ~ dacă nu m-a invitat** θα πάω ακόμα κι αν δε με κάλεσε // **~ nici ~ așa** ούτε κι έτσι // **~ nici ~ nu m-a salutat** ούτε με χαιρέτησε // **~ pornește ~ acum** ξεκινάει ακριβώς τώρα
chibîț, chibîți ουσ. αρσ. (οικ.) ο παρακολουθών με το βλέμμα ένα χαρτοπαίγνιο ή ένα παιχνίδι στο τάβλι, σκάκι, κ.λ.π.
chibîța, chibîtez ρ. τρα. (οικ.) παρατηρώ προσεχτικά ένα παιχνίδι με χαρτοπαίγνια, τάβλι, κ.λ.π.
chiblă, chible ουσ. θηλ. το χαλύβδινο δοχείο σχήματος κουβά, που χρησιμοποιείται στα ορυχεία, σιδηροβιομηχανίες, κ.λ.π.
chibrit, chibrituri ουσ. ουδ. το σπίρτο // **a aprinde un ~** ανάβω ένα σπίρτο
chibzuic, chibzuiesc Ι. ρ. μετ. 1. σκέφτομαι, λογαριάζω 2. σχεδιάζω, έχω κατά νου, διανοούμαι, στοχάζομαι, βουλεύομαι ΙΙ. ρ. αμ. 1. συλλογίζομαι, συλλογιέμαι, σκέπτομαι βαθιά 2. κρίνω σωστά ΙΙΙ. ρ. μέσο διαλογίζομαι, διαβουλεύομαι, διασκέπτομαι
chibzuială, chibzuiele ουσ. θηλ. η σκέψη, ο στοχασμός, ο λογιμός // **a sta la ~** σκέφτομαι βαθιά, μελετώ με προσοχή // **cu ~** με σκέψη, με διάκριση // **fără ~** αδιάκριτα, αδιαισθησία
chibzuință ουσ. θηλ. 1. η λογική σκέψη 2. η ευθυκρισία 3. η περίσκεψη

chibzuire ουσ. θηλ. 1. η διάσκεψη, η συζήτηση για λήψη απόφασης, η διανοητική έρευνα κάποιου θέματος 2. ο στοχασμός, ο λογισμός, η περίσκεψη, η στόχαση

chibzuit-ă, chibzuiți-te επιθ. 1. λογικός-ή-ό, συνετός-ή-ό, μυαλωμένος-η-ο 2. γνωστικός-ή-ό 3. λογαριασμένος-η-ο, συλλογισμένος-η-ο // **gospodărire -ă** η λογαριασμένη νοικοκυροσύνη

chică, chici ουσ. θηλ. (λαϊκ.) τα ακούρευτα μαλλιά στο πίσω μέρος του λαιμού (στο σβέρκο)

chichineafă, chichinete ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φτωχικό, το μικρό σπίτι, το μικρό δωμάτιο

chichiță, chichițe ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το ελάττωμα, το κουτσούρι 2. η πονηριά, το πονήρεμα // **a căuta chichie** ψάχνω να βρω σώνει και καλά κάποιο ελάττωμα κάθε είδους

chicinetă, chichinete ουσ. θηλ. η μικρή κουζίνα στα διαμερίσματα πολυκατοικιών

chicioră ουσ. θηλ. 1. η πάχνη 2. τα κρύσταλλα πάγου πάνω στα φύλλα και κλωνάρια δέντρων ή και πάνω στη γη σε κρύες νύχτες

chicot, chicote ουσ. ουδ. το ξεκαρίδισμα σε γέλιο, το πνιχτό γέλιο

chicoteală, chicoteli ουσ. θηλ. το ξέσπασμα σε γέλια, τα χάχανα

chicoti, chicotesce ρ. αμ. ξεσπώ σε γέλια, γελώ πολύ, χαχανίζω

chicotit ουσ. ουδ. ιδ. chicoteală

chiflă, chifle ουσ. θηλ. ψωμάκι σε σχήμα και μέγεθος μήλου

chifte, chifte ουσ. θηλ. ο κεφτές

chifteluță, chiftelute ουσ. θηλ. το κεφτεδάκι

chihlimbar ουσ. ουδ. το κεχριμπάρι, το ήλεκτρο, η άμβρα

chihlimbariu-ie, chihlimbarii επιθ. κεχριμπάρενιος -ια-ιο

chil ουσ. ουδ. (φυσιολ.) ο χυλός (στα έντερα)

chil, chile ουσ. ουδ. το κιλό, το χιλιόγραμμα

chilă, chile ουσ. θηλ. (ναυτ.) η τρόπιδα, η καρίνα, το κάτω μέρος του σκελετού του πλοίου

chilian-ă, chilenie ι. ουσ. αρσ. και θηλ. χιλιανός-ή (ο, η) II. επιθ. χιλιανικός-ή-ό

chilie, chilii ουσ. θηλ. το κελί (μικρό δωμάτιο μοναχού)

chilim, chilimuri ουσ. ουδ. το κιλίμι

chilioară, chilioare ουσ. θηλ. (οικ.) το μικρό κελί

chilipir, chilipiruri ουσ. ουδ. το κελεπούρι

chilipirgiu, chilipirgii ουσ. αρσ. (οικ.) ο άνθρωπος κελεπούρι

chiloți ουσ. αρσ. πληθ. 1. η κιλότα (για γυναίκες) 2. το σώπρακο (για άντρες), το βρακί

chimen ουσ. αρσ. (βοτ.) το κύμινο

chimic-ă, chimici-ce επιθ. χημικός-ή-ό // **creion** ~ το χημικό μολύβι, το μολυβοκόντυλο // **curățătorie** ~ το χημικό καθαριστήριο // **element** ~ το χημικό στοιχείο // **îngrășămintă -ce** τα χημικά λιπάσματα

chimicale ουσ. θηλ. πληθ. τα χημικά προϊόντα

chimie ουσ. θηλ. χημεία // **chimia analitică** η αναλυτική χημεία // **chimia anorganică** η ανόργανη (η ανόργανος) χημεία // **chimia organică** η οργανική χημεία

chimion ουσ. αρσ. (βοτ.) το κύμινο

chimioterapie ουσ. θηλ. η χημειοθεραπεία

chimir, chimire ουσ. ουδ. το κεμέρι // **a pune la** ~ αποταμεύω (μαζεύω) χρήματα, βάζω στη μπάντα, σχηματίζω κεφάλαιο

chimist-ă, chimiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. χημικός (ο, η) // **inginer** ~ ο χημικός μηχανικός

chimiza, chimizez ρ. μετ. εφαρμόζω τη χημεία και τις χημικές μεθόδους στη βιομηχανία και γεωργία

chimizare, chimizări ουσ. θηλ. ο χημισμός

chimonono, chimonouri ουσ. ουδ. το κιμονό // **bluză** ~ η μπλούζα κιμονό

chimval, chimvale ουσ. ουδ. (μουσ.) το κύμβαλο

chin, chinuri ουσ. ουδ. 1. το βάσανο, τα βασανιστήρια 2. η ταλαιπωρία, ο μόχθος, ο σωματικός κόπος 3. η ψυχική στενοχώρια 4. το πάθος 5. η τιμωρία, η ποινή // **-urile iadului** τα βάσανα της κόλασης

chinchină, chinchine ουσ. θηλ. (βοτ.) η κιγχόνη

chindie, chindii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το απογευματάκι, οι μεταμεσημβρινές ώρες

chinestezi-ă, chinestezici-ce επιθ. κιναισθητικός-ή-ό

chinestezie ουσ. θηλ. η κιναισθηση

chineză-ă, chineze ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Κινέζος-α (ο, η) II. επιθ. κινέζικος-η-ο, σινικός-ή-ό // **limba -ă** η κινέζικη γλώσσα, τα κινέζικα III. επίρ. κινεζικά, **ca chinezii** όπως οι κινέζοι

chinezească, chinezești επιθ. κινεζικός-ή-ό, σινικός-ή-ό // **zidul** ~ το Σινικό τείχος (το αμυντικό τείχος στα σύνορα της Κίνας)

chinezește επίρ. 1. κινεζικά 2. στην κινέζικη γλώσσα 3. τα κινέζικα, τα ακατανόητα, τα ακαταλαβίστικα λόγια

chinezoaică, chinezoaice ουσ. θηλ. η Κινέζα

chingă, chingi ουσ. θηλ. η ίγκλα, το λουρί με το οποίο δένεται η σέλα ή το σαμάρι στο ζώο // **a-l ține chingile** τον κρατάν τα λουριά (έχει τη δύναμη ή την ικανότητα να κάνει κάτι· είναι σε θέση) // **a slăbi din chingi** χαλαρώνω, εσθφίγγω τα λουριά (αφήνω πιο ελεύθερα) // **a strange în chingi** σφίγγω τα λουριά, (περιορίζω, στριμώχνω κάποιον)

chinidină, chinidine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η κινιδίνη

chinină, chinine ουσ. θηλ. το κινίνο, η κινίνη

chinovie, chinovii ουσ. θηλ. το κοινόβιο (είδος μοναστηριού μέσα στο οποίο οι μοναχοί ζουν με τις δαπάνες της μονής, χωρίς να έχουν δική τους περιουσία)

chintal, chintale ουσ. ουδ. ο στατήρας (η μονάδα βάρους ίση με 100 χιλιόγραμμα)

chintesență ουσ. θηλ. 1. η πεμπτούσια 2. μτρ. το κυριότροπο στοιχείο, η ουσία, το απόσταγμα

chinui, chinuiesc ι. ρ. μετ. 1. βασανίζω, ταλαιπωρώ, παιδεύω, κάνω παιδεμό σε κάποιον 2. ενοχλώ 3. ταλανίζω II. ρ. μέσο 1. βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι, κουράζομαι σωματικά ή ψυχικά πολύ 2. δεινοπαθώ, δοκιμάζομαι, περνώ δοκιμασίες, παιδεύομαι // **se chinuiește să priceapă** βασανίζεται να καταλάβει

chinuire, chinuiri ουσ. θηλ. ο βασανισμός, η ταλαιπωρία, ο παιδεμός, ο ταλανισμός

chinuit-ă, chinuiți-te επιθ. 1. ταλαίπωρος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, τυραννισμένος-η-ο 2. κακομοίρης-οίρακα, κακότυχος-η-ο, κακορίζκος-η-ο 3. καημένος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο

chinuitor-oare, chinuitori-oare ι. επιθ. 1. βασανιστικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό, δεσποτικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό II. επίρ. βασανιστικά, καταπιεστικά, μαρτυρικά, τυραννικά

chiolhan, chiolhanuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το ξεφάντωμα, το γλέντι, η διασκέδαση 2. το τσιμπούσι, το φαγοπότι
chiomp-oampă, chiompi-oampe επίθ. (λαϊκ.) 1. ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό 2. με εξασθενημένη όραση
chiondrăși επίρ. πατσουφισμένα, σκυθρωπά, συνοφρυωμένα // **se uită** ~ κοιτάζει συνοφρυωμένα, στραβοκοιτάζει
chior, chioară, chiori, chioare επίθ. 1. μονόφθαλμος-η-ο (που έχει τυφλό το ένα μάτι) 2. στραβός-ή-ό, γκαβός-ή-ό, αλλοίωσος-η-ο // **a nu avea para chioară** δεν έχω πεντάρα τσακιστή // **apă chioară** νερό σκέτο
chiorăi pers. 3 chiorăie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γουργουρίζω, γουργουρίζει, γουργουρίζουν (τα αέρια στα έντερα) // **a-i ~ mâtele de foame** μου τρίζουν (γουργουρίζουν) τα έντερα
chiorăit ουσ. ουδ. το γουργούρισμα
chiori, chiorăsc I. ρ. μετ. καθιστώ κάποιον μονόφθαλμο II. ρ. αμ. 1. γίνωμαι μονόφθαλμος 2. έχω εξασθενημένη όραση 3. δίνω αμυδρό φως (για πηγή φωτός) III. ρ. μέσο γουρλώνω τα μάτια, κοιτάζω προσεκτικά κάτι
chiorăș-ă, chiorăși-e I. επίθ. στραβοκοιτάζων-ουσα-ον, που έχει λοξό βλέμμα, αλλοίωσος-η-ο II. επίρ. με στραβώμα // **a privi** ~ στραβοκοιτάζω κάποιον με κακία
chioșc, chioșcuri ουσ. ουδ. το περίπτερο, το κιόσκι // ~ **de alimente** το κιόσκι τροφίμων // ~ **de ziare** το περίπτερο εφημερίδων
chiot, chiote ουσ. ουδ. ο αλαλαγμός, η κραυγή // ~ **de bucurie** η κραυγή χαράς
chip, chipuri I. ουσ. ουδ. 1. το πρόσωπο, το μούτρο, η φάτσα, η φυσιογνωμία 2. η όψη, η εικόνα, η μορφή 3. ο τρόπος 4. το μέσο 5. το παρουσιαστικό, η εμφάνιση 6. το ομοίωμα // ~ **cioplit** το είδωλο, το λαξευτό σώμα // **a avea ~ de om** έχω εμφάνιση ανθρώπου // **a văzut multe ~uri cunoscute în sală** είδε πολλά γνωστά άτομα στην αίθουσα // **după ~ul său** κατ' εικόνα του // **nu e ~ să-l întâlnească** δεν υπάρχει τρόπος να τον συναντήσω // **scrie într-un ~ original** γράφει κατά πρωτότυπο τρόπο // **un ~ oval** ένα ωοειδές πρόσωπο II. επίθ. έκφρ. **fel și ~** ~ λογής-λογής, όλων των ειδών III. επίρ. έκφρ. // **a apărut în ~ de urs** παρουσιάστηκε σε μορφή αρκούδας // **cu ~ că...** με την πρόφαση // **cu orice ~** με κάθε μέσο // **în ~ de...** εν είδει, σε μορφή // **în fel și ~** με όλα τα μέσα, ποικιλοτρόπως // **în nici un ~** διόλου, όλως διόλου // **nu e ~** είναι αδύνατο
chiparoasă, chiparoase ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος κρίνου
chiparos, chiparoși ουσ. αρσ. (βοτ.) το κυπαρίσσι (δέντρο κωνοφόρο και αειθαλές)
chipeș-ă, chipeși-e επίθ. 1. όμορφος-η-ο 2. καλοκαμμένος-η-ο
chipiu, chipiuri ουσ. ουδ. το πιλήκιο // ~ **militar** το στρατιωτικό πιλήκιο
chipurile επίρ. δήθεν // **există ~** υπάρχουν δήθεν
chirăi, chirăi ρ. αμ. (λαϊκ.) τσιρίζω, τσιτσιρίζω
chirci, chircesc ρ. μέσο I. ζαρώνω 2. κουβαρίζομαι 3. φθίνω, ελαττώνομαι, λιγοστεύω, μαραίνομαι, μαραζώνω

chircit-ă, chirciți-te επίθ. 1. μαραμένος-η-ο, μαραζωμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο 2. κουβαρισμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο
chiriaș-ă, chiriași-e ουσ. αρσ. και θηλ. ενοικιαστής-άστρια (ο, η), νοικάρης-ισσα (ο, η), ένοικος-η (ο, η)
chirie, chirii ουσ. θηλ. το ενοίκιο, το νοίκι, το μίσθωμα // **a da cu ~** δίνω νοίκι (ενοίκιο), νοικιάζω, ενοικιάζω // **chiria e scumpă** το ενοίκιο είναι ακριβό
chirilic-ă, chirilici-ce επίθ. κυριλλειος-ος-ο // **alfabet ~** το κυριλλικό αλφάβητο
chiromant-ă, chiromanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. χειρομάντης-ισσα (ο, η) που προλέγει το μέλλον
chiromanție ουσ. θηλ. η χειρομαντεία
chirpici ουσ. ουδ. ο πηλός, οι πλίνθοι, το οικοδομικό υλικό φτιαγμένο από λάσπη και άχυρα σε σχήμα τούβλων ξεραμένων στον ήλιο
chirurg, chirurgi ουσ. αρσ. χειρουργός (ο, η)
chirurgical-ă, chirurgicale I. επίθ. χειρουργικός-ή-ό, εγχειρητικός-ή-ό // **interventie** ~ ά η χειρουργική επέμβαση II. επίρ. χειρουργικά, εγχειρητικώς
chirurgie ουσ. θηλ. η χειρουργική (ο κλάδος της ιατρικής με εγχειρητικές μεθόδους για θεραπευτικούς σκοπούς)
chisea, chisele ουσ. θηλ. 1. ο κεσές (σκεύος) 2. το πουγκί
chiselită, chiselite ουσ. θηλ. ο πολτός, ο οπός, ο ζωμός από φρούτα ή λαχανικά // **a face ~** χτυπώ, βαράω δυνατά, δέρνω άγρια κάποιον, ξυλοκοπανίζω
chist, chisturi ουσ. ουδ. η κύστη, η φούσκα
chiștoc-oacă, chiștoci-oace I. ουσ. ουδ. (οικ.) η γόπα, το αποτσίγαρο II. ουσ. αρσ. και θηλ. (μτφ.) το μικρό κοντόχοντρο παιδί
chit επίρ. (οικ.) ίσα, αν και, άσχετα αν, ακόμα κι αν // ~ **că...** έστω κι αν... // **suntem ~** είμαστε πάτσι, είμαστε ίσα
chit, chituri ουσ. ουδ. ο στόκος, το γυψομάρμαρο
chitanță, chitanțe ουσ. θηλ. η απόδειξη // ~ **de plată** η απόδειξη πληρωμής
chitanțier, chitanțiere ουσ. ουδ. το βιβλιάριο αποδείξεων
chitară, chitare ουσ. θηλ. η κιθάρα
chitarist-ă, chitariști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κιθαριστής-ίστρια (ο, η), κιθαρωδός (ο, η)
chiti, chitesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) προετοιμάζω, προπαρασκευάζω κάτι II. ρ. αμ. σκεφτομαι, συλλογίζομαι, λογαριάζω III. ρ. μέσο ταιριάζω, εναρμονίζομαι
chiti, chitesc ρ. μετ. (λαϊκ.) σκοπεύω, σημαδεύω, ρίχνω μια ματιά
chitic, chitici I. ουσ. αρσ. το ψαράκι, η μαρίδα II. επίρ. (έκφρ.) **a tăcea ~** σωπαίνω
chitră, chitre ουσ. θηλ. (βοτ.) το κίτρο
chitru, chitri ουσ. αρσ. (βοτ.) η κιτριά (δέντρο από τα εσπεριδοειδή)
chitui, chituiesc ρ. μετ. στοκάρω, αλείφω με στόκο // **a ~ ferestrele** στοκάρω τα παράθυρα
chiț επιφ. κίτς (ο ήχος του ποντικού)
chițăi, chițăie ρ. αμ. κάνω κίτς (σαν τα ποντίκια)
chițăit ουσ. ουδ. το κίτσάρισμα (των ποντικών)
chițibuș, chițibușuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. η μικρολογία, η ασήμαντη λεπτομέρεια 2. τα μικροπράγματα 3. το τερτίπι, το δόλιο μέσο, το τέχνασμα, η πανουργία, η υπεκφυγή

chitibușar-ă, chitibușari-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μικρολόγος (ο, η) 2. ο άνθρωπος απατεώνας
chuiu ουσ. ουδ. 1. η κραυγή 2. ο πόνος // **cu ~ și vai** με μεγάλες προσπάθειες, με κόπο και κούραση, μόλις και μετά βίας
chuiui, chuiui ρ. αμ. Ξεφωνών, κραυγάζω
chuiuti, chuiuturi ουσ. ουδ. το ξεφωνητό, η κραυγή, ο αλαλαγμός
chuiutură, chuiuturi ουσ. θηλ. το ξεφωνητό, τα επιφωνήματα των χορευτών κατά τη διάρκεια του χορού, ο αλαλαγμός
chiul, chiuluri l. ουσ. ουδ. 1. το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η απατηλή υπόσχεση 2. η αδικαιολόγητη απουσία // **a-i trage cuiua -ul** εσπάζει κάποιον // **a trage -ul** απουσιάζω, το σκάω, δεν τηρώ τις υποσχέσεις μου
chiulanguie, chiuilangii ουσ. αρσ. και θηλ. φυγόπνοος-η (ο, η)
chilaslă, chilaslă ουσ. θηλ. το ουραίο
chiuli, chiulesc ρ. αμ. (οικ.) 1. αποφεύγω επιτήδεια να κάνω κάτι 2. απουσιάζω από τη δουλειά, από τις υποχρεώσεις μου 3. φυγοπονώ 4. το σκαω
chiup, chiupuri ουσ. ουδ. το πιθάρι, το κιούπι
chiureta, chiuretez ρ. μετ. αποξέω, κάνω απόξεση
chiuretaj, chiuretaje ουσ. ουδ. η απόξεση
chiureată, chiurete ουσ. θηλ. το ξέστρο (το χειρουργικό εργαλείο για απόξεση σε κοιλότητες του οργανισμού)
chiuvetă, chiuveți ουσ. θηλ. η λεκάνη, ο νιπτήρας, ο νεροχύτης
chivără, chivere ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. το ψηλό στρατιωτικό πηλήκιο 2. το χάρτινο τριγωνικό σκέπασμα του κεφαλιού για προστασία από το ηλιοκάμα 3. παιδικό
chiverniseală, chiverniseli ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) 1. η κυβερνητική, το κουμάντο, η κυβέρνηση 2. η οικονομία, η φειδώ, η κατανάλωση με περίσκεψη και μέτρο
chivernisi, chivernisesc l. ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.) 1. διοικώ, κουμαντάρω, κάνω κουμάντο 2. διαχειρίζομαι, κάνω οικονομίες, οικονομώ // ρ. μέσο 1. οικονομούμαι 2. τακτοποιούμαι, βολεύομαι 3. διευκολύνομαι σε κάτι 4. κερδίζω τα απαραίτητα για να ζήσω
chivernisit-ă, chivernisiți-te επιθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. ευκατάστατος-η-ο, πλούσιος-ια-ιο 2. που έχει αποκτήσει πλούτο, περιουσία
chivot, chivoturi ουσ. ουδ. η κιβωτός
chix, chixuri ουσ. ουδ. (οικ.) η αποτυχία, το φιάσκο // **a da ~** αποτυχαίνω, πέφτω έξω
ci αλό. 1. αλλά 2. παρά 3. μα, όμως // **nu e doctor ~ inginer** δεν είναι γιατρός αλλά μηχανικός // **nu ne ajută, ~ ne încurcă** δε μας βοηθάει παρά μας μπερδεύει
cianhidric επιθ. (χημ.) **acid** ~ το κυανοανυδρούχο (το πρωσικό οξύ)
cianurare, cianurări ουσ. θηλ. (χημ.) η βιομηχανική μέθοδος εξορύξεως των ευγενών μετάλλων από τα φτωχικά μεταλλεύματα με τη βοήθεια μιας διάλυσης κυανούχου άλατος
cianură, cianuri ουσ. θηλ. (χημ.) το κυανούχο σώμα
cibernetici-ă, cibernetici-ce επιθ. κυβερνητικός-ή-ο
cibernetici-ă ουσ. θηλ. η κυβερνητική
cibernetician-ă, ciberneticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ειδικός στην κυβερνητική

cicatrice, cicatrice ουσ. θηλ. η ουλή
cicatriza pers. 3 cicatrizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) επούλυνεται, επούλυνεται το τραύμα
cicatrizare, cicatrizări ουσ. θηλ. η επούλωση
cică επιρ. (λαϊκ. και οικ.) 1. δέθεν, τάχα 2. λέγεται // **- face pe supărătul** μας κάνει τάχα το θυμωμένο // **voia ~ binele** ei ήθελε δέθεν το καλό της
cicăleală, cicăleli ουσ. θηλ. ο σκοτισμός, το ενόχλημα, η ενόχληση, η γκρίνια, η ζαλάδα
cicăli, cicălesc ρ. μετ. 1. ταραχώ την ησυχία κάποιου, τον ενοχλώ, τον ζαλίζω 2. σκοτίζω, γκρινιάζω
cicălire, căcăliri ουσ. θηλ. 1. ο σκότισμος 2. το ενόχλημα, η ενόχληση, η γκρίνια
cicălitor-oare, căcălitori-oare επιθ. 1. ενοχλητικός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, ανιαρός-ή-ό 2. ανυπόφορος-η-ο, γκρινιάρης-άρα-ικο
ciclamă, ciclame ουσ. θηλ. (βοτ.) το κυκλάμινο
ciclic-ă, ciclici-ce l. επιθ. κυκλικός-ή-ό // επιρ. κυκλικά
ciclistm ουσ. ουδ. (αθλ.) η ποδηλασία
ciclist-ă, cicliști-ste l. ουσ. αρσ. και θηλ. ποδηλάτης, ποδηλάτης (ο, η), ποδηλατιστής-ίστρια (ο, η) // επιθ. ποδηλατικός-ή-ό // αθλ. **întreceri -e** οι ποδηλατικοί αγώνες
cicloidă, cicloide ουσ. θηλ. η κυκλοειδής καμπύλη γραμμής
ciclon, cicloane ουσ. ουδ. ο κυκλώνας, ο τυφώνας
ciclop, ciclopi ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Κύκλωπας (οι Κύκλωπες)
ciclostom, ciclostomi ουσ. αρσ. (ζωολ.) πληθ. τα κυκλόστομα
ciclotron, ciclotroni ουσ. ουδ. (φυσ.) το σικλοτρόνιο (συσκευή στην πυρηνική φυσική)
ciclu, cicluri ουσ. ουδ. 1. ο κύκλος 2. μτφ. η σειρά από περιοδικά φαινόμενα ή γεγονότα με άμεση σχέση μεταξύ τους // **~ anual** ο ετήσιος κύκλος // **~ de conferințe** ο κύκλος / η σειρά ομιλιών επί ενιαίου θέματος
cicoare, cicori ουσ. θηλ. (βοτ.) το κιχώριο, η πικραλίδα (από τις ρίζες του φτιάχνεται ο ευρωπαϊκός καφές)
cidru ουσ. ουδ. ο μηλίτης, το μηλόκρασο
cifra, cifrez l. ρ. μετ. κρυπτογραφώ, γράφω με συνθηματικό γράψιμο // ρ. μέσο 1. υπολογίζομαι, αριθμούμαι 2. ανέρχομαι 3. κυμαίνομαι // **cheltuielile se cifrează la o sumă importantă** τα έξοδα ανέρχονται σε σημαντικό ποσό
cifrare, cifrări ουσ. θηλ. 1. η κρυπτολογία, το απόκρυφο γράψιμο, το κρυπτογράφημα, το συνθηματικό γράψιμο ενός κειμένου 2. η αρίθμηση 3. ο υπολογισμός με ψηφία (με αραβικούς αριθμούς)
cifrat-ă, cifrați-te επιθ. κρυπτογραφημένος-η-ο
cifră, cifre ουσ. θηλ. το ψηφίο, ο αριθμός, το ποσό // **cifra exactă** ο ακριβής αριθμός // **cifre arabe** οι αραβικοί αριθμοί // **impozit pe cifra de afaceri** ο φόρος επί του ποσού συναλλαγής, ο Φ.Π.Α. // **om de cifre** λογιστής, στατιστικός, κ.λπ.
cifric-ă, cifrici-ce l. επιθ. αριθμητικός-ή-ό, ποσοτικός-ή-ό // επιρ. αριθμητικά
cifru, cifruri ουσ. ουδ. 1. ο κρυπτογραφικός κώδικας 2. ο συνδυασμός διαφόρων αριθμών ή γραμμάτων για το άνοιγμα κλειδαριών με μυστικό κλείσιμο, κρυπτογραφική κλειδα

cil, cili ουσ. αρσ. 1. η βλεφαρίδα
cilindra, cilindrez ρ. μετ. κυλινδρώνω, δίνω κυλινδρικό σχήμα, ομαλύνω επιφάνεια εδάφους με κύλινδρο
cilindrare, cilindrări ουσ. θηλ. 1. το κυλινδρισμό 2. η κυλινδρώση
cilindric-ă, cilindrici-ce επιθ. κυλινδρικός-ή-ό
cilindru, cilindri ουσ. αρσ. ο κύλινδρος
cimbal, cimbale ουσ. ουδ. το κύμβαλο
cimbri ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Κίμβροι (γερμανικός λαός στην αρχαιότητα στις εκβολές του Έλβα)
cimbrîșor ουσ. αρσ. (βοτ.) η θυμαριά η κοινή
cimbru ουσ. ουδ. (βοτ.) το θυμάρι, η ρίγανη
ciment, cimenturi ουσ. ουδ. το τσιμέντο
cimenta, cimentare ρ. μετ. τσιμεντάρω
cimentare, cimentări ουσ. θηλ. το τσιμεντάρισμα
cimilitură, cimilituri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το αίνιγμα, ο γρίφος, ο αινιγματώδης λόγος
cimiūr, cimiūre ουσ. ουδ. το κομητήριο, το νεκροταφείο
cîmpanzei, cîmpanzei ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο χιμπαντζής
cimpoi, cimpoaie ουσ. ουδ. (μουσ.) η γκάιντα, η πίπιτσα, το εθνικό μουσικό όργανο των Σκωτσέζων
cimpoier, cimpoieri ουσ. αρσ. ο γκαϊντατζής
cîna, cînez l. ρ. αμ. δειπνώ II. προσφέρει δείπνο
cînă, cine ουσ. θηλ. το δείπνο, ο δείπνος // **au servit cîna** σερβίρισαν τι δείπνο // **θρ. Cîna cea de taină** ο Μυστικός Δείπνος
cînci αριθ. απ. πέντε // **aduce cîte ~ mere** φέρνει πέντε- πέντε τα μήλα
cînceala, cîncea αριθ. τακτ. πέμπτος-η-ο // **a fi a cîncea roată la căruță** είμαι εντελώς ασημαντος
cîncime, cîncimi ουσ. θηλ. το ένα πέμπτο του ακέραιου αριθμού, η πέμπτη μερίδα, το πέμπτον
cîncinal-ă, cîncinali-e επιθ. πεντάχρονος-η-ο, πενταετής-ής-ές // **plan ~** το πενταετές σχέδιο
cîncisprezece αριθ. απ. δεκαπέντε // **acum ~ ani** εδώ και δεκαπέντε χρόνια // **are ~ zile** είναι δεκαπενθήμερος
cîncisprezecelea, cîncisprezecea αριθ. τακτ. ο δέκατος πέμπτος, η δέκατη πέμπτη, το δέκατο πέμπτο // **din secolul al ~** του δεκάτου πέμπτου αιώνα
cîncizeci αριθ. απ. πενήντα // **~ de ani** πενήντα χρόνια, η πενήνταετία, η χρονική περίοδος πενήντα ετών
cîncizecilea, cîncizecea αριθ. τακτ. πενήνταετός-ή-ό // **a ~ aniversare** η πενήνταετή επέτειος, η πενήνταεστηριίδα (κάποιο γεγονός)
cine l. αντ. εργωτ. ποίος-ά-ό, ποίος-α-ον // **~ e?** ποίος είναι; «τίς ει;» // **~ (mai) știe?** ποίος ξέρει; // **~ sunteți?** ποίος είσαστε; // **~ știe ce...** ποίος ξέρει κάτι τι... // **a venit un știu ~** ήρθε ένας, δεν ξέρω ποιος II. αντ. αναφ. 1. όποιος-α-ο 2. εκείνος που, εκείνη που, εκείνο που // **~ aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul** όποιος τρέχει πίσω από δυο λαγούς δεν πιάνει ούτε έναν // **~ sapă groapa altuia cade singur în ea** όποιος σκάβει το λάκκο σε άλλον πέφτει ο ίδιος σ' αυτόν // **bîne a zis, ~ a zis** καλά το είπε, όποιος το είπε III. αντ. αόρ. 1. κανείς, καμιά, κανένα 2. κάποιος, κάποια, κάποιον // **zică ~ ce vrea** ας λει κανείς ό,τι θέλει
cineast-ă, cineasți-ște ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κινηματογραφιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο, η θεοποιός του κινηματογράφου
cineclub, cinecluburi ουσ. ουδ. ο κινηματογραφικός σύλλογος

cinofil-ă, cinefil-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φίλος του κινηματογράφου
cinetic-ă, cinetici-ce επιθ. κυνηγετικός-ή-ό
cinel επιρ. «ταινέλ-ταινέλ» έκφραση επανειλημμένη στην αρχή αινιγμάτων
cinema ουσ. ουδ. ο κινηματογράφος, το σινεμά // **artist de ~** ο καλλιτέχνης του κινηματογράφου
cinemascope ουσ. ουδ. το σινεμασκόπ (η κινηματογραφική προβολή σε πλατιά οθόνη)
cinematecă, cinemateci ουσ. θηλ. 1. κινηματογραφικό αρχείο 2. το σινεμά όπου προβάλλονται έργα απ' την ιστορία του κινηματογράφου
cinematic-ă, cinemati-ci-ce επιθ. κινηματικός-ή-ό
cinematograf, cinematografe ουσ. ουδ. ο κινηματογράφος // **~ în aer liber** ο υπαίθριος κινηματογράφος
cinematografia, cinematografiez ρ. μετ. κινηματογραφώ
cinematografic-ă, cinematografici-ce επιθ. κινηματογραφικός-ή-ό
cinematografie, cinematografii ουσ. θηλ. η κινηματογραφία
cineramă ουσ. θηλ. το σινεράμα (η μέθοδος κινηματογραφικής προβολής που γίνεται με τρεις προβολείς πάνω σε οθόνη)
cinerară, cinerare επιθ. τεφρώδης-ης-ες // **urnă ~** το τεφροδοχείο, η τεφροδόχη
cinescop, cinescoape ουσ. ουδ. ο ειδικός καθοδικός σωλήνας για την απόδοση εικόνων στην τηλεόραση, το σινεσκόπ
cinetic-ă, cinetici-ce επιθ. κινητικός-ή-ό // (φυσ.) **energie ~** η κινητική ενέργεια
cinetică ουσ. θηλ. η κινητική
cineva αντ. αόρ. κάποιος-οια-οιο // **~ din voi** κάποιος από σας // **~ sună** κάποιος κωδωνίζει // **a întrebat ~ de mine?** ρώτησε κάποιος για μένα; // **el este ~** είναι κάποιος
cingătoare, cingători ουσ. θηλ. η ζώνη, το λουρί, η λωρίδα
cinic-ă, cinici-ce l. επιθ. 1. κυνικός-ή-ό, αναιδής-ής-ές 2. αισχροές-ή-ό II. επιρ. 1. κυνικά 2. αισχρά
cinism, cinisme ουσ. ουδ. 1. ο κυνισμός, η αναιδεια, η κυνικότητα 2. η αισχρότητα
cînst l. ουσ. θηλ. 1. η τιμή, η τιμιότητα, η εντιμιότητα 2. η ηθικότητα, η υπόληψη, ο σεβασμός 3. το κέρασμα, το φιλέμα // **a face ~** κερνώ, φιλεύω, προσφέρω κρασί, γλυκό, κ.λ.π. // **a-i face ~** αυτό του κάνει τιμή // **cu ~** εντίμως, με τιμή // **îmi faceți ~ că veniți în casa mea modestă** μου κάνετε τιμή που έρχεστε στο φτωχικό μου / **loc de ~** η θέση τιμής, η τιμητική θέση // **pe ~ a mea!** ο λόγος της τιμής μου! (λόγος τιμής) // **pe ~!** υπέροχα!, έξοχα! II. επιρ. έκφρ. **în ~ a lui** προς τιμήν του
cînsti, cînstesc l. ρ. μετ. 1. έχω σεβασμό σε κάποιον, σέβομαι 2. (οικ.) κερνάω, φιλεύω 3. υπολήπτομαι, εκτιμώ, τιμώ // **nunul îi cîntea cu vin dulce** ο νονός τους κέραγε γλυκό κρασί II. ρ. αμ. τιμώ, απονέμω τιμή, σέβομαι III. ρ. μέσο κερνιέμαι, είμαι σε παρέα και πίνω πιστό
cînstire, cînstiri ουσ. θηλ. 1. η τιμήση, η απονομή τιμής 2. ο σεβασμός, η υπόληψη
cînstită, cînstiți-te l. επιθ. 1. τίμιος-ια-ιο, έντιμος-η-ο 2. ευθύς-εία-ύ, ντόμπος-α-ο, άδολος-η-ο, ειλικρινής-ής-ές, ανυπόκριτος-η-ο 3. μτφ.

παστρικός-ή-ό, καθαρός-ή-ό, ανόθευτος-η-ο, λευκός-ή-ό, αγνός-ή-ό II. επίρ. τίμια, έντιμα, ειλικρινά, ευθέα ανόθευτα

cintează, cinteze ουσ. θηλ. (ορνιθ.) το θηλυκό πτηνό του σπίνου

cintezoî, cintezoî ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο σπίνος

cinzeacă, cinzeci ουσ. θηλ. η μονάδα μετρήσεως ποτών ίση με 0,16 του λίτρου

cioacă, cioace ουσ. θηλ. η ξύλινη κονσόλα στον αργαλειό

cioară, ciori ουσ. θηλ. η καλιακούδα, η κουρούνα, η κορώνη // **cât cioara în par** πολύ λίγο, ελάχιστα

cioareci ουσ. αρσ. το στενό άσπρο χωριάτικο παντελόνι από μάλλινο ύφασμα

cioarsă, cioarse ουσ. θηλ. το μεταχειρισμένο πράγμα, το παλιό ρούχο

ciob, cioburi ουσ. ουδ. το θρύμμα, το θρύψαλο, το συντρίμμι, το σύντριμμα, το τρίμμα, το θραύσμα

cioban, ciobani ουσ. αρσ. ο τσοπάνος, ο ποιμένας

ciobănaș, ciobănași ουσ. αρσ. ο τσοπανάκος, το τσοπανόπουλο

ciobănel, ciobănei ουσ. αρσ. ιδ. ciobănaș

ciobănesc-cască, ciobănești επίθ. ποιμενικός-ή-ό // **căine** ~ το τσοπανόσκυλο, το μαντρόσκυλο

ciobănește επίρ. 1. ποιμενικά 2. μτφ. απελέκητα, άξεστα

ciobănie ουσ. θηλ. η ποιμινοβοσκή, το αιγοβοσκήμα, το βόσκημα αιγοπροβάτων

ciobănit ουσ. ουδ. ιδ. ciobănie

ciobăniță, ciobănițe ουσ. θηλ. η τσοπάνα, η τσοπάνισσα, η βοσκοπούλα

ciobi, ciobesc ρ. μετ. θραύω, σπάζω (σ'ένα σημείο)

cioc επίφ. τακ-τακ-τακ, ο κρότος που παράγει το χτύπημα του σφυριού πάνω σε σκληρά αντικείμενα, ο ήχος της σφυρηλασίας

cioc, ciocuri ουσ. ουδ. 1. το ράμφος 2. το αγκίστρι 3. ο γάντζος 4. η μύτη 5. το γενάκι, η μικρή γενειάδα // **a pune -uri** λέω ψέματα, ψευδολογώ

// fraier cu ~ ο μπουνταλάς με γενάκι (ο βλάκας, κοροϊδευτικά)

ciocan, ciocane ουσ. ουδ. το σφυρί, η σφύρα, η βαριά // **αθλ. aruncare a -ului** η σφυροβολία // **aruncătorul de ~** ο σφυροβόλος // **a sta ~ pe capul cui** να βαραινώ, στενοχωρώ κάποιον υποστηρίζοντας με επιμονή κάποια γνώμη // **între ~ și nicov** μετάξυ σφύρας και άκμονος, ανάμεσα σφυρί και αμόνι (μεταξύ Σκύλας και Χάρυδης) // **lovitură de ~** το σφυροκόπημα, η σφυρηλάτηση, η σφυροκόπηση

ciocan, ciocani ουσ. αρσ. το ποτηράκι (για πιστό με στενό το στόμιο)

ciocănar, ciocănari ουσ. αρσ. 1. ο εργάτης που δουλεύει με το σφυρί, ο σφυροκόπος 2. ερ. ο ανειδίκευτος εργάτης

ciocănel, ciocănele ουσ. ουδ. το σφυρί

ciocăni, ciocănesc I. ρ. μετ. σφυρηλατώ, σφυροκοπώ // **a ~ la usă** χτυπάω την πόρτα // **a ~ pe cineva la cap** εκνευρίζω κάποιον με την επιμονή μου II. ρ. αμ. χτυπάω συνεχώς με τη σφύρα

ciocănire, ciocăniri ουσ. θηλ. το σφυροκόπημα, η σφυρηλασία

ciocănit, ciocănituri ουσ. ουδ. το χτύπημα, η κρούση

ciocănitoare, ciocănitori ουσ. θηλ. (ορνιθ.) ο δρυοκολάπτης

ciocănitură, ciocănituri ουσ. θηλ. 1. το σφυροκόπημα, το χτύπημα, ο χτύπος 2. ο κρότος

ciocărlan, ciocărlani ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο κορυδαλλός (το αρσενικό πτηνό του κορυδαλλού)

ciocărlie, ciocărlii ουσ. θηλ. (ορνιθ.) ο κορυδαλλός (το θηλυκό πτηνό του κορυδαλλού)

cioclu, ciocli ουσ. αρσ. ο νεκροθάφτης

ciocni, ciocnesc I. ρ. μετ. 1. τσουγκρίζω 2. συγκρούω 3. χτυπώ, κρούω // **a ~ ouăle roșii de Paște** τσουγκρίζω τα κόκκινα αυγά το Πάσχα // **a ~ un pahar de vin urând sămătate** τσουγκρίζω ένα ποτήρι κρασί ευχόμενος «εις υγείαν» II. ρ. μέσο 1. προσκρούω, συγκρούομαι, τρακάρω 2. στρομβέκομαι // **autobuzul s-a ciocnit cu un tramvai** το λεωφορείο συγκρούστηκε με ένα τραμ

ciocnire, ciocniri ουσ. θηλ. 1. η σύγκρουση, το τρακάρισμα 2. η συμπλοκή, η πρόσκρουση 3. το τσούγκρισμα 4. μτφ. η μάχη, η πάλη, ο πόλεμος, ο αγώνας // ~ **sângeroasă** η αιματηρή συμπλοκή

ciocnit ουσ. ουδ. 1. το τσούγκρισμα 2. η σύγκρουση 3. το ρήγμα, η ρωγμή

ciocnit-ă, ciocniți-te επίθ. 1. τρακαρισμένος-η-ο 2. ραγισμένος-η-ο, ραγιστός-ή-ό 3. τσουγκρισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο

ciocnitură, ciocnituri ουσ. θηλ. 1. η σύγκρουση 2. το ρήγμα, το ράγισμα, η ρωγμή, η σχισμή 3. το τρακάρισμα

ciocoaică, ciocoaițe ουσ. θηλ. (αρχ.) η βογιάρα (προερχόμενη από τις νοικάρισες)

ciocoii, ciocoii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο βογιάρος (προερχόμενος από τους νοικάρηδες), ο αρχοντοχωριάτης

ciocoii, ciocoiesc ρ. μέσο 1. γίνομαι βογιάρος, ιδιοκτήτης αγροκτήματος 2. μτφ. συμπεριφέρομαι με δουλικότητα

ciocolată, ciocolate I. ουσ. θηλ. η σοκολάτα // **culoarea ciocolatei** σοκολατόχρωμος-η-ο // **un baton de ~** ένα πακέτο σοκολάτας II. επίθ. έκφρ. **de ~** σοκολατένιος-ια-ιο

cioculeț, cioculețe ουσ. ουδ. 1. το μικρό ράμφος 2. το γενάκι

cioflingar, cioflingari ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) 1. ο τιποτένιος άνθρωπος 2. ο απατεώνας, ο παλιάνθρωπος 3. ο ανάξιος λόγου άνθρωπος

ciohodar, ciohodari ουσ. αρσ. ο ηγεμονικός υπηρέτης (φρόντιζε για τα υποδήματα του ηγεμόνα και εκτελούσε και άλλες δουλειές ανατεθειμένες σ' αυτόν)

ciolan, ciolane ουσ. ουδ. το μεγάλο κόκκαλο (με ή χωρίς κρέας) // **a da cui** να ~ **de ros** παρέχω υλικά πλεονεκτήματα // **a i se muia ciolane** λιγοστεύουν οι δυνάμεις μου // **a-i rămâne ciolanele pe undeva** αφήνω κάπου τα κόκκαλά μου, πεθαίνω εκεί // **a-i rupe cui** να ciolanele τον δέρνω πολύ // **a-i trece cui** να ciolan prin ciolan είμαι πάρα πολύ κουρασμένος, αποσταίνω // **a scăpa ciolanul din mână** χάνω την πλεονεκτική θέση που είχα πρωτίτερα // **a umbla după ~** 1. επιδιώκω πολιτική θέση 2. θέλω να έχω περισσότερα από κάποιον άλλο

ciolănos-oasă, ciolănoși-oase επίθ. (οικ.) κοκκαλιάρης-ρα-ρικο, κοκκαλένιος-ια-ιο

ciomag, ciomege ουσ. ουδ. το ραβδί, η μαγκούρα, το ρόπαλο

ciomăgar, ciomăgari ουσ. αρσ. (οικ.) ο ροπαλοφόρος, ο μπράβος

ciomăgeală, ciomăgeli *ουσ.* *θηλ.* ο ραβδισμός, το ράβδισμα, το ξυλοκόπημα, το δάρσιμο
ciomăgesc *l. p. μετ.* ραβδίζω, ξυλοκοπώ
II. p. μέσο αλληλοδιαπληκτίζομαι, χτυπιέμαι, συμπλέκομαι με κάποιον
ciondăneală, ciondăneli *ουσ.* *θηλ. (οικ.)* η φιλονικία, το μάλωμα, η διαμάχη, ο διαπληκτισμός
ciondăni, ciondănesc *p. μέσο* 1. διαπληκτίζομαι 2. λογομαχώ, φιλονικώ
ciopârteală, ciopârțeli *ουσ.* *θηλ.* το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός, ο διαμελισμός, το πετσόκομμα, το σκίσιμο, το κατακομμάτιασμα
ciopârți, ciopârțesc *p. μετ.* τεμαχίζω, κομματιάζω, διαμελίζω, πετσοκόβω
ciopârțire, ciopârțiri *ουσ.* *ιδ.* ciopârțieală
ciopârțit-ă, ciopârțite *επιθ.* τεμαχιστός-ή-ό, κομματιαστός-ή-ό, πετσοκομμένος-η-ο, κατακομματιασμένος-η-ο
ciopli, cioplesc *l. p. μετ.* 1. λαξεύω, γλύφω 2, σκάλζω, πελεκάω 3. λειπνύω *II. p. αντων. (μτφ.)* εκπαιδεύομαι, γίνομαι πιο ευγενικός στους τρόπους, αποκτώ καλή συμπεριφορά, γίνομαι πολιτισμένος
cioplire, ciopliuri *ουσ.* *θηλ.* 1. το λάξευμα, το σκάλισμα 2. η πελέκηση, το πελέκημα 3. η λείπνυση
cioplit *ουσ.* *ουδ.* το πελέκημα, το λάξευμα
cioplit-ă, ciopliți-te *επιθ.* λαξευτός-ή-ό, λαξευμένος-η-ο, γλυπτός-ή-ό, σκαλισμένος-η-ο, σκαλιστός-ή-ό, πελεκητός-ή-ό // „chip” ~ «το λαξευτό σώμα»
cioplitore-oare, cioplitore-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο λαξευτής, η λαξεύτρια, ο γλύπτης, η γλύπτρια, ο πελεκητής, η πελεκήτρια, ο σκαλιστής-ίστρια // ~ **în piatră** ο λιθοξόος *II. ουσ. ουδ.* 1. η πλάνη, το ροκάνι, το εργαλείο για λάξευμα, το γλύφανο 2. το εργαλείο του πεταλωτή με το οποίο καθαρίζει τις οπλές των ζώων που τα πεταλώνει, το κοπίδι
cioplitură, cioplituri *ουσ.* *θηλ.* 1. το πελέκημα, η πελέκηση 2. το γλυπτό 3. στον πληθ. τα πελεκούδια, τα μικρά κομμάτια ξύλου που έχουν κοπεί με το πελέκημα
ciopor, ciopoare *ουσ.* *ουδ.* η αγέλη, το κοπάδι, η ομάδα, το σμήνος, το πλήθος, το μπουλούκι
ciorap, ciorapi *ουσ. αρσ.* η κάλτσα // ~ **trei sferturi** η κάλτσα κατά τρία τέταρτα // **a pune banii la** ~ βάζω χρήματα στην μπάντα, αποταμιεύω, οικονομώ
ciorăpar, ciorăpări *ουσ. αρσ.* ο καλτσοποιός
ciorăpărie, ciorăpării *ουσ.* *θηλ.* 1. το καλτσοποιείο 2. η μεγάλη ποσότητα καλτσών 3. το μαγαζί όπου πουλιούνται κάλτσες
ciorbăgiu, corbagii *ουσ. αρσ. (οικ.)* το άτομο που του αρέσει η σούπα
ciorbă, corbe *ουσ.* *θηλ.* ο ζωμός, η σούπα // ~ **de perișoare** η σούπα γιουβαρλάκια // ~ **pească** η ψαρόσουπα // **a pune pe toți în aceeași** ~ μεταχειρίζομαι ίσια όλους, φέρομαι με τον ίδιο τρόπο σε όλους // **a se amesteca în ciorba cuiva** ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις
ciorchine, ciorchini *ουσ. αρσ.* το τσαμπί, το σταφύλι, η σταφυλόρρυγα, ο καρπός του αμπελιού
ciordeală, ciordeli *ουσ.* *θηλ. (οικ.)* η ζούλα, η μικροκλεψιά
ciordi, ciordesc *p. μετ. (οικ.)* κλέβω μικροπράγματα
ciordit *ουσ.* *ουδ. (οικ.)* η μικροκλοπή
ciornă, ciorne *ουσ.* *θηλ.* το προσχέδιο, το προσχεδίασμα // **lucrarea în** ~ το πρόχειρο αντίγραφο
cioroaică, cioroaiice *ουσ.* *θηλ.* η κουρούνα

cioroi, cioroi *ουσ.* *θηλ. (ορνιθ.)* το αρσενικό πτηνό της κουρούνας
ciorovăi, ciorovăiesc *p. μέσο* φιλονικώ, λογομαχώ, διαπληκτίζομαι
ciorovăială, ciorovăieli *p. αντων. (οικ.)* η φιλονικία, ο διαπληκτισμός, η λογομαχία
ciortan, ciortani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το σαζάνι, το ψάρι κυπρίνος με βάρος 1-2 κιλά
ciot, cioturi *ουσ.* *ουδ.* 1. το κούτσουρο 2. ο ρόζος (στη σανίδα ή στο ξύλο) 3. το απομεινάρει
cioturos-oasă, cioturoși-oase *επιθ.* 1. ροζιάρικος-η-ο 2, *μτφ.* κοκκαλένιος-ια-ο
ciozvârtă, ciozvărte *ουσ.* *θηλ.* 1. το τέταρτο από ένα σφαγμένο ζώο 2. το μεγάλο κομμάτι κρέας
cipic, cipici *ουσ. αρσ.* η παντόφλα από ύφασμα ή από πλεχτό
cipriot-ă, ciprioți-te *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Κύπριος, η Κύπρια *II. επιθ.* κυπριακός-ή-ό
cirac, ciraci *ουσ. αρσ.* το τσιράκι
cîrc, circuri *ουσ. ουδ.* το τσίρκο
circa *επίρ.* 1. περίπου, περί, πάνω-κάτω 2. σχεδόν 3. με προσέγγιση, κατά προσέγγιση // ~ **zece** περί τους δέκα
cîrcă *ουσ.* *θηλ.* η διοικητική περιφέρεια, το τμήμα (αστυνομίας, οικονομικής εφορίας, υγειονομικής υπηρεσίας, κ.λ.π.)
circuit, circuite *ουσ.* *ουδ.* 1. το κύκλωμα, η κύκλωση 2. η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 3. η κυκλοφορία, η κυκλική κίνηση 4. η περιστροφή 5. η συναλλαγή 6. η διαδρομή // ~ **electric** το ηλεκτρικό κύκλωμα // ~ **închis** το κλειστό κύκλωμα // **a pune în** ~ βάζω σε κύκλωμα // **bilet de călătorie în** ~ το εισιτήριο για ταξίδι σε περιήγηση
circula, circul *p. αμ.* 1. κυκλοφορώ 2. περιφέρομαι 3. *μτφ.* διαδίδομαι, βρίσκομαι σε κίνηση
circulant-ă, circulanți-te *επιθ.* κυκλοφοριακός-ή-ό // (οικον.) **capital** ~ το κεφάλαιο κινήσεως // **mijloace** ~ e τα μεταφορικά μέσα
circular-ă, circulari-e *επιθ.* 1. κυκλικός-ή-ό 2. εγκύκλιος-α-ο
circulară, circulări *ουσ.* *θηλ.* η εγκύκλιος
circulator-oare, circulatori-oare *επιθ.* (ανατ.) κυκλοφοριακός-ή-ό // **sistem** ~ το κυκλοφοριακό σύστημα
circulație, circulații *l. ουσ. θηλ.* η κυκλοφορία // ~ **pe dreapta** η κυκλοφορία στη δεξιά πλευρά // **a fi în** ~ είμαι σε κυκλοφορία, είμαι σε χρήση // **a pune în** ~ βάζω σε κυκλοφορία // **a restabili** ~ αποκαθιστώ την κυκλοφορία // **a scoate din** ~ βγάζω από την κυκλοφορία // *οικον.* **circulația banului** η κυκλοφορία του χρήματος // *οικον.* **circulația mărfurilor** η κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η ανταλλαγή των προϊόντων της παραγωγής // *ιατρ.* **circulația sângelui** η κυκλοφορία του αίματος // **de mare** ~ μεγάλη εξάπλωση, διασκορπισμένος-η-ο // *φαρμ.* **un stimulent de** ~ ένα διεγερτικό της κυκλοφορίας *II. επιθ. έκφρ.* **accident de** ~ το τροχαίο δυστύχημα // **de** ~ τροχαίος-α-ο // **respectarea regulilor de** ~ **rutieră** η τήρηση των κανόνων της τροχαίας κίνησης // **serviciul de** ~ **rutieră** η τροχαία
circumcizie, circumcizii *ουσ.* *θηλ.* 1. η περιτομή, το σουνέτι 2. η περικοπή
circumferință, circumferințe *ουσ.* *θηλ.* 1. η περιφέρεια 2. η περίμετρος 3. η περιφέρεια του κύκλου

circumflex, circumflexe *επίθ.* (γραμμ.) // **accentul** ~ η περισπωμένη // **a pune accentul** ~ τονίζω με περισπωμένη
circumlocuție, circumlocuții *ουσ.* *θελ.* η περίφραση
circumpolar-ă, circumpolari-e *επίθ.* γύρω από τους πολλούς ευρισκόμενος
circumscrie, circumscriu *ρ. μετ.* 1. περιγράφω με ακρίβεια ένα πράγμα ή ένα γεγονός 2. περιβάλλω κάτι γύρω-γύρω με γραμμή 3. προσδιορίζω τα όρια μιας υπόθεσης, ενός προβλήματος, ενός θέματος, κ.λ.π., περιορίζω
circumscriere, circumscrieri *ουσ.* *θελ.* η ακριβής και κατά τρόπο άρτιο περιγραφή, χωρίς έλλειψη ή περιττό στοιχείο, ενός πράγματος ή γεγονότος
circumscriptie, circumscriptii *ουσ.* *θελ.* 1. η περιφέρεια 2. το διοικητικό διαμέρισμα, η διοικητική περιφέρεια 3. η εδαφική περιοχή δικαιοδοσίας κάποιου ήτοι: εκκλησιαστική, εκπαιδευτική, οικονομική, αστυνομική, υγειονομική, περιφέρεια // (πολ.) ~ **electorală** η εκλογική περιφέρεια, το εκλογικό διαμέρισμα
circumscriș-ă, circumscriși-se *επίθ.* περιγεγραμμένος -η-ο
circumspect-ă, circumspecti-te *1. επίθ.* 1. περισκεπτός-η-ο 2. επιφυλακτικός-ή-ό, συγκρατημένος-η-ο, συνετός-ή-ό 3. γνωστικός-ή-ό, φρόνιμος-η-ο, προσεκτικός-ή-ό *2. επίρ.* επιφυλακτικά, με περίσκεψη, φρόνιμα, μετρημένα, συγκρατημένα
circumspecție *ουσ.* *θελ.* η επιφυλακτικότητα, η περισκεψη, η σύννεση, η σφροσύνη
circumstanță, circumstanțe *ουσ.* *θελ.* 1. η περίπτωση 2. η συγκυρία, ο καιρός, η κατάσταση νομ.
circumstanțe atenuante οι ελαφρυντικές περιστάσεις (τα ελαφρυντικά) // **de** ~ περιστατικός -ή-ό (που συμβαίνει σε σπάνιες περιπτώσεις)
circumstanțial-ă, circumstanțiali-e *επίθ.* 1. περιστατικός-ή-ό 2. συμπληρωτικός-ή-ό, συμπληρωματικός-ή-ό
circumterestru-ă, circumterestri-stre *επίθ.* περίγειος-ος-ο
circumvoluție, circumvoluții *ουσ.* *θελ.* η έλικα του εγκεφάλου
cireadă, cirezi *ουσ.* *θελ.* η αγέλη, το κοπάδι
cireasă, cireșe *ουσ.* *θελ.* (βοτ.) το κεράσι
cireș, cireși *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η κερασιά
cireșar, cireșari *ουσ.* *αρσ.* (αϊκ.) 1. ο Ιούλιος 2. (ορνιθ.) ο χοντρομύτης (είδος πουλιού με παχιά μύτη)
cirip *επιφ.* τσίου-τσίου (το κελάδημα πουλιών)
ciripeală, ciripeli *ουσ.* *θελ.* το λάλημα, το τιτίβισμα
ciripi, ciripesc *ρ. αμ.* 1. κελاهدώ, τιτίβω 2. (αργκ.) διαλαλώ, κοινολογώ, φανερώνω κάτι
ciripire, ciripiri *ουσ.* *θελ.* το λάλημα, το τιτίβισμα, το κελάδημα
ciripitor-oare, ciripitori-oare *1. επίθ.* κελαιδίσιος-ή-ό *2. ουσ.* *αρσ.* (οικ.) ο λαφίς
cirotic-ă, cirotici-ce *επίθ.* (ιατρ.) κίρρωτικός-ή-ό
ciroză, ciroze *ουσ.* *θελ.* (ιατρ.) η κίρρωση του ήπατος
cirus *ουσ.* *αρσ.* ονομασία σε ορισμένα σύννεφα άσπρα, σε ύψος 10.000 περίπου μέτρων, σωρείτες
cisalpin-ă, cisalpinie *επίθ.* ο Εντεύθεν των Άλπεων // **Galia -ă** η Εντεύθεν των Άλπεων Γαλατία
cisternă, cisterne *ουσ.* *θελ.* η δεξαμενή, η στέρνα // **vagon** ~ το βαγόνι δεξαμενή, το πετρελαιοφόρο ή υδροφόρο βαγόνι

cistic-ă, cistici-ce *επίθ.* κυστικός-ή-ό
cistită, cistite *ουσ.* *θελ.* (ιατρ.) η κυστίτις
cîsmea, cîsmele *ουσ.* *θελ.* η βρύση, η κρήνη // **a curge ca dintr-o** ~ τρέχει πολύ και συνέχεια
cita, citez *ρ. μετ.* 1. αναφέρω, παραθέτω περικοπή από κείμενο ενός συγγραφέα 2. μνημονεύω, κάνω μνεία χωρίς συγγραφώς 3. (νομ.) κλητεύω, για το δικαστήριο 4. (στρατ.) κάνω τιμητική μνεία στρατιώτου εις την αναφορά
citadelă, citadele *ουσ.* *θελ.* το φρούριο, το μικρό κάστρο, η ακρόπολις
citadin-ă, citadini-e *1. επίθ.* αστικός -ή-ό *2. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αστός-ή
citare, citări *ουσ.* *θελ.* η αναφορά περικοπής κειμένου συγγραφώς // (στρατ.) ~ **pe ordinea de zi** η αναφορά εις την ημερήσια διαταγή // (γραμμ.) **semnele citării** τα εισαγωγικά // (νομ.) η κλήση
citat, citate *ουσ.* *ουδ.* το απόσπασμα, η περικοπή, η αναφορά // **am încheiat -ul** κλείνω την αναφορά
citație, citații *ουσ.* *θελ.* (νομ.) η κλήτευση, η κλήση 2. η αναφορά κειμένου συγγραφώς, η παράθεση
citef-eașă, citeți-eșe *1. επίθ.* ευανάνυστος-η-ο, ευκολοδιάστος-η-ο *2. επίρ.* ευανάνυστα
citi, citesc *ρ. μετ.* 1. διαβάζω 2. αναγνώσκω 3. μελετώ // **a ~ anevioie** διαβάζω δύσκολα, με πολύ κόπο // **a ~ gândurile** διαβάζω τις σκέψεις, μαντεύω τί σκέπτεται κάποιος // **a ~ în palmă** χειρομαντεύω // **a ~ în stele** μαντεύω στ' άστρα // **aceste texte nu se pot ~** αυτά τα κείμενα δεν διαβάζονται
citire, citiri *ουσ.* *θελ.* 1. το διάβασμα, η ανάγνωση, το ανάγνωσμα 2. το μάθημα ανάγνωσης // **carte de ~** το αναγνωσμάτριο, το αναγνωστικό
citit *ουσ.* *ουδ.* η ανάγνωση, το διάβασμα // **scris și citit** *ουσ.* *ουδ.* η ανάγνωση και η γραφή
citit-ă, citiți-te *επίθ.* διαβασμένος-η-ο, μορφωμένος-η-ο
cititor-oare, cititori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αναγνώστης-ώστρια (ο, η) // ~ **în stele** η αστρολόγος
citoplasmă *ουσ.* *θελ.* το κυτταρόπλασμα
citostatic, citostatice *ουσ.* *ουδ.* (φαρμ.) το κυτταροστατικό // **substanțe citostatice** οι κυτταροστατικές ουσίες
citric-ă, citrici-ce *επίθ.* κιτρικός-ή-ό // **acid** ~ το κιτρικό οξύ // **fructe citrice** τα εσπεριδοειδή
citronadă, citroneade *ουσ.* *θελ.* η λεμονάδα
ciubăr, ciubăre *ουσ.* *ουδ.* ο κάδος
ciubotar, ciubotari *ουσ.* *αρσ.* ο τσαγκάρης, ο παπουττής
ciubotă, ciubote *ουσ.* *θελ.* (επαρχ.) το παπούτσι, το υπόδημα // *μτφ.* **prost ca o ~** χαζός, βλάκας, ανόητος άνθρωπος
ciubotărie, ciubotării *ουσ.* *ουδ.* (επαρχ.) το τσαγκαρδείο, το παπουτσάδικο
ciubuc, ciubuce *ουσ.* *ουδ.* 1. το τσιμπούκι, η πίπα 2. *μτφ.* το ρουσφέτι, το αθέμιτο, παράνομο κέρδος
ciubucar, ciubucari *ουσ.* *αρσ.* ο ρουσφετολόγος, ο επιδιώκων ρουσφέτια, δωροληψία, αθέμιτα κέρδη
ciuciulete, ciuciuleți *ουσ.* *αρσ.* είδος φαγώσιμου μύκητα (μανιταριού) (με ρυτιδωμένη κιτρινωπή ή καστανοκόκκινη ομπρέλα) // **e făcut ~** είμαι μούσκεμα / βρεγμένος πολύ, έγιναν «πατί» / μούσκεμα από βροχή

ciucuraș, ciucurași ουσ. αρσ. η φουντίτσα, η φράντζα

ciucure, ciucuri ουσ. αρσ. 1. η φούντα 2. το κρότσι, ο θύσανος // **plin ~ de...** ολόγιομος από..., γεμάτος από..., εντελώς γεμάτος από...

ciudat-ă, ciudați-te Ι. επίθ. παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο, ιδιότροπος-η-ο, μυστήριος-ια-ο // **idee ciudată** η μυστήρια ιδέα ΙΙ. επίρ. παράξενα, ιδιότροπα, αλλόκοτα

ciudă Ι. ουσ. θηλ. 1. το πείσμα 2. το γινάτι 3. το μίσος // **a face cuiva în ~** κάνω σε πείσμα κάποιου, δείχνω πείσμα σε κάποιον, με πιάνει γινάτι ΙΙ. συνδ. έκφρ. **în ciuda faptului că...** παρά το γεγονός ότι... // **în ciuda promisiunilor** παρά τις υποσχέσεις // **în ciuda tuturor** σε πείσμα όλων

ciudățenie, ciudățenii ουσ. θηλ. 1. η αλλοκοτία, η ιδιότροπία, η παραξενιά 2. το καπρίτσιο 3. η ιδιορρυθμία

ciuf, ciufuri ουσ. ουδ. το τσουλούφι, η μπούκλα, η τούφα από μαλλιά

ciufuli, ciufulesc ρ. μετ. αναμαλλιάζω, μπερδεύω τα μαλλιά, ανακατώνω τα μαλλιά του κεφαλιού

ciufulire, ciufuliri ουσ. θηλ. το αναμαλλιάσμα

ciufulit-ă, ciufuliți-te επίθ. αναμαλλιασμένος-η-ο, αχτένιστος-η-ο

ciuguleală, ciuguleli ουσ. θηλ. το ράμφισμα

ciuguli, ciugulesc ρ. μετ. 1. ραμφίζω, χτυπώ με το ράμφος 2. τσιμπώ, τρώγω πρόχειρα ή λίγο

ciulama, ciulamale ουσ. θηλ. το φαγητό από κρέας πουλερικών με σάλτσα από αλεύρι μαγειρεμένο, η λεγόμενη «τσουλαμά» // **a face ~** δέρνω άγρια κάπσιον, τον Ξυλοκοπά

ciuleandra ουσ. θηλ. η «τσιουλεάντρα» η ονομασία ενός λαϊκού χορού και η μελωδία του

ciuli, ciulesc ρ. μετ. στήνω αυτό, τεντώνω το αυτί, αυτιάζομαι, βάζω αυτί για ν'ακούσω // **a-și ~ urechile** τεντώνω τ'αυτιά μου, έκανε τ' αυτιά δικάλα τσαμπούνα

ciulin, ciulini ουσ. αρσ. το γαϊδουράγκαθο

ciumat-ă, ciumați-te επίθ. πανουκλιασμένος-η-ο, πανουκλιάρης-α-ικο

ciumă, ciume ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η πανούκλα, η πανώλης 2. μτφ. η άσκημη γυναίκα // **~ bubonică** η βουβωνική πανώλης

ciung-ă, ciungi-ge Ι. επίθ. κουλός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο κουλοχέρης, η κουλοχέρα, μονόχειρας (ο, η)

ciunt-ă, ciunți-te επίθ. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβός-ή-ό, λειψός-ή-ό

ciunti, ciuntese ρ. μετ. 1. ακρωτηριάζω, κολοβώνω 2. μτφ. αποκόβω, κουτσουρεύω (ένα κείμενο, ένα δέντρο, κ.λ.π.)

ciuntire, ciuntiri ουσ. θηλ. ο ακρωτηριασμός, η ακρωτηρίαση 2. μτφ. η αποκοπή, το κόντεμα

ciupeală, ciupeli ουσ. θηλ. 1. το τσίμπημα, η τσιμπιά 2. μτφ. η μικροκλοπή, η λωποδυσία // **la mica ~** στο μικροτσίμπημα (έχω ένα μικρό κέρδος, μια μικρή ωφέλεια σε βάρος άλλου)

ciupercă, ciuperci ουσ. θηλ. (βοτ.) το μανιτάρι, ο μύκητας // **~ otrăvitoare** το φαρμακερό (δηλητηριώδες) μανιτάρι // **a crește ca ciupercile după ploaie** πληθαίνουν σαν τα μανιτάρια μετά απ' τη βροχή // **doar n-am mâncat ciuperci** αλλά όμως δεν έφαγα μανιτάρια (μα δεν τρελάθηκα) // **pagubă în ciuperci!** δε με μέλει, δεν είναι τίποτα, δε με νοιάζει

ciupi, ciupesc Ι. ρ. μετ. 1. τσιμπώ 2. ραμφίζω 3. (για τα φυτά) κορφολογώ 4. μτφ. τρώγω πρόχειρα ή λίγο από το φαγητό 5. μτφ. ιδιοποιούμαι, κάνω δικά μου μικρές ποσότητες από ξένα πράγματα ή μικρά ποσά από ξένα χρήματα ΙΙ. ρ. μέσο 1. πεiràζομαι, θίγομαι, βλάπτομαι 2. μτφ. βρίσκομαι σε ελαφριά κατάσταση μέθης

ciupit-ă, ciupiți-te επίθ. κομμένος-η-ο στην κορυφή (φυτό, δέντρο) // **~ de vărsat** βλογιοκομμένος-η-ο

ciupit ουσ. ουδ. 1. το τσίμπημα 2. το κορφολόγημα

ciupitură, ciupituri ουσ. θηλ. 1. η τσιμπιά, το τσίμπημα,

το κέντρισμα, η σουβλιά 2. η σκισμάδα, η σκισμή

ciur, ciururi ουσ. ουδ. το κόσκινο, η σήτα, η κρησάρα // **a căra apă cu ciurul** δεν κάνω καμιά δουλειά // **a trece prin ~ și prin dărmon** περνώ δοκιμασίες, ταλαιπωρίες // **a vedea ca prin ~** βλέπω συγκεχυμένα

ciurar, ciurari ουσ. αρσ. ο κοσκινάς

ciurdă, ciurde ουσ. θηλ. 1. η αγέλη, το κοπάδι 2. το πλήθος (ανθρώπων, παιδιών), το τσούρμ

ciuruc, ciurucuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το απομάζωμα, το απόρριμμα, το άχρηστο, το προϊόν κατώτερης ποιότητας 2. το σκουπίδι 3. μτφ. ο τιποτένιος άνθρωπος

ciurui, ciuruiesc Ι. ρ. μετ. 1. κοσκινίζω, περνώ κάτι από το κόσκινο 2. μτφ. κατατρύπω κάτι με όπλο ΙΙ. ρ. μέσο τρυπιέμαι σε πολλά μέρη, γίνομαι κόσκινο

από τρύπες

ciuruire, ciuruirii ουσ. θηλ. 1. το κοσκίνισμα 2. το πέρασμα από το κόσκινο 3. μτφ. το γάζωμα από ριπή πυροβόλου όπλου

ciuruți-ă, ciuruțiți-te επίθ. κατατρυπημένος-η-ο

ciușcă, ciuște ουσ. θηλ. η τσουχτερή πιπεριά με καυστική γεύση

ciut-ă, ciuți-te επίθ. σιούτσ-α-ο, χωρίς κέρατα: με κομμένα κέρατα

ciută, ciute ουσ. θηλ. η ελαφίνα

ciutură, ciuturi ουσ. θηλ. 1. ο ξύλινος κουβάς 2. η μικρή βαρέλα // **toarnă cu ciutura** βρέχει με σφοδρότητα και σε μεγάλη ποσότητα

civic-ă, civici-ce επίθ. πολιτικός-ή-ό

civil-ă, civili-e επίθ. πολιτικός-ή-ό, αστικός-ή-ό // **autoritățile** -ε οι πολιτικές αρχές // **căsătorie** -ă ο πολιτικός γάμος // **Codul ~** ο αστικός κώδικας / **drept ~** το αστικό δίκαιο // **îmbrăcămintele** -ă η πολιτική φορεσιά, τα πολιτικά ρούχα (όχι στρατιωτικά ή ιερατικά) // **ofițer al stării** -le ο ληξιαρχος // **parte civilă** η ενόχουσα, ο ενάγων // **populația** -ă ο άμαχος πληθυσμός // **război** -ο ο εμφύλιος πόλεμος // **Stare** -ă το ληξιαρχείο

civilie ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η πολιτική ζωή σαν απλός πολίτης

civiliza, civilizez Ι. ρ. μετ. 1. εκπολιτίζω 2. εξανθρωπίζω, ημερώνω ΙΙ. ρ. αντων. εκπολιτίζομαι, γίνομαι πολιτισμένος, φέρνομαι με καλούς τρόπους, έχω λεπτή και διακριτική συμπεριφορά

civilizare ουσ. θηλ. ο εκπολιτισμός, ο εξανθρωπισμός

civilizat-ă, civilizați-te επίθ. πολιτισμένος-η-ο

civilizator-oare, civilizatori-oare Ι. επίθ. εκπολιτιστικός-ή-ό // **rol ~** ο εκπολιτιστικός ρόλος ΙΙ. επίρ. εκπολιτιστικά

civilizație, civilizații ουσ. θηλ. 1. ο πολιτισμός 2. ο εκπολιτισμός 3. η κουλτούρα, η πνευματική καλλιέργεια // **~ infloritoare** ο ακμαίος πολιτισμός

civism ουσ. ουδ. η στάση και ο ζήλος του καλού πολίτη (σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα και με διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων)

cizela, cizelez *l. ρ. μετ.* 1. σμιλεύω, δουλεύω κάτι με τη σμίλη 2. λαξεύω με σμίλη 3. γλύφω αναγλύφω 4. διασκεύαζω, επεξεργάζομαι ένα πνευματικό έργο 5. *μτφ.* μεταδίδω σε κάποιον τους καλούς τρόπους *ll. ρ.* μέσο γίνονται πολιτισμένοι, αποκτώ μόρφωση και καλή συμπεριφορά

cizelare, cizelări *ουσ. θηλ.* 1. το λάξευμα, το σμίλευμα, η σμιλευση 2. ο εκπολιτισμός

cizelat-ă, cizelati-te *επιθ.* 1. σμιλευτός-ή-ό, λαξευτός-ή-ό (με σμίλη) 2. (για πνευματικό έργο) βελτισμένος-η-ο 3. *μτφ.* πολιτισμένος-η-ο

cizmar, cizmari *ουσ. αρσ.* 1. ο τσαγκάρης, ο υποδηματοποιός, ο παπουτσής 2. ο υποδηματοεργάτης

cizmă, cizme *ουσ. θηλ.* η μπότα // **prost ca o ~** κούτσος σα μια μπότα

cizmărească, cizmărește *ουσ. θηλ.* η τσαγκάρισσα, η υποδηματοεργάτρια, η γυναίκα του τσαγκάρη **cizmărească, cizmărești** *επιθ.* τσαγκάρικος-η-ο **cizmărie, cizmării** *ουσ. θηλ.* το υποδηματοποιείο, το παπουτοδόκιο, το τσαγκαράδοκιο

cizmulite, cizmulite *ουσ. θηλ.* το μποτίνι

clac *επιθ.* κλακ (μιμείται έναν απότομο βραχύ ήχο)

clac, clacuri *ουσ. ουδ.* το κλακ, ψηλό καπέλο

claca, clachez *ρ. αμ.* παθαίνω ρήξη των τενόντων

clacaj, clacaje *ουσ. ουδ.* η ρήξη των τενόντων

clacare, clacări *ουσ. θηλ.* ιδ. clacaj

clacă, clăci *ουσ. θηλ.* 1. η υποχρεωτική εργασία των αγροτών προς όφελος του ιδιοκτήτη του τσιφλικιού την εποχή της φεουδαρχίας, η αγγαρεία, το αγγάρεμα 2. η συνεταιρική εκούσια εργασία των αγροτών ιδιαίτερος τη νύχτα κατά τη διάρκεια της οποίας γίνεται και μια μικρή διασκέδαση με τραγούδια και χορούς // **lucru de ~** η απρόσεκτη, επιτόλπει δουλειά // **vorbe de ~** η φλυαρία, η περιττολογία

clachetă, clachete *ουσ. θηλ.* η κλακέτα

clăie, clăi *ουσ. θηλ.* 1. ο σωρός από χόρτα ή σπτηρά που έχουν θεριστεί 2. η θημωνιά // ~ **peste grămadă** φύρδην-μίνδην, ανάκατα, ανακατωτά, σε ακαταστασία

clama, clamez *ρ. αμ.* φωνάζω, κράζω

clamă, clamare *ουσ. θηλ.* 1. η καρφίτσα, η φουρκέτα 2. η αγκράφα

clan, clanuri *ουσ. ουδ.* 1. το γένος 2. η πατριά 3. η γενιά 4. η φάρα, η φατρία, η φράτσα 5. η φυλή 6. *μτφ.* η κλίκα, η ομάδα προσώπων με ιδιοτελείς σκοπούς που αλληλοϋποστηρίζονται

clanc *επιφ.* κλανγκ (μιμείται τον ήχο του κλεισίμου της πόρτας ή του καπακιού όταν σκεπάζει ένα σκεύος)

clandestin-ă, clandestini-e *επιθ.* λαθραίος-α-ο, κρυφός-ή-ό, μυστικός-ή-ό // **călător** ~ ο λαθραίος επιβάτης

clandestin *επιρ.* λάθρα, λαθραία 2. κρυφά

clandestinitate *ουσ. θηλ.* η μυστικότητα, το απόκρυφο, η λαθραία κατάσταση

clanț *επιθ.* κλαντς (η λέξη μιμείται τον ήχο της λαβής, του χερουλιού της πόρτας ή της κλειδαριάς της πόρτας)

clanț, clanțuri *ουσ. θηλ.* το ράμφος

clanță, clanțe *ουσ. θηλ.* 1. το χερουλί της κλειδαριάς της πόρτας 2. *μτφ.* το στόμα // **ține-ți clanța!** κράτησε το στόμα σου!

clap *επιφ.* κλακ (λέξη που μιμείται τον ήχο του κλεισίμου του καπακιού)

clapă, clape *ουσ. θηλ.* 1. το κουμπί 2. το πλήκτρο 3. γενικά το μέρος του μηχανισμού όπου γίνεται η άρθρωση 4. το κάλυμμα της τσέπης (στα ρούχα) // **a trage clapa** απατώ κάποιον, του την παίζω

clapetă, clapete *ουσ. θηλ.* το μικρό κάλυμμα της τσέπης

clapon, claponi *ουσ. αρσ.* (αρχ.) ο πετεινός, ο μουνουχισμένος, το καπόνι

clar-ă, clari-e *επιθ.* 1. σαφής-ής-ές, ευκρινής-ής-ές, καθαρός-ή-ό, ξεκάθαρος-η-ο 2. διαυγής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές 3. προφανής-ής-ές, έκδηλος-η-ο // ~ **ca lumina zilei** φαίνεται σαν το φως του ηλίου // ~ **de lună** το φεγγαρόφωτο // **e-~?** είναι σαφές; // **eu nu o văd așa de ~ cât o vezi tu** εγώ δεν το βλέπω τόσο ξεκάθαρο όσο εσύ *ll. επίρ.* 1. σαφώς, ευκρινώς, καθαρά, ξεκάθαρα, ολοφάνερα 2. προφανώς, έκδηλα // **a vorbi ~** μιλά σαφώς, με ακρίβεια, ακριβολογώ

clarifica, clarific *l. ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, ξεκαθαρίζω, διαφωτίζω, διαλευκαίνω *ll. ρ. αντών.* διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι, διασαφηνίζομαι

clarificare, clarificări *ουσ. θηλ.* 1. η διασάφηση, η διασαφήνιση, η διευκρίνιση, η αποσαφήνιση 2. η διαφώτιση, η διαλευκάνιση, το ξεκαθάρισμα

clarificator-oare, clarificatori-oare *l. επιθ.* 1. διασαφηντικός-ή-ό, διευκρινιστικός-ή-ό 2. εξηγητικός-ή-ό *ll. επίρ.* διασαφηντικά

clarinet, clarinete *ουσ. ουδ.* το κλαρίνο, το κλαρίνο

clarinetist-ă, clarinetiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλαρινετίστας-στρια (ο, η)

claritate *ουσ. θηλ.* 1. η διαύγεια, η σαφήνεια, η ευκρίνεια 2. η ακρίβεια // **cu ~** με σαφήνεια, με διαύγεια, ξεκάθαρα, ευκρινώς

clarobscur *ουσ. ουδ.* 1. το σκόφως, το ημίφως, η φωτοσκίαση 2. το αμυδρό φως που διαρκεί για λίγο μετά το λυκόφως // **în clarul-obscur al amurgului** στο λυκόφως του δειλινού

clarvăzător-oare, clarvăzători-oare *επιθ.* 1. διορατικός-ή-ό 2. οξυδερκής-ής-ές

clarviziune *ουσ. θηλ.* η διορατικότητα, η οξυδερκεια

clasa, clasez *l. ρ. μετ.* 1. ταξιθετώ, ταξινομώ, κατατάσσω 2. τακτοποιώ *ll. ρ.* μέσο κατατάσσομαι, κατέχω μια θέση στη βαθμολογία // **a-a clasat al doilea** κατατάχθηκε δεύτερος

clasabil-ă, clasabili-e *επιθ.* ταξικός-ή-ό

clasament, clasamente *ουσ. ουδ.* 1. η ταξινόμηση 2. η βαθμολογική κατάταξη 3. η βαθμολογία // ~ **final** η τελική βαθμολογική κατάταξη

clasare, clasări *ουσ. θηλ.* η ταξίεση

clasă, clase *ουσ. θηλ.* 1. η τάξη, η κατηγορία, η κλάση 2. η κοινωνική ομάδα 3. η θέση (σε ταξίδια) 4. η σχολική αίθουσα 5. τριψήφιος αριθμός // ~ **conducătoare** η άρχουσα τάξη // **clasa mamiferelor** η τάξη των θηλαστικών // **clasa miilor** η τάξη των χιλιάδων // **clasa muncitoare** η εργατική τάξη // **clasa socială** η κοινωνική τάξη // **conștiința de ~** η ταξική συνείδηση // *συνδ. έκφρ.* **elev în clasa a șasea** είναι μαθητής στην έκτη τάξη // (αθλ.) **jucător de mare clasă** ο παίκτης μεγάλης αξίας // **lupta de ~** η ταξική πάλη, ο ταξικός αγώνας // **un билет de clasa a doua** ένα εισιτήριο δευτέρας θέσης

clasic-ă, clasici-ce I. επιθ. κλασικός-ή-ό II. επιρ. κλασικά // **în modul cel mai** ~ κλασικοί τρόποι
clasicism ουσ. ουδ. ο κλασικισμός
clasicist-ă, clasicisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κλασικιστής-ίστρια (ο, η)
clasicizant-ă, clasicizant-te επιθ. κλασικίζων-ουσα-ον
clastica, clasific I. ρ. μετ. κατατάσσω, ταξινομώ, ταξιθετώ II. ρ. μέσο 1. κατατάσσομαι, είμαι σε μια ορισμένη θέση σ'ένα αγώνισμα ή στις εξετάσεις // **s-a clasificat al treilea** κατατάχθηκε τρίτος
clasificare, clasificări ουσ. θηλ. 1. η ταξινόμηση, η ταξινόηση, η κατάταξη 2. αθλ. η βαθμολογία // **~ zecimālă** η δεκαδική ταξινόμηση // **-a pe echipe** η βαθμολογία κατά ομάδες
clasificator-oare, clasificatori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ταξινομήτης, ταξιθέτης-έτρια (ο, η) II. ουσ. ουδ. το ταξινομητικό βιβλίο (το βιβλίο που ταξινομεί κάτι) III. επιθ. ταξινομητικός-ή-ό
claser, clasoare ουσ. ουδ. 1. το κλασέρ 2. ο χαρτοφύλακας (ο χαρτοφύλακας από χαρτόνι μέσα στον οποίο ταξινομούνται και φυλάγονται έγγραφα)
claustra, claustre ρ. μετ. κλείνω σε μοναστήρι ή σε ερημικόν τόπο κάποιον να ζει σαν ασκητής μακριά από τον κόσμο
clauză, clauze ουσ. θηλ. ο όρος, η ρήτρα // **οικον. clauza națiunii celei mai favorizate** η ρήτρα του μάλλον ευνοουμένου έθνους // **νομ. clauza penală** η ποινική ρήτρα
clavecin, clavecine ουσ. ουδ. το κλαβεσίνιο
clavecinist-ă, clavecinisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κλαβεσινίστας-ίστρια (ο, η)
claviatură, claviaturi ουσ. θηλ. 1. τα πλήκτρα, το πληκτρολόγιο (πιάνου ή άλλου μουσικού οργάνου) 2. τα κουμπιά ενός μηχανισμού όπου γίνεται η άρθρωση της μηχανής
clavicular-ă, claviculari-e επιθ. (ανατ.) υποκλείδιος
claviculă, clavicule ουσ. θηλ. (ανατ.) το οστό της κλείδας, το κλειδοκόκαλο
claxon, claxoane ουσ. ουδ. το κόρνο, το κλάξον
claxona, claxonez ρ. μετ. κορνάρω
claxonare, claxonări ουσ. θηλ. το κορνάρισμα
claxonat, claxonaturi ουσ. ουδ. το κορνάρισμα // **în oraș - ul interzis!** στην πόλη απαγορεύεται το κορνάρισμα!
clăbuc, clăbuci ουσ. ουδ. η σαπουνόφουσκα, ο αφρός του σαπουνιού που διαλύεται στο νερό // **a face clăbuci la gură** μιλάω πολλά και με βιασιότητα
clăcaș, clăcași ουσ. αρσ. ο κολλήγας (οι κολλήγες), ο μεσακάρης (οι μεσακάρηδες), ο συμμεσακάρης (οι συμμεσακάρηδες)
clădăraie, clădării ουσ. θηλ. ο σωρός, η στοίβα από πράγματα βαλμένα φύρνη-μύγνη
clădi, clădesc ρ. μετ. οικοδομώ, χτίζω, ανεγείρω // **a ~ pe nisip** χτίζω πάνω στην άμμο
clădire, clădiri ουσ. θηλ. 1. το κτήριο, το οικοδόμημα, το κτίσμα, η οικοδομή 2. κάθε τι που είναι χτισμένο 3. το ακίνητο 4. το χτίσιμο κτηρίου· η οικοδόμηση // **-a parlamentului** το κτήριο της Βουλής, το βουλευτήριο
clădit-ă, clădiți-te επιθ. χτιστός-ή-ό, που έχει χτιστεί, χτισμένος-η-ο
clădit ουσ. ουδ. 1. το χτίσιμο 2. η οικοδόμηση, η ανέγερση

clămpăni, clămpănesc I. ρ. μετ. πιαταγίζω, κροταλίζω II. ρ. αμ. (μτφ.) (οικ.) φλυαρώ, λέω πολλά και περιττά
clămpănire ουσ. θηλ. 1. το πιατάγισμα 2. μτφ. (οικ.) η φλυαρία, η περιττολογία
clămpănit ουσ. ουδ. (οικ.) 1. η πολυλογία 2. το πιατάγισμα
clănțani, clănțanesc ρ. αμ. 1. τρίζω, χτυπούν τα δόντια μου 2. μτφ. φλυαρώ 3. τρέμω από κρύο
clănțanit ουσ. ουδ. ο τριγμός, το τρέξιμο
clănțău, clănțăi ουσ. αρσ. (χλευασ.) μτφ. 1. ο φαφλατάς, ο πολυλογάς 2. (χλευασ.) ο δικηγόρος
clăpăug-ă, clăpăugi-ge επιθ. 1. με τα αυτιά κατεβασμένα 2. μτφ. ανόητος-η-ο· κουτός-ή-ό
clăti, clătesc I. ρ. μετ. 1. ξεπλύνω 2. καθαρίζω II. ρ. αντων. Ξεπλύνωμαι (στα χέρια, στο σώμα, κ.λ.π.)
clătina, clatină I. ρ. μετ. 1. κλονίζω, ταράζω 2. λικνίζω, ταλαντεύω // **a ~ capul** κουνάω το κεφάλι II. ρ. αμ. τρικλίζω, παραπατάω, κλονίζομαι στο βάδισμα III. ρ. μέσο 1. κλονίζομαι 2. ταλαντεύομαι 3. κυμαίνομαι // **dintele se clatină** το δόντι κουνιέται // **se clătina și apoi căzu** κλονίστηκε και κατόπιιν έπεσε
clătinare, clătinări ουσ. θηλ. ο κλονισμός, το κούνημα, η ταλάντευση
clătinat ουσ. ουδ. 1. ο κλονισμός, η δόνηση 2. το τρικλινισμός, το παραπάτημα 3. η κύμανση, η ταλάντευση
clătinătură, clătinături ουσ. θηλ. 1. το κούνημα 2. η ταλάντευση 3. η δόνηση 4. η κύμανση
clătire, clătiri ουσ. θηλ. 1. το ξέπλυμα 2. το πλύσιμο με νερό για καθαρίσμα βρωμιάς
clătiti-ă, clătitiți-te επιθ. 1. ξεπλυμένος-η-ο 2. καθαρισμένος-η-ο
clătitiță, clătite ουσ. θηλ. (μαγ.) η τηγανίτα (από αυγά τηγανισμένα σε ελάχιστο λάδι και τυλιγμένα με γλυκό)
clean, cleni ουσ. αρσ. είδος ψαριού γλυκού νερού όμοιο με το λούτσος
clefăi, clefăi ρ. μετ. 1. μασουλίζω (τρώγω) με θόρυβο την τροφή 2. ανοιγοκλείνω το στόμα με θόρυβο 3. μτφ. μασώ τα λόγια μου, δε μιλώ καθαρά
clefăit, clefăituri ουσ. ουδ. το μασούλημα με θόρυβο της τροφής
clei, cleiuri ουσ. ουδ. η κόλλα, η γλοιώδης ύλη για συγκόλληση αντικειμένων // **~ de pește** η ψαρόκολλα, η ιχθυόκολλα // (οικ.) **a fi ~** είναι τάπα
cleionaj ουσ. ουδ. το πλέγμα από κλαδιά (για τη σταθεροποίηση μιας πλαγιάς, μιας κατωφέρειας, κ.λ.π.)
cleios-oasă, cleioși-oase επιθ. 1. κολλώδης-ης-ες, ιξώδης-ης-ες, γλοιώδης-ης-ες 2. ιξώδης-ης-ες, πυκνόρρευστος-η-ο, παχύρρευστος-η-ο 3. μελάτος-η-ο 4. μτφ. ο μαθητής που δεν ξέρει τίποτε στο σχόλειο // **ου ~** το μελάτο αυγό // **pământ ~** η γλοιώδης γη
clemă, cleme ουσ. θηλ. ο συσφιγκτήρας
clement-ă, clemenți-te επιθ. επιεικής-ής-ές, ήπιος-α-ο, πρόσος-πραεία-ο
clemență, clemențe ουσ. θηλ. η επιεικεία, η ήπιότητα, η πραότητα // **a cere ~** ζητώ επιεικεία
clemptus, clemptușuri ουσ. ουδ. 1. το δικέλλι, η διχάλα 2. το διχαλωτό παλούκι ή καμάκι 3. μτφ. η έννοια, το νόημα, η πρόφαση, το πρόσχημα

clepsidră, clesidre ουσ. θηλ. η κλεψύδρα
cleptoman-ă, cleptoman-ε επίθ. κλεπτομανής-ής-ές
cleptomanie ουσ. θηλ. η κλεπτομανία
cler, cleruri ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο κλήρος, το ιερατείο, το σύνολο των ιερέων
cleric, clerici ουσ. αρσ. ο κληρικός, ο ιερωμένος κάθε βαθμού
clerical-ă, clericali-ε επίθ. κληρικός-ής-ό, ιερατικός-ής-ό
clericalism ουσ. ουδ. η κληρικοκρατία
cleștar, cleștare ουσ. ουδ. το κρύσταλλο, ο κρύσταλλος
clește, clești ουσ. αρσ. η λαβίδα, η τανάλια, η τομπίδα // ~ **de scos cuie** η ηλάγρα // ~ **pentru cărbuni** η μασιά (εργαλείο για να σκαλίζουμε τη φωτιά, η τομπίδα) // **a strange cu -le** σφίγγω με την τανάλια // **a-i scoate cuiva vorba din gură cu -le** βγάζω σε κάποιον τα λόγια απ' το στόμα του με το τοιγκέλι
cleveti, clevetesc ρ. μετ. (λαϊκ.) συκοφαντώ, δυσφημώ, κακολογώ κάποιον, διαβάλλω
clevetire, clevetiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η συκοφαντία, η δυσφήμιση, το συκοφάνημα, η κακολογία, η διαβολή
clevetitor-oare, clevetitori-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. συκοφάντης-ντρια (ο, η) ΙΙ. επίθ. συκοφαντικός-ής-ό, ψεύτικος-η-ο, κακόβουλος-η-ο
clică, clici ουσ. θηλ. 1. η κλίκα 2. η συμμορία
clichet, clichete ουσ. ουδ. ο μοχλίσκος, οδοντωτός τροχός αναστολής
clien-ă, clien-ite ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πελάτης-άτισσα (ο, η) 2. αγοραστής-άστρια (ο, η) // ~ **(al unui local)** ο θαμώνας (ενός κέντρου ψυχαγωγίας ή άλλου είδους) // ~ **ul doctorului, avocatului** ο πελάτης γιατρού, δικηγόρου
clientelă, clientele ουσ. θηλ. η πελατεία
climat, climate ουσ. ουδ. 1. το κλίμα, οι ατμοσφαιρικές συνθήκες 2. μτφ. το φυσικό ή ηθικό περιβάλλον ενός τόπου ή μιας περιόδου (εποχής)
climateric-ă, climaterici-ε επίθ. κλιματικός-ής-ό, κλιματολογικός-ής-ό // **condiții climaterice** οι κλιματολογικές συνθήκες // **stațiune -ă** η κατάλληλη κλιματολογική τοποθεσία για κλιματοθεραπεία
climatic-ă, climatici-ε επίθ. κλιματικός-ής-ό (που αναφέρεται στο κλίμα ενός τόπου)
climatizare, climatizări ουσ. θηλ. ο κλιματισμός
climatolog-ă, climatologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. κλιματολογικός (ο, η)
climatologie ουσ. θηλ. η κλιματολογία
climă, clime ουσ. θηλ. το κλίμα // ~ **rece** το ψυχρό κλίμα
clin, clin ουσ. αρσ. 1. το τριγωνικό κομμάτι υφάσματος, συστατικό μέρος ενός γυναικειού ρούχου 2. η κάθετη ραφή κατά μήκος στις γυναικείες κάλτσες // **a nu avea nici în ~ nici în mână** δεν έχω τίποτα το κοινό μαζί τους
clinchet, clinchete ουσ. ουδ. 1. η κλαγγή 2. ο κωδωνισμός, το κουδούνισμα // ~ **de clopoșel** ο κωδωνισμός, ο ήχος του κουδουνιού // ~ **de geamuri** ο θόρυβος από τζάμια
clinic-ă, clinici-ε Ι. ουσ. θηλ. η κλινική ΙΙ. επίθ. (ιατρ.) κλινικός-ής-ό
clinometru, clinometre ουσ. ουδ. το κλισίμετρο (όργανο για την καταμέτρηση των κλίσεων)
clinti, clintesc Ι. ρ. μετ. 1. κλονίζω 2. ταρακουνώ 3. τινάζω // **a nu se ~ din loc** μη γίνει τις φτέρνες τα

πόδια // **și-a pironit picioarele pe pământ și nimeni n-a putut să-l clinească** κάρφωσε τα πόδια του στη γη και κανείς δε μπορούσε να τον ταρακουνήσει ΙΙ. ρ. μέσο 1. σεΐομαι 2. κλονίζομαι 3. κουνιέμαι 4. κυμαίνομαι
clipă, clipe ουσ. θηλ. η στιγμή // ~ **de ~** την κάθε στιγμή // **dă-mi o clipă de răgaz!** δος μου μια στιγμή ανάπαυλα! // **în clipa de față** σ' αυτή τη στιγμή, τώρα // **în fiece ~** σε κάθε στιγμή // **în orice ~** κάθε στιγμή // **într-o ~** σε μια στιγμή, αμέσως // ο ~, **vă rog** μια στιγμή παρακαλώ // **trebuie să vină dintr-o ~ într-alta** πρέπει νά έλθει από τη μια στιγμή στην άλλη (σύντομα)
clipeală, clipele ουσ. θηλ. το κοίταγμα, το βλεφάρισμα, το ανοιγοκλείσιμο των ματιών // **într-o ~** δια μιας, αμέσως, σε μια στιγμή
clipi, clipeșc ρ. αμ. 1. βλεφαρίζω, ανοιγοκλείνω τα βλέφαρα, ανοιγοκλείνω τα μάτια 2. φέγγω, λάμπω, ακτινοβολώ, αστράφτω, λαμποκοπώ, σπινθηροβολώ // **cât ai ~ din ochi** όσο ν'ανοιγοκλείσεις τα μάτια (μέσα σε μια στιγμή)
clipire, clipiri ουσ. θηλ. 1. το ανοιγοκλείσιμο των ματιών, το βλεφάρισμα 2. η λαμπεράδα, η ακτινοβολία
clipită, clipește ουσ. θηλ. η στιγμή // **într-o ~** σε μια στιγμή, αμέσως
clipocăală, clipoceli ουσ. θηλ. το φλοίσβισμα του νερού, το κελάρυσμα (του νερού)
clipoci pers. 3 clipocește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) φλοισβίζω, κελαρύζω, μουρμουρίζω (το νερό που κυλάει)
clipocire, clipociri ουσ. θηλ. 1. το φλ(φ)ισμα του νερού, το φλοίσβισμα, ο φλοίσβος 2. το κελάρυσμα
clipocit ουσ. ουδ. 1. το πάφλασμα 2. το φλοίσβισμα, το κελάρυσμα
clips, clipsuri ουσ. ουδ. η αγκράφα, η πόρπη, η διακοσμητική καρφίτσα
cliring ουσ. ουδ. (οικον.) ο συμψηφισμός
clisă, clise ουσ. θηλ. 1. ο πηλός, η λάσπη, το εμποτισμένο με νερό χώμα, το αργιλώδες υγρό χώμα 2. μτφ. η γλοιώδης άγευστη τροφή
clismă, clisme ουσ. θηλ. το κλύσμα, το κλυστήρι
clis-oasă, clisoși-oase επίθ. γλοιώδης-ης-ες, κολλώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες, αργιλώδης-ης-ες
cliseu, clișee ουσ. ουδ. 1. το κλισέ 2. η στερεότυπη τυπογραφική πλάκα για αναπαραγωγή εικόνων, κ.λ.π., το καλούπι, η φόρμα, ημίτρα 3. η αρνητική φωτογραφία
clitoris ουσ. ουδ. η κλειτορίδα
cliva pers. 3 clivează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) σκίζεται σε πλάκες (για πετρώματα)
cloacă, cloace ουσ. θηλ. 1. ο βόθρος, η καταβόθρα 2. ο λάκκος
cloanță, cloanțe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) // **baba** ~ η άσκημη, κακή, χωρίς δόντια γριά
cloceală, cloceli ουσ. θηλ. το κλώσσημα, η εκκόλαψη
cloci, cloceșc Ι. ρ. μετ. 1. κλωσσω(-άω), εκκολάπτω 2. μτφ. ετοιμάζω κάτι, προσχεδιάζω, επωάζω ΙΙ. ρ. αμ. τεμπελιάζω // **clocește în casă toată ziua** κάθεται στο σπίτι όλη μέρα ΙΙΙ. ρ. μέσο (για τρόφιμα ή υγρά) αλλοιώνομαι, χαλάω
clocire, clociri ουσ. θηλ. το κλώσσημα, η εκκόλαψη, η επώαση

clocit *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* *clocire*

clocit-ă, clociți-te *επιθ.* 1. κλωσσημένος-η-ο, κλούβιος-ια-ο 2. μπαγιάτικος-η-ο (τρόφιμα) 3. χαλασμένος-η-ο // **ουă -e** τα κλούβια αυγά

clocitoare, clocitoare *επιθ.* // **găina** ~ η κλώσσα

clocitoare, clocitori *ουσ.* *θηλ.* 1. το εκκολαπτήριο

πτηνών 2. η κλωσσοφωλιά

clocot, clocote *ουσ.* *ουδ.* 1. ο κοχλασμός, ο χοχλασμός, ο αναβρασμός, ο βρασμός 2. η βράση, το βράσιμο 3. *μτφ.* η ταραχή, ο θόρυβος, η ανησυχία // **a da un ~** κοχλάζω, φτάνω σ' ένα κοχλασμό // **un mare ~ există în lume** μεγάλος αναβρασμός υπάρχει στον κόσμο

clocoti, clocotesc *ρ.* *αμ.* 1. κοχλάζω, χοχλάζω, αναταράζομαι από το βράσιμο (υγρό) 2. αναβλύζω ορμητικά (νερό πηγής) 3. *μτφ.* βουίζω, βοίζω //

clocotesc de furie κοχλάζω από θυμό (βράζω από το κακό μου)

clocotire, clocotiri *ουσ.* *θηλ.* ο κοχλασμός, ο αναβρασμός

clocotit-ă, clocotiți-te *επιθ.* κοχλασμένος-η-ο // **în apă -ă** σε κοχλαστό νερό

clocotitor-oare, clocotitori-oare *επιθ.* 1. κοχλαστός -ή-ό, αναβραστός-ή-ό 2. *μτφ.* εξοργιστικός-ή-ό, θορυβώδης-ης-ες

cloncăni pers. 3 **cloncănește** *ρ.* *αμ.* (γ' πρόσωπο ενικό ενσotικά οριστικής) κλώζει, κακαρίζει (η κλώσσα όταν φωνάζει τα κλωσσοπούλια)

cloncănire, cloncăniri *ουσ.* *θηλ.* το κακάρισμα

cloncănit *ουσ.* *θηλ.* το κακάρισμα

clondir, clondire *ουσ.* *ουδ.* η καράφα, το κροντήρι, η μπουκάλια με κοντόστενο λαιμό για φύλαξη ποτών, το κοντήρι

clonț, clonțuri *ουσ.* *ουδ.* (λαϊκ.) 1. το ράμφος 2. *μτφ.* το πηγούλι 3. χλευασ. το στόμα που λέει πολλά και περιττά, που λέει φλυαρίες

clonțos-oasă, clonțosi-oase *επιθ.* (λαϊκ.) 1. ραμφοειδής-ής-ές 2. *μτφ.* ο πωγωνάτος δούτοπος-η-ο φιλονίκος-ος-ο

clopot, clopote *ουσ.* *ουδ.* 1. το κουδούνι, ο κώδωνας 2. η καμπάνα, το καμπανάκι // ~

scufundător ο βυθιστικός καταδυτικός κώδωνας (ο θάλαμος εργασίας από μέταλλο ή μπετόν-αρμέ, τροφοδοτημένος με πεπιεσμένο αέρα, χρήσιμος για την εκτέλεση έργων κάτω από το νερό) // **a**

trage clopotele α) κορτάρω μια γυναίκα, β) διαδίδω, κοινολογώ μυστικό, διαλαλώ, ανακοινώνω μυστικό

clopotar, clopotari *ουσ.* *αρσ.* ο κώδωνοκρούστης

clopotniță, clopotnițe *ουσ.* *θηλ.* το καμπαναριό, το κωδωνοστάσιο

clopoțel, clopoței *ουσ.* *αρσ.* το κουδουνάκι // **-ul sună** το κουδουνάκι κουδουνίζει

clor *ουσ.* *ουδ.* (χημ.) το χλώριο

cloramină, cloramine *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) η χλωραμίνη

clorat, clorați *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) το χλωρικό άλας // ~ **de potasiu** η χλωρική ποτάσσα

clorhidrat, clorhidrați *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) το υδροχλωρικό άλας (το άλας του υδροχλωρικού οξέος)

clorhidric *ι.* *επιθ.* (χημ.) υδροχλωρικός-ή-ό // **acid** ~ το υδροχλωρικό οξύ *ιι.* *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) το υδροχλωρίο (η ένωση χλωρίου και υδρογόνου, είναι αέριο άχρωμο καυστικό)

cloric *επιθ.* (χημ.) χλωριακός-ή-ό (που περιέχει χλώριο)

clorizare, clorizări *ουσ.* *θηλ.* ο χλωριασμός, ο καθαρισμός του πόσιμου νερού με χλώριο

clorofilă *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) η χλωροφύλλη

clorofiliană, clorofilie *επιθ.* χλωροφυλλόχρος-ος-ο // **asimilație** ~ η χλωροφυλλούχος αφομοίωση, η φωτοσύνθεση

cloriform *ουσ.* *ουδ.* (χημ.) το χλωροφόρμιο (αναισθητικό στις εγχειρήσεις)

cloriformiza, cloriformizez *ρ.* *μετ.* χλωροφορμίζω

clorotic-ă, clorotici-ce *ι.* *επιθ.* χλωρωτικός-ή-ό *ιι.* *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* άρρωστος (ο, η) από χλώρωση

cloroză, cloroze *ουσ.* *θηλ.* η χλώρωση

clorurare *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) η χλωρίωση, η προσθήκη χλωρίου σε μια χημική ουσία)

clorură, cloruri *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) 1. χλωριούχος-ος-ο 2. το άλας που περιέχει χλώριο // ~ **de amoniu** το χλωριούχο αμμώνιο (το νισαντρί)

closet, closete *ουσ.* *ουδ.* το αφοδευτήριο, το μέρος, ο καμπινές, το αποχωρητήριο, ο χαλές

cloș, cloșuri *ουσ.* *ουδ.* το κλος, η κοπή γυναικείου ρούχου σε σχήμα κώδωνα, η πλατιά κοπή ρούχου // **croială** ~ η κοπή κλος // **rochie** ~ το κλος φόρεμα

cloșcă, cloști *ουσ.* *θηλ.* η κλώσα // (*αστρ.*) **Cloșca cu pui** η Πούλια

cloț, cloțuri *ουσ.* *ουδ.* το σπασμένο τούβλο, το κομμάτι από τούβλο, το κομματιασμένο τούβλο (κυρ(ως) από κατεδάφιση)

clovn, clovni *ουσ.* *αρσ.* 1. ο κλόουν 2. ο κωμικός 3. ο γελοιοποιός 4. ο παλιάτσος

clownerie, clownerii *ουσ.* *θηλ.* η αστεϊότητα, ο αστεϊσμός, η γελοιοποιία

club, cluburi *ουσ.* *ουδ.* 1. η λέσχη 2. ο σύλλογος, ο όμιλος, το σωματείο, ο σύνδεσμος

clucer, cluceri *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο αυλικός άρχοντας που είχε σαν έργο τον εφοδιασμό της ηγεμονικής αυλής

clucereasă, clucereșe *ουσ.* *θηλ.* (ιστ.) η γυναίκα του αυλικού άρχοντα που είχε τη φροντίδα για τον εφοδιασμό της ηγεμονικής αυλής

clupă, clupe *ουσ.* *θηλ.* 1. το εργαλείο σε μορφή διαβήτη, χρήσιμο στη μέτρηση διαστάσεων κορμών δέντρων, ο δασικός διαβήτης 2. το σύννεργο, το εργαλείο για την επεξεργασία βιδών

cneaz, cnezi *ουσ.* *αρσ.* ο πρίγκιπας, ο μικρός ηγεμόνας

cnezat, cnezate *ουσ.* *ουδ.* ο πριγκιπάτο, η μικρή ηγεμονία

cnocaut, cnocauturi *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το νοκ άουτ

cnocdaun, cnocdaunuri *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το νοκ ντάουν

cnut, cnuturi *ουσ.* *ουδ.* το κνούτο, το μαστίγιο, οι άκρες του έχουν σφαίρες από μολύβι στις κορυφές τους

coabită, coabitez *ρ.* *αμ.* συγκατοικώ, συνοικώ

coabitant-ă, coabitanti-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η συγκατοικός

coabitare, coabitări *ουσ.* *θηλ.* η συγκατοίκηση

coacăz, coacăzi *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η φραγκοσταφυλιά

coacăză, coacăze *ουσ.* *θηλ.* το φραγκοστάφυλο

coace, coc *ι.* *ρ.* *μετ.* 1. ψήνω 2. *μτφ.* ετοιμάζω εκδίκηση // **a ~ pâinea la cuptor** ψήνω το ψωμί στο φούρνο // **îi ~ ceva** σου ψήνει το ψάρι στο χέλι, κάτι κακό σε βάρος σου *ιι.* *ρ.* *αμ.* 1. ωριμάζω, γίνωμαι ώριμος 2. μεστώνω // **s-a copt bubă** η

κατάσταση έφτασε σε κρίση ΙΙΙ. ρ. μέσο 1. ψήνομαι, γίνομαι ώριμος, ωριμάζουν (καρπού), ωριμάζει, ενηλικιώνομαι 2. φλέγομαι από τη ζέση 3. πνίγομαι απ'τη ζέση // **fructele se coc** τα φρούτα γίνονται ώριμα // **mă coc la soare** ψήνομαι στον ήλιο // **ne coacem de căldură** πνιγόμαστε από τη ζέση

coacere, coaceri ουσ. θηλ. 1. η ώριμανση, το ωρίμασμα, το γίνωμα 2. το ψήσιμο // **-a fructelor** το ωρίμασμα των καρπών

coacuzat-ă, coacuzăți-te επίθ. 1. συγκατηγορούμενος -η-ο 2. συναίτιος-ια-ιο, συνέννοχος-η-ο

coadă, cozi ουσ. θηλ. 1. η ουρά 2. το στειλιάρι 3. το τέλος 4. το στέλεχος του λουλουδιού 5. η λαβή 6. μτφ. όργανο κακοποίησης // **-de topor** η λαβή τσεκουριού // **coada florii** το κοτσάνι, ο μίσχος φυτού / άνθους / καρπού // **coada ochiului** η γωνία του ματιού (κοιτάζω λοξά, πλάγια με το μάτι, αλλοιθωρίζω) // **a da din ~** κολακεύω κάποιον για να πετύχω κάτι // **a-și vâri coada** ανακατεύομαι στις δουλειές άλλων // **a nu avea nici cap nici ~** άμορφος // **a pune coada pe spinare** φεύγω κρυφά // **a sta la ~** στέκομαι ή κάθομαι στην ουρά (περιμένοντας να έλθει η σειρά μου σε κάτι και σε κάποιον τόπο κάπου) // **a trage mîța de ~** δεν έχω τα αναγκαία για τη ζωή // (βοτ.) **coada vulpii** ο αλμπέκουρος // **cu coada între picioare** ταπεινωμένος // **de la cap la ~** από την αρχή ως το τέλος // **de la coada vacii** ντόπιος, γέννημα-θρέμμα // **își vâra dracul coada** ο διάβολος βάζει την ουρά του (όταν σε μια κατάσταση εμφανίζονται περιπλοκές χωρίς να τις περιμένουμε)

coafa, coafez Ι. ρ. μετ. χτενίζω ευπαρουσίαστα τα μαλλιά του κεφαλιού, κάνω την κόμμωση των μαλλιών στο κεφάλι ΙΙ. ρ. αντων. χτενίζομαι κατά φροντισμένο τρόπο συγκυρίζω τα μαλλιά στον κομμωτή ή στην κομμώτρια

coafare, coafări ουσ. θηλ. η κόμμωση
coafat ουσ. ουδ. η κόμμωση, είδος χτενίσματος
coafat-ă, coafați-te επίθ. ευπαρουσίαστα χτενισμένος-η-ο

coafeză, coafeze ουσ. θηλ. η κομμώτρια
coafor, coafori ουσ. αρσ. 1. ο κομμωτής 2. το κομμωτήριο

coafură, coafuri ουσ. θηλ. η κόμμωση
coagula, coagulez Ι. ρ. μετ. 1. πήγνυμι 2. πήζω // **a ~ laptele** πήζω το γάλα ΙΙ. ρ. αντων. πήγνυμαι, παθαίνω πήξη

coagulabil-ă, coagulabili-e επίθ. πηκτός-ή-ό
coagulant-ă, coagulanți-te Ι. επίθ. πηκτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. το πηκτικό, η πηκτική ουσία που προκαλεί πήξη

coagulare, coagulări ουσ. θηλ. 1. η πήξη, το πήξιμο 2. η θρόμβωση (στο αίμα)

coagulat-ă, coagulați-te επίθ. πηκτός-ή-ό
coajă, coji ουσ. θηλ. 1. ο φλοιός 2. η φλούδα 3. η πέτσα 4. το σόφλι, το κέλυφος 5. η κρούστα, η κόρα ψωμιού // **coji de floare soarelui** οι φλούδες του ηλιάνθου // **a curăța de ~** ξεφλουδίζω (καρπό)

coală, coli ουσ. θηλ. 1. το φύλλο 2. η κόλλα χαρτιού
!/-de tipar το τυπογραφικό χαρτί // **-editorială** το εκδοτικό χαρτί (περιέχει είκοσι φύλλα)

coalăție, coalății ουσ. θηλ. ο συνασπισμός, η συμμαχία

coaliza, coalizez Ι. ρ. μετ. συνασπίζω, συμμαχώ ΙΙ. ρ. μέσο συνασπιζομαι

coalizare, coalizări ουσ. θηλ. ο συνασπισμός, η συμμαχία

coamă, coame ουσ. θηλ. 1. η χαίτη, το τρίχωμα, η κόμη, τα μακριά μαλλιά 2. η κορυφή 3. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή 4. η κορνίζα του τοίχου 5. η οριζόντια ή πλάγια γραμμή ως διαχωρισμός των κλιτύων της στέγης 6. μτφ. το φύλλωμα, η φυλλωσιά ενός δέντρου

coană ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κυρά, η κυρία, η οικοδέσποινα

coapsă, coapse ουσ. θηλ. ο μηρός, το μπούτι
coarbă, coarbe ουσ. θηλ. το τρυπάνι

coardă, coarde ουσ. θηλ. 1. η χορδή 2. η κόρδα 3. το σχοινάκι 4. το σκοινάκι του πριονιού για το τέντωμα της λεπίδας του εργαλείου 5. μαθ. το τμήμα ευθείας που ενώνει τα άκρα ενός τόξου κύκλου // **-de viță de vie** η κληματοβεργα, η κληματοσίδα // **-vocală** η φωνητική χορδή // **a atinge pe cineva la coarda sensibilă** ήγchw την ευαίσθητη χορδή κάποιου // **a întinde prea tare coarda** τεντώνω το σκοινί (υπερβαίνω τα επιτρεπτά όρια) // **a sări coarda** πηδάει το σχοινάκι // μουσ. **cu coarde** έγχορδος-η-ο, μουσικά όργανα, τα έγχορδα // μουσ. **de coarde** έγχορδος-η-ο

coarnă, coarne ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. ο καρπός της κρυνιάς 2. παραλλαγή επιτραπέζιου σταφυλιού
coasă, coase ουσ. θηλ. 1. η κόσσα, το μεγάλο δρεπάνι

coase, cos Ι. ρ. μετ. 1. ράβω, φτιάχνω ρούχα 2. δίνω σε ράφτη ή μοδίστρα να μου φτιάξουν ρούχα (ενδύματα) ΙΙ. ρ. αντων. ράβομαι, μπαλώνομαι

coasociat, coasociați ουσ. αρσ. ο συνétairos, ο συνεταίρος

coastă, coaste ουσ. θηλ. 1. (ανατ.) το πλευρό του σώματος 2. (γεωγρ.) η πλαγιά βουνού 3. στρατ. η ακτή 4. το πλάγιο μέρος ενός σώματος // **a i se lipi coastele de foame** φοράει από την πείνα // **a-i sta cuiva in coaste** στέκομαι μέσα στα πλευρά κάποιου // **a naviga de-a lungul coastei** ακτοπλοώ // **a pune cuiva sula in coaste** καταναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι με τη βία, κάνω χρήση βίας // **e slab de-i poți număra coastele** είναι τόσο αδύνατος που μπορείς να του μετράς τα πλευρά // **pază de ~, garnizoană de ~** η ακτοφυλακή

coate-goale ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο κουρελής
coautor-oare, coautori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1.

συνεργάτης-άτρια (ο, η) 2. συνεργός (ο, η)

coaxial-ă, coaxiali-e επίθ. ομοαξονικός, το σώμα που έχει τον ίδιο άξονα με ένα άλλο σώμα
cobai, cobai ουσ. αρσ. (ζωολ.) 1. το πειραματόζωο

2. μτφ. το άτομο επί του οποίου γίνεται το πείραμα
cobalt ουσ. ουδ. (χημ.) το κοβάλτιον

cobe, cobe ουσ. θηλ. 1. ο γουρσουζής, ο γουρσουζής 2. μτφ. το κακό σημάδι, ο κακός οιωνός

cobeală, cobeli ουσ. θηλ. η κακοσημαδιά, το προμήνυμα ενός κακού γεγονότος

cobeligerant-ă, cobeligeranți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο συμπολεμιστής-ίστρια (ο, η), συμμαχητής-ήτρια (ο, η)

cobi, cobesc ρ. μετ. κακομελετώ, προμηνύω κάποιο κακό, προαναγγέλλω συμφορά (δυσισδαμονία)

cobiliță, cobilițe *ουσ.* *θηλ.* ξύλινος αναφορέας, το μακρούλο καμπυλωτό ραβδί που έχει στις άκρες του κρεμασμένους τους κουβάδες ή τα καλάθια, τα πανέρια με τα πράγματα (εμπορεύματα) των μικροπωλητών. Ο αναφορέας κουβαλιέται από τους πλανόδιους στους ώμους τους

cobitor-oare, cobitori-oare *επιθ.* ο, η προάγγελος συμφωρών

cobori, cobor *Ι. ρ. μετ.* 1. κατεβάζω 2. υποβιβάζω, καταβιβάζω 3. χαμηλώνω 4. κατεβαίνω // **a ~ ochii** χαμηλώνω τα μάτια // **a ~ preturile** χαμηλώνω τις τιμές // **a ~ scările** κατεβαίνω τη σκάλα // **a ~ voicea** χαμηλώνω τη φωνή // **a -t storul** κατέβασε το στόρι (το παραπέτασμα) *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. κατεβαίνω 2. πέφτω // **a ~ dintr-un vehicul** κατεβαίνω από ένα όχημα // **soarele coboară (apune)** ο ήλιος πέφτει (δύει, βασιλεύει) // **temperatura coboară** η θερμοκρασία κατεβαίνει (γίνεται χαμηλότερη) *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. χαμηλώνω, κατεβαίνω 2. ελαττώνομαι, μειώνομαι στην αξία 3. κατάγομαι, προέρχομαι, κατέρχομαι // **a se ~ din romani** κατάγονται απ'τους Ρωμαίους // **el se coboară dintr-un neam nobil** αυτός κατάγεται από ευγενικό έθνος

coborâre, coborâri *ουσ.* *θηλ.* 1. το κατέβασμα, η κατάβαση 2. η κατηφορία, ο κατήφορος, η κάθοδος, το χαμήλωμα 3. η καταφορά, η υποστολή, ο υποβιβασμός 4. η κατεβασία 5. η υποτίμηση // **-a a fost foarte obositoare** η κατάβαση ήταν πολύ κουραστική // **-a preturilor** η ελάττωση των τιμών (στα εμπορεύματα)

coborâș, coborâșuri *ουσ.* *ουδ.* 1. ο κατήφορος, ο κατηφορικός δρόμος, η κατηφορία, η κάθοδος // **nu există urcus fără ~** δεν υπάρχει ανήφορος χωρίς κατήφορο

coborâtor-oare, coborâtori-oare *επιθ.* 1. κατηφορικός -ή-ό, κατεβατός-ή-ό 2. απόγονος-η-ο

cobră, cobre *ουσ.* *θηλ.* (ζωολ.) η κόμπρα (είδος δηλητηριώδους φιδιού)

cobuz, cobuze *ουσ.* *ουδ.* είδος φλογέρας

cobzar, cobzari *ουσ.* *αρσ.* ο λαϊκός μουσικός που παίζει το λαούτο, έγχορδο μουσικό όργανο όμοιο με την κιθάρα, ο κιθαρωδός

cobză, cobze *ουσ.* *ουδ.* (μουσ.) το λαούτο // **a lega ~** δένω χειροπόδαρα

coc, cocî *ουσ.* *αρσ.* (ιατρ.) ο κόκκος (το μικρόβιο στοργυλιού σχήματος)

coc, cocuri *ουσ.* *ουδ.* ο κότσος

coca *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. (βοτ.) η κόκα (είδος φυτού χρήσιμον στην ιατρική, από τα φύλλα του οποίου εξάγεται η κοκαΐνη)

coca-cola *ουσ.* *θηλ.* η κόκα-κόλα

cocaină, cocaine *ουσ.* *θηλ.* (χημ. φαρμ.) η κοκαΐνη

cocardă, cocarde *ουσ.* *θηλ.* η κονκάρδα -το εθνόσημο στα στρατιωτικά καπέλα

cocă *ουσ.* *θηλ.* 1. το ζυμάρι, η ζύμη 2. η μάζα, η πάστα

cocă, cocî *ουσ.* *θηλ.* 1. η άτρακτος 2. ο σκελετός πλοίου

cocârja, cocârjez *ρ. μέσο* καμπουριάζω σκεβρώνομαι

cocârjat-ă, cocârjați-te *επιθ.* καμπουριωτός-ή-ό, καμπουρίζος-η-ο // **nas ~** η γαμψή μύτη

coccis, coccisuri *ουσ.* *ουδ.* (ανат.) ο κόκκυγας

coccean, coceni *ουσ.* *αρσ.* 1. ο βλαστός καλαμποκιού (η ρόκα του καλαμποκιού χωρίς κόκκους) 2. το

σκληρό στέλεχος φυτών (ο βλαστός ηλιάνθου, των κηπευτικών φυτών, κ.λ.π.)

cochet-ă, chocheți-te *Ι. επιθ.* 1. φιλάρεσκος-η-ο 2. φιλόκαλος-η-ο, κομψευόμενος-η-ο *ΙΙ. επιθ.* φιλάρεσκα *ΙΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* φιλάρεσκος-η (ο, η), κοκέτης-α (ο, η)

cocheta, cochetez *ρ. αμ.* 1. χαριεντίζομαι, κομψεύομαι, ερωτοτροπώ, φλερτάρω 2. συμπεριφέρομαι με χάρη, προσπαθώ να γίνω αρεστός, ν' αρέσω, κοκετάρομαι

cochetărie, cochetării *ουσ.* *θηλ.* η φιλαρέσκεια, η κοκεταρία, η ερωτοτροπία

cociliie, cocilii *ουσ.* *θηλ.* το κογγύλι, το κοχύλι, η κόγχη, το όστρακο

cocină, cocini *ουσ.* *θηλ.* 1. το χοιροστάσιο 2. το μένος όπου δίνεται η τροφή στα γουρούνια

cocioabă, cocioabe *ουσ.* *θηλ.* 1. το καλυβόσπιτο, η καλύβα 2. το φτωχόσπιτο 3. η τρώγλη

cocioc, cocioace *ουσ.* *θηλ.* το τέλμα, η ιλύς, η φυτική λάσπη ανακατωμένη με ρίζες τύρφης που σχηματίζει επιπλέοντα νησιά στην επιφάνεια του νερού, ο βάλτος, το τέναγος

cociorvă, cociorve *ουσ.* *θηλ.* (επαρχ.) το φουρνόξυλο (με το οποίο βγάζουν τα αναμμένα κάρβουνα και τη στάχτη από το φούρνο)

coclauri *ουσ.* *ουδ.* πληθ. οι δύσβατοι, δυσκολοπέραστοι τόποι

cocleală, cocleli *ουσ.* *θηλ.* 1. η σκουριά, το οξειδίο του χαλκού 2. η χαρακτηριστική γεύση στα φαγητά που διατηρήθηκαν σε χάλκινα ακασιτέρωτα σκεύη

cocleț, coclețe *ουσ.* *ουδ.* το μέρος του υφαντικού ιστού απ'όπου περνούν οι κλωστές του στήμονα πριν περάσουν από το χτένι του αργαλειού

cocli, pers. 3 **coclește** *Ι. ρ. αμ.* (γ' πρόσφορο ενικού ενεστώτα οριστικής) για τα μεταλλικά σκεύη, οξειδώνεται σκουριάζει *ΙΙ. ρ. μέσο* για τα φαγητά: ταγγίζω, αλλοιώνομαι, αποχτώ δυσάρεστη μπουρουδιά

coclire *ουσ.* *θηλ.* η οξειδωση του χαλκού, η χαλκοσκωρίαση

coclit-ă, cocliți-te *επιθ.* σκουριασμένος-η-ο, τα χάλκινα σκεύη που έχουν σκουριάσει, τα φαγητά σε χάλκινα σκεύη που έχουν χαλάσει

cocoașă, cocoașe *ουσ.* *θηλ.* η καμπούρα, ο ύβος //

cămila cu două cocoașe η καμήλα με δύο ύβους

cocoli, cocolesc *Ι. ρ. μετ.* (λαϊκ. και οικ.) κουκουλώνω, ντύνω με χοντρά ρούχα· σκεπάζω κάποιον ή κάτι εντελώς από την κορυφή *ΙΙ. ρ. μέσο* χαϊδεύομαι χαϊδολογίεμαι

cocolit-ă, cocoliți-te *επιθ.* (λαϊκ. και οικ.) 1. κουκουλωμένος-η-ο 2. χαϊδεμένος-η-ο

cocolos, cocoloașe *ουσ.* *ουδ.* 1. ο σβώλος, ο βώλος 2. η σφαίρα, ο θρόμβος 3. το κουβάρι //

mămăligă cu cocoloașe η μαμαλίγκα με σβώλους

cocoloși, cocoloșesc *Ι. ρ. μετ.* 1. κουβαριάζω 2. κουκουλώνω 3. σουφρώνω 4. παραχαϊδεύω 5. περιθάλπω, περιποιούμαι 6. μτφ. κρύβω κάτι, συνήθως κάτι κακό παραβλέπω «κλείνω τα μάτια», προσποιούμαι πως δεν καταλαβαίνω κάτι *ΙΙ. ρ. μέσο* ντύνομαι με πολλά ρούχα, κουκουλώνομαι

cocoloșire, cocoloșiri *ουσ.* *θηλ.* 1. κουκούλωμα 2. το παραχαϊδεμα 3. το κουβάρισμα

cocon, coconi *ουσ.* *αρσ.* 1. (ιστ.) ο γιος του ηγεμόνα 2. (ζωολ.) το κουκούλι, ο μεταξοσκώληκας

coconar, coconari *ουσ. αρσ.* το κουκουνάρι
cocor, cocori *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γερανός (αποδημητικό πτηνό)
cocos *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κοκκοφοίνικας // **nucă de ~** η κοκκοκαρύδα, το κοκκοκαρύδο
cocostârc, cocostârci *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το λελέκι, ο πελαργός
cocoș, cocoși *ουσ. αρσ.* ο κόκορας, ο πετεινός, ο αλέκτωρ // ~ **de munte** ο πετεινός του βουνού // ~ **sălbatic** ο ξυλοπετεινός // **face pe -ul** κάνει τον κόκορα // **luptă de cocoși** η αλεκτορομαχία, η κοκορομαχία
cocos, cocoase *ουσ. ουδ.* 1. ο επικρουστήρας των κυνηγετικών όπλων 2. ο μοχλός εκκίνησης σε σφυρί με συμπιεσμένο αέρα ή με αμό 3. αθλ. η κατηγορία στην οποία περιλαμβάνονται οι πυγμάχοι μεταξύ 51 και 54 κιλών και οι παλαιστές μεταξύ 52 και 53 κιλών
cocoșă, cocoșez *l. ρ. μετ.* καμπουριάζω, σκεβρώνω // **a ~ în bătaie** δέρνω δυνατά κάποιον ώστε να τον καμπουριάζω // *ρ. μέσο* 1. καμπουριάζω, σκεβρώνω 2. κυρτώνω, γίνομαι καμπούρης
cocoșat-ă, cocoșăți-te *l. επίθ.* 1. καμπούρης-α-ικ, καμπουρωτός-ή-ό, καμπούρικός-η-ο, καμπουριασμένος-η-ο 2. σκεβρωμένος-η-ο, σκεβρός-ή-ό // *ουσ. αρσ. και θηλ.* καμπούρης-α (ο, η) // **Cocoșatul de la Notre Dame** Ο Κουασιμόδος
cocoșel, cocoșei *ουσ. αρσ.* 1. το πετεινάρι, το κοκοράκι 2. οικ. το χρυσό γαλλικό νόμισμα 20 φράγκων πάνω στο οποίο είναι χαραγμένο ένα κοκοράκι 3. *μτφ.* το χρυσό νόμισμα
cocoșește *επίρ.* σαν τον κόκορα, προκλητικά
cocoșă, cocote *ουσ. θηλ.* η κοκότα, η πόρνη
cocotier, cocotieri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κοκκοφοίνιξ, ο κοκκοφοίνικας
cocoșă, cocoș *l. ρ. μετ.* τοποθετώ ψηλά κάτι, ανεβάζω ψηλά κάτι // *ρ. μέσο* 1. αναρριχώμαι, ανέρχομαι 2. *επρ.* προβιβάζομαι σε τάξη ή βαθμό χωρίς να το αξίζω
cocoșat-ă, cocoșăți-te *επίθ.* σκαρφαλωμένος-η-ο
coes, coesuri *ουσ. ουδ.* το κοκ, ο οπτάνθρακας
cocsăcă, cocsăcăzi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το καουτσουκόδεντρο
cocserie, cocserii *ουσ. θηλ.* το εργοστάσιο παραγωγής κοκ, οπτάνθρακα
cocsific, cocsific *ρ. μετ.* οπτανθρακώνω, μεταβάλλω το γαιάνθρακα σε κοκ
cocsificare, cocsificări *ουσ. θηλ.* η οπτανθράκωση, η μετατροπή του γαιάνθρακα σε κοκ
cocschimic-ă, cocschimici-ce *επίθ.* οπτανθρακοχημικός-ή-ό, που αναφέρεται στη ξηρή απόσταξη του γαιάνθρακα
cocschimie *ουσ. θηλ.* η οπτανθρακοχημεία, η χημεία της κατεργασίας των γαιανθράκων και των χημικών προϊόντων που παράγονται με την απόσταξη των γαιανθράκων
cocteil, cocteiluri *ουσ. ουδ.* το κοκτέιλ
cod *ουσ. αρσ.* ο βακαλάος, ο μπακαλιάρος
cod, coduri *ουσ. ουδ.* 1. ο κώδικας 2. (νομ.) η συλλογή νόμων // ~ **de semnalizare** ο κώδικας σημάτων, το σηματολόγιο // ~ **postal** ο ταχυδρομικός κώδικας // ~ **ul civil** ο αστικός κώδικας // ~ **ul muncii** ο εργατικός κώδικας // ~ **ul penal** ο ποινικός κώδικας

codalb-ă, codalbi-e *l. επίθ. (αρχ.)* ασπριδερός-ή-ό, ξανθός-ιά-ό // *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* είδος γερακιού με άσπρη ουρά (αρπακτικό πουλί)
codan-ă, codani-e *l. επίθ. (για τα ζώα)* που έχουν μακριά και φουντωτή ουρά // *ουσ. θηλ.* η νεαρή κοπέλα με πλεξίδες (με κοτσίδες)
codăș-ă, codăși-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η* βραδυπόρος, ο τελευταίος, η τελευταία, ο, η ουραγός // *επίθ.* βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο
codărlă, codârle *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το πίσω κινητό μέρος της αμάξης όπου τοποθετείται η χορτονομή ή η τροφή των ζώων
codeală, codeli *ουσ. θηλ.* 1. η επιφύλαξη 2. ο διαταγμός 3. το προφύλαγμα, η αμφίρροπη στάση
codeină, codeine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η κωδεΐνη
codi, codesc *ρ. μέσο* 1. επιφυλάσσομαι 2. διατάζω, ταλάντευομαι, δεν μπορώ να καταλήξω σε μια απόφαση 3. οπισθοχωρώ 4. προφυλάγομαι
codice, codice *ουσ. ουδ. (νομ.)* ο κώδικας, η συλλογή νόμων
codicil, codicile *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. ο κωδίσκελλος 2. η συμπληρωματική διαθήκη
codifica, codific *ρ. μετ.* κωδικοποιώ, σχηματίζω κώδικα από νόμους, κανόνες δικαίου, κ.λ.π.
codificare, codificări *ουσ. θηλ.* η κωδικοποίηση
codire, codiri *ουσ. θηλ.* ο διαταγμός, η ταλάντευση, η αμφίρροπη στάση
codirector, codirectori *ουσ. αρσ.* ο συνδιευθυντής
codirîș, codirîști *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ουρά του μαστιγίου
codiță, codițe *ουσ. θηλ.* 1. η πλεξίδα 2. η ουρίτσα 3. *μτφ.* ο απρεπής άνθρωπος, το εκτελεστικό όργανο των ξένων, (χλευασ.) το τσιράκι 4. *μτφ.* η πρόσθεση, η επαύξηση, η μεγαλοποίηση των πραγμάτων
codobatură, codobaturi *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η σουσουράδα
codobele, codobelei *ουσ. αρσ.* η άλλη ονομασία του σαλιγκαριού στα παιχνίδια των παιδιών
codos-oasă, codosi-oase *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* ο, η ρουφιάνος-α, ο, η μαστροπός, ο, η συκοφάντης-ντρια, ο, η προαγωγός
codosi, codosesc *ρ. αμ. (μειωτ.)* είμαι μαστροπός, προαγωγός, ασχολούμαι με τη ρουφιανιά
codosie *ουσ. θηλ. (μειωτ.)* η μαστροπεία, η ρουφιανιά
codru, codri *ουσ. αρσ.* 1. το δάσος, ο λόγγος, το ρουμάνι) // ~ **de pâine** η κόρα ψωμιού (τα ακρινά κομμάτια ψωμιού) // **ca în** ~ σε πλήρη ελευθερία, χωρίς καταναγκασμό
codruleț, codrulețe *ουσ. ουδ.* το δασύλλιο
coechipier-ă, coechiperi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. (αθλ.) συναθλητής-ήτρια (ο, η), συμπαίκτης-αίκτρια (ο, η) 2. συνάδελφος (ο, η)
coeficient, coeficienți *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο συντελεστής
coercibil-ă, coercibili-e *επίθ.* συσταλτικός-ή-ό (για τα αέρια που μπορούν να συμπιέζονται)
coercitiv-ă, coercitivi-e *l. επίθ.* καταναγκαστικός-ή-ό, εκβιαστικός-ή-ό // *επίρ.* καταναγκαστικά, εκβιαστικά
coerede, coerezi *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο συγκληρονόμος
coerent-ă, coerent-ă *l. επίθ.* συναφής-ής-ές // *επίρ.* συναφώς

coerență, coerențe ουσ. θηλ. 1. η συνάφεια, η συνοχή 2. ο ειρμός, ο λογικός ειρμός // **coerența ideilor** η συνάφεια ιδεών
coexista, coexist ρ. αμ. συνυπάρχω
coexistent-ă, coexistenți-te επίθ. συνυπαρκτικός-ή-ό, συνυπαρκτός-ή-ό
coexistență, coexistențe ουσ. θηλ. η συνύπαρξη // ~ **pașnică** η ειρηνική συνύπαρξη
coeziune, coeziuni ουσ. θηλ. 1. η συνοχή, η συνεκτικότητα 2. η συνάφεια, ο λογικός ειρμός 3. μτφ. ο συγχρωτισμός, η συναναστροφή, η στενή επαφή
cofă, cofe ουσ. θηλ. ο κουβάς, ο κάδος // **a băga pe cineva în** ~ πιάνω κάποιον κορόιδο
cofetai, cofetari ουσ. αρσ. ο ζαχαροπλάστης
cofetăreasă, cofetărese ουσ. θηλ. η ζαχαροπλάστρια
cofetărie, cofetării ουσ. θηλ. το ζαχαροπλαστείο
cofeturi ουσ. θηλ. πληθ. τα κουφέτα
cofiță, cofite ουσ. θηλ. ο μικρός κουβάς
cofraj, cofraje ουσ. ουδ. (οικοδ.) το σανιδένιο ή μεταλλικό καλούπι μέσα στο οποίο χύνεται οικοδομικό υλικό σε ρευστή κατάσταση (σκυροκονίαμα, μπετό) για να σκληρύνει και να πάρει το καθορισμένο σχήμα που τον επιβάλλει η οικοδόμηση
cofret, cofrete ουσ. ουδ. η εσοχή, ο πίνακας ηλεκτρικής διανομής
cogeamite επίρ. αμετάβλ. (λαϊκ.) κοτζάμ // ~ **bărbat** κοτζάμ άντρας
cognitiv-ă, cognitiv-e επίθ. (φιλοσ.) γνωστικός-ή-ό που ανήκει στη γνώση ή στην απόκτηση γνώσεων
cognoscibil-ă, cognoscibili-e επίθ. (φιλοσ.) αναγνωρίσιμος-η-ο
cognoscibilitate ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η αληθογνωσία, η δυνατότητα να είναι ο κόσμος γνωστός με τις γνώσεις μας, με το γνωστικό μας (ο νους, η κρίση)
cohortă, cohorte ουσ. θηλ. 1. η στρατιά 2. το πλήθος
coi, coaie ουσ. αρσ. (λαϊκ.) το αρχίδι, το πράγμα
coif, coifuri ουσ. ουδ. το κράνος, η περικεφαλαία, η κάσκα
coincide pers. 3 coincide ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) συμπίπτει, εφαρμόζει 2. συμβαίνει στον ίδιο χρόνο που συμβαίνει και κάτι άλλο 3. τυχαίνει να... // **coincide drepte/interese etc.** συμπίπτουν οι ευθείες / τα συμφέροντα κ.λ.π.
coincident-ă, coincident-ți-te επίθ. 1. συμπίπτων-ουσα -ον 2. συμπτωματικός-ή-ό 3. τυχαίος-αία-αίο
coincidență, coincidențe ουσ. θηλ. η σύμπτωση, η συντυχία // **din** ~ κατά σύμπτωση
cointeresa, cointerează ρ. μετ. 1. παρακινώ το συμφέρον σε κάποιον για μια κοινή ενέργεια μαζί με άλλους 2. βοηθώ υλικά και ηθικά κάποιον σε κοινή ενέργεια μαζί με άλλους
cointeresare, cointeresări ουσ. θηλ. 1. πρόσκληση ενδιαφέροντος σε κοινή ενέργεια 2. η παροχή υλικής και ηθικής βοήθειας σε κάποιον ή κάποιους για την επιτυχία ορισμένου σκοπού // ~ **materială** η υλική παρακίνηση του συμφέροντος
cointeresat-ă, cointeresăți-te επίθ. που έχει συμφέρον μαζί με άλλους σε κοινή ενέργεια
coit, coituri ουσ. ουδ. η συνουσία
cojeală, cojeli ουσ. θηλ. 1. το ξεφλούδισμα, η αποφλοιωση 2. το ξύσιμο, το απόξυσμα

coji, cojesc l. ρ. μετ. 1. ξεφλουδίζω, αποφλοιώνω 2. ξύνω (τοίχο, πατάτες, κ.λ.π.), αποξύνω // **a ~ merele** αφαιρώ τη φλούδα από τα μήλα II. ρ. μέσο αποφλοιώνομαι, ξεφλουδίζομαι, καθαρίζομαι από φλούδες / πέτσες / κρούστες, κ.λ.π.
cojire, cojiri ουσ. θηλ. το ξεφλούδισμα, η αποφλοιωση, η απόξυση, η αφαίρεση της κρούστας
cojit-ă, cojiți-te επίθ. 1. ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο 2. μτφ. (για ένα τοίχο) σκεβρωμένος από υγρασία
cojitor, cojitoare το όργανο ή η μηχανή για αφαίρεση της φλούδας των δέντρων
cojoc, cojoace ουσ. ουδ. η γούνα // **a avea ac de -ul lui** έχω ράμμα για τη γούνα του (μπορώ να τον τιμωρήσω) // **a-și păzi -ul** φυλάει τη γούνα του (είναι πολύ προφυλακτικός) // **iarnă cu șapte cojoace** πολύ βαρύς χειμώνας
cojocar, cojocari ουσ. αρσ. ο γουναράς
cojocăreasă, cojocărese ουσ. θηλ. 1. η γουναρού 2. η γυναίκα του γουναρά
cojocărie, cojocării ουσ. θηλ. το γουναράδικο
cojocel, cojocole ουσ. ουδ. το μικρό κοντογούνι
cola ουσ. αρσ. αμετάβλ. (βοτ.) η κόλα (είδος τροπικού φυτού)
colabora, colaborez ρ. αμ. συνεργάζομαι, συμπράττω
colaborare, colaborări ουσ. θηλ. 1. η συνεργασία 2. η σύμπραξη // ~ **bilaterală** η διμερής συνεργασία // **în ~ cu...** με τη συνεργασία του... (ή των...) **colaborator-oare, colaboratori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. συνεργάτης-τρια(-ισσα) ο, η **colaborationism** ουσ. ουδ. (πολ.) η διασυλλογική συνεργασία
colaborationist-ă, colaborationiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) οι συνεργάτες
colac, colaci ουσ. αρσ. 1. η κουλούρα 2. το κουλούρι 3. το ψωμί από περισσότερες κουλούρες ζυμαρίσω, η μαργαρίτα 4. γενικά, κάθε αντικείμενο σε σχήμα δακτυλίου, κρίκου // ~ **de salvare** το σωσίβιο, η συσκευή για διάσωση ανθρώπων από τον πνιγμό // ~ **peste pupăză** «κοντά στα άλλα, επί πλέον πάνω σε μια δυσκολία έρχεται και άλλη // **a umbla după colaci calzi** το να γυρεύει κανείς να τρώει από τα έτοιμα, από την περιουσία άλλου ή παλιές του οικονομίες
colagen ουσ. ουδ. (βιολ.) το κολλαγόνο
colaj, colaje ουσ. ουδ. το κολάζ
colan, colane ουσ. ουδ. το περιδέραιο, το κολιέ
colaps, colapsuri ουσ. ουδ. (ιατρ.) η διάλειψη (η περιφερειακή κυκλοφοριακή ανεπάρκεια, αδυναμία)
colateral-ă, colaterali-e επίθ. 1. πλάγιος-ια-ιο, παράπλευρος-η-ο, πλαϊνός-ή-ό 2. διπλανός-ή-ό, παράλληλος-η-ο // ~ **rude** -ο συγγενείς εξ αγχιστείας
colaționa, colaționez ρ. μετ. αντιπαραβάλλω, συγκρίνω κάτι με κάτι άλλο, αντιπαραθέτω για να καθορίσω την ακρίβεια, το σωστό
colationare, colationări ουσ. θηλ. η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση, η σύγκριση // (λογιστ.) **foaie de ~** το φύλλο αντιπαραβολής
colăcar, colăcari ουσ. αρσ. (λαϊκ.) καθένα από τα παλικάρια που συνοδεύουν καβάλα τη συνοδεία (την τελετή) του γάμου και λένε στο τραπέζι την προσηγορία του γάμου

colăcel, colăcei ουσ. αρσ. το κολουράκι
colb, colburi ουσ. ουδ. η σκόνη, ο κονιορτός
colbăi-ă, colbăiți-te επίρ. σκονισμένος-η-ο
colcăi pers. 3. **colcăie** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) κοχλάζει, βρίθει, μυρμηγκιάζει
colcăială ουσ. ουδ. 1. ο κοχλασμός 2. μτφ. η συγκέντρωση ανθρώπων
colea επίρ. (λαϊκ.) 1. (με τοπική έννοια) εδώ, εδώ κοντά, σ' αυτόν τον τόπο, εκεί δα 2. (με τροπική έννοια) τότε, τότε που, τον καιρό που, εκείνη τη στιγμή που // **ba ici, ba** ~ πότε εδώ, πότε εκεί (σε άλλον τόπο) // **ce, este de ~?** τι, είναι από εκεί δα; (δηλαδή, τί νομίζεις, εύκολο πράγμα είναι;) // **ici și** ~ εδώ και εκεί, πού και πού // **mai ~ de...** λίγο πιο μακριά από... // **s-a dus de ~ și până ~ și a obosit** πήγε από εδώ μέχρι εκεί και κουράστηκε // **stă ~** κάθεται εδώ κοντά
colect, colectisti ουσ. ουδ. (ανατ.) η χοληδόχος κύστη
colectistă, colectistite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χολοκυτίτιδα, η φλεγμονή της χοληδόχου κύστης
colectistografie, colectistografii ουσ. θηλ. η χολοκυστεογραφία
colecta, colectez ρ. μετ. 1. συλλέγω, μαζεύω, συνάγω 2. αθροίζω
colectare, colectări ουσ. θηλ. 1. η συλλογή, το μάζεμα, η συσώρευση, η συγκέντρωση 2. η συναγωγή
colectă, colecte ουσ. θηλ. 1. ο έρανος, η συγκέντρωση βοηθημάτων ιδιαίτερα χρηματικών για φιλανθρωπικό ή κοινωνικό σκοπό 2. η συνεισφορά, η συνδρομή για το βοηθημα
colectiv-ă, colective l. επίθ. 1. συλλογικός-ή-ό // **acțiune -ă** η συλλογική ενέργεια // **în ~** μαζί, ανάτα, παρέα, ομαδικά // (γρμμ.) **substantiv ~** το περιληπτικό ουσιαστικό ll. ουσ. ουδ. 1. η κολεκτίβα 2. το συνεργείο // ~ **de redacție** η ομάδα συντακτών, η συντακτική ομάδα δημοσιογράφων ll. ουσ. θηλ. το κολεκτίβιστικο αγροτικό νοικοκυριό, η αγροτική κολεκτίβα παραγωγής
collectivism ουσ. ουδ. ο κολεκτίβισμός
colectivist-ă, colectivști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κολεκτίβιστής-ίστρια (ο, η) (για τους αγρότες που δουλεύουν στον αγροτικό συνεταιρισμό παραγωγής)
colectivitate, colectivități ουσ. θηλ. η οργανωμένη ομάδα ανθρώπων που ζουν και δουλεύουν από κοινού, το κοινωνικό σύνολο
colectiviza, colectivizez ρ. μετ. (πολ.) κολεκτιβοποιώ, κοινωνικοποιώ
colectivizare, colectivizări ουσ. θηλ. (πολ.) 1. η κολεκτιβοποίηση 2. ο συνεταιρισμός 3. η κοινωνικοποίηση // **-a agriculturii** η κολεκτιβοποίηση της γεωργίας
colector-oare, colectorii-oare l. επίθ. συλλεκτικός-ή-ό (δοχεία, δεξαμενές, σωλήνες, κ.λ.π.) ll. ουσ. ουδ. η συσκευή στην οποία συλλέγεται κάτι (νερό, ατμό, κ.λ.π.), ο συλλέκτης, η συλλέκτρια // ~ **electric** ο ηλεκτρικός συλλέκτης ll. ουσ. αρσ. και θηλ. συλλέκτης-έτρια (ο, η), το άτομο που συλλέγει εμπόρευμα για εμπόριο
colectură, colecturi ουσ. θηλ. 1. η συλλογή, η συνάθροιση 2. το πρακτορείο για πώληση δελτίων λαχείου

colecție, colecții ουσ. θηλ. η συλλογή // ~ **de mostre** το δειγματολόγιο // ~ **de scrieri** η συλλογή συγγραμμάτων // ~ **de timbre** η συλλογή γραμματοσήμων
colecționa, colecționez ρ. μετ. συλλέγω, μαζεύω
colecționar-ă, colecționari-e ουσ. αρσ. και θηλ. συλλέκτης-έτρια (ο, η) // ~ **de antichități** ο αρχαιοσυλλέκτης
coledoc-ă, coledoci-ce επίθ. (ανατ.) χοληδόχος-ος-ο // **canal ~** ο χοληδόχος πόρος
coleg-ă, colegi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. συναδελφός (ο, η) // ~ **de școală** συμμαθητής-ήτρια (ο, η)
colegatar-ă, colegatari-e ουσ. αρσ. και θηλ. συγκληρονόμος (ο, η)
colegial-ă, colegiali-e l. επίθ. 1. συναδελφικός-ή-ό 2. συλλογικός-ή-ό ll. επίρ. 1. συναδελφικά 2. συλλογικά
colegialitate ουσ. θηλ. συναδελφικότητα
colegiu, colegii ουσ. ουδ. 1. το κολέγιο 2. το συμβούλιο 3. ο σύλλογος // **-ul avocaților** ο δικηγορικός σύλλογος
colemie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χολερυθρίνη
coleopter, coleoptere ουσ. ουδ. (στο πληθ.) τα κολεόπτερα (μεγάλη κατηγορία εντόμων, κάνθαροι)
coletetă, coletete ουσ. θηλ. το περιλαμίο από λεπτό ύφασμα ή από δαντέλα, το κολάρο
colerici-ă, colerici-ce l. επίθ. 1. χολώδης-ης-ες 2. οξέθυμος-η-ο ll. ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο που θυμώνει εύκολα, οργίλος-η (ο, η)
colestero ουσ. αρσ. η χοληστερόλη, η χοληστερίνη
colet, colete ουσ. ουδ. το δέμα, το πακέτο
coletărie, coletării ουσ. θηλ. η αποστολή εμπορευμάτων με ειδικά μεταφορικά μέσα
colhoz, colhozuri ουσ. ουδ. το κολχόζ
colhoznic-ă, colhoznici-ce l. επίθ. κολχοζνικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. κολχοζνικός-α (ο, η)
colibacil, colibacili ουσ. αρσ. ο κολοβακίλιο, το κολοβακτηρίδιο
colibacilloză, colibaciloze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η κολοβακίλλωση
colibă, colibe ουσ. θηλ. η καλύβα, η καλύβη, το καλύβι
colibri ουσ. αρσ. αμετάβλ. το κολίβριον (πουλί), το κολύμπρι
colică, colici ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο κολικός (οξείος πόνος σπλάγχχνων)
colier, coliere ουσ. ουδ. 1. το κολιέ, το περιδέραιο 2. ο κλοιός
coliliu-ie, colilii επίθ. άσπρος-η-ο (ιδιαίτερα για μαλλιά)
colină, coline ουσ. θηλ. το ύψωμα, το ψήλωμα, ο λόφος
colind, colinde ουσ. θηλ. 1. τα κάλαντα 2. μτφ. το περιτριγύρισμα, η περιπλάνηση
colinda, colindă l. ρ. αμ. 1. λέω τα κάλαντα, καλανδίζω 2. περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, χωρίς σχέδιο ll. ρ. μετ. περιέρχομαι, διανύω, διαπερνάω, διατρέχω κάτι
colindare, colindări ουσ. θηλ. 1. το καλάντισμα, το να πάει κάποιος στα κάλαντα 2. μτφ. το πήγαινε-έλα, ο πηγαινεορχομός
colindat ουσ. ουδ. 1. τα κάλαντα 2. μτφ. το τριγύρισμα
colindător-oare, colindători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. οι καλαντιστές

coliniar-ă, coliniari-e *επιθ.* (μαθ.) συγγραμμικός-ή-ό (για τα σημεία που βρίσκονται πάνω στην ίδια γραμμή)
colir *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το κολλύριο
colită, colite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κολίτιδα
colivar, colivari *ουσ. αρσ.* 1. ο κολλυβοφάγος, που τρώγει τα κόλλυβα στα μνημόσυνα 2. ο κολλυβοφόρος (που φέρνει τα κόλλυβα στην κηδεία)
colivă, colive *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα κόλλυβα
colivie, colivii *ουσ. θηλ.* το κλουβί
coliziune, coliziuni *ουσ. θηλ.* η σύγκρουση
colmatare, colmatări *ουσ. θηλ.* η πρόσχωση της κοίτης του ποταμού
colnic, colnici *ουσ. ουδ.* 1. ο γήλοφος, η ράχη 2. το ξέφωτο
colo *επίρ.* 1. εκεί 2. εκεί-κάτω 3. εκεί πέρα // ~ **sus** εκεί πάνω // **când** ~ ενώ, στην πραγματικότητα, ενώ πράγματι // **cât** ~ εκεί πέρα, ίσα πέρα, μακριά // **cât de** ~ ολοφάνερα, προφανώς // **de** ~ **până** ~ σύρτα φέρτα // **ici** i ~ επάνω-κάτω, περίπου // **il așteptam pe el și când ~ a venit ea** περίμενα αυτόν, ενώ στην πραγματικότητα ήρθε αυτή // **pe ici** pe ~ εδώ και εκεί (σκόρπια, σπάνια) // **se vede cât de** ~ είναι προφανές
coloană, coloane *ουσ. θηλ.* 1. η στήλη, ο στύλος, η κολόνα, ο κίονας 2. στρατ. ο ζυγός, η σειρά από στρατιώτες, η φάλαγγα // ~ **atomică** η ατομική στήλη // ~ **de marmură** η μαρμάρινη στήλη // ~ **de ziar** η στήλη εφημερίδας // ~ **sonoră** η ηχητική στήλη // ~ **vertebrală** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκαλιά // **coloana electrică** η ηλεκτρική στήλη // **Coloana Infinită** η ατερμάτιστη στήλη // **a pune pe două coloane** βάζω δύο στήλες (αντιπαραβάλλω, συγκρίνω, αντιπαραθέτω)
colocatar-ă, colocatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συγκάτοικος (ο, η)
colocări, colocăresc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* χαιρετώ με προσφώνηση τον γάμο
coloceniu, colocenii *ουσ. ουδ.* 1. η συνδιάλεξη 2. η συνομιλία, η συζήτηση
colodiu *ουσ. ουδ.* το κολλόδιον, η διαλυμένη νιτροκυτταρίνη
colofoniu *ουσ. ουδ.* το κολοφώνιον, η στερεά κίτρινη ρητίνη
cologaritm, cologaritmi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο συλλογάριθος (αριθμός ο οποίος, όταν προστεθεί στο λογάριθμο άλλου αριθμού, δίνει σαν άθροισμα το μηδέν)
coloid-ă, coloidi-de *ι. επιθ.* κολλοειδής-ής-ές *II. ουσ. αρσ. (χημ.)* η κολλοειδής ουσία
coloidal-ă, coloidal-e *επιθ. (χημ.)* κολλοειδής ουσία
colombină, colombine *ουσ. θηλ.* η κολομπίνα, η σουμπρέτα (πρόσωπο της παλιότερης ιταλικής κωμωδίας)
colon, coloni *ουσ. αρσ.* 1. ο κολλίγος, ο κολλίγας, ο μεσακάρης, ο σέμπρος 2. ο άποικος (ιστ.)
colon, colonuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο κόλος
colonadă, colonade *ουσ. θηλ.* η κιονοστοιχία, η στοά που υποβαστώνεται από κολόνες
colonat *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η κολιγιά, ο δεσμός του σέμπρου με τη γη
colonică, colonică *ουσ. θηλ.* ο αύξων αριθμός σελίδων βιβλίου, κ.λ.π.
colonel, colonei *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο συνταγματάρχης

colonial-ă, coloniali-e *επιθ.* αποικιακός-ή-ό // **politică** -ă η αποικιακή πολιτική // **sistem** ~ το αποικιακό σύστημα
coloniale *ουσ. θηλ.* τα αποικιακά (τα προϊόντα που προέρχονται από τις αποικίες)
colonialism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αποικισμός, η αποικιοκρατία
colonialist-ă, colonialiști-ste *ι. επιθ.* αποικιοκρατικός -ή-ό *II. ουσ. αρσ.* ο αποικιοκράτης
colonie, colonii *ουσ. θηλ.* 1. η αποικία 2. η παροικία 3. *μτφ.* το σύνολο ζώων ή κατώτερων οργανισμών που ζουν κατά ομάδες // ~ **de corali** η αποικία κοραλλίων
colonie, colonii *ουσ. θηλ.* η κολόνια // **apă de** ~ η κολόνια
colonist-ă, coloniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άποικος (ο, η) 2. πάροικος (ο, η)
coloniza, colonizez *ρ. μετ.* 1. αποικίζω 2. παροικίζω, παροικώ
colonizare, colonizări *ουσ. θηλ.* η αποίκηση
colonizator-oare, colonizatori-oare *επιθ.* αποικιστικός-ή-ό
colontitlu, colontitluri *ουσ. ουδ.* ο τίτλος πάνω από τη γραμμή της κάθε σελίδας βιβλίου που δείχνει το όνομα του συγγραφέως, τον τίτλο του κεφαλαίου, κ.λ.π.
color-ă, colorie *επιθ.* έγχρωμος-η-ο, χρωματιστός -ή-ό // **film** ~ η έγχρωμη ταινία // **televizor** ~ η έγχρωμη τηλεόραση
colora, colorez *ι. ρ. μετ.* 1. χρωματίζω 2. βάφω, μπογιατίζω *II. ρ. μέσο* 1. χρωματίζομαι 2. βάφομαι, μπογιατίζομαι, γίνομαι έγχρωμος, βαμμένος
colorant-ă, coloranți-te *ι. επιθ.* 1. χρωστικός-ή-ό 2. βαφικός-ή-ό // **materie** -ă η χρωστική ουσία *II. ουσ. αρσ.* 1. η χρωστική ύλη 2. το χρώμα 3. η βαφή, η μπογιά // **industria coloranților** η χρωματοουργία, η χρωματοποιία
colorare, colorări *ουσ. θηλ.* 1. το χρωμάτισμα, ο χρωματισμός 2. η βαφή, το βάψιμο, το μπογιατίσμα
colorat-ă, colorati-te *επιθ.* 1. χρωματισμένος-η-ο, έγχρωμος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό 2. βαμμένος-η-ο // **creion** ~ το χρωματιστό μολύβι
coloratură, coloraturi *ουσ. θηλ.* ο χρωματισμός // **soprană de** ~ η σοπράνο χρωματισμού (που προσάδει χρώμα στο τραγούδι)
colimetrie *ουσ. θηλ.* η χρωματομετρία
colorimetru, colorimetre *ουσ. ουδ.* το χρωματομέτρο
colorit, colorituri *ουσ. ουδ.* 1. ο χρωματισμός 2. η απόχρωση του βασικού χρώματος σε διάφορους τόνους από τον πιο σκούρο μέχρι τον πιο ανοιχτό ή και αντίθετα 3. το χρώμα
colos, colosi *ουσ. αρσ.* ο κολοσσός, ο τεράστιος, ο πελώριος // **Colosul din Rodos** ο Κολοσσός της Ρόδου
colosal-ă, colosali-e *ι. επιθ.* κολοσσιαίος-α-ο, τεράστιος-ια-ιο // **succes** ~ η μεγάλη επιτυχία *II. επίρ.* κολοσσιαία, τεράστια
colporta, colportez *ρ. μετ.* 1. μεταβιβάζω, διασκορπίζω, διαδίδω 2. διασπείρω φήμη, κοινολογώ
colportaj, colportaje *ουσ. ουδ.* 1. η διάδοση, η μετάδοση βιβλίων, εφημερίδων κ.λ.π. 2. το

πλανόδιο εμπόριο 3. ο πλανόδιος έμπορας // **carte de** ~ βιβλίο με έκπτωση, με ελάττωση της τιμής
colposcop, colposcope ουσ. ουδ. το κολποσκόπιο
colposcopie, colposcopii ουσ. θηλ. η κολποσκοπήση
colt, colturi ουσ. ουδ. το περιστροφικό κολτ
coltuce, coltuce ουσ. ουδ. 1. ο κόρθος (ψωμιού) 2. το μαξιλαράκι για βελόνες (το μικρό μαξιλάρι) // **un ~ de pâine** μία κόρα ψωμιού
colț, colțuri ουσ. ουδ. η γωνία, η γωνιά, η αγκωνή, η κόχη σε γωνία με... (σπίτι, οικοπέδο) // **a da din ~ în** ~ δεν ξέρω πώς να βγω απ' το μπέρδεμα, παλεύω να τα μπαλώσω, δεν ξέρω τί να κάνω, καταφεύγω σε τεχνάσματα, σε τερτίπια για να σωθώ // **a pune într-un ~ al camerei** βάζω σε κάποια γωνία του δωματίου // **din toate ~urile lumii** απ' όλες τις γωνίες του κόσμου // **te aștept la ~** σε περιμένω στη γωνία
colț, colți ουσ. αρσ. 1. το μυτερό δόντι στα ζώα 2. το σκυλόδοντο 3. ο κυνόδοντας του ανθρώπου 4. (βοτ.) το φύτρο, η φύτρα, το φυτόμα του σπέρματος, το φυτικό έμβρυο // **colți elephantului** οι χαυλιόδοντες του ελέφαντα, το ελεφαντοστόν // **a avea colți** έχει μυτερά δόντια, το να είναι απόκοτος, θρασύς // **a-și arăta colții** δείχνω τα δόντια μου, εκφράζω απειλή, φοβερίζω
colțar, colțare ουσ. ουδ. 1. γωνιακός-ή-ό 2. που έχει γωνίες, γωνιώδης 3. το ράφι στη γωνία ανάμεσα σε δύο τοίχους της κάμαρας 4. το μεταλλικό ή ξύλινο αντικείμενο με δύο πλευρές που σχηματίζουν ορθή γωνία, χρήσιμο στις γωνιακές συστροφές 5. το γωνιόμετρο // **fier ~** το σίδερο με γωνίες
colțar, colțari ουσ. αρσ. το αγκίστρι, ο γάντζος
colțat-ă, colțati-te επίθ. δοντιάρης-άρα-ικο, με μεγάλα δόντια
colțisor, colțisoare ουσ. ουδ. 1. η μικρή γωνία 2. το απόμερο μέρος
colțos-oasă, colțosi-oase επίθ. 1. δοντάς, δοντού, με μεγάλα δόντια 2. μτφ. οξύθυμος-η-ο, δύστροπος-η-ο
colțun, colțuni ουσ. αρσ. (επαρχ.) η κάλτσα
colțunaș, colțunași ουσ. αρσ. (μαγ.) η βαριόλα, μαγειρικό προϊόν από ζυμάρι, κρέας, τυρί και μαρμελάδα
colțuros-oasă, colțuriși-oase επίθ. 1. γωνιώδης-ης-ες 2. μτφ. αιχμηρός-ή-ο, μυτερός-ή-ό
columbar, columbare ουσ. ουδ. η τεφροδόχη, το οστεοφυλάκιο
columbian-ă, columbieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Κολομβιανός-ή (ο, η) ΙΙ. επίθ. κολομβικός-ή-ό
columbofil-ă, columbofil-e ουσ. αρσ. και θηλ. αυτός που τρέφει περιστέρια
columnă, colonne ουσ. θηλ. η στήλη
comanda, comand ρ. μετ. 1. παραγγέλλω, διατάζω, προστάζω, κουμαντάρω 2. ηγούμαι, διοικώ // **a ~ o friptură la grătar** παραγγέλλω μια μπριζόλα σε εσχάρα
comandament, comandamente ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. το αρχηγείο, η διοίκηση 2. η εντολή 3. η διαταγή 3. νομ. η αναγκαστική εκτέλεση πάνω σε ακίνητα κτήματα του οφειλέτη από τον πιστωτή // ~ **suprem** το ανώτατο αρχηγείο, η ανώτατη διοίκηση
comandant, comandanți ουσ. αρσ. ο διοικητής, ο αρχηγός // ~ **de vas** ο πλοίαρχος

comandă, comenzi ουσ. θηλ. 1. η προσταγή, η διαταγή, η παραγγελία, το παράγγελμα, η εντολή 2. η αρχηγία, η διοίκηση, η ηγεσία // **a avea ceva la ~** έχω κάτι στο παράγγελμα / στην ποθητή στιγμή // **post de ~** η ιθύνουσα θέση // **o ~ prin telefon** μια τηλεφωνική παραγγελία // **ton de ~** το αυταρχικό, το επιτακτικό ύφος // **un costum de ~** ένα κοστούμι με παραγγελία // (τεχ.) **tablou de ~** ο πίνακας παραγγελιών
comandita, comanditez ρ. μετ. συμμετέχω σε ίδρυση ετερόρρυθμης εταιρείας
comanditar-ă, comanditari-e ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.) ο, η χρηματοδότης-τρια σε ετερόρρυθμη εταιρεία, ο, η ετερόρρυθμος μέτοχος
comanditat-ă, comandități-te ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.) ο, η συνέταιρος σε ετερόρρυθμη εταιρεία με απεριόριστη ευθύνη απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας
comandită, comandite ουσ. θηλ. (εμπόρ.) η ετερόρρυθμη εταιρεία
comando, comandouri ουσ. ουδ. η στρατιωτική μονάδα ειδικά εκγυασμένη, οι κομάντος
comandor, comandori ουσ. αρσ. 1. (αερ.) ο σμήναρχος 2. (ναυτ.) ο πλοίαρχος
comasa, comasez ρ. μετ. 1. συνενώνω 2. συγκεντρώνω
comasare, comasări ουσ. θηλ. 1. η συνένωση 2. η συγκέντρωση
comă, come ουσ. θηλ. (ιατρ.) το κώμα, ο βαθύς ύπνος, ο λήθαργος
comănac, comănace ουσ. ουδ. (επαρχ.) το καμηλαύκι
combatant-ă, combatanți-te Ι. επίθ. μάχιμος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μαχητής-ήτρια (ο, η), πολεμιστής-ίστρια (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)
combate, combat Ι. ρ. μετ. 1. πολεμώ 2. καταπολεμώ 2. ενεργώ εναντίον κάποιου ΙΙ. ρ. αμ. πολεμώ, μάχομαι, αγωνίζομαι
combater, combateri ουσ. θηλ. η καταπολέμηση, η μάχη, η πάλη
combativ-ă, combativi-e Ι. επίθ. μαχητικός-ή-ό, αγωνιστικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. μαχητικά, αγωνιστικά
combativitate ουσ. θηλ. η μαχητικότητα, η γενναιότητα
combina, combin Ι. ρ. μετ. συνδυάζω, ενώνω ΙΙ. ρ. μέσο συνδυάζομαι, ενώνομαι
combinare, combinări ουσ. θηλ. ο συνδυασμός, η σύνδεση, η ένωση, η σύνθεση
combinat, combinate ουσ. ουδ. το συγκρότημα // ~ **industrial** το βιομηχανικό συγκρότημα // (αθλ.) ~ **sportiv** το αθλητικό συγκρότημα
combinat-ă, combinați-te επίθ. συνδυαστικός-ή-ό
combinatorie, combinatorii ουσ. θηλ. (μαθ.) **analiză** ~ η συνδυαστική ανάλυση
combinație, combinații ουσ. θηλ. 1. ο συνδυασμός, η σύνδεση, η ένωση 2. η σύνθεση, ο σχηματισμός 3. χημ. η χημική αντίδραση // **a intra în ~** μπαίνω σε συνδυασμό
combină, combine ουσ. θηλ. η θεριζοαλωνιστική μηχανή
combinezon, combinezoane ουσ. ουδ. το κομπινεζόν
combustibil-ă, combustibili-e Ι. επίθ. καύσιμος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. 1. η καύσιμη ύλη του καύσιμου 2. τα καύσιμα

combustibilitate ουσ. θηλ. η καυστικότητα
combustie, combustii ουσ. θηλ. η καύση, το κάψιμο
 // **motor cu ~ internă** ο κινητήρας με εσωτερική καύση
comedian-ă, comedien-i ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η ηθοποιός κωμωδίας 2. μτφ. θεατρίνος-α (ο, η), υποκριτής-τρια (ο, η)
comediant-ă, comedianți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η κωμωδός
comedie, comedii ουσ. θηλ. 1. η κωμωδία 2. μτφ. η υποκρισία, η προσποίηση, οι ψεύτικοι τρόποι, η επιτήδευση 3. (λαϊκ.) η δημόσια παράσταση θεάματος τσίρκου 4. μτφ. η σαχλαμάρα, η κουταμάρα, η μωρολογία // **autor de comedii** ο κωμωδιογράφος
comedie, comedii ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) το παράξενο, το αστείο, το συμβάν, το θαύμα
comedioară, comedioane ουσ. θηλ. η κωμωδιούλα, η μικρή κωμωδία (χλευαστικά)
comediograf, comediografi ουσ. αρσ. ο κωμωδιογράφος
comemora, comemorez ρ. μετ. εορτάζω, μνημονεύω, επαναφέρω στη μνήμη
comemorabil-ă, comemorabili-e επίθ. μνημονεύσιμος-η-ο
comemorate, comemorări ουσ. θηλ. ο εορτασμός, η μνημόνευση
comemorative, comemorativi-e επίθ. μνημονευτικός-ή-ό, αναμνηστικός-ή-ό // **placă -ă** η αναμνηστική πλάκα
comenduire, comendui ουσ. θηλ. (στρατ.) το φρουραρχείο // **șef de ~** ο φρούραρχος
comensurabil-ă, comensurabili-e επίθ. συμμετρικός-ή-ό που μετρίεται με την μετρική μονάδα που χρησιμοποιείται και στη μέτρηση κάποιου άλλου με το οποίο γίνεται η σύγκριση
comensurabilitate ουσ. θηλ. η συμμετρία, η ιδιότητα δύο μεγεθών που μπορούν να μετρηθούν με την ίδια μετρική μονάδα
comenta, comentez ρ. μετ. σχολιάζω, διερμηνεύω
comentare, comentări ουσ. θηλ. το σχολιάσμα
comentariu, comentarii ουσ. ουδ. το σχόλιο
comentator-oare, comentatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σχολιαστής-άστρια (ο, η)
comercial-ă, comercial-i επίθ. εμπορικός-ή-ό // **acord ~** η εμπορική συμφωνία // **agentie -ă** το εμπορικό πρακτορείο // **a întreține relații -e** έχω εμπορικές σχέσεις, συναλλάσσομαι // (οικον.) **balanță -ă** το εμπορικό ισοζύγιο // **codul ~** ο εμπορικός κώδικας // **expoziție -ă** η εμποροπανήγυρη, η εμπορική έκθεση // **inspector ~** ο αγορανόμος // **marină -ă** ο εμπορικός στόλος, η ναυτιλία // **registre -e** τα εμπορικά βιβλία
comercializa, comercializez ρ. μετ. εμπορεύομαι, διεξάγω εμπόριο
comercializare, comercializări ουσ. θηλ. η εμπορία, η διεξαγωγή αγοραπωλησιών
comerciant-ă, comercianți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η έμπορος
comerț, comerțuri ουσ. ουδ. 1. το εμπόριο // ~ **cu amănuntul** το λιανικό εμπόριο // ~ **cu ridicata** το χονδρικό εμπόριο // ~ **de sclavi** η σωματεμπορία, το σωματεμπόριο, το δουλεμπόριο // ~ **internațional** το διεθνές εμπόριο // **a face ~ cu...**

κάνω εμπόριο με..., εμπορεύομαι /πραγματοεύομαι
 // **Camera de ~** το εμπορικό επιμελητήριο
comesean-ă, comesen-i ουσ. αρσ. και θηλ. ο συνδαιτυμόνας, ο, η συμποσιαστής-ιάστρια, ο
comestibil-ă, comestibili-e επίθ. φαγώσιμος-η-ο, εδώδιμος-η-ο // **ulei ~** το εδώδιμο έλαιο
cometă, comete ουσ. θηλ. (αστρ.) ο κομήτης // **vine ca o ~** έρχεται σαν κομήτης (πολύ γρήγορα)
comic-ă, comici-ce I. επίθ. κωμικός-ή-ό, αστεϊός-εία-ο II. επίρ. κωμικά III. ουσ. αρσ. ο ηθοποιός κωμωδίας IV. ουσ. ουδ. το κωμικό (ότι προκαλεί το γέλιο)
comicărie, comicării ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κωμικότητα, η γελωτοποιία, το καραγκιοζλικί
comics, comicsuri ουσ. ουδ. (στο πληθ.) τα κόμικς, οι γελοιογραφίες
cominatoriu-i, cominatorii επίθ. (νομ.) απειλητικός-ή-ό // **clauză -ie** η ποινική ρήτρα // **daune cominatorii** οι αποζημιώσεις
comis, comiși ουσ. αρσ. (ιστ.) ο κόμης // **εμπόρ. ~** **voiajor** ο πλασιέ, ο πλανόδιος έμπορας
comisar, comisari ουσ. αρσ. 1. ο επίτροπος, ο αρμοστής 2. ο επιμελητής 3. ο αστυνόμος // **înalțut ~** ο ύπατος αρμοστής
comisariat, comisariate ουσ. ουδ. 1. το γραφείο του επιτρόπου 2. η επιμελητεία // ~ **de poliție** το αστυνομικό γραφείο, το τμήμα της αστυνομίας πόλεως // ~ **militar** το στρατολογικό γραφείο
comisie, comisii ουσ. θηλ. η επιτροπή // ~ **parlamentară** η κοινοβουλευτική επιτροπή // **Comisiile permanente ale Parlamentului** οι μόνιμες επιτροπές της Βουλής
comision, comisioane ουσ. ουδ. 1. η παραγγελία, η εντολή 2. η προμήθεια // **a avea de făcut comisioane** έχω να εκπληρώσω παραγγελίες
comisionar, comisionarii ουσ. αρσ. ο παραγγελιοδόχος, ο εντολοδόχος
comisoriu-i, comisorii επίθ. (νομ.) ακυρωτικός-ή-ό (που ακυρώνει τη σύμβαση)
comisură, comisuri ουσ. θηλ. η συνάφεια, η στενή επαφή
comis-voiajor, comiși-voiajori ουσ. αρσ. (εμπόρ.) 1. ο περιοδεύων εμποράκος 2. ο πλασιέ 3. ο δειγματοφόρος
comitagi, comitagii ουσ. αρσ. ο κοιματάρχης
comitat, comitate ουσ. ουδ. το κοιμάτο, η διοικητική περιοχή, ο νομός
comite, comit ρ. μετ. 1. πράττω, διαπράττω 2. αδικώ, κάνω κακό, παραβαίνω, ζημιώνω, παρανομώ // **a ~** ο **crimă** διαπράττω έγκλημα // **a ~** ο **indiscreție** διαπράττω μία αδιακρισία
comite, comiți ουσ. αρσ. ο κόμητας, ο διοικητής κοιματάου
comitent-ă, comitenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.) ο, η παραγγελιοδότης-δóτρια
comitere, comiteri ουσ. θηλ. 1. η διάπραξη 2. η αυτοουργία 3. το αποτέλεσμα μιας κακής πράξης
comitet, comitete ουσ. ουδ. η επιτροπή // ~ **central** η κεντρική επιτροπή // ~ **executiv** η εκτελεστική επιτροπή // ~ **pentru apărarea păcii** η ειρηνευτική επιτροπή
comoară, comori ουσ. θηλ. 1. ο θησαυρός 2. μτφ. ο πλούτος 3. μτφ. ο πολύτιμος άνθρωπος από κάθε πλευρά
comod-ă, comozi-e I. επίθ. 1. άνετος-η-ο, εύκολος-η-ο 2. βολικός-ή-ό, καλόβολος-η-ο 3. μτφ.

φυγόπνοος-η-ο // **fă-te** ~ γίνε άνετος // **un fotoliu** ~ μια άνετη αναπαυτική / πολυθρόνα // **un om** ~ ένας φυγόπνοος άνθρως II. *επίρ.* άνετα, βολικά, με ευκολίες, ευχερώς

comodă, comode ουσ. θηλ. το κομό (έπιπλο με συρτάρια όπου φυλάγονται ρούχα, κ.λ.π.)

comoditate ουσ. θηλ. η άνεση, η ευχέρεια, η ευκολία // **din** ~ από προσωπική άνεση, από φυγοπονία, από απροθυμία

comodor, comodori ουσ. αρσ. (ναυτ.) ο επιπλοάρχος (βαθμός αξιωματικού άνωτερος από τον πλοίαρχο και κατώτερος από τον υποναύαρχο (στο αγγλικό και αμερικανικό ναυτικό)

comoștenitor-oare, comoștenitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η συγκληρονόμος

comoșie, comoșii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η διάσειση, το δυνατό τράνταγμα // ~ **cerebrală** η διάσειση του εγκεφάλου, η συμφόρηση

compact-ă, compact-ite I. *επίθ.* συμπαγής-ής-ές, πυκνός-ή-ό, πηχτός-ή-ό // (τυπ.) **caractere** ~ ε οι συμπαγείς χαρακτήρες (χοντρά διακριτικά τυπωμένα γράμματα) // *μτφ.* **întunerice** ~ βαθύ, πηχτό σκοτάδι // **un total omogen și** ~ ένα ομογενές και συμπαγές σύνολο II. *επίρ.* συμπαγώς, πυκνά

companie, companii ουσ. θηλ. 1. η εταιρεία, η κομπάνια 2. η παρέα, η συντροφιά 3. η συναναστροφή 4. στρατ. ο λόχος

companion-oană, companionio-oane ουσ. αρσ. και θηλ. σύντροφος-φισσα (ο, η), συνέταιρος (ο, η), συνάδελφος (ο, η)

compara, compar I. *ρ. μετ.* 1. συγκρίνω, παραβάλλω, παραθέτω 2. αντιπαραβάλλω, αντιπαραθέτω 3. παρομοιάζω II. *ρ. μέσο* συγκρίνομαι

comparabil-ă, comparabil-e *επίθ.* συγκρίσιμος-η-ο // **condiții** ~ ε οι συγκρίσιμες συνθήκες

comparare, comparări ουσ. θηλ. 1. η σύγκριση, η παραβολή 2. η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση

comparat-ă, comparați-te *επίθ.* 1. συγκριτικός-ή-ό 2. παραθετικός-ή-ό // **gramatică** ~ **ă** η συγκριτική γραμματική

comparativ-ă, comparativ-e I. *επίθ.* συγκριτικός-ή-ό // (γρμμ.) **gradul** ~ ο συγκριτικός βαθμός // **metodă** ~ **ă** η συγκριτική μέθοδος II. *επίρ.* συγκριτικά(-ώς)

comparator-oare, comparatorio-oare ουσ. ουδ. ο συγκριτής (όργανο ακρίβειας για μέτρηση κάποιου μήκους σε μεγέθυνση), μέτρο σύγκρισης

comparație, comparații ουσ. θηλ. 1. η σύγκριση, η παραθεση, η παραβολή 2. η παρομοίωση // **a nu suferi** ~ δεν ανέχεται σύγκριση, είναι ασύγκριτος // (γρμμ.) **grade de** ~ τα παραθετικά // **în ~ cu...** σε σύγκριση με... // **termen de** ~ ο όρος συγκρίσεως

compartiment, compartimente ουσ. ουδ. 1. το διαμέρισμα 2. το διαχώρισμα 3. το τμήμα, ο τομέας // ~ **ul de protecție a muncii** το προστατευτικό διαχώρισμα στο χώρο της εργασίας

compartimenta, compartimentez *ρ. μετ.* διαχωρίζω, κάνω διαχωρίσματα, διαιρώ σε τμήματα

compartimentare, compartimentări ουσ. θηλ. ο διαχωρισμός, ο χωρισμός σε τμήματα

compartimentat-ă, compartimentați-te *επίθ.* διαχωρισμένος-η-ο

compas, compasuri ουσ. ουδ. ο διαβήτης

compasiune ουσ. θηλ. 1. η συμπόνια, ο οίκτος 2. η ευσπλαχνία // **a avea ~ pentru...** ευσπλαχνίζομαι για... // **împins de** ~ σπρωγμένος από συμπόνια

compatibil-ă, compatibili-e *επίθ.* σύμφωνος-η-ο, ευκολοσυμβίβαστος-η-ο

compatibilitate ουσ. θηλ. η συμβιβαστικότητα, το ευκολοσυμβίβαστο

compatriot-oată, compatrioți-oate ουσ. αρσ. και θηλ. συμπατριώτης-ισσα (ο, η)

compărea, compar *ρ. αμ.* εμφανίζομαι, παρίσταμαι

compătîmi, compătînesc I. *ρ. μετ.* 1. ψυχοπονώ, συμπονώ 2. οικτείρω II. *ρ. αμ.* συμπάσχω, συμπάθω

compătime, compătîmîri ουσ. θηλ. 1. η συμπόνια, ο οίκτος, η συμπάθεια 2. *μτφ.* ο πόνος // **demn de** ~ αξιολύπητος-η-ο

compătîmîtor-oare, compătîmîtori-oare *επίθ.* ψυχόπνοος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό

compendiu, compendii ουσ. ουδ. η επιτομή, η σύνοψη, η συνοπτική έκθεση, η περίληψη

compensa, compensez *ρ. μετ.* 1. συμψηφίζω 2. ανταμείβω 3. αντισταθμίζω

compensabil-ă, compensabili-e *επίθ.* συμψηφισιμος-η-ο

compensare, compensări ουσ. θηλ. 1. ο συμψηφισμός, ο συνυπολογισμός 2. *μτφ.* η ανταμοιβή

compensator-oare, compensatori-oare *επίθ.* 1. συμψηφιστικός-ή-ό, αντισταθμιστικός-ή-ό

compensatoriu-ie, compensatorii *επίθ.* συμψηφιστικός-ή-ό, αντισταθμιστικός-ή-ό // **daune compensatorii** οι συμψηφιστικές αποζημιώσεις

compensație, compensații ουσ. θηλ. 1. ο συμψηφισμός, το αντιστάθμισμα 2. το ανταλλάγμα, η αποζημίωση, η ανταμοιβή

competent-ă, competenți-te I. *επίθ.* 1. αρμόδιος-ια-ο 2. αδειούχος-α-ο II. *επίρ.* αρμοδίως

competență, competențe ουσ. θηλ. 1. η αρμοδιότητα 2. η δικαιοδοσία 3. τα όρια της εξουσίας ή των υποχρεώσεων κάποιου // **a fi de competență cuiva** είναι της αρμοδιότητας κάποιου // **a-și declina competența** αποκλίνω από την αρμοδιότητά μου, δεν είμαι αρμόδιος, έχω έλλειψη αρμοδιότητας

competitiv-ă, competitiv-e *επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό // **a fi** ~ ανταγωνίζομαι, αμλλώμαι

competitivitate ουσ. θηλ. 1. η ανταγωνιστικότητα 2. η άμιλλα

competitor-oare, competitorio-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η)

competiție, competiții ουσ. θηλ. 1. ο ανταγωνισμός 2. η άμιλλα // ~ **pașnică** ο ειρηνικός ανταγωνισμός

compila, compilez *ρ. μετ.* συμπιλώ, συλλέγω κείμενα από διάφορους συγγραφείς και τα παρουσιάζω σε νέο έργο

compilare, compilări ουσ. θηλ. η συμπίληση

compilator-oare, compilatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συμπιλητής-ήτρια (ο, η) 2. απανθιστής-ίστρια (ο, η)

compilație, compilații ουσ. θηλ. το συμπίλημα

complăcea, complac *ρ. μέσο* αρέσκομαι, ευχαριστείμαι // (χλευασ.) **a se ~ într-o anumită situație** αρέσκομαι σε μια ορισμένη κατάσταση (χωρίς να δοκιμάσω να την ξεπεράσω)

complement, complemente ουσ. ουδ. 1. το συμπλήρωμα 2. (γρμμ.) το αντικείμενο // ~ **circumstanțial** το περιστατικό αντικείμενο, ο προσδιορισμός // ~ **direct** το έμμεσο αντικείμενο

complementar-ă, complementari-e επίθ. συμπληρωματικός-ή-ό // (γρωμ.) **unghiuri** -e οι συμπληρωματικές γωνίες // **culori** -e τα συμπληρωματικά χρώματα

complementaritate ουσ. θηλ. η συμπληρωματικότητα

complet-ă, compleți-e I. επίθ. 1. πλήρης-ης-ες, ολικός-ή-ό, όλος-η-ο, ολόκληρος-η-ο 2. συνολικός-ή-ό // **opere** -e τα άπαντα II. επίρ. ολικά, συνολικά, πλήρως, εντελώς, ολότελα // **dar nu se asigurase** ~ όμως δεν είχε σιγουρευτεί ολότελα

complet, completuri ουσ. ουδ. (νομ.) η απαρτία, η σύνθεση δικαστηρίου // -**ul de judecată** η σύνθεση δικαστηρίου

completa, completez ρ. μετ. συμπληρώνω

completamente επίρ. πλήρως, τελειώς

completare, completări ουσ. θηλ. 1. η συμπλήρωση 2. το συμπλήρωμα // -**a unui formular** η συμπλήρωση ενός εντύπου

completivă, completive ουσ. θηλ. συμπληρωματική // γρμμ. **propoziție** ~ η συμπληρωματική πρόταση

complex-ă, complexe-ți επίθ. 1. πολύπλοκος-η-ο 2. συμμιγής-ής-ές // (μαθ.) **număr** ~ ο συμμιγής αριθμός

complex, complexe ουσ. ουδ. 1. το σύμπλεγμα 2. (ψυχ.) το σύμπλεγμα συναισθημάτων // ~ **comercial** το εμπορικό σύμπλεγμα // ~ **de inferioritate** αίσθημα κατωτερότητας // ~ **de împrejuri** το σύμπλεγμα περιστάσεων // ~ **sportiv** το αθλητικό σύμπλεγμα

complexat-ă, complexați-e επίθ. κομπλεξικός-ή-ό

complexitate ουσ. θηλ. η πολύπλοκη κατάσταση, το περίπλοκο, το πολυσύνθετο

complezent-ă, complezenți-e I. επίθ. φιλοφρονητικός-ή-ό, αβρός-ή-ό II. επίρ. φιλοφρονητικά, φιλοφρώνω

complezență ουσ. θηλ. 1. η φιλοφροσύνη 2. η αβροφροσύνη // **din** ~ από φιλοφροσύνη

complica, complice I. ρ. μετ. 1. περιπλέκω 2. μπερδεύω // **a ~ lucrurile** ρίξε αλεύρι, ρίξε νερό // **a-și ~ viața** περιπλέκω τη ζωή μου II. ρ. μέσο 1. περιπλέκομαι 2. μπερδεύομαι, μπλέκομαι // **cazul s-a complicat** η περίπτωση περιπλέχτηκε

complicare, complicaări ουσ. θηλ. 1. η περιπλοκή 2. η επιπλοκή

complicat-ă, complicați-e I. επίθ. 1. περίπλοκος-η-ο, πολύπλοκος-η-ο 2. δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές, ακανθώδης-ης-ες II. επίρ. 1. περίπλοκα 2. δύσκολα, δυσχερώς

complicație, complicații ουσ. θηλ. 1. η περιπλοκή 2. (ιατρ.) η επιπλοκή

complice, complici-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συνένοχος (ο, η), συναυτουργός (ο, η), συνεργός (ο, η) 2. συνυπεύθυνος (ο, η) // **a fi** ~ συνεργώ, παίρνω μέρος σε μια κακή πράξη

complicitate, complicități ουσ. θηλ. 1. η συνενοχή, η συνέργεια, η συνεργία 2. νομ. η συναυτουργία, η συνεπιαιότητα

compliment, complimente ουσ. ουδ. 1. το κομπλιμέντο, η φιλοφρόνηση, ο χαιρετισμός 2. το παίνεμα // -**ele mele surorii tale** τους

χαιρετισμούς μου στην αδελφή σου // **care face -e** φιλοφρονητικός-ή-ό // **fară** ~ χωρίς επαινετικά λόγια

complimenta, complimentez ρ. μετ. κομπλιμεντάρω

complini, complinesc ρ. μετ. 1. συμπληρώνω 2. περαίνω, τελειώνω

complot, comploturi I. ουσ. ουδ. 1. η συνωμοσία 2. το μηχανεύμα, η επιβολή II. επίθ. έκφρ. de συνωμοτικός-ή-ό

complota, complotez ρ. αμ. 1. συνωμοτώ 2. μηχανεύομαι, μηχανορραφώ, επιβουλεύομαι

complotist-ă, complotiști-e ουσ. αρσ. και θηλ. συνωμοτής-τρια (ο, η)

component-ă, componentă-e επίθ. συστατικός-ή-ό // **elemente** -e τα συστατικά στοιχεία

component, componenți ουσ. αρσ. το συστατικό

componență, componențe ουσ. θηλ. το συστατικό // **componențele sistemului** τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος

componență, componențe ουσ. θηλ. 1. η σύσταση, η σύνθεση 2. η υφή

componistic-ă, componistici-e επίθ. (μουσ.) συνθετικός-ή-ό

comporta, comport I. ρ. μετ. 1. επιφέρω, φέρνω σαν αποτέλεσμα 2. χρειάζομαι, απαιτώ, ζητώ // **orice regulă comportă excepții** κάθε κανόνας επιδέχεται εξαιρέσεις II. ρ. μέσο 1. συμπεριφέρομαι, φέρομαι 2. μεταχειρίζομαι (έναντι κάποιου) // **se comportă bine** συμπεριφέρεται καλά

comportament, comportamente ουσ. ουδ. 1. συμπεριφορά, το φέρεσιμο, η διαγωγή 2. η μεταχείριση

comportare, comportări ουσ. θηλ. η συμπεριφορά, το φέρεσιμο, η στάση, η διαγωγή // ~ **ireproșabilă** η άψογη συμπεριφορά

composita, compozite ρ. μετ. μαρκάρω, σημαδεύω, επισημαίνω // **a ~ bilețul** μαρκάρω το εισιτήριο

compositor, compoziție ουσ. ουδ. 1. το σήμαντρο 2. η σφραγίδα

compot, compoturi ουσ. ουδ. η κομπόστα

compotieră, compotiere ουσ. θηλ. το δοχείο κομπόστας

compozi-tă, compoziți-e I. επίθ. σύνθετος-η-ο // (αρχιτ.) **ordinul** ~ η σύνθετη τάξη (από κιονόκρανο ιωνικό και κορινθιακό) II. ουσ. θηλ. (βοτ.) τα σύνθετα φυτά (κατηγορία φυτών από τα συμπετάλα)

compozitori-oare, compozitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) μουσικοσυνθέτης (ο, η), μουσικός (ο, η), μουσουργός (ο, η), μελοποιός (ο, η)

compoziție, compoziții ουσ. θηλ. 1. (μουσ.) η μουσική σύνθεση, το μουσικό έργο, η μελοποίηση 2. (χημ.) η σύσταση, η χημική σύνθεση 3. η υφή 4. η έκθεση ιδεών, η γραπτή αφήγηση κάποιου θέματος από το μαθητή 5. το κράμα κασσίτερου με το οποίο επενδύεται η επιφάνεια μεταλλικού οργάνου που τριβεί άλλη μεταλλική επιφάνεια για να μειωθεί η τριβή

compozițional-ă, compoziționali-e επίθ. συνθετικός-ή-ό

comprehensibil-ă, comprehensibili-e επίθ. αντιληπτός-ή-ό, κατανοητός-ή-ό, νοητός-ή-ό

comprehensiv-ă, comprehensiv-e επίθ. διανοητικός-ή-ό, νοητικός-ή-ό, διαλογιστικός-ή-ό

compresă, comprese ουσ. θηλ. ο επίδεσμος, η γάζα, η κομπρέσα

compresibil-ă, compresibili-e *επίθ.* (φυσ.) συμπίεστός -ή-ό

compresibilitate *ουσ.* *θελ.* (φυσ.) η συμπίεση, το συμπίεστό

compresiune, compresioni *ουσ.* *θελ.* (φυσ.) η συμπίεση, το συμπίεστό

compresor-oare, compresori-oare *Ι.* *επίθ.* συμπίεστικός-ή-ό *ΙΙ.* *ουσ.* *ουδ.* 1. ο συμπίεστής, μηχανήμα για συμπίεση αερίων 2. ο οδοστρωτήρας, όχημα με βαρείς κυλίνδρους στη θέση των τροχών, για την οδοποιία

comprima, comprim *Ι.* *ρ. μετ.* συμπιέζω, πιέζω // *a ~ un fluid* συμπιέζω ένα ρευστό *ΙΙ.* *ρ. μέσο* συμπιέζονται // *gazele se comprimă* τα αέρια συμπιέζονται

comprimabil-ă, comprimabili-e *επίθ.* συμπίεστός -ή-ό

comprimare, comprimi *ουσ.* *θελ.* η συμπίεση
comprimat-ă, comprimați-te *Ι.* *επίθ.* συμπίεσμένος -η-ο, πεπιεσμένος-η-ο // *aer* ~ ο συμπίεσμένος αέρας *ΙΙ.* *ουσ.* *ουδ.* (φαρμ.) η παστίλια, το χάπι, το καταπότη

compromis, compromisi *ουσ.* *ουδ.* ο συμβιβασμός // *a ajunge la un ~* φτάνω σ'ένα συμβιβασμό

compromis-ă, compromiși-se *επίθ.* εκτεθειμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο, εξουθενωμένος-η-ο, ανυπόληπτος-η-ο

compromite, compromit *Ι.* *ρ. μετ.* 1. εξευτελίζω, κάνω κάποιον να μην έχει υπόληψη 2. βλάπτω κάποιον ηθικά, ταπεινώνω, εκθέτω κάποιον *ΙΙ.* *ρ. μέσο* 1. εξευτελιζομαι, κατεξευτελιζομαι, εκτίθεμαι, εξουθενώνομαι 2. χάνω την υπόληψή μου, την καλή μου φήμη

compromitere, compromiteri *ουσ.* *θελ.* ο εξευτελισμός, η εξουθένωση, η φθορά

compromițător-oare, compromițători-oare *επίθ.* εξευτελιστικός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό

compune, compun *Ι.* *ρ. μετ.* 1. συνθέτω, απαρτίζω, συναποτελώ 2. (μουσ.) μελοποιώ, μουσουργώ, γράφω μουσική *ΙΙ.* *ρ. μέσο* απαρτίζομαι, αποτελούμαι, συναποτελούμαι, συνίσταμαι, συναπαρτίζομαι // *familia mea se ~ din trei persoane* η οικογένειά μου αποτελείται από τρία πρόσωπα

compunere, compuneri *ουσ.* *θελ.* 1. η έκθεση 2. η συγγραφή, το σύγγραμμα 3. η σύνταξη, η σύσταση 4. η σύνθεση 5. η συγκρότηση

compus-ă, compuși-se *Ι.* *επίθ.* 1. σύνθετος-η-ο 2. συνδυασμένος-η-ο 3. συντεθειμένος-η-ο, αποτελούμενος-η-ο, απαρτιζόμενος-η-ο // *timp* ~ ο περιφραστικός χρόνος (ο χρόνος σχηματισμένος με βοηθητικό ρήμα ή το θα) // (γραμμα.) **un substantiv** ~ ένα σύνθετο ουσιαστικό *ΙΙ.* *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) η ένωση, η σύνθεση, το σύνθετο σώμα, η σύνθετη χημική ουσία αποτελούμενη από χημικά στοιχεία

computare, computări *ουσ.* *θελ.* (νομ.) ο συνηπολογισμός // *-a prevenției* ο συμψηφισμός της ποινής

computer, computere *ουσ.* *ουδ.* το κομπιούτερ, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής

comun-ă, comune *Ι.* *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό 2. δημόσιος-ια-ο 3. συνηθισμένος-η-ο // *a duce viața în ~ cu cineva* ζω «από κοινού» μαζί με κάποιον, συζώ, συμβιώνω // *a face cauză -ă* ενεργώ «από κοινού»

// *a nu avea nimic ~ cu cineva sau ceva* το να μην έχω τίποτα το κοινό με κάποιον ή με κάτι // **cel mai mic multiplu** ~ το ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο // **cheltuielile -e unui bloc de locuințe** κοινόχρηστα μιας πολυκατοικίας // *de ~ acord* με κοινή συμφωνία // (μαθ.) **divizor** ~ ο κοινός διαιρέτης // *de uz ~* κοινή χρήσεως // **drept** ~ το κοινό δικαίο // (μαθ.) **factor** ~ ο κοινός παράγοντας, ο κοινός συντελεστής // **interes** ~ το κοινό συμφέρον // **masă** ~ το συσσίτιο, η κοινή στίσιση, το κοινό γεύμα, το κοινό φαγητό // (μαθ.) **numitor** ~ ο κοινός παρονομαστής // **Piața -ă** η Κοινή Αγορά // (γραμμα.) **substantiv** ~ το κοινό ουσιαστικό *ΙΙ.* *επίθ.* *έκφρ.* // *a ieși din ~* βγαίνω απ'τα όρια, υπερβάλλω // *de interes* ~ κοινωφελής-ής-ές // **lucrări de interes** ~ τα κοινωφελή έργα *ΙΙΙ.* *ουσ.* *ουδ.* το κοινό, το συννηθισμένο // **ieșit din** ~ ασυνήθιστο

comunal-ă, comunalie *επίθ.* 1. κοινοτικός-ή-ό 2. δημοτικός-ή-ό

comunard-ă, comunarzi-de *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* κομμουνιστής-τρια (ο, η) (οπαδός της Κομμούνας των παρισίων το 1671)

Comuna din Paris *ουσ.* *θελ.* η Κομμούνα των Παρισίων
comună, comune *ουσ.* *θελ.* η κοινότητα, η κατώτερη βαθμίδα της διοικητικής διαίρεσης μιας χώρας // **Comuna primitivă** η πρωτόγονη κοινωνία // (πολ.) **Camera Comanelor** η Βουλή των κοινοτήτων // **primar de ~** ο κοινοτάρχης

comunica, comunic *Ι.* *ρ. μετ.* 1. ανακοινώνω, αναγγέλλω, κοινοποιώ, αγγέλλω, γνωστοποιώ 2. μεταδίδω, διαδίδω, κοινολογώ, εξαγγέλλω // *a ~ rezultatele* ανακοινώνω τα αποτελέσματα // **am plăcerea să vă comunic** *că...* έχω την ευχαρίστηση να σας αναγγείλω ότι... *ΙΙ.* *ρ.* *αμ.* 1. επικοινωνώ, βρίσκομαι σε επικοινωνία με κάποιον 2. συγκαίνω // **cămara comunică cu pînîța** το κελάρι επικοινωνεί με το υπόγειο

comunicabil-ă, comunicabili-e *επίθ.* 1. κοινοποιήσιμος-η-ο, ανακοινώσιμος-η-ο 2. μεταδόσιμος-η-ο

comunicant-ă, comunicanți-te *επίθ.* συγκαίνωνών -ούσα-όν // **vase -e** τα συγκαίνωνούντα δοχεία
comunicare, comunicări *ουσ.* *θελ.* 1. η ανακοίνωση, η κοινολόγηση, η γνωστοποίηση, η κοινοποίηση, η αναγγελία, η αγγελία, το άγγελμα 2. η διάδοση, η εξαγγελία, η είδηση, η είδοποίηση // *~ scrisă* η έγγραφη είδοποίηση // *~ stîmptifică* η ανακοίνωση, η εισήγηση επί επιστημονικού θέματος // **scrisoare de ~** το αγγελτήριο γράμμα

comunicat, communicate *ουσ.* *ουδ.* 1. το ανακοινωθέν 2. η δήλωση 3. η γνωστοποίηση // *~ comun* το κοινό ανακοινωθέν

comunicativ-ă, comunicativ-e *επίθ.* 1. κοινωνικός -ή-ό 2. σμιλητικός-ή-ό, ευπροσγέγορος-η-ο 3. μεταδοτικός, γλυκομήλτος-η-ο

comunicație, comunicații *ουσ.* *θελ.* 1. η συγκαίνια 2. η επικοινωνία 3. η ενημέρωση // *~ de masă* η μαζική ενημέρωση (ραδιοφωνία, τηλεόραση, δημοσιεύματα κάθε είδους, κ.λπ.) // *căi de ~* οι οδοί επικοινωνίας // **mijloace de ~** τα μέσα συγκαίνιας

communism *ουσ.* *ουδ.* ο κομμουνισμός
comunist-ă, comuniști-ste *Ι.* *επίθ.* κομμουνιστικός -ή-ό *ΙΙ.* *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* κομμουνιστής-ίστρια (ο, η)

comunitar-ă, comunitari-e *επίθ.* κοινοτικός-ή-ό // **bugetul** ~ ο κοινοτικός προϋπολογισμός // **interese** –ε τα κοινοτικά συμφέροντα // **organe** –ε τα κοινοτικά όργανα

comunitate, comunități *ουσ.* θηλ. η κοινότητα // ~ **de neam** η ομογένεια, η εθνική κοινότητα // ~ **umană** η ανθρωπινή κοινότητα // **Comunitatea Economică Europeană** Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

comuniune, comuniuni *ουσ.* θηλ. 1. Θεία Κοινωνία, η Μετάληψη, η Θεία Ευχαριστία 2. η στενή ένωση **comuta, comut** *ρ. μετ.* (τεχ.) 1. αναστρέφω, μετατρέπω, αλλάζω πορεία 2. νομ. τροποποιώ μια βαριά ποινή σε άλλη πιο ελαφριά **comutabil-ă, comutabili-e** *επίθ.* μετατρέψιμος-η-ο, τροποποιήσιμος-η-ο

comutare, comutări *ουσ.* θηλ. η μετατροπή, η μεταβολή, η αναστροφή // (νομ.) –a **pedepsei** η μετρίαση ποινής, η μετατροπή ποινής **comutativ-ă, comutativi-e** *επίθ.* (μαθ.) ανάστροφος-η-ο

comutativitate *ουσ.* θηλ. (μαθ.) η αναστροφή **comutatoare, comutatoare** *ουσ.* θηλ. (ηλεκτρ.) ο αναστροφέας

comutator, comutatoare *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) ο διακόπτης

comutație, comutații *ουσ.* θηλ. (ηλεκτρ.) η μετατροπή, η τροποποίηση, η μεταβολή **con, conuri** *ουσ.* ουδ. (γεωγρ.) ο κώνος // ~ **vulcanic** ο ηφαιστειογενής κώνος (σχηματισμένος από λάβα, στάχτη, κ.λ.π.) // **vârful -ului** η κορυφή του κώνου

conac, conace *ουσ.* ουδ. το κονάκι, η κατοικία τουτσιφλικά

conajional-ă, conajionali-e *ι. επίθ.* ομοεθνής-ής-ές, ομογενής-ής-ές, ομόφυλος-η-ο *ουσ.* *αρσ.* και θηλ. ο, η ομοεθνής

concasea, concasez *ρ. μετ.* θραύω, συντρίβω, σπάζω **concasare** *ουσ.* θηλ. η συντριβή, το σπάσιμο, η θραύση, το τσάκισμα

concasor, concasoare *ουσ.* ουδ. ο θραύστης (εργαλείο, μηχανή)

concav-ă, concavi-e *επίθ.* κοίλος-η-ο, αμφίκυλος-η-ο, βαθουλωτός-ή-ό

concavitate, concavități *ουσ.* θηλ. το κοίλωμα, η κοιλότητα, το κοίλο, η βαθουλωμα

concede, conced *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ 2. μεταβιβάζω πράγμα ή δικαίωμα σε κάποιον με τη θέλησή μου 3. συναινώ, συγκατανεύω

concedia, concediez *ρ. μετ.* απολύω (από υπηρεσία ή από εργασία)

concediere, concedieri *ουσ.* θηλ. η απόλυση **concediu, concedii** *ουσ.* ουδ. η άδεια // ~ **de odihnă** η άδεια ανάπαυσης

concentra, concentr *ι. ρ. μετ.* 1. συγκεντρώνω, συμπυκνώνω 2. επιστρατεύω *ιι. ρ. μέσο* 1. συγκεντρώνομαι 2. προσηλώνομαι

concentrare, concentrări *ουσ.* θηλ. 1. η συγκεντρώνση, η συμπύκνωση 2. η συσσώρευση // (οικον.) –a **capitalului** η συγκεντρώνση του κεφαλαίου // (στρατ.) –a **rezervistilor** η κλήση εφεδρων υπό τα όπλα // **lagăr de** ~ το στρατόπεδο συγκέντρωσης

concentrat, concentrate *ουσ.* ουδ. το συμπυκνωμένο (προϊόν)

concentrat-ă, concentrați-e *επίθ.* συμπυκνωμένος-η-ο, πυκνωμένος-η-ο // **lapte** ~ το συμπυκνωμένο γάλα // **furaje** –ε οι συμπυκνωμένες ζωτροφές **concentrație, concentrații** *ουσ.* θηλ. (χημ.) η συμπύκνωση (μιας διάλυσης)

concentric-ă, concentrici-ce *επίθ.* (γεωμ.) 1. ομόκεντρος-η-ο, ομοκεντρικός-ή-ό // **cercuri concentrice** οι ομόκεντροι κύκλοι

concepe, concep *ι. ρ. μετ.* 1. εννοώ, αντιλαμβάνομαι, κατανώ 2. συλλαμβάνω 3. διανοούμαι, σκέφτομαι, σχεδιάζω κάτι *ιι. ρ. αμ.* συλλαμβάνω, εγκυμονώ, κυοφορώ, καθίσταμαι έγκυος

concepere, conceperi *ουσ.* θηλ. 1. η κατανόηση 2. η διάνοηση, ο διαλογισμός, η νόηση, η σκέψη 3. η σύλληψη, η εγκυμοσύνη

concept, concepte *ουσ.* ουδ. 1. η ιδέα, η έννοια 2. το νόημα, η εκδοχή 3. ο συλλογισμός, ο στοχασμός, η κρίση, η αντίληψη 4. η σύλληψη με το νου // **lucrarea în** ~ το το πρόχειρο, το προσχεδιασμά γραπτό

conceptual-ă, conceptuali-e *ι. επίρ.* 1. αντιληπτικός-ή-ό, διανοητικός-ή-ό, ιδεατός-ή-ό 2. συλληπτικός-ή-ό *ιι. επίρ.* αντιληπτικά, ιδεατά, διανοητικά

conceptualism *ουσ.* ουδ. η δοξασία πάνω σε κάποιο θέμα, η ιδέα, η θεωρία σε κάποιο γένος πραγμάτων

concepție, concepții *ουσ.* θηλ. (φιλοσ.) 1. η αντίληψη 2. η δοξασία 3. η σύλληψη 4. η επινόηση 5. η κύηση // ~ **despre lume** η κοσμοθεωρία

concern, concerne *ουσ.* ουδ. (οικον.) το συγκρότημα, το τραστ, το σύνολο μεγάλων οικονομικών ή βιομηχανικών επιχειρήσεων

concert, concerte *ουσ.* ουδ. (μουσ.) 1. η συναυλία, το κονσέρτο 2. *μτφ.* η συνεννόηση, η συμφωνία περισσότερων προσώπων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού // ~ **de binefacere** η συναυλία για κοινωνική σκοπό // ~ **pentru pian și orchestră** το κονσέρτο για βιολί και πιάνο

concerta, concertez *ρ. αμ.* δίνω συναυλία **concertant-ă, concertanți-e** *επίθ.* συναυλιακός-ή-ό, με χαρακτήρα συναυλιακής // **simfonie** –ă η συμφωνική ορχήστρα (μουσική)

concertat-ă, concertați-e *επίθ.* // **acțiune** –ă η συμφωνημένη ενέργεια, από κοινού

concesie, concesii *ουσ.* θηλ. 1. η παραχώρηση, η εκχώρηση 2. η υποχώρηση // **a face concesii** κάνω παραχωρήσεις

concesiona, concesionez *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ 2. νομ. εκχωρώ

concesionar, concesionari *ουσ.* *αρσ.* ο εκχωρητής, ο τιτλούχος μιας εκχωρήσεως

concesionare, concesionări *ουσ.* θηλ. 1. η εκχώρηση 2. η παραχώρηση

concesiu, concesii *ουσ.* θηλ. η εκχώρηση

concesiv-ă, concesivi-e *επίθ.* 1. παραχωρητικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, υποχωρητικός-ή-ό, συγκαταβατικός, καλόβολος-η-ο, επιεικής-ής-ς

// (γραμματ.) **propoziție** –ă η ενδοτική πρόταση (η παραχωρητική πρόταση)

concețafean-ă, concețafeni-e *ουσ.* *αρσ.* και θηλ. συμπολίτης-ίτισσα, συμπατριώτης-ισσα (ο, η)

conchide, conchid *ι. ρ. μετ.* 1. συμπεραίνω 2. τελειώνω, φέρνω σε πέρας *ιι. ρ. αμ.* 1. καταλήγω 2. τελειώνω σ'ένα σημείο

conchistador, conchistadori *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο κατακτητής, ο πορθητής

conci, conciuri ουσ. ουδ. ο κόσμος

conciilia, conciliez ρ. μετ. 1. συμφιλιώνω 2. συνδιαλλάσσω, διαλλάσσω, συμβιβάζω

conciliabul, conciliabule ουσ. ουδ. το διαβούλιο, η παράνομη συγκέντρωση

conciiant-ă, concilianți-te I. επίθ. 1. συμβιβαστικός-ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό, διαλλακτικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, υποχωρητικός-ή-ό II. επίρ. 1. συμβιβαστικά, συνδιαλλακτικά, συμφιλιωτικά 2. ενδοτικώς

conciator-oare, conciliatori-oare I. επίθ. 1. συμβιβαστικός-ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό, διαλλακτικός-ή-ό 2. υποχωρητικός-ή-ό, ενδοτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. συμφιλιωτής-ώτρια (ο, η), συμβιβαστής-άστρια (ο, η)

conciliatorism ουσ. ουδ. 1. η διαλλακτικότητα, ο συμβιβασμός 2. η υποχωρητικότητα, η ενδοτικότητα

conciiație, conciliații ουσ. θηλ. η συμφιλίωση, η συνδιαλλαγή, ο συμβιβασμός

conciilere, concilieri ουσ. θηλ. 1. ο συμβιβασμός, η συνδιαλλαγή, η διαλλαγή 2. η συμφιλίωση, η ειρήνευση // ~ **internațională** η διεθνής συνδιαλλαγή

conciiliu, concilii ουσ. ουδ. (θρ.) η σύνοδος αρχιερέων

conciis-ă, concisi-se I. επίθ. 1. σύντομος-η-ο, κοντός-ή-ό 2. συνοπτικός-ή-ό, συγκεφαλαιωτικός-ή-ό II. επίρ. 1. σύντομα 2. συνοπτικά, περιληπτικά, λακωνικά

conciizie, concizii ουσ. θηλ. η συνομία, η βραχυλογία, η συνοπτικότητα

conclav, conclave ουσ. ουδ. (εκκλ.) 1. το κονκλάβιο, η σύνοδος καρδινάλιων 2. η αίθουσα όπου γίνεται το συμβούλιο καρδινάλιων για την εκλογή του νέου πάπα

conclude, conclud ρ. μετ. 1. συμπεραίνω 2. τελειώνω **concludent-ă, concludenti-te** I. επίθ. συμπερασματικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό II. επίρ. συμπερασματικά, αποδεικτικά

conclusiv-ă, conclusiv-i επίθ. συμπερασματικός-ή-ό II (γραμμ.) **propoziție -ă** η συμπερασματική πρόταση

concluzie, concluzii ουσ. θηλ. 1. το συμπέρασμα 2. το πόρισμα 3. το τέλος 4. (νομ.) η έκθεση ιδεών, η άποψη επί της δικαστικής υποθέσεως από κάθε πλευρά που παίρνει μέρος στη δίκη (οι διάδικοι, ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος) // **a trage concluzii** βγάζω τα συμπεράσματα // **în** ~ σε συμπεράσμα, συμπεραίνοντας

concomitent-ă, concomitenți-te I. επίθ. ταυτόχρονος-η-ο, σύγχρονος-η-ο II. επίρ. ταυτόχρονα

concorda pers. 3 **concordă** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώσα οριστική) συμφωνώ, αντιστοιχώ, ανταποκρίνομαι, ταυρίζω

concordant-ă, concordanți-te επίθ. 1. αντιστοιχών, αντιστοιχούσα-ούν 2. ταιριαστός-ή-ό // **straturi geologice** -e τα διαδοχικάγεωλογικά στρώματα **concordanță, concordanțe** ουσ. θηλ. 1. η ανταπόκριση 2. η συμφωνία 3. η συνομολόγηση 4. το ταιρίασμα 5. η αντιστοιχία // ~ **dintre teorie și practică** συμφωνία ανάμεσα στη θεωρία και την πρακτική

concordat, concordate ουσ. ουδ. 1. το κονκορδάτο, η συνθήκη μεταξύ πάπα και πολιτείας 2. η

σύμβαση υπό τον έλεγχο της δικαιοσύνης μεταξύ ενός αναξιούχρεου εμπόρου και των πιστών του για τη μείωση ή αναβολή των πληρωμών επιτρέποντάς του να εξακολουθήσει το εμπόριο

concordie ουσ. θηλ. 1. η ομόνοια 2. η σύμνοια 3. η ομοφροσύνη // **piața Concordiei** πλατεία Ομόνοιας

concret-ă, concreți-te I. επίθ. συγκεκριμένος-η-ο II. επίρ. συγκεκριμένα

concretiza, concretizez I. ρ. μετ. συγκεκριμενοποιώ

II. ρ. μέσο συγκεκριμενοποιούμαι, υλοποιούμαι, πραγματοποιούμαι

concretizare, concretizări ουσ. θηλ. η συγκεκριμενοποίηση, η πραγματοποίηση, η πραγματοποίηση, η υλοποίηση

concubin-ă, concubini-e ουσ. αρσ. και θηλ. η παλλακίδα

concubinaj ουσ. ουδ. η παλλακεία

concura, concurez I. ρ. μετ. συμβάλλω, συντελώ II. ρ. αμ. συντρέχω, συντελώ, συνεργώ, συμπτάρτω, αμιλλώμαι III. ρ. μέσο αγωνίζομαι, διαγωνίζομαι, συναγωνίζομαι, ανταγωνίζομαι

concurent-ă, concurenți-te I. επίθ. 1. ανταγωνιστικός-ή-ό, διαγωνιζόμενος-η-ο // **cauze -e** (που φέρνουν στο (ίδιο αποτέλεσμα) // **μαθ. dreptă -e** οι τεμνόμενες ευθείες II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η), διαγωνιζόμενος-η

concurență, concurențe ουσ. θηλ. ο ανταγωνισμός, ο συναγωνισμός, η άμιλλα // **a face** ~ συναγωνίζομαι

concurs, concursuri ουσ. ουδ. 1. ο αγωνισμός 2. η γραπτή ή προφορική εξέταση (στις εξετάσεις) 3. η συνδρομή, η βοήθεια // ~ **de împerejurări** η συγκυρία // **a reuși la un concurs** επιτυχάνω σ'ένα διαγωνισμό

condamna, condamn ρ. μετ. 1. καταδικάζω 2. κατακρίνω, επικρίνω, αποδοκιμάζω, δικάζω

condamnabil-ă, condamnabile επίθ. 1. επικριτικός-ή-ό, αξιολογικάκριτος-η-ο, αξιόμειπτος-η-ο 2. καταδικαστέος-α-ο

condamnare, condamnări I. ουσ. θηλ. 1. η καταδίκη 2. η αποδοκιμασία, η επίκριση, η κατάκριση // ~ **a se pronunțare** η καταδίκη είχε απαγγελθεί II. επίθ. **έκφρ. de** ~ καταδικαστικός-ή-ό // **sentință de** ~ η καταδικαστική απόφαση

condamnat-ă, condamnați-te ουσ. αρσ. και θηλ. καταδικασμένος-η (ο, η), κατάδικος (ο, η) // ~ **la moarte** ο καταδικασμένος σε θάνατο, ο θανατοποινίτης // **a fi** ~ είμαι καταδικασμένος

condei, condeie ουσ. ουδ. ο κοντυλοφόρος // **a avea** ~ δηλ. έχει χάρισμα, προσόν για γράψιμο // **a o duce din** ~ βγαίνω από το μπέρδεμα με μια επιδέξια στροφή της φράσης // **a scrie din fuga condeiului** γράφω στα πεταχτά, βιαστικά // **dintr-un** ~ δηλαδή αμέσως // **mânuită de** ~ ο συγγραφέας // **o trăsătură de** ~ η μονοκοντυλιά (δηλ. σε μια στιγμή) // **nu trăiește decât din condeiul lui** ζει μόνο από τα συγγράμματά του

condeier, condeieri ουσ. αρσ. (οικ.) ο συγγραφέας **condensa, condensez** I. ρ. μετ. συμπυκνώνω II. ρ. μέσο συμπυκνώνομαι

condensare, condensări ουσ. θηλ. η συμπύκνωση **condensat-ă, condensati-te** επίθ. συμπυκνωμένος-η-ο II // **lapte** ~ το συμπυκνωμένο γάλα

condensator, condensatoare ουσ. ουδ. ο συμπυκνωτής, ο πυκνωτής

condescendent-ă, condescendenți-te επίθ. 1. συγκαταβατικός-ή-ό, καταδεκτικός-ή-ό, επιεικής -ής-ές 2. προσήνης-ής-ές, καλότροπος-η-ο, ευπροσήγορος-η-ο

condescendență ουσ. θηλ. 1. η προσήθεια, η ευπροσηγορία 2. η καταδεκτικότητα, η συγκαταβατικότητα, η επιείκεια

condică, condici ουσ. θηλ. 1. το κατάστιχο 2. ο κατάλογος 3. το εμπορικό βιβλίο // **a treece pe cineva la condică** γράφω κάποιον στο κατάστιχο (τον έχω στο μυαλό μου για εκδίκηση)

condicuță, condicute ουσ. θηλ. το μικρό κατάστιχο, το βιβλιάριο

condiment, condimente ουσ. ουδ. το μπαχαρικό, το άρτυμα, πληθ. τα μπαχαρικά (οι αρωματικοί καρποί εξωτικών δέντρων που χρησιμεύουν στη μαγειρική)

condimenta, condimentez ρ. μετ. καρυκεύω· μαγειρεύω φαγητό με μπαχαρικά

condiție, condiții ουσ. θηλ. 1. ο όρος 2. η προϋπόθεση 3. η συνθήκη, η περίσταση 4. η κοινωνική τάξη, η κατάσταση // (αθλ.) ~ **fizică** η φυσική ανθεκτικότητα, η αντοχή // ~ **socială** η κοινωνική τοποθέτηση, οι κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντος // **condiții atmosferice** οι καιρικές συνθήκες // **condiții de trai** οι συνθήκες ζωής // **condiții inacceptabile** οι αναπόδεκτοι όροι // **condiții vătămătoare de muncă** οι ανθυγιεινές συνθήκες δουλειάς // **condițiile tratatului de pace** οι όροι συνθήκης ειρήνης // **a îndeplini condiția** εκπληρώνω τον όρο // **cu condiția ca să...** υπό τον όρον να... // **cu** ο ~ με έναν όρο // **fără condiții** χωρίς όρους

condiționa, condiționez ρ. μετ. 1. υποβάλλω όρους πρότού να γίνει κάποια ενέργεια 3. ενεργώ υπό την προϋπόθεση ότι...

condițional-ă, condițional-e επίθ. (γραμματ.) 1. γινόμενος υπό όρους 2. υποθετικός-ή-ό // **modul** ~ η υποθετική έγκλιση // **propoziție** -ă η υποθετική πρόταση

condiționare, condiționări ουσ. θηλ. 1. ο καθορισμός των όρων 2. η υπό όρους κατάσταση πραγμάτων 3. με ποιόν όρο μπορεί να γίνει κάτι 4. η κατεργασία ενός υλικού ή προϊόντος για να φτάσει σε ορισμένη κατάσταση φυσική ή χημική // -a **aerului** ο κλιματισμός του αέρα

condiționat-ă, condiționați-te επίθ. καθορισμένος-η-ο // **aer** ~ ο αέρας κλιματισμού, air conditioning // (ψυχ.) **reflex** ~ τα αντανακλαστικά

condoleanțe ουσ. θηλ. πληθ. τα συλλυπητήρια // **a prezenta** ~ εκφράζω τα συλλυπητήρια

condominiu ουσ. ουδ. η συγκυριαρχία

condor, condori ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο κόνδωρ, το όρνεο της Αμερικής

condotier, condotieri ουσ. αρσ. (ιστ.) ο κοντοτιέρος, ο αρχηγός Ιταλών μισθοφόρων

conducător-oare, conducători-oare Ι. επίθ. 1. ηγετικός-ή-ό 2. καθοδηγητικός-ή-ό 3. διοικητικός-ή-ό 4. ιθύνων-ουσα-ον 5. άρχων-ουσα-ον 6. διεθύνων-ουσα-ον 7. οδηγητικός-ή-ό // (φυσ.) **bun** ~ **de căldură** ο καλός αγωγός της θερμότητας // **clasa politică conducătoare** η άρχουσα πολιτική τάξη // **rolul său** ~ ο ηγετικός ρόλος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ιθύνων-ουσα (ο, η), διεθύνων-ουσα (ο, η), αρχηγός (ο, η) 2. ηγέτης-ίδα (ο, η) 3.

προεστός-ή (ο, η), προϊστάμενος-η (ο, η), επικεφαλής (ο, η) 4. οδηγητής-ήτρια (ο, η) 5. οδηγός (ο, η) // - **încercat** ο δοκιμασμένος ηγέτης **conduce, conduc** Ι. ρ. μετ. 1. διεύθυνω 2. ιθύνω 3. άγω, οδηγώ 4. εξουσιάζω, διοικώ, κυβερνώ 5. ηγούμαι, κατευθύνω, καθοδηγώ, διέπω 6. χειραγωγώ 7. συνοδεύω, προπείπω, καθοδεύω, ξεπροβοδίζω κάποιον 6. ξεναγώ ΙΙ. ρ. αντων. 1. οδηγούμαι 2. διέπομαι 3. διοικούμαι, καθοδηγούμαι 4. κατευθύνομαι 5. χειρίζομαι 6. συμπεριφέρομαι // **mă conduc după principii sănătoase** καθοδηγούμαι σύμφωνα με υγιείς κανόνες

conducere, conduceri ουσ. θηλ. 1. η διοίκηση 2. η διεύθυνση, η καθοδήγηση 3. η ηγεσία 4. η οδηγία, ο χειρισμός 5. η ηγεμονία // ~ **collectivă** η συλλογική ηγεσία // **conducerea de stat** η κρατική ηγεσία // **funcție de ~** διοικητική θέση // **permis de ~** η άδεια οδηγήσεως

conductanță, conductanțe ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η αναστροφή της αντίστασης (ο συσχετισμός μεταξύ έντασης και τάσης ηλεκτρικού ρεύματος σ'έναν αγωγό)

conductă, conducte ουσ. θηλ. 1. ο αγωγός 2. ο σωλήνας 3. ο οχετός // - **de apă** ο υδραγωγός **conductibil-ă, conductibili-e** επίθ. αγωγίμος-η-ο **conductibilitate** ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η αγωγιμότητα // ~ **electrică** η ηλεκτρική αγωγιμότητα, η ηλεκτραγωγιμότητα

conductivitate ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η αξία της ηλεκτρικής αντίστασης ενός αγωγού

conductor-oare, conductori-oare Ι. επίθ. αγωγίμος -η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. ο αγωγός // ~ **electric** ο ηλεκτραγωγός ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η οδηγός τραίνου, ο επόπτης τραίνου, ο ελεγκτής εισιτηρίων τραίνου

conducție, conductii ουσ. θηλ. (φυσ.) η αγωγιμότητα **conduită, conduite** ουσ. θηλ. η διαγωγή, το φέροισμο, η συμπεριφορά // **regulă de ~** ο κανόνας συμπεριφοράς

conecta, conectați ρ. μετ. συνδέω, συνενώνω **connectare, conectări** ουσ. θηλ. η σύνδεση, η σύζευξη (για ηλεκτρικά συστήματα)

conetabil, conetabili ουσ. αρσ. (ιστ.) ο κοντόσταβλος

conex-ă, conexi-xe επίθ. συννημμένος-η-ο, συναφής-ής-ές

conexa, conexez ρ. μετ. συνδέω, συνενώνω, συζευγνύω, συναρτώ

conexare, conexări ουσ. θηλ. η σύνδεση, η συνένωση, η συνάφεια

conexitate, conexități ουσ. θηλ. η συνάφεια, η σύνδεση, η συνάρτηση

conexiune, conexiuni ουσ. θηλ. η συνάφεια, η σύνδεση, η συνάρτηση, η συνένωση, η αλληλεξάρτηση, η σύζευξη, ο συσχετισμός

confecție, confecții ουσ. θηλ. 1. το έτοιμο ρούχο, το είδος ενδυμασίας 2. το κατασκευασμα, η κατασκευή, το φτιάξιμο, η τελείωση // **confecții de damă** τα γυναικεία ενδύματα // **magazin de confecții** το κατάστημα με έτοιμα ενδύματα **confecționa, confecționez** ρ. μετ. 1. φτιάχνω, κατασκευάζω 2. παράγω

confecționare, confecționări ουσ. θηλ. 1. το φτιάξιμο, η κατασκευή 2. η τελείωση ενός τεχνικού έργου, μηχανήματος, κ.λ.π.

confectionat-ă, confectionați-te επιθ. φτιαγμένος, κατασκευασμένος // ~ **din bucăți** συναρμολογημένος
confederativ-ă, confederativi-e επιθ. συνομοσπονδιακός-ή-ό
confederație, confederații ουσ. θηλ. η συνομοσπονδία // ~ **generală a Muncii** η Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας
confer, cf. όρος παραπομπής σ'ένα κείμενο με σύντομη γραφή cf.
conferență, conferențiez ρ. αμ. βγάζω λόγο για κάποιο θέμα, αγοράζω, ομιλώ, κάνω διάλεξη
conferențiar-ă, conferențiarie ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ομιλητής-ήτρια (ο, η) 2. υπηγητής-ήτρια (ο, η)
conferi, confer I. ρ. μετ. 1. απονέμω, παρέχω, δίνω, χορηγώ 2. αναγορεύω // **i s-a conferit un titlu de doctor honoris causa** αναγορεύθηκε επίτιμος διδάκτωρ II. ρ. αμ. συσκέπτομαι, δισκέπτομαι, συνδιασκέπτομαι, συζητώ, συνομιλώ
conferință, conferințe ουσ. θηλ. 1. η διάλεξη 2. το συμβούλιο 3. η ομιλία, η αγόρευση 4. η συνδιάσκεψη, η διάσκεψη // ~ **națională** η Εθνική συνδιάσκεψη
conferire, conferiri ουσ. θηλ. 1. η απονομή 2. η παροχή, το δόσιμο 3. η αναγόρευση
confesa, confesez ρ. μέσο 1. εξομολογούμαι 2. εκμυστηρεύομαι
confesional, confesionale ουσ. ουδ. το εξομολογητήριο
confesional-ă, confesionalie επιθ. θρησκευτικός-ή-ό
confesiune, confesiuni ουσ. θηλ. 1. το θρήσκευμα 2. η εξομολόγηση
confesor, confesori ουσ. αρσ. ο πνευματικός, ο εξομολόγος παπάς
confeti ουσ. θηλ. πληθ. (τα μικρά πολύχρωμα χαρτάκια που ρίχνονται για διασκέδαση σε διαφορές γιορτές) τα κονφετί
confident-ă, confidenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. το έμπιστο πρόσωπο, έμπιστος-η (ο, η)
confidență, confidențe ουσ. θηλ. 1. εκμυστήρευση απορρήτων 2. η εμπιστοσύνη
confidențial-ă, confidențiali-e I. επιθ. εμπιστευτικός-ή-ό, απόρρητος-η-ο II. επίρ. εμπιστευτικά, απόρρητα
configura, pers. 3 configuraază ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) διαμορφώνεται, σχηματοποιείται, διαπλάθεται
configurație, configurații ουσ. θηλ. 1. η διαμόρφωση, το εξωτερικό σχήμα, η σχηματοποίηση, η διάπλαση 2. η τελική μορφή
confirma, confirm I. ρ. μετ. επιβεβαιώνω, διαβεβαιώνω, επικυρώνω, εγγυώμαι, επαληθεύω, καθιερώνω // **a ~ primirea unui lucru** διαβεβαιώνω τη λήψη ενός πράγματος II. ρ. μέσο 1. διαβεβαιώνομαι, επικυρώνομαι, επαληθεύομαι, καθιερώνομαι // **se confirmă de către forul superior** επιβεβαιώνεται από την ανωτέρα δημόσια αρχή
confirmare, confirmări ουσ. θηλ. 1. η επικύρωση, η επιβεβαίωση 2. η επαλήθευση, η αλήθευση, η διαβεβαίωση 3. η επίσημη αναγνώριση, η καθιέρωση, το χρίσμα (στην καθολική εκκλησία) // ~ **officială** η επίσημη επικύρωση, η επιστημοποίηση
confirmativ-ă, confirmativi-e επιθ. επικυρωτικός-ή-ό, βεβαιωτικός-ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό, επαληθευτικός-ή-ό

confisca, confisc ρ. μετ. κατάσχω, δημεύω κάνω ιδιοκτησία του δημοσίου μια ιδιωτική περιουσία
confiscare, confiscări ουσ. θηλ. η κατάσχεση, η δήμευση // **proces-verbal de ~** το κατασχετήριο
confiscat-ă, confiscati-te επιθ. κατασχεμένος-η-ο
conflagrație, conflagrații ουσ. θηλ. 1. η πυρπόληση, ο εμπρησμός 2. η σύρραξη, το αιματοκύλισμα
conflict, conflicte ουσ. ουδ. 1. η διένεξη, η συμπλοκή, η σύγκρουση 2. η ρήξη, η διαμάχη, η σύρραξη 3. μετ. η διαφωνία, η ασυμφωνία // ~ **de frontieră** η μεθοριακή σύγκρουση, η μεθόρια διένεξη // **a intra în ~** συμπλέκομαι, διαμάχομαι // **aplanare a ~ului** η αποσβήση της διένεξης
confluent-ă, confluenți-e I. επιθ. συμβαλλών-ουσα-ον, ενωμένος με άλλο ρεύμα νερού που σχηματίζει με αυτό ένα πιο μεγάλο ποτάμι II. ουσ. αρσ. το ενωμένο ρεύμα νερού παράτατος
confluență, confluențe ουσ. θηλ. (γεωγρ.) η συμβολή (το μέρος όπου γίνεται η ένωση δύο ποταμών)
conform-ă, conformi-e I. επιθ. 1. σύμφωνος-η-ο, όμοιος-α-ο, ταυτόσημος-η-ο, ίσος-η-ο 2. ανάλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 3. κατάλληλος-η-ο // ~ **cu scrisoarea dumneavoastră** σύμφωνα με το γράμμα σας // ~ **propunerii lui** σύμφωνα με την πρόταση του // **manuscrisul este ~ cu originalul** το χειρόγραφο είναι σύμφωνο με το πρωτότυπο II. επίρ. σύμφωνα
conforma, conformez ρ. μέσο συμμορφώνομαι
conformare, conformări ουσ. θηλ. η συμμορφωση
conformat-ă, conformați-te επιθ. 1. συμμορφούμενος-η-ο 2. διαπλασμένος-η-ο, διαμορφωμένος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο
conformație, conformații ουσ. θηλ. 1. η διαμόρφωση, το μορμάρισμα 2. η υφή, η σύσταση, η ιδιοσυστασία
conformism ουσ. ουδ. ο κομφορμισμός, η πειθήνια συμπεριφορά
conformist-ă, conformiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κομφορμιστής-ίστρια (ο, η), που υπακούει πειθήνια
conformitate ουσ. θηλ. 1. η αυθεντικότητα, η αξιοπιστία 2. η συμφωνία, η ανταπόκριση // **în ~ cu...** σύμφωνα με... // **pentru ~ cu originalul** για αξιοπιστία, για αυθεντικότητα / γνησιότητα με το πρωτότυπο
confort ουσ. ουδ. 1. η άνεση, η ευκολία 2. το κομφόρ, η απόλαυση // **o casă cu tot ~ul** ένα σπίτι με όλες τις ανέσεις
confortabil-ă, confortabili-e I. επιθ. άνετος-η-ο, εύκολος-η-ο, βολικός-ή-ό // **apartament ~** το άνετο διαμέρισμα II. επίρ. 1. άνετα, εύκολα, βολικά 2. αναπαυτικά
confrate, confrăți I. ουσ. αρσ. ο συνάδελφος II. επιθ. **de ~** συναδελφικός-ή-ό III. επίρ. **ca un ~** συναδελφικά
confrerie, confrerii ουσ. θηλ. 1. η συναδελφικότητα 2. η αλληλεγγύη ανάμεσα σε συναδέλφους
confrunta, confrunt ρ. μετ. αντιπαραβάλλω, παραβάλλω, παραθέτω, αντιπαραθέτω, συγκρίνω, αντιδιαστέλλω, αναμετρώ
confruntare, confruntări ουσ. θηλ. 1. η αντιπαράθεση, η αντιπαραβολή, η παράθεση, η παραβολή, η σύγκριση, η αντιπαράσταση 2. η αντιδιαστολή, η αναμέτρηση, η διαμάχη

confucianism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο κομφουκιανισμός
confucianist-ă, confucianistiŭ-ste Ι. επίθ. κομφουκιανικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. κομφουκιανιστής-ίστρια (ο, η)
confunda, confund Ι. ρ. μετ. 1. συγχέω, συγχύζω, κάνω σύγχυση, μπερδεύω τα πράγματα 2. νομίζω · άλλο αντί άλλου ΙΙ. ρ. μέσο 1. συγχέομαι 2. συγχωνεύομαι, ταυτίζομαι
confundabil-ă, confundabili-e επίθ. συγκεχυμένος-η-ο
confundare, confundări ουσ. θηλ. 1. η σύγχυση, το μπερδεύμα, η συγχώνευση 2. μτφ. η ταύτιση
confundat-ă, confundati-te επίθ. συγχυσμένος-η-ο
confuz-ă, confuzi-e Ι. επίθ. 1. συγκεχυμένος-η-ο 2. αδιευκρίνιστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, θολός-ή-ό, σκοτεινός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. συγκεχυμένως 2. αδιευκρίνιστα, ασαφώς
confuzie, confuzii ουσ. θηλ. 1. η σύγχυση, η ασάφεια, η σκοτεινότητα, ο σκοτασμός 2. η αναμυμπούλα, η ακαταστασία, η θολούρα, η έλλειψη τάξης // **a provoca** ο ~ συγχύζω
congeala, congelez ρ. μετ. καταψύχω, συντηρώ τρόφιμα με ψύξη
congelabil-ă, congelabili-e επίθ. καταψυκτικός-ή-ό
congelare, congelări ουσ. θηλ. 1. η κατάψυξη 2. το πάγωμα
congelat-ă, congelati-te επίθ. 1. καταψυγμένος-η-ο 2. παγωμένος-η-ο // **carne -ă** το κατεψυγμένο κρέας
congelator, congelatoare ουσ. ουδ. ο ψυκτήρας
congenital-ă, congenitali-e Ι. επίθ. έμφυτος-η-ο, εκ γενετής, συμφυής-ής-ές, σύμφυτος-η-ο ΙΙ. επίρ. έμφυτα εκ γενετής
congestie, congestii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η συμφόρηση // ~ **cerebrală** η εγκεφαλική συμφόρηση
congestionă, congestionez ρ. μέσο παθαίνω συμφόρηση, έχω συμφόρηση
congestionare, congestionări ουσ. θηλ. η εμφάνιση συμφόρησης
congestionat-ă, congestionati-te επίθ. σπρωγμένος-η-ο, μπλοκαρισμένος-η-ο, που έχει πάθει συμφόρηση
conglomeră, conglomerез Ι. ρ. μετ. συσσωρεύω ΙΙ. ρ. μέσο συσσωρεύομαι
conglomerare, conglomerări ουσ. θηλ. η συσσώρευση
conglomerat, conglomerate ουσ. ουδ. 1. το σύγκριμα 2. μτφ. το ανακάτεμα, η συνάθροιση διαφορετικών σ' ένα σώμα ετερογενές, το σύμψυμα
conglomeratie, conglomeratii ουσ. θηλ. η συσσώρευση, η συσφαίρωση
congolez-ă, congolezi-e Ι. επίθ. κογκολέζικος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. Κογκολέζος-α (ο, η)
congregat-ă, congregatii ουσ. θηλ. το ιερατικό σωματείο, η θρησκευτική οργάνωση
congres, congrese ουσ. ουδ. 1. το συνέδριο 2. η σύνοδος 3. το κογκρέσο (στις Η.Π.Α.) // **deschiderea congresului** η έναρξη του συνεδρίου
congresman, congresmani ουσ. αρσ. το μέλος του Κογκρέσου στις Η.Π.Α.
congresist-ă, congresistiŭ-ste ουσ. αρσ. και θηλ. συνέδρος (ο, η)
congruent-ă, congruenți-te επίθ. (μαθ.) αντίστοιχος-η-ο // **numere -e** οι αντίστοιχοι αριθμοί
congruentă, congruențe ουσ. θηλ. η αντιστοιχία, η αναλογία
coniac, coniacuri ουσ. ουδ. το κονιάκ

conic-ă, conici-ce επίθ. κωνικός-ή-ό, κωνοειδής-ής-ές, στροβιλοειδής-ής-ές
conicitate ουσ. θηλ. η κωνικότητα
conifer, conifere Ι. ουσ. ουδ. το κωνοφόρο (δέντρο) ΙΙ. επίθ. κωνοφόρος-α-ο // **pădure de -e** το κωνοφόρο δάσος
coniță, conite ουσ. θηλ. ιδ. **cuconiță**
conivență, conivențe ουσ. θηλ. η συνεννόηση, ο συμβιβασμός // **de ~ cu...** σε συνεννόηση με...
conjuga, conjug Ι. ρ. μετ. 1. συνενώνω, συζευγνύω, κλίνω ΙΙ. ρ. μέσο (γραμμ.) 1. κλίνομαι, είμαι κλιτός (ρήμα) 2. μτφ. συνδέομαι, συνενώνομαι
conjugabil-ă, conjugabili-e επίθ. (γραμμ.) κλιτός-ή-ό
conjugat-ă, conjugali-e Ι. επίθ. συζυγικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. συζυγικά-(κώς)
conjugare, conjugări ουσ. θηλ. (γραμμ.) η συζυγία (ρήματος) 2. η σύνδεση, συνένωση, η σύζευξη
conjugat-ă, conjugati-te επίθ. 1. συζυγής-ής-ές, παράλληλος-η-ο 2. (γραμμ.) κλιμένος-η-ο // (μαθ.) **expresii -e** οι συζυγικές εκφράσεις // **nervi conjugati** τα συζυγή νεύρα (τα νεύρα που κάνουν την ίδια λειτουργία)
conjunct-ă, conjuncti-te επίθ. 1. συνημμένος-η-ο, συνενωμένος-η-ο, προσκολλημένος-η-ο 2. σύντομος-η-ο // (γραμμ.) **forme -e** οι σύντομοι τύποι του ρήματος „a fi” (είμαι) στην οριστική του ενεστώτα: **-s, -i, -s** π.χ. **nus-acasă** δεν είναι, **nus-ca** στο σπίτι, **nu-i dreptate** δεν είναι δικαιοσύνη, **nu-sa tine** δεν είναι σαν και σένα. Επίσης οι σύντομοι και άτονοι τύποι στις προσωπικές αντωνυμίες, όπως: **-mi, mi-, -ți, ți-,** κ.λ.π., π.χ. **mi-a zis** μου είπε, **adu-mi cartea** φέρε μου το βιβλίο, **ce-ți pasă?** τί σε νοιάζει, **ți-am dat mere** σου έδωσα μήλα
conjunctiv-ă, conjunctivi-e Ι. επίθ. 1. συζευκτικός-ή-ό 2. συνδετικός-ή-ό, συνωνωτικός-ή-ό // **țesut ~ o** συνδετικός ιστός ΙΙ. ουσ. ουδ. (γραμμ.) **modul ~** η υποτακτική έγκλιση
conjunctivă, conjunctive ουσ. θηλ. ο υμένας του ματιού, ο επιπεφυκός
conjunctivită, conjunctivite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η επιπεφυκίτιδα
conjunctură, conjuncturi ουσ. θηλ. η συγκυρία, η σύμπτωση, η περίπτωση, η συρροή περιπτώσεων
conjunctie, conjunctii ουσ. θηλ. 1. η σύνδεση, η σύζευξη 2. (γραμμ.) ο σύνδεσμος 3. αστρ. η συζυγία // ~ **disjunctivă** ο διαζευκτικός σύνδεσμος
conjuncțional-ă, conjuncționali-e επίθ. συνδεσμοτικός-ή-ό
conjura, conjur Ι. ρ. μετ. εξορκίζω, ικετεύω, θερμόπαρακαλώ ΙΙ. ρ. αμ. σκευωρώ, συνωμώτω, ραδιουργώ, μηχανορραφώ
conjurat-ă, conjurați-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο συνωμότης, η συνωμότησσα, ο ραδιούργος, η ραδιούργα
conjurație, conjurații ουσ. θηλ. η συνωμοσία, η σκευωρία, η ραδιουργία, η μηχανορραφία
conlocuire, conlocuiri ουσ. θηλ. η συγκατοίκηση // ~ **îndelungată** η μακρόχρονη συγκατοίκηση
conlocuitor-oare, conlocuitori-oare Ι. επίθ. συγκατοικών-η-ο // **naționalitate -oare** η εθνική μειονότητα ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. συγκατοικός (ο, η)
conlucra, conlucrez ρ. αμ. συνεργάζομαι 2. συμπράττω
conlucrare, conlucrări ουσ. θηλ. η συνεργασία, η σύμπραξη

conopidă, conopide *ουσ.* *θηλ.* το κουνουπίδι
conosament, conosamente *ουσ. ουδ.* (εμπόρ.) η φορτωτική
cononă, cononete *ουσ. ουδ.* το σκονίν το δεμένο σε παλούκια, που χρησιμοποιείται για δέσιμο των αλόγων μες στον καταυλισμό
consacra, consacru *l. ρ. μετ.* 1. καθιερώνω, αφιερώω 2. απασχολώ *ll. ρ. μέσο* 1. επιδίδομαι, καταγίνομαι ιδιαίτερα με κάτι, αφιερώνω 2. αφοσιώνομαι, απασχολούμαι // *a se ~ muncii* αφοσιώνομαι στην εργασία
consacrare, consacrați *ουσ. θηλ.* 1. η αφιέρωση, η καθιέρωση 2. *μτφ.* η κοινή αναγνώριση κάποιου σα νόμιμου, η επικύρωση
consacra-ă, consacrați *επιθ.* 1. καθιερωμένος-η-ο, αφιερωμένος-η-ο 2. δόκιμος-η-ο, αναγνωρισμένος-η-ο, δοκιμασμένος-η-ο // *poet ~ o* δόκιμος ποιητής
conștean-ă, conștăni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο συγχωριανός-ή (ο, η) 2. χωριανός-ή (ο, η)
conștință, conștințe *l. ουσ. θηλ.* 1. η συνέπεια, το συμπεράσμα, η ακολουθία, το αποτέλεσμα 2. η απόρροια, το πόρισμα // *drept ~ σαν* συνέπεια // *trebuie să suporți consecințele* πρέπει να υποστείς τις συνέπειες *ll. επιρ. έκφρ. în ~* επομένως, συνεπώς, κάτ' ακολουθίαν
consecutiv-ă, consecutivi-e *l. επιθ.* αλληπάλληλος-η-ο, επάλληλος-η-ο, διαδοχικός-ή-ό, συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο // *cele două guri ~ e la volei* (αθλ.) τα δύο αλληπάλληλα γκολ στο βόλεϊ-μπαλ *ll. επιρ.* αλληπάλληλα, επάλληλα, συνέχεια, άνευ διακοπής
consecuție, consecutii *ουσ. θηλ.* 1. η διαδοχικότητα 2. η συνεχής ακολουθία από όμοια πράγματα, η διαδοχική τάξη ή σειρά προσώπων, γεγονότων, πραγμάτων
consecvent-ă, consecvenți-te *l. επιθ.* συνεπής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, αμετάβλητος-η-ο *ll. επιρ.* συνεπώς, σταθερά, αμετάβλητα
consecvență, consecvențe *ουσ. θηλ.* η σταθερότητα, η ευσάθεια // *cu ~* με σταθερότητα
consemn, consemne *ουσ. ουδ.* 1. το σύνθημα, το σημείο συνεννόησης 2. η απαγόρευση εξόδου στρατιωτικών απ'το στρατόν, ο περιορισμός
consemna, consemnez *ρ. μετ.* 1. απαγορεύω την έξοδο στρατιωτικών απ'το στρατόν 2. καταχωρίζω, γράφω σε έγγραφο, βιβλίο ή κατάλογο 3. παρακαταθέτω, εμπιστεύομαι σε κάποιον χρήματα ή πράγματα για φύλαγμα 4. εναποθέτω
consemnare, consemnări *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση 2. η απόθεση 3. η παρακαταθήκη
consemnațiune, consemnațiuni *ουσ. θηλ.* 1. η απόθεση, η εναπόθεση 2. η παρακαταθήκη // *casa de depuneri și consemnațiuni* το ταμείο καταθέσεων και παρακαταθηκών
consens, consensuri *ουσ. ουδ.* η συμφωνία, η συναίνεση, η συγκατάθεση
consensual-ă, consensuali-e *επιθ.* συγκαταθετικός-ή-ό // *contract ~* η συναινετική σύμβαση (η σύμβαση με την απλή συμφωνία θέλησης των αντίστοιχων πλευρών)
conserva, conserv *ρ. μετ.* συντηρώ, διατηρώ, φυλάγω, φυλάω, διαφυλάσσω
conservant-ă, consreanți-te *l. επιθ.* συντηρητικός-ή-ό (που διατηρεί τα τρόφιμα) *ll. ουσ. ουδ.* το συντηρητικό, η ουσία που διατηρεί τις τροφές εμποδίζοντας τη ζύμωση

conservare, conservări *ουσ. θηλ.* 1. η διατήρηση 2. η συντήρηση 3. η διαφύλαξη // (*ψυχ.*) *instinct de ~* το ένστικτο αυτοσυντηρήσεως
conservator, conservatoare *ουσ. ουδ.* (*μουσ.*) το ωδείο
conservator-oare, conservatori-oare *l. επιθ.* συντηρητικός-ή-ό // *partidul ~* το συντηρητικό κόμμα *ll. ουσ. ουδ.* ~ *de ulei* το δοχείο λαδιού για αποθήκευση και φύλαξη λαδιού
conservatorism *ουσ. ουδ.* ο συντηρητισμός
conservă, conserve *ουσ. θηλ.* η κονσέρβα // ~ *de carne* η κονσέρβα κρέατος // *fabrică de conserve* το κονσερβοποιείο
consfătuși, consfătuiesc *ρ. μέσο* 1. συμβουλευόμαι 2. συσκέπτομαι 3. συνδιασκέπτομαι
consfătuire, consfătuiri *ουσ. θηλ.* η σύσκεψη, η συνδιάσκεψη, το συμβούλιο // ~ *de producție* η σύσκεψη παραγωγής
consfinți, consfințesc *ρ. μετ.* 1. καθιερώω 2. επισημοποιώ κάτι 3. επικυρώνω, επισφραγίζω
consfințire, consfințiri *ουσ. θηλ.* 1. η καθιέρωση 2. η επισήμοποιηση 3. η επικύρωση, η επισφράγιση
considera, consider *l. ρ. μετ.* 1. νομίζω, φρονώ, θεωρώ 2. εκτιμώ, νομίζω, κρίνω, θαρρώ 3. υποθέτω // *consider necesar* κρίνω αναγκαίο *ll. ρ. μέσο* θεωρούμαι, υπολογίζομαι // *trebuie să te consideri fericit* πρέπει να θεωρείσαι ευτυχισμένος
considerabil-ă, considerabili-e *l. επιθ.* σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, αξιόλογος-η-ο *ll. επιρ.* σημαντικά, σπουδαία, αξιόλογα
considerare *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, η εξέταση, η μελέτη 2. η εκτίμηση, η υπόληψη // *a lua în ~* λαμβάνω υπ' όψιν, εξετάζω προσεκτικά (ένα πρόβλημα)
considerație, considerații *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, η λογική, η γνώμη, το αίσιο, η κρίση 2. η εκτίμηση, η υπόληψη, ο σεβασμός 3. η θεωρία // *a avea ~* έχω υπόληψη
considerent, considerente *ουσ. ουδ.* 1. η γνώμη, η απόψη 2. το αίσιο, η λογική 3. *νομ.* το αιτιολογικόν (σε μια δικαστική απόφαση)
consignatar-ă, consignatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η παραλήπτης-λήπτρια των πραγμάτων που δίνονται σε παρακαταθήκη
consignație, consignații *ουσ. θηλ.* η παρακαταθήκη, το μεταπρατήριο
consilier, consilieri *ουσ. αρσ.* ο, η σύμβουλος // ~ *special* ο ειδικός σύμβουλος
consiliu, consilii *ουσ. ουδ.* το συμβούλιο // ~ *de familie* το οικογενειακό συμβούλιο // ~ *ul comunal* το Κοινοτικό Συμβούλιο // ~ *ul de Securitate* το Συμβούλιο Ασφαλείας // ~ *ul redacțional* το συντακτικό συμβούλιο (από συντάκτες εφημερίδας) // *a făcut ~ cu sine însuși* σκέφτηκε μόνος του
consimțământ, consimțăminte *ουσ. ουδ.* 1. η συγκατάθεση 2. η συναίνεση 3. η αποδοχή, η έγκριση // *a-și da ~ul* δίνει τη συγκατάθεσή μου
consimți, consimt *l. ρ. μετ.* 1. επιτρέπω 2. αποδέχομαι *ll. ρ. αμ.* 1. συναινέω 2. συμφωνώ 3. στέργω 4. συγκατατίθεμαι // *va ~ să mă asculte* θα συγκατατεθεί να μ'ακούσει
consimțire, consimțiri *ουσ. θηλ.* η συγκατάθεση, η επιδοκιμασία, το στέργειν
consistent-ă, consistenți-te *επιθ.* 1. στερεός-ά-ό 2. θρεπτικός-ή-ό 3. ουσιαδής-ής-ες
consistență, consistențe *ουσ. θηλ.* 1. η στερεότητα, η σταθερότητα, η σύσταση 2. ο βαθμός της

αντοχής που έχει ένα πράγμα // *fără* ~ ανυπόστατος-η-ο
consistorial-ă, consistoriali-e επιθ. συνοδικός-ή-ό, που έχει σχέση με την ιερή σύνοδο της εκκλησίας
consistoriu, consistorii ουσ. ουδ. το θρησκευτικό συνέδριο
consoană, consoane ουσ. θηλ. (γραμμ.) το σύμφωνο // ~ *surdă* το άφωνο σύμφωνο
consoartă, consoarte ουσ. θηλ. (οικ.) η συμβία, η σύζυγος
consola, consolez I. ρ. μετ. παρηγορώ II. ρ. μέσο παρηγοριέμαι, ανακουφίζομαι
consolare, consolări ουσ. θηλ. 1. η παρηγοριά 2. η ανακούφιση
consolator-oare, consolatori-oare επιθ. παρηγορών -ούσα-όν
consolă, console ουσ. θηλ. η κονσόλα, η ξύλινη ή λθίνη προεξοχή τοίχου που χρησιμεύει σαν υποστήριγμα εζώστη, κ.λ.π.
consolida, consolidez I. ρ. μετ. 1. παγίνω, στερεώνω, σταθεροποιώ 2. εμπεδώνω, εδραιώνω, κατοχυρώνω // *a ~ pacea* παγίνω (σταθεροποιώ) την ειρήνη II. ρ. μέσο 1. παγίνομαι, στερεώνομαι, σταθεροποιούμαι
consolidare, consolidări ουσ. θηλ. 1. το στερέωμα, η στερέωση, η παγίωση 2. η εδραίωση, η εμπεδωση, η κατοχύρωση
consolidat-ă, consolidati-te επιθ. 1. πάγιος-ια-ιο, στερεός-ά-ό // *datorie -ă* το μακροπρόθεσμο κρατικό δάνειο
consolidator-oare, consolidatori-oare επιθ. στερεωτικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό, οχυρωτικός-ή-ό
consonant-ă, consonanți-te επιθ. (μουσ.) συνηχητικός-ή-ό, σύμφωνος-η-ο
consonanță, consonanțe ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. η συνίληση 2. μτφ. η ταύτιση γυνών, ιδεών, κ.λ.π., η συμφωνία
consort, consorti ουσ. αρσ. *Print* ~ ο πρίγκιπας ο σύζυγος της βασιλίσσας (της γυναίκας που βασλεύει) χωρίς να βασλεύει ο ίδιος
consortiu, consortii ουσ. ουδ. (εμπόρ.) ο συνεταιρισμός, η εταιρεία, η κομπανία, το κονσόρτιο, το κονσόρτσιουμ
conspect, conspecte ουσ. ουδ. η περιληψη, η σύνοψη
conspecta, conspectez ρ. μετ. συνοψίζω, εκθέτω συνοπτικά, συγκεφαλαιώνω, κάνω περιληψη
conspectare, conspectări ουσ. θηλ. 1. η σύνοψη, η συνοπτική έκθεση, η επιτομή, η περιληψη 2. η ανακεφαλαίωση
conspira, conspir ρ. αμ. συνωμοτώ, σκευωρώ, ραδιουργώ
conspirativ-ă, conspirativi-e I. επιθ. 1. συνωμοτικός-ή-ό 2. παράνομος-η-ο II. επιρ. 1. συνωμοτικά, παράνομα 2. κρυφά, λάθρα
conspirativitate ουσ. θηλ. η μυστικότητα
conspirator-oare, conspiratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. συνωμοτής-ισσα (ο, η)
conspirație, conspirații ουσ. θηλ. 1. η συνωμοσία 2. η σκευωρία, η ραδιουργία, το διαβόλιο, η μυστική και παράνομη δολοπλοκία
consta, pers. 3 constă ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) συνίσταται, συνίσταται, έγκειναι, έγκειναι // *în aceeași constă însemnătatea problemei* σ' αυτό έγκειναι η σημασία του προβλήματος

constant-ă, constanti-te I. επιθ. 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής-ής-ές, αμετάβλητος 2. πάγιος-ια-ιο, μόνιμος-η-ο II. επιρ. σταθερά, ευσταθώς, αμετάβλητα, πάγια, μόνιμα, διαρκώς
constantan ουσ. ουδ. το κράμα από χαλκό και νικέλιο, χρησιμοποιείται στην κατασκευή ειδικών ηλεκτρικών αντιστάσεων, έχοντας μικρή διαστολή
constantă, constante ουσ. θηλ. (μαθ.) η αμετάβλητη
constantă, constanțe ουσ. θηλ. 1. η σταθερότητα, η ευστάθεια 2. η μονιμότητα, η παγιότητα
constata, constat ρ. μετ. εξελέγχω, διαπιστώνω, εξακριβώνω // *a-a constatată* διαπιστώθηκε ότι...
constatare, constatări ουσ. θηλ. 1. η διαπίστωση 2. η εξακρίβωση // (οικον.) -a *veniturilor* η εξακριβωση των εισοδημάτων
constelație, constelații ουσ. θηλ. ο αστερισμός
consterna, consternez ρ. μετ. 1. καταπλήσσω 2. ξαφνιάζω, σοστίζω 3. τρομάζω
consternare, consternări ουσ. θηλ. 1. η κατάπληξη, το ξαφνιασμα, το σάστισμα 2. το τρόμαγμα
consternat-ă, consternați-te επιθ. κατάπληκτος-η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο, σοστισμένος-η-ο
constipa, constip ρ. μετ. προκαλώ δυσκοιλιότητα
constipat-ă, constipați-te επιθ. (ιατρ.) 1. δυσκοιλιος-ια-ιο 2. μτφ. ακοινώνητος-η-ο στενοκέφαλος-η-ο
constipație, constipații ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δυσκοιλιότητα
constituant-ă, constituanți-te επιθ. (πολ.) συντακτικός-ή-ό (σχετίζεται με το Σύνταγμα ή με τη μεταρρύθμιση του πολιτεύματος) // *Adunarea -ă* η Συντακτική Συνέλευση
constituent, constituente ουσ. ουδ. το συστατικό
constitui, constitui I. ρ. μετ. 1. συνιστώ, συγκροτώ, αποτελώ 2. σχηματίζω, διοργανώνω II. ρ. μέσο συνίσταμαι, απαρτίζομαι // (νομ.) *a se ~ parte civilă* συνίσταμαι σε πολιτική πλευρά (παρουσιάζομαι σε ποινική δίκη και ζητώ αποζημιώσεις από τον κατηγορούμενο)
constituire, constituiuri ουσ. θηλ. 1. η σύσταση, η συγκρότηση 2. η σύνθεση, ο σχηματισμός
constituit-ă, constituiți-te επιθ. αποτελούμενος-η-ο, απαρτιζόμενος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο, συνιστάμενος-η-ο // *corp* ~ το απαρτιζόμενο σώμα
constitativ-ă, constitutivi-e I. επιθ. συστατικός-ή-ό, συντακτικός-ή-ό II. επιρ. συστατικά, συντακτικά
constituție, constituții ουσ. θηλ. 1. η σύσταση, η διάπλαση, η σύνθεση 2. (νομ.) το σύνταγμα, ο θεμελιώδης νόμος // *are o ~ delicată* έχει μια λεπτή διάπλαση, είναι λεπτοκαμωμένος-η-ο // *pe baza -ei noastre* βάσει του Συνταγματος μας
constitutional-ă, constituțional-e I. επιθ. συνταγματικός-ή-ό // (νομ.) *drept* ~ το συνταγματικό δίκαιο II. επιρ. συνταγματικά
constitucionalism ουσ. ουδ. η διοίκηση της χώρας βάσει συνταγματος
constituționalist-ă, constituționaliști-ste επιθ. συνταγματικός-ή-ό
constitucionalitate ουσ. θηλ. η συνταγματικότητα
constrânger, constrâng ρ. μετ. 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, υποχρεώνω, καταναγκάζω, ζορίζω, πειθαναγκάζω 2. πιέζω, βιάζω, εκβιάζω, επιβάλλω με τη βία, κάνω κάποιον να δέχεται παρά τη θέλησή του // *împrejurările l-au constrâns să facă pasul acesta* οι περιστάσεις τον ανάγκασαν να κάνει αυτό το βήμα // *mă ~ să vin* με αναγκάζει να έλθω

constrângere, constrângerii ουσ. θηλ. 1. ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, ο πειθαναγκασμός, το ζόρι 2. η πίεση, η εκβίαση, ο εκβιασμός // **metode de ~** οι καταναγκαστικές μέθοδοι // **επιθ. έκφρ. de ~** εκβιαστικός-ή-ό

constructiv-ă, constructiv-e επιθ. επικοινωνιακός-ή-ό // **actitudine -ă** η επικοινωνιακή στάση

constructor-oare, constructori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. οικοδόμος (ο, η), κτίστης-ίστρια (ο, η) // **de mașini** ο μηχανουργός, ο μηχανοποιός // **de nave** ο ναυπηγός (που εκτελεί εργασίες κατασκευής και επισκευής πλοίων) // **inginer ~** ο πολιτικός μηχανικός

construcție, construcții ουσ. θηλ. 1. η οικοδόμηση, η οικοδομή, το οικοδόμημα, το κτήριο, το κτίσιμο, η ανέγερση 2. η κατασκευή // **de drumuri** η οδοποιία // **de locuințe** το κτίσιμο κατοικιών // **de mașini** η κατασκευή μηχανών // **~ uriașă** η γιγάντια οικοδόμηση // **construcția cuvintelor în frază** η σύνταξη των λέξεων στη φράση // **se află în ~** βρίσκεται υπό κατασκευή

construi, construiesc ι. ρ. μετ. 1. χτίζω, οικοδομώ, ανεγείρω 2. κατασκευάζω 3. (γραμμ.) συντάσσω γραπτό λόγο στη φράση // **a ~ nave** ναυπηγώ // **a ~ un triumf** κατασκευάζω ένα τρίγωνο // **ρ. μέσο (γραμμ.)** συντάσσεται // **prepoziția „contra”** **se construiește cu dativ** η πρόθεση «κόντρα» συντάσσεται με τη δοτική

construire, construiți ουσ. θηλ. 1. το κτίσιμο, η οικοδόμηση 2. η κατασκευή // (πολ.) **-a socialismului** η οικοδόμηση του σοσιαλισμού

construit-ă, construiți-te ουσ. θηλ. χτιστός-ή-ό, κτιστός-ή-ό // **nou construit(-ă)** νεόκτιστος-η-ο

consuetudine, consuetudini ουσ. θηλ. 1. το συνήθειο, η συνήθεια 2. το έθιμο

consul, consuli ουσ. αρσ. 1. ο πρόξενος 2. ιστ. ο ύπατος (στη ρωμαϊκή εποχή)

consular-ă, consulari-e επιθ. προξενικός-ή-ό // **corp ~** το προξενικό σώμα

consulat, consulate ουσ. ουδ. 1. το προξενείο 2. ιστ. η υπατεία

consult, consulturi ουσ. ουδ. η ιατρική εξέταση αρρώστου από το ιατρικό συμβούλιο

consulta, consult ι. ρ. μετ. 1. ζητώ συμβουλή, παίρνω συμβουλή από κάποιον 2. ζητώ πληροφορίες // **am dorit să vă consult** θέλησα να σας συμβουλευτώ // **ρ. μέσο** 1. συμβουλευόμαι 2. συνδιασκέπτομαι 3. κοινολογούμαι

consultant-ă, consultant-i ουσ. αρσ. και θηλ. γνωμοδότης-ότρια (ο, η), ο εμπειρογνώμονας

consultare, consultări ουσ. θηλ. 1. το βούλευμα 2. η κοινολόγηση 3. η γνωμοδότηση

consultativ-ă, consultativ-e επιθ. συμβουλευτικός-ή-ό // **organ ~** το συμβουλευτικό όργανο // **voi ~** η συμβουλευτική ψήφος

consultație, consultații ουσ. θηλ. 1. η συμβουλή, η νοουθεσία, η οδηγία, η υπόδειξη, η καθοδήγηση 2. η γνωμοδότηση 3. η ιατρική εξέταση

consum, consumuri ι. ουσ. ουδ. η κατανάλωση // **~ specific** η ειδοποιός κατανάλωση // **a crescut ~ul de petrol** αυξήθηκε η κατανάλωση πετρελαίου // **επιθ. έκφρ. articole de larg ~** τα είδη ευρείας κατανάλωσης // **bunuri de ~** τα καταναλωτικά αγαθά // **de ~** καταναλωτικός-ή-ό // **societate de ~** η καταναλωτική κοινωνία

consuma, consum ι. ρ. μετ. 1. καταναλώνω, καταναλώνω 2. ξεδεύω, εξαντλώ 3. συμπληρώνω // **motorul consumă multă benzină** ο κινητήρας καταναλώνει πολλή βενζίνη // **ρ. μέσο** 1. καταναλώνομαι, καταναλίσκομαι 2. φθείρομαι, καταστρέφομαι 3. εξαντλούμαι, τελειώνω // **se consumă din cauza grijiilor** καταναλώνεται εξ αιτίας των φροντίδων

consumabil-ă, consumabili-e επιθ. καταναλώσιμος-η-ο, αναλώσιμος-η-ο

consumare, consumări ουσ. θηλ. η κατανάλωση

consumat-ă, consumați-te επιθ. 1. καταναλωμένος-η-ο, ξεοδεμένος-η-ο 2. τετελεσμένος-η-ο // **fapt ~** το τετελεσμένο γεγονός

consumatori-oare, consumatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. καταναλωτής-ώτρια (ο, η) 2. πελάτης-ισσα (ο, η)

consumație, consumații ουσ. θηλ. 1. η κατανάλωση 2. η κοινομασίον, το φαγητό ή τα ποτά που παίρνει κάποιος στο εστιατόριο / ρεστωράν // **taxă de ~** ο φόρος καταναλώσεως

consumptibil-ă, consumptibili-e επιθ. καταναλώσιμος-η-ο

conștient-ă, conștienți-te ι. επιθ. 1. συνειδητός-ή-ό 2. ενσυνειδητός-η-ο // **a fi ~** αισθάνομαι, συνειδητοποιώ // **επίρρ.** συνειδητά, ενσυνειδητά

conștiinco-oasă, conștiinčio-i-oase ι. επιθ. ευσυνειδητός-η-ο, τίμιος-ια-ιο, έντιμος-η-ο, χρηστός-ή-ό // **o lucrare -oasă** μια χρηστή δουλειά // **om ~** ευσυνειδητός άνθρωπος // **επίρρ.** 1. ευσυνειδητά 2. με αφοσίωση στο καθήκον

conștiincozitate ουσ. θηλ. 1. η ευσυνειδησία 2. η αφοσίωση στο καθήκον

conștiință, conștiințe ουσ. θηλ. (φιλοσ.) 1. η συνείδηση, η αντίληψη του έξω κόσμου σε σχέση με την ύπαρξή μας, με το εγώ 2. η συναίσθηση, η επίγνωση 3. η σκέψη, το διάνοημα, η νόηση, η αντίληψη με του νοου // **a fi cu conștiința împăcată sau a nu avea nimic pe ~** είμαι ολοκάθαρος στη συνείδηση, είμαι αγνός, τίμιος, δεν με τύπτει η συνείδησή μου // **a fi fără ~** είμαι ασυνειδητός (χωρίς ηθικές αρχές) // **caz de ~** διχασμός συνείδησης, η κρίση της συνείδησης // **conștiința socială** η κοινωνική συνείδηση // **cu mâna pe ~** με ειλικρίνεια // **libertatea de ~** η ελευθερία της συνείδησης (για τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις) // **muștrare de ~** η τύψη της συνείδησης // **examen de ~** η εξέταση της συνείδησης

cont, conturi ουσ. ουδ. 1. ο λογαριασμός 2. ο υπολογισμός // (λογιστ.) **~ curent** ο τρέχουσος λογαριασμός // (λογιστ.) **~ deschis** ο ανοιχτός λογαριασμός // **a cere ~** ζητώ λογαριασμό, καθορίζω ευθύνες // **a da ~** δίνω λογαριασμό, λογοδοτώ // **a ține ~** έχω υπ' όψιν, λαμβάνω υπ' όψιν // **în -ul lui** για δικό του λογαριασμό // **pe ~ propriu** επί του ιδίου του (της) λογαριασμού // **λογιστ. extras de ~** το απόσπασμα λογαριασμού

conta, contez ρ. αμ. 1. λογαριάζω, υπολογίζω 2. έχω σημασία, έχω αξία 3. λαβαίνω υπ' όψη μου // **contez pe tine** έχω βάση σε σένα // **nu contează** δεν έχει σημασία

contabil-ă, contabili-e ι. επιθ. λογιστικός-ή-ό // **registru ~** το κατάστιχο, το λογιστικό βιβλίο // ουσ. αρσ. και θηλ. λογιστής-ίστρια (ο, η)

contabilicesc-ească, contabilicești *επιθ.* λογιστικός -ή-ό
contabilitate, contabilități *ουσ.* *θηλ.* 1. η λογιστική 2. το λογιστήριο // *generală* το Γενικό Λογιστήριο // *lucrări de* ~ οι λογιστικές εργασίες // *serviciul contabilități* η υπηρεσία του λογιστηρίου
contabiliza, contabilizez *ρ. μετ.* 1. καταχωρίζω τις λογιστικές πράξεις στους λογαριασμούς 2. γράφω σε λογιστικά βιβλία
contabilizare, contabilizări *ουσ.* *θηλ.* η καταχώριση των λογιστικών πράξεων στα βιβλία μιας επιχείρησης
contact, contacte *ουσ.* *ουδ.* 1. η επαφή, η επικοινωνία 2. το άγγιγμα 3. η σχέση, η συνάφεια // *- electric* (ηλεκτρική επαφή) // *a fi în ~ cu...* είμαι σε επαφή με... // *a lua ~ cu...* παίρνω επαφή με... // *a veni în ~ cu...* έρχομαι σ'επαφή με... // *punct de* - το σημείο επαφής
contacta, contactez *l. ρ. μετ.* εφάπτω *ll. ρ.* μέσο εφάπτομαι // *două corpuri se contactează* δύο σώματα εφάπτονται
contactor, contactoare *ουσ.* *ουδ.* ο διακόπτης, το όργανο που ανοίγει ή κλείνει ένα κύκλωμα (ηλεκτρικό, νερού, κ.λπ.)
contagia, contagiez *ρ. μετ.* μολύνω, μεταδίδω μικρόβια (αρρώστια)
contagiare, contagiieri *ουσ.* *θηλ.* το μόλυσμα, η μετάδοση αρρώστιας
contagios-oasă, contagioși-oase *l. επιθ.* 1. μολυντικός-ή-ό, μολυσματικός-ή-ό, λοιμώδης-ής-ες 2. μεταδοτικός-ή-ό, κολλητικός-ή-ό // *boală -oasă* ο λοιμός, η μολυσματική αρρώστια *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* μολυσματικός-ή (ο, η)
contagiune, contagiuni *ουσ.* *θηλ.* η μόλυνση, το μόλυσμα, η λοίμωξη
container, containere *ουσ.* *ουδ.* το κοντέινερ
contamina, contaminez *l. ρ. μετ.* μιάνω, μολύνω *ll. ρ.* αντων. μολύνομαι, μιάνομαι
contaminare, contaminări *ουσ.* *θηλ.* η μόλυνση, η μίανση, το μίασμα
contaminație, contaminații *ουσ.* *θηλ.* 1. η μόλυνση 2. η αλληλεπίδραση
conte, conți *ουσ.* *αρσ.* ο κόμης, ο κόντες
contempla, contemplan *l. ρ. μετ.* 1. κοιτάζω με θαυμασμό 2. παρατηρώ προσεκτικά 3. αποθαυμάζω 4. *μτφ.* ρεμβάζω *ll. ρ.* μέσο σκέπτομαι, αυτοπαρατηρούμαι
contemplan, contemplan *ουσ.* *θηλ.* η μελέτη, η προσεκτική παρατήρηση, ο ρεμβασμός, η θεωρία, η σκέψη, το ονειροπόλημα
contemplativ-ă, contemplative *επιθ.* σκεπτικός-ή-ό, θεωρητικός-ή-ό, ονειροπόλος-α-ο, παρατηρητικός-ή-ό, συλλογισμένος-η-ο, ρεμβώδης-ής-ες
contemplativitate *ουσ.* *θηλ.* η ρέμβη, η έρευνα με το νου, η ονειροπόληση, η αφηρημένη γνώση
contemplație, contemplații *ουσ.* *θηλ.* ο ρεμβασμός, η σκέψη, η αφηρημένη γνώση, ανεξάρτητη από την εφαρμογή της στην πράξη
contemporan-ă, contemporani *επιθ.* σύγχρονος-η-ο, τωρινός-ή-ό, σημερινός-ή-ό // *epoca -ă* η σύγχρονη εποχή
contemporaneitate *ουσ.* *θηλ.* η καθημερινότητα, η τωρινή εποχή
contencios-oasă, contencioși-oase *l. επιθ.* (νομ.) επίδικος-η-ο, αμφισβητούμενος-η-ο, ευρισκόμενος

-η-ο στην κρίση δικαστηρίου *ll. ουσ.* *ουδ.* το νομικό γραφείο σε μια επιχείρηση ή οργάνωση
conteni, contenesce *l. ρ. μετ.* διακόπτω, σταματώ *ll. ρ.* αμ. παύω, σταματώ // *nu contenește cu vorba* δεν σταματάει με την ομιλία
contenire, conteniri *ουσ.* *θηλ.* η παύση, η διακοπή, το τελεώμα // *fără* ~ ακατάπαυστα, ασταμάτητα, συνεχώς
contesă, contese *ουσ.* *θηλ.* η κοντέσα, η κόμισσα
contesta, contest *ρ. μετ.* 1. αμφισβητώ 2. αναιρώ // *contest pretențiile tale* αμφισβητώ τις αξιώσεις σου
contestabil-ă, contestabili-e *επιθ.* (νομ.) αμφισβητήσιμος-η-ο, αναιρέσιμος-η-ο
contestare, contestații *ουσ.* *θηλ.* (νομ.) η αμφισβήτηση, η αναιρέση
contestat-ă, contestați-e *επιθ.* (νομ.) ανηρημένος-η-ο
contestatie, contestații *ουσ.* *θηλ.* 1. η ένταση, η αναίρεση 2. η αμφισβήτηση, η εναντιολογία 3. η ανασκευή
context, contexte *ουσ.* *ουδ.* 1. το κείμενο, το σχόλιο κειμένου, τα συμφραζόμενα 2. *μτφ.* η συγκύρια, η περισταση
contextură, contexturi *ουσ.* *θηλ.* η συνάφεια, η συνένωση
continent, continente *ουσ.* *ουδ.* η ήπειρος // *-ul american* η αμερικανική ήπειρος // *-ul european* η ευρωπαϊκή ήπειρος, η Ευρώπη
continental-ă, continental-e *επιθ.* 1. ηπειρωτικός-ή-ό 2. στεριανός-ή-ό // *climă -ă* το ηπειρωτικό κλίμα // *Grecia -ă* η Στερεά Ελλάδα
contingent, contingente *ουσ.* *ουδ.* (στρατ.) η κλάση
contingentă, contingente *ουσ.* *θηλ.* η σχέση, η σύνδεση, η επαφή
continuu, continuu *l. ρ. μετ.* 1. εξακολουθώ, συνεχίζω 2. εκτελώ κάτι χωρίς διακοπή // *să continuu sau să întrerup* να συνεχίσω ή να διακόψω *ll. ρ.* αμ. συνεχίζω, διαρκώ // *lucrările congresului continuă* οι εργασίες του συνεδρίου συνεχίζονται
continuoare, continuări *l. ουσ.* *θηλ.* 1. η εξακολούθηση 2. η συνέχιση, η συνέχεια *ll. επιθ.* *în ~* ακολούθως // *în ~ a vorbit* ακολούθως μίλησε
continuator-oare, continuatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* συνεχιστής-ίστρια (ο, η)
continuitate, continuități *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνέχεια, η συνεχή ακολουθία 2. η έλλειψη διακοπής
continuu-ă, continui-e *l. επιθ.* 1. συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο, αδιάλειπτος-η-ο, ακατάπαυστος-η-ο 2. αέναος-η-ο, διαρκής-ής-ές // *eurent* ~ το συνεχές ρεύμα // *dezvoltare -ă* η διαρκής ανάπτυξη *ll. επιθ.* 1. συνεχώς, διαρκώς, αδιάκοπα, ακατάπαυστα 2. ολόένα, συνέχεια, πάντοτε
contondent, contondente *επιθ.* σκληρός-ή-ό (για τα σώματα με τα οποία χτυπάμε και προξενούμε μώλωπες)
contopi, contopesc *l. ρ. μετ.* 1. συντήκω 2. συγχωνεύω 3. συνταυτίζω *ll. ρ.* μέσο συντήκομαι 2. συγχωνεύομαι 3. συνταυτίζομαι
contor, contoare *ουσ.* *ουδ.* ο μετρητής, το όργανο, η τ μηχανή για μέτρηση της κατανάλωσης νερού, ηλεκτρισμού, αερίων, κ.λπ.
contorsiona, contorsionez *l. ρ. μετ.* διαστρέφω, συστρέφω *ll. ρ.* μέσο συσπώμαι, συστρέφομαι

contorsionat-ă, contorsionați-te *επιθ.* συσπασμένος -η-ο, συστραμμένος-η-ο
contorsiune, contorsiuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η συστροφή 2. το στρίψιμο, η σύσπαση
contra *l. προθ.* αντί, κατά, αντίς // ~ **cost** αντί (του κόστους) // **doi ~ trei** δύο αντί τρία // **luptă ~ foamete** ο αγώνας κατά της πείνας // **un remediu ~ guturaiului** ένα φάρμακο κατά του συναχιού // *επίρ.* εναντίον, αντίθετα, κατά, κόντρα // **cine-i ~?** ποιος είναι κατά // **a vota** ~ ψηφίζω κατά // *επίρ.* *έκφρ.* **din** ~ απεναντίας
contra, contre *ρ. μετ.* αντιτίθεται, εναντιώνομαι, εναντιούμαι
contraacuzare, contraacuzării *ουσ.* *θηλ.* η αντιπικρίση
contraamiral, contraamirali *ουσ.* *αρσ.* ο αντιναύαρχος, ο υποναύαρχος
contraargument, contraargumente *ουσ.* *ουδ.* το αντιπερίλημμα
contraatac, contraatacuri *ουσ.* *ουδ.* η αντιπίεση
contraataca, contraatac *ρ. μετ.* κάνω αντιπίεση
contrabalansa, contrabalanse *ρ. μετ.* αντιστάθμιζω, ισοφαρίζω, ισορροπώ κάτι
contrabalansare, contrabalansări *ουσ.* *ουδ.* το αντιστάθμισμα, η ισοστάθμιση, η ισορρόπηση
contrabandă, contrabande *l. ουσ.* *θηλ.* το λαθραίο, το λαθρεμπόριο // *επίρ.* *έκφρ.* **prin** ~ λαθραία
contrabandist-ă, contrabandiști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* λαθρεμπόρος (ο, η), κοντραμπαντζής (ο)
contrabară, contrabărare *ουσ.* *ουδ.* ο μικρός υδατοφράχτης προς τον κάτω ρου του ποταμού σε μικρή απόσταση από τον κύριο υδατοφράκτη, με σκοπό να προφυλάξει αυτόν από τη διάβρωση
contrabas, contrabasi *ουσ.* *ουδ.* (μουσ.) το κοντραμπάσο
contrabassist-ă, contrabasiști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* κοντραμπασίστας-ίστρια (ο, η)
contrabaterie, contrabaterii *ουσ.* *θηλ.* (στρατ.) η επίθεση πυροβολαρχίας
contracandidat-ă, contracandidați-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο αντίπαλος υποψήφιος
contracara, contracarez *ρ. μετ.* ανθίσταμαι, αντιπράττω, αντιπείνω, αντενεργώ, αντικρούω
contracarare, contracarări *ουσ.* *θηλ.* η αντίπραξη, η αντενέργεια, η εναντίωση, η αντίκρουση
contract, contracte *ουσ.* *ουδ.* η σύμβαση, το συμβόλαιο, το συμφωνητικό, η συμφωνία // ~ **de închiriere** το ενοικιαστήριο, το συμφωνητικό ενοικίασης
contracta, contractez *l. ρ. μετ.* 1. συνάπτω συμβόλαιο, συμφωνία, συνομολογώ, κάνω συμφωνία 2. συστέλλω, συσπώ (*μυς, νεύρα*) // **a ~ o boală** αποκτώ μια αρρώστια // **a ~ o datorie** συνάπτω χρέος // *ρ. μέσο* 1. συμβάλλομαι, συνάπτω συμβόλαιο, συμφωνία, σύμβαση με κάποιον 2. συστέλλομαι 3. συσπώμαι
contractabil-ă, contractabili-e *επίθ.* συμβατικός-ή-ό, συμφωνητικός-ή-ό
contractant-ă, contractanți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* συνάπτων-ουσα (ο, η) σύμβαση, συμβεβλημένος-η (ο, η), συμβασιούχος-η (ο, η)
contractare, contractări *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνομολόγηση 2. η σύναψη σύμβασης ή συμβολαίου 3. η σύσπαση (*νεύρων ή μυών*) 4. η συστολή // ~ **a unei datorii** η χρέωση

contractat-ă, contractați-te *επίθ.* 1. συνομολογημένος-η-ο, συμβεβλημένος-η-ο, 2. φρασ. συνεσταλμένος-η-ο
contractual-ă, contractual-e *l. επίθ.* συμβατικός-ή-ό // *επίρ.* συμβατικός
contractie, contractii *ουσ.* *θηλ.* 1. η συστολή 2. η σύσπαση // ~ **a corpurilor** η συστολή των σωμάτων
contracurent, contracurenți *ουσ.* *αρσ.* το αντίθετο ρεύμα
contradans, contradansuri *ουσ.* *ουδ.* η καντρίλια (χορός)
contradictorialitate *ουσ.* *θηλ.* η εναντιολογία, η αντιλογία, η αντίρρηση, η αντίφαση
contradictoriu-ie, contradicții *επίθ.* αντιφατικός-ή-ό, αντιθετικός-ή-ό, εναντιωματικός-ή-ό // **a discuta în ~** αμφιλέγω συζητώ σε αντιλογία // **discuție în ~** η αμφισβήτηση, η αντιλογία, η εναντιολογία, η αντίρρηση // *επίρ.* αντιφατικά, με αντιλογία
contradicție, contradicții *l. ουσ.* *θηλ.* (φιλοσ.) 1. η αντίρρηση, η αντιλογία, η αντίφαση, η αντίθεση 2. το αντιμύθημα, η λογομαχία // **spirit de ~** το πνεύμα αντιλογίας // *επίρ.* *έκφρ.* **în ~ cu...** σε αντιλογία με...
contraexpertiză, contraexpertize *ουσ.* *θηλ.* η αντιπαράθεση
contraface, contrafac *ρ. μετ.* παραποιώ, παραχαράσσω
contrafacere, contrafaceri *ουσ.* *θηλ.* η παραποίηση, η κακή παράνομη απομίμηση, η παραχάραξη
contrafăcător-oare, contrafăcători-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* παραποιητής-ήτρια (ο, η), παραχαράκτης-άκτρια (ο, η)
contrafăcut-ă, contrafăcuți-te *επίθ.* παραποιημένος-η-ο, παραχαραγμένος-η-ο
contrafort, contraforturi *ουσ.* *ουδ.* 1. το αντέρεισμα, το αντιπείχισμα, το αντιστήριγμα 2. το αντιστόλιο, το αντιστήριγμα
contrage, contrag *l. ρ. μετ.* (γραμμ.) συναίρω // *ρ. μέσο* συναιρούμαι
contragere, contrageri *ουσ.* *θηλ.* (γραμμ.) 1. η κράση 2. η συναίρεση
contragreutate, contragreutăți *ουσ.* *θηλ.* 1. το αντίβαρο, το αντίρροπο 2. *μτφ.* το αντιστάθμισμα
contraguvernamental-ă, contraguvernamentali-e *επίθ.* αντικυβερνητικός-ή-ό
contraindica, contraindic *ρ. μετ.* 1. αντενδεικνύω 2. απαγορεύω
contraindicat-ă, contraindicați-te *επίθ.* 1. αντενδειγμένος-η-ο 2. απαγορευμένος-η-ο
contraindicație, contraindicații *ουσ.* *θηλ.* 1. η αντένδειξη 2. η απαγόρευση
contrainfluență, contrainfluențe *ουσ.* *θηλ.* η αντιπείραση
contralovitură, contralovituri *ουσ.* *θηλ.* ο αντίκτυπος
contralto *ουσ.* *ουδ.* αμετάβλ. (μουσ.) η πιο βαριά γυναικεία φωνή, η βαρύτονος, «το κοντράλτο»
contramaistru, contramaistri *ουσ.* *αρσ.* ο αρχιτεχνίτης, ο αρχιτεργάτης
contramanda, contramandez *ρ. μετ.* 1. ανακαλώ διαταγή 2. ακυρώνω 3. ματαιώνω // **a ~ un spectacol** ανακαλώ μια παράσταση (ακυρώνω), αφηνώ απραγματοποιήτο
contramandare, contramandări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανάκληση της διαταγής 2. η ακύρωση 3. η ματαίωση

contramarcă, contramărci ουσ. θηλ. η ανταπόδειξη
contramarș, contramarșuri ουσ. ουδ. (στρατ.) η
 αντιπορεία (το βάδισμα της φάλαγγας όταν
 αλλάζει μέτωπο)
contramăsură, contramăsuri ουσ. θηλ. το αντίμετρο,
 το σύνολο ενεργειών για την αντιμετώπιση ή
 πρόληψη αντίστοιχων ενεργειών του αντίπαλου
contraofensivă, contraofensive ουσ. θηλ. η
 αντεπίθεση, η αντέφοδος
contraofertă, contraoferte ουσ. θηλ. η
 αντιπροσφορά
contraordin, contraordine ουσ. ουδ. η αντιδιαταγή
contrapagină, contrapagini ουσ. θηλ. το έντυπο ή
 γραμμένο φύλλο χαρτιού
contrapartidă, contrapartide ουσ. θηλ. το
 αντίγραφο λογαριασμού που γίνεται για έλεγχο
contrapondere, contraponderi ουσ. θηλ. 1. το
 αντιστάθμισμα, το αντισήκωμα 2. το αντίρροπο //
dar în ~ σε αντιστάθμισμα
contraprobă, contraprobe ουσ. θηλ. η δεύτερη
 δοκιμή
contraproiect, contraproiecte ουσ. ουδ. το
 αντισχέδιο· το σχέδιο για αφαίρεση ή τροποποίηση
 κάποιου άλλου
contrapunere, contrapuneri ουσ. θηλ. η
 αντιπρόταση
contrapunct ουσ. ουδ. (μουσ.) η αντίστιξη, το
 κόντρα-πούντο
contrapune, contrapun ρ. μετ. αντιπαραθέτω
contrapunere, contrapuneri ουσ. θηλ. η
 αντιπαραθεση
contrar-ă, contrari-e I. επίθ. 1. αντίθετος-η-ο,
 ενάντιος-ια-ιον 2. μτφ. βλαβερός-ή-ό // *noștrii ~e*
 οι αντίθετες έννοιες II. επίρ. 1. ενάντια, αντίθετα
 2. κόντρα, τουναντίον, απεναντίας // *~*
așteptărilor παρά τις προσδοκίες III. ουσ. ουδ.
 1. το αντίθετο 2. το ενάντιο // (φιλοσ.) *unitatea*
-îilor η ενότητα αντιθέτων
contrarăzboinic-ă, contrarăzboinici-ce επίθ.
 αντιπολεμικός-ή-ό
contrarecepție, contrarecepții ουσ. θηλ. η δεύτερη
 παραλαβή, ο έλεγχος της προηγούμενης πράξης
 παραλαβής των εμπορευμάτων
contrareformă, contrareforme ουσ. θηλ. η
 αντιμεταρρύθμιση
contrareformator-oare, contrareformatori-oare ουσ.
 αρσ. και θηλ. αντιμεταρρυθμιστής-ίστρια (ο, η)
contrarevoluție, contrarevoluții ουσ. θηλ. η
 αντεπανάσταση
contrarevoluționar-ă, contrarevoluționari-e I. επίθ.
 αντεπαναστατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ.
 αντεπαναστάτης-τρια (ο, η) III. επίρ.
 αντεπαναστατικά
contraria, contrari-e ρ. μετ. 1. στενοχωρώ 2.
 δυσαρπάζω 3. ξαφνιάζω 4. αντιτίθεμαι,
 εναντιώνομαι, εναντιούμαι 5. φέρνω κάποιον σε
 δύσκολη θέση 6. ενοχλώ
contrariat-ă, contrariați-e επίθ. δυσαρπασμένος
 -η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο,
 ενοχλημένος-η-ο
contrariere, contrarieri ουσ. θηλ. η δυσάρεσκια,
 η στενοχώρια, η αμηχανία, η ενόχληση, το
 ξάφνιασμα
contrarietate ουσ. θηλ. 1. η εναντίωση 2. η αντίθετη
 πράξη, η αναποδιά, το εμπόδιο

contrariu-ie, contrarii ουσ. ουδ. Iδ. **contrar**
contras-ă, contrași-e επίθ. (γραμματ.) συντηρημένος
 -η-ο
contrasemna, contrasemnez ρ. μετ. προσυπογράφω
contrasemnare, contrasemnări ουσ. θηλ. η
 προσυπογραφή
contrasemnat-ă ουσ. θηλ. η προσυπογραφή
contraspijonaj, contraspijonaje ουσ. ουδ. η
 αντικατασκοπεία
contrast, contraste ουσ. ουδ. 1. η αντίθεση 2. η
 διαφορά // (λογικ.) *-ele se exclud* οι αντιθέσεις
 αποκλείονται (έννοιες, κρίσεις)
contrastă, contrastez ρ. αμ. 1. αντίκειμαι,
 κοντράρω, εναντιώνομαι 2. φέρνω αντίρρηση,
 αντιτίθεμαι 3. διαφέρω
contrastant-ă, contrastanți-te επίθ. αντιθετικός-ή
 -ό, εναντιωματικός-ή-ό, διαφορετικός-ή-ό
contrașină, contrașine ουσ. θηλ. η βοηθητική
 σιδηροτροχιά
contratimp, contratimp ουσ. αρσ. (μουσ.) το
 κοντρατέμπο, η ακαταλληλότητα // *în ~* σε
 ακατάλληλη στιγμή, άκαιρα
contratip, contratipuri ουσ. ουδ. (φωτο) το
 αρνητικό (φίλμ)
contratorpilor, contratorpiloare ουσ. ουδ. το
 αντιτορπιλικό
contravaloare, contravalori ουσ. θηλ. 1. το αντίτιμο
 2. το τίμημα, η αγοραστική αξία ενός πράγματος
contraveni, contravin ρ. αμ. αντιβαίνω, παραβαίνω
 // *el a -it legii* αυτός έκανε παράβαση του νόμου
contravenient-ă, contravenienți-te ουσ. αρσ. και
 θηλ. παραβάτης-ισσα (ο, η)
contravenție, contravenții ουσ. θηλ. (νομ.) 1. το
 πταίσμα 2. η παράβαση, η αθέτηση // *a comite o*
~ διαπράττει παράβαση, αθεύω, παραβαίνω
contravizită, contravizite ουσ. θηλ. η δεύτερη
 επίσκεψη (γιατρού)
contrazice, contrazic I. ρ. μετ. αντιλέγω, αντιπείνω,
 φέρνω αντίρρηση, αντιφάσκω, αντιμιλώ // *să nu-î*
contrazici να μη του αντιμιλήσεις, να μην του
 φέρεις αντίρρηση II. ρ. μέσο 1. αντιτίθεμαι, έχω
 αντίρρηση σε κάτι 2. έρχομαι σε διαφωνία 3.
 ανταγωνίζομαι, αντιμάχομαι
contrazicere, contraziceri ουσ. θηλ. 1. η αντίρρηση,
 η αντίφαση, η αντιλογία 2. η αντιγωνμία, το
 αντιμιλήμα, η διαφωνία // *nu suportă ~* δεν
 επιδέχεται αντίρρηση
contră, contre ουσ. θηλ. (αθλ.) η κόντρα, το
 χτύπημα (του μποξέρ) σε απάντηση της επίθεσης
 του αντιπάλου του
contre-jour ουσ. ουδ. το ημίφως
contribuabil-ă, contribuabili-e ουσ. αρσ. και θηλ.
 (οικον.) φορολογούμενος-η (ο, η)
contribui, contribui ρ. αμ. 1. συντελώ, εισφέρω,
 συνεισφέρω 2. συμβάλλω, συντείνω // *ea a -t la*
succesul lui αυτή συντέλεσε στην επιτυχία του
contributiv-ă, contributiv-e επίθ. συντελεστικός-ή-ό
contribuție, contribuții ουσ. θηλ. 1. η εισφορά, η
 συνεισφορά 2. η συμβολή 3. ο φόρος, το τέλος
 // *~ personală* η ατομική συνεισφορά, συνεισφέρω
 // *a-și aduce contribuția* συνεισφέρω // *a pune la*
~ βάζω σε συνεισφορά, χρησιμοποιώ την
 ικανότητα που έχω σε κάποια ενέργεια
control, controale ουσ. ουδ. 1. ο έλεγχος, η
 εξέταση 2. η επιθεώρηση, η έρευνα 3. η θεώρηση

4. η επίβλεψη // **-ul vamal** ο τελωνειακός έλεγχος // **cifra de ~** το ψηφίο ελέγχου, ο ελεγκτικός αριθμός // **comisie de ~** η εξελεγκτική επιτροπή // **lucrare de ~** το διαγνώσιμα // **punct de ~** το σημείο ελέγχου // **turn de ~** ο πύργος ελέγχου προσωπικού

controla, controlez I. ρ. μετ. 1. ελέγχω, εξετάζω, εξελέγχω 2. επιθεωρώ 3. επιβλέπω, επιτηρώ 4. ερευνώ, δοκιμάζω II. ρ. μέσο ελέγχουμαι

controlabil-ă, controlabili-e επίθ. ελεγκτός-ή-όν, εξελεγκτικός-ή-ό, εξελεξιμιος-η-ον

controlor-oare, controlori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ελεγκτής-τρια (ο, η), θεωρητής-τρια (ο, η), επόπτης-τρια (ο, η) II. ουσ. ουδ. η συσκευή ελέγχου λειτουργίας μηχανής ή εγκαταστάσεως

controversa, controversez ρ. μετ. λογομαχώ, αμφισβητώ

controversat-ă, controversați-te επίθ. αμφισβητούμενος-η-ο, διαφιλονικούμενος-η-ο

controversă, controversa ουσ. θηλ. 1. η λογομαχία, η αμφισβήτηση 2. η φιλονικία

contumacia I. ουσ. θηλ. (νομ.) η ερημοδικία II. επιρ. έκφρ. **în ~** ερήμην

contur, contururi ουσ. ουδ. το περίγραμμα, η περίμετρος // **un desen cu ~urile pierdute** μια ζωγραφιά με το περίγραμμα σφουμάτο

contura, conturez I. ρ. μετ. σκισάρω το περίγραμμα με γραμμές, με διάγραμμα II. ρ. μέσο προσδιορίζομαι στο περίγραμμα

conturare, conturări ουσ. θηλ. το περίγραμμα, η παράσταση της εξωτερικής γραμμής ενός σχήματος ή μιας εικόνας

conturat-ă, conturați-te επίθ. 1. περιγεγραμμένος-η-ο 2. μτφ. σαφής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές

conturba, conturb ρ. μετ. συνταράσσω, προκαλώ αταξία, διαταράσσω

contuzie, contuzii ουσ. θηλ. ο μώλωπας

contuziona, contuzionez ρ. μετ. μωλωπίζω

conține pers. 3 conține ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) περιέχει, περικλείει

conținut, conținuturi ουσ. ουδ. 1. το περιεχόμενο 2. η περιεχτικότητα 3. η έννοια, το νόημα, η σημασία 4. η χωρητικότητα // **-ul unei sticle** η χωρητικότητα ενός μπουκαλιού

contopist-ă, contopiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.) αντιγραφάς (ο, η), ο χαρτογιακάς

convalescent-ă, convalescenți-te I. επίθ. αναρρωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αναρρώνων-ουσα-ον (ο, η)

convalescență ουσ. θηλ. η ανάρρωση

convector, convectori ουσ. αρσ. το κλιματιστικό

convecție, convecții ουσ. θηλ. ο κλιματισμός αέρος

conveier, conveiere ουσ. ουδ. ο μεταφορέας (η κινούμενη ταινία, κ.λ.π.) // (γεωγρ.) **- verde** ο πράσινος ιμάντας μεταφοράς χορτονομής (για την τροφή ζώων από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο)

convenabil-ă, convenabili-e I. επίθ. 1. σύμφορος-ος-ο, συμφορτικός-ή-ό 2. βολικός-ή-ό 3. πρόσφορος-η-ο // **prețul e ~** η τιμή είναι συμφέρουσα, σύμφορη II. επίρ. πρεπόντως, βολικά, κατάλληλα

conveni, convin ρ. αμ. 1. συμφέρω 2. συγκαταβαίνω, συμφωνώ, συγκατατίθεμαι, παραδέχομαι 3. αποδέχομαι // **nu știu dacă**

aceasta vă convine δεν ξέρω αν αυτό σας συμφέρει

conveniență, conveniențe I. ουσ. θηλ. 1. ο κανόνας συμπεριφοράς 2. η σύμβαση, η συμφωνία, η συμβατικότητα 3. η κοσμιότητα, η καταλληλότητα II. επιθ. έκφρ. **de ~** για καταλληλότητα, σύμφωνα με τις συνθήκες // **căsătorie de ~** ο εμπορικός γάμος

convent, conventuri ουσ. ουδ. το συμβούλιο των καθολικών μοναχών

convenție, convenții ουσ. θηλ. 1. η σύμβαση, η συνθήκη 2. (στην τέχνη) η συμβατικότητα 3. (στον πληθ.) η συνήθεια, το έθιμο 4. η συμφωνία, το συμβόλαιο

convențional-ă, convențional-e I. επίθ. 1. συμβατικός-ή-ό 2. τυπικός-ή-ό 3. συνθηματικός-ή-ό // **hotăr ~** το συμβατικό σύνορο // **semin ~** το συνθηματικό σημείο II. επίρ. 1. συμβατικά 2. συνθηματικά, κατά συνθήκη 3. τυπικά

conventionalism ουσ. ουδ. η συμβατικότητα

converge pers. 3 converge ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. συγκλίνω 2. συμπίπτω

convergent-ă, convergenți-e επίθ. 1. συγκλίνων-ουσα-ον 2. κυρτός-ή-ό // **lentilă ~ă** ο κυρτός φακός

convergență, convergențe ουσ. θηλ. 1. η σύγκλιση 2. η σύμπτωση 3. μτφ. ο ίδιος σκοπός

convers-ă, conversi-se επίθ. μετατραπέντος-η-ο

conversa, conversez ρ. αμ. συζητώ, συνδιαλέγομαι, συνομιλώ, διαλέγομαι, κουβεντιάζω

conversație, conversații ουσ. θηλ. η συζήτηση, η συνδιάλεξη, η συνομιλία, η κουβέντα // **ghid de ~** η διαλογική μέθοδος

conversiune, conversiuni ουσ. θηλ. 1. η μετατροπή 2. η αλλαγή, η μεταβολή

converti, convertesc ρ. μετ. 1. μετατρέπω 2. εξαργυρώνω 3. προσηλυτίζω 4. μεταπειθώ II. ρ. μέσο προσηλυτίζομαι, αλλαξιπσιτώ

convertibil-ă, convertibili-e επίθ. (οικον.) εξαργυρώσιμος-η-ο

convertibilitate, convertibilități ουσ. θηλ. (οικον.) η μεταρρεψιμότητα

convertire, convertiri ουσ. θηλ. 1. η μετατροπή, η εξαργύρωση 2, ο προσηλυτισμός 3. η αλλαξιπσιτία

convertizare ουσ. θηλ. (τεχ.) η επεξεργασία του χυτοσιδήρου σε ειδική συσκευή για να μεταβληθεί σε χάλυβα

convertizor, convertizoare ουσ. ουδ. (τεχ.) η ειδική συσκευή για τη μετατροπή του χυτοσιδήρου σε χάλυβα

converter, convertoare ουσ. ουδ. ο μετατροπέας (ηλεκτρονικό κύκλωμα με ένα μόνο ηλεκτρονικό καλώδιο)

convex-ă, convexi-xe I. επίθ. αμφίκυρτος-η-ο, κυρτός-ή-ό, καμπύλος-η-ο II. επίρ. κυρτά

conviețui, conviețuiesc ρ. αμ. 1. συζώ 2. συμβιώ, συμβιώνω 3. συγκατοικώ (κυρίως για άντρα και γυναίκα)

conviețuire, conviețuiri ουσ. θηλ. η συμβίωση // **conviețuire pașnică** η ειρηνική συμβίωση

conviețuitoare, conviețuitori-oare επίθ. συμβιών-ούσα-όν

convingător-oare, convingători-oare I. επίθ. πειστικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό II. επίρ. πειστικά, αποδεικτικά // **i-a vorbit ~** του μίλησε πειστικά

convinge, conving *l. ρ. μετ.* πείθω // **l-am convins** τον έπεισα // *l. ρ μέσο* 1. πειθόμαι 2. βεβαιούμαι // **m-am convins de sinceritatea lui** πείσθηκα για την ειλικρίνιά του

convingere, convingeri *l. ουσ. θηλ.* 1. η πεποίθηση 2. η πίστη, η εμπιστοσύνη 3. το φρόνημα, η δοξασία, η ιδέα, η γνώμη 4. η πιστότητα // **a-și schimba convingerile** αλλάζω πεποιθήσεις, γυρίζω // **fortă de ~** πειστικότητα // *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με πειθώ, με αποφασιστικότητα // **fără ~** χωρίς πειθώ, αναποφάσιστα, διστακτικά

convins-ă, convinși-se *επίθ.* πεπεισμένος-η-ο // **sunt ~ că...** έχω πεπεισθεί ότι...

convin-ă, convin-i-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συνδαιτυμόν (ο, η), ομοτράπεζος-η (ο, η) 2. συμπότης-ισσα (ο, η)

convoca, convoc *ρ. μετ.* 1. συγκαλώ 2. προσκαλώ **convocare, convocări** *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκληση 2. η πρόσκληση, το προσκλητήριο 3. η κλήση // **a congresului** η σύγκληση του συνεδρίου

convoi, convoaie *ουσ. ουδ.* 1. η πομπή 2. η εφοδιοπομπή, το караβάνι // **~ de vase** η νηροπομπή **convorbi, convorbesc** *ρ. αμ.* συνομιλώ, συζητώ **convorbire, convorbiri** *ουσ. θηλ.* 1. η συνομιλία 2. η κουβέντα 3. η συνδιάλεξη // **~ telefonică interurbană** η τηλεφωνική υπεραστική συνδιάλεξη // **convorbiri preliminare** οι προκαταρκτικές συνομιλίες

convulsie, convulsii *ουσ. θηλ.* 1. ο σπασμός, η σύσπαση 2. ο σπαραγμός 3. μτφ. η ταραχή, η ανησυχία, το σπαρτάρισμα

convulsiona, convulsionez *ρ. μέσο* σπαρταρώ, σπαράζω, συσπώμαι

convulsionat-ă, convulsionați-te *l. επίθ.* σπασμωδικός-ή-ό, σπαραγμένος-η-ο // *επίρ.* σπασμωδικά

convulsiv-ă, convulsivi-e *l. επίθ.* σπασμωδικός-ή-ό 2. (*ιατρ.*) ο κοκκύτης, ο γαϊδουρόβηχας // *επίρ.* σπασμωδικά

coopera, cooperez *ρ. αμ.* συνεργάζομαι, συμπράττω **coopereare, cooperați** *ουσ. θηλ.* η συνεργασία, η σύμπραξη

cooperatist-ă, cooperatiști-ste *επίθ.* συνεταιριστικός-ή-ό // **țărănime -ă** η συνεταιριστική αγροτιά

cooperativă, cooperative *ουσ. θηλ.* ο συνεταιρισμός, η συνεργασία // **~ agricolă** ο αγροτικός συνεταιρισμός // **~ meșteșugărească** ο βιοτεχνικός συνεταιρισμός

cooperativiza, cooperativizez *ρ. μετ.* συνεταιρίζομαι, προσελκύνω τους μικρούς παραγωγούς σε συνεταιρισμούς

cooperativizare, cooperativizări *ουσ. θηλ.* ο συνεταιρισμός

cooperator-oare, cooperatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η συνεταιριστής 2. ο συνεργάτης, η συνεργάστρια (-άτρια)

cooperație *ουσ. θηλ.* 1. ο συνεργατισμός, ο συνεταιρισμός 2. η σύμπραξη, η συνεργασία

cooperta, coopertez *ρ. μετ.* προσλαμβάνω, εκλέγω κάποιον για να συμπληρωθεί ο αριθμός σ'ένα σύλλογο, σωματείο, οργάνωση, κ.λ.π.

coopertare, coopertări *ουσ. θηλ.* η εκλογή ενός προσώπου σ'ένα σύλλογο, σε μια επιτροπή, κ.λ.π.

coordona, coordonez *ρ. μετ.* συντονίζω, συναρμόζω **coordonare, coordonări** *ουσ. θηλ.* ο συντονισμός

coordonat-ă, coordonați-te *επίθ.* συντονισμένος-η-ο **coordonată, coordonate** *ουσ. θηλ.* η συντεταγμένη // **coordonate geografice** οι γεωγραφικές συντεταγμένες

coordonator-oare, coordonatori-oare *l. επίθ.* συντονιστικός-ή-ό // *ουσ. αρσ. και θηλ.* συντονιστής-ίστρια (ο, η)

copac, copaci *ουσ. αρσ.* το, το δέντρο

copaie, copăi *ουσ. θηλ.* η σκάφη

copal *ουσ. ουδ.* είδος ρητίνης

copan, copane *ουσ. ουδ.* το μερί, το μπούτι, π.χ. το μπούτι του κοτόπουλου

coparticipa, coparticip *ρ. αμ.* συμμετέχω

coparticipare, coparticipări *ουσ. θηλ.* η συμμετοχή

coparticipație, coparticipații *ουσ. θηλ.* η συμμετοχή

copastie, copastii *ουσ. θηλ.* η κουपाστή

copăcel, copăcei *ουσ. αρσ.* το δεντράκι // **a merge**

~ βαδίζω σιγά όρθια στα πόδια μου με προσοχή

copărtaș-ă, copărtași-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμμετοχος-η (ο, η), συμμετέχων-ουσα (ο, η)

corcă, corcei *ουσ. θηλ.* 1. η κόπιτσα, η μικρή αγκράφα, η αρσενική και θηλυκή κόπιτσα 2. η τρύπα η ανοιγμένη στον πάγο για ψάρεμα ή για άντληση νερού // **a se duce pe ~** τον παρέσυρε το ρεύμα, χάνεται οριστικά, ανεπανόρθωτα

corceică, corceici *ουσ. θηλ.* το καπίκι (το ρωσικό νόμισμα, το εκατοστό του ρουβλίου)

coperta, copertez *ρ. μετ.* βιβλιοδετώ

copertare, copertări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση των εξώφυλλων σε βιβλίο, τετράδιο, κ.λ.π. 2. το δέσιμο βιβλίου

copertă, coperte *ουσ. θηλ.* το εξώφυλλο, το περιβλήμα, το κάλυμμα, η κουβερτούρα

copertină, copertine *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα, το στέγασμα

copia, copiez *ρ. μετ.* 1. αντιγράφω, κοπιάρω 2. απομιμούμαι

copie, copii *ουσ. θηλ.* 1. το αντίγραφο, το αντίτυπο, η κόπια 2. η απομίμηση // **~ dactilografiată** το δακτυλογραφημένο αντίγραφο // **~ legalizată** το επικυρωμένο αντίγραφο

copier, copiere *ουσ. ουδ.* (*εμπορ.*) το αντίγραφο βιβλίο, το εμπορικό βιβλίο για αντίγραφα επιστολών

copiere, copieri *ουσ. θηλ.* η αντιγραφή

copil, copii *ουσ. αρσ.* 1. το παιδί, το τέκνο 2. *μτφ.* ο παλιμαρδίζων άνθρωπος, ο αφελής άνθρωπος χωρίς ωριμότητα στη συμπεριφορά // **~ de suflet** το ψυχοπαίδι, το θετό παιδί, ο ψυχογιός, η ψυχοκόρη // **~ legitim** το νόμιμο παιδί, το γνήσιο παιδί (τέκνο) // **~ mic** το νήπιο, το βρέφος, το μωρό // **~ minune** το παιδί θαύμα // **~ nelegitim** το νόθο παιδί

copilandră, copilandre *ουσ. θηλ.* η παιδούλα

copilandru, copilandri *ουσ. αρσ.* το παιδόπουλο, ο νεανίσκος, το παλικαράκι

copilaș, copilași *ουσ. αρσ.* το παιδάκι, το μικρό παιδί

copilă, copile *ουσ. θηλ.* 1. το κορίτσι, η κοπέλα, η παιδούλα 2. *μτφ.* η αθώα παιδούλα

copilăresc-ească, copilărești *επίθ.* παιδαριώδης-ης -ες, παιδιστικός-η-ο, παιδικός-ή-ό

copilărește *επίρ.* παιδιστικά, παιδαριωδώς, παιδικά

copilări, copilăresc *ρ. αμ.* περνώ τα παιδικά μου χρόνια // **a -t la țară** πέρασε την παιδική του ηλικία στην επαρχία (στην ύπαιθρο)

copilărie, copilării ουσ. θηλ. 1. η παιδική ηλικία 2. μτφ. η παιδική συμπεριφορά, πληθ. τα παιδιάρια // **lasă copilăriile!** παράτα τα παιδιάρια!

copilăros-oasă, copilăroși-oase I. επίθ. παιδαριώδης-ης-ες, παιδίαστικός-η-ο II. επίρ. παιδαριώδης, παιδιάστικα, απλοϊκά, αφελώς

copili, copilesc ρ. μετ. κόβω τα άκαρπα κλωνάρια, κλαδεύω (ιδίως τις ντομάτες)

copilit ουσ. ουδ. το κλάδεμα των άκαρπων κλωναρίων

copiliță, copilițe ουσ. θηλ. το κοριτσάκι, η κοπελίτσα

copios-oasă, copioși-oase I. επίθ. άφθονος-η-ο, πλουσιοπάροχος-η-ο // **o masă - oasă** το άφθονο φαγητό II. επίρ. πλουσιοπάροχα, άφθονα

copist-ă, copisti-ste ουσ. αρσ. καί θηλ. αντιγραφείς (ο, η)

copitat, copitate ουσ. ουδ. (ζωολ.) (στο πληθ.) τα οπληφόρα, τα θηλαστικά ζώα που έχουν οπλή

copită, copite ουσ. θηλ. η οπλή

coplanar-ă, coplanari-e επίθ. (γεωμ.) συνεπίπεδος -η-ο (στο ίδιο επίπεδο)

copleși, copleșesc ρ. μετ. 1. παραφορτώνω, υπερβάλλω 2. περιβάλλω, περικυκλώνω 3. συγκινώ, εντυπωσιάζω 4. μτφ. πλημμυρίζω // **a ~ cu onoruri** περιβάλλω με τιμές // **grijile l-au copleșit** οι φροντίδες τον κατέβαλαν // **un spectacol care m-a copleșit de bucurie** ένα θέαμα που με πλημμύρισε χαρά

copleșire, copleșiri ουσ. θηλ. 1. η επιβάρυνση 2. το παραφόρτωμα, το παραγέμισμα, η υπερπλήρωση

copleșitor-oare, copleșitori-oare I. επίθ. 1. επιβαρυντικός-ή-ό 2. συντριπτικός-ή-ό 3. καταθλιπτικός-ή-ό II. επίρ. 1. επιβαρυντικά 2. συντριπτικά

copoi, copoi ουσ. αρσ. το ζαγάρι, το κυνηγετικό σκυλί, το λαγωνικό

coposesiune, coposesiuni ουσ. θηλ. η συγκατοχή

copră, copre ουσ. θηλ. το ινδοκάρυδο, η καρυδόψιχα

copreședinte, copreședinți ουσ. αρσ. ο συμπρόεδρος

coproducție, coproducții ουσ. θηλ. η συμπαραγωγή

coprologie ουσ. θηλ. η κοπρολογία

coproprietar, coproprietari ουσ. αρσ. ο συνιδιοκτήτης, ο συγκύριος

coproprietate, coproprietăți ουσ. θηλ. η συνιδιοκτησία, η συγκυριότητα

cops ουσ. αρσ. το πηνίο ή το καρούλι με κλωστή στις μηχανές νηματουργείου

copt ουσ. ουδ. 1. το ψήσιμο 2. η ωρίμανση // **a da în ~** φτάνω στην ωριμότητα, γίνωμαι ώριμος

copt, coaptă, copti, coapte επίθ. 1. ώριμος-η-ο, γινωμένος-η-ο 2. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο 3. μεστός-ή-ό // μτφ. **are o minte coaptă** έχει μια ώριμη σκέψη // **cartofii copti** οι ψημένες πατάτες // **mort~** πεθαμένος-ψημένος (δηλ. απαραίτητος) // **păine coaptă** το ψημένο ψωμί // μτφ. **s-a ~ buba** ωρίμασε το σπυρί (κάνει πύο)

copți-ă, copți-e ουσ. αρσ. και θηλ. (πληθ.) οι Κόπτες, χριστιανικός πληθυσμός της Αιγύπτου και της Αιθιοπίας

coptură, copturi ουσ. θηλ. 1. τα ψητά στο φούρνο 2. το ώριμο απόστημα

copulativ-ă, copulativi-e επίθ. 1. συνδετικός-ή-ό 2. συμπλεκτικός-ή-ό // (γραμματ.) **conjuncții -e** οι

συμπλεκτικοί σύνδεσμοι // **propoziție -ă** η κύρια πρόταση ενωμένη με μια άλλη κύρια πρόταση κατά παράταξη με ένα σύνδεσμο, σύνδεση κατά παράταξη // **verb ~** το συνδετικό ρήμα

copulație, copulații ουσ. θηλ. η συνουσία, ο συνουσιασμός

copulă, copule ουσ. θηλ. το συνδετικό, η συνδετική λέξη

cor, coruri I. ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. η χορωδία 2. ο χορός (στο θέατρο) // **a face ~ cu alții** επαναλαμβάνω ομόφωνα ό,τι λένε οι άλλοι II. επιρ. έκφρ. **în ~** όλοι, όλοι ομόφωνα

corable, corăbii ουσ. θηλ. το καράβι // **~ cu pânze** το ιστιοφόρο πλοίο // **i s-au înecat corăbiile** του βούλιαξαν τα καράβια (έθελαν στενοχωρημένους)

corai επίθ. αμετάβλ. κοράλλινος-η-ο

coral, corali ουσ. αρσ. (ζωολ.) το κοράλλι

coral-ă, corali-e I. επίθ. χορωδιακός-ή-ό // **muzică -ă** η χορωδιακή μουσική II. ουσ. θηλ. η χορωδιακή οργάνωση III. ουσ. ουδ. θρησκευτικό πολυφωνικό έργο (στην διαμαρτυρούμενη εκκλησία)

coralian-ă, coralieni-e επίθ. κοραλλιογενής-ής-ές, κοράλλινος-η-ο

coralier-ă, coralieri-e I. επίθ. κοράλλινος-η-ο II. ουσ. αρσ. πληθ. τα κοραλλιογενή

coralifer-ă, coraliferi-e επίθ. κοραλλιοφόρος-α-ο

coraligen-ă, coraligeni-e επίθ. κοραλλιογενής-ής-ές

coran ουσ. ουδ. (θρ.) το κοράνι

coraport, corapoarte ουσ. ουδ. η συνεισήγηση

coraportor, coraportori ουσ. αρσ. ο συνεισηγητής

coraslă ουσ. θηλ. το κολαστήριο

corăbier, corăbieri ουσ. αρσ. ο ναυτικός, ο карабоκёрς, ο θαλασσιπόρος

corăși pers. 3 corășlește ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) για το γάλα: πήζει, το γάλα γίνεται τυρί

corb, corbi ουσ. αρσ. ο κόρακας, το κοράκι // **~ de mare** ο θαλασσοκόρακας // **~ la ~ nu scoate ochii** κόρακας κοράκω μάτι δε βγάζει (αλληλεγγύη ανάμεσα σε ανθρώπους με τον ίδιο χαρακτήρα) / **~ negru ca -ul** μαύρος σαν τον κόρακα

corci, corcesc ρ. μέσο μπασταρδεύομαι, νοθεύομαι, προέρχομαι από γεννητική διασταύρωση δύο συγγενικών ειδών ζώων ή φυτών

corcire, corciri ουσ. θηλ. 1. η νόθευση, η νοθεία, η γεννητική διασταύρωση 2. η επιμεξία

corcit-ă, corciți-e επίθ. 1. νοθογενής-ής-ές, νοθευμένος-η-ο, μπασταρδικός-η-ο 2. ανάμεικτος -η-ο

corcitură, corciturii ουσ. θηλ. ο μπάσταρδος, η μπάσταρδη, το μπασταρδικο, ο μινάς, ο μείζογενής

corcoduș, corcoduși ουσ. αρσ. η κορομηλιά // **~ sălbatic** η αγριομηλιά

corcodușă, corcodușe ουσ. θηλ. 1. το κορόμηλο 2. το αγριόμηλο

cord, corduri ουσ. ουδ. (ανατ.) 1. η καρδιά 2. (τεχ.) το ειδικό ύφασμα που χρησιμοποιείται στην κατασκευή των καουτσούκ στους τροχούς αυτοκινήτων // **atac de ~** καρδιακή προσβολή

cordaj, cordaje ουσ. ουδ. (ναυτ.) το σύνολο των καρβόσκοινων

cordar, cordare ουσ. ουδ. (μουσ.) η μικρή προεξοχή από απανόζι (μαύρο πολύτιμο ξύλο) τοποθετημένη πάνω στο έγχορδο όργανο και από την οποία είναι δεμένες οι χορδές, η κόρδα

cordat-ă, cordați-te επίθ. καρδιόσχημος-η-ο
cordea, cordele ουσ. θηλ. 1. η κορδέλλα, η κορδέλα
 2. ζωλό. η ταϊνία, τα ταϊνιοειδή σκουλήκια που
 ζουν στον εντερικό σωλήνα του ανθρώπου ή των
 ζώων
cordelier, cordelieri ουσ. αρσ. 1. ο φραγκισκανός
 καλόγηρος που ζώνεται με σκονιά ή με στενή ταϊνία
 (κορδέλα) 2. το μέλος ενός συλλόγου ιδρυμένου
 από τον Δαντών στη Γαλλική Επανάσταση, ο
 κορδελιέρος
cordelută, cordelute ουσ. θηλ. η κορδελίτσα
cordial-ă, cordiali-e 1. επίθ. 1. εγκάρδιος-ια-ιο 2.
 ένθερμος-η-ο // **primire -ă** η εγκάρδια υποδοχή,
 η ένθερμη υποδοχή II. επίρ. εγκάρδια, ένθερμα
cordialitate, cordialități ουσ. θηλ. η εγκαρδιότητα
cordon, cordoane ουσ. ουδ. 1. η ζώνη, η λουρίδα,
 το λουρί 2. το ζωνάρι, ο ζωστήρας, η ζώστρα, το
 διάζωμα // ~ **de pază** η διακριτική ζώνη των
 φρουρών // ~ **de posturi militare** η σειρά από
 στρατιωτικές σκοπιές για τη φρούρηση ενός
 χώρου // ~ **electric** το ηλεκτρικό καλώδιο //
 (γεωγρ.) ~ **litoral** η προκυμαία // ~ **ombilical** ο
 ομφάλιος λώρος // ~ **sanitar** η υγειονομική ζώνη
corect-ă, corecți-te 1. επίθ. 1. έντιμος-η-ο 2. ορθός
 -ή-ό 3. σωστός-ή-ό 4. κανονικός-ή-ό 5. ειλικρινής
 -ής-ός 6. καθαρός-ή-ό 7. ανεπίληπτος-η-ο //
calculul este -o λογαριασμός είναι ορθός
 (σωστός) II. επίρ. 1. ορθώς, σωστά 2. τίμια
corecta, corectez 1. ρ. μετ. διορθώνω // **să corecteze**
unul pe celălalt να διορθώνει το ένα το άλλο II.
 ρ. μέσο διορθώνομαι
corectare, corectări ουσ. θηλ. 1. η διόρθωση, το
 διορθώμα, η επιδιόρθωση 2. η επανόρθωση
corectitudine, corectitudini ουσ. θηλ. 1. η
 εντιμότητα, η τιμιότητα 2. η ευθύτητα, η
 ορθότητα 3. η ακρίβεια, η κανονικότητα // ~ **a**
unei traducerii η ακρίβεια της μετάφρασης
corectiv, corective ουσ. ουδ. η διόρθωση, το
 διορθωτικό
corector-oare, corectori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο
 διορθωτής, η διορθώτρια
corectură, corecturi ουσ. θηλ. 1. ο σωφρονισμός 2.
 η διόρθωση // ~ **barometriceă** η βαρομετρική
 διόρθωση (η προσθετέα ή η αφαιρετέα
 ποσότητα) // **casă de -** το σωφρονιστήριο
corecțional-ă, corecțional-e 1. επίθ. 1.
 σωφρονιστικός-ή-ό 2. επανορθωτικός-ή-ό II.
închisoare -ă η σωφρονιστική φυλακή II. επίρ.
 επανορθωτικά
coree ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χορεία, νευρική πάθηση
coreean-ă, coreeni-e 1. επίθ. κορεατικός-ή-ό II. ουσ.
 αρσ. και θηλ. Κορεάτης-ισσα (ο, η)
coreferat, coreferate ουσ. ουδ. η αντέκθεση, η
 γραπτή έκθεση από άλλο άτομο επί του ιδίου
 θέματος, η αντείσληψη
coreferent-ă, coreferenți-te ουσ. αρσ. και θηλ.
 αντεκθέτης-έτρια (ο, η)
coregent, coregenți ουσ. αρσ. ο συμβασιλεύς
coregizor-oare, coregizori-oare ουσ. αρσ. και θηλ.
 ο, η συσκηνοθέτης
coregraf-ă, coregrafie ουσ. αρσ. και θηλ.
 χορογράφος (ο, η)
coregrafic-ă, coregrafici-e επίθ. χορογραφικός-ή-ό
coregrafie, coregrafii ουσ. θηλ. η χορογραφία //
școala de - η χορογραφική σχολή

corela, corelez 1. ρ. μετ. συσχετίζω II. ρ. μέσο
 συσχετίζομαι
corelat-ă, corelați-te επίθ. συσχετιζόμενος-η-ο,
 συσχετικός-ή-ό, συσχετισμένος-η-ο
corelativ-ă, corelativ-e 1. επίθ. 1. συσχετικός-ή-ό 2.
 αντίστοιχος-η-ο // **conjuncții -e** οι συσχετικοί
 σύνδεσμοι // **noțiuni -e** οι συσχετικές έννοιες II.
 επίρ. αντίστοιχα
corelație, corelații ουσ. θηλ. 1. η συσχέτιση, ο
 συσχετισμός 2. η αντιστοιχία // **a fi în -** αντιστοιχώ
 // **a pune în -** συσχετίζω
coreligionar-ă, coreligionari-e ουσ. αρσ. και θηλ.
 ομόθρησκος-η (ο, η)
coreometru, coreometre ουσ. ουδ. το όργανο για
 μέτρηση του ανόγματος της κόρης (ίριδας) του
 ματιού, το ιριδόμετρο
corepetitor-oare, corepetitori-oare ουσ. αρσ. και
 θηλ. ο συνοδεύων, η συνοδεύουσα στο πιάνο με
 ακομπανιμέντο μια μουσική μελωδία
corespunda, corepondez ρ. αμ. αλληλογραφώ, έχω
 αλληλογραφία με κάποιον
corespondent-ă, corespondenți-te ουσ. αρσ. και
 θηλ. 1. ανταποκριτής 2. ο, η επιστολογράφος II.
 επίθ. **membru -** το αντιπροσώπων μέλος // (γεωμ.)
unghiuri -e οι κατά κορυφήν γωνίες
corespondență, corespondențe ουσ. θηλ. 1. η
 ανταπόκριση, η αντιστοιχία 2. η αλληλογραφία, η
 επιστολογραφία 3. η αναλογία 4. η συμφωνία, το
 ταίριασμα // ~ **comercială** η εμπορική
 αλληλογραφία // ~ **diplomatică** η διπλωματική
 αλληλογραφία // **μαθ. - între două mulțimi** η
 σχέση ανάμεσα σε δύο πληθή // (λογιστ.)
corespondența conturilor οικονομικός
 ισολογισμός (η σχέση που υπάρχει στις
 οικονομικές πράξεις που καταγράφονται σε
 ειδικούς λογαριασμούς) // (γρμμ.) **corespondența**
timpurilor η χρονική αντιστοιχία // **factorul a adus**
corespondența ο ταχυδρόμος έφερε την
 αλληλογραφία
corespunde, corespond ρ. αμ. 1. αντιστοιχώ,
 αναλογώ, ανταποκρίνομαι 2. απευξερχόμαι 3.
 αρμώζω // **a - cerințelor** ανταποκρίνομαι στις
 απαιτήσεις // **un elev care nu -** ένας μαθητής
 που δεν ανταποκρίνεται
corespundere, corespunderi ουσ. θηλ. 1. η
 ανταπόκριση, η αναλογία, η αντιστοιχία 2. το
 ταίριασμα
corespunzător-oare, corespunzători-oare 1. επίθ. 1.
 ανταποκρινόμενος-η-ο, ανάλογος-η-ο,
 αναλογικός-ή-ό, κατάλληλος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο,
 σχετικός-ή-ό 2. αρμόδιος-ια-ο // ~ **cu...** κατ'
 αναλογίαν // **a fi -** απευξερχόμαι, αντιστοιχώ II.
 επίρ. αντίστοιχα, κατάλληλα, αναλογικά
coriaceu-ee, coriacei-ee επίθ. 1. σκληρόσαρκος-η-ο,
 σκληρόπεττος-η-ο 2. μψφ. ανθεκτικός-ή-ό
coriandru, coriandri ουσ. αρσ. (βοτ.) ο κοριάνδρος
coridă, coride ουσ. θηλ. η ταυρομαχία, το εθνικό
 θέαμα στην Ισπανία
coridor, coridoare ουσ. ουδ. 1. ο διάδρομος 2. η
 δίοδος // ~ **interior** ο εσωτερικός διάδρομος
corifeu-ee, corifei-ee 1. επίθ. κορυφαίος-α-ο, άριστος
 -η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κορυφαίος-αία (ο, η)
 2. πρωτεργάτης-ης (ο, η)
corigent-ă, corigenți-te 1. επίθ. ανεξεταστέος-α-ο,
 μετεξεταστέος-α-ο (μαθητής-ήτρια) II. ουσ. αρσ.

και θηλ. ανεξεταστέος-α (ο, η), μετεξεταστέος-έα (ο, η)
corigență, corigențe ουσ. θηλ. η ανεξέταση, η μετεξέταση, η επανεξέταση (μαθητού-ήτριας)
corigibil-ă, corigibili-e επιθ. διορθωτικός-ή-ό, διορθώσιμος-η-ο, επιδιορθώσιμος-η-ο
corija, corijez l. ρ. μετ. 1. διορθώνω, επιδιορθώνω, επανορθώνω 2. σωφρονίζω, τιμώω ll. ρ. μέσο διορθώνομαι, σωφρονίζομαι
corijare, corijări ουσ. θηλ. 1. η διόρθωση, το διορθώμα 2. η συνέτιση, ο σωφρονισμός 3. η ελαφριά τιμωρία που επιβάλλεται σε κάποιον για τη διόρθωσή του
corintian-ă, corintieni-e επιθ. κορίνθιος-ια-ιο
corintic-ă, corintici-ce επιθ. κορινθιακός-ή-ό // stil ~ ο κορινθιακός ρυθμός (στη γλυπτική)
corist-ă, coriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) ο, η χορωδός
cormană, cormane ουσ. θηλ. το υνί
cormoran, cormorani ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο κορμοράνος, ο θαλασσοκόρακας
corn, coarne l. ουσ. ουδ. το κέρατο // -ul **abundenței** το κέρασμα αμαλθείας, το κέρατο της αφθονίας // -ul **lunii** το μισοφέγγαρο, η ημισέληνος // **coarnele bouului** τα κέρατα του βοδιού // **coarnele plugului** οι λαβές του αρότρου // **a căuta cuiva în coarne** περιποιούμαι κάποιον υπερβολικά, τον παραχαϊδεύω // **a pune coarne** κερατώνω, του βάζω κέρατα, απατώ το σύζυγό μου, δεν τηρώ τη σύζυγική τιμή // **a scoate coarne** βγάζω κέρατα (γίνονται αδαδής, φέρομαι με αυθάδεια) ll. επιθ. έκφρ. **cu coarne** με κέρατα, υπερβολικός-ή-ό, παρατραηγμένος-η-ο, απίστευτος-η-ο
corn, corni ουσ. αρσ. 1. (μουσ.) το κόρνο 2. (βοτ.) η κρυνιά
corn, cornuri ουσ. ουδ. το κέρατο, η μικρή φραντζόλα σε σχήμα κεράτου
cornaj ουσ. ουδ. το ροχαλητό, ο αναπνευστικός συριγμός
cornee, corne ουσ. θηλ. (ανατ.) ο κερατοειδής χιτώνας
corner, cornere ουσ. ουδ. (αθλ.) το κόρνερ (στο ποδόσφαιρο)
cornet, cornete ουσ. ουδ. 1. το κορνέτο, το μικρό κέρατο 2. ο κώνος χαρτιού για πακετάρισμα εμπορευμάτων 3. η μικρή σάλπιγγα // ~ **acustic** το ακουστικό κέρας
cornieră, corniere ουσ. θηλ. η χαλύβδινη μπάρα σε σχήμα γωνίας
cornișă, cornișe ουσ. θηλ. το περιζώμα, η κορωνίδα, το γείσο οικοδομήματος
corniță, cornițe ουσ. θηλ. 1. η παραλλαγή σταφυλιών με μαύρες-κοκκινωπές ρώγες όμοιες με τους καρπούς της κρυνιάς 2. τα μικρά κέρατα που έχουν ορισμένα ζώα, τα καρατάκια
corniză, cornize ουσ. θηλ. το κουρτινόξυλο, η κουρτίνα πόρτας ή παράθυρου
cornos-oasă, cornosi-oase επιθ. κεράτινος-η-ο // **celulă -oasă** το κεράτινο κύτταρο // **strat** ~ το κεράτινο στρώμα
cornuleț, cornulețe ουσ. ουδ. 1. το κερατάκι 2. ένα είδος γλυκά κουκουράκι
cornuț-ă, cornuți-te επιθ. κερασφόρος-ος(-α)-ο // **vită -ă** το κερασφόρο ζώο
coroană, coroane ουσ. θηλ. 1. η κορόνα, το στεφάνι, το στέμμα 2. (βοτ.) το φύλλωμα, η

φυλλωσιά // ~ **boreală** η βόρεια στεφάνη, ο βόρειος αστερισμός σε σχήμα χορού // (μαθ.) ~ **circulară** η κυκλική στεφάνη // ~ **solară** η ηλιακή στεφάνη
corobora, coroborez ρ. μετ. ενισχύω, δυναμώνω, ισχυροποιώ, ενδυναμώνω, τονώνω
coroborare, coroborări ουσ. θηλ. η ενίσχυση, το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση, η ισχυροποίηση, η τόνωση
coroda, corodez ρ. μετ. διαβιβρώσκω, κατατρώγω
corodare, corodări ουσ. θηλ. η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα
corodat-ă, corodati-te επιθ. φαγωμένος-η-ο, διαβρωμένος-η-ο
coroia pers. 3 coroiaș ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αγκυλώνεται, γίνεται καμπυλωτός-ή-ό
coroiat-ă, coroiati-te επιθ. 1. αγκυλωτός-ή-ό 2. κυρτός-ή-ό 3. αετίσιος-ια-ιο, γαμψός-ή-ό
coroidă, coroid ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο χοριοειδής χιτώνας του ματιού
corolar, corolare ουσ. ουδ. (μαθ.) το πόρισμα, το συμπέρασμα // ~ **al primei gândiri** το πρώτο πόρισμα
corolă, corole ουσ. θηλ. ο κάλυκας του άνθους από τα πέταλα, από ανθόφυλλα
coronal-ă, coronali-e επιθ. (ανατ.) στεφανιαίος-αία-αίο // **os** ~ το μετωπικό οστό του κρανίου
coronament, coronamente ουσ. ουδ. η κορωνίδα έργου, το γείσο οικοδομήματος ή το περίζωμα αυτού με αρχιτεκτονικές διακοσμήσεις
coronar-ă, coronari-e επιθ. (ιατρ.) στεφανιαίος-αία-αίο (για τα αιμοφόρα αγγεία σε σχήμα στεφάνης γύρω από το όργανο που το τροφοδοτούν)
coronarian-ă, coronarieni-e επιθ. (ανατ.) στεφανιαίος-αία-αίο
coronarită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φλόγωση των στεφανιαίων αρτηριών της καρδιάς που κάποτε προκαλεί τη στεφανίγχη ή το έμφραγμα του μυοκαρδίου
coroniță, coronițe ουσ. θηλ. η μικρή κορόνα, το μικρό στεφάνι
coronograf, coronografe ουσ. ουδ. το αστρονομικό όργανο για τη μελέτη της ηλιακής στεφάνης
coropisniță, coropisnițe ουσ. θηλ. ο κολοκυθοκόφτης (έντομο)
corosiv-ă, corosivi-e επιθ. διαβρωτικός-ή-ό // **substanță -ă** η διαβρωτική ύλη (που προξενεί διάβρωση)
corosivitate ουσ. θηλ. η διαβρωτικότητα
corozivune, corozivuni ουσ. θηλ. η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα
corp, corpuri l. ουσ. ουδ. 1. το σώμα, το κορμί 2. το κύριο μέρος κάθε πράγματος // ~ **de gardă** το σώμα φρουράς // ~ **delict** τα πειστήρια του εγκλήματος, ό,τι δήποτε αποτελεί άμεση απόδειξη για την εκτέλεση του // ~ **la** ~ σώμα με σώμα // ~ **legislativ** το νομοθετικό σώμα // ~ **neinsuflit** το άψυχο σώμα // ~ **solid** το στερεό σώμα // ~ **ul didactic** το σώμα στρατού // ~ **uri straine** τα ξένα σώματα // **a face ~ cu cineva** κάνω σώμα με κάποιον (είμαι σε ένωση με κάποιον) ll. ουσ. ουδ. 1. το πράγμα, η ύλη 2. το υλικό σώμα // ~ **ceresc** το ουράνιο σώμα // ~ **compus** το σύνθετο σώμα // ~ **simpleu** το απλό σώμα

corpulent-ă, corpolenți-ie *επίθ.* 1. σωματώδης-ης-ες, μεγαλόσωμος-η-ο, εύσωμος-η-ο 2. ευτραφής-ής-ές
corpolență, corpolențe *ουσ.* *θηλ.* 1. η ρωμαλεότητα, η ευρωστία, η ευτροφία 2. η αδρότητα
corporal-ă, corporali-e *επίθ.* σωματικός-ή-ό // **pedeapsă -ă** η σωματική ποινή // **percheziție -ă** η σωματική έρευνα
corporatism *ουσ.* *ουδ.* (πολ.) οι συντεχνίες
corporatist-ă, corporatiști-ste *!* *επίθ.* συντεχνιακός-ή-ό, σωματειακός-ή-ό *II.* *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η συντεχνίτης-ίτισσα
corporatie, corporații *ουσ.* *θηλ.* (οικον.) 1. η συντεχνία, το σωματείο 2. ο σύνδεσμος, ο σύλλογος, το συγκρότημα
corpuscul, corpusculi *ουσ.* *αρσ.* το σωματίδιο
corpuscular-ă, corpusculari-e *επίθ.* σωματιδιακός-ή-ό
corsaj, corsaje *ουσ.* *ουδ.* το κορσάζ
corsar, corsari *ουσ.* *αρσ.* 1. ο κουρσάρος, ο πειρατής 2. το πειρατικό πλοίο
corset, corsete *ουσ.* *ουδ.* ο κορσές
corsetieră, corsetiere *ουσ.* *θηλ.* η γυναίκα που κατασκευάζει κορσέδες
cort, corturi *ουσ.* *ουδ.* η τέντα, το αντίσκηνο, η σκηνή, το τσαντίρι // **ca la ușa -ului** με άσχημη συμπεριφορά, με προστυχιά, με απρέπεια // **a umbla cu -ul** το να μην έχει κανείς σταθερή κατοικία // **foaie de ~** το κομμάτι από αντίσκηνο που μετατρέπεται σε μικρή σκηνή
cortegiu, cortegii *ουσ.* *ουδ.* η συνοδεία, η πομπή, η ακολουθία
cortes, cortesuri *ουσ.* *ουδ.* (πολ.) το κοινοβούλιο της Ισπανίας
cortex, cortexuri *ουσ.* *ουδ.* (ανατ.) ο φλοιός, η // ~ **cerebral** ο εγκεφαλικός φλοιός
corticopleurită, corticopleurite *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η πνευμονική συμφόρηση
corticoterapie *ουσ.* *θηλ.* η θεραπεία του εγκεφαλικού φλοιού
cortină, cortine *ουσ.* *θηλ.* η αυλαία, η κουρτίνα, το παραπέτασμα της σκηνής του θεάτρου // **a căzuť cortina** έπεσε η αυλαία // **a se redeschide cortina** ανοίγει η αυλαία // **a ridica cortina** σηκώνω την αυλαία
cortizon, cortizoni *ουσ.* *αρσ.* (φαρμ.) η κορτιζόνη
corturar-ă, corturari-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* γύφωτισσα (ο, η)
corupător-oare, corupători-oare *I.* *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* διαφθορέας (ο, η), πλανευτής-εύτρα (ο, η) *II.* *επίθ.* πλανερός-ή-ό, εξαχρειωτικός-ή-ό
corupe, corup *I.* *ρ.* *μετ.* 1. πλανεύω, αποπλανώ, διαφθείρω 2. ατιμάζω, εξαχρειώνω *II.* *ρ.* μέσω διαφθείρομαι, εξαχρειώνομαι
corupere, coruperi *ουσ.* *θηλ.* 1. η διαφθορά, η φθορά, η εξαχρείωση 2. η ηθική μείωση
corupt-ă, corupți-te *επίθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο, εξαχρειωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 2. φαύλος-η-ο
coruptibil-ă, coruptibili-e *επίθ.* φθαρτός-ή-ό, δωροδοκούμενος-η-ο
coruptibilitate *ουσ.* *θηλ.* η διαφθορά, η δωροδοκία, ο δέκαρμός
corupție, corupții *ουσ.* *θηλ.* η διαφθορά, η φαυλότητα, η εξαχρείωση

corvetă, corvete *ουσ.* *θηλ.* η κορβέτα (είδος πλοίου ιστιοφόρου πολεμικού ή εμπορικού)
corvoadă, corvezi *ουσ.* *θηλ.* 1. η αγγαρεία, η υποχρεωτική εργασία 2. η δούλεψη // **a supune la ~** αγγαρεύω
cosaș, cosași *ουσ.* *αρσ.* ο θεριστής με την κόσα, το δρεπάνι
cosecantă, cosecante *ουσ.* *θηλ.* (γεωμ.) η συντέμνουσα
cosi, cosesc *I.* *ρ.* *μετ.* 1. κόβω με την κόσα/ το δρεπάνι, θερίζω με την κόσα/ το δρεπάνι 2. *μτφ.* προξενώ καταστροφή *II.* *ρ.* μέσω κόβομαι με την κόσα, θερίζομαι με την κόσα, το δρεπάνι
cosinus, cosinusuri *ουσ.* *ουδ.* (μαθ.) το συνημίτονο
cosinusoidă, cosinusoid *ουσ.* *θηλ.* (μαθ.) η γραφική απεικόνιση της τριγωνομετρικής συνάρτησης του συνημίτονου
cosit *ουσ.* *ουδ.* ο θερισμός
cositoare, cositori *ουσ.* *θηλ.* η γεωργική θεριστική μηχανή
cositor *ουσ.* *ουδ.* (χημ.) ο κασσίτερος, το καλάι
cositor-oare, cositori-oare *I.* *επίθ.* ο θεριστής *II.* *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο θερίζων, η θερίζουσα με την κόσα
cositori, cositoresc *ρ.* *μετ.* γάνωνω, κασσιτερώνω
cositorire, cositoriri *ουσ.* *θηλ.* το γάνωμα, η κασσιτέρωση
cositorit-ă, cositoriti-te *επίθ.* γανωμένος-η-ο, κασσιτερωμένος-η-ο
cositură, cosituri *ουσ.* *θηλ.* 1. ο τόπος απ'όπου κόπηκε το χορτάρι 2. το κομμένο χορτάρι
cosiță, cosițe *ουσ.* *θηλ.* η κοσιτζα, η πλεξίδα μαλλιών // **a împleți ~** ~ *bă* μένω στο ράφι
cosmetic-ă, cosmetici-ce *I.* *επίθ.* καλλυντικός-ή-ό, καλλωπιστικός-ή-ό, κοσμητικός-ή-ό *II.* *ουσ.* *ουδ.* το καλλυντικό παρασκεύασμα *III.* *ουσ.* *θηλ.* η καλλωπιστική, η τέχνη του καλλωπισμού, η κοσμετολογία
cosmetician-ă, cosmeticieni-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η αισθητικός
cosmiatrie *ουσ.* *θηλ.* η αισθητική ιατρική
cosmic-ă, cosmici-ce *επίθ.* 1. κοσμικός-ή-ό 2. διαστημικός-ή-ό // **radiație -ă** η κοσμική ακτινοβολία // **spațiul ~** το διάστημα, ο κοσμικός χώρος
cosmobiologie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμοβιολογία
cosmodrom, cosmodromuri *ουσ.* *ουδ.* το κοσμοδρόμιο
cosmofotogrammetrie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμοφωτογραμμετρία (η λήψη φωτογραφιών από τεχνητούς δορυφόρους)
cosmogonic-ă, cosmogonici-ce *επίθ.* κοσμογονικός-ή-ό
cosmogonie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμογονία
cosmograf-ă, cosmografi-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η κοσμογράφος
cosmografie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμογραφία
cosmologic-ă, cosmologici-ce *επίθ.* κοσμολογικός-ή-ό
cosmologie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμολογία
cosmonaut-ă, cosmonauți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η κοσμοναύτης
cosmonautică, cosmonautici-ce *επίθ.* κοσμοναυτικός-ή-ό
cosmonautică *ουσ.* *θηλ.* η κοσμοναυτική
cosmonomie *ουσ.* *θηλ.* η κοσμονομία (το σύνολο των νόμων που διευθύνουν τον κόσμο)

cosmopolit-ă, cosmopoliti-te *l. επιθ. κοσμοπολιτικός -ή* *ο.σ. αρσ. και θηλ. κοσμοπολίτης-ίτισσα* (ο, η)

cosmopolitism *ουσ. ουδ. ο κοσμοπολιτισμός*
cosmos *ουσ. ουδ. 1. αστρ. ο κόσμος, το σύμπαν, η φύση* *ll. γεωγρ. η γη, η οικουμένη*
cosor, cosoare *ουσ. ουδ. 1. το κλαδευτήρι* *2. (βοτ.) το κερατόφυλλο*

cosorî, cosorâsc *ρ. μετ. κλαδεύω*

cosoroabă, cosoroabe *ουσ. θηλ. (οικοδ.) καθένα από τα δοκάρια στους τοίχους σπιτιού κατά μήκος της στέγης για να υποστηρίξουν τους δοκούς της στέγης*

cost, costuri *ουσ. ουδ. 1. το κόστος* *2. το τίμημα //* *-ul vieții το κόστος της ζωής, ο τιμάρθμος //* *preț de ~ το κόστος εμπορεύματος στο εργοστάσιο //* *a reduce -urile* ελαττώνω το κόστος *// a vinde în ~* πουλάω σε τιμή ίση με το κόστος *// a vinde sub ~* πουλάω κάτω από το κόστος, πουλάω με ζημία

costa *pers. 3 costă* *l. ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κοστίζει (προξενεί ζημιά)* *ll. ρ. αμ. 1. κοστίζω, στοιχίζω, έχω κόστος* *2. αξίζω //* *cât costă? πόσο κοστίζει; πόσο στοιχίζει; πόσο αξίζει; //* *ce mă costă? τί χρωστάμε; //* *oricât ar ~* όσο κι αν κοστίζει

costal-ă, costalie *επιθ. πλευρικός-ή-ό*

costarican-ă, costaricani-e *l. ο.σ. αρσ. και θηλ. κοσταρικανός-ή (ο, η), ο, η κάτοικος της Κόστα Ρίκα, κράτος μεταξύ Παναμά και Νικαράγουας* *ll. επιθ. κοσταρικανικός-η-ο*

costeliv-ă, costelivi-e *επιθ. κοκαλιάρης-α-ικο, σκληρόσαρκος-η-ο*

costier-ă, costieri-e *επιθ. παράκτιος-ια-ιο //* *navă -ă* το σκάφος ακτοφυλακής

costisitor-oare, costisitori-oare *επιθ. 1. δαπανηρός -ή-ό, ακριβός-ή-ό* *2. μτφ. αλμυρός-ή-ό*

costiș-i, costiși-e *l. επιθ. 1. πλάγιος-ια-ιο* *2. επικλινής-ής-ές, κατηγορητικός-ή-ό* *ll. ο.σ. θηλ. 1. η πλαγιά* *2. η πλαγιά του βουνού*

costiță, costițe *ουσ. θηλ. 1. το πλευρό του ζώου, το παιδί* *2. το παιδάκι* *2. η κοτολέτα, η πλευρά //* *~ de porc* η χοιρινή κοτολέτα, το χοιρινό παιδί

costum, costume *ουσ. ουδ. 1. το κοστούμι* *2. η ενδυμασία, η φορεσιά, η στολή //* *~ de baie* το μπανιέρ, το μαγιό *// ~ de plajă* το κοστούμι για πλαζ, για θαλάσσια μπάνια *// ~ național* η εθνική ενδυμασία *// ~ taior* το ταγιέρ

costuma, costumez *ρ. μέσο κοστουμαρίζομαι, ντύνομαι με κοστούμι με ιδιαίτερο τρόπο, μεταμφιεζομαι (χορευτής-εύτρια, ηθοποιός)*

costumat-ă, costumați-te *επιθ. μεταμφιεσμένος-η -ο, κοστουμαρισμένος-η-ο //* *bal ~* ο χορός μεταμφιεσμένων

costumație, costumații *ουσ. θηλ. η ενδυμασία, η φορεσιά*

costumier-ă, costumieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ενδυματοποιός*

coș, coșuri *ουσ. ουδ. 1. το καλάθι, ο καλάθος* *2. το πανέρι* *3. το κοφίνι* *4. η καλάθα* *5. ανατ. το στήθος, η θωρακική κοιλότητα //* *~ cu flori* το πανέρι με λουλούδια *// ~ de fabrică* η καπνοδόχη εργοστασίου *// ~ de fum* η καπνοδόχος, το φουγάρο *// ~ de locomotivă* το φουγάρο της μηχανής τραίνου *// ~ pentru hârtie* ο καλάθος των αχρήστων στον οποίο

ρίχνουν τα άχρηστα χαρτιά στα γραφεία *// -ul de la vatră* το τζάκι *// (αθλ.) -ul la jocul de baschet* το καλάθι στο παιχνίδι του μπάσκετ-μπωλ

coș, coșuri *ουσ. ουδ. ιατρ. το σπυρί, το εξάνθημα του δέρματος*

coșar, coșare *ουσ. ουδ. η κατασκευή από βέργες στην σκεπασμένη αυλή για αποθήκευση του καλαμποκιού σε ρόκες*

coșar, coșari *ουσ. αρσ. 1. ο καπνοδοχοκαθαριστής* *2. ο καλαθοποιός*

coșaveraj, coșaveraje *ουσ. ουδ. (αθλ.) η διαφορά μεταξύ των επιτυχημένων και χαμένων βαθμών στο παιχνίδι του μπάσκετ-μπωλ στην καλοθοσφαίριση*

coșărit *ουσ. ουδ. (ιστ.) ο φόρος που πληρώνόταν (που καταβαλλόταν) επί της καπνοδόχου, δηλαδή για κάθε κατοικία*

coșciug, coșciuge *ουσ. ουδ. το φέρετρο*

coșcogea, coșcogea *αμετάβλ. κοτζάμ, μεγάλος-η-ο*

coșcogeamite *επιθ. αμετάβλ. (οικ.) κοτζάμ*

coșcon-ă, coșconvi-e *επιθ. αποφλοιωμένος-η-ο, σκεβρώμενος-η-ο (για τους τοίχους)*

coșconeaă, coșconeli *ουσ. θηλ. 1. το σκέβρωμα, το ξεφλούδισμα (του τοίχου)* *2. το ξύσιμο, το ξύσμα*

coșconvi pers. 3 coșconeste *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* *1. σκεβρώνω, γίνομαι σκεβρός-ή-ό, καμπουριάζω* *2. ξεφλουδίζω*

coșconit-ă, coșconiti-te *επιθ. 1. ξεφλουδισμένος-η -ο, σκεβρωμένος-η-ο* *2. ξυσμένος-η-ο*

coșenilă, coșenile *ουσ. θηλ. (εντομ.) το ύσγινον (έντομο του Μεξικού που δίνει το όλικο χρώμα)*

coșmar, coșmaruri *ουσ. ουδ. ο εφιάλτης //* *de ~* εφιαλτικός-ή-ό *// noapte de ~* η εφιαλτική νύχτα

coșmelie, coșmeli *ουσ. θηλ. η καλύβα, το καλυβάσιπτο*

coșniță, coșnițe *ουσ. θηλ. το καλάθακι, το κανίστρι, το πανέρι //* *bani de ~* τα χρήματα για ψώνια (για την αγορά τροφίμων)

coșuleț, coșulețe *ουσ. ουδ. το καλάθακι, το κοφίνι*

cot, coate, coturi, coti *l. ο.σ. ουδ. 1. ο αγκώνας* *2. η καμπή, η στροφή, το κύρτωμα, η γωνία* *3. το γύρισμα //* *a băga mâinile până la coate* κλέβω πολύ *// a da din coate* αγκωνιάζω, χτυπώ με τον αγκώνα κάποιον σπρώχνοντάς τον *// a-i arăta -ul* αρνιέμαι, δεν αποδέχομαι να κάνω κάτι *// a-și da coate* κάνω νεύμα με τους αγκώνες, γνέφω με τους αγκώνες *// a lega -la ~* ο δένω πισθάγκωνα, με τους αγκώνες πίσω *// mă doare în ~!* δε με νοιάζει, αδιαφορώ για κάτι, «σκοτίστηκα»! *ll. επιρ. έκφρ. ~ la ~* αγκώνας με αγκώνα (μαζί, πλάι πλάι, σε συνεργασία) *lll. ο.σ. αρσ. ο πήχης, η πήχη, η μονάδα μήκους (ισή με 64 εκ του μέτρου //* *a scoate limba de un ~* βγάζω μεγάλη γλώσσα, είμαι αυθάδης

cota, cotez *l. ρ. μετ. 1. αποτιμώ, διατιμώ, ορίζω τη χρηματική αξία* *2. θεωρώ, υπολογίζω* *3. εκτιμώ!* *ll. ρ. αμ. αξίζω, έχω αξία (για τα χρεόγραφα), διατιμώμαι*

cotangentă, cotangente *ουσ. θηλ. (μαθ.) η συνεφαπτομένη*

cotare, cotări *ουσ. θηλ. 1. η διατίμηση, ο καθορισμός τιμής κάποιου πράγματος* *2. η εκτίμηση, η υπόληψη* *3. η ταξινομήση πάνω σε τεχνικό ιχνογράφημα των διαστάσεων του παριστανόμενου αντικείμενου*

cotă, cote *ουσ. θηλ.* 1. η εισφορά, η συνεισφορά 2. η διατίμηση 3. το ανάλογο, το μερίδιο, το μέρος 4. η στάθμη 5. το υψόμετρο // ~ **de amortizare** το χρεωλύσιο // ~ **obligatorie** η υποχρεωτική εισφορά // ~ **parte** η αναλογούσα μερίδα // **cota apelor** η στάθμη των υδάτων // **cota bursei** η διατίμηση του χρηματιστηρίου

cotcodac *επίφ.* κοντάκ-κοντάκ! (η φωνή της κότας αφού γεννήσει το αυγό, το κακάρισμα)

cotcodăceală, cotcodăceli *ουσ. θηλ.* το κακάρισμα, τα κακάρισματα

cotcodăci, cotcodăcesc *ρ. αμ.* 1. κακαρίζω 2. μτφ. φλυαρώ

coterie, coterii *ουσ. θηλ.* 1. η συμμορία, η ομάδα από κακοποιούς 2. η κλίκα

coteț, cotețe *ουσ. ουδ.* το κοτέτσι // ~ **de porumbei** ο περιστερώννας // ~ **pentru câine** το σπιτάκι του σκύλου

coti, cotice *ρ. αμ.* 1. στρίβω, στρέφω, κάνω στροφή, αλλάζω κατεύθυνση 2. γυρνώ, γυρίζω // **a -t și a plecat** έστριψε κι έφυγε

cotidian-ă, cotidieni-e *l. επίθ.* ημερήσιος-α-ο, καθημερινός-ή-ό, επιούσιος-α-ο // ~ **independent** η ανεξάρτητη ημερησία (καθημερινή) *ll. ουσ. ουδ.* η εφημερίδα

cotigar, cotigare *ουσ. ουδ.* η χαμηλή και στενόμακρη άμαξα για τη μεταφορά εμπορευμάτων

cotigar, cotigari *ουσ. αρσ.* ο αμαξάς

cotigă, cotigi *ους θηλ.* η μικρή άμαξα για τη μεταφορά ελαφρών πραγμάτων (που έχουν μικρό βάρος)

cotiledon, cotiledoane *ουσ. ουδ.* (βοτ.) η κτυληδόνα, το σποριόφυλλο

cotiledonat-ă, cotiledonați-te *επίθ.* (βοτ.) κτυληδόνας-η-ο

cotiș *επίρ.* γυριστά, με ζικ-ζακ, ελικοειδώς *ll. ουσ. ουδ.* η στροφή, το γύρισμα, η καμπή

cotiș-ă, cotiști-te *επίθ.* στριμμένος-η-ο, καμπυλωτός-ή-ό, καμπυλοειδής-ής-ές // **arborele** ~ η καμπυλωτή άτρακτος

cotitate, cotități *ουσ. θηλ.* το μερίδιο, το μέρος από ένα σύνολο

cotitură, cotituri *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα, η καμπή 2. η αναστροφή, ο ελιγμός, η τροπή 3. *μτφ.* η ουσιώδης ποιοτική αλλαγή, η μετατροπή // ~ **radicală** η ριζική στροφή

cotiza, cotizez *ρ. αμ.* 1. εισφέρω, συνεισφέρω 2. συντελώ σε κάτι

cotizație, cotizatii *ουσ. θηλ.* 1. η εισφορά, η συνεισφορά, η συνδρομή 2. ο έρανος, το χρηματικό βοήθημα

cotlet, cotlete *ουσ. ουδ.* η κοτολέτα, το πλευρό από κρέας πρόβειο, βοδινό, κ.λπ.

cotlon, cotloane *ουσ. ουδ.* η γωνία, η κόχη, το άβατο μέρος, ο κρυφός τόπος, ο κρυψώνας

cotoi, cotoi *ουσ. αρσ.* ο γάτος // ~ **bătrân** παλιός λύκος

coton, cotoane *ουσ. ουδ.* 1. το βαμπάκι 2. το βαμβακερό ύφασμα

cotonog-oagă, cotonogi-oage *επίθ.* 1. κουτσός-ή-ό 2. κολοβός-ή-ό

cotonogeață, cotonogeli *ουσ. θηλ.* (οικ.) το ξυλοκόπημα, το άγριο δάρισμα

cotogeli, cotonogesc *l. ρ. μετ. (οικ.)* ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον *ll. ρ. αμ.* 1. κουτσαίνω, γίνομαι κουτσός 2. αρρωσταίνω στα πόδια

cotor, cotoare *ουσ. ουδ.* 1. το στέλεχος, το κύριο μέρος, ο κορμός, το κύριο σώμα, ο μίσχος, το κοτσάνι 2. το στέλεχος στο διπλότυπο βιβλίο (αποδείξεων)

cotoroanță, cotoroanțe *ουσ. θηλ.* 1. η γριά και κακή γυναίκα, η μπαμπούγρια 2. *λαϊκ.* η μάντισσα

cotrobăi, cotrobăiesc *ρ. αμ.* ψάχνω, ψαχουλεύω, γυρεύω, αναζητώ, ανασκαλεύω

cotrobăială, cotrobăieli *ουσ. θηλ.* η γύρεψη, η αναζήτηση, το ψάξιμο

cotropi, cotropesc *ρ. μετ.* 1. κάνω επιδρομή, εισβάλλω 2. κατακτώ, καταλαμβάνω

cotropire, cotropiri *ουσ. θηλ.* η επιδρομή, η εισβολή, η κατάκτηση, η κατάληψη // **de** ~ κατακτητικός-ή-ό, επιδρομικός-ή-ό

cotropitor-oare, cotropitori-oare *l. επίθ.* επιδρομικός-ή-ό, κατακτητικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* ο, η επιδρομέας, ο, η εισβολέας, κατακτητής-ήτρια (ο, η)

cotutelă, cotutele *ουσ. θηλ.* η συγκηδεμονία **cotutore-oare, cotutori-oare** *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* ο, η συγκηδεμόνας

cotcar, cotcari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο κατεργάρας, ο πονηρός **cotcărie, cotcării** *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κατεργαριά, η πονηριά

cotofană, cotofene *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* 1. η καρακάζα, η κίσσα 2. *μτφ.* η άσκημη και η γλωσσού γυναίκα

covată, covate *ουσ. θηλ.* 1. η σκάφη 2. (στο μύλο) η αλευροδόχη

covăseală, covăseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το ξινόγαλο (για τη ζύμωση του φρέσκου γάλατος)

covăsi, covăsesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* ξινίζω το γάλα, φτιάχνω ξινόγαλο

covăsit *επίθ.* **lapte** ~ το πηχτό και ξινό γάλα **covățică, covățele** *ουσ. θηλ.* η μικρή σκάφη

covârși, covârșesc *ρ. μετ.* 1. ξεπερνώ κατά πολύ 2. υπερακοντίζω 3. κατανικώ, συντρίβω

covârșitor-oare, covârșitori-oare *επίθ.* 1. τεράστιος-α-ο, καταπληκτικός-ή-ό 2. συντριπτικός-ή-ό // **majoritatea -oare** η συντριπτική πλειοψηφία // **mărturie -oare** η καταπληκτική μαρτυρία (η κατάθεση στο δικαστήριο)

covergă, covergi *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα, το κάλυμμα

covertă, coverte *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το κατάστρωμα, η κουβέρτα πλοίου

coviltir, coviltire *ουσ. ουδ.* το σκέπασμα αμαξίου, το σκέπαστρο

conor, conoare *ουσ. ουδ.* 1. το χαλί, ο τάπητας 2. το στρωσίδι

conoraș, conorașe *ουσ. ουδ.* το μικρό χαλί **covrig, covrigi** *ουσ. αρσ.* το κουλούρι // **a se face** ~ κουλουριάζομαι

covrigar, covrigari *ουσ. αρσ.* ο κουλουράς, ο κουλουρατζής

covrigărie, covrigării *ουσ. θηλ.* το κουλουράδικο

covrigel, covrigei *ουσ. αρσ.* το κουλουράκι

cow-boy *ουσ. αρσ.* ο κάου-μπόι

coxal-ă, coxalie *επίθ.* ισχιακός-ή-ό // **os** ~ το ισχιακό οστό

coxalgie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ισχιαλγία

coxă, coxe *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το ισχίο (το μέρος του σώματος στην ένωση των μηρών με τη λεκάνη)

cozerie, cozerii *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κουβέντα, η συζήτηση, η συνομιλία, η συνδιάλεξη, η ομιλία

cozeur, cozeuri *ουσ. αρσ.* ο ομιλητής, ο συζητητής
cozonac, cozonaci *ουσ. αρσ.* το τσουρέκι
cozoroac, cozoroace *ουσ. ουδ.* το γέισο, η προσεχρή των καπέλων

crab, crabi *ουσ. αρσ.* ο κάβουρας, το καβούρι
crac, craci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. το σκέλος 2. η διακλάδωση, το κλαδί, ο κλάδος δέντρου 3. *μτφ.* το καθένα από τα δύο όμοια ή αντίστοιχα μέρη από τα οποία αποτελείται ένα πράγμα, π.χ. ο διαβήτης, κ.λ.π., το μπατζάκι παντελονιού

craca, crachez *ρ. μετ.* αποσυνθέτω μια οργανική ουσία στα συστατικά της με ειδική χημική βιομηχανική μέθοδο

cracare, cracări *ουσ. θηλ.* η βιομηχανική χημική μέθοδος αποσύνθεσης για τη διάσπαση μιας χημικής ένωσης στα συστατικά της (στην πετρελαιοβιομηχανία)

cracauer *ουσ. ουδ. (ενικ.)* το κρακάουερ (η ονομασία ενός είδους σαλαμιού ημικαπνιστού)

cracă, crăci *ουσ. θηλ.* το κλαδί, ο κλώνος, το κλωνάρι // *a-și tăia craca de sub picioare* εκτίθεμαι σε κίνδυνο μετά από απερίσκεπτη ενέργεια

crah, crahuri *ουσ. ουδ. (οικον.)* 1. το κραχ, η οικονομική καταστροφή, η απότομη και μεγάλη πτώση των τιμών του χρηματιστηρίου 2. η πτώχευση, η χρεοκοπία

crai, crai *ουσ. αρσ.* 1. ο βασιλιάς, ο ρήγας, ο αυτοκράτορας, ο ηγεμόνας 2. ο μάγος 3. *μτφ.* ο ερωτύλος, ερωτάρης, ερωτομανής, αγαπησιάρης, κορτάκιος // *~ de curte veche* ο αγύρτης, ο απατεώνας // *~ nou* η νέα σελήνη // *cei trei ~ de la răsărit* οι τρεις μάγοι απ' την Ανατολή

crailă, crailăcuri *ουσ. ουδ.* η ερωτοτροπία

crainic-ă, crainic-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εκφωνητής-ήτρια (ο η), ο σπήκερ 2. ο κράχτης, ο κήρυκας, ο ντελάλης

crămă, crame *ουσ. θηλ.* η κάβα, η οινapoθήκη, το κρασoπουλειό, το οινoπωλειό

crampă, crampe *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κράμπα

crampon, cramioane *ουσ. ουδ.* 1. το αγκίστρι, ο γάντζος, η σφήνα 2. αβλ. το κραμπόν

crampona, cramponez *ρ. μέσο* 1. αγκιστρώνομαι, γαντζώνομαι 2. κρέμομαι

cramponare, cramponări *ουσ. θηλ.* 1. η αγκίστρωση, το γάντζωμα 2. το κρέμασμα

cranial-ă, cranialie *επίθ.* κρανιακός-ή-ό

cranian-ă, craniani-e *επίθ.* (ανat.) κρανιακός-ή-ό

craniu, cranii *ουσ. ουδ. (ανat.)* 1. το κρανίο, ο σκελετός του κεφαλιού 2. η νεκροκεφαλή

crap, crapi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο κυπρίνος, το σαζάνι // *~ aurii* η τσιπούρα

cras-ă, crași-se *επίθ.* 1. αναϊδής-ής-ές 2. αναϊσθητός-η-ο, αγενής-ής-ές 3. χοντροκομμένος-η-ο // *ignorantă* -ă η αναϊσθητή αμάθεια // *neglijență* -ă η αναϊσθητή αμέλεια

crater, cratere *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο κρατήρας // *~ lunar* ο σεληνιακός κρατήρας

cratiță, cratițe *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* ο ενωτικό, η ενωτική γραμμή

cratiță, cratițe *ουσ. θηλ.* 1. η κατασρόλα, ο τέντζερης 2. η χύτρα

crăul *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το κρόουλ (τρόπος κολύμβησης)

cravașa, cravașez *ρ. μετ.* μαστιγώνω, χτυπώ με μαστίγιο

cravașare, cravașări *ουσ. θηλ.* η μαστίγωση, το μαστίγωμα

cravașă, cravașe *ουσ. θηλ.* το μαστίγιο

cravată, cravate *ουσ. θηλ.* η γραβάτα, ο λαιμοδέτης

crază, craze *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η κρίση

crăcană, crăcane *ουσ. θηλ.* η διχάλα

crăcănă, crăcănez *ι. ρ. μετ.* ανοίγω τα πόδια λοξά, στα πλάγια // *ρ. μέσο* βαδίζω με τα πόδια μου λοξά, προς τα πλάγια λοξεύω, ξεφεύγω από την ευθεία

crăcănat-ă, crăcănați-e *επίθ.* πλαγιαστός-ή-ό, στραβός-ή-ό, στραβοκάνης-α-ικο

crăci, crăcesc *ι. ρ. μετ.* κάνω κάτι να πάει λοξά // *ρ. μέσο* λοξεύω, πηγαίνω λοξά, λοξοδρομώ

crăci-ă, crăciți-e *επίθ.* 1. λοξός-ή-ό 2. διακλαδισμένος-η-ο 3. *μτφ.* ανισόρροπος-η-ο

Crăciun, Crăciunuri *ουσ. ουδ. (θρ.)* τα Χριστούγεννα // *pomul de ~* το Χριστουγεννιάτικο δέντρο // *Mos ~* ο Γέρος των Χριστουγέννων, ο Άγιος των Χριστουγέννων, ο Αϊ Βασίλης

crăiasă, crăiese *ουσ. θηλ.* η βασίλισσα, η αυτοκράτειρα, η νεράιδα

crăie, crăii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η χώρα, η πολιτεία, το κράτος, η βασιλεία, το βασίλειο

crăiesc-iască, crăiești *επίθ. (λαϊκ.)* βασιλικός-ή-ό, αυτοκρατορικός-ή-ό

crăiește *επίρ.* βασιλικά, αυτοκρατορικά

crăime *ουσ. θηλ.* οι βασιλίδες

crăisor, crăisori *ουσ. αρσ.* το βασιλόπουλο, ο πρίγκιπας

crăiță, crăițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ποώδες άνθος με κίτρινα και πορτοκαλιά άνθη (*Tagetes erecta et patala*)

crânțani, crânțanesc *ρ. αμ.* τραγανίζω

crăpa, crăp *ι. ρ. μετ.* 1. σκάζω, σκάω 2. σπάζω 3. σκίζω 4. κάνω κάτι να ραγίσει, ν' ανοίξει, ραγίζω 5. μισανοίγω // *a ~ capul* σκίζω το κεφάλι

καποίου // *a ~ un lemn* σκίζω ένα ξύλο // *ρ. αμ.* ραγίζω, σκάω // *a ~ de ciudă* σκάω από πείσμα (γινάτι) // *a ~ pielea de gras ce e* σκάζει το δέρμα

του από το πάχος που έχει // *crapă pietrele de* γερ σκάζουν οι πέτρες από κρύο (ψύχρα) // *unde dai și unde crapă* άλλου τα κακαρίσματα κι άλλου γεννάν οι κότες // *zidul a -t o* τοίχος ράγισε // *III. ρ. μέσο* 1. ραγίζω, παθαίνω ράγισμα, κίσισιμο 2. σκίζομαι 3. (τριτοπρ.) «χαράζει», πλησιάζει το ξημέρωμα // *a-i ~ buza după ceva* αισθάνομαι μεγάλη ανάγκη από κάτι // *a-i ~ capul de durere* σκίζεται το κεφάλι μου από πόνο // *a-i ~ cuiva obrazul de rușine* σκάζει το προσώπο μου από ντροπή, καταντροπιάζομαι // *a se ~ de ziuă* χαράζει, πλησιάζει το ξημέρωμα, η αυγή (ξημερώνει η χαραυγή)

crăpat *ουσ. ουδ.* το ράγισμα, το σκάσιμο, το σπάσιμο

crăpa-ă, crăpați-e *επίθ.* ραγισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, σκασμένος-η-ο 2. μισανοιγμένος-η-ο

crăpătură, crăpături *ουσ. θηλ.* 1. το ρήγμα, το ράγισμα, η ρωγμή, η σχισμή 2. το σκάσιμο, η σχισμάδα, το σκίσιμο

crăpelnită *ουσ. θηλ. (οικ.)* (χλευασ.) το φαί

crățicioară, crățicioare *ουσ. θηλ.* η μικρή κατασρόλα

crăcneală, crăcneli *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, το μουρμουρητό

crăcni, crăcnesc *ρ. αμ.* γκρινιάζω, αντιμιλώ, μουρμουρίζω, δυσφορώ

crâcnire, crâcniri *ουσ.* *θηλ.* η γκρίνια, το αντιμίλημα, η αντίρρηση
crâmpeli, crâmpeli *ουσ.* *ουδ.* το κομμάτι, το τεμάχιο, το τμήμα, το απόσπασμα, το μέρος, το θρύμμα
crâncen-ă, crânceni-e *επιθ.* δεινός-ή-ό, σκληρός-ή-ό, άγριος-α-ο // **luptă -ă** η δεινή μάχη
crâng, crânguri *ουσ.* *ουδ.* το άσος, το μικρό δάσος
crâsnic, crâsnice *ουσ.* *ουδ.* αλιευτικό δίχτυ σε σχήμα σάκου το δεμένο σε μακρύ κοντάρι
crâșmar, crâșmari *ουσ.* *ουδ.* ιδ. **cârciumar**
crâșmă, crâșme *ουσ.* *θηλ.* ιδ. **cârciumă**
crâșmăriță, crâșmărite *ουσ.* *θηλ.* ιδ. **cârciumăreasă**
crea, creez *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ, κατασκευάζω, εφευρίσκω 2. φτιάχνω, φτιάνω, πλάθω 3. ιδρύω 4. χιτώ 5. επιновώ 6. δίνω σε κάτι ύπαρξη // **a crea** *ο* **opera** *ă bogată* δημιουργήσε πλούσιο έργο
creangă, crengi *ουσ.* *θηλ.* το κλαδί, το κλαρί, ο κλάδος // **a umbla creanga** περιφέρομαι άσποκα εδώ κι εκεί
creanțe, creanțe *ουσ.* *θηλ.* 1. το δικαίωμα του πιστωτή 2. η πίστωση, το χρεόγραφο // (*νομ.*) **dreptul de ~** το δικαίωμα του πιστωτή
creare, creări *ουσ.* *θηλ.* 1. η δημιουργία 2. η ίδρυση, η θεμελίωση, η χτίσι, η κτίσι, το χτίσιμο 3. η εφεύρεση 4. η συγκρότηση
creastă, creste *ουσ.* *θηλ.* 1. το λειρί (στα πτηνά) 2. η κορυφή βουνού 3. το επάνω πλάνιο μέρος της στέγης
creator-oare, creatori-oare *ι. επιθ.* 1. δημιουργικός-ή-ό 2. γόνιμος-η-ο // **inițiativa -oare** η δημιουργική πρωτοβουλία // **opera -oare** το δημιουργικό έργο *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο δημιουργός, ο πλάστης του κόσμου, ο Θεός, ο πλαστοργός 2. εφευρέτης-τρια (ο, η)
creatură, creaturi *ουσ.* *θηλ.* (*χλευασ.*) 1. το πλάσμα, το δημιουργημα 2. ο αχρείος άνθρωπος, το υποκείμενο
creație, creații *ι. ουσ.* *θηλ.* η δημιουργία, το δημιουργημα, το κατασκευάσμα, η πλάσι, το σύμπαν // **- artistică** η καλλιτεχνική δημιουργία *II. επιθ. έκφρ. de ~* δημιουργικός-ή-ό
creaționism *ουσ.* *ουδ.* η δημιουργικότητα' η δημιουργία από το Θεό του σύμπαντος
creațiune, creațiuni *ουσ.* *θηλ.* η δημιουργία
crede, cred *ι. ρ. μετ.* 1. πιστεύω 2. θεωρώ κάτι αληθινό, νομίζω 3. δίνω πίστη σε κάτι 4. θαρρώ 5. υποθέτω, υπολογίζω 6. έχω γνώμη φρονώ // **a ~ pe cuvânt** δίνω πίστη στο λόγο // **ce crezi?** τί νομίζεις; // **te credeam altfel** αλλοιώς σε νόμιζα // **toți au crezut cuvintele sale** όλοι πίστεψαν τα λόγια του *II. ρ. αμ.* πιστεύω 2. πρεσβεύω 3. ομολογώ, παραδέχομαι κάτι // **a nu-și ~ ochilor** το βλέπω με τα μάτια μου και δεν το πιστεύω *III. ρ. μέσο* περηφανεύομαι, υπερηφανεύομαι, καυχίεμαι, παινεύω τον εαυτό μου, γίνομαι υπερόπτης, κομπάζω // **se ~ de neînlocuit** νομίζει πως είναι αναντικατάστατος
credibil-ă, credibili-e *επιθ.* πιστευτός-ή-ό, αξιόπιστος-η-ο
credibilitate *ουσ.* *θηλ.* η αξιοπιστία, το αξιόπιστο, η πιστότητα
credincios-oasă, credincioși-oase *επιθ.* 1. πιστός-ή-ό, έμπιστος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. θρήσκος-α-ο, θρησκευτικός-ή-ό
credință, credințe *ουσ.* *θηλ.* 1. η πίστη 2. η θρησκεία 3. το δόγμα, η δοξασία 4. η πεποίθηση 5. η

αδιάσειστη βεβαιότητα 6. η αφοσίωση 7. η εμπιστοσύνη // **~ conjugală** η συζυγική πίστη // **credința creștină** η χριστιανική πίστη // **a-și mănca credința** είναι ανέντιμος // **am credința că vei reuși** έχω πεποίθηση ότι θα έχει επιτυχία // **a servi cu ~** εκτελώ την υπηρεσία μου με αφοσίωση, είμαι αφοσιωμένος στην υπηρεσία μου, εκτελώ με ευσυνειδησία τα καθήκοντά μου // **profesiune de ~** η ομολογία πίστης (η αποδοχή ενός ορισμένου θρησκευτικού δόγματος) // **un om de bună ~** άνθρωπος καλής πίστης (ειλικρινής) // **vă vorbesc cu toată bună ~** σας μιλά με κάθε καλή πίστη
credit, credite *ι. ουσ. ουδ.* 1. η πίστωση 2. (*λογιστ.*) τα έσοδα (η ειδική στήλη λογαριασμού) // **a da pe ~** δίνω «επί πιστώσει» *II. επιθ. έκφρ.* 1. **de ~** πιστωτικός-ή-ό // **scrisoare de ~** το πιστωτικό έγγραφο 2. *μτφ.* η υπόληψη, η εκτίμηση, η πέραση, ο σεβασμός, το κύρος
credita, creditex *ρ. μετ.* 1. πιστώνω 2. δίνω εμπορεύματα ή χρήματα με πίστωση 3. *λογιστ.* γράφω στα λογιστικά βιβλία σε ειδική στήλη το λαβείν
creditar, creditări *ουσ.* *θηλ.* 1. η πίστωση 2. το δάνειο (σε εμπορεύματα ή σε χρηματικό ποσό) // **-a taxelor vamale** η πίστωση των τελωνειακών δασμών
creditor-oare, creditor-oare *ι. επιθ.* πιστωτικός-ή-ό // **sold ~** το πιστωτικό υπόλοιπο λογαριασμού *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πιστωτής, η πιστώτρια, ο δανειστής, η δανειστρία // **mă urmăresc creditorii** με καταδιώκουν οι δανειστές
credo *ουσ. αρσ.* αμετάβλ. (*εκκλ.*) το πιστεύω, το σύμβολο της πίστης, η χριστιανική πίστη, το δόγμα, το θρησκευτικό δόγμα
credul-ă, credule *ι. επιθ.* 1. εύπιστος-η-ο 2. αφελής-ής-ές, ευκολόπιστος-η-ο *II. επιρ.* 1. εύπιστα, αφελώς 2. απλοϊκά, ανόητα
credulitate *ουσ.* *θηλ.* η ευπιστία, η ευκολοπιστία, η αφέλεια, η απλοϊκότητα
creier, creieri *ουσ. αρσ.* 1. ο εγκέφαλος, ο μυελός, ο νους, το μυαλό 2. η διάνοια, η κρίσι // **-ul electronic** ο ηλεκτρονικός εγκέφαλος // **-ul mare** ο εγκέφαλος // **-ul mic** η παρεγκεφαλής // **-ii mușilor** τα κορφοβούνια
creieras, creieras *ουσ. αρσ.* η παρεγκεφαλής
creion, creioane *ουσ. ουδ.* 1. το μολύβι, το μολυβοκόντυλο 2. το κραγιόν (από χρωστική ουσία) // **~ chimic** το ανεξίτηλο μολύβι (το χημικό μολύβι) // **~ colorat** το έγχρωμο μολύβι
creiona, creionez *ρ. μετ.* ιχνογραφώ, σχεδιάζω με μολύβι, σκιαγραφώ, σκιτάρω
creionaj, creionaje *ουσ. ουδ.* το ιχνογράφημα με μολύβι, το σχέδιο με μολύβι, το σκιαγράφημα
creionare, creionări *ουσ.* *θηλ.* το σκιτσάρισμα
creionas, creionase *ουσ. ουδ.* ο μικρός μαρκαδόρος, η ξυλομπογιά
creitar, creitari *ουσ. αρσ.* (*ιστ.*) το μικρό ασημένιο νόμισμα στην Αυστροουγγαρία, το εκατοστό μέρος του φιορινιού
crem *επιθ.* αμετάβλ. κρεμ, το κιτρινωπό χρώμα
cremalieră, cremaliere *ουσ.* *θηλ.* ο σιδερένιος οδοντωτός μοχλός, η αμπάρα, που μετατρέπει την περιστροφική κίνηση σε ευθεία γραμμή και αντίθετα
crematoriu *ουσ. ουδ.* το κρεματόριο, το αποτεφρωτήριο

cremă, creme ουσ. θηλ. 1. η κρέμα 2. η αφρόκρεμα, το αφρόγαλα, το καϊμάκι 3. το γλύκισμα από κρόκους αυγών, γάλα, άμυλο και ζάχαρη 4. το καλλυντικό παρασκεύασμα σε μορφή αλοιφής 5. μτφ. η αφρόκρεμα // ~ **de ghete** το βερνίκι

cremene, cremeni ουσ. θηλ. (ορυκτ.) ο πυρίτης λίθος (παράγεται σπινθήρες), το στουρνάρι // **cât ai da din** ~ πολύ γρήγορα

cremometru, cremometre ουσ. ουδ. το κρεμόμετρο, το κορυφόμετρο (για μέτρηση των λιπαρών ουσιών στο γάλα)

cremonă, cremone ουσ. θηλ. το μεταλλικό μάνταλο για το κλείσιμο του παραθυριού

crenel, creneluri ουσ. ουδ. η έπαλξη, η πολεμίστρα

crenelar-ă, crenelaji-te επίθ. επαλξωτός-ή-ό, με επάλξεις

crenguliță, crengulițe ουσ. θηλ. το κλαρί

crenguță, crenguțe ουσ. θηλ. το κλώνάρι, ο κλώνος, το κλώνι

crenvurșt, crenvurști ουσ. αρσ. το μικρό λουκάνικο από βοδινό κρέας ανάμεικτο με λαρδί

creol-ă, creoli-e ουσ. αρσ. και θηλ. κρεολός-ή (ο, η), μιγής (ο)

creolină ουσ. θηλ. η κρεολίνη (απολυμαντική ουσία)

creozot ουσ. ουδ. το κρεόζωτον

crep ουσ. ουδ. 1. το κρέπι (ύφασμα) 2. το κρεπ (καουτσούκ)

crepon ουσ. ουδ. το κρέπι, το κρέπι (είδος υφάσματος)

creponat-ă, creponați-te επίθ. σουφρωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο

crepuscul, crepuscule ουσ. ουδ. 1. το λυκόφως, το σούρουπο 2. το αμυδρό φως 3. μτφ. η παρακμή

crepuscular-ă, crepusculari-e επίθ. κάποιος ή κάτι που ευρίσκεται στο λυκόφως που χάνει τη λάμψη του· που έχει το φως αμυδρό· που πλησιάζει προς τη δύση

creșcător-oare, creșcătorii-oare l. επίθ. 1. αυξάνων -ουσα-ον, αύξων-ουσα-ον, αναβαίνων-ουσα-ον 2. ανοδικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. κτηνοτρόφος (ο, η) // ~ **de vite** ζωτρόφος (ο, η)

creșcătorie, creșcătorii ουσ. θηλ. το κτηνοτροφείο // ~ **de cai** το ιπποτροφείο, το ιπποφορβείο // ~ **de pești** το ιχθυοτροφείο

creșcând-ă, creșcânzi-e επίθ. μτχ. 1. αυξάνων-ουσα-ον, μεγαλώνων-ουσα-ον 2. αναπτυσσόμενος-η-ο // **producție** -ă η αυξανόμενη παραγωγή

crescendo επιρ. μτχ. (μουσ.) αυξάνοντας (την ένταση του μουσικού) ήχου

crescut-ă, crescuți-te επίθ. μτχ. 1. μεγαλωμένος-η-ο 2. εξογκωμένος-η-ο, φουσκωμένος-η-ο 3. επίθ. ώριμος-η-ο 4. μτφ. αναπτυσσόμενος-η-ο, εξελιγμένος-η-ο, αυξημένος-η-ο // **bine** ~ καλοαναθρεμμένος-η-ο, διαπαιδαγωγημένος-η-ο // **prost** ~ ο κακοαναθρεμμένος-η-ο, ανάγωγος-η-ο· άξεστος-η-ο

cresta, crestez . ρ. μετ. 1. κάνω εγκοπές ή γραμμές πάνω σε μια επιφάνεια μένα αιχμηρό, οξύ όργανο, εγκόπτω 2. χαράζω, χαράσσω // **a ~ pe răboj** χαράζω πάνω στην εγκοπή (κρατάω λογαριασμό) // **a ~ un arbore** κάνω χαρακιές πάνω σ' ένα δέντρο ll. ρ. μέσο κόβομαι, τραυματίζομαι ελαφρά με κοφτερό όργανο, χαράζομαι με χαραματιά

crestare, creștări ουσ. θηλ. 1. το χάραγμα, η χαραγή, η χαραγματιά, η ρωγμή 2. το χαρακώμα

crestat ουσ. ουδ. η χαραγή, η χαρακιά, η ρωγμή

crestat-ă, creștați-te επιθ. χαρακωτός-ή-ό // **frunze cu marginea** -ă τα φύλλα με εγκοπές στην άκρη (που έχουν τις άκρες σκαλισμένες)

creștătură, creștături ουσ. θηλ. 1. η εγκοπή, η εντομή, η χαρακιά, η χαραγή 2. το κόψιμο, το σκάλισμα

crestomație, crestomații ουσ. θηλ. 1. η χρηστομάθεια 2. το βιβλίο που περιέχει ηθικά και διδακτικά αποσπάσματα δόκιμων συγγραφέων

creșă, creșe ουσ. θηλ. 1. το βρεφοκομείο 2. ο παιδικός σταθμός, το νηπιαγωγείο

crește, cresc l. ρ. μετ. 1. μεγαλώνω, αυξάνω, μεγαθύνω 2. εκπρέφω 3. ανατρέφω 4. αβγατίζω // **a ~ animale** διατρέφω ζώα // **nu ~ a** δεν αύξανε ll. ρ. αμ. 1. μεγαλώνω, αυξάνομαι 2. αναπτύσσομαι 3. ψηλώνω 4. μεστώνω, γίνομαι ώριμος // **a ~ văzând cu ochii** μεγαλώνει πολύ γρήγορα, όσο να τον βλέπεις με τα μάτια // **a-i ~ cuiva inimă** αισθάνομαι μεγάλη χαρά, μού'γινε η καρδιά περιβόλι // **copilul a crescut** το παιδί μεγάλωσε

creștere, creșteri ουσ. θηλ. 1. το μέγλωμα, η αύξηση, η προσ αύξηση, η επαύξηση 2. η ανάπτυξη, η άνοδος 3. η ανατροφή 4. το ψήλωμα // **-a nivelului de trai** η αύξηση του βιοτικού επιπέδου // **-a prețurilor** η αύξηση των τιμών, η υπερτίμηση // **bună creștere** η καλή ανατροφή, η διαπαιδαγώγηση

creștet, creștete ουσ. ουδ. 1. η κορυφή της κεφαλής 2. η κορφή, η ράχη 3. το ψηλότερο σημείο κάθε πράγματος που έχει ύψος // **din ~ până-n tâlpi** από την κορφή της κεφαλής μέχρι τα νύχια, πατόκορφα

creștin-ă, creștini-e l. επίθ. χριστιανικός-ή-ό ll. επίρ. χριστιανικά ll. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. χριστιανός-ή (ο, η) 2. λαϊκ. ο άνθρωπος

creștina, creștinez l. ρ. μετ. εκχριστιανίζω ll. ρ. μέσο γίνομαι χριστιανός, εκχριστιανίζομαι

creștinare ουσ. θηλ. η εγκόλπωση του χριστιανισμού. ο εκχριστιανισμός

creștinătate ουσ. θηλ. η χριστιανισσύνη

creștinesc-ească, creștinești επίθ. χριστιανικός-ή-ό

creștinește επίρ. χριστιανικά

creștinism ουσ. ουδ. ο χριστιανισμός

cretaceu-ee, cretacei-ee l. ουσ. αρσ. (γεωλ.) το ασβεστολιθικό πέτρωμα, η κιμωλία ll. επίθ. κιμωλιακός-ή-ό

cretacic-ă, cretaciici-ee επίθ. (γεωλ.) κρητιδικός-ή-ό // **perioada cretacică** η κρητιδική περίοδος (η τρίτη και τελευταία περίοδος του μεσοζωικού αιώνα)

cretă, crete ουσ. θηλ. 1. η κιμωλία 2. (γεωλ.) η κρητίδα

cretin-ă, cretini-e l. επίθ. βλακώδης-ης-ες, κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο ll. ουσ. αρσ. και θηλ. χαζός-ή (ο, η), ηλίθιος-ια (ο, η), ανόητος-η (ο, η), μωρός-ή (ο, η)

cretinism ουσ. ουδ. 1. η βλακεία, η ανοησία 2. η ηλιθιότητα, ο κρετινισμός 3. η χαζομάρα

cretiniza, cretinizez l. ρ. μετ. 1. αποβλακώνω, ξεμωραίνω 2. κάνω κάποιον ηλίθιο ll. ρ. αντων. αποβλακώνομαι, ξεκουτιαίνω, ξεμωραίνομαι

creton, cretoane ουσ. ουδ. το κρετόν (λεπτό ύφασμα από βαμνίσι)

creț, creăță, creți-te επίθ. 1. κατσαρός-ή-ό, κατσαρωτός-ή-ό, σγουρός-ή-ό 2. σγουρομάλλης-α-ικό, κατσαρομάλλης-άλλα-άλλικο

creț, crețuri *ουσ. ουδ.* 1. η ιπτική, η ζάρα, η σούφρα, η ζαρωματιά, η ρυτίδα 2. η μπούκλα, το κατσαρό
crețește, crețești *επίθ.* η ονομασία ενός είδους μήλου κάπως πλατιού με πρασινωπή και κιτρινωπή φλούδα
creuzet, creuzete *ουσ. ουδ.* 1. η χοάνη 2. το χωνευτήριο, το δοχείο από διαθλαστικό υλικό για το λιώσιμο μετάλλων
crevasă, crevase *ουσ. θηλ.* η σκισμάδα, η σχισμή, το ρήγμα, η ρωγμή, το σκίσιμο
crevetă, crevete *ουσ. θηλ.* (ιχθ.) η γαρίδα
crez, crezuri *ουσ. ουδ.* 1. το Πιστεύω, το σύμβολο της πίστης 2. το φρόνημα, η ιδεολογία 3. η αυτοπεποίθηση
crezare, crezări *ουσ. θηλ.* η πίστη, η εμπιστοσύνη // **a da** ~ έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον ή σε κάτι
crezământ *Ι. ουσ. ουδ.* 1. η πίστη, η εμπιστοσύνη 2. η αξιοπιστία, η κατανόηση 3. η υπόληψη // **a afla** ~ βρίσκω κατανόηση, είμαι αξιόπιστος, εμπνέω εμπιστοσύνη *ΙΙ. επιρ. έκφρ. cu* ~ πράγματι, αληθινά
crezol, crezoli *ουσ. αρσ.* η κρεζόλη
cri *επίθ.* κρι, κρι (ο ήχος που βγάζει ο τζιτζικας)
crib, crihuri *ουσ. ουδ.* το ξύλινο ή το μεταλλικό κατασκευάσμα το τοποθετημένο στην κοίτη ποταμού για να προστατεύσει τον απορροφητικό σωλήνα της αντλίας με τον οποίο τρομπάρεται το νερό
criblură, cribluri *ουσ. θηλ.* τα χαλίκια για οδόστρωμα
crie, criuri *ουσ. ουδ.* ο κρίκος, η συσκευή για το σήκωμα βάρους, το αναβίβαστρο
crichet *ουσ. ουδ.* (αθλ.) το κρίκετ
cricoid-ă, cricoizi-de *επίθ.* κρικοειδής-ής-ές (που έχει σχήμα κρίκου, δακτυλοειδής)
crială, criale *ουσ. θηλ.* η καθεμία από τις δύο πλάγιες άκρες του διχτυού ψαρέματος
crimă, crime *ουσ. θηλ.* 1. το έγκλημα, ο φόνος, το κακοπράγμα 2. το ανόμημα // **a comite** ο ~ διαπράττω έγκλημα, εγκληματώ
criminal-ă, criminalie *Ι. επίθ.* εγκληματικός-ή-ό // **actiune** -ă η εγκληματική ενέργεια *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εγκληματία (ο, η) 2. δράστης-στρια (ο, η) κακούργος-α (ο, η) // ~ **de război** ο εγκληματίας πολέμου
criminalist-ă, criminaliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* (νομ.) ποινολόγος (ο, η), εγκληματολόγος (ο, η)
criminalistică *ουσ. θηλ.* η εγκληματολογία
criminalitate *ουσ. θηλ.* η εγκληματικότητα
criminologie *ουσ. θηλ.* (νομ.) η εγκληματολογία
crin, crini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κρίνο, ο κρίνος
crinolină, crinoline *ουσ. θηλ.* το κρινολίνο
crioterapie *ουσ. θηλ.* η κρυοθεραπεία (το κρύο σα θεραπευτικό μέσο)
criptă, cripte *ουσ. θηλ.* η κρυπτή
criptic-ă, criptici-ce *επίθ.* 1. κρυφός-ή-ό, κρυπτός-ή-ό 2. σιβυλλικός-ή-ό, διφορούμενος-η-ο, μυστηριώδης-ής-ες // **limbaj** ~ το κρυπτό γλωσσικό φραστικό ιδίωμα, το κρυπτό λεκτικό
criptogramă, criptogram *ουσ. θηλ.* (πληθ.) (βοτ.) τα κρυπτόγπαμμα
criptogenetic-ă, criptogenetici-ce *επίθ.* κρυπτογενετικός-ή-ό (ονομασία κάθε αρρώστιας που προκαλείται από άγνωστη αιτία)
criptografic-ă, criptografici-ce *επίθ.* κρυπτογραφικός-ή-ό

criptografie, criptografii *ουσ. θηλ.* η κρυπτογραφία, η κρυπτολογία
criptogramă, criptogram *ουσ. θηλ.* το κρυπτογράφημα
criptonim-ă, criptonimi-e *Ι. επίθ.* κρυπτόνυμος-η-ο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το κρυπτόνυμο, το ψευδώνυμο
crisalidă, crisalide *ουσ. θηλ.* (ζωολ.) η χρυσάλλιδα, η πεταλούδα
criselefantin-ă, criselefantini-e *επίθ.* χρυσελεφάντινος-η-ο (από χρυσάφι και ελεφαντοστό)
crisoberil *ουσ. ουδ.* η χρυσοβήρυλλος (είδος πολύτιμου πράσινου λίθου)
crispa, crispez *ρ. μέσο* συσπώμαι
crispare, crispări *ουσ. θηλ.* η σύσπαση
crispat-ă, crispați-te *επίθ.* συσπασμένος-η-ο
cristal, cristale, cristaluri *ουσ. ουδ.* 1. το κρύσταλλο, ο κρύσταλλος 2. καθετί που είναι διαυγές 3. το κρύσταλλο (το δοχείο ή το σκεύος από κρύσταλλο) // **curat ca** -ul καθαρός σαν το κρύσταλλο
cristalin-ă, cristalini-e *Ι. επίθ.* 1. κρυστάλλινος-η-ο, κρυσταλλικός-ή-ό, κρυσταλλώδης-ής-ες 2. γάρφαρος-η-ο (νερό) *ΙΙ. ουσ. ουδ.* 1. ο κρυσταλλοειδής φακός (το διαφανές σώμα στο βολβό του οφθαλμού) 2. το κρυσταλλικό πέτρωμα (από λειωμένη ορυκτή μάζα στερεοποιημένη)
cristaliza, cristalizez *Ι. ρ. μετ.* αποκρυσταλλώνω, μεταβάλλω σε κρύσταλλο *ΙΙ. ρ. αμ.* παθαίνω κρυστάλλωση, είμαι σαν κρύσταλλο *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. αποκρυσταλλώνομαι 2. μτφ. διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι
cristalizabil-ă, cristalizabili-e *επίθ.* κρυσταλλώσιμος-η-ο
cristalizare, cristalizări *ουσ. θηλ.* η κρυστάλλωση, το κρυστάλλωμα, η αποκρυστάλλωση, το αποκρυστάλλωμα
cristalizat-ă, cristalizați-te *επίθ.* αποκρυσταλλωμένος-η-ο, κρυσταλλωμένος
cristalizor, cristalizaore *ουσ. ουδ.* το κρυσταλλωτήριο
cristalogeneză *ουσ. θηλ.* η κρυσταλλογένεση
cristalograf-ă, cristalografii-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κρυσταλλογράφος (που μελετά τα κρύσταλλα)
cristalografie *ουσ. θηλ.* η κρυσταλλογραφία
cristaloid-ă, cristaloidi-de *Ι. επίθ.* κρυσταλλοειδής-ής-ές *ΙΙ. ουσ. αρσ.* το κρυστάλλωμα (το σώμα που κρυσταλλώθηκε)
cristei, cristei *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* είδος πτηνού μεγαλύτερο από τον κότσυφα, ο κρεξ
cristelnit-ă, cristelnite *ουσ. θηλ.* η κολυμπήθρα (το δοχείο για βάπτισμα)
criteriu, criterii *ουσ. ουδ.* το κριτήριο, ο γνώμονας για κρίση
critic-ă, critici-ce *Ι. επίθ.* κρίσιμος-η-ο, κριτικός-ή-ό // **moment** ~ η κρίσιμη στιγμή // **spirit** ~ το κριτικό πνεύμα, το ανεπηρέαστο πνεύμα από προκαταλήψεις *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κριτικός // ~ **muzical** ο, η μουσικοκριτικός *ΙΙΙ. ουσ. θηλ.* η κριτική // -ă **artistică** η κριτική στον τομέα της τέχνης // -ă **de artă** η τεχνοκριτική // -ă **literară** η λογοτεχνική κριτική // -ă **și autocritică** η κριτική και αυτοκριτική // **a fi mai presus de orice** -ă είναι πάνω από κάθε κριτική (είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο) // **a fi sub orice** -ă είναι κάτω από κάθε κριτική (είναι χαμηλής ποιότητας)

critica, **critic** *ρ. μετ.* 1. κριτικάρω, κρίνω, εκφράζω κρίση σαν κριτικός έργων, επικρίνω, κατακρίνω 2. ψέγω, ψεγαδιάζω // **el m-a** -t αυτό με κατέκρινε, με κατηγόρησε, μου έκανε δυσμενή κριτική
criticabil-ă, **criticabil-e** *επιθ.* αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο, επικριτικός-ή-ό, αξιόβεμπτος-η-ο, ψεκτός-ή-ό
criticare, **criticări** *ουσ.* *επιθ.* η επίκριση, το κριτικάρισμα
criticism *ουσ.* *ουδ.* (φιλ.) ο κριτικισμός, η δύναμη του κρίνειν
criticist-ă, **criticisti-ste** *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* (φιλ.) ο, η οπαδός του κριτικισμού
crișă *ουσ.* *θελ.* ο πολύ μεθυσμένος άνθρωπος // **este beat** ~ είναι στουπί στο μεθύσι
crivăț, **crivete** *ουσ.* *ουδ.* ο βοριάς
crizantemă, **crizanteme** *ουσ.* *θελ.* (βοτ.) το χρυσάνθεμο
criză, **crize** *ουσ.* *θελ.* 1. η κρίση 2. *μτφ.* η ένταση, η έξαψη, η παρόξυνση, η ψυχική διαταραχή, η αποφασιστική στιγμή 3. η αποφασιστική τροπή // ~ **de apendicită** η κρίση σκληρκοειδίτιδας // ~ **de guvern** η κυβερνητική κρίση // ~ **de nervi** η νευρική κρίση // ~ **economică** η οικονομική κρίση
croat-ă, **croați-te** *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* Κροάτης-ισσα (ο, η) *ιι.* *επιθ.* κροατικός-ή-ό
croazieră, **croaziere** *ουσ.* *θελ.* η κρουαζιέρα
crocani-ă, **crocanți-te** *επιθ.* 1. τραγανός-ή-ό τραγανιστός-ή-ό 2. σκληρούτσικος-η-ο
crochet *ουσ.* *ουδ.* το κροκέ
crochetă, **crochete** *ουσ.* *θελ.* η κροκέττα
crochui, **crochuiuri** *ουσ.* *ουδ.* το σκίτσο
crocodil, **crocodili** *ουσ.* *αρσ.* ο κροκόδειλος // **de** ~ κροκοδείλιος-α-ο // **lacrimi de** ~ τα κροκοδείλια δάκρυα (υποκριτικά)
croi, **croiesc** *ρ. μετ.* 1. κόπτω (το ύφασμα για να φτιάξω ρούχα με ράψιμο) 2. χαράζω, χαράσσω (τις γραμμές μιας μελλοντικής κατασκευής) 3. ανοίγω, δένω, χτυπώ κάποιον σχηματίζοντάς του ραβδώσεις στο δέρμα // **a** ~ **o rochie** κάνω κόψιμο ρούχου για ράψιμο // (*ουκ.*) **a** o ~ **la fugă** τρέπομαι σε φυγή (για να γλιτώσω από κίνδυνο) // **a-și** ~ **un drum prin pădure** ανοίγω δρόμο στο δάσος
croială, **croieli** *ουσ.* *θελ.* 1. η κοπή, η κοψιά, το κόψιμο, η κόψη (ρούχων για ράψιμο) 2. ο τρόπος της κοπής 3. *μτφ.* ο χαρακτήρας κάθε ατόμου, το ξεχωριστό γνώρισμα
croit *ουσ.* *ουδ.* 1. η κοπτική 2. το σχέδιο ενός αντικειμένου που πρόκειται να γίνει
croitor, **croitori** *ουσ.* *αρσ.* ο ράφτης, ο κόπτης
croitoreasă, **croitorese** *ουσ.* *θελ.* η ράφτρια, η ράφτρα, η κόπτρια, η μοδίστρα
croitorie, **croitorii** *ουσ.* *θελ.* 1. το ραφείο, το ραφτάδικο, το μοδιστράδικο 2. η ραπτική, η μοδιστρική // **ea învață croitoria** αυτή μαθαίνει τη μοδιστρική
crom *ουσ.* *ουδ.* το χρώμιο (χημικό μεταλλικό στοιχείο)
croma, **cromez** *ρ. μετ.* καλύπτω με στρώμα χρωμίου
cromaș *ουσ.* *ουδ.* η χρωμίωση, η κάλυψη αντικειμένου με ένα στρώμα χρωμίου
cromare, **cromări** *ουσ.* *θελ.* η χρωμίωση
cromat-ă, **cromați-te** *επιθ.* χρωμιούχος-ος-ο // **oțel** ~ ο χρωμοχάλυβας
cromatic-ă, **cromatici-ce** *ι.* *επιθ.* χρωματικός-ή-ό // (*φυσ.*) **aberație** -ă η χρωματική αυταπάτη //

gamă -ă η χρωματική κλίμακα (η σειρά μουσικών φθόγγων που ανεβαίνει ή κατεβαίνει με διαδοχικά ημιτόνια) // **interval** ~ το χρωματικό διάστημα *ιι.* *ουσ.* *θελ.* η χρωματική, η τέχνη κατασκευής και χρήσης των χρωμάτων
cromatografic-ă, **cromatografici-ce** *επιθ.* χρωματογραφικός-ή-ό
cromatografie *ουσ.* *θελ.* η χρωματογραφία
cromatoplast, **cromatoplaste** *ουσ.* *ουδ.* το χρωματόσωμα στη ρίζα του καρότου ή στους ώριμους καρπούς
cromic-ă, **cromici-ce** *επιθ.* χρωμικός-ή-ό // **acid** ~ το χρωμικό οξύ
cromnichel *ουσ.* *ουδ.* η χρωμονικελίνη (κράμα νικελίου-χρωμίου)
cromofotografie, **cromofotografii** *ουσ.* *θελ.* η χρωμοφωτογραφία
cromolitografie, **cromolitografii** *ουσ.* *θελ.* η χρωμολιθογραφία
cromoplast, **cromoplaste** *ουσ.* *ουδ.* (βιολ.) *ιδ.* *cromatoplast*
cromozom, **cromozomi** *ουσ.* *αρσ.* (βιολ.) το χρωμόσωμα, το χρωματόσωμα (κυτταρικό στοιχείο με τα γονίδια των κληρονομικών ιδιοτήτων)
cronc *επιφ.* κρα-κρα (φωνή πτηνών)
croncăni, **croncănesc** *ρ. αμ.* κράζω, κρώζω (πτηνά)
croncănire, **croncăniri** *ουσ.* *θελ.* ο κρωγμός
croncănit *ουσ.* *ουδ.* ο κρωγμός
croncănitore, **croncănitore** *επιθ.* κράζων-ουσα -ον (πτηνά)
croncănitură, **croncănituri** *ουσ.* *θελ.* ο κρωγμός
cronic-ă, **cronici-ce** *ι.* *επιθ.* χρόνιος-ια-ο *ιι.* *επιφ.* χρόνια
cronicar-ă, **cronicari-e** *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* χρονογράφος (ο, η)
cronică, **cronici** *ουσ.* *θελ.* το χρονικό, τα χρονικά, το χρονογράφημα // ~ **teatrală** το θεατρικό χρονικό // **a scrie cronici** χρονογραφώ, γράφω χρονογραφήματα ή χρονογραφίες
cronografic-ă, **cronografici-ce** *ι.* *επιθ.* χρονογραφικός-ή-ό *ιι.* *επιφ.* χρονογραφικά
cronografie, **cronografii** *ουσ.* *θελ.* 1. η χρονογραφία, το χρονικό 2. οι χρονικές φάσεις ενός φαινομένου
cronologic-ă, **cronologici-ce** *ι.* *επιθ.* χρονολογικός-ή-ό // **înregistrare** -ă η χρονολογική εγγραφή *ιι.* *επιφ.* χρονολογικά
cronologie, **cronologii** *ουσ.* *θελ.* 1. η χρονολογία, η συγκεκριμένη ημερομηνία (η μέρα, μήνας και έτος) 2. η χρονολόγηση (ενός γεγονότος ή εγγράφου)
cronometra, **cronometrez** *ρ. μετ.* χρονομετρώ (μετρώ τη διάρκεια ενός γεγονότος με χρονόμετρο)
cronometraj, **cronometraje** *ουσ.* *ουδ.* η χρονομετρία
cronometrare, **cronometrări** *ουσ.* *θελ.* η χρονομέτρηση
cronometric-ă, **cronometrici-ce** *ι.* *επιθ.* χρονομετρικός-ή-ό *ιι.* *επιφ.* χρονομετρικά
cronometror-oare, **cronometrori-oare** *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* χρονομέτρης (ο, η)
cronometru, **cronometre** *ουσ.* *ουδ.* το χρονόμετρο, ο μετρονόμος
cros, **crosuri** *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το αγώνισμα ανωμάλου δρόμου
crosă, **crose** *ουσ.* *θελ.* (αθλ.) το πλήκτρο, το μπάστούνι του χόκεϊ

crosist-ă, crosiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ο αθλητής ανώμαλου δρόμου
croșetez, croșetez ρ. μετ. πλέκω με το κροσέ (δαντέλες, κ.λ.π.)
croșetare, croșetări ουσ. θηλ. το πλέξιμο, η πλοκή, η πλέξη
croșetat ουσ. ουδ. το πλέξιμο, η πλέξη
croșetă, croșete ουσ. θηλ. το κροσέ, είδος βελόνας για την κατασκευή πλεχτών, η γυριστή βελόνα για πλέξιμο
croșeu, croșee ουσ. ουδ. (αθλ.) το κροσέ
crotal, crotali ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο κροταλιάς
crotalie, crotalii ουσ. θηλ. το μεταλλικό σημάδι στο αυτί του ζώου για αναγνώριση
cron, cronuri ουσ. ουδ. η κοιλιάδα
cruce, cruci ουσ. θηλ. ο σταυρός // ~ **cardanică** ο σταυρός αναστολής και αρθρώσεως (στο αυτοκίνητο) // ~ **de voinic** ο ρωμαλέος άντρας, ο εύρωστος // **Crucea Roșie** ο Ερυθρός Σταυρός // **a-și face** ~ σταυροκοπιέμαι (απορώ, εκπλήσσομαι) // **a-și purta** ~ αφέρω το σταυρό μου, βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι, υποφέρω ψυχική θλίψη, στενοχωριέμαι, δοκιμάζω δυστυχίες // **a pune ~ cuiva sau la ceva** ξεγράφω, βάζω σταυρό σε κάποιον ή σε κάτι, λογαριάζω σε χαμένο ή κατεστραμμένο // **în ~** σταυρωτά
crucetă, crucete ουσ. θηλ. το ημικυκλικό επίπεδο το στερεωμένο πάνω σε πλοίο για την ενίσχυση του άνω μέρους του καταριού
cruci, crucesc I. ρ. μετ. 1. διασταυρώνω 2. τοποθετώ κάτι σταυρωτά II. ρ. μέσο εκπλήσσομαι, ξαφνιάζομαι, μένω άναυδος, κάνω το σταυρό μου
cruciadă, cruciade ουσ. θηλ. η σταυροφορία
crucial-ă, cruciali-e επιθ. πρωταρχικής σημασίας, αποφασιστικός-ή-ό, σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος -αία-αίο
cruciat, cruciați ουσ. αρσ. ο σταυροφόρος
crucieră, cruciere ουσ. θηλ. η ναυμαχία
cruciferă, crucifere ουσ. θηλ. (βοτ.) **plantă** ~ το φυτό από τα σταυροειδή
crucifica, crucific ρ. μετ. σταυρώνω, θανατώνω με σταύρωση
crucificare, crucificări ουσ. θηλ. η σταύρωση, το σταύρωμα
crucificat-ă, crucificati-te επιθ. εσταυρωμένος-η-ο
crucifix, crucifix ουσ. ουδ. ο εσταυρωμένος
cruciform-ă, cruciformi-e επιθ. σταυροειδής-ής-ές, σταυρότυπος-η-ο
cruciș-ă, cruciși-șe I. επιθ. σταυρωτός-ή-ό II. σταυρωτά // **a privi ~** αλλοθωρίζω, στραβοκοιτάζω // **și ~ și curmeziș** και σταυρωτά και εγκάρσια III. επιρ. έκφρ. **în ~** σταυρωτά
crucișător, crucișătoare ουσ. ουδ. (ναυτ.) το καταδρομικό, το ελαφρό και γρήγορο πολεμικό πλοίο
crucit-ă, cruciți-te επιθ. έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο
cruciuliță, cruciulițe ουσ. θηλ. ο σταυρουδάκι
crud-ă, cruzi-de I. επιθ. 1. ωμός-ή-ό, άγουρος-η-ο, χλωρός-ή-ό, αγίνωτος-η-ο, αμέστωτος-η-ο 2. μτφ. σκληρός-ή-ό, άπρονος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, σκληροκαρδός-η-ο, άκαρδος-η-ο, δεινός-ή-ό // **carne ~ă** το ωμό κρέας // **măr ~** το αγίνωτο μήλο // **pâine ~ă** το μη καλά ψημένο ψωμί II. επιρ. 1. σκληρά, άσπλαχνα, άπωνα, άγρια, ωμά, απάνθρωπα

cruditate, crudități ουσ. θηλ. 1. η ωμότητα, η σκληρότητα, η αγριότητα, η απανθρωπία 2. (για φρούτα, κ.λ.π.) (πληθ.) τα χλωρά, τα αγίνωτα
crunt-ă, crunți-te επιθ. 1. σκληρός-ή-ό, άγριος-α-ο, τρομερός-ή-ό 2. στυγνός-ή-ό 3. μτφ. εξαιρετικός-ή-ό, έκτακτος-η-ο
crupadă, crudade ουσ. θηλ. το πήδημα του αλόγου με τα μπροστινά πόδια κάτω από την κοιλιά, ο καλπασμός
crupă, crupe ουσ. θηλ. το καπούλι, τα καπούλια // **pe crupe zburătoare** σε ιπτάμενα καπούλια
crupier, crupieri ουσ. αρσ. ο κρουπιέρης (ο υπάλληλος σε χαρτοπαίγνιο)
crupon, crupoane ουσ. ουδ. το μέσο μέρος του δέρματος ζώου ανάμεσα στην ουρά και το λαιμό
cruponare, cruponări ουσ. θηλ. το ξεχώρισμα του μέσου μέρους του δέρματος ζώου από το υπόλοιπο
crustaceu, crustacee ουσ. ουδ. (πληθ.) (ζωολ.) τα μαλάκια, τα οστρακόδερμα, τα υδρόβια ζώα που έχουν περιβλήμα από ασβεστολιθικό όστρακο
crustă, cruste ουσ. θηλ. 1. η κρούστα 2. η τσίπα, η πέτσα
crușă, cruș ρ. μετ. 1. φειδομαι 2. οικτειρώ, δείχνω οίκτο, λυπάμαι 3. προφυλάγω 4. δείχνω εύνοια σε κάποιον, φέρομαι ηλίως // **a ~ viața cuiva** προφυλάγω τη ζωή κάποιου
crușare, crușări ουσ. θηλ. 1. η φειδώ 2. η επιείκεια 3. ο οίκτος, η λύπηση 4. η ευσπλαχνία // **έκφρ. fără ~** χωρίς οίκτο
crușător-oare, crușători-oare επιθ. με οίκτο, εύσπλαχνος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό
cruzime, cruzimi ουσ. θηλ. 1. η αγριότητα, η θηριωδία 2. η ωμότητα, η σκληρότητα 3. η ασπλαχνία, η αποθρήωση, η βαρβαρότητα 4. μτφ. το τερατούργημα
cțitor-ă, cțitori-e ουσ. αρσ. και θηλ. κίτορας-όρισσα (ο, η), ο θεμελιωτής
cțitori, cțitoresc ρ. μετ. χτίζω, κτίζω, θεμελιώνω, ιδρύω
cțitorie, cțitorii ουσ. θηλ. 1. η κτίση, το χτίσιμο, το κτίσμα 2. η ίδρυση, η θεμελίωση, το στήσιμο, η οικοδόμηση
cu I. προθ. 1. με, μετά 2. προς 3. συν 4. στον // ~ **alte cuvinte** με άλλα λόγια // ~ **bine** με το καλό // ~ **binisorul** με καλό τρόπο // ~ **ciudă** με πείσμα // ~ **fiecare zi** με κάθε μέρα (πιο πολύ) // ~ **forța** μετά βίας // ~ **grijă** με έγνοια, με φροντίδα // ~ **măinile goale** με άδεια χέρια // ~ **plăcere** μετά χαράς // ~ **zece la sută** προς δέκα τοις εκατό // **a fi plătit ~ luna** είναι μισθωτός // **a veni ~ vaporul** ήρθε με πλοίο // **casă ~ grădină** σπίτι με κήπο // **călătorie ~ avionul** ταξίδι με το αεροπλάνο // **cuvânt ~ cuvânt** λέξιν προς λέξιν // **de fafă ~** παρουσία του (της)... // **două sute și ~ patru** διακόσιες συν τέσσερις // **pahar ~ bere** ποτήρι με μπύρα // **pas ~ pas** βήμα προς βήμα // **seamănă ~ tatăl său** μοιάζει στον πατέρα του // **șoarecele ~ pisica** ο ποντίκος με τη γάτα // **ține ~ echipa** studentescă βαστά με τη φοιτητική ομάδα // **zi ~ zi** μέρα με τη μέρα (συνέχεια) II. συνδ. έκφρ. // **toate acestea** παρ'όλα αυτά, όμως // ~ **toate că** αν και, μολοντί // ~ **toate că i-am scris, nu mi-a răspuns** μολοντί του έγραψα, δε μου απάντησε // ~ **toate că nu auzea** παρ'ότι δεν άκουγε // ~ **tot ajutorul** με όλη τη

βοήθεια III. *συνδ.* και *προθ.* *έκφρ.* **alături cu...** δίπλα με... // **la fel cu...** όμοια με... IV. με αξία *συνδ.* **câinele cu pisica** το σκυλί με τη γάτα
cuantă, cuante ουσ. θηλ. (*φουσ.*) τα κβάντα (η μικρότερη ποσότητα της ακτινοβόλου ενέργειας)
cuantică, cuantici-ce επίθ. κβαντικός-ή-ό // **număr** ~ ο αριθμός των κβάντα // **mecanică** -ă η μηχανική των κβάντα
cuantifica, cuantific ρ. μετ. καθορίζω το ποσό ή την αξία σε κάποιο μέγεθος, κοστολογώ
cuantificare, cuantificări ουσ. θηλ. ο καθορισμός των ποσών ή αξιών στα φυσικά μεγέθη, η κοστολόγηση
quantum, quantumuri ουσ. ουδ. η ποσότητα, το ποσό
cuart, cuarți ουσ. ουδ. (*ορυκτ.*) ο χαλαζίας (ορυκτό από πυριτικό οξύ)
cuartșos-oasă, cuarțosi-oase επίθ. χαλαζιακός-ή-ό
cuaternară, cuaternari-e I. επίθ. τεταρτογενής-ής-ές II. ουσ. θηλ. (*γεωλ.*) ές II. ουσ. θηλ. (*γεωλ.*) *era* -ă η τεταρτογενής περίοδος (στην ιστορία της γης)
cub, cuburi ουσ. ουδ. (*γεωμ.*) ο κύβος // **ridicare la** ~ η ύψωση στον κύβο, ο κυβισμός, η αναγωγή ενός αριθμού στον κύβο, στην τρίτη δύναμη του
cubaj, cubaje ουσ. ουδ. ο κυβισμός
Cubanez-ă, Cubanezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. κουβανέζος-α (ο, η) II. επίθ. κουβανέζικος-η-ο // **limba** ~ă η κουβανέζική γλώσσα, τα κουβανέζικα III. *επίρ.* κουβανέζικα
cubatură, cubaturi ουσ. θηλ. η καταμέτρηση ενός αντικειμένου σε μήκος, πλάτος, ύψος
cubic-ă, cubici-ce επίθ. κυβικός-ή-ό // **zahăr** ~ οι κύβοι ζάχαρης
cubicular, cubiculari ουσ. αρσ. (στους Ρωμαίους) ο φροντίζων το δωμάτιο ύπνου του αφεντικού του, ο κουβικουλάριος, ο θαλαμηπόλος
cubiculum, cubiculumuri ουσ. ουδ. το δωμάτιο ύπνου στις κατοικίες των Ρωμαίων
cubilou, cubilouri ουσ. ουδ. η κυλινδρική κάμινος για το λιώσιμο των μετάλλων
cubism ουσ. ουδ. ο κυβισμός
cubist-ă, cubiști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. κυβιστής -ίστρια (ο, η), ο οπαδός του κυβισμού II. *επίθ.* κυβιστικός, με κυβισμό
cubit ουσ. ουδ. (*ανат.*) η ωλένη (το ένα από τα δύο οστά του πήχη)
cuc, cu ουσ. αρσ. ο κόκος // ~ **armenese** (*οριθ.*) ο τσαλαπετεινός // **a rămas singur** ~ έμεινε κούκος ολομόναχος // **a umbra de flori de** ~ γυρίζω ασκόπως // **ceas cu** ~ το ρολόγι με κούκο // **lapte de** ~ κάτι το αδύνατο, πράσινα άλογα, πράσινα άλογα
cuceri, cuceres I. ρ. μετ. 1. κατακτώ, κυριεύω 2. υποτάσσω, καταλαμβάνω κάτι με πόλεμο, εκπορθώ 3. *μτφ.* έχω ερωτικές επιτυχίες, κερδίζω τον έρωτα κάποιου // **a ~ primul loc** πρωτεύω II. ρ. μέσο 1. κυριεύομαι 2. κατέχομαι // **a se ~ de pasiune** κυριεύομαι από τα πάθη
cucerire, cuceriri ουσ. θηλ. 1. η κατάκτηση, η κατάληψη, η άλωση, η κυρίευση, η εκπόρθηση, η πόρθηση 2. *μτφ.* η ερωτική επιτυχία // **cucerirea orașului** η πόρθηση της πόλης
cuceritor-oare, cuceritori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κατακτητής-ήτρια (ο, η), πορθητής-ήτρια (ο, η) 2. *μτφ.* με ερωτικές επιτυχίες, καρδιοκλέφτης -έφτρα (ο, η) II. *επίθ.* 1. κατακτητικός-ή-ό 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό

cucernic-ă, cucernici-ce I. *επίθ.* 1. ευσεβής-ής-ές 2. αιδέσιμος-ος-ον 3. ευλαβής-ής-ές 4. κυανκτικός-ή-ό, θεοσεβής-ής-ές II. ουσ. αρσ. **prea cucernic** ο αιδεσιμότατος
cucernicie ουσ. θηλ. η ευλάβεια, η ευσέβεια, η θεοσεβεία, η αιδεσιμότητα, η κατάνυξη
cucioană, cucioane ουσ. θηλ. η κυρά, η αφέντισσα, η παντρεμένη γυναίκα (έγγαμη), η κόκονα
cuconi, cuconesc I. ρ. μετ. αποκαλώ, προσαγορεύω κάποιαν με τη λέξη «κοκόνα» II. ρ. μέσο κορδώνομαι, περηνφανεύομαι, παριστάνω την κυρία ή τον κύριο
cuconiță, cuconițe ουσ. θηλ. η νεαρή κυρία
cucu επίθ. κούκου, κραυγή του κούκου, το κελόδημα του κούκου
cucui, cucuie ουσ. ουδ. το καρούμπαλο
cucuiat-ă, cucuiati-te επίθ. 1. (*για τα πτηνά*) με λοφίο 2. (*για τα κερασφόρα ζώα*) που στο κεφάλι κολοκυνθοειδή, τα πεπονοειδή 3. (*για τους ανθρώπους*) που έχει σηκωθεί ψηλά
cuculă, cucule ουσ. θηλ. η κουκούλα (στο μανδύα)
cucurbitacee, cucurbitacee ουσ. θηλ. πληθ. (*βοτ.*) τα κολοκυνθοειδή, τα πεπονοειδή // **plantă** ~ το κολοκυνθοειδές (πεπονοειδές) φυτό
cucurigu I. *επίθ.* κουκορκού! II. (*οικ.*) ουσ. ουδ. 1. η σοφίτα 2. η γαλαρία (σε θέατρο)
cucuruz, cucuruzi ουσ. αρσ. (*επαρχ.*) το καλαμπόκι
cucută, cucute ουσ. θηλ. (*βοτ.*) 1. το κώνειο 2. το δηλητήριο που παράγεται από το φυτό κώνειο
cucuvea, cucuvele ουσ. θηλ. η κουκουβάγια
cufăr, cufere ουσ. ουδ. το μασσούλο
cufunda, cufund I. ρ. μετ. βυθίζω, βουτώ κάτι, εμβυθίζω, φουντάρω // **a ~ în apă** βυθίζω σε νερό, βουλιάζω II. ρ. μέσο 1. βυθίζομαι, καταδύομαι, κάνω βουτιά, βουλιάζω, καταβυθίζομαι 2. *μτφ.* πέφτω σε λήθαργο, αφαιρούμαι, αφοσιώνομαι // **a se ~ în lectură** βυθίζομαι σε ανάγνωση // *έκφρ.* **a se ~ în mlaștină** βαλτώνω, βουλιάζω σε τέλμα· βρίσκομαι σε αδιέξοδο // **a se ~ în studiu** βυθίζομαι σε μελέτη
cufundar, cufundari ουσ. αρσ. (*οριθ.*) η αγριόχηνα
cufundare, cufundări ουσ. θηλ. 1. η βύθιση, το βούλιαγμα, το βύθισμα, το βούτηγμα, η εμβύθιση 2. η κατάδυση, η καταβύθιση, το φουντάρισμα
cufundat-ă, cufundați-te *επίθ.* καταβυθισμένος-η-ο // ~ **în gânduri** βυθισμένος σε σκέψεις
cuget, cugete ουσ. ουδ. 1. η νόηση 2. η σκέψη 3. η συνείδηση // ~ **curați** η καθαρή συνείδηση // **a-l muștra** ~ul αισθάνομαι τύψεις στη συνείδησή μου (*για κάτι που έκανα ή παρέλειψα να κάνω*)
cugeta, cuget ρ. αμ. 1. σκέφτομαι, συλλογίζομαι, διανοούμαι 2. μελετώ, νωό, στοχάζομαι, έχω στο μυαλό II. ρ. μέσο αντιλαμβάνομαι, στοχάζομαι, σκέφτομαι
cugetare, cugetări ουσ. θηλ. 1. ο λογισμός, ο στοχασμός, η σκέψη 2. ο συλλογισμός, η κρίση, η διάνοηση, το διανόημα
cugetător-oare, cugetători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. διανοούμενος-η (ο, η), ο στοχαστής, ο βαθύς μελετητής // **liber** ~ ο ελεύθερος διανοούμενος
cui, cuie I. ουσ. ουδ. το καρφί, η πρόκα // ~ **pe ~ se scoate** το καρφί βγάζει το καρφί (το πρόσφορο κακό σε κάνει να ξεχνάς το προηγούμενο κακό) // **a face cuie** κόβω καρφιά, κρυώνω, αισθάνομαι κρύο // **a-și pune pofta în** ~ βάζω την όρεξή μου

στο καρφί, την κρεμάω στο καρφί (για κάποια επιθυμία που την εγκαταλείπω μην έχοντας τα μέσα) // **a scoate -ele** ξεκαρφώνω, βγάζω τα καρφιά, αποκαθλώ // **bățut în -e** καρφωμένος-η -ο II. αντ. ερωτ. σε ποιόν; σε ποιά; σε ποιο; // ~ **folosește?** σε ποιόν ωφελεί; // **în folosul ~?** σε ποιού όφελος; // **în slujba ~ se află?** σε ποιού υπηρεσία βρίσκεται;

cuib, cuiburi ουσ. ουδ. 1. η φωλιά 2. μτφ. το σπίτι, η κατοικία, το καταφύγιο 3. το κατάλυμα ζώου // **porumb semănat în -uri** καλαμπόκι σπαρμένο σε φωλιές

cuibar, cuibare ουσ. ουδ. 1. η φωλιά όπου γεννούν τα αυγά τα πτηνά 2. το φύλλι, ο φωλιτής, το προσφύλλι

cuibări, cuibăresc I. ρ. μετ. 1. φωλιάζω, κάνω φωλιά II. ρ. μέσο 1. μένω ή βρίσκομαι σε φωλιά 2. μτφ. μένω κρυμμένος κάπου, αποκοιμώ

cuibușor, cuibușoare ουσ. ουδ. η φωλιτσα

cuier, cuire ουσ. ουδ. η κρεμάστρα, το κρεμαστήρι, το κρεμαστόρι

cuirasa, cuirasez ρ. μετ. 1. θωρακίζω, ντύνω κάποιον με θώρακα 2. μτφ. οπλίζω 3. επενδύω κάτι με σιδερένιες πλάκες ή ελάσματα για να μην περάσουν τα βλήματα (πλοίο, αυτοκίνητο)

cuirasat, cuirasate ουσ. ουδ. (ναυτ.) το θωρηκτό

cuirasă, cuirasa ουσ. θηλ. (στρατ.) 1. ο θώρακας (του πολεμιστή) 2. η επένδυση πλοίου, πυροβολείου, αυτοκινήτου, κ.λ.π. με μεταλλικές πλάκες ή ελάσματα για προφύλαξη από τα βλήματα

cuișor, cuișoare ουσ. ουδ. (μαγ.) το μσοχοκάρφι

cuijbă, cuijbe ουσ. θηλ. (επαρχ.) η διχάλα, το ξύλινο εργαλείο που έχει στην άκρη του δύο βραχίονες

culac, culaci ουσ. αρσ. ο κουλάκος, ο πιλούσιος αγρότης

culant-ă, culanți-te επίθ. 1. ρευστός-ή-ό, ρέων-ουσα -ον 2. γενναιόδωρος-η-ο 3. εύκολος-η-ο

culată, culate ουσ. θηλ. το ουραίο, το μέρος του κλειστου των οπισθογενών τσιφειών

culă, cule ουσ. θηλ. το οχυρό, η κούλα

culbutor, culbutoare ουσ. ουδ. ο ταιαντευτήρας, ο ταιανττής

culca, culc I. ρ. μετ. 1. ξαπλώνω 2. απλώνω κατάχαμα 3. πλαγιάζω στο κρεβάτι 4. παίρνω δίπλα // **a ~ la pământ** ξαπλώνω καταγής II. ρ. μέσο 1. ξαπλώνομαι 2. πλαγιάζω, πέφτω για ύπνο ή για ξεκούραση // **a se ~ pe-o ureche** δεν ιδρώνει τ'αυτί μου

culcare, culcări ουσ. θηλ. η κατάκλιση, το ξάπλωμα, το πλάγιασμα, η ξαπλωσιά, η ξάπλα // (στρατ.) ~, **culcat!** πρηνηδόν (στρατιωτικό παράγγελμα) // **a merge la ~** πάω να ξαπλώσω (να κοιμηθώ) // **e ora de ~** είναι η ώρα για ύπνο

culcat-ă, culcați-te επίθ. πλαγιαστός-ή-ό, ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό

culcuș, culcușuri ουσ. ουδ. 1. η φωλιά αγρίων ζώων 2. μτφ. το οίκημα, η κατοικία

culec, culee ουσ. θηλ. 1. το κανάλι μέσα στο οποίο τρέχει το λειωμένο μέταλλο για να χυθεί μέσω του χωνιού σε καλούπια (σε μήτρες, σε τύπους) 2. η καμάρα

culegător-oare, culegători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συλλέκτης-έκτρια (ο, η) 2. (τυπ.) στοιχειοθέτης, στοιχειοθέτης (ο, η) // ~ **de folclor** ο, η λαογράφος // ~ **de struguri** τρυγητής-ήτρια (ο, η)

culegătorie, culegătorii ουσ. θηλ. (τυπ.) το στοιχειοθετείο

culege, culc ρ. μετ. 1. μαζεύω, μαζώνω 2. συγκεντρώνω, συλλέγω, δρέπω 3. συλλέγω 4. συναθροίζω, συνάζω 5. (τυπ.) στοιχειοθετώ 6. περισυλλέγω // **a ~ aplauze** δρέπω χειροκροτήματα // **a ~ de pe jos** σηκώνω από κάτω // **a ~ de pe drumuri** περιμαζώνω από τους δρόμους // **a ~ flori** μαζεύω λουλούδια // **a ~ roadele** καρπολογώ, καρπούμαι, μαζεύω τους καρπούς // **a ~ roadele proprii** trude μαζεύω τους καρπούς των κόπων μου // **a ~ via** τρυγώ(-αώ) // **alege până ~** πολυδιαλέγω, κακοδιαλέγω // **cine seamănă ~ furtună** όποιος σπείρει ανέμους θερίζει θεάλας

culegere, culgeri ουσ. θηλ. 1. η συλλογή 2. η περισυλλογή 3. το μάζωμα 4. τυπ. η στοιχειοθεσία, η στοιχειοθέτηση // ~ **de poezii** η ποιητική συλλογή // ~ **de texte** η συλλογή κειμένων

cules ουσ. ουδ. η συγκομιδή καρπών // **-ul viilor** ο τρύγος // τυπ. **-ul literelor de tipar** η στοιχειοθεσία // τυπ. **mașină de ~** η στοιχειοθετική μηχανή (μονοτυπική ή λινотυπική μηχανή)

culinar-ă, culinari-e επίθ. μαγειρικός-ή-ό // **arta ~ă** η μαγειρική τέχνη, η εμπειρία στην παρασκευή φαγητών // **preparate -e** τα μαγειρικά παρασκευάσματα

culisa, culisez I. ρ. μετ. κάνω κάτι να γλιστρήσει II. ρ. αμ. γλιστρώ, ολισθαίνω // **ușa culisează** η πόρτα γλιστράει

culisare, culisări ουσ. θηλ. το ολίσθημα, το γλίστρημα

culisă, culise I. ουσ. θηλ. 1. η εγκοπή κατά μήκος της οποίας ολισθαίνει ένα μεταλλικό αντικείμενο 2. τα παρασκήνια (το θέατρο) 3. μτφ. οι κρυφές ενέργειες που σκόπιμα κρατούνται μακριά από τη δημοσιότητα II. επιρ. έκφρ. **în ~** στα παρασκήνια (μυστικά, κρυφά) // **asta s-a petrecut în culisa** αυτό έγινε στα παρασκήνια

culisor, culisoare ουσ. ουδ. το κινητό μέρος ενός μηχανισμού που ολισθαίνει πάνω σ'ένα μεταλλικό αυλάκι

culme, culmi ουσ. ουδ. 1. η βουνοκορφή, η κορυφή, το κατακόρυφο, το αποκορύφωμα 2. το ανώτατο όριο ή σημείο, το απόγειο 3. το ακροκόρυφο, το έπακρο, το πιο ακρινό σημείο, το άκρο 4. μτφ. το ζενίθ, η ακμή // **-a gloriei** το αποκορύφωμα της δόξας // **-a înțelepciunii** το άκρον άωτον της σοφίας // **-a culmilor!** πρωτάκουστο! το άκρον άωτον // **asta-i -a!** αυτό είναι πέρα από το κανονικό // **este în -a fericirii** είναι στο αποκορύφωμα της ευτυχίας

culmina pers. 3 culminează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενετικό ενεστώτα οριστικής) αποκορυφώνεται, φτάνει στο ανώτατο σημείο

culminant-ă, culminanți-te επίθ. κορυφαίος-α-ο, ύψιστος-η-ο, ακρότατος-η-ο // **punct ~** το ύψιστο σημείο (το έπακρο)

culminare, culminări ουσ. θηλ. η αποκορύφωση **culminație, culminații** ουσ. θηλ. η αποκορύφωμα, το ζενίθ // **punct de ~** το ανώτατο σημείο (ενός ουρανού σώματος) κατακόρυφα, πάνω από το κεφάλι του παρατηρητή

culoar, culoare ουσ. ουδ. ο διάδρομος, η δίοδος, η διάβαση

culoare, culori ουσ. θηλ. 1. το χρώμα 2. η χροιά, η απόχρωση, η θωρία 3. η μπογιά, η βαφή // ~ **locală** το τοπικό χρώμα // **~ μπτφ.** ~ **politică** η πολιτική χροιά // **a avea** ~ αποκτώ χρώμα, είμαι με ρόδινα μάγουλα // **în culori** ο έγχρωμος-η-ο // **o ~ deschisă/închisă** ένα ανοιχτό/βαθύ χρώμα // **televiziune în culori** η έγχρωμη τηλεόραση // **un om de ~** ένας άνθρωπος με χρώμα (μαύρο, κίτρινο, κ.λ.π.)

culpabil-ă, culpabili-e ι. επιθ. ένοχος-η-ο, υπαίτιος -α-ο ΙΙ. επίρ. υπαίτιος

culpabilitate ουσ. θηλ. (νομ.) η ενοχή, η υπαίτιότητα

culpă, culpe ουσ. θηλ. η ενοχή, το πταίσμα, η αξιόποινη πράξη

cult, culte ουσ. ουδ. 1. το θρησκειο 2. η πίστη, η θρησκεία 3. η λατρεία του Θεού // **-ul personalității** η προσωπολατρεία

cult-ă, culti-te επιθ. λόγιος-α-ο, μορφωμένος-η-ο, διαβασμένος-η-ο, εγγράμματος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο // **poezia** -ă το λόγιο ποίημα

cultiva, cultiv ι. ρ. μετ. 1. καλλιεργώ 2. μορφώνω, εκπαιδεύω, ανατρέφω, παιδαγωγώ ΙΙ. ρ. μέσο μορφώνομαι, εκπαιδεύομαι 2. καταγινομαι ιδιαίτερα με κάτι 3. καλλιεργούμαι

cultivabil-ă, cultivabili-e επιθ. καλλιεργήσιμος-η-ο // **terenuri** -e τα καλλιεργήσιμα εδάφη

cultivare, cultivări ουσ. θηλ. 1. η καλλιέργεια 2. η επίμονη απασχόληση σε κάτι (τέχνη επιστήμη, κ.λ.π.), η μόρφωση // **-a pământului** η καλλιέργεια της γης, η αγροκαλλιέργεια // **-a plantelor** η καλλιέργεια των φυτών, η φυτοκομία // **-a tradițiilor** η καλλιέργεια των παραδόσεων

cultivat-ă, cultivați-te επιθ. 1. καλλιεργημένος-η-ο 2. μορφωμένος-η-ο

cultivator-oare, cultivatori-oare ι. ουσ. αρσ. και θηλ. καλλιεργητής-ήτρια (ο, η) // **~ de flori** ο ανθοκόμος ΙΙ. ουσ. ουδ. η γεωργική μηχανή, ο βολοκόπος, το μικρό αλέτρι

cultural-ă, culturali-e επιθ. 1. μορφωτικός-ή-ό, εκπολιτιστικός-ή-ό 2. πολιτιστικός-ή-ό // **acord ~** η πολιτιστική συμφωνία // **cămin** ~ η μορφωτική εστία, το μορφωτικό ίδρυμα, το εντευκτήριο // **nivel** - το πολιτιστικό επίπεδο

culturaliza, culturalizez ι. ρ. μετ. εκπολιτίζω, διαμορφώνω ηθικά και πνευματικά ΙΙ. ρ. μέσο εκπαιδεύομαι, επιδιδομαι στη μόρφωσή μου

culturalizare, culturalizări ουσ. θηλ. ο εκπολιτισμός

cultură, culturi ουσ. θηλ. 1. η καλλιέργεια 2. η μόρφωση, η παιδεία, η αγωγή, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, η κοινότητα 3. ιατρ. το καλλιεργήμα, το προϊόν της καλλιέργειας μικροβίων // **cultura bizantină** ο βυζαντινός πολιτισμός // **cultura fizică** η φυσική αγωγή (γυμναστική, αθλητισμός) // **cultura generală** η γενική μόρφωση // **cultura plantelor** η καλλιέργεια των φυτών // **cultura tutunului** η καπνοκαλλιέργεια // **cultura viermilor de mătase** η σηροτροφία // **om de ~** ο μορφωμένος άνθρωπος, ο διανοούμενος // **plante de ~** τα καλλιεργήσιμα φυτά

culturism ουσ. ουδ. (αθλ.) οι πολύπλοκες ασκήσεις γυμναστικής και αθλητισμού για την ευρωστία του σώματος

cum ι. επίρ. όπως, πως, κατά πώς, καθώς // **~ ai făcut de ai venit?** πώς έκανες και ήρθες; // **~ dai**

merele? (la ce pref?) πόσο τα πουλάς τα μήλα; // **~ de n-am pătit ceva!** πώς και δεν έπαθα τίποτα! // **~ este?** πώς είναι; // **~ nu este așa?** δεν είναι έτσι; // **~ s-a întâmplat?** πώς έγινε; // **~ să nu?** μα πώς όχι; // **~ să-l îndure cineva?** πώς να τον υποφέρει κανείς; // **~ și în ce chip?** με ποιά τρόπο; // **~ te cheamă?** πώς ονομάζεσαι; // **~ vrei** όπως θέλεις // **adică ~?** δηλαδή πώς; // **a nu avea** ~ δεν έχω τη δυνατότητα // **după ~ am aflat** κατά πώς έμαθα // **după ~ este cunoscut** καθώς είναι γνωστό, ως γνωστόν // **păi ~!** αμπώς!, τι νόμισες, τι σου πέρασε απ'το μυαλό ΙΙ. συνδ. πως, καθώς, σα να που, μόλις, για να, άμα // **~ nu este** έτσι όπως δεν υπάρχει // **~ s-ar zice** σα να λέμε // **~ vine toamna, începe culesul viilor** μόλις μπαίνει το φθινόπωρο, αρχίζει ο τρύγος // **m-au văzut ~ dormeam** me είδαν να κοιμάμαι // **și așa, sărac ~ este, tot își ține demnitatea** και έτσι, φτωχός που είναι, πάλι κρατάει την αξιοπρέπειά του // **va răde ~ a răs și altă dată** θα γελάσει καθώς και άλλη φορά // **priveam ~ se spărgeau valurile la țarm** κοιτάζα πώς έσπαζαν τα κύματα στην ακρογιαλιά // **priviți ~ aleargă!** κοιτάξτε πώς τρέχει!

cumani ουσ. αρσ. πληθ. οι κουμάνοι (λαός τουρκικής καταγωγής που τον ΙΑ' αιώνα κατοικούσε στις παραδοιναβίες ηγεμονίες)

cumătru-ă, cumetrie ουσ. αρσ. και θηλ. κουμπάρος -α (ο, η), σύντεκος-έκνισσα (ο, η), νουνός-ά (ο, η) // **cumătra vulpe** η αλεπού

cumetri, cumetresc ρ. μέσο (λαϊκ.) κουμπιριάζω

cumetrie, cumetrii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κουμπιριά, η συντεκνία

cumetriță, cumetrițe ουσ. θηλ. η κουμπιρούλα

cuminecă, cuminec ι. ρ. μετ. μεταλαβαίνω, κοινωνώ, δίνω τη Θεία Μετάληψη, τη Θεία Κοινωνία ΙΙ. ρ. μέσο μεταλαβαίνω, κοινωνώ, παίρνω την Άγια Μετάληψη, τη Θεία Κοινωνία

cuminecătură, cuminecăture ουσ. θηλ. η Αγία Μετάληψη, η Θεία Κοινωνία, η Θεία Ευχαριστία

cuminte, cuminți ι. επιθ. 1. φρόνιμος-η-ο, γνωστικός-ιά(-ή)-ό, συνετός-ή-ό 2. λογικός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // (σαν ουσιαστικό) **un nebu aruncă o piatră în baltă și zece cuminți n-o pot scoate** ένας τρελός πετάει μια πέτρα στο βάλτο και δέκα φρόνιμοι δε μπορούν να τη βγάλουν ΙΙ. επίρ. 1. φρόνιμα, συνετά 2. λογικά 3. ήσυχα // **e ~** είναι φρόνιμα

cumințenie ουσ. θηλ. η φρονημάδα, η λογικότητα, η σύνεση, η φρόνηση, η σωφροσύνη

cuminți, cumințesc ι. ρ. μετ. 1. συνετίζω, σωφρονίζω 2. ησυχάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. φρονιμώω, γίνομαι φρόνιμος, συνετός 2. λογικεύομαι // **acum ce a îmbătrânit, s-a cumințit** τώρα που γέρασε, λογικεύτηκε

cumințire, cumințiri ουσ. θηλ. η συνέτιση, ο σωφρονισμός, η συμμόρφωση, ο φρονηματισμός

cuminți-ă, cumințiți-te επιθ. σωφρονισμένος-η-ο

cumis ουσ. ουδ. το ποτό από ξινό γάλα φοράδας στην κεντρική Ασία, το κομήσι

cumnat-ă, cumnați-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κουνιάδος-α (ο, η) 2. η συννυφάδα

cumnățel, cumnățeli ουσ. αρσ. (οικ.) το υποκοριστικό του κουνιάδου

cumnățică, cumnățele ουσ. θηλ. (οικ.) το υποκοριστικό της κουνιάδας

cumpănă, cumpene ουσ. θηλ. 1. το γεράνι 2. η ζυγαριά, η πλάστιγγα, η παλάντζα, το ζύγι 3. η στάση 4. μτφ. το όριο, το μέτρο // **cumpăna apelor** η υδροστάθμη, το νεροζύγι, η ισορροπία // **cumpăna nopții** το μεσονύχτι, τα μεσάνυχτα // **cumpăna veacului** το μέσο του αιώνος // **a fi în** ~ ταλαντεύομαι, ενδοιάζω, διστάζω να πάρω μίαν απόφαση // **έκφρ.** **a ține în** ~ κρατώ σε ισορροπία

cumpăni, cumpănesc I. ρ. μετ. 1. ζυγίζω, αντισταθμίζω, ισοσταθμίζω 2. ισορροπώ κάτι 3. μτφ. υπερισχύω, επικρατώ II. ρ. αμ. (μτφ.) υπολογίζω, καλοζυγιάζω, καλοξετάζω, μελετώ καλά τα πράγματα, σκεφτόμαι, συλλογίζομαι III. ρ. μέσο ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι, είμαι αναποφασιστος-η-ο

cumpănire, cumpăniri ουσ. θηλ. 1. η ισοστάθμιση, η αντιστάθμιση 2. η εξισορρόπηση, η ισορρόπηση 3. μτφ. η βαθιά κρίση, ο βαθύς στοχασμός, η σύνεση, η σωφροσύνη // **după o lungă** ~ μετά από μακρά μελέτη

cumpănit-ă, cumpăniți-te επίθ. μετριοπαθής-ής-ές, μετρημένος-η-ο, ισόρροπος-η-ο, βαθυστοχαστος-η-ο, βαθύγνυμος-η-ο, εγκρατής-ής-ές

cumpăra, cumpăr ρ. μετ. 1. αγοράζω 2. ψωνίζω 3. μτφ. δωροδοκώ

cumpărare, cumpărări ουσ. θηλ. η αγορά, το ψώνισμα // **~ în rate** η αγορά των ειστηρίων εκ των προτέρων // **~ pe credit, pe datorie** η αγορά με πίστωση, ο βερεσές // (οικον.) **~ vânzare** η αγοραπωλησία // **putere de** ~ η αγοραστική ικανότητα

cumpărar-oare, cumpăratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αγοραστής-άστρια (ο, η), ψωνιστής-ίστρια (ο, η)

cumpărătură, cumpărături ουσ. θηλ. το ψώνισμα, τα ψώνια, το αγοράσμα // **a face** ~ κάνω τα ψώνια

cumpăt ουσ. ουδ. η ηθική ισορροπία, η κανονική διανοητική κατάσταση // **a-și pierde** ~ul χάνω την ισορροπία μου (το κεφάλι μου)

cumpăta, cumpătez I. ρ. μετ. 1. φειδύομαι, οικονομώ 2. καταναλώνω κάτι με οικονομία II. ρ. μέσο συγκρατιέμαι, φειδωλεύομαι, είμαι οικονόμος

cumpătare, cumpătări ουσ. θηλ. 1. η εγκράτεια, η φειδώ, η λιτότητα 2. η νηφαλιότητα, η φρόνηση, η μετρίαση, ο μετριασμός

cumpătat-ă, cumpătați-te I. επίθ. 1. εγκρατής-ής-ές, μετριοπαθής-ής-ές, συνετός-ή-ό 2. συγκρατημένος-η-ο, λιτός-ή-ό 3. νηφάλιος-ια-ιο 4. μετρημένος-η-ο, μέτριος-α-ο II. επίρ. λιτά, μέτρια, συγκρατημένα

cumpli-ă, cumpliți-te I. επίθ. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό II. επίρ. τρομερά, φοβερά

cumsecade επίθ. αμετάβλ. 1. καλός-ή-ό 2. τιμώ-ια-ιο 3. αγαθός // **sunteți om** ~ είσαστε εντάξει άνθρωπος

cumsecădenie ουσ. θηλ. η καλοσύνη

cumul, cumuluri ουσ. ουδ. η συσσώρευση // **~ de funcții** η πολυθεσία

cumula, cumulez ρ. μετ. 1. συσσωρεύω, σωρεύω 2. εκτελώ περισσότερα λειτουργήματα ταυτόχρονα 3. αθροίζω

cumulară-ă, cumularzi-de ουσ. αρσ. και θηλ. συσσωρεύων-ουσα (ο, η), πολυθεσίτης

cumulare, cumulări ουσ. θηλ. η συσσώρευση, το άθροισμα

cumulativ-ă, cumulativ-e I. επίθ. συσσωρευτικός-ή-ό, αθροιστικός-ή-ό II. επίρ. συσσωρευτικά, αθροιστικά, ταυτόχρονα

cumulativ-ă, cumulativ-e I. επίθ. συσσωρευτικός-ή-ό, αθροιστικός-ή-ό II. επίρ. συσσωρευτικά, αθροιστικά, ταυτόχρονα

cumulus ουσ. αρσ. ο θυσανωσρεϊτής

cumva επίρ. κάπως, μήπως, τυχόν, κατά τύχη, μπας // **dacă ~ îl înălnești** αν τυχόν και τον συναντήσεις // **nu ~ ești surd?** μπας και είσαι κουφός; // **nu ~ l-ai văzut?** μήπως τον είδες; // **nu ~ pot să-i vorbesc?** μήπως μπορώ να του μιλήσω;

cuneiform-ă, cuneiform-e επίθ. σφηνοειδής-ής-ές // **scriere** ~ă η σφηνοειδής γραφή

cunoaște, cunosc I. ρ. μετ. 1. γνωρίζω 2. ξέρω, καταλαβαίνω 3. μπαίνω στο νόημα // **a ~ în amănunțime** γνωρίζω λεπτομερώς // **a ~ limba germană** γνωρίζω τη γερμανική γλώσσα // **a ~ lumea** γνωρίζω τον κόσμο // **a ~ un mare avânt** έχει μεγάλη προώθηση // **a-și ~ lungul nasului** το να καταλαβαίνει κανείς σωστά για ό,τι επιτρέπεται σ' αυτόν // **a ~ personal sau din vedere** γνωρίζω προσωπικά ή εξ όψεως // **il cunosc de un an** τον γνωρίζω εδώ και ένα χρόνο II. ρ. μέσο γνωρίζομαι // **nu se ~ că...** δεν γνωρίζεται ότι... // **pe unde a trecut** se ~ απ'όπου πέρασε, γνωρίζεται // **se ~ că** **e străin** φαίνεται που είναι ξένος // **ziua bună se ~ de dimineață** η μέρα η καλή απ' το πρωί γνωρίζεται / φαίνεται

cunoaștere, cunoașteri ουσ. θηλ. η γνώση, η επίγνωση, η κατανόηση, η γνωριμία πραγμάτων // (φιλοσ.) **teoria cunoașterii** η γνωσιολογία

cunoscător-oare, cunoscători-oare I. επίθ. γνωρίζων-ουσα-ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο γνώστης, η γνώστρια, ο, η ειδήμων, ο, η ειδικός // **~ de limbi străine** γλωσσολογικός (ο, η)

cunoscut-ă, cunoscuți-te I. επίθ. 1. γνωστός-ή-ό, γνωστός-η-ο 2. δόκιμος-η-ο 3. ακουστός-ή-ό, ξακουστός-ή-ό // **~ în întreaga lume** ακουστός σ'όλον τον κόσμο // **a face** ~ γνωστοποιώ II. ουσ. αρσ. και θηλ. η γνωριμία, γνώριμος-η (ο, η), γνωστός-ή (ο, η)

cunoștință, cunoștințe ουσ. θηλ. 1. η γνώση 2. η ιδέα 3. η επίγνωση 4. η γνωριμία 5. η αίσθηση // **a aduce la** ~ γνωστοποιώ, ανακοινώνω, ειδοποιώ // **a dobândi cunoștințe** αποκτώ γνώσεις // **a face** ~ κάνω γνωριμία // **a-i face cuiva** ~ γνωρίζω, συνιστώ κάποιον // **a lua la** ~ λαμβάνω γνώσιν // **cunoștințe științifice** οι επιστημονικές γνώσεις // **este o ~ de-a mea** είναι μια γνωριμία μου // **în deplină ~ de cauză** εν πλήρει γνώσει της υπόθεσης // **neadus la** ~ ακοινοπολητός-η-ο, ακοινολόγητος-η-ο

cununa, cunun I. ρ. μετ. στεφανώνω, στέφω II. ρ. αντων. στεφανώνομαι, στέφομαι

cununat-ă, cununăți-te επίθ. στεφανωμένος, που έχει στεφτεί, στεφανωθεί

cunună, cununii ουσ. θηλ. το στεφάνι, το στέφανο // **~ de lauri** το στεφάνι δάφνης // **~ de raze de lumină** το φωτοστέφανο, ο φωτοστέφανος δόξας

cununie, cununii ουσ. θηλ. το στεφάνωμα, τα στεφανώματα, η στέψη, η στεφάνωση // **a-și pune cununile pe cap** στεφανώνομαι, βάζω το γαμήλιο στεφάνι στο κεφάλι μου

cununită, cununite ουσ. ουδ. το μικρό στεφάνι

cupaj, cupaje ουσ. ουδ. η ανάμειξη κρασιών

cupajare, cupajări ουσ. θηλ. το ανακάτωμα κρασιών

cupă, cupe ουσ. θηλ. 1. η κούπα, το κύπελλο 2. η μεταλλική κούπα σε ανυψωτήρα για τη μεταφορά

υλικών 3. το ένα από τα τέσσερα φύλλα της τράπουλας που έχει σα διακριτικό γνώρισμα το σχήμα κόκκινης καρδιάς, η κούπα
cuperoză, cuperoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) το αιμαγγεώμα
cupeu, cupeuri ουσ. ουδ. το κουπέ
cupid-ă, cupizi-de επιθ. άπληστος-η-ο, πλεονέκτης-τρια, αχόρταγος-η-ο
cupiditate ουσ. θηλ. η πλεονεξία, η απληστία, η αχόρταγιά, η ιδιοτέλεια
cupla, cuplez l. ρ. μετ. συζευγνύω, συνδέω // **au cuplat** συζεύζανε ll. ρ. μέσο συζευγνύομαι, συνδέομαι
cuplaj, cuplaje ουσ. ουδ. η σύνδεση, η σύζευξη
cuplare, cuplări ουσ. θηλ. η σύζευξη, η συναρμολόγηση
cuplat-ă, cuplaji-te επιθ. συζευγμένος-η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, συνδεδεμένος-η-ο
cuplă, cuple ουσ. θηλ. το συνδυετικό αντικείμενο για σύνδεση ενός τεχνικού συστήματος ή δύο οχημάτων
cuplet, cuplete ουσ. ουδ. η στροφή σατιρικού τραγουδιού, το διότιχο
cupletist-ă, cupletisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο στιχοπλόκος
cuplu, cupluri ουσ. ουδ. το ζεύγος, το ζευγάρι, η δυάδα, η σύζευξη
cupolă, cupole ουσ. θηλ. ο θόλος, ο τρούλος (και ο τρούλλος) // **în formă de** ~ θολωτός-ή-ό
cupon, cupoane ουσ. ουδ. 1. το ρετάλι, το απόκομμα υφάσματος, το απομεινάρι 2. το κουπόνι (το απόκομμα χρεογράφου κ.λπ.)
cupric-ă, cuprici-ce επιθ. χάλκινος-η-ο, μπακιρένιος-ια-ο
cuprifer-ă, cupriferi-e επιθ. χαλκοφόρος-ος-ο
cuprinde, cuprind l. ρ. μετ. 1. περιλαμβάνω, περιέχω, συμπεριλαμβάνω 2. περικλείω, περικλείνω 3. περιβάλλω, περικυκλώνω 4. αγκαλιάζω 5. καταλαμβάνω 6. περικαλύπτω // **a ~ în brațe** παίρνω στην αγκαλιά μου, αγκαλιάζω
ănapoia // acest copac e așa gros că nu-l poți ~ αυτό το δέντρο είναι τόσο χοντρό που δεν μπορείς να το περικυκλώσεις (μα τα χέρια) // **ăcest dicționar ~ peste zece mii de cuvinte** αυτό το λεξικό περιέχει άνω των δέκα χιλιάδων λέξεων // **casa mai ~ un garaj și o pivniță** το σπίτι περιλαμβάνει επί πλέον ένα γκαράζ και ένα υπόγειο // **ceafă cuprinsese tot muntele** η ομίχλη είχε καλύψει όλο το βουνό // **el a cuprins cu privirea toată privelistea** αυτός αγκάλιασε με το βλέμμα του όλο το θέαμα // **il cuprinsese un sentiment de melancolie** τον κάτελαβε ένα αίσθημα μελαγχολίας // **nu este cuprins în echipă** δεν τον έχουν περιλάβει στην ομάδα ll. ρ. μέσο 1. συμπεριλαμβάνομαι 2. καταλαμβάνομαι, κατέχομαι // **numărul doi se ~ de două ori în numărul patru** ο αριθμός δύο συμπεριλαμβάνεται δυο φορές στον αριθμό τέσσερα
cuprindere, cuprinderi ουσ. θηλ. η περιεκτικότητα, το πλαίσιο, η ευρύτητα, η έκταση, το άπλωμα
cuprins, cuprinsuri ουσ. ουδ. 1. το περιεχόμενο, η ύλη 2. η έκταση γης, ο τόπος, το μέρος // **pe tot ~ul țării** σ' όλη την έκταση της χώρας
cuprins-ă, cuprinsi-se επιθ. 1. περιεχόμενος-η-ο 2. κατεχόμενος-η-ο 3. περικλείσιος-η-ο
cuprinzător-oare, cuprinzători-oare l. επιθ. 1. περιεκτικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό 2. εκτενής-ής-

ές ll. επιρ. 1. περιεκτικά, περιληπτικά 2. εκτενώς // **scurt și ~** σύντομα και περιεκτικά (εν περιλήψει, με συντομία)
cuprism ουσ. ουδ. η δηλητηρίαση από χαλκό
cuproxid, cuproxizi ουσ. αρσ. (χημ.) το οξειδίο του χαλκού
cupru ουσ. ουδ. (χημ.) ο χαλκός, το μπακίρι, το χάλκωμα // **mină de ~** το χαλκωρυχείο, το μεταλλείο χαλκού // **sulfat de ~** ο θειικός χαλκός (η γαλαζόπετρα)
cuprtor, cuptoare ουσ. ουδ. 1. ο φούρνος, η κάμινος, το καμίνι, η εστία 2. το φουρνάρικο, το αρτοποιείο 3. μπφ. η μεγάλη ζέστη, η κάψα, ο καύσωνας // **~ înalt** η υψηλάμινος // **~ de țigla** η κεραμική κάμινος // **~ de var** η κάμινος ασβέστης η ασβεστοκάμινος // **a băga cozonacul în ~** βάζω το τσουρέκι στο φούρνο // **luna lui Cuprtor** (λαϊκ.) ο Ιούλιος μήνας,
cupulă, cupule ουσ. θηλ. η κάψα της βαλανιδιάς
curpură, curpuri ουσ. θηλ. το απόκομμα (από εφημερίδα ή δημοσίευμα)
cur, cururi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο κώλος, ο πισινός
curabil-ă, curabili-e επιθ. θεραπεύσιμος-η-ο, ιασιμος-η-ο
curașao ουσ. θηλ. το κουρασάο (είδος λικέρ από φλούδες πορτοκαλιού)
curaj ουσ. ουδ. 1. το κουράγιο, το θάρρος, η τόλμη 2. η αφοβία, η αντρεία, η γενναιότητα, η αντρείσσύνη, η παλικαριά 3. το ηθικό, η ψυχική δύναμη που κάνει δραστήριο και ενεργητικό τον άνθρωπο // **a căpăta ~** θαρρεύω, ενθαρρύνομαι, παίρνω θάρρος // **a insufla** ~ εμπνέω θάρρος // **a pierde ~ul** χάνω το θάρρος μου // **a-și face ~** κάνω κουράγιο // **lipsă de ~** η έλλειψη θάρρους, η ανανδρεία, η δειλία, η ατολία
curajos-oasă, curajoși-oase l. επιθ. 1. θαρραλέος-α-ο, τολμηρός-ή-ό 2. άφοβος-η-ο, ατρόμητος-η-ο, αντρείος-εία-είο, γενναίος-αία-αίο, γενναίκαρδος-η-ο, απτόητος-η-ο, ευθαρός-ής-ές ll. επιρ. 1. θαρραλέα, τολμηρά 2. άφοβα, ατρόμητα, αντρείως, γενναία, απτόητα, ευθαρώς, παλικαρία
curant-ă, curanți-te επιθ. θεράπων-ουσα-ον, περιθάλπων-ουσα-ον // **medic ~** ο θεράπων γιατρός
curat-ă, curați-te l. επιθ. 1. καθαρός-ή-ό, αγνός-ή-ό, γνήσιος-ια-ο, παστρικός-ή-ό 2. αρρυπαντός-η-ο, λαγυρός-ή-ό, διαυγής-ής-ές, σαφής-ής-ές // **a face ~** καθαρίζω, παστρεύω // **a fi ~ ca un pahar** έγινε καθρέφτης // **adevăruł** ~ η καθαρή αλήθεια // **aer ~** ο καθαρός αέρας // **nu-i lucru ~** κάτι υπάρχει στη μέση // **o cămașă ~** ένα καθαρό πουκάμισο // **un hotel modest dar ~** ένα μέτριο αλλά καθαρό ξενοδοχείο // **trece compunerea în ~** αντέφρασε την έκθεση στο καθαρό ll. επιρ. 1. καθαρά, αγνώς, γνήσια 2. σαφώς, διαυγώς, ξεκάθαρα
curatelă, curatele ουσ. θηλ. η κηδεμονία
curativ-ă, curativi-e επιθ. θεραπευτικός-ή-ό, ιαματικός-ή-ό // **medicină ~** η θεραπευτική ιατρική
curator, curator ουσ. αρσ. κηδεμόνας (ο, η)
cură, cure ουσ. θηλ. 1. η θεραπεία, η ιατρεία 2. η δίαιτα, η κούρα // **~ de slăbire** η θεραπεία για αδυνάτισμα, για λέπτυνση
curătură, curături ουσ. θηλ. ο αποψιλωμένος τόπος μέσα στο δάσος

curăța, **curăți** I. ρ. μετ. 1. καθαρίζω, ξεκαθαρίζω, παστρεύω 2. μτφ. ξεκάνω, σκοτώνω κάποιον // **a ~ cartofii** καθαρίζω τις πατάτες // **m-am curățat la pocher** μου πήραν όλα τα λεφτά II. ρ. μέσο 1. καθαρίζομαι, γίνομαι καθαρός, εξαντίζομαι 2. μτφ. παύω να ζω, πεθαίνω

curățare, **curățări** ουσ. θηλ. το καθάρισμα, το πάστρομα, το ξεκαθάρισμα

curățat ουσ. ουδ. 1. ο καθαρισμός 2. η κάθαρση, το καθάρισμα // **a da la ~** δίνω για καθάρισμα

curățătorie, **curățătorii** ουσ. θηλ. το καθαριστήριο

curățel-ică, **curăței-ele** επιθ. 1. παστρικός-ή-ό, καθαρούτσικος-η-ο 2. περιποιημένος-η-ο, χαριτωμένος-η-ο, αχάριστος-η-ο

curățenie, **curățenii** ουσ. θηλ. 1. η καθαριότητα, η πάστρα 2. ο καθαρισμός 3. η αγνότητα 4. φαρμ. το καθαριστικό // **curățenia casei** η καθαριότητα του σπιτιού // **om de ~** ο υπηρέτης, η υπηρέτρια για καθαριότητα

curățire, **curățiri** ουσ. θηλ. το καθάρισμα, το πάστρομα, ο καθαρισμός, η κάθαρση

curățitor-oare, **curățitori-oare** I. επιθ. καθαριστήριο -α-ο, καθαριστικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (γεωμ.) η εκκαθαριστική μηχανή (που χωρίζει τις ακαθαρσίες ή τις άχρηστες ουσίες) III. ουσ. αρσ. και θηλ. καθαριστής-ίστρια (ο, η)

curând επιρ. γρήγορα, σύντομα, γοργά, προσφάτως // **de ~** πριν από λίγο, πρόσφατα από τώρα // **în ~** συντόμως // **mai ~** πιο γρήγορα // **pe ~** το συντομότερο, εντός ολίγου, γρήγορα-γρήγορα // **zilele treceau ~** οι μέρες πενούσαν γοργά

curb-ă, **curbi-e** I. επιθ. καμπύλος-η-ο, κυρτός-ή-ό, καμπυλωτός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (γεωμ.) 1. η καμπύλη, η καμπή 2. η στροφή // **a lua curba** παίρνω την καμπή (αλλάζω διεύθυνση με καμπή) **curba**, **curbez** I. ρ. μετ. 1. κάμπτω, κυρτώνω, καμπυλώνω 2. λυγίζω II. ρ. αντων. 1. κάμπτομαι, καμπυλώνομαι 2. λυγίζομαι

curbare, **curbări** ουσ. θηλ. 1. το καμπύλωμα, η κύρτωση, η κάμψη 2. το λύγισμα, το δίπλωμα

curbat-ă, **curbați-te** επιθ. 1. κυρτός-ή-ό, καμπυλωτός-ή-ό, καμπουρωτός-ή-ό 2. καμπυλωδής-ής-ές

curbatură, **curbaturi** ουσ. θηλ. η κόπωση, η κούραση, η κομάρα

curbiliniu-ic, **curbilinii** επιθ. (γεωμ.) καμπυλόγραμμος-η-ο

curbură, **curburi** ουσ. θηλ. 1. το κύρτωμα, η καμπυλότητα, η κυρτότητα 2. το στριφογύρισμα, η περιστροφή

curcan, **curcani** ουσ. αρσ. η γαλοπούλα, ο κούρκος, ο γάλος, ο διάνος // **a se umfla în pene ca un ~** φουσκώνει τα φτερά όπως ο κούρκος / ο γάλος, κορδώνομαι

curcă, **curci** ουσ. θηλ. η κούρκα, η γαλοπούλα, η ινδική όρνιθα // **~ plouată** η βρεγμένη γαλοπούλα (για κάποιον που έχει φτάσει σε δύσκολη θέση, που τα έχει χάσει τελείως) // **răd și curcile** γελάν και οι γαλοπούλες (για κάποιον που είναι τόσο κουτός ώστε και οι άμυαλες γαλοπούλες τον κοροϊδεύουν)

curcubeu, **curcube** ουσ. ουδ. η (ρίδα, το ουράνιο τόξο) // **culorile ~ului** τα χρώματα της (ρίδας (τα επτά κύρια χρώματα στα οποία αναλύεται το ηλιακό φως)

curea, **curele** ουσ. θηλ. 1. το λουρί, ο ιμάς, η λωρίδα, η ζώνη, το ζωνάρι 2. μτφ. το μέσο για τη μεσολάβηση ανάμεσα σε δύο ομάδες ανθρώπων // **~ de transmisie** ο ιμάς, το μεταβατικό λουρί // **a-ți ține curelele** έχω τη δυνατότητα, έχω κουράγιο // **a strange ~ua** σφίγγω το ζωνάρι // **i-a strâns curelele** τού σφίξε τα λουριά (τον περιόρισε)

curelar, **curelari** ουσ. αρσ. ο λουροποιός, ο επιδιορθωτής και κατασκευαστής λουριών, ο ιμαντοποιός

curelărie, **curelării** ουσ. θηλ. το λουροποιείον, το εργαστήριο ή το κατάστημα του κατασκευαστή λουριών, ιμάντων

curelușă, **curelușe** ουσ. θηλ. το μικρό λουρί

curent-ă, **curenți-te** I. επιθ. 1. τρεχούμενος-η-ο 2. ενεστώς-ώσα-ώς 3. τρέχων-ουσα-ον 4. ρευστός-ή-ό 5. ρέων-ουσα-ον 6. κοινός-ή-ό 7. συνηθισμένος-η-ο θ. αύξων-ουσα-ον 9. εύχρηστος-η-ο 10. ισχύων-ουσα-ον // **anul ~** το ενεστώς έτος // **apă ~ă** το τρεχούμενο νερό // **cont ~** ο τρεχούμενος λογαριασμός // **de uz ~** κοινόχρηστος // **expresii ~e** οι εύχρηστες εκφράσεις // **lucrări ~e** οι συνηθισμένες εργασίες, οι καθημερινές δουλειές // **luna ~ă** ο τρέχων μήνας // **monedă ~ă** το ρευστό χρήμα // **număr ~** ο αύξων αριθμός // **prețuri ~e** οι ισχύουσες τιμές // **vorbire ~ă** η ρέουσα ομιλία, η κοινή γλώσσα II. ουσ. αρσ. 1. το ρεύμα, το ρέμα, η ροή 2. το τρέξιμο νερού // **~ de aer** το ρεύμα αέρος // **~ marin** (oceanic) το θαλάσσιο (ωκεάνιο) ρεύμα // **a merge contra ~ului** βαδίζω αντίθετα στο ρεύμα // **a fi luat de ~** τον άρπαξε ο στρόβιλος III. ουσ. ουδ. 1. το κίνημα (πνευματικό, ή πολιτικό, ή επιστημονικό) 2. η τροπή, η φορά, η κατεύθυνση 3. η ομαδική τάση, το ομαδικό κίνημα // **~ literar sau artistic** το καλλιτεχνικό ή λογοτεχνικό κίνημα // **a fi finit la ~** είμαι ενήμερος, γνωρίζω ότι συμβαίνει κάθε μέρα // **a pune la ~** ενημερώνω // **a ține la ~** κρατώ ενήμερο, ενημερώνω // **la ~** ενήμερος-η-ο

curenta pers. 3 **curentează** ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) 1. αγγίζω κάποιον με ηλεκτρισμό, ηλεκτροπληκτώ 2. παθαίνω κρουαλόγημα από το ρεύμα αέρος

curgător-oare, **curgători-oare** επιθ. 1. τρεχούμενος-η-ο, τρεχάμενος-η-ο, ρευστός-ή-ό, ρέων-ουσα-ον 2. μτφ. εύρυθμος-η-ο // **apă ~oare** το τρεχούμενο νερό // **vorbire ~oare** η ρέουσα ομιλία, η συνεχής συζήτηση

curge pers. 3 **curge** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) 1. ρέει, διαρρέει, ρέω, διαρρέω 2. κυλάει, τρέχει, κυλάω, τρέχω 3. διαβαίνει, περνάει, διαβαίνω, περνώ // **a ~ gârlă** κυλάει σε μεγάλη ποσότητα, σε αφθονία // **butoiul ~** το βαρέλι διαρρέει (έχει διαρροή) // **dacă nu ~, pică** δηλαδή κάποια μικρή ωφέλεια χωρίς καμιά δαπάνη // **lacrimile îi ~au pe obraz** τα δάκρυα έτρεχαν στο πρόσωπό του // **răul ~** το ποτάμι κυλάει, ρέει // **va ~ multă apă pe gârlă / pe Dunăre / pe Dâmbovița** θα περάσει πολλές καιρός

curgere, **curgeri** ουσ. θηλ. 1. η ροή, το τρέξιμο νερού 2. η διαρροή 3. το πέρασμα, η εξέλιξη, η βαθμιαία ανάπτυξη, η διαμόρφωση

curie, **curii** ουσ. θηλ. (ιστ.) η κουρία

curier-ă, curieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ταχυδρόμος (ο, η) 2. κλητήρας (ο, η) 3. η αλληλογραφία

curion, curioni ουσ. αρσ. (ιστ.) ο αρχηγός της ρωμαϊκής κουρίας

curios-oasă, curiosi-oase ι. επιθ. 1. περιέργος-η-ο, παράξενος-η-ο 2. αλλόκοτος-η-ο, φιλοπερίεργος-η-ο // **nimic** - τίποτε περίεργο ΙΙ. **επίρ.** περίεργα, παράξενα, αλλόκοτα

curiozitate, curiozități ουσ. θηλ. η περιέργεια, η παραξενιά, η αλλοκοτία

curiu ουσ. ουδ. (χημ.) το κούριο (ραδιενεργό μέταλλο με ασημόλευκο χρώμα)

curma, curm ι. ρ. μετ. 1. διακόπτω, τερματίζω, βάζω τέλος σε κάτι 2. κόβω κάτι εγκάρσια // **a ~ o durere** κόβω να σταματήσει ο πόνος // **a ~ vorba** κόβω τη μιλιτιά, το μίλημα ΙΙ. ρ. μέσο 1. διακόπτομαι // **a i se ~ viața** του κόπηκε το νήμα / το ράμμα της ζωής // **a-și ~ zilele** αυτοκτονώ

curmal, curmali ουσ. αρσ. (βοτ.) η χουρμαδιά, ο φοίνικας, η φοινικιά

curmală, curmale ουσ. θηλ. ο χουρμάς, το φοινίκι, ο καρπός της χουρμαδιάς

curmare, curmări ουσ. θηλ. η διακοπή, η παύση, το τελείωμα, το κόψιμο

curmat-ă, curmați-te επιθ. αποκομμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, διακεκομμένος-η-ο

curmătură, curmături ουσ. θηλ. το στενόν πέρασμα ανάμεσα σε δυο βουνά, ο αυχέννας

curmei, curmeie ουσ. ουδ. 1. το σκοινάκι, το κορμάτι σκοινογιού 2. η κληματίδα, το κλαδί κληματός, η κληματόβεργα, η κληματσίδα

curmeziș ι. **επίρ.** 1. εγκάρσια, πλαγίως, λοξά, διαγώνια 2. στο πλάτος, δια μέσου // **în cruciș și ~** σταυρωτά και εγκάρσια, στο μήκος και στο πλάτος ΙΙ. **προθ. έκφρ.** **a se pune de-a ~ul** τίθεμαι εγκάρσια (κόντρα, αντίθετα, ενάντια) // **în ~ul** λοξά, στο πλάτος, διαγώνια

curpen, curpeni ουσ. αρσ. (βοτ.) η περιπλοκάδα

curs, cursuri ι. ουσ. ουδ. 1. η ροή, ο ρους 2. η πορεία, η κατεύθυνση 3. η ρότα 4. η διάρκεια 5. το τίμημα αξιών, συναλλαγμάτων // **~ ascendent** η ανοδική πορεία // **-ul acțiunilor** το τίμημα των μετοχών // **-ul bursei** οι τιμές των αξιών στο χρηματιστήριο // **-ul râului** ο ρους του ποταμού // **a da curs unei cereri** λαμβάνω υπ' όψιν κάποια αίτηση // **în ~** σε πραγματοποίηση, σε διεξαγωγή // **se află în ~ de tipărire** βρίσκεται σε στάδιο τύπωσης ΙΙ. **προθ. έκφρ.** **în cursul primului război mondial** κατά τη διάρκεια του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου

curs, cursuri ουσ. ουδ. 1. το μάθημα 2. το εγχειρίδιο (το επίτομο βιβλίο με γνώσεις μιας επιστήμης ή τέχνης) 3. το σύγγραμμα, η πραγματεία, η μελέτη, το βιβλίο 4. η παράδοση μαθήματα // **-uri de vară** τα θερινά μαθήματα // **a frecventa ~urile** φοιτώ, παρακολουθώ τα μαθήματα // **sală de ~uri** η αίθουσα παραδόσεων

cursant-ă, cursanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. σπουδαστής-άστρια (ο, η)

cursă, curse ουσ. θηλ. 1. το δόκανο, η φάκα, η παγίδα 2. **μτφ.** η εξαπάτηση 3. ο δρόμος, η μετάβαση 4. το ωράριο, η κούρα ενός μεταφορικού μέσου 5. η απόσταση που διανύεται από ένα σημείο σε άλλο, σε εναλλασσόμενη ευθύγραμμη κίνηση 6. **μτφ.** τα τρεχάματα 7. (αθλ.)

το τρέξιμο // **~ de automobile** η αυτοκινητοδρόμια, το ράλλυ // (αθλ.) **~ de cai** η ιπποδρομία: η ιππηνασία // **~ de șoareci** η ποντικοπαγίδα // **~ specială** η ειδική μετάβαση // **cursa înarmărilor** το κυνηγητό των εξοπλισμών // **a întinde cuiva o ~** στήνω σε κάποιον παγίδα, περιδένω: το να εξαπατά κάποιος με πονηριά, με δόλο // **a cădea în ~** πιάνομαι στη φάκα, πιάνομαι στο δοκάνι (εξαπατώμαι)

cursiv-ă, cursivi-e επιθ. 1. ρέων-ουσα-ον 2. τρέχων-ουσα-ον 3. (για τα γράμματα) κυρτός-κυρτή-κυρτό // **scriere -ă** η ταχυγραφία // **text tipărit cu caractere -e** κείμενο τυπωμένο με κυρτά τυπογραφικά στοιχεία, με κυρτά γράμματα

curșivitate ουσ. θηλ. 1. η ταχυγραφία 2. η ευχέρεια λόγου, η ευκολία στην ομιλία

cursor, cursoare ουσ. ουδ. ο μεταλλικός δείκτης που γλιστράει σε βαθμολογημένο χάρακα ή περιστρεφεται σε βαθμολογημένο εξάρτημα για ανάγνωση των βαθμών

curta, curtez ρ. μετ. 1. κορτάρω 2. φλερτάρω, ερωτοτροπώ

curtaj, curtaje ουσ. ουδ. (οικον.) τα μεσιτικά, η αμοιβή του μεσίτη

curte, curți ι. ουσ. θηλ. 1. η αυλή 2. ο περίβολος, το προαύλιο 3. η κατοικία του τσιφλικά, το κονάκι 4. η Αυλή (η κατοικία του βασιλιά και του προσωπικού του) 5. (νομ.) το εφετείο // (νομ.) **-a cu jurați** το δικαστήριο των ενόρκων // **-a domnească** η ηγεμονική αυλή // **-a marțială** το στρατοδικείο // **-a interioară** η εσωτερική αυλή // **a face ~** κάνω κόρτε, κορτάρω μια γυναίκα ΙΙ. **επιθ. έκφρ.** **pășări de curte** τα κατοικίδια πτηνά

curtean-ă, curteni-e ουσ. αρσ. και θηλ. αυλικός-ή (ο, η), ανακτορικός-ή (ο, η)

curteancă, curtence ουσ. θηλ. η γυναίκα συνοδός, οι γυναίκες που ανήκουν στη συνοδεία της Αυλής

curtenie ουσ. θηλ. η ευγένεια, η λεπτή συμπεριφορά

curtenitor-oare, curtenitori-oare ι. επιθ. φιλοφρονητικός-ή-ό, πολιτισμένος-η-ο, περιποιητικός-ή-ό ΙΙ. **επίρ.** φιλοφρονητικά, ευγενικά, ευγενώς

curtezan, curtezane ουσ. αρσ. 1. ο κορτάκιος 2. ο αυλοκόλακας

curtezană, curtezane ουσ. θηλ. 1. η εταίρα 2. η άσεμνη γυναίκα, η παλλακίδα

curțică ουσ. θηλ. η μικρή αυλή

curtier, curtieri ουσ. αρσ. (οικον.) ο μεσίτης στις χρηματιστηριακές πράξεις (συναλλαγές)

curtoazie, curtoazii ουσ. θηλ. η φιλοφροσύνη, το κομπλιμέντο, η φιλοφρόνηση, η ευγένεια

cusătură, cusături ουσ. θηλ. η ραφή, το ράψιμο

cuscă, cuscere ουσ. θηλ. η συμπεθέρα

cuserie, cuserii ουσ. θηλ. το συμπεθερίο

cuscu, cuscui ουσ. αρσ. ο συμπεθερός

cuscută, cuscute ουσ. θηλ. (βοτ.) η κουσκούτη

custode, custozii ουσ. αρσ. ο φύλακας, ο φρουρός, ο επιτηρητής, ο συντηρητής // **~ de bibliotecă** ο επιτηρητής βιβλιοθήκης

custodie, custodii ουσ. θηλ. 1. η κουστωδία, η επιτήρηση, η φύλαξη 2. η διατήρηση αντικειμένου σε καλή κατάσταση // **în ~** σε κουστωδία, σε φύλαξη

cusur, cusururi ουσ. ουδ. το κουσούρι, το ελάττωμα, το ψεγάδι // **fără ~** αδιάβλητος-η-ο, χωρίς ελάττωμα

cusurgioaică, cusurgioaice ουσ. θηλ. (οικ.) η φιλοκατήγορη γυναίκα, η κουτσομπόλα
cusurgiu-ε, cusurgii Ι. επίθ. φιλοκατήγορος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φιλοκατήγορος-η (ο, η), κουτσομπόλης-όλα (ο, η)
cusut ουσ. ουδ. το ράψιμο, η ραφή // *mașină de ~* η ραπτομηχανή
cuscă, cusți ουσ. θηλ. 1. η κλούβα, το κλουβί 2. το σπίτι του σκύλου 3. η κρύπτη του υποβολέα, το υποβολείο
cuscus ουσ. ουδ. το κους-κους, ονομασία ζυμαρικών σε σχήμα μικρών κόκκων για σουπες, κ.λ.π.
cusur επίθ. αμετάβλ. καθарός, αγνός, ειλικρινής, υπέρροχος // *έκφρ. această operație nu este ~* αυτή η πράξη δεν είναι καθαρή
cuseță, cusețe ουσ. θηλ. η κουκέτα στην κλινάμαξα ή στην καμπίνα πλοίου, η κουκέτα
cusmă, cusme ουσ. θηλ. η σκούφια
cută, cutez Ι. ρ. μετ. σχηματίζω πτυχή, πτυχώνω, ρυτίζω ΙΙ. ρ. μέσο πτυχώνομαι, ζαρώνω
cutanat-ă, cutanați-te επίθ. πτυχωτός-ή-ό, δερματικός-ή-ό // *sub ~* υποδερμικός-ή-ό
cutare αντ. αόρ. τάδε (ο, η, το), δείνα (ο, η, το) // ~ *a spus aceasta* ο τάδε έπτε αυτό // ~ *lucru* το τάδε πράγμα // ~ *om* ο τάδε άνθρωπος // ~ *persoană* το τάδε πρόσωπο // *sunt ~, îi răspund* eu είμαι ο τάδε, του απαντώ εγώ
cută, cute ουσ. θηλ. 1. η πτυχή, η δίπλη, η ρυτίδα, η σούφρα 2. η ζάρα, η ζαρωματιά
cutăriceă αντ. αόρ. (οικ.) ο τάδε
cute, cute ουσ. θηλ. το ακόνι της κόσσας
cuter, cutere ουσ. ουδ. (ναυτ.) το κόττερο
cuteza, cutez ρ. μετ. τολμώ, κοτώ, αποτολμώ, αποκοτώ, έχω θάρρος // *nu cutează să răspundă* δεν τολμά να απαντήσει
cutezanță, cutezanțe ουσ. θηλ. η τόλμη, η τολμηρότητα, η αποκοτιά, η αψηφισιά, η αφοβία
cutezare, cutezări ουσ. θηλ. το τόλμημα, η αποκοτιά
cutezător-oare, cutezători-oare Ι. επίθ. τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο, απότολμος-η-ο, παράτολμος-η-ο, απόκοτος-η-ο, ευθαρσής-ής-ές, γενναίος-αία-ο ΙΙ. επίρ. τολμηρό, θαρραλέα, γενναία, ευθαρώς ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ατρόμητος-η (ο, η), άφοβος (ο, η), τολμηρός-ή (ο, η)
cutie, cutii ουσ. θηλ. 1. το κουτί 2. το κιβώτιο // ~ *craniană* το κρανίο // ~ *de rezonanță* το ηχείο // ~ *de scrisori* το γραμματοκιβώτιο // *scos ca din ~* άσπογα ντυμένος // ~ *de viteze* το κιβώτιο ταχυτήτων (σε αυτοκίνητο)
cutioară, cutioare ουσ. θηλ. το κουτάκι
cutiuță, cutiufe ουσ. θηλ. το κουτάκι
cutră, cutre ουσ. θηλ. η μαλαγάνα, η υποκρίτρια, η πανούργα, η δολερή, η ρουφιάνα
cutreiera, cutreier ρ. μετ. 1. διέρχομαι, διασχίζω, τηγυρίζω, διατρέχω 2. μτφ. περιπλανιέμαι, αλητεύω, γυρίζω // ~ *pas cu pas/ în cruciș și-n curmeziș* το πάτησε (πέρασε) σπιθαμή με σπιθαμή
cutreierat ουσ. ουδ. 1. η περιφορά, το τριγύρισμα 2. η αλητεία
cutreierător-oare, cutreierători-oare επίθ. γυρολόγος-ος-ο
cutremur, cutremure ουσ. ουδ. 1. ο σεισμός 2. μτφ. η ανατριχίλα, ο ψυχικός κλονισμός, η τρομάρα
cutremura, cutremur Ι. ρ. μετ. 1. δονώ 2. σείω, διασείω, συνταράσσω, συνταράζω, συγκλονίζω,

συγκλονώ ΙΙ. ρ. αμ. 1. τρέμω, ανατριχιάζω, ριγώ, φρικώ 2. σείομαι // *pământul se cutremură* η γη σειέται ΙΙΙ. ρ. μέσο 1. σείομαι και σείεμαι, συγκλονίζομαι 2. κουνιέμαι, κλονίζομαι, ταράζομαι // ~ *de spaimă* του μήπκε η λαχτάρα / η τρεμούλα / η τρομάρα / ο τρόμος
cutremurare, cutremurări ουσ. θηλ. 1. η διάσειση, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το ανατρίχισμα, η ανατριχίλα, η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμούλιασμα
cutremurător-oare, cutremurători-oare Ι. επίθ. συνταρακτικός-ή-ό, συγκλονιστικός-ή-ό, τρέμων -ουσα-ον ΙΙ. επίρ. συνταρακτικά, συγκλονιστικά
cutumă, cutume ουσ. θηλ. το έθιμο, το συνήθειο
cutumiar-ă, cutumiar-ε επίθ. εθιμικός-ή-ό
cufiț, cufițe ουσ. ουδ. το μαχαίρι, η μάχαιρα // ~ *de altoi* η εγκεντρίς // ~ *de plug* το υνί // *a avea pâinea î ~ul* κόβω και ράβω (έχω την εξουσία) // *a fi la ~e* είμαστε στα μαχαίρια // *a fi pe muchie de ~* επί ξυρού ακμής // *a-i ajunge ~ul la os* έφτασε το μαχαίρι στο κόκαλο // *lovitură de ~* η μαχαίριά
cufitar, cufitari ουσ. αρσ. 1. ο μαχαιράς, ο μαχαιροποιός 2. ο μαχαιροβγάλτης, ο σουγιαδάκις
cufițaș, cufițașe ουσ. ουδ. το μαχαιράκι
cufonlah-ă, cufonlahi-e ουσ. αρσ. και θηλ. Κουτούβλαχος-α (ο, η) (οι Αρωμούνοι)
cufu Ι. επίφ. (οικ.) το φώναγμα του σκυλιού: «κούτσο-κούτσο» ΙΙ. ουσ. αρσ. το σκυλάκι, το σκυλί // *să-mi zici mie ~ dacă...* να με πεις μένα σκυλί εάν...
cună, cune ουσ. θηλ. ο κάδος, το δοχείο
cunânt, cuvinte ουσ. ουδ. 1. η λέξη 2. ο λόγος, η λαλιά, η ομιλία, η μιλία, η κουβέντα, η ρήση // ~ *cu ~* λέξη προς λέξη, επί λέξει // ~ *de închidere* ο τελικός λόγος // ~ *de onoare* ο λόγος τιμής, το λόγο της τιμής μου // ~ *de ordine* ο λόγος τάξεως, λέξη παραγγέλλματος, ορισμός, προσταγή, διαταγή // ~ *derivat* η παράγωγη λέξη // ~ *introdactiv* ο πρόλογος // ~ *înainte* ο πρόλογος, η προεισαγωγή // ~ *simplic* η απλή λέξη // **cuvinte încruciate** το σταυρόλεξο // *a înțelege de ~* πείθομαι // *a lua ~ul* λαμβάνω το λόγο, αγοράω // *a nu găsi cuvinte* δε βρήσκω τις λέξεις (για να εκφράσω καλύτερα αυτό που θέλω να εκφράσω) // *a-și călca ~ul* πατώ το λόγο μου // *a nu ști să lege două cuvinte* το στόμα το 'χει μόνο για ψωμί // *a-și da ~ul* δίνω το λόγο μου // *a-și spune ~ul* εκφράζω τη γνώμη μου (το λόγο μου) // *cu alte cuvinte* με άλλα λόγια // *cu drept* ~ με σωστό λόγο, με το δίκιο του // *dintr-un ~* με λίγες λέξεις, περιληπτικά, απ' ευθείας // *îmi scapă ~ul* μου ξεφεύγει ο λόγος // *în toate puterea ~ului* σε πλήρη έννοια της λέξεως // *într-un ~* με μια λέξη // *joc de cuvinte* το λογοπαίγνιο // *om de ~* άνθρωπος που τηρεί το λόγο του // *parte de ~* μέρος του λόγου // *purtător de ~* ο εκπρόσωπος τύπου, ο ερμηνευτής λόγου // *schimb de cuvinte* η λογομαχία // *sub nici un ~* επ' ουδενί λόγω // *traducere ~ cu ~* η κατά λέξη μετάφραση
cunânta, cunântez Ι. ρ. μετ. 1. αγοράω, βγάζω λόγο, ομιλώ δημόσια 2. δημηγορώ, ρητορεύω ΙΙ. ρ. αμ. ομιλώ, κουβεντιάζω, δύνομαι να αρθρώσω λέξεις
cunântare, cunântări ουσ. θηλ. ο λόγος, η ομιλία, η αγόρευση, η ρήση, η εκφώνηση λόγου // ~ *de*

salut η προσαγόρευση // **a ține o ~** βγάζω λόγο, αγορεύω, εκφωνώ ομιλία // **o amplă ~** ο εκτενής λόγος

cuvântător-oare, cuvântători-oare *l. επίθ. ομιλών-ούσα -όν ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ομιλητής-ήτρια (ο, η)*

cuveni pers. 3 cuvine *p. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. αρμόζει, πρέπει, ταιριάζει, αξίζει 2. ανήκει 3. είναι καθώς πρέπει // **i se cuvine de drept** του ανήκει δικαιωματικά, νομικά // **i se cuvine o recompensă** πρέπει σ' αυτόν μια αμοιβή // **lui i se cuvine cinstea** σ' αυτόν ανήκει η τιμή // **nu este așa cum se cuvine** δεν είναι έτσι καθώς πρέπει // **nu se cuvine** δεν πρέπει, δεν ταιριάζει // **se cuvine să...** είναι σωστό να..., αξίζει να...

cuvănit-ă, cuvăniți-te *επίθ. προσήκων-ουσα-ον, δέων -ουσα-ον, πρεπούμενος-η-ο, αρμόζων-ουσα-ον, ανήκων-ουσα-ον*

cuvăntură, cuvături *ουσ. θηλ. 1. η κουβέρτα, το κλινοσκεπάσμα 2. το κάλυμμα, το σκέπασμα*

cuvetă, cuvette *ουσ. θηλ. η λεκάνη // cuveta lacului* η λεκάνη της λίμνης (μέχρι την κορυφή του φράγματος)

cuvîncios-oasă, cuvîncioși-oase *l. επίθ. ευπρεπής -ής-ές, κόσμιος-α-ο, σεμνοπρεπής-ής-ές, ευγενής -ής-ές ll. επίρ. σεμνοπρεπώς, ευπρεπώς, κοσμίως, ευγενώς*

cuvîință, cuviințe *ουσ. θηλ. 1. η κοσμιότητα, η ευπρέπεια, η σεμνοτυφία, η ευγένεια 2. η καλή συμπεριφορά // după ~* τα πρεπούμενα

cuvîințel, cuvîințele *ουσ. ουδ. η λεξούλα*

cuvios-oasă, cuvioși-oase *επίθ. ευσεβής-ής-ές, όσιος-ια-ιο, αιδεσιμότατος-η-ο*

cuvioșie, cuvioșii *ουσ. θηλ. η ευσέβεια, η αιδεσιμότητα, η οσιότητα*

cuzinet, cuzineți *ουσ. αρσ. το κουζινέτο*

cvadragenar-ă, cvadragenari-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ. σαραντάρης-άρα (ο, η) ll. επίθ. τεσσαρακοντατής -ής-ές*

cvadrant, cvadrante *ουσ. ουδ. το τέταρτον κύκλου, το τεταρτημόριον, το τεταρτοκύκλιο*

cvadrat, cvadrate *ουσ. ουδ. το τετράγωνο*

cvadrat, cvadrați *ουσ. αρσ. (τυπ.) 1. το τετραγωνίδιο 2. το τετραγωνικό στοιχείο στην τυπογραφία με μήκος 18,4 χιλιοστόμετρα*

cvadratură *ουσ. θηλ. ο τετραγωνισμός // (γεωμ.)*

cvadratura cercului ο τετραγωνισμός του κύκλου

cvadrienal-ă, cvadrienali-e *l. επίθ. τετραετής-ής-ές ll. ουσ. θηλ. η τετραετία*

cvadrimotor, cvadrimotoare *ουσ. ουδ. το τετρακινητήριο αεροπλάνο*

cvadriparti-ă, cvadripartiți-te *επίθ. τετραμελής-ής -ές // conferință -ă* η τετραμελής διάσκεψη

cvadripol, cvadripoluri *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το ηλεκτρικό δίκτυο με δύο εισιτήριους ακροδέκτες και με δύο ακροδέκτες για την έξοδο*

cvadruplă, cvadrupelez *p. μετ. τετραπλασιάζω*

cvadruplu-ă, cvadrupli-e *l. επίθ. τετραπλάσιος-ια-ιο ll. επίρ. τετραπλάσια*

cvartal, cvartale *ουσ. ουδ. η συνοικία, ο μαχαλάς*

cvartă, cvarte *ουσ. θηλ. (μουσ.) η τετάρτη, το διάστημα τετάρτης*

cvartet, cvartete *ουσ. ουδ. (μουσ.) το κουαρτέτο, η τετραφωνία // ~ de coarde* η έγχορδη τετραφωνία

cnas, cnasuri *ουσ. ουδ. το δροσιστικό ποτό από φρούτα, ψωμί και βύνη (κριθάρι για μπίρα), το «κβας»*

cnasi *l. επίθ. αμετάβλ. περίπου ll. επίρ. περίπου, σχεδόν, κατά προσέγγιση*

cnasiunanim-ă, cnasiunanimi-e *επίθ. περίπου ομόφωνος-η-ο*

cnintă, cninte *ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. το μουσικό διάστημα πέμπτης 2. η κέντα (στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι), ο σχηματισμός από 5 χαρτιά διαδοχικά του (ιδίου χρώματος)*

cnintet, cnintete *ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. η πενταφωνία, το κουίντέτο, η εκτέλεση μουσικού κομματιού από πέντε φωνές*

cnintuplu-ă, cnintupli-e *επίθ. πενταπλάσιος-ια-ιο*

cnorum *ουσ. ουδ. η απαρτία, ο ελάχιστος αριθμός προσώπων που είναι απαραίτητος για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων*

D, d

d ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **d** το έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το οδοντικό σύμφωνο [tʃ].

da επίρ. 1. ναι, μάλιστα 2. αλήθεια // ~, **dar** **aceasta** **nu se va mai întâmpla** ναι, αλλά αυτό δε θα ξαναγίνει // ~, **de unde** μα όχι // ~ **și nu** ναι και όχι // **a spune** ~ λέω ναι // **ba** ~ μα ναι

da, dau l. ρ. μετ. 1. δίνω, εγγχειρίζω 2. προσφέρω 3. παραδίνω 4. δωρίζω, χαρίζω 5. παρέχω, προμηθεύω 6. απονέμω // **a ~ bună ziua** καλημερίζω, λέω καλημέρα // **a ~ ceva peste cap** εκτελώ κάτι επιτόλαιο, προξενώ ζημιά, χαλνών // **a ~ citire** αναγινώσκω // **a ~ de veste** αναγγέλλω, καθιστώ γνωστό // **a ~ dovadă** αποδεικνύω κάτι // **a ~ explicații** δίνω εξηγήσεις // **a ~ gata** τελειώνω- αποπερατώνω κατακτώ κάποιον // **a ~ în folosință** δίνω σε χρήση, σε λειτουργία // **a ~ în judecată** μηνύω // **a ~ în primire** παραδίνω σε κάποιον να παραλάβει κάτι // **a ~ în vileag** φανερώνω // **a ~ încolo** να πάει παράμερα: να τραβηχτεί στην άκρη, να κάνει τόπο // **a ~ la o parte** παραμερίζω, απομακρύνω, δίνω κατά μέρος // **a ~ năvală** κάνω εισβολή, εμφανίζομαι ξαφνικά // **a ~ o masă / o petrecere** προσφέρω γεύμα, διασκέδαση // **a ~ ordin** δίνω διαταγή, παραγγέλνω // **a ~ pe față** αποκαλύπτω, φανερώνω, δείχνω φανερά // **a ~ seama** λογοδοτώ, δίνω λόγο για όσα έγιναν // **a ~ târcoale** περιτριγυρίζω, περιφέρομαι γύρω από κάποιον // **a ~ (un) examen** δίνω εξετάσεις // **a-i ~ dureri de cap** αυτό μου φέρνει πονοκέφαλο // **a-i ~ mâna să...** είναι του χεριού του να..., να κάνει όπως θέλει // **a-și ~ aere** κάνω τον κόκορο, παινεύω τον εαυτό μου, καυχιέμαι // **a-și ~ osteneala** προσπαθώ, καταβάλλω κόπο για να κάνω κάτι // **a-și ~ sfârșitul (sufletul)** παραδίνω το πνεύμα, πεθαίνω // **a-și ~ viața** δίνω τη ζωή μου, θυσιάζομαι // **i-am ~t o carte** του έδωσα ένα βιβλίο // **cum o ~ Dumnezeu!** όπως το θέλει ο Θεός! ll. ρημ. έκφρ. // **a ~ cu chirie** ενοικιάζω // **a ~ cu imprumut** δανείζω // **a ~ înapoi ceva** επιστρέφω κάτι, γυρίζω πίσω κάτι, γυρίζω δάνειο // **a ~ sfaturi** συμβουλεύω, δίνω συμβουλή σε κάποιον // **a ~ raportul** δίνω αναφορά, αναφέρω γραπτή ή προφορική έκθεση // **a-și ~ seama** αντιλαμβάνομαι, έχω αντίληψη ll. ρ. αμ. // **a ~ cu piciorul** κλωτσώ κάποιον ή κάτι (χάνω την ευκαιρία, την ευνοϊκή περίπτωση για κάτι) // **a ~ cu vopsea** μπογιατίζω // **a ~ de dracu** βρίσκω το διάβολο (βρίσκω κάποιο κακό) // **a ~ de fund** φτάνω στον πάτο // **a ~ de greutate** συναντώ δυσκολίες IV. ρ. μέσο δίνονται, παραδίνονται // **a ~ din cap** κουνώ το κεφάλι // **a ~ din gură** πολυλογώ, φλυαρώ, λέω συνέχεια // **a ~ din mâini** κουνώ τα χέρια // **a ~ din umeri** σηκώνω τους ώμους μου // **a ~ faliment** πτωχεύω, χρεοκοπώ, φαλirώ // **a ~ greș** αστοχώ // **a ~ încoace și încolo** γυρίζω απ'εδώ και απ'έκει // **a ~ în căm** μαντεύω

με τα χαρτιά της τράπουλας το μέλλον // **a ~ în foc** χύνομαι (υγρό) στη φωτιά // **a ~ în gropi de prost ce e** είναι τόσο χαζός που πατάει σε λάκκους // **a ~ în mintea copiilor** ξεμοραίνομαι, ανοηταίνω // **a-i ~ cuiva peste nas** χτυπώ κάποιον στη μύτη, τον κάνω να χάσει την τόλμη του // **a-i ~ în gând** του ήρθε στο νου // **a-i ~ lacrimile** του συζήτηση με κάποιον // **a-și ~ cu cotul** κάνω νεύμα με τους αγκώνες // **a se ~ bătut** υποτάσσομαι, παραδίνομαι // **a se ~ de gol** αποκαλύπτομαι // **a se ~ drept** κάποιον περνάω για κάποιον, θεωρώ, νομίζω τον εαυτό μου κάτι ή άλλοι με νομίζουν κάτι // **a se ~ îndărăt** υποχωρώ, οπισθοχωρώ // **a se ~ în leagăn** κουνιέμαι στην κούνια (αιωρούμαι) // **a se ~ în vorbă cu cineva** έρχομαι σε συζήτηση με κάποιον // **a se ~ jos** κατεβαίνω, έρχομαι κάτω // **a se ~ peste cap pentru ceva** κάνω τα αδύνατα δυνατό για κάτι // **a nu ști încotro s-o dea** να μη ξέρεις τι να κάνει // **a o ~ pe...** μεταβάλλω σε..., αλλάζω σε... // **dă să plece** είναι έτοιμος να φύγει // **ferestra dă în grădină** το παράθυρο δίνει πάνω στον κήπο (έχει τη θέα προς τον κήπο) // **un necaz** **a ~t peste el** μια στενοχωρία ήρθε επάνω του

Dac-ă, Daci-ce l. επιθ. δακικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Δάκος, η Δάκισσα (ο, η κάτοικος της αρχαίας Δακίας, χώρα που εκτεινόταν στη σημερινή Ρουμανία και το Δούναβη)

dacapo επίρ. (μουσ.) μουσικός όρος, επανάληψη ενός μουσικού έργου από την αρχή

dacă συνδ. αν, εάν, άμα // ~ **aveai minte...** αν είχες μυαλό... // ~ **era bolnav, ce putea să facă?** άμα ήταν άρρωστος, τί μπορούσε να κάνει; // ~ **nu vii, mă voi supăra** άμα δεν έρθεις, θα λυπηθώ // ~ **tot am venit** αφού ήρθα // ~ **va fi vreme frumoasă vom merge la țară** αν ο καιρός θα είναι καλός, θα πάμε στην ύπαιθρο // ~ **vrei** αν θέλεις, άμα θέλεις // **abia ~ va reuși** μόλις επιτύχει // **chiar ~ s-ar simți rău, el tot ar veni** ακόμα κι'αν θα αισθανθεί πως δεν είναι καλά, αυτός πάντως θα έρθει // **doar ~...** μόνο αν... // **mă întreb ~ va veni** αναρωτιέμαι αν θα έρθει

dacic-ă, daci-ci-ce επιθ. δακικός-ή-ό

dacoromân-ă, dacoromâni-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. Δακορουμάνος-α, Ρουμάνος-α από το βορρά του Δουνάβεως ll. επιθ. δακορουμανικός-ή-ό // **dialectul ~** η δακορουμανική διάλεκτος

dactil, dactili ουσ. αρσ. ο μετρικός δάκτυλος (αποτελείται από μια τονισμένη συλλαβή και δύο άτονες)

dactilic-ă, dactilici-ce επιθ. δακτυλικός-ή-ό

dactilograf-ă, dactilografie-e ουσ. αρσ. και θηλ.

δακτυλογράφος (ο, η)

dactilografia, dactilografie-z ρ. μετ. δακτυλογραφώ

dactilografiat ουσ. ουδ. η δακτυλογράφηση

dactilografiat-ă, dactilografiat-ă δακτυλογραφημένος-η-ο

dactilografie ουσ. θηλ. η δακτυλογραφία

dactilografiere, dactilografieri ουσ. ουδ. η δακτυλογράφηση
dafin, dafini ουσ. αρσ. (βοτ.) η δάφνη, η βάγια, το δαφνόδεντρο // **de** ~ δαφνίνος-η-ο // **frunză de** ~ το δαφνόφυλλο // **ulei de** ~ το δαφνέλαιο
daiboj ουσ. ουδ. (οικ.) η τζαμπάρια // **a umbra cu** ~ ul προσπαθεί ν' απολαμβάνει κάτι δωρεάν, χωρίς να πληρώνει // **pe** ~ χωρίς πληρωμή, δωρεάν
dairea, dairele ουσ. θηλ. το ντέφι
dajdie ουσ. θηλ. ο φόρος, η επιβολή φόρου
dalac ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο άνθρωακας
Dalai-Lama ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Δαλάι-Λάμα
dală, dale ουσ. θηλ. η πλάκα, το πλακάκι (για την πλακόστρωση)
dalb-ă, dalb-e επίθ. 1. άσπρος-η-ο, φωτεινός-ή-ό 2. άπιλος-η-ο
dalie, dalii ουσ. θηλ. (βοτ.) η ντάλια
daltă, dălți ουσ. θηλ. 1. το γλύφανο (του γλύπτη) 2. η σμίλη 3. το κοπίδι (όργανο με το οποίο κόβουμε σκληρά υλικά)
daltonism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο δαλτωνισμός, η αχρωματοψία
daltonist-ă, daltoniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. άρρωστος-η (ο, η) από δαλτωνισμό
damasc ουσ. ουδ. το δαμάσκο (ύφασμα)
damă, dame ουσ. θηλ. η ντάμα, η κυρία // **de** ~ γυναικείος-α-ο, γυναικίσιος-α-ο (φορέματα, παπούτσια, καπέλα, κ.λ.π.)
dambila ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο νταμπλάς, η αποπληξία
damblagi, damblagesc ι. ρ. αμ. παραλύω παθαίνω αποπληξία II. ρ. μέσο 1. υποφέρει από παράλυση 2. βρίσκομαι σε αβέβαιη κατάσταση με την υγεία
damblagit-ă, damblagiți-te επίθ. 1. παράλυτος-η-ο, παραλυμένος-η-ο 2. μπφ. με την υγεία εξασθενημένη
damblagiu-ie, damblagii ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παράλυτος-η (ο, η) 2. μπφ. (οικ.) άπληστος-η-ο
dăm, dămuri ουσ. ουδ. (οικ.) η δυσσομία
damigeană, damigene ουσ. θηλ. η νταμπτζάνα
damnat-ă, damnați-te επίθ. 1. κολασμένος-η-ο, καταδικασμένος-η-ο στην αιώνια κόλαση 2. αμαρτωλός-ή-ό
damnațiune, damnațiuni ουσ. θηλ. 1. η κόλαση 2. η τιμωρία και ο τόπος όπου τιμωρούνται οι κακοί
dană, dane ουσ. θηλ. 1. η ντάνα, η αποθήκη εμπορευμάτων στο λιμάνι 2. το τμήμα της προκυμιάς όπου βγαίνουν τα πλοία και γίνεται ο χειρισμός των εμπορευμάτων
dandana, dandanale ουσ. θηλ. (οικ.) η φασαρία
dandi ουσ. αρσ. ο δανδής
Danez-ă, Danezi-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Δανός, η Δανή II. επίθ. δανικός-ή-ό III. ουσ. θηλ. η δανική γλώσσα
dang επιφ. ντανγκ (η μίμηση ήχου κώδωνα, ονοματοποιία)
danga, dangale ουσ. θηλ. το σημείο ή το γράμμα ή ο αριθμός φτιαγμένος πάνω στο δέρμα αλόγου ή ζώων για ταυτισμό, το μαρκάρισμα ζώων
dangăt, dangăute ουσ. ουδ. ο κωδωνισμός, η κωδωνοκρουσία
danie, danii ουσ. θηλ. η δωρεά, το δώρημα // **a face** ~ παρέχω δωρεά, δωρίζω
dans, dansuri ουσ. ουδ. ο χορός // ~ **modern** ο μοντέρνος (ευρωπαϊκός) χορός // ~ **popular** ο λαϊκός χορός // **de** ~ χορευτικός-ή-ό // **formație de** ~ **uri** το χορευτικό συγκρότημα

dansa, dansez ι. ρ. μετ. χορεύω ένα χορό II. ρ. αμ. χορεύω (εγώ)
dansan-ă, dansanți-te επίθ. χορευτικός-ή-ό // **ceai** ~ η πρόσκληση σε τσάι με χορό // **serată** ~ **ă** η χοροεσπερίδα
dansator-oare, dansatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. χορευτής-εστρία (ο, η)
dantela, dantelez ρ. μετ. 1. φτιάχνω δαντέλες 2. κάνω κάτι δαντελωτό
dantelare, dantelări ουσ. θηλ. η δαντέλωση
dantelat-ă, dantelați-te επίθ. δαντελωτός-ή-ό, δαντελωμένος-η-ο
dantelă, dantele ουσ. θηλ. η δαντέλα
dantelărie, dantelării ουσ. θηλ. το δαντελάδικο, το εργαστήριο για δαντέλες
danteluță, dantelețe ουσ. θηλ. η δαντελίτσα
dantesce-ă, dantești επίθ. δαντικός-ή-ό
dantură, danturi ουσ. θηλ. η οδοντοφυΐα, η οδοντοστοιχία // ~ **falsă** η τεχνητή οδοντοστοιχία (η μασέλα)
danubian-ă, danubieni-e επίθ. 1. δουνάβιος-ια-ιο 2. παραδουνάβιος-ια-ιο // **climă** ~ **ă** το δουνάβιο κλίμα
dar ι. συνδ. 1. αλλά, όμως, μα, δε 2. παρά, μολαταύτα, πλην // ~ **cum să nu** μα πως όχι // ~ **de ce nu o spui?** μα γιατί δεν το λες; // ~ **deschide ușa!** μα άνοιξε μια φορά! // ~ **înainte de toate** πριν απ'όλα όμως // ~ **nu chiar numai** αλλά όχι πια μόνο // ~ **să te întorci** αλλά να γυρίσεις // **a plecat, ~ nu și-a uitat patria** έφυγε, αλλ' όμως δεν έχασε την πατρίδα του // **ascult ~ nu înțeleg** ακούω αλλά δεν καταλαβαίνω // **e deștept, ~ leneș** είναι έξυπνος αλλά τεμπέλης // **e tânăr, ~ e foarte capabil** είναι νέος, αλλά είναι πολύ επιδέξιός // **mîntea grădă să acționeze, ~ trupul bolnav** ο μινους πρόθυμος, αλλ' η σαρξ ασθενής // **nu că zie eu, ~ așa este** όχι πως εγώ το λέω, αλλά έτσι είναι // **nu mi-a dat nimic, ~ nici un ban** τίποτα δε μου 'δωσε, μα ούτε μια δεκάρα // **nu numai că știe meserie, ~ o și aplică** όχι μόνο ξέρει τέχνη, αλλά και την εφαρμόζει // **nu urmează sfaturile mele, ~ își face de cap** δεν ακολουθεί τις συμβουλές μου, παρά κάνει του κεφαλιού του II. επίρ. 1. έτσι, ναι, βέβαια 2. λοιπόν // **păi** ~ αμ βέβαια, φυσικά, αμ έτσι // **revin ~ la primele idei** επανέρχομαι δε στις πρώτες ιδέες
dar, daruri ουσ. ουδ. 1. το δώρο, η δωρεά, η χάρη, το χάρισμα 2. το προτέρημα, το προσόν, η αρετή, η κλίση, η αξιότητα, το ταλέντο 3. η προσφορά // ~ **ul prezicerii** το χάρισμα της μαντικής // **a avea ~ ul vorbirii** το να έχει κάποιος το προτέρημα να μιλά όμορφα (να ρητορεύει) // **a face un ~ cuiva, o donație** χαρίζω, κάνω δώρο σε κάποιον, δίνω δωρεάν, παρέχω δωρεά // **în ~ δωρεάν** (χωρίς πληρωμή) // **Sfintele daruri** η Αγία Δωρεά, η Θεία Χάρη
dara ουσ. θηλ. η τάρα, το απόβαρο, η διαφορά ανάμεσα στο μεικτό και στο καθαρό βάρος ενός εμπορεύματος // **mai mare** ~ **ua decât ocaua** για κάτι που δεν αξίζει τον κόπο, που είναι ανάξιο λόγου
darabană, darabane ουσ. θηλ. το τύμπανο, το μικρό νταούλι // **a bate darabana** χτυπά τύμπανο, τυμπανίζω, αποκαλύπτω μυστικό, το κάνω τούμπανο

darac, darace *ουσ. ουδ.* η λανάρα, το λανάρι
daraveră, daraveri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το νταραβέρι
dară *συνδ. ιδ.* dar
darămite *συνδ.* περισσότερο ακόμα, κατά μείζονα λόγο, πιο πολύ ακόμα, πόσο μάλλον
dardă, darde *ουσ. θηλ.* το μικρό κοντάρι που έχει στην κορυφή του σιδερένια αιχμή, το ακόντιο
dare, dări *ουσ. θηλ.* 1. το δόσιμο 2. ο φόρος (σε χρήματα ή σε προϊόντα) // ~ **de seamă** η λογοδοσία, ο απολογισμός // ~ **în judecată** η παραπομπή σε δίκη, η μήνυση, η καταγγελία στις δικαστικές αρχές // ~ **înapoi** η οπισθοχώρηση, η υπαναχώρηση, το γύρισμα, η αντιστροφή // ~ **la lumină** το δόσιμο σε φως, η τύπωση, η δημοσίευση // ~ **la semn** η σκόπευση, η βολή σ'ένα στόχο // ~ **pe față** το φανέρωμα, το δόσιμο στα φανερά, το ξεσκέπασμα, το να δίνεται κάτι απροκάλυπτα // **cu ~ de mână** ο ευκατάστατος, ο πλούσιος, πλουσιοπάροχος-η-ο
darn *επίθ.* μάταια, ανώφελα, εις μάτην, στα χαμένα
darnic-ă, darnici-ce *επίθ.* 1. γενναιοδωρος-η-ο, φιλότιμος-η-ο, απλοχέρης-α-κο, ανοιχτο-χέρης-α-κο, χουβαρντάς 2. *μτφ.* γόνιμος-η-ο, ευφορος-η-ο
darwinian-ă, darvinieni-e *επίθ.* δαρβινικός-ή-ό
darwinism *ουσ. ουδ.* ο δαρβινισμός
darwinist-ă, darvinisti-ste *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* δαρβινιστής-ίστρια (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* δαρβινικός-ή-ό // **teoria** ~ **ă** η δαρβινική θεωρία
dascăl, dascăli *ουσ. αρσ.* 1. ο δάσκαλος 2. ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης (στην εκκλησία)
dat, daturi *ουσ. ουδ.* 1. το δόσιμο, η δωρεά 2. η αφετηρία, το σημείο απ'όπου ξεκινά κάτι, η θεμελιώδης έννοια 3. η μοίρα // **așa e -ul cuiva** έτσι είναι η μοίρα το ριζικό κάποιου // ~ **ul la rindea** το ροκάνισμα
dat-ă, dați-te *Ι. επίθ.* 1. δοσμένος-η-ο, δομένος-η-ο 2. δεδομένος-η-ο // ~ **dracului (sau naibii)** διαβολεμένος-η-ο, τετραπέρατος-η-ο // ~ **la o parte** παραμερισμένος-η-ο // ~ **uitării** λησμονημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο // **în cazul** ~ στη δοσμένη περίπτωση // **la un moment** ~ σε μια δεδομένη στιγμή ΙΙ. *ουσ. θηλ.* 1. η φορά 2. η μοίρα, το ριζικό 3. το δεδομένο // ~ **e personale** τα προσωπικά στοιχεία // **acestea sunt -ele problemei** αυτά είναι τα δεδομένα του προβλήματος // **altă** ~ **ă** άλλοτε, σε άλλη εποχή // **dintr-o** ~ **ă** μονομιάς, σε μιας // **încă o** ~ **ă** ακόμα μια φορά // **nu o** ~ **ă** όχι μόνο μια φορά // **o** ~ **ă** **pentru totdeauna** άπαξ δια παντός, μια για πάντα // **pe** ~ **ă** **ce...** αμέσως ΙΙΙ. *επιρ. έκφρ.* // ~ **a trecut** την περασμένη φορά // ~ **a viitoare** την προσεχή φορά // **de** ~ **ă** **aceasta** αυτήν τη φορά // **de fiecare** ~ **ă** κάθε τόσο, εκάστοτε // **o** ~ **ă** μια φορά
data, datez *Ι. ρ. μετ. χρονολογώ* // **a ~ textele** χρονολογώ τα κείμενα ΙΙ. *ρ. αμ. χρονολογούνται* // **cetatea datează din secolul al XV-lea** το κάστρο χρονολογείται από το ΙΕ αιώνα
datare, datări *ουσ. θηλ.* η χρονολόγηση, η σημείωση της χρονολογίας ενός γεγονότος ή εγγράφου
datat-ă, datați-te *επίθ.* χρονολογημένος-η-ο
dată, date *ουσ. θηλ.* 1. η χρονολογία, η χρονολόγηση, η συγκεκριμένη ημερομηνία (ημέρα, μήνας και έτος) την οποία συνέρχεται 2. η φορά 3. το δεδομένο // **de ~ recentă** της πρόσφατης ημερομηνίας

datină, datini *ουσ. θηλ.* το έθιμο, το έθος // **după** ~ κατά το έθιμο // **obiceiuri și datini** τα ήθη και έθιμα
dativ *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η δοτική
dator-oare, datori-oare *επίθ.* υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο, χρεωστούμενος-η-ο // ~ **vândut** καταχρεωμένος-η-ο // **a fi** ~ έχω χρέος, οφείλω, χρωστώ, είμαι χρεώστης // **a scoate pe cineva** ~ βγάζω κάποιον οφειλέτη, χρεώστη, χρεωφειλέτη // **îți sunt** ~ σου είμαι υποχρεωμένος
datora, datorez *Ι. ρ. μετ.* οφείλω, χρωστώ, έχω υποχρέωση // **cât îți datorez?** πόσα σου χρωστώ; // **îți datorez** σου χρωστώ // **nu-i datorez nimic** δεν του χρωστώ τίποτα ΙΙ. *ρ. μέσο* οφειλόμεαι, οφείλεται // **aceasta se datorează faptului că...** αυτό οφείλεται στο (γεγονός) ότι...
datorat-ă, datorati-te *επίθ.* χρεωστούμενος-η-ο, οφειλόμενος-η-ο // **este** ~ **unei cauze** οφείλεται σ'ένα λόγο, σε μια αιτία // **suma** ~ **ă** το χρεωστούμενο ποσό
datorie, datorii *ουσ. θηλ.* 1. η οφειλή, η χρέωση, η υποχρέωση, το χρέος 2. το καθήκον // **datoria publică** το δημόσιο χρέος // **datorii morale** τα ηθικά καθήκοντα, οι ηθικές υποχρεώσεις // **a face datorii** χρεώνομαι, μπαίνω σε χρέη // **a plăti o** ~ πληρώνω ένα χρέος // **a se îngloba în datorii** βυθίζομαι στα χρέη, είμαι καταχρεωμένος // **este dator la mea să...** είναι η υποχρέωσή μου να... // **la** ~ στο καθήκον // **pe** ~ με χρέος, «επί πιστώσει»
datorit-ă, datoriti-te *Ι. επίθ.* 1. οφειλόμενος-η-ο 2. χρεωστούμενος-η-ο ΙΙ. *προθ.* ένεκα, χάρη, λόγω, εξ αιτίας // ~ **ă împrejurarilor** ένεκα των περιστάσεων // ~ **ă schimbărilor intervenite** εξ αιτίας των αλλαγών που έγιναν στο μεταξύ // **a reușit** ~ **ă** **ție** επέτυχε χάρη σ' έσένα
datornic-ă, datornici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* οφειλέτης-τρια (ο, η), χρεώστης-ώστρια (ο, η), χρεωφειλέτης-τρια (ο, η)
daună, daune *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η ζημία, η ζημιά, η βλάβη, το βλάψιμο 2. η απώλεια 3. η αδικία 4. η αποζημίωση // **a cere daune** ζητώ αποζημιώσεις // **a provoca daune** προξενώ ζημιές, βλάπτω, ζημιώνω // **spre dauna...** σε βλάβη... ΙΙ. *προθ. έκφρ.* **în dauna cuiva** εις βάρος κάποιου
dădăcă, dădace *ουσ. θηλ.* η βρεφοκόμος, η νταντά, η γυναικα που ασχολείται με την περιποίηση μικρού παιδιού // **a face pe dădaca** περιποιούμαι βρέφη, φροντίζω βρέφη, κάνω τη νταντά
dădăceală, dădăceli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η περιποίηση των βρεφών, η ανατροφή των βρεφών 2. *μτφ.* η περιποίηση ενός μεγάλου ανθρώπου, το ντάντεμα
dădăci, dădăcesc *ρ. μετ.* νταντεύω
dăinui, dăinuiesc *ρ. αμ.* διαρκώ, βαστώ, κρατώ, αντέχω, υφίσταμαι
dăinuire, dăinuiri *ουσ. θηλ.* 1. η διάρκεια, η αντοχή 2. η βίωση, η διατήρηση
dăinuitor-oare, dăinuitori-oare *επίθ.* διαρκής-ής-ές, ανθεκτικός-ής-ό, βιώσιμος-η-ο
dăltiță, dăltițe *ουσ. θηλ.* το μικρό κοπίδι, η μικρή σμίλη, το μικρό γλύφανο
dăltui, dăltuiesc *ρ. μετ.* σμιλεύω, λαξεύω, γλύφω, σκαλίζω, χαράζω με γλύφανο πάνω σε σκληρή ύλη, σε μάρμαρο, ξύλο, κ.λπ.

dăltuire, dăltuiri *ουσ.* θηλ. η σμίλευση, το λάξευμα, το σκάλισμα
dăltuit-ă, dăltuiți-te *επίθ.* σμιλευτός-ή-ό, λαξευμένος-η-ο, γλυπτός-ή-ό, σκαλιστός-ή-ό
dăltuitor-oare, dăltuitori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. λαξευτής-εύτρια (ο, η), σκαλιστής-ίστρια (ο, η), γλυπτής-τρια (ο, η)
dăndănaie, dăndănai *ουσ.* θηλ. (επαρχ.) ο θόρυβος, το ανακάτεμα, η βοή, το βούισμα
dăngăni pers. 3 dăngănește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κουδουνίζω, κουδουνίζει
dăngănire, dăngănit *ουσ.* θηλ. το κουδούνισμα
dăngănit *ουσ.* ουδ. ο κωδωνισμός, η κωδωνοκρουσία
dănțui, dănțuiesc *ρ. αμ.* (λαϊκ.) χορεύω // **Isaia dănțuiesc** Ησαΐα χορεύει (ο γάμος)
dănțuire, dănțuiri *ουσ.* θηλ. ο χορός
dărăci, dărăcesc *ρ. μετ.* λαναρίζω, ξαίνω μαλλί
dărăcire, dărăciri *ουσ.* θηλ. το λανάρισμα, το ξάσιμο του μαλλιού
dărăcit *ουσ.* ουδ. το λανάρισμα, το ξάσιμο του μαλλιού
dărăcitor-oare, dărăcitori-oare *ι. ουσ.* αρσ. και θηλ. ο λαναράς, η λαναρού *ιι. ουσ.* ουδ. η βούρτσα για το ξάσιμο μαλλιού
dărăcitură, dărăcitori *ουσ.* θηλ. το λαναρισμένο υφαντό υλικό
dărăpăna, dărăpăn *ρ. μέσο* ερειπώνομαι, καταρρέω, καταστρέφομαι, σαραβαλιάζω
dărăpănare *ουσ.* θηλ. η ερειπωση, η κατάρρευση, το γκρεμισμό
dărăpănat-ă, dărăpănați-te *επίθ.* ερειπωμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο
dărăpănătură, dărăpănături *ουσ.* θηλ. το γκρεμισμένο οικοδόμημα, το παλιόσπιτο, το ερείπιο
dărâma, dărâm *ι. ρ. μετ.* γκρεμίζω, κατεδαφίζω, ερειπώνω *ιι. ρ. μέσο* γκρεμίζομαι, καταρρέω, κατεδαφίζομαι
dărâmăre, dărâmări *ουσ.* θηλ. η κατεδάφιση, το γκρέμισμα, η ερείπωση
dărâmat-ă, dărâmați-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, κατεδαφισμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο (ηθικά και σωματικά)
dărâmător-oare, dărâmători-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. κατεδαφιστής-ίστρια (ο, η)
dărâmătură, dărâmături *ουσ.* θηλ. 1. το ερείπιο, τα χαλάσματα, το γκρεμισμένο οικοδόμημα 2. (στο πληθ.) τα γκρεμισμένα κλαδιά πεσμένα στη γη απ'τα δέντρα του δάσους
dărnice, dărnicii *ουσ.* θηλ. 1. η γενναιοδωρία, η φιλοτιμία, η απλοχερία, το κουβαρνταλίκι, η γαλαντομία, η δαψιλεία 2. η γονιμότητα, η ευφορία
dărui, dăruiesc *ι. ρ. μετ.* 1. δωρίζω, χαρίζω 2. προικίζω *ι. ρ. μέσο* 1. αφιερώνομαι 2. αφοσιώνομαι
dăruire, dăruiri *ουσ.* θηλ. 1. το χάρισμα, η δωρεά, το δώρο 2. η αφοσίωση 3. η αυταπάρνηση 4. η πιστή και τίμια εκτέλεση του καθήκοντος
dăscăli, dăscălesc *ρ. μετ.* 1. δασκαλεύω 2. *μτφ.* ορμηνέω, συμβουλευώ 3. *μτφ.* σκοτίζω, γίνομαι φορτικός
dăscălit-ă, dăscăliți-te *επίθ.* δασκαλεμένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο
dăscăliță, dăscălițe *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) η δασκάλα, η δασκάλιστα

dătător-oare, dătători-oare *επίθ.* δίδων, δίδουσα, δίδων (ο, η, το) // **Dătătorul de viață** ο Ζωοδότης
dăuna, dăunez *ρ. αμ.* 1. ζημιώνω, βλάπτω, βλάφτω 2. *μτφ.* αδικώ
dăunător-oare, dăunători-oare *ι. επίθ.* βλαβερός-ή-ο, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-ια-ιο *ιι. ουσ.* αρσ. (στο πληθ.) τα βλαβερά, το έντομο ή βλαβερό ζώο που προξενεί ζημιά (στη γεωργία)
dămb, dămburi *ουσ.* ουδ. (γεωγρ.) το ύψωμα, ο γήλοφος
dânsul (dânsa, dânsii, dânsale) *αντ. προσ.* (στο γ' πρόσωπο) αυτός-ή-ό, αυτοί-ές-ά
dără, dăre *ουσ.* θηλ. 1. το ίχνος, ο ντόρος, τα αχνάρια 2. η γραμμή, η σειρά 3. η αυλακία που αφήνει το πλοίο πίσω του στη θάλασσα // **ο ~ de lumină** η γραμμική φωτός // **ο ~ de sânge** τα ίχνη αίματος
dărdăi, dărdăi *ρ. αμ.* τουρτουρίζω, τρέμω, τρεμουλιάζω
dărdăială, dărdăieli *ουσ.* θηλ. το τουρτούρισμα, η τρεμούλα, το τρεμουλιασμα
dărdăit *ουσ.* ουδ. το τρεμουλιασμα, ο τρόμος, η τρεμουλιαστή κίνηση
dărloagă, dărloage *ουσ.* θηλ. το παλιάλογο, το γέρικο και άχρηστο άλογο // **a fi slugă la ~** είμαι δούλος σε ασήμαντο άνθρωπο
dărlog, dărlogi *ουσ.* αρσ. το λούρι του χαλιναριού ή το σκoinί από το καπίστρι με το οποίο φέρεται το άλογο από κοντά
dărmon, dărmoane *ουσ.* ουδ. (λαϊκ.) το δριμόνι και δρεμόνι
dărstă, dărste *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) το μπατάνι *ιδ.* **piuă dărz-ă, dărzi-ze** *επίθ.* 1. επιμόνος-η-ο, πεισματώδης-ής-ες, καρτερόψυχος-η-ο 2. θαρραλέος-α-ο, τολμηρός-ή-ό, άφοβος-η-ο 3. παλικαρισ-ιος-ια-ιο
dărzenie *ουσ.* θηλ. 1. η σταθερή επιμονή, το πείσμα 2. η αφοβία, η εγκαρτέρηση, η τόλμη, το θάρρος
de *ι. συνδ.* αν, εάν, να, αν και, ώστε, και να, μόνο να, τόσο // **--ar ajunge la timp!** μόνο να φτάσει έγκαιρα! // **--ar ști adevărul, altfel s-ar comporta** αν ήξερε την αλήθεια αλλιώς θα συμπεριφερόταν // **are obicei ~ aruncă scrisorile** έχει τη συνήθεια να ρίχνει τα γράμματα // **calul, ~ e cu patru picioare, și tot se poticnește** το άλογο, αν και έχει τέσσερα πόδια, όλο σκοντάφτει // **ce faci ~ nu mai vii?** τί κάνεις εκεί, δεν έρχεσαι; // **e atât ~ încăpățânat?** τί νου vrea să vină είναι τόσο ισχυρογνώμονας και δεν θέλει να'ρθεί // **haide! luați-l --! dați norodului** άντε! πάρτε τον να τον δώστε στο λαό // **și de-i acasă el nu răspunde** και να 'vai στο σπίτι, αυτός δεν απαντά // **viscolul ridica omătul în valuri și-l spulbera în vâzduh, ~ nu se mai vedea nici cer, nici pământ** η χιονοθύελλα σήκωνε το χιόνι κατά κύματα και το σκορπότε στον αέρα, ώστε δε φαίνονταν πια ούτε ο ουρανός ούτε η γη *ιι. επιφ.* ντε // **apoi --! ce să-ți faci!** και έπειτα ντε! τί να σου κάνω! *ιιι. προθ.* 1. από, από τον, την το, κ.λ.π., εκ, εξ, για, να, παρά 2. μόριο που μπαίνει μπροστά από άλλα ονόματα σχηματίζοντας επίθετα, επιρρήματα, άλλες προθέσεις ή άλλους συνδέσμους, ή εκφράζει σκοπό ή αναφορά // **-- acum înaintea** απ'εδώ και εμπρός // **-- ajuns** αρκούντως // **-- a lungul și -- a latul** κατά μήκος και πλάτος // **-- altfel** εξ άλλου // **-- Anul Nou** για το Νέο Έτος // **-- asemenea** επίσης

// ~ **dindărătul** όπισθεν // ~ **foame aș răbda, dar mi-e somn** από πείνα θα κάνω υπομονή, αλλά νυστάζω // ~ **îndată ce** ευθύς ως, μόλις, αμέσως που // ~ **la un cap la altul** απ' άκρου εις άκρον // ~ **parcă** σα να // ~ **puțin** παρ ά λίγο // **a fost ~ la Dumnezeu** ήταν εκ Θεού // **a văzut filmul ~ trei ori** είδε το κινηματογραφικό έργο τρεις φορές // **am cumpărat ~ zece lei bomboane** αγόρασα κουφέτα για δέκα λεί // **am terminat ~ scris** τελείωσα για (το) γράψιμο // **bun ~ gură** καλός από στόμα (ομιλητικός) // **cine e ~ vină?** ποιος φταίει; // **ducele ~ Burgundia** ο δούκας της Βουργουνδίας // **e ~ preferat să vii** προτιμότερο είναι να 'ρθεις // **era ~ ai noștri** ήταν από τους δεικούς μας // **îl aștept ~ două zile** τον περιμένω εδώ και δύο μέρες // **început ~ toamnă** η αρχή του φθινοπώρου // **la vârsta ~ 8 ani** σε ηλικία 8 χρόνων // **m-a luat ~ nebul** με πήρε για τρελό // **meseria ~ cizmar** το επάγγελμα του τσαγκάρη // **nu pare ~ prost** δε μοιάζει για κουτός // **o viață ~ om** μια ανθρώπινη ζωή // **pământ ~ arat** η γη για όργωμα // **plec acum ~ acasă** φεύγω τώρα από το σπίτι // **prieten ~ joacă o** φίλος για παιχίδι // **roșii ~ salată** οι ντομάτες για σαλάτα // **sală ~ dans** η αίθουσα χορού // **s-au împărțit câte trei cărți ~ om** μοιράστηκαν από τρία βιβλία (σε) κάθε άνθρωπο // **se ridică ~ jos** σηκώνθηκε από κάτω // **spirit ~ inițiativă** το πνεύμα πρωτοβουλίας // **suntem ~ aceeași vârstă** είμαστε της ίδιας ηλικίας // **tratată ~ pace** η συνθήκη ειρήνης // **un pahar ~ apă** ένα ποτήρι νερό // **un pui ~ căprioară** ένα νεογνό από ζαρκαδί // **un roman ~ Balzac** ένα μυθιστόρημα του Μπαλζάκ // **un sfert ~ metru** ένα τέταρτο του μέτρου // **vasul ~ lut** το πήλινο δοχείο // **ziarul ~ ieri** η χτεσινή εφημερίδα // **zi ~ zi** μέρα με τη μέρα IV. επιθ. έκφρ. ~ **zi cu zi** ημερήσιος-α ο // **fel ~ fel** κάθε είδους, παντός είδους

de αντ. αναφ. αμετάβλ. (λαϊκ.) που // **omul de-l văzuși** τον άνθρωπο που τον είδες

de- συνθετικό λέξεων ανάλογο των ελληνικών από-, εξ-

deal, dealuri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) // ο λόφος, το ύψωμα // **a urea ~ ul** ανεβαίνω το λόφο // έκφρ. **ce mai la ~ la vale** για να μην πολυλογίσουμε

dealer ουσ. αρσ. ο, η ντίλερ

dealțfel επίρ. εξάλλου, επί πλέον

deasupra επίρ. επάνω, απάνω, άνω, επί, υπεράνω, αποπάνω // ~ **casei** επάνω από το σπίτι // **a căzut toată greutatea ~ mea** έπεσε όλο το βάρος επάνω μου // **a fi pe ~ nevoii** είναι αποπάνω από την ανάγκη / εκτός κινδύνου // **aici ~** εδώ επάνω // **pe ~** επί πλέον, παραπάνω // **unul ~ altuia** ο ένας επάνω στον άλλο

debaclu, debacluri ουσ. ουδ. η ροή του λειωμένου πάγου μαζί με το νερό του ποταμού στις όχθες του ποταμού

debandadă, debandade ουσ. θηλ. η αταξία, η ακαταστασία, η αντάρα, η σύγχυση, η απειθαρχία

debara, debarale ουσ. θηλ. η αποθήκη σκευών και μεταχειρισμένων πραγμάτων, το σκευοφυλάκιο

debarasa, debarasez I. ρ. μέσο απαλλάσσομαι, γλιτώνω II. ρ. μετ. (στα εστιατόρια) σηκώνω τα πιάτα από ένα τραπέζι 2. τα καθάρισμα των τραπεζιών στα εστιατόρια

debarasare, debarasări ουσ. θηλ. 1. η απαλλαγή από δυσκολίες, ο γλυτωμός από δυσχέρειες

debarca, debarc I. ρ. μετ. 1. αποβιβάζω 2. ξεμπαρκάρω II. ρ. αμ. 1. αποβιβάζομαι 2. βγαίνω από το πλοίο στην ξηρά, κάνω αποβίβαση (στρατιωτικές δυνάμεις)

debarcader, debarcadere ουσ. ουδ. η αποβάθρα, το μέρος του λιμανιού για επιβίβαση και αποβίβαση από το πλοίο

debarcare, debarcări ουσ. θηλ. η απόβαση, η αποβίβαση, το ξεμπαρκάρισμα // **navă de ~** το πλοίο αποβίβασης (με πλατιά και επίπεδη πλώρη)

debil-ă, debili-e επιθ. αδύναμος-η-ο, ισχνός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό // ~ **mintal** ο διανοητικά αδύναμος

debilita, debilitéz I. ρ. μετ. εξασθενίζω, αδυνατίζω II. ρ. μέσο εξασθενώ, αδυνατώ, αδυνατίζω

debilitare, debilitări ουσ. θηλ. η εξασθένιση, το αδυνάτισμα

debilitat-ă, debilitați-te επιθ. καχεκτικός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο

debilitate, debilități ουσ. θηλ. η καχεκτικότητα, η αδυναμία, η ισχνότητα

debit, debite ουσ. ουδ. 1. το όγκος νερού που ρέει σ' ένα ποτάμι σε μια στιγμή (σ' ένα δευτερόλεπτο), επίσης η ποσότητα ρευστού σ' έναν αγωγό, κ.λ.π. 2. το κιόσκι, το περίπτερο, το καπνοπωλείο

debit, debite ουσ. ουδ. (εμπορ.) 1. η χρέωση, η οφειλή, η εξόδευση, το δούναι 2. λογιστ. η στήλη λογαριασμού στην οποία εγγράφονται τα χρεωστικά ποσά

debita, debitez ρ. μετ. 1. χρεώνω 2. γράφω το χρεωστούμενο ποσό στο χρέος κάποιου, στο λογαριασμό του // **a ~ trivialități** αισχρολογώ // **a ~ vorbe de prisos** περιπτολογώ, λέβω περιττά ανώφελα λόγια

debitant-ă, debitanti-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. περιπτερούχος (ο, η) 2. λιανοπωλητής-ήτρια (ο, η)

debitare, debitări ουσ. θηλ. 1. η χρέωση 2. η εξόδευση 3. η λιανική πώληση

debitmetru, debitmètre ουσ. ουδ. το όργανο μετρήσεως του όγκου ενός ρευστού που ρέει μες στο σωλήνα

debitor-oare, debitori-oare I. επιθ. χρεωστικός-ή-ό, χρεωστούμενος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. χρεώστης-τρια (ο, η), οφειλέτης-τρια (ο, η), χρεωφειλέτης-τρια (ο, η)

debleiere, debleieri ουσ. θηλ. το σκάψιμο του δεβήρους εν όψει κατασκευής πλατφόρμας οδού, δρόμου, καναλιού, κ.λ.π., εκχωμάτων, η εκχωμάτωση

debleu, debleuri ουσ. ουδ. η εκχωμάτωση

debloca, deblochez ρ. μετ. 1. ξεμπλοκάρω 2. ξεμπλέκω 3. απαλλάσσω, αποδεσμεύω

deblocare, deblocări ουσ. θηλ. 1. το ξεμπλοκάρισμα 2. η απαλλαγή 3. το ξεμπέρδεμα, το ξεμπλέξιμο

deborda, debordez I. ρ. αμ. εκχειλίζω, ξεχειλίζω, χύνομαι έξω, πλημμυρίζω II. ρ. αμ. και μετ. ξερνώ, κάνω εμετό

debordant-ă, debordanti-te επιθ. Εξχειλος-η-ο

debordare, debordări ουσ. θηλ. η εκχειλίση

debreia, debreiez ρ. μετ. αποσυνδέω το αμπραγιάζ

debreiaj, debreiaje ουσ. ουδ. το ντεμπραγιάζ

debreiere, debreieri *ουσ.* *θηλ.* η αποσύνδεση του μηχανισμού που συνδέει τη μηχανή με τον κινητήρα

debrețin, debrețini *ουσ.* *αρσ.* είδος λουκάνικου με λεπτά έντερα από κρέας χοιρινό και βοδινό

deburbare, deburbări *ουσ.* *θηλ.* το λαγάρισμα του μούστου και ο διαχωρισμός αυτού από τα στερεά υπολείμματα

debursa, debursez *ρ. μετ.* (*εμπόρ.*) 1. προκαταβάλλω 2. κάνω προκαταβολή χρημάτων, προπληρώνω

debușeu, debușeuri *ουσ.* *ουδ.* η εμπορική αγορά για πώληση εμπορευμάτων σε μεγάλες ποσότητες

debut, debuturi *ουσ.* *ουδ.* 1. το ντεμπούτο, το ντεμπουτάρισμα 2. η απαρχή, η πρώτη αρχή, η έναρξη, το ξεκίνημα, το αρχίνισμα

debuta, debutez *ρ. αμ.* 1. κάνω αρχή 2. ντεμπούτάρω, δημοσιεύω έργο πνευματικό ή λογοτεχνικό για πρώτη φορά 3. αρχίζω

debutant-ă, debutanți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* αρχάριος-α (ο, η), πρωτόπειρος-η (ο, η), ο, η συγγραφέας στο πρωτόλειο, (στο θέατρο) η ντεμπιτάντ

decadă, decade *ουσ.* *θηλ.* 1. η δεκάδα, το δεκάημερο 2. το σύνολο δέκα μονάδων

decadent-ă, decadenti-te *επίθ.* παρακμάζων-ουσα-ον

decadentism *ουσ.* *ουδ.* η παρακμή στη λογοτεχνία ή σε πνευματικό κίνημα

decadență, decadențe *ουσ.* *θηλ.* 1. η παρακμή, ο ξεπεσμός, η κατάρτιση 2. *μτφ.* η δουλικότητα, η αναξιοπρέπεια

decaedru, decaedre *ουσ.* *ουδ.* (*γεωμ.*) το δεκάεδρο

decafeinizare, decafeinizări *ουσ.* *θηλ.* η αφαίρεση της καφεΐνης από τους σπόρους του καφέ

decafeinizat-ă, decafeinizați-te *επίθ.* ντεκαφεϊνέ, χωρίς καφεΐνη

decagon, decagoane *ουσ.* *ουδ.* (*γεωμ.*) το δεκάγωνο

deccagram, decagrame *ουσ.* *ουδ.* το δεκάγραμμα

decala, decalez *l. ρ. μετ.* κάνω να υπάρχει κάποια απόσταση ανάμεσα σε δύο σημεία ή στιγμές (τόπος ή χρόνος) *ll. ρ. μέσο* βρίσκομαι σε απόσταση χρονική ή τοπική από κάτι

decalaj, decalaje *ουσ.* *ουδ.* η διάσταση, η απόσταση

decalare, decalări *ουσ.* *θηλ.* η χρονική ή τοπική απόσταση

decalcifica, decalcifiz *ρ. μετ.* απασβεστίνωμαι, χάνω το ασβέστιο από τον οργανισμό

decalcifiat-ă, decalcificați-te *επίθ.* απασβεστιωμένος -η-ο

decalcifiere, decalcifieri *ουσ.* *θηλ.* η απασβεστίνωση

decalibra pers. 3 decalibrează *ρ. μέσο* (*γ'* πρόσωπο *ενικού ενεστώτα οριστικής*) παραμορφώνεται η εσωτερική διάμετρος, η ολκή

decalibrare, decalibrări *ουσ.* *θηλ.* η πλάτυνση, το πλάτεμα του σωλήνα πυροβόλου όπλου

decalibrat-ă, decalibrați-te *επίθ.* παραμορφωμένος-η-ο στην εσωτερική διάμετρο, που δεν έχει το κανονικό διαμέτρο (στα πυροβόλα όπλα)

decalitru, decalitri *ουσ.* *αρσ.* το δεκάλιτρο

Decalog *ουσ.* *ουδ.* ο Δεκάλογος, Οι Δέκα Εντολές του Θεού

decametr, decametri *ουσ.* *αρσ.* το δεκάμετρο

decan-ă, decani-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* κοσμήτορας (ο, η)

decanat, decanate *ουσ.* *ουδ.* η κοσμητεία

decanta, decantez *ρ. μετ.* κατασταλάζω, κάνω ένα υγρό να είναι διαυγές με το κατακάθισμα των ξένων ουσιών στον πυθμένα του δοχείου

decantare, decantări *ουσ.* *θηλ.* το καταστάλαγμα, το κατακάθισμα

decanator, decantare *ουσ.* *ουδ.* η δεξαμενή για το κατακάθισμα των υγρών

decapa, decapez *ρ. μετ.* 1. καθαρίζω την επιφάνεια μετάλλου 2. καθαρίζω τα δέρματα ή τις γούνες με διάφορες χημικές ουσίες για να διατηρηθούν, να συντηρηθούν 3. ισοπεδώνω ένα έδαφος με την αφαίρεση ενός λεπτού στρώματος από την επιφάνεια

decapare, decapări *ουσ.* *θηλ.* 1. ο καθαρισμός 2. η ισοπέδωση, το ισοπέδωμα

decapita, decapitez *ρ. μετ.* καρατομώ, αποκεφαλίζω

decapitare, decapitări *ουσ.* *θηλ.* 1. η καρατόμηση, η αποκεφάλιση, ο αποκεφαλισμός 2. η λαιμοτομία, το κόψιμο του λαιμού

decapitat-ă, decapitați-te *επίθ.* αποκεφαλισμένος -η-ο

decapota, decapotez *ρ. μετ.* βγάζω το σκέπασμα αμαξίου· κατεβάζω ή ανεβάζω το σκέπασμα αμαξίου ή αυτοκινήτου

decapotabil-ă, decapotabili-e *επίθ.* που μπορεί να σκεπαστεί ή ξεσκεπαστεί (αυτοκίνητο ή αμάξι) από τα κάλυμμα, καμπριολέ (ξένη λέξη)

decapsula, decapsulez *ρ. μετ.* 1. βγάζω το καψύλλιον / το περιβλήμα διάφορων σπόρων 2. αποφλοιώνω

decapsulare, decapsulări *ουσ.* *θηλ.* 1. η αποφλοίωση 2. το ξεφλούδισμα

decar, decari *ουσ.* *αρσ.* το δεκάρι (η μονάδα έκτασης (ίστ ή νυν 1000 τ.μ.))

decarbura, decarburez *ρ. μετ.* μειώνω το ποσοστό του άνθρακα στο σίδηρο, όταν βρίσκεται σε λειωμένη κατάσταση

decarbure, decarburi *ουσ.* *θηλ.* η μειώση της περιεκτικότητας σε άνθρακα από το σίδηρο όταν γίνεται η κατεργασία του σε λειωμένο υλικό

decastr, decasteri *ουσ.* *αρσ.* το κυβικό δεκάμετρο

decastil, decastili *ουσ.* *ουδ.* (*αρχαιολ.*) ο δεκάστηλος, με δέκα κολόνες

decation, decatioane *ουσ.* *ουδ.* (*αθλ.*) το δεκάθλο

decationist-ă, decationiști-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (*αθλ.*) (ο, η) αθλητής-ήτρια στο αγώνισμα του δεκάθλου

decava, decavez *l. ρ. μετ.* (*οικ.*) κερδίζω όλα τα χρήματα συμπαίκτης *ll. ρ. μέσο* καταστρέφωμαι, χάνω τα χρήματά μου στα τυχερά παιχνίδια

decavat-ă, decavați-te *επίθ.* (*οικ.*) αυτός που έχασε όλα τα χρήματά του στα τυχερά παιχνίδια

decădea, decad *ρ. αμ.* 1. ξεπέφτω, παρακμάζω, περιπίπτω, καταντάω, φτάνω σε μια κατάσταση που είναι χειρότερη από την προηγούμενη 2. *μτφ.* δύω // *a ~ din drepturi* ξεπέφτω από τα δικαιώματα

decădere, decăderi *ουσ.* *θηλ.* η παρακμή, ο ξεπεσμός, η έκπτωση, η καταφορά, η κατάρτιση // *μτφ.* ~ *din drepturi* η έκπτωση από τα δικαιώματα, το χάσιμο εξουσίας

decăzut-ă, decăzuți-te *επίθ.* 1. ξεπεσμένος-η-ο, έκπτωτος-η-ο 2. *μτφ.* σάπιος-ια-ο, διεφθαρμένος -η-ο, σε άθλια κατάσταση

decât *l. επίρ.* παρά // **n-a cumpărat ~ fructe** δεν αγόρασε παρά φρούτα // **nu merg ~ cu tine** δεν πηγαίνω παρά με σένα αλήθεια // **nu rămâne ~...** δεν υπολείπεται παρά... // **nu vreau ~ adevărul** δεν θέλω παρά την *ll. προθ.* (εισάγει το δεύτερο όρο μιας σύγκρισης) από // **e mai cuminte ~ tine** είναι πιο φρόνιμος από σένα // **e mai mult sărguincios ~ inteligent** είναι περισσότερο επιμελής από νοήμονας // **este mai înalt ~ mine** είναι ψηλότερος από μένα // **este mai mic ~ mine** είναι μικρότερος από μένα *ll. συνδ.* 1. παρά 2. ώστε // ~ **îți vine să crăpi de ciudă** ώστε σου έρχεται να σκάσεις από θυμό // ~ **să te superi, mai bine ascultă** παρά να θυμώσεις, καλύτερα άκουσε / υπάκουσε // **mai mult bănuia ~ știa** περισσότερο υποπτευόταν παρά ήξερε // **nu făcea altceva ~ să citească** δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να διαβάσει

deceda, decedez *ρ. αμ.* αποβιώνω, πεθαίνω, αποθνήσκω, παύω να ζω

decedat-ă, decedați-te *επίθ.* πεθαμένος-η-ο, νεκρός -ή-ό, μακαρίτης-τισσα-ίτικο

decembrie *ουσ. αρσ.* ο Δεκέμβριος

decembrist-ă, decemбриști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ιστ.) δεκεμβριανός-ή (ο, η) (οι Ρώσοι ευγενείς επαναστάτες Δεκέμβριος 1825 εναντίον της τσαρικής απολυταρχίας)

decemvir, decemviri *ουσ. αρσ.* ο καθένας από τους δέκα άντρες νομοθέτες στην αρχαία Ρώμη, έδωσαν τον κώδικα νόμων στην αρχαία Ρώμη (το 451 και 450 π.Χ.)

decenal-ă, decenali-e *επίθ.* δεκαετής-ής-ές

deceniu, decenii *ουσ. ουδ.* 1. η δεκαετία 2. η δεκαετηρίδα

decent-ă, decenti-te *επίθ.* 1. ευπρεπής-ής-ές, κόσμιος-α-ο 2. σεμνός-ή-ό, σεμνοπρεπής-ής-ές

decentă, decențe *ουσ. θηλ.* η κοσμιότητα, η ευπρέπεια, η καλή συμπεριφορά, η σεμνοπρέπεια

decepie, decepții *ουσ. θηλ.* η απογοήτευση, η διάψευση ελπίδων, η αποθάρρυνση

deceptiona, decepționez *ρ. μετ.* 1. απογοητεύω, αποθαρρύνω κάποιον 2. κάνω κάποιον να χάσει τις ελπίδες του

deceptionant-ă, decepționanți-te *επίθ.* απογοητευτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό

decepționat-ă, decepționați-te *επίθ.* απογοητευμένος -η-ο, αποθαρρυνμένος-η-ο

deceptionism *ουσ. ουδ.* η απαισιόδοξη στάση, η απαισιοδοξία

deceptionist-ă, decepționiști-ste *επίθ.* απαισιόδοξος -η-ο

decebreare *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση των εγκεφαλικών ημισφαιρίων πειραματικώς στα ζώα με σκοπό τη μελέτη διαφόρων λειτουργιών του εγκεφάλου

decerna, decern *ρ. μετ.* απονέμω // **i s-au -t două medalii importante** του απονεμήθηκαν δύο σημαντικά μετάλλια

decernare, decernări *ουσ. θηλ.* η απονομή, το δόσιμο, η παροχή // **-a medaliei** η απονομή του μεταλλίου

deces, decese *ουσ. ουδ.* ο θάνατος, η αποβίωση, ο πεθαμός

deci *συνδ.* λοιπόν, ώστε, άρα // ~ **n-aveți nimic să-mi spuneți** ώστε δεν έχετε να μου πείτε τίποτα // ~ **nu vrei** ώστε δε θέλεις

decibel, decibeli *ουσ. αρσ.* το ντεσιμπέλ

decide, decid *l. ρ. μετ.* 1. αποφασίζω, παίρνω απόφαση 2. πείθω κάποιον, τον κάνω να αποφασίσει // **a ~ dinainte** προκρίνω *ll. ρ. αμ.* εκδίδω απόφαση (δικαστήριο), σχηματίζω κρίση για κάτι *lll. ρ. μέσο* αποφασίζομαι, τάσσομαι

decigram, decigramme *ουσ. ουδ.* το δεκατογραμμάριο, το δέκατο μέρος του γραμμαρίου

decima, decimez *ρ. μετ.* δεκατίζω, αποδεκατίζω, προκαλώ μεγάλη καταστροφή κυρίως σε ανθρώπους

decimal-ă, decimali-e *l. επίθ.* δεκαδικός-ή-ό // **parte -ă** το δεκαδικό μερίδιο *ll. ουσ. ουδ.* το καντάρι // **cântar** ~ το δεκαδικό καντάρι

decimar, decimări *ουσ. θηλ.* η αποδεκάτισμα (μεγάλη φθορά, καταστροφή)

decimetru, decimetre *ουσ. αρσ.* το δεκατόμετρο

decis-ă, decisi-se *επίθ.* αποφασισμένος-η-ο, σταθερός-ή-ό, ακλόνητος-η-ο

decisiv-ă, decisivi-e *l. επίθ.* αποφασιστικός-ή-ό, οριστικός-ή-ό *ll. επίρ.* αποφασιστικά, οριστικά

decizie, decizii *ουσ. θηλ.* η απόφαση, το βούλευμα

declama, declam *ρ. μετ.* απαγγέλλω, ρητορεύω, αρθρώνω λέξεις με ύφος και ρυθμό

declamare, declamări *ουσ. θηλ.* η απαγγελία, η άρθρωση λέξεων, η ρητορεία

declamator-oare, declamatori-oare *επίθ.* απαγγελτικός-ή-ό, ρητορικός-ή-ό

declamatoriu-ie, declamatorii *επίθ.* ιδ. declamator

declamație, declamații *ουσ. θηλ.* η απαγγελία, η εκφώνηση με ύφος και ρυθμό πεζού ή ποιήματος, η αγόρευση

declanșa, declanșez *l. ρ. μετ.* 1. εξαπολύω, βάζω κάτι σε ενέργεια 2. κινώ *ll. ρ. μέσο* 1. εξαπολύομαι 2. κινούμαι, θέτωμαι σε κίνηση, εξολεμέμαι // **aparate care se declanșează automat** η αυτόματη μηχανή

declanșare, declanșări *ουσ. θηλ.* η εξαπόλυση

declanșator, declanșatoare *ουσ. ουδ.* η μίζα, το μέρος της μηχανής που θέτει σε κίνηση τους μηχανισμούς για τη λειτουργία της

declanșor, declanșoare *ουσ. ουδ.* ιδ. declanșator

declara, declar *l. ρ. μετ.* 1. δηλώνω, κηρύσσω, κηρύττω, διακηρύσσω 2. γνωστοποιώ // **a ~ apel** κηρύσσω έκκληση (έφεση) // **a ~ ceva nul** δηλώνω κάτι άκυρο, ακυρώνω // **a ~ grevă** κηρύσσω απεργία // **a ~ pe cineva repetent** δηλώνω κάποιον στάσιμο // **a ~ război** κηρύσσω πόλεμο // **il declar învingător** τον κηρύσσω νικητή *ll. ρ. μέσο* 1. δηλώνομαι, κηρύσσομαι 2. τάσσομαι, πηγαίνω με το μέρος κάποιου 3. μφρ. αναγνωρίζομαι // **a se ~ pentru** δηλώνομαι υπέρ // **a se ~ împotriva** τάσσομαι κατά // **mă declar învins** αναγνωρίζομαι νικημένος

declarant-ă, declaranți-te *l. επίθ.* δηλών, δηλούσα, δηλόν (ο, η, το) *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* δηλών, δηλούσα (ο, η)

declarare, declarări *ουσ. θηλ.* η δήλωση, το κήρυγμα, η κήρυξη, η διακήρυξη // ~ **în stare de faliment** η κήρυξη σε χρεοκοπία

declarat-ă, declarați-te *επίθ.* δηλωμένος-η-ο, κηρυγμένος-η-ο // **un dușman** ~ ο κηρυγμένος εχθρός

declarativ-ă, declarativi-e *επίθ.* δηλωτικός-ή-ό // **ton** ~ το δηλωτικό ύφος

declarație, declarații *ουσ. θηλ.* 1. η δήλωση 2. η ανακοίνωση 3. η κήρυξη, η διακήρυξη 4. η

μαρτυρία, η κατάθεση του μάρτυρα στο δικαστήριο // ~ **guvernamentală** η κυβερνητική ανακοίνωση // ~ **officială** η επίσημη δήλωση

declasa, declasez *ρ. μέσο* 1. ήντομαι πιο φτηνός, βρίσκομαι σε κατώτερη τάξη από την προηγούμενη, χάνω μέρος την τιμή μου 2. ξεπέφτω, χάνω την υπόληψή μου, έχω μικρότερη αξία

declasare, declasări *ουσ. θηλ.* η ταξινόμηση κάποιου σε κατώτερη τάξη από την προηγούμενη που ήταν

declasat-ă, declasați-te *Ι. επιθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο 2. που έχει χάσει την αξία του *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* άνθρωπος ξεπεσμένος ηθικά ή κοινωνικά

declie, declicuri *ουσ. ουδ.* το ελατήριο (με μοχλό)

declimata, declimatez *ρ. μετ.* βγάζω από τις ομαλές κλιματικές συνθήκες / φυτό ή ζώο από το συνηθισμένο κλίμα

declin, declinuri *ουσ. ουδ.* 1. η παρακμή, η κατάπτωση 2. η έκπτωση // **a fi în** ~ παρακμάζω, δύω

declina, declin *Ι. ρ. μετ. (γραμμ.)* 1. κλίνω 2. δείχνω την ιδιότητά μου 3. εκκλίνω, δε συγκατατίθεμαι ν'αναλάβω την ευθύνη για κάτι *ΙΙ. ρ. αμ.* αποκλίνω γέρνω προς τη πλάγια κατεύθυνση δύο (αστέρας)

declinabil-ă, declinabili-e *επιθ. (γραμμ.)* κλιτός-ή-ό

declinare, declinări *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η κλίση // ~ **de competență** η απόκλιση αρμοδιότητας (του δικαστηρίου)

declivitate, declivități *ουσ. θηλ.* 1. η κατωφέρεια, η κλίση του εδάφους προς τα κάτω 2. η κλίση της οδού σ'ένα τμήμα του εδάφους

declivometru, declivometre *ουσ. ουδ.* το όργανο για τη μέτρηση της απόκλισης ενός εδάφους ή μιας πλάγιας επίπεδης επιφάνειας

decoafa, decoafez *Ι. ρ. μετ.* χαλώ την κόμμωση *ΙΙ. ρ. μέσο* χαλώ τη κόμμωσή μου

decoat, decocturi *ουσ. ουδ.* το αφέψημα

decoda, decodez *ρ. μετ.* δίνω εξήγηση σ'ένα κώδικα, εξηγώ την έννοια του κώδικα, αποκωδικοποιώ

decodare, decodări *ουσ. θηλ.* η αποκωδικοποίηση, η εξήγηση του κώδικα

decofra, decofrez *ρ. μετ. (οικοδ.)* χαλώ το καλούπι όπου χύθηκε το μπετόν, το ξεμοντάρω

decofrare, decofrări *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* το ξεμοντάρισμα του καλουπιού όπου χύθηκε το μπετόν ή άλλο υλικό

decola, decolez *ρ. αμ.* απογειώνομαι (αεροπλάνο)

decolare, decolări *ουσ. θηλ.* η απογείωση

decoloniza, decolonizez *ρ. μετ.* αποαποικιοποιώ, καταλύω το αποικιακό καθεστώς

decolonizare, decolonizări *ουσ. θηλ.* η αποαποικιοποίηση, η κατάλυση του αποικιακού καθεστώτος

decolora, decolorez *Ι. ρ. μετ.* αποχρωματίζω, ξεβάφω, ξεθωριάζω, βγάζω από κάτι το χρώμα *ΙΙ. ρ. μέσο* ξεβάφομαι, εξαλειφώμαι, αποχρωματίζομαι, ξεθωριάζω

decoloranți-ă, decoloranți-te *Ι. επιθ.* αποχρωστικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ.* το αποχρωστικό, η αποχρωστική ουσία

decolorare, decolorări *ουσ. θηλ.* 1. ο αποχρωματισμός, το ξέβαμμα, το αποχρωμάτισμα, το ξεθώριασμα 2. *μτφ.* η ωχρίαση

decolorat-ă, decolorați-te *επιθ.* αποχρωματισμένος-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, ξεθωρός-η-ο

decolta, decoltiez *ρ. μετ.* γυμνών τον τράχηλο, ντεκολτάρω (*γυναικείο φόρεμα*)

decoltat-ă, decoltați-te *επιθ.* 1. με ντεκολτέ 2. έξωμος-η-ο

decolteu, decolteuri *ουσ. ουδ.* το ντεκολτέ

decomanda, comandandez *ρ. μετ.* ακυρώνω διαταγή, ανακαλώ διαταγή

decomandate *επιθ.* πληθ. ανεξάρτητος-η-ο // **camere** ~ τα ανεξάρτητα δωμάτια στο ίδιο διαμέρισμα (με χωριστές εισόδους)

decompresiune, decompresiuni *ουσ. θηλ.* αποσυμπίεση (στα πεπιεσμένα αέρια)

decomprima, decomprim *ρ. μετ.* αποσυμπιέζω

deconcerta, deconcertez *ρ. μετ.* διαταράσσω, φέρω σύγχυση, διασάλευση

deconcertant-ă, deconcertați-te *επιθ.* διαταρακτικός-ή-ό

deconnecta, deconnectez *Ι. ρ. μετ.* αποσυνδέω, ξεδένω τη σύνδεση, χαλώ τη σύνδεση *ΙΙ. ρ. μέσο* καταπραΰνομαι

deconnectant-ă, deconnectanți-te *Ι. επιθ.* καταπραΰντικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το καταπραΰντικό

deconnectare, deconnectări *ουσ. θηλ.* η αποσύνδεση, το λύσιμο της σύνδεσης

decongela, decongelez *ρ. μετ.* αποψύχω, λειώνω τον πάγο ενός κατεψυγμένου τροφίμου

decongelare, decongelări *ουσ. θηλ.* η απόψυξη (στα τρόφιμα)

deconsolida, deconsolidez *ρ. μετ.* αποστερεώνω

decont, deconturi *ουσ. ουδ.* το λογιστικό δικαιολογητικό για τη δαπάνη χρηματικού ποσού (*βάσει γραπτών αποδειξεων*)

deonta, deontez *ρ. μετ.* εκκαθαρίζω, συμπληρώνω λογιστικό έντυπο για δικαιολόγηση χρηματικού ποσού που ξοδεύτηκε προσαρτώντας και τα δικαιολογητικά

decontamina, decontaminez *ρ. μετ.* απολυμαίνω, καταστρέφω τα νοσογόνα μικρόβια

decontaminare, decontaminări *ουσ. θηλ.* η απολύμανση

decontare, decontări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκαθάριση 2. η απόδοση λογαριασμού για τη χρησιμοποίηση χρηματικού ποσού // (*λογιστ.*) **decontări bancare** οι τραπεζτικές πληρωμές

decor, decoruri *ουσ. ουδ.* 1. ο διάκοσμος, η διακόσμηση 2. η εξωράϊση 3. στο πληθ. τα σκηνικά, η σκηνογραφία

decora, decorez *ρ. μετ.* 1. διακοσμών, στολίζω 2. εξωραίζω 3. σκηνογραφώ (δημιουργώ το σκηνικό διάκοσμο που απαιτεί ένα θεατρικό έργο) 4. παρασημοφορώ, απονέμω παράσημο σε κάποιον

decorare, decorări *ουσ. θηλ.* 1. η διακόσμηση, το στολισμα, ο στολισμός 2. η σκηνογραφία 3. η παρασημοφορία, η απονομή του παράσημου

decorat-ă, decorați-te *επιθ.* 1. διακοσμημένος-η-ο, στολισμένος-η-ο 2. παρασημοφορημένος-η-ο

decorativ-ă, decorativi-e *επιθ.* διακοσμητικός-ή-ό // **arta** ~ **ă** η διακοσμητική (η περιληπτική ονομασία των διακοσμητικών τεχνών)

decorator-oare, decoratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διακοσμητής-ήτρια (ο, η), ντεκορατέρ (ο), ντεκορατρίς (η)

decorație, decorații *ουσ. θηλ.* 1. το παράσημο 2. η παρασημοφορία // **a conferi** ο ~ παρασημοφορώ, απονέμω παράσημο

decortica, decortichez *ρ. μετ.* αποφλοιώνω, ξεφλουδίζω

decorticare, decorticări *ουσ.* θηλ. η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα
decorticator, decorticatorare *ουσ.* ουδ. το μηχανήμα για αποφλοίωση
decovil, decovile *ουσ.* ουδ. (τεχ.) η στενή σιδηροδρομική γραμμή
decrecendo *l. επίρ. (μουσ.)* ντεκρεσέντο, με σμίκρυνση της έντασης των ήχων *ll. ουσ.* ουδ. το ντεκρεσέντο, το μέρος της μουσικής σύνθεσης που εκτελείται κατ'αυτόν τον τρόπο
decret, decreta *ουσ.* ουδ. το διάταγμα // ~ **lege** το νομοθετικό διάταγμα // ~ **obligatoriu** το αναγκαστικό διάταγμα, που εκδίδεται με την προϋπόθεση να επικυρωθεί από τη βουλή
decreta, decretez *ρ. μετ.* 1. εκδίδω διάταγμα, νομοθετώ, θεσπίζω, θεσμοθετώ 2. διατάζω, προστάζω
decretare, decretări *ουσ.* θηλ. η έκδοση νομοθετικού διατάγματος
decripta, decriptez *ρ. μετ.* αποκρυπτογραφώ, εξηγώ το συνθηματικό γράψιμο
decroşa, decroşez *l. ρ. μετ.* ξεκρεμώ, αποκρεμώ *ll. ρ. μέσο* ξεκρεμιέμαι, αποκρεµομαι
decroşare, decroşări *ουσ.* θηλ. το ξεκρέµασμα
decupa, decupez *ρ. μετ.* κόβω σε κομμάτια, διαμελίζω, τεμαχίζω, κομματιάζω, ντεκουπάρω
decupaj, decupaje *ουσ.* ουδ. το κόψιμο, η κοψιά, το κοψίδι, η τομή, ο τεμαχισμός, το κομματάσιμα
decupare, decupări *ουσ.* θηλ. η κοπή, το κόψιμο τμήματος από ένα αέριο
decupaţ-ă, decupaţi-te *επίθ.* αποκοµµένος-η-ο // **pantofi decupaţi** τα ντεκουπαρισμένα παπούτσια
decupla, decuplez *ρ. μετ.* αποζευγνύω, αποσυνδέω, ξεδευγαρώνω, ξεδένω σύζευξη, λύνω θυάδα
decuplare, decuplări *ουσ.* θηλ. η αποσύνδεση
decurge pers. 3 decurge *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. απορρέει, προκύπτει, πηγάζει 2. διεξάγεται // **aşadar ~ că...** συνεπώς απορρέει ότι... // **convorbirile decurg bine** οι συνομιλίες διεξάγονται καλά
decurs *ουσ.* ουδ. 1. η διάρκεια 2. η παρέλευση, η πάροδος // **în ~ de trei ore** μέσα σε τρεις ώρες // **în ~ de un an** κατά τη διάρκεια ενός χρόνου // **în ~ul anilor** με την πάροδο του χρόνου
decuvaj, decuvaje *ουσ.* ουδ. η διύλιση του κρασιού (μετά από τη ζύμωση) και η μεταφορά του στα δοχεία (μες στα οποία θα διαφυλαχτεί)
deda, dedau *ρ. μέσο* επιδίδομαι, αφοσιώνομαι, προσηλώνομαι, έχω συνήθειο // **a se ~ la le** το έχω συνήθειο να κάνω κακές πράξεις // **a se ~ studiului** ασχολούμαι, ιδιαιτέρα με τη μελέτη
dedat-ă, dedaţi-te *επίθ.* προσηλωμένος-η-ο, συνηθισμένος-η-ο, αφοσιωμένος-η-ο
dedesubt, dedesubturi *l. ουσ.* ουδ. 1. το κάτω μέρος 2. μύθο, το μύχιο, τα μύχια, το βάθος ενός πράγματος // **-ul unei afaceri** το βάθος μιας υπόθεσης, το κρυφό μέρος του γεγονότος *ll. επίρ.* 1. κάτω, αποκάτω 2. υποκάτω // **~ nu e nimeni, apartmentul este liber** κάτω δεν είναι κανένας, το διαμέρισμα είναι ελεύθερο // **pe ~** από κάτω
dedesubtul *προθ.* υπό, κάτω από // **~ balconului** κάτω από το μπαλκόνι // **~ ferestrei** κάτω από το παράθυρο
dedica, dedic *l. ρ. μετ.* αφιερώνω, χαρίζω // **şi-a ~t toate eforturile acestei opere** αφιέρωσε όλες τις

δυνάμεις του σ' αυτό το έργο *ll. ρ. μέσο* 1. αφιερώνομαι, αφοσιώνομαι, προσηλώνομαι, επιδίδομαι 2. προσκολλώμαι
dedicare, dedicări *ουσ.* θηλ. η αφιέρωση, η αφοσίωση
dedicaţie, dedicaţii *ουσ.* θηλ. 1. η αφιέρωση, η προσφορά αφιερώματος 2. το αφιέρωμα
dediţel, dediţei *ουσ.* αρσ. (βοτ.) λουλούδι, φυτό ποώδες δηλητηριώδες με τριχωτά φύλλα και με γαλάζια μενεξεδένια άνθη, η πασχάλια
dedubla, dedublez *ρ. μέσο* διχάζομαι, διχοτοµούμαι
dedublare, dedublări *ουσ.* θηλ. ο διχασμός, η διχοτόμηση // **-a personalităţii** ο διχασμός προσωπικότητας
dedublat-ă, dedublaţi-te *επίθ.* διχασμένος-η-ο, διχοτομημένος-η-ο
deduce, deduc *l. ρ. μετ.* 1. συμπεραίνω 2. συνάγω 3. εξάγω (τη ρίζα ενός αριθμού, κ.λ.π.) *ll. ρ. απρόσ.* συνάγεται, συμπεραίνεται
deducere, deduceri *ουσ.* θηλ. 1. το συμπέρασμα 2. το πόρισμα 3. (μαθ.) η εξαγωγή
deductiv-ă, deductiv-e *επίθ.* // συμπερασµατικός-ή-ό, συναγωγικός-ή-ό // **metoda ~ă** η αφαιρετική επαγωγική
deducţie, deductii *ουσ.* θηλ. 1. η εικασία, το συμπέρασμα, το πόρισμα 2. (μαθ.) η εξαγωγή 3. φίλος, η αφάριση // **prin ~** εξ εικασίας
deduriza, dedurizez *ρ. μετ.* αποσκληρύνω // (χημ.) **a ~ apa** αποσκληρύνω το νερό
dedurizare, dedurizări *ουσ.* θηλ. η αποσκληρυνση // **-a apei** η αποσκληρυνση του νερού
dedus-ă, deduşi *επίθ.* συναγόμενος-η-ο, βγαλμένος-η-ο σαν συμπέρασμα
defalca, defalchez *ρ. μετ.* κατανέµω, διαχωρίζω, μοιράζω
defalcare, defalcări *ουσ.* θηλ. η κατανομή, ο διαχωρισμός, η μοιρασιά, το μοίρασμα // **-a planului** ο διαχωρισμός του σχεδίου
defavoare *ουσ.* θηλ. 1. η δυσμένεια 2. η εναντιότητα, η αναποδιά // **în ~a cuîna** εις βάρος κάποιου
defavorabil-ă, defavorabili-e *επίθ.* δυσμενής-ής-ές
defavoriza, defavorizez *ρ. μετ.* 1. προξενώ δυσμένεια σε κάποιον ή σε κάτι 2. μειονεκτώ
defaza, defazez *ρ. μετ.* (ηλεκτρ.) κάνω να υπάρχει διαφορά φάσης σε δύο ηλεκτρικά ρεύματα που εναλλάσσονται
defazaj, defazaje *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) η διαφορά φάσης ανάμεσα σε δύο εναλλασσόμενα ρεύματα της ίδιας συχνότητας
defăima, defăimez *ρ. μετ.* 1. δυσφημώ, δυσφημίζω 2. εξευτελίζω 3. διασūrνω, αμαυρώνω, διαποµπεύω
defăimare, defăimări *ουσ.* θηλ. 1. η δυσφήμιση, η δυσφημία 2. ο διασυρμός, η αµαύρωση, η διαπόµπευση 3. η κακόβουλη διάδοση κακής φήμης για κάποιον, η συκοφαντία
defăimător-oare, defăimători-oare *επίθ.* δυσφημιστικός-ή-ό, κακόλογος-η-ο, συκοφαντικός-ή-ό, αμαυρωτικός-ή-ό
defect-ă, defect-i-te *l. επίθ.* χαλασμένος-η-ο, ελαττωματικός-ή-ό, ατελής-ής-ές, ψευδαδιασμένος-η-ο // **lacăt ~** η ελαττωματική κλειδαριά *ll. ουσ.* ουδ. 1. το ελάττωμα, το μειονέκτημα 2. το κουσούρι, το ψεγάδι // **~ de fabricaţie** το ελάττωμα κατασκευής // **~ natural** το φυσικό ελάττωμα

defecta, defectez *l. ρ. μέσο* 1. παθαίνω εμπλοκή ή βλάβη 2. χαλάω *ll. ρ. μετ.* 1. προξενώ βλάβη, χαλώ 2. φεύγω παράνομα από κάπου
defectare, defectări *ουσ. θηλ.* 1. η βλάβη 2. η εμπλοκή 3. η αναστολή της λειτουργίας λόγω ελαττώματος μηχανισμού 4. αποστασία
defectat-ă, defectăți-te *επιθ.* 1. χαλασμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο 2. ψεγαδιασμένος-η-ο
defectiv-ă, defectiv-e *επιθ. (γραμμα.)* ελλειπής-ής-ές // *verbe -e* τα ελλειπή ρήματα
defectoscopie, defectoscopii *ουσ. θηλ.* η εξέταση με ειδικό όργανο των ελαττωμάτων υλικών και εξαρτημάτων μηχανών
defectuos-oasă, defectuoși-oase *επιθ.* ελαττωματικός-ή-ό
defectuozitate, defectuozițăți *ουσ. θηλ.* η ελαττωματικότητα
defecțiune, defecțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η ελαττωματικότητα, η έλλειψη, η βλάβη 2. η μειονεκτικότητα // ~ *tehnică* η τεχνική ελαττωματικότητα, το τεχνικό ελάττωμα
defel *επίρ.* καθόλου, δόλου, όλως δόλου
defensiv-ă, defensiv-e *επιθ.* αμυντικός-ή-ό // *arme -e* το αμυντικά όπλα
defensivă, defensive *ουσ. θηλ.* 1. η άμυνα 2. η υπεράσπιση 3. η απόκρουση του επιτιθέμενου 4. η αντίσταση σε επίθεση
deferent-ă, deferenți-te *επιθ.* υποχωρητικός-ή-ό, ενδοτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό
deferență *ουσ. θηλ.* 1. η υποχωρητικότητα, η ενδοτικότητα 2. η εκτίμηση, ο σεβασμός, η υπόληψη
deferi, defer *ρ. μετ. (νομ.)* παραπέμνω, ενάγω
deferire, deferiri *ουσ. θηλ. (νομ.)* η μήνυση (στις δικαστικές αρχές), η καταγγελία, η αγωγή
defertiliza, defertilizez *ρ. μετ.* χερσώνω, καθιστώ έδαφος χωρίς γονιμότητα
defertilizare, defertilizări *ουσ. θηλ.* η χέρσωση, το να καταστήσει κανείς ένα έδαφος άγονο
defertilizat-ă, defertilizați-te *επιθ.* χέρσος-α-ο, που έχει γίνει άγονος-η-ο
defetism *ουσ. ουδ.* η πτοπόθεια, ο ντεφετισμός
defetist-ă, defetiști-ste *l. επιθ.* ητοποθής-ής-ές *ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ο.* η πτοπόθεια
defibra, defibrez *ρ. μετ.* ξεχωρίζω σε ίνες το ξυλώδες υλικό για την κατασκευή του χαρτιού ή για τις ινώδεις ξύλινες πλάκες
defibrare, defibrări *ουσ. θηλ.* ο χωρισμός του ξυλώδους υλικού σε ίνες
deficient-ă, deficienti-te *l. επιθ.* ελλειπής-ής-ές, ελαττωματικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο με ελάττωμα σωματικό ή πνευματικό
deficiență, deficiențe *ουσ. θηλ.* η έλλειψη, το ελάττωμα, η ατέλεια
deficit, deficite *ουσ. ουδ.* 1. το έλλειμμα 2. η απώλεια 3. το παθητικό ισοζύγιο // *a fi în -e* είμαι σε απώλεια
deficitar-ă, defictari-e *επιθ.* 1. ελλειμματικός-ή-ό 2. ελλειπής-ής-ές 3. παθητικός-ή-ό // *balanță ~ă* το παθητικό ισοζύγιο
defila, defilez *ρ. αμ.* παραλαύνω, κάνω παρέλαση, περνώ μπροστά από κάποιον
defilare, defilări *ουσ. θηλ.* η παρέλαση, η διέλευση ομάδας ανθρώπων σε παράταξη μπροστά από κάποιο επίσημο πρόσωπο (στράτος, μαθητές, κλπ.)
defileu, defileuri *ουσ. ουδ.* 1. η στενή διάβαση μεταξύ δύο βουνών, η δίοδος 2. η κλεισούρα

defini, definesc *ρ. μετ.* ορίζω, προσδιορίζω, δίνω τον ορισμό σε κάτι
definire, definiri *ουσ. θηλ.* 1. ο ορισμός 2. ο προσδιορισμός 3. ο χαρακτηρισμός (προσώπου ή πράγματος)
definit-ă, definiți-te *επιθ.* 1. ορισμένος-η-ο, προσδιορισμένος-η-ο 2. οριστικός-ή-ό // *(γραμμα.)*
articol ~ το οριστικό άρθρο
definitiv-ă, definitivi-e *l. επιθ.* 1. οριστικός-ή-ό 2. τελειωτικός-ή-ό 3. τελεσίδικός-η-ο 4. αμετάκλητος-η-ο // *(νομ.)* **hotărâre -ă** η τελεσίδικη απόφαση (που έχει δικαστεί οριστικά) *ll. επίρ.* οριστικά, τελειωτικά, αμετάκλητα *ll. επιρ.* **έκφρ.** *în -* στο κάτω κάτω (για να τελειώνουμε)
definitivă, definitivz *ρ. με.* 1. δίνω τελική μορφή, κάνω κάτι οριστικό 2. αποπερατώνω 3. *(για υπαλλήλους)* μονιμοποιώ
definitivare, definitivări *ουσ. θηλ.* 1. η αποπεράτωση 2. η μονιμοποίηση
definitivat *ουσ. ουδ.* οι εξετάσεις για μονιμοποίηση
definitoriu-te, definitorii *επιθ.* ορίζων-ουσα-ον
definiție, definiții *ουσ. θηλ.* 1. ο ορισμός 2. ο προσδιορισμός 3. η διατύπωση των ουσιωδών χαρακτηριστικών μιας έννοιας // **prin -** εξ ορισμού, από ορισμού
deflagrație, deflagrații *ουσ. θηλ.* η ανάφλεξη με έκρηξη και πάταγο
deflație, deflații *ουσ. θηλ.* (οικον.) η μείωση του πληθωρισμού
deflationist-ă, deflaționisti-te *επιθ.* που αποβλέπει τη μείωση της ποσότητας του νομίσματος σε κυκλοφορία
deflora, deflorez *ρ. μετ.* διακορεύω, ξεπαρθενεύω
deflorare, deflorări *ουσ. θηλ.* η διακορέυση, το ξεπαρθένωμα
defolia, defoliez *ρ. μετ.* ξεφυλλίζω, αφαιρώ τα φύλλα
defoliere, defolieri *ουσ. θηλ.* το ξεφύλλισμα (φυτά)
deforma, deforme *l. ρ. μετ.* 1. παραμορφώνω 2. διαστρέφω *ll. ρ. μέσο* 1. παραμορφώνομαι 2. ασκημαίνω 3. σκεβρώνω 4. διαστρέφομαι
deformare, deformări *ουσ. θηλ.* η παραμόρφωση, η διαστρόφη // ~ *profesională* η επαγγελματική διαστρόφη
deformat-ă, deformați-te *επιθ.* 1. παραμορφωμένος-η-ο 2. σκεβρός-ή-ό
deformație, deformații *ουσ. θηλ.* η παραμόρφωση, η διαστρόφη
defrauda, defraudez *ρ. μετ.* οικειοποιούμαι χρήματα ή πράγματα με απατηλά μέσα από τη μονάδα όπου δουλεύω
defraudare, defraudări *ουσ. θηλ.* η παράνομη οικειοποίηση
defraudat-ă, defraudați-te *επιθ.* οικειοποιημένος-η-ο κλοπιμαίος-α-ο, καταχρασμένος-η-ο
defraudator-oare, defraudatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σφετεριστής-ίστρια (ο, η), ο άνθρωπος που κάνει υπεξαίρεση, που κάνει οικειοποίηση
defrișa, defrișez *ρ. μετ.* 1. αποψιλώνω δεντρόφυτη περιοχή 2. ξεριζώνω ή κόβω τα δέντρα δάσους
defrișare, defrișări *ουσ. θηλ.* η αποψίλωση του δάσους, η ψίλωση
defrișat-ă, defrișai-te *επιθ.* αποψιλωμένος-η-ο
defunct-ă, defuncți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μακαρίτης-ίτισσα (ο, η), συχωρεμένος-η (ο, η)
degaja, degaje *l. ρ. μετ.* 1. αναβίω, αναδίδω 2. αναθυμώ 3. αποφράσσω, καθαρίζω ένα χώρο από

τα εμπόδια που υπάρχουν σ' αυτόν 4. απαλλάσσω // *a ~ o șosea* απαλλάσσω μια οδό (από εμπόδια) // (*αθλ.*) στέλνω τη μπάλα μακριά από την εστία II. *ρ.* μέσο σκορπίζομαι, διαχύνομαι, βγάζω μυρωδιά (*λουλούδια*)

degajare, degajări *ουσ.* ουδ. 1. η ανάδοση οσμής 2. η αναθυμίαση 3. η διάχυση αερίων 4. ο καθαρισμός από εμπόδια ενός δρόμου, χώρου, κ.λ.π.

degajat-ă, degajați-te *επίθ.* 1. ανενόχλητος-η-ο 2. ελεύθερος-η-ο 3. απαλλαγμένος-η-ο 4. αδέσμευτος-η-ο 5. ανεπιτήδευτος-η-ο, απροσποίητος-η-ο

degaza, degazez *ρ. μετ.* απομακρύνω τα αέρια
degazare, degazări *ουσ.* θηλ. η απομάκρυνση αερίων

degazifica, degazific *ρ. μετ.* απομακρύνω τις πτητικές ουσίες από τα κάρβουνα ή από τη λάσπη γεώτρησης

degeaba *επίρ.* 1. εις μάτην, μάταιως, μάταια 2. τζάμπα, χωρίς πληρωμή, δωρεάν // *a vorbi ~ μιλά μάταια* // *pe ~* χωρίς αμοιβή, τζάμπα

degenera, degenerez *ρ. αμ.* 1. εκφυλίζομαι 2. *μτφ.* χειροτερεύω

degenerare, degenerări *ουσ.* θηλ. 1. ο εκφυλισμός 2. η σωματική και η διανοητική κατάρπτωση

degenerat-ă, degenerați-te *επίθ.* έκφυλος-η-ο, εκφυλισμένος-η-ο

degera, deger *ρ. αμ.* κρουπαγώ, παγώνω ξεπαγιάζω, νεκρώνομαι στα άκρα από υπερβολικό κρύο

degerare, degerări *ουσ.* θηλ. το κρουπάγημα, το πάγωμα, το ξεπάγιασμα

degerat-ă, degerați-te *επίθ.* κρουπαγημένος-η-ο, παγωμένος-η-ο

degerătură, degerături *ουσ.* θηλ. το κρουπάγημα
deget, degete *ουσ.* ουδ. το δάχτυλο // *-ul arătător*

ο δείκτης, το δεύτερο δάχτυλο μετά τον αντίχειρα // *-ul mare de la mână* ο αντίχειρας // *a arăta cu*

-ul δείχνω με το δάχτυλο // *a încerca marea cu*

-ul επιχειρώ να κάνω κάτι χωρίς να έχω τα κατάλληλα μέσα // *a număra pe -e* λογαριάζω στα δάχτυλα // *a pune -ul pe rană* δείχνω την πραγματική αιτία // *a se ascunde după ~* κρύβομαι πίσω από το δάχτυλο ή κρύβεται πίσω απ' το δάχτυλό του (γι' αυτόν που αρνείται αδέξια την ενοχή του) // *a se strecura printre -e* γλιστρώ ανάμεσα στα δάχτυλα // *a sta cu -ul în gură* κοιτάζω σαν βλάκας πέρα // *a umbla în vârful -elor* βαδίζω στις μύτες των δαχτύλων // *ii dai un ~ și-ți ia mâna toată* του δίνεις ένα δάχτυλο και σου παίρνει όλο το χέρι // *sunt cinci -e la o mână și nu seamănă unul cu altul* όλα τα δάχτυλα δεν είναι ίσα

degetar, degetare *ουσ.* ουδ. η δαχτυλήθρα // *acul și -ul* η βελόνα και η δαχτυλήθρα

degetele *ουσ.* ουδ. το δαχτυλάκι

deghiza, deghizez *ι. ρ. μετ.* μεταμφιέζω II. *ρ.* μέσο μεταμφιέζομαι

deghizare, deghizări *ουσ.* θηλ. η μεταμφίεση η αλλαγή στην εμφάνιση

deghizat-ă, deghizați-te *επίθ.* 1. μεταμφιεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* μασκέ, καμουφλαρισμένος-η-ο

degoma, degomez *ρ. μετ.* αφαιρώ το γόμα / το κόμμι / την κολλώδη ουσία

degomare, degomări *ουσ.* θηλ. η αφαίρεση της κολλώδους ουσίας

degrabă *επίρ.* 1. γρήγορα, γοργά 2. ενωρίς, έγκαιρα 3. μάλλον // *mai ~* μάλλον, περισσότερο // *vino ~!* έλα γρήγορα! // *voi veni mâine sau mai ~ acum*

imediat θα έρθω αύριο ή μάλλον τώρα αμέσως

degrada, degradez *ι. ρ. μετ.* καθαίρω, αφαιρώ το στρατιωτικό βαθμό ή το αξίωμα κάποιου 2. χειροτερεύω 3. εξευτελιζώ 5. υποβιβάζω, ταπεινώνω II. *ρ.* μέσο 1. χειροτερεύω, εξευτελιζομαι, υποβιβάζομαι 2. καταστρέφομαι 3. *μτφ.* φθείρομαι, ρημάζω

degradant-ă, degradanți-te *επίθ.* εξευτελιστικός-ή-ό, ταπεινωτικός-ή-ό

degradare, degradări *ουσ.* θηλ. 1. η καθαίρεση 2. ο υποβιβασμός 3. η έκπτωση 4. η χειροτέρευση, η ταπείνωση 5. ο εξευτελισμός 6. *μτφ.* η φθορά, το ρήγμα // *~ civică* η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων // *~ militară* η στρατιωτική καθαίρεση // *-a solului* η χειροτέρευση του εδάφους

degradat-ă, degradați-te *ουσ.* θηλ. 1. καθαιρεμένος-η-ο, υποβιβασμένος-η-ο 2. καθορημένος-η-ο 3. εξευτελισμένος-η-ο 4. έκπτωτος-η-ο 5. *μτφ.* φθαρμένος-η-ο, ρημαγμένος-η-ο

degrasa, degresez *ρ. μετ.* 1. απολιπαίνω, αφαιρώ το λίπος 2. ξελεκιάζω

degresant-ă, degresanți-te *ι. επίθ.* απολιπαντικός-ή-ό II. *ουσ.* ουδ. το απολιπαντικό

degresare, degresări *ουσ.* θηλ. 1. η απολίπανση 2. το ξελεκίασμα

degresat-ă, degresați-te *επίθ.* απολιπασμένος-η-ο

degresiv-ă, degresiv-e *επίθ.* ολιγοστεύων-ουσα-ον, καταβαίνων-ουσα-ον

degresor-oare, degresori-oare *ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* απολιπαντών-ουσα (ο, η) εργάτης-άτρια II. *ουσ.* ουδ. η συσκευή για απολίπανση διαφόρων υλικών

degreva, degrevez *ι. ρ. μετ.* ελαφρύνω, ελαφρώνω II. *ρ.* μέσο ελαφρύνομαι, απαλλάσσομαι από βάρος

degrevare, degrevări *ουσ.* θηλ. 1. η ελάφρυνση, το ελαφρώμα 2. η απαλλαγή από βάρος, φορτίο

degrevat-ă, degrevați-te *επίθ.* ελαφρωμένος-η-ο, απαλλαγμένος-η-ο από φορτίο

degringoladă, degringolade *ουσ.* θηλ. 1. το κατακλίημα, το κύλισμα προς τα κάτω, η πτώση προς τα κάτω, ο ξεπεσμός (ηθικός ή οικονομικός)

degroșă, degroșez *ρ. μετ.* λεπτύνω

degroșare, degroșări *ουσ.* θηλ. η λέπτυνση

degusta, degust *ρ. μετ.* 1. δοκιμάζω ποτό 2. δοκιμάζω κάτι με τη γεύση, γεύομαι, απογεύομαι

degustare, degustări *ουσ.* θηλ. η γεύση, η δοκιμή με τη γεύση (ενός ποτού, φαγητού, κ.λ.π.)

degustător-oare, degustători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* γευσιγνώστης-γνώστρια (ο, η), δοκιμαστής-στρια (ο, η) τα κρασιά, φαγητά, κ.λ.π.

dehidrogena, dehidrogenez *ρ. μετ.* απομακρύνω το υδρογόνο από το μόριο των οργανικών ενώσεων, αποϋδρογονώνω

dehidrogenare, dehidrogenări *ουσ.* θηλ. η αποϋδρογόνωση

deifica, deific *ρ. μετ.* θεοποιώ, αποθεώνω

deificare, deificări *ουσ.* θηλ. η θεοποίηση, η αποθέωση

deism *ουσ.* ουδ. (φιλοσ.) ο δεισμός, ο ντεϊσμός

deist-ă, deisti-ste *ι. επίθ.* (φιλοσ.) θειστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θειστής-ίστρια (ο, η), οπαδός του θείσμου

deîmpărțit *ουσ. αρσ. ενικ. (μαθ.) ο διαιρετέος*
deîmputit *ουσ. αρσ. ενικ. (μαθ.) ο πολλαπλασιαστέος*
deja *επιρ. ήδη, πια, τώρα πια, κίολας, πλέον //* *e ~ târziu* είναι πλέον αργά *// eu cred că ~ a ajuns la destinație* εγώ νομίζω ότι ήδη έφτασε στο προορισμό
dejecție, dejecții *ουσ. θηλ. η αφόδευση, η αποπάτηση, το περίττωμα*
dejuca, dejoc *ρ. μετ. 1. ματαιώνω 2. εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος*
dejucare, dejucări *ουσ. θηλ. η ματαίωση, το εμπόδιο*
dejuga, dejug *ρ. μετ. ξεζεύω, αποζευνύω, ελευθερώνω από το ζυγό*
dejugare, dejugări *ουσ. θηλ. το ξέζεμα, το λύσιμο του ζυγού από το υποζύγιο*
dejun, dejunuri *ουσ. ουδ. 1. το γεύμα 2. το κολατσιό (στις πρωινές ώρες) 3. το μεσημεριανό φαγητό //* *micul ~* το κολατσιό
dejuna, dejunez *ρ. μετ. 1. γευματίζω, παίρνω το γεύμα μου (το μεσημεριανό) 2. προγευματίζω, κολατίζω*
dejnuri *επιθ. αμετάβλ. διημερεύων-ουσα-ον*
delabora, delaborez *ρ. μετ. ξεδένω, αποσυνθέτω συναρμολόγηση μηχανήματος ή εγκαταστάσεως*
delapida, delapidez *ρ. μετ. 1. καταχρῶμαι, ιδιοποιούμαι ξένα χρήματα 2. υπεξαίρω, κάνω υπεξαίρεση χρημάτων ή πραγμάτων, κλέβω*
delapidare, delapidări *ουσ. θηλ. 1. η κατάχρηση, η ιδιοποίηση ξένου πράγματος 2. η υπεξαίρεση 3. το κλέψιμο 4. η ρεμούλα, το άρπαγμα*
delapidator-oare, delapidatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. καταχραστής-άστρια (ο, η)*
delator-oare, delatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. 1. καταδότης-ότρια (ο, η) 2. συκοφάντης-άντρια (ο, η)*
delafune, delațiuni *ουσ. θηλ. η κατάδοση, η συκοφαντία*
delăsa, delas *ρ. αντων. 1. παραμελώ 2. παραποιώμαι από κάτι 3. δεν επιμελούμαι κάτι, δείχνω αδιαφορία*
delăsare, delăsări *ουσ. θηλ. η παραμέληση, η αφροντισία, η αμέλεια, η έλλειψη επιμέλειας*
delăsător-oare, delăsători-oare *επιθ. αμελής-ής-ές, ανέμελος-η-ο*
delebil-ă, delebili-e *επιθ. εξαιρεπτικός-ή-ό*
delecta, delectez *ι. ρ. μετ. ευφραίνω, τέρπω, απολαύω //* *ρ. μέσο ευφραίνομαι, τέρπομαι, χαίρομαι*
delectare, delectări *ουσ. θηλ. η ευφροσύνη, η τέρψη, η τερπινότητα, η απόλαυση*
delega, deleg *ρ. μετ. εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ, εντέλλομαι, δίνω σε κάποιον το δικαίωμα να κάνει κάτι για λογαριασμό μου*
delegat-ă, delegați-te *ουσ. αρσ. και θηλ. αντιπρόσωπος (ο, η), πληρεξουσιος-ια (ο, η)*
delegație, delegații *ουσ. θηλ. 1. η αντιπροσωπεία, η πληρεξουσιότητα 2. η εξουσιοδότηση 3. η αποστολή 4. το πληρεξούσιο, το έγγραφο //* *~ guvernamentală* η κυβερνητική αντιπροσωπεία *// prin ~* με πληρεξούσιο
delfin, delfini *ουσ. αρσ. (χθ.) 1. το δελφίνι 2. (ιστ.) ο διάδοχος του βασιλιά στη Γαλλία και αφέντης της επαρχίας Dauphiné, ο Δελφινός*
delibera, delibererez *ι. ρ. αμ. συζητώ, ανταλλάσσω γνώμες με άλλους για λήψη κοινής απόφασης 2.*

συσκέπτομαι, διασκέπτομαι, βουλευόμαι // *ρ. μετ. αποφασίζω, λύνω, διευθετώ*
deliberant-ă, deliberați-te *επιθ. συζητών-ούσα-όν, διασκεπτικός-ή-ό*
deliberare, deliberări *ουσ. θηλ. η βούλευση, η σύσκεψη, η συζήτηση, η διάσκεψη*
deliberant-ă, deliberați-te *ι. επιθ. συσκεπτόμενος-η-ο, προκαθορισμένος-η-ο, αποφασισμένος-η-ο //* *επιρ. έκφρ. în mod ~* από σκοπού, κατόπιν προηγούμενης σκέψεως, προκατειλημμένα, επιτήδεις
deliberativ-ă, deliberativi-e *επιθ. συσκεπτικός-ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό //* *vot ~* η θετική ψήφος η ψήφος με την οποία μπορεί να ληφθεί η απόφαση
delicat-ă, delicati-te *επιθ. 1. τρυφερός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λεπτός-ή-ό, αβρός-ή-ό 2. μτφ. εύθραυστος-η-ο //* *situația este ~ă* η κατάσταση είναι τρυφερή, ευαίσθητη
delicatesă, delicatese *ουσ. θηλ. (πληθ.) τα εκλεκτά τρόφιμα*
delicatețe, delicatețe *ουσ. θηλ. η τρυφερότητα, η αβρότητα, η λεπτότητα*
delicios-oasă, delicioși-oase *επιθ. 1. νόστιμος-η-ο, τερπνός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο 2. μτφ. απολαυστικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό*
deliciu, delicii *ουσ. ουδ. η τέρψη, η απόλαυση, η χαρά*
delict, delict *ουσ. ουδ. το έγκλημα, το αδίκημα, το παράπτωμα, το πλημμέλημα //* *(νομ.) în flagrant ~* επ' αυτοφώρω (η σύλληψη κάποιου την στιγμή που διαπράττει το αδίκημα ή την παρανομία)
delictual-ă, delictuali-e *επιθ. εγκληματικός-ή-ό*
delictuos-oasă, delictuoși-oase *επιθ. εγκληματικός-ή-ό*
delicvent-ă, delicvenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ. εγκληματίας (ο, η)*
delicvență, delicvențe *ουσ. θηλ. η εγκληματικότητα, η διάπραξη εγκλημάτων*
delimita, delimit *ι. ρ. μετ. 1. οριοθετώ, διαχωρίζω, ορίζω 2. διακρίνω //* *ρ. μέσο 1. οριοθετούμαι 2. μτφ. αποστασιοποιούμαι //* *reprezentantul guvernului s-a delimitat de declarațiile făcute de ministru* ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αποστασιοποιήθηκε από τις δηλώσεις του υπουργού
delimitare, delimitări *ουσ. θηλ. 1. η οροθεσία, η οροθέτηση 2. η αποστασιοποίηση*
delimitativ-ă, delimitativi-e *επιθ. οριοθετικός-ή-ό*
delimitator-oare, delimitatori-oare *επιθ. οριοθετικός-ή-ό //* *linie ~oare* η οροθετική γραμμή
delir, deliruri *ουσ. ουδ. το παραλήρημα, το ντελρίο*
delira, delirez *ρ. αμ. παραληρώ, παραφέρομαι, παραμιλώ*
delirant-ă, deliranti-te *επιθ. παραληρών-ούσα-όν*
delirare, delirări *ουσ. θηλ. το παραλήρημα, το παραμιλήμα, το παραμιλητό*
delirium *ουσ. ουδ. //* *~ tremens* το τρεμούλιασμα, η τρεμούλα (στους αλκοολικούς)
deliu-ie, delii *ι. επιθ. ορμητικός-ή-ό, βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο, σφοδρός-ή-ό //* *ουσ. αρσ. (ιστ.) ο στρατάρχης στην ηγεμονική φρουρά, «ο ντελής»*
delniță, delnițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η στενή και μακριά ομαλή λωρίδα γης σε κοιλάδα ή σε λόφο 2. το αγρόκτημα, το κτήμα, η ιδιοκτησία καλλιεργήσιμης γης*

deloc *επίρ.* καθόλου, διόλου, καν // **nu aude** ~ δεν ακούει, καθόλου // **nu glumesc** ~ δεν αστειεύομαι καν // **nu l-am văzut** ~ δεν τον είδα καθόλου
delta *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* 1. το δέλτα (το γράμμα Δ) 2. το σχήμα Δ, το σύμβολο της αλήθειας
deltă, delte *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* το δέλτα, η τριγωνική έκταση γης στις εκβολές του ποταμού // **Delta Dunării** το Δέλτα του Δούναβη
deluros-oasă, deluroși-oase *επίθ.* λοφώδης-ης-ες, με πολλούς λόφους
delușor, delușoare *ουσ. ουδ.* ο λοφίσκος
deluviu, deluvii *ουσ. ουδ.* το ιζηματογενές υλικό σε εκροή πάνω στις κλιτύες
demachia, demachiez *Ι. ρ. μετ.* ντεμακιγιάρω *ΙΙ. ρ. μέσο* ντεμακιγιάρομαι
demachiere, demachieri *ουσ. θηλ.* το ντεμακιγιάζ
demagnetiza, demagnetizez *Ι. ρ. μετ.* απομαγνητίζω *ΙΙ. ρ. μέσο* απομαγνητίζομαι
demagnetizant-ă, demagnetizanți-te *επίθ.* απομαγνητιστικός-ή-ό
demagnetizare, demagnetizări *ουσ. θηλ.* η απομαγνήτιση
demagnetizat-ă, demagnetizați-te *επίθ.* απομαγνητισμένος-η-ο
demagog, demagogi *ουσ. αρσ.* ο δημαγωγός, ο λαοπλάνος // (πολ.) *a fi* ~ δημαγωγώ, είμαι δημαγωγός
demagogic-ă, demagogici-ce *Ι. επίθ.* δημαγωγικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* δημαγωγικά
demagogie, demagogii *ουσ. θηλ.* η δημαγωγία
demara, demarez *Ι. ρ. μετ.* μαρσάρω, εκκινώ, κάνω την εκκίνηση *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. ξεκινώ, μαρσάρω, θέτομαι σε κίνηση (κινητήρας, αυτοκίνητο) 2. αναχωρώ, αποπλέω
demaraj, demaraje *ουσ. ουδ.* το μαρσάρισμα, η εκκίνηση, το ξεκίνημα
demarare, demarări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκίνηση, το ξεκίνημα, η αναχώρηση 2. ο απόπλους, η αρχή θαλασσινού ταξιδιού
demarca, demarchez *Ι. ρ. μετ.* οριοθετώ, διαχωρίζω *ΙΙ. ρ. μέσο* (αθλ.) απαλλάσσομαι από το μαρκάρισμα, ξεμαρκάρομαι
demarcare, demarcări *ουσ. θηλ.* 1. η οριοθεσία, η οριοθέτηση, ο καθορισμός συνόρων 2. αθλ. το ξεμαρκάρισμα, η διαφυγή από την επιτήρηση του αντιπάλου
demarcație, demarcații *Ι. ουσ. θηλ.* η οριοθέτηση, ο διαχωρισμός *ΙΙ. επίθ. έκφρ.* *de* ~ διαχωριστικός-ή-ό, οριοθετικός-ή-ό // *linie de* ~ η οριοθετική (διαχωριστική) γραμμή
demorar, demorare *ουσ. ουδ.* ο εκκινητής, το μηχανήμα για την εκκίνηση των κινητήρων με εσωτερική καύση
demasca, demasc *Ι. ρ. μετ.* ξεσκεπάζω, αφαιρώ το προσώπιο (τη μάσκα), αποκαλύπτω, φανερώνω, ξεγυμνώνω *ΙΙ. ρ. μέσο* ξεσκεπάζομαι, αποκαλύπτομαι, βγάζω τη μάσκα μου // *și-a -t murdăriile* ξεσκεπάσει ο ίδιος τις βρωμιές του
demascare, demascări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσκεπάσμα, η αφαίρεση της μάσκας, η αποκάλυψη, το ξεγύμνωμα 2. *μτφ.* το φανέρωμα κακού χαρακτήρα κάποιου ή των κακών του πράξεων
dematerializa, dematerializez *Ι. ρ. μετ.* εξαυλώνω, κάνω κάτι άυλο *ΙΙ. ρ. μέσο* εξαυλώνομαι, μεταβάλλομαι σε άυλο

dematerializat-ă, dematerializați-te *επίθ.* εξαυλωμένος-η-ο
demâncare *ουσ. θηλ.* το φαγητό, το φαί, η τροφή, οι τροφές, τα τρόφιμα
dement-ă, demenți-te *επίθ.* παράφρονος-η-ο, παράφρων-ων-ον, ζουρλός-ή-ό, αλλόφρονος-η-ο, τρελός-ή-ό, φρενοπαθής-ής-ές, φρενοβλαβής-ής-ές
demență, demente *ουσ. θηλ.* η παραφροσύνη, η αλλοφροσύνη, η φρενοβλάβεια, η φρενοπάθεια, η μούρλια, η άνοια
demențial-ă, demențial-e *επίθ.* τρελός-ή-ό, ανόητος-η-ο, φρενοβλαβής-ής-ές
demers, demersuri *ουσ. ουδ.* 1. το διάβημα 2. η διαμαρτυρία διπλωμάτη
demilitariza, demilitarizez *ρ. μετ.* αποστρατιωτικοποιώ, καταργώ τις ένοπλες δυνάμεις, τον οπλισμό, κ.λ.π.
demilitarizare, demilitarizări *ουσ. θηλ.* η αποστρατιωτικοποίηση
demilitarizat-ă, demilitarizați-te *επίθ.* αποστρατιωτικοποιημένος-η-ο // *zonă -ă* η αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη
demimonden-ă, demimondeni-e *Ι. επίθ.* που αναφέρεται στη φιλάρεσκη (κοκέτα) γυναίκα και το φέρεσιμό της *ΙΙ. ουσ. θηλ.* η κοκέτα
demina, deminez *ρ. μετ.* αποναρκοθετώ
deminare, deminări *ουσ. θηλ.* ο καθαρισμός από τις νάρκες ενός τόπου
demineraliza, demineralizez *Ι. ρ. μετ.* αφαιρώ τα ορυκτά συστατικά από μια οργανική ουσία *ΙΙ. ρ. μέσο* χάνω τα ορυκτά συστατικά μου (ουσία)
demineralizare, demineralizări *ουσ. θηλ.* η απώλεια των ορυκτών συστατικών από τη σύσταση μιας ουσίας
demisie, demisii *ουσ. θηλ.* 1. η παραίτηση // *a-și da demisia* παραιτούμαι 2. η εκούσια εγκατάλειψη θέσης, αξιώματος ή δικαιώματος, η παραίτηση
demisiona, demisionez *ρ. αμ.* παραιτούμαι, υποβάλλω παραίτηση
demisol, demisoluri *ουσ. ουδ.* το ημυπόγειο
demite, demit *ρ. μετ.* παύω, καθαιρώ
demitere, demiteri *ουσ. θηλ.* η καθάρση, η παύση από κάποια υπηρεσία
demiu, demiuri *ουσ. ουδ.* 1. το ήμισυ 2. το επανωφόρι, το μαντό
Demiurg *ουσ. αρσ. (θρ.)* 1. ο Δημιουργός 2. *μτφ.* ο πλάστης, ο κατασκευαστής
demiurgic-ă, demiurgici-ce *επίθ.* δημιουργικός-ή-ό
demn-ă, demni-e *Ι. επίθ.* άξιος-α-ο, επάξιος-ια-ιο, αξιοπρεπής-ής-ές *ΙΙ. επίρ.* άξια, επαξίως, αξιοπρεπώς
demnitar, demnitari *ουσ. αρσ.* ο αξιωματούχος // *înalt* ~ ο ανώτερος αξιωματούχος, ο μεγαϊστάνας
demnitate, demnități *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η αξιοπρέπεια 2. το αξίωμα, η ανώτερη θέση πολιτική ή κοινωνική // *lipsă de* ~ η αναξιοσύνη // *lipsit de* ~ ανάξιος-α-ο, απάξιος-α-ο *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* *cu* ~ με αξιοπρέπεια
demobiliza, demobilizez *ρ. μετ.* 1. αποστρατεύω, απολύω από τις τάξεις του στρατού 2. *μτφ.* χάνω τη μαχητικότητα μου
demobilizare, demobilizări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστράτευση, η απόλυση από τις τάξεις του στρατού των εφεδρειών 2. *μτφ.* το χάσιμο της μαχητικότητας

demobilizat-ă, demobilizați-te *επίθ.* 1. απόστρατος -η-ο, αποστρατευμένος-η-ο 2. *μτφ.* με αδυνατισμένη μαχητικότητα
demobilizator-oare, demobilizatori-oare *επίθ.* 1. μη μαχητικός-ή-ό 2. *μτφ.* αποθαρρυντικός-ή-ό
democrat-ă, democrați-te 1. δημοκρατικός-ή-ό 2. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοκράτης-ιασα (ο, η)
democratic-ă, democratici-ce 1. *επίθ.* δημοκρατικός-ή-ό 2. *επίρ.* δημοκρατικά
democratism *ουσ.* ουδ. ο δημοκρατισμός, η δημοκρατικότητα
democratiza, democratizez *ρ. μετ.* εκδημοκρατίζω, κάνω ένα πολίτευμα δημοκρατικό
democratizare, democratizări *ουσ.* θηλ. ο εκδημοκρατισμός // (οικον.) -a capitalului ο εκδημοκρατισμός του κεφαλαίου
democrație, democrații *ουσ.* θηλ. η δημοκρατία, η χώρα που κυβερνιέται δημοκρατικά
demoda, demodez *ρ. μέσο* δεν είμαι πια της μόδας είμαι ντεμοντέ
demodare, demodări *ουσ.* θηλ. το να γίνει κάτι ντεμοντέ, εκτός συρμού
demodat-ă, demodați-te *επίθ.* ντεμοντέ, εκτός συρμού
demograf, demografi *ουσ. αρσ.* (ο, η) δημογράφος
demografic-ă, demografici-ce *επίθ.* δημογραφικός -ή-ό // **factorul** ~ ο δημογραφικός παράγοντας
demografie, demografii *ουσ.* θηλ. η δημογραφία
demola, demolez *ρ. μετ.* κατεδαφίζω, γκρεμίζω, κρημνίζω, καταρρίπτω
demolare, demolări *ουσ.* θηλ. η κατεδάφιση
demon, demoni *ουσ. αρσ.* ο δαίμονας, ο διάβολος, το δαιμόνιο, το δαιμονικό // **i-au venit -ii** τον πιάσανε τα δαιμόνια, έγινε έξαλλος // **stăpânit de -i** δαιμονισμένος-η-ο, δαιμόνιος-ια-ιο, διαβολεμένος-η-ο
demonetiza, demonetizez 1. *ρ. μετ.* απονομισματοποιώ, αποσύρω από την κυκλοφορία ορισμένα νομίσματα 2. *ρ. μέσο* 1. γίνωμαι χωρίς αξία (για τα νομίσματα) 2. *μτφ.* χάνω την εκτίμηση των άλλων, χάνω την υπόληψή μου, καταλήγω να είμαι ανυπόληπτος-η-ο
demonetizare, demonetizări *ουσ.* θηλ. 1. η απονομισματοποίηση, η ελάττωση της ποσότητας των νομισμάτων σε κυκλοφορία 2. *μτφ.* η ανυπόληψη / η έλλειψη πίστωσης
demoniac-ă, demoniaci-ce *επίθ.* δαιμόνιος-ια-ιο, δαιμονικός-ή-ό
demonic-ă, demonici-ce *επίθ.* δαιμονικός-ή-ό, διαβολικός-ή-ό
demonstra, demonstrez 1. *ρ. μετ.* 1. αποδεικνύω 2. ντοκουμέντάρω, τεκμηριώνω 3. εκφράζω κάτι δημόσια // (μαθ.) **a ~ o teoremă** αποδεικνύω το θεώρημα // **a ~ un fapt** αποδεικνύω το γεγονός 2. *ρ. αμ.* διαδηλώνω // **tinerii au -t pe străzile orașului** οι νέοι διαδήλωσαν στις οδούς της πόλεως
demonstrabil-ă, demonstrabile *επίθ.* αποδείξιμος-η-ο, ό,τι μπορεί να αποδειχτεί
demonstrant-ă, demonstranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαδηλωτής-ώτρια (ο, η)
demonstrare, demonstrări *ουσ.* θηλ. η απόδειξη, η ανάδειξη, η επίδειξη
demonstrativ-ă, demonstrativ-e 1. *επίθ.* 1. δεικτικός -ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό 2. επιδεικτικός-ή-ό // (γραμματ.)

pronume ~ η δεικτική αντωνυμία 2. *επίρ.* επιδεικτικά(-ώς)
demonstrație, demonstrații *ουσ.* θηλ. 1. η απόδειξη, η επίδειξη 2. η παρέλαση 3. η διαδήλωση // - **de forță** η επίδειξη της δύναμης
demonta, demontez *ρ. μετ.* 1. ξεμοντάρω, αποσυνδέω, αποσυναρμολογώ, λύνω, ξεδένω κάτι στα μέρη του, κάνω αποσύνδεση συσκευής στα εξαρτήματα από τα οποία αποτελείται 2. *μτφ.* διαλύω
demontabil-ă, demontabile *επίθ.* διαλύσιμος-η-ο, διαλυτός-ή-ό, αποσυναρμολογήσιμος-η-ο
demontare, demontări *ουσ.* θηλ. το ξεμοντάρισμα, η λύση, η αποσυναρμολόγηση
demontat-ă, demontați-te *επίθ.* λυτός-ή-ό, ξεμονταρισμένος-η-ο
demoraliza, demoralizez 1. *ρ. μετ.* 1. αποκαρδιώνω 2. αποθαρρύνω 3. κάνω κάποιον να χάσει το ηθικό του, το θάρρος του, την αυτοπεποίθησή του, να έχει χαμηλό ηθικό 2. *ρ. μέσο* 1. αποθαρρύνωμαι, απελπίζομαι 2. νοιώθω λύπη, ψυχικό πόνο, απογοητεύομαι
demoralizant-ă, demoralizanti-te *επίθ.* απελπιστικός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό, απογοητευτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό
demoralizare, demoralizări *ουσ.* θηλ. η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση, η ηθική κατάρπωση, η απογοήτευση
demoralizat-ă, demoralizați-te *επίθ.* αποθαρρυνμένος-η-ο, αποκαρδιωμένος-η-ο, απογοητευμένος-η-ο
demoralizator-oare, demoralizatori-oare *επίθ.* αποθαρρυντικός-ή-ό, απογοητευτικός-ή-ό, απελπιστικός-ή-ό
demult *επίρ.* 1. προ πολλού, από πολύ χρόνο, από το παρελθόν, από περασμένους καιρούς, από παλιούς χρόνους 2. άλλοτε, σε άλλη εποχή, από παλιά // **de ~** από τους περασμένους καιρούς, από τα παλιά τα χρόνια, του παλιού καιρού // **ei se cunosc** ~ αυτοί γνωρίζονταν από πολύ χρόνο / προ πολλού // **mai ~** παλιότερα, σε άλλη εποχή // **nu ~** όχι προ πολλού, πρόσφατα, τον τελευταίο καιρό
demultăsor *επίρ.* από πολύ καιρό, από τα παλιά
denar, denari *ουσ. αρσ.* το δηνάριο, το ασημένιο νόμισμα στους Ρωμαίους, με βάρος περίπου τέσσερα γραμμάρια
denatura, denaturez *ρ. μετ.* 1. αλλοιώνω, παραποιώ, νοθεύω, διαστρέφω, διαστρεβλώνω 2. προσθέτω σ'ένα προϊόν μια ξένη ουσία για να γίνει ακατάλληλο για ορισμένη χρήση
denaturare, denaturări *ουσ.* θηλ. η αλλοίωση, η νόθευση, η διαστρέβλωση, η διαστροφή, η παραποίηση
denaturat-ă, denaturați-te *επίθ.* αλλοιωμένος-η-ο, διεστραμμένος-η-ο // **un copil ~** ένα διεστραμμένο παιδί // **spirt** ~ το αλλοιωμένο οινόπνευμα
denaționalizare, denaționalizări (οικον.) *ουσ.* θηλ. η αποεθνικοποίηση, η αποκοινωνικοποίηση
denazificare *ουσ.* θηλ. (πολ.) η αποναζιστικοποίηση (η αποτοξίνωση από τη ναζιστική νοοτροπία)
denicotiniza, denicotinizez *ρ. μετ.* απονικοτινικοποιώ
denicotinizare, denicotinizări *ουσ.* θηλ. η απονικοτινικοποίηση

denie, denii *ουσ.* *θηλ.* η δέηση, η προσευχή η εσπερινή εκκλησιαστική ακολουθία στις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας

denigra, denigrez *ρ. μετ.* αμαυρώνω, κακολογώ, δυσφημώ, δυσφημίζω, συκοφαντώ, διαβάλλω

denigrare, denigrări *ουσ.* *θηλ.* η αμαύρωση, η κακολογία, η δυσφήμιση, η συκοφαντία, η διαβολή

denigrator-oare, denigratori-oare *Ι. επίθ.* αμαυρωτικός-ή-ό, δυσφημιστικός-ή-ό, συκοφαντικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) κακολόγος, δυσφημιστής-ίστρια (ο, η), συκοφαντικός-ή-ό

denivela, denivelez *ρ. μέσο* ανισοπεδώνομαι, γίνομαι ανισόπεδος-η-ο (για ένα έδαφος)

denivelare, denivelări *ουσ.* *θηλ.* η ανισοπέδωση

denominaliza pers. 3 denominalizează *ρ. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) το να μειώνεται η ονομαστική αξία ενός χρηματικού τίτλου ή ενός νομίσματος

denominalizare, denominalizări *ουσ.* *θηλ.* η μείωση της ονομαστικής αξίας ενός χρηματικού τίτλου

denominativ-ă, denominativ-i *επίθ.* ονοματικός-ή-ό, ονομαστικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **verbe -e** τα ονοματικά ρήματα (τα παράγωγα ρήματα από τα ονόματα ουσιαστικών και επιθέτων)

denota pers. 3 denotă *ρ. μετ.* (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) 1. σημαίνει, φανερώνει μια σημασία, μια έννοια 2. δείκνυω, δείχνω // **un gust care denotă generozitate** μια χειρονομία που δείχνει γενναιοδωρία

dens-ă, denși-se *επίθ.* 1. πυκνός-ή-ό, συμπαγής-ής-ές 2. *μτφ.* αδιαπέραστος-η-ο // **a deveni mai ~** γίνομαι πιο πυκνός, πυκνώνω

densimetru, densimetre *ουσ.* *ουδ.* το πυκνόμετρο

densitate, densități *ουσ.* *θηλ.* η πυκνότητα // **-a relativă** η σχετική πυκνότητα // **-a curentului electric** η πυκνότητα του ηλεκτρικού ρεύματος

dentală, dentale *επίθ.* οδοντικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **consoană -ă** το οδοντικό σύμφωνο, τα οδοντικά

dentar-ă, dentari-e *επίθ.* οδοντικός-ή-ό // **cabinet ~** το οδοντιατρείο // **carie -ă** η τερηδόνα // **proteză -ă** η μασέλα, η οδοντοστοιχία // **tehnician ~** ο οδοντοτεχνίτης (η οδοντοτεχνίτρια)

dentiform-ă, dentiform-i *επίθ.* οδοντοειδής-ής-ές

dentină *ουσ.* *θηλ.* 1. η οδοντίνη 2. η ελεφαντίνη, η κυριώτερη ουσία των δοντιών

dentist-ă, dentiști-sti *Ι. επίθ.* οδοντιατρικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* οδοντογιάτρος (ο, η), οδοντίατρος (ο, η)

dentistică *ουσ.* *θηλ.* η οδοντιατρική

dentiție, dentiții *ουσ.* *θηλ.* η οδοντοφυΐα, η οδοντίαση // **-de carnivore** η οδοντοφυΐα του σαρκοφάγου ζώου // **-de lapte** η νεογιλή οδοντοφυΐα // **-definitivă** η οριστική οδοντοφυΐα // **-întărziață** η καθυστερημένη οδοντοφυΐα

denucleariza, denuclearizez *ρ. μετ.* αποπυρηνικοποιώ

denuclearizare, denuclearizări *ουσ.* *θηλ.* η αποπυρηνικοποίηση

denuclearizat-ă, denuclearizați-te *επίθ.* αποπυρηνικοποιημένος-η-ο

denumi, denumesc *ρ. μετ.* ονομάζω, ονοματίζω, κατονομάζω, προσδιορίζω

denumire, denumiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η ονομασία, το όνομα 2. η προσγορία, η κατονομασία, η

επωνυμία που δίνεται σε κάποιον // **-a unei străzi** το όνομα μιας οδού // **-a unui produs industrial** η ονομασία ενός βιομηχανικού προϊόντος

denunț, denunțuri *ουσ.* *ουδ.* η καταγγελία, η κατάδοση

denunța, denunț *ρ. μετ.* 1. καταγγέλλω, καταδίδω 2. φανερώνω 3. *νομ.* υπαναχωρώ (διαλύω μονομερώς μια σύμβαση ή συμφωνία)

denunțare, denunțări *ουσ.* *θηλ.* 1. η καταγγελία 2. η κατάκριση, η κατηγορία 3. *(νομ.)* η υπαναχώρηση, η μονομερής διάλυση μιας σύμβασης ή συμφωνίας // **-a calomnioasă** η συκοφαντική καταγγελία

denunțator-oare, denunțatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδοτής-ότρια (ο, η)

deoarece *συνδ.* επειδή, διότι, γιατί, αφού, ένεκα // **te admir ~ rămâi așa de calm** σε θαυμάζω γιατί μένεις τόσο ψύχραιμος

deocamdată *επίρ.* 1. προς το παρόν 2. προσωρινά, πρόσκαιρα για την ώρα // **~ are tot ce-i trebuie** προς το παρόν έχει όλα όσα του χρειάζονται / όλα τα χρειάζόμενα

deochea, deochi *Ι. ρ. μετ.* 1. βασκαίνω, ματιάζω 2. προκαλώ βασκανία, βάσκαμα *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. βασκαίνομαι, ματιάζομαι 2. γίνομαι άρρωστος από βάσκαμα, από μάτιασμα 3. *μτφ.* (για τον καιρό) χαλάω, χειροτερεύω

deocheat-ă, deocheați-te *επίθ.* 1. βασκαμένος-η-ο, ματιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* απρεπής-ής-ές, άσεμνος-η-ο, ξεστρίπτωτος-η-ο, κακόφημος-η-ο

deochi *ουσ.* *ουδ.* το μάτιασμα, η βασκανία // **să nu fie de deochi!** να μη βασκαθεί!

deodată *επίρ.* 1. μονομιάς, αιφνης, αιφνίδια, έξαφνα, ξαφνικά, ξάφνου 2. με μια κίνηση, στον ίδιο χρόνο, ταυτόχρονα, συνάμα

deodorant, deodoranți *ουσ.* *αρσ.* το αποσμητικό

deontologic-ă, deontologici-ce *επίθ.* δεοντολογικός-ή-ό

deontologie *ουσ.* *θηλ.* 1. η δεοντολογία, η καθηκοντολογία 2. ο τρόπος συμπεριφοράς κάθε επιστήμονα στο επάγγελμά του

deoparte *επίρ.* 1. κατά μέρος, παράμερα, παράπλευρα, απόμερα 2. στην μπάντα // **a pune bani ~** βάζω χρήματα στην μπάντα, αποθέτω για μελλοντική χρησιμοποίηση // **a sta ~** δεν ανακατεύομαι

deopotrivă *επίρ.* 1. εξίσου, ομοίως, ομοιωματικά 2. σε ίσο βαθμό

deosebi, deosebesc *Ι. ρ. μετ.* διαφέρω, ξεχωρίζω, διακρίνω *ΙΙ. ρ. μέσο* ξεχωρίζω, διακρίνομαι // **gradele se deosebesc** οι βαθμοί διακρίνονται // **prărearea mea se deosebeste de celelalte** η γνώμη μου διαφέρει από τις άλλες

deosebire, deosebiri *Ι. ουσ.* *θηλ.* η διάκριση, το ξεχωρίσμα, η διαφορά // **a face ~ între două lucruri** κάνω διάκριση μεταξύ δύο πραγμάτων *ΙΙ. επίρ. έκφρ.* // **cu ~** προ πάντων, ιδίως // **fără ~** χωρίς ξεχωρίσμα, χωρίς εξαίρεση // **spre ~ de...** διαφορετικά από...

deosebit-ă, deosebiți-te *Ι. επίθ.* 1. ξεχωριστός-ή-ό, χωριστός-ή-ό, διαφορετικός-ή-ό, διάφορος-η-ο 2. ιδιαίτερος-η-ο, ιδιόμορφος-η-ο 3. ιδιαίτερος-η-ο, διαφορετικός // **acest copil are un talent ~ pentru muzică** αυτό το παιδί έχει ξεχωριστό ταλέντο για τη μουσική // **o problemă -ă** ένα ξεχωριστό /

διαφορετικό πρόβλημα // **sunt două regiuni -e ca aspect** είναι δύο ιδιαίτερες περιοχές σαν άποψη // **un caz ~** μια ιδιαίτερη περίπτωση II. **επίρ.** 1. διαφορετικά 2. διαλεχτά, εξαιρετικά, ιδιαίτερα πάρα πολύ 3. ξεχωριστά, χωριστά, Εξχώρα // ~ **de asta mai vreau...** ξεχωριστά απ' αυτό θέλω ακόμα... // **este ~ de talentat** είναι εξαιρετικά ταλαντούχος // **în mod ~ vreau să spun...** ξεχωριστά (ιδιαίτερα) θέλω να πω...

depana, depancez ρ. μετ. επιδιωρώνω βλάβη αυτοκινήτου

depanare, depanări ουσ. θηλ. η επιδιόρθωση βλάβης αυτοκινήτου

deparazită, deparazitez ρ. μετ. αποπαρασιτοποιώ

deparazitare, deparazitări ουσ. θηλ. η αποπαρασιτοποίηση // (τεχ.) -a **radioelectrică** η ραδιοηλεκτρική αποπαρασιτοποίηση (η καταπολέμηση των παρασίτων στα ραδιοηλεκτρικά κύματα)

departaja, departajez ρ. μετ. 1. διαμοιράζω, διαχωρίζω σε μερίδια 2. κάνω διαίτησία, επιλύω διαφορές

departajare, departajări ουσ. θηλ. 1. το ξεχώρισμα 2. η διανομή, η μοιρασιά

departament, departamente ουσ. ουδ. 1. το διαμέρισμα 2. η κεντρική υπηρεσία διοίκησης ενός κλάδου δημοσίων υποθέσεων 3. η μεγάλη διοικητική περιφέρεια, ο νομός 4. το τμήμα 5. το υπουργείο

departamental-ă, departamentali-e επίθ. 1. υπουργικός-ή-ό 2. περιφερειακός-ή-ό, νομαρχιακός-ή-ό, τμηματικός-ή-ό // **normă -ă** ο υπουργικός κανόνας (η υπουργική νόρμα)

departe επίρ. 1. μακριά, σε μεγάλη απόσταση 2. αλάργα 3. άπω 4. πέρα // ~ **de centru** μακριά από κέντρο, απόκεντρος-ή-ό // ~ **de mine gândul** μακριά από μένα η σκέψη (ούτε που μου πέρασε απ' το μυαλό κάτι τέτοιο) // **cele de mai ~** τα περαιτέρω // **de ~** από μακριά // **ei locuiesc ~** αυτοί κατοικούν μακριά // **eu, nu mai departe, te-am văzut** εγώ, και όχι άλλος, εγώ ο (ίδιος σε είδα // **mai ~** πιο πέρα: πάρα πέρα: περαιτέρω: μακρύτερα // **ne aflăm încă ~** βρισκόμαστε ακόμη αλάργα // **nici pe ~** ούτε και από μακριά // **nu ~** όχι μακριά // **nu mai ~** όχι αργότερα // **nu mai ~ de ieri** χτες // **pe ~** περίε, γύρω από κάποιον ή κάτι, από μακριά // **rudă de ~** ένας μακρινός συγγενής // **și așa mai ~** και ούτω καθεξής, και τα υπόλοιπα με τον ίδιο τρόπο

depava, depavez ρ. μετ. αφαιρώ το λιθόστρωτο, το καλντερίμι

depanare, depavări ουσ. θηλ. η αφαίρεση του λιθόστρωτου

depăna, depăni I. ρ. μετ. τυλίγω, κουβαριάζω, τυλίγω νήμα σε πηνίο (κουβάρι) // **a ~ lână** τυλίγω μάλλινα νήματα // **a-și ~ amintirile** ξετυλίγω, αναδιώζω τις αναμνήσεις μου II. ρ. μέσο ξετυλίγομαι // **toată întâmplarea i se ~ pe dinaintea ochilor** όλο το περιστατικό ξετυλιγόταν μπροστά στα μάτια του **depănare, depănări** ουσ. θηλ. 1. η εκτύλιξη, το ξετύλιγμα, το τύλιγμα, η τύλιξη 2. το κουβάρισμα, το περιτύλιγμα

depănat-ă, depănați-te επίθ. 1. τυλιχτός-ή-ό, τυλιγμένος-ή-ο 2. κουβαριαστός-ή-ό

depănător-oare, depănători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. κουβαριαστής-ιάστρα (ο, η) II. ουσ. ουδ. 1.

το ροδάκι 2. το όργανο της ραπτομηχανής για το μασούρισμα της κερκίδας / της σαίτας

depănușă, depănușez ρ. μετ. ξεφυλλίζω τη ρόκα καλαμποκιού

depănușător, depănușătoare ουσ. ουδ. η αγροτική μηχανή για το ξεφυλλισμό ροκών καλαμποκιού

depărta, depărtez I. ρ. μετ. 1. απομακρύνω, φέρνω κάτι μακριά από κάποιον ή από κάτι 2. μτφ. διώχνω κάποιον: αποπέμνω II. ρ. μέσο 1. απομακρύνομαι 2. αποχωρίζομαι από τους άλλους 3. μτφ. παρεκτρέπομαι // **a se ~ de la subiect** ξεφεύγω από το θέμα

depărta-re, depărta-ri I. ουσ. θηλ. η απομάκρυνση, η απόσταση II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **din ~** εξ αποστάσεως, από μακριά

depărtat-ă, depărtați-te επίθ. απομακρυσμένος-η-ο, απόμακρος-η-ο, μακρινός-ή-ό, αλαργινός-ή-ό, απόμερος-η-ο

depăși, depășesc ρ. μετ. 1. ξεπερνώ, προσπερνώ, υπερβαίνω 2. μτφ. υπερνικώ // **a ~ un camion pe șosea** προσπερνώ ένα φορτηγό αυτοκίνητο στην οδό // **această problemă mă depășește** αυτό το πρόβλημα εμένα με ξεπερνά (δεν είμαι αρμόδιος να λύσω το πρόβλημα) // **întrevederea nu va ~ zece minute** η συνάντηση δε θα ξεπεράσει τα δέκα λεπτά

depășire, depășiri ουσ. θηλ. 1. το ξεπέρασμα, το προσπέρασμα, η υπέρβαση 2. μτφ. η υπερνίκηση // ~ **a greutăților** η υπερνίκηση των δυσχερειών // ~ **interzisă** απαγορεύεται το προσπέρασμα

depășit-ă, depășiți-te επίθ. 1. ξεπερασμένος-η-ο, προσπερασμένος-η-ο 2. παλιωμένος-η-ο, παλιός-ά-ό, ξεγραμμένος-η-ο

dependent-ă, dependenți-te επίθ. υποτελής-ής-ές, υποταγμένος-η-ο, υπόδουλος-η-ο, εξαρτημένος-η-ο

dependență, dependențe επίθ. η υποτέλεια, η υπόταξη, η εξάρτηση, η υποταγή, η υπακοή

dependință, dependințe ουσ. θηλ. το προσάρτημα τα βοηθητικά δωμάτια της κατοικίας (λουτρό, κ.λπ.)

depersonaliza, depersonalizez ρ. μετ. αποπροσωπικοποιώ

depersonalizare, depersonalizări ουσ. θηλ. η αποπροσωπικοποίηση, το χάσιμο της προσωπικότητας

depersonalizat-ă, depersonalizați-te επίθ. χωρίς προσωπικότητα

depeșă, depeșe ουσ. θηλ. (αρχ.) το τηλεγράφημα

depila, depilez ρ. μετ. αποψιλώνω, αποτριχώνω, μαδών

depilare, depilări ουσ. θηλ. η αποψίλωση, η ψίλωση, το μάδημα, η αποτριχώση

depilator-oare, depilatori-oare I. επίθ. αποψιλωτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το ψύλωθρον, το καλλυντικό παρασκεύασμα για το βγάλσιμο των τριχών από το δέρμα, η αποτριχωτική κρέμα

depinde, depind ρ. αμ. εξαρτώμαι, κρεμίσω από κάποιον, βρίσκομαι στην εξουσία κάποιου // ~ **de el dacă...** εξαρτάται απ' αυτόν εάν... // **când se termină lucrarea?** πότε τελειώνει η δουλειά, το έργο; ~ εξαρτάται

depista, depistez ρ. μετ. ιχνηλατώ, ανευρίσκω, ξετρυπώνω, ανακαλύπτω τα ίχνη

depistare, depistări ουσ. θηλ. η ανεύρεση, η ιχνηλασία, το ξετρυπωμα, η ανακάλυψη

deplanta, deplantez ρ. μετ. 1. ξερριζώνω, βγάζω δέντρο από τις ρίζες του 2. ξεθάπνω τις νάρκες από το έδαφος

deplantare, deplantați *ουσ.* *θηλ.* 1. το ξεφύτεμα 2. το ξέθαμα των ναρκών από το έδαφος όπου είναι τοποθετημένες

deplasa, deplasez *l. ρ. μετ.* μετακινώ, μετατοπίζω, μεταθέτω *II. ρ. μέσο* μετατοπίζομαι, μεταβαίνω, μεταβαρύνωμαι

deplasabil-ă, deplasabili-e *επίθ.* μετακινήτος-ή-ό, μεταθετός-ή-ό

deplasament, deplasamente *ουσ.* *ουδ.* (*ναυτ.*) το εκτόπισμα, η χωρητικότητα

deplasare, deplasări *l. ουσ.* *θηλ.* η μετακίνηση, η μετάβαση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα, η μετάθεση // **cheltuieli de** ~ τα οδοιπορικά έξοδα, τα χρήματα για μετακίνηση από τόπο δε τόπο για λόγους υπηρεσιακού *II. επιρ.* *έκφρ.* **în** ~ μεταβατικά

deplasat-ă, deplasați-te *επίθ.* 1. μετακινημένος-η-ο 2. *μτφ.* άποπος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, απρεπής-ής-ές

deplastifiant, deplastifianti *ουσ.* *αρσ.* το υλικό που προστίθεται σε πλαστική ύλη για να μειωθεί η πλαστικότητα της

deplânge, deplâng *ρ. μετ.* 1. λυπάμαι, οικτρώ, δειχνω οίκτο σε κάποιον 2. κλαίω, θρηνώ // **a ~ pe cineva** κλαίω για κάποιον // **a ~ pierdere** *cuiva* λυπάμαι για την απώλεια κάποιου

deplia, deplez *ρ. μετ.* ξεδιπλώνω, ανοίγω κάτι διπλωμένο

deplin-ă, deplini-e *l. επίθ.* 1. πλήρης-ης-ες, ολόκληρος-η-ο 2. ολικός-ή-ό, συνολικός-ή-ό, όλος-η-ο 3. *μτφ.* απόλυτος-η-ο 4. τέλειος-α-ο // **în -ă cunoștință de cauză** εν επιγνώσει, με σωστή και συνειδητή γνώση // **încredere -ă** η απόλυτη εμπιστοσύνη *II. επιρ.* ολοκληρωτικά, ολικά, εντελώς, τελειώς, εξ ολοκλήρου // **pe ~ fericit** εξ ολοκλήρου ευτυχισμένος-η-ο

deplinătate *ουσ.* *θηλ.* 1. η πληρότητα, η ολοκληρία, η ολότητα, το σύνολο 2. το όλο

deplora, deplor *ρ. μετ.* 1. κλαίω 2. περιφρονώ 3. ελεηνολογώ, χαρακτηρίζω κάποιον σαν ελεεινό, αξιολύπητο, αξιοθρήνητο

deplorabil-ă, deplorabili-e *επίθ.* αξιοθρήνητος-η-ο, αξιολύπητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, οικτρός-ή-ό

depolariza, depolarizez *ρ. μετ.* αποπολύνω

depolarizare, depolarizări *ουσ.* *θηλ.* η αποπόλωση

depolarizator, depolarizatori *ουσ.* *αρσ.* το αποπολυτικό

depolimerizare, depolimerizări *ουσ.* *θηλ.* (*χημ.*) η αποσύνδεση του πολυμερισμού

depolua, depoluez *ρ. μετ.* απορρυπαίνω, απολυμαίνω

depoluare, depoluări *ουσ.* *θηλ.* η απορρύπανση, η απολύμανση

depoluat-ă, depoluati-te *επίθ.* απορρυπασμένος-η-ο, απολυμασμένος-η-ο

deponent-ă, deponenti-te *l. επίθ.* (*γραμμα.*) 1. αποθετικός-ή-ό 2. αποθετών-ουσα-ον // **verbe -e** τα αποθετικά ρήματα *II. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* καταθέτης-έτρια (*ο, η*)

depopula, depopulez *ρ. μετ.* ερημώνω από κατοίκους, λιγοστεύω τον πληθυσμό

depopulare, depopulări *ουσ.* *θηλ.* το ρήμαγμα, η μείωση του πληθυσμού, η ερήμωση από κατοίκους

deporta, deportez *ρ. μετ.* εκτοπίζω, εξορίζω

deportare, deportări *ουσ.* *θηλ.* η εκτόπιση, ο εκτοπισμός, η εξορία

deportat-ă, deportați-te *l. επίθ.* εξόριστος-η-ο, εκτοπισμένος-η-ο *II. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* εκτοπισμένος-η (*ο, η*), εξόριστος-η (*ο, η*)

deposeda, deposedez *ρ. μετ.* αφαιρώ την κατοχή, αποστερώ, αφαιρώ κάτι από κάποιον (πράγμα, δικαίωμα)

deposedare, deposedări *ουσ.* *θηλ.* η αποστέρηση, η στέρηση, το χάσιμο πράγματος ή δικαιώματος, η έκπτωση

deposedat-ă, deposedați-te *επίθ.* έκπτωτος-η-ο, αποστερημένος-η-ο

depoz, depouri *ουσ.* *ουδ.* το αμαξοστάσιο, το γκαράζ // ~ **de locomotive** το μηχανοστάσιο

depozit, depozite *ουσ.* *ουδ.* 1. η αποθήκη 2. η παρακαταθήκη 3. η απόθεση, το απόθεμα, το αποταμίευμα, η εναπόθεση 4. το κατακάθι, το καταστάλαγμα // ~ **de măruri** η αποθήκη εμπορευμάτων // ~ **de tranzit** η διαμετακομιστική αποθήκη

depozita, depozitez *l. ρ. μετ.* αποθηκεύω, εναποθηκεύω, αποθέτω, παρακαταθέτω *II. ρ. μέσο* 1. εναποθηκεύομαι σε αποθήκη 2. κατακάθιμαι (ουσία διαλυμένη σε υγρό)

depozitar-ă, depozitari-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. αποθηκάριος (*ο, η*) 2. εναποθηκεύων-ουσα (*ο, η*) 3. *ο, η* φύλακας της αποθήκης

depozitare, depozitări *ουσ.* *θηλ.* η αποθήκευση, η απόθεση, η εναποθήκευση

depozitie, depozitii *ουσ.* *θηλ.* (*νομ.*) η κατάθεση, η μαρτυρία μπροστά στο δικαστήριο ή σε αρχή // **a face o** ~ κάνω μια κατάθεση, καταθέτω, ομολογώ σε μάρτυρα

deprava, depravez *l. ρ. μετ.* διαφθείρω, διαστρέφω, εξαχρειώνω *II. ρ. μέσο* διαφθείρομαι, εκφυλίζομαι

depravare, depravări *ουσ.* *θηλ.* 1. η αφαθορία, η διαστροφή, η εξαχρείωση 2. η ακολασία, ο εκφυλισμός

depravat-ă, depravați-te *επίθ.* διεφθαρμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο, διεστραμμένος-η-ο, αισχροβίος-ος-ον // **a fi** ~ είμαι διεφθαρμένος, ακολασταίνω

deprecia, depreciez *l. ρ. μετ.* υποτιμώ, υποβιβάζω, μειώνω την αξία *II. ρ. μέσο* υποτιμώμαι, υποβιβάζομαι, εξευτελιζομαι

depreciat-ă, depreciati-te *επίθ.* υποτιμημένος-η-ο, υποβιβασμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο

depreciativ-ă, depreciativi-e *επίθ.* 1. υποτιμητικός-ή-ό 2. χλευαστικός-ή-ό 3. καταφρονητικός-ή-ό

depreciere, depreciieri *ουσ.* *θηλ.* 1. η υποτίμηση, ο υποβιβασμός, η μείωση της αξίας, η υποβίβαση 2. η έκπτωση, η ελάττωση της τιμής, το κατέβασμα της τιμής

depresionară, depresionare *ουσ.* *θηλ.* (*γεωγρ.*) *zonă* ~ η χαμηλή ζώνη οροπεδίου (με χαμηλή ατμοσφαιρική πίεση)

depresione, depresiuni *ουσ.* *θηλ.* 1. (*γεωγρ.*) το οροπέδιο, η χαμηλή τοποθεσία 2. *μτφ.* η αποθάρρυνση, η μελαγχολία, η κατάθλιψη 3. (*οικον.*) η οικονομική κατάπτωση, η ύφεση, η κάμψη 4. *μτφ.* η ατονία, το αδυνάτισμα

depresiv-ă, depresivi-e *επίθ.* 1. αποκαρδιωτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό 3. που προκαλεί μείωση, αδυνάτισμα της αρτηριακής πίεσης 4. *μτφ.* η καταθλιπτική κατάσταση, η μεγάλη θλίψη // (*ιατρ.*) **stări -e** οι καταθλιπτικές καταστάσεις

depresor, depresori επιθ. (αναρ.) nerv ~ το νεύρο που κατεβάζει την αρτηριακή πίεση
deprima, deprim ρ. μετ. 1. αποκαρδιώνω, αποθαρρύνω, καταστενοχωρώ 2. καταθλίβω
deprimant-ă, deprimanți-te 1. επιθ. 1. αποκαρδιωτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό 11. επιρ. καταθλιπτικός
deprimare, deprimări ουσ. θηλ. 1. η αποκαρδίωση, η αποθάρρυνση, η απογοήτευση 2. η κατάθλιψη
deprimat-ă, deprimați-te επιθ. 1. καταβεβλημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο, αποθαρρημένος-η-ο // **a fi** ~ αποθαρρύνομαι, είμαι αποθαρρημένος
deprinde, deprind 1. ρ. μετ. 1. συνηθίζω 2. μαθαίνω, κάνω κάτι από συνήθεια 3. γυμνάζω // **a ~ cu munca** συνηθίζω με τη δουλειά // **a ~ un câine să aducă vânatul** γυμνάζω ένα σκυλί να φέρει το κυνήγι // **deprinsese repede meseria** αυτός είχε μάθει γρήγορα το επάγγελμα 11. ρ. μέσο 1. συνηθίζω 2. προσαρμόζομαι, εξοικειώνομαι // **el s-a deprins cu noi** αυτός μας συνήθισε // **se va ~ cu cerințele acestei meserii** θα προσαρμοστεί με τις απαιτήσεις αυτού του επαγγελματία
deprindere, deprinderi ουσ. θηλ. 1. η συνήθεια, το συνήθειο 2. η εξοικείωση, η προσαρμογή 3. η ευχέρεια, η επιδεξιότητα σε κάτι
deprins-ă, deprinși-se επιθ. 1. συνηθισμένος-η-ο, μαθημένος-η-ο, εξασκημένος-η-ο 2. προσαρμοσμένος-η-ο, εξοικειωμένος-η-ο 3. πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο
depunător-oare, depunători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. καταθέτης-έτρια (ο, η)
depune, depun 1. ρ. μετ. 1. καταθέτω, αποθέτω 2. υποβάλλω, καταβάλλω 3. βάζω 4. εναποθέτω, παρακαταθέτω 5. (οικον.) αποταμιεύω // **a ~ armele** καταθέτω τα όπλα, καταθέτω τ' άρματα // **a ~ candidatura, cererea, etc.** υποβάλλω υποψηφιότητα, αίτηση, κ.λ.π. // **a ~ eforturi** καταβάλλω προσπάθειες // **a ~ jurământ** ορκίζομαι // **a ~ mandatul** καταθέτω εντολή, παραιτούμαι από εντολή που έχω αναλάβει // **a ~ mărturie** καταθέτω μαρτυρία, ομολογώ 3. μάρτυρας, μαρτυρώ // **a ~ o sumă de bani** καταθέτω ένα χρηματικό ποσό 11. ρ. μέσο κατατίθεμαι, κατακάθομαι // **praful se ~ pe toate lucrurile** η σκόνη απλώνεται πάνω σ' όλα τα πράγματα
depunere, depuneri ουσ. θηλ. 1. η κατάθεση, η εναπόθεση, η απόθεση 2. το κατακάθι, η καθίζηση, η υποστάθμη 3. (οικον.) το αποταμίευμα, το ταμείωμα, το ταμειυτήριο 4. η παρακαταθήκη (χρήμα ή πράγμα που δίνεται για φύλαγμα) // **~ de jurământ** η κατάθεση όρκου, η ορκωμοσία, η ορκοδοσία // **Casă de Depuneri** το ταμειευτήριο
depurare, depurări ουσ. θηλ. η κάθαρση, ο εξαγνισμός
deputat-ă, deputați-te ουσ. αρσ. και θηλ. βουλευτής-ίνα (ο, η)
deputăție, deputății ουσ. θηλ. 1. η βουλευτική θητεία, βουλευτική 2. μτφ. η αντιπροσωπεία
deraia, deraiez ρ. αμ. 1. εκτροχιάζομαι 2. μτφ. παραλογίζομαι, βγαίνω από τα όρια
deraiere, deraieri ουσ. θηλ. ο εκτροχιασμός, η εκτροχίαση

deranj, deranjuri ουσ. ουδ. 1. η ενόχληση, το ενόχλημα 2. η διατάραξη, η ακαταστασία, η αταξία // **ce ~ în casă?** τι ακαταστασία στο σπίτι! // **cel mai neînsemnat ~ îi e neplăcut** η πιο μικρή ενόχληση του είναι δυσάρεστη // **scuzați de ~** συγγνώμη για την ενόχληση
deranja, deranjez 1. ρ. μετ. 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. διαταράσσω, φέρνω αταξία 3. αναστατώνω, πειράζω // **a-și ~ stomacul** διαταράζω το στομάχι μου, έχω δυσπεψία, βαρυστομαχία // **pot să vă mai deranjez o dată?** μπορώ να σας ενοχλήσω ακόμα μια φορά; // **rugăm, nu ~ți!** παρακαλούμε μην ενοχλείτε! 11. ρ. μέσο ανησυχώ, είμαι ανήσυχος // **nu vă deranjați!** μην ανησυχείτε! // **vizita lui m-a deranjat** η επίσκεψή του με ανησύχησε
deranjament, deranjamente ουσ. ουδ. 1. η διατάραξη, η αταξία, η διαταραχή 2. η φθορά, το βλάψιμο, η βλάβη // **un ~ stomacal** η στομαχική διαταραχή, η δυσπεψία
deranjant-ă, deranjanti-te 1. επιθ. ενοχλητικός-ή-ό, οχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο 11. επίρ. ενοχλητικά, οχλητικά, δυσάρεστα
deranjare, deranjări ουσ. θηλ. η ενόχληση, η διατάραξη, η διαταραχή, η αταξία, η παρενόχληση, η αναστάτωση, το πείραγμα
deranjat-ă, deranjați-te επιθ. 1. ενοχλημένος-η-ο 2. διαταραγμένος-η-ο 3. ακατάστατος-η-ο, ανάστατος-η-ο, άτακτος-η-ο, ατακτοποιήτος-η-ο, ασυνήριστος-η-ο
derapa pers. 3 derapează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ολισθαίνω, εξολισθαίνω, γλιστρώ, κατολισθαίνω // **mașina derapează** το αυτοκίνητο κατολισθαίνει
derapaj, derapaje ουσ. ουδ. η ολίσθηση, το γλιστρήμα παράπλευρα
derapare, derapări ουσ. θηλ. ιδ. derapaj
deratize, deratizez ρ. μετ. μυοκτονώ, απαλλάσσω από τα ποντικά, καταστρέφω τους ποντικούς (με χημική ουσία)
deratizant-ă, deratizanti-te 1. επιθ. μυοκτόνος-α-ο (ουσία που σκοτώνει τους ποντικούς) 11. ουσ. ουδ. το ποντικοφάρμακο
deratizare, deratizări ουσ. θηλ. η μυοκτονία
derădere, derăderi ουσ. θηλ. το περιγέλασμα, ο χλευασμός, το αναγέλασμα // **a lua în ~** το να περιγελά κανείς κάποιον
derbedeu, derbedei ουσ. αρσ. ο αλήτης, ο αλάνης, ο μόρτης, ο μάγκας
derbi, derbiuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το ντέρμπυ
derdelus, derdelusuri ουσ. ουδ. η κατωφέρεια (η κατηφορία όπου τα παιδιά παίζουν με τα έλκηθρα)
dereglea, dereglez 1. ρ. μετ. διαταράσσω, φέρνω αταξία στην λειτουργία ενός πράγματος 11. ρ. μέσο διαταράσσομαι, παθαίνω βλάβη στην κανονική μου λειτουργία, παθαίνω εμπλοκή
dereglaj, dereglaje ουσ. ουδ. 1. η αρρυθμία, η μη κανονικότητα 2. η βλάβη, η φθορά, το βλάψιμο, η εμπλοκή, η αναστολή της λειτουργίας λόγω περιπλοκής στο μηχανισμό
dereglare, dereglări ουσ. θηλ. 1. η αρρυθμία, η διατάραξη, η περιπλοκή στη λειτουργία ενός μηχανήματος 2. το χάλασμα
deretica, deretic 1. ρ. μετ. 1. συγυρίζω 2. τακτοποιώ 11. ρ. αμ. 1. τακτοποιώ 2. κανονίζω βάζω στη θέση του

dereticare, dereticări ουσ. θηλ. 1. το συγύρισμα, η λάτρα, η τακτοποίηση 2. η καθαριότητα

deriva, deriv I. ρ. μετ. παρεκκλίνω, παροχετεύω, μεταστρέφω // a ~ **cursul unei ape** παροχετεύω τη ροή του ποταμού II. ρ. αμ. 1. απορρέω, πηγάζω, έχω την καταγωγή μου, προκύπτω, προέρχομαι 2. παράγομαι // **această expresie derivă din latină** αυτή η έκφραση προέρχεται από τα λατινικά

derivare, derivări ουσ. θηλ. 1. η προέλευση, η καταγωγή, η παραγωγή 2. (γραμμ.) η παραγωγή 3. (μαθ.) η μαθηματική πράξη (στο διαφορικό λογισμό)

derivat-ă, derivați-te I. επίθ. παράγωγος-η-ο II. ουσ. ουδ. το παράγωγο (καθετί που παράγεται από κάτι άλλο: λέξεις, προϊόντα, χημικές ενώσεις, κ.λ.π.)

derivată, derivate ουσ. θηλ. (μαθ.) το παράγωγο

derivativ-ă, derivativi-e επίθ. παρεκκλιτικός-ή-ό, παροχευτικός-ή-ό

derivație, derivații ουσ. θηλ. 1. η προέλευση, η παραγωγή 2. η παροχέτευση, η διακλάδωση σε διάφορες κατευθύνσεις 3. ο σχηματισμός λέξεων, τα παράγωγα 4. η μαθηματική πράξη στα ανώτερα μαθηματικά 5. η παρέκκλιση πλοίου

derivă, derive ουσ. θηλ. (ναυτ.) η παρέκκλιση (πλοίου, αεροπλάνου) // **μτφ. a merge în ~** παρεκκλίνω λόγω του θαλάσσιου ρεύματος ή λόγω του ανέμου

derizoriu-ie, derizorii επίθ. μηδαμινός-ή-ό, ασήμαντος-η-ο, εξευτελιστικός-ή-ό, τιποτένιος-ια-ιο // **pref ~** η εξευτελιστική τιμή

dermatină ουσ. θηλ. η δερματίνη, το συνθετικό δέρμα

dermatalgie, dermatalgii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δερματαλγία, ο πόνος του δέρματος

dermatită, dermatite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δερματίτιδα (ο ερεθισμός του δέρματος από διάφορες αιτίες)

dermatograf, dermatografi ουσ. ουδ. κραγιόν για τα φρύδια

dermatolog-ă, dermatologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. δερματολόγος (ο, η)

dermatologic-ă, dermatologici-ce επίθ. δερματολογικός-ή-ό

dermatologie ουσ. θηλ. η δερματολογία

dermatoză, dermatoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δερματοπάθεια, κάθε ασθένεια που προσβάλλει το δέρμα

dermă, derme ουσ. θηλ. το δέρμα, το εσωτερικό στρώμα κάτω από την επιδερμίδα

deroga, derog ρ. αμ. κατεξαίρεση νομική

derogare, derogări ουσ. θηλ. κατεξαίρεση από το νόμο

derogatoriu-ie, derogatorii επίθ. (νομ.) κατεξαίρετος-α-ο

derula, derulez ρ. μετ. ξετυλίγω, εκτυλίσσω

derulare, derulări ουσ. θηλ. το ξετύλιγμα, η εκτύλιξη

derulator, derutatoare ουσ. ουδ. το μηχάνημα για τύλιγμα της κινηματογραφικής ταινίας πάνω σε καρούλι

deruta, derutez ρ. μετ. εκτρέπω, σαστίζω, κάνω να χάσει τον προσανατολισμό, φέρνω σε αμηχανία

derutant-ă, derutanți-te επίθ. έκτροπος-η-ο, αχάνανος-η-ο

derutare, derutări ουσ. θηλ. η σαστιμάρα, το σάστισμα, η αμηχανία

derutat-ă, derutați-te επίθ. σαστισμένος-η-ο, πελαγωμένος-η-ο, απροσανατόλιστος-η-ο

derută, derute ουσ. θηλ. η αμηχανία, το σάστισμα, η άτακτη φυγή, η αταξία

des, deasă, deși-se επίθ. 1. πυκνός-ή-ό 2. πηχτός-ή-ό, συμπαγής-ής-ές 3. συχνός-ή-ό 4. σφιχτός-ή-ό // **ceață deasă** η πυκνή ομίχλη // **desele sale vizite** οι συχνές του επισκέψεις // **frunziș ~** το πυκνό φύλλωμα // **ploaie deasă** η πυκνή βροχή II. επίρ. 1. συχνά, επανειλημμένα 2. σφιχτά 3. πυκνά // **venea ~ pe la noi** ερχόταν συχνά σε μας

des-συνθετικό λέξων ανάλογο των ελληνικών από-, εξ-, **desagă, desagă** ουσ. θηλ. το διαάκι

desaliniza, desalinizez ρ. μετ. ξαλμυρίζω

desalinizare, desalinizări ουσ. θηλ. η αφαλάτωση, το ξαλμύρισμα

desant, desanturi ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. οι αλεξιπτωτιστές που πέφτουν από τα αεροπλάνα στα μετόπισθεν του εχθρικού μετώπου 2. ο στρατός πεζικού που μεταφέρεται με τα τανκ κατά τη διάρκεια της μάχης

desăra, desărez ρ. μετ. ξαλμυρίζω

desărare, desărări ουσ. θηλ. το ξαλμύρισμα, η αφαλάτωση

desărat-ă, desărați-te επίθ. ξαλμυρισμένος-η-ο, αφαλατωμένος-η-ο

desărcina, desărcinez ρ. μετ. 1. ξεφορτώνω 2. απολύω από το αξίωμα, υπηρεσία ή εξουσία 3. απαλλάσσω, σκολνάω, παύω κάποιον από τη θέση του

desărcinare, desărcinări ουσ. θηλ. 1. η εκφόρτωση, η ξεφόρτωση, η απαλλογία από το φορτίο 2. η παύση υπάλληλου από την εργασία του 3. η απόλυση από το αξίωμα, υπηρεσία, εξουσία ή θέση, πολιτική ή κοινωνική

desăvârși, desăvârșesc I. ρ. μετ. 1. αποπερατώνω, ολοκληρώνω, τελειοποιώ 2. τελειώνω, αποτελειώνω II. ρ. μέσο τελειοποιούμαι, ολοκληρώνομαι

desăvârșire, desăvârșiri I. ουσ. θηλ. 1. η αποπεράτωση, η ολοκλήρωση, η τελειότητα 2. η αποτελείωση, η τελειοποίηση 3. η πληρότητα, η αρτιότητα, η εντέλεια II. επιρ. **έκφρ. cu ~** εξ ολοκλήρου, εντελώς, τελείως, πλήρως

desăvârșit-ă, desăvârșiți-te I. επίθ. 1. τέλειος-α-ο 2. ολικός-ή-ό, άκρος-α-ο II. επίρ. 1. τέλεια, ολότελα, εντελώς 2. ολικά, άκρως, στην εντέλεια, κατά τέλειο τρόπο

descalifica, descalfic I. ρ. μετ. (αθλ.) 1. κάνω να χάσει την πρόκριση σε αγώνες, αποκλείω 2. δηλώνω, κατατάσσω κάποιον ανάξιο στην ειδικευση II. ρ. μέσο (αθλ.) 1. χάνω την πρόκριση σε αγώνες (ομάδα) 2. χάνω την επαγγελματική μου ειδικευση 3. αποκλείομαι

descalificare, descalficări ουσ. θηλ. ο αποκλεισμός, το χάσιμο της ειδικευσης (επαγγελματικής, αθλητικής, κ.λ.π.)

descalificat-ă, descalficați-te επίθ. 1. αυτός που έχει χάσει την ειδικευση 2. αυτός που έχει χάσει την κατάταξή του στην βαθμολογία (στους αγώνες)

descăleca, descălesc ρ. αμ. 1. ξεπεζεύω, κατεβαίνω από το υποζύγιο 2. πεζεύω 3. ιστ. εγκαθίσταμαι, πηγαίνω σ'ένα τόπο και μένω μόνιμα (πληθυσμός)

descălecare, descălecări ουσ. θηλ. 1. το ξεπέζεμα, το ξεκαβαλικευμα, το πέζεμα 2. η κάθοδος 3.

(ιστ.) η εγκαθίδρυση, η καθίδρυση, η εγκατάσταση
 σ' ένα τόπο για ίδρυση μιας χώρας
descălecat, descălecaturi *ουσ. ουδ.* 1. το ξεπέζεμα
 2. η εγκαθίδρυση 3. η κάθοδος, η άφιξη
descălecător, descălecători *ουσ. αρσ. (ιστ.) ο*
θεμελιωτής της χώρας
descălța, descălți *l. p. μετ.* ξυπολάω, βγάζω τα
 παπούτσια *ll. p. μέσο* ξυπολιέμαι
descălțare, descălțări *ουσ. θηλ.* η ξυπολουσιά
descălțat, descălțături *ουσ. ουδ.* η ξυπολουσιά
descălțați, descălțați-te *επίθ.* ξυπόλουτος-η-ο
descărca, descarc *l. p. μετ.* 1. ξεφορτώνω,
 εκφορτώνω 2. απαλλάσσω από το βάρος,
 εξααφρώνω κάποιον 3. ανακουφίζω, ελαφρύνω
 4. εκπυροσκοτώ, εκκενώνω, βιάζω, ρίχνω βολές
 με όπλο // **a ~ de gestiune** απαλλάσσω από τη
 διαχείριση, απαλλάσσω από την ευθύνη // **a ~ o**
armă de foc εκκενώνω όπλο, πυροβολώ,
 εκπυροσκοτώ // **a ~ un camion** ξεφορτώνω ένα
 φορτηγό αυτοκίνητο *ll. p. μέσο* 1. ξεφορτώνομαι,
 εκφορτώνομαι 2. εκκενώνομαι 3. ελαφρύνω,
 ανακουφίζομαι 4. *μτφ.* ξεσπάω, ξεθυμαίνω // **a se**
~ de nervi ξεφορτώνομαι από τα νεύρα
 (ανακουφίζομαι από την οργή) // **bateria se**
descarcă η μπαταρία εκφορτίζεται // **e supărat**
pe alții și se descarcă pe copiii lui άλλοι του
 φταίνε και ξεσπά στα παιδιά
descărcare, descărcări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεφορτώμα,
 η εκφόρτωση 2. η εκκένωση 3. η απαλλαγή από
 βάρος, η ανακούφιση, η ελάφρωση, η ελάφρυνση,
 το ελαφρυνμα // **-a electrică** η ηλεκτρική
 εκκένωση // **-a unui vagon** η εκφόρτωση
 βαγονιού
descărcat *ουσ. ουδ.* η εκφόρτωση, η απαλλαγή από
 κάποιο βάρος ή ενόχληση
descărcător-oare, descărcători-oare *l. επίθ.* 1.
 εκφορτωτικός-ή-ό 2. *μτφ.* δικαιολογητικός-ή-ό (για
 τα έγγραφα) *ll. ουσ. ουδ.* 1. ο εκφορτωτής, το
 μηχανήμα για εκφόρτωση 2. ο εκκενωτής //
 (ηλεκτρ.) ~ **electric** ο ηλεκτρικός εκκενωτής (το
 όργανο για εκκένωση των συμπυκνωτών) *lll. ουσ.*
αρσ. ο εκφορτωτής, ο εργάτης που κάνει
 εκφόρτωση
descărcătură, descărcături *ουσ. θηλ.* 1. η
 εκφόρτωση, η ξεφόρτωση 2. η εκπυροσκοπήση,
 ο κρότος από ανάφλεξη εκρηκτικής ύλης // **~ de**
armă η εκκένωση όπλου
descărna, descărnez *l. p. μέσο* απισχναίνομαι,
 αχαμναίνω *ll. p. μετ.* καθαρίζω τα δέρματα από
 το στρώμα κρέατος στη βουρσοδεψία
descărna, descărnați *ουσ. θηλ.* η απίσχναση
descărnat-ă, descărnați-te *επίθ.* ισχνός-ή-ό
descătușa, descătușez *l. p. μετ.* 1. ελευθερώνω,
 απελευθερώνω 2. απαλλάσσω από εμπόδια, κ.λ.π.
ll. p. μέσο 1. ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι
 2. απαλλάσσομαι από εμπόδια, κ.λ.π.
descătușare, descătușări *ουσ. θηλ.* 1. η
 απελευθέρωση 2. η απαλλαγή από τις χειροπέδες
 (με τις οποίες είναι δεμένοι οι κρατούμενοι)
descătușat-ă, descătușati-te *επίθ.* 1. απελευθερωμένος
 -η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο (από τις χειροπέδες)
descăzut *ουσ. αρσ. (μαθ.)* αφαιρέτος, ο μειωτέος
descălci, descălcesc *p. μετ.* 1. ξεμπερδεύω,
 ξεμπλέκω 2. *μτφ.* ξεκαθαρίζω κάτι (λογαριασμό,
 κ.λ.π.), διασαφηνίζω

descânta, descânt *l. p. μετ.* 1. εξορκίζω, γητεύω 2.
 λεω ξόρκι, γήτεμα (για να απομακρυνθεί κάποιος
 κακό) *ll. p. αμ.* γητεύω, εξορκίζω, λέγω και
 ξαναλέγω πολλές φορές το (ίδιο ξόρκι)
descântat, descântături *ουσ. ουδ.* το γήτεμα, ο
 εξορκισμός
descântec, descântece *ουσ. ουδ.* το γήτεμα, το
 ξόρκι, η γητεία, ο εξορκισμός
descendent-ă, descendenți-te *l. επίθ.* 1. απόγονος-
 η-ο 2. καθοδικός-ή-ό 3. κατιών-ούσα-όν *ll. ουσ.*
αρσ. και θηλ. 1. απόγονος (ο, η) 2. γόνος (ο, η) 3.
 το παιδί, το τέκνο, ο εγγονός, ο διαεγγονός, η
 εγγόνα, το εγγόνι, η διαεγγόνα, το διαεγγόνι
descendență, descendențe *ουσ. θηλ.* 1. καταγωγή
 2. οι απόγονοι 3. η συγγένεια σε κατιούσα γραμμή
descentra, descentrez *l. p. μετ.* κάνω να χάσει τη
 συμμετρική στάση απέναντι του κέντρου (για
 εξάρτημα μηχανής), αποκεντρώνω *ll. p. μέσο*
roata s-a ~t ο τροχός δεν έχει ζυγοστάθμιση
descentraliza, decentralizez *p. μετ.* αποκεντρώνω,
 δημιουργώ τοπική αυτοδιοίκηση, κάνω κάποια
 υπηρεσία ανεξάρτητη από την κεντρική εξουσία
descentralizare, decentralizări *ουσ. θηλ.* 1. η
 αποκέντρωση 2. η αυτοδιοίκηση στις τοπικές
 αρχές του κράτους
descentralizat-ă, decentralizați-te *επίθ.*
 αποκεντρωμένος-η-ο
descheia, deschei *l. p. μετ.* ξεκουμπώνω *ll. p. μέσο*
 ξεκουμπώνομαι
descheiat-ă, descheiați-te *επίθ.* ξεκούμπωτος-η-ο
deschide, deschid *l. p. μετ.* 1. ανοίγω 2. εγκαινιάζω
 3. αφήνω ελεύθερο το πέρασμα // **a ~ cuiva pofta**
de mâncare ανοίγω την όρεξη κάποιου // **a ~**
ferestra ανοίγω το παράθυρο // **a ~ gura** ανοίγω
 το στόμα, μιλάω // **a ~ un drum** ανοίγω δρόμο // **a**
~ vorba despre ceva ανοίγω την κουβέντα για
 κάτι // **deschideau trecerea prin mulțime** άνοιγαν
 το πέρασμα μεσ' απ' το πλήθος *ll. p. μέσο* ανοίγω
// dulapul se ~ greu το ντουλάπι ανοίγει δύσκολα
// rana se ~ ușor το τραύμα ανοίγει εύκολα //
teatrul se ~ săptămăna viitoare το θέατρο ανοίγει
 την επρόμενη βδομάδα
deschideri, deschideri *ουσ. θηλ.* 1. το άνοιγμα, το
 διάνοιγμα 2. η έναρξη 3. τα εγκαινία
 (καταστήματος) // **-a clestelui este mică** το
 άνοιγμα της τανάλλας είναι μικρό // **-a congresului**
 η έναρξη του συνεδρίου // **a ~ expozitie** να avea
loc mâine τα εγκαινία της έκθεσης θα λάβουν
 χώρα αύριο // **-a florilor** το άνοιγμα των
 λουλουδιών // **-a noului an școlar** τα εγκαινία
 του νέου σχολικού έτους // **in ~** στην έναρξη,
 στο αρχίνισμα (στο πρώτο ματς του
 ποδοσφαιρικού προγράμματος)
deschis-ă, deschisi-se *l. επίθ.* 1. ανοιχτός-ή-ό,
 ανοιγμένος-η-ο, φανερός-ή-ο, προκάλυπτος-η-ο
 2. *μτφ.* άδολος-η-ο, ειλικρινής-ής-ές // **această**
cofetărie este ~ă până la ora zece αυτό το
 ζαχαροποιείο είναι ανοιχτό μέχρι τις δέκα η
 ώρα // **albastru** ~ το μπλε, γαλάζιο χρώμα //
aplauze la scenă ~ă τα χειροκροτήματα σε
 ανοιχτή σκηνή // **casă** ~ă το ανοιχτό σπίτι // **circuit**
electric ~ το ηλεκτρικό ανοιχτό κύκλωμα (με
 διακοπή) // **cu inimă** ~ă με ανοιχτή καρδιά,
 ανοιχτόκαρδα // **oraș** ~ η ανοιχτή πόλη // **port** ~
 το ανοιχτό λιμάνι // **scrisoare** ~ă η ανοιχτή

επιστολή // **ședința** -ă η ανοιχτή συνεδρίαση (με άτομα εκτός της οργάνωσης) // **vocală** -ă το ανοιχτό φωνήεν // **vot** ~ η φανερή ψήφος, η ψήφος στα φανερά

deschizător-oare, deschizători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η πρωτοπόρος 2. μτφ. ο, η σκαπανέας // ~ **de drumuri** ο πρόδρομος, ο προπορευόμενος II. ουσ. ουδ. το ανοιχτήρι, το εργαλείο με το οποίο ανοίγουμε κάτι // ~ **de conserve** το ανοιχτήρι για κονσέρβες

deschizătură, deschizături ουσ. θηλ. 1. το άνοιγμα, το στόμιο, η χαραμάδα 2. το χάσμα (γής)

descifra, descifrez ρ. μετ. 1. αναγιγνώσκω 2. αποκρυπτογραφώ 3. εξηγώ, κάνω κάτι κατανοητό, ερμηνεύω 4. διευκρινίζω, διασαφηνίζω

descifrabil-ă, descifrabile I. επίθ. ευανάνγνωστος-η-ο II. επίρ. ευανάνγνωστα

descifrare, descifrări ουσ. θηλ. 1. η αποκρυπτογράφηση, η εξήγηση κρυπτογραφικού κειμένου 2. μτφ. η διασαφήνιση

descinde, descind ρ. αμ. 1. καταλύω 2. κατεβαίνω 3. αφινούμαι, καταφτάνω (για τα όργανα της εξουσίας) 4. κατάνομαι

descindere, descinderi ουσ. θηλ. 1. το κατέβασμα, η κάθοδος 2. η άφιξη, το φτάσιμο (των οργάνων της τάξεως) 3. η καταγωγή

descinge, descing I. ρ. μετ. ξεζώνω, αφαιρώ τη ζώνη II. ρ. μέσο ξεζώνομαι

descleia, descleiez I. ρ. μετ. 1. ξεκολλώ, αποκολλώ, βγάζω την κόλλα II. ρ. μέσο ξεκολλιέμαι, αποκολλώμαι // **s-au -t scaunele** αποκολλήθηκαν, ξεκολλήθηκαν οι καρέκλες

descleiere, descleieri ουσ. θηλ. η αποκόλληση, το ξεκόλλημα, η ξεκόλληση

desclește, descleșteș I. ρ. μετ. απαγκιστρώνω, ξεγαντζώνω, εξαγκιστρώνω II. ρ. μέσο 1. απαγκιστρώνομαι, ξεγαντζώνομαι, εξαγκιστρώνομαι

descleștare, descleștări ουσ. θηλ. η απαγκίστρωση, το ξεγαντζωμα, το εξαγκίστρωμα

descleștat-ă, descleștați-te επίθ. απαγκιστρωμένος-η-ο, ξεγαντζωμένος-η-ο, εξαγκιστρωμένος-η-ο

descoase, descoas I. ρ. μετ. ξερράβω, ξηλώνω, αποξηλώνω, αποκόβω τις ραφές // μτφ. έκφρ. **a ~ pe cineva** ξεψαχνίζω, κάνω κάποιον να πει την αλήθεια II. ρ. μέσο ξεράβομαι, σκίζομαι στις ραφές (ρούχο)

descoasere, descoaseri ουσ. θηλ. 1. το ξεράψιμο, το ξηλώμα, το αποξηλώμα 2. μτφ. το ξεψάχνισμα, το να λέγεται η αλήθεια

descoji, descojesc ρ. μετ. αποφλοιώνω, ξεφλουδίζω **descojire, descojiri** ουσ. θηλ. η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα

descojit-ă, descojiți-te επίθ. ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο

descompleta, descompletez I. ρ. μετ. κάνω κάτι ελλιπές, αφήνω ένα σύνολο να έχει ελλείψεις II. ρ. μέσο δεν είμαι πλήρης-ης-ες // **serviciul de masă s-a -t** το σερβίτσιο δεν είναι πια πλήρες

descompletare, descompletări ουσ. θηλ. το να γίνεται κάτι πλήρες

descompune, descompun I. ρ. μετ. 1. αποσυνθέτω 2. διαλύω 3. χωρίζω σύνθετο σώμα στα μέρη που αποτελείται II. ρ. μέσο 1. αποσυντίθεμαι 2. σαπίζω 3. αλλοιώνω 4. διαλύομαι

descompunere, descompuneri ουσ. θηλ. 1. η αποσύνθεση 2. η σήψη, η σαπίλα, το σάπισμα 3. η αλλοίωση 4. η διάλυση 5. μτφ. η διαφθορά // ~ **chimică** η χημική αποσύνθεση // ~ **morală** η ηθική αποσύνθεση, το σάπισμα // ~ **a materiei organice** η αποσύνθεση οργανικής ουσίας

descompus-ă, descompuși-se επίθ. 1. αποσυντεθειμένος-η-ο, σάπιος-ια-ο, αλλοιωμένος-η-ο 2. μτφ. συσπασμένος-η-ο (στο πρόσωπο)

desconcentra, desconcentrez ρ. μετ. (στρατ.) απολύω στρατιωτικό που προηγούμενως επιστρατεύτηκε, αποστρατεύω

desconcentrare, desconcentrări ουσ. θηλ. (στρατ.) η απόλυση στρατιωτικών που προηγούμενως είχαν κληθεί υπό τα όπλα, η αποστράτευση

desconcentrat-ă, desconcentrați-te επίθ. αποστρατευμένος-η-ο

descongestionare, descongestionez ρ. μετ. αποσυμφορώ **descongestionare, descongestionări** ουσ. θηλ. η αποσυμφόρηση

descongestionat-ă, descongestionati-te επίθ. αποσυμφορημένος-η-ο

desconsidera, desconsider ρ. μετ. υποτιμώ, παραγνωρίζω, περιφρονώ // **desconsider talentul, capacitățile sale** παραγνωρίζω το ταλέντο, τις ικανότητές του

desconsiderare, desconsiderări ουσ. θηλ. 1. η ανυπολήψια, η υποτίμηση, η παραγνώριση 2. η περιφρόνηση // ~ **a adversarului** η παραγνώριση του αντιπάλου

desconsiderat-ă, desconsiderați-te επίθ. 1. ανυπόληπτος-η-ο, υποτιμημένος-η-ο, παραγνωρισμένος-η-ο 2. περιφρονημένος-η-ο

desconsiderație, desconsiderații ουσ. θηλ. η ανυπολήψια, η υποτίμηση, η περιφρόνηση, η παραγνώριση

descoperi, descopăr I. ρ. μετ. 1. αποκαλύπτω, ανακαλύπτω 2. εξεσκεπάζω, φανερώνω 3. ευρίσκω, εξευρίσκω // **a ~ America** (ειρων.) για κάτι γνωστό σε όλους // **a ~ drumul** ανακαλύπτω το δρόμο // **a ~ un nou vaccin** ανακαλύπτω ένα νέο εμβόλιο // **noi am -t intențiile sale** εμείς ανακαλύψαμε τις προθέσεις του II. ρ. μέσο 1. αποκαλύπτομαι, ανακαλύπτομαι 2. εξεσκεπάζομαι 3. βγάζω το καπέλο μου // **intrând, el se ~** μπαίνοντας, αυτός έβγαλε το καπέλο του

descoperire, descoperiri ουσ. θηλ. 1. η ανακάλυψη, η αποκάλυψη 2. το εξεσκέπασμα 3. η εύρεση, το εύρημα, η εξεύρεση, η ανεύρεση // **descoperirea Americii** η ανακάλυψη της Αμερικής

descoperit-ă, descoperiți-te επίθ. εξεσκέπαστος-η-ο, ασκέπαστος-η-ο, ασκεπής-ής-ές, ακάλυπτος-η-ο, αποκαλύπτος-η-ο

descoperitor-oare, descoperitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εξερευνητής-τρια (ο, η)

descotorosi, descotorosesc I. ρ. μετ. απαλλάσσω κάποιον από δυσκολία ή από κάποιο κακό II. ρ. μέσο 2. γλιτώνω, απαλλάσσομαι από κάποιον κίνδυνο 2. μτφ. ξεφορτώνομαι // **m-am -t de el** ξεφορτώθηκα απ' αυτόν / τον ξεφορτώθηκα

descotorosire, descotorosiri ουσ. θηλ. η απαλλαγή από δυσκολία, ο γλιτωμός από μετράδες

descreierat-ă, descreierați-te επίθ. άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, παλαβός-ή-ό // **om ~ o** άμυαλος άνθρωπος

descrescător-oare, descrescători-oare *επίθ.* σμικρυνόμενος-η-ο, μικραίνων-ουσα-ον, κατών-ούσα-όν *||* (μαθ.) *șir* ~ η κατιούσα σειρά

descresște, descresce *ρ. αμ.* 1. μικραίνω, ελαττώνομαι 2. ολιγοστεύω, λιγοστεύω, μειώνομαι, γίνομαι μικρότερος

descresțere, descresțeri *ουσ. θηλ.* 1. η μίκρυνση, η σμίκρυνση, η ελάττωση 2. το λιγότεμα, το ολιγόστεμα, η μείωση

descreți, descresc *ρ. μετ.* και μέσο ξεζαρώνω, ξερυτιδώνω, ξεσουφρώνω *|| a-și ~ fruntea* ξερυτιδώνω το μέτωπο

descrețire, descrețiri *ουσ. θηλ.* το ξεζάρωμα, το ξερυτιδωμα, το ξεσουφρωμα

descreți-ă, descresți-te *επίθ.* ξεζαρωμένος-η-ο, ξερυτιδωμένος-η-ο, ξεσουφρωμένος-η-ο, αρυτιδωτος-η-ο, ασούφρωτος-η-ο

descrie, descriu *ρ. μετ.* 1. περιγράφω, παριστάνω, απεικονίζω 2. σκιαγράφω, χαράζω

descriere, descrieri *ουσ. θηλ.* 1. η περιγραφή, η αναπαράσταση, η απεικόνιση 2. *μτφ.* το σκιαγράφημα

descriptiv-ă, descriptiv-e *επίθ.* περιγραφικός-ή-ό, παραστατικός-ή-ό *|| geometrie* -ă η παραστατική γεωμετρία

descuia, descui *ρ. μετ.* ξεκλειδώνω

descuiat-ă, descuiati-te *επίθ.* 1. ξεκλειδωτος-η-ο 2. *μτφ.* έξυπνος-η-ο

descuiere, descuieri *ουσ. θηλ.* το ξεκλειδωμα

descult-ă, desculti-te *επίθ.* ξυπόλυτος-η-ο

descumpăni, descumpănesc *ρ. μετ.* 1. ανισορροπώ, αποπροσανατολίζω 2. *μτφ.* σαστίζω

descumpănire, descumpăniri *ουσ. θηλ.* η αμηχανία, η ανισορροπία, ο αποπροσανατολισμός

descumpănit-ă, descumpăniți-te *επίθ.* αμήχανος-η-ο, ανισόρροπος-η-ο, ταλαντευόμενος-η-ο, αποπροσανατολισμένος-η-ο

descuraja, descurajez *ρ. μετ.* 1. αποθαρρύνω 2. αποκαρδώνω *|| ρ. μέσο* 1. αποθαρρύνομαι 2. αποκαρδώνομαι, απελπίζομαι

descurajare, descurajări *ουσ. θηλ.* 1. η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση 2. η απελπισία

descurajat-ă, descurajati-te *επίθ.* αποθαρρυσμένος-η-ο, αποκαρδωμένος-η-ο, απελπισμένος-η-ο

descurajator-oare, descurajatori-oare *επίθ.* αποθαρρυντικός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό

descurca, descurc *ι. ρ. μετ.* ξεμπερδεύω, ξεμπλέκω, ξεδιαλύω, διασαφνίζω *|| a ~ firele* ξεμπερδεύω τα νήματα *|| ρ. μέσο* 1. ξεμπερδεύομαι 2. βολεύομαι, τα βολεύω, τα βγάζω πέρα, τα καταφέρνω *|| te descurci singur?* ξεμπερδεύεσαι μόνος σου;

descurcat-ă, descurcati-te *επίθ.* ξεμπερδεμένος-η-ο, ξεμπλεγμένος-η-ο

descurăcește-ă, descurăcește-te *επίθ.* επιτῆδειος-α-ο, καπῆτος-α-ο, ξεμπερδεύων-ουσα-ον

descusut-ă, descusuti-te *επίθ.* ξηλωμένος-η-ο, αποξηλωμένος-η-ο, ξεσκισμένος-η-ο στις ραφές

deseară *επίρ.* σήμερα το βράδυ, απόψε *|| venim* ~ ερχόμαστε απόψε

deseca, desec *ρ. μετ.* αποξηραίνω, ξηραίνω τελείως

desecare, desecări *ουσ. θηλ.* η αποξήρανση (από τα νερά)

desecat-ă, desecati-te *επίθ.* αποξηραμένος-η-ο

desegregatie, desegregatii *ουσ. θηλ.* (πολ.) η παύση της διάκρισης, η κατάρνηση του διαχωρισμού

desemna, desemnez *ρ. μετ.* 1. ορίζω, διορίζω, υποδεικνύω 2. ονομάζω, ονοματίζω, κατονομάζω

desemnare, desemnări *ουσ. θηλ.* ο διορισμός, η ονομασία *|| de reprezentanți* η υπόδειξη αντιπροσώπων

desen, desene *ουσ. ουδ.* 1. το ιχνογράφημα, η ιχνογραφία 2. η εικόνα, το σκίτσο, το σχεδιάγραμμα 3. η παράσταση προσώπων ή αντικειμένων με μολύβι *|| ~ în creion* το ιχνογράφημα με μολύβι *|| ~ în culori* το ιχνογράφημα σε χρώματα *|| -e animate* τα κινούμενα σχέδια *|| profesor de ~* ο καθηγητής ιχνογραφίας

desena, desenez *ι. ρ. μετ.* 1. ιχνογραφώ, σχεδιάζω, σκιστάρω, σκιαγραφώ 2. υποτιπώνω *|| ρ. μέσο* 1. σχεδιάζομαι 2. παριστάνομαι, εμφανίζομαι σε γενικές γραμμές

desenare, desenări *ουσ. θηλ.* 1. η ιχνογραφία, το ιχνογράφημα, το σχεδιασμα 2. η υποτίπωση

desenat *ουσ. ουδ.* η ιχνογραφία, το ιχνογράφημα, το σκιστόρισμα

desenator-oare, desenatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιχνογράφος (ο, η), σκισσογράφος (ο, η) 2. σχεδιαστής-άστρια (ο, η)

desensibiliza, desensibilizez *ρ. μετ.* απευαισθητοποιώ, μειώνω την ευαισθησία σε φωτογραφικό γαλάκτωμα που είναι ευαίσθητο στο φως

desensibilizare, desensibilizări *ουσ. θηλ.* η απευαισθητοποίηση

desensibilizat-ă, desensibilizati-te *επίθ.* απευαισθητοποιημένος-η-ο

desensibilizator, desensibilizatori *ουσ. αρσ. (χημ.)* το απευαισθητοποιητικό

deseori *επίρ.* συχνά, πολλές φορές, επανειλημμένα

desert, deserturi *ουσ. ουδ.* το επιδόρπιο

deservi, deservesc *ρ. μετ.* κάνω κακή εξυπηρέτηση *|| a ~ pe cineva (a-i face rău)* κάνω κακή εξυπηρέτηση /προξενώ κακό σε κάποιον

deservi, deservesc *ρ. μετ.* 1. εξυπηρετώ κοινωνική ολότητα 2. επιτηρώ, φυλάω τη λειτουργία μηχανής

deservire, deserviri *ουσ. θηλ.* η εξυπηρέτηση, η διευκόλυνση

desesiza, desesizez *ρ. μέσο (για τις αρχές)* δεν μπαίνω σε διαδικασία για να εξετάσω την υπόθεση

desesizare, desesizări *ουσ. θηλ.* (για τις αρχές) η μη εξάσκηση της εξουσίας λόγω έλλειψης αρμοδιότητας

desetina, desetine *ουσ. θηλ.* η αγροτική ρωσική μονάδα έκτασης (ίση με ένα εκτάριο και 900 τ.μ. δηλαδή 1,09 εκτάρια)

desface, desfac *ι. ρ. μετ.* 1. αποσυνδέω, αποσυνθέτω, ξεκολλώ, αποκολλώ, λύνω, διαλύω 2. ανοίγω, εκτυλίσσω, ξεδιπλώνω, ξελύνω 3. πουλάω, πωλώ, ξεπουλώ *|| a ~ logodna* διαλύω τον αρραβώνα *|| a ~ marfa* πουλάω το εμπόρευμα *|| a ~ pachetul* ανοίγω το πακέτο *|| a ~ patul* ξεδιπλώνω το κρεβάτι *|| a ~ tot (marfa)* ξεπουλώ, τελειώνω το πούλημα *|| a ~ un contract* διαλύω το συμβόλαιο *|| pasărea își ~ aripile* το πουλί ανοίγει τα φτερά του *|| vaporul și-a desfăcut pânzele* το πλοίο άνοιξε πανιά *|| ρ. μέσο* 1. αποσυνδέομαι, διαλύομαι, ξεκολλίεμαι 2. ανοίγομαι, ξεδιπλώνομαι, εκτυλίσσομαι 3. (για τις ραφές) σκίζομαι *|| cusătura care se ~* η ραφή

που σκίζεται // **foile s-au desfăcut** τα φύλλα ξεκολλήθηκαν

desfacere, desfaceri ουσ. θηλ. 1. η αποσύνδεση, η αποσύνθεση, το ξεκόλλημα, η λύση, η αποκόλληση, η διάλυση 2. το άνοιγμα, η εκτύλιξη, το ξεδίπλωμα, το ξήλωμα 3. η πώληση, το πούλημα // **-a căsătoriei** η διάλυση γάμου // **-a mărfulor** η πώληση εμπορευμάτων

desfăcut-ă, desfăcuți-te επίθ. αποσυνδεδεμένος-η-ο, λυμένος-η-ο, ξεκολλημένος-η-ο, αποκολλημένος-η-ο, διαλυμένος-η-ο, ξεδιπλωμένος-η-ο, ξηλωμένος-η-ο, πουλημένος-η-ο

desfășa, desfășez ρ. μετ. ξεφασκισών, αποσπαραγνών, βγάζω τη φασκιά από το βρέφος

desfășare, desfășări ουσ. θηλ. το ξεφάσκισμα

desfășat-ă, desfășați-te επίθ. ξεφασκισμένος-η-ο

desfășura, desfășori ι. ρ. μετ. 1. εκτυλίσσω, ξετυλίγω, ξεδιπλώνω 2. αναπτύσσω, διεξάγω, ανελλίσσω // **a ~ o activitate** διεξάγω μια ενέργεια (μια δραστηριότητα) // **a ~ o panglică** ξετυλίγω μια ταινία // **a ~ sulul** ξετυλίγω το ρολό II. ρ. μέσο 1. εκτυλίσσομαι, ανελλίσσομαι, ξετυλιγόμαι 2. αναπτύσσομαι, διεξάγομαι 3. ξεπλώνομαι, επεκτείνομαι // **convorbirile se ~ un normal** οι συνομιλίες διεξάγονταν κανονικά // **peisajul se ~ la picioarele lui** το τοπίο ξεπλώνόταν στα πόδια του // **s-a ~t** ξετυλίχτηκε // **trupele se ~ în vederea luptei** οι στρατιωτικές δυνάμεις αναπτύσσονταν εν όψει της μάχης

desfășurare, desfășurări ουσ. θηλ. 1. η εκτύλιξη, το ξετύλιγμα, η ανέλιξη 2. η ανάπτυξη, η διεξαγωγή 3. το εξάπλωμα, η επέκταση 4. η αναπέταση 5. μτφ. η πορεία, η εξέλιξη // **-a acțiunii** η εκτύλιξη του έργου (της πλοκής του έργου) // **-a aripilor** η αναπέταση των φτερών / **-a unei armate** η ανέλιξη στρατού // **-a unui cablu** το ξετύλιγμα καλωδίου

desfășurat-ă, desfășurați-te επίθ. ξετυλιγμένος-η-ο, ξεδιπλωμένος-η-ο, απλωμένος-η-ο, ανεπτυγμένος-η-ο, τεντωμένος-η-ο, διεξοδικός-ή-ό // **plan ~** το διεξοδικό λεπτομερές σχέδιο

desfăta, desfăt ι. ρ. μετ. απολαύω, απολαμβάνω, διασκεδάζω, ευφραίνω, τέρπω II. ρ. μέσο 1. απολαύω, τέρπομαι, ευφραίνομαι, ευχαριστιέμαι, χαίρομαι 2. νιώθω ευχαρίστηση // **imi desfăt ochii privind această pictură** χαίρονται τα μάτια μου κοιτάζοντας αυτή τη ζωγραφιά, τον πίνακα

desfătare, desfătări ουσ. θηλ. 1. η απόλαυση, η τέρψη, η τερπνότητα, η ευφροσύνη, η ευχαρίστηση 2. η οδονή, η χαρά, το χάρμα, η ευρέσκεια // **-a ochilor** το χάρμα οφθαλμών (για κάτι πολύ ωραίο)

desfătător-oare, desfătători-oare επίθ. απολαυστικός-ή-ό, ευφραντικός-ή-ό

desfide, desfid ρ. μετ. 1. προκαλώ 2. απηφώ // **ei ~ primejdii** αυτοί απηφώ τους κινδύνους

desfigura, desfigurez ρ. μετ. παραμορφώνω, ασκημίζω, ασκημαίνω

desfigurare, desfigurări ουσ. θηλ. η παραμόρφωση, το ασκήμισμα

desfigurat-ă, desfigurați-te επίθ. παραμορφωμένος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημομούτσουνος-η-ο

desființa, desființez ρ. μετ. 1. αφανίζω, καταλύω, διαλύω 2. καταργώ, ακυρώνω, καταστρέφω

desființare, desființări ουσ. θηλ. 1. ο αφανισμός, η κατάλυση, η διάλυση 2. η κατάργηση, η ακύρωση, η καταστροφή

desființat-ă, desființați-te επίθ. ακυρωμένος-η-ο, καταργημένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, αφανισμένος-η-ο

desfrâna, desfrânezi ι. ρ. μετ. διαφθείρω, εκφυλίζω II. ρ. μέσο διαστρέφομαι, ασελγώ, ακολουσάινω, αποχαλινώνομαι

desfrânare, desfrânări ουσ. θηλ. η διαφθορά, η ακολασία, η ασελγία, η αποχαλίνωση, ο εκτραχηλισμός

desfrânat-ă, desfrânați-te επίθ. 1. ασελγής-ής-ές, ακόλαστος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 2. λάνγνος-α-ο, αισχρόβιος-α-ον // **a fi ~** ακολουσάινω, ασελγώ, αποχαλινώνομαι

desfrâu, desfrăuri ουσ. ουδ. η ακολασία, η ασελγία, η αποχαλίνωση, η διαφθορά, η λαγνεία, η κραπάλη, η ακόλαστη ζωή, η ασυλλόγιστη επατάλη

desfrunzi, desfrunzesc ι. ρ. μετ. αποφυλλίζω, κόβω τα φύλλα από ένα φυτό II. ρ. μέσο φυλλορροώ

desfrunzire, desfrunziri ουσ. θηλ. η φυλλόρροια, η φυλλοβολία, η αποφυλλισμός

desfrunzit-ă, desfrunziți-te επίθ. αποφυλλισμένος-η-ο

desfunda, desfund ι. ρ. μετ. 1. εκπωματίζω, ξεταπώνω, ξεβουλώνω 2. βγάζω τον πάτο 3. ανασκάβω (τη γη), κάνω ένα δρόμο αδιάβατο // **a ~ o sticlă de vin** ξεβουλώνω ένα μπουκάλι κρασί // **a ~ un butoi** βγάζω τον πάτο απ' το βαρέλι, το ξεταπώνω II. ρ. μέσο 1. ξεβουλώνομαι 2. ανασκάβομαι (γη) 3. ξεχειλίζω, ξεχύνομαι, χύνομαι έξω (βροχές στους δρόμους)

desfundare, desfundați ουσ. θηλ. 1. η αφαίρεση του πάματος, το ξεβούλωμα, το ξετάπωμα 2. η απομάκρυνση των προσχώσεων από την κοίτη του καναλιού 3. το να γίνει ένας δρόμος δύσβατος από τις βροχές

desfundat-ă, desfundați-te επίθ. 1. ξεβουλωμένος-η-ο, ξεταπωμένος-η-ο 2. ανασκαμμένος-η-ο (δρόμος, γη) 3. καθαρισμένο από προσχώσεις (κανάλι)

deshlăma, deshama ρ. μετ. ξεζεύω, βγάζω την ιπποσκευή

deshămare, deshămări ουσ. θηλ. το βγάσιμο της ιπποσκευής από το άλογο, το ξέζεμα

deshidrata, deshidratez ι. ρ. μετ. αφυδατώ, αφυδατώνω, βγάζω το νερό από κάποιο σώμα

deshidratare, deshidratări ουσ. θηλ. η αφυδάτωση, το χάσιμο νερού από τους ιστούς του οργανισμού

deshidurator, deshidratoare ουσ. ουδ. το στεγνωτήριο (για το στέγνωμα οπωρικών και λαχανικών)

deshidrogena, deshidrogenez ρ. μετ. αφυδρογονώνω, βγάζω το υδρογόνο από κάποιο σώμα

deshuma, deshumez ρ. μετ. ξεθάπνω, ξεχνών

deshumare, deshumări ουσ. θηλ. το ξέθαμα, η εκταφή, το ξέχυσμα, το ξέχωμα

desigila, desigilez ρ. μετ. αποσφραγίζω, ξεσφραγίζω

desigilare, desigilări ουσ. θηλ. η αποσφράγιση, το ξεσφράγισμα // **-a testamentului** η αποσφράγιση της διαθήκης

desigur επίρ. μάλιστα, βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς, αναμφισβήτητα, αναμφισβόλως

design ουσ. ουδ. το ντισάιν
desime, desimi ουσ. θηλ. η πυκνότητα, το πύνκνωμα
desinență, desinențe ουσ. θηλ. η κατάληξη, η γραμματική κατάληξη
desista, desistez ρ. μετ. (νομ.) αποποιούμαι, παραιτούμαι του δικαιώματος της προσφυγής στο δικαστήριο
desistare, desistări ουσ. θηλ. η αποποίηση, η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής
desiș, desisuri ουσ. ουδ. ο λόγγος, η λόχμη, το πυκνό δάσος από θάμνους
desluși, deslușesc Ι. ρ. μετ. 1. διακρίνω, ξεχωρίζω 2. διαλευκαίνω, διευκρινίζω, αποσαφηνίζω 3. ξεδιαλύνω // α ~ **un scris neciteț** αποσαφηνίζω δυσανάγνωστο γράψιμο // α ~ **un zgomet îndepărtat** διακρίνω ένα μακρινό θόρυβο
deslușire, deslușiri ουσ. θηλ. η διαλεύκανση, το ξεχώρισμα, η διάκριση, η διευκρίνιση
desluși-ă, desluși-ți Ι. επιθ. 1. ευκρινής-ής-ές, σαφής-ής-ές, ευδιάκριτος-η-ο 2. ξεχωρός-η-ο 3. διαιγής-ής-ές ΙΙ. επιρ. 1. σαφώς, ξάστερα, ευκρινώς
desolidariza, desolidarizez ρ. μέσο 1. διαχωρίζω 2. αρνούμαι να είμαι αλληλέγγυος με κάποιον 3. αποχωρίζομαι από την ενέργεια κάποιου
desolidarizare, desolidarizări ουσ. θηλ. η αποκήρυξη, ο αποχωρισμός, ο διαχωρισμός
despacheta, despachetez ρ. μετ. ξεπακετάρω, λύνω δέμα
despachetare, despachetări ουσ. θηλ. το λύσιμο δέματος, το ξεπακετάρισμα
despăduchea, despăduchiez ρ. μετ. και μέσο ξεψευδιάζω
despăduchere, despăducheri ουσ. θηλ. το ξεψευδίασμα, το ψευδίασμα
despăduri, despăduresc ρ. μετ. αποψιλώνω
despădurire, despăduriri ουσ. θηλ. η αποψίλωση, το ξεριζώμα ή κόψιμο δέντρων δάσους
despădurit-ă, despăduriti-ți επιθ. αποψιλωμένος-η-ο
despăgubi, despăgubesc Ι. ρ. μετ. αποζημιώνω, δίνω το αντίτιμο ζημιάς ΙΙ. ρ. μέσο αποζημιώνομαι
despăgubire, despăgubiri ουσ. θηλ. 1. η αποζημίωση, η επανόρθωση της ζημιάς 2. το αντάλλαγμα 3. ουσ. θηλ. πληθ. οι επανορθώσεις // **despăgubiri de război** οι αποζημιώσεις πολέμου
despăienjeni, despăienjenesc ρ. μετ. και μέσο ξεραχνιάζω, καθαρίζω από τα δίκτυα της αράχνης // μτφ. διαφωτίζομαι
despărți, despărți Ι. ρ. μετ. 1. διαχωρίζω, χωρίζω, ξεχωρίζω 2. αποχωρίζω // **ii despărțeau interese opuse** τους χώριζαν τα αντίθετα συμφέροντα // **mările care despart Grecia de Italia** οι θάλασσες που διαχωρίζουν την Ελλάδα από την Ιταλία // **ne desparte o prăpastie** μας χωρίζει μία άβυσσος // **un zid despărțea cele două grădini** ένας τοίχος ξεχώριζε τους δύο κήπους ΙΙ. ρ. μέσο 1. χωρίζω, διαχωρίζω 2. παίρνω διαζύγιο 3. αποχωρίζομαι // **s-a -t cu regret de satul lui** χώρισε με λύπη από το χωριό του // **s-au -t la colțul străzii** χώρισαν στη γωνία της οδού
despărțire, despărțiri ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, το χώρισμα, το ξεχώρισμα, το διαχώρισμα 2. ο αποχωρισμός 3. το διαζύγιο, η διάζευξη 4. η διάκριση

despărțit ουσ. ουδ. // **-ul oilor** το ξεχώρισμα των προβάτων
despărțit-ă, despărțiti-ți επιθ. χωριστός-ή-ό, χωρισμένος-η-ο, ξεχωρισμένος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, ξεχωρός-η-ο 2. διαζευγμένος-η-ο, αποχωρισμένος-η-ο
despărțitor-oare, despărțitori-oare Ι. επιθ. διαχωριστικός-ή-ό, διαζευκτικός-ή-ό 2. αποχωριστικός-ή-ό // **un perete ~** ένας διαχωριστικός τοίχος ΙΙ. ουσ. ουδ. ~ **de lan** το αλώνισμα των σταχίων με τις αγροτικές μηχανές
despărțitură, despărțituri ουσ. θηλ. 1. το χώρισμα, το διαχώρισμα 2. το διαμέρισμα 3. το διάφραγμα
despărți, despăturez ρ. μετ. ξεδιπλώνω
despăturire, despăturiri ουσ. θηλ. το ξεδίπλωμα, το άπλωμα διπλωμένου πράγματος
despera, desper ρ. αμ. απελπίζω, απελπίζομαι // **nu trebuie să desperi, totul se va aranja** δεν πρέπει να απελπίζεσαι, όλα θα τακτοποιηθούν
desperare, desperări ουσ. θηλ. η απελπισία, η απόγνωση // **a duce pe cineva la ~** φέρνω κάποιον σε κατάσταση απελπισίας ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu ~** απελπισμένα: με απελπισία: απεγνωσμένα
desperat-ă, desperați-ți επιθ. απελπισμένος-η-ο, απεγνωσμένος-η-ο // **eforturi -e** οι απεγνωσμένες προσπάθειες (οι απελπισμένες προσπάθειες)
desperechea, desperechez ρ. μετ. διαζευγνώνω, ξεζευγαρώνω
desperecheat-ă, desperecheați-ți επιθ. διαζευγμένος-η-ο, αζευγαρωτός-η-ο, ξεζευγαρωμένος-η-ο
desperechere, desperecheri ουσ. θηλ. η διάζευξη, το διάζευγμα, το χώρισμα ζευγαριού, το ξεζεугάρωμα
despica, despica Ι. ρ. μετ. 1. σχίζω, διασχίζω, σπάζω κάτι κατά μήκος 2. αποσχίζω, κόβω το ξύλο κατά μήκος σχίζοντάς το σε περισσότερα κομμάτια // **a ~ firul de păr în patru** αναλύω υπερβολικά ΙΙ. μτφ. ερετάζω κάτι με λεπτομέρεια και προσοχή ΙΙ. ρ. μέσο σχίζομαι, σπάζομαι, παθαίνω ράγισμα, αποσχίζομαι, διασχίζομαι
despicare, despiciări ουσ. θηλ. η διάσχιση, το σχίσμα, η σχισμή, η οκισμάδα, η απόσχιση
despicat-ă, despicați-ți επιθ. σπασμένος-η-ο, αποσχισμένος-η-ο
despicătură, despicațuri ουσ. θηλ. η σκισμάδα, το απόσχισμα, η διάσχιση, η σχισμή
despiedica, despiedic ρ. μετ. 1. ξεπεδικλώνω, ξεδένω το πεδίκλο στα υποζύγια 2. σηκώνω την ασφάλεια σε πυροβόλο όπλο
despiedicare, despiedicări ουσ. θηλ. το ξεπεδικλώμα, το λύσιμο του δεσμού των ποδιών στα υποζύγια
despleti, despletesc Ι. ρ. μετ. ξεπλέκω ΙΙ. ρ. μέσο ξεπλέκομαι
despletire, despletiri ουσ. θηλ. το ξέπλεγμα
despletit-ă, despletiți-ți επιθ. ξέπλεκος-η-ο, ξεπλεγμένος-η-ο
despot, despoti ουσ. αρσ. ο δεσπότης, ο άρχοντας με απεριόριστη εξουσία, ο τύραννος, ο απόλυτος άρχοντας, ο αφέντης, ο κύριος
despotcovi, despotcovesc Ι. ρ. μετ. ξεπεταλώνω, βγάδω τα πέταλα απ'τίς οπλές των υποζυγίων ΙΙ. ρ. μέσο ξεπεταλώνομαι (για τα άλογα), χάνω τα πέταλα απ'τα πόδια μου

despotcovit-ă, despotcoviți-te *επίθ.* ξεπεταλωμένος -η-ο, ξεπετάλωτος-η-ο, ακαλλίγωτος-η-ο, απετάλωτος-η-ο, απέταλος-η-ο

despotic-ă, despotici-ce *επίθ.* δεσποτικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό, απολυταρχικός-ή-ό // **politică -ă** η απολυταρχική πολιτική

despotism *ουσ. ουδ.* (πολ.) ο δεσποτισμός, η δεσποτεία, η τυραννία, η απεριόριστη εξουσία, η ανεξέλεγκτη διοίκηση

despotmoli, despotmolese *ρ. μετ.* 1. ξελασπώνω 2. *μτφ.* απαλλάσσω από δυσκολίες

despoție, despoții *ουσ. θηλ.* ο δεσποτισμός, η τυραννία

despovăra, despovărez *l. ρ. μετ.* ξελαφρώνω κάνω κάτι ελαφρότερο, απαλλάσσω από φορτίο που φέρει *ll. ρ. μέσο* ξελαφρώνω, γίνωμαι ελαφρότερος

despovărare, despovărari *ουσ. θηλ.* το ξελαφρώμα

desprăfui, desprăfuiesc *ρ. μετ.* ξεσκονίζω

desprăfuire, desprăfuiri *ουσ. θηλ.* το ξεσκόνισμα

despre *πρόθ.* 1. περί, για 2. σχετικά προς // ~ **care...** περί του οποίου / για τον οποίον // ~ **ce vorbești?** για ποιά πράγμα μιλάς; // **cât ~ asta, puțin îmi pasă** όσο γι' αυτό, λίγο με νοιάζει // **este vorba ~ tine** γίνεται λόγος για σένα // **o conferință ~ literatură și artă** μια ομιλία περί λογοτεχνίας και τέχνης

desprejmui, desprejmuiesc *ρ. μετ.* απαλλάσσω από περίφραξη, αφαιρώ το φράχτη, ξεφράζω

depresura, depresor *ρ. μετ.* απελευθερώνω από πολιορκία στρατιωτική μονάδα απομακρύνοντας τον πολιορκητικό στρατό

depresurare, depresurări *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση αποκλεισμού μιας περιοχής ή ενός οχυρού 2. η καταστροφή της περικύκλωσης του εχθρικού στρατού

desprimăvăra pers. 3 desprimăvărează *ρ. μέσο* (γ' πρόσωπο *ενικού ενεστώτα οριστικής*) αρχίζει η άνοιξη, πλησιάζει η άνοιξη

desprimăvărare *ουσ. θηλ.* η αρχή της άνοιξης

desprinde, desprind *l. ρ. μετ.* 1. αποκολλώ, αποσπώ 2. αποσχιζώ 3. αποσκιρτώ, αποχωρίζω 4. αποσυνδένω // **a ~ o hârtie lipită** αποκολλώ ένα κολλημένο χαρτί // **a ~ înțelesul corect** αποσπώ τη σωστή έννοια *ll. ρ. μέσο* 1. αποχωρίζομαι 2. αποσπώμαι 3. αποσχιζομαι, αποκολλώμαι 4. *μτφ.* απορρέω, προκύπτω, βγαίνω σε συμπεέρασμα // **alergător care se ~ de pluton** ο δρομέας που αποσπάται από τον ουλαρό // **decî se ~ ideea că...** άρα προκύπτει η ιδέα ότι... // **se desprinsese** είχε αποσπασθεί

desprindere, desprinderi *ουσ. θηλ.* 1. η αποκόλληση, η απόσπαση 2. η αποσύνδεση, η απόσχιση, η αποσκίρτηση

desprizoni, desprizonesc *ρ. μετ.* λύνω το δεμένο ζώο από το παλούκι

desprizonire, desprizoniri *ουσ. θηλ.* το λύσιμο του ζώου που είναι δεμένο από το παλούκι

desproprietărire, desproprietăririi *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση της ιδιοκτησίας

despuia, despoi *l. ρ. μετ.* 1. γδύνω, ξεγυμνώνω, απογυμνώνω 2. γδέρνω 3. διαλέγω και καταμετρώ 4. εξαντλώ κάποιον οικονομικά *ll. ρ. μέσο* γδύνωμαι, ξεγυμνώνωμαι, απογυμνώνωμαι

despuiat-ă, despuiați-te *επίθ.* γδυτός-ή-ό, γυμνός-ή-ό, απογυμνωμένος-η-ο, γδαρμένος-η-ο

despuiere, despuieri *ουσ. θηλ.* 1. το γδύσιμο, το ξεγυμνώμα, η απογύμνωση 2. το γδάρσιμο 3. η οικονομική εξάντληση κάποιου // **-a scrutinului** η διαλογή των ψήφων, η καταμέτρηση των ψήφων στο τέλος της ψηφοφορίας

destabiliza, destabilizez *ρ. μετ.* αποσταθεροποιώ

destabilizare, destabilizări *ουσ. θηλ.* η αποσταθεροποίηση

destabilizator-oare, destabilizatori-oare *επίθ.* αποσταθεροποιητικός-ή-ό

destămui, destănuiesc *l. ρ. μετ.* φανερώνω μυστικό, ανακοινώνω μυστικό // **a ~ un secret** αποκαλύπτω μυστικό *ll. ρ. μέσο* εξομολογούμαι, εκμυστηρεύομαι

destănuire, destănuiri *ουσ. θηλ.* 1. η εκμυστήρευση, η αποκάλυψη μυστικού, η ανακοίνωση μυστικού 2. η ομολογία, η μαρτυρία

destin, destine *ουσ. ουδ.* 1. η μοίρα, η τύχη, το πεπρωμένο, το ριζικό 2. το γραπτό, το γραμμένο, η ειμαρμένη // **nu spunea ~ul** δεν έλεγε τη μοίρα

destina, destinez *ρ. μετ.* προορίζω, ορίζω από πριν κάτι για κάποιο σκοπό

destina-ă, destinați-te *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο 2. ειμαρμένος-η-ον

destinatar-ă, destinatarie *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραλήπτης-λήπτρια (ο, η), αποδέκτης (ο), ο δέκτης

destinație, destinații *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. *μτφ.* ο τελικός σκοπός // **stația de ~** ο σταθμός προορισμού

destinde, destind *ρ. μέσο* 1. χαλαρώνω, καταπραΰνομαι 2. *μτφ.* ανακουφίζομαι 3. *μτφ.* τέρπομαι, διασκεδάζω, ξεδίνω

destindere, destinderi *ουσ. θηλ.* 1. η ύφεση, η χαλάρωση, το χαλάρωμα, η ελάττωση έντασης 2. *μτφ.* η ανακούφιση // **a ~ încordării** η χαλάρωση της έντασης

destins-ă, destinși-se *επίθ.* χαλαρός-ή-ό

destiut, destiuti *ρ. μετ.* 1. απόλυτο κάποιον από τη θέση του, παύω, καθαιρώ, αφαιρώ το αξίωμα κάποιου 2. ανακαλώ, αποπέμπω

destituire, destituiri *ουσ. θηλ.* η παύση, η απόλυση, η αποπομπή, η καθαίρεση, η αφαίρεση εξουσίας ή αξιώματος // **din serviciu** η απόλυση από την υπηρεσία

destoinic-ă, destoinici-ce *επίθ.* άξιος-ια-ιο, ικανός-ή-ό

destoinicie *ουσ. θηλ.* η αξιοότητα, η αξιοσύνη, η ικανότητα, η καπατσοσύνη

destrăbăla, destrăbălez *ρ. μέσο* 1. ακολουσταίνω, παραδίδωμαι σε ακολουσίες 2. ασελγώ, οργιάζω, αποχαλινώνωμαι

destrăbălare, destrăbălări *ουσ. θηλ.* 1. η ακολουσία, η κραπάλη 2. η ασέλγεια, η αποχαλίνωση, η παραλυσία

destrăbălat-ă, destrăbălați-te *l. επίθ.* 1. ακόλαστος-η-ο 2. ασελγής-ής-ές 2. άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο, παραλυμένος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ακόλαστος-η (ο, η), το ακόλαστο πρόσωπο

destrăma, destram *l. ρ. μετ.* 1. ξεφτιζώ, ξεφτώ 2. ξεφύφαινω ύφασμα 3. ξεσκίζω 4. *μτφ.* διασκορπίζω *ll. ρ. μέσο* 1. ξεφτάνω, ξεσκίζομαι 2. διαμελίζομαι 3. *μτφ.* διασκορπίζομαι // **norii se destramă în aer** τα σύννεφα διασκορπίζονται στον αέρα

destrămăre, destrămări ουσ. θηλ. 1. το ξέφτισμα, το ξέσκιση, το κουρέλιασμα 2. ο διαμελισμός 3. *μτφ.* η διάλυση, ο διασκορπισμός
destrămăţă, destrămăţi-te *επίθ.* 1. ξεφτισμένος-η-ο, ξεσκισμένος-η-ο, κουρέλιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο
destul-ă, destul-le *Ι. επίθ.* αρκετός-ή-ό, επαρκής-ής-ές // *are destui bani* έχει αρκετά χρήματα *ΙΙ. επίρ.* 1. αρκετά, αρκούτως 2. επαρκώς // ~ **de bine** αρκετά καλά // ~ **de rău** αρκετά δυσάρεστα (άσκημα) // **acest apartament este ~ de confortabil** αυτό το διαμέρισμα είναι αρκετά άνετο // **e ~ de înzestrat pentru a reuşi** είναι αρκετά προικισμένος για να επιτυγχάνει (πετυχαίνει) *ΙΙΙ. ουσ.* θηλ. *καλ. ουδ. πληθ.* το αρκετό, τα αρκετά // **a suferit** -e υπέφερε αρκετά
destupa, destup *ρ. μετ.* εκπιματίζω, ξεβουλώνω, ξεκαπακώνω // *έκφρ.* **a-şi ~ urechile** ξεβουλώνω τ' αυτιά μου (στήνω αυτί, τεντώνω το αυτί για ν' ακούσω κάτι)
destupare, destupări ουσ. θηλ. το εκπιματίσιμα, ο εκπιματισμός, το ξεβούλωμα, το ξεκαπάκωμα, το ξεστούψιμα
destupător, destupătoare ουσ. ουδ. ο εκπιματιστής
deşţeleni,deşţelenesc *Ι. ρ. μετ.* ξεχερσώνω, εκχερσώνω, κάνω ένα χέρσο τόπο καλλιεργήσιμο *ΙΙ. ρ. μέσο* ξεχερσώνομαι, εκχερσώνομαι
deşţelenire,deşţeleniri ουσ. θηλ. η εκχέρωση, το εκχέρωμα, η καλλιέργεια χέρσου εδάφους
deşţelenit-ă,deşţeleniţi-te *επίθ.* ξεχερσωμένος-η-ο, εκχερσωμένος-η-ο // **pământ** ~ η ξεχερσωμένη γη
desuet-ă, desueţi-te *επίθ.* παρωχημένος-η-ο, άχρηστος-η-ο, ξεπερασμένος-η-ο
desuetitudine, desuetitudini ουσ. θηλ. η αχρηστία, η αχρήστευση // **căzut în** ~ έπεσε (περίεπεσε) σε αχρηστία
deszăpezi, deszăpezesc *ρ. μετ.* εκχιονίζω, καθαρίζω το χιόνι από ένα δρόμο, τόπο, κ.λ.π.
deszăpezire, deszăpeziri ουσ. θηλ. ο εκχιονισμός // **acţiunea de ~** η ενέργεια για το ξεχιόνισμα, για τον καθαρισμό δρόμου, τόπου, από το στρώμα χιονιού
deszăvorî, deszăvorăsc *ρ. μετ.* ξεμανταλώνω, τραβώ το σύρτη (το μάνταλο) για το άνοιγμα της πόρτας
deşănţat-ă,deşănţăţi-te *επίθ.* 1. αναδιχρός-ής-ές, αναδιχρυσμένος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, απρεπής-ής-ές, άσεμνος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. ατημέλητος-η-ο, ατακτοποίητος-η-ο 3. αλλόκοτος-η-ο, παράδοξος-η-ο
deşăla,deşăl *Ι. ρ. μετ.* 1. κοψομεσιάζω, υποβάλλω σε υπερβολικό κόπο 2. σκεβρώνω *ΙΙ. ρ. μέσο* κατακουράζω τη μέση μου, σκεβρώνω, καμπουριάζω
deşălat-ă,deşălaţi-te *επίθ.* 1. κοψομεσιασμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο, λυγισμένος-η-ο 2. *μτφ.* αποσταμένος-η-ο
deşert-ă,deşerti *(ΙΙ.)deşerturi* *Ι. επίθ.* άδειος-α-ο, κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό, αγέμιστος-η-ο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* η έρημος // **-ul Sahara** η έρημος Σαχάρα *ΙΙΙ. επίρ. έκφρ.* **în** ~ στο κενό, χωρίς περιεχόμενο // (*εκκλ.*) **a lua în** ~ κενολογώ, λωα ανοησίες, «κενοί λόγοι», λόγοι κούφιου, επιπόλαιοι
deşerta,deşert *Ι. ρ. μετ. (λαϊκ.)* αδειάζω, κενώνω, εκκενώνω *ΙΙ. ρ. μέσο* εκκενώνομαι

deşertare,deşertări ουσ. θηλ. το άδειασμα, η κένωση, το χύσιμο, η εκκένωση
deşertat-ă,deşertaţi-te *επίθ.* 1. άδειος-εια-ειο 2. κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό
deşertăciune,deşertăciuni ουσ. θηλ. η κενότητα, η ματαιότητα, η κενοδοξία, το τιποτένιο πράγμα
deşeui, deşeuri ουσ. ουδ. 1. το απόρριμμα, το απόρριγμα, το απομεινάρι 2. το υπόλειμμα
deşeua, deşeuez *ρ. μετ.* ξεσελώνω
deşeuat-ă, deşeuaţi-te *επίθ.* ξεσελωμένος-η-ο
deşi *συνδ.* αν και, μολοντί, καίτοι // ~ **e frig, ea se duce la plimbare** αν και είναι κρύο, αυτή πηγαίνει βόλτα
desira, desir *Ι. ρ. μετ.* ξεπλέκω, ξετυλίγω // **a ~ mărelele** βγάζω από το νήμα τις χάντρες *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. ξεπλέκομαι, ξετυλιγομαι 2. ξεραμαθίζομαι
desirare, desirări ουσ. θηλ. 1. το ξεπλέγμα, το ξετύλιγμα 2. το ξεραμαθισμα
desirăţă, desirăţi-te *επίθ.* 1. ξεπλεγμένος-η-ο, ξεπλεκος-η-ο, ξετυλιγμένος-η-ο 2. ξεραμαθισμένος-η-ο 3. *μτφ.* άγαρμος-η-ο // **corp** ~ το άγαρμπο σώμα
deşteră-captă,deştepti-te *επίθ.* 1. έξυπνος-η-ο, ευφυής-ής-ές, μυαλωμένος-η-ο, γνωστικός-ή-ό, καπάτσος-α-ο 2. ξεπνημένος-η-ο (από τον ύπνο), ξεπνητός-ή-ό, ξύπνιος-ια-ιο
deştepta,deştept *Ι. ρ. μετ.* 1. ξυπνώ, σηκώνω κάποιον από τον ύπνο, αφυπνίζω 2. *μτφ.* κάνω κάποιον να δει την πραγματικότητα *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. ξυπνώ 2. αφυπνίζομαι, εγείρομαι, σηκώνομαι από τον ύπνο 3. γίνομαι έξυπνος, βλέπω την πραγματικότητα, αντιμετωπίζω την αλήθεια
deşteptare,deşteptări ουσ. θηλ. 1. το ξύπνημα, η αφύπνιση, η έγερση 2. στρατ. το εγερτήριο // **semnal de ~** το εγερτήριο σάλπισμα, το πρωινό σάλπισμα για ξύπνημα των στρατιωτών
deşteptăciune ουσ. θηλ. 1. η ξεπνιάδα, η νοημοσύνη, η ευφυΐα, η διανοητική ικανότητα 2. *μτφ.* το μυαλό
deşteptător-oare,deşteptători-oare *επίθ.* εγερτήριος-α-ο, εγερτικός-ή-ό // **ceas** ~ το ξεπνητήριο
deşucheat-ă,deşucheai-te *επίθ.* μισότρελος-η-ο
deşuruba,deşurubez *ρ. μετ.* ξεβιδώνω
deşurubare,deşurubări ουσ. θηλ. το ξεβιδωμα
deşurubat-ă,deşurubaţi-te *επίθ.* ξεβιδωμένος-η-ο
detailist-ă, detailişti-ste ουσ. *αρσ. καθ. θηλ.* ο, η έμπορος λιανικής πώλησης
detalia, detaliez *ρ. μετ.* 1. λιανίζω, κομματιάζω, εξηγώ κάτι με λεπτομέρεια 2. πουλάω κάτι σε λιανική τιμή // **să mi le detaliez** α μου τα κάνει λιανά
detaliat-ă, detaliali-te *Ι. επίθ.* 1. λιανικός-ή-ό, λεπτομερής-ής-ές, λεπτομερειακός-ή-ό 2. αναλυτικός-ή-ό, διεξοδικός-ή-ό, εμπεριστατωμένος-η-ο // **expunere** -ă η διεξοδική εξιστόρηση / έκθεση *ΙΙ. επίρ.* λιανικά, λεπτομερώς, λεπτομερειακά, αναλυτικά, διεξοδικά, εμπεριστατωμένα
detaliu, detalii *Ι. ουσ. ουδ.* 1. η λεπτομέρεια 2. ουσ. ουδ. *πληθ.* τα καθέκαστα, οι λεπτομέρειες 3. το μικρό πράγμα με δευτερεύουσα σημασία *ΙΙ. επίρ. έκφρ.* **în** ~ λεπτομερώς, λιανικώς // **a vinde în** ~ πουλάω σε λιανική τιμή, λιανοπουλώ
detaşa, detaşez *Ι. ρ. μετ.* 1. αποσπώ, αποκολλώ, αποχωρίζω 2. μεταθέτω υπάλληλο σε άλλη θέση

από εκείνη που κατέχει II. *ρ. μέσο* 1. αποσπώμαι, αποχωρίζομαι 2. (αθλ.) ξεχωρίζω, διακρίνωμαι σ' ένα αγώνισμα, προηγούμαι κατά πολύ

detasabil-ă, detasabili-e *επίθ.* αποσπασίμος-η-ο, μεταθετός-ή-ό

detasament, detasamente *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το απόσπασμα, το τμήμα στρατού ή χωροφυλακής που χωρίζεται από άλλο σώμα για την εκτέλεση ορισμένης υπηρεσίας // **comandant de ~** ο τμηματάρχης, ο διοικητής αποσπάσματος χωροφυλάκων ή στρατιωτών

detasare, detașări *ουσ. θηλ.* 1. η απόσπαση 2. *μτφ.* η αποκόλληση

detașat-ă, detașați-te I. *επίθ.* 1. αποσπασμένος-η-ο, αποκολλημένος-η-ο II. *επίρ. (αθλ.) a căștigat ~ cursa* κέρδισε με υπεροχή τον αγώνα δρόμου

detecta, detectez *ρ. μετ.* 1. ανευρίσκω, ανακαλύπτω, αποκαλύπτω 2. ανιχνεύω 3. ενεργώ μυστικά για να ανακαλύψω κάτι

detectare, detectări *ουσ. θηλ.* 1. η ανεύρεση, η ανακάλυψη, η αποκάλυψη 2. ο εντοπισμός, η επισημάνση 3. η ανίχνευση

detectiv, detectivi *ουσ. αρσ.* ο ντετέκτιβ, ο ιδιωτικός αστυνομικός

detector, detectoare *ουσ. ουδ.* ο ανιχνευτής, η συσκευή για την ανεύρεση κάποιου αντικείμενου που είναι κρυμμένο

detectie, detectii *ουσ. θηλ.* 1. η ανεύρεση, η εντόπιση 2. ο προσδιορισμός της θέσης ενός σταθερού ή κινητού σταθμού εκπομπής

detentă, detente *ουσ. θηλ.* η επέκταση

detențiune, detențiuni *ουσ. θηλ.* 1. η φυλάκιση, η κράτηση, η εγκάθειρξη, η κάθειρξη 2. η κατοχή κάποιου πράγματος // (νομ.) ~ **preventivă** η προφυλάκιση

detergent-ă, detergenți-te I. *επίθ.* απορρυπαντικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το απορρυπαντικό

deteriora, deteriorez I. *ρ. μετ.* χειροτερεύω, καταστρέφω, φθείρω, χαλώ με τη συνεχή χρήση II. *ρ. μέσο* χειροτερεύω, καταστρέφομαι, φθειρόμαι

deteriorare, deteriorări *ουσ. θηλ.* 1. η χειροτέρευση, το χειροτέρεμα 2. η καταστροφή, η φθορά

deteriorat-ă, deteriorați-te *επίθ.* εφθαρμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο

determina, determin *ρ. μετ.* 1. προσδιορίζω, καθορίζω, ορίζω 2. προξενώ, προκαλώ // **a ~ o distanță** καθορίζω την απόσταση

determinabil-ă, determinabili-e *επίθ.* προσδιορίσιμος-η-ο

determinant-ă, determinanți-te I. *επίθ.* προσδιοριστικός-ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό, συντελεστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (γραμμα.)* 1. ο προσδιοριστικός 2. (μαθ.) η ορίζουσα, μαθηματική έκφραση

determinare, determinări *ουσ. θηλ.* ο προσδιορισμός, ο καθορισμός

determinat-ă, determinați-te *επίθ.* προσδιορισμένος-η-ο, καθορισμένος-η-ο

determinativ-ă, determinativi-e *επίθ.* προσδιοριστικός-ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό

determinism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ντετερμινισμός, η αιτιοκρατία

determinist-ă, determiniști-ste I. *επίθ.* αιτιοκρατικός-ή-ό, ντετερμινιστικός-ή-ό II. *ουσ.*

αρσ. και θηλ. ντετερμινιστής-ίστρια (ο, η), ο οπαδός του ντετερμινισμού

detesta, detest I. *ρ. μετ.* μισώ, σιχαίνομαι, απεχθάνομαι II. *ρ. μέσο* αποστρέφομαι, αποτροπιάζομαι

detestabil-ă, detestabili-e *επίθ.* μισητός-ή-ό, αξιομιστός-η-ο, απεχθής-ής-ές, σιχαμερός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο

detestare, detestări *ουσ. θηλ.* η απέχθεια, η αποστροφή, η αντιπάθεια, η σιχαμάρα, ο αποτροπιασμός, η αηδία

detona, detonez I. *ρ. μετ.* εκपुरσοκροτώ, εκρηγνύω, προκαλώ έκρηξη (οβίδα, βόμβα) II. *ρ. αμ.* εκρηγνύμαι, σκάω

detonant-ă, detonanți-te *επίθ.* εκρηκτικός-ή-ό (ύλη)

detonație, detonații *ουσ. θηλ.* η εκपुरσοκρότηση, η έκρηξη, η θραύση με κρότο (σε έκρηξη)

detracat-ă, detracați-te *επίθ.* φρενοβλαβής-ής-ές, παράφρονος-η-ο, παράλογος-η-ο

detracta, detractez *ρ. μετ.* 1. δυσφημώ, κακολογώ, συκοφαντώ 2. διασύρω, διαπομπεύω, ρεζιλεύω

detractor-oare, detractori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακόγλωσσος-η (ο, η), συκοφάντης-άντρια (ο, η), κακόλογος (ο, η)

detriment *ουσ. ουδ.* σε *π.ρω. έκφρ.* // **a fi în -ul cuiva** προς βλάβην, επί ζημιά, σε βάρος κάποιου, σε ζημιά κάποιου

detrona, detronez *ρ. μετ.* εκθρονίζω, καταβιβάζω κάποιον από το θρόνο

detronare, detronări *ουσ. θηλ.* η εκθρόνιση, η απομάκρυνση από το θρόνο, εκθρονισμός

detronat-ă, detronați-te *επίθ.* 1. εκθρονισμένος-η-ο 2. έκπτωτος-ή-ό

detuna, detun I. *ρ. μετ.* 1. εκपुरσοκροτώ 2. κάνω κρότο, μπουμπουνιτό 3. χτυπώ με δύναμη II. *ρ. αμ.* 1. βροντάω III. *ρ. απροσ.* βροντά, μπουμπουνίζει

detunare, detunări *ουσ. θηλ.* η βροντή, το μπουμπουνίζω, το μπουμπουνισμα

detunat-ă, detunați-te *επίθ.* βροντοχτυπημένος-η-ο

detunător-oare, detunători-oare I. *επίθ.* βροντερός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το μέρος της κάννης όπου μπαίνει το φυσίγγιο

detunătură, detunături *ουσ. θηλ.* η βροντή, το μπουμπουνιτό, το μπουμπουνισμα, η εκपुरσοκρότηση

deturna, deturnez *ρ. μετ.* 1. υπεξαίρω 2. υποκλέπτω 3. απάγω // **a ~ un avion** απάγω ένα αεροπλάνο

deturnare, deturnări *ουσ. θηλ.* 1. η υπεξαίρεση 2. η υποκλοπή 3. η απαγωγή αεροπλάνου 4. η αλλαγή κατεύθυνσης

deținător-oare, deținători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κάτοχος (ο, η)

deține, dețin *ρ. μετ.* 1. κατέχω, έχω στην κυριότητα μου, στην εξουσία μου 2. κατακρατώ, φυλακίζω, κρατώ κάποιον // **a ~ preventiv** προφυλακίζω

deținere, dețineri *ουσ. θηλ.* 1. η κράτηση, η φυλάκιση, η κατακράτηση 2. η κατοχή ενός αντικείμενου ή μιας υπηρεσίας

deținut-ă, deținuți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κρατούμενος-η (ο, η) 2. φυλακισμένος-η (ο, η), εγκάθειρκτος-η (ο, η), έγκλειστος-η (ο, η) 3. δεσμώτης-τρια (ο, η) // **elibere a deținuților** η απόλυση των κρατουμένων

deunăzi *επίρ. (λαϊκ.)* 1. τις προάλλες 2. πριν από λίγες μέρες // **mai ~** προσφάτως

deuteriu ουσ. ουδ. (χημ.) το δευτέριο (το ισότοπο του υδρογόνου)

deux-pièces ουσ. ουδ. ακλ. ντεπιές

devala επίρ. 1. κάτω, παρακάτω, πιο κάτω, κάτωθι 2. πιο πέρα

devaliza, devalizez ρ. μετ. κλέβω, ληστεύω

devalorize, devalorizări ουσ. θηλ. το κλέψιμο, η κλοπή, η ληστεία

devaloriza, devalorizez I. ρ. μετ. υποτιμώ, υποβιβάζω II. ρ. μέσο υποτιμούμαι, υποτιμώμαι // **bani** se **devalorizează** τα χρήματα υποτιμούνται

devalorizare, devalorizări ουσ. θηλ. η υποτίμηση, ο υποβιβασμός της τιμής πράγματος

devalorizat-ă, devalorizați-te επίθ. 1. υποτιμημένος-η-ο 2. υποβιβασμένος-η-ο

devansa, devansez ρ. μετ. 1. προηγούμαι, κάνω κάτι πριν από την προθεσμία του 2. προπορεύομαι, ξεπερνώ 3. επιλύω πρόβλημα εκ των προτέρων

devansare, devansări ουσ. θηλ. το ξεπέρασμα, η πραγματοποίηση από πριν, η εμπρόθεσμη εκπλήρωση

devansat-ă, devansați-te επίθ. εμπρόθεσμος-η-ο, προπορευόμενος-η-ο

devasta, devastez ρ. μετ. ερημώνω, λεηλατώ, εκπορθώ, διαγυμίζω, κουρσεύω

devastare, devastări ουσ. θηλ. η λεηλασία, η ερήμωση, η εκπόρθηση, το κούρσεμα, το διαγυμισμό

devastat-ă, devastati-te επίθ. ρημαγμένος-η-ο, ληστεμένος-η-ο, λεηλατημένος-η-ο, έρημος-η-ο, διαγυμωμένος-η-ο, κουρσεμένος-η-ο

devastator-oare, devastatori-oare επίθ. ερηματικός-ή-ό, κατεστρεπτικός-ή-ό

devălmaș, devălmași I. ουσ. αρσ. ο συγκύριος, ο συνιδιοκτήτης (ενός κομματιού γης) II. επίθ. // **sate** – e χωριά με κοινές ιδιοκτησίες

devălmașie, devălmașii I. ουσ. θηλ. η συνιδιοκτησία, η συγκυριότητα II. επιρ. έκφρ. **în** ~ σε συγκυριότητα, σε συνιδιοκτησία (ιδιαίτερα μιας επιφάνειας γης)

developa, dezvolt ρ. μετ. 1. κάνω την εμφάνιση φωτογραφικής πλάκας 2. εμφανίζω, ξεσκεπάζω

developare, dezvoltări ουσ. θηλ. 1. η εμφάνιση φωτογραφίας, ο σχηματισμός της αρνητικής εικόνας σε φωτογραφική πλάκα 2. η φανέρωση της εικόνας πάνω σε φωτογραφική πλάκα

developat-ă, dezvoltati-te επίθ. (για φωτογραφικό φιλμ) εμφανισμένος-η-ο, εμφατισμένος-η-ο σε χημικό παρασκεύασμα

deveni, deveni ρ. αμ. γίνομαι, αποβαίνω, καταντώ, καθίσταμαι, απογίνομαι, φτάνω σε κάποιο σημείο // **a ~ gustos** νοστιμεύω, γίνομαι νόστιμος // **a ~ rațional** λογικεύομαι // **a ~ serios** σοβαρεύομαι, γίνομαι σοβαρός // **a ~ violent** γίνομαι βίαιος // **ce a devenit ea?** τί απάνει αυτή; // **cum devine cazul** καθώς έχουν τα πράγματα // **imi devine clar** μου γίνεται σαφές

devenire, deveniri I. ουσ. θηλ. η εξέλιξη, η διαμόρφωση, η διάπλαση, το μορμάρισμα, το γίγνεσθαι II. επιρ. έκφρ. **în** ~ σε εξέλιξη, σε διάρκεια πραγματοποίησης, σε μορμάρισμα

dever ουσ. ουδ. ενικ. (εμπόρ.) ο τζίρος, η εμπορική συναλλαγή, η δοσοληψία, το νταραβέρι, η αγοραπωλησία // **cu ~ mare** με μεγάλες πωλήσεις, με μεγάλο τζίρο

deversa, deversez ρ. μετ. εκχειλίζω, ξεχύνω, χύνω έξω, εκχύνω

deversare, deversări ουσ. θηλ. η υπερχειλίση, το ξεχειλίσμα

devisor, deversoare ουσ. ουδ. το υδραυλικό έργο μέσω του οποίου γίνεται η εκροή του περισευμάτος του νερού, το φράγμα

devia, deviez I. ρ. μετ. εκτρέπω, παρεκτρέπω // **a ~ cursul unei ape prin construirea de canale** εκτρέπω τη ροή του νερού με κατασκευή καναλιών II. ρ. αμ. 1. παρεκκλίνω, αποκλίνω 2. παραστράτω, βγαίνω από τη σωστή θέση ή κατεύθυνση 3. μτφ. εξολισθαίνω // **el a -t de la subiect** αυτός παρέκκλινε από το θέμα

deviator-oare, deviatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. παρεκκλίνων-ουσα (ο, η), παρεκτρέπων-ουσα (ο, η)

deviație, deviații ουσ. θηλ. 1. η παρεκκλίση, η εκτροπή, η απόκλιση 2. το παραστράτημα, η παραβίαση, η στροφή προς τα πλάγια

deviaționist-ă, deviaționiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. παρεκκλίνων-ουσα (ο, η)

deviere, devieri ουσ. θηλ. 1. η παρεκκλίση, η παρέγκλιση, η εκτροπή 2. η απόκλιση, η παρεκτροπή, η παρέκβαση

deviz, devize ουσ. ουδ. ο προϋπολογισμός έργου, ο λεπτομερής προϋπολογισμός έργου

deviză, devize ουσ. θηλ. 1. το σύνθημα, το γνωμικό, το απόφθεγμα 2. η έκθεση ιδεών σε λίγες λέξεις που εκφράζουν την ενέργεια που πρέπει να γίνει

devize ουσ. ουδ. πληθ. (οικον.) το συνάλλαγμα, οι πιστωτικοί τίτλοι σε ξένα νομίσματα (συναλλαγματικές, τσέκ, γραμμάτια, κ.λ.π.) σε μέσο πληρωμής στο εξωτερικό

devora, devorez ρ. μετ. 1. κατατρώω, καταβροχθίζω 2. χάφτω

devorant-ă, devoranti-te επίθ. 1. λαίμαργος-η-ο 2. μτφ. χωνευτικός-ή-ό

devorator-oare, devoratori-oare επίθ. κατασπαρακτικός-ή-ό

devota, devotez ρ. μέσο αφοσιώνομαι, προσκολλώμαι με ζήλο σε κάτι

devotament ουσ. ουδ. η αφοσίωση, η προσκόλληση με ζήλο σε κάτι // **~ filial** η υική αφοσίωση

devotat-ă, devotați-te επίθ. αφοσιωμένος-η-ο // **a fi ~** αφοσιώνομαι // **el își este** ~ αυτός σου είναι αφοσιωμένος

devreme επίρ. 1. νωρίς, ενωρίς, έγκαιρα 2. πολύ πρῶι 3. πριν περάσει η ώρα 4. στον κατάλληλο χρόνο // **cât mai** ~ όσο πιο γρήγορα // **cel mai** ~ πιο νωρίτερα // **mai ~ sau mai târziu** πιο νωρίς ή πιο αργά // **mă întorc cel mai** ~ γυρίζω πιο νωρίτερα

dexteritate, dexterități ουσ. θηλ. η επιτηδεότητα, η επιδεξιότητα, η δεξιότητα, η δεξιοσύνη, η ικανότητα για κάτι

dextrină, dextrine ουσ. θηλ. η δεξτρίνη (σκόνη άσπρη-κιτρινωπή παραγόμενη από το άμυλο και χρησιμοποιημένη σα κόλλα)

dextroză, dextroze ουσ. θηλ. η δεξτρόζη

dez- συνθετικό λέξεων ανάλογο των ελληνικών από-, εξ-

dezacord, dezacorduri ουσ. ουδ. 1. η διαφωνία, η ασυμφωνία, η διχογνωμία 2. η διαφορά, η αντίφαση 3. η δυσαρμονία

dezacorda, dezacordez *ρ. μέσο* εκχορδίζομαι, ξεκουρδίζομαι, γίνομαι ασύμφωνος στον τόνο (μουσικό όργανο), στον ήχο

dezacordare, dezacordări *ουσ. θηλ.* το ξεκούρδισμα, το ξεκούρντισμα

dezacordat-ă, dezacordati-te *επιθ.* ξεκουρδισμένος-η-ο, ξεκουρντισμένος-η-ο

dezactiva, dezactivez *ρ. μετ.* απενεργοποιώ, κάνω μίαν ουσία να μην είναι ραδιενεργή, να μην εκπέμπει ακτινοβολίες

dezactivare, dezactivări *ουσ. θηλ.* η απενεργοποίηση

dezafecta, dezafectez *ρ. μετ.* αλλάζω προορισμό

dezagreabil-ă, dezagreabili-e *Ι. επιθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο, άχαρος-η-ο αγάριστος-η-ο 2. ενοχλητικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. δυσάρεστα, άχαρα, αγάριστα 2. αηδιαστικά

dezagrega pers. 3. dezagregă *ρ. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. διασπώ, διασπώμαι 2. αποχωρίζω τα μέρη σώματος τινός, αποσυνθέτω 3. παθαίνω σχάση (πυρήνας ατόμου)

dezagregare, dezagregări *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, ο αποχωρισμός, η αποσύνθεση, η σχάση, ο διαχωρισμός

dezagregat-ă, dezagregati-te *επιθ.* 1. διασπασμένος-η-ο 2. αποχωρισμένος-η-ο, αποσυντεθειμένος-η-ο

dezamăgi, dezamăgesc *ρ. μετ.* απογοητεύω, αποθαρρύνω

dezamăgire, dezamăgiri *ουσ. θηλ.* η απογοήτευση, η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση

dezamăgit-ă, dezamăgiți-te *επιθ.* απογοητευμένος-η-ο, αποθαρρυσμένος-η-ο // *a fi* ~ απογοητεύομαι

dezamorsa, dezamorsez *ρ. μετ.* βγάζω το φυτίλι (από βλήμα, βόμβα ή σφαίρα για να μη γίνει η ανάφλεξη της εκρηκτικής ύλης)

dezamorsare, dezamorsări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση του φυτίλιού από εκρηκτική ύλη

dezangaja, dezangajez *ρ. μετ.* 1. αποδεσμεύω 2. απαλλάσσω κάποιον από προηγούμενη υποχρέωση *ΙΙ. ρ. μέσο* αποδεσμεύομαι

dezangajare, dezangajări *ουσ. θηλ.* 1. η αποδέσμευση 2. η απόλυση, η απαλλαγή από στρατιωτικές δραστηριότητες

dezaproba, dezaprob *ρ. μετ.* 1. αποδοκιμάζω, δεν εγκρίνω 2. επικρίνω, κατακρίνω

dezaprobator-oare, dezaprobatori-oare *επιθ.* αποδοκιμαστικός-ή-ό

dezarma, dezarmez *Ι. ρ. μετ.* 1. αφοπλίζω, ξαρματώνω 2. *μτφ.* καταπραύνω την οργή κάποιου *ΙΙ. ρ. αμ.* αφοπλίζομαι, ελαττώνω τις ένοπλες μου δυνάμεις

dezarmant-ă, dezarmanti-te *επιθ.* αφοπλιστικός-ή-ό // *sinceritate* ~ *ă* η αφοπλιστική ειλικρίνεια

dezarmare, dezarmări *ουσ. θηλ.* η αφοπλισή, ο αφοπλισμός, το ξαρμάτωμα // ~ *generală* ο γενικός αφοπλισμός // ~ *internă* ο διεθνής αφοπλισμός // ~ *nucleară* ο πυρηνικός αφοπλισμός

dezarmat-ă, dezarmați-te *επιθ.* 1. αφοπλισμένος-η-ο, άοπλος-η-ο, ξαρμάτωτος-η-ο 2. *μτφ.* στερούμενος-η-ο των μέσων για ν'αμυνθεί

dezarticula, dezarticulez *Ι. ρ. μετ.* εξαρθρώνω, βγάζω από την κλειδωση *ΙΙ. ρ. μέσο* εξαρθρώνομαι, ξεχαρβάλωνομαι

dezarticulare, dezarticulări *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση, το ξεχαρβάλωμα

dezarticulat-ă, dezarticulați-te *επιθ.* 1. εξαρθρωμένος-η-ο, ξεχαρβάλωτος-η-ο 2. *μτφ.* ακατάστατος-η-ο

dezarticulație, dezarticulații *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση, το ξεχαρβάλωμα // *μτφ.* η ακαταστασία

dezasimila pers. 3. dezasimilează *ρ. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (βιολ.) υποβάλλομαι σε μη αφομοίωση

dezasimilare, dezasimilări *ουσ. θηλ.* η μη αφομοίωση, η μετατροπή της αφομοίωσης

dezasimilație, dezasimilații *ουσ. θηλ.* ιδ. *dezasimilare*

dezastru, dezastru *ουσ. ουδ.* 1. η συμφορά, η καταστροφή, ο όλεθρος, ο χαλασμός, η πανωλεθρία 2. η θραύση

dezastruos-oasă, dezastruoși-oase *επιθ.* 1. ολέθριος-α-ο 2. καταστρεπτικός-ή-ό // *o situație dezastruoasă* μια καταστρεπτική κατάσταση

dezavantaj, dezavantaje *ουσ. ουδ.* 1. το μειονέκτημα 2. το ελάττωμα 3. η βλάβη, η ζημία // *a fi în* ~ είμαι σε μειονεκτική θέση, μειονεκτώ // *avantaje și* ~ *e* πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα // *în* ~ *uî*... σε μειονέκτημα...

dezavantaja, dezavantajez *ρ. μετ.* ζημιώνω, βλάπτω // *ceva care dezavantajează* κάτι που μειονεκτεί, που είναι μειονεκτικό

dezavantajos-oasă, dezavantajoși-oase *επιθ.* 1. μειονεκτικός-ή-ό, αλυσπελής-ής-ές, ελαττωματικός-ή-ό 2. ασύμφορος-η-ο

dezavua, dezavuoz *ρ. μετ.* 1. αρνούμαι, απαρνιέμαι, αποδοκιμάζω 2. απορρίπτω, δε δέχομαι

dezavuare, dezavuări *ουσ. θηλ.* 1. η απαρνησιά, η άρνηση 2. η απόρριψη, η απάρνηση

dezaxa, dezaxe *Ι. ρ. μετ.* μετακινώ τον άξονα από την κεντρική του θέση *ΙΙ. ρ. μέσο* μετακινούμαι από την κεντρική μου θέση, παρεκτρέπομαι // *osia s-a* ~ *t* o άξονας μετακινήθηκε από την κεντρική του θέση

dezaxare, dezaxări *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση του άξονα από την κεντρική του θέση 2. *μτφ.* η ηθική ανισορροπία

dezaxat-ă, dezaxati-te *επιθ.* 1. με τον άξονα μετακινιέμενος από την κεντρική του θέση 2. *μτφ.* ανισόρροπος-η-ο

dezbate, dezbat *ρ. μετ.* 1. συζητώ, κάνω συζήτηση, μελετώ θέμα μαζί με άλλους 2. (νομ.) εκδικάζω

dezbatare, debateri *ουσ. θηλ.* 1. η συζήτηση 2. (νομ.) η εκδίκαση

dezbăra, dezbar *ρ. μέσο* ξεσυνθίζω κάποια κακή συνήθεια // *atătăl său s-a* ~ *de te fumat* ο πατέρας του έκοψε το κάπνισμα 3. απαλλάσσομαι από κάποια δυσκολία, ξεφορτώνομαι

dezbărare, debărări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσυνήθισμα, το κόψιμο κακής συνήθειας 2. η απαλλαγή από κακή συνήθεια ή από κάποια δυσκολία

dezbăta, debăt *Ι. ρ. μετ.* ξεμεθώ, κάνω κάποιον να καταλαβαίνει την αλήθεια *ΙΙ. ρ. μέσο* ξεμεθώω, ξεμηνάω από το μεθύσι

dezbina, dezbin *Ι. ρ. μετ.* 1. χωρίζω, διαίρω, διχάζω, εμβάλλω διχόνοια 2. διασπώ // *interese opuse* *ii* ~ *u* αντίθετα συμφέροντα τους χώριζαν *ΙΙ. ρ. μέσο* διχάζομαι, διαίρομαι

dezbinare, dezbinări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσπαση, ο διχασμός, ο χωρισμός, η διχόνοια 2. η διάσπαση,

- η ρήξη, η διαφωνία 3. η διαίρεση // **de ~** διασπαστικός-ή-ό
- dezbinător-oare, dezbinători-oare** *l. επίθ.* διχαστικός-ή-ό, ασύμφωνος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* διχαστής-άστρια (ο, η)
- dezbobina, dezbobinez** *ρ. μετ.* 1. ξεπηγνίγω, ξετυλίγω νήμα από το πηνίο 2. ξεκαρουλιάζω
- dezbobinare, dezbobinări** *ουσ. θηλ.* το ξεπήνισμα, το ξετύλιγμα του πηνίου
- dezbrăca, dezbrac** *l. ρ. μετ.* 1. γδύνω, ξεντύνω, εκδύω 2. ξεγυμνώνω *ll. ρ. μέσο* ξεγυμνώνομαι, γδύνομαι, ξεγυμνώνομαι
- dezbrăcare, dezbrăcări** *ουσ. θηλ.* 1. το γδύσιμο, το ξεντύσιμο, το ξεγύμνωμα, η απογύμνωση 2. η γύμνωση
- dezbrăcat-ă, dezbrăcați-te** *επίθ.* 1. γδυτός-ή-ό, ξεντυμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό, ξεγυμνωτός-η-ο *ll. ουσ. αρσ. μτφ.* ο φτωχός, ο στερημένος
- dezbrodii, dezbrodese** *ρ. μέσο* βγάζω το τσεμπερί απ' το κεφάλι μου
- dezdoi, dezdoi** *l. ρ. μετ.* ξεδιπλώνω, απλώνω διπλωμένο πράγμα *ll. ρ. μέσο* ξεδιπλώνομαι
- dezechilibră, dezechilibrez** *l. ρ. μετ.* ανισορροπώ, κάνω κάτι να μην έχει ισορροπία *ll. ρ. μέσο* 1. είμαι ανισόρροπος, δεν έχω ισορροπία, χάνω την ισορροπία μου 2. *μτφ.* είμαι ανισόρροπος διανοητικά, είμαι μηονοβλαβής
- dezechilibrare, dezechilibrări** *ουσ. θηλ.* η ανισορροπία
- dezechilibrat-ă, dezechilibrati-te** *επίθ.* 1. ανισόρροπος-η-ο 2. ανισοσκελής-ής-ές
- dezechilibru** *ουσ. ουδ.* 1. η ανισορροπία, η έλλειψη ισορροπίας 2. η αστάθεια
- dezechipa, dezechipez** *l. ρ. μετ.* ξαρματώνω, αφοπλίζω, παίρνω τον εφοδιασμό από κάποιον *ll. ρ. μέσο* ξαρματώνομαι, απαλλάσσομαι από την αρματωσιά
- dezechipare, dezechipări** *ουσ. θηλ.* το ξαρμάτωμα, ο παροπλισμός, πλοίου
- dezechipat-ă, dezechipați-te** *επίθ.* ξαρματωμένος-η-ο, παροπλισμένος-η-ο (για πλοίο)
- dezerta, dezertez** *ρ. αμ.* 1. λιποτακτώ, αυτομολώ 2. αποσκιρτώ
- dezertare, dezertări** *ουσ. θηλ.* 1. η λιπταξία, η αυτομόληση 2. η αποσκιρτηση
- dezertor, dezertori** *ουσ. αρσ.* 1. ο λιποτάκτης 2. ο αυτόμολος
- dezgheț, dezghețuri** *ουσ. ουδ.* το λιώσιμο του πάγου
- dezgheța, dezgheț** *l. ρ. μετ.* λιώνω τα χιόνια, τους πάγους, κ.λ.π.) *ll. ρ. μέσο* 1. λιώνω, 2. ξεπαγώνω 3. ξεμουδιάζω 4. *μτφ.* γίνομαι έξιπνος, αποχτώ θάρρος, γίνομαι toλμηρός // **lacul începe să se dezghețe** η λίμνη αρχίζει να λιώνει τους πάγους της // **nu reușesc să-mi dezgheț picioarele** δεν κατορθώνω να ξεμουδιάσω τα πόδια μου
- dezghețat-ă, dezghețați-te** *επίθ.* 1. ξεπαγωμένος-η-ο, λειωμένος-η-ο (πάγους, χιόνι) 2. *μτφ.* έξιπνος-η-ο, ευφυής-ής-ές
- dezghioacă, dezghioacă** *ρ. μετ.* εκκοκκίζω, βγάζω το σπόρο από το περίβλημα
- dezgoli, dezgolesc** *l. ρ. μετ.* ξεγυμνώνω, γυμνώνω, απογυμνώνω *ll. ρ. μέσο* ξεγυμνώνομαι, γυμνώνομαι, απογυμνώνομαι
- dezgolire, dezgoliri** *ουσ. θηλ.* η απογύμνωση, το γύμνωμα, η γύμνωση, το ξεγύμνωμα
- dezgolit-ă, dezgoliti-te** *επίθ.* 1. γυμνός-ή-ό, ξεγυμνωτός-η-ο, ξεγυμνωμένος-η-ο 2. ακάλυπτος
- η-ο, γδυτός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο (χωρίς βλάστηση)
- dezgrădi, dezgrădesc** *ρ. μετ.* ξεφράζω, αφαιρώ το φράχτη από κάτι
- dezgrădire, dezgrădiri** *ουσ. θηλ.* το ξέφραγμα
- dezgrădit-ă, dezgrădiți-te** *επίθ.* ξεφραγμένος-η-ο, άφραχτος-η-ο
- dezgropa, dezgrop** *ρ. μετ.* 1. ξεθάπνω, ξεθάβω, εκθάπνω 2. ανασκάβω, κάνω ανασκαφές
- dezgropare, dezgropări** *ουσ. θηλ.* 1. το ξέθαμα, η εκταφή 2. η εκσκαφή, η εκχωμάτωση, η ανασκαφή
- dezgust** *ουσ. ουδ.* 1. η αηδία, η σιχαμάρα, η αναγούλα, η αποστροφή, η σιχασιά, ο αποτροπιασμός, η βδελυγμία 2. *μτφ.* η αντιπάθεια
- dezgusta, dezgust** *l. ρ. μετ.* 1. αηδιάζω, αναγουλιάζω, προξενώ αηδία 2. αντιπαθώ *ll. ρ. μέσο* σιχαίνομαι, αποστρέφομαι, αποτροπιάζομαι, απεχθάνομαι // **care se dezgustă** σιχασιάρης-άρα-άρικο
- dezgustat-ă, dezgustați-te** *επίθ.* σιχαμένος-η-ο // **a fi ~** αποτροπιάζομαι
- dezgustător-oare, dezgustători-oare** *l. επίθ.* 1. σιχαμερός-ή-ό, αηδιαστικός-ή-ό, αναγουλιαστικός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο, βδελυρός-ή-ό 2. απαίσιος-α-ο, αποκροστικός-ή-ό, αντιπαθητικός-ή-ό
- dezice, dezice** *l. ρ. μετ.* αναίρω, ξελύνω, αντιλέγω, αποσύρω το λόγο μου, ανακαλώ, παλινωδώνω, λεω αντίθετα απ' όσα είπα προηγουμένως *ll. ρ. μέσο* απαρνιέμαι, αντιφάσκω, αρνιέμαι κάτι που δέχτηκα πρωτότερα
- dezicere** *ουσ. θηλ.* η απάρνηση, η αντίφαση, η αναίρεση, η παλινωδία, η ανάκληση
- deziderat, deziderate** *ουσ. ουδ.* η απαίτηση, η επιθυμία, ο πόθος
- deziluzie, deziluzii** *ουσ. θηλ.* 1. η απογοήτευση, η διάψευση ελπίδας 2. η αποθάρρυνση 3. η απαλλαγή από αυταπάτη
- deziluzional, deziluzionez** *ρ. μετ.* απογοητεύω, αποθαρρύνω, φέρνω κάποιον σε απελπισία, απελπίζω
- deziluzionat-ă, deziluzionați-te** *επίθ.* απογοητευμένος-η-ο, αποθαρρυσμένος-η-ο, απελπισμένος-η-ο
- dezinfecțat, dezinfecțez** *ρ. μετ.* απολυμαίνω, κάνω κάτι υγιεινό, αποσμήχω
- dezinfecțant, dezinfecțante** *ουσ. ουδ.* το απολυμαντικό
- dezinfecțant-ă, dezinfecțanți-te** *επίθ.* απολυμαντικός-ή-ό // **soluție -ă** η απολυμαντική διάλυση
- dezinfecțare, dezinfecțări** *ουσ. θηλ.* η απολύμανση, η αποσμηξη
- dezinfecție, dezinfecții** *ουσ. θηλ.* η απολύμανση
- dezinforma, dezinformez** *ρ. μετ.* παραπληροφορώ, ενημερώνω σκόπιμα, λανθασμένα
- dezinformare, dezinformări** *ουσ. θηλ.* η κακή πληροφόρηση, η εκ προθέσεως λανθασμένη ενημέρωση, η παραπληροφόρηση
- dezinformat-ă, dezinformați-te** *επίθ.* κακοπληροφορημένος-η-ο, απληροφόρητος-η-ο, παραπληροφορημένος-η-ο
- dezinsecție, dezinsecții** *ουσ. θηλ.* η απεντόμωση, η καταστροφή των εντόμων
- dezintegra, dezintegrez** *l. ρ. μετ.* διασπώ, κομματιάζω *ll. ρ. μέσο* διασπώμαι, διαμελίζομαι, διαχωρίζομαι, διασκορπίζομαι

dezintegrare, dezintegrări ουσ. θηλ. 1. η διάσπαση, ο διαχωρισμός, ο διαμελισμός 2. (φυσ.) η μεταστοιχείωση, ο μετασχηματισμός (στην πυρηνική φυσική) // **-a atomului** η διάσπαση του ατόμου

dezintegrat-ă, dezintegrați-te επίθ. μεταστοιχειωμένος-η-ο, διασπασμένος-η-ο, διαχωρισμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, διαμελισμένος-η-ο

dezinteres ουσ. ουδ. 1. η ανιδιοτέλεια, η έλλειψη επιμέλειας, η αδιαφορία 2. η παραμέληση **dezinteresă, dezinteresez** ρ. μέσο αδιαφορώ, δεν επιμελούμαι κάτι, δεν ενδιαφέρομαι, αμελώ, παραμελώ, δε φροντίζω

dezinteresare, dezinteresări ουσ. θηλ. η ανιδιοτέλεια, η έλλειψη επιμέλειας, η αδιαφορία, η έλλειψη ενδιαφέροντος

dezinteresat-ă, dezinteresați-te I. επίθ. ανιδιοτελής -ής-ές, αφιλοκερδής-ής-ές // **ajutor** ~ η ανιδιοτελής βοήθεια II. επίρ. ανιδιοτελώς, αφιλόκερδα

dezintoxica, dezintoxic ρ. μετ. 1. αποτοξινώνω, κάνω αποτοξίνωση 2. απαλλάσσω τον οργανισμό από τοξικές ουσίες

dezintoxicare, dezintoxicări ουσ. θηλ. η αποτοξίνωση

dezinvolt-ă, dezinvolți-te I. επίθ. ανεπιτήδευτος-η-ο, εύστοφος-η-ο, ευκίνητος-η-ο, ταχυκίνητος-η-ο, απροσποίητος-η-ο, φυσικός-ή-ό II. επίρ. εύστορα, ανεπιτήδευτα, φυσικώς

dezinvoltură ουσ. θηλ. το ανεπιτήδευτο, η φυσικότητα στους τρόπους, η απλοϊκότητα τρόπων

dezlănțui, dezlănțui I. ρ. μετ. 1. εξαπολύω 2. απελευθερώνω από τα δεσμά, αφήνω κάτι με ορμή II. ρ. μέσο εξαπολύομαι, ξεχύνομαι ραγδαία // **furtuna se -se** η θύελλα εξαπολύθηκε

dezlănțuire, dezlănțuiri ουσ. θηλ. η εξαπόλυση, το ξέσπασμα

dezlănțuit-ă, dezlănțuiți-te επίθ. εξαπολυμένος-η-ο **dezlâna pers.** 3 **dezlânează** ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώσα οριστικής) 1. ξεφτώ, ξεφτιζώ (ψαράσι, ρούχο) 2. μτφ. γίνεται ασυνάρτητα, συγκεχυμένα, παρουσιάζεται με έλλειψη λογικής σειράς σε λόγια ή πράξεις

dezlânare, dezlânări ουσ. θηλ. το ξέφτισμα **dezlânat-ă, dezlânăți-te** επίρ. 1. ξεφτισμένος-η-ο 2. μτφ. συγκεχυμένος-η-ο, ασυνάρτητος-η-ο II. επίρ. ασυνάρτητα // **vorbește** ~ μιλάει ασυνάρτητα / χωρίς συνδυασμό

dezlega, dezleg I. ρ. μετ. 1. λύνω, ξεδένω, ξελύνω 2. απολύω, αποσυνδέω, αποδεσμεύω // **a ~ o problemă** λύνω ένα πρόβλημα // **a ~ punga** πληρώνω πολλά λεφτά, ξεδούνω // **a ~ sacul** τα λέω όλα όσα ξέρω, φέρνω σε φως όλες τις πληροφορίες II. ρ. μέσο 1. λύνομαι 2. απολύομαι // **a i se ~ limba** λύνεται η γλώσσα του, αρχίζει και μιλάει

dezlegare, dezlegări ουσ. θηλ. 1. η λύση, το λύσιμο, η αποδέσμευση, η αποσύνδεση 2. η απαλλαγή 3. μτφ. η κατάργηση δεσμού, η άδεια

dezlegat-ă, dezlegați-te επίθ. 1. λυτός-ή-ό, λυμένος-η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο // **a avea limba -ă** τα λέγω όλα όσα ξέρω

dezlegător-oare, dezlegători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. μάντης-ισσα (ο,)

dezlipi, dezlipesc I. ρ. μετ. αποκολλάω, ξεκολλάω II. ρ. μέσο αποκολλώμαι, ξεκολλιέμαι // **timbrele se dezlipesc de plic** τα γραμματόσημα ξεκολλιούνται απ' το φάκελο

dezlipire, dezlipiri ουσ. θηλ. η αποκόλληση, το ξεκόλλημα

dezlipit-ă, dezlipiți-te επίθ. ξεκολλημένος-η-ο **dezlocuit-ă, dezlocuiți-te** επίθ. εκποτισμένος-η-ο, απομακρυσμένος-η-ο // **cantitatea de lichid -ă** η ποσότητα υγρού που εκποτίζεται

dezmaț, dezmațuri ουσ. ουδ. 1. η αναίδεια, η ξετσιπσισιά, η ασέλγεια 2. μτφ. η κραιπάλη, η αποχαλίνωση, η ακολασία, η παραλυσία **dezmața, dezmață** ρ. μέσο ξετσιπώνομαι, ακολασταίνω, ασέλγω, αποχαλινώνομαι

dezmațat-ă, dezmațați-te επίθ. ξετσιπωτός-η-ο, ακόλαστος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, αναίδης-ής-ές **dezmembra, dezmembrez** I. ρ. μετ. διαμελίζω, κομματίζω, τεμαχίζω II. ρ. μέσο διαμελίζομαι

dezmembrare, dezmembrări ουσ. θηλ. 1. ο διαμελισμός, το κομμάτισμα, ο τεμαχισμός 2. η διανομή μιας χώρας μεταξύ των νικητών

dezmetic, dezmeticesc I. ρ. μετ. συνφερόνω, κάνω κάποιον να συνέλθει, να λογικευτεί II. ρ. μέσο 1. συνέρχομαι, ξαναποκτώ τις αισθήσεις μου 2. ξαναέρχομαι στα λογικά μου 3. ανανήφω // **până să se dezmeticească...** ώσπου να νρθούν στα λογικά τους, ώσπου να συνέλθουν

dezmeticire, dezmeticiri ουσ. θηλ. 1. η ανάνηψη, η λογίκευση, η επανάκτηση της σωστής κρίσης 2. ο ερχομός κάποιου στα λογικά του

dezmeticit-ă, dezmeticiți-te επίθ. πνευματικώς διαυγής, εξεζαλισμένος-η-ο

dezmierda, dezmierd I. ρ. μετ. 1. χαϊδεύω 2. θωπεύω II. ρ. μέσο χαϊδεύομαι

dezmierdare, dezmierdări ουσ. θηλ. 1. το χαϊδεμα, το χάδι 2. η θωπεία 3. η υπερβολική περιποίηση **dezmierdat-ă, dezmierdați-te** επίθ. χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο

dezminți, dezmint I. ρ. μετ. διαψεύδω II. ρ. μέσο διαψεύδομαι

dezmințire, dezmintiri ουσ. θηλ. η διάψευση **dezmințiri, dezmistiresc** ρ. μετ. οργάνω ελαφρά το χωράφι μετά από τη σοδεία (από τη συγκομιδή)

dezmiriște, dezmiriști ουσ. θηλ. το επιφανειακό όργωμα του χωραφίου μετά από τη σοδεία

dezmoșteală, dezmoșteli ουσ. θηλ. το ξεμουδιασμα **dezmoști, dezmorțesc** I. ρ. μετ. ξεμουδιάζω // **merg ca să-mi dezmoștesc picioarele** βαδίζω για να ξεμουδιάσουν τα πόδια μου II. ρ. μέσο 1. ξεμουδιάζω 2. μτφ. ξυπνώ // **primăvara natură se dezmorțește** την άνοιξη η φύση ξυπνάει

dezmoștire ουσ. θηλ. το ξεμουδιασμα

dezmoștit-ă, dezmorțiți-te επίθ. 1. ξεμουδιασμένος-η-ο 2. μτφ. ξύπνιος-ια-ιο

dezmoșteni, dezmostenesc ρ. μετ. 1. αποκληρώ 2. αποκληρύσω, αρνιέμαι την πατρότητα του παιδιού μου

dezmoștenire, dezmosteniri ουσ. θηλ. 1. η αποκλήρωση 2. η αποκλήρυξη, η αποβολή τέκνου από το πατρικό σπέρμα, η στέρηση από τα κληρονομικά του δικαιώματα

dezmoștenit-ă, dezmosteniți-te επίθ. 1. αποκληρος-η-ο 2. μτφ. άτυχος-η-ο, πάμφτωχος-η-ο, αδικημένος-η-ο // **dezmoștenii ai soartei** οι απόκληροι της τύχης

deznaționaliza, denaționalizez I. ρ. μετ. απεθνικοποιώ II. ρ. μέσο απεθνικοποιούμαι
deznaționalizare, denaționalizări ουσ. θηλ. η απεθνικοποίηση
deznaționalizat-ă, denaționalizați-te επίθ. απεθνικοποιημένος-η-ο
deznădăjdui, deznădăjduiesc I. ρ. μετ. απελπίζω II. ρ. μέσο απελπίζομαι, αποκαρδίζομαι, αποθαρρύνομαι
deznădăjduire ουσ. θηλ. η απελπισία, το χάσιμο της ελπίδας
deznădăjduit-ă, deznădăjduiți-te επίθ. απελπισμένος-η-ο, απελπιστικός-ή-ό
deznădejde, deznădejdi ουσ. θηλ. η απελπισία, η απόγνωση, η μεγάλη λύπη
deznoda, deznod ρ. μετ. 1. λύνω, ξεδένω κόμπο 2. αποδεσμεύω 3. μτφ. διευθετώ μια υπερδεμένη κατάσταση // **a ~ băierile pungii** ξεδένω τα σιρόπια του πουργιού (της σακούλας) // **a ~ o panglică** ξεδένω μια ταινία
deznodare, deznodări ουσ. θηλ. το ξεδέσιμο, το λύσιμο, η λύση
deznodată, deznodați-te επίθ. 1. ξεδεμένος-η-ο, αποδεσμευμένος-η-ο, λυμένος-η-ο 2. μτφ. (για τους ανθρώπους) ψηλόλιννος-η-ο 3. μτφ. (για τις σκέψεις) χωρίς ειρμό, χωρίς συνδυασμό
deznodământ, deznodăminte ουσ. ουδ. 1. η λύση, το αποτέλεσμα 2. η έκβαση, η λύση ενός συγγράμματος (δράμα, μυθιστόρημα, κ.λ.π.) 3. ο επίλογος
dezoabiui, dezoabiuiesc I. ρ. μετ. 1. ξεσυνθίζω 2. ξεμαθαίνω II. ρ. μέσο ξεσυνθίζω // **m-am ~t de fumat** διέκοψα το κάπνισμα
dezoabiuire ουσ. θηλ. το ξεσυνθίσιμα, η αποβολή κάποιας συνήθειας
dezodoriza, dezodorizez ρ. μετ. αποσμήχω, απομακρύνω τη δυσόσμη μυρωδιά
dezodorizant-ă, dezodorizanti-te I. επίθ. αποσμητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το αποσμητικό
dezodorizare, dezodorizări ουσ. θηλ. η απόσμηξη
dezodorizator, dezodorizatoare ουσ. ουδ. το αποσμητικό
dezoala, dezoalez ρ. μετ. καταθλίβω, θλίβω, προξενώ λύπη, λυπώ, αποκαρδίζω
dezolant-ă, dezolanti-te επίθ. 1. καταθλιπτικός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό, λυπηρός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό 2. ελβεϊνός-ή-ό
dezoalare, dezoalări ουσ. θηλ. 1. η κατάθλιψη, η μεγάλη θλίψη, η αποκαρδίωση 2. η ερήμωση
dezoalot-ă, dezoaloti-te επίθ. θλιμμένος-η-ο, πικραμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο
dezonoare ουσ. θηλ. 1. η ατιμία, η έλλειψη τιμιότητας, η ανυποληψία 2. η αισχύνη
dezonora, dezonorez I. ρ. μετ. 1. ατιμάζω, προσβάλλω την τιμή κάποιου II. ρ. μέσο 1. ατιμάζομαι, αισχύνομαι, ντρέπομαι για κάτι κακό που έκανα
dezonorant-ă, dezonoranti-te επίθ. ατιμωτικός-ή-ό, προσβλητικός-ή-ό
dezonorare, dezonorări ουσ. θηλ. η ατίμωση, η προσβολή της τιμής
dezonorat-ă, dezonorati-te επίθ. 1. ατιμασμένος-η-ο, άτιμος-η-ο 2. ελβεϊνός-ή-ό
dezordine, dezordini ουσ. θηλ. 1. η αταξία, η ακαταστασία, η ανακατωσούρα, η αναστάτωση, το χάος, η αποδιοργάνωση 2. το ανακάτωμα 3. η

ταραχή, η αντάρα, η ακοσμία, η απειθαρχία // **ce ~ în camera lui!** τί αταξία στην κάμαρά του!
dezordonat-ă, dezordonați-te επίθ. 1. άτακτος-η-ο, άτακτοποιητος-η-ο, ακατάστατος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, ανάστατος-η-ο 2. ανάκατος-η-ο, άτσαλος-η-ο
dezorganiza, dezorganizez I. ρ. μετ. αποδιοργανώνω II. ρ. μέσο αποδιοργανώνομαι
dezorganizare, dezorganizări ουσ. θηλ. η αποδιοργάνωση
dezorganizat-ă, dezorganizați-te επίθ. 1. αποδιοργανωμένος-η-ο 2. ξεχαρβάλωτος-η-ο
dezorienta, dezorientez I. ρ. μετ. αποπροσανατολίζω II. ρ. μέσο αποπροσανατολίζομαι
dezorientare, dezorientări ουσ. θηλ. 1. ο αποπροσανατολισμός 2. η αμηχανία 3. η αβεβαιότητα
dezorientat-ă, dezorientati-te επίθ. αποπροσανατολιστος-η-ο
dezoxida, dezoxidez ρ. μετ. αποξειδώνω (απομακρύνω το οξυγόνο από μια ουσία)
dezoxiribonucleic επίθ. // **acid ~** δεσοξυριβοζουκλεϊ(ν)ικό οξύ, το Ντι-Εν-Εϊ
dezhădăcina, dezhădăcinez ρ. μετ. ξεριζώνω, εκριζώνω
dezhădăcinare, dezhădăcinări ουσ. θηλ. το ξεριζώσιμα, η εκριζώση
dezhădăcinat-ă, dezhădăcinați-te επίθ. 1. ξεριζωμένος-η-ο 2. μτφ. ξενιτεμένος-η-ο
dezrobi, dezrobesc I. ρ. μετ. απελευθερώνω, ελευθερώνω, ξεσκαβώνω II. ρ. μέσο απελευθερώνομαι, ελευθερώνομαι, ξεσκαβώνομαι
dezrobire, dezrobiri ουσ. θηλ. το ξεσκαβώμα, η απελευθέρωση
dezrobit-ă, dezrobiți-te επίθ. απελευθερωμένος-η-ο, ξεσκαβωμένος-η-ο
dezrobitor-oare, dezrobitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. απελευθερωτής-ώτρια (ο, η), ξεσκαβωτής-ώτρια (ο, η) II. επίθ. απελευθερωτικός-ή-ό
dezumaniza, dezumanizez I. ρ. μετ. απανθρωπίζω, κάνω τον άνθρωπο σκληρό, άσπλαχνο II. ρ. μέσο γίνομαι απάνθρωπος-η-ο, γίνομαι σκληρός, άγριος, ωμός, άσπλαχνος
dezumanizare ουσ. θηλ. η απανθρωπία
dezumanizat-ă, dezumanizați-te επίθ. απάνθρωπος-η-ο
dezumfla, dezumflu I. ρ. μετ. ξεφουσκώνω II. ρ. μέσο ξεφουσκώνω, ελαττώνομαι σε όγκο // **cauciucul s-a ~t** το καουτσούκ ξεφούσκωσε
dezumfla, dezumflări ουσ. θηλ. το ξεφούσκωμα
dezumflat-ă, dezumflati-te επίθ. 1. ξεφουσκωμένος-η-ο 2. μτφ. (για τους ανθρώπους) σωφρονισμένος-η-ο
dezvăța, dezvățui I. ρ. μετ. ανακαλύπτω, αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω, φανερώνω // **a ~ secretele** ανακαλύπτω τα μυστικά II. ρ. μέσο αποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι, φανερώνομαι // **a-și ~ gândurile și sentimentele** εκμυστηρεύομαι
dezvăluire, dezvăluiri ουσ. θηλ. η αποκάλυψη, η ανακάλυψη, το ξεσκεπάσμα
dezvăț, ουδ. το ξεσυνθίσιμα
dezvățai, dezvățai I. ρ. μετ. ξεμαθαίνω, ξεσυνθίζω II. ρ. μέσο ξεμαθαίνω, ξεσυνθίζω // **trebuie să te dezveți de fumat** πρέπει να ξεμάθεις το κάπνισμα

dezveli, dezvelesc *l. ρ. μετ.* αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω
II. ρ. μέσο αποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι
dezvelire, dezvelire *ουσ. θηλ. 1.* το ξεσκεπασμα, η αποκάλυψη *2.* τα αποκαλυπτήρια (τελετή για αφαίρεση του καλύμματος από τους ανδριάντες ή από τα μνημεία)
dezvinováți, dezvinovátesc *l. ρ. μετ.* απαλλάσσω από κατηγορία, αθώνω κάποιον από κατηγορία
II. ρ. μέσο απολογούμαι από κατηγορία, αθώνομαι, αποδεικνύω ότι είμαι αθώος
dezvinováțire, dezvinováțiri *ουσ. θηλ.* η αθώωση, η δικαιολόγηση, η απόκρουση κατηγορίας
dezvirgina, dezvirginez *ρ. μετ.* ξεπαρθενεύω, διακορεύω
dezvirginare, dezvirginări *ουσ. θηλ.* το ξεπαρθένωμα, η διακόρευση
dezvolta, dezvolt *l. ρ. μετ. 1.* αναπτύσσω, ευρύνω, επαιξάνω, μεγαλώνω κάτι περισσότερο, εξελίσσω *2.* αναδίνω *3.* εκθέτω (το θέμα) // *a ~* **inteligența copilului** αναπτύσσω τη δianoia του παιδιού // **oratorul dezvoltă subiectul** ο ρήτορας εκθέτει το θέμα (αφηγείται με λεπτομέρειες) // **unele reacții chimice dezvoltă căldură** μερικές χημικές αντιδράσεις αναδίδουν θερμότητα *II. ρ. μέσο 1.* αναπτύσσομαι, εκτυλίσσομαι, εξελίσσομαι, επεκτείνομαι, γίνομαι μεγαλύτερος *2.* ευδοκίμω, προκόβω // **copilul se dezvoltă normal** το παιδί αναπτύσσεται ομαλά
dezvoltare, dezvoltări *l. ουσ. θηλ.* η ανάπτυξη, η άπλωση, η εξέλιξη, η αύξηση, η εκτύλιξη, η ανέλιξη, η ανάδοση // *-a economică* η οικονομική ανάπτυξη // *-a organismului omenesc* η ανάπτυξη του ανθρώπινου οργανισμού // *-a plantelor* η ανάπτυξη των φυτών // (*φυσ.*) *- de căldură* η ανάδοση θερμότητας // **țară în curs de ~** αναπτυσσόμενη χώρα *II. επιθ. έκφρ. de ~* αναπτυξιακός-ή-ό // **program de ~** το αναπτυξιακό πρόγραμμα
dezvoltat-ă, dezvoltati-țe *επιθ. 1.* ανεπτυγμένος-η-ο, εξελιγμένος-η-ο, εξαπλωμένος-η-ο *2.* αναλυτικός-ή-ό // **cultură -ă** ο ανεπτυγμένος πολιτισμός // **economie -ă** η ανεπτυγμένη οικονομία // **plan ~** το αναλυτικό σχέδιο (λεπτομερειακό)
di *επιφ. ντι* (ονοματοποίηση, παρακίνηση στο βάδισμα των αλόγων)
diabet, diabeturi *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο διαβήτης (αρρώστια), ο ζαχαροδιαβήτης
diabetic-ă, diabetici-ce *l. επιθ. (ιατρ.)* διαβητικός-ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πάσχων, η πάσχουσα από διαβήτη, διαβητικός-ή (ο, η)
diabolic-ă, diabolici-ce *επιθ. 1.* διαβολικός-ή-ό, σατανικός-ή-ό *2.* μοχθηρός-ή-ό
diacon, diaconi *ουσ. αρσ.* ο διάκος, ο διάκονος
diaconie *ουσ. θηλ.* η διακονία (το αξίωμα του διακόνου στην εκκλησία)
diademe, diademe *ουσ. θηλ.* το διάδημα
diafan-ă, diafani-ce *επιθ. 1.* διαφανής-ής-ές, διάφανος-η-ο, διαυγής-ής-ές *2. μτφ.* αέρινος-η-ο
diafilm, diafilme *ουσ. ουδ.* το φωτογραφικό φιλμ για το διασκόπιο
diafragmă, diafragme *ουσ. θηλ.* το διάφραγμα
diagnostic, diagnostice *ουσ. ουδ.* η διάγνωση, ο καθορισμός της αρρώστιας μετά από εξέταση του αρρώστου
diagnostica, diagnosticez *ρ. μετ.* διαγιγνώσκω, βγάζω διάγνωση

diagonal-ă, diagonali-ce *l. επιθ.* διαγώνιος-ια-ιο *II. ουσ. θηλ.* η διαγώνια // **în -ă** διαγώνια, διαγωνίως, εγκάρσια
diagramă, diagrame *ουσ. θηλ. 1.* το διάγραμμα *2.* το σχήμα
dialect, dialecte *ουσ. ουδ.* η διάλεκτος
dialectal-ă, dialectali-ce *επιθ.* διαλεκτικός-ή-ό, ιδιωματικός-ή-ό
dialectic-ă, dialectici-ce *l. επιθ. (φιλοσ.)* διαλεκτικός-ή-ό // **materialismul ~** ο διαλεκτικός υλισμός *II. ουσ. θηλ. (φιλοσ.) 1.* η διαλεκτική *2.* η διαδικασία του «γίνεσθαι» με ποσοτικές και ποιοτικές αλλαγές
dialectician-ă, dialecticieni-ce *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* διαλεκτικός-ή (ο, η), που ακολουθεί τη διαλεκτική στη φιλοσοφία *II. επιθ.* διαλεκτικός-ή-ό // **filozof ~** ο διαλεκτικός φιλόσοφος
dialectologie *ουσ. θηλ.* η διαλεκτολογία
dialog, dialoguri *ουσ. ουδ.* ο διάλογος // **a purta un ~** διεξάγει ένα διάλογο
dialoga, dialoghez *ρ. αμ.* συζητώ, διεξάγω διάλογο, συνομιλώ, κουβεντιάζω
dialogat-ă, dialogati-țe *επιθ.* διαλογικός-ή-ό, σε μορφή διαλόγου
diamant, diamante *l. ουσ. ουδ.* το διαμάντι, η διαμαντόπετρα, ο αόδαμας // **arta prelucrării -elor** η αδαμαντουργία // **mină de ~** το αδαμαντορυχείο *II. επιθ. έκφρ. de ~ αδαμάντινος-η-ο, διαμαντένιος-ι-ο
diamantifer-ă, diamantiferi-ce *επιθ.* αδαμαντοφόρος-α-ο
diamantin-ă, diamantini-ce *επιθ.* διαμαντένιος-ια-ο
diametral-ă, diametriali-ce *l. επιθ.* διαμετρικός-ή-ό *II. επιρ.* διαμετρικώς // **~ opus** εκ διαμέτρου αντίθετος (τελείως αντίθετος)
diameter, diametre *ουσ. ουδ.* η διάμετρος // **-ul cercului** η διάμετρος του κύκλου // **a determina ~ul** προσδιορίζω τη διάμετρο, διαμετρών
diapazon, diapazoane *ουσ. ουδ.* το διαπασών
diapozitiv, diapozitive *ουσ. ουδ.* η διαφάνεια, η εικόνα για το διασκόπιο // **-e color** οι έγχρωμες διαφάνειες
diaree *ουσ. θηλ. 1.* η διάρροια, η διάρροη *2. (ιατρ.)* η ευκοιλιότητα
diareic-ă, diareici-ce *επιθ.* διάρροϊκός-ή-ό
diantroză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διάρθρωση
diascop, diascoape *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το διασκόπιο
diateză, diateze *ουσ. θηλ. (γρμμ.)* η διάθεση (ενεργητική, παθητική, μέση, ουδέτερη)
diavolesc-cască, diavolesti *επιθ. 1.* διαβολικός-ή-ό, σατανικός-ή-ό, δαμονικός-ή-ό *2.* διαβολεμένος-η-ο
diavolește *επιρ.* διαβολικά
diavoliță, diavolițe *ουσ. θηλ.* η διαβόλισσα, η δρακόντισσα
dibaci-ce, dibaci-ce *επιθ. 1.* επιδέξιος-ια-ιο, επιπρόδειος-α-ο *2.* καπτός-ος *3.* καταφερτζής-ού
dibăci, dibăcesc *ρ. μετ.* ανευρίσκω, πετυχαίνω, ανακαλύπτω
dibăcie, dibăcii *ουσ. θηλ. 1.* η επιδεξιότητα, η δεξιότητα, η ικανότητα *2. μτφ.* η διπλωματία
diblu, dibluri *ουσ. ουδ.* το ντίμπελ, το μικρό κομμάτι ξύλου ή μετάλλου μπλεγμένο στον τοίχο, επί του οποίου στερεώνεται καρφή για ανάρτηση αντικειμένων, το σούπα
dibui, dibui *l. ρ. μετ. 1.* ψηλαφίζω, ψάχνω, ανακαλύπτω *II. ρ. αμ.* αγγίζω με τις άκρες των*

δαχτύλων // **a merge pe -te** πηγαίνω στο σκοτάδι ψηλαφίζοντας (ψηλαφητά, στην τύχη) **III. επιρ. έκφρ. pe -te** ψηλαφίζω, στα κουτούρου

dibuială, dibuieți ουσ. θηλ. η ανεύρεση, η ανακάλυψη, το ψηλάφισμα, η ψηλάφηση

dibuire, dibuiri ουσ. θηλ. η ψηλάφηση, το ψηλάφισμα

dibuit ουσ. ουδ. ο ψηλαφισμός

dichis, dichisuri **I. ουσ. ουδ. 1.** το βόλεμα, το συγύρισμα **2.** η εξοικονόμηση, η τακτοποίηση **3.** ο ευπρεπισμός, η διευθέτηση, ο διακανονισμός **II. επιρ. έκφρ. cu ~** με συγύρισμα, με όλα τα χρειαζούμενα

dichisi, dichisesc **I. ρ. μετ. 1.** τακτοποιώ, συγυρίζω, ευπρεπίζω **2.** διευθετώ **3.** καλλωπίζω **II. ρ. μέσο 1.** συγυρίζομαι, στολίζομαι, καλλωπίζομαι **2.** φροντίζω την εξωτερική μου εμφάνιση ώστε να είναι ευπρεπής

dichisită, dichisiti-te **επιθ. (λαϊκ.)** συγυρισμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο, καλοντυμένος-η-ο

dicotiledonat-ă, dicotiledonați-te **I. επιθ. (βοτ.)** δικотυλήθονος-η-ο (καρπός που έχει δύο κοτυληδόνες) **II. ουσ. θηλ. (βοτ.)** τα δικотυλήθονα

dicta, dictez **ρ. μετ. 1.** υπαγορεύω **2.** απαγγέλλω, εκφωνώ κάτι με αργό ρυθμό **3.** υποδεικνύω **4.** επιβάλλω, προστάζω

dictando ουσ. ουδ. **αμετάβλ.** το ριγυτό τετράδιο (με ευθείες οριζόντιες γραμμές)

dictare, dictări ουσ. θηλ. **1.** η υπαγόρευση **2.** η υπόδειξη **3.** η εκφώνηση κειμένου για γράψιμο στο τετράδιο από τους μαθητές

dictat, dictate ουσ. ουδ. η επιβολή, η υπαγόρευση

dictator, dictatori ουσ. αρσ. ο δικτάτορας // **a fi ~** είμαι δικτάτορας

dictatorial-ă, dictatorial-e **επιθ.** δικτατορικός-ή-ό // **regim ~** το δικτατορικό καθεστώς

dictatură, dictaturi ουσ. θηλ. η δικτατορία, το απολυταρχικό πολίτευμα // **de ~** δικτατορικός-ή-ό

dicton, dictoane ουσ. ουδ. **1.** το γνωμικό, το απόφθεγμα, το ρητό, η ρήση **2.** η παροιμία

dicționar, dicționare ουσ. ουδ. το λεξικό // **~ de buzunar** το εγκόλπιο λεξικό, το λεξικό της τσέπης

dicțiune, dicțiuni ουσ. θηλ. **1.** η απαγγελία, η προφορά με ύφος και ρυθμό **2.** η σαφής άρθρωση λέξεων, η ορθοέπεια

didactic-ă, didactici-ce **I. επιθ.** διδακτικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό // **cadru ~** ο εκπαιδευτικός λειτουργός // **corpul ~** το διδακτικό σώμα **II. ουσ. θηλ.** η διδασκαλία, ο κλάδος παιδαγωγικής ως προς τη διδασκαλία

dieceză, dieceze ουσ. θηλ. (εκκλ.) η επισκοπή, η περιοχή εξουσίας του επισκόπου

diedru, diedre ουσ. ουδ. το διέδρο

dielectric-ă, dielectrici-ce **επιθ.** διηλεκτρικός-ή-ό (κάθε ουσία μονωτική ως προς τον ηλεκτρισμό)

diesel ουσ. ουδ. (τεχ.) το ντήζελ // **motor ~** ο ντήζελοκινητήρας // **locomotivă ~** η ντήζελάμαξα

dieta, diete ουσ. θηλ. (ιατρ.) **1.** η διαίτα, ο τρόπος διατροφής **2.** η κούρα που επιβάλλεται από την υγιεινή και θεραπευτική **3.** το κοινοβούλιο, η διαίτα (σε ορισμένες χώρες)

dietetici-ă, dietetici-ce **επιθ.** διαιτητικός-ή-ό

dietetica ουσ. θηλ. (ιατρ.) η διαιτητική (κλάδος της ιατρικής και υγιεινής)

dietetician-ă, dieteticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. διαιτολόγος (ο, η)

diez, diezi ουσ. αρσ. (μουσ.) η δέση

difamant-ă, difamanți-te **επιθ.** δυσφημιστικός-ή-ό

difazat-ă, difazați-te **επιθ. (ηλεκτρ.)** διφασικός-ή-ό

diferend, diferende ουσ. ουδ. η διαφορά, η διένεξη, η έριδα

diferență, diferențe ουσ. θηλ. **1.** η διαφορά **2.** μαθ. το κατάλοιπο, το υπόλοιπο // (γεωγρ.) **~ de nivel** η διαφορά επιπέδου // (λογικ.) **~ specifică** η ειδοποιός διαφορά

diferenția, diferențiez **I. ρ. μετ. 1.** διαφοροποιώ **2.** διακρίνω, ξεχωρίζω, διαστέλλω **3.** μαθ. διαφορίζω **II. ρ. μέσο 1.** διαφοροποιούμαι **2.** διαφέρω

diferențial-ă, diferențiale **I. επιθ.** διαφορικός-ή-ό // **calculul ~** ο διαφορικός λογισμός **II. ουσ. θηλ. (μαθ.)** το διαφορικό, το διαφορικό μιας συνάρτησης **III. ουσ. ουδ.** το διαφορικό, εξάρτημα μηχανής

diferențiere, diferențieri ουσ. θηλ. **1.** η διαφοροποίηση **2.** το ξεχώρισμα, η διάκριση **3.** (μαθ.) η διαφορίση

diferi, difer **ρ. αμ. 1.** διαφέρω **2.** ξεχωρίζω

diferit-ă, diferiți-te **επιθ.** διαφορετικός-ή-ό, διάφορος -η-ο // **a fi ~** είμαι διαφορετικός, ποικίλλω, κάνω κάτι διαφορετικό // **in mod ~** με διαφορετικό τρόπο // **obiecte -e** διάφορα αντικείμενα // **păreri -e** διάφορες γνώμες, διάφορα φρονήματα

difficil-ă, dificil-e **επιθ.** δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής -ές, ζόρικός-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **situație -ă** η δύσκολη κατάσταση // **misivune -ă** η δυσχερής αποστολή

dificultate, dificultăți ουσ. θηλ. **1.** η δυσκολία, η δυσχέρεια **2.** η αμηχανία, η αδεξιότητα **3.** το πρόσκομμα, το εμπόδιο, το πρόβλημα // **a întâmpina multe dificultăți** συναντώ πολλές δυσκολίες // **a avea dificultăți** βρίσκομαι σε αμηχανία, βρίσκομαι σε αδιέξοδο, σε δύσκολη κατάσταση // **cu multe dificultăți** με μεγάλες δυσκολίες

diform-ă, diformi-e **επιθ.** δύσμορφος-η-ο, άσκημος -η-ο, κακόφτιαχτος, κακοφτιαγμένος-η-ο

diformitate, diformități ουσ. θηλ. η δυσμορφία, η ασκήμια, η αμορφία

difracța pers. 3 difractă **I. ρ. μετ. και ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής)** προκαλεί ή υπόκειται σε διάθλαση φωτός, ραδιοφωνικών κυμάτων, κ.λ.π.

difracță, difracți-te **επιθ.** διαθλασμένος-η-ο

difracție, difracții ουσ. θηλ. η διαθλαση φωτός, ραδιοφωνικών κυμάτων, κ.λ.π.

diferic-ă, diferici-ce **I. επιθ. (ιατρ.)** διφθεριτικός-ή-ό // **anglină ~ă** η διφθεριτική αγγίνα **II. ουσ. αρσ. και θηλ.** ο άρρωστος από διφθερίτιδα

diferie, diferii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η διφθερίτιδα

diffină, diffine ουσ. θηλ. το χνουδωτό βαμπακερό ύφασμα, πυκνό και ανθεκτικό για πυτζάμες, κ.λ.π., η φανέλλα

diffong, diffongi ουσ. αρσ. (γραμμα.) ο δίφθογγος

difuz-ă, difuzi-e **επιθ.** διάχυτος-η-ο, διασκορπισμένος -η-ο, συγκεχυμένος-η-ο

difuza, difuzez **I. ρ. μετ. 1.** διαχύνω, διαχέω, διασκορπίζω, διαδίδω **2.** μεταδίδω // **presa a -t pe larg evenimentele** ο τύπος διέδωσε εκτενώς τα γεγονότα **II. ρ. μέσο** διαχύνονται, διαχέονται,

διασκορπίζομαι, διαδίδομαι, μεταδίδομαι // *știrea s-a -t* η είδηση διαδόθηκε // *ziarele se difuzează prin poștă* οι εφημερίδες διαδίδονται ταχυδρομικώς
difuzabil-ă, difuzabili-e επίθ. διαχυτικός-ή-ό, διαδόσιμος-η-ο, μεταδόσιμος-η-ο
difuzare, difuzări ουσ. θηλ. η διάδοση, η διάχυση, η διασκορπίση, ο διασκορπισμός, η μετάδοση // *-a preseii* η διάδοση του τύπου
difuzat-ă, difuzați-te επίθ. διαδεδομένος-η-ο
difuziune, difuziuni ουσ. θηλ. (φυσ.) η διάχυση, ο διασκορπισμός
difuzor, difuzoare, difuzori I. ουσ. ουδ. 1. το megάφωνο 2. το μηχανήμα όπου γίνεται το φαινόμενο της διάχυσης II. ουσ. αρσ. το πρόσωπο, το άτομο που μεταδίδει, που πουλάει τις εφημερίδες, ο διανομέας, ο πλανόδιος, ο εφημεριδοπώλης // ~ **voluntar** ο εθελοντής διανομέας
dig, diguri ουσ. ουδ. το πρόχωμα, το φράγμα νερού, ο μώλος, η προβλήτα
digera, diger ρ. μετ. 1. πέπω, χωνεύω 2. μετατρέπω τις τροφές με τη λειτουργία της πέψης σε χρήσιμες για τον οργανισμό ουσίες
digerabil-ă, digerabili-e επίθ. πεπτικός-ή-ό, χωνευτικός-ή-ό, εύπειπος-η-ο, ευκολοχώνευτος -η-ο
digerare ουσ. θηλ. η χώνευση, η χώνευση, το χώνεμα, η πέψη
digestie, digestii ουσ. θηλ. ιδ. **digerare**
digestiv-ă, digestivi-e επίθ. πεπτικός-ή-ό, χωνευτικός-ή-ό // **aparatul** ~ το πεπτικό σύστημα
digital-ă, digitali-e επίθ. δακτυλικός-ή-ό // **amprente -e** τα δακτυλικά αποτυπώματα
digităle ουσ. θηλ. η δακτυλοθεσία
digresiune, digresiuni ουσ. θηλ. η παρέκβαση, η απομάκρυνση από το κύριο θέμα
dihai επίρ. (λαϊκ.) πιο πολύ, περισσότερο, πιότερο // **mai** ~ ακόμα πιο πολύ, περισσότερο
dihanie, dihanii ουσ. θηλ. το θηρίο, το αγρίμι, το στοιχειό, το τέρας
dihor, dihuri ουσ. αρσ. (ζωολ.) το κουνάβι
dijmas, dijmasi ουσ. αρσ. 1. ο κολήγας, ο μεσακάρης 2. ο γεωργός με νοικιασμένο χωράφι που δίνει στον ιδιοκτήτη μέρος από τη σοδειά
dijmă, dijmă ουσ. θηλ. 1. το νοίκισμα αγρού, η ενοίκιαση αγρού στο μεσακάρη που μοιράζει τα προϊόντα με τον ιδιοκτήτη 2. η δεκάτη, είδος ποσοτικής φορολογίας πρωτόγονης μορφής που είναι το δέκατο μέρος εισδήματος
dijmui, dijmuiesc ρ. μετ. 1. μαζεύω το μέρος σοδειάς για τον ιδιοκτήτη του αγρού 2. δεκατίζω, μαζεύω το φόρο της δεκάτης
dilata, dilată I. ρ. μετ. 1. διαστέλλω 2. ευρύνω II. ρ. μέσο διαστέλλομαι, διευρύνομαι
dilatabil-ă, dilatabili-e επίθ. (φυσ.) διασταλτός-ή-ό
dilatate, dilatări ουσ. θηλ. 1. η διαστολή. η διευρύνηση 2. η αύξηση διαστάσεως, η μεγέθυνση
dilatată, dilatăte επίθ. (φυσ.) διεσταλμένος-η-ο
dilatator-oare, dilatatori-oare I. επίθ. διασταλτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. (ιατρ.) ο διαστολέας
dilatație, dilatății ουσ. θηλ. η διαστολή, η διασταλτικότητα // **coeficient de** ~ ο συντελεστής διασταλτικότητας (η αύξηση του όγκου σώματος τίνος ως προς την αύξηση με ένα βαθμό Κελσίου της θερμοκρασίας)

dilemă, dileme ουσ. θηλ. το δίλημμα
diletant-ă, diletanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. ερασιτέχνης-ισσα (ο, η)
diletantism ουσ. ουδ. ο ερασιτεχνισμός
diligent-ă, diligenți-te επίθ. επιμελής-ής-ές, πρόθυμος-η-ο, δραστήριος-ια-ιο, εργατικός-ή-ό
diligență, diligențe ουσ. θηλ. 1. η φροντίδα, η επιμέλεια 2. η εργατικότητα, ο ζήλος, η προθυμία 3. το λεωφορείο, η ταχυδρομική άμαξα
dilua, diluez ρ. μετ. 1. διαλύω, αραιώνω 2. μειώνω τη συμπύκνωση διάλυσης // **a ~ cu apă** νερώνω 2. μτφ. μετριάζω
diluant, diluanți ουσ. αρσ. (χημ.) ο διαλύτης, το αραιωτικό
diluare, diluări ουσ. θηλ. η διάλυση εντός υγρού
diluată, diluăți-te επίθ. 1. αραιός-αιά-αίο, αριός-αριά-αριό, αραιωμένος-η-ο 2. νεωμένος-η-ο, νερούλος-ή-ό // **lapte** ~ το αραιό γάλα // **soluție -ă** η αραιά διάλυση
diluvian-ă, diluvieni-e επίθ. κατακλυσμιαίος-α-ο, πολύ παλαιός-ά-ό
diluviu, diluvii ουσ. ουδ. 1. ο κατακλυσμός 2. (γεωλ.) η πλειστόκαινη, η παλαιολιθική εποχή, η εποχή του λαξευτού λίθου
dimensiona, dimensionez ρ. μετ. προσδιορίζω τις διαστάσεις (το μήκος, το πλάτος, το ύψος)
dimensional-ă, dimensionali-e επίθ. που έχει σχέση με τις διαστάσεις
dimensionare, dimensionări ουσ. θηλ. ο καθορισμός των διαστάσεων
dimensiune, dimensiuni ουσ. θηλ. η διάσταση, το μέγεθος, το μέτρο, το όριο, η έκταση // **a patra** ~ η τέταρτη διάσταση (θεωρείται ο χρόνος)
dimer, dimeri ουσ. αρσ. (χημ.) η διμερής ένωση, το διμερές σώμα
dimie ουσ. θηλ. το δίμιτο, το άσπρο μάλλινο σαγιάκι, το χοντρό μάλλινο άσπρο ύφασμα
diminează, dimineți I. ουσ. θηλ. 1. το πρωί, η πρωία 2. το πρωινό // **diminețile** τις πρωίες // **bună dimineață!** καλημέρα! // **de dimineață până seara** από το πρωί μέχρι το βράδυ // **doctorul primește numai dimineața** ο γιατρός δέχεται μόνο το πρωί // **soarele răsare în fiecare** ~ ο ήλιος ανατέλλει κάθε πρωί // **ziua bună se cunoaște de dimineața** η μέρα η καλή φαίνεται από το πρωί II. επίθ. έκφρ. de ~ πρωινός-ή-ό // **ziar de** ~ η πρωινή εφημερίδα III. επίρ. 1. πολύ πρωί 2. νωρίς, ενωρίς, πριν από το μεσημέρι // **azi** ~ σήμερα το πρωί // **de** ~ από το πρωί // **dis-de-diminează** πολύ πρωί, τα ξημερώματα // **foarte** ~ η χαρραγή // **plouă de ieri** ~ βρέχει από χτες το πρωί // **spre** ~ κατά το πρωί
diminua, diminuez I. ρ. μετ. μετριάζω, μικρύνω, μειώνω, σμικρύνω, ελαττώνω II. ρ. μέσο 1. μετριάζομαι, μικραίνω, γίνομαι μικρός 2. ελαττώνομαι
diminuare, diminuări ουσ. θηλ. 1. ο μετριασμός, η σμίκρυνση, η μείωση 2, η ελάττωση, το λιγότεμα, η μίκρυνση
diminutiv-ă, diminutivi-e I. επίθ. υποκοριστικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. το υποκοριστικό 2. ο υποκορισμός
diminutival-ă, diminutivali-e επίθ. υποκοριστικός-ή-ό
dimorfi-ă, dimorfi-e επίθ. διμορφος-η-ο
dimorfism ουσ. ουδ. ο διμορφισμός

dimpotrivă I. *επίθ.* αμετάβλ. αντικρινός-ή-ό, αντιπλευρός-η-ο, αντιθέτος-η-ο II. *επίρ.* αντιθέτως, απ'εναντίας, τουναντίον, απεναντίας, αντίθετα, εντελώς διαφορετικά· αντιμετώπια
dimprejuri I. *επίθ.* αμετάβλ. ολόγουρος-η-ο II. *επίρ.* 1. γύρω-γύρω, τριγύρω 2. ολόγουρα

dimprejuri *προθ.* από τριγύρω
dimpreună *επίρ.* μαζί, αντάμα, ομού, ομαδί, παρέα, όλοι μαζί

din *προθ.* 1. από, εκ, εξ 2. κατά // ~ **clipă în clipă** από στιγμή σε στιγμή // ~ **copilărie** από τα παιδικά χρόνια // ~ **fericire** ευτυχώς // ~ **greșeală** κατά λάθος // ~ **întâmplare** κατά σύμπτωση, κατά τύχη // ~ **pou** εκ νέου, πάλι, ξανά // ~ **păcate** δυστυχώς // **a bate ~ palme** χτυπά παλαμάρια // **a ieși ~ casă** βγήκε από το σπίτι // **ce naște ~ pisică soareci mănâncă** ό,τι γεννάει από τη γάτα τρώει ποντίκια // **ciorapi ~ nailon** κάλτσες από νάilon // **ei fac ~ noapte** ζι αυτοί κάνουν από τη νύχτα μέρα // **este trimis din partea...** στέλνεται από τον... // **il cunosc ~ vedere** τον γνωρίζω εξ όψεως // **oglinđa ~ perete** ο καθρέφτης από τον τοίχο // **s-a îmbolnăvit ~ neglijență** αρρώστησε εξ αμέλειας // **sărea ~ piatră în piatră** πηδούσε από πέτρα σε πέτρα // **scade doi ~ cinci** αφαίρεσε το δύο από το πέντε

dinadins I. *επίρ.* 1. επίτηδες, εξεπιτηδες, επί τούτου 2. από σκοπού, σκόπιμα // **cu ~ ul** εκούσια, κατά ειδικό τρόπο, ειδικά II. *επίρ.* **έκφρ.** **cu tot ~ ul** με κάθε θυσία, με οποιαδήποτε κι αν είναι η τιμή

dinafară *επίρ.* απέξω, απ' έξω, από μνήμης, απόξω // **le știu pe ~ și pe amestecate** τα ξέρω απέξω κι ανακατωτά

dinainte I. *επίρ.* 1. από μπροστά 2. έμπροσθεν, εμπρός 3. από πριν,, προτού, προηγουμένα, πρωτότερα // **a-l lua gura pe ~** μου ξεφεύγει ο λόγος // **a nu-i trece cuiva pe ~** δεν του λμνά να περάσω από μπροστά από / σε κάποιον // **o știam ~** το ήξερα από πριν // **total a fost pregătit ~** όλα προετοιμασθηκαν από πριν II. *επίθ.* **έκφρ.** 1. **de ~** μπροστινός-ή-ό 2. παλαιός-ά-ό

dinaintea *προθ.* 1. προ, πριν, πρωτότερα 2. μπροστά // **~ erei noastre (dinainte de Hristos)** προ Χριστού (π.χ.) // **~ mea se desfăcea o vale** μπροστά μου ανοιγόταν μια κοιλάδα // **~ Paștilor** προ του Πάσχα

dinam, **dinamuri** *ουσ.* *ουδ.* το δυναμό, η δυναμομηχανή, η γεννήτρια, η δυναμοηλεκτρική μηχανή

dinamic-ă, dinamici-ce I. *επίθ.* δυναμικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ιο, ενεργητικός-ή-ό II. *ουσ.* *θηλ.* (φυσ.) η δυναμική

dinamism *ουσ.* *ουδ.* η δυναμικότητα, η ενεργητικότητα

dinamita, dinamitez *ρ.* μετ. ανατινάζω με δυναμίτη

dinamitare *ουσ.* *θηλ.* η τοποθέτηση δυναμιτίδας· **dinamită** *ουσ.* *θηλ.* ο δυναμίτης, η δυναμιτίδα

dinamiza, dinamizez *ρ.* μετ. ενδυναμώνω, ενθαρρύνω

dinamizare, dinamizări *ουσ.* *θηλ.* η ενδυνάμωση, το ενδυνάμωμα, η ενθάρρυνση, η εμπύχωση

dinamoelectric-ă, dinamoelectrice-ce *επίθ.* δυναμοηλεκτρικός-ή-ό

dinamometru, dinamometre *ουσ.* *ουδ.* το δυναμόμετρο

dinapoi I. *επίρ.* από πίσω, στο πίσω μέρος, όπισθεν, οπίσω II. *προθ.* **έκφρ.** **de ~** οπίσθιος-ια-ιο

dinapoia *προθ.* μετά // ~ **înălțimii** μετά το ύψωμα // ~ **pieței** μετά την πλατεία

dinar, dinari *ουσ.* *αρσ.* το δινάρι, νόμισμα Κουβέιτ, Ιράκ, Σερβίας

dinastic-ă, dinastici-ce *επίθ.* δυναστικός-ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό

dinastie, dinastii *ουσ.* *θηλ.* η δυναστεία

dină, dine *ουσ.* *θηλ.* (φυσ.) η δίνη (μονάδα μέτρησης δύναμης), το ντιν

dinăuntru *επίρ.* 1. από μέσα 2. έσωθεν, μέσα από, ένδοθεν, στο εσωτερικό // **adu-mi geanta ~** φέρε μου από μέσα την τσάντα μου // **pe ~** εσωτερικά, εντός // **zgomotul vine ~** ο θόρυβος έρχεται από μέσα

dincoace *επίρ.* δώθε, εντεύθεν, προς τα εδώ. από δώθε // ~ **drumul e mai bun** δώθε ο δρόμος είναι καλύτερος // **de ~ de munte** δώθε από το βουνό· απ'αυτό το μέρος του βουνού // ~ **de gară** προς τα εδώ του σταθμού

dincolo *επίρ.* 1. αντίκρυ, στο απέναντι μέρος, από το άλλο μέρος 2. εκεί πέρα, πέρα, εκείθεν // ~ **de acest fapt** πέρα του γεγονότος αυτού // ~ **de pădure** πέρα από το δάσος // **așa și pe ~** έτσι κι αλλιώς // **laboratoarele sunt ~** τα εργαστήρια είναι αντίκρυ // **lumea de ~** ο πέρα κόσμος

dincotro *επίρ.* 1. από πού 2. από ποιά μέρος

dindărăt *επίρ.* 1. από πίσω 2. από το πίσω μέρος, όπισθεν

dindărătul *προθ.* 1. πίσω από 2. όπισθεν

dineu, dineuri *ουσ.* *ουδ.* ο δειπνος, το βραδινό φαγητό (κυρίως επίσημος)

Dingo *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. το σκυλί Ντίνγκο (ονομασία άγριου σκυλιού της Αυστραλίας)

dinozaur, dinozauri *ουσ.* *αρσ.* (γεωλ.) ο δεινόσαυρος

dinspre *προθ.* 1. από 2. κατά // ~ **partea mamei** από τη μεριά της μητέρας // ~ **pădure** από το δάσος // ~ **seară** κατά το βράδυ // **ploaia vine ~ mare** η βροχή έρχεται από τη θάλασσα

dintâi I. *επίθ.* αμετάβλ. (προηγείται από τα δεικτικά άρθρα **cel, cea, cei, cele** δηλ. ο, η το, οι, τα) πρώτος-η-ο (ο, η, το) // **e cel ~ din clasă** είναι ο πρώτος από την τάξη II. *επίρ.* πρώτα, από την αρχή, κατ'αρχήν

dinte, dinți *ουσ.* *αρσ.* (ανат.) το δόντι // ~ **molar** ο τραπέζιτης // **a avea un ~ împotriva cuiva** δείχνω εχθρική διάθεση, φανερώνω έχθρα εναντίον κάποιου // **a (se) ține (de) ceva cu dinții** κρατώ κάτι με τα δόντια, κρατιέται από κάτι με τα δόντια (με όλες τις δυνάμεις) // **a vorbi printre dinți** μιλά μεσ' απ' τα δόντια μου // **a-și arăta dinții** δείχνω τα δόντια μου (απειλώ) // **a-și lua inima în dinți** κάνω καρδιά, παίρνω θάρρος // **a-și scoate un ~** βγάζει ένα δόντι // **dureri de dinți** ο πονόδοντος

inarmat până în dinți πάνοπλος-ή-ο // **ochi pentru ochi și ~ pentru ~** οφθαλμό αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος (το αντιπαινω) // **pastă de dinți** η οδοντόπαστα // **periuță de dinți** η οδοντόβουρστα // **soare cu dinți** ο ήλιος στον καιρό του χειμώνα όταν είναι δυνατό κρύο

dintotdeauna *επίρ.* από την αρχή, ανέκαθεν, από πάντοτε // **așa se face ~** έτσι γίνεται ανέκαθεν

dintre *προθ.* 1. μεταξύ δύο 2. ανάμεσα // ~ **doi munți** ανάμεσα απόδύο βουνά // ~ **toți elevii, el e cel mai silitor** απ'όλους τους μαθητές, αυτός

είναι ο πιο επιμελής // **casa ~ brazii** το σπίτι μεταξύ των ελάτων // **iesea luna ~ nori** βγαίνει το φεγγάρι απ'τα σύννεφα // **raportul ~ parte și întreg** η σχέση μεταξύ του μέρους και του όλου // **spațiul ~ pat și masă** ο χώρος ανάμεσα στο κρεβάτι και το τραπέζι

dintru *προθ.* (προ πάντων μπροστά στο „un”, „al”, „însul”, „acest”, „o dată” με έκθλιψη του τελικού φωνήεντος) 1. από 2. από κάποιο τόπο 3. με 4. για // **dintr-acolo** απ'εκεί, από εκείνο το μέρος // **~ început** από την αρχή, εξαρχής // **dintr-un foc** με μια τουφεκιά // **a nimerit dintr-o dată** πέτυχε με μιας (μονομιάς) // **are pensie și trăiește dintr'însa** έχει σύνταξη και ζει μ'αυτή // **planta se dezvoltă dintr-o sămânță** το φυτό αναπτύσσεται από ένα σπόρο // **pleacă dintr-o clipă într-alta** φεύγει από μια στιγμή σε άλλη // **privește dintr-un colț al străzii** κοιτάζει από μια γωνία της οδού // **s-a supărat dintr-o nimică toată** θύμωσε για τιποτένιο πράγμα (για μικροπράγματα) // **se trezește dintr-un somn greu** ξυπνάει από ένα βαρύ ύπνο

dințat-ă, dințai-te *επιθ.* οδοντωτός-ή-ό // **roată -ă** ο οδοντωτός τροχός

dințisor, dințișori *ουσ. αρσ.* το δοντάκι
diodă, diode *ουσ. θηλ.* (ηλεκτρ.) ο ηλεκτρονικός σωλήνας με δύο ηλεκτροδία

dioptric-ă, dioptrici-ce *επιθ.* διοπτρικός-ή-ό

dioptrică *ουσ. θηλ.* η διοπτρική (το μέρος της φυσικής που ασχολείται με τη διάθλαση του φωτός)

dioptrie, dioptrii *ουσ. θηλ.* (φυσ.) η διοπτρία, η διόπτρα (μονάδα μέτρησης της ισχύος των φακών)

diplococ, diplococi *ουσ. αρσ.* (ιατρ.) ο διπλόκοκκος

diplomat-ă, diplomați-te *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.*

διπλωμάτης-ισσα (ο, η) *ΙΙ. επιθ.* διπλωματούχος-α-ο

diplomatic-ă, diplomatici-ce *Ι. επιθ.* διπλωματικός-ή-ό // **corespondență -ă** η διπλωματική αλληλογραφία // **corp** ~ το διπλωματικό σώμα *ΙΙ. επιθ.* διπλωματικά

diplomație, diplomații *ουσ. θηλ.* η διπλωματία

diplomă, diplome *ουσ. θηλ.* 1. το δίπλωμα, το πτυχίο 2. το έγγραφο τιμητικής διάκρισης // **~ de inginer** το δίπλωμα μηχανικού

dipol, dipoli *ουσ. αρσ.* (ηλεκτρ.) ο δίπολος (το ηλεκτρικό κύκλωμα με δύο ακροδέκτες)

direct-ă, direcți-te *Ι. επιθ.* ευθύς-εα-ύ, ίσιος-α-ο, άμεσος-η-ο // (γρμμ.) **complement** ~ το άμεσο αντικείμενο // **impozit** ~ ο άμεσος φόρος // **în linie dreaptă** σε ευθεία γραμμή // **întrebări** ~ οι ευθείες ερωτήσεις // **legătură** ~ ά η άμεση σχέση // **tren** ~ η ταχεία αμαξοστοιχία // **vorbire -ă** η άμεση ομιλία: ο ίσιος λόγος // **vot** ~ ο άμεσος ψήφος *ΙΙ. επιθ.* (ισα, ίσια, άμεσα, απ'ευθείας, κατευθείαν, κατ'ευθείαν, ντογρού, ντουγρού) // **a fi ~ răspunzător** είμαι άμεσα υπεύθυνος // **a intrat ~ în subiect** μπήκε ντογρού στο θέμα // **mărimi ~ proporționale** τα μεγέθη άμέσως αναλογικά // **să te duci - la școală** να πας (ισα στο σχολείο // **veneau** ~ έρχονταν κατευθείαν *ΙΙΙ. ουσ. θηλ.* (αθλ.) (ισα μπουινά, η (ισα γροθιά του μποξέρ με τεντωμένο το χέρι

directiv-ă, directivi-e *επιθ.* οδηγητικός-ή-ό, καθοδηγητικός-ή-ό

directivă, directive *ουσ. θηλ.* 1. η κατευθυντήρια γραμμή 2. η ντιρεκτίβα, η οδηγία // **a da directive** καθοδηγώ, δίνω οδηγίες // **directivele U.E.** *în*

prințipa produselor agricole οι ντιρεκτίβες της Ε.Ε. για τα αγροτικά προϊόντα

director-oare, directori-oare *Ι. επιθ.* 1.

κατευθυντήριος-α-ο // **linie directoare** η κατευθυντήρια γραμμή // **plan** ~ το σχεδιάγραμμα, το κατευθυντήριο σχέδιο // **roți directoare** οι κατευθυντήριοι τροχοί *ΙΙ. ουσ. αρσ.*

και θηλ. διευθυντής-ντρια (ο, η) // **~ de gimnaziu** ο γυμνασιάρχης // **~ de teatru** ο θιασάρχης, ο διευθυντής του θεάτρου (του θιάσου) // **~ general** ο γενικός διευθυντής

directorat, directorate *ουσ. ουδ.* το διευθυντήριο

directorial-ă, directorial-i-e *επιθ.* διευθυντικός-ή-ό // **fondul** ~ το διευθυντικό ταμείο, η οικονομική διαχείριση

direcție, direcții *ουσ. θηλ.* 1. η κατεύθυνση 2. η διοίκηση, η διεύθυνση 3. το διευθυντήριο, το γραφείο του διευθυντή // **~ de circulație** η κατεύθυνση κυκλοφορίας // **~ de scenă** η σκηνοθεσία, η διεύθυνση θεατρικού έργου // **bară de ~** η κατευθυντήρια μπάρα (στο αυτοκίνητο) // **în toate direcțiile** προς όλες τις κατευθύνσεις // **în ~ opusă** σε αντίθετη διεύθυνση // **~ schimbare -i** η μεταστροφή, η στροφή της κατεύθυνσης

directional-ă, direcțional-i-e *επιθ.* κατευθυντήριος-α-ο

direcțiune, direcțiuni *ουσ. θηλ.* η διεύθυνση, το διευθυντήριο

dirigenție, dirigenții *ουσ. θηλ.* το ειδικό μάθημα ηθικής σε μια ορισμένη τάξη σχολείου από τον καθηγητή της διαπαιδαγώγησης και ανατροφής της τάξεως μαθητών

diriginte-ă, diriginți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο καθηγητής ή η καθηγήτρια για την καθοδήγηση και διαπαιδαγώγηση μιας τάξης μαθητών, (ο, η) παιδαγωγός 2. προϊστάμενος-ένη (ο, η) ταχυδρομικής υπηρεσίας

diriguitor-oare, diriguitori-oare *επιθ.* διευθύνων-ουσα -ον, ιθύνων-ουσα-ον

dirija, dirijez *ρ. μετ.* 1. διευθύνω, κατευθύνω 2. χειρίζομαι

dirijabil-ă, dirijabili-e *Ι. επιθ.* διευθυνόμενος-η-ο, πηδαιλούμενος-η-ο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το αερόστατο

dirijare, dirijări *ουσ. θηλ.* η καθοδήγηση, ο χειρισμός, η οδήγηση

dirijat-ă, dirijați-te *επιθ.* καθοδηγούμενος-η-ο, χειρισμένος-η-ο, οδηγούμενος-η-ο, διευθυνόμενος-η-ο

dirijism *ουσ. ουδ.* (οικον.) ο διευθυντισμός (η επέμβαση του κράτους στην οικονομική ζωή της χώρας)

dirijor-oare, dirijori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* (μουσ.) διευθυντής-θύντρια (ο, η) ορχήστρας ή χορωδίας, ο αρχιμουσικός

dirijoral-ă, dirijorali-e *επιθ.* διευθυντικός-ή-ό // **arta dirijorală** (μουσ.) η τέχνη διευθύνσεως μουσικού συγκροτήματος (ορχήστρα, χορωδία)

dirt-track *ουσ. ουδ.* (αθλ.) το ντιριτ-τρακ, το αγώνισμα με τις μοτοσικλέτες

disc, discuri *ουσ. ουδ.* 1. ο δίσκος 2. το Άγιο Δισκάριο στην εκκλησία 3. ο δίσκος ελαφράς μουσικής // **~ solar** ο δίσκος του ήλιου

discernământ *ουσ. ουδ.* 1. η διάκριση 2. η επίγνωση // **lipsă de ~** η ακρισία, η ανοησία, η έλλειψη σωστής λογικής κρίσης

discerne, discern ρ. μετ. 1. διακρίνω 2. ξεχωρίζω κάτι με το νου 3. αναγνωρίζω κάτι με τις αισθήσεις
disciplina, disciplinez I. ρ. μετ. κάνω να υπάρχει πειθαρχία, να είναι κάποιος πειθαρχικός II. ρ. μέσο πειθαρχώ, είμαι πειθαρχικός, υπακούω στις αρχές
disciplinar-ă, disciplinari-e I. επίθ. πειθαρχικός-ή-ό, υπάκουος-η-ο // **pedeapsă -ă** η πειθαρχική ποινή II. επίρ. πειθαρχικά
disciplinare, disciplinări ουσ. θηλ. η πειθαρχηση
disciplinat-ă, disciplinați-te επίθ. πειθαρχημένος-η-ο
disciplină, discipline ουσ. θηλ. 1. η πειθαρχία, η υπακοή σε νόμο ή διαταγή 2. ο επιστημονικός κλάδος, η υποδιαίρεση μιας επιστήμης: «η γλωσσολογία είναι επιστημονικός κλάδος της φιλολογίας» // **disciplinele matematice** οι μαθηματικές επιστήμες
discipol-ă, discipoli-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μαθητής -ήτρια (ο, η) 2. αποδός (ο, η)
discobol-ă, discoboli-e ουσ. αρσ. και θηλ. δισκοβόλος (ο, η)
discofil-ă, discofili-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η δισκόφιλος (ο, η ερασιτέχνης για μουσική σε δίσκους)
discoidal-ă, discoidali-e επίθ. δισκοειδής-ής-ές
discontinuitate, discontinuități ουσ. θηλ. 1. η ασυνέχεια, η μη συνέχεια, η διακοπή της συνέχειας 2. η παύση στη διαδοχική σειρά των προσώπων ή πραγμάτων
discontinuu-uă, discontinui-e επίθ. 1. ασυνεχής-ής-ές 2. διακεκομμένος-η-ο, διαλείπων-ουσα-ον
discorda pers. 3 discordaază I. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) παραφωνώ, φалтсάρω, διαφωνώ II. ρ. μέσο για τα μουσικά έγχορδα όργανα: έξεχορδίζεται
discordant-ă, discordanți-te επίθ. ασύμφωνος-η-ο, παράφωνος-η-ο, αταίριαστος-η-ο // **notă -ă** η παράφωνη νότα
discordanță, discordanțe ουσ. θηλ. 1. η παραφωνία, η παρατονία, η ασυμφωνία, η δυσαρμονία, το φάλτσο, ο λαθεμένος τόνος 2. (γεωλ.) η αταίριασιά των γεωλογικών στρωμάτων, η γεωλογική διαστρωμάτωση // **a fi în ~** παραφωνώ, είμαι σε ασυμφωνία
discordie, discordii ουσ. θηλ. 1. η διχόνοια, το ζήλαιο, η ασυμφωνία 2. η έριδα, η διένεξη, η ρήξη, η φαγωμάρα, η γκρίνια, η φιλονικία, η διαμάχη
discotecă, discoteci ουσ. θηλ. η δισκοθήκη, η ντισκοτέκ
discredita, discreditez I. ρ. μετ. 1. κακολογώ κάποιον για να χάσει την υπόληψή του, διαβάλλω, συκοφαντώ 2. ρίχνω κάποιον σε ανυποληψία, μειώνω την υπόληψή του II. ρ. μέσο χάνω την υπόληψή μου, εξευτελιζομαι, γίνομαι χωρίς υπόληψη
discreditare ουσ. θηλ. η ανυποληψία, ο εξευτελισμός
discrepant-ă, discrepanți-te επίθ. πολύ διαφορετικός-ή-ό, με μεγάλη διαφορά
discrepanță, discrepanțe ουσ. θηλ. η μεγάλη διαφορά μεταξύ προσώπων ή πραγμάτων
discret-ă, discreți-te I. επίθ. εχέμυθος-η-ο, διακριτικός-ή-ό II. επίρ. 1. εχέμυθα, διακριτικά 2. μυστικά
discreție ουσ. θηλ. 1. η εχεμύθεια, η διάκριση, η διακριτικότητα 2. η μυστικότητα // **a fi la discreția**

cuiua είμαι στη διάκριση κάποιου // **la ~** κατά βούληση, όσο θέλει κάποιος, σε αφθονία
discreționar-ă, discreționari-e επίθ. με πλήρη εξουσία, με απεριόριστη ελευθερία δράσης (ανεμπόδιστα και ελεύθερα)
discrimina, discriminez ρ. μετ. διακρίνω, κάνω διάκριση, κάνω διαφορά
discriminant-ă, discriminanți-te I. επίθ. διακριτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. (μαθ.) η μαθηματική παράσταση αποτελούμενη από τους συντελεστές μιας εξίσωσης δεύτερου βαθμού
discriminare, discriminaři ουσ. θηλ. η διάκριση // **~ rasială** η φυλετική διάκριση
discriminatorii-ie, discriminatorii επίθ. 1. διακριτικός-ή-ό 2. διαχωριστικός-ή-ό
discui, discuiesc ρ. μετ. (γεωργ.) σβάρνίζω με σβάρνα με δίσκους
discuire, discuiři ουσ. θηλ. (γεωργ.) το σβάρνισμα, το βολοκόπημα με τη σβάρνα
discuitor, discuitoare ουσ. ουδ. (γεωργ.) ο βολοκόπος, η σβάρνα με δίσκους
disculpa, disculp I. ρ. μετ. αθώνω κάποιον από κατηγορία II. ρ. μέσο απαλλάσσομαι από κατηγορία, αθώνομαι
disculpare, disculpări ουσ. θηλ. 1. η αθώωση, η απαλλαγή από κατηγορία 2. νομ. η απόλυση
discurs, discursuri ουσ. ουδ. ο λόγος, η ομιλία, η αγόρευση, η δημηγορία, η ρήση // **~ funebru** ο επικήδειος λόγος, η νεκρολογία // **~ inaugural** ο εναρκτήριο λόγος // **~ public** η δημηγορία // **a ține un ~** αγορεύω βγάζω λόγο
discuta, discut I. ρ. μετ. 1. συζητώ 2. κάνω συζήτηση 3. εξετάζω II. ρ. αμ. 1. κουβεντιάζω, μιλώ, συνομιλώ, συζητώ 2. διαλέγομαι, συνδιαλέγομαι // **a ~ despre o carte** συζητώ για ένα βιβλίο // **a ~ în contradictoriu** αμφιλέγω, αντλέγω, φιλονικώ
discutabil-ă, discutabili-e επίθ. αμφισβητήσιμος-η-ο, συζητήσιμος-η-ο
discutare ουσ. θηλ. η συζήτηση, η εξέταση ενός θέματος, η ανταλλαγή γνώμων
discuție, discuții ουσ. θηλ. η συζήτηση, η κουβέντα, η συνομιλία, η συνδιάλεξη // **~ academică** η ακαδημαϊκή συζήτηση // **~ în contradictoriu** η διαλογική συζήτηση // **a întors într-o altă parte discuția** γύρισε αλλού την κουβέντα // **fără ~** χωρίς αμφιβολία, ανατρεφώς // **nu încape ~** δε χωράει συζήτηση
dis-de-diminează επίρ. πολύ πρωί, πρωί-πρωί τα ξεμερώματα τη χαραυγή, την αυγή // **a se trezi ~** αγουροξυπνημένος-η-ο
diseca, disec ρ. μετ. (ανατ.) ανατέμνω, τέμνω
disecare, disecări ουσ. θηλ. 1. η ανατομή 2. η τομή
disecție, disecții ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ανατομή // **sală de ~** το ανατομείο
disemina, diseminez I. ρ. μετ. διασκορπίζω, διασπείρω II. ρ. μέσο διασκορπίζομαι, διασπείρομαι
diseminare, diseminări ουσ. θηλ. 1. η διασπορά, ο διασκορπισμός 2. η διάδοση, η επέκταση
densiune, densiuni ουσ. θηλ. 1. η διαφωνία, η ρήξη, η διχόνοια 2. η διάσταση, η ασυμφωνία
disertație, disertații ουσ. θηλ. η διατριβή, η πραγματεία

disident-ă, disidenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αντιφρονών-ούσα (ο, η) 2. ετερόδοξος-η (ο, η) // **grup** ~ η αντιφρονούσα ομάδα

disidență, disidențe ουσ. θηλ. η αντίθετη γνώμη, η πίστη σε διαφορετικό δόγμα (απ' ό,τι επικρατεί σε μια χώρα), το αντιφρόνημα

disimula, disimulez ρ. μετ. υποκρίνομαι, αποκρύβω, συγκαλύπτω, φυλάττω μυστικό

disimulare, disimulări ουσ. θηλ. η υποκρισία, η προσποίηση, η απόκρυψη, η συγκαλύψη, η επιτήδευση, το κρύψιμο

disimulat-ă, disimulați-te επιθ. υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό, επιτηδευμένος-η-ο, ψεύτικος-η-ο

disipa, disipez ρ. μετ. εξαφανίζω, διασκορπίζω, σπαταλώ

disjunct-ă, disjuncti-te επιθ. 1. διαzeugμένος-η-ο 2. χωρισμένος-η-ο // (μαθ.) **mulțimi** ~e τα διαzeugμένα σύνολα

disjunctiv-ă, disjunctiv-e επιθ. διαzeugτικός-ή-ό, διαχωριστικός-ή-ό // **conjuncție** ~ă ο διαzeugτικός σύνδεσμος (ή, είτε) // (γραμματ.) **propoziție** ~ă η πρόταση που συνδέεται διαzeugτικά (με σύνδεση κατά παράταξη, με διαχωριστικό σύνδεσμο)

disjunctor, disjunctoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) ο αυτόματος διακόπτης ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση αλλαγής έντασης ή τάσης

disjuncție, disjuncții ουσ. θηλ. η διάζευξη, ο χωρισμός

disjunge, disjung ρ. μετ. (νομ.) διαzeugνύω, διαχωρίζω, ξεχωρίζω

disjungere, disjungeri ουσ. θηλ. η διάζευξη, το χώρισμα, το διάzeugμα

disk-jockey (DJ) ουσ. αρσ. ο, η ντισκτζόκεϊ

disloca, disloc l. ρ. μετ. 1. εκτοπίζω, μετατοπίζω, μετακινώ 2. εξαρθρώνω ll. ρ. μέσο 1. μετατοπίζομαι, εκτοπίζομαι, μετακινούμαι 2. εξαρθρώνομαι

dislocare, dislocări ουσ. θηλ. 1. η εκτόπιση, η μετατόπιση, η μετακίνηση 2. το εξάρθρωμα, η εξάρθρωση, το βγάλισμα από την κλειδωση

dislocat-ă, dislocați-te επιθ. εκτοπισμένος-η-ο, μετατοπισμένος-η-ο, μετακινημένος-η-ο 2. εξαρθρωμένος-η-ο

dislocație, dislocații ουσ. θηλ. η εξάρθρωση, η εκτόπιση, η μετακίνηση

disocia, disociez l. ρ. μετ. (χημ.) 1. διαχωρίζω, διασπώ 2. αποχωρίζω, αποσυνθέτω ll. ρ. μέσο (χημ.) διασπώμαι // **atomii se** ~ză τα άτομα διασπώνται

disociere, disocieri ουσ. θηλ. 1. ο διαχωρισμός, η διάσπαση 2. η μεταστοιχείωση, ο μετασχηματισμός (στην πυρηνική φυσική)

disolut-ă, disoluți-te επιθ. άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο, ανήθικος-η-ο, ακόλαστος-η-ο

disonant-ă, disonanți-te επιθ. (μουσ.) παράτονος-η-ο, παράφωνος-η-ο

disonanță, disonanțe ουσ. θηλ. (μουσ.) η παραφωνία, η παρατονία, το φαλτσάρισμα, η δυσαρμονία, η κακοφωνία

disparat-ă, disparați-te επιθ. αταίριαστος-η-ο, δυσανάλογος-η-ο, ασύμμετρος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο

disparitate, disparități ουσ. θηλ. η δυσαναλογία, η ανισότητα, η ανομοιότητα, η αταρμιασία

dispariție, dispariții ουσ. θηλ. 1. η εξαφάνιση, η αφάνεια, η αφάνιση, ο αφανισμός 2. η έκλειψη //

a fi pe cale de ~ βρίσκεται στο σημείο να εξαφανιστεί

dispărea, dispar ρ. αμ. 1. εξαφανίζομαι, χάνομαι 2. εκλείπτω 3. πεθαίνω

dispărut-ă, dispăruți-te l. επιθ. 1. αφανής-ής-ές, άφαντος-η-ο, εξαφανισμένος-η-ο 2. χαμένος-η-ο 3. (στρατ.) αγνοούμενος-η-ο // **în război a fost dat** ~ στον πόλεμο έχει δοθεί σε άγνοια, είναι αγνοούμενος ll. ουσ. αρσ. ο πεθαμένος, ο μακαρίτης // **marele** ~ ο μεγάλος εκλιπών

dispecer, dispeceri ουσ. αρσ. 1. ο επιτηρητής και ρυθμιστής 2. ο τεχνίτης ή το αυτόματο τεχνικό σύστημα, που επιτηρεί και ρυθμίζει μια τεχνική δραστηριότητα (επιχείρηση, αθληρόδρομοι, κ.λ.π.)

dispecerat, dispecerate ουσ. ουδ. η υπηρεσία που επιτηρεί και ρυθμίζει αυτόματα μια τεχνική δραστηριότητα, ο ρυθμιστής

dispensa, dispensez l. ρ. μετ. χορηγώ άδεια, απαλλάσσω, εξαιρώ // **a ~ un tânăr de serviciul militar** απαλλάσσω νεανία από στρατιωτική υπηρεσία ll. ρ. μέσο παραιτούμαι // **a se ~ de serviciile cuiva** παραποιείται από τις υπηρεσίες κάποιου

dispensabil-ă, dispensabil-e επιθ. απαλλάξιμος-η-ο

dispensar, dispensare ουσ. ουδ. το ιατρείο // ~ **veterinar** το κτηνιατρείο

dispensariza, dispensarizez ρ. μετ. εισάγω στο ιατρείο και περιθάλπω άρρωστον στο ιατρείο

dispensarizare ουσ. θηλ. η ανάρρωση σε ιατρείο

dispensă, dispense ουσ. θηλ. η άδεια, η απαλλαγή, η εξάρεση

dispepsie, dispepsii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δυσπεψία, η δύσκολη χώνευση, η βαρυστομαχία

dispersa, dispersez l. ρ. μετ. 1. διασκορπώ, διασκορπίζω, διασπείρω 2. διαλύω τελείως ll. ρ. μέσο 1. διασκορπίζομαι 2. αποσυντίθεται, διαλύομαι στα συστατικά μου (το φάσμα του ηλιακού φωτός)

dispersare, dispersări ουσ. θηλ. 1. ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση 2. η διάλυση 3. η διασπορά

dispersat-ă, dispersați-te επιθ. διασκορπισμένος-η-ο, διεσπαρμένος-η-ο // **atenție** ~ă η διασπασμένη προσοχή

dispersie, dispersii ουσ. θηλ. 1. η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός 2. η διασπορά 3. (μαθ.) η διασκόρπιση συνόλου αξιών γύρω από μια τυπική αξία // **dispersia luminii** η διάθλαση του φωτός, η ανάλυση του σύνθετου φωτός στις απλές ακτινοβολίες που το αποτελούν

displăcea, displac ρ. αμ. 1. δεν αρέσω, απαρέσκω 2. δεν προέβην ευχαρίστηση // **îmi displac să refuz** απαρέσκομαι να αρνιέμαι // **nu-mi displac** δεν μου είναι δυσάρεστο

displăcut-ă, displăcuți-te επιθ. δυσάρεστος-η-ο, όχι ευχάριστος-η-ο

dispnee ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δύσπνοια, η δυσχέρεια στην αναπνοή

disponibil-ă, disponibil-e l. επιθ. 1. διαθέσιμος-η-ο 2. πρόχειρος-η-ο ll. ουσ. ουδ. (οικον.) το διαθέσιμο, το χρηματικό ποσό το προορισμένο για ειδική δαπάνη

disponibilitate, disponibilități ουσ. θηλ. 1. η διαθεσιμότητα 2. το απόθεμα // **în** ~ σε διαθεσιμότητα (για υπάλληλο που προσωρινά είναι χωρίς υπηρεσία ή θέση)

dispozitiv, dispozitive ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. το μηχάνημα, η μηχανή με ειδικό προορισμό 2. (στρατ.) η παράταξη, η διάταξη 3. νομ. το διατακτικό, το τελικό μέρος της δικαστικής απόφασης // ~ **de aprindere** ο αναφλεκτήρας // ~ **de luptă** η διάταξη μάχης, η τοποθέτηση στρατευμάτων σε σχηματισμό μάχης // ~ **de protecție** ο προφυλακτήρας // **întrarea în** ~ η είσοδος στην διάταξη

dispoziție, dispoziții ουσ. θηλ. 1. η διάταξη, η διαταγή 2. η παράταξη, ο σχηματισμός, η τακτοποίηση, το συγκύρισμα 3. η διάθεση // **a da dispoziții** δίνω διατάξεις, διατάζω, διατάσσω // **a fi în bună (proastă)** ~ είμαι σε καλή (ή κακή) διάθεση // **a fi la dispoziția cuiva** βρισκομαι στη διάθεση κάποιου // **bună** ~ η ευδιαθεσία // **dispoziția legii** ο ορισμός του νόμου // **intră sub incidența dispozițiilor legii** εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου

dispreț ουσ. ουδ. 1. η περιφρόνηση, η καταφρόνηση, η καταφρόνια 2. η απαξίωση, η ακατάδεξια 3. η ανυποληψία // **a privi cu** ~ κοιτάζω με περιφρόνηση, στραβοκοιτάζω, λοξοβλέπω

disprețui, disprețuiesc ρ. μετ. 1. περιφρονώ, καταφρονώ, απαξιώνω, αψηφώ 2. δεν καταδέχομαι 3. υποτιμώ κάποιον, ανυπολήπτομαι

disprețuire, disprețuiri ουσ. θηλ. η περιφρόνηση, η καταφρόνηση, η απαξίωση

disprețuitoare, disprețuitoare ι. επίθ. περιφρονητικός-ή-ό, καταφρονητικός-ή-ό, ακατάδεχτος-η-ο ιι. επίρ. περιφρονητικά, καταφρονητικά, ακατάδεχτα

disproporție, disproporții ουσ. θηλ. η δυσαναλογία, η ανισομέρεια

disproporționat-ă, disproporționați-te ι. επίθ. δυσανάλογος-η-ο, ανισομερής-ής-ές, ασύμμετρος-η-ο ιι. επίρ. δυσανάλογα, ανισομερώς

dispute, disput ι. ρ. μετ. 1. διαβέτω, παραγγέλνω, ορίζω, εντέλλομαι 2. αραδιάζω, τακτοποιώ ιι. ρ. αμ. 1. έχω στη διάθεσή μου 2. (αθλ.) υπερισχύω σε αγώνα ιιι. ρ. μέσο γίνομαι ευδιάθετος-η-ο, βρίσκομαι σε εύθυμη κατάσταση

disputare, disputeri ουσ. θηλ. 1. η τακτοποίηση, το αράδιασμα, η διάταξη 2. η χρησιμοποίηση πραγμάτων, χρημάτων, κ.λ.π. 3. η καλή ή κακή πνευματική κατάσταση

dispus-ă, dispusi-se επίθ. διατεθειμένος-η-ο // **nu sunt bine** ~ δεν είμαι ευδιάθετος-η-ο // **prost** ~ κακόκεφος-η-ο, κακοδιάθετος-η-ο, αδιάθετος-η-ο

disputa, disput ι. ρ. μετ. αμιλλώμαι, συναγωνίζομαι ιι. ρ. μέσο 1. λογομαχώ, φιλονικώ, βρίσκομαι σε διαμάχη 2. (αθλ.) διεξάγομαι, (αγώνα), μάχομαι σε αθλητικό αγώνα

disputare, disputări ουσ. θηλ. η φιλονικία, η διαμάχη, η λογομαχία

disputat-ă, disputați-te επίθ. 1. διαφιλονικούμενος-η-ο 2. (αθλ.) έντονος-η-ο αγώνας διεξαγόμενος με πείσμα ανάμεσα σε δύο ομάδες

dispută, dispute ουσ. θηλ. 1. η διαμάχη, ο διαπληκτισμός, η φιλονικία 2. η διένεξη, η λογομαχία 3. (αθλ.) η διαμάχη σε αγώνα για τη νίκη // **a se antrena într-o** ~ διαπληκτίζομαι, διαμάχομαι, καβγαδίζω // **nu este subiect de** ~ δεν είναι θέμα για διαμάχη

distant-ă, distanți-te επίθ. 1. ακατάδεκτος-η-ο, αγέρωχος-η-ο 2. ακοινώνητος-η-ο 3. επιφυλακτικός-ή-ό

distanța, distanțez ι. ρ. μετ. αραιώνω, αφήνω αποστάσεις, διαχωρίζω με απόσταση όντα ή πράγματα ιι. ρ. μέσο 1. απομακρύνομαι, παίρνω απόσταση, ξεπερνώ, βαδίζω μπροστά από άλλους, προηγούμαι, υπερτερώ, υπερέχω 2. αποστασιοποιούμαι // **elev care se distanțează de colegii lui** μαθητής που κρατάει απόσταση από τους συμμαθητές του

distanțare, distanțări ουσ. θηλ. η απομάκρυνση, η τοποθέτηση σε απόσταση, το αραιώμα

distanță, distanțe ι. ουσ. θηλ. η απόσταση, το διάστημα ανάμεσα σε δύο σημεία (τόπος) ή σιγμές (χρόνος) // **la ce ~ este Bucureștiul de Constanța?** πόσο απέχει το Βουκουρέστι από την Κωνσταντζά; ιι. επίρ. έκφρ. **a ține la** ~ τον κρατώ σε απόσταση, τον απομακρύνω // **de la** ~ εξ αποστάσεως, από μακριά // **din distanță în** ~ κατά αποστάσεις, αραιά

distanțier, distanțiere ουσ. ουδ. το κουμπάσο με σηματοδότη

distih, distihuri ουσ. ουδ. το δίστιχο, το ποίημα με δύο στίχους αλλά με πλήρες νόημα

distila, distilez ρ. μετ. αποστάζω, διυλίζω, λαμπικάρω **distilare, distilări** ουσ. θηλ. η απόσταξη, η διύλιση, το ραφινάρισμα, το λαμπικάρισμα // ~ **repetată** η αναδιύλιση, η επανειλημμένη διύλιση

distilat-ă, distilați-te ι. επίθ. αποσταγμένος-η-ο, διυλισμένος-η-ο // **apă** ~ η αποσταγμένο νερό ιι. ουσ. ουδ. το απόσταγμα, ο διύλισμα, το αποστάλαγμα

distilator-oare, distilatori-oare ι. ουσ. αρσ. και θηλ. διυλιστής-ίστρια (ο, η) ιι. ουσ. ουδ. ο αποστακτήρας, ο διυλιστήρας, ο λαμπικός

distilerie, distilerii ουσ. ουδ. το διυλιστήριο **distinct-ă, distincti-te** ι. επίθ. ιδιαίτερος-η-ο, ευκρινής-ής-ές, ξεχωριστός-ή-ό, ξεχωριστός-η-ο, διαφορετικός-ή-ό // **trăsătură** ~ **ă** το ιδιαίτερο γνώρισμα ιι. επίρ. 1. ξεχωριστά, χωριστά, ξεχωριστά, 2. ευκρινώς, σαφώς

distinctiv-ă, distinctivi-e επίθ. διακριτικός-ή-ό, χαρακτηριστικός-ή-ό

distinctie, distinctii ουσ. θηλ. 1. η διάκριση, το ξεχωρίσμα, ο χωρισμός, η διαφορά 2. η καλή συμπεριφορά, η ευπρέπεια, η λεπτότητα 3. το παράσημο, η τιμητική διάκριση // **a face** ~ κάνω διάκριση

distinge, disting ι. ρ. μετ. 1. διακρίνω, ξεχωρίζω 2. απανώνω τιμητικό τίτλο ιι. ρ. μέσο 1. διακρίνομαι, διαπρέπω, ξεχωρίζω ανάμεσα σε άλλους 2. εξέχω **distingere, distingeri** ουσ. θηλ. η διάκριση, το ξεχωρίσμα

distins-ă, distinsi-se ι. επίθ. 1. διακεκριμένος-η-ο, διαλεχτός-ή-ό, διαπρεπής-ής-ές, διάσημος-η-ο 2. κομψός-ή-ό, χαριτωμένος-η-ο, πολισιμένος-η-ο, ντιστενγκέ // **personalitate** ~ **ă** η διακεκριμένη προσωπικότητα ιι. επίρ. 1. διακριτικά 2. επιφανώς, διαπρεπώς, ντιστενγκέ

distona pers. 3 distonează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κάνω παρατονία, παραφωνώ, φάλτσω

distontan-ă, distonanți-te επίθ. παράφωνος-η-ο, φάλτσος-α-ο

distananță ουσ. θηλ. 1. η παραφωνία, η παρατονία 2. το φάλτσο

distorsonat-ă, distorsionați-te επιθ. διεστραμμένος-η-ο, στρεβλός-ή-ό, στριμμένος-η-ο

distorsiune, distorsiuni ουσ. θηλ. 1. η διαστροφή, το στρίψιμο, η διαστρέβλωση, το στράβωμα 2. μτφ. η παραμόρφωση

distra, distrez I. ρ. μετ. 1. διασκεδάζω, ευφραίνω, τέρπω 2. ψυχαγωγώ, δημιουργώ ευχάριστη διάθεση σε κάποιους II. ρ. μέσο 1. διασκεδάζω, τέρπομαι, ευφραίνομαι 2. κάνουμε πλάκα // **ne vom ~ cu toții** θα κάνουμε πλάκα όλοι μας

distractiv-ă, distractiv-e επιθ. διασκεδαστικός-ή-ό, τερπνός-ή-ό, ευχάριστος-η-ο, ψυχαγωγικός-ή-ό

distracție, distrații ουσ. θηλ. 1. η διασκέδαση, η τέρψη, η ευφροσύνη, το κέφι, η ψυχαγωγία 2. η έλλειψη προσοχής, η αφηρημάδα, η έλλειψη συγκέντρωσης του νου

distrage, distra ρ. μετ. 1. αντιπερισπώ, αποσπώ την προσοχή, κάνω αντιπερισπασμό 2. περισπώ από την κύρια ασχολία σε κάποιο άλλο πράγμα

distragere, distrajeri ουσ. θηλ. 1. ο αντιπερισπασμός, ο περισπασμός, η απασχόληση κάποιου από την εργασία του 2. η αφηρημάδα // ~ **a atenției** η απόσπαση της προσοχής

distrat-ă, distrați-te επιθ. 1. απρόσεκτος-η-ο, αφηρημένος-η-ο 2. ξεχασιάρης-άρα-ικο

distribui, distribui ρ. μετ. διανέμω, κατανέμω, διαμοιράζω // **a ~ premii** διανέμω βραβεία

distribuire, distribui ουσ. θηλ. η μοιρασιά, η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση, το μοίρασμα, ο καταμερισμός // ~ **a premilor** η κατανομή των βραβείων

distributor-oare, distribuitoare I. ουσ. αρσ. και θηλ. διανομέας (ο, η) II. ουσ. ουδ. ο διανεμητής (η συσκευή που διανέμει ένα υλικό, ρεύμα, κ.λ.π.)

distributiv-ă, distributiv-e επιθ. διανεμητικός-ή-ό // (ψυχ.) **atenție -ă** η διασπασμένη προσοχή // (γρμμ.) **numeral ~** το διανεμητικό αριθμητικό

distributivitate ουσ. θηλ. η διανεμητικότητα

distribuție, distribuții ουσ. θηλ. 1. η διανομή 2. το σύνολο οργάνων μηχανής που αυτόματα προστάζουν τη λειτουργία της μηχανής // **distribuția rolorilor** η διανομή των ρόλων

district, districte ουσ. ουδ. 1. η περιφέρεια, η επαρχία 2. η τοπική έκταση άσκησης δικαιοδοσίας κάποιου: εκκλησιαστική, εκπαιδευτική, κ.λ.π., περιφέρεια

districtual-ă, districtuali-e επιθ. επαρχιακός-ή-ό, περιφερειακός-ή-ό

distrofie, distrofii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δυστροφία

distructiv-ă, distructiv-e επιθ. 1. καταστρεπτικός-ή-ό, εξολοθρευτικός-ή-ό 2. εξοντωτικός-ή-ό, φθοροποιός-ός-ό 3. μτφ. διαλυτικός-ή-ό

distrugător-oare, distrugătoare I. επιθ. 1. καταστρεπτικός-ή-ό, ολέθριος-ια-ιο 2. εξοντωτικός-ή-ό, συντριπτικός-ή-ό, αφανιστικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (ναυτ.) το αντιτορπιλικό

distruge, distrug I. ρ. μετ. 1. καταστρέφω, εξολοθρεύω 2. εξοντώνω, αφανίζω, εκμηδενίζω / **a distrugă din temelii** καταστρέφω εκ θεμελίων, ξεθεμελιώνω II. ρ. μέσο καταστρέφεται

distrugere, distrugeri ουσ. θηλ. 1. η καταστροφή, η εξολοθρευση 2. η εξόντωση, η αφάνιση, ο αφανισμός, η εκμηδένιση, ο εκμηδενισμός 3. το σμπάράλισμα, το χάλασμα

distrus-ă, distruși-se επιθ. κατεστραμμένος-η-ο, ρηγμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο, εξοντωμένος-η-ο, αφανισμένος-η-ο

ditai επιθ. αμετάβλ. (οικ.) κοτζάμ

ditamai επιθ. αμετάβλ. (οικ.) κοτζάμ // ~ **bărbatul** κοτζάμ άντρας

ditiramb, ditirambi ουσ. αρσ. 1. ο διθύραμβος 2. μτφ. ο υπερβολικός έπαινος

ditirambic-ă, ditirambici-ce επιθ. διθυραμβικός-ή-ό

diumvirat ουσ. ουδ. (ιστ.) η θυανδρία, η άσκηση εξουσίας από δύο ισότιμους άρχοντες (αρχαία Ρώμη, Σπάρτη)

diuretic-ă, diuretici-ce I. επιθ. (ιατρ.) διουρητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το διουρητικό

diureză, diureze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η διούρηση

diurn-ă, diurne επιθ. καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο

diurnă, diurne ουσ. θηλ. το ημερομίσθιο, το μεροκάματο // **diurna de deplasare** το μεταβατικό ημερομίσθιο

divaga, divagez ρ. αμ. 1. μιλώ χωρίς ειρμό, απομακρύνωμαι από το κύριο θέμα μου και λεω άσχετα προς αυτό πράγματα 2. παρεκβαίνω 3. παραλογίζομαι, χάνω τα λογικά μου

divagație, divagații ουσ. θηλ. 1. η ομιλία χωρίς ειρμό 2. η παρέκβαση 3. η απομάκρυνση από το κύριο θέμα

divan, divane ουσ. ουδ. 1. το ντιβάνι 2. (ιστ.) το ανακτοβούλιο, οι σύμβουλοι του βασιλιά // ~ **ad-hoc** το ειδικό ανακτοβούλιο (στις παραδουνάβιες ηγεμονίες)

divă, dive ουσ. θηλ. η υπέροχη ηθοποιός, η θεσπέσια ηθοποιός

diverge pers. 3 diverge ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. διίσταται, δε συμφωνεί 2. απομακρύνεται, διαφωνεί 3. διασκορπίζεται

divergent-ă, divergenți-te επιθ. 1. διιστάμενος-η-ο, διαφωνών-ούσα-όν, διασκορπίζων-ουσα-ον 2. μτφ. αντίθετος-η-ο // **părerii -e** οι διιστάμενες γνώμες

divergență, divergențe ουσ. θηλ. 1. η διάσταση, η διαφωνία 2. η ασυμφωνία // **părerile lor sunt în ~** διίστανται οι απόψεις τους / δε συμφωνούν

divers-ă, diverși-se I. επιθ. 1. διάφορος-η-ο, διαφορετικός-ή-ό 2. ποικίλος-η-ο // **fast ~** το σύντομο άρθρο για γεγονός της καθημερινότητας

diversifica, diversific ρ. μετ. διαφοροποιώ

diversificare, diversificări ουσ. θηλ. η διαφοροποίηση, ο διαφορισμός, η ποικιλομορφία

diversionism ουσ. ουδ. (στρατ.) ο αντιπερισπασμός

diversionist-ă, diversioniști-ste I. επιθ. αντιπερισπαστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο που κάνει αντιπερισπασμό, αντιπερισπών-ούσα (ο, η)

diversitate ουσ. θηλ. 1. η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. ειδών-ειδών

diversiune, diversiuni ουσ. θηλ. (στρατ. και μτφ.) ο αντιπερισπασμός // **a comite o ~** αντιπερισπώ, διαπράττω αντιπερισπασμό

divertisment, divertismente ουσ. ουδ. 1. η διασκέδαση, η τέρψη 2. (μουσ.) η μουσική σύνθεση για όργανα που προκαλεί ευχαρίστηση

divide, divid I. ρ. μετ. διαιρώ // ~ **și domnește!** διαιρεί και βασιλεύει II. ρ. μέσο διαιρούμαι

dividend, dividende ουσ. ουδ. το μερίσμα μετόχου, το μερίδιο απ' το κέρδος που οφείλεται σε κάθε μετοχή εταιρείας

divin-ă, divini-e *επίθ.* 1. θεός-α-ο, θεικός-ή-ό 2. *μτφ.* υπέροχος-η-ο, θαυμασιος-α-ο // **serviciu** ~ η ιερή ακολουθία, η εκκλησιαστική ιεροτελεστία, η τελετή σε εκκλησία

divinație, divinații *ουσ.* *θλ.* η μαντεία, η προφητεία

divinitate, divinități *ουσ.* *θλ.* 1. η θεότητα 2. ο Θεός, η έννοια του Θεού

diviniza, divinizez *ρ. μετ.* 1. θεοποιώ 2. αποθεώνω, εκθειάζω

divinizare, divinizări *ουσ.* *θλ.* 1. η θεοποίηση, η αποθέωση, ο εκθειασμός 2. η λατρεία

diviza, divizez *l. ρ. μετ.* 1. διαίρω, διαμοιράζω, διχοτομώ, καταμερίζω, κομματιάζω 2. επιβάλλω διχόνοια, διαφωνία *ll. ρ. μέσο* διαιρούμαι, χωρίζομαι, διαμοιράζομαι

divizare, divizări *ουσ.* *θλ.* 1. η διαίρεση, ο χωρισμός, η μοιρασιά, ο μερισμός, ο καταμερισμός, το κομμάτιασμα, η διχοτόμηση 2. *μτφ.* η διχόνοια, η διαφωνία, η εχθρότητα

divizibil-ă, divizibili-e *επίθ.* (*μαθ.*) διαιρετός-ή-ό, μεριστός-ή-ό

divizibilitate *ουσ.* *θλ.* (*μαθ.*) η διαιρετότητα

divizie, divizii *ουσ.* *θλ.* (*στρατ.*) 1. η μεραρχία 2. η υποδιαίρεση ενός συνόλου // **divizia bancară** η τραπεζτική υποδιαίρεση

divizion, divizioane *ουσ.* *ουδ.* (*στρατ.*) η μοίρα (πυροβολικού ή νοσοκόμου), η στρατιωτική μονάδα αντιστοιχεί με το τάγμα

divizionar-ă, divizionarie *επίθ.* υποδιαιρεμένος-η-ο // **monedă** ~ **ă** τα κέρματα, τα ψιλά, τα νομίσματα με μικρή αξία

diviziune, diviziuni *ουσ.* *θλ.* 1. ο καταμερισμός, η διαίρεση 2. η υποδιαίρεση 3. η γραμμούλα σε κλίμακα, πίνακα ή δίσκο στα μετρητικά όργανα 4. (*μαθ.*) το κλάσμα // ~ **a muncii** ο καταμερισμός της εργασίας // **diviziunile unei unități de măsură** οι υποδιαιρέσεις μιας μετρικής μονάδας

divizor, divizori *ουσ.* *αρσ.* (*μαθ.*) ο διαιρέτης // ~ **comun** ο κοινός διαιρέτης

divorț, divorțuri *ουσ.* *ουδ.* 1. το διαζύγιο 2. το χωρίσμα // **a da** ~ **δίνω** διαζύγιο, κάνω δική για διαζύγιο, παίρνω διαζύγιο

divorța, divorțez *l. ρ. αμ.* 1. παίρνω διαζύγιο 2. χωρίζω *ll. ρ. μετ.* διαζευγνύω, χωρίζω ανδρόγυνο

divorțat-ă, divorțați-te *επίθ.* διαζευγμένος-η-ο, χωρισμένος-η-ο

divulga, divulg *ρ. μετ.* 1. κοινολογώ μυστικό, διαδίδω μυστικό 2. αποκαλύπτω μυστικό, διαλαλώ

divulgare, divulgări *ουσ.* *θλ.* η κοινολόγηση μυστικού, η αποκάλυψη μυστικού, το διαλάλημα μυστικού

divulgător-oare, divulgători-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* διαλαλών-ούσα (ο, η) μυστικό

dizenteric-ă, dizenterici-ce *l. επίθ.* (*ιατρ.*) δυσεντερικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* δυσεντερικός-ή (ο, η)

dizenterie, dizenterii *ουσ.* *αρσ.* (*ιατρ.*) η δυσεντερία

dizeur, dizeuri *ουσ.* *αρσ.* ο τραγουδιστής ελαφράς μουσικής

dizeuză, dizeuze *ουσ.* *θλ.* η τραγουδίστρια ελαφράς μουσικής

dizgrația, dizgrațiez *ρ. μετ.* αποστερώ την εύνοια, αφαιρώ την υποστήριξη μου για κάποιον

dizgrație, dizgrații *ουσ.* *θλ.* η δυσμείνεια // **a cădea în** ~ πέφτω σε δυσμείνεια

dizgrațios-oasă, dizgrațioși-oase *επίθ.* δυσμενής-ής-ές, δυσειδής-ής-ές, αποκρουστικός-ή-ό, απωθητικός-ή-ό

dizolva, dizolv *l. ρ. μετ.* 1. διαλύω 2. λειώνω // **a ~ zahăr în apă** διαλύω ζάχαρη στο νερό *ll. ρ. μέσο* 1. διαλύομαι 2. λειώνω // **organizația s-a** ~ **t** η οργανωτικός-ή-ό

dizolvan-tă, dizolvanți-te *l. επίθ.* διαλυτικός-ή-ό // **element** ~ το διαλυτικό στοιχείο *ll. ουσ.* *αρσ.* το διαλυτικό (υγρό που διαλύει ορισμένη ουσία)

dizolvare, dizolvări *ουσ.* *θλ.* 1. η διάλυση 2. *μτφ.* η κατάργηση, η εξαφάνιση // (*πολ.*) ~ **a Camerei** η διάλυση της Βουλής

dizolvat-ă, dizolvați-te *l. επίθ.* διαλυμένος-η-ο *ll. ουσ.* *αρσ.* το διαλυμένο, το διαλυτό, η ουσία που διαλύεται σε άλλη ουσία

do *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. (*μουσ.*) το ντο

doagă, doage *ουσ.* *θλ.* η βαρελοσανίδα // **a-i lipsi cuiva** ο ~ λείπει σε κάποιον μια βίδα (είναι τρελός, παράφρονος, απερίσκεπτος)

doamnă, doamne *ουσ.* *θλ.* η κυρία, η κυρά, η παντρεμένη γυναίκα // ~ **de onoare** η κυρία που συνοδεύει τιμητικά τη βασίλισσα, κ.λπ. // **stimată** ~! αξιότιμη κυρία!

doar *επίρ.* 1. μόνο 2. αρκεί να... 3. μόνο που 4. και μάλιστα 5. ίσως, πιθανόν, μπορεί 6. μήπως λάχει, μήπως λαχάινει 7. μόνο αν... 8. με την ελπίδα ότι // ~ **că nu m-a înjurat** μόνο που δε μ' έβρισε // ~ **dacă** μόνο αν // **l-a întrebat, ~ va afla ce să facă** το ρώτησε, μήπως λαχάινει να μάθει τι να κάνει (τυχαία έμαθε τί κάνει) // ~ **nu ești doctor** και μάλιστα δεν είσαι γιατρός // **fără ~ și poate** χωρίς (ίσως και μπορεί, δηλαδή ασφαλώς, αναμφισβήτητα, βέβαια τέλος // **într-o doară** κατά σύμπτωση, τυχαία // **stai ! o clipă!** στάσου μόνο μια στιγμή! // **va reuși ~ până la urmă** θα πετύχει (ίσως μέχρι το

dobândă, dobânzi *ουσ.* *θλ.* ο τόκος // **a da bani cu** ~ **δίνω** χράματα με τόκο // **a plăti cu** ~ πληρώνω με τόκο (εκδικούμαι, ανταποδίνω το κακό με άλλο μεγαλύτερο κακό) // **fără** ~ άτοκος-η-ο

dobândi, dobândesc *ρ. μετ.* 1. αποκτώ 2. κερδίζω (περιουσία, γνώσεις) // **a ~ un câștig** αποκτώ κέρδος

dobândire, dobândiri *ουσ.* *θλ.* 1. το απόκτημα, η απόκτηση 2. το κτήμα, η κτήση

dobitoce-oacă, dobitoci-oace *l. ουσ.* *ουδ.* το ζώο, το κτήνος *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* *μτφ.* ο βλάκας άνθρωπος, ο αμόρφωτος, ο ανόητος // **ce** ~! τί ανόητος, τι ηλίθιος, βλάκας!

dobitocesc-ească, dobitocești *επίθ.* 1. ζωώδης-ης-ες, κτηνώδης-ης-ες 2. *μτφ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο

dobitoceste *επίρ.* 1. ζωωδώς, κτηνωδώς 2. ανόητα, ηλίθια

dobitocie, dobitocii *ουσ.* *θλ.* η βλακεία, η ανοησία, η κτηνωδία, η ηλιθιότητα

doborâre, doborâri *ουσ.* *θλ.* 1. το γκρέμισμα, η κατάρριψη 2. η ανατροπή 3. η καταβολή, το ρίξιμο κάτω με τρικλοποδιά

doborât-ă, doborâți-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, καταρριγμένος-η-ο 2. *μτφ.* τσακισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο

doborâtor-oare, doborâtori-oare *επίθ.* ανατρεπτικός-ή-ό

doborî, dobor *l. ρ. μετ.* 1. καταρρίπτω, γκρεμίζω, κρημνίζω, κατακρημνίζω 2. καταβάλλω, ρίχνω κάποιον κάτω 3. ανατρέπω 4. *μτφ.* καταθλίβω 5. (*αθλ.*) ξεπερνά // *a ~ un avion* καταρρίπτω ένα αεροπλάνο // *a ~ un record* ξεπερνά ένα ρεκόρ // *această boală l-a -t* αυτή η αρρώστια τον κατέβαλε

doboș, doboșuri *ουσ. ουδ.* είδος τούρτας από φύλλα ζύμης με κρέμα σοκολάτας

dobrogean-ă, dobrogeni-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Δομπρουτζάνος-α (ο, η), κάτοικος της επαρχίας Δομπρουτζά ή Δοβρουτσά της Ρουμανίας *l. επιθ.* δομπρουτζάνικος-η-ο // *cal ~* το δομπρουτζάνικο άλογο

dobrogeancă, dobrogence *ουσ. θηλ.* η Δομπρουτζάνα ή η Δοβρουτσάνα

doc *ουσ. ουδ.* το δίμητο, το ύφασμα από βαμπάκι

doc, docuri *ουσ. ουδ.* 1. (*ναυτ.*) ο νεωδόχος, το μέρος λιμανιού για φόρτωμα και ξεφόρτωμα πλοίων, για επισκευές πλοίων, κλπ. 2. η αποθήκη στην προκυμαία, το ντοκ, η λιμεναποθήκη // *~ plutitor* το πλωτό ντοκ (για επισκευή πλοίων)

docar, docare *ουσ. ουδ.* η μικρή άμαξα με τέσσερις τροχούς

docent, docenți *ουσ. αρσ.* ο υπηγητής πανεπιστημίου // **doctor** ~ ο επιστημονικός τίτλος που απονέμεται στους διδάκτορες για την αξιολογή δράση τους

docență, docențe *ουσ. θηλ.* ο βαθμός τίτλου που απονέμεται στους καθηγητές πανεπιστημίου, κατόπιν ανάλωτων εξετάσεων

docher, docheri *ουσ. ουδ.* ο λιμενεργάτης, ο φορτοεκφορτωτής πλοίου

docil-ă, docili-e *l. επιθ.* πειθίσιος-ια-ιο, υπάκουος-η-ο, ευπειθής-ής-ές *l. επιρ.* πειθήνιος, ευπειθώς

docilitate *ουσ. θηλ.* η ευπειθεία, η υπακοή, η προθυμία για υποταγή

doct-ă, doctei-te *επιθ.* λόγιος-α-ο, πολυμαθής-ής-ές

doctor, doctori *ουσ. αρσ.* 1. ο γιατρός, ο ιατρός 2. ο διδάκτορας, ο διδάκτωρ // *~ în literă* ο διδάκτορας φιλολογίας

doctorand-ă, doctoranzi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* πτυχιούχος-ος (ο, η), που ετοιμάζει τη διατριβή για διδακτορικό, για απόκτηση του τίτλου του διδάκτορα

doctorat, doctorate *ουσ. ουδ.* 1. η διδακτορία 2. ο τίτλος του διδάκτορα // *de ~* διδακτορικός-ή-ό // *lucrăre de ~* η διδακτορική πραγματεία // *teză de ~* η διατριβή για διδακτορία

doctore, doctorii *ουσ. θηλ.* το γιατρικό, το φάρμακο // *~ neluat* το άπαρτο γιατρικό

doctoriță, doctorițe *ουσ. θηλ.* η γιάτρισσα, η γιατρίνα, η ιατρός

doctrinar-ă, doctrinari-e *επιθ.* διδασκαλικός-ή-ό, δογματικός-ή-ό

doctrină, doctrine *ουσ. θηλ.* η διδασκαλία, το δόγμα, η δοξασία, η θεωρία

document, documente *ουσ. ουδ.* 1. το ντοκουμέντο 2. το έγγραφο 3. το αποδεικτικό 4. η ιστορική πηγή 5. τα χαρτιά // *~ oficial* το επίσημο έγγραφο // *~ e scrise* τα έγγραφα // *~ ele dumneavoastră, vă rog!* τα χαρτιά σας, παρακαλώ!

documenta, documentez *l. ρ. μετ.* 1. αποδεικνύω, προσάγω αποδείξεις 2. παρουσιάζω έγγραφα, ντοκουμέντα, για να αποδείξω κάτι *l. ρ. μέσο*

πληροφορούμαι πάνω σε ντοκουμέντα λεπτομερειακά

documentar-ă, documentari *l. επιθ.* αποδεικτικός-ή-ό // **material** ~ το αποδεικτικό υλικό *l. ουσ.*

ουσ. το ντοκυμανταίρ (*κινηματογραφική ταινία*)

documentare, documentări *ουσ. θηλ.* η πληροφορία βάσει του αποδεικτικού υλικού, η διαπίστωση με έγγραφα

documentarist-ă, documentariști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ντοκυμαντερίστας (ο, η), το άτομο που πληροφορείται βάσει των εγγράφων

documentat-ă, documentați-te *επιθ.* 1. ενημερωμένος-η-ο 2. αποδεδειγμένος-η-ο 3. βασισμένος-η-ο πάνω σε έγγραφα

documentație, documentații *ουσ. θηλ.* 1. το αποδεικτικό υλικό 2. τα αποδεικτικά έγγραφα

dodecaedru, dodecaedre *ουσ. ουδ.* (*γεωμ.*) το δωδεκάεδρο

dodecagon, dodecagoane *ουσ. ουδ.* (*γεωμ.*) το δωδεκάγωνο

doforici, doforicesc *l. ρ. μετ. (λαϊκ.)* γιατρεύω, θεραπεύω, *l. ρ. μέσο* γιατρεύομαι, φροντίζω την υγεία μου

dogar, dogari *ουσ. αρσ.* ο βαγενάς, ο βαρελοποιός, ο βαρελάς

dogărie, dogării *ουσ. θηλ.* 1. το βαρελάδικο, το βαρελοποιείο 2. η βαρελοποιία, το επάγγελμα του βαρελοποιού

doge, dogi *ουσ. αρσ.* ο δόγης

dogi, dogesc *l. ρ. μετ.* ξεκολλώ, αποκολλώ τις βαρελοσανίδες στο βαρέλι *l. ρ. μέσο μτφ.* βραχνιάζω, παθαίνω βραχνάδα

dogit-ă, dogiți-te *επιθ.* 1. με τις βαρελοσανίδες αποκολλημένες (βαρέλι) 2. *μτφ.* βραχνιασμένος-η-ο (φωνή)

dogmatic-ă, dogmatici-ce *επιθ.* δογματικός-ή-ό

dogmatică *ουσ. θηλ.* η δογματική, ο κλάδος της

θεολογίας με τα θρησκευτικά δόγματα

dogmatism *ουσ. ουδ.* ο δογματισμός

dogmatist-ă, dogmatiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* δογματιστής-ίστρια (ο, η)

dogmă, dogme *ουσ. θηλ.* 1. το δόγμα 2. η δοξασία, το δίδαγμα

dogoare *ουσ. θηλ.* ο καύσωνας, η λάβρα, η κάψα, το λιοκάμα, η υπερβολική ζέστη, το λιοπύρι

dogorât-ă, dogorâți-te *επιθ.* καμένος-η-ο, πυρωμένος-η-ο

dogorător-oare, dogorători-oare *επιθ.* καυτερός-ή-ό, πύρινος-η-ο, φλογερός-ή-ό

dogori, dogoresc *l. ρ. μετ.* πυρώνω, ζεσταίνω πολύ // *o căldură puternică dogorea ogoarele* μια μεγάλη ζέστη πύρωνε τα χωράφια *l. ρ. αμ.* 1. καίω, κατακαίω, καταφλέγω 2. καίγομαι, καταφλέγομαι // *soarele dogorea* έκαψε το λιοπύρι

dohot *ουσ. ουδ.* το μαζούτ, το βερνίκι

doi, două (*ρχ.*) *απ.* δύο, *δυο* // *~ câte* ~ ανά δύο // *~ contra trei* δύο τρία // *~ de ficare dată* «δύο-δύο» // *~ și cu ~ fac patru* δύο και δύο κάνουν τέσσερα // *a spune două vorbe* λέγω δύο λόγια // *a tăia în două* κόβω σε δύο, χωρίζω στα δύο // *cu una cu două* με το ένα και με το δύο (*δηλ.* με ευκολία) // *de două ori* από δυο φορές // *din două* una από τα δύο, το ένα (*είτε* το ένα είτε το άλλο) // *e la ~ pași de aici* είναι σε δύο βήματα από εδώ // *în ~ timp și trei mișcări* στο πι και φι (πολύ

γρήγορα, αμέσως) // **in două vorbe** με δύο λόγια (εν συντομία) // **nici una nici două** ούτε ένα ούτε δύο (ξαφνικά, αναπάντεχα) // **nu face nici ~ bani** δεν αξίζει ούτε δύο λεπτά // **pe din două** σε δύο ίσα μέρη // **pe două voci** σε δύο φωνές, διφωνος-η-ο, με διφωνία // **plecau câte** ~ έφευγαν ανά δύο // **una-două** ένα-δύο, ολόένα, διαρκώς // **una și cu una fac două** ένα κι ένα κάνουν δύο // **vreo ~** μερικοί, λίγοι, μερικές, λίγες, μερικά, λίγα

doică, doici ουσ. θηλ. η παραμάννα, η βάγια, η τροφός

doilea, doua αριθ. τακτ. (προηγείται από «al», «a») δεύτερος-η-ο // **a doua jumătate** το δεύτερο μισό // **a doua stradă la stânga** η δεύτερη οδός αριστερά // **a doua zi** την αυριανή ημέρα, την επόμενη // **al ~ capitol** το δεύτερο κεφάλαιο // **a lăsa ceva pe planul al** ~ αφήνω κάτι σε δεύτερη θέση // **a ocupat locul al** ~ κατέλαβε τη δεύτερη θέση // **a sosit al** ~ έφτασε δεύτερος // **veri de-al doilea** τα δεύτερα ξαδέρφια

doime, doimi ουσ. θηλ. 1. το δεύτερο, το μισό του ακεραίου, το καθένα από τα δύο ίσα μέρη 2. μουσ. το μισό της ακέραιης νότας

doină, doine ουσ. θηλ. «η ντόινα», λυρικό ποίημα που απαγγέλλεται ή τραγουδιέται

doini, doinese I. ρ. μετ. τραγουδω λαϊκό λυρικό ποίημα II. ρ. αμ. 1. τραγουδω λυρικό λαϊκό τραγούδι 2. θρηνολογώ

doinire, doiniri ουσ. θηλ. το τραγουδύσμα λαϊκού λυρικού ποιήματος

doiniță, doinițe ουσ. θηλ. η μικρή ντόινα, το μικρό λαϊκό λυρικό ποίημα

doisprezece, douăsprezece αριθ. απ. δώδεκα // **are ~ copii** έχει δώδεκα παιδιά // **de douăsprezece ori** από δώδεκα φορές // **la ora douăsprezece** στις δώδεκα η ώρα // **vreo ~** καμιά δωδεκαριά, ντουζίνα **doisprezecelea, douăsprezecea** αριθ. τακτ. (προηγείται από «al», «a») δωδέκατος-η-ο // **în ceasul al ~** στην τελευταία στιγμή

dojană, dojeni ουσ. θηλ. ο ψόγος, η επίπληξη, το μάλωμα, η νουθεσία

dojeni, dojenesc ρ. μετ. μαλώνω, επιπλήσσω, ορμηνεύω, νουθετώ, ψέγω

dojenire, dojeniri ουσ. θηλ. 1. η επίπληξη, η νουθεσία, το μάλωμα 2. η παρατήρηση

dol, doluri ουσ. ουδ. (νομ.) 1. ο δόλος, η δολιότητα 2. η απάτη 3. το απατηλό μέσο, η πανουργία

dolar, dolari ουσ. αρσ. το δολάριο, το δολλάριο

doldora I. επίθ. αμετάβλ. φίσκα, γεμάτος-η-ο, πλήρης-ης-ες II. επίρ. ολόγιομα, ολόγεμα, φίσκα, γιομάτα

doleanță, doleanțe ουσ. θηλ. το παράπονο, το αίτημα, ο πόθος, η επιθυμία

dolie, dolii ουσ. θηλ. το αυλάκι στη συνάντηση δύο κλιτύων (πλαγιών) της σκεπής

dolihocefal-ă, dolihocefali-e επίθ. δολιχοκέφαλος-η-ο

dolină, doline ουσ. θηλ. ο χαμηλός και βαθουλός τόπος

doliu, doliuri ουσ. ουδ. το πένθος // **a purta ~** φοράω πένθος, κρατώ πένθος // **de ~** πένθιμος-η-ο // **fiind în ~** πενθώντας // **în ~** σε πένθος // **zi de ~** ημέρα πένθους

dolman, dolmane ουσ. ουδ. το χοντρό αντρικό σακάκι φοδραρισμένο με γούνες και στολισμένο με γαϊτάνια στο στήθος

dolmen, dolmene ουσ. ουδ. το ντολμέν, το κελτικό ντολμέν

dolofan-ă, dolofani-e επίθ. σωματώδης-ης-ες

dolomită ουσ. θηλ. (ορυκτ.) ο δολομίτης

dolomitic-ă, dolomiti-ci-e επίθ. δολομιτικός-ή-ό

dom, domuri ουσ. ουδ. 1. ο θόλος, ο τρούλος, ο τρούλλος 2. η θολωτή στέγη 3. ο καθεδρικός ναός

domenial-ă, domeniali-e επίθ. κτηματικός-ή-ό, τιμαριωτικός-ή-ό

domeniu, domenii ουσ. ουδ. 1. το κτήμα, το τιμάριο 2. το τσιφλίκι, το φέουδο, η ιδιοκτησία 3. ο τομέας 4. (μαθ.) το τμήμα // **de ~ public** της δημόσιας κυριότητας // **în -l de activitate** στον τομέα δραστηριότητας // **în -l economic** στον οικονομικό τομέα

domestic-ă, domestici-ce επίθ. 1. κατοικίδιος-α-ο 2. εξημερωμένος-η-ο, ήμερος-η-ο // (ζωολ.) **capră -ă** η κατοικίδια γίδα

domestici, domesticesc I. ρ. μετ. εξημερώνω, ημερώνω, ημερεύω, τιθασεύω II. ρ. μέσο εξημερώνομαι, ημερεύομαι // **cerbul s-a -t** το ελάφι εξημερώθηκε

domesticire, domesticiri ουσ. θηλ. η εξημέρωση, το ημερώμα, η τιθάσευση

domesticit-ă, domesticiti-te επίθ. εξημερωμένος-η-ο, ημερωμένος-η-ο, τιθασευμένος-η-ο

domicilia, domiciliile ρ. αμ. 1. μένω, κατοικώ, διαμένω 2. έχω κατοικία, σπίτι

domiciliar-ă, domiciliari-e επίθ. της κατοικίας, στην κατοικία // **percheziție domiciliară** η έρευνα στην κατοικία

domiciliere, domiciliieri ουσ. θηλ. η κατοίκηση

domiciliu, domicili ουσ. ουδ. 1. η διεύθυνση κατοικίας, η διαμονή 2. η κατοικία, το σπίτι, η οικία 3. η έδρα επιχείρησης, σωματείου, κ.λ.π. // **~ forțat** η αναγκαστική διαμονή

domina, domin I. ρ. μετ. 1. κυριαρχώ επικρατώ 2. εξουσιάζω, ελέγχω 3. νικώ // **muntele domină regiunea** το βουνό δεσπόζει στην περιοχή II. ρ. αμ. 1. δεσπίζω 2. υπερέχω, υπερισχύω III. ρ. μέσο συγκρατιέμαι, είμαι κύριος του εαυτού μου, ελέγχω την συμπεριφορά μου

dominant-ă, dominanți-te I. επίθ. επικρατών-ούσα-ούν, κυριαρχών-ούσα-ούν, κυριαρχικός-ή-ό, υπερέχων-ουσα-ον, δεσποζών-ουσα-ον II. ουσ. θηλ. η επικρατούσα, η κυριαρχούσα, η υπερέχουσα, (το ουσιώδες χαρακτηριστικό ενός έργου, πράγματος, κ.λ.π.)

dominare, dominări ουσ. θηλ. η επικράτηση, η υπερίσχυση, η δεσποτεία, η υπερνίκηση, η υπεροχή

dominator-oare, dominatori-oare επίθ. δεσποτικός-ή-ό, κυριαρχών-ούσα-ούν, κυριαρχικός-ή-ό

dominație, dominații ουσ. θηλ. 1. η κυριαρχία, η επικράτεια 2. η εξουσία, η κυβέρνηση 3. η δεσποτεία

dominican-ă, dominicani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Δομινικανός-ή (ο, η), καλόγερος ή καλόγρια του τάγματος των Δομινικανών στη Γαλλία II. επίθ. Δομινικανός-ή-ό

dominican-ă, dominicani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Δομινικανός-ή (ο, η), κάτοικος της Δομινικανής Δημοκρατίας II. επίθ. Δομινικανός-ή-ό (σχετικά με τους Δομινικανούς)

dominion, dominioane ουσ. ουδ. (πολ.) η κυριαρχία, η επικρατεία

domino, dominouri ουσ. ουδ. το ντόμινο (α'. το ένδυμα που φοριέται την αποκριά· β'. είδος παιχνιδιού)

domn, domni ουσ. αρσ. 1. ο κύριος 2. ο σύζυγος 3. ο αφέντης, ο δεσπότης 4. ο βοεβόδας, ο ηγεμόνας 5. ο κυρίαρχος πάνω σε άλλους 6. ο Κύριος ο Θεός ή ο Ιησούς Χριστός // **Doamne ajută!** ο Θεός βοηθός! // **Doamne ferește!** να φυλάξει ο Θεός!, Θεός φυλάξι! // **a lăsa în plata Domnului** αφήνω στη θέληση του Θεού (τον αφήνω ήσυχο, τον αγνωώ) // **dacă -ii binevoiesc** αν οι κύριοι ευαρεστούνται // **fiecare e ~ în casa lui** καθένας είναι κύριος στο σπίτι του // **stimate -ule președinte** αξιότιμε κύριε πρόεδρε // **vezi Doamne!** τάχα, δήθεν, τάχατες!

domnesc-ească, domnești επιθ. ηγεμονικός-ή-ό, πριγκιπικός-ή-ό, αρχοντικός-ή-ό, αυθεντικός-ή-ό // **curtea domnească** η ηγεμονική αυλή // **mere domnești** η ρουμανική ποικιλία μήλων, μεγάλα, κιτρινωπά, με κόκκινες ρίγες απάνω τους, τα μήλα τα αρχοντικά

domnește επιρ. ηγεμονικά, αυθεντικά, αρχοντικά, όπως ταιριάζει σε ηγεμόνα, μπείκα

domni, domnesc ρ. αμ. 1. βασιλεύω, ηγεμονεύω, αφεντεύω 2. κυριαρχώ, δεσποζώ, εξουσιάζω, επικρατώ // **în oraș domnește o atmosferă de agitație** στην πόλη επικρατεί ατμόσφαιρα αναβρασμού // **între noi va ~ pacea** αναμεταξύ μας θα κυριαρχήσει η ειρήνη

domnie, domnii ουσ. θηλ. 1. η βασιλεία, η εξουσία του βασιλιά, η ηγεμονία 2. η δεσποτεία, η επικράτεια, η κυριαρχία, η αυθεντία // **în timpul domniei lui...** επί βασιλείας του... // **domnia sa** του λόγου του

domnișoară, domnișoare ουσ. θηλ. η δεσποινίδα // ~ **de onoare** η δεσποινίδα της τιμής (που συνοδεύει τη νύφη στα στεφανάκια, που συνοδεύει τη βασίλισσα, την πριγκίπισσα, κ.λ.π.)

domnișor, domnișori ουσ. αρσ. ο νεαρός, ο ανύπαντρος νεανίας, το παλικάρι, το παλληκάρι

domnișoriță, domnișorițe ουσ. θηλ. η δεσποινίδα

domnitor-oare, domnitori-oare l. επιθ. 1. βασιλεύων-ουσα-ον 2. ιθύνων-ουσα-ον // **familia domnitoare** η βασιλεύουσα οικογένεια, η δυναστεία ll. ουσ. αρσ. ο ηγεμόνας

domniță, domnițe ουσ. θηλ. 1. η πριγκίπισσα 2. (οικ.) η νεαρή κυρία, η νεαρή γυναίκα

domol-ă, domoli-e l. επιθ. 1. αργός-ή-ό, αργοκίνητος-ή-ο, αβαστος-ή-ο 2. ήσυχος-ή-ο, σιγανός-ή-ό, μαλακός-ιά-ό, ήπιος-α-ο 3. μετριοπαθής-ής-ές, κατευναστικός-ή-ό // **a o lăsa mai ~** το αφήνω πιο αργά, πιο ήμερα· δείχνω μετριοπάθεια // **cu voce ~** ά με σιγανή φωνή ll. επιρ. βραδέως, ήσυχα, αργά, ήμερα

domoli, domolesc l. ρ. μετ. 1. ησυχάζω, ημερεύω, μετριάζω, επιβραδύνω 2. κατευνάζω, καταπραύνω 3. δαμάζω, κάνω ζάφτι 4. κάνω κάτι να κινηθεί πιο αργά ll. ρ. μέσο 1. κατευνάζομαι, καταπραύνομαι 2. κινούμαι αργά 3. κοπάζω, ησυχάζω, μετριάζομαι, ημερεύω // **furtuna s-a domolit** η θύελλα κόπασε

domolire, domoliri ουσ. θηλ. 1. ο καθησυχασμός, η καταπραύνση, ο κατευνασμός 2. η

επιβράδυνση, η εξημέρωση, το ημέρωμα, η θιθάσειση 3. ο μετριοσμός, η μετρίαση

dona, donez ρ. μετ. 1. δωρίζω, χαρίζω 2. δίνω δωρεάν **donatar-ă, donatari-e** ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η δωρεοδόχος, ο, η δικαιούχος της δωρεάς· το άτομο σε όφελος του οποίου γίνεται η δωρεά **donator-oare, donatori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. δωρητής-ήτρια (ο, η), δότης-ρια (ο, η) // ~ **de sânge** ο αιμοδότης

donăție, donății ουσ. θηλ. η δωρεά, το χάρισμα **donchișotism** ουσ. ουδ. ο donkixotismός

dondăni, dondănesc l. ρ. μετ. (οικ.) λέω φλυαρίες, λέω ανόητα πράγματα, ενοχλώ κάποιον με τις φλυαρίες μου, ματαιολογώ ll. ρ. αμ. μουρμουρίζω, μεμψιμοιρώ, γκρινιάζω

doniță, donițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το ξύλινο καρδάρι **donjon, donjoane** ουσ. ουδ. αρχιτ. ο ακρόπυργος **donjuan, donjuani** ουσ. αρσ. (οικ. και ειρ.) ο don Ζουάν, ο ερωτύλος, ο κορτάκιος

dop, dopuri ουσ. ουδ. 1. η τάπα, το βούλωμα 2. ο φελλός, το πώμα // **cât un ~** όσο μια τάπα (πολύ μικρός)

dopa, dopez l. ρ. μετ. ντοπάρω (για τους αθλητές που κάνουν χρήση φαρμάκων για να έχουν επιτυχίες) ll. ρ. μέσο 1. ντοπάρομαι (παίρνω διεγερτικά φάρμακα για να έχω αθλητικά επιτεύγματα) 2. μπφ. το να πάρει κανείς φάρμακα (βιταμίνες) για να αντέχει σε κάποια αρρώστια

dopare, dopări ουσ. θηλ. (αθλ.) το ντόπινγκ, το ντοπάρισμα

dor, doruri l. ουσ. ουδ. 1. ο πόθος, η επιθυμία, ο καημός, η λαχτάρα 2. η νοσταλγία 3. μπφ. η αγάπη // ~ **de ducă** η επιθυμία για ταξίδι // ~ **de țară** η αγάπη για την πατρίδα // **a duce -ul cuiva** νιώθω πόθο για κάποιον // **a muri de -ul cuiva** πεθαίνω από τον πόθο για κάποιον // **cu ~** με πόθο // **în -ul fragilor mânănci frunzele** στην αναβροχιά καλό είναι και το χαλάζι // **în -ul lelii** στην τύχη, στα κουτούρο, στη σύμπτωση // **mie-e ~ de voi** νιώθω μεγάλη επιθυμία για σας ll. επιθ. έκφρ. **cuvinte de ~** τα πονετικά λόγια // **de ~** πονετικός-ή-ό

dori, doresc ρ. μετ. 1. θέλω, ποθώ, επιθυμώ 2. εύχομαι 3. ορέγομαι 4. λαχτάρω // **aș ~ să știu dacă...** θα ήθελα να ξέρω εάν... // **ce doriți?** τί επιθυμείτε; // **cum doriți** όπως επιθυμείτε // **doresc ca el să fie cu noi** θέλω για να έρθει αυτός με μας // **îți doresc călătorie plăcută** σου εύχομαι καλό ταξίδι // **mai doriți ceva?** επιθυμείτε άλλο τι;

doric-ă, doric-ce επιθ. δωρικός-ή-ό // **stil ~** ο δωρικός ρυθμός

doriață, dorințe ουσ. θηλ. 1. η επιθυμία, το θέλημα, η θέληση, ο πόθος, ο καημός 2. η λαχτάρα 3. η ευχή 4. η βούληση // ~ **arzătoare** ο διακαής πόθος // ~ **a reuși** η επιθυμία για επιτυχία // ~ **puternică** η δυνατή επιθυμία // **i-au împlinit toate dorințele** του εκπληρώθηκαν όλες οι επιθυμίες // **trebuie respectate ultimele sale dorințe** πρέπει να σεβαστούν τις τελευταίες του θελήσεις

dorit-ă, doriți-te l. επιθ. επιθυμητικός-ή-ό, ποθητός-ή-ό // **asta lasă de ~** αυτό δεν είναι ποθητό, δεν ανταποκρίνεται // **cel mult ~** πολυπόθητος-η-ο // **de ~** ευκαταία-α-ον ll. επιρ. ευκαταία, ποθητά, επιθυμητά // **a fi de dorit** είναι ευκατόν

doritor-oare, doritori-oare επιθ. επιθυμικών-ούσα-ούν, ποθών-ούσα-ούν

dormeză, dormeze ουσ. θηλ. ο καναπές χωρίς ράχη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κρεβάτι
dormi, dorm ρ. αμ. 1. κοιμάμαι, κοιμούμαι 2. μτφ. αναπαύομαι, πεθαίνω // **dormii!** κοιμήσου! // **a ~ buștean** κοιμάμαι κούτσουρο! // **a ~ de-a-n picioarele** κοιμάμαι όρθιος // **a ~ profund** κοιμούμαι βαθιά // **a ~ somnul de veci** αναπαύομαι, λυτρώνομαι με το θάνατο
dormit ουσ. ουδ. ο ύπνος // **vagon de ~** το βαγόν-λι, η κλινάμαξα
dormita, dormitez ρ. αμ. νυστάζω, μισοκοιμάμαι
dormitor, dormitoare ουσ. ουδ. 1. το υπνοδωμάτιο, η κρεβατοκάμαρα 2. ο κοιτώνας 3. η συνολική περιληπτική ονομασία για τα έπιπλα τα προορισμένα για το υπνοδωμάτιο
dorn, dornuri ουσ. ουδ. (τεχ.) το τρυπητήρι
dornic-ă, dornici-ce επίθ. 1. επιθυμών-ούσα-ούν 2. ποθών-ούσα-ούν // **~ să cunoască** επιθυμώντας να γνωρίσει
dorobanț, dorobanți ουσ. αρσ. (ιστ.) ο φαντάρος, ο στρατιώτης πεζικού
dorobănțime ουσ. θηλ. (ιστ.) το πεζικό (πολλοί φαντάροι)
dorsal-ă, dorsali-e επίθ. νωτιαίος-αία-αίο, οπίσθιος -α-ο, που βρίσκεται στο πίσω μέρος, στην πλάτη, στη ράχη
dos, dosuri ι. ουσ. ουδ. 1. το οπίσθιο μέρος, τα νώτα, η ανάποδη, η πίσω μεριά 2. το όπισθεν μέρος 3. η ράχη, η πλάτη // **-ul mâinii** η ανάποδη της παλάμης (του χεριού) // **~ul unei scrisori** (φοι) το όπισθεν μέρος φύλλου // **a fi cu -ul în sus** είναι σε ακαταστασία // **a intra pe ușa din ~** μπαίνω από την πίσω πόρτα (έχω προστασία) // **a ~ a înțoarce -ul** γυρίζω την πλάτη (τις πλάτες) // **a-și pune adresa pe -ul unui plic** βάζω τη διεύθυνση στο πίσω μέρος του φακέλου // **pe -ul paginii** στο όπισθεν της σελίδας // **επίθ. έκφρ.** ανάποδος -η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο // **este întors pe ~** είναι ανάποδος, αλλόκοτος, αναποδογυρισμένος // **επίρ. έκφρ.** ανάποδα // **a face ceva de-a-n doaselea** κάνω κάτι ανάποδα // **a merge de-a-n doaselea** πηγαίνω προς τα πίσω, ανάποδα, οπισθοχωρώ // **total merge pe ~** όλα πάνε ανάποδα // **și-a pus ciorapii pe ~** έβαλε τις κάλτσες ανάποδα
dosar, dosare ουσ. ουδ. 1. ο φάκελος (εγγράφων κ.λ.π.), το ντοσιέ 2. η δικογραφία (δικαστικής υπόθεσης, έγγραφα) // **a încheide -ul** κλείνω το φάκελο, τερματίζω την ποινική δίωξη σ'ένα ανακριτικό φάκελο // **a pune la ~** βάζω στο φάκελο, το να μη λαμβάνεται υπ'όψη κάποια αίτηση και να τίθεται στο φάκελο
dosi, dosesc ι. ρ. μετ. 1. αποκρύβω, αποκρύπτω, συγκαλύπτω 2. κρύβω 3. (λαϊκ. και οικ.) κλέπτω, κλέβω και κρύβω // **a ~ mărfuli** αποκρύβω εμπορεύματα // ρ. μέσο κρύβομαι
dosire, dosiri ουσ. θηλ. η απόκρυψη, το κρύψιμο
dosit-ă, dosiți-te επίθ. κρυμμένος-η-ο
dosnic-ă, dosnici-ce επίθ. απόμερος-η-ο, απόκεντρος-η-ο, αθέατος-η-ο
dospeală, dospeli ουσ. θηλ. η ζύμωση, το ζύμωμα
dospi pers. 3 dospește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ζυμώνομαι, ζυμώνεται, παθαίνει ζύμωση (το ζυμάρι που έχει υποστεί ζύμωση)
dospire, dospiri ουσ. θηλ. η ζύμωση, το ζύμωμα
dospit-ă, dospitiți-te επίθ. ζυμωμένος-η-ο

dota, dotez ρ. με. 1. προικίζω, προικοδοτώ 2. εφοδιάζω (με εργαλεία, μηχανήματα υλικά)
dotal-ă, dotal-e επίθ. προικώς-ώα-ώο // (νομ.) **act ~** το προικοσύμφωνο
dotare, dotări ουσ. θηλ. 1. η προίκιση, η προικοδότηση 2. ο εφοδιασμός για κάποια ενέργεια
dotat-ă, dotați-te επίθ. προικισμένος-η-ο // ο **biblioteca bine -ă** μια βιβλιοθήκη καλά εξοπλισμένη, ενημερωμένη
dotație, dotații ουσ. θηλ. 1. η προίκιση 2. ο εφοδιασμός για τη δράση μιας επιχείρησης, υπηρεσίας, κ.λ.π.
dotă, dote ουσ. θηλ. η προίκα
două αριθ. απ. δύο // **~ sute** διακόσια // **cele ~ extreme** τα δύο άκρα // **cu ~ tăisuri** δικοπος-η-ο // **de ~ ori** δις
douăsprezece αριθ. απ. ιδ. doisprezece
douăzeci αριθ. απ. είκοσι // **de cârți** είκοσι βιβλία / / **de ~ de ori** από είκοσι φορές // **secolul ~** ο εικοστός αιώνας // **vreo ~** καμιά εικοσαριά
douăzeci-ă-cea αριθ. τακτ. (έχει μπροστά το «al», «a») είκοστός-ή-ο
dovadă, dovezi ι. ουσ. θηλ. 1. η απόδειξη, η ένδειξη, το δείγμα, το αποδεικτικό 2. η βεβαίωση 3. το τεκμήριο, το πειστήριο // ο **~ de dragoste** ένα δείγμα αγάπης // **επίρ. έκφρ. ca ~ că...** σε ένδειξη ότι... // **ρημ. έκφρ. a da ~ de...** αποδεικνύω τι...
dovedi, dovedesc ι. ρ. μετ. 1. αποδείχνω, δείχνω, αποδεικνύω, φανερώνω 2. μαρτυρώ, τεκμηριώνω // **a ~ bun simț** φανερώνω ευθυκρισία (σωστή κρίση) // **a ~ în mod științific** αποδεικνύω επιστημονικά // **vrea să dovedească buna lui credință** θέλει να αποδείξει την καλή του πίστη (ειλικρίνεια) // ρ. μέσο 1. αποδεικνύομαι, αποδείχνομαι 2. φανερώνομαι // **s-a -t un mare jucător** αποδείχτηκε ένας μεγάλος παίκτης // **știrea s-a ~t a fi falsă** η είδηση αποδείχτηκε πλαστή / ψευτική
dovedire, dovediri ουσ. θηλ. 1. η απόδειξη, η ένδειξη, η βεβαίωση 2. το τεκμήριο, η επαλήθευση, η αλήθειαση
dovedit-ă, doveditiți-te επίθ. αποδεδειγμένος-η-ο, αποδειγμένος-η-ο
doveditor-oare, doveditori-oare επίθ. 1. ενδεικτικός -ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό 2. βεβαιωτικός-ή-ό, επαληθευτικός-ή-ό
dovleac, dovleci ουσ. αρσ. (βοτ.) το κολοκύθι (ο καρπός), η κολοκυθιά (το φυτό), η κολοκύθα (μεγάλο κολοκύθι)
dovlece, dovlecei ουσ. αρσ. το κολοκυθάκι
doxă ουσ. θηλ. ενικ. (οικ.) το μυαλό, ο νους, η κρίση, η νόηση, ο λογισμός, η νοημοσύνη
doza, dozez ρ. μετ. προσδιορίζω τη δόση (μείγμα, φάρμακο, κ.λ.π.)
dozabil-ă, dozabili-e επίθ. προσδιορίσιμος-η-ο στη δόση
dozaj, dozaje ουσ. ουδ. η αναλογία δόσεων (στις ουσίες μείγματος)
dozare, dozări ουσ. θηλ. ιδ. dozaj
doză, doze ουσ. θηλ. 1. η δόση, η μικρή ποσότητα 2. (ηλεκτρ.) το μονωμένο μεταλλικό κουτί στο εσωτερικό από ηλεκτρισμό που προστατεύει τα στοιχεία της ηλεκτρικής εγκαταστάσεως // **are o ~ de nebulie** έχει μια δόση τρέλας

drac, draci ουσ. αρσ. ο διάβολος, ο δράκος, ο σατανάς, ο δαίμονας // **a da de -ul** βρίσκω το διάβολό μου (συναντώ αντίσταση) // **a da -ului** αφήνω στο διάβολο, εγκαταλείπω, παραιτώ // **a face pe -ul în patru** κάνω τα αδύνατα δυνατά (κάνω το παν που είναι δυνατό) // **a locui la dracu-n praznic (la mama dracului)** κατοικώ στους διάβολου τη μάνα / πολύ μακριά // **a nu avea nici pe -ul** είμαι υγιής // **a trage pe -ul de coadă** είμαι πολύ φτωχός // **a se duce -ului** φεύγω // **ce dracu!** τί διάβολο! // **e tot un -** είναι το ίδιο πράγμα // **luate-ar -ul!** να σε πάρει ο διάβολος! // **lucrul -ului** δύσκολο πράγμα // **omul -ului** κακός άνθρωπος // **să vă ia dracul!** αμέτε στο διάβολο! // **și-a băgat -ul coada** έβαλε ο διάβολος την ουρά του, ανακατεφτήκανε τα πράγματα

draconic-ă, draconici-ce επιθ. δρακόντειος-α-ο, αυστηρός-ή-ό // **măsuri -e** δρακόντεια μέτρα

drag-ă, dragi-ge I. επιθ. 1. αγαπητός-ή-ό 2. ακριβός-ή-ό 3. τρυφερός-ή-ό 4. ευχάριστος-η-ο 5. αρεστός-ή-ό // -ă **doamne** δήθεν, τάχατες (αγαπητέ μου κύριε!) // -**ul meu frate** αγαπητέ μου αδελφέ // **cu -ă inimă** με ευχαρίστηση, με όλη μου την καρδιά // **cuvinte -i** τα τρυφερά λόγια // **când ți-e lumea mai -ă** όταν ο κόσμος σου είναι πιο αρεστός (όταν δεν το περιμένεις) II. ουσ. ουδ. 1. η αγάπη, η χάρη 2. η ευχαρίστηση III. επιθ. έκφρ. **ți-e mai mare -ul** πολύ ωραίο, πολύ όμορφο, ευάρεστο IV. επιρ. έκφρ. **de ~** από αγάπη, για ευχαρίστηση // **cu ~** με αγάπη, αγαπημένα V. ουσ. αρσ. και θηλ. αγαπημένος-η (ο,) // -**a mea** αγάπη μου, αγαπημένη μου // -**ul mamei!** ο κανακάρης της μαμάς VI. ρημ. έκφρ. **a prinde - de cineva** ερωτεύομαι, μου αρέσει πολύ κάποιος

draga, draghez ρ. μετ. (τεχ.) βυθοκορώ, καθαρίζω με τη βυθοκόρο, με τη δράγα

dragaj, dragaje ουσ. ουδ. (τεχ.) η βυθοκόρηση (η εκθάβωση της θάλασσας ή ποταμού με βυθοκόρο)

dragare, dragări ουσ. θηλ. (τεχ.) η βυθοκόρηση

dragă, drage ουσ. θηλ. (τεχ.) η βυθοκόρος, η δράγα, η φαγάνα, το πλωτό μηχανήμα για βυθοκόρηση

draglină, dragline ουσ. θηλ. (τεχ.) η σκαπτική μηχανή με μεταλλική κούπα χειριζόμενη με καλώδια, χρήσιμη για σκάψιμο και φόρτωση του χώματος, ο εσκαφέας

dragoman, dragomani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο δραγουμάνος, ο διερμηνέας

dragon, dragoane ουσ. ουδ. ο ιμάς

dragon, dragoni ουσ. αρσ. 1. ο δράκοντας (μυθικό τέρας) 2. ο δραγόνας (στρατιώτης του ιππικού, ο ιππέας, ο καρβαλάρης)

dragor, dragori, dragoare ουσ. ουδ. (ναυτ.) 1. ο εργάτης χειριστής της βυθοκόρου 2. το πολεμικό πλοίο για απομάκρυνση ναρκών τοποθετημένων στη θάλασσα, το ναρκαλιευτικό

dragoste, dragoste I. ουσ. θηλ. 1. η αγάπη, ο έρωτας 2. η στοργή 3. μτφ. οι ερωτικές σχέσεις // -**de patrie** η αγάπη για την πατρίδα // -**a mea!** αγάπη μου! // **din ~ pentru ea** από αγάπη γι' αυτήν II. επιθ. έκφρ. **de ~** ερωτικός-ή-ό // **scrisoare de ~** η ερωτική επιστολή, το ροζακάκι, το ερωτικό γράμμα III. επιρ. έκφρ. **cu multă ~** με πολλή αγάπη

drahmă, drahme ουσ. θηλ. η δραχμή

draibăr, draibăre ουσ. ουδ. το τρυπάνι, το τριβέλι

draifus, draifus ουσ. ουδ. το αμόνι του τσαγκάρη με τρία σκέλη

draiv, draivuri ουσ. ουδ. (αθλ.) στο τένις: το ντράιβ (το τόπι περνάει στο αντίθετο τέρραίν μη αγγίζοντας το δίχτυ αλλά ξυστά με το δίχτυ)

drajeu, drajeuri ουσ. ουδ. 1. το κουφέτο 2. το χάπι (φάρμακο)

dram, dramuri ουσ. ουδ. το δράμι (ισοδυναμεί με 3,203 γραμμάρια) // **nu are nici un - de minte** δεν έχει δράμι μυαλό (ανόητος) // **un - de noroc** ένα δράμι τύχης

dramatic-ă, dramatici-ce I. επιθ. 1. δραματικός-ή-ό 2. οδυνηρός-ή-ό 3. συγκλονιστικός-ή-ό 4. μτφ. συγκινητικός-ή-ό // **arta -ă** η δραματική τέχνη // **genul ~** το δραματικό γένος // **lucrare -ă** το δραματικό έργο II. ουσ. ουδ. **dramaticul unei situații** η δραματικότητα μίας καταστάσης

dramatism ουσ. ουδ. η δραματικότητα // -**ul unei situații** η δραματικότητα μιας καταστάσης

dramatiza, dramatizez ρ. μετ. 1. δραματοποιώ, παρουσιάζω κάτι δραματικά 2. δραματουργώ

dramatizare, dramatizări ουσ. θηλ. η δραματοποίηση

dramaturg-ă, dramaturgi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η δραματοουργός, ο, η δραματογράφος, ο, η δραματικός συγγραφέας

dramaturgie ουσ. θηλ. η δραματοουργία

dramă, drame ουσ. θηλ. 1. το δράμα 2. μτφ. η δραματική κατάσταση, το συγκλονιστικό περιστατικό

drapa, drapez I. ρ. μετ. στολίζω, σκεπάζω με κουρτίνες ή με πτυχωτό ύφασμα II. ρ. μέσο ντύνομαι με ρούχο που σχηματίζει πτυχές

drapat-ă, drapați-te επιθ. 1. πτυχωτός-ή-ό 2. με πτυχωτό παραπέτασμα

drapel, drapele ουσ. ουδ. η σημαία // **a fi sub ~** είμαι στο στρατό

draperie, draperii ουσ. θηλ. 1. η κουρτίνα, το παραπέτασμα 2. το εργαστήριο μάλλινων υφασμάτων

drastic-ă, drastici-ce επιθ. σκληρός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό, αμελίκτος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο

drăcesc-ească, drăcești επιθ. διαβολεμένος-η-ο, διαβολικός-ή-ό

drăcește επιθ. διαβολεμένα, διαβολικά

drăcie, drăcii ουσ. θηλ. 1. η διαβολιά 2. η πονηριά, η σκευωρία 3. το πείραγμα, η αλλοκοτία // **ei ~! ei!** διαβολιά! Ιαβολιά!

drăcoaică, drăcoai-ce ουσ. θηλ. 1. η διαβόλισσα 2. η παμπόνηρη γυναίκα 3. μτφ. η πανέξυπνη γυναίκα

drăcos-oasă, drăcoși-oase επιθ. 1. δαιμονισμένος-η-ο, διαβολεμένος-η-ο 2. μτφ. δραστήριος-ια-ιο

drăcovenie, drăcovenii ουσ. θηλ. (οικ.) η διαβολιά

drăcu!, drăcuiese I. ρ. μετ. στέλνω στο διάβολο, υβρίζω II. ρ. μέσο αλληλουβρίζονται, αναφέροντας το όνομα του διαβόλου

drăcușor, drăcușori ουσ. αρσ. 1. ο διαβολάκος, το διαβολάκι 2. μτφ. το ζωηρό και πανέξυπνο παιδί

drăgaică, drăgaie ουσ. θηλ. 1. η δραγάικα (λαϊκή γιορτή στις 24 Ιουνίου προς τιμήν της ωρίμανσης των σταχυών, λέγεται και «σανζιένη») 2. λαϊκός χορός και η μελωδία αυτού του χορού 3. το

παζάρι που γίνεται στις 24 Ιουνίου 4. είδος φαρμακευτικού φυτού // **a juca** ~ χορεύω τη δραγάικα

drăgălaș-ă, drăgălași-e *επίθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. λεπτεπίλεπτος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο 3. ευγενής-ής-ές

drăgălășenie, drăgălășenii *ουσ. θηλ.* 1. ο χαριεντισμός, η τρυφερότητα, η χάρη 2. η προσήνεια, η καταδεκτικότητα 3. στο πληθ. τα χαϊδολογήματα

drăgănele *ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ.)* οι τρυφερότητες, οι ερωτοτροπίες, τα χαϊδολογήματα

drăgăstos-oasă, drăgăstoși-oase *επίθ.* στοργικός-ή-ό, φιλόδοτος-η-ο 2. ερωτιάριος-η-ο, χαϊδευτικός-ή-ό

drăguțiță, drăguțițe *επίθ.* 1. αγαπητός-ή-ό, αγαπημένος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο

drăguț-ă, drăguți-fe *1. επίθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο 3. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές // **a se purta** ~ συμπεριφέρομαι με φιλοφροσύνη, με ευγένεια // **drăguț din partea lui** είναι φιλοφρονητικό εκ μέρους του // **fiți ~ și-mi explicați** θα είχατε την ευγένεια να μου εξηγήσετε II. *επίρ.* 1. χαριτωμένα, ευγενώς, ευγενικά 2. κομψά 3. φιλοφρονητικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγαπημένος-η (ο, η), αγαπητικός-κιά (ο, η)

drămuī, drămuiesc *ρ. μετ.* 1. ζυγίζω με ακρίβεια τα δράμια 2. *μτφ.* λογαριάζω, εκτιμώ, υπολογίζω, μετρώ με ακρίβεια

drămuire *ουσ. θηλ.* το ζύγισμα με ακρίβεια στα δράμια

dreavă, dreve *ουσ. θηλ.* καθεμιά από τις βέργες όπου βάζουν τα καρούλια για να γίνει το στημόνι για ύφανση

dregător, dregători *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αξιωματούχος, ο ανώτερος υπάλληλος

dregătorie, dregătorii *ουσ. θηλ.* το αξίωμα (η υπηρεσία) του αξιωματούχου

drege, dreg *1. ρ. μετ.* 1. διορθώνω, κανονίζω 2. ταχτοποιώ, βάζω σε τάξη 3. σιάζω // **a-și ~ glasul** σιάζω τη φωνή μου (να είναι καθαρός ο ήχος) // **face și ~** κάνει και κανονίζει, λύνει τα προβλήματα II. *ρ. μέσο* 1. ενδυναμώνομαι, ξεναποκτώ τις δυνάμεις μου, διορθώνομαι, ξεγυρίζω 2. καλλωπίζομαι, στολίζομαι 3. τακτοποιούμαι

dren, drenuri *ουσ. ουδ.* ο σωλήνας για αποστράγγιση νερού από ορισμένη έκταση γης για να δοθεί σε καλλιέργεια

drena, drenez *ρ. μετ.* 1. αποστραγγίζω μια έκταση 2. αποξηραίνω έδαφος αποστραγγίζοντας τα νερά

drenaj, drenaje *ουσ. ουδ.* η αποξηράνιση του εδάφους με τη βοήθεια υδροτεχνικών έργων

drenare, drenări *ουσ. θηλ.* το αποξηραντικό έργο ενός εδάφους με αποστράγγισμα του νερού

drept, dreaptă, drepti-te *1. επίθ.* 1. ευθύς-εα-ύ, ορθός-ή-ό 2. όρθιος-ια-ιο 3. ίσος-η-ο, ίσιος-α-ο 4. δίκαιος-η-ο, σωστός-ή-ό 5. δεξιός-ιά-ό 6. εύλογος-η-ο // **a lua poziția de drepti: drepti!** παίρνω την όρθια στάση (την στάση της προσοχής): προσοχή! // **aripa dreaptă a casei** η δεξιά πτέρυγα του σπιτιού // **ce-i ~ e ~** ό, τι είναι δίκαιο είναι δίκαιο // **este ~ εύλογον** έστι // **este mâna lui dreaptă** είναι το δεξί του χέρι // **la ~ vorbind** μιλώντας ειλικρινά // **linie dreaptă** η ευθεία γραμμή // **luptă dreaptă** η δίκαιη πάλη, ο δίκαιος

αγώνας // **om ~ σωστός άνθρωπος** // **parte dreaptă** το δίκαιο μερίδιο, η δίκαιη μερίδα // **unghi ~ η ορθή γωνία (90 μοιρών)** II. *ουσ. αρσ. πληθ.* οι νεκροί // **în lumea celor drepti** στον κόσμο των νεκρών III. *ουσ. θηλ.* 1. η δεξιά, το δεξί χέρι 2. πολ. η συντηρητική πολιτική παρατάξη 3. γεωμ. η ευθεία, η ίσια γραμμή // **extrema dreaptă** η άκρα δεξιά // **sărut dreapta** φιλώ το δεξί χέρι IV. *επίρ.* 1. ορθά, όρθια 2. ίσα, ίσια, κατ'ευθείαν, ντογρού, ντουγρού 3. δίκαια, σωστά 4. δεξιά 5. ακριβώς 6. έμπροσθεν, μπροστά, μπρος, εμπρός // **a se duce ~ acasă** πηγαίνω ίσια στο σπίτι // **a se ține ~ κρατιέμαι** όρθια // **a spune ~ λέω** δίκαια (την αλήθεια) // **a păși ~ βαδίζω** ορθά // **a vorbi ~ μιλώ** σωστά // **s-a dus ~ la cafeana** τράβηξε για το καφενείο // **stai ~ στάσου** ίσα V. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~ cuvânt** με σωστό λόγο // **de-a dreapta și de-a stânga** δεξιά και αριστερά // **de-a ~ ul** απ'ευθείας // **de ~** δίκαιαματικά, νομικά **din dreapta** από δεξιά // **la dreapta** προς τα δεξιά // **în dreapta** δεξιά VI. *προθ. έκφρ.* // **din dreptul** μπροστά από **în dreptul** έμπροσθεν // **prin dreptul** μπροστά στο VII. *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το δίκαιο 2. το δικαίωμα // **~ de apel** το δικαίωμα εφέσεως // **~ penal** το ποινικό δίκαιο // **~uri bănești** τα χρηματικά δικαιώματα, ο μισθός // **~uri cetățenești** τα πολιτικά δικαιώματα // **~ul de a alege și de a fi ales** το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλεγέσθαι // **~uri de autor** τα συγγραφικά δικαιώματα, το κοπυράιτ // **~uri și obligații** τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις // **cel (ceia) în ~** δικαιούχος, ο, η // **egalitate în ~uri** η ισότητα δικαιωμάτων, η ισονομία // **fără ~ de apel** ανέκλητος-η-ο(-α) VIII. *προθ.* 1. για, ως, αντί 2. προς 3. ίσαμε // **~ care** για δίκαιο λόγο // **~ cine mă iei?** για ποιόν με παίρνεις; // **~ exemplu** προς παραδειγματισμό // **~ încercare s-a folosit de un clește** για δοκιμή χρησιμοποίησε μια λαβίδα / τανάλια // **~ răsplată** για αμοιβή, για ανταμοιβή // **a i se pune soarele ~ în față** ο ήλιος στο τον κτύπησε πρόσωπο

dreptate, dreptăți *1. ουσ. θηλ.* 1. η δικαιοσύνη, η ευθύτητα, η ορθότητα 2. το δίκαιο, το δίκιο // **a da ~** δίνω δίκαιο // **are ~a de partea lui** έχει το δίκαιο με το μέρος του, με τη μεριά του) // **a face ~ cuiva** δίνω δίκαιο σε κάποιον, απονέμω δικαιοσύνη // **în numele dreptății** εν ονόματι του δικαίου // **nu ai ~** δεν έχεις δίκιο II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με το δίκαιο // **pe bună ~** δικαιολογημένα, δικαιωματικά, βάσιμα

dreptunghi, dreptunghii *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το ορθογώνιο: το τετράπλευρο με τέσσερις ορθές γωνίες // **triunghi ~c** το ορθογώνιο τρίγωνο (που έχει μια ορθή γωνία)

dreptunghiar-ă, dreptunghilari-e *επίθ. (γεωμ.)* ορθογώνιος-ια-ιο

dres, dresuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το φτιασίδωμα 2. το καλσόν

dres-easă, dreși-se *επίθ. (λαϊκ.)* 1. διορθωμένος-η-ο, φτιαγμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο

dresa, dresesz *ρ. μετ.* 1. εκγυμνάζω (ζώα), γυμνάζω, τιθασεύω, δαμάζω 2. συντάσσω επίσημο έγγραφο

dresaj, dresajuri *ουσ. ουδ.* η εκγύμναση, η τιθάσευση, το δάμασμα

dresare, dresări *ουσ. θηλ.* το γύμνασμα, η δάμασμα, η εξημέρωση, η εκγύμναση

dresat-ă, dresați-te *επιθ.* 1. γυμνασμένος-η-ο, εκγυμνασμένος-η-ο 2. δαμασμένος-η-ο, εξημερωμένος-η-ο
dresor-oare, dresori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δαμαστής-άστρια (ο, η) 2. θηριοδαμαστής-άστρια (ο, η)
drezină, drezine *ουσ. θηλ.* το τρόλλεϋ
dribla, driblez *ρ. μετ. (αθλ.)* τριπλάρω, κάνω κόλπα με τη μπάλα στο ποδόσφαιρο
driblare, driblări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η τρίπλα, το τριπλάρισμα
dribler-ă, dribleri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* τριπλαριστής-ίστρια (ο, η)
dribling, driblinguri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το τριπλάρισμα
dric, dricuri *ουσ. ουδ.* η νεκροφόρος (άμαξα ή αυτοκίνητο) // **a fi pe** ~ είμαι τελειωμένος-η (πάνω στη νεκροφόρο)
dricar, dricari *ουσ. αρσ.* ο νεκροπομπός
dril, driluri *ουσ. αρσ.* το ντρίλι (είδος υφάσματος)
drișcuire, drișcui *ουσ. θηλ.* η ισοπέδωση επιφάνειας τοίχου ή ασφαλτοστρώματος με το εργαλείο το λεγόμενο «ντρίσκα»
droaie *ουσ. θηλ.* η σωρεία, το τσούρμιο, το πλήθος από ανθρώπους και ιδιαίτερα από παιδιά // **cu droaia** με το τσούρμιο (σε μεγάλο αριθμό)
drob, drobi, droburi *ουσ. αρσ.* ο κάπως μεγάλος βώλος από αλάτι // ~ **de sare** ο αλατένιος βώλος II. *ουσ. ουδ. (μαγ.)* φαγητό από τα εντόσθια του αρνιού
drog, droguri *ουσ. ουδ.* το φάρμακο, το ναρκωτικό
droga, droghez *Ι. ρ. μετ.* δίνω σε κάποιον ναρκωτικό ή άλλα φάρμακα II. *ρ. μέσο* παίρνω εγώ ο ίδιος ναρκωτικό ή άλλα φάρμακα
drogare, drogări *ουσ. θηλ.* η λήψη ναρκωτικού ή άλλων φαρμάκων
drogherie, drogherii *ουσ. θηλ.* το φαρμακείο
drojdie, drojdii *ουσ. θηλ.* 1. η μαγιά, το προζύμι 2. η υποστάθμη 3. το κατακάθι, το ίζημα // ~ **de bere** η ζυθοζύμη // ~ **de dospit** η μαγιά (η ζύμη) για το ψωμί // **drojdia societății** ο συρφετός, το πλήθος ανθρώπων από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, ο όχλος, ο υπόκομος // **a fi pe** ~ είμαι ταλαίπωρος, σε αμύχχανία, έμεινα ξερός χωρίς χυμό // **rachiu de** ~ το ρακί από υποστάθμη κρασιού
dromader, dromaderi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η καμήλα ή δρομάς (με ένα ύβιο, με μια καμπούρα)
dropie, dropii *ουσ. θηλ.* το θηλυκό αγριόγαλο, πιπινό του κάμπου με μακριλές κνήμες
dropioi, dropioi *ουσ. αρσ.* ο αγριόγαλος, το αρσενικό πιπινό του κάμπου με μακριλές κνήμες
drops, dropsuri *ουσ. ουδ.* η καραμέλα
drug, drugi *ουσ. αρσ.* η μπάρα, ο λοστός (από σίδερο ή ξύλο)
druid, druizi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ιερέας των Κελτών
drum, drumuri *ουσ. ουδ.* 1. ο δρόμος, η οδός, η στράτα 2. η ρότα, η διαδρομή 3. η πορεία 4. το δρομολόγιο 5. η τροχιά (ενός σώματος σε κίνηση) // ~ **bătut** δρόμος πατημένος // ~ **bun!** καλό ταξίδι! ώρα καλή! // (αθλ.) ~ **cu obstacole** ο δρόμος μετ' εμπόδων // ~ **de fier** ο σιδηρόδρομος // ~ **neumblat** ο άβατος δρόμος // ~ **pietruit** ο λιθοστρωτός δρόμος // ~ **ul vieții** ο δρόμος της ζωής // **a aduna pe cineva de pe -uri** περιμαζεύω κάποιον από το δρόμο // **a apuca alt** ~ παίρνω

άλλο δρόμο // **a arunca pe -uri** πετώ στους δρόμους // **a bate -ul** γυρίζω στους δρόμους, αλητεύω στους δρόμους // **a construi -uri** οδοποιώ // **a da -ul** αφήνω, αμολάω, ελευθερώνω, απολύω κάποιον παντού // **a rămâne pe -uri** μένω μόνος στους δρόμους // **a scurta din** ~ κόβω δρόμο, πηγαίνω από και που είναι συντομώτερα // **a sta în -ul cuiva** στέκομαι στο δρόμο κάποιου, είμαι εναντίον κάποιου // **a-și da -ul** πήρα το δρόμο μου, τραβώ το δρόμο μου // **a-și face** ~ ανοίγω δρόμο, πηγαίνω κάπου // **a-și face ~ în viață** τα φέρνω βόλτα στη ζωή, τα καταφέρνω // **a-și vedea de** ~ τραβώ το δρόμο μου // **deschizător de -uri** ο πρωτοπόρος δρόμου, που πηγαίνει μπροστά από τους άλλους // **două ore de** ~ δύο ώρες δρόμου // **i-am deschis -ul** του άνοιξα το δρόμο, του έδωσα βοήθεια στην αρχή // **în mijlocul -ului** μεσοστράτις, μεσόστρατα, στη μέση του δρόμου // **în timpul -ului** στο χρονικό διάστημα του δρόμου // **inceput de** ~ το ξεκίνημα, η αρχή του δρόμου // **pe toate -urile** σε όλους τους δρόμους, σε όλα τα μέρη, πανταχού // **tâlhărie la -ul mare** η ληστεία σε μεγάλο δρόμο / σε ανοιχτό δρόμο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ spre...** καθ'οδόν για..., στη διάρκεια του δρόμου για..., πηγαίνοντας για... // **peste** ~ αντίκρυ, αντικρύ, απέναντι, αντικρινά
drumeag, drumeaguri *ουσ. ουδ.* ο δρομίσκος, ο μικρός δρόμος, το δρομάκι, το μονοπάτι
drumeț-eață, drumeți-țe *ουσ. αρσ. και θηλ.* οδοιπόρος (ο, η), ταξιδιώτης-ισσα (ο, η), πεζοπόρος (ο, η), ο στρατοκόπος
drumeție, drumeții *ουσ. θηλ.* η οδοιπορία, η πεζοδρομία, η πεζοπορία, το βάδισμα
drupă, drupe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο σαρκώδης καρπός με χυμό που έχει μόνο έναν κόκκο (κουκούτσι)
dual *ουσ. ουδ. (γραμμα.)* ο διτικός αριθμός
dualism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η δυαρχία, ο διϊσμός, ο δυαδισμός
dualist-ă, dualiști-ste *Ι. επιθ. (φιλοσ.)* 1. δυαρχικός -ή-ό, δυαδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οπαδός του διϊσμού, της δυαρχίας
dualitate, dualități *ουσ. θηλ.* 1. ο δυαδισμός 2. η διφυΐα
dubă, dube *ουσ. θηλ.* η κλούβα, το αυτοκίνητο για τη μεταφορά κρατούμενων
dubios-oasă, dubioși-oase *επιθ.* αμφίβολος-η-ο, ύποπτος-η-ο
dubitativ-ă, dubitativi-e *επιθ.* απορηματικός-ή-ό // (γραμμα.) **propoziții** ~ ε οι απορηματικές προτάσεις (με τους απορηματικούς συνδέσμους: άραγε; μήπως;)
dubiu, dubii *ουσ. ουδ.* 1. η αμφιβολία, η υποψία 2. η αβεβαιότητα // **a fi în** ~ είμαι σε αμφιβολία, απορω~ νομίζω κάτι απίστευτο
dubla, dublez *Ι. ρ. μετ.* 1. διπλασιάζω, κάνω κάτι διπλάσιο 2. αναδιπλασιάζω // **a ~ dozele** διπλασιάζω τις δόσεις II. *ρ. μέσο* διπλασιάζομαι, γίνομαι διπλός-ή-ο
dublaj, dublaje *ουσ. ουδ.* ο διπλασιασμός
dublare, dublări *ουσ. θηλ.* 1. ο διπλασιασμός 2. ο αναδιπλασιασμός
dublă, duble *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο μέδιμνος, μέτρο χωρητικότητας για μέτρηση των σιτηρών 2. το διπλάσιο, η διπλή ποσότητα

dublé ουσ. ουδ. ο ντουμπλές

dublet, dublete ουσ. ουδ. 1. το δεύτερο αντίτυπο ενός αντικειμένου φυλαγμένο σε μια συλλογή (βιβλίο, μετάλλιο, σήμα, κ.λ.π.) 2. φουσ. ο δίπολος (ηλεκτρικό κύκλωμα με δύο ακροδέκτες)

dublu-ă, dubli-e επίθ. διπλός-ή-ό, διπλάσιος-ια-ο // **consoane** -e τα διπλά σύμφωνα // (γεωργ.) **cultură** -ă η διπλή καλλιέργεια (φυτά) // **cuvânt cu ~ sens** η λέξη με διπλή έννοια // **επίρ.** διπλά // **a vedea** ~ βλέπω διπλά // **III. ουσ. ουδ. (αθλ.)** το διπλό // ~ **masculin** το διπλό αρσενικό

dublură, dubluri ουσ. θηλ. 1. ο σωσίας, η διπλοπροσωπία 2. η αναπλήρωση κάποιου από τον αντικαταστάτη του 3. η φόδρα

ducal-ă, ducal-e επίθ. του δουκάτου ή του δούκα

ducat, ducate ουσ. ουδ. το δουκάτο

ducat, ducați ουσ. αρσ. το δουκάτο, χρυσό ή αργυρό νόμισμα, το φλουρί, το τσεκίνι (12^ο-19^ο αι.)

ducă ουσ. θηλ. 1. ο πηγαίμος, το ταξίδι 2. η μετάβαση, η πορεία από ένα τόπο σε άλλο // **dor de ~** η επιθυμία για ταξίδι // **e pe ~** είναι ετοιμοθάνατος

duce, duc I. ρ. μετ. 1. φέρω, φέρνω, κουβαλώ, κουβαλάω, κομίζω, αποκομίζω 2. οδηγώ 3. πηγαίνω 4. σέρνω, σύρω, τραβώ 5. αποπερατώνω 6. μτφ. περνώ // **a ~ dorn** de ceva επιθυμώ, νιώθω πόθο για κάτι // **a ~ grija** έχω τη φροντίδα // **a ~ o perpendiculară** τραβώ μια κάθετη (σχηματίζοντας με άλλη γραμμή ή με ένα επίπεδο ορθή γωνία) // **a ~ o viață liniștită** περνώ μια ήσυχη ζωή // **a ~ pe cineva** να σέρνω κάποιον από τη μύτη, τον τραβώ από τη μύτη (τον κάνω ό,τι θέλω) // **a ~ pe cineva cu vorba** φέρνω κάποιον με τα λόγια (τον ξεγελώ, του λέω ψέμματα) // **a ~ pe cineva la groapă** πηγαίνω κάποιον στο λάκκο / στον τάφο // **a ~ sub escortă** πηγαίνω κάποιον υπό συνοδεία (για φρούρηση) // **a ~ un copil la școală** φέρνω ένα παιδί στο σχολείο // **a ~ un lucru la bun sfârșit** φέρνω κάτι σε πέρας, αποπερατώνω // **eu duc valiza** εγώ φέρνω τη βαλίτσα // **I. ρ. αμ.** 1. πηγαίνω, μεταβαίνω, φεύγω 2. συγχάζω 3. περνώ // **a fi dus pe gânduri** είναι βυθισμένος σε σκέψεις, σκέφτεται // **a o ~ bine** τα περνά καλά // **acest drum ~ la moară** ο δρόμος αυτός πηγαίνει στο μύλο // **asta nu ~ la nimic** αυτό δε φέρνει σε τίποτα // **cum o duci?** πώς τα περνάς; // **unde te duci?** πού πας; // **III. ρ.** μέσο 1. πηγαίνω, μεταβαίνω 2. απέρχομαι, πορεύομαι 3. καταστρέφομαι, περατώνομαι // **a se ~ de răpă** καταστρέφω // **ducă-se dracului!** άς πάει στ'ανάθεμα! // **du-te după medic!** πήγαινε για το γιατρό! // **du-te'ncolo!** πήγαινε εκεί πέρα! // **m-am dus spre el** πήγα προς αυτόν // **mă duc la școală** πηγαίνω στο σχολείο // **și s-a dus, s-a terminat** και πάει, τέλειωσε

duce, duci ουσ. αρσ. ο δούκας, ο αρχηγός δουκάτου

ducere, duceri ουσ. θηλ. 1. ο πηγαίμος, η μετάβαση 2. η αναχώρηση

ducesă, ducese ουσ. θηλ. η δούκισσα

ducipal, ducipali ουσ. αρσ. ο βουκέφαλος

duco ουσ. ουδ. το βερνίκι με βάση τη νιτρογλυκερίνη («ντούκο», εμπορική ονομασία)

ductil-ă, ductil-e επίθ. (τεχ.) ευήλατος-η-ο, ελατός-η-ό (δυναμμένος να πλατυνθεί)

ductilitate ουσ. θηλ. η ελατότης μετάλλου

dud, duzi ουσ. αρσ. (βοτ.) η μορέα, η μουριά

dudă, dude ουσ. θηλ. (βοτ.) το μούρο, η μούρα

duducă, duduci ουσ. θηλ. η ντουντούκα (φιλοφρονητικός όρος για τις κοπέλες και νέες γυναίκες)

dudui, dudui I. ρ. μετ. 1. κραδαίνω 2. διώχνω, αποπέμπω // **I. ρ. αμ.** τρανάζω, κλονίζω, τριζοβολώ, βροντώ, βγάζω θόρυβο (φωτιά, μηχανή)

duduie, dudui ουσ. θηλ. η δεσποινίδα, η νεαρή ανύπαντρη γυναίκα

duduit ουσ. ουδ. ο κραδασμός, το τράνταγμα, ο θόρυβος μηχανών

duduitură, duduituri ουσ. θηλ. ιδ. duduit

duduiță, duduițe ουσ. θηλ. η δεσποινίδα

duel, dueliuri ουσ. ουδ. 1. η μονομαχία 2. μτφ. ο ανταγωνισμός δύο δυνάμεων 3. μτφ. η πολεμική (σε προφορικό ή γραπτό λόγο) // **a se bate în ~** μάχομαι σε μονομαχία

duela, duelez I. ρ. μετ. μονομαχώ // **I. ρ. μέσο** μάχομαι σε μονομαχία

duelist, dueliști ουσ. αρσ. ο μονομάχος

duet, duete ουσ. ουδ. (μουσ.) η διωδία, το ντουέτο

dugheană, dugheni ουσ. θηλ. το μικρό κατάστημα, το μικρό μαγαζί, το μικρομάγαζο

dughie, dughii ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος ζωοτροφικού φυτού όμοιου με το κεχρί

duh, duhuri ουσ. ουδ. 1. το πνεύμα, η πνοή του ανθρώπου 2. το φάντασμα // **a-și da ~ul** παροδίζω το πνεύμα μου (πεθαίνω) // **cu ~** με πνεύμα, με εξυπνάδα, πνευματωδώς // **cu ~ul blândeții** με μαλακό πνεύμα, ήμερα, ήπια // **o vorbă de ~** ένα χωρατό, το ευφυσόλογημα // **plin de ~** πνευματώδης-ης-ες // **sărac cu ~ul** φτωχός στο πνεύμα, ο ανόητος

duhni, duhnesc ρ. αμ. μυρίζω άσχημα, δυσωδώ, βρωμώ, βγάζω βρώμα, βρομοκοπώ, ζέχνω

duhoare, duhori ουσ. θηλ. η άσχημη μυρουδιά, η δυσωδία, η βρώμα, η βρωμιά, η δυσοσμία, η μπόχα, η κακοσμία, η αποφορά

duhovnic, duhovnici ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο πνευματικός, ο εξομολογητής

duhovnicesc-ească, duhovnicești επίθ. πνευματικός-ή-ό

duios-oasă, duioși-oase επίθ. στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό, ευαίσθητος-η-ο, μελιχλιος-α-ο // **o privire -oasă** ένα στοργικό βλέμμα // **o fire -oasă** μια τρυφερή φύση (στοργική) // **o scenă -oasă** μια στοργική σκηνή

duioșie, duioșii ουσ. θηλ. 1. η τρυφερότητα, η στοργή 2. η αβρότητα 3. το συναίσθημα λεπτής αγάπης

duium I. ουσ. ουδ. η πληθώρα, το σούρμιο, η σωρεία // **επιρ. έκφρ.** **cu duiumul** με το κάρο, σε μεγάλη ποσότητα

dulamă, dulame ουσ. θηλ. το γελέκι, το αντρικό γελέκι

dulap, dulapi, dulapuri I. ουσ. αρσ. (οικοδ.) η πλατιά και χοντρή σανίδα // **II. ουσ. ουδ.** 1. το ντουλάπι, η σκευθήκη 2. η ντουλάπα, το κομύ // ~ **cu oglindă** το ντουλάπι με καθρέφτη // ~ **de perete** το ντουλάπι σε τοίχο

dulăpior, dulăpioare ουσ. ουδ. το μικρό ντουλάπι

dulău, dulăi ουσ. αρσ. ο μεγάλος σκύλος, το μεγαλύτερο σκυλί

dulce, dulci, dulciuri I. επίθ. 1. γλυκός-ιά-ό 2. μτφ. ήπιος-ια-ιο 3. μτφ. φρέσκος-ια-ο, ανάλατος-η-ο // ~ **ca mierea** γλυκό σαν το μέλι // **a face cuiuă ochi**

dulci γλυκοκοιτάζω, κάνω τα γλυκά μάτια // **are gust** ~ έχει γλυκιά γεύση // **a spune vorbe dulci** γλυκομιλώ, μιλάω με γλυκύτητα // **brânză** ~ το ανάτο το τυρί // **climă** ~ το ήπιο κλίμα // **lapte** ~ το γλυκό γάλα // **viată ~ fără griji** ζωή γλυκιά ξέγνοιαστη // **zâmbet** ~ το γλυκό χαμόγελο II. ουσ. ουδ. 1. το γλυκό, το γλυκίσμα 2. πληθ. τα γλυκίσματα, τα προϊόντα του ζαχαροπλαστείου III. επιθ. έκφρ. **de** ~ το άρτυμα, το μη νηστήσιμο φαγητό

dulceag-ă, dulcegi-e επιθ. 1. υπόγλυκος-η-ο, γλυκούτσικος-η-ο 2. μτφ. γλυκανάλατος-η-ο 3. μτφ. υποκριτικός-ή-ό

dulceață, dulcețuri ουσ. θηλ. 1. το γλυκό 2. το ζαχαρωτό, το γλύκισμα 3. η γλύκα, η γλυκύτητα, η γλυκάδα // **de cîrește** το γλυκό από κερασία // **dulceața unui fruct** το γλυκό ενός καρπού

dulcегărie, dulcегării ουσ. θηλ. (χλευασ.) 1. η γλυκαντζούρα 2. μτφ. η επιτήδευση, ο ψεύτικος τρόπος, η προσποίηση, η υποκρισία

dulcinee ουσ. θηλ. (οικ. και ειρ.) η δουλσινέα, η γυναικά που αποτελεί αντικείμενο γελοίας αγάπης

dulgher, dulgheri ουσ. αρσ. ο ξυλουργός

dulgherie, dulgherii ουσ. θηλ. 1. η ξυλουργία 2. το ξυλουργείο 3. τα κατεργασμένα ξύλα από τον ξυλουργό

dulie, dulii ουσ. θηλ. το ντούι

dumbravă, dumbrăvi ουσ. θηλ. 1. το αλσύλλιο 2. το δάσος από βαλανιδιές

dum-dum ουσ. ουδ. το βόλι ντουμ-ντουμ (το βλήμα τουφεκιού που κάνει έκρηξη την στιγμή της επαφής του με το στόχο)

dumeri, dumeresc I. ρ. μετ. 1. κατανοώ, καταλαβαίνω κάτι 2. κάνω να καταλάβει // **!am -t despre ce este vorba** τον έκανα να καταλάβει περί τίνας πρόκειται II. ρ. μέσο αντιλαμβάνομαι, μπαίνω στο νόημα, εξηγούμαι

dumerire ουσ. θηλ. η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση, η απαλλαγή από την πλάνη

dimica, dūmic ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. κάνω μουκίες 2. κόβω κάτι σε κομμάτια: κομματιάζω

dūmicat, dūmicăți ουσ. αρσ. (λαϊκ.) η μουκιά, η χαψιά

dūmīnical-ă, dūmīnicali-e επιθ. κυριακάτικος-η-ο // **hainele** ~ ε τα κυριακάτικα ρούχα // **repaus** ~ η κυριακάτικη ανάπαυση

dūmīnică, dūmīnici ουσ. θηλ. η Κυριακή // **Dūmīnica Florilor** η Κυριακή των Βαΐων II. επιθ. έκφρ. **de** ~ κυριακάτικος-η-ο, γιορτινός-ή-ό III. επιθ. **dūmīnica** Κυριακάτικα

dūmneală, dūmneaie, dūmnealor αντ. προσ. αυτός-αυτή, αυτό, αυτοί, αυτές, αυτά

dūmneața αντ. προσ. εσύ, του λόγου σου

dūmneaoastră αντ. προσ. εσείς, σεις, εσάς // **a(-l) ~** υμέτερος-α-ο // **locul meu este aici, al ~ este acolo** ο τόπος μου είναι εδώ, το δικό σας είναι εκεί // **pe ~ aceștea ce vă privesc?** εσάς αυτά, σε τί σας αφορούν; // **scrisoarea** ~ το γράμμα σας

dūmnezeiesc-iască, dūmnezeiești επιθ. 1. θεϊκός-ή-ό, θεϊκος-α-ο 2. μτφ. υπέρροχος-η-ο θεοπέσιος-α-ο, θαυμάσιος-α-ο

dūmnezeiește επιθ. 1. θεϊκά, θεϊώς 2. μτφ. θαυμάσια, υπέρροχα, άριστα

dūmnezeire ουσ. θηλ. η θεότητα, ο Θεός

Dūmnezeu ουσ. αρσ. ο Θεός, ο Δημιουργός // **~ !ți dă, dar în traistă nu-ți bagă** ο Θεός σου δίνει,

αλλά δεν σου βάζει στον ντορβά // **~ știe** ένας Θεός ξέρει // **Dūmnezeule!** Θεέ μου! // **a lăsa în plata lui** ~ αφήνω στη θέληση του Θεού (τον αφήνω στην τύχη του) // **a nu avea nici un ~** ~ το να μην έχει κανέναν Θεό (το να μην πιστεύει σε τίποτε) // **bătut de ~** ταλαιπώρος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, κακόμοιρος-η-ο // **cu ~** **înainte!** εμπρός με το Θεό! (καλή επιτυχία) // **cum dă** ~ όπως δίνει ο Θεός· όπως λαχαίνει Συμπρωματικά // **ferescă ~!** να φυλάξει ο Θεός! // **!ncotro te-a îndreptat** ~ όπου θα σε διευθύνει ο Θεός // **pentru numele lui ~!** «προς Θεού!» (για το όνομα του Θεού!)

dumping, dumpînguri ουσ. ουδ. η απόρριψη, η άτακτη αποθήκευση

dună, dune ουσ. θηλ. ο αμμόλοφος

dunărean-ă, dūnăreni-e επιθ. δουνάβιος-ια-ιο, παραδουνάβιος-ια-ιο

dunetă, dunete ουσ. θηλ. το υψηλότερο κατάστρωμα της πρύμνης

dungat-ă, dūngăți-te επιθ. ραβδωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό, γραμμωτός-ή-ό

dungă, dungi ουσ. θηλ. 1. η ράβδωση, η χαρακιά, η ρίγα, η πτυχή 2. η άκρια, η γραμμή 3. η αιχμή, η ακμή, η γραμμή όπου τέμνονται δύο επίπεδα // **dunga pantalonului** η πτυχή του πανταλονιού // **dunga patului** η άκρια του κρεβατιού // **!n ~** στην πλευρά, στα πλάγια, σε πλάγια γραμμή // **!n dungi** με ραβδώσεις // **maiouri albe cu dungi albastre** τα άσπρα μαλλιά με γαλάζιες ραβδώσεις

dunguliță, dūngulițe ουσ. θηλ. η μικρή ράβδωση, η μικρή πτυχή

duo ουσ. ουδ. αμετάβλ. (μουσ.) η διωδία, το ντουέτο

duodecimal-ă, duodecimali-e επιθ. (μαθ.) δωδεκαδικός-ή-ό (με βασική υποδιαίρεση σε 12 μονάδες)

duoden, duodenuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το δωδεκαδάκτυλο

duodenal-ă, duodenali-e επιθ. (ανατ.) δωδεκαδακτυλικός-ή-ό

dup επιφ. ντουπ (για χτύπημα, πέσιμο)

după I. προθ. μετά, πίσω, όπισθεν, κατόπιν, ύστερα, έπειτα, ύστερα από, όπως, αφού, σύμφωνα με, κατά, καθώς, εκτός που, εκτός από, από, για // **~ aparențe** κατά τα φαινόμενα // **~ cât se pare** καθόσον φαίνεται, όπως φαίνεται, κατά τα φαινόμενα // **~ ce** ύστερα που // **~ ce (că)** εκτός που· δε φτάνει που εκτός από το γεγονός ότι // **~ ce că ai venit târziu, mai ai și pretenții** αφού ήρθες και αργά, έχεις και αξιώσεις // **~ dūmneaoastră** παρακαλώ, πίσω από σας // **~ !aptă și răsplăt** κατά πράξη κι αμοιβή // **~ gust** κατ'άρεσκεια // **~ lege, el e vinovat** κατά το νόμο, αυτός είναι ένοχος // **~ părerea mea** κατά τη γνώμη μου // **~ ploaie** μετά από τη βροχή // **~ puțin** ύστερα από λίγο // **~ toate probabilitățile** κατά (με) όλες τις πιθανότητες // **a da o fată ~ cineva** δίνω ένα κορίτσι πίσω από κάποιον (το παντρεύω) // **a plecat ~ propria lui dorință** έφυγε σύμφωνα με την ίδια του τη θέληση // **a preda o limbă ~ o anumită metodă** διδάσχω μια γλώσσα σύμφωνα με ορισμένη μέθοδο // **a-i părea rău ~ cineva** λυπάμαι κάποιον // **a se da ~ cineva** κάνω να μοιάζω με κάποιον, προσπαθώ να είμαι όμοιος με κάποιον // **a se lua ~ cineva** βαδίζω πίσω από κάποιον, ακολουθώ ό,τι κάνει κάποιος // **adaptare** ~ ο nuvelă διασκευή

δηγήματος του... // **dacă ar fi ~ mine** αν θα ήταν καθώς εμένα (εγώ) // **el strigă ~ ajutor** αυτός φωνάζει για βοήθεια // **il recunosc ~ voce** τον αναγνωρίζω από τη φωνή // **justețea propunerii se judecă ~ rezultate** η ορθότητα της προτάσεως κρίνεται συμφώνως με τα αποτελέσματα // **s-a ascuns ~ casă** κρύφτηκε πίσω από το σπίτι // **se întoarce ~ ora nouă** γυρίζει μετά από τις εννιά ή ώρα // **văr ~ mamă** εξάδερφος από μητέρα II. *επιρ.* **έκφρ.** // **~ amiază** μετά το μεσημέρι // **~ toate încercările a reușit să repara mașina** ύστερ'από όλες τις δοκιμασίες επέτυχε να διορθώσει τη μηχανή **unul ~ altul** ο ένας μετά απ' τον άλλο III. *συνδ.* **έκφρ.** // **~ cum** έτσι όπως

duplex ουσ. ουδ. 1. το τούμπλεξ, το διπλό σύστημα τηλεπικοινωνίας 2. το χαρτί ή το χαρτόνι κατασκευασμένο από δύο κολλημένα στρώματα **duplicat, duplicate** ουσ. ουδ. 1. το διπλόγραφο, το διπλότυπο 2. το αντίγραφο, η κόπια 3. το έγγραφο εις διπλούν

duplicitar-ă, duplicitari-e *επιθ.* διπλοπορώσως-η-ο, ανειλικρινής-ής-ές

duplicitate ουσ. θηλ. η διπλοπορώσως, η ανειλικρίνεια, η υποκρισία, η δολιότητα

dur-ă, duri-e I. *επιθ.* 1. σκληρός-ή-ό, τραχύς-ιά-ύ 2. ανθεκτικός-ή-ό, στερεός-ή και στερεό-ά 3. *μτφ.* άπονος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, ανελέητος-η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο, πέτρινος-η-ο // **apă -ă** το σκληρό νερό // **metalul ~** το σκληρό μέταλλο // **purtare -ă** η σκληρή συμπεριφορά, το σκληρό φέρεσιμo // **un om ~** ένας σκληρός άνθρωπος II. *επιρ.* 1. σκληρά 2. άσπλαχνα, άπονα, ανελέητα // **te-ai purtat ~ cu oamenii** φέρεθηκες σκληρά με τους ανθρώπους

dura I. *επιθ.* τούμπα II. *επιρ.* **έκφρ.** **de-a ~** κατακυλώντας, κουτρουβάλα, πηγαίνοντας τούμπα

dura, durez *ρ. μετ.* 1. χτίζω 2. ανεγείρω (οικοδομή) 3. κατασκευάζω ένα αντικείμενο

dura *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. διαρκεί 2. βαστώ, αντέχω // **ploaia durează mult** η βροχή διαρκεί πολύ

durabil-ă, durabili-e *επιθ.* 1. ανθεκτικός-ή-ό, διαρκής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, στερεός-ά-ό, μόνιμος-η-ο

durabilitate ουσ. θηλ. 1. η ανθεκτικότητα, η σταθερότητα, η αντοχή, η διάρκεια 2. το βάσταγμα, η αντίσταση, η στερεότητα, η μονιμότητα

duraluminiu ουσ. ουδ. το σκληρό αλουμίνιο **durare** ουσ. θηλ. το κτίσιμο, η οικοδόμηση, η ανέγερση

durat ουσ. ουδ. ιδ. **durare**

durată, durate ουσ. θηλ. 1. η διάρκεια, η αντοχή 2. το χρονικό συνεχές και αδιάκοπο διάστημα // **durata împrumutului** η διάρκεια του δανείου // **de lungă ~** μακροπρόθεσμος-η-ο // **pe toată durata acestei scene** σε όλη τη διάρκεια αυτής της σκηνής

durduliu-ie, durdulii *επιθ.* 1. παχουλός-ή-ό, παχουλότσικος-η-ο 2. εύσωμος-η-ο, χοντρούτσικος-η-ο

durea *pers.* 3 **doare** I. *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) πονάω, αισθάνομαι πόνο· πονάει

// **a-1 ~ înima** πονάει η καρδιά του (αισθάνομαι πόνο για κάποιον συμπονάω κάποιον λυπάμαι) // **mă doare gâtul** με πονάει ο λαιμός // **mă doare să văd că nu se înțeleg** πονάω να δω πως δε συνεννοούνται // **nici capul nu-1 doare** καρφί δεν του καίγεται (δεν του νοιάζει, αδιαφορεί) II. *ρ. μετ.* προξενώ πόνο σωματικό ή ψυχικό

durare, dureri ουσ. θηλ. ο πόνος, η οδύνη, η λύπη, η θλίψη // (*ιατρ.*) το άλγος // **~ de cap** ο κεφαλόπονος // **~ de dinți** ο οδοντόπονος, ο πονόδοντας // **lipsă de ~** η αναδυνία (χωρίς πόνο)

dureros-oasă, dureroși-oase I. *επιθ.* 1. επώδυνος-η-ο, αλγεινός-ή-ό οδυνηρός-ή-ό 2. λυπηρός-ή-ό 3. θλιβερός-ή-ό // **o experiență dureroasă** μια οδυνηρή πείρα (εμπειρία) // **o operație dureroasă** η επώδυνη εγχείρηση II. *επιρ.* οδυνηρά, λυπηρά, θλιβερά, με πόνο, αλγεινώς

durifica, durific I. *ρ. μετ.* σκληραίνω, στερεοποιώ II. *ρ. μέσο* σκληραίνω, στερεοποιούμαι

duritate, durități ουσ. θηλ. 1. η σκληρότητα, η σκληράδα 2. η στερεότητα 3. *μτφ.* η τραχύτητα, η ασπλαχνία

durui, durui I. *ρ. αμ.* κατακυλώ (όχημα) II. *ρ. μετ.* (*μτφ.*) μιλώ γοργά και αδιάκοπα διαταράσσοντας την ησυχία κάποιου

duruit, duruituri ουσ. ουδ. 1. το κατακύλημα με θόρυβο 2. η βοή των τροχών αμάξης

durut ουσ. ουδ. (*λαϊκ.*) ο πόνος

dus ουσ. ουδ. 1. ο πηγαίμος 2. η μετάβαση, η αναχώρηση // **un bileț de călătorie ~întors** ένα εισιτήριο ταξιδιού αλέ-ρετούρ

dus-ă, duși-se *επιθ.* φευγάτος-η-ο 2. εξαφανισμένος-η-ο, άφαντος-η-ο 3. *μτφ.* συλλογισμένος-η-ο, αφηρημένος-η-ο, ασυγκέντρωτος-η-ο // **~ pe gânduri** σκεπτικός-ή-ό // **o dormi ~** κοιμάμαι βαθιά // **cu ochii duși** με τα μάτια βυθισμένα (αφηρημένα) // **s-a ~** έγινε άφαντος

duș, dușuri ουσ. ουδ. 1. το ντους 2. *μτφ.* η δυσάρεστη είδηση // **~ cu apă rece** το ντους με κρύο νερό

dușcă ουσ. θηλ. η γουλιά, η ρουφηξιά // **a da de ~** πίνω μονορούφι πίνω με μια γουλιά

dușman-ă, dușmani-e I. ουσ. *αρσ.* και θηλ. 1. ο εχθρός 2. ο, η αντίπαλος-η 3. ο πολέμιος II. *επιθ.* 1. εχθρικός-ή-ό, αντίμαχος-η-ο 2. πολέμιος-ια-ιο // **trupe -e** τα εχθρικά στρατεύματα

dușmăni, dușmănesc I. *ρ. μετ.* εχθρεύομαι, μισώ κάποιον II. *ρ. μέσο* εχθρεύομαι (με αξία αλληλοπάθειας)

dușmănie, dușmănii ουσ. θηλ. 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθροπάθεια, η εχθρική διάθεση 2. το μίσος // **plin de ~** γεμάτος εχθρότητα, με δυνατή έχθρα

dușmănos-oasă, dușmănoși-oase *επιθ.* εχθρικός-ή-ό (λόγος, τρόπος)

dușmea, dușmele ουσ. θηλ. 1. το δάπεδο 2. το πάτωμα

duumvirat ουσ. ουδ. (*πολ.*) η δυνάδρια, η άσκηση της εξουσίας από δύο ισότιμους άρχοντες

duzină, duzini I. ουσ. θηλ. η ντουζίνα, η δωδεκάδα, η δωδεκαριά // **vreo ~** καμιά δωδεκαριά II. *επιθ.* **έκφρ.** **de ~** της ντουζίνας (κακής ποιότητας)

E, e

E, e ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **e**, το έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [ε].

e επιφ. ε! (εκφράζει επίπληξη ή εκνευρισμό, αηδία, αδιαφορία, απορία ή ικανοποίηση)

eben ουσ. ουδ. ο έβενος, το αμπανόζι (είδος πολύτιμου μούρου ξύλου)

ebenin-ă, ebenini-e επιθ. εβένινος-η-ο

ebonită, ebonite ουσ. θηλ. ο εβονίτης

ebraic-ă, ebraici-ce επιθ. εβραϊκός-ή-ό // **limba -ă**

η εβραϊκή γλώσσα

ebrietate ουσ. θηλ. η μέθη, το μεθύσι // **stare de ~** η κατάσταση μέθης

ebuliometru, ebuliometre ουσ. ουδ. ο μετρητής βρασμού

ecarisa, ecarisez ρ. μετ. 1. τετραγωνίζω, δίνω ορθογώνιο σχήμα σ' ένα κομμάτι ξύλου (κούτσουρο) 2. γδέρνω, αφαιρώ το δέρμα ζώου

ecarisă ουσ. ουδ. η εκδορά ζώου 2. η επεξεργασία των πτωμάτων ζώων και η μετατροπή τους σε βιομηχανικά προϊόντα 3. η επιχείρηση που ασχολείται με την κατεργασία των ψόφρων ζώων

ecarisă ουσ. θηλ. ο τετραγωνισμός, το κόψιμο των κορμών δέντρων σε τετραγωνικά πρισματικά σχήματα (δοκάρια, τραβέρσες, κ.λ.π.)

ecartament, ecartamente ουσ. ουδ. η απόσταση μεταξύ των δύο σιδηροδρομικών γραμμών // ~ **îngust** η στενή διάσταση, το πλάτος ανάμεσα σε δύο σιδηροδρομικές γραμμές

echer, echere ουσ. ουδ. (γεωμ.) ο γνώμονας

echidistant-ă, echidistanți-te επιθ. ισοδιάστατος-η-ο

echilateral-ă, echilateral-i-e επιθ. (γεωμ.) ισόπλευρος-η-ο // **triunghi** ~ το ισόπλευρο τρίγωνο

echilibra, echilibrez l. ρ. μετ. 1. ισορροπώ· ισοσταθμίζω· εξουδετερώνω αντίθετες δυνάμεις 2. ισοσκελίζω· εξισώνω τα έξοδα με τα έσοδα ή τη χρέωση με την πίστωση ll. ρ. μέσο ισορροπώ, βρίσκομαι σε ισορροπία· βρίσκομαι σε κανονική διανοητική κατάσταση

echilibrare, echilibrări ουσ. θηλ. 1. η ισορρόπηση· η αποκατάσταση της ισορροπίας 2. η ισοσκέλιση

echilibrat-ă, echilibrati-te επιθ. 1. ισορροπος-η-ο, ισοσκελής-ής-ές 2. μτφ. μωαλωμένος-η-ο λογικός -ή-ό· ισορροπημένος-η-ο 3. ισοδύναμος-η-ο

echilibrat-ă, echilibrati-te ουσ. αρσ. και θηλ. ισορροπιστής-ιστρια (ο, η), ακροβάτης-ισσα (ο, η), σχοινοβάτης-ισσα (ο, η)

echilibristică ουσ. θηλ. 1. η ακροβασία, ο ακροβατισμός, η τέχνη του ακροβάτη, το βάδισμα στα άκρα των δαχτύλων 2. η σχοινοβασία

echilibru, echilibre ουσ. ουδ. 1. η ισορροπία, η ισοζυγία, η ισοστάθμιση, η ισοσκέλιση 2. μτφ. η φυσιολογική διανοητική κατάσταση // ~ **bugetar** η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού // ~ **economic** η οικονομική ισορροπία // **a-și pierde echilibrul**

χάνω την ισορροπία μου // **a sta în ~** στέκω σε ισορροπία

echinocfial-ă, echinocfiali-e επιθ. ισημερινός-ή-ό

echinocfii, echinocfii ουσ. ουδ. η ισημερία, η εξίσωση ημέρας και νύχτας σε χρονική διάρκεια

echipa, echipez l. ρ. μετ. 1. εξαρτίζω πλοίο, αρματώνω 2. εξοπλίζω, εφοδιάζω με μηχανήματα και άλλα μέσα παραγωγής // **a ~ o fabrică** εξοπλίζω εργοστάσιο ll.

ρ. μέσο 1. αρματώνομαι 2. εξοπλίζομαι, εφοδιάζομαι, με τα απαραίτητα 3. ντύνομαι

echipaj, echipaje ουσ. ουδ. το πλήρωμα

echipament, echipamente ουσ. ουδ. 1. η εξάρτυση του στρατιώτη, αθλητή, κ.λ.π. 2. το σύνολο μηχανημάτων και εξαρτημάτων μηχανής 3. ο εφοπλισμός πλοίου, η αρματωσιά 4. ο εξοπλισμός με τα απαραίτητα μέσα για κάποιο σκοπό // ~ **de bord** ο εξοπλισμός πίνaka λειτουργίας (μηχανής, αυτοκινήτου, αεροπλάνου, κ.λ.π.) // ~ **de campanie** ο οπλισμός εκστρατείας

echipare, echipări ουσ. θηλ. 1. η εξάρτιση, ο εφοπλισμός 2. ο εξοπλισμός 3. το ντύσιμο 4. (στρατ.) η εξάρτυση

echipați-ă, echipați-te επιθ. 1. εξοπλισμένος-η-ο 2. οπλισμένος-η-ο 3. εφοδιασμένος-η-ο

echipă, echipe ουσ. θηλ. η ομάδα // **echipa națională** η εθνική ομάδα // (αθλ.) **echipa sportivă** η αθλητική ομάδα // **spirit de ~** το ομαδικό πνεύμα

echipier-ă, echipieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. το μέλος της ομάδας

echitabil-ă, echitabili-e επιθ. 1. δίκαιος-η-ο, σωστός -ή-ό 2. νόμιμος-η-ο 3. ευθύς-εία-ύ

echitate ουσ. θηλ. 1. η δικαιοσύνη 2. η ευθύτητα, η ισάδ, η ορθότητα 3. η εντιμότητα

echitație ουσ. θηλ. (αθλ.) η ιππασία, η πορεία πάνω σε άλογο

echivala, echivalez l. ρ. μετ. 1. εξισώνω 2. κάνω να υπάρχει ισοδυναμία, ισοτιμία // **cuvintele acestea echivalează cu un reproș** τα λόγια αυτά ισοδυναμούν με μια επίπληξη (κατηγορία) ll. ρ. αμ. εξισώνομαι, ισοδυναμώ, είμαι σε ισοδυναμία, σε ισοτιμία, αντιστοιχώ

echivalare, echivalări ουσ. θηλ. η ισοδυναμία, η ισοτιμία

echivalent-ă, echivalente-te l. επιθ. 1. ισότιμος-η-ο, ισοδύναμος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 2. ισάξιος-ια-ιο ll. ουσ. ουδ. το ισότιμο, το ισοδύναμο // (οικον.) ~ **general** η γενική ισοτιμία (που εκφράζει την αξία όλων των άλλων εμπορευμάτων)

echivalentă, echivalente ουσ. θηλ. 1. η ισοτιμία, η ισοδυναμία 2. η αντιστοιχία // **examen de ~** οι εξετάσεις για αναγνώριση από το κράτος του πτυχίου σπουδών

echivoc-ă, echivoci-e l. επιθ. 1. αμφίβολος-η-ο 2. διφορούμενος-η-ο 3. συγκεχυμένος-η-ο, ασαφής -ής-ές ll. ουσ. ουδ. 1. το διφορούμενο, η διφορούμενη έννοια 2. η αμφιβολία // **fără ~** χωρίς διφορούμενο

eclata, eclatez ρ. αμ. λαμποκοπώ, ακτινοβολώ
eclatanți-ă, eclatanți-te επίθ. 1. λαμπρός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο 2. μτφ. διαπερεπής-ής-ές, έξοχος-η-ο

eclator, eclatoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το σπινθηροσκόπιο (η συσκευή για μέτρηση υψηλών τάσεων)

eclectic-ă, eclectici-ce επίθ. εκλεκτικός-ή-ό

eclectism ουσ. ουδ. ο εκλεκτισμός

ecleziastic-ă, ecleziastici-ce επίθ. εκκλησιαστικός-ή-ό

eclipsea, eclipsesz I. ρ. μετ. 1. κάνω να παθαίνει έκλειψη μερική ή ολική ένα ουράνιο σώμα 2. μτφ. επισκιάζω II. ρ. μέσο 1. παθαίνω έκλειψη, εξαφανίζομαι, γίνομαι αφανής 2. φεύγω κρυφά από κάπου

eclipseare, eclipsări ουσ. θηλ. το γεγονός της έκλειψης

eclipsă, eclipse ουσ. θηλ. (αστρ.) η έκλειψη

ecliptic-ă, ecliptici-ce I. ουσ. θηλ. 1. εκλειπτικός-ή-ό 2. **coordonate ecliptice** οι εκλειπτικές συντεταγμένες II. ουσ. θηλ. η εκλειπτική

ecloziune, ecloziuni ουσ. θηλ. 1. η εκκόλαψη 2. μτφ. η ωρίμανση η εμφάνιση

ecluza, ecluzez I. ρ. μετ. κλείνω με υδατοφράχτη II. ρ. αμ. περνώ τη διώρυγα με τη βοήθεια των υδατοφραχτών

eclužă, ecluze ουσ. θηλ. ο υδατοφράχτης // ~ **de salvare** ο σωστικός υδατοφράχτης (ο μεταλλικός θάλαμος στο υποβρύχιο)

ecolog-ă, ecologie ουσ. αρσ. και θηλ. οικολόγος (ο, η)

ecologic-ă, ecologici-ce επίθ. οικολογικός-ή-ό

ecologie ουσ. θηλ. η οικολογία

econom-oamă, economi-oame I. επίθ. οικονόμος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. οικονόμος-α (ο, η)· διαχειριστής-ίστρια (ο, η) της περιουσίας σε οικοτροφείο, μοναστήρι, κ.λ.π. 2. ο οικονόμος (το αξίωμα που δίνεται σ' έναν ιερέα)

economat, economate ουσ. ουδ. το πρατήριο, το κατάστημα με είδη πρώτης ανάγκης για τα μέλη μιας ορισμένης επιχείρησης, ιδρύματος, κ.λ.π.

econometrie ουσ. θηλ. η οικονομετρία

economic-ă, economici-ce I. επίθ. 1. οικονομικός-ή-ό 2. φτηνός-ή-ό // **determinismul** ~ ο οικονομικός ντετερμινισμός // **înapoiere** -ă η οικονομική καθυστέρηση // **potențial** ~ το οικονομικό δυναμικό // **putere** -ă η οικονομική δύναμη // **refacere** -ă η οικονομική ανασυγκρότηση // **stagnare** -ă η οικονομική αποτελμάτωση // **viața** -ă η οικονομική ζωή II. επίρ. οικονομικά· φτηνά, χωρίς σπατάλη

economiște επίρ. οικονομικώς, από οικονομική άποψη

economiitate ουσ. θηλ. η οικονομικότητα, ο βαθμός της οικονομικής χρήσης των χρημάτων και αγαθών

economicos-oasă, economicoși-oase επίθ. ο οικονομικός-ή-ό, φτηνός-ή-ό

economie, economii ουσ. θηλ. 1. η οικονομία 2. οι οικονομίες, τα χρήματα τα μαζεμένα για μελλοντικές δυσκολίες 3. μτφ. η διάταξη και η σύνθεση ενός λογοτεχνικού έργου, λίκμου, συγγράμματος, κ.λ.π. // ~ **politică** η πολιτική οικονομία // **economia agrară** η αγροτική οικονομία // **economia liberală** η φιλελεύθερη οικονομία (με ιδιωτική πρωτοβουλία) // **economia**

națională η οικονομία της χώρας // **economia subdezvoltată** η υπανάπτυκτη οικονομία // **a face** ~ κάνω οικονομίες, βάζω στην πάντα

economisi, economisesc ρ. μετ. 1. οικονομώ, κάνω οικονομίες, βάζω κατά μέρος, αποταμιεύω, βάζω στην πάντα 2. φειδομαι, καταναλώνω κάτι με περισκέψεις 3. εξοικονομώ

economisire, economisiri ουσ. θηλ. 1. η εξοικονόμηση, η αποταμίευση 2. η οικονομία // - **a timpului** η εξοικονόμηση του χρόνου, το μη χάσιμο του χρόνου

economist-ă, economiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. 1. οικονομολόγος (ο, η) 2. οικονομιστής-ίστρια (ο, η) **ecosez** επίθ. αμετάβλ. καρό (για τα υφάσματα)

ecou, ecouri ουσ. ουδ. 1. η ηχώ, η αντήχηση, ο αντήλαλος, η απήχηση, ο αχός, ο απόηχος 2. η αντανάκλαση του ήχου // **a avea** ~ έχω αντήχηση, προξενώ απήχηση, προκαλώ εντύπωση // **a se face** -ul **cravon** γίνομαι αντήλαλος κάποιου, επαναλαμβάνω τα λόγια του // **a produce** ~ αντήχω, αντήλαω, απηχώ

ecran, ecran ουσ. ουδ. 1. η οθόνη, το παραπέτασμα για τις κινηματογραφικές εικόνες 2. το αλεξίπυρο 3. το προστατευτικό περικάλυμμα ενάντια των φυσικών ενεργειών // **micul** ~ η μικρή οθόνη (η τηλεόραση)

ecrana, ecranez ρ. μετ. προστατεύω με περικάλυμμα εναντίον των φυσικών ενεργειών (τεχνικό σύστημα)

ecranare, ecranări ουσ. θηλ. η υπεράσπιση με προστατευτικό περικάλυμμα ενάντια των φυσικών ενεργειών

ecraniza, ecranizez ρ. μετ. παράγω κινηματογραφική ταινία με βάση λογοτεχνικό έργο **ecranizare, ecranizări** ουσ. θηλ. 2. το γύρισμα κινηματογραφικού έργου (με βάση τη διασκευή λογοτεχνικού συγγράμματος)

ecru επίθ. αμετάβλ. 1. μπες ανοιχτό 2. αλεύκαντος-η-ο

ecuator ουσ. ουδ. (γεωγρ.) ο ισημερινός

ecuatorial-ă, ecuatoriali-e επίθ. ισημερινός-ή-ό //

Africa -ă η Ισημερινή Αφρική // **coordonate** -e οι ισημερινές συντεταγμένες // **zonă** -ă η ισημερινή ζώνη

ecuație, ecuații ουσ. θηλ. (μαθ.) 1. η εξίσωση 2. μτφ. το δυσεπίλυτο πρόβλημα // ~ **algebrică** η αλγεβρική εξίσωση // ~ **de gradul întâi** η εξίσωση πρώτου βαθμού // ~ **chimică** η χημική εξίσωση

ecumenic-ă, ecumenici-ce επίθ. οικουμενικός-ή-ό // **Patriarh** ~ ο Οικουμενικός Πατριάρχης // (θρ.)

sinod ~ η Οικουμενική Σύνοδος

ecumenicitate ουσ. θηλ. η οικουμενικότητα

ecuson, ecusoane ουσ. ουδ. 1. ο θυρεός 2. η μικρή πινακίδα με το όνομα και ιδιότητα εκείνου που τη φορεί πάνω στο φόρεμά του κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του

ecvestru-ă, ecvestri-stre επίθ. έφιππος-η-ο, ιππευτικός-ή-ό, καβαλάρης-ισσα // **statuie** -ă ο έφιππος ανδριάντας

eczematos-oasă, eczematoși-oase I. επίθ. εκζεματικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εκζεματικός-ή (ο, η)

eczemă, eczeme ουσ. θηλ. το έκζεμα

edec, edecuri ουσ. ουδ. 1. (ναυτ.) το πείσμα, το ρεμέντζο 2. κάθε παλιό και απαραίτητο πράγμα σ' ένα νοικοκυριό // **a fi la** -ul **cui** να είμαι δεμένος

με το σκοινί που σέρνει το πλοίο, με το ρυμούλκι, είμαι υποταγμένος σε άλλον // **a trage la ~** τραβά το σκοινί του πλοίου από την προκυαία

edem, edeme ουσ. ουδ. (ιατρ.) το οίδημα, το πρήξιμο // ~ **pulmonar** το πνευμονικό οίδημα

Eden ουσ. ουδ. η Εδεμ, η επίγειος παράδεισος σύμφωνα με την Παλαιά Διαθήκη

edict, edicte ουσ. ουδ. (ιστ.) το έδικτον, το διάταγμα, το νομοθέτημα

edifica, edific I. ρ. μετ. οικοδομώ, εποικοδομώ, χτίζω 2. ανεγείρω κτήριο 3. μτφ. σαφηνίζω, διαλευκαίνω II. ρ. μέσο διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι // **m-am -t asupra caracterului său** αποσαφηνίστηκα πάνω στο χαρακτήρα του

edificare, edificări ουσ. θηλ. 1. η οικοδόμηση, η εποικοδόμηση 2. το χτίσιμο, η ανέγερση 3. μτφ. η διασάφηση, η διασαφήνιση, η διαλεύκανση

edificator-oare, edificatori-oare επιθ. 1. διαφωτιστικός-ή-ό, διευκρινιστικός-ή-ό 2. διασαφητικός-ή-ό

edificiu, edificii ουσ. ουδ. 1. το κτήριο, η οικοδομή, το οικοδόμημα 2. το μέγαρο 3. μτφ. το οργανωμένο έργο // ~ **public** το δημόσιο κτήριο

edil, edili ουσ. αρσ. (ο, η) πολεοδόμος (ο, η) προεστός (ο, η) δημοτικός σύμβουλος

edilitar-ă, edilitari-e επιθ. πολεοδομικός-ή-ό

edilitate ουσ. θηλ. η πολεοδομία, η διαρρύθμιση και συντήρηση των πόλεων, η πολεοδομική

edita, editex ρ. μετ. 1. εκδίδω, τυπώνω, εκτυπώνω 2. δημοσιεύω (βιβλίο, περιοδικό)

editare, editări ουσ. θηλ. η έκδοση, η εκτύπωση, η δημοσίευση (βιβλίου, εφημερίδας, ειδικών εντύπων, κ.λ.π.) // **în curs de ~** σε στάδιο εκτύπωσης

editor-oare, editori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. εκδότης-ότρια (ο, η) 2. το πρόσωπο που εκδίδει βιβλίο, εφημερίδα, κ.λ.π. 3. ο εκδοτικός οίκος

editorial-ă, editoriale-e επιθ. εκδοτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το κύριο άρθρο (πάνω σ' ένα ορισμένο πρόβλημα)

editură, edituri ουσ. θηλ. ο εκδοτικός οίκος, το εκδοτικό

ediție, ediții ουσ. θηλ. 1. η έκδοση 2. (για εκθέσεις, αθλητικές εκδηλώσεις) η περίοδος // ~ **bibliofilă** η βιβλιοφιλή έκδοση // ~ **completă** η πλήρης έκδοση // ~ **de dimineață** η πρωινή έκδοση // ~ **specială** η έκτακτη έκδοση // **prima** ~ η πρώτη έκδοση

educa, educ ρ. μετ. 1. ανατρέφω, παιδαγωγώ, εκπαιδεύω, παιδεύω 2. διαπαιδαγωγώ

educabil-ă, educabili-e επιθ. εκπαιδευόμενος-η-ο, ανατρεφόμενος-η-ο

educare, educări ουσ. θηλ. 1. η αγωγή, η ανατροφή, η διαπαιδαγωγή 2. η διδασκαλία, η μόρφωση

educativ-ă, educative-e επιθ. 1. διαπαιδαγωγικός-ή-ό, παιδαγωγικός-ή-ό, ανατροφικός-ή-ό 2. μορφωτικός-ή-ό

educator-oare, educatori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. -ή, η παιδαγωγός, δάσκαλος-ισσα (ο, η), καθηγητής (ο, η) II. ουσ. θηλ. η βρεφοκόμος III. επιθ. μορφωτικός-ή-ό, διαπαιδαγωγικός-ή-ό // **acțiunea -oare a școlii** η μορφωτική ενέργεια του σχολείου

educație, educații I. ουσ. θηλ. η αγωγή, η εκπαιδευση, η ανατροφή, η παιδευση, η διαπαιδαγωγή, η παιδεία // ~ **fizică** η φυσική αγωγή // **a primi o ~ bună** δέχομαι μια καλή

ανατροφή // **are o ~ bună** έχει καλή αγωγή // **profesor de ~ fizică** ο, η γυμναστής-άστρια II. ρημ. έκφρ. **a face educația cuiva** ασχολούμαι με την αγωγή κάποιου

efect, efecte I. ουσ. ουδ. 1. το αποτέλεσμα, η συνέπεια, το επακόλουθο, το αιτιατό, το επακόλουθμα, το εφέ 2. η εντύπωση 3. πληθ. το ατομικά πράγματα ενός στρατιώτη, ενός ανθρώπου, μιας οικογένειας, κ.λ.π. ο ιματισμός, τα έπιπλα, κ.λ.π. 4. (εμπόρ.) τα γραμμάτια, οι ομολογίες // **a avea ~ asupra lui** έχει επακόλουθο επάνω του // **aceasta va produce un mare ~ asupra publicului** αυτό θα προκαλέσει μεγάλη εντύπωση στο κοινό // **cauză și ~** ~ η αιτία και το αποτέλεσμα // **medicamentul și-a făcut ~ul** το φάρμακο έκανε την ενέργειά του // **soldatul își luă ~ele și se îmbracă o** στρατιώτης πήρε τον ιματισμό του και ντύθηκε II. επιθ. έκφρ. **de ~** που κάνει εντύπωση, που εφιστά την προσοχή

efectiv-ă, efectivi-e I. επιθ. 1. πραγματικός-ή-ό, αληθινός-ή-ό, έμπρακτος-η-ο 2. υπαρκτός-ή-ό // **a da un ajutor ~** δίνω πραγματική βοήθεια II. επιρ. 1. πραγματικά, πράγματι, αληθινά 2. όντως 3. έμπρακτα III. ουσ. ουδ. η δύναμη, ο αριθμός των ατόμων που αποτελούν σύνολο (εργάτες μιας επιχείρησης, στρατιώτες μιας μονάδας, κ.λ.π.)

efectua, efectue ρ. μετ. 1. πραγματοποιώ, εκπληρώνω 2. εκτελώ, εφαρμόζω πρακτικά, φέρνω κάτι σε πέρας

efectuaire, efectuări ουσ. θηλ. 1. η πραγμάτωση, η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση 2. η πλήρης εκτέλεση, η ολοκλήρωση

efemer-ă, efemeri-e επιθ. 1. εφήμερος-η-ο, πρόσκαιρος-η-ο 2. μτφ. προσωρινός-ή-ό, παροδικός-ή-ό

efervescent-ă, efervescenti-te επιθ. 1. αναβράζων-ουσα-ον 2. αναβραστός-ή-ό 3. μτφ. ταραγμένος-η-ο // (φαρμ.) **calciu** ~ το αναβράζον δισκίο ασβεστίου

efervescență, efervescențe ουσ. θηλ. 1. ο παφλασμός, το πάφλασμα, ο αναβρασμός 2. μτφ. η ανησυχία, η ταραχή

eficace επιθ. αμετάβλ. 1. αποτελεσματικός-ή-ό, τελεσφόρος-α-ο 2. ενεργός-ή-ό 3. δραστικός-ή-ό // **acest medicament este ~** αυτό το φάρμακο είναι δραστικό // **măsură ~** το αποτελεσματικό μέτρο II. επιρ. αποτελεσματικά, δραστικά

eficacitate ουσ. θηλ. 1. η αποτελεσματικότητα, η τελεσφόρηση 2. η δραστικότητα

eficient-ă, eficienti-te I. επιθ. αποτελεσματικός-ή-ό, δραστικός-ή-ό, ενεργός-ή-ό, τελεσφόρος-α-ο II. επιρ. αποτελεσματικά, δραστικά

eficientă, eficiente ουσ. θηλ. η αποτελεσματικότητα, η δραστηριότητα, η ενεργητικότητα

efigie, efigii ουσ. θηλ. η παράσταση κεφαλής επί νομίσματος // μτφ. **a-și pune efigia pe ceva** το να δώσει κανείς προσωπικό χαρακτήρα σε κάτι

eflorescent-ă, eflorescenti-te επιθ. ανθιστός-ή-ό, λουλουδιαστός-ή-ό

eflorescență, eflorescențe ουσ. θηλ. το άνθισμα, το λουλουδιάσμα

efluviu, efluvii ουσ. ουδ. το ρευστό σώμα (υγρό ή αέριο)

eflux, efluxuri ου. ουδ. η ροή ρευστού

efor, efori ουσ. αρσ. ο έφορος, ο επιτηρητής

eforie, eforii ουσ. θηλ. η εφορία, η εποπτεία με δημόσιο χαρακτήρα
efort, eforturi ουσ. ουδ. 1. ο κόπος, η προσπάθεια, η κόπωση, η κούραση 2. η αντοχή ενός υλικού στις εξωτερικές ενέργειες (βάρος, θερμοκρασία, κ.λ.π.) // **-urile sunt zadarnice** οι προσπάθειες είναι μάταιες
efractor-oare, efractori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο διαρρηκτης
efracție, efracții ουσ. θηλ. η διάρρηξη, το κλέψιμο // **furt prin ~** η κλοπή κατόπιν διάρρηξης
efuziune, efuziuni ουσ. θηλ. 1. η διάχυση 2. η διαχυτικότητα 3. μτφ. η θερμή εκδήλωση χαράς, φιλοφροσύνης
egal-ă, egalie ι. επιθ. 1. (ίσος-η-ο, ίσιος-ια-ιο, ισότιμος-η-ο 2. όμοιος-α-ο, ολόιδιος-ια-ιο, ισodύναμος-η-ο 3. ισάξιος-α-ο, εφάμυλλος-η-ο, ισόπαλος-η-ο 4. απαράλλαχτος-η-ο, ομοιομορφος-η-ο 5. αμετάβλητος-η-ο // **a fi fără ~** είναι απαράμυλλος-η-ο // **a-i fi ~** αυτό το (ίδιο μου κάνει // **de la ~ la ~** ίσοις όροις, ίσος προς ίσον // **două cantități ~e** δύο (ίσες ποσότητες // **în număr ~** ισάριθμος-η-ο // **II. επίρ.** 1. ίσα 2. εξ (ίσου 3. όμοια, ομοίως // **III. ουσ. ουδ.** (μαθ.) το ίσον, το σύμβολο της αριθμητικής
egala, egalez ι. ρ. μετ. 1. εξισώνω, κάνω (ίσο με άλλο 2. ισοφαρίζω 3. αντισταθμίζω // **II. ρ.** αμ. είμαι (ίσος με άλλον // **III. ρ.** μέσο εξισώνομαι, γίνομαι (ίσος με άλλον
egalabil-ă, egalabili-e επιθ. εξισωτικός-ή-ό που μπορεί να γίνει (ίσος με άλλον
egalare, egalări ουσ. θηλ. 1. η εξίσωση, η ισοφάριση, η αντιστάθμιση 2. η εξομάλωση
egalat-ă, egalati-te επιθ. εξισωμένος-η-ο (ίσος-η-ο
egalitar-ă, egalitari-e επιθ. εξισωτικός-ή-ό
egalitarism ουσ. ουδ. (πολ.) η κοινωνική ισότητα, η θεωρία η αποβλέπουσα στην ισότητα των μελών της κοινωνίας ως προς την ατομική κατανάλωση και τον τρόπο ζωής
egalitarist-ă, egalitariști-ste ι. επιθ. εξισωτικός-ή-ό // **II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η** οπαδός της κοινωνικής ισότητας
egalitate, egalități ουσ. θηλ. 1. η ισότητα 2. η ισοτιμία 3. (αθλ.) η ισοπαλία 4. (μαθ.) η εξίσωση // **~ de drepturi politice** η ισοπολιτεία: η ισότητα πολιτικών δικαιωμάτων // **~ în drepturi** η ισοτιμία, η ισότητα προνομίων η δικαιωμάτων // **rezultat de ~** το ισόπαλο αποτέλεσμα, η ισοπαλία
egaliza, egalizez ρ. μετ. 1. ισώνω, εξισώνω 2. ισοφαρίζω 3. μτφ. ισοπεδώνω, καταργώ διαφορές και διακρίσεις
egalizare, egalizări ουσ. θηλ. 1. η εξίσωση, η ισότητα 2. μτφ. η ισοπέδωση, η κατάργηση διαφορών και διακρίσεων 3. οικον. **fond de egalizare** το κονδύλιο εξίσωσης
egalizator-oare, egalizatori-oare ι. επιθ. εξισωτικός-ή-ό // **II. ουσ. ουδ.** το εξισωτικό, ο εξισωτής
egeean-ă, egeeni-e επιθ. Αιγαιός-αία-αίο // **Marea Egee** το Αιγαίο Πέλαγος
eghilet, eghileți ουσ. ουδ. η επωμίδα
egidă, egide ουσ. θηλ. η αιγίδα, η προστασία // **sub ~** υπό την αιγίδα
egiptean-ă, egipteni-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Αιγύπτιος-ια (ο, η) // **II. επιθ.** αιγυπτιακός-ή-ό // **limba ~ă** η αιγυπτιακή γλώσσα

egipteană, egiptence ουσ. θηλ. η Αιγύπτια, η Αιγυπτίτισσα
egiptolog, egiptologi ουσ. αρσ. ο αιγυπτιολόγος
egiptologie ουσ. θηλ. η αιγυπτιολογία
egocentric-ă, egocentri-ci-e επιθ. εγωκεντρικός-ή-ό
egocentrism ουσ. ουδ. ο εγωκεντρισμός
egoism ουσ. ουδ. ο εγωισμός
egoist-ă, egoiști-ste ι. επιθ. εγωιστικός-ή-ό // **II. ουσ. αρσ. και θηλ.** εγωιστής-ίστρια (ο, η)
egrena, egrenez ρ. μετ. 1. εκκοκκίζω, ξεκουκουσιάζω 2. κάνω αφαίρεση του σπόρου βαμβακιού από το χνούδι
egrenare, egrenări ουσ. θηλ. 1. η εκκόκκιση 2. αφαίρεση του σπόρου από το υπόλοιπο περιβλήμα
egrenat ουσ. ουδ. η εκκόκκιση // **mașină de ~** το μηχάνημα για εκκόκκιση // **stație de ~** το εκκοκκιστήριο
egretă, egrete ουσ. θηλ. 1. (ορνιθ.) ο ερωδιός 2. το λοφίο από φτερά (στο πηλίκιο) // (φυσ.) **descărcare în ~** η ηλεκτρική εκκένωση σε λοφίο (με διαδοχικές σπίνες ανάμεσα στα ηλεκτρόδια υψηλής τάσης)
egumen-ă, egumeni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ηγούμενος-μένη (ο, η)
eh επιφ. εχ! (δυσφορία, στενοχώρια)
ehi επιφ. ε! (θαυμασμό)
ei επιφ. ε! α! (απορία, κλήση)
ejacula, ejaculez ρ. μετ. εκσπερματώνω, εκβάλλω σπέρμα από το γεννητικό σύστημα
ejector, ejectoare ουσ. ουδ. 1. η συσκευή για εκκένωση ρευστού από τη δεξαμενή 2. το μηχάνημα στα κυνηγετικά όπλα που βγάζει έξω το φυσγίγιο μετά από την εκσφενδόνιση της βολίδας
ejectie, ejectii ουσ. θηλ. η εκκένωση με ταχύτητα του ρευστού από το εσωτερικό ορισμένων σωλήνων για ανάγκες της προώθησης
ei, ea, ei, ele αντ. προσ. 1. αυτός-ή-ό, αυτοί, αυτές, αυτά, εκείνος-η-ο, εκείνοι, εκείνες, εκείνα 2. (οικ.) ο σύζυγος, ο άντρας, η σύζυγος, η γυναίκα // **ai ei** οι δικοί της // **ai lui** οι δικοί του // **cartea pe care o citești** το βιβλίο που διαβάζω // **cui i-ai dat cartea?** – **lui** σε ποιόν έδωσες το βιβλίο; – **ο'** αυτόν // **lasă-l în ale lui!** άφησέ τον στα δικά του! // **mergem la ei** πηγαίνουμε σ' αυτόν // **n-am înțeles-o** δεν την συνάντησα // **pe ei îl caut** αυτόν ψάχνω // **prietenul îi iese înainte** ο φίλος του βγαίνει μπροστά
elabora, elaborez ρ. μετ. 1. καταστρώνω 2. συντάσσω 3. επεξεργάζομαι
elaborare, elaborări ουσ. θηλ. 1. η κατάστρωση 2. η επεξεργασία 3. η εκπόνηση
elan, elani ουσ. αρσ. (ζωολ.) η άλκη, είδος ελαφιού
elan, elanuri ουσ. ουδ. 1. η ορμή, η όρμιση, η ορμητική κίνηση 2. η φόρα, η εφόρμιση // **μτφ. cu ~** με ορμή
elastic-ă, elastici-ce ι. επιθ. 1. ελαστικός-ή-ό 2. μτφ. ευλύγιστος-η-ο συγκαταβατικός-ή-ό εύκαμπτος-η-ο // **II. ουσ. ουδ.** το ελαστικό, το λάστιχο, το ύφασμα ή η ταινία από ύφασμα φτιαγμένη από νήματα ελαστικού
elasticitate ουσ. θηλ. 1. η ελαστικότητα 2. η ευκαμψία
eldorado ουσ. ουδ. «το ελντοράντο», η πλούσια χώρα (η φανταστική χώρα στη Νότια Αμερική την

οποία οι Ισπανοί θεωρούσαν πλούσια σε χρυσό και πολύτιμες πέτρες)
eleat-ă, eleați-te I. ουσ. αρσ. (φιλόσ.) ο ελεατικός II. επίθ. ελεατικός-ή-ό
electiv-ă, electivi-e επίθ. εκλογικός-ή-ό
electivitate ουσ. θηλ. η εκλογικότητα
elector-oare, electori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ψηφοφόρος II. ουσ. αρσ. ο εκλέκτωρ (στη φεουδαρχική Γερμανία)
electoral-ă, electoral-i-e επίθ. εκλογικός-ή-ό, αιρετός-ή-ό // πολ. **circumscripție** -ă εκλογικό διαμέρισμα
electorat, electorate ουσ. ουδ. (πολ.) οι ψηφοφόροι
electric-ă, electrici-ce I. επίθ. ηλεκτρικός-ή-ό // **descărcare** -ă η ηλεκτρική εκκένωση // **energie** -ă η ηλεκτρική ενέργεια // **instalație** -ă η ηλεκτρική εγκατάσταση // **rețea** -ă το ηλεκτρικό δίκτυο // **sudor** ~ ο ηλεκτροκολλητής II. επίρ. ηλεκτρικώς // **dispozitivul funcționează** ~ το μηχάνημα λειτουργεί ηλεκτρικά
electrician-ă, electricieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ηλεκτρολόγος
electricitate ουσ. θηλ. ο ηλεκτρισμός
electrifica, electrific ρ. μετ. εξηλεκτρίζω, ηλεκτροφωτίζω
electrificare, electrificări ουσ. θηλ. ο εξηλεκτρισμός, ο ηλεκτροφωτισμός
electrificat-ă, electrificați-te επίθ. εξηλεκτρισμένος-η-ο, ηλεκτροφωτισμένος-η-ο
electriza, electrizez ρ. μετ. 1. ηλεκτρίζω 2. φορτίζω με ηλεκτρισμό 3. μτφ. Ξεσηκώνω, εμψυχώνω κάποιον 4. μεταδίδω σε κάτι ηλεκτρισμό αναπτύσσω ηλεκτρική φορτία πάνω σ' ένα σώμα // **oratorul -se mulțimea** ο ρήτορας ηλέκτρισε το πλήθος
electrizant-ă, electrizanți-te επίθ. ηλεκτριστικός-ή-ό
electrizare, electrizări ουσ. θηλ. (φυσ.) η ηλεκτρίση
electrizat-ă, electrizati-te επίθ. ηλεκτρισμένος-η-ο
electrocar, electrocare ουσ. ουδ. το ηλεκτρικό βαγόνι (για μεταφορά υλικών στις αποθήκες, σιδηροδρομικούς σταθμούς, κ.λ.π.)
electrocardiograf, electrocardiografe ουσ. ουδ. ο ηλεκτροκαρδιογράφος
electrocardiogramă, electrocardiografe ουσ. θηλ. το ηλεκτροκαρδιογράφημα
electrocuta, electrocutez I. ρ. μετ. 1. προκαλώ ηλεκτροπληξία 2. φονεύω με ηλεκτρισμό II. ρ. μέσο παθαίνω ηλεκτροπληξία
electrocutare, electrocutări ουσ. θηλ. η ηλεκτροπληξία
electrod, electrozi ουσ. αρσ. (φυσ.) το ηλεκτρόδιο
electroencefalogramă, electroencefalografe ουσ. θηλ. το ηλεκτροεγκεφαλογράφημα
electrogen-ă, electrogeni-e επίθ. ηλεκτρογόνος-ος-ο // **grup** ~ το ηλεκτρογόνιο σύμπλεγμα
electrograf, electrografe ουσ. ουδ. ο ηλεκτρογράφος
electroizolant-ă, electroizolanți-te I. επίθ. ηλεκτρομονωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. το ηλεκτρομονωτικό υλικό, η μονωτική ύλη που εμποδίζει τη διόδο του ηλεκτρισμού
electrolit, electroliti ουσ. αρσ. ο ηλεκτρολύτης
electrolitic-ă, electrolitici-ce επίθ. ηλεκτρολυτικός-ή-ό
electroliză, electrolize ουσ. θηλ. η ηλεκτρόλυση
electrolizor, electrolizoare ουσ. ουδ. η συσκευή για ηλεκτρόλυση

electromagnet, electromagneți ουσ. αρσ. ο ηλεκτρομαγνήτης
electromagnetic-ă, electromagnetici-ce επίθ. ηλεκτρομαγνητικός-ή-ό // **câmp** ~ το ηλεκτρομαγνητικό πεδίο
electromagnetism ουσ. ουδ. ο ηλεκτρομαγνητισμός
electromecanic-ă, electromecanici-ce I. επίθ. ηλεκτρομηχανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο, η μηχανικός ηλεκτρολόγος III. ουσ. θηλ. η ηλεκτρομηχανική
electromotor-oare, electromotori-oare I. επίθ. ηλεκτροκινητήριος-ια-ιο // **forță -oare** η ηλεκτροκινητήρια δύναμη II. ουσ. ουδ. ο ηλεκτροκινητήρας
electron, electroni ουσ. αρσ. (φυσ.) το ηλεκτρόνιο
electronegativ-ă, electronegativi-e επίθ. ηλεκτροαρνητικός-ή-ό
electronic-ă, electronici-ce I. επίθ. ηλεκτρονικός-ή-ό // **aparat** ~ η ηλεκτρονική συσκευή // **creier** ~ ο ηλεκτρονικός εγκέφαλος // II. ουσ. θηλ. η ηλεκτρονική
electronist-ă, electroniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ηλεκτρονικός-ή-ό // **inginer** ~ ο ηλεκτρονικός μηχανικός
electropozitiv-ă, electropozitivi-e επίθ. ηλεκτροθετικός-ή-ό
electrostatic-ă, electrostatici-ce I. επίθ. ηλεκτροστατικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η ηλεκτροστατική
electroșoc, electroșocuri ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ηλεκτροσόκ (το πέραςμα του ηλεκτρικού ρεύματος μέσα από τον εγκέφαλο)
electrotehnic-ă, electrotehnici-ce I. επίθ. ηλεκτροτεχνικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η ηλεκτροτεχνική
elefant, elefanți ουσ. αρσ. ο ελέφαντας
elegant-ă, eleganți-te I. επίθ. 1. κομψός-ή-ό 2. χαριτωμένος-η-ο 3. ευγενικός-ή-ό (στη συμπεριφορά) II. επίρ. 1. κομψά 2. χαριτωμένα 3. καλαίσθητα 4. με ευγένεια στους τρόπους
elegantă ουσ. θηλ. 1. η κομψότητα, η χάρη, η καλαισθησία 2. η λεπτότητα, η αβρότητα
elegiac-ă, elegiaci-ce επίθ. ελεγειακός-ή-ό μελαγχολικός-ή-ό
elegie, elegii ουσ. θηλ. η ελεγεία το ελεγείο
element, elemente ουσ. ουδ. 1. το στοιχείο 2. το κατάλληλο περιβάλλον για τη διαβίωση κάθε οργανισμού 3. το ευνοϊκό ή φυσικό περιβάλλον 4. καθεμία από τις τέσσερις απλές ύλες (αέρας, φωτιά, γη, νερό) από τις οποίες αποτελείται ο κόσμος, κατά τους αρχαίους 5. η αρχή 6. μτφ. το πρόσωπο ή ο παράγοντας καλής ή κακής κοινωνικής δράσης // - **electric** το ηλεκτρικό στοιχείο (απλή συσκευή παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος με χημική ενέργεια) // - **chimic** το χημικό στοιχείο // ~ **important** το βασικό στοιχείο // - **e componente** τα συστατικά στοιχεία // - **e de știință** τα στοιχεία επιστήμης, οι πρώτες αρχές, οι θεμελιώδεις γνώσεις κάθε επιστήμης, τέχνης ή μαθήματος // - **e simple** τα απλά στοιχεία // - **ele de bază** οι βασικές αρχές // - **ele naturii** τα στοιχεία της φύσης, το σύνολο των δυνάμεων της φύσης // **este în -ul său** είναι στο στοιχείο του
elementar-ă, elementari-e επίθ. στοιχειώδης-ης-ες, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό, ουσιώδης-ης-ες // **învățământ** ~ η στοιχειώδης εκπαίδευση // **școală** ~ă το δημοτικό σχολείο

elen-ă, eleni-e *l. επιθ.* ελληνικός-ή-ό // **armata -ă** ο ελληνικός στρατός // **limba -ă** η ελληνική γλώσσα, τα ελληνικά *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Έλληνας/ η Ελληνίδα

elenism *ουσ. ουδ.* ο ελληνισμός // *(ιστ.)* **perioada -ului** η ελληνιστική περίοδος

elenist-ă, elenisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελληνιστής (-ίστρια (ο, η))

elenistic-ă, elenistici-ce *επιθ.* ελληνιστικός-ή-ό (για πολιτισμό, τέχνη)

eleniza, elenizez *ρ. μετ.* εξελληνίζω, κάνω κάτι ελληνικό

eleron, eleroane *ουσ. ουδ.* (αερ.) το όπισθεν κινούμενο πτερύγιο του αεροπλάνου

elev-ă, elevi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαθητής-ήτρια (ο, η) 2. οπαδός (ο, η) // **a fi** ~ μαθητεύω, είμαι μαθητής, σπουδάζω, διδάσκομαι από κάποιον

elevat-ă, elevați-te *επιθ.* 1. υψωμένος-η-ο 2. ανεβασμένος-η-ο 3. μπφ. ανώτερος-η-ο, εκλεκτός-ή-ό 4. ανυψωμένος-η-ο // **la nivel** ~ σε ανυψωμένο επίπεδο

elevator, elevatoare *ουσ. ουδ.* 1. ο ανυψωτήρας 2. ο ανεγκυλιτήρας

elevație, elevații *ουσ. θηλ.* 1. η ανύψωση, η εξύψωση, η ύψωση 2. η ανάβαση, η άνοδος, το ανέβασμα

elibera, eliberez *l. ρ. μετ.* 1. ελευθερώνω, απελευθερώνω 2. αποφυλακίζω 3. απαλλάσσω 4. ξεσκαβώνω, απολύω, απολυτρώνω, λυτρώνω 5. εκδίδω, χορηγώ 6. εκκενώνω, παραδίνω, παραχωρώ // **a ~ din funcție** απολύω από υπηρεσία κάποιον // **a ~ o țară / un popor** ελευθερώνω μια χώρα / ένα λαό // **a ~ pe cineva de o obligație** απαλλάσσω κάποιον από υποχρέωση // **a ~ un act** χορηγώ ένα έγγραφο (πιστοποιητικό, κ.λπ.) // **a ~ un apartament** παραχωρώ / εγκαταλείπω το διαμέρισμα (εκούσια ή ακούσια) *ll. ρ. μέσο* 1. ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι 2. απαλλάσσομαι 3. απολύομαι, παύομαι // **a se ~ din armată** απολύομαι απ' το στρατό // **popoarele coloniale s-au ~t** οι αποικιακοί λαοί απελευθερώθηκαν

eliberare, eliberări *l. ουσ. θηλ.* 1. η απελευθέρωση, η ελευθέρωση, η απόδοση ελευθερίας 2. η αποφυλάκιση 3. η απόλυση 4. η απαλλαγή από κάποιο χρέος 5. η εκκένωση, η παράδοση 6. η έκδοση, η χορήγηση 7. το ξεσκάδωμα, η λύτρωση, ο λυτρωμός, η απολύτρωση 8. η παραχώρηση // **a ~ a definușilor** η απόλυση των κρατούμενων // **a ~ de teamă** η απαλλαγή από φόβο // **a ~ a mărfurilor vândute** η παράδοση των πουλημένων εμπορευμάτων // **a ~ unei țări** η απελευθέρωση μιας χώρας *ll. επιθ. έκφρ.* // **armata națională de ~** ο εθνικός απελευθερωτικός στρατός // **de eliberare** απελευθερωτικός-ή-ό

eliberator-oare, eliberatori-oare *l. επιθ.* ελευθερωτικός-ή-ό, απελευθερωτικός-ή-ό // **acțiune eliberatoare** η απελευθερωτική ενέργεια *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. απελευθερωτής-ώτρια (ο, η), ελευθερωτής-ώτρια (ο, η) 2. απολυτρωτής-ώτρια (ο, η)

elice, elice *ουσ. θηλ.* ο έλικας/ η σπειροειδής γραμμή **elicoid, elicoid** *ουσ. ουδ.* (μαθ.) το ελικοειδές **elicoidal-ă, elicoidal-e** *επιθ.* ελικοειδής-ής-ές

elicopter, elicoptere *ουσ. ουδ.* το ελικόπτερο **elicostat, elicostate** *ουσ. ουδ.* το ελικόστατο **elida, elidez** *ρ. μετ.* (γραμμ.) κάνω να υπάρχει έκθλιψη, εκθλίβω

eligibil-ă, eligibili-e *επιθ.* εκλέξιμος-η-ο, αιρετός-ή-ό **eligibilitate** *ουσ. θηλ.* η εκλεξιμότητα

elimina, elimin *ρ. μετ.* 1. εξαλείφω 2. αποβάλλω, απομακρύνω // **a ~ din școală** αποβάλλω απ' το σχολείο

eliminabil-ă, eliminabili-e *επιθ.* αποβαλλόμενος-η-ο, απορριψιμος-η-ο

eliminare, eliminări *ουσ. θηλ.* 1. η αποβολή 2. η εξάλειψη, η διαγραφή 3. η απομάκρυνση // **a proceda prin** ~ ενεργώ (προβαίνω) δια αποβολής

eliminată-ă, eliminați-te *επιθ.* 1. απόβλητος-η-ο, αποβλημένος-η-ο 2. απομακρυσμένος-η-ο

eliminator-oare, eliminatori-oare *επιθ.* αποβλητικός-ή-ό, απορριπτικός-ή-ό

eliminatoriu-e, eliminatorii *επιθ. ιδ.* eliminator **eliport, eliporturi** *ουσ. ουδ.* το ελικοδρόμιο

elipsă, elipse *ουσ. θηλ.* 1. η γεωμετρική έλλειψη 2. το σχήμα λόγου που είναι ελλειπτικό, η ελλιπής πρόταση

elipsoid, elipsoide *ουσ. ουδ.* το ελλειψοειδές **elipsoidal-ă, elipsoidali-e** *επιθ.* (γεωμ.) ελλειψοειδής-ής-ές

eliptic-ă, eliptici-ce *επιθ.* 1. ελλειπτικός-ή-ό, με σχήμα έλλειψης 2. (γραμμ.) ελλιπής-ής-ές // **propoziție -ă** η ελλιπής πρόταση

elită, elite *l. ουσ. θηλ.* 1. ό,τι το εκλεκτό, η ελίτ 2. μπφ. το άνωθος, το ωραιότερο μέρος ενός πράγματος 3. μπφ. ο εξαιρετός // **teoria elitelor** η θεωρία των ελίτ *ll. επιθ. έκφρ.* **de** ~ εκλεκτός-ή-ό, εξαιρετός-η-ο, διαλεκτός-ή-ό, διακεκριμένος-η-ο **elixir, elixire** *ουσ. ουδ.* 1. το ελιξίριο 2. (φαρμ.) το φάρμακο σε σιρόπι

elizeu, elizee *ουσ. ουδ.* τα Ηλύσια: μυθικός τόπος όπου κατά τους αρχαίους ζούσαν οι ήρωες, τα παιδιά των θεών και όλοι οι ενάρετοι // **Cămpiile Elizee** τα Ηλύσια Πεδία (λεωφόρος του Παρισιού)

eliziune, eliziuni *ουσ. θηλ.* (γραμμ.) η έκθλιψη **elocință** *ουσ. θηλ.* 1. η ευγλωττία 2. η ευφράδεια

elocuiune, elocuțiuni *ουσ. θηλ.* η έκφραση, το ύφος, ο τρόπος έκφρασης σε μια αγοράσειση ομιλία

elocvent-ă, elocvenți-te *l. επιθ.* 1. εύγλωττος-η-ο, ευφραδής-ής-ές 2. εκφραστικός-ή-ό 3. αποδεικτικός-ή-ό, πειστικός-ή-ό *ll. επιθ.* εύγλωττα, εκφραστικά, αποδεικτικά, ευφραδώς

elocvență *ουσ. θηλ.* 1. η ευγλωττία η ευφράδεια 2. η εκφραστικότητα

elogia, elogiez *ρ. μετ.* 1. επαινώ, παινεύω 2. εγκωμιάζω, εξυμνώ // **a ~ pe cineva** επαινώ κάποιον, τον εγκωμιάζω, τον εξυμνώ

elogiere, elogieri *ουσ. θηλ.* 1. το εγκώμιο, η εγκωμίαση, ο εγκωμιασμός 2. ο επαινετικός λόγος 3. η εξύμνηση

elogios-oasă, elogioși-oase *επιθ.* επαινετικός-ή-ό, εγκωμιαστικός-ή-ό

elogiu, elogii *ουσ. ουδ.* 1. ο έπαινος, τα επαινετικά λόγια 2. το εγκώμιο 3. η εξύμνηση

elucida, elucidez *ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω 2. βρίσκω την αλήθεια

elucidare, elucidări *ουσ. θηλ.* η διασάφηση, η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση

elucubrație, elucubrații *ουσ. θηλ.* ο παραλογισμός, ο λαθεμένος συλλογισμός, η πλανεμένη κρίση

eluda, eludez ρ. μετ. αποφεύγω, υπεκφεύγω
eludare, eludări ουσ. θηλ. 1. η αποφυγή, η αποτροπή 2. η υπεκφυγή
Elvețian-ă, Elvețieni-e Ι. επίρ. ελβετικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Ελβετός, η Ελβετίδα
Elvețiancă, Elvețience ουσ. θηλ. η Ελβετίδα
email, emailuri ουσ. ουδ. 1. το email, το σμάλτο 2. το αντικείμενο το σκεπασμένο με σμάλτο
e-mail, e-mailuri ουσ. ουδ. το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
emaila, emaila ρ. μετ. σμαλτώνω, επιχρίω ένα αντικείμενο με σμάλτο
emailare, emailări ουσ. θηλ. το σμάλτωμα, η επίχριση με σμάλτο
emailă, emailă επίθ. εμαγιέ, σμαλτωμένος-η-ο // vase -e τα σμαλτωμένα δοχεία, τα σκεύη εμαγιέ
emailor-oare, emailori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εργάτης-άτρια ειδικευμένος-η στο σμάλτωμα σκευών
emana, eman Ι. ρ. μετ. 1. αναδίνω 2. αναθυμιάω, εκπέμπω (δύσσομα αέρια) ΙΙ. ρ. αμ. εκπορεύομαι, πηγάω, προέρχομαι, έχω την αρχή μου, έχω την προέλευσή μου, παράγωμαι, απορρέω, προκύπτω // (πολ.) **suveranitatea emană de la națiune** η κυριαρχία πηγάζει από το έθνος
emana, emanări ουσ. θηλ. 1. η αναθυμίαση, η ανόδοση (αερών) 2. η προέλευση, η καταγωγή 3. η αρχή απ' όπου απορρέει κάτι 4. η εκπόρευση
emanație, emanații ουσ. θηλ. 1. η ανόδοση, η αναθυμίαση (αερών) 2. η προέλευση, η καταγωγή, η εκπόρευση 3. η εκδήλωση // (πολ.) ~ a revoluției η εκπόρευση της επανάστασης // ~ vulcanică η φηαιστική αναθυμίαση
emancipa, emancipez Ι. ρ. μετ. χειραφετώ· απαλλάσσω ανήλικο από την πατρική εξουσία ΙΙ. ρ. μέσο χειραφετούμαι, απαλλάσσομαι από την κηδεμονία
emancipare, emancipări ουσ. θηλ. η χειραφέτηση
emancipată, emancipați-te επίθ. χειραφετημένος-η-ο
emancipație, emancipații ουσ. θηλ. η χειραφέτηση
embargo, embargouri ουσ. ουδ. το εμπάργκο, ο εμπορικός αποκλεισμός
embatic, embaticuri ουσ. ουδ. (νομ.) η μακροχρόνια εκμίσθωση μιας ιδιοκτησίας, χρονικό διάστημα μες στο οποίο ο νοικήρης έχει όλα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη
emblematic-ă, emblematici-ce επίθ. εμβληματικός-ή-ό
emblemă, embleme ουσ. θηλ. το έμβλημα // ~ națională το εθνόσημο
embolie, embolii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η εμβολή (η απόφραξη αιμοφόρου αγγείου από θρόμβο αίματος)
embolus ουσ. ουδ. (ιατρ.) το έμβολο
embriologie ουσ. θηλ. η εμβρυολογία
embrion, embrioni ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. το έμβρυο, το φυτό 2. μτφ. ό,τι βρίσκεται ακόμα στη γέννησή του, ό,τι δεν πήρε ακόμα οριστική μορφή // în stare de ~ σε εμβρυακή κατάσταση
embrionar-ă, embrionari-e επίθ. εμβρυακός-ή-ό και εμβρυϊκός-ή-ό
embrionat-ă, embrionați-te επίθ. με έμβρυο // icre -e το αυγόταραχο
emergent-ă, emergenți-te επίθ. αναδυόμενος-η-ο
emergență, emergențe ουσ. θηλ. η ανάδυση

emerit-ă, emeriți-te επίθ. πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο // **artist** ~ ο διακεκριμένος καλλιτέχνης
emersiune, emersiuni ουσ. θηλ. η ανάδυση
emetice-ă, emetici-ce Ι. επίθ. εμετικός-ή-ό (φάρμακο που διεγείρει τον εμετό) ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το εμετικό φάρμακο
emfatic-ă, emfatici-ce Ι. επίθ. εμφαντικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. εμφαντικώς, με μεγαληγορία, με στόμφο
emfază ουσ. θηλ. η έμφαση, η μεγαληγορία, ο στόμφο
emfiteoză, emfiteoze ουσ. θηλ. (νομ.) η εμφύτευση
emfizem, emfizeme ουσ. ουδ. (ιατρ.) το εμφύσημα // ~ **pulmonar** το πνευμονικό εμφύσημα
emigra, emigrez ρ. αμ. μεταναστεύω, αποδημώ, εκπατριζομαι
emigrant-ă, emigranți-te Ι. επίθ. μεταναστευτικός-ή-ό, αποδημητικός-ή-ό, απόδημος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. εμigré (ο, η), μετανάστης-άστρια (ο, η)
emigrare, emigrări ουσ. θηλ. 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. ο εκπατρισμός
emigrat-ă, emigrați-te επίθ. απόδημος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μετανάστης-άστρια (ο, η)
emigrație, emigrații ουσ. θηλ. 1. η μετανάστευση, ο εκπατρισμός 2. οι ξενιτεμένοι
eminente επίρ. κατ' εξοχήν, προ παντός· σε ανώτατο βαθμό, εξόχως, υπέροχα
eminent-ă, eminenți-te επίθ. εξοχός-η-ο, άριστος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο, εκλεκτός-ή-ό, διαπρεπής-ής-ές, εξαίρετος-η-ο
eminență, eminențe Ι. ουσ. θηλ. 1. η εξοχότητα, τιμητικός τίτλος 2. προσφώνηση: εκλαμπρότατε! // ~ sa η αυτού εξοχότητα ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. εξοχάτορας-ής (ο, η) (τιμητικός τίτλος για επίσημα πρόσωπα)
emir, emiri ουσ. αρσ. ο εμίρης
emirat, emirate ουσ. ουδ. (πολ.) το εμιράτο
emis-ă, emisă-se επίθ. εκδοθείς-είσα-έν // **este ~ de banca națională** εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα
emisar, emisari ουσ. αρσ. ο απεσταλμένος
emisferă, emisfere ουσ. θηλ. (γεωμ.) 1. το ημισφαίριο 2. (γεωγρ.) το ημισφαίριο της γήινης σφαίρας 3. (ανατ.) το εγκεφαλικό ημισφαίριο· καθένα από τα δυο μισά συμμετρικά ίσα μέρη του εγκεφάλου
emisferic-ă, emisferici-ce επίθ. ημισφαιρικός-ή-ό
emisie, emisii ουσ. θηλ. η εκπομπή
emisiune, emisiuni ουσ. θηλ. 1. η εκπομπή 2. η έκδοση χροεογράφων, γραμματοσήμων, κ.λ.π. // ~ **radiofonică** η ραδιοφωνική εκπομπή // ~ **televizată** η τηλεοπτική εκπομπή
emistih, emistihuri ουσ. ουδ. το ημιστίχο, ο μισός μετρικός στίχος
emitanță, emitanțe ουσ. θηλ. (φυσ.) η δύναμη της ακτινοβολίας της φωτεινής πηγής
emite, emit ρ. μετ. 1. εκπέμπω 2. ακτινοβολώ 3. εκδίδω, εκδίνω έντυπα ή έγγραφα (χαρτονομίσματα, διατάγματα, ομολογίες, πιστοποιητικά, κ.λ.π.) 4. εκφέρω, διατυπώνω και εκφράζω γνώμη, θεωρία, κ.λ.π. // a ~ o părere εκφράζω γνώμη // **să emită hotărâri judecătorești** να εκδίδει δικαστικές αποφάσεις// **să emită mandate de arestare** να εκδίδει εντάλματα συλλήψεων

emitent-ă, emitenți-te I. *επιθ.* εκδίδων-ουσα-ον // **autoritatea** -ă η εκδίδουσα αρχή II. *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* εκδότης-ότρια (ο, η)
emitere, emiteri *ουσ. θηλ.* 1. η έκδοση 2. η εκπομπή 3. η διάδοση πληροφοριών, κ.λ.π.
emițător-oare, emițători-oare I. *επιθ.* 1. εκπέμπων-ουσα-ον 2. εκδοτικός-ή-ό // **post** ~ ο εκπέμπων σταθμός II. *ουσ. ουδ.* ο πομπός // ~ **radio** ο ραδιοπομπός, ο ραδιοσταθμός
emolient-ă, emolienți-te I. *επιθ.* μαλακτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* (φαρμ.) το μαλακτικό, ρόφημα ή έμπλαστρο που έχει την ιδιότητα να μαλακώνει, να καταπραΰνει // **lanolina este un** ~ η λανολίνη είναι ένα μαλακτικό
emotiv-ă, emotivi-e *επιθ.* ευσυγκίνητος-η-ο, ευκολοσυγκίνητος-η-ο, ευαίσθητος-η-ο
emotivitate *ουσ. θηλ.* η συγκινητικότητα, η ευαισθησία
emoție, emoții *ουσ. θηλ.* 1. η συγκίνηση 2. *μτφ.* ο σπαραγμός, ο ψυχικός πόνος
emoționa, emoționez I. *ρ. μετ.* συγκινώ, προκαλώ συγκίνηση, ταράζω κάποιον ψυχικά II. *ρ. μέσο* συγκινούμαι
emoțional-ă, emoțional-e *επιθ.* συγκινησιακός-ή-ό
emoționant-ă, emoționanți-te *επιθ.* συγκινητικός-ή-ό
emoționare, emoționări *ουσ. θηλ.* η πρόκληση συγκίνησης, η εκδήλωση συγκίνησης
empioțnat-ă, empioțnati-te *επιθ.* συγκινημένος-η-ο
empireu (*μυθ.*) ο ουρανός, ο αστρικός χώρος, ο έναστρος θόλος, το άπειρο, το στερέωμα, το υψηλότερο μέρος του ουράνιου θόλου όπου κατοικούν οι θεοί
empiric-ă, empirici-ce *επιθ.* εμπειρικός-ή-ό που γίνεται μόνο βάσει της πείρας // **filozof** ~ ο εμπειρικός φιλόσοφος // **formulă** -ă η εμπειρική διατύπωση (έκφραση) // **medicină** -ă η εμπειρική ιατρική (πρακτική) II. *επιρ.* εμπειρικά
empiriocritic-ă, empiriocritici-ce *επιθ.* (φιλοσ.) εμπειριοκριτικός-ή-ό
empiriocriticism *ουσ. ουδ.* (φιλοσ.) ο εμπειριοκριτισμός
empirism *ουσ. ουδ.* ο εμπειρισμός, η εμπειριοκρατία, η εμπειρία
empirist-ă, empiriști-ste I. *επιθ.* εμπειρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* εμπειριστής-(στρια (ο, η), ο, η οπαδός του εμπειρισμού
emplastru, emplastre *ουσ. ουδ.* (φαρμ.) το έμπλαστρο
emul, emuli *ουσ. αρσ.* 1. ο συναγωνιστής, ο ανταγωνιστής, ο αμυλλόμενος 2. ο αντίζηλος, ο αντίπαλος
emulație, emulații *ουσ. θηλ.* 1. η άμιλλα 2. ο συναγωνισμός, ο ανταγωνισμός, ο αγώνας για να γίνει κάποιος ανώτερος από άλλους 3. ο αμοιβαίος ζήλος
emulgator, emulgatori *ουσ. αρσ.* η χημική ουσία για το παρασκεύασμα γαλακτωμάτων
emulsie, emulsii *ουσ. θηλ.* το γαλάκτωμα
emulsiona, emulsionez I. *ρ. μετ.* παρασκευάζω ένα γαλάκτωμα II. *ρ. αμ.* γίνομαι γαλάκτωμα
emulsionant, emulsionante *ουσ. ουδ.* ο γαλακτωματοποιητής
emulsionare, emulsionări *ουσ. θηλ.* η γαλακτωματοποίηση
encefal, encefale *ουσ. ουδ.* ο εγκέφαλος, ο ιθύνων νους

encefalic-ă, encefalici-ce *επιθ.* εγκεφαλικός-ή-ό
encefalită, encefalite *ουσ. θηλ.* η εγκεφαλίτιδα, η φλεγμονή του εγκεφάλου
encefalografie, encefalografii *ουσ. θηλ.* η εγκεφαλογραφία
enciclică, enciclice *ουσ. θηλ.* η εγκύκλιος του Πάπα
enciclopedic-ă, enciclopedici-ce *επιθ.* εγκυκλοπαιδικός-ή-ό // **dicționar** ~ το εγκυκλοπαιδικό λεξικό
enciclopedie, enciclopedii *ουσ. ουδ.* η εγκυκλοπαίδεια // (οικ.) ~ **ambulantă** η κινητή εγκυκλοπαίδεια (για άτομο παντοδιδάκτο)
enciclopedia *ουσ. ουδ.* η πολυμάθεια, η εγκυκλοπαιδική παιδεία
enciclopedist-ă, enciclopediști-ste I. *επιθ.* εγκυκλοπαιδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* έχων-ουσα-ον (ο, η, το) οι εγκυκλοπαιδικές γνώσεις
enclavă, enclave *ουσ. θηλ.* ο χώρος ο περιεκκελιμένος υπό άλλου χώρου, ο εγκλωβισμός
enclitic-ă, enclitici-ce *επιθ.* (γραμμα.) εγκλιτικός-ή-ό // **articol** ~ το εγκλιτικό άρθρο, το οριστικό άρθρο τοποθετούμενο στο τέλος της λέξης, στα ονόματα
encliză, enclize *ουσ. θηλ.* (γραμμα.) η έγκλιση, η μετάθεση του τόνου μονοσύλλαβης ή δισύλλαβης λέξης στην αμέσως προηγούμενη
encomiastic-ă, encomiastici-ce *επιθ.* εγκωμιαστικός-ή-ό, επαινετικός-ή-ό
encomion, encomioane *ουσ. ουδ.* το εγκώμιο, ο επαινετικός λόγος
endemio-ă, endemici-ce *επιθ.* ενδημικός-ή-ό
endemie, endemii *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η ενδημία
endocard, endocarduri *ουσ. ουδ.* (ανατ.) το ενδοκάριο
endocardită *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η ενδοκαρδίτις
endocrin-ă, endocrini-e *επιθ.* ενδοκρινής-ής-ές // **glandă** -ă ο ενδοκρινής αδένας
endocrinolog-ă, endocrinologi-e *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* ενδοκρινολόγος (ο, η)
endocrinologie *ουσ. θηλ.* η ενδοκρινολογία
endoderm, endoderme *ουσ. ουδ.* το ενδόδερμο
endogen-ă, endogeni-e *επιθ.* ενδογενής-ής-ές
endogeneză *ουσ. θηλ.* η ενδογένεση
endoterm-ă, endotermi-e *επιθ.* ενδοθερμός-η-ο
endotermic-ă, endotermici-ce *επιθ.* ενδοθερμικός-ή-ό
endotermie *ουσ. θηλ.* (χημ.) η ενδοθερμία
eneodă, encode *ουσ. θηλ.* (ηλεκτρ.) ο ηλεκτρονικός σωλήνας με ενδιάμεση ηλεκτρόδια
energetic-ă, energetici-ce I. *επιθ.* ενεργητικός-ή-ό // **sistem** ~ το ενεργητικό σύστημα II. *ουσ. θηλ.* η ενεργητική
energetism *ουσ. ουδ.* ο ενεργητισμός
energie-ă, energici-ce I. *επιθ.* ενεργητικός-ή-ό, ενεργός-ή-ό II. *επιρ.* ενεργητικά, δραστήρια
energie, energii *ουσ. θηλ.* 1. η ενέργεια 2. η ενεργητικότητα 3. η κινητική δύναμη // ~ **nucleară** η πυρηνική ενέργεια
enerva, enervez I. *ρ. μετ.* νευριάζω, εκνευρίζω, εξοργίζω II. *ρ. μέσο* νευριάζω, εξοργίζομαι, εκνευρίζομαι, φουρκίζομαι // **el s-a -t din cauza copilului** αυτός νευρίασε εξ αιτίας του παιδιού
enervant-ă, enervanți-te *επιθ.* 1. εκνευριστικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό, ανιαρός-ή-ό
enervare, enervări *ουσ. θηλ.* ο εκνευρισμός

enervat-ă, enervați-te επιθ. 1. νευρικός-ή-ό, εκνευρισμένος-η-ο, νευριασμένος-η-ο 2. εξοργισμένος-η-ο

Englez-ă, Englezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Άγγλος-ίδα (ο, η), Εγγλέζος, Εγγλέζα (ο, η) II. επίθ. αγγλικός -ή-ό, εγγλεζικός-η-ο // **limba -ă** η αγγλική γλώσσα, τα αγγλικά, τα εγγλεζικά

englezesc-ească, englezești επίθ. εγγλεζικός-η-ο

englezește επιρ. αγγλικά, εγγλεζικά // **a o șterge** ~ φεύγω γρήγορα και απαρατήρητα // **a vorbi** ~ μιλά αγγλικά

Englezoaică, Englezoaice ουσ. θηλ. η Αγγλίδα, η Εγγλέζα

engolpion, engolpioane ουσ. ουδ. το εγκόλπιο

enigmatic-ă, enigmatici-ce επίθ. 1. αινιγματικός-ή-ό, αινιγματώδης-ης-ες 2. γριψώδης-ης-ες

enigmă, enigme ουσ. θηλ. 1. το αίνιγμα, το νύσσμα 2. ο γρίφος // **asta este pentru mine** ο ~ αυτό είναι για μένα ένα αίνιγμα

enoriaș-ă, enoriași-e ουσ. αρσ. και θηλ. ενορίτης-ισσα (ο, η)

enorie, enorii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η ενορία

enorm-ă, enormi-e I. επίθ. 1. τεράστιος-ια-ιο, πελώριος-ια-ιο 2. γιγάντιος-α-ο II. επιρ. 1. τεράστια 2. γιγάντια, πάρα πολύ

enormitate, enormități ουσ. θηλ. 1. η τερατολογία, η τεράστια πράξη, το πελώριο πράγμα 2. το υπερβολικό έργο σε μεγάλες διαστάσεις

entelhie ουσ. θηλ. (φίλος.) η εντελέχεια

enteric-ă, enterici-ce επίθ. εντερικός-ή-ό

enterită, enterite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η εντερίτιδα

enterocolită, enterocolite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η εντεροκολίτιδα

entimemă, entimeme ουσ. θηλ. (λογικ.) το ενθύμημα, ο στοχασμός, η σκέψη

entitate, entități ουσ. θηλ. η οντότητα, η ολότητα

entomolog-oagă, entomologi-oage ουσ. αρσ. και θηλ. εντομολόγος (ο, η)

entomologie ουσ. θηλ. η εντομολογία

entorsă, entorse ουσ. θηλ. η εξάρθρωση

entuziasm ουσ. ουδ. ο ενθουσιασμός, η υπερβολική χαρά, η έξαρση

entuziasma, entuziasmez I. ρ. μετ. 1. ενθουσιάζω, εμπνέω ενθουσιασμό 2. μτφ. ηλεκτρίζω II. ρ. μέσο 1. ενθουσιάζομαι, είμαι γεμάτος από ενθουσιασμό 2. μτφ. εμψυχώνομαι

entuziasmat-ă, entuziasmați-te επιθ. ενθουσιασμένος-η-ο

entuziast-ă, entuziaști-ste επίθ. ενθουσιαστικός-ή-ό, ενθουσιώδης-ης-ες

enumera, enumăr ρ. μετ. 1. απαριθμώ, αριθμίζω 2. κάνω καταμέτρηση με αριθμηση 3. αραδιάζω

enumerare, enumerări ουσ. θηλ. 1. η απαρίθμηση 2. το αράδιασμα

enumerativ-ă, enumerativi-e επίθ. αριθμητικός-ή-ό

enumerafie, enumerafii ουσ. θηλ. η αριθμηση, η απαρίθμηση

enunț, enunțuri ουσ. ουδ. 1. η απόφαση 2. η έκφραση, η διατύπωση νοήματος, σκέψης // **-ul problemei** η διατύπωση του προβλήματος

enunța, enunț ρ. μετ. 1. εκφράζω κάτι διασαφητικά, κατηγορηματικά 2. διατυπώνω διάνοη, σκέψη

enunțare, enunțări ουσ. θηλ. 1. η απόφαση 2. η έκφραση νοήματος, σκέψης

enunțativ-ă, enunțativi-e επιθ. αποφαντικός-ή-ό // (γραμμ.) **propoziție** -ă αποφαντική πρόταση

enzimă, enzime ουσ. θηλ. το ένζυμο

enzimologie ουσ. θηλ. η ενζυμολογία

eolian-ă, eolieni-e επιθ. αιολικός-ή-ό // **formație** -ă η αιολική διάπλαση // (γεωλ.) **roci eoliene** τα αιολικά πετρώματα

eolitic-ă, eolitici-ce επίθ. (γεωλ.) αιολιτικός-ή-ό

eozină, eozine ουσ. θηλ. το κόκκινο χρώμα για κατασκευή της κόκκινης μελάνης

epactă ουσ. θηλ. η επακτή ημέρα, η διαφορά μεταξύ ηλιακού και σεληνιακού έτους, το σεληνιακό έτος έχει λιγότερες μέρες

epagogic-ă, epagogici-ce επίθ. (λογικ.) επαγωγικός-ή-ό

epandaj ουσ. ουδ. η διάχυση, η διασκόρπιση (των ακάθαρτων νερών)

eparhial-ă, eparhiale -επίθ. επαρχιακός-ή-ό

eparhie, eparhii ουσ. θηλ. 1. η επισκοπή 2. το επισκοπάτο, η διοικητική περιφέρεια του επισκόπου

epata, epatez ρ. μετ. εκπλήσσω

epatant-ă, epatanți-te επίθ. εκπληκτικός-ή-ό

epatare, epatări ουσ. θηλ. η έκπληξη, η κατάπληξη

epavă, epave ουσ. θηλ. 1. το ναυάγιο, το σαράβαλο, το συντρίμμι 2. μτφ. το ανθρώπινο ράκος, ο άνθρωπος σε μεγάλη κατάπτωση

epenteză, epenteze ουσ. θηλ. η επένδυση, η παρεμβολή ενός νέου ήχου στο εσωτερικό μιας λέξης

epic-ă, epici-e I. επίθ. επικός-ή-ό // **genul** ~ το επικό γένος // **poet** ~ ο ποιητής επικών έργων II. ουσ. θηλ. 1. η εποποιία, η επική ποίηση 2. το έπος

epicard, epicarduri ουσ. ουδ. το επικάρδιο

epicen, epicene επίθ. (γραμμ.) (για τα ουσιαστικά) που έχουν μόνο έναν τύπο και για το αρσενικό και για το θηλυκό γένος π.χ. η καμήλα είτε ο ελέφαντας κ.λ.π.

epicentru, epicentre ουσ. ουδ. το επίκεντρο // **-ul cutremurului** το επίκεντρο του σεισμού

epicheremă, epichereme ουσ. θηλ. το επιχείρημα

epicureic-ă, epicureici-ce επίθ. επικουρείος-α-ο

epicurian-ă, epicurieni-e I. επίθ. επικούριος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. επικούριος-α (ο, η), οι επικούριοι φιλόσοφοι

epicurism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο επικουρισμός

epidemic-ă, epidemici-ce επίθ. (ιατρ.) επιδημικός-ή-ό, λοιμώδης-ης-ες

epidemie, epidemii ουσ. θηλ. η επιδημία, η εξάπλωση μιας αρρώστιας // ~ **generală** η πανδημία, η γενική επιδημία

epidemiologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η επιδημιολογία

epidermă, epiderme ουσ. θηλ. η επιδερμίδα

epidermic-ă, epidermici-ce επίθ. επιδερμικός-ή-ό

epidiascop, epidiascoape ουσ. ουδ. το επιδιασκόπιο

epidictic-ă, epidictici-ce επίθ. επιδεικτικός-ή-ό, επιδεικτικός-ή-ό

epifenomen, epifenomene ουσ. ουδ. το επιφανόμενο (το δευτερεύον φαινόμενο)

epifiză, epifize ουσ. θηλ. η επιφυση

epigastru, epigastre ουσ. ουδ. το επιγάστριο

epiglotă, epiglote ουσ. θηλ. (ανατ.) η επιγλωττίδα

epigon, epigoni ουσ. αρσ. 1. ο επίγονος 2. μτφ. ο ποιητάκος, ο αδέλιος ποιητής

epigraf, epigrafe ουσ. ουδ. η επιγραφή

epigrafie ουσ. θηλ. η επιγραφική

epigramatic-ă, epigramatici-ce επίθ. επιγραμματικός-ή-ό

epigramă, epigrame ουσ. θηλ. το επιγράμμα
epilepsie, epilepsii ουσ. θηλ. η επιληψία, ο
 σεληνιασμός
epileptic-ă, epileptici-ce I. *επιθ.* επιληπτικός-ή-ό,
 σεληνιασμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ.
 επιληπτικός-ή (ο, η)
epilog, epiloguri ουσ. ουδ. ο επίλογος
episcop, episcopi ουσ. αρσ. ο επίσκοπος, ο
 δεσπότης, ο αρχιερέας
episcopar-ă, episcopali-e *επιθ.* επισκοπικός-ή-ό
episcopat, episcopate ουσ. ουδ. η επισκοπή, η
 επισκοπεία, το επισκοπάτο
episcopie, episcopii ουσ. θηλ. η επισκοπεία, το
 επισκοπάτο, η επισκοπή
episod, episoade ουσ. ουδ. το επεισόδιο
episodic-ă, episodici-ce *επιθ.* επεισοδιακός-ή-ό
epistat, epistati ουσ. αρσ. ο επιστάτης, ο επόπτης,
 ο επιτηρητής
epistolar-ă, epistolari-e I. *επιθ.* επιστολικός-ή-ό II.
 ουσ. ουδ. η επιστολογραφία (το βιβλίο με
 διάφορες επιστολές)
epistolă, epistole ουσ. θηλ. η επιστολή
epitaf, epitafuri ουσ. ουδ. 1. ο Επιτάφιος (η ταφή
 του Χριστού) 2. το επιτύμβιο· η επιτύμβια
 επιγραφή
epitet, epitet ουσ. ουδ. το επίθετο // ~ *ornant* το
 κοσμητικό επίθετο
epitetic-ă, epitetici-ce *επιθ.* επιθετικός-ή-ό
epitrop, epitropi ουσ. αρσ. ο επιτροπος (ο
 διαχειριστής περιουσίας ή ο επιτηρητής κάποιου
 έργου κ.λ.π.)
epitropie, epitropii ουσ. θηλ. η επιτροπεία, η
 εποπτεία, η επιτροπεία
epiu, epiori ουσ. ουδ. (τεχ.) το προστατευτικό
 φράγμα νερού κατά μήκος του ρου του
 ποταμού
epizootic-ă, epizootici-ce *επιθ.* επιζωοτικός-ή-ό
epizootie, epizootii ουσ. θηλ. η επιζωοτία, η
 λοιμώδης αρρώστια στα ζώα
epocal-ă, epocali-e *επιθ.* 1. αυτός που αφήνει εποχή
 2. αξιωμαγιμάνευτος-η-ο, κοσμοϊστορικός-ή-ό //
έκφρ. a fost un eveniment ~ υπήρξε ένα εποχικό
 γεγονός (έμεινε αξέχαστο)
epoca, epoci ουσ. θηλ. 1. η εποχή 2. η χρονική
 περίοδος // *epoca de piatră* η λιθινή εποχή // *a*
făcut ~ άφησε εποχή // *în epoca noastră* στην
 εποχή μας (στα χρόνια που ζούμε)
epodă, epode ουσ. θηλ. (αρχ.) η επωδός, το ρεφραίν
epolet, epoleți ουσ. αρσ. η επωμίδα
eponj ουσ. ουδ. το ύφασμα για πετσέτες, για
 προσόψια, το μπουρνόζι
epopee, epopei ουσ. θηλ. η εποποιία, το έπος
epopeic-ă, epopeici-ce *επιθ.* επικός-ή-ό
epos, eposuri ουσ. ουδ. το έπος
eprubetă, eprubete ουσ. θηλ. ο δοκιμαστικός σωλήνας
epruvetă, epruvete ουσ. θηλ. το υπόδειγμα
 πράγματος που πρόκειται να υποστεί δοκιμασία
 ως προς την ποιότητα ή τις ιδιότητές του
epuiza, epuizez I. *ρ. μετ.* 1. εξαντλώ 2. καταναλώνω
 εντελώς 3. *μτφ.* αδυνατίζω II. *ρ.* μέσο 1.
 κουράζομαι, εξαντλούμαι 2. γίνομαι αδύνατος 3.
 ταλαιπωρούμαι
epuizabil-ă, epuizabili-e *επιθ.* εξαντλήσιμος-η-ο
epuizant-ă, epuizanti-te *επιθ.* εξαντλητικός-ή-ό,
 κουραστικός-ή-ο

epuizare, epuizări ουσ. θηλ. 1. η εξάντληση 2. η
 κατανάλωση 3. το άδειασμα 4. *μτφ.* η κόπωση,
 η κόπωση, ο κάματος, η εξασθένιση
epuizat-ă, epuizați-te *επιθ.* 1. εξαντλημένος-η-ο 2.
μτφ. κουρασμένος-η-ο
epura, epurez *ρ. μετ.* 1. καθαρίζω, εκκαθαρίζω 2.
μτφ. απαλλάσσω τις δημόσιες υπηρεσίες,
 οργανώσεις, κ.λ.π. από τους ανίκανους ή
 περιττούς υπαλλήλους 3. *εξαγνίζω*
epurare, epurări ουσ. θηλ. 1. η εκκαθάριση, ο
 καθαρισμός 2. ο εξαγνισμός 3. *μτφ.* η απαλλογική
 των υπηρεσιών από τους ανίκανους ή περιττούς
 υπαλλήλους // - *a apei* ο καθαρισμός του νερού
 (για να είναι πόσιμο)
epurator, epuratoare ουσ. ουδ. η εγκατάσταση για
 καθαρισμό του νερού ή άλλων ουσιών, η
 εγκατάσταση φίλτρου
epurație, epurații ουσ. θηλ. η εκκαθάριση, ο
 καθαρισμός
eradica, eradic *ρ. μετ.* 1. ξεριζώνω, εκριζώνω 2.
μτφ. καταστρέφω, εξοντώνω
eradicare, eradicări ουσ. θηλ. 1. η εκρίζωση 2. *μτφ.*
 η εξόντωση
erată, erate ουσ. θηλ. το παρόραμα
eratic-ă, eratici-ce *επιθ.* πλανόδιος-α-ο
eră, ere ουσ. θηλ. 1. η περίοδος, η εποχή 2. η
 υποδιαίρεση της γήινης προϊστορίας· ο
 γεωλογικός αιώνας // *era terțiară* η τριτογενής
 περίοδος· ο καινοζωικός αιώνας
erbicid, erbicide ουσ. ουδ. το ζιζανιοκτόνο
erbivor-ă, erbivori-e I. *επιθ.* χορτοφάγος-ος-ο //
animale - *e* τα χορτοφάγα ζώα II. ουσ. αρσ. και
 θηλ. το χορτοφάγο θηλαστικό
erect-ă, erecti-e *επιθ.* 1. (ισίος-α-ο, όρθιος-ια-ιο 2.
 ορθωμένος-η-ο, κάθετος-η-ο, στητός-ή-ό
erector-oare, erectori-oare I. *επιθ.* (ανατ.) ορθωτικός-
 ή-ό // *muşchi* - *i* οι ορθωτήρες μύες II. ουσ. ουδ.
 ο ορθωτήρας (κάθε μέσο με το οποίο ανυψώνεται
 κάτι)
erectie, erectii ουσ. θηλ. το σήκωμα, η ορθοστασία
erede, erezi ουσ. αρσ. (νομ.) ο, η κληρονόμος
ereditar-ă, ereditari-e *επιθ.* κληρονομικός-ή-ό // *πολ.*
monarhie - *ă* η κληρονομική βασιλεία // *prinț* ~ ο
 κληρονομικός πρίγκιπας, ο διάδοχος
ereditate, eredități ουσ. θηλ. η κληρονομικότητα
eremit, eremiți ουσ. αρσ. ο ερημίτης, ο ασκητής, ο
 αναχωρητής, ο μοναχός
eres, eresuri ουσ. ουδ. 1. η πίστη σε ξωτικές
 δυνάμεις 2. *μτφ.* η παραπλάνηση, η δεισιδαιμονία
erete, ereți ουσ. αρσ. το γεράκι, το σαλι
eretic-ă, eretici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.) αιρετικός
 -ή (ο, η)
erezie, erezii ουσ. θηλ. 1. η αίρεση 2. *μτφ.* το λάθος·
 η πλάνη· η σφαλερή αντίληψη
erg, ergi ουσ. αρσ. (φυσ.) το έργο (μονάδα
 μέτρησης μηχανικού έργου)
erg, erguri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) η έρημος από άμμο
 με αμμόλοφους στις χαμηλές περιοχές του
 φλοιού της γης
ergograf, ergografe ουσ. ουδ. ο εργογράφος (η
 συσκευή για καταγραφή της μυϊκής
 δραστηριότητας)
ergometrie ουσ. θηλ. η εργομετρία
ergometru, ergometre ουσ. ουδ. το εργόμετρο
ergonomie ουσ. θηλ. η εργονομία

ergoterapie ουσ. θηλ. η εργοθεραπεία
ergotină, ergotine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η εργοτίνη, η εργοτοξίνη
erija, erijez ρ. μέσο παρουσιάζομαι σαν κάτι που δεν είμαι· θεωρούμαι σαν κάτι αξιόλογο χωρίς όμως να είμαι
eritem, eriteme ουσ. ουδ. το ερύθημα, η κοκκινίλα του δέρματος
erizipel, erizipele ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ερυσίπτελας· το ανεμοπύρωμα
ermetic-ă, ermetici-ce I. επίθ. 1. ερμητικός-ή-ό, στεγανός-ή-ό 2. κατάκλειστος-η-ο 3. αδιαπέραστος-η-ο // **poezie** -ă το ερμητικό ποίημα II. επίρ. ερμητικά, κατάκλειστα
ermetism ουσ. ουδ. ο ερμητισμός
ermitaj, ermitaje ουσ. ουδ. 1. το ερημητήριο, η κατοικία ενός ερημίτη 2. το Ερμιτάζ, το μουσείο της Αγίας Πετρούπολης
eroare, erori ουσ. θηλ. το λάθος, η πλάνη, το σφάλμα, η απάτη // ~ **de calcul** το υπολογιστικό λάθος // ~ **judiciară** το δικαστικό σφάλμα // **a induce în** ~ αποπλανώ, παραπλανώ, εξαπατώ
eroda pers. 3 **erodează** I. ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) προξενεί διάβρωση· διαβιβρώσκει II. ρ. μέσο παθαίνω διάβρωση, φαγώνομαι· παθαίνω φθορά από κάποια διαβρωτική ενέργεια
erodare, erodări ουσ. θηλ. 1. η διάβρωση 2. το φάγωμα, η φθορά
eroică-ă, eroici-ce I. επίθ. ηρωικός-ή-ό II. επίρ. ηρωικά // **a rezista** ~ αντιστέκομαι ηρωικά
eroicomic-ă, eroicomici-ce επίθ. το ψευδοπαλικάρο // **poem** ~ το σκωπτικό ηρωικό ποίημα
eroină, eroina ουσ. θηλ. 1. η ηρωΐδα 2. η πρωταγωνίστρια (που έχει τον κύριο ρόλο σε μια υπόθεση)
eroism ουσ. ουδ. 1. ο ηρωισμός, η ανδρεία 2. το ανδραγάθημα, η ανδραγαθία // **act de** ~ το ανδραγάθημα // **a manifesta acte de** ~ ανδραγαθώ
eronat-ă, eronați-te επίθ. εσφαλμένος-η-ο, λαθεμένος-η-ο
erotic-ă, erotici-ce επίθ. ερωτικός-ή-ό
erotism ουσ. ουδ. ο ερωτισμός
erou, eroi ουσ. αρσ. 1. ο ήρωας 2. το κύριο πρόσωπο λογοτεχνικού έργου 3. ο δράστης ενός γεγονότος // ~ **national** ο εθνικός ήρωας
eroziune, eroziuni ουσ. θηλ. η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα // ~ **a solului** η διάβρωση του εδάφους
eroziv-ă, erozivi-ce επίθ. διαβρωτικός-ή-ό
erudit-ă, erudiți-te επίθ. 1. ευρυμαθής-ής-ές, πολυμαθής-ής-ές 2. λόγιος-ια-ιο
erudiție, erudiții ουσ. θηλ. 1. η ευρυμάθεια, η πολυμάθεια 2. η λογιότητα
erupe pers. 3 **erupe** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. εκρήγνυται (ηφαίστειο, πετρελαϊκές γεωτρήσεις, κ.λ.π.) 2. συμβαίνει αναπάντεχα και βίαια (σχηματίζει φουσκάλες στο δέρμα)
erupere, eruperi ουσ. θηλ. η έκρηξη
eruptiv-ă, eruptivi-ce επίθ. 1. εκρηξιγενής-ής-ές, ηφαιστειογενής-ής-ές 2. μτφ. ευεξάπτος-η-ο // **rocă** -ă το εκρηξιγενές πέτρωμα
eruptie, eruptii ουσ. θηλ. 1. η έκρηξη 2. ιατρ. το φουσκάλισμα // **vulcan în** ~ το ηφαίστειο σε έκρηξη

erzaț, erzațuri ουσ. ουδ. το υποκατάστατο
esaveraj, esaveraje ουσ. ουδ. (αθλ.) το εσαβεράζ, η διαφορά μεταξύ των επιτυχημένων και αποτυχημένων πόντων στο παιχνίδι του ράγκμπι, που σημειώσω μια ομάδα
escadră, escadre ουσ. θηλ. η μοίρα στόλου, πλοίων
escadrilă, escadriile ουσ. θηλ. η μοίρα αεροπλάνων
escadron, escadroane ουσ. ουδ. (στρατ.) η ίλη (μονάδα ιππικού), η επιλαρχία (μονάδα ιππικού)
escalada, escaladez ρ. μετ. 1. δρασκελίζω 2. υπερπηδών 3. κλιμακώνω, παρατάσσω κατά κλιμάκια (στρατός)
escaladare, escaladări ουσ. θηλ. 1. η υπερπήδηση 2. το δρασκελισμα, η κλιμάκωση 3. η κλιμακωτή επέκταση μιας σύγκρουσης ανάμεσα σε αντίπαλους στρατούς
escaladă, escalade ουσ. θηλ. 1. το δρασκελισμα, η κλιμάκωση 2. το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση, το ανέβασμα 3. η εφοδος
escalator, escalatoare ουσ. ουδ. η κυλιόμενη σκάλα
escală, escale ουσ. θηλ. ο σταθμός, η στάθμευση // **a face o** ~ κάνω στάθμευση (στο δρομολόγιο) // **zbor fără** ~ η πτήση χωρίς σταθμό (για τα αεροπλάνα)
escamota, escamotez ρ. μετ. 1. αποκρύβω κάτι· εχέμυθα 2. κάνω να γίνει άφαντο κάποιο πράγμα χωρίς να παρατηρηθεί αυτή η ενέργεια 3. χρησιμοποιώ απατηλά τεχνάσματα για να αποκρύψω κάτι 4. μτφ. νοθεύω
escamotabil-ă, escamotabili-ce επίθ. κάποιος που μπορεί να κρυφτεί· απατηλήρητα
escamotare, escamotări ουσ. θηλ. 1. η λαθοχειρία, η απατηλήρητη απόκρυψη κάποιου πράγματος με απατηλά μέσα 2. η εισαγωγή του συστήματος προσοειώσεως μες στο σκελετό του αεροπλάνου
escapadă, escapade ουσ. θηλ. 1. το ξεπόρτισμα, η δραπέτευση, η απόδραση, η λαθραία φυγή 2. η περιπέτεια
escatologie ουσ. θηλ. η εσχολογία
eschimos-ă, eschimosi-se I. ουσ. αρσ. και θηλ. οι Εσκιμώοι, ο Εσκιμώος, η Εσκιμώα II. επίθ. εσκιμωϊκός-ή-ό
eschiva, eschivez ρ. αντων. 1. υπεκφεύγω, ξεφεύγω 2. διαφεύγω
eschivare, eschivări ουσ. θηλ. 1. η υπεκφυγή, η διαφυγή 2. η επιδέξια αποφυγή μιας πράξης ή μιας απάντησης
eschivă, eschive ουσ. θηλ. (αθλ.) η αποφυγή του χτυπήματος της γροθιάς του αντιπάλου στο μποξ· σκύβοντας το κεφάλι ή λυγίζοντας τα γόνατα
escorta, escortez ρ. μετ. 1. συνοδεύω 2. συμβαδίζω με κάποιον φρουρώντας τον ή τιμητικά 3. ακολουθώ
escortare, escortări ουσ. θηλ. 1. η συνοδεία 2. εφοδιοπομπή, η νηοπομπή 3. η ακολουθία
escortă, escorte ουσ. θηλ. 1. η συνοδεία 2. η εφοδιοπομπή, η νηοπομπή 3. η ακολουθία
escortor, escortoare ουσ. ουδ. το πολεμικό πλοίο η το αεροπλάνο με αποστολή τη συνοδεία κάποιας ενέργειας για ασφάλεια
escroc-oacă, escroci-oace ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η αισχροκερδής 2. λωποδύτης-ύτρια (ο, η), απατεώνας (ο, η), αγύρτης-ισσα (ο, η), τσαρλατάνος-α (ο, η)
escroca, escrochez ρ. μετ. 1. αισχροκερδών 2. λωποδυτώ, κλέβω με απάτη ξένο πράγμα

escrocare, escrocări ουσ. θηλ. 1. η αισχροκέρδεια 2. η λωποδυσία, η απάτη, το κλέψιμο, η δολιότητα
escrocherie, escrocherii ουσ. θηλ. 1. η αισχροκέρδεια 2. η λωποδυσία, η απάτη, η τσαρλατανιά, η αγυρτεία, η κλεψιά, η δολιότητα
esești-ă, esești-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η συγγραφέας δοκιμίων
eseistic-ă, eseistici-ce I. επίθ. δοκιμιακός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η δοκιμογραφία: η τέχνη δημιουργίας δοκιμίων (λογοτεχνικών, επιστημονικών)
esență, esențe I. ουσ. θηλ. 1. η ουσία 2. η σύσταση 3. η βαθύτερη έννοια ενός πράγματος 4. το άρωμα, το απόσταγμα 5. η ποικιλία δέντρων του δάσους // ~ de levănțiță το άρωμα της λεβάντας // ~ tare lemne τα ξύλα γερής ποικιλίας // **esența lucurilor** η ουσία των πραγμάτων II. επιρ. έκφρ. **în** ~ κατ' ουσίαν, κατά βάθος, στην πραγματικότητα
esențial-ă, esențial-e επίθ. ουσιώδης-ης-ες, κύριος -ια-ιο, κεφαλαιώδης-ης-ες, ουσιαστικός-ή-ό, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό
eseu, eseuri ουσ. ουδ. 1. το δοκίμιο (σύγγραμμα) 2. αθλ. το εσέ, η δοκιμή (στο ράγκμπυ)
esofag, esofaguri ουσ. ουδ. (ανат.) ο οισοφάγος
esperanto ουσ. ουδ. η εσπεράντο (διεθνής βοηθητική γλώσσα)
esplanadă, esplanade ουσ. θηλ. 1. η πλατεία 2. η πλατιά οδός φυτεμένη στη μέση με δέντρα, χορτάρια, λουλουδία
est ουσ. ουδ. η ανατολή (το σημείο του ορίζοντα)
estacadă, estacade ουσ. θηλ. η προβλήτα
ester, esteri ουσ. αρσ. (χημ.) ο εστέρας
esterificare, esterificări ουσ. θηλ. (χημ.) η εστεροποίηση
estet-ă, esteti-te ουσ. αρσ. και θηλ. αισθησιτής-ίστρια (ο, η)
esthetic-ă, estetic-ce I. επίθ. αισθητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η αισθητική III. ουσ. ουδ. το αισθητικό
estetician-ă, esteticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (ο, η) αισθητικός
estetism ουσ. ουδ. ο αισθητισμός
estetizant-ă, estetizante-te I. επίθ. αισθητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αισθησιτής-ίστρια (ο, η)
estic-ă, estici-ce επίθ. ανατολικός-ή-ό
estima, estimez ρ. μετ. 1. εκτιμώ, αποτιμώ, διατιμώ 2. κρίνω 3. ψηφώ, υπολογίζω
estimabil-ă, estimabili-e επίθ. εκτιμήσιμος-η-ο, υπολογίσιμος-η-ο
estimare, estimări ουσ. θηλ. η εκτίμηση, η αποτίμηση, η διατίμηση
estimat, estimate ουσ. ουδ. η διατίμηση
estimativ-ă, estimativi-e I. επίθ. εκτιμητικός-ή-ό II. επιρ. εκτιμητικά
estimație, estimații ουσ. θηλ. η εκτίμηση, η διατίμηση, η αποτίμηση
estiv-ă, estivi-e επίθ. θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριώδης-ης-ο
estival-ă, estivali-e επίθ. θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός-ή-ό
estompa, estompez I. ρ. μετ. 1. σφομιλώ, απλώνω το χρώμα με το σφομίλι (με τον επιχρωστήρα) για να γίνει αδιευκρίνιστος, αόριστος 2. απαλύνω, μαλακώνω, μετριάζω II. ρ. μέσο γίνομαι σκεπτικός, ασαφής, απροσδιόριστος
estompare, estompari ουσ. θηλ. 1. το άπλωμα του χρώματος με το σφομίλι 2. μτφ. η απροσδιοριστία,

η ασάφεια, η αοριστία 3. η απάλυνση, το μαλάκωμα, η μετρίαση
estompat-ă, estompați-te επιθ. απαλυμένος-η-ο, μετριάσιμος-η-ο, απροσδιόριστος-η-ο, αόριστος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο, ασαφής-ής-ές
estompă, estompe ουσ. θηλ. ο επιχρωστήρας, το σφομίλι
Eston-ă, Estoni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Εσθονός -Εσθονή (ο, η) II. επίθ. εσθονικός-ή-ό // **limba -ă** η εσθονική γλώσσα
estorca, estorchez ρ. μετ. ξεγελώ και αφαιρώ με δόλια μέσα από κάποιον χρήματα
estorcăre, estorcări ουσ. θηλ. η εξαπάτηση και αφαίρεση με δόλια μέσα από άλλον χρήματα
estradă, estrade ουσ. θηλ. η εξέδρα // **teatru de ~** το θέατρο ποικιλίας, βαριετέ, μούζικ-χωλλ
estuar, estuare ουσ. θηλ. (γεωγρ.) η εκβολή ποταμού
esafod, esafoduri ουσ. ουδ. το ικρίωμα, η σκαλωσιά, το σανίδωμα λαμπετόμου
esafodaj, esafodaje ουσ. ουδ. 1. η σκαλωσιά 2. μτφ. το σύνολο δεδομένων, επιχειρημάτων, κ.λ.π. για την υποστήριξη μιας θεωρίας, επιστήμης, κ.λ.π. // **a ridica -ul** στήνω τη σκαλωσιά
esalon, esaloane ουσ. ουδ. το κλιμάκιο: το τμήμα στρατού ή άλλου σώματος
esalona, esaloney ρ. μετ. 1. κλιμακώνω 2. κατανέμω σε μέρη κάποιο έργο ώστε να εκτελεστεί διαδοχικά σε ορισμένη σειρά και σε καθορισμένες προθεσμίες
esalonare, esalonări ουσ. θηλ. 1. η κλιμάκωση 2. (στρατ.) η παράταξη κατά κλιμάκια
esantion, esantioane ουσ. ουδ. 1. το δείγμα 2. το πρότυπο // ~ de stofă το δείγμα υφάσματος 3. το ένδειγμα
esapament, esapamente ουσ. ουδ. 1. η εκροή 2. η διαφυγή // η ροή προς τα έξω // **gaze de ~** το αέριο εκροής // **țevă de ~** ο σωλήνας εκροής
esarfă, esarfe ουσ. θηλ. 1. η εσάρπα, η σάρπα 2. (διακριτικό σήμα αξιώματος) η ταινία
esec, esecuri ουσ. ουδ. 1. η αποτυχία 2. η ήττα // **a suferi un ~** έχω αποτυχία 3. το αποτυχημένο αποτέλεσμα
esichier, esichiere ουσ. ουδ. η σκακίερα
esua, esuez ρ. αμ. 1. αποτυγχάνω, αποτυχαίνω 2. (ναυτ.) προσαράσω, εξωκόλω πλοία // **i-au esuat planurile** του απέτυχαν τα σχέδια
esuate, esuări ουσ. θηλ. (ναυτ.) η προσαράξη: η πρόσκρουση
etaj, etaje ουσ. ουδ. το πάτωμα. ο όροφος
etajă, etaje I. ρ. μετ. 1. τοποθετώ κατ' όροφους 2. βάζω το πάτωμα σ' ένα σπίτι II. ρ. μέσο τοποθετούμαι κατ' όροφους: στοιβάζομαι με όροφους
etajare, etajări ουσ. θηλ. ο σχηματισμός ορόφων
etajeră, etajere ουσ. θηλ. 1. η εταζέρα 2. η σκευοθήκη
etala, etalez ρ. μετ. κάνω επίδειξη, εκθέτω με επίδειξη
etalaj, etalaje ουσ. ουδ. η επίδειξη
etalare, etalări ουσ. θηλ. η επιδεικτική έκθεση (εμπορευμάτων, κ.λ.π.)
etalon, etaloane ουσ. ουδ. 1. ο κανόνας, ο τύπος μέτρων και σταθμών 2. το πρότυπο, το καλούπι // (οικον.) ~ aur ο χρυσός κανόνας // ~ al prețurilor ο κανόνας των τιμών (το χρήμα)

etalona, etalenez ρ. μετ. καθορίζω τον τύπο μονάδας στην σκάλα οργάνου μετρήσεως
etalonare, etalonări ουσ. θηλ. ο καθορισμός μιας μονάδας μετρήσεως και του οργάνου για τη μέτρηση ενός ποσού
etamină, etamine ουσ. θηλ. το εταμίν, το λεπτό ύφασμα με αραιό πλέξιμο
etan ουσ. αρσ. (χημ.) το αιθάνιο
etanol, etanoli ουσ. αρσ. (χημ.) η αιθανόλη· η αιθυλική αλκοόλη· το αιθυλικό αλκοόλ
etans-ă, etanși-e επίθ. στεγανός-ή-ό // **închidere -ă** το στεγανό κλείσιμο
etanșă, etanșez ρ. μετ. κάνω κάτι στεγανό, σταματώ την είσοδο ή την έξοδο υγρού ή αερίου
etanșare, etanșări ουσ. θηλ. η στεγανότητα
etanșeitate, etanșeități ουσ. θηλ. η στεγανότητα
etapă, etape ουσ. θηλ. 1. το στάδιο εξέλιξης 2. η περίοδος, η φάση 3. ο σταθμός οδοιπορούντων 4. (αθλ.) «η αγωνιστική», η χρονική διεξαγωγή αθλητικών αγώνων // **în actuala - de dezvoltare** στην παρούσα περίοδο της ανάπτυξης
etate, etăți ουσ. θηλ. 1. ηλικία 2. η προχωρημένη ηλικία // **om în ~** άνθρωπος σε προχωρημένη ηλικία, άνθρωπος στη γεραστιά // **ce ~ aveți?** τί ηλικία έχετε;
etatism ουσ. ουδ. (πολ.) η κρατικοποίηση· η κρατική επέμβαση στην πολιτική και κοινωνική ζωή
etatiza, etatizez ρ. μετ. κρατικοποιώ· κάνω κάτι κτήμα του κράτους
etatizare, etatizări ουσ. θηλ. η κρατικοποίηση
etatizat-ă, etatizati-te επίθ. κρατικοποιημένος-η-ο, σε κρατική ιδιοκτησία
etcetera (e.t.c.) επίρ. και τα λοιπά (κ.λ.π.)
etenă, etene ουσ. θηλ. (χημ.) το αιθυλένιο
eter, eteri ουσ. αρσ. 1. ο αιθέρας 2. το πέμπτο στοιχείο του σύμπαντος δίπλα στις τέσσερις απλές ύλες: αέρας, φωτιά, γη, νερό 3. τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα
eter, eteruri ουσ. ουδ. το ανώτερο στρώμα της ατμόσφαιρας, ο ουρανός, ο αέρας, ο αιθέρας
eterat-ă, eterați-te I. επίθ. 1. αιθέριος-ια-ιο, αιθερώδης-ης-ες 2. μτφ. λεπτός-ή-ό, διάφανος-η-ο II. ουσ. αρσ. το αιθέριο, η ουσία από την εξάτμιση αιθέρας διάλυσης
eteric-ă, eterici-ce επίθ. 1. αιθέριος-ια-ιο 2. μτφ. λεπτός-ή-ό, αέρινος, άυλος-η-ο // (χημ.) **uleiurile eterice** τα αιθέρια έλαια
eterifica, eterific ρ. μετ. (χημ.) αιθεροποιώ
eterist, eteristi ουσ. αρσ. το μέλος της Φιλικής Εταιρείας, ο εταίρος
etern-ă, eterni-e I. επίθ. αιώνιος-ια-ιο, παντοπινός-ή-ό, μόνιμος-η-ο II. επίρ. αιώνια
eternitate ουσ. θηλ. η αιωνιότητα, η αθανασία, η αφθαρσία, η παντοτινή ύπαρξη
eterniza, eternizez ρ. μετ. διαιωνίζω· κάνω κάτι αιώνιο, διατηρώ κάτι συνέχεια
eternizare, eternizări ουσ. θηλ. η διαιώνιση
eterogen-ă, eterogeni-e επίθ. ετερογενής-ής-ές
eteromanie, eteromanii ουσ. θηλ. η αιθερομανία, είδος τοξικομανίας με αιθυλικό αιθέρα
eteronim-ă, eteronimi-e επίθ. ετερωνυμικός-η-ο
etiaj, etiaje ουσ. ουδ. η κατωτάτη στάθμη ποταμού
etic-ă, etici-e I. ουσ. θηλ. 1. η ηθική 2. το σύγγραμμα ηθικής II. επίθ. ηθικός-ή-ό // **principii -e** οι ηθικές αρχές

eticheta, etichetez ρ. μετ. 1. επικολλώ, βάζω ετικέτες 2. επιγράφω 3. μτφ. χαρακτηρίζω κάποιον με το χαρακτηριστικό του γνώρισμα
etichetare, etichetări ουσ. θηλ. η επικόλληση ετικετών
etichetă-ă, etichetați-te επίθ. ετικεταρισμένος-η-ο· με ετικέτα
etichetă, etichete ουσ. θηλ. 1. η ετικέτα 2. η εθιμοτυπία // **om al etichetei** ο άνθρωπος της ετικέτας (της εθιμοτυπίας)
etil, etili ουσ. αρσ. (χημ.) το αιθύλιο
etilare, etilări ουσ. θηλ. η αιθυλοποίηση
etilenă, etilene ουσ. θηλ. (χημ.) το αιθυλένιο
etilic-ă, etilici-ce επίθ. αιθυλικός-ή-ό // **alcohol** ~ το αιθυλικό αλκοόλ, η αιθυλική αλκοόλη // **eter** ~ ο αιθυλικός αιθέρας (ο αιθέρας)
etilism ουσ. ουδ. ο αιθυλισμός, ο αλκοολισμός
etimolog-ogă, etimologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ετυμολόγος (ο, η)
etimologic-ă, etimologici-ce επίθ. ετυμολογικός-ή-ό // **dicționar** ~ το ετυμολογικό λεξικό
etimologie, etimologii ουσ. θηλ. (γραμμα.) η ετυμολογία
etiologie ουσ. θηλ. η αιτιολογία, η εξήγηση της αιτίας για κάτι που συμβαίνει
Etiopian-ă, Etiopieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Αιθίοπας, η Αιθίοπιδα II. επίθ. αιθιοπικός-ή-ό // **limba etiopiană** η αιθιοπική γλώσσα
etirare, etirări ουσ. θηλ. (τεχ.) η επιμήκυνση, το μάκρυνμα, η έκταση σε μήκος, το τέντωμα (μεταλλικών ή συνθετικών νημάτων)
etnic-ă, etnici-ce επίθ. εθνικός-ή-ό // **nume -ce** τα εθνικά ονόματα· τα ονόματα διαφόρων λαών
etnogenie ουσ. θηλ. η εθνογένεση
etnograf-ă, etnografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. εθνογράφος (ο, η)
etnografic-ă, etnografici-ce επίθ. εθνογραφικός-ή-ό
etnografie ουσ. θηλ. η εθνογραφία
etnolog-ogă, etnologi-oge ουσ. αρσ. και θηλ. εθνολόγος (ο, η)
etnologic-ă, etnologici-ce επίθ. εθνολογικός-ή-ό
etnologie ουσ. θηλ. η εθνολογία
etolă, etole ουσ. θηλ. 1. το πετραχίλι των καθολικών ιερών 2. η γούνα στο λαιμό και στους ώμους σε γυναικεία ενδύματα
etologie ουσ. θηλ. η ηθολογία
etos ουσ. ουδ. το ήθος, οι συνήθειες
etravă, etrave ουσ. θηλ. (ναυτ.) ακρόπωρο, στείρα
Etrusc-ă, Etrusci-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ετρούσκος -α (ο, η) II. επίθ. ετρούσκικός-ή-ό
etufare, etufări ουσ. θηλ. (τεχ.) ο πνιγμός, η θανάτωση της νύφης της κάμπιας του μεταξοσκώληκα (της χρυσάλλιδας) μέσα στο κοκούλι με βράσιμο σε ειδικό φούρνο σε θερμοκρασία 80 βαθμούς
etuvă, etuve ουσ. θηλ. ο κλίβανος, ο φούρνος για αποξήρανση, ο απολυμαντικός κλίβανος
eu I. αντ. προσ. εγώ // ~ **sunt la rând** είναι η σειρά μου // **el nu m-a invitat** αυτός δε με προσκάλεσε // **el nu îmi scrie** δε μου γράφει // **poveștile isprăvilor lui încă nu mi le-a spus** τις ιστορίες των πράξεών του ακόμα δε μου τις είπε // **pe mine nu mă cheamă la el** εμένα δε με καλεί σ' αυτόν // **m-am trezit târziu** ξύπνησα αργά // **mie una nu-mi trebuie** εμένα δε μου χρειάζεται // ~

unul όσον αφορά εμένα II. ουσ. ουδ. (φιλος.) το εγώ, η προσωπικότητα, η προσωπική συνείδηση του ανήρωπου // **nu-l interesează decăt propriul lui** ~ δεν τον ενδιαφέρει παρά το εγώ του

eucalipt, eucalipti ουσ. αρσ. (βοτ.) ο ευκάλυπτος (δέντρο ψηλό και αειθαλές)

euclidian-ă, euclidenie επίθ. (γεωμ.) ευκλείδειος-α-ο, σχετικά με τη γεωμετρία του Ευκλείδη

eudemism ουσ. ουδ. (φιλος.) ο ευδαιμονισμός

eufemism, euphemism ουσ. ουδ. ο ευφημισμός // **eu** ~ κατ' ευφημισμόν (με όνομα ευχάριστο αντί δυσάρεστο)

eufemistic-ă, eupemistici-ce επίθ. ευφημιστικός-ή-ό

eufonie, eufonii ουσ. θηλ. η ευφωνία

euforic-ă, euforici-ce επίθ. εύφορος-η-ο

euforie, euforii ουσ. θηλ. 1. η ευφορία η καρποφορία 2. μτφ. η αφρονία στις πνευματικές ιδέες

eugenie ουσ. θηλ. ο εξευγενισμός

euharistie, euharistii ουσ. θηλ. η ευχαριστία // **sfânta** ~ η Θεία Ευχαριστία, το μυστήριο της θείας μετάληψης

eunuc, eunucii ουσ. αρσ. ο ευνούχος, ο χαντούλης

euristic-ă, euristici-ce I. επίθ. ευρετικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η εύρεση, η εξεύρεση

euritmie, euritmii ουσ. θηλ. η ευρυθμία, ο καλός ρυθμός

european-ă, europeni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ευρωπαίος-αία (ο, η) II. επίθ. ευρωπαϊκός-ή-ό // **continental european** η ευρωπαϊκή ήπειρος // **cultura** -ă ο ευρωπαϊκός πολιτισμός

europenesc-ească, europenești επίθ. ευρωπαϊκός-ή-ό

europenește επίρ. ευρωπαϊκά

europeniza, europenizez I. ρ. μετ. εξευρωπαϊζώ, κάνω κάτι ευρωπαϊκό II. ρ. μέσο εξευρωπαϊζομαι

europenizare ουσ. θηλ. ο εξευρωπαϊσμός, η διάδοση του ευρωπαϊκού πολιτισμού

ev, evuri ουσ. ουδ. η ιστορική περίοδος // **Evul mediu** ο Μεσαίωνας

evacua, evacuez ρ. μετ. 1. εκκενώνω, αδειάζω κάτι, κενώνω 2. κάνω έξωση (διώχνω ενοικιαστή ύστερα από δικαστική απόφαση)

evacuabil-ă, evacuabili-e επίθ. 1. εκκενώσιμος-η-ο 2. που μπορεί να υποστεί έξωση (ενοικιαστής)

evacuare, evacuări ουσ. θηλ. 1. η εκκένωση, το άδειασμα, η κένωση 2. η έξωση, το διώξιμο ενοικιαστή 3. η εκτόπιση, ο εκτοπισμός

evada, evadez ρ. αμ. 1. δραπετεύω 2. φεύγω κρυφά, το σκάω // **a evadat din temniță** δραπετεύσε από τη φυλακή

evadare, evadări ουσ. θηλ. 1. η δραπετεύση η απόδραση, η φυγή 2. η διαφυγή

evadat-ă, evadați-te ουσ. αρσ. και θηλ. δραπεττής-ιδα (ο, η)

evalua, evaluez ρ. μετ. 1. διατιμώ, εκτιμώ, αποτιμώ, καθορίζω την τιμή κάποιου πράγματος 2. τιμολογώ, σημειώνω την τιμή κάθε εμπορεύματος για πώληση

evaluabil-ă, evaluabili-e επίθ. διατιμήσιμος-η-ο, εκτιμήσιμος-η-ο

evaluare, evaluări ουσ. θηλ. 1. η διατίμηση, η αποτίμηση, η τίμηση, η εκτίμηση, ο καθορισμός της τιμής κάποιου πράγματος 2. η τιμολόγηση, η τιμή κάθε πράγματος που πρόκειται να πουληθεί

evangelic-ă, evanghelici-ce επίθ. 1. ευαγγελικός-ή-ό 2. διαμαρτυρόμενος-η-ο, που ανήκουν στην ευαγγελική εκκλησία

evangelie, evanghelii ουσ. θηλ. το ευαγγέλιο, το βαγγέλιο

evangelist, evangheliști ουσ. αρσ. 1. ο Ευαγγελιστής, καθέναν από τους τέσσερις συγγραφείς του Ευαγγελίου 2. ο διαμαρτυρόμενος χριστιανός, ο ευαγγελικός που ανήκει στο δόγμα των διαμαρτυρομένων

evantai, evantaie I. ουσ. ουδ. η βεντάλια, η βεντάγια II. επίθ. και επίρ. έκφρ. **în** ~ σε σχήμα βεντάλιας, σε σχήμα ημικυκλίου, ημικυκλικά

evapora, evaporez I. ρ. μετ. εξατμίζω II. ρ. μέσο 1. εξατμίζομαι 2. μτφ. εξαφανίζομαι

evaporabil-ă, evaporabili-e επίθ. εξατμίσιμος-η-ο

evaporare, evaporări ουσ. θηλ. η εξάτμιση, η ατμοποίηση

evaporator, evaporatoare ουσ. ουδ. ο εξετμιστήρας

evaporator-oare, evaporatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εξετμιστής-ίστρια (ο, η), (ο, η εργάτης-άτρια που ασχολείται επαγγελματικά με την εξάτμιση)

evaza, evazez ρ. μετ. πλατύνω, πλατύνω, φαρδύνω, φαρδύνω, κάνω κάτι πλατύ, φαρδύ (κυρίως στα μπατζάκια του παντελονιού)

evazare, evazări ουσ. θηλ. το πλάτεμα, το πλάτυμα, η πλάτυνση

evazat-ă, evazați-te επίθ. εβαζέ, πλατύγυρος-η-ο (για το παντελόνι)

evazionism ουσ. ουδ. 1. η αποφυγή, η τάση στη λογοτεχνία να περιγράφει θέματα άσχετα με την πραγματική κοινωνική ζωή 2. η διαφυγή

evazionist-ă, evazionisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φοροδιαφεύγων-ουσα τα άτομα που αποφεύγουν επιτήδεια τις φορολογικές τους υποχρεώσεις

evaziune, evaziuni ουσ. θηλ. η αποφυγή, η διαφυγή // (οικον.) ~ **fiscală** η φοροδιαφυγή

evaziv-ă, evazivi-e I. επίθ. μη κατηγορηματικός-ή-ό, αόριστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, αναποφάσιτος-η-ο II. επίρ. ασαφώς, αόριστα

eveniment, evenimente ουσ. ουδ. 1. το γεγονός 2. το συμβάν, το περιστατικό // ~ **important** το σημαντικό γεγονός

eventual-ă, eventuali-e I. επίθ. 1. ενδεχόμενος-η-ο 2. πιθανός-ή-ό II. επίρ. 1. ενδεχομένως 2. πιθανώς

eventualitate, eventualități ουσ. θηλ. 1. το ενδεχόμενο 2. το πιθανό, ό,τι μπορεί να συμβεί // **pentru orice** ~ για κάθε ενδεχόμενο

evicțiune, evicțiuni ουσ. θηλ. (νομ.) η αποστέρηση, η αφαίρεση της κατοχής ακινήτου από κάποιον

evident-ă, evidenți-te I. επίθ. 1. πρόδηλος-η-ο, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές, εμφανής-ής-ές 2. ολοφάνερος-η-ο, φανερός-ή-ό, έκδηλος-η-ο II. επίρ. 1. προφανώς, εμφανώς, προδήλως 2. ολοφάνερα, φανερά, έκδηλα

evidență, evidente ουσ. θηλ. 1. το προφανές, το πρόδηλο 2. η καταγραφή 3. το εμφανές 4. η προσέοχη // **a ține evidența** κρατώ την καταγραφή // **registru de ~** το δεφτέρι, το κατάστιχο // **evidența statistică** η στατιστική καταγραφή // **evidența contabilă** η λογιστική καταγραφή // **a scoate în ~** προβάλλω

evidenția, evidențiez I. ρ. μετ. διακρίνω, ξεχωρίζω, προβάλλω, αναδεικνύω, δείχνω το ολοφάνερο, το προφανές II. ρ. μέσο 1. ξεχωρίζομαι,

διακρίνομαι, αναδεικνύομαι, εξέχω, προβάλλομαι
 2. πρωτεύω κατατάσσομαι ανάμεσα στους
 πρώτους // **s-a evidențiat prin lucrările sale**
 διακρίθηκε με τα έργα του
evidențiat-ă, evidențiat-ii επίθ. 1. (ο, η)
 πρωτεργάτης-τρια, πρωτοπόρος-α-ο 2.
 ξεχωριστός-ή-ό, αξιέπαινος-η-ο, αξιόλογος-η-ο,
 διακεκριμένος-η-ο
evidențiere, evidențieri ουσ. θηλ. 1. η διάκριση, το
 ξεχώρισμα 2. η προεξοχή 3. μτφ. η καταγραφή
 4. η έμφαση
evinge, eving ρ. μετ. (νομ.) αποστερώ, αφαιρώ την
 κατοχή κάνω ένα πρόσωπο να υποστεί αφαίρεση
 της κατοχής ακινήτου
evita, evit ρ. μετ. 1. αποφεύγω, αποτρέπω 2.
 υπεκφεύγω 3. απέχω // **evit prietenia lui**
 αποφεύγω τη φιλία του // **o reparație mică poate**
evita pagube mari μια μικρή επισκευή μπορεί να
 αποτρέψει μεγάλες ζημιές // **pentru a evita orice**
echivoc για να αποφευχθεί κάθε διφορούμενο
evitabil-ă, evitabili-e επίθ. αποτρεπτικός-ή-ο
evitabilitate, evitabilități ουσ. θηλ. η
 αποτρεπτικότητα, η δυνατότητα αποφυγής
evitare, evitări ουσ. θηλ. 1. η αποφυγή, η αποτροπή
 2. η παράκαμψη ενός σημείου για αποτροπή του
 κινδύνου
evlavie, evlavii ουσ. θηλ. 1. η ευλάβεια 2. η
 θεοσέβεια, η ευσέβεια
evlavios-oasă, evlavioși-oase I. επίθ. ευλαβής-ής-ές,
 ευσεβής-ής-ές II. επίρ. ευλαβώς, ευσεβώς
evoca, evoc ρ. μετ. 1. επικαλούμαι 2. αναπολώ,
 παρασταίνω
evocabil-ă, evocabili-e επίθ. επικλητικός-ή-ό
evocare, evocări ουσ. θηλ. 1. η επίκληση 2. η
 αναπόληση
evocativ-ă, evocativi-e επίθ. επικλητικός-ή-ό
evocator-oare, evocatori-oare επίθ. επικλητικός-ή-ό
evolua, evoluez I. ρ. μετ. εξελίσσω 2. ανελλίσσω,
 αναπτύσσω II. ρ. μέσο εξελίσσομαι // **boala**
evoluează normal η αρρώστια εξελίσσεται ομαλά
evoluate, evoluări ουσ. θηλ. 1. η εξέλιξη, η πρόοδος
 2. η ανέλιξη
evoluat-ă, evoluati-te επίθ. 1. εξελιγμένος-η-ο,
 προοδευμένος-η-ο 2. αναπτυγμένος-η-ο
evolutiv-ă, evolutivi-e I. επίθ. εξελικτικός-ή-ό
evolufie, evoluții ουσ. θηλ. 1. η εξέλιξη, η πρόοδος
 2. η ανέλιξη, η ανάπτυξη
evoluționism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) η εξελικτική
evoluționist-ă, evoluționiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ.
 ο, η οπαδός της εξελικτικής, εξελικτικός-ή
Evreică, Evreice ουσ. θηλ. η Εβραία
evreiesc-iască, evreiești επίθ. εβραϊκός-ή-ό // **limba**
-iască η εβραϊκή, τα εβραϊκά, η γλώσσα των
 Εβραίων
evreiește επίρ. εβραϊκά, εβραϊστί σύμφωνα με τη
 γλώσσα ή τον τρόπο των Εβραίων
Evreu, Evrei ουσ. αρσ. ο Εβραίος, οι Εβραίοι, ο
 Ισραηλίτης, οι Ισραηλίτες
evrica επιφ. εύρηκα! βρήκα!
ex πρώτο συνθετικό ουσιαστικών με τη σημασία
 πρώην, τώως, πλην, εκτός, εξόν // ~ **ministru**
 πρώην υπουργός
exacerbat, exacerbat-ii ρ. μετ. εντείνω, επιτείνω
exacerbare, exacerbări ουσ. θηλ. η ένταση, η
 επίταση, το δυνάμωμα

exacerbat-ă, exacerbat-ii επίθ. 1. εντατικός-ή-ό
 2. δριμύς-εία-ύ
exacerbatie, exacerbații ουσ. θηλ. η ένταση, η
 επίταση, το δυνάμωμα
exact-ă, exact-ii I. επίθ. 1. ακριβής-ής-ές 2. σωστός
 -ή-ό // **cifra -ă** ο ακριβής αριθμός // **ora -ă** η
 ακριβής ώρα // **o redare -ă a textului** η ακριβής
 απόδοση του κειμένου // **științe -e** οι ακριβείς
 επιστήμες II. επίρ. 1. ακριβώς, σωστά 2. ορθώς,
 ίσα 3. ίσα-ίσα // ~ **la mijloc** ακριβώς καταμεσής
 ίσα στη μέση // **spune -ce s-a întâmplat?** πες
 ακριβώς τί συνέβη; // ~ **cu** ίσαμε // **la orele 4** ~
 στις τέσσερις η ώρα ακριβώς
exactitate, exactități I. ουσ. θηλ. 1. η ακρίβεια 2. η
 λεπτολογία 3. η τελειότητα στη λειτουργία
 (μηχανές, όργανα) II. επίρ. έκφρ. // **cu** ~ με
 ακρίβεια, σίγουρα
exactitudine, exactitudini ουσ. θηλ. 1. η ακρίβεια
 2. η προσοχή, η επιμέλεια
exagera, exager ρ. μετ. 1. υπερβάλλω,
 μεγαλοποιώ 2. μεγαλώνω τον όγκο, τα παραλέω
 II. ρ. αμ. γίνομαι υπερβολικός στα λόγια μου,
 υπερβάλλω, παραφουσκώνω τη διήγησή μου //
vânătorilor le place să exagereze στους
 κυνηγούς αρέσει να υπερβάλουν
exagerare, exagerări ουσ. θηλ. 1. η υπερβολή, η
 μεγαλοποίηση των πραγμάτων 2. η ακρότητα 3.
 η εξόγκωση // **a recurge la exagerări** καταφεύγω
 σε ακρότητες
exagerat-ă, exagerați-te I. επίθ. υπερβολικός-ή-ό
 II. επίρ. υπερβολικά
exala, exal ρ. μετ. αναθυμιάω
exalare, exalări ουσ. θηλ. η αναθυμιάση, η εξάτμιση
 αερίων, η δυσοσμία
exalație, exalații ουσ. θηλ. η αναθυμιάση
exalta, exalt I. ρ. μετ. 1. εξάπτω 2. εξαίρω,
 υπερεπαίνω II. ρ. μέσο εξάπτομαι, ενθουσιάζομαι
exaltare, exaltări ουσ. θηλ. 1. η έξαψη, η έξαρση
 η ανύψωση σε ανώτερες σφαίρες (νους) 2. μτφ. η
 παραφορά, ο ενθουσιασμός
exaltat-ă, exaltați-te επίθ. 1. εξημμένος-η-ο,
 ευέξαπτος-η-ο 2. οικ. παραφορος-η-ο εξάλλος-
 η-ο, ενθουσιασμένος-η-ο
examen, examene ουσ. ουδ. 1. η εξέταση 2. η
 έρευνα, ο έλεγχος 3. η δοκιμασία // ~ **de absolvire**
 οι απολυτήριες εξετάσεις // ~ **de stat** οι εξετάσεις
 για απόκτηση του πτυχίου, οι κρατικές εξετάσεις
 // ~ **medical** η ιατρική εξέταση, η επίσκεψη γιατρού
 // **a respinge la** ~ απορρίπτω στις εξετάσεις
examina, examinez ρ. μετ. 1. εξετάζω 2. ερευνώ,
 ελέγχω 3. κάνω επίσκεψη γιατρού για να βγάλω
 διάγνωση 4. εξετάζω τις γνώσεις ή τις ικανότητες
 κάποιου με γραπτή ή προφορική δοκιμασία 5.
 ανακρίνω, υποβάλλω κάποιον σε δικαστική εξέταση
 // **comisia a examinat numai cinci candidați**
 η επιτροπή εξέτασε μόνο πέντε υποψηφίους
examinare, examinări ουσ. θηλ. 1. η εξέταση 2. η
 έρευνα, ο έλεγχος 3. η ανάκριση 4. η μελέτη 5. η
 γραπτή ή προφορική δοκιμασία μαθητών ή άλλων
 ατόμων που επιδιώκουν να πετύχουν θέση ή
 προαγωγή 6. η ανάλυση, η λεπτομερής εξέταση
 7. η ανασκόπηση // **comisie de** ~ η εξεταστική
 επιτροπή
examinator-oare, examinatori-oare I. επίθ.
 εξεταστικός-ή-ό, ερευνητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ.

και θηλ. εξεταστής-στρια (ο, η), ερευνητής-τρια (ο, η) // **profesor** ~ ο εξεταστής καθηγητής
exantem, exanteme ουσ. ουδ. (ιατρ.) το εξάνθημα
exantematic-ă, exantematici-ce επιθ. (ιατρ.) εξανθηματικός-ή-ό // **tifos** ~ ο εξανθηματικός τύφος
exarh, exarhi ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο εξάρχος (ανώτερος του μητροπολίτη και κατώτερος του πατριάρχη)
exarhat, exarhate ουσ. ουδ. το εξαρχάτο, η εξουσία και η έδρα του εξάρχου· η περιοχή της εξουσίας του εξάρχου
exaspera, exasperez l. ρ. μετ. εξοργίζω, εξερεθίζω ll. ρ. μέσο εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι, με πιάνει οργή
exasperant-ă, exasperanti-te επιθ. 1. εξοργιστικός-ή-ό, εξερεθιστικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό
exasperare, exasperări l. ουσ. θηλ. 1. η εξόργιση, ο εξερεθισμός ll. επιρ. έκφρ. **până la** ~ μέχρι εξόργισης
exasperat-ă, exasperați-te επιθ. εξοργισμένος-η-ο, εξερεθισμένος-η-ο, παροργισμένος-η-ο
excava, excavez ρ. μετ. εκσκάπτω, σκάβω με ειδικό μηχανήμα, διανοίγω όρυγμα, χαντάκια, κ.λ.π.
excavare, excavări ουσ. θηλ. η εκσκαφή, το κάψιμο της γης
excavator, excavatoare ουσ. ουδ. ο εκσκαφέας
excavatorist-ă, excavatoriști-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η χειριστής-ίστρια του εκσκαφέα
excavație, excavații ουσ. θηλ. 1. η εκσκαφή, ο λάκκος, η λακούβα 2. το όρυγμα, το βαθούλωμα στο έδαφος
exceda, excedez ρ. μετ. 1. υπερβαίνω, ξεπερνάω με μέτρα, κάνω κάτι παραπάνω 2. πλεονάζω, περισσεύω
excedent, excedente ουσ. ουδ. 1. το περίσσευμα, το περισσεύμα 2. το πλεόνασμα που απομένει όταν τα έσοδα είναι μεγαλύτερα από τα έξοδα
excedent-ă, excedentari-e επιθ. 1. περισσεύων-ουσα-ον, περισσευόμενος-η-ο, με ένα περίσσευμα (προϋπολογισμός, κ.λ.π.) 2. περίσσιος-ια-ιο, περισσός-ή-ό
excela, excelez ρ. αμ. 1. εξέχω, υπερέχω, διαπρέπω 2. διακρίνομαι ανάμεσα σε άλλους
excellent-ă, excelenți-te l. επιθ. 1. έξοχος-η-ο, υπέροχος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο 2. άριστος-η-ο ll. επιρ. έξοχα, υπέροχα, εξαίσια, άριστα // **el vorbeste ~ limba franceză** αυτός μιλάει έξοχα τα γαλλικά
excelență, excelențe l. ουσ. θηλ. 1. η εξοχήτητα, τιμητικός τίτλος 2. ο εξοχώτατος, η εξοχωτάτη, τιμητικός τίτλος για επίσημα πρόσωπα // **excelența sa** η αυτού εξοχότης ll. επιρ. έκφρ. **prin** ~ κατ' εξοχήν, προ παντός (εξαιρετικά)
excentric-ă, excentrici-ce l. επιθ. εκκεντρικός-ή-ό, ιδιότροπος-η-ο ll. ουσ. ουδ. το εκκεντρικό, το εξάρτημα μηχανής σε σχήμα δίσκου που μετατρέπει την κυκλική κίνηση σε ευθύγραμμη και αντίστροφα
excentricitate, excentricități ουσ. θηλ. 1. η εκκεντρικότητα, η ιδιοτροπία 2. η παραξενιά
excepta, exceptez l. ρ. μετ. 1. εξαίρω 2. απαλλάσσω από κάποια υποχρέωση 3. ξεχωρίζω 4. αποκλείω ll. ρ. μέσο 1. εξαίρώμαι 2. ξεφεύγω από κάποιον ορισμένο κανόνα
exceptat-ă, exceptați-te επιθ. εξαιρεμένος-η-ο
exceptie, exceptii ουσ. θηλ. 1. η εξαίρεση, το ξεχώρισμα 2. (νομ.) το μέσο υπεράσπισης στο

δικαστήριο // **cu exceptia a** εκτός, πλην, εξόν, εξαίρεσει // **fără** ~ χωρίς εξαίρεση, ανεξαιρέτως // **prin** ~ κατ' εξαίρεση, με εξαίρεση // **a face** ~ κάνω εξαίρεση
exceptional-ă, exceptionali-e l. επιθ. 1. εξαιρετικός-ή-ό, εξαίρετος-η-ο 2. έκτακτος-η-ο 3. ασυνήθιστος-η-ο, σπάνιος-ια-ιο // **cazuri** ~ οι εξαιρετικές περιπτώσεις // **măsură** ~ e τα έκτακτα μέτρα // **stare** ~ a η κατάσταση έκτακτης ανάγκης // **un peisaj de o ~ a măreție** ένα τοπίο εξαιρετικής μεγαλοπρέπειας ll. επιρ. 1. εξαίρετα, εξαιρετικά, έκτακτα 2. θαυμάσια, διαλεχτά, σπάνια, άριστα 3. άκρως, σε πολύ μεγάλο βαθμό // **in mod** ~ κατ' εξαίρεση
excerpta, excerptez ρ. μετ. κάνω περικοπή από κείμενο συγγραφέα· κάνω περλήψη από έργο συγγραφέα
excerptare, excerptări ουσ. θηλ. η επιτομή, η περλήψη, η περληπτική απόδοση συγγράμματος
excerpte ουσ. ουδ. πληθ. 1. τα αποσπάσματα από τα κείμενα συγγραφέων 2. οι περικοπές από συγγράμματα
exces, excese ουσ. ουδ. 1. η υπέρβαση 2. η υπερβολική χρήση, η υπέρμετρη κατανάλωση 3. η ακρότητα, η υπερβολή // ~ **de zel** ο υπερβολικός ζήλος // **acid sulfuric în** ~ θειικό οξύ σε υπέρβαση // **in restabilirea ordinii au fost și unele excese** στην αποκατάσταση της τάξεως έγιναν και μερικές ακρότητες
excesiv-ă, excesivi-e l. επιθ. 1. υπερβολικός-ή-ό 2. πάρα πολύ // **centralism** ~ o υπερβολικός συγκεντρωτισμός // **climă continentală** ~ a το υπερβολικό ηπειρωτικό κλίμα // **un copil ~ de inteligent** ένα παιδί πάρα πολύ έξυπνο ll. επιρ. υπερβολικά, υπερμέτρως
excipient-ă, excipienti-te l. επιθ. (φαρμ.) αδρανής-ής -ές ll. ουσ. ουδ. η αδρανής για τον οργανισμό ουσία μέσα στην οποία συσσωματώνονται διάφορα φάρμακα, η κατάλληλη ουσία για τη συγχώνευση φαρμάκων
excita, excită l. ρ. μετ. 1. διεγείρω, ερεθίζω 2. μτφ. προτρέπω, παροτρύνω // **a ~ imaginația cuiva** διεγείρω τη φαντασία κάποιου ll. ρ. μέσο διεγείρομαι, ερεθίζομαι, δέχομαι ερέθισμα από τα αισθητήρια όργανα
excitabil-ă, excitabili-e επιθ. διεγερτικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό· που προκαλεί εύκολα τον ερεθισμό
excitabilitate ουσ. θηλ. η διεγερτικότητα, η διεγερσιμότητα, η ερεθιστικότητα
excitant-ă, excitanti-te l. επιθ. διεγερτικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το διεγερτικό
excitare, excitări ουσ. θηλ. η διεγερση, η παρόρμηση, η παρότρυνση
excitat-ă, excitați-te επιθ. ερεθισμένος-η-ο, διεγερμένος-η-ο
excitator-oare, excitatori-oare l. επιθ. διεγερτικός-ή-ό ll. ουσ. θηλ. το μηχανήμα για τη διεγερση των ηλεκτρικών μηχανών
excitație, excitații ουσ. θηλ. η διεγερση, το ερέθισμα, ο ερεθισμός // ο ~ **nervoasă electrică** μια ηλεκτρική νευρική διεγερση
exciza, excizez ρ. μετ. 1. αποσώ με κόψιμο μέρος ιστού ή οργάνου 2. κόβω τεμάχιο από κάποιο υλικό
excizie, excizii ουσ. θηλ. 1. η απόσπαση αποκομμένου μέρους ιστού ή οργάνου 2. η αφαίρεση τεμαχίου από κάποιο υλικό

exclama, exclam ρ. μετ. αναφωνών // **da, exclamă** el, **s-a terminat!** ναι, αναφώνησε αυτός, ετελείωσε! **exclamare, exclamări** ουσ. θηλ. η αναφώνηση, το επιφώνημα // (γραμμα.) **semnul exclamării** το θαυμαστικό (!)

exclamativ-ă, exclamativ-e επίθ. επιφωνηματικός-ή-ό // (γραμμα.) **propoziție -ă** η επιφωνηματική πρόταση

exclamație, exclamații ουσ. θηλ. το αναφώνημα, η αναφώνηση, το αναφωνητό // (γραμμα.) **semn de ~** το θαυμαστικό

exclude, exclud l. ρ. μετ. 1. αποκλείω 2. αποβάλλω, απομακρύνω // **a ~ o ipoteză** αποκλείω μια υπόθεση (επιστημονική) // **ρ. μέσο** αποκλείομαι, στο γ' πρόσωπο: αποκλείεται

excludere, excluderi ουσ. θηλ. 1. η απόκλειση, ο αποκλεισμός, η απομάκρυνση, η αποβολή 2. η αποπομπή, η εκδίωξη, η απόλυση

exclus-ă, exclusi-se l. επιθ. 1. αποκλειστικός-η-ο, αποκλεισμένος-η-ο 2. απομακρυσμένος-η-ο, διωγμένος-η-ο, απολυμένος-η-ο // **επίρ.** τελείως αδύνατο, απαράδεκτα

exclusiv-ă, exclusiv-e l. επιθ. 1. αποκλειστικός-ή-ό 2. αποβλητικός-ή-ό // **επίρ.** 1. αποκλειστικά 2. με αποκλεισμό 3. μόνο και μόνο // **până la 1 aprilie** ~ μέχρι 1^η Απριλίου αποκλειστικά

exclusivism ουσ. ουδ. ο αποκλειστικισμός

exclusivist-ă, exclusivști-ste επίθ. που εκδηλώνει αποκλειστικισμό, που απαγορεύει στους άλλους να έχουν τη γνώμη τους

exclusivitate, exclusivități l. ουσ. θηλ. η αποκλειστικότητα // **επίρ.** έκφρ. **în ~** σε αποκλειστικότητα, αποκλειστικά, με αποκλεισμό όλων των άλλων

excludiune, excludiuni ουσ. θηλ. ο αποκλεισμός, η απαγόρευση, η αποπομπή

excomunica, excomunic ρ. μετ. (εκκλ.) αφορίζω, αναθεματίζω, αποκηρύσσω

excomunicare, excomunicări ουσ. θηλ. (εκκλ.) ο αφορισμός, η αποκλήρυξη, ο αναθεματισμός, το ανάθεμα, το αναθεματίσμα

excomunicat-ă, excomunicați-e επίθ. (εκκλ.) αναθεματισμένος-η-ο, αφορισμένος-η-ο

excrement, excremente ουσ. ουδ. 1. το περιττώμα, τα περιττώματα 2. ο κόπρος, τα κόπρανα 3. το αποπάτημα

excreșcență, excreșcențe ουσ. θηλ. η έκφυση, το σάρκωμα, ο κακοήθης όγκος

excreta, excretez ρ. μετ. εκκρίνω παράγω εκκρίσεις: αποβάλλω από το σώμα μου τις ανώφελες και βλαβερές ουσίες

excretor-oare, excretori-oare επίθ. εκκρηκτικός-ή-ό (αδένας)

excreție, excreții ουσ. θηλ. η έκκριση, η εκροή, η αποβολή των ανώφελων ουσιών

excursie, excursii ουσ. θηλ. η εκδρομή, το ταξίδι, η περιόδεia

excursionist-ă, excursioniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η εκδρομέας 2. ταξιδευτής-εύτρια, ταξιδιώτης-ισσα (ο, η) // **am venit cu un grup de excursioniști** ήρθαμε με μια ομάδα εκδρομέων **execrabil-ă, execrabili-e** l. επιθ. 1. αποτρόπαιος-α-ο, σιχαμερός-ή-ό, σιχαμένος-η-ο 2. βδελυρός-ή-ό, αηδής-ής-ές // **επίρ.** 1. αηδώς, βδελυρά, αποτρόπαια 2. κακίστα, χειρίστα

executa, execut l. ρ. μετ. 1. εκτελώ, πραγματοποιώ 2. εκπληρώνω, τελώ 3. διενεργώ, επιτελώ // **a ~ o hotărâre** εκπληρώνω απόφαση // **a ~ un condamnat** εκτελώ θανατώνω / κατάδικο // **a ~ un debitor** εκτελώ οφειλέτη (χρεώστη) // **ρ. μέσο** 1. υποτάσσομαι 2. είμαι υπάκουος-η-ο 3. συμμορφώνομαι στις διαταγές 4. εκτελούμαι

executabil-ă, executabili-e επίθ. εκτελεστός-ή-ό πραγματοποιήσιμος-η-ο, επιτευκτός-ή-όν **executant-ă, executanți**-te ουσ. αρσ. και θηλ. εκτελεστής-έστρια (ο, η)

executare, executări ουσ. θηλ. 1. η εκτέλεση, η πραγματοποίηση 2. η εκπλήρωση, η τέλεση, η επιτέλεση // (στρατ.) **-a!** παράγγελμα: **a de lucrări agricole** η εκτέλεση γεωργικών εργασιών // **-a unui ordin** η εκτέλεση διαταγής

executiv-ă, executiv-e l. επιθ. εκτελεστικός-ή-ό // **comitet ~** η εκτελεστική επιτροπή // **organ ~** το εκτελεστικό όργανο // (πολ.) **putere -ă** η εκτελεστική εξουσία // **ουσ. αρσ.** το εκτελεστικό // **șeful -ului** ο αρχηγός του εκτελεστικού (της διοίκησης)

executor-oare, executori-oare επίθ. εκτελεστής-έστρια (ο, η) // **~ al unui sechestru** ο κατασχέτης, η κατασχέτις // **~ judecătoresc** ο δικαστικός επιμελητής // (νομ.) **~ testamentar** ο εκτελεστής διαθήκης

executoriu-le, executorii επίθ. (νομ.) εκτελεστός-ή-ό // **hotărâre definitivă și executorie** η τελεσίδικη και εκτελεστή απόφαση // **titlu ~** ο εκτελεστός τίτλος

execuție, execuții l. ουσ. θηλ. 1. η εκτέλεση, η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση 2. η εφαρμογή 3. η θανάτωση (κατάδικοι) // **acuratețea execuției** η εκτέλεση με εξαιρετική φροντίδα // **proiect de ~** το σχέδιο εκτέλεσης, το εκτελεστικό σχέδιο // **επίθ. έκφρ.** // **de ~** εκτελεστικός-ή-ό // **plutonul de ~** το εκτελεστικό απόσπασμα

exedră, exedre ουσ. θηλ. η εξέδρα **exeget, exegeți** ουσ. αρσ. ο εξηγητής **exegetic-ă, exegetici-e** επίθ. εξηγητικός-ή-ό **exegeză, exegeze** ουσ. θηλ. 1. η εξήγηση 2. η ερμηνεία

exemplar, exemplare ουσ. ουδ. το πατρόν, το μοντέλο, το δείγμα: το καθένα από τα αντικείμενα μιας σειράς ομοίων αντικειμένων // **în mai multe** ~ σε περισσότερα αντίτυπα

exemplar-ă, exemplari-e l. επιθ. παραδειγματικός-ή-ό, υποδειγματικός-ή-ό // **comportare ~ă** η υποδειγματική συμπεριφορά // **pedeapsă ~ă** η παραδειγματική τιμωρία // **επίρ.** παραδειγματικά, υποδειγματικά

exemplaritate ουσ. θηλ. ο παραδειγματισμός **exemplifica, exemplific** ρ. μετ. παραδειγματίζω: δείχνω κάτι σαν παράδειγμα

exemplificare, exemplificări ουσ. θηλ. ο παραδειγματισμός

exemplu, exemple l. ουσ. ουδ. το παράδειγμα, το υπόδειγμα // **a da ~** δίνω παράδειγμα // **a urma exemplul cuiva** ακολουθώ το παράδειγμα κάποιου // **επίρ. έκφρ.** **de ~** παραδείγματος χάρι **exercita, exercit** l. ρ. μετ. 1. ασκώ, εξασκώ 2. εφαρμόζω δύναμη ή επιρροή πάνω σε κάποιον 3. επιβάλλω εξουσία, δίκαιο, καθήκον // **a ~ o profesie**

ασκώ σαν επάγγελμα, επαγγέλλομαι // **el exercită** ο **influență bună asupra** τα αυτός ασκεί καλή επιρροή επάνω σου // **II. ρ. μέσο ασκούμαι // forța care se exercită** η δύναμη που ασκείται
exercitare, exercitări ουσ. θηλ. η άσκηση, η εξάσκηση
// **a profesunii de avocat** η άσκηση δικηγορικού επαγγέλματος // **a de influență asupra cuiva** η εξάσκηση επιρροής πάνω σε κάποιον

exercițiu, exerciții ουσ. ουδ. 1. η άσκηση, η εκγύμναση, το γύμνασμα // η γύμναση 2. η εκτέλεση, η χρήση // (οικον.) ~ **bugetar** ο προϋπολογισμός χρήσεως // **exerciții fizice** οι φυσικές ασκήσεις // **exerciții militare** οι στρατιωτικές ασκήσεις, τα γυμνάσια // **un ~ de matematică** μια άσκηση στα μαθηματικά // **în ~ ul funcțiunii** κατά την εκτέλεση του καθήκοντος / των υπηρεσιακών καθηκόντων

exersa, exersez I. ρ. μετ. γυμνάζω, εκγυμνάζω, ασκώ, εξασκώ // **a-și ~ talentul** γυμνάζω το ταλέντο μου // **ρ. αμ. γυμνάζομαι, ασκούμαι, εξασκούμαι // ea exersează la pian** αυτή εξασκείται στο πιάνο
exersare, exersări ουσ. θηλ. το γύμνασμα, η γύμναση, η εκγύμναση, η άσκηση, η εξάσκηση
exfoliație, exfoliații ουσ. θηλ. το ξεφλούδισμα
exfoliere, exfolieri ουσ. θηλ. η αποφλούωση, το πέσιμο φύλλων

exhaustiv-, exhaustiv-e επίθ. εξαντλητικός-ή-ό πλήρης-ης-ες τέλειος-α-ο άρτιος-α-ο
exhaustivitate ουσ. θηλ. το τελείωμα, η αποπεράτωση

exhauster, exhaustoare ουσ. ουδ. ο εξαεριστήρας
exhibiție, exhibiții ουσ. θηλ. 1. η επίδειξη 2. η παρουσίαση 3. (στον πληθ.) οι θαυματοποιίες, τα τεχνάσματα: οι ταχυδακτυλουργίες
exhibitionism ουσ. ουδ. 1. η επιδειξιμανία 2. η εμφάνιση με εξεζητημένα προσόντα
exhibitionist-ă, exhibiționiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ.

1. ο, η επιδειξίας 2. εκθέτης-τρια (ο, η)
exhuma, exhumez ρ. μετ. ξεθαίνω, εκθάπτω
exhumare, exhumări ουσ. θηλ. η εκταφή, το ξέθαμα
exige, exig ρ. μετ. απαιτώ, ζητώ
exigent-ă, exigenți-te επίθ. απαιτητικός-ή-ό
exigență, exigențe ουσ. θηλ. η απαίτηση, η απαιτητικότητα, η αξίωση

exigibil-ă, exigibili-e επίθ. ληκτικός-ή-ό
exigibilitate ουσ. ουδ. η λήξη της προθεσμίας (στις χρηματικές υποχρεώσεις)

exil, exiluri ουσ. ουδ. 1. η εξορία, ο εκπατρισμός, η υπερρορία 2. ο εκποτισμός, η απέλαση, το διώξιμο, η εξώση από μια χώρα // **a trăi în ~** ζω στην εξορία
exila, exilez I. ρ. μετ. εξορίζω, αποστέλλω στην εξορία, εκτοπίζω // **II. ρ. μέσο εξορίζομαι, εκπατρίζομαι, ξενιτεύομαι**

exilare, exilări ουσ. θηλ. η εξορία, ο εκπατρισμός, η απέλαση, ο εκποτισμός
exilat-ă, exilați-te επίθ. εξόριστος-η-ο

exista, exist ρ. αμ. υπάρχω, υφίσταται // **dreptul acesta există din străbuni** το δίκαιο αυτό υπάρχει από τους προγόνους προπάτορες // **nu există nici o obiecție** δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση
existent-ă, existenți-te επίθ. υπαρκτός-ή-ό, υπάρχων-ουσα-ον // **regimul ~** το υπαρκτό καθεστώς

existență, existențe ουσ. θηλ. 1. η ύπαρξη 2. η υπόσταση, η οντότητα 3. ο βίος, η ζωή // **a**

descoperi existența unui corp chimic ανακαλύπτω την ύπαρξη χημικού σώματος // **ducea o ~ mizerabilă** ζούσε μια άθλια ζωή // **lupta pentru ~** η βιοπάλη, ο αγώνας για τα απαραίτητα για τη ζωή // **profesie care asigură existența** το βιοποριστικό επάγγελμα

existențialism, existențial-e επίθ. 1. υπαρκτικός-ή-ό // (γραμμα.) **verbe -e** τα υπάρξεως σημαντικά ρήματα (π.χ. υπάρχω, είμαι, γίνομαι, κ.λ.π.) 2. υπαρξιακός-ή-ό

existențialism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο υπαρξισμός
existențialist-ă, existențialiști-ste I. επίθ. (φιλοσ.) υπαρξιστικός-ή-ό // **teoria -ă** η υπαρξιστική θεωρία // ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) υπαρξιστής -ίστρια (ο, η)

exitus ουσ. ουδ. ο θάνατος, το τέλος
exmatricula, exmatriculez ρ. μετ. αποβάλλω, ξεγράφω από το μητρώο, διαγράφω μαθητή ή φοιτητή από σχολείο μέσης εκπαίδευσης ή από πανεπιστημιακή σχολή // **consiliul profesoral a exmatriculat un elev din liceu** το καθηγητικό συμβούλιο απέβαλε ένα μαθητή από το λύκειο

exmatricula, exmatriculări ουσ. θηλ. η αποβολή μαθητή ή φοιτητή από το μητρώο // **sa hotărât -a unui elev** αποφασίστηκε η αποβολή ενός μαθητή
exmatriculat-ă, exmatriculați-te επίθ. αποβεβλημένος-η-ο, ξεγραφμένος-η-ο

exobiologie ουσ. θηλ. (βιολ.) η εξωβιολογία (η βιολογία του διαστήματος όπου κινούνται τα ουράνια σώματα)

exocrin-ă, exocrini-e επίθ. εξωκρινής-ής-ές // **glandă -ă** ο εξωκρινής αδένας (που εκκρίνει εξωτερικά)

exod, exoduri ουσ. ουδ. 1. η έξοδος 2. η μαζική μετανάστευση

exoderm, exoderme ουσ. ουδ. η επιδερμίδα
exogamie, exogamii ουσ. θηλ. η εξωγαμία
exogen-ă, exogeni-e επίθ. (ιατρ.) εξωγενής-ής-ές
exonera, exonerez ρ. μέσο απαλλάσσομαι από κάποια υποχρέωση ή κάποιο βάρος

exorbitant-ă, exorbitanți-te I. επίθ. υπερβολικός-ή-ό υπέρμετρος-ή-ο, υπέρρογκος-η-ο // **II. επίρ. υπερβολικά, υπέρμετρα**
exorbitanță, exorbitanțe ουσ. θηλ. η υπερβολική ακρίβεια

exorciza, exorcizez ρ. μετ. εξορκίζω διώχνω τα κακά πνεύματα με προσευχές ή μαγικά μέσα

exorcizare, exorcizări ουσ. θηλ. ο εξορκισμός
exoteric-ă, exoterici-ce επίθ. (φιλοσ.) εξωτερικός-ή-ό
exotermic-ă, exotermici-ce επίθ. εξωθερμικός-ή-ό
exotic-ă, exotici-e επίθ. 1. εξωτικός-ή-ό 2. από το εξωτερικό // **o floare -ă** ένα εξωτικό λουλούδι

exotism ουσ. ουδ. ο εξωτισμός
expansibil-ă, expansibili-e επίθ. επεκτατικός-ή-ό
expansibilitate, expansibilități ουσ. θηλ. η επεκτατικότητα

expansionism ουσ. ουδ. ο επεκτατισμός
expansionist-ă, expansioniști-ste επίθ. επεκτατικός-ή-ό

expansiune, expansiuni ουσ. θηλ. 1. η επέκταση, η εξάπλωση 2. μτφ. η διαχυτικότητα, η φιλοφροσύνη
expansiv-ă, expansivi-e επίθ. διαχυτικός-ή-ό, ανοιχτόκαρδος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο
expansivitate ουσ. θηλ. η διαχυτικότητα: η διασκόρπιση, η εξάπλωση

expatria, expatriez *ρ. μέσο* εκπατρίζομαι ξενιτεύομαι
expatriat-ă, expatriati-te *επίθ.* εκπατρισμένος-η-ο, ξενιτεμένος-η-ο
expatriere, expatrieri *ουσ. θηλ.* 1. ο εκπατρισμός· ο ξενιτεμός 2. η μετανάστευση
expectativă, expectative *ουσ. θηλ.* 1. η απαντοχή, η αναμονή, η προσμονή 2. η προσδοκία // **a fi în ~** βρίσκομαι σε απαντοχή
expectora, expectorez *ρ. μετ.* αποχρέμπτομαι· βγάζω φλέγματα
expectorant-ă, expectoranți-te *Ι. επίθ.* αποχρεμπτικός-ή-ό // **sirop ~** το αποχρεμπτικό σιρόπι *ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αποχρεμπτικό
expectorare, expectorări *ουσ. θηλ.* η απόχρεμψη
expectorație, expectorații *ουσ. θηλ.* η απόχρεμψη
expedia, expediez *ρ. μετ.* 1. αποστέλλω, εξαποστέλλω 2. διεκπεραιώνω, στέλνω 3. αποπέμπω, αποδιώχνω, απολύω // **a ~ marfa** αποστέλλω το εμπόρευμα // **a ~ un colet, etc.** διεκπεραιώνω πακέτο (δέμα) κ.λ.π.
expedient, expediente *ουσ. ουδ.* 1. η πρόχειρη λύση κατάστασης 2. το αθέμιτο μέσο συνήθως για την προμήθεια χρημάτων 3. το πρόχειρο μέσο 4. το τέχνασμα
expediere, expedieri *ουσ. θηλ.* 1. η αποστολή 2. η διεκπεραίωση 3. το στάλσιμο (γραμμάτων, πραγμάτων, εμπορευμάτων) 4. η αποπομπή
expeditiv-ă, expeditiv-e *Ι. επίθ.* 1. ταχύς-ειά-ύ· γοργός-ή-ό 2. πρόθυμος-η-ο 3. δραστήριος-ια-ιο // **nu este ~** δεν είναι γρήγορος, δεν έχει γρηγοράδα (ταχύτητα) *ΙΙ. επίρ.* στα γρήγορα, ταχέως, με γρηγοράδα
expeditor-oare, expeditori-oare *Ι. επίθ.* αποστέλλων-ουσα-ον *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η αποστολέας 2. διεκπεραιωτής-ώτρια (ο, η)
expedite, expeditii *ουσ. θηλ.* 1. η αποστολή, η διεκπεραίωση 2. η εκστρατεία // **a porni o ~** εκστρατεύω // **condica de ~** το βιβλίο διεκπεραίωσης
expeditionar-ă, expeditionari-e *επίθ. (στρατ.)* εκστρατευτικός-ή-ό // **corp ~ de armată** το εκστρατευτικό σώμα στρατού
experiență, experiențe *ουσ. θηλ.* 1. το πείραμα, η πείρα, η εμπειρία, ο πειραματισμός 2. η δοκιμή, η δοκιμασία, η απόπειρα (η προσπάθεια) για επιτυχία κάποιου σκοπού // **experiențe nucleare** τα πυρηνικά πειράματα // **a face o ~** πειραματίζομαι, κάνω μια δοκιμασία // **are o ~ bogată** έχει πλούσια πείρα // **lipsit de ~** άπειρος-η-ο· ανήξερρος-η-ο· άπραγος-η-ο // **fi-o spun din ~** σου το λέω από την πείρα
experiment, experimente *ουσ. ουδ.* 1. το πείραμα, ο πειραματισμός 2. η πρακτική δοκιμασία 3. η σκόπιμη παραγωγή φαινομένων (φυσικών, ψυχικών, κοινωνικών) από τον άνθρωπο για να μπορέσει να τα μελετήσει ή να δράσει
experimenta, experimentez *ρ. μετ.* πειραματίζομαι· δοκιμάζω· επιχειρώ· κάνω πειράματα
experimental-ă, experimentali-e *Ι. επίθ.* 1. πειραματικός-ή-ό 2. δοκιμαστικός-ή-ό // **stațiune -ă o** πειραματικός σταθμός // **teren agricol ~** το αγροκήπιο· ο αγροτικός πειραματικός τόπος *ΙΙ. επίρ.* πειραματικός
experimentare, experimentări *ουσ. θηλ.* 1. ο πειραματισμός 2. η δοκιμή, η δοκιμασία

experimentat-ă, experimentați-te *επίθ.* 1. έμπειρος-η-ο, πεπειραμένος-η-ο 2. επιπρόδειος-α-ο
experimentator-oare, experimentatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πειραματιστής-ίστρια (ο, η)
expert-ă, experti-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπειρογνώμονας (ο, η), ειδήμονας (ο, η), πραγματογνώμονας (ο, η)
expertiză, expertize *ουσ. θηλ.* η εμπειρογνωμοσύνη, η πραγματογνωμοσύνη // **contabilă** η λογιστική πραγματογνωμοσύνη // **medicală** η ιατρική εμπειρογνωμοσύνη
expia, expiez *ρ. μετ.* εξαγνίζω, εξιλεώνω, εξαλείφω
expiație, expiații *ουσ. θηλ.* ο εξαγνισμός, ο αγνισμός, ο εξιλασμός, η εξιλέωση
expiere, expieri *ουσ. θηλ.* ο εξιλασμός, η εξιλέωση, ο εξαγνισμός
expira, expir *Ι. ρ. μετ.* εκπνέω, βγάζω τον αέρα από τους πνεύμονες *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. λήγω, παύω, τελειώνω 2. μτφ. θνήσκω, πεθαίνω
expirare, expirări *ουσ. θηλ.* 1. η λήξη προθεσμίας 2. η εκπνοή // **a termenului de plată** η λήξη προθεσμίας πληρωμής
expirator-oare, expiratori-oare *επίθ.* εκπνευστικός-ή-ό // **accent ~** ο εκπνευστικός τόπος
expirație, expirații *ουσ. θηλ.* 1. η εκπνοή 2. μτφ. το ξεψύχισμα
explica, explic *Ι. ρ. μετ.* 1. εξηγώ, επεξηγώ, ερμηνεύω, αιτιολογώ, διασαφηνίζω 2. κάνω κάτι κατανοητό, παρουσιάζω τα αίτια γεγονότος ή φαινομένου 3. σχολιάζω *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. εξηγούμαι, εξηγίεμαι, ερμηνεύομαι 2. αιτιολογούμαι, δικαιολογούμαι· γίνομαι κατανοητός // **acest accident se explică prin vremea proastă** αυτό το ατύχημα εξηγείται με την άσχημη καιρική κατάσταση (με την κακοκαιρία) // **ca să ne explicăm mai bine** για να εξηγηθούμε πιο καλά
explicabil-ă, explicabili-e *επίθ.* εξηγήσιμος-η-ο
explicare, explicări *ουσ. θηλ.* η εξήγηση, η ερμηνεία, η διασαφήση, η διασαφήνιση // **amănunțită** η λεπτομερειακή εξήγηση
explicativ-ă, explicativi-e *επίθ.* εξηγηματικός-ή-ό, εξηγητικός-ή-ό, επεξηγηματικός-ή-ό // **dicționar ~** το επεξηγηματικό λεξικό // **note -e** οι επεξηγηματικές σημειώσεις
explicație, explicații *ουσ. θηλ.* 1. η εξήγηση, η επεξήγηση, η διασαφήση, η διασαφήνιση 2. η αιτιολόγηση // **a avea o ~ cu cineva** έχω κάποια εξήγηση με κάποιον (κάποια συζήτηση, συνομιλία) / **a cere explicații** ζητώ εξηγήσεις
explicit-ă, expliciți-te *Ι. επίθ.* 1. σαφής-ής-ές 2. ρητός-ής-ό, κατηγορηματικός-ής-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. σαφώς, ρητώς, κατηγορηματικά 2. καθαρά και χωρίς δισταγμό
explicitate *ουσ. θηλ.* 1. η σαφήνεια 2. ευκρίνεια (λόγου, νοημάτων)
exploata, exploatez *ρ. μετ.* 1. εκμεταλλεύομαι 2. εργάζομαι, δουλεύω 3. εξάγω τα μεταλλεύματα ή ορυκτά από κάποιο έδαφος 4. μτφ. επωφελούμαι από τις αδυναμίες κάποιου (από τη δουλειά των εργατών για να αποκτήσω κέρδη για τον εαυτό μου) 5. αξιοποιώ κάτι, βάζω σε αξία κάτι // **a ~ o mină de cărbuni** εκμεταλλεύομαι ένα ανθρακωρυχείο // **a ~ o situație** επωφελούμαι της καταστάσεως
exploatabil-ă, exploatabili-e *επίθ.* εκμεταλλεύσιμος-η-ο

exploatare, exploataři I. ουσ. θηλ. 1. η εκμετάλλευση 2. η επεξεργασία, η οικονομική μονάδα κάποιας επιχείρησης 3. η απόκτηση κερδών με ανήθικη επιβολή ή χρήση // ~ **la zi** η εκμετάλλευση στο φως της ημέρας, η υπαίθρια εκμετάλλευση στον άσκοπο χώρο // **a da în** ~ παραδίδω για εκμετάλλευση II. επίθ. έκφρ. // **de** ~ εκμεταλλευτικός-ή-ό // **sistem de** ~ το εκμεταλλευτικό σύστημα

exploatare-ă, exploataři-te επίθ. εκμεταλλευμένος -η-ο εκμεταλλευόμενος-η-ο

exploatare-oare, exploatareori-oare I. επίθ. εκμεταλλευτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εκμεταλλευτής-εύτρια (ο, η)

exploatare, exploataři ουσ. θηλ. η εκμετάλλευση η επεξεργασία

exploda, explodez I. ρ. μετ. 1. εκρηγνύω 2. προκαλώ έκρηξη II. ρ. αμ. 1. εκρήγνυμαι 2. σκάω, παθαίνω έκρηξη 3. εκπυρσοκροτώ 4. μτφ. συμβαίνω ξαφνικά και αναπάντεχα // **bomba a explodat** η βόμβα εξερράγη

explodare, explodări ουσ. θηλ. η έκρηξη

explora, explorez ρ. μετ. εξερευνώ, διερευνώ 2. κατοπτρεύω, εξετάζω

explorabil-ă, explorabili-e επίθ. ερευνήσιμος-η-ο

explorare, explorări ουσ. θηλ. 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση, η κατόπνηση 2. η αναζήτηση

explorator-oare, exploratori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. εξερευνητής-ήτρια (ο, η) διερευνητής-ήτρια (ο, η) II. επίθ. εξερευνητικός-ή-ό διερευνητικός-ή-ό ερευνητικός-ή-ό

explozibil-ă, explozibili-e I. επίθ. εκρηκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. η εκρηκτική ύλη

explozie, explozii ουσ. θηλ. 1. η έκρηξη 2. μτφ. η βίαιη και ξαφνική εκδήλωση // ~ **vulcanică** η ηφαιστειακή έκρηξη // **motor cu** ~ ο κινητήρας με ανάφλεξη το μοτέρ με ανάφλεξη // **pericol de** ~ ο κίνδυνος εκρήξεως

exploziv-ă, explozivi-e I. επίθ. εκρηκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. η εκρηκτική ύλη

explozor, explozoare ουσ. ουδ. το εκρηκτικό μηχάνημα **exponat, expunate** ουσ. ουδ. το έκθεμα το εκθεσμένο πράγμα για θέα ή για πώληση

exponent-ă, exponenti-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. εκπρόσωπος (ο, η), αντιπρόσωπος (ο, η) II. ουσ. αρσ. (μαθ.) ο εκθέτης, η δύναμη στην οποία υψώνεται ένας αριθμός

exponential-ă, exponentiali-e επίθ. (μαθ.) εκθετικός-ή-ό // **ecuație** -ă η εκθετική εξίσωση // **funcție** -ă η εκθετική συνάρτηση

export, exporturi ουσ. ουδ. η εξαγωγή // ~ **invizibil** η αόρατη εξαγωγή (πώληση υπηρεσιών στο εξωτερικό) // **producție pentru** ~ η παραγωγή προς εξαγωγή

exporta, export ρ. μετ. εξαγωγή, κάνω πώληση εμπορευμάτων ή υπηρεσιών στις αγορές του εξωτερικού

exportabil-ă, exportabili-e επίθ. εξαγωγίσιμος-η-ο

exportare, exportări ουσ. θηλ. η εξαγωγή

exportator-oare, exportatori-oare I. επίθ. εξαγωγικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εξαγωγέας

expozant-ă, expozanți-te I. επίθ. εκθέτων-ουσα-ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. εκθέτης-ήτρια (ο, η)

expozeu, expozeuri ουσ. ουδ. η έκθεση, η διήγηση γεγονότων και το έγγραφο που συντάσσεται γι' αυτό το σκοπό, η εξιστόρηση με λεπτομέρεια

expozitiv-ă, expozitivi-e επίθ. εκθετικός-ή-ό // **metoda expozitivă** η εκθετική μέθοδος

expozitie, expozitii ουσ. θηλ. 1. η έκθεση 2. η εμποροπανήγυρις, η περιοδική εμπορική έκθεση 3. ο τόπος ή το ίδρυμα όπου γίνεται // ~ **industrială** η βιομηχανική έκθεση // **a prezenta produsele la** ~ παρουσιάζω τα προϊόντα στην έκθεση

expozițional-ă, expoziționali-e επίθ. εκθεσιακός-ή-ό // **manifestare** -ă η εκθεσιακή εκδήλωση // **complex** ~ το εκθεσιακό σύμπλεγμα

expres-ă, expresii-se I. επίθ. 1. εξηρές 2. σαφής-ής -ές, ρητός-ή-ό 3. ειδικός-ή-ό // **bufet** ~ ο μπουφές **εξηρές** // **o interdicție** -ă μια ρητή απαγόρευση // **scrioare** -ă η εξηρές σταλμένη επιστολή // **tren** ~ το τρέινο **εξηρές** II. επίρ. 1. εξηρές, επίτηδες, ειδικά 2. γι' αυτό το σκοπό, σκόπιμα III. ουσ. ουδ. το εξηρές // ~ **ul pleacă peste cinci minute** το εξηρές αναχωρεί σε πέντε λεπτά

expresie, expresii ουσ. θηλ. 1. η έκφραση 2. η διατύπωση διανοήματος ή φράσης, η εκφορά λέξης 3. η έμφαση, η εκδήλωση // (μαθ.) ~ **algebrică** η αλγεβρική παράσταση // **expresii reușite** οι πετυχημένες εκφράσεις // **a da** ~ δίνω έκφραση

expresionism ουσ. ουδ. ο εξηρεσιονισμός, η αναπαράσταση του εσωτερικού κόσμου

expresionist-ă, expresioniști-te I. επίθ. εξηρεσιονιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εξηρεσιονιστής-ίστρια (ο, η)

expresiv-ă, expresivi-e I. επίθ. 1. εκφραστικός-ή-ό 2. εμφαντικός-ή-ό // **ochi** -i τα εκφραστικά μάτια II. επίρ. εκφραστικά, εμφαντικά

expresivitate ουσ. θηλ. η εκφραστικότητα

exprima, exprim I. ρ. μετ. 1. εκφράζω, εκφέρω, διατυπώνω 2. φανερώνω, εκδηλώνω // **a-și exprima opiniile** εκφέρω τις απόψεις μου // **aș vrea să-mi exprim mulțumirea** θα ήθελα να εκφράσω την ευχαρίστησή μου // **imi exprim dorința** εκφράζω τη θέλησή μου / την επιθυμία μου II. ρ. μέσο εκφράζομαι· εκδηλώνομαι // **exprimați-vă clar** εκφραστείτε σαφώς

exprimabil-ă, exprimabili-e επίθ. εκφραστικός-ή-ό

exprimare, exprimări ουσ. θηλ. 1. η έκφραση η διατύπωση διανοήματος ή φράσης 2. η δήλωση, η εκδήλωση // ~ **a simpatiei** η έκφραση συμπάθειας

expripia, expripiez ρ. μετ. 1. απαλλοτριώνω 2. αποστερώ τον κατοχή κινήτης ή ακίνητης περιουσίας

expropriabil-ă, expropriabili-e επίθ. απαλλοτριώσιμος-η-ο

expropriat-ă, expropriati-te I. επίθ. απαλλοτριωμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. απαλλοτριωμένος-η (ο, η) που έχει υποστεί απαλλοτρίωση της περιουσίας του

expropriator-oare, expropriatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. απαλλοτριωτής-τρια (ο, η) // **dreptul** -ilor το δίκαιο των απαλλοτριωμένων

expropriere, exproprieri ουσ. θηλ. η απαλλοτρίωση η μεταβίβαση της περιουσίας χωρίς τη θέληση του ιδιοκτήτη σε άλλον // ~ **a moșiiilor** η απαλλοτρίωση των τσιφλικιών

expugnabil-ă, expugnabili-e επίθ. αλώσιμος-η-ο

expulsi, expulsi ουσ. θηλ. η εξώθηση, το σπρώξιμο προς τα έξω (αερίου, υγρού, κ.λπ.)

expulza, expulzez ρ. μετ. 1. απελαύνω 2. εξορίζω, διώχνω, εκδιώκω

expulzare, expulzări ουσ. θηλ. 1. η απέλαση, η έξωση, το διώξιμο, ο διωγμός από τη χώρα 2. η εξορία // **a fost expulzat din țară** έχει εξοριστεί από τη χώρα
expune, expun I. ρ. μετ. 1. εκθέτω, τοποθετώ προϊόντα σε ειδική έκθεση 2. εκφέρω, αναπτύσσω, εκφράζω, αφηγούμαι λεπτομερώς // **a ~ diferite obiecte într-o vitrină** εκθέτω διάφορα αντικείμενα στη βιτρίνα // **el își ~ viața** αυτός εκθέτει τη ζωή του // **el și-a expus ideea** αυτός ανέπτυξε την ιδέα του // **el și-a expus planul** αυτός εξέθεσε το σχέδιό του II. ρ. μέσο 1. εκτίθεμαι, εκτίθημι, διακινδυνεύω 2. επιδεικνύομαι // **a se ~ la un pericol** εκτίθεμαι σε κίνδυνο
expunere, expuneri ουσ. θηλ. 1. η έκθεση, η εισήγηση 2. η παρουσίαση, η εμφάνιση, η αποκάλυψη 3. η διήγηση με λεπτομέρειες // **~ de motive** η αιτιολόγηση, η εξήγηση των αιτιών // **~ a unui clișeu** η έκθεση στο φως ενός κλισέ (η αρνητική φωτογραφική πλάκα)
expus-ă, expuși-se επιθ. εκτεθειμένος-η-ο
exsudent-ă, exsudanți-te I. επιθ. (ιατρ.) επιδρωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. το επιδρωτικό, η ουσία που προκαλεί επιδρωση
exsudație, exsudații ουσ. θηλ. 1. η επιδρωση 2. το ιδρώμα, η έκκριση ιδρώτα
extatic-ă, extatici-ce επιθ. εκστατικός-ή-ό
extaz, extaze ουσ. ουδ. 1. η έκσταση 2. η κατάπληξη
extazia, extaziez I. ρ. μετ. 1. προξενώ έκσταση 2. καταπλήσσω II. ρ. μέσο 1. εκστασιάζομαι 2. εκπλήσσομαι 3. εξίσταμαι, πέφτω σε έκσταση
extaziat-ă, extaziati-te επιθ. εκστασιασμένος-η-ο, εκστατικός-ή-ό
extaziere, extazieri ουσ. θηλ. η εκστασίαση
extemporal, extemporale ουσ. θηλ. αναπάντεχη γραπτή εξέταση μαθητή συνήθως από το ισχύον μάθημα, πρόσκαιρος έλεγχος των γνώσεων
extensie, extensii ουσ. θηλ. η έκταση, η επέκταση, η εξάπλωση // **prin ~** κατ' επέκτασιν
extensibil-ă, extensibili-e επιθ. εκτατός-ή-ό, επεκτατός-ή-ό
extensibilitate ουσ. θηλ. η επεκτατικότητα η δυνατότητα αύξησης σε έκταση ή σε μήκος
extensiune, extensiuni ουσ. θηλ. 1. η έκταση, η επέκταση, η εξάπλωση 2. η ανάταση, η ανάπτυξη, το μεγάλωμα // **prin ~** «κατ' επέκταση», πέρα απ' το κανονικό
extensiv-ă, extensivi-e επιθ. εκτατικός-ή-ό, επεκτατικός-ή-ό
extensor-oare, extensori-oare I. επιθ. εκτεινών-ουσα-ον // (αναρ.) **muşchi ~** ο τένοντας (ο μυς που βοηθάει στο τέντωμα των άκρων του ανθρώπινου σώματος) II. ουσ. ουδ. ο εκτατήρ, η συσκευή για την ανάπτυξη των μυών (οι μύες μπορούν να μαζευτούν ή να τεντωθούν)
extenua, extenuez I. ρ. μετ. 1. εξασθενίζω, εξασθενώ 2. ελαττώνω την αντοχή κάποιου II. ρ. μέσο 1. εξασθενώ, εξαντλούμαι, αποσταίνω 2. κουράζομαι, γίνομαι αδύνατος, υπερκοπιάζω, αποκάω
extenuant-ă, extenuanți-te επιθ. εξασθενητικός-ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό
extenuare, extenuări ουσ. θηλ. 1. η εξασθένηση, η εξάντληση 2. το αποκάωμα, η υπερκόπωση
extenuat-ă, extenuați-te επιθ. 1. εξασθενημένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο,

κουρασμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. μτφ. ψόφιος-ια-ιο
exterior-oară, exteriori-oare I. επιθ. εξωτερικός-ή-ό // **comerț ~** το εξωτερικό εμπόριο II. ουσ. ουδ. το εξωτερικό
exterioritate ουσ. θηλ. η εξωτερική όψη προσώπου ή πράγματος
exterioriza, exteriorizez I. ρ. μετ. εξωτερικεύω, φανερώνω αυτό που αισθάνομαι μέσα μου II. ρ. μέσο εξωτερικεύομαι, εκφράζομαι με λόγια ή πράξεις ό,τι αισθάνομαι
exteriorizare, exteriorizări ουσ. θηλ. η εξωτερίκευση
exteriorial-ă, exterioriali-e επιθ. εξωεδαφικός-ή-ό
exteriorialitate ουσ. θηλ. (πολ.) η εξωεδαφικότητα
extermina, extermin ρ. μετ. 1. εξολοθρεύω, εξοντώνω 2. καταστρέφω εντελώς, αφανίζω, εκμηδενίζω
exterminant-ă, exterminanți-te επιθ. εξολοθρευτικός-ή-ό, εξοντωτικός-ή-ό, καταστρεπτικός-ή-ό
exterminare, exterminări ουσ. θηλ. 1. η εξολοθρευση, η εξόντωση, ο εξολοθρεμός 2. ο αφανισμός, η αφάνιση, η εκμηδένιση, ο εξοντισμός // **de ~** εξοντωτικός-ή-ό // **război de ~** ο εξοντωτικός πόλεμος
exterminat-ă, exterminați-te επιθ. 1. εξολοθρεμένος-η-ο, εξοντωμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο, εκμηδενισμένος-η-ο
exterminator-oare, exterminatori-oare I. επιθ. 1. εξοντωτικός-ή-ό, εξολοθρευτικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο εξολοθρευτής, η εξολοθρεύτρια, ο καταλύτης, η καταλύτρια
extern-ă, externi-e I. επιθ. εξωτερικός-ή-ό // **de uz ~** φάρμακο για εξωτερική χρήση // (μαθ.) **unghi ~** η εξωτερική γωνία II. ουσ. αρσ. και θηλ. εξωτερικός-ή (ο, η) (μαθητής-ήτρια, φοιτητής-ήτρια, ιατρός
externat, externate ουσ. ουδ. 1. το σχολείο εξωτερικών μαθητών 2. η περίοδος πρακτικής νοσοκομείο του φοιτητή ιατρικής
extinctiv-ă, extinctivi-e επιθ. (νομ.) απαλειπτικός-ή-ό, ό,τι μπορεί να σβήνει, να απαλειφεί // **prescriptia ~** η παραγραφή
extinctor-oare, extinctori-oare I. επιθ. πυροσβεστής-τρια II. ουσ. ουδ. ο κατασβεστήρας, ο πυροσβεστήρας
extinctie, extinctii ουσ. θηλ. 1. η σβέση, το σβήσιμο, η κατάσβεση
extinde, extind I. ρ. μετ. 1. εκτείνω, προεκτείνω, επεκτείνω 2. απλώνω, εξαπλώνω // **a ~ raza de acțiune** απλώνω το βελανέκός // **fluviul extindea abisul dedesubtul lui** ο ποταμός προέξτεινε την άβυσσο από κάτω του II. ρ. μέσο 1. εκτείνομαι, προεκτείνομαι, επεκτείνομαι 2. απλώνομαι // **limba aceea nelocuită de uscat se extindea adincolo de grădini** η ακατοίκητη εκείνη γλώσσα στεριάς προεκτεινόταν πέρα από τους κήπους // **se ~ comerțul** επεκτείνεται το εμπόριο
extindere, extinderi ουσ. θηλ. η επέκταση, η εξάπλωση, η διεύρυνση // **~ a legăturilor comerciale** η διεύρυνση των εμπορικών σχέσεων // **prin ~** κατ' επέκταση (πέρα απ' το κανονικό)
extingibil-ă, extingibili-e επιθ. (νομ.) εξαλειπτικός-ή-ό
extins-ă, extinși-se I. επιθ. εκτενής-ής-ές-απλωμένος-η-ο II. επιρ. εκτενώς

extirpa, extirp ρ. μετ. 1. ξερριζώνω, εκτέμνω (με χειρουργική επέμβαση) 2. καταστρέφω, αφανίζω τελείως, εξαφανίζω, εξολοθρεύω, ξεπαστρέω
extirpare, extirpări ουσ. θηλ. 1. η εκτομή 2. το ξερρίζωμα, το εξακλήρισμα 3. ο αφανισμός γενιάς, η καταστροφή, η εξαφάνιση 4. το ξεπάστρεμα, η εξόρυξη
extirpator-oare, extirpatori-oare I. επίθ. εκριζωτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το γεωργικό εργαλείο για καταστροφή ριζών αγριόχορτων
extorca, extorchea ρ. μετ. εκβιάζω, παίρνω λεφτά με εκβιαστικά μέσα, με απειλές, με τη βία
extorcare, extorcări ουσ. θηλ. ο εκβιασμός
extra επίθ. αμετάβλ. υπέροχος-η-ο, πέρα από το κανονικό // **mazăre** ~ μπιζέλια έξτρα // **vin** ~ κρασί έξτρα
extrabugetar-ă, extrabugetari-e επίθ. εκτός προϋπολογισμού (που δεν προβλέπεται στον προϋπολογισμό)
extracelular-ă, extracelulari-e επίθ. εξωκυτταρικός-ή-ό
extracontabil-ă, extracontabili-e επίθ. εξωλογιστικός-ή-ό // **calcule** ~e οι εξωλογιστικοί υπολογισμοί // **evidența** ~ă η εξωλογιστική καταγραφή
extract, extracte ουσ. ουδ. 1. το απόσπασμα, η περικοπή από κείμενο ενός έργου 2. το αντίγραφο ενός εγγράφου 3. το εκχύλισμα, το απόσταγμα
extractiv-ă, extractivi-e επίθ. εξορυκτικός-ή-ό, εκχυλιστικός-ή-ό // **industria** ~ă η εξορυκτική βιομηχανία
extractor-oare, extractori-oare I. επίθ. εξορυκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το εξορυκτικό μηχάνημα
extracție, extracții ουσ. θηλ. η εξαγωγή, η εξόρυξη, το βγάλισμα // ~a **petrolului** η εξόρυξη πετρελαίου // **extracția unui dinte** η εξαγωγή δοντιού
extradotal-ă, extradotali-e επίθ. εξώτροικός-η-ο
extrafin-ă, extrafini-e επίθ. λεπτεπίλεπτος-η-ο που έχει υποστεί λεπτή κατεργασία
extrage, extrag ρ. μετ. 1. εξάγω, βγάζω 2. εξορύσσω 3. εκχυλίζω // a ~ **cărbune** εξορύσσω άνθρακες // a ~ o **măse** βγάζω ένα δόντι // (μαθ.) a ~ **rădăcina pătrată / cubică** εξάγω την τετραγωνική / κυβική ρίζα
extragere, extrageri ουσ. θηλ. (λαχείο) η κλήρωση
extrajudiciar-ă, extrajudiciari-e επίθ. εξώδικος-η-ο
extraordinar-ă, extraordinari-e I. επίθ. 1. έκτακτος-η-ο 2. ασυνήθιστος-η-ο, καταπληκτικός-ή-ό // **sesiune** ~ă η έκτακτη σύνοδος // **trimis** ~ o έκτακτος απεσταλμένος II. επίρ. 1. εκτάκτως 2. καταπληκτικά, ασυνήθιστα
extraparlamentar-ă, extraparlamentari-e επίθ. εξωκοινοβουλευτικός-ή-ό
extrapola, extrapolez ρ. μετ. (μαθ. και μτφ.) εξτραπολάρω, επεκτείνωμαι
extrapolare, extrapolări ουσ. θηλ. (μαθ.) η υπέρβαση
extras, extrase ουσ. ουδ. 1. η περικοπή, το απόσπασμα έργου (κειμένου συγγραφέα) 2. το αντίγραφο ενός μέρους από κατάστιχο ή από έγγραφο // ~ **de cont** η περικοπή λογαριασμού // ~e **dintr-un discurs** οι περικοπές από ένα λόγο // **în** ~ σε περικοπή
extrastatutar-ă, extrastatutari-e επίθ. εξωκαταστατικός-ή-ό

extrașcolar-ă, extrașcolari-e επίθ. εξωσχολικός-ή-ό
extraterestru-ă, extraterestri-e επίθ. εξωγήινος-η-ο (έξω της γης)
extrateritorial-ă, extrateritorial-i-e επίθ. εξωεδαφικός-ή-ό
extrateritorialitate ουσ. θηλ. η εξωεδαφικότητα
extrauterin-ă, extrauterini-e επίθ. εξωμήτριος-α-ο // **sarcină** ~ă η εξωμήτρια κύηση
extravaganț-ă, extravaganți-te επίθ. 1. παράξενος-η-ο, ιδιότροπος-η-ο, εκκεντρικός-ή-ό 2. ασυνήθιστος-η-ο
extravaganță, extravaganțe ουσ. θηλ. 1. η παραξενιά, η εκκεντρικότητα, η ιδιορρυθμία, η ιδιοτροπία 2. το καπρίτσιο
extraverti-ă, extravertiți-te επίθ. ανοιχτόκαρδος-η-ο
extravilan-ă, extravilani-e επίθ. που είναι εκτός του οικισμού, εξωοικιστικός-ή-ό
extrăda, extrădez ρ. μετ. εκδίδω εγκληματία: παραδίδω αλλοδαπό στις αρχές της πατρίδας του
extrădare, extrădări ουσ. θηλ. η έκδοση, η παράδοση αλλοδαπού εγκληματία στις αρχές της χώρας του
extrem-ă, extremi-e I. επίθ. 1. άκραιο-αία-αίο, ακρινός-ή-ό 2. υπερβολικός-ή-ό, υπέρτατος-η-ο, έσχατος-η-ο 3. ανώτατος-η-ο χειρίστος-η-ο (σε βαθμό, πράγματα) // **binele** ~ το άκρο αγαθό // **nenorocirile** ~e οι ακραίες δυστυχίες // **urgință** ~ă το άκρως κατεπείγον II. επίρ. 1. άκρως, σε πολύ μεγάλο βαθμό 2. υπερβολικώς 3. από μακριά // **această carte este ~ de interesantă** αυτό το βιβλίο είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον III. ουσ. θηλ. 1. η άκρα, το άκρο, η άκρια, η άκρη 2. το τέρμα 3. το έπακρο // ~a **dreaptă** η άκρα δεξιά // ~a **stângă** η άκρα αριστερά // **a trece de la o ~ă la alta** περνάω από τη μια άκρη στην άλλη // **cele două ~e** τα δύο άκρα // **la** ~ στο έπακρο, στο πιο ακρινό σημείο που δεν υπάρχει άλλο πέρα απ' αυτό IV. ουσ. ουδ. (μαθ.) το μέγισμο και το μένιμμο, το ανώτατο ή κατώτατο όριο μιας συνάρτησης V. ουσ. αρσ. (μαθ.) ο άκρος όρος, ο πρώτος και ο τελευταίος όρος μιας αναλογίας
extremală, extremale ουσ. θηλ. (μαθ.) η ακραία
extremism ουσ. ουδ. ο εξτρεμισμός, η ακρότητα
extremist-ă, extremiști-ste I. επίθ. εξτρεμιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εξτρεμιστής-ίστρια (ο, η), ο, η οπαδός των άκρων
extremitate, extremități ουσ. θηλ. 1. το άκρο, η ακρότητα 2. **extremități** τα άκρα, τα τελικά όρια
extrinsec-ă, extrinseci-ce επίθ. εξωτερικός-ή-ό, συμβατικός-ή-ό
extrudare, extrudări ουσ. θηλ. το αναγκαστικό πέρασμα με πίεση των μετάλλων ή πλαστικών μαζών μέσα από κατάλληλο καλούπι
extruziune, extruziuni ουσ. θηλ. ιδ. **extrudare**
exuberant-ă, exuberanți-te I. επίθ. 1. διαχυτικός-ή-ό 2. εκδηλωτικός-ή-ό, έκδηλος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο II. επίρ. ζωηρά, εκδηλωτικά, διαχυτικά
exuberanță, exuberanțe ουσ. θηλ. η διαχυτικότητα, η φιλοφροσύνη, η ακράτητη ζωντάνια
exulta, exult ρ. αμ. νιώθω μεγάλη χαρά, είμαι πολύ χαρούμενος-η-ο
exultăție, exultății ουσ. θηλ. το αίσθημα μεγάλης χαράς, η ακράτητη χαρά, το ξεχειλίσμα χαράς
ezita, ezit I. ρ. μετ. εκφράζω ενδοιασμό, δισταγμό: κλίνω πότε στο ένα μέρος και πότε στο άλλο II. ρ.

αμ. διστάζω· αμφιταλαντεύομαι· κυμαίνομαι· αμφιβόλλω
ezitant-ă, ezitanți-te I. *επίθ.* 1. διστακτικός-ή-ό 2. επιφυλακτικός-ή-ό, αναποφάσιτος-η-ο II. *επίφ.* διστακτικά
ezitare, ezitări ουσ. θηλ. 1. ο δισταγμός· ο ενδοιασμός· η αμφιβολία 2. η αμφιταλάντευση· η

επιφύλαξη 3. η αμηχανία 4. η απολμία 5. *μτφ.* η κύμανση
ezoteric-ă, ezoterici-ce *επίθ.* εσωτερικός-ή-ό· μυστικός-ή-ό
ezoterism ουσ. ουδ. ο εσωτερισμός, η μετάδοση διδασκαλίας ή δοξασίας σε περιορισμένο αριθμό μυημένων σε κάποια μυστική υπόθεση

F, f

F, f ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα f, το όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [f].

fa ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.) το φα, ο τέταρτος φθόγγος στην κλίμακα της μουσικής

fabrica, fabric ρ. μετ. 1. κατασκευάζω 2. φτιάχνω, κάνω κάτι 3. δημιουργώ κάτι με τεχνητά μέσα από διάφορα υλικά 4. μτφ. επινωώ· σκαρώνω· μηχανεύομαι // **astăzi se fabricăm tot felul de motoare** κατασκευάζονται σήμερα ειδών-ειδών κινητήρες

fabricant-ă, fabricanți-te ουσ. αρσ. 1. ο εργοστασιάρχης, ο ιδιοκτήτης εργοστασίου 2. ο βιομήχανος, ο κατασκευαστής // ~ **de bere** ο ζυθοποιός

fabricare, fabricări ουσ. θηλ. 1. η κατασκευή 2. το φτιάξιμο 3. το σύνολο από κατεργασίες ή συναρμολογήσεις για την ολοκλήρωση ενός τεχνικού έργου, μηχανήματος, κ.λπ. 4. μτφ. η επιπόηση, η μηχανορραφία, η σκευωρία // ~ **de mobilă** η επιπλοποιία

fabricat, fabricate ουσ. ουδ. 1. το κατασκευάσμα 2. το προϊόν που παράγεται σε εργοστάσιο, το εμπόρευμα του εργοστασίου // ~ **în România** κατασκευασμένος στη Ρουμανία

fabricație, fabricații ουσ. θηλ. 1. η κατασκευή 2. η δημιουργία // **de ~** το ελάττωμα κατασκευής // **proces de ~** η διαδικασία της κατασκευής

fabrică, fabrici ουσ. θηλ. το εργοστάσιο, η φάμπρικα // ~ **de hârtie** το χαρτοποιείο // ~ **de săpun** η σαπουνιοποιία, το εργοστάσιο κατασκευής σαπουνιού // ~ **de tricotaje** το πλεκτήριο // **ei lucrează la o ~ de camioane** αυτός εργάζεται σ' ένα εργοστάσιο κατασκευής φορτηγών αυτοκινήτων // **preț de ~** η τιμή εργοστασίου

fabulație, fabulații ουσ. θηλ. η πλοκή, η υπόθεση του έργου, η εξέλιξη του μύθου σε λογοτεχνικό έργο

fabulă, fabule ουσ. θηλ. 1. ο μύθος 2. το μύθευμα, η φανταστική, ψεύτικη, πλαστή διήγηση, παραμύθι // **fabulele lui Esop** οι μύθοι του Αισώπου, οι αισώπειοι μύθοι

fabulist-ă, fabuliști-te ουσ. αρσ. και θηλ. μυθογράφος (ο, η), ο μυθοπλάστης

fabulos-oasă, fabuloși-oase επιθ. 1. μυθικός-ή-ό, μυθώδης-ης-ες 2. μτφ. θαυμαστός-ή-ό· θαυμάσιος-α-ο // **prețuri fabuloase** οι μυθικές τιμές (φανταστικές τιμές)

face, fac l. ρ. μετ. 1. κάνω, κατασκευάζω, δημιουργώ, εκτελώ κάτι, φτιάχνω 2. προξενώ· προκαλώ κάτι 3. αποκτώ, γεννάω, τακτοποιώ, κάνω καρπούς 4. μετατρέπω 5. τελώ 6. γίνομαι 7. παρασκευάζω // ~ **avocatura** κάνει το δικηγόρο, εξασκεί το δικηγορικό επάγγελμα // **a ~ aluzie** κάνω υπαινιγμό, υπαινίσσομαι // **a ~ bani** κάνω χρήματα (λεφτά) // **a ~ burtă** κοιλιάζω // **a ~ cadou** κάνω δώρο, δωρίζω, δίνω κάτι σε δώρο // **a ~**

cunoștință κάνω γνωριμία // **a ~ curte** κάνω κόρτε, κορτάρω, ερωτοτροπώ // **a ~ de răs** κάνω ρεζίλι, περιγελάω, εμπαιζώ κάποιον // **a ~ din noapte zi** ξενουχτάω, δουλεύω μέρα νύχτα // **a ~ din țanțar armăsar** κάνω την τρίχα τριχιά (μεγαλοποιώ, υπερβάλλω) // **a ~ față** τα καταφέρνω, πετυχαίνω, αντιμετωπίζω // **a ~ lumină** κάνω φως, φωτίζω // **a ~ naveta** πηγαίνω·ερχομαι, κάνω πηγαίνω·ερχομό // **a ~ nunta** τελώ το γάμο // **a ~ o casă** κάνω, χτίζω ένα σπίτι // **a ~ ochi** κάνω μάτια, βλέπω // **a ~ o poză** κάνω μια απεικόνιση (μια διαβολιά) // **a ~ pe cineva cu ou și cu oțet** προσβάλλω κάποιον με λόγια // **a ~ pe cineva fericit** κάνω κάποιον ευτυχισμένο // **a ~ praf pe cineva** κάνω / καταστρέφω σκόνη κάποιον // **a ~ ravagii** κάνω θραύση // **a ~ rost** προμηνεύομαι κάτι, εξοικονομώ κάτι // **a ~ să înțeleagă** κάνω να καταλάβει // **a ~ târgul** κάνω το παζάρεμα // **a ~ totul, a ~ tot** posibibil κάνω το παν / τα πάντα // **a ~ un gard** φτιάχνω φράχτη // **a ~ un pariu** κάνω στοίχημα, βάζω στοίχημα, στοιχηματίζω // **a ~ vâlvă** κάνω ντόρο, θόρυβο // **a avea de-a ~ cu cineva** έχει να κάνει με κάποιον // **a făcut bătătură** έκανε ρόζο // **a făcut scarlatină** έκανε οστρακιά // **ce-a făcut, ce-a dres, că a reușit** τι έκανε, τι έφτιαξε, είναι ότι πέτυχε // **ce are a ~?** τί έχει να κάνει; ποια είναι η σχέση; // **ce ~?** cum? τί κάνει; πώς; // **ce-i de făcut?** τί πρέπει να γίνει; τί πρέπει να κάνουμε; // **ce mai faci?** τί κάνεις; πώς είσαι; // **cine te pune s-o faci?** ποιος σε βάζει να το κάνεις; // **de când mă-sa l-a făcut** σ' όλη του/της την ζωή // **ii place să facă sport** του αρέσει να κάνει αθλητισμό // **iși ~ bagaje** κάνει τα μπαγκάζια (φεύγει, αναχωρεί) // **l-a făcut măgar** τον έκανε γαϊδούρι / γαϊδουρανθρώπο // **l-am făcut să spună adevărul** τον έκανα να πει την αλήθεια // **n-are a ~!** είναι άσχετο! // **nu ~ nimic** δεν είναι τίποτα // **nu l-au putut ~ să se însoare** δε μπόρεσαν να τον κάνουν να παντρευτεί // **nu mă ~?** să plec μη με κάνεις να φύγω // l. ρ. αμ. 1. αξίζω 2. κάνω // **fă bine și...** σε παρακαλώ... // **a ~ pe prostul** κάνω τον κουτό // **asta ~ o sută de lei** αυτό κάνει εκατό λέι // **cât ~?** πόσο αξίζει; // **έκφρ. doi și cu doi fac patru** δύο και δύο κάνουν τέσσερα // **ei nu ~ bine** δεν κάνει καλά // **nu ~ pentru...** δεν αξίζει για... // **scump dar ~!** ακριβά αλλά αξίζει! // III. ρ. μέσο 1. γίνομαι 2. εξελίσσομαι 3. αποκτώ· ύπαρξη πραγματοποιούμαι 4. φαίνεται· νομίζω // **a i se ~ foame** νιώθω πείνα, έχω πείνα // **a i se ~ negru înaintea ochilor** του γίνεται μαύρο μπροστά στα μάτια του // **a-și ~ inimă** rea χαλάει η καρδιά μου, στενοχωριέμαι // **έκφρ. a se ~ bine** γίνομαι καλά, είμαι υγιής // **a se ~ că...** μου φαίνεται πως..., νομίζω... // **a se ~ de răs** γίνομαι ρεζίλι, γελοίος, αντικείμενο κοροϊδίας // **a se ~ întineric** γίνεται σκοτάδι, σκοτεινιάζει, νυχτώνει // **a se ~ stăpân pe ceva** γίνομαι νοικοκύρης, ιδιοκτήτης

κάποιου πράγματος // **a se ~ târziu** γίνεται αργά // **asta nu se ~** αυτό δε γίνεται // **așa se ~ din** **teodanu** έτσι γίνεται ανέκαθεν // **ce s-a făcut cu el?** τί απέγινε, τί έχει γίνει αυτός; // **el se va ~ medic** αυτός θα γίνει γιατρός // **i s-a făcut frică** του ήρθε φόβος, φοβήθηκε // **norii se risipesc, se ~ frumos** τα σύννεφα διασκορπίζονται, γίνονται καλός καιρός // **s-a făcut!** έγινε! // **se ~ că e bolnav** προσποιείται πως είναι άρρωστος // **se ~ ziuă** γίνεται μέρα, ξεμερώνει // **se făcea că vede un palat** του φαινόταν πως έβλεπε ένα παλάτι // **se făcea o vale lungă** απλωνόταν μια μακριά κοιλάδα
facere, faceri ουσ. θηλ. 1. η πλάση, το πλάσιμο 2. η δημιουργία 3. η κτίση, η καταβολή 4. η γέννηση, η γέννα: ο τοκετός // **~ de bine** η αγαθοεργία
fachir, fachiri ουσ. αρσ. ο φακίρης // **-a lumii** η πλάση του κόσμου, η κτίση του κόσμου // **de la -a lumii** από καταβολής κόσμου
facial-ă, facial-e επίθ. (ανат.) προσωπικός-ή-ό, ανήκων στο ανθρώπινο πρόσωπο, στη φάτσα
facil-ă, facili-e επίθ. 1. εύκολος-η-ο, ευχερής-ής-ές 2. πρόχειρος-η-ο
facilita, facilită ρ. μετ. ευκολύνω, διευκολύνω
facilitare, facilitări ουσ. θηλ. η ευκολία, η διευκόλυνση
facilitate, facilități ουσ. θηλ. 1. η ευκολία 2. η ευχέρεια // **facilități de plată** οι ευκολίες πληρωμής // (στρατ.) **facilități militare** οι στρατιωτικές ευκολίες
facilă, facile ουσ. θηλ. 1. η λαμπάδα 2. η δάδα, το δαδί, ο πυρσός
facsimil, facsimile ουσ. ουδ. το πανομοιότυπο
factice επίθ. αμετάβλ. πλαστός-ή-ό, τεχνητός-ή-ό, ψεύτικος-η-ο // **răs ~** το πλαστό γέλιο
factitiv, factitive επίθ. (γραμματ.) verb ~ (tranzitiv) ρήμα μεταβατικό
factologie ουσ. θηλ. η συνάθροιση πράξεων και δεδομένων σε επιστημονικό ή λογοτεχνικό έργο χωρίς να γίνεται η ερμηνεία τους
factor, factori ουσ. αρσ. 1. ο παράγοντας 2. μαθ. ο συντελεστής 3. ο διανομέας // (μαθ.) ~ **comun** ο κοινός παράγοντας // ~ **postal** ο ταχυδρομικός διανομέας // **factorii civilizației** οι παράγοντες του πολιτισμού
factorial επίθ. (μαθ.) το διαδοχικό γινόμενο αρχίζοντας από το ένα έως τον εν λόγω ακέραιο αριθμό
factorie, factorii ουσ. θηλ. (εμπορ.) η εμπορική αντιπροσωπεία σε ξένη χώρα
factotum ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο πολυπράγμονας
factura, facturez ρ. μετ. τιμολογώ
factură, facturi ουσ. θηλ. (εμπορ.) 1. το τιμολόγιο 2. η σύσταση, η υφή, η διάρθρωση των μερών κάποιου έργου // **factura unui sunet** η υφή ενός σονέτου
facturier, facturiere ουσ. ουδ. το καρνέ με έντυπα τιμολογίων
facțiune, facțiuni ουσ. θηλ. (πολ.) η φατρία
facultate, facultăți ουσ. θηλ. 1. η ικανότητα 2. η ιδιότητα 3. η πανεπιστημιακή σχολή // **-a de limbi romănice** η σχολή λατινογενών γλωσσών // **-a de medicină** η ιατρική σχολή // **raționamentul este o ~ a spiritului** ο συλλογισμός (η κρίση) είναι μια ικανότητα του πνεύματος
factutiv-ă, factutiv-e επίθ. 1. θελούσιος-ια-ιο, θεληματικός-ή-ό, εκούσιος-ια-ιο 2. προαιρετικός-ή-ό, θελοντικός-ή-ό

fad-ă, fazi-de επίθ. άνοστος-η-ο, ανούσιος-α-ο, αηδής-ής-ές
faeton, faetane ουσ. ουδ. τετράτροχο ανοιχτό αμάξι
fag, fagi ουσ. ουδ. (βοτ.) η οξιά, η οξιά
fagocit, fagocite ουσ. ουδ. το φαγοκύτταρο
fagocitoză, fagocitoze ουσ. θηλ. (βιολ.) η φαγοκυττάρωση, η φαγοκύτωση
fagot, fagoturi ουσ. ουδ. (μουσ.) το φαγκότο (μουσικό πνευστό όργανο)
fagotist-ă, fagotiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) φαγκοτίστας-ίστρια (ο, η)
figure, figuri ουσ. αρσ. η κηρήθρα, η κερήθρα // **fagurii unui stup** οι κερήθρες της κυψέλης
faianta, faianțe ρ. μετ. πλακοστρώων
faianta, faianți ουσ. θηλ. η πλακόστρωση
faiantator-oare, faiantatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εργάτης-τρια που πλακοστρώνει
faiantă, faianțe ουσ. θηλ. τα πλακάκια
faimă, faime ουσ. θηλ. 1. η φήμη, η διάδοση 2. η διασημότητα, η δόξα, το καλό όνομα // **a avea ~** φημιζομαι
faimos-oasă, faimoși-oase επίθ. 1. φημισμένος-η-ο, ονομαστός-ή-ό, ξακουστός-ή-ό, περιβόητος-η-ο, διαβόητος 2. διάσημος-η-ο, περίφημος-η-ο, περιώνυμος-η-ο
fain-ă, fain-e επίθ. (οικ.) έσοχος-η-ο, άριστος-η-ο
fair-play l. ουσ. ουδ. αμετάβλ. (αθλ.) το φαιρ-πλάι, η ειλικρίνεια, η εντιμότητα II. επίθ. έντιμος-η-ο // **nu a avut o comportare ~** δεν έδειξε μια έντιμη συμπεριφορά
fangă, fange ουσ. θηλ. η φάλαγγα
fangăst-ă, fangăști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. φαλαγγίτης-ισσα (ο, η)
falanster, fanstere ουσ. ουδ. (οικον.) το φαλανστέρ
fală, fale ουσ. θηλ. η περηφάνια, η περηφάνεια, η υπερηφάνεια 2. η δόξα, η φήμη 3. η έπαρση, η αλαζονεία, το καμάρι // **a-i fi cuiva ~** είναι περηφάνεια υι αυτόν // **el e fala țării** αυτός είναι η δόξα της χώρας
falcă, falci ουσ. θηλ. (ανат.) η μασέλα, το σαγόι // **a fi cu o ~ în cer și una în pământ** το να είναι κανείς θυμωμένος / εξοργισμένος
false, falci ουσ. θηλ. η παλιά Ρουμανική μονάδα μέτρησης επιφάνειας ισοδύναμη με 1" εκτάρια
fald, falduri ουσ. ουδ. η πτυχή, η δίπλα, η ζάρα, η πτύχωση // **-urile unei perdele** οι πτυχές της κουρτίνας
faleză, faleze ουσ. θηλ. η παραλία, η προκυμαία, το ψηλό περιγιάλι, η απόκρημνη ακτή, η ακρογιαλιά
falie, falii ουσ. θηλ. (γεωλ.) η σχισμή του φλοιού της γης που χωρίζει σε δύο κάθετα τα στρώματα της γης, το χάσμα
faliment, falimente ουσ. ουδ. 1. η χρεοκοπία, η πτώχευση, το φάλισμα 2. μτφ. η αποτυχία // (και μτφ.) **a da ~** χρεοκοπώ, γίνομαι χρεοκόπος, φτάνω σε χρεοκοπία
falimentar-ă, falimentari-e επίθ. 1. χρεοκοπικός-ή-ό 2. μτφ. ολέθριος-ια-ιο
falit-ă, faliti-te l. επίθ. χρεοκοπημένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. χρεοκόπος (ο, η)
falnic-ă, falnici-ce επίθ. 1. περήφανος-η-ο, έσοχος-η-ο, υπερήφανος-η-ο 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές
fals-ă, falși-se l. επίθ. 1. νόθος-α-ο, πλαστός-ή-ό 2. κίβδηλος-η-ο, ψευδής-ής-ές, ψεύτικος-η-ο,

κάλπικος-η-ο 3. *μτφ.* ανευλικρινής-ής-ές 4. (*μουσ.*) φάλτσος-α-ο, παράτονος-η-ο, παρόφωνος-η-ο 5. κάλπικος-η-ικο // *cântă* ~ κάνει παραφωνία (φολτσάρεϊ) // *mărturie* ~ă η ψευδομαρτυρία // *perle* -e τα ψεύτικα μαργαριτάρια // *un act* ~ ένα νόθο έγγραφο // *ușă* -ă η ψευδόθυρα II. *ουσ.* ουδ. 1. η νοθεία, η νόθευση, η παραποίηση 3. (*νομ.*) το πλαστογράφημα // *acest tablou este un* ~ ο πίνακας αυτός είναι νοθεία / νόθος, δεν είναι γνήσιος // *a se înscrie în* ~ εγγράφομαι σε νοθεία, θεωρώ το έγγραφο νόθο

falset, falsete *ουσ.* ουδ. 1. το φάλσέτο 2. *μουσ.* η παρατονία, η παραφωνία, το φάλτσο

falsifica, falsific *ρ. μετ.* 1. νοθεύω, παραποιώ, αλλοιώνω 2. παραχαράζω, πλαστογραφώ 3. διαστρεβλώνω, διαστρέφω // (*νομ.*) *a* ~, *a comite un fals* νοθεύω, διαπράττω μια νοθεία // *a* ~ *bani* παραχαράζω χρήματα κατασκευάζω ψεύτικα νομίσματα // *a* ~ *laptele* νοθεύω το γάλα // *a* ~ *o semănătură* πλαστογραφώ μια υπογραφή // *a* ~ *o știre* διαστρεβλώνω μια είδηση // *a* ~ *vinul* νοθεύω το κρασί // *aceste lecturi îi-au* ~ *t gândirea* αυτά τα αναγνώσματα σου διέστρεψαν τη σκέψη

falsificare, falsificări *ουσ.* *θηλ.* 1. η νοθεία, η νόθευση 2. η παραχαράξη (νομίσματα) 3. η παραποίηση, πλαστογράφηση 4. το διαστρέβλωμα

falsificat-ă, falsifică-te I. *επιθ.* νόθος-α-ο, πλαστός-ή-ό, κάλπικος-η-ο, νοθευμένος-η-ο

falsificator-oare, falsificatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. νοθευτής-εύτρα (ο, η), παραχαράκτης-τρια (ο, η), κιβδηλοποιός (ο, η) 2. παραποιητής-ήτρια (ο, η), διαστρεβλωτής-ώτρια (ο, η)

falsitate *ουσ.* *θηλ.* η πλαστότητα, η διαστροφή, η υποκρισία, το ψεύδος

falt, falturi *ουσ.* ουδ. η τανάλια του τσαγκάρη (τραβάει το δέρμα πάνω στο καλαπόδι)

famat-ă, famati-te *επιθ.* δυσώνυμος-ος-ον, άσεμνος-η-ο, με κακή φήμη // *rau* ~ κακόφημος-η-ο

famelic-ă, famelică-ce *επιθ.* πειναλός-α-ο

famen, fameni *ουσ.* *αρσ.* ο ευνούχος, ο μονούχος

familial-ă, familiali-e *επιθ.* οικογενειακός-ή-ό // *relații* -e οι οικογενειακές σχέσεις

familiiar-ă, familiari-e *επιθ.* 1. οικειός-α-ο 2. συνηθισμένος-η-ο 3. οικογενειακός-ή-ό

familiarism *ουσ.* ουδ. η οικειότητα, η στενότητα σχέσεων

familiaritate, familiarități *ουσ.* *θηλ.* η οικειότητα, η στενή φιλία

familiariza, familiarizez I. *ρ. μετ.* εξοικειώω, κάνω κάποιον να συνηθίσει σε κάτι II. *ρ. μέσο* εξοικειώνομαι, συνηθίζω σε κάτι // *trebuie să mă familiarizez cu...* πρέπει να εξοικειωθώ με...

familiarizare *ουσ.* *θηλ.* 1. εξοικείωση 2. η συνήθεια, η προσαρμογή

familiarizat-ă, familiarizați-te *επιθ.* εξοικειωμένος-η-ο, συνηθισμένος-η-ο σε κάτι, προσαρμοσμένος-η-ο

familie, familii *ουσ.* *θηλ.* 1. η οικογένεια 2. το γένος, το σόι 3. η ομάδα συγγενικών εννοιών ή πραγμάτων (φυτών, ζώων ή ορυκτών) 4. η φαμελιά // ~ *de albine* το μελισσολόι, το μελίσσι // ~ *de cuvinte* η οικογένεια λέξεων // ~ *de popoare* η ομάδα λαών (με κοινή συμφέροντα) // *aer de* ~ ο αέρας της οικογένειας (το παρουσιαστικό) // *cap de* ~ ο φαμελίτης, η φαμελίτισσα // *în cercul* -ei

σε οικογενειακό κύκλο // *mi-am întemeiat o* ~ έχω φτιάξει την οικογένειά μου // *nume de* ~ το επώνυμο (το οικογενειακό όνομα)

familist-ă, familiști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (*οικ.*) φαμελίτης-ίτισσα (ο, η), ο οικογενειάρχης

familion *ουσ.* ουδ. (*οικ.*) το συγγενολός, το σόι

fanariot-ă, fanarioti-te I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* Φαναριώτης-ίτισσα (ο, η) II. *επιθ.* φαναριώτικος-η-ο // (*ιστ.*) *epoca* -ă η φαναριώτικη εποχή, η εποχή των Φαναριωτών ηγεμόνων

fanariotism *ουσ.* ουδ. 1. ο φαναριωτισμός 2. *μτφ.* η υποκρισία

fanariotiza, fanariotizez *ρ. μέσο* (*αρχ.*) αποκτώ τις συνήθειες των Φαναριωτών, φέρνομαι σαν τους Φαναριώτες

fanatic-ă, fanatici-ce I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* φανατικός-ή (ο, η), φανατισμένος-η-ο II. *επιθ.* φανατικός-ή-ό

fanatism *ουσ.* ουδ. ο φανατισμός

fanda, fandez *ρ. αμ.* (*αθλ.*) κλίνω το σώμα προς τα εμπρός μαζί με το ένα πόδι που προχωρεί ταυτόχρονα, ξεκινώ από το σημείο εκκίνησης με σωστή στάση του σώματος

fandare, fandări *ουσ.* *θηλ.* η κλίση του σώματος προς τα εμπρός μαζί με το ένα πόδι που προχωρεί ταυτόχρονα, η ώθηση για εκκίνηση

fandoseală, fandoseli *ουσ.* *θηλ.* (*οικ.*) η προσποίηση, το νάζι, το σκέρτσος, ο ακκισμός, το ύφος με καμώματα

fandosi, fandosec *ρ. μέσο* (*οικ.*) 1. καμώνομαι, προσποιούμαι, κάνω καμώματα 2. υποκρίνομαι, κάνω νάζια

fandosit-ă, fandosiți-te I. *επιθ.* (*οικ.*) ναζιάρης-α-ικο II. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* καμωματάς-ού (ο, η) ναζιάρης-ρα (ο, η)

fanerogamă, fanerogame I. *ουσ.* *θηλ.* (*βοτ.*) στον πληθ. τα φανερόγαμα (τα φυτά τα σπερματόφυτα, με φανερά τα όργανα πολλαπλασιασμού) II. *επιθ.* φανερόγαμος-η-ο // *plantă* ~ το φανερόγαμο φυτό

fanfară, fanfare *ουσ.* *θηλ.* (*μουσ.*) η μπάντα, η φανφάρα, η ορχήστρα από πνευστά όργανα

fanfaron-oană, fanfaroni-oane I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* φανφαρόνος-α (ο, η) κομπαστής-άστρια (ο, η) καυχισιάρης-άρα (ο, η) II. *επιθ.* φανφαρονιστικός-η-ο, παινεισιάρης-α-ικο καυχισιάρης-άρα-ικο

fanfaronadă, fanfaronade *ουσ.* *θηλ.* ο φανφαρονισμός, ο κομπασμός, η κομπορημοσύνη

fanion, fanioane *ουσ.* ουδ. η σημαϊούλα

fanon, fanoane *ουσ.* ουδ. 1. καθένα από τα κρεατώδη ελάσματα μέσα στο ανώτερο σαγόني της φάλαινας, η μπαλένα 2. η πτυχή δέρματος κάτω από το λαιμό των βοδιών, προβάτων

fantasmagoric-ă, fantasmagorici-ce *επιθ.* φαντασμαγορικός-ή-ό

fantasmagorie, fantasmagorii *ουσ.* *θηλ.* η φαντασμαγορία, η εμφάνιση φανταστικής εικόνας

fantasmă, fantasme *ουσ.* *θηλ.* το φάντασμα, το φάσμα, το στοιχείο

fantast-ă, fantasti-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* φαντασιοκόπος (ο, η)

fantastic-ă, fantastici-ce I. *επιθ.* 1. φανταστικός-ή-ό 2. απίστευτος-η-ο II. *επιρ.* 1. φανταστικά 2. απίστευτα // *produs* ~ *de scump* το προϊόν φανταστικά ακριβό

fantă, fante *ουσ.* *θηλ.* (*τεχ.*) 1. το ρήγμα, η ρωγμή, η σχισμή 2. το χάσμα, η χαράμαδα

fante, fanți ουσ. αρσ. (οικ. και χλευασ.) ο φάντης, ο νεανίας, ο βαλές
fantezie, fantezii ουσ. θηλ. η φαντασία, η σκέψη, η νοερότης // **lipsit de ~** αφάνταστος-η-ο
fantezist-ă, fanteziști-ste επίθ. φαντασιώδης-ης-ες, φαντασιόπληκτος-η-ο
fantomatic-ă, fantomatici-ce επίθ. φανταστικός-ή-ό, ανύπαρκτος-η-ο
fantomă, fantome ουσ. θηλ. 1. το φάντασμα, το φάσμα 2. το υπερφυσικό πλάσμα, το πνεύμα
fapt, fapte 1. ουσ. ουδ. 1. το γεγονός, το περιστατικό, το συμβάν 2. η πράξη, το φαινόμενο, το δεδομένο // ~ **este că...** γεγονός είναι ότι... // ~ **istoric** το ιστορικό γεγονός // ~ **ul împlinit** το τετελεσμένο γεγονός // ~ **ul zilei** το ξημέρωμα (η αρχή της ημέρας) // ~ **e sociale** τα κοινωνικά φαινόμενα // **a prinde asupra ~ului** συλλαμβάνω επ' αυτοφώρω // **a traduce în fapt** κάνω κάτι πραγματικό, δίνω σε κάτι πραγματική υπόσταση // **în fața ~ului** μπροστά στο γεγονός // **un ~ curent** ένα συνηθισμένο γεγονός // **επιρ. και επιθ. în ~** στην πράξη // **în ~ de seară** στον ερχομό της βραδιάς, στον νύχτωμα, στην αρχή της νύχτας II. **επιθ. και επιρ. έκφρ. de fapt** πραγματικά, στο βάθος, πράγματι
faptă, fapte ουσ. θηλ. 1. η πράξη, η ενέργεια, η δράση 2. το κατόρθωμα // ~ **de vitejie** η αντρεία, η γενναϊότητα, η toλμηρή πράξη // ~ **illegală** το ανόμιμα, η ανομία // ~ **monstruoasă** το τερατούργημα, η αποτρόπαια πράξη, η ανήθικη πράξη // ~ **neconstituită** η αισχροτήτα, η κακία ή άτιμη πράξη, η κακοήθεια // **de la vorbă la fapte e cale lungă** από το λόγο έως την πράξη είναι δρόμος μακρύς // **fapte de arme** οι στρατιωτικές πράξεις αντρείουσιν
faptic-ă, faptici-ce επίθ. 1. πραγματικός-ή-ό 2. υπαρκτός-ή-ό // **material ~** το υπαρκτό υλικό // (λογιστ.) **scriptic și ~** το γραπτό και το υπαρκτό
far, faruri ουσ. ουδ. 1. ο φάρος 2. ο φανός μπροστά σε όχημα
farad, farazi ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) το φαράντ
Faraon, Faraoni ουσ. αρσ. 1. ο Φαραώ 2. **ειρ.** ο τσιγγάνος
faraoanic-ă, faraonici-ce επίθ. φαραωνικός-ή-ό
fard, farduri ουσ. ουδ. το ψιμμύθι, το φτιασίδι, το καλλυντικό
fardă, fardex 1. ρ. μετ. 1. φτιασιδώνω 2. βάζω καλλυντικά παρασκευάσματα II. ρ. μέσο 1. φτιασιδώνομαι, καλλωπίζομαι, φτιάχνομαι 2. βάφομαι, μακιγιάρομαι
fardare, fardări ουσ. θηλ. το φτιασίδωμα, η ψιμμύθιαση
fardat-ă, fardați-te επίθ. φτιασιδωμένος-η-ο, μακιγιαρισμένος-η-ο
farfasi-ă, farfasiți-te I. επίθ. (επαρχ.) αλλόκοτος-η-ο, ιδιότροπος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ναζιάρης-ιάρα (ο, η), ο αλλόκοτος άνθρωπος
farfurie, farfurii ουσ. θηλ. 1. το πιάτο 2. το περιεχόμενο του πιάτου // ~ **întinsă** το πλατύ πιάτο (το ρηχό) // ~ **zburătoare** ο υπάμενος δίσκος
farfurioară, farfurioare ουσ. θηλ. το πιατάκι
farin επίθ. αμετάβλ. η σκόνη, η πούδρα // **zahăr ~** η ζάχαρη άχνη
faringal-ă, faringali-e επίθ. φaryγγικός-ή-ό
faringe, faringe ουσ. ουδ. (ανατ.) ο φάρυγγας

faringian-ă, faringieni-e επίθ. φaryγγικός-ή-ό
faringită, faringite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φaryγγίτιδα
faringolaringită, faringolaringite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φaryγγολaryγγίτιδα
fariseic-ă, fariseici-ce I. επίθ. 1. φarisαϊκός-ή-ό 2. **μτφ.** υποκριτικός-ή-ό II. **επίρ.** φarisαϊκά
fariseism ουσ. ουδ. ο φarisαϊσμός
fariseu, farisei ουσ. αρσ. 1. ο φarisαίος 2. **μτφ.** ο υποκριτής
farinaceutic-ă, farmaceutici-ce επίθ. φαρμακευτικός-ή-ό
farmacie, farmacii ουσ. θηλ. το φαρμακείο // **Facultatea de ~** η φαρμακευτική
farmacist-ă, farmaciști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φαρμακοποιός
farmacologie ουσ. θηλ. η φαρμακολογία
farmacopee, farmacopei ουσ. θηλ. η φαρμακοποιία
farinazon-oană, farmazoni-oane ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) 1. μάγος-ισσα, μάντης-ισσα (ο, η) 2. **μτφ.** ο πονηρός άνθρωπος
farmec, farmece I. ουσ. ουδ. 1. η γοητεία, η μαγεία, η χάρη 2. το θέλγητρο, η θέληη, η ελκυστικότητα 3. η μαγανεία // ~ **ul pădurii** η γοητεία του δάσους // **această tânără are mult ~** η νεαρή αυτή έχει πολλή χάρη II. **επιρ. έκφρ. ca prin ~** ως δια μαγείας, σαν από μαγεία
farniente ουσ. ουδ. αμετάβλ. η ραθυμία, η νωθρότητα, η οκνηρία, η τεμπελιά
farsă, farse ουσ. θηλ. 1. η φάρσα 2. το αστέιο σε βάρος κάποιου 3. είδος κωμωδίας // **a face o ~ cuiva** κάνω μια φάρσα σε κάποιον
farsor-oare, far-ori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η φαρσέρ, ο, η ευφυολόγος 2. κατεργάρης-α (ο, η)
fascicul, fascicule ουσ. ουδ. (φυσ.) η δέσμη // (μαθ.) ~ **de drepte** η δέσμη ευθειών // (ανατ.) ~ **de fibre** η δέσμη ινών // ~ **de lumină** η δέσμη φωτός // (φυσ.) ~ **de raze** η δέσμη ακτίνων
fasciculat-ă, fasciculați-te επίθ. σε σχήμα δέσμης
fasciculă, fascicule ουσ. θηλ. 1. το φυλλάδιο 2. το τεύχος
fascie, fascii ουσ. θηλ. 1. η δέσμη από ραβδιά με τσεκούρι στο πάνω μέρος 2. (ανατ.) η επιφανειακή στοιβάδα που καλύπτει τους μυς
fascina, fascinez ρ. μετ. γοητεύω, σαγηνεύω, θέλγω, μαγεύω
fascinant-ă, fascinanți-te επίθ. γοητευτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, μαγευτικός-ή-ό, ελκυστικός-ή-ό
fascinare, fascinari ουσ. θηλ. το σαγήνευμα, το μάγεμα, η γοητεία
fascinat-ă, fascinați-te επίθ. γοητευμένος-η-ο, σαγηνευμένος-η-ο, καταμαγεμένος-η-ο
fascinație, fascinații ουσ. θηλ. η γοητεία, το σαγήνευμα, το μάγεμα
fascină, fascine ουσ. θηλ. η δέσμη, το δεμάτι (από κλαδιά)
fascism ουσ. ουδ. (πολ.) ο φασισμός
fascist-ă, fasciști-ste I. επίθ. φασιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φασίστας-ίστρια (ο, η)
fasciza, fascizez ρ. μετ. επιβάλλω το φασισμό, εγκαθιδρύω το φασισμό
fascizare, fascizări ουσ. θηλ. η εγκαθίδρυση του φασισμού
fasole ουσ. (βοτ.) το φασόλι, το φασούλι
fason, fasoane ουσ. ουδ. 1. το φασόν 2. η διάπλαση 3. το μοντέλο 4. το νάζι, το ύφος, η εμφάνιση // **a face fasoane** κάνω νάζια, καμώνομαι

fasona, fasonez ρ. μετ. 1. διαπλάθω, διαπλάσσω 2. επεξεργάζομαι 3. διασκευάζω
fasonare, fasonări ουσ. θηλ. 1. η διάπλαση 2. το φορμάρισμα 3. η επεξεργασία
fasonat-ă, fasonați-te επίθ. σχηματοποιημένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο
fasonatori-oare, fasonatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. τεχνίτης-ίτρα που φασονάρει κατι (ο, η)
fast ουσ. ουδ. η μεγαλοπρέπεια, η πομπή, η λαμπρότητα, το λούσο, η πολυτέλεια
fastuos-oasă, fastuosi-oase I. επίθ. μεγαλοπρεπής -ής-ές, λαμπρός-ή-ό, πομπώδης-ής-ες II. επίρ. λαμπρά, μεγαλειωδώς, πομπωδώς
fasung, fasunguri ουσ. ουδ. (τεχ.) το ντούι, το περιστόμο όπου βιδώνεται ο ηλεκτρικός λαμπτήρας
fașă, feși ουσ. θηλ. 1. η φασκιά, το σπάργανο 2. ο επιδεσμός // **din** ~ από τα σπάργανα, από την πρωτόγονη κατάσταση
fatal-ă, fatali-e I. επίθ. 1. μοιραίος-α-ο 2. αναπόφευκτος-η-ο, ακαταμάχητος-η-ο // **deznodământ** ~ η μοιραία λύση // **greșeală** -ă το μοιραίο λάθος // **lovitură** -ă το μοιραίο χτύπημα II. επίρ. μοιραία
fatalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο φатаλισμός, η μοιρολατρία, η μοιροκρατία
fatalist-ă, fataliști-ste I. επίθ. μοιρολατρικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μοιρολάτρης-ισσα (ο, η), φταλιστής-ίστρια (ο, η)
fatalitate, fatalități ουσ. θηλ. η μοίρα, το ριζικό, η εμαρμένη, το γραφτό, το γραμμένο, το πεπρωμένο
fatalmente επίρ. μοιραία, αναπόφευκτα, αναπότρεπτα
fatamorgana ουσ. θηλ. το ίνδαλμα, η φαντασμαγορία, η οπτική απάτη που εμφανίζει στις ζεστές χώρες τα αντικείμενα καθρεφτιζόμενα σαν μες στο νερό
fată, fete ουσ. θηλ. η κοπέλα, το κορίτσι, η νεανίδα, η κόρη // ~ **în casă** η υπηρέτρια // ~ **la toate** η υπηρέτρια για όλες τις δουλειές
fatidic-ă, fatidici-ce επίθ. 1. χρησμοδοτικός-ή-ό 2. προφητικός-ή-ό
fatuitate ουσ. θηλ. (αρχ.) η υπεροψία, η αλαζονεία
fatum ουσ. ουδ. (αρχ.) η μοίρα, η τύχη, το πεπρωμένο, το γραφτό, το αναπόφευκτο
fatădă, fațade I. ουσ. θηλ. η πρόσοψη, η μπροστινή όψη οικοδομήματος II. επιρ. έκφρ. **de** ~ για την πρόσοψη, για την εξωτερική όψη, «κατ' επιφασή»
față, fețe I. ουσ. θηλ. 1. το πρόσωπο, η όψη, η φάση 2. η μορφή 3. η έδρα 4. η πλευρά 5. το μούτρο 6. μτφ. το άτομο, ο άνθρωπος 7. η επιφάνεια, το εξωτερικό μέρος κάθε σώματος // ~ **bisericească** το εκκλησιαστικό πρόσωπο // ~ **de om** το ανθρώπινο πρόσωπο // ~ **de masă** το τραπεζομάντηλο // ~ **de pernă** η μαξιλαροθήκη // ~ **tânără** το δροσερό πρόσωπο // **fața dealului sau a muntelui** η πλευρά του λόφου ή του βουνού // **fața unei stufe** η όψη του υφάσματος // **fețe simandicoase** τα σπουδαία (σημαντικά) πρόσωπα // **fețele unei prisme** οι έδρες του πρίσματος // **a da pe** ~ φανερώνω, κάνω κάτι φανερό, αποκαλύπτω κάτι, αντικρίστη, αντιμέτωπα, απέναντι // **a-i ieși fața** του βγαίνει η όψη (ξεθωριάζει, χάνει το χρώμα του) // **a-i prinde**

la ~ πάει, ταιριάζει στο πρόσωπό του (χρώμα, ρούχο) // **a face** ~ αντιμετωπίζω με επιτυχία, τα καταφέρνω, ανταποκρίνομαι // **a face fețe-fețe** αλλάζω χρώματα στην όψη του προσώπου μου, αλλάζω τη φυσιογνωμία μου // **alb la** ~ ασπροπρόσωπος-η-ο // **a fi de** ~ είμαι παρών-ούσα-όν- παρευρισκοίμαι // **a primi pe cineva drept in** ~ κοιτάζω κάποιον κατά πρόσωπο // **a scăpa cu fața curată** γλιτώνω με καθαρό πρόσωπο // **a spune pe** ~ λέγω ανοιχτά, ξεκάθαρα, ορθά-κοφτά // **au căzut cu fața la pământ** έπεσαν με τα μούτρα στη γη // **cu cărțile pe** ~ με ανοιχτά χαρτιά: στα φανερά // **cu două fețe** διπλοπρόσωπος-η-ο // **cu fața lată** με φαρδύ πρόσωπο // **din** ~ από μπροστά // **în fața** εμπρός, μπρος, μπροστά, αντικρύ, απέναντι, ενώπιον, προ // **în fața mea** εμπρός μου // **în fața poporului** απέναντι στο λαό // **în momentul de** ~ στην παρούσα στιγμή // **întâlnirea** ~ **în** ~ η συνάντησι πρόσωπο με πρόσωπο, το αντίκρισμα // **o casă cu grădină în** ~ ένα σπίτι μ' ένα περιβόλι μπροστά // **poșta e în** ~ το ταχυδρομείο είναι μπροστά // **se va face cercetare la fața locului** θα γίνει εξέταση επί τόπου II. προθ. έκφρ. ~ **de...** έναντι, απέναντι... // ~ **de atâtea multe** απέναντι σε τόσο όχλο // ~ **de mine** απέναντί μου
fațetă, fațete ουσ. θηλ. 1. η μικρή πλευρά, η μικρή έδρα 2. το πλάγιο κόψιμο (στη επιφάνεια πολυτίμων λίθων) 3. μτφ. η ειδική άποψη ενός προβλήματος
fault, faulturi ουσ. ουδ. (αθλ.) το φάουλ (στο ποδόσφαιρο)
faulta, faultez ρ. μετ. (αθλ.) κάνω φάουλ
faultare, faultări ουσ. θηλ. (αθλ.) το φασουλάρισμα
Faun, Fauni ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Πάν
faună, faune ουσ. θηλ. η πανίδα // **fauna și flora** η πανίδα και η χλωρίδα
faur, fauri ουσ. αρσ. ο σιδεράς ο σιδηρουργός
favoare, favoruri ουσ. θηλ. 1. η εύνοια, η χάρη 2. το χατίρι // **bilet de** ~ το προνομιακό εισιτήριο // **care se bucură de favoruri** οι ευνοούμενοι // **în -a păcii** υπέρ της ειρήνης // **în -a ta** σε εύνοια δική σου // **îți cer o** ~ σου ζητώ μια χάρη // **o rară** ~ η σπάνια εύνοια // **mi-a acordat această** ~ μου έδωσε αυτή την εύνοια // **s-au declarat în -a...** δήλωσαν υπέρ...
favor, favoruri ουσ. ουδ. ιδ. favoare
favorabil-ă, favorabili-e I. επίθ. ευνοϊκός-ή-ό, ευμενής-ής-ές II. επίρ. ευνοϊκά
favorit-ă, favoriți-te επίθ. 1. ευνοούμενος-η-ο 2. προτιμότερος-ή-ο // **măncare** -ă το προτιμότερο φαί II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ευνοούμενος-η (ο, η) 2. (αθλ.) φαβορί (άκλιτο), με περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας III. ουσ. αρσ. και πλθ. οι φαβορίτες
favoritism, favoritisme ουσ. ουδ. 1. ο φαβοριτισμός, η ευνοιοκρατία 2. η χαριστικότητα
favoriza, favorizez ρ. μετ. 1. ευνοώ, δείχνω την εύνοιά μου σε κάποιον 2. χαρίζομαι, κάνω χάρη σε κάποιον
favorizare, favorizări ουσ. θηλ. 1. η εύνοια, η χαριστικότητα 2. η προτίμηση
fazan, fazani ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο φασιανός
fază, faze ουσ. θηλ. 1. η φάση 2. φυσ. το επιχείρημα ενός μεγέθους που μεταβάλλεται σε κάθε στιγμή

// **faza circuitului electric** η φάση του ηλεκτρικού κυκλώματος (στο εναλλακτικό ρεύμα) // **fazele lunii** οι φάσεις της σελήνης
fă *επίρ.* (λαϊκ.) κλητικό: (για μια κοπέλα / γυναίκα) βρε, καλέ
făcăleț, făcălețe ουσ. ουδ. 1. το πλαστήρι 2. το κατασκαμμένο ξυλό 3. η βέργα που ανακατώνει το αραβοσιτάλευρο στο φτιάξιμο της μαμαλιγκας
făcător-oare, făcători-oare I. *επίθ.* κατασκευαστικός-ή-ό, δημιουργικός-ή-ό, παραγωγικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. κατασκευαστής-άστρια (ο, η), πλαστοουργός (ο, η) // **--de-bine** ο ευεργέτης // **--de-minuni** ο θαυματοποιός // **--de-rele** ο κακοποιός
făcău, făcaie ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο μικρός νερόμυλος (με κάθετη άτρακτο)
făclie, făclii ουσ. θηλ. 1. η λαμπάδα, ο πυρσός 2. το αναμμένο δαδί 3. το μεγάλο κερί 4. μτφ. η φλόγα // **făclia culturii** η φλόγα του πολιτισμού
făcut ουσ. ουδ. 1. η πραγματοποίηση, η πράξη, το κατόρθωμα 2. λαϊκ. η μαγεία, η μαγανεία, το μάγεμα, η τύχη, η μοίρα, το ριζικό
făcut-ă, făcuți-te *επίθ.* 1. καμωμένος-η-ο, πλασμένος-η-ο, φτιαγμένος-η-ο 2. πλαστός-ή-ό, κάλπικος-η-ο 3. οικ. μεθυσμένος-η-ο // **--(-ă) nou** καινούργιοφτιαγμένος-η-ο // **έκφρ. parcă-i un lucru ~ (un ~)** σάμπως νάναι ενάντιο (όταν τα πράγματα πηγαίνουν ανάποδα)
făgaș, făgașe ουσ. ουδ. 1. το αυλάκι, η τροχιά 2. μτφ. η κατεύθυνση, ο δρόμος // **a nu-și ieși din ~** δε βγαίνει από το δρόμο του // **a reveni pe ~** ξαναρχομαι, επανέρχομαι στο σωστό δρόμο // **și-a orientat cercetările pe un nou ~** έχει προσανατολίσει τις έρευνές του προς μια νέα κατεύθυνση
făgădău, făgădaie ουσ. ουδ. (επαρχ.) το χάνι, το πανδοχείο
făgădui, făgăduiesc ρ. μετ. 1. υπόσχομαι, τάζω 2. επαγγέλλομαι
făgăduială, făgăduieli ουσ. θηλ. 1. η υπόσχεση, το τάμα 2. η επαγγελία
făgăduință, făgăduințe ουσ. θηλ. 1. η υπόσχεση, το τάμα 2. η επαγγελία 3. μτφ. η εύφορη και πλούσια γη // (θρ.) **pământul făgăduinței** η γη της επαγγελίας, η χώρα Χανάαν που υποσχέθηκε ο Θεός στους Εβραίους
făget, făgete ουσ. ουδ. η δασική έκταση με οξείες, το δάσος με οξείες
făină, făinuri ουσ. θηλ. το αλεύρι, το άλευρο // **--de grâu** το σπάλειρο // **--de pește** το αλεύρι από ψάρια // **a da prin ~** πασπαλίζω με αλεύρι, αλευρώνω // **altă ~ se macină acum la moară** άλλο αλεύρι αλέθεται τώρα στο μύλο (τώρα όλα έχουν αλλάξει)
făinos-oasă, făinoși-oase *επίθ.* 1. αμυλώδης-ης-ες 2. (για τα φρούτα) ώριμος-η-ο, γινωμένος-η-ο // **paste făinoase** τα ζυμαρικά // **produse făinoase** τα αμυλώδη προϊόντα
făinoase ουσ. θηλ. πληθ. τα ζυμαρικά
fălcea, fălcele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. τα δύο πέλματα (στελέχη) πάνω στα οποία γλιστράει το έλκθρο 2. τα ξύλινα εξαρτήματα (μέρη) του κάρου (λοστοί, κάμακες, κοντάρι, κ.λπ.) 3. τα δύο μέρη (βραχίονες) του εξαρτήματος του αργαλειού όπου είναι το χτένι

fălcos-oasă, fălcoși-oase *επίθ.* 1. με μεγάλα σαγόνια 2. (επαρχ.) φαγάς-ού-δικο
făli, fălsec ρ. μέσο 1. παίνεύομαι, περηφανεύομαι, καυχώμαι, καυχώμαι 2. (χλευασ.) κορδώνομαι // **el se fălea cu succesul său** αυτός καυχόταν με την επιτυχία του
fălos-oasă, făloși-oase *επίθ.* (λαϊκ.) 1. περήφανος-η-ο, καμαρωτός-ή-ό 2. χλευασ. υπερβολικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό 3. επιβλητικός-ή-ό
făltui, făltuiesc ρ. μετ. 1. κόβω με τη φालτσέτα τα αργασμένα δέρματα για να έχουν στην έκτασή τους το ίδιο πάχος 2. χαράσσω το ρίγωμα (την εγκοπή) σε σανίδες ή κεραμίδια για τη συναρμογή τους 3. διπλώνω την κόλλα χαρτιού για βιβλιοδεσία
făltui-ă, făltuiți-te *επίθ.* 1. (για τα δέρματα) που έχουν επεξεργαστεί με τη φάλτσέτα 2. (για τις σανίδες ή τα κεραμίδια) που έχουν χαραχθεί για την συναρμογή τους 3. (για φύλλα χαρτιού) που έχουν διπλωθεί
făltuitor-oare, făltuitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ειδικευμένος εργάτης στην επεξεργασία με τη φάλτσέτα των αργασμένων δερμάτων ομοίως για το χάραγμα των σανίδων και κεραμιδιών εν όψει της συναρμογής τους II. ουσ. ουδ. η φάλτσέτα, το κοφτερό κοπίδι για αυτή την ασχολία
făptaș-ă, făptași-se ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο αυτοργός, δράστης-τρια (ο, η) 2. ένοχος-η (ο, η), κακοποιός (ο, η)
făptui, făptuiesc ρ. μετ. διαπραττω
făptuire, făptuiri ουσ. θηλ. (αρχ.) η διάπραξη, η αυτοργία
făptuitor-oare, făptuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. δράστης-στρια (ο, η), αυτοργός (ο, η), διαπραττών-ουσα (ο, η)
făptură, făpturi ουσ. θηλ. 1. το πλάσμα, το ον, το έμβιο ον 2. το άτομο, ο άνθρωπος 3. το σώμα, το κορμί, το ανάστημα, το μπόι
fărăș, fărășe ουσ. ουδ. το φάρਾσι
fără I. *συνδ.* χωρίς // **--să fie desăvârșit, este mulțumitor** χωρίς να είναι τέλειος, είναι ευχάριστος (αρεστός) // **a plecat ~ să spună un cuvânt** έφυγε χωρίς να πει μια λέξη // **el veni la mine ~ să fi telefonat în prealabil** αυτός ήρθε σε μένα χωρίς να μου είχε κάνει τηλεφώνω προηγουμένως II. *προθ.* χωρίς, δίχως, άνευ, πλην, παρά // **--copil** χωρίς παιδί, άτεκνος-η-ο // **--dată** αχρονολόγητος-η-ο // **--îndoiulă** άνευ αμφιβολίας // **--înștiințare** άνευ ειδοποιήσεως // **--grîjă** χωρίς έγγιο (Εξήγνοιαστα, αμέριμνα) // **--gust** άγευστος-η-ο // **--motiv** δίχως αφορμή // **--precedent** άνευ προηγουμένου // **--seamăn** δίχως ταίρι, απaráμιλλα // **--voie** ανεπίτρεπτα, χωρίς άδεια // **căstigi bani ~ efort** κερδίζει χρήματα δίχως κόπο // **este ora zece ~ cinci minute** είναι η ώρα δέκα πάρα πέντε λεπτά // **om ~ necazuri** ο άνθρωπος χωρίς στενοχώριες // **trăiește ~ părinții săi** ζει δίχως τους γονείς του
fărădelege, fărădelegi ουσ. θηλ. 1. η παράνομη πράξη, η παρανομία 2. η ανομία, η παράβαση νόμου, το κακούργημα, το έγκλημα
fărâma, fărâm I. ρ. μετ. 1. θρυμματίζω, συντρίβω, θραύω, τσακίζω, σπάω II. ρ. μέσο θρυμματίζομαι, συντρίβομαι, θραύομαι, γίνομαι θρύμματα, γίνομαι κομμάτια
fărâmare, fărâmări ουσ. θηλ. η σύντριψη, η θραύση, το σπάσιμο σε μικρά κομμάτια

fărămat-ă, fărămați-te *επιθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, θρυμματισμένος-η-ο, κομματιασμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο, εξοντωμένος-η-ο

fărămă, fărăme *ουσ.* *θηλ.* 1. το θρύμμα, το τρίμμα, το θρύψαλο, το θραύσμα, το συντρίμι, το σύντριμμα, το ψίχουλο 2. το κομμάτι

fărămcioș-oasă, fărămcioși-oase *επιθ.* 1. εύθρυπτος-η-ο 2. εύθραυστος-η-ο, ευκολοσπάζσιμος-η-ο

fărămița, fărămițez *l. p. μετ.* θρυμματίζω, κατακομματιάζω, κατακερματίζω, κάνω θρύψαλα *ll. p.* μέσο θρυμματίζομαι, κομματιάζομαι, θρυψαλιάζομαι

fărămițare, fărămițări *ουσ.* *θηλ.* ο θρυμματισμός, το κομματίασμα, το θρυψάλισμα

fărămițat-ă, fărămițati-te *επιθ.* 1. θρυμματισμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο, τριφτός-ή-ό 2. κομματιαστός-ή-ό

fărămiță, fărămițe *ουσ.* *θηλ.* 1. το ψίχουλο 2. το θρύμμα

Fărșerot, Fărșeroți *ουσ.* *αρσ.* (*ιστ.*) ο Αρβανιόβλαχος, ο Κουτσόβλαχος από την Αλβανία, ο Αρωμούνος από τη Δυτική Μακεδονία

făt, feți *ουσ.* *αρσ.* 1. το έμβρυο, το προϊόν της γονιμοποίησης 2. (*λαϊκ.*) το παιδί, ο υιός, ο γιος, ο γιόκακας // *-ul meu* παιδί μου, γιόκα μου // (*μυθ.*) **Făt-Frumos** το ομορφόπαιδο, το βασιλόπουλο, το παλικάρι (στα παραμύθια)

făta pers. fată *p. μετ.* (*γ'* πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (για τα θηλαστικά ζώα) γεννάει νεογνό ζώο

fătare, fătări *ουσ.* *θηλ.* η γέννηση νεογνών ζώων, η γέννα

fătat *ουσ.* *ουδ.* η γέννηση, η γέννα, ο τοκετός (στα ζώα)

fătătoare, fătătoare *επιθ.* (για τα ζώα) αναπαραγωγικός-ή-ό

fătătoare, fătători *ουσ.* *θηλ.* (*λαϊκ.*) το μέρος όπου γεννούν τα ζώα

fătoi, fătoale *ουσ.* *ουδ.* (*οικ.* και *χλευασ.*) η αγοράνα, το αγοροκόριτσο

fățarnică, fățarnice *l. επιθ.* 1. υποκριτικός-ή-ό, προσποιητικός-ή-ό 2. επιτηδευμένος-η-ο 3. *μτφ.* διπλοπρόσωπος-η-ο *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* υποκριτής-τρια (ο, η)

fățarnică, fățarnicesc *p. μέσο* προσποιούμαι, υποκρίνομαι, είμαι υποκριτής

fățarnicie, fățarnicii *ουσ.* *θηλ.* 1. η προσποίηση, η υποκρισία 2. ο ψεύτικος τρόπος, η επιτηδεύση

fățiș-ă, fățiși-te *επιθ.* 1. φανερός-ή-ό, ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές 2. έκδηλος-η-ο 3. αντικριστός-ή-ό *ll. επιρ.* 1. φανερά, ολοφάνερα, καταφανώς 2. έκδηλα, ανοιχτά 3. αντικριστά

fățui, fățuiesc *p. μετ.* λειάνω, γυαλίζω, εξομαλύνω, ισιάζω

fățuială, fățuieli *ουσ.* *θηλ.* 1. η λειότητα, η γυαλάδα 2. η ομαλότητα, το ίσιωμα

fățuire, fățuiri *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* fățuială

fățuit-ă, fățuiri-te *επιθ.* 1. λείος-α-ο, γυαλιστερός-ή-ό, λουστραρισμένος-η-ο 2. ισιασμένος-η-ο, ισιωμένος-η-ο

fățuitor-oare, fățuitori-oare *l. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* το άτομο που λειαίνει, που κάνει λείο, γυαλίζων-ουσα (ο, η) *ll. ουσ.* *ουδ.* 1. το ροκάνι 2. το καμπυλωτό μαχαίρι με δύο λαβές στη βυρσοδεψία *lll. ουσ.*

θηλ. το εργαλείο λεγόμενο «ντρίσκα» για ισοπέδωση της επιφάνειας τοίχου, μπετόν ή ασφαλτοστρώματος

făurar, făurări *ουσ.* *αρσ.* 1. ο σιδεράς 2. ο δημιουργός 3. ο πλάστης 4. (*λαϊκ.*) Φεβρουάριος // *-de frumusețe* ο πλάστης της καλλονής

făuri, făurese *l. p. μετ.* 1. δημιουργώ, κατασκευάζω 2. χτίζω, οικοδομώ 3. πλάθω // *a ~ planuri* κατασκευάζω σχέδια // *a-și ~ un ideal* πλάθω *ll. p.* μέσο δημιουργώ με τη φαντασία μου, πλάθω ένα ιδανικό, σκέφτομαι το ιδεώδες

făurire, făuriri *ουσ.* *θηλ.* 1. η οικοδόμηση, το χτίσιμο 2. η δημιουργία, η πραγματοποίηση

făuritor-oare, făuritori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο δημιουργός, κατασκευαστής-άστρια (ο, η)

fălfai pers. 3 fălfăie *l. p. μετ.* (*γ'* πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κάνω να κινηθεί σαν κύμα, κυμάνω, κυματίζω *ll. p. αμ.* φτερουγίζω, κυμαίνωμαι, κυμαίνεται, κυματίζει

fălfăie, fălfăiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το κυμάτιο, ο κυματισμός, η κύμανση 2. το φτερούγισμα, το ανέμισμα

fălfăit *ουσ.* *ουδ.* το φτερούγισμα, το κυμάτισμα, η κύμανση

fălfăitor-oare, fălfăitori-oare *επιθ.* φτερουγίζων-ουσα-ον, κυματίζων-ουσα-ον, κυματώδης-ής-ες

fân *ουσ.* *ουδ.* ο σάνος, το σανό, το θερισιμένο ξερό χορτάρι // *a căuta acul în carul cu ~* γυρεύω τη βελόνα μέσα στον αχερώνα

fânărie, fânării *ουσ.* *θηλ.* (*λαϊκ.*) 1. το λιβάδι 2. ο χορτοβολώνας, το σανοπωλείο

fâneafă, fânețe *ουσ.* *θηλ.* το λιβάδι, το βοσκοτόπι, το τσαίρι

fântână, fântânari *ουσ.* *αρσ.* ο πηγαδός

fântână, fântâni *ουσ.* *θηλ.* 1. το πηγάδι 2. η πηγή, η βρύση, η κρήνη 3. το μαγναποήγηδο // *~ arteziană* το αρτεσιανό φρέαρ, το συντριβάνι, ο πίδακας // *a căra apă la ~* κουβαλώ νερό στο πηγάδι (κοπιάζω μάταια, ανώφελη δουλειά)

fărnăi, fărânăi *p. αμ.* ρινολάλω, μιλώ με τη μύτη

fărnăit, fărânăituri *ουσ.* *ουδ.* η ρινολαλιά

fărnăit-ă, fărânăi-te *επιθ.* ρινολαλών-ούσα-όν

fărtat, fărtați *ουσ.* *αρσ.* (*λαϊκ.*) ο σταυραδερφός, το σταυραδέριφι, ο αδερφοποιητός

fășai, fășai *p. αμ.* 1. συρίζω, παράγω οξύ ήχο 2. σφυρίζω // *gâscănu! fășăie* ο χήνος συρίζει // *jet de aburi care fășăie* η ριπή ατμού που σφυρίζει

fășăială, fășăieli *ουσ.* *θηλ.* ο συριγμός

fășăit, fășăituri *ουσ.* *ουδ.* ο συριγμός

făstăci, făstăcesc *l. p. μετ.* (*οικ.*) ταράζω, διαταράσσω, προκαλώ σύγχυση *ll. p. μέσο* 1. ζαλιζομαι, ταράζομαι, συγχύζομαι 2. πέφτω σε αμηχανία, τα χάνω 3. *μτφ.* φοβάμαι, δειλιάζω

făș *επιφ.* φισ (ο ήχος θροίσματος των φύλλων ή του χαρτιού)

făș, fășuri *ουσ.* *ουδ.* το αδιάβροχο πανωφόρι

fășie, fășii *ουσ.* *θηλ.* 1. η λωρίδα, η λουρίδα 2. η ταινία // *-de pământ* η λωρίδα γης // *-de pânză* η ταινία από ύφασμα, ένα κομμάτι από ύφασμα / *-de piele* η δερμάτινη λωρίδα

fășâi, fășâi *p. αμ.* 1. θροίζω, ηχώ 2. παράγω ήχο (το μεταξένιο ύφασμα)

fășăit *ουσ.* *ουδ.* το θρόισμα // *-ul rochiei* το θρόισμα του φορέματος

fășneată, fășnețe *l. επιθ.* (*οικ.*) (για νεαρή γυναίκα) εύστοφη, ευκίνητη *ll. ουσ.* *θηλ.* (*οικ.*) η πεταχτή

făță, fâte ουσ. θηλ. (οικ.) η πεταχτή, η ευκίνητη
fățâi, fățâi Ι. ρ. μετ. στριφογυρίζω ΙΙ. ρ. αμ.
 στριφογυρίζω, πηγαίνω/ερχομαι, περιφέρωμαι εδώς
 κι εκεί, σε/οίμαι και λυγίμαι // **se fățâie în oglindă**
 σε/λείται στον καθρέφτη

fățâială, fățâieli ουσ. θηλ. (οικ.) ο στριφογυρισμός,
 ο πηγαίνω/ερχομός, το πηγαίνε/λα

feblețe ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η αδυναμία 2. μτφ. η
 υπερβολική αγάπη

febră ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. ο πυρετός, η θέρμη 2. μτφ.
 η ψυχική διέγερση, ο αναβρασμός, η ένταση // ~
altoasă ο αφθώδης πυρετός // ~ **musculară** ο μυϊκός
 πυρετός // **cu** ~ πυρετώδης-ης-ες πυρετωδώς

febrilă, febrile Ι. επιθ. 1. πυρετώδης-ης-ες 2. μτφ.
 εντατικός-ής-ό // **stare** -ă η πυρετώδης κατάσταση
 ΙΙ. επίρ. πυρετωδώς, εντατικά

febrilitate, febrilități ουσ. θηλ. 1. ο πυρετός 2.
 μτφ. η έντονη δραστηριότητα

februare ουσ. αρσ. ο Φεβρουάριος, ο Φλεβάρης
fecală, fecale επιθ. κοπρώδης-ης-ες // **materie** ~ η
 κοπρώδης ύλη (τα κόπρανα εντέρου ανθρώπου
 ή ζώου)

fecioară, fecioare ουσ. θηλ. 1. η παρθένα 2. (εκκλ.)
 η ονομασία της Παναγίας 3. αστρ. η Παρθένος
 (αστερισμός)

fecior, feciori ουσ. αρσ. 1. ο υιός, το αγόρι, το παιδί
 2. το παλικάρι, ο νεανίας, ο νεαρός, ο νέος, ο νιός
 3. ο βαλές, ο υπηρέτης, ο επόπτης // (λαϊκ.) -**ul**
de împărat το βασιλόπουλο, ο γιος του βασιλιά

feciorelnic-ă, feciorelnici-ce επιθ. 1. παρθένος-α-ο,
 παρθενικός-ής-ό 2. μτφ. άσπιλος-η-ο, αγνός-ής-ό,
 άδολος-η-ο, καθαρός-ής-ό 3. αμόλυντος-η-ο 4.
 σεμνός-ής-ό // **viața** -ă η παρθενική ζωή

fecioresc-ească, feciorești επιθ. νεανικός-ής-ό // **dans**
 ~ ο νεανικός χορός, ο χορός των νεαρών

feciorie, feciorii ουσ. θηλ. 1. η παρθενιά, η
 παρθενικότητα 2. μτφ. η αγνότητα

fecund-ă, fecunzi-de επιθ. εύφορος-η-ο, γόνιμος-η
 -ο // **scriitor** ~ ο πολυγράφος συγγραφέας

fecunda, fecundez ρ. μετ. γονιμοποιώ, καθιστώ γόνιμο

fecundare, fecundări ουσ. θηλ. η γονιμοποίηση

fecundat-ă, fecundati-te επιθ. γονιμοποιημένος-η-ο
fecundată, fecundăți ουσ. θήλ. (βιολ.) η γονιμοποίηση

fecunditate ουσ. θηλ. η γονιμότητα, η ευφορία //
 μτφ. η πολυγραφία

fedeles, fedelesuri ουσ. ουδ. το μικρό βαρελάκι // **a**
lega ~ δένω σφιχτά κάποιον να μη μπορεί να
 γλυτώσει

feder, federe ουσ. ουδ. η προεσχόχ κατά μήκος της
 σανίδας για να γίνει η προσαρμογή με το
 αυλάκωμα κατά μήκος της άλλης σανίδας (ή
 άλλου ξύλινου ή μεταλλικού αντικειμένου) // **nut**
și ~ το αυλάκωμα και η προεσχόχ (σε σανίδες
 κατά μήκος τους)

federal-ă, federali-e επιθ. ομοσπονδιακός-ής-ό,
 ομόσπονδος-η-ο, συμπολιτειακός-ής-ό // **republică**
 -ă η ομοσπονδιακή δημοκρατία // **sistem** ~ το
 ομοσπονδιακό σύστημα

federalism ουσ. ουδ. η ομοσπονδία

federalist-ă, federaliști-ste Ι. επιθ. ομοσπονδιακός
 -ής-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (ο, η) ομόσπονδος-η, ο
 οπαδός της ομοσπονδίας

federaliza pers. 3 federalizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο
 πληθυντικού ενεστώτα οριστικής) συνενώνονται
 σε ομοσπονδία

federalizare, federalizări ουσ. θηλ. η συνένωση σε
 ομοσπονδία

federat, federați ουσ. αρσ. ο ακρίτης, ο ακρίτας,
 αυτός που μένει στα σύνορα

federativ-ă, federativi επιθ. ομοσπονδιακός-ής-ό //
republică -ă η ομοσπονδιακή δημοκρατία

federație, federații ουσ. θηλ. 1. η ομοσπονδία, η
 συμπολιτεία 2. η ένωση κρατών σ' ένα κοινό
 κράτος 3. η ένωση συνδικαλιστικών οργανώσεων
 με κοινούς σκοπούς

feerie-ă, feerii-ce επιθ. 1. μαγικός-ής-ό, γοητευτικός
 -ής-ό 2. φανταστικός-ής-ό 3. σαγηνευτικός-ής-ό

feerie, feerii ουσ. θηλ. το μαγευτικό θέαμα, η
 γοητεία, η μαγεία, η φαντασμαγορία

fel, feluri Ι. ουσ. ουδ. 1. το είδος, ο τρόπος, το σόι
 2. ο τύπος // -**ul lui de viață nu-mi place** ο δικός
 του τρόπος ζωής δε μ' αρέσει // **a face** -**ul**
 φονεύω, σκοτώνω, αποτελειώνω // **ce** ~ **de om e?**
 τί σόι άνθρωπος είναι; // **ce** ~ **de pălărie doriți?** τί
 είδος καπέλο θέλετε; // **era** **de** -**ul lui...** είχε την
 καταγωγή του από... // **este un** ~ **de a zice** είναι
 ένας τρόπος του λέγειν // **ieri am avut două** -**uri**
de mâncare: friptură și tort χθες είχα δύο είδη
 φαγητού: ψητό και τούρτα // **în așa** ~ **că...** ούτως
 ώστε... // **în** -**ul cuiva** κατά τον ίδιο τρόπο κάποιου
 // **la opere de acest** ~ σε τέτοιας λογής έργα //
mai multe -**uri de pahare** περισσότερα είδη
 ποτήρια // **un** ~ **de...** ένα είδος... ΙΙ. επιθ. έκφρ. ~
de ~ ειδών-ειδών, λογίων-λογίων, κάθε είδους //
de tot -**ul** όλων των ειδών // **la** ~ όμοιος-οια-οιο
 ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. // **în nici un** ~ με κανένα τρόπο // **la**
 ~ ομοίως // **nici un** ~ καθόλου

felah, felahi ουσ. αρσ. ο φελάχος, ο ιθαγενής
 αγρότης της Αιγύπτου, ο άραβας αγρότης, ο
 άραβας χωρικός

felcer-ă, felceri-e ουσ. αρσ. και θηλ. υγειονομικός-ής
 (ο, η), ο, η υγειονομικός πράκτορας

felceriță, felcerițe ουσ. θηλ. η νοσοκόμα, η αδελφή
feldmareșal, feldmareșali ουσ. αρσ. στρατ. ο
 στρατάρχης

feldspat, feldspați ουσ. αρσ. ο χαλκίτης (ορυκτό
 με ποτάσα, νάτριο και κάλιοιμο)

feleșteie, feleșteiucuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) το πινέλο,
 ο χρωστήρας

felicita, felicit Ι. ρ. μετ. 1. συγχαίρω, δίνω
 συγχαρητήρια σε κάποιον 2. εκφράζω ευχή,
 διαβιβάζω ευχή // **a** ~ **pe cineva de Anul Nou**
 εκφράζω τις ευχές σε κάποιον για το Νέο Έτος //
te felicit de ziua ta σε συγχαίρω για τη γιορτή
 σου ΙΙ. ρ. μέσο λογίζομαι ευτυχής, χαίρομαι, είμαι
 ευχαριστημένος για το πετυχημένο αποτέλεσμα

felicitare, felicitări ουσ. θηλ. 1. τα συγχαρητήρια
 2. η ευχή 3. μτφ. το ευχετήριο (η κάρτα)

felie, felii ουσ. θηλ. 1. η φέτα, το φελί 2. το τμήμα,
 το τεμάχιο // **dă-mi o** ~ **de pâine cu șuncă** δώσε
 μου μια φέτα ψωμί με ζαμπόν

felin-ă, felini-e Ι. επιθ. 1. αιλουροειδής-ής-ές 2.
 ευλύγιστος-η-ο, εύστροφος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο
 // **mers** ~ η αιλουροειδής περπατησιά, το
 ευλύγιστο περπάτημα ΙΙ. ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.)
 τα αιλουροειδή (όπως η γάτα, το λιοντάρι, η
 λεοπαρδαλη, η τίγρη)

felinar, felinare ουσ. ουδ. το φανάρι, ο φανός

felinitate ουσ. θηλ. η ευλυγισία, η ευκαμψία, η
 λυγεράδα

felioară, felioare ουσ. θηλ. η μικρή φέτα
felon, feloane ουσ. ουδ. το φαλόνιο του ιερέα στην τελετή της Θείας Λειτουργίας
felurime, felurimi ουσ. θηλ. η ποικιλία, η ποικιλότητα, το πλήθος ειδών-ειδών
felurit-ă, feluriti-te επίθ. 1. ποικίλος-η-ο, διάφορος-η-ο, ποικιλότροπος-η-ο 2. πολύμορφος-η-ο
femeie, femei ουσ. θηλ. 1. η γυναίκα 2. η σύζυγος // ~ **de serviciu** η υπηρέτρια // ~ **frumoasă** η όμορφη γυναίκα // ~ **vorbărează** η γλωσσού γυναίκα, η καρακάξα
femeiesc-iască, femeiești επίθ. γυναικεύς-α-ο, γυναικίσκος-ια-ιο
femeiește επίρ. γυναικίσια
femeiușcă, femeiuști ουσ. θηλ. η γυναικούλα, το γυναικάκι
femelă, femele ουσ. θηλ. το θηλυκό· το ζώο θηλυκού γένους
feminin-ă, feminini-e επίθ. θηλυκός-ιά-ό
feminism ουσ. ουδ. ο φεμινισμός
feminist-ă, feministi-ste Ι. επίθ. φεμινιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φεμινιστής-ίστρια (ο, η), γυναικόφιλος (ο)
feminitate ουσ. θηλ. η θηλυκότητα
feminiza, feminizez Ι. ρ. μετ. θηλυκοποιώ, τονίζω τη γυναικεία συμπεριφορά σαν γυναίκα ΙΙ. ρ. μέσο θηλυκοποιούμαι, έχω γυναικεία συμπεριφορά
feminizare, feminizări ουσ. θηλ. η θηλυκοποίηση
femur, femure ουσ. ουδ. το κόκαλο του μηρού, το μηριαίο κόκαλο
femural-ă, femurali-e επίθ. μηριαίος-α-ο
fenic επίθ. (χημ.) φαινικός-ή-ό φαινικούχος-ος-ο // **acid** ~ το φαινικό οξύ, η φαινόλη, το φαινέλιο (από το βαρύ λάδι της λιθανθρακόπισσας)
Fenician-ă, Fenicien-i-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Φοίνικας (ο, η), οι Φοίνικες (λαός της Φοινίκης) ΙΙ. επίθ. 1. φοινικικός-ή-ό // **arhitectonică** -ă η φοινικική αρχιτεκτονική
fenil ουσ. ουδ. (χημ.) το φαινύλιο (παράγωγο του βενζολίου)
fenilamină ουσ. θηλ. (χημ.) η ανιλίνη
fenix ουσ. αρσ. (μυθ.) ο φοίνικας, το μυθικό πουλί των Αιγυπτίων // **pasărea** ~ το πουλί φοίνικας, σύμβολο της αιώνιας ανανέωσης
fenol, fenoli ουσ. αρσ. (χημ.) η φαινόλη, το φαινέλιο, το φαινικό οξύ
fenomen, fenomene ουσ. ουδ. το φαινόμενο // ~ **al naturii** το φυσικό φαινόμενο // **lumea fenomenelor** ο κόσμος των φαινομένων
fenomenal-ă, fenomenali-e Ι. επίθ. φαινομενικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. θαυμάσια, καταπληκτικά
fenomenalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) 1. ο φαινομενισμός 2. τα φαινόμενα είναι η μόνη δυνατή πραγματικότητα
fenomenalitate ουσ. θηλ. η φαινομενικότητα
fenomenolog, fenomenologi ουσ. αρσ. (φιλοσ.) ο φαινομενολόγος
fenomenologic-ă, fenomenologici-ce επίθ. (φιλοσ.) φαινομενολογικός-ή-ό // **studiu** ~ η φαινομενολογική μελέτη, η ανάλυση της εμπειρίας της ζωής
fentă, fente ουσ. θηλ. (αθλ.) το κόλπο, το επιτήδαιο τέχνασμα
ferată, ferate επίθ. σιδηροδρομικός-ή-ό // **cale** -ă ο σιδηρόδρομος // **linie** -ă η σιδηροδρομική γραμμή

ferăstrău, ferăstraie ουσ. ουδ. 1. το πριόνι 2. το πριονιστήριο // **a tăia cu** -I πριονίζω, κόβω με το πριόνι
fercheș-ă, fercheși-șe επίθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. συγυρισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο 2. καλοντυμένος-η-ο, κομψός-ή-ό
ferchezui, ferchezuiesc Ι. ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.) συγυρίζω, καλλωπίζω ΙΙ. ρ. μέσο συγυρίζομαι, καλλωπίζομαι, φροντίζω την εξωτερική μου εμφάνιση
ferchezuit-ă, ferchezuiti-te επίθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. συγυρισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο 2. καλοντυμένος-η-ο, κομψός-ή-ό
feréală, fereli ουσ. θηλ. 1. η φύλαξη, η προφύλαξη 2. η περίσκηψη, η φροντίδα
ferestra, ferestre ουσ. θηλ. 1. το παράθυρο 2. μτφ. ο ελεύθερος χρόνος στο καθημερινό πρόγραμμα εργασίας // ~ **oarbă** το ψεύτικο παράθυρο // **a arunca banii pe** ~ ξεοδεύω υπερβολικά // **a ieși pe** ~ βγαίνω απ' το παράθυρο // **n-am nici o** ~ δεν έχω κανέναν ελεύθερο χρόνο, δεν αδειάζω, είμαι απασχολημένος
fereca, ferec Ι. ρ. μετ. 1. επικολώνω, στερεώνω, εφαρμόζω (χρυσό, ασήμι) 2. σφαλίζω, κλειδώνω, φυλακίζω, βάζω στα σίδερα 3. μανταλώνω, κλείνω κάποιον στο σπίτι 4. χαράζω γραμμές στη μυλόπετρα με ειδικό σφυρί (αιχμηρό) // **a ~ în aur (sau argint)** στερεώνω σε χρυσό (ή ασήμι) // **a ~ în lanțuri** βάζω στα σίδερα (φυλακίζω) ΙΙ. ρ. μέσο κλείνομαι, κλειδώνομαι στο σπίτι, δε βγαίνω έξω απ' το σπίτι
ferecare, ferecări ουσ. θηλ. 1. το σφάλισμα, το κλείσιμο 2. το δέσιμο 3. το κλείδωμα, το μαντάλωμα 4. η στερέωση πολύτιμης πέτρας
ferecat-ă, ferecați-te επίθ. 1. δεμένος-η-ο 2. αλυσοδεμένος-η-ο, σιδηροδέσιμος-α-ο 3. σφαλιστός-ή-ό 4. κλειδωμένος-η-ο, μανταλωτός-ή-ό 5. χαραγμένος-η-ο (μυλόπετρα)
ferecătură, ferecături ουσ. θηλ. 1. το δέσιμο 2. η στερέωση πολύτιμης πέτρας σε κόσμημα 3. το σφάλισμα, το κλείσιμο, το κλείδωμα 4. το μαντάλωμα
fergea, fergele ουσ. θηλ. ο φερετζές
ferestruică, ferestruici ουσ. θηλ. το παραθυράκι, η θυρίδα
fereniță ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) 1. το κουρέλι, η κουρελαρία // **a se face** ~ έγινε κουρέλια, κουρελιάστηκε τελείως // **s-a întors** ~ γύρισε μόνο κουρέλια (με ρούχα ξεσκισμένα)
fereniți, ferenițesc Ι. ρ. μετ. (οικ.) ξεσκίζω, καταξεσκίζω, κουρελιάζω ΙΙ. ρ. μέσο ξεσκίζομαι, καταξεσκίζομαι
feri, feresc Ι. ρ. μετ. 1. φυλάγω, φυλάω, προφυλάγω 2. φροντίζω κάτι να είναι σε καλή κατάσταση // **a ~ pe cineva de primejdie** φυλάγω κάποιον από κίνδυνο // **să te ferească Dumnezeu!** να σε φυλάγει ο Θεός! ΙΙ. ρ. μέσο 1. φυλάγομαι, φυλάσσομαι 2. προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι 3. κρύβομαι // **se ferește de bârfitori** αυτός προφυλάσσεται από τους κουτσομπόληδες // **feriți-vă de ei!** φυλαχτείτε απ' αυτόν! ΙΙΙ. ρ. αμ. (σε εκφράσεις) / **Doamne ferește!** Θεός φυλάξει! // **feriți! feriți!** προσοχή! προσοχή! // **ferescă Dumnezeu!** να φυλάξει ο Θεός!
feribot, feriboturi ουσ. ουδ. το φερμπότ για τραίνα

feric-ă, ferici-ce *επιθ.* (χημ.) σιδηρικός-ή-ό // **acid** ~ το σιδηρικό οξύ // **oxid** ~ το οξείδιο του σιδήρου (με τρισθενή σίδηρο)

ferice *Ι. επιθ.* αμετάβλ. ευτυχισμένος-η-ο, ευτυχής -ής-ές // **έκφρ.** ~ **de tine!** χαρά σ' εσένα! // **de-acum pot să mor** ~ τώρα πια μπορώ να πεθάνω ευτυχισμένος ΙΙ. ουσ. *θελ.* η ευτυχία // **a-i bate -a** τον βρίσκει η ευτυχία

ferici, fericesc *Ι. ρ. μετ.* 1. καλοτυχίζω 2. μακαρίζω 3. ευδαιμονίζω 4. θεωρώ κάποιον ευτυχισμένο ΙΙ. *ρ. μέσο* 1. ευτυχώ 2. ευδαιμονώ 3. ευημερώ 4. είμαι ευτυχής, γίνομαι ευτυχής, αισθάνομαι ευτυχής

fenicianură, fenicianuri ουσ. *θελ.* (χημ.) το σιδηροκυανουανούδροου σώμα

fericire, fericiri *Ι. ουσ. θελ.* 1. η ευτυχία 2. η ευδαιμονία, το ευτύχημα 3. *θρ.* ο μακαρισμός, οι μακαρισμοί, οι ηθικές αρχές που διατύπωσε ο Χριστός στην επί του Όρουσ ομιλία Του // **a dori** ~ επιθυμώ ευτυχία ΙΙ. *επιρ. έκφρ.* **din** ~ ευτυχώς, κατά τύχη

fericit-ă, fericiți-te *Ι. επιθ.* 1. ευτυχής-ής-ές, ευτυχισμένος-η-ο 2. καλότυχος-η-ο, ευδαιμόνων-ων // **a face** ~ κάνω κάποιον ευτυχισμένο // **a fi** ~ ευτυχώ, ευδαιμονώ ΙΙ. ουσ. *αρσ.* (εκκλ.) ο μακάριος // **prea-fericit(-ă)** παμκακάριστος-ος-ο

ferigă, ferigi ουσ. *θελ.* (βοτ.) η φτέρη

ferire, feriri ουσ. *θελ.* 1. η φύλαξη, το προφύλαγμα, το φύλαγμα, η προφύλαξη 2. η αποφυγή

ferit-ă, feriiți-te *επιθ.* 1. φυλαγμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο 2. κρυμμένος-η-ο, σκεπασμένος-η-ο, σκεπαστός-ή-ό, κρυφός-ή-ό

ferită, ferite ουσ. *θελ.* (χημ.) 1. ο σιδηρίτης 2. ο φερρίτης (ο καθαρός σχεδόν σίδηρος)

ferm-ă, fermie-e *Ι. επιθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής-ής-ές 2. άκαμπτος-η-ο, αδιάσειστος-η-ο 3. αποφασισμένος-η-ο, αποφασιστικός-ή-ό // ~ **hotărât** σταθερά αποφασισμένος // **comandă -ă** η σταθερή παραγγελία ΙΙ. *επιρ.* 1. σταθερά, αποφασιστικά 2. άκαμπτα, αδιάσειστα

fermă, ferme ουσ. *θελ.* 1. το αγρόκτημα, η φάρμα 2. η έπαυλη, η βίλα όπου κατοικεί ο ιδιοκτήτης του αγροκτήματος 3. ο δοκός στεγής, το επίμηκες υποστήριγμα από μέταλλο, μπετόν, κ.λ.π. // ~ **experimentală** το αγροκήπιον

farmeca, farmec *ρ. μετ.* 1. μαγεύω, γοητεύω 2. θέλω 3. *μτφ.* μαγυνεύω

farmecare, farmecări ουσ. *θελ.* 1. η μαγεία, η γοητεία 2. η θελκτική επίδραση

farmecat-ă, farmecați-te *επιθ.* μαγικός-ή-ό, μαγεμένος-η-ο, καταμαγεμένος-η-ο, γοητευμένος-η-ο

farmecător-oare, farmecători-oare *επιθ.* 1. μαγευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό 2. θελκτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό

ferment, fermenti ουσ. ουσ. (βιολ.) το ένζυμο, η ζύμη, η μαγιά, το φύρομα

fermenta pers. 3 **fermentează** *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ζυμώνει, ζυμώνεται

fermentabil-ă, fermentabili-e *επιθ.* ζυμώσιμος-η-ο, που παθαίνει ζύμωση

fermentare, fermentări ουσ. *θελ.* (χημ.) 1. η ζύμωση, το ζύμμαμα 2. ο αναβρασμός

fermentat-ă, fermentați-te *επιθ.* ζυμωτός-ή-ό, ζυμωμένος-η-ο

fermentație, fermentații ουσ. *θελ.* (χημ.) 1. η ζύμωση, το ζύμμαμα 2. ο αναβρασμός // ~ **alcoolică** η αλκοολική (η οινόπνευματική) ζύμωση

fermier-ă, fermieri-e ουσ. *αρσ.* και *θελ.* ιδιοκτήτης -ήτρια (ο, η) αγροκτήματος ή μισθωτής-ώτρια (ο, η) αγροκτήματος

fermitate ουσ. *θελ.* 1. η σταθερότητα, η ευστάθεια 2. η ακαμψία, η αποφασιστικότητα

fermoar, fermoare ουσ. ουσ. το φερμουάρ

feroaliaj, feroaliaje ουσ. ουσ. το σιδηρόχρωμα

feroce, feroci-ce *επιθ.* 1. άγριος-α-ο, θηριώδης-ής-ές 2. κτηνώδης-ής-ές 3. τρομερός-ή-ό 4. αιμοχαρής -ής-ές // **o privire** ~ ένα άγριο βλέμμα

ferocianură, ferocianuri ουσ. *θελ.* (χημ.) το κυανοανυδρούχο σίδηρο

ferocitate, ferocități ουσ. *θελ.* 1. η αγριότητα, η θηριωδία 2. η ωμότητα, η υπερβολική σκληρότητα, η κτηνωδία 3. η απανθρωπία

ferodo, ferodouri ουσ. ουσ. (τεχ.) το ύφασμα από αμιάνο και μέταλλο, το φεροντό, χρώσιμο σα γαρνιτούρα στους δίσκους του αμπαριάζ

feromagnetic-ă, feromagnetici-ce *επιθ.* σιδηρομαγνητικός-ή-ό

feromagnetism ουσ. ουσ. ο σιδηρομαγνητισμός

feronerie, feronerii ουσ. *θελ.* τα λεπτά σιδηρικά, όπως το κιγκλιδωμα, τα σιδερένια περιφράγματα με κοσμητικά στοιχεία, κ.λ.π.

feros-oasă, feroși-oase *επιθ.* (χημ.) σιδηρούχος-α-ο, σιδερένιος-ια-ιο // **oxid** ~ το οξείδιο του σιδήρου

feroviar-ă, feroviarie-e *Ι. επιθ.* σιδηροδρομικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. *αρσ.* και *θελ.* σιδηροδρομικός (ο, η)

fertil-ă, fertili-e *Ι. επιθ.* 1. γόνιμος-η-ο, καρποφόρος -α-ο 2. εύφορος-η-ο, καρπερός-ή-ό // **a fi** ~ ευφορώ

fertilitate ουσ. *θελ.* η γονιμότητα, η ευφορία, η άφθονη καρποφορία

fertiliza, fertilizez *ρ. μετ.* γονιμοποιώ // **a ~ pământul** γονιμοποιώ, κάνω γόνιμη τη γη, κοπρίζω, λιπαίνω, αρδεύω τη γη για να έχει ευφορία

fertilizant-ă, fertilizanti-te *επιθ.* γονιμοποιός-ός-όν

fertilizare, fertilizări ουσ. *θελ.* η γονιμοποίηση

feruginos-oasă, feruginoși-oase *επιθ.* σιδηρούχος -α-ο

fervent-ă, fervenți-te *Ι. επιθ.* 1. διακαής-ής-ές, φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο 2. ένθερμος-η-ο

fervoare ουσ. *θελ.* 1. ο ζήλος, η προθυμία, η δραστηριότητα, η φλογερότητα 2. η ζέση, η θέρμη

fes, fesuri ουσ. ουσ. το φέσι // **a-i turti -ul** μένω έκπληκτος για τόση βλακεία // **interesul poartă -ul** έχω συμφέρον, έχω φελος

fesă, fese ουσ. *θελ.* ο γλουτός, το καπούλι

fesier-ă, fesieri-e *επιθ.* που ανήκει στους γλουτούς, στα καπούλια

festă, feste ουσ. *θελ.* η φέστα, η φάρσα, η εξαπάτηση, το ξεγέλασμα // **a juca cuiva o ~** προξενώ (παίζω) σε κάποιον μια φέστα

festin, festinuri ουσ. ουσ. το συμπόσιο, το φαγοπότι

festiv-ă, festivi-e *Ι. επιθ.* 1. εορταστικός-ή-ό, γιορταστικός-ή-ό 2. επίσημος-η-ο // **adunare -ă** η εορταστική συγκέντρωση // **caracter** ~ η επισιμότητα // **într-un cadru** ~ σε επίσημο πλαίσιο // **ședință -ă** η εορταστική συνεδρίαση // **zile -e** οι γιορταστικές ημέρες

festival, festivaluri ουσ. ουσ. το φεστιβάλ

festivitate, festivități ουσ. θηλ. η τελετή, η γιορτή
 // **-a de premiere** η τελετή απονομής βραβείων //
sala de festivități η αίθουσα τελετών
feston, festoane ουσ. ουδ. το φεστόνι
festona, festonez ρ. μετ. διακοσμών με φεστόνι, δαντέλλα
festonare, festonări ουσ. θηλ. η διακόσμηση με φεστόνι, δαντέλλα
festonat-ă, festonați-te επιθ. δαντελλωτός-ή-ό
fești, festelesc 1. ρ. μετ. (επαρχ.) 1. λερώνω, λεκιάζω 2. μπερδεύω // **a o ~** κάνω λάθος, το μπερδεύω II. ρ. μέσο 1. λερώνομαι, μπερδεύομαι 2. κηλιδώνομαι
feștilă, feștile ουσ. θηλ. 1. το φιτίλι (κεριού, λυχναρίου, κ.λ.π.) 2. μτφ. το κερί
fetească ουσ. θηλ. η ονομασία σταφυλιού και ενός κρασιού // **Feteasca albă** το άσπρο κρασί Φετιάσκα
fetică ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) το κοριτσάκι
fetid-ă, fetizi-de επιθ. βρωμερός-ή-ό, δύσοσμος-η-ο // **miros ~** η δυσοσμία
fetiditate ουσ. θηλ. η δυσοσμία, η άσκημη μυρωδιά
fetiș, fetișuri ουσ. ουδ. 1. το φετίχ, το φυλαχτό 2. το εγκόλπιο
fetișcană, fetișcane ουσ. θηλ. το κοριτσάκι, η νεαρή κοπέλα
fetișism ουσ. ουδ. ο φετιχισμός (η λατρεία των φετίχ)
fetișist-ă, fetiști-te 1. επιθ. φετιχικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φετιχιστής-ίστρια (ο, η), φετιχολάτρης-ισσα (ο, η)
fetișiza, fetișizez ρ. μετ. φετιχοποιώ
fetișizare, fetișizări ουσ. θηλ. φετιχοποίηση
fetișă, fetește ουσ. θηλ. το κορίτσι // **~ toantă** το χαζοκόριτσο
fetru ουσ. ουδ. η τσόχα, το ύφασμα από τρίχες // **pălărie de ~** το τσόχινο καπέλο
fetus, fetuși ουσ. αρσ. (ανат.). το έμβρυο
feudal-ă, feudali-e 1. επιθ. φεοδαραρχικός-ή-ό, φεουδαλικός-ή-ό // **rânduielele feudale** οι φεουδαλικές διαρρυθμίσεις // **societate -ă** η φεοδαραρχική κοινωνία // **stăpânul ~** ο φεοδάρχηρ II. ουσ. αρσ. ο φεοδάρχηρ, ο ιδιοκτήτης φέουδου (τιμαρίου)
feudalism ουσ. ουδ. ο φεοδαραρχισμός, ο φεουδαλισμός, η φεοδαραρχία, ο τιμαριωτισμός
feudalitate ουσ. θηλ. 1. η φεοδαραρχία 2. ο τιμαριωτισμός
feudă, feude ουσ. θηλ. 1. το φέουδο 2. το τιμάριο, το τσιφλίκι 3. το μεγάλο αγρόκτημα που καλλιεργείται από κολλήγους
fi, sunt ρ. βοηθ. και συνάμα ρ. αμ. 1. είμαι 2. ευρίσκομαι, υπάρχω 3. κοστίζω, στοιχίζω, έχω κόστος 4. ανήκω // **fi!** έστω! (ας είναι) // **o ~!** (σως να' ναι!, μπορεί!) // **fie ce-o ~!** ας είναι ό,τι να' ναι! // (οικ.) **este?** έτσι δεν είναι; // **a ~ căt p-aci să...** είναι στο σημείο να... // **a ~ sau a nu ~** το να είμαι ή να μην είμαι // **a fost odată** μια φορά κ'έναν καιρό // **a-i ~ cold** ζεσταίνομαι // **a-i ~ cuiva drag** το να είναι σε κάποιον αγαπητό // **a-i ~ milă** του έρχεται οίκτος // **așa a fost să fie** έτσι έπρεπε να είναι // **când a fost să plece** όταν ήταν να φύγει // **cât e lumea și pământul** πάντοτε // **cât o ~** όσο να' ναι // **ce-o ~**, ο ~! ό,τι βρέξει ας κατεβάσει! // **ce fi-e?** τί σου είναι; // **cine este astăzi de serviciu?** ποιος είναι σήμερα της υπηρεσίας; // **cine-i acolo?** ποιος είναι

εκεί; // **de când ea nu mai e, casa ne pare pustie** απ' όταν αυτή πέθανε, το σπίτι μας φαίνεται έρημο // **de când sunt pe lume** **am văzut așa ceva** απ' όταν είμαι στον κόσμο, δεν έχω δει κάτι τέτοιο // **de unde ești?** από που είσαι; // **ea mi-e tare dragă** αυτή μου είναι πάρα πολύ αγαπημένη // **e ce e sau a fost ce a fost** είναι ό,τι είναι ή ήταν ό,τι ήταν // **e ceva de făcut** κάτι είναι να κάνουμε, πρέπει κάτι να γίνει // **el este vesel** αυτός είναι χαρωπός // **elevul este examinat** ο μαθητής έχει εξεταστεί // **e mult de atunci** πάει πολύ καιρός // **mi-a intr-o seară** ήταν ένα βράδυ // **era să cadă** παρὰ λίγο να πέσει // **era să moară** ακόμα λίγο και θα πέθανε // **faptele sunt cunoscute** είναι γνωστά τα δεδομένα // **mi-a fost greu** μου ήρθε δύσκολα // **mi-a spus cum a fost** μου είπε πως ήταν // **mi-e că...** φοβάμαι μήπως... // **mi-e foame / frig / somn** πεινάω / αισθάνομαι κρύο / νυστάζω // **mi-e greu să ți-o explic** μου είναι δύσκολο να σου το εξηγήσω // **mi-e groază de boala aceasta** με πιάνει τρόμος απ' αυτήν την αρρώστια // **mi-e prieten** είναι φίλος μου // **mi-e rău** αισθάνομαι άσχημα // **mi-e să nu răcescă** φοβάμαι να μην κρυώσει // **n-ar mai ~ plecat** καλύτερα να μην είχε φύγει // **nu mi-e de ei** δεν μου είναι γι' αυτόν // **să se ~ aflând mulți în lume?** άραγε βρίσκονται πολλοί στον κόσμο; // **se poate lauda a ~ învâțat totul** μπορεί να παινευτεί, να τα έχει μάθει όλα // **sunt gata** είμαι έτοιμος // **sunt în stare** είμαι σε θέση // **sunt oameni pe care adevărul îi sperie** υπάρχουν άνθρωποι που η αλήθεια τους φοβίζει / τους φέρνει φόβο // **te-ai fost dus** σού είχες πάει πια // **voi ~ terminat de scris** θα έχω τελειώσει το γράψιμο
fiabilitate ουσ. θηλ. η ασφάλεια στη λειτουργία μηχανής
fiară, fiare ουσ. θηλ. 1. το θηρίο, το άγριο ζώο, το θηρίο 2. μτφ. ο σκληρόκαρδος, ο ανηλεής, ο άσπλαχνος
fiasco ουσ. ουδ. το φιάσκο, η αποτυχία
fibră, fibre ουσ. θηλ. 1. η ίνα, το νήμα 2. πληθ. οι ίνες // **fibrele de cânepă** οι ίνες του κανναβιού
fibrilație, fibrilații ουσ. θηλ. (ιατρ. και φυσιολ.) η γραμμωτή ίνα του μυϊκού ιστού
fibrom, fibroame ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ίνωμα, ο όγκος μέσα σε συζευκτικό ιστό (στους μαστούς, μήτρα ή έντερα)
fibros-oasă, fibroși-oase επιθ. ινώδης-ης-ες // **țesut ~** ο ινώδης ιστός
ficat, ficați ουσ. αρσ. (ανат.). το ήπαρ, το συκώτι // **έκφρ. a-i îngheta ficații** του παγώνουν τα ήπατα (φοβάμαι, τρομάζω) // **a-l roade la ~** έχω στενοχώριες, σκοτούρες // **a-l ustura la ficați** με καίγουν τα ήπατα (με τσούζουν) (με πιάνει θυμός ή πόνος)
ficățel, ficăței ουσ. αρσ. το συκωτάκι
fictiv-ă, fictiv-e επιθ. 1. εικονικός-ή-ό, πλασματικός-ή-ό, πλαστός-ή-ό 2. ψεύτικος-η-ο
ficțiune, ficțiuni ουσ. θηλ. 1. η εικονικότητα, η πλαστότητα 2. το πλάσμα της φαντασίας
ficus, ficuși ουσ. αρσ. (βοτ.) ο φίκος
fidea ουσ. θηλ. ο φιδές
fideicomis ουσ. ουδ. (νομ.) το κληροδότημα που αφήνει ο κληροδότης με υποχρέωση στον κληρονόμο να το παραδώσει σε τρίτο πρόσωπο
fideism ουσ. ουδ. ο φιδεϊσμός

fideist-ă, fideiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. φιδεϊστής (-ίστρια (ο, η))

fidejusiune ουσ. θηλ. (νομ.) η τριτεγγύηση

fidel-ă, fideli-e I. επιθ. 1. πιστός-ή-ό, έμπιστος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. ακριβής-ής-ές, πανομοιότυπος-η-ο // **traducere -ă** η ακριβής μετάφραση II. επίρ. 1. πιστός, έμπιστος 2, ακριβής, με ακρίβεια, κατά τρόπο άρτιο

fidelitate ουσ. θηλ. 1. η πιστότητα, η πίστη 2. η αφοσίωση

fiduciar-ă, fiduciar-i-e επιθ. πιστευτός-ή-ό // **circulație -ă** η κυκλοφορία του χαρτονομίσματος (σε μια χώρα) // **monedă -ă** το χαρτονόμισμα (σα συναλλακτικό μέσο που αντικαθιστά το μεταλλικό νόμισμα)

fie συνδ. 1. έστω, είτε, ας είναι 2. ας παραδεχτούμε // ας γίνει // ~ **că ninge**, ~ **că plouă** είτε χιονίζει, είτε βρέχει // ~ **și pentru o clipă** έστω και για μια στιγμή // ~ **unul**, ~ **altul** είτε ο ένας, είτε ο άλλος **fiecare** II. αντ. αόρ. καθένας, καθεμιά, καθένα, έκαστος-η-ο, άπας-άπαν // ~ **dintre ei** ο καθένας τους // ~ **dintre noi** ο καθένας από εμάς // ~ **participa la toate** ο καθένας συμμετείχε στα πάντα II. επιθ. αόρ. κάθε // ~ **carte** κάθε βιβλίο // **de ~ dată** κάθε φορά, έκαστοτε, πάντα // **de ~ zi** καθημερινός-ή-ό

fiece επιθ. αόρ. (λαϊκ.) κάθε // ~ **om** κάθε άνθρωπος // **în ~ clipă** σε κάθε στιγμή

fiecină αντ. αόρ. 1. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε 2. μτφ. όποιος και αν, όποια και να, δηλαδή κοινός, ασήμαντος, τυχαίος

fief, fiefuri ουσ. ουδ. 1. το φέουδο, το τιμάριο 2. μτφ. το διαμέρισμα, η ζώνη αποκλειστικής επιρροής κάποιου // ~ **electoral** το εκλογικό διαμέρισμα με αποκλειστική επιρροή κάποιου κόμματος

fier, fiare I. ουσ. ουδ. ο σίδηρος, το σίδηρο // ~ **de călcat** το σίδηρο για σιδερώματα ρούχων // ~ **de frizat** το σίδηρο για κατσάρωμα μαλλιών // ~ **de plug** το υνί του αλετριού // ~ **forjat** το σφυροκοπημένο σίδηρο, το φερ φορζέ // ~ **roșu** το κόκκινο σίδηρο (πυρακτωμένο) // ~ **vechi** το παλιό σίδηρο, τα άχρηστα σιδερικά // **a arunca la ~ vechi** ρίχνω στ' άχρηστα // **a bate -ul până-i cald** στη βράση κολλάει το σίδηρο, κάθε τι να γίνεται έγκαιρα // **a-i trece un ~ ars prin inimă** του περνά καμένο σίδηρο απ' την καρδιά // **a pune pe cineva la fiare** κλείνω κάποιον φυλακή // **a trece prin ascuțișul -ului** περνά απ' την αιχμή του σιδήρου (κόβω, σφάζω, σκατώνω) // **epoca -ului** η εποχή του σιδήρου // **magnetul atrage fierul** ο μαγνήτης έλκει το σίδηρο II. επιθ. έκφρ. // **de ~ siderénιος-ια-ιο** // **barele de ~** οι σιδερένιες μπάρες // **nervi de ~** τα σιδερένια νεύρα // **șină de ~** η σιδηροτροχιά // **o voință de ~** μια η δυνατή θέληση

fierar, fierari ουσ. αρσ. 1. ο σιδηρουργός, ο σιδεράς 2. ο σιδηροπώλης // ~ **betonist** ο μεπατζής

fierărie, fierării ουσ. θηλ. 1. το σιδεράδικο, το σιδηροπωλάιο 2. η σιδηροτεχνία 3. πληθ. τα σιδερικά

fierbător, fierbătoare ουσ. ουδ. η συσκευή για βράσιμο υγρών, ο βραστήρας

fierbător, fierbători ουσ. αρσ. ο ειδικευμένος εργάτης στη διεξαγωγή του βρασμού

fierbe, fierb I. ρ. μετ. 1. βράζω 2. μαγειρεύω // **fierb rufele** βράζω τα ρούχα // **a ~ legume** βράζω λαχανικά // **a ~ o seringă** βράζω μια σύριγγα II. ρ. αμ. 1. βράζω, κολλάζω 2. βρίσκομαι σε κατάσταση ζύμωσης (ποτά) // **a ~ de mânie** βράζω από το κακό μου, κολλάζω από θυμό // **a ~ în clocot** βράζει με κοχλασμό, αναταράζεται από το βράσιμο (υγρό) // **a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala** να ανακατεύεται κανείς εκεί που δεν πρέπει // **apa ~ la 100 de grade** το νερό βράζει σε 100 βαθμούς // **mustul începe să fiarbă** ο μούστος αρχίζει να βράζει (ζυμώνεται, παθαίνει ζύμωση)

fierbere, fierberi ουσ. θηλ. 1. η ζέση, ο βρασμός, ο αναβρασμός, η βράση, το βράσιμο 2. ο κοχλασμός // **punct de ~** το σημείο βρασμού // **temperatura de ~** η θερμοκρασία βρασμού // **tot cartierul era în ~** όλος ο συνοικισμός ήταν σε αναβρασμό (ανάστατος)

fierbinte, fierbinți I. επιθ. 1. ζεματιστός-ή-ό, καυτερός-ή-ό, καυτός-ή-ό, βραστός-ή-ό 2. μτφ. φλογερός-ή-ό, θερμός-ή-ό, διακαής-ής-ές // **cafea ~ o ζεματιστός καφές** // **o dorință ~** ένας διακαής πόθος // **soba e ~** η σόμπα (η θερμάστρα) είναι καυτή II. επίρ. ζεματίζει, διακαώς, θερμά, έντονα **fierbințeală, fierbințeli** ουσ. θηλ. 1. η υπερβολική θερμότητα, η μεγάλη ζέστη, η καούρα, η θερμασία, η καίλα, το κάμα, το λιοπύρι 2. ο πυρετός, η θέρμη

fiere ουσ. θηλ. (αναρ.) 1. η χολή 2. μτφ. η πικρία, η οργή // **a-i crăpa cuiva -a de necaz** το να σκάζει κανείς από θυμό / οργή // **a vărsa ~** θυμώνω, στενοχωριέμαι πολύ, κακιώνω

fiert, fiartă, fierți-te I. επιθ. 1. βραστός-ή-ό, βρασμένος-η-ο 2. μτφ. θυμωμένος-η-ο, πικραμένος-η-ο // **a o face -ă** το έκανε/ το έβρασε βρασμένο δηλ. έκανε σφάλμα, λάθος // **carne -ă** το βραστό κρέας // **lapte ~** το βραστό γάλα // **porumb ~** το βρασμένο καλαμπόκι II. ουσ. ουδ. το βράσιμο, η βράση, ο βρασμός // **a da într-un ~** δίνω σ' ένα βράσιμο, αρχίζει η βράση // **a pune laptele la ~** βάζω στο βράσιμο το γάλα, βάζω να βράσει γάλα

fiertură, fierturi ουσ. θηλ. ο χυλός, το βραστό, το μαγειρεμένο φαγητό με βράσιμο, η σούπα, ο ζωμός, το βρασμένο ζουμί // **a mânca o ~** τρώγω ένα βρασμένο φαγητό

figura, figurez I. ρ. μετ. παριστάνω, απεικονίζω κάπ με τη ζωγραφική, τη γλυπτική ή το λόγο II. ρ. αμ. 1. φιγουράρω, παρειρρίσκομαι 2. είμαι παρών κάπου **figurant-ă, figuranți-te** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κομπάρσος (ο, η), φιγουρατζή-ού (ο, η), το βουβό πρόσωπο 2. μτφ. ο άνθρωπος με ασήμαντο ρόλο (στην κοινωνική ή δημόσια ζωή)

figurare, figurări ουσ. θηλ. 1. η απεικόνιση, το φιγουράρισμα 2. η παρουσία, το να παρειρρίσκεται κάποιος

figurat-ă, figurați-te I. επιθ. 1. σχηματικός-ή-ό 2. μεταφορικός-ή-ό // **cu sens ~** σε μεταφορική έννοια **figurativ-ă, figurativ-e** επιθ. σχηματικός-ή-ό, εικονικός-ή-ό // **plan ~** το σχηματικό σχέδιο

figurație, figurații ουσ. θηλ. το φιγουράρισμα // **a face ~** είμαι κομπάρσος σε θεατρικό ή κινηματογραφικό έργο, φιγουράρω

figură, figuri ουσ. θηλ. 1. το σχήμα 2. η μορφή 3. το σουλούπι 4. η φιγούρα 5. το πρόσωπο 6. η

εικόνα, το σχεδιάγραμμα ενός ανικεμένου // ~ **de dans** η φιγούρα χορού // ~ **de stil** το σχήμα λόγου // ~ **geometrică** το γεωμετρικό σχήμα // **a face ~ bună** κάνω καλή φιγούρα (καλή εντύπωση) // **a-i face cuiva figura** προσέξω σε κάποιον δυσάρεσκα // **figuri demne** μορφές όλο αξιοπρέπεια
figurină, figurine ουσ. θηλ. το φιγουρίνι, το αγαλματάκι
fiică, fiice ουσ. θηλ. η κόρη, η θυγατέρα // ~ **adoptivă** η ψυχοκόρη, η θετή κόρη // ~ **de rege** η βασιλοπούλα // ~ **vitregă** η ετεροθαλής κόρη // **e fiica unui medic** είναι η κόρη γιατρού
fiindcă σύνδ. 1. αφού 2. διότι 3. επειδή 4. γιατί // ~ **nu mi-ai spus** αφού δεν μου είπες // **n-am venit la teatru, ~ am avut de lucru** δεν ήρθα στο θέατρο, επειδή είχα δουλειά // **nu m-am dus ~ eram bolnav** δεν πήγα γιατί ήμουνα άρρωστος
finița, fințez ρ. αμ. υφίσταμαι, υπάρχω, έχω υπόσταση
finiță, fințe ι. ουσ. θηλ. 1. το ον 2. το πλάσμα 3. το άτομο 4. η ύπαρξη // ~ **vie** το ζωντανό ον // **fințele omenesti** τα ανθρώπινα όντα // **fințele și lucrurile** τα όντα και τα πράγματα // **έκφρ. a da ~** γεννών, δίνω υπόσταση, δίνω ύπαρξη // **a lua ~** παίρνω οντότητα, ύπαρξη // **este o ~ bizară** είναι παράξενο άτομο II. **επιθ. έκφρ. în ~** υπάρχων-ουσα-ον, υπαρκτός-ή-ό III. **επιρ. έκφρ. în ~** σε πραγματική υπόσταση, στην πραγματικότητα, πράγματι, σε ύπαρξη
fila, filez ι. ρ. μετ. 1. κλώθω, φτιάχνω νήμα, γνέθω 2. παρακολουθώ, επιτηρώ, κατασκοπεύω 3. φυλλομετρώ (τα χαρτιά) 4. αραιώνω, κόβω τρίχες από τα πολλά, πυκνά, μαλλιά 5. ξετυλίγω την αλυσίδα άγκυρας, το παλαμάρι, κ.λ.π. II. ρ. αμ. βγάζω καπνό (από την καύση πιπιλιού λάμπας)
filament, filamente ουσ. ουδ. το λεπτό νήμα
filantrop-oapă, filantropi-oape ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φιλάνθρωπος-η
filantropic-ă, filantropici-ce επιθ. φιλανθρωπικός-ή-ό
filantropie ουσ. θηλ. 1. η φιλανθρωπία, η αγαθοεργία 2. η φιλάνθρωπη πράξη
filare, filări ουσ. θηλ. 1. το κλώσιμο, το κλώσμα, η κλώση, το γνέσιμο, το γνέμα 2. η παρακολούθηση, η επιτήρηση, η κατασκοπία 3. η φυλλομέτρηση
filarmonic-ă, filarmonici-ce ι. επιθ. φιλαρμονικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η φιλαρμονική (ορχήστρα)
filarmonist-ă, filarmoniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. φιλαρμονιστής-ίστρια (ο, η)
filat-ă, filati-te επιθ. 1. γενεστός-ή-ό, γενεσμένος-η-ο, κλωστός-ή-ό, κλωστός-ή-ό, νηματοποιημένος-η-ο 2. παρακολουθούμενος-η-ο, επιτηρούμενος-η-ο
filatelice-ă, filatelici-ce επιθ. φιλοτελικός-ή-ό
filatelie ουσ. θηλ. η φιλοτέλεια, ο φιλοτελισμός, η συλλογή γραμματοσήμων
filatelist-ă, filateliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. φιλοτελιστής-ίστρια (ο, η)
filator-oare, filatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η νηματοουργός, ο, η κλώστης-ώστρια
filatură, filaturi ουσ. θηλ. το νηματοουργείο, το κλωστήριο, το εργοστάσιο κλωστικής
filă, file ουσ. θηλ. το φύλλο, το φυλλαράκι // ~ **cu ~** φύλλο με φύλλο (απ' άκρου ως άκρου) // **filele unei cărți** τα φύλλα βιβλίου // **o ~ de hârtie** το φύλλο χαρτιού

fildeş (1), fildeși (2) ουσ. αρσ. **fildeşuri** ουσ. ουδ. 1. ουσ. αρσ. το φίλντισι, το ελεφαντόδοντο 2. ουσ. ουδ. το ελεφαντοστούν // ~ **artificial** η τεχνητό ελεφαντοστούν // **Coasta de Fildeş** η Ακτή Ελεφαντοστού (στην Αφρική)
fildeșiu-ie, fildeșii επιθ. φίλντισένιος-α-ο
filé ουσ. ουδ. το φιλέτο // **mușchi ~** το κρέας φιλέτο
filet, fileturi ουσ. ουδ. η άκρη βίδια
fileta, filetez ρ. μετ. κάνω ελικοειδείς αυλακίες εν όψει βιδώματος
filetare, filetări ουσ. θηλ. η χάραξη ελικοειδών αυλακίων σε τεχνικά υλικά εν όψει βιδώματος
filetat-ă, filetați-te επιθ. με ελικοειδείς αυλακίες
fileu, fileuri ουσ. ουδ. το δίχτυ, το δίχτυωτό πλέγμα, ο φιλές
filizon, filizoni ουσ. αρσ. (οικ. και χλευασ.) ο νέος με αξιώσεις κομψότητας μη σοβαρός, ο λιμοκοντόρος
filial-ă, filiali-e επιθ. υικός-ή-ό // **devotament ~** η υική αφοσίωση
filială, filiale ουσ. θηλ. (εμπόρ.) το υποκατάστημα, η θυγατρική
filiație, filiații ουσ. θηλ. 1. η συγγένεια πρώτου βαθμού, μεταξύ γονίων και τέκνων, σε ευθεία γραμμή, η γενεαλογία 2. **μτφ.** η σχέση, η αλληλουχία πραγμάτων
filiațiune, filiațiuni ουσ. θηλ. ιδ. filiație
filieră, filiere ουσ. θηλ. 1. ο ελικωτής 2. **μτφ.** η ιεραρχία βαθμίδων ή σταδίων προς το αποτέλεσμα // **a trece prin toată filiera** περνάω απ' όλη την ιεραρχία
filigran, filigrane ουσ. ουδ. το λεπτοκέντημα με σύρμα χρυσού ή ασημιού
filigrana, filigranez ρ. μετ. κάνω λεπτοκέντημα
filigranat-ă, filigranați-te επιθ. λεπτοκεντημένος-ή-ο
filioque ουσ. ουδ. (θρ.) το φιλιόκβε (το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υίο)
filipic-ă, filipice ουσ. θηλ. 1. ο Φιλιππικός, ο ρητορικός λόγος, το δριμύ κατηγορητήριο 2. ο βίαιος, δριμύς λόγος
Filistean, Filisteni ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Φιλισταίος (οι Φιλισταίοι, αρχαίος λαός της Παλαιστήνης)
filistin, filistini ουσ. αρσ. ο φιλισταίος, ο υποκριτής
filistinism ουσ. ουδ. ο φιλισταϊσμός (η αντίληψη του φιλισταίου)
film, filme ουσ. ουδ. το φιλμ, η ταινία (α) κινηματογράφου // ~ **de lung metraj** η μεγάλου μήκους ταινία // ~ **de scurt metraj** η μικρού μήκους ταινία
filma, filmez ρ. μετ. κινηματογραφώ, γυρίζω κινηματογραφικό έργο
filmare, filmări ουσ. θηλ. η κινηματογράφιση έργου, το γύρισμα ταινίας
filmologie ουσ. θηλ. η φιμολογία
filmotecă, filmoteci ουσ. θηλ. η φιμολογική
filodormă, flodorme ουσ. θηλ. (οικ.) το φιλοδωρημα
filogenie ουσ. θηλ. η φυλογένεση (η εξέλιξη των οργανικών όντων, ζώων ή φυτών)
filogrec-eacă, filogreci-ce ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φιλέλληνας
filolog-oagă, filologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φιλόλογος
filologic-ă, filologici-ce επιθ. φιλολογικός-ή-ό
filologie ουσ. θηλ. η φιλολογία

filomelă, filomele ουσ. θηλ. το αηδόνι, η φιλομίλα
filon, filoane ουσ. ουδ. η μεταλλική φλέβα
filotim-ă, filotimi-e επίθ. φιλότιμος-η-ο
filoxeră, filoxere ουσ. θηλ. η φυλλοξήρα
filozof-oafă, filozofi-oafe ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η φιλόσοφος // ~ **celebru** ο διάσημος φιλόσοφος
filozofic-ă, filozofale επίθ. φιλοσοφική // **piatra -ă** η φιλοσοφική λίθος
filozofare, filozofări ουσ. θηλ. η φιλοσοφικότητα, η διάθεση για φιλοσοφία
filozofic-ă, filozofici-e επίθ. φιλοσοφικός-ή-ό
filozoficeste επίρ. φιλοσοφικά
filozofie, filozofii ουσ. θηλ. 1. η φιλοσοφία 2. ο τρόπος του κρίνειν των προβλημάτων της ζωής // **Facultatea de ~** η φιλοσοφική σχολή // **nu e mare ~** δεν είναι μεγάλη φιλοσοφία
filtra, filtrez I. ρ. μετ. φιλτράρω II. ρ. μέσο φιλτράρομαι, περνά ανάμεσα, διέρχομαι
filtrabil-ă, filtrabili-e επίθ. φιλτραριστός-ή-ό
filtrant-ă, filtranți-te επίθ. που μπορεί να φιλτράρει
filtrare, filtrări ουσ. θηλ. το φιλτράρισμα
filtrat-ă, filtrați-te I. επίθ. φιλτραρισμένος-η-ο II. ουσ. ουδ. το φιλτραρισμένο υγρό
filtru, filtre ουσ. ουδ. (τεχ.) το φίλτρο // ~ **electric** το ηλεκτρικό φίλτρο // ~ **de ulei** το φίλτρο λαδιού // **hârtie de ~** το χαρτί για φίλτρο
fin-ă, finie επίθ. 1. λεπτός-ή-ό, αβρότος-ή-ό, φίνος-α-ο 2. τρυφερός-ή-ό, ψιλός-ή-ό, εκλεκτός-ή-ό // **lenjerie -ă** τα εκλεκτά ασπρόρουχα (καλής ποιότητας) // **nisip ~** η λεπτή άμμος // **o față -ă** ένα μούτρο φίνο // **o observăie -ă** η λεπτή παρατήρηση // **un auz ~** η λεπτή ακοή // **un om ~** ένας λεπτός άνθρωπος
fin-ă, finie ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η αναδεξιμιά-ιά, ο, η βαφτιστικός-στική, ο, η αναδεχτός-ή, αναδεκτός-ή
final-ă, finali-e I. επίθ. τελειωτικός-ή-ό, τελικός-ή-ό // **clasament ~** η τελική κατάταξη // **lovitură -ă** το τελειωτικό χτύπημα // (γραμματ.) **vocală -ă** το τελικό φωνήεν II. **finaluri** ουσ. ουδ. το τέλος, το τελευταίο σημείο 2. (μουσ.) το φινάλε // ~ **ul unei simfonii** το τέλος μιας συμφωνίας
finală, finale ουσ. θηλ. (αθλ.) ο τελικός (αγώνας)
finalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) η τελολογία
finalist-ă, finaliști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ο, η συμμετέχων-ουσα στον τελικό αγώνα II. επίθ. (φιλοσ.) τελολογικός-ή-ό
finalitate ουσ. θηλ. ο τελικός σκοπός, το τελικό αίτιο
finaliza, finalizare ρ. μετ. αποπερατώνω, τελειώνω, τερματίζω
finalizare, finalizări ουσ. θηλ. η αποπεράτωση, η περάτωση, το τελείωμα, η τελείωση
finalmente επίρ. τελικά, επί τέλους
financiar-ă, financiarie I. επίθ. 1. οικονομικός-ή-ό 2. δημοσιονομικός-ή-ό 3. χρηματιστικός-ή-ό 4. τραπεζικός-ή-ό // **capital ~** το χρηματιστικό κεφάλαιο (το τραπεζικό) // **expert ~** ο οικονομικός εμπειρογνώμονας // **legislație -ă** η δημοσιονομική νομοθεσία II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. χρηματιστής-ίστρια (ο, η), δημοσιονόμος (ο, η) 2. τραπεζίτης-ίστρια (ο, η)
finanța, finanțez ρ. μετ. χρηματοδοτώ, παρέχω τα χρήματα για μια εργασία
finanțare, finanțări ουσ. θηλ. η χρηματοδότηση
finanțator-oare, finanțatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η χρηματοδότης-ισσα

finanțe ουσ. θηλ. πληθ. 1. τα οικονομικά 2. η δημοσιονομία // **ministru de ~** ο υπουργός των οικονομικών
fine I. ουσ. ουδ. το τέλος II. επιρ. έκφρ. **în ~** τέλος πάντων, επί τέλους
finet, fineturi ουσ. ουδ. βαμπακερό ύφασμα για πυτζάμες, ασπρόρουχα, κ.λ.π.
finețe, fineturi ουσ. θηλ. 1. η φινέτσα, η λεπτότητα, η αβρότητα 2. η τρυφερότητα, η εκλεπτυσμένη συμπεριφορά
finisa, finisez ρ. μετ. 1. αποπερατώνω, τελειώνω, απεργάζομαι 2. επεξεργάζομαι // **a ~ un imobil** αποπερατώνω ένα ακίνητο, του δίνω την τελική του εμφάνιση
finisaj, finisaje ουσ. ουδ. η αποπεράτωση, η αποτελείωση, το τελείωμα, η τελείωση, το τελευταίο χέρι
finisare, finisări ουσ. θηλ. 1. η τελείωση, η αποτελείωση, η απεργασία 2. η επεξεργασία, η περάτωση
finisat-ă, finisați-te επίθ. τελειωμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο, περατωμένος-η-ο, καταργασμένος-η-ο
finisor-oare, finisori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ειδικευμένος-η εργάτης-τρια για τερματισμό του κατασκευασμένου προϊόντος ή για την αποπεράτωση έργου II. ουσ. ουδ. η ειδική μηχανή για ασφαλόστρωση δρόμου
finiș, finișuri ουσ. ουδ. (αθλ.) 1. ο τελειωμός σε αγώνα δρόμου 2. το τέρμα, το τελευταίο τμήμα του δρόμου που διανύει ο αθλητής
finit-ă, finiți-te επίθ. 1. κατασκευασμένος-η-ο, τελειωμένος-η-ο 2. μετρητός-ή-ό // (μαθ.) **număr ~** ο ρητός αριθμός (ο μη άπειρος αριθμός) // **produce ~e** τα κατασκευασμένα προϊόντα (τα τελειωτικά προϊόντα)
Finlandez-ă, Finlandezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Φινλανδός-ή (ο, η) II. επίθ. φινλανδικός-ή-ό // **limba -ă** η φινλανδική γλώσσα
fino-ugric-ă, fino-ugrice επίθ. φινο-ουγγικός-ή-ό // **limbă -ă** η φινο-ουγγική γλώσσα (η φινλανδική, η ουγγρική)
fiolă, firole ουσ. θηλ. το φιαλίδιο, το μπουκαλάκι
fiong, fionguri ουσ. ουδ. ο φιόγκος
fior, fiori ουσ. αρσ. 1. το ρίγος, η φρικίαση, η τρεμούλα 2. το ανατριχιασμά, η ανατριχίλα, το σύγκρυο // **a-i face să-i treacă -ii** κάνουν να τον πιάσουν οι τρεμούλες
fiord, fiorduri ουσ. ουδ. το φιόρ(δ) (ο κόλπος που εισδύει βαθιά σε ορεινή ακτή)
florin, florini ουσ. αρσ. το φιορίνι (χρυσό νόμισμα)
floritură, floriuri ουσ. αρσ. (μουσ.) η φιορτούρα
floros-oasă, floroși-oase I. επίθ. 1. φοβερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φρικιαστικός-ή-ό 2. τρομερός-ή-ό 3. άγριος-α-ο II. επιρ. 1. φοβερά, φρικιαστικά, φρικτά 2. τρομερά, άγρια // ~ **de urât** φρικιαστικός, άσκημος
fir, fire I. ουσ. ουδ. 1. το νήμα, η κλωστή 2. το σύρμα 3. ο μίτος // ~ **conducător** το καθοδηγητικό νήμα // ~ **cu plumb** το νήμα της στάθμης // ~ **de aur** η χρυσή κλωστή, τα χρυσά μπρισίμια // ~ **ul apei** το νήμα του ρυακιού/ του ρεύματος νερού // ~ **ul gândurilor** ο μίτος των σκέψεων // ~ **e de lână** τα μάλλινα νήματα // **a se ține numai într-un ~ de ață** είναι κρίσιμη η κατάσταση // **telegrafie fără ~** η ασύρματη τηλεγραφία (ο ασύρματος) //

un ~ de păr μια τρίχα (απ' τα μαλλιά) II. *επιρ.* έκφρ. ~ **cu** ~ νήμα με νήμα, κομμάτι με κομμάτι // **de-a ~ a păr** με λεπτολογία, με λεπτομέρεια
firav-ă, firavi-e *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ισχνός-ή-ό 2. ασθενικός-ή-ό 3. ανεπαρκής-ής-ές // **argumentație** ~ **ă** η ανεπαρκής επιχειρηματολογία
fire, firi *ουσ. θηλ.* 1. η φύση, η πλάση 2. η ιδιοσυγκρασία 3. ο χαρακτήρας 4. το ήθος 5. η ιδιοσυγκρασία, το φυσικό του ατόμου // **a scoate pe cineva din ~** βγάζω κάποιον από τα ρούχα του, τον κάνω να εξοργιστεί, να εκνευριστεί, να χάσει την ψυχική του ισορροπία // **a se prăpădi cu** ~ **a** στενοχωριέμαι υπερβολικά, υποφέρω πολύ ψυχικά // **a-și ieși din ~** με πιάνει οργή, χάνω το σωστό μέτρο // **a-și pierde** ~ **a** χάνω τον έλεγχο των πράξεών μου, δε συγκρατιέμαι // **a-și ține** ~ **a** συγκρατιέμαι, είμαι κύριος του εαυτού μου, ελέγχω τη συμπεριφορά μου // **a-și veni în** ~ έρχομαι στα συγκαλά μου, συνέρχομαι, σκέφτομαι σωστά, λογικά // **om în toată** ~ **a** ώριμος άνθρωπος, στην ακμαία ηλικία
firesh-cască, firești I. *επίθ.* 1. φυσικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό 2. απορροπής-ος-η-ο // **e gest simplu și** ~ είναι μια απλή και φυσική χειρωνακία // **e un lucru** ~ είναι ένα φυσικό πράγμα II. *ουσ.* *ουδ.* το φυσικό, η φυσικότητα
firește *επίρ.* φυσικά, βέβαια, ασφαλώς
firet, fireturi *ουσ. ουδ.* το κορδόνι, το σιρτί, το γαλόνι
firicel, firicele *ουσ. θηλ.* το νηματάκι, η μικρή κλωστή
firidă, firide *ουσ. θηλ.* το κούλωμα μέσα στον τοίχο, η κόγχη
firimitură, firimituri *ουσ. θηλ.* το ψίχουλο
firmament *ουσ. ουδ.* (αστρ.) το στερέωμα, ο ουράνιος θόλος
firman, firme *ουσ. ουδ.* το φερμάνι, το φερμάνι
firmă, firme *ουσ. θηλ.* 1. η φέρμα, ο μόνιμος τίτλος καταστήματος ή εμπορικού οίκου, εργοστασίου, κ.λ.π., η ταμπέλα 2. εταιρεία εμπορική
firmuliță, firmulițe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή φέρμα 2. η μικρή εταιρεία
firnis *ουσ. ουδ.* το βερνίκι
firuț-ă, firuți-țe I. *ουσ. ουδ.* 1. το μικρό νήμα 2. ο μικρός βλαστός χορταριού, το χορταράκι II. *ουσ. θηλ.* (επαρχ.) τα χορτοειδή φυτά (που φυτρώνουν στα λιβάδια)
fisă, fise *ουσ. θηλ.* η μάρκα, το κέρμα // ~ **de telefon** το κέρμα για το τηλέφωνο (για το τηλεφώνημα) // ~ **la jocurile de noroc, localuri, etc.** η μάρκα στις χαρτοπαιχτικές λέσχες, σε εστιατόρια, κ.λ.π.
fisc *ουσ. ουδ.* η φορολογική υπηρεσία, το δημόσιο ταμείο της δημοσιονομίας, της φορολογίας, η οικονομική εφορεία
fiscal-ă, fiscali-e *επίθ.* 1. φορολογικός, δημοσιονομικός-ή-ό 2. δασμολογικός-ή-ό // **evaziune** ~ **ă** η φοροδιαφυγή // **timbru** ~ το φορόσημο // **timbru ~ sec** το χαρτόσημο
fiscalism *ουσ. ουδ.* ο φορολογισμός, οι βαριοί φόροι
fiscalitate *ουσ. θηλ.* η φορολογία, το φορολογικό σύστημα
fisibilitate *ουσ. θηλ.* η διάσχιση, το σκίσιμο κατά μήκος
fisiona, fisionez *ρ. μετ.* κάνω διάσπαση, σχάζω, κάνω σχάση ατόμου, χωρίζω τον πυρήνα του ατόμου σε δύο μέρη με ίσες περίπου μάζες
fisionabil-ă, fisionabili-e *επίθ.* σχαστός-ή-ό, που μπορεί να διασπαστεί

fisionare, fisionări *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, η σχάση του πυρήνα του ατόμου
fisiune, fisiuni *ουσ. θηλ.* (φυσ.) η διάσπαση, η σχάση, το σκίσιμο
fistic *ουσ. αρσ.* (βοτ.) η φιστικιά, το φιστίκι
fistichiu-e, fistichii *επίθ.* 1. φιστικής-ιά-ι, με χρώμα φιστικού 2. *μτφ.* παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο, εκκεντρικός-ή-ό
fistulă, fistule *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η φίστουλα, το συρίγγιο
fistulos-oasă, fistuloși-oase *επίθ.* συριγγιώδης-ής-ες
fisura, fisurez I. *ρ. μετ.* ραγίζω, σκίζω II. *ρ. μέσο* ραγίζομαι, παθαίνω ράγισμα, ρωγμή, ρήγμα
fisurare, fisurări *ουσ. θηλ.* το ράγισμα, η σκισμή, η σκισμάδα
fisurat-ă, fisurați-te *επίθ.* ραγιστός-ή-ό, σκισμένος-η-ο
fisură, fisuri *ουσ. θηλ.* *ουσ. θηλ.* το ράγισμα, η ρωγμή, το ρήγμα, η σκισμή, η χαραμάδα
fișa, fișez *ρ. μετ.* αποδελτώνω, εγγράφω σε φίσερ διάφορες πληροφορίες σχετικά με ορισμένο περιεχόμενο
fișă, fișe *ουσ. θηλ.* 1. το δελτίο 2. (τεχ.) το φισ, το όργανο στο άκρο ενός ηλεκτρικού αγωγού για σύνδεση με το ηλεκτρικό δίκτυο // ~ **de evidență** η φίστα για καταγραφή // ~ **personală** το ατομικό δελτίο (με τα προσωπικά στοιχεία μισθωτού) // ~ **tehnologică** το τεχνολογικό δελτίο (το έντυπο με τις φάσεις / κατασκευής των προϊόντων)
fișic, fișicuri *ουσ. ουδ.* το φισέκι
fișier, fișiere *ουσ. ουδ.* 1. δελτιοθήκη 2. η συλλογή δελτίων 3. ο χαρτοφύλακας
fit *ουσ. ουδ.* (οικ.) // **a trage la ~** το σκάω, δεν είμαι παρών, απουσιάζω
fitecine *αντ. αδρ.* (λαϊκ.) ιδ. *fieciene*
fitil, fitiluri *ουσ. ουδ.* 1. το φιλίτι 2. το νηματίνο πλέγμα για άναμμα φωτιάς σε εύφλεκτες ύλες // **a băga** ~ **a** βάζω φιλίτια (ραδιουργώ, προκαλώ φιλονικίες μηχανορραφίες)
fiting, fitinguri *ουσ. ουδ.* το συνδετικό σωληνοειδές εξάρτημα, η διακλάδωση
fitochimie *ουσ. θηλ.* η φυτοχημεία
fitopatologie *ουσ. θηλ.* η φυτοπαθολογία
fitotehnic-ă, fitotehnici-e *επίθ.* φυτοτεχνικός-ή-ό
fitotehnie *ουσ. θηλ.* η φυτοτεχνία
fițe *ουσ. θηλ.* *πληθ.* (οικ.) // **a face** ~ **a** κάνω κόνεζ (νιάζω) (προποσώμαι πως δε θέλω)
fițică, fițuici *ουσ. θηλ.* 1. το κομματάκι χαρτιού, το φυλλαράκι 2. *μτφ.* η ασήμαντη εφημερίδα
fiu, fii *ουσ. αρσ.* ο υιός, ο γιος, το τέκνο, το παιδί // ~ **adoptiv** ο ψυχονιός, ο θετός γιος // ~ **de rege** το βασιλόπουλο, ο γιος του βασιλιά // ~ **!le!** παιδί μου! (δείχνει οικειότητα στην κουβέντα)
five *ο clock* *ουσ. ουδ.* πέντε η ώρα απογευματινή, η φιλική συγκέντρωση αυτήν την ώρα σε σπίτι οικογένειας για διασκέδαση
fix-ă, fixi-se I. *επίθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ακίνητος-η-ο, έμμενος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο 2. στερεός-ή-ό, αμετάβλητος-η-ο, καθορισμένος-η-ο 3. προσκολλημένος-η-ο 4. ακριβής-ής-ές // **este ora 9** ~ είναι η ώρα 9 ακριβώς // **idee** ~ **ă** η έμμενη ιδέα // **preț** ~ **a** καθορισμένη τιμή, οι τιμές φιε // **privre** ~ **ă** το ακίνητο βλέμμα // **sărbătore** ~ **ă** η ακίνητη γιορτή // **șurub** ~ η αμετακίνητη βίδα II. *επίρ.* σταθερά, αμετάβλητα, ίσα ακριβώς // **a privi**

~ κοιτάζω σταθερά, με προσοχή // **la ora unu** ~ στις μια η ώρα ακριβώς

fixa, **fixez** *l. ρ. μετ.* 1. φιάζω, στερεώνω 2. προσκολλώ, σταθεροποιώ 3. προσηλώνω 4. καθορίζω, προσδιορίζω, διευκρινίζω 5. κοιτάζω με προσοχή, ατενίζω // **a ~ prețui** καθορίζω την τιμή // *ρ. μέσο* 1. φιάρομαι, προσκολλώμαι 2. προσηλώνομαι 3. στερεώνομαι, σταθεροποιούμαι 4. αποφασίζω υπέρ 5. καθορίζομαι, διευκρινίζομαι // **noțiunile s-au fixat** οι έννοιες διευκρινίστηκαν

fixare, **fixări** *ουσ. θηλ.* 1. ο καθορισμός, η στερέωση 2. το φιάρισμα, η σταθεροποίηση

fixat-ă, **fixați-te** *επίθ.* 1. στερεωμένος-η-ο, σταθεροποιημένος-η-ο 2. ακίνητος-η-ο, αμεταβλητός-η-ο, ακλόνητος-η-ο, φιαρισμένος-η-ο

fixativ-ă, **fixativi-e** *l. επίθ.* στερεωτικός-ή-ό // *ουσ. ουδ.* το στεγνωτικό υγρό

fixator, **fixatori** *ουσ. αρσ.* ο στερεωτής, ο σταθεροποιός

fixism *ουσ. ουδ.* (φιλοσ.) η αμεταβλησία

fixist-ă, **fixiști-te** *l. επίθ.* (φιλοσ.) δημιουργικός-ή-ό // *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) δημιουργός φιαστάς

fixitate *ουσ. θηλ.* η αμεταβλησία, η στερεότητα, η ακινησία, η μονιμότητα

fizic-ă, **fizici-e** *l. επίθ.* φυσικός-ή-ό // **chimie** -ă η φυσικοχημεία // **educație** -ă η φυσική αγωγή // **geografie** -ă η φυσική γεωγραφία // **muncă** -ă η φυσική εργασία, η χειρωνακτική εργασία // **persoană** -ă το φυσικό πρόσωπο, ο άνθρωπος, το άτομο // **plăceri fizice** οι φυσικές απολαύσεις // **științele** -e οι φυσικές επιστήμες // *ουσ. θηλ.* η φυσική (η επιστήμη) // **-a atomică** η ατομική φυσική // **-a nucleară** η πυρηνική φυσική // *ουσ. ουδ.* το παρωσιαστικό, το φυσικό // **-ul urât** το δύσμορφο φυσικό

fizicește *επίρ.* φυσικά, από φυσική άποψη

fizician-ă, **fizicieni-e** *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυσικός (ο, η)

fiziocrat, **fiziocrați** *ουσ. αρσ.* (οικον.) ο φυσιοκράτης (ο οπαδός της φυσιοκρατίας)

fiziocratic-ă, **fiziocratici-ce** *επίθ.* φυσιοκρατικός-ή-ό

fiziocrație *ουσ. θηλ.* (οικον.) η φυσιοκρατία (η μοναδική πηγή πλούτου είναι η γεωργία)

fiziolog-ogă, **fiziologi-ge** *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ιατρ.) φυσιολόγος (ο, η)

fiziologic-ă, **fiziologici-ce** *επίθ.* (φαρμ.) φυσιολογικός-ή-ό // **ser** ~ ο φυσιολογικός ορός

fiziologie *ουσ. θηλ.* η φυσιολογία (ο τρόπος λειτουργίας του ζωντανού οργανισμού)

fizionomic-ă, **fizionomici-ce** *επίθ.* φυσιογνωμικός-ή-ό

fizionomie, **fizionomii** *ουσ. θηλ.* η φυσιογνωμία, η ιδιάζουσα προσωπικότητα // **joc de ~** η μιμική

fizionomist-ă, **fizionomiști-te** *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυσιογνώμων (ο, η), φυσιογνωμιστής-ίστρια (ο, η)

fiziopatologic-ă, **fiziopatologici-ce** *επίθ.* φυσιοπαθολογικός-ή-ό

fiziopatologie *ουσ. θηλ.* η φυσιοπαθολογία

fizioterapie *ουσ. θηλ.* η φυσιοθεραπεία, η φυσικοθεραπεία (υδροθεραπεία, αεροθεραπεία, κ.λπ.)

flacăra, **flăcări** *ουσ. θηλ.* 1. η φλόγα 2. η θέρμη, η ορμή // **flacăra olimpică** η ολυμπιακή φλόγα // **a fi în flăcări** είναι σε φλόγες // **aruncător de flăcări** το φλογόβολο

flacon, **flacoane** *ουσ. ουδ.* το φιαλίδιο, το μπουκαλάκι // **un ~ de parfum** ένα φιαλίδιο άρωμα

flagel, **flageluri** *ουσ. ουδ.* 1. το μαστίγιο 2. *μτφ.* η συμφορά, η κατάρα, η καταστροφή 3. *μτφ.* η επιδημία, ο λοιμός

flagela, **flagelizez** *ρ. μετ.* 1. μαστιγώνω, δέρνω με μαστίγια 2. *μτφ.* ερημώνω, καταστρέφω, προσβάλλω κάποιον, καυτηριάζω με τα λόγια μου

flagrant-ă, **flagranți-te** *επίθ.* 1. φανερός-ή-ό, ολοφάνερος-η-ο 2. αυτόφωρος-η-ο // **a prinde în ~ delict** συλλαμβάνω επ' αυτοφώρω / τη στιγμή που διαπράττεται το έγκλημα

flagranță *ουσ. θηλ.* (αρχ.) το αυτόφωρο αδίκημα, το αναμφισβήτητο γεγονός

Flamand-ă, **Flamanzi-de** *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Φλαμανδός-ή (ο, η) (κάτοικος της Φλάνδρας) // *επίθ.* φλαμανδικός-ή-ό // **limba** -ă η φλαμανδική γλώσσα (η γερμανική γλώσσα ομιλούμενη από τους Φλαμανδούς)

flamă, **flame** *ουσ. θηλ.* η φλόγα

flamba, **flambeaz** *ρ. μετ.* 1. φλογίζω, φλέγω 2. περιφλέγω, περνάω κάτι από τη φλόγα 3. κυρώνω ένα στερεό σώμα με τη συμπίεστική δύναμη

flambaj, **flambaje** *ουσ. ουδ.* 1. το να περιφλογιστεί κάτι 2. το καμπύλωμα σιδερένιας ράβδου με τη συμπίεστική δύναμη

flamboiant-ă, **flamboianți-te** *επίθ.* φλογώδης-ης -ες, που έχει σχήμα φλόγας (για το γοτθικό ρυθμό)

flamin, **flamini** *ουσ. αρσ.* (ιστ.) ο φλαμίνος (ο ιερέας στην αρχαία Ρώμη λειτουργός στους θεούς)

flamingo, **flamingi** *ουσ. αρσ.* (ορνιθ.) ο φοινικόπτερος, το φλαμίνκο ή φλαμέγκο

flamură, **flamuri** *ουσ. θηλ.* το φλάμπουρο, η σημαία, το λάβαρο

flanc, **flancuri** *l. ουσ. ουδ.* 1. το πλευρό, η πλευρά 2. το πλάγιο μέρος, το πλάγι // *επίθ. έκφρ.* (στρατ.) **de ~** πλαγινός-ή-ό, της πλαγιοφυλακής

III. επιρ. έκφρ. **în ~ câte unul** αραδιαστά ανά ένας (σε ευθεία γραμμή, σε φάλαγγα, ο ένας πίσω από τον άλλο)

lanca, **flanchez** *ρ. μετ.* 1. πλαγιοφυλάσσω, προφυλάσσω από τα πλάγια 2. πλευρίζω, πλησιάζω από τις πλευρές μια έκταση καθορίζοντας τη διαχωριστική γραμμή της

flancare, **flancări** *ουσ. θηλ.* η πλαγιοφύλαξη, το πλευρίσμα κάποιου από τα πλάγια

flanelă, **flanele** *ουσ. θηλ.* η φανέλλα, η φανέλα, το πουλόβερ

flaneluță, **flaneluțe** *ουσ. θηλ.* η μικρή φανέλα

flansă, **flanșe** *ουσ. θηλ.* η φλάντζα

flasc-ă, **flasci-ce** *επίθ.* μαλακός-ιά-ό, πλαδαρός-ή-ό

flash *ουσ. ουδ.* το φλας, ο ηλεκτρικός σωλήνας με δυνατό φωτισμό στη λήψη φωτογραφίας, στην κατασκευή λείζερ, κ.λπ.

flașnetar, **flașnetari** *ουσ. αρσ.* ο λατερντζής, ο πλανόδιος μουσικός που παίζει τη λατέρνα

flașnetă, **flașnete** *ουσ. θηλ.* (μουσ.) η λατέρνα

flata, **flatez** *ρ. μετ.* κολακεύω, καλοπιάνω, κάνω κομπλιμέντα, γαλιφεύω, γαλιφίζω

flatare, **flatări** *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία, το κολάκευμα, το καλόπιασμα, η γαλιφιά 2. η ικανοποίηση του εγωισμού κάποιου // **fără ~** χωρίς κολακεία, ακολάκευτα

flaut, **flaute** *ουσ. ουδ.* (μουσ.) το φλάουτο, ο αυλός

flautist-ă, **flautiști-te** *ουσ. αρσ. και θηλ.* φλαουτίστας-ίστρια (ο, η), αυλητής-ήτρια (ο, η)

flax ουσ. ουδ. οι τένοντες και οι χορδές, οι χόντροι κ.λ.π. στο κρέας που αποβάλλονται στο παρασκάσμα αλλαντικών
flăcăiandru, flăcăiandri ουσ. αρσ. ο νεαρός, ο νεανίας, ο έφηβος, το παλικαρόπουλο
flăcăiaș, flăcăiași ουσ. αρσ. το παλικαράκι
flăcăraie, flăcăraie ουσ. θηλ. η μεγάλη φλόγα
flăcău, flăcăi ουσ. αρσ. το παλικάρι, ο λεβέντης, ο ανύπαντρος νέος // ~ **tomnatic** το γεροντοπαλικάρο, ο άγαμος άντρας μεγάλης ηλικίας
flămând-ă, flămânzi-de επίθ. νηστικός-ή-ό, πεινασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμώδης-ης-ες
flămânzi, flămânzesc I. ρ. μετ. προκαλώ πείνα, κρατώ κάποιον νηστικό, δεν του δίνω τροφή II. ρ. αμ. πείνω(-άω), έχω πείνα, λιμάζω
flămânzili ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο πειναλέος
flămânzire, flămânziri ουσ. θηλ. το λίμασμα, η μεγάλη πείνα
flămânzit-ă, flămânziți-te επίθ. πεινασμένος-η-ο, λιμώδης-ης-ες, πειναλέος-α-ο
fleac, fleacuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το μηδαμινό πράγμα, το τιποτένιο πράγμα, το ασήμαντο πράγμα 2. στον πληθ. οι σαχλαμάρες
fleanca ουσ. θηλ. (οικ. και χλευασ.) το στόμα // **șine-ti** ~! κράτα το στόμα σου! (πάψε, μη μιλάς!)
fleandură, flenduri ουσ. θηλ. (οικ.) το κουρέλι, τα παλιά ρούχα
flească ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η νερούλη η ουσία 2. μτφ. ο μαλακός, ήπιος άνθρωπος // **sunt ud** ~ είμαι βρεγμένος μούσκεμα
flebită, flebite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φλεβίτιδα
flec, flecuri ουσ. ουδ. το πεταλάκι
flecar-ă, flecari-e ουσ. αρσ. και θηλ. φλύαρος-η (ο, η), πολυλογάς-ού (ο, η), αθυρόστομος-η (ο, η), ακριτόμυθος-η (ο, η)
flecăreală, flecăreli ουσ. θηλ. (οικ.) η φλυαρία, η αθυροστομία, η ακριτομυθία, η πολυλογία, η περιττολογία, η μυρολογία
flecări, flecăresc I. ρ. μετ. (οικ.) λέγω φλυαρίες II. ρ. αμ. φλυαρώ, πολυλογώ, μυρολογώ, σαχλαμαρίζω
fleculi, flecuiesc ρ. μετ. βάζω πεταλάκι στο τακούνι
flecusteț, flecuștețe ουσ. ουδ. το μηδαμινό πράγμα, το τιποτένιο πράγμα
flegmatic-ă, flegmatici-ce επίθ. φλεγματικός-ή-ό, απαθής-ής-ές, ατάραχος-η-ο, ψύχραιμος-η-ο // **tip** ~ ο φλεγματικός τύπος (με δυνατό νευρικό σύστημα)
flegmatism ουσ. ουδ. η ψυχραιμία, η απάθεια, η αταραξία
flegmă, flegme ουσ. θηλ. το φλέγμα, η βλέννα από τους βρόγχους
flegmon, flegmoane ουσ. ουδ. (ιατρ.) η φλεγμονή, η φλόγωση ιστού σώματος
fleică, fleici ουσ. θηλ. το κομμάτι κρέας από την κολιά βοδινών // ~ **la grătar** η μπριζόλα από βοδινό κρέας ψημένη στην εσχάρα
flenduros-oasă, flenduroși-oase επίθ. (οικ.) κουρελιάρικος-ικη-ικο, κουρελιάρης-α-ικο
fler, fleruri ουσ. ουδ. η διαίσθηση, η διορατικότητα // **a avea** ~ έχω διαίσθηση, προαισθάνομαι κάτι
fleşă, fleşe ουσ. θηλ. (αρχιτ.) η σκεπή σε σχήμα πυραμίδας ή κώνου στις μεσαιωνικές οικοδομές (πύργοι, εκκλησίες, κ.λ.π.)

fleşcăi, fleşcăiesc I. ρ. αμ. (οικ.) τσαλαβουτώ, βαδίζω σε λασπόνερα II. ρ. μέσο 1. γίνομαι μαλακός, αδυνατίζω 2. καταβάλλομαι σωματικά
fleşcăială, fleşcăieli ουσ. θηλ. το τσαλαβούτημα
fleşcăraie ουσ. θηλ. το λασπόνερο
flexibil-ă, flexibili-e επίθ. 1. εύκαμπτος-η-ο, ελύγιστος-η-ο, σβέλτος-η-ο 2. (γρμμ.) κλιτός-ή-ό (μέρος του λόγου)
flexibilitate ουσ. θηλ. 1. η ευκαμψία, η ευλυγισία, η σβελτάδα 2. (γρμμ.) η κλίση του κλιτού μέρους του λόγου
flexiona, flexionez I. ρ. μετ. κλίνω σχηματίζοντας τους τύπους ενός κλιτού μέρους του λόγου II. ρ. μέσο κάμπτομαι, λυγίζομαι
flexionar-ă, flexionari-e επίθ. 1. ευλύγιστος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο 2. (γρμμ.) κλιτός-ή-ό
flexiune, flexiuni ουσ. θηλ. 1. η ευκαμψία, η λυγεράδα, η ευλυγισία, η κάμψη 2. (γρμμ.) η κλίση, ο σχηματισμός των διαφόρων τύπων ενός κλιτού μέρους του λόγου
flexură, flexuri ουσ. θηλ. (γεωλ.) η διαστοφή του φλοιού της γης με πολυκαμψία και ανισοπέδωση σε παρατεταμένη συνέχεια, η κάμψη
flint ουσ. ουδ. (τεχ.) η ποικιλία χαλκίτης // **sticlă** ~ το οπτικό γυαλί φτιαγμένο από σιλικικό άλας μολύβδου και καλίου
flintă, flinte ουσ. θηλ. του φέκι με πυρίτη λίθο
flirt, flirturi ουσ. ουδ. το φλερτ, η ελαφρά ερωτοτροπία
flirta, flirtze ρ. αμ. φλερτάρω, ερωτοτροπώ, κορτάρω, κάνω φλερτ, κόρτε
flit, flituri ουσ. ουδ. το φλιτ, είδος εντομοκτόνου
floare, flori I. ουσ. θηλ. 1. το άνθος, το λουλούδι 2. μτφ. το πιο διαλεχτό, το άριστο, το ωραιότερο μέρος κάθε πράγματος, ο ανθος, ο αφρός, η αφρόκρεμα // ~ **de colț** (βοτ.) το έντελβαϊς (εντελβαίς) // ~ **la ureche** πράγμα ευκολοκάμωτο // ~ **a soarelui** (βοτ.) ο ηλιάνθος, το ηλιοτρόπιο, το λιοτρόπι // **a fi în** ~ είναι στο άνθος, σε άνθηση, σε ακμή, σε κορύφωμα // **copil din flori** ο μπάσταρδος, το νόθο παιδί (από μη νόμιμο γάμο) // **cu o ~ nu se face primăvara** με ένα λουλούδι δεν έρχεται η άνοιξη // **de florile mălului / de flori de cuc** του κάκου, μάταια // **deschiderea florilor** το άνοιγμα των λουλουδιών // **salcâmi plini de** ~ ο αικαγίς (οι γαζίες) γεμάτες λουλούδια II. επίθ. έκφρ. (in ~) ανθισμένος-η-ο, λουλουδιαστός-ή-ό // **în -a vârstei** στο άνθος της ηλικίας (στην ακμή της ηλικίας)
floc, floci ουσ. αρσ. 1. η φλόκα, η φούντα, ο θύσανος, το χνούδι, η τούφα 2. η δέσμη από κλωστές μαλλιού ή μεταξιού
flocos-oasă, flocoși-oase επίθ. φλοκωτός-ή-ό, χνουδωτός-ή-ό
floral-ă, florali-e επίθ. λουλουδένιος-α-ο, ανθηρός-ή-ό, άνθινος-η-ο
florar, florari ουσ. αρσ. 1. ο ανθοκόμος, ο ανθοπώλης 2. (λαϊκ.) ο Μάης
floră ουσ. θηλ. η χλωρίδα, το σύνολο των αυτοφυών φυτών μιας περιοχής // ~ **microbiană** η μικροβιακή χλωρίδα // **fauna și flora** η πανίδα και η χλωρίδα
florăreasă, florărese ουσ. θηλ. η ανθοπώλισσα, η ανθοκόμος
florărie, florării ουσ. θηλ. 1. το ανθοπωλείο 2. ο ανθοκήπος (ιδίως σε θερμοκήπιο)

florentin-ă, florentini-e *επιθ.* φλωρεντινός-ή-ό // **pălărie -ă** το φλωρεντινό καπέλο // **stil ~** φλωρεντινός ρυθμός, το φλωρεντινό στυλ
floretă, florete *ουσ. θηλ.* (αθλ.) το ξίφος (στην εξασκία)
floretist-ă, floretiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ξιφομάχος (ο, η) (που ασχολείται με τη εξασκία)
floricea-ică, floricele *ουσ. θηλ.* το λουλουδάκι // στον *πληθ.* **floricele de porumb** τα μπουμπούκια καλαμποκιού (τα άνθη αραβοσίτου)
floricol-ă, floricoli-e *επιθ.* ανθοκομικός-ή-ό
floricultură *ουσ. θηλ.* η ανθοκομία
florifer-ă, floriferi-e *επιθ.* ανθοφόρος-α-ο
Florii *ουσ. θηλ. πληθ.* (εκκλ.) η Κυριακή των Βαΐων
florilegiu, florilegii *ουσ. ουδ.* το απάνθισμα, η ανθολογία
florin, florini *ουσ. αρσ.* το φλωρίνι, το φλορίνι (νόμισμα)
florinte, florinți *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο φλώρος
floristic-ă, floristici-ce *επιθ.* χλωριδικός-ή-ό
flota, flotez *ρ. μετ.* 1. πλέω, επιπλέω 2. αποχωρίζω με κατίζηση τις ουσίες που βγαίνουν στην επιφάνεια του υγρού, διηθίζω
flotabil-ă, flotabili-e *επιθ.* πλευστός-ή-ό, επιπλευστός-ή-ό
flotant-ă, flotanți-te *επιθ.* 1. επιπλέων-ουσα-ον 2. (για ανθρώπους) διαβατάριος-η-ο, διαβατικός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο· προσωρινός-ή-ό 3. κυμαινόμενος-η-ο // (οικον.) **curs ~** η κυμαίνουσα τιμή
flotare, flotări *ουσ. θηλ.* 1. η επίπλευση, η πλεύση 2. η άνοδος στην επιφάνεια του υγρού των ουσιών
flotație, flotații *ουσ. θηλ.* 1. η επίπλευση 2. η μέθοδος αποχωρισμού των πολύτιμων μετάλλων με ανατάραξη μέσα στο νερό
flotă, flote *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* 1. ο στόλος 2. το ναυτικό // **flota comercială** ο εμπορικός στόλος // **flota de război** το πολεμικό ναυτικό
flotilă, flotile *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* 1. ο στόλισκος 2. (αερ.) το σμήνος αεροπλάνων
flotor, flotoare *ουσ. ουδ.* ο πλωτήρας, το επιπλέον σώμα
fluctua pers. 3 **fluctuează** *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστική ενεστώτα)* κυμαίνομαι, αυξομειώνομαι, ταλαντεύομαι
fluctuant-ă, fluctuanți-te *επιθ.* διακυμαινόμενος-η-ο, μεταβλητός-ή-ό
fluctuare, fluctuări *ουσ. θηλ.* 1. η διακύμανση, η αυξομείωση 2. το ανεβοκατέβασμα, η μεταβλητότητα
fluctuație, fluctuații *ουσ. θηλ.* η κύμανση, η διακύμανση, η αυξομείωση // (οικον.) **fluctuația valorilor** η διακύμανση των αξιών
fluent-ă, fluenți-te *επιθ.* ρέων-ουσα-ον
fluentă, fluente *ουσ. θηλ.* η ροή, το κύλισμα
fluid-ă, fluizi-de *l. επιθ.* ρευστός-ή-ό *II. ουσ. ουδ. (φυσ.)* το ρευστό
fluidifiant, fluidifiante *ουσ. ουδ.* ο ρευστοποιητής (ουσία που ρευστοποιεί)
fluidifica, fluidific *ρ. μετ.* ρευστοποιώ
fluiditate *ουσ. θηλ.* 1. η ρευστότητα 2. *μτφ.* η αστάθεια, η έλλειψη σταθερότητας
fluidiza, fluidizez *ρ. μετ.* ρευστοποιώ
fluidizare, fluidizări *ουσ. θηλ.* η ρευστοποίηση

fluier, fluiera *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η φλογέρα, η σφυρίχτρα, το σουραύλι 2. (ανατ.) το μπροστινό οστό της κνήμης, το αντικνήμιο
fluiera, fluier *l. ρ. μετ.* 1. σφυρίζω (στα θεάματα) αποδοκιμάζω με σφυρίγματα // **arbitrul a -t sfârșitul reprimii** ο διαιτητής σφύριξε το τέλος του ημιχρόνου 2. *καλώ* με σφυρίγματα *II. ρ. αμ.* σφυρίζω // **el ~ uşor un vechi cântec** αυτός σφύριζε σιγά ένα παλαιό τραγούδι *III. ουσ. αρσ. και αμετάβλ.* **fluiera-vânt** ο αλήτης, ο μπαγαπόντης
fluieraş, (1) fluieraşe *ουσ. ουδ., (2) fluieraşi* *ουσ. αρσ.* 1. *ουσ. ουδ.* η μικρή φλογέρα, η μικρή σφυρίχτρα 2. *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο μουσικός που παίζει τη φλογέρα
fluierat *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
fluierătură, fluierături *ουσ. θηλ. ιδ.* **fluierat**
fluometru, fluometre *ουσ. ουδ.* το ρευστόμετρο
fluor *ουσ. ουδ. (χημ.)* το φθόριο
fluoresceină *ουσ. θηλ.* η φθοριοσκεΐνη (οργανική χρωστική)
fluorescent-ă, fluorescenti-te *επιθ.* με φθορισμό // **lampă -ă** ο λαμπτήρας φθορίου // **tub ~** ο σωλήνας με φθορισμό
fluorescenţă, fluorescenţe *ουσ. θηλ.* 1. ο φθορισμός, η λάμψη φθορίου 2. η ιδιότητα εκπομπής του φωτός από σώματα με ακτινοβολία
fluorofosgen *ουσ. ουδ. (χημ.)* το φθοριοφωσγένιο
fluorhidric *επιθ. (χημ.)* **acid ~** το υδροφθορικό οξύ
fluoriza, fluorizez *ρ. μετ.* προσθέτω φθόριο σε πόσιμο νερό (κατά της τερηδόνας)
flusturatic-ă, flusturatici-ce *l. επιθ.* ασταθής-ής-ές, ελαφρόμυαλος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* ελαφρόμυαλος-η (ο, η), ανόητος-η (ο, η), κουφιοκεφαλός-η (ο, η)
flutter *ουσ. ουδ. (ιστρ.)* ο γοργός σφυγμός // **~ atrial** ο γοργόσφυγμος και κανονικός σφυγμός από τις συστολές των άνω μερών της καρδιάς
flutura, flutur *l. ρ. μετ.* 1. προξενώ κύμανση 2. ανεμίζω, κινώ, ανακινώ // **a ~ o batistă** ανεμίζω ένα μαντήλι *II. ρ. αμ.* 1. κυματίζω, κυμαίνομαι 2. πετώ στον αέρα, φτερουγίζω (πουλιά, έντομα, αεροπλάνα)
~ steagurile -u în bătaia vântului οι σημαίες κυμάτιζαν στο χτύπημα του αέρα *III. ουσ. αρσ. αμετάβλ.* **flutura vânt** ο αλήτης, ο βαγαπόντης
fluturare, fluturări *ουσ. θηλ.* 1. το κυμάτισμα, ο κυματισμός, η κύμανση 2. το ανέμισμα
fluturaş, fluturaşi *ουσ. αρσ.* 1. η πεταλούδα 2. η ταινία χαρτιού με ορισμένο κείμενο γραμμένο επάνω της
fluturatic-ă, fluturatici-ce *l. επιθ.* 1. ασταθής-ής-ές 2. ελαφρόμυαλος-η-ο *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αλαφρόμυαλος-η (ο, η) 2. κουφιοκεφαλός-η (ο, η)
fluturător-oare, fluturători-oare *επιθ.* κυματίζων-ουσα-ον
fluture, fluturi *ουσ. αρσ.* 1. η πεταλούδα 2. *μτφ.* η πουλία // **~ de mătase** η χρυσαλλίδα, η πεταλούδα του μεταξοσκώληκα
fluvial-ă, fluviali-e *επιθ.* ποτάμιος-ια-ιο, ποταμίσκος-ια-ιο // **navigație -ă** η ποταμοπλοΐα // **vas ~** το ποταμόπλοιο
fluviometru, fluviometre *ουσ. ουδ.* το ποταμόμετρο
fluviu, fluvii *ουσ. ουδ.* 1. το ποτάμι, ο ποταμός 2. *μτφ.* η μεγάλη ποσότητα από κάποιο υγρό: **un ~ de sânge** ποτάμι από αίμα

flux, fluxuri ουσ. ουδ. 1. η παλίρροια, η πλήμμη, η πλημμυρίδα, η φουσκοκονιά 2. το ρεύμα, η ροή // ~ **avansat** η ανερχόμενη παλίρροια // ~ **de căldură** το ρεύμα θερμότητας // ~ **de informație** η ροή πληροφοριών, η ποσότητα πληροφοριών σε μονάδα χρόνου // (φυσ.) ~ **de particule** το ρεύμα σωματιδίων // ~ **electric** το ρεύμα ηλεκτρικής δύναμης // ~ **luminos** το φωτεινό ρεύμα // ~ **magnetic** το μαγνητικό ρεύμα // ~ **și reflux** παλίρροια και άμπωτη // **înălțimea -ului** το ύψος της παλίρροιας // **producție în** ~ η παραγωγή σε τεχνολογική ροή

fluxiune, fluxiuni ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φλεγμονή
fluxmetru, fluxmetre ουσ. ουδ. το παλιρροϊόμετρο, το πλημμυρομέτρο

foaie, foi ουσ. θηλ. 1. το φύλλο 2. η φούστα // ~ **de aluat** το φύλλο ζύμης // ~ **de cort** το φύλλο αντισκηνού // ~ **de drum** το φύλλο πορείας // ~ **de hârtie** το φύλλο χαρτίου // ~ **verde** το πράσινο φύλλο φυτού // ~ **de ziar** το φύλλο εφημερίδας // ~ **volantă** το φέιν-βολάν // **έκφρ.** **a întoarce** ~ γυρίζω φύλλο (αλλάζω γνώμη προς το χειρότερο)
foaier, foaiere ουσ. ουδ. το φουαγιέ

foale, foale ουσ. ουδ. 1. το φουσερό 2. το τουλούμι 3. (οικ.) το στομάχι, η κοιλιά // ~ **le fierarului** το φουσερό, ο φουστηήρας του σιδερά

foame ουσ. θηλ. 1. η πείνα, ο λιμός 2. η έλλειψη τροφίμων // **a-i fi** ~ έχω πείνα // **a-mi potoli** ~ **a** κατασιγάζω την πείνα μου // **a muri de** ~ πεθαίνω από την πείνα // **grevă a -i** η απεργία πείνας

foamete ουσ. θηλ. 1. η πείνα, ο λιμός 2. η σιτοδεία, η έλλειψη σιτηρών

foarfece, foarfece ουσ. ουδ. το ψαλίδι, η ψαλίδα // ~ **le prețuritor** το ψαλίδι των τιμών (οικον.) // **ca un** ~ ψαλιδιοειδής-ής-ές // **în formă de** ~ ψαλιδωτός-ή-ό // **limba lui vorbește ca un** ~ ψαλίδι πάει η γλώσσα του

foarte επίρ. 1. πολύ, πάρα πολύ 2. πολύ-πολύ // ~ **bine** πολύ καλά // ~ **de diminuea** πολύ πρωί // ~ **frumos** πολύ ωραία // **e** ~ **copil pentru vârsta lui** είναι πάρα πολύ παιδί για την ηλικία του // **e** ~ **inteligent** είναι πολύ έξυπνος (νοήμονας) // (λαϊκ.) **îi era** ~ **foame** πεινούσε πάρα πολύ // (λαϊκ.) **îți** ~ **multumesc** σ' ευχαριστώ πάρα πολύ // (λαϊκ.) **se mânia** ~ θύμωσε πολύ, «τον έπιασαν οι θυμοί του»

fobie, fobii ουσ. θηλ. η φοβία, η φοβοπάθεια

foburg, foburguri ουσ. ουδ. το προάστιο

foc, focuri ουσ. ουδ. 1. η φωτιά, το πυρ 2. η πυρκαγιά 3. ο πυροβολισμός 4. μτφ. η φλογερότητα, η θερμότητα, το μένος 5. μτφ. ο καημός // ~ **de artificii** το πυροτέχνημα // ~ **ul a distrus câteva case** η φωτιά κατέστρεψε μερικά σπίτια // **a atârta** ~ **ul** ανασκαλεύω τη φωτιά // **a-și scoate** ~ **ul** λέγω τον καημό μου // **a lua** ~ παίρνω φωτιά // **a pune mâna în** ~ βάζω το χέρι στη φωτιά, είμαι απόλυτα σίγουρος για κάτι // **a pune pe cineva pe** ~ βάζω κάποιον πάνω στη φωτιά (τον παρακινώ σε κάτι) // **armă de** ~ το πυροβόλο όπλο // **a scoate castanele din** ~ **cu mâna altuia** βγάλε τα κάστανα απ' τη φωτιά με του άλλου το χέρι, αποφεύγω την ευθύνη // **a se arunca în** ~ ρίχνομαι στη φωτιά (εκθέτω τη ζωή μου για κάτι ή για κάποιον) // **a se face** ~ μένενα πνέω, ανάβω, θυμώνω πολύ // **a trece prin** ~ **și sabie** περνάω δια πυρός και σιδήρου // **de mama** ~ **ului** εκπληκτικά, σε μεγάλο βαθμό //

încetare a -ului η κατάπαυση του πυρός // **în** ~ **ul luptei** στη φωτιά της μάχης // **n-o fi** ~ **de** θάναι και μεγάλη συμφορά // **o jucărie frumoasă** ~ ένα παιχνιδάκι ωραίο // **plin de** ~ με φλογερότητα, φλογερός-ή-ό // **unele pălării sunt scumpe** ~ μερικά καπέλα είναι πάρα πολύ ακριβά

focal-ă, focali-e επίθ. (φυσ.) που ανήκει στο σημείο συγκεντρώσεως της ακτινοδέσμης, εστιακός-ή-ό
focaliza, focalizez ρ. μετ. (φυσ.) κάνω να περάσουν μέσα μόνο από ένα σημείο όλες οι ακτίνες της ακτινοδέσμης, εστιάζω

focalizare, focalizări ουσ. θηλ. το πέραςμα μέσα μόνο από ένα σημείο των ακτίνων της ακτινοδέσμης, η εστίαση

focar, focare ουσ. ουδ. 1. η εστία φωτός η φωτεινή πηγή 2. το μέρος όπου καίγεται η καύσιμη ύλη (η εστία) 3. μτφ. ο τόπος της παραγωγής της δημιουργίας // (ιατρ.) ~ **de infecție** εστία μόλυνσης, η ανάπτυξη μικροβίων στον οργανισμό // ~ **de neliniște** η εστία ανησυχίας

focă, foci ουσ. θηλ. (ζωολ.) η φώκια, η φώκη

fochist, fochisti ουσ. αρσ. ο θερμοαστής, ο συντηρητής της φωτιάς σε λέβητα μηχανής, πλοίου, εργοστασίου, κ.λ.π.

focos-oasă, focosi-oase l. επίθ. 1. πύρινος-η-ο, φλογερός-ή-ό, αναμμένος-η-ο 2. περιπαθής-ής-ές, ζωηρός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. η σχαστηρία, το πυροδοτικό μηχανήμα σε οβίδες, βόμβες, ο πυροκροτητής // ~ **de obuz** ο πυροσωλήνας στα βλήματα του πυροβολικού

fodră, fodre ουσ. θηλ. η φόδρα

foen, foene ουσ. ουδ. 1. το φώνεν, η ονομασία ζεστού ανέμου της Ελβετίας και Αυστρίας 2. το φόνεν, το πιστολάκι, ονομασία συσκευής για το στέγνωμα μαλλιών με θερμό ρεύμα αέρος

fofărlă ουσ. θηλ. (έκφρ.) **a umbla cu** ~ φέρομαι με ψέματα, με κατεργαριά, είμαι ανειλικρινής

fofează, fofeze ουσ. θηλ. το φερό το φερό ανέμης // **a umbla ca o** ~ πηγαίνω πολύ γρήγορα

fofelnită, fofelnite ουσ. θηλ. 1. τα δύο σταυρόξυλα της ανέμης 2. μτφ. το στόμα (σαν όργανο ομιλίας)

foflă, foflez ρ. μέσο 1. γλιστρώ, διαφεύγω από δύσκολες καταστάσεις 2. εισέρχομαι, εισχωρώ 3. αποφεύγω κάτι με έντεχνο τρόπο // **a se** ~ μπαίνω με πλάγια μέσα

foi, foiesc l. ρ. αμ. 1. γυρνάω, γυρίζω πέρα-δωθε, μωρηγικάζω 2. υπάρχω σε αφθονία // **nenumărate specii de animale** ~ **esc în pădurile noastre** αναρίθμητα είδη ζώων γυρίζουν στα δάση μας // **sala** ~ **a de lume** η αίθουσα μωρηγικάζε (ήταν γεμάτη) από κόσμο ll. ρ. μέσο 1. περιφέρομαι, πηγαινέομαι 2. γυρίζω από τη μια μεριά στην άλλη, στριφογυρνάω 3. κάνω βόλτες εδώ κι εκεί, γυρνάω άσκοπα // **restaurantul era plin, ospătarul se** ~ **au** το εστιατόριο ήταν γεμάτο, οι σερβιτόροι πήγαιναν απ' εδώ κι από κει

foială, foieli ουσ. θηλ. 1. ο πηγαίνεομαι, το πηγαίνε 2. το γύρισμα από τη μια μεριά στην άλλη 3. η μεγάλη κίνηση πλήθους

foicică, foicele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φυλλαράκι, το μικρό φύλλο

floileton, floiletoane ουσ. ουδ. η επιφυλλίδα

floiletonist-ă, floiletonisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο δημοσιεύει επιφυλλίδες σε εφημερίδες ή σε περιοδικά

foios-oasă, foioși-oase I. *επίθ.* 1. πλατύφυλλος-η-ο 2. φυλλοφόρος-α-ο II. *ουσ.* *θηλ.* τα φυλλοφόρα, τα πλατύφυλλα III. *ουσ.* *ουδ.* το πλατύφυλλο, ο τρίτος στόμαχος μυρκαστικού ζώου

foire, foiri *ουσ.* *θηλ.* 1. ο πηγαινοερχομός 2. το γύρισμα από τη μια πλευρά στην άλλη 3. η μεγάλη κίνηση πλήθους

foisor, foisoare *ουσ.* *ουδ.* 1. ο πύργος 2. το ψηλό οικοδόμημα 3. το εξοχικό μέγαρο, η βίλα, η έπαυλη // ~ **de foc** ο πύργος (η σκοπιά) για παρατήρηση των πυρκαγιών

foitaj, foitaje *ουσ.* *ουδ.* τα φύλλα ζύμης (ζυμαριού) για γλυκίσματα

foiță, foite *ουσ.* *θηλ.* 1. το φυλλαράκι, το μικρό φύλλο 2. το λεπτό χαρτί // ~ **de staniol** το λεπτό φύλλο από κασσίτερο // ~ **de țigară** το τσιγαρόχαρτο

folclor *ουσ.* *ουδ.* η λαογραφία, το folklor
folcloric-ă, folclorici-ce *επίθ.* λαογραφικός-ή-ό // **inspiratie** -ă η λαογραφική έμπνευση

folclorism *ουσ.* *ουδ.* ο λαογραφισμός, η τάση μεγαλοποίησης του λαογραφικού στοιχείου στην τέχνη και φιλολογία

folclorist-ă, folcloriști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* λαογράφος (ο, η)

folcloristic-ă, folcloristici-ce I. *επίθ.* λαογραφικός-ή-ό II. *ουσ.* *θηλ.* η λαογραφία

folfai, folfăiesc *ρ. αμ.* (*laik.*) μασσουλίζω (μασώ αργά και για πολλή ώρα)

foliaceu-ee, foliacei-cee *επίθ.* φυλλοειδής-ής-ές
folicul, foliuli *ουσ.* *αρσ.* το περικάρπιο

folicular-ă, foliculari-e *επίθ.* περικαρπικός-ή-ό // **hormon** ~ η φολικοειδής ορμόνη

foliculă, folicule *ουσ.* *θηλ.* το κωνικό περικάρπιο
foliculină *ουσ.* *θηλ.* 1. η φολικολίνη, η ορμόνη 2. το φαρμακευτικό παρασκεύασμα με ορμόνη

folie, folii *ουσ.* *θηλ.* το λεπτό φύλλο από πλαστική ύλη

folio *ουσ.* *ουδ.* (λογιστ.) το φύλλο βιβλίου (συνήθως στα μεγάλα λογιστικά βιβλία)

folos, foloase I. *ουσ.* *ουδ.* 1. η ωφέλεια, το όφελος, το ωφέλιμο 2. το πλεονέκτημα, το κέρδος, η απολαβή // **a fi de mare** ~ είναι πολύ ωφέλιμος // **a trage ~ dintr-o împrejurare** ωφελοúμαι, επωφελοúμαι, έχω όφελος από κάποια περίσταση // **ce ~?** τι το όφελος; // **fără** ~ χωρίς ωφέλεια II. *επίθ.* και *επιρ.* *έκφρ.* // **cu** ~ επωφελέως, με ωφέλεια, με κέρδος // **de** ~ ωφέλιμος-ή-ο// **în** ~ **ul** **cuiva** σε όφελος κάποιου

folosi, folosesc I. *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, μεταχειρίζομαι, κάνω χρήση // **a ~ o stratagemă** μεταχειρίζομαι ένα στρατήγημα, έναν έξυπνο τρόπο ενέργειας // **a ~ o unealtă** χρησιμοποιώ ένα εργαλείο II. *ρ. αμ.* 1. ωφελώ 2. είμαι χρήσιμος, είμαι ωφέλιμος, φέρνω ωφέλεια, εξυπηρετώ, κάνω καλό // **aceasta îți folosește** αυτό σε ωφελεί // **asta nu folosește la nimic** αυτό δεν ωφελεί σε τίποτα III. *ρ. μέσο* 1. ωφελοúμαι, επωφελοúμαι // **a se ~ de o împrejurare** επωφελοúμαι από κάποια περίσταση // **mă folosesc de această ocazie** ωφελοúμαι απ' αυτή την ευκαιρία // **mă folosesc de dicționar** ωφελοúμαι από το λεξικό

folosință, folosințe *ουσ.* *θηλ.* η χρήση, η χρησιμοποίηση // **a da în** ~ δίνω σε χρήση // **drept de** ~ το δικαίωμα χρησιμοποίησης // **în** ~ εν χρήσει

folosire, folosiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση 2. το ωφέλιμα, η κατοχή πράγματος

folositor-oare, folositori-oare *επίθ.* ωφέλιμος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, επωφέλης-ής-ές

folosțină *ουσ.* *θηλ.* (*laik.*) το στερεό υπόλειμμα φυτών ύστερα από το βράσιμό τους ή τα υπολείμματα των σταφυλόρωνων ύστερα από τη σύνθλιψή τους

foncieră, fonciere *ουσ.* *θηλ.* ο έγγειος φόρος η έγγεια ιδιοκτησία ό,τι αναφέρεται στη γη και τα προϊόντα της

fond, fonduri I. *ουσ.* *ουδ.* 1. το φόντο 2. ο πόρος 3. το ταμείο, το αποταμείωμα, η αποταμίευση, το απόθεμα (χρημάτων ή άλλων πραγμάτων) 4. το βάθος κάθε πράγματος, το περιεχόμενο, το ουσιώδες 5. το κονδύλι 6. η συλλογή, η συγκέντρωση βασικών αγαθών και αξιών από ένα ορισμένο τομέα της κουλτούρας 7. *μτφ.* τα χρήματα // ~ **lexical principal** το κύριο λεξιλόγιο περιεχόμενο // ~ **monetar** το νομισματικό ταμείο // ~ **uri de investiții** οι πόροι για επενδύσεις // **a deosebi** -ul **de formă** ξεχωρίζω το βάθος έννοιας από τη μορφή // **a fi în** -uri έχω χρήματα, λεφτά // **articol de** ~ το κύριο άρθρο // **care este** -ul **problemei?** ποιο είναι το βάθος του προβλήματος; // **ce vrei în** ~? τι θέλεις καθεαυτού; **κατά βάθος;** // **tabloul reprezentă niște flori albe pe** ~ **roșu** ο πίνακας παρίστανε άσπρα λουλουδιά πάνω σε κόκκινο βάθος (φόντο) II. *επιρ.* *έκφρ.* **în** ~ κατά βάθος, πραγματικά

fonda, fondez *ρ. μετ.* 1. ιδρύω, θεμελιώνω, θέτω τις βάσεις 2. κτιζώ, οικίζω 3. δημιουργώ
fondant-ă, fondanți-te I. *επίθ.* ευδιάλυτος-η-ο II. *ουσ.* *θηλ.* **bomboană** -ă το φοντάν (ζαχαρωτό που διαλύεται εύκολα μέσα στο στόμα)

fondare, fondări *ουσ.* *θηλ.* 1. η κτίση, η ίδρυση 2. η σύσταση 3. η θεμελίωση

fondator-oare, fondatori-oare I. *επίθ.* ιδρυτικός-ή-ό, θεμελιωτικός-ή-ό II. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. ιδρυτής-ύτρια (ο, η) 2. θεμελιωτής 3. κτήτορας (ο, η)

fondist-ă, fondisti-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (*αθλ.*) (ο, η) αθλητής-ήτρια στο ανώνισμα δρόμου, μεγάλων αποστάσεων στο τρέξιμο

fonem, foneme *ουσ.* *ουδ.* (*γραμμ.*) το φώνημα, ο φθόγγος

fonetic-ă, fonetici-ce *επίθ.* φωνητικός-ή-ό // **ortografie** -ă η φωνητική ορθογραφία

fonetică *ουσ.* *θηλ.* η φωνητική, η φθογγολογία // ~ **funcțională** η φωνολογία (έχει σαν αντικείμενο την ανθρώπινη φωνή) // ~ **generală** η γενική φωνητική
fonetician-ă, foneticieni-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* φθογγολόγος (ο, η)

fonf, fonanf, fonfi, fonfe *επίθ.* ρινολαλών-ούσα-όν
fonfai, fonfai *ρ. αμ.* ρινολαλώ

fonfăit-ă, fonfăiți-te *επίθ.* ρινολαλών-ούσα-όν
fonic-ă, fonici-ce *επίθ.* φωνητικός-ή-ό

fonocardiogramă, fonocardiograme *ουσ.* *θηλ.* το φωνοκαρδιογράφημα

fonograf, fonografe *ουσ.* *ουδ.* ο φωνογράφος
fonogramă, fonograme *ουσ.* *θηλ.* η φωνοταινία (η ταινία κινηματογράφου)

fonologic-ă, fonologici-ce *επίθ.* φωνολογικός-ή-ό
fonologie *ουσ.* *θηλ.* η φωνολογία

fonotecare, fonotecări *ουσ.* *θηλ.* η μαγνητοφώνηση

fonotecă, fonoteci ουσ. θηλ. η ταινιοθήκη (το κιβώτιο όπου φυλάγονται οι ταινίες μαγνητοφώνου ή κινηματογράφου)

fontă, fonte ουσ. θηλ. ο χυτοσίδηρος

for, foruri ουσ. ουδ. 1. η δημόσια πλατεία στους Ρωμάνους, το φόρουμ 2. η δημόσια αρχή, η εξουσία κάποιας κρατικής οργάνωσης 3. η δικαιοδοσία // ~ **interior** η συνειδηση, το εγώ του ανθρώπου, το εσωτερικό φόρουμ

fora, forez ρ. αμ. 1. κάνω γεώτρηση για αναζήτηση ή εκμετάλλευση κοιτασμάτων 2. γεωτρύπανίζω

forabil-ă, forabili-e επιθ. (για πετρώματα) το κατάλληλο πέτρωμα για γεώτρηση

foraibăr, foraibăre ουσ. ουδ. η γυριστή βίδα για κλείσιμο πόρτας ή παραθυριού, το μάνταλο

foraj, foraje ουσ. ουδ. 1. η διάντρωση, η γεώτρηση // **agregat de** ~ το γεωτρήσιμο // **instalații de** ~ οι εγκαταστάσεις γεώτρησης

forare, forări ουσ. θηλ. 1. η γεώτρηση, το σκάψιμο γης για άνοιγμα πετρελαιοπηγών ή ορυχείων 2. η διάντρωση στο εσωτερικό της γης για την εξόρυξη ορυκτών

forăi pers. 3 forăie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ροχαλίζει

forceps, forcepsuri ουσ. ουδ. ο εμβρυολογικός

forestier-ă, forestieri-e επιθ. 1. δασικός-ή-ό, δασονομικός-ή-ό // **economie** -ă η δασική οικονομία // **exploatare** -ă η υλοτομία, το κόψιμο δέντρων του δάσους, η εκμετάλλευση του δάσους // **muncitor** ~ ο υλοτόμος, ο ξυλοκόπος στο δάσος // **perdea** -ă το δασικό παραπέτασμα

forfăi, forfăiesc ρ. αμ. (λαϊκ.) πηγαίνω, πηγαίνω κάπου και ξαναγυρίζω συχνά πολλές φορές, άσκοπα, ανώφελα

forfecă, foarfec ι. ρ. μετ. 1. ψαλιδίζω 2. μτφ. επικρίνω λογοτεχνικό έργο, κατακερματίζω // **a ~ o operă literară** σχολιάζω ένα λογοτεχνικό έργο II. ρ. αμ. μιλώ συνέχεια, φλυαρώ, λέω πολλά και περιττά

forfecare, forfecări ουσ. θηλ. το ψαλίδισμα

forfecătură, forfecături ουσ. θηλ. το ψαλίδισμα

forfecuță, forfecute ουσ. θηλ. το ψαλιδάκι

forfet, forfete ουσ. ουδ. (αθλ.) η απουσία αθλητή ή ομάδας στο προγραμματισμένο αγώνισμα

forfetar-ă, forfetari-e επιθ. κατ' αποκοπήν (για μισθοδοσία, φόρους, τέλη, δασμούς, κ.λ.π.) σε ολικό αμετάβλητο ποσό

forfotă ι. ουσ. θηλ. 1. η μεγάλη κίνηση πλήθους, το πηγαίνελα, ο πηγαίνερχομός ανθρώπων 2. η μυρμηγκιά 3. η συγκέντρωση ανθρώπων // **ce ~!** τί πηγαίνερχομός, τί μυρμηγκιά! II. επιρ. έκφρ. **a umbla forfota** πηγαίνω απ' εδώ κι από κει άσκοπα, ανώφελα

forfoteală, forfoteli ουσ. θηλ. ιδ. forfotă

forfoti, forfotesc ρ. αμ. πηγαίνω, πηγαίνω κάπου, περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα

forint, forinți ουσ. αρσ. το φόριντ, η νομισματική μονάδα της Ουγγαρίας

forja, forjez ρ. μετ. σφυρηλατώ, σφυροκοπώ (τα μέταλλα με τη σφύρα)

forjabil-ă, forjabili-e επιθ. σφυρηλατήσιμος-η-ο

forjare, forjări ουσ. θηλ. 1. η σφυρηλάτηση, η σφυρηλασία, το σφυροκόπημα, η σφυροκόπηση 2. η κατεργασία μετάλλων σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, με συνεχή χτυπήματα σφύρας

forjat-ă, forjați-te επιθ. σφυρηλατημένος-η-ο, σφυρηλατός-η-ο // **gard din fier** ~ καγκελοφράχτης

forjă, forje ουσ. θηλ. 1. το εργαστήριο για σφυρηλάτηση, το καμίνι 2. το σιδερούργείο για κατεργασία του σιδήρου και του χάλυβα που έχουν θερμανθεί στο καμίνι του σιδερά με ανειμστήρα θεθεμένο σε κίνηση με πιδάλιο

forjerie, forjerii ουσ. θηλ. το εργαστήριο του σιδερά

forjor, forjori ουσ. αρσ. ο σφυρηλάτης, ο σφυροκόπος, ο σιδεράς

forma, forme ι. ρ. μετ. 1. σχηματίζω 2. μορφώνω, διαμορφώνω κάποιον πνευματικά και ηθικά 3. συνιστώ, συγκροτώ, αποτελώ 4. συντάσσω, συνθέτω, πλάθω // **părțile formează un tot** τα μέρη σχηματίζουν ένα όλο, μια ολότητα II. ρ. μέσο 1. σχηματίζομαι, διαμορφώνομαι, συνίσταμαι, συγκροτούμαι, απαρτίζομαι 2. αποτελούμαι, συντάσσομαι

formal, formale ι. επιθ. 1. τυπικός-ή-ό 2. ρητός-ή-ό 3. συμβατικός-ή-ό 4. τεχνητός-ή-ό 5. κατηγορηματικός-ή-ό 6. σαφής-ής-ές // **politețe** -ă η τυπική ευγένεια // **un ordin** ~ η ρητή διαταγή II. επιρ. 1. σαφώς, τυπικά 2. κατηγορηματικά // ~, **acest raționament pare corect** τυπικά, αυτή η κρίση φαίνεται ορθή // **a interzice** ~ απαγορεύεται κατηγορηματικά

formaldehidă, formaldehide ουσ. θηλ. (χημ.) η φορμαλδεΐδη

formalină, formaline ουσ. θηλ. (φαρμ.) η φορμόλη (αντισηπτικό)

formalism ουσ. ουδ. 1. ο φορμαλισμός, η τυποκρατία, η τυπολατρία 2. η απασχόληση με την εξωτερική μορφή σε βάρος της ουσίας

formalist-ă, formalisti-ste ι. επιθ. τυπικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φορμαλιστής-ίστρια (ο, η)

formalitate, formalități ουσ. θηλ. 1. η τυπικότητα 2. η διατύπωση, οι διατυπώσεις 3. ο τύπος εγγράφου, κ.λ.π. 4. η μορφή ενέργειας από σύμβαση ή από τον κανονισμό

formaliza, formalizez ι. ρ. μετ. διατυπώνω, εκφράζω διάνοημα II. ρ. μέσο δυσφορώ, αισθάνομαι δυσφορία, εκνευρίζομαι

formalizare, formalizări ουσ. θηλ. 1. η διατύπωση 2. η αγανάκτηση, ο θυμός, η δυσφορία

formare, formări ουσ. θηλ. 1. η διάπλαση 2. ο σχηματισμός, η συγκρότηση 3. η μόρφωση, η διαμόρφωση 4. η εκπαίδευση, η αγωγή 5. το φορμάρισμα // **-a tinerei generații** η διάπλαση της νέας γενεάς

format, formate ουσ. ουδ. το μέγεθος, το σχήμα, η διάσταση

format-ă, formați-te επιθ. 1. σχηματισμένος-η-ο 2. εξασκημένος-η-ο 3. ώριμος-η-ο 4. προετοιμασμένος-η-ο, καταρτισμένος-η-ο, μορφωμένος-η-ο // **om** ~ ώριμος άνθρωπος

formator-oare, formatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. τυποποιός (ο, η), κατασκευαστής-άστρια τύπων, καλουπιών

formație, formații ουσ. θηλ. 1. ο σχηματισμός 2. η διάπλαση, το φορμάρισμα 3. η σύσταση 4. η διαμόρφωση 5. ο συνδυασμός 6. το συγκρότημα 7. η μόρφωση, η εκπαίδευση 8. η διάταξη (στρατιωτών σε ορισμένο σχηματισμό) 9. (στρατ.) το τμήμα 10. (αθλ.) η ομάδα // ~ **artistică** το καλλιτεχνικό συγκρότημα // ~ **de cifre sau de**

litere ο συνδυασμός αριθμών ή γραμμάτων // ~ **de luptă patriotică** το μάχιμο πατριωτικό τμήμα // ~ **social economică** ο κοινωνικο-οικονομικός σχηματισμός // ~ **sportivă** η αθλητική ομάδα

formațiune, formațiuni ουσ. θηλ. ιδ. **formație**

formă, forme Ι. ουσ. θηλ. 1. η μορφή, το σχήμα, ο τύπος 2. η εξωτερική εμφάνιση, η φόρμα 3. το είδος, ο τρόπος, η λογή 4. η μέτρα, το καλούπι 5. η διάσταση των σελίδων βιβλίου, περιοδικού, κ.λ.π. 6. το υπόδειγμα, το πρότυπο, το παράδειγμα // ~ **de guvernământ** ο τύπος της κυβερνήσεως // ~ **de stat** ο τύπος του κράτους // (φιλολ.) ~ **și continuat** η μορφή και το περιεχόμενο // **forme de relief** οι αναγλυφικές μορφές, η φυσική διαμόρφωση // **a fi în** ~ είμαι σε φόρμα, σε καλή φυσική κατάσταση // (αθλ.) **a nu fi în** ~ είμαι ντεφορμέ // **ea vărsă aluatul într-o ~ de cozonaci** αυτή έχυσε το ζυμάρι σ' ένα καλούπι τσουρεκιού // **în ~ de ...** σε σχήμα... ΙΙ. επιρ. έκφρ. **de** ~ τυπικά, επιφανειακά (για διάσωση των προσχημάτων)

formiat, formiați ουσ. αρσ. το άλας του μυρμηγκικού οξέος

formic-ă, formici-ce επιθ. (χημ.) **acid** ~ το μυρμηγκικό οξύ // **aldehidă -ă** η φορμαλδεΐδη

formidabil-ă, formidabili-e επιθ. 1. καταπληκτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. εξαιρετικός-ή-ό

formol ουσ. ουδ. (χημ.) η φορμολίνη

formolizare, formolizări ουσ. θηλ. η απολύμανση με φορμόλη, η επάλειψη πτώματος με διάλυμα φορμόλης για να διατηρηθεί η σύσταση των κυττάρων, ιστών και οργάνων

formula, formulez ρ. μετ. 1. διατυπώνω, εκφράζω κάτι με ακρίβεια, με επιμέλεια 2. συντάσσω // **a-și ~ opiniile** διατυπώνω τις απόψεις μου

formular, formulare ουσ. ουδ. το έντυπο // **a completa un ~** συμπληρώνω ένα έντυπο

formulare, formulări ουσ. θηλ. η διατύπωση, η προσεκτική έκφραση σκέψης, προφορική ή γραπτή

formulă, formule ουσ. θηλ. 1. ο τύπος, η φόρμουλα 2. η έκφραση 3. μτφ. η λύση 4. η απόφαση, η κατηγορηματική έκφραση σκέψης 5. (μαθ.) ο μαθηματικός τύπος, η αλγεβρική παράσταση ορισμένης βασικής μορφής 6. (χημ.) ο χημικός τύπος, η παράσταση συμβόλων χημικής ένωσης // ~ **de politețe** η ευγενική έκφραση

fornăi, fornări ρ. αμ. ροχαλίζω

fornăit ουσ. ουδ. το ροχαλητό

fort, forturi ουσ. ουδ. 1. το φρούριο 2. το οχυρό, το οχυρωματικό έργο

fortăreață, fortărețe ουσ. θηλ. 1. το φρούριο, το προπύργιο 2. ο προμαχώνας 3. το κάστρο με μόνιμη φρουρά // ~ **zburătoare** το υπτάμενο φρούριο

forte Ι. επιθ. αμετάβλ. δυνατός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό // **a se face** ~ γίνομαι δυνατός, έχω τα μέσα για κάτι ΙΙ. επιρ. 1. δυνατό, γερά 2. μους. φόρτε

fortifiant-ă, fortifianti-ți Ι. επιθ. τονωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό, τονικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το τονωτικό, το τονικό, το δυναμωτικό

fortifica, fortific Ι. ρ. μετ. 1. οχυρώνω, κατοχυρώνω, τονώνω, ενδυναμώνω 2. ισχυροποιώ, ενισχύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. οχυρώνομαι, κατοχυρώνομαι, τονώνομαι 2. ενισχύομαι, παίρνω δύναμη

fortificare, fortificări ουσ. θηλ. 1. η οχύρωση, η κατοχύρωση, η τόνωση 2. η ενδυνάμωση, η

ισχυροποίηση 3. η οχυρότητα // ~ **a organismului** η ενδυνάμωση του οργανισμού

fortificat-ă, fortificați-e επιθ. 1. ενισχυμένος-η-ο, ενδυναμωμένος-η-ο, δυναμωμένος-η-ο 2. οχυρός-ή-ό, οχυρωμένος-η-ο

fortificație, fortificații ουσ. θηλ. το οχυρό, το οχύρωμα, η οχύρωση, το οχυρωματικό έργο

fortissimo επιρ. (μους.) φορτίσσιμο

fortuit-ă, fortuiți-ți επιθ. 1. απρόοπτος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο, απρόβλεπτος-η-ο, απρόσμενος-η-ο 2. συμπτωματικός-ή-ό, ξαφνικός-ή-ό, τυχαίος-αία-αίο

fortuna ουσ. θηλ. 1. η τύχη 2. η μοίρα, το ριζικό, το πεπρωμένο

forța, forțez Ι. ρ. μετ. 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, καταναγκάζω, βιάζω, εκβιάζω, επιβάλλω με τη βία 2. υποχρεώνω 3. παραβιάζω 4. μτφ. υπερβάλλω 5. στρατ. περνώ το εμπόδιο φυσικά ή τεχνητό (σε πολεμική επιχείρηση) // **a ~ mână** βιάζω το χέρι κάποιου για να κάνει κάτι // **a ~ nota** υπερβάλλω κάτι πέρα από το κανονικό, πέρα από το συνηθισμένο // **a ~ ușa cuiva** παραβιάζω την πόρτα κάποιου, μπαίνω με τη βία // **împrejurările l-au -t să facă pasul acesta** οι περιστάσεις τον ανάγκασαν να κάνει αυτό το βήμα // **l-am -t să spună adevărul** τον εξαναγκασα να πει την αλήθεια ΙΙ. ρ. μέσο βιάζω τα δυνάτα μου, προσπαθώ, κοπιάζω // **a se ~ să rămână calm** προσπαθώ να μείνω ήσυχος // **mă -m să nu răd** προσπαθούσα να μη γελάσω

forțamente επιρ. 1. αναγκαστικά, καταναγκαστικά, εκβιαστικά, βιαίως 2. υποχρεωτικά 3. ακούσια

forțare, forțări ουσ. θηλ. 1. ο εκβιασμός, ο καταναγκασμός, η χρησιμοποίηση βίας, ο εξαναγκασμός 2. η παραβίαση (πόρτας)

forțat-ă, forțați-ți Ι. επιθ. 1. αναγκαστικός-ή-ό 2. παραβιασμένος-η-ο (πόρτες, κλειδαριές) 3. μτφ. βεβιασμένος-η-ο 4. καταναγκαστικός-ή-ό // **aterizare -ă** η αναγκαστική προσγείωση // **marș ~** η αναγκαστική πορεία // **un răs ~** ένα βεβιασμένο γέλιο ΙΙ. επιρ. αναγκαστικά, μετά βίας, εκβιαστικά, με το ζόρι

forță, forțe Ι. ουσ. θηλ. 1. η δύναμη, η ισχύς 2. η βία 3. το αίτιο που προκαλεί κίνηση, παύση ή διαστροφή 4. η αλκή, η σωματική δύναμη 5. το ζόρι, ο καταναγκασμός // ~ **de atracție** η ελκτική δύναμη // ~ **de constrângere** η εκβιαστική δύναμη, η επιβολή μετά βίας // ~ **de muncă** το εργατικό δυναμικό, η εργατική δύναμη // ~ **de tracțiune** η δύναμη έλξης, η δύναμη για έλξη των τροχοφόρων οχημάτων // ~ **motrice** η κινητήρια δύναμη, η κινητική ενέργεια (νερό, άνεμος, ηλεκτρικός) // **forța armată** η στρατιωτική δύναμη // **forța naturală** η φυσική δύναμη // **forțele de producție ale societății** οι παραγωγικές δυνάμεις της κοινωνίας (τα μέσα παραγωγής και η εργατική δύναμη) // **a recurge la ~** καταφεύγω στη βία // **caz de ~ majoră** η ανώτερη βία // **cu forța** με το ζόρι, μετά βίας // **folosirea forței** η χρησιμοποίηση της βίας // **prim forță împrejurărilor** από αντικειμενικά αίτια // **tur de ~** ο κύκλος δύναμης, η φυσική και ψυχική δύναμη ΙΙ. επιθ. έκφρ. 1. **de ~** δυναμικός, βίαιος 2. δυνατός-ή-ό // **lovitură de ~** το χτύπημα βίας, το βάρεμα με τη βία

forum, forumuri ουσ. ουδ. το φόρουμ // ~ **al păcii** το φόρουμ ειρήνης

fosă, **fose** ουσ. θηλ. 1. η τρύπα, η οπή 2. η κοιλότητα, το κοίλωμα, το βαθούλωμα, το κούλο 3. ο λάκκος, η γούβα // **fose nazale** τα ρουθούνια

fosfat, **fosfați** ουσ. αρσ. (χημ.) το φωσφορικό άλας // ~ **de calciu** το φωσφορικό κάλιο (ασβέστιο) // ~ **de sodiu** το φωσφορικό νάτριο

fosfata, **fosfatez** ρ. μετ. 1. λιπαίνω τη γη με φωσφορικά λιπάσματα 2. καλύπτω με φωσφορικό άλας αντικείμενα από χάλυβα για να τα προφυλάξω από τη φθορά

fosfatere, **fosfatări** ουσ. θηλ. 1. η πρόσθεση φωσφορικών λιπασμάτων στη γη 2. η κάλυψη χάλυβα με στρώμα φωσφορικού άλατος

fosfatidă, **fosfatide** ουσ. θηλ. (χημ.) τα φωσφατιδία (οι φωσφοροϋχες ενώσεις του οργανισμού)

fosfenă, **fosfene** ουσ. θηλ. η φωτοφάνεια

fosfor ουσ. ουδ. ο φωσφόρος

fosforescent-ă, **fosforescenți-te** επιθ. φωσφορίζων -ουσα-ον

fosforescență, **fosforescențe** ουσ. θηλ. ο φωσφορισμός

fosforic-ă, **fosforici-ce** επιθ. (χημ.) φωσφορικός-ή-ό // **acid** ~ το φωσφορικό οξύ

fosforit ουσ. αρσ. (ορυκτ.) ο φωσφορίτης (ορυκτό φωσφορικό ασβέστιο)

fosforos-oasă, **fosforosi-oase** επιθ. (χημ.) φωσφορούχος-α-ο, φωσφορώδης-ης-ες // **acid** ~ το φωσφορικό οξύ (με λιγότερο οξυγόνο από το φωσφορικό οξύ)

fosgen ουσ. ουδ. το φωσγένιο, ένωση χλωρίου και άνθρακα

fosil-ă, **fosili-e** I. ουσ. θηλ. 1. το απολίθωμα (το λείψανο ζώου ή φυτού σε γήινο στρώμα) 2. (ειρ.) ο γηραιός, ο γέρος II. επιθ. απολιθωτικός-ή-ό, απολιθωμένος-η-ο

fosiliza, **fosilizez** ρ. μέσο απολιθώνομαι, μεταβάλλομαι σε πέτρα

fosilizare, **fosilizări** απολίθωση, το πέτρωμα

foști-ă, **foști-ste** επιθ. 1. έκπτωτος-η-ο 2. παλιός-ά-ό 3. πρώην, τέως, που δεν είναι πια στην υπηρεσία // ~ **ministru** ο πρώην υπουργός // ο ~ **ă prietenă de-a mea** μια πρώην φίλη μου

fosterit, **fosterite** ουσ. ουδ. (χημ.) ο φωστερίτης (ομάδα από ρητίνες, ουσία χρησιμοποιημένη στις μονώσεις ηλεκτρικών περιτυλιγμάτων)

fosnet, **fosnete** ουσ. ουδ. 1. το θρόισμα 2. η βουή, ο βόμβος 3. ο ελαφρός θόρυβος 4. ο ψίθυρος, το μουρμουρίσμα, το ψιθύρισμα 5. μτφ. ο ήχος του μεταξωτού υφάσματος // ~ **de frunze** το θρόισμα φύλλων

foșni, **foșnesc** I. ρ. μετ. 1. προκαλώ θρόισμα 2. βουίζω, κάνω βόμβο 3. παράγω σιγανό θόρυβο II. ρ. αμ. 1. θροίζω, βομβώ, βουίζω, βοίζω 2. ψιθυρίζω 3. μουρμουρίζω 4. μτφ. γυρνάω εδώ κι εκεί, περιφέρομαι, μυρμηγκιάζω

foșnire, **foșniri** ουσ. θηλ. 1. το θρόισμα, ο βόμβος 2. ο σιγανός και αδιάκοπος ήχος 3. το μουρμουρητό

foșnitor-oare, **foșnitori-oare** επιθ. θροίζων-ουσα-ον

foșnătură, **foșnături** ουσ. θηλ. ιδ. **fosnet**

foță, **fote** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η φούστα (του γυναικείου λαϊκού ενδύματος)

fotbal ουσ. ουδ. (αθλ.) το ποδόσφαιρο, το φούτ-μπωλ // **întâlnire de** ~ η ποδοσφαιρική συνάντηση

fotbalist-ă, **fotbaliști-ste** ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ποδοσφαιριστής-ρίστρια (ο, η), παίκτης-τρια (ο, η) ποδοσφαίρου

fotbalistic-ă, **fotbalistici-ce** επιθ. (αθλ.) ποδοσφαιρικός-ή-ό

fotograf, **fotografate** ουσ. ουδ. η φωτογραφική μηχανή

fotocelulă, **fotocelule** ουσ. θηλ. το φωτοκύτταρο

fotochimic-ă, **fotochimici-ce** επιθ. φωτοχημικός-ή-ό // **reacție** ~ **ă** η φωτοχημική αντίδραση, η χημική αντίδραση του φωτός

fotochimie ουσ. θηλ. η φωτοχημεία

fotocopie, **fotocopii** ουσ. θηλ. το φωτοαντίτυπο, το φωτοαντίγραφο

fotocopier, **fotocopiere** ουσ. ουδ. το φωτοτυπικό μηχάνημα

fotocromie, **fotocromii** ουσ. θηλ. η φωτοχρωμία

fotocromografie ουσ. θηλ. η χρωμοφωτογραφία

fotoculegere, **fotoculegeri** ουσ. θηλ. (τυπ.) η φωτοστοιχειοθέτηση

fotoelectric-ă, **fotoelectrici-ce** επιθ. φωτοηλεκτρικός-ή-ό // **celulă** ~ **ă** το φωτοκύτταρο // **efect** ~ (**extern sau intern**) το φωτοηλεκτρικό επακόλουθο (εξωτερικό ή εσωτερικό)

fotoelectricitate ουσ. θηλ. ο φωτοηλεκτρισμός

fotoelectron, **fotoelectroni** ουσ. αρσ. το φωτοηλεκτρόνιο

fotoelement, **fotoelemente** ουσ. ουδ. το φωτοστοιχείο

fotoenergetică ουσ. θηλ. η φωτοενέργεια

fotofiniș, **fotofinișuri** ουσ. ουδ. (αθλ.) η φωτογραφική συσκευή για καταγραφή της σεράς ελεύσεως των συμμετεχόντων σε αγώνες δρόμου, το φωτοφίνις

fotofobie, **fotofobii** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φωτοφοβία

fotofon, **fotofone** ουσ. ουδ. το φωτόφωνο

fotogen-ă, **fotogeni-e** επιθ. 1. φωτογόνος-ος-ο 2. φωτογονικός-ή-ό

fotogenic-ă, **fotogenici-ce** επιθ. φωτογενής-ής-ές

fotogenie ουσ. θηλ. η φωτογένεια

fotograf-ă, **fotografi-e** ουσ. αρσ. και θηλ. φωτογράφος (ο, η)

fotografia, **fotografiez** ρ. μετ. φωτογραφώ, φωτογραφίζω, τραβώ φωτογραφίες

fotografiat ουσ. ουδ. η φωτογράφιση, η λήψη φωτογραφίας

fotografiat-ă, **fotografiați-te** επιθ. φωτογραφημένος-η-ο

fotografic-ă, **fotografici-ce** επιθ. φωτογραφικός-ή-ό // **aparatură** ~ η φωτογραφική μηχανή // **artă** ~ **ă** η τέχνη του φωτογράφου, η φωτογραφική // **atelier** ~ το φωτογραφείο // **hârtie** ~ **ă** το φωτογραφικό χαρτί // **obiectiv** ~ ο φωτογραφικός φακός // **peliculă** ~ **ă** η φωτογραφική ταινία

fotografie, **fotografii** ουσ. θηλ. η φωτογραφία // **a-și face o** ~ φτιάχνω μια φωτογραφία μου

fotografiere, **fotografieri** ουσ. θηλ. η φωτογράφιση, το φωτογράφημα

fotogramă, **fotogram** ουσ. θηλ. το φωτογράφημα, η λήψη φωτογραφίας από το αεροπλάνο για χρήση στην τοπογραφία και χαρτογραφία

fotografură, **fotografuri** ουσ. θηλ. η φωτοτυπία η φωτοχαρακτική

fotolitografie, **fotolitografii** ουσ. θηλ. η φωτολιθογραφία

fotoliu, fotolii ουσ. ουδ. η πολυθρόνα // ~ **de orchestră** η θέση στις πρώτες σειρές σε μια αίθουσα θεαμάτων, η θέση ορχήστρας // ~ **pat** η πολυθρόνα-κρεβάτι

fotoliză, fotolize ουσ. θηλ. (χημ.) η φωτόλυση
fotoluminescentă, fotoluminescențe ουσ. θηλ. (φυσ.) η φωτοβολία

fotomecanică, fotomecanice I. επίθ. φωτομηχανικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η φωτομηχανική (για να βγαίνουν πολλαπλά αντίτυπα)

fotometrie, fotometrii ουσ. θηλ. η φωτομετρία
fotometru, fotometre ουσ. ουδ. το φωτόμετρο
fotomicrografie, fotomicrografii ουσ. θηλ. η φωτομικρογραφία

fotomontaj, fotomontaje ουσ. ουδ. το αναδιπλωμένο έντυπο με εκτυπωμένες φωτογραφίες πάνω σ' ένα θέμα σε μέσο μαζικής επικοινωνίας, το φωτομοντάζ

foton, fotoni ουσ. αρσ. (φυσ.) το φωτόνιο (σωματίδιο φωτεινής ενέργειας, βρ(σ)κεται πάντα σε ενέργεια)

fotoobiectiv, fotoobiective ουσ. ουδ. ο φωτογραφικός φακός

fotoreportaj, fotoreportaje ουσ. ουδ. το φωτορεπορτάζ

fotoreporter-ă, fotoreporteri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φωτορεπόρτερ

fotoreproducere, fotoreproduceri ουσ. θηλ. η φωτοανατύπωση (μέσω της φωτοτυπίας)

fotosferă ουσ. θηλ. η φωτόσφαιρα (το φωτεινό στρώμα που περιβάλλει τον ήλιο)

fotosferică, fotosferice επίθ. φωτοσφαιρικός-ή-ό
fotosinteză, fotosinteze ουσ. θηλ. (βοτ.) η φωτοσύνθεση

fototerapie, fototerapii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φωτοθεραπεία

fototerapie, fototerapii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φωτοθερμοθεραπεία

fototropism ουσ. ουδ. ο φωτοτροπισμός, ο φωτοτακτισμός

fourierism ουσ. ουδ. (οικον.) ο φουριερισμός (το οικονομικό σύστημα του Φουριέ)

fox, focși ουσ. αρσ. το φοξτερριέ (ποικιλία σκυλιού)

foxtier, foxtiereri ουσ. θηλ. το σκυλί φοξτερριέ

foxtrot, foxtroturi ουσ. ουδ. το φοξτρότ (είδος χορού)

frac, fracuri ουσ. ουδ. το φράκο

fractura, fracturez I. ρ. μετ. σπάζω ένα οστό, σκίζω ένα οστό, καταγνώω, προκαλώ ένα κάταγμα II. ρ. μέσο παθαίνω θλάση, κάταγμα, σπάσιμο σ' ένα κόκαλο του σώματός μου // **mi-am -t brațul** έσπασα το βραχίονά / το μπράτσο μου // **și-a -t piciorul** έπαθε κάταγμα στο πόδι του (έσπασε το πόδι του)

fracturat-ă, fracturați-te επίθ. σπασμένος-η-ο, σκιστός-ή-ό, τεθλασμένος-η-ο

fractură, fracturi ουσ. θηλ. (ιατρ.) το κάταγμα, το σπάσιμο οστού, η θλάση, η σχισμή, το σκίσιμο

fracție, fracții ουσ. θηλ. (μαθ.) το κλάσμα // ~ **zecimală** το δεκαδικό κλάσμα

fracționa, fracționez ρ. μετ. 1. κομματιάζω, διαιρώ ένα ακέραιο σε περισσότερα ίσα μέρη 2. τμηματίζω, χωρίζω σε τμήματα

fracționară, fracționari-e επίθ. (μαθ.) 1. κλασματικός-ή-ό 2. τμηματικός-ή-ό // **număr** ~ ο κλασματικός αριθμός

fracționare, fracționări ουσ. θηλ. 1. η υποδιαίρεση ενός συνόλου, ο χωρισμός ενός σύνθετου πράγματος στα μέρη που αποτελείται 2. τα τμήματα που χωρίζονται από ένα σύνολο // **distilare prin** ~ η κατά τμήματα απόσταξη

fracționat-ă, fracționați-te επίθ. 1. τμηματικός-ή-ό 2. κλασματικός-ή-ό // **crystalizare** -ă η τμηματική κρυστάλλωση // **distilare** -ă η τμηματική απόσταξη (ανάλογα με τη θερμοκρασία βρασμού των συστατικών)

fracționism ουσ. ουδ. (πολ.) ο φραξιονισμός, η διασπαστική ενέργεια σ' ένα κόμμα ή κίνημα

fracționist-ă, fracționiști-ste I. επίθ. (πολ.) φραξιονιστικός-ή-ό, διασπαστικός-ή-ό // **grupare** -ă η φράξια, η διασπαστική ομάδα II. ουσ. αρσ. και θηλ. φραξιονίστας-ίστρια (ο, η), διασπαστής-άστρια (ο, η)

fracțiune, fracțiuni ουσ. θηλ. 1. το κλάσμα 2. το τμήμα, το κομμάτι, το τεμάχιο ενός όλου 3. η μερίδα, το μερίδιο 4. (πολ.) η φράξια, η φατρία, η διασπαστική ομάδα 5. η πολιτική παράταξη βουλευτών κόμματος στη βουλή // **intr-o ~ de secundă** σε κλάσμα του δευτερολέπτου

frag, fragi ουσ. αρσ. (βοτ.) η φραουλιά (η χαμαϊκέρασος)

frag, fragi ουσ. θηλ. (βοτ.) η φρούλα

fraged-ă, fragezi-de επίθ. 1. τρυφερός-ή-ό 2. λεπτός-ή-ό, αβρός-ή-ό 3. νέος-νέα-νέο 4. απαλός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, φίνος-α-ο // **carne** -ă το τρυφερό κρέας // **tinerețe** -ă η τρυφερή νεαρότητα: πολύ νέος, νεαρότητα // **vârsta** -ă η τρυφερή ηλικία

fragil-ă, fragili-e επίθ. 1. εύθραυστος-η-ο, θραυστός-ή-ό, ευκολόσπαστος-η-ο 2. μτφ. τρυφερός-ή-ό, λεπτός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο

fragilitate ουσ. θηλ. 1. η ευθραυστότης, το εύθραυστο 2. μτφ. η τρυφερότητα, η τρυφεράδα

fragment, fragmente ουσ. ουδ. 1. το τεμάχιο, το κομμάτι 2. το τμήμα, το απόσπασμα 3. το χωρίο συγγραφέα, η περικοπή συγγραμμάτων

fragmenta, fragmentez ρ. μετ. 1. κομματιάζω, τμηματίζω, διαμελίζω 2. διαιρώ, διαμερίζω

fragmentar-ă, fragmentari-e επίθ. 1. κομματιαστός-ή-ό, τμημαχιστός-ή-ό, τμηματικός-ή-ό 2. μερικός-ή-ό, αποσπασματικός-ή-ό

fragmentare, fragmentări ουσ. θηλ. το κομματάσιμα, ο τμηματισμός, η κατάτμηση, ο καταμερισμός

fraht, frahturi ουσ. ουδ. (εμπόρ.) 1. η φορτωτική 2. τα έξοδα μεταφοράς εμπορευμάτων με το τραίνο (σιδηροδρομικός)

frai επίθ. αμετάβλ. (οικ.) 1. ελεύθερος-η-ο 2. αδελφός-ή-ό 3. με ελεύθερο χρόνο

fraier-ă, fraieri-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) μπουνταλάς-ού (ο, η), χαζός-ή (ο, η) II. επίθ. ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό

franc, franci ουσ. αρσ. το φράγκο (η νομισματική μονάδα Γαλλίας, κ.λ.π.)

franc-ă, franci-ce (οικ.) I. επίθ. ελκρινής-ής-ές, χρηστός-ής-ό, έντιμος-η-ο II. επίρ. 1. ελκρινά, έντιμα 2. ανοιχτά

Franc-ă, Franci-ce I. ουσ. αρσ. πληθ. οι Φράγκοι (λαός της Γαλατίας, κατά τον Ε' αιώνα ίδρυσαν το κράτος των Φράγκων) II. επίθ. φράγκικος-η

franca, franchez ρ. μετ. (αρχ.) προπληρώνω (τέλη ταχυδρομικά ή έξοδα εμπορευμάτων) // **a ~ o scrisoare** γραμματοσημαίνω επιστολή

francare, francări ουσ. θηλ. 1. η προπληρωμή των τελών για μεταφορά εμπορευμάτων ή ταχυδρομικών τελών 2. η σφράγιση επιστολής για να δηλωθεί η χρονολογία που ταχυδρομήθηκε // **-a unei scrisori** η γραμματοσήμανση, η επικόλληση γραμματοσήμων σε επιστολή

francat-ă, francăți-te επιθ. 1. προπληρωμένος-η-ο 2. γραμματοσημασμένος-η-ο

Francez-ă, Francezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γάλλος (-δα (ο, η) ΙΙ. επιθ. γαλλικός-ή-ό, φραντσέζικος-η-ο // **limba -ă** η γαλλική γλώσσα, τα γαλλικά, τα φραντσέζικα

franchețe ουσ. θηλ. 1. η ειλικρίνεια 2. η απλότητα, η τιμιότητα

franciscan-ă, franciscani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Φραγκισκανός-ή (ο, η) (οπαδός του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίζης) ΙΙ. επιθ. φραγκισκανός-ή-ό // **θρ. ordinul franciscanilor** το τάγμα των φραγκισκανών

francmason, francmasoni ουσ. αρσ. 1. ο φραμασόνος, ο μασόνος, ο τέκτονας 2. το μέλος της τεκτονικής στοάς

francmasonerie ουσ. θηλ. η μασονία, ο μασονισμός, ο τεκτονισμός, ο ελευθεροτεκτονισμός

franco Ι. επιρ. (εμπορ.) 1. ατελώς, χωρίς τέλη 2. αφορολόγητα // **~ stația de destinație** χωρίς τέλη στο σταθμό προορισμού (τα έξοδα μεταφοράς του εμπορεύματος, η ασφάλεια, κ.λ.π. περιλαμβάνονται στην τιμή πώλησής τους) ΙΙ. επιθ. ατελής-ής-ές, αφορολόγητος-η-ο

francofil-ă, francofilie επιθ. γαλλόφιλος-η-ο

frantiror, frantirori ουσ. αρσ. ο ελεύθερος σκοπευτής, ο εθελοντής στο στρατό

franji, franjuri ουσ. ουδ. το κρότσι, η θυσανωτή δέσμη νημάτων κατά μήκος των πλευρών υφάσματος, η φράντζα, η ταινία με κρόσσια

franțuzesc-cască, franțuzești επιθ. (λαϊκ.) γαλλικός-ή-ό // **aluat** ~ το γαλλικό ζυμάρι (για γλυκίσματα)

franțuzește επιρ. γαλλικά, γαλλιστί, φραντσέζικα // **a vorbi** ~ μιλάω γαλλικά

franțuzism, franțuzisme ουσ. ουδ. ο γαλλισμός, ο ιδιωματοσμός της γαλλικής γλώσσας

Franțuzaică, Franțuzaice ουσ. θηλ. η Γαλλίδα, η φραντσέζα

franzelă, franzele ουσ. θηλ. η φραντζόλα

franzelărie, franzelării ουσ. θηλ. 1. το αρτοποιείο 2. ο φούρνος όπου πωλούνται φραντζόλες

franzeluță, franzelețe ουσ. θηλ. η μικρή φραντζόλα **frapa, frapeze** ρ. μετ. 1. πλήττω, χτυπώ 2. προκαλώ εντύπωση 3. ψύχω, κάνω κάτι ψυχρό, παγώνω το κρασί, τη σαμπάνια // **a ~ șampania** ψύχω τη σαμπάνια

frapant-ă, frapanți-te επιθ. 1. χτυπητός-ή-ό, εντυπωσιακός-ή-ό 2. καταπληκτικός-ή-ό, εκπληκτικός-ή-ό

frapieră, frapiere ουσ. θηλ. η φραπιέρα

frasin, frasini ουσ. αρσ. (βοτ.) το φράξο, η μελία **frate, frați** ουσ. αρσ. ο αδερφός, ο αδελφός, το αδέρφι // **~ bun** ο αμοιβαλής αδερφός // **~ de cruce** ο σταυραδερφός, ο αδερφοποιτός, το σταυραδέρφι, ο πνευματικός αδερφός // **~ de lapte** ο παραδερφός, ο αδερφός που βύζαξε από την ίδια παρμάνια // **~ mai mare** ο μεγαλύτερος αδερφός, ο πρωτότοκος αδερφός, ο πρεσβύτερος αδερφός // **~ mai mic** ο πιο μικρός

αδερφός, ο δευτερότοκος αδερφός // **~ vitreg** ο ετεροθαλής αδερφός // **frăți gemeni** οι δίδυμοι αδελφοί // **mă voi duce la -le meu** θα πάω στους αδερφούς μου

fratern-ă, fraternie επιθ. αδερφικός-ή-ό, αδελφικός-ή-ό

fraternitate, fraternități ουσ. θηλ. η αδερφοσύνη, η αδελφοσύνη

fraterniza, fraternizez ρ. αμ. 1. αδερφώνω, ενεργώ αδερφικά 2. στρατ. συναδελφώνομαι

fraternizare, fraternizări ουσ. θηλ. το αδέρφωμα, η συναδέλφωση

fratricid-ă, fraticizi-de Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. αδερφοκτόνος (ο, η) ΙΙ. ουσ. ουδ. η αδελφοκτονία ΙΙΙ. επιθ. αδελφοκτόνος-α-ο // **război** ~ ο αδελφοκτόνος πόλεμος

fratrie, frații ουσ. θηλ. η φρατρία

frauda, fraudez ρ. μετ. 1. απατώ, εξαπατώ 2. κλέβω με απατηλά μέσα από ίδρυμα χρημάτων ή πράγματα

fraudă, fraude ουσ. θηλ. 1. η απάτη, ο δόλος, η εξαπάτηση 2. η κλοπή, το κλέψιμο

fraudulos-oasă, frauduloși-oase Ι. επιθ. απατηλός-ή-ό, δόλιος-ια-ο 2. ψεύτικος-η-ο, ανελικρινής-ής-ές ΙΙ. επιρ. 1. απατηλά, δολίως, δολερά 2. με υποουλότητα

frază, fraze ουσ. θηλ. η φράση // **~ muzicală** η μουσική φράση

frazeeolog-ă, frazeologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. φρασεολόγος (ο, η)

frateologie, frazeologii ουσ. θηλ. 1. η φρασεολογία 2. μτφ. η φλυαρία, η πολυλογία

frăgezi, frăgezesc Ι. ρ. μετ. τρυφεραίνω, κάνω κάτι τρυφερό (κρέας, ζυμάρι), φρεσκάρω ΙΙ. ρ. μέσο γίνομαι τρυφερός, απαλός, φρέσκος

frăgezime ουσ. θηλ. 1. η τρυφερότητα, η φρεσκάδα, η απαλότητα, η αβρότητα 2. η ευαισθησία 3. η φινέτσα // **-a cărnii** η τρυφερόδα του κρέατος

frământa, frământ Ι. ρ. μετ. 1. ζυμώνω 2. μαλάσσω (ανακατώνω και ζυμώνω) // **a ~ aluatul** ζυμώνω το ζυμάρι // **a ~ pământul** μαλάσσω τη γη 3. ταρασσω, ταραζώ 4. μτφ. εξετάζω με λεπτομέρεια ένα πρόβλημα, ζητώ, σκέπτομαι, κ.λ.π. ΙΙ. ρ. μέσο 1. ταραζομαι, βασανίζομαι, ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου // **a-și frământa mâinile** στριμώχνω τα χέρια μου // **il frământă grijile** τον βασανίζουν οι φροντίδες // **nu vă frământați pentru atâtea lucruri** μην ανησυχείτε για τόσο πράγματα

frământare, frământări ουσ. θηλ. 1. το ζύωμα, η ζύωση 2. μτφ. η ανησυχία, η ταραχή, το τάραγμα, το τάραξη, το βάσανο // **-a aluatului** το ζύωμα του ζυμαριού // **-a creierului** το στίψιμο του μυαλού, το βάσανο του μυαλού, το σπάσιμο του κεφαλιού // **-a mâinilor** το στρίμωγμα των χεριών // **frământări sociale** οι κοινωνικές ζυμώσεις

frământat-ă, frământați-te επιθ. 1. ζυμωμένος-η-ο, ζυμωτός-ή-ό 2. μτφ. ανήσυχος-η-ο, πολυτάραχος-η-ο, παραγμένος-η-ο

frământător, frământătoare ουσ. ουδ. το ζυμωτήριο, η ζυμωτική μηχανή

frăsinet, frăsineturi ουσ. ουδ. το δάσος φράξων, μελιών

frățesc-cască, frăzești επιθ. αδερφικός-ή-ό, αδελφικός-ή-ό // **ajutor** ~ η αδελφική βοήθεια //

cu salutări frățești με αδερφικούς χαιρετισμούς
// dragoste frățescă η αδελφική αγάπη
frățește επίρ. αδελφικά // **a împărti** ~ μοιράζω
 αδελφικά
frăție, frății ουσ. θηλ. η αδερφοσύνη, η αδελφότητα
frățior, frățiori ουσ. αρσ. (οικ.) το αδελφάκι
frâna, frâne ρ. μετ. 1. φρενάρω, τροχοπεδώ 2.
 σταματώ 3. μπφ. εμποδίζω τη διεξαγωγή μιας
 ενέργειας
frânar, frânari ουσ. αρσ. ο τροχοπεδητής (ο
 σιδηροδρομικός υπάλληλος που χειρίζεται την
 τροχοπέδη)
frânare, frânări ουσ. θηλ. 1. το φρενάρισμα 2. η
 τροχοπέδηση 3. μπφ. η απαγόρευση
frână, frâne ουσ. θηλ. 1. η τροχοπέδη 2. το φρένο
 3. μπφ. το εμπόδιο, η απαγόρευση // ~ **de mână**
 το χειρόφρενο // ~ **de motor** η τροχοπέδη του
 κινητήρα, το φρένο που πατώ στο αυτοκίνητο
frânge, frâng l. ρ. μετ. 1. σπάζω, θραύω 2. θλώ,
 προκαλώ θλάση 3. τσακίζω, συντρίβω 4. σκίζω //
a ~ cuiva gâtul σκίζω το λαιμό κάποιου // **a ~**
voința cuiva συντρίβω τη θέληση κάποιου // **a-i ~**
inima cuiva συντρίβω την καρδιά κάποιου // **a-și**
~ gâtul σκίζω το λαιμό μου // **a-și ~ mâinile**
 τσακίζω τα χέρια μου // **și-a frânt bastonul** έσπασε
 το μπαστούνι του // **și-a frânt piciorul** έσπασε το
 πόδι του ll. ρ. μέσο 1. γίνωμαι κομμάτια 2. παθαίνω
 θραύση 3. τσακίζομαι, γίνωμαι συντρίμμια 4. μπφ.
 διακόπτομαι
frângere, frângeri ουσ. θηλ. 1. η θλάση, το σπάσιμο,
 η θραύση, η συντρίψη 2. το τσάκισμα, η τσάκιση
 3. το κομμάτι, το συντρίμμα
frânghie, frânghii ουσ. θηλ. 1. το σκοινί 2. η τριχιά
 3. ναυτ. το παλαμάρι, το караβόσκοινο // ~ **de**
cânepe το κανναβόσκοινο // ~ **de rufe** το σκοινί
 για ασπρόρουχα
frânghier, frânghieri ουσ. αρσ. ο σκοινιάς
frânt-ă, frânți-te επίθ. 1. σπασμένος-η-ο,
 τεθλασμένος-η-ο 2. σκιστός-ή-ό, σκισμένος-η-ο
 3. συντριμμένος-η-ο, τσακισμένος-η-ο 4.
 τσακιστός-ή-ό // ~ **de oboseală** τσακισμένος από
 κόπωση // **a nu avea nici o para -ă**
 δεν έχω ούτε πεντάρα τσακιστή // **beat** ~
 μεθυσμένος σκιστός // (γεωμ.) **linie -ă** η
 τεθλασμένη γραμμή // **o ramură -ă** ένα σπασμένο
 κλαδί // **un picior** ~ ένα πόδι σπασμένο
frântură, frânturi ουσ. θηλ. 1. το κομμάτι, το
 τεμάχιο 2. η σκισμάδα, η σχισμή, το απόσπασμα
 3. το συντρίμμα, το θραύσμα 4. το μέρος από
 ένα σύνολο
frâu, frâie, frâne l. ουσ. ουδ. το χαλινάρι, ο χαλινός,
 το ηνίο, το γκέμι, πληθ. τα ηνία, τα γκέμια //
frânele puterii τα ηνία της εξουσίας (της
 διοίκησης) // **a ține în ~** χαλινάγω, συγκρατώ,
 διευθύνω την πορεία // **a da ~ liber** αποχαλινώ,
 αφήνω κάποιον ελεύθερο, ασυγκράτητο // **a-și**
pune ~ limbi βάζω χαλινάρι στη γλώσσα μου // **a**
slăbi -l χαλαρώνω τα ηνία ll. επιρ. έκφρ. **fără ~**
 αχαλίνωτος-η-ο, χωρίς χαλινάρι
freamăt, freamăte ουσ. ουδ. 1. το θρόισμα 2. το
 μουρμούρισμα, ο ψίθυρος, το φλοίσβισμα 3. η
 τρεμούλα, το ρίγος, το ανατρίχιασμα, η
 ανατριχίλα // ~ **de voci** το μουρμούρισμα φωνών
 // ~ **ul pădurii** το θρόισμα του δάσους // **un ~ de**
fericire ένα ρίγος ευτυχίας

freatic-ă, freatici-ce επίθ. φρεατικός-ή-ό
freatobiologie ουσ. θηλ. η φρεατοβιολογία
frecă, frec l. ρ. μετ. 1. τρίβω, προστριβώ 2. εντριβώ
 // **a ~ parchetul** τρίβω το παρκέ // **a-și ~ mâinile**
 τρίβω τα χέρια μου ll. ρ. μέσο 1. τρίβομαι 2.
 εντριβομαι // **roata se frecă de aripă** ο τροχός
 τρίβεται από την πτέρυγα
frecare, frecări ουσ. θηλ. 1. η τριβή, το τρίψιμο 2. η
 προστριβή, η επαφή 3. η φθορά από την τριβή
 4. η εντριβή
frecă-ă, frecă-ți-te επίθ. τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο
frecătură, frecături ουσ. θηλ. 1. η τριβή, η
 προστριβή 2. η φθορά από τριβή 3. μπφ. η
 φιλονικία το μάλωμα, η ασυμφωνία
frecă-ți ουσ. αρσ. πληθ. ο τραχανάς
frec-ți, frec-ții ουσ. θηλ. 1. η τριβή, το τρίψιμο 2.
 φαρμ. το φαρμακευτικό προϊόν που
 χρησιμοποιείται για εντριβή
frecuș, frecuri ουσ. ουδ. 1. το τρίψιμο 2. η τριβή,
 η προστριβή 3. μπφ. η φιλονικία, ο τσακωμός,
 το μάλωμα, η ασυμφωνία, ο διαπληκτισμός
frecvent-ă, frecven-ți-te l. επίθ. συχνός-ή-ό ll. επίρ.
 συχνά
frecventa, frecventez l. ρ. μετ. φοιτώ, έχω φοίτηση
 σε σχολή ll. ρ. αμ. συχνάζω κάπου, είμαι θαμώνας
 σ' ένα μέρος
frecventare, frecventări ουσ. θηλ. το σύχνασμα
frecvență, frecvențe ουσ. θηλ. 1. η φοίτηση (σε
 σχολή) 2. η συχνότητα // φυσ. **curent alternativ**
de înaltă ~ το εναλλασσόμενο ηλεκτρικό ρεύμα
 υψηλής συχνότητας // **frecvența unui cuvânt** η
 συχνότητα μιας λέξεως
fredona, fredonez ρ. μετ. σιγοτραγουδώ
fredonare, fredonări ουσ. θηλ. το σιγανό
 τραγούδι
fredonat-ă, fredona-ți-te επίθ. σιγοτραγουδημένος
 -η-ο, σιγοτραγουδισμένος-η-ο
fregată, fregate ουσ. θηλ. (ναυτ.) η φρεγάδα
 (πολεμικό πλοίο)
freamătă, freamăt ρ. αμ. 1. θροίζω 2. τρέμω, φρίζω,
 ριγώ 3. αναγαλλιάζω 4. (για τα κοινωνικά σύνολα)
 αναταράσσω, ανησυχώ // **el freamătă de fericire**
 αυτός αναγαλλιάζει από ευτυχία // **frunzele**
freamătă τα φύλλα θροίζουν
freamătare, freamătări ουσ. θηλ. 1. το θρόισμα 2. η
 τρεμούλα 3. το μουρμούρισμα 4. το ρίγος 5. ο
 παλμός
freamătător-oare, freamătători-oare επίθ. 1.
 θροιστός-ή-ό 2. τρεμουλιαστός-ή-ό, παλμικός-ή-ό
 3. ανατριχιαστικός-ή-ό
frenetic-ă, frenetici-ce l. επίθ. φρενιτικός-ή-ό,
 φρενιτώδης-ης-ες ll. επιρ. φρενιτώδης
frenezie, frenetii l. ουσ. θηλ. 1. η φρενίτιδα, η
 παραφροσύνη, η διατάραξη του νου, των φρενών
 2. το παραλήρημα ll. επιρ. έκφρ. **cu ~**
 φρενιτώδης
frescă, fresce ουσ. θηλ. 1. η τοιχογραφία, το
 τοιχογράφημα, η νωπογραφία // **pictor de fresce**
 τοιχογράφος (ο, η)
fretaj, fretaje ουσ. ουδ. (τεχ.) η προσαρμογή δύο
 σωλήνων αναγκαστικά του ενός μέσα στον άλλο
freza, frezez ρ. μετ. 1. κατεργάζομαι μέταλλο με τη
 φρέζα 2. πλαταίνω οπή
freză, freze ουσ. θηλ. 1. η φρέζα (η μηχανή για
 φρεζάρισμα) 2. το χτένισμα // ~ **bărbătească** το

χτένισμα μαλλιών των αντρών // ~modul η φρέζα για κατεργασία των οδοντωτών τροχών
frezie, frezii ουσ. θηλ. (βοτ.) η φρέζα
frezmaşină, frezmaşini ουσ. θηλ. (τεχ.) η φρέζα
frezor-oare, frezori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.) φραιζαδόροσ-ρα (ο, η)
friabil-ă, friabili-e επιθ. ευθρυπτος-η-ο
friabilitate ουσ. θηλ. η ευθρυπτότητα
friică, frici I. ουσ. θηλ. 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. η φρίκη, η τρομάρα 3. η δειλία // **frica păzeşte pepenii** ο φόβος φυλάει το αμπέλι // **a băga frica în oase** βάζω το φόβο στα κόκαλα, εκφοβίζω κάποιον // **a-i fi** ~ φοβάμαι, έχω φόβο // **de** ~ από φόβο // **επιρ. έκφρ. nici de** ~ ούτε κι από φόβο (ποτέ) // **să nu-ţi fie** ~ να μη φοβάσαι II. επιθ. έκφρ. **fără** ~ άφοβος-η-ο, απρόμητος-η-ο III. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με φόβο, φοβισμένα
fricos-oasă, fricoşi-oase επιθ. 1. φοβισιάρης-α-ικο, δειλός-ή-ό 2. άτολος-η-ο
fricţiōna, fricţiōnez ρ. μετ. (ιατρ.) 1. εντρίβω, κάνω εντρίβή 2. τρίβω
fricţiune, fricţiuni ουσ. θηλ. 1. η εντρίβή, το τρίψιμο 2. μτφ. η προστρίβή, η ασυμφωνία, το μάλωμα, η διαφωνία
frig, friguri ουσ. ουδ. 1. το κρύο, το ψύχος 2. η ψύχρα, η ψυχρότητα 3. η κρυάδα, το σύγκρυο // (ιατρ.) (πληθ.) ~ **uri** η ελονοσία, η θέρμη // ~ **uri galbene** ο κύτρινος πυρετός // **are** ~ **uri** έχει κρυόδες, ρίγη, ανατριχιάσματα // **a tremura de** ~ τρυποτριβίζω // **mie** ~ νιώθω κρύο, αισθάνομαι κρύο
friganea, friganele ουσ. θηλ. (μαγ.) φρυγανά
frigare, frigări I. ουσ. θηλ. 1. ο οβελός για ψήσιμο κρεάτων στη θράκα 2. η σουβλά II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **la** ~ ψημένοι στη σουβλά
frigăruie, frigărui ουσ. θηλ. (μαγ.) το σουβλάκι
frige, frig I. ρ. μετ. 1. ψήνω 2. τηγανίζω, καβουρδίζω 3. καίω // **a ~ la frigare** ψήνω πάνω στη σουβλά // **a ~ pe cineva la inimă** καίω κάποιον στην καρδιά // **a ~ pe grătar** ψήνω πάνω στην εσχάρα (κρέατα, ψάρια και άλλα φαγητά) // **a ~ un pui** ψήνω ένα κοτόπουλο II. ρ. αμ. και, είμαι υπερβολικά ζεστός // **ceaiul** ~ το τσάι και // **soarele** ~ ο ήλιος καίει III. ρ. μέσο 1. καίομαι, καίγομαι 2. ψήνομαι 3. μτφ. γίνομαι έμπειρος σε κάτι // **cine s-a fript cu supa sufliă şi în iaurt** όποιος καεί με το χυλό, φυσάει και το γιαούρτι // **ea şi-a fript degetele** αυτή κήκε στα δάχτυλα
Frigian-ă, Frigieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Φρύγιος, η Φρύγα, κά κάτοικοι της Φρυγίας II. επιθ. φρυγικός-ή-ό // **bonetă** ~ **ă** ο φρυγικός (φρύγιος) σκούφος
frigid-ă, frigizi-de επιθ. ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο // **om** ~ ο κρύος άνθρωπος, ο αναφροδίτος
frigidarium ουσ. ουδ. (στους Ρωμαίους) τα κρύα λουτρά, το λούσιμο με ψυχρό νερό
frigider, frigidere ουσ. ουδ. το ψυγείο
frigiditate ουσ. θηλ. 1. η ψυχρότητα 2. η αναφροδισία
frigorie, frigorii ουσ. θηλ. η μονάδα μέτρησής του κρύου, ίση με μια θερμίδα
frigorifer-ă, frigoriferi-e I. επιθ. ψυχαγωγός, ψυχραντικός-ή-ό // **agent** ~ ο ψυχραντικός παράγων II. ουσ. ουδ. ο ψυκτήρας, το ψυκτικό μηχανήμα, το ψυγείο

frigorific-ă, frigorifici-ce επιθ. ψυκτικός-ή-ό // **instalajie** ~ **ă** η ψυκτική εγκατάσταση
frigorigen-ă, frigorigeni-e επιθ. που μπορεί να παράγει ψύχος, ο ψυκτήρας
frigotehnică ουσ. θηλ. η τεχνική παραγωγή του ψύχους
friguros-oasă, friguroşi-oase επιθ. 1. ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο 2. ευαίσθητος-η-ο στο κρύο // **vreme** ~ **oasă** ο κρύος καιρός
fript-ă, fripti-te επιθ. 1. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο 2. τηγανιτός-ή-ό, τηγανισμένος-η-ο 3. καμένος-η-ο 4. μτφ. βασανισμένος-η-ο // ~ **la frigare** ψημένο σε σουβλά // ~ **în tigaie** τηγανιτός-ή-ό // ~ **pe grătar** ψημένο στην εσχάρα // **a face cuiva zile** ~ **e** του ψήνω το ψάρι στα χείλη // **a mânca** ~ **pe cineva** τρώγω ψημένο κάποιον // **carne** ~ **ă** το ψημένο κρέας
friptură, fripturi ουσ. θηλ. 1. το ψητό, η μπριζόλα, το ψητό τσίγκρας 2. μτφ. η ουσία μιας υπόθεσης: «έρχομαι στο ψητό» // έκφρ. **să nu vorbim despre sos ci despre** ~ να μη μιλάμε για τη σάλτσα αλλά για το ψητό
fripturiică, fripturici ουσ. θηλ. το μικρό ψητό, η μπριζολίτσα
frison, frisoane ουσ. ουδ. το ρίγος, η ανατριχίλα, η τρεμούλα, το σύγκρυο
friscă ουσ. θηλ. η αφρόκρεμα, το αφρόγαλα, το κυτηνημένο ανθόγαλα, το σαντιγί
frivol-ă, frivoli-e επιθ. 1. επιπόλαιος-η-ο 2. ελαφρός-ιά-ό 3. ευτελής-ής-ές
frivolitate, frivolităţi ουσ. θηλ. 1. η ελαφρότητα, η ελαφράδα, η επιπολαιότητα 2. η έλλειψη σοβαρότητας 3. το ασήμαντο πράγμα
friza, frizez ρ. μετ. 1. σγουραίνω (τα μαλλιά) 2. ζώνω με διάζωμα (σπίτι) 3. περιζώνω
friză, frize ουσ. θηλ. 1. το διάζωμα, το περιζώμα, η περιζώστρα 2. το πλαίσιο, η κορνίζα 3. το περιβήλμα
frizer, frizeri ουσ. αρσ. ο κουρέας, ο κομμωτής
frizerie, frizerii ουσ. θηλ. 1. το κουρείο 2. το κομμωτήριο
frizeriță, frizerițe ουσ. θηλ. η κομμώτρια
frondă, fronde ουσ. θηλ. προσωπική διαφώνια / αντήρηση / εναντίωση // **din spirit de** ~ εναντιοματικά
front, fronturi ουσ. ουδ. 1. το μέτωπο, όλη η ζώνη των πολεμικών επιχειρήσεων 2. πολ. η ομάδα αλληλεγγύων δυνάμεων σε κοινό αγώνα // ~ **atmosferic** το ατμοσφαιρικό μέτωπο (αέρας, πίεση, κ.λ.π.) // (φυσ.) ~ **de undă** το κυματοειδές μέτωπο // **a rupe** ~ **ul** σκίζω το μέτωπο // **spatele** ~ **ului** τα μετόπισθεν
frontal-ă, frontali-e επιθ. μετωπικός-ή-ό // **abataj** ~ η μετωπική γαλαρία ορυχείου // **atac** ~ η μετωπική έφοδος
frontieră, frontiere ουσ. θηλ. το σύνορο, η μεθόριος γραμμή // **de** ~ συνοριακός-ή-ό, μεθωριακός-ή-ό
frontispiciu, frontispicii ουσ. ουδ. 1. η πρόσοψη (σε οικοδόμημα) 2. η προμετωπίδα (σε βιβλίο, εφημερίδα, περιοδικό, κ.λ.π.)
fronton, frontoane ουσ. ουδ. (αρχιτ.) το αέτωμα, η προμετωπίδα
fruct, fructe ουσ. ουδ. 1. ο καρπός, το φρούτο, το σπώρικό 2. το γέννημα, το κάθε τι που παράγεται, το προϊόν 3. μτφ. το αποτέλεσμα, το κέρδος, η

ωφέλεια, η αμοιβή // **-ul oprit** ο απαγορευμένος καρπός // **-e citrice** τα εσπεριδοειδή // **vânzător de -e** οπωροπώλης, η οπωροπώλισσα

fructă ουσ. θηλ. ιδ. fruct

fructărie, fructării ουσ. θηλ. το οπωροπωλείο

fructieră, fructiere ουσ. θηλ. η φρουτιέρα

fructifer-ă, fructifere επιθ. 1. οπωροφόρος-α-ο, καρποφόρος-α-ο 2. μτφ. εύφορος-η-ο, πολύκαρπος-η-ο // **arbori -i** τα οπωροφόρα δέντρα

fructifica, fructific l. ρ. μετ. 1. καρπίζω, καρπώνω, κάνω καρπό 2. καρποφορώ ll. ρ. αμ. (για κεφάλαια) αποφέρω εισόδημα και αυξάνομαι

fructificare, fructificări ουσ. θηλ. 1. η κάρπωση, το κάρπισμα 2. η καρποφορία 3. (οικον.) η αποκόμιση κέρδους

fructificație, fructificații ουσ. θηλ. 1. η κάρπωση, το κάρπισμα 2. η αποκόμιση κέρδους 3. η περίοδος παραγωγής καρπών

fructoză ουσ. θηλ. η φρουκτόζη

fructuos-oasă, fructuoși-oase επιθ. 1. καρποφόρος-α-ο 2. μτφ. ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές, επικερδής-ής-ές, αποδοτικός-ή-ό

frugal-ă, frugali-e επιθ. 1. λιτοδίαιτος-η-ο, λιτός-ή-ό 2. ολιγαρκής-ής-ές 3. εγκρατής-ής-ές

frumos-oasă, frumoși-oase l. επιθ. 1. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο, εμφανίσιμος-η-ο 3. καλός-ή-ό // **-oasă ca o cadă** όμορφη σαν εικόνα, σαν ζωγραφιά // **arte frumoase** οι καλές τέχνες // **e vreme frumoasă** είναι όμορφος καιρός // **sexul ~** το ωραίο φύλο, οι γυναίκες ll. επιρ. 1. ωραία 2. καλά, ευχάριστα 3. χαριτωμένα // **a fi ~ din partea cuiva** το να είναι ωραία από το μέρος κάποιου (από τη μεριά κάποιου) // **e ~ îmbrăcată** είναι ευχάριστα ντυμένη // **stai ~!** κάθισε καλά! ll. ουσ. ουδ. το ωραίο, το καλό // **cultul -ului** η λατρεία του ωραίου // **simțul -ului** το αίσθημα του ωραίου

frumusețe, frumuseți l. ουσ. θηλ. 1. η καλλονή, το κάλλος, η ωραιότητα, η ομορφιά 2. η χάρη // **~ naturală** η φυσική καλλονή // **în fața frumuseții ce este durerea?** μπρος στα κάλλη τ' είν' ο πόνος; // **umitor în ~** εκπληκτικό σε ομορφιά ll. επιθ. έκφρ. **de toată ~a** σε όλα του όμορφος, ολόμορφος-η-ο

frumusețică, frumusei-ele l. επιθ. 1. ομορφούλης-α-ούλικα, χαριτωμένος-η-ο 2. κομψός-ή-ό ll. επιρ. ~ με το καλό, ωραία, με καλό τρόπο

fruntar, fruntare ουσ. ουδ. ο κύριος δοκός στο πάνω μέρος του εξώστη

fruntaș-ă, frunțași-șe l. επιθ. 1. πρωτοπόρος-ος-ο 2. πρώτιστος-η-ο, κορυφαίος-αία-αίο // **muncitor ~** ο πρωτοπόρος εργατής ll. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), πρωταγωνιστής-ίστρια (ο, η) 2. στρατ. ο υποδεκανέας

frunte, frunți l. ουσ. θηλ. το μέτωπο, το κούτελο // **a fi în ~** είμαι επικεφαλής, προπορεύομαι // **cu -a plecată** με σκυφό μέτωπο // **cu -a sus** με ψηλά το μέτωπο υπερήφανα) // **în ~ cu μ'** επί κεφαλής ll. επιθ. έκφρ. **de ~** κορυφαίος-α-ο, εκλεκτός-ή-ό, πρώτης γραμμής ll. επιρ. έκφρ. **în ~** επικεφαλής

frunzar, frunzare ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το τσαρδάκι 2. τα ξερά φύλλα που έχουν πέσει χάρμου στο έδαφος 3. η σκιάδα από κλαδιά δέντρων με πολλά φύλλα

frunză, frunze l. ουσ. θηλ. το φύλλο // **a tăia ~ la câini** τεμπελιάζω, αποφεύγω την εργασία ll. επιρ. έκφρ. **ca frunza și ca iarba** σε μεγάλο αριθμό, αμέτρητα, αναρίθμητα // **câtă ~ câtă iarbă** όσα φύλλα όσα χόρτα

frunzări, frunzăresc ρ. μετ. φυλλομετρώ, ξεφυλλίζω

frunzărire, frunzăriri ουσ. θηλ. το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση

frunziș, frunzișuri ουσ. ουδ. το φύλλωμα, η φυλλωσιά

frunzos-oasă, frunzoși-oase επιθ. φυλλοφόρος-α-ο, με πολλά φύλλα

frupt l. ουσ. ουδ. το προϊόν του γάλακτος, τα παράγωγα του γάλακτος ll. επιθ. και επιρ. έκφρ. **de ~** μη νηστήσιμο (που επιτρέπεται να φαγωθεί)

frust-ă, frustiște επιθ. 1. (για νόμισμα) παλιωμένος-η-ο, χρησιμοποιημένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο 2. (μτφ.) απλός-ή-ό, φυσικός-ή-ό // **umor ~** φυσικό χιούμορ

frustra, frustra ρ. μετ. στερώ, αποστερώ, αφαιρώ από κάποιον κάτι

frustrare, frustrări ουσ. θηλ. η στέρηση, η αποστερήση, η αφαίρεση

frustrator-oare, frustratori-oare l. επιθ. στερητικός-ή-ό, βλαβερός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ζημιάρης-α (ο, η), ζημιωτής (ο)

ftalein-ă, ftaleine ουσ. θηλ. (χημ.) η φθαλείνη

ftalic επιθ. (χημ.) // **acid ~** το φθαλικό οξύ

ftizic-ă, ftizici-ce l. επιθ. 1. φθισικός-ή-ό 2. φυματικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. φθισικός-ή (ο, η)

ftizie, ftizii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φθίση, η φυματίωση, το χτικιό

ftiziolog-ă, ftiziologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) φυματιολόγος (ο, η), φθισίατρος (ο, η)

ftiziologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φυματιολογία, η φθισιολογία

fucsină ουσ. θηλ. (χημ.) η φουξίνη

fudul-ă, fuduli-e επιθ. 1. περήφανος-η-ο 2. αλαζονικός-ή-ό, υπεροπτικός-ή-ό // **~ de-o ureche** βαρήκοος

fuduli, fudulesc ρ. μέσο 1. υπερηφανεύομαι, καμαρώνω, καυχίμαι, περηφανεύομαι, κορδώνομαι 2. κομπάζω, επιδεικνύομαι

fudulie, fudulii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. περηφάνεια 2. η αλαζονεία 3. μτφ. το αρχίδι σε μερικά ζώα

fugar-ă, fugari-e l. επιθ. 1. φευγαλέος-α-ο 2. διαβατάριος-η-ο, περαστικός-ή-ό, εφήμερος-η-ο ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ο φυγάς, φευγαλέος-α (ο, η), φευγάτος-η (ο, η)

fugasă, fugase ουσ. θηλ. (τεχ.) το τρύπημα, η τρύπα με εκρηκτική ύλη για λατομικά έργα, ο υπόνομος, η μίνα

fugă, fugi l. ουσ. θηλ. 1. η φυγή, το φευγικό, η φευγάλα 2. το τρέξιμο 3. η δραπέτευση 4. μουσ. η φούγκα (μουσική σύνθεση) // **a da fuga până la...** κάνω ένα τρέξιμο μέχρι..., πηγαίνω γρήγορα μέχρι... // **a o lua la ~** φεύγω τρέχοντας // **a pune pe cineva pe ~** τρέπω κάποιον σε φυγή, τρέπομαι σε φυγή, φεύγω τρέχοντας ll. επιρ. έκφρ. **în ~** στα γρήγορα, στα πεταχτά, με βιασύνη, βιαστικά // **a face ceva în ~** κάνω κάτι με βιασύνη

fugări, fugăresc l. ρ. μετ. καταδιώκω, κυνηγώ κατά πόδας κάποιον ll. ρ. μέσο καταδιώκομαι, είμαι καταδιωγμένος-η, κυνηγιέμαι

fugăreală, **fugăreli** ουσ. θηλ. η καταδίωξη, ο καταδιωγμός, το κυνήγημα, το κυνηγητό
fugi, **fug** ρ. αμ. 1. τρέχω, φεύγω 2. διαφεύγω 3. αναχωρώ 4. δραπέτευω // ~ **de-aici!** φύγε απ' εδώ! // ~ **de-acolo!** φύγε απ' εκεί! // **fugea cât îl țineau picioarele** έφευγε όσο τον κρατούσαν τα πόδια // **fugea mănăcând pământul** έφευγε πολύ γρήγορα / ορμητικά // **a ~ de cineva** αποφεύγω κάποιον // **a ~ de o obligație** αποφεύγω μια υποχρέωση // **a ~ în ajutorul...** έτρεξε σε βοήθεια... // **a ~ în lume** φεύγω χωρίς να παω πού πηγαίνω // **a ~ printre degete** διαφεύγω από δύσκολες καταστάσεις // **a ~ timpul** περνάει γρήγορα ο καιρός // **a -t după autobuz** έτρεξε πίσω απ' το λεωφορείο // **a-i ~ ochii după cineva** του φεύγουν τα μάτια του πάνω σε κάποιον // **a-i ~ pământul de sub picioare** χάνει την ηθική του ισορροπία // **prizonierul a fugit** ο αιχμάλωτος δραπέτευσε
fugit-ă, **fugiți-te** επίθ. 1. φευγάτος-η-ο // μτφ. **a ~** το έσκασε (έφυγε κρυφά)
fugitiv-ă, **fugitivi-e** 1. επίθ. 1. φευγαλέος-α-ο 2. περαστικός-ή-ό, παροδικός-ή-ό 3. σύντομος-η-ο, επιτομος-η-ο 4. επιφανειακός-ή-ό II. επίρρ. φευγαλέα, παροδικά, επιπόλαιοι
fuguță, **fuguțe** ουσ. θηλ. 1. το φευγιό 2. μτφ. σαν επίρρηση: γρήγορα // **fuga-fuguța** πολύ γρήγορα // **a da fugața** πετιέμαι γρήγορα κάπου
fuior, **fuioare** ουσ. ουδ. το λαναρισμένο μαλλί ή λινό έτοιμο για κλώσιμο
ful, **fuluri** ουσ. ουδ. το φουλ (ο συνδυασμός τριών όμοιων χαρτιών με άλλα δύο όμοια στο πόκερ)
fula, **fulez** ρ. αμ. (για τροχούς) στρέφομαι ανώμαλα, έχω ταλαντευτική κίνηση
fular, **fulare** ουσ. ουδ. 1. το φουλάρι 2. το κασκόλ
fulare, **fulări** ουσ. θηλ. η ανώμαλη στροφή τροχού που αμφιταλαντεύεται
fulg, **fulgi** I. ουσ. ουδ. 1. η νιφάδα, η χιονονιφάδα 2. το πούπουλο // **a bate de-i merg -ii** δέρνω κάποιον άγρια II. επίθ. έκφρ. **ca -ul** σαν το πούπουλο (ελαφρό πράγμα)
fulgarin, **fulgarine** ουσ. ουδ. τα αδιάβροχο, το πανωφόρι από αδιάβροχο
fulger, **fulgere** I. ουσ. ουδ. ο κεραυνός, η αστραπή // **ședința ~** η αστραπιαία συνεδρίαση // **telegramă ~** το αστραπιαίο τηλεγράφημα (που κατεπείγει) II. επίθ. έκφρ. **ca -ul** σαν αστραπή (η γρήγορη κίνηση)
fulgera, **fulgeri** I. ρ. μετ. κεραυνών, κεραυνοβολώ, χτυπώ με κεραυνό // **a ~ cu privirea** κεραυνώνω κάποιον με το βλέμμα II. ρ. αμ. αστράφτω, βγάζω κεραυνό // απροσ. **fulgeră** αστράφτει
fulgerare, **fulgerări** ουσ. θηλ. 1. η κεραυνοβολία, το κεραυνοβόλημα 2. το χτύπημα με κεραυνό 2. η στιγμήα αναλαμπή, η λάμψη φωτός
fulgerat-ă, **fulgerați-te** επίθ. κεραυνόπληκτος-η-ο, κεραυνοβόλημένος-η-ο
fulgerător-oare, **fulgerători-oare** I. επίθ. κεραυνοβόλος-α-ο, αστραπιαίος-α-ο, ακαριαίος-α-ο // **moarte -oare** ο ακαριαίος θάνατος II. επίρρ. κεραυνοβόλα, αστραπιαία, ακαριαία, αυτοστιγμεί
fulgerătură, **fulgerături** ουσ. θηλ. 1. η κεραυνοβολία, η κεραυνοβόληση, το αστραποβόλι, το χτύπημα με κεραυνό 2. η ηλεκτροπληξία
fulgi pers. 3 **fulguste** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) πέφτουν χιονονιφάδες, ψιλοχιονίζει

fulguială, **fulguieli** ουσ. θηλ. το πέσιμο αραιών χιονονιφάδων
fulguire, **fulguiri** ουσ. θηλ. η χιονόπτωση
fulguleț, **fulguleți** ουσ. αρσ. 1. η μικρή νιφάδα 2. το μικρό πούπουλο
fulgurație, **fulgurații** ουσ. θηλ. ο φωτισμός // ιατρ. ~ **electrică** η ηλεκτρική αναλαμπή (η μέθοδος θεραπείας των πληγών με εφαρμογή ηλεκτρικών σπινθήρων υψηλής συχνότητας)
fulminant-ă, **fulminanți-te** επίθ. 1. κεραυνοβόλος-α-ο, αστραπιαίος-α-ο 2. εκρηκτικός-ή-ο 3. μτφ. απειλητικός-ή-ο, βίαιος-η-ο
fulminat, **fulminați** ουσ. αρσ. εκρηκτική ύλη // (χημ.) ~ **de mercur** ο φλογικός υδράργυρος (εκρηκτική ύλη, δηλητηριώδης σταχτιά σκόνη)
fulminație, **fulminații** ουσ. θηλ. η έκρηξη
fulminic επίθ. (χημ.) **acid** ~ το φλογικό οξύ (μαζί με τα μέταλλα σχηματίζει εκρηκτικά άλατα)
fum, **fumuri** ουσ. ουδ. 1. ο καπνός 2. το φουγάρο (κυρίως πλοίοι ή εργοστασίου) 3. η καπνοδόχος, η καμινάδα // ~ **uri ale fanteziei** οι καπνοί της φαντασίας, τα φαντάσματα της φαντασίας // **a avea -uri** έχει τα φουμάρα, έχω φανταστικές ιδέες, φαντασιοπληξίες, καυχίεμαι, καυχησιολογώ, είμαι έξω από την πραγματικότητα // **până nu faci foc nu iese** ~ δεν υπάρχει φωτιά χωρίς καπνό // **soba scoate** ~ η θερμάστρα (η σόμπα) βγάζει καπνό
fuma, **fumez** I. ρ. μετ. καπνίζω II. ρ. αμ. 1. βγάζω καπνό, καπνίζω 2. φουμάρω
fumat ουσ. ουδ. το κάπνισμα, το φουμάρισμα // ~ **ul este interzis** απαγορεύεται το κάπνισμα
fumăraie ουσ. θηλ. η καπνίλα, η καπνούρα, ο πυκνός καπνός σκορπισμένος στον αέρα
fumărit ουσ. ουδ. ο φόρος επί της καπνοδόχου (στο Μεσαίωνα, δηλαδή σε κάθε σπίτι)
fumător-oare, **fumători-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. καπνιστής-ίστρια (ο, η)
fumega, **fumeg** ρ. αμ. βγάζω καπνό, αναδίδω καπνό ή ατμό // **lampa fumegă** η λάμπα / ο λαμπτήρας βγάζει καπνό, καπνίζει
fumegare, **fumegări** ουσ. θηλ. το βγάλισμο καπνού ή ατμού
fumigant, **fumiganți** ουσ. αρσ. ο καπνογόνος // **substanțe -e** τα καπνογόνα
fumigație, **fumigații** ουσ. θηλ. η καταπολέμηση με καπνό των ασθενειών σε φυτά, η απολύμανση με καπνό
fumigen-ă, **fumigeni-e** επίθ. καπνογόνος-α-ο // **lumanare -ă** το καπνογόνο κεριό (που βγάζει καπνό)
fumizare, **fumizări** ουσ. θηλ. ο σχηματισμός καπνού με χημικά μέσα
fumoar, **fumoare** ουσ. ουδ. το καπνιστήριο
fumuriu-ie, **fumuriu** επίθ. 1. μελαψός-ή-ό, σκοτεινός-ή-ό, σκούρος-α-ο 2. γκριζός-α-ο 3. μτφ. κατηφής-ής-ές, σκυθρωπός-ή-ό
funambulesc-escă, **funambulești** επίθ. παράξενος-η-ο, παράδοξος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο
funciar-ă, **funciari-e** επίθ. 1. έγγειος-α-ο, κτηματικός-ή-ό // **carte -ă (sau funduară)** το κτηματολόγιο // **legea fondului** ~ ο κτηματικός νόμος, ο νόμος της γαιοκτησίας // **proprietar** ~ ο γαιοκτήμονας
funcție, **funcții** ουσ. θηλ. 1. η υπηρεσία 2. το λειτούργημα 3. το αξίωμα, η θέση, το πόστο 4. η υπαλληλική απασχόληση 5. η λειτουργία κάθε

οργάνου του σώματος 6. ο ρόλος, ο προορισμός, η αποστολή ενός κράτους, ενός οργανισμού, κ.λ.π. 7. (μαθ.) η συνάρτηση // **a fi în ~** βρίσκεται «εν ενεργεία» // **a fi în funcție de...** είναι σε συνάρτηση με..., εξαρτάται από... // **ce ~ are el în întreprindere?** τι λειτουργήμα έχει αυτός στην επιχείρηση; // **o obligatie a -i mele** ένα καθήκον του λειτουργήματός μου

funcționa, funcționez ρ. αμ. 1. λειτουργώ, διατελώ 2. υπηρετώ 3. βρίσκομαι «εν ενεργεία» 4. χρηματίζω, ασκώ δημόσια υπηρεσία, εκτελώ χρέη 5. εργάζομαι, δουλεύω

funcțional-ă, funcțional-e επίθ. 1. σε συνάρτηση 2. συσχετικός-ή-ό 3. δραστήριος-ια-ιο, υπηρετικός-ή-ό // **μαθ. analiză -ă** η μαθηματική ανάλυση σχετικά με τις συναρτήσεις

funcționar-ă, funcționari-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υπάλληλος (ο, η) 2. ο λειτουργός // **~ public** δημόσιος υπάλληλος

funcționare, funcționări ουσ. θηλ. 1. η λειτουργία, το λειτουργήμα 2. η κίνηση μηχανής 3. η εργασία, ο τρόπος με τον οποίο κάποιος εργάζεται

funcționarism ουσ. ουδ. ο υπαλληλισμός

funcționăraș, funcționărași ουσ. αρσ. ο υπαλληλίσκος, ο μικρός υπάλληλος

funcționăresc-ească, funcționărești επίθ. υπαλληλικός-ή-ο

funcționărim ουσ. θηλ. η υπαλληλία

funcțiune, funcțiuni ουσ. θηλ. ιδ. funcție

fund, funduri ουσ. ουδ. 1. ο πάτος, ο πυθμένας, ο βυθός, το φούντο 2. το βάθος 3. το πίσω μέρος ενός χώρου 4. οικ. η έδρα, ο κώλος, ο πισινός // **~ de ocean** ο πυθμένας ωκεανού // **-ul mării** ο βυθός της θάλασσας // **-ul scenei** το βάθος της σκηνής // **a cădea în ~** πέφτω με τον πιασόν // **am cercetat până în ~** διερευνήσα ως το βυθό // **a se da la ~** πηγαίνω στο βυθό, κάνω βουτιά, πάω φούντο // **în -ul văii** στο βάθος της κοιλάδας // **sac fără ~** ο σάκος χωρίς πάτο // **se duce la ~** πάει στο φούντο, βούλιαξε // **ocean fără ~** ο άδυτος / πολύ βαθύς ωκεανός

funda, fundez ρ. μετ. (οικοδ.) 1. ιδρύω, θεμελιώνω 2. μτφ. δημιουργώ συνιστώ συκροτώ

fundal, fundale ουσ. ουδ. 1. το φόντο, το βάθος εικόνας 2. η υπόσταση 3. η οθόνη (στον κινηματογράφο) 4. το φόντο της σκηνής σε θέατρο

fundament, fundamente ουσ. ουδ. το θεμέλιο, το υποστήριγμα, η βάση κτηρίου // **fără ~** αθεμελιώτος-η-ο

fundamenta, fundamentez ι. ρ. μετ. 1. θεμελιώνω, στηρίζω, βασιζώ 2. αιτιολογώ, υποστηρίζω με επιχειρήματα // ρ. μέσο 1. θεμελιώνομαι, βασιζομαι, στηρίζομαι 2. αιτιολογούμαι

fundamental-ă, fundamental-e ι. επίθ. 1. θεμελιακός-ή-ό, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό 2. ριζικός-ή-ό 3. ουσιώδης-ης-ες 4. κεφαλαιώδης-ης-ες, κεφαλικός-ή-ό // **problema -ă** το θεμελιώδες πρόβλημα // **schimbare -ă** η θεμελιακή αλλαγή / η ριζική αλλαγή // **επίρ. θεμελιωδώς**

fundamentare, fundamentări ουσ. θηλ. η θεμελίωση, η αιτιολογία // **-a necesarului** η αιτιολογία των απαραίτητων πραγμάτων (για κάποια ανάγκη)

fundamentat-ă, fundamentați-te ι. επίθ. 1. θεμελιωμένος-η-ο 2. αιτιολογημένος-η-ο 3. στηριγμένος-η-ο 4. σωστός-ή-ό // **επίρ. θεμελιωμένα, λογικά, σωστά**

fundare, fundări ουσ. θηλ. 1. η ίδρυση, η θεμελίωση, η καθίδρυση 2. η εγκαθίδρυση 3. η κτίση, η δημιουργία

fundaș, fundași ουσ. αρσ. (αθλ.) ο οπισθοφύλακας, ο αμυντικός παίκτης

fundatie, fundații ουσ. θηλ. 1. η βάση, το θεμέλιο, το στηρίγμα 2. το ίδρυμα, ο οργανισμός με κοινωφελή προορισμό

fundă, funde ουσ. θηλ. 1. ο φιόγκος 2. η φούντα 3. ο κόμπος σε σχήμα πεταλούδας

fundătură, fundături ουσ. θηλ. ο δρόμος με απόφραξη στο τέρμα του, η αδιέξοδος

funduară, funduare επίθ. // **carte ~** το κτηματολόγιο, το βιβλίο με την απογραφή των ακινήτων κτημάτων μιας περιοχής

funebri-ă, funebri-e επίθ. 1. πένθιμος-η-ο, επικήδειος-α-ο, μακάβριος-α-ο, νεκρικός-ή-ό 2. μτφ. λυπημένος-η-ο // **car ~** η νεκροφόρα // **discurs ~** ο επικήδειος λόγος // **marș ~** το πένθιμο εμβατήριον

funeralii ουσ. ουδ. πληθ. η κηδεία

funerar-ă, funerari-e επίθ. 1. επικήδειος-α-ο // **cortegiu** η νεκρώσιμος ακολουθία 2. επιτύμβιος -ια-ιο, επιτάφιος-ια-ιο // **inscripție -ă** το επιτύμβιο, η επιγραφή πάνω σε μνήμα // **piatră -ă** η ταφόπετρα, η επιτύμβια πλάκα // **monument ~** το επιτάφιο μνημείο // **urnă -ă** η τεφροδόχος

funest-ă, funești-te επίθ. 1. απαίσιος-α-ο, ολέθριος-ια-ιο 2. μοιραίος-α-ο, θανάσιμος-η-ο

fungă, fungi ουσ. θηλ. (ναυτ.) το караβόσκοινο για το ανέβασμα ή κατέβασμα των πανινών, τα αγόμενα, η επιχείριση, τα σερνάμενα, τα περνάμενα

fungibil-ă, fungibili-e επίθ. (νομ.) (για τα αγαθά) υποκατάστατος-η-ο // **bun ~** το υποκατάστατο αγαθό (που αντικαθίσταται με άλλο αγαθό του ίδιου είδους, της ίδιας ποιότητας και σε ίδια ποσότητα)

fungicid-ă, fungicizi-de ι. επίθ. παρασποκτόνος-ος (για τους μύκητες που ζουν πάνω στα φυτά) // ουσ. ουδ. το παρασποκτόνο φάρμακο (η χημική ουσία που καταστρέφει τους μύκητες πάνω στα φυτά)

funiculi, funiculi ουσ. αρσ. (βιολ.) η ίνα που προσκολλάει το ωάριο πάνω στον πλακούντα, στο ύστερο

funicular ουσ. ουδ. το τηλεφερίκ
funie, funii ουσ. θηλ. το σκοινί // **~ de moșie** η λωρίδα γης του κτήματος, το στενό και μακρύ τμήμα εδάφους // **a juca pe ~** σκοινοβατώ, κάνω σκοινοβασία // **a vorbi de ~ în casa spânzuratului** μιλάω για σκοινί στο σπίτι του κρεμασμένου // **ο ~ de ceapă** μία αρμαθιά κρεμμύδια

funigel, funigei ουσ. αρσ. η αραχνιά, ο ιστός της αράχνης

funingini ουσ. θηλ. η καπνιά, η αιθάλη
fura, fur ι. ρ. μετ. 1. κλέβω, υποκλέβω 2. υπεξαίρω 3. μτφ. απαγώ (άνθρωπος), αρπάζω, αφαιρώ ξένο πράγμα // **a ~ înima cuiva** κλέβω την καρδιά κάποιου, γοητεύω, θέλω // **a-1 ~ somnul** με πιάνει ο ύπνος, αποκοιμιέμαι // **a ~ lucruri mărunte** κλέβω μικροπράγματα (μικρής αξίας) // **a ~ ο**

sărutare κλέβω ένα φιλή II. ρ. μέσο (πληθ.) se
fură multe lucruri κλέβονται πολλά πράγματα
furaj, furaje ουσ. ουδ. 1. η ζωτοτροφία, η χορτονομή,
 ο σανός, η τροφή ζώων 2. το άχυρο
furajer-ă, furajeri-e επιθ. 1. ζωτοτροφικός-ή-ό,
 βοσκήσιμος-η-ο // **plante ~e** τα ζωτοτροφικά φυτά,
 τα φυτά για ζωτοτροφή, για βόσκημα
furajor, furajori ουσ. αρσ. ο τροφοδότης με
 ζωτοτροφή στα ζώα
furat ουσ. ουδ. η κλοπή, η κλεψία, το κλέψιμο // **de**
 ~ κλοπιμαίος-α-ο, κλεψιμαίος-α-ο, που
 αποκτήθηκε με κλέψιμο, το κλοπιμαίο // **pe ~e** με
 κλεψία, με κλέψιμο, με κλοπή, κλεφτά
furbură, furburi ουσ. θηλ. η συμφοράρηση του ποδός
 (της οπλής) του αλόγου
furcă, furci ουσ. θηλ. 1. η ρόκα, η φούρκα 2. το
 δίκρανο, το δίκρανο 3. η διχάλα (του τηλεφώνου) 4.
 η διακλάδωση // **furca drumului** η διακλάδωση του
 δρόμου, το σταυροδρόμι // **furca pieptului** το κάτω
 άκρο του στέρνου με τους δύο πλευρικούς
 χόντρους στο θώρακα // **furca și fusul** η ρόκα και
 το αδράχτι // **a avea de ~ cu cineva** δεν θα έχουμε
 καλά ξεμπερδέματα με κάποιον // **a da cuiva de ~**
 δίνω σε κάποιον / να γνέθει ξανά / να κάνει νήμα με
 τη ρόκα, να κλώθει, δύσκολα προβλήματα // **parc-**
ar fi puse cu furca στα να είναι βαλμένα με το δίκρανο
 (ανάκατα, ακατάστατα)
furcoi, furcoale ουσ. ουδ. η διχάλα, το δίκρανο
 (γεωργικό εργαλείο)
furculiță, furculițe ουσ. θηλ. το πιρούνι, το πιρούνι
furcuță, furcuțe ουσ. θηλ. 1. η μικρή φούρκα, το
 μικρό δίκρανο 2. ο κεράτινος σχηματισμός στο
 πίσω μέρος της οπλής του αλόγου
furdă, furdale ουσ. θηλ. τα υπολείμματα από την
 κατεργασία δερμάτων, μαλλιών ή καπνού
furgon, furgoane ουσ. ουδ. το μεγάλο στρατιωτικό
 κάρο για μεταφορά τροφίμων, αποσκευών,
 πολεμοφοδίων
furibund-ă, furibunzi-de επιθ. μανιασμένος-η-ο,
 μανιακός-ή-ό, μανιώδης-ης-ες
furie, furii I. ουσ. θηλ. 1. η μανία 2. η παραφορά 3.
 το μένος, η φούρια, η οργή 4. ο θυμός, η βία 5.
 το φρόνησμα 6. μτφ. η λύσσα // **a fierbe de ~**
 βράζει από οργή, από φούρια // **într-o ~** πάνω σε
 μια παραφορά II. επιρ. έκφρ. μανιώδως, με οργή
furier, furieri ουσ. αρσ. (στρατ.) ο σιτιστής
furios-oasă, furioși-oase επιθ. 1. μανιώδης-ης-ες,
 μαινόμενος-η-ο, μανιακός-ή-ό, οργίλος-η-ο,
 εξοργισμένος-η-ο, φουριόζος-α-ο 2. παράφορος-
 η-ο, εξαμολημένος-η-ο, βίαιος-η-ο 3. λυσσασμένος-
 η-ο // **a fi ~** μανιώνω, οργίζομαι, είμαι μανιωμένος
 // **sunt furios pe el** είμαι οργισμένος πάνω του
furios επιρ. (μουσ.) με φούρια, θυελλώδως, ακρόατα
furiș-ă, furiși-e I. επιθ. (παλ.) 1. κρυφός-ή-ό 2.
 κλεφτικός-η-ο II. επιρ. έκφρ. **pe ~** στα κρυφά,
 κλεφτά
furișă, furișez I. ρ. μετ. 1. βάζω κάτι ή κάποιον μέσα
 κρυφά, απαρτήρητα 2. παρεισάγω, παρεμβάλλω
 II. ρ. μέσο εισέρχομαι, μπαίνω κάπου κρυφά // **el**
s-a -t în casă αυτός μπήκε κρυφά μέσα στο σπίτι
furișare, furișări ουσ. θηλ. το μπάσιμο κάπου
 κρυφά, η παρεισαγωγή
furișat-ă, furișăți-te I. επιθ. παρε(σακτος-η-ο,
 μπασμένος-η-ο κάπου κρυφά II. επιρ. λαθραίως,
 στα κρυφά

furnal, furnale ουσ. ουδ. (τεχ.) η υψικάμινος, η
 μεταλλουργική κάμινος μεγάλου ύψους
furnalist, furnalisti ουσ. αρσ. ο εργάτης σε υψικάμινο
furnica pers. 3 furnică I. ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού
 ενεστώτα οριστικής) μυρμηγκιάζει II. ρ. αμ. 1.
 μυρμηγκιά, μυρμηγκιάζω, υπάρχω σε αφθονία,
 είμαι σε μεγάλο αριθμό 2. αισθάνομαι
 μυρμηγκίαση // **mă furnică în spate** αισθάνομαι
 μυρμηγκίαση στη ράχη
furnicar, furnicare I. ουσ. ουδ. 1. η μυρμηγκία, η
 μυρμηγκοφωλιά, η μυρμηγκότρυπα 2. ο
 πυκνοκατοικημένος τόπος II. ουσ. αρσ. (ορνιθ.)
 ο μυρμηγκοφάγος, ο μερμηγκοφάγος, ο
 μερμηγκοφάγος
furnicare, furnicări ουσ. θηλ. η μυρμηγκίαση, η
 φαγούρα
furnică, furnici ουσ. θηλ. 1. το μυρμηγκί, το
 μερμηγκί // ~ **albă** ο λευκός μύρμηξ, ο λευκός
 μύρμηγκας, ο τερμίτης // **harnic ca o ~** εργατικός
 σαν το μυρμηγκί
furnicătură, furnicăături ουσ. θηλ. 1. η μυρμηγκίαση,
 η φαγούρα 2. το τσούξιμο, ο κνησμός
furnir, furnire ουσ. ουδ. ο καπλαμάς
furnirui, furniruiesc ρ. μετ. (τεχ.) καπλαματίζω (κάνω
 επένδυση με καπλαμά)
furniruire, furniruiuri ουσ. θηλ. (τεχ.) η επένδυση με
 καπλαμά, το καπλαμάτισμα
furnitură, furnituri ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η προμήθεια,
 ο εφοδιασμός 2. (στον πληθ.) τα υλικά (για το
 ράβιμο ενός κοστούμιού όπως το σκληρό ύφασμα,
 τα κουμπιά, η κλωστή, κ.λ.π.)
furniza, furnizez ρ. μετ. 1. προμηθεύω, εφοδιάζω
 2. παρέχω, χορηγώ τα αναγκαία 3. παραδίνω
 εμπόρευμα στον αγοραστή 4. τροφοδοτώ
furnizare, furnizări ουσ. θηλ. 1. η προμήθεια, ο
 εφοδιασμός 2. η συστηματική παροχή, η
 τροφοδότηση
furnizor-oare, furnizori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1.
 προμηθευτής-εύτρια (ο, η) 2. τροφοδότης-ότρια
 // ~ **al curții regale** ο προμηθευτής της βασιλικής
 Αυλής
furoare, furori ουσ. θηλ. 1. η μανία, η οργή, η
 παραφορά 2. ο θαυμασμός // **a face furori**
 προκαλώ θαυμασμό, κάνω θραύση
furoi, furouri ουσ. ουδ. το φουρό (το γυναικείο
 πουκάμισο)
fursec, fursecuri ουσ. ουδ. το πιτφόουρ
furt, furturi ουσ. ουδ. 1. η κλοπή, το κλέψιμο, η
 κλεψία 2. η υπεξαίρεση, η ιδιοποίηση ενός ξένου
 πράγματος 3. η διάρρηξη // ~ **de obiecte sfinte** η
 σύλληψη (η κλοπή ιερών πραγμάτων ιδίως
 εκκλησίας)
furtisag, furtisaguri ουσ. ουδ. η μικροκλοπή
furtun, furtunuri ουσ. ουδ. η μάνικα, ο ευλύγιστος
 σάλινγας από καουτσούκ ή χοντρό ύφασμα
furtunatic-ă, furtunatici-ce επιθ. 1. θυελλώδης-ης
 -ες, ορμητικός-ή-ό 2. φουρτουνιασμένος-η-ο
furtună, furtuni ουσ. θηλ. 1. η φουρτούνα, η
 θύελλα, η τρικυμία 2. η μπόρα, η καταιγίδα 3.
 μτφ. η συμφορά, η ψυχική ταραχή, η διατάραξη
 // ~ **pe mare** η θαλασσοταραχή, η τρικυμία // ο ~
de aplauze μια θύελλα χειροκροτημάτων
furtunoso-oasă, furtunoso-oase I. επιθ. 1.
 φουρτουνιασμένος-η-ο, θυελλώδης-ης-ες,
 τρικυμιώδης-ης-ες // **a deveni ~** φουρτουνιάζω //

marea furtunoasă η τρικυμιώδης θάλασσα II. *επίρ.* τρικυμιώδης, θυελλωδής, φουρτουνιασμένα
furuncul, furuncule ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο δοθιήνας. το μεγάλο σπυρί, ο καλόγερος, το βουζούι
furunculoză, furunculoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δοθιήνωσις, το σπύρισμα
fus, fuse, fusuri ουσ. ουδ. 1. το αδράχτι 2. η άτρακτος // **-ul orar** ωριαίος άτρακτος // **corp în formă de ~** το ατρακτοειδές σώμα
fus, fusuri ουσ. ουδ. (στη βιομηχανία κατεργασίας δερμάτων) η μονάδα μέτρησης δέρματος, (ισον με 929 τετραγωνικά εκατοστόμετρα
fuscel, fuscei ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η καθεμιά από τις βέργες που είναι περασμένες ανάμεσα στα νήματα του στήμονα στον αργαλειό
fusiform-ă, fusiformi-e *επίθ.* ατρακτοειδής-ής-ές
fustanelă, fustanele ουσ. θηλ. η φουστάνελα, η φουστάνελλα
fustă, fuste ουσ. θηλ. η φούστα
futurism ουσ. ουδ. ο φουτουρισμός
futurist-ă, futuriști-ste I. *επίθ.* φουτουριστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φουτουριστής-ίστρια (ο, η)

fuzant-ă, fuzanți-te *επίθ.* (για τα βλήματα) που κάνει έκρηξη στον αέρα σ' ένα ορισμένο σημείο της τροχιάς
fuzel ουσ. αρσ. η μείξη από ανώτερα αλκοόλ που γίνεται στη ζύμωση των πρωτεϊνών, χρησιμοποιείται στη μυροποιία
fuzelaj, fuzelaje ουσ. ουδ. ο σκελετός του αεροπλάνου
fuzetă, fuzete ουσ. θηλ. το εξάρτημα αυτοκινήτου για τον προσανατολισμό των τροχών
fuzibil-ă, fuzibili-e *επίθ.* 1. διαλύσιμος-η-ο 2. τηκτός -ή-ό, εύτηκτος-η-ο 3. χωνευτός-ή-ό // (ηλεκτρ.) **cartuș** ~ το εύτηκτο φισέκι, η ηλεκτρική ασφάλεια
fuzibilitate ουσ. θηλ. η ευτηξία, το χωνευτό, η ιδιότητα των μετάλλων να λειώνουν, μόλις θερμανθούν
fuziona, fuzionez ρ. αμ. συγχωνεύω, συνενώνω
fuzionare, fuzionări ουσ. θηλ. το συγχώνευμα, η συγχώνευση, η συνένωση
fuziune, fuziuni ουσ. θηλ. 1. η συγχώνευση, η συνένωση 2. η τήξη, το λείωσιμο // **punct de ~** το σημείο τήξης (για τα σώματα που λειώνουν σε υψηλές θερμοκρασίες)

G, g

G, g ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **g**, το ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [γκ].

ga επίθ. γκα (η κραξιά της χήνας)

gabară, gabare ουσ. θηλ. (ναυτ.) είδος ιστιοφόρου με απλές γάμπιες, μπάρκο, η μασούνα

gabardină, gabardine ουσ. θηλ. 1. η γκαμπαντίνια 2. το πανωφόρι από αδιάβροχο ύφασμα

gabarit, gabarite ουσ. ουδ. η διάσταση, το μέγεθος σε μήκος, πλάτος, ύψος, όγκος, έκταση // **de mare** ~ μεγάλων διαστάσεων

gabie, gabii ουσ. θηλ. το θωράκιο ιστού (καταρτιού)

gabier, gabieri ουσ. αρσ. ο ναύτης εν υπηρεσία πάνω σε θωράκιο καταρτιού, ο αρμενιστής, ο γαμπιέρης

gadină, gadine ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το αγρίμι, το θηρίο

gafă, gafe ουσ. θηλ. η γκάφα, η αστοχία // **a face o** ~ κάνω γκάφα, αποτυγχάνω, αποτυχαίνω

gag, gaguri ουσ. ουδ. το γέλιο, το κωμικό σε θεατρικό ή κινηματογραφικό έργο

gagic, gagici ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο αγαπητικός, ο ερωμένος, ο εραστής

gagică, gagicce ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η αγαπητική, η ερωμένη

gaică, găici ουσ. θηλ. η θηλιά (για το λουρί ή για να κρεμούνται τα ρούχα σε κρεμαστήρι)

gaidă, gaide ουσ. θηλ. (επαρχ.) η γκάιντα (πνευστό μουσικό όργανο)

gaie, găi ουσ. θηλ. το γεράκι

gaiță, gaițe ουσ. θηλ. 1. η καρακάξα, η καλιακούδα, η κίσσα 2. μτφ. η γλωσσού γυναίκα

gaj, gajuri ουσ. ουδ. το ενέχυρο, το αμανάπ, η εγγύηση

Gal, Gali ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Γαλάτης (οι Γαλάτες της αρχαίας Γαλατίας, την κατάκτησε ο Καίσαρας)

galactică, galactici-ce επίθ. (αστρ.) γαλαξιακός-ή-ό

galactoză ουσ. θηλ. η γαλακτόζη

galalit ουσ. ουδ. (χημ.) πλαστική ύλη από καζείνη, χρήσιμη στις ηλεκτρικές μονώσεις

galant-ă, galanti-te επίθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο 2. γυναικάρεσκος-η-ο 3. ευγενής-ής-ές, γενναιοδωρός-η-ο // **aventură -ă** η ερωτοδουλειά, η ερωτική σχέση

galantare, galantare ουσ. ουδ. η βιτρίνα, η προθήκη καταστήματος

galanterie, galanterii ουσ. θηλ. 1. το φιλοφρόνημα, η φιλοφροσύνη, η φιλοφρόνηση, η ευπροσηγορία 2. η γυναικάρεσκεια, η αβρότητα // **magazin de** ~ το κατάστημα με είδη εσώρουχων, γαντιών, κασκόλ, γραβατών, καπέλων, κ.λ.π.

galanton-oană, galantoni-oane επίθ. (οικ.) 1. γαλαντόμος, κουβαρντάς 2. γενναιοδωρός-η-ο, ανοιχτοχέρης-α

galantonie, galantonii ουσ. θηλ. 1. η γαλαντομία 2. η γενναιοδωρία, το κουβαρνταλίκι, η απλοχεριά

galaxie, galaxii ουσ. θηλ. ο γαλαξίας

gală, gale ι. ουσ. θηλ. 1. η γιορτή 2. ο πανηγυρισμός // ~ **de box** τα αγωνίσματα πυγμαχίας II. επίθ.

έκφρ. **de** ~ γιορτινός-ή-ό, πανηγυρικός-ή-ό // **spectacol de** ~ η πανηγυρική παράσταση // **înnută de** ~ η επίσημη στολή, η μεγάλη στολή

galben-ă, galbenie ι. επίθ. κίτρινος-η-ο, χλομός-ή-ό, ωχρός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το κίτρινο (το χρώμα) // ~

ca ceara κίτρινος σαν το κερί // **friguri -e** ο κίτρινος πυρετός // **o rochie -ă** ένα κίτρινο φόρεμα // **rasa -ă** η κίτρινη φυλή III. ουσ. αρσ.

το νόμισμα από χρυσό, το χρυσό νόμισμα (στους παλιούς καιρούς σε άλλη εποχή)

galenă, galene ουσ. θηλ. ο φυσικόςθειούχος μόλυβδος

galenji ουσ. αρσ. πληθ. τα ξυλοπέδιλα, τα τσόκαρα

galera, galere ουσ. θηλ. 1. η γαλέρα (πλοίο απ'το Μεσαίωνα) 2. μτφ. τα κάτεργα (ο κατάδικος σαν κωπηλάτης σε κρατικά πλοία)

galerie, galerii ουσ. θηλ. 1. η στοά, η γαλαρία 2. η ανοιγμένη κοιλότητα στο εσωτερικό της γης στα ορυχεία, η υπόγεια στοά 3. το υπερώο, η γαλαρία, ο εξώστης θεάτρου 4. η πινακοθήκη, η γκαλερί, η καλλιτεχνική έκθεση πινάκων ζωγραφικής 5. το κουρτινόξυλο 6. η στήτα για το τζάκι // **a face** ~ επεφωμώ με θόρυβο, με κραυγές (σε αθλητικά αγωνίσματα)

galeș-ă, galeși-e ι. επίθ. 1. περιπαθής-ής-ές, στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό 2. μελαγχολικός-ή-ό II. επίρ. 1. στοργικά, τρυφερά 2. μελαγχολικά

galetă, galete ουσ. θηλ. η γαλέτα, το παξιμάδι, είδος ψωμιού ψημένο δυο φορές

galic επίθ. (χημ.) **acid** ~ το κηκδικόν οξύ (από το φλοιό βελανιδιάς)

galic-ă, galici-ce επίθ. (ιστ.) Γαλιτικός-ή-ό // **războaiele -e** οι Γαλιτικοί πόλεμοι // **cocoșul -o** Γαλιτικός ελέκτορας (κόκορας)

galicism, galicisme ουσ. ουδ. ο γαλλισμός, ο ιδιωτισμός της γαλλικής γλώσσας

galimatias ουσ. ουδ. ο γρίφος, ο δυσνόητος λόγος, τα ασυνάρτητα λόγια

galinacee, galinace ουσ. θηλ. (πληθ.) τα ορνιθοειδή

galion, galioane ουσ. ουδ. (ναυτ.) το γαλιόνι (είδος μικρού πλοίου) 2. τυπ. το στοιχειοθέσιο

galiotă, galiote ουσ. θηλ. (ναυτ.) η γαλιότα (μικρό αλευτικό πλοίο)

Galitiian-ă, Galitiieni-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γαλικιανός-ή (ο, η) (κάτοικος της Γαλικίας, περιοχή της Πολωνίας) II. επίθ. γαλικιανικός-η-ο

galiiu ουσ. ουδ. (χημ.) το γαλλίου (μέταλλο μαλακό, ελατό, σταχτιού χρώματος)

galon, galoane ουσ. ουδ. 1. το γαλόνι, το σειρήτι, το διακριτικό στρατιωτικού βαθμού II. ουσ. ουδ. το γαλόνι, μονάδα μέτρησης χωρητικότητας για στερεά και υγρά, στο αγγλικό σύστημα μέτρησης

galonat-ă, galonafi-te επίθ. και ουσ. βαθμοφόρος-α-ο, ο γαλονάρι, ο γαλονού

galop, galopuri ουσ. ουδ. ο καλπασμός // **în** ~ με καλπασμό, με γρήγορο βηματισμό σε τρεις χρόνους

galopa, galopez ρ. αμ. 1. καλπάζω 2. (για μοτέρ) λειτούργω με ανομιόκλητη στην ταχύτητα (όχι με τον ίδιο αριθμό στροφών ή παλινδρομήσεων στη μονάδα του χρόνου)

galopant-ă, galopanti-te επίθ. καλπαστικός-ή-ό, καλπάζων-ουσα-ον // **sunet** ~ ο καλπάζων ήχος (ο ανώμαλος ρυθμός των παλμών της καρδιάς) // **tuberculoză** -ă η καλπάζουσα φθίση

galopare, galopări ουσ. θηλ. ο καλπασμός, ο γρήγορος βηματισμός

galos, galosi ουσ. αρσ. η γαλότσα

galvanic-ă, galvanici-ce επίθ. (φυσ.) γαλβανικός-ή-ό // **element** ~ το γαλβανικό στοιχείο (παράγει ηλεκτρικό ρεύμα με χημική ενέργεια)

galvanism ουσ. ουδ. ο γαλβανισμός

galvaniza, galvanizez ρ. μετ. 1. γαλβανίζω 2. σκεπάζω μετáλλινο αντικείμενο με στρώμα ψευδάργυρου 3. μτφ. ηλεκτρίζω, γοητεύω, μαγεύω

galvanizare, galvanizări ουσ. θηλ. η γαλβάνιση

galvanizat-ă, galvanizați-te επίθ. γαλβανισμένος-η-ο **galvanometru, galvanometre** ουσ. ουδ. το γαλβανόμετρο

galvanoplastic-ă, galvanoplastici-ce επίθ. γαλβανοπλαστικός-ή-ό

galvanoplastie ουσ. θηλ. η γαλβανοπλαστική

galvanoterapie, galvanoterapii ουσ. θηλ. η γαλβανοθεραπεία

galvanoscop, galvanoscoape ουσ. ουδ. το γαλβανόσκόπιο

galvanotipie ουσ. θηλ. (τυπ.) η γαλβανοτυπία

gama ουσ. θηλ. (φυσ.) // **raze / radiație** ~ οι ακτίνες (ή ακτινοβολία) γάμμα

gamaglobulină, gamaglobuline ουσ. θηλ. (βιολ.) η γαμμασφαιρίνη (η πρωτεΐνη από το πλάσμα αίματος των άνοσων απόμων)

gamă, game ουσ. θηλ. (μουσ. και μτφ.) η κλίμακα μουσικών φθόγγων // ~ **caldă de culori** η κλίμακα με τα ζεστά χρώματα // ~ **de culori** η κλίμακα χρωμάτων // ~ **largă de sortimente** η ευρεία κλίμακα ειδών

gambă, gambe ουσ. θηλ. η γάμπα, η κνήμη

gamelă, gamele ουσ. θηλ. η караβάνα

gang, ganguri ουσ. ουδ. η στοά, η δίοδος, ο διάδρομος, η διάβαση

gangă, gange ουσ. θηλ. το ανώφelo μέρος από ένα κτίσματος ορυκτού μεταλλοφόρου που απομακρύνεται κατά την επεξεργασία των μετάλλων

ganglion, ganglioni ουσ. αρσ. το γάγγλιο

ganglionar-ă, ganglionarie επίθ. γαγγλιακός-ή-ό **gangrenă, gangrene** ουσ. ουδ. η γάγγραινα

gangrena, gangrenează ρ. αμ. γαγγραινιάζω

gangrenat-ă, gangrenati-te επίθ. γαγγραινώδης-ης-ες

gangster, gangsteri ουσ. αρσ. ο γκάγκστερ, ο ληστής

gangsterism ουσ. ουδ. ο γκαγκστερισμός, η ληστοκρατία

gara, garez ρ. μετ. 1. βάζω σε γκαράζ 2. οδηγώ το τρέινο στη γραμμή σταθμεύσεως

garafă, garafe ουσ. θηλ. η καράφα, η μπουκάλια

garaj, garaje ουσ. ουδ. 1. το γκαράζ 2. το αμαξοστάσιο // **linie de** ~ η γραμμή σταθμεύσεως των τρέινων

garant-ă, garanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. εγγυητής-ήτρια (ο, η) 2. ο, η ανάδοχος (που αναλαμβάνει κάποια υποχρέωση)

garanta, garantez ρ. μετ. 1. εγγυώμαι, σιγουράρω, κάνω κάτι σίγουρο 2. εξασφαλίζω

garantare ουσ. θηλ. 1. η εγγύηση 2. η σιγουριά, η εξασφάλιση

garantat-ă, garanți-te 1. επίθ. 1. εγγυημένος-η-ο 2. σίγουρος-η-ο, βέβαιος-η-ο 3. εξασφαλισμένος-η-ο // **επίρ.** βέβαια, ασφαλώς, σίγουρα, εγγυημένα

garanție, garanții ουσ. θηλ. 1. η εγγύηση, η εξασφάλιση 2. το εγγυητικό, η εγγυοδοσία 3. η αναδοχή, η αποδοχή ευθύνης // **a da** ~ παρέχω εγγύηση // **a lua pe cineva pe** ~ εγγυώμαι για κάποιον, εγγυοδοτώ, είμαι εγγυητής για κάποιον // **a prezenta** ~ παρουσιάζω εγγύηση, είμαι φερέγγυος // **a vinde un obiect pe** ~ πουλώ ένα αντικείμενο με εγγύηση // **pe garanția mea** με τη δική μου εγγύηση, αναλαμβάνω εγώ την εγγύηση

garare, garări ουσ. θηλ. η στάθμευση στο γκαράζ ή στο αμαξοστάσιο, η είσοδος σε γκαράζ, η είσοδος στη γραμμή σταθμεύσεως τρέινων

gară, gări ουσ. θηλ. 1. ο σταθμός 2. η στάση, η στάθμευση // ~ **de triaj** σταθμός σχηματισμού αμαξοστοιχιών // ~ **principală** ο κύριος σταθμός (σιδηροδρόμου) // **gara maritimă / fluvială** ο θαλάσσιος λιμενικός / ποτάμιος, ποταμίσσιος σταθμός // **șef de** ~ ο σταθμάρχης σιδηροδρομικού σταθμού

gard, garduri ουσ. ουδ. 1. ο φράχτης 2. το φράγμα 3. το περιφραγμα // ~ **de fier** το σιδερένιο περιφραγμα, το κινκίδωμα // ~ **de lemn** ο ξύλινος φράχτης // ~ **de nuiele** ο φράχτης από βέργες // ~ **de țărui** ο φράχτης από παλούκια // ~ **viu** ο θάμνος // **a lega pe cineva de** ~ τον ξεγελώ // **μτφ.** (αθλ.) το εμπόδιο σε αγώνισμα δρόμου // **a nimeri cu oșteia în** ~ κάνω ανοησία // **400 metri** ~ **uri** 400 μέτρα με εμπόδια

gardă, gărzi ουσ. θηλ. 1. η φρουρά, η φρούρηση, η φύλαξη 2. το φυλάκιο 3. **μτφ.** της υπηρεσίας σε φρουρά, η βάρδια // ~ **civică** η πολιτοφυλακή // ~ **de onoare** η τιμητική φρουρά // ~ **națională** η εθνοφρουρά // ~ **personală** η προσωπική φρουρά (η σωματοφυλακή) // **a fi de** ~ είμαι σκοπός (στρατιωτής, εφημερεύων γι�τρος, κ.λπ.) // **a se pune în** ~ έχω το νου μου να φυλάγομαι // **corp de** ~ το κλιμάκιο στρατιωτικού αποσπασματος που φυλάει κάτι ή κάποιον // **farmacie de** ~ τα φαρμακεία της υπηρεσίας

gardenie, gardenii ουσ. θηλ. (βοτ.) η γαρδένια (με λευκά μυρωδάτα άνθη)

garderob, garderoburi ουσ. ουδ. 1. η γκαρνταρόμπα 2. η ντουλάπα

garderobă, garderobe ουσ. θηλ. 1. η ιματιοθήκη, το ιματιοφυλάκιο 2. η γκαρνταρόμπα 3. ο ιματισμός, τα ρούχα, τα φορέματα που διαθέτει κάποιος // **a-și reinnoi garderoba** ανανεώνω τον ιματισμό μου (τα ρούχα, τα φορέματα)

garderobier-ă, garderobieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φύλακας του ιματιοφυλακίου σ'ένα θέατρο, κ.λπ.

gărdian, gardieni ουσ. αρσ. ο φύλακας

gărdină, gardini ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η εσωτερική αυλακιά σε βαρελοσανίδα

gardist, gardiști ουσ. αρσ. ο αστυφύλακας (σε αστυνομία πόλεων)

garf, garfuri ουσ. ουδ. το κομμάτι χοιρινού κρέατος από τους σπονδύλους

gargară, gargare ουσ. θηλ. 1. η γαργάρα 2. το γαργάρισμα
gargarisi, gargarisesc l. ρ. μετ. μουρμουρίζω ασαφή λόγια, γαργαρίζω ll. ρ. μέσο γαργαρίζω, κάνω γαργάρες
garnisi, garnisesc ρ. μετ. (οικ.) 1. γαρνίρω, διακοσμάω 2. περιποιούμαι κάτι ειδικά, φαγητό με γαρνιτούρα, κ.λ.π. 3. στολίζω με διακοσμητικό τρόπο
garnisire, garnisiri ουσ. θηλ. το γαρνίρισμα: η διακόσμηση, το στολίσμα
garnitură, garnituri ουσ. θηλ. 1. η γαρνιτούρα, το κόσμημα, το στολίσμα 2. το συμπλήρωμα, το συγκρότημα, η ομάδα, ο συνδυασμός 3. ο συρμός, η αμαξοστοιχία // ~ **de litere** ο συνδυασμός γραμμάτων // ~ **de mobilă** το συγκρότημα επίπλων // ~ **de robinet** η συνάρθρωση του κρουνού (του ρουμπινέ) // ~ **de tren** ο συρμός, το τραίνο, η αμαξοστοιχία // ο ~ **de pat** ένα σετ κρεβάτι (σεντόνια, μαξιλαροθήκες) // ο **friptură de porc cu ~ de cartofi prăjiți** μια μπριζόλα χοιρινό με γαρνιτούρα τηγανιτές πατάτες
garniță, garnițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το μεταλλικό δοχείο για μεταφορά γάλατος ή άλλων υγρών
garnizoană, garnizoane ουσ. θηλ. 1. η φρουρά 2. το φρουραρχείο // ~ **de coastă** η ακτοφρουρά
garoafă, garoafe ουσ. θηλ. 1. η γαρυφαλιά (φυτό) 2. το γαρυφαλλο (άνθος)
garofiță, garofițe ουσ. θηλ. το γαρυφαλάκι
garou, garouri ουσ. ουδ. το ελαστικό για σφίξιμο των φλεβών ή αρτηριών για προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας του αίματος
garson, garsoni ουσ. αρσ. το γκαρσόνι, ο σερβιτόρος
garsonieră, garsoniere ουσ. θηλ. η γκαρσονιέρα
gastric-ă, gastrici-ce επίθ. γαστρικός-ή-ό // **suc ~** το γαστρικό υγρό
gastrită, gastrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η γαστρίτιδα
gastroenterită, gastroenterite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η γαστρεντερίτιδα
gastrointestinal-ă, gastrointestinali-e επίθ. γαστρεντερικός-ή-ό
gastronom-oamnă, gastronomi-oame ουσ. αρσ. και θηλ. γαστρονόμος ο, η)
gastronomic-ă, gastronomici-ce επίθ. γαστρονομικός-ή-ό
gastronomie ουσ. θηλ. η γαστρονομία
gastroscopie, gastroscopii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η γαστροσκόπηση
gașcă, găști ουσ. θηλ. (χλευασ.) η κλίκα, η σπείρα, η συμμορία, η ομάδα // **a sparge gașca** χαλάω τη σπείρα
gata l. επίθ. αμετάβλ. 1. έτοιμος-η-ο, ετοιμασμένος 2. τελειωμένος-η-ο // ~ **de plecare** έτοιμος για ξεκίνημα // ~ **de ripostă** έτοιμος για απότομη απάντηση // ~ **oricând** είμαστε πάντα έτοιμοι // ~ **să sară în ajutor** έτοιμος να σπεύσει σε βοήθεια // **a da ~** αποτελειώνω, νικώ κάποιον // **a fi ~ să...** είναι έτοιμος να..., είναι στο σημείο να... // **el te așteaptă, e ~** αυτός σε περιμένει, είναι έτοιμος // **haine de ~** έτοιμα ενδύματα // **pe de-a ~** στα έτοιμα // **lucrările de renovare nu sunt ~** οι ανακαινιστικές εργασίες δεν είναι έτοιμες // **masa este ~** το τραπέζι είναι έτοιμο // **mănâncă de-a ~**

ξοδεύει τα χρήματα άλλων ll. **επίρ.** 1. φτάνει! 2. ετοιμάω, αρκεί
gater, gater ουσ. ουδ. το μηχανικό πριόνι, το πριονιστήρι
gaură, găuri ουσ. θηλ. η τρύπα, η οπή, το άνοιγμα μέσα σε κάποιο σώμα // ~ **de șarpe** η φιδότρυπα // **gaura cheii** η κλειδαροδότηση // **a astupa găuri** βουλώνω τρύπες (ξοφλώ χρέη) // **doar nu s-o face ~ în cer** δε χάνουμε και κάτι σπουδαίο // ο ~ **în zid** μια τρύπα στον τοίχο
gauss, gauși ουσ. αρσ. (φυσ.) το γκάους (μονάδα μετρήσεως του μαγνητικού επαγωγικού ρεύματος, του μαγνητοηλεκτρισμού)
gaz, gaze ουσ. ουδ. 1. το αέριο 2. το πετρέλαιο // ~ **de iluminat** το φωταέριο // ~ **de mină** το εύφλεκτο αέριο (το αέριο του ορυχείου) // ~ **inert (nobil)** το αέριο αργόν (το ευγενές αέριο) // ~ **metan** το αέριο μεθάνιο // ~ **natural** το φυσικό αέριο // ~ **e de esapament** το αέριο εκροής // ~ **e toxice (de luptă)** τα δηλητηριώδη αέρια (για πολεμικούς σκοπούς) // **a arde ~ul degeaba** χάνω τον καιρό μου μάταια // **doar n-am băut ~** δεν είμαι βλάκας // **turbină de ~e** η αεροστρόβιλος
gaza, gazez ρ. μετ. 1. εκθέτω σε αέρια 2. εκτοξεύω δηλητηριώδη αέρια
gazare, gazări ουσ. θηλ. 1. η δηλητηρίαση με αέρια 2. η θανάτωση με δηλητηριώδη αέρια, με ασφυξιογόνα αέρια
gazat-ă, gazafi-te επίρ. δηλητηριασμένος-η-ο (με αέρια)
gazdă, gazde l. ουσ. θηλ. 1. ο, η σπιτονοικοκύρης -ρά 2. ο αμφιτρώων, η ιδιοκτήτρια σπιτιού 3. η κατοικία του ενοικιαστή, της ενοικιαστριάς, του νοικάρη ή της νοικάρισσας 4. ο οικοδεσπότης, η οικοδέσποινα // **a primi pe cineva în ~** δέχομαι κάποιον σε φιλοξενούμενο ή σα νοικάρη στο σπίτι μου // **a sta în ~** μένω με νοίκι σε οικοδεσπότη ή σε οικοδέσποινα ή σαν οικότροφος-η σε αυτούς // **să mulțumim gazdelor pentru ospitalitatea lor** να ευχαριστήσουμε τους οικοδεσπότες για τη φιλοξενία τους ll. **επίθ. έκφρ.** **de ~ mare** από μεγάλο σπίτι (από καλή οικογένεια)
gazel, gazeluri ουσ. ουδ. το γκαζέλ (ανατολίτικο τραγούδι ή ποίημα δίστιχο με πλήρες νόημα)
gazelă, gazele ουσ. θηλ. (ζωολ.) η γαζέλλα
gazetar-ă, gazetari-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η δημοσιογράφος
gazetă, gazete ουσ. θηλ. η εφημερίδα // ~ **de perete** η εφημερίδα του τοίχου
gazetăraș, gazetărași ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο ασήμαντος δημοσιογράφος
gazetăresc-ească, gazetărești επίθ. δημοσιογραφικός-ή-ό
gazetărie ουσ. θηλ. η δημοσιογραφία, το επάγγελμα του δημοσιογράφου
gazifer-ă, gazifieri-e επίθ. γαιανθρακοφόρα κοιτάσματα (για τα κοιτάσματα που περιέχουν αέρια)
gazifică, gazific ρ. μετ. αεριοποιώ
gazificare, gazificări ουσ. θηλ. η αεριοποίηση
gazolină ουσ. θηλ. η γκαζολίνη
gazometru, gazometre ουσ. ουδ. η δεξαμενή για αποθήκευση αερίων
gazon ουσ. ουδ. η χλόη, το γρασίδι, το γκαζόν
gazona, gazon ρ. μετ. σπέρνω με γκαζόν, χλοάζω, καλύπτω με γρασίδι

gazonare, gazonări ουσ. θηλ. το χλόασμα, το χλόισμα, το σκέπασμα με γκαζόν
gazonat-ă, gazonați-te επίθ. χλοερός-ή-ό, χλοισμένος-η-ο
gazornită, gazornite ουσ. θηλ. η γκαζιέρα
gazos-oasă, gazoși-oase επίθ. αεριούχος-α-ο, αεριώδης-ης-ες // **ape gazoase** τα αεριούχα νερά
găgăuți, găgăuți ουσ. αρσ. ο ανόητος, ο βλάκας, ο χαζός
Găgăuz-ă, Găgăuzi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Γκαγκαούζης-ισσα (ο, η) (Τούρκος από τη Δοβρουτσά που μιλάει τουρκικά αλλά είναι χριστιανός II. επίθ. γκαγκαούζικος-η-ο
găina pers. 3 găinează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κοτσιλίζει, κάνει κοτσιλιά
găinar, găinari ουσ. αρσ. 1. ο κλεφτοκοτάς, ο ορνιθοκλέφτης, ο μικροκλέφτης 2. ο λωποδύτης 3. ο ορνιθώπληγος
găinaț, găinațuri ουσ. ουδ. η κοτσιλιά, το αποπάτημα πτηνών
găină, găini ουσ. θηλ. 1. η κότα, όρνιθα 2. η αλεκτορίς // **a se culca odată cu găinile** πλαγιάζω νωρίς // **cântă găina în casă** διατάζει η γυναίκα στο σπίτι
găinăreasă, găinărese ουσ. θηλ. 1. η ορνιθοπώλισσα 2. η ορνιθοκόμος 3. μτφ. η λωποδύτρια, η λωποδύτισσα, η μικροκλέφτρα
găinărie, găinării ουσ. θηλ. 1. ο ορνιθώνας, το ορνιθοτροφείο 2. οικ. η μικροκλεψιά, η μικροκλοπή, η λωποδυσία // **se ține de găinării** ασχολείται με τις μικροκλοπές
găinața pers. 3 găinațeară ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ιδ. găina
găinușă, găinușe ουσ. θηλ. 1. η κοτούλα, η πουλάδα, η πουλακίδα 2. αστρ. η Πούλια
găitan, găitane ουσ. ουδ. (αρχ.) το γαϊτάνι // **a merge ~** πάει ομαλά
găitănă-ă, găitănă-ți-te επίθ. (αρχ.) με γαϊτάνια
găitani, găitane ρ. μετ. (αρχ.) κεντώ με γαϊτάνια ή φτιάχνω γαϊτάνια
gălăgie ουσ. θηλ. 1. ο θόρυβος, η παραχή, η βοή, η φασαρία 2. η οχλοβοή 3. ο ντόρος, ο πάταγος // **a face ~** κάνω θόρυβο, θορυβώ
gălăgios-oasă, gălăgioși-oase επίθ. 1. θορυβοποιός-ός-ό, παραγοποιός-ός-ό, φασαριόζος-α-ικο 2. θορυβώδης-ης-ες, παταγώδης-ης-ες
gălbează, gălbeze ουσ. θηλ. η κλαπάτσα, η διστομίαση (η αρρώστια των ζώων, προβάτων, κ.λ.π.)
gălbejeală ουσ. θηλ. η κιτρινίλα, η κιτρινάδα, η χωρότητα, η χλωμάδα
gălbeji, gălbejesc ρ. αντων. (λαϊκ.) χωριάζω, χωραίνω, κιτρινίζω, χλωμαίζω
gălbejit-ă, gălbejiți-te επίθ. (λαϊκ.) κιτρινιάρης-α-ικο, χλωμασμένος-η-ο, χωρός-ής-ό
gălbenea, gălbenele ουσ. θηλ. (βοτ.) το κιτρινολούλουδο, το φυτό νεκράνθεμο το αρουραίο
gălbenelă, gălbeneți, gălbenele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η χλωμάδα, η κιτρινάδα 2. η κιτρινή φυτική βαφή
gălbeni, gălbene I. ρ. μετ. κιτρινιάζω, κάνω κάτι κίτρινο II. ρ. αμ. κιτρινιάζω, χωριάζω, κιτρινίζω III. ρ. μέσο γίνωμαι κίτρινος, χλομαίζω, κιτρινίζω
gălbenuș, gălbenușuri ουσ. ουδ. το κιτρινάδι, το κίτρινο, ο κρόκος του αυγού

gălbinaire, gălbinaři ουσ. θηλ. (ιατρ.) η κιτρινάδα, ο ίκτερος
gălbiori-oară, gălbiori-oare I. επίθ. (λαϊκ.) 1. κιτρινούτσικος-η-ο 2. ξανθός-ιά-ό II. ουσ. αρσ. το χρυσό νόμισμα (υποκοριστικό)
gălbui-uie, gălbui επίθ. κιτρινωπός-ή-ό
găleată, găleți ουσ. θηλ. ο κουβάς, ο κάδος // **a ploua cu găleata** βρέχει με το τουλούμι, η βροχή είναι ραγδαία // **o ~ de apă** ένας κουβάς νερό
găligan, găligani ουσ. αρσ. (χλευασ. και οικ.) ο κρεμαντάλας, ο μαντράχαλος
gălușcă, găluște ουσ. θηλ. (μαγ.) ο κεφτές από ζυμαρί, σμιγνάλι, κ.λ.π. βρασμένος σε σουπά ή και χωριστά // **ειρ. a înghiți gălușca** αναγκάστηκε με τη βία να κάνει κάτι
gămălie, gămălii ουσ. θηλ. το κεφάλι της βελόνας, του καρφιού, του σπέρτου, κ.λ.π. // **ac cu ~** η καρφίτσα
găoace, găoci ουσ. θηλ. 1. το κέλυφος, το τσόφλι 2. φλοιός ενός καρπού (καρύδι, βαλανίδι, κ.λ.π.) // **a ieși din ~** βγήκε από το τσόφλι
grădinar, grădinare ουσ. ουδ. το εργαλείο του βαρλοποίου για χάραξη των εσωτερικών αυλακιών σε βαρλοσανίδες
gărduleț, gărdulețe ουσ. ουδ. ο μικρός φράχτης
gărdurăriță, gărdurărițe ουσ. θηλ. (βοτ.) ο ακαθώστος θάμνος για ζωντανούς φράχτες
gărgăriță, gărgărițe ουσ. θηλ. (εντομ.) η σιταρόψειρα, είδος εντόμου σιτόφيلου
gărgăun, gărgăuni ουσ. αρσ. 1. η σφήκα 2. ο βόμβος // **a fi cu ~ în cap** το να έχει κανείς (παραξενιές, ιδιοτροπίες) // **a scoate cuiuă ~ în din cap** το να κάνει κανείς κάποιον να ξεχάσει τις παραξενιές του
găselineți, găselniti ουσ. θηλ. το εύρημα
găsi, găsesc I. ρ. μετ. 1. βρίσκω, ευρίσκω 2. νομίζω, μου φαίνεται αυτό που ζητώ 3. ανακαλύπτω 4. πετυχαίνω 5. χτυπώ (στόχος ή κακό) // **găsesc că nu e drept** νομίζω / μου φαίνεται πως δεν είναι σωστό // **a ~ cu cale, a ~ de cuviniță** θεωρώ σκόπιμο (φρόνιμο) // **a ~ eco** το να βρει κανείς / ακοή // **a-și ~ beleaua** βρίσκω το μπελά μου // **a-și ~ mormântul** βρίσκει τον τάφο του // **a-și ~ nașul** βρίσκει τον μάστορά του, βρίσκει στην εξουσία άλλοι // **a-și găsi omul** βρίσκει τον άνθρωπό μου // **ce-ai găsit?** τι σε βρήκε; τι έπαθες; // **nu găsesc nimic deosebit** δε βρίσκω τίποτε το ιδιαίτερο // **să te găsesc sănătos** να σε βρω υγιή / σε υπεαί // **și-ai găsit!** το βρήκες! / ούτε να το σκέφτεσαι! II. ρ. μέσο 1. βρίσκομαι, ευρίσκομαι 2. υπάρχω // **mă găsesc într-o situație grea** βρίσκομαι σε μια δύσκολη κατάσταση
găsiire, găsiiri ουσ. θηλ. 1. η εύρεση, το εύρημα, η ανεύρεση 2. η ανακάλυψη, η επινόηση
găsit ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το εύρημα // **bun ~!** καλώς σας βρήκα!
găsit-ă, găsiți-te επίθ. ευρημένος-η-ο // **copilul ~** το εύρημα
găsitore-oare, găsitore-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ευρετής-έτρια (ο, η) // **-ului mare recompensă** στον ευρετή μεγάλη αμοιβή
găteală, găteali ουσ. θηλ. 1. το στόλισμα, ο στολισμός 2. το στολίδι
găteji, găteje ουσ. ουδ. 1. το φρύγανο, τα φρύγανα 2. το ξερόκαδο για άναμμα φωτιάς
găti, gătesc I. ρ. μετ. 1. ντύνω με ρούχα 2. στολίζω, καλλωπίζω 3. μαγειρεύω, φτιάχνω φαγητό I. ρ.

μέσο 1. ντύνομαι 2. στολίζομαι, καλλωπίζομαι, συγυρίζομαι // **ea se gătea de un ceas** αυτή στολίζόταν από μια ώρα // **orașul se gătea de sărbătoare** η πόλη προετοιμαζόταν για τη γιορτή

gătire, gătiri ουσ. θηλ. 1. το μαγείρεμα 2. το συνύρισμα, ο στολισμός, το καλλώπισμα

gătit ουσ. ουδ. 1. το μαγείρεμα 2. το συνύρισμα

gătit-ă, gătiți-te επιθ. 1. ντυμένος-η-ο, καλοντυμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο 2. (για φαγητό) μαγειρευτός-ή-ό, μαγειρεμένος-η-ο

găunoși-oasă, găunoși-oase επιθ. 1. κούφιος-α-ο 2. μτφ. κενός-ή-ό // **dinte** ~ το κούφιο δόντι // **nucă ~oasă** το κουφοκάρυδο

găunoși, găunoșesc l. ρ. μετ. (λαϊκ.) κουφώνω, κάνω κάτι άδσιο εσωτερικά ll. ρ. μέσο γίνομαι κούφιος, αποχτώ κουφάλα, κούφωμα

găurea, găurică, găurele ουσ. θηλ. η τρυπίτσα, η τρυπούλα

găuri, găuresc l. ρ. μετ. τρυπώ, τρυπάω, ανοίγω τρύπα ll. ρ. μέσο τρυπιέμαι

găurire, găuriri ουσ. θηλ. το τρύπωμα, το τρύπημα

găurit ουσ. ουδ. ιδ. găurire

găurit-ă, găuriți-te επιθ. 1. τρυπημένος-η-ο, τρύπιος-ια-ιο, τρυπητός-ή-ό 2. κούφιος-ια-ιο // **sacul** ~ το τρύπιο τσουβάλι

găvan, găvane ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το κούφωμα 2. η ξύλινη γαβόθα (ξύλινο αγγείο)

găzar, găzari ουσ. αρσ. ο πετρελαιοπώλης (πλανόδιος)

găzarie, găzării ουσ. θηλ. το πρατήριο πώλησης πετρελαίου

găzdui, găzduiesc l. ρ. μετ. φιλοξενώ, στεγάζω // **vila găzduiește mulți turiști** η βίλα στεγάζει πολλούς τουρίστες ll. ρ. αμ. 1. φιλοξενούμαι, καταλύω, στεγάζομαι 2. μένω σε ξένο σπίτι

găzduire, găzduiri ουσ. θηλ. 1. η στέγαση 2. η φιλοξενία

găde, găzi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο μπόνιγας, ο δήμιος

gădila, gădil l. ρ. μετ. γαργαλάω ll. ρ. μέσο γαργαλέμαι

gădilar, gădilări ουσ. θηλ. το γαργάλημα, το γαργαλητό

gădilătură, gădilături ουσ. θηλ. το γαργάλισμα, το γαργάλημα

gădilici, gădiliciuri ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) το γαργάλημα // **a avea ~ la limbă** έχω γαργάλημα στη γλώσσα (λέω φλυαρίες)

gădilicioși-oasă, gădilicioși-oase επιθ. γαργαλιστικός-ή-ό

găfâi, găfâi ρ. αμ. 1. αγκομαχώ, ασθμαίνω 2. λαχανιάζω, κοντανασαίνω

găfâială, găfâieli ουσ. θηλ. 1. το αγκομάχημα, το αγκομαχητό 2. το λαχνίασμα, η πνευστίαση

găfăit ουσ. ουδ. το αγκομαχητό, το λαχνίασμα, η δύσπνοια

găfăitor-oare, găfăitori-oare επιθ. λαχανιασμένος-η-ο

găgâi pers. 3 găgâie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κάνω γκα-γκα (ο ήχος στις πάπιες και τις χήνες)

găgâit, găgăituri ουσ. ουδ. ο γκαγκαρισμός (των παπιών ή των χηνών)

găgâlice, găgâlici ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) μικρούλη-α (ο, η), μικροκαμωμένος-η (ο, η)

gâl επιφ. γλου-γλου

gâlcă, gâlci ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. (ιατρ.) οι χοιράδες, τα χελώνια 2. ο κόμπας (στα νήματα)

gâlceavă, gâlcevi ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το μάλωμα, η λογομαχία, η φιλονικία, ο τσασκωμός, ο καβγάς

gâlcevitor-oare, gâlcevitori-oare επιθ. 1. φιλονικος-η-ο, καβγατζ(δικος)-η-ο 2. δύστροπος-η-ο

gâlgâi, gâlgâi ρ. αμ. γαργαρίζω (κυλάει το νερό, υγρό)

gâlgăire, gâlgăiri ουσ. θηλ. ο γλουγλουκισμός, το γλου-γλου, το γουργούρισμα

gâlgăit ουσ. ουδ. το γουργούρισμα, το γουργουρητό

gâlgăitură, gâlgături ουσ. θηλ. το γουργούρισμα

gând, gânduri l. ουσ. ουδ. 1. ο νους, η σκέψη, το λογικό 2. ο λογισμός, το νόημα, η ιδέα 3. η πρόθεση, ο σκοπός, η προαίρεση // ~ **intim** η ενδομυχή σκέψη // **a avea de ~** σκοπεύω, έχω στο νου // **a frământa ~ul** το βασανίζω τη σκέψη // **a fi cufundat în ~uri** βρίσκομαι σε βαθύ στοχασμό // **a-i da cuiva prin ~** του έρχεται κάποιου στο νου / **a-l bate ~ul** το σκέφτεται, έχει κατά νου // **a-și face ~uri** ανησυχώ, σκέφτομαι και προσέχω // **a-și lua ~ul** το θνάζω από το νου μου // **a-și pune în ~** έχω κατά νου, σκοπεύω // **a nu sta mult pe ~uri** δε κάθεται να συλλογιστεί πολύ, δε διατάζει // **a pune cuiva ~ rău** έχω για κάποιον κακό σκοπό, θέλω να του κάνω κακό // **a pune pe ~uri** απασχολώ τη σκέψη // **a sta pe ~uri** το καλοζυγιάζω, βρίσκομαι σε διαταγμό, σε επιφύλαξη // **a venit cu ~ bun** ήρθε με καλή πρόθεση // **când cu ~ul nu gândești** εκεί που δεν το περιμένεις // **ce ~uri ai?** τί προθέσεις έχεις; // **de departe de mine ~ul** ούτε που μου πέρασε απ' το μυαλό κάτι τέτοιο // **dus pe ~uri** απορροφημένος με τη σκέψη // **i-a ieșit din ~** του βγήκε απ' το νου // **nici ~!** ούτε λόγος να γίνεται // **să-l smulgă din ~urile sale** να τον αποτραβήξει από τις σκέψεις του // **să-și adune ~urile** να συγκεντρώσει τα λογικά του // **un ~ i-a trecut prin minte** μια ιδέα του πέρασε στη σκέψη ll. επιφ. έκφρ. **cu ~ul** νοερά

gândac, gândaci ουσ. αρσ. το σκαθάρι // ~ **de bucătărie** η κατσαρίδα, η βλάττη

gândăcel, gândăcei ουσ. αρσ. το σκαθαράκι

gândi, gândesc l. ρ. μετ. σκέφτομαι, νομίζω, θεωρώ, έχω τη γνώμη, την ιδέα // **el nu spune tot ce gândește** αυτός δε λει όλα όσα σκέφτεται ll. ρ. αμ. 1. σκέφτομαι, συλλογίζομαι, συλλογιέμαι 2. λογίζομαι, συλλογιέμαι 3. λογιέυομαι, γίνομαι λογικός, λογίζομαι // **ce gândești?** τί συλλογιέσαι; // **mă gândesc la el** σκέφτομαι σ' αυτόν ll. ρ. μέσο 1. στοχαζόμαι, συλλογιέμαι, σκέφτομαι 2. διανοούμαι // **nici să te gândești la așa ceva** ούτε να το συλλογιέσαι κάτι τέτοιο // **trebuie să mă mai gândesc la problema aceasta** πρέπει να σκέφτομαι επί πλέον σ' αυτό το πρόβλημα

gândire, gândiri ουσ. θηλ. 1. η σκέψη, η συλλογή, ο συλλογισμός, ο στοχασμός 2. η νόηση, η διάνοηση, το λογικό, το διάνημα, ο νους, ο λογισμός, ο διαλογισμός // ~ **a acestui filozof** η φιλοσοφία αυτού του φιλόσοφου

gândit-ă, gândiți-te επιθ. 1. συλλογισμένος-η-ο, λογαριασμένος-η-ο 2. λογικός-ή-ό, μελετημένος-η-ο

gânditor-oare, gânditori-oare l. επιθ. σκεπτικός-ή-ό, συλλογισμένος-η-ο, στοχαστικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. στοχαστής (ο, η) 2. διανοούμενος-η (ο, η), διανοητής-ήτρια (ο, η) 3. φιλόσοφος (ο, η)

gânganie, gângănii ουσ. θηλ. το ζουζούνη, το ζουζούλο, το ζωύφιο
gângav-ă, gângav-e I. *επίθ.* 1. τραυλός-ή-ό, τσευδός-ή-ό, ψευδός-ή-ό 2. βραδύγλωσσο-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. τραυλός-ή (ο, η), βραδύγλωσσο-η (ο, η)
gângăveală, gângăveli ουσ. θηλ. 1. ο τραυλισμός, το τσεβδισμα, η τραυλότητα, η βραδυγλωσσία 2. ο ψευδισμός, το τραύλισμα, το ψέλλισμα
gângăvi, gângăvesc I. *ρ. μετ.* τραυλίζω, προφέρω ελαττωματικά τις λέξεις, ψευδίζω II. *ρ. αμ.* τσευδίζω, ψευδίζω
gânguri, gânguresc I. *ρ. μετ.* ψελλίζω II. *ρ. αμ.* γουργουρίζω (περιστέρια)
gângurire, gânguriri ουσ. θηλ. το ψέλλισμα, ο γουργουρισμός
gângurit ουσ. ουδ. ιδ. gângurire
gânsac, gânsaci ουσ. αρσ. (λαϊκ.) η αρσενική χίνα
gârbace, gârbace ουσ. ουδ. το μαστίγιο, ο βούρδουλας, η βίτσα, το κνούτο
gârbiță, gârbițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο τράχηλος, ο αυχένας, ο σβέρκος // *a muia gârbița* χαμηλών τον τράχηλο, υποτάσσομαι
gârbov-ă, gârbovi-e *επίθ.* 1. καμπουρωτός-ή-ό, καμπουριστός-ή-ό, σκυφτός-ή-ό 2. σκεβρωμένος-η-ο
gârbovi, gârbovesc I. *ρ. μετ.* καμπουριάζω, κυρτώνω, λυγίζω // *anii l-au -t* τα χρόνια τον καμπουρίσαν II. *ρ. μέσο* κάνω καμπούρα, γίνομαι καμπουρήρας, καμπουριάζω λόγω γερατειών
gârboviță, gârbovițe *επίθ.* 1. καμπουρωτός-ή-ό, καμπουρήρας-α-ικο 2. κυρτός-ή-ό
gârlă, gârle I. ουσ. θηλ. το ποτάμι, το ρυάκι, το ρεύμα νερού // *a da pe* ~ ρίχνω στο ποτάμι, ξεοδεύω χωρίς μέτρο / ασυλλόγιστα // *a se duce pe* ~ πάει στο ποτάμι (χάθηκε οριστικά, ανεπανόρθωτα) II. *επίρ.* ποταμηδόν, σαν ποτάμι, άφθονα
gârlici, gârliciuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η στενή είσοδος σε υπόγειο ή σε καλύβα
gârneaș ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος βελανιδιάς (με σιο κορμό με μεγάλα μακριά φύλλα χωρίς μίσχο)
gârniță, gârnițe ουσ. θηλ. ιδ. gârneaș
gârnișet, gârnișete ουσ. ουδ. το δασοτόπι με βελανιδιές
gâscan, gâscani ουσ. αρσ. η αρσενική χίνα
gâscă, gâște ουσ. θηλ. 1. η χίνα 2. *μτφ.* αφελής, ανόητος-η // *a strica orzul pe gâște* ξεοδεύω αλόγιστα, χωρίς σκέψη // *boboc de ~* το χηνάρι
gâsculiță, gâsculițe ουσ. θηλ. 1. το χηνάρι, η μικρή χίνα 2. *μτφ.* η ανόητη γυναίκα (η εύπιστη)
gât, gâturi ουσ. ουδ. ο λαιμός // *-ul sticlei* ο λαιμός της μπουκάλας // *a da pe ~* πίνω μονορρούφι (*κυρίως* ποτό) // *a face ~* θυμώνω, εκνευρίζομαι // *a fi sătul până în ~* είμαι χορτάτος έως το λαιμό // *a-și frânge -ul* σπάζω το λαιμό μου, παθαίνω συμφορά // *a-și rupe -ul* το να μην πετυχαίνει κανείς το σκοπό του // *a lua de ~ pe cineva* υποχρεώνω κάποιον // *a se arunca de -ul cuiva* ζητώ την προστασία κάποιου // *a strânge de ~* στραγγαλίζω, εξαναγκάζω κάποιον // *a suci -ul* γυρίζω το λαιμό
gâtîșor, gâtîșoare ουσ. ουδ. το λαιμουδάκι
gâtlan-ă, gâtlan-e I. *επίθ.* με λαιμό, που μοιάζει με λαιμό II. ουσ. ουδ. ο λαιμός

gâtlej, gâtlejuri ουσ. ουδ. ο λάρυγγας
gâtui, gâtui I. *ρ. μετ.* 1. στραγγαλίζω, καταπνίγω 2. σφίγγω το λαιμό του θύματος (με βρόχο ή με τα χέρια) II. *ρ. μέσο* γίνομαι στενός, ελαττώνομαι
gâtuire, gâtuiuri ουσ. θηλ. 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός 2. το πνίξιμο 3. το κώλυμα, το εμπόδιο, το εμπόδιο // *a circulației rutiere* η κυκλοφοριακή συμφόρηση
găză, găze ουσ. θηλ. το μικρό πτητικό έντομο, το ζουζούνη
gealăt, gealaf ουσ. αρσ. (χλευασ. και οικ.) 1. ο μόνγιας, ο δήμιος 2. *μτφ.* ο αντρείος, ο μπράβος, ο γενναίος
gealău, gealăe ουσ. ουδ. η πλάνη, το ροκάνι (εργαλείο του ξυλουργού)
geam, geamuri ουσ. ουδ. 1. το τζάμι, το γυαλί 2. η τζαμαρία 3. ο υαλοπίναξ 4. το παράθυρο // *~ mat* το θαπίο (σκοτεινό) τζάμι // *copilul a spart un ~* το παιδί έσπασε ένα τζάμι // *deschide -ul!* άνοιξε το παράθυρο!
geamandură, geamanduri ουσ. θηλ. η σηματοδούρα, ο σημαντήρας // *să ne oprim la ~* να σταματήσουμε στη σηματοδούρα
geamantan, geamantane ουσ. ουδ. η βαλίτσα
geamăn-ă, gemeni-e *επίθ.* δίδυμος-η-ο // *frate ~ o* δίδυμος αδελφός // *mușchi gemeni* οι δίδυμοι μύς (της γάμπας)
geamăt, gemete ουσ. ουδ. 1. το γογγυτό, ο γογγυσμός, το βογγητό 2. ο στεναγμός, η βοή, το βουητό
geambaș, geambași ουσ. αρσ. ο ζωέμπορος
geambașlăc, geambașlăcuri ουσ. ουδ. το τζαμπασιλάκι, η ζεμπορορία
geamgiu, geamgii ουσ. αρσ. ο τζαμάς, αυτός που βάζει τα τζάμια
geamie, geamii ουσ. θηλ. το τζαμί, ο μουσουλμανικός ναός
geamlăc, geamlăcuri ουσ. ουδ. το τζαμιλάκι, η τζαμαρία
geamparale ουσ. θηλ. πληθ. ρουμανικός λαϊκός χορός με γρήγορο ρυθμό
geană, gene ουσ. θηλ. 1. το τσίνερο, η βλεφαρίδα, το μαποτσίνερο, το ματόκλαδο 2. *μτφ.* η στενή λωρίδα φωτός πάνω σε λόφο, σε σύννεφο, κ.λ.π. // *a privi printre gene* κοιτάζω με μισανοιγμένα μάτια // *o ~ de lumină* μια λωρίδα φωτός // *o fată cu gene blonde* ένα κορίτσι με ξανθά τσίνερα
geantă, genți ουσ. θηλ. 1. η τσάντα, η γυναικεία τσάντα 2. ο χαρτοφύλακας, το χαρτοφύλακιο 3. η πήρα, το ταγάρι, ο κυνηγετικός σάκος 4. το σακίδιο, η σακούλα
gel ουσ. ουδ. (χημ.) η πηχτή ύλη, η ζελατίνη, η ζελατίνα, η πηκτίνη, η γέλη
gelatinoasă, gelatinoși-oase *επίθ.* πηχτός-ή-ό, με μορφή ζελατινός
gelifica, gelific *ρ. μετ.* πηγνύω, πήζω, το κάνω ζελέ
gelos-oasă, gelosi-oase *επίθ.* ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο, φθονερός-ή-ό
geloze, gelozii ουσ. θηλ. 1. η ζήλια, η ζηλοτυπία 2. ο φθόνος
gelui, geluiesc *ρ. μετ.* 1. πλανίζω, ροκανίζω 2. λειαίνω επιφάνεια ξύλου
geluire, geluiuri ουσ. θηλ. το ροκάνισμα, το πλάνισμα
geluit-ă, geluiți-te *επίθ.* 1. ροκανισμένος-η-ο, πλανισμένος-η-ο 2. λειός-α-ο

gem, gemuri ουσ. θηλ. το σακχαρόπηκτο, το ζαχαρωτό από φρούτα
gemă, geme ουσ. θηλ. 1. ο πολύτιμος λίθος 2. το ορυκτό // **sare** ~ το ορυκτό άλας
geme, gem ρ. αμ. 1. στενάζω, βογκώ, αναστενάζω, γογγύζω 2. **μτφ.** αντηχώ υπόκωφα, είμαι γεμάτος-η-ο // **bolnavul** ~ ο άρρωστος γογγύζει // **teatrul -a de lume** το θέατρο αντηχούσε υπόκωφα από κόσμο (ήταν γεμάτο από κόσμο)
geminajie, gemații ουσ. θηλ. 1. η σύζευξη, το ζευγάρωμα 2. η σύνδεση προσώπων ή πραγμάτων ανά δύο
gemuleț, gemulețe ουσ. ουδ. το μικρό τζάμι, το παραθυράκι
gen, genuri ουσ. ουδ. 1. το γένος 2. το σόι 3. το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό) 4. (γραμμ.) γένος (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο) 5. το είδος (με χρησιμοποίηση σε ευρύτερη έννοια) // **-ul dramatic** η δραματοποιία // **-ul epic** ο πεζός λόγος // **-ul liric** ο ποιητικός λόγος // **-ul masculin** το αρσενικό γένος // **-ul oratoric** ο ρητορικός λόγος // **acest om e unic în -ul lui** αυτός ο άνθρωπος είναι μοναδικός // **ce ~ de pălărie doriți?** τι είδους καπέλο θέλετε; // **o lucrare de acest ~** ένα έργο αυτού του είδους
genă, gene ουσ. θηλ. (βιολ.) το γονίδιο (μεταδίδει τα χαρακτηριστικά της κληρονομικότητας)
genealogic-ă, genealogici-ce επίθ. γενεαλογικός-ή-ό // **arbore** ~ το γενεαλογικό δέντρο
genealogie, genealogii ουσ. θηλ. η γενεαλογία
genera pers. 3 generează ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) 1. γεννάω, τεκνοποιώ 2. προξενώ, παράγω κάτι νέο, δημιουργώ
general, generali ουσ. αρσ. ο στρατηγός // ~ **de corp de armată** ο στρατηγός σώματος στρατού
general-ă, generali-e I. επίθ. 1. γενικός-ή-ό 2. συνολικός-ή-ό 3. καθολικός-ή-ό 4. κοινός-ή-ό // **caractere** ~e οι γενικοί χαρακτήρες, τα γενικά χαρακτηριστικά // **director** ~ ο γενικός διευθυντής // **cultură** ~ă η γενική μόρφωση // **interes** ~ το γενικό συμφέρον II. **επιρ. έκφρ.** **în ~** γενικά, γενικώς, σε γενικές γραμμές // **a lua lucrul în** ~ το να πάρει κανείς τα πράγματα συνολικά III. ουσ. ουδ. ~ **ul și particularul** το γενικό και το ιδιωτικό
generalisim, generalisimi ουσ. αρσ. (στρατ.) ο στρατηλάτης, ο αρχιστράτηγος
generalitate, generalități ουσ. θηλ. η γενικότητα, η καθολικότητα, (στον πληθ.) οι γενικότητες
generaliza, generalizez I. ρ. μετ. γενικεύω, ανάγω κάτι σε γενική αρχή, καθολικεύω II. ρ. μέσο γενικεύομαι, δέχομαι γενίκευση, μπορώ να γενικεύσω
generalizabil-ă, generalizabili-e επίθ. γενικεύσιμος-η-ο
generalizare, generalizări ουσ. θηλ. η γενίκευση-το να καταστεί κάτι γενικό, η καθολίκευση
generalizat-ă, generalizați-te επίθ. γενικευμένος-η-ο
generalizator-oare, generalizatori-oare επίθ. γενικευτικός-ή-ό
generare, generări ουσ. θηλ. η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα 2. η δημιουργία, η παραγωγή
generator-oare, generatori-oare I. επίθ. 1. γενεσιουργός-ή-ό 2. δημιουργικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) η γεννήτρια

generație, generații ουσ. θηλ. 1. η γενιά, η γενεά 2. η ηλικία, ο χρόνος ζωής 3. το σύνολο ατόμων που έχουν γεννηθεί στον ίδιο χρόνο 4. **μτφ.** η τάξη, η κατηγορία // **din ~ în** ~ από γενεά σε γενεά // **tânără** ~ η νέα γενεά // **teoria -i spontane** η θεωρία της αυθόρμητης γενεάς
genere ουσ. ουδ. // **în ~** γενικά, γενικώς, σε γενικές γραμμές
generic-ă, generici-ce I. επίθ. γενικός-ή-ό, καθολικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο τίτλος, το περιεχόμενο, η γενικότητα
generos-oasă, generoși-oase I. επίθ. 1. γενναιοδωρός-η-ο, φιλότιμος-η-ο, απλοχέρης-α-ικο 2. γόνιμος-η-ο 3. **μτφ.** ευγενής-ής-ές, γενναιοψυχός-η-ο II. **επιρ.** 1. γενναιοδωρα, φιλότιμα, απλόχερα 2. δαψιλώς
generozitate ουσ. θηλ. 1. η γενναιοδωρία, η γενναιοφροσύνη, η φιλοτιμία, η μεγαλοδωρία 2. η δαψιλεία
genetic-ă, genetici-ce I. επίθ. γενετικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η γενετική
geneză, geneze ουσ. θηλ. 1. η γένεση, η δημιουργία 2. η καταγωγή 3. η Γένεση // **geneza unui roman** η δημιουργία ενός μυθιστορήματος
genial-ă, geniali-e επίθ. μεγαλοφυής-ής-ές, ιδιοφυής-ής-ές // **omul** ~ ο μεγαλοφυής άνθρωπος
genialitate ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοφυΐα, η ιδιοφυΐα 2. η μεγάλη διάνοια, το έξοχο πνεύμα
genital-ă, genitáli-e επίθ. γενετήσιος-α-ο, γεννητικός-ή-ό // **funcțiile -e** οι γενετήσιες λειτουργίες // **organele** ~e τα γεννητικά όργανα
genitiv, genitive ουσ. ουδ. (γραμμ.) η γενική πτώση
genitival-ă, genitivali-e επίθ. της γενικής πτώσης
genito-urinar-ă, genitourinari-e επίθ. (ανατ.) ουρογεννητικός-ή-ό
geniu, genii I. ουσ. ουδ. 1. η μεγαλοφυΐα, η ιδιοφυΐα, το δαιμόνιο, το ταλέντο 2. **μυθ.** το πνεύμα (το καλό ή το κακό) 3. **στρατ.** το μηχανικό // ~ **rare** η σπάνια ιδιοφυΐα II. **επιθ. έκφρ.** **de ~** ιδιοφυής-ής-ές // **artist de ~** ο ιδιοφυής καλλιτέχνης
genocid, genociduri ουσ. ουδ. η γενοκτονία, η προμελετημένη ανθρωποκτονία στον πληθυσμό ενός έθνους
genotip, genotipuri ουσ. ουδ. ο γενετικός τύπος, το σύνολο των κληρονομικών ιδιοτήτων ενός οργανισμού
gentil-ă, gentili-e επίθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο, αβρός-ή-ό 2. χαριτωμένος-η-ο 3. ευγενής-ής-ές
gentilețe ουσ. θηλ. 1. η φιλοφρόνηση, η φιλοφροσύνη, η λεπτή συμπεριφορά, η αβρότητα, η αβροφροσύνη 2. η ευγένεια
gentilom, gentilomi ουσ. αρσ. ο ευπατρίδης, ο ευγενής, ο αριστοκράτης
gentleman, gentlemen ουσ. αρσ. ο τζέντλεμαν
gentuță, gentuțe ουσ. θηλ. το τσαντάκι, η μικρή τσάντα
genuflexiune, genuflexiuni ουσ. θηλ. η γονυκλισία
genunchi, genunchi ουσ. αρσ. το γόνατο // **a cădea în ~** πέφτω στα γόνατα // **a i se tăia cuiuă -i** μου κόβονται τα γόνατα (από κούραση) // **a se așeza în ~** γονατίζω, κάθομαι στα γόνατα // **cu -i la gură** κουβαριασμένος-η-ο // **în ~** στα γόνατα, γονατιστός-ή-ό
genunchieră, genunchiere ουσ. θηλ. το επιγονάτιο

genune, genuni ουσ. θηλ. το βάραθρο, η άβυσσος, το χάσμα, η απόκρημνη χαράδρα
geocentric-ă, geocentrice-ce επίθ. γεωκεντρικός-ή-ό
geocentrism ουσ. ουδ. η γεωκεντρική αντίληψη
geodezie-ă, geodezici-ce επίθ. γεωδαιτικός-ή-ό // **punct** ~ το γεωδαιτικό σημείο (από όπου γίνονται οι μετρήσεις)
geodezie ουσ. θηλ. η γεωδαισία
geofizic-ă, geofizici-ce Ι. επίθ. γεωφυσικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. η γεωφυσική (η φυσική διάπλαση της γης)
geogenie ουσ. θηλ. η γεωγονία
geograf-ă, geografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. γεωγράφος (ο, η)
geografic-ă, geografici-ce επίθ. γεωγραφικός-ή-ό // **date** -e τα γεωγραφικά δεδομένα // **hartă** -ă ο γεωγραφικός χάρτης // **vecinătate** -ă η γεωγραφική γειτνίαση
geografie ουσ. θηλ. η γεωγραφία // ~ **lingvistică** η γλωσσολογική γεωγραφία
geolog-ă, geologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. γεωλόγος (ο, η)
geologic-ă, geologici-ce επίθ. γεωλογικός-ή-ό
geologie ουσ. θηλ. γεωλογία
geometric-ă, geometrici-ce επίθ. γεωμετρικός-ή-ό // **desen** ~ το γεωμετρικό ιχνογράφημα // **loc** ~ ο γεωμετρικός τόπος // **medie** -ă ο γεωμετρικός μέσος όρος // **progresie** -ă η γεωμετρική πρόοδος
geometrie ουσ. θηλ. η γεωμετρία
geometru-ă, geometri-e ουσ. αρσ. και θηλ. γεωμέτρης (ο, η)
geopolitică ουσ. θηλ. η γεωπολιτική
Georgian-ă, Georgieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. Γεωργιανός-ή (ο, η) (κάτοικος της Γκρούζιας)
geosferă ουσ. θηλ. η γεωσφαίρα
geosinclinal, geosinclinala ουσ. ουδ. το σύγκλινο
geotectonic-ă, geotectonici-ce Ι. επίθ. γεωτεκτονικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. η γεωτεκτονική, η τεκτονική (η κατάσταση των πετρωμάτων του φλοιού της γης)
geotermal-ă, geotermali-e επίθ. γεωθερμικός-ή-ό (για τις πηγές με θερμό νερό)
geotermic-ă, geotermici-ce επίθ. γεωθερμικός-ή-ό // **treaptă** -ă η γεωθερμική βαθμίδα
geotermie ουσ. θηλ. η γεωθερμία
geotropism ουσ. ουδ. ο γεωτροπισμός
Gepid, Gepizi ουσ. αρσ. (ιστ.) οι Γεπίδες (οι Σκανδιναβοί)
ger, geruri ουσ. ουδ. η παγωνιά, ο παγετός, το δυνατό κρύο
gera, gerez ρ. μετ. (λογιστ.) διαχειρίζομαι για το λογαριασμό άλλου
gerant-ă, geranți-te ουσ. αρσ. και θηλ. (λογιστ.) ο, η διαχειριστής-ίστρια για το λογαριασμό άλλου
Gerar ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο Γενάρης, ο Ιανουάριος
geriatrie ουσ. θηλ. η γηριατρική
German-ă, Germani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γερμανός-ίδα (ο, η) ΙΙ. επίθ. γερμανικός-ή-ό // **limba** -ă η γερμανική γλώσσα, τα γερμανικά
germanic-ă, germanici-ce επίθ. γερμανικός-ή-ό // **limbi** -e οι γερμανικές γλώσσες
germanism, germanisme ουσ. ουδ. ο γερμανισμός, ο ιδιωματισμός της γερμανικής γλώσσας
germaniu ουσ. ουδ. (χημ.) το γερμάνιο (χημικό στοιχείο)

germaniza, germanizez Ι. ρ. μετ. εκγερμανίζω ΙΙ. ρ. μέσο εκγερμανίζομαι
germen, germeni Ι. ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. η φύτρα, το φυτό 2. το έμβρυο, ο σπόρος ΙΙ. επιρ. έκφρ. **în germene** στη φύτρα, στο έμβρυο, πριν από τη γέννησή του, ό,τι δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα
germina pers. 3 germinază ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) φυτρώνω, φύομαι, βλασταίνω, βλαστάνω
Germinal ουσ. αρσ. ο έβδομος μήνας στο ημερολόγιο της Γαλλικής Επανάστασης (21 Μαρτίου-18 Απριλίου)
germinare, germinări ουσ. θηλ. το φύτρωμα, η βλάστηση
germinativ-ă, germinativ-e επίθ. φυτρωτικός-ή-ό, βλαστατικός-ή-ό
germinator-oare, germinatori-oare Ι. επίθ. φυτρωμένος-η-ο ΙΙ. ουσ. ουδ. η συσκευή για τον προσδιορισμό του ποσοστού των σπόρων που έχουν ικανότητα για βλάστηση
germinație, germinații ουσ. θηλ. η βλάστηση, το φύτρωμα
gerontologie ουσ. θηλ. η γεροντολογία
geros-oasă, geroși-oase επίθ. παγερός-ή-ό, ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο // ο **iarnă -oasă** ένας ψυχρός χειμώνας // ο **noapte -oasă** μια παγερή νύχτα
gerui pers. 3 geruieste ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) παγώνει, είναι τσουχτερό κρύο, κάνει παγωνιά
geruală, gerueli ουσ. θηλ. το πάγωμα, η παγωνιά, το δυνατό κρύο
geruit-ă, geruiți-te επίθ. παγωμένος-η-ο
geruleț, gerulețe ουσ. ουδ. (οικ.) η παγωνιά
gerundiv, gerundive ουσ. ουδ. (γραμμ.) το ρηματικό επίθετο με παθητική έννοια, π.χ. ευρισκόμενος, υποσχόμενος
gerunzial-ă, gerunziali-e επίθ. (γραμμ.) μετοχικός-ή-ό
gerunziu, gerunzii ουσ. ουδ. (γραμμ.) η μετοχή της ενεργητικής φωνής
gest, gesturi ουσ. ουδ. 1. η χειρονομία 2. το νεύμα, το γνέψιμο, το νόημα // **un ~ frumos** ωραία χειρονομία
gestație ουσ. θηλ. η κυοφορία, η εγκυμοσύνη, η κύηση, το γκάστρι
gesticula, gesticulez ρ. αμ. χειρονομώ, νεύω, γνεύω, γνέφω
gesticulare, gesticulări ουσ. θηλ. η χειρονομία, το γνέψιμο, το νεύμα
gesticulație, gesticulații ουσ. θηλ. η χειρονομία, το γνέψιμο, το νεύμα, το νόημα
gestionar-ă, gestionari-e Ι. επίθ. διαχειριστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. διαχειριστής-ίστρια (ο, η)
gestiune, gestiuni ουσ. θηλ. η διαχείριση
Get-ă, Geți-te Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. οι Γότθοι (αρχαίος λαός της Ρουμανίας) ΙΙ. επίθ. γοτθικός-ή-ό // **triburi gete** οι γοτθικές φυλές
get-beget επίθ. αμετάβλ. γέννημα-θρέμμα // **bucureștean** ~ βουκουρεστιανός γέννημα-θρέμμα
getic-ă, getici-ce επίθ. γοτθικός-ή-ό
Ghanez-ă, Ghanezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γκανέζος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. γκανέζικος-η-ο
gheară, gheare ουσ. ουδ. 1. το νύχι / γαμπό των πτηνών 2. το εξάρτημα μηχανής, ο γάντζος // **a fi în ghearele cuiva** βρίσκεται στα νύχια κάποιου (είναι στη διάκρισή του) // **a fi în ghearele morții**

χαροπαλεύει // **a fi lung în gheare** είναι κλέπτης, κλεπτομανής // **a-și scoate ghearele** να να δείχνει την έχθρα του // **a pune gheara** παίρνω στην κατοχή μου // **ghearele vulturului** τα νύχια του αετού, τα αετσία νύχια // **din mijlocul ghearelor sale** μέσα απ' τα νύχια του

gheată, ghetă ουσ. θηλ. το υπόδημα, το παπούτσι // **cremă de ghetă** το βερνίκι για παπούτσια

gheată, ghețuri I. ουσ. θηλ. ο πάγος, ο παγετός // **a se da cu patinele pe** ~ γλιστρώ με πατίνια, πατινάρω // **hochei pe** ~ το χόκεϊ επί πάγου // **topire a ghețurilor** το λιώσιμο των πάγων // **rece ca gheată** κρύο όπως ο πάγος, παγετώδης-ης-ες // **s-a spart gheată** οι αρχικές στιγμές έχουν ξεπεραστεί // **spărgător de** ~ ο παγοθραύστης το παγοθραυστικό (πλοίο) II. επιθ. έκφρ. 1. **de** ~ παγερός-ή-ό, ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο 2. **μτφ.** η συμπεριφορά με τυπικότητα, ψυχρή συμπεριφορά // **o privire de** ~ ένα παγερό βλέμμα III. επιθ. αμετάβλ. **bani** ~ χρήματα τοις μετρητοίς, σε ρευστό χρήμα

gheb, gheburi, ghebe ουσ. ουδ. 1. η καμπούρα 2. το ύψωμα, ο γήλοφος // (στο πληθ.) **ghebe** τα μανιτάρια

ghebos-oasă, gheboși-oase επιθ. καμπούρης-α-ικο, καμπούρικός-η-ο, καμπουρωτός-ή-ό

gheboșă, gheboșez ρ. μέσο καμπουριάζω

gheboșat ουσ. ουδ. το καμπούριασμα

gheboșat-ă, gheboșati-te επιθ. καμπούρης-α-ικο, καμπουρωτός-ή-ό, καμπουριασμένος-η-ο

gheenă ουσ. θηλ. η γέenna, η κόλαση

gheîși, gheîșe ουσ. θηλ. η γκέισα

gheizer, gheizere ουσ. ουδ. ο θερμοπίδακας

ghem, gheme ουσ. ουδ. 1. το κουβάρι 2. το τρίτο διαμέρισμα του στομαχίου των μηρυκαστικών // **a face** ~ τυλίγω νήμα σε κουβάρι // **a se face** ~ κουβαριάζομαι

ghem, ghemuri ουσ. ουδ. (αθλ.) μοιάζα του τέννις (στο παιχνίδι, του τένις)

ghemotoc, ghemotocae ουσ. ουδ. το κουβάρι

ghemui, ghemuiesc I. ρ. μετ. 1. κουβαριάζω 2. συσπειρώνω κάτι, συστρέφω II. ρ. μέσο κουβαριάζομαι, μαζεύομαι σε κουβάρι

ghemuire, ghemuiri ουσ. θηλ. το κουβάριασμα, το κουβαρομάζεμα

ghemuit-ă, ghemuiți-te επιθ. κουβαριασμένος-η-ο, κουβαριαστός-ή-ό

ghemuleț, ghemulețe ουσ. ουδ. η κουβαρίστρα

ghopard, gheparzi ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο γήταυρος, η γαλή η νουβιανή

gheretă, gherete ουσ. θηλ. 1. η παράγκα, το παράπηγμα 2. η σκοπιά, το παράπηγμα σκοπού 3. το κιόσκι, το περίπτερο

gherghef, gherghefuri ουσ. ουδ. το τελάρο, ο αργαλειός κεντήματος

gherhină, gherghine ουσ. θηλ. (βοτ.) η ντάλια

gheridon, gheridoane ουσ. αρσ. το τραπεζάκι με ένα πόδι

gherilă, gherile ουσ. θηλ. ο αντάρτης // **război de** ~ ο ανταρτοπόλεμος

ghermea, ghermele ουσ. θηλ. γωνιόξυλο σύνδεσης

ghes ουσ. ουδ. // **a da cuiva** ~ η ώθηση, το σκούντημα, το σπρώξιμο, προτρέπω κάποιον προς τα εμπρός

gheșeft, gheșefturi ουσ. ουδ. (οικ.) η εμπορική πράξη, η νταραβέρη, η αγοραπωλησία

gheșeftar, gheșeftari ουσ. αρσ. (οικ.) ο εμπορευόμενος, ο νταραβεργής, ο έχων κέρδη από δόσοληψίες, συναλλαγές, αγοραπωλησίες

ghetou, ghetouri ουσ. ουδ. το γκέτο, η εβραϊκή συνοικία σε μια πόλη

ghetră, ghetre ουσ. θηλ. η γκέτα

ghetuță, ghetuțe ουσ. θηλ. το υποδηματάκι

ghetăr, ghetari ουσ. αρσ. 1. ο παγετώνας 2. το παγόβουνο // **-i plutitori** οι πλωτοί παγετώνες, το παγόβουνο

ghetărie, ghetării ουσ. θηλ. 1. η παγωνιέρα 2. το μέρος όπου αποθηκεύεται ο πάγος

ghetuș, ghetușuri ουσ. ουδ. 1. η γυαλάδα του πάγου 2. ο λεπτός πάγος 3. ο κατήφορος για γλίστρημα πάνω σε πάγο

ghiaur, ghiauri ουσ. αρσ. ο γκιαούρης

Ghibelin, Ghibelini ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Γιβελίνος (μέλος πολιτικής οργάνωσης στην Ιταλία του Μεσαίωνα εναντίον των Γκιέλφων)

ghici, ghicesc I. ρ. μετ. 1. μαντεύω, προμαντεύω 2. προαισθάνομαι, διαισθάνομαι 3. προλέγω // **a ~ viitorul** προλέγω το μέλλον II. επιρ. έκφρ. **pe -te** στα κουτούρω, χωρίς υπολογισμό, στην τύχη

ghicire, ghiciri ουσ. θηλ. το μάντεμα, η λύση αινίγματος

ghicit ουσ. ουδ. το μάντεμα, η μαντεία, η μαντική

ghicitor-oare, ghicitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. μάντης-ισσα (ο, η) II. ουσ. θηλ. το αίνιγμα

ghid-ă, ghizi-de I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η ξεναγός, ο, η οδηγός 2. ο ταϊσερόν // ~ **turistic** ο τουριστικός οδηγός // **a fi** ~ ξεναγώ, είμαι ξεναγός II. **ghiduri** ουσ. ουδ. 1. ο δείκτης 2. το βιβλίο με ταξιδιωτικές οδηγίες

ghida, ghidez I. ρ. μετ. οδηγώ, διευθύνω, κατευθύνω II. ρ. μέσο οδηγούμαι, καθοδηγούμαι

ghidaj, ghidaje ουσ. ουδ. 1. η οδήγηση διευθύνσεως, η καθοδήγηση 2. το όργανο διευθύνσεως, το πηδάλιο

ghidare, ghidări ουσ. θηλ. 1. η ξενάγηση, η καθοδήγηση 2. ο προσανατολισμός

ghidon, ghidoane ουσ. ουδ. 1. το τιμόνι 2. το πηδάλιο

ghiduș-ă, ghiduși-șe επιθ. (οικ.) αστείος-α-ο, ευτράπελος-η-ο

ghidușie, ghidușii ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το αστείο, το χωρατό 2. το παίραγμα, τα παιγνιδίσματα

ghiftui, ghiftuiesc I. ρ. μετ. (οικ. και χλευασ.) χορτάζω κάποιον, παραταγίζω, παραμπουκώνω II. ρ. μέσο χορταίνω, τρώγω υπερβολικά // **s-a ghiftuit** «την πατίκωσε» (τη γέμισε την κοιλιά του)

ghiftuit-ă, ghiftuiți-te επιθ. (οικ. και χλευασ.) χορτάτος-η-ο

ghildă, ghilde ουσ. θηλ. (ιστ.) η εμπορική ένωση στην Ιταλία του Μεσαίωνα

ghili, ghilesc ρ. μετ. (επαρχ.) ασπρίζω, λευκαίνω (ύφασμα)

ghilimele ουσ. θηλ. πληθ. (γραμμ.) τα εισαγωγικά

ghilire, ghiliri ουσ. θηλ. (επαρχ.) η λεύκανση, το άσπρισμα

ghiliit ουσ. ουδ. το άσπρισμα (υφάσματος)

ghilit-ă, ghiliți-te επιθ. (επαρχ.) ασπρισμένος-η-ο

ghiloș, ghiloșuri ουσ. ουδ. ο στολισμός στους τίτλους αξίας (στις μετοχές, ομολογίες, κ.λ.π.)

ghilotina, ghilotinez ρ. μετ. καταρτίζω, αποκεφαλίζω

ghilotinare, ghilotinări ουσ. θηλ. η καταρτόμηση, η λαιμοτομία, ο αποκεφαλισμός, η αποκεφάλιση

ghilotină, ghilotine ουσ. θηλ. 1. η λαιμητόμος, η γκιλοτίνα 2. η καρμανιόλα

ghimie, ghimii ουσ. θηλ. (ναυτ.) το μικρό καράβι

ghimirle, ghimirlii ουσ. θηλ. 1. το πριόνι με στενή λεπίδα 2. το μικρό φτωχικό σπίτι

ghimpat-ă, ghimpați-te επίθ. αγκαθωτός-ή-ό // **a sta ca pe ghimp** κάθομαι στ'αγκάθια // **îmi stă ca un ~ în ochi** μου στέκεται σαν αγκάθι στα μάτια // **sărma ~ă** το αγκαθωτό σύρμα

ghimpe, ghimpi ουσ. αρσ. το αγκάθι, το κεντρί

ghimpos-oasă, ghimpoși-oase επίθ. αγκαθερός-ή-ό, ακανθώδης-ής-ες, ακανθωτός-ής-ό, ακανθώδης-ής-ος, ακανθίνος-ης-ο // **arbust ghimpos** η αγκαθιά

ghindă, ghinde ουσ. θηλ. το βελανιδι, το βελανιδι

ghinion, ghinioane ουσ. ουδ. η γκίνια, η αναποδιά, η ατυχία, η γρουσουζιά, η κατοχυρία

ghinionist-ă, ghinionisti-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. γρουσουζιζής-ζα (ο, η), κακορίζικος-η (ο, η), κακότυχος-η (ο, η) ΙΙ. επίθ. γρουσουζικός-η-ο, κακότυχος-η-ο, άτυχος-η-ο, δύσμοιρος-η-ο

ghint, ghinturi ουσ. ουδ. (στρατ.) η ράβδωση, οι ελικοειδείς γραμμές μέσα στην κάννη του όπλου

ghintui, ghintuiesc ρ. μετ. (στρατ.) κάνω ραβδώσεις μες στην κάννη του όπλου

ghintuire, ghintuiri ουσ. θηλ. (στρατ.) η σπειροειδής ράβδωση της κάννης του όπλου

ghintuit-ă, ghintuiți-te επίθ. με ραβδώσεις μες στην κάννη

ghioagă, ghioage ουσ. θηλ. η μαγκούρα, το ρόπαλο, το πολεμικό κοντάρι

ghioc, ghiocuri ουσ. ουδ. το κοχύλι, το όστρακο // **a da cu ghiocul** μαντεύω με το όστρακο / με το κοχύλι του σαλιγκαριού

ghiocei, ghiocei ουσ. αρσ. το γιούλι λευκούλουδου

ghiol, ghioluri ουσ. ουδ. ο βάλτος, το έλος

ghionder, ghiondere ουσ. ουδ. το κουπί σε βάρκα που πλέει σε ρηχά νερά

ghionoae, ghionoae ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο δρυκολάπτης, ο πέλεκας

ghionț, ghionți ουσ. αρσ. το σπρώξιμο, το σκούντημα

ghionți, ghionțesc Ι. ρ. μετ. σπρώχνω, σκουντώ ΙΙ. ρ. μέσο σπρώχνομαι, σκουντιέμαι

ghionț επιφ. ο ήχος στα άδεια έντερα από πείνα

ghionțai pers. 3 ghionțai ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ηχούει τα έντερα από πείνα

ghiotură ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) // **cu ghiotura** σε υπεραφθονία, σε υπερεπάρκεια

ghiozdan, ghiozdane ουσ. ουδ. 1. η σάκα, η σάκκα, η τσάντα 2. ο χαρτοφύλακας

ghiozdanăș, ghiozdanășe ουσ. ουδ. η μικρή σάκα

ghips, ghipsuri ουσ. ουδ. ο γύψος, το θειικό ασβέστιο // **a pune în ~** βάζω σε γύψο (μέλος του σώματος με γύψινο επίδεσμο) // **de ~** γύψινος-η-ο

ghirlande, ghirlane ουσ. θηλ. η γιρλάντα

ghișeu, ghișee ουσ. θηλ. 1. η θυρίδα, το μικρό άνοιγμα γραφείου, ταμείου, κ.λπ. 2. το παραθυράκι

ghiuden, ghiudenuri ουσ. ουδ. «το γκιουδέν», είδος ξερού λουκάνικου

ghiulea, ghiulele ουσ. θηλ. το βλήμα, η βόμβα

ghiurghiului-ie, ghiurghiulii επίθ. (επαρχ.) κοκκινωπός-ή-ό, το κοκκινέλι

ghiveci, ghivece sau ghiveciuri ουσ. ουδ. 1. η γλάστρα (από πηλό) 2. (μαγ.) το γκιουβέτσι, το γιουβέτσι

ghivent, ghiventuri ουσ. ουδ. η κοχλοειδής αυλακία σκαμμένη σ'ένα εξάρτημα για βίδωμα

gibon, giboni ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο γίββων (είδος μαϊμούς)

gigant, giganti ουσ. αρσ. 1. ο γίγαντας 2. μτφ. ο πελώριος

gigantic-ă, gigantici-ce επίθ. γιγάντιος-ια-ιο, πελώριος-ια-ιο, τεράστιος-ια-ιο // **construcție ~ă** η γιγάντια οικοδομή

gigantism ουσ. ουδ. ο γιγαντισμός

gimnast-ă, gimnaști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) γυμναστής-άστρια (ο, η)

gymnastic-ă, gymnastici-ce Ι. επίθ. γυμναστικός-ή-ό // **exerciții de ~ă** οι γυμναστικές ασκήσεις // **întreceri de ~ă** οι γυμναστικοί αγώνες ΙΙ. ουσ. θηλ. η γυμναστική // **~ă medicală** η αθλητική ιατρική // **~ă la aparate** η γυμναστική στα μηχανήματα

gimnazial-ă, gimnaziale επίθ. γυμνασιακός-ή-ό

gimnaziu, gimnazii ουσ. ουδ. το γυμνάσιο

gin, ginuri ουσ. ουδ. το τζιν (οινοπνευματούχο ποτό)

gineceu ουσ. ουδ. 1. ο γυναικωνίτης, το γυναικείο 2. βοτ. ο ύπερος

ginecolog-ă, ginecologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. γυναικολόγος (ο, η)

ginecologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η γυναικολογία

ginere, gineri ουσ. αρσ. ο γαμπρός, ο γαμβρός

ginerică ουσ. αρσ. ο γαμπρούλης

gingaș-ă, gingași-șe επίθ. λεπτός-ή-ό, λεπτεπίλεπτος-η-ο, τρυφερός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο, λεπτοσώμος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, ευαίσθητος-η-ο

gingășie, gingășii ουσ. θηλ. η τρυφερότητα, η λεπτότητα, η αβρότητα, η χάρη, η ευαισθησία, η απαλότητα

gingie, gingii ουσ. θηλ. (ανατ.) το ούλο

gingirică ουσ. θηλ. (ιχθ.) το μικρό θαλασσινό σκουμπρί

gingival-ă, gingivale επίθ. ουλικός-ή-ό

gingivită, gingivite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ουλίτιδα

gini, ginesc ρ. μετ. (αργκ.) βλέπω, παρατηρώ

gintă, ginți ουσ. θηλ. 1. η φυλή, το γένος, η γενιά, το έθνος 2. η φούτρα, η καταγωγή

gips ουσ. ουδ. ιδ. ghips

gir, giruri ουσ. ουδ. (εμπορ.) 1. ο τζίρος 2. η οπισθογράφηση 3. η συναλλαγή, το νταραβέρι

gira, girez ρ. μετ. 1. οπισθογραφώ, δίνω εγγύηση 2. εγγυούμαι

girafă, girafe ουσ. θηλ. (ζωολ.) η καμηλοπάρδαλη

girant, giranti ουσ. αρσ. 1. οπισθογράφος (ο, η) 2. εγγυητής (ο), ο αναπληρωτής

giratar, giratari ουσ. αρσ. (εμπορ.) ο οπισθογραφών

giratoriu-ie, giratorii επίθ. κυκλικός-ή-ό, περιστροφικός-ή-ό // **sens ~** η κυκλική φορά (κατεύθυνση)

girație, girații ουσ. θηλ. (τεχ.) η περιστροφική κυκλική κίνηση, ο γύρος

girodină, girodine ουσ. θηλ. (αερ.) είδος αεροπλάνου (που μένει στον αέρα με κινητήρα ανεξάρτητα του έλικα), μονοκινητήριο αεροπλάνο

girometru, girometre ουσ. ουδ. το γυρομέτρο

Girondin, Girondini ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Γιρονδίνος (επαναστάτης της Γαλλικής Επανάστασης)

giroplan, giroplane ουσ. ουδ. το γυροπλάνο

giroscop, giroscopae ουσ. ουδ. το γυροσκόπιο

giroscopic-ă, giroscopici-ce *επίθ.* γυροσκοπικός-ή -ό // **compas** ~ ο γυροσκοπικός διαβήτης
girueta, giruete *ουσ.* *θελ.* ο ανεμοδείκτης
giubea, giubele *ουσ.* *θελ.* (ιστ.) ο τζουμπές (το μακρύ πανωφόρι)
giugiualea, giugiuilei *ουσ.* *θελ.* (οικ.) 1. το χάιδεμα, το χάιδι, το χαϊδολόγημα 2. η θωπεία
giugiuli, giugulesc *l. p. μετ.* (οικ.) 1. χαϊδεύω, χαϊδολογώ 2. θωπεύω *ll. p. μέσο* χαϊδεύομαι, χαϊδολογιέμαι
giulgiu, giulgiuri *ουσ.* *ουδ.* το σάβανο
giumbușluc, giumbușlucuri *ουσ.* *ουδ.* η αστειολογία, η αστειότητα, το καραγκιοζιλίκι
giuvaer, giuvaere *ουσ.* *ουδ.* 1. το πολύτιμο κόσμημα, το τζοβαίρι 2. το χρυσαφικό 3. το κειμήλιο 4. (πληθ.) τα τζοβαίρικα
giuvaergie, giuvaergii *ουσ.* *θελ.* 1. το χρυσοχοείο, η κοσμηματοποιία 2. το κοσμηματοπωλείο, το αδαμαντωμένο 3. η χρυσοχοϊκή, η χρυσοχοΐα, η αδαμαντουργία
giuvaergiu, giuvaergii *ουσ.* *αρσ.* ο χρυσοχόος, ο κοσμηματοποιός, ο κοσμηματοπώλης
glacial-ă, glaciali-e *επίθ.* 1. παγερός-ή-ό, παγωμένος-η-ο 2. ψυχρός-ή-ό
glaciari-ă, glaciari-e *επίθ.* παγετώδης-ης-ες // (γεωλ.) *era -ă* η περίοδος των παγετώνων
glaciata *ουσ.* *θελ.* (γεωλ.) η εποχή των παγετώνων
gladiator, gladiatori *ουσ.* *αρσ.* ο μονομάχος
gladiolă, gladiole *ουσ.* *θελ.* (βοτ.) το σπαθόχορτο, η γλαδιόλα
glamniciă, glamnice *ουσ.* *θελ.* (λαϊκ.) η ποδολόγα
glandă, glande *ουσ.* *θελ.* (ανατ.) ο αδένας // ~ **lacrimală** ο δακρυϊκός αδένας // ~ **suprarenală** τα επινεφρίδια // ~ **tiroidă** ο θυρεοειδής // - **e endocrine** οι ενδοκρινείς αδένες
glandular-ă, glandulari-e *επίθ.* αδενοειδής-ής-ές
glanț *ουσ.* *ουδ.* το λούστρο, το βερνίκωμα
glas, glasuri *l. ουσ.* *ουδ.* 1. η φωνή 2. ο ήχος 3. η λαλιά, το λάλημα 4. το κελάρηδισμα (πουλιά) 5. η αγγελία, η είδηση // **a căpăta** ~ αποχτώ φωνή, παίρνω θάρρος // **a cobori** - **ul** χαμηλώνω τη φωνή // **a da** ~ εκφράζω, εκφέρω // **a-i pieri** - **ul** χάνω τη φωνή μου (παύω να έχω κάτι) // **a-și drege** - **ul** σιάζω τη φωνή μου // **a ridica** - **ul** υψώνω τη φωνή // **cu** ~ **sonor** με βροντερή φωνή *ll. επιρ.* **έκφρ.** **într-un** ~ με μια φωνή, ομόφωνα, με την ίδια γνώμη
glasa, glasez *p. μετ.* γλασάρω, βάζω καμένη ζάχαρη πάνω σε κουφέτο, γλύκισμα, κ.λ.π. 2. στιβώνω, γυαλίζω
glasare, glasări *ουσ.* *θελ.* 1. το επίχρισμα με λεπτό στρώμα καμένης ζάχαρης (κουφέτο, γλύκισμα, κ.λ.π.) 2. η στιβώση, το γυάλισμα
glasat-ă, glasat-i-te *επίθ.* 1. γλασαρισμένος-η-ο, γκλασέ 2. λουστράτος-η-ο, γυαλιστερός
glaspapir, glaspapiruri *ουσ.* *ουδ.* το γυαλόχαρτο
glastră, glastre *ουσ.* *θελ.* η γλάστρα
glasvand, glasvanduri *ουσ.* *ουδ.* 1. ο τζαμότοιχος 2. η μεγάλη τζαμόπορτα
glaucom, glaucomuri *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το γλαύκωμα
glazura, glazurez *p. μετ.* 1. γλασάρω 2. σμαλτώνω
glazură, glazuri *ουσ.* *θελ.* 1. η κρούστα από ζάχαρη 2. το σμαλτωμα
glădiță, glădițe *ουσ.* *θελ.* (βοτ.) είδος ακακίας με πράσινα άνθη

glăscior, glăscioare *ουσ.* *ουδ.* η φωνούλα
glăsuu, glăsuiesc *l. p. μετ.* 1. λέγω, μιλάω 2. τραγουδώ 3. διατυπώνω, αναφέρω, μνημονεύω *ll. p. αμ.* 1. μιλάω, εκφράζομαι 2. κουβεντιάζω 3. αγορεύω 4. περιέχω (κείμενα)
glăsuire, glăsuiri *ουσ.* *θελ.* το μιλήμα // **într-o** ~ όλοι σύμφωνοι, με μια φωνή
glet *ουσ.* *ουδ.* το σοβάντισμα τοίχου
gleznă, glezne *ουσ.* *θελ.* (ανατ.) το κότσι, ο αστράγαλος
gleznieră, gleznier *ουσ.* *θελ.* το περίβλημα του αστράγαλου για προστασία (χορεύτριες, αθλητές)
glicemie, glicemii *ουσ.* *θελ.* (ιατρ.) η γλυκαιμία
gliceridă, gliceride *ουσ.* *θελ.* (χημ.) το γλυκερίδιο
glicerină, glicerine *ουσ.* *θελ.* η γλυκερίνη
glicogen, glicogeni *ουσ.* *αρσ.* (βιολ.) το γλυκογόνο
glicol, glicoli *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) η γλυκόλη
glie, glii *ουσ.* *θελ.* (λαϊκ.) 1. το χώμα 2. η γη, το έδαφος 3. *μτφ.* η πατρίδα
gligan, gligani *ουσ.* *αρσ.* (επαρχ.) 1. ο κάπρος, ο αγριόχοιρος 2. *μτφ.* ο κρεμανταλάς, ο μαντράχαλος
gliptic-ă, gliptici-ce *l. επίθ.* γλυπτικός-ή-ό *ll. ουσ.* *θελ.* η γλυπτική
gliptotecă, gliptoteci *ουσ.* *θελ.* η γλυπτοθήκη
glisa, glisez *p. αμ.* διολισθαίνω, γλιστρώ, ολισθαίνω
glisadă, glisade *ουσ.* *θελ.* το ολίσθημα, το γλίστρημα
glisant-ă, glisanți-te *επίθ.* ολισθηρός-ή-ό, γλιστερός-ή-ό // **ușă -ă** η ολισθηρή πόρτα
glisare, glisări *ουσ.* *θελ.* η ολίσθηση, το ολίσθημα, η διολίσθηση
glisieră, glisiere *ουσ.* *θελ.* ο ολισθητήρας, η γλίστρα
gloabă, gloabe *ουσ.* *θελ.* 1. το παλιόλογο 2. *μτφ.* το πρόστιμο
gloată, gloate *ουσ.* *θελ.* ο συρφετός, ο όχλος, το ανθρωπολόι, το πλήθος, το μπουλούκι
glob, globi *l. ουσ.* *αρσ.* ο βολβός // - **ul ocular** ο βολβός του ματιού *ll. globuri* *ουσ.* *ουδ.* 1. η σφαίρα 2. το σφαιρίδιο, ο γλόμπος // - **ul ceresc** η ουράνια σφαίρα // (γεωγρ.) - **ul terestru** η γήινη σφαίρα, η υδρόγειος
global-ă, globale *επίθ.* 1. ολικός-ή-ό, συνολικός-ή-ό 2. ολοσχερής-ής-ές // **venit** ~ το συνολικό έσοδο
globire, globiri *ουσ.* *θελ.* το πρόστιμο, η χρηματική ποινή
globular-ă, globulari-e *επίθ.* 1. σφαιρικός-ή-ό, σφαιροειδής-ής-ές, σφαιρωτός-ή-ό 2. αμοσφαιρικός-ή-ό
globulă, globule *ουσ.* *ουδ.* 1. το σφαιρίδιο 2. (πληθ.) τα αιμοσφαίρια // **globula albă** το λευκό αιμοσφαίριο (το λευκοκύτταρο) // - **e roșii** τα ερυθρά αιμοσφαίρια
globulină, globuline *ουσ.* *θελ.* η αιμοσφαιρίνη, η αιμογλοβίνη
glod, gloduri *ουσ.* *ουδ.* (λαϊκ.) η λάσπη, η παγωμένη λάσπη
glonte, glonte *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* **glonț**
glonț, glonte *ουσ.* *ουδ.* 1. σφαίρα, το βόλι, η βολίδα 2. το μολύβι, το φυσέκι, το φυσίγγιο // **se duce** ~ πάει σα βολίδα (πολύ γρήγορα)
glorie, glorii *ουσ.* *θελ.* 1. η δόξα 2. το καύχημα, το καμιάρι 3. *μτφ.* η λαμπρότητα, η αίγλη // **in culmea gloriei** στο αποκορύφωμα της δόξας // **spre gloria...** για τη δόξα...

glorifica, glorific ρ. μετ. δοξάζω, δοξολογώ, εξυμνών, εγκωμιάζω, επαινών, μεγαλύνω
glorificare, glorificări ουσ. θηλ. η εξύμνηση, η δοξολογία, το εγκώμιο
glorios-oasă, glorioși-oase επιθ. 1. ένδοξος-η-ο, δοξασμένος-η-ο 2. φημισμένος-η-ο
glosar, glosare ουσ. ουδ. γλωσσάριο, σύντομο λεξικό
glosă, glose ουσ. θηλ. 1. μορφή ποιήματος 2. η ερμηνεία, το σχόλιο, η εξήγηση, η υποσημείωση
glotă, glote ουσ. θηλ. (ανατ.) η γλωττίς, η επιγλωττίς
glucid, glucide ουσ. ουδ. το γλυκίδιο
gluconic επιθ. (χημ.) // **acid** ~ το γλυκονικό οξύ
glucoză ουσ. θηλ. η γλυκόζη
glugă, glugi ουσ. θηλ. η κουκούλα
glumă, glume ι. ουσ. θηλ. 1. το αστείο, το χωρατό, το χαριτολόγημα 2. ο αστεϊσμός, η αστεϊότητα // ~ **de prost gust** το κακόγουστο αστείο // **a lăsa gluma la o parte** να αφήσουμε κατά μέρος τ'αστεία (μιλάμε σοβαρά) // **a lua ceva în ~** παίρνω κάτι στ'αστεία (δε δίνω σημασία) // **a se întrece cu gluma** αστειεύομαι πάρα πολύ, ξεπερνάω τα όρια, το παρακάνω // **a spune ceva în ~** λέω κάτι στ'αστεία // **a nu ști de ~** δεν σηκώνει αστεία // **nu-i ~** δεν είναι αστείο (είναι σοβαρό) // **să lăsăm glumele** ας αφήσουμε τ'αστεία ΙΙ. επιρ. έκφρ. // **ai învățat ceva nu ~!** έμαθες πολλά! // **in ~** ~ στ'αστεία (όχι σοβαρά) // **fară ~!** χωρίς αστεία! // **nu ~!** όχι αστείο!
glumeț-eață, glumeți-ețe επιθ. αστεϊος-α-ο, χαριτολόγος-ος-ο, κωμικός-ή-ό, χωρατατζής-ού (ο, η), ευτράπελος-η-ο
glumi, glumi ρ. αμ. 1. αστειεύομαι, λέω αστεία, χαριτολογώ, χωρατεύω, ευφρολογώ 2. λέω καλαμπούρια // **a nu ~ cu...** να μην αστειεύεται με... // **nu e de glumit cu el** μ' αυτόν πρέπει να συμπεριφέρεις με σοβαρότητα
gluten ουσ. ουδ. η γλουτένη
gnom, gnomi ουσ. αρσ. υποχθόνιο πνεύμα που φυλάει τα κρυμμένα πλούτη της γης
gnomic-ă, gnomici-ce επιθ. γνωμικός-ή-ό, αποφθεγματικός-ή-ό // **poezi gnomici** οι αποφθεγματικοί ποιητές
gnoseologic-ă, gnoseologici-ce επιθ. γνωσιολογικός-ή-ό
gnoseologie ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η γνωσιολογία
gnostic-ă, gnostici-ce ι. επιθ. (φιλοσ.) γνωστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. γνωστικός-ή (ο, η)
gnosticism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο γνωστικισμός
goană, goane ι. ουσ. θηλ. 1. η φευγάδα, η φυγή, το φευγιό, η τρεχάλα 2. το τρέξιμο, το τρεχίό 3. η καταδίωξη, η δίωξη // **a venit în ~** ήρθε τρέχοντας ΙΙ. επιρ. έκφρ. **a lua la ~ pe cineva** αναγκάζω κάποιον να φύγει τρέχοντας // **a o lua la ~** τρέπομαι σε φυγή (φεύγω τρέχοντας) // **a pune pe ~** διώχνω κάποιον
goangă, goange ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το ζούζουλο 2. μτφ. το αστείο, το ψέμα // **a se ține de goange** δεν είναι σοβαρός // **a spune goange** λέει ζούζουλα (ψέματα, αστεία)
goarnă, goarne ουσ. θηλ. η σάλπιγγα, η τρομπέτα
goblen, goblenuri ουσ. ουδ. το γκομπελέν, το κεντημένο ύφασμα
godac, godaci ουσ. αρσ. (λαϊκ.) το γουρουνάκι
godeu, godeuri ουσ. ουδ. 1. ο κάδος σε ανυψωτήρα μεταφοράς υλικών 2. η πιέτα

godin, godinuri ουσ. ουδ. η σόμπα με ξύλα
goelete, goelete ουσ. θηλ. (ναυτ.) η γολέτα
gofra, gofrez ρ. μετ. πτυχωίνω, κάνω πτυχές σε ύφασμα, σε έλασμα, κ.λ.π.
gofraj, gofraje ουσ. ουδ. το σούφρωμα, η πτύχωση, το ζάρωμα
gofrați, gofrați-te επιθ. πτυχωτός-ή-ό, σουφρωμένος-η-ο
gogoasă, gogoși ουσ. θηλ. 1. η τηγανίτα, ο λουκουμάς 2. το κουκούλι 3. μτφ. το ψέμα, το ψεύδος, η ψευτιά // **a spune gogoși** λέω φλυαρίες // **gogoși de mătase** τα κουκούλια μεταξιού
gogoman-ă, gogomani-e ι. επιθ. (οικ. και χλευασ.) ανόητος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. απονήρευτος, ανόητος, αφελής (ο)
gogomănie, gogomăni ουσ. θηλ. η χαζομάρα, η κουταμάρα, η μωρία, η μωρολογία
gogonat-ă, gogonați-te επιθ. φουσκωμένος-η-ο // **minciună -ă** το φουσκωμένο ψέμα, το ψέμα με ουρά
gogonea, gogonele ουσ. θηλ. η πράσινη ντομάτα, η αγουροντομάτα
gogoriță, gogorițe ουσ. θηλ. 1. το σκιάχτρο, το φοβήτρο, ο μπαμπούλας 2. μτφ. ο εκφοβισμός, η απειλή
gogoșar, gogoșari ουσ. αρσ. η ντοματοπιπεριά, ένα είδος παραλλαγής πιπεριάς
gol, goală, goi, goale ι. επιθ. 1. γυμνός-ή-ό, γδυστός-ή-ό, ξεντυμένος-η-ο 2. κενός-ή-ό, άδειος-α-ο 3. ασκήσιμος-η-ο, ασκητής-ής-ές 4. ξερός-ή-ό (μόνος) 5. νησιτικός-ή-ό // **adevăru! -golul** η γυμνή αλήθεια // **a fi cu coatele goale** είναι με γυμνούς τους αγκώνες (είναι φτωχός) // **a lăsa ~** ρημάζω, λερνατώ, αφήνω άδειο // **a suna ~** βροντάει ξερά, άδειανά, παράγει άδειο ήχο // **a umple un ~** γεμίζω ένα κενό // **cu mâna goală** με άδεια χέρια // **cu picioarele goale** ξυπόλυτος-η-ο, με γυμνά πόδια // **iață-te acum ~!** νά 'σαι τώρα άδειο! // **in pielea goală** άντυτος, γυμνός // **minciună goală** το φανερό ψέμα // **munții goi** τα γυμνά βουνά, τα αποψιλωμένα βουνά χωρίς βλάστηση // **o sticlă goală** ένα άδειο μπουκάλι // **pâine goală** το ξερό ψωμί // **pe stomacul ~** με νησιτικό στομάχι (νησικάτα) ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το κενό 2. (αθλ.) το τέρμα, το γκολ // **de aer** το κενό του αέρα // **de producție** το κενό παραγωγής // **ul usii** το κενό της πόρτας // **a-i ieși cuiva cu ~** ul κακοσημαδιά, δυσώλωνον σημείων // **a marca un ~** σημειώνω γκολ // **a se da de ~** ξεσκεπάζομαι, βγάζω τη μάσκα μου, δείχνω μια φανερά // **a simți un ~ în stomac** ξελιγνύνομαι ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. **in ~** εις το κενό
golan-ă, golani-e ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.) 1. αλήτης-ισσα (ο, η) 2. φτωχούλης-ούλα (ο, η)
golancă, golance ουσ. θηλ. (χλευασ.) η χασομέρισσα, η αλήτισσα
golaș-ă, golași-șe επιθ. 1. απογυμνωμένος-η-ο, αποψιλωμένος-η-ο 2. μαδημένος-η-ο
golaveraj, golaveraje ουσ. ουδ. (αθλ.) το γκολαβεράζ, η διαφορά μεταξύ των γκολ που έχει σημειώσει και που έχει δεχτεί μια ομάδα στο ποδόσφαιρο
golănesc-ească, golănești επιθ. 1. αλήτικος-η-ο 2. μάγκικος-η-ο, ρεμπέτικος-η-ο
golănie, golăni ουσ. θηλ. 1. η αλητεία, η βαγαπιοτιά 2. η αγένεια, η αυθάδεια, το αλήτικο φέρσιμο

golănime ουσ. θηλ. 1. το αληταριό, η ομάδα αλητών, το πλήθος από μάγκες 2. τα καθάρματα της κοινωνίας

goldan, goldani ουσ. αρσ. (βοτ.) είδος δαμασκηνιάς από την Ελλάδα

golf ουσ. ουδ. (αθλ.) το γκολφ // **pantaloni** ~ το πανταλόνι γκολφ

golf, golfuri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) ο κόλπος

golgheter, golgheteri ουσ. αρσ. (αθλ.) ο γκολτζίς

goli, golesc I. ρ. μετ. 1. αδειάζω, κενώνω, εκκενώνω, αποκενώνω 2. χύνω II. ρ. μέσο 1. εκκενώνομαι, αδειάζω, μένω άδειος 2. ερημώνομαι // **sala s-a** -t η αίθουσα άδειασε

golicune, golicuni ουσ. θηλ. 1. η γύμνια, η γυμνότητα, η κενότητα 2. μτφ. η φτώχεια

golire, goliri ουσ. θηλ. 1. η εκκένωση 2. το άδειασμα, το χύσιμο

gologan, gologani ουσ. αρσ. 1. η δεκάρα 2. μτφ. (πληθ.) τα λεφτά, οι παράδες

goluf-ă, golufi-te επίθ. γυμνός-ή-ο, θεόγυμνος-η-ο // **gol-goluf** ολόγυμνος-η-ο

gomă, gome ουσ. θηλ. 1. η γόμμα, το κόμμι 2. μτφ. η υπερβολική σαχλή κομψότητα

gomenol ουσ. ουδ. (φαρμ.) η γομμενόλη

gomos-oasă, gomoși-oase I. επίθ. με γόμμα, που μοιάζει με κόμμι II. ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) σαχλός-ή (ο, η), κομψευόμενος-η (ο, η)

gonaci, gonaci ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο διώκτης, ο καταδιώκτης

gondolă, gondole ουσ. θηλ. η γόνδολα

gondolier, gondolieri ουσ. αρσ. ο γονδολιέρος

gondolieră, gondoliere ουσ. θηλ. το τραγουδι του γονδολιέρου

gong, gonguri ουσ. ουδ. το γκονγκ (ο μεταλλικός δίσκος)

goni, gonesc I. ρ. μετ. 1. διώχνω 2. καταδιώκω II. ρ. αμ. τρέχω, προχωρώ γρήγορα, πηλαλώ, αφηνιάζω (άλογο), καταδιώκω, κυνηγώ (είμαι κυνηγός) III. ρ. μέσο διώχνομαι, κυνηγιέμαι // **păsările se goneau printre ramuri** τα πουλιά διώχνονταν μες στα κλαδιά

goniometric-ă, goniometrici-ce επίθ. γωνιομετρικός-ή-ο

goniometrie ουσ. θηλ. η γωνιομετρία

goniometru, goniometre ουσ. ουδ. το γωνιόμετρο

gonire, goniri ουσ. θηλ. 1. το διώξιμο, η καταδίωξη 2. το κυνήγημα

gonococ, gonococi ουσ. αρσ. ο γονόκοκκος

gonoree ουσ. θηλ. η βλεννόρροια

gordian επίθ. ο γόρδιος // **nodul** ~ ο γόρδιος δεσμός, ο γόρδιος κόμπος

gorgan, gorgane ουσ. ουδ. ο γήλοφος

gorgonă, gorgone ουσ. θηλ. (μυθ.) η γοργόνα

gorilă, gorile ουσ. θηλ. (ζωολ.) ο γορίλλας

gornist, gorniști ουσ. αρσ. ο σαλπικτής

gorun, goruni ουσ. αρσ. (βοτ.) είδος βαλανιδιάς με ίσιο κορμό και ωοειδή φύλλα, το ρουπάκι

goruniște ουσ. θηλ. η ρουπακιά

gospodar, gospodari ουσ. αρσ. 1. ο νοικοκύρης 2. ο αγροκτήμονας 3. ο σπιτονοικοκύρης 4. ο διαχειριστής // **a fi bun** ~ το να είναι κανείς νοικοκύρης

gospodăresc-ească, gospodărești επίθ. νοικοκυράσιμος-η-ο, νοικοκυρεμένος-η-ο με επιμέλεια // **cu spirit** ~ με νοικοκυράσιμο πνεύμα

gospodărește επίρ. με νοικοκυροσύνη

gospodări, gospodăresc I. ρ. μετ. 1. νοικοκυρεύω, κάνω κάποιον νοικοκύρη, τον αποκαθιστώ καλά από οικονομική άποψη 2. φροντίζω για την καλή διαχείριση του σπιτιού, διαχειρίζομαι II. ρ. αμ. διαχειρίζομαι με νοικοκυροσύνη, ασχολούμαι με το νοικοκυριό III. ρ. μέσο γίνομαι νοικοκύρης, αποκαθίσταμαι οικονομικά, νοικοκυρεύομαι

gospodărie, gospodării ουσ. θηλ. 1. το νοικοκυριό 2. το σπιτικό // ~ **agricolă colectivă** ο αγροτικός συνεταιρισμός παραγωγής

gospodărire, gospodăririi ουσ. θηλ. η νοικοκυροσύνη, η διαχείριση

gospodărit-ă, gospodăriți-te επίθ. νοικοκυρεμένος-η-ο

gospodină, gospodine ουσ. θηλ. 1. η νοικοκυρά, η σπιτονοικοκυρά, η οικοδέσποινα 2. η γυναίκα που ασχολείται με τα οικιακά // **femeie foarte** ~ η πολύ καλή νοικοκυρά γυναίκα

Got, Goți ουσ. αρσ. (στον πληθ.) οι Γότθοι

gotic-ă, gotici-ce επίθ. γοτθικός-ή-ο // **alfabet** ~ το γοτθικό αλφάβητο // **stil** ~ ο γοτθικός ρυθμός

goz, gozuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) τα άχρηστα απομεινάρια των φυτικών ουσιών (από σιτηρά)

grabă I. ουσ. θηλ. 1. η βιασύνη, το βιάσιμο, η βιάση, η βία, η γοργότητα 2. η γρηγοράδα, το γρήγορο, η σπουδή, το ταχύ // **graba strică treaba** η βιασύνη χαλνάζει τη δουλειά II. επιρ. έκφρ. // **în** ~ γρήγορα, βιαστικά, άρον-άρον, ταχέως, εν βία, με βιάση, εν σπουδή // **în** ~ **mare** με μεγάλη βιασύνη, μετά σπουδής, με βιάση

graben, grabene ουσ. ουδ. η χαράδρα

grabnic-ă, grabnici-ce I. επίθ. 1. γρήγορος-η-ο, βιαστικός-ή-ο 2. ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ο 3. επείγων-ουσα-ον // **însănătoșire** -ă η γρήγορη ανάρρωση // **mers** ~ το γοργό βάδισμα // **moarte** -ă ο γρήγορος θάνατος // **treabă** -ă η βιαστική δουλειά II. επιρ. 1. γρήγορα, γοργά, βιαστικά 2. επείγοντως, ταχέως, με ετοιμότητα

grad, grade ουσ. ουδ. 1. ο βαθμός 2. το αξίωμα 3. μαθ. και γεωγρ. η μοίρα 4. η βαθμίδα 5. ο μεγαλύτερος εκθέτης του μονώνυμου που μπαίνει στη σύνθεση ενός πολυνύμου // ~ **alcoholic** ο αλκοολικός βαθμός (το ποσοστό σε αλκοόλη ενός υγρού) // ~ **centesimal** η εκατοστή μοίρα (ίση με το εκατοστό μέρος της γωνίας) // ~ **de latitudine** η μοίρα του γεωγραφικού πλάτους // ~ **de libertate** ο βαθμός ελευθερίας // ~ **de longitudine** η μοίρα του γεωγραφικού μήκους // ~ **de rudenie** ο βαθμός συγγένειας // ~ **de puritate** ο βαθμός καθαρότητας // ~ **de comparație** ο βαθμοπαράθεσης // **ecuație de ul întâi (sau al doilea)** η εξίσωση πρώτου βαθμού (ή δεύτερου) // **în cel mai înalt** ~ σε μέγιστο βαθμό // **însemnele** -ului τα διακριτικά του βαθμού // **în ultimul** ~ εις το έσχατο σημείο // **unghi de 90 de** -e η γωνία 90 μοιρών

grada, gradez ρ. μετ. 1. διαβαθμίζω, βαθμοθετώ, βαθμολογώ, βαθμονομώ 2. καθορίζω σε ανοδική βαθμολογική κλίμακα, κλιμακώνω // **a** ~ ο **pedeapsă** διαβαθμίζω την ποινή (σε στενή ή μακρινή σχέση με την ενοχή)

gradare, gradări ουσ. θηλ. 1. η διαβάθμιση, η βαθμοθέτηση, η βαθμονόμηση, η βαθμολόγηση, η βαθμολογία 2. η ταξινόμηση με βαθμούς 3. η διάταξη αξιών σε ανοδική σειρά 4. η κλιμάκωση

gradat, gradați ουσ. αρσ. (στρατ.) ο βαθμοφόρος, ο βαθμούχος
gradat-ă, gradați l. επίθ. 1. βαθμολογημένος-η -ο, βαθμιδωτός-ή-ό 2. βαθμιαίος-αία-αίο ll. επίρ. βαθμιαία, βαθμηδόν
gradație, gradații ουσ. θηλ. 1. η διαβάθμιση 2. η βαθμοθέτηση, η βαθμολόγηση 3. η διαίρεση σε ανοδικές και καθοδικές, οι βαθμίδες (βαθμολογία)
graden, gradenuri ουσ. ουδ. το σκαλοπάτι (σε αθλητικό στάδιο)
grafic-ă, grafici-e l. επίθ. γραφικός-ή-ό // **reprezentare** -ă η γραφική παράσταση ll. ουσ. ουδ. το διάγραμμα ll. ουσ. θηλ. η γραφική τέχνη, η ιχνογραφία, η χαρακτηριστική
grafician-ă, graficieni e ουσ. αρσ. και θηλ. ιχνογράφος (ο, η), χαράκτης-κτρια (ο, η)
grafie, grafii ουσ. θηλ. η γραφή
grafit ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο γραφίτης
grafitti ουσ. ουδ. το γραφίτι
grafolog-ogă, grafologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. γραφολόγος (ο, η)
grafologic-ă, grafologici-e επίθ. γραφολογικός-ή-ό
grafologie ουσ. θηλ. η γραφολογία
graham ουσ. ουδ. // **pâine de** ~ το ψωμί από ολικής αλέσεως αλεύρι, ανάλατο
grai, graiuri l. ουσ. ουδ. 1. η φωνή, η λαλιά 2. η διάλεκτος, η γλώσσα, ο λόγος // -**ul românesc** η ρουμανική γλώσσα // **a-i pieri** -**ul** χάνω τη φωνή μου (από φόβο) // **a prinde** ~ παίρνω θάρρος ll. *επιρ. έκφρ. într-un* ~ με μια φωνή, μονομιάς, όλοι συγχρόνως // **fără** ~ χωρίς φωνή, αμίλητα // **prin viu** ~ με ζωντανή φωνή, προφορικά
graifer, graifere ουσ. ουδ. 1. το όργανο της ραπτομηχανής που πιάνει και μετακινεί την κλωστή 2. το όχημα για μεταφορά πάνω σε καλώδιο
grajd, grajduri ουσ. ουδ. ο στάβλος, το αχούρι
gram, grame ουσ. ουδ. το γραμμάριο
gramaj, gramaie ουσ. ουδ. η ποσότητα σε γραμμάρια
gramatical-ă, gramaticali-e επίθ. γραμματικός-ή-ό
gramatică, gramatici ουσ. θηλ. η γραμματική
graminee, graminee ουσ. θηλ. βοτ. (πληθ.) τα σιτοειδή, τα αγρασσοειδή
gramofon, gramofone ουσ. ουδ. το γραμμόφωνο
granat, granate ουσ. ουδ. ο γρανάτης, η ημπολύτιμος λίθος
grandilocvent-ă, grandilocvenți-e επίθ. εμφαντικός-ή-ό, πομπώδης-ης-ες, στομφώδης-ης-ες
grandilocvență ουσ. θηλ. ο στόμφος, η έμφραση, η μεγαληγορία, η μεγαλοστομία
grandios-oasă, grandioși-oase επίθ. μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλειώδης-ης-ες // **realizări grandioase** τα μεγαλοπρεπή επιτεύγματα
grandoare, grandori ουσ. θηλ. το μεγαλείο, η μεγαλοπρέπεια
grandoman-ă, grandomanie-e ουσ. αρσ. και θηλ. μεγαλομανής (ο, η)
grandomanie, grandomanii ουσ. θηλ. η μεγαλομανία
grangur, granguri ουσ. αρσ. (ορνιθ.) 1. ο φλώρος 2. μτφ. το σπουδαίο υποκείμενο, το σπουδαίο πρόσωπο
granic, granice ουσ. ουδ. το βίντσι, το βαρούλκο, το μαγκάνι, το μάγγανο για την ανέλκυση βαρών
granit, granituri ουσ. ουδ. ο γρανίτης

granitic-ă, granirici-ce επίθ. γρανιτένιος-ια-ιο
graniță, granițe ουσ. θηλ. 1. το σύνορο, η μεθόριος 2. το όριο που χωρίζει δύο τόπους // **de** ~ μεθόριος-ια-ιο, μεθοριακός-ή-ό, συνοριακός-ή-ό // **la** ~ στα σύνορα // **peste** ~ υπερόριος-ια-ιο, πέρα απ'τα όρια (στην αλλοδαπή, στην ξενιτιά)
granulă, granulez ρ. μετ. μεταβάλλω σε κόκκους
granular-ă, granulari-e επίθ. κοκκώδης-ης-ες
granulat-ă, granulați-te επίθ. κοκκώδης-ης-ες
granulație, granulații ουσ. θηλ. η κοκκίαση, ο σχηματισμός κόκκων
granulă, granule ουσ. θηλ. 1. ο κόκκος 2. (φαρμ.) η παστίλια, το χάπι
granulit ουσ. ουδ. το σχιστολιθικό και κοκκώδες πέτρωμα
granulocit, granulocyte ουσ. ουδ. το λευκοκύτταρο με περισσότερους πυρήνες
granulom, granulome ουσ. ουδ. το κοκκίωμα, το πρήξιμο, η φλεγμονή ιστού, κυρίως στις ρίζες δοντιών
granulos-oasă, granulosi-oase επίθ. κοκκώδης-ης-ες
grapă, grape ουσ. θηλ. η σβάρνα, ο βωλοκόπος, η τσουγκράνα
gras-ă, grași-e επίθ. 1. παχύς-ιά-ύ, παχουλός-ή-ό 2. λιπαρός-ή-ό 3. χοντρός-ή-ό, αδρός-ή-ό // **acid** ~ το λιπαρό οξύ // **carne** -ă το λιπαρό κρέας (με λίπος) // **fructe** -e τα σαρκώδη φρούτα // **litere** -e τα αδρά χοντρά / γράμματα // **măncare** -ă το παχύ φαί / φαγητό // **om** ~ ο χοντρός άνθρωπος // **pământ** ~ η λιπαρή γη, το λιπαρό έδαφος χωράφι, χώρα // **salariu** ~ ο παχουλός μισθός
grasea, grasei ρ. αμ. ρωτακίζω
gratie, gratii ουσ. θηλ. το κάγκελο, το κιγκλίδωμα // **o fereastră cu gratii** ένα παράθυρο με κάγκελα
gratifica, gratific ρ. μετ. ανταμειβώ με επιμίσθιο (στο τέλος του χρόνου)
gratificare, gratificări ρ. μετ. ανταμοιβή με επιμίσθιο
gratificație, gratificații ουσ. θηλ. η ανταμοιβή, το επιμίσθιο
gratinat-ă, gratinați-e επίθ. γρατινέ
gratis επίρ. δωρεάν, χάρισμα, τζάμπα, χωρίς πληρωμή // **pe** ~ δωρεάν // **ți le dau pe** ~ σου τα δίνω τζάμπα
gratitudine, gratitudini ουσ. θηλ. η ευγνωμοσύνη
gratuit-ă, gratuități-e επίθ. 1. δοσμένος-ή-ο, δωρεάν, χαριστικός-ή-ό // **afirmație** -ă αβασισμός ισχυρισμός // **intrarea** -ă η είσοδος δωρεάν 2. μτφ. αδικαιολόγητος-η-ο, αβάσιμος-η-ο
gratuitate, gratuități ουσ. θηλ. 1. το χάρισμα, το δώρο, η δωρεά, το δώρημα 2. μτφ. η ματαιότητα, η ματαιοπονία // *έκφρ. cărți* ~ τα βιβλία χάριν δωρεάς
grăția, grățiez ρ. μετ. (νομ.) απονέμω χάρη
grăție, grății l. ουσ. θηλ. 1. η χάρη 2. η λεπτότητα, η τρυφερότητα 3. η γοητεία, η θέληξη 4. η εύνοια, η ευμένεια, το χατήρι 5. η βοήθεια, το έλεος // **a face grății** χαριεντίζομαι, συμπεριφέρομαι με χάρη, με λεπτό γούστο // **a intra în grățiile cuiva** μπαίνω στις εύνοιες κάποιου, έχω την εύνοια κάποιου // **cele trei grății** οι τρεις Χάρτες (η χάρη, η ευθυμία και το κάλλος, Αγγαία, Ευφροσύνη, Θάλευα) // **grăția divină** η θεία χάρη // **în anul de** ~ στο σωτήριο έτος (το έτος αριθμείται από τη γέννηση του Χριστού) // **lovitură de** ~ η χαριστική

βολή // ο **persoană plină de** ~ ένα πρόσωπο γεμάτο χάρη, χαριτωμένο // **prin grația lui Dumnezeu, rege** έλεω Θεού βασιλεύς II. *προθ.* χάρη, λόγω, εξαιτίας // **am reușit ~ lui** πέτυχα χάρη σ' αυτόν // **s-a afirmat ~ împrejurărilor** αναδείχτηκε χάρη των περιστάσεων
grație, grațieri (ουσ. *θελ.*) (νομ.) η χάρη, η απονομή χάριτος
grațios-oasă, grațioși-oase I. *επιθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. θελκτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. χαριτωμένα 2. γοητευτικά
grațiozitate, grațiozități ουσ. *θελ.* ο χαριεντισμός, ο χαριτωμένος τρόπος συμπεριφοράς, η φιλοφρόνηση
graur, grauri ουσ. *αρσ.* (ορνιθ.) το ψαρόνι, το μαυρούπουλι
grav-ă, gravi-e I. *επιθ.* 1. βαρύς-ιά-ύ 2. σοβαρός-ή-ό 3. σημαντικός-ή-ό // (*γραμμ.*) **accent** ~ η βαρεία // ο **boală** -ă η σοβαρή ασθένεια // **problemă** -ă το σημαντικό πρόβλημα // **un accident** ~ ένα βαρύ δυστύχημα // **un om** ~ ένας βαρύς άνθρωπος // **vorbește pe un ton** ~ μιλάει με τόνο σοβαρό II. *επίρ.* βαριά, σοβαρά // **a fi ~ bolnav** ήταν βαριά άρρωστος // **e ~ rănit** είναι βαριά πληγωμένος (τραυματισμένος)
grava, gravez *ρ. μετ.* 1. χαράζω, χαράσσω, σκαλίζω (με αιχμηρό οξύ όργανο) 2. εκτυπώνω
gravare, gravări ουσ. *θελ.* 1. το χάραγμα, η χάραξη, το σκάλισμα 2. η χαλκογραφία, η γκραβούρα
gravat-ă, gravati-te *επιθ.* χαραγμένος-η-ο, χαρακτός-ή-ό, χαλκογραφημένος-η-ο
gravidă, gravide I. *επιθ.* έγκυος II. ουσ. *θελ.* η έγκυος, η εγκυμονούσα, η γκαστρωμένη // **a fi** ~ είμαι έγκυος, εγκυμονώ
graviditate ουσ. *θελ.* η εγκυμοσύνη, η κύηση, η κυοφορία, η γκαστριά
gravia, gravitez *ρ. αμ.* ρέπω, κλίνω, γέρνω
gravitate, gravități ουσ. *θελ.* 1. η βαρύτητα, η αμοιβαία έλξη των σωμάτων 2. η σοβαρότητα, η σημαντικότητα
gravitație ουσ. *θελ.* (*φυσ.*) η βαρύτητα // **câmp de** ~ το πεδίο βαρύτητας // **centru de** ~ το κέντρο βαρύτητας
gravitațional-ă, gravitaționali-e *επιθ.* βαρυνητικός-ή-ό, σε σχέση με τη βαρύτητα
gravor, gravori ουσ. *αρσ.* ο χαράκτης
gravură, gravuri ουσ. *θελ.* 1. η γκραβούρα, η χαλκογραφία, το χαλκογράφημα 2. το αποτύπωμα εικόνας ή σχεδίου με τη χαλκογραφική τέχνη 3. η χαρακτηρισή
grăbi, grăbeșe I. *ρ. μετ.* 1. βιάζω, επιταχύνω, ταχύνω 2. επισπεύδω // **a ~ lucrările** επιταχύνω τις εργασίες // **a ~ pasul** ταχύνω το βήμα // **a-și ~ plecarea** κατά την αναχώρησή μου // **timpul grăbea** ο χρόνος εβίαζε II. *ρ. αμ.* σπεύδω, πηγαίνω γρήγορα, ενεργώ γρήγορα, βιαστικά, επειγόντως // **grăbește încet!** σπεύδε βραδέως! (να ενεργείς γρήγορα αλλά και με περίσκεψη) III. *ρ. μέσο* 1. βιάζομαι, είμαι βιαστικός 2. επείγομαι // **grăbește-te!** βιάσου!
grăbire, grăbiri I. ουσ. *θελ.* (*αρχ.*) η επίσπευση, το βιάσιμο, η βιασύνη, η βιάση II. *επίρ.* **έκφρ.** **cu** ~ με βιασύνη
grăbit-ă, grăbiti-te *επιθ.* βιαστικός-ή-ό
grădinar, grădinari ουσ. *αρσ.* ο περιβολάρης, ο κηπουρός

grădină, grădini ουσ. *θελ.* το περιβόλι, ο κήπος, ο μπαξές // ~ **de pomi fructiferi** ο οπωρώνας, ο κήπος οπωροφόρων δέντρων // ~ **de vară** ο καλοκαιριτικός κήπος ενός εστιατορίου / μίας ταβέρνας // ~ **de zarzavat** ο λαχανόκηπος // **grădina botanică** ο βοτανικός κήπος // **grădina publică** ο δημόσιος κήπος // **grădina zoologică** ο ζωολογικός κήπος // **grădinile suspendate** οι κρεμαστοί κήποι
grădinăreasă, grădinăreșe ουσ. *θελ.* η περιβολάρισσα, η κηπουρός
grădinărie, grădinării ουσ. *θελ.* 1. η κηπουρική, η κηπευτική, η κηποκομία 2. ο κήπος, το περιβόλι
grădinărit ουσ. ουσ. η κηπευτική, η κηποκομία, η κηπουρική
grădiniță, grădinițe ουσ. *θελ.* το περιβολάκι, ο μικρός κήπος, το κηπάκι // ~ **de copii** το νηπιαγωγείο
grădiște, grădiști ουσ. *θελ.* (*αρχ.*) το υψωμένο μέρος εδάφους σε μια κοιλάδα ποταμού
grăi, grăiesc I. *ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω 2. εκφράζω κάτι προφορικά II. *ρ. αμ.* 1. μιλώ, συζητώ, κουβεντιάζω 2. λαλώ
grăitor-oare, grăitori-oare *επιθ.* 1. εύγλωττος-η-ο 2. ευφραδής-ής-ές 3. *μετφ.* αποδεικτικός-ή-ό // **dovadă** -oare η εύγλωττη απόδειξη
grăjdar, grăjdari ουσ. *αρσ.* ο σταβλόαρχης
grămadă, grămezi I. ουσ. *θελ.* ο σωρός, η στοιβα, η σωρεία // ο ~ **de pietre** ένας σωρός πέτρες II. *επίρ.* **έκφρ.** **cu grămadă** σωρηδόν
grămădeală, grămădeli ουσ. *θελ.* (*λαϊκ.*) η συσσώρευση, η σωρευση, η συνάθροιση, ο σωρός
grămădi, grămădesc I. *ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) συσσωρεύω, σωρεύω II. *ρ. μέσο* σχηματίζομαι, σωρός, γίνομαι σωρός
grămădire, grămădiri ουσ. *θελ.* (*λαϊκ.*) η συσσώρευση, η σωρευση, η συγκέντρωση, το μάζεμα
grămăjoară, grămăjoare ουσ. *θελ.* ο μικρός σωρός
grănicer, grăniceri ουσ. *αρσ.* ο στρατιώτης φρουρός των συνόρων
grăniceresc-ească, grănicerești *επιθ.* συνοριακός-ή-ό // **ținut** ~ η συνοριακή περιοχή (κοντά στα σύνορα)
grăpa, grăpez *ρ. μετ.* σβανρίζω, βωλοκοπώ
grăpare, grăpări ουσ. *θελ.* το σβάνρισμα, το βωλοκόπημα, το σπάσιμο των βλών χύματος
grăpat ουσ. ουσ. το σβάνρισμα, το βωλοκόπημα
grăpiș *επίρ.* // **târâș**~ κουτσά-στραβά, σέροντας, σβανρίζοντας (με μεγάλη δυσκολία)
grăsan-ă, grășani-e *επιθ.* (*είρ.*) παχουλός-ή-ό, χοντρούτσικος-η-ο, χοντρουλός-ή-ό
grășime, grășimi ουσ. *θελ.* 1. το πάχος, το λίπος 2. το ξύγκι 3. η λγδα // ~ **animală** το ζωικό λίπος
grăsun-ă, grășuni-e I. *επιθ.* παχουλός-ή-ό II. ουσ. *αρσ.* (*μετφ.*) το γουρουνάκι (μέχρι ενός έτους)
grăsuț-ă, grăsuți-te *επιθ.* παχουλούτσικος-η-ο, χοντρούτσικος-η-ο
grătar, grătare ουσ. ουσ. 1. η σχάρα 2. η κιγκλίδα 3. το αντικείμενο σε σχήμα εσχάρας // **a frige la** ~ ψήνω στην σχάρα (κρέατα, ψάρια, κ.λ.π.) // **friptură la** ~ η μπριζόλα στην σχάρα
grăunțe, grăunți ουσ. *αρσ.* ο σπόρος, ο κόκκος, το σπυρί, το σπόρι // ~ **de grâu** ο κόκκος σιταριού // ~ **de sare** ο κόκκος αλατιού // **cât un** ~ **de muștar**

σαν ένα σπόρο σιναπιού, σα σιναπόσπορο, δηλ. πολύ μικρός // **un ~ de nisip** ένας κόκκος άμμου **grăunțos-oasă, grăunțoși-oase** επίθ. κοκκώδης-ης-ες, κοκκωτός-ή-ό

grânar, grânare ουσ. ουδ. ο σιτοβολώνας

grâu, grâne Ι. ουσ. ουδ. το σιτάρι, το στάρι, ο σίτος // **a alege grâul de neghină** χωρίζω την άιρα (ήρα, είρα) από το σιτάρι // **făină de ~** το σιτάλευρο // **holdele de ~** τα σπαρτά, οι καλαμιές του σιταριού ΙΙ. ουσ. θηλ. πληθ. τα σιτηρά

greabăn, grebene ουσ. ουδ. 1. το πάνω μέρος της πλάτης 2. η κορυφογραμμή του βουνού

greafă, grețuri ουσ. θηλ. 1. η αναγούλα 2. μτφ. η αηδία, ο σιχαμός // **a i se face ~** έχω αναγούλες, έχω τάση για εμετό

grebla, greblez ρ. μετ. τσουγκρανίζω

greblare, greblări ουσ. θηλ. το τσουγκράνισμα

greblă, greble ουσ. θηλ. η τσουγκράνα

grec, greacă, greci, grece επίθ. ελληνικός-ή-ό // **limba greacă** τα ελληνικά // **civilizația greacă** ο ελληνικός πολιτισμός ΙΙ. ουσ. θηλ. η ελληνική, τα ελληνικά ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Έλληνας, η Ελληνίδα

grecesc-ească, grecești επίθ. ελληνικός-ή-ό (γλώσσα, στρατός, έθιμα, κ.λ.π.) // **la calendele grecești** ποτέ

grecește επίρ. ελληνικά, ελληνικώς, κατά τον ελληνικό τρόπο, ελληνιστί // **vorbiți ~?** μιλάτε ελληνικά;

greciza, grecizez Ι. ρ. μετ. εξελληνίζω, κάνω κάτι ελληνικό ΙΙ. ρ. μέσο εξελληνίζομαι· γίνομαι Έλληνας

grecizare, grecizări ουσ. θηλ. ο εξελληνισμός

Grecoaică, Grecoaice ουσ. θηλ. η Ελληνίδα **greco-catolic-ă, greco-catolici-e** Ι. επίθ. ελληνοκαθολικός-ή-ό (που έχει προσχωρήσει στην Καθολική Εκκλησία) ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ελληνοκαθολικός-ή-ό (ο, η)

greco-oriental-ă, greco-orientali-e επίθ. ελληνορθόδοξος-η-ο (ορθόδοξος)

greco-roman-ă, greco-romani-e επίθ. ελληνορωμαϊκός-ή-ό

greder, gredere ουσ. ουδ. ο οδοστρωτήρας

grefa, grefez ρ. μετ. (ιατρ.) μεταμοσχεύω, εγκεντρίζω **grefare, grefări** ουσ. θηλ. 1. η μεταμόσχευση, ο εμβολιασμός 2. ο εγκεντρισμός

grefă, grefe ουσ. θηλ. η γραμματέας δικαστηρίου **grefă, grefe** ουσ. θηλ. η μεταμόσχευση, ο εγκεντρισμός

grefier-ă, grefieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η γραμματέας του δικαστηρίου

gregar-ă, gregari-e επίθ. ομαδικός-ή-ό, αγελαίος-α-ο // **instinct ~** το ομαδικό ένστικτο (ζώων κοπάδια, σμήνη, κ.λ.π.) // **spirit ~** το αγελαίο ήθος

gregorian-ă, gregorien-e επίθ. γρηγοριανός-ή-ό // **calendar ~** το γρηγοριανό ημερολόγιο (το διορθωμένο Ιουλιανό ημερολόγιο από τον πάπα Γρηγόριο τον 13^ο το 1582) // **cânt ~** το γρηγοριανό μέλος (του Γρηγορίου 10^{ου})

greier, greieri ουσ. αρσ. (εντομ.) ο τζιτζικας

grej Ι. ουσ. αρσ. το ακατέργαστο μετάξι ΙΙ. επίθ. αμετάβλ. με το χρώμα του ακατέργαστου μεταξίου **greña** επίθ. αμετάβλ. το γκρενά (το βαθύ κόκκινο χρώμα)

grenadă, grenade ουσ. θηλ. (στρατ.) η χειροβομβίδα

grenadier, grenadieri ουσ. αρσ. (στρατ.) ο γρεναδιέρος

greoi-oaie, greoi-oaie επίθ. 1. βραδύς-εϊά-ύ, δυσκίνητος-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο 2. αργός-ή-ό, αργοκίνητος-η-ο, σιγανός-ή-ό, βαρύς-ϊά-ύ 3. δυσνόητος-η-ο, παραφορτωμένος-η-ο

grepfрут, grepfрути ουσ. ουδ. το γκρέιπ-φρούτ **gresă, greséz** ρ. μετ. 1. αλείφω με γράσσο ή με λίπος μηχανή 2. λιπαίνω, λαδώνω μηχανή

gresaj, gresaje ουσ. ουδ. η επάλειψη με λίπος, ο λιπασμός, το αλείμμα, η επάλειψη, το λάδωμα

gresare, gresări ουσ. θηλ. ιδ. gresaj **gresat-ă, gresați-te** επίθ. αλειμμένος-η-ο (με λίπος, με γράσο)

gresie, gresii ουσ. θηλ. ο αμμόλιθος, ο ψαμμόλιθος, ο ψαμμίτης

gresor, gresoare Ι. ουσ. ουδ. ο αλειπτήρ, ο λιπαντήρας ΙΙ. ουσ. αρσ. ο λιπαντής

greș, greșuri Ι. ουσ. ουδ. (αρχ. και laik.) 1. το λάθος, το σφάλμα 2. η αποτυχία, η αστοχία // **a da ~** αποτυγχάνω στο σκοπό μου, σφάλλω, αστοχώ // **a nu avea ~** δεν αστοχώ, δεν πέφτω σε λάθος, δεν κάνω σφάλμα, δεν έχω αστοχία ΙΙ. επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς αστοχία

greșeală, greșeli ουσ. θηλ. 1. το λάθος, το πταίσμα, το σφάλμα, το φταίξιμο 2. η πλάνη, το παράπτωμα // **a comite greșeli** διαπραττώ λάθη // **din ~** κατά λάθος // **e greșeala mea** είναι το φταίξιμό μου // **fără ~** χωρίς λάθη, αλάθητα, τέλεια

greși, greșesc Ι. ρ. μετ. 1. κάνω λάθος 2. πλανώμαι 3. σχηματίζω σφαλερή γνώμη για κάτι // **a ~ adresa** κάνω λάθος για τη διεύθυνση // **a ~ drumul** κάνω λάθος στο δρόμο // **am -t data** έκανα λάθος στην ημερομηνία // **ați -t numărul** πήρατε λάθος αριθμό ΙΙ. ρ. αμ. 1. λαθεύω, φτάνω, πταίω 2. σφάλλω // **a ~ față de cineva** φταίω απέναντι κάποιου, μπροστά σε κάποιον // **cine nu muncește nu greșește** όποιος δεν δουλεύει δεν λαθεύει // **noi greșim** εμείς σφάλουμε // **toată lumea poate ~** όλος ο κόσμος μπορεί να λαθεύει

greșit-ă, greșiți-te επίθ. λαθεμένος-η-ο, λανθασμένος-η-ο, εσφαλμένος-η-ο, πλανημένος-η-ο // **judecată -ă** η λαθεμένη κρίση // **pas ~** το λαθεμένο βήμα, η εξολίσθηση

grețos-oasă, grețoși-oase επίθ. 1. αηδιαστικός-ή-ό 2. σιχαμερός-ή-ό 3. σιχασιάρης-άρα-άρικο

greu, grea, grei, grele Ι. επίθ. 1. βαρύς-ϊά-ύ 2. δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές 3. σκληρός-ή-ό 4. σοβαρός-ή-ό 5. (laik.) στο θηλ. έγκυος // **această valiză e grea** η βαλίτσα αυτή είναι βαριά // **artileria grea** το βαρύ πυροβολικό // **atmosferă grea** η βαριά ατμόσφαιρα // **balot ~** το βαρύ τόπι (φορτίο) // **boală grea** η βαριά ασθένεια // (αθλ.) **categorie grea** η βαριά κατηγορία // **corp ~** το βαρύ σώμα // **cuvânt ~** αποφασιστικός λόγος // **îarnă grea** ο βαρύς χειμώνας // **industria grea** η βαριά βιομηχανία // **misiune grea** δύσχερής αποστολή // **muncă grea** η δύσκολη δουλειά // **o muncă grea** μια σκληρή δουλειά // **operație grea** η δύσκολη εγχείρηση // **o viață grea** μια σκληρή ζωή // **pas ~** το βαρύ βήμα // **situație grea** η δύσκολη κατάσταση // **somn ~** ο βαρύς ύπνος (δούλος) // **un examen ~** οι δύσκολες εξετάσεις // **vremuri grele** δύσκολοι καιροί // **vorbă grea** η βαριά κουβέντα ΙΙ. επίρ. 1. βαριά, σοβαρά 2. δύσκολα 3. σκληρά // **a cântări**

~ ζυγίζω βαριά // **a-i fi** ~ δυσκολεύομαι // **a o duce** ~ περνάω δύσκολα // **a ofta** ~ αναστενάζω βαριά, βαριαναστενάζω // **a ofta din** ~ βαριαναστενάζω // **a plăti** ~ πληρώνω βαριά // **e ~ bolnav** είναι βαριά άρρωστος // **înțelege** ~ καταλαβαίνει δύσκολα // **munceste** ~ δουλεύει σκληρά // **orele trec** ~ οι ώρες περνούν δύσκολα // **s-a lăsat** ~ αφέθηκε δύσκολα III. ουσ. ουδ. 1. η δυσκολία, η δυσχέρεια, το δύσκολο 2. το αδιέξοδο 3. μτφ. το μεγαλύτερο μέρος ενός πράγματος, το βάρος // **a da de** ~ συναντώ δυσκολίες // **a duce** ~ **ul în spate** περνάω δυσκολίες // **acu-i** ~ I τώρα έρχεται η δυσκολία

greutate, **greutăți** I. ουσ. θηλ. 1. το βάρος, η βαρύτητα 2. το φορτίο, ο φόρτος 3. η ολκή 4. τα σταθμά, τα ζύγια, τα βαρίδια 5. η δυσκολία 6. (αθλ.) η σφαίρα // ~ **atomică** το ατομικό βάρος // ~ **brută** το μεικτό βάρος // ~ **moleculară** το μοριακό βάρος // ~ **netă** το καθαρό βάρος // ~ **specifică** το ειδικό βάρος // ~ **utilă** το χρήσιμο βάρος // ~ **a unei pedepse** η βαρύτητα ποινής // **a ridica o** ~ σηκώνω βάρος // (αθλ.) **aruncare a greutății** η σφαιροβολία // **a vorbi cu mare** ~ μιλάω με μεγάλη δυσκολία // **de ~ egală** ισοβαρής-ής-ές // **scădere a greutății** η φύρα, η φυράδα, η ελάττωση βάρους // **s-a lovit de greutate** ~ συνάντησε δυσκολίες (εμπόδια) // **om cu** ~ ανάνητος με κύρος II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με δυσκολία

greva, **grevez** I. ρ. μετ. 1. επιβαρύνω 2. επιφορτώνω II. ρ. αμ. επιβαρύνομαι, επιφορτύνομαι, είμαι με πρόσθετο βάρος, έχω επιβαρυντικές συνθήκες (όρους, περιστάσεις)

grevare, **grevări** ουσ. θηλ. η επιβάρυνση, η επιφορτίση **grevă**, **greve** ουσ. θηλ. η απεργία // ~ **generală** η γενική απεργία // **a face** ~ απεργώ // **a intra în** ~ μπαίνω σ' απεργία // **greva foamei** η απεργία πείνας // **spărgător de** ~ απεργοσπάστης-άστρια (ο, η) **grevist-ă**, **greviști-ste** I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η απεργός II. επίθ. απεργιακός-ή-ό // **mişcare** ~ **ă** το απεργιακό κίνημα

gri επίθ. αμετάβλ. γκριζός-α-ο

grifă, **grife** ουσ. θηλ. 1. το γαμψωτό εξάρτημα (σε κινηματογραφική συσκευή)

grifon, **grifoni** ουσ. αρσ. (μυθ.) 1. ο γρύπας 2. είδος κυνηγετικού σκυλιού

grijanie, **grijanii** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η θεία κοινωνία

grijă, **griji** I. ουσ. θηλ. 1. η φροντίδα, η έγνοια 2. η ανησυχία, η μέριμνα, το μέλημα 3. η επιμέλεια // **a avea** ~ **să...** φροντίζω να... // **a avea o altă** ~ είχε μιαν άλλη έγνοια // **a intra la griji** αρχίζω να ανησυχώ // **a-și face griji** έχω φροντίδες (σκοτούρες) // **a lăsa în grija cuiva** αφήνω σε μέριμνα κάποιου // **a trăi fără griji** ζω χωρίς έγνοιες // **lasă asta în grija mea** άφησε αυτό σε δική μου φροντίδα // **nici o** ~ καμία έγνοια // **să nu vă faceți griji** να μη στενοχωριέστε, να μην έχετε φροντίδες II. ρημ. έκφρ. **am eu** ~ έχω εγώ την έγνοια III. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με έγνοια, με επιμέλεια

grijuliu-ie, **grijulii** επίθ. περιποιητικός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό, επιφυλακτικός-ή-ό, στοργικός-ή-ό // ~ **cu părinții** προσεκτικός με τους γονείς

grilaj, **grilaje** ουσ. ουδ. το κιγκλιδωμά

grilă, **grile** ουσ. θηλ. η εσχάρα, το σιδερένιο κιγκλιδωμά, η γρίλια, το κάγκελο

grima, **grimez** I. ρ. μετ. φτιασιδώνω, μακιγιάρω II. ρ. μέσο φτιασιδώνομαι, μακιγιάρομαι

grimasă, **grimase** ουσ. θηλ. 1. ο μορφασμός, η γκριμάτσα 2. το στραβομουτσούνιασμα // **a face grimase** μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

grimat-ă, **grimați-te** επίθ. μακιγιαρισμένος-η-ο, φτιασιδωμένος-η-ο

grimer-ă, **grimeri-e** ουσ. αρσ. και θηλ. ο μακιγιέρ, η μακιγιέζ

grind, **grinduri** ουσ. ουδ. το ανάχωμα

grindă, **grinzi** ουσ. θηλ. το πάτερο, το πατόξυλο, το δοκάρι

grindei, **grindeie** ουσ. ουδ. το συνδετικό εξάρτημα των μερών του αρότρου

grindină, **grindine** ουσ. θηλ. το χαλάζι, οι χαλαζόκοκκοι

gripa, **gripez** I. ρ. μετ. εμπλέκω, μπλοκάρω κινητήρα // **ungerea defectuoasă a** ~ **t motorul** η ελαττωματική άλειψη έκανε εμπλοκή στον κινητήρα II. ρ. αμ. έχω, παθαίνω μπλοκάρισμα, εμπλοκή στη μηχανή, στο μηχανισμό III. ρ. μέσο (ιατρ.) αρρωσταίνω από γρίπη

gripal-ă, **gripali-e** επίθ. (ιατρ.) γριπικός-ή-ό

gripare, **gripări** ουσ. θηλ. 1. η περιπλοκή στο μηχανισμό κινητήρα 2. η προσβολή από γρίπη

gripat-ă, **gripați-te** επίθ. 1. μπλοκαρισμένος 2. γριπωμένος

gripă, **gripe** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η γρίπη

griș ουσ. ουδ. το σιμιγδάλι

grışat-ă, **grışați-te** επίθ. σιμιγδαλένιος-ια-ιο // **mălai** ~ το σιμιγδαλένιο καλαμποκάλευρο

griv-ă, **grivi-e** επίθ. (λαϊκ.) με ασπρόμαυρο τρίχωμα (για σκυλιά, γάτες)

grivei, **grivei** επίθ. αμετάβλ. (για σκυλί) ο γρίβας

griza, **grizez** ρ. αμ. γκριζώνω // **părul se** ~ **se** τα μαλλιά είχαν γκριζώσει

grizonat-ă, **grizonați-te** επίθ. 1. ψαρός-ή-ό 2. γκριζομάλλης-άλλα-ικο 3. γκριζός-α-ο

grizonant-ă, **grizonanți-te** επίθ. του οποίου ασπρίζουν τα μαλλιά

grizu ουσ. ουδ. (τεχ.) το γκριζού, το εύφλεκτο αέριο που ξεθυμαίνει στα ανθρακωρυχεία

grizutos-oasă, **grizutoși-oase** επίθ. (τεχ.) αυτός που περιέχει το αέριο γκριζού

groapă, **gropi** ουσ. θηλ. 1. ο λάκκος, η τρύπα, ο βόθρος, η λακκούβα 2. το βαθούλωμα στο έδαφος, η γούβα 3. ο τάφος, το μνήμα 4. το όρυγμα, το μέρος του εδάφους βαθιά σκαμμένο // **a da în gropi de prost ce** ~ **e** το να είναι κανείς πολύ ανόητος // **cine sapă groapa altuia cade singur în ea** όποιος σκάβει το λάκκο του άλλουνού πέφτει ο ίδιος μέσα

groază ουσ. θηλ. 1. ο τρόμος, ο φόβος 2. η τρομάρα 3. η φρίκη 4. η δεινότητα 5. μτφ. η μεγάλη ποσότητα, το πλήθος // **o ~ de cărți** ένα σωρό βιβλία // **o ~ de griji** **il frământau** πλήθος φροντίδες τον βασάνιζαν // **sigur ar fi murit de** ~ σίγουρα θα πέθαινε απ' την τρομάρα του

groaznic-ă, **groaznici-e** I. επίθ. 1. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. φρικτός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο 3. σφοδρός-ή-ό 4. μτφ. μεγάλος, εκπληκτικός, ανυπόφορος // **este** ~ **είναι** τρομερό (εκπληκτικό) // **o durere** ~ **ă** ο σφοδρός πόνος II. επιρ. 1. τρομερά, φοβερά 2. σφοδρά, καταπληκτικά 3. σε πολύ μεγάλο βαθμό // **e ~ de ocupat** είναι τρομερά απασχολημένος

grof, grofi ουσ. αρσ. (αρχ.) ο κόμης (στην Κεντρική Ευρώπη), ο γαιοκτημόνας
grog, groguri ουσ. ουδ. το οιονοπνευματώδες ποτό σε ζεστό γλυκό νερό με λεμόνι
groggy επιθ. αμετάβλ. (αθλ.) όρος στο μποξ, όταν ο μποξέρ είναι κατώτερος του αντιπάλου του
groh επιφ. γροχ (γροχ-γροχ, η φωνή του γουρουιού)
grohăi pers. 3 grohăie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) φωνάζω γρυ-γρυ, γρυλλίζω (γουρούνι)
grohăit, grohăituri ουσ. ουδ. ο γρυλλισμός (γουρούνι)
grohăitor-oare, grohăitori-oare επιθ. γρυλλίζων -ουσα-ον
grohăitură, grohăituri ουσ. θηλ. ο γρυλλισμός
grohotiș, grohotișuri ουσ. ουδ. 1. η συσώρευση αιχμηρών κομματιών πετρωμάτων αποχωρισμένων από τους βράχους του βουνού και μεταφερθέντων από τους παγετώνες 2. το ιζηματογενές πέτρωμα απ' αυτό το υλικό
grom, gromi ουσ. αρσ. (αρχ.) ο γκρουμ, ο μικρός υπηρέτης
gropar, gropari ουσ. αρσ. ο νεκροθάφτης, ο νεκροθάπτης
gropișă, gropiște ουσ. θηλ. 1. ο λακκίσκος, το λακκάκι 2. πληθ. τα λακκάκια
gros, groasă, groși, groase I. επιθ. 1. χοντρός-ή-ό, παχύς-ιά-ύ 2. πηχτός-ή-ό // ~ **la ceafă** παχύς στον αυχένα // ~ **la corp** παχύσωμος-η-ο // ~ **la piele** χοντροπέτσος-η-ο, παχύδερμος-η-ο // ~ **la pungă** παραλήξ // **haină groasă** το χοντρό ρούχο // **intestinal** ~ το παχύ έντερο // ο **ceafă groasă** μια παχιά ομίχλη // **trunchi** ~ ο χοντρός κορμός // **un arbore** ~ ένα χοντρό δέντρο II. επίρ. 1. χοντρά 2. άξεστα 3. πολύ // **căstiga** ~ κερδίζει πολύ III. επιρ. έκφρ. **din** ~ από την αθρόνα IV. ουσ. ουδ. το σπουδαιότερο μέρος, το κύριο μέρος // ~ **ul armatei** το κύριο μέρος του στρατού
grosicior-oară, grosiciori-oare επιθ. χοντρούτσικος -η-ο, χοντρουλόος-ή-ό
grosier-ă, grosieri-e επιθ. χοντροειδής-ής-ές, χοντροκαμωμένος-η-ο
grosime, grosimi ουσ. θηλ. το πάχος // ~ **a unei scânduri** το πάχος μιας σανίδας // ~ **a unui copac** το πάχος ενός δέντρου
grosolan-ă, grosolani-e I. επιθ. 1. άγαρμος-η-ο, άξεστος-η-ο 2. αδροκαμωμένος-η-ο 3. βάνασος-η-ο, απολίτιστος-η-ο 4. χοντρός-ή-ό, απελέκητος-η-ο 5. σκαιός-ά-ό, χοντροκαμωμένος-η-ο // ο **greșeală** -ă ένα χοντρό λάθος // **trăsătură** -e τα αδρά χαρακτηριστικά // **un om** ~ ένας βάνασος άνθρωπος (απολίτιστος) II. επίρ. 1. άγαρμα 2. άξεστα 3. βάνασα, απολίτιστα, σκαιώς // **i-ai vorbit** ~ του μίλησες άγαρμα
grosolănie, grosolăni ουσ. θηλ. 1. η αγένεια, η βαναυσότητα, η σκαίοτητα 2. η προστυχία, η χοντράδα, η χοντροκοπιά
grosso modo επιρ. σε γενικές γραμμές
grosuț-ă, grosuți-te επιθ. παχουλός-ή-ό, χοντρούτσικος-η-ο, παχουλούτσικος-η-ο
groță, grote ουσ. θηλ. 1. το σπήλαιο, το άντρο, η σπηλιά 2. η τρώγλη
grotesc-cască, grotesți I. επιθ. 1. γελοίος-α-ο 2. παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο 3. αφύσικος-η-ο II. επίρ. 1. παράξενα, αλλόκοτα 2. γελοίως III.

ουσ. ουδ. 1. το γελοίο 2. η αλλοκοτία, το αφύσικο πράγμα 3. (τυπ.) το γκροτέσκ
grozav-ă, grozavie I. επιθ. 1. τρομερός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό 3. σπουδαίος-α-ο, καταπληκτικός-ή-ό // **a face pe** ~ **ul** κάνει τον καμπόσο // **are un talent** ~ έχει ένα καταπληκτικό ταλέντο // **a se crede** ~ νομίζει πως είναι σπουδαίος // **om** ~ πολύ ικανός άνθρωπος // **vânt** ~ ο σφοδρός άνεμος II. επίρ. φοβερά, τρομερά, πάρα πολύ // **imi place** ~ **de mult** μ' αρέσει πάρα πολύ
grozăvenie, grozăvenii ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) 1. το φόβητρο, το τρομερό πράγμα 3. η τερατουργία 3. η μεγάλη ποσότητα, το πλήθος
grozăvi, grozăvesc ρ. μέσο (οικ. και χλευασ.) κοροδονώμαι, κάνω τον καμπόσο, παριστάνω το σπουδαίο, ενώ δεν είμαι
grozăvie, grozăvii ουσ. θηλ. 1. ο τρόμος, ο φόβος 2. το τερατούργημα, η φρίκη, η φρικαλεότητα
grui, grui ουσ. ουδ. (επαρχ.) ο λοφίσκος
gruie, grui ουσ. θηλ. 1. ο γερανός (το ανυψωτικό μηχανήμα) 2. το βίντσι, το βαρούλκο
grumaz, grumaze ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. ο λαίμας 2. ο αυχένος, ο σβέρκος, ο τράχηλος 3. ο λάρυγγας, το εσωτερικό μέρος του λαιμού // **a-și îndoi** ~ **ul** είμαι νικημένος // **a-și pleca** ~ **ul** σκύβω τον τράχηλο (υποτάσσομαι) // **a pune piciorul pe** ~ **ul** cuiva υποδουλώνω κάποιον
grund, grunduri ουσ. ουδ. 1. το πρώτο στρώμα ασβεστοκονιάματος στο επίχρισμα τοίχων 2. το άλειμμα, η επάλειψη με το πρώτο στρώμα μοιγιάς ενός αντικειμένου (ύφασμα, χαρτόνι, σανίδα, κ.λπ.)
grundui, grundui ουσ. ρ. μετ. επιχρίω με το πρώτο στρώμα ασβεστοκονιάματος ή μοιγιάς τοίχο ή πίνakas
grunduț-ă, grunduți-te επιθ. αλειμμένος-η-ο με πρώτο στρώμα κονιάματος ή μοιγιάς (τοίχος, πίνakas)
grunz, grunji ουσ. αρσ. ο βώλακας, ό,τι έχει σχήμα βώλου
grunzuros-oasă, grunzuros-i-oase επιθ. σφαιρικός -ή-ό
grup, grupuri ουσ. ουδ. 1. η ομάδα, το γκρουπ 2. το σύμπλεγμα 3. το συγκρότημα 4. ο όμιλος 5. η παρέα, η συναναστροφή, η συντροφιά 6. ο σχηματισμός από διάφορα μηχανήματα με κοινή λειτουργία 7. το σύνολο από μαθηματικές πράξεις που ικανοποιεί ορισμένες συνθήκες // ~ **de armate** η ομάδα στρατών (η ένωση αριθμού στρατιών κάτω από την ίδια διοίκηση) // ~ **electrogen** το ηλεκτρογόνο σύμπλεγμα // ~ **parlamentar** η κοινοβουλευτική ομάδα // **de** ~ ομαδικός-ή-ό // **grupuri-grupuri** ομάδες-ομάδες, παρέες-παρέες // **în** ~ σε ομάδα, ομαδικά // **în** ~ **uri de căte...** σε ομάδες από... // **proprietate de** ~ η ομαδική ιδιοκτησία
grupa, grupez I. ρ. μετ. συγκροτώ, συναθροίζω 2. συνάζω 3. κατανέμω κάτι σε μέρη ή ομάδες II. ρ. μέσο 1. ενώνομαι σε ομάδα με άλλους, συγκροτούμαι 2. συνεταίριζομαι 3. συνασπίζομαι 4. συναθροίζομαι
grupaj, grupaje ουσ. ουδ. 1. το σύμπλεγμα 2. η συγκρότηση, η συνάθροιση
grupare, grupări ουσ. θηλ. 1. η ομάδα 2. το συγκρότημα 3. ο σχηματισμός 4. ο συνασπισμός 5. (πολ.) η φράξια // ~ **fracționistă** η φράξια, η διασπαστική ομάδα
grupă, grupe ουσ. θηλ. 1. η ομάδα 2. ο όμιλος 3. το σύνολο από άτομα ή ομοειδή πράγματα // ~ **de**

luptă η ομάδα μάχης // **grupa sanguină** η ομάδα αίματος
grupuleț, grupulețe ουσ. ουδ. η μικρή ομάδα
Gruzin-ă, Gruzinie Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γεωργιανός-ή (ο, η) ΙΙ. επίθ. γεωργιανός-ή-ό
guano ουσ. αρσ. φυσικό νήσασμα
guard, guarzi ουσ. αρσ. ο φύλακας
guasă, guase ουσ. θηλ. η υδροκοιμιογραφία
Guatemala-ă, Guatemaleză Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γουατεμαλέζος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. γουατεμαλέζικος-ή-ο ΙΙΙ. επίρ. γουατεμαλέζικα
gubernie, gubernii ουσ. θηλ. (ιστ.) το κυβερνείο, το διοικητικό τμήμα του ρωσικού κράτους
gudron, gudroane ουσ. ουδ. το κατράμι, η ρευστή πίσσα
gudrona, gudronez ρ. μετ. καταρμάνω, αλείφω ή διαβρέχω κάτι με κατράμι, πισσώνω
gudronare, gudronări ουσ. θηλ. το πίσσωμα, το κατράμωμα
gudronat-ă, gudronați-te επίθ. αλειμμένος-η-ο με κατράμι, καταρμαμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο με κατράμι, πισσωμένος-η-ο
gudura, gudur ρ. μέσο 1. (για τα σκυλιά) χαιδολογέμαι, τριβομαι, εκδηλώνω την αφοσίωσή μου κουνώντας την ουρά 2. συμπεριφέρομαι με δουλικότητα, κολακεύω κάποιον για να πετύχω κάτι
Guelf, Guelfi ουσ. αρσ. ο Γκιέλφος // (ιστ.) **Guelfii și Ghibellini** οι Γκιέλφοι και οι Γιβελίνοι
guguștiuc, guguștiuci ουσ. αρσ. (ορνιθ.) 1. η δεκαοχτούρα 2. μτφ. ο αφελής, ο εύπιστος
guinee, guinee ουσ. θηλ. η γκινέα (η αγγλική νομισματική μονάδα)
guiț επιφ. γκούτσι (επανελλημμένα) λέξη που μιμείται τη φωνή του γουρουνιού
guița pers. 3 guiță ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γρουλλίζω (γουρούνι)
guițare, guițări ουσ. θηλ. ο γρουλλισμός (γουρούνι)
guițat ουσ. ουδ. ο γρουλλισμός
gulaș, gulașuri ουσ. θηλ. (μπαγ.) «το γκούλας» το γιαχνί από κρέας με πατάτες ή με βώλους από αλεύρι
gulden, guldeni ουσ. αρσ. το γούλδεν, ολλανδική νομισματική μονάδα
guler, gulere ουσ. ουδ. ο γιακάς, το κολάρο, το περιλαίμιο // **-ul cămășii** το κολάρο του πουκάμισου // **a lua pe cineva de ~** βουτάω ή αρπάζω κάποιον από το γιακά (του ζητώ να δώσει λογαριασμό)
guleras, gulerașe ουσ. ουδ. το γιακαδάκι
gulerat-ă, gulerati-te Ι. επίθ. κολαροφόρος-α-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. κολαροφόρος-α (ο, η)
Gulfstream ουσ. αρσ. (γεωγρ.) το Γκολφ Στρήμ, ονομάζεται και το Ρεύμα του Κόλπου
gulie, gulli ουσ. θηλ. (βοτ.) το γουλί, το φυτό γογγυλοκράμβη
guma, gumez ρ. μετ. αλείφω με κόμμι, με γόμα
gumare, gumări ουσ. θηλ. το άλειμμα με κόμμι, με γόμα
gumat-ă, gumati-te επίθ. αλειμμένος-η-ο με κόμμι, με γόμα
gumă, gume ουσ. θηλ. 1. το γόμα, το κόμμι 2. το λάστιχο, η γομολάστιχα 3. ο σβηστήρας, το σβηστήρι 4. η μαστίχα, το μαστίχι // **-arabică** το αραβικό κόμμι // **-de mestec** το μαστίχι // **-de șters** ο σβηστήρας // **-elasică** η γομολάστιχα
gumilastic, gumilastice ουσ. ουδ. (οικ.) η γομολάστιχα, το λάστιχο

gunoi, gunoaie ουσ. ουδ. 1. η κοπριά 2. το σκουπίδι 3. η σβουνιά (ο κόπρος του βοδιού)
gunoi, gunoiesc Ι. ρ. μετ. κοπρίζω, λιπαίνω με κοπριά ΙΙ. ρ. μέσο κοπρίζω, αποπατώ
gunoier-ă, gunoieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. σκουπιδιαρής-ρα (ο, η), ο οδοκαθαριστής
gunoisti ουσ. θηλ. το σκουιδαριό, ο κοπρώνας, ο τόπος συγκεντρώσεως κοπριάς
gunoit-ă, gunoiți-te επίθ. κοπρισμένος-η-ο, λιπασμένος-η-ο με κοπριά
guraliv-ă, guralivi-e Ι. επίθ. 1. φλύαρος-η-ο, πολύλαλος-η-ο, πολυλογάς-ού-άδικο 2. αργόλογος-ος-ον ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο γλωσσάς, η γλωσσούλα, πολυλογάς-ού (ο, η), ο φαφαλάς
gura, guri Ι. ουσ. θηλ. 1. το στόμα 2. το στόμιο, η εκβολή (ποταμός) // **-cască** ο χάχας, ο χάσκας, ο αφελής // **-de apă** το στόμιο νερού (σε σύστημα σωλήνων για μεταφορά νερού) // **-de canal** το στόμιο του αποχετευτικού υπόνομου // **gura de incendiu** το στόμιο του σωλήνα νερού για κατάσβεση της πυρκαγιάς // **gura lumii** τα λόγια του κόσμου // **gura păcătoșului adevărul grăiește** γλώσσα λανθάνουσα αλήθεια λέγει // **gura râului** η εκβολή του ποταμίου // **gura tunelului** το στόμιο της σήραγγας (του τούνελ) // **gurile Dunării** οι εκβολές του Δούναβη // **gurile rele** οι κακές γλώσσες // **a avea ~ moale** είναι συγκатаβατικός / υπάκουος // **a da mură în ~** το να δώσει κανείς όλα έτοιμα σε κάποιον // **a face ~** μαλώνω με κάποιον, καβαδίζω // **a fi bun de ~** έχει ευχέρεια στο λόγο // **a fi ~ mare** έχει στόμα μεγάλο (είναι καβατζής, του αρέσει να μαλώνει με κάποιον) // **a fi ~ spartă** φλυαρεί πολλά και περιττά λόγια // **a fi rău de ~** κακολογώ, μιλάω με άσχημο τρόπο // **a fi slobod la ~** είναι αθυρόστομος // **a i se face gura pungă** γίνεται το στόμα μου πουργί (η στυπτική, ξινή γεύση) // **a i se muia gura** το να μην μπορεί κανείς να μιλήσει // **a închide gura cuiva** κλείνω το στόμα κάποιου // **a-i da din ~** λέει αδιάκοπα, φλυαρεί ολοένα με το στόμα // **a-i da o ~** του δίνω ένα φιλί // **a-i lua gura pe dinainte** του ξεφεύγει ο λόγος // **a-și tine gura** κρατώ κλειστό το στόμα μου, δε βγάζω ούτε λέξη // **a lua cuiva vorba din ~** παίρνω σε κάποιον τη λέξη από το στόμα του // **a pune ceva în ~** βάζω κάτι στο στόμα μου, τρώγω // **a rămâne cu gura căscată** μένω με το στόμα ανοιχτό // **a răde cu gura până la urechi** γελάει με το στόμα έως στ'αυτιά // **a se afla în gura tunului** βρίσκομαι σε μεγάλο κίνδυνο // **a se duce pe gura lupului** πηγαίνω στου λύκου το στόμα // **a se le lua după gura cuiva** ενεργώ έτσι όπως μου λει κάποιος // **a spune cu jumătate de ~** το λέω απρόθυμα // **a tăcea din ~** σιωπαίνω, δε μιλάω // **a trece cuvântul din ~ în ~** περνώ το λόγο από στόμα σε στόμα (από γενεά σε γενεά) // **a țipa ca în ~ de șarpe** μπηγώ τις φωνές όπως νάμαι στου φιδιού το στόμα // **a uita de la mână până la ~** ξεχνώ εύκολα // **cânta cât îl ținea gura** τραγουδούσε φωναχτά // **cu sufletul la ~** με τη ψυχή στα δόντια, λαχανιασμένα // **d-ale gurii** τα τρόφιμα (τα φαγώσιμα) // **e numai gura de el** λέει πολλά λόγια αλλά πραγματοποιεί λίγα // **nu i se aude gura** δεν ακούγεται το στόμα του ΙΙ. ρημ. έκφρ. **a sări cu gura pe cineva** σηκώνομαι με το στόμα πάνω σε κάποιον ΙΙΙ. επίρ. έκφρ. **-n ~** στόμα με στόμα // **cu gura mare** με μεγάλες αξιώσεις

gureș-ă, gureși-e *επίθ.* (λαϊκ.) φλύαρος-η-ο, πολύλογος-η-ο
gurgui, gurguie *ουσ. ουδ.* (λαϊκ.) 1. η μύτη του τσαρουχίου 2. η κορυφή 3. ο γήλοφος
guriță, gurițe *ουσ. θηλ.* το στοματάκι
gurlui pers. 3 gurluie *ρ. αμ.* (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γουργουρίζω
gurluit *ουσ. ουδ.* ο γουργουρισμός, η φωνή των περιστερών
gurmand-ă, gurmanzi-de *Ι. επίθ.* φαγάδικος-η-ο, αχόρταγος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* καλοφαγάς -ού (ο, η), γκουρμέ (ο, η)
gust, gusturi *ουσ. ουδ.* 1. η γεύση 2. η νοστιμάδα 3. το γούστο, η αρέσκεια, η αρεσιά 4. η καλαισθησία, η φιλοκαλία 5. *μτφ.* η επιθυμία, η όρεξη, η προτίμηση, το κέφι, η διάθεση // **-ul prost** η κακογουστιά // **a da de -ul unui lucru** του έρχεται η όρεξη για ένα πράγμα, αρχίζει να του αρέσει κάτι // **are ~ de oțet** έχει τη γεύση ξιδιού // **friptura e bună la ~** η μπριζόλα είναι καλή στη γεύση // **limba este organul -ului** η γλώσσα είναι το όργανο της γεύσης // **lipsă de ~** η ακαισθησία // **pe -ul meu** κατά το γούστο μου, της αρεσιάς μου // **un ~ plăcut** μια ευχάριστη γεύση *ΙΙ. επίθ. έκφρ.* **de prost** ~ άχαρος-η-ο, αηδιαστικός-ή-ό, κακόγουστος-η-ο *ΙΙΙ. επιρ. έκφρ.* **cu ~** με γούστο // **după ~** κατ'αρέσκειαν // **fără ~** άχαρα, ακαλαίσθητα // **îmbrăcat cu ~** ντυμένος με γούστο, με καλαισθησία
gusta, gust *Ι. ρ. μετ.* 1. τρώω κάτι, γεύομαι, ρουφώ 2. απολαύβάνω κάτι // **-se toate merele** είχε γευθεί όλα τα μήλα // **a ~ vinul** γεύομαι το κρασί // **el își ~ cafeaua** αυτός ρουφούσε τον καφέ του // **trebuie să gustăm ceva înainte de plecare** πρέπει να φάμε κάτι προτού να φύγουμε *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. τρώγω πολύ λίγο 2. δοκιμάζω το φαγητό ή ποτό για να βρώ τη γεύση τους 3. δοκιμάζω κάτι με τη γεύση, γεύομαι
gustar *ουσ. αρσ.* (λαϊκ.) ο Αύγουστος
gustare, gustări *ουσ. θηλ.* 1. το φαί, το φαγητό 2. το πρόχειρο φαγητό 3. η τροφή σε μικρή ποσότητα που δίνεται σε κάποιον 4. το κολατσιό
gustativ-ă, gustative *επίθ.* (φυσιολ.) γευστικός-ή-ό
gustărică *ουσ. θηλ.* (οικ.) το φαγητό σε μικρή ποσότητα
gustător-oare, gustători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δοκιμαστής-άστρια φαγητών ή ποτών
gustos-oasă, gustuși-oase *επίθ.* νόστιμος-η-ο, εύγευστος-η-ο
gușat-ă, gușați-te *Ι. επίθ.* με βρογχοκήλη *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άρρωστος από βρογχοκήλη ο έχων υπερτροφία του θυρεοειδούς αδένα

gușă, guși *ουσ. θηλ.* 1. (στα πτηνά) η σγάρα, ο πρόλοβος 2. (στους ανθρώπους) (ιατρ.) η βρογχοκήλη, το πρήξιμο του λαιμού 3. ο λάρυγγας
gușter, gușteri *ουσ. αρσ.* (ζωολ.) η αρσενική πράσινη σαύρα
gutapercă *ουσ. θηλ.* η γουταπέρκα
gută *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η ποδάγρα, η αρθρίτιδα στις αρθρώσεις του ποδιού
gutui, gutui *ουσ. αρσ.* η κυδωνιά
gutuiie, gutui *ουσ. θηλ.* το κυδώνι
guturai, guturaiuri *ουσ. ουδ.* (ιατρ.) το συνάχι, ο ρινικός κατάρρους
gutural-ă, guturali-e *επίθ.* 1. λαρυγγικός-ή-ό (φθόγγος ή φωνή) λαρυγγόφωνος-η-ο 2. λαρυγγώδης-ης-ες
guvern, guverne *ουσ. ουδ.* η κυβέρνηση // **-ul provizoriu** η προσωρινή κυβέρνηση // **acordul dintre două -e** η συμφωνία ανάμεσα στις δύο κυβερνήσεις
guverna, guvernez *ρ. μετ.* 1. κυβερνώ, διακυβερνώ 2. διοικώ
guvernamental-ă, guvernamentali-e *επίθ.* κυβερνητικός-ή-ό // **declarație -ă** η κυβερνητική δήλωση
guvernănt-ă, guvernănti-te *Ι. επίθ.* κυβερνών-ούσα -όν *ΙΙ. ουσ. θηλ.* η γκουβερνάντα, η παιδαγωγός, η νταντά
guvernare, guvernări *ουσ. θηλ.* 1. η κυβέρνηση 2. η διοίκηση 3. η διακυβέρνηση // **~ de către militari** η στρατοκρατία, η διακυβέρνηση από στρατιωτικούς, είτε φανερά είτε παρασκηνιακά // **de ~** διοικητικός-ή-ό
guvernator, guvernatori *ουσ. αρσ.* 1. ο κυβερνήτης, ο διοικητής 2. *μτφ.* ο πηδάλιούχος // **~ adjunct** ο υποδιοικητής // **-ul băncii** ο διοικητής της τραπεζίης
guvernământ, guvernăminte *ουσ. ουδ.* 1. το πολίτευμα 2. το διοικητήριο 3. η διοικητική αρχή 4. το κυβερνείο 5. η νομαρχία, το νομαρχείο // **formă de ~** το πολιτειακό καθεστώς // **partid de ~** το κυβερνητικό κόμμα
guvernor, guvernori *ουσ. αρσ.* ο δάσκαλος παιδαγωγός (για την ανατροφή και μόρφωση νεαρού ευγενούς)
guvid, guvizi *ουσ. αρσ.* (ιχθ.) το ψάρι γωβιός, ο κωβιός
guzgan, guzgani *ουσ. αρσ.* (επάρχ.) ο αρουραίος ο μεγάλος ποντικός
guzlă, guzle *ουσ. θηλ.* λαϊκό μουσικό όργανο από πλατύ ξύλινο κουτί με μία ή περισσότερες χορδές

H, h

H, h ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **h** το δέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [x].

ha επιφ. χα, λέγεται με επανάληψη χα! χα! χα!

habaneră, habanere ουσ. θηλ. η χαβανέρα, κουβανέζικος χορός

habar ουσ. ουδ. // ~ **n-are** δεν τον νοιάζει, καρφί δεν του καίγεται, δεν του προκαλεί φροντίδα, αδιαφορεί // **a nu avea** ~ δεν έχω χαμπάρι, δεν έχω ιδέα, αγνώω τελείως κάτι

habitaculi, habitacle ουσ. ουδ. 1. η πυξίδα (για την ναυτική πυξίδα στο κατάρτι) 2. ο χώρος για το πλήρωμα στο αεροσκάφος

habotnic-ă, habotnici-ce I. επίθ. θρησκόληπτος-η-ο, θρησκομανής-ής-ές II. ουσ. αρσ. και θηλ. θρησκόληπτος-η (ο, η)

habotnicie, habotnicii ουσ. θηλ. η θρησκοληψία, η θρησκομανία

hac, hacuri ουσ. ουδ. η υπερνίκηση // **a veni cuiva de** ~ υπερνικώ κάποιον, ξεπερνά τα εμπόδια

hachițe ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.) οι ιδιοτροπίες // **a avea** ~ έχω ιδιοτροπίες

hadâmb, hadâmbi ουσ. αρσ. (αρχ.) ο χαντούμης **hagialăc, hagialăcuri** ουσ. ουδ. το χατζηλίκι, το προσκύνημα στους Αγίους Τόπους

hagiu, hăgii ουσ. αρσ. ο χατζής

hahaleră, hahalere ουσ. θηλ. (οικ.) ο ευτελής, ο πρόστυχος, ο ασήμαντος άνθρωπος, ο ανάξιος προσοχής, ο φαφλατάς

haham, hahamii ουσ. αρσ. ο χαχάμης

hai επιφ. άντε, έλα φύγουμε // ~ **acasă!** άντε/έλα σπίτι! // ~ **noroc!** καλή τύχη!, εις υγείαν // ~ **să plecăm** άντε/έλα να φύγουμε

haidamac, haidamace ουσ. αρσ. (οικ.) ο χοντρομπαλάς, ο σωματάρης, ο μεγαλόσωμος

haide επιφ. 1. άντε 2. (πληθ.) -**ți!** άντεστε, αντέστε! // ~ άντε-άντε // ~ **mai repede!** άντε έλα πιο γρήγορα! // **haidem la plimbare** άντε περίπατο //

haida-de! άντε δα! (δε δέχομαι, αποκρούω κάτι) // **luă toporul și ~ la treabă** πήρε το τσεκούρι και άντε στη δουλειά

haiduc, haiduci ουσ. αρσ. ο αρματολός, ο κλέφτης, ο αντάρτης

haiducesc-ească, haiducești επίθ. αρματολικός-ή -ό, αντάρτικος-η-ο, κλέφτικος-η-ο

haiducește επίρ. αντάρτικα, κλέφτικα, αρματολικά **haiducie, haiducii** ουσ. θηλ. η κλεφτουριά, το αρματολίκι, η ανταρσία, το ανταρτικό

haihui-iei, haihui I. επίθ. (λαϊκ.) 1. περιπλανώμενος -η-ο 2. χαμένος-η-ο II. ρημ. έκφρ. **a umbra** ~ τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, περιπλανιέμαι στους δρόμους III. επίρ. στο βρόντο, άσκοπα

haimana, haimanale ουσ. θηλ. 1. ο αλήτης, ο αλάνης 2. ο ρεμπέτης // **a umbra** ~ γυρνάω εδώ κι εκεί άσκοπα, αλητεύω

haimanalăc, haimanalăcuri ουσ. ουδ. η αλητεία, η βαγαποντιά

hain-ă, haini-e επίθ. κακεντρεχής-ής-ές, μοχθηρός-ή -ό, σκυλίσιος-ια-ιο, άσπλαχνος-η-ο, σκληρόκαρδος -η-ο

haină, haine ουσ. θηλ. 1. το ρούχο 2. το φόρεμα 3. το ένδυμα, η ενδυμασία, η φορεσιά, ο ρουχισμός 4. το σακάκι 5. το κοστούμι 6. το πανωφόρι // ~ **de nuntă** τα ρούχα για γάμο // ~ **și pantalonii** το σακάκι και το παντελόνι // **haine de gata** τα έτοιμα ενδύματα // **haine de sărbătoare** τα κυριακάτικα // **un rând de haine** ένα κοστούμι // **a-și da și haina de pe el** κάνει κάθε θυσία // **el și-a scos haina** αυτός έβγαλε το πανωφόρι του/το σακάκι του // ο ~ **de blană** τα γουναρικά // **scoateți-vă haina, vă rog!** βγάλτε το πανωφόρι σας, παρακαλώ!

haini, hainesc ρ. μέσο (αρχ.) γίνομαι σκληρός άνθρωπος, άσπλαχνος, εχθρεύομαι, γίνομαι μοχθηρός, κακός

hainie, hainii ουσ. θηλ. (αρχ.) η κακία, η μοχθηρία, η έχθρα, η ασπλαχνία

hait επίφ. άι! (εκφράζει απορία, φόβο)

haită, haite ουσ. θηλ. 1. η αγέλη, το κοπάδι άγριων ζώων 2. μτφ. η ομάδα κακοποιών, η συμμορία // ~ **de câini** η αγέλη σκυλιών // ~ **de lupi** η αγέλη λύκων

haitiș, haitișe I. επίθ. (επαρχ.) στραβός-ή-ό, στριμμένος-η-ο II. επίρ. στραβά, στριμμένα // **leagă-I** ~! δέσε-τον στριμμένα

hal, haluri I. ουσ. ουδ. 1. το χάλι 2. η κατάντια, η άθλια κατάσταση // **într-un ~ fără de** ~ σε κακή κατάσταση, σε μαύρα χάλια II. επιρ. έκφρ. **în așa ~** σε τέτοιο χάλι

halaj, halaje ουσ. ουδ. (ναυτ.) η ρυμούλκηση πλεούμενων σε διώρυγες ή σε ποτάμια // **drum de ~** ο δρόμος της ρυμούλκησης, η διαδρομή των συρόμενων πλοίων

halal I. επιφ. χαλάλι, μπράβο! II. επίθ. αμετάβλ. χαλάλι // ~ **să-ți fie!** χαλάλι σου!

halat, halate ουσ. ουδ. 1. η μπλούζα, το εξωτερικό ένδυμα που φορούν εργάτες, γιατροί, νοσοκόμες, κ.λ.π. 2. η ρόμπα, το πρόχειρο φόρεμα των γυναικών στις οικιακές εργασίες // ~ **de baie** το μπουρνούζι

hală, hale ουσ. θηλ. 1. ο σκεπαστός χώρος της αγοράς, το παζάρι 2. η αίθουσα εργαστηρίου ή συνεργείου σε εργοστάσιο

halbă, halbe ουσ. θηλ. το μεγάλο ποτήρι μπίρας // ο ~ **de bere** ένα μεγάλο ποτήρι μπίρας (το ήμισυ λίτρο)

halcă, hălci ουσ. θηλ. το μεγάλο κομμάτι κρέας **haldă, halde** ουσ. θηλ. ο τόπος αποθηκείσεως του στείρου χύματος από τα ορυκτά στις ορυκτολογικές εργασίες, στα ορυχεία

haldeu, haldei ουσ. αρσ. το παρατσούκλι για τους παπάδες του μύρου, ο μυρωμένος

haleală ουσ. θηλ. (οικ. αρχκ.) το φαί, το φαγητό **halebardă, halebarde** ουσ. θηλ. (αρχ.) το δόρυ

halebardier, halebardieri ουσ. αρσ. (αρχ.) ο δорυφόρος
half, halfi ουσ. αρσ. (αθλ.) ο χαλφ, ο μεσαίος παίκτης στο ποδόσφαιρο, ο αμυντικός παίκτης
hali, halese ρ. μετ. (οικ. και αρχ.) τρώγω, τρώω
halima, halimale ουσ. θηλ. (οικ.) το μπέρδεμα, το ανακάτωμα // ο **intreagă** ~ μια ολόκληρη ιστορία
halit ουσ. ουδ. (οικ. και αρχ.) το φαί, το φαγητό
halo, halouri ουσ. ουδ. η άλως, το φωτιστέφανο
halogen, halogeni ι. ουσ. αρσ. (χημ.) ο αλτατογενής (κοινή ονομασία για τα αλτατογενή στοιχεία) ΙΙ. επιθ. αλτατογενής-ής-ές (οι ενώσεις του φθόριου, χλώριου, βρώμιου, ιώδιου με τα οξέα)
halt επιφ. αλτ! στοπ! στάσου!
haltă, halte ουσ. θηλ. 1. ο μικρός σιδηροδρομικός σταθμός 2. η σύντομη στάση για τα οχήματα
halteră, haltere ουσ. θηλ. (αθλ.) 1. ο αλτήρ, όργανο γυμναστικής 2. η άρση βαρών
halterofil, halterofili ουσ. αρσ. (αθλ.) ο αθλητής άρσης βαρών
halucinant-ă, halucinanți-te επιθ. παραισθητικός -ή-ό, με παραισθήσεις
halucinație, halucinații ουσ. θηλ. η παραισθήση, η παραισθησία
halva, halvale ουσ. θηλ. ο χαλβάς
halvagi, halvagii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο χαλβατζής, ο χαλβαδοποιός
ham επιφ. χαμ! χαμ! για το γάβγισμα του σκύλου)
ham, hamuri ουσ. ουδ. 1. η ιπποσκευή, τα χάμουρα, τα ηνία του υποζυγίου // **cal** de ~ το άλογο για τράβηγμα κάρου, αρότρου κ.λ.π., το άλογο για ζέψιμο
hamac, hamacuri ουσ. ουδ. η αιώρα, το κρεμαστό κρεβάτι
hamal, hamali ουσ. αρσ. ο χαμάλης, ο αχθοφόρος
hamalac ουσ. ουδ. 1. το χαμαλί, η δουλειά του χαμάλι 2. μτφ. η βαριά δουλειά, η αγγαρεία, η σκληρή δουλειά
hambar, hambare ουσ. ουδ. 1. η αποθήκη, το αμπάρι (για σιτηρά) 2. το κύτος του πλοίου, το αμπάρι του πλοίου
hamei ουσ. αρσ. (βοτ.) η βρυονία, ο λυκίσκος (χρησιμοποιείται στην παρασκευή της μπίρας)
hamitic-ă, hamitici-ce επιθ. χαμπικός-ή-ό // **limbi -ce** οι χαμιτικές γλώσσες (στο Βορρά και στην Ανατολή της Αφρικής)
Hamiți ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Χαμίτες (οι απόγονοι του Χαμ, λαός της Β.Α. Αφρικής)
hamsie, hamsii ουσ. θηλ. (οιχθ.) το χαμπί (είδος σαρδέλας)
han, hani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο χάνος (ηγεμονικός τίτλος στους Μογγόλους)
han, hanuri ουσ. ουδ. το χάνι, το πανδοχείο
hanat, hanaturi ουσ. ουδ. το χανάτο (το κράτος του χάνου)
handbal ουσ. ουδ. (αθλ.) η χειροσφαίριση, το χαντ-μπάλ
handbalist-ă, handbalisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) χειροσφαιριστής-ίστρια (ο, η)
handbalistic-ă, handbalistici-ce επιθ. (αθλ.) χειροσφαιρικός-ή-ό
handicap, handicapuri ουσ. ουδ. το εκ φύσεως ελάττωμα, η αναπηρία
handicapa, handicapez ρ. μετ. 1. δημιουργώ αναπηρία 2. μτφ. μειονεκτώ

handicapat-ă, handicapati-te επιθ. ανάπηρος-η-ο (εκ φύσεως)
handralău, handralăi ι. ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο γυναικοκόηρος ΙΙ. επιφ. έκφρ. **a umbra** ~ γυρνάω άσκοπα απ'εδώ κι απ' εκεί
hang, hanguri ουσ. ουδ. 1. το ακομπανιμέντο 2. μτφ. συμφωνών, παραδέχομαι τη γνώμη κάποιου // **a fine -ul** ακομπανιάρω μια μουσική μελωδία
hangan ουσ. αρσ. (βοτ.) είδος καλαμποκιού
hangar, hangare ουσ. θηλ. 1. το υπόστεγο για στέγαση αεροπλάνων 2. το υποστέγασμα
hanger, hanger ουσ. ουδ. το χαντζάρι, η χαντζάρα
hangîță, hangîțe ουσ. θηλ. η ξενοδόχος
hangiu, hangii ουσ. αρσ. ο χαντζής, ο χαντζής, ο ξενοδόχος
hanorac, hanorace ουσ. ουδ. το ανοράκ
hansă, hanse ουσ. θηλ. (ιστ.) η Χάνσα (η εμπορική ένωση μεταξύ πολλών πόλεων Βόρειας Ευρώπης στο Μεσαίωνα)
hanseatic-ă, hanseatici-ce επιθ. χανσεατικός-ή-ό
han-tătar, hani-tătari ουσ. αρσ. ο χάνος των Τατάρων // **din vremea lui** ~ από τα παλιά τα χρόνια
hantru, hantri ουσ. αρσ. (τεχ.) το ομαλό όργωμα με τρακτέρ έκτασης ενός εκταρίου
haos, haosuri ουσ. ουδ. 1. το χάος 2. μτφ. η σύγχυση, η αταξία, η αποδιοργάνωση
haotic-ă, haotici-ce επιθ. χαώδης-ης-ες, αβυσσαλέος-α-ο
hap, hapuri ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) (φαρμ.) το χάπι, το φαρμακευτικό παρασκεύασμα σε σφαιρίδιο, το καταπότι // **a înghiți un** ~ ανέχομαι κάτι δυσάρεστο
hăpciu επιφ. χαψ! (ο ήχος φτερινίσματος)
haplea ουσ. αρσ. (οικ.) 1. ο χάχας 2. ο άρπαγας, ο λαίμαργος (στο φαί)
hăpsân-ă, hăpsăni-ce επιθ. 1. κακός-ή-ό, μοχθηρός -ή-ό 2. σκληρόκαρδος-η-ο 3. αχόρταγος-η-ο, αρπακτικός-ή-ό, φιλάργυρος-η-ο
har, haruri ουσ. ουδ. 1. το έλεος, η χάρη, το χάρισμα 2. το προτέρημα, το προσόν, το δώρο // **-ul Domnului** η δόξα τω Θεώ
haraba, harabale ουσ. θηλ. (επαρχ.) ο αραμπάς, το κάρο, η τετράτροχη άμαξα
harababură, harababuri ουσ. θηλ. 1. η ανακατωσούρα, η ακαταστασία, το ανακάτωμα, ο σάλανγος, η αναμειμυπούλα 2. η αναστάτωση, το μπέρδεμα
harabagiu, harabagii ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο αμαξάς, ο αραμπατζής
harabaie, hărăbăi ουσ. θηλ. το μεγάλο σπίτι, το μεγάλο όχημα, η μεγάλη αυλή
harachiri ουσ. ουδ. το χαράκιρι
haraci, haraciuri ουσ. ουδ. το χαράτσι, το χαράτωμα, η αναγκαστική βαριά εισφορά (φόρος) που οι υποτελείς χώρες πλήρωναν στην Οθωμανική αυτοκρατορία
haram, haramuri ι. ουσ. ουδ. (αρχ.) το χαράμι // **să-ți fie de** ~ χαράμι να σου γίνει ΙΙ. επιφ. έκφρ. **de** ~ χαράμι, άδικα, ανώφελα // **de ~ mănâncă pâinea** χαράμι τρώει το ψωμί // **de ~ a fost, de ~ s-a dus** χαράμι ήταν, χαράμι πήγε
harapnic, harapnice ουσ. ουδ. (επαρχ.) το καμπίσκι, το μαστίγιο
harbuz, harbuji ουσ. αρσ. (επαρχ.) το καρπούζι

harbuzărie, harbuzării ουσ. θηλ. (επαρχ.) ο τόπος οφυτευμένος με καρπούζια
harcea-parcea επίρ. (οικ.) τεμαχιστά, κομματιαστά, κομμάτια // **a face pe cineva** ~ τεμαχίζω, κάνω κάποιον κομμάτια, κατακομματιάζω
hardughie, hardughii ουσ. θηλ. το άθλιο μεγάλο στίφι
harem, haremoni ουσ. ουδ. το χαρέμι
harnaşa, harnaşez ρ. μετ. (αρχ.) 1. βάζω τα χάμους, τη σαγή 2. σελλώνω το άλογο
harnaşament, harnaşamente ουσ. ουδ. η υποσκευή, η σαγή
harnic-ă, harnici-ce επίθ. εργατικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ιο, φιλόπονος-η-ο
harpagon, harpagoni ουσ. αρσ. ο φιλάργυρος, ο ταιγκούνης
harpă, harpe ουσ. θηλ. (μουσ.) η άρπα
harpist-ă, harpişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) αρπιστής-ίστρια (ο, η)
harpon, harpoane ουσ. ουδ. η αρπάγη, το καμάκι
harşa, harşale ουσ. θηλ. το σάγμα, η κουβέρτα στη ράχη υποζυγίων
hartan, hartane ουσ. ουδ. (αρχ.) 1. το μεγάλο κομμάτι κρέας 2. το κουρέλι
hartă, hărţi ουσ. θηλ. ο χάρτης, η χάρτα // ~ **geografică** ο γεωγραφικός χάρτης
haţă, haţe ουσ. θηλ. 1. η σύγκρουση, ο τσακωμός 2. η συμπλοκή, ο ριψοκίνδυνος // **a se lua la ~ cu cineva** τσακώνομαι, έρχομαι σε σύγκρουση με κάποιον, διαπληκτίζομαι
haţî ουσ. αρσ. πληθ. (εκκλ.) το αρσιβούρτσι, η αρτισιά, η ημέρα της νηστείας όταν επιτρέπεται στους πιστούς να φάνε κρέας
hască ουσ. θηλ. (επαρχ.) το πετσά στο πάνω μέρος της μπότας για να πλατυνθεί
hage, haşeurî ουσ. ουδ. (αρχ.) η κονσέρβα από πολτό κρέας ή από πολτό συκωτιού
haşiş ουσ. ουδ. το χασίσι, το όπιο
haşura, haşurez ρ. μετ. σκιαγραφώ, χαράζω αλληπάλληλες γραμμές, τραβώ γραμμοσκίες σε ιχνογράφημα, χάρτη, κ.λ.π.
haşurare, haşurări ουσ. θηλ. η γραμμοσκίαση (σε χάρτη, ιχνογράφημα, κ.λ.π.)
haşură, haşuri ουσ. θηλ. η γραμμοσκία
hat, haturi ουσ. ουδ. 1. το σύνоро αγρών 2. η ακαλλιέργητη λωρίδα γης ανάμεσα σε δύο χωράφια // **a fi într-un ~** συνορεύω, γειτονεύω στο ίδιο όρισμα αγρών με κάποιον άλλο
hatâr, hatâruri ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) 1. το χατίρι, η χάρη 2. η εύνοια // **a face un ~** κάνω χατίρι // **de -ul cuiva** για χάρη κάποιου // **de -ul tău** για το χατίρι σου // **nu stric -ul** δε χαλάω το χατίρι
hatişerif, hatişerifuri ουσ. ουδ. (ιστ.) το σουλτανικό διάταγμα, η διαταγή του σουλτάνου (για εκτέλεση ή μη μιας πράξης)
hatman, hatmani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο χάτμον, ο επικεφαλής (ο αρχηγός του στρατού κατά το Μεσαίωνα)
haţ επιφ. χατς! (εκφοράζει το πιάσιμο, το άρπαγμα ενός πράγματος ή όντος)
haţegană, haţegane ουσ. θηλ. όνομα λαϊκού χορού της Τρανσυλβανίας
hau επιφ. χάου! (για το γάβγισμα του σκύλου ή το ουρλιαχτό του λύκου)
hava, havez ρ. μετ. σκάβω με ειδικό μηχάνημα σε ορυχείο (πετροκάρβουνο ή άλλο κοιτάσμα ορυκτού)

havaiană, havaiene ουσ. θηλ. (μουσ.) η χαβάγια, είδος κιθάρας, η χαβαγιάνα
havale, havelele ουσ. θηλ. (ιστ.) αγγαρεία το Μεσαίωνα
havan-ă, havani-e Ι. επιθ. καστανός-ή-ό (χρώμα) ΙΙ. ουσ. θηλ. το πούρο της Αβάνας (ειδικό τσιγάρο από τυλιγμένα φύλλα καπνού)
haveză, haveze ουσ. θηλ. το ειδικό μηχάνημα για κόψιμο πετροκάρβουνου ή ορυκτού σε ορυχείο
havră, havre ουσ. θηλ. η χάβρα, η εβραϊκή συναγωγή
havuz, havuzuri ουσ. ουδ. η χαβούζα, το συντριβάνι, η δεξαμενή νερού με πίδακα, σε πάρκα, κ.λ.π.
haz, hazuri ουσ. ουδ. 1. το αστείο, το χωρατό, το χάζι 2. το χιούμορ, η χαριτολογία // **a face ~** λέγω αστεία, κάνω αστεία, χωρατεύω // **a face ~ de necaz** γελάω με τα χάλια μου (λέγω αστεία σε περιπτώση δυσαρέσκειας) // **a fi cu ~** έχω με χιούμορ // **ştii că ai ~?** ξέρεις πως μ'αρέσεις; // **vorbe de ~** τα αστεία, η χαριτολογία, τα ευφυολογήματα
hazard, hazarduri ουσ. ουδ. 1. η τύχη, η σύμπτωση, η συγκυρία 2. η αποκοτιά, το απρόοπτο γεγονός // **joc de ~** το τυχερό παιχνίδι, το παιχνίδι της τύχης
hazarda, hazardez ρ. μέσο Ι. αποκοτώ, ριψοκινδυνεύω, ρισκάρω, ρίχνομαι σε ριψοκίνδυνες περιπέτειες 2. εκθέτω τον εαυτό μου σε κίνδυνο
hazardat-ă, hazardaţi-te επίθ. 1. απόκοτος-η-ο, ριψοκίνδυνος-η-ο 2. παράτολμος-η-ο
hazliu-ie, hazlii επίθ. 1. αστεϊός-α-ο, κωμικός-ή-ό 2. χαριτολόγος-ος-ο, ευτράτελος-η-ο, φαιδρός-ή-ό
hazna, haznale ουσ. θηλ. 1. το θησαυροφυλάκιο 2. ο βόθρος, ο λάκκος, η καταβόθρα
hă επιφ. χα! χα! (για γέλιο ή κλάμα)
hăbăuc-ă, hăbăucite επίθ. (επαρχ.) 1. ανόητος-η-ο, παράλογος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο // **a o lua hăbăuca** πιάω απερίσκεπτα, βαδίζω στα κουτουρού
hădărag, hădăragi ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. το ξύλινο εργαλείο που κουνιέται πάνω στη μολόπετρα και με την κίνηση του πέφτουν οι κόκκοι για να αλεστούν 2. η ξύλινη λαβή για το γύρισμα της συσκευής που κόβει κόκκους (καφέ, πιπέρι, κ.λ.π.)
hăi επιφ. άι! (παρακίνηση να βαδίζουν πιο γρήγορα τα βόδια, οι αγελάδες)
hăinuţă, hăinuţe ουσ. θηλ. το ρουχαλάκι
hăis επιφ. 1. «ζερβά!», ξεφωνητό για τα ζεμένα βόδια να βαδίσουν προς τα αριστερά στο όργωμα // **a trage hăisa** τραβάει το χαβά το (μη σύμφωνος-ή με τους άλλους) // **a trage unul ~ şi altul cea** τραβάει ο ένας ζερβά και ο άλλος δεξιά (για δύο ανθρώπους που δε συνεννοούνται) // **a zice unul ~ şi altul cea** ο ένας το κοντό κι ο άλλος το μακρύ
hăitaş, hăitaşe ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. ο διώκτης, ο καταδιώκτης των ζώων για κυνήγι 2. ο ανιχνευτής
hăitui, hăituiesc Ι. ρ. αμ. 1. καταδιώχνω (τα ζώα προς τους κυνηγούς) 2. παγανίζω ΙΙ. ρ. μετ. 1. διώχνω από πίσω τα ζώα 2. κυνηγώ κάποιον, καταδιώκω
hăituială, hăituiele ουσ. θηλ. 1. η παγάνα, η καταδίωξη, το κυνηγητό 2. το θήραμα, το διώξιμο των ζώων για κυνήγι

hălădui, hălăduiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. ζω σε μεγάλη ελευθερία 2. επιτυχάνω, τα καταφέρνω
hămăi pers. 3 hămăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γαβγίζω, φωνάζω χαμ! χαμ!, αλυχτώ
hămăială, hămăieli *ουσ. θηλ.* το γαύγισμα
hămăit, hămăituri *ουσ. ουδ.* το γαύγισμα
hămeseală *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο λιμός, η μεγάλη πείνα, το ξελίνωμα
hămesi, hămesc *ρ. αμ. (οικ.)* πεινώ-άω, έχω μεγάλη πείνα, ξελινώνομαι από την πείνα
hămesit-ă, hămesiți-te *επιθ. (οικ.)* ξελιγωμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμασμένος-η-ο // **ca niște lupi hămesiți** σα λιμασμένοι λύκοι
hămui, hămuiesc *ρ. μετ.* κουράζω ζωώ που σύρει αμάξι ή άροτρο
hăpăi, hăpăiesc *ρ. μετ.* καταπίνω τροφή με θόρυβο, καταβροχθίζω
hărăzi, hărăzesc *ρ. μετ.* 1. προορίζω 2. αφιερώνω, χαρίζω, τάζω
hărăzire, hărăziri *ουσ. θηλ.* 1. το χάρισμα, το αφιέρωμα, το τάμα, το τάξιμο 2. ο προορισμός
hărăzit-ă, hărăziți-te *επιθ.* 1. προορισμένος-η-ο, χαρισμένος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. αφιερωμένος-η-ο, ταγμένος-η-ο
hărmălaie *ουσ. θηλ.* 1. ο πάταγος, ο δυνατός θόρυβος, ο σαματάς 2. το βούισμα 3. η ταραχή
hărnice *ουσ. θηλ.* 1. η εργατικότητα, ο ζήλος 2. η επιμέλεια 3. η φιλοπονία, η αξιωσύνη
hărtănit-ă, hărtăniți-te *επιθ. (λαϊκ.)* ξεσκισμένος-η-ο, κουρελιασμένος-η-ο, κουρελιασμένος-η-ο
hărtui, hărtuiesc *l. ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. ταλαιπωρώ 3. χτυπώ επανειλημμένα ξαφνικά τον εχθρό για να μη μπορέσει να κινηθεί ελεύθερος 4. καταπονών 5. ερεθίζω *ll. ρ. μέσο* 1. διαπληκτίζομαι, συγκρούομαι ελαφρά, τσακώνομαι 2. ακροβολίζομαι 3. αλληλοδέρνομαι, αψιμαχώ 4. έρχομαι σε λογομαχία με κάποιον
hărtuială, hărtuiele *ουσ. θηλ.* 1. η ελαφρή σύγκρουση μικρών στρατιωτικών μονάδων 2. η αψιμαχία, ο ακροβολισμός 3. ο κλεφτοπόλεμος 4. η μικρή φιλονικία
hărtuire, hărtuiri *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η παρενόχληση 2. η ξαφνική επίθεση (στρατός) με σκοπό να εμποδίσει τον εχθρό να αναπτύξει ελεύθερα τις δυνάμεις του 3. η καταπόνηση 4. ο ακροβολισμός, η αψιμαχία
hărtuit-ă, hărtuiți-te *επιθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, καταπονημένος-η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο 2. πολυάσχολος-η-ο
hăt *επιρ. (επαρχ.)* πολύ, πάρα πολύ // ~ **și bine** πολύ και καλά // **până ~ departe** έως πάρα πολύ μακριά
hătmăneasă, hătmănese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η γυναίκα του χάτμαν, η διοίκηση του στρατού κατά το Μεσαίωνα
hătmănie, hătmăanii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* το αξίωμα του άτμανα, η διοίκηση του στρατού κατά το Μεσαίωνα
hăt, hături *ουσ. ουδ.* 1. το ηνίο, τα ηνία, τα γέμια, τα λουριά του χαλινού 2. το χαλινάρι // **a lua -urile în mână** παίρνω τα γέμια στο χέρι (αναλαμβάνω τη διοίκηση) // **a scăpa -urile din mână** χάνω τα χαλινάρια από το χέρι, χάνω τη διοίκηση // **a trage de -uri** τραβώ από τα ηνία // **a ține în -uri** κρατώ στα ηνία κάποιον, επιβλέπω κάποιον // **ține bine -urile** κρατάει καλά τα γέμια (διοικεί καλά)

hățiș, hățișuri *ουσ. αρσ.* η λόχη
hău, hăuri *ουσ. ουδ.* 1. το βάραθρο, το χάσμα 2. ο γκρεμός // **cât e hăul** όσο είναι το βάραθρο (δηλ. ουδέποτε)
hăuli, hăulesc *l. ρ. μετ.* κραυγάζω, τραγουδώ με αχό, παρατεταμένα *ll. ρ. αμ.* αχολογώ, βουίζω
hăulire, hăuliri *ουσ. θηλ.* η αχολοή, ο αχός
hăd-ă, hăzi-de *επιθ.* άσχημος-η-ο
hâr *επιφ.* χαρτί (μουρμουρητό των σκυλιών) // **că-i -, că-i mâr** πως είναι έτσι πως είναι αλλιώς
hâră, hâră *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία, η αντιλογία // **de-a hâră** με μάλωμα, με αντιμύλημα, με αντίρρηση
hârăială, hârăieli *ουσ. θηλ.* 1. το ροχάλισμα, ο ρόγχος 2. ο ξερόβηχας
hârăit, hârăituri *ουσ. ουδ.* το ροχάλισμα
hârăitori-oare, hârăitori-oare *l. επιθ.* ροχαλίζων-ουσα -ον *ll. ουσ. θηλ.* η τρακατούκα
hârăitură, hârăituri *ουσ. θηλ.* 1. η βράχνα, η βραχνάδα 2. το μουρμούρισμα, η γκρίνια
hârăb, hârăburi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το θρύμμα 2. το παλιό πράγμα (δοχείο, μηχανή, κ.λ.π.) 2. *μτφ.* ο γέρος άνθρωπος, ο γέροντας
hârbui, hârbuiesc *l. ρ. μετ.* κάνω κάτι παλιό (πράγμα), μεταβάλλω σε παλιό, μεταχειρισμένο πράγμα *ll. ρ. μέσο* παθαίνω φθορά, γίνομαι αδύνατος, γεραυτό, γίνομαι γέρος
hârbuit-ă, hârbuiți-te *επιθ.* 1. παλιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 2. εφθαρμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο
hârcă, hârci *ουσ. θηλ.* 1. η νεκροκεφαλή, το κρανίο σκελετού, το καύκαλο 2. η μπαμπόγρια
hârciog, hârciogi *ουσ. αρσ.* (ζωολ.) ο μυωξός, ο κρικητός
hârcăi, hârcăi *ρ. αμ.* ρογχάζω, αναπνέω με δυσκολία
hârdău, hârdăie *ουσ. ουδ.* 1. το μαστέλο 2. το καδί
hârjoană, hârjoane *ουσ. θηλ.* το καβγαδάκι, το παίραγμα
hârjoneală, hârjoneli *ουσ. θηλ.* 1. το παχνιδιάρισμα, η φιλονικία στ' αστεία 2. ο τσακωμός
hârjoni, hârjonesc *ρ. μέσο* παιδιαρίζω, μαλώνω με κάποιον στ'αστεία, καβγαδίζω
hârleț, hârlețe *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η αξίνα, το ξινάρι, ο κασμάς
hârșăi, hârșăi *l. ρ. μετ.* σκαλίζω, γρατσουνίζω *ll. ρ. αμ.* τρίβομαι από κάτι με θόρυβο *lll. ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, τσουγκρανίζομαι
hârșăit *ουσ. ουδ.* 1. το τσουγκράνισμα 2. ο θόρυβος από τρίψιμο
hârști *επιφ.* χάρτσι! (ο θόρυβος από τρίψιμο ή γρατσούνισμα σκληρών αντικειμένων)
hârtie, hârtii *ουσ. θηλ.* 1. το χαρτί, ο χάρτης 2. το έγγραφο 3. το χαρτονόμισμα // **a pune pe ~** βάζω πάνω σε χαρτί, γράφω // ~ **de ambalaj** το χαρτί συσκευασίας // ~ **de valoare** το χρεώγραφο (ομολογία, μετοχή, κ.λ.π.) // **cinci hârtii de căte o sută** πέντε χαρτονομίσματα των εκατό // **industria hârtiei** η χαρτοποιία, η βιομηχανία χαρτιού // **o coală de ~** η κόλλα (το φύλλο) χαρτιού
hârtiuță, hârtiute *ουσ. θηλ.* το χαρτάκι
hârtop, hârtoape *ουσ. ουδ.* η λακκούβα, το βαθούλωμα (σε δρόμο)
hârți *επιρ.* άρτσι! // ~ **încocace, scârți încolo** ούτε προς τα δω, ούτε προς τα κει (για αποτυχημένη προσπάθεια)

hârtoagă, hârtoage ουσ. θηλ. (χλευασ.) 1. το παλιόχαρτο, το άχρηστο έγγραφο 2. το άχρηστο χειρόγραφο
hârzbob, hârzoabe ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. η τριχιά, το χοντρό σκονί 2. το ψαροκάλυθο // **a se crede coborât cu -ul din cer** θεωρείται ανώτερος απ' αυτούς που είναι γύρω του
hâș επιφ. χας! (λέξη για να φύγουν οι κότες από ένα μέρος)
hâtru-ă, hâtrie I. επιθ. (επαρχ.) χαριτολόγος-ος-ο, αστέιος-α-ο, σκαπτικός-ή-ό, χαβαλετζής-ής-ές II. ουσ. αρσ. και θηλ. χαριτολόγος (ο, η), πονηρός-ή (ο, η), έξυπνος-η (ο, η)
hâț επιφ. άτσι! // ~ **în sus, ~ în jos** έβγα προς τα πάνω, έμπα προς τα κάτω (προσπάθεια για γλυτωμό από κίνδυνο)
hâțana, hâțan I. ρ. μετ. (οικ.) σείω, κινώ κάτι πέρα -δώςθε, κλονίζω II. ρ. μέσο σείομαι, σειέμαι, κουνιέμαι, ταρακουνιέμαι, τάλαντεύομαι
hebdomadar-ă, hebdomadari-e I. επιθ. εβδομαδιαίος-α-ο II. ουσ. ουδ. το εβδομαδιαίο (περιοδικό)
hecatombă, hecatombe ουσ. θηλ. 1. η εκατόμβη 2. η θυσία, η σφαγή εκατό ζώων στους αρχαίους λαούς 3. ο μεγάλος αριθμός από ανθρώπινα θύματα σε καιρό πολέμου ή άλλης καταστροφής
hectar, hectare ουσ. ουδ. το εκτάρι (δέκα στρέμματα)
hectolitrică επιθ. εκατόλιτρος-η-ο // **greutate** ~ το εκατόλιτρο βάρος (το βάρος ενός εκατοστόλιτρου σιτηρών)
hectolitră, hectolitri ουσ. ουδ. το εκατόλιτρο
hectometru, hectometri ουσ. ουδ. το εκατοστόμετρο
heder, hedere ουσ. ουδ. (τεχ.) το μπροστινό μέρος της θεριζοαλωνιστικής μηχανής
hedonism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ηδονισμός
hedonist-ă, hedoniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ηδονιστής-ίστρια (ο, η), η απόλαυση είναι ο σκοπός της ζωής II. επιθ. ηδονικός-ή-ό, ηδονιστικός-ή-ό
hegelian-ă, hegelieni-e I. επιθ. (φιλοσ.) εγελιανός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) ο, η οπαδός του Έγελου Γουλιέλμου Φρεδερίκου, γερμανού φιλόσοφου, εγελιανός-ή (ο, η)
hegemon, hegemoni I. ουσ. αρσ. 1. ο ηγεμόνας 2. μπφ. αυτός που είναι ανώτερος, που υπερέχει II. επιθ. ηγεμονικός-ή-ό
hegemonie ουσ. θηλ. 1. η ηγεμονία, η αρχηγία 2. η κυριαρχία πάνω σε κάποιον ή σε κάτι
hegira ουσ. θηλ. (θρ.) η Εγίρα, η μωαμεθανική χρονολογία από τη φυγή του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα, 16 Ιουλίου 622
hei επιφ. ε! (κλήση)
helcoză, helcoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η έλκωση
heleșteu, heleșteu ουσ. ουδ. 1. το ιχθυοσποφείο 2. το έλος, ο βάλτος
heliantină, heliantine ουσ. θηλ. (χημ.) η ηλιανθίνη, το μεθυλοράνζ
heliocentric-ă, heliocentri-ci-ce επιθ. (αστρ.) ηλιοκεντρικός-ή-ό // **sistemul** ~ το ηλιοκεντρικό σύστημα (που θεωρεί τον ήλιο σαν κέντρο του κόσμου)
heliocentrism ουσ. ουδ. (αστρ.) ο ηλιοκεντρισμός
heliograf, heliografe ουσ. ουδ. ο ηλιογράφος
heliografic-ă, heliografici-ce επιθ. ηλιογραφικός-ή-ό

heliografie ουσ. θηλ. η ηλιογραφία
heliogravură, heliogravuri ουσ. θηλ. 1. η ηλιοχάραξη 2. η ηλιотυπία, η ηλιογραφία
helioscop, helioscoape ουσ. ουδ. το ηλιοσκόπιο
helioterapie, helioterapii ουσ. θηλ. η ηλιοθεραπεία
heliotermic-ă, heliotermici-ce επιθ. ηλιοθερμικός-ή-ό
heliotermie, heliotermii ουσ. θηλ. η ηλιοθέρμανση
heliotrop, heliotropi ουσ. αρσ. το ηλιοτρόπιο
heliotropină, heliotropine ουσ. θηλ. η ηλιοτροπίνη
heliotropism ουσ. ουδ. ο ηλιοτροπισμός, ο φωτιστροπισμός
heliu ουσ. ουδ. (χημ.) το ήλιο (χημικό στοιχείο, ευγενές αέριο ελαφρό και άφλεκτο)
helmințiază, helmintiaze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ελμινθίαση
hemartroză, hemartroze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αιμάρθρωση
hematic, hematice επιθ. αιματικός-ή-ό
hematie, hematii ουσ. θηλ. η αιματίνη, το κόκκινο αιμοσφαίριο
hematină, hematine ουσ. θηλ. η αιματίνη
hematit, hematiti ουσ. αρσ. (ορυκτ.) ο αιματίτης
hematogen-ă, hematogeni-e επιθ. (φαρμ.) αιματογόνος-α-ο
hematologic-ă, hematologici-ce επιθ. αιματολογικός-ή-ό
hematologie ουσ. θηλ. η αιματολογία
hematom, hematoame ουσ. ουδ. το αιμάτωμα
hematoză, hematoze ουσ. θηλ. η αιμάτωση
hematozoar, hematozoare ουσ. ουδ. το αιματοζώαριο
hemiciclu, hemicicluri ουσ. ουδ. το ημικύκλιο
hemină, hemine ουσ. θηλ. η αιμίνη
hemion, hemionii ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ημίονος (της Μογγολίας)
hemiplegie, hemiplegii ουσ. θηλ. η ημιπληγία
hemipter, hemiptere ουσ. θηλ. (εντομ.) στον πληθ. τα ημίπτερα
hemofilie, hemofilii ουσ. θηλ. η αιμοφιλία
hemoglobină ουσ. θηλ. η αιμοσφαιρίνη
hemogramă, hemogramme ουσ. θηλ. το αιμοδιάγραμμα
hemolimfă, hemolimfe ουσ. θηλ. η λέμφος του αίματος
hemoptizie, hemoptizii ουσ. θηλ. η αιμοπτύση
hemoragie, hemoragii ουσ. θηλ. η αιμορραγία // ~ **cerebrală** η εγκεφαλική αιμορραγία // ~ **internă** η εσωτερική αιμορραγία // **a avea** ~ έχω αιμορραγία, αιμορραγώ
hemoroidal-ă, hemoroidali-e επιθ. (ιατρ.) αιμορροϊδικός-ή-ό, ζοχαδικός-ή-ό
hemoroizi ουσ. αρσ. πληθ. οι αιμορροΐδες, οι ζοχάδες
hemostatic-ă, hemostatici-ce I. επιθ. αιμοστατικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το αιμοστατικό
hemostază ουσ. θηλ. η αιμόσταση
hemoterapie, hemoterapii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αιματοθεραπεία
hepatic-ă, hepatici-ce επιθ. ηπατικός-ή-ό
hepatită, hepatite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ηπατίτιδα
heptaedru, heptaedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το επτάεδρο
heptagon, heptagoane ουσ. ουδ. (γεωμ.) το επτάγωνο
heptan, heptani ουσ. αρσ. (χημ.) το επτάνιο (κεκορεσμένος υδρογονάνθρακας)

heptodă, heptode ουσ. θηλ. (φυσ.) ο ηλεκτρονικός σωλήνας με επτά ηλεκτροδία
herald, heralzi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο εραλδικός
heraldic-ă, heraldici-ce Ι. επιθ. εραλδικός-ή-ό, οικοσημολογικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. η εραλδική, η οικοσημολογία
hercinic-ă, hercinici-ce επιθ. (γεωλ.) ερσυνικός-ή-ό // **orogeneza** -ă η ερσυνική ορεογονία (στην παλαιοζωϊκή περίοδο της ιστορίας της γης, η οροσειρά εκτείνεται από την Κεντρική Ασία ως τη Δυτική Ευρώπη)
herculean-ă, herculeeni-e επιθ. ηράκλειος-εία-ο, τεράστιος-ια-ιο, ρωμαλέος-έα-έο, εύρωστος-η-ο
hergheliegiu, hergheliegi ουσ. αρσ. (αρχ.) ο ιππαστρός (αυτός που συντηρεί ίππους)
herghelie, herghelii ουσ. θηλ. 1. η αγέλη αλόγων 2. το ιππαστροφείο, το ιπποφορβείο
hering, heringi ουσ. αρσ. (ιχθ.) η ρέγγα, η ρέγκα
hermafrodit-ă, hermafrodiți-te επιθ. ερμαφρόδιτος-η-ο, αρσενικοθήλυκος-η-ο
hermafroditism ουσ. ουδ. ο ερμαφροδιτισμός, η ερμαφροδισία
hermelină, hermeline ουσ. θηλ. (ζωολ.) η ερμίνα, το άσπρο κουνάβι
hermină, hermine ουσ. θηλ. (ζωολ.) η ερμίνα
herniar-ă, herniari-e επιθ. (ιατρ.) που έχει κήλη, σπασμένος-η-ο
hernie hernii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η κήλη
heroină, heroine ουσ. θηλ. (χημ.) η ηρωίνη (ναρκωτικό)
herpes, herpesuri ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο έρπης
herpetic-ă, herpetici-ce επιθ. ερπητικός-ή-ό
hertz, hertzi ουσ. αρσ. (φυσ.) το χερτζ (μονάδα μέτρησης συχνότητας, δηλ. ένας κύκλος σ'ένα δευτερόλεπτο)
hertzian-ă, hertzieni-e επιθ. ερτζιανός-ή-ό // **cablu** ~ το ερτζιανό καλώδιο // **undele hertziene** τα ερτζιανά κύματα
heruvic, heruvic ουσ. ουδ. (εκκλ.) το χερουβικό
heruvim, heruvimi ουσ. αρσ. (πλθ.) τα χερουβείμ
hesperidă, hesperide ουσ. θηλ. (βοτ.) (πλθ.) τα εσπεριδοειδή
heteroclit-ă, heterocliți-te επιθ. 1. ετερόκλητος-η-ο, παρδαλός-ή-ό 2. ιδιότροπος-η-ο
heterozis ουσ. ουδ. (βιολ.) η διασταύρωση φυτών ή ζώων (για αύξηση αντοχής ή παραγωγικότητας)
hevea ουσ. αρσ. (βοτ.) η εβέα (τροπικό φυτό για καουτσούκ)
hexaclorbenzen, hexaclorbenzeni ουσ. αρσ. (χημ.) το εξαχλωριοβενζένιο (για καταπολέμηση της ερυσίθης)
hexaedru, hexaedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το εξάεδρο
hexagon, hexagoane ουσ. ουδ. (γεωμ.) το εξαγωνο
hexagonal-ă, hexagonal-e επιθ. (γεωμ.) εξαγωνικός-ή-ό, εξάγωνος-η-ο
hexametr, hexametri ουσ. αρσ. το εξάμετρο
hexan, hexani ουσ. αρσ. (χημ.) το εξάνιο, κεκορεσμένος υδρογονάνθρακας, σα διαλυτικό
hexastil, hexastiluri ουσ. ουδ. (αρχιτ.) το εξάστηλο, με έξι στήλες στην πρόσοψη
hexodă, hexode ουσ. θηλ. ο ηλεκτρονικός σωλήνας με έξι ηλεκτροδία
hi επιφ. χι! (προτροπή, κραυγή στα άλογα να βαδίσουν)
hiacint, hiacinturi ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο υάκινθος (ημιπολύτιμος λίθος, παραλλαγή του ζirkoniού)

hialită, hialite ουσ. θηλ. (ορυκτ.) ο υαλτής (διοξειδιο του πυριτίου, παραλλαγή του οπαλίου)
hiat, hiaturi ουσ. ουδ. 1. η χασμωδία 2. μτφ. η διακοπή συνέχειας, η παύση
hibă, hibe ουσ. θηλ. (οικ.) το ελάττωμα, το ψεγάδι, το κουσούρι
hiberna, hibernare ρ. αμ. ναρκώνομαι το χειμώνα, μουδιάζω (αρκούδα)
hibernal-ă, hibernali-e επιθ. χειμερινός-ή-ό, χειμωνιάτικος-η-ο
hibernare, hibernări ουσ. θηλ. η χειμερία νάρκη
hibernoterapie, hibernoterapii ουσ. θηλ. η θεραπεία με τεχνητή χειμερία νάρκη, η υποθεραπεία
hibrid-ă, hibrizi-de Ι. ουσ. αρσ. το υβρίδιο ΙΙ. επιθ. νοθογενής-ής-ές
hibrida, hibridez ρ. μετ. παράγω υβρίδιο, αναπαράγω ζώα ή φυτά με διασταύρωση διαφορετικών ειδών
hibridare, hibridări ουσ. θηλ. η νοθογονία, η παραγωγή υβριδίων
hibridiza, hibridizez ρ. μετ. αναπαράγω υβρίδια, αναπαράγω ζώα ή φυτά με τη διασταύρωση δύο διαφορετικών ειδών
hibridizare, hibridizări ουσ. θηλ. η νοθογονία, η παραγωγή υβριδίων
hicori, hicolori ουσ. αρσ. (βοτ.) το δέντρο χίκορι (στη Βόρεια Αμερική, από το ξύλο του φτιάχνουν τα σκι)
hidalgo ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ιδαλγός, τίτλος ευγενών στην Ισπανία το Μεσαίωνα
hidartroză, hidartroze ουσ. θηλ. η υδατάρθρωση (το υγρό στις αρθρικές κοιλότητες)
hidos-oasă, hidoși-oase επιθ. ειδήχθής-ής-ές, δυσειδής-ής-ές, δύσμορφος-η-ο
hidoșenie, hidoșenii ουσ. θηλ. η ειδέχθεια, η ασκήμια, η δυσμορφία
hidrant, hidranți ουσ. αρσ. ο υδρονομέας
hidrargir ουσ. ουδ. (χημ.) ο υδράργυρος
hidrat, hidrați ουσ. αρσ. (χημ.) το υδρικό σώμα, το υδροξείδιο // ~ **de carbon** ο υδατάνθρακας
hidrata pers. 3 hidratează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ενυδατούμαι, ενυδρούμαι, συνδυάζονται με νερό
hidratate, hidratări ουσ. θηλ. (χημ.) η ενυδάτωση
hidratatat-ă, hidratati-te επιθ. ενυδατωμένος-η-ο, νερωμένος-η-ο
hidraulic-ă, hidraulici-ce Ι. επιθ. υδραυλικός-ή-ό // **presă** -ă το υδραυλικό πιεστήριο // **turbină** -ă ο υδροστρόβιλος ΙΙ. ουσ. θηλ. (φυσ.) η υδραυλική
hidrazidă, hidrazide ουσ. θηλ. (φαρμ.) η υδραζίδη
hidrazină, hidrazine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η υδραζίνη (αζωτούχο ελαιώδες άχρωμο υγρό)
hidră, hidre ουσ. θηλ. (μυθ.) η ύδρα // **hidra din Lerna** η Λερναία ύδρα
hidremie, hidremii ουσ. θηλ. η υδραιμία (η αύξηση του ορού του αίματος)
hidroameliorații ουσ. θηλ. πλθ. (γεωρ.) οι υδροβελτιώσεις
hidroaviație, hidroaviații ουσ. θηλ. η αεροπορία με υδροπλάνα
hidroavion, hidroavioane ουσ. ουδ. (αερ.) το υδροπλάνο (που προσθαλασσώνεται ή αποθαλασσώνεται)
hidrobicicletă, hidrobiciclete ουσ. θηλ. το υδροποδήλατο

hidrobuz, hidrobeze ουσ. ουδ. το επιβατικό πλοίο της ακτοπλοΐας
hidrocarbură, hidrocarburi ουσ. θηλ. (χημ.) ο υδρογονάνθρακας
hidrocefal-ă, hidrocefali-e ι. επ(θ). (ιατρ.) υδροκεφαλικός-ή-ό, υδροκέφαλος-η-ο ιι. ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο που πάσχει από υδροκεφαλία, ο υδροκέφαλος
hidrocefalie, hidrocefalii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υδροκεφαλία
hidrocentră, hidrocentrale ουσ. θηλ. ο υδροηλεκτρικός σταθμός
hidrodinamic-ă, hidrodinamici-ce ι. επ(θ). υδροδυναμικός-ή-ό ιι. ουσ. θηλ. η υδροδυναμική (μέρος της υδρομηχανικής)
hidroelectric-ă, hidroelectrici-ce επ(θ). υδροηλεκτρικός-ή-ό // **centrală -ă** ο υδροηλεκτρικός σταθμός
hidrofil-ă, hidrofilii-e επ(θ). υδρόφιλος-η-ο, υγρόφιλος-η-ο // **vată -ă** το υδρόφιλο βαμπάκι
hidrofob-ă, hidrofobi-e επ(θ). (χημ., ιατρ.) υδρόφοβος-η-ο, υδροφοβικός-ή-ό, ανθυγιεινός-ή-ό
hidrofobie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υδροφοβία (αποστροφή για το νερό)
hidrofor, hidrofoare ουσ. ουδ. η εγκατάσταση που εξασφαλίζει την πίεση στο δίκτυο διανομής νερού σε μια πολυκατοικία, σ'ένα συνοικισμό, κ.λ.π.
hidrofug-ă, hidrofugi-e επ(θ). ανθυγιεινός-ή-ό
hidrogen ουσ. ουδ. το υδρογόνο // ~ **sulfurat** το υδρόθειο
hidrogena, hidrogenez ρ. μετ. υδρογονώ, κάνω υδρογόνωση, προσθέτω υδρογόνο σε κάποιο σώμα
hidrogenare, hidrogenări ουσ. θηλ. (χημ.) η υδρογόνωση
hidrogenat-ă, hidrogenați-te επ(θ). (χημ.) υδρογονούχος-ος-ο
hidrogenator, hidrogenatoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) η ηλεκτρογεννήτρια κινούμενη από υδροκινητήρα
hidrogeologie ουσ. θηλ. (γεωλ.) η υδρογεωλογία
hidrograf-ă, hidrografi-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. υδρογράφος (ο, η) ιι. ουσ. ουδ. η σχεδίαση του όγκου νερού, η γραφική παράστασή του
hidrografic-ă, hidrografici-ce επ(θ). υδρογραφικός-ή-ό
hidrografie ουσ. θηλ. (γεωγρ.) η υδρογραφία, τα τρεχούμενα ή τα στάσιμα νερά
hidroliză, hidrolize ουσ. θηλ. (χημ.) η υδρόλυση, η υδρόλυση
hidrolog-ă, hidrologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. υδρόλογος (ο, η)
hidrologic-ă, hidrologici-ce επ(θ). υδρολογικός-ή-ό
hidrologie ουσ. θηλ. η υδρολογία, η υδατολογία
hidromecanic-ă, hidromecanici-ce ι. επ(θ). υδρομηχανικός-ή-ό ιι. ουσ. θηλ. η υδρομηχανική
hidromel, hidromeluri ουσ. ουδ. το υδρόμελο
hidrometrie ουσ. θηλ. η υδρομετρία, η υδρομέτρηση, η υδατομέτρηση
hidrometru, hidrometre ουσ. ουδ. το υδατόμετρο, το υδρόμετρο, ο υδρομετρητής
hidropic-ă, hidropici-ce επ(θ). υδροπικός-ή-ό
hidropizie, hidropizii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υδρόσκαλα
hidrosferă, hidrosfere ουσ. θηλ. η υδρόσφαιρα

hidrosol, hidrosoluri ουσ. ουδ. (χημ.) το υδατόλυμα, το διάλυμα κολλοειδών
hidrostatic-ă, hidrostatici-ce ι. επ(θ). υδροστατικός-ή-ό ιι. ουσ. θηλ. (φυσ.) η υδροστατική
hidrotehnic-ă, hidrotehnici-ce ι. επ(θ). υδροτεχνικός-ή-ό ιι. ουσ. θηλ. η υδροτεχνική
hidroterapie-ă, hidroterapii-ce επ(θ). (ιατρ.) υδροθεραπευτικός-ή-ό
hidroterapie, hidroterapii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υδροθεραπεία
hidrotermal-ă, hidrotermali-e επ(θ). υδροθερμικός-ή-ό
hidroxid, hidroxizi ουσ. αρσ. (χημ.) το υδροξείδιο
hidrură, hidruri ουσ. θηλ. (χημ.) το υδρίδιο
hienă, hiene ουσ. θηλ. (ζωολ.) η αίαινα
hieratic-ă, hieratici-ce επ(θ). ιερατικός-ή-ό
hieroglifă, hieroglifi ουσ. θηλ. (πληθ.) τα ιερογλυφικά
higrofil-ă, higrofili-e επ(θ). υδρόφιλος-η-ο, υδροχαρής-ής-ές (φυτά)
higrograf, higrografi ουσ. ουδ. ο υδρογράφος
higrologie ουσ. θηλ. η υγρολογία
higrometric-ă, higrometrici-ce επ(θ). υγρομετρικός-ή-ό
higrometrie ουσ. θηλ. η υγρομετρία
higrometru, higrometre ουσ. ουδ. το υγρόμετρο
higroscop, higroscopae ουσ. ουδ. το υγροσκόπιο
higroscopic-ă, higroscopici-ce επ(θ). υγροσκοπικός-ή-ό
higrostat, higrostate ουσ. ουδ. ο υγροστάτης
hil, hiluri ουσ. ουδ. (ανατ.) το μέρος οργάνου όπου μπαίνουν τα αιμοφόρα αγγεία και τα νεύρα
hilar-ă, hilari-e επ(θ). (ανατ.) σε σχέση με το μέρος εισόδου αιμοφόρων αγγείων ή νεύρων σ'ένα όργανο
hilozoism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο υλισμός
himen, himene ουσ. ουδ. ο υμένας, η λεπτή μεμβράνη
himenopter, himenoptere ουσ. ουδ. (ζωολ.) τα υμενόπτερα
himeră, himere ουσ. θηλ. η χίμαιρα, η ουτοπία, το ονειροπόλημα
himeric-ă, himerici-e επ(θ). χιμαιρικός-ή-ό, απραγματοποίητος-η-ο
hindi ουσ. θηλ. η λογοτεχνική ινδική γλώσσα
hinduism ουσ. ουδ. (θρ.) ο ινδουισμός, η θρησκεία στην Ινδία, στους Ινδούς
hinduist-ă, hinduisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.) ινδουίστής-ίστρια (ο, η)
Hindus-ă, Hinduși-se ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ινδός-ή (ο, η) ιι. επ(θ). ινδικός-ή-ό
hindustană ουσ. θηλ. η ινδική γλώσσα
hingher, hingheri ουσ. αρσ. ο μπόγας // -ii **mi-au luat căinele** οι μπόγιες μου πήραν το σκυλί
hinterland, hinterlanduri ουσ. ουδ. η ενδοχώρα
hioid επ(θ). (ανατ.) os hioid το υοειδές οστού
hiperaciditate, hiperacidități ουσ. θηλ. η υπεροξύτητα
hiperbolă, hiperbole ουσ. θηλ. (μαθ.) 1. η υπερβολή 2. σχήμα λόγου
hiperbolic-ă, hiperbolici-ce επ(θ). υπερβολικός-ή-ό
hiperemotiv-ă, hiperemotivi-e επ(θ). ευσυγκίνητος-η-ο, υπερασυγκίνητος-η-ο
hiperexcitabilitate ουσ. θηλ. η υπερδιεγερτικότητα, η υπερδιεγερσιμότητα

hiperglicemie, hiperglicemii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υπεργλυκαιμία
hipersecreție, hipersecreții ουσ. θηλ. η υπερέκκριση
hipersensibil-ă, hipersensibili-e επίθ. υπερευαίσθητος-η-ο
hipersensibilitate, hipersensibilități επίθ. η υπερευαίσθησία
hipertensiune, hipertensiuni ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η υπέρταση 2. η υπερτονία // ~ **arterială** η αρτηριακή υπέρταση // **contra hipertensiunii** αντιυπερτασικός -ή-ό // **sufăr de** ~ πάσχω από υπέρταση
hipertensiv-ă, hipertensivi-e Ι. επίθ. υπερτασικός -ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. υπερτασικός-ή (ο, η)
hipertiroidie, hipertiroidii ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο υπερθυρεοειδισμός
hipertiroidism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο υπερθυρεοειδισμός
hipertonic-ă, hipertonici-ce επίθ. (χημ.) υπερτονικός-ή-ό, υπέρτονος-η-ο (για συμπαγή διαλύματα)
hipertonie, hipertonii ουσ. θηλ. 1. η υπερτονία, η υπερτόνωση 2. η ενδυνάμωση
hipertrofia pers. 3 hipertrofiază ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) κάνω υπερτροφία, γίνομαι υπερτροφικός-ή-ό
hipertrofie, hipertrofii ουσ. θηλ. η υπερτροφία
hipic-ă, hipici-ce επίθ. ιππικός-ή-ό // **întrecere -ă** η ιππηλασία, η ιπποδρομία
hipism ουσ. ουδ. (αθλ.) η ιππική, η ιππασία, η ιππηλασία, η ιπποδρομία
hipnotic-ă, hipnotici-ce Ι. επίθ. υπνωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υπνωτικό
hipnotism ουσ. ουδ. ο υπνωτισμός
hipnotiza, hipnotizez Ι. ρ. μετ. υπνωτίζω ΙΙ. ρ. μέσο υπνωτίζομαι
hipnotizant-ă, hipnotizanți-te Ι. επίθ. υπνωτιστικός -ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υπνωτικό
hipnotizare, hipnotizări ουσ. θηλ. η υπνωτισή
hipnotizat-ă, hipnotizați-te επίθ. υπνωτισμένος-η-ο
hipnotizator-oare, hipnotizatori-oare Ι. επίθ. υπνωτιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. υπνωτιστής-ιστρια (ο, η)
hipnoză, hipnoze ουσ. θηλ. 1. η ύπνωση, η υπνώτιση 2. μτφ. η μαγική επιδραση, η γοητεία
hipoaciditate, hipoacidități ουσ. θηλ. η υποξύτητα
hipocentaur, hipocentauri ουσ. αρσ. (μυθ.) ο ιπποκένταυρος
hipocentru, hipocentri ουσ. αρσ. (γεωλ.) το υπόκεντρο (για τα σεισμικά κύματα)
hipociclu, hipocicluri ουσ. ουδ. ο υπόκυκλος
hipoclorit, hipocloriti ουσ. αρσ. (χημ.) ο υποχλωρίτης // ~ **de potasiu** το υποχλωρίον καλίου // ~ **de sodiu** το υποχλωρίον νατρίου
hipocondru, hipocondre ουσ. θηλ. (ανατ.) το υποχόνδριο
hipoderm ουσ. ουδ. (ανατ.) το υπόδερμα
hipodermic-ă, hipodermici-ce επίθ. (ανατ.) υποδερμικός-ή-ό, υποδόριος-ια-ιο
hipodrom, hipodromuri ουσ. ουδ. ο ιππόδρομος, το ιπποδρόμιο
hipofizar-ă, hipofizari-e επίθ. ό,τι σχετίζεται με την υπόφυση
hipofize, hipofize ουσ. θηλ. η υπόφυση (ο ενδοκρινής αδένας στη βάση του εγκεφάλου)
hipogastric-ă, hipogastrici-ce επίθ. (ανατ.) υπογαστρικός-ή-ό

hipogastru, hipogastre ουσ. ουδ. (ανατ.) το υπογάστρο
hipopotam, hipopotami ουσ. αρσ. ο ιπποπόταμος
hipotensiune, hipotensiuni ουσ. θηλ. η υπόταση
hipotensiv-ă, hipotensivi-e Ι. επίθ. υποτασικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. υποτασικός-ή ΙΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υποτασικό (το υπότονο)
hipotiroidie, hipotiroidii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υποθυρεοειδία
hipotonic-ă, hipotonici-ce επίθ. υποτονικός-ή-ό, ο υπότονος-η-ο // **ser** ~ ο υπότονος ορός, με χαμηλή ωσμωτική πίεση)
hipotractiune, hipotractiuni ουσ. θηλ. η έλξη με ίππους
hipotrofie, hipotrofii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υποτροφία
hirotonisi, hirotonisesc ρ. μετ. (εκκλ.) χειροτονώ
hirotonisire, hirotonisiri ουσ. θηλ. (εκκλ.) η χειροτονία
hirotonisit, hirotonisiți επίθ. (εκκλ.) χειροτονημένος-η-ο
hirsut-ă, hirsuți-te επίθ. 1. δασύτριχος-η-ο 2. δασύς-ιά-ύ
histogramă, histograme ουσ. θηλ. (μαθ.) το ιστογράφημα, το ιστόγραμμα
histologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ιστολογία
histrion, histrioni ουσ. αρσ. ο αγύρτης, ο απατεώνας, ο τσαρλατάνος
histrionic-ă, histrionici-ce Ι. επίθ. κατεργάρικος-η-ο, κατεργάρης-α-ικο ΙΙ. επίρ. κατεργάρικα
Hitit-ă, Hititi-te Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Χετταίος-α (ο, η) (ινδοευρωπαϊκός λαός που έζησε στους παλιούς χρόνους στην κεντρική Ανατολία)
hlamidă, hlamide ουσ. θηλ. η χλαμύδα
hlizi, hlizeze ρ. μέσο (επαρχ.) 1. γελώ ανόητα 2. κοιτάζω έκπληκτα 3. εκπληρσσομαι
ho επιφ. 1. οχό! (ξεφωνητό για να σταματήσουν τα άλλα) 2. οικ. στάσου!, στοπ!
hoardă, hoarde ουσ. θηλ. 1. η ορδή 2. η στρατιά, ο εχθρικός στρατός που λεηλατεί 3. η συμμορία, το στίφος
hobby ουσ. ουδ. το χόμπι, η αδυναμία, το πάθος για κάποια απασχόληση
hochei ουσ. ουδ. (αθλ.) το χόκεϊ // ~ **pe gheață** το χόκεϊ επί πάγου // ~ **pe iarbă** το χόκεϊ επί χόρτου
hocheist, hochești ουσ. αρσ. (αθλ.) ο χοκεϊστας, ο παίχτης χόκεϊ
hocus-pocus ουσ. ουδ. «το χόκους-πόκους», η έκφραση στο τσίρκο των θαυματοποιών, των ταχυδακτυλουργών
hodorog-oagă, hodorogi-oage Ι. ουσ. ουδ. το σαράβαλο, το χάρβαλο, το σάβαλο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (μτφ.) ο γέρος, η γριά
hodorogeață, hodorogeli ουσ. θηλ. 1. το ξεχαρβάλωμα 2. το τρίξιμο, ο θόρυβος παλιών οχημάτων 3. μτφ. το γέρασμα, τα γερατειά
hodorogi, hodorogesc Ι. ρ. αμ. 1. τριζοβολώ, βουίζω 2. μτφ. φωνάζω δυνατά, φλυαρώ ΙΙ. ρ. μέσο 1. ξεχαρβαλώνομαι, γίνομαι παλιός από παρατεταμένη χρήση 2. μτφ. σαψαλιάζω, καταβάλλομαι από γερατειά
hodorogit-ă, hodorogiți-te επίθ. 1. σαραβαλισμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο 2. μτφ. γερασμένος-η-ο, ραμολί
hodoronc-tronc επιφ. παφ. στα καλά καθούμενα, ξαφνικά (για κάποιο απόστημα, για κάτι αταίριαστο)

hoge, hogi ουσ. αρσ. ο χότζας
hogeac, hogaecuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. το τζάκι, η καμινάδα 2. η καπνοδόχος
hohot, hohote ουσ. ουδ. 1. το χαχάνισμα, ο καγχασμός 2. το χάχανο, το αναφιλητό // ~ **de plâns** το αναφιλητό, ο λυγμός // ~ **de râs** το χαχάνισμα, ο καγχασμός // **a plânge în -e** κλαίω με λυγμούς // **a râde în -e** χαχανίζω, ξεσπώ σε δυνάτα γέλια
hohoti, hohotesce ρ. αμ. 1. καγχάζω, χαχανίζω, γελώ δυνάτα 2. κλαίω με λυγμούς 3. μτφ. αντιβουίζω
hohotire, hohotiri ουσ. θηλ. 1. ο καγχασμός, το χαχάνισμα 2. το αναφιλητό 3. ο λυγμός
hoinar-ă, hoinari-e ι. επίθ. 1. περιπλανώμενος-η-ο 2. βαγαπόντης-ισσα-ικο 3. πλανητικός-ή-ό 4. περιφερόμενος-η-ο // **o viață de ~** η πλανητική ζωή II. ουσ. αρσ. και θηλ. αλήτης-ισσα (ο, η)
hoinăreală, hoinăreli ουσ. θηλ. 1. η περιπλάνηση, η βαγαποντία 2. η περιφορά εδώ κι εκεί 3. η αλητεία
hoinări, hoinăresce ρ. αμ. 1. περιπλανιέμαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα, τριγυρίζω 2. αλητεύω
hoit, hoituri ουσ. ουδ. 1. το πτώμα, το ψοφίμι 2. μτφ. ο χοντροκομμένος, ο χοντροκαμωμένος άνθρωπος
hol, holuri ουσ. ουδ. το χωλ, ο προθάλαμος // **în -ul ministerului** στο χωλ του υπουργείου
holba, holbez ι. ρ. μετ. ανοίγω τα μάτια και προσέχω ανοίγω μεγάλα μάτια II. ρ. μέσο γουρλώνω, κοιτάζω με μεγάλα μάτια (από έκπληξη, φόβο, κ.λπ.)
holbare, holbări ουσ. θηλ. 1. το γούρλωμα 2. το αφηρημένο κοίταγμα
holbat-ă, holbați-te επιθ. γουρλωτός-ή-ό, ανοιχτομάτης-α-ικο, γουρλομάτης-α-ικο
holdă, holde ουσ. θηλ. το σπαρτό, τα σπαρτά, τα στάχυα
holendru, holendre, holender, holendere ουσ. ουδ. το εξάρτημα (ανταλλακτικό) για βίδωμα δύο άκρων των σωλήνων
holeră, holere ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χολέρα
holeric-ă, holerici-ce επιθ. (ιατρ.) χολερικός-ή-ό
holocaust, holocausturi ουσ. ουδ. 1. το ολοκαύτωμα 2. η τελειωτική καταστροφή
holocen-ă, holoceni-e ι. επίθ. (γεωλ.) ολόκαινος-η-ο (της νεώτερης υποδιάπλασης του καινοζωικού αιώνα) II. ουσ. ουδ. ο ολόκαινος, ο αλλούβιος
hologramă, holograme ουσ. θηλ. το ολογράφημα
holtei, holtei ουσ. αρσ. ο άγαμος, ο ανύπαντρος, ο εργένης, ο μπεκιάρης, ο ανύμφευτος
homar, homari ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο αστακός
homeopatie, homeopatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ομοιοπαθητική
homeric-ă, homerici-ce επιθ. ομηρικός-ή-ό // **răs ~** το ομηρικό γέλιο
homosexual-ă, homosexuali-e ουσ. αρσ. και θηλ. ομοφυλόφιλος (ο, η), ο παιδεραστής
homosexualitate ουσ. θηλ. η ομοφυλοφιλία, η παιδεραστία
hop επιφ. χοπ! // **nui ze ~ până n-ai sărit șanțurile** δεν πρέπει να βιάζεται κανείς
hop, hopuri ουσ. ουδ. 1. η ανωμαλία δρόμου 2. το πήδημα 3. το τίναγμα, το τράνταγμα 4. η δυσκολία, το εμπόδιο // **a trecu ~** περνάω έχω

εμπόδιο, ξεπερνάω τη δυσκολία // **drum cu -uri** δρόμος με εμπόδια
horă, hore ουσ. θηλ. 1. ο χορός 2. (αστρ.) το βόρειο σέλας // **a intra în ~** μπαίνει στο χορό // **ai intrat în ~** **trebuie să joci** υπήλκες στο χορό πρέπει να χορέψεις // **a întinde hora** στήνω το χορό
horcăi, horcăi ρ. αμ. ρογχάζω, ροχαλίζω
horcăială, horcăieli ουσ. θηλ. ο ρόγχος, το ροχαλίσμα
horcăit ουσ. ουδ. ο ρόγχος, το ροχαλητό
horcăitură, horcăituri ουσ. θηλ. το ροχαλητό
hori, horese ι. ρ. μετ. τραγουδώ (με τη φωνή ή με τη φλογέρα) II. ρ. αμ. χορεύω
horincă ουσ. θηλ. (επαρχ.) η ρακή, το ρακί
hormon, hormoni ουσ. αρσ. (βιολ.) η ορμόνη
hormonal-ă, hormonal-i επιθ. ορμονικός-ή-ό
horn, hornuri ουσ. ουδ. η καμινάδα, η καπνοδόχος, το φουγάρο
hornar, hornari ουσ. ουδ. ο καπνοδοχοκαθαριστής
horoscop, horoscoape ουσ. ουδ. το ωροσκόπιο
hortensie, hortensii ουσ. θηλ. (βοτ.) η ορτανσία (φυτό διακοσμητικό)
horticol-ă, horticoli-e επιθ. κηπουρικός-ή-ό, φυτοκομικός-ή-ό
horticultor-oare, horticultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φυτοκόμος, ο κηπουρός
horticultură ουσ. θηλ. η κηπουρική, η φυτοκομία
hotar, hotare ουσ. ουδ. το όριο, η μεθόριος, το σύνορο // **peste -e** υπερόριος-ια-ιο // **piatră de ~** το ορόσημο από πέτρα
hotarnic-ă, hotarnici-ce επιθ. 1. οροθετικός-ή-ό 2. σχετικό με τον καθορισμό συνόρων // **inginer ~** ο οροθετικός μηχανικός, που χαράζει την οροθετική γραμμή
hotă, hote ουσ. θηλ. ο απορροφητήρας
hotărâre, hotărâri ουσ. θηλ. 1. η απόφαση, η αποφασιστικότητα 2. η σταθερότητα 3. η δικαστική απόφαση 4. το βούλευμα, το ψήφισμα, η κρίση 5. η ετυμηγορία ενόρκων // **cu toată -a** με όλη την αποφασιστικότητα
hotărât-ă, hotărâți-te επιθ. 1. αποφασισμένος-η-ο 2. αναμφίβολος-η-ο 3. οριστικός-ή-ό // (γρ.) **articol ~** το οριστικό άρθρο // **o atitudine ~ă** μια αναμφίβολη στάση // **un om ~** ένας αποφασισμένος άνθρωπος
hotărâtor-oare, hotărâtori-oare επιθ. 1. αποφασιστικός-ή-ό, καθοριστικός-ή-ό, προσδιοριστικός-ή-ό 2. συμπερασματικός-ή-ό
hotări, hotărăsc ι. ρ. μετ. 1. αποφασίζω, παίρνω απόφαση 2. εκδίδω απόφαση, επιλύω // **ορίζω** // **a ~ o** τι ορίζω ημέρα II. ρ. μέσο αποφασίζομαι // **lucrul s-a hotărât în mod oficial** το πράγμα αποφασίστηκε επισήμως
hotărnicie, hotărnicesc ρ. μετ. οροθετώ
hotărnicie, hotărnicii ουσ. θηλ. η οροθεσία, η οροθέτηση
hotel, hoteluri ουσ. ουδ. το ξενοδοχείο
hotelier-ă, hotelieri-e ι. επίθ. ξενοδοχειακός-ή-ό // **întreprindere ~ă** η ξενοδοχειακή επιχείρηση II. ουσ. αρσ. και θηλ. ξενοδόχος-α (ο, η)
Hotentot, Hotentoți ουσ. αρσ. (πληθ.) οι σπεντότοι
hoț, hoată, hoți, hoate ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κλέφτης τρο (ο, η) 2. λωποδύτης-ύτρια (ο, η) // **~ de buzunar** ο πορτοφολάς // **~ de drumul mare** ο ληστής // **bardă de -i** η κλεπτοσυμμορία

hoțesc-ească, hoțesti *επίθ.* κλεφτός-ή-ό, κλέφτικος -η-ο, λωποδυτικός-ή-ό
hoțeste *επίρ.* 1. κλέφτικα, κλεφτά, λωποδυτικά 2. λαθραία, κρυφά, λάθρα
hoție, hoții *ουσ.* *θηλ.* η κλοπή, το κλέψιμο, η κλεψιά, η λωποδυσία
hoțoman-ă, hoțomani-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (οικ.) κλέφτης-τρα (ο, η), κατεργάρης-α (ο, η), ληστής (ο)
hoțomancă, hoțomance *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) 1. η κατεργάρα 2. η κλέφτρα
hoțomănie, hoțomăni *ουσ.* *θηλ.* η κατεργαριά, η κλεψιά, η ληστεία, η λωποδυσία
hram, hramuri *ουσ.* *ουδ.* ο άγιος προστάτης της εκκλησίας // (λαϊκ.) *ce ~ poartă?* τι σόι άνθρωπος είναι;
hrană *ουσ.* *θηλ.* η τροφή, η διατροφή
hrăni, hrănesc *l. p. μετ.* 1. τρέφω, διατρέφω 2. ταϊζω, σιτίζω *ll. p.* μέσο τρέφομαι, διατρέφομαι // *a se ~ cu vânt* τρέφομαι με αέρα (δεν έχω τι να φάω)
hrănire, hrăniri *ουσ.* *θηλ.* η θρέψη, το θρέψιμο
hrănit-ă, hrăniți-te *επίθ.* θρεμμένος-η-ο, καλοθρεμμένος-η-ο, θρεφτός-ή-ό
hrănitore-oare, hrănitore-oare *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό
hrăpăreț-eață, hrăpăreți-e *επίθ.* αρπακτικός-ή-ό, άπληστος-η-ο
hrean *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η ραφανίδα (γένος λαχανικού μπαχαρικό)
hrib, hribi *ουσ.* *αρσ.* το μανιτάρι, το μαυρομανιτάρο
hrisov, hrisoave *ουσ.* *ουδ.* 1. το χρυσόβουλο, το έγγραφο που έφερε χρυσή βούλλα 2. το αυτοκρατορικό διάταγμα
hriscă *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) το δαρί, η σίκαλη
hronic, hronice *ουσ.* *ουδ.* το χρονικό, η εξιστόρηση ιστορικών γεγονότων
hrubă, hrube *ουσ.* *θηλ.* 1. το κατώγι, το υπόγειο, η τρώγλη 2. ο θολωτός υπόνομος
htonian-ă, htonieni-e *l. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* χθόνιος-α (ο, η) *ll. επίθ.* χθόνιος-α-ο // *zeii htonieni* οι χθόνιοι θεοί
hublou, hublouri *ουσ.* *ουδ.* 1. ο φεγγίτης 2. το παραθυράκι πλοίου
hudubate, hudubăi *ουσ.* *θηλ.* (επαρχ.) 1. το μεγάλο σπίτι 2. το άτομο με μορφή τέρατος
hughenot-ă, hughenoti-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ουγενότος-η (ο, η)
huhurez, huhurezi *ουσ.* *αρσ.* (ορνιθ.) το νυχτοπούλι, ο μπουφός // *a trăi ca un ~* το να ζει κανείς μόνος χωρίς δικούς και φίλους
huideo *επιφ.* γιούχα
huidui, huiduiesc *p. μετ.* γιουχαίζω, φωνάζω «γιούχα», γιουχάρω
huiduială, huiduieli *ουσ.* *θηλ.* το γιουχάισμα, ο γιουχαϊσμός
huidumă, huidume *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) 1. η χοντρομπαλού, η παχύσαρκη γυναίκα 2. ο χοντρομπαλάς (ο πολύ χοντρός άντρας), ο γιγαντώσιμος
huilă, huile *ουσ.* *θηλ.* το πετροκάrbουνο, ο γαιάνθρακας πρώτης ποιότητας // *gaz de ~* το ανθρακείριο (φωτιστικό) // *ulei de ~* το ανθρακέλαιο
hulă, hule *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) η βλασφημία, η λοιδορία, το βρίσιμο, η συκοφαντία
hulă, hule *ουσ.* *θηλ.* (ναυτ.) η φουσκοθαλασσιά, η φουσκομεριά, η θαλασσοταραχή

huli, hulesc *p. μετ.* 1. βλασφημώ, συκοφαντώ, δυσφημώ 2. κατηγορώ με άσκημα λόγια κάποιον
huligan, huligani *ουσ.* *αρσ.* 1. ο χούλιγκαν, ο ταραχοποιός, ο ταραξίας 2. ο θορυβοποιός, ο φασαρίας
huliganic-ă, huliganici-ce *επίθ.* 1. χουλιγκανικός-ή-ό, ταραχοποιός-ός-ό 2. διαταρακτικός-ή-ό (της νόμιμης τάξης)
huliganism *ουσ.* *ουδ.* 1. ο χουλιγκανισμός, οι ταραχές των ταραχοποιών 2. η διατάραξη της νόμιμης τάξης
hulire, huliri *ουσ.* *θηλ.* 1. η βλασφημία 2. η συκοφαντία, η διαβολή, η βρισιά
hulit-ă, huliti-te *επίθ.* υβρισμένος-η-ο, βλασφημισμένος-η-ο, κακολογημένος-η-ο
hulpav-ă, hulpavi-e *επίθ.* λάιμαργος-η-ο, άπληστος-η-ο
hulub, hulubi *ουσ.* *αρσ.* το περιστέρι
hulubă, hulube *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) καθένα από τα δύο μακριά ξύλα τα προσαρμοσμένα στο σταυρό της αμάξης μεταξύ των οποίων ζεύονται τα άλογα
hulubărie, hulubării *ουσ.* *θηλ.* (επαρχ.) ο περιστρώνας
huludeț, huludețe *ουσ.* *ουδ.* το αδράχι της σαίτας του αργαλειού πάνω στο οποίο είναι το καλάμι με το υφάδι
humă, hume *ουσ.* *θηλ.* το ασπρόχωμα, η άργιλος για το άσπρισμα του σπιτιού
humui, humuiesc *p. μετ.* (αρχ.) αλείφω με ασπρόχωμα, επιχρίω με ασπρόχωμα, σοβαντίζω
humus, humusuri *ουσ.* *ουδ.* ο χούμος, το σκουρόχωμα, το φυτόχωμα
Hun, Huni *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο Ούννος, οι Ούννοι (βαρβαρικός λαός μογγολικού γένους)
huntă, hunte *ουσ.* *θηλ.* η χούντα
huo *επιφ.* ου! γιούχα! // *a lua cu ~* χουγιάζω, γιουχαίζω
hural, hurale *ουσ.* *ουδ.* το χουράλιο (το συμβούλιο, η τοπική αρχή στους Μογγόλους) // (πολ.) *Marele ~* το κοινοβούλιο των Μογγόλων
hurduca, hurduc *l. p. μετ.* τραντάζω, συγκλονίζω // *autobuzul hurducăie* το λεωφορείον τραντάζει *ll. p. αμ.* 1. κάνω βοή, θορυβώ, βουίζω 2. παράγω δυνατό και ξερό ήχο *lll. p.* μέσο κλονίζομαι, τραντάζομαι
hurducăială, hurducăieli *ουσ.* *θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το βούισμα
hurducătură, hurducături *ουσ.* *θηλ.* 1. το κλόνισμα, το τράνταγμα, ο κραδασμός, το αναπήδημα 2. το βούισμα
hurdui, hurduiesc *p. αμ.* (επαρχ.) κροτώ, θορυβώ, παράγω δυνατό και ξερό ήχο, τριζοβολώ
hurduz-burduz *επίρ.* τаланτευτικά, με τάλαντευση κουνιστά, με λίκνισμα
hurican, huricane *ουσ.* *ουδ.* η καταιγίδα στις Αντίλλες
hurie, hurii *ουσ.* *θηλ.* (θρ.) το ουρί, η γυναίκα του μωαμεθανικού παραδείσου
hurmuz, hurmuzuri *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) το γυάλινο μαργαριτάρι
hurui pers. 3 huruie *l. p. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενστώτα) κροτώ, θορυβώ, βουίζω *ll. p.* μέσο γκρεμίζομαι, καταρρέω, παθαίνω κατάρρευση
huruială, huruieli *ουσ.* *θηλ.* το βούισμα, το τρίξιμο
huruiitor-oare, huruiitori-oare *επίθ.* βουίζων-ουσα-ον, τρίζων-ουσα-ον

huruitură, huruituri ουσ. θηλ. 1. ο κρότος, το τριξίμο, ο δυνατός και ξερός ήχος 2. ο τιναγμός αμάξης με θόρυβο όταν σύρεται στο δρόμο
husar, husari ουσ. αρσ. ο ουσάρος (ο στρατιώτης του ελαφρού ιππικού στην Ουγγαρία)
husă, huse ουσ. θηλ. το περιβλήμα, το σκέπασμα, το επικάλυμμα, το περικάλυμμα (για έπιπλα, συσκευές, μηχανές, κ.λ.π.)
husit-ă, husiți-te I. επίθ. (θρ.) ουσαιτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Ουσίτης-τισσα (ο, η)
husitism ουσ. ουδ. (θρ.) ο ουσιτισμός
huști επιφ. ουστ! (για γρήγορη εξαφάνιση κάποιου από κάποιον τόπο)
huța επιφ. ούτσα! (επανειλημμένα: ούτσα-ούτσα! για το λίκνισμα στην κούνια των μικρών παιδιών) // a

se da ~ κουνιέμαι, ταλαντεύομαι, αεροζυγιάζομαι στην κούνια
huțan-ă, huțani-e I. επίθ. ουτσάνικος-η-ο (ό,τι ανήκει στους Ουτσάνους, ουκρανικός πληθυσμός στη Βόρεια Μολδαβία) // **cal** ~ το ουτσάνικο άλογο (το βουνήσιο άλογο στο Βορρά της Μολδαβίας) II. ουσ. αρσ. και θηλ. Ουτσάνος-α (ο, η), ονομάζονται και Ούτσουλος-α (ο, η) (ουκρανικός πληθυσμός της Βόρειας Μολδαβίας)
Huțul-ă, Huțuli-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ούτσουλος-α (ο, η) II. επίθ. ουτσούλικος-η-ο (σχετικά με τους Ούτσουλους)
huzur ουσ. ουδ. το χουζούρι, το τεμπέλιασμα, η ανάπαυση
huzuri, huzuresc ρ. αμ. χουζουρεύω, τεμπελιάζω

I, i

I, i ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **i**, το ενδέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [i]. // **a pune punctul pe i** (υπογραμμίζω την ουσία του ζητήματος, το κύριο, το σημαντικό γεγονός)

ia επιφ. για // ~ **așa** για έτσι, μόνο έτσι // ~ **te uită!** για δεσ! // **ia să-ți măsoari cuvintele!** για μάζεψε τα λόγια σου // **unde te duci?** - **ia, până la colț** πού πας; - για, μέχρι τη γωνία

iac, iaci ουσ. αρσ. (ζωολ.) το γιακ, είδος βουβάλου από το Θιβέτ

iaca, iacale ουσ. θηλ. (αρχ.) ο γιακάς, το περιλαίμιο ρούχου // **a feșteli -ua** εξευτελίζομαι ή καταντροπιάζω κάποιον

iacă επιφ. 1. νά 2. κοίτα, ιδού // ~, **a venit** κοίτα, ήρθε // ~ **ce zicea** νά τι έλεγε

iacătă επιφ. ιδ. **iacă**

iacobin, iacobini ι. ουσ. αρσ. ο ιακωβίνος, πληθ. οι ιακωβίνοι (επαναστάτες στη Γαλλική Επανάσταση) // **επίθ.** ιακωβινικός-ή-ό

iacobinism ουσ. ουδ. (ιστ.) ο ιακωβινισμός

iad, iaduri ουσ. ουδ. η κόλαση

iadă, iede ουσ. θηλ. το μικρό θηλυκό κατσικάκι

iadeș, iadeșuri ουσ. ουδ. 1. το στηθοκόκαλο 2. είδος στοιχήματος που μπαίνει με το σκίσιμο αυτού του οστού

iahnie, iahnii ουσ. θηλ. (μαγ.) το γιαχνί // **fasole ~** φαρούλι γιαχνί

iaht, iahturi ουσ. ουδ. (ναυτ.) το γιώτ, το κότερο, η θαλαμηγός

iahting ουσ. ουδ. (αθλ.) η ιστιοδρομία

iamo ουσ. θηλ. αρθ. το άρπαγμα, η λεία // **a da ~** εφορμώ, εισβάλλω, επιτίθεμαι, εισέρχομαι ορμητικά, κάνω έφοδο // **a da ~ prin** ληστεύω, ληλάτω, βλάπτω, κάνω ζημιά, καταστρέφω, καταρρίπτω, ρημάζω

iamb, iambi ουσ. αρσ. ο ίαμβος

iambic-ă, iambici-ce επιθ. ιαμβικός-ή-ό // **versul ~** ο ιαμβικός στίχος

ianuarie ουσ. αρσ. ι. ο Γενάρης, ο Ιανουάριος // **επιθ.** έκφρ. **de ~** γεννατιάτικος-η-ο // **cerul de ~** ο γεννατιάτικος ουρανός

iapă, iepe ουσ. θηλ. η φοράδα // **a bate șaua să priceapă iapa** εκφράζω κάτι με έμμεσο τρόπο

iar ι. επιρ. πάλι, ξανά, εκ νέου, για άλλη μια φορά // ~ **I-am întâlnit** πάλι τον συνάντησα // **ți-o spun ~** σου το λέγω ξανά // **σύνδ.** 1. ενώ 2. και // **eu muncesc, ~ el se plimbă** εγώ δουλεύω, ενώ αυτός κάνει περιπάτο

iară επιρ. σύνδ. ιδ. **iar**

iarăși επιρ. ιδ. **iar**

iarbă, ierburi ουσ. θηλ. 1. το χορτάρι, το χόρτο 2. το γρασίδι, η χλόη // ~ **de mare** το φύκι (υδρόβιο φυτό) // **din pământ, din ~ verde** με κάθε μέσο, δίκως άλλο, πάση θυσία, απαραιτήτως // **paște murgule ~ verde** θα πρέπει να περιμένεις πολύ ώπου να εκκληρωθεί ό,τι θέλεις

iarmaroc, iarmaroace ουσ. ουδ. η πανήγυρη

iarână, ierni ι. ουσ. θηλ. ο χειμώνας // ~ **aspră** ο δριμύς χειμώνας // ~ **grea** η βαρυχειμωνιά // **in ~ ninge** το χειμώνα χιονίζει // **la ~** ο προσεχής χειμώνας // **astă ~** τον περασμένο χειμώνα, τον τελευταίο χειμώνα // **la ~ plec la munte** το χειμώνα πηγαίνω στο βουνό // **επιθ.** έκφρ. **de ~** χειμωνιάτικος-η-ο χειμερινός-ή-ό // **noapte de ~** η χειμωνιάτικη νύχτα // **perioadă de ~** η χειμερινή περίοδος // (αθλ.) **sport de ~** ο χειμερινός αθλητισμός // **επιρ.** έκφρ. **de cu ~** στον καιρό του χειμώνα, στη διάρκεια του χειμώνα

iască ουσ. θηλ. η ίσκα, το αγαρικό // έκφρ. **a se face ~** γίνομαι ίσκα (ξεραίνομαι, μαραζώνω)

iasomie, iasomii ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. το γιασεμί 2. ο ίσμος και το άνθος του

iatac, iatacuri ουσ. ουδ. 1. το γιατάκι 2. το στρώμα, το κρεβάτι 3. **μτφ.** ο τόπος διαμονής

iatagan, iatagane ουσ. ουδ. το γιαταγάνι

iată επιφ. 1. νά, ιδού 2. δέστε 3. ξαφνικά, απρόοπτα, αίφνης, αιφνιδιαστικά // ~ **cartea** να το βιβλίο // ~ **de ce...** νά γιατί... // ~ **pentru ce...** νά γιατί... // **iată-mă!** νά 'μαι! (είμαι κείμενο!) // **iat-o!** νάτην!

iaurgerie, iaurgerii ουσ. θηλ. το γιαουρτοπωλείο

iaurgiu, iaurgii ουσ. αρσ. ο γιαουρτάς

iaurt, iaurturi ουσ. ουδ. το γιαούρτι

iavas επιρ. (οικ.) σιγά, ήσυχα, γιάβας // ~ **γιάβας** -γιάβας, σιγά-σιγά, λίγο-λίγο, πολύ σιγά

iaz, iazuri ουσ. ουδ. 1. η λίμνη 2. ο αύλακας, το χαντάκι με πολύ νερό για άρδευση ή για νερόμυλο, κ.λ.π.

iazmă, iezme ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φάσμα, το φάντασμα **iberic-ă, iberici-ce** επιθ. ιβηρικός-ή-ό // **Peninsula Iberică** η Ιβηρική Χερσόνησος

ibidem επιρ. (για ένα κείμενο που δίνεται σε παράθεση) στο ίδιο σύγγραμμα, στον ίδιο συγγραφέα, στο ίδιο έργο, στο ίδιο μέρος

ibis ουσ. αρσ. (ορνιθ.) η ίβη (εξεωτικό μακρόταρσο πτηνό)

ibovnic-ă, ibovnici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) ο εραστής, η ερωμένη

ibric, ibrice ουσ. ουδ. το μπρίκι

ibrîșin, ibrișine ουσ. ουδ. (επαρχ.) το μπρισίμι (κλωστή από μετάξι)

ic, icuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) η σφήνα

ici επιρ. (λαϊκ.) εδώ // ~ **și colo** εδώ κ'εκεί // **ba ~, ba colo** που και που, κάπου-κάπου, κάποτε-κάποτε // **pe ~ pe colo** απ'εδώ και απ'εκεί

icnet, icnete ουσ. ουδ. το βογγητό, το βογκητό, ο στεναγμός

icni, icnesc ρ. αμ. 1. βογγώ, βογγάω, βογκάω 2. ανασαίνω βαριά

icoană, icoane ουσ. θηλ. 1. η εικόνα, το εικόνισμα 2. η αγία εικόνα 3. η ζωγραφιά, ο πίνακας, το εικονογράφημα, το ζωγραφικό έργο // **a picta icoane** ζωγραφίζω εικόνες, εικονογραφώ, είμαι αγιογράφος

iconar, iconari ουσ. αρσ. ο εικονογράφος, ο αγιογράφος, ο ζωγράφος αγίων εικόνων
iconiță, iconițe ουσ. θηλ. η μικρή εικόνα
iconoclast ουσ. ουδ. (θρ. και πολ.) η εικονοκλασία, η εικονομαχία, ο αγώνας για την κατάλυση των άγιων εικόνων (έρδια κατά τη βυζαντινή εποχή)
iconoclast-ă, iconoclasti-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ο/η εικονοκλάστης, ο/η εικονομάχος ΙΙ. επίθ. εικονοκλαστικός-ή-ό
iconografie, iconografii ουσ. θηλ. 1. εικονογραφία, η αγιογραφία 2. το σύνολο των εικόνων ενός τόπου ή μιας εποχής (αιγυπτιακή, ελληνική, ρωμαϊκή)
iconoscop, iconoscoape ουσ. ουδ. το εικονοσκόπιο
iconostas, iconostase ουσ. ουδ. (εκκλ.) το εικονοστάσι
icosaedru, icosaedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το εικοσάεδρο
icosar, icosari ουσ. αρσ. (αρχ.) το εικοσαράκι (νόμισμα)
icră, icre ουσ. θηλ. το αυγοτάραχο, το χαβιράρι // **icre de Manciu** το κόκκινο χαβιράρι // **icre negre** το μαύρο χαβιράρι
icter, ictere ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο ίκτερος, η κτηρινάδα, η χροστή
ictus, ictusuri ουσ. ουδ. 1. η ύψωση της έντασης της φωνής στο ρυθμό του στίχου ή του μουσικού έργου 2. ιατρ. το πλήγμα, το χτύπημα, το βάρεμα // ~ **apoplectic** το αποπληκτικό χτύπημα // ~ **epileptic** η επιληπτική κρίση, η επιληψία
Ide ουσ. θηλ. πληθ. (ιστ.) οι ιδέες (από το ρωμαϊκό ημερολόγιο)
ideal-ă, ideale-e Ι. επίθ. 1. ιδανικός-ή-ό, ιδεώδης-ης -ες 2. τέλειος-α-ο ΙΙ. **ideal, idealuri** ουσ. ουδ. το ιδανικό, το ιδεώδες
idealism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ιδεαλισμός // ~ **obiectiv** ο αντικειμενικός ιδεαλισμός // ~ **subiectiv** ο υποκειμενικός ιδεαλισμός
idealist-ă, idealisti-ste Ι. επίθ. (φιλοσ.) ιδεαλιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) ιδεαλιστής-ίστρια (ο, η)
idealiza, idealizez ρ. μετ. 1. εξιδανικεύω, ιδανικεύω 2. εξαιυλώνω 3. μτφ. αιθεροποιώ, ελευθερώνω κάτι από την υλική του υπόσταση
idealizare, idealizări ουσ. θηλ. η εξιδανίκευση, η ιδανίκευση, η ιδανικότητα
ideafie, ideafii ουσ. θηλ. η ιδεοληψία
idee, idei ουσ. θηλ. 1. η ιδέα 2. η έννοια, το νόημα 3. η γνώμη, η γνώση 4. η αντίληψη 5. ο σκοπός, η πρόθεση // ~ **fixă** η έμμονη ιδέα // ~ **preconcepută** η προκατάληψη // **a avea** ~ έχω ιδέα, γνωρίζω κάτι // **a intra la idei** μπαίνω σε ιδέες, είμαι ανήσυχος, ανησυχώ // **am venit la dumneavoastră în -a de a ajunge la o înțelegere** ήρθα σε σας με την πρόθεση να φτάσουμε σε μια συνεννόηση // **ce ~!** άκου ιδέα! // **dă-mi o** ~ δώσε μου μια ιδέα // **o ~ de...** μια χάρη, μια ελάχιστη διαφορά δια..., στάσεων // **o ~ mai mare** λίγο μεγαλύτερος-η
idem επίρ. ομοίως, ωσαύτως, το ίδιο, ομοιωματικά
identic-ă, identici-ce επίθ. 1. όμοιος-α-ο, απaráλλακτος-η-ο, ολόιδιος-ια-ιο 2. ταυτόσημος-η-ο
identifica, identific Ι. ρ. μετ. 1. ταυτίζω, εξομοιώνω, συνταυτίζω, καθορίζω την ταυτότητα 2.

αναγνωρίζω (κάτι που γνώριζα και προηγούμενα) ΙΙ. ρ. μέσο ταυτίζομαι, συνταυτίζομαι // **conceptiile lor se identifică** οι αντιλήψεις τους ταυτίζονται
identificabil-ă, identificabili-e επίθ. ταυτοποιήσιμος-η-ο
identificare, identificări ουσ. θηλ. 1. η ταύτιση, η εξομοίωση, η συνταύτιση, ο ταυτισμός, ο συνταυτισμός, ο καθορισμός της ταυτότητας 2. η αναγνώριση (κάποιου προσώπου)
identitate, identități ουσ. θηλ. 1. η ταυτότητα, η ομοιότητα 2. μαθ. η ισότητα μεταξύ δύο αλγεβρικών παραστάσεων // ~ **de idei** η ταυτότητα ιδεών, η σύμπτωση, η ύπαρξη σύμφωνης γνώμης ανάμεσα σε διάφορα άτομα // ~ **de vederi** η ταυτότητα απόψεων / αντιλήψεων // **bulletin de ~** το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // **principiul identității** η αρχή της ταυτότητας (η ομοιότητα στη σκέψη στην ίδια λογική πράξη)
ideografic-ă, ideografici-ce επίθ. ιδεογραφικός-ή-ό
ideografie ουσ. θηλ. η ιδεογραφία
ideogramă, ideograme ουσ. θηλ. το ιδεόγραμμα
ideolog-ă, ideologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ιδεολόγος (ο, η)
ideologic-ă, ideologici-ce επίθ. ιδεολογικός-ή-ό
ideologeste επίρ. ιδεολογικά
ideologicește επίρ. ιδεολογικά
ideologie, ideologii ουσ. θηλ. η ιδεολογία...
idilă, idile ουσ. θηλ. 1. το ειδύλλιο 2. ο τρυφερός ερωτικός δεσμός
idilic-ă, idilici-ce επίθ. ειδυλλιακός-ή-ό
idilizar, idilizări ουσ. θηλ. η ειδυλλιακοποίηση
idilizat-ă, idilizați-te επίθ. ειδυλλιακοποιημένος-η-ο
idiom, idiomuri ουσ. ουδ. το ιδίωμα, η διάλεκτος, η τοπική παραλλαγή της γλώσσας
idiomatic-ă, idiomatici-ce επίθ. ιδιωματικός-ή-ό
idiomorf-ă, idiomorfi-ce επίθ. ιδιόμορφος-η-ο, ιδιότυπος-η-ο (με ιδιαίτερη μορφή ή σχήμα)
idiopatie, idiopatii ουσ. θηλ. η ιδιοπάθεια
idiot-oată, idioti-oate Ι. επίθ. ηλίθιος-ια-ιο, ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, μωρός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ηλίθιος-ια (ο, η) 2. χαζός-ή (ο, η), κουτός-ή (ο, η)
idiotism ουσ. ουδ. (γρμμ.) ο ιδιωτισμός, ο ιδιωτισμός
idiotiza, idiotizez Ι. ρ. μετ. κάνω κάποιον ηλίθιο, αποβλακώνω, αποκτηνώνω ΙΙ. ρ. μέσο αποβαίνω ηλίθιος, αποβλακώνομαι, αποκτηνώνομαι
idiotizare, idiotizări ουσ. θηλ. 1. η ηλιθιοποίηση 2. η αποβλάκωση, το αποβλάκωμα, η αποκτηνωση
idiotenie, idiotenii ουσ. θηλ. 1. η ηλιθιότητα, η βλακεία, η ανοησία 2. η κουταμάρα, η χαζομάρα, το ξεκούτισμα 3. ο αβδηρητισμός
idiotie, idiotii ουσ. θηλ. η ιδιωτεία
idis ουσ. ουδ. «τα Yiddish», το γλωσσικό γερμανικό ιδίωμα ομιλούμενο από τους Εβραίους της Κεντρικής Ευρώπης // **limba ~** η γλώσσα Yiddish
ido ουσ. ουδ. η ίντο, η διεθνής γλώσσα προερχόμενη από την απλοποίηση της εσπεράντο
idol, idoli ουσ. αρσ. 1. το είδωλο 2. μτφ. το ίνδαλμα, το πρόσωπο ή πράγμα που αποτελεί αντικείμενο λατρείας
idolatrie ουσ. θηλ. 1. η ειδωλολατρεία 2. μτφ. η υπερβολική αγάπη για κάποιον ή για κάτι
idolatriza, idolatrizez ρ. μετ. 1. ειδωλοποιώ 2. μτφ. υπεραγαπώ, λατρεύω
idolatrizare, idolatrizări ουσ. θηλ. η ειδωλολατρεία, η εκδήλωση μεγάλης λατρείας για κάποιον

idolatra-ă, idolatrie *Ι. επίθ.* ειδωλολατρικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδωλολάτρη-ισσα (ο, η)
ie, îi ουσ. θηλ. η γυναίκα μιλούζα από λευκό ύψασμα στολισμένη με κεντήματα, είναι τμήμα της ρουμανικής εθνικής γυναικείας ενδυμασίας
ied, iezi ουσ. αρσ. το κατσικάκι, το ερίφιο
iederă, iederi ουσ. θηλ. (βοτ.) ο κισσός, το αναρριχώμενο φυτό
ieftin-ă, ieftini-e *Ι. επίθ.* 1. φτηνός-ή-ό, με χαμηλή τιμή 2. ευτελής-ής-ές *ΙΙ. επίρ.* φτηνά // **a scăpa** ~ σώθηκε χωρίς μεγάλη ζημιά
ieftinătate ουσ. θηλ. η φθηνία, η φθηνεία
ieftini, ieftinesc *Ι. ρ. μετ.* φτηναίνω, χαμηλώνω τις τιμές *ΙΙ. ρ. μέσο* γίνομαι φτηνός, φτηναίνω, πέφτει η τιμή μου (εμπόρευμα)
ieftinire, ieftiniri ουσ. θηλ. η φθηνία, η ελάττωση τιμών, οι εκπτώσεις τιμών
ieftini-ă, ieftiniți-te *επίθ.* φτηνιάρικος-η-ο
iele ουσ. θηλ. πληθ. (μυθ.) τα ζωτικά, οι όμορφες φανταστικές γυναίκες που εμφανίζονται τη νύχτα και γοητεύουν τους άντρες, είναι ασπροντυμένες
ienibahar ουσ. ουδ. το μπαχάρι, είδος μπαχαρικού χρήσιμο στη μαγειρική
ienicer, ieniceri ουσ. αρσ. ο γενίτσαρος
ieniceresc-ească, ienicerești *επίθ.* γενίτσαρικός-ή-ό
ienupăr, ienuperi ουσ. αρσ. (βοτ.) η άρκυεθος
ienupără, ienupere ουσ. θηλ. ο καρπός της αρκεύθου
iepură, iepurași ουσ. αρσ. το λαγουδάκι
iepure, iepuri ουσ. αρσ. ο λαγός // ~ **de casă** το κουνέλι // *μτφ.* **cine fuge după doi iepuri nu primește nici unul** όποιος κυνηγάει δύο λαγούς δεν πιάνει κανέναν
iepuresc-ească, iepurești *επίθ.* λαγουδιόσιος-α-ο
iepurește *επίρ.* λαγουδιόσια, σαν το λαγό // **a dormi** ~ λαγοκοιμάμαι (κοιμάμαι πολύ ελαφρά)
iepuoacă, iepuoaice ουσ. θηλ. η λαγουδίνα
ierarh, ierarhi ουσ. αρσ. (εκκλ.) 1. ο ιερωμένος, ο ιερέας 2. ο κληρικός 3. ο ιεράρχης, ο προϊστάμενος των ιερατικών αρχών σε μια περιφέρεια // **Cei trei Ierarhi** οι τρεις Ιεράρχες
ierarhic-ă, ierarhici-ce *Ι. επίθ.* ιεραρχικός-ή-ό // **scara** -ă η ιεραρχική κλίμακα (η διάταξη αξιών σε αξιάνουσα σειρά) *ΙΙ. επίρ. έκφρ.* **pe cale** -ă επί ιεραρχικής οδού *ΙΙΙ. επίρ.* ιεραρχικά
ierarhie, ierarhii ουσ. θηλ. η ιεραρχία, η βαθμολογική σειρά
ierarhiza, ierarhizez *ρ. μετ.* τοποθετώ την τάξη της ιεραρχίας σε ορισμένη σειρά (αξιάνουσα)
ierbar, ierbare ουσ. ουδ. 1. η συλλογή αποξηραμένων χόρτων 2. το χορτοφυλάκιο
ierbar, ierbare ουσ. ουδ. (ανат.) ο πρώτος στόμαχος των μηρυκαστικών
ierbos-oasă, ierboși-oase *επίθ.* χορταριασμένος-η-ο, χλοερός-ή-ό
ieri *επίρ.* χτες, χθες // ~ **sau azi** χθες ή σήμερα // **a căuta ziua de** ~ γυρεύω πράσινα άλογα (κάτι που δεν υπάρχει) // **de azi, de** ~ από σήμερα, από χτες (δηλ. από τώρα, πρόσφατα) // **de** ~ χτεσινός-ή-ό // **doar nu e de** ~, **de altăieri** μόνο που δεν είναι από χτες, από προχτές / και μάλιστα δεν είναι χτεσινός, προχτεσινός // **ieri-noapte** χθες τη νύχτα, την περασμένη νύχτα // **ieri-seară** χτες το βράδυ // **mai ieri, alaltăieri** τις προάλλες, περίπου χτες, προχτές

ierna, iernez *Ι. ρ. μετ.* στεγάζω τα ζώα το χειμώνα στο χειμαδιό *ΙΙ. ρ. αμ.* ξεχειμωνιάζω, ξεχειμαζώ, περνάω το χειμώνα, παραχειμαζώ, διαχειμαζώ
iernat, iernaturi ουσ. ουδ. 1. η διαχειμαση, η παραχειμαση, το ξεχειμωνιάσματος 2. το χειμαδιό (τόπος προφυλαγμένος από τις κακοκαιρίες του χειμώνα)
iernatic-ă, iernatici-ce *Ι. επίθ.* χειμωνιάτικος-η-ο, χειμερινός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. ουδ.* 1. το χειμάδι, το χειμαδιό 2. η ζωτοτροφή για το χειμώνα
ierodiacon, ierodiaconi ουσ. αρσ. ο ιεροδιάκονος
ieromonah, ieromonahi ουσ. αρσ. ο ιερομόναχος, καλόγηρος, χειροτονημένος παπάς
ierta, iert *ρ. μετ.* 1. συγχωρώ, παραχωρώ συγχώρηση ή συγγνώμη 2. δίνω άφεση αμαρτιών 3. απαλλάσσω κάποιον από χρέος // **a ~ pe cineva de o datorie** συγχωρώ, απαλλάσσω κάποιον από κάποιο χρέος // **Doamne iartă-mă!** Θεέ μου, συγχώρησέ με! // **Dumnezeu să-l ierte** ο Θεός να τον συγχωρέσει // **iertăți-mi îndrăzneala** με συγχωρέτε για το θάρρος μου για την τόλμη μου // **îți iert totul** όλα σου τα συγχωρώ // **mă vei ierta?** θα με συγχωρέσεις; // **nu-i este iertat** δεν τον είναι για συγχώρεση, είναι ασυγχώρητο για αυτόν
iertare, iertări ουσ. θηλ. 1. η συγχώρηση, η συγχώρεση 2. η άφεση 3. η συγγνώμη, η συχώρια, το συχώριο 4. η απαλλαγή // ~! συγγνώμη! // ~ **a păcatelor** η άφεση αμαρτιών, το συχώριο // **să avem iertare!** 1) να μας συγχωρέσετε! 2) νομίζω πως δεν έχεις δίκαιο! // **vă cer** ~ σας ζητώ συγγνώμη
iertat ουσ. ουδ. η συγχώρηση, η συχώρια, το συχώριο
iertăciune ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η συγχώρηση 2. η επείκεια, η άδεια 3. η άφεση // **a-și lua** ~ παίρνω συγχώρηση, ζητώ άφεση αμαρτιών στο κρεβάτι του θανάτου // **să fie cu** ~ να μην έχετε θυμό
iertător-oare, iertători-oare *επίθ.* συγχωρητικός-ή-ό, συγκαταβατικός-ή-ό
ieruncă, ierunce ουσ. θηλ. (ορνιθ.) είδος αγριού πουλιού (κυνηγημένο για το κρέας του)
iesle, iesle ουσ. θηλ. η φάτνη, το παχνί
ieși, ies *Ι. ρ. αμ.* 1. βγαίνω 2. εξέρχομαι 3. εμφανίζομαι, προβάλλω 4. αναδεικνύομαι, διακρίνομαι 5. για φυτά: βλαστάνω, φυτρώνω 6. εξαγόμαι, προκύπτω 7. φτάνω, πετυχαίνω // **a ~ în calea cuiva** εμφανίζομαι στο δρόμο κάποιου // **a ~ în evidență** εμφανίζομαι // **a ~ în întâmpinarea cuiva** βγαίνω να υποδεχτώ κάποιον // **a ~ în relief** αναδεικνύομαι, ξεχωρίζω, διακρίνομαι (σε ανάγλυφο) // **a ~ la iveală** βγαίνω στην επιφάνεια, γίνομαι φανερός // **a ~ la spălat** βγαίνει στην πλύση // **a ~ în relief** αναδεικνύομαι, ξεχωρίζω, διακρίνομαι (σε ανάγλυφο) // **a ieși** **grăul** φύτρωσε το σιτάρι // **a ieși ofițer** βγήκε αξιωματικός // **a-i ~ înainte** προϋπαντώ κάποιον // **a-i ~ ochii din cap (sau sufletul)** κουράζεται υπερβολικά, ταλαιπωρείται, βασανίζεται // **a-și ~ din minți** χάνω τα λογικά μου // **a-și ieși din sărite (sau din fire)** βγαίνω από τα ρούχα μου // **cum o ~ să iasă!** ό, τι βρέξει ας κατεβάζει! *ΙΙ. ρημ. έκφρ.* **a ~ biruitor** βγήκε νικητής
ieșind, ieșinduri ουσ. ουδ. η προσερχή
ieșire, ieșiri ουσ. θηλ. 1. η έξοδος 2. η διέξοδος 3. *μτφ.* η παρεκτροπή // ~ **dintr-un impas** η λύση

από το αδιέξοδο // ~ **la lumină** το βγάλσιμο σε φως, η δημοσίευση, η έκδοση, η γνωστοποίηση με τον τύπο // ~ **a elevilor** η έξοδος των μαθητών // ο ~ **plină de mănă** μια παρεκτροπή όλο θυμό // **registru de ~ și de intrare** το βιβλίο / πρωτόκολλο για τα εισερχόμενα και τα εξερχόμενα
ieșit ουσ. ουδ. (αρχ.) η έξοδος
ieșit-ă, ieșiți-te επιθ. 1. βγαλμένος-η-ο 2. ξέθωρος -η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο // ~ **la soare** ξεθωριασμένος στον ήλιο // ~ **din munți** τρελός
ieșitură, ieșituri ουσ. θηλ. η προεξοχή
iezer, iezero ουσ. ουδ. η ορεινή λίμνη, η λίμνη πάνω σε βουνό
iezeit, ieșiți ουσ. αρσ. 1. ο ιησουΐτης 2. μτφ. ο υποκριτής άνθρωπος // (σαν επιθ.) **atitudine -ă** η υποκρισία
iezuistic-ă, iezuitici-ce επιθ. 1. ιησουΐτικός-ή-ό 2. μτφ. υποκριτικός-ή-ό
iezuistism ουσ. ουδ. 1. ο ιησουΐτισμός 2. μτφ. η υποκρισία
ifos, ifose ι. ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το ύφος 2. μτφ. η αλαζονεία, η υπεροψία, ο κομπασμός 3. μτφ. ο αέρας // **a-și da -e** φέρνομαι προκλητικά, κάνω τον καμπόσο // επιρ. έκφρ. **cu ~** με υπεροψία, με αλαζονεία, με έπαρση
igienă ουσ. θηλ. η υγιεινή
igienic-ă, igienici-ce επιθ. υγιεινός-ή-ό
igienist-ă, igieniști-ste ι. ουσ. αρσ. και θηλ. υγιεινολόγος (ο, η), ο ειδικός γιατρός στην υγιεινή // επιθ. υγιεινολογικός-ή-ό
igliță, iglițe ουσ. θηλ. το κροσέ, η γυριστή βελόνη
iglu, igluuri ουσ. ουδ. το ιγκλού, η χιονοκαλύβη των Εσκιμώων
Ignat ουσ. αρσ. η ημέρα της σφαγής των γουρουνιών, το «ιγνάτ» στις 20 Δεκεμβρίου εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων // **nu se îngrășă porcul la ~** δεν μπορεί να γίνει ένα σοβαρό πράγμα την τελευταία στιγμή
ignifug-ă, ignifugi-ge επιθ. άφλεκτος-η-ο, πυρίμαχος-η-ο
ignifuga, ignifughez ρ. μετ. καθιστώ άφλεκτα τα υλικά
ignifugare ουσ. θηλ. η κατασκευή άφλεκτου υλικού
ignora, ignorez ρ. μετ. 1. αγνώω, παραγνώριζω 2. είμαι αδιάφορος, αμελώ
ignorant-ă, ignoranți-te ι. επιθ. 1. αμαθής-ής-ές, ανήξερος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. αγράμματος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αστοιχειώτος-η-ο // ουσ. αρσ. και θηλ. ανήξερος-η (ο, η), αστοιχειώτος-η (ο, η), απαίδευτος-η (ο, η)
ignoranță, ignoranțe ουσ. ουδ. 1. η άγνοια, η αμάθεια 2. η αγραμματώδης, η απαίδευσία, η αμορφωσιά // **din ~** από αμάθεια
ignorare, ignorări ουσ. θηλ. 1. η αμάθεια, η αγνωσία 2. η θεληματική περιφρόνηση σε κάποιον ή σε κάτι
igrasie ουσ. θηλ. η υγρασία
igrasios-oasă, igrasioși-oase επιθ. υγρός-ή-ό, νοτερός-ή-ό
iha επιφ. ίχα! (κραυγή χαράς)
ihtiofag-ă, ihtiofagi-ge επιθ. ιχθυοφάγος-ος-ο // **popoare ihtiofage** οι ιχθυοφάγοι λαοί
ihtiolog-ă, ihtiologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ιχθυολόγος (ο, η)
ihtiologie ουσ. θηλ. η ιχθυολογία

ihtiozaur, ihtiozauri ουσ. αρσ. (γεωλ.) ο ιχθυόσαυρος
ihțioză, ihțioze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ιχθύωση (αρρώστια του δέρματος με απόσχιση μικρών λειπών)
ilariant-ă, ilarianți-te επιθ. ιλαρός-ή-ό, φαιδρός-ή-ό
ilariate ουσ. θηλ. η ιλαρότητα, η φαιδρότητα
ilău, ilaie ουσ. ουδ. (επαρχ.) το αμόνι, ο άκμονας
illegal-ă, ilegali-e ι. επιθ. 1. παράνομος-η-ο, άνομος -η-ο, έκνομος-η-ο 2. λαθραίος-α-ο // **grevă -ă** η παράνομη απεργία // **reuniune -ă** η παράνομη συγκέντρωση, η παρασυναγωγή // **faptă -ă** το ανόμημα // επιρ. άνομα, παράνομα, εκνόμως // **a acționa ~** ενεργώ παράνομα, παρανομώ, παραβαίνω το νόμο
illegalist-ă, ilegalisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (για τους Ρουμάνους προπολεμικούς κομμουνιστές) παράνομος (ο, η), έκνομος-η (ο, η)
ilegalitate, ilegalități ουσ. θηλ. 1. η ανομία, η παρανομία, η παράβαση νόμου 2. το έκνομο 3. η παράνομη πράξη, το αδίκημα // **lupta în ~** δρω στο περιθώριο // **luptător în ~** ο ο μαφιόζος, ο παράνομος, το άτομο με κρυφές παρόνομες δραστηριότητες
ilegaliza, ilegalizez ρ. μετ. 1. κηρύσσω άνομο κάτι 2. θέτω εκτός νόμου, αναγκάζω κάτι να γίνεται μυστικά
ilegalizare, ilegalizări ουσ. θηλ. το θέσιμο εκτός νόμου, η έλλειψη νομιμοποίησης
ilegalizat-ă, ilegalizați-te επιθ. άνομος-η-ο, που έχει τεθεί εκτός νόμου
ileon, ileonuri ουσ. ουδ. (αναρ.) ο ειλεός
ileus ουσ. ουδ. (ιατρ.) η εντερική απόφραξη
iliac-ă, iliaci-ce επιθ. (αναρ.) ειλεακός-ή-ό // **os ~** το ειλεακό οστό, το κόκαλο της λεκάνης
ilic, ilice ουσ. ουδ. το γιλέκι
ilicit-ă, iliciti-te επιθ. αθέμιτος-η-ο, παράνομος-η-ο // **mijloc -e** τα αθέμιτα μέσα // **act ~** η παράνομη πράξη
Ilir-ă, Iliri-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Ιλλυριός-ή (ο, η) οι αρχαίοι κάτοικοι της Ιλλυρίας // επιθ. ιλλυρικός-ή-ό
ilizibil-ă, ilizibili-e επιθ. δυσαναγνώστος-η-ο, δυσκολοδιάβαστος-η-ο
ilogic-ă, ilogici-ce επιθ. 1. παράλογος-η-ο 2. αντίθετος προς τη λογική, απέρисκεπτος-η-ο
ilot, iloti ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο ελωτας, η τάξη των δούλων στην αρχαία Σπάρτη, οι Εύλωτες 2. ο δούλος
ilumina, luminez ι. ρ. μετ. 1. διαφωτίζω 2. φωτίζω με πολλά φώτα, φωταγωγώ // ρ. μέσο 1. φωτίζομαι, διαφωτίζομαι 2. γίνομαι φωτεινός, λάμπω από χαρά, χαίρομαι 3. φωταγωγούμαι
iluminare, iluminaři ουσ. θηλ. η φωταψία, ο φωτισμός
iluminat ουσ. ουδ. ο φωτισμός // **gaz de ~** το φωταέριο, το ανθρακαέριο
iluminat-ă, iluminați-te επιθ. 1. φωταγωγημένος-η-ο 2. φωτισμένος-η-ο, φωτεινός-ή-ό, διάφωτος-η-ο 3. διαφωτιστός-η-ο
iluminație, iluminații ουσ. θηλ. 1. η φωταγωγήση 2. η φωταψία 3. ο φωτισμός
iluminism ουσ. ουδ. (ιστ.) ο Διαφωτισμός
iluminist-ă, iluministi-te ι. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) διαφωτιστής-ίστρια (ο, η) // επιθ. διαφωτιστικός-ή-ό, που ανήκει στο Διαφωτισμό

ilustra, ilustréz *l. p. μετ.* 1. εικονογραφώ, στολίζω με εικόνες 2. διασαφηνίζω, εξηγώ κάτι με ακρίβεια, αποδεικνύω *ll. p. μέσο* 1. εικονογραφούμαι 2. Εξησιζομαι, διακρίνομαι

ilustrare, ilustrări *ουσ. θηλ.* 1. η εικονογράφιση, η διακόσμηση με εικόνες 2. η περιγραφή με παραστατικό τρόπο

ilustrat-ă, ilustrați-te *l. επιθ.* εικονογραφημένος-η -ο // **revistă -ă** το εικονογραφημένο περιοδικό *ll. ουσ. θηλ.* η κάρτα το εικονογραφημένο ταχυδρομικό δελτίο, η ευχετήρια κάρτα

ilustrativ-ă, ilustrativi-e *l. επιθ.* 1. εικονογραφικός -ή-ό 2. αποδεικτικός-ή-ό *ll. επιρ.* 1. εικονογραφικά 2. αποδεικτικά

ilustrator-oare, ilustratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εικονογράφος (ο, η)

ilustrație, ilustrații *ουσ. θηλ.* 1. η εικονογράφιση 2. η ζωγραφιά, η εικόνα // ~ **de carte** η εικονογράφιση βιβλίου // (*μους.*) ~ **muzicală** το ακομπανιαμένο, οι βοηθητικοί ήχοι σε μια μουσική μελωδία ή σε μια αφήγηση

ilustrisim-ă, ilustrisimi-e *επιθ.* εκλαμπρότατος-η-ο

ilustru-ă, ilustru-stre *επιθ.* 1. διάσημος-η-ο, διαπρεπής-ής-ές 2. ένδοξος-η-ο, δοξαζόμενος-η-ο 3. φημισμένος-η-ο, έξοχος-η-ο, ξακουστός-ή-ό 4. εκλαμπρός-ος-ον, επιφανής-ής-ές // **filozof** ~ ο διάσημος φιλόσοφος

iluzie, iluzii *ουσ. θηλ.* 1. η αυταπάτη, η απάτη 2. η ψευδαίσθηση, η φρεναπάτη 3. η λανθασμένη κρίση κάποιου για τα άτομο του 4. η παραπλάνηση // ~ **optică** η οπτική απάτη, η οφθαλμοπάτη // **a-și pierde iluziile** χάνω τις προσδοκίες μου, είμαι απογοητευμένος

iluzionism *ουσ. ουδ.* η θαυματοποιία, η ταχυδαχτυλογογία

iluzionist-ă, iluzionisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ταχυδακτυλοουργός, ο, η θαυματοποιός

iluzoriu-ie, iluzorii *επιθ.* απατηλός-ή-ό

imaculat-ă, imaculați-te *επιθ.* 1. άχραντος-η-ο, αμάντος-η-ο, άσπιλος-η-ο, ακηλιδωτος-η-ο

imagina, imaginez *p. μετ.* 1. φαντάζομαι, πλάθω με τη φαντασία μου 2. νομίζω, υποθέτω, συλλογίζομαι 3. εννοώ, συλλαμβάνω με το νου, επινωώ

imaginabil-ă, imaginabili-e *επιθ.* φανταστικός-ή-ό, ευφάνταστος-η-ο, που μπορεί να φανταστεί

imaginare-ă, imaginari-e *l. επιθ.* 1. φαντασιώδης-ης-ες, φανταστικός-ή-ό, φαντασιακός-ή-ό 2. (*μαθ.*) νοητός-ή-ό *ll. ουσ. ουδ.* 1. το φανταστικό στοιχείο 2. ο τομέας της φαντασίας

imaginaré, imaginări *ουσ. θηλ.* η επινώηση, η φαντασίωση

imaginat-ă, imaginați-te *επιθ.* φανταστικός-ή-ό, νοερός-ή-ό

imaginativ-ă, imaginativi-e *l. επιθ.* φανταστικός-ή-ό, επινοητικός-ή-ό *ll. επιφ.* φανταστικά, επινοητικά

imaginație, imaginații *ουσ. θηλ.* 1. η φαντασία, η νοερότητα 2. η επινώηση

imagine, imagini *ουσ. θηλ.* 1. η εικόνα 2. η ιδέα 3. το σύμβολο 4. το ομοίωμα // ~ **a îmbunătăți** η βελτιωμένη εικόνα // **prezentare în imagini** το εκκίνισμα, η παράσταση σε εικόνες

imam, imami *ουσ. αρσ.* ο ιμάμης, ο μααμεθανός ιερέας

immanent-ă, imanenți-te *επιθ.* 1. ενυπαρχών-ουσα-ον 2. ενεργών-ούσα-όν στην ουσία // **filozofie -ă** η ενυπαρχούσα φιλοσοφία

imaneță, imanente *ουσ. θηλ.* η ενύπαρξη, ό,τι υπάρχει από μόνο του

imaș, imașuri *ουσ. ουδ.* ο βοσκοτόπος, το λιβάδι, το βοσκοτόπι

imaterial-ă, imateriali-e *επιθ.* άυλος-η-ο, ασώματος -η-ο

imaterialitate *ουσ. θηλ.* το άυλο

imatur-ă, imature *επιθ.* ανώριμος-η-ο, ανωρίμαστος-η-ο

imbatabil-ă, imbatabili-e *επιθ.* ακαταμάχητος-η-ο, ακατανίκητος-η-ο

imbecil-ă, imbecili-e *l. επιθ.* 1. ηλίθιος-α-ο, ανόητος -η-ο 2. μωρός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το βλακόμouτρο, ο βλάκας 2. κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η) 3. μωρός-ή (ο, η)

imbecilitate, imbecilități *ουσ. θηλ.* 1. η ανοησία, η βλακεία, η κουταμάρα, το ξεκούτιασμα, το αποβλάκωμα 2. η μωρία

imbeciliza, imbecilizez *l. p. μετ.* αποβλακώνω, αποκτηνώνω 2. ξεμωραίνω *ll. p. μέσο* 1. ξεκουτιαίνω, αποβλακώνομαι 2. ξεμωραίνομαι

imbecilizare, imbecilizări *ουσ. θηλ.* το ξεκούτιασμα, η αποβλάκωση, η αποκτήνωση

imbeciliza-ă, imbecilizați-te *επιθ.* αποβλακωμένος -η-ο, ξεκουτιασμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο

imberb, imberbi *επιθ.* αμούστακος-η-ο, αγένειος-ος-ο

imbold, imbolduri *ουσ. ουδ.* 1. η ώθηση, η παρώθηση 2. η παρότρυνση, το ελατήριο, η παρακίνηση, η παραίνεση 3. το κίνητρο, η παρόρμηση

imediat-ă, imediați-te *l. επιθ.* άμεσος-η-ο, χωρίς αναβολή // **in -a apropiere** σε άμεσο πλησίον, σε άμεση προσέγγιση, σε μικρή απόσταση // **pericol** ~ ο άμεσος κίνδυνος *ll. επιρ.* 1. αμέσως, τώρα, αυτοστιγμεί, την ίδια στιγμή 2. απ' ευθείας, άμα, ευθύς

imemorabil-ă, imemorabili-e *επιθ.* 1. αμνημόνευτος-η-ο 2. λησμονημένος-η-ο

imemorial-ă, imemoriali-e *επιθ.* 1. αμνημόνευτος -η-ο 2. παμπάλαιος-α-ο, πανάρχαιος-α-α-ο, αρχαιότατος-η-ο // **din timpuri -e** από αμνημονεύτων χρόνων // **înainte de timpuri -e** προ αμνημονεύτων καιρών // **vremuri -e** οι αμνημόνευτοι χρόνοι

imens-ă, imensî-se *l. επιθ.* 1. απέραντος-η-ο, αχανής-ής-ές, άπειρος-η-ο 2. τεράστιος-ια-ιο // **imensa majoritate** η τεράστια πλειοψηφία *ll. επιρ.* απέραντα, άπειρα, ατέλειωτα

imensitate, imensități *ουσ. θηλ.* 1. η απεραντοσύνη, το υπερβολικό μέγεθος 2. το απέραντο, το άπειρο 3. το χωρίς τέρμα διάστημα

imergent-ă, imergenti-te *επιθ.* καταδύων-ουσα-ον, καταβυθίζων-ουσα-ον

imersiune *ουσ. θηλ.* η κατάδυση, η καταβύθιση, το βούτηγμα, το βύθισμα

imigra, imigrez *p. αμ.* μεταναστεύω σε μια χώρα

imigrant-ă, imigranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετανάστης-στρια (ο, η) σε μια χώρα

imigrare, imigrări *ουσ. θηλ.* η εγκατάσταση σε μια χώρα σαν μετανάστης-στρια

imigrație, imigrații *ουσ. θηλ.* η μετανάστευση σε άλλη χώρα

iminent-ă, iminenți-te I. *επιθ.* επικείμενος-η-ο, αναπόδραστος-η-ο, άφευκτος-η-ο II. *επίρ.* 1. κατ'επικείμενο τρόπο αναπόδραστα, άφευκτα, κατεπείγοντως 2. αναπόφευκτα

iminență, iminențe ουσ. θηλ. 1. το επικείμενο 2. το αναπόφευκτο

imita, imit ρ. *μετ.* 1. μιμούμαι 2. απομιμούμαι 3. υποδύομαι ρόλο (ηθοποιός) 4. πιθηκίζω, μιμούμαι κάτι σαν πιθήκος // **îți pot ~ scrisul** μπορώ να μιμούμαι το γράψιμό σου

imitabil-ă, imitabili-e *επιθ.* μιμητικός-ή-ό, απομιμητικός-ή-ό

imitare, imitari ουσ. θηλ. η μίμηση, η απομίμηση **imitativ-ă, imitativi-e** I. *επιθ.* μιμητικός-ή-ό II. *επίρ.* μιμητικά

imitator-oare, imitatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. μιμητής-ήτρια (ο, η)

imitație, imitații ουσ. θηλ. η μίμηση, η απομίμηση **imixtiune, imixțiuni** ουσ. θηλ. η ανάμειξη, η επέμβαση σε ξένες υποθέσεις

imn, immuri ουσ. ουδ. ο ύμνος // ~ **național** ο εθνικός ύμνος // ~ **ul acatist** ο Ακάθιστος Ύμνος

imobil, imobile ουσ. ουδ. το ακίνητο, η κτηματική περιουσία, τα ακίνητα

imobil-ă, imobili-e *επιθ.* 1. ακίνητος-η-ο 2. ακλόνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, ασάλευτος-η-ο 3. σταθερός-ή-ό // **avere** -ά η ακίνητη περιουσία

imobiliar-ă, imobiliari-e *επιθ.* ακίνητος-η-ο // **agenție** -ă το μεσιτικό γραφείο // **vânzări** -e πωλήσεις ακινήτων

imobilism ουσ. ουδ. η ακινησία, η αντίθεση σε κάθε πρόοδο, η άρνηση σε κάθε νέα κατάσταση

imobilitate ουσ. θηλ. 1. η ακινησία, η αμετακίνησία 2. η στασιμότητα, η απραξία

imobiliza, imobilizez ρ. *μετ.* 1. ακινητοποιώ 2. καθηλώνω

imobilizare, imobilizări ουσ. θηλ. 1. η ακινητοποίηση 2. η καθήλωση

imobilizată, imobilizați-te *επιθ.* 1. ακινητοποιημένος-η-ο 2. καθηλωμένος-η-ο

imoral-ă, imorali-e *επιθ.* 1. ανήθικος-η-ο 2. ακόλαστος-η-ο 3. κακοήθης-ης-ες

imoralitate, imoralități ουσ. θηλ. 1. η ανηθικότητα, η ακολασία, ο αμοραλισμός 2. η αισχύρτητα 3. η φαιδρότητα

imortaliza, immortalizez ρ. *μετ.* 1. απαθανατίζω 2. διαιώνιζω, κάνω κάποιον αθάνατο

imortalizare, immortalizări ουσ. θηλ. 1. η απαθανάτιση 2. η διαώνιση

impacient-ă, impacienți-te *επιθ.* 1. ανυπόμονος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο

impacienta, impacientez ρ. *μέσο* 1. ανυπομονώ, έχω ανυπομονησία, βιάζομαι, χάνω την υπομονή μου 2. ανησυχώ, αδημονώ, αγωνιώ

impact, impacturi ουσ. ουδ. η σύγκρουση **impalpabil-ă, impalpabili-e** *επιθ.* 1. αψηλάφητος-η-ο, απασπάτευτος-η-ο 2. ανέπαφος-η-ο

impar-ă, impari-e *επιθ.* 1. μονός-ή-ό, περιττός-ή-ό 2. αδιαίρετος-η-ο // (*μαθ.*) **număr** ~ ο μονός (περιττός) αριθμός

imparabil-ă, imparabili-e *επιθ.* αναπότρεπτος-η-ο, αναπόφευκτος-η-ο // (*αθλ.*) **un gol** ~ ένα γκολ αναπόφευκτο

imparisilabic-ă, imparisilabici-ce *επιθ.* (*γραμμα.*) ανισοσύλλαβος-η-ο, περιττοσύλλαβος-η-ο

imparitate ουσ. θηλ. η ανισότητα

imparțial-ă, imparțiali-e I. *επιθ.* 1. αμερόληπτος-η-ο, απροσωπολήπτος-η-ο 2. αντικειμενικός-ή-ό // **atitudine** -ă η αμερόληπτη συμπεριφορά // **istoric** ~ ο αντικειμενικός ιστορικός // **judecată** -ă η δικαιοκρισία, η αμερόληπτη κρίση // **judecător** ~ ο αμερόληπτος δικαστής II. *επίρ.* 1. αμερόληπτα 2. δίκαια, ευθέως

imparțialitate ουσ. θηλ. 1. η αμεροληψία, η απροσωποληψία 2. η αντικειμενικότητα 3. η δικαιοκρισία, η ευθύτητα

impas, impasuri ουσ. ουδ. το αδιέξοδο, η δύσκολη κατάσταση // **a ieși din** ~ βγαίνω από το αδιέξοδο (από τη δύσκολη κατάσταση) // **tratativele se află în** ~ οι διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε αδιέξοδο

impasibil-ă, impassibili-e I. *επιθ.* 1. ατάραχος-η-ο, απαθής-ής-ές 2. αδιάφορος-η-ο, ανέμελος-η-ο II. *επίρ.* 1. ατάραχα, ατάρακτα, αδιάφορα

impassibilitate ουσ. θηλ. η αταραξία, η απάθεια, η αδιαφορία, η ανεμελιά

impecabil-ă, impecabili-e *επιθ.* 1. άσπογος-η-ο, ανεπιληπτος-η-ο 2. άπταιστος-η-ο, ακατηγόρητος-η-ο

impecabilitate ουσ. θηλ. 1. το άμεμπτο, το αλάθητο 2. η τελειότητα, η εντέλεια

impedanță ουσ. θηλ. (*ηλεκτρ.*) το πηλίκο μεταξύ της ηλεκτρικής τάσης και της ηλεκτρικής έντασης

impediment, impedimente ουσ. ουδ. το εμπόδιο, το πρόσκομμα, το κώλυμα

impenetrabil-ă, impenetrabili-e *επιθ.* 1. αδιαπέραστος-η-ο, *μτφ.* ανεξερεύνητος-η-ο

impenetrabilitate ουσ. θηλ. 1. το αδιαχώρητο 2. το αδιαπέραστο, η μη διαπερατότητα 3. *μτφ.* το ανεξερεύνητο

imperativ-ă, imperativi-e I. *επιθ.* προστακτικός-ή-ό, επιτακτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (*γραμμα.*) 1. η προστακτική 2. η επιταγή της ηθικής 3. η υποχρέωση // ~ **categoric** η κατηγορηματική υποχρέωση

imperator, imperatori ουσ. αρσ. (*ιστ.*) ο ιμπεράτορας, ο αυτοκράτορας, ο ανώτατος άρχοντας της πολιτείας (αρχαία Ρώμη)

imperceptibil-ă, imperceptibili-e *επιθ.* ανεπαίσθητος-η-ο, απαρατήρητος-η-ο

imperceptibilitate ουσ. θηλ. η μη αντιληπτικότητα, το ανεπαίσθητο

imperfect-ă, imperfecte-te I. *επιθ.* 1. ατελής-ής-ές, ατελειοποίητος-η-ο 2. ημιτελής-ής-ές II. ουσ. ουδ. (*γραμμα.*) ο παρατακτικός

imperfectibil-ă, imperfectibili-e *επιθ.* ατελής-ής-ές-μη τελειοποιήσιμος-η-ο

imperfectiune, imperfectiuni ουσ. θηλ. η ατέλεια, η ελαττωματικότητα

imperial-ă, imperiali-e I. *επιθ.* αυτοκρατορικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. το άνω μέρος λεωφορείου (αμαξιού)

imperialism ουσ. ουδ. ο ιμπεριαλισμός

imperialist-ă, imperialiști-te *επιθ.* ιμπεριαλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ιμπεριαλιστής-ίστρια (ο, η)

imperios-oasă, imperioși-oase I. *επιθ.* επιτακτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. επιτακτικά 2. απολύτως // **este** ~ **necesar** είναι επιτακτικά αναγκαίο, επιβάλλεται λόγω ανάγκης

imperiū, imperii ουσ. ουδ. 1. η αυτοκρατορία 2. η κυριαρχία 3. η επικράτεια // **imperiul roman** η

ρωμαϊκή αυτοκρατορία // **sub imperiul** υπό την κυριαρχία, υπό την επικράτεια
impermeabil-ă, impermeabili-e I. *επιθ.* 1. αδιαπέραστος-η-ο 2. αδιάβροχος-η-ο // **strat** ~ το αδιαπέραστο στρώμα // **tesătură** -ă το αδιάβροχο ύφασμα II. *ουσ. ουδ.* το αδιάβροχο **impermeabilitate** *ουσ. θηλ.* (φυσ.) 1. το αδιαπέραστο 2. το αδιάβροχο
impermeabilizare, impermeabilizări *ουσ. θηλ.* η αδιαβροχοποίηση
impersonal-ă, impersonali-e *επιθ.* απρόσωπος-η-ο // (γραμμα.) **verbe** -e τα απρόσωπα ρήματα
impersonalitate *ουσ. θηλ.* ο απρόσωπος χαρακτήρας
impertinent-ă, impertinenți-te I. *επιθ.* 1. θρασύς-εια-ύ, αυθάδης-ης-ες 2. αναίδης-ής-ές, αναίσχυντος-η-ο // **a deveni** ~ αποθρασύνομαι II. *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* αυθάδικος-η (ο, η), αναίσχυντος-η (ο, η), θρασύς-εια (ο, η)
impertinentă, impertinențe *ουσ. θηλ.* 1. η θρασύτητα, το θράσος, η αυθάδεια, η ιταμότητα, η αποθράσυνση 2. η αναίδεια, η αναισχυντία
imperturbabil-ă, imperturbabili-e I. *επιθ.* 1. ατάρακτος-η-ο, ατάραχος-η-ο, αδιατάραχος-η-ο 2. γαλήνιος-ια-ιο, φλεγματικός-ή-ό 3. ψύχραιμος-η-ο II. *επίρ.* 1. ατάραχα, αδιατάραχτα 2. ψύχραιμα, ήσυχα 3. φλεγματικά
impetuos-ă, impetuoși-oase I. *επιθ.* 1. σφοδρός-ή-ό, ορμητικός-ή-ό, παράφορος-η-ο 2. ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο, ραγδαίος-α-ο II. *επίρ.* 1. σφοδρά, ορμητικά, παράφορα 2. ασυγκράτητα, βία, ραγδαία
impetuoșitate *ουσ. θηλ.* 1. η σφοδρότητα, ο ορμητικότητα, η ορμή 2. η βιαιότητα
impiecat-ă, impiegați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο υπάλληλος κατώτερου βαθμού 2. ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για την διακίνηση των τρένων // ~ **de mișcare** ο υπάλληλος κινήσεως
impietă, impietez *ρ. αμ.* 1. ασεβώς, είμαι ασεβής, ανευλαβής 2. αδικώ, ενοχλώ 3. ζημιώνω, βλάπτω
impietate, impietăți *ουσ. θηλ.* 1. η ασεβεία, η ανευλαβεία 2. η έλλειψη σεβασμού για τα θεία
implacabil-ă, implacabili-e I. *επιθ.* αδυσώπητος-η-ο, αμελίκτος-η-ο, άσπονδος-η-ο II. *επίρ.* αδυσώπητα, αμελίκτα, ασπόνδως, ανηλεώς
implacabilitate *ουσ. θηλ.* το αδυσώπητο, το αμελίκτο
implant, implanturi *ουσ. ουδ.* (ιατρ.) το εμφύτευμα
implanta, implantez *ρ. μετ.* εμφυτεύω, μπήγω
implantare, implantări *ουσ. θηλ.* η εμφύτευση
implementa, implementez *ρ. μετ.* εφαρμόζω, ενεργοποιώ, υλοποιώ
implementare, implementări *ουσ. θηλ.* η εφαρμογή // ~ **a unei mășuri** η εφαρμογή ενός μέτρου
implica, implic I. *ρ. μετ.* 1. εμπλέκω, αναμειγνύω, ανακατώνω 2. συνεισφέρω II. *ρ. μέσο* εμπλέκομαι // **a se** ~ ενέχομαι
implicare, implicări *ουσ. θηλ.* 1. η εμπλοκή, η επίπτηση 2. η ενοχοποίηση, το μπλέξιμο
implicat-ă, implicați-te *επιθ.* μπλεγμένος-η-ο, αναμειγμένος-η-ο, ενοχοποιημένος-η-ο
implicație, implicații *ουσ. θηλ.* 1. η εμπλοκή 2. η ανάμειξη 3. το επακόλουθμα, το επακόλουθο // **problema are implicații** το πρόβλημα έχει επακόλουθα

implicit-ă, implicți-te I. *επιθ.* αυτονόητος-η-ο, υπονοούμενος-η-ο II. *επίρ.* αυτονόητα, σιωπηρώς, ως υπονοείται
implora, implor *ρ. μετ.* ικετεύω, εκλιπαρώ, θερμοπαρακαλώ
implorare, implorări *ουσ. θηλ.* 1. η ικεσία, η εκλιπαρήση 2. η δέηση, η παράκληση
implorator-oare, imploratori-oare I. *επιθ.* 1. ικετευτικός-ή-ό, παρακλητικός-ή-ό 2. δεητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. ικετευτικά, παρακλητικά 2. δεητικώς III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ικέτης, ικέτιδα (ο, η)
impolitește, impolitești *ουσ. θηλ.* 1. η αγένεια, η προστυχιά, η χοντροκοπιά 2. η άσχημη συμπεριφορά
imponderabil-ă, imponderabili-e *επιθ.* 1. αστάθμητος-η-ο, αστάθμιστος-η-ο 2. αβαρής-ής-ές
imponderabilitate *ουσ. θηλ.* το αβαρές, η έλλειψη βαρύτητας // **starea de** ~ η κατάσταση του αβαρούς
impopular-ă, impopulari-e *επιθ.* αντιδημοτικός-ή-ό, αντιλαϊκός-ή-ό
impopularitate *ουσ. θηλ.* η αντιδημοτικότητα, η αντιλαϊκότητα
import, importuri I. *ουσ. ουδ.* η εισαγωγή // ~ **de măruri** η εισαγωγή εμπορευμάτων // **de** ~ εισαγωγικός-ή-ό // **taxe de** ~ τα τέλη εισαγωγής II. *επιθ. έκφρ.* **de import** α) εισγόμενος-η-ο β) ξενικός-ή-ό (με ξενική εμφάνιση)
importa, import *ρ. μετ.* εισάγω, φέρνω από το εσωτερικό προϊόντα // **a ~ măruri** εισάγω προϊόντα
importa, importă (pers. 3) (γ' πρόσωπο) *ρ. αμ.* 1. έχω σημασία 2. ενδιαφέρω // **asta nu importă** αυτό δεν έχει σημασία // **asta nu mă importă** αυτό δε με ενδιαφέρει
importabil-ă, importabili-e *επιθ.* εισαγώγιμος-η-ο, που μπορεί να εισαχθεί
important-ă, importanți-te *επιθ.* 1. σπουδαίος-αία-αίο 2. σημαντικός-ή-ό, σοβαρός-ή-ό 3. αξιόλογος-η-ο, βαρυσήμαντος-η-ο 4. κύριος-ια-ιο, ουσιώδης-ής-ες // ~ **este să muncim** το σπουδαίο είναι να δουλεύουμε // **eveniment** ~ το σημαντικό γεγονός // **face pe** ~ **ul** κάνει το σπουδαίο
importanță I. *ουσ. θηλ.* 1. η σημασία, η σημαντικότητα, η σπουδαιότητα, η σοβαρότητα 2. η βαρύτητα 3. το κύρος // **a da importanță** δίνω σημασία // **a-și da importanță** δίνω σημασία στον εαυτό μου II. *επίρ. έκφρ.* **cu importanță** με σημασία, με κομπασμό
importare, importări *ουσ. θηλ.* η εισαγωγή εμπορευμάτων
importat-ă, importați-te *επιθ.* εισηγμένος-η-ο, εισαγόμενος-η-ο
importator-oare, importatori-oare I. *επιθ.* εισαγωγικός-ή-ό // **țară importatoare de bumbac** η χώρα εισαγωγής βαμβακιού II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εισαγωγέας
importuna, importunez *ρ. μετ.* ενοχλώ, δυσχεραίνω
importunitate *ουσ. θηλ.* το ενοχλήμα, η δυσχερέσκια
imposibil-ă, imposibili-e I. *επιθ.* 1. αδύνατος-η-ο, απραγματοποιήτος-η-ο 2. ακατόρθωτος-η-ο // **este un lucru** ~ είναι πράγμα αδύνατο // **mi-e imposibil să te ajut** αδύνατο να σε βοηθήσω // **o muncă** -ă η αδύνατη δουλειά II. *επίρ.* αδύνατο, αβόλεα, ανυπόφορα III. *ουσ. ουδ.* το αδύνατο

// **a face -ul** κάνω το αδύνατο, καταβάλλω κάθε προσπάθεια
imposibilitate, imposibilități ουσ. θηλ. το αδύνατο, η ανημποριά, η έλλειψη δυνατότητας // **sunt în ~** βρίσκομαι σε αδυναμία, αδυνατώ
impostor-oare, impostori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αγυρτής-ισσα (ο, η), απατενας-α (ο, η) 2. δολερός-ή (ο, η), ψεύτης-τρα (ο, η) 3. τσαρλατάνος-α (ο, η)
impostură, imposturi ουσ. θηλ. 1. η αγυρτεία, η απάτη, η απατεωνιά 2. η τσαρλατανιά 3. νομ. η αντιποίηση, ο δόλος, η εξαπάτηση
impotent-ă, impotenți-te επίθ. ανίκανος-η-ο, αδύναμος-η-ο
impozabil-ă, impozabili-e επίθ. φορολογητέος-α-ο, φορολογήσιμος-η-ο, που υπόκειται σε φορολογία
impozant-ă, impozanți-te επίθ. 1. επιβλητικός-ή-ό 2. σεβαστός-ή-ό 3. μεγαλόπρεπος-η-ο, μεγαλοπρεπής-ής-ές
impozit, impozite ουσ. ουδ. 1. ο φόρος, η φορολογία, ο δασμός 2. το δόσιμο // ~ **progresiv** η προοδευτική φορολογία // **de ~** φορολογικός-ή-ό // **ingreunare de -e** η φορολογική επιβάρυνση
impracticabil-ă, impracticabili-e επίθ. 1. αδιάβατος-η-ο, άβατος-η-ο, δύσβατος-η-ο (δρόμοι) 2. απραγματοποίητος-η-ο, ακατάρθωτος-η-ο
imprecac, imprecacii ουσ. θηλ. η κατάρ
imprecis-ă, imprecisi-se Ι. επίθ. 1. ανακριβής-ής-ές, αόριστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο 2. ασαφής-ής-ές ΙΙ. επίρ. αόριστα, ακαθόριστα, ανακριβώς
imprecizie, imprecizii ουσ. θηλ. 1. η αορισία, η ανακριβεία, η ασάφεια, η αοριστολογία 2. η αβεβαιότητα 3. η αστοχία
impregna, impregnez Ι. ρ. μετ. διαβρέχω, εμποτίζω ΙΙ. ρ. μέσο εμποτίζομαι, διαβρέχομαι
impregnare, impregnări ουσ. θηλ. η διάβρεξη, το εμποτίσμα
impregnat-ă, impregnați-te επίθ. εμποτισμένος-η-ο, διαβρεγμένος-η-ο
impregnol ουσ. ουδ. (χημ.) η ιμπεργνόλη (ουσία για διάβρεξη υφαντικών υλικών)
impresar, impresarii ουσ. αρσ. ο ιμπρεσάριος, ο θεατρώνης, ο οργανωτής καλλιτεχνικών παραστάσεων ή συναυλιών
impresariat, impresariate (ουσ. ουδ.) η επιχείρηση του ιμπρεσάριου
imprescriptibil-ă, imprescriptibili-e επίθ. απαράγραπτος-η-ο, αδιάγραπτος-η-ο // **crimă -ă** το απαράγραπτο έγκλημα // **drept ~** το απαράγραπτο δικαίωμα
imprescriptibilitate ουσ. θηλ. (νομ.) το απαράγραπτο
impresie, impresii ουσ. θηλ. η εντύπωση // ~ **generală** η γενική εντύπωση // **a avea impresia că...** έχω την εντύπωση ότι... // **a da impresia că...** δίνω την εντύπωση πως... // **a face impresie** κάνω εντύπωση // **a fi sub impresia** βρίσκομαι υπό την εντύπωση // **imi face ~ curajul său** μου κάνει εντύπωση το θάρρος του
impresiona, impresionez ρ. μετ. 1. εντυπωσιάζω, κάνω εντύπωση, προκαλώ εντύπωση 2. (για το φως) ενεργώ πάνω στην ευαίσθητη ουσία μιας φωτογραφικής πλάκας, ενός φιλμ, κ.λ.π. 3. μτφ. συγκινώ
impresionabil-ă, impresionabili-e επίθ. 1. ευαίσθητος-η-ο, ευπαθής-ής-ές 2. ευσυγκίνητος-η-ο

impresionabilitate ουσ. θηλ. η ευαισθησία, η ευπάθεια
impresionant-ă, impresionanți-te Ι. επίθ. εντυπωσιακός-ή-ό ΙΙ. επίρ. εντυπωσιακά
impresionare, impresionări ουσ. θηλ. η συγκίνηση, η πρόκληση εντύπωσης
impresiona-ă, impresionanți-te επίθ. εντυπωσιασμένος-η-ο, συγκινημένος-η-ο
impresionism ουσ. ουδ. ο ιμπρεσιονισμός
impresionist-ă, impresionisti-ste Ι. επίθ. ιμπρεσιονιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ιμπρεσιονιστής
imprevizibil-ă, imprevizibili-e Ι. επίθ. απρόβλεπτος-η-ο, απρόδοπος-η-ο, απρόνιτος-η-ο ΙΙ. επίρ. απρόβλεπτα, απρόδοπα
imprima, imprim ρ. μετ. 1. αποτυπώνω, εκτυπώνω, τυπώνω 2. σταμπάρω 3. ηχογραφώ 4. μτφ. μεταβιβάζω, καθορίζω, επιβάλλω // **a ~ sunete pe o bandă** ηχογραφώ πάνω σε ταινία
imprimare, imprimări ουσ. θηλ. 1. η αποτύπωση 2. το εντύπωμα, η εκτύπωση 3. η ηχογράφηση
imprimat-ă, imprimati-te Ι. επίθ. 1. αποτυπωμένος-η-ο 2. έντυπος-η-ο, τυπωμένος-η-ο ΙΙ. ουσ. ουδ. το έντυπο
imprimerie, imprimerii ουσ. θηλ. 1. η τυπογραφία, το τυπογραφείο 2. το εργαστήριο για αποτύπωση υφασμάτων με διακοσμητικά σχέδια
imprimeu, imprimeuri ουσ. ουδ. το ντεσέν
improbabil-ă, improbabili-e επίθ. απίθανος-η-ο
improbabilitate, improbabilități ουσ. θηλ. η απιθανότητα
improprietate, improprietați ουσ. θηλ. η ακυριολεξία
impropriu-ie, improprii Ι. επίθ. 1. ακατάλληλος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο 2. ασύμφωνος-η-ο, μη ενδεχόμενος-η-ο 3. καταχρηστικός-ή-ό (με εξαίρεση απ'τον κανόνα) ΙΙ. επίρ. 1. ακατάλληλα, ανάρμοστα 2. καταχρηστικά
improviza, improvizez ρ. μετ. 1. αυτοσχεδιάζω, λέω ή κάνω κάτι χωρίς μελέτη 2. ενεργώ προσωρινά
improvizare, improvizări ουσ. θηλ. ο αυτοσχεδιασμός
improvizat-ă, improvizați-te επίθ. 1. αυτοσχέδιος-α-ο, απρομελέτητος-η-ο 2. απροετοίμαστος-η-ο, πρόχειρος-η-ο
improvizator-oare, improvizatori-oare Ι. επίθ. αυτοσχεδιάζων-ουσα-ον
improvizație, improvizații ουσ. θηλ. ο αυτοσχεδιασμός, το αυτοσχεδιασμα
imprudent-ă, imprudenti-te Ι. επίθ. 1. απερισκεπτός-η-ο 2. ασύνετος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο ΙΙ. επίρ. 1. απερισκεπτα 2. ασύνετα, ασυλλόγιστα
imprudent-ă, imprudente ουσ. θηλ. 1. η απερισκεψία, η απερισκεπτη πράξη, η αφροσύνη 2. η ακρίσια, η ανόητη πράξη ή ενέργεια
impuber-ă, impuberi-e επίθ. ανήλικος-η-ο
impudic-ă, impudici-e επίθ. 1. ασελγής-ής-ές, αναίδης-ής-ές, άσεμνος-η-ο, αδιάντροπος-η-ο 2. αισχρός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο
impudoaare ουσ. θηλ. η ασελγεία, η αναίδεια, η αδιαντροπία, η αναίσχυντία
impuls, impulsuri ουσ. ουδ. η ώθηση, η παρόρμηση // ~ **electric** η ηλεκτρική ώθηση
impulsie, impulsii ουσ. θηλ. 1. η ώθηση, η κίνηση προς τα εμπρός 2. η παρόρμηση
impulsiona, impulsionez ρ. μετ. 1. ωθώ, παροτρύνω 2. μεταδίδω κίνηση σ'ένα σώμα

impulsiv-ă, impulsiv-e *l. επίθ.* 1. ωθητικός-ή-ό, αυθόρμητος-η-ο, παρορμητικός-ή-ό, ορμητικός-ή-ό 2. ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο, επιθετικός-ή-ό, απότομος-η-ο *ll. επίρ.* 1. ωθητικά, ορμητικά 2. ασυγκράτητα, βία, επιθετικά, απότομα

impulsivitate *ουσ. θηλ.* 1. η ορμητικότητα, η επιθετικότητα 2. η βιαιότητα, το βίαιο, ο απότομος τρόπος, η βίαιη παραφορά

impunător-oare, impunător-i-oare *επίθ.* 1. επιβλητικός-ή-ό 2. εντυπωσιακός-ή-ό 3. μεγαλόπρεπος-η-ο

impune, impun *l. ρ. μετ.* 1. επιβάλλω, αναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι 2. φορολογώ // **a ~ un impozit** φορολογώ, επιβάλλω φόρο // **a-și ~ voința** επιβάλλω τη θέλησή μου *ll. ρ. αμ.* εμπνέω σεβασμό, επιβάλλω // **a ~ respect** επιβάλλω σεβασμό // **inteligenta lui ~** η διάνοιά του επιβάλλει *lll. ρ. μέσο* επιβάλλομαι // **se ~ o bună comportare** επιβάλλεται μια καλή συμπεριφορά

impuner, impunerii *ουσ. θηλ.* 1. η επιβολή, η επιβλητικότητα 2. η φορολογία, η δασμολόγηση

impunitate *ουσ. θηλ.* η ατιμωρησία

impur-ă, impuri-e *επίθ.* 1. ακάθαρτος-η-ο 2. με ξένες ουσίες (σώματα χημικά, προϊόντα) 3. λερωμένος-η-ο

impuritate, impurități *ουσ. θηλ.* 1. η ακαθαρσία, η έλλειψη καθαριότητας 2. ορυκτ. το έγκλεισμα

imputa, imput *l. ρ. μετ.* 1. καταλογίζω 2. αποδίδω // **a ~ pagubele pe seama celor vinovați** καταλογίζω τις ζημιές σε βάρος των ενόχων *ll. ρ. μέσο* 1. αποδίδωμαι 2. καταλογίζομαι

imputabil-ă, imputabili-e *επίθ.* καταλογισμός-η-ο

imputare, imputări *ουσ. θηλ.* 1. ο καταλογισμός 2. η επίκληση 3. η απόδοση ευθύνης σε κάποιον

imputație, imputații *ουσ. θηλ.* 1. ο καταλογισμός, η απόδοση ζημιάς σε βάρος κάποιου 2. η απόδοση ευθύνης σε κάποιον για ζημιά

imuabil-ă, imuabili-e *επίθ.* 1. αμετάβλητος-η-ο, ανάλλατος-η-ο 2. αναλλοίωτος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο // **principiu ~** η αμετάβλητη αρχή

imuabilitate *ουσ. θηλ.* η αμεταβλησία, το αμετάβλητο

imun-ă, imuni-e *επίθ.* άνοσος-η-ο

imunitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανοσία, η έλλειψη αρρώστιας 2. η ασυλία, το απαραβίαστο // **~ diplomatică** η διπλωματική ασυλία // **~ parlamentară** η βουλευτική ασυλία

imuniza, imunizez *l. λ. ρ. μετ.* ανοσοποιώ *ll. ρ. μέσο* ανοσοποιούμαι

imunizare, imunizări *ουσ. θηλ.* η ανοσοποίηση

in *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το λινάρι, το λινό // **de ~** λινό-ή-ό // **sămânța de ~** ο σπόρος του λιναριού, ο λινάρδοσπορος, ο λινόσπορος // **ulei de ~** το λινέλαιο

inabil-ă, inabili-e *l. επίθ.* αδέξιος-α-ο, ανεπιτήδευτος-α-ο *ll. επίρ.* αδέξια, ανεπιτήδεια

inabilitate, inabilități *ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η ανεπιτηδεότητα, η αδεξιωσύνη, η ανικανότητα

inabordabil-ă, inabordabili-e *επίθ.* 1. απλησίαστος-η-ο, απρόσιτος-η-ο 2. απροσπέλαστος-η-ο // **om ~** απρόσιτος άνθρωπος

inacceptabil-ă, inacceptabili-e *επίθ.* απαράδεκτος-η-ο, μη αποδεκτός-ή-ό // **condiții ~e** οι μη αποδεκτοί όροι // **propunere ~ă** η απαράδεκτη πρόταση

inaccessibil-ă, inaccesibili-e *επίθ.* 1. απρόσιτος-η-ο, ανέφικτος-η-ο 2. απλησίαστος-η-ο 3. άβατος-η-ο, απρόσβατος-ος-ον // **munte ~** το άβατο βουνό

inacomodabil-ă, inacomodabili-e *επίθ.* απροσάρμοστος-η-ο, ασυμβίβαστος-η-ο, αταίριαστος-η-ο

inactiv-ă, inactivi-e *επίθ.* 1. αδρανής-ής-ές 2. αργός-ή-ό 3. (χημ.) οι αδρανείς ουσίες σε χημική αντίδραση // **a fi inactiv** αδρανών

inactivitate *ουσ. θηλ.* 1. η αδράνεια, η απραξία 2. η αργία

inactual-ă, inactuali-e *επίθ.* μη επίκαιρος-η-ο, ανεπίκαιρος-η-ο

inacțiune, inacțiuni *ουσ. θηλ.* η αδράνεια, η αργία

inadaptabil-ă, inadaptabili-e *επίθ.* απροσάρμοστος-η-ο

inadaptabilitate *ουσ. θηλ.* η μη προσαρμοστικότητα

inadecvat-ă, inadecvați-te *επίθ.* ακατάλληλος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο

inaderent-ă, inaderenți-te *επίθ.* απροσκόλλητος-η-ο

inaderentă, inaderențe *ουσ. θηλ.* 1. η μη προσκόλληση, η μη πρόσφυση 2. η μη προσχώρηση, η μη ένταξη

inadmisibil-ă, inadmisibili-e *επίθ.* απαράδεκτος-η-ο, ανεπίτρεπτος-η-ο, αναπρόδοικτος-η-ο

inadmisibilitate, inadmisibilități *ουσ. θηλ.* το απαράδεκτο

inadvertență, inadvertențe *ουσ. θηλ.* 1. η απροσεξία 2. το σφάλμα από έλλειψη προσοχής 3. η αβλεψία

inalienabil-ă, inalienabili-e *επίθ.* 1. αναπαλλοτρίωτος-η-ο, που δεν μπορεί να αποξενωθεί 2. αναφαίρετος-η-ο // **drept ~** το αναφαίρετο δικαίωμα

inalienabilitate *ουσ. θηλ.* το αναπαλλοτρίωτο

inalterabil-ă, inalterabili-e *επίθ.* 1. αναλλοίωτος-η-ο 2. αγόλαστος-η-ο

inamic-ă, inamici-ce *l. επίθ.* 1. εχθρικός-ή-ό 2. αντίμαχος-η-ο 3. πολέμιος-ια-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η εχθρός, αντίμαχος-η (ο, η) 2. πολέμιος-ια (ο, η), αντίπαλος-η (ο, η)

inamovibil-ă, inamovibili-e *επίθ.* αμετάθετος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο

inamovitate *ουσ. θηλ.* το αμετάθετο, το αμετακίνητο

inaniție *ουσ. θηλ.* 1. η αστία, ο υποσιτισμός 2. η ατροφία // **moarte prin ~** η λιμοκτονία

inapetență *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η ανορεξία

inaplicabil-ă, inaplicabili-e *l. επίθ.* ανεφάρμοστος-η-ο // **lege ~ă** ο ανεφάρμοστος νόμος *ll. επίρ.* ανεφάρμοστα

inapreciabil-ă, inapreciabili-e *επίθ.* ανεκτίμητος-η-ο

inapt-ă, inapți-te *επίθ.* 1. ανίκανος-η-ο 2. απόμαχος-η-ο // **~ pentru muncă** ανίκανος για δουλειά

inaptitudine, inaptitudini *ουσ. θηλ.* η ανικανότητα

inatacabil-ă, inatacabili-e *επίθ.* 1. απρόσβλητος-η-ο 2. άθικτος-η-ο 3. αναμφισβήτητος-η-ο 4. ακαταμάχητος-η-ο

inaugura, inaugurez *ρ. μετ.* εγκαινιάζω, κάνω εγκαίνια

inaugural-ă, inaugurali-e *επίθ.* εναρκτήριος-α-ο // **discurs ~** ο εναρκτήριος λόγος

inaugurare, inaugurarî *ουσ. θηλ.* 1. η εγκαινίαση, το εγκαίνιασμα, τα εγκαίνια 2. η έναρξη

inavuabil-ă, inavuabili-e *επίθ.* 1. ανομολόγητος-η-ο (ό, τι δε λέγεται, ανήθικος, αισχρός), 2. μτφ. ντροπιαστικός-ή-ό

incalculabil-ă, incalculabili-e *επιθ.* 1. ανυπολόγιστος -η-ο, αλογάριστος-η-ο 2. αναριθμητός-η-ο
incalificabil-ă, incalificabili-e *επιθ.* αχαρκτηρίσιος -η-ο, ακατονόμαστος-η-ο
incandescent-ă, incandescent-ți-te *επιθ.* 1. πεπυρακτωμένος-η-ο, διαπυρος-η-ο, πυρακτωμένος-η-ο 2. *μτφ.* διακαής-ής-ές // **a face să devină** ~ πυρακτώνω, πυρώνω
incandescentă *ουσ.* *θηλ.* 1. η πυράκτωση, το πύρωμα, η διαπύρωση // **lampă cu** ~ ο λαμπτήρας με πυράκτωση
incantație, incantații *ουσ.* *θηλ.* 1. η γοητεία 2. η έκστασις
incapabil-ă, incapabili-e *επιθ.* ανίκανος-η-ο, ανάξιος -ια-ιο, ανήμπορος-η-ο
incapacitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανικανότητα 2. η αναξιοτήτα 3. η έλλειψη νομικών δικαιωμάτων 4. η ανημπόρια
incarna, incarnare *l. ρ. μετ.* ενσαρκώνω *ll. ρ.* μέσο ενσαρκώνομαι
incarnare, incarnări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η υλική παρουσίαση κάποιας ιδιότητας ή ιδέας
incarnat-ă, incarnati-e *επιθ.* ενσαρκωμένος-η-ο // **unghe** ~ **ă** το ενσαρκωμένο νύχι (που μεγαλώνει στο κρέας)
incarnafie *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η προσωποποίηση μιας ιδέας
Incas-ă, Incasi-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* οι Ίνκας
incasabil-ă, incasabili-e *επιθ.* άθραυστος-η-ο, αρράγιος-η-ο // **sticlă** ~ **ă** το άθραυστο γυαλί
incendia, incendiaz *ρ. μετ.* 1. πυρπολώ, καίω, φλέγω, φλογίζω 2. καταστρέφω με τη φωτιά 3. *μτφ.* υποδαυλίζω
incendiar-ă incendiarie *επιθ.* εμπρηστικός-ή-ό // **bombă** ~ **ă** η εμπρηστική βόμβα
incendiat-ă, incendiați-te *επιθ.* πυρπολημένος-η-ο, καμένος-η-ο
incendiator-oare, incendiatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πυρπολητής-ήτρια (ο, η), εμπρηστής-ήστρια (ο, η)
incendiere, incendieri *ουσ.* *θηλ.* 1. η πυρπόληση, ο εμπρησμός, το κάσιμο 2. η καταστροφή με φωτιά
incendiu, incendii *l. ουσ. ουδ.* 1. η πυρκαϊά, η πυρκαγιά 2. το κάσιμο από τη φωτιά πραγμάτων // **a izbucni un** ~ εξερράγη πυρκαϊά *ll. επιθ.* έκφρ. **de** ~ πυροσβεστικός-ή-ό // **serviciul de incendii al orașului** η πυροσβεστική υπηρεσία της πόλεως
incert-ă, incerti-te *επιθ.* 1. αβέβαιος-η-ο, αόριστος-η-ο, αμφίβολος-η-ο 2. άδηλος-η-ο
incertitudine, incertitudini *ουσ.* *θηλ.* 1. η αβεβαιότητα, η αοριστία, η αοριστολογία 2. η αμφιβολία
incest, incesturi *ουσ.* *ουδ.* η αιμομιξία
inestuos-oasă, inestuoși-oase *επιθ.* αιμομικτικός-ή-ό
inch *ουσ.* *ουδ.* αγκλ. η ίντσα
inchizitor, inchizitori *ουσ. αρσ.* ο ιεροεξεταστής
inchizitorial-ă, inchizitoriali-e *επιθ.* ιεροεξεταστικός-ή-ό 2. *μτφ.* δριμύς-εία-ύ, τραχύς-εία-ύ, σκληρός-ή-ό
inchiziție *ουσ.* *θηλ.* η Ιερά Εξέταση, η Ιεροεξέταση
incident-ă, incident-ți-te *l. επιθ.* παρεμπιπτων-ουσά-ον // **rază** ~ **ă** η παρεμπίπτουσα ακτίνα *ll. ουσ.* *ουδ.* 1. το επεισόδιο 2. το απροσδόκητο συμβάν,

το δυσάρεστο γεγονός // ~ **de frontieră** το συντοριακό επεισόδιο
incident-ă, incidentali-e *l. επιθ.* 1. επεισοδιακός-ή-ό 2. τυχαίος-αία-αίο 3. απρόβλεπτος-η-ο *ll. επιρ.* 1. επεισοδιακά, τυχαία, κατά τύχη 2. παρεμπιπτόντως
incidentă, incidente *ουσ.* *θηλ.* 1. η πρόσπτωση, η πτώση ενός πράγματος πάνω σε μια επιφάνεια ή σ'ένα σημείο 2. η σύμπτωση // **intră sub incidenta dispozițiilor legii** εμπίπτει στην πρόσπτωση των διατάξεων του νόμου // **punct de** ~ το σημείο πρόσπτωσης // **sub incidenta legii penale** υπό τη σύμπτωση του ποινικού νόμου // **unghi de** ~ η γωνία πρόσπτωσης
incineră, incinerare *ρ. μετ.* αποτεφρώνω
incinerare, incinerări *ουσ.* *θηλ.* η αποτέφρωση
incintă, incinte *ουσ.* *θηλ.* 1. ο περίβολος, ο κλειστός χώρος 2. ο αυλόγυρος
incipient-ă, incipient-ți-te *επιθ.* 1. αρχάριος-α-ο 2. πρωτότερος-η-ο
incisiv, incisivi *ουσ. αρσ.* ο δηκτικός, ο κοφτερός // **dinți** ~ **i** τα κοφτερά δόντια, οι κοπτήρες οδόντες
incisiv-ă, incisivi-e *επιθ.* 1. κοφτερός-ή-ό, δηκτικός-ή-ό 2. διεϊσδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό // **stil** ~ το δηκτικό ύφος (το στυλ)
incisivitate, incisivități *ουσ.* *θηλ.* 1. η δηκτικότητα, η διεϊσδυση 2. το κόψιμο, η κοψιά
incita, incit *ρ. μετ.* 1. παρακινώ, υποκινώ 2. προτρέπω, διεγείρω, εξωθώ 3. *μτφ.* υποδαυλίζω
incitare, incitări *ουσ.* *θηλ.* 1. η παρακίνηση, η υποκίνηση 2. η προτροπή, η διεγερση, η εξώθηση 3. *μτφ.* η υποδαύλιση
incitat-ă, incitați-te *επιθ.* 1. παρακινημένος-η-ο, υποκινημένος-η-ο 2. εξωθημένος-η-ο 3. *μτφ.* υποδαυλισμένος-η-ο
incitator-oare, incitatori-oare *l. επιθ.* 1. παρακινητικός-ή-ό, υποκινητικός-ή-ό 2. προτρεπτικός-ή-ό 3. υποδαυλιστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* παρακινήτης-ήτρια (ο, η), υποκινήτης-ήτρια (ο, η), παρωθητής-ήτρια (ο, η)
incitație, incitații *ουσ.* *θηλ.* 1. η παρακίνηση, η υποκίνηση 2. η προτροπή, η παρώθηση 3. η υποδαύλιση
inciza, incizez *ρ. μετ.* κάνω εντομή
incizie, incizii *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η εντομή, η τομή, το κόψιμο, η εγκοπή
include, includ *ρ. μετ.* 1. εγκλείω 2. περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω, περιλαμβάνω 3. εγκρύπτω, εσθκλείω, εμπερικλείω
includere *ουσ.* *θηλ.* 1. η συγκαταρίθμηση 2. το να περιέχεται κάτι μαζί με άλλα
inclusiv *επιρ.* συμπεριλαμβανομένου-ης
incluziune, incluziuni *ουσ.* *θηλ.* η εμπεριεκτικότητα
incoercibil-ă, incoercibili-e *επιθ.* 1. ανεκβίαστος-η-ο, ακράτητος-η-ο 2. ασυμπίεστος-η-ο
incoerent-ă, incoerenti-te *l. επιθ.* 1. ασυνάρτητος-η-ο ασύνδετος-η-ο, ανακόλουθος-η-ο 2. ασαφής-ής-ές, χωρίς εριμό // **vorbi** ~ **ă** ο ασυνάρτητος λόγος *ll. επιρ.* ασυνάρτητα, ασύνδετα, ανακόλουθα, ασαφώς
incoerență, incoerente *ουσ.* *θηλ.* η ασυναρτησία, η ανακόλουθα, η ασάφεια
incognito *επιρ.* 1. ινκόγνωτο 2. μυστικά, κρυφά
incognoscibil-ă, incognoscibili-e *επιθ.* (φιλοσ.) αγνωστικός-ή-ό

incolor-ă, incolori-e επιθ. άχρωμος-η-ο, αχρωμάτιστος-η-ο, αχρώματος-η-ο // **lichid** ~ υγρό άχρωμο

incomensurabil-ă, incomensurabili-e επιθ. 1. ακαταμέτρητος-η-ο, αδιαμέτρητος-η-ο, άμετρος-η-ο, αμετρήτος-η-ο 2. ό,τι είναι αδύνατο να μετρηθεί

incomod-ă, incomozi-de επιθ. 1. ενοχλητικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό 2. δυσχρηστος-η-ο, δυσμεταχειρίστος-η-ο 3. άβολος-η-ο, ζόρικός-η-ο

incomoda, incomodez ρ. μετ. 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. δυσареστώ, στενοχωρώ

incomodant-ă, incomodanți-te επιθ. 1. ενοχλητικός-ή-ό, παρενοχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο 2. ανιαρός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό

incomodare ουσ. θηλ. 1. η ενόχληση, η παρενόχληση, το ενόχλημα 2. η δυσарέσκεια

incomoditate, incomodități ουσ. θηλ. 1. η ενοχλητικότητα 2. η δυσχρησσία 3. η αβουλία, η αναποδιά

incomparabil-ă, incomparabili-e επιθ. 1. ασύγκρητος-η-ο, απαράμιλλος-η-ο 2. απαράβλητος-η-ο, απарομοίαστος-η-ο 3. μετ. έξοχος-η-ο

incompatibil-ă, incompatibili-e επιθ. ασυμβίβαστος-η-ο, ασύμφωνος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο

incompatibilitate ουσ. θηλ. το ασυμβίβαστο, η ασυμφωνία πραγμάτων

incompetent-ă, incompetenți-te επιθ. αναρμόδιος-α-ο, άσχετος-η-ο

incompetență, incompetențe ουσ. θηλ. 1. η αναρμοδιότητα 2. η έλλειψη ειδικής απασχόλησης

incomplet-ă, incomplete-te επιθ. 1. ασυμπλήρωτος-η-ο, έλλιπής-ής-ές, λειψός-ή-ό 2. ατελής-ής-ές

incomprehensibil-ă, incomprehensibili-e επιθ. 1. ακατανόητος-η-ο, ακατάληπτος-η-ο, ακαταλαβίστικός-η-ο 2. δυσκολονόητος-η-ο

incomprehensibilitate ουσ. θηλ. η ακατανοησία, η ακαταληψία

incomutabil-ă, incommutabili-e επιθ. αμετάτρεπτος-η-ο

inconciliabil-ă, inconciliabili-e επιθ. 1. ασυμβίβαστος-η-ο 2. αδιάλλακτος-η-ο 3. ασυμφιλίωτος-η-ο

incongela bil-ă, incongelabili-e επιθ. απαγώτος-η-ο, μη ψυκτικός-ή-ό, που δεν μπορεί να παγώσει

incongruent-ă, incongruenți-te επιθ. 1. αταίριαστος-η-ο, ασύμφωνος-η-ο 2. ανάρμοστος-η-ο, μη αντίστοιχος-η-ο

incongruență, incongruențe ουσ. θηλ.

inconsecvent-ă, inconsecvenți-te ι. επιθ. ασυνεπής-ής-ές, ανακόλουθος-η-ο ΙΙ. επίρ. ασυνεπώς, ανακόλουθα

inconsecvență, inconsecvențe ουσ. θηλ. 1. η ασυνέπεια, η ανακολουθία 2. η ασάθθεια

inconsistent-ă, inconsistenti-te επιθ. ερруσιωδής-ης-ες, μη στερεός-ά-ό, ασταθής-ής-ές

inconsistență ουσ. θηλ. η έλλειψη στερεότητας, η ασάθθεια

inconstant-ă, inconstanți-te επιθ. άστατος-η-ο, ευμετάβλητος-η-ο

inconstanță ουσ. θηλ. η ασάθθεια, η ευμεταβλησία

inconstient-ă, inconstienți-te ι. επιθ. ασυνείδητος-η-ο, ασυναισθητος-η-ο, αναισθητος-η-ο ΙΙ. επίρ. ασυνείδητα, ασυναισθητα ΙΙΙ. ουσ. ουδ. (ψυχ.) το ασυνείδητο

inconstiență ουσ. θηλ. η ασυνείδησία, η ασυναισθησία

incontestabil-ă, incontestabili-e ι. επίρ. 1. αναμφισβήτητος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. αδιαφιλονίκητος-η-ο ΙΙ. επίρ. 1. αναμφισβήτητα, αδιαμφισβήτητα, 2. αδιαφιλονίκητα

incontinență ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ακράτεια, η αδυναμία ελέγχου παθών, η ασέλγεια, η ακολασία

inconvenient, inconveniente ουσ. ουδ. η δυσχέρεια, το εμπόδιο, το κώλυμα

incorrect-ă, incorecți-te ι. επιθ. 1. ανακριβής-ής-ές 2. εσφαλμένος-η-ο, πλημμελής-ής-ές 3. ανέντιμος-η-ο, απρεπής-ής-ές ΙΙ. επίρ. ανακριβώς, πλημμελώς, εσφαλμένα

incorectitudine, incorectitudini ουσ. θηλ. η ανακριβεία, το σφάλμα, το πλημμέλημα, η απρέπεια

incorigibil-ă, incorigibili-e επιθ. αδιόρθωτος-η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο

incoruptibil-ă, incoruptibili-e ι. επιθ. αδιάφθορος-η-ο, αδέκαστος-η-ο, αναλλοίωτος-η-ο, αδωροδόκτος-η-ο

incoruptibilitate ουσ. θηλ. η αδιαφθορία, η ηθική ακεραιότητα

incredibil-ă, incredibili-e ι. επιθ. 1. απίστευτος-η-ο 2. εκπληκτικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. απίστευτα 2. εκπληκτικά

incrimina, incriminez ρ. μετ. ενοχοποιώ, κατηγορώ

incriminare, incriminări ουσ. θηλ. 1. η ενοχοποίηση 2. η κατηγορία 3. η αιτίαση

incriminat-ă, incriminați-te επιθ. 1. ενοχοποιημένος-η-ο 2. κατηγορούμενος-η-ο 3. επιλήψιμος-η-ο

incrusta, incrustez ι. ρ. μετ. χαράζω, λιθοκόλλω, διακοσώ με πολύτιμους λίθους ένα αντικείμενο (κοσμήματα) ΙΙ. ρ. μέσο ιζάνω και κατακάθωμαι (ουσία στις εσωτερικές επιφάνειες των σωλήνων ή δοχείων)

incrustare, incrustări ουσ. θηλ. 1. η χάραξη, η λιθοκόλληση, η διακόσμηση με πολύτιμους λίθους (κοσμήματα) 2. το επιφλοιώμα (μες στους σωλήνες, δοχεία)

incrustat-ă, incrustați-te επιθ. λιθοκόλλητος-η-ο, χαραγμένος-η-ο με πολύτιμους λίθους

incrustație, incrustații ουσ. θηλ. 1. η λιθοκόλληση, η διακόσμηση με πολύτιμους λίθους (κοσμήματα) 2. η κρούστα, το κατακάθι (σε σωλήνες, δοχεία)

incubator, incubatoare ουσ. ουδ. το εκκολαπτήριο

incubație, incubării ουσ. θηλ. 1. η επώαση, το κλώσσημα 2. η επώαση της νόσου 3. μετ. το να προετοιμάζεται κάτι κρυφά

inculpa, inculp ρ. μετ. 1. ενοχοποιώ 2. κατηγορώ

inculpare ουσ. θηλ. η ενοχοποίηση, η κατηγορία

inculpat-ă, inculpați-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η ένοχος 2. ο, η κατηγορούμενος-η

incult-ă, inculti-te επιθ. και ουσ. 1. αμόρφωτος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αγράμματος-η-ο 2. ανήξερος-η-ο, ανάγωγος-η-ο

incultură ουσ. θηλ. η αμορφωσία, η απαίδευσία, η αμάθεια, η αγραμματοσύνη, η άγνοια

incumba pers. 3 incumbă ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. αρμόζει πρέπει, ταιριάζει 2. επιβάλλεται, μένει σαν υποχρέωση σε κάποιον

incurabil-ă, incurabili-e επιθ. (ιατρ.) αγιάτρευτος-η-ο, ανίατος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο, ανήκεστος-η-ο // **boală** -ă η ανίατη ασθένεια

incurie, incurii ουσ. θηλ. η αφροντισία, η αμέλεια, η παραμέληση

incursiune, incursiuni ουσ. θηλ. 1. η εισβολή, η επιδρομή 2. η είσοδος σε ξένο τομέα του θέματος περί του οποίου γίνεται λόγος 3. *μτφ.* (αθλ.) η εισχώρηση, η κατεβασία στο τμήμα του εδάφους του ανηπάλου

in-cvarto επίθ. *αμετάβλ.* τετράδιπλος-η-ο, ή οχτασέλιδος-η-ο (για σχήμα βιβλίου, κλ.π.)

indecent-ă, indecenți-te 1. *επίθ.* 1. άσεμνος-η-ο, απρεπής-ής-ές 2. άκοσμος-η-ο *II.* *επίρ.* 1. άσεμνα, απρεπώς, άκοσμα, χωρίς κοσμιότητα

indecentă, indecente ουσ. *θηλ.* 1. η απρέπεια, η αισχρότητα 2. η προστυχιά, η ακοσμία

indecis-ă, indecisi-se *επίθ.* 1. αναποφάσιτος-η-ο 2. διστακτικός-ή-ό, άκριτος-η-ο *//* **lupta -ă** η άκριτη πάλη

indecizie, indecizii ουσ. *θηλ.* 1. η αναποφαστικότητα 2. ο δισταγμός 3. η επιφύλαξη, η αμφιβολία

indeclinabil-ă, indeclinabili-e *επίθ.* (*γραμμ.*) άκλιτος-η-ο

indefinit-ă, indefiniți-te *επίθ.* 1. αόριστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο, απροσδιόριστος-η-ο 2. απεριόριστος-η-ο

indelebil-ă, indelebili-e *επίθ.* ανεξίτηλος-η-ο, ανεξάλειπτος-η-ο *//* **cerueală -ă** η ανεξίτηλη μελάνη

indelicatete, indelicateti ουσ. *θηλ.* 1. η σκαιότητα, η αγένεια 2. η προστυχιά, η άσχημη συμπεριφορά

indemniza, indemnizez *ρ. μετ.* 1. αποζημιώνω, δίνω το αντίτιμο της ζημίας 2. δίνω επίδομα

indemnizație, indemnizatii ουσ. *θηλ.* 1. η αποζημίωση 2. το επίδομα 3. η ανταμοιβή

independent-ă, independenți-te 1. *επίθ.* ανεξάρτητος-η-ο, αυτοτελής-ής-ές, αυθύπαρκτος-η-ο *//* **economie -ă** η ανεξάρτητη οικονομία *//* **stat -to** η ανεξάρτητο κράτος *II.* *επίρ.* 1. ανεξάρτητα, αυτοτελώς 2. *άσχετα* *//* *προθ. έκφρ.* ~ **de...** *άσχετα από...*

independentă, independente ουσ. *θηλ.* 1. η ανεξαρτησία, η αυτοτέλεια 2. η αυτονομία *//* ~ **națională** η εθνική ανεξαρτησία

indescifrabil-ă, indescifrabili-e *επίθ.* δυσανάγνωστος-η-ο, αδιάβατος-η-ο

indescriptibil-ă, indescriptibili-e *επίθ.* απερίγραπτος-η-ο

indestructibil-ă, indestructibili-e *επίθ.* 1. ακατάλυτος-η-ο, άφθαρτος-η-ο *//* **legătura -ă** ο ακατάλυτος δεσμός

indeterminabil-ă, indeterminabili-e *επίθ.* απροσδιόριστος-η-ο

indeterminism ουσ. *ουδ.* (*φιλοσ.*) 1. η απροσδιοριστία

2. *μτφ.* η απόλυτη ελευθερία των ανθρώπων να ενεργούν σύμφωνα με τη βούλησή τους

index, indexci 1. ουσ. *αρσ.* 1. ο δείκτης 2. ο / το ίντεξ *//* ~ **de autori citați** ο κατάλογος παρατιθεμένων συγγραφέων *II.* **indexuri** ουσ. *ουδ.* ο πίνακας περιεχομένων *//* ~ **bibliografic** ο βιβλιογραφικός πίνακας *//* **a pune la -** περνά στο μαυροπίνακα (ό,τι απαγορεύεται ή είναι επικίνδυνο)

inezorabil-ă, inezorabili-e *επίθ.* ανεπιθύμητος-η-ο, απόθητος-η-ο *//* **persoană -ă** το ανεπιθύμητο πρόσωπο

Indian-ă, Indieni-e 1. ουσ. *αρσ. και θηλ.* Ινδιάνος-α (ο, η) *II.* *επίρ.* ινδικός-ή-ό *//* **oceanul Indian** ο Ινδικός ωκεανός

indica, indic *ρ. μετ.* δείχνω, δεικνύω, ενδεικνύω, υποδεικνύω

indicare, indicări ουσ. *θηλ.* η ένδειξη, το δείξιμο **indicat-ă, indicați-te** *επίθ.* 1. ενδεδειγμένος-η-ο 2. σκόπιμος-η-ο 3. κατάλληλος-η-ο *//* **medicamentul** ~ το ενδεδειγμένο φάρμακο

indicativ-ă, indicativi-e 1. *επίθ.* 1. ενδεικτικός-ή-ό, δεικτικός-ή-ό 2. δηλωτικός-ή-ό *II.* ουσ. *ουδ.* (*γραμμ.*) η οριστική *//* ~ **prezent** ο ενεστώτας της οριστικής

indicator-oare, indicatori-oare 1. *επίθ.* 1. ενδεικτικός-ή-ό 2. δεικτικός-ή-ό *II.* ουσ. *ουδ.* ο δείκτης, το ενδεικτικό, ο δεικνύων *//* ~ **de pantă** το κλισίμετρο *//* ~ **de viteză** ο δείκτης ταχύτητας *//* ~ **rutier** ο οδοδείκτης

indicație, indicații ουσ. *θηλ.* 1. η οδηγία 2. η ένδειξη 3. η υπόδειξη *//* **indicații pentru folosirea aparatului** οδηγίες χρήσεως της συσκευής

indice, indici ουσ. *αρσ.* 1. ο δείκτης 2. το ευρετήριο 3. η μεταλλική βελούνα που δεικνύει διάφορα μεγέθη *//* ~ **al costului vieții** ο τιμάρχιμος *//* ~ **bibliografic** ο βιβλιογραφικό ευρετήριο *//* ~ **de refracție** ο δείκτης διάθλασης

indiciu, indicii ουσ. *ουδ.* 1. το δείγμα, η ένδειξη, το σημάδι 2. η απόδειξη

indiferent-ă, indiferenți-te 1. *επίθ.* 1. αδιάφορος-η-ο, αμέριμνος-η-ο 2. ανέμελος-η-ο, απαθής-ής-ές 3. άπονος-η-ο, ανάλητος-η-ο 4. αμελής-ής-ές *//* **a fi -ă** αδιαφορώ *//* **imi este -ă** μου είναι αδιάφορο *II.* *επίρ.* 1. αδιάφορα, άσχετα 2. ανεξάρτητα *//* ~ **de convingerile filozofice** αδιάφορα των φιλοσοφικών πεποιθήσεων *III.* *συνδ. έκφρ.* **indiferent dacă...** αδιάφορα εάν...

indiferență ουσ. *θηλ.* 1. η αδιαφορία 2. η απάθεια, η αναισθησία

indigen-ă, indigeni-e 1. *επίθ.* 1. γηγενής-ής-ές, ιθαγενής-ής-ές, αυτόχθων-ων-ον 2. εγχώριος-α-ο, ντόπιος-ια-ιο *//* ο **plantă -ă** ένα εγχώριο φυτό *II.* ουσ. *αρσ. και θηλ.* ντόπιος-ια ο/η, ιθαγενής ο/η

indigest-ă, indigesti-ste *επίθ.* 1. δύσπεπτος-η-ο, άπεπτος-η-ο, άχώνευτος-η-ο *//* **mâncare -ă** το αχώνευτο φαγητό 2. *μτφ.* δυσνόητος-η-ο, ακαταλαβίστικός-η-ο

indigestie, indigestii ουσ. *θηλ.* (*ιατρ.*) η απεψία, η δυσπεψία

indigna, indignez 1. *ρ. μετ.* προκαλώ αγανάκτηση *II.* *ρ. μέσο* 1. αγανακτώ 2. εκνευρίζομαι 3. στενοχωριέμαι *//* **obraznicia lui m-a -t** η αυθάδεια του με αγανάκτησε

indignare, indignări ουσ. *θηλ.* 1. η αγανάκτηση, το θύμωμα 2. η δυσανασχέτηση

indignat-ă, indignați-te *επίθ.* αγανακτισμένος-η-ο

indigo, indigouri 1. ουσ. *ουδ.* 1. το ινδικό 2. το λουλάκι, η χρωστική ουσία *//* **hârtie** ~ το καρμπόν *II.* *επίθ.* λουλακής-ιά-ί

indirect-ă, indirecti-te *επίθ.* 1. έμμεσος-η-ο 2. πλάγιος-ια-ιο *//* (*γραμμ.*) **complement** ~ το έμμεσο αντικείμενο (οικον.) **impozit** ~ ο έμμεσος φόρος *//* (*στρατ.*) **tragere** -ă η έμμεση βολή (επί άόρατων στόχων) *//* (*γραμμ.*) **stil** ~ ο πλάγιος λόγος *II.* *επίρ.* 1. έμμεσα, πλάγια 2. με πλάγιο τρόπο, όχι απ'ευθείας

indisciplină ουσ. *θηλ.* 1. η απειθαρχία 2. η ανυπακοή σε προσταγή 2. η αταξία, η ακαταστασία

indisciplinat-ă, disciplinabili-e 1. *επίθ.* 1. απειθαρχος-η-ο, απειθάρχητος-η-ο 2. άταχος-η-ο *II.* *επίρ.* 1. απειθάρχητα 2. άτακτα

indiscret-ă, indiscreți-te *επίθ.* 1. αδιάκριτος-η-ο 2. περιέργος-η-ο 3. ακριτόμυθος-ος-ον // **nu fii** ~ μη γίνεσαι αδιάκριτος
indiscreție, indiscreții *ουσ. θηλ.* 1. η αδιακρισία 2. η περιέργεια 3. η ακριτομυθία // **lui nu se spune** η αδιακρισία του δε λέγεται // **a comite o ~** διέπραξα μια αδιακρισία
indiscutabil-ă, indiscutabili-e *Ι. επίθ.* 1. αναντίρρητος-η-ο, ασυζήτητος-η-ο 2. αναμφίβολος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* 1. αναντιρρήτως, ασυζητήτα 2. ασφαλώς, ομολογουμένως
indisolubil-ă, indisolubili-e *Ι. επίθ.* 1. αδιάλυτος-η-ο 2. αδιάσπαστος-η-ο, αδιάρρηκτος-η-ο 3. ακατάλυτος-η-ο // **in apă** αδιάλυτο στο νερό *ΙΙ. επίρ.* 1. αδιάλυτα 2. αδιάσπαστα, αδιάρρηκτα, ακατάλυτα
indispensabil-ă, indispensabili-e *Ι. επίθ.* απαραίτητος-η-ο, αναγκαίος-αία-αίο *ΙΙ. ουσ. αρσ. πληθ.* τα σώβρακα (αντρικό σώβραχος) *ΙΙΙ. επίρ.* απαραίτητως
indisponibil-ă, indisponibili-e *επίθ.* 1. μη διαθέσιμος-η-ο 2. απούλητος-η-ο 3. ό,τι δε μπορεί να διατεθεί, ό,τι δεν είναι ελεύθερο να χρησιμοποιηθεί
indispozitie, indispozitii *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαθεσία 2. η ελαφριά αρρώστια 3. η ανημποριά 4. η ακεφιά, η δυσθυμία, η αθυμία
indispune, indispun *Ι. ρ. μετ.* δυσαρεστώ, προξενώ δυσареσκεία, κάνω κάποιον να στενοχωρηθεί *ΙΙ. ρ. μέσο* στενοχωριέμαι, δυσαρεστούμαι 2. δυσθυμώ, με πιάνει ακεφιά, αδιαθετώ
indispuș-ă, indispuși-se *επίθ.* 1. αδιάθετος-η-ο, κακόκεφος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, άκεφος-η-ο 2. μελαγχολικός-ή-ό, λυπημένος-η-ο, άρρωστος-η-ο // **a fi** ~ είμαι σε κακή διάθεση, είμαι αδιάθετος
individ-ă, indivizi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το άτομο, το πρόσωπο, ο άνθρωπος 2. (χλευασ.) το υποκείμενο 3. ο τύπος
individual-ă, individuali-e *Ι. επίθ.* ατομικός-ή-ό, προσωπικός-ή-ό // **chestiune -ă** το προσωπικό ζήτημα // **muncă -ă** η ατομική εργασία *ΙΙ. επίρ.* ατομικά, προσωπικά
individualism *ουσ. ουδ.* ο ατομικισμός
individualist-ă, individualiști-ste *Ι. επίθ.* ατομικιστικός-ή-ό, εγωιστικός-ή-ό, ατομικιστικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ατομικιστής-ίστρια (ο, η), ατομιστής-ίστρια (ο, η) 2. εγωιστής-ίστρια (ο, η)
individualitate, individualități *ουσ. θηλ.* η ατομικότητα
individualiza, individualizez *ρ. μετ.* 1. ατομικεύω, εξατομικεύω 2. εξετάζω μεμονωμένα κάτι
individualizare, individualizări *ουσ. θηλ.* 1. η ατομικευση, η εξατομικευση 2. η έρευνα κατ'άτομο 3. το να έχει κάποιος διαφορετική προσωπικότητα από τη συνηθισμένη
individualizat-ă, individualizați-te *επίθ.* 1. ατομικευμένος-η-ο, εξατομικευμένος-η-ο 2. ιδιόβιτουαλισμός-η-ο, μεμονωμένος-η-ο
indiviz-ă, indivizi-e *επίθ.* 1. αδιαίρετος-η-ο 2. αμέριστος-η-ο // *νομ.* **bun** ~ το αδιαίρετο αγαθό
indivizibil-ă, indivizibili-e *επίρ.* αδιαίρετος-η-ο, ακαταμέριστος-η-ο, αμέριστος-η-ο
indivizibilitate *ουσ. θηλ.* η αδιαίρεση, η αδιαιρεσία
indiviziune *ουσ. θηλ.* (νομ.) η αδιαίρετότητα, η κοινοπραξία, η από κοινού ιδιοκτησία
indo-european-ă, indo-europeni-e *Ι. επίθ.* ινδοευρωπαϊκός-ή-ό // **limbi indo-europene** οι

ινδοευρωπαϊκές γλώσσες *ΙΙ. ουσ. αρσ. πληθ.* οι ινδοευρωπαίοι
indolent-ă, indolenti-te *Ι. επίθ.* 1. αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές, ράθυμος-η-ο 2. νωχελής-ής-ές // **a fi** ~ ραθυμώ
indolent-ă, indolente *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαφορία, η απάθεια 2. η ραθυμία, η νωχέλεια
Indonezian-ă, Indonezieni-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο ινδονήσιος-ια (ο, η), οι κάτοικοι της ινδονησίας *ΙΙ. επίθ.* 1. ινδονησιακός-ή-ό // **limba -ă** η ινδονησιακή γλώσσα
indubitabil-ă, indubitabili-e *επίθ.* αναμφίβολος-η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο
induce, induce *ρ. μετ.* 1. κάνω επαγωγή, συμπεραίνω, κάνω κρίση κατά επαγωγικό τρόπο 2. παράγω ηλεκτρικό ρεύμα, ηλεκτρικό πεδίο με ηλεκτρομαγνητική επαγωγή 3. πλανεύω, παραπλανώ, εξαπατώ // **a ~ in eroare** παραπλανώ, ξεγελώ
inducere, induceri *ουσ. θηλ.* η επαγωγή // **in eroare** η παραπλάνηση
inductanță, inductanțe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η σχέση ανάμεσα στην μαγνητική ροή και την ένταση σ' ένα ηλεκτρικό κύκλωμα
inductiv-ă, inductivi-e *επίθ.* επαγωγικός-ή-ό // **metoda -ă** η επαγωγική μέθοδος, από το μερικό στο γενικό, από το αποτέλεσμα στην αιτία
inductor-oare, inductorii-oare *Ι. επίθ.* επαγωγικός-η-ο // **forță -oare** η επαγωγική δύναμη *ΙΙ. ουσ. ουδ.* ο επαγωγέας
inducție, inducții *ουσ. θηλ.* η επαγωγή, ο συλλογισμός κατά επαγωγικό τρόπο // **~ electromagnetică** η ηλεκτρομαγνητική επαγωγή // **~ magnetică** η μαγνητική επαγωγή
indulgent-ă, indulgenți-te *Ι. επίθ.* 1. επιεικής-ής-ές, ανεκτικός-ή-ό, συγκαταβατικός-ή-ό 2. ανεξίκακος-η-ο // **a fi** ~ ανεξικακώ *ΙΙ. επίρ.* 1. επιεικώς, ανεκτικά 2. συγκαταβατικά
indulgență, indulgențe *ουσ. θηλ.* 1. η επιείκεια, η ανεκτικότητα, η ανοχή 2. η συγχώρεση 3. το συγχωροχάρτι // **a da o ~** δίνω συγχωροχάρτι
indus-ă, induși-se *Ι. επίθ.* επαγωγικός, που έχει παραχθεί με επαγωγή *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το συστατικό μέρος της μηχανής (του επαγωγικού πηνίου) που παράγει το ηλεκτρικό πεδίο με ηλεκτρομαγνητική επαγωγή
industrial-ă, industriali-e *επίθ.* βιομηχανικός-ή-ό // **plante -e** τα βιομηχανικά φυτά // **producție -ă** η βιομηχανική παραγωγή // **produse -e** τα βιομηχανικά προϊόντα // **sector** ~ ο βιομηχανικός τομέας
industrializa, industrializez *ρ. μετ.* 1. εκβιομηχανίζω, βιομηχανοποιώ 2. προάγω μια χώρα να είναι βιομηχανική
industrializare, industrializări *ουσ. θηλ.* 1. η εκβιομηχάνιση, η βιομηχανοποίηση 2. η βιομηχανική ανάπτυξη μιας χώρας
industria, industriai *ουσ. αρσ.* ο βιομήχανος
industrie, industrii *ουσ. θηλ.* η βιομηχανία // **~ a hârtiei** η χαρτοποιία // **~ extractivă** η εξορυκτική βιομηχανία // **~ grea** η βαριά βιομηχανία // **~ prelucrătoare** η επεξεργαστική βιομηχανία // **~ textilă** η υφαντουργία
inechitabil-ă, inechitabili-e *Ι. επίθ.* 1. άδικος-η-ο 2. άνιστος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* άδικα, με αδικία

inechitate, inechităȚi *ουσ.* *θηλ.* 1. η αδικία 2. το άδικο, το αδικημα
inecuatie, inecuăȚi *ουσ.* *θηλ.* (*μαθ.*) η ανίσωση
inedit-ă, inediȚi-te *επιθ.* 1. ανέκδοτος-η-ο, ατύπωτος-η-ο, αδημοσίευτος-η-ο 2. *μτφ.* νέος-α-ο
inefabil-ă, inefabili-e *επιθ.* ανέκφραστος-η-ο, ανεκδιήγητος-η-ο, ανεπίωτος-η-ο, άφατος-η-ο, άρρητος-η-ο
ineficace *επιθ.* *αμετάβλ.* ατελέσφορος-η-ο, ατελεσφόρητος-η-ο
ineficacitate, ineficacităȚi *ουσ.* *θηλ.* το ατελεσφόρητο, η έλλειψη αποτελεσματικότητας
inefficient-ă, inefficienti-te *Ι. επιθ.* ατελεσφόρητος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* ατελεσφόρητος
inegal-ă, inegalie *επιθ.* άνισος-η-ο // **caracter ~** ο άνισος χαρακτήρας // **luptă -ă** ο άνισος αγώνας
inegalabil-ă, inegalabili-e *επιθ.* 1. απαράμυλλος-η-ο 2. άφαστος-η-ο 3. που δεν μπορεί να εξισωθεί
inegalitate, inegalităȚi *ουσ.* *θηλ.* η ανισότητα // (*μαθ.*) ~ **matematică** η μαθηματική ανισότητα // ~ **socială** η κοινωνική ανισότητα
inel, inele *ουσ.* *ουδ.* 1. το δαχτυλίδι 2. ο κρίκος 3. η βέρα // ~ **de logodnă** το δαχτυλίδι του αρραβώνα // ~ **ul lui Saturn** το δαχτυλίδι του Κρόνου // **tras ca prin ~** βεργολυγερός
inelar-ă, inelari-e *Ι. επιθ.* 1. δακτυλιοειδής-ής-ές, δαχτυλιδένιος-ια-ιο 2. κυκλικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* το παράμεσο δάχτυλο
inelat-ă, inelaȚi-te *επιθ.* 1. δαχτυλιδένιος-ια-ιο 2. κατσαρωτός-ή-ό, σγουρομάλλης-α-ικο 3. με μούκλες στα μαλλιά
ineluctabil-ă, ineluctabili-e *επιθ.* αναπόφευκτος-η-ο
ineluș, ineluse *ουσ.* *ουδ.* το δαχτυλιδάκι
inept-ă, inepti-te *επιθ.* άδξιος-α-ο, ανόητος-η-ο
ineptie, ineptii *ουσ.* *θηλ.* 1. η άδξισότητα, η ανοησία, η βλακεία 2. η ανεπιτηδεότητα
inepuizabil-ă, inepuizabili-e *επιθ.* 1. ανεξάντλητος-η-ο 2. ατέλειωτος-η-ο, αστείρευτος-η-ο, αστείρωτος-η-ο // **izvor ~** η ανεξάντλητη πηγή
inerent-ă, inerenti-te *επιθ.* 1. συμφυής-ής-ές, που υπάρχει από τη γένεσή του // **eroarea este -ă fiinȚei umane** το λάθος είναι έμφυτο στο ανθρώπινο ον
inerentă, inerente *ουσ.* *θηλ.* η σύμφυση
inert-ă, inerti-te *επιθ.* (*φυσ.*) 1. αδρανής-ής-ές 2. ακίνητος-η-ο 3. αργός-ή-ό (*νωθρός-ή-ό*) // **a fi ~** αδρανών // **gaz ~** το αργόν αέριο
inerȚie, inerȚii *ουσ.* (*φυσ.*) 1. η αδράνεια 2. η ακινησία 3. *μτφ.* η νωθρότητα
inestetic-ă, inestetici-ce *επιθ.* 1. ακαλαισθητος-η-ο 2. αφιλόκαλος-η-ο, κακότεχνος-η-ο
inestetism *ουσ.* *θηλ.* η ακαλαισθησία
inestimabil-ă, inestimabili-e *επιθ.* 1. ανεκτίμητος-η-ο, ανυπολόγιστος-η-ο 2. ατίμητος-η-ο // **valoare -ă** η ανυπολόγιστη αξία
inevitabil-ă, inevitabili-e *Ι. επιθ.* αναπότρεπτος-η-ο, αναπόφευκτος-η-ο, άφευκτος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* αναπότρεπτα, αναπόφευκτα, άφευκτα
inevitabilitate, inevitabilităȚi *ουσ.* *θηλ.* το αναπότρεπτο
inexact-ă, inexacti-te *Ι. επιθ.* 1. ανακριβής-ής-ές 2. αναληθής-ής-ές *ΙΙ. επίρ.* ανακριβώς, λανθασμένα
inexactitate, inexactităȚi *ουσ.* *θηλ.* η ανακρίβεια, η αναληθεια, η ανακριβολογία
inexistent-ă, inexistenȚi-te *επιθ.* ανύπαρκτος-η-ο
inexistentă *ουσ.* *θηλ.* η ανυπαρξία

inexorabil-ă, inexorabili-e *Ι. επιθ.* αδυσώπητος-η-ο, αμελίκτος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* αδυσώπητα, αμελίκτα
inexorabilitate *ουσ.* *θηλ.* το αδυσώπητο, το αμελίκτο
inexplicabil-ă, inexplicabili-e *επιθ.* 1. ανεξήγητος-η-ο 2. ακατανόητος-η-ο 3. *μτφ.* αδιαπέραστος-η-ο
inexplorabil-ă, inexplorabili-e *επιθ.* ανεξερεύνητος-η-ο, ανεξίχνιαστος-η-ο
inexplorat-ă, inexploraȚi-te *επιθ.* ανεξερεύνητος-η-ο
inexpresiv-ă, inexpressivi-e *επιθ.* μην εκφραστικός-ής-ό
inexprimabil-ă, inexprimabili-e *επιθ.* ανέκφραστος-η-ο, ανεπίωτος-η-ο
inexpugnabil-ă, inexpugnabili-e *επιθ.* απόρρητος-η-ο, ακυρίευτος-η-ο, ανάλωτος-η-ο
in extenso *επίρ.* 1. εκτενώς 2. με λεπτομέρεια, λεπτομερώς, εξ ολοκλήρου, εντελώς
in extremis *επίρ.* εις το άκρον, την τελευταία στιγμή, άκρως
inextricabil-ă, inextricabili-e *επιθ.* αδιέξοδος-η-ο, περίπλοκος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο
infailibil-ă, infailibili-e *επιθ.* αλάθητος-η-ο, αλάθευτος-η-ο
infailibilitate *ουσ.* *ουδ.* το αλάθητο // ~ **a Papei** το αλάθητο του Πάπα
infam-ă, infami-e *Ι. επιθ.* 1. αισχρός-ής-ό 2. άτιμος-η-ο, πρόστυχος-η-ο // **om ~** ο παλιάνθρωπος
infamant-ă, infamanȚi-te *επιθ.* ατιμωτικός-ής-ό, προσβλητικός-ής-ό, ανήθικος-η-ο
infamie, infamii *ουσ.* *θηλ.* 1. η αισχρότητα, η ατιμία, το αίσχος, η αισχρή πράξη 2. η προστυχία, η παλιανθρωπία // **a Țintui la stălpul -i** καθελώνω στο στύλο της ατιμίας, κάνω στηλίτευση πάνω σε στήλη, στηλίτευω // **stălpul -i** ο κύφωνας
infante, infanȚi-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ινφάντης-α (ο, η)
infanterie *ουσ.* *θηλ.* (*στρατ.*) το πεζικό // ~ **marină** το πεζοναυτικό // ~ **motorizată** το μηχανοκίνητο πεζικό // **de ~** πεζικός-ής-ό // **regiment de ~** το σύνταγμα πεζικού
infanterist, infanteriști *ουσ.* *αρσ.* (*στρατ.*) ο πεζός, ο πεζός στρατιώτης // ~ **marin** ο πεζοναύτης
infanticid *ουσ.* *ουδ.* (*νομ.*) η παιδοκτονία
infantil-ă, infanȚili-e *επιθ.* 1. παιδικός-ής-ό 2. *μτφ.* παιδαριώδης-ης-ες // **mortalitate -ă** η παιδική θνησιμότητα // **paralizie -ă** η πολιομυελίτιδα
infarct, infarcte *ουσ.* *ουδ.* (*εμφρ.*) το έμφραγμα // ~ **miocardic** το μυοκαρδίου έμφραγμα
infatua, infatuez *Ι. ρ.* *μετ.* κάνω κάποιον να είναι αυτάρεσκος-η-ο, επηρμένος-η-ο *ΙΙ. ρ.* μέσο επαίρομαι, υπερηφανεύομαι, αλαζονεύομαι
infatuare, infatuări *ουσ.* *θηλ.* η έπαρση, η αλαζονεία, η αυταρέσκεια
infatuat-ă, infatuati-te *επιθ.* επηρμένος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, κορδωμένος-η-ο
infect-ă, infecti-te *επιθ.* 1. μαρός-ής-ό, μολυσμένος-η-ο 2. βρωμερός-ής-ό, βρώμκος-η-ο, βρωμισμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, δυσώδης-ης-ες, δύσσομος-η-ο, μαγариσμένος-η-ο 3. *μτφ.* αισχρός-ής-ό, ανήθικος-η-ο
infecta, infectez *Ι. ρ.* *μετ.* 1. μιάνω, μολύνω 2. διαφθείρω *ΙΙ. ρ.* μέσο 1. μιάνομαι, μολύνομαι, παθαίνω μόλυνση 2. είμαι μολυσμένος-η-ο
infectant-ă, infectanȚi-te *επιθ.* μισματικός-ής-ό, μολυντικός-ής-ό, μολυσματικός-ής-ό
infectare, infectări *ουσ.* *θηλ.* η μίανση, η μόλυνση, η μισματικότητα, η μαρότητα

infecție, infecții ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. το μίasma, το μόλυσμα, η μόλυνση, η μαροτότητα 2. η μετάδοση αρρώστιας 3. η δυσωδία, η βρώμα
infecțios-oasă, infecțioși-oase επιθ. 1. μiasματικός -ή-ό, λοιμώδης-ης-ες, μολυσματικός-ή-ό 2. μεταδοτικός-ή-ό
inferență, inferențe ουσ. θηλ. 1. ο συλλογισμός, η κρίση 2. το συμπέρασμα
inferior-oară, inferiori-oare I. επιθ. 1. κατώτερος-η-ο 2. υποδεέστερος-η-ο, υφιστάμενος-η-ο // **calitate inferioară** η κατώτερη ποιότητα // **curs** ~ οι κατώτερες τάξεις του λυκείου (το γυμνάσιο) // **maxilarul** ~ το κάτω σαγόνι // **membrele inferioare** τα κατώτερα μέλη
inferioritate, inferiorități ουσ. θηλ. η κατωτερότητα
infern ουσ. ουδ. 1. η κόλαση, ο Άδης 2. ο κάτω κόσμος 3. μτφ. η δυστυχία, η κακοτυχία
infernal-ă, infernali-e επιθ. 1. καταχθόνιος-α-ο 2. (για θόρυβο) εκκωφαντικός-ή-ό
infesta pers. 3. infestază ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) λυμαίνομαι από βλαβερά έντομα
infestare, infestări ουσ. θηλ. η προσβολή με βλαβερά έντομα
infestație, infestații ουσ. θηλ. η εισβολή βλαβερών εντόμων μες στα σιτηρά, το φάγωμα ή η φθορά από έντομα
infidel-ă, infideli-e επιθ. 1. άπιστος-η-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές // **a fi** ~ δεν είμαι πιστός, απιστώ
infidelitate, infidelități ουσ. θηλ. 1. η απιστία, η ανειλικρίνεια, η έλλειψη πίστης 2. η αναλήθεια, η ανακρίβεια
infiltre, infiltrare I. ρ. μετ. 1. εισδύω, διεισδύω 2. βάζω κάτι μέσα II. ρ. μέσο 1. εισέρχομαι, εισχωρώ, διηθούνται 2. υπεισέρχομαι
infiltrare, infiltrări ουσ. θηλ. η διείσδυση, η διήθηση
infiltrat, infiltrate I. ουσ. ουδ. το διεισδυθέν II. επιθ. διεισδυθείς-είσα-έν // **țesut** ~ ο διεισδυθείς ιστός
infiltrație, infiltrații ουσ. θηλ. 1. η διείσδυση υγρού 2. η διήθηση
infirm-ă, infimi-e επιθ. 1. μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος -ια-ιο, ελάχιστος-η-ο 2. ασήμαντος-η-ο
infini-ă, infiniți-te I. επιθ. 1. άπειρος-η-ο, απέραντος-η-ο, ατέρμων-ων-ον 2. άόριστος-η-ο // **coloana** -ă η ατέρμων στήλη II. επιρ. έκφρ. **la** ~ επ' άπειρον III. επίρ. άπειρα, απείρους, απέραντα IV. **infinițuri** ουσ. ουδ. (μαθ.) το άπειρο
infinite, infinități ουσ. θηλ. η άπειρία, το άπειρο πλήθος
infinitezimal-ă, infinitezimale επιθ. (μαθ.) απειροστικός-ή-ό // **calcul** ~ ο απειροστικός λογισμός
infinitiv, infinitive ουσ. ουδ. (γραμματ.) το απαρέμφατο
infirm-ă, infirmi-e I. επιθ. ανάπηρος-η-ο, σακάτιος-η-ο, σακατεμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανάπηρος-η (ο, η), σακάτης-ισσα (ο, η)
infirma, infirm ρ. μετ. ακυρώνω, αναίρω, καταργώ
infirmabil-ă, infirmabili-e επιθ. ακυρώσιμος-η-ο, αναίρεσιμος-η-ο
infirmare, infirmări ουσ. θηλ. η αναίρεση, η ακύρωση, η κατάργηση
infirmativ-ă, infirmative επιθ. (νομ.) ακυρωτικός-ή-ό, αναίρετικός-ή-ό // **sentință** -ă η ακυρωτική απόφαση

infirmierie, infirmierii ουσ. θηλ. 1. το αναρρωτήριο 2. ο υγιεινομικός σταθμός 3. το νοσηλευτήριο
infirmier-ă, infirmieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. νοσοκόμος (ο, η), η νοσοκόμα
infirmi-ă, infirmități ουσ. θηλ. 1. η αναπηρία, το σακάτισμα 2. το κουσούρι, το ελάττωμα
inflama pers. 3. inflamează ρ. μέσο (ιατρ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) φλογίζομαι, πρήζομαι, φουσκώνω
inflamabil-ă, inflamabili-e επιθ. 1. εύφλεκτος-η-ο, ευφλόγιστος-η-ο 2. αναφλέξιμος-η-ο, αναφλεκτικός-ή-ό // **lichid** ~ το αναφλεκτικό υγρό
inflamare, inflamări ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η φλόγωση, η φλεγμονή 2. η ανάφλεξη (εκρηκτική ύλη)
inflamat-ă, inflamați-te επιθ. αναμμένος-η-ο, πρησμένος-η-ο
inflamator-oare, inflamatori-oare επιθ. φλογιστικός-ή-ό
inflamație, inflamații ουσ. θηλ. το φλόγισμα, η φλόγωση, το πρήξιμο, η φλεγμονή
inflație, inflații ουσ. θηλ. (οικον.) ο πληθωρισμός
inflaționist-ă, inflaționiști-ste επιθ. (οικον.) πληθωριστικός-ή-ό
inflexibil-ă, inflexibili-e επιθ. 1. άκαμπος-η-ο, αλύγιτος-η-ο 2. δύσκαμπος-η-ο
inflexibilitate ουσ. θηλ. 1. η ακαμψία, η αλυγισία 2. η δυσκαμψία
inflexiune, inflexiuni ουσ. θηλ. 1. η κάμψη 2. η αλλαγή τόνου φωνής (στην ομιλία) 3. (γραμματ.) η κλίση (ο σχηματισμός διαφόρων τύπων ενός κλιτού μέρους λόγου) // (μαθ.) **punct de** ~ το σημείο κάμψης (όπου η καμπύλη αλλάζει κατεύθυνση του κοιλώματος)
inflorescență, inflorescențe ουσ. θηλ. η ταξιανθία, το λουλούδιασμα, η ανθοεξία
influent-ă, influenți-te επιθ. 1. ισχυρός-ή-ό 2. επιδρών-ούσα-όν
influență, influențez I. ρ. μετ. 1. επηρεάζω, επιδρώ 2. ασκώ επίδραση σε κάποιον II. ρ. μέσο επηρεάζομαι // **două forțe care se influențează reciproc** δύο δυνάμεις που αλληλοεπηρεάζονται
influențabil-ă, influențabili-e επιθ. επηρεάσιμος-η-ο, που μπορεί να επηρεαστεί
influențare, influențări ουσ. θηλ. ο επηρεασμός
influență, influențe ουσ. θηλ. 1. η επίδραση, η επήρεια, η επιρροή, ο επηρεασμός 2. η επιβολή 3. η ισχύς 4. η ηγεσία, η αυθεντία // ~ **reciprocă** η αλληλεπίδραση // **cu** ~ με πάραση, αυθεντικός-ή-ό // (φυσ.) **electrizare prin** ~ η ηλεκτρισή δια επιρροής
influx, influxuri ουσ. ουδ. 1. η διάδοση, η διακίνηση
in-folio επιθ. αμετάβλ. διπλωμένος-η-ο, διπλός-ή-ό, τετρασέλιδος-η-ο (για σχήμα βιβλίου, κ.λπ.)
inform-ă, informi-e επιθ. ασχημάτιστος-η-ο, αδιαμόρφωτος-η-ο, άμορφος-η-ο
informa, informe ρ. μετ. 1. πληροφορώ, ενημερώνω, ειδοποιώ, κατατοπίζω, γνωστοποιώ, κοινοποιώ, διαμηνύω 2. γνωρίζω II. ρ. μέσο 1. πληροφοροποιώ 2. παίρνω ειδήσεις, ενημερώνομαι 3. γίνομαι ενήμερος-η-ο
informare, informări ουσ. θηλ. 1. η πληροφόρηση, η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση 2. η αναγγελία, η κοινοποίηση, η γνωστοποίηση
informat-ă, informați-te επιθ. πληροφορημένος-η-ο, ενήμερος-η-ο, κατατοπισμένος-η-ο

informatică ουσ. θηλ. η πληροφοριακή
informativ-ă, informativ-e επίθ. 1. πληροφοριακός
 -ή-ό 2. ειδοποιητικός-ή-ό // **buletin** ~ το
 πληροφοριογραφικό δελτίο
informator-oare, informatori-oare ι. επίθ.
 ειδοποιητήριος-α-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.
 πληροφοριοδότης-τρια (ο, η)
informație, informații ουσ. θηλ. 1. η πληροφορία
 2. η είδηση 3. η διευκρίνιση // **birou de informații**
 το γραφείο πληροφοριών // **teoria** -ί η θεωρία
 της πληροφορίας
informațional-ă, informațional-e επίθ. 1.
 πληροφοριακός-ή-ό 2. ειδοποιητικός-ή-ό //
sistemul ~ το πληροφορικό σύστημα
infractor-oare, infractori-oare ουσ. αρσ. και θηλ.
 παραβάτης-ισσα (ο, η), φταίχης-τρα (ο, η)
infracțional-ă, infracțional-e επίθ. παραπωματικός
 -ή-ό // **starea** -ă η παραπωματική κατάσταση
infracțiune, infracțiuni ουσ. θηλ. 1. η παράβαση 2.
 το πταίσμα, το παράπτωμα, το πλημμέλημα 3.
 το αδίκημα // **a comite o** ~ διαπράττω αδίκημα
inframicrobiologie ουσ. θηλ. (βιολ.) η
 υπερμικροβιολογία
infraroșu-ie, infraroșii ι. επίθ. υπεριώδης-ης-ες,
 υπέρυθρος-η-ο // **razele infraroșii** οι υπεριώδεις
 ακτίνες ΙΙ. ουσ. ουδ. το υπεριώδες, το υπέρυθρο
infrasonor-ă, infrasonori-e επίθ. υποηχητικός-ή-ό
infrastructură, infrastructuri ουσ. θηλ. η υποδομή
infrasunet, infrasunete ουσ. ουδ. ο υπόηχος, οι
 υπόηχοι
infructuos-oasă, infructuoși-oase ι. επίθ. 1.
 άκαρπος-η-ο 2. ανώφελος-η-ο ΙΙ. επίρ. άκαρπα,
 ανώφελα
infuzibil-ă, infuzibili-e επίθ. άτηκτος-η-ο, άλειωτος
 -η-ο
infuzie, infuzii ουσ. θηλ. 1. το αφέψημα 2. το έγχυμα
 3. η έγχυση
infuzor, infuzori ουσ. αρσ. (βιολ.) στον πληθ. τα
 έγχυματικά, τα έγχυματογενή
infuzor, infuzoare ουσ. ουδ. το δοχείο για αφέψημα
ingenio-oasă, ingenioși-oase ι. επίθ. 1.
 επινόητικός-ή-ό, ευφυής-ής-ές 2. (για έργα)
 έντεχνος-η-ο ΙΙ. επίρ. ευφυής, έξυπνα
ingeniozitate, ingeniozități ουσ. θηλ. 1. η
 επινόητικότητα, η ευφυΐα 2. η εφευρετικότητα
ingenuitate ουσ. θηλ. 1. η αθωότητα, η αγνότητα
 2. η ειλικρίνεια 3. η αφέλεια
ingenu-ă, ingenui-e ι. επίθ. 1. απροσποίητος-η-ο,
 άδολος-η-ο, αγνός-ή-ό 2. φυσικός-ή-ό 3. αφελής
 -ής-ές 4. ειλικρινής-ής-ές ΙΙ. ουσ. θηλ. η παρθένα
 αγνή, η αθώα, η άδολη
ingera, ingerez ρ. μετ. καταπίνω τροφή
ingerință, ingerințe ουσ. θηλ. η ανάμιξη, η επέμβαση
 σε ξένες υποθέσεις, η παρέμβαση
inghinal-ă, inghinal-e επίθ. βουβωνικός-ή-ό //
ganglionii -ί τα βουβωνικά γάγγλια
inginer-ă, ingineri-e ουσ. αρσ. και θηλ. μηχανικός
 (ο, η), μηχανολόγος (ο, η) // ~ **șef** ο αρχιμηχανικός
 // ~ **constructor** ο πολιτικός μηχανικός // ~
electronist ο ηλεκτρονικός μηχανικός // ~ **de bord**
 ο αερομηχανικός // ~ **de drumuri** ο οδοποιός
 μηχανικός // ~ **mecanic** ο μηχανολόγος
ingineras, inginerăși ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο
 ασήμαντος μηχανικός
inginerie, inginerii ουσ. θηλ. η μηχανολογία

ingrat-ă, ingrati-te ι. επίθ. 1. αχάριστος-η-ο 2.
 αγνώμων-ων-όν // **a fi** ~ αγνωμόν // **misune** -ă
 η αχάριστη αποστολή ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.
 αχάριστος-η (ο, η) 2. αγνώμονας-η (ο, η)
ingratitude, ingratitude ουσ. θηλ. η αχαριστία,
 η αγνωμοσύνη, η έλλειψη ευγνωμοσύνης
ingrediente, ingrediente ουσ. ουδ. το συστατικό
inhala, inhalez ρ. μετ. εισπνέω, αναπνέω
inhalar, inhalea ουσ. θηλ. 1. η εισπνοή 2. η
 εισαγωγή αέρα στους πνεύμονες με την πνοή
inhalator, inhalatoare ουσ. ουδ. η συσκευή για
 εισπνοή
inhalăție, inhalății ουσ. θηλ. η εισπνοή // **a face**
inhalății εισπνέω υδατμούς ή αέρια
inhiba, inhibez ι. ρ. μετ. αναστέλλω, απαγορεύω ΙΙ.
 ρ. μέσο ανασταλλομαι
inhibitiv-ă, inhibitivi-e επίθ. ανασταλτικός-ή-ό,
 απαγορευτικός-ή-ό
inhibiție, inhibiții ουσ. θηλ. η αναστολή, η
 απαγόρευση, το σταμάτημα
inimaginabil-ă, inimaginabili-e επίθ. αφάνταστος
 -η-ο
inimă, inimi ουσ. θηλ. 1. η καρδιά 2. η έδρα των
 συναισθημάτων και επιθυμιών του ανθρώπου
 3. το σχήμα της κόκκινης καρδιάς στα
 παιγνίδια 4. μτφ. το κέντρο κάθε πράγματος
 // ~ **albastră** η λυπημένη ψυχή // ~ **de aur** η
 χρυσή καρδιά // ~ **rea** η πίκρα, η στενοχώρια //
a avea la ~ τον αγαπώ // **a avea** ~ **haină** έχω
 καρδιά πέτρα, είμαι σκληρός // **a fi cu inima**
împăcată έχω την καρδιά μου συμβιβασμένη //
a fi cu inima ușoară είμαι με ελαφριά καρδιά /
 ξέγνοιαστος-η-ο // **a fi fără** ~ είμαι άκαρδος-η-ο
 // **a i se rupe inima** σκίζεται η καρδιά μου,
 αισθάνομαι οίκτο για κάποιον ή για κάτι // **a-i**
merge la ~ του κάνει την καρδιά περιβόλι, τον
 γέμισε χαρά // **a-i răde inima** γελάει η καρδιά
 του // **a-i veni inima la loc** του ήρθε η καρδιά
 στον τόπο της (συνέρχεται από εαφνικό φόβο)
 // **a-și călca pe** ~ πατάω την καρδιά μου, κάνω
 κάτι παρά τη θέλησή μου // **a-și deschide inima**
 ανοίγω την καρδιά μου // **a-și face** ~ **rea**
 στενοχωριέμαι // **a-și lua inima în dinte** κάνω
 καρδιά, παίρνω θάρρος // **a mai prinde** ~ πιάνω
 καρδιά, παίρνω θάρρος, δυναμώνω, παίρνω
 δύναμη, τονώνομαι // **a pune la** ~ το παίρνω
 κατάκαρδα (θυμίζω, οργίζωμαι) // **a unge la** ~
 του κάνω κάτι ευχάριστο // **cu dragă** ~ πολύ
 ευχαρίστως, με καλή καρδιά // **cu inima**
deschisă με ανοιχτή καρδιά // **cu inima**
îndurerată με πονεμένη καρδιά // **cu tragere**
de ~ με ζήλο // **din** ~, **din toată inima** από
 καρδιά, με όλη μου την καρδιά // **i s-a bucurat**
inima când a auzit vestea cea bună χάρηκε η
 καρδιά του όταν άκουσε την καλή είδηση // **i s-a**
făcut inima cât un purice γίνεται μικρή η καρδιά
 του (από φόβο), μικρή όσο ο ψύλλος // **îl doare**
la ~ **când vede atâtea risipă** τον πονάει η καρδιά
 του όταν βλέπει τόσο σπατάλη // **inflăcărearea**
a cuprins toate inimile ο ενθουσιασμός
 κατέβαλε όλες τις καρδιές // **în inima iernii**
 στην καρδιά του χειμώνα // **mi se strange inima**
 σφίγγεται η καρδιά μου // **om de** ~ άνθρωπος
 καλόκαρδος, με καλή καρδιά, γενναιοδωρος
inimioară, inimioare ουσ. θηλ. η καρδούλα

inimitabil-ă, inimitabili-e *επίθ.* αμίμητος-η-ο
inimos-oasă, inimoși-oase *επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, γενναίοκαρδος-η-ο, μεγαλόκαρδος-η-ο 2. αντρείος-α-ο, θαρραλέος-α-ο 3. σπλαχνικός-ή-ό 4. ευαίσθητος-η-ο
inișor, inișori *ουσ. αρσ.* (βοτ.) το λινάρι
iniște, iniști *ουσ.* θηλ. η έκταση γης με καλλιέργεια λιναριού
iniția, inițiez *Ι. ρ. μετ.* 1. μωύ 2. αρχίζω να κάνω κάτι, εγκαταρνώ *ΙΙ. ρ. μέσο* μουύμαι, γίνεται η μύηση ή μου σε κάποιο τομέα δράσεως
inițial-ă, inițiale *Ι. επίθ.* αρχικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* αρχικά, κατ'αρχή *ΙΙΙ. ουσ.* θηλ. **litera inițială** το αρχικό γράμμα (μιας λέξεως)
inițiat-ă, inițiat-i-te *Ι. επίθ.* μυημένος-η-ο, γνωρίζων -ουσα-ον *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* μυημένος-η (ο, η), γνώστης-γνώστρια (ο, η)
inițiativă, inițiative *ουσ.* θηλ. η πρωτοβουλία // **din proprie** ~ εξ'ιδίας πρωτοβουλίας (του ατόμου)
inițiator-oare, inițiatori-oare *Ι. επίθ.* πρωταίτιος-ια-ιο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωτεργάτης-τρια (ο, η)
inițiere, inițieri *ουσ.* θηλ. 1. η μύηση 2. η εισαγωγή κάποιου σε κάποια νέα υπόθεση (ή δουλειά)
injecta, injectez *Ι. ρ. μετ.* 1. εγχέω 2. κάνω ενέσεις *ΙΙ. ρ. μέσο* (για τα μάτια) κοκκινίζω, γίνομαι με κόκκινα μάτια λόγω συσσώρευσης αίματος μέσα στ'αγγεία των ματιών
injectare, injectări *ουσ.* θηλ. η έγχυση
injectat-ă, injectați-te *επίθ.* (για τα μάτια) κοκκινομάτης-άτα-άτικο
injector, injectoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο εγχυτήρ
injectie, injectii *ουσ.* θηλ. 1. η έγχυση, το εγχείρημα 2. η ένεση 3. η σουβλιά // ~ **intravenoasă, intramusculară, subcutanată** η ενδοφλέβια, ενδομυϊκή, υποδόρια, ένεση // **pompă de** ~ η αντλία έγχυσης
injurie, injurii *ουσ.* θηλ. 1. η βρισιά, το βρίσιμο, η ύβρη // **a aduce injurii** περιυβρίζω 2. η προσβολή
injurios-oasă, injurioși-oase *Ι. επίθ.* 1. υβριστικός-ή-ό 2. προσβλητικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. υβριστικά 2. προσβλητικά
injust-ă, injust-i-te *επίθ.* 1. άδικος-η-ο, αδικητικός-ή-ό 2. άνομος-η-ο
injustiție, injustiții *ουσ.* θηλ. 1. η αδικία 2. η παρανομία, η ανομία // **act de** ~ η αδικοπραγία
inobservabil-ă, inobservabili-e *επίθ.* απαρατήρητος-η-ο, αόρατος-η-ο
inocent-ă, inocenți-te *επίθ.* 1. αθώος-α-ο 2. αναίτιος-ια-ιο, αγνός-ή-ό 3. ειρων. αφελής-ής-ές
inocență, inocențe *ουσ.* θηλ. 1. η αθωότητα, η αγνότητα 2. (ειρων.) η αφέλεια
in octavo *επίθ.* αμετάβλ. οχτάδιπλος-η-ο ή με δεκαέξι σελίδες (για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)
inocula, inoculez *ρ. μετ.* 1. εμβολιάζω, ενοφθαλμίζω 2. δαμαλίζω, εγκεντρίζω, μοπολιάζω 3. μτφ. μεταδίδω ιδέες ή συναισθήματα από άνθρωπο σε άνθρωπο (που άκουσα ή έμαθα)
inoculare, inoculări *ουσ.* θηλ. 1. ο ενοφθαλμισμός, ο εμβολιασμός 2. ο δαμαλισμός, ο εγκεντρισμός, το μπόλιασμα 3. μτφ. η μετάδοση ιδεών και συναισθημάτων από άνθρωπο σε άνθρωπο
inoculat-ă, inoculați-te *επίθ.* 1. εμβολιασμένος-η-ο, μοπολιασμένος-η-ο 2. κεντρισμένος-η-ο
inodor-ă, inodori-e *επίθ.* άοσμος-η-ο, αμίριστος-η-ο

inofensiv-ă, inofensivi-e *επίθ.* 1. αβλαβής-ής-ές, άβλαβος-η-ο, άβλαφτος-η-ο 2. ακίνδυνος-η-ο 3. μη επιθετικός-ή-ό
inombtabil-ă, inombtabili-e *επίθ.* 1. αναριθμητος-η-ο 2. αλογάριστος-η-ο, πολυάριθμος-η-ο
inoperant-ă, inoperanți-te *επίθ.* 1. ατελεσφόρητος-η-ο, μη αποτελεσματικός-ή-ό 2. ανεπίδεκτος-η-ο
inopinat-ă, inopinați-te *Ι. επίθ.* απροσδόκητος-η-ο, απρόοπτος-η-ο, αναπάντεχος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* απροσδόκητα, απρόοπτα, εξ απρόοπτου
inoportun-ă, inoportuni-e *Ι. επίθ.* ανάρμοστος-η-ο, ακατάλληλος-η-ο, άκαιρος-η-ο, πάρωρος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* ανάρμοστα, ακατάλληλα, παράκαιρα, άκαιρα
inoportunitate *ουσ.* θηλ. η αναρμοστιά, η ακαταλληλότητα
inopozabil-ă, inopozabili-e *επίθ.* 1. μη αντιθετικός-ή-ό, μη εναντιωματικός-ή-ό 2. μη έχων ισχύ και σε άλλες περιπτώσεις εκτός από εκείνες που τις ορίζει ο νόμος
inorog, inorogi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* το άλογο με κέρατο στο μέτωπο
inospialier-ă, inospialieri-e *επίθ.* 1. άξενος-η-ο 2. αφιλόξενος-η-ο
inova, inovez *ρ. αμ.* 1. καινοτομώ 2. νωτερίζω 3. εισάγω νέες μεθόδους ή τρόπους ενέργειας
inovare, inovări *ουσ.* θηλ. η καινοτομία, ο νωτερισμός
inovator-oare, inovatori-oare *Ι. επίθ.* νωτεριστικός-ή-ό, που καινοτομεί *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* καινοτόμος (ο, η), νωτεριστής-ίστρια (ο, η)
inovație, inovații *ουσ.* θηλ. η καινοτομία, ο νωτερισμός
inoxidabil-ă, inoxidabili-e *επίθ.* ανοξειδωτος-η-ο, ασκούριαστος-η-ο
in plano *επίθ.* αμετάβλ. με άκერαιο φύλλο χαρτιού, η κόλλα χαρτιού δεν είναι διπλωμένη άρα σχηματίζει ένα φύλλο ή δύο σελίδες (για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)
ins, înși *ουσ. αρσ. (οικ.)* 1. το άτομο, το πρόσωπο 2. η ψυχή 3. ο τύπος // **tot -ul** κάθε άτομο, κάθε άνθρωπος
insalubritate *ουσ.* θηλ. η νοσηρότητα, η ανθυγιεινότητα, η ανθυγιεινή κατάσταση
insalubru-ă, insalubri-e *επίθ.* νοσηρός-ή-ό, ανθυγιεινός-ή-ό // **casă -ă** το ανθυγιεινό σπίτι
insatisfacție, insatisfacții *ουσ.* θηλ. η δυσαρέσκεια, η μη ικανοποίηση
insațiabil-ă, insațiabili-e *επίθ.* 1. ακόρεστος-η-ο 2. άπληστος-η-ο, αχόρταγος-η-ο
inscripție, inscripții *ουσ.* θηλ. 1. η επιγραφή 2. η λεζάντα // ~ **funerară** το επιτύμβιο, η επιγραφή πάνω σε μνήμα
inscripționat-ă, inscripționați-te *επίθ.* 1. επιγραφοποιημένος-η-ο // **sticle -e** τα επιγραφοποιημένα μπουκάλια
insculpa, insculpez *ρ. μετ.* επισημαίνω, σφραγίζω, σημειώνω αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα
insectar, insectare *ουσ.* θηλ. το εντομολόγιο, η συλλογή ταριχευμένων εντόμων
insectă, insecte *ουσ.* θηλ. 1. το έντομο // **insecte dăunătoare** τα βλαβερά έντομα
insecticid-ă, insecticide *Ι. επίθ.* εντομοκτόνος-ος-ο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το εντομοκτόνο
insectifug-ă, insectifugi-ge *Ι. επίθ.* εντομοαπωθητικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το εντομοαπωθητικό
insectivor-ă, insectivori-e *Ι. επίθ.* εντομοφάγος-ος-ο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* (στο πληθ.) τα εντομοφάγα

insectofungicid-ă, insectofungicizi-de *l. επίθ.* παρασιτοκτόνος-ος-ο *ll. ουσ. ουδ.* το παρασιτοκτόνο
insecuritate, insecurități *ουσ. θηλ.* η ανασφάλεια, η έλλειψη ασφάλειας
insensibil-ă, insensibili-e *επίθ.* αναίσθητος-η-ο *2. μτφ.* αδιάφορος-η-ο
insensibilitate, insensibilități *ουσ. θηλ.* 1. η αναισθησία 2. η αδιαφορία
insensibilizare, insensibilizări *ουσ. θηλ.* η αναισθητοποίηση
inseparabil-ă, inseparabili-e *επίθ.* 1. αχώριστος-η-ο, αδιαχώρητος-η-ο, αεχώριστος-η-ο, αμέριστος-η-ο *2. αδιάλεικτος-η-ο, αναπόσπαστος-η-ο // parte* -ă το αναπόσπαστο κομμάτι
insera, inserez *ρ. μετ.* 1. εισάγω 2. καταχωρίζω 3. παρεμβάλλω 4. βάζω κάτι μέσα σε άλλη ουσία
inserare, inserări *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή, η παρεμβολή 2. η καταχώρηση 3. η αγγελία (στην εφημερίδα)
insertie, insertii *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή 2. η πρόσθεση κάποιου υλικού στη σύσταση άλλου υλικού για να έχει μεγαλύτερη ανθεκτικότητα 3. η παρεμβολή *// cu ~ de cauciuc* με παρεμβολή καουτσούκ
inesizabil-ă, inesizabili-e *επίθ.* ανεπαίσθητος-η-ο
insidios-oasă, insidios-i-oase *l. επίθ.* 1. επίβουλος-η-ο, ύπουλος-η-ο, δόλιος-ια-ιο 2. πανούργος-α-ο, πονηρός-ή-ό *ll. επίρ.* 1. επίβουλα, ύπουλα, δόλια 2. πονηρά
insignă, insigne *ουσ. θηλ.* 1. το σήμα σε κουμπότρυπα ή στο καπέλο 2. το εθνόσημο 3. η κονγκάρδα
insignifiant-ă, insignifianți-te *επίθ.* 1. ασήμαντος-η-ο *2. μηδαμινός-ή-ό*
insinua, insinuez *l. ρ. μετ.* 1. υπαινίσσομαι 2, υπονοώ, εκφράζω κάτι με έμμεσο τρόπο *ll. ρ. μέσο* 1. εισδύω 2. υπεισέρχομαι
insinuant-ă, insinuanti-te *επίθ.* 1. υπονοών-ούσα-όν 2. κακόγλωσσος-η-ο 3. υπαινίσσων-ίσουσα-ίσσον
insinua, insinuări *ουσ. θηλ.* 1. ο υπαινιγμός (με συκοφαντία) 2. η κακολογία 3. η παρεισαγωγή
insipid-ă, insipizi-de *επίθ.* 1. ανήδης-ής-ές, άνοστος-η-ο 2. ανούσιος-α-ο, άχαρος-η-ο
insista, insist *ρ. αμ.* 1. επιμένω 2. ισχυρίζομαι *// să insistăm la acest punct* ας επιμεινουμε σ' αυτό το σημείο
insistent-ă, insistenți-te *l. επίθ.* επίμονος-η-ο *ll. επίρ.* επίμονα
insistență, insistențe *ουσ. θηλ.* η επιμονή, ο ισχυρισμός
insolație, insolații *ουσ. θηλ.* η ηλίσση
insolent-ă, insolenți-te *l. επίθ.* 1. αυθάδης-ης-ες 2. αναίδης-ής-ές 3. θρασύς-εία-ύ, ιταμός-ή-ό *ll. επίρ.* αναίδως, θρασέως, αδιάντροπα
insolență, insolente *ουσ. θηλ.* η αυθάδεια, η αναίδεια, η θρασύτητα, η αδιαντροπία, η αποθράσυνση
insolită-ă, insolități-te *επίθ.* ασυνήθης-ης-ες, ασυνήθιστος-η-ο, παράξενος-η-ο
insolubil-ă, insolubili-e *επίθ.* αδιάλυτος-η-ο, άλυτος-η-ο
insolvabil-ă, insolvabili-e *επίθ.* αφερέγγυος-α-ο
insolvabilitate, insolvabilități *ουσ. θηλ.* η αφερεγγυότης, το αφερέγγυο
insomnie, insomnii *ουσ. θηλ.* η αύπνια, η αγρυπνία

insondabil-ă, insondabili-e *επίθ. μτφ.* ανεξερεύνητος-η-ο
inspecta, inspectez *ρ. μετ.* 1. επιθεωρώ 2. ελέγχω, εξετάζω 3. ειοπτεύω
inspectare, inspectări *ουσ. θηλ.* 1. η επιθεώρηση 2. ο έλεγχος, η εξέταση 3. η εποίπτευση
inspector-oare, inspectori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιθεωρητής-ήτρια (ο, η), εποίπτης-τρια (ο, η) *// ~ comercial* ο αγορανόμος
inspectorat, inspectorate *ουσ. ουδ.* η επιθεώρηση, η υπηρεσία του επιθεωρητή
inspectie, inspectii *ουσ. θηλ.* 1. η επιθεώρηση 2. ο έλεγχος, η εξέταση *// ~ comercială* η αγορανομία
inspira, inspir *l. ρ. μετ.* 1. εισπνέω 2. εμπνέω 3. εμφυσώ (φρόνημα) 4. φρονημάζω *// a ~ aer* εισπνέω αέρα *// a ~ curaj* εμπνέω θάρρος *ll. ρ. μέσο* εμπνέομαι κατέχομαι από έμπνευση που γεννιέται στη συνείδηση
inspirare, inspirări *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή 2. η έμπνευση
inspirat-ă, inspirați-te *επίθ.* εμπνευσμένος-η-ο
inspirator-oare, inspiratori-oare *l. επίθ.* 1. εισπνευστικός-ή-ό 2. εμπνευστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εισπνέων-ουσα (ο, η) 2. εμπνευστής-εύστρια (ο, η)
inspirație, inspirații *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή 2. η έμπνευση *// ~ folclorică* η λαογραφική έμπνευση
instabil-ă, instabili-e *επίθ.* 1. άστατος-η-ο, ασταθής-ής-ές 2. ευμετάβλητος-η-ο, ακατάστατος-η-ο *// vreme* -ă ο ευμετάβλητος καιρός
instabilitate, instabilități *ουσ. θηλ.* η αστάθεια, η αστασία, η ευμεταβλησία *// ~ a vremii* η αστασία του καιρού
instala, instalez *l. ρ. μετ.* 1. εγκαθιστώ 2. τοποθετώ *// I-am -t la munte* τον εγκατέστησα στο βουνό *ll. ρ. μέσο* εγκαθίσταμαι
instalare, instalări *ουσ. θηλ.* 1. εγκατάσταση 2. η τοποθέτηση *// ~ a unei mașini* η εγκατάσταση μηχανής
instalat-ă, instalați-te *επίθ.* 1. εγκατεστημένος-η-ο 2. τοποθετημένος-η-ο
instalator-oare, instalatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η υδραυλικός, τεχνίτης-ήτρια (ο, η) με τη διοχέτευση του νερού
instalație, instalații *ουσ. θηλ.* η εγκατάσταση *// ~ de aer condiționat* η εγκατάσταση κλιματισμού αέρος, αир κόντισιονγκ *// ~ electrică* η ηλεκτρική εγκατάσταση *// ~ sanitară* η υγειονομική εγκατάσταση *// ~ termică* η εγκατάσταση θερμότητας
instantaneu-ee, instantanei-ee *l. επίθ.* στιγμιαίος-αία-αίο, ακαριαίος-αία-αίο *ll. επίρ.* 1. στιγμιαία, ακαριαία 2. αυτοστιγμεί, ενσταντανέ *lll. ουσ. ουδ.* το στιγμιότυπο, το ενσταντανέ, η στιγμιογράφηση
instantă, instanțe *ουσ. θηλ.* 1. η δικαστική αρχή 2. το δικαστήριο 3. *μτφ.* η έσχατη κρίση, το ύστατο σημείο *// (νομ.) în primă* ~ η πρωτοβάθμια δικαστική αρχή *// în ultimă* ~ στο ύστατο σημείο, σε τελευταία ανάλυση *// judecător de tribunal de primă* ~ ο πρωτοδίκης, ο δικαστής πρωτοδικείου *// tribunal de primă* ~ το πρωτοδικείο (που δικάζει σε πρώτο βαθμό τις υποθέσεις)
instaura, instauerez *ρ. μετ.* 1. εγκαθιδρύω, εγκαθιστώ 2. καθιδρύω, καθιερώνω

instaurare, instaurări ουσ. θηλ. 1. η εγκαθίδρυση, η καθίδρυση 2. η καθιέρωση
instaurat-ă, instaurati-te επίθ. 1. εγκαθιδρυμένος-η-ο 2. θρονιασμένος-η-ο
instiga, instig ρ. μετ. 1. υποκινώ, παρακινώ 2. προτρέπει, διεγείρω, εξωθώ
instigare, instigări ουσ. θηλ. 1. η υποκίνηση, η παρακίνηση 2. η προτροπή, η εξώθηση
instigat-ă, instigați-te επίθ. 1. υποκινημένος-η-ο, παρακινημένος-η-ο 2. εξωθημένος-η-ο
instigator-oare, instigatori-oare Ι. επίθ. προτρεπτικός-ή-ό, υποκινητικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υποκινήτης-ήτρια (ο, η) 2. παρακινήτης-ήτρια (ο, η)
instigare, instigații ουσ. θηλ. 1. η υποκίνηση, η παρακίνηση 2. η προτροπή
instilație, instilații ουσ. θηλ. η ενστάλαξη
instinct, instincte ουσ. ουδ. 1. το ένστικτο 2. η παρόρμηση, η φυσική κλίση για κάτι // **matern** η μητρότητα, το μητρικό ένστικτο
instinctiv-ă, instinctivi-e Ι. επίθ. ενστικτώδης-ης-ες // **simpatie -ă** η ενστικτώδης συμπάθεια ΙΙ. επίρ. εξ ενστίκτου, ενστικτώδως
instinctual-ă, instinctuali-e Ι. επίθ. ένστικτος-η-ο, ενστικτώδης-ης-ες ΙΙ. επίρ. εξ ενστίκτου, ενστικτώδως
institui, institui ρ. μετ. 1. συνιστώ 2. ιδρύω 3. καθιερώνω 4. θεμελιώνω
instituire, institui ρ. μετ. 1. η ίδρυση, η εγκαθίδρυση 2. η θέσπιση 3. η θεμελίωση, η σύσταση 4. η οργάνωση // (αθλ.) ~ **de concursuri** η αγωνοθεσία, η οργάνωση συναγωνισμών
institut, institute ουσ. ουδ. 1. το ινστιτούτο 2. το ίδρυμα
institutor-oare, institutori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. δάσκαλος-α (ο, η), δημοδιδάσκαλος-ισσα (ο, η)
instituiție, instituții ουσ. θηλ. 1. το ίδρυμα 2. η οργάνωση ή ο οργανισμός 3. ο θεσμός // **instituția căsătoriei** ο θεσμός του γάμου
instituționalism ουσ. θηλ. η θεσμοκρατία, η επιβολή θεσμών στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας
instrucțaj, instructaj ουσ. ουδ. 1. οι οδηγίες 2. η επεξήγηση, οι καθοδηγήσεις
instructiv-ă, instructivi-e επίθ. διδακτικός-ή-ό, μορφωτικός-ή-ό
instructor-oare, instructori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. γυμναστής-άστρια (ο, η) 2. εκπαιδευτής-εύτρια (ο, η) 3. ο ινοτρούχτορας
instrucție ουσ. θηλ. 1. η παιδεία, η μόρφωση, η εκπαίδευση 2. (νομ.) η ανάκριση 3. (στρατ.) η εκγύμναση, η εξάσκηση, η άσκηση // **judecător de ~** ο ανακριτής // **teren de ~** το πεδίο ασκήσεων
instrucțiune, instrucțiuni ουσ. θηλ. 1. η οδηγία 2. η διδασκαλία 3. η υπόδειξη 4. η καθοδήγηση 5. οι γνώσεις
instrui, instruiesc Ι. ρ. μετ. 1. διδάσκω, μορφώνω 2. παιδεύω, εκπαιδεύω 3. (νομ.) ανακρίνω 4. στρατ. ασκώ, εξασκώ, εκγυμνάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. διδάσκομαι, μορφώνομαι, εκπαιδεύομαι 2. γυμνάζομαι, εξασκούμαι, ασκούμαι
instruire, instrui ουσ. θηλ. 1. η διδασκαλία, η εκπαίδευση 2. η μόρφωση, η παιδεία, η παιδευση 3. η διαπαιδαγώγηση, η διάπλαση 4. η εκγύμναση, η εξάσκηση 5. η κατάρτιση

instruit-ă, instruiți-te επίθ. 1. γραμματισμένος-η-ο, μορφωμένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 2. διαβασμένος-η-ο 3. (στρατ.) γυμνασμένος-η-ο
instrument, instrumente ουσ. ουδ. 1. το εργαλείο 2. (μουσ.) το όργανο 3. (πολ.) το έγγραφο // **-e cu coarde** τα έγχορδα όργανα // **-e de ratificare** τα επικυρωτικά έγγραφα
instrumenta, instrumentez ρ. μετ. (μουσ.) ενοργανώνω
instrumental-ă, instrumentali-e επίθ. (μουσ.) οργανικός-ή-ό, ενόργανος-η-ο // **γραμμ. complement circumstanțial** ~ το οργανικό προσδιοριστικό αντικείμενο (το μέσο με το οποίο πραγματοποιείται η ενέργεια) // **muzică -ă** η ενόργανη μουσική
instrumentalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) το σύστημα οργάνων, η αντίληψη που ισχυρίζεται ότι όλες οι θεωρίες δεν είναι παρά όργανα για να πραγματοποιήσουν τις χρήσιμες ενέργειες του ατόμου
instrumentar, instrumentare ουσ. ουδ. τα εργαλεία, το σύνολο των εργαλείων για μια εργασία
instrumentație, instrumentații ουσ. θηλ. (μουσ.) η ενοργάνωση
instrumentist-ă, instrumentiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) οργανοπαίχτης-χτρια (ο, η)
insubmensibil-ă, insubmensibili-e επίθ. ακαταπόντιστος-η-ο
insucces, insuccese ουσ. ουδ. 1. η αποτυχία, η ατυχία 2. η αστοχία
insuficient-ă, insuficienți-te Ι. επίθ. 1. ανεπαρκής-ής-ές 2. ελλειπής-ής-ές, πενιχρός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. ανεπαρκώς, ελλειπώς 2. πενιχρά
insuficientă, insuficiente ουσ. θηλ. 1. η ανεπάρκεια 2. η αδύναμια // (ιατρ.) ~ **cardiacă** η καρδιακή ανεπάρκεια
insufla, insuflu ρ. μετ. 1. εμφυσώ 2. εισάγω κάτι κάπου με φύσημα 3. ανδρίζω 4. μτφ. εμπνέω σε κάποιον κάτι // **a ~ curaj** εμπνέω θάρρος
insuflare, insuflări ουσ. θηλ. 1. η εμφύσηση 2. μτφ. η εμφύσηση η ενθάρρυνση
insular-ă, insulari-e Ι. επίθ. νησιώτικος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. νησιώτης-ιώτισσα (ο, η)
insulă, insule ουσ. θηλ. το νησί, η νήσος // **insula plutitoare** το πλεούμενο νησί, το πλωτό νησί
insulină, insuline ουσ. θηλ. (φαρμ.) η ινσουλίνη
insuliță, insulițe ουσ. θηλ. το νησάκι η νησίδα το μικρό νησί
insulta, insult ρ. μετ. 1. προσβάλλω 2. εξυβρίζω, περιυβρίζω, υβρίζω
insultare, insultări ουσ. θηλ. 1. η προσβολή 2. η εξύβριση, η περιύβριση, η ύβρη
insultă, insulte ουσ. θηλ. 1. η προσβολή 2. η εξύβριση, η περιύβριση 3. η αισχρολογία 4. η βαριά κουβέντα
insultător-oare, insultători-oare Ι. επίθ. 1. προσβλητικός-ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό, εξυβριστικός-ή-ό, πειραχτικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. προσβλητικά, υβριστικά
insultător-oare, insultători-oare Ι. επίθ. 1. προσβλητικός-ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό, εξυβριστικός-ή-ό, πειραχτικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. προσβλητικά, υβριστικά
insuportabil-ă, insuportabili-e επίθ. αφόρητος, ανυπόφορος-η-ο, ανυπόφορος-η-ο 2. αβάσταχτος-η-ο 3. αβίωτος-η-ο, αβόλυντος-η-ο 4. δυσβάσταχτος-η-ο

insurecție, insurecții ουσ. θηλ. 1. η επανάσταση, η εξέγερση 2. η στασίαση, η ανταρσία, η αποστασία // (πολ.) ~ **armată** η ένοπλη εξέγερση

insurecțional-ă, insurecțional-e επιθ. 1. επαναστατικός-ή-ό 2. στασιαστικός-ή-ό, αντάρτικος-η-ο, αποστατικός-ή-ό

insurgent-ă, insurgenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. επαναστάτης-ισσα και -τρια (ο, η) 2. αντάρτης-ισσα (ο, η), στασιαστής-ίστρια (ο, η)

insurmontabil-ă, insurmontabili-e επιθ. ανυπέρβατος-η-ο, ανυπέρβλητος-η-ο

intabula, intabulez ρ. μετ. καταγράφω τα ακίνητα στο κτηματολόγιο

intabulare, intabulări ουσ. θηλ. η καταγραφή ακινήτων στο κτηματολόγιο

intabulat-ă, intabulați-te επιθ. καταγραμμένος-η-ο στο κτηματολόγιο, που έχει εγγραφεί στο κτηματολόγιο

intact-ă, intacti-te επιθ. 1. άθικτος-η-ο, ανέγγιχτος-η-ο 2. ακέραιος-η-ο, ανέπαφος-η-ο, αυτούσιος-α-ο

intangibil-ă, intangibili-e επιθ. ανέγγιχτος-η-ο

integra, integrez I. ρ. μετ. 1. ολοκληρώνω, ενώνω σε ενιαίο σώμα 2. ενσωματώνω 3. μαθ. κών ολοκλήρωση, προσπαθώ να βρω το ολοκλήρωμα II. ρ. μέσο 1. ολοκληρώνομαι 2. ενσωματώνομαι

integrabil-ă, integrabili-e επιθ. ολοκληρώσιμος-η-ο, που μπορεί να ολοκληρωθεί

integral-ă, integrali-e I. επιθ. 1. ολοκληρωτικός-ή-ό 2. συνολικός-ή-ό, ολόκληρος-η-ο, ακέραιος-η-ο, ολάκερος-η-ο 3. πλήρης-ης-ες, ολικός-ή-ό, ολοσχερής-ής-ές // **calcul** ~ ο ολοκληρωτικός λογισμός (η γενική μελέτη των συναρτήσεων) // **ecuație** ~ă ο ολοκληρωτική εξίσωση // **făină** ~ă το ολικό αλεύρι // **pâine** ~ă το ψωμί ολικής άλεσης II. ουσ. θηλ. (μαθ.) το ολοκλήρωμα III. επίρ. ολοσχερώς, εξ ολοκλήρου

integrantă, integrante επιθ. συστατικός-ή-ό // **parte** ~ το συστατικό μέρος

integrare, integrări ουσ. θηλ. 1. η ενσωμάτωση 2. (μαθ.) ο υπολογισμός ολοκληρώματος // ~ **a producției** η ολοκλήρωση της παραγωγής

integrat-ă, integrați-te επιθ. ολοκληρωμένος-η-ο, ενσωματωμένος-η-ο

integrator-oare, integratori-oare I. επιθ. ολοκληρωτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο ολοκληρωτής (λογιστική μηχανή ολοκληρωμάτων)

integrate ουσ. θηλ. 1. η ακεραιότητα 2. η τιμιότητα, η ευθύτητα // ~ **morală** η ηθική ακεραιότητα, η αδιαφορία // ~ **teritorială** η εδαφική ακεραιότητα

intenție, intenții I. ουσ. θηλ. 1. ακεραία-η-ο 2. αδιαφορία-η-ο 3. ακραϊνής-ής-ές, ευθύς-εΐα-ύ, τίμιος-ια-ιο 4. αδέκαστος-η-ο, αδωροδόκτος-η-ο // **om** ~ ο ακραϊνής άνθρωπος

integument, integumente ουσ. ουδ. (βιολ.) το περικάλυμμα του ωαρίου

intelect, intelecte ουσ. ουδ. 1. η διάνοηση, ο νους, η νόηση 2. η ευφυΐα

intelectual-ă, intelectual-e I. επιθ. διανοητικός-ή-ό // **muncă** ~ă η διανοητική εργασία II. επίρ. διανοητικά III. ουσ. αρσ. και θηλ. διανοούμενος-η (ο, η), διανοητής-ήτρια (ο, η)

intelectualicește επίρ. διανοητικά, νοερά

intelectualism ουσ. ουδ. ο διανοητικισμός

intelectualitate, intelectualități ουσ. θηλ. η διάνοηση, οι διανοούμενοι, η ντελικγκέντσια // ~ **a**

care a ieșit din popor η διάνοηση που βγήκε απ' το λαό

inteligent-ă, inteligenți-te επιθ. 1. νοήμων-ων-ον, ευφυής-ής-ές 2. έξυπνος-η-ο, μυαλωμένος-η-ο 3. συνετός-ή-ό, γνωστικός-ή-ό, λογικός-ή-ό // **în mod** ~ κατά νοήμονα τρόπο

inteligentă, inteligente ουσ. θηλ. 1. η διάνοια, ο νους 2. η διάνοηση, η νόηση 3. η νοημοσύνη, η ευφυΐα, η εξυπνάδα

inteligibil-ă, inteligibili-e επιθ. 1. νοητός-ή-ό, ευνόητος, ευκατανόητος-η-ο 2. κατανοητός-ή-ό

intemperat-ă, intemperați-te επιθ. ατίθασος-η-ο, ακράτητος-η-ο, ασυγκράτητος-η-ο

intemperie, intemperii ουσ. θηλ. η κακοκαιρία

intempestiv-ă, intempestivi-e I. επιθ. 1. παράκαιρος-η-ο 2. πάρωρος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο II. επίρ. 1. παράκαιρα, πάρωρα 2. άτοπα, ασυνήθιστα 3. απροσδόκητα, αναπάντεχα

intendent-ă, intențenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. επιμελητής-τρια (ο, η), οικονόμος (ο, η), επιστάτης-ισσα (ο, η), φροντιστής (ο)

intendență, intențente ουσ. θηλ. (στρατ.) η επιμελητεία

intens-ă, intensi-se I. επιθ. 1. έντονος-η-ο 2. δυνατός-ή-ό, σφοδρός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό II. επίρ. 1. έντονα 2. δυνατά, ισχυρώς, σφοδρώς

intensifică, intensific I. ρ. μετ. 1. εντείνω, ενισχύω 2. ισχυροποιώ, εντατικοποιώ 3. επιτείνω (σχέσεις) // **a ~ atenția** εντείνω τη προσοχή // **a ~ vocea** εντείνω τη φωνή II. ρ. μέσο. 1. εντείνομαι 2. εντατικοποιούμαι, ενδυναμώνω, ενισχύομαι, δυναμώνω

intensificare, intensificări ουσ. θηλ. 1. η επίταση, η εντατικοποίηση, η ενίσχυση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση

intensitate, intensități ουσ. θηλ. (φυσ.) 1. η ένταση, η εντατικότητα, η επίταση 2. το δυνάμωμα // ~ **a muncii** η ένταση της εργασίας // ~ **a sunetului** η ένταση ήχου // ~ **a curentului electric** η ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος // **grad de** ~ ο βαθμός εντάσεως

intensiv-ă, intensivi-e I. επιθ. εντατικός-ή-ό // **agricultură** ~ă η εντατική γεωργία // **cursuri** ~e τα εντατικά μαθήματα II. επίρ. εντατικά

intenta, intentez ρ. μετ. (νομ.) 1. ενάγω 2. κινώ δίκη, μηνύω, εγκαλώ σε δικαστήριο // **a ~ un proces** κινώ αγωγή, κάνω μήνυση, καλώ κάποιον στο δικαστήριο

intentare, intentări ουσ. θηλ. η μήνυση στο δικαστήριο, η κίνηση δίκης στο δικαστήριο

intenție, intenții I. ουσ. θηλ. 1. η πρόθεση, η προαίρεση 2. ο σκοπός, η διάθεση, η βλέψη // **intenții pașnice** οι ειρηνικές διαθέσεις // **a avea intenția să...** έχω την πρόθεση να..., έχω κατά νου..., προτίθεμαι // **a avea intenții serioase** έχω σοβαρές προθέσεις // **a face cuiva proces de intenții** αποδίδω σε κάποιον προθέσεις που δεν τις έχει II. επίρ. έκφρ. // **cu** ~ σκόπιμα, επίτηδες, από σκοπού // **cu cele mai bune intenții** με τις καλύτερες προθέσεις // **fără** ~ χωρίς σκοπό, άσκοπα III. συνδ. έκφρ. **cu intenția de a...** με πρόθεση να...

intenționa, intenționez ρ. μετ. 1. προτίθεμαι, έχω κατά νου 2. σκοπεύω 3. σχεδιάζω 4. σκέφτομαι, έχω την επιθυμία να κάνω κάτι, λογαριάζω, κάνω με προαίρεση

intentional-ă, intențional-i *επιθ.* προαιρετικός-ή-ό // **elementul** ~ το προαιρετικό στοιχείο
intentionat-ă, intenționați-te *l. επιθ.* 1. σκόπιμος-η-ο, εκ προθέσεως // **bine** ~ καλοπροαίρετος-η-ο // **rău** ~ κακόβουλος-η-ο // **motive** -e οι λόγοι σκοπιμότητας *ll. επιρ.* 1. σκόπιμα, από σκοπού 2. εξεπτηδές, επίτηδες, εσκεμμένα
inter, interî *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο μεσαίος παίκτης στο ποδόσφαιρο στην επιθετική γραμμή της ομάδας, ο μέσος επιθετικός
interacțiune, interacțiuni *ουσ. θηλ.* η αλληλενέργεια, η αλληλεπίδραση, η αμοιβαία ενέργεια
interaliat-ă, interaliați-te *επιθ.* διασυμμαχικός-ή-ό // **comisia -ă de control** η διασυμμαχική ελεγκτική επιτροπή
interastral-ă, interastrali-e *επιθ.* διαστρικός-ή-ό, ανάμεσα στ' άστρα
interbelic-ă, interbelici-ce *επιθ.* μεσοπολεμικός-ή-ό // **perioada -ă** στο μεσοπόλεμο, στη μεσοπολεμική περίοδο
intercala, intercalez *l. ρ. μετ.* 1. παρεμβάλλω, παρεισάγω 2. παρενθέτω // **am -t căteva cuvinte în text** έχω παρεμβάλει μερικές λέξεις στο κείμενο // **am -t o pauză** παρενέβαλα μια ανάπαυλα, μια μικρή διακοπή (ένα διάλειμμα) *ll. ρ. μέσο* 1. παρεμβάλλωμαι 2. επεμβαίνω
intercalat-ă, intercalari-e *επιθ.* παρεμβλητικός-ή-ό // **cultură -ă** η παρεμβλητική καλλιέργεια
intercalare, intercalări *ουσ. θηλ.* η παρεμβολή, η παρεισαγωγή
intercalat-ă, intercalati-te *επιθ.* παρεμβλημένος-η-ο, παρεισαγμένος-η-ο
intercalație, intercalații *ουσ. θηλ.* 1. η παρεμβολή, η παρεισαγωγή 2. η προσθήκη
intercepta, interceptez *ρ. μετ.* 1. συγκρατώ, πιάνω 2. (με αεροπλάνο) ανακόπτω 3. (για τηλεφωνήματα) υποκλέπτω 4. ελέγχω την αλληλογραφία μεταξύ προσώπων
interceptare, interceptări *ουσ. θηλ.* 1. η συγκράτηση, το πιάσιμο 2. η ανακοπή, η παρεμπόδιση 3. η υποκλοπή 4. ο έλεγχος της αλληλογραφίας μεταξύ προσώπων // **interceptarea telefoanelor** η υποκλοπή τηλεφωνημάτων
interceptat-ă, interceptați-te *επιθ.* 1. συγκρατημένος-η-ο, πιασμένος-η-ο 2. ανακεκομμένος-η-ο 3. υποκλεμμένος (τηλέφωνο) 4. ελεγμένος-η-ο (αλληλογραφία) 5. παρεμποδισμένος-η-ο
intercepție, interceptii *ουσ. θηλ.* 1. το πιάσιμο 2. η παρεμπόδιση 3. η αναχαίτιση, η άμυνα (στο ποδόσφαιρο) // *αθλ. joc de* ~ παιχνίδι απόκρουσης (άμυνας)
interconecta, interconectez *ρ. μετ.* αλληλοσυνδέω
interconectare, interconectări *ουσ. θηλ.* 1. η αλληλοσύνδεση 2. η αλληλοσυνάφεια
interconexiune, interconexiuni *ουσ. θηλ.* η αλληλοσύνδεση, η αλληλοσυνάφεια
intercontinental-ă, intercontinental-i *επιθ.* διηπειρωτικός-ή-ό // **rachetă -ă** ο διηπειρωτικός πύραυλος
intercostal-ă, intercostali-e *επιθ.* μεσοπλευρικός-α-ο // **durere -ă** ο πλευρόπονος
interdepartamental-ă, interdepartamentali-e *επιθ.* διυπουργικός-ή-ό

interdependent-ă, interdependenți-te *επιθ.* αλληλοεξάρτητος-η-ο
interdependență *ουσ. θηλ.* 1. η αλληλοεξάρτηση, η αμοιβαία εξάρτηση 2. το αλληλένδετο
interdicție, interdicții *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απαγόρευση 2. η απαγορευτική δικαστική απόφαση // **pus sub** ~ τεθείς υπό απαγόρευση
interdigital-ă, interdigital-i *επιθ.* μεσοδακτυλικός-ή-ό
interes, interese *ουσ. ουδ.* 1. το συμφέρον, το ενδιαφέρον 2. η μέριμνα, η φροντίδα // ~ **comun** το κοινό συμφέρον // ~ **general** το γενικό συμφέρον // ~ **particular** η ιδιοτέλεια // ~ **personal** το ατομικό συμφέρον // ~ **vital** το ζωτικό συμφέρον // ~ **e opuse** τα ενάντια συμφέροντα // **a-și da -ul** φροντίζω, μεριμνών, ενδιαferομαι για κάτι, έχω συμφέρον // **a-și face -ele** ικανοποιώ τα συμφέροντά μου, απασχολούμαι για τα συμφέροντά μου // **a manifesta** ~ εκδηλώνω συμφέρον // **a purta cuiva** ~ έχω φροντίδα για κάποιον // (νομ.) **daune** -e οι αποζημιώσεις (για τη ζημία που έγινε) // **este în -ul tău** είναι για δικό σου συμφέρον
interesa, interesez *l. ρ. μετ.* ενδιαferώ, συμφέρω // **ce te interesează?** τι σε ενδιαferεί; // **nu-l interesează decât propriul său eu** δεν τον ενδιαferει παρά το εγώ του *ll. ρ. μέσο* 1. ενδιαferομαι 2. με μέλει, φροντίζω για κάτι // **interesează** συμφέρει (είναι ωφέλιμο) // **a se -de cineva** ενδιαferομαι για κάποιον // **nu interesează** δε συμφέρει (δεν ωφέλει)
interesant-ă, interesanți-te *l. επιθ.* 1. ενδιαferων-ουσα-ον 2. αξιοπρόσεχτος-η-ο 3. αξιόλογος-η-ο, σπουδαίος-αία-αίο // **istorie -ă** η ενδιαferουσα ιστορία *ll. επιρ.* με ενδιαferόν, αξιοπρόσεχτα, αξιόλογα, σπουδαία
interesare, interesări *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση ενδιαferόντος 2. η φροντίδα για κάτι
interesat-ă, interesați-te *επιθ.* 1. ενδιαferόμενος-η-ο 2. συμφεροντολόγος-ος-ο 3. ιδιοτελής-ής-ές
interfera pers. 3 interferează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* συμμειγνύεται, αναμειγνύεται, προστίθεται, διασταυρώνεται
interferență, interferențe *ουσ. θηλ.* η σύμμειξη, η ανάμειξη, το ανακάτωμα, η διασταύρωση, το σμίξιμο
interferon *ουσ. αρσ.* η ιντερφερόνη
interfluvii, interfluvii *ουσ. ουδ.* το μεσοποτάμιο
interfolia pers. 3 interfoliază *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παρεμβάλλω άστρα αλλά ανάμεσα στις τυπωμένες σελίδες ενός βιβλίου
interimar-ă, interimari-e *επιθ.* προσωρινός-ή-ό
interimat, interimate *ουσ. ουδ.* η προσωρινότητα
interior-oară, interiori-oare *l. επιθ.* εσωτερικός-ή-ό // **comerț** ~ το εσωτερικό εμπόριο *ll. επιρ. έκφ.* // **din interior** από μέσα, εσωθεν, ένδοθεν // **în interior** εντός, μέσα, στο εσωτερικό *ll. ουσ. ουδ.* 1. το εσωτερικό, η εσωτερική όψη 2. *μτφ.* η υποκειμενικότητα // **în -ul țării** στο εσωτερικό της χώρας
interjecție, interjecții *ουσ. θηλ. (γραμμα.)* το επιφώνημα
interjudeean-ă, interjudeeni-e *επιθ.* διανομαρχικός-ή-ό

interlocutor-oare, interlocutori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. συνομιλητής-ήτρια (ο, η)
interlop-ă, interlopi-e επίθ. λαθραίος-α-ο // **lume -ă** ο κόσμος της αληταρίας, ο υπόκοσμος, οι άνθρωποι που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας
interludiu, interludii ουσ. ουδ. (μουσ.) το διάμεσο, το ενδιάμεσο ανάκρουσμα
intermedia, intermedi-e ρ. μετ. 1. μεσολαβώ 2. παρεμβαίνω 3. μεσιτεύω // **a ~ într-o operațiune de schimb** μεσολαβώ σε μια επιχείρηση ανταλλαγής
intermediar-ă, intermediari-e Ι. επίθ. 1. ενδιάμεσος -η-ο, διάμεσος-η-ο 2. ο, η μεσάζων-ον ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μεσολαβητής-ήτρια (ο, η) 2. μεσάζων-ουσα (ο, η) 3. μεσίτης-ίτρια (ο, η)
intermediere, intermediieri ουσ. θηλ. η μεσολάβηση, η παρέμβαση
intermediu, intermedii Ι. ουσ. ουδ. 1. η μεσολάβηση, η παρέμβαση, η μεσιτεία 2. το ιντερμέδιο, το ενδιάμεσο επεισόδιο σε θέατρο ΙΙ. προθ. έκφρ. **prin intermediul d-lui (d-nei)**... μέσω του (της) κυρίου (κυρίας)..
intermezzo ουσ. ουδ. το ιντερμέτζο, το ενδιάμεσο επεισόδιο σε θέατρο
interminabil-ă, interminabili-e επίθ. 1. ατέλειωτος -η-ο, ατελεύτητος-η-ο, ατέρμονος-η-ο 2. απέραντος-η-ο, άληκτος-η-ο // **război** ~ ο άληκτος πόλεμος
interministerial-ă, interministeriali-e επίθ. διυπουργικός-ή-ό, ανάμεσα σε περισσότερα υπουργεία
intermitent-ă, intermitenți-te επίθ. 1. διαλείπων-ουσα -ον, διακεκομμένος-η-ο 2. περιοδικός-ή-ό
intermitență, intermitențe Ι. επίθ. 1. η διάλειψη 2. η διακοπή, το διάλειμμα ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu ~ εκ** διαλειμμάτων, κατά διαστήματα
intern-ă, interni-e Ι. επίθ. 1. εσωτερικός-ή-ό // **boli -e** οι εσωτερικές ασθένειες // **coridor** ~ ο εσωτερικός διάδρομος // **hemoragie -ă** η εσωτερική αιμορραγία // **ministru de -e** ο υπουργός εσωτερικών // **problemă -ă** το εσωτερικό πρόβλημα // **treburile -e** τα εσωτερικά // **unghiuri -e** οι εσωτερικές γωνίες ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de uz ~** για εσωτερική χρήση (φάρμακα ή έντυπα φυλλάδια) ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. οικότροφος (ο, η) - εσωτερικός-ή (ο, η)
interna, internez Ι. ρ. μετ. 1. κάνω εισαγωγή αρρώστου σε νοσοκομείο 2. κλείνω κάποιον στη φυλακή, φυλακίζω 3. κλείνω μέσα (σε στρατόπεδο, κ.λ.π.) ΙΙ. ρ. μέσο 1. εισάγομαι σε νοσοκομείο για νοσηλεία // **s-a internat pentru operație la spital** εισήχθη σε νοσοκομείο για χειρουργική
internare, internări ουσ. θηλ. 1. η είσοδος σε νοσοκομείο αρρώστου 2. η εισαγωγή σε φυλακή ή σε άλλο κλειστό μέρος
internat-ă, internați-te ουσ. αρσ. και θηλ. εισηγμένος-η (ο, η) (σε νοσοκομείο ή σε άλλο κλειστό μέρος)
internat, internate ουσ. ουδ. 1. το οικότροφείο 2. το σχολείο με εσωτερικούς μαθητές
internațional-ă, internaționali-e Ι. επίθ. διεθνής-ής -ές // **activitatea -ă** η διεθνής δράση // **actualitatea -ă** η διεθνής επικαιρότητα // **congres -o** το διεθνές συνέδριο // **drept** ~ το διεθνές δίκαιο // **comerț** ~ το διεθνές εμπόριο // **limbă -ă** η διεθνής γλώσσα

Internaționala ουσ. θηλ. (πολ.) η Διεθνής (οργάνωση με σοσιαλιστικές ή κομμουνιστικές επιδιώξεις)
internationalism ουσ. ουδ. (πολ.) ο διεθνισμός (το γενικό υπερεθνικό συμφέρον είναι υπεράνω των διαφορών εθνικών συμφερόντων) // ~ **proletar** ο προλεταριακός διεθνισμός
internaționalist-ă, internaționaliști-ste Ι. επίθ. διεθνιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. διεθνιστής -ίστρια (ο, η)
Internet ουσ. ουδ. το Ιντερνέτ και το Ιντερνετ
internist-ă, interniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) παθολόγος (ο, η) // **medic** ~ ο γιατρός παθολόγος
interoceanic-ă, interoceanici-ce επίθ. μεσωκεάνιος -ια-ιο
interoga, interoghez ρ. μετ. 1. ερωτώ 2. εξετάζω, ανακρίνω // **a ~ martorii** ανακρίνω τους μάρτυρες (τους ερωτώ με λεπτομέρεια)
interogare, interogări ουσ. θηλ. 1. η ερώτηση, το ερώτημα, η εξέταση 2. η ανάκριση // ~ **a martorilor** η εξέταση των μαρτύρων
interogativ-ă, interogativi-e Ι. επίθ. ερωτηματικός -ή-ό ΙΙ. επίρ. ερωτηματικά
interogatoriu, interogatorii ουσ. ουδ. το ερωτηματολόγιο, η ανάκριση
interparlamentar-ă, interparlamentari-e επίθ. (πολ.) διακοινοβουλευτικός-ή-ό
interpela, interpelez ρ. μετ. επερωτώ, κάνω επερώτηση στη βουλή
interpelare, interpelări ουσ. θηλ. η επερώτηση
interpelator-oare, interpelatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. επερωτών-ούσα (ο, η)
interpenetrație, interpenetrații ουσ. θηλ. η αλληλοδιείσδυση
interplanetar-ă, interplanetari-e επίθ. διαπλανητικός-ή-ό // **zbor** ~ η διαπλανητική πτήση
Interpol ουσ. ουδ. η Ιντερπόλ (Διεθνής Επιτροπή Δίωξης Εγκληματιών)
interpola, interpolez ρ. μετ. 1. παρεμβάλλω 2. (μαθ.) κάνω παρεμβολή (βάζω κάτι ανάμεσα σε δύο πράγματα)
interpolare, interpolări ουσ. θηλ. η παρεμβολή
interpolat-ă, interpolați-te επίθ. παρεμβλημένος -η-ο
interpolator-oare, interpolatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. παρεμβάλλων-ουσα (ο, η)
interpret-ă, interpreți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. διερμηνέας (ο, η), δραγουμάνος (ο, η) 2. εξηγητής -ήτρια (ο, η), ερμηνευτής-εύτρια (ο, η), διερμηνευτής-εύτρια (ο, η)
interpreta, interpretez ρ. μετ. 1. ερμηνεύω 2. διερμηνεύω 3. εξηγώ, σχολιάζω 4. υποδύομαι, υποκρίνομαι, παίζω ρόλο // **a ~ greșit** παρεξηγώ, παρερμηνεύω, δίνω λαθεμένη εξήγηση // **n-ar trebui să interpretați aceasta astfel!** δεν θα έπρεπε να το ερμηνεύσετε έτσι!
interpretabil-ă, interpretabili-e επίθ. ερμηνευτικός -ή-ό, διερμηνευτικός-ή-ό
interpretare, interpretări ουσ. θηλ. 1. η ερμηνεία 2. η εκδοχή 3. η διερμηνεία, η διερμηνεία 4. μουσ. η εκτέλεση μουσικού έργου // ~ **a unei simfonii** η εκτέλεση συμφωνίας // ~ **greșită** η παρεξηγηση, η λαθεμένη εξήγηση
interpretativ-ă, interpretativi-e επίθ. ερμηνευτικός -ή-ό // **arta** -ă η ερμηνευτική τέχνη

interpune, interpun *l. p. μετ.* 1. παρεμβάλλω 2. παρεισάγω 3. μεσολαβώ, μεσιτεύω 4. παρενθέτω *ll. p. μέσο* μεσολαβώ, παρεμβαίνω, επεμβαίνω
interpunere, interpuneri *ουσ. θηλ.* 1. η παρεμβολή 2. η παρεισαγωγή 2. η μεσολάβηση, η μεσιτεία
interpūs-a, interpūsī-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεσίτης -τρια (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η), παρείσρακτος-η (ο, η)
interschimbabil-ă, interschimbabili-e *επίθ.* ανταλλάξιμος-η-ο
intersecta, intersectez *l. p. μετ.* διατέμνω, διασταυρώνω // (γεωμ.) **dreapta care intersectează două paralele** η ευθεία που διατέμνει δύο παράλληλες γραμμές *ll. p. μέσο* διατέμνομαι, διασταυρώνομαι
intersecție, intersecții *ουσ. θηλ.* 1. η διατομή 2. η διασταύρωση 3. (μαθ.) η τομή, το σύνολο κοινών σημείων σε δύο πλήρη
interstatal-ă, interstatali-e *επίθ.* διακρατικός-ή-ό
interstițial-ă, interstițiali-e *επίθ.* ανάμεσα σε διάκενα, σε ενδιάμεσο κενό
interstițiu, interstiții *ουσ. ουδ.* 1. το διάκενο· το ενδιάμεσο κενό ο αδειανός χώρος 2. το διάλειμμα χρόνου
interșcolar-ă, interșcolari-e *επίθ.* διασχολικός-ή-ό
intertropical-ă, intertropicali-e *επίθ.* διατροπικός-ή-ό
interurban-ă, interurbani-e *επίθ.* υπεραστικός-ή-ό // **convorbire -ă** η υπεραστική συνδιάλεξη
interval, intervale *ουσ. ουδ.* 1. το διάστημα 2. το διάλειμμα 3. το διάμεσο 4. το περιθώριο // **de timp** το χρονικό διάστημα
interveni, interven *p. αμ.* 1. μεσολαβώ 2. μεσάζω 3. επέρχομαι // **a ~ o schimbare** επέρχεται μια αλλαγή // **a ~o pentru cineva** επεμβαίνω για κάποιον
intervenție, intervenții *ουσ. θηλ.* 1. η επέμβαση, η μεσολάβηση, η παρέμβαση // (ιατρ.) **~ chirurgicală** η χειρουργική επέμβαση, η εγχείρηση // **~ la discuție** η επέμβαση στη συζήτηση // **~ oportună** η έγκαιρη επέμβαση
intervenționism *ουσ. ουδ.* ο παρεμβατισμός, ο επεμβατισμός, ο επεμβασισμός
intervenționist-ă, intervenționiști-ste *l. επίθ.* παρεμβατιστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* επεμβατικός-ή-ό (ο)
invertiți, intervertesc *p. μετ.* 1. αναστρέφω 2. ανατρέπω, αναποδογυρίζω, μετακινώ
invertire, intervertiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναστροφή, η ανατροπή, το αναποδογύρισμα 2. η τροπή, η μετακίνηση 3. η αλλαγή θέσης σε κάποια σειρά πραγμάτων
intervieva, intervievez *p. μετ.* παίρνω συνέντευξη σε κάποιον
interviu, interviuri *ουσ. ουδ.* η συνέντευξη
intervocalic-ă, intervocalici-ce *επίθ.* διαφωνητικός-ή-ό, ανάμεσα σε δύο φωνήεντα
interzice, interzic *p. μετ.* 1. απαγορεύω 2. εμποδίζω 3. δεν επιτρέπω να γίνει κάτι 4. στερώ, αφαιρώ τα δικαιώματα διαχείρισης σε κάποιον
interzicere, interziceri *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απαγόρευση, το εμπόδιο 2. η παύση, το σταμάτημα
interzis-ă, interzisi-se *l. επίθ.* απαγορευμένος-η-ο // **este ~** απαγορεύεται // **staționarea -ă** απαγορεύεται η στάθμευση *ll. (νομ.) ουσ. αρσ. ο*

απαγορευμένος, ο στερημένος των δικαιωμάτων διαχείρισης της περιουσίας του με δικαστική απόφαση
interzonal-ă, interzonalī-e *επίθ.* διαζωνικός-ή-ό, ανάμεσα σε δύο ζώνες, σε δύο εδαφικές περιοχές
intestin, intestine *ουσ. ουδ.* (ανατ.) το έντερο, το άντερο, τα άντερα, τα εντόσθια
intestin-ă, intestini-e *επίθ.* 1. εσωτερικός-ή-ό 2. εντερικός-ή-ό // **frământări -e** οι εσωτερικές ζυμώσεις
intestinal-ă, intestinali-e *επίθ.* εντερικός-ή-ό // **boli -e** οι εντερικές αρρώστιες, τα εντερικά // **viermi -i** τα εντερικά σκουλήκια, οι έλμινθες, οι λεβίθες
intim-ă, intimi-e *l. επίθ.* 1. ενδόμυχος-η-ο, στενός-ή-ό, οικειός-α-ο 2. ενδιάθετος-η-ο 3. εγκάρδιος-α-ο // **cerc ~** ο στενός κύκλος // **gând ~** η ενδόμυχη σκέψη // **prieten ~** ο στενός, ο εγκάρδιος φίλος *ll. επίρ.* ενδόμυχα, ενδιάθετα, εγκάρδια, στενά, βαθώς
intima, intimez *p. μετ. (νομ.)* ενάγω, κάνω αγωγή στο δικαστήριο, εγκαλώ, καλώ ενώπιον του δικαστηρίου
intimat-ă, intimati-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* 1. διάδικος (ο, η) 2. η πλευρά σε μια δικαστική υπόθεση
intimida, intimidez *l. p. μετ.* εκφοβίζω, φοβερίζω *ll. p. μέσο* 12. φοβάμαι 2. σκιάζωμαι 3. δειλιάζω
intimidare, intimidări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, η φοβέρα 2. το δειλισμα
intimidat-ă, intimidati-te *επίθ.* 1. φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. δειλιασμένος-η-ο // **nu te lăsa intimidat** να μη δειλιάζεις
intimitate, intimități *ουσ. θηλ.* 1. η στενή σχέση 2. η στενή φίλια 3. η οικειότητα 4. η στενότητα σχέσεων
intitula, intitulez *l. p. μετ.* 1. τιτλοφορώ 2. βάζω τίτλο σ' ένα σύγγραμμά *ll. p. μέσο* 1. τιτλοφορούμαι 2. ονομάζομαι
intitulare, intitulari *ουσ. θηλ.* η τιτλοφόρηση
intitulat-ă, intitulați-e *επίθ.* 1. τιτλοφορημένος-η-ο 2. ονομασμένος-η-ο
intolerabil-ă, intolerabili-e *επίθ.* 1. αφόρητος-η-ο, ανυπόφορος-η-ο 2. απαράδεκτος-η-ο 3. μη ανεχτός-ή-ό
intolerant-ă, intoleranți-te *επίθ.* 1. μη ανεκτικός-ή-ό 2. ανεπιεικής-ής-ές 3. μισαλλόδοξος-η-ο 4. αυστηρός-ή-ό
intoleranță, intoleranțe *ουσ. θηλ.* 1. η μη ανεκτικότητα 2. η ανεπιείκεια 3. η μισαλλοδοξία 4. η αυστηρότητα
intonare, intonez *p. μετ.* 1. απαγγέλλω, εκφωνώ με τέχνη, τονίζω 2. μουσ. ανακρούω 3. παίζω μουσικό κομμάτι, τραγουδώ, παιανίζω
intonare, intonări *ουσ. θηλ.* 1. (μουσ.) η ανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού 2. ο τονισμός // **~ a imnulul național** η ανάκρουση του εθνικού ύμνου
intonație, intonații *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η ανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού 2. ο τονισμός, η απαγγελία
intoxica, intoxic *l. p. μετ.* δηλητηριάζω, φαρμακώνω *ll. p. μέσο* 1. δηλητηριάζομαι, παίρνω δηλητήριο 2. παίρνω τοξικές ουσίες 3. φαρμακώνομαι
intoxicare, intoxicări *ουσ. θηλ.* 1. η δηλητηρίαση 2. η τοξίνωση 3. ο εμποτισμός με δηλητήριο 4. το φαρμάκωμα

intoxicație, intoxicații ουσ. θηλ. 1. η τοξίνωση, η δηλητηρίαση 2. το φάρμακωμα 3. μτφ. η μετάδοση επιβλαβών ιδεών, η ηθική ή πνευματική βλάβη
intra, intru ρ. αμ. 1. μπαίνω, εισέρχομαι 2. εισδύω, εισχωρώ 3. εισέχω 4. μπάζω, μαζεύω (υφάσματα) // **intră!** εμπρός! // **a ~ la spălat** μπαίνω στο πλύσιμο // **a ~ la spital** μπαίνω στο νοσοκομείο (για θεραπεία) // **a ~ în amănunte** μπαίνω σε λεπτομέρειες // **a ~ în horă** μπαίνω στο χορό // **a ~ în pământ de rușine** ντρέπομαι πολύ // **a ~ în război** βγαίνω σε πόλεμο // **a ~ în serviciu** είμαι της υπηρεσίας, φυλάω // **a ~ în stăpânirea cuiva** περιέρχομαι στην ιδιοκτησία κάποιου // **a ~ într-o încurcătură** μπαίνω σε κάποιο μπερδεμα // **a ~ în vigoare** τίθενται σε ισχύ, έχω κύρος, νομική ισχύ // **a ~ în vorbă cu cineva** πιάνω κουβέντα με κάποιον // **parcă a -t în pământ** εξαφανίστηκε // **a-i ~ în sânge** του μπαίνει στο αίμα, του γίνεται κάτι συνήθεια // **a-i ~ cuiva în voie** κάνω τα γούστα σε κάποιον, του προξενώ ευχαρίστηση // **a-i ~ cuiva pe sub piele** κερδίζω την εύνοια κάποιου // **pe aici se intră** απ' εδώ η είσοδος // **vă rog, intrați** παρακαλώ, ορίστε!
intraatomic-ă, intraatomici-ce επίθ. ενδοατομικός-ή-ό
intracarpatic-ă, intracarpatici-ce επίθ. ενδοκαρπιακός-ή-ό
intracelular-ă, intracelulari-e επίθ. μεσοκυττάριος-α-ο
intraductibil-ă, intraductibili-e επίθ. 1. αμετάφραστος-η-ο 2. ανεπμήνευτος-η-ο, ανεξήγητος-η-ο
intramolecular-ă, intramoleculari-e επίθ. ενδομοριακός-ή-ό
intramontan-ă, intramontani-e επίθ. ενδορεινός-ή-ό
intramuscular-ă, intramusculari-e επίθ. ενδομυϊκός-ή-ό
intransigent-ă, intransigenți-te επίθ. αδιάλλακτος-η-ο, ανένδοτος-η-ο, άκαμπτος-η-ο
intransigență ουσ. θηλ. 1. η αδιαλλαξία, η ακαμψία // ~ **religioasă** η θρησκευτική αδιαλλαξία
intransitiv-ă, intransitivi-e ι. επίθ. (γρμμ.) αμετάβατος-η-ο II. ουσ. ουδ. (γρμμ.) verb ~ το αμετάβατο ρήμα
intransitivitate ουσ. θηλ. το αμετάβατο
intrarahidian-ă, intrarahidieni-e επίθ. ενδοραχιαίος-α-ο // **lichid** ~ το νωτιαίο ενδοραχιαίο υγρό
intrare, intrări ουσ. θηλ. 1. η είσοδος 2. το μπάσιμο, η εισαγωγή 3. η εισδοχή // ~ **pe autostradă** η είσοδος στον αυτοκινητόδρομο // ~ **a în vigoare** η θέση σε ισχύ // ~ **a liberă** η ελεύθερα είσοδος // **înregistrarea la intrări** η πρωτοκόλληση στα εισερχόμενα (έγγραφα) // **la -a în atmosfera terestră** η είσοδος μέσα στη γήινη ατμόσφαιρα
intrat ουσ. ουδ. το έμπα, η είσοδος, η μπασιά
intrauterin-ă, intrauterini-e επίθ. ενδομήτριος-α-ο
intravenoasă, intravenoși-oase επίθ. ενδοφλεβίος-ια-ο, ενδοφλεβικός-ή-ό
intravilan, intravilane ουσ. ουδ. η εδαφική ζώνη γύρω από την πόλη
întrând, întrânduri ουσ. ουδ. η εσοχή, η είσοδος, το μπάσιμο
intrepid-ă, intrepizi-de επίθ. 1. άφοβος-η-ο, απρόμητος-η-ο 2. τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο

intriga, intrig ι. ρ. αμ. ραδιουργώ, μηχανορραφώ II. ρ. μετ. 1. δολοπλοκώ, περιπλέκω 2. σκευωρώ
intrigant-ă, intriganți-te ι. επίθ. 1. ραδιούργος-α-ο, ο ιντριγκαδόρος 2. δολοπλόκος-ος-ον 3. καταχθόνιος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ραδιούργος-α (ο, η) 3. δολοπλόκος (ο, η)
intrigat-ă, intrigați-te επίθ. ανυπόμονος-η-ο (να μάθει κάτι που υποπίπτει)
intrigă, intrigi ουσ. θηλ. 1. η ραδιουργία, η ιντριγκα, η μηχανορραφία, η δολοπλοκία, η σκευωρία 2. η πλοκή, η ιντριγκα δράματος // **a țese intrigi** σκευωρώ, μηχανορραφώ, τεχνάζομαι κάτι κακό σε βάρος κάποιου
intrinsec-ă, intrinseci-ce επίθ. 1. μύχιος-α-ο 2. εμπράγματος-η-ο // **valoare** -ă η εμπράγματη αξία
introduce, introduc ι. ρ. μετ. 1. εισάγω, μπάζω 2. εμβάλλω 3. καθιερώνω // **a ~ o nouă metodă** εισάγω νέα μέθοδο // **în momentul în care introduceam pe cititor în temă, s-a întâmplat ceva neobișnuit** τη στιγμή που εισαγάγαμε τον αναγνώστη στο θέμα, συνέβη κάτι το ασυνήθιστο II. ρ. μέσο 1. εισέρχομαι, εισχωρώ, μπαίνω, εισάγομαι 2. χώνομαι 3. καθιερώνομαι
introduce, introduce ουσ. θηλ. 1. η εισαγωγή 2. η εισδοχή 3. ο πρόλογος 4. το προοίμιο // ~ **de date în computer** η εισαγωγή των δεδομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή // ~ **de noi metode** η εισαγωγή νέων μεθόδων
introdactiv-ă, introdactivi-e επίθ. 1. εισαγωγικός-ή-ό 2. εισιτήριος-α-ο // **cuvânt** ~ ο εισαγωγικός λόγος, ο εισιτήριος λόγος
introduș-ă, introduși-se επίθ. 1. εισαγμένος-η-ο, μπασμένος-η-ο 2. εξασκημένος-η-ο, έμπειρος-η-ο
introspectiv-ă, introspectivi-e επίθ. ενδοσκοπικός-ή-ό
introspectie, introspectii ουσ. θηλ. 1. η ενδοσκόπηση 2. η αυτοπαρητήρηση
introvertit-ă, introvertiți-te επίθ. εσωστρεφής-ής-ές
intrus-ă, intruși-se επίθ. 1. παρείσακτος-η-ο 2. απρόσκλητος-η-ο, ακάλεστος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. παρείσακτος-η (ο, η), αυτόκλητος-η (ο, η)
intruziune, intruziuni ουσ. θηλ. 1. η παρεισαγωγή 2. η παρεισδυσση
intui, intuiesc ρ. μετ. διαισθάνομαι
intuire, intui ουσ. θηλ. η διαίσθηση
intuitiv-ă, intuitivi-e επίθ. 1. εποπτικός-ή-ό 2. διαισθητικός-ή-ό // **material** ~ το εποπτικό υλικό // **metodă** -ă η εποπτική μέθοδος
intuiție, intuiții ουσ. θηλ. 1. η διαίσθηση 2. η εποπτεία
intuitionism ουσ. ουδ. ο διαισθητισμός, η διαισθησιαρχία
inuman-ă, inumani-e ι. επίθ. απάνθρωπος-η-ο, σκληρός-ή-ό II. επίρ. απάνθρωπα, σκληρά
inunda, inund ρ. μετ. 1. πλημμυρίζω, κατακλύζω 2. ξεχειλίζω // **o mulțime imensă ~ piața propriu zisă** ένα τεράστιο πλήθος κατέκλυζε την καθαυτό πλατεία
inundabil-ă, inundabili-e επίθ. που μπορεί να πάθει πλημμύρες, πλημμυριζόμενος-η-ο
inundare, inundări ουσ. θηλ. 1. το πλημμύρισμα, η πλημμύρα νερού 2. το ξεχειλίσμα νερού
inundat-ă, inundați-te επίθ. πλημμυρισμένος-η-ο
inundație, inundații ουσ. θηλ. 1. η πλημμύρα 2. η κάλυψη του εδάφους με νερά 3. ο κατακλυσμός

inutil-ă, inutili-e I. επιθ. 1. ανώφελος-η-ο, περιττός-ή-ό, άχρηστος-η-ο, αχρείαστος-η-ο 2. μάταιος-η-ο // **cadou** ~ το δώρο άδωρο II. επιρ. 1. ανώφελα, άχρηστα 2. μάταια

inutilitate ουσ. θηλ. 1. η ανωφέλεια, το ανωφελές 2. η άχρηστία, η ματαιότητα

inutilizabil-ă, inutilizabili-e επιθ. άχρηστος-η-ο, άχρησιμοποίητος-η-ο // **a face ceva** ~ άχρηστεύω, κάνω κάτι άρρηστο

invada, invadez ρ. μετ. 1. εισβάλλω, κάνω επιδρομή σε ξένη χώρα 2. εισορμώ 3. καταλαμβάνω
invadare, invadări ουσ. θηλ. 1. η εισβολή, η επιδρομή 2. η εχθρική έφοδος σε ξένη χώρα 3. η κατάληψη

invadator-oare, invadatori-oare I. επιθ. 1. επιδρομικός-ή-ό 2. κατακτητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. επιδρομέας (ο, η) 2. εισβολεύς (ο, η) 3. κατακτητής-ήτρια (ο, η)

invalid-ă, invalidi-de I. επιθ. 1. ανάπηρος-η-ο, σακάτικος-η-ο 2. απόμαχος-η-ο 3. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο // ~ **de război** ο ανάπηρος πολέμου II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανάπηρος-η (ο, η)-σακάτης-ισσα (ο, η)

invalida, invalidez ρ. μετ. (νομ.) 1. ακυρώνω 2. αναίρω 3. καταργώ

invalidare, invalidări ουσ. θηλ. 1. η ακύρωση 2. η αφαίρεση του νομικού κύρους 3. η κατάργηση
invaliditate, invalidități ουσ. θηλ. η αναπηρία, η ελαττωματικότητα, το κουσούρι

invariabil-ă, invariabili-e I. επιθ. 1. αμετάβλητος-η-ο, αμετάβλητος-η-ο, αμετάβλητος-η-ον 2. αναλλοίωτος-η-ο 3. (γρμμ.) άκλιτος-η-ο 4. αμετακίνητος-η-ο // **elemente** -e τα αμετάβλητα στοιχεία II. επιρ. αμετάβλητα, αναλλοίωτα

invariabilitate ουσ. θηλ. 1. η αμεταβλησία, η αμετακινήσις 2. η σταθερότητα

invariant, invarianti ουσ. αρσ. το αμετάβλητο, το απαράλλακτο

invazie, invazii ουσ. θηλ. 1. η επιδρομή, η εισβολή 2. η ξαφνική εμφάνιση αγριόχορτων ή βλαβερών εντόμων

inveciva, invecivez ρ. μετ. (λογ.) προσβάλλω, βρίζω, κακολογώ

invecivă, invecitive ουσ. θηλ. η προσβολή, η βρισιά, η κακολογία, η λοιδορία

inventă, inventez ρ. μετ. 1. εφευρίσκω, επινοώ, εξευρίσκω 2. σκαρώνω 3. μτφ. μεταχειρίζομαι δόλιο μέσο, βρίσκω τέχνασμα, τερτίπι για εξαπάτηση

inventar, inventare ουσ. αρσ. 1. η απογραφή 2. η καταγραφή // ~ **mori** το άψυχο υλικό, τα εργαλεία και οι μηχανές του νοικοκυριού // ~ **viu** η ζωντανή απογραφή, η έμπυχη περιουσία, τα ζωντανά, τα ζωντόβολα του νοικοκυριού

inventare, inventări ουσ. θηλ. 1. η εξεύρεση, η εφεύρεση, η επινόηση, το επινόημα 2. μτφ. το τέχνασμα, το τερτίπι

inventaria, inventariez ρ. μετ. 1. απογράφω 2. καταγράφω

inventariere, inventarieri ουσ. θηλ. 1. η απογραφή 2. η καταγραφή 3. η καταμέτρηση

inventar-oare, inventatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. εφευρέτης-έτρια (ο, η) 2. ευρεσιτέχνης (ο, η)

inventiv-ă, inventivi-e επιθ. 1. εφευρετικός-ή-ό. επινοητικός-ή-ό 2. ευρετικός-ή-ό

inventivitate, inventivități ουσ. θηλ. η εφευρετικότητα, η επινοητικότητα

inventii, invenții ουσ. θηλ. 1. η εφεύρεση 2. η επινόηση 3. η εύρεση, το εύρημα 4. η ευρεσιτεχνία 5. μτφ. το τέχνασμα // **brevet de** ~ το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

invers-ă, inversi-se I. επιθ. αντίστροφος-η-ο, ανάποδος-η-ο // **mărimi** -e τα αντίστροφα ποσά // **numere** -e οι αντίστροφοι αριθμοί II. επιρ. αντίστροφα, ανάποδα // ~ **proporțional** αντιστρόφως ανάλογα

inversa, inversez ρ. μετ. αντιστρέφω, αναποδογυρίζω
inversare, inversări ουσ. θηλ. η αντιστροφή, το αναποδογύρισμα

inversiune, inversiuni ουσ. θηλ. η αντιστροφή, η αναστροφή

inverso, inversoare ουσ. ουδ. ο αναστροφέας
invertază, invertaze ουσ. θηλ. (βιολ.) το ένζυμο από ζυθοζύμη, μετατρέπει στα έντερα τη ζάχαρη σε γλυκόζη και φρουκτόζη

inverti, invertesc ρ. μετ. 1. αναστρέφω 2. διαστρέφω 3. αναλλοιώνω 4. μετατρέπω τη ζάχαρη σε γλυκόζη και φρουκτόζη

invertire, invertiri ουσ. θηλ. η διαστροφή // ~ **sexuală** η γενετήσια διαστροφή, η ομοφυλοφιλία
investi, investesc ρ. μετ. (οικον.) 1. επενδύω, κάνω μια επένδυση 2. χρησιμοποιώ κεφάλαιο σε επιχείρηση // **a** ~ **pe cineva cu puteri** περιβάλλω με εξουσία

investiga, investighez ρ. μετ. 1. διερευνώ, ανιχνεύω, ερευνώ 2. βολιδοσκοπώ 3. εξερευνώ

investigare, investigări ουσ. θηλ. 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση 2. η ανίχνευση, η έρευνα 3. η βολιδοσκόπηση

investigator-oare, investigatori-oare I. επιθ. εξερευνητικός-ή-ό, διερευνητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εξερευνητής-ήτρια (ο, η), διερευνητής-ήτρια (ο, η), ερευνητής-ήτρια

investigație, investigații ουσ. θηλ. 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση 2. η έρευνα, η εξέταση με λεπτομέρεια και ακρίβεια 3. η βολιδοσκόπηση

investire, investiri ουσ. θηλ. 1. η επένδυση 2. η εξορυσιοδότηση

investiție, investiții ουσ. θηλ. (οικον.) η επένδυση // **investiții neamortizate** οι αναπόσβεστες επενδύσεις // **planul de investiții** το σχέδιο επενδύσεων

inveterat-ă, inveterați-te επιθ. 1. παλιωμένος-η-ο, χρόνιος-ια-ιο, ριζωμένος-η-ο 2. ελαττωματικός-ή-ό
invidia, invidiez ρ. μετ. 1. ζηλεύω, ζηλοτοπώ 2. φθονώ
invidie, invidii ουσ. θηλ. 1. η ζήλια, η ζηλοτυπία 2. ο φθόνος 3. η μοχθηρία

invidios-oasă, invidioși-oase I. επιθ. 1. ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο 2. ζηλόφθονος-η-ο 3. φθονερός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ζηλιάρης-α (ο, η) 2. φθονερός-ή (ο, η) 3. μοχθηρός-ή (ο, η)

invincibil-ă, invincibili-e επιθ. 1. ανίκητος-η-ο, ανήττητος-η-ο, ακατάβλητος-η-ο, ακατανίκητος-η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο, ακαταγνώριστος-η-ο

invincibilitate, invincibilități ουσ. θηλ. το ακατάβλητο, το αήττητον

inviolabil-ă, inviolabili-e επιθ. 1. απαραβίαστος-η-ο, απαραβίατος-η-ο 2. ακαταπάτητος-η-ο

inviolabilitate, inviolabilități ουσ. θηλ. το απαραβίαστο, το δικαίωμα να μη παραβιάζεται κάτι, το απαράβατο

invita, invit ρ. μετ. 1. προσκαλώ, καλώ 2. συγκαλώ, καλώ σε σύσκεψη 3. διατάζω, παραγγέλλω // **a ~ la masă** προσκαλώ σε γεύμα // **i-am ~ te musafiri** κάλεσα τους φιλοξενούμενους // **te invit să ieși** σε καλώ να βγεις

invitare, invitări ουσ. θηλ. η πρόσκληση, το κάλεσμα
invitat-ă, invitați-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. προσκαλεσμένος-η (ο, η) προσκεκλημένος-η (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η)

invitație, invitații ουσ. θηλ. 1. η πρόσκληση, το κάλεσμα 2. η κλήση 3. το προσκλητήριο // **a accepta** ο ~ αποδέχομαι μια πρόσκληση

in vitro επιρ. σε γυαλί, σε ύαλο (ο πειραματισμός σε εργαστήριο), *in vitro*

in vivo επιρ. επί ζωντανού
invizibil-ă, invizibili-e επιθ. 1. αόρατος-η-ο, αθώρητος-η-ο, αθέατος-η-ο 2. αφανής-ής-ές, άδηλος-η-ο // **partea ~ă a lunii** η αθέατη πλευρά της σελήνης
invizibilitate, invizibilități ουσ. θηλ. το αόρατο, το αθέατο, η έλλειψη ορατότητας

invoca, invoc ρ. μετ. 1. επικαλούμαι, προσκαλώ κάποιον να με βοηθήσει 2. καταφεύγω σε κάποιον για να με υπερασπιστεί

invocare, invocări ουσ. θηλ. η επίκληση
invocare, invocării ουσ. θηλ. 1. η επίκληση, το κάλεσμα για βοήθεια 2. η εκλιπαρήση, η θερμή παράκληση

involuntar-ă, involuntarie I. επιθ. ακούσιος-ια-ιο, αθέλητος-η-ο // **gest ~** η μη εσκεμμένη χειρονομία II. επιρ. ακούσια, αθέλητα

involuție, involuții ουσ. θηλ. 1. η κίνηση προς τα πίσω 2. η οπισθοδρόμηση 3. η στροφή προς τα πίσω

invulnerabil-ă, invulnerabili-e επιθ. άτρωτος-η-ο, απλήγωτος-η-ο

invulnerabilitate ουσ. θηλ. η ατρωσία, το άτρωτο
Ioanită, Ioaniti-te επιθ. (ιστ.) ιωαννικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. οι Ιωαννίτες

iobag, iobagi ουσ. αρσ. δουλοπάροικος (ο, η), αγρότης-ισσα υποτελής του φεουδάρχη στο τσιφλίκι

iobăgi, iobăgesc ρ. αμ. (ιστ.) είμαι δουλοπάροικος
iobăgie ουσ. θηλ. η δουλοπαροικία, η δουλεία
iobăgime ουσ. θηλ. το πλήθος από δουλοπάροικους αγρότες

iobăgiță, iobăgițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η δουλοπάροικος αγρότισσα

ioe επιρ. (λαϊκ. και οικ.) όχι, καθόλου, διόλου, τίποτε
ioid ουσ. ουδ. (χημ.) το ιώδιο // **tinctură de ~** το βάμμα ιωδίου

iodat, iodati ουσ. αρσ. (χημ.) το ιωδικόν άλας (το άλας του ιωδικού οξέος)

iodhidric επιθ. (χημ.) **acid ~** το υδροϊωδικό οξύ (η ένωση του ιωδίου με το υδρογόνο)

iodic επιθ. (χημ.) **acid ~** το ιωδικό οξύ
iodoform ουσ. ουδ. (χημ.) το ιωδοφόρμιο

iodură, ioduri ουσ. θηλ. (χημ.) το ιωδιούχο σώμα (το άλας του υδροϊωδικού οξέος)

iolă, iole ουσ. θηλ. (ναυτ.) η γιάλτα
ion, ioni ουσ. αρσ. (χημ.) το ιόν

ionatan, ionatane ουσ. ουδ. 1. είδος μήλων κόκκινων ζουμερών αρωματικών 2. ουσ. αρσ. (βοτ.) **măr ionatan** η μηλιά «ιωνάταν»

ionian-ă, ionieni-e I. επιθ. ιωνικός-ή-ό // **școală ioniană** η ιωνική σχολή η υλιστική φιλοσοφική

ελληνική σχολή II. ουσ. αρσ. οι Ιωνες (στα παράλια της Μ. Ασίας)

ionice-ă, ionici-e επιθ. ιωνικός-ή-ό // **stil ~** ο ιωνικός ρυθμός

ioniza, ionizez ρ. μετ. ιοντώνω

ionizant-ă, ionizanti-te επιθ. ιοντωτικός-ή-ό
ionizare, ionizări ουσ. θηλ. η ιόντωση

ionosferă ουσ. θηλ. η ιονόσφαιρα, το ανώτερο στρώμα της ατμόσφαιρας

iordan, iordane ουσ. ουδ. (λαϊκ.) τα Θεοφάνεια // **a umbra cu ~e** το να λέγει κανείς ψευδολογίες

iordanian-ă, iordanieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιορδανός-ή (ο, η) II. επιθ. ιορδανικός-ή-ό

iorgovan, iorgovani ουσ. αρσ. (βοτ.) η πασχалиά
iocratic ουσ. ουδ. (γραμμ.) ο γιωτακισμός

iocratica pers. 3 iocraticează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γιωτακίζω (προφέρω σαν το γιώτα)

iocraticat-ă, iocraticați-te επιθ. γιωτακισμένος-η-ο
iotă ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) καθόλου, τίποτε //

nici o ~ ούτε το γιώτα, ούτε το ελάχιστο πράγμα, καθόλου, διόλου

iperită, iperite ουσ. θηλ. (χημ.) ο υπερίτης

ipingea, ipinge ουσ. θηλ. ο μάλλινος επενδύτης από σαγιάκι με κουκούλα και γαϊτάνια για τους χωρικούς

ipochimen, ipochimeni ουσ. αρσ. (ειρ.) το υποκείμενο (το πρόσωπο με ελάχιστη σημασία)

ipocrit-ă, ipocriti-te I. επιθ. υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. υποκριτής -ίτρια (ο, η)

ipocrizie, ipocriții ουσ. θηλ. 1. η υποκρισία, η προσποίηση 2. η επιτήδευση, η διπλοπροσωπία

3. ο φαρισαϊσμός, η δολιότητα

ipohondrie, ipohondrii ουσ. θηλ. η υποχονδρία
ipohondru-ă, ipohondrie I. επιθ. υποχονδριακός -ή-ό, υποχοντριακός-ή-ό II. υποχόνδριος-ια (ο, η)

ipostază, ipostaze ουσ. θηλ. η υπόσταση 2. η ύπαρξη 3. το παρουσιαστικό

ipoteca, ipotechez ρ. μετ. 1. υποθηκεύω, επιβαρύνω ένα κτίσμα με υποθήκη 2. ενυποθηκεύω

ipotecar-ă, ipotecari-e επιθ. ενυπόθηκος-η-ο, το δάνειο εξασφαλισμένο με υποθήκη

ipotecare, ipotecări ουσ. θηλ. η υποθήκευση

ipotecat-ă, ipotecati-te επιθ. ενυπόθηκος-η-ο, που βαρύνεται με υποθήκη (σπίτι, ακίνητο κτίσμα)

ipotecă, ipotecă ουσ. θηλ. η υποθήκη

ipotenuză, ipotenuze ουσ. θηλ. (γεωμ.) η υποτεινούσα

ipotețic-ă, ipotețici-ce I. επιθ. 1. υποθετικός-ή-ό 2. προϋποθεθειμένος-η-ο II. επιρ. υποθετικώς

ipoteză, ipoteze ουσ. θηλ. η υπόθεση, η επιστημονική αφετηρία που μπορεί να εξελιχθεί σε θεωρία

ir, iruri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η αλοιφή

iradia, iradiez I. ρ. μετ. 1. εκπέμπω ακτίνες 2. φουσ. φωτοβολώ II. ρ. αμ. 1. ακτινοβολώ 2. φεγγοβολώ

3. μτφ. είμαι ευτυχής, λάμπω από χαρά

iradiant-ă, iradianți-te επιθ. 1. ακτινοβόλος-α-ο 2. μτφ. χαρούμενος-η-ο

iradiatie, iradiații ουσ. θηλ. 1. η ακτινοβολία 2. μτφ. η λάμψη

iradiere, iradiieri ουσ. θηλ. η ακτινοβολία, το φωτοβόλημα

Irakian-ă, Irakieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιρακινός-ή (ο, η) II. επιθ. ιρακινός-ή-ό // **limba ~ă** η ιρακινή γλώσσα

Iranian-ă, Iranieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιρανός-ή (ο, η) II. επίθ. ιρανικός-ή-ό
irascibil-ă, irascibili-e επίθ. 1. οξύθυμος-η-ο, αψίθυμος-η-ο, δύστροπος-η-ο 2. ευερέθιστος-η-ο, αφύσ-ιά-ύ, νευρικός-ή-ό, πικρόχολος-η-ο
irascibilitate, irascibilități ουσ. θηλ. 1. η οξύθυμία, η αψιθυμία, η δυστροπία 2. η ακροχολία
irațional-ă, iraționali-e I. επίθ. 1. άλογος-η-ο 2. παράλογος-η-ο, παραλογικός-ή-ό // **ecuație** -ă η υπερβατική εξίσωση // **gândire** -ă η άλογη σκέψη // (μαθ.) **număr** ~ ο υπερβατικός αριθμός II. επίρ. άλογα, παράλογα
iraționalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ιρασιοναλισμός
iraționalist-ă, iraționalisti-ste I. επίθ. ιρασιοναλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ιρασιοναλιστής-ίστρια
ireal-ă, ireali-e επίθ. 1. μη πραγματικός-ή-ό 2. μτφ. φανταστικός-ή-ό, εξωπραγματικός-ή-ό
irealizabil-ă, irealizabili-e επίθ. 1. απραγματοποίητος-η-ο 2. ακατόρθωτος-η-ο, αδύνατος-η-ο 3. ανέφικτος-η-ο, ανεκπλήρωτος-η-ο // **scopul tău este** ~ ο σκοπός σου είναι ακατόρθωτος
ireconciliabil-ă, ireconciliabili-e επίθ. ασυμβίβαστος-η-ο, ανένδοτος-η-ο
irecuzabil-ă, irecuzabili-e επίθ. απαραίτητος, μόνιμος, ισόβιος, που δεν μπορεί να απομακρυνθεί (δικαστής)
iredentism ουσ. ουδ. το ανταρτικό τρομοκρατικό κίνημα με εθνικιστικό σοβινιστικό χαρακτήρα για απελευθέρωση εδαφών που βρίσκονται υπό ξένη κατοχή, ο ιρεδεντισμός
iredentist-ă, iredentisti-ste I. επίθ. αντάρτικος-η-ο (με σοβινισμό) II. ουσ. αρσ. και θηλ. αντάρτης-ισσα (ο, η), ο ιρεδεντιστής
ireductibil-ă, ireductibili-e επίθ. (μαθ.,χημ.) ανάγωγος-η-ο, αναλλοίωτος-η-ο // **fracție** -ă το ανάγωγο κλάσμα
iregularitate, iregularități ουσ. θηλ. 1. η ανωμαλία, η ατασθαλία, η ακαταστασία 2. μτφ. η υπερβασία, η μη κανονικότητα
iremediabil-ă, iremediabili-e I. επίθ. 1. αθεράπευτος-η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο, αδιόρθωτος-η-ο 2. ανήκεστος-η-ο II. επίρ. 1. αθεράπευτα, ανεπανόρθωτα 2. ανηκέστως 3. αδιόρθωτα 4. οριστικά, τελείως
ireparabil-ă, ireparabili-e I. επίθ. 1. ανεπιδιόρθωτος-η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο 2. ανήκεστος-η-ο II. επίρ. 1. ανεπανόρθωτα 2. ανηκέστως
ireproșabil-ă, ireproșabili-e I. επίθ. 1. άμειπτος-η-ο, ανεπίληπτος-η-ο 2. άψογος-η-ο, άπταιστος-η-ο 3. ακατηγόρητος-η-ο, άμωμος-ος-ον 4. αδιάβλητος-η-ο // **alegeri** -e οι αδιάβλητες εκλογές // **comportare** -ă η άψογη συμπεριφορά II. επίρ. 1. άμεμπτα, ανεπιλήπτητα, άψογα, άπταιστα, αδιάβλητα 2. ακατηγόρητα
iresponsabil-ă, iresponsabili-e I. επίθ. 1. ανεύθυνος-η-ο 2. ακατάλογιστος-η-ο II. επίρ. 1. ανεύθυνα 2. ακατάλογιστα
iresponsabilitate ουσ. θηλ. 1. η ανευθυνότητα, το ανεύθυνο 2. το ακατάλογιστο
ireverent-ă, ireverente ουσ. θηλ. 1. η ασέβεια, η αναίδεια 2. η ανευλάβεια
ireverentios-oasă, ireverentioși-oase I. επίθ. 1. ασεβής-ής-ές, άσεβος-η-ο, αναίδής-ής-ές 2.

ανευλαβής-ής-ές // **a fi** ~ ασεβώ, είμαι ασεβής II. επίρ. ασεβώς, ανευλαβώς, αναίδως
ireversibil-ă, ireversibili-e I. επίθ. ανεπιστρεπτος-η-ο // **situație** -ă η ανεπιστρεπτή κατάσταση II. επίρ. ανεπιστρεπτί, άνευ επιστροφής
ireversibilitate ουσ. θηλ. το ανεπιστρεπτο
irevocabil-ă, irevocabili-e επίθ. 1. αμετάκλητος-η-ο, ανέκκλητος-η-ο 2. τελεσιδικός-η-ο, τελειωτικός-ή-ό // **hotărâre** -ă η αμετάκλητη απόφαση II. επίρ. 1. αμετάκλητα, ανέκκλητα 2. τελειωτικά, οριστικά // **definitiv și** ~ οριστικά και αμετάκλητα
irezistibil-ă, irezistibili-e επίθ. ακατάσχετος-η-ο, ακάθεκτος-η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο
iridiu ουσ. ουδ. (χημ.) το ιρίδιο
iriga, irighez ρ. μετ. αρδεύω, ποτίζω
irigabil-ă, irigabili-e επίθ. αρδευσιμος-η-ο
irigare, irigări I. ουσ. θηλ. 1. η άρδευση, το πότισμα // -a **culturilor** η άρδευση των καλλιεργειών II. επίθ. έκφρ. de ~ αρδευτικός-ή-ό // **lucrări de** ~ τα αρδευτικά έργα
irigaț-ă, irigați-te επίθ. αρδευμένος-η-ο, ποτισμένος-η-ο // (γεωργ.) **cultură** -ă η αρδευμένη καλλιέργεια
irigator, irigatoare ουσ. ουδ. (ατρ.) το κλύσμα (το όργανο για πλύσιμο εσωτερικών κοιλότητων του σώματος)
irigație, irigații ουσ. θηλ. η άρδευση, το πότισμα // **canal de** ~ το αρδευτικό κανάλι // **de** ~ αρδευτικός-ή-ό
iris, irisuri I. ουσ. ουδ. (ανат.) η ίρις (του ματιού) II. **iriși** ουσ. αρσ. (βοτ.) η ίρις
irita, irit I. ρ. μετ. 1. ερεθίζω, εξερεθίζω 2. οργίζω, εκνευρίζω, παροξύνω II. ρ. μέσο 1. οργίζομαι, ερεθίζομαι, εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι 2. θυμώνω
iritabil-ă, iritabili-e επίθ. 1. οξύθυμος-η-ο, αψίθυμος-η-ο, οργύλιος-η-ο 2. ευερέθιστος-η-ο, νευρικός-ή-ό, ακρόχολος-ος-ον
iritabilitate, iritabilități ουσ. θηλ. 1. η ερεθιστικότητα, η οξύθυμία, η αψιθυμία 2. η ακροχολία
iritant-ă, iritanți-te I. επίθ. 1. οργιστικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό 2. αψιθυμικός-ή-ό II. επίρ. ερεθιστικά, εκνευριστικά, οργιστικά, εξοργιστικά
iritare, irități ουσ. θηλ. ο ερεθισμός, η εξερέθιση, ο εκνευρισμός, η εξόργιση
iritat-ă, iritați-te επίθ. ερεθισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο, εκνευρισμένος-η-ο, εξερεθιστικός-ή-ό
iritație, iritații ουσ. θηλ. 1. ο ερεθισμός, η εξόργιση, η οργή, η εξερέθιση, ο εκνευρισμός 2. το φλόγισμα (του δέρματος, κ.λπ.)
iriza, irizez ρ. αμ. ιριδίζω, κάνω ιριδισμούς, παρουσιάζω τα χρώματα της ίριδας
irizat-ă, irizați-te επίθ. ιριδισμένος-η-ο
irizație, irizații ουσ. θηλ. ο ιριδισμός
Irlandez-ă, irlandezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιρλανδός-ή (ο, η) II. επίθ. 1. ιρλανδικός-ή-ό 2. **limba** -ă η ιρλανδική γλώσσα
Irochez-ă, Irochezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιροκέζος-α (ο, η) II. επίθ. ιροκέζικος-η-ο (οι Ιροκέζοι είναι Ινδιάνοι στο βορρά των Η.Π.Α. και στον Καναδά)
Irod, Irozi ουσ. αρσ. 1. ο Ηρώδης 2. η ονομασία θρησκευτικού θεατρικού έργου, παίζεται στα κάλαντα, την παραμονή των Χριστουγέννων 3. οι ηθοποιοί που παίζουν τους ρόλους του θρησκευτικού θεατρικού έργου, στα κάλαντα

ironic-ă, ironici-ce I. επιθ. ειρωνικός-ή-ό II. επίρ. ειρωνικά, με ειρωνεία
ironie, ironii ουσ. θηλ. η ειρωνεία // **ironia soartei** η ειρωνεία της τύχης (της μοίρας)
ironiza, ironizez I. ρ. μετ. 1. ειρωνεύομαι, μιλάω ειρωνικά, κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο ψιλό 2. σαρκάζω II. ρ. μέσο 1. αλληλοειρωνεύομαι // **se ironizau neincet** αδιάκοπα αλληλοειρωνεύονταν
ironizare, ironizări ουσ. θηλ. η ειρωνεία
iroseală, iroseli ουσ. θηλ. 1. η σπατάλη, τα αλόγιστα έξοδα 2. η ασωτία
irosi, irosec I. ρ. μετ. 1. σπαταλώ, ξεοδεύω αλόγιστα, ασωτεύω 2. χαράμιζω II. ρ. μέσο 1. καταξοδεύομαι, κατασσωτεύομαι 2. κουράζομαι υπερβολικά
iroserie, irosiri ουσ. θηλ. 1. η σπατάλη, η ασωτία 2. τα αλόγιστα έξοδα 3. το χαράμισμα
irupe, irup ρ. αμ. 1. εκρήγνυμαι, ξεσπώ 2. ξεχειλίζω, εισέρχομαι ορμητικά
irupere, iruperi ουσ. θηλ. 1. η έκρηξη, το ξέσπασμα 2. η απότομη εισβολή 3. το ξεχειλίσμα
iruptie, iruptii ουσ. θηλ. 1. η έκρηξη, το ξέσπασμα, η εξαφνική εμφάνιση 2. η απότομη εισβολή 3. το ξεχειλίσμα
isca, isc I. ρ. μετ. 1. προκαλώ κάτι 2. δίνω αφορμή να γίνει κάτι II. ρ. μέσο 1. προκύπτω 2. εμφανίζομαι // **s-a -t o ceartă** προέκυψε ένας καβγάς
iscăli, iscălesc I. ρ. μετ. υπογράφω II. ρ. αμ. επικυρώνω κάτι με την υπογραφή μου, παραδέχομαι κάτι III. ρ. μέσο υπογράφομαι, βάζω την υπογραφή μου
iscălire, iscăliri ουσ. θηλ. η υπογραφή
iscălit ουσ. ουδ. η υπογραφή
iscălit-ă, iscăliți-te επιθ. υπογεγραμμένος-η-ο, υπογεγραμμένος-η-ο
iscălitură, iscălituri ουσ. θηλ. η υπογραφή
iscoadă, iscoade ουσ. θηλ. 1. ο κατάσκοπος 2. ο μυστικός πράκτορας 3. ο παραμονευτής 4. ο ανιχνευτής
iscodeală, iscodeli ουσ. θηλ. 1. η σκευωρία, η μηχανορραφία, το τέχνασμα 2. η κατασκόπηση, το παραμόνεμα, το παραφύλαγμα 3. η ανίχνευση
iscodi, iscodesc I. ρ. μετ. 1. κατασκοπεύω, παρακολουθώ κρυφά κάτι ή κάποιον, παραφύλαω 2. ανιχνεύω 2. μτφ. επινωώ κάτι II. ρ. μέσο 1. παραμονεύομαι 2. κατασκοπεύομαι 3. παραφύλαγομαι // **se iscodeau cu privirea** παραμονεύονταν με το βλέμμα
iscodire, iscodiri ουσ. θηλ. 1. η κατασκόπηση, η παραφύλαξη, το παραφύλαγμα 2. το παραμόνεμα, η κρυφή παρακολούθηση κάποιου 3. η ανίχνευση
iscoditor-oare, iscoditori-oare I. επιθ. 1. κατασκοπευτικός-ή-ό 2. καχύποπτος-η-ο, δύσπιστος-η-ο 3. παραφυλακτικός-ή-ό 4. ερευνητικός-ή-ό // **privire -oare** η ερευνητική ματιά II. επίρ. 1. κατασκοπευτικά, παραμονευτικά, παραφυλακτικά 2. καχύποπτα, δύσπιστα
iscusinfă, iscusinfte ουσ. θηλ. 1. η επιδεξιότητα 2. η επιτηδεσιότητα, η καπατσοσύνη
iscusit-ă, iscusifi-te επιθ. 1. επιδέξιος-α-ο επιτηδέιος-α-ο, καπάτσος-α-ο
Islam ουσ. ουδ. το Ισλάμ
islamic-ă, islamici-ce επιθ. 1. ισλαμικός-ή-ό 2. μωαμεθανικός-ή-ό

Islamism ουσ. ουδ. ο ισλαμισμός
Islandez-ă, Islandezii-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ισλανδός-ή (ο, η) II. επιθ. ισλανδικός-ή-ό // **limba** -ă η ισλανδική γλώσσα
ison, isoane ουσ. ουδ. 1. το ίσο, το ακομπανιαμέντο 2. ο βοηθητικός ήχος που συνοδεύει μια μελωδία // **a ține -ul cuiva** υποστηρίζω κάποιον σε καβγά ή συζήτηση
isop, isopi ουσ. αρσ. (βοτ.) ο ύσσωπος
isoscel, isoscele επιθ. (γεωμ.) ισοσκελής-ής-ές // **trapez** ~ το ισοσκελές τραπέζιο // **triunghi** ~ το ισοσκελές τρίγωνο
ispas ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η Ανάληψη, η Ανύψωση του Χριστού στους ουρανούς
ispășă ουσ. θηλ. (επαρχ.) η αποζημίωση (για τις ζημιές των ζώων σε ξένο χωράφι)
ispăși, ispășesc ρ. μετ. 1. εκτίω, εκτίνω 2. εξαγνίζω 3. εκτίω την ποινή μου γμε τη στέρηση της ελευθερίας μου // **a-și ~ vina** εκτίω την ενοχή μου
ispășire, ispășiri ουσ. θηλ. 1. η έκτιση 2. ο εξιλασμός 3. ο αγνισμός, ο εξαγνισμός // **-a pedepsei** η έκτιση της ποινής
ispășitor-oare, ispășitori-oare επιθ. 1. εξιλαστήριος-α-ο, εξιλεωτικός-ή-ό 2. αποδιοπομπαίος-α-ον // **țap** ~ ο αποδιοπομπαίος τράγος
ispită, ispite ουσ. θηλ. 1. ο πειρασμός 2. το δειλάσμα, το πλάνημα
ispiti, ispitesc I. ρ. μετ. 1. βάζω σε πειρασμό, δειλαζώ 2. παραπλανώ II. ρ. μέσο μπαίνω σε πειρασμό, παραπλανιέμαι, αποπλανιέμαι
ispitire, ispitiri ουσ. θηλ. 1. ο πειρασμός 2. το εξπλάνεμα 3. η παραπλάνηση
ispitiți-ă, ispititiți-te επιθ. αποπλανημένος-η-ο, δειλασμένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο
ispititor-oare, ispititori-oare επιθ. 1. αποπλανητικός-ή-ό, παραπλανητικός-ή-ό, δειλαστικός-ή-ό 2. γοητευτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό
ispravă, isprăvi I. ουσ. θηλ. 1. η επιτυχία, η επίτευξη 2. το κατόρθωμα (η πράξη, το γεγονός) // (ειρ.) **mare** ~! μεγάλο κατόρθωμα! (η παράλογη πράξη) II. επιθ. έκφρ. **de ~** δραστηκός-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό // **de nici o** ~ τιποτένιος-α-ο, ανάξιος λόγου, χωρίς επακολουθήμα // **un om de ~** ένας δραστηκός άνθρωπος
ispravnic, ispravnici ουσ. αρσ. (ιστ.) ο διοικητής νομού, ο νομάρχης
isprăvi, isprăvesc I. ρ. μετ. 1. τελειώνω, αποπερατώνω, περατώνω 2. σώνω-ξοδεύω // έκφρ. **isprăvește o dată!** τελείωσε! // **am -t** τελείωσα // **pe -te** στον τελειωμό, στο τελείωμα II. ρ. μέσο 1. τελειώνομαι, περατώνομαι, φέρομαι σε τέλος 2. έρχομαι σε τέλος // **s-a -t** τέλειωσε // **s-a -t cu el** δόθηκε τέλος σ' αυτόν, ήρθε το τέλος του // **s-a -t cu minciunile** τέλος στα ψέματα
isprăvniceasă, isprăvnicese ουσ. θηλ. (ιστ.) η σύζυγος του νομάρχη
isprăvnice, isprăvnicea ουσ. αρσ. ο υποεπίπτης
isprăvnice, isprăvnicii ουσ. θηλ. (ιστ.) ο νομός η νομαρχία
isteric-ă, isterici-ce I. επιθ. υστερικός-ή-(ιά)-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. υστερικός-υστερική (ο, η)
istericale ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.) η υστερία· τα υστερικά

isterie, isterii ουσ. θηλ. η υστερία, η νεύρωση βαριάς μορφής
isteț-eață, isteți-ețe επίθ. 1. έξυπνος-η-ο, επιδέξιος -α-ο 2. επιτηδεύς-α-ο, τετραπέρατος-η-ο
istețime, istețimi ουσ. θηλ. 1. η εξυπνάδα, η επιδεξιότητα, η νοημοσύνη 2. η επιτηδεσιότητα 3. μτφ. η οξείνεια
istm, istmuri ουσ. ουδ. (γεωγρ.) ο ισθμός
istoric-ă, istorici-ce Ι. επίθ. ιστορικός-ή-ό // **metodă** -ă η ιστορική μέθοδος // **moment** - το ιστορικό μνημείο // **roman** ~ το ιστορικό μυθιστόρημα // **victorie** -ă η ιστορική νίκη ΙΙ. ουσ. αρσ. ο ιστορικός, ο συγγραφέας ή καθηγητής της ιστορίας ΙΙΙ. ουσ. ουδ. το ιστορικό· η εξέλιξη ενός γεγονότος ή ζητήματος // **a face -ul unui eveniment** κάνω το ιστορικό ενός γεγονότος
istoricesc-ească, istoricești επίθ. (αρχ.) ιστορικός-ή-ό
istoricește επίρ. 1. ιστορικά 2. χρονολογικά
istorie, istorii ουσ. θηλ. 1. η ιστορία 2. η εξιστόρηση 3. η επιστήμη της ιστορίας 4. μτφ. η μακρινή ή παλιά υπόθεση 5. το διήγημα, το ιστόρημα // **istoria limbii** η ιστορία της γλώσσας
istorioară, istorioare ουσ. θηλ. η ιστοριούλα
istoriograf, istoriografi ουσ. αρσ. ο ιστοριογράφος ο ιστορικός
istoriografie, istoriografii ουσ. θηλ. η ιστοριογραφία, τα ιστορικά έργα
istorisi, istorisesc ρ. μετ. 1. ιστορώ, εξιστορώ, ανιστορώ 2. αφηγούμαι, διηγούμαι
istorisire, istorisiri ουσ. θηλ. 1. η ιστόρηση, το ιστόρημα, η εξιστόρηση 2. το διήγημα, η διήγηση, η αφήγηση, το αφήγημα
istorism ουσ. ουδ. ο ιστορισμός
istov I. ουσ. ουδ. // **îără** ~ χωρίς τέλος, αδιάκοπα, συνεχώς ΙΙ. επίθ. και επίρ. έκφρ. **de** ~ τελειωτικός-ή-ό, ολοκληρωτικός-ή-ό, εντελώς, ολότελα, τελείως
istovi, istovesc Ι. ρ. μετ. 1. κουράζω 2. εξαντλώ, καταπονώ, ξεθεώνω, φέρνω σε τέλος ΙΙ. ρ. μέσο 1. κουράζομαι, καταπονούμαι, ξεθεώνομαι, υπερκοπιάζω, αποσταίνω 2. αποκάνω
istovire, istoviri ουσ. θηλ. 1. ο κάματος, η κόπωση, η κούραση, η καταπόνηση, το ξεθέωμα, το αποκάμμα, ο αποκαμωμός 2. η εξάντληση
istovit-ă, istoviți-te επίθ. 1. αποσταμένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο, καταπονημένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 3. εξαντλημένος-η-ο, ξεθεωμένος-η-ο
istovitor-oare, istovitori-oare επίθ. 1. καματερός-ή-ό, καμαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό 2. εξαντλητικός-ή-ό, ξεθεωτικός-ή-ό
Istroromân-ă, Istroromâni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιστρορομάνος-άνα (ο, η) ΙΙ. επίθ. 1. ιστρορομανικός-ή-ό // **dialectul** ~ η ιστρορομανική διάλεκτος
ișlic, ișlice ουσ. ουδ. (ιστ.) «το ισλίκ» η γουνάτη κυλινδρική κουκούλα
Italian-ă, Italiani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιταλός-ίδα (ο, η) ΙΙ. επίθ. ιταλικός-ή-ό // **limba** -ă η ιταλική γλώσσα
Italiancă, Italiene ουσ. θηλ. η Ιταλίδα
italică, italice-ce επίθ. 1. ιταλικός-ή-ό 2. (τυπ.) είδος τυπογραφικών στοιχείων, ταχυγραφικός-ή-ό
italienesc-ească, italienesti επίθ. ιταλικός-ή-ό

italieneste επίρ. ιταλικά
iterativ-ă, iterativi-e επίθ. επανειλημμένος-η-ο
iteratie, iteratii ουσ. θηλ. η επανάληψη (σε υπολογισμό, διαδοχικά έως το τελικό αποτέλεσμα)
itinerant-ă, itineranți-te επίθ. διαδρομιατικός-ή-ό // **diplomație** -ă η διαδρομιατική διπλωματία
itinerar, itinere ουσ. ουδ. το δρομολόγιο, η διαδρομή
izari ουσ. αρσ. πληθ. (λαϊκ.) το αντρικό ευρύχωρο πανταλόνι των χωρικών
iză, ițe ουσ. θηλ. το μιτάρια, τα μιτάρια // **a i se încurca ițele** του μπερδεύονται τα μιτάρια του (συναντινώνται μπερδέματα στα σχέδια κάποιου) // **a se descurca ițele** ξεμπερδεύονται τα μιτάρια (διασφαρηνίζεται η κατάσταση)
iu επιφ. κραυγή στο χάρο
iubi, iubesc Ι. ρ. μετ. 1. αγαπώ, νιώθω αγάπη 2. προτιμώ κάτι // **ceea ce iubiri** ότι αγαπάτε ΙΙ. ρ. μέσο 1. αγαπιέμαι 2. ερωτεύομαι // **se iubeau foarte mult** αυτοί αγαπιόνταν πάρα πολύ
iubire, iubiri ουσ. θηλ. η αγάπη, ο έρωτας // **din ~ față** de από αγάπη για // **glasul iubirii** η φωνή της αγάπης
iubit ουσ. ουδ. 1. η αγάπη, ο έρωτας 2. η στοργή
iubit-ă, iubiti-te Ι. επίθ. 1. αγαπητός-ή-ό, αγαπημένος-η-ο 2. προσφιλής-ής-ές 3. επιθυμητός-ή-ό 4. ευχάριστος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αγαπητικός-ιά (ο, η), εραστής-ερωμένη (ο, η)
iubitor-oare, iubitori-oare επίθ. αγαπών-ούσα-όν, στοργικός-ή-ό, φιλόστοργος-η-ο // **~ de animale** φιλόζωος-η-ο // **~ de căști** φιλοκερδής-ής-ές // **~ de invățătură** φιλομαθής-ής-ές // **~ de pace** ειρηνόφιλος-η-ο, φιλειρηνικός-ή-ό // **~ de progres** φιλοπρόοδος-η-ο // **~ de religie** φιλόθεος-η-ο // **~ de teatru** θεατρόφιλος-η-ο
iudaic-ă, iudaici-ce επίθ. ιουδαϊκός-ή-ό
iudă, iude ουσ. θηλ. 1. ο Ιούδας 2. μτφ. προδότης-ισσα (ο, η)
Iudeu, Iudei ουσ. αρσ. ο Ιουδαίος, ο Εβραίος, ο Ισραηλίτης
iugăr, iugăre ουσ. ουδ. μονάδα μέτρησης εδάφους ίσον με 0,5775 εκτάρια
Iugoslav-ă, Iugoslavi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Γιουγκοσλάβος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. γιουγκοσλαβικός-ή-ό
Iulian επίθ. (ιστ.) Ιουλιανός-ή-ό // **calendarul** - το Ιουλιανό ημερολόγιο
iulie ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Ιούλιος
iuncher, iuncheri ουσ. αρσ. 1. «ο γιούνκερος», μαθητής στρατιωτικής σχολής 2. το μέλος της τάξης των τσιφλικάδων στη Γερμανία
iuncherime ουσ. θηλ. οι γιούνκεροι (οι μεγάλοι τσιφλικάδες στη Γερμανία οι προερχόμενοι από τη στρατιωτική αριστοκρατία)
iunie ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Ιούνιος
iures, iuresuri ουσ. ουδ. 1. το γιουρούσι 2. η εφόρμηση, η επιθεση, η έφοδος 3. η επιδρομή
iurtă, iurte ουσ. θηλ. η γιούρτη, η γιούρτα, ένας είδος τέντας στην Ασία
iută, iute ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η ιούτα 2. οι ίνες που βγαίνουν από το φυτό ιούτα 3. το ύφασμα από ίνες ιούτας, για σάκου, τάπητες, κ.λ.π.
iute, iuți Ι. επίθ. 1. ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ό, γρήγορος-η-ο, σβέλτος 2. απύς-ιά-ύ, οξύθυμος-η-ο 3. βίαιος-η-ο // **~ de picior** γοργοπόδαρος-η-ο // **ardei**

~ η αψιά πιπεριά (με καυστική γεύση) // **cal** ~ το γοργό άλογο // **mers** ~ το γρήγορο βάδισμα // **om** ~ ο εξύθυμος άνθρωπος // **om** ~ **la măn**ie άνθρωπος βίαιος στη μανία, ο μανιώδης, οξύθυμος, ευερέθιστος, που θυμώνει εύκολα // **epîr**. 1. γρήγορα 2. ταχέως, ολοταχώς // **cât mai** ~ το συντομότερο, το γρηγορότερο

iuŭeală, iuŭeli I. ουσ. θηλ. 1. η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γρηγοροσύνη, η σβελτοσύνη, η ταχύτητα 2. η καυστική γεύση, η αψάδα 3. ο θυμός, το θύμωμα 4. η βιαιότητα // ~ **de mănă** η ταχύτητα του χεριού, η ταχυδακτυλουργία // **επιρ. έκφρ. cu iuŭeala fulgerului** γρήγορα σαν αστραπή, με την ταχύτητα του κεραυνού

iuŭi, iuŭesc I. ρ. μετ. 1. ταχύνω, επιταχύνω 2. γρηγορεύω 3. επισπεύδω 4. φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορότερα // **a** ~ **pasul** επιταχύνω το βήμα // ρ. μέσο 1. γίνονται γρηγορότεροι, κινούμαι γρήγορα, βιάζομαι 2. επιταχύνω 3. αφηνιάζω (άλογο) τρέχω ασταμάτητα 4. (για τρόφιμα) παίρνω άψα 5. **μτφ.** εξοργίζομαι, ερεθίζομαι // **vântul s-a** ~ **t** ο άνεμος έγινε σφοδρός

iuŭi-ă, iuŭi-ŭe επιθ. 1. γρήγορος-η-ο 2. βιαστικός-ή-ό 3. καυστικός-ή-ό, τσουχτερός-ή-ό 4. δριμύς-εια-ύ 5. στυφός-ή-ό // **gust** ~ η στυφή γεύση

ivăr, ivăre ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. ο σιδερένιος μοχλός της κλειδαριάς της πόρτας 2. το μαντάλο 3. η μπετούγια // **sare** ~ **ul la uŭă** πηδάει η μπετούγια στην πόρτα

iveală ουσ. θηλ. 1. η εμφάνιση, το φανέρωμα 2. το ξεσέκπασμα, η παρουσίαση 3. η ανάκυψη // **a da la** ~ κάνω φανερό, ξεσκεπάζω κάτι, φανερώνω, παρουσιάζω, αποκαλύπτω // **a ieŭi la** ~ αναφάνισμαι, παρουσιάζομαι, γίνονται φανερός, εμφανίζομαι // **a scoate la** ~ βγάλω σε θάα, φέρνω σ το φως της ημέρας, κάνω κάτι να φανερωθεί

ivi, ivesc ρ. μέσο 1. αναφάνομαι, εμφανίζομαι 2. ανακλύπτω 3. βγαίνω 4. προβάλλω 5. παρουσιάζομαι // **dacă se iveŭte ocazia** εάν παρουσιαστεί η ευκαιρία // **mi s-a** ~ **t în cale** μου βγήκε στο δρόμο // **se iveŭte soarele** προβάλλει ο ήλιος

ivire, iviri ουσ. θηλ. η ανάκυψη, η φανέρωση, η εμφάνιση, η παρουσίαση

ivoriu ουσ. ουδ. 1. το ελεφαντοστούν, το φλιντισ, το ελεφαντόδοντο 2. η ελεφαντίνη 3. ανατ. η οδοντίνη

iz, izuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. η οσμή, το άρωμα 2. η ξεχωριστή μυρωδιά

izbă, izbe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το παράπηγμα, το πρόχειρο σπίτι

izbăvi, izbăvesc I. ρ. μετ. 1. απολυτρώνω 2. λυτρώνω, γλιτώνω, σώζω, διασώζω 3. απαλλάσσω // ρ. μέσο 1. απολυτρώνομαι, σώζομαι 2. απαλλάσσομαι

izbăvire, izbăviri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η απολύτρωση, ο λυτρωμός 2. η σωτηρία 3. η απαλλαγή, το γλιτώνω, ο γλιτωμός, η λύτρωση

izbăvi-ă, izbăvi-ŭe επιθ. (λαϊκ.) 1. απολυτρωμένος-η-ο, λυτρωμένος-η-ο, γλιτωμένος-η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο

izbăvitor-oare, izbăvitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) απολυτρωτής-ώτρια (ο, η), λυτρωτής-ώτρια (ο, η), σωτήρας (ο) // **επιθ.** απολυτρωτικός-ή-ό, σωτήριος-ια-ιο

izbândă, izbânzi ουσ. θηλ. 1. η νίκη, η επιτυχία 2. η επίτευξη, το κατορθώμα 3. ο άθλος

izbândi, izbândesc I. ρ. μετ. 1. νικώ, κερδίζω νίκη 2. πετυχαίνω 3. επιτυγχάνω κάτι 4. κατορθώνω // ρ. αμ. 1. υπερνικώ, βγαίνω νικητής 2. υπερισχύω 3. επιτυγχάνω

izbânditor-oare, izbânditori-oare I. επιθ. 1. νικητήριος-α-ο, νικηφόρος-α-ο 2. θριαμβευτικός-ή-ό, τροπαιοφόρος-α-ο // ουσ. αρσ. και θηλ. θριαμβευτής-εύτρια (ο, η), νικητής-ήτρια (ο, η)

izbeliŭe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) // **a lăsa de** ~ αφήνω κάτι αδέσποτο

izbi, izbesc I. ρ. μετ. 1. χτυπώ, πλήττω 2. κρούω 3. **μτφ.** εκπλήττω, εντυπωσιάζω // **m-a** ~ **t asemănarea** μ' έπληξε η ομοιότητα, το μοιάσιμο // ρ. μέσο 1. συγκρούομαι, χτυπιέμαι 2. προσκρούω, προσκόπτω 3. **μτφ.** εκπλήσσομαι, μένω εκπληκτος-η-ο // **el s-a izbit de greutăți** αυτός προσέκρουσε σε δυσκολίες (συνάντησε εμπόδια)

izbire, izbiri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα 2. η κρούση, η πρόσκρουση 3. το πλήγμα 4. η σύγκρουση

izbitor-oare, izbitori-oare επιθ. 1. χτυπητός-ή-ό 2. **μτφ.** εντυπωσιακός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό, έντονος-η-ο, εκπληκτικός-ή-ό

izbitură, izbituri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, η κρούση, η πρόσκρουση 2. το πλήγμα, το βάρεμα 3. η σύγκρουση

izbucni, izbucnesc ρ. αμ. 1. ξεσπώ 2. μπήγω 3. εκρήγνυμαι // **a** ~ **în răs** μπήγω τα γέλια, ξεσπώ σε γέλια // **a** ~ **t războiul mondial** ξέσπασε ο παγκόσμιος πόλεμος // **scandalul a** ~ **t din vina lui** το σκάνδαλο από το φταίξιμο του ξέσπασε

izbucnire, izbucniri ουσ. θηλ. 1. το ξέσπασμα 2. η έκρηξη 3. η εξαπόλυση // **-a violenței** η εξαπόλυση της βιαιότητας

izbuti, izbutesc I. ρ. μετ. 1. καταφέρνω, πετυχαίνω 2. κατορθώνω, πραγματοποιώ // **am** ~ **t să termin** κατάφερα να τελειώσω // ρ. αμ. 1. επιτυγχάνω 2. τελεσφορώ // **a nu izbuti** αποτυχαίνω, αποτυγχάνω

izbutire ουσ. θηλ. 1. η επιτυχία, η επίτευξη 2. το επίτευγμα 4. το ευνοϊκό αποτέλεσμα

izbutit-ă, izbuti-ŭe επιθ. επιτυχής-ής-ές, πετυχημένος-η-ο, επιτυχημένος-η-ο

izgoni, izgonesc ρ. μετ. 1. διώχνω, αποδιώχνω, εκδιώκω 2. αποπέμπω 3. παραμερίζω

izgonire ουσ. θηλ. 1. το διώξιμο, η εκδίωξη, το αποδιώξιμο 2. η αποπομπή 3. το παραμέρισμα

izlaz, izlazuri ουσ. ουδ. 1. το βοσκοτόπι 2. ο τόπος βοσκής γύρω από το χωριό

izmană, izmene ουσ. θηλ. το σώβρακο

izmă ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η μέντα, αρωματικό φυτό 2. ο δούσμος

izmenală, izmeneli ουσ. θηλ. (οικ.) 1. τα νάζια, τα τσακίσματα 2. τα καμώματα

izmeni, izmenesc ρ. μέσο (οικ.) 1. κάνω καμώματα, μορφάζω 2. κάνω γκριμάτσες, στραβομουτσουνίζω

izobar-ă, izobari-e I. επιθ. (φυσ.) ισοβαρής-ής-ές, με την ίδια βαρομετρική πίεση // **linie** -ă η ισοβαρής γραμμή // ουσ. αρσ. (χημ.) πληθ. τα ισοβαρή, τα στοιχεία με το ίδιο ατομικό βάρος αλλά με διαφορετικό κουτάκι στον περιοδικό πίνακα στοιχείων

izodinamic-ă, izodinamici-ce *l. επίθ.* ισοδυναμικός-ή-ό *ll. ουσ.* θηλ. η ισοδυναμική γραμμή του (ιδίου μαγνητικού πεδίου)

izola, izolez *l. ρ. μετ.* 1. μονώνω, απομονώνω 2. αποχωρίζω 3. περιβάλλω κάτι με μονωτική ύλη *ll. ρ. μέσο* 1. απομονώνομαι 2. αποχωρίζομαι, απομακρύνομαι, αποσύρομαι, αποτραβιέμαι

izolant-ă, izolanți-te *επίθ.* μονωτικός-ή-ό, απομονωτικός-ή-ό // **materii -e** οι μονωτικές ουσίες **izolare, izolări** *ουσ. θηλ.* η απομόνωση, η μόνωση // ~ **acustică** η ηχητική απομόνωση // ~ **a pereților, ușilor** οι μονώσεις τοίχων, θυρών // **cameră de ~** το απομονωτήριο

izolat-ă, izolați-te *επίθ.* 1. απομονωμένος-η-ο, μεμονωμένος-η-ο 2. κλεισμένος-η-ο // **un caz ~** μια μεμονωμένη περίπτωση (μια εξαίρεση)

izolator-oare, izolatori-oare *l. επίθ.* 1. απομονωτικός-ή-ό 2. μονωτικός-ή-ό // **sistem ~** το απομονωτικό σύστημα *ll. ουσ. ουδ.* (τεχ.) 1. ο μονωτήρας, ο απομονωτήρας 2. ο απομονωτής **izolație, izolații** *ουσ. θηλ.* η απομόνωση, η μόνωση **izolaționism** *ουσ. ουδ.* (πολ.) ο απομονωτισμός, η απομονωτική πολιτική

izolaționist-ă, izolaționiști-ste *l. επίθ.* απομανωτικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* απομονωτιστής-ίστρια (ο, η), οπαδός του απομονωτισμού

izomer-ă, izomeri-e *l. επίθ.* ισομερής-ής-ές *ll. ουσ. αρσ.* (χημ.) η χημική ένωση από τα ισομερή

izomerie *ουσ. θηλ.* (χημ.) η ισομέρεια

izometric-ă, izometrici-ce *επίθ.* ισομετρικός-ή-ό

izomorf-ă, izomorfi-e *επίθ.* ισόμορφος-η-ο

izomorfism *ουσ. ουδ.* η ισομορφισμός

izopren, izoprene *ουσ. ουδ.* (χημ.) το ισόπρεν (από την επεξεργασία του παράγεται το καουτσούκ)

izoterm-ă, izotermi-e *επίθ.* ισόθερμος-η-ο, ισοθερμικός-ή-ό // **curbă -ă** η ισοθερμική καμπύλη (με την ίδια θερμοκρασία) // **linie -ă** η ισοθερμική γραμμή

izotop-ă, izotopi-e *l. επίθ.* (φυσ.) ισότοπος-η-ο *ll. ουσ. αρσ.* το ισότοπο // ~ **i radioactivi** τα ραδιενεργά ισότοπα

izotrop-ă, izotropi-e *επίθ.* (φυσ.) ισότροπος-η-ο

Izraelit-ă, Izraeliți-te *l. επίθ. ουσ. αρσ. και θηλ.* Ισραηλίτης-ισσα (ο, η) *ll. επίθ.* ισραηλιτικός-ή-ό

izvor, izvoare *ουσ. ουδ.* 1. η πηγή, η νερομάννα 2. η αρχή, η αιτία ενός πράγματος 3. η κρήνη 4. τα πρωτότυπα κείμενα (ιστορικές επιστημές) // ~ **de apă** η πηγή νερού, η κρήνη // ~ **de energie** η πηγή ενεργείας // ~ **de gaze** η αεροπηγή // ~ **de informații** η πηγή πληροφοριών // ~ **de lumină** η πηγή φωτός // ~ **mineral** μεταλλική πηγή // **izvoare termale** η θερμή πηγή, η θερμαπηγή // **Izvorul Tămăduirii** Ζωοδόχος Πηγή

izvoraș, izvorașe *ουσ. ουδ.* η πηγούλα, η μικρή πηγή νερού

izvorfi pers. 3 izvoraște *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. πηγάζω, αναβλύζω, αναβρύζω 2. εκπηδά νερό 3. *μτφ.* έχω την αρχή μου, κατάγομαι, έχω την καταγωγή μου

Î, î

Î, î ουσ. αρσ. *αμετάβλ.* το γράμμα **î**, το δωδέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει κλειστό φωνήεν ανύπαρκτο στα ελληνικά

îmbarca, îmbarc *l. p. μετ.* 1. επιβιβάζω, επιβαίνω 2. μπαρκάρω *ll. p. μέσο* 1. επιβιβάζομαι 2. μπαρκάρω, ναυτολογούμαι 3. μπαίνω σε συγκοινωνιακό μέσο για να ταξιδέψω

îmbarcare, îmbarcări ουσ. *θηλ.* 1. η επιβίβαση, το μπαρκάρισμα 2. το ανέβασμα σε μεταφορικό μέσο
îmbăia, îmbăiez *l. p. μετ.* 1. λούζω 2. βάζω σώμα σε νερό (ζεστό ή κρύο) *ll. p. μέσο* 1. λούζομαι 2. κάνω μπάνιο στο λουτρό

îmbăiere, îmbăieri ουσ. *θηλ.* 1. το λούσιμο 2. το βύθισμα σώματος σε λουτρό 3. το μπάνιο, το λουτρό
îmbălsăma, îmbălsămez *p. μετ.* 1. βαλσαμώνω, μπαλσαμώνω 2. ταριχεύω, διατηρώ το σώμα του νεκρού με ασηπτικές ουσίες 3. ευωδιάζω, αρωματίζω, μυρώνω

îmbălsămăre, îmbălsămări ουσ. *θηλ.* 1. το βαλσάμωμα, η βαλσάμωση 2. η ταρίχευση

îmbălsămat-ă, îmbălsămați-te *επίθ.* 1. μπαλσαμωμένος-η-ο, ταριχευτός-ή-ό, ταριχευμένος-η-ο 2. μυρωμένος-η-ο, αρωματισμένος-η-ο

îmbărbăta, îmbărbătez *l. p. μετ.* 1. εγκαρδίωνω, ενθαρρύνω, δίνω κουράγιο 2. εμψυχώνω, αναψυχώνω *ll. p. μέσο* 1. εγκαρδιώνομαι, αναθαρρεύω, παίρνω θάρρος, αντρειώνομαι 2. εμψυχώνομαι

îmbărbătare, îmbărbătări ουσ. *θηλ.* 1. η εγκαρδίωση, η ενθάρρυνση, η αναθάρρηση 2. η εμψύχωση

îmbăta, îmbăt *l. p. μετ.* μεθώ, κάνω κάποιον μεθυσμένο // **succesele îmbată ca vinul** οι επιτυχίες μεθάν σαν το κρασί *ll. p. μέσο* 1. μεθοκοπώ, μεθώ, μπκερολογώ, μπκερουλιάζω, έχω συνήθεια να μεθώ 2. βρίσκομαι σε κατάσταση μέθης // **a se - cu apă rece** γελίζω, απαστώμαι // **a se - lulea / criță** είμαι πολύ μεθυσμένος (σουράρα)

îmbătare ουσ. *θηλ.* 1. η μέθη, το μεθύσι, το μεθοκοπί, το μπκερολόγημα, το μεθοκοπήμα 2. *μτφ.* η ζάλη, ο ενθουσιασμός, ο λιγγογος

îmbătat-ă, îmbătați-te *επίθ.* 1. μεθυσμένος-η-ο 2. *μτφ.* γοητευμένος-η-ο

îmbătător-oare, îmbătători-oare *επίθ.* 1. μεθυστικός-ή-ό, μεθύστακας, μεθύστρα 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό, λιγγωδής-ης-ες // **miresme îmbătătoare** οι μεθυστικές μυρωδιές, τα μεθυστικά μυρίσματα

îmbătrâni, îmbătrânesc *l. p. μετ.* γεράζω, κάνω κάποιον να γεράσει, να γίνει γέρος // **această rochie o îmbătrânește** αυτό το φόρεμα την κάνει να φαίνεται μεγάλη *ll. p. αμ.* 1. γερνώ, γεράζω, γίνομαι γέρος, γριά 2. (*για τα υλικά*) παλιώνω, γίνομαι παλιός-ιά-ό

îmbătrânire ουσ. *θηλ.* το γέρασμα
îmbătrânit-ă, îmbătrâniți-te *επίθ.* γερασμένος-η-ο

îmbăcseală, îmbăcseli ουσ. *θηλ.* 1. η ρυπαρότητα, το λέρωμα, η βρωμισιά, η βρωμερότητα 2. το σκόνισμα, η ακαθαρσία, η δυσωδία

îmbăcsi, îmbăcsece *l. p. μετ.* 1. κάνω κάτι βρώμικο, λερώνω 2. ρυπαίνω, βρωμίζω 3. σκονίζω, γεμίζω με σκόνη *ll. p. μέσο* 1. γεμίζω από σκόνη 2. γίνομαι αποπνιχτικός (αέρας) 3. γίνομαι ρυπαρός-ή-ό, ρυπαίνομαι, βρωμίζω

îmbăcsire, îmbăcsiri ουσ. *θηλ.* 1. το σκόνισμα 2. το βρώμισμα, η ρύπανση 3. το λέρωμα // ~ **cu praf** γεμίζω με σκόνη

îmbăcsit-ă, îmbăcsiti-te *επίθ.* 1. βρώμικος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, βρωμιωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο 2. λερωμένος-η-ο 3. *μτφ.* γεμάτος-η-ο // **o cameră -ă de mobilă** το δωμάτιο εντελώς γεμάτο με έπιπλα // **un aer - de praf** ο αέρας γεμάτος σκόνη

îmbărliga pers. 3 îmbărligă *p. μετ.* (*γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής*) κυρτώνω την ουρά σε σχήμα τόξου και τη σηκώνω προς τα πάνω (*ζώα*)
îmbărligat-ă, îmbărligați-te *επίθ.* κυρτωμένο προς τα πάνω (*κέρατα, ουρά σε ζώα*)

îmbelsuga, îmbelsughez 1. μπολικάινω· κάνω να υπάρχει αφθονία αγαθών 2. κάνω κάτι να υπάρχει σε μεγάλη αφθονία

îmbelsugare ουσ. *θηλ.* 1. η αφθονία, η υπερεπάρκεια 2. η περίσσεια 3. η πληθώρα 4. η δαψίλεια

îmbelsugat-ă, îmbelsugați-te *επίθ.* 1. άφθονος-η-ο, μπόλικος-η-ο 2. περίσσιος-ια-ιο 3. δαψιλό-ή-ό // **o recoltă -ă** μια άφθονη σοδειά

îmbia, îmbii *l. p. μετ.* 1. καλώ, προσκαλώ 2. *μτφ.* θέλω *ll. p. μέσο* 1. καλούμαι, προσκαλούμαι 2. θέλωμαι, γοητεύομαι

îmbiat ουσ. *ουδ.* το κάλεσμα, η πρόσκληση

îmbiba, îmbib *l. p. μετ.* 1. εμποτίζω, διαποτίζω 2. διαβρέχω 3. *μτφ.* εμβάλλω σε κάποιον ιδέες, αρχές, συναισθήματα. κ.λ.π *ll. p. μέσο* 1. εμποτίζομαι, διαποτίζομαι 2. διαβρέχομαι

îmbibare, îmbibări ουσ. *θηλ.* 1. ο εμποτισμός, η διαπότιση 2. η διάβρεξη

îmbiere, îmbieri ουσ. *θηλ.* 1. η προτροπή, το κάλεσμα, η πρόσκληση 2. η προσέλκυση, η γοητεία, η έλξη

îmbietor-oare, îmbietori-oare *επίθ.* 1. προτρεπτικός-ή-ό, ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό 2. δελεαστικός-ή-ό 3. γοητευτικός-ή-ό

îmbina, îmbin *l. p. μετ.* 1. συνδέω, συνδυάζω 2. συναρμολώνω, συναρμολογώ, συνενώνω 3. αμφιδετώ, συζευγνύω *ll. p. μέσο* 1. συνδέομαι, συνδυάζομαι 2. συναρμολόζομαι, συναρμολογούμαι, συνενώνομαι 3. συζευγνύομαι

îmbinare, îmbinări ουσ. *θηλ.* 1. η σύνδεση, ο συνδυασμός 2. η συναρμογή, η συνένωση 3. η αμφιδέτηση, η σύζευξη

îmbinat-ă, îmbinați-te *επίθ.* 1. συνδεδεμένος-η-ο, συνδυασμένος-η-ο 2. συναρμοσμένος-η-ο, συνενωμένος-η-ο, ηνωμένος-η-ο 3. συζευγμένος-η-ο

îmbălăni, îmbălănesc *ρ. μετ.* γουνώνω // **a ~ un palton** γουνώνω ένα παλτό (επενδύω με γούνα)
îmbălănire *ουσ. θηλ.* 1. το φοδράρισμα με γούνα, το γούνωμα 2. το στόλισμα με γούνα
îmbălănit-ă, îmbălăniți-te *επιθ.* γούνικος-η-ο
îmbălânzi, îmbălânzesc *l. ρ. μετ.* 1. η μερώνω, ημερεύω, εξημερώνω 2. τιθάσεύω, δαμάζω 3. *μτφ.* καταπραύνω κάποιον, καθησυχάζω // **a ~ un leu** εξημερώνω ένα λιοντάρι // *l. ρ. μέσο* 1. ημερεύω, εξημερώνω 3. *μτφ.* καταπραύνομαι, ησυχάζω, γαληνεύω 3. (*μτφ.*) ηρεμίζω // **păsări care se îmbălânzesc repede** πουλιά που ημερεύουν γρήγορα
îmbălânzire *ουσ. θηλ.* 1. η εξημέρωση, το εξημερωμα, ο δαμασμός, η δάμαση, το δάμασμα, η τισάθευση 2. *μτφ.* η καθησυχάση, η καταπραύνση, η ανακούφιση, η συγκράτηση, ο περιορισμός
îmbălânzi-ă, îmbălânziți-te *επιθ.* 1. ημερωμένος-η-ο, εξημερωμένος-η-ο, ηρεμισμένος-η-ο, ήμερος-η-ο 2. (*για τα ζώα*) κατοικίδιος-α-ο
îmbălânzitor-oare, îmbălânzitori-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* δαμαστής-άστρια (ο, η), τιθασειτής-εύτρια (ο, η), ημερευτής-εύτρια (ο, η) // *επιθ.* 1. δαμαστικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό, εξημερωτικός-ή-ό 2. καταπραυντικός-ή-ό
îmboboci pers. 3 imbobocește *ρ. αμ.* (γ'πρόσωπο *ενικού ενεστώτα οριστικής*) μπουμπουκιάζει, βγάζει μπουμπουκία
îmbobocire, îmbobociri *ουσ. θηλ.* το μπουμπουκίασμα
îmbobocit-ă, îmbobociți-te *επιθ.* μπουμπουκιασμένος-η-ο
îmbogăți, îmbogățesc *l. ρ. μετ.* πλουτίζω, πλουταίνω, κάνω κάποιον πλούσιο // *l. ρ. μέσο* 1. πλουτίζω, γίνομαι, πλούσιος, αποχτώ πλούτο 2. χρηματίζομαι, κερδίζω χρήματα // **s-a dus în străinătate și s-a -t** πήγε στα ξένα και πλούτισε
îmbogățire, îmbogățiri *ουσ. θηλ.* 1. το πλούτισμα, ο πλουτισμός, ο εμπλουτισμός 2. η θησαύριση, το θησαύρισμα
îmbogătit-ă, îmbogățiți-te *επιθ.* πλουτισμένος-η-ο, εμπλουτισμένος-η-ο, πλούσιος-α-ο
îmboldi, îmboldesc *l. ρ. μετ.* 1. ωθώ, παρωθώ 2. σπρώχνω προς τα εμπρός, σκουντώ 3. παρακινώ, παροτρύνω 4. τσιγκλώ, κεντρίζω // **a ~ boii** τσιγκλώ τα βόδια // *l. ρ. μέσο* 1. ωθούμαι, παρωθούμαι, παροτρύνομαι 2. κεντριζομαι 3. παρακινέμαι
îmboldire, îmboldiri *ουσ. θηλ.* 1. η ώθηση, η παρώθηση 2. η παρότρυνση, η παρακίνηση 3. το κέντρισμα
îmbolditor-oare, îmbolditori-oare *επιθ.* 1. ωθητικός-ή-ό, παρωθητικός-ή-ό, παροτρυντικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό 2. παραινετικός-ή-ό 3. *μτφ.* πειραχτικός-ή-ό, τσουχερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό (λόγια)
îmbolnăvi, îmbolnăvesc *l. ρ. μετ.* 1. αρρωσταίνω, κάνω κάποιον να αρρωστήσει, προκαλώ δυσθυμία // *l. ρ. μέσο* 1. αρρωσταίνω, ασθενώ, νοσώ 2. γίνομαι άρρωστος / ασθενής
îmbolnăvire *ουσ. θηλ.* η ασθένεια, η αρρώστια, το νόσημα, η νόσος
îmbraća, imbrac *l. ρ. μετ.* 1. ντύνω, ενδύω 2. φοράω ρούχα, ντύνομαι 3. σκεπάζω, καλύπτω, περιπυλίζω, περιβάλλω // **a ~ copiii** ντύνω τα

παιδιά // **pereții erau îmbrăcați cu mătase** οι τοίχοι ήταν ντυμένοι με μετάξι // *l. ρ. μέσο* 1. ντύνομαι 2. φοράω // **s-a -t cu hainele noi** ντύθηκε με τα καλά του ρούχα
îmbrăcare, îmbrăcări *ουσ. θηλ.* 1. το ντύσιμο, το ντύμα 2. η ένδυση, η ενδυμασία
îmbrăcat-ă, îmbrăcați-te *επιθ.* 1. ντυμένος-η-ο 2. ενδυτός-ή-όν // **-tă să răcăcios** φτωχοντυμένος-η // **a fi bine -tă** είμαι καλοντυμένος-η // **a fi prost -tă** είμαι κακοντυμένος-η, άσκημα ντυμένος-η
îmbrăcăminte *ουσ. θηλ.* 1. η ενδυμασία, το ένδυμα 2. η φορεσιά, ο ρουχισμός, ο ιματισμός, τα ρουχικά 3. η περιβολή 4. κάθε απομονωτικό περιβλημα από χαρτί, αμίαντο, οθόνη, πλαστική ύλη, κ.λ.π. // **-de gata** τα έτοιμα ενδύματα
îmbrățişa, îmbrățișez *l. ρ. μετ.* 1. αγκαλιάζω, παίρνω στην αγκαλιά, σφίγγω στην αγκαλιά 2. εναγκαλίζομαι, τα ρούχα 3. *μτφ.* ενστερνίζομαι κάτι, δέχομαι κάτι με θέρμη, αποδέχομαι, επιδοκιμάζω // *l. ρ. μέσο* αγκαλιάζομαι // **s-a -t cu duşmanul său** αγκαλιάστηκε με τον εχθρό του
îmbrăţişare, îmbrăţişări *ουσ. θηλ.* 1. το αγκάλιασμα, ο εναγκαλισμός 2. ο ασιτισμός, η εγκόλπωση
îmbrânceală, îmbrânceli *ουσ. θηλ.* 1. το σκούντημα, το σπρώξιμο 2. η ώθηση
îmbrânci, îmbrâncesc *l. ρ. μετ.* 1. σκουντώ, σπρώχνω 2. ωθώ // *l. ρ. μέσο* 1. συνωθούμαι, σπρώχνομαι 2. στριμώχνομαι
îmbrâncire, îmbrânciri *ουσ. θηλ.* η συνώθηση, το σκούντημα, το σπρώξιμο
îmbrâncitură, îmbrâncituri *ουσ. θηλ.* το απότομο σπρώξιμο
împrobodeală, împrobodeli *ουσ. θηλ.* 1. το περικάλυμμα του κεφαλιού με κεφαλοπάνι 2. *μτφ.* το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η επιτήδεια απόκρυψη κάποιου γεγονότος
împrobodi, împrobodesc *l. ρ. μετ.* 1. δένω το κεφάλι μου με τσεμπέρι 2. κουκουλώνω 3. *μτφ.* αποκρύβω κάτι από άλλον, κρύβω τη θέα κάποιου πράγματος, εξαπατώ, ξεγελώ // *l. ρ. μέσο* 1. περιτυλίζω το κεφάλι μου με τσεμπέρι 2. κουκουλώνομαι 3. σκεπάζομαι με πέπλο, δε φανερώνομαι
împrobodire *ουσ. θηλ.* 1. το σκέπασμα του κεφαλιού με τσεμπέρι 2. το κουκούλωμα 3. *μτφ.* το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η απόκρυψη πραγμάτων
împrobodit-ă, împroboditi-te *επιθ.* 1. δεμένος με κεφαλοπάνι, με τσεμπέρι 2. κουκουλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* γελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο
îmbuca, imbuc *l. ρ. μετ.* 1. μπουκώνω, βάζω τροφή στο στόμα, καταβροχθίζω, χάφτω 2. (*τεχ.*) συναρμολώω // *l. ρ. μέσο* (*τεχ.*) συνενώνομαι, αλληλοσυνδέομαι
îmbucare, imbucări *ουσ. θηλ.* 1. το μπούκωμα, το γέμισμα του στόματος με φαγητό, η καταβρόχθιση 2. (*τεχ.*) η αμφιδέτηση 3. το μέρος όπου γίνεται η αμφιδέτηση των κομματιών ενός αντικειμένου
îmbucătăți, imbucătătesc *l. ρ. μετ.* κομματιάζω, τεμαχίζω, κόβω σε κομμάτια // *l. ρ. μέσο* γίνομαι κομμάτια, κομματιάζομαι
îmbucătățire, imbucătățiri *ουσ. θηλ.* το κομματιασμο, ο τεμαχισμός
îmbucătățit-ă, imbucătățiti-te *επιθ.* κομματιαστός-ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό

îmbucătură, îmbucături *ουσ. θηλ.* 1. η μπουκιά, η χαψιά 2. το μέρος όπου γίνεται η συναρμολόγηση κομμάτων (σωλήνες, κ.λ.π.)

îmbucător-oare, îmbucători-oare *επιθ.* 1. ευχάριστος-η-ο, χαροποιός-ά-ό, χαρμόσυνος-ος-ο 2. χαρούμενος-η-ο

îmbufna, îmbufnez *l. ρ. μετ. (οικ.)* κάνω κάποιον να σκυθρωπιάσει, να θυμώσει *ll. ρ. μέσο* σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω, συνοφρυώνομαι // **s-a îmbufnat pe noi** συνοφρυώθηκε πάνω μας, θύμωσε

îmbufnare, îmbufnări *ουσ. θηλ.* η σκυθρωπότητα, το συνοφρύωμα, το σκυθρωπιασμα, το κατσούφιασμα

îmbufnat-ă, îmbufnați-te *επιθ. (οικ.)* 1. κατσούφης -ισσα-ικο, συνοφρυωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό 2. θυμωμένος-η-ο

îmbuibă, îmbuib *l. ρ. μετ.* παραταίζω, στουμπώνω, δίνω υπερβολική τροφή σε κάποιον *ll. ρ. μέσο* παραμπουκνώνω, χορταίνω από πολύ φαγητό, γεμίζω υπερβολικά το στομάχι μου με τροφή

îmbuibare, îmbuibări *ουσ. θηλ.* 1. η πολυφαγία, το παρατάισμα 2. το χόρτασμα, η ασώτεια

îmbuibat-ă, îmbuibati-te *επιθ.* χορτάτος-η-ο, γεμάτος-η-ο (από φαγητό), πατικωμένος-η-ο (κουλία)

îmbujora, îmbujorez *l. ρ. μετ.* 1. κάνω ροδοκόκκινο, κοκκινίζω 2. δίνω σε κάτι κόκκινο χρώμα *ll. ρ. μέσο* ροδοκοκκινίζω, αποκτώ στα μάγουλα κόκκινο χρώμα, γίνομαι ροδοκόκκινος-η-ο

îmbujorat-ă, îmbujorați-te *επιθ.* 1. ροδοκόκκινος-η-ο, ροδομάγουλος-η-ο 2. ροδής-ια-ί, ρόδινος-η-ο

îmbulzeală, îmbulzeli *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός 2. το στρίμωγμα, η στρυμωξιά

îmbulzi, îmbulzesc *l. ρ. μετ.* στριμώχνω *ll. ρ. μέσο* 1. συνωστίζομαι, στριμώχνομαι 2. συνωθούμαι

îmbuna, îmbunez *l. ρ. μετ.* καλοπιάνω, καταπραύνω, γαληνεύω, καμάρω *ll. ρ. μέσο* 1. καταπραύνομαι, γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος-ια-ιο 2. γίνομαι καλύτερος-η-ο, καλύτερεύω 3. καθησυχάζω

îmbunare *ουσ. θηλ.* 1. το καλόπιασμα, το γαλήνεμα, η καταπράυνση 2. η καθησύχηση, το καλμάρισμα

îmbunat-ă, îmbunați-te *επιθ.* 1. γαλήνιος-ια-ιο, κατευνασμένος-η-ο, γαληνός-ή-ό 2. καμαρισμένος-η-ο, που έχει καθησυχάσει, καταπραυμένος-η-ο

îmbunătăți, îmbunătățesc *l. ρ. μετ.* 1. καλύτερεύω, βελτιώνω 2. διορθώνω // **a-și - situația** βελτιώνω την κατάστασή μου *ll. ρ. μέσο* 1. καλύτερεύω, βελτιώνομαι 2. διορθώνομαι

îmbunătățire, îmbunătățiri *ουσ. θηλ.* 1. η καλύτερευση, η βελτίωση 2. η διόρθωση, η μεταβολή προς το καλύτερο

îmburghezi, îmburghezesc *ρ. μέσο* γίνομαι μπουρζουάς, αποχτώ τα ήθη της άρχουσας αστικής τάξης

îmburghezire *ουσ. θηλ.* 1. ο σχηματισμός της μπουρζουαζίας, της άρχουσας κοινωνικής αστικής τάξης 2. το να γίνει κανείς μπουρζουάς

îmburghezit-ă, îmburgheziti-te *επιθ.* που έχει γίνει μπουρζουάς, που απόκτησε τις συνήθειες της μπουρζουαζίας

îmbutelă, îmbuteliez *ρ. μετ.* επιφιλώνω, μεταγγίζω και σφραγίζω υγρό μέσα σε φιάλη,μποτιλιάρω

îmbuteliere, îmbuteliieri *ουσ. θηλ.* 1. η επιφίλωση 2. το μποτιλιάρισμα

împacheta, împachetez *ρ. μετ.* 1. πακετάρω, συσκευάζω κάτι σε πακέτο ή πακέτα 2. αμπαλώω, εγκιβωτίζω 3. διπλώνω 4. βάζω πάνω στο σώμα μου λάπση για θεραπεία του ρευματισμού

împachetare, împachetări *ουσ. θηλ.* 1. το πακετάρισμα, η συσκευασία σε πακέτα 2. το διπλώνω, η διπλώνση 3. ο εγκιβωτισμός 4. το επίθεμα με λάπση του σώματος στα λασιόλουτρα

împăca, împaci *l. ρ. μετ.* 1. συμφιλιώνω, συμβιβάζω 2. συνδιαλλάσσω, διαλλάσσω, διαλλάπτω 3. ταιριάζω // **a - interese opuse** συμβιβάζω αντίθετα συμφέροντα // **a - persoane certe** συμφιλιώνω άτομα που μάλωσαν *ll. ρ. μέσο* 1. συμβιβάζομαι, συμφιλιώνομαι 2. εναρμονίζομαι 3. ταιριάζω // **a se - cu gândul** συμβιβάζομαι με τη σκέψη // **nu se mai ceartă, s-au -t** δε μαλώνουν πια, συμφιλιώθηκαν

împăcare, împăcări *ουσ. θηλ.* 1. ο συμβιβασμός, η συμφιλίωση 2. η συνδιαλλαγή, η διαλλακτικότητα 3. το ταιρίασμα

împăcat-ă, împăcați-te *επιθ.* 1. συμβιβασμένος-η-ο, συμφιλιωμένος-η-ο 2. ήσυχος-η-ο, γαληνός-ή-ό // **- în conștiință** συμβιβασμένος στη συνείδηση

împăcăciune, împăcăciuni *ουσ. θηλ.* ο συμβιβασμός, η συμφιλίωση, η συνδιαλλαγή

împăciui, împăciuiesc *l. ρ. μετ.* 1. συμβιβάζω, συμφιλιώνω αντιπάλους 2. ειρηνεύω *ll. ρ. μέσο* συμβιβάζομαι, συμφιλιώνομαι

împăciuire, împăciuire *ουσ. θηλ.* 1. η συμφιλίωση, ο συμβιβασμός 2. η διαλλακτικότητα, η διαλλαγή 3. η ειρήνευση

împăciuit-ă, împăciuiți-te *επιθ.* 1. συμφιλιωμένος-η-ο, συμβιβασμένος-η-ο 2. ειρηνευμένος-η-ο

împăciutor-oare, împăciuitori-oare *επιθ.* 1. διαλλακτικός-ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, ειρηνευτικός-ή-ό

împăciutorism *ουσ. ουδ.* η συμβιβαστικότητα, η διαλλακτικότητα

împăciutorist-ă, împăciutoriști-ste *l. επιθ.* συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* συμφιλιωτής-ώτρια (ο, η), συμβιβαστής-άστρια (ο, η)

împăduri, împăduresc *ρ. μετ.* αναδασώνω, αναδεντρώνω

împădurare, împăduriri *ουσ. θηλ.* η αναδάσωση, η αναδεντρωση

împădurit-ă, împăduriti-te *επιθ.* 1. δασωμένος-η-ο, δασωτός-ή-ό 2. δασόφυτος-η-ο, δασοσκέπαστος-η-ο

împăia, împăiez *ρ. μετ.* αχερώνω ζώα

împăiat-ă, împăiați-te *επιθ.* αχερωμένος-η-ο, ταριχευμένος-η-ο (με άχυρα)

împăienjeni pers. 3 împăienjeneste (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) *l. ρ. μετ.* αραχνιάζω, γεμίζω από αράχνες *ll. ρ. μέσο μτφ.* 1. βλέπω θολερά με τα μάτια μου 2. έχω ένα πέπλο πάνω στα μάτια μου

împăienjenire *ουσ. θηλ.* 1. το αράχνιασμα 2. μτφ. η θολερότητα της όρασης, το θόλωμα των ματιών

împăienjenit-ă, împăienjeniti-te *επιθ.* 1. αραχνιασμένος-η-ο 2. μτφ. θολερός-ή-ό (μάτια)

împăiere, împăieri *ουσ. θηλ.* το αχέρωμα

împământenii, îpământenesc *l. ρ. μετ.* πολίτογραφώ, κάνω αλλοδαπό να γίνει πολίτης της χώρας όπου μένει *ll. ρ. μέσο* 1. πολίτογραφούμαι

2. εξοικειώνομαι με τον τρόπο ζωής ενός ξένου τόπου
împământenire, împământeniri ουσ. θηλ. η πολιτογράφηση
împăna, împănez ρ. μετ. 1. παραγεμίζω 2. γεμίζω 3. (τεχ.) σφηνώνω, στερεώνω κάτι με σφήνα, ενσφηνώνω // **a ~ friptura cu usturoi** γεμίζω το ψητό με σκόρδο // **a ~ vinetele** παραγεμίζω τις μελιτζάνες
împănare, împănări ουσ. θηλ. 1. η γέμιση των φαγητών, το παραγέμισμα 2. η ενσφηνωση
împănărit-ă, împănărit-ă επίθ. 1. παραγεμισμένος-η-ο, παραγεμιστός-ή-ό 2. (τεχ.) σφηνωμένος-η-ο, στερεωμένος με σφήνα
împăpuri, împăpuresc ρ. μετ. βουλώνω με βούρλο τα διάκενα των βαρελοσανιδών
împărat, împărați ουσ. αρσ. 1. ο αυτοκράτορας, ο ρήγας, ο βασιλιάς 2. μτφ. ο αφέντης, ο κύριος, ο αρχηγός
împărateasă, împăratese ουσ. θηλ. η αυτοκράτειρα
împărătesc-ească, împărătești επίθ. 1. αυτοκρατορικός-ή-ό 2. μτφ. μεγαλοπρεπής-ής-ές
împărătește επίρ. αυτοκρατορικά, ρηγάδικα
împărăți, împărățesc ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. βασιλεύω 2. μτφ. κυβερνώ
împărăție, împărății ουσ. θηλ. 1. η βασιλεία 2. μτφ. το κράτος, η πολιτεία· το πολίτευμα // **~ cerului** η βασιλεία των ουρανών // **slujbă la ~** η υπηρεσία στο κράτος
împărtășanie, împărtășanii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η μετόληψη, η θεία κοινωνία, η θεία ευχαριστία
împărtăși, împărtășesc l. ρ. μετ. (εκκλ.) 1. μεταλαβαίνω, δίνω τη θεία κοινωνία 2. μτφ. κάνω κάτι γνωστό 3. συμμερίζομαι, συμμετέχω με κάποιον σε κάτι 4. εκμυστηρεύομαι // **împărtășesc durerea dumneavoastră** συμμερίζομαι τον πόνο σας // **a împărtăși aceeași soartă** συμμερίζομαι την ίδια τύχη // **a-și împărtăși gândurile** εκμυστηρεύομαι τις σκέψεις μου // **i-am -t părerile mele** του έκανα γνωστό, τη γνώμη μου ll. ρ. μέσο παίρνω την άγια μετόληψη, κοινωνώ, μεταλαβαίνω
împărtășire, împărtășiri ουσ. θηλ. 1. η κοινοποίηση, η γνωστοποίηση, η εκμυστήρευση, η αποκάλυψη μυστικού 2. η συμμετοχή
împărțeață, împărțeli ουσ. θηλ. 1. η μοιρασιά, το μοίρασμα 2. η διανομή, η κατανομή
împărți, împarti l. ρ. μετ. 1. μοιράζω, διαμοιράζω 2. διανέμω, διαιρώ, κομματιάζω, κατανέμω 3. χωρίζω, διαχωρίζω, καταμερίζω // **a ~ dreptatea** απονέμω δικαιοσύνη // **a nu avea ce ~** δεν έχω τι να μοιράσω, είμαι φτωχός // **a ~ un număr** διαιρώ τον αριθμό ll. ρ. μέσο 1. μοιράζομαι, διαμοιράζομαι, διαιρούμαι 2. διασπείρομαι, διασκορπίζομαι 3. χωρίζομαι // **a se ~ fără nici un rest** διαιρούμαι χωρίς κανένα υπόλοιπο
împărțire, împărțiri ουσ. θηλ. 1. η διαίρεση, η μοιρασιά, η διαμοίραση 2. ο καταμερισμός, ο χωρισμός, η διανομή, η κατανομή 3. ο διασκορπισμός 4. η απονομή // **-a dreptății** η απονομή της δικαιοσύνης
împărțit-ă, împărțiti-te επίθ. 1. διαιρεμένος-η-ο, μοιρασμένος-η-ο, διαμοιρασμένος-η-ο 2. καταμερισμένος-η-ο, χωρισμένος-η-ο 3. διασπαρμένος-η-ο, διάσπαρτος-η-ο
împărțitor, împărțitori ουσ. αρσ. (μαθ.) ο διαιρέτης

împătri, împătresc ρ. μετ. τετραπλασιάζω, πολλαπλασιάζω με το τέσσερα
împătrit-ă, împăriti-te επίθ. τετραπλάσιος-ια-ιο
împături, împăturesc ρ. μετ. διπλώνω, ξαναδιπλώνω, αναδιπλώνω
împăturire, împăturiri ουσ. θηλ. 1. το δίπλωμα, η δίπλωση, η αναδίπλωση 2. η περιτύλιξη
împăturit-ă, împăturiti-te επίθ. διπλωμένος-η-ο, διπλωτός-ή-ό
împăuna, împăunez ρ. μέσο κορδώνομαι, περηφανεύομαι, καυχίμαι, παίνεύομαι
împăunare, împăunări ουσ. θηλ. το κόρδωμα, ο κομπασμός, η καυχισιά, η κομπορρημοσύνη, το παίνεμα
împăunat-ă, împăunați-te επίθ. 1. κορδωμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο με φτερά παγωνιού 2. μτφ. παινεσιάρης-α-ικο, φαντασμένος-η-ο
împăclit-ă, împăcliti-te επίθ. 1. καταχνιασμένος-η-ο 2. μτφ. σκοτεινιασμένος-η-ο
împânzi, împânzesc l. ρ. μετ. 1. σκεπάζω σαν πέπλο, σκορπώ 2. απλώνω, εκτείνω, γεμίζω ένα χώρο με κάτι, διασπείρω // **vânătorii -ră pădurea** οι κυνηγοί γέμισαν το δάσος ll. ρ. μέσο εκτείνομαι, διασκορπίζομαι, διασπείρομαι, επεκτείνομαι
împânzire, împânziri ουσ. θηλ. 1. η διασκορπίση, η διασπορά 2. η επέκταση, η εξάπλωση, η άπλωση
împânzit-ă, împânziți-te επίθ. 1. σκορπισμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, διεσπαρμένος-η-ο, απλωμένος-η-ο 2. ολόγιμος-η-ο (από κάτι)
împâsli, împâslesc l. ρ. μετ. σκεπάζω με τσόχα ll. ρ. μέσο γίνομαι σαν τσόχα (πικνός)
împâslit-ă, împâsliți-te επίθ. τσόχινος-η-ο
împelița, împelițez ρ. μέσο ενσαρκώνομαι, παίρνω σάρκα, υλική υπόσταση
împelițat-ă, împelițați-te επίθ. αφορισμένος-η-ο, καταραμένος-η-ο // **drac ~** διάβολος αφορισμένος (για άταχτο παιδί, διαβολόπαιδο), διαβολεμένος-η-ο
împerechea, împerechez l. ρ. μετ. ζευγαρώνω, κάνω ζευγάρια, συζευγνύω ll. ρ. μέσο ζευγαρώνομαι, συζευγνύομαι, συνδέομαι με πρόσωπο άλλου φύλου
împerecheat-ă, împerecheați-te επίθ. ζευγαρωμένος-η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, που έχει συνδεθεί
împerechere, împerecheri ουσ. αρσ. 1. το ζευγάρωμα, η σύζευξη, η σύνδεση προσώπων ή πραγμάτων ανά δύο 3. μτφ. η σύνδεση δύο ιδιοτήτων καταστάσεων
împestrița, împestrițez l. ρ. μετ. παρδαλώνω, κάνω κάτι πολύχρωμο ll. ρ. μέσο παρδαλίζω, είμαι ποικιλόχρωμος-η-ο
împestrițare, împestrițări ουσ. θηλ. η ποικιλοχρωμία, το να είναι κάτι παρδαλό
împestrițat-ă, împestrițați-te επίθ. παρδαλός-ή-ό, παρδαλωτός-ή-ό, πολύχρωμος-η-ο
împetiț, împețite ουσ. ουδ. η προξενιά, το προξενίδι
împiedica, împiedic l. ρ. μετ. 1. εμποδίζω, παρεμποδίζω 2. περδικλώνω, υποσκελίζω 3. βάζω εμπόδιο, κωλύω 4. μτφ. φράζω // **a ~ circulația** φράζω την κυκλοφορία, κλείνω τη διάβαση ll. ρ. μέσο 1. σκοντάφτω, προσκρούω 2. εμποδίζομαι, περδικλώνομαι, δυσκολεύομαι, σκαλώνω // **a se ~ în vorbire** δυσκολεύομαι στην ομιλία (μπερδεύομαι) // **s-a -t de o piatră** σκόνταψε πάνω σε πέτρα

impiedicare, împiedicări ουσ. θηλ. 1. η εμπόδιση, το εμπόδισμα, η παρεμπόδιση 2. η παρακώλυση, το κώλυμα 3. το σκόταγμα, η πρόσκρουση 4. η απαγόρευση, η ανακοπή 5. το περδίκλωμα

impiedicat-ă, împiedicați-te επίθ. 1. εμποδιζόμενος-η-ο 2. περδικλωμένος-η-ο 3. μτφ. αργοκίνητος-η-ο

impiedicător-oare, împiedicători-oare επίθ. 1. εμποδιστικός-ή-ό, παρεμποδιστικός-ή-ό 2. απαγορευτικός-ή-ό

împietri, împietresc l. ρ. αμ. 1. πετρώνω, μεταβάλλομαι σε πέτρα // **a -t când l-a văzut** πέτρωσε όταν τον είδε ll. ρ. μέσο γίνομαι σκληρός, σκληραίνωμαι, στερεοποιούμαι, απολιθώνωμαι ll. ρ. μετ. κάνω κάποιον ανασίθητο, τον ανασίσθητο, να είναι πετρόψυχος, αδυσώπητος, σκληρός

împietrire ουσ. θηλ. 1. η απολίθωση, το πέτρωμα, το μαρμάρωμα 2. μτφ. η αποσβόλωση, το ξάφνιασμα

împietrit-ă, împietriți-te επίθ. 1. πετρωμένος-η-ο, απολιθωμένος-η-ο, πετρωτός-ή-ό, πέτρινος-η-ο, πετρένιος-ια-ιο 2. μτφ. αποσβολωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο, ακίνητος-η-ο

împietruire, împietruiri ουσ. θηλ. το στρώσιμο με λίθους, το λιθοστρώσιμο

împila, împilez ρ. μετ. καταπιέζω, ασκώ τυραννική εξουσία, καταδυναστεύω

împilare, împilări ουσ. θηλ. η καταπίεση, η καταδυναστευση

împilat-ă, împilați-te επίθ. βασανισμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο

împilător-oare, împilători-oare l. επίθ. καταπιεστικός-ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. καταπιεστής-έστρια (ο,), δυνάστης-ης (ο, η)

împinge, împing l. ρ. μετ. 1. σπρώχνω, σκουντώ 2. μτφ. ωθώ, απωθώ, εξωθώ // **a ~ bani** δίνω χρήματα (για να πετύχω κάποιο σκοπό) ll. ρ. αμ. ασκώ πίεση για να κινηθώ κάτι ll. ρ. μέσο συνωθούμαι, σπρωχνόμαι, στριμώχνομαι, αλληλοσπρωχνόμαι

împingere, împingeri ουσ. θηλ. 1. το σπρώξιμο, το σκούξιμο 2. το στρίμωγμα

împlătoșat-ă, împlătoși-te επίθ. θωρακωτός-ή-ό, που έχει επενδυθεί με θώρακα

împlânta, împlânt l. ρ. μετ. 1. μπήγω, χώνω 2. βυθίζω, βουλιάζω ll. ρ. μέσο 1. μπήγομαι 2. βυθίζομαι 2. χώνομαι 3. καρφώνομαι, σφηνώνομαι

împlântare, împlântări ουσ. θηλ. 1. το μπήξιμο, η βύθιση, το χώνσιμο 2. το σφήνωμα, το κάρφωμα

împlântat-ă, împlântați-te επίθ. 1. μπηγμένος-η-ο, μπηχτός-ή-ό 2. βυθισμένος-η-ο, χωστός-ή-ό 3. καρφωμένος-η-ο

împleți, împletec l. ρ. μετ. πλέκω // **a ~ coșuri** πλέκω καλάθια // **a ~ ciorapi** πλέκω κάλτσες // **a ~ pârul** πλέκω τα μαλλιά ll. ρ. μέσο 1. πλέκομαι 2. συζευγνύομαι

împletici, împletecesc l. ρ. μέσο 1. περδικλώνωμαι 2. μπερδεύομαι 3. τρικλίζω, κλονίζομαι στο βάδισμα // **a i se ~ limba** μπερδεύεται η γλώσσα του ll. ρ. μετ. 1. περιτυλίγω, περιδένω 3. περδικλώνω

împleticit-ă, împleticiți-te 1. περδικλωμένος-η-ο 2. μπερδεμένος-η-ο, μπλεγμένος-η-ο 3. ανακατωμένος-η-ο 2. συγκεχυμένος-η-ο

împletire, împletiri ουσ. θηλ. 1. το πλέξιμο 2. η πλοκή 3. μτφ. το μπέρδεμα, το ανακάτωμα

împletit ουσ. ουδ. 1. το πλέξιμο 2. μτφ. το μπέρδεμα

împletit-ă, împletiti-te επίθ. πλεχτός-ή-ό

împletitor-oare, împletitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. πλέχτης-χτρια (ο, η)

împletitură, împletituri ουσ. θηλ. 1. το πλέγμα 2. το πλεχτό

împlini, împlinesc l. ρ. μετ. 1. πληρώ 2. γεμίζω 3. περαίνω, ολοκληρώνω, συμπληρώνω, τελειώνω, πραγματοποιώ 4. σώνω, φθάνω σ' ένα σημείο 5. εκπληρώνω // **a ~ o dorință** εκπληρώνω μια επιθυμία // **a ~ o promisiune** εκπληρώνω μια υπόσχεση // **măine împlinesce douăzeci de ani** αύριο συμπληρώνει είκοσι χρόνια ll. ρ. μέσο 1. γίνομαι, εκτελούμαι 2. εκπληρώνομαι, πραγματοποιούμαι 3. περνώ 4. τερματίζομαι 5. είμαι γεμάτος 6. παχαίνω, γίνομαι παχύς, χοντραίνω // **lucrul de care se temea se ~ cu prisosință** το πράγμα που φοβόταν έγινε και με το παραπάνω // **s-a -t un an de când a plecat** πέρασε ένας χρόνος απ' όταν έφυγε

împlinire, împliniri ουσ. θηλ. 1. η πλήρωση, η συμπλήρωση 2. η τελείωση 3. η εκπλήρωση, η εκτέλεση όρων 4. η περάτωση, η πραγματοποίηση 5. το πλήρωμα

împlinit-ă, împliniți-te επίθ. 1. πλήρης-ης-ες 2. συμπληρωμένος-η-ο 3. ολοκληρωμένος-η-ο, ολοκλήρωτος-η-ο, ακεραίος-η-ο 4. μτφ. εύπλαστος-η-ο, καλοκαμωμένος-η-ο, εύπλαστος-η-ο, εύσωμος-η-ο

împodobi, împodobesc l. ρ. μετ. 1. στολίζω, διακοσμώ 2. καλλωπίζω, εξωραίζω ll. ρ. μέσο 1. στολίζομαι 2. καλλωπίζομαι, ντύνομαι με πολυτελή ρούχα

împodobire, împodobiri ουσ. θηλ. 1. ο στολισμός, η διακόσμηση 2. ο καλλωπισμός, ο εξωραϊσμός, το στολίσμα

împodobit-ă, împodobiti-te επίθ. 1. στολισμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο, εξωραϊσμένος-η-ο 3. κοικλιμένος-η-ο 4. γαρνιρισμένος-η-ο

împorțona, împorțonez l. ρ. μετ. στολίζω, ακαλαίσθητα, παραστολίζω ll. ρ. μέσο στολίζομαι ακαλαίσθητα, παραστολίζομαι

împorțonare ουσ. θηλ. το ακαλαίσθητο στολίσμα, το παραστολίσμα

împorțonat-ă, împorțonați-te επίθ. παραστολισμένος-η-ο

împotmoli, împotmolesc ρ. μέσο 1. βουλιάζω στη λάσπη 2. βαλτώνω 3. μτφ. (ναυτ.) εξοκείλω (πλοίο) 4. πέφτω έξω, αποτυχαίνω, αστοχώ

împotmoli, împotmoliți ουσ. θηλ. 1. το βουλιάγμα στη λάσπη 2. η ακινησία σε βούρκο, το κάθισμα πλοίου σε ρηχό βυθό 3. η αποτυχία, η αστοχία

împotmoliț-ă, împotmoliți-te επίθ. 1. βαλτωμένος-η-ο (σε λάσπη) 2. μτφ. μπλεγμένος-η-ο (σε δυσκολίες)

împotriva πρόθ. κατά, εναντίον // **~ așteptărilor** παρά των προσδοκίων // **~ mea** εναντίον μου // **a înota ~ curentului** κολυμπώ εναντίον του ρεύματος // **este ~ războiului** είναι κατά του πολέμου

împotrivă επίρ. 1. ενάντια, αντίθετα, εναντίον, απέναντι 2. κόντρα, κατά // **a fi ~** είμαι εναντίον // **a vota ~** ψηφίζω κατά, δίνω αρνητικό ψήφο, καταψηφίζω // **cine este ~?** ποιος είναι κατά; // **dacă nu aveți nimic ~** εάν δεν έχετε τίποτε εναντίον // **nu am nimic ~** δεν έχω τίποτε εναντίον

împotrivi, împotrivesc *ρ. μέσο* 1. εναντιώνομαι, είμαι εναντίον κάποιου 2. αντιτίθεμαι σε κάτι 3. ενίσταμαι 4. αντιδρώ, ενεργώ αντίθετα 5. αντιστέκομαι, αντίκειμαι

împotrivre, împotriviri *ουσ. θηλ.* 1. η εναντίωση, το εναντίωμα 2. η αντίθεση, η εναντιότητα 3. η αντίσταση, η αντίδραση

împotrivi-ă, împotriviți-e *επιθ.* αντίθετος-η-ο, ενάντιος-α-ο, που έχει αντισταθεί

împovăra, împovărez *l. ρ. μετ.* 1. παραφορτώνω, βαρφορτώνω, επιφορτίζω 2. επιβαρύνω 3. *μτφ.* αναθέτω πρόσθετες φροντίδες σε κάποιον, ενοχλώ επί πλύνω *ll. ρ. μέσο* 1. παραφορτώνομαι, βαρφορτώνομαι, επιφορτίζομαι 2. επιβαρύνομαι

împovărare *ουσ. θηλ.* 1. το παραφόρτωμα, η επιβάρυνση, η βαρφοφόρτωση 2. η επιφόρτιση 3. *μτφ.* το δυσκόλεμα

împovărat-ă, împovărați-e *επιθ.* παραφορτωμένος-η-ο, βαρφοφορτωμένος-η-ο, επιβαρυνμένος-η-ο

împovăror-oare, împovăroitori-oare *επιθ.* 1. επιβαρυντικός-ή-ό 2. επιδεινωτικός-ή-ό 3. ενοχλητικός-ή-ό

împrăstia, împrăstii *l. ρ. μετ.* 1. διασκορπίζω, διασκορπώ, διασπείρω, σκορπίζω, σκορπώ 2. διαλύω 3. *μτφ.* ανεμοσκορπίζω, διαδίδω // **a - flori** σκορπίζω λουλούδια // **lumina împrăstie întunericul** το φως διαλύει το σκοτάδι *ll. ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι, σκορπίζομαι 2. διαλύομαι 3. *μτφ.* διαδίδομαι // **norii s-au -t** τα σύννεφα σκορπίστηκαν

împrăstiat-ă, împrăstiați-e *επιθ.* 1. σκορπισμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-ια-ο 2. διασπαρμένος-η-ο 3. διαλυμένος-η-ο 4. *μτφ.* αφηρημένος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, απρόσεχτος-η-ο, ακατάστατος-η-ο, άτασλος-η-ο

împrăstiere, împrăstieri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση 2. η διασπορά 3. η διάλυση 4. η διάδοση 5. *μτφ.* η σπατάλη, το ξόδεμα

împrejmui, împrejmuiesc *ρ. μετ.* 1. περιφράζω, περιφράσσω 2. περικυκλώνω, περιτριγυρίζω, φράζω 3. περιβάλλω, ζώνω, περιτείχίζω 4. περικλείω, εγκλείω

împrejmuire, împrejmuiuri *ουσ. θηλ.* 1. η περιφραγή, το φράξιμο, το περιτριγύρισμα, το περιφραγμα, ο φράχτης 2. η περικύκλωση, το κλείσιμο απ' όλες τις πλευρές, το περιτείχισμα

împrejmuit-ă, împrejmuiți-e *επιθ.* 1. περιφραχτός-η-ο, φραγμένος-η-ο, περικλειστός-η-ο 2. *έγκλειστος-η-ο, κλειστός-ή-ό* // **valea este -ă de munți** η κοιλάδα περικλείεται από βουνά

împrejur *επίρ.* 1. γύρω 2. τριγύρω, ολόγυρα 3. *πéριεξ* // **de jur împrejur** γύρω-γύρω, ολόγυρα // **la stânga-mprejur!** μεταβολή! (παράγγελλα)

împrejura, împrejur *ρ. μετ.* 1. περιστοιχίζω, περιτριγυρίζω, περικυκλώνω 2. περιζώνω

împrejurare, împrejurări *l. ουσ. θηλ.* 1. η περίσταση, η περίπτωση, το περιστατικό 2. η κατάσταση πραγμάτων 3. η συγκυρία, η σύμπτωση // **împrejurările sunt de vină** οι περιστάσεις φταίνε // **în aceste împrejurări** σε αυτές τις περιστάσεις // **nu este potrivită -a** δεν είναι κατάλληλη η περίσταση *ll. επίρ. έκφρ.* **după împrejurări** κατά την περίπτωση

împrejurime, împrejurimi *ουσ. θηλ.* 1. ο γύρος 2. τα περίχωρα, τα πέριξ 3. η γειτονιά // **în împrejurimi** στα περίχωρα, στα πέριξ

împrejurul *πρόθ.* 1. γύρω 2. περίπου 3. περί // **de jur -** γύρω ολόγυρα, γύρω τριγύρω // **se adunase lume - casei** μαζεύτηκε κόσμος γύρω από το σπίτι

împresura, impresor *ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιτριγυρίζω, τριγυρίζω, περιβάλλω 2. περιζώνω, περιστοιχίζω 3. πολιορκώ

împresurare, impresurări *ουσ. θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση 2. η περιστοίχιση, το περιτριγύρισμα

împreuna, împreunez *l. ρ. μετ.* 1. συνενώνω, συνδένω, συζευγύνω 2. ζευγαρώνω *ll. ρ. μέσο* 1. ενώνομαι, συνδέομαι 2. ζευγαρώνομαι

împreunare, împreunări *ουσ. θηλ.* 1. η συνένωση, η σύζευξη, το σύζευγμα 2. η στενή σύνδεση 3. το ζευγάρωμα, το σμίξιμο

împreunat-ă, împreunați-e *επιθ.* 1. συνενωμένος-η-ο, ηνωμένος-η-ο 2. ζευγαρωμένος-η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, σμιχτός-ή-ό

împreună *επίρ.* 1. μαζί 2. ανάμα, ομαδικά, σε ομάδα 3. συνολικά, στο σύνολο // **- cu...** σύν..., μαζί με... // **toți -** όλοι μαζί

împricina, împricinez *ρ. μέσο* 1. μπαίνω σε δίκη, μπλέκομαι σε δίκη 2. είμαι διάδικος σε μια υπόθεση

împricinat-ă, împricinați-e *l. επιθ.* 1. εμπλεγμένος-η-ο σε μια δίκη 2. που είναι διάδικος σε μια δίκη *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* διάδικος (ο, η)

împrieteni, împrietenesc *l. ρ. μετ.* κάνω φίλο, φιλιώνω, καλλιεργώ *ll. ρ. μέσο* γίνομαι φίλος, σχετίζομαι φιλικά, έχω σχέσεις φιλίας

împrietenire *ουσ. θηλ.* το φιλικό, η σύναψη σχέσεων φιλίας

împriăvăra pers. 3 împrimăvărează *ρ. αμ.* (γ'πρόσωπο ενιστώτα οριστικής) γίνεται άνοιξη, έρχεται η άνοιξη

împroprietări, împrapietăresc *ρ. μετ.* 1. κάνω απονομή ιδιοκτησιών σε πολίτες 2. κάνω διανομή γης σε ακτήμονες πολίτες με κληρονομή, κληροδοτώ 3. κάνω κάποιον ιδιοκτήτη επί κτήματος (κομμάτι γης ή άλλο ακίνητο)

împroprietărire, împrapietăriuri *ουσ. θηλ.* 1. η διανομή κτημάτων με κληρο στους αγρότες 2. η διανομή γης σε ακτήμονες πολίτες με κληρονομή 3. η απονομή ιδιοκτησίας (ακινήτων)

împrospăta, împrospătez *l. ρ. μετ.* 1. φρεσκάρω, κάνω κάτι φρέσκο 2. ανανεώνω *ll. ρ. μέσο* γίνομαι φρέσκος, ανανεώνομαι

împrospătare *ουσ. θηλ.* 1. το φρεσκάρισμα 2. το ανανέωμα η ανανέωση, η ανακαίνιση 3. *μτφ.* η ζωηρότητα, η ετοιμότητα

împrospătat-ă, împrospătați-e *επιθ.* 1. φρεσκάτος-η-ο, φρέσκος-η-ο 2. ανανεωμένος-η-ο 3. ζωογονημένος-η-ο

împrosca, împrosce *ρ. μετ.* 1. πιτσιλίζω 2. ρίχνω, εκσφενδονίζω 3. ψεκάζω 4. *μτφ.* περιυβρίζω, βρίζω κάποιον πολύ, εμπαίζω, χλευάζω κάποιον // **a - cu noroi** λασπώνω, ρίχνω με λάσπη

împroscaire, împroscări *ουσ. θηλ.* 1. το πιτσιλισμα 2. το πέταγμα λασπώδους νερού πάνω σε κάτι ή κάποιον 3. η πιτσιλιά, η κηλίδα, ο λεκές, το στίγμα από πιτσιλισμα 4. το πετροβόλημα 5. *μτφ.* η καθύβριση

împrumut, împrumuturi *l. ουσ. ουδ.* το δάνειο // **- lexical** η δανεία λέξη // **a da cu -** δανείζω // **a**

contracta un ~ συνάπτω δάνειο // **acordare de** ~ η δανειοδότηση // **a lua cu** ~ δανειζομαι II. επιθ. έκφρ. **de** ~ δανειακός-ή-ό, δανειστικός-ή-ό **imprumuta, imprumut** I. ρ. μετ. δανειζω // **ii imprumut cartea** του δανείζω το βιβλίο II. ρ. μέσο δανειζομαι // **mă imprumut cu bani pentru a cumpăra casă** δανειζομαι χρήματα για αγορά σπιτιού

imprumutare ουσ. θηλ. ο δανεισμός, η δανειοδότηση

imprumutător, imprumutări-te επιθ. 1. δανεισμένος -η-ο, δανειζόμενος-η-ο 2. δανεικός-ή-ό, που προέρχεται από δάνειο (ποσό, λέξη, ήθη, κ.λ.π.), δάνειος-α-ο // **fonduri -e** οι δανεικοί πόροι // **obiceiuri** -e δάνειες συνήθειες

imprumutător-oare, imprumutători-oare I. επιθ. δανειστικός-ή-ό, που δανείζω (βιβλιοθήκη, κ.λ.π.) II. ουσ. αρσ. και θηλ. δανειστής-ίστρια (ο, η)

impuia, impuiez ρ. μετ. 1. παραξιλίζω 2. μτφ. παρασκοτιζώ, πονοκεφαλιάζω, ενοχλώ υπερβολικά // **a ~ capul (sau urechile) cuiva** παραξιλίζω το κεφάλι / τα αυτιά κάποιου

impungător-oare, impungători-oare επιθ. (επαρχ.) 1. κουτουλιάρικος-η-ο, που δίνει κουτουλιές (ζώα), που χτυπά με τα κέρατα 2. μτφ. πειραχτικός-ή-ό (λόγος), δηκτικός-ή-ό

impunge, impung I. ρ. μετ. 1. κουτουλάω, χτυπώ με τα κέρατα (ζώα) 2. κεντρίζω, σουβλάω, αγκυλώνω, τρυπώ 3. μτφ. τσιγκλώ, τσιγκλίζω (τα βόδια, κ.λ.π.), ειρωνεύομαι, κοροϊδεύω κάποιον II. ρ. μέσο 1. χτυπιέμαι με τα κέρατα 2. κεντρίζομαι, τσιμπιέμαι

impungere, impungeri ουσ. θηλ. 1. η κουτουλιά, το χτύπημα ζώου με τα κέρατα του 2. το κέντρισμα

impunsătură, impunsături ουσ. θηλ. 1. η νύξη, η βελονιά, η σουβλιά, το νύγμα 2. το τσίμπημα, το κέντρισμα 3. το κέντημα με οξύ όργανο ή αντικείμενο, η κουτουλιά 4. μτφ. ο υπαινιγμός, ο πειραχτικός λόγος // **degete pline de impunsături** δάχτυλα γεμάτα βελονιές

impurpura, impurpurez ρ. μέσο πορφυρίζω, γίνομαι κοκκινωπός, γίνομαι πορφωρένιος-ια-ιο

impușca, impușce I. ρ. μετ. 1. τουφεκίζω, πυροβολώ με τουφέκι 2. θανατώνω με τουφεκισμό // **a ~ francul** είμαι απένταρος // **a ~ un iepure** πυροβολώ ένα λαγό II. ρ. αμ. 1. βάλλω, ρίχνω με πυροβόλο όπλο 2. εκπυρσοκροτώ πυροβόλο όπλο III. ρ. μέσο 1. τουφεκίζομαι 2. σκοτώνομαι με πυροβόλο όπλο // **spionul a fost -t o** κατάσκοπος τουφεκίστηκε

impușcare, impușcări ουσ. θηλ. 1. ο τουφεκισμός, το ντουφεκισμα, ο πυροβολισμός με τουφέκι 2. η βολή με πυροβόλο όπλο 3. η εκπυρσοκρότηση πυρίτιδας ή γόμωσης υπονόμου για ανατίναξη πετρωμάτων

impușcat-ă, impușcați-te επιθ. 1. τουφεκισμένος-η-ο 2. πυροβολημένος-η-ο // **a fugi ca** ~ φεύγω γρήγορα σαν το βόλι

impușcătură, impușcături ουσ. θηλ. 1. η τουφεκιά, η ντουφεκιά, ο πυροβολισμός, η πυροβόληση 2. η βολή πυροβόλου όπλου 3. το φουρνέλο με εκρηκτική ύλη για ανατίναξη πετρωμάτων

imputernici, imputernicesc I. ρ. μετ. 1. εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ 2. δίνω άδεια II.

ρ. μέσο 1. ενισχύομαι 2. παίρνω δύναμη, ξαναποχτώ τις δυνάμεις μου

imputernice, imputernici ουσ. θηλ. 1. η εντολή 2. η εξουσιοδότηση, η πληρεξουσιότητα

imputernicit-ă, imputerniciți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πληρεξούσιος-ια (ο, η) 2. απεσταλμένος-η (ο, η) 3. εντολοδόχος (ο, η) 4. αντιπρόσωπος (ο, η), εκπρόσωπος (ο, η) 4. αδειούχος-α (ο, η)

impuți, impuțesc I. ρ. μετ. 1. βρωμίζω, κάνω κάτι βρώμικο 2. ρυπαίνω II. ρ. μέσο 1. βρωμώ, βρωμάω, βγάζω βρώμα 2. μυρίζω άσχημα από σαπίλα, βρωμοκοπώ 3. σήπομαι, σαπίζω

impuțiciune, impuțiciuni ουσ. θηλ. 1. η βρωμισιά, βρωμιά, η βρώμα, η βρωμερότητα 2. η δυσωδία, η άσχημη μυρωδιά 3. μτφ. η βρώμικη υπόθεση 4. η ακαθαρσία

impuțina, impuținez ρ. μέσο 1. λιγοστεύω, ολιγοστεύω 2. ελαττώνομαι, γίνομαι λιγοστός // **a i se ~ cuiva inima** λιγοψυχώ

impuținare, impuținări ουσ. θηλ. 1. το λιγότεμα, το ολιγότεμα, το ολιγότευμα 2. η ελάττωση, η μείωση, η ολιγόστευση

impuținat-ă, impuținați-te επιθ. 1. λιγοστός-ή-ό 2. λιγοστεμένος-η-ο 3. μειωμένος-η-ο 4. αδυνασμένος-η-ο

impuțit-ă, impuțitiți-te επιθ. 1. βρώμικος-η-ο, βρωμερός-ή-ό, βρώμιος-ια-ιο, βρωμιάρης-άρα-ικο, βρωμισμένος-η-ο 2. δυσσομος-η-ο, δυσώδης-ης -ες 3. σάπιος-ια-ιο, μολυσμένος-η-ο, αποσυντεθειμένος-η-ο 4. διεφθαρμένος-η-ο 5. ακάθαρτος-η-ο 6. τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο

în I. πρόθ. 1. σε, εις, στον, στο, στην, στη 2. τον, την, το, τη 3. εν, εξ 4. υπέρ 5. κατά 6. παρά 7. επί 8. αντί 9. πλην 10. με 11. περί 12. μέσα // ~ **caz de nevoie** σε περίπτωση ανάγκης // ~ **deplină cunoștință de cauză** εν επιγνώσει, εν πλήρη γνώσει της υπόθεσης // ~ **felul său** κατά δικόν του τρόπο // ~ **folosință** εν χρήσει // ~ **glumă** στ' αστεία // ~ **numele legii** εν ονόματι του νόμου // ~ **plus** επί πλέον // (δηλώνει αναφορά) ~ **regulă** εν τάξει // ~ **retragere** εν αποστρατεία // ~ **sarcina** τα εις βάρος σου // ~ **sănătațe** τα εις υγείαν σου // ~ **total** εν συνόλω // (δηλώνει το χρόνο ή την προθεσμία) ~ **vară** το καλοκαίρι // ~ **zadar** εις μάτην // ~ **ziua de 14 iunie** την ημέρα της 14 Ιουνίου (γραμμ.) (εισάγει έμμεσο αντικείμενο) **adâncit ~ gânduri** βυθισμένος σε σκέψεις // (δηλώνει τον τρόπο) **a vorbit ~ alt chip** μίλησε σε άλλο ύφος // **casa transformată ~ muzeu** το σπίτι μετατραπέν σε μουσείο // (δηλώνει τη στάση σε κάποιο τόπο) **cheia e ~ usă** το κλειδί είναι στην πόρτα // **din zi ~ zi** από μέρα σε μέρα // **face o călătorie ~ Franța** κάνει ένα ταξίδι στη Γαλλία // **ficare ~ legea lui** ο καθένας με το νόμο του // **haină roasă ~ coate** το ρούχο τριμμένο στους αγκώνες // (δηλώνει την κίνηση σε τόπο ή σε κάποιο μέρος ενός πράγματος) **intră ~ casă** μπαίνει μέσα στο σπίτι // **locuiește ~ capitală** κατοικεί στην πρωτεύουσα // **ochii îi ard ~ friguri** τα μάτια του καλούν στις κρυάδες // **pleci de mâine ~ două zile** φεύγεις από αύριο σε δύο μέρες // (δηλώνει αιτία) **pomul se clatina ~ vânt** το δέντρο κλονιζόταν στον άνεμο // **puneți haina ~ cuier** βάλε το ρούχο σου στην κρεμάστρα // (δηλώνει το μέσο) **s-au înțelese ~ scris** συνεννοήθηκαν γραφτά (με επιστολή) // (δηλώνει το σκοπό) **se duce ~ pejit**

πηγαίνει στο προξενίο // **se suie ~ pom** ανεβαίνει στο δέντρο // **și-a tras ghețele ~ picioare** έβαλε τα μπoτινία του στα πόδια II. *προθ. έκφρ.* // ~ **adevăra** πράγματι // ~ **afară de...** πλην, εκτός // ~ **chestiunea...** περί του ζητήματος... // ~ **ciuda** εις πείσμα // ~ **dosul...** πίσω από // ~ **fața** ενώπιον, μπροστά // ~ **jos de** κάτω από // ~ **jusul** στο κάτω μέρος // ~ **privința...** όσον αφορά // ~ **sfârșit** εν τέλει, τελικά // ~ **sus de** άνω από // ~ **susul** στο άνω μέρος // ~ **urma** κατόπιν

in-, im- συνθετικό λέξεων

inadins επίρ. 1. επίτηδες, σκόπιμα 2. ειδικά 3. θεληματικά, εκούσια, επί τούτου

inainta, înaintez I. ρ. μετ. 1. προβιβάζω, προάγω κάποιον σε ανώτερο βαθμό 2. υποβάλλω (αίτηση, κ.λ.π.) 3. παραπέμπω, στέλνω κάτι 4. προπληρώνω, πληρώνω προκαταβολικά (ποσό χρημάτων) // **a ~ hărțile** υποβάλλω τα χαρτιά // **a ~ o cerere** υποβάλλω αίτηση II // **proiectul de lege a fost ~t** το νομοσχέδιο παραπέμφθηκε. ρ. αμ. 1. προχωρώ 2. προάγομαι 3. προοδεύω 4. ανέρχομαι, προκόβω (στη δουλειά, στο επάγγελμα) 5. προελαύνω // **a ~ în vârstă** προχωρώ στην ηλικία, ηλικιώνομαι

inaintare, înaintări ουσ. θηλ. 1. η προχώρηση, το προχωρήμα, η προαγωγή, ο προβιβασμός 2. η πρόοδος, η προκοπή 3. στρατ. η προέλαση 4. η υποβολή (χαρτιών, κ.λ.π.) 5. αθλ. η επίθεση (στις αθλητικές ομάδες ποδοσφαίρου, μπάσκετ, κ.λ.π.) // ~ **a propunerilor** η υποβολή προτάσεων

înaintaș-ă, înaintași-se I. επιθ. 1. μπροστινός-ή-ό, εμπροσθιος-α-ο 2. προχωρητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πρωτοπόρος (ο, η) 2. πρόδρομος (ο, η) 3. (αθλ.) ο επιθετικός παίχτης στο ποδόσφαιρο // (αθλ.) **centru** ~ ο σέντερ φορ

înaintat-ă, înaintați-te I. επιθ. 1. προηγμένος-η-ο, προχωρημένος-η-ο 2. προοδευμένος-η-ο 3. εξελιγμένος-η-ο // ~ **în grad** προηγμένος σε βαθμό II. επιρ. έκφρ. ~ **în vârstă** προχωρημένης ηλικίας

înainte I. επιρ. 1. εμπρός, μπρος, μπροστά, εμπροσθεν 2. προτού, προ, πριν, πρωτίτερα 3. πρώτα, προηγούμενος, πριν από // ~ **cu un an** πριν από ένα χρόνο // ~ **de masă** προ του γεύματος (πριν από το μεσημέρι) // ~ **de război** προ του πολέμου // ~ **vreme** άλλοτε, σε άλλο χρόνο // **a-i ieși cuiva** ~ βγαίνει να υποδεχτώ κάποιον, βγαίνει μπροστά σε κάποιον // **a merge** ~ βοδίζω μπροστά, περπατώ εμπρός // **cine e ~?** ποιος είναι μπροστά; // **cu o lună** ~ με ένα μήνα πριν // **cu un ceas mai** ~ μια ώρα πρωτίτερα // **de acum** ~ απ'εδώ και εμπρός, εις το εξής // **de azi** ~ στο εξής // **de mai** ~ από τα πριν, από πολύ καιρό, από παλιά // **mai** ~ α) από πολύ χρόνο, σε άλλη εποχή, β) πιο γρήγορα, πιο μπροστά // **mai** ~ πρώτα, προτού, πριν από // **puțin timp** ~ λίγο πρωτίτερα // **sănătatea mai** ~ η υγεία πρώτα // **sunt** ~ είμαι μπροστά, είμαι επικεφαλής, βρίσκομαι μπροστά // **suntem iar ca** ~ είμαστε πάλι σαν πρώτα // **voi pleca** ~ ca el să vină θα φύγω προτού να 'ρθεί αυτός II. επιρ. έκφρ. // ~ **de aceasta** πριν απ' αυτό // ~ **de a pleca** **telefonează-mi** προτού να φύγεις κάνε μου τηλεφώνω // ~ **de toate** πρώτ' απ' όλα, πριν από κάθε άλλο, προ παντός

înaintea I. πρόθ. 1. εμπρός, μπροστά 2. πριν από // ~ **casei era o grădină** μπροστά στο σπίτι ήταν ένα περιβόλι // ~ **mea** εμπρός μου, μπροστά μου

// **a sosit ~ noastră** έφτασε πριν από μας II. *προθ. έκφρ.* ~ **ochilor** μπροστά στα μάτια

înainte-mergător ουσ. αρσ. ο πρόδρομος

înalt-ă, înalți-te I. επιθ. 1. ψηλός-ή-ό, υψηλός-ή-ό 2. μτφ. έσχατος-η-ο // ~ **ă rezistență** η υψηλή αντοχή // ~ **ă trădare** η εσχάτη προδοσία // ~ **ul cerului** τα μεσούρανα // **cel mai** ~ ανώτατος-η-ο // **în cel mai ~ grad** σε ύψιστο βαθμό, εις το άκρον, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στο πιο ψηλό σημείο // **mai** ~ ανώτερος-η-ο, πιο ψηλός-ή-ό

înamura, înamorez ρ. μέσο 1. ερωτεύομαι 2. με πιάνει ερωτική επιθυμία

înamorat-ă, înamorați-te επιρ. ερωτευμένος-η-ο

înapoi επίρ. πίσω, οπίσω, όπισθεν // **a da** ~ κινούμαι προς τα πίσω, υποχωρώ, οπισθοχωρώ, σπρώχνω προς τα πίσω // **a da ceva** ~ δίνω κάτι πίσω, επιστρέφω το πράγμα // **a-și lua vorba** ~ παίρνω το λόγο μου πίσω, δεν κρατώ το λόγο μου, αρνούμαι μια υπόσχεση, αλλάζω γνώμη ή απόφαση για κάτι // **a merge** ~ πηγαίνω προς τα πίσω, οπισθοδρομώ, ωθώ προς τα πίσω

înapoia πρόθ. 1. πίσω από, όπισθεν, έρσιω 2. ύστερα από // ~ **casei** πίσω από το σπίτι // **el este ~ mea** αυτός είναι πίσω από μένα // **i-a așezat ~ mea** τους κάθισε πίσω από μένα

înapoia, înapoiez I. ρ. μετ. 1. επιστρέφω, γυρίζω 2. ανταποδίνω, αποδίδω ό,τι μου έδωσε // **a ~ banii** επιστρέφω τα χρήματα II. ρ. αμ. παρακμάζω, ξεπέφτω III. ρ. μέσο 1. γυρίζω, ξαναγυρίζω 2. επανέρχομαι

înapoiat-ă, înapoiați-te επιθ. 1. γυρισμένος-η-ο 2. επιστραμμένος-η-ο, επιστρεφόμενος-η-ο 3. καθυστερημένος-η-ο // **regiune** -ă η καθυστερημένη περιοχή

înapoiere, înapoieri ουσ. θηλ. 1. ο γυρισμός, η επάνοδος, η επιστροφή 2. η ανταπόδοση, η απόδοση 3. η καθυστέρηση // ~ **economică** η οικονομική καθυστέρηση

înaripa, înaripez I. ρ. μετ. 1. αναπτρώνω 2. ενθαρρύνω, εμπυχνώνω II. ρ. μέσο αναπτρώνομαι, παίρνω θάρρος, ενθαρρύνομαι, εγκαρδιώνομαι **înaripare, înaripări** ουσ. θηλ. 1. η αναπτέρωση 2. η ενθάρρυνση, η εμπύχωση

înaripat-ă, înaripați-te επιθ. 1. φτερωτός-ή-ό, πτερωτός-ή-ό 2. μτφ. φτερωμένος-η-ο

înarma, înarmez I. ρ. μετ. 1. οπλιζώ, εξοπλιζώ 2. εφοδιάζω με όπλα II. ρ. μέσο 1. οπλιζομαι, εξοπλιζομαι 2. εφοδιάζομαι με όπλα, ετοιμάζομαι για πόλεμο 3. μτφ. ενισχύομαι, δυναμώνομαι // **a se ~ cu răbdare** εξοπλιζομαι με υπομονή (περιμένω τη διεξαγωγή των γεγονότων)

înarmare, înarmări ουσ. θηλ. 1. ο οπλισμός, ο εξοπλισμός, η όπλιση 2. η προμήθεια όπλων // **cursa înarmărilor** το κυνηγητό των εξοπλισμών

înarmat-ă, înarmați-te επιθ. 1. οπλισμένος-η-ο, εξοπλισμένος-η-ο 2. ένοπλος-η-ο // ~ ~ -ă **până în dinți** οπλισμένος-η-ο σαν αστακός, πάνοπλος-η-ο // ~ **din cap până în picioare** οπλισμένος από το κεφάλι μέχρι τα πόδια (πολύ καλά οπλισμένος)

înavuți, înavuțesc I. ρ. μετ. 1. πλουτίζω, πλουταίνω 2. κάνω κάποιον πλούσιο II. ρ. μέσο 1. πλουτίζω 2. γίνομαι πλούσιος, αποχτώ πλούτο

înăbușeală, înăbușeli ουσ. θηλ. 1. η κουφύραση, η πνιγνή ατμόσφαιρα (αέρας) 2. το πνίγος, η δυσκολία αναπνοής, η πνιγούρα

inăbuși, inăbuș *l. p. met.* 1. καταπνίγω, αποπνίγω 2. καταστέλλω 3. κάνω επιδρομή, εισβάλλω // **a ~ o revoluție** καταπνίγω την επανάσταση // **a ~ un geamăt** αποπνίγω έναν αναστεναγμό // **buruienile au -t florile** τα αγριόχορτα εισέβαλαν στα λουλούδια *ll. p. μέσο* 1. ασφυκτιώ, πνίγομαι, αποπνίγομαι 2. δυσκολεύομαι στην αναπνοή, πνίγομαι // **a se ~ focul** αποπνίγεται η φωτιά (ελαττώνεται η ένταση της φωτιάς)

inăbûșire *ουσ. θηλ.* 1. η ασφυξία, ο πνιγμός, ο αποπνιγμός, η κατάπνιξη 2. η καταστολή, η περιστολή

inăbûșit-ă, inăbûșiti-te *επιθ.* 1. αποπνιγμένος-η-ο 2. κατασταλμένος-η-ο 3. αχνιστός-ή-ό (για τρόφιμα, φαγητά ψημένα στον αχνό τούρο, σε ατμό)

inăbûșitor-oare, inăbûșitori-oare *επιθ.* 1. αποπνικτικός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό

inăcři, înăcresc *l. p. met.* 1. ξινίζω, καθιστώ οξύ 2. αλλοιώνω *ll. p. μέσο* 1. ξινίζομαι 2. γίνομαι ξινός // **a i se ~ sufletul** γίνεται ξινή η ψυχή μου (στενοχωριέμαι, νιώθω πλήξη)

inăcřire *ουσ. θηλ.* 1. το ξίνισμα 2. *μτφ.* η δυσαρέσκεια **inăcřit-ă, inăcřiti-te** *επιθ.* 1. ξινισμένος-η-ο 2. αλλοιωμένος-η-ο (*φαγητός*) 3. *μτφ.* κατσουφιασμένος-η-ο «ξινισμένα μούτρα»

inădușeală, inădușeli *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η πνιγούρα, η δυσχέρεια στην αναπνοή 2. το ιδρώμα, ο ιδρώτας

inăduși, inădușesc *l. p. met. (επαρχ.)* 1. προκαλώ ασφυξία σε κάποιον 2. στραγγαλίζω 3. καταπνίγω *ll. p. αμ.* 1. ιδρώνω, βγάζω ιδρώτα 2. κουράζομαι υπερβολικά *lll. p. μέσο* αποπνίγομαι, δυσκολεύομαι στην αναπνοή μου

inădușit-ă, inădușiți-te *επιθ.* (*επαρχ.*) 1. αποπνιγμένος-η-ο 2. ιδρωμένος-η-ο 3. (*για φαγητό*) αχνιστός-ή-ό, ζεστός-ή-ό

inălbi, înălbesc *l. p. met.* 1. ασπρίζω 2. λευκαίνω *ll. p. μέσο* γίνομαι άσπρος, λευκαίνομαι

inălbi-re, înălbi-ri *ουσ. θηλ.* 1. το άσπρισμα, η λεύκανση 2. το ξάσπρισμα

inălbit-ă, înălbiți-te *επιθ.* ασπρισμένος-η-ο, ξασπρισμένος-η-ο

inălța, înălți *l. p. met.* 1. υψώνω, εξυψώνω, ανυψώνω 2. σηκώνω προς τα πάνω, ανασηκώνω 3. αναβιβάζω, ψηλώνω 4. εγείρω, ανεγείρω 5. στήνω 6. αναστήλω 7. ανελέκω 8. ανορθώνω 9. ανιdrύω // **a ~ o casă** ανεγείρω ένα σπίτι // **a ~ pe cineva în rang** ανυψώνω κάποιον σε τάξη (σε βαθμό) // **a ~ steagul revoluției** υψώνω τη σημαία της επανάστασης // **a ~ un monument** εγείρω μνημείο // **a ~ un zid** ανυψώνω έναν τοίχο *ll. p. μέσο* 1. ψηλώνω, γίνομαι ψηλός, παίρνω ύψος 2. εγείρομαι, ανεγείρομαι, υψώνομαι, ανυψώνομαι, ορθώνομαι 3. αναβιβάζομαι // **a se ~ în șa** ανυψώνομαι στη σέλα // **muntele se înălța la depărtare** το βουνό υψώνεται μακριά (σε απόσταση) // **zidul s-a -t cu un metru** ο τοίχος ανυψώθηκε με ένα μέτρο

inălțare, înălțări *ουσ. θηλ.* 1. η ύψωση, η εξύψωση, η ανύψωση 2. η Ανάληψη (χριστιανική γιορτή) 3. η αναβίβαση, το ανέβασμα, η άνοδος 4. η έγερση, η ανέγερση 5. η ανίdrυση 6. η αναστήλωση 7. το στήσιμο 8. η ανέλεκυση, το σήκωμα 8. η έπαρση **inălțat-ă, înălțați-te** *επιθ.* 1. υψωμένος-η-ο, εξυψωμένος-η-ο, ανυψωμένος-η-ο 2. στημένος-η-

ο // **statuia -ă** ο στημένος ανδριάντας 3. *μτφ.* δοξαζόμενος-η-ο, δοξαστός-ή-ό, μεγαλειώδης-ης-ες **inălțător-oare, înălțători-oare** *l. επιθ.* 1. ανυψωτικός-ή-ό, εξυψωτικός-ή-ό 2. *μτφ.* εγκωμιαστικός-ή-ό, επαινετικός-ή-ό *ll. ουσ. ουδ. (στρατ.)* το κλισιοσκόπιο (στα πυροβόλα όπλα)

inălțime, înălțimi *ουσ. θηλ.* 1. το ύψος, το ύψωμα, το ψήλωμα 2. *γεωμ.* το μήκος της καθετού από την κορυφή γεωμετρικού σχήματος ως τη βάση του, η ίδια τη καθετός // **la diferite înălțimi** σε διάφορα ύψη 5. το υψωμένο σημείο εδάφους, η κορυφή // **se află la -a situației** βρίσκεται στο ύψος των περιστάσεων

inăspri, înăspresc *l. p. met.* 1. εκτραχύνω 2. σκληραίνω, σκληρύνω, αποσκληρύνω 3. κάνω κάποιον σκληρόκαρδο, αλύπητο // **lipsurile i-au -t inima** οι στερήσεις του έκαναν σκληρή την καρδιά (τον έκαναν σκληρόκαρδο) // **vântul înăsprește pielea** ο άνεμος σκληραίνει το δέρμα, το κάνει τραχύ *ll. p. μέσο* 1. τραχύνομαι, γίνομαι σκληρός, άκαρδος 2. (*για τον καιρό*) γίνομαι δριμύς (κρύος) 3. (*για τους ανθρώπους*) γίνομαι απότομος, βίαιος, βάνυαυος 4. (*για το κρασί*) κεντρίζω, γίνομαι πικάντικο // **s-au -t relațiile** τραχύνθηκαν οι σχέσεις

inăsprire, înăspriri *ουσ. θηλ.* 1. η τράχυνση, η εκτραχύνση 2. η αποσκληρυνση 3. *μτφ.* η επιδείνωση, το χειρότερο

inăsprit-ă, înăspriti-te *επιθ.* 1. εκτραχυμένος-η-ο, τραχύς-ιά-ύ 2. *μτφ.* σκληρός-ή-ό, δριμύς-ιά-ύ

inăuntru *επιρ.* 1. μέσα, εντός, στο εσωτερικό 2. έσωθεν, ένδοθεν // **a două ore** μέσα σε δύο ώρες // **asptet ~ în casă** περιμένω μέσα στο σπίτι // **copilul în țin ~ în casă** το παιδί το κρατώ μες στο σπίτι // **el este ~** αυτός είναι μέσα

inăuntru *πρόθ.* μέσα, εντός // **~ granițelor țării** εντός των συνόρων της χώρας // **secretul îl păstrează ~ meu** το μυστικό το κρατώ μέσα μου

incădra, încadrez *l. p. met.* 1. πλαισιώνω, περιβάλλω κάτι με πλαίσιο 2. εντάσσω 3. προσλαμβάνω 4. διορίζω 5. συμπεριλαμβάνω 6. καθόρω (*πλινάκα*) // **a ~ într-o categorie** εντάσσω σε μια κατηγορία *ll. p. μέσο* 1. πλαισιώνωμαι 2. περιτριγυρίζομαι, περιβάλλομαι 3. εντάσσομαι 4. προσλαμβάνομαι 5. συμπεριλαμβάνομαι 6. γίνομαι μέλος μιας οργάνωσης 7. γίνομαι εντός καθορισμένων ορίων // **a se ~ în lege** εντάσσομαι στο νόμο, γίνομαι στο πλαίσιο του νόμου // **a se ~ în timp** εντάσσομαι σε καθορισμένο χρόνο

incădrare, încadrări *ουσ. θηλ.* 1. το πλαισίωμα 2. η ένταξη 3. ο διορισμός 4. η πρόσληψη 5. το καθόρισμα

incădrat-ă, încadrati-te *επιθ.* 1. πλαισιωμένος-η-ο, πλαισιωτός-ή-ό 2. ενταγμένος-η-ο 3. καθορισμένος-ή-ό 4. *μτφ.* μισθωτός-ή-ό, εργαζόμενος

incapsula, încapsulez *l. p. met.* βουλώνω με κάψουλα (καπάκι) (δοχείο, μπουκάλι)

incapsulare, încapsulări *ουσ. θηλ.* το πωμάτισμα με κάψουλες δοχείων ή μπουκαλιών

incărcera, încarcerez *l. p. met.* φυλακίζω, κλείνω σε κρατητήριο

incărcare, încarcerări *ουσ. θηλ.* 1. η φυλάκιση, το κλείσιμο σε κρατητήριο 2. η κάθειρξη

incartirui, încartiruiesc *l. p. met.* 1. καταλύω, σταθεμύω, μένω σε στεγασμένο τόπο προσωρινά

2. εγκαθιστώ στρατό ή οργανωμένο πλήθος σε κατάλυμα, στρατωνίζω
încartuiure, încartuiuri *ουσ. θηλ.* 1. η εγκατάσταση σε στρατόπεδο 2. η στάθμευση στρατού ή οργανωμένου πλήθους σε κατοικίες κάποιου οικισμού, τόπου, κ.λ.π. 3. ο καταυλισμός 4. το κατάλυμα
încasa, încasez *ρ. μετ.* 1. εισπράττω 2. δέχομαι τα οφειλόμενα ποσά χρημάτων // *μτφ. (οικ.)* **a o -** δέχομαι χτυπήματα, τρώω ξύλο
încasări, încasări *ουσ. θηλ.* η εισπραξη // **încasările** οι εισπράξεις, το χρηματικό ποσό που προέρχεται από εισπράξεις
încasator-oare, incasatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισπράκτορας-ισσα (ο, η), ο, η υπάλληλος που εισπράττει το χρεωστούμενο ποσό
încastra, încastrez *ρ. μετ. (τεχ.)* σφηνώνω, συναρμώζω
încastrare, încastrări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σφηνώμα, η ενσφηνωση
încazarma, încazarmez *λ. ρ. μετ.* στρατωνίζω, εγκαθιστώ στρατιώτες σε στρατώνα, οικήματα, κ.λ.π. *II. ρ. μέσο* στρατωνίζομαι
încă *επίρ.* 1. ακόμα, ακόμη 2. έπί 3. εισέτι 4. επί πλέον // **- de anul trecut** ακόμα από πέρσι // **- de câteva minute** ακόμ' εδώ και λίγα λεπτά // **- durează** ακόμα διαρκεί // **- mai vrea** ακόμα θέλει // **- o dată** ακόμα μια φορά // **- pe atât** ακόμα τόσο // **au venit - două persoane** ήρθαν ακόμα δυο άτομα // **ba** ~ και μάλιστα περισσότερο από τόσο // **dar** ~ και όμως επί πλέον // **n-ai înțeles** ~? δεν κατάλαβες ακόμα; // **și - cum** *κί* ακόμα πως και πολύ μάλιστα
încăiera, încaier *λ. ρ. μετ.* ταλαιπωρώ, καταπονώ τον εχθρό με ελαφρά χτυπήματα *II. ρ. μέσο* 1. συμπλέκομαι 2. τσακώνομαι 3. έρχομαι στα χέρια με κάποιον, διαπληκτίζομαι
încăierare, încăierări *ουσ. θηλ.* 1. ο τσακωμός, ο διαπληκτισμός 2. η συμπλοκή, η σύγκρουση 3. η ανακατωσούρα 4. η μικρή σε διάρκεια ή ένταση σύγκρουση ανάμεσα σε αντίπαλους στρατούς
încălcă, încalc *ρ. μετ.* 1. καταπατώ 2. κάνω επιδρομή σε ξένη χώρα 3. παραβιάζω 4. παραβαίνω (νόμο, δικαίωμα, κ.λ.π.)
încălcăre, încălcări *ουσ. θηλ.* 1. η καταπάτηση 2. η παράβαση 3. η εισβολή, η επιδρομή 4. η παραβίαση // **încălcarea drepturilor omului** η καταπάτηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου
încălece, încălesc *λ. ρ. μετ.* 1. καβαλικεύω 2. ανεβαίνω σε άλογο ή σε άλλο ζώο 3. *μτφ.* υπερνικώ, ξεπερνώ τα εμπόδια, τις δυσκολίες *II. ρ. αμ.* 1. είμαι καβάλα, ιππεύω 2. πηγαίνω καβάλα, κάνω ιππασία 3. κάθομαι με τα πόδια ανοιχτά πάνω σε πράγμα *III. ρ. μέσο* έρχομαι πάνω σε κάτι άλλο, απανωτά ο ένας πάνω στ' άλλο
încălecare, încălecări *ουσ. θηλ.* το καβαλικευμα
încăleca-ă, încălecați-te *επίθ.* καβαλικεμένος-η-ο, απανωτός-ή-ό
încălța, încalți *λ. ρ. μετ.* 1. ποδένω, βάζω τα παπούτσια 2. *μτφ.* εξαπατώ, ξεγελώ κάποιον *II. ρ. μέσο* 1. ποδένομαι 2. βάζω στα πόδια μου τα παπούτσια, τα υποδήματα ή τα τσαρούχια
încălțare *ουσ. θηλ.* η ποδεσιά, το βάλσιμο των παπουτσιών στα πόδια
încălțat-ă, încălțați-te *επίθ.* ποδεμένος-η-ο, με τα παπούτσια στα πόδια // (*μυθ.*) **motanul** ~ ο παπουτσωμένος γάτος

încălțăminte *ουσ. θηλ.* 1. το υπόδημα, το παπούτσι 2. τα υποδήματα // **industria de ~** η βιομηχανία κατασκευής υποδημάτων, η υποδηματοβιομηχανία // **magazin de ~** το υποδηματοπωλείο
încălțări *ουσ. θηλ. πληθ. (επαρχ.)* τα υποδήματα, τα παπούτσια
încălțator, încălțatoare *ουσ. ουδ.* το υποδετήριο, το εργαλείο για την ποδεσιά, το κόκαλο
încălzi, încălzesc *λ. ρ. μετ.* ζεσταίνω, θερμαίνω, κάνω κάτι ζεστό, θερμό // **a - la ptele** ζεσταίνω το γάλα *II. ρ. μέσο* 1. ζεσταίνομαι, θερμαίνομαι, γίνομαι ζεστός 2. *μτφ.* εμψυχώνομαι, ενθουσιάζομαι, φλέγομαι // **a i se - oasele** ζεσταίνονται τα κόκαλά μου // **vremea se încălzește** ο καιρός ζεσταίνεται
încălzire, încălziri *ουσ. θηλ.* 1. η θέρμανση, το ζέσταμα 2. το πύρωμα 3. *αθλ.* η ζωογόνηση // **- centrală** η κεντρική θέρμανση
încălzit *ουσ. ουδ.* το ζέσταμα, η θέρμανση
încălzit-ă, încălziți-te *επίθ.* 1. ζεστός-ή-ό, που έχει ζεσταθεί, που ζεσταθήκε 2. *μτφ.* ενθουσιασμένος-η-ο
încălzitor-oare, încălzitori-oare *λ. επίθ.* θερμαντικός-ή-ό *II. ουσ. ουδ.* ο θερμαντήρας
încăpător-oare, încăpători-oare *επίθ.* 1. χωρητικός-ή-ό, περιεκτικός-ή-ό 2. ευρύχωρος-η-ο
încăpățâna, încăpățâne *ρ. μέσο* 1. πεισματώνω, πεισμώνω, έχω πείσμα, βάζω το πείσμα μου 2. με πιάνει γινάτι, δεν αλλάζω γνώμη 3. επιμένω, δείχνω ισχυρογνωμοσύνη, ισχυρογνωμονώ // **s-a -t să vină** έβαλε το πείσμα του να έρθει
încăpățănare, încăpățănări *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα, το πεισμάμα, το γινάτι 2. η ισχυρογνωμοσύνη 3. η αδιαλλαξία // **susține cu ~ o părere** υποστηρίζω με πείσμα μια γνώμη
încăpățânat-ă, încăpățânați-te *λ. επίθ.* 1. πεισματάρικος-η-ο, πεισματώδης-ης-ες, ισχυρογνώμονος-η-ο, πεισματικός-ή-ό 2. *μτφ.* αγύριστος-η-ο // **știa ce capete - e aveau** ήξερε τι αγύριστα κεφάλια ήχαν *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* πεισματάρης-α (ο, η), ισχυρογνώμονας-η (ο, η), ο πεισμονας, πεισματάρικος-η (ο, η)
încăpea, încap *λ. ρ. αμ.* 1. χωρώ 2. μπορώ να βρίσκω θέση σ' ένα χώρο // **a nu-și ~ în piele** δε χωράει στο πετσί του (είναι πολύ υπερóπτης, αγέρωχος) // **nu încape vorbă** δε χωράει αμφιβολία (ή συζήτηση) // **nu încăpem în această casă** δε χωράμε σ' αυτό το σπίτι *II. ρ. μετ.* 1. περιλαμβάνω 2. βαστώ, χωράω // **a ~ pe mâini bune** πέφτω σε καλά χέρια (είμαι στη διάκριση καλού ανθρώπου) // **haina nu-l mai încap** το σακάκι δεν το χωράει πια // **nu-l încap locul** δεν το χωράει ο τόπος // **nu o poate ~ mintea mea** δεν μπορεί να το χωράει ο νους μου
încăpere, încăperi *ουσ. θηλ.* 1. η κάμαρα, το δωμάτιο 2. ο χώρος, το χώρισμα 3. το περιεχόμενο, ο όγκος ενός πράγματος
încărca, încarc *λ. ρ. μετ.* 1. φορτώνω, φορτίζω 2. γεμίζω // **a ~ acumulatorul** φορτώνω το συσσωρευτή // **a ~ o armă** γεμίζω ένα όπλο // **a fi încărcat de ani** είμαι γέρος // **a-și ~ conștiința** φορτώνω τη συνείδησή μου // **a-și ~ stomacul** φορτώνω το στομάχι μου *II. ρ. μέσο* 1. φορτώνομαι 2. γεμίζω, είμαι γεμάτος
încărcare, încărcări *ουσ. θηλ.* 1. το φόρτωμα, η φόρτωση, η φόρτιση 2. το γέμισμα

încărcat *ουσ. ουδ.* 1. η φόρτωση, το φόρτωμα, η φόρτιση 2. το γέμισμα 3. η τοποθέτηση βάρους
încărcător, încărcător *επιθ.* 1. φορτωμένος-η-ο 2. γεμάτος-η-ο, γεμιστός-ή-ό 3. βαρύς-ελα-ιά-ύ // **armă** -ă το γεμάτο όπλο // **atmosfera** -ă η βαρεία ατμόσφαιρα // **stomac** ~ το φορτωμένο στομάχι
încăcător, încăcătoare *l. ουσ. ουδ.* 1. ο φορτωτήρας 2. ο γεμιστήρας // **încăcători** *ουσ. αρσ.* 1. ο φορτωτής 2. ο γεμιστής // **—descăcător** ο φορτωτής-εκφορτωτής
încăcătură, încăcături *ουσ. θηλ.* 1. το φορτίο, ο φόρτος, η φόρτιση 2. η γόμωση, το γέμισμα 3. η χωρητικότητα φόρτωσης // ~ **afectivă** η αισθηματική φόρτιση // ~ **electrică** το ηλεκτρικό φορτίο // **o ~ de lemne** ένα φορτίο ξύλων
încărungi, încărungi *ρ. μετ.* 1. γίνομαι γκρι (στο χρώμα) 2. ασπρίζω (μαλλιά)
încărungi *ουσ. θηλ.* το άσπρισμα, η λεύκανση (μαλλιά), το να γίνουν τα μαλλιά γκριζα
încărungi *επιθ.* 1. ασπρομάλλης -άλλα-ισσα-ικο, γκριζομάλλης-άλλα-ισσα-ικο 2. γερασμένος-η-ο 3. ασπρισμένος-η-ο
încăzărma, încăzărma *ρ. μετ.* ενώνω με πόρπη (ένδυμα, παπούτσια, ζώνη, κ.λ.π.)
încătuș, încătușez *ρ. μετ.* 1. βάζω σε χειροπέδες 2. κρατώ κάποιον με δεσμά, δεσμεύω, αλυσοδένω 3. χειροπέδες 4. *μτφ.* περιορίζω τη θέληση ή την αυτενέργεια κάποιου
încătușare, încătușări *ουσ. θηλ.* 1. η χειροπέδηση 2. η δέσμευση, το αλυσόδεμα 3. *μτφ.* η απαγόρευση, ο περιορισμός
încătușat-ă, încătușati-te *επιθ.* 1. δέσμιος-α-ο 2. αλυσόδετος-η-ο, αλυσοδεμένος-η-ο, σιδεροδέσιος-α-ο
încăleală, încăleci *ουσ. θηλ.* 1. το ανακάτωμα, το ανακάτεμα 2. το μπέρδεμα, το μπλέξιμο 3. η περιπλοκή, η σύγχυση
încăleci, încălesc *l. ρ. μετ.* 1. ανακατώνω 2. μπερδεύω, μπλέκω 3. περιπλέκω, κάνω σύγχυση // *ρ.* μέσο 1. ανακατώνομαι 2. μπερδεύομαι, μπλέκομαι 3. συσκοτιζομαι, γίνομαι, συγκεχυμένος, ασαφής
încălesc, încălesc *ουσ. θηλ.* 1. το ανακάτωμα, το ανακάτεμα 2. το μπέρδεμα, το μπλέξιμο 3. η περιπλοκή, η σύγχυση, η συσκοτίση
încăleci-ă, încăleci-te *επιθ.* 1. ανακατεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο 2. μπερδεμένος-η-ο (νήματα, μαλλιά) 3. στριφογυριστός-ή-ό (δρόμος, οδός) 4. συγκεχυμένος-η-ο, ασαφής-ής-ές (ιδέες, σκέψεις) 5. δυσανάγνωστος-η-ο (κείμενο) // **o situație** -ă μια μπερδεμένη κατάσταση
încânta, încânt *l. ρ. μετ.* 1. ευφραίνω 2. γοητεύω, μαγεύω 3. θέλω, σαγηνεύω // *ρ. μέσο* 1. γοητεύομαι, μαγεύομαι 2. απατώμαι, πλανιέμαι, αυταπατώμαι
încântare, încântări *ουσ. θηλ.* 1. η ευφροσύνη 2. η γοητεία, η μαγεία, το μάγεμα 3. το χάσμα 4. η σαγήνη, το σαγήνευμα
încântat-ă, încântati-te *επιθ.* 1. γοητευμένος-η-ο, μαγεμένος-η-ο 2. σαγηνευμένος-η-ο 3. *μτφ.* χαρούμενος-η-ο, ευχαριστημένος-η-ο, ενθουσιασμένος-η-ο // ~ **de cunoștință** χαίρω πολύ για τη γνωριμία
încântător-oare, încântători-oare *l. επιθ.* 1. γοητευτικός-ή-ό, μαγευτικός-ή-ό 2. σαγηνευτικός

-ή-ό, θελκτικός-ή-ό 3. χαριτωμένος-η-ο 4. συναρπαστικός-ή-ό // *επίρ.* 1. γοητευτικά, μαγευτικά 2. σαγηνευτικά, θελκτικά 3. συναρπαστικά
încârliga, încârlig *l. ρ. μετ.* κάνω κάτι σαν αγκίστρι, συστρέφω // *ρ.* μέσο γίνομαι σαν αγκίστρι, συστρέφομαι
încârligat-ă, încârligați-te *επιθ.* 1. στριφτός-ή-ό 2. αγκυλωτός-ή-ό, αγκύλος-η-ο 3. κυρτός-ή-ό 4. αγκιστρωτός-ή-ό
încârlionța, încârlionțez *ρ. μετ.* και μέσο βοστρυχίζω, κατσαρώνω
încârlionțat-ă, încârlionțați-te *επιθ.* κατσαρός-ή-ό, σγουρός-ή-ό, βοστρυχώδης-ης-ες, βοστρυχωτός-ή-ό
încât *σύνδ.* 1. ώστε 2. που // **așa** ~... έτσι που... // **atât de mult** ~ τόσο πολύ ώστε
începător-oare, începători-oare *l. επιθ.* αρχάριος-α-ο, ανήξερος-η-ο, ατζαμής-ιδίοςσα-ιδίκο // *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* πρωτάρης-άρα (ο, η), πρωτόπειρος-η (ο, η), πρωτεργάτης-ισσα (ο, η)
începe, încep *l. ρ. μετ.* 1. αρχίζω, κάνω αρχή, αρχινίζω 2. κόβω το πρώτο κομμάτι 3. παίρνω την πρωτοβουλία // **a ~ o discuție** αρχίζω μια συζήτηση // **a ~ o lucrare** αρχίζω μια δουλειά // **a început o pâine** έκοψε το πρώτο κομμάτι από το ψωμί // (*απρόσ.*) **a început să plouă** άρχισε να βρέχει // *ρ. αμ.* 1. αρχίζω 2. βρίσκομαι στην αρχή // **vara ~ în iunie** το καλοκαίρι αρχίζει τον Ιούνιο // *ρ. μέσο* γίνεται ή έναρξη το αρχινίω
începere *l. ουσ. θηλ.* 1. το αρχίνισμα, η αρχή 2. το ξεκίνημα // *επιρ. έκφρ.* **cu ~ de...** με αρχή από...
început, începuturi *l. ουσ. ουδ.* 1. η αρχή, η απαρχή, το ξεκίνημα 2. η έναρξη 3. το σημείο απ' όπου αρχίζει η πρώτη αιτία, η πρώτη αφορμή // ~ **de drum** το αρχίνισμα του δρόμου, η αφετηρία στο δρόμο // ~ **de lună** η αρχιμηνιά, η πρωτομηνιά, η πρώτη μέρα του μήνα // **de la ~ până la sfârșit** από την αρχή του το τέλος // *επιρ. έκφρ.* **de la (bun)** ~ εξ αρχής, από την αρχή, από το ξεκίνημα // **la ~** στην αρχή, στο ξεκίνημα
încerca, încerc *ρ. μετ.* 1. δοκιμάζω 2. κάνω απόπειρα 3. προβάω 4. επιχειρώ, αποπειρώμαι 5. προσπαθώ 6. αισθάνομαι (αίσθημα) // **a ~ o puternică emoție** αισθάνομαι μια δυνατή συγκίνηση // **a ~ o rochie** προβάω ένα φόρεμα // **pe încercate** με δοκιμασία, με δοκιμή // **a-și ~ norocul** δοκιμάζω την τύχη μου // **vom ~ să arătăm amănuntele** θα προσπαθήσουμε να δειξουμε τις λεπτομέρειες
încercare, încercări *ουσ. θηλ.* 1. η δοκιμή, η απόπειρα 2. η προσπάθεια, η δοκιμασία 3. η πείρα 4. το δοκίμιο (σύγγραμμα λογοτεχνικό ή επιστημονικό) // ~ **a rezistenței** η δοκιμή της αντοχής // ~ **a moarte n-are** η δοκιμή θάνατο δεν έχει // **a pune la ~** βάζω σε δοκιμασία // **a trece prin încercări** περνάω δοκιμασίες
încercat-ă, încercați-te *επιθ.* 1. δοκιμασμένος-η-ο, δοκιμαζόμενος-η-ο 2. δόκιμος-η-ο 3. έμπειρος-η-ο // **o conducător** ~ ο δοκιμασμένος ηγέτης
încercăna pers. 3 **încercănează** *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) αποχτώ κυανούς κύκλους γύρω από τα μάτια (είμαι πολύ κουρασμένος)
încercănat-ă, încercănați-te *επιθ.* (για τα μάτια) με γαλάζιους κύκλους γύρω από τα μάτια

încercui, încercuiesc *ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιτριγυρίζω 2. περιζώνω, περικλείω 3. *μτφ.* πολιορκώ, περιστοιχίζω

încercuire, încercuiri *ουσ. θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 2. το περικλείσιμο, η περιζώνση 3. *μτφ.* η πολιορκία

încet, înceta, înceti-te *l. επιθ.* 1. αργός-ή-ό, βραδύς-εία-ύ, δυσκίνητος-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο 2. σιγανός-ή-ό, σιγαλός-ή-ό, αγαλιανός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // **cu voce înceta** *me* σιγανή φωνή *ll. επιρ.* 1. σιγά, ήσυχα, ήρεμα, χωρίς θόρυβο, με χαμηλή φωνή 2. βραδέως, όχι γρήγορα, αργά, αγάλια // — «σιγά-σιγά», «λίγο-λίγο», «αγάλια-αγάλια», «με το μαλακό», «όχι βασιτικά» // **a vorbi** ~ μιλώ σιγά, με χαμηλή φωνή, χαμηλόφωνα // **mergeți** ~! πηγαίνετε σιγά, αγάλια!

înceta, încetez *l. ρ. αμ.* 1. παύω 2. σταματώ 3. τελειώνω 4. διακόπτω // **a ~ din viață** πεθαίνω // **ploaia a ~ t** η βροχή έπαψε *ll. ρ. μετ.* 1. διακόπτω 2. παύω 3. σταματώ // **a ~ orice activitate** διακόπτω (σταματώ) κάθε δραστηριότητα

încetare, încetări *l. ουσ. θηλ.* 1. η παύση, η κατάπαυση, το σταμάτημα 2. η διακοπή, η αναστολή // **~ din viață** η αποβίωση // **~ a focului** η κατάπαυση του πυρός *ll. επιρ. έκφρ. fără ~* ακατάπαυστα, αδιάκοπα

încetănesc, încetănesc l. ρ. μετ. 1. πολιογραφώ, κάνω κάποιον πολίτη ενός κράτους, του παρέχω την ιθαγένεια του κράτους 2. *μτφ.* θεμελιώνω, εδραιώνω, στερεώνω *ll. ρ. μέσο* 1. πολιογραφούμαι, γίνομαι πολίτης ενός κράτους με πολιογράφημα 2. *μτφ.* θεμελιώνομαι, γίνομαι συνήθεια, καθιερώνομαι // **acest obicei s-a încetățenit la noi η συνήθεια αυτή καθιερώθηκε σε μας**

încetățenire, încetățeniri *ουσ. θηλ.* 1. η πολιογράφηση 2. *μτφ.* η καθιέρωση // **certificat de ~** το πιστοποιητικό πολιογράφησης

încetățenit-ă, încetățeniti-te *επιθ.* 1. πολιογραφημένος-η-ο 2. *μτφ.* καθιερωμένος-η-ο, θεμελιωμένος-η-ο

încetineală, încetinelii *ουσ. θηλ.* 1. η βραδύτητα, η δυσκίνησία, η αργοκίνησία, η βραδυπορία, η βραδυκίνησία 2. η αργοπορία, η καθυστέρηση, η επιβράδυνση

încetini, încetinesc *ρ. μετ.* 1. επιβραδύνω, βραδύνω, ελαττώνω την ταχύτητα, βραδυπορώ 2. αργοπορώ, κάνω κάτι αργά // **a ~ pasul** κονταίνω το βήμα, βραδύνω το βήμα

încetinire, încetiniri *ουσ. θηλ.* 1. η επιβράδυνση, η βράδυνση, η ελάττωση της ταχύτητας, η δυσκίνησία 2. η αργοπορία

încetinit-ă, încetinit-ite *επιθ.* 1. βραδυκίνητος-η-ο, δυσκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο, αργός-ή-ό 2. σιγανός-ή-ό

încetitor, încetitoare *ουσ. ουδ.* η επιβραδυντική συσκευή // **filmul cu ~ul** κινηματογραφημένο με την επιβραδυντική συσκευή (οι εικόνες προβάλλονται σε αργότερο ρυθμό)

încetisor *επιρ.* 1. βραδέως, πολύ σιγά, σιγούτσικα, αγάλια-αγάλια, αγαλιανά 2. η σκύως, ήμερα, με το μαλακό // *έκφρ. a lua pe cineva cu ~* μιλώ σε κάποιον αγάλια-αγάλια, με το μαλακό, ήσυχα, ήμερα

încețoșă pers. 3 încețoșează *ρ. μέσο απρσ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. καταχνιάζει, ανταριάζει, απλώνεται ομίχλη 2. (για τα μάτια) θολώνουν (από δάκρυα), θαμπώνουν

încețoșat-ă, încețoșati-te *επιθ.* 1. ομιχλώδης-ης-ες, ανταριασμένος-η-ο, θολωμένος-η-ο 2. *μτφ.* συννεφιασμένος-η-ο

încega, înceg *l. ρ. μετ.* 1. πηζώ 2. *μτφ.* συνδέω, συνάπτω // **a ~ o familie** σχηματίζω μια οικογένεια // **a ~ o prietenie** συνδέω σχέσεις φιλίας // **mintea de încegă apele** λέει ψέματα ώστε πηζουν τα νερά (λεει πολλά ψέματα) *ll. ρ. μέσο* 1. πηζώ, γίνομαι στερεός, παχύρρευστος (γάλα, γιαούρτι, κ.λ.π.) 2. *μτφ.* γίνομαι συνετός, ωριμάζω, πηζώ 3. *μτφ.* παίρνω ορισμένο σχήμα, διαμορφώνομαι, σχηματίζομαι // **nu s-a ~ t încă mintea sa** δεν έπηξε ακόμα το μυαλό του

încegare, încegări *ουσ. θηλ.* 1. η πήξη, το πήξιμο 2. *μτφ.* ο σχηματισμός, η διαμόρφωση

încegăat-ă, încegăati-te *επιθ.* 1. πηγμένος-η-ο, πηχτός-ή-ό 2. συμπαγής-ής-ές 3. *μτφ.* διαμορφωμένος-η-ο

încegătore, încegători *ουσ. θηλ.* ο ξύλινος κάδος για πήξιμο τυριού

încegător-oare, încegători-oare *επιθ.* πηζων-ουσα -ον, που πήζει ή κάνει να πήζει κάτι

înceia, încei *l. ρ. μετ.* 1. κλείνω, κατακλείνω 2. τελειώνω, αποπερατώνω 3. κουμπώνω, συνδυάζω 4. συνάπτω, συνομολογώ 5. συντάσσω έγγραφο // **a ~ pace** κλείνω ειρήνη // **a ~ părțile componente** συνδυάζω τα συστατικά μέρη // **a ~ un proces-verbal** συντάσσω ένα πρακτικό // **i-a ~ t haina** κουμπώσε το ρούχο του // **încei cuvântarea** κατακλείνω το λόγο // **s-a ~ t discuția** έκλεισε η συζήτηση *lll. ρ. μέσο* 1. κουμπώνομαι 2. περατώνομαι 3. λήγω 4. συντάσσομαι 5. κλείνω // **congresul se înceie astă-seară** το συνέδριο λήγει απόψε // **scrisoarea se înceie cu...** το γράμμα κλείνει με... // **s-a ~ t tratatul** έκλεισε το σύμφωνο (η συμφωνία)

înceiat-ă, înceiați-te *επιθ.* 1. κουμπωμένος-η-ο (ένδυμα κ.λ.π.) 2. συναρμολογημένος-η-ο 3. τελειωμένος-η-ο, ολοκληρωμένος-η-ο, σμένος-η-ο 4. συνομολογημένος-η-ο 5. κλεισμένος-η-ο 6. που έχει κατακλείσει, αποτελειωμένος-η-ο, αποσμένος-η-ο // **o săptămână ~ă** μια ολοκληρη εβδομάδα

înceiere, înceieri *ουσ. θηλ.* 1. το κούμπωμα 2. το κλείσιμο, η σύναψη 3. η ολοκλήρωση 4. η κατακλείδα 5. το τελείωμα, η λήξη, ο τελειωμός, η τελείωση, η αποπεράτωση 6. η γραπτή απόφαση // **~ judecătorească** η ενδιάμεση δικαστική διάταξη, κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της δίκης // **~ a lucrărilor** η λήξη των εργασιών // **~ a unui acord** το κλείσιμο συμφωνίας // **în ~** εν κατακλείδι, καταλήγοντας

înceietor-oare, înceietori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ουραγός (ο, η) 2. τελεustaίος-αία (ο, η)

înceietură, înceieturi *ουσ. θηλ.* 1. η άρθρωση, η κλειδωση 2. η ένωση μερών μηχανής // *αναρ.* **înceietura mâinii** ο καρπός του χεριού

închiaburi, inchiaburesc *ρ. μέσο* γίνομαι πλούσιος χωρικός (με τη γεωργική παραγωγή), πλουταίνω γίνομαι κουλάκος-ισσα

închiaburire, inchiaburiri *ουσ. θηλ.* το πλούτισμα αγρότου

închiaburit-ă, inchiaburiți-te *επιθ.* ο, η πλουτισμένος-η αγρότης-ισσα, ο, η κουλάκος-ισσα

închide, închid *l. ρ. μετ.* 1. κλείνω, κλειδώνω, σφαλιζώ 2. βουλώνω, σφραγίζω 3. περικλείω, εγκλείω, φράζω 4. αποστομώνω 5. φυλακίζω // **a ~ cu cheia** κλείνω με το κλειδί, κλειδώνω // **a ~ cuiva gura** αποστομώνω, κλείνω σε κάποιον το στόμα // **a ~ ochii** κλείνω τα μάτια (παραβαίνω) // **a ~ paranteza** κλείνω την παρένθεση *ll. ρ. μέσο* 1. κλείνομαι, κλειδώνομαι 2. αποφράζομαι (δίοδο, δρόμο, διάβαση) 3. γίνομαι σκοτεινόχρωμος, σκοτεινός // **a se ~ în sine** μαζεύομαι στον εαυτό μου // **ferestra nu se ~ bine** έκφρ. δεν κλείνει καλά // **rana se ~ greu** η πληγή κλείνει δύσκολα

închidere, închideri *l. ουσ. θηλ.* 1. το κλείσιμο, το κλειδωμα 2. το βούλωμα, το σφάλισμα 3. το φράξιμο, η περίφραξη, το περικλείσιμο 4. η λήξη // **-a rânii** το κλείσιμο της πληγής // **-a unei ședințe** η λήξη συνεδρίασης // **-a unui dosar** το κλείσιμο ενός φακέλου *ll. επιθ. έκφρ.* **de ~** τελικός -ή-ό // **cuvânt de ~** ο τελικός λόγος

închina, închin *l. ρ. μετ.* 1. καθιερώνω, αφιερώνω 2. κατεβάζω, κλίνω 3. σκύβω // **a ~ steagul** κατεβάζω τη σημαία, υποκλίνομαι // **a ~ lui Dumnezeu** αφιερώνω στο Θεό (ένα αντικείμενο κ.λ.π.) *ll. ρ. μέσο* 1. προσεύχομαι, δέομαι, προσκυνώ 2. πρόσκειμαι, υποτάσσομαι, υποκύπτω, υποκλίνομαι 3. κάμπτομαι, υποδουλώνομαι

închinare, închinări *ουσ. θηλ.* 1. το προσκύνημα, η προσκύνηση 2. η προσευχή, η δέηση 3. η υπόκληση, η υποταγή 4. το αφιέρωμα, η αφιέρωση 5. *μτφ.* ο σεβασμός // *(θρ.)* **-a Treimii s-a arătat** η της Τριάδος εφανερώθη προσκύνηση // **primește-mi ~** α δέξου την προσευχή μου

închinat-ă, închinați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αφιερωμένος-η-ο, καθιερωμένος 2. προσκυνημένος-η-ο // *(θρ.)* **mănăstirile ~e** τα αφιερωμένα μοναστήρια

închinăciune, închinăciuni *ουσ. θηλ.* 1. το προσκύνημα, τα προσκυνήματα 2. τα χαίρετίσματα, τα σέβη **închinător-oare, închinători-oare** *ουσ. αρσ. και θηλ.* προσκυνητής-ήτρια (ο, η)

închipui, închipui *l. ρ. μετ.* 1. πλάθω με τη φαντασία μου κάτι 2. εικάζω 3. παριστάνω, εικονίζω 4. συμβολίζω *ll. ρ. μέσο* 1. φαντάζομαι 2. νομίζω, υποθέτω 3. συλλογίζομαι, μου περνάει από το νου // **îmi ~ bucuria ta** φαντάζομαι τη χαρά σου **închipuire, închipuiri** *ουσ. θηλ.* 1. η φαντασία 2. το πλάσμα της φαντασίας ή εικασία 3. ο μύθος, το μύθευμα, η φανταστική διήγηση, η φαντασίωση 4. η νοερότης 5. η φαντασιοπληξία 6. *έκφρ.* η αυταπάτη // **o ~ de...** κάποια φαντασίωση από... (κάτι φανταστικό)

închipuit-ă, închipuiți-te *επιθ.* 1. φανταστικός-ή-ό, φανταστός-ή-ό, φαντασιώδης-ης-ες, φαντασμένος-η-ο 2. πλασματικός-ή-ό, εικονικός -ή-ό, πλαστός-ή-ό // **bolnavul ~** ο φαντασμένος άρρωστος

închiria, închiriez *l. ρ. μετ.* 1. ενοικιάζω, νοικιάζω 2. δίνω ή παίρνω κάτι με ενοίκιο 3. εκμίσθωνω *ll. ρ. μέσο* (απρόσ.) **se închiriază** ενοικιάζεται

închiriere, închirieri *ουσ. θηλ.* 1. η ενοίκιαση, το νοίκιασμα 2. η εκμίσθωση, η μίσθωση // **contract de ~** το ενοικιαστήριο, το συμφωνητικό ενοίκιασης

// **prelungirea obligatorie a contractului de ~** το ενοικιστάσιο, η αναγκαστική παράταση της μίσθωσης και μετά τη λήξη του χρόνου για τον οποίο είχε συμφωνηθεί

închis-ă, închisi-se *επιθ.* 1. κλειστός-ή-ό, κλεισμένος -η-ο 2. κλειδωτός-ή-ό, κλειδωμένος-η-ο, σφαιλιστός-ή-ό 3. περιφραγμένος-η-ο, περιφραχτός-η-ο, φραγμένος-η-ο 4. έγκλειστος-η-ο, εγκάθειρκτος-η-ο, φυλακισμένος-η-ο 5. κεκλεισμένος-η-ο 6. βαθύς-ιά-ύ, σκοτεινός-ή-ό 6. συννεφιασμένος-η-ο // **aer ~** ο κλειστός αέρας // **culoare ~ă** το σκούρο χρώμα // **cu ochii închisi** με κλειστά τα μάτια // **cu ușile ~e** κεκλεισμένων των θυρών // **scrisoare ~ă** η έγκλειστη επιστολή // **trăsură ~ă** η κλειστή άμαξα (το κουπέ) // **verde ~** το βαθύ πράσινο

închisoare, închisori *ουσ. θηλ.* 1. η φυλακή, το δεσμάτριο, η ειρκτή 2. τα δεσμά, η φυλάκιση // **~ pe viață** τα ισόβια δεσμά // **a băga la ~** φυλακίζω, κλείνω κάποιον στη φυλακή // **a elibera din ~** αποφυλακίζω

închista, închustă *ρ. μέσο* 1. κλείνομαι μέσα σε κύστη, εγκυστούμαι 2. *μτφ.* κλείνομαι στον εαυτό μου, απομονώνομαι

închistare, închistări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκύστωση 2. *μτφ.* η απομόνωση

închizător-oare, închizători-oare *l. ουσ. ουδ.* το ουραίο (το κινητό ουραίο τουφεκίου), το κλειστόρο *ll. ουσ. θηλ.* 1. το κλειδωτάρι, η μετάλλινη καρφίτσα, η κόπιτσα, το θηλυκωτήρι 2. το κλειθρο, η κλειδαριά

încinci, încinesc *ρ. μετ.* πενταπλασιάζω, κάνω πολλαπλασιασμό με πέντε

încincit-ă, încinciți-te *επιθ.* πενταπλάσιος-ια-ο

încinge, încing *l. ρ. μετ.* ανάβω, αναφλέγω, βάζω φωτιά, τώνω, ενισχύω, εξάπτω // **a ~ focul** διαπυρνώ τη φωτιά *ll. ρ. μέσο* 1. καίομαι, καίγομαι, αναφλέγομαι, φλογίζομαι, γίνομαι καυτός-ή-ό, φλέγομαι 2. ανάβω, παθαίνω ζύμωση, σσιπίζω // **brânza s-a încins** το τυρί άναψε (αλλοώσθη) // **discuția s-a încins** η συζήτηση άναψε // **porumbul s-a încins** άναψε το καλαμπόκι // **soarele ardea, aerul se ~a** ο ήλιος έκαίγε, ο αέρας φλεγόταν // **soba s-a încins** η σόμπα έγινε καυτή

încinge, încing *l. ρ. μετ.* 1. ζώνω, περιζώνω, τυλίγω τη μέση με ζώνη 2. περιβάλλω με ζώνη // **a-și ~ sabia** ζώνω το σπαθί μου // **a-și ~ armele** ζώνω την αρματωσιά μου *ll. ρ. μέσο* ζώνομαι, περιζώνομαι // **a se ~ la brâu** ζώνομαι με το ζωνάρι **încingere, încingeri** *ουσ. θηλ.* 1. το άναμμα, η διαπύρωση 2. *μτφ.* το σάπισμα, η αλλοίωση // **-a brânzei** το άναμμα του τυριού **încingere, încingeri** *ουσ. θηλ.* η ζώση, το ζώσιμο, η περιζώση

încins *ουσ. θηλ.* το ζώσιμο

încins-ă, încinsi-se *επιθ.* 1. διαπυρρός-η-ο, καυτερός -ή-ό, καυτός-ή-ό 2. *μτφ.* φλογερός-ή-ό, διάθερμος -η-ο 3. (για τρόφιμα) αναμμένος-η-ο

înciuda, înciudez *l. ρ. μετ.* πεισμώνω *ll. ρ. μέσο* γίνομαι με πείσμα, βάζω πείσμα, κακίωνω **înciudat-ă, înciudați-te** *επιθ.* πεισμωνμένος-η-ο **încleia, încleiez** *l. ρ. μετ.* 1. εγκολλώ 2. κολλώ *ll. ρ. μέσο* 1. εγκολλιέμαι 2. γίνομαι κολλώδης-ης-ες **încleiat** *ουσ. ουδ.* η κόλληση με κόλλα

înceleiat-ă, înceleiați-te *επιθ.* 1. εγκολλημένος-η-ο 2. κολλημένος-η-ο 3. κολλητός-ή-ό
înceiere, înceieri *ουσ.* *θηλ.* η εγκόλληση, η κόλληση, το κόλλημα
înceșta, înceștez *l. ρ. μετ.* 1. σφίγγω γερά με τα τανάλια 2. συσφίγγω, μαγκώνω *ll. ρ. μέσο* 1. γαντζώνομαι 2. πιάνομαι σε τανάλια, μαγκώνομαι 3. παλεύω σφιχτά με κάποιον σώμα προς σώμα // **a i se ~ fălcile** συσφίγγονται τα σαγόνια του (γίνονται αμετακίνητα)
înceștare, înceștări *ουσ.* *θηλ.* 1. το γερό σφίξιμο σε τανάλια 2. το μάγκωμα 3. η πάλη σώμα προς σώμα 4. *μτφ.* η σύσπαση // **~ a fălcilor** το σφίξιμο των σαγονιών 6. η περισφιξη, η σύσφιξη
înceștar-ă, înceștați-te *επιθ.* 1. μαγκωμένος-η-ο 2. που έχει σφιχτεί γερά 3. *μτφ.* σφοδρός-ή-ό, σκληρός-ή-ό (για πόλεμο)
înclina, inclin *l. ρ. μετ.* 1. αποκλίνω, κλίνω, γέρνω, προσκλίνω 2. εγκλίνω, κάνω κάτι να πάρει κλίση // **a ~ capul** υποκλινόμαι, σκύβω το κεφάλι μου (για σεβασμό) // **a ~ un vas** κλίνω ένα δοχείο, γέρνω το δοχείο *ll. ρ. αμ.* 1. βαγίζω, κλίνω, γέρνω, αποκλίνω, εγκλίνω 2. προσκλίνω, σκύβω, κύπτω, ρέπω *lll. ρ. μέσο* 1. γέρνω, παίρνω κλίση 2. στρέφομαι 3. υποκλινόμαι 4. έχω τάση, ροπή προς κάτι 5. τείνω προς το μέρος κάποιου 6. έχω πλάγια κατεύθυνση ή κλίση // **înclin a crede** τείνω να πιστεύω
înclinare, înclinări *ουσ.* *θηλ.* 1. η κλίση, το γέρισμο, η απόκλιση 2. η υπόκλιση 3. η ροπή, η τάση σε κάτι 4. *ψυχ.* η προδιάθεση, η έξη, η επιρρέπεια
înclinat-ă, înclinați-te *επιθ.* 1. κεκλιμένος-η-ο 2. πλάγιος-ια-ιο 3. σκυφτός-ή-ό, γερμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, γερτός-ή-ό, επικλινής-ής-ές 4. *μτφ.* επιρρεπής-ής-ές, που κλίνει σε κάτι // **plan** ~ το επικλινές επίπεδο // **strada -ă** η κεκλιμένη οδός
înclinație, înclinații *ουσ.* *θηλ.* 1. η κλίση, η απόκλιση, το γέρισμο 2. το βάγισμα, η ροπή, η τάση, η διάθεση, η επιρρέπεια // *αστρ.* ~ **astronomică** η αστρονομική απόκλιση // *φυσ.* ~ **magnetică** η μαγνητική απόκλιση // **~ pentru muzică** η κλίση για μουσική // **cu mică** ~ με μικρή απόκλιση
încea *επίρ.* (*οικ.*) 1. προς τα εδώς 2. εδώς
înceace *επίρ.* 1. προς τα εδώς, δώθε 2. εδώς // **a avea pe vino-nceace** έχω το έλα εδώς (έχω το σεξανάιλ) // **a se da mai** ~ έρχομαι πιο κοντά, προς τα εδώς, πλησιάζω // *έκφρ.* **ce mai ~ și încolo!** τι δώθε κι εκείθεν; (δηλ. γιατί τόση συζήτηση;) // **vino** ~! έλα εδώς
încolăceală, încolăceli *ουσ.* *θηλ.* 1. η συσπείρωση, το κουλούριασμα 2. το περιτύλιγμα
încolăci, încolăcesc *l. ρ. μετ.* 1. συσπειρώνω, κουλουριάζω 2. τυλίγω κάτι γύρω από ένα πράγμα *ll. ρ. μέσο* 1. συσπειρώνομαι, κουλουριάζομαι 2. τυλίγομαι, περιτυλίγομαι
încolăcire, încolăciri *ουσ.* *θηλ.* 1. η συσπείρωση, το κουλουριασμα 2. το τυλίγμα, η τύλιξη, το περιτύλιγμα
încolăcit-ă, încolăciți-te *επιθ.* κουλουριαστός-ή-ό, τυλιχτός-ή-ό, περιτυλιγμένος-η-ο
încolo *επίρ.* 1. πέρα, πιο πέρα 2. πέρα από και, προς τα εκεί, εκεί πέρα 3. (*χρονικά*) ύστερα // **~ e numai pădure** προς τα εκεί είναι μόνο δάσος // **a**

se da mai ~ κάνω παρέκει (μετατοπίζομαι πιο πέρα) // **de astăzi** ~ από σήμερα και πέρα // **fugi** ~! φύγε από εκεί πέρα! // **lasă-l** ~! άφησέ τον εκεί πέρα! // **mai** ~ πιο πέρα // **până** ~ μέχρι εκεί πέρα
încolona, încolonez *l. ρ. μετ.* 1. παρατάσσω σε σειρά, τοποθετώ σε σειρά 2. αραδιάζω σε σειρά *ll. ρ. μέσο* 1. παρατάσσομαι, μπαίνω σε κανονική σειρά, σε παράταξη 2. αραδιάζομαι
încolonare, încolonări *ουσ.* *θηλ.* 1. η παράταξη σε σειρά, η στρατιωτική κανονική σειρά 2. το αράδιασμα σε σειρά 3. η διάταξη σε φάλαγγα μιας στρατιωτικής μονάδας 4. (*στρατ.*) *επιφ.* **încolonarea!** συνταχθείτε!
încolți, încolțesc *l. ρ. αμ.* (*βοτ.*) φυτρώνω, βλασταίνω, βλαστάνω, βγάζω βλαστάρι *ll. ρ. μετ.* 1. σφίγγω με τα δόντια κάτι ή κάποιον, δαγκώνω κάποιον 2. καταδιώκω 3. *μτφ.* φέρνω κάποιον σε αδιέξοδο, σε δύσκολη κατάσταση, στριμώνω
încolțire, încolțiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το φύτρωμα, η βλάστηση 2. *μτφ.* η δαγκωματιά, το δάγκωμα 3. η καταδίωξη // **~ a dușmanului** η καταδίωξη του εχθρού
încolțit *ουσ.* *ουδ.* το φυτόρωμα, η βλάστηση
încolțit-ă, încolțiti-te *επιθ.* 1. φυτρωμένος-η-ο 2. δαγκωμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο 3. που έχει φτάσει σε αδιέξοδο, στριμωγμένος-η-ο // **~ din toate părțile** καταδιωγμένος από όλα τα μέρη
încondeia, încondeiez *ρ. μετ.* 1. κοντυλογράφω, κοντυλοζωγραφίζω 2. κοντυλιάζω 3. μαυρίζω τα φρύδια μου ή τις βλεφαρίδες με κοντύλι 4. *μτφ.* κακολογώ, συκοφαντώ κάποιον
încondeiat-ă, încondeiați-te *επιθ.* 1. κοντυλογραμμένος-η-ο 2. κοντυλοζωγραφισμένος-η-ο 3. κοντυλιασμένος-η-ο, κακολογημένος-η-ο, συκοφαντημένος-η-ο, καταστιχογραμμένος-η-ο 4. μαυροφρύδης-α-ικο // **ouă** ~ **e** τα κοντυλοζωγραφισμένα αυγά (για το Πάσχα)
înconjur, înconjururi *ουσ.* *ουδ.* 1. ο γύρος, η περιστροφή 2. το γυροβόλι 3. *μτφ.* η περιφορά // **a face ~ul lumii** κάνω το γύρο του κόσμου (της γης) // **a vorbi fără** ~ μιλά χωρίς περιστροφή / ξεκάθαρα / απερίφραστα // **cu** ~ με περίφραση, με πλάγιον τρόπο, έμμεσα, όχι απ' ευθείας, έτσι με τρόπο, με λεπτότητα
înconjura, înconjur *l. ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιβάλλω, περιτριγυρίζω 2. περιστοιχίζω, πολιορκώ // **a ~ pământul** περιτριγυρίζω τη γη, κάνω το γύρο της γης // **oamenii care îl înconjurau** οι άνθρωποι που τον περιστοιχίζουν // **râul înconjoară satul** το ποτάμι περικυκλώνει το χωριό *ll. ρ. μέσο* 1. κυκλώνομαι, περικυκλώνομαι, περιβάλλομαι, περιτριγυρίζομαι 2. περιστοιχίζομαι, πολιορκούμαι
înconjurare, înconjurări *ουσ.* *θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 2. *μτφ.* η πολιορκία
înconjurat-ă, înconjurați-te *επιθ.* 1. τριγυριστός-ή-ό, περιτριγυρισμένος-η-ο 2. περιστοιχισμένος-η-ο, πολιορκημένος-η-ο 3. περιβλημένος-η-ο, τριγυρισμένος-η-ο
înconjurător-oare, înconjurători-oare *επιθ.* 1. κυκλωτικός-ή-ό, περικυκλωτικός-ή-ό, κυκλωμένος-η-ο, περικυκλωμένος-η-ο 2. τριγυρινός-ή-ό 3. περιβάλλον-ουσα-ον // **mediu** ~ το άμεσο περιβάλλον

incontinuu *επιθ.* 1. συνεχώς, συνέχεια 2. αδιάκοπα, διαρκώς
incontra, incontrez *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. εναντιώνομαι, αντιτίθεμαι 2. φέρνω αντίρρηση, πηγαίνω κόντρα
incorpia, incorpiez *ρ. μετ.* κλείνω κάτι με κόπιτσα
incorporiere, incorporieri *ουσ.* θηλ. το κλείσιμο με κόπιτσα
incorda, incordez *l. ρ. μετ.* 1. εντείνω 2. τεντώνω 3. επιτείνω, κάνω κάτι εντονώτερο μεγαλώνω την τάση ή την ένταση // **a-și ~ atenția** εντείνω την προσοχή // **a-și ~ mușchii** τεντώνω τους μυς II. *ρ. μέσο* 1. εντείνομαι 2. τεντώνομαι 3. γίνομαι εντατικώτερος, έχω μεγαλύτερη ένταση 4. *μτφ.* χειροτερεύω, σκληρύνομαι, τραχύνομαι
incordare, încordări *ουσ.* θηλ. 1. το τέντωμα 2. η ένταση 3. η επίταση 4. *μτφ.* η αυσιομνησία // **-a relațiilor** η ένταση σχέσεων, η δυσάρεστη κατάσταση σχέσεων
incordată, încordați-te *επιθ.* 1. τεντωτός-ή-ό, τεταμένος-η-ο, τεντωμένος-η-ο // **cu nervii încordați** με τα νεύρα τεντωμένα 2. επιτεταμένος-η-ο 3. *μτφ.* αυσιομόνος-η-ο, πυρετώδης-ης-ες
incornora, încornorez *ρ. μετ.* 1. βάζω κέρατα, κερατώνω 2. *μτφ.* απατώ το σύζυγό μου
incornorat-ă, încornorați-te *επιθ.* 1. κερασφόρος-α-ο 2. *μτφ.* υπερβολικός-ή-ό 3. *μτφ.* εξαπατημένος-η-ο, ο κερατάς, ο άντρας που τον έχει απατήσει η γυναίκα του // *μτφ.* **-ul** ο διάβολος
incorona, încoronez *l. ρ. μετ.* 1. στέφω, βάζω στέφανο στο κεφάλι κάποιου, στεφανώνω 2. *μτφ.* επισημοποιώ κάτι II. *ρ. μέσο* στέφομαι, στεφανώνομαι
incoronare, încoronări *ουσ.* θηλ. 1. η στέψη, το στεφάνωμα, η στεφάνωση 2. *μτφ.* η χρήση 3. η επιβράβευση, η τίμηση που με βραβεύω
incoronat-ă, încoronați-te *επιθ.* εστεμμένος-η-ο, στεφανωμένος-η-ο // **cap** ~ το εστεμμένο κεφάλι, ο βασιλιάς
incorpora, incorporez *ρ. μετ.* 1. ενσωματώνω, ενώνω σε ενιαίο σώμα 2. κατατάσσω, καταγράφω στη δύναμη μονάδας, τοποθετώ πρόσωπο σε ομάδα άλλων όμοιών του 3. προσαρτώ
incorporabil-ă, incorporabili-e *επιθ.* 1. ενσωματώσιμος-η-ο 2. κατατάξιμος-η-ο
incorporare, încorporări *ουσ.* θηλ. 1. η ενσωμάτωση 2. η κατάταξη στο στρατό, κ.λ.π.
incorseta, încorsetez *ρ. μετ.* 1. βάζω σε κορσέ, κλείνω σε κορσέ 2. *μτφ.* βάζω φραγμό σε κάτι ή σε κάποιον, περιορίζω τις κινήσεις του
incorsetare, încorsetări *ουσ.* θηλ. 1. το βάλισμο σε κορσέ 2. *μτφ.* η χαλινάγηση, ο περιορισμός, το εμπόδιο, η δέσμευση
incorsetat-ă, încorsetați-te *επιθ.* 1. δεμένος σε κορσέ, φοράει κορσέ, κορσεφορεμένος-η-ο 2. *μτφ.* ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο, δεμένος-η-ο
incotoșmăna, încotoșmănez *l. ρ. μετ.* κουκουλώνω, ντύνω χοντρά ρούχα II. *ρ. μέσο* κουκουλώνομαι
incotoșmănat-ă, încotoșmănați-te *επιθ.* κουκουλωμένος-η-ο, ντυμένος με χοντρά ρούχα
incotro *επιθ.* πού; προς τα πού; // **~ mergi?** πού πας; // **a nu avea** ~ δεν έχω άλλη διέξοδο (ή άλλη δυνατότητα), δεν μου μένει τίποτε άλλο // **care** ~ όποιος οπουδήποτε, όποιος και αν σε όποιο μέρος // **ori** ~ οπουδήποτε, σε όποιο μέρος

incovoia, incovoi *l. ρ. μετ.* 1. κυρτώνω, γέρνω, γαμψώνω, καμπυλώνω 2. σκεβρώνω, λυγίζω 3. διπλώνω, στραβώνω II. *ρ. μέσο* 1. σκεβρώνω, κυρτώνομαι, καμπουριάζω 2. *μτφ.* κάμπτομαι, υποκύπτω, ταπεινώνομαι
incovoială, incovoiei *ουσ.* θηλ. η καμπυλότητα, η κυρτότητα, το κύρτωμα, το καμπούριασμα, το σκεβρωμα
incovoia-ă, incovoiați-te *επιθ.* 1. κυρτός-ή-ό, γαμψός-ή-ό, καμπύλος-η-ο, καμπουρωτός-ή-ό 2. σκεβρός-ή-ό, λυγισμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, γερμένος-η-ο, σκυφτός-ή-ό, γυρτός-ή-ό
incovoire, incovoiri *ουσ.* θηλ. 1. το κύρτωμα, η γαμψότητα, το καμπύλωμα 2. το καμπούριασμα, το σκεβρωμα 3. η κάμψη, το λύνισμα
incovriga, încovrig *l. ρ. μετ.* 1. κουλουριάζω 2. κουβαριάζω, τυλίγω II. *ρ. μέσο* 1. κουλουριάζομαι, κουβαριάζομαι 2. συσπειρώνομαι, τυλίγομαι
incovrigat-ă, încovrigați-te *επιθ.* 1. κουλουριασμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο 2. τυλιγμένος-η-ο
incrâncena, încrâncen *ρ. μέσο* 1. νιώθω, φρίκη, φρίττω, φρίσσω, φρίζω, ανατριχιάζω 2. ριγώ από φόβο, τρομάζω, μαζεύομαι από φόβο ή κρύο, φρικιάζω
incrâncenare, încrâncenări *ουσ.* θηλ. 1. η φρικίαση, το ανατριχίλισμα, το ρίγος 2. η μάχη, η σύγκρουση, η σύρραξη
incrâncenat-ă, încrâncenați-te *επιθ.* 1. φρικιασμένος-η-ο, ανατριχιασμένος-η-ο, φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. *μτφ.* αμελίκτος-η-ο, σκληρός-ή-ό
increde, incred *l. ρ. μέσο* 1. εμπιστεύομαι, έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον 2. περφηανεύομαι, δείχνω έπαρση, υποφωία // **a se ~ în cineva** έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον II. *ρ. μετ.* 1. εμπιστεύομαι, λέω ή παραδίδω σε κάποιον εμπιστευτικά 2. αναθέτω εμπιστευτικά (υπόθεση)
incredere *l. ουσ.* θηλ. 1. η εμπιστοσύνη 2. η πίστη, η αξιοπιστία, η πιστότητα 3. *μτφ.* η βεβαιότητα // **~ deplină** η βεβαιότητα // **~ în sine** η εμπιστοσύνη στον εαυτό μας // **a acorda** ~ παρέχω εμπιστοσύνη // **a se bucura de ~ a cuiva** απολαβάνω της εμπιστοσύνης κάποιου // **vot de ~** η ψήφος εμπιστοσύνης II. *επιθ.* **έκφρ.** **de** ~ έμπιστος-η-ο // **demn de ~** αξιόπιστος-η-ο // **om de ~** έμπιστος // **plin de ~** πλήρης εμπιστοσύνης // **prieten de ~** ο έμπιστος φίλος // **sursă demnă de** η έγκυρη πηγή
incredința, incredințez *l. ρ. μετ.* 1. εμπιστεύομαι 2. αναθέτω (σε κάποιον μια φροντίδα) 3. παρέχω εγγύηση, διαβεβαιώνω // **a ~ cuiva o misiune** αναθέτω αποστολή σε κάποιον // **el m-a -t că totul este în regulă** αυτός με διαβεβαίωσε ότι όλα είναι εντάξει II. *ρ. μέσο* 1. εμπιστεύομαι, βεβαιούμαι, πειθομαι 2. εξασφαλίζομαι, σιγουρεύομαι
incredințare, incredințări *ουσ.* θηλ. 1. η διαβεβαίωση, η πεποίθηση, το σιγουράρισμα, η εξασφάλιση 2. η ανάθεση, η επιφόρτιση // **-a cauzei** η ανάθεση της υπόθεσης
incredințat-ă, incredințați-te *επιθ.* (σε **έκφρ.**) **a fi** ~ είμαι πεπεισμένος
incremeni, incremenesc *l. ρ. αμ.* 1. μαρμαρώνω, πετρώνω 2. γίνομαι ακίνητος, σκληρός, αλύγιστος 3. μένω έκπληκτος, κατάπληκτος, εξαφιασμένος

4. *μτφ.* ξυλιάζω *||* *ρ. μετ.* 1. μαρμαρώνω, πετρώνω
2. *μτφ.* καταπλήσσω
- încremenire, încremeniri** *ουσ. θηλ.* 1. το μαρμάρωμα, η μαρμάρωση, το πέτρωμα 2. *μτφ.* η ακινήσια, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα
- încremenit-ă, încremenit-ă** *επίθ.* 1. μαρμαρωμένος-η-ο, πετρωμένος-η-ο 2. έκπληκτος-η-ο *||* ~ **de uimire** με το στόμα ανοιχτό, έκπληκτος
- încrengătură, încrengături** *ουσ. θηλ.* η συνομοταξία (υποδιαίρεση του ζωικού ή φυτικού βασιλείου)
- încreț, încrețuri** *ουσ. ουδ.* η διακόσμηση του μανικιού γυναικείου πουκάμισου στην εθνική ενδυμασία γυναικών
- încreț, încrețesc** *l. ρ. μετ.* 1. πτυχώνω, ζαρώνω, σουφρώνω 2. κατσαρώνω *||* **a ~ fruntea** ζαρώνω το μέτωπο *||* *ρ. μέσο* 1. πτυχώνομαι ρυτιδούμαι, ζαρώνω 2. μαζεύομαι από φόβο ή κρύο
- încrețire, încrețiri** *ουσ. θηλ.* 1. η πτύχωση, το σουφρωμα 2. το ζάρωμα, το ρυτίδωμα
- încrețit-ă, încrețit-ă** *επίθ.* 1. πτυχωτός-ή-ό 2. ζαρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο 4. *μτφ.* συνοφρυωμένος-η-ο, σκυθρωπός-η-ό
- încrețitură, încrețituri** *ουσ. θηλ.* 1. η πτυχή, η ρυτίδα, η ζάρα, η ζαρωματιά 2. η σούφρα, η δίπλη
- încrețitor-oare, încrețitori-oare** *επίθ.* 1. πιστός-ή-ό 2. με εμπιστοσύνη στις ιδέες του 3. *μτφ.* εύπιστος-η-ο, σφελής-ής-ές *||* ~ **în forțele sale** με εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του
- încrezut-ă, încrezuți-te** *επίθ.* αυτόρεσκος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, επηρμένος-η-ο, μεγαλομανής-ής-ές
- încropi, încropesc** *ρ. μετ.* 1. συναπαρτίζω, ετοιμάζω κάτι με κόπο 2. εξοικονομώ, μαζεύω πράγματα για να φτάσω σε κάποιο σκοπό 3. χλιαίνω (υγρό το κάνω)
- încropit-ă, încropiți-te** *επίθ.* 1. χλιαρός-ή-ό 2. μαζεμένος-η-ο με κόπο, δυσκολοσυναγμένος-η-ο 3. που έχει εξοικονομηθεί
- încrucia, încrucieș** *l. ρ. μετ.* διασταυρώνω, τοποθετώ δύο πράγματα σταυρωτά, σταυρώνω *||* **a ~ brațele** σταυρώνω τα χέρια *||* **a ~ spadele** διασταυρώνω τα ξίφη *||* **el își încrucieșase picioarele** αυτός είχε σταυρώσει τα πόδια του *||* *ρ. μέσο* 1. διασταυρώνομαι 2. σταυρώνομαι 3. συναντιέμαι τυχαία με κάποιον χωρίς να σταματήσω *||* **o rețea de șosele care se încrucieșază** ένα δίκτυο δρόμων που διασταυρώνονται
- încrucisare, încrucisări** *ουσ. θηλ.* 1. η διασταύρωση 2. η επιμειξία (ζώων, φυτών που ανήκουν σε διάφορα είδη) *||* ~ **de drumuri** το σταυροδρόμι
- încrucisat-ă, încrucisați-te** *επίθ.* σταυρωτός-ή-ό, σταυρωμένος-η-ο, διασταυρωμένος-η-ο *||* **a sta cu mâinile -e** κάθομαι με σταυρωμένα χέρια *||* **a sta cu vîntul -e** το σταυρόλεσο
- încrunta, încrunți** *l. ρ. μέσο* 1. συνοφρυσούμαι, συνοφρύνωμαι 2. σκυθρωπιάζω 3. ματώνω *||* **îl făcea să se încrunte** το έκανε να συνοφρύνεται *||* *ρ. μετ.* ζαρώνω τα φρύδια (από θυμό ή σοβαρή σκέψη)
- încruntare** *ουσ. θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, η συνοφρύωση, το σκυθρωπιάσμα 2. η εξαγρίωση 3. το κατσούφιασμα 4. το μάτωμα
- încrunțat-ă, încrunțați-te** *επίθ.* 1. συνοφρυωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό 2. εξαγριωμένος-η-ο 3. βλοσυρός-ή-ό 4. ματωμένος-η-ο
- încrunțătură, încrunțături** *ουσ. θηλ.* 1. η σκυθρωπότητα, το σκοτεινιάσμα 2. η βλοσυρή όψη, ο θυμός
- încuia, încui** *l. ρ. μετ.* 1. κλείνω, κλειδώνω 2. σφалиζω, μανταλώνω 3. *μτφ.* αποστομώνω *||* *ρ. μέσο* 1. κλείνομαι, κλειδώνομαι 2. μανταλώνομαι 3. *μτφ.* φράζομαι
- încuiat** *ουσ. ουδ.* 1. το κλείσιμο, το κλειδωμα 2. το σφάλισμα
- încuiat-ă, încuiați-te** *επίθ.* 1. κλειδωμένος-η-ο, κλειστός-ή-ό, κλεισμένος-η-ο 2. *μτφ.* περιφραχτός-η-ο 3. ακινησιέντος-η-ο, δύστροπος-η-ο, στενοκέφαλος-η-ο
- încuibă, încuibez** *ρ. μέσο* 1. φωλιάζω, πληθαίνω σε φωλιά 2. *μτφ.* υπεισέρχομαι, τρυπώνω
- încuibare** *ουσ. θηλ.* 1. το φωλιάσμα 2. το πληθέμα
- încuibat-ă, încuibati-te** *επίθ.* 1. φωλιασμένος-η-ο 2. υπεισέρχόμενος-η-ο 3. *μτφ.* ριζωμένος-η-ο
- încuiere, încuieri** *ουσ. θηλ.* 1. τον κλείσιμο, το κλειδωμα 2. το σφάλισμα, το μαντάλωμα
- încuietare, încuietori** *ουσ. θηλ.* 1. η κλειδαριά, η κλειδωνιά, το κλειθρο 2. *μτφ.* το δυσεπίλυτο πρόβλημα, η δύσκολη κατάσταση το αδιέξοδο *||* **întrebare de -** η δύσκολη ερώτηση
- încumeta, încumet** *ρ. μέσο* τολμώ, αποτολμώ, κοτάω
- încumetare** *ουσ. θηλ.* 1. η τόλμη 2. η αφοβία, η αφοβήσια, η αποκοτιά
- încunoștință, încunoștințez** *ρ. μετ.* 1. γνωστοποιώ, κάνω γνωστό, κοινοποιώ, ανακοινώνω, καθιστώ γνωστό 2. ειδοποιώ, αναγγέλλω
- încunoștințare, încunoștințări** *ουσ. θηλ.* 1. η γνωστοποίηση, η κοινοποίηση, η ανακοίνωση 2. η ειδοποίηση, η αναγγελία *||* **scrisoare de -** το αναγγελτήριο γράμμα
- încununa, încununez** *l. ρ. μετ.* 1. στεφανώνω, στέφω 2. *μτφ.* αποπερατώνω *||* *ρ. μέσο* 1. στεφανώνομαι, στέφομαι 2. φέρομαι σε τέλος, περατώνομαι, συμπληρώνομαι
- încununare, încununări** *ουσ. θηλ.* 1. το στεφάνωμα, η στέψη, η στεφάνωση 2. *μτφ.* η αποπεράτωση, το επιστέγασμα
- încuraja, încurajez** *ρ. μετ.* 1. ενθαρρύνω, εμψυχώνω, εγκαρδιώνω 2. προτρέπω, παροτρύνω
- încurajare, încurajări** *ουσ. θηλ.* 1. η ενθάρρυνση, η εγκαρδιότητα, η εμψύχωση 2. η παρότρυνση, η προτροπή
- încurajat-ă, încurajați-te** *επίθ.* 1. ενθαρρυσμένος-η-ο, εμψυχωμένος-η-ο, εγκαρδιωμένος-η-ο 2. παροτρυνμένος-η-ο
- încurajator-oare, încurajatori-oare** *επίθ.* 1. ενθαρρυντικός-ή-ό, εγκαρδιωτικός-ή-ό, εμψυχωτικός-ή-ό 2. παροτρυντικός-ή-ό, προτρεπτικός-ή-ό
- încurca, încure** *l. ρ. μετ.* 1. μπερδεύω, εμπλέκω, μπλέκω 2. ανακατώνω, συγχύζω 3. περιπλέκω, εμποδίζω, ενοχλώ, μπερδουκλώνω *||* **a ~ afacerea** μπερδεύω τις επιχειρήσεις *||* **a ~ locul** εμποδίζω τον τόπο (είμαι περιττός κάπου, ανώφελος) *||* **a ~ vorba** μπερδεύω τα λόγια μου (χάνω τα λόγια μου από σύγχυση ή πρόθεση να κρύψω την

αλήθεια) // **a o** ~ τα μπερδουκλώνω, τα κάνω θάλασσα II. *ρ.* μέσο 1. μπερδεύομαι, μπλέκομαι 2. περιπλέκομαι, βρίσκομαι σε αμηχανία 3. γίνομαι άνω-κάτω 4. ανακατώνομαι, εμπλέκομαι 5. ζαλιζόμαι, θολώνει το μυαλό μου // **a i se** ~ **limba** μπερδεύεται η γλώσσα του // **a se** ~ **la scris** μπερδεύομαι στο γράψιμο // **a se** ~ **la socoteală** μπερδεύομαι στο λογαριασμό // **a se** ~ **lucrurile** μπερδεύονται τα πράγματα

incurcă-ă, incurcați-te *επίθ.* 1. αμήχανος-η-ο, μπλεγμένος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο 2. ανακατεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο 3. συγκεχυμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο 4. περιπλοκος-η-ο, ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο // **a o lăsa** ~ **ă** τα αφήνω μπερδεμένα, αξεκαθάριστα (υποθέσεις, λογαριασμοί, κ.λπ.)

incurcă-lume *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο ανακατωσίαρχος, ο ανακατωσύρης

incurcătură, incurcături *ουσ. θηλ.* 1. η αμηχανία, το ανακάτωμα, η ανακατωσύρα, το μπερδεμα, το μπλέξιμο 2. ο μπελάς, η ενόχληση, το ενόηλημα, η παραχή 3. το εμπόδιση, η σύγχυση, η περιπλοκή, η δυσκολία, η φασαρία 4. η αταξία // **a avea incurcături** έχω φασαρίες // **a pune în** ~ βάζω σε μπελάδες // **a se afla în** ~ βρίσκομαι σε αμηχανία // **în incurcătura lor** mes στην αμηχανία τους // **nenumărate incurcături** αμέτρητοι μπελάδες // **să-l scoatem din** ~ να τον βγάλουμε από το μπερδεμα

încursi, încuscere *ρ. μέσο* συμπεθεριάζω, συγγενεύω με συμπεθεριό // **dacă nu ne potriveam nu ne încuscream** αν δεν ταιριάζαμε, δε συμπεθεριάζαμε

încursire, încusiriri *ουσ. θηλ.* το συμπεθερίασμα, το συμπεθεριό

încuviința, încuviințez *l. ρ. αμ.* 1. συναινώ, συγκαταθένω 2. συμφωνώ να γίνει κάτι, δίνω τη συγκατάθεσή μου 3. αποδέχομαι II. *ρ. μετ.* 1. δέχομαι κάτι 2. συγκατατίθεμαι 3. εγκρίνω κάτι

încuviințare, încuviințări *ουσ. θηλ.* η συναίνεση, η συγκατάθεση

îndată *l. επίρ.* 1. αμέσως 2. αυτοστιγμεί 3. στο πι και φι 4. στο άψε-σβήσε 5. τώρα // ~ **ce** αμέσως που II. *συνδ. έκφρ.* 1. άμα 2. μόλις 3. σαν // ~ **ce începe toamna, începe culesul viilor** μόλις παύνει το φθινόπωρο, αρχίζει ο τρύλος // **de** ~ **ce au ieșit stelele, păstorul cânta din fluierul său** άμα βγήκαν τ' αστέρια, ο βοσκός έπαιζε τη φλογερά του

îndatora, îndatorez *l. ρ. μετ.* 1. υποχρεώνω, κάνω κάποιον υπόχρεο 2. χρεώνω, υποβάλλω κάτι σε χρέος, υποθηκεύω, δίνω ενέχυρο II. *ρ. μέσο* 1. χρεώνομαι, υποχρεώνομαι 2. βάζω χρέος

îndatorat-ă, îndatorați-te *επίθ.* 1. υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο 2. οφειλέτης-ισσα (ο, η) // **vă sunt foarte** ~ σας είμαι πολύ υποχρεωμένος

îndatorire, îndatoriri *ουσ. θηλ.* 1. η οφειλή, το χρέος 2. η υποχρέωση 3. *μτφ.* η ευγνωμοσύνη, η χάρη, το ηθικό χρέος

îndatoritor-oare, îndatoritori-oare *επίθ.* 1. εξυπηρετικός-ή-ό, περιπονητικός-ή-ό, φιλοφρονητικός-ή-ό 2. υποχρεωτικός-ή-ό

îndărăt *επίρ.* 1. πίσω, όπισθεν, όπίσω 2. (χρονικά) πριν, πρωύτερα, άλλοτε, σε προηγούμενο χρόνο

// **a da** ~ α) βάζω πίσω, β) οπισθοχωρώ, ξεπέφτω, γ) επιστρέφω κάτι // **a da pe cineva** ~ υποβιβάζω, μειώνω στην τάξη, την ιεραρχία, την τιμή, την αξία // **a merge de-a-ndărâtelea** βαδίζω προς τα πίσω, οπισθοχωρώ, οπισθοβατώ // **a se uita** ~ κοιτάζω προς τα όπίσω

îndărătnic-ă, îndărătnici-ce *επίθ.* 1. ισχυρογνώμονας-η-ον, πεισματάρικος-η-ο, πεισματικός-ή-ό, πεισματώδης-ης-ες, πεισματάρης-α 2. αγύριστος-η-ο, ξεροκέφαλος-η-ο // **cap** ~ το αγύριστο κεφάλι

îndărătnici, îndărătnicesc *ρ. μέσο* 1. πεισματώνω, βάζω πείσμα, δείχνω ισχυρογνωμοσύνη 2. πεισμώνω

îndărătnic, îndărătnicii *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα, το γινάτι 2. η ισχυρογνωμοσύνη 3. η παράλογη επιμονή σε μια γνώμη ή πράξη

îndărătul *πρόθ.* 1. όπισθεν, πίσω 2. πίσω από (κάποιον ή κάτι) // ~ **acestui lucru se ascunde ceva** πίσω από αυτό το πράγμα κρύβεται κάτι // **merge ~ meu** πηγαίνει πίσω μου

îndătina, îndătinez *l. ρ. μέσο* γίνομαι έθιμο από παλιά παράδοση II. *ρ. μετ.* συνηθίζω κάτι σύμφωνα με την παράδοση

îndătinat-ă, îndătinăți-te *επίθ.* 1. συνηθισμένος-η-ο 2. παραδοσιακός-ή-ό 3. ριζωμένος-η-ο

îndărji, îndărjesc *l. ρ. μετ.* 1. πεισμώνω, πεισματώνω, κάνω κάποιον να βάλει το πείσμα του 2. εξοργίζω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι ακράδαντος, ακλόνητος, σταθερός 2. πεισματώνω, εξοργίζομαι

îndărjire *ουσ. θηλ.* το πείσμα, η αδιαλλαξία, το γινάτι, το μένος

îndărjit-ă, îndărjiți-te *l. επίθ.* 1. ακράδαντος-η-ο 2. πεισματώδης-ης-ες, πεισμωνμένος-η-ο 3. ανένδοτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακράδαντα 2. πεισματωδώς

îndeajuns *επίρ.* επαρκώς, αρκετά

îndeaproape *επίρ.* 1. από κοντά 2. πλησίον 3. εμπεριστατωμένα (με προσοχή και ακρίβεια) 4. λεπτομερειακώς // **a urmări** ~ παρακολουθώ από κοντά

îndelete *επίρ.* 1. σιγά-σιγά, σιγανά, αβίαστα 2. βραδυκίνητα, βραδέως 3. λίγο-λίγο // **pe** ~ με την ησυχία του, χωρίς βιάση

îndeletnic, îndeletnicesc *ρ. μέσο* 1. ασχολούμαι, απασχολούμαι 2. καταγίνομαι με κάτι, καταπιάνομαι

îndeletnicire, îndeletniciri *ουσ. θηλ.* 1. η ασχολία, η απασχόληση, η ενασχόληση, το επάγγελμα 2. η φροντίδα, η μέριμνα

îndelung-ă, îndelungi *l. επίθ.* μακροχρόνιος-α-ο, παρατεταμένος-η-ο, μακρός-ά-ό // (εκκλ.) ~ **ă răbdare** η μακροθυμία II. *επίρ.* μακροχρόνια, παρατεταμένα, επί μακρόν χρόνο

îndelungat-ă, îndelungați-te *επίθ.* 1. μακροχρόνιος-α-ο, μακρινός-ή-ό, μακρύς-ιά-ύ, παρατεταμένος-η-ο 2. με μεγάλη διάρκεια, πολύς, πολλή, πολύ // **timp** ~ ο πολός καιρός // **secetă** ~ **ă** η μακροχρόνια ξηρασία

îndemânare *ουσ. θηλ.* 1. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα 2. η ικανότητα 3. η δεξιότητα, η δεξιοτήτα, η μαστορία // **cu** ~ με επιδεξιότητα

îndemânatic-ă, îndemânatici-ce *l. επίθ.* 1. επιτηδεις-α-ο, επιδέσιος-α-ο, καπάτσος-α-ο 2.

ικανός-ή-ό, κατάλληλος-η-ο *II. επίρ.* 1. επιτήδεια, επιδέξια 2. Ικανώς

îndemână *I. επίρ.* ευχερώς, βολικά, έτοιμα για χρήση, σε διάθεση *II. προθ. έκφρ.* **la** ~ στο χέρι για χρησιμοποίηση // **a-i fi cuiva la** ~ μου έρχεται βολικά // **să fie la** ~ να είναι πρόχειρος-η-ο

îndemn, îndemnuri *ουσ. ουδ.* 1. η παρότρυνση, η παρακίνηση, η παραίνεση, η προτροπή 2. η ώθηση, η παρώθηση

îndemna, îndemn *I. ρ. μετ.* 1. παροτρύνω, παρακινώ, προτρέπω, παραινώ 2. ωθώ, παρωθώ *II. ρ. μέσο* προτρέπομαι

îndeobşte *επίρ.* εν γένει, γενικώς, συνήθως, τακτικά, κατά συνήθεια

îndosebi *επίρ.* 1. ιδιαίτέρως, ιδιαίτερα, ιδίως, προ πάντων, κατά πρώτον λόγο 2. κυρίως

îndepărta, îndepărtez *I. ρ. μετ.* 1. απομακρύνω, μακραίνω, ξεμακραίνω, ξεμακρύνω, αλαργάω 2. εκποτίζω 3. απολύω από υπηρεσία 4. αφαιρώ 5. απωθώ, εξωθώ, εκδιώκω, παραμερίζω, παρεκτρέπω *II. ρ. μέσο* 1. απομακρύνομαι, ξεμακρύνομαι 2. εκποτίζομαι 3. αποβάλλομαι, εκδιώκομαι 4. αλαργεύω 5. παρεκτρέπομαι // **a se ~ de la subiect** απομακρύνομαι από το θέμα

îndepărtare, îndepărtări *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση, η εκδίωξη, η εκτόπιση, ο εκποτισμός, η αποβολή 2. η απόσταση 3. η απώθηση, η εξώθηση, το παραμέρισμα 4. η παρεκτροπή, η παρεκκλίση

îndepărat-ă, îndepărtaţi-te *επίθ.* 1. απομακρυσμένος-η-ο, μακρινός-ή-ό, απόμακρος-η-ο 2. αλαργινός-ή-ό, απόμακρος-η-ο, απόμερος-η-ο // **călătorie -ă** το μακρινό ταξίδι (ο θάνατος) // **localitate -ă** η αλαργινή τοποθεσία // **Orientul** ~ η Άπω Ανατολή / **rudă -ă** ο μακρινός συγγενής, η μακρινή συγγενής // **trecutul** ~ το μακρινό παρελθόν

îndeplini, îndeplinesc *ρ. μετ.* 1. εκπληρώνω, εκτελώ 2. πραγματοποιώ, πραγματώνω 3. επιτελώ 4. τελειώνω, περαίνω, περατώνω, φέρνω κάτι στο τέλος του // **a ~ o sarcină** / **o rugămintă** / **o obligaţie** εκτελώ ένα καθήκον / μια παράκληση / μια επιθυμία / μια υποχρέωση

îndeplinire, îndepliniri *ουσ. θηλ.* 1. η εκπλήρωση, η εκτέλεση 2. η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 3. η περάτηση, η επιτέλεση, η αποπεράτωση, το τελείωμα // **a duce la** ~ φέρνω σε πέρας, εκπληρώνω (έργο, απόφαση, διαταγή)

îndesa, indes *I. ρ. μετ.* στρυμώχνω 2. πατικνώνω 3. πυκνώνω 4. μαζεύω *II. ρ. μέσο* 1. στρυμώχνομαι 2. πατικνύνομαι 3. συχυστίζομαι 4. πυκνώνω 5. μαζεύομαι // **lumea se ~ pe străzi** ο κόσμος μαζεύοταν στους δρόμους // **mulţimea se ~ din ce în ce** το πλήθος πυκνώνει την κάθε στιγμή

îndesare, îndesări *ουσ. θηλ.* το στρύγωμα 2. το πατικώμα 3. το πυκνώμα 4. το στοιβάγμα, το ζούληγμα, η συμπίεση

îndesat-ă, îndesaţi-te *I. επίθ.* 1. στρυμωγμένος-η-ο, στρυμωχτός-ή-ό, πατητός-ή-ό 2. πυκχός-ή-ό, συσσωρευμένος-η-ο, συμπαγής-ής-ές // **mic şi ~ κοντόχοντρος** άνθρωπος *II. επίρ. έκφρ.* **cu vârf şi ~** με κορυφή και πατητά, δηλ. περίσσια, παραπάνωσια σε αφθονία

îndesi, îndesesc *I. ρ. μετ.* 1. πυκνώνω, συμπακνώνω 2. προκαλώ πυκνώμα *II. ρ. μέσο* 1. πθκνώνω, γίνομαι πυκνός 2. φουντώνω 3. πληθαίνω,

αυξάνομαι // **ceaţa se îndeseşte** η ομίχλη πυκνώνει // **populaţia s-a îndesit** ο πληθυσμός αυξήθηκε

îndesire *ουσ. θηλ.* 1. το πυκνώμα, η πυκνώση, η πυκνότητα, η συμπίκνωση 2. η αύξηση

îndesit-ă, îndesiţi-te *επίθ.* 1. πυκνωμένος-η-ο, πυκνός-ή-ό 2. πιο συχνός-ή-ό, σε πυκνά και σύντομα χρονικά διαστήματα

îndestul-ă, îndestuli-le *I. επίθ.* επαρκής-ής-ές, αρκετός-ή-ό, ικανοποιητικός-ή-ό *II. επίρ.* αρκετά, όσο χρειάζεται

îndestula, îndestulez *I. ρ. μετ.* δίνω σε αρκετή ποσότητα 2. παρέχω το αρκετό από κάτι 3. κάνω κάποιον να χορτάσει, ικανοποιώ πλήρως *II. ρ. μέσο* 1. έχω όσο χρειάζεται 2. επαρκώ, φτάνω για κάτι, αρκώ, τα έχω όλα

îndestulare, îndestulări *ουσ. θηλ.* η υπερεπάρκεια, η αφθονία

îndestulat-ă, îndestulaţi-te *επίθ.* 1. που τα έχει όλα σε επάρκεια 2. ικανοποιημένος-η-ο 3. που έχει τα αρκούντα και δε ζητάει περισσότερα

îndestulător-oare, îndestulători-oare *I. επίθ.* 1. επαρκής-ής-ές 2. ικανοποιητικός-ή-ό // **alimente -oare** αρκούντα τρόφιμα *II. επίρ.* επαρκώς, σε αρκετή ποσότητα, ικανοποιητικά

îndigui, îndiguiesc *ρ. μετ.* φτιάχνω πρόχωμα, κατασκευάζω φράγμα, επιχωμάτων

îndiguire, îndiguiri *ουσ. θηλ.* η επιχωμάτωση

îndiguit-ă, îndiguiţi-te *επίθ.* έχων-ουσα-ον πρόχωμα

îndobitoci, îndobitocesc *I. ρ. μετ.* αποκτηνώνω, κάνω κάποιον να χ'σει τον ανθρωπισμό του *II. ρ. μέσο* 1. αποκτηνώνομαι 2. μεταβάλλομαι σε κτήνος, αποβλακώνομαι

îndobitocire, îndobitociri *ουσ. θηλ.* η αποκτήνωση

îndobitocit-ă, îndobitociţi-te *επίθ.* αποκτηνωμένος-η-ο

îndoctrina, îndoctrinez *ρ. μετ.* 1. διδάσκω, κατηχώ, μυώ σε κάποια οργάνωση 2. εμβάλλω σε κάποιον ιδέες, αρχές, συναισθήματα 3. νουθετώ, ορμηγνέω, εμποτίζω

îndoctrinare *ουσ. θηλ.* 1. η μύηση, η κατήχηση 2. η δασκάλεμα 3. η νουθέτηση, το ορμήνεμα, η ορμηνία

îndoctrinat-ă, îndoctrinaţi-te *επίθ.* μυημένος-η-ο, διδαγμένος-η-ο, δασκαλεμένος-η-ο, κατηχημένος-η-ο

îndoi, îndoii, îndoiesc *I. ρ. μετ.* 1. διπλώνω 2. κυρτώνω 3. κάμπτω, λυγίζω 4. αποκλίνω, γέρνω, κλίνω 5. αναδιπλώνω, διπλασιάζω 6. κύπτω // **a ~ numărul** διπλασιάζω τον αριθμό // **a ~ o bară de fier** κυρτώνω μια σιδερένια ράβδος // **a ~ o foaie de hârtie** διπλώνω ένα φύλλο χαρτί // **vântul îndoia copacii** ο άνεμος λύγιζε τα δέντρα *II. ρ. μέσο* 1. αμφιβάλλω 2. κάμπτομαι 3. λυγίζω, λυγίεμαι 4. απορώ, αμφιταλαντεύομαι 5. καμπουριάζω, γίνομαι καμπούρης 6. κλίνω, αποκλίνω 7. *μτφ.* υποτάσσομαι, υποχωρώ 8. διπλώνομαι 9. διπλασιάζομαι // **mă îndoiesc de sinceritatea** τα αμφιβάλλω την ειλικρίνεία σου // **ramurile se îndoie** sub greutatea fructelor τα κλαδιά λυγίζουν κάτω από το βάρος των φρούτων // **să nu vă îndoiti** μην αμφιβάλλετε

îndoială, îndoieli *I. ουσ. θηλ.* 1. η αμφιβολία, ο δισταγμός 2. η αβεβαιότητα, η απορία, το απόρημα // **am îndoieli** έχω αμφιβολίες // **a pune la ~** θέτω σε αμφιβολία, αμφιβάλλω // **a sta la ~**

βρίσκομαι σε αμφιβολία // **nu încape** – δε χωράει αμφιβολία II. *επιρ. έκφρ. fără* – χωρίς αμφιβολία, άνευ αμφιβολίας

indoieinic-ă, indoieinici-ce I. *επιθ.* 1. αμφίβολος-η -ο, αβέβαιος-η-ο 2. απορηματικός-ή-ό, ύποπτος -η-ο // **cuvinte indoieinice** λόγια διφορούμενα // **de valoare** – *ă* αμφίβολης αξίας

îndoire, îndoiri ουσ. *θηλ.* 1. η δίπλωση, το δίπλωμα, η αναδίπλωση, το τσάκισμα 2. η κύρτωση, το κύρτωμα, το καμπύλωμα 3. η κλίση, η κάμψη, το λύγισμα

îndoît-ă, îndoîți-te *επιθ.* 1. διπλωμένος-η-ο, διπλωτός-ή-ό 2. διπλός-ή-ό, διπλάσιος-α-ο, διπλασιασμένος-η-ο 3. καμπύλος-η-ο, κυρτός-ή-ό 4. ανακαμπένος-η-ο σε ίσες μερίδες με άλλο υγρό 5. αμφίβολος-η-ο, αβέβαιος-η-ο // **un băț** – μια κυρτή ράβδος

îndotură, îndoturi ουσ. *θηλ.* 1. το κύρτωμα, η καμπί 2. η δίπλωση, το κυρτό μέρος σώματος 3. η πτυχή του εδάφους

îndolia, îndoliez *ρ. μετ.* 1. προξενών πένθος 2. μαυροφορώ // **acest război a –t toată lumea** αυτός ο πόλεμος μαυροφόρησε όλο τον κόσμο

îndolia-ă, îndoliați-te *επιθ.* 1. που έχει πένθος 2. μαυροφορεμένος-η-ο // **a fi –** πενθώ, έχω πένθος

îndoliere, îndolieri ουσ. *θηλ.* το πένθος

îndopa, îndop I. *ρ. μετ.* 1. παραταίξω, μουσκώνω 2. δίνω υπερβολική τροφή σε κάποιον 3. στουμπώνω II. *ρ. μέσο* 1. ντερλικώνω 2. περιδρομαίω

îndopare, îndopări ουσ. *θηλ.* 1. η σίτιση, η παροχή τροφής, σε αφθονία 2. το μπουκώμα

îndopat-ă, îndopați-te *επιθ.* 1. καλοθρεμμένος-η-ο 2. μπουκωμένος-η-ο, γεμιστός-ή-ό 3. παχημένος -η-ο (με υπερσιτισμό)

îndrăci, îndrăcesc I. *ρ. μέσο* 1. δαιμονίζομαι, κυριεύομαι από κακό πνεύμα, με πιάνουν οι δειβόλοι 2. κακιώνω, εξοργίζομαι, θυμώνω, οργίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. ερεθίζω, πειράζω κάποιον 2. κάνω κάποιον έξαλλο, δαιμονίζω, διαβολίζω

îndrăcire ουσ. *θηλ.* το δαιμόνισμα, η εξόργιση

îndrăcit-ă, îndrăciți-te *επιθ.* διαβολεμένος-η-ο, δαιμονισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο

îndrăgi, îndrăgesc I. *ρ. μετ.* αγαπώ II. *ρ. μέσο* αγαπιέμαι, είμαι γαπημένος-η-ο

îndrăgire ουσ. *θηλ.* 1. η αγάπη 2. η γέννηση αγάπης

îndrăgit-ă, îndrăgiți-te *επιθ.* αγαπητός-ή-ό, γαπημένος-η-ο // **– de popor** δημοφιλής-ής-ές

îndrăgosti, îndrăgostesc *ρ. μέσο* 1. ερωτεύομαι 2. αγαπώ ερωτικά, με πιάνει ερωτική επιθυμία

îndrăgostire ουσ. *θηλ.* ο έρωτας

îndrăgostit-ă, îndrăgostiți-te *επιθ.* ερωτευμένος-η-ο

îndrăzneală, îndrăzneală ουσ. *θηλ.* 1. η τόλμη, η αποκοτιά, το θράσος, η θρασύτητα 2. το θάρρος

îndrăzneț-eață, îndrăzneți-te I. *επιθ.* 1. τολμηρός-ή-ό, απόκοτος-η-ο, απότολμος-η-ο 2. ριψοκίνδυνος -η-ο, θαρραλέος-α-ο, ευθαρσής-ής-ές, ιταμός-ή-ό // **faptă –eață** η τολμηρή πράξη, το τόλμημα II. *επιρ.* 1. τολμηρά, με τόλμη, απόκοτα, απότολμα 2. θαρραλέα, ευθαρσώς, ιταμώς

îndrăzni, îndrăznesc *ρ. μετ.* 1. τολμώ, αποκοτώ, κοτάω, αποτολμώ 2. ριψοκινδυνεύω, κάνω κάτι με θράσος, επιχειρώ κάτι πέρα από το κανονικό (το συνηθισμένο, τακτικό) // **îndrăznești să o spui?** αποτολμάς και το λες; // **cum de-ai îndrăznit?** πώς και το τόλμησες;

îndreptă, îndrept I. *ρ. μετ.* 1. ορθώνω, ανορθώνω, επανορθώνω 2. ισιάζω, ισιώνω 3. κατευθύνω, οδηγώ, καθοδηγώ 4. βελτιώνω, διορθώνω, καλυτερεύω 5. στρέφω // **a ~ arma spre țintă** κατευθύνω το όπλο στο στόχο // **a ~ mașina spre oraș** τραβώ με το αυτοκίνητο προς την πόλη // **a ~ o greșală** διορθώνω ένα λάθος // **a ~ pașii** **cuiva** οδηγώ τα βήματα κάποιου, δείχνω το δρόμο σε κάποιον // **a ~ un copac care e aplecat** ανορθώνω ένα δέντρο γερμένο // τραβώ προς, πηγαίνω κατά // **a-și ~ atenția** στρέφω την προσοχή μου // **a-și ~ gândul asupra cuiva** κατευθύνω τη σκέψη μου πάνω σε κάποιον // **a-și ~ ochii asupra cuiva** προσηλώνω τα μάτια μου πάνω σε κάποιον // **a –t discuta asupra acestei probleme** έδωσε κατεύθυνση στη συζήτηση πάνω σ' αυτό το πρόβλημα II. *ρ. μέσο* 1. ορθώνομαι, ανορθώνομαι 2. ισιάζω 3. κατευθύνομαι 4. διορθώνομαι, βελτιώνομαι, επανορθώνομαι, βελτιούμαι // **a se ~ spre casă** κατευθύνομαι προς το σπίτι // **a se ~ vremea** βελτιώνεται ο καιρός // **purtarea lui s-a –t** η διαγωγή του διορθώθηκε

îndreptar, îndreptare ουσ. *ουδ.* 1. ο δείκτης 2. το σύνολο κανόνων δικαίου πάνω σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας 3. ο οδηγός // **constituie un –pentru activitatea noastră** αποτελεί έναν οδηγό για την δραστηριότητά μας

îndreptare, îndreptări ουσ. *θηλ.* 1. η ανόρθωση, η επανόρθωση, η διόρθωση 2. η βελτίωση, το ίσαμας, η ανάρρωση 3. η αποκατάσταση // *μτφ. –a legii* η οδηγία του νόμου // **măsurile de ~** μέτρα προς συμμόρφωση

îndreptar-ă, îndreptați-te *επιθ.* 1. ανορθωμένος-η-ο, επανορθωμένος-η-ο, διορθωμένος-η-ο 2. βελτιωμένος-η-ο, εξομαλυμένος-η-ο 3. ισιασμένος-η-ο 4. στραμμένος-η-ο προς 5. κατευθυνόμενος-η-ο // **atenția era –ă altundeva** η προσοχή ήταν στραμμένη αλλού // **o politică –ă spre înțelegere între popoare** μια πολιτική κατευθυνόμενη σε συνεννόηση ανάμεσα στους λαούς

îndreptăți, îndreptătesc *ρ. μετ.* 1. δικαίωνω, δίνω δίκαιο 2. δικαιολογώ κάποιον 3. επιτρέπω, δίνω άδεια, παρέχω δικαίωμα σε κάποιον να κάνει κάτι

îndreptățire, îndreptățiri ουσ. *θηλ.* 1. η δικαίωση, η απόδοση δικαίου 2. η δικαιολόγηση 3. η άδεια, η παροχή δικαιώματος σε κάποιον να κάνει κάτι

îndreptățit-ă, îndreptățiți-te I. *επιθ.* 1. δικαιούχος -ος-ο 2. αδειούχος-α-ο 3. δικαιολογημένος-η-ο 4. σωστός-ή-ό // **consider –e cererile** θεωρώ σωστά τα αιτήματα // **să fii ~** να δικαιούσαι II. *επιρ.* 1. με άδεια 2. δικαιολογημένα 3. σωστά, δικαιωματικά

îndrugă, îndrug *ρ. μετ.* τσαμπουνάω, φλυαρώ, λεω ανοησίες, λέω πολλά και περιττά // **a ~ verzi și uscate** δεν βάζω γλώσσα στο στόμα μου, η γλώσσα μου πάει ροδάνι

îndrugare, îndrugări ουσ. *θηλ.* 1. η μωρολογία 2. η μεταλογία 3. η ανόητη, άσκοπη φλυαρία

îndruma, îndrumez *ρ. μετ.* 1. οδηγώ, δείχνω το δρόμο σε κάποιον 2. καθοδηγώ 3. ορμητεύω, συμβουλεύω 4. κατευθύνω

îndrumar ουσ. *ουδ.* 1. ο δείκτης 2. ο οδηγός (βιβλίο), η συλλογή κανόνων σωστού τρόπου ενέργειας σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας

îndrumare, îndrumări ουσ. θηλ. 1. η οδηγία, η οδηγηση, η συμβουλή, η καθοδήγηση 2. ο χειρισμός, η χειραγωγή 3. η υπόδειξη, η νοουθεσία
îndrumător-oare, îndrumători-oare Ι. επιθ. 1. οδηγητικός-ή-ό, συμβουλευτικός-ή-ό 2. καθοδηγητικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. οδηγητής-ήτρια (ο, η) 2. καθοδηγητής-ήτρια (ο, η) 3. χειραγωγός (ο, η), ο, η σύμβουλος κάποιου ΙΙΙ. ουσ. ουδ. ο δεικτής, το βιβλίο με οδηγίες για κάτι, ο οδηγός
înduioșă, înduioșez Ι. ρ. μέσο 1. με πιάνει η στοργή 2. συγκινούμαι 3. νιώθω ευπλαχνία, συμπάθεια για κάποιον ΙΙ. ρ. μετ. 1. προκαλώ στοργή 2. συγκινώ 3. τρυφεραίνω, κάνω κάτι τρυφερό απαλό
înduioșare ουσ. θηλ. 1. η στοργή 2. η συγκίνηση 3. η τρυφερότητα
înduioșat-ă, înduioșati-te επιθ. συγκινημένος-η-ο, εύπλαχνος-η-ο, που έχει καταληφθεί από στοργή
înduioșător-oare, înduioșători-oare επιθ. 1. στοργικός-ή-ό 2. συγκινητικός-ή-ό 3. ευπλαχνικός-ή-ό
îndulci, îndulcesc Ι. ρ. μετ. 1. γλυκαίνω 2. μτφ. καταπραύνω· καθησυχάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. γλυκαίνομαι 2. νοιώθω γλυκότητα // **a se ~ la ceva** γλυκαίνομαι, πιάνω γούστο για κάτι
îndulcire ουσ. θηλ. η γλύκανση
îndulcit-ă, îndulciți-te επιθ. 1. γλυκός-ιά-ό 2. γλυκαμένος-η-ο 3. μτφ. ήπιος-α-ο
înduplecă, înduplec Ι. ρ. μετ. 1. πείθω, εξευμενίζω 2. κάνω κάποιον να ενδώσει, να είναι υποχωρητικός ΙΙ. ρ. μέσο 1. γίνομαι υποχωρητικός, ενδίδω, υποχωρώ 2. αποδέχομαι να γίνει κάτι, δέχομαι να πειστώ και να είμαι με το μέρος κάποιου
înduplecare ουσ. θηλ. 1. ο εξευμενισμός 2. η υποχωρητικότητα
îndura, îndur Ι. ρ. μετ. 1. υπομένω, υποφέρω 2. ανέχομαι 3. υφίσταμαι, υποβάλλομαι, δοκιμάζω ταλαιπωρίες, βάσανα // **~ foarte răbdător** υπομένει πολύ καρτερικά ΙΙ. ρ. μέσο 1. ευπλαχνίζομαι 2. καταδέχομαι 3. δείχνω οίκτο συμπονών 4. (σε αρνητική πρόταση) δεν μ' αφήνει η καρδιά μου να... δεν αποφασίζω // **nu mă îndur să-l las** δεν αποφασίζω να τον αφήσω // **nu se ~ să plece** δεν τον άφησε η καρδιά του να φύγει (δεν αποφασίζοταν να φύγει) // **s-au ~t să ne scrie** καταδέχτηκαν να μας γράψουν
îndurare, îndurări ουσ. θηλ. 1. ο οίκτος 2. η ευπλαχνία, το έλεος 3. η υπομονή
îndurător-oare, îndurători-oare επιθ. 1. υπομονετικός-ή-ό, ανεχτικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό 2. ευπλαχνικός-ή-ό, συμπονετικός-ή-ό, εύπλαχνος-η-ο, καλόκαρδος-η-ο, ελεήμονας-η-ο
îndurere, îndurerez ρ. μετ. 1. λυπώ, προξενώ λύπη 2. θλίβω, προξενώ θλίψη 3. πικραίνω, στενοχωρώ
îndurere ουσ. θηλ. 1. η λύπη, η θλίψη, ο πόνος 2. η πίκρα, η πικρία, το πίκραμα, η στενοχώρια
îndurerat-ă, îndurerați-te επιθ. 1. λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο 3. πονεμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο
îniec, înecuri ουσ. ουδ. 1. ο πνιγμός, το πνίξιμο 2. η πλημμύρα
îneca, înec Ι. ρ. μετ. 1. πνίγω 2. ανατώνω με ασφυξία (με σφίξιμο του λαιμού ή με βούλιαγμα του κεφαλιού μέσα στο νερό) 3. αποπνίγω 4.

πλημμυρίζω ένα χώρο από νερό 5. μτφ. δεν αφήνω κάτι να εκδηλωθεί // **a-și îneca furia** πνίγω την οργή μου 6. κατακλύζω, σκεπάζω κάτι με νερό ΙΙ. ρ. μέσο 1. πνίγομαι, αποπνίγομαι 2. βουλιάζω, καταβυθίζομαι (καράβια) 3. μτφ. αποτυχαίνω // **a se ~ ca țiganul la mal** αποτυχαίνω την τελευταία στιγμή // μτφ. **a se ~ în datorii** πνίγομαι στα χρέη // **m-am ~t cu ceva** πνίγκα με κάτι // **parcă i s-au ~t corăbiile** σα να του βούλιαξαν τα καράβια
înecare ουσ. θηλ. το πνίξιμο, το βούλιαγμα
înecat-ă, înecați-te επιθ. 1. πνιγμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο 3. αποπνιγμένος-η-ο 4. πλημμυρισμένος-η-ο 5. ασφυκτωμένος-η-ο
îmecăcios-oasă, îmecăcioși-oase επιθ. 1. πνιχτικός-ή-ό, πνιγρός-ή-ό, αποπνιχτικός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό
îmecăciune, îmecăciuni ουσ. θηλ. 1. η πνιγούρα, το πνίγος 2. η δύσκολη αναπνοή
înfăptui, înfăptuiesc ρ. μετ. 1. εκπληρώνω 2. πραγματοποιώ 3. εκτελώ 4. διενεργώ, ενεργώ 5. υλοποιώ, δημιουργώ
înfăptuire, înfăptuiri ουσ. θηλ. 1. η εκπλήρωση, η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 2. η εκτέλεση, η υλοποίηση 3. η διενέργεια 4. η δημιουργία, το δημιουργήμα
înfăptuitor-oare, înfăptuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο εκπληρώνων, η επληρώνουσα, ο διενεργών, η διενεργούσα, ο πλάθων, η πλάθουσα, ο εκτελών, η εκτελούσα, ο, η δημιουργός, ο, η κατασκευαστής -άστρια
înfășa, înfășez ρ. μετ. σπαργάνωνω, φασκίωνω, τυλίγω βρέφος με σπάργανα
înfășare, înfășări ουσ. θηλ. το φάσκιωμα, το σπαργάνωμα, η σπαργάνωση
înfășat-ă, înfășați-te επιθ. φασκιωμένος-η-ο, σπαργανωμένος-η-ο
înfășura, înfășor Ι. ρ. μετ. 1. τυλίγω, τυλίσσω, περιτυλίγω, περιτυλίσσω 2. ζώνω 3. κουλουριάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. τυλίγομαι, περιτυλίγομαι 2. ζώνομαι 3. κουλουριάζομαι
înfășurare, înfășurări ουσ. θηλ. 1. το τυλίγμα, η περιτύλιξη, το περιτύλιγμα 2. το ζώσιμο
înfășurat-ă, înfășurați-te επιθ. τυλιχτός-ή-ό, τυλιγμένος-η-ο
înfățișa, înfățișez Ι. ρ. μετ. 1. παρουσιάζω, παρασταίνω, παριστάνω, εμφανίζω 2. εικονίζω, απεικονίζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. παρουσιάζομαι, παριστάμαι, εμφανίζομαι, φαίνομαι 2. (νομ.) προσέρχομαι, παρουσιάζομαι υποχρεωτικά κάπου 3. φαντάζομαι, πλάθω με τη φαντασία μου
înfățișare, înfățișări ουσ. θηλ. 1. η παρουσίαση, η εμφάνιση 2. η παράσταση 3. η απεικόνιση 4. η θωριά, το παρουσιαστικό, το παρουστήμα 5. η θέα, το θέαμα, η άποψη
înfedua, înfeudez Ι. ρ. μετ. 1. υποτάσσω 2. υποδουλώνω ΙΙ. ρ. μέσο 1. υποτάσσομαι 2. υποδουλώνομαι 3. γίνομαι υποχείριος
înfedare ουσ. θηλ. 1. η υποταγή, η καθυπόταξη, η υποτέλεια 2. η υποδούλωση
înfla, înfliez ρ. μετ. υποθετώ, κάνω υποθέτηση
înflaț-ă, inflați-te επιθ. υποθετημένος-η-ο, που έχει υποθετηθεί
înfliera, înfierz ρ. μετ. 1. κατακρίνω, καυτηριάζω 2. στηλίτευω 3. επικρίνω
înfierare ουσ. θηλ. 1. η καυτηρίαση, η κατάκριση 2. η στηλίτευση, η επίκριση 3. η βαριά επίπληξη

infierat-ă, infierați-te *επιθ.* 1. καυτηριασμένος-η-ο, στηλιτευμένος-η-ο 2. επικριμένος-η-ο, κατακριμένος-η-ο

infierbântă, infierbânt *l. p. μετ.* 1. θερμαίνω, ζεσταίνω 2. ανάβω, φλογίζω, διαθερμαίνω 3. *μτφ.* εξαίπτω, εξοργίζω *ll. p. μέσο* 1. θερμαίνομαι, ζεσταίνομαι 2. ανάβω, γίνομαι φλογερός 3. *μτφ.* εξοργίζομαι, εξαίπτομαι, ανάβω

infierbântare *ουσ. θηλ.* 1. το ζέσταμα, η θερμοασία 2. το άναμμα, η φλογερότητα 3. *μτφ.* η οργή 4. *μτφ.* η εξαίψη

infierbântat-ă, infierbântați-te *επιθ.* 1. διάθερμος-η-ο 2. αναφτός-ή-ό, αναμμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό 3. *μτφ.* εξοργισμένος-η-ο, αναμμένος-η-ο // **capetele** -e τα αναμμένα κεφάλια

infierbântător-oare, infierbântători-oare *επιθ.* 1. θερμαντικός-ή-ό 2. καυτερός-ή-ό 3. φλογώδης-ης -ες 4. ζεματιστός-ή-ό

infieri, infieri *ουσ. θηλ.* 1. η υιοθέτηση 2. η υιοθεσία

infietor-oare, infietori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο θετός πατέρας, η θετή μητέρα

infingăreț-eață, infingăreți-te *επιθ. (οικ.)* που μπήγεται, ανακατασούρης-α-ικο

infige, infig *l. p. μετ.* 1. μπήγω, μπήζω 2. χώνω, εμπήγω 3. βυθίζω // **a ~ mâinile în ceva** μπήγω τα χέρια μου σε κάτι, πιάνω γερά κάτι *ll. p. μέσο* 1. μπήγομαι, χώνομαι 2. υπεισέρχομαι 3. ανακατεύομαι σε ξένα πράγματα

infigere, infigeri *ουσ. θηλ.* το χώσιμο, το μπήξιμο

inființă, inființez *l. p. μετ.* 1. ιδρύω, συνιστώ 2. συγκροτώ 3. δημιουργώ 4. θεμελιώνω *ll. p. μέσο* παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι (για τους ανθρώπους)

inființare, inființări *ουσ. θηλ.* 1. η ίδρυση, η δημιουργία, η σύσταση 2. η συγκρότηση 3. η θεμελίωση, η εγκαθίδρυση

infiora, infior *l. p. μετ.* 1. προκαλώ σε κάποιον ρίγος 2. κάνω κάποιον να ανατριχιάσει, να τον πιάσει η τρεμούλα *ll. p. μέσο* 1. ριγώ, ανατριχιάζω 2. τρέμω, φρικιάζω, φρίζω, φρίσσω // **ea se infioră de teamă** αυτή ανατριχίασε από φόβο // **mă infior la acest gând** φρικιάζω, ριγώ σ' αυτή τη σκέψη

infiorare, infiorări *ουσ. θηλ.* 1. το ρίγος, το ανατριχιασμα, η ανατριχίλα 2. η φρικίαση 3. *μτφ.* η τρομάρα

infiorat-ă, infiorați-te *επιθ.* 1. ανατριχιασμένος-η-ο, φρικιασμένος-η-ο 2. τρομαγμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 3. φοβισμένος-η-ο

infiorător-oare, infiorători-oare *l. επιθ.* 1. ανατριχιαστικός-ή-ό, φρικιαστικός-ή-ό 2. τρομαχτικός-ή-ό 3. φοβερός-ή-ό *ll. επιρ.* 1. φρικιαστικά, ανατριχιαστικά 2. τρομαχτικά, φοβερά

infipt-ă, infipti-te *επιθ.* 1. χωστός-ή-ό 2. μπηγμένος-η-ο 3. *μτφ.* θρασύς-εία-ύ, τολμηρός-ή-ό

infiripa, infiripez *l. p. μετ.* 1. συναπαρτίζω 2. σχηματίζω κάτι από λίγα πράγματα και κάνω την αρχή μιας δουλειάς 3. συγκροτώ, ιδρύω, συνιστώ *ll. p. μέσο* 1. δημιουργούμαι, παίρνω ύπαρξη, γεννιέμαι 2. αποκτώ σταθερότητα 3. προκόβω, φτάνω σε κάποια ευημερία

infiripare, infiripări *ουσ. θηλ.* 1. η συγκρότηση 2. ο σχηματισμός 3. η προκοπή 4. η σύσταση, η ίδρυση 4. *μτφ.* η ανάρρωση

infiripat-ă, infiripați-te *επιθ.* 1. συγκροτημένος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο 2. προκομένος-η-ο 3. θεμελιωμένος-η-ο 4. *μτφ.* αναρρωνύων

inflăcăra, inflăcărez *l. p. μετ.* 1. ανάβω, αναφλέγω, φλογίζω 2. εμψυχώνω, εγκαρδιώνω, ενθουσιάζω *ll. p. μέσο* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, αναφλέγομαι 2. εμψυχώνομαι, ενθουσιάζομαι

inflăcărare *ουσ. θηλ.* 1. η φλογερότητα 2. η θερμή, η ζέση, ο ζήλος 3. η ορμή, το άναμμα 4. ο ενθουσιασμός

inflăcărat-ă, inflăcărați-te *επιθ.* 1. φλογερός-ή-ό, ένθερμος-η-ο 2. διάπυρος-η-ο, πύρινος-η-ο 3. ενθουσιασμένος-η-ο

inflora, infloréz *p. μετ.* ανθοστολίζω, διακοσμάω με άνθη (τάπητες, τοίχους, υφάσματα)

inflorat-ă, inflorați-te *επιθ.* 1. ανθοστόλιστος-η-ο 2. παρδαλός-ή-ό, ποικιλόχρωμος-η-ο

inflori, inflorésc *l. p. αμ.* 1. ανθίζω, λουλουδιάζω 2. *μτφ.* ακμάζω, βρρίσκομαι σε ανθηρή κατάσταση *ll. p. μετ.* 1. στολίζω με λουλούδια 2. *μτφ.* μεγαλοποιώ τα πράγματα, παριστάνω κάτι υπερβολικά, τα παραλέω

inflorire, infloriri *ουσ. θηλ.* 1. η άνθηση, το άνθισμα, η ανθηρότητα 2. η ανθοφορία, το λουλουδιάσμα 3. η θαλερότητα 4. *μτφ.* η ακμή, η ευημερία, η ευδαιμονία, η πρόοδος // -a pomilor fructiferi η άνθηση των οπωροφόρων δέντρων // -a trandafirilor το άνθισμα των τριαντάφυλλων

inflorit-ă, infloriți-te *επιθ.* 1. ανθισμένος-η-ο, ανθιστός-ή-ό, ανθηρός-ή-ό, λουλουδιαστός-ή-ό 2. ανθοστόλιστος-η-ο 3. *μτφ.* στολισμένος-η-ο (λόγος, κ.λ.π.)

infloritor-oare, infloritori-oare *επιθ.* 1. ανθηρός-ή-ό 2. *μτφ.* ακμαίος-αία-ο 3. ευδαίμων-ων-ων // **civilizație -oare** ο ανθηρός πολιτισμός, ο ακμαίος πολιτισμός

infloritură, inflorituri *ουσ. θηλ.* 1. το διάνθισμα, η φιοριτούρα 2. το στολίδι, το στόλισμα, η διακόσμηση 3. το επαύρημα, η προσθήκη σ' ένα διήγημα, το να τα παραλέει ο ομιλητής

infoca, infoc *l. p. μετ.* 1. φλογίζω, βάζω φλόγα 2. ανάβω *ll. p. μέσο* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, γίνομαι φλογερός 2. ενθουσιάζομαι

infocare *ουσ. θηλ.* 1. η ζέση, η φλογερότητα 2. το άναμμα, η φωτιά, η φλόγα 3. *μτφ.* ο ενθουσιασμός, το πάθος // **cu ~** με πάθος

infocat-ă, infocați-te *επιθ.* 1. φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, διακαής-ής-ές 2. ένθερμος-η-ο 3. έμψυχος-η-ο

infofoli, infofolesc *l. p. μέσο* κουκουλώνομαι, ντύνομαι με χοντρά και ζεστά ρούχα *ll. p. μετ.* κουκουλώνομαι

infofolit-ă, infofoliți-te *επιθ.* κουκουλωμένος-η-ο που έχει ντυθεί με χοντρά και ζεστά ρούχα

infoia, infoiez *l. p. μέσο* 1. φουσκώνω 2. *μτφ.* περηφανεύομαι, κορδωνόμαι 3. γίνομαι φουσκωτός *ll. p. μετ.* φουσκώνω· κάνω κάτι φουσκωτό // (εταρχ.) **și infoia coada** φουσκώνει τη ουρά του (φεύγει απ' εδώ)

infoiat-ă, infoiați-te *επιθ.* 1. φουσκωμένος-η-ο 2. *μτφ.* κορδωμένος-η-ο

infometa, infometez *p. μετ.* 1. κάνω να υπάρχει πείνα, να είναι έλλειψη τροφίμων 2. αναγκάζω με την πείνα

infometare *ουσ. θηλ.* η πείνα, ο λιμός, η έλλειψη τροφίμων, η λιμοκτονία

infometat-ă, infometați-te *επιθ.* πεινασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμώδης-ης-ες

înfrăți, înfrățesc I. ρ. μετ. αδερφώνω II. ρ. αμ. αναβλαστάνω, γεννώ βλαστάρια III. ρ. μέσο αδερφώνομαι, αδελφώνομαι, συνδέομαι με αδερφική συγγένεια

înfrățire ουσ. θηλ. 1. η αδερφοσύνη, το αδέρφωμα, η αδελφωση 2. η αδερφική συγγένεια, η συναδέλφωση // **înfrățirea între popoare** η συναδέλφωση των λαών

înfrăți-ă, înfrățiti-te επιθ. 1. αδερφωμένος-η-ο, αδελφωμένος-η-ο, συναδερφωμένος-η-ο 2. (βοτ.) που έχει πετάξει βλαστάρια, που έχει αναδώσει βλαστάρια

înfrâna, înfrâneze I. ρ. μετ. 1. χαλινώνω, χαλιναγωγώ 2. μτφ. συγκρατώ, αναχαιτίζω· μετριάζω· αναστέλλω II. ρ. μέσο 1. χαλιναγωγώ τα πάθη μου, χαλιναγωγούμαι 2. ελέγχω την συμπεριφορά μου, είμαι κύριος του εαυτού μου 3. συγκρατιέμαι

înfrânare, înfrânări ουσ. θηλ. 1. η χαλινάγωση, η χαλινάωση 2. η αποχή, η εγκράτεια

înfrânat-ă, înfrânati-te επιθ. 1. χαλινωτός-ή-ό που έχει χαλινάρι (ζώο) 2. συγκρατημένος-η-ο, εγκρατής-ής-ές, χαλιναγωγημένος-η-ο

înfrânga, înfrâng ρ. μετ. 1. κατανικά, νικώ, προξενώ ήττα σε κάποιον 2. καταβάλλω 3. μτφ. αψηφώ, δε λογαριάζω κάποιο νόμο ή κανόνα

înfrângere, înfrângeri ουσ. θηλ. 1. η ήττα, η υποχώρηση σε κάτι 2. η αποτυχία 3. η πολεμική αποτυχία, η συντριβή

înfrânt-ă, înfrânți-te επιθ. 1. νικημένος-η-ο, ηττημένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο // **a fi** - ηττώμαι· νικώμαι· καταβάλλομαι (σε αγώνα ή σε μάχη)

înfrica ρ. μέσο φοβάμαι, κατέχομαι από φόβο **înfricat-ă, înfricați-te** επιθ. φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, φοβημένος-η-ο

înfricoșă, înfricoșez I. ρ. μέσο 1. τρομάζω, πτοούμαι, σκιάζομαι 2. φρίττω, φρίσσω II. ρ. μετ. 1. εκφοβίζω, φοβερίζω 2. τρομάζω, κατατρομάζω, πτωώ, βάζω σε κάποιον φόβο

înfricoșare ουσ. θηλ. 1. ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, η φοβέρα 2. η πτόηση 3. το τρόμαγμα, η τρομάρα, η φρικίαση

înfricoșat-ă, înfricoșati-te επιθ. τρομαγμένος-η-ο, έντρομος-η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο, φοβερισμένος-η-ο

înfricoșător-oare, înfricoșători-oare I. επιθ. 1. φοβερός-ή-ό, φριχτός-ή-ό 2. τρομακτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό // **-ul tărahoi** ο τρομακτικός θόρυβος II. επιρ. τρομακτικά, φοβερά, φριχτά

înfrigurare, înfrigurări I. ουσ. θηλ. 1. η τρεμούλα, το τρεμουλιασμά 2. το ρίγος, η κρυάδα, η φρικίαση 3. μτφ. η λαχτάρα II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με τρεμούλα, με λαχτάρα, με μεγάλη συγκίνηση

înfrigurat-ă, înfrigurați-te επιθ. 1. τρεμουλιαστός-ή-ό, τρεμάμενος-η-ο 2. ανυπόμονος-η-ο, ανήσυχος-η-ο **înfrumuseța, înfrumusețez** I. ρ. μετ. 1. εξωραίζω, ομορφαίνω 2. καλλωπίζω 3. περικοσμών 4. στολίζω II. ρ. μέσο εξωραίζομαι, καλλωπίζομαι

înfrumusețare, înfrumusețări ουσ. θηλ. ο εξωραϊσμός, ο καλλωπισμός

înfrumusețat-ă, înfrumusețați-te επιθ. εξωραϊσμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο

înfrunta, înfrunt I. ρ. μετ. 1. αντιμετωπίζω, καταφρονώ, σηκώνω κεφάλι 2. αψηφώ, κρατώ αντίσταση, καταφρονώ II. ρ. μέσο 1. αντιτίθεμαι, αντιτάσσομαι 2. αντιστέκομαι, εναντιώνομαι

înfruntare, înfruntări ουσ. θηλ. 1. η αντιμετώπιση, η πάλη με τον αντίπαλο 2. η αψηφησιά 3. μτφ. η προσβολή

înfrunzi pers. 3 înfrunzește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) φουντώνω, βγάζω φύλλα (φυτά)

înfrunzi, înfrunziri ουσ. θηλ. το φούντωμα, το φύτρωμα των φύλλων (δέντρα, φυτά)

înfrunzit-ă, înfrunziți-te επιθ. φουντωτός-ή-ό, φουντωμένος-η-ο, φυλλοφόρος-α-ο που έχει φύλλα

înfrupta, înfrupt ρ. μέσο (οικ.) επωφελοúμαι, καρπούμαι, αγέντιμα από κάτι (πράγμα) για το προσωπικό μου συμφέρον, απολαμβάνω

înfruptare ουσ. θηλ. η απολαβή, η ωφέλεια κάποιου πράγματος με ανέντιμο τρόπο για το προσωπικό μου συμφέρον

înfulcă, înfulcă ρ. μετ. (οικ.) χάφτω, καταβροχθίζω, τρώω λαίμαργα

înfulmura, înfulmurez ρ. μέσο 1. καυχιέμαι, περιαιτολογώ 2. κομπορημονώ 3. κομπάζω 4. αρέσκομαι τον εαυτό μου είμαι αλαζόνας, επαίρομαι, ξεπιαζομαι

înfulmurare, înfulmuri ουσ. θηλ. η καυχησιά, η καυχησιολογία, η περιαιτολογία, η κομπορημοσύνη, ο κομπασμός, η αυταρέσκεια, η αλαζονεία, η ξεπιασιά

înfulmurat-ă, înfulmurați-te επιθ. 1. καυχησιάρης-α-ικο 2. μεγαλομανής-ής-ές 3. φαντασμένος-η-ο 4. αυταρέσκος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό, ξεπιασμένος-η-ο, επηρημένος-η-ο

înfundă, înfund I. ρ. μετ. 1. βάζω πάτο / φούντο στο βαρέλι 2. βουλώνω, κλείνω τρύπα 3. ταπώνω, με τάπα, πωματίζω 4. εμφράσσω, στουπώνω, φράζω 5. αποφράζω (δίοδο, δρόμο) 6. πατώνω 7. φέρνω κάποιον σε αδιέξοδο // **a ~ oca** μπαίνω στη φυλακή // **a ~ un șanț** αποφράζω χαντάκι // **a-i ~ gura** τον αποστομώνω II. επιρ. έκφρ. **pe -te** πνιχτά, αθόρυβα, χωρίς να φανεί // **a răde pe -te** γελάω χωρίς θόρυβο, πνιχτά III. ρ. μέσο 1. βυθίζομαι 2. φράσσομαι, αποφράζομαι 3. βουλώνω 4. καταλήγω σε αδιέξοδο // **a i se ~** την παθαίνω, βουλιάζω, έχω ατυχία // **conducta se înfundă** ο σωλήνας βουλώνει // **strada se înfundă** ο δρόμος αποφράζεται

înfundare ουσ. θηλ. 1. η απόφραξη, το φράξιμο 2. το βούλωμα, το στούπιωμα, το τάπωμα 3. το κλείσιμο

înfundat-ă, înfundati-te επιθ. 1. βουλωμένος-η-ο, ταπωμένος-η-ο, στούπιωμένος-η-ο 2. φραγμένος-η-ο, εμφραγμένος-η-ο 3. βυθισμένος-η-ο 4. χαμένος-η-ο // **vin ~** το βουλωμένο κρασί (το μπουτιλιαρισμένο κρασί)

înfundătoare, înfundători ουσ. θηλ. το καθένα από τα μέρη που κλείνουν την άμαξα από μπροστά και από πίσω

înfundătură, înfundături ουσ. θηλ. η φραγμα οδός, η οδός χωρίς έξοδο

înfuria, înfurii I. ρ. μέσο 1. οργίζομαι, εξοργίζομαι 2. εξαγριώνομαι 3. φουρκίζομαι 4. φρενιάζω, μανιάζω, μανιώνω 5. δαιμονίζομαι, κυριεύομαι από κακό πνεύμα II. ρ. μετ. 1. οργίζω, εξοργίζω 2. ερεθίζω μέχρι μανίας 3. εξαγριώνω, φουρκίζω 4. δαιμονίζω, φρενιάζω

înfuriat-ă, înfuriati-te επιθ. 1. φουρκισμένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εξαγριωμένος-η-ο, οργίλος-η-ο

2. μανιωμένος-η-ο, μανιώδης-ης-ες, εξοργισμένος-η-ο

infurnica pers. 3 infurnică *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. μυρμηγκιάζει 2. μουδιάζει κάποιο μέρος του σώματος

ingădui, îngădui *Ι. ρ. μετ.* 1. επιτρέπω, συναινών 2. δίνω την άδεια 3. αποδέχομαι 4. ανέχομαι *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. υπομένω, κάνω υπομονή 2. περιμένω 3. ανεξικακώ *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. είμαστε αμοιβαία ανεχτικοί 2. συνεννοούμαστε 3. ανέχομαι // **trebuie să mă ~** πρέπει να με ανέχεσαι

ingăduință *ουσ. θηλ.* 1. η ανοχή, η καρτερία, η καρτερικότητα, η ανεκτικότητα 2. η υπομονή 3. η άδεια 4. η κατανόηση 5. η επιείκεια, η ανεξικακία // **cu îngăduință dumneavoastră** με την άδειά σας

ingăduire *ουσ. θηλ.* ιδ. **ingăduință**
ingăduitor-oare, îngăduitori-oare *επιθ.* 1. ανεκτικός-ή-ό, επιεικής-ής-ές 2. υπομονετικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό, κατανοητικός-ή-ό 3. ανεξικακός-η-ο

îngăima, îngăim *Ι. ρ. μετ.* ψέλλιζω *ΙΙ. ρ. μέσο (επαρχ.).* 1. βρίσκομαι σε αμφιβολία 2. καθυστερώ
îngăimare, îngăimări *ουσ. θηλ.* το ψέλλισμα, ο ψέλλισμός

îngăimat-ă, îngăimați-te *επιθ.* 1. ψελλισμένος-η-ο 2. συγκεχυμένος-η-ο

îngălbeni, îngălbenești *Ι. ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι κίτρινο 2. βάφω κάτι κίτρινο *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. κιτρινιάζω 2. γίνομαι κίτρινος *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. ωχριάζω 2. χλωμαιάζω, χλωμαιάζω

îngălbenerie, îngălbeneri *ουσ. θηλ.* 1. το κιτρινίσμα, το χλωμίσμα 2. η ωχρίαση

îngălbent-ă, îngălbentiți-te *επιθ.* 1. κιτρινισμένος-η-ο 2. χλωμός-ή-ό, χλωμισμένος-η-ο 3. ωχρός-ή-ό 4. *μτφ.* μαρμαμένος-η-ο

îngâmfa, îngâmf *ρ. μέσο* 1. κορδώνομαι, καυχώμαι, επαίρομαι 2. το παίρνω απάνω μου, ξεπάζω, είμαι αλαζονικός, δείχνω υπεροψία, ψηλοκτριπέμαι

îngâmfare, îngâmfări *ουσ. θηλ.* 1. η υπεροψία, η αλαζονεία, η έπαρση, η αγερωχία, ο κομπασμός 2. η ξεπασιά, η ψευτοεπρηφάνεια

îngâmfat-ă, îngâmfati-te *Ι. επιθ.* 1. υπερποπτικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό, αγέρωχος-η-ο, καυχησιάρης-άρα-ίκο, αλαζονικός-ή-ό, ξεπασμένος-η-ο, επηρμένος-η-ο // **să nu fii ~** να μην είσαι υπερόπτης *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αλαζόνας-α (ο, η), υπερόπτης (ο, η) 2. φαντασμένος-η (ο, η) 3. κομπαστής-άστρια (ο, η) 4. ξεπασμένος-η (ο, η), επηρμένος-η-ο

îngâna, îngân *Ι. ρ. μετ.* 1. μιμούμαι τη φωνή ή τα λόγια κάποιου 2. σιγοτραγουδών, σιγοντάρω κάποιον *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. αυταπατώμαι, βαυκαλιζομαι 2. συνενώνομαι, σμίγω // **se ~ ziua cu noaptea** συναντιέται η μέρα με τη νύχτα

îngânare, îngânări *ουσ. θηλ.* 1. η μίμηση της φωνής ή των λέξεων κάποιου 2. το σιγανό τραγούδισμα 2. το μουρμουρητό

îngânat-ă, îngânați-te *επιθ.* σιγανός-ή-ό, ψιθυριστός-ή-ό, μουρμουρισμένος-η-ο

îngândura, îngândurez *Ι. ρ. μέσο* 1. σκέφτομαι, συλλογιέμαι, συλλογίζομαι 2. είμαι ανήσυχος-η *ΙΙ. ρ. μετ.* κάνω κάποιον να σκέφτεται, να συλλογίζεται, να στοχαζεται, βάζω σε σκέψη

îngândurare, îngândurări *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, ο στοχασμός 2. το βύθισμα σε σκέψεις

îngândurat-ă, îngândurați-te *επιθ.* 1. συλλογισμένος-η-ο, σκεπτικός-ή-ό 2. που έχει βυθιστεί σε σκέψεις 3. πολυάσχολος-η-ο

îngemăna, îngemăn *Ι. ρ. μετ.* 1. συζευγνύω 2. ζευγαρώνω 3. συνενώνω 4. ενώνω σφιχτά *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. ενώνομαι σφιχτά 2. συνδέομαι

îngemănat-ă, îngemănați-te *επιθ.* 1. συζευγμένος-η-ο 2. συνενωμένος-η-ο 2. ηνωμένος-η-ο

îngenunchea, îngenunchez *Ι. ρ. αμ.* 1. γονυπετώ, γονατίζω, κάθομαι στα γόνατα 2. πέφτω στα γόνατα κάποιου *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. γονατίζω κάποιον 2. *μτφ.* υποδουλώνω, υποτάσσω· καταβάλλω κάποιον

îngenuncheat-ă, îngenuncheați-te *επιθ.* 1. γυναπιστός-ή-ό 2. γονυπετής-ής-ές 3. *μτφ.* υποταγμένος-η-ο, υποδούλος-η-ο

îngenunchere, îngenuncheri *ουσ. θηλ.* 1. το γονάτισμα 2. το πέσιμο στα γόνατα 3. η γονυκλισία 4. *μτφ.* η υποταγή, η υποδούλωση, η καθυπόταξη // **aduceau a îngenuncheri** έμοιαζαν με γονυκλισίες

înger, înger *ουσ. αρσ.* ο άγγελος // **-ul păzitor** ο φύλακας άγγελος // **slab de ~** αδύνατος από άγγελο, δειλός, ολιγόψυχος, φοβητισάρης, άβουλος // **tare de ~** δυνατός από άγγελο, θαρραλέος, ανθεκτικός

îngerăș, îngerăși *ουσ. αρσ.* το αγγελάκι, το αγγελάουδι

îngeresc-ească, îngeresti *επιθ.* 1. αγγελικός-ή-ό 2. *μτφ.* καλόψυχος-η-ο // **suflet ~** η αγγελική ψυχή

îngereste *επιρ.* αγγελικά

îngheșui, îngheșui *Ι. ρ. μέσο* συνωστιζομαι, στριμύχνομαι, συνωθούμαι *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. στριμύχνω 2. πατικώνω 3. συνωθώ

îngheșuială, îngheșuieli *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός, το στρίμωγμα 2. η συνώθηση 3. η στενοχώρια, η έλλειψη χώρου

îngheșuire, îngheșuiri *ουσ. θηλ.* το στρίμωγμα, η συσσωμάτωση

îngheșuit-ă, îngheșuiți-te *επιθ.* 1. στριμωγμένος-η-ο, στριμωχτός-ή-ό, συνωστισμένος-η-ο 2. συνωθημένος-η-ο 3. *μτφ.* στενόχωρος-η-ο που δεν έχει επαρκή χώρο

îngheț, înghețuri *ουσ. ουδ.* 1. η παγωνιά, ο παγετός, το πάγωμα 2. *μτφ.* το υπερβολικό ψύχος, το δυνατό κρύο

înghețat, îngheț *Ι. ρ. αμ.* 1. παγώνω, μεταβάλλομαι σε πάγο 2. ξεπαγιάζω, νιώθω υπερβολικό κρύο / **a-i ~ cuiva inima** παγώνει η καρδιά του σε κάποιον (μένει έκπληκτος, μαρμαρωμένος) // **i-a ~t sângele în vine** του πάγωσε το αίμα στις φλέβες // **răul a ~t până la fund** το ποτάμι πάγωσε ως το βυθό *ΙΙ. ρ. μετ.* παγώνω, κάνω πάγο, μεταβάλλω ένα υγρό σε πάγο με ψύξη // **frigul ne îngheață mâinile** το κρύο μας παγώνει τα χέρια // **privirea sa mă îngheață** το βλέμμα του με παγώνει

înghețare *ουσ. θηλ.* 1. το πάγωμα 2. η απόψυξη, η τέλεια ψύξη 3. η παγίωση // **-a salariilor** η παγίωση μισθών

înghețat-ă, înghețati-te *επιρ.* παγωμένος-η-ο // **Oceanul ~ de Nord** ο Βόρειος Παγωμένος Ωκεανός

înghețată, înghețate *ουσ. θηλ.* το παγωτό

înghionti, înghiotesc *Ι. ρ. μετ.* 1. παραγκωνίζω, σπρώχνω με τον αγκώνα 2. σπρώχνω, σκουντώ *ΙΙ. ρ. μέσο* σπρώχνομαι, σκουντιέμαι

înghiontire, înghiontîri ουσ. θηλ. η παραγκώνιση, το σπρώξιμο, το σκούνημα

înghiți, inghit ρ. μετ. 1. καταπίνω, καταβροχθίζω 2. χάφτω // (οικ.) **a ~ din ochi pe cineva** καταπίνω με τα μάτια μου κάποιον, τον ρουφώ με τα μάτια μου // **a ~ hapul** καταπίνω το χάπι // **a-și ~ lacrimile** καταπίνω τα δάκρυά μου // **această uzină inghite mult cărbune** αυτό το εργοστάσιο καταπίνει πολύ άνθρακα // **a nu ~ pe cineva** δε χωνεύω κάποιον, μου είναι αντιπαθητικός // **la -t pămîntul** τον κάταπνε η γη (έγινε άφαντος)

înghițire, inghițiri ουσ. θηλ. το κατάπιωμα, η κατάποση
înghițitură, inghițituri ουσ. θηλ. η μπουκιά, η γουλιά, η χαψιά, η ρουφηξιά // **a bea dintr-o ~** πίνω μονορούφι (με μια ρουφηξιά)

îngloba, înglobez ρ. μετ. 1. ενσωματώνω, εμπερικλείω ενώνω κάτι με άλλο σε ενιαίο σώμα 2. περιλαμβάνω, περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω
înglobare, înglobări ουσ. θηλ. 1. η ενσωμάτωση 2. η συνένωση

îngloda, înglodez ρ. μέσο 1. βυθίζομαι στη λάσπη 2. βουλιάζω στο βόρβορο, βαλτώνω 3. μτφ. έχω πολλά χρέη // **a se ~ în datorii** είμαι πνιγμένος στα χρέη

înglodare, înglodări ουσ. θηλ. 1. το βύθισμα στη λάσπη, το βούλιαγμα στο βόρβορο, το πέσιμο σε βαλτότοπο 2. μτφ. το να είναι κάποιος χρωστής με μεγάλα χρέη

înglodat-ă, înglodăți-te -ίθ. 1. βουλιαγμένος-η-ο στη λάσπη 2. μτφ. πνιγμένος-η-ο στα χρέη, καταχρεωμένος-η-ο

îngrădi, îngrădesc ι. ρ. μετ. 1. περιφράζω, φράζω 2. περικλείω, περιορίζω II. ρ. μέσο 1. περιφράσσομαι, φράσσομαι 2. περιορίζομαι
îngrădire, îngrădiri ουσ. θηλ. 1. η περίφραξη, το φράξιμο 2. ο περιορισμός

îngrădit-ă, îngrădiți-te επιθ. 1. περίφραχτος-η-ο, φραγμένος-η-ο, περιφραγμένος-η-ο 2. περικλειστος-η-ο, περιορισμένος-η-ο, κλειστός-ή-ό
îngrăditură, îngrădituri ουσ. θηλ. το περίφραγμα, ο φράχτης

îngrămădeală ουσ. θηλ. 1. ο συνωστισμός, το στριμωξίδι 2. το μάζεμα 3. η συρροή

îngrămădi, îngrămădesc ι. ρ. μετ. σωριάζω, μαζεύω σε σωρό II. ρ. μέσο 1. επισωρεύομαι, συνωστίζομαι 2. γίνομαι σωρός μαζί με άλλους

îngrămădire, îngrămădiri ουσ. θηλ. 1. η επισώρευση 2. το μάζεμα 3. ο σωρός

îngrășa, ingraș ι. ρ. μετ. 1. παχαίνω, κάνω κάτι παχύ (ζώο) 2. χοντραίνω 3. λιπαίνω, ρίχνω λίπασμα, κοπρίζω (γη) // **îngrășa porcul în ajun** το να κάνει κανείς καθυστερημένες ετοιμασίες // **mîncarea bună la -t** το καλό φαί τον έχει παχύνει II. ρ. μέσο παχαίνω, γίνομαι παχύς-ιά-ύ, χοντραίνω

îngrășare ουσ. θηλ. 1. η πάχυνση, το χόντρεμα 2. η λίπανση (γη)

îngrășat ουσ. ουδ. 1. η πάχυνση 2. η λίπανση (γη)
îngrășat-ă, îngrășăți-te επιθ. 1. που έχει παχύνει, χοντρός-ή-ό 2. λιπασμένος-η-ο (γη)

îngrășământ, îngrășăminte ουσ. ουδ. το λίπασμα // **îngrășăminte chimice** τα χημικά λιπάσματα

îngrășătorie, îngrășătorii ουσ. θηλ. η κτηνοτροφική μονάδα για πάχυνση ζώων προορισμένων για σφαγή

îngrețoșa, îngrețoșez ι. ρ. μέσο 1. αισθάνομαι αηδία, αναγούλα, αναγουλιάζω 2. σχαίνομαι: αποστρέφομαι

II. ρ. μετ. προξένω αναγούλα, αηδία, σιχασιά, σχαμάρα

îngrețoșare ουσ. θηλ. 1. η αναγούλα, το αναγούλιασμα, η αηδία 2. η αποστροφή, η σιχαμάρα, το σίχαμα

îngreuia, îngreuiéz ι. ρ. μετ. 1. επιβαρύνω 2. βαραίνω, βαρύνω 3. δυσχεραίνω, δυσκολεύω 4. φέρνω εμπόδιο, ενοχλώ II. ρ. μέσο 1. επιβαρύνομαι 2. βαρύνομαι, γίνομαι βαρύς-ιά-ύ 3. δυσκολεύομαι, ενοχλούμαι // **i se îngreuiază pleoapele** γίνονται βαριά τα βλέφαρά του

îngreuiat-ă, îngreuiăți-te επιθ. 1. επιβαρυνμένος-η-ο 2. δυσκολεμένος-η-ο 3. δυσχερής-ής-ές

îngreuiere ουσ. θηλ. 1. η επιβάρυνση 2. το δυσκόλεμα, η δυσχερεία, η δυσκολία 3. το εμπόδιο
îngreuna, îngreunez ρ. μετ. και μέσο ιδ. **îngreuia**

îngreunare ουσ. θηλ. ιδ. **îngreuiere**

îngreunat-ă, îngreunați-te επιθ. ιδ. **îngreuiat-ă**

îngrijii, îngrijesc ι. ρ. μετ. 1. φροντίζω, περιποιούμαι, προσέχω 2. περιθάλπω // **a îngriji un bolnav** περιθάλπω (φροντίζω) έναν άρρωστο II. ρ. αμ. 1. μεριμνών 2. ενδιαφέρομαι για κάτι III. ρ. μέσο 1. νοιάζομαι, ενδιαφέρομαι 2. έχω τη φροντίδα 3. επιμελούμαι 4. ασχολούμαι // **a se ~ de casă** έχω τη φροντίδα για το σπίτι

îngrijire, îngrijiri ι. ουσ. θηλ. 1. η φροντίδα, η έγνοια 2. η περιποίηση 3. η περίθαλψη 4. η μέριμνα, η επιμέλεια 5. η προσοχή // **a da primele îngrijiri** δίνω τις πρώτες βοήθειες II. επιθ. έκφρ. **de ~** περιποιητικός-ή-ό // **personal de ~** το περιποιητικό προσωπικό

îngrijit-ă, îngrijiti-te ι. επιθ. 1. φροντισμένος-η-ο, περιποιημένος-η-ο 2. επιμελημένος-η-ο 3. ευπαρουσίαστος-η-ο II. επιρ. φροντισμένα, ευπαρουσίαστα, επιμελημένα

îngrijitor-oare, îngrijitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. φροντιστής οικίας, οικονόμος (ο, η), επιμελητής -ήτρια (ο, η) 2. επόπτης-όπτρια (ο, η) 3. υπηρέτης -τρια (ο, η)

îngrijoa, îngrijorez ι. ρ. μετ. 1. κάνω κάποιον να ανησυχήσει 2. ταράζω 3. στενοχωρώ II. ρ. μέσο 1. ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. φοβάμαι 3. αδημονώ

îngrijorare, îngrijorări ουσ. θηλ. 1. η ανησυχία 2. η αδημονία 3. η ταραχή 4. η δυσφορία

îngrijorat-ă, îngrijorați-te επιθ. 1. ανήσυχος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο // **a fi ~** αδημονώ, δυσφορώ

îngrijorător-oare, îngrijorători-oare επιθ. ανησυχητικός-ή-ό, ανησυχαστικός-ή-ό II. επιρ. ανησυχητικά, ανησυχαστικά

îngropa, îngrop ι. ρ. μετ. 1. θάβω, θάπτω, ενταφιάζω, κηδεύω 2. παραχύνω II. ρ. μέσο 1. θάβομαι, ενταφιάζομαι 2. γίνεται το θάψιμο νεκρού, η εισαγωγή νεκρού στον τάφο

îngropare, îngropări ουσ. θηλ. 1. η ταφή, το θάψιμο, ο ενταφιασμός 2. το παράχωμα

îngropat ι. ουσ. ουδ. το θάψιμο, η κατάχωση II. επιθ. θαμμένος-η-ο

îngropăciune, îngropăciuni ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το θάψιμο, η ταφή, ο ενταφιασμός II. επιθ. έκφρ. **de ~**

1. πένθιμος-η-ο 2. θλιμμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο

îngroșa, îngroș ι. ρ. μέσο 1. χοντραίνω, χοντρύνω, γίνομαι χοντρός-ή-ό 2. παχύνω 3. μπαταλεύω, μπαταλιάζω 4. γίνομαι με βαθιά φωνή 5. πυκνώνω // **a se ~ rândurile** πυκνώνω τις σειρές // **se**

îngroașă gluma η κατάσταση παίρνει μια δυσάρεστη ροπή II. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι χοντρότερο απ' ό,τι είναι 2. κάνω μια γραμμή πιο χοντρή 3. πυκνώνω, κάνω κάτι πυκνό (διάλυση συμπεπικνωμένη) // **a ~ obrăzul** χοντρύνω το πρόσωπο, γίνωμαι ηθικά αδιάφορος

îngroșare, îngroșări *ουσ. θηλ.* 1. το χόντρεμα 2. η πάχυνση 3. το πύκνωμα

îngroșat-ă, îngroșați-te *επιθ.* 1. χοντρός-ή-ό χοντρεμένος-η-ο 2. πυκνωμένος-η-ο (για υγρά)

îngrozii, îngrozesc I. *ρ. μετ.* 1. φοβίζω, φοβερίζω 2. τρομάζω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. φοβάμαι 2. τρομάζω, με πιάνει φόβος 3. φρίττω, φρικιάζω

îngrozire *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. η φρίκη, η τρομάρα

îngrozit-ă, îngroziți-te *επιθ.* 1. φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. περιφοβός-η-ο, περίτρομος-η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο- που φοβάται πολύ

îngrozitor-oare, îngrozitori-oare I. *επιθ.* 1. φοβερός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, τρομακτικός-ή-ό 2. φρικτός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο 3. δεινός-ή-ό II. *επιρ.* 1. φοβερά, τρομερά, τρομακτικά 2. φρικτά, φρικαλέα 3. δεινώς // **- de zgârcit** φοβερά σιγκούνη // **suferă** ~ υποφέρει φρικτά

îngust-ă, înguști-ste *επιθ.* 1. στενός-ή-ό 2. περιορισμένος-η-ο, με μικρό πλάτος 3. *μτφ.* (για ανθρώπους) στενοκέφαλος-η-ο // **drum** ~ ο στενός δρόμος // **spațiu** ~ ο στενός χώρος

îngusta, îngustezi I. *ρ. μετ.* 1. στενεύω, κάνω κάτι στενό 2. αποστενώνω 3. περιορίζω II. *ρ. μέσο* 1. στενεύω, αποστενώνω, γίνωμαι στενότερος από πρώτα 2. περιορίζομαι 3. συμμαζεύομαι // **se îngustează lucrurile** αυξάνονται οι κίνδυνοι

îngustare, îngustări *ουσ. θηλ.* 1. το στένεμα, η στενώση, το στένωμα 2. η αποστενώση

îngustat-ă, îngustați-te *επιθ.* στενεμένος-η-ο, στενωμένος-η-ο

îngustime, îngustimi *ουσ. θηλ.* 1. η στενότητα 2. η ανεπάρκεια // **-a de spirit** η πνευματική ανεπάρκεια

înhăita, inhăitez *ρ. μέσο (χλευασ.)* συναγελάζομαι, συναναστρέφομαι με πρόστυχους ανθρώπους- αλητέως, κάνω παρέα με τους αλητέες

înhăma, inham I. *ρ. μετ.* 1. χαλινώνω, χαβώνω, περνώ τα χαλινάρια σε ζώα 2. ζεύω // **a ~ la muncă** ζεύω στη δουλειά, αναγκάζω κάποιον να εργαστεί II. *ρ. μέσο* ζεύομαι, μπαίνω στα χαλινάρια

înhămare, inhămări *ουσ. θηλ.* το χαλινώμα, η ζεύξη, το ζεύσιμο

înhămat-ă, inhămați-te *επιθ.* 1. χαλιμένος-η-ο, ζευκτός-ή-ό, ζεμένος-η-ο 2. *μτφ.* δεσμευμένος-η-ο

înhăța, inhaț *ρ. μετ.* 1. αδράζω, τσακώνω 2. αρπάζω, γραπώνω 3. πιάνω, συλλαμβάνω

înhățare *ουσ. θηλ.* 1. το γράψωμα, το άρπαγμα 2. το πιάσιμο στα χέρια 3. η σύλληψη

înhuma, inhumez *ρ. μετ.* ενταφιάζω, θάπτω, παραχωνώ

înhumare, inhumări *ουσ. θηλ.* ο ενταφιασμός, το θάψιμο, το παράχωμα

înjgheba, injghebez *ρ. μετ.* 1. συνιστώ, συγκροτώ, συναπαρτίζω 2. εξοικονομώ 3. ιδρύω, οικοδομώ, φτιάχνω // **și-a ~t-o gospodărie** έπιασε να οικοκυριό

înjghebare *ουσ. θηλ.* η σύσταση 2. η συγκρότηση 3. η ίδρυση

înjosi, înjosesc I. *ρ. μετ.* 1. εξευτελίζω, ξευτελίζω 2. μειώνω στο βαθμό ή την αξία 3. ταπεινώνω, περιφρονώ II. *ρ. μέσο* 1. εξευτελίζομαι, ξευτελίζομαι 2. ταπεινώνομαι

înjosire, înjosiri *ουσ. θηλ.* 1. ο εξευτελισμός 2. η ταπεινώση, η περιφρόνηση

înjosit-ă, înjosii-te *επιθ.* 1. εξευτελισμένος-η-ο, ξεφτελισμένος-η-ο 2. ταπεινωμένος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο

înjositor-oare, înjositori-oare *επιθ.* εξευτελιστικός-ή-ό, ταπεινωτικός-ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό

înjuga, injug I. *ρ. μετ.* 1. ζεύω, ζευγνύω 2. βάζω ζώο σε ζυγό II. *ρ. μέσο* 1. ζεύομαι, ζευγνύομαι 2. μπαίνω ζευκτός σε δύσκολη δουλειά

înjugare *ουσ. θηλ.* το ζεύσιμο, η ζεύξη, η υπόζευξη

înjugat-ă, înjugati-te *επιθ.* ζεμένος-η-ο, ζευκτός-ή-ό

înjumătăți, înjumătățesc *ρ. μετ.* 1. μεσάζω, μοιράζω σε δύο μισά, σε δύο ίσα μέρη 2. κόβω κάτι μέχρι τη μέση, ελαττώνω κατά το ήμισυ, διχοτομώ

înjumătățire *ουσ. θηλ.* το μοίρασμα σε δύο ίσα μέρη, η μοιρασιά σε δύο, η διχοτόμηση

înjumătățit-ă, înjumătățiti-te *επιθ.* 1. μισός-ή-ό 2. μοιρασμένος-η-ο σε δύο ίσα μέρη

înjunghia, injunghii I. *ρ. μετ.* 1. σφάζω, σφαγιάζω 2. *μτφ.* μαχαιρώνω, σκοτώνω κάποιον με μαχαίρι II. *ρ. μέσο* σφάζομαι, μαχαιρώνομαι // **s-au ~t la beție** μαχαιρώθηκαν στο μεθύσι

înjunghiat-ă, injunghiati-te *επιθ.* σφαγμένος-η-ο, σφαχτός-ή-ό, μαχαιρωμένος-η-ο

înjungchiere, injunghierii *ουσ. θηλ.* 1. η σφαγή, το σφάξιμο, ο σφαγιασμός 2. το μαχαίρωμα

înjura, injur I. *ρ. μετ.* 1. βρίζω, υβρίζω 2. προσβάλλω με λόγια II. *ρ. μέσο* αισχρολογώ, λέγω και δέχομαι βρισιές, βριζόμαστε μεταξύ μας // **care injură** υβριστικός-ή-ό, αισχρολόγος-α-ο

înjurare, injurări *ουσ. θηλ.* η βρισιά, η ύβρη, το βρίσιμο

înjurătură, injurături *ουσ. θηλ.* 1. η ύβρη, η βρισιά 2. η αισχρολογία

înlăcrima, înlăcrimez I. *ρ. αμ.* δακρύζω II. *ρ. μέσο* γειμίζω δάκρυα (μάτια)

înlăcrimat-ă, înlăcrimați-te *επιθ.* 1. δακρυσμένος-η-ο 2. βουρκωμένος-η-ο (μάτια) 3. κλαμένος-η-ο

înlănțui, înlănțui I. *ρ. μετ.* αλυσοδένω, αραδιάζω σε σειρά II. *ρ. μέσο* αλυσοδένομαι, συνδέομαι με άλλον αμοιβαία

înlănțuire, înlănțuiri *ουσ. θηλ.* 1. η αλυσόδεση, το αλυσίδωμα 3. *μτφ.* ο ειρμός, η αλληλοδιαδοχή σκέψεων // **-a gândurilor** ο ειρμός σκέψεων

înlănțuit-ă, înlănțuiti-te *επιθ.* 1. αλυσοδεμένος-η-ο, αλληλένδετος-η-ο 2. δέσμιος-α-ο // (μυθ.) **Prometeu** ~ Προμηθέας δεσμώτης

înlătura, înlătur *ρ. μετ.* 1. απομακρύνω 2. παραμερίζω, απωθώ, παραγκωνίζω 3. εξαλείφω

înlăturare *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση 2. το παραμέρισμα, ο παραγκωνισμός, η παραγκώνιση, η απώθηση 3. η εξάλειψη

inlemni, înlemnesc I. *ρ. αμ.* 1. ξυλιάζω, μένω σύξυλος 2. μαρμαρώνω 3. γίνωμαι ακίνητος, σκληρός, αλύγιστος 4. *μτφ.* μένω κατάκλητος II. *ρ. μετ.* ξυλιάζω, κάνω κάτι να γίνει σκληρό και αλύγιστο // **frigid i-a ~t mâinile** η παγωνιά του ξύλιασε τα χέρια III. *ρ. μέσο* γίνωμαι αναισθητός σκληρόκαρδος, άπλαχνος, ξυλιάζω

inlemnire ουσ. θηλ. το ξύλιασμα
înlemnî-ă, înlemnî-ți *επιθ.* 1. ξυλιασμένος-η-ο 2. πετρωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο
înlesni, înlesnesc *l. p. μετ.* 1. διευκολύνω, ευκολύνω 2. ευχεραίνω 3. *μτφ.* βοηθώ υλικά κάποιον *II. p. μέσο* ευκολύνομαι, βολεύομαι
înlesniri, înlesniri *l. ουσ. θηλ.* η διευκόλυνση, η ευκολία 2. η ευχέρεια *II. επιθ. έκφρ.* // **cu** ~ με διευκόλυνση με ευκολία // **înlesniri de plată** οι ευκολίες πληρωμής
înlocui, înlocuiesc *p. μετ.* 1. αντικαθιστώ, αντικαταστάινω 2. αναπληρώνω
înlocuire ουσ. θηλ. 1. η αντικατάσταση 2. η αναπλήρωση
înlocuitor-oare, înlocuitori-oare *l. επιθ.* αναπληρωματικός-ή-ό, αναπληρωτικός-ή-ό, αντικαταστατικός-ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντικαταστάτης-άτρια (ο, η) 2. αναπληρωτής-ώτρια (ο, η) *III. ουσ. ουδ.* το υποκατάστατο // **cafea cu înlocuitori** ο καφές από ρεβίθι
înmagazina, înmagazinez *p. μετ.* αποθηκεύω, εναποθηκεύω
înmagazinare ουσ. θηλ. η αποθήκευση, η εναποθήκευση
înmatricula, înmatriculez *l. p. μετ.* εγγράφω σε μητρώο *II. p. μέσο* εγγράφομαι σε μητρώο
înmatriculare, înmatriculări ουσ. θηλ. η εγγραφή σε μητρώο, η καταχώρηση σε μητρώο
înmănușchea, înmănușchez *l. p. μετ.* χεροβολιάζω *II. p. μέσο* συνάζωμαι
înmănușchere ουσ. θηλ. η σύναξη σε χερόβολα
înmănușat-ă, înmănușat-ți *επιθ.* γαντοφορεμένος-η-ο
înmămurî, înmămuresc *l. p. αμ.* 1. μαρμαρώνω 2. μένω άφρονος, ακίνητος *II. p. μετ.* 1. κάνω κάποιον να μαρμαρώσει, να μεταβληθεί σε μάρμαρο 2. *μτφ.* εκπλήσσω, καταπλήσσω
înmămurîre, înmămuriri ουσ. θηλ. το μαρμάρωμα, η μαρμάρωση
înmămurit-ă, înmămurit-ți *επιθ.* 1. μαρμαρωμένος-η-ο 2. κατάπληκτος-η-ο
înmâna, înmânez *p. μετ.* 1. επιδίδω στα χέρια 2. εγχειρίζω 2. μεταβιβάζω
înmânare, înmânări ουσ. θηλ. 1. η επιδότηση 2. η παράδοση στα χέρια κάποιου, η εγχείριση
înmiî, înmieșe *l. p. μετ.* πολλαπλασιάζω κάτι με χίλια, χιλιαπλασιάζω *II. p. μέσο* χιλιαπλασιάζω, γίνονται χίλιες φορές μεγαλύτερος ή περισσότερος
înmiire, înmiiri ουσ. θηλ. ο χιλιαπλασιασμός
înmiit-ă, înmiit-ți *l. επιθ.* χιλιαπλάσιος-α-ο *II. επιθ.* χιλιάκις, χίλις φορές
înmișma, înmișmeș *p. μετ.* 1. ευωδιάζω 2. μοσχοβολώ 3. μυρώνω, αρωματίζω
înmișmare, înmișmări *p. μετ.* η ευωδιά, το μοσχοβολήμα, το άρωμα
înmișmat-ă, înmișmat-ți *επιθ.* 1. ευωδιαστός-ή-ό, ευώδης-ης-ες 2. μυρωδάτος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο
înmlădia, înmlădiez *l. p. μέσο* 1. λυγιάμαι, λυγίζωμαι 2. καμαρώνω *II. p. μετ.* λυγίζω, κάνω κάτι κυρτό, κάμπω
înmlădiere, înmlădieri ουσ. θηλ. 1. το λύγισμα 2. η κάμψη
înmormânta, înmormântez *l. p. μετ.* 1. θάπτω, θάβω, ενταφιάζω, κηδεύω 2. *μτφ.* λησμονώ,

σβήνω κάτι από τη μνήμη μου *II. p. μέσο* θάβομαι
înmormântare, înmormântări ουσ. θηλ. 1. η ταφή, το θάψιμο, ο ενταφιασμός 2. η εκφορά, η κηδεία 3. *μτφ.* η ξεχασιά, η λησμονιά, το ξεχασμα, η λήθη
înmuguri pers. 3 înmugurește *p. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) 1. μπουμπουκιάζω, βλασταίνω, βλαστάνω, βγάζω βλαστώρια, φυτρώνω 2. *μτφ.* παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι
înmugurit-ă, înmugurit-ți *επιθ.* μπουμπουκιασμένος-η-ο
înmuia, înmoi *l. p. μετ.* 1. μουλιάζω, μουσκεύω 2. μαλακώνω 3. διαβρέχω 4. *μτφ.* κατευανάζω, καταπραύνω // **a ~ rufe** μουσκεύω τα ρούχα // **căldura înmoaie ceara** η ζέση μαλακώνει το κερί *II. p. μέσο* 1. μουλιάζω, μουσκεύομαι 2. μαλακώνω 3. βρέχομαι 4. *μτφ.* καταπραύνομαι, καθησυχάζω // **a i se ~ înima** μαλάκωσε η καρδιά του // **rufe** **s-au ~** τα ρούχα μουσκεύτηκαν
înmuiat-ă, înmuia-ți *επιθ.* 1. μουλιασμένος-η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο 2. βρεγμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο 3. μαλακός-ιά-ό 4. *μτφ.* κατευανάσμένος-η-ο
înmuiere, înmulieri ουσ. θηλ. 1. το μούλιασμα, το μούσκεμα 2. η μάλαξη, το μαλάκωμα 3. το κατάβρεγμα 4. *μτφ.* ο κατευανάσμός
înmulțiri, înmulțesc *l. p. μέσο* 1. πολλαπλασιάζομαι 2. πληθαίνω 3. αναπαράγομαι *II. p. μετ.* 1. πολλαπλασιάζω 2. *μαθ.* κάνω την πράξη του πολλαπλασιασμού 3. πληθύνω, αυξάνω κάτι σε πλήθος, σε αριθμό
înmulțire, înmulțiri ουσ. θηλ. 1. το πλήθεμα, η πληθύνση 2. (*μαθ.*) ο πολλαπλασιασμός // **tabla înmulțirii** ο πίνακας πολλαπλασιασμού
înmulțit-ă, înmulțit-ți *επιθ.* 1. πολλαπλασιασμένος-η-ο 2. αυξημένος-η-ο
înmulțitor, înmulțitori ουσ. αρσ. ο πολλαπλασιαστής
înmurgi pers. 3 înmurgește *p. αμ.* (*αρχ.*) (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) βραδιάζει, σουρουπώνει
înnăclăi, înnăclăiesc *p. μετ.* κάτι μέσο λερώνω-(ομαι) με κολλητική ουσία
înnădi, înnădesc *l. p. μετ.* 1. επεκτείνω με προσθήκη 2. μακραίνω με δέσιμο ή ράψιμο συμπληρωματικού κομματιού 3. προσθέτω, ενώνω κάτι με κάτι άλλο, του βάζω προσθήκη 4. δένω, ράβω άκρο με άκρο *II. p. μέσο* *μτφ.* // **a se ~ la cașcaval** τεντώνω, θορασίζω (αρχίζω να είμαι ενοχλητικός, θορασός) // **a se ~ la vorbă** παρατείνωμαι στη φλυαρία
înnădire, înnădiri ουσ. θηλ. 1. η επιμήκυνση, η επέκταση με προσθήκη 2. το δέσιμο ή ράψιμο του άκρου ενός πράγματος με το άκρο κάποιου άλλου πράγματος
înnădit-ă, înnădit-ți *επιθ.* 1. δεμένος-η-ο με προσθήκη 2. ραμμένος-η-ο από κομμάτια που έχουν προστεθεί 3. συγκολλημένος-η-ο με κομμάτι (κομμάτια) για επαύθηση
înnăditură, înnădituri ουσ. θηλ. 1. η προσθήκη 2. το μέρος όπου έγινε το δέσιμο δύο αντικειμένων
înnămoli, înnămolese *l. p. μέσο.* λασπώνομαι, βυθίζομαι σε λάσπη *II. p. μετ.* χώνω κάποιον σε λάσπη, τον κάνω να μη μπορεί να κινηθεί στη λάσπη, τον λασπώνω
înnămoliire, înnămoliiri ουσ. θηλ. 1. το βύθισμα σε λάσπη 2. η ακινητοποίηση σε λάσπη

innămolit-ă, innămoliti-te *επιθ.* λ. λασπωμένος-η-ο, βυθισμένος-η-ο σε λάσπη
innărăvi, innărăvesc *l. p. μετ.* μέσο κακοσυνηθίζω, παίρνω κακή συνήθεια, κάνω κάτι από κακή συνήθεια *ll. p. μετ.* κάνω κάποιον ν'αποχτήσει κακές συνήθειες, κακοσυνηθίζω
innăscut-ă, innăscuți-te *επιθ.* 1. έμφυτος-η-ο, αυτοφυής-ής-ές, σύμφυτος-η-ο 2. γεννητάτος-η-ο 3. από γεννησιμιού, εκ γενετής
innebui, innebunesc *l. p. αμ.* 1. παραφρονώ, τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός 2. παλαβώνω, βγαίνω απ' τον εαυτό μου // **ai** -t? τρελάθηκες *ll. p. μετ.* 1. ξετρελαίνω, τρελαίνω 2. ζουρλαίνω, μουρλαίνω, εξοργίζω 3. *μτφ.* ταλαιπωρώ, βασανίζω 4. αποτρελαίνω // **durerea i-a** -t o πόνος τους έχει τρελάνει // **nu mă-nee bun** τι λες;
innebuni *ουσ.* *θλ.* 1. το τρέλαμα, το αποτρέλαμα 3. η τρελαμάρα, η ζουρλαμάρα, το παλάβωμα 4. η φρενοπάθεια
innebunit-ă, innebuniți-te *επιθ.* 1. τρελαμένος-η-ο, τρελός-ή-ό, αποτρελαμένος-η-ο 2. ζουρλός-ή-ό 3. *μτφ.* ξετρελαμένος-η-ο
innēbunitori-oare, innēbunitori-oare *επιθ.* αποτρελαντικός-ή-ό, που κάνει κάποιον να τρελαθεί
innegri, innegresc *l. p. μετ.* 1. μαυρίζω 2. βάφω με μαύρο χρώμα, αμαυρώνω 3. μελανιάζω // **a ~ hărtia** μαυρώνω το χαρτί *ll. p. αμ.* μαυρίζω (ο ίδιος) *lll. p. μέσο* 1. γίνομαι μαύρος, αποχτώ μαύρο χρώμα 2. σκοτεινιάζω
innegrire *ουσ.* *θλ.* 1. το μαύρισμα, η αμαύρωση 2. το σκοτείνιασμα
innegrit-ă, innegriți-te *επιθ.* μαυρισμένος-η-ο, μαύρος-η-ο, μελανιασμένος-η-ο
innegura, innegurez *l. p. μετ.* σκεπάζω με ομίχλη *ll. p. μέσο* 1. απλώνεται ομίχλη, καταχνιάζει 2. θολώνω (μάτια) 3. σκοτεινιάζω, γίνομαι σκυθρωπός
innegurare, innegurări *ουσ.* *θλ.* 1. το κατάχνιασμα, το πέσιμο ομίχλης 2. το σκοτείνιασμα 3. το θόλωμα
innegurat-ă, innegurați-te *επιθ.* 1. ομιχλώδης-ης-ες 2. σκοτεινιασμένος-η-ο, θολερός-ή-ό 3. σκυθρωπός-ή-ό
innobila, innobilez *l. p. μετ.* 1. παραχωρώ τίτλον ευγενείας, εξευγενίζω, κάνω κάτι ευγενικό 2. εμπλουτίζω (μετάλλευμα) *ll. p. μέσο* 1. εξευγενίζομαι 2. βελτιώνομαι
innobilare, innobilări *ουσ.* *θλ.* 1. η εξευγένιση, ο εξευγενισμός 2. ο εμπλουτισμός
innobilat-ă, innobilati-te *επιθ.* 1. εξευγενισμένος-η-ο 2. εμπλουτισμένος-η-ο
innoda, innod *l. p. μετ.* 1. δένω κόμπο, σχηματίζω κόμπο 2. κομποδένω 3. προσδένω *ll. p. μέσο* δένονται με κόμπο, κομποδένονται // **a se ~ la vorbă** πιάνομαι σε κουβέντα, αρχίζω κουβέντα
innodare, innodări *ουσ.* *θλ.* 1. το δέσιμο με κόμπο 2. η πρόσδεση 3. το κομπόδεμα
innoi, innoiesc *l. p. μετ.* 1. ανανεώνω, καινούργιώνω 2. ανακαινίζω 3. *μτφ.* επαναλαμβάνω // **a ~ eforturile** επαναλαμβάνω τις προσπάθειες *ll. p. μέσο* 1. γίνομαι καινούργιος 2. ανανεώνομαι 3. αναγεννώμαι 4. ντύνομαι με τα καλά μου ρούχα, καλοντύνομαι 5. μοντενίζομαι

innoire, innoiri *ουσ.* *θλ.* 1. η ανακαίνιση, η ανανέωση, το ανανέωμα 2. η αναμόρφωση 3. η παράταση ισχύος συμφωνιών ή συμβάσεων
innoit-ă, innoiti-te *επιθ.* 1. ανανεωμένος-η-ο, καινός-ή-ό, καινούριος-α-ο 2. επιδιορθωμένος-η-ο 3. καλοντυμένος-η-ο 4. αναμορφωμένος-η-ο
innoitor-oare, innoitori-oare *l. επιθ.* 1. ανανεωτικός-ή-ό, ανακαινιστικός-ή-ό 2. αναμορφωτικός-ή-ό 3. αναγεννητικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* ανανεωτής-ώτρια (ο, η), ανακαινιστής-ίστρια (ο, η)
innopta, innoptez *l. p. αμ.* διανυκτερεύω, νυχτώνω *ll. p. μέσο* απρόσ. (γ' πρόσωπο *ενικού* *ενεστώτα* *οριστικής*) νυχτώνει
innoptare *ουσ.* *θλ.* 1. το νύχτωμα 2. η διανυκτέρευση, το ξενύχτι
innoptat *ουσ.* *ουδ.* το νύχτωμα, η διανυκτέρευση // **pe** -e στο πέσιμο της νύχτας
innoptat-ă, innoptați-te *επιθ.* 1. νυχτωμένος-η-ο, νυχτός-α-ο 2. σκοτεινός-ή-ό
innora, innorez *l. p. αμ.* 1. συννεφιάζω, σκεπάζομαι από σύννεφα 2. σκοτεινιάζω, βουρκώνω *ll. p. απρόσ.* (γ' πρόσωπο *ενικού* *ενεστώτα* *οριστικής*) συννεφιάζει
innorare, innorări *ουσ.* *θλ.* 1. το συννεφιασμα, η νέφωση, το νεφέλωμα 2. το βουρκωμα, το σκοτείνιασμα 3. *μτφ.* η λύπη, η θλίψη
innorat-ă, innorati-te *επιθ.* 1. συννεφιασμένος-η-ο, νεφώδης-ης-ες, νεφελώδης-ης-ες, συννεφώδης-ης-ες 2. βουρκωμένος-η-ο 3. *μτφ.* λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο // **vreme** -ă η συννεφιά
innoroi, innoroiesc *l. p. μετ.* λασπώνω, λερώνω με λάσπη *ll. p. μέσο* 1. λασπώνομαι 2. λερώνομαι με λάσπη, γεμίζω από λάσπη
innoroire *ουσ.* *θλ.* το λάσπωμα, το βύθισμα, η βύθιση σε λάσπη
innoroit-ă, innoroiti-te *επιθ.* λασπώδης-ης-ες, λασπωμένος-η-ο
inot *l. ουσ.* *ουδ.* το κολύμπι, το κολύπημα, η κολύμβηση // **de** ~ κολυμβητικός-ή-ό // **intreceri de** ~ κολυμβητικοί αγώνες // **profesor de** ~ ο καθηγητής κολυμβητικής *ll. επιρ.* *έκφρ.* **de-a** -ul κολυμπώντας, κολυμπητά
inota, inot *l. p. αμ.* 1. κολυμπώ 2. *μτφ.* είμαι βυθισμένος μέσα σε κάτι υγρό // **a ~ în aur** πλέω στο χρυσάφι // **a ~ în bani** κολυμπώ στο χρήμα // **a ~ în sânge** κολυμπώ στο αίμα
inotare, inotări *ουσ.* *θλ.* η κολύμβηση, το κολύμπι
inotător-oare, inotători-oare *l. επιθ.* κολυμβητικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* κολυμβητής-ήτρια (ο, η) *lll. ουσ.* το πτερύγιο ψαριού (το όργανο για την κολύμβηση των ψαριών)
inrădăcina, inrădăcinez *l. p. μέσο* 1. ριζώνω, βγάζω ρίζες 2. θεμελιώνομαι στερεά, ριχνω ρίζες, πιάνω ρίζες, ριζοβολώ // **s-a** -t *ideea* ριζοβόλησε η ιδέα
inrădăcinare *ουσ.* *θλ.* 1. το ρίζωμα, το ριζοβόλημα, το πιάσιμο ρίζας, το φύτερωμα ρίζας 2. η ριζοβόληση, η ρίζωση
inrădăcinat-ă, inrădăcinați-te *επιθ.* ριζωμένος-η-ο, φυτρωμένος-η-ο, ριζοβολημένος-η-ο
inrăi, inrăiesc *l. p. μέσο* γίνομαι κακός, αποχτώ κακιές συνήθειες, κακοηθεύομαι, φέρομαι με κακία, κακιώνω, οργίζομαι *ll. p. μετ.* κάνω κάποιον να γίνει κακός
inrăire *ουσ.* *θλ.* 1. η κακία, η έχθρα, η κακοσύνη 2. η μοχθηρία

înraîti-ă, înraîti-te *επίθ.* 1. κακομαθημένος-η-ο, μοχθηρός-ή-ό 2. κακόβουλος-η-ο, κακόγνωμος-η-ο
înrama, înramez *ρ. μετ.* 1. καθράρω, πλαισιώνω 2. περιβάλλω κάτι με πλαίσιο, με κορνίζα (*για πίνακες, φωτογραφίες*)

înrautăți, înrautățesc *l. ρ. μετ.* 1. χειροτερεύω, κάνω κάτι χειρότερο 2. επιδεινώνω 3. επιβαρύνω *ll. ρ. μέσο* 1. χειροτερεύω, γίνομαι χειρότερος απ' ό, τι ήμουν 2. επιδεινούνται(-ώνομαι)

înrautățire, înrautățiri *ουσ. θηλ.* η επιδεινώση, η χειροτέρευση, το χειρότερο

înrautățit-ă, înrautățit-te *επίθ.* χειροτερευμένος-η-ο, επιδεινωμένος-η-ο

înrauri, înrauresc *l. ρ. μετ.* 1. επηρεάζω, επενεργώ, επιδρώ 2. ασκώ επιδραση *ll. ρ. αμ.* έχω επιρροή
înraurire, înrauriri *ουσ. θηλ.* 1. ο επηρεασμός, η επιρροή, η επήρεια 2. η επιδραση, η επενέργεια
înregimenta, înregimentez *l. ρ. μέσο* 1. στρατεύομαι, κατατάσσομαι 2. *μτφ.* συμματέχω εθελοντικά στην υπηρεσία μιας ιδέας *ll. ρ. μετ.* 1. κατατάσσω 2. συγκεντρώνω οπαδούς για κάποια οργάνωση, πολιτική παράταξη, κ.λ.π.

înregimentare *ουσ. θηλ.* 1. η κατάταξη, η τοποθέτηση προσώπου σε ομάδα άλλων όμοιων του 2. η στράτευση

înregistra, înregistre *ρ. μετ.* 1. πρωτοκολλώ 2. καταγράφω τα εισερχόμενα και τα εξερχόμενα έγγραφα 3. καταχωρώ, καταχωρίζω, γράφω κάτι σε κατάλογο ή βιβλίο 4. αναγράφω, εγγράφω 5. σημειώνω // *a ~ pe bandă de magnetofon* μαγνητοφωνώ // *a ~ progresa* σημειώνω προόδους // *a ~ un succes important* εγγράφω αξιόλογο επίτευγμα

înregistrare, înregistrări *ουσ. θηλ.* 1. η πρωτοκόλληση 2. η καταγραφή, η καταχώρηση 3. η αναγραφή, η εγγραφή // *a vocii* η φωνοληψία // *~ muzicală* η ηχογράφηση, η ηχοληψία // *~ pe bandă de magnetofon* η εγγραφή πάνω σε ταινία μαγνητοφώνου

înregistrat-ă, înregistrați-te *επίθ.* 1. πρωτοκολλημένος-η-ο 2. καταχωρημένος-η-ο, καταγεγραμμένος-η-ο // *marcă -ă* το κατεπθέν σήμα

înregistraor-oare, înregistraori-oare *l. επίθ.* καταγράφω-ουσα-ον *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* καταγραφέας (ο), πρωτοκολλητής-ήτρια (ο, η) *lll. ουσ. ουδ.* 1. η συσκευή καταγραφής 2. η συσκευή ηχογράφησης

înrobi, înrobesc *ρ. μετ.* 1. υποδουλώνω, δουλώνω, σκλαβώνω 2. υποτάσσω, εξανδραποδίζω

înrobire, înrobiri *ουσ. θηλ.* 1. η υποδούλωση, η δούλεψη, το σκλάβωμα 2. η καθυπόταξη, ο εξανδραποδισμός

înrobit-ă, înrobiți-te *επίθ.* υποδουλος-η-ο, υποταγμένος-η-ο, υποχείριος-ια-ιο

înrobitor-oare, înrobitori-oare *l. επίθ.* υποδουλωτικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκλαβωτής-ώτρια (ο, η)

înrola, înrolez *l. ρ. μέσο* 1. κατατάσσομαι 2. στρατολογούμαι *ll. ρ. μετ.* κατατάσσω, στρατολογώ

înrolare, înrolări *ουσ. θηλ.* (στρατ.) η κατάταξη
înroși, înroșesc *l. ρ. μέσο* 1. γίνομαι κόκκινος, κοκκινίζω, παίρνω κόκκινο χρώμα 2. *μτφ.* ντροπιάζομαι *ll. ρ. μετ.* δίνω σε κάτι κόκκινο χρώμα, κοκκινίζω

înroșire, înroșiri *ουσ. θηλ.* το κοκκίνισμα
înroșit-ă, înroșiti-te *επίθ.* κοκκινισμένος-η-ο
înroua pers. 3 *înrouează* *ρ. μέσο* (γ)πρόσωπο *ενικού ενεστώτα οριστικής*) σκεπάζεται με σταγόνες δροσιάς

înrouat-ă, înrouați-te *επίθ.* δροσισμένος-η-ο, με σταγόνες δροσιάς απάνω

înruđi, înruđesc *ρ. μέσο* 1. συγγενεύω, συνδέομαι με συγγένεια 2. έχω κοινά γνωρίσματα με κάποιον

înruđire, înruđiri *ουσ. θηλ.* η συγγένεια // *~ dublă* η διπλή συγγένεια

înruđit-ă, înruđiți-te *επίθ.* 1. συγγενής-ής-ές, συγγενικός-ή-ό

îns, însă, înși, înse *αντ. πρόσ.* 1. αυτός-ή-ό, αυτοί, -ές, -ές, 2. ο (ί)διος, η (ί)δια, το (ί)διο // *ea însăși a zis-o* αυτή η (ί)δια το είπε // *ele însele să lucreze* αυτές οι (ί)δες να δουλεύουν // *el însuși a scris-o* αυτός ο (ί)διος το έγραψε // *însăși cuvintele acestea formează o poezie* τα ίδια αυτά τα λόγια αποτελούν ένα ποίημα // *într-însul* σε αυτόν // *într-înșii* σ' αυτούς, μέσα τους // *să treacă focul printre-înșii* να περάσει η φωτιά μέσα απ' αυτούς // *și sufletul dintr-însul* και η ψυχή από μέσα του

însă σύνδ. αλλά, όμως, *ll. ρ. ~ nu numai că sufream de foamă* όμως όχι μόνο που υπέφεραν από την πείνα // *știe meserie, ~ nu știe s-o aplice* ξέρει την τέχνη, αλλά δεν ξέρει να την εφαρμόζει

însălla, însăllez *ρ. μετ.* 1. τρυπώνω 2. ράβω κάτι με αραιές βελονιές 3. περνώ στο νήμα (μαργαριτάρια, κ.λ.π.) 4. *μτφ.* συγκροτώ κάτι εκ του προχείρου

însăllare, însăllări *ουσ. θηλ.* 1. το τρύπωμα 2. το ράψιμο με αραιές βελονιές 3. το πέρασμα στο νήμα

însăllat-ă, însăllați-te *επίθ.* 1. ραμμένος με αραιές βελονιές 2. που έχει περάσει στο νήμα, αραδιαστός -ή-ό στο νήμα 3. *μτφ.* αυτοσχέδιος-α-ο

însăllătură, însăllături *ουσ. θηλ.* 1. το τρύπωμα 2. το πρόχειρο ράψιμο με αραιές βελονιές 3. το πέρασμα στο νήμα (μαργαριτάρια, κ.λ.π.)

însămânța, însămânțez *ρ. μετ.* σπείρω, σπέρνω // *a ~ idei* σπείρω ιδέες, διαδίδω

însămânțare, însămânțări *ουσ. αρσ.* (γεωρ.) 1. η σπορά 2. το σκόρπισμα σπόρων στο έδαφος για βλάστηση

însămânțat *ουσ. ουδ.* 1. η σπορά 2. η εποχή που σπέρνονται τα σιτηρά

însămânțat-ă, însămânțați-te *επίθ.* (γεωρ.) σπαρτός-ή-ό, σπαρμένος-η-ο

însămi *αντ. πρόσ.* ο (ί)διος // *eu ~* εγώ ο (ί)διος

însănătoși, însănătoșesc *l. ρ. μετ.* 1. εξυγιαίνω 2. γιαιρεύω 3. επανρθώνω *ll. ρ. μέσο* 1. εξυγιαίνομαι, αναρρώνω, αναρρωνύω, γιαιρεύομαι, αναλαμβάνω 2. θεραπεύομαι

însănătoșire, însănătoșiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξυγίανση 2. η ανάρρωση 3. η τέλεα θεραπεία

însănătoșit-ă, însănătoșiți-te *επίθ.* 1. εξυγιασμένος-η-ο, θεραπευμένος-η-ο 2. γιαιτεμένος-η-ο

însărcina, însărcinez *l. ρ. μετ.* 1. επιφορτίζω 2. αναθέτω φροντίδα σε κάποιον, δίνω εντολή *ll. ρ. μέσο* 1. αναλαμβάνω μια υπόθεση 2. υποχρεώνομαι 3. είμαι έγκυος (γυναίκα) // *mă însărcinez să-i comunic* υποχρεώνομαι να του ανακαίνωσω

însărcinare, însărcinări *ουσ. θηλ.* 1. η επιφόρτιση, ο επιφορτισμός 2. η ανάθεση, το φόρτωμα 3. η

εντολή 4. το καθήκον 5. η αποστολή // **din** ~ από εντολή
însărcinat-ă, însărcinați-te ι. επιθ. 1. επιφορτισμένος-η-ο 2. υποχρεωμένος-η-ο 3. που έχει αποστολή II. ουσ. αρσ. (πολ.) ~ **cu afaceri** ο επιτεταμένος III. ουσ. θηλ. η έγκυρος, η εγκυμονούσα, η γκαστρωμένη γυναίκα
însângera, însângereze ρ. μετ. 1. ματώνω 2. λερώνω με αίμα 3. μτφ. προξενώ λύπη, πληγώνω ψυχικά // **mi-a însângerat inima** μου μάτωσε την καρδιά II. ρ. αμ. χάνω αίμα, ματώνω
însângerare, însângerări ουσ. θηλ. το αιμάτωμα, το μάτωμα
însângerați-ă, însângerați-te επιθ. 1. ματωμένος-η-ο, αιματωτός-η-ο 2. (για τα μάτια) κοκκινωμάτης -άτα-άτικτο
însăuna, însăunez ι. ρ. μέσο ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι (ηγεμόνας) II. ρ. μετ. 1. ενθρονίζω, θρονιάζω 2. εγκαθιστώ σε κάθισμα ή σε θρόνο (ηγεμόνα, αρχιερέα)
însăunare, însăunări ουσ. θηλ. η ενθρόνιση, ο ενθρονισμός, το θρόνιασμα, η τοποθέτηση σε αξίωμα
însăunat-ă, însăunați-te επιθ. ενθρονισμένος-η-ο, θρονιασμένος-η-ο, τοποθετημένος-η-ο σε αξίωμα
încena, încenez ρ. μετ. 1. σκηνοθετώ 2. μηχανορραφώ, σκευωρώ
încenare, încenări ουσ. θηλ. 1. η σκηνοθεσία 2. η μηχανορραφία, η σκευωρία
înscrie, înscriu ι. ρ. μετ. 1. εγγράφω 2. καταγράφω, αναγράφω, σημειώνω, κρατάω σημειώσεις για κάτι II. ρ. μέσο 1. εγγράφομαι 2. καταγράφομαι, αναγράφομαι // **a se ~ în fals** εγγράφομαι σε νοθεία, σε νόθο (θεωρώ το έγγραφο πλαστογραφημένο)
înscriere, înscrieri ουσ. θηλ. 1. η εγγραφή 2. η αποτύπωση, μιας πληροφορίας // ~ **în fals** η εγγραφή σε νόθο 4. μτφ. η αναγραφή
înscriș, înscrișuri ουσ. ουδ. 1. το έγγραφο 2. η γραπτή πράξη με ορισμένους τύπους (για κάποια ανακοίνωση, βεβαίωση, διάταξη, κ.λ.π.)
înscriș-ă, înscriși-te επιθ. 1. εγγεγραμμένος-η-ο 2. γραμμένος-η-ο
însemn, însemne ουσ. ουδ. 1. το διάσημο 2. το διακριτικό 3. το σήμα // **-ele gradului** τα διακριτικά του βαθμού // **-ele puterii** τα διάσημα της εξουσίας
însamna, însemn ι. ρ. μετ. 1. σημαίνω, σημαδεύω, σημειώνω 2. δίνω σήματα 3. μαρκάρω, βάζω μάρκα σ' ένα αντικείμενο, επισημαίνω 4. καταγράφω // **a ~ cu fierul roșu** μαρκάρω με το κόκκινο σίδερο, καυτηριάζω // **asta înseamnă că nu vor mai veni** αυτό σημαίνει ότι δε θα έρθουν πια // **ce înseamnă asta?** τι σημαίνει αυτό; II. ρ. αμ. 1. εννώς, έχω μια σημασία ή μια έννοια, σημαίνω 2. είμαι αξιόλογος, έχω αξία, βαρύτητα // **asta înseamnă că...** αυτό σημαίνει ότι...
înseamnă, însemnări ουσ. θηλ. 1. το σημείωμα, η σημειώση 2. το μαρκάρισμα, η επισήμανση, το σημάδεμα, η σήμανση // **carnet de însemnări** το σημειωματάριο
însemnat-ă, însemnați-te επιθ. 1. σημειωμένος-η-ο, σηματοδεδειμένος-η-ο, σηματοδιακός-ή-ό 2. σημαντικός-ή-ό, αξιόλογος-η-ο, σπουδαίος-αία-αίο 3. εγγεγραμμένος-η-ο, που έχει σημειωθεί,

καταγραφεί, που έχει ληφθεί υπό σημείωση // **face pe ~ul** κάνει το σπουδαίο, παριστάνει το σπουδαίο, ενώ δεν είναι
însemnătate ουσ. θηλ. 1. η σημασία, η σπουδαιότητα 2. η σοβαρότητα // **a da ~** δίνω σημασία // **în aceeași constă ~a problemei** σ' αυτό έγκειται η σημασία του προβλήματος
însenina, înseminez ι. ρ. μέσο 1. εαστερώνω, αιθριάζω, γίνομαι αιθριός 2. ξανοίγομαι, γίνομαι φωτεινότερος (ουρανός) 3. (για άνθρωπο) γίνομαι ευδιάθετος II. ρ. αμ. 1. γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος 2. καθισχυράζω // **vremea sa ~i** ο καιρός έγινε αιθριός
înseninare ουσ. θηλ. 1. η αιθρίαση, το εαστέρωμα, η εαστεριά 2. μτφ. το γαλήνεμα· η καθυσύχασση, η ευδιαθεσία
înseninat-ă, înseminați-te επιθ. 1. αιθριός-α-ο, ξάστερος-η-ο 2. μτφ. γαλήνιος-ια-ιο, καθαρός-ή-ό
însera, înserez ι. ρ. μέσο απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βραδιάζει, σουρουπώνει // **sa ~i** βράδιασε II. ρ. αμ. βραδιάζομαι, με βρίσκει το βράδυ, νυχτώνω
însera, înserez ρ. μετ. καταχωρώ, βάζω κάτι σε μια θέση ή γράφω κάτι σε βιβλίο
înserare, înserări ουσ. θηλ. η καταχώρηση, η τοποθέτηση κάπου, η καταγραφή σε βιβλίο
înserat ι. ουσ. ουδ. 1. το βράδιασμα 2. το σουρουπο II. επιρ. έκφρ. **pe ~** το σουρουπωμα
înseta, însetez ρ. αμ. 1. έχω δίψα, διψώ 2. μτφ. επιθυμώ πολύ κάτι // **sunt ~t de cultură** διψώ για μόρφωση
însetat-ă, însetați-te επιθ. 1. διψασμένος-η-ο, διψαλός-α-ο, καταδιψασμένος-η-ο 2. μτφ. άπληστος-η-ο // ~ **de glorie** δοξομανής-ής-ές, μεγαλομανής-ής-ές // ~ **de sânge** αιμοδιψής-ής-ές // **a fi ~** διψώ
însiloza, însilozez ρ. μετ. αποθηκεύω σε σιλό (σιτηρά ή άλλους σπόρους ή ζωοτροφές)
însilozat-ă, însilozăți-te επιθ. εναποθηκευμένος-η-ο σε σιλό
însingurat-ă, însingurați-te επιθ. μοναχιασμένος-η-ο
însori pers. 3. însorește ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. λιάζεται, εμφανίζεται ο ήλιος, ηλιάζεται 2. υπάρχει ηλιοφάνεια
însorire, însoriri ουσ. θηλ. η λιακάδα, η ηλιοφάνεια
însorit-ă, însoriți-te επιθ. 1. ηλιοδουστός-η-ο, ευήλιος-ια-ο 2. προσήλιος-α-ο, προσηλιακός-ή-ό
însorți, însoțesc ι. ρ. μετ. 1. συνοδεύω, συντροφεύω, συντροφιάζω 2. ακολουθώ, ακομπανιάρω (μουσ.) 3. προβοδίζω· προπέμω (στην αναχώρηση κάποιου) // **însotește vorba cu gesturi energice** συνοδεύει τις λέξεις του με ενεργητικές χειρονομίες // **îam ~t pe prietenul meu** ακολουθώ τον φίλο μου II. ρ. μέσο 1. συμπορεύομαι μαζί με άλλους 2. γίνομαι σύντροφος με κάποιον 3. συντροφεύομαι από άλλον 4. συντροφιάζω, είμαι σύντροφος με άλλον 5. μτφ. παντρεύομαι
însoțire, însoțiri ουσ. θηλ. 1. η συνοδεία, το συντρόφεμα 2. η παντρεία
însoțit-ă, însoțiți-te επιθ. συνοδευόμενος-η-ο // **a fi ~** συνοδεύομαι
însoțitor-oare, însoțitori-oare ι. επιθ. ακόλουθος-η-ο, συνοδευτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. συνοδός (ο, η), οπαδός (ο, η), οδηγός (ο, η) // ~ **de vagoane** ο συνοδός βαγονιού (ή βαγονιών)

însălmânta, însălmânt *l. p. μετ.* 1. φοβερίζω, κατατρομάζω, πτοώ, τρομάζω, σκιάζω 2. εκφοβίζω, απειλώ *ll. p. μέσο* 1. φοβάμαι, φοβούμαι, κατέχομαι από φόβο 2. σκιάζομαι 3. τρομάζω, με πιάνει φόβος, πτοούμαι 4. φρίττω, φρίζω, φρίσσω, ριγώ από φόβο

însălmântare *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος, η πτόση 2. η τρομοφοβία, το τρόμαγμα, ο εκφοβισμός 3. το σκιάξιμο

însălmântat-ă, însălmântați-te *l. επιθ.* 1. τρομαγμένος-η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο 2. έντρομος-η-ο, φοβισμένος-η-ο 3. περίφοβος-η-ο *ll. επιρ.* έντρομα, τρομαγμένα, φοβισμένα

însălmântător-oare, însălmântători-oare *l. επιθ.* 1. τρομακτικός-ή-ο, τρομερός-ή-ο 2. φοβερός-ή-ο, φρικτός-ή-ο, ανατριχιαστικός-ή-ο *ll. επιρ.* τρομακτικά, φοβερά, φρικτά, τρομερά // **râu este ~ de adânc** το ποτάμι είναι τρομερά βαθύ

însăpă pers. 3 **însăpă** *ρ. αμ.* (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βγάζω στάχυ (για τα σιτηρά)

însăpăre, însăpări *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός του σταχυού

însăpăcat-ă, însăpăcați-te *επιθ.* 1. που έχει βγάλει στάχυα 2. *μτφ.* παρδαλωτός-ή-ό, γκριζός-α-ο

însăpre *πρόθ.* 1. προς, κατά 2. στα // ~ **dreapta** προς τα δεξιά // **a mers ~ piață** πήγε κατά την αγορά // **însăpre est** στ' ανατολικά

însăpuma, însăpumez *l. p. μετ.* 1. μεταβάλλω κάτι σε αφρό 2. γεμίζω κάτι με αφρό *ll. p. μέσο* αφρίζω, βγάζω αφρό, κάνω αφρό, γεμίζω αφρούς

însăpumare *ουσ. θηλ.* το άφρισμα, ο αφρισμός, η παραγωγή αφρού

însăpumă-ă, însăpumăți-te *επιθ.* αφρισμένος-η-ο, αφρώδης-ης-ες, αφριστός-ή-ό

însătări, însătăresc *l. p. μέσο* πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος, καζαντίζω *ll. p. μετ.* κάνω κάποιον πλούσιο ή πιο πλούσιο απ' ό,τι ήταν πρωτίτερα **însătări-ă, însătăriți-te** *επιθ.* 1. ευκατάστατος-η-ο, που βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση 2. εύπορος-η-ο, πλούσιος-ια-ο

însătela pers. 3 **însăteleaz** *ρ. μέσο* (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) αστερώνω, ξαστερώνω, γεμίζω από αστέρια (ουρανός), είμαι γεμάτος αστέρια

însătelat-ă, însătelați-te *επιθ.* αστερωτός-ή-ό, έναστρος-η-ο, ξάστρος-η-ο

însătrăina, însătrăinez *l. p. μετ.* 1. αποξενώνω, αλλοτριώνω, απαλλοτριώνω, εκποιώ 2. απομακρύνω κάποιον από τους δικούς του 3. στερώ κάποιον από κάποιο αγαθό // **a ~ un bun** αποξενώνω ένα αγαθό *ll. p. μέσο* 1. αποξενούμαι, αποξενώνομαι, ξενιτεύομαι, αλλοτριώνομαι, απαλλοτριώνομαι 2. απομακρύνομαι από τους δικούς μου

însătrăinare *ουσ. θηλ.* 1. η απαλλοτρίωση, η αλλοτρίωση, η εκποίηση, η αποξένωση 2. η απομάκρυνση από το περιβάλλον του 3. *μτφ.* η υπεξαίρεση // **sentiment de ~** το αίσθημα απαλλοτρίωσης

însătrăimat-ă, însătrăimați-te *επιθ.* 1. αποξενωμένος-η-ο, απαλλοτριωμένος-η-ο, ξενιτευμένος-η-ο, απόξενος-η-ο

însătruna, însătrun *ρ. μετ.* 1. χορδίζω, τεντώνω τις χορδές ενός μουσικού οργάνου 2. σφίγγω την ίγγλα στο ζώο 3. χαλιναγωγώ

însăfleți, însăflețesc *l. αναζωογονώ, εμπυχώνω* 2. δυνάμυνω, τονώνω 3. αναζωοπυρνώ *ll. p. μέσο* 1. εμπυχώνομαι, αναζωογονούμαι, τονώνομαι 2. ενισχύομαι, ενδυναμώνομαι

însăflețire, însăflețiri *ουσ. θηλ.* 1. η εμπύχωση, η τόνωση, η αναζωογόνηση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση 3. η αναζωπύρωση 4. *μτφ.* ο ενθουσιασμός

însăflețit-ă, însăflețiti-te *επιθ.* 1. έμπυχος-η-ο, ζωντανός-ή-ό, εμπυχωμένος-η-ο 2. ζωηρός-ή-ό 3. ενισχυμένος-η-ο 4. *μτφ.* σθεναρός-ή-ό // **a fi ~** εμφορούμαι, κατέχομαι από συναισθήματα ή ιδέες

însăflețitor-oare, însăflețitori-oare *επιθ.* 1. εμπυχωτικός-ή-ό, ζωογόνος-α-ο, ζωογονητικός-ή-ό 2. δυνάμωτικός-ή-ό

însăma, însămez *ρ. μετ.* 1. αθροίζω, συναθροίζω, μαζεύω, συνάζω 2. περιέχω, περιλαμβάνω

însămăre, însămări *ουσ. θηλ.* το άθροισμα, το σύνολο, η σούμα

însămi, însămi, însăne, însăne *αντων. (στο πρώτο πρόσωπο)* εγώ ο (ίδιος, εγώ η (idia // **eu ~ / însămi m-am ocupat de toaleta lor** εγώ ο ίδιος / η ίδια ασχολήθηκα με τον καλλωπισμό τους // **noi însăne protestăm** εμείς οι (ιδίες διαμαρτυρόμαστε. (στο δεύτερο πρόσωπο) **însăti, însăți, însăvi, însăvă** εσύ ο (ίδιος, εσύ η (idia // **tu însăți** εσύ η (idia // **voi însăvă** εσείς οι (ιδίες. (στο τρίτο πρόσωπο) **însăși, însăși, însăși, însăși** αυτός-ή-ο (ο ίδιος (η (idia) // **ea însăși** αυτή η (idia // **ei însăși** αυτοί οι (διοι // **ele însăși** αυτές οι (ιδίες // **biserica însăși** η (idia η εκκλησία // **să le arate copiilor cum pot pregăti ei însăși materialul** να δείξει στα παιδιά πως μπορούν να προετοιμάσουν αυτά τα ίδια το υλικό

însăra, însări *ρ. μετ. (για άντρα)* 1. παντρεύω 2. συζευγνύω άντρα με γάμο *ll. p. μέσο* νυμφεύομαι, παντρεύομαι, τελώ το γάμο μου

însărare, însărări *ουσ. θηλ.* η παντρεία (ενός άντρα)

însărat *ουσ. ουδ.* η παντρεία, ο γάμος

însărat, însărați *επιθ.* παντρεμένος

însărătoare, însărători *ουσ. θηλ.* 1. η παντρεία, ο γάμος 2. το συνοικέσιο (για άντρα)

însărăfel, însărăfei *ουσ. αρσ.* 1. ο πρόσφατα παντρεμένος 2. οι νεόνυμφοι, οι νιόπαντροι, οι νιόγαμπροι

însăși *αντ. πρόσ.* αυτός ο (ίδιος, ο (ίδιος

însăși, însășesc *ρ. μετ.* 1. ιδιοποιούμαι, οικειοποιούμαι ξένο πράγμα 2. κάνω δικό μου κάτι που δε μου ανήκει 3. αφομοιώνω 4. αποκτώ 5. υιοθετώ, δέχομαι την άποψη κάποιου (τη γνώμη κάποιου) // **a-și ~ bunul altcuiva** ιδιοποιούμαι το αγαθό άλλου // **a-și ~ cunoștințe, experiență** αποκτώ γνώσεις, πείρα // **a-și ~ un punct de vedere** δέχομαι τη γνώμη κάποιου

însășire, însășiri *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση, η αφομοίωση 2. η απόκτηση (αγαθά, γνώσεις), η υιοθέτηση 3. η ιδιότητα 4. το προσόν, το προτέρημα, η ικανότητα 5. το χάρισμα 6. το διακριτικό γνώρισμα, ο χαρακτήρας

însăti, însătesc *ρ. μετ.* εκατονταπλασιάζω

însătit-ă, însătiți-te *l. επιθ.* εκατονταπλάσιος-α-ο *ll. επιρ.* εκατονταπλάσια

însăla, însăel *l. p. μετ.* 1. απατώ, εξαπατώ 2. πλανώ, παραπλανώ, αποπλανώ 3. γελάω, ξεγελάω 4.

απογοητεύω // **a ~ așteptările** εξαπατώ στις προσδοκίες (απογοητεύω) // **a ~ cuiva așteptările** διαψεύδω τις προσδοκίες // **a-și ~ soțul** απατώ το σύζυγό μου // **mă înșeală memoria** με ξεγέλα η μνήμη μου // **ρ. μέσο** 1. απατώνμαι, εξαπατώνμαι 2. σφάλλω, λαθεύω, πέφτω έξω, γελιέμαι, ξεγελιέμαι 3. πλανιέμαι // **dacă nu mă înșel** αν δεν απατώνμαι // **să nu ne înșelăm** ας μην πλανιόμαστε

înselare ουσ. θηλ. 1. η απάτη, η εξαπάτηση 2. το ξεγάλασμα 3. η αποπλάνηση, το ξεπλάνημα, η παραπλάνηση

înselată, înșelăți-te επιθ. 1. γελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο, ξεγελασμένος-η-ο 2. παραπλανημένος-η-ο, ξεπλανημένος-η-ο

înșelăciune, înșelăciuni ουσ. θηλ. 1. η απάτη, η εξαπάτηση, η απάτεωνιά 2. το ξεγάλασμα 3. το ξεπλάνημα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση 4. η φενάκη, ο φενακισμός 5. η αισχροκέρδεια

înșelători-oare, înșelători-oare ι. επιθ. 1. απατηλός-ή-ό, πλανερός-ή-ό 2. παραπλανητικός-ή-ό, αποπλανητικός-ή-ό // **επιρ.** 1. απατηλά, πλανερά 2. παραπλανητική, αποπλανητική

înșelătorie, înșelătorii ουσ. θηλ. 1. η απάτη, η εξαπάτηση, η απάτεωνιά 2. το ξεγάλασμα 3. το ξεπλάνημα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση 4. η φενάκη, ο φενακισμός 5. η αισχροκέρδεια

înșeuă, înșeuez ρ. μετ. σελώνω- βάζω σέλλα σε υποζύγιο

înșeuat-ă, înșeuăți-te επιθ. σελωμένος-η-ο (υποζύγιο)

înșfăca, înșfac ρ. μετ. 1. αδράζω, αρπάζω, αδράχνω, δράπτω 2. γραπώνω

înșfăcare ουσ. θηλ. το άρπαγμα, το άδραγμα, η αρπαγή, ο αρπαγμός, το γράψωμα

înșira, înșir ι. ρ. μετ. 1. αραδιάζω, αρμαθιάζω, βάζω στη σειρά, περνώ στο νήμα 2. απαρिθμώ 3. διηγούμαι // **a ~ mărgele pe ață** αραδιάζω χάντρες στην κλωστή // **a ~ minciuni** αραδιάζω ψέματα // **a ~ verzi și uscate** αραδιάζω χλωρά και ξερά // **ρ. μέσο** 1. αραδιάζομαι, αρμαθιάζομαι, μπαίνω στη σειρά, τοποθετούμαι στη σειρά 2. διαδέχομαι κατά σειρά, αραδιασά 3. συνδέομαι αλληλόδετα (ιδέες) // **alergătorii se -u de-a lungul pistei** οι δρομείς αραδιάζονταν στο μάκρος της πίστας // **înșiră-te mărgărite!** αραδιάσου μαργαριτάρη! αντίστοιχη με τη φράση: κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη)

înșirare, înșirări ουσ. θηλ. το αράδιασμα, το αρμαθιασμά, η τοποθέτηση στη σειρά

înșirată, înșirați-te επιθ. αραδιαστός-ή-ό, αρμαθιασμένος-η-ο

înșirui, înșirui ρ. μετ. 1. αραδιάζω, βάζω στη σειρά 2. απαρिθμώ 3. διηγούμαι, εκθέτω, αφηγούμαι

înștiință, înștiințez ι. ρ. μετ. ειδοποιώ, γνωστοποιώ, κάνω γνωστό 2. κοινοποιώ, κοινολογώ, ανακοινώνω 3. πληροφορώ // **ρ. μέσο** 1. πληροφορούμαι, ειδοποιούμαι 2. παίρνω ειδήσεις

înștiințare, înștiințări ουσ. θηλ. 1. η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση 2. η κοινοποίηση, η ανακοίνωση 3. η αναγγελία // **~ scrisă** η γραπτή ειδοποίηση // **fără ~** άνευ ειδοποίησης // **scrisoare de ~** το αναγγελτήριο γράμμα

înșuruba, înșurubez ρ. μετ. βιδώνω, κοχλίωνω

înșurubare, înșurubări ουσ. θηλ. το βίδωμα, η κοχλίωση

înșurubat-ă, înșurubați-te επιθ. βιδωτός-ή-ό, κοχλιωτός-ή-ό

întărâta, întărit ι. ρ. μετ. 1. ερεθίζω, εξερεθίζω, παροργίζω 2. κάνω κάποιον να θυμώσει 3. υποδαυλίζω 4. παροξύνω // **ρ. μέσο** 1. οργίζομαι, με πιάνει θυμός, θυμώνω, εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι, εξαίπτομαι

întărătare, întăritări ουσ. θηλ. 1. η παροργισή, ο εξερεθισμός, η παροξύνση 2. η υποδαύλιση

întăritat-ă, întărități-te επιθ. 1. παροργισμένος-η-ο, εξερεθισμένος-η-ο 2. μανιασμένος-η-ο

întări, întăresc ι. ρ. μετ. 1. ενισχύω, ενδυναμώνω, δυναμώνω, ισχυροποιώ, επιβεβαιώνω 2. εμπεδώνω, τονώνω, οχυρώνω 3. σκληρύνω, σκληραίνω 4. εδραίωνω, παγώνω // **a ~ un zid** εμπεδώνω τοίχο // **gimnastica întărește trupul** η γυμναστική δυναμώνει το σώμα // **ρ. μέσο** 1. σκληραίνω, δυναμώνω 2. ενισχύομαι, ενδυναμώνομαι, τονώνομαι 3. οχυρώνομαι, ισχυροποιούμαι // **autoritatea lui s-a -t** το κύρος του ενισχύθηκε // **cimentul s-a -t** το τσιμέντο σκληρύνει / έγινε σκληρό

întărire, întăriri ι. ουσ. θηλ. 1. η ενίσχυση, η ισχυροποίηση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση 3. η εμπεδωση, η εδραίωση, η παγίωση, η τόνωση 4. η σκληρυνση 5. η οχύρωση, το στερέωμα 6. η επιβεβαίωση, η επικύρωση // **-a unei schele** η ενίσχυση ικρίωματος / σκαλωσιάς // **a trimite întăriri** στέλνω ενισχύσεις // **επιθ. έκφρ. de ~** ενισχυτικός-ή-ό // **(γραμμά)** **pronume de ~** η ενισχυτική αντωνυμία, π.χ. **eu însumi** εγώ ο ίδιος

întărit-ă, întăriți-te επιθ. 1. ενισχυμένος-η-ο, ισχυροποιημένος-η-ο, οχυρωμένος-η-ο 2. δυναμωμένος-η-ο, στερεωμένος-η-ο, τονωμένος-η-ο, στερεός-ή-ό 3. εδραιωμένος-η-ο 4. που έχει σκληρύνει

întăritor-oare, întăritori-oare επιθ. 1. ενισχυτικός-ή-ό, ενδυναμωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. τονωτικός-ή-ό, τονικός-ή-ό 3. οχυρωτικός-ή-ό // **medicul i-a dat un ~** ο γιατρός του έδωσε ένα τονωτικό

întăritură, întărituri ουσ. θηλ. 1. η ενίσχυση, το δυνάμωμα 2. η εμπεδωση 3. η επίταση 4. ο οχύρωση 5. η επικύρωση, η επιβεβαίωση

întâi, întâia ι. επιρ. 1. πρώτη 2. στην αρχή, κατ' αρχάς 3. πριν από κάθε άλλο 4. προ παντός 5. σε προηγούμενη εποχή, προηγούμενες, πριν, άλλοτε, σε προηγούμενο χρόνο // **mai ~** πρώτη // **mai ~ de toate** πρώτ' απ' όλα // **mai ~ sănătatea** η υγεία πρώτη // **mai ~ și ~** πρώτη και πρώτη // **să ne așezăm ~ la masă** να καθίσουμε πρώτη στο τραπέζι // **suntem iarăși ca mai ~** είμαστε πάλι σαν πρώτη // **αριθ. τακτ.** 1. πρώτος-η-ο 2. ο πρώτος, η πρώτη, το πρώτο // **Întâi Mai** η πρωτομαγιά // **~a impresie** η πρώτη εντύπωση // **-ul în clasă** ο πρώτος μαθητής // **-ul născut** πρωτότοκος-η-ο // **e clasă ~** είναι στην πρώτη τάξη είναι πρώτης τάξεως // **επιρ. έκφρ. pentru ~a dată** για πρώτη φορά

întâiași αριθ. τακτ. θηλ. (λαϊκ.) ~ **dată** η πρώτη φορά

întâietate ουσ. θηλ. 1. η προτεραιότητα 2. η προτίμηση 3. τα πρωτεία (η πρώτη θέση, η πρώτη γωνία)

întâlni, întâlnesc ι. ρ. μετ. 1. απαντώ, συναντώ 2. ανταμώνω, σμίγω // **a ~ pe cineva din întâmplare**

συναντώ κάποιον κατά σύμπτωση, τυχαία **II. ρ. μέσο** 1. συναντιέμαι, ανταμώνομαι, συναντιέμαι 2. **σμίγν // oamenii se întâlnesc** οι άνθρωποι συναντιώνται

întâlnire, întâlnire **ουσ. θηλ.** 1. το απάντημα, η συνάντηση 2. η αντάμωση, το αντάμωμα, το συνάντημα 3. το αντίκρουσμα 4. το σμίξιμο **// ~ de fotbal** η ποδοσφαιρική συνάντηση **// ~ față în față** το αντίκρουσμα **// ~ la nivel înalt** η συνάντηση κορυφής **// a-și da o ~** κλείνω ραντεβού με κάποιον

întâmpina, întâmpin **I. ρ. μετ.** 1. συναντώ, προϋπαντώ 2. αντιμετωπίζω 3. υποδέχομαι 4. προσκορύνω **// a ~ multe greutăți** συναντώ πολλές δυσκολίες **// a ~ multe piedici** αντιμετωπίζω πολλά εμπόδια **II. ρ. αμ.** 1. απαντώ 2. αποκρίνομαι

întâmpinare, întâmpinări **ουσ. θηλ.** 1. η υποδοχή, η προϋπάντηση 2. η αντιμετώπιση 3. η συνάντηση 4. **μτφ. νομ.** η έφεση **// a ieși în -a cuiva** βγαίνω σε υποδοχή κάποιου

întâmpla pers. 3 întâmplă **ρ. μέσο** (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) 1. γίνομαι, γίνεται, συμβαίνει, συμβαίνει 2. επέρχομαι, έρχομαι μετά από κάτι 3. τυγχάνω, τυχαίνω, τυχαίνει, γίνεται τυχαία **// ce s-a -t?** τι συνέβη; **// ce se întâmplă cu cartea promisă?** τι συμβαίνει με το υποσχέμενο βιβλίο; **// cum s-a -t?** πως έγινε; **// mi s-a -t să fiu de față** έτυχε να παρευρεθώ, έτυχε να είμαι και εγώ παρών **// să nu se întâmple** ο μη γένοιτο **// s-a -t să mă îmbolnăvesc** συνέβη ν' αρρωστήσω **// s-au -t multe** έχουν συμβεί πολλά **// s-ar putea ~** είναι δυνατό να γίνει

întâmplare, întâmplări **I. ουσ. θηλ.** 1. το συμβάν, το περιστατικό 2. το γεγονός, το επεισόδιο 3. η σύμπτωση 4. η συγκυρία **// dacă din - aveam** αν τυχόν είχε **// pentru orice ~** για κάθε περιστατικό **II. επιρ. έκφρ.** **la ~** κατά τύχη, κατά συγκυρία, στα κουτούρου **// din ~** κατά σύμπτωση, κατά τύχη, τυχαία

întâmplător-oare, întâmplători-oare **I. επίθ.** 1. τυχαίος-αία-αίο 2. συμπτωματικός-ή-ό 3. επεισοδιακός-ή-ό 4. απρόβλεπτος-η-ο **II. επίρ.** 1. τυχαία, συμπτωματικά 2. επεισοδιακά 3. απροσδόκητα, αναπάντεχα 4. παρεμπιπτόντως, κατά τύχη

întârzia, întârzii **I. ρ. αμ.** 1. αργώ, αργοπορώ, καθυστερώ 2. υστερώ, βραδύνω, βραδυπορώ, μένω πίσω, χρονοτριβώ, χασομερώ **II. ρ. μετ.** 1. κάνω να αργήσει μια ενέργεια, καθυστερώ κάτι 2. κάνω κάποιον να χάσει χρόνο, να αργοπορήσει

întârziat-ă, întârziati-te **I. επίθ.** 1. καθυστημένος-η-ο, βραδύς-σία-ύ 2. αργός-ή-ό 3. αργοκίνητος-η-ο 4. όψιμος-η-ο σταφύλια **// săptămână -ă** η όψιμη σπορά **// struguri întârziati** τα όψιμα **II. επίρ.** 1. καθυστημένα, αργά 2. βραδέως

întârziere, întârzieri **I. ουσ. θηλ.** 1. η αργοπορία, η καθυστέρηση 2. η επιβράδυνση, η βραδυπορία 3. η χρονοτριβή, το χασομέρι 4. η βραδύτητα **// a exploda cu ~** εκρηγνύω με καθυστέρηση, σκάω, εκτυπσοκορτώ με καθυστέρηση, με βραδύτητα **// νομ.** **a fi pus în ~** είναι ενήμερος, έχει κοινοποιηθεί με επίσημο έγγραφο και βρίσκεται στην προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να γίνει κάτι **II. επιρ. έκφρ.** **// cu ~** με καθυστέρηση, με αργοπορία **// fără ~** χωρίς χρονοτριβή

întemeia, întemeiez **I. ρ. μετ.** 1. ιδρύω, θεμελιώνω 2. συνιστώ, συγκροτώ 3. σχηματίζω 4. βασίζω 5. εγκαθιδρύω **II. ρ. μέσο** βασίζομαι, στηρίζομαι, έχω σα θεμέλιο, θεμελιώνομαι, εγκαθιδρύομαι

întemeiat-ă, întemeiați-te **επίθ.** 1. θεμελιωμένος-η-ο, ιδρυμένος-η-ο 2. εγκαθιδρυμένος-η-ο 3. συνταγμένος-η-ο 4. συγκροτημένος-η-ο

întemeiere **ουσ. θηλ.** 1. η ίδρυση, η θεμελίωση, η σύσταση, η εγκαθίδρυση 2. η συγκρότηση, ο σχηματισμός

întemeitor-oare, întemeitori-oare **ουσ. αρσ. και θηλ.** 1. ιδρυτής-τρια (ο, η), θεμελιωτής-ώτρια (ο, η) 2. κτήτορας-όρισα (ο, η)

întemnița, întemnițez **ρ. μετ.** 1. φυλακίζω, εγκαθειργνώω 2. εγκλείω

întemnițare, întemnițări **ουσ. θηλ.** 1. η φυλάκιση, η κάθειρξη 2. το κλείσιμο στη φυλακή

întemnițat-ă, întemnițați-te **επίθ.** 1. φυλακισμένος-η-ο, εγκάθειρκτος-η-ο 2. έγκλειστος-η-ο 3. δέσμιος-α-ο

înteți, întetesc **I. ρ. μέσο** 1. εντείνομαι, επιτείνομαι 2. γίνομαι πιο συχνός, έχω αυξημένη τάση ή ένταση (άνεμος, πυρετός, προσπάθεια, κ.λπ.) **// ploaia se întetea** η βροχή δυνάμωσε **// vizitele sale s-au -t** οι επισκέψεις του έγιναν πιο συχνές **II. ρ. μετ.** 1. εντείνω, επιτείνω 2. δυνάμωω την ένταση ή την τάση 3. ανασκαλεύω **// a ~ focal** ανασκαλεύω τη φωτιά **// a ~ vocea** εντείνω τη φωνή

întețire **ουσ. θηλ.** 1. η επίταση 2. το δυνάμωμα

întețit-ă, înteteți-te **επίθ.** 1. εντεταμένος-η-ο 2. δυνάμωμένος-η-ο

întețitor-oare, întetitori-oare **επίθ.** επιτατικός-ή-ό **întina, întinez** **I. ρ. μετ.** 1. λερώνω με λάσπη, λασπώνω 2. **μτφ.** εξευτελίζω, βεβηλώνω, κάνω κάτι ακάθαρτο **II. ρ. μέσο** 1. λερώνομαι με λάσπη 2. **μτφ.** εξευτελίζομαι, γίνομαι λερωμένος ηθικά, είμαι άτιμος

întinare **ουσ. θηλ.** 1. το λέρωμα με λάσπη 2. **μτφ.** η ηθική βρωμία, η ατιμία

întinat-ă, întinați-te **επίθ.** 1. λερωμένος-η-ο 2. **μτφ.** μουντζουρωμένος-η-ο (ηθικά)

întinde, întind **I. ρ. μετ.** 1. εκτείνω, τείνω, τεντώνω 2. απλώνω, ξεδιπλώνω 3. στρώνω 4. στήνω 5. ανατείνω, επιμηκύνω, μακραίνω 6. ξαπλώνω 7. παρατείνω **// a ~ frânghia** τείνω το σκοινί **// a ~ hora** στήνω το χορό **// a ~ masa** στρώνω το τραπέζι **// a ~ mâna** τεντώνω το χέρι **// a ~ o cursă** στήνω παγίδα **// a o ~** το σκρί, φεύγω κρυφά **// a ~ pasul** μακραίνω το βήμα **// a ~ pe cineva la pământ** ξαπλώνω κάποιον καταγής (χάμου) **// a ~ rufele** απλώνω τα ρούχα **// a ~ un arc** τεντώνω ένα ελατήριο **// a ~ vorba** παρατείνω τη συζήτηση κάθισμα **// a o ~ la drum** παίρνω δρόμο **// își întinse picioarele pe un scaun** άπλωσε τα πόδια του πάνω σ' ένα **// pasărea își ~ aripile** το πουλί απλώνει / ανοίγει τα φτερά **// vaporul și-a întins pânzele** το πλοίο άνοιξε πανιά **II. ρ. μέσο** 1. τεντώνομαι, τανιέμαι, τανύζομαι 2. εκτείνομαι 3. επεκτείνομαι, απλώνομαι 4. ξεδιπλώνομαι 5. ξαπλώνω 6. διαδίδομαι, διασκορπίζομαι 7. παρατείνομαι, κρατώ, διαρκώ **// a se ~ după ceva pentru a-l obține** τεντώνομαι προς κάτι για να το αποκτήσω **// a se ~ în pat** ξαπλώνω στο κρεβάτι **// a se ~ la vorbă** το στρώνω στην κουβέντα **// a se ~ mai mult decât îi e**

plapuma απλώνομαι περισσότερο απ' όσο είναι το πάπλωμα (το κλινωσέπασμα)

întindere, întinderi ουσ. θηλ. 1. το τάνυσμα, το τέντωμα 2. το άπλωμα, η έκταση, η επέκταση 3. η διάρκεια 4. η ευρυχωρία, η απλοχωρία 5. η αντάρα, η τάση προς τα πάνω 6. η διασκόρπιση, η ευρύτητα // ~a **mâinilor** η τάση των χεριών **întineri, întineresc** l. ρ. μετ. ανανεώνω, καθιστώ κάτι πάλι νέο ll. ρ. αμ. ξανανιώνω, γίνομαι πάλι νέος **întinerire** ουσ. θηλ. το ξανανίωμα, η ανανέωση **întineri-ă, întineriți-te** επιθ. ξανανιωμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο

întins-ă, întinși-se l. επιθ. 1. τεντωμένος-η-ο, ταυσιμένος-η-ο, τεντωτός-ή-ό 2. εκτενής-ής-ές, απλωμένος-η-ο, απλωτός-ή-ό 3. ξεδιπλωμένος-η-ο 4. στρωτός-ή-ό 5. ευρύχωρος-η-ο, απλόχωρος-η-ο, πλατύς-ιά-ύ, ευρύς-εια-ύ 6. αχανής-ής-ές 7. μακρύς-ιά-ύ 8. ξαπλωμένος-η-ο 9. εκτεταμένος-η-ο 10. τοσιτωμένος-η-ο, τοιτωτός-ή-ό, τοσιτωμένος-η-ο // **corzile viorii sunt** ~e οι χορδές του βιολιού είναι τεντωμένες // **doarme ~ la soare** κοιμάται ξαπλωμένος στον ήλιο // **farfurie** ~ă το πλατύ πιάτο // **gât** ~ο τεντωμένος λαιμός // **masă** ~ă το στρωτό τραπέζι // **păduri** ~e τα αχανή δάση ll. επιρ. 1. εκτενώς 2. απλωτά, ευρύχωρα 3. στρωτά, τεντωτά 4. εκτεταμένα ll. επιρ. έκφρ. // **cu brațele** ~e με τα χέρια απλωμένα // **cu pânzele** ~e με ανοιχτά πανιά // **pe scară** ~ă σε ευρεία κλίμακα, σε μεγάλο βαθμό

întins, întinsuri ουσ. ουδ. 1. η απλωσιά, η άπλα 2. ο ανοιχτός χώρος, η ευρυχωρία, η ευρύτητα 3. η μεγάλη έκταση // **pe întreg** ~ul **țării** σε όλη την απλωσιά της χώρας

întinzător, întinzătoare ουσ. ουδ. ο απλωτής (το μηχανήμα για άπλωμα εύκαμπτων αντικειμένων)

întipări, întipăresc ρ. μέσο 1. αποτυπώνομαι (στη μνήμη) 2. τυπώνομαι (με στάμπα), σταμπάρομαι 3. χαράζομαι // **mi s-a** ~t **în memorie** χαράχτηκε στη μνήμη μου

întipărire, întipăririi ουσ. θηλ. 1. η αποτύπωση, το εντύπωμα 2. το σταμπάρισμα, η τύπωση

întoarce, întorc l. ρ. μέσο 1. γυρίζω, στρέφομαι 2. πίσωστρέφομαι, γυρνώ, επιστρέφω, γυρίζω πίσω εκεί απ' όπου ξεκίνησα 3. επανέρχομαι, ξαναγυρίζω, ξανάρχομαι 4. μεταβάλλομαι (καιρός) 6. αλλάζω γνώμη 7. αλλάζω πορεία, αναστρέφω // **a i se** ~ **maște** **pe dos** μου γυρίζουν τα άντερα ανάποδα, αναγουλιάζω, έχω αναγούλες // **a se** ~ **acasă** γυρίζω σπίτι // **mă întorc imediat** γυρίζω αμέσως // **mi-a** **întors spatele** μου γύρισε τις πλάτες ll. ρ. μετ. 1. στρέφω, πίσωστρέφω, αναστρέφω, αντιστρέφω 2. γυρίζω, επιστρέφω, ανταποδίνω 3. αλλάζω κατεύθυνση 4. αναποδογυρίζω 5. μετατρέπω 6. κουρδίζω, συσπειρώνω, συστρέφω // **a** ~ **casa pe dos** αναποδογυρίζω το σπίτι, το κάνω άνω-κάτω // **a** ~ **ceasul** κουρδίζω το ρολόγι, κάνω να συσπειρωθεί το ελατήριο ρολογιού, συστρέφω // **a** ~ **foaia** γυρίζω φύλλο // **a** ~ **privirea** γυρίζω το βλέμμα (τη ματιά) // **a** ~ **o haină** γυρίζω σε ρούχο τα μέσα έξω // **a-și** ~ **cojocul pe partea cealaltă** γυρίζω το κοντογούني από την άλλη μεριά // **a o** ~ **și pe o parte și pe cealaltă** γυρίζω κάτι και από τη μία μεριά και από την άλλη (το εξετάζω λεπτομερώς) // **când m-a văzut a întors capul** όταν με είδε έστρεψε το κεφάλι

întoarce, întoarce ουσ. θηλ. 1. το γύρισμα, ο γυρισμός, η επιστροφή 2. η αναστροφή (ρούχο, χωράδι) 3. η στροφή 4. το αναποδογύρισμα 5. η επάνοδος 6. η μετατροπή, η αλλαγή, η μεταβολή // **fără** ~ χωρίς γυρισμό, άνευ επιστροφής

întocmai επιρ. 1. ακριβώς 2. σωστά, ορθά 3. ασφαλώς, βέβαια 4. όμοια, ομοιότροπα, ομοίως, ομοιωματικά

întocmi, întocmesc ρ. μετ. 1. καταστρώνω, επεξεργάζομαι, καταρτίζω 2. συντάσσω, συνθέτω γραπτό λόγο 3. ετοιμάζω κάτι από πριν // **a** ~ **un anteproiect** φτιάχνω προσχέδιο, προσχεδιάζω // **a** ~ **un proces-verbal** συντάσσω ένα πρακτικό

întocmire, întocmiri ουσ. θηλ. 1. ο καταρτισμός, η κατάστρωση, η επεξεργασία 2. η κατάρτιση 3. η σύνταξη 4. η προπαρασκευή, η ετοιμασία 5. η σύσταση, η συγκρότηση, το φτιάξιμο

întocmit-ă, întocmiți-te επιθ. 1. καταρτισμένος-η-ο 2. προετοιμασμένος-η-ο 3. έτοιμος-η-ο 4. συνταγμένος-η-ο

întomna pers. 3 **întomnează** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικό) ενεστώτα οριστικής) έρχεται το φθινόπωρο, γίνεται φθινόπωρο

întors ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το γύρισμα, ο γυρισμός 2. η επιστροφή 3. η αναστροφή // ~ **ul fânului** το γύρισμα του σανού (του θεωριζμένου χορταριού) // ~ **ul ogorului** το γύρισμα του χωραφιού, η αναστροφή (το όργωμα, το φθινόπωρο)

întors-oarsă, întorși-oarse επιθ. 1. γυρισμένος-η-ο, γυριστός-ή-ό 2. στραμμένος-η-ο, αναστραμμένος-η-ο, ανάστροφος-η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο, ανάποδος-η-ο 3. στριφτός-ή-ό, στριμμένος-η-ο 4. επιστρεπτός-ή-ό, επανερχόμενος-η-ο 5. στριφνός-ή-ό

întorsătură, întorsături ουσ. θηλ. 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η τροπή, η μεταστροφή, η γυροβολία 3. η μεταβολή κατεύθυνσης // **ce** ~ **au luat lucrurile** τι μεταστροφή έχουν πάρει τα πράγματα

întorsuri, întorsuri ουσ. θηλ. 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η καμπή 3. το στρέψιμο 4. η έντεχνη έκφραση λόγου, η απαγγελία με ύφος και ρυθμό **întortochea, întortochez** l. ρ. μέσο 1. στριφογυρίζω 2. στρίβω ll. ρ. μετ. 1. περιτρέχω 2. κάνω κάτι δυσκολονόητο, δυσκατάληπτο

întortocheat-ă, întortocheați-te επιθ. 1. στριφογυρισμένος-η-ο, φιδωτός-ή-ό, στριφνός-ή-ό 2. δυσκολονόητος-η-ο, μηπεδμένος-η-ο

întortochere, întortocheri ουσ. θηλ. 1. το στριφογύρισμα, η περιστροφή 2. μτφ. η περιπλοκή, το μπέρδεμα // **fără întortocheri** χωρίς περιστροφές, απεριφραστα, ξεκάθαρα

întotdeauna επιρ. 1. πάντοτε, πάντα, ολοένα, 2. εκάστοτε, σε κάθε στιγμή, συνέχεια, κάθε τόσο **întovărăși, întovărășesc** l. ρ. μετ. 1. συνοδεύω, συντροφεύω, συντροφιάζω, κάνω συντροφιά σε κάποιον. 2. ακολουθώ κάποιον ll. ρ. μέσο. 1. συντροφιάζω, γίνομαι σύντροφος με κάποιον 2. συνεταίριζομαι

întovărășire, întovărășiri ουσ. θηλ. 1. το συντρόφεμα 2. η συνόδευση 3. ο συνεταρισμός

într-adevăr επιρ. πράγματι, πραγματικά, όντως **întrajutora, întrajutorez** ρ. μέσο αλληλοβοηθούμαστε **întrajutare** ουσ. θηλ. η αλληλοβοήθεια, η αμοιβαία βοήθεια μεταξύ ατόμων ή κρατών **întraripa, întraripez** ρ. μετ. αναπτρώνω

întrăripat-ă, întrăripați-te *επίθ.* (λαϊκ.) περρωτός-ή-ό **într-ătăt** *επίρ.* τόσο // ~ **era de mulțumit** τόσο ήταν ευχαριστημένος
între *πρόθ.* ανάμεσα, μεταξύ, αναμεταξύ // ~ **patru ochi** σε μεταξύ μας // ~ **străini** μες στους ξένους // ~ **timp** στο μεταξύ, εν τω μεταξύ // **într-altă parte** αλλού, σε άλλο μέρος, αλλοχού // **într-un cuvânt** με μια λέξη // **a fi ~ ciocan și nicovală** είμαι μεταξύ σφυράς και άκμονος, ανάμεσά μας // **a pleca cu coada ~ picioare** φεύγω με την ουρά ανάμεσα στα σκέλη (χωρίς επιτυχία) // **câștigul s-a împărțit ~ participanți** το κέρδος μοιράστηκε ανάμεσα στους μετέχοντες // **diferă ~ ei** διαφέρουν μεταξύ τους // **e o soluție ~ atâtea altele** είναι μια λύση μεταξύ τόσων άλλων // **să rămână ~ noi** να μείνει μεταξύ μας // **s-au sfătuit ~ ei** συμβουλευτήκαν αναμεταξύ τους
întreba, întreb *I. p. μετ.* ρωτώ, ερωτώ, ζητώ να μάθω, να πληροφορηθώ κάτι *II. p. αμ.* αναρωτώ, ρωτώ συνεχώς από ενδιάφερον *III. p. μέσο.* αναρωτιέμαι, διερωτώμαι, ρωτώ τον εαυτό μου, απορώ, προβληματίζομαι // **el se întreabă** αυτός αναρωτήθηκε
întrebare, întrebări *ουσ.* θηλ. 1. η ερώτηση, το ερώτημα 2. *μτφ.* το πρόβλημα, το ζήτημα // (γραμμ.) **semnul întrebării** το ερωτηματικό
întrebător-oare, întrebători-oare *I. επίθ.* ερωτηματικός-ή-ό *II. επίρ.* ερωτηματικά
întrebuința, întrebuințez *I. p. μετ.* χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι *II. p. μέσο.* χρησιμοποιούμαι, χρησιμεύω // **acest produs se întrebuințează în industrie** αυτό το προϊόν χρησιμοποιείται στη βιομηχανία
întrebuințare, întrebuințări *ουσ.* θηλ. η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση // ~ **a forței** η χρήση της βίας // **n-am decât lucruri de ~ personală** δεν έχω παρά πράγματα προσωπικής χρήσεως
întrebuințat-ă, întrebuințați-te *επίθ.* χρησιμοποιήμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο // **haina este ~ă** το ρούχο είναι μεταχειρισμένο
întrece, întrec *I. p. μετ.* 1. ξεπερνάω, υπερβαίνω 2. υπερτερώ, δείχνω υπεροχή, υπερέχω // **a ~ măsura** το παρακάνω // **la îndemânare ea ne ~** ως προς την επιτηδεότητα αυτή μας ξεπερνάει *II. p. μέσο.* 1. ξεπερνιέμαι 2. αμιλλώμαι, διαγωνίζομαι // **alergătorii se întrecuau unul pe altul** οι δρομείς ξεπερνούσαν ο ένας τον άλλο // **a se ~ cu guma** αστειεύεται πάρα πολύ ξεπερνώντας τα όρια *III. επίρ.* έκφρ. **pe întrecute** με άμλλα, με διαγωνισμό, με αγώνα
întrecere, întreceri *I. ουσ.* θηλ. (αθλ.) 1. ο αγώνας, η άμιλλα 2. ο διαγωνισμός // **întreceri de atletism** οι αγώνες στίβου, οι αθλητικοί αγώνες *II. ρημ.* έκφρ. **a se lua la ~** αμιλλώμαι, είμαι σε άμιλλα, συναγωνίζομαι
întredeschide, întredeschid *p. μετ.* μισανοίγω, ανοίγω ελαφρά μόλις
întredeschidere, întredeschideri *ουσ.* θηλ. το μισάνοιγμα
întredeschis-ă, întredeschisi-se *επίθ.* μισανοιγμένος-η-ο, μισάνοιχτος-η-ο
întredeschizătură, întredeschizături *ουσ.* θηλ. το μισάνοιγμα, το ελαφρό άνοιγμα
întreg-căgă, întregi *I. επίθ.* 1. ακέραιος-η-ο, όλος-η-ο, ολόκληρος-η-ο, άρτιος-α-ο, σώος-α-ο, 2. άπόφιος-α-ο, μονοκόμματος-η-ο 3. *μαθ.* ο ακέραιος αριθμός // **cunoscut în întreaga lume** γνωστός σ' όλον τον

κόσμο // **din întreaga sală** απ' όλη την αίθουσα // **o zi întreagă** μια ολόκληρη μέρα *II. επίρ.* έκφρ. // **de-a-întregul** εις ακέραιον // **pe de-a-întregul** ολόκληρος, ολάκερα, ολοσχερώς
întregi, întregesc *p. μετ.* και μέσο 1. ολοκληρώνω -ομαι 2. συμπληρώνω-ομαι
întregime, întregimi *ουσ.* θηλ. το ολόκληρο // *επίρ.* έκφρ. **în ~** εξ ολοκλήρου, ολοσχερώς
întregire, întregiri *ουσ.* θηλ. 1. η ολοκλήρωση 2. η συμπλήρωση
întregit-ă, întregiți-te *επίθ.* 1. ολοκληρωμένος-η-ο 2. συμπληρωμένος-η-ο
întregitor-oare, întregitori-oare *επίθ.* 1. ολοκληρωτικός-ή-ό 2. συμπληρωματικός-ή-ό
întrei, întreiesc *p. μετ.* τριπλασιάζω
întreit-ă, întreiți-te *επίθ.* τριπλάσιος-ια-ιο, τριπλασιασμένος-η-ο
întrema, întremez *I. p. μέσο.* 1. αναρρωνύω, τονώνωμαι, ενισχύομαι, δυναμώνω, ξεγυρίζω *II. p. μετ.* ενισχύω, ενδυναμώνω // **tratamentul l-a ~t** η θεραπεία τον ενίσχυσε
întremare *ουσ.* θηλ. η ενίσχυση, η ανάρρωση, το δυναμώμα, η βελτίωση υγείας, το ξεγύρισμα
întremat-ă, întremați-te *επίθ.* αναρρωμένος-η-ο, ενδυναμωμένος-η-ο, ξεγυρισμένος-η-ο
întremător-oare, întremători-oare *επίθ.* επανορθωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. αναρρωτικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό
întrepătrunde, întrepătrund *p. μέσο* αλληλοδιαπερνέμαι, αλληλοδιαπερνιέμαι
întrepătrundere, întrepătrunderi *ουσ.* θηλ. η αλληλοδιείσδυση
întreprinde, întreprind *p. μετ.* 1. επιχειρώ, κάνω απόπειρα 2. διενεργώ, εργάζομαι για να πετύχω κάτι 3. εκτελώ μηχανική ή χειρωνακτική εργασία για απόκτηση κέρδους // **a ~ un turneu** κάνω περιοδεία, περιοδεύω, πηγαίνω από τόπο σε τόπο
întreprindere, întreprinderi *ουσ.* θηλ. 1. η επιχείρηση, η επαγγελματική ασχολία για απόκτηση κέρδους 2. η απόπειρα για την επιτυχία κάποιου σκοπού, η διενέργεια, το εγχείρημα, το τόλμημα 3. η οικονομική μονάδα, το κατάστημα // ~ **industrială** η βιομηχανική επιχείρηση
întreprinzător-oare, întreprinzători-oare *I. επίθ.* 1. επιχειρηματικός-ή-ό 2. ενεργητικός-η-ό *II. ουσ.* άρσ. 1. ο επιχειρηματίας 2. ο εργολάβος 3. ο έμπορας
înterupător-oare, înterupători-oare *I. επίθ.* διακόπτων-ουσα-ον *II. ουσ.* ουδ. ο διακόπτης
întrepuce, înterup *I. p. μετ.* 1. διακόπτω, ανακόπτω 2. αναστέλλω, // **nu mă ~** μη με διακόπτεις *II. p. μέσο.* 1. διακόπτομαι, ανακόπτομαι 2. γίνεται αναστολή σε κάποια ενέργεια ή σε κάποιο έργο // **ședința s-a întrerupt** η συνεδρίαση διακόπηκε
înterupere, înteruperi *ουσ.* θηλ. 1. η διακοπή 2. η προσωρινή αναστολή, η παύση, το διάλειμμα, η ανακοπή, το σταμάτημα 3. η αποβολή, η άμβλωση // ~ **a cursurilor** η διακοπή των μαθημάτων // ~ **a sarcinii** η έκτρωση // *επίρ.* έκφρ. **fără ~** χωρίς διακοπή, αδιάκοπα, συνέχεια, συνεχώς, διαρκώς
înterupt-ă, întrerupți-te *επίθ.* 1. διακεκομμένος-η-ο, ανακομμένος-η-ο 2. ανεσταλμένος-η-ο, σταματημένος-η-ο
întretăia, întretai *p. μέσο.* 1. διατέμνομαι, κόβομαι αμοιβαία 2. διασταυρώνομαι

întretăiat-ă, întretăiați-te *επιθ.* ανακεκομμένος-η-ο 2. διασταυρωμένος-η-ο
întretăieri *ουσ.* *θηλ.* 1. η διατομή 2. η διασταύρωση, η συνάντηση σε ορθή γωνία // **-a drumurilor** το σταυροδρόμι
întrețese, întrețese *ρ. μετ.* και μέσο συνυφαίνω-ομαι
întrețesut-ă, întrețesuți-te *επιθ.* συνυφασμένος-η-ο
întreține, întrețin *Ι. ρ. μετ.* 1. διατηρώ, συντηρώ φυλάω κάτι καλά, διασώζω 2. διατρέφω, τρέφω *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. διατηρούμαι, διατρέφομαι, συντηρούμαι 2. ομιλώ με κάποιον, συνδιαλέγομαι 3. έρχομαι σε συναλλαγές, συναλλάσσομαι // **-relații comerciale** συναλλάσσομαι, έχω εμπορικές σχέσεις με κάποιον
întreținere, întrețineri *ουσ.* *θηλ.* 1. η συντήρηση, η διατήρηση 2. η διατροφή // **-de relații** η διατήρηση σχέσεων
întreținut-ă, întreținutuți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* συντηρημένος-η-ο
întrevăzut-ă, întrevăzuți-te *επιθ.* διαφαινόμενος-η-ο, μόλις ιδωμένος-η-ο
întrevedea, întrevăd *ρ. μετ.* 1. διαβλέπω 2. προνοώ, προβλέπω
întrevedere, întrevederi *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνάντηση, η συνέντευξη 2. το ανάμωμα, η ανάμηση
întrezări, întrezăresc *Ι. ρ. μετ.* 1. διαβλέπω 2. διορώ *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. διαφαίνωμαι 2. διαισθάνομαι
întrezărit-ă, întrezăriți-te *επιθ.* διαφαινόμενος-η-ο, μόλις ορατός-ή-ό
întrista, întristez *Ι. ρ. μέσο.* 1. λυπούμαι, λυπώμαι 2. πικραίνωμαι, στενοχωριέμαι, στενοχωρούμαι 3. θλίβομαι 4. δυσαρεστούμαι *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. λυπώ, προξενώ λύπη 2. θλίβω 3. πικραίνω, δυσαρεστώ 4. στενοχωρώ, καταθλίβω, προξενώ ψυχικό πόνο
întristare, întristări *ουσ.* *θηλ.* 1. η λύπη, η θλίψη, η πίκρα, η πικρία 2. η στενοχώρια, η βαριά καρδιά, η δυσαρεσκία
întristat-ă, întristați-te *επιθ.* λυπημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο
întristător-oare, întristători-oare *επιθ.* λυπηρός-ή-ό, λυπητερός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό
întroieni, întroienesc *Ι. ρ. μετ.* σκεπάζω με χοντρό στρώμα χιονιού (δρόμοι), πέφτει πολύ χιόνι σε μεγάλη ποσότητα *ΙΙ. ρ. μέσο.* σκεπάζομαι με πολύ χιόνι (δρόμος)
întroienire, întroieniri *ουσ.* *θηλ.* το σκέπασμα με χοντρό στρώμα χιονιού, (δρόμος)
întroienit-ă, întroieniti-te *επιθ.* αποκλεισμένος-η-ο με χιόνι, χωμένος-η-ο στο χιόνι
întrona, întronez *Ι. ρ. μετ.* θρονιάζω, ενθρονίζω *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι 2. *μτφ.* αρχοντεύω, γίνομαι άρχοντας
întronare, întronări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενθρόνιση, ο ενθρονισμός, το θρόνισμα 2. *μτφ.* η τοποθέτηση, η εγκατάσταση κάποιου
întru *Ι. πρόθ.* 1. σε 2. εντός, μέσα, με, μες // **~ mulți ani!** χρόνια πολλά! // **întru-o zi** σε μια μέρα ή μια μέρα // **întru-una din zile** σε μια από τις μέρες, σε κάποια μέρα // **întru-un timp scurt** μέσα σ' ένα σύντομο χρονικό διάστημα, σε σύντομο χρόνο // **a alerga într-un suflet** τρέχω με μια ψυχή (με όλη μου την ψυχή) // **a intra într-o pădure** μπαίνω σ' ένα δάσος // **a fi de acord - totul cu ceva** συμφωνώ (είμαι σύμφωνος) με όλα, με κάτι // **este îmbrăcat într-o scurtă de piele** είναι ντυμένος μ' ένα κοντό

δερμάτινο σακάκι // **iese ~ întâmpinarea musafirului** βγαίνει σε προϋπάντηση του φιλοξενούμενου (του μουσafirή) // **s-a urcat într-un taxi** ανέβηκε σ' ένα ταξί *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* // (*αρχ.*) **într-aceea** σ' εκείνο τον καιρό // **într-adins** επίτηδες, σκόπιμα, από σκοπού
întrucât *Ι. συνδ.* 1. επειδή 2. δεδομένου ότι, διότι, γιατί, αφού, εφόσον, μια και, // **~ consideri că este just, fă-o** αφού νομίζεις πώς είναι σωστό, κάμε το // **~ era târziu, el s-a dus acasă** επειδή ήταν αργά, αυτός πήγε στο σπίτι του *ΙΙ. επιρ.* 1. όσο για... 2. καθώς 3. μες στο μέτρο που // **~ mă privește** όσον για μένα... όσο αφορά εμένα... // **~ respectă legea** καθώςον σέβεται το νόμο... (μόνο στην περίπτωση που σέβεται το νόμο)
întrucâtva *επιρ.* 1. κάπως 2. κατά κάποιο τρόπο 3. εν μέρει 4. ως ένα βαθμό
întruchipa, întruchipez *Ι. ρ. μετ.* 1. ενσαρκώνω 2. προσωποποιώ *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. ενσαρκώνομαι 2. προσωποποιούμαι, εμφανίζομαι σανπροσωποποίηση μιας αφηρημένης ιδιότητας ή ιδέας 3. (για ηθοποιό) υποκρίνομαι, παίζω το ρόλο ενός προσώπου σε μια σκηνική παράσταση
întruchipare, întruchipări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η προσωποποίηση
întruna *επιρ.* ολόένα, διαρκώς, αδιάκοπα, συνέχεια
întruni, întrunesc *Ι. ρ. μετ.* 1. συναθροίζω, συγκεντρώνω 2. συνάγω // **a ~ cele mai multe voturi** συγκεντρώνω τούς περισσότερους ψήφους *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι 2. συνάζομαι, συνέρχομαι, συνεδριάζω, μετέχω σε σύνεδρος σε σύσκεψη // **se întrunește parlamentul** συνέρχεται η βουλή
întrunire, întruniri *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνάθροιση, η συγκεντρώση 2. η σύναξη, η συνέλευση, η σύνοδος
întrupa, întrupez *Ι. ρ. μετ.* 1. ενσαρκώνω, ενσωματώνω 2. προσωποποιώ *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. ενσαρκώνομαι, ενσωματώνομαι 2. εξανθρωπίζομαι
întrupare, întrupări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενσωμάτωση, η ενσάρκωση 2. η ενανθρώπιση 3. η προσωποποίηση // *θρ.* **întruparea Mântuitorului** η ενανθρώπιση του Σωτήρα
întrupat-ă, întrupați-te *επιθ.* 1. ενσωματωμένος-η-ο, ενσαρκωμένος-η-ο 2. ενανθρωπισμένος-η-ο, προσωποποιημένος-η-ο
întuneca, întunec *Ι. ρ. μετ.* 1. σκοτεινιάζω, κάνω κάτι σκοτεινό 2. αμαυρώνω 3. επισκιάζω // **norii întunecă cerul** τα σύννεφα σκοτεινιάζουν τον ουρανό *ΙΙ. ρ. απρόσ.* (στο τρίτο πρόσωπο ενικού) σκοτεινιάζει, βραδιάζει, νυχώνει *ΙΙΙ. ρ. μέσο.* γίνομαι σκοτεινός, σκοτεινιάζω // **s-a -t la față** σκοτεινίασε στο πρόσωπο // *μτφ.* σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω
întunecare, întunecări *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκοτεινισμα, η σκοτεινάδα 2. η αμαύρωση 3. η επισκίαση // *μτφ.* η σκυθρωπότητα, η κατήφεια, η κατσουφιά
întunecat-ă, întunecați-te *επιθ.* 1. σκοτεινός-ή-ό 2. αμαυρός-ή-ό 3. συννεφιασμένος-η-ο (ουρανός) 4. *μτφ.* σκυθρωπός-ή-ό, κατηφής-ής-ές
întunecime, întunecimi *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκοτάδι, το σκότος, η σκοτεινότητα, ο ζόφος 2. *μτφ.* η ασφεία
întunecos-oasă, întunecoși-oase *επιθ.* σκοτεινός-ή-ό, σκοταδερός-ή-ό, ζοφερός-ή-ό, ζοφώδης-ής-ες 2. σκιερός-ή-ό, σκούρος-α-ο 3. *μτφ.* απαισιόδοξος-η-ο, λυπημένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό

întuneric ουσ. ουδ. 1. το σκοτάδι, το σκότος, ο ζόφος 2. μτφ. η άγνοια, η αμάθεια, η αμορφωσιά // ~ **beză** η πηλαφητό σκοτάδι // **e** ~ είναι σκοτάδι // **în** ~ μέσ' στο σκοτάδι // **pe** ~ στο σκοτάδι, «στα σκοτεινά»

înturna, întorn I. ρ. μέσο. (επαρχ.) 1. επιστρέφω, επανέρχομαι 2. ξανάρχομαι II. ρ. μετ. 1. γυρνώ, γυρίζω 2. στρέφω, περιστρέφω

înturnare ουσ. θηλ. 1. το γύρισμα, ο γυρισμός 2. η επιστροφή, η επάνοδος

întărca, întarc I. ρ. μετ. 1. αποθηλάζω, απογαλακτίζω, σταματάω να θηλάζω το βρέφος 2. αποκόβω II. ρ. αμ. 1. (για θηλαστικά) χάνω το γάλα μου 2. σταματάω να έχω γάλα, απογαλακτίζω // **a** ~ **t bălaia** απογαλακτίζει η άσπρη γελάδα

întărcare, întărcări ουσ. θηλ. 1. ο απογαλακτισμός, ο αποθηλασμός 2. η αποκοπή

întărcat ουσ. ουδ. ιδ. **întărcare**

întărcat-ă, întărcăți-te επίθ. αποθηλασμένος-η-ο, απογαλακτισμένος-η-ο

întelegător-oare, întelegători-oare επίθ. κατανοητός-ή-ό, βολικός-ή-ό 2. λογικός-ή-ό

înteleg, înteleg I. ρ. μετ. 1. καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι, εννοώ, κατανοώ 2. σκαμπάζω // **înteleg să ...** εννοώ να ... // **a** ~ **în mod greșit** παρεξηγώ // **a** ~ **pe cineva** καταλαβαίνω κάποιον, καταλαβαίνω τί λέει κάποιος (και συμφωνώ με αυτόν) // **ai înteles?** κατάλαβες; // **a nu** ~ **nimic din ceva** δε σκαμπάζει τίποτα // **așa înteleg și eu** έτσι εννοώ κι εγώ, έτσι είναι // **i-am dat să întelegă** τού 'δωσε να καταλάβει // **mă întelegi?** με καταλαβαίνεις; // **nu înteleg** δεν εννοώ // **nu te înteleg** δεν σε καταλαβαίνω II. ρ. αμ. // **a** ~ **de glumă** είμαι εύκολος στα αστεία III. ρ. μέσο συνεννοούμαι, συμφιλιώνομαι, μονοιάζω, βρίσκομαι σε ομόνοια, εννοούμαι // **asta se** ~ **de la sine** αυτό εννοείται // **ne-am înteles!** είμαστε σύμφωνοι // **ne-am înteles să ne vedem la cinci** συνεννοηθήκαμε να ιδεθούμε στις πέντε // **se** ~ εννοείται // **se înteleg bine** συνεννοούνται / τα πάνε καλά // **se înteleg reciproc** αλληλονοούνται

întelegere, întelegeri ουσ. θηλ. 1. η νόηση, η αντίληψη (με τις αισθήσεις), η διανοητική λειτουργία, η κατανόηση, το μόνοιασμα, η ομόνοια 2. η συμφωνία, η συνεννόηση 3. το συμφωνητικό, η σύμβαση // **aceasta depășește** ~ **a copilului** αυτό υπερβαίνει τη νόηση του παιδιού // **bună** ~ η σύμπτωση (η ύπαρξη συμφωνίας σε γνώμη) // **lipsă de** ~ η ακαταληψία

înteleni, întelenesc I. ρ. αμ. (η γη) χερσεύω, έχω γερή σύσταση, βρίσκομαι σε στερεή κατάσταση II. ρ. μέσο. στερεώνομαι, γίνομαι στερεά (γη), είμαι χέρσα γη, χερσότοπος, χερσώνομαι III. ρ. μετ. χερσώνω, κάνω στερεά τη γη // **soarele a** ~ **t pământul** ο ήλιος χερσωσε τη γη

întelenire, înteleniri ουσ. θηλ. το χέρσωμα, η χέρσωση, η χερσάδα, ο χερσότοπος

întelenit-ă, înteleniți-te επίθ. χέρσος-α-ο

întelepaciune ουσ. θηλ. 1. η σοφία, η σύνεση, η σφροσύνη, η φρόνηση 2. η λογικότητα, η γνώση

// **cu** ~ με σοφία, λογικά, συνετός

întelep-captă, întelepți-te I. επίθ. 1. σοφός-ή-ό, συνετός-ή-ό, λογικός-ή-ό 2. φρόνιμος-ή-ο, συγκρατημένος-η-ο // **bărbat** ~ ο συνετός άνθρωπος II. ουσ. αρσ. και θηλ. σοφός-ή (ο,η) λόγιος-α (ο,η)

înteles, întelesuri I. ουσ. ουδ. η έννοια, η σημασία, η εκδοχή, το νόημα // **cu dublu** ~ με διπλή σημασία II. επίθ. νοηθείς-είσα-έν, κατανοητός-ή-ό, σύμφωνος-η-ο // **de la sine** ~ είναι αυτονόητο III. επίθ. και επιρ. έκφρ. // **cu** ~ με νόημα, με σημασία // **pe** ~ νοητά, κατανοητά

întepa, întep I. ρ. μετ. 1. κεντρίζω, κεντώ, σουβλίζω σουβλάω, τσιμπάω 2. μτφ. σαρκαζώ, πειράζω, χλευάζω // **a** ~ **pe cineva** σουβλίζω κάποιον, κεντώ με μυτερό όργανο κάποιον // **la** ~ **t o albină** τον κέντρισε μια μέλισσα II. ρ. αμ. (για τα ποτά) ξινίζω, στυφίζω III. ρ. μέσο. τσιμπιέμαι, σουβλιέμαι, σουβλιζομαι, νιώθω κεντιά, κέντημα

întepare, întepări ουσ. θηλ. η κεντιά, το κέντρισμα, το κέντημα, το τσίμπημα

întepat-ă, întepăti-te επίθ. 1. κεντρισμένος-η-ο, σουβλισμένος-η-ο 2. μτφ. ύπεροπτικός-ή-ό, σοβαροφανής-ής-ές, αλαζονικός-ή-ό // ~ **la vorbă** με σουβλιές στην κουβέντα, σαρκαστικός-ή-ό **întepător-oare, întepători-oare** επίθ. 1. οξύς-εία-ύ, σουβλερός-ή-ό, δριμύς-εία-ί 2. αψύς-ιά-ύ, τσουχερός-ή-ό 3. μτφ. δηκτικός-ή-ό, σαρκαστικός-ή-ό, πειραχτικός-ή-ό

întepătură, întepături ουσ. θηλ. 1. το νύγμα, η νύξη, η σουβλιά, το τσίμπημα, το κέντρισμα, η κεντιά (με αγκάθι) 2. μτφ. ο υπαινιγμός, η ειρωνεία, το πείραγμα

întepeneală, întepeneli ουσ. θηλ. η άκαμψία, το ξύλιασμα. το κοκκάλισμα

întepeni I. ρ. αμ. μουδιάζω, κοκκαλιάζω, ξυλιάζω II. ρ. μετ. 1. στερεώνω κώνω κάτι ακλόνητο 2. καθελώνω // **frigul îi** ~ **se picioarele** το κρύο της (του) μούδιασε τα πόδια III. ρ. μέσο. 1. πιάνομαι από κάτι και γίνομαι ακούνητος 2. στερεώνομαι 3. μτφ. πεισματώνω, πεισμώνω, ισχυρογνώνω, επιμένω σε κάποια γνώμη με πείσμα

întepenire ουσ. θηλ. 1. το μούδιασμα 2. η ακινησία των μελών του σώματος, το ξύλιασμα, η ακαμψία, το κοκκάισμα

întepenit-ă, întepeniti-te επίθ. 1. μούδιασμένος-η-ο, άκαμπτος-η-ο, ξυλιασμένος-η-ο 2. ακλόνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, στερεός-ή-ό

întesa, întes ρ. μετ I. στοιβάζω, παραγεμίζω II. ρ. μέσο. μτφ. εντείνομαι

întesare, întesări ουσ. θηλ. 1. το γέμισμα, το παραγέμισμα 2. το στρίμωγμα, το στοιβαγμα

întesat-ă, întesați-te επίθ. στοιβαγμένος-η-ο, παραγεμισμένος-η-ο

întoli, întolesc I. ρ. μετ. (οικ.) ντύνω καλά, ντύνω με καλά ρούχα II. ρ. μέσο. ντύνομαι καλά, ντύνομαι με τα καλά ρούχα

întolit-ă, întoliti-te επίθ. (οικ.) 1. καλοντυμένος-η-ο 2. μτφ. νεόπλουτος-η-ο

învâlmășeală, învâlmășeli ουσ. θηλ. 1. η ανακατωσούρα, η ακαταστασία, το ανακάτωμα 2. η Βαβυλωνία, η βαβούρα 3. η φασαρία, η αναστάτωση, η οχλαγωγία

învâlmăși, învâlmășesc I. ρ. μετ. 1. κάνω ανακατωσούρα, προκαλώ αναμπεμπούλα, ακαταστασία 2. αναστατώνω II. ρ. μέσο. 1. αναστατώνομαι, γίνομαι άνω-κάτω 2. μτφ. μπερδεύομαι, παραζαλίζομαι

învâlmășire, învâlmășiri I. η αναστάτωση, η αναμπεμπούλα, η ανακατωσούρα, η ακαταστασία 2. η Βαβυλωνία, η οχλαγωγία, η βαβούρα

învălmășit-ă, învălmășiți-te *επιθ.* 1. ακατάστατος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, ανάστατος-η-ο 2. *μτφ.* ανάκατος-η-ο, υπερδεμένος-η-ο, σατισμένος-η-ο
învălui, învălui I. *ρ. μετ.* 1. καλύπτω, σκεπάζω 2. περιβάλλω 3. *στρατ.* περικυκλώνω II. *ρ. μέσο.* 1. καλύπτομαι, σκεπάζομαι 2. περιτυλίγομαι
învăluire, învăluiri *ουσ. θηλ.* 1. η κάλυψη, το σκέπασμα 2. *μτφ.* το ξεχειλίσμα, το πλημμύρισμα 3. η περικύκλωση
învăluit-ă, învăluiti-te *επιθ.* 1. καλυμμένος-η-ο, σκεπασμένος-η-ο 2. περιτυλιγμένος-η-ο, περικυκλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* πολυάσχολος-η-ο
învăluitor-oare, învăluitori-oare *επιθ.* 1. καλυπτικός -ή-ό 2. περικυκλωτικός-ή-ό
învălura, învălurez I. *ρ. μετ.* 1. κυμαίνω 2. δίνω κυματοειδή κίνηση II. *ρ. αμ. και μέσο* κυματίζω
învălurare, învălurări *ουσ. θηλ.* η κύμανση, ο κυματισμός, το κυμάτισμα
învălurat-ă, învălurați-te *επιθ.* 1. κυματιστός-ή-ό, κυματοειδής-ής-ές, κυματώδης-ης-ες 2. *(για το έδαφος)* ανώμαλος-η-ο, δίσβατος-η-ο
învăpăia, învăpăiez *ρ. μέσο.* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, λαμπραδιάζω 2. *μτφ.* ενθουσιάζομαι, εξάπτομαι
învăpăiat-ă, învăpăiați-te *επιθ.* 1. φλογισμένος-η-ο, διάπυρος-η-ο 2. *μτφ.* φλογερός-ή-ό, ενθουσιασμένος-η-ο, εξημμένος-η-ο
învăpăiere, învăpăieri *ουσ. θηλ.* 1. το λαμπράδισμα 2. *μτφ.* ο ενθουσιασμός, η έξαρση
învăț *ουσ. ουδ.* 1. η μάθηση, η συνήθεια (και ιδιαίτερα η κακή) 2. η ορμήνεια // **-ul are și dezvăț** η μάθηση έχει και ξεμάθηση
învăța, învăț I. *ρ. μετ.* 1. μαθαίνω, αποκτώ γνώσεις 2. διδάσκω, εκπαιδεύω 3. μελετώ 4. αποκτώ τη συνήθεια κάποιου πράγματος // **învăț limba franceză** μαθαίνω τη γαλλική γλώσσα // **a ~ minte** βάζω μυαλό, σφραγίζομαι, συνετίζομαι, βάζω γνώμη // **a o ~ pe dinafară** το μαθαίνω απέξω // **el m-a învățat să nu nesocotesc nici un amănunt** αυτός με διδάξε να μη παραμελίζω καμιά λεπτομέρεια II. *ρ. μέσο.* 1. μαθαίνω 2. εξοικειώνομαι με κάτι // **a se ~ cu nărav** κατομαθαίνω // **a se ~ minte** του γίνεται μάθημα (ο παθός μεθός)
învățare, învățări *ουσ. θηλ.* 1. η μάθηση, η εκμάθηση, η απόκτηση γνώσεων 2. η παιδεία // **~ a unor lucruri utile** η χρησιμομάθεια (ηθικά και τίμια πράγματα)
învățat *ουσ. ουδ.* 1. η μάθηση, η εκπαίδευση, η μόρφωση 2. το σπούδασμα, το μελέτημα
învățat-ă, învățați-te I. *επιθ.* 1. μαθημένος-η-ο 2. μορφωμένος-η-ο, σπουδασμένος-η-ο, γραμματιζόμενος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 3. σοφός-ή-ό, πολυμαθής-ής-ές, λόγιος-α-ο 4. σνηθισμένος-η-ο, γυμνασμένος-η-ο 5. εξημερωμένος-η-ο *(για ζώα)* II. *ουσ. αρσ. ο επιστήμονας*
învățăcel, învățăcei *ουσ. αρσ.* το μαθητούδι, ο μαθητεύομενος, το σκολιάρουδι
învățământ, învățăminte *ουσ. ουδ.* 1. η διδασκαλία, το δίδαγμα 2. η παιδεία, η εκπαίδευση // **~ de toate gradele** η εκπαίδευση όλων των βαθμίδων // **~ general** η εγκύκλιος / η γενική παιδεία // **~ postficeal** η μεταλυκειακή εκπαίδευση // **local de ~** το εκπαιδευτήριο II. **~ public** η δημόσια παιδεία, η δημόσια εκπαίδευση

învățător-oare, învățători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διδάσκαλος-ισσα (ο,η), δάσκαλος-α (ο,η), δημοδιδάσκαλος-ισσα (ο,η) 2. ιδρυτής-τρια (ο,η) 3. οδηγτής-τρια (ο,η)
învățătorime *ουσ. θηλ.* το πλήθος από δημοδιδασκάλους, οι δημοδιδάσκαλοι (σα σύνολο)
învățătură, învățătură *ουσ. θηλ.* 1. η διδασκαλία, το δίδαγμα, η μάθηση, το μάθημα 2. η παιδεία, το σπούδασμα, η μαθητεία, η μόρφωση, η λογιότητα, η πολυμαθεία 3. η προπαρασκευή, η προπαιδεία, η προετοιμασία για κάποιο σκοπό 4. η δοξασία, το δόγμα, η θεωρία *(για κάποιο θέμα)* // **~ de minte** ένα καλό μάθημα // **aceasta să-i fie de ~** αυτό να του είναι μάθημα // **a trage o ~** βγάζω ένα μάθημα
învărstat-ă, învărstați-te *επιθ.* 1. ραβδωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό 2. παρδαλός-ή-ό
învârteală, învârteli *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, το στριφογύρισμα, η στροφή 2. *μτφ.* η εξοικονόμηση, το βόλεμα, το συγύρισμα
învârtecuș, învârtecușuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το στροβίλισμα, το στριφογύρισμα // **ineluș--** παιχνίδια των παιδιών με δαχτυλίδι
învârtejii, învârtejesc I. *ρ. μέσο και μετ.* στροβιλίζομαι, σχηματίζω στρόβιλους νερού ή ανέμου (δίνη) // **curentul se învârteja** το ρεύμα στροβιλιζόταν II. *ρ. μέσο* γυρίζω γρήγορα από το δρόμο
învârtejire, învârtejiri *ουσ. θηλ.* 1. το στροβίλισμα, η συστροφή, το στρίψιμο, η περιστροφική κίνηση του ανέμου, νερού κ.λ.π., η δίνη 2. *μτφ.* η αναταραχή, το ανατάγμα
învârti, învârtesc I. *ρ. μετ.* 1. γυρίζω, στρέφω κάτι κυκλικά 2. περιστρέφω, περιφέρω // **a ~ hora** γυρίζω (σέφνω) το χορό // **a ~ o manivelă** περιστρέφω μια μανιβέλα (ένα στρόφαλο) // **a ~ pe degete** γυρίζω στα δάχτυλα II. *ρ. μέσο.* 1. στρέφομαι, περιστρέφομαι, περιφέρομαι 2. τριγυρίζω, στριφογυρίζω 3. *μτφ.* βολεύομαι, τακτοποιούμαι // **discuția se învârtește în jurul politicii** η συζήτηση περιφέρεται γύρω από την πολιτική // **pământul se învârtește în jurul soarelui** η γη περιστρέφεται γύρω απ'τόν ήλιο III. *ρ. αμ.* στριφογυρίζω // **o multime care se învârtește** ένα πλήθος που στριφογυρίζει
învârtire, învârtiri *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, η περιστροφή, η περιφορά, το στριφογύρισμα, το στρίψιμο 2. ο γύρος, το γυροβόλι
învârtit-ă, învârțiți-te I. *επιθ.* γυριστός-ή-ό, στρεπτός-ή-ό, στριμμένος-η-ο, γυρισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. μτφ.* ο καταφερτζής
învărtita *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο περιστρεφόμενος (λαϊκός χορός με περιστροφές)
învârtitor-oare, învârtitori-oare *επιθ.* περιστροφικός -ή-ό
învărtitură, învârtituri *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, η περιστροφή, η στροφή 2. η γυροβολία, ο γύρος
învârtoșa, învârtoșez *ρ. μέσο και μετ.* 1. σκληρύνω, σκληραίνω, στερεοποιώ-ούμαι, ισχυροποιώ-ούμαι 2. *ρ. μέσο μτφ.* γίνωμαι ανυπόφορος-η-ο
învârtoșat-ă, învârtoșați-te *επιθ.* 1. στερεοποιημένος-η-ο 2. στερεός-ή-ό
învechi, învechesc *ρ. μέσο* παλαιώνω, παλιώνω, γίνωμαι παλιός-ά-ό 2. παθαίνω φθορά με τη συνεχή χρήση 3. *(για το κρασί)* ωριμάζω

învechire ουσ. θηλ. το πάλιωμα, το να γίνεται κάτι παλιό, η παλαιώση
învechit-ă, învechit-te επιθ. 1. παλιωμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο // **a fi ~ în rele** τό 'χει για συνθήγειο να κάνει κακό
încina, încineze ρ. μέσο 1. γειτονεύω, συνορεύω, γειτνιάζω 2. μένω κοντά σε κάποιον // **Albania se încinează cu Grecia** η Αλβανία συνορεύει με την Ελλάδα
încinarea, încinări ουσ. θηλ. το γειτόνεμα, η γειτνίαση, το σύνωρο
încinată, încinată-te επιθ. 1. γειτονικός-ή-ό 2. πλανιός-ή-ό, διπλανός-ή-ό
învedere, învederez I. ρ. μετ. κάνω κάτι φανερό, φανερώνω, δηλώνω, σημαίνω II. ρ. μέσο. καταφαίνομαι, γίνομαι όλοφάνερος-η-ο, φανερώνομαι
învederat-ă, învederați-te επιθ. ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές, φανερός-ή-ό, πασιδηλος-η-ο
înveli, învelesc ρ. μετ. και μέσο σκεπάζω-ομαι, καλύπτω-ομαι
învelire, înveliri ουσ. θηλ. 1. το σκέπασμα, η κάλυψη 2. η στέγασση, η κάλυψη χώρου με στέγη, το στέγασμα
înveliș, învelișuri ουσ. ουδ. 1. το περίβλημα 2. το κάλυμμα, το περικάλυμμα 3. η σκεπή οικοδομής // **-ul de hârtie al unui pachet** το χάρτινο περίβλημα ενός πακέτου
învelit ουσ. ουδ. 1. το σκέπασμα, η κάλυψη 2. το στέγασμα
înveli-tă, înveliți-te επιθ. 1. σκεπαστός-ή-ό, σκεπασμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο 2. στεγασμένος-η-ο 3. ενδεδυμένος-η-ο
învelitoare, învelitori ουσ. θηλ. 1. το σκέπασμα, το κάλυμμα, το περίβλημα, το περικάλυμμα 2. η σκεπή οικοδομής, η στέγη οικοδομής 3. (λαϊκ.) το κλινοσκέπασμα
înenina, îneninez I. ρ. μετ. 1. δηλητηριάζω, φαρμακώνω 2. μτφ. πικραίνω, προξενώ πικρία, ενόχληση II. ρ. μέσο. 1. δηλητηριάζομαι, φαρμακώνομαι 2. κακιώνω, οργίζομαι, θυμώνω, είμαι γεμάτος κακία
îneninare, îneninări ουσ. θηλ. 1. η δηλητηρίαση, το φαρμάκωμα 2. μτφ. η πίκρα, το θύμωμα, ο θυμός
îneninat-ă, îneninați-te επιθ. 1. δηλητηριώδης-ης-ες, φαρμακερός-ή-ό 2. μτφ. πικρός-ή-ό, δηκτικός-ή-ό, πικραντικός-ή-ό
înersuna, înversunez I. ρ. μετ. κάνω κάποιον να είναι πεισματώδης, αδιάλλακτος II. ρ. μέσο. πεισματώνω, βάζω πείσμα, δείχνω αδιαλλαξία
înersunare, înversunări ουσ. θηλ. το πείσωμα, η πεισμονή, το πείσμα // **a lupta cu ~** πολεμώ με πείσμα
înersunată, înversunați-te επιθ. 1. πεισματώδης-ης-ες, πεισματάρικος-η-ο 2. άσπονδος-η-ο, ακράδαντος-η-ο 3. οξύς-εια-ύ
înverzi, înverzesc I. ρ. μετ. πρασινίζω, κάνω κάτι πράσινο II. ρ. αμ. 1. πρασινίζω, είμαι πράσινος 2. σκεπάζομαι από φύλλα ή πρασινάδα // **copacii au -t** τα δέντρα πρασίνισαν III. ρ. μέσο. γίνομαι πράσινος-η-ο, πρασινίζω
înverzire ουσ. θηλ. το πρασίνισμα
înverzit-ă, înverziți-te επιθ. χλοερός-ή-ό, πράσινος-η-ο, ολοπράσινος-η-ο, πρασινισμένος-η-ο

îneseli, îneselesc I. ρ. μέσο 1. χαροκοπώ 2. ευφραίνομαι, τέρπομαι 3. ευθυμώ, χαίρομαι II. ρ. μετ. προκαλώ χαρά, προκαλώ φαιδρότητα
îneselire, îneseliri ουσ. θηλ. 1. η ευφροσύνη, η τέρψη, η ευθυμία 2. η φαιδρότητα, η χαρούμενη διάθεση
îneselit-ă, îneseliți-te I. επιθ. 1. χαροκόπος-ος-ο, χαρούμενος-η-ο, εύθυμος-η-ο, ολόχαρος-η-ο, καταχαρούμενος-η-ο, 2. φαιδρός-ή-ό
îneselitor-oare, îneselitori-oare επιθ. τερπνός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο, εύθυμος-η-ο, ευφρόσυτος-η-ο, χαροποιός, χαροκόπος-ος-ο, διασκεδαστικός-ή-ό
investi, investesc ρ. μετ. (πολ.) χρίζω, καθιερώνω επισήμως στην εξουσία κάποιον
investire, investiri ουσ. θηλ. το χρίσμα, η καθιέρωση, η επίσημη αναγνώριση
investitură, investituri ουσ. θηλ. έκφρ. // **solemnitate de ~** η τελετή του χρίσματος
înevământa, înveșmânt I. ρ. μετ. ντύνω, φορώ σε κάποιον ρούχα, ενδύω II. ρ. μέσο ντύνομαι, φορώ επίσημη ενδυμασία σε κάποια τελετή // **s-a -t în grabă** έβγαλε γρήγορα τη φορεσιά του
înevământare, înveșmântări ουσ. θηλ. 1. το ντύσιμο, η ένδυση 2. η επίσημη, η πλούσια ενδυμασία
înevământat-ă, înveșmântați-te επιθ. ντυμένος-η-ο (με τα καλά) // **bogat -t** πλούσια ντυμένος
învia, învii I. ρ. αμ. 1. ζωντανεύω, αναβίω 2. ξαναζωντανεύω, ξανάρχομαι στη ζωή // (θρ.) **Hristos a învii!** Χριστός Ανέστη! II. ρ. μετ. 1. ζωντανεύω, ανασταίνω, ζωογονώ, ξαναφέρνω κάποιον στη ζωή 2. αναζωογονώ 3. μτφ. εμψυχώνω, δυναμώνω // **Hristos l-a învii pe Lazăr** ο Χριστός ανάστησε το Λάζαρο
înviere ουσ. θηλ. η ανάσταση, το ζυντάγμα 2. η αναβίωση, το ξαναζωντανέμα, η αναζωογόνηση // (θρ.) **Învierea Domnului** η Ανάσταση του Κυρίου // **sărbătoarea Învierii** η γιορτή της Ανάστασης
înviora, pers. 3 înviorază ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. γίνεται θύελλα 2. φυσά ο άνεμος δυνατά με βροχή ή με χιόνι
înviorat-ă, înviorați-te επιθ. (λαϊκ.) 1. θυελλώδης-ης-ες (καιρός) 2. μτφ. ασυγκράτητος-η-ο, ορμητικός-ή-ό (σα θύελλα), ταραγμένος-η-ο
învineți, învinetesc I. ρ. αμ. και μέσο μελανιάζω, έχω μελανό χρώμα, γίνομαι μελανός (από κρύο ή αρρώστια) // **fața i s-a -t de mánie** το πρόσωπό του έγινε μελανό από θυμό II. ρ. μετ. μελανιάζω, κάνω κάτι μελανό, μελανισμένο, το μαυρίζω (από ξύλο με αποτέλεσμα να γίνει το δέρμα του μελανό)
învinețire, învinețiri ουσ. θηλ. το μελάνιασμα, η μελανάδα
învinețit-ă, învinețiți-te επιθ. μελανός-ή-ό, μελανισμένος-η-ο, μελανωπός-ή-ό
învingător-oare, învingători-oare I. επιθ. νικητήριος-α-ο, νικηφόρος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. νικητής-ήτρια (ο, η) // **il declar ~** τον ανακηρύττω νικητή
învinge, înving ρ. μετ. 1. νικώ, υπερνικώ, υπερिशώ, επικρατώ, κερδίζω νίκη 2. μτφ. συγκρατώ, κατανικώ, δαμάζω // **a ~ toate greutățile** υπερνικώ όλες τις δυσκολίες // **a fi învins** νικιέμαι, νικώμαι ηττώμαι, είμαι νικημένος
învingere, învingeri ουσ. θηλ. η νίκη, η υπερνίκηση, η επικράτηση, η υπερίσχυση

învinovăți, învinoxătesc I. *ρ. μετ.* 1. ενοχοποιώ, κατηγορώ 2. αποδίδω σε κάποιον κακή πράξη II. *ρ. μέσο.* 1. ενέχομαι, είμαι ένοχος, ενοχοποιούμαι, κατηγορούμαι 2. είμαι αναμειγμένος σε κακή πράξη
învinoxățire, învinoxățiri *ουσ. θηλ.* η ενοχοποίηση, η κατηγορία
învinși-ă, învinși-se *επιθ.* νικημένος-η-ο, ηττημένος-η-ο // **a fi** ~ ηττώμαι, είμαι νικημένος // **statele -e** τα νικημένα κράτη
învinui, învinoxătesc *ρ. μετ. και μέσο* 1. ενοχοποιώ-ούμαι, κατηγορώ-ούμαι
învinuire, învinoxăti *ουσ. θηλ.* η ενοχή, η ενοχοποίηση, η κατηγορία
învinuit-ă, învinoxăți-te *επιθ.* ένοχος-η-ο, κατηγορούμενος-η-ο
înviore, învinoxătesc I. *ρ. μετ.* 1. ζωογονώ, αναζωογονώ, ζωηρεύω 2. φρεσκάρω II. *ρ. μέσο.* 1. ζωηρεύω, αποκτώ ζωντάνια, ζωηρεύω, ενεργητικότητα 2. εμψυχώνομαι 3. αναζωογονούμαι, γίνομαι πιο δραστήριος
înviore, învinoxăti *ουσ. θηλ.* 1. η ζωογόνηση, η αναζωογόνηση 2. η εμψύχωση, η τόνωση 3. η φρεσκάδα, η ζωηρότητα
învioreat-ă, învinoxăti-te *επιθ.* 1. ζωηρός-ή-ό, εμψυχωμένος-η-ο, τονωμένος-η-ο 2. αντρειωμένος-η-ο 3. αναζωογονημένος-η-ο
învioreător-oare, învinoxăti-oare *επιθ.* 1. ζωογονητικός-ή-ό, ζωογόνος-α-ο, αναζωογονητικός-ή-ό 2. τονωτικός-ή-ό 3. εμψυχωτικός-ή-ό
învoi, învinoxătesc I I. *ρ. μέσο.* 1. συμφωνώ, βρίσκομαι σε συμφωνία με κάποιον 2. συνεννοούμαι 3. είμαι σύμφωνος μαζί με άλλον ή άλλους 4. παίρνω άδεια να είμαι απών, να απουσιάζω από τη θέση μου 5. συγκατατίθεμαι // **s-au -t asupra prețului** συμφώνησαν επί της τιμής II. *ρ. μετ.* 1. επιτρέπω, δίνω την άδεια 2. συναινών, συμφωνώ να γίνει κάτι
învoială, învoiele *ουσ. θηλ.* 1. η συμφωνία, η σύμβαση, το συμβόλαιο 2. ο συμβιβασμός (με παραχωρήσεις κι από τις δύο πλευρές) 3. η συνεννόηση 4. η άδεια // **a cădea la -** καταλήγω σε συμφωνία // ~ **agricolă** η αγροτική σύμβαση (μεταξύ ιδιοκτήτη και μεσακάρη)
învoire, învoi *ουσ. θηλ.* 1. η άδεια 2. η συγκατάθεση, η συγκατάνευση, η συναίνεση, η αποδοχή 3. η συμφωνία, η συνεννόηση, η αρμονία
învoit-ă, învoiti-te *επιθ.* αδειούχος-α-ο, συμβατικός-ή-ό, συμφωνημένος-η-ο
învolbura, învolburez I. *ρ. μέσο.* 1. (για νερό, θύελλα) στροβιλιζομαι 2. περιδονούμαι II. *ρ. μετ.* περικυκλώνω, περιστοιχίζω
învolbura, învolburi *ουσ. θηλ.* ο στροβίλος, ο στροβιλισμός, ο ρούφουλας, η περιδίνηση, η δίνη, η περιστροφή
învolburat-ă, învolburi-te *επιθ.* 1. στροβιλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* φουρτουσιασμένος-η-ο, ταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο
învoit, învoaltă, învoiti, învoalte *επιθ.* 1. πυκνόφυλλος-η-ο, πυκνός-ή-ό, δασύς-εία-ύ 2. φουντωτός-ή-ό 3. πλούσιος-ια-ιο (για τα μαλλιά)
învolta, învoltez I. *ρ. αμ.* 1. φουντώνω 2. βγάζω πυκνά φύλλα και κλαδιά 3. (για λουλούδι) ανθίζω

πλούσια II. *ρ. μέσο.* 1. (για τα μαλλιά) γίνομαι πυκνός και άφθονος 2. (για τις εκδηλώσεις) επεκτείνονται ή εντείνονται σε μεγάλο βαθμό
învrăjbi, învrăjbesc I. *ρ. μέσο.* 1. εχθρεύομαι, γίνομαι εχθρός 2. νιώθω έχθρα για τον αντίπαλο II. *ρ. μετ.* 1. σπεύρω διχόνοια, έριδα, την εχθρική διάθεση μεταξύ αντιπάλων 2. δημιουργώ ρήξη, διαφωνία
învrăjbire, învrăjbiri *ουσ. θηλ.* 1. η εχθρότητα 2. η διαφωνία, η διχόνοια, η έχθρα
învrăjitor-oare, învrăjitori-oare I. *επιθ.* εχθρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εχθρός
învrednici, învrednătesc I. *ρ. μέσο.* 1. αξιώνομαι, γίνομαι άξιος-α-ο 3. *μτφ.* καταδέχομαι 4. έχω την τύχη να..., έχω την τιμή να... // **nu s-a -t să ne scrie un rând** δεν αξιώθηκε να μας γράψει ούτε μια σειρά II. *ρ. μετ.* θεωρώ φρόνιμο
înzăpezi, înzăpezesc I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με χιόνι δρόμους, οδούς, κ.λπ II. *ρ. μέσο.* κλείνομαι από τα χιόνια, γίνομαι δυσκολοπέραστος λόγω πολλής χιονοπτώσεως
înzăpezire *ουσ. θηλ.* το κλείσιμο δρόμων με πολύ χιόνι, ο αποκλεισμός με χιόνι
înzăpezit-ă, înzăpeziți-te *επιθ.* χιονοσκεπής-ής-ές, χιονισμένος-η-ο, δύσβατος-η-ο λόγω μεγάλης ποσότητας χιονιού, κλεισμένος-η-ο από τα χιόνια
înzăuă, înzăuă-te *επιθ.* (αρχ.) θωρακισμένος-η-ο (πολεμιστής ντυμένος με θώρακα για να προφυλαχτεί από τα βλήματα)
înzdrăveni, înzdrăvenesc I. *ρ. μέσο* ξαναποκτώ την υγεία μου, παίρνω δύναμη 2. αναρρώνω, δυναμώνω, ξαναβρίσκω τις δυνάμεις μου II. *ρ. μετ.* ενδυναμώνω, τονώνω, ισχυροποιώ // **tratamentul la -t** η θεραπεία τον ενδυνάμωσε, τον ισχυροποίησε
înzdrăvenire *ουσ. θηλ.* 1. η ανάρρωση, το δυνάμωμα 2. η βελτίωση της υγείας, η ανάκτηση της υγείας, η ισχυροποίηση, η ενίσχυση
înzdrăvenit-ă, înzdrăveniți-te *επιθ.* ενδυναμωμένος-η-ο, ισχυροποιημένος-η-ο, υγιής-ής-ές
înzeci, înzēcesc *ρ. μετ. και μέσο* δεκαπλασιάζω-ομαι
înzecire *ουσ. θηλ.* ο δεκαπλασιασμός
înzecit-ă, înzēciti-te *επιθ.* δεκαπλάσιος-ια-ιο, δεκαπλασιασμένος-η-ο
înzestra, înzestrez *ρ. μετ.* 1. προικίζω, δίνω προίκα, προικοδοτώ 2. εφοδιάζω, εξοπλίζω 3. χαρίζω
înzestrare, înzestrăsi *ουσ. θηλ.* 1. η προίκηση, η προικοδότηση 2. ο εφοδιασμός, ο εξοπλισμός 3. το χάρισμα, η αρετή, το προσόν, το ταλέντο
înzestrat-ă, înzestrați-te *επιθ.* 1. προικισμένος-η-ο 2. ικανός-ή-ό 3. ταλαντούχος-ος-ο
înzidi, înzidesc *ρ. μετ.* εντοχιζώ
înzidire, înzidiri *ουσ. θηλ.* ο εντοχισμός
înzidit-ă, înziditi-te *επιθ.* εντοχισμένος-η-ο
înzorzone, înzorzonez *ρ. μέσο* παραστολιζομαι, στολιζομαι ακαλαίσθητα με πολλά στολίδια II. *ρ. μετ.* στολίζω υπέρ το δέον
înzorzonat-ă, înzorzonați-te *επιθ.* παραστολισμένος-η-ο
își *αντ.* του εαυτού του (της) // **el - spală dinții** αυτός πλένει τα δόντια του

I, j

Ij ουσ. αρσ. αμετόβλ. το γράμμα j, το δέκατο τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το ουρανικό σύμφωνο [j] ανύπαρκτο στα ελληνικά

jab, jaburi ουσ. ουδ. ζάπ, (αθλ.) το επανειλημμένο χτύπημα στη μύτη του αντιπάλου στο μποξ

jabou, jabouri ουσ. ουδ. η τραχηλιά από δαντέλα (στο γυναικείο ρούχο)

jacard, jacarde ουσ. ουδ. 1. ο αργαλειός ζακάρ για ύφανση πολύπλοκων υφασμάτων 2. το ύφασμα που παράγεται με αυτό το μηχανήμα (ζακάρ)

jachetă, jachete ουσ. θηλ. η ζακέτα

jacheșcă, jacheșele ουσ. θηλ. η ζακετίτσα, η μικρή ζακέτα

jad, jaduri ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο νεφρίτης, ειδος ημιπολύτιμου λίθου

jaf, jafuri ουσ. ουδ. 1. η λεηλασία, η ληστεία, η λήστευση, η διαρπαγή 2. οικ. η σπατάλη, η ασωτία

jaguar, jaguari ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ιαγουάρος

jalbă, jalbe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η αίτηση, η αναφορά, το παράπονο, η κλάψα // **a umbra cu jalba în profap** περπατώ με την αίτηση στο παλούκι

jale ουσ. θηλ. 1. η λύπη, η θλίψη, η οδύνη, η έντονη λύπη 2. ο πόνος, η πίκρα // **επιρ. έκφρ. cu ~** λυπημένα, πονεμένα, οδυνηρά, πικραμένα // **επιθ. έκφρ. de ~** λυπηρός-ή-ό, λυπητερός-ή-ό, πονεμένος-η-ο, πένθιμος-η-ο // **de dor și ~** του πόνου και της λύπης

jalnic-ă, jalnici-ce Ι. **επιθ.** 1. θλιβερός-ή-ό, αξιολύπητος-η-ο, λυπημένος-η-ο, γοερός-ή-ό, ελεεινός-ή-ό 2. δυστυχισμένος-η-ο, αξιοθρήνητος-η-ο, οικτρός-ή-ό, σπαρτακτικός-ή-ό // **stare ~ă** η ελεεινότητα ΙΙ. **επιρ.** 1. λυπημένα, αξιολύπητα, ελεεινά 2. αξιοθρήνητα, οικτρώς

jalon, jaloane ουσ. ουδ. 1. ο πάσσαλος, ο πασσαλάκι, το κοντάρι για μαρκάρισμα 2. το σημάδι για επισήμανση

jalona, jalonez ρ. μετ. 1. θέτω στη σειρά πασσάλους, επισημαίνω, μαρκάρω με κοντάρια σε τοπογραφικές μετρήσεις 2. μτφ. καθορίζω σε γενικές γραμμές τις κύριες φάσεις ενός έργου

jalonare, jalonări ουσ. θηλ. το μαρκάρισμα, η επισήμανση, η σημείωση γραμμής με πασσάλους, η χωρομετρηση με καμάκια, με κονταρόξυλα

jaluzea, jaluzele ουσ. θηλ. (τεχ.) η γρίλια, τα καφασωτά, το δικτυωτό, το στόρι (στα παράθυρα)

jambă, jambe ουσ. θηλ. καθένα από τα δύο πόδια συστήματος πρσανεϊώσεως από τα οποία είναι πιασμένοι οι τροχοί του αεροπλάνου

jambieră, jambiere ουσ. θηλ. η γκέτα, το δερμάτινο περικάλυμμα της κνήμης

jambon, jamboane ουσ. ουδ. το ζαμπόν

jandarm, jandarmi ουσ. αρσ. ο χωροφύλακας

jandarmerie, jandarmerii ουσ. θηλ. η χωροφυλακή

jansenism ουσ. ουδ. (θρ.) ο ιανσενισμός, ο γιανσενισμός

jansenist-ă, janseniști-ste Ι. **επιθ.** (ιστ.) γιανσενιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. γιανσενίστας-ίστρια (ο,η)

jantă, jante ουσ. θηλ. (τεχ.) η στεφάνη του τροχού του αυτοκινήτου, η ζάντα // **a rămâne pe ~** μένω χωρίς λεφτά

janț, janțuri ουσ. ουδ. το τυρόγαλο, το υγρό που μένει μετά από τον αποχωρισμό του τυροπήγματος

jap επιφ. ζάπ (ονοματοποιία) (το χτύπημα)

japanolog-ogă, japanologi-oge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ιαπωνολόγος

japanologie ουσ. θηλ. η ιαπωνολογία, η μελέτη του ιαπωνικού πολιτισμού

japcă ουσ. θηλ. το άρπαγμα, η βία, το άδικο // **a lua cu ~** αφαρπάζω, παίρνω με το άρπαγμα

japonez-ă, japonezi-e Ι. ουσ. αρσ. θηλ. ιάπωνας-έξα (ο,η) ΙΙ. **επιθ.** ιαπωνικός-ή-ό // **civilizația ~ă** ο ιαπωνικός πολιτισμός // **limba ~ă** η ιαπωνική γλώσσα

jar ουσ. ουδ. 1. η ανθρακιά, η αναμμένη καρβουνιά, η θράκα, ο σωρός από αναμμένα κάρβουνα 2. μτφ. το κάμα, η κάψα, ο καυσώνας, η θερμασία 3. μτφ. ο καυμός

jardinieră, jardiniere ουσ. θηλ. η ζαρντινιέρα

jargon, jargoane ουσ. ουδ. 1. η συνθηματική γλώσσα, τα κορακίστικα, η αργκό 2. η ακαταλαβίστικη διάλεκτος

jariste ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η δασική έκταση καμμένη από πυρκαγιά 2. η καψάλα

jartieră, jartiere ουσ. θηλ. η ζαρτιέρα, η καλτσοδέτα

jasp ουσ. ουδ. ο ίασπις, ημιπολύτιμος λίθος

javart ουσ. ουδ. (αρχ.) το εξόγκωμα, το πρήξιμο από τη σκλήρυνση του χόντρου της οπλής στα άλογα και βόδια

javră, javre ουσ. θηλ. 1. το αδύνατο σκυλί, χωρίς τρίχες 2. μτφ. ο αναιδής, απρεπής, ανήθικος άνθρωπος, ο διεφθαρμένος

jaz, jazuri ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. η τζαζ, η ορχήστρα, η τζαζ-μπαντ, που αποτελείται από διάφορα όργανα, ιδιαίτερα από τρομπέτα και σαξόφωνο 2. η μουσική και ο ομώνυμος χορός (των μαύρων της Βόρειας Αμερικής)

jazband, jazbanduri ουσ. ουδ. η τζαζ-μπαντ

jder, jderi ουσ. αρσ. (ζωολ.) το σαμούρι (η ικτίδα)

jecmăneală, jecmăneli ουσ. θηλ. (μτφ.οικ.) η ληστεία, η λήστευση, το ξεγύμνωμα

jecmăni, jecmănesc ρ. μετ. (μτφ.οικ.) ληστεύω, ξεγυμνώνω

jeep, jeepuri ουσ. ουδ. το τζιπ, το τζιπάκι

jefui, jefuiesc ρ. μετ. 1. λεηλατώ, ληστεύω, αρπάζω, διαρπαζώ 2. κουρσεύω, κατακλέβω, ρημάζω

jefuire, jefuiri ουσ. θηλ. η λεηλασία, η ληστεία, η λήστευση, η διαρπαγή

jefuit ουσ. ουδ. η αρπαγή, το άρπαγμα, η λεηλασία, η ληστεία

jefuitor-oare, jefuitori-oare Ι. **επιθ.** 1. ληστρικός-ή-ό, ληστεύων-ουσα-ον 2. αρπακτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ληστεύων-ουσα (ο,η) λεηλατών-ούσα (ο,η), ο ληστής

jeg, jeguri ουσ. ουδ. (οικ.) η λέρα, ο ρύπος, η ακαθαρσία

jegos-oasă, jegosi-oase επιθ. (οικ.) λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, λερός-ή-ό
jejun, jejunuri ουσ. ουδ. (ανατ.) η νήστις, το άνω τμήμα του λεπτού εντέρου
jelanie, jelanii ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. ο οδυρμός, το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπονο, ο πόνος 3. η θλίψη
jeler, jeleri ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ακτήμονας χωρικός που δουλεύει τη γη του τσιφλικά, χωρίς να είναι δουλοπάροικος, ο αγροτικός εργάτης
jelcu, jeluri ουσ. ουδ. το ζελέ (είδος ζαχαροπλαστικής)
jeli, jelesc I. ρ. αντων. 1. κλαίγομαι 2. παραπονιέμαι II. ρ. αμ. 1. θρηνώ, θρηνολογώ 2. μοιρολογώ III. ρ. μετ. 1. λυπούμαι 2. κλαίω για κάτι
jelire ουσ. θηλ. 1. η μεμψιμοιρία, η κλαούρα, το κλάψιμο, ο οδυρμός 2. ο θρήνος
jelit ουσ. ουδ. 1. το κλάμα, το μοιρολόγι 2. ο θρήνος
jelit-ă, jeliți-te επιθ. κλαμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, συμπονεμένος-η-ο, πονεμένος-η-ο
jelitor-oare, jelitori-oare επιθ. 1. κλαψιάρικος-η-ο, μεμψιμοιρικός-η-ο, λυπηρός-ή-ό 2. παραπονιάρικος-η-ο, παραπονετικός-ή-ό
jelui, jeluiesc I. ρ. μέσο κλαίγομαι, παραπονιέμαι // **jelui-m-aș și n-am cui** θα ήθελα να κλαίγομαι και δεν έχω σε ποιόν II. ρ. αμ. κλαίω, παραπονούμαι III. ρ. μετ. λυπούμαι, συμπονώ, έχω συναίσθηση του πόνου του άλλου
jeluire, jeluri ουσ. θηλ. 1. το κλάμα, το κλάψιμο, η θλίψη 2. το παράπονο
jeluit-ă, jeliți-te επιθ. λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, πονεμένος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο
jelutor-oare, jelutori-oare I. επιθ. παραπονετικός-ή-ό, θρηνητικός-ή-ό, μοιρολογικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. παραπονιάρης-α (ο,η)
jena, jenez I. ρ. μετ. 1. ενοχλώ, στενοχωρώ, εμποδίζω, δυσαρεστώ 2. σφίγγω, στενεύω (παπούτσια, ρούχα) II. ρ. μέσο. 1. συστέλλομαι, εντρέπομαι 2. φοβάμαι, δειλιάζω, διστάζω
jenant-ă, jenanti-te επιθ. ενοχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο, φορτικός-ή-ό
jenat-ă, jenati-te επιθ. 1. ενοχλημένος-η-ο, δυσάρεστος-η-ο 2. εμποδισμένος-η-ο
jenă ουσ. θηλ. 1. η ενόχληση 2. το δελιάσμα, η συστολή // ~ **financiară** η έλλειψη χρημάτων // **fără nici un pic de** ~ χωρίς καμιά συστολή
jep, jepi ουσ. αρσ. (βοτ.) η άρκευθος
jeratic ουσ. ουδ. η ανθρακική, η καρβουνιά, το αναμμένα κάρβουνα // **a sta ca pe** ~ κάθομαι σ' αναμμένα κάρβουνα // επιθ. έκφρ. **de** ~ καυτός-ή-ό // **vatră de** ~ η καυτή εστία
jerbă, jerbe ουσ. θηλ. η δέσμη // ~ **de flori** η ανθοδέσμη // (φυσ.) ~ **nucleară** η πυρηνική δέσμη
jerpeli-ă, jerpelesc I. ρ. μέσο. (οικ.) 1. τρίβομαι, φθειρόμαι, πολώνω με την τριβή, κουρελιάζομαι, καταστρέφομαι II. ρ. μετ. φοράω κάτι άσχημα, χαλάνω, φθείρω, κουρελιάζω, καταστρέφω
jerpeli-ă, jerpeliți-te επιθ. (οικ.) 1. φθαρμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο 2. κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης-ης-ες, καταξερσισμένος-η-ο // **o haină ~ă** ένα τριμμένο ρούχο
jerseu, jersouri ουσ. ουδ. το ζέρσεϊ, είδος πλεχτού υφάσματος
jertfă, jertfe ουσ. θηλ. η θυσία, η προσφορά σε θεότητα // **a cădea** ~ πέφτω θύμα

jertfi, jertfesc I. ρ. μετ. θυσιάζω, προσφέρω θυσία II. ρ. μέσο. 1. θυσιάζομαι 2. μτφ. γίνομαι θυσία, προσφέρομαι να πάθω οτιδήποτε για κάποιον
jertfire ουσ. θηλ. η θυσία
jerui, jeruiesc ρ. μετ. ανασκαλεύω (τη φωτιά, τα κάρβουνα)
jet, jeturi ουσ. ουδ. το ρίξιμο, η ρίψις νερού, η ανάβλυση, η ανάβρυση
jetelă, jetele ουσ. θηλ. (ναυτ.) η προκουαία
jeton, jetoane ουσ. ουδ. 1. το σήμα, η μάρκα, η αμοιβή για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανωνύμου εταιρείας
jeț, jețuri ουσ. ουδ. (αρχ.) υψηλό κάθισμα (με ερεισίνωτο και στηρίγματα για τα χέρια)
jgheab, jgheaburi ουσ. ουδ. 1. η ποτίστρα ζώων, το κοίλο ξύλινο και επίμηκες σκεύος, το αυλάκι για άρδευση 3. η υδρορροή στέγης 4. το κιούγκι 5. το τεχνητό αυλάκι
jidani, jidani ουσ. ουδ. (λαϊκ. και χλευασ.) ο Εβραίος
jidancă, jidance ουσ. θηλ. (λαϊκ. και χλευασ.) η Εβραία, η Ισραηλίσσα
jidov, jidovi ουσ. αρσ. (λαϊκ. και χλευασ.) ο Εβραίος, η Ισραηλίσσα
jidoafcă, jidoafce ουσ. θηλ. (λαϊκ. και χλευασ.) η Εβραία, η Ισραηλίτης
jiganie, jigăni ουσ. θηλ. οικ. 1. το αγρίμι, το άγριο ζώο, το θηρίο
jigăraie, jigării ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. εννοεί το φλόγισμα του φάρυγγα από κρασί π.χ. η φαρυγγίτιδα, από αρρώστια 2. το καχεκτικό σκυλί
jigăreală, jigăreli ουσ. θηλ. (οικ.) το αδυνάτισμα, η εξασθένηση, η σωματική αδυναμία, η ίσχυανση
jigări, jigăresc ρ. μέσο. (οικ.) 1. αδυνατίζω, ισχναίνω εξασθενίζω 2. φθειρόμαι, σαραβαλιάζω
jigărit-ă, jigăriți-te επιθ. (οικ.) 1. αδύναμος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, αχαμνός-ή-ό 2. φθαρμένος-η-ο, σαραβαλιασμένος-η-ο
jiglă, jigle ουσ. θηλ. (επαρχ.) η λεπτή σανίδα, το πέταυρο (στο ζυγό)
jigni, jignesc ρ. μετ. 1. προσβάλλω, θίγω κάποιον θηκά, ταπεινώνω, εξυβρίζω 2. βλάπτω κάποιον
jignire, jigniri ουσ. θηλ. 1. η προσβολή, η προσβλητικότητα, η εξύβριση, η περιύβριση, η ταπεινώση 2. το βλάψιμο
jignit-ă, jigniți-te επιθ. 1. προσβλημένος-η-ο, ταπεινός-η-ο, εξυβρισμένος-η-ο, καταφρονεμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η-ο
jignitor-oare, jignitori-oare I. επιθ. προσβλητικός-ή-ό, ταπεινωτικός-ή-ό, εξυβριστικός-ή-ό
jigodie, jigodii ουσ. θηλ. 1. η κυνάγχη (αρρώστια) 2. το καχεκτικό σκυλί 3. το ζωντόβολο, το ζώο 4. μτφ. ο διεφθαρμένος άνθρωπος
jigou, jigouri ουσ. ουδ. το μπουτί ζώου, τα καπούλια, ο μηρός
jilav-ă, jilavi-e επιθ. υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η-ο, νετερός-ή-ό
jilăvi, jilăvesc ρ. μετ. και μέσο υγραίνω-ομαι, νοτίζω **jilăvit-ă, jilăviți-te** επιθ. νετερός-ή-ό, υγρός-ή-ό
jiletcă, jiletcı ουσ. θηλ. το γελέκι, το γιλέκο
jimblă, jimbile ουσ. θηλ. η φραντζόλα
jind ουσ. ουδ. (αρχ.) η μεγάλη επιθυμία, ο μεγάλος πόθος, η λαχτάρα // επιρ. έκφρ. **cu** ~ με μεγάλο πόθο, με δυνατή επιθυμία, λαχταριστά, μου έγινε το μάτι καρύδι/γαρίδα/μπακίρι

jindui, jinduiesc *ρ. μετ. και αμ.* επιθυμώ πολύ, ποθώ διακαώς, λαχταρώ, ορέγομαι, έχω μεγάλη επιθυμία, λιμπίζομαι
jinduire, jinduiuri *ουσ.* *θηλ.* η δυνάτη επιθυμία, ο πόθος
jinduit-ă, jinduiti-te *επιθ.* επιθυμητός-ή-ό, ποθητός-ή-ό, ζηλευτός-ή-ό, λιμπιστός-ή-ό
jinduitori-oare, jinduitori-oare *επιθ.* ποθερός-ή-ό, επιθυμητικός-ή-ό
jir *ουσ.* *ουδ.* η φηγός, ο καρπός της οξείας, χρησίμη τροφή για τα γουρούνια // **a mâna porcii la** ~ κοιμάμαι ροχαλίζοντας
jitar, jitari *ουσ.* *αρσ.* (επαρχ.) ο αγροφύλακας, ο δρανάτης
jitnicer, jitniceri *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο αξιωματούχος στην ηγεμονική αυλή που είχε τη φροντίδα των αποθηκών για τα σιτηρά του ηγεμόνα
jiu-jitsu *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το ζίου-ζιτσου (ιαπωνική πάλη)
jivină, jivine *ουσ.* *θηλ.* το θηρίο, το αγρίμι, το άγριο ζώο
jneapăn, jnepeni *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η άρκευθος
joacă *ουσ.* *θηλ.* το παιχνίδι, το παίξιμο // **teren de** ~ ο τόπος για παιχνίδι (για τα παιδιά), το τερέν
joagăr, joagăre *ουσ.* *θηλ.* 1. το μηχανικό πριόνι 2. το μεγάλο πριόνι με δύο λαβές
joantă, joante *ουσ.* *θηλ.* 1. η συναρμογή σιδηροτροχιών 2. η σύνδεση (σιδερένιων μοχλών, ράβδων, κ.λ.π.)
joardă, joarde *ουσ.* *θηλ.* το ραβδί, η βέργα
joben, jobenuri *ουσ.* *ουδ.* το τσιλίντρο, το αντρικό ψηλό καπέλο στις τελετές, το κλακ
joc, jocuri *ουσ.* *ουδ.* 1. το παιχνίδι, το παίξιμο 2. ο λαϊκός χορός 3. ο αθλητικός αγώνας 4. το παίξιμο ρόλου πάνω στη σκηνή από ηθοποιούς // ~ **de cărți** το χαρτοπαίγνιο, η χαρτοπαίξις // ~ **de cuvinte** το λογοπαίγνιο // ~ **de scenă** το σκηνικό παιχνίδι, η σκηνηκή ερμηνεία // ~ **de societate** η συναναστροφή, η ψυχαγωγία // ~ **ul de-a v-ăți ascunseala** « το κρυφτό », παιχνίδι των παιδιών // ~ **uri de noroc** τα τυχερά παιχνίδια // ~ **uri olimpice** οι ολυμπιακοί αγώνες // ~ **uri tehnice** τα τεχνικά παιχνίδια // **a face** ~ **ul cuiva** παίζω το παιχνίδι κάποιου // **a fi în** ~ ριψοκινδυνεύει, βρίσκεται σε κίνδυνο, διακινδυνεύει // **a-și bate** ~ **de cineva** του παίζει την αρκούδα/ την ουρά/ τον παπά // **a-și pune viața în** ~ ριψοκινδυνεύω τη ζωή μου // **bătaie de** ~ ο χλευασμός, το περιγέλασμα, το περιπαίγνιο, ο εμπαιγμός, το αναγέλασμα // **cărți de** ~ η τράπουλα // **teoria** ~ **urilor** η θεωρία των παιχνιδιών (όταν οι πλευρές σε κάποια ενέργεια έχουν αντίθετες τάσεις)
jocheu, jocheii *ουσ.* *αρσ.* ο τζόκεϊ, ο αναβάτης, ο ιππηλάτης (στο ιπποδρόμιο)
joi *ουσ.* *θηλ.* η Πέμπτη // **din** ~ **in Pasti** σπανίως
joiana *ουσ.* *θηλ.* ονομασία ενός λαϊκού χορού
joker, jokers *ουσ.* *αρσ.* το τζόκερ, ονομασία ενός χαρτιού στα τυχερά παιχνίδια
jonctor, jonctori *ουσ.* *αρσ.* ο ειδικευμένος εργάτης στη σύνδεση ηλεκτρικών καλωδίων
joncțiune, joncțiuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η σύζευξη, η συνένωση, η ένωση 2. (γλωσσ.) η σύνδεση προτάσεων 3. στρατ. η σύνδεση των πλαγιοφυλακών των δύο στρατιωτικών μονάδων
jongla, jonglez *ρ. αμ.* 1. εφάρμοζω απατηλό τέχνασμα, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα 2. θαυματοουργώ

jongler, jongleri *ουσ.* *αρσ.* ο ταχυδακτυλουργός, ο θαυματοποιός, ο ζογκλέρ
jonglerie, jonglerii *ουσ.* *θηλ.* 1. το απατηλό τέχνασμα 2. η θαυματοποιία, η ταχυδακτυλουργία
jos, joasă, joși, joase *Ι. επιρ.* 1. κάτω, χαμηλά, χάμου, χάμα 2. καταγής // ~ **mâinile de pe...** μακριά τα χέρια από... // **a lăsa** ~ αφήνω χάμου, αφήνω καταγής, αφήνω κάτω // **a merge pe** ~ πηγαίνω πεζή, πεζοπορώ // **a privi pe cineva de sus în** ~ κοιτάζω κάποιον από πάνω προς τα κάτω, κοιτάζω κάποιον από ψηλά, τον περιφρονώ // **a se da** ~ κατεβαίνω, έρχομαι κάτω // **cu capul în** ~ με σκυμμένο κεφάλι, με ταπεινοσύνη // **cu fața în** ~ μπροστά // **de** ~ κατώτερος-η-ο, από κάτω // *επιθ.* **έκφρ.** **de pe** ~ από κάτω, από το έδαφος // **de sus în** ~ από πάνω προς τα κάτω // **de sus până** ~ από πάνω μέχρι κάτω // **etajul de** ~ ο κάτω όροφος // *προθ.* **έκφρ.** **în** ~ **ul apei** στη χαμηλή στάθμη του νερού // **locuiește cu un etaj mai** ~ κατοικεί ένα πάτωμα πιο κάτω // **munca de** ~ η κατώτερη δουλειά, ο υποβιβασμός, η κατώτερη θέση // **Tara de Jos** η Κάτω Χώρα II. *επιθ.* 1. χαμηλός-ή-ό 2. σιγανός-ή-ό, βαθύς-ιά-ύ (ήχος) // **frecvență joasă** η χαμηλή συχνότητα // **o casă joasă** ένα χαμηλό σπίτι // **o voce joasă** μια σιγανή (βαθιά) φωνή
josnic-ă, josnici-ce *επιθ.* ποταπός-ή-ό, πρόστυχος-η-ο, χαμερπής-ής-ές, μικροπρεπής-ής-ές, αχρείος-εία-είο, ευτελής-ής-ές // **un caracter** ~ ένας ποταπός χαρακτήρας
josnicie, josnicii *ουσ.* *θηλ.* η ποταπότητα, η προστυχιά, η αχρειότητα, η χαμέρπεια, η μικροπρέπεια, η αισχρότητα, η βρωμιά
joule, jouli *ουσ.* *αρσ.* (ηλεκτρ.) το τζάουλ (ισον με ένα βατ σ' ένα δευτερόλεπτο)
jovial-ă, jovialie *επιθ.* εύθυμος-η-ο, χαρούμενος-η-ο, φαιδρός-ή-ό, ανοιχτόκαρδος-η-ο
jovialitate *ουσ.* *θηλ.* η ευθυμία, η φαιδρότητα, η χαρούμενη διάθεση
jubila, jubilez *ρ. αμ.* αγάλλομαι, ευφραίνομαι, χαιρόμαι, σκίρτω από χαρά, πανηγυρίζω
jubilee, jubilee *ουσ.* *ουδ.* το ιωβηλαίο, η πεντηκονταετηρίδα
jubiliiar-ă, jubiliarii-e *επιθ.* ιωβηλαίος-αία-αίο, πανηγυρικός-ής-ή-ό // **anul** ~ ο ιωβηλαίος χρόνος
juca, joc *Ι. ρ. μέσο και αμ.* παίζω, παχνιδίζω, μετέχω σε παιχνίδια για ψυχαγωγία // **a-i juca ochii în cap** παίζουν τα μάτια του στο κεφάλι του // **a se** ~ **cu** **focul** παίζω με τη φωτιά // **a se** ~ **cu mingea** παίζω με τη μπάλα // *μτφ.* **nu se joacă** δεν αστειεύεται // **a se** ~ **cu sănătatea** παίζω με την υγεία μου // **ea joacă într-un film** αυτή παίζει σ' ένα φιλμ // **el joacă la hipodrom (la curse)** αυτός παίζει στον ιπποδρόμο (στις ιπποδρομίες) // **ea joacă la loto** αυτή παίζει στο λαχείο II. *ρ. μετ.* παίζω ρόλο, ερμηνεύω, παρασταίνω έργο // **a** ~ **feșta cuiva** διακωμωδώ κάποιον // **a** ~ **șah** παίζω σκάκι // **a** ~ **volei** παίζω βόλλεϋ-μπόλ // **el joacă o carte norocoasă** αυτός παίζει ένα τυχερό χαρτί // **el joacă rolul principal** αυτός παίζει τον κύριο ρόλο III. *ρ. αμ. και μετ.* (λαϊκ.) χορεύω // **eu am intrat în horă și joc** «το να μην μπορέσει κανείς να εγκαταλείπει μια κατάσταση»
jucat *ουσ.* *ουδ.* το παίξιμο

jucărie, **jucării** *ουσ.* *θηλ.* 1. το παιχνιδάκι, το παιχνίδι, το άθλημα 2. *μτφ.* το τιποτένιο πράγμα // ~ a **soarte** το παιχνίδι της μοίρας
jucător-oare, **jucători-oare** *ουσ.* *αρσ.* (και *θηλ.*) 1. παίκτης-τρια (ο,η) 2. *λαϊκ.* χορευτής-εύτρια (ο,η)
jucăuș-ă, **jucăuși-e** *επιθ.* 1. παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιχνιδιάρικος-η-ο 2. *μτφ.* ζωηρός-ή-ό 3. άτακτος-η-ο
jude, **juzi** *ουσ.* *αρσ.* *ιστ.* 1. ο διοικητής 2. ο δικαστής
judeca, **judec** *ρ.* *μετ.* 1. 1. κρίνω κάποιον ή κάτι 2. δικάζω 3. νομ. εκδικάζω, αποφασίζω σε δικαστής 4. σχηματίζω γνώμη, φρονώ, θεωρώ // a ~ **drept** έχω ευθυκρίσια, κρίνω δίκαια // a ~ **un inculpat** δικάζω έναν κατηγορούμενο // **m-au** ~ **greșit** με έκριναν λαθμένα // *ρ.* μέσο. δικάζομαι, είμαι αντίδικος σε δικαστήριο
judecare, **judecări** *ουσ.* *θηλ.* 1. η κρίση 2. η δίκη
judecat-ă, **judecați-te** *επιθ.* 1. δικασμένος-η-ο 2. εκδικασμένος-η-ο // **autoritate de lucru** ~ το κύρος της εκδικασμένης υπόθεσης // **de** ~ δικάσιμος-η-ο
judecată, **judecăți** *ι.* *ουσ.* *θηλ.* 1. ο συλλογισμός, η κρίση, το λογικό, η νόηση 2. ο στοχασμός, η σκέψη 3. το διανόημα, ο διαλογισμός, ο αναλογισμός 4. η δίκη, η εκδίκηση // ~ **imparțială** η δικαιοκρίσια // ~ **nedreaptă** η πλανημένη κρίση, η αδικοκρίσια // (θρ.) **judecata de apoi** η δευτέρα παρουσία, η στερνή κρίση // a **da în** ~ ενάγω, καλώ κάποιον στο δικαστήριο, κάνω αγωγή // **dare în** ~ η κίνηση της αγωγής, η προσφυγή στο δικαστήριο // **lipsă de** ~ η ακρίσια, η απειρισκυσία // *επιθ.* και *επιρ.* **έκφρ.** **cu** ~ με λογικό // *III.* *ρημ.* **έκφρ.** a **face** ~ κάνω δίκη, δικάζω
judecător-oare, **judecători-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. ο δικαστής, η δικαστίνα (ό,ή) 2. ο κριτής // ~ **de primă instanță** ο πρωτοδίκης // ~ **imparțial** ο δικαιοκρίτης, ο δίκαιος δικαστής
judecătorească, **judecătorești** *επιθ.* δικαστικός-ή-ό // **puterea judecătorească** η δικαστική εξουσία
judecătorie, **judecătorii** *ουσ.* *θηλ.* 1. το δικαστήριο, το ειρηνοδείο 2. το οίκημα που έχει έδρα της η δικαστική αρχή 3. η δικαστική αρχή
județ, **județe**, **județi** *ι.* *ουσ.* *ουδ.* 1. ο νομός 2. (*αρχ.*) η δίκη, το δικαστήριο // *ουσ.* *αρσ.* 1. ο δήμαρχος 2. ο δικαστής
județean-ă, **județeni-e** *επιθ.* νομαρχιακός-ή-ό
judiciar-ă, **judiciari-e** *επιθ.* 1. δικαστικός-ή-ό 2. διικανικός-ή-ό // **cronica** ~ **ă** τα δικαστικά χρονικά
judicios-oasă, **judicioși-oase** *επιθ.* συνετός-ή-ό, ορθολογικός-ή-ό, καλά υπολογισμένος-η-ο
judiciozitate, **judiciozități** *ουσ.* *θηλ.* 1. η ευθυκρίσια, η λογικότητα 2. η ορθότητα, η σύνεση
judo *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το τζούντο (είδος ιαπωνικού σπορ, αγώνας σώμα με σώμα)
judocan, **judocani** *ουσ.* *αρσ.* (αθλ.) ο αθλητής που εξασκεί το τζούντο
jug, **juguri** *ουσ.* *ουδ.* 1. ο ζυγός 2. το εξάρτημα που είναι προσαρμοσμένο σε άλλο εξάρτημα για να το υποβαστάζει 3. *μτφ.* η δουλεία, η σκλαβιά // a **pune la** ~ βάζω στο ζυγό // a **trage la** ~ τραβώ (σέρνω) στο ζυγό
jugastru, **jugaștri** *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το σφεντάμι
jugăni, **jugănesc** *ρ.* *μετ.* (λαϊκ.) μουνουχίζω
jugănire, **jugăniri** *ουσ.* *θηλ.* το μουνούχισμα**

jugănit, **jugăniți** *επιθ.* (λαϊκ.) λαϊκ. μουνουχισμένος, μουνουχίζω
jugular-ă, **jugulari-e** *επιθ.* λαϊκός-ή-ό // **venă** ~ η φλέβα του λαιμού
jugulare, **jugulări** *ουσ.* *θηλ.* 1. ο στραγγαλισμός 2. *μτφ.* το εμπόδισμα στην ανάπτυξη
juisa, **juișez** *ρ.* *αμ.* ηδονίζομαι, νιώθω απόλαυση στην ερωτική πράξη
juisare, **juișări** *ουσ.* *θηλ.* ο οργασμός, η ηδονή γενετήσιας επαφής
jujeu, **jujele** *ουσ.* *ουδ.* (λαϊκ.) ο μικρός ζυγός πάνω στο λαιμό γουρουνιών για να μη μπορούν να περάσουν μέσα από το φράχτη
juli, **julesc** *ι.* *ρ.* *μετ.* 1. γρατσουνίζω 2. τραυματίζω επιπόλαια // *ρ.* μέσο. 1. γρατσουνίζομαι 2. τραυματίζομαι επιπόλαια
julire, **juliri** *ουσ.* *θηλ.* 1. το γρατσουνίσμα, το γδάρσιμο 2. το ξεφλούδισμα (φυτά)
julit-ă, **juliti-te** *επιθ.* 1. γρατσουνισμένος-η-ο 2. ξεφλουδισμένος-η-ο (φυτά)
julitură, **julituri** *ουσ.* *θηλ.* 1. η αμυχή, το γρατσουνίσμα, η γρατσουνιά, το επιπόλαιο σχίσιο στο δέρμα 2. το ξεφλούδισμα (φυτά)
jumară, **jumări** *ουσ.* *θηλ.* (πληθ.) τα τσιγαρίδια (τα υπολείμματα από το λιώσιμο του παχίου χοιρινού κρέατος) // (από αυγά) **ouă jumări** τα τηγανητά αυγά
jumătate, **jumătăți** *ουσ.* *θηλ.* 1. το ήμισυ, το μισό, η μισή 2. η μέση // ~ **de măsură** το ημίμετρο (το ατελές μέσο ενέργειας) // ~ a **fragedă** το τρυφερό ήμισυ, η σύζυγος // **pe** ~ **făcut** ημτελής-ής-ές // **cealaltă** ~ το έτερον ήμισυ (ο ένας από τους δύο συζύγους) // **cu** ~ **de gură** με μισό στόμα // **un om și** ~ ένας αξιόλογος άνθρωπος // **la** ~ a **drumului** στη μέση του δρόμου, μεσοδρομής // **la** ~ a **lui februarie** στα μέσα του Φεβρουαρίου // o **duzină și** ~ μία ντουζίνα και μισή // o ~ **de oră** ένα μισάωρο
jumătăți, **jumătățesc** *ρ.* *μετ.* (λαϊκ.) μεσάζω, μοιράζω σε δύο μισά
jumuleală, **jumuleli** *ουσ.* *θηλ.* 1. το μάδημα, το ξεπουπουλίσιμα 2. *μτφ.* το ξεπαράδισμα κάποιου από άλλους, η οικονομική απογύμνωση κάποιου από τους γυνωστούς του
jumuli, **jumulesc** *ρ.* *μετ.* 1. μαδών, ξεπουπουλιάζω 2. *μτφ.* ξεπαράδίζω κάποιον
jumulire, **jumuliri** *ουσ.* *θηλ.* το μάδημα, το ξεπουπουλίσιμα 2. η οικονομική απογύμνωση κάποιου
jumulit *ουσ.* *ουδ.* 1. το μάδημα, το ξεπουπουλίσιμα 2. *μτφ.* η λήψη πραγμάτων ή χρημάτων από αφέλη άνθρωπο για προσωπικό μου κέρδος // **gâscă** (**hună**) **de** ~ χήνα για μάδημα, άνθρωπος αφέλης, ανόητος
jumulit-ă, **jumuliti-te** *επιθ.* 1. μαδημένος-η-ο, ξεπουπουλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* απογυμνωμένος-η-ο οικονομικά, ληστεμένος-η-ο, ξεπαρδιασμένος-η-ο
junc, **junci** *ουσ.* *αρσ.* (λαϊκ.) το δαμάλι (μέχρι 3 χρόνια)
juncan, **juncani** *ουσ.* *αρσ.* το δαμάλι ανάμεσα σε 3 και 4 χρόνια
juncană, **juncane** *ουσ.* *θηλ.* η δαμάλα
juncă, **junci** *ουσ.* *θηλ.* η δαμαλίδα (η μικρή αγελάδα που δεν έχει ακόμα γεννήσει)
june-ă, **juni-e** *ι.* *επιθ.* νεαρός-ή-ό, νέος-νέα-έο, νιός-ια-ιο // ~ **prim** ο ζεν πρεμιέ, ο ερωτευμένος νεαρός ηθοποιός // *ουσ.* *αρσ.* ο νεαρός, ο νεανίας, ο εργένης, ο άγαμος, ο ανύπαντρος, ο μπεκιάρης

junețe, juneți ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η νεότητα, τα νιάτα, η νιότη 2. η νεανική ηλικία
junghere ουσ. ουδ. το χαντζάρι
junghi, junghiuri ουσ. ουδ. ο σφάχτης, η σουβλιά, ο νυγμός, το νύγμα, ο οξύς και συνεχής πόνος στα πλευρά // **a avea ~uri în picior** έχω νυγμούς στο πόδι // **a avea ~uri în spate** έχω σουβλιές στην πλάτη
junglă, jungle ουσ. θηλ. η ζούγκλα
junime, junimi ουσ. θηλ. (αρχ.) η νεολαία, οι νέοι, η νεαρότητα
junimism ουσ. ουδ. 1. η νεανικότητα 2. (πολ.) ο νεανισμός
junimist-ă, junimiști-ste Ι. επίθ. νεανικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. πολ. ο,η οπαδός του νεολαισμού, νεολαιστικός-η-ο
junincă, juninci ουσ. θηλ. η μικρή δαμαλίδα (ανάμεσα σε 1 και 2 χρόνια)
junior-oară, junior-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ο νέος και η νεάνις (αθλητής ή αθλήτρια σε ηλικία μεταξύ 13 και 18 χρόνια) ΙΙ. επίθ. νεαρός-ή-ό, νέος -α-ο ΙΙΙ. ουσ. αρσ. ο νεαρός, ο γιός (του πατέρα του)
juntă, junte ουσ. θηλ. η χούντα // - **militară** η στρατιωτική χούντα
jupan, jupani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ζουπάνος, τίτλος που δινόταν στους μεγάλους βογιάρους το Μεσαίωνα στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες
jupaniță, jupanițe ουσ. θηλ. (ιστ.) η ζουπάνισσα (η σύζυγος του ζουπάνου)
jupă, jupe ουσ. θηλ. η φούστα
jupân, jupâni ουσ. αρσ. 1. ο κύριος, ο αφέντης, το αφεντικό, ο μάστορας 2. ο άρχοντας
jupâneasă, jupânese ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η κυρία, η αφέντισσα, η αφέντρα 2. η αρχόντισσα, η βογιάρισσα 3. η θαλαμηπόλος, καμαριέρα
jupon, jupoane ουσ. ουδ. το εσώφορι, το μεσοφόρι
jupui, jupoi Ι. ρ. μετ. 1. γδέρνω 2. αφαιρώ το δέρμα 3. μτφ. κατεξαντλώ κάποιον οικονομικά ΙΙ. ρ. μέσο γδέρνομαι
jupuială, jupuieli ουσ. θηλ. 1. το γδάρσιμο 2. η γρατσουνιά
jupuire, jupuiiri ουσ. θηλ. η εκδορά, το γδάρσιμο
jupuit-ă, jupuiți-te επίθ. γδαρτός-ή-ό 2. (για δέντρα) ξεφλουδισμένος-η-ο
jupuitor-oare, jupuitori-oare Ι. επίθ. ο γδάρτης, που γδέρνει ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. γδάρτης-ισσα (ο,η)
juputură, juputuri ουσ. θηλ. 1. το γδάρσιμο 2. το γρατσούνισμα
jur, juri ουσ. αρσ. (νομ.) ο ένορκος, ο πολίτης μέλος του ορκωτού δικαστηρίου // **curtea cu juri** το ορκωτό δικαστήριο
jur, jururi Ι. ουσ. ουδ. 1. το γύρω, ο γύρος // **locul îngust al hainei din ~ul gâtului** το κολλάρο // **sînt dîsmănie în ~ul meu** αισθάνομαι εχθρότητα γύρω μου ΙΙ. επιρ. έκφρ. // **de ~împrejur** γύρω-τριγύρω, ολόγυρα // **dîn** - από γύρω, από τριγύρω // **în ~** γύρω, τριγύρω ΙΙΙ. προθ. έκφρ. // **în ~ de 10** γύρω στις 10 // **în ~ul cuîva** γύρω από κάποιον / // **în ~ul orei cinci** περίπου στις πέντε η ώρα // **în ~ul unui loc** γύρω από έναν τόπο
jura, jur Ι. ρ. μετ. ορκίζω, βάζω να ορκιστεί // **a ~ credință** ορκίζω κάποια για πίστη // **a ~ strâmb** ψευδορκώ ΙΙ. ρ. μέσο. ορκίζομαι, δίνω όρκο // **și-au ~t dragoste eternă** ορκίστηκαν αναμεταξύ τους αιώνια αγάπη

jurare, jurări ουσ. θηλ. η ορκοδοσία, η ορκωμοσία, η ορκοληψία, η όρκιση
jurasic-ă, jurasici-ce Ι. ουσ. ουδ. (γεωλ.) η ιουρασική περίοδος (η δεύτερα περίοδος του μεσοζωικού αιώνα) ΙΙ. επίθ. (γεωλ.) ιουρασικός-ή-ό
jurat, jurați ουσ. αρσ. (νομ.) ο ένορκος // **curtea cu jurați** το δικαστήριο των ενόρκων
jurământ, jurăminte ουσ. ουδ. ο όρκος // - **strâmb** ψευδορκία // **a depune** - καταθέτω με όρκο, (η ένορκη κατάθεση) // **a-și călca ~ul** πατώ τον όρκο, επιορκώ // **prestare de** - η ορκωμοσία, η ορκοδοσία
jur-fix ουσ. ουδ. το ζουρ-φιξ, η καθορισμένη εντός της εβδομάδας ημέρα υποδοχής στις αριστοκρατικές οικογένειες
juridic-ă, juridici-ce επίθ. 1. νομικός-ή-ό 2. δικαστικός-ή-ό // **cale** - **ă** η δικαστική οδός // **persoană** - **ă** το νομικό πρόσωπο
juridicește επιρ. 1. νομικός, από νομική άποψη 2. δικαστικός
jurisconsult-ă, jurisconsulti-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η νομικός σύμβουλος 2. ο νομικός, ο νομομαθής
jurisdicție, jurisdicții ουσ. θηλ. η δικαιοδοσία, η εξουσία από το νόμο μέσα σε ορισμένα όρια, η αρμοδιότητα
jurisdicțional-ă, jurisdicționali-le επίθ. (νομ.) δικαιοδοτικός-ή-ό
jurisprudență, jurisprudențe ουσ. θηλ. η νομολογία // **de** - νομολογικός-ή-ό
jurist-ă, juristi-ste ουσ. αρσ. και θηλ. 1. (ο, η) νομικός, (ο, η) νομομαθής 2. (ο, η) νομοδιδάσκαλος-ισσα
jurii ουσ. ουδ. 1. οι ένορκοι 2. η εξεταστική επιτροπή
jurnal, jurnale ουσ. ουδ. 1. η εφημερίδα 2. εμπτρ. το ημερολόγιο (κατάστιχο) 3. το ναυτικό ή στρατιωτικό ημερολόγιο (βιβλίο) 4. το ημερολόγιο της ζωής κάποιου 5. το φιλμ με τα πρόσφατα γεγονότα η ταϊνία επικαίρων // **radio** - η ραδιοεφημερίδα // **de călătorie** το οδοιπορικό, το ημερολόγιο ταξιδιού // **de bord** το ημερολόγιο καταστρώματος // **de modă** το ημερολόγιο μόδας // **tele-** η τηλεεφημερίδα
jurnalist-ă, jurnalisti-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. δημοσιογράφος (ο,η) 2. ο εφημεριδοπώλης
jurnalistic-ă, jurnalistici-ce επίθ. δημοσιογραφικός-ή-ό
jurnalistic-ă ουσ. θηλ. 1. η δημοσιογραφία 2. το επάγγελμα του δημοσιογράφου
jurubiță, jurubițe ουσ. θηλ. η τουλούπα, η μικρή τολύπη, το κουβαράκι από νήμα
just-ă, justi-ste επίθ. σωστός-ή-ό, δίκαιος-η-ο, ορθός-ή-ό, ευθύς-εία-ύ
justețe ουσ. θηλ. η ευθύτητα, η ορθότητα, το ορθό, το σωστό, η ακρίβεια
justifica, justifice Ι. ρ. μετ. δικαιολογώ 2. αποδεικνύω τη νόμιμη χρησιμοποίηση κάποιου χρηματικού ποσού ή κάποιων υλικών 3. νομιμοποιώ μια κατάσταση ή τη θέση κάποιου 4. αποδεικνύω την αθωότητα ΙΙ. ρ. μέσο. 1. δικαιολογούμαι 2. απολογούμαι, υπερασπίζομαι τον εαυτό μου, αποκρούω κατηγορία // **se justifica** δικαιολογείται
justificabil-ă, justificabili-e επίθ. δικαιολογητικός-ή-ό
justificare, justificări ουσ. θηλ. 1. η δικαιολόγηση, η δικαιολογία 2. η υπεράσπιση κάποιου, η απολογία

3. η απόδειξη του δικαίου κάποιου 4. η νομιμοποίηση μίας κατάστασης // **act de** ~ το δικαιολογητικό έγγραφο // **de** ~ δικαιολογητικός-ή-ό
justificat-ă, justificati-te επίθ. δικαιολογημένος-η-ο
justificativ-ă, justificativ-e επίθ. δικαιολογητικός-ή-ό // **acte** -e τα δικαιολογητικά (τα χρήσιμα έγγραφα για δικαιολόγηση)
justifiabil-ă, justifiabili-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο διάδικος, ο αντίδικος
justifiar-ă, justifiari-e επίθ. 1. απονέμων-ουσα-ον δικαιοσύνη 2. επιθυμών-ούσα-ούν δικαιοσύνη
justiție ουσ. θηλ. 1. η δικαιοσύνη 2. το σύνολο των δικαστικών προσώπων για το δικαστικό σώμα, την εφαρμογή της δικαιοσύνης // **a chema în fața** -i καλώ ενώπιον του δικαστηρίου, εγκαλώ, ενάγω, μηνύω κάποιον // **în fața** -i ενώπιον της δικαιοσύνης // **ministerul** -i το Υπουργείο Δικαιοσύνης // **palatul** -i το δικαστικό μέγαρο

juvăt, juvețe ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η θηλειά, ο βρόχος 2. το λάσσο, το σκοινί με θηλειά στη μια του άκρη
juvenil-ă, juvenili-e επίθ. νεανικός-ή-ό
juxtalinăar-ă, juxtalinăari-e επίθ. ευθύγραμμος-η-ο, ορθόστοιχος-η-ο // **traducere** -ă η ορθόστοιχη μετάφραση, η κατά λέξιν μετάφραση
juxtapune, juxtapun I. ρ. μετ. παραθέτω, παραβάλλω, παραλληλίζω, συγκρίνω κάτι με κάτι άλλο II. ρ. μέσο. παρατίθεται, παραβάλλομαι, παρατάσσομαι
juxtapunere, juxtapuneri ουσ. θηλ. η παράθεση, η τοποθέτηση πραγμάτων κοντά το ένα στο άλλο
juxtapus-ă, juxtapuși-se επίθ. παρατεθειμένος-η-ο, παραπλήσιος-ια-ιο, διπλανός-ή-ό
juxtă, juxte ουσ. θηλ. η ορθόστοιχη μετάφραση των λατινικών και αρχαίων ελληνικών κειμένων η μετάφραση κατά σωστό τρόπο των αρχαίων κειμένων ή κατά λέξιν

K k

K k ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **k**, το δέκατο τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει όπως και το σύμφωνο [κ] και χρησιμοποιείται αποκλεκτικά σε δάνειες λέξεις.

kaizer, kaizeri ουσ. αρσ. ο Κάιζερ, ο αυτοκράτορας της Γερμανίας

kaizer ουσ. ουδ. «το κάιζερ», ονομασία κρέατος γουρουνιού από το στήθος βραστό και καπνιστό

kaki επίθ. αμετάβλ. το χρώμα χακί // **s-a îmbrăcat în** ~ ντύθηκε στο χακί

kaliu ουσ. ουδ. (χημ.) το κάλιο, η ποτάσα

kantian-ă, kantieni-e Ι. επίθ. καντιανός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. ο καντιανιστής, ο φιλόσοφος οπαδός του Κάντ

kantianism ουσ. αρσ. (φιλοσ.) ο καντιανισμός, το φιλοσοφικό σύστημα του Κάντ

kazah-ă, kazahi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Καζάχος-α (ο,η) (το Καζακστάν ανάμεσα στην Κασπία Θάλασσα και την Κίνα) ΙΙ. επίθ. καζάχικος-η-ο

kenyan-ă, kenyenie Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Κενυάτης-ισσα (ο,η), κάτοικος της Κένυας ΙΙ. επίθ. κενυάτικος-η-ο

keramit ουσ. ουδ. ο κεραμίτης (ο αμμόλιθος για πλάκες πεζοδρομίων, αυλών, κ.λ.π.)

keta ουσ. ουδ. το ψάρι κέτα, που δίνει το κόκκινο χαβιάρι

khmer-ă, khmeri-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Χμέρ (ο,η), κάτοικος της Καμπότζης ΙΙ. επίθ. χμερικός-η-ο

kilocalorie, kilocalorii ουσ. θηλ. η χιλιοθερμίδα (για μέτρηση θερμικής ενέργειας)

kilogram, kilograme ουσ. ουδ. το χιλιόγραμμα, το κιλό // **-forță** η χιλιογραμμο-δύναμη, η δύναμη ενός χιλιογράμμου βάρους, το κιλοντόνι

kilogrammetru, kilogrammetri ουσ. αρσ. το χιλιογραμμόμετρο

kilohertz, kilohertzi ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) ο χυλόκυκλος (χίλια έρτζ) για τη συχνότητα στα ηλεκτρομαγνητικά κύματα

kilolitr, kilolitri ουσ. αρσ. το χιλιόλιτρο (χίλια λίτρα)

kilometra, kilometrez ρ. μετ. χιλιόμετρο, χιλιομετρώ

kilometraj, kilometraje ουσ. ουδ. 1. ο χιλιομετροδείκτης (στα οχήματα) 2. η χιλιομέτρηση

kilometric-ă, kilometrici-ce επίθ. 1. χιλιομετρικός-ή-ό 2. μτφ. πολύ μακρύς-ιά-ύ, με μεγάλο μήκος, ατέρμων-ων-ον ή ατέρμονας-η-ο // **bornă -ă** ο χιλιομετροδείκτης

kilometru, kilometri ουσ. ουδ. το χιλιόμετρο // **-pătrat** το τετραγωνικό χιλιόμετρο

kilovolt, kilovolți ουσ. αρσ. το χιλιοβόλτ (τα χίλια βολτ)

kilovoltamper, kilovolțiamperei ουσ. αρσ. το χιλιοβολταμπέρ (είναι ίσον με χίλια βολταμπέρ)

kilowatt, kilowați ουσ. αρσ. το κιλοβάτ

kilowat-oră, kilowați-ore ουσ. αρσ. η κιλοβατώρα

kilt ουσ. αρσ. η φουστανέλα των Σκώτων, το κιλτ

kinescop, kinescoape ουσ. ουδ. το σινεμασκόπ (για αναπαραγωγή εικόνων στην τηλεόραση)

krypton ουσ. ουδ. (χημ.) το κρυπτόν (ευγενές αέριο)

kronprinz ουσ. αρσ. ο διάδοχος (στη γερμανική ή αυστριακή αυλή)

kurd-ă, kurzi-de Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Κούρδος-η (ο, η), κάτοικος του Κουρδιστάν ΙΙ. επίθ. κουρδικός-ή-ό // **limba -ă** η κουρδική γλώσσα

L, l

L ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα L, το δέκατο πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [λ].

la I. *πρόθ.* 1. σε και με έκθλιψη σ' 2. στου, στον, στην, στην, στο, στον, στους, στις, στα 3. περί, περίπου // ~ **anul** του χρόνου // ~ **mijlocul lui aprilie** περί τα μέσα του Απριλίου // ~ **prânz** κατά το μεσημέρι // ~ **schimb** με ανταλλαγή // ~ **uși și ferestre** στις πόρτες και στα παράθυρα // ~ **zi** της ημέρας (με ενημέρωση σε ό, τι συμβαίνει κάθε μέρα) // **a împărți ~ trei** διαιρώ δια τρία // **am dat cărți ~ doi copii** έδωσα βιβλία σε δύο παιδιά // **apa i-a ajuns ~ umeri** το νερό του έφτασε στους ώμους // **astept până ~ vară** περιμένω μέχρι το καλοκαίρι // **coboară de ~ munte** κατεβαίνει από το βουνό // **cu privire ~ ...** σχετικά με ... // σε σύνθετες προθέσεις όπως: **de la, pe la, până la** από το, την, το, κατά το, ως το, μέχρι το, έως // **de ~ Marea Nordului până ~ Dunăre** από τη Βόρεια Θάλασσα ως το Δούναβη // **de ~ unul, de ~ altul** από το ένα, από το άλλο // **de ~ unul ~ altul** από το ένα στο άλλο // **dobândă este de cinci ~ sută** ο τόκος είναι πέντε τοις εκατό // **este ~ biserică** είναι στην εκκλησιά // **este rău ~ suflet** είναι κακός στη ψυχή, είναι κακόψυχος // **fiecare ~ rândul său** ο καθένας με τη σειρά του // **il conduce până ~ usă** τον προπέμπει μέχρι την πόρτα // **locuiește acolo pe ~ piață** μένει εκεί κατά την πλατεία // **mă gândesc ~ ei** σκέφτομαι γι' αυτούς // **mă întorc de ~ mama** γυρίζω από τη μητέρα μου // **mătesea se vinde ~ metru** το μετάξι (ύφασμα) πουλιέται με το μέτρο // **mă voi duce ~ fratele meu** θα πάω στου αδερφού μου // **mâneca de ~ cămașă** το μανίκι από το πουκάμισο // **muncesc ~ stăpân** δουλεύουν στον αφέντη // **nu mai știe ce avea ~ casa lui** δεν ήξερε άλλο τειχί στο σπίτι του // **până ~ fund** ως τον πάτο // **pe ~ ora cinci** κατά τις πέντε η ώρα // **sunt ~ ordinele dumneavoastră** είμαι στους ορισμούς σας // **vino ~ mine!** έλα σε μένα! // **επιφ. έκφρ. ~ ce ?** με ποιό σκοπό; // ~ **mulți ani !** χρόνια πολλά ! // **de ~ o vreme încoace** εδώ και κάμποσο καιρό // **επιθ. έκφρ. de la sine** από μόνο του // **se înțelege de ~ sine** είναι αυτονόητο

la ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.) το λα (ο έκτος φθόγγος της μουσικής κλίμακας)

labă, labe ουσ. θηλ. 1. το πόδι ζώου ή πουλιού, το ποδαράκι από το κότσι μέχρι τα δάχτυλα, το πέλμα, η πατούσα 2. *μτφ.* (οικ. και χλευασ.) το χέρι // **a pune laba** βάζω χέρι, αρπάζω κάτι

labial-ă, labiali-e I. *επιθ.* χειλικός-ή-ό // **mușchi ~ o** χειλικός μυς // **consoane ~ e** τα χειλικά σύμφωνα (b, f, m, p, v) // **επιθ. χειλικός** II. ουσ. θηλ. πληθ. (γραμμ.) τα χειλέφωνα III. *επίρ.* χειλικός

labializa, labializez I. *ρ. μετ.* προφέρω φθόγγο με τα χείλη II. *ρ. μέσο.* προφέρεται με τα χείλια (φθόγγος)

labiat-ă, labiați-te *επιθ.* (βοτ.) χειλωτός-η-ο

labil-ă, labili-e *επιθ.* ασταθής-ής-ές

labilitate ουσ. θηλ. η αστάθεια (ό, τι μεταβάλλεται εύκολα)

labiovelar-ă, labiovelari-e *επιθ.* ουρανικοχειλικός-ή-ό **labirint, labirinturi** ουσ. ουδ. 1. ο λαβύρινθος 2. *μτφ.* το αδιέξοδο, η περιπλοκή, το δύσκολο ζήτημα // **prin ~ labor** **laburiose** οι κοπιαστικές έρευνες το λαβύρινθο των ανθρώπινων πραγμάτων

laborant-ă, laboranți-te ουσ. αρσ. και θηλ. προπαροσκευαστής-άστρια (ο, η) σε εργαστήριο **laborator, laboratoare** ουσ. ουδ. το εργαστήριο // ~ **de chimie** το χημείο, το εργαστήριο χημικού

laborios-oasă, laborioși-oase *επιθ.* 1. εργατικός-ή-ό, επίπονος-η-ο 2. κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό // **cercetări ~ labor** **laburiose** οι κοπιαστικές έρευνες **laburist-ă, laburiști-ste** I. *επιθ.* (πολ.) εργατικός-ή-ό // **partid ~** το εργατικό κόμμα (στην Αγγλία και Αυστραλία) // ουσ. αρσ. και θηλ. ο Εργατικός, η Εργατική (τα μέλη του Εργατικού κόμματος)

lac, lacuri ουσ. ουδ. η λίμνη // ~ **de acumulare** η λίμνη συσσωρεύσεως // **adâncimea ~ ului** το βάθος της λίμνης // **a sări din ~ în puț** το να πηδάει από τη λίμνη στο πηγάδι (δηλ να πάει χειρότερα)

lac, lacuri ουσ. ουδ. 1. το βερνίκι, το λούστρο 2. το λουστρίνι // ~ **de unghii** το βερνίκι για νύχια // **pantofi de ~** τα παπούτσια από λουστρίνι (τα λουστρίνια)

lacăt, lacăte ουσ. ουδ. η κλειδαριά, η κλειδωνιά, το λουκέτο // **έκφρ. a avea (a-și pune) ~ la gură** το να έχει κάποιος κλειδαριά στο στόμα (δένω τη γλώσσα μου)

lacherdă, lacherde ουσ. θηλ. (ιχθ.) η λακέρδα το ψάρι παλαμίδα διατηρημένο μέσα σε άρμη

lacheu, lachei ουσ. ουδ. 1. ο υπηρέτης με στολή, ο λακέρς 2. *μτφ.* άνθρωπος χαμερπής, δουλοπρεπής

lacom-ă, lacomi-e I. *επιθ.* 1. λαίμαργος-η-ο, άπληστος-η-ο 2. *μτφ.* αχόρταγος-η-ο // **επίρ.** 1. λαίμαργα, άπληστοι 2. *μτφ.* αχόρταγα

laconic-ă, laconici-ce I. *επιθ.* λακωνικός-ή-ό, ολιγόλογος-η-ο // **επίρ.** 1. λακωνικά, με λίγα λόγια 2. σύντομα // **a se exprima ~** λακωνίζω, εκφράζομαι με λίγες λέξεις

laconism ουσ. ουδ. ο λακωνισμός, η λακωνικότητα **lacrimă-ă, lacrimali-e** *επιθ.* (ανατ.) δακρυϊκός-ή-ό // **glandă ~ă o** δακρυϊκός αδένας

lacrimă, lacrimi ουσ. θηλ. 1. το δάκρυ 2. στον πληθ. το κλάμα // **a izbucni în lacrimi** ξεσπώ σε δάκρυα, γεμίζω δάκρυα τα μάτια // **a râde cu lacrimi** γελώ με δάκρυα // **a vărsa lacrimi** χύνω δάκρυα // **cu lacrimi de sânge** με ματωμένα δάκρυα (με μεγάλo πόνο) // **lacrimi de crocodil** τα κροκοδείλια / υποκριτικά δάκρυα // **până la lacrimi** μέχρι δακρύων // **udat de lacrimi** ποτισμένος (βρεγμένος) με δάκρυα (δακρύβρεχτος-η-ο)

lacrimogen-ă, lacrimogeni-e *επιθ.* δακρυγόνος-ος-ο (αέρια, αδένας) // **film ~** το δακρύβρεκτο κινηματογραφικό έργο

lacryma-christi ουσ. ουδ. το κρασί το ονομαζόμενο «Λάκριμα-Χρίστι» και το αμπέλι που παράγει αυτό το κρασί στους πρόποδες του Βεζούβιου

lactamă ουσ. θηλ. (χημ.) η λακτάμη, οργανική ένωση που έχει κατασκευαστεί συνθετικά, αποτελεί πρώτη ύλη για την κατασκευή ορισμένων συνθετικών ινών

lactat, lactați ουσ. αρσ. (χημ.) το άλας του γαλακτικού οξέος

lactat-ă, lactați-te επίθ. γαλακτερός-ή-ό // **produse** -ε τα γαλακτερά

lactație ουσ. θηλ. 1. η γαλακτοποίηση, ο γαλακτισμός 2. ο θηλασμός, το βύζαγμα, η γαλουχία, η γαλούχηση

lactază ουσ. θηλ. (βιολ.) το ένζυμο που μετατρέπει τη λακτόζη σε γλυκόζη και γαλακτόζη

lactee επίθ. (αστρ.) *calea* ~ ο γαλαξίας

lactic, lactici επίθ. (χημ.) *acid* ~ το γαλακτικό οξύ

lactoferment, lactofermenți ουσ. αρσ. η γαλακτοζύμη, η μαγιά γάλατος

lactoflavină ουσ. θηλ. η επιστημονική ονομασία της βιταμίνης B2 που βρίσκεται στο γάλα

lactometru, lactometre ουσ. ουδ. το γαλακτόμετρο

lactovegetarian-ă, lactovegetarieni-e επίθ. γαλακτοφυτοφάγος-α-ο // **restaurant** ~ το ρεστοράν για φυτοφάγους/ βετζετέριαν

lactoză ουσ. θηλ. (χημ.) η λακτόζη, το γαλακτοσάκχαρο

lacunar-ă, lacunari-e επίθ. κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό, άδειος-α-ο, ελλειμματικός-ή-ό

lacună, lacune ουσ. θηλ. 1. το κενό, το χάσμα 2. μτρ. η έλλειψη, η στέρηση, η διακοπή

lacustru-ă, lacustri-e επίθ. λιμναίος-α-ο, λιμνόβιος-α-ο // **locuință** -ă η λιμναία κατοικία

ladă, lăzi ουσ. θηλ. το κιβώτιο, η κάσα, το κασόνι, η κασέλα, το μπαούλο, το σεντούκι // ~ **de gunoi** το κιβώτιο για σκουπίδια (για κοπριά)

ladin-ă, ladini-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρετορωμαίος-αία (ο,η), Λαντίνος-α (ο,η) II. επίθ. Λαντίνος-ια-ιο (σε σχέση με τους Λαντίνους της Ελβετίας)

lady ουσ. θηλ. η λέδη (η γυναίκα λόρδου)

lagăr, lagăre ουσ. ουδ. 1. το στρατόπεδο, ο τόπος εγκατάστασης οργανωμένου πλήθους σε τύπο στρατού 2. τεχ. το έδρανο, το κοζινέτο, το εξάρτημα μηχανής πάνω στο οποίο στηρίζεται ένας άξονας, ένας μοχλός, κ.λ.π // ~ **de concentrare** το στρατόπεδο συγκέντρωσης // ~ **de prizonieri** το στρατόπεδο αιχμαλώτων

lagunar-ă, lagunari-e επίθ. λιμνοθαλάσσιος-α-ο

lagună, lagune ουσ. θηλ. η λιμνοθάλασσα

lai, laie, lai επίθ. (λαϊκ.) μαύρος-η-ο // **ba e laie, ba-i bălaie** αοριστία, αοριστολογία // **că e laie, că-i bălaie** μα είναι μαύρη, μα είναι ξανθή // **nici laie, nici bălaie**, ούτε έτσι, ούτε αλλιώς, δηλ. ούτε το ένα, ούτε το άλλο // **ori laie, ori bălaie!** ή το ένα ή το άλλο, διάλεξε!

laibăr, laibăre ουσ. ουδ. είδος μάλλινου επενδύτη χωρίς μανίκα που φορούν οι χωρικοί

laic-ă, laici-ce επίθ. λαϊκός-ή-ό, κοσμικός-ή-ό, εγκόσμιος-α-ο

laiciza, laicizez ρ. μετ. λαϊκεύω, εκλαϊκεύω, κάνω κάτι απλό και προσίτο στο λαό

laicizare, laicizări ουσ. θηλ. η λαϊκευση, η εκλαϊκευση

laie ουσ. θηλ. 1. ομάδα νομαδικών τσιγγάνων 2. το μπουλούκα, ο συρρετός, ο όχλος

laitmotiv, laitmotiv ουσ. ουδ. (μουσ.) το λάϊτ μοτίβ, το μουσικό μοτίβο, το μουσικό θέμα που επαναλαμβάνεται στη σύνθεση

lalea, leale ουσ. θηλ. (βοτ.) η τουλίπη, η τουλίπα, ο λάλες

lama ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Λάμα, ο βουδιστής ιερέας στο Θιβέτ και τη Μογγολία // **Dalai-Lama** ο Δαλάι Λάμα

lamarckism ουσ. ουδ. (βιολ.) ο λαμαρκισμός

lamaserie, lamaserii ουσ. θηλ. η Λαμασερία (το μοναστήρι του Λάμα στο Θιβέτ)

lamă, lame ουσ. θηλ. το λάμα, η προβατοκάμηλος (στο οροπέδιο της Νότιας Αμερικής)

lamă, lame ουσ. θηλ. (ζωολ.) 1. το ξυραφάκι 2. η λάμα, το μικρό και λεπτό μεταλλικό έλασμα 3. η ξυριστική λεπίδα, το λεπίδι, το ίδιο το κοφτερό όργανο 4. η αντικειμενοφόρος πλάξ

lamă, lame ουσ. θηλ. 1. η λεπτή λεπίδα από μέταλλο ή πλαστικό υλικό σε διάφορες συσκευές 2. το ξυραφάκι, η ξυριστική λεπίδα 3. το μεταλλικό και κοφτερό έλασμα ενός εργαλείου 4. η αντικειμενοφόρος πλάξ

lambă, lambe ουσ. θηλ. η αλυσίδα που δένει το καμάρι (το μακρύ ξύλο) της αμάξης με τις άκρες του άξονα

lambriu, lambriuri ουσ. ουδ. το φάνωμα 2. η επιμαρμάρωση τοίχου για προφύλαξη ή για διακόσμηση

lamelar-ă, lamelari-e επίθ. με μορφή λεπίδας, ελασματοειδής-ής-ές

lamelă, lamelați-te επίθ. λεπιδωτός-ή-ό

lamelă, lamele ουσ. θηλ. η μικρή λεπίδα, το μικρό λεπίδι, το ελασμάτιο

lamelibranhiat-ă, lamelibranhiati-te I. επίθ. (ζωολ.) ελασματοβράγχιος-α-ο. II. ουσ. θηλ. (ζωολ.) τα ελασματοβράγχια (η τάξη μαλακίων με σώμα πλάτυ και με τα βράγχια σε μορφή λεπίδας)

lameliform-ă, lameliformi-e επίθ. λεπιδόμορφος

lamenta, lamentez ρ. μέσο. οδύρομαι, κλαίω, θρηνώ, θρηνηλογώ

lamentabil-ă, lamentabili-e I. επίθ. αξιοθρήνητος-η-ο, αξιολύπητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, αθλιός-α-ο, γοερός-ή-ό // **putare** -ă το ελεεινό φέρεσμο, η άθλια συμπεριφορά. II. επιρ. αξιοθρήνητα, οικτρώς, ελεεινά, άθλια, γοερά

lamentare, lamentări ουσ. θηλ. η κλασούρα, το κλάψιμο, ο οδυρμός, ο θρήνος

lamentatie, lamentații ουσ. θηλ. ιδ. lamentare

lamina, laminez ρ. μετ. ελασματοποιώ

laminaj ουσ. ουδ. η ελασματοποίηση, η έλασις

laminar-ă, laminari-e επίθ. φοιιδωτός-ή-ό // **curgere** -ă η ροή ενός υγρού σε παράλληλα στρώματα

laminare, laminări ουσ. θηλ. η ελασματοποίηση, η έλασις

laminat ουσ. ουδ. ιδ. laminaj

laminat-ă, laminați-te I. επίθ. ελασματοποιημένος-η-ο II. ουσ. ουδ. το έλασμα, η λαμαρίνα, το σιδερένιο έλασμα (προϊόν)

laminator-oare, laminatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο,η ελασματοποιός, ο,η ελασματοουργός (εργάτης-τρια στην ελασματοποίηση)

laminor, laminoare ουσ. ουδ. (τεχ.) το ελασματοურγείο, η μηχανή για ελασματοποίηση

laminorist-ă, laminoristi-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.) ο,η ελασματοουργός

lampadar, lampadare ουσ. ουδ. το πολύφωτο, η λάμπα με πολλά φώτα, ο πολυέλαιος
lampagiu, lampagii ουσ. αρσ. ο φαναρτζής
lampant επίθ. // **petrol** ~ το πετρέλαιο για φωτισμό, το γκάζι για κίνηση μηχανών, κ.λ.π
lampas, lampasuri ουσ. ουδ. η φαρδιά ταινία από ύφασμα, το σιρίτι που ράβεται κατά μήκος του παντελονιού σε ορισμένες στολές
lampă, lâmpi ουσ. θηλ. 1. η λάμπα, ο λαμπτήρας 2. ο φανός // ~ **de miner** η λυχνία εργάτη ορυχείου // ~ **de radio** η λυχνία ραδιοφώνου // ~ **de sudat / de lipit** η λάμπα για συγκόλληση / κόλληση
lampion, lampionoane ουσ. ουδ. 1. ο λυχνίσκος, το φαναράκι, το χάρτινο φανάρι 2. ο βενετσιάνικος φανός
lampist, lampiști ουσ. αρσ. ο λαμπίστας, ο εργάτης που διατηρεί και διανέμει τις λυχνίες σ' ένα ορυχείο
lamură ουσ. θηλ. ο αθέρας, το πιο διαλεχτό μέρος κάθε πράγματος
lan, lanuri ουσ. ουδ. ο κάμπος με καλλιεργημένη βλάστηση, τα σπαρτά, τα στάχυα, τα σιτηρά
lanametri, lanametri ουσ. αρσ. (τεχ.) το εριόμετρο, η συσκευή μέτρησης λεπτότητας των υφαντικών ινών, των νημάτων, των κλωστών
lance, lănci ουσ. θηλ. η λόγχη, το δόρυ, το κοντάρι, το ακόντιο // **vârf de ~** η κορυφή λόγχης
lanceolat-ă, lanceolați-te επίθ. (βοτ.) λογχόφυλλος -η-ο (τα φύλλα σε σχήμα κορυφής λόγχης)
land, landuri ουσ. ουδ. το ομοσπονδιακό κρατίδιο, αυτόνομο κρατίδιο στα όρια του γερμανικού κράτους
landă, lande ουσ. θηλ. η λάνδα, το χερσοτόπι στο γιάλο του Ατλαντικού Ωκεανού στη Γαλλία (μεγάλη έκταση χέρσα)
landou, landouri ουσ. ουδ. το λαντώ (αμάξι)
languros-oasă, languroși-oase επίθ. (χλευασ.), περιπαθής-ής-ές, αισθηματικός-ής-ές, νωχελής-ής-ές
langustă, languste ουσ. θηλ. η γαρίδα, η καραβίδα
lanital ουσ. ουδ. (τεχ.) η συνθετική ίνα κατασκευασμένη από καζεΐνη
lanolină, lanoline ουσ. θηλ. η λανολίνη
lansa, lansze I. ρ. μετ. 1. λανσάρω 2. ρίχνω, εκσφενδονίζω, εκτοξεύω, εξακοντίζω 3. εκδίδω 4. ναυτ. καθελκύω // a ~ o **rachetă** εκτοξεύω πύραυλο // a ~ un **mandat de arestare** εκδίδω ένταλμα συλλήψεως // a ~ un **satelit artificial** εκτοξεύω τεχνητό δορυφόρο II. ρ. μέσο. 1. λανσάρομαι 2. ρίχνομαι, ορμώ προς μια διευθύνση
lansare, lansări ουσ. θηλ. 1. το λανσάρισμα 2. η εκσφενδόνιση, η εκτόξευση, ο εξακοντισμός 3. ναυτ. η καθέλκυση πλοίου 4. η έκδοση // ~ a **unei nave spațiale** η εκτόξευση διαστημόπλοιου
lansat-ă, lansati-te επίθ. 1. λανσαρισμένος-η-ο 2. εκτοξευμένος-η-ο, εξακοντισμένος-η-ο 3. εκδομένος-η-ο 4. που έχει τεθεί σε κυκλοφορία 5. διαδομένος-η-ο
lanternă, lanterne ουσ. θηλ. ο φανός, το φανάρι // ~ **de buzunar** ο φανός της τσέπης, το κλεφτοφανάρο // ~ **magică** ο μαγικός φανός // ~ **venețiană** ο βενετσιάνικος φανός
lanteron, lanternouri ουσ. ουδ. ο φεγγίτης της στέγης με πολλά παράθυρα για να μπαίνει μέσα το φως και για να γίνει ο εξαερισμός σε κλειστό χώρο (αίθουσα εργοστασίου, κ.λ.π.)

lanț, lanțuri ουσ. ουδ. 1. η αλυσίδα, η αλυσίς 2. (χημ.) η καθένα // ~ **de muniți** η οροσειρά, η άλυσίς ορέων // **πληθ. μτφ. lanțuri** τα δεσμά // a se **ține** ~ κρατιέται αλυσίδα, διαδέχεται συνέχεια, διαδοχική σειρά // **câinele a rupt -ul** το σκυλί έσπασε την αλυσίδα // **ea poartă un ~ de aur la gât** αυτή φοράει μια αλυσίδα από χρυσάφι στο λαιμό // **reactie în** ~ η αλυσιδωτή αντίδραση // **un ~ de lacuri** μια σειρά από λίμνες // **verigă de ~** ο κρίκος αλύσου
lanțetă, lanțete ουσ. θηλ. (ιατρ.) το νυστέρι, χειρουργικό εργαλείο
lanțug, lanțuguri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η μικρή αλυσίδα
laolaltă επίθ. μαζι, σε ομάδα, ομάδι, συλλληθδην
laotian-ă, laotieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λαοτινός -ή (ο,η) (κάτοικος του Λάος, κράτος της Ινδοκίνας) II. επίθ. λαοτινός-ή-ό
lapida, lapidez ρ. μετ. 1. λιθοβολώ, πετροβολώ 2. εξακοντίζω λίκτους εναντίον κάποιου
lapidar-ă, lapidarie επίθ. 1. σκαμμένος σε πέτρα 2. σύντομος-η-ο, λακωνικός-ή-ό
lapon-ă, laponi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λάπωνας (ο,η) (οι κάτοικοι της Λαπωνίας) II. επίθ. λαπωνικός-ή-ό
lapoviță ουσ. θηλ. το χιονόβροχο, το χιονόνερο // ~ **și ninsoare** το χιονόβροχο και το χιόνισμα
lapsus, lapsusuri ουσ. ουδ. 1. η αμνησία 2. η αβλεψία, η απροσεξία, η παράλειψη, το λάθος από έλλειψη προσοχής // a **avea un ~** παθαίνω αμνησία
lapte, lăpturi I. ουσ. ουδ. το γάλα // ~ **acru** το ξινό γάλα // ~ **covăsit** το πηχτό γάλα (που έχει πήξει) // ~ **concentrat** το συμπυκνωμένο γάλα // ~ **crud** το ωμό γάλα (άβραστο) // ~ **de pasăre** του πουλιού το γάλα // ~ **de vacă** το γελαντίνο γάλα // ~ **de var** το ασβεστόγαλα, το ασβεστόνερο // ~ **praf** το γάλα σκόνη // **ca musca în** ~ σαν τη μύγα μέσα στο γάλα // **έκφρ. a fi în** ~ έχει γαλακτώδη χυμό, η γαλακτώδης κατάσταση των σιτηρών προτού ωριμάσουν, το γαλάκτωμα // **calea -lui** ο γαλαξίας II. επίθ. **έκφρ. de ~** γαλατερός-ή-ό, γαλατερός-ή-ό // **produsele de ~, lăpturile** τα γαλατερά // **purcel de ~** το βουζανιάρικο γουρούνι, το γουρουνάκι
lăpti ουσ. αρσ. πληθ. τα γενετήσια προϊόντα των αρσενικών ψαριών με γαλακτώδη πηχτή όψη
larg-ă, largi-ge, larguri I. επίθ. 1. πλατύς-ιά-ύ, φαρδύς-ιά-ύ, ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, ευρύχωρος-η-ο 2. μτφ. ανοιχτοχέρης, κουβαρντάς, γαλαντόμος // **cu vederi largi** με πλατιές απόψεις // **în lumea -ă** στον ευρύ κόσμο // **în sens** ~ με ευρεία έννοια // **mână -ă** η απλοχεριά // **o fustă -ă** μια φαρδιά φούστα // **o stradă -ă** μια πλατιά οδός // **pe scară -ă** σε ευρεία κλίμακα // **publicul ~** το πλατύ κοινό // **spațiu** ~ ο ευρύς χώρος, η ευρυχωρία, η απλοχεριά, η απλωσιά, η αυλοτοπία, η άπλα II. **επιρ. έκφρ. în** ~ στ' ανοιχτά (της θάλασσας, μακριά) // **pe** ~ εκτενώς, λεπτομερώς (μελέτη, ομιλία, αφήγηση) III. ουσ. ουδ. 1. ο ευρύς χώρος, η ευρυχωρία 2. η άνεση 3. μτφ. η καλή διάθεση // a **nu se simți în -ul său** δεν είμαι στο στοιχείο μου, δεν βρίσκω την άνεσή μου, είμαι σε δύσκολη κατάσταση // a **se simți în -ul său** αισθάνομαι στην άνεσή μου (χωρίς στενοχώρια) // **vaporul a**

- plecat în** ~ το πλοίο έφυγε στ'ανοιχτά (της θάλασσας)
- larghețe** ουσ. θηλ. 1. η απλοχεριά 2. η ευρύτητα 3. η γενναιοδωρία
- largo** επίθ. (μουσ.) ευρέως, μουσικός όρος, ο τρόπος εκτέλεσης μουσικού κομματιού πολύ αργά
- lari** ουσ. αρσ. πληθ. (μυθ.) οι Λάρητες (Θεότητες των Ρωμαίων, προστάτριες των γεωργών, της οικογενειακής εστίας και των οδοιπόρων)
- laringal-ă, laringali-e** επίθ. λαρυγγόφωνος-η-ο
- laringe, laringe** ουσ. ουδ. (ανατ.) ο λάρυγγας, το λάρυγγι
- laringian-ă, laringieni-e** επίθ. λαρυγγικός-ή-ό
- laringită, laringite** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η λαρυγγίτιδα
- laringofon, laringofone** ουσ. ουδ. το λαρυγγόφωνο (συσκευή που αντिकाθιστά το μικρόφωνο)
- laringolog-ă, laringologi-ge** ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) ο, η λαρυγγολόγος
- laringologie** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η λαρυγγολογία
- laringoscop, laringoscoape** ουσ. ουδ. το λαρυγγοσκόπιο
- laringoscopie, laringoscopii** ουσ. θηλ. η λαρυγγοσκόπηση
- larmă, larme** ουσ. θηλ. 1. ο θόρυβος, η βοή, η βουή, η κοσμοβοή, ο πάταγος, ο σματάς 2. μτφ. η ταραχή
- larvar-ă, larvari-e** επίθ. 1. σκληνκοειδής-ής-ές (με την κάμπια) 2. μτφ. έμφυτος-η-ο, κρυμμένος-η-ο
- larvă, larve** ουσ. θηλ. η κάμπια του εντόμου, η νύμφη
- lasciv-ă, lascivi-e** επίθ. λάγνος-α-ο, φιλήδονος-η-ο, ασελγής-ής-ές
- lascivitate** ουσ. θηλ. η λαγνεία, η φιληδονία, η ασελγεία
- laser, lasere** ουσ. ουδ. (φισ.) το λέιζερ
- lasou, lasouri** ουσ. ουδ. το λάσσο, το σκoinί με θηλιά
- lastex, lastexuri** ουσ. ουδ. η λαστικήνια ταινία // **portartier** ~ η λαστικήνια καλτσoδέτα
- laș-ă, lașie** I. επίθ. 1. ανάνδρος-η-ο, μικρόψυχος-η-ο 2. δειλός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. δειλός-ή (ο,η) 2. φοβητσίαρής-α (ο,η)
- lașitate, lașițăți** ουσ. θηλ. 1. η ανανδρία 2. η δειλία, ο φόβος
- lat-ă, lați-te, laturi** I. επίθ. 1. πλατύς-ιά-ύ, φαρδύς-ιά-ύ // επίθ. έκφρ. ~ **în spate** πλατύς στη ράχη // **a fi -ă de tot** το να είναι σοβαρή η κατάσταση // **a o face -ă** κάνω κάτι πλατύ, διασκεδάζω, γλεντοκοπώ // **are umeri lați** έχει πλατιούς ώμους // **a spune vorbe mari și -e** λέγω μεγάλα και πλατιά λόγια, λόγια χωρίς περιοχόμενο II. ουσ. ουδ. το πλάτος, το εύρος // επιρ. έκφρ. **de-a -ul** εγκάρσια, στο πλάτος // **în lung și în -** στο μάκρος και στο πλάτος // **un - de palmă** πλάτος μίας παλάμης
- latent-ă, latenți-te** επίθ. λανθάνων-ουσα-ον // **nemulțumire -ă** η λανθάνουσα δυσαρέσκεια
- latentă, latente** ουσ. θηλ. η λανθάνουσα κατάσταση
- lateral-ă, laterali-e** επίθ. 1. πλάγιος-ια-ιο, παράπλευρος-η-ο 2. πλευρικός-ή-ό // **arie -ă** το πλευρικό εμβαδόν
- latex, latexuri** ουσ. ουδ. ο γαλακτώδης χυμός φυτών
- laticifer, laticifere** I. ουσ. ουδ. (γιά τους ιστούς των φυτών) ο γαλατούχος ιστός II. επίθ. γαλατούχος-α-ο // **vase laticifere** τα γαλακτοφόρα αγγεία
- latifundiar-ă, latifundiari-e** ουσ. αρσ. και θηλ. γαιοκτήμονας (ο,η), τιμαριούχος (ο,η), τιμαριώτης-ιασ (ο,η), ιδιοκτήτης-ήτρια τσιφλικιού (ο,η), ο τσιφλικάς
- latifundiu, latifundii** ουσ. ουδ. το τσιφλίκι, το τιμάρι, η γαιοκτησία, το φέουδο, το μεγάλο αγρόκτημα που καλλιεργείται από κολλήγους
- latin-ă, latini-e** I. επίθ. λατινικός-ή-ό // **limba -ă** η λατινική γλώσσα, τα λατινικά II. ουσ. αρσ. και θηλ. Λατίνος-α (ο,η)
- latinesc-ească, latinești** επίθ. λατινικός-ή-ό
- latinește** επιρ. λατινικά, λατινιστί
- latinism, latinisme** ουσ. ουδ. ο λατινισμός
- latinist-ă, latinisti-ste** I. ουσ. αρσ. και θηλ. λατινιστής-ιστρια (ο,η) II. επίθ. λατινικός-ή-ό // **curentul -** το λατινικό ρεύμα, η ρουμανική καθαρολογία
- latinitate** ουσ. θηλ. η λατινικότητα
- latiniza, latinizez** ρ. μετ. λατινίζω
- latinizant-ă, latinizanti-te** επίθ. λατινίζων-ουσα-ον
- latinizare, latinizări** ουσ. θηλ. ο εκλατινισμός
- latino-american-ă, latino-americani-e** επίθ. λατινοαμερικανικός-ή-ό
- latitudine, latitudini** ουσ. θηλ. (γεωγρ.) 1. το γεωγραφικό πλάτος (μετριέται σε μοίρες) 2. μτφ. η ελευθερία δράσης, η δυνατότητα ενέργειας κατά θέλημα // ~ **nordică** το βόρειο πλάτος // ~ **sudică** το νότιο πλάτος
- latrină, latrine** ουσ. θηλ. το αποχωρητήριο, ο απόπατος, το αναγκαίο, το αφοδευτήριο
- latură, laturi** ουσ. θηλ. 1. η πλευρά, το πλευρό 2. η μεριά, η όψη, η άποψη, η μια από τις δύο όψεις ενός πράγματος // **latura practică a proiectului** η πρακτική πλευρά του σχεδίου // **laturile unui pătrat sunt egale** οι πλευρές ενός τετραγώνου είναι ίσες // **a nu se da în lături** δεν παραμερίζω, δεν υποχωρώ, δεν πηγαίνω στα πλάγια, δε μεριάζω, δε διστάζω // **îmi pare bine că v-am cunoscut și sub această -** χαίρομαι που σας γνώρισα και απ' αυτή την πλευρά // **în lături** κατά μέρος, παράμερα, στην μπάντα, σε απόμερο τόπο, στην άκρη, στα πλάγια // επιρ. έκφρ. **pe de lături** παραπλευρα, από τα πλάγια, στο πλάι, με πλάγιο τρόπο, έμμεσα
- laț, lațuri** ουσ. ουδ. 1. η θηλιά και η θηλειά, ο βρόχος, ο βρόχι, το λάσσο 2. μτφ. η παγίδα // **a cădea în -** πιάνομαι σε παγίδα // **mi-a pus -ul de gât** με στενοχώρησε
- lațe** ουσ. θηλ. πληθ. 1. τα κρόσσια 2. τα ακατάστατα μακριά μαλλιά (σε άνθρωπο) 3. το μακρύ και ακαθάριστο μαλλί (από τα πρόβατα)
- laudanum** ουσ. ουδ. (φαρμ.) το λάδανον
- laudativ-ă, laudativi-e** επίθ. επαινετικός-ή-ό
- laudă, laude** ουσ. θηλ. 1. ο έπαινος, ο επαινετικός λόγος, τα επαινετικά λόγια 2. το εγκώμιο, η εξύμνηση, ο εγκωμιασμός // **de -** εγκωμιαστικός-ή-ό, επαινετικός-ή-ό
- laur, lauri** ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. η δάφνη 2. μτφ. η δόξα (το σύμβολο νίκης, δόξης, τιμής) // **a culege -i** δρέπω δάφνες (πρωτεύω, διακρίνωμαι) // **a se culca pe -i** αναπαύεται στις δάφνες του // **cunună de -i** το στεφάνι δάφνης, το δαφνοστέφανο // **de -** δάφνινος-η-ο // **încununat cu -i** δαφνοστέφανωμένος-η-ο
- laureat-ă, laureati-te** I. ουσ. αρσ. και θηλ. δαφνοφόρος-α, βραβευμένος-η (ο,η) // ~ **al**

premiului Nobel ο κάτοχος του βραβείου Νόμπελ (ο Νομπελίστας) *II. επίθ. colectiv* ~ ο θαυνοφόρος σύλλογος

lavabil-ă, lavabili-e *επίθ.* δυνάμενος (-η-ο) να πλυθεί (υφάσματα)

lavabou, lavabouri *ουσ.* *ουδ.* ο νιπτήρας

lavaliere, lavaliere *ουσ.* *θηλ.* η λαβαλιέρα

lavandă, lavande *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) η λεβάντα // **apă de** ~ το νερό από λεβάντα

lavă, lave *ουσ.* *θηλ.* η λάβα

lavină, lavine *ουσ.* *θηλ.* η χιονοστιβάδα που παρασύρει πέτρες και λάσπη

laviță, lavițe *ουσ.* *θηλ.* η καθίστρα, ο μπάκος και ο πάγκος (στο μάκρος του τοίχου σε χωριάτικο σπίτι)

laviu, laviuri *ουσ.* *ουδ.* ο υδροχρωματισμός (με χρώμα διαλυμένο σε νερό)

lavoar, lavoare *ουσ.* *ουδ.* ο νιπτήρας, το λαβομάνο

lavrăc, lavraci *ουσ.* *αρσ.* (ιχθ.) το λαβράκι

lăvră, lave *ουσ.* *θηλ.* η λαύρα, το μεγάλο μοναστήρι με πολλά σπίτια τριγύρω για τους καλόγερους

laxativ-ă, laxativi-e *I. επίθ.* καθαρτικός-ή-ό *II. ουσ.* *ουδ.* (φαρμ.) το καθαρτικό, το καθάρσιο

lazaret, lazarete *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) το νοσοκομείο για λοιμώδεις αρρώστιες

lăbărta, lăbărtez *ρ. μέσο.* (οικ.) 1. γίνομαι πλατύς, φαρδύς, επεκτείνομαι 2. παραμορφώνομαι

lăbărtare, lăbărtaři *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) 1. το πλάτεμα, η πλάτυνση 2. η παραμόρφωση

lăbărtaț-ă, lăbărtați-te *επίθ.* (οικ.) 1. που έχει πλατύνει, που έχει αλλάξει προς το χειρότερο τη μορφή 2. παραμορφωμένος-η-ο 3. (για ρούχα) στραπατσαρισμένος-η-ο

lăboare, lăboare *ουσ.* *θηλ.* 1. το μεγάλο πόδι 2. το μεγάλο χέρι 3. (χλυσασ.) η χερούκλα

lăbuță, lăbuțe *ουσ.* *θηλ.* το ποδαράκι, το μικρό χέρι, το χεράκι

lăcărîr *ουσ.* *ουδ.* (τεχ.) η εξόρυξη πετρελαίου με κυλινδρικό μηχανήμα (στις πετρελαιοπηγές με λιγνότερο βάθος)

lăcătuș, lăcătuși *ουσ.* *αρσ.* ο κλειδαράς, ο κλειδοποιός // ~ **mecanic** ο εφαρμοστής

lăcătușerie, lăcătușerii *ουσ.* *θηλ.* 1. το κλειδοποιείο, το εργαστήριο του εφαρμοστή, το κλειδαράδικο 2. η κλειδοποιία, η τέχνη του εφαρμοστή

lăcățel, lăcățele *ουσ.* *ουδ.* η μικρή κλειδαριά (κλειδωνιά)

lăcomi, lăcomesc *I. ρ. αμ.* είμαι λαίμαργος, επιθυμώ πολύ ν' αποκτήσω κάτι, ορέγομαι, λιμπίζομαι *II. ρ. μέσο.* 1. γίνομαι λαίμαργος, συμπεριφέρομαι με απληστία, με λαιμαργία 2. δείχνωμαι αχόρταγος-η-ο

lăcomie, lăcomii *ουσ.* *θηλ.* 1. η λαιμαργία, η απληστία 2. η αχόρταγιά, η αχόρτασιά // *επιρ.* **έκφρ.** **cu** ~ με λαιμαργία με απληστία

lăcomire, lăcomiri *ουσ.* *θηλ.* η απληστία, η πλεονεξία

lăcrima, lăcrimez *ρ. αμ.* 1. δακρύζω 2. χύνω δάκρυα

lăcrimare, lăcrimări *ουσ.* *θηλ.* το δάκρυσμα

lăcrimat-ă, lăcrimați-te *επίθ.* δακρυσμένος-η-ο

lăcrimioară, lăcrimioare *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) το δακρυάκι

lăcui, lăcuiesc *ρ. μετ.* βερνικώνω, στίλβωνω κάτι με βερνίκι

lăcuire, lăcuiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η βερνίκωση, το βερνίκωμα, το στίλβωμα με βερνίκι 2. το γυάλισμα, το λουστράρισμα

lăcuit-ă, lăcuiți-te *επίθ.* βερνικωμένος-η-ο

lăcustar, lăcustari *ουσ.* *αρσ.* (ορνιθ.) ο ακριδοθήρας

lăcustă, lăcuste *ουσ.* *θηλ.* (εντομ.) η ακρίδα

lădiță, lădițe *ουσ.* *θηλ.* το κασελάκι, το μικρό κιβώτιο

lădoi, lădoare *ουσ.* *ουδ.* το κασόνι, το μεγάλο μπαούλο, το μεγάλο κιβώτιο

lăfăi, lăfăiesc *ρ. μέσο.* (οικ.) 1. χουζουρεύω 2. κάθομαι άνετα, στρογγυλοκάθομαι // **a se - într-un fotoliu** κάθομαι άνετα σε μια πολυθρόνα

lăfăire, lăfăiri *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) 1. το χουζούρι 2. το άνετο καθισιό

lăfăit-ă, lăfăiți-te *επίθ.* (οικ.) 1. άνετος-η-ο 2. αστενωχρηστος-η-ο 3. πολυσις-ια-ιο

lăicăr, lăicere *ουσ.* *ουδ.* (επαρχ.) το μάλλινο χαλί το στρωμένο στην καθίστρα ή για διακόσμηση των τοίχων

lăieț-ă, lăieți-e *I. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η γύφτος -ισσα

lălăi, lălăiesc *ρ. μετ.* τραγουδώ λέγοντας ολοένα «λα-λα-λα» αντί τις λέξεις των στίχων

lălău-ăie, lălăi-ăie *επίθ.* αργοκίνητος-η-ο, ανέμελος -η-ο, νυθρός-ής-ό

lămâi, lămâi *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η λεμονιά, η λεμονέα

lămâie, lămâi *ουσ.* *θηλ.* το λεμόνι

lămâioară, lămâioare *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) ο θύμος ο κοινός, το θυμάρι

lămâiță, lămâițe *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) 1. το μελισσόχορτο, το μελισσοβότανο 2. τα ασπιρολούουδα από άσπρο κερί από τα οποία φτιάχνονται οι κορόνες για νύφες και οι κονκάρδες για όσους παίρνουν μέρος σε γάμο

lămuri, lămuresc *I. ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, διασάφω, εξηγώ κάτι με ακρίβεια 2. διαλευκαίνω, ξεκαθαρίζω, αποσαφηνίζω 3. κάνω κάποιον να καταλάβει εντελώς // **a ~ o problemă** ξεκαθαρίζω ένα πρόβλημα, το αποσαφηνίζω // **am -t totul** τα αποσαφηνισαμε όλα // **il voi - despre ce este vorba** θα τον κάνω να καταλάβει εντελώς περί τίνας πρόκειται *II. ρ. μέσο.* γίνομαι σαφής-ής-ές, διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι, διασαφηνίζομαι, διαφωτίζομαι // **m-am -t** διαφωτίστηκα, αποσαφηνίστηκα, ξεκαθαρίστηκα // **problema** **s-a -t** το πρόβλημα διευκρινίστηκε

lămurire, lămuriri *ουσ.* *θηλ.* 1. η διασάφηση, η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση, η αποσαφήνιση 2. η διαλευκάνηση, το ξεκαθάρισμα 3. η εξήγηση, η πληροφορία

lămurit-ă, lămuriti-te *I. επίθ.* 1. σαφής-ής-ές, διασαφηνισμένος-η-ο, διευκρινισμένος-η-ο 2. ευδιάκριτος-η-ο *II. επιρ.* σαφώς 2. ευκρινώς 3. καθαρώς

lămuritor-oare, lămuritori-oare *επίθ.* διασαφητικός-ής-ό, διευκρινιστικός-ής-ό

lăncier, lăncieri *ουσ.* *αρσ.* ο δορυφόρος

lăntișor, lăntișoare *ουσ.* *ουδ.* το αλυσίδιον, το αλυσιδάκι

lăor *ουσ.* *ουδ.* (τεχ.) οι ίνες απ' τους βλαστούς του λιναριού και καναβιού απ' τις ο ποίες κατασκευάζονται τα νήματα

lăptar, lăptari *ουσ.* *αρσ.* ο γαλατάς, ο γαλακτοπώλης

lăptăreasă, lăptărese *ουσ.* *θηλ.* η γαλατού, η γαλακτοπώλισσα

lăptărie, lăptării *ουσ.* *θηλ.* το γαλακτοπωλείο, το γαλατάδικο

lăptic ουσ. αρσ. (οικ.) το γάλα (στη γλώσσα των νηπίων)
lăptișor, lăptișori ουσ. αρσ. ~ **de matcă** ο βασιλικός πολτός (της γόνιμης μέλισσας)
lăptoc, lăptoace ουσ. ουδ. (τεχ.) το ξύλινο αυλάκι όπου τρέχει το νερό στο νερόμυλο για να θέσει σε κίνηση τον τροχό
lăptos-oasă, lăptoși-oase επίθ. γαλατερός-ή-ό, γαλακτώδης-ης-ες, γαλατώδης-ης-ες // **a le crede toate lăptoase** να πιστεύω πως όλα είναι μέλι-γάλα
lăptucă, lăptuci ουσ. θηλ. (βοτ.) το μαρούλι
lărgi, largesc I. ρ. μετ. 1. ευρύνω, πλαταίνω, φαρδύνω 2. διευρύνω, επεκτείνω, απλώνω II. ρ. μέσο. 1. πλαταίνω, γίνονται φαρδύς-ιά-ύ 2. εκτείνομαι, επεκτείνομαι, διαδίδομαι, απλώνομαι, ξεπλώνομαι
lărgime, lărgimi ουσ. θηλ. 1. το πλάτος, το εύρος, η ευρύτητα, το φάρδος 2. η ευρυχωρία // ~ **de vederi** η ευρύτητα απόψεων
lărgire, lărgiri ουσ. θηλ. 1. η εύρυνση, η διεύρυνση, το φάρδεμα, το πλάτεμα, η διαπλάτυνση 2. η επέκταση // ~ **a orizontului** η διεύρυνση του ορίζοντα
lărgit-ă, lărgiți-te επίθ. 1. πλατυμένος-η-ο, πλατυσιμένος-η-ο, διευρυμένος-η-ο, ευρύς-εία-ύ 2. εκτεταμένος-η-ο // **reproducția -ă** η εκτεταμένη αναπαραγωγή // **ședința -ă** η διευρυμένη συνεδρίαση
lărgitor-oare, lărgitori-oare ουσ. ουδ. και θηλ. το ειδικό εργαλείο για πλάτυνση αντικειμένων, οπών, κ.λ.π.
lărgui-ă, lărgui-te επίθ. φαρδύς-ιά-ύ
lărmui, lărmuiesc ρ. αμ. θορυβώ, βουίζω, αναστατώνω
lăsa, las I. ρ. μετ. 1. αφήνω 2. εγκαταλείπω 3. επιτρέπω 4. παραχωρώ // **las-o baltă!** άφησέ το έτσι όπως είναι // **a ~ ceva moștenire** αφήνω κάτι κληρονομιά, κληροδοτώ // **a ~ cu buzele umflate** τον άφησε με ξερά/ αδειανό/ κενά (τα) χέρια // **a ~ jos cortina** κατεβάζει την αυλαία // **a ~ cu treburile incurcate** τον άφησε στουπί/ κουβάρι // **a ~ de dorit** το να μην είναι έτσι όπως πρέπει // **a ~ lat** τον άφησε τόπι/ στον τόπο // **a ~ liber** αφήνω ελεύθερο, ελευθερώνω κάποιον // **a ~ pe cineva baltă** τον άφησε στον δρόμο/ στην μέση του δρόμου // **a ~ pe cineva cu zile** αφήνω κάποιον στη ζωή // **a ~ pe cineva în pace** αφήνω ήσυχο κάποιον // **a ~ pe cineva în apele lui** αφήνω κάποιον στα νερά του (δεν ανακατεύομαι στις δουλειές του) // **a ~ pe cineva în seama altuia** αφήνω κάποιον στη διάκριση κάποιου // **a ~ pe cineva în voie** αφήνω κάποιον να κάνει ό,τι θέλει // **a ~ t totul și a plecat** τα εγκατέλειψε όλα και έφυγε // **curățenia lasă de dorit** η καθαριότητα δεν είναι έτσι όπως πρέπει // **durerea m-a lăsat** ο πόνος υποχώρησε II. ρ. αμ. // **lasă că** άφησε ότι (περιμενε να δεις) // **las' dacă** να άφησε, βέβαια πως είναι όχι // **a ~ din preț** αφήνω σε φτηνή τιμή (κάνω έκπτωση, σκόντο, ελάττωση τιμής) III. ρ. μέσο. 1. αφήνομαι, παραιτούμαι 2. μτφ. αποδέχομαι // **a nu se ~ cu una cu două** δεν αποδέχομαι να' υποχωρήσω // **a nu se ~ mai prejos** δεν αφήνομαι να είμαι κατώτερα // **a nu se ~ nici mort** δεν υποχωρώ για τίποτα στον κόσμο // **a se ~ de fumat** κόβω το τσιγάρο // **a se ~ greu** συγκρατιέται με δυσκολία // **a se ~ întuneric** γίνεται σκοτάδι // **a se ~ în voia cuiva** εμπιστεύομαι κάποιον

// **a se ~ păgubaș** παραιτούμαι, εγκαταλείπω τον αγώνα // **nu te ~!** μην αφήνεσαι!
lăsare ουσ. θηλ. // ~ **la vatră** η απόλυση από τις τάξεις του στρατού, η απελευθέρωση στο τέλος της στρατιωτικής θητείας
lăsat ουσ. ουδ. αφημένος-η-ο // ~ **ul secului** η Αποκρία, η Κυριακή της Τυροφάγου
lăsător-oare, lăsători-oare επίθ. αμελής-ής-ές
lăsătură, lăsături ουσ. θηλ. 1. η ανισοπέδωση 2. (μτφ. και οικ.) η αναμελιά
lăscaie, lăscăi ουσ. θηλ. η πεντάρα // **a nu avea nici o ~** δεν έχω πεντάρα τσακιστή
lăstar, lăstari ουσ. αρσ. 1. το βλαστάρι, το φυτάνι 2. η παραφυάδα, ο μικρός βλαστός που φυτρώνει από τη ρίζα ή το υπόγειο τμήμα του κορμού ενός φυτού
lăstăriș, lăstărișuri ουσ. ουδ. 1. το πλήθος από βλαστούς 2. μτφ. το πυκνό δάσος από θάμνους, ο λόγγος
lăstun, lăstuni ουσ. αρσ. (ζωολ.) το πετροχελίδονο
lătăreț-eașă, lătăreți-te επίθ. πλακουτσωτός-ή-ό
lătra, latru I. ρ. αμ. 1. γαβγίζω, αλυχτώ 2. μτφ. φωνάζω II. ρ. μετ. ρίχνομαι πάνω σε κάποιον με γαύγισμα
lătrare, lătrări ουσ. θηλ. το γαύγισμα, το αλύχτημα
lătrat, lătrături ουσ. ουδ. ιδ. lătrare
lătrător-oare, lătrători-oare επίθ. αλυκτών-ούσα, αυτός που γαβγίζει
lătrătură, lătrături ουσ. θηλ. το γαύγισμα, το αλύχτημα
lătunoaie, lătunoii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η τρύπα ή το ανάριωμα στην άκρη του υφάσματος που προκαλείται όταν σκίζονται μερικά νήματα του στημονιού 2. το ξακρίδι, η σανίδα η επέπεδη στη μια μεριά και κυρτή στην άλλη, βγαλμένη από την άκρη του κουτσοουρού
lăturalnic-ă, lăturalnici-e επίθ. 1. πλευρικός-ή-ό, παράπλευρος-η-ο, πλαγινός-ή-ό, απόκεντρος-η-ο, παράμερος-η-ο, παράκτος-α-ο 2. μτφ. πλαγιος-α-ο, αθέμιτος-η-ο, παράνομος-η-ο // **căi -e** οι παράπλευρες οδοί // **refugiul ~** το παράκτιο καταφύγιο
lături ουσ. θηλ. πληθ. 1. το απόπλυμα, το αποπλύδι, το αποπλυσίδι, το πλύμα, το βρώμικο νερό που προέρχεται από το πλύσιμο 2. το βραστό νερό με πιάτoura που δίνεται σαν τροφή στα γουρούνια 4. μτφ. το νερόβραστο και άνοστο φαγητό
lăți, lăteșe I. ρ. μετ. φαρδαίνω, φαρδύνω, πλατύνω, πλαταίνω II. ρ. μέσο. 1. γίνονται φαρδύς, πλατύς, πλαταίω 2. επεκτείνομαι 3. μτφ. απλώνομαι, διαδίδομαι // **drumul se lătește** ο δρόμος πλαταίνει
lățime, lățimi ουσ. θηλ. το πλάτος, το φάρδος, το εύρος
lățire, lățiri ουσ. θηλ. 1. το πλάτεμα, η πλάτυνση, το φάρδεμα, το πλάτημα, το πλάτυσμα 2. μτφ. το άπλωμα, η διάδοση
lățis ουσ. ουδ. (λαϊκ.) // **în ~ și în curmeziș** στο πλάτος και στο μέκος (σε όλες τις κατευθύνσεις)
lățit-ă, lățiți-te επίθ. πλατυσιμένος-η-ο
lățos-oasă, lățoși-oase επίθ. 1. μαλλιαρός-ή-ό, μαλλωτός-ή-ό, λάσιος-α-ο 2. με το μαλλί χυτό, μακρύ και άτακτο
lăuda, laud I. ρ. μετ. 1. παινεύω, επαινώ 2. εγκωμιάζω // **a ~ pe cineva** παινεύω κάποιον εκφράζομαι επαινετικά για κάποιον ή για κάτι II. ρ. μέσο. 1.

παινεύομαι 2. καυχίμαι, καυχισιολογώ, καυχώμαι, περηφανεύομαι για τον εαυτό μου 3. περιαυτολογώ, κομπάζω // **cum te mai lauzi?** πώς αισθάνεσαι; // **nu te mai - atât** κάθηςε χάρμου / χάρω / καταγής γιατί σε είδαν

laudabil-ă, laudabili-e επιθ. αξιέπαινος-η-ο, επαίνετός-ή-ό

laudare, laudări ουσ. θηλ. το παίνεμα, ο έπαινος **laudăros-oasă, laudăroși-oase** επιθ. παινεσιάρης-α-κο, καυχισιάρης-άρα-ικο, περιαυτολόγος-α-ο

laudăroșenie ουσ. θηλ. η καυχισιολογία, η παινεσιά, η περιαυτολογία, η κομπωρημοσύνη, ο κομπασμός, η καυχισιά, η μεγαληγορία

laudător-oare, laudători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. παινεσιάρης-α (ο,η) // **a-i fi murit cuiva laudătorii** γι' αυτούς που παινεύουν οι (ίδιοι τον εαυτό τους

launtric-ă, launtrici-ce επιθ. εσωτερικός-ή-ό, εσωτάτος-η-ο, μύχιος-α-ο, ενδόμυχος-η-ο

lautar, lautari ουσ. αρσ. ο λαουτάρης, ο λαϊκός μουσικός, ο οργανοπαίχτης, ο βιολτζής, ο βιολιστής **laută, laute** ουσ. θηλ. (μουσ.) το λαούτο

lautăresc-ească, lautărești επιθ. λαουτάρικος-η-ο, οργανοπαίχτικός-ή-ό

lautărește επιρ. όπως οι λαϊκοί μουσικοί, με τον τρόπο των λαϊκών μουσικών // **cinstit** ~ τίμια, ορθά-κοφτά

lauză, lauze ουσ. θηλ. η λεχώνα

lauzi, lauzesc ρ. αμ. λοχεύω, είμαι λεχώνα

lauzie, lauzii ουσ. θηλ. η λεχωνιά, η λοχεία

lănă, lănuri ουσ. θηλ. το μαλλί, το έριο, το μαλλί προβάτων // **de aur** το χρυσόμαλλο δέρας // **~ în** ~ μαλλί σε μαλλί // **pură** το καθαρό μαλλί // **~ regenerată** το αναζωογονημένο μαλλί (το ανακάτεμα ξαναλαναρισμένου με συνηθισμένο μαλλί) // **de ~** μάλλινο-η-ο, εριούχος-ος-ο // **stofă de ~** το μάλλινο ύφασμα

lănărie, lănării ουσ. θηλ. 1. το εριουργείο, η εριουργία 2 στο πληθ. τα μάλλινα είδη

lănced-ă, lăncezi-de επιθ. εξασθενημένος-η-ο, χαύνος-η-ο, νωθρός-ή-ό

lăncezeală ουσ. θηλ. 1. η εξασθένηση, η χαυνότητα, η νωθρότητα 2. μτφ. η αδράνεια, η απραξία

lăncezi, lăncezesc ρ. αμ. 1. εξασθενώ, εξασθενίζω, χαυνώνω 2. μτφ. αδρανών, λιμνάζω

lăncezire ουσ. θηλ. 1. η εξασθένηση, η χαυνωση, η νωθρότητα 2. μτφ. η αδράνεια, η απραξία, η ακινησία, το λιμνασμα

lângă πρόθ. παρά, δίπλα, πλάι, στα πλάγια, στο πλευρό, πλησίον, κοντά // **~ usă** κοντά στην πόρτα μου (από κοντά μου) // **locuiește ~ mine** κατοικεί κοντά σε μένα // **omul de ~ tine** διπλανός σου // **pe ~** εκτός, εξόν, παρεκτός // **pe ~ cămți compără și reviste** εκτός από βιβλία, αγοράζει και περιοδικά // **se află ~ mine** βρίσκεται δίπλα μου // **vă rugăm să interveniți pe ~** directorul școlii ca să rezolve de urgență această problemă σας παρακαλούμε να μεσολαβήσετε στον διευθυντή της σχολής για να λύσει επείγοντως αυτό το πρόβλημα

lănică ουσ. θηλ. το μικρό μαλλί, τα λεπτά μάλλινα νήματα λογής-λογής, διάφορα για κέντημα

lănos-oasă, lănoși-oase επιθ. μαλλιάρός-ή-ό, τριχωτός-ή-ό

leac, leacuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η γιατρεία, το γιατρικό, το φάρμακο, το θεραπευτικό μέσο // **-uri băbești**

τα γιατροσόφια // **a da de** ~ βρίσκω τη γιατρεία, το γιατρικό // **iarbă de ~** το φαρμακευτικό φυτό // **nici de ~** ούτε για γιατρεία, διόλου, καθόλου // **n-are** ~ δεν έχει γιατρεία

leafă, lefuri ουσ. θηλ. 1. ο μισθός 2. η αμοιβή για παροχή εργασίας // **în ~** ως μισθοφόρος

leagăn, leagăne ουσ. ουδ. 1. η κούνια, το λίκνο, η αιώρα 2. μτφ. η κοιτίδα, ο τόπος απ' όπου προέρχεται κάτι // **-ul civilizației** κοιτίδα του πολιτισμού // ρημ. έκφρ. **a se da în ~** λικνίζομαι // **cântec de ~** το νανούρισμα, το βαυκάλημα // **din ~** από την κούνια, από την αρχή

leah-ă, leși-e ουσ. αρσ. και θηλ. Πολωνέζος-έζα (ο,η)

leală, leali-e επιθ. 1. τίμιος-α-ο, έντιμος-η-ο 2. ειλικρινής-ής-ές

lealitate ουσ. θηλ. η τιμότητα, η εντιμότητα, η ειλικρίνεια, η ευθύτητα

leandru, leandri ουσ. αρσ. (βοτ.) η ροδοδάφνη, η πικροδάφνη

leapsă, leppe ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) η καρπαζιά, η παλαμιά // **de-a leapsa** είδος παιδικού παιχνιδιού

leasă, lese ουσ. θηλ. 1. το πλέγμα από κλαδιά κ.λ.π. 2. ο λόγγος, το πυκνό δάσος 3. το πυκνόκλαδο δέντρο

leat, leaturi ουσ. ουδ. 1. ο χρόνος, το έτος, η ηλικία 2. η στρατολογική κλάση 3. ουσ. αρσ. η προσωινία που απευθύνουν μεταξύ τους οι στρατιώτες

leat, leături ουσ. ουδ. το ξύλινο μακρύ και στενό απόσχιμα με τέσσερεις ακμές (χρήσιμο στην επιπλοποιά)

lebdă, lebede ουσ. θηλ. ο κύκνος (υδρόβιο πτηνό) // **cântecul lebedei** το κύκναιο άσμα // **de ~** κύκνιος-α-ο

lebdăoi, lebdăoi ουσ. αρσ. το αρσενικό πτηνό του κύκνου

lebdăvurșt, lebdăvurști ουσ. αρσ. το λουκάνικο από πάστα χοιρινού σκύτωιού

lectină ουσ. θηλ. η λεκιδίνη

lectică, lectici ουσ. θηλ. το φορείο

lector-ă, lectori-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η λέκτωρ, ο, η λέκτορας, ο, η βοηθός καθηγητής

ναυπηγισμίου 2. το άτομο που διευθύνει τα μαθήματα σ'ένα ορισμένο κλάδο γνώσεων 3. αναγνώστης-στρια (ο,η)

lectorat, lectorate ουσ. ουδ. 1. η καθηγητική έδρα του λέκτορα 2. το πόστο του λέκτορα, το λειτούργημα του λέκτορα

lectură, lecturi ουσ. θηλ. το διάβασμα, η ανάγνωση, το ανάγνωση // **~ particulară** η ιδιωτική ανάγνωση // **~ suplimentară** η πρόσθετη ανάγνωση (συμπληρωματική) // **sală de ~** το αναγνώστηριο, το μελετητήριο

lectie, lectii ουσ. θηλ. 1. το μάθημα 2. η διδασκαλία 3. η συμβουλή, η νουθεσία 4. το διάγραμμα // **a da lectia** κών μάθημα, διδάσκω // **a ieși la ~** βγαίνω στο μάθημα (για να μ'ακούσει ο καθηγητής) // **a-și face lecțiile** κώνω τα μαθήματά μου, μαθαίνω το διδακτικό περιεχόμενο με αυτενέργεια // **a lua lectii** παίρνω μαθήματα, διδάσκομαι // **a spune lectia** λέγω το μάθημα // **i-a dat o ~** του έδωσε ένα μάθημα

lecu, lecuiesc I. ρ. μετ. 1. γιατρεύω, θεραπεύω 2. φέρνω ανακούφιση σε κάποιον II. ρ. μέσο. 1. γιατρεύομαι, θεραπεύομαι 2. μτφ. διορθώνομαι,

δε θέλω πια να κάνω κάτι αφού αισθάνομαι
δυσσάρεσκεια

lecuire, lecuiri ουσ. θηλ. 1. η γιатρεία, η θεραπεία
2. *μτφ.* η απαλλαγή από κάποιο συνήθειο, το
ξαλάφρωμα

lecuitor-oare, lecuitori-oare επιθ. γιатρευτικός-ή-ό,
θεραπευτικός-ή-ό

lefegiu, lefegii ουσ. αρσ. ο μισθοφόρος στρατιώτης

lefșoară ουσ. θηλ. ο μικρός μισθός

lefter-ă, lefteri-e επιθ. οικ. αδέκαρος-η-ο, απένταρος-η
-ο, άψιλος-η-ο // **a rămâne** ~ έμεινα αδέκαρος

lefteri, lefteresc I. ρ. μετ. (οικ.) αφήνω κάποιον
αδέκαρο, απένταρο, τον κάνω να χάσει όλα τα
χρήματά του II. ρ. μέσο. μένω χωρίς λεφτά,
γίνομαι απένταρος-η-ο

lefterie, lefterii ουσ. θηλ. (οικ.) // **a-și mânca lefteria**
τρώγω την εμπιστοσύνη μου, χάνω την τιμή μου
σαν τίμιος άνθρωπος

lefșoară, lefșoare ουσ. θηλ. (οικ.) ιδ. lefșoară

lega, leg I. ρ. μετ. 1. δένω 2. κάνω κόμπο,
κομποδένω 3. περιβάλλω με επίδεσμο 4.
προσδένω κάτι από ένα σημείο σταθερό (πλοίο ή
ζώο) 5. συναρμολογώ, συνδέω, ενώνω 6. κάνω
κάτι παχύρρευστο (υγρό) // **a ~ băierile de la**
pungă δένω τα σιρίτια του πουγκιού (της
σακούλας) // **a ~ câinele** δένω / προσδένω το
σκυλί // **a ~ în snopi** δεματιάζω // **a ~ la ochi pe**
cineva δένω τα μάτια κάποιου (εξαπατώ κάποιον)
// **a ~ limba cuiva** δένω τη γλώσσα κάποιου // **a ~**
o rană κάνω επίδεση τραύματος // **a ~ paraua cu**
zece noduri το μα είναι κανείς πολύ τσιγγουνής //
a ~ pe cineva de mâini și de picioare δένω κάποιον
χεροπόδαρα // **ii legă o vechi prietenie** τούς
συνδέει μια παλαιά φιλία // **oseaua care legă**
două orașe ο δρόμος που ενώνει δύο πόλεις II.
ρ. αμ. 1. (φυτό) σχηματίζω καρπό, δένω 2. (υγρό)
γίνομαι πυκνός, πήζω III. ρ. μέσο. 1. δένομαι 2.
συνδέομαι 3. δεσμεύομαι, υποχρεώνομαι // **a i se**
~ limba του δένεται η γλώσσα, μιλάει δύσκολα // **a**
i se ~ picioarele βαδίζει με δυσκολία // **a se ~ la**
cap δένομαι στο κεφάλι, περιδένομαι // **a se ~**
printr-un jurământ δένομαι με όρκο // **a se ~**
sufletește δένομαι ψυχικά // **fiicare se legă unde-l**
doare ο καθένας γνωρίζει τις (ιδες του τις
δυσκολίες

lega, leghez ρ. μετ. (νομ.) κληροδοτώ αφήνω
κληροδότημα

legal-ă, legalie επιθ. νόμιμος-η-ο, έννομος-η-ο,
νομικός-ή-ό, ένδικος-η-ο, θεμιτός-ή-ό // **cele -e**
τα νόμιμα, σύμφωνα με το νόμο // **mijloace -e**
τα θεμιτά μέσα // **moștenitor** ~ ο νόμιμος
κληρονόμος // **vârsta -ă** η νόμιμη ηλικία II. επίρ.
νόμιμα, νομίμως, έννομα, θεμιτά, ενδίκως

legalitate, legalități ουσ. θηλ. η νομιμότητα // **a fi**
în ~ είμαι σε νομιμότητα, είμαι σύμφωνα με τούς
νόμους // **a intra în** ~ μπαίνω σε νομιμότητα, η
αποκατάσταση της νομιμότητας

legaliza, legalizez ρ. μετ. 1. νομιμοποιώ, επικυρώνω,
πιστοποιώ, επιβεβαιώνω κάτι σαν ορθό 2.
επισημοποιώ

legalizare, legalizări ουσ. θηλ. 1. η νομιμοποίηση,
η επικύρωση, η πιστοποίηση 2. η επισημοποίηση

legalizat-ă, legalizați-te επιθ. νομιμοποιημένος-η-
ο, επικυρωμένος-η-ο (έγγραφο)

legalmente επίρ. νομίμως, έννομα, θεμιτά, ενδίκως

legare, legări ουσ. θηλ. 1. το δέσιμο 2. η πρόσδεση
3. η σύνδεση 4. η δέσμευση, η δεσιά, ο δεσμός,
5. η συνένωση

legat ουσ. ουδ. 1. το δέσιμο 2. σχηματισμός καρπού
από το λουλούδι // **-ul unei cărți** το χαρτοδέσιμο,
η βιβλιοδεσία // **a fi cu mâinile legate** του δέθηκαν
τα χέρια // **nebul de ~** τρελός για δέσιμο

legat, legate ουσ. ουδ. (νομ.) 1. το κληροδότημα
2. η διάταξη με διαθήκη

legat, legați ουσ. αρσ. ο απεσταλμένος του Πάπα,
ο διπλωματικός αντιπρόσωπος του Πάπα

legă-ă, legați-te I. επιθ. 1. δεμένος-η-ο 2.
γεροδεμένος-η-ο, εύρωστος-η-ο 3. για σάλτσες,
σιρόπια, συμπυκνωμένος-η-ο, πηχτός-ή-ό // **a fi**
cu mâinile legate του δέθηκαν τα χέρια // **strâns**
~ (-ă) σφιχτοδεμένος-η-ο II. επίρ. δεμένα, με
λογική συνοχή

legatar-ă, legatari-e ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)
κληροδόχος (ο,η)

legăție, legații-te I. επιθ. 1. η πρεσβεία, η
διπλωματική αντιπροσωπεία μιας χώρας στην
πρωτεύουσα ξένου κράτους 2. το κτήριο όπου
είναι εγκατεστημένη η πρεσβεία

legământ, legăminte ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η
δέσμευση, η επίσημη υπόσχεση, το δόσιμο
όρκου, το δέσιμο με υποχρέωση 2. η συμφωνία,
η συνθήκη

legăna, legăn I. ρ. μετ. 1. κουνώ, κουνάω, λικνίζω
2. ναουριζώ, βαυκαλίζω 3. ταλαντεύω // **a ~ un**
copil κουνώ την κούνια για ν' αποκοιμίσω
το βρέφος // **valurile -u vapoare în port** τα κύματα
ταλάντευαν τα πλοία στο λιμάνι II. ρ. μέσο. 1.
κουνιέμαι, κινούμαι, λικνίζομαι 3. ταλαντεύομαι
4. βαυκαλίζομαι, αμφιταλαντεύομαι // **a se ~ cu**
iluzii βαυκαλίζομαι με αυταπάτες // **a se ~ în**
mers κουνιέμαι στο περπάτημα, περπατώ με
κουνήματα, κουνιστά

legănare, legănări ουσ. θηλ. 1. το κούνημα, η
λίκνιση, το λίκνισμα, 2. το ναούρισμα 3. η
αϊώρηση, η ταλάντευση, 4. *μτφ.* το βαυκάλισμα

legănat ουσ. ουδ. 1. το κούνημα, η λίκνιση 2. η
ταλάντευση 3. το ναούρισμα

legănat-ă, legănați-te επιθ. 1. κουνιμένος-η-ο,
κουνιστός-ή-ό, λικνισμένος-η-ο, ναουρισμένος-η-ο
2. ταλαντευόμενος-η-ο, κυματιστός-ή-ό 3. *μτφ.*
(για τη φωνή) ναουριστικός-ή-ό // **are mersul** ~
έχει το περπάτημα κυματιστό

legător-oare, legători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο
δέτης, η δέτρια, ο δένων, η δένουσα // ~ (-oare)
de cărți χαρτοδέτης-τρια (ο,η), βιβλιοδέτης-έτρια
(ο,η) // **de de snopi** ο δεματάς II. ουσ. θηλ. το
πράγμα που δένει ή στο οποίο δένεται κάτι (ο
λαιμοδέτης, το κασκόλ, το τσεμπέρι)

legătoreasă, legătorese ουσ. θηλ. η δέτρια, η
χαρτοδέτρια, η βιβλιοδέτρια

legătorie, legătorii ουσ. θηλ. 1. το βιβλιοδετικό
η βιβλιοδεσία, η βιβλιοδετική

legătură, legături ουσ. θηλ. 1. ο δεσμός, το δέσιμο
2. η ένωση, ο σύνδεσμος 3. η συναρμογή, η
συνάρμωση, η σύνδεση, η συνένωση 4. η δέσμη,
το δεμάτι, το μάτσο, η αρμάθα 5. η σχέση, η
συνάφεια, ο ειρμός 6. η επικοινωνία 7. ο μπόγος
(ετρώγων κομμάτι από ύφασμα στο οποίο
τυλίζονται ρούχα και διάφορα άλλα πράγματα) //
~ **de prietenie** ο δεσμός φιλίας // ~ **de rudenie** ο

συγγενικός δεσμός // ~ **telefonică** η τηλεφωνική σύνδεση // **agent de** ~ ο συνδετικός πράκτορας, ο σύνδεσμος με τον οποίο επικοινωνούν μεταξύ τους γειτονικές στρατιωτικές μονάδες // **a rămâne în** ~ μένω σε επικοινωνία // **a stabili legătura** καθορίζω τη σύνδεση // **în ~ cu ...** σχετικά με..., σε σχέση με..., όσον αφορά... // **în ~ cu chestiunea** περί του ζητήματος // **în ~ cu convorbirea noastră telefonică** εν σχέσει με την τηλεφωνική μας συνδιάλεξη // **o ~ de ceapă** ένα μάτσο κρεμμύδια, ένα δεμάτι κρεμμύδια // **oim de** ~ ο άνθρωπος-σύνδεσμος // **veriga de** ~ ο ενωτικός κρίκος

legăturică, legăturici ουσ. θηλ. η μικρή δέσμη, το μάτσο

lege, legi I. ουσ. θηλ. 1. ο νόμος 2. μτφ. η πίστη, η θρησκεία, η παράδοση // ~ **antiterorism** ο τρομονόμος // ~ **nescrisă** ο άγραφτος νόμος // ~ **a divină** ο θεϊός νόμος, η πίστη, η θρησκεία // ~ **a marțială** ο στρατιωτικός νόμος // ~ **a morală** ο ηθικός νόμος // ~ **a naturală** ο φυσικός νόμος (η σταθερή σχέση ανάμεσα στην αιτία και το αποτέλεσμα) // **în baza legii** βάσει του νόμου // **în numele legii** εν ονόματι του νόμου // **oimul legii** ο άνθρωπος του νόμου, ο εκπρόσωπος των αρχών // **pe ~ a mea** ! με την αλήθεια ! (ορκωτική έκφραση) // **proiect de** ~ το νομοσχέδιο II. επιρ. έκφρ. // **după** ~ σύμφωνα με το νόμο, νομίμως // **în** ~ αληθινά, με τα όσα του III. επιθ. έκφρ. **fără** ~ χωρίς πίστη και θρησκεία, αμαρτωλός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο

legendar-ă, legendari-e επιθ. 1. θρυλικός-ή-ό 2. ένδοξος-η-ο

legendă, legende ουσ. θηλ. 1. ο θρύλος 2. ο μύθος 3. η λεζάντα, η επιγραφή

leghe, leghe ουσ. θηλ. η λεύγη, η λεύγα (μονάδα μετρήσεως αποστάσεων με μήκος από 4 μέχρι 5,5 χιλιόμετρα)

legic-ă, legici-ce επιθ. νομικός-ή-ό, βάσει νόμου, νομοτελής-ής-ές

legifera, legiferez ρ. μετ. νομοθετώ, θεσμοθέτω, θέτω θεσμούς, νόμους, θεσμοδοτώ, δίνω θεσμούς

legiferare, legiferări ρ. μετ. (επαρχ.) τηρώνω λίγο-λίγο απ' εδώ και απ' εκεί (τσιμπώ, τσιμπολογώ)

legionar, legionari ουσ. ουδ. ο λεγεωνάριος, ο μάχιμος οπλίτης λεγεωνάριος

legislativ-ă, legislativi-e επιθ. νομοθετικός-ή-ό // **act** ~ το νομοθέτημα // **consiliu** ~ το νομοθετικό συμβούλιο // **corp** ~ το νομοθετικό σώμα // **organ** ~ το νομοθετικό όργανο // **puterea** -ă η νομοθετική εξουσία

legislator, legislatori ουσ. αρσ. ο νομοθέτης, ο θεσμοθέτης, ο θεσμοδότης

legislatură, legislaturi ουσ. θηλ. η νομοθετική περίοδος

legislație, legislații ουσ. θηλ. η νομοθεσία, το σύνολο των νόμων εν σχέσει με ορισμένον τομέα δραστηριότητας // ~ **antimuncitorească** η αντεργατική νομοθεσία

legist-ă, legiști-ste επιθ. **medic** ~ ο ιατροδικαστής

legitate, legități ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η νομοτέλεια

legitim-ă, legitimi-e επιθ. 1. νόμιμος-η-ο, γνήσιος-ια-ιο 2. δικαιολογημένος-η-ο, έννομος-η-ο, σωστός-ή-ό, δίκαιος-η-ο // ~ **ă apărare** η νόμιμη αυτο υπεράσπιση // **căsătorie** -ă ο νόμιμος γάμος // **copil** ~ το γνήσιο τέκνο

legitima, legitimez I. ρ. μετ. 1. νομιμοποιώ 2. δικαιολογώ, δικαιώνω 3. ελέγχω την ταυτότητα II. ρ. μέσο. παρουσιάζω την ταυτότητά μου, τα πιστοποιητικά μου, το δελτίο ταυτότητας

legitimare, legitimări ουσ. θηλ. 1. η νομιμοποίηση 2. η παρουσίαση του δελτίου ταυτότητας // ~ (**recunoaștere ca legitim**) **a unui copil** η νομιμοποίηση τέκνου

legitimăție, legitimații ουσ. θηλ. το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα

legitimism ουσ. ουδ. η αρχή του βασιλικού θεσμού, το δικαίωμα κληρονομικότητας των μελών της Βασιλικής οικογένειας στο αξίωμα του βασιλιά **legitimist-ă, legitimiști-ste** I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο,η οπαδός του βασιλικού θεσμού II. επιθ. βασιλόφρονας-η-ο που είναι με το μέρος της Βασιλικής οι κογένειας

legitimitate, legitimități ουσ. θηλ. 1. το νόμιμο 2. η γνησιότητα, το γνήσιο

legiui, legiuiesc ρ. μετ. 1. νομοθετώ 2. θεσμοδοτώ, θεσμοθετώ

leguire, leguiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το νομοθέτημα, ο νόμος, η νομοθεσία

leguuit-ă, leguiți-te επιθ. (λαϊκ.) νόμιμος-η-ο, έννομος-η-ο

leguitori-oare, leguitori-oare I. επιθ. νομοθετικός-ή-ό // **ă** **corpurile leguitoare** τα νομοθετικά σώματα // **puterea leguitoare** η νομοθετική εξουσία II. ουσ. αρσ. ο νομοθέτης, ο θεσμοθέτης, ο θεσμοδότης

legiune, legiuni ουσ. θηλ. 1. η λεγεώνα, στρατιωτικό σώμα των Ρωμαίων από επτά περίπου χιλιάδες άντρες 2. η στρατιωτική μονάδα από εθελοντές ή μισθοφόρους ξένης χώρας // ~ **a de onoare** η Λεγεώνα της Τιμής (γαλλικό ιπποτικό τάγμα) // ~ **a străină** η λεγεώνα των ξένων (από μισθοφόρους στις αποικίες)

legumă, legume ουσ. θηλ. το λαχανικό, τα λαχανικά

legumi, legumesc ρ. μετ. (επαρχ.) τρώγω λίγο-λίγο απ' εδώ και απ' εκεί (τσιμπώ, τσιμπολογώ)

legumicol-ă, legumicoli-e επιθ. κηπευτικός-ή-ό, λαχανοκομικός-ή-ό

legumicultor-oare, legumicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο,η λαχανοκόμος

legumicultură ουσ. θηλ. η λαχανοκομία, η λαχανοκαλλιέργεια

leguminos-oasă, leguminoși-oase επιθ. λαχανοειδής-ής-ές, σε είδος των οσπρίων των λαχανικών, οσπριοειδής-ής-ές // **leguminoase boabe** οι λαχανόσποροι (φασόλια, κουκιά, ρεβύθια, κ.λ.π.)

lehamite ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το σίχαμα, ο σιχαμός, η σιχαμάρα 2. το μπούχτισμα // **mi s-a făcut** ~ μπούχτισα

lehameti, lehametesc ρ. μέσο. (επαρχ.) μπουχτίζω **lehameti-ă, lehametiți-te** επιθ. (επαρχ.) μπουχτισμένος-η-ο

lehuză, lehuze ουσ. θηλ. ιδ. lăuză

lehuzi ρ. αμ. ιδ. lăuzi

lehuzie ουσ. θηλ. lăuzie

leit-ă, leiți-te επιθ. ολόιδιος-ια-ιο, εντελώς όμοιος-α-ο, απαράλλαχτος-η-ο // **e ~ tată-său** είναι ολόιδιος ο πατέρας του / τελείως όμοιος με τον πατέρα του **lejer-ă, lejeri-e** επιθ. ελαφρός-ιά-ό, άνετος-η-ο, εύκολος-η-ο

lele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η ηλικιωμένη γυναίκα 2. μτφ. η κακή γυναίκα // *έκφρ.* **a umbra în dorul lelii** περιφέρωμαι εδώ κι εκεί χωρίς δουλειά, ανώφελα // **fecior de ~** ο γιος κακής γυναίκας (ο δόλιος, ο πονηρός, ο ύπουλος, ο μοχθηρός)

lelică, lelici ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η νεαρή γυναίκα, όμορφη, καμαρωτή

leliță, lelițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ιδ. **lelică**

lemă, leme ουσ. θηλ. το λήμμα

lemn, lemne ουσ. ουδ. το ξύλο // **-e de foc** τα καυσόξυλα // **a fi de ~** εΐχει αναίσθητος // **a rămâne ca de ~** μένω σύξυλος // **a se face de ~** ξυλιάζω, γίνομαι σκληρός σαν το ξύλο // **de ~** από ξύλο, ξύλινος-η-ο // **doarme de potî să tai ~e pe el** κοιμάται τόσο βαθιά που μπορείς να κόψεις ξύλα επάνω του (κοιμάται βαθιά) // **e ger de crapă ~ele** είναι τόση παγωνιά που σκάζουν τα ξύλα // **industria ~ului** η ξυλοβιομηχανία // **țaietor de ~** ο ξυλοκόπος

lemnar, lemnari, lemnare Ι. ουσ. αρσ. ο ξυλουργός ΙΙ. ουσ. ουδ. το κοπίδι

lemnărie, lemnării ουσ. θηλ. η ξυλεία, το σύνολο ξύλων, σανίδων, κ.λ.π

lemnos-oasă, lemnosi-oase επίθ. ξυλωδής-ης-ες, ξύλινος-η-ο, ξυλοειδής-ής-ές

lene ουσ. θηλ. η σκνηρία, η νωθρότητα, η τεμπελιά, η ακαματία

leneșă, leneșe Ι. επίρ. 1. σκνηρός-ή-ό, σκνός-ής-ό, νωθρός-ής-ό, τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο, ακαμάτης-τρα, ισσα-ικο 2. χάνυος-η-ο // **gesturi ~e** οι σκνηρές χειρονομίες // **mersul ~ al mlecuii** το νωθρό βάδισμα του σαλιγκαριού ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η σκνηρός-ή, νωθρός-ή (ο,η), τεμπέλης-α (ο,η) 2. φυγόπονος-η (ο,η), χασομέλης-ισσα (ο,η), αργόσχολος-η (ο,η) // ουσ. αρσ. ζωολ. ο βραδύπους

lenevi, lenevesc Ι. ρ. αμ. 1. σκνεύω, σκνώ, δείχνω τεμπελιά 2. τεμπελιάζω, είμαι σκνηρός ΙΙ. ρ. μέσο. 1. γίνομαι σκνηρός 2. αποφεύγω την εργασία 3. με πιάνει τεμπελιά, ακαματεύω

lenevie, lenevii ουσ. ουδ. 1. η σκνηρία, η νωθρότητα, η τεμπελιά, η ακαματοσύνη 2. η βαρεμάρα, η χαυνότητα, η χάνωση, το χάνωμα

lenevit ουσ. ουδ. η νωθρότητα, η σκνηρία, η τεμπελιά, η φυγοπονία

lenevos-oasă, lenevoși-oase επίθ. (λαϊκ.) 1. σκνηρός-ή-ό, νωθρός-ής-ό, τεμπέλικος-η-ο, ακαμάτης-τρα-ικο 2. χάνυος-η-ο

leninism ουσ. ουδ. (πολ.) ο λενινισμός

leninist-ă, leniniști-ste Ι. επίθ. (πολ.) λενινιστικός-ή-ό ΙΙ. **teorie ~ă** η λενινιστική θεωρία ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) λενινιστής-ίστρια (ο,η)

lenjereasă, lenjerese ουσ. θηλ. η ασπρорρουχού

lenjerie, lenjerii ουσ. θηλ. 1. τα ασπρόρουχα 2. τα εσώρουχα

lenjuri ουσ. ουδ. 1. τα εσώρουχα, τα ασπρόρουχα 2. τα λευκά ρούχα οικιακής χρήσης, σεντόνια, μαντίλια, κ.λ.π

lent-ă, lenți-te επίθ. αργός-ή-ό, βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο, δυσκίνητος-η-ο, βραδύς-εία-ύ

lenticular-ă, lenticulari-e επίθ. φακοειδής-ής-ές, φακωτός-ή-ό, σε σχήμα φακού

lentilă, lentile ουσ. θηλ. 1. ο φακός 2. το κάτοπτρο // **~ concavă** ο αμφίκυκλος φακός (και οι δύο του επιφάνειες είναι κοίλες) // **~ convexă** ο

αμφίκυκτος φακός // **~ convexă plană** ο επιπεδόκυκλος φακός

leoaiă, leoaice ουσ. θηλ. η λέαινα, το θηλυκό λιοντάρι

leoarcă Ι. επίθ. αμετάβλ. μουσκεμένος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, πού έχει γίνει μούσκεμα, λούτσα ΙΙ. επίρ. μουσκεμένα, μουλιασμένα // **m-am făcut ~** έγινα μούσκεμα / λούτσα

leonin-ă, leonini-e επίθ. λεόντειος-α-ο, λιονταρίσιος-ια-ιο // **contract ~** το λεόντειο συμβόλαιο

leopard, leoparzi ουσ. αρσ. (ζωολ.) η λεοπάρδαλη

lepăda, lepăd Ι. ρ. μετ. 1. απορρίπτω, αποβάλλω 2. ρίχνω, πετώ, απομακρύνω // **a-și ~ masca** απέρριψε το προσώπείο (έριξε το προσώπείο) // **a nu fi de ~** δεν είναι για αποβολή / για πέταγμα // **trebuie să lepădăm toate vechiturile astea** πρέπει να αποβάλουμε όλα αυτά τα παλιά αντικείμενα ΙΙ. ρ. αμ. αποβάλλω, κάνω έκτρωση, αποβολή, απορρίχνω ΙΙΙ. ρ. μέσο. αποτάσσομαι, απαρνούμαι, απαρνιέμαι // **a se ~ de ideile pe care le avea mai înainte** απαρνιέται τις ιδέες πού είχε πρωτίτερα // **a se ~ de religie** απαρνιέται τη θρησκεία του // **«te-ai -t de Satana?»** απετάξω τον Σατανά; **m-am -t** απεταξάμην»

lepădare, lepădări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η απάρνηση, η απαρνησιά 2. η αποβολή, το πέταμα 3. η έκτρωση, η απόρριψη 4. η αποκρήρυξη, ο αφορισμός 5. η αρνησιδοξία (το να απαρνιέται κάποιος τις γνώμες του και τις πεποιθήσεις του) // **~ de sine** η αυταπάρνηση (για το καλό του δημοσίου)

lepădat ουσ. ουδ. 1. η αποβολή, το πέταμα, η ρίψη, η απόρριψη 2. η άμβλωση, η έκτρωση

lepădat-ă, lepădați-te επίθ. (για το βρέφη) 1. αποταγμένος-η-ο, αποβλημένος-η-ο, απορριγμένος-η-ο, παραπεταμένος-η-ο, παρατημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο, έκθετος-η-ο

lepădătură, lepădături ουσ. θηλ. 1. το απόρριγμα, το απόβλητο, το απόρριμμα, το απόβγαλμα, το έκτρωμα 2. μτφ. το καθαρά

lepidodendron, lepidodendroni ουσ. αρσ. (γεωλ.) το λεπιδόδεντρο

lepidolit, lepidoliți ουσ. αρσ. ο λεπιδόλιθος, είδος μαρμαρυγία

lepidopter, lepidoptere ουσ. ουδ. πληθ. τα λεπιδόπτερα (τάξη εντόμων) // **insectă ~ă** το λεπιδόπτερο έντομο

lepră, lepre ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η λέπρα 2. μτφ. ο διεφθαρμένος, ο αισχρός // **a fi bolnav de ~** λεπιδίζω, είμαι άρρωστος από λέπρα

lepros-oasă, leproși-oase Ι. επίθ. (ιατρ.) λεπρός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο,η λεπρός-ή (ο,η), ο άνωρροςος πού πάσχει από λέπρα

leprozerie, leprozerii ουσ. θηλ. το λεπροκομείο

lepsî, lepsesc ρ. μετ. (επαρχ.) ραπίζω, μπατσίζω, δίνω μπάτσο, χαστουκίζω

lepui, lepuiese ρ. μετ. (τεχ.) ισπάζω, ισώνω με μεγάλη σχολαστικότητα την επιφάνεια μεταλλικού εξαρτήματος μηχανής με τη βοήθεια σκληρού σώματος

lepuit-ă, lepuiti-te επίθ. (τεχ.) ισιασμένος-η-ο (για εξάρτημα μηχανής)

ler επιφ. λερ (λέξη ρεφρέν στα κάλαντα, στα τραγούδια για τα κάλαντα)

lesă, **lese** ουσ. θηλ. το σχοινί ή το λουρί (για να οδηγούμε σκυλί)
lesbian-e, **lesbiani-e** I. *επίθ.* λεσβιακός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η λεσβία γυναίκα, η ομοφυλόφιλη γυναίκα
lesbianism ουσ. ουδ. ο λεσβιασμός
lesne *επίρ.* εύκολα, ευχερώς, άνετα
lesnicio-oasă, **lesniciosi-oase** *επίθ.* εύκολος-η-ο 2. ευχερής-ής-ές 3. ευκολοκάμωτος-η-ο
lespede, **lespezi** ουσ. θηλ. 1. η πέτρινη πλάκα 2. η ταφόπετρα 3. η πλάκα για πλακόστρωμα (σε πεζοδρόμιο, αυλή, πάτωμα κ.λ.π.)
lespejoară, **lespejoare** ουσ. θηλ. η πλακέτα, η μικρή πλάκα
lest, **lesturi** ουσ. ουδ. (τεχ.) η σαβούρα, το έρμα
lesta, **lestez** ρ. μετ. σαβουρώνω, βάζω σαβούρα σε πλοίο
lestare, **lestări** ουσ. θηλ. (τεχ.) το σαβούρωμα, η τοποθέτηση σαβούρας σε πλοίο
leş, **leşuri** ουσ. ουδ. το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου, το ψοφίμι, το ψόφιο ζώο, το λέσι
leş ουσ. αρσ. ιδ. leah
leşesc-cască, **leşeşti** *επίθ.* πολωνέζικος-η-ο // **raţă** *leşească* η πολωνέζικη πάπια, το πολωνέζικο παπί (με άσπρα και μαύρα πτερά)
leşeste *επίρ.* πολωνέζικα
leşie ουσ. θηλ. η αλισίβα
leşietici-ă, **leşietici-ce** *επίθ.* αλισιawatός-ή-ό // **cer** ~ ο αλισιawatός ουρανός // **gust** ~ η αλισιawatή γεύση
leşin, **leşinuri** ουσ. ουδ. 1. η λιποθυμία, η λιγοθυμία, το έλγλυγμα 2. *μτφ.* η σωματική αδυναμία, το αδυνάτισμα, η κόπωση
leşina, **leşin** ρ. αμ. λιποθυμώ, λιγοθυμώ // **a** ~ **de răs** λιποθυμώ από γέλια, ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια, γελάω μέχρι λιποθυμίας
leşinat-ă, **leşinaţi-e** *επίθ.* 1. λιπόθυμος-η-ο, λιποθυμισμένος-η-ο 2. *μτφ.* αδύνατος-η-ο, λιγνός-ή-ό // *μτφ.* ~ **de foame** ξελιγωμένος από την πείνα
leşinătură, **leşinături** ουσ. θηλ. (χλευασ.) (*μτφ.*) η ισχνότητα, η καχεξία (για τους καχεκτικούς, φιλάσθενους)
leşios-oasă, **leşioşi-oase** *επίθ.* γλυφός-ή-ό
letargic-ă, **letargici-ce** *επίθ.* ληθαργικός-ή-ό // **encefalită** - **ă** η ληθαργική εγκεφαλίτιδα (η πυρετώδης κατάσταση, η τάση για συνεχή ύπνο και παράλυση)
letargie, **letargii** ουσ. θηλ. ο λήθαργος, η νάρκη, ο βαθύς και συνεχής ύπνος // *μτφ.* η απάθεια, η αδράνεια, η απραξία
leteă, **letei** ουσ. θηλ. (*επαρχ.*) το χειροκίνητο εργαλείο για το τύλιγμα των νημάτων πάνω στο καρούλι
letcon, **letcoane** ουσ. ουδ. το κολλητήρι, το σφυρί για κόλληση μετάλλων
leton-ă, **letoni-e** I. *επίθ.* λετονικός-ή-ό // **limba** - **ă** η λετονική γλώσσα II. ουσ. αρσ. και θηλ. Λετονός-ή (ο,η)
letopiseţ, **letopiseşte** ουσ. ουδ. το χρονικό, τα χρονικά
letristm ουσ. ουδ. (*αρχ.*) ο λεπτρισμός (το ποίημα να έχει ένα ηχηρότητα, αδιάφορα από το περιεχόμενο)
leu, **lei** ουσ. αρσ. 1. το λεοντάρι, το λιοντάρι, ο λέοντας 2. *μτφ.* ο ανδρείος, γενναίος άνθρωπος // (*στα παραμύθια*) - **paraleu** λιοντάρι-λιονταρόπουλο // **blană de** ~ η λεοντή, η προβιά λεονταριού // **cu**

inima de ~ λεοντόκαρδος-η-ο, με λεονταρία καρδιά // **partea leului** η μερίδα του λέοντα (το μεγαλύτερο μέρος)
leu, **lei** ουσ. αρσ. το λεί (η νομισματική μονάδα της Ρουμανίας, ίση με 100 μπάνι)
leucă, **leuci** ουσ. θηλ. το γαμψό ξύλο της αμάξης που η μεία άκρη του συνενώνεται με τον άξονα και η άλλη συνδέεται με το πλευρικό ξύλο της αμάξης για να το υποβασιάζει // **a fi lovit cu leuca în cap** το να είναι κάποιος σαστισμένος
leucemie ουσ. θηλ. (*ιατρ.*) η λευχαιμία
leucit ουσ. ουδ. το φυσικό πυριτικό αλουμίνιο και κάλιο (αγροτικό λίπασμα)
leucocitar-ă, **leucocitari-e** *επίθ.* (*ιατρ.*) λευκοκυτταρικός-ή-ό // **formulă** - **ă** η λευκοκυτταρική φόρμουλα (το σκόρπισμα των λευκών αιμοσφαιρίων σε διάφορες κατηγορίες μέσα στο αίμα)
leucocită, **leucocite** ουσ. θηλ. το λευκοκύτταρο, το λευκό αιμοσφαίριο
leucocitoză, **leucocitoze** ουσ. θηλ. (*ιατρ.*) η λευκοκύτωση
leucom, **leucoame** ουσ. θηλ. (*ιατρ.*) το γλαύκωμα (αρρώστια των ματιών)
leucoplast, **leucoplaste** ουσ. θηλ. το τσιρότο, το μπλάστρι, το έμπλαστρο
leucoree ουσ. θηλ. (*ιατρ.*) η λευκόρροια
leurdă, **leurdy** ουσ. θηλ. (*βοτ.*) είδος φυτού που μοιάζει στη γεύση με το σκόρδο
leuşor, **leuşori** ουσ. αρσ. το λεονταράκι
leuştean ουσ. ουδ. (*βοτ.*) το σέσελι, ο αγριομαϊντανός
leuţ, **leuţi** ουσ. αρσ. το υποκοριστικό του λεί, της βασικής νομισματικής μονάδας της Ρουμανίας, το λεϊκάκι
leva, **leve** ουσ. θηλ. το λέβα (η βασική νομισματική μονάδα της Βουλγαρίας)
levantin-ă, **levantini-e** I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ανατολίτης-ίτισσα (ο,η), Λεβαντίνος-α (ο,η) II. *επίθ.* 1. ανατολίτικος-η-ο, λεβαντινικός-ή-ό 2. (*υποτιμητ.*) άτιμος-η-ο, ραδιούργος-α-ο
levată, **levate** ουσ. θηλ. (*αρχ.*) 1. η αφαίρεση, το βγάλσιμο 2. το πάρισμο
levănţică ουσ. θηλ. (*βοτ.*) η λεβάντα (αρωματικό φυτό)
leviatan, **leviatane** ουσ. ουδ. καζάνι για πλύσιμο μαλλιών στα εργοστάσια
levier, **leviere** ουσ. ουδ. το λεβιέ, ο μοχλός για ανασήκωμα, για ανύψωση
levuloză, **levuloze** ουσ. θηλ. (*βιολ.*) η φρουκτόζη
lexem ουσ. ουδ. (*γλωσσ.*) το λέξημα
lexic ουσ. ουδ. το λεξικό
lexical-ă, **lexicali-e** *επίθ.* λεξικολογικός-ή-ό
lexicograf-ă, **lexicografi-e** ουσ. αρσ. και θηλ. λεξικογράφος (ο,η)
lexicografic-ă, **lexicografici-ce** *επίθ.* λεξικογραφικός-ή-ό
lexicografie ουσ. θηλ. η λεξικογραφία
lexicolog-ă, **lexicologi-ge** ουσ. αρσ. και θηλ. λεξικόλογος (ο,η)
lexicologic-ă, **lexicologici-ce** *επίθ.* λεξικολογικός-ή-ό
lexicologie ουσ. θηλ. η λεξικολογία
lexicon, **lexicoane** ουσ. ουδ. (*αρχ.*) το λεξικό
leza, **lezez** ρ. μετ. 1. βλάπτω 2. *μτφ.* αδικώ, πειράζω, τραυματίζω, προσβάλλω 3. ζημιώνω, θίγω // **a** ~ **interesele cuiva** θίγω τα συμφέροντα κάποιου

lezare, lezări ουσ. θηλ. η βλάβη, το βλάψιμο, η ζημία, η αδικία, η πληγή, το τραύμα, η προσβολή
leziune, leziuni ουσ. θηλ. το τραύμα, η πληγή
lezmajestate ουσ. θηλ. η προσβολή του βασιλιά // **crimă de** - το έγκλημα καθοσίωσης για προσβολή του βασιλιά (της Αυτού Μεγαλειότητας)
liană, liane ουσ. θηλ. (βοτ.) η κληματίδα, η κληματσίδα, η περιπλοκάδα, το κληματώδες φυτό που αναρριχάται
liant, lianți ουσ. αρσ. 1. το συνδετικό, η ύλη που συνδέει μαζί δύο στερεά σώματα, π.χ. το τσιμέντο 2. η ύλη που φιξάρει το χρώμα σε υφαντικές ίνες
libanez-ă, libanezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λιβανέζος-α (ο,η) II. επίθ. Λιβανέζικος-η-ο
libarcă, libărci ουσ. θηλ. η σύλφη (έντομο), η βλάττη, η κατσαρίδα
libație, libăți ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. η σπονδή, η τελετή που συνίσταται με χύσιμο λίγου κρασιού από το ποτήρι σε ένδειξη σεβασμού προς τη θεότητα 2. μτφ. το κέρασμα
libelulă, libelule ουσ. θηλ. η μασταξ, η λιβελλούλη (είδος εντόμου μακρολεπτόσωμου με διαφανή φτερά και μεγάλο κεφάλι, κοντά στα νερά)
liber, libere ουσ. ουδ. ο ιστός του φυτού ή δέντρου μέσα από τον οποίο κυκλοφορεί ο χυμός
liber-ă, liberie I. επίθ. 1. ελεύθερος-η-ο, ανεξάρτητος-η-ο, αυτοτελής-ής-ές 2. χρεώων -ουσα-ον (θέση, αξίωμα) // **a avea** ~ το να είναι κανείς ελεύθερος, απαλλαγμένος από υποχρεώσεις // **a fi pus pe** ~ απαλλάσσομαι // **a vedea cu ochii** -i βλέπω με γυμνά μάτια (χωρίς γυαλιά) // **azi nu sunt** ~ σήμερα δεν αδειάζω // **catedră** -ă η χρεώουσα καθέδρα (έδρα) // **intrare** -ă η ελευθερία εισόδου // **lovitură** -ă το ελεύθερο χτύπημα (στο ποδόσφαιρο) // **αθλ. lupte** -e η ελεύθερη πάλη // **profesiune** -ă το ελεύθερο επάγγελμα // **teatru în aer** ~ το θέατρο στο ύπαιθρο, το υπαίθριο θέατρο // **timp** ~ ο ελεύθερος χρόνος // **traducere** -ă η ελεύθερη μετάφραση // **versuri** -e οι ελεύθεροι στίχοι II. επίρ. ελεύθερα, με ελευθερία, ελευθέτως, θαρρώτα // **a vorbi** ~ μιλά ελεύθερα (χωρίς σημειώσεις) // **επιρ. έκφρ. în aer** ~ στο ύπαιθρο
libera, liberez I. ρ. μετ. 1. ελευθερώνω, απελευθερώνω 2. απαλλάσσω, απολύω II. ρ. μέσο. ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι
liberal-ă, liberali-e I. επίθ. φιλελεύθερος-η-ο // **partidul** ~ το φιλελεύθερο κόμμα II. ουσ. αρσ. ο φιλελεύθερος, ο οπαδός του φιλελευθερισμού
liberalism ουσ. ουδ. ο φιλελευθερισμός
liberalist-ă, liberaliști-ste επίθ. φιλελεύθερος-η-ο, ελευθερόφρονος-η-ο
liberalitate, liberalități ουσ. θηλ. 1. η γενναιοδωρία, η χαριστικότητα 2. η διάθεση περιουσίας με νομικό έγγραφο για κάποιο σκοπό ή για το όφελος κάποιου
liber-arbitru ουσ. αρσ. (φιλοσ.) η βουλευσιαρχία, η βουλευσιοκρατία, η ελεύθερη βούληση
liberare, liberări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η απελευθέρωση, η απαλλαγή, η απόλυση
liberator-oare, liberatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ελευθερωτής-τρια (ο,η), απελευθερωτής-ώτρια (ο,η)
liber-cugetător, liber-cugetători ουσ. αρσ. ο ελεύθερος στοχαστής

liberian-ă, liberieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λιβεριανός-ή (ο,η) (κάτοικος της Λιβερίας) II. επίθ. 1. Λιβερικός-ή-ο 2. **επίθ.** (βοτ.) που σχετίζεται με τους ινώδεις ιστούς του φυτού, μες στους οποίους κυκλοφορεί ο χυμός
liber-schimbism ουσ. ουδ. (πολ.) η ελευθερία ανταλλαγής (η ελευθερία του εμπορίου και η μη επέμβαση του κράτους στην οικονομία)
liber-schimbist, liber-schimbisti ουσ. αρσ. ο οπαδός της ελεύθερης ανταλλαγής
libert, liberi ουσ. αρσ. ο απελευθερωμένος, ο απελευθέρως (ο ελευθερωμένος σκλάβος της αρχαίας Ρώμης)
libertate, libertăți ουσ. θηλ. 1. η λευτεριά, η ελευθερία 2. η ανεξαρτησία // **a pune în** ~ θέτω σε ελευθερία, ελευθερώνω, αποφυλακίζω // **~ de constituție** η ελευθερία συνειδήσεως // **~ de gândire** η ελευθερία του σκέπτεσθαι, της σκέψεως // **~ individuală** η ατομική ελευθερία // **~ de mîscare** η ελευθερία κινήσεως // **~ a cuvîntului** η ελευθερία του λόγου // **~ a de asociere** η ελευθερία συνεταιρισμού // **~ a presei** η ελευθερία τύπου, η ελευθεροτυπία
libertin-ă, libertini-e επίθ. ελευθέριος-α-ο, αχαλίνωτος-η-ο, ασελγής-ής-ές // **ακόλαστος-η-ο**
libertinaj ουσ. ουδ. η ελευθεριότητα, η ακολασία, η ασέλγεια, η λαγνεία
libian-ă, libieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λίβυος-υα (ο, η) II. επίθ. Λιβυικός-ή-ο
libidinos-oasă, libidinosi-oase επίθ. ελεύθερος-ής-ές, λάνγνος-α-ο, ακόλαστος-η-ο
libido, libidouri ουσ. ουδ. (ιατρ.) το λίμπιντο, η ζωτική ορμή, το ένστικτο της ζωής, η επιθυμία για ηδονή
librar, librari ουσ. αρσ. ο βιβλιοπώλης
librărie, librării ουσ. θηλ. το βιβλιοπωλείο
libret, librete ουσ. ουδ. (μουσ.) το λιμπρέτο // **~ de economii** το βιβλιάριο αποταμιεύσεων
libretist, libretisti ουσ. αρσ. (μουσ.) ο λιμπρετίστας
licăre, licăre ουσ. ουδ. 1. το σπινθηροβόλημα 2. η λάμψη, το τρεμοφέγγισμα
licări, pers. 3 licărește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) λαμπυρίζει, τρεμοφέγγει
licărire, licăriri ουσ. θηλ. το σπινθηροβόλημα, το λαμπύρισμα, το τρεμοφέγγισμα // **o ~ de speranță** ένα λαμπύρισμα ελπίδας
licărit, licărituri ουσ. ουδ. ιδ. licărire
licăritor-oare, licăritori-oare επίθ. σπινθηροβόλος-α-ο, ακτινοβόλος-ος-ον, λαμπυρίζων-α-ον
liceal-ă, liceali-e επίθ. λυκειακός-ή-ο // **clasele** -e οι λυκειακές τάξεις // **studiile** -e οι λυκειακές σπουδές
licean-ă, liceeni-e ουσ. αρσ. και θηλ. μαθητής-ήτρια του λυκείου [το παιδί (κορίτσι) του γυμνασίου]
licență, licențe ουσ. θηλ. 1. το πτυχίο, το δίπλωμα 2. το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 3. η εξαιρετική άδεια για εμπορικές πράξεις 4. η ποράβαση των κανόνων της καλής συμπεριφοράς // **~ poetică** η ποιητική άδεια
licenția, licenției ρ. μετ. απολύω (από υπηρεσία)
licențiat-ă, licențiați-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πτυχιούχος (ο,η) 2. διπλωματούχος (ο,η)
licențiere, licențieri ουσ. θηλ. η απόλυση
licențios-oasă, licențioși-oase επίθ. ακόλαστος-η-ο, ασελγής-ής-ές, άσεμνος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, λάνγνος-α-ο

liceu, **licee** ουσ. ουδ. το λύκειο, το γυμνάσιο
lichea, **lichele** ουσ. θηλ. 1. ο λεκές, η κηλίδα σε ρούχο 2. μτφ. ο αισχρός, αχρείος, δόλιος άνθρωπος, ο παλιάνθρωπος
lichefia, **lichefiez** l. ρ. μετ. υγροποιώ, ρευστοποιώ ll. ρ. μέσο. υγροποιούμαι, ρευστοποιούμαι, μετατρέπομαι σε υγρό // **gazul metan se -ză** το αέριο μεθάνιο υγροποιείται, γίνεται υγραέριο
lichefiat-ă, **lichefiati-te** επιθ. υγροποιημένος-η-ο, ρευστοποιημένος-η-ο (για τα αέρια)
lichefiere, **lichefierii** ουσ. θηλ. η υγροποίηση, η ρευστοποίηση
lichelism ουσ. ουδ. η προστυχιά, η παλιανθρωπιά
lichen, **licheni** ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. η λειχήνα 2. ιατρ. η λειχήνωση (είδος δερματοπάθειας), δερματοπάθεια
lichid-ă, **lichizi-de** l. επιθ. υγρός-ή-ό, ρευστός-ή-ό // **bani lichizi** το ρευστό χρήμα // **consoane -de** τα υγρά σύμφωνα ll. ουσ. ουδ. 1. το υγρό 2. το ρευστό
lichida, **lichidez** ρ. μετ. 1. διαλύω, εκκαθαρίζω, αποπληρώνω, εξοφλώ 2. εξαλείφω // μτφ. (αργκ.) Ξεκάνω, σκοτώνω κάποιον // **l-a -t** τον Ξέκανε
lichidare, **lichidări** l. ουσ. θηλ. 1. η εξαλείψση 2. η διάλυση, η αποπληρωμή, η εξόφληση, η εκκαθάριση // **-a datoriei / contului** η εξόφληση χρέους / η εκκαθάριση λογαριασμού // **-a instituției, întreprinderii, magazinului** η διάλυση επιχείρησης, καταστήματος // **-a întreprinderii** η διάλυση της επιχείρησης ll. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în -se** διάλυση
lichiditate, **lichidități** ουσ. θηλ. (εμπόρ.) η ρευστότητα
lichior, **lichioruri** ουσ. ουδ. το λικέρ
licit-ă, **licitiți-te** επιθ. θεμιτός-ή-ό, νόμιμος-η-ο // **mijloace -e** τα θεμιτά μέσα
licita, **licitez** ρ. μετ. και αμ. πλειστηριάζω, δημοπρατώ
licitant-ă, **licitanți-te** ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μετέχων-ουσα σε δημοπρασία
licitare, **licitări** ουσ. θηλ. η προσφορά τιμής σε δημοπρασία
licitație, **licitații** ουσ. θηλ. η δημοπρασία, ο πλειστηριασμός // **a scoate la** ~ βγάζω κάτι στη δημοπρασία (με πλειοδοσία ή με μειοδοσία) // **a vinde la** ~ πλειστηριάζω
licoare, **licori** ουσ. θηλ. 1. το ηδύπστο 2. το υγρό φάρμακο 3. το αντιδραστήριο, χημικό προϊόν
lictor, **lictori** ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ραβδούχος, ο ραβδοφόρος (ο συνοδός αξιωματούχων στην αρχαία Ρώμη)
licurici, **licurici** ουσ. αρσ. (ζωολ.) η λαμπυρίδα, η πυγολαμπίδα, η κωλοφωτιά
lider, **lideri** ουσ. αρσ. ο ηγέτης // ~ **sindical** ο συνδικαλιστής ηγέτης
lidian-ă, **lidieni-e** l. ουσ. αρσ. και θηλ. Λυδός-ή (ο,η) ll. επιθ. 1. λυδός-ία-ιο, λυδικός-ή-ό // **piatra -ă** η λυδία λίθος
lidiță, **lidițe** ουσ. θηλ. η λυδία λίθος (εκρηκτική ύλη)
lied, **lieduri** ουσ. ουδ. το άσμα, το λυρικό τραγούδι
lift, **lifturi** ουσ. ουδ. το ασανσέρ, ο ανελκυστήρας
liftă, **liffe** ουσ. θηλ. (χλευασ.) 1. ο αλλόφυλος, ο αλλοεθνής, ο αλλόδοξος, ο αλλόθρησκος, ο αλλόπιστος 2. ο βάρβαρος 3. μτφ. ο κακός άνθρωπος, ο μοχθηρός
liftier-ă, **liftieri-e** ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η χειριστής-ίστρια του ασανσέρ

ligament, **ligamente** ουσ. ουδ. ο τένοντας, ο ινώδης σύνδεσμος (οστών ή σπλάχνων)
ligatură, **ligaturi** ουσ. θηλ. 1. το δέσιμο, η επίδεση, η ραφή χελέων τραύματος 2. το ράμμα, η κλωστή, το νήμα στη ραφή τραύματος 3. τυπ. το στοιχείο το αποτελούμενο από περισσότερα γράμματα
ligă, **ligi** ουσ. θηλ. 1. ο σύνδεσμος, η ένωση 2. η κοινωνία, η λήγα // **Liga Națiunilor** η Κοινωνία των Εθνών
lighean, **lighene** ουσ. ουδ. η λεκάνη, το σκεύος για νίψιμο ή για άλλες ανάγκες του σπιτιού
lighenaș, **lighenase** ουσ. ουδ. η μικρή λεκάνη, το μικρό σκεύος για νίψιμο
lighioană, **lighioane** ουσ. θηλ. 1. το θηρίο, το αγρίμι 2. τα πουλερικά 3. το μικρό πτητικό έντομο, επικίνδυνο, βλαβερό 4. μτφ. το ζωντόβολο, ο ανόητος, ο άξεστος άνθρωπος
lignifica, **lignific** l. ρ. μετ. και μέσο 1. ξυλιάζω, γίνομαι σαν το ξύλο 2. διατρέχω-ομαι με λινγίτη
lignificare, **lignificări** ουσ. θηλ. το ξύλισμα
lignină, **lignine** ουσ. θηλ. η λινγίνη (συστατικό του ξύλου)
lignit ουσ. ουδ. ο λινγίτης
liguri ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) Οι Λίγυρες (αρχαίος λαός στα βορειοδυτικά μέρη της Ιταλίας)
lihneală, **lihneli** ουσ. θηλ. το αδυνάτισμα, η σωματική εξάντληση από πείνα, το ξεμάγωμα
lihnii, **lihnesc** ρ. αμ. (αρχ.) νιώθω λιγοθυμία από έντονη πείνα, ξελαγνώνω // **a i se -cuiva** το να έρχεται ζάλη σε κάποιον (από πείνα ή από μεγάλη κούραση)
lihnit-ă, **lihnitiți** επιθ. 1. λιμασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο 2. ξελαγωμένος-η-ο
lila επιθ. αμετάβλ. λιλά (το χρώμα) // **o stofă vopsită** ~ ένα ύφασμα βαμμένο λιλά, μενεξεδί χρώμα
lilac, **lilaci** ουσ. αρσ. 1. (βοτ.) η πασχάλια 2. (ζωολ.) η νυχτερίδα
liliacee, **liliacee** l. ουσ. θηλ. πληθ. (βοτ.) τα κρινοειδή ll. επιθ. **plante** ~ τα κρινοειδή φυτά
liliachio-ie, **liliachii** επιθ. λουλακή-ιδ-ι
liput επιθ. αμετάβλ. 1. λιλιπούτειος-α-ο 2. πολύ μικρός (κατά το σώμα ή τις διαστάσεις) πυγμαίος -α-ο // **dicționar** ~ το λιλιπούτειο λεξικό
liputan-ă, **liputani-e** l. ουσ. αρσ. και θηλ. πυγμαίος-α (ο,η) ll. επιθ. λιλλιπούτειος-α-ο
liman, **limanuri** ουσ. ουδ. 1. η ακτή, το ακρογιάλι, το αραξοβόλι 2. το λιμάνι 3. μτφ. το καταφύγιο // **a ajunge la** ~ φτάνω στο λιμάνι (στον προορισμό μου) // **a duce la** ~ οδηγώ στο λιμάνι // **a ieși la** ~ έρχομαι στο λιμάνι (τα βγάζω πέρα, πετυχαίνω)
limb, **limburi** ουσ. ουδ. 1. το εξωτερικό χέιλος του φύλλου 2. (ναυτ.) το πλοίο για εκφόρτωση του φορτίου από το μεγάλο πλοίο
limba, **limbez** ρ. μετ. (ναυτ.) η εκφόρτωση του φορτίου από το μεγάλο πλοίο μέσα σε μικρότερο πλοίο, έτσι ώστε το μεγάλο πλοίο να μπορέσει να πλεύσει στα ρηχά νερά
limbaj, **limbaje** ουσ. ουδ. 1. το λεκτικό 2. η γλώσσα, ο λόγος, το φραστικό, ο τρόπος της έκφρασης προφορικά ή γραπτά // ~ **comun** η κοινή γλώσσα (με την ίδια σημασία λέξεων για όλους)
limbare, **limbări** ουσ. θηλ. (ναυτ.) η εκφόρτωση και η επαναφόρτωση πλοίου αφού περάσει τα νερά με μικρότερο βάθος
limbariță, **limbarițe** ουσ. θηλ. 1. (βοτ.) το άλισμα το πλαντάγινον, φυτό με στέλεχος ορθό,

διακλαδισμένο, με άνθη άσπρα ή ρόδινα, αναπτύσσεται σε υγρά μέρη 2. *μτφ.* η λογοδιάρροια

limbă, limbi ουσ. θηλ. 1. η γλώσσα, το φραστικό ιδίωμα, η διάλεκτος 2. ο λόγος (γραπτός ή προφορικός) 3. το γλωσσίδι 4. η λωρίδα // ~ **de ceas** ο δείκτης ρολογιού (για τις ώρες ή για τα πρώτα ή τα δεύτερα λεπτά) // ~ **de încălțat pantofii** η γλώσσα, συνήθεια κοκκάλινη, για να βάζουμε εύκολα παπούτσια // **limba clopoțelului** το γλωσσίδι του κουδουνιού // **limba greacă** η νεοελληνική // **limba maternă** η μητρική γλώσσα // **limba moartă** η νεκρή γλώσσα // **limba scrisă** η γραπτή γλώσσα // **limba vorbită** ο προφορικός λόγος // **a avea ~ ascuțită** έχει αιχμηρή γλώσσα // **a avea ~ lungă** έχω μακριά γλώσσα, λέγω λόγια περιττά // **a avea mîncărime de ~** είναι πολυλογάς-ου-άδικο, φλυαρώ, πολυλογώ // **a aștepta cu limba scosă** περιμένω με ανυπομονησία // **a fi cu două limbi** είναι υποκριτής, διπλοπρόσωπος // **a fi cu limba de miere** η γλώσσα μου στάζει μέλι, μιλώ ευχάριστα, είμαι γλυκομίλητος // **a fi slobod la ~** είναι ελεύθερος στο στόμα, μιλάει βαρρετά // **a-și înghiți limba** καταπίνω τη γλώσσα μου // **a-și pune frâu la ~** βάζω χαλινάρι στη γλώσσα μου // **a scoate limba de un cot** βγάζω τη γλώσσα μια πήχη (λαχανιάζω) // **a trage pe cineva de ~** τον ψαρεύω (προσπαθώ να μάθω κάποιο μυστικό από κάποιον, τον κάνω να πει την αλήθεια) // **cu ~ de moarte** ο τελευταίος λόγος του θνήσκοντος // **mușcă-ți limba** δάγκωσε τη γλώσσα σου!, μην το πεις αυτό! // **o ~ de pămînt** μια λωρίδα γης

limbrie, limbriici ουσ. αρσ. η λεβίθα (παράσιτο του εντέρου)

limbut-ă, limbuți-te I. επίθ. 1. φλύαρος-η-ο 2. πολυλογάς-ού-άδικο, αργολόγος-ος-ον, ακριτόμυθος-η-ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. γλωσσάς-ού (ο,η)

limbuție, limbuții ουσ. θηλ. 1. η φλυαρία, η πολυλογία, η λογοδιάρροια 2. η αργολογία, η ακριτομυθία, η ακράτεια γλώσσας

limes ουσ. ουδ. το οχυρό το χτισμένο από χώμα στα σύνορα των επαρχιών της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας

limfatic-ă, limfatici-ce επίθ. λυμφατικός-ή-ό, λεμφικός-ή-ό // **sistem ~** το λεμφικό σύστημα // **ganglion-î** τα λεμφικά γάγγλια // **vasele -e** τα λεμφοφόρα αγγεία

limfatism ουσ. ουδ. ο λυμφατισμός

limfă, limfe ουσ. θηλ. η λέμφος, η λύμφη

limfocit, limfocite ουσ. ουδ. το λεμφοκύτταρο

limfocitoză, limfocitoze ουσ. θηλ. η λεμφοκυττάρωση

limfогranulomatoză, limfогranulomatoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η λεμφογρानουλωματώξη

limita, limita I. ρ. μετ. 1. περιορίζω 2. μετριάζω 3. συγκρατώ, περιστέλλω II. ρ. μέσο 1. περιορίζομαι 2. συγκρατιέμαι, περιστέλλομαι

limitabil-ă, limitabilie επίθ. περιορισμός-η-ο

limitare, limita I. ρ. μετ. 1. περιορισμός 2. η περιστολή 3. η περίφραξη

limitat-ă, limitați-te επίθ. 1. περιορισμένος-η-ο 2. περιστελλόμενος-η-ο 3. *μτφ.* (για άνθρωπο) με περιορισμένη αντήληψη // **spațiu ~** ο περιορισμένος χώρος

limitativ-ă, limitativi-e επίθ. 1. περιοριστικός-ή-ό 2. περισταλτικός-ή-ό

limitator, limitatoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρολ.) ο περιοριστής, η συσκευή που περιορίζει ορισμένα όρια

limită, limite ουσ. θηλ. 1. το όριο 2. (μαθ.) το σύνορο // ~ **de vîrstă** το όριο ηλικίας // ~ **inferioară** το κατώτατο όριο // ~ **maximă** το ανώτατο όριο // ~ **minimă** το ελάχιστο όριο // ~ **superioară** το ανώτατο όριο // ~ **teritorială** το εδαφικό όριο // **a depăși limitele** υπερβαίνω τα όρια

limitrof-ă, limitrofi-e επίθ. μεθοριακός-ή-ό, μεθόριος-ια-ιο, συνοριακός-ή-ό

limnigraf, limnigrafe ουσ. ουδ. ο λιμνογράφος

limnimetriε ουσ. θηλ. η λιμνομετρία

limnologie ουσ. θηλ. η λιμνολογία

limonadă, limonade ουσ. θηλ. η λεμονάδα

limonagiu, limonagii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο λεμονατζής, ο λεμοναδοπώλης

limonată, limonate ουσ. θηλ. ιδ. limonadă

limonit ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο λεμονίτης, το ορυκτό του σιδήρου με βαθύ κίτρινο χρώμα

limoniu-ie, limonii επίθ. (αρχ.) λεμονένιος-ια-ιο, κίτρινος σαν το λεμόνι

limpede, limpezi I. επίθ. 1. διαυγής-ής-ές, γάργαρος-ής-ό 2. καθαρός-ής-ό 3. σαφής-ής-ές 4. ευκρινής-ής-ό 5. ρητός-ής-ό 6. *μτφ.* ολοφάνερος-η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο // ~ **la minte** σαφής στο μυαλό // **apă curată și ~** νερό καθαρό και γάργαρο II. επίρ. διαυγώς, καθαρά, σαφώς, ευκρινώς, ρητά, αναμφισβήτητα

limpezi, limpezesc I. ρ. μέσο. 1. γίνομαι διαυγής 2. γίνομαι καθαρός 3. διασαφηνίζομαι 4. διευκρινίζομαι II. ρ. μετ. 1. διαλευκαίνω, διασαφηνίζω 2. καθαρίζω, ξεκαθαρίζω 3. λαγαιρίζω // **a ~ rufele** αποπλύνω τα ρούχα, νεροπλύνω // **a ~ situația** ξεκαθαρίζω μια κατάσταση // **a ~ un lichid** λαγαιρίζω ένα υγρό

limpezime, limpezimi ουσ. θηλ. 1. η διαύγεια, η λαγαιρότητα 2. η σαφήνεια 3. η διαφάνεια 4. η αίθρια, ο ανέφελος ουρανός

limpezire, limpeziri ουσ. θηλ. 1. το λαγαιρίσμα 2. η διασαφήνιση, η διασαφήση το ξεκαθάρισμα 3. η διαλεύκανση, η διευκρίνιση // **-a rufelor** το πλύσιμο με καθαρό νερό των ρούχων στο τέλος της πλύσης

limpezi-ă, limpeziți-te επίθ. 1. λαγαισμένος-η-ο 2. ξεκάθαρος-η-ο, διασαφηνισμένος-η-ο 3. διευκρινισμένος-η-ο, διαλευκασμένος-η-ο 4. ξεπλυμένος-η-ο (ρούχα)

limuzină, limuzine ουσ. θηλ. η λιμουζίνα, η κούρσα, η κουρσάρα

lin, lini ουσ. αρσ. (ιχθ.) είδος ψαριού, η τίγγα

lin, linuri ουσ. ουδ. ο ληνός, το πατητήρι για το πάτημα των σταφυλιών

lin-ă, line-e I. επίθ. 1. ελαφριός-ιά-ό 2. απαλός-ής-ό, ομαλός-ής-ό 3. εύκολος-η-ο 4. σιγανός-ής-ό, αγαλιανός-ής-ό // **aterizare -ă** η ομαλή προσγείωση // **pană -ă** η ελαφριά κλιτύς κατωφέρεια // **sunet ~** ο σιγανός ήχος II. επίθ. 1. ελαφρά, απαλά, ομαλά 2. εύκολα 3. αγαλιανά, σιγανά 4. ήρεμα

linacee, linacee ουσ. θηλ. στο πληθ. (βοτ.) τα λινειδή // **inul este o ~** το λινάρι είναι ένα φυτό από τα λινειδή

linariță, linarițe ουσ. θηλ. (βοτ.) το αγριολίναρο
linca επιφ. // ~ το κουδούνισμα
lindină, lindini ουσ. θηλ. η κόνιδα
lindinos-oasă, lindinoși-oase επιθ. 1. κονιδάρης-α -ικο 2. μτφ. ακάθαρτος-η-ο, άπλντος-η-ο
lineal, lineale ουσ. ουδ. ο γραμμογράφος, ο γραμμοσύρτης (που χαράζει γραμμές)
lingav-ă, lingavi-e επιθ. (λαϊκ.) 1. ανόρεχτος-η-ο 2. καχεκτικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο, ασθενικός-ή-ό
lingăreală, lingăreli ουσ. θηλ. η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη, η δουλικότητα
lingări, lingăresc I. ρ. μετ. δείχνω σε κάποιον δουλοπρέπεια II. ρ. μέσο. κολακεύομαι, ικανοποιούμαι από τούς κόλακες
lingău, lingăi ουσ. αρσ. 1. ο φαταούλας 2. ο γλείφτης, ο κόλακας
linge, ling I. ρ. μετ. 1. γλείφω, γεύομαι κάτι με τη γλώσσα 2. μτφ. κολακεύω // ~-blide ο τσανακογλείφτης // a-și ~ degetele γλείφω τα δάχτυλά/ τα νύχια μου II. ρ. μέσο. γλείφομαι
lingere, lingeri ουσ. θηλ. το γλείψιμο
lingoare, lingori ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο τυφοειδής πυρετός, ο μαρασμός
lingotieră, lingotiere ουσ. θηλ. η κουτάλα από χυτοσίδηρο (στα εργοστάσια) για το λειωμένο μέταλλο
lingou, lingouri ουσ. ουδ. η ράβδος, το κομμάτι χυτού μετάλλου // ~ de aur η ράβδος χρυσού
lingual-ă, linguali-e επιθ. (ανατ.) γλωσσικός-ή-ό // nerv ~ το γλωσσικό νεύρο
lingurar, lingurari I. ουσ. αρσ. 1. ο κατασκευαστής κουτάλια 2. ο ασιγγανός που κατασκευάζει κουτάλια II. ουσ. ουδ. η ειδική εταζέρα για τοποθέτηση των κουταλιών (στην επαρχία)
lingură, linguri ουσ. θηλ. 1. το κουτάλι 2. η κουτάλια // a atârna lingurile de gât κρεμώ τα κουτάλια απ' το λαιμό (για όσους έρχονται αργά να φάνε στο τραπέζι) // a-și mânca banii cu lingura τρώγει τα χρήματά του με το κουτάλι, ξοδεύει πολύ // o ~ de cafea ένα κουτάλι καφές
lingurea-ică, lingurele ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. είδος θεραπευτικού φυτού από τα σταυροειδή με άσπρα άνθη σε σχήμα σταφυλιού, χρήσιμο στην καταπολέμηση των σκουρβουτικών παθήσεων, πνευμονικών ασθενειών, κ.λ.π. 2. (ανατ.) η κολύττα στο κάτω άκρο του στέρνου
linguriță, lingurițe ουσ. θηλ. το κουταλάκι // o ~ de dulceată ένα κουταλάκι γλυκού
linguroi, linguroaie ουσ. ουδ. η κουτάλα
lingușeală, lingușeli ουσ. θηλ. 1. η κολακεία, το καλόπιασμα, το κολάκευμα 2. η γαλυφιά
linguși, lingușe I. ρ. μετ. 1. κολακεύω, καλοπιάνω 2. επαίνω κάποιον πάρα πολύ // a se ~ pe lângă cineva κάνω κομπλιμέντα σε κάποιον για να κερδίζω την εύνοιά του II. ρ. μέσο. κολακεύομαι
lingușire, lingușiri ουσ. θηλ. 1. η κολακεία 2. το καλόπιασμα, το κολάκευμα 3. η γαλυφιά
lingușitor, lingușitori ουσ. αρσ. ο κολακας, ο γαλύφης
lingușitor-oare, lingușitori-oare επιθ. κολακευτικός-ή-ό
lingvist-ă, lingviști-te ουσ. αρσ. και θηλ. γλωσσολόγος (ο,η)
lingvistic-ă, lingvistici-ce I. επιθ. 1. γλωσσολογικός-ή-ό 2. γλωσσικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η γλωσσολογία

linia, liniez ρ μετ. χαράκων, χαράζω, τραβώ γραμμές, σύρω παράλληλες γραμμές, ριγώνω, διαγραμμίζω
liniament, liniamente ουσ. ουδ. η γραμμή, η χαρακιά, η χαραγματιά
liniar-ă, liniari-e επιθ. γραμμικός-ή-ό, ευθύγραμμος-η-ο // desen ~ η γραμμική ιχνογραφία, η σχεδιογράφηση // mișcare ~ă η γραμμική κίνηση, η κίνηση σε ευθεία γραμμή // (μαθ.) programare ~ă ο γραμμικός προγραμματισμός
liniat-ă, liniati-te επιθ. γραμμωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό, χαρακωτός-ή-ό // hârtie ~ă το ριγωτό χαρτί
liniatură, liniaturi ουσ. θηλ. η χαρακιά, το χαρακίωμα, το ρίγωμα, η χάραξη γραμμών
linie, linii ουσ. θηλ. 1. η γραμμή 2. ο χαρακας, η ρίγα 3. το χαράκι, το χάραγμα, η ρηγωματιά, η χαραγματιά 4. ο στίχος, ο στοίχος, η σειρά, η αράδα // ~ aeriană η εναέρια γραμμή // ~ automate η αυτόματη γραμμή // ~ curbă η καμπύλη γραμμή // ~ de cale ferată η σιδηροδρομική γραμμή // ~ de conduită η γραμμή διαγωγής, ο τρόπος συμπεριφοράς // ~ de plătire η γραμμή πλεύσεως // ~ dreaptă η ευθεία γραμμή // ~ electrică η ηλεκτρική γραμμή // ~ frântă η τεθλασμένη γραμμή // în ~ σε γραμμή, στη γραμμή // în ~ colaterală σε πλάγια γραμμή // ~ telefonică η τηλεφωνική γραμμή // în linii generale / mari σε γενικές γραμμές, περιληπτικά // pe toată linia σ' όλη τη γραμμή
liniere, liniieri ουσ. θηλ. 1. το ρίγωμα, το χαρακίωμα, η χαρακιά 2. η χάραξη γραμμών
linioară, linioare ουσ. θηλ. 1. η μικρή γραμμή, η γραμμούλα 2. η παύλα
liniște ουσ. θηλ. 1. η ησυχία 2. η ηρεμία 3. η σιγή 4. η γαλήνη, η αταραξία 5. η ανάπαυση // ~ profundă η βαθιά σιγή // επιρ. έκφρ. în ~ ησυχώς, ειρηνικώς
liniști, liniștesc I. ρ. μέσο. 1. ησυχάζω, είμαι ήσυχος, ηρεμώ 2. καταπραΰνομαι, ανακουφίζομαι, ξεκουράζομαι II. ρ. μετ. 1. ησυχάζω, καθησυχάζω 2. γαληνεύω, καταπραΰνω, ημερεύω, κάνω κάτι να λιγοστέψει
liniștire, liniștiri ουσ. θηλ. 1. η κατάσταση ησυχίας, το γαληνεύμα 2. η καθησυχαση, ο καταπραΰνσμός, η καταπράυνση
liniști-tă, liniști-ți-te επιθ. 1. ήσυχος-η-ο, γαληνεμένος-η-ο, γαλήνιος-ια-ιο 2. ήρεμος-η-ο, συγκρατημένος-η-ο
liniștitor-oare, liniștitori-oare επιθ. 1. ησυχαστικός-ή-ό, καθησυχαστικός-ή-ό 2. καταπραΰντικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό
liniuită, liniuite ουσ. θηλ. η γραμμούλα // ~ de unire η παύλα
linograf, linografe ουσ. ουδ. (τεχ.) ο λινογράφος, η λιντυπική μηχανή
linografură, linogravuri ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η λινογκραβούρα 2. η λινογραφία
linoleum, linoleumuri ουσ. ουδ. το λινόλεουμ, το αδιάρροχο ύφασμα με επίστρωμα από βερνίκι λινέλαιου (μονωτικό ή για σκέπασμα των δαπέδων, κ.λ.π.)
linotip, linotipuri ουσ. ουδ. η λιντυπική μηχανή
linotipie, linotipii ουσ. θηλ. (τεχ.) η λιντυπία, η στοιχειοθέτηση με τις λιντυπικές μηχανές
linotipist-ă, linotipisti-te ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.) λιντύπτης (ο,η)

linou, linouri ουσ. ουδ. το λινό, το λεπτό ύφασμα για μαντήλια κ.λ.π
lins-ă, linși-se επίθ. 1. γλυμμένος-η-ο 2. ισιασμένος-η-ο, λείος-α-ο
linșă, linșez ρ. μετ. λιντσάρω, φονεύω κάποιον εγκληματία επί τόπου ή χωρίς να έχει δικαστεί
linșaj, linșaje ουσ. ουδ. το λιντσάρισμα
linșare, linșări ουσ. θηλ. ιδ. linșaj
linte ουσ. θηλ. (βοτ.) η φακή, οι φακές // **pentru un blid de** ~ αντί πινακιού φακής
linters ουσ. ουδ. το χνούδι του βαμβακόπορου
lintiță, lintițe ουσ. θηλ. (βοτ.) η νεροφακή
lintou, lintouri ουσ. ουδ. το υπέρθυρο, το ανώφλι πόρτας ή παραθυριού
lințoliu, lințolii ουσ. ουδ. το σάβανο
linx, linxeși ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο λυγξ (ζώο)
liofiliza, liofilizez ρ. μετ. συντηρώ εις το κενόν διάλυση βατσίνας ή αιματικού πλάσματος ή φρούτα, κ.λ.π. επί μακρόν χρόνο
liotă, liote ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) 1. το πλήθος 2. ο πολὺς λαός, ο ὄχλος
lipa επιφ. // ~~~ ο θόρυβος που ακούγεται όταν βαδίζει κάποιος ξυπόλυτος ή με παντόφλες
lipan, lipani ουσ. αρσ. (ιχθ.) η σκίανα (είδος ψαριού ὅμοιο με την πέστροφα, ζει στα ορεινά ποτάμια)
lipan, lipani ουσ. αρσ. (βοτ.) το αρκουδορόβιτο (φυτό χορτοειδές με μεγάλα πορφυρένια άνθη)
lipază, lipaze ουσ. θηλ. (βιολ.) το λιποδιαλυτό ένζυμο, υπάρχει στα πεπτικά υγρά, διαλύοντας τις λιπαρές ουσίες, η λιπάση
lipăi, lipăi ρ. αμ. κάνω λίπα-λίπα όταν βαδίζω ξυπόλυτος ή όταν τρώγω κάτι με τη γλώσσα
lipăit ουσ. ουδ. το λίπα-λίπα
lipcan, lipcani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ειδικός καθαλάρης -ταχυδρόμος, ο σύνδεσμος μεταξύ στρατιωτικών μονάδων εν καιρώ πολέμου στους ιστορικούς χρόνους
lipcă επιρ. (επαρχ.) κολλητά, κολλημένα // **a sta** ~ κάθονται κολλητά κάπου ακούνητος // **a sta ~ pe capul cuiva** κάθονται κολλημένα στο κεφάλι κάποιου, γίνονται φορτικός, ενοχλώ
lipi, lipesc I. ρ. μετ. 1. κολλώ, προσκολλώ 2. συγκολλώ 3. συνδέω με κολλητική ουσία ή με λειωμένο μέταλλο // **a ~ o țevă** συγκολλώ ένα σωλήνα // **a ~ un afiș** κολλώ μια αφίσα, μια έντυπη διαφήμιση II. ρ. μέσο κολλώ, κολλιέμαι // **a i se ~ burta de spate de foame** του στέγνωσαν / κολλήσαν τα έντερα // **a se ~ învățătura de cineva** το να αγαπάει κανείς τα γράμματα // **copilul se lipeste de mama lui** το παιδί προσκολλάται στη μητέρα του
lipici, lipiciuri ουσ. ουδ. 1. η κολλητική ουσία, η κόλλα 2. μτφ. το θέλητρο // ρημ. έκφρ. **a avea** ~ το να έχει κάποιος κόλλα, να γοητεύει
lipicios-oasă, lipiciosi-oase επίθ. 1. κολλητικός-ή-ό, κολλώδης-ης-ες 2. ιξώδης-ης-ες 3. μτφ. ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό
lipidă, lipide ουσ. θηλ. τα λιπίδια
lipie, lipii ουσ. θηλ. η λαγάνα (είδος ψωμιού μικρού, λίγο εξογκωμένου, με πολλή κόρα και λίγη ψίχα)
lipire, lipiri ουσ. θηλ. 1. το κόλλημα, η κόλληση 2. η συγκόλληση
lipit ουσ. ουδ. ιδ. lipire
lipit-ă, lipiți-te επίθ. 1. κολλημένος-η-ο, κολλητός-ή-ό 2. συγκολλημένος-η-ο 3. συναφής-ής-ές // **a**

avea coastele -e de foame έχω κολλημένα τα πλευρά μου από την πείνα / ψοφώ από την πείνα // **sărac ~ pământului** πάμπαντος
lipitoare, lipitori ουσ. θηλ. (ζωολ.) 1. η αβδέλλα, η βδέλλα 2. μτφ. εκμεταλλευτής-εύτρια (ο,η)
lipitor-oare, lipitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κολλητής-ήτρια (ο,η) 2. συγκολλητής-ήτρια (ο,η)
lipitură, lipituri ουσ. θηλ. 1. η κόλληση, το κόλλημα 2. η συγκόλληση
lipom, lipomuri ουσ. ουδ. (ιατρ.) το λίπωμα, ο καλοήθης όγκος από λιπώδη ιστό
liposarcom, liposarcomuri ουσ. ουδ. το λιποσάρκωμα, ο κακοήθης όγκος στους λιπαρούς ιστούς
liposolubil-ă, liposolubili-e επίθ. λιποδιαλυτός-ή-ό
lipovean-ă, lipoveni-e ουσ. αρσ. και θηλ. Λιποβινός-ή (ο,η) (οι ντόπιοι κάτοικοι του Δέλτα του Δούναβη, ασχολούνται με την αλιεία)
lipoveancă, lipovence ουσ. θηλ. η Λιποβίνη
lipovence-cască, lipovenești επίθ. λιποβινικός-ή-ό
lipovenește επιρ. λιποβένικα
lipsă, lipsuri I. ουσ. θηλ. 1. η απουσία 2. η έλλειψη, το έλλειμμα 3. η στέρηση, η ανεπάρκεια 4. η ατέλεια, το ελάττωμα, 5. η φτώχεια 6. το λειψό // ~ **de bani** η έλλειψη χρημάτων // ~ **de mână de lucru** η έλλειψη εργατικών χεριών, η έλλειψη χειροτεχνικής εργασίας // ~ **la apel** με απουσία στο προσκλητήριο // **a duce** ~ στερούμαι, έχω έλλειψη // **a fi** ~ είμαι λειψός, δε φτάνω, ελλείπω // **din ~ de probe** ελλείψει αποδεικτικών // **duc ~ de bani lichizi** έχω έλλειψη ρευστών χρημάτων // **în ~ de altceva** ελλείψει κάτι άλλου // **mai bine** ~ καλύτερα καθόλου II. επιθ. έκφρ. **de** ~ αναγκαίος -α-ο, απαραίτητος-η-ο // **am înșirât toate cele ce-mi sunt de** ~ αράδιασα όλα όσα μου λείπουν III. επιρ. έκφρ. **în** ~ ερήμην (στη δίκη) // **în ~ de...** ελλείψει..
lipscan, lipscani ουσ. αρσ. ο Λείψιος (ο έμπορος από τη γερμανική πόλη Λειψία)
lipsi, lipesc I. ρ. αμ. 1. λείπω, ελλείπω, απουσιάζω 2. στερούμαι, έχω έλλειψη από κάτι // **acest elev lipsește prea mult** αυτός ο μαθητής απουσιάζει πάρα πολύ // **asta mai lipsește!** αυτό μας έλειπε! // **ii lipsește perseverența** του λείπει η επιμονή // **lipesc două pagini din cartea mea** λείπουν δύο σελίδες από το βιβλίο μου // **ocaziile nu lipesc** οι ευκαιρίες δε λείπουν // **puțin** ~ **a ca să...** λίγο έλειψε να... II. ρ. μέσο. 1. παραιτούμαι 2. εγκαταλείπω, αποτάσσομαι 3. αποφεύγω κάτι, αρνούμαι, δε δέχομαι // **mă lipesc de serviciile lui** δε δέχομαι τις υπηρεσίες του
lipsire, lipsiri ουσ. θηλ. 1. η στέρηση, η αποστέρηση 2. η έλλειψη
lipsit-ă, lipsiți-te επίθ. 1. στερημένος-η-ο, αποστερημένος-η-ο 2. ελλειπής-ής-ές // ~ **de mijloace** στερημένος από τα μέσα αναγκαία προς το ζην
liră, lire ουσ. θηλ. 1. (μουσ.) η λύρα (μουσικό όργανο) 2. μτφ. το σύμβολο του ποιητικού ταλέντου 3. η λύρα (νόμισμα με διαφορετική σε κάθε χώρα αξία, αγγλική, τουρκική, κ.λ.π.) // ~ **italiană** η λιρέττα // ~ **sterlină** η λίρα στερλίνα
liric-ă, lirici-e I. επίθ. λυρικός-ή-ό // **muzică** ~ **ă** η λυρική μουσική // η μουσική της όπερας με γλυκιά ηχηρότητα // **poet** ~ ο λυρικός ποιητής // **poezie** ~ **ă** το λυρικό ποίημα II. ουσ. θηλ. η λυρική ποίηση

lirism *ουσ. ουδ.* 1. ο λυρισμός, η λυρική ποίηση 2. η χρησιμοποίηση ποιητικού ύφους στο λόγο
lisa, lisez *ρ. μετ. (τεχ.)* πλένω και ισιάζω το χτενισμένο μαλλί
lisare, lisări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το πλύσιμο και το (σιασμο) του χτενισμένου μαλλιού
lisă, lise *ουσ. θηλ.* 1. ο σιδερένιος μοχλός 2. η τράβα, το δοκάρι ανάμεσα στους στύλους ενός κιγκλιδωμάτος
listă, liste *ουσ. θηλ.* 1. η λίστα 2. ο κατάλογος 3. ο αναλυτικός πίνακας, η κατάσταση, το έγγραφο με αναγραφή προσώπων ή πραγμάτων κατά μια ορισμένη σειρά // **lista civilă** η αστική λίστα από το προϋπολογισμό του κράτους, το ποσό που μπορεί να ξοδέψει ετησίως ο αρχηγός του κράτους για τις προσωπικές του ανάγκες // *μτφ.* **lista de bucate** το εδεσματολόγιο, ο κατάλογος φαγητών // **lista de prețuri** ο κατάλογος τιμών, ο τιμοκατάλογος, το τιμολόγιο
lișită, liște *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η φαλαρίδα
litanie, litanii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η λιτανεία (θρησκευτικό προσκύνημα)
litargă *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο λιθάργυρος (οξειδίο του μολύβδου)
literal-ă, literalie *επιθ.* 1. κυριολεκτικός-ή-ό 2. γραμματικός-ή-ό (που σημειώνεται με γράμματα)
literalmente *επιρ.* κυριολεκτικά, με την ακριβή σημασία της λέξεως και όχι μεταφορική
literar-ă, literarie *επιθ.* 1. λογοτεχνικός-ή-ό 2. φιλολογικός-ή-ό // **încercare** -ă το δοκίμιο // **limba** -ă η επίσημη γλώσσα // **lucrare** -ă το λογοτέχνημα // **revistă** -ă το λογοτεχνικό περιοδικό // **societate** -ă ο φιλολογικός σύλλογος
literat-ă, literați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φιλόλογος (ο,η) 2. λογοτέχνης-ίδα (ο,η) 3. λόγιος-ια (ο,η)
literatură, literaturi *ουσ. θηλ.* 1. η λογοτεχνία, το γράμμα 2. η φιλολογία 3. η βιβλιογραφία πάνω σε ορισμένο θέμα // ~ **cultă** η λόγια λογοτεχνία // ~ **populară** η λαϊκή φιλολογία // ~ **științifico-fantastică** η φιλολογία επιστημονικής φαντασίας // (χλευασ.) **a face** ~ αμπελοφιλοσοφία
literă, litere *ουσ. θηλ.* 1. το γράμμα 2. *μτφ.* η ακριβής έννοια ενός γραπτού κεμένου // ~ **mare** το κεφαλαίο γράμμα // **litera legii** το γράμμα του νόμου // **literele alfabetului** τα γράμματα του αλφαβήτου // **ad literam** κατά γράμμα // **a rămâne** ~ **moartă** μένει νεκρό γράμμα (δεν εφαρμόζεται) // **om de litere** ο φιλόλογος, ο λογοτέχνης, ο συγγραφέας
litiază, litiaze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λιθίαση
litie, litii *ουσ. θηλ.* η λιτή (η εκκλησιαστική δέηση στις ολονυχτίες και ανυπνίες)
litieră, litiere *ουσ. θηλ.* το φορείο
litigantă, litigante *επιθ.* αντιδίκος-η-ο, διάδικος-η-ο // **parte** ~ η αντιδική πλευρά
litigios-oasă, litigios-oase *επιθ.* διαφιλονικούμενος-η-ο, επίδικος-η-ο (στη κρίση δικαστηρίου), αμφισβητούμενος-η-ο
litigiu, litigii *ουσ. ουδ.* 1. η δίκη 2. η διένεξη 3. το μάλωμα, η φιλονικία, η διαφορά, η έριδα
litiu, litii *ουσ. ουδ. (χημ.)* το λίθιο
litograf-ă, litografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* λιθογράφος (ο,η)
litografia, litografiez *ρ. μετ.* λιθογραφώ
litografiat-ă, litografiați-t *επιθ.* λιθογραφημένος-η-ο

litografic-ă, litografici-ce *επιθ.* λιθογραφικός-ή-ό
litografie, litografii *ουσ. θηλ.* 1. η λιθογραφία, το λιθογράφημα 2. το λιθογραφείο
litografiere, litografieri *ουσ. θηλ.* η λιθογράφηση, η εκτύπωση με λιθογράφηση
litologie *ουσ. θηλ.* η ορυκτολογία, η μελέτη των πετρωμάτων
litoral-ă, litoral-e, litoraluri *ουσ. ουδ.* η παραλία, ο γιάλος, η ακρογιαλιά, η ακροθαλασσιά, η ακτή, η αμμουδιά // *επιθ.* παραλιακός-ή-ό, παράλιος -ια-ιο, παράκτιος-ια-ιο // ~ **ul Mării Negre** η ακτή της Μαύρης Θάλασσας
litosferă *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η λιθόσφαιρα
litotă, litote *ουσ. θηλ.* η λιτότης (το σχήμα λόγου με βραχυλογία)
litră, litre *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το τέταρτο του λίτρου ή του κιλού
litru, litri *ουσ. αρσ.* το λίτρο
lituanian-ă, lituanieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λιθουανός-ή (ο,η) // *επιθ.* λιθουανικός-ή-ό // **limba** -ă η λιθουανική γλώσσα
liturghie, liturghii *ουσ. θηλ.* η Θεία Λειτουργία, η λειτουργία, η εκκλησιαστική τελετή της Θείας Ευχαριστίας // **a da o** ~ πληρώνω τον παπά να κάνει για μένα λειτουργία στην εκκλησία
liturghier, liturghiere *ουσ. ουδ.* το λειτουργικό (το βιβλίο που αναφέρεται στη Θεία Λειτουργία)
liturgic-ă, liturgici-ce *ουσ. επιθ.* λειτουργικός-ή-ό // *ουσ. θηλ.* η λειτουργική
liță, lițe *ουσ. θηλ.* η δέσμη λεπτών νημάτων σύρματος, στριφτά ή όχι, χρησιμοποιημένη σαν ηλεκτραγωγός
livadă, livezi *ουσ. θηλ.* 1. ο οπωρώνας, ο δεντρώνας, η δεντροφυτεία 2. το λιβάδι, το τσαίρι, η έκταση γης με χόρτα που θεορίζεται για χορτονομή // ~ **de măsline** η ελαιοφυτεία, ο ελαιώνας
livan, livani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το δεντρολίβανο (από το φλοιό του δέντρου)
livid-ă, livizi-de *επιθ.* πελιδνός-ή-ό, χωρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό, μαυροκίτρινος-η-ο
lividitate *ουσ. θηλ.* 1. η πελιδνότητα, η χλωμάδα, η χωρότητα 2. το μελάνισμα, η μελανάδα
livra, livrez *ρ. μετ.* 1. πωλώ, πουλάω 2. παραδίνω κάτι μετά από συμφωνία, προμηθεύω, χορηγώ εμπόρευμα 3. παρέχω κάτι σε κάποιον
livrabil-ă, livrabili-e *επιθ.* 1. παραδοτέος-α-ο 2. πωλήσιμος-η-ο, πωλητήριος 3. προμηθευτικός-ή-ό
livrare, livrări *ουσ. θηλ.* 1. η πώληση 2. το δόσιμο, η παροχή 3. η παράδοση, το να παραδίνει κάποιος κάτι, η προμήθεια εμπορεύματος
livră, livre *ουσ. θηλ.* 1. το λίτρο (μέτρο βάρους) 2. η λίβρα (παλιό γαλλικό νόμισμα)
livrea, livrele *ουσ. θηλ.* η λιβρέα
livreso-ă, livrești *επιθ.* βιβλιακός-ή-ό
livret, livrete *ουσ. ουδ.* το βιβλιόριο. το βιβλιαράκι, το μικρό βιβλίο // ~ **militar** το στρατιωτικό βιβλιόριο, το στρατιωτικό απολυτήριο
liză, lize *ουσ. θηλ.* το καρτοσάκι, χειροκίνητο μεταφορικό μέσο στα τυπογραφεία
lizibil-ă, lizibili-e *επιθ.* ευανάγνωστος-η-ο
lizieră, liziere *ουσ. θηλ.* 1. η παρυφή 2. η ούγια (η άκρη κατά μήκος του υφάσματος) // **liziera pădurii** η παρυφή του δάσους
lizină, lizine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λυσίνη, ειδοξος αμινοξέος στις πρωτεΐνες

lob, lobi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* ο λοβός // **-ul urechii** ο λοβός του αυτιού (η ρόγα του αυτιού)
lob, loburi *ουσ. ουδ.* «το λόμπ», το χτύπημα στο παιχνιδι του τένις ώστε το τόπι να περάσει πάνω από το κεφάλι του αντιπάλου και αυτός να μη μπορέσει να το στείλει πίσω με τη ρακέτα
lobelină, lobeline *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λοβελίνη, το αλκαλοειδές από φυτό με διεγερτική ενέργεια χρήσιμο στην αναπνοή, στη θεραπεία του άσθματος, της δύσπνοιας, κ.λ.π.
lobodă, lobode *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το χρυσολάχανο (φυτό ποώδες με φύλλα εδώδιμα)
lobul, lobuli *ουσ. αρσ.* η ανατομική και λειτουργική υποδιαίρεση ενός λοβού
loc, locuri *ι. ουσ. ουδ.* 1. ο τόπος, το μέρος, η θέση 2. η τοποθεσία, η χώρα, το κομμάτι γης 3. το πόστο 4. η τοποθέτηση, η στάση // **-de casă** το οικόπεδο // **-de muncă** θέση εργασίας // **-de veci** το νεκροταφείο (ο αιώνιος τόπος στο κοιμητήριο) // **-ul geometric** ο γεωμετρικός τόπος // **-urile Sfinte** οι Άγιοι Τόποι // **a da ~ la o discuție inutilă** προξενώ μια ανώφελη συζήτηση // **a fi de ~ din...** το να κατάγεται από κάποιο μέρος... είμαι από το μέρος τάδε // **a-i veni înima la ~** ήρθε η καρδιά του στον τόπο (συνέρχεται από ξαφνικό φόβο) // **a-l lăsa pe ~** ρίχνω κάποιον νεκρό // **a lua ~** παίρνω θέση, κάθομαι // **a nu-și mai afla ~** ανησυχώ // **a nu mai avea ~ de cineva** εμποδίζομαι από κάποιον // **a pune pe cineva în ~** **-ul lui** τον βάζω στη θέση του // **a sta ~** **-ului** μένω ακίνητος // **έκφρ.** **a sta pe ~** μένω επί τόπου // **a ține ~** αντικαταστή // **ceremonia va avea ~ mâine** η τελετή θα λάβει χώρα αύριο (θα συμβεί αύριο) // **din capul ~** **-ului** από την αρχή // **e la ~** **-ul său** είναι στη θέση του // **în ~ să...** αντί να... // **în tot ~** **-ul** σε κάθε τόπο (παντού) // **la fața ~** **-ului** επί τόπου, επιτόπιος-ια-ιο // **la ~** **-ul** **citat** στο αναφερόμενο σημείο // **la un ~** **-μαζί**, συνολικά, στο σύνολο // **până într-un ~** **-μέχρις ένα σημείο** // **pe ~** **-repaus!** ανάπαυση! (στρατιωτικό παράγγελμα) // **pentru acest ~** **-sunt mai mulți candidați** υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι για αυτή τη θέση // **o palmă de ~** **-** μια σπιθαμή γης // **επιρ. έκφρ.** // **a o lua din ~** **-** φεύγω από κάπου // **a muta din ~** **-** μετατοπίζω // **a rămâne pe ~** **-** μένω σε ένα σημείο // **din ~** **-** από εκεί // **în ~** **-** σε ένα τόπο
local-ă, locale *ι. επιθ.* 1. τοπικός-ή-ό 2. επιτόπιος-ια-ο // **anestezie** **-ă** η τοπική αναισθησία // **resurse** **-e** οι τοπικές δυνατότητες // **ora ~ă** η τοπική ώρα // **tratament** **-** η τοπική θεραπεία // **localuri** *ουσ. ουδ.* 1. η έδρα, το κτήριο, το οίκημα 2. μαγαζί, εστιατόριο, ταβέρνα, κ.λ.π. // **-uri de noapte** το νυκτερινό κέντρο
localitate, localități *ι. ουσ. θηλ.* 1. η τοποθεσία, το μέρος, το χωριό, η πόλη, η περιοχή 2. ο οικισμός // **- rurală** η υπαίθρια τοποθεσία, το χωριό // **- turistică** η τουριστική τοποθεσία, η εξοχή // **- urbană** η αστική τοποθεσία, η πόλη // **în toate localitățile** σε όλες τις περιοχές // **επιθ.** **και επιρ. έκφρ.** // **din ~** **-** τοπικός, απ' εδώ, απ' αυτόν τον τόπο // **în ~** **-** ενταύθα

localiza, localizez *ι. ρ. μετ.* 1. εντοπίζω, περιορίζω κάτι σε κάποιο τόπο, εμποδίζω την επέκτασή (φωτιά, επιδημία) 2. καθορίζω σε ορισμένο χώρο και χρόνο κάποια ενέργεια 3. δίνω τοπικό

χαρακτήρα σε λογοτεχνικό έργο // *ρ. μέσο.* εντοπίζομαι

localizare, localizări *ουσ. θηλ.* 1. η εντόπιση 2. ο προσδιορισμός της θέσης σταθμού εκπομπής, ο εντοπισμός

localizat-ă, localizați-te *επιθ.* εντοπισμένος-η-ο
localnic-ă, localnici-ce *ι. επιθ.* 1. ντόπιος-ια-ιο 2. εγγχωριος-ια-ο, αυτόχθονας-η-ο // **muncitori localnici** οι ντόπιοι εργάτες // *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ντόπιος-ια (ο,η), εντόπιος-ια (ο,η) 2. ιθαγενής-ής-ές (ο,η), γηγενής-ής-ές (ο,η)

locas, locasuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. ο οίκος, το σπίτι, η κατοικία, το οίκημα 2. η θαλάμη για τοποθέτηση εξαρτήματος μηχανής // **- sfânt** ο ιερός οίκος // **a da cuiva ~** δίνω σε κάποιον οίκημα (κατοικία)

locatar-ă, locatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενοικος-η (ο,η), ενοικιαστής-άστρια (ο,η), νοικάρης-άρισσα (ο,η)

locativ-ă, locativi-e *ι. επιθ.* 1. ενοικιαστήριος-ια-ιο 2. κατοικήσιμος-η-ο // **fond ~** το ενοικιαστήριο ταμείο // **spațiu ~** ο κατοικήσιμος χώρος // **valoare -ă** η αξία του ενοικίου // *ουσ. ουδ. (γραμμα.)* η τοπική πτώση, δείχνει τον τόπο ενέργειας του ρήματος σε κάποιες γλώσσες

locator-oare, locatori-oare *ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδιοκτήτης-ήτρια (ο,η), που ενοικιάζει, ο,η ενοικιάζων-ουσα // *ουσ. ουδ.* **- radio** το ραντάρ με περισσότερες σταθμούς σταθμούς ραδιοδεκτών που καθορίζει τη θέση ενός σταθμού ραδιοεκπομπής

locatie, locații *ουσ. θηλ.* 1. η ενοίκηση, η μίσθωση 2. η σύμβαση ανάμεσα στον ιδιοκτήτη και τον ενοικιαστή ενός πράγματος, το μισθωτήριο, το ενοικιαστήριο, το συμβόλαιο για τη μίσθωση, για την ενοίκηση // **taxă de ~** το τέλος για μίσθωση, το πρόστιμο εξαιτίας υπέρβασης της προθεσμίας φορτώσεως ή εκφορτώσεως του οχήματος
loch, lochuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το χιμύμετρο (για μέτρηση της ταχύτητας πλοίου ή αεροπλάνου), η παρκέτα

loco *επιρ.* ενταύθα, στον ίδιο τόπο με τον αποστολέα
locomobil-ă, locomobili-e *ι. επιθ.* μετακινητός-ή-ό // *ουσ. θηλ.* η ατμομηχανή, ο ατμοκινητήρας

locomotivă, locomotive *ουσ. θηλ.* η ατμομηχανή (στο τραίνο) // **- Diesel** η διζελάμαξα // **- electrică** η ηλεκτράμαξα // **depu de locomotive** το μηχανοστάσιο

locomotor-oare, locomotori-oare *επιθ.* ηλεκτρική μηχανή

locomotie *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση 2. η μετατόπιση, η μετάβαση // **mijloace de ~** τα μεταφορικά μέσα

locotenent, locotenenți *ουσ. αρσ.* ο υπολοχαγός // **- de aviație** ο υποσημναγός // **- colonel** ο αντισυνταγματάρχης // **- de poliție** ο υπαστυνόμος, βαθμός της αστυνομίας πόλεων // **- major** ο ανώτερος υπολοχαγός

locotenență, locotenențe *ουσ. θηλ.* η αναπλήρωση, η τοποτηρησία // **- domnească** η ηγεμονική αναπλήρωση

loctactor, loctactoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μικρή διζελάμαξα για μανούβρες των βαγονιών μέσα στον περιβολό των εργοστασίων, αποθηκών, κ.λ.π.
locșor, locșoare *ουσ. ουδ.* ο μικρός τόπος, η θεσούλα

locțiitor-oare, locțiitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αναπληρωτής-ώτρια (ο,η), αντικαταστάτης-άτρια

(ο,η) 2. τοποτηρητής-ήτρια (ο,η) // ~ **al ministrului** ο αναπληρωτής του υπουργού // ~ **de comandant** ο αναπληρωτής του αρχηγού, ο υπαρχηγός, ο υποδιοικητής

locui, locuiesc I. ρ. αμ. 1. κατοικώ, έχω κατοικία, σπίτι 2. μένω σ' ένα τόπο, διαμένω II. ρ. μετ. οικίζω, ιδρύω κατοικίες σ' ένα τόπο

locuibil-ă, locuibili-e *επίθ.* κατοικήσιμος-η-ο, κατοικήτος-ή-ό

locuință, locuințe ουσ. θηλ. 1. η οικία, η κατοικία, το σπίτι, το σπίτι, το διαμέρισμα σπιτιού, η στέγη 2. η διεύθυνση κατοικίας

locuire ουσ. θηλ. η κατοίκηση, η διαμονή

locuit-ă, locuiți-te *επίθ.* κατοικημένος-η-ο

locutor-oare, locuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. κάτοικος (ο,η)

locuțiune, locuțiuni ουσ. θηλ. η έκφραση, το σύμπλεγμα λέξεων που αποτελεί ένα μόνο μέρος του λόγου // ~ **adverbială** η επιρρηματική έκφραση

loden, lodene ουσ. ουδ. το χοντρό τριχωτό ύφασμα για επανωφόρια

loess, loessuri ουσ. ουδ. «το λoές», ιζηματογενές πέτρωμα αιολικής, κτιρινόφαιου χρώματος από σκόνη, πυρίτι και άργιλο

logaritm, logaritmi ουσ. αρσ. (μαθ.) ο λογάριθμος // **tabelă de -i** ο πίνακας λογαριθμών

logaritma, logaritmez ρ. μετ. (μαθ.) λογαριθμώ

logaritmice-ă, logaritmici-ce *επίθ.* (μαθ.) λογαριθμικός-ή-ό // **ecuație -ă** η λογαριθμική εξίσωση

loggia ουσ. θηλ. ο εξώστης ο στηριγμένος πάνω σε κολόνες (σε στήλες)

logică, logici-ce I. *επίθ.* 1. λογικός-ή-ό 2. σωστός-ή-ό 3. ορθός-ή-ό // **circuit** - το λογικό κύκλωμα II. *επίρ.* 1. λογικά, σωστά 2. ορθά, χωρίς λάθος

logică ουσ. θηλ. η λογική, η ορθή σκέψη // **logica generală** η γενική λογική (η αριστοτέλεια λογική) // **logica matematică** η μαθηματική λογική

logician-ă, logicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. λογικός-ή (ο,η) (που ασχολείται με τη λογική)

logicism ουσ. ουδ. ο λογικισμός

logistică ουσ. θηλ. η μαθηματική λογική, η λογιλοκρατία

logodi, logodesc I. ρ. μέσο αρραβωνιάζομαι, μνηστεύομαι II. ρ. μετ. 1. αρραβωνιάζω, μνηστεύω 2. δίνω υπόσχεση γάμου

logodit-ă, logodiți-te *επίθ.* αρραβωνιασμένος-η-ο

logodnă, logodne ουσ. θηλ. ο αρραβώνας, η μνηστεία, το αρραβώνισμα // **celebrarea logodnei** η τελετή της μνηστείας // **petrecerea de ~** το γλέντι για τον αρραβώνα

logodnic-ă, logodnici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. αρραβωνιαστικός-ιά (ο,η), μνηστήρας-μνηστή (ο,η) 2. καλός (ο,η)

logofăt, logofeți ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο λογοθέτης, αξιωματούχος των Μεσαίων 2. ο επιστάτης, ο επόπτης, ο επιτηρητής σ' ένα κτήμα // ~ **al doilea** ο δεύτερος λογοθέτης, ο αναπληρωτής του μεγάλου λογοθέτη // ~ **al treilea** ο τρίτος λογοθέτης, ο γραμματέας του μεγάλου λογοθέτη // ~ **de obiceiri** ο τελετάρχης // ~ **de taină** ο μυστικός λογοθέτης, ο συμβουλάτορας // **mare** ~ ο μεγάλος λογοθέτης, αντίστοιχος με τον σημερινό πρωθυπουργό

logofeteasă, logofetese ουσ. θηλ. η γυναίκα του λογοθέτη

logofeție, logofeții ουσ. θηλ. 1. το αξίωμα του λογοθέτη 2. η επιστάσις, η εποπτεία, η επιτήρηση

logometru, logometre ουσ. ουδ. το λογόμετρο (μετράει τη σχέση ανάμεσα σε δύο ηλεκτρικά μεγέθη)

logopatie, logopatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η λογοπάθεια, κάθε διαταραχή του λόγου

logopedie ουσ. θηλ. η λογοπαιδεία, η σωστή προφορά λέξεων

logoree ουσ. θηλ. 1. η λογοδιάρροια 2. μτφ. η φλυαρία, η φαφλατιά

logos, logosuri ουσ. ουδ. 1. φιλοσ. ο Λόγος, ο Θεός, η ειμαρμένη 2. ειρ. και οικ η ομιλία, η αγόρευση

logotip, logotipuri ουσ. ουδ. (τυπ.) το λογότυπο

loial-ă, loiali-e *επίθ.* ειλικρινής-ής-ές, έντιμος-η-ο, τίμιος-ια-ο

loialitate, loialități ουσ. θηλ. η ειλικρίνεια, η εντιμότητα, η ευθύτητα

loită, loitre ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το πλευρικό ξύλο της αμάξης

lojă, loji ουσ. θηλ. 1. το θεωρείο 2. η στοά // ~ **de teatru** το θεωρείο σε θέατρο // ~ **masonică** η τεκτονική στοά (όμιλος φραμασόνων)

lom, lomuri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο σιδερένιος μοχλός, ο σιδερένιος λαστός, η χαλύβδινη ράβδος για τοποθέτηση των σιδηροστροχιών

lombalgie, lombalgii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οσφυαλγία, ο μεσόπονος

lombar-ă, lombari-e *επίθ.* οσφυϊκός-ή-ό // **regiunea -ă** η οσφυϊκή χώρα

lombard, lombarduri ουσ. ουδ. (οικον.) το δάνειο επί ομολόγων ή επί άλλων πιστωτικών τίτλων του κράτους

lombarda, lombardez ρ. μετ. (οικον.) καταθέτω ομόλογα ή πιστωτικούς τίτλους του κράτους ενέχυρο για το δάνειο που μου χορηγείται

lombardare ουσ. θηλ. (οικον.) το δάνειο με βάση το ενέχυρο από ομολογίες ή άλλους πιστωτικούς τίτλους του κράτους

lombartroză, lombartroze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οσφυαλγία, ο πόνος των αρθρώσεων των σπονδύλων στην οσφυϊκή χώρα

londonez-ă, londonezi-ze I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λονδρέζος-α (ο,η) II. *επίθ.* λονδρέζικος-η-ο

longevitate, longevități ουσ. θηλ. η μακροζωία, η μακροβιότητα

longeviv-ă, longevivi-e I. *επίθ.* μακρόβιος-ια-ιο, μακροχρόνιος-ια-ιο, μακροήμερος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μακρόβιος-ια (ο,η), μακροήμερος-η (ο,η)

longitudinal-ă, longitudinali-e I. *επίθ.* επιμήκης-ής-ές, στο μήκος, ο ευρισκόμενος στο γεωγραφικό μήκος II. ουσ. θηλ. το επίμηκες σώμα από μέταλλο τοποθετημένο κατά μήκος του πάτου του πλοίου για ενίσχυση των λαμαρινών, η καρίνα

longitudine, longitudini ουσ. θηλ. (γεωγρ.) το γεωγραφικό μήκος (στον πρώτο) // ~ **estică** το ανατολικό γεωγραφικό μήκος // ~ **cerească** το ουράνιο μήκος μετρούμενο σε μοίρες

longobard-ă, longobarzi-de I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λογγοβάρδος-α (ο,η) II. *επίθ.* λογγοβαρδικός-ή-ό

longrină, longrine ουσ. θηλ. (τεχ.) η σιδηροδρομική ράβδος η τοποθετημένη παράλληλα με τις

σιδηροτροχιές για να μειωθεί ο κίνδυνος εκτροχιασμού

lopată, lopeți ουσ. θηλ. 1. το φτυάρι, η φτυαριά 2. το κουπί // **sapa și lopata** η σκαπάνη και το φτυάρι (ο θάνατος)

lopăta, lopătez Ι. ρ. μετ. φτυαρίζω ΙΙ. ρ. αμ. κωπηλατώ, τραβώ κουπί

lopătar, lopătari ουσ. αρσ. 1. ο κωπηλάτης 2. ο φτυαρίζων 3. (ορνιθ.) η πλαταλέα

lopătare, lopătări ουσ. θηλ. 1. το φτυάρισμα, η αναμόχλευση με το φτυάρι 2. η κωπηλασία, ο χειρισμός των κουπιών

lopătică, lopățele ουσ. θηλ. το φτυαράκι

lord, lorzi ουσ. αρσ. ο λόρδος // **camera lorzilor** η βουλή των λόρδων

lornietă, lorniete ουσ. θηλ. τα μικρά κυάλια, το μικρό τηλεσκόπιο

lornion, lornioane ουσ. ουδ. τα διπλωτά γυαλιά

lostriță, lostrițe ουσ. θηλ. (χθ.) ποταμίοιο ψάρι, όμοιο με την πέστροφα

lot, loturi ουσ. ουδ. 1. η μερίδα, ο κλήρος, το μερίδιο, το μερτικό 2. το τμήμα, το κομμάτι από ένα σύνολο 3. το γκρουπ // ~ **de sportivi** η αθλητική αποστολή

lotcă, lotci ουσ. θηλ. η ψαρόβαρκα (με κουπί)

loterie, loterii ουσ. θηλ. 1. το λαχείο, η λοταρία 2. το τυχερό παιχνίδι

lotiza, lotizez ρ. μετ. 1. υποδιαίρω σε κλήρους, σε μερίδια 2. διαμοιράζω, κάνω διανομή με κλήρο

lotizare, lotizări ουσ. θηλ. η υποδιαίρεση σε κλήρους

loto, lotouri ουσ. ουδ. 1. η λοταρία, η τόμπολα, το λαχείο 2. ο λαχνός, το αριθμημένο δελτίο λαχείου

lotru, lotră, lotri, loatre Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. (επαρχ.) κλέφτης-τρα (ο,η) ΙΙ. επίθ. ευκίνητος-η-ο, εύστροφος-η-ο

lotus, lotuși ουσ. αρσ. (βοτ.) ο λωτός

loțiune, loțiuni ουσ. θηλ. η λοσιόν (το αρωματικό διάλυμα με λίγο αλκοόλ)

lovele ουσ. θηλ. πληθ. (αργκ.) τα λεφτά, οι παράδες, τα χρήματα

lovi, lovesc Ι. ρ. μετ. 1. χτυπώ, πλήττω 2. κροτώ, βροντώ 3. δέρνω, βαρώ // **a ~ cu piciorul** χτυπώ με το πόδι, κλωτσάω // **a ~ pe la spate** του 'χωσε τα μαχαίρια πίσωπλάτα // **a ~ ținta** βαρώ το στόχο // **o piatră a -t oblonul** μια πέτρα χτύπησε το παραθυρόφυλλο ΙΙ. ρ. αμ. σκοντάφτω, προσκρούω // **el se lovește de greutăți** αυτός συναντά εμπόδια // **s-a -t de un trecător** προσκρούω σ' ένα διαβάτη ΙΙΙ. ρ. μέσο 1. χτυπιέμαι, δέρνομαι, πλήττομαι 2. συμπλέκομαι 3. μτφ. ταιριάζω, βρίσκομαι σε αρμονία με κάτι άλλο // **a se ~ cu capul de perete** χτυπώ το κεφάλι μου στον τοίχο // **a se ~ cu capul de pragul** de sus αποχτώ εμπειρία

lovire, loviri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το πλήγμα, η κρούση, το βάρεμα, το δόρασμα, ο χτύπος, ο κρότος 2. το χτυπημένο μέρος, το σημάδι της πληγής 3. μτφ. η συμφορά, το δυστύχημα

lovitură, loviture ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το πλήγμα, το βάρεμα, η βολή, ο δαρμός, το δόρασμα, ο χτύπος 2. η σύγκρουση, η κρούση, η επίθεση εναντίον εχθρού 3. μτφ. η δυσχέρεια, η στενοχώρια // (αθλ.) ~ **de colț** το χτύπημα κόρνερ // ~ **de grație** η χαριστική βολή // (αθλ.) ~ **de**

pedeapsă το χτύπημα φάουσι // ~ **de stat** το πραξικόπημα // ~ **de teatru** η θεαματική τροπή // ~ **de trăsnit** το κεραυνοβόλημα // ~ **de tun** η κανονιά // **a da lovitura** πετυχαίνω το στόχο // **a ~ pe la spate** μαχαίρι στις πλάτες/πισώπλάτα

loxodromă, loxodrome ουσ. θηλ. η γραμμή που πηγαίνει λοξά επί ενός γεωγραφικού χάρτη και κόβει τους μεσημβρινούς από την ίδια γωνία

loz, lozuri ουσ. ουδ. ο λαχνός, το δελτίο λαχείου, ο λαχνός λαχείου που βγαίνει από την κληρωτίδα

lozincă, lozinci ουσ. θηλ. 1. το σύνθημα 2. το παράγγελμα 3. το σλόγκαν

lua, iau Ι. ρ. μετ. 1. παίρνω, λαμβάνω 2. πιάνω κάτι με τα χέρια μου 3. αναλαμβάνω, δέχομαι // **a ~ cuvântul** παίρνω το λόγο (αρχίζω να μιλάω) // **a ~ frica cuiva** φοβάμαι κάποιον // **a ~ în considerare** λαμβάνω υπ' όψιν, δέχομαι συζήτηση // **a ~ în primire** παραλαμβάνω, κάνω παραλαβή σε κάτι // **a ~ la bătaie** **pe cineva** πλακώνω κάποιον στο ξύλο // **a ~ la cunoștință** λαμβάνω γνώση, πληροφορούμαι, μαθαίνω // **a ~ obiceicul** παίρνω τη συνήθεια // **a ~ pe cineva cu binele** παίρνω κάποιον με το καλό // **a ~ pe cineva drept...** παίρνω κάποιον για... // **a ~ pe cineva în batjocură** κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο μεζέ // **a ~ pe cineva la rost** επιπλήττω, μαλώνω κάποιον, του ζητώ λογαριασμό // **a ~ pe cineva la sine** δέχεται κάποιον σ' αυτόν // **a ~ pe cineva pe nepusă masă** παίρνω κάποιον απροειδοποίητα (ξαφνικά) // **a ~ pe cineva pe departe** παίρνω κάποιον από μακριά, με πλάγιο τρόπο, για να καταλάβω τις προθέσεις του // **a ~ pe cineva pe sus** παίρνω κάποιον με το στανί (με καταναγκασμό) // **a ~ pe cineva sub ocrotirea sa** παίρνω κάποιον υπό την προστασία μου // **a ~ peste picior** περιπαίζω κάποιον // **a ~ pildă** παίρνω παράδειγμα // **a ~ provizii pentru drum** παίρνω εφόδια για το δρόμο (ταξίδι) // **a ~ trenul** παίρνω το τραίνο // **a-i ~ apărarea** αναλαμβάνω την υπεράσπιση, τον υπερασπιζομαι // **a-i ~ viața** του παίρνει τη ζωή // **a-și ~ câmpii** παίρνω των ομματιών μου (παραιτούμαι, εγκαταλείπω κάτι) // **a-și ~ răspunderea** αναλαμβάνω την ευθύνη // **a-și ~ ziaua bună** αποχαιρετώ, αφήνω γεια // **a-și ~ zborul** παίρνω την πτήση μου, πετάω, φτερουγίζω // **a o ~ înainte** τρέχω μπροστά, προπορεύομαι // **a o ~ la galop** τρέχω με καλπασμό, το παίρνω στο γκαλόπ // **a o ~ pe spinare** έφαγε ένα καλό ξύλο / τον τράβηξαν ένα γερό ξύλο // **a nu ~ în nume de rău** το να καταλαβαίνω κάτι σωστά // **a-l lua la țintă să-l vândă** τον πήρε στο παζάρι να τον πουλήσει ΙΙ. ρ. μέσο. 1. λαμβάνομαι 2. πιάνομαι // **a se ~ culoarea** βγαίνει το χρώμα, ξεθωριάζει, (χώνω το αλλοτινό χρώμα, ξεβάφω) // **a se ~ cu vorba** κουβεντιάζω // **a se ~ de gânduri** πέφτω σε σκέψη // **a se ~ de păr** πιάνομαι απ' τα μαλλιά // **a se ~ după cineva** απομιμούμαι κάποιον // **a se ~ în căsătorie** παίρνω σε γάμο άντρα η γυναίκα, παντρεύομαι // **a se ~ la sfadă** καυγαδίζω ΙΙΙ. ρημ. έκφρ. **a ~ cu chirie** νοικιάζω // **a ~ ființă** ιδρύω, παίρνω υπόσταση, γεννιέμαι // **a ~ sfârșit** λήγω, τερματίζομαι // **a-și ~ tălpășița** φεύγω γρήγορα ταπεινωμένος // **a o ~ la fugă** τρέπομαι σε φυγή (φεύγω τρέχοντας) // **a se ~ la întrecere** αμιλλώμαι για πρωτοπορία

luare, **luări** ουσ. θηλ. η λήψη, η παραλαβή // ~ **aminte** η προσοχή, η φροντίδα // ~ **de contact** η λήψη επαφής // ~ **de mită** η δωροληψία // (ιατρ.) ~ **de sânge** η αφαίμαξη // ~ **în primire** η παραλαβή
luat-ă, **luți-te** επίθ. παρμένος-η-ο
lubeniță, **lubenițe** ουσ. θηλ. (επαρχ.) το καρπούζι
lubrifica, **lubrificări** ουσ. θηλ. (τεχ.) η εισαγωγή υγρού σε σωλήνα υπό πίεση
lubricator, **lubricatoare** ουσ. ουδ. (τεχ.) η συσκευή για εισαγωγή υγρού σε σωλήνα υπό πίεση
lubrifia, **lubrifiez** ρ. μετ. (τεχ.) λαδώνω, λιπαίνω, αλείφω, επαλείφω, επιχρίω
lubrifiant, **lubrifianti** ουσ. αρσ. (τεχ.) η λιπαρή ουσία για επάλειψη, το λάδι για τις μηχανές
lubrifica, **lubrificatoare** ουσ. αρσ. (τεχ.) ο λιπαντής, το μηχανήμα για άλειμμα των μηχανών για να ελαττωθεί η φθορά
lubrifiere, **lubrifieri** ουσ. θηλ. (τεχ.) το άλειμμα, η επάλειψη, το λάδωμα
lucarnă, **lucarne** ουσ. θηλ. ο φεγγίτης, το φωτερό, η αναφωτίς
luceafăr, **luceferi** ουσ. αρσ. 1. ο αποσπερίτης, ο αυγερινός 2. μτφ. το δίδασμο πρόσωπο // ~ **ul de dimineață** ο αυγερινός, το άστρο της αυγής, η Αφροδίτη // ~ **ul de seară** ο αποσπερίτης, ο πλανήτης Έσπερος, η Αφροδίτη την εσπέρα
lucernă ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος τριφυλλίου
luci, **lucesc** ρ. αμ. 1. φέγγω, λάμπω, εκπέμπω φως 2. φεγγίζω, φεγγοβολώ, στίλβω, αστράφτω, γυαλίζω 3. μτφ. διακρίνωμαι σε κάτι
lucid-ă, **lucizi-de** I. επίθ. 1. νηφάλιος-ια-ιο, διαυγής -ής-ές, σαφής-ής-ές, με πνευματική διαύγεια II. επίρ. σαφώς, διαυγώς, εχεφρόνως
luciditate ουσ. θηλ. η νηφαλιότητα, η πνευματική διαύγεια, η γνωστικότητα, η εχεφροσύνη
lucios-oasă, **lucioși-oase** επίθ. 1. λαμπερός-ή-ό, αστραφτερός-ή-ό, φωτεινός-ή-ό 2. λουστραρισμένος -η-ο, στιλπνός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό
lucire, **luciri** ουσ. θηλ. 1. το φέγγος, η γυαλάδα, η στιλπνότητα, το φέξιμο, η φέξη 2. η λάμψη, η αναλαμπή, το άστραμμα
lucitor-oare, **lucitori-oare** επίθ. 1. αστραφτερός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο 2. λαμπερός -ή-ό, σπινθηροβόλος-α-ο 3. μτφ. ζωηρός-ή-ό
luciu-ie, **lucii** I. επίθ. 1. γυαλιστερός-ή-ό, λαμπερός -ή-ό 2. φεγγοβόλος-α-ο, στιλπνός-ή-ό // έκφρ. **sărăcie lucie** η στιλπνή φτώχεια (μεγάλη φτώχεια) // **sărac** ~ πολύ φτωχός II. **luciu** ουσ. ουδ. 1. η λάμψη 2. η γυαλάδα, η στιλπνότητα, η στίλβη, το φέγγος 3. μτφ. η λαμπρότητα // ~ **metalie** η μεταλλική λάμψη
lucra, **lucrez** I. ρ. αμ. 1. εργάζομαι, δουλεύω 2. κοπιάω 3. ενεργώ, λειτούργω, βρίσκομαι σε κίνηση // **a ~ cu înțetinelă** σέρνομαι II. ρ. μετ. 1. δουλεύω 2. επεξεργάζομαι 3. κατασκευάζω, καταργάζομαι 4. φτιάχνω 5. μτφ. ενεργώ κρυφά για να βλάψω κάποιον, υπονομεύω // **a ~ pământul** δουλεύω τη γη
lucrare, **lucrări** ουσ. θηλ. 1. το έργο, η εργασία, το δούλεμα, το κατασκεύασμα 2. η μελέτη, η πραγματεία, η σύνθεση, το πόνημα, το σύγγραμμα // ~ **dramatică** το δραματικό έργο // ~ **literară** το πόνημα, το σύγγραμμα, το πονημάτιο // **lucrări publice** τα δημόσια έργα // ~ **scrise** η γραπτή έκθεση, η σύνθεση // ~ **științifică**,

literară η πραγματεία (επιστημονική, λογοτεχνική) // **a pune în ~** βάζω σε έργο, σε εργασία, σε εκτέλεση έργου, σε κατασκευή έργου 3. η πράξη, η προγραμματοποίηση, το επίτευγμα
lucrat ουσ. ουδ. 1. η δουλειά 2. το δούλεμα
lucrativ-ă, **lucrativi-e** επίθ. επικερδής-ής-ές
lucrători-oare, **lucrători-oare** I. επίθ. 1. εργατικός-ή-ό, φιλόπονος-η-ο 2. εργάσιμος-η-ο 3. δραστηριος-ια -ιο // **zile -oare** οι εργάσιμες ημέρες II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. δουλεutής-εύτρα (ο,η), δουλευτάρης-α (ο,η) 2. εργάτης-άτρια (ο,η) // ~ **nimic** λογιστής-ίστρια (ο,η) // ~ **silvie** ο δασάρχης
lucrătură, **lucrături** ουσ. θηλ. 1. η εκτέλεση έργου, η πραγματοποίηση, η επεξεργασία, το δούλεμα 2. μτφ. (οικ.) η σκευωρία, η μηχανορραφία, η ραδιουργία
lucru, **lucruri** ουσ. ουδ. 1. το πράγμα, το αντικείμενο 2. η δουλειά, το δούλεμα, η εργασία, η ενέργεια 3. η επεξεργασία 4. η υπόθεση // ~ **de nimic** το τιποτένιο πράγμα // (φιλοσ.) ~ **în sine** το ίδιο το πράγμα, το εννοούμενο, που είναι αντιληπτό μόνο με το νου // ~ **manual** το χειροτέχνημα, το εργόχειρο, η χειροτεχνία // (φυσ.) ~ **mechanic** η μηχανική ενέργεια // ~ **principal** το κύριο πράγμα // ~ **ri personale** τα προσωπικά πράγματα (τα πράγματα προσωπικής χρήσεως) // **a avea de ~** έχω δουλειά // **a fi în ~** βρίσκεται σε δουλειά, σε επεξεργασία // **a-și face de ~** το να βρει κανείς πρόφαση // **a se apuca de lucru** πιάνω δουλειά // **așa stau ~rile** έτσι έχουν τα πράγματα // **front de ~** το μέτωπο εργασίας // **haine de ~** τα ρούχα της δουλειάς // **metodă de ~** η μέθοδος εργασίας // **zile de ~** οι εργάσιμες ημέρες
lucrușor, **lucrușoare** ουσ. ουδ. το μικρό πράγμα, τα μικροπράγματα
lude ουσ. θηλ. (ιστ.) η ονομασία μονάδας φορολογούμενων υπό την επίβλεψη της οικονομικής εφορίας για την είσπραξη φόρων κατά τους ιστορικούς χρόνους στη Μολδοβλαχία
ludovic, **ludovici** ουσ. αρσ. (ιστ.) το λουδοβίκειο (νόμισμα)
lues ουσ. ουδ. (ιατρ.) η σύφιλη
luetă, **luete** ουσ. θηλ. (ανат.) η επιγλωττίδα
luetic-ă, **luetici-ce** I. επίθ. συφιλιδικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. το άτομο άρρωστο από σύφιλη
lugubru-ă, **lugubri-e** επίθ. φρικιαστικός-ή-ό, μακάβριος-α-ο
lujer, **lujeri** ουσ. αρσ. ο μίσχος φυτού, το στέλεχος, το κοτσάνι
lulea, **lulele** ουσ. θηλ. η πίπα, το τσιμπούκι, ο λουλάς, ο λουλάς // **îndrăgostit** ~ ερωτευμένος ως τα μπούνια (πολύ ερωτευμένος)
lumanare, **lumanări** I. ουσ. θηλ. 1. το κερί 2. η λαμπάδα από κερί // **a căuta cearta cu -a** αναζητώ/γυρεύω το μάλωμα II. επίθ. και επιρ. έκφρ. **drept ca -a** ίσιος, στητός
lumanărie, **lumanării** ουσ. θηλ. το κηροποιείο, το κηροπλαστείο, το κεράδικο, το κηροπωλείο
lumanărică, **lumanărele** ουσ. θηλ. 1. το κεράκι 2. βοτ. είδος θεραπευτικού φυτού
lumbago ουσ. ουδ. (ιατρ.) η οσφυαλγία, ο πόνος στη μέση και γύρω απ' αυτήν
lume, **lumi** I. ουσ. θηλ. 1. ο κόσμος 2. το σύμπαν, η οικουμένη 3. η ανθρωπότητα, (λαϊκ.) ντουινιάς 4. η υφήλιος, όλη η γη 5. η φύση 6. το πλήθος

ανθρώπων // **-a artiștilor** ο καλλιτεχνικός κόσμος // **-a cealaltă** ο άλλος κόσμος, η μεταθανάτια ζωή // **-a interlopă** ο υπόκοσμος // **-a materială** ο φυσικός (υλικός) κόσμος // **-a pământescă** ο επίγειος κόσμος // **a aduce pe** ~ φέρνω στον κόσμο // **a ajunge de răsul lumii** κοταντώ περιγέλος του κόσμου // **a cutreiera** ~ α τριγυρίζω τον κόσμο, ταξιδεύω πολύ, περιφέρομαι στον κόσμο // **a fi în rând cu** ~ α είμαι στη σειρά με τον κόσμο, είμαι όμοιος με τους άλλους // **a ieși în** ~ βγαίνω στον κόσμο // **a-și lua** ~ **a în cap** πηγαίνω στον κόσμο μακριά αφήνοντας όλα εγκαταλειμμένα // **cât e** ~ **a și pământul** παντοτινά, αιώνια, ούτε μια φορά, ουδέποτε // **de când** ~ **a** από καταβολής κόσμου, ανέκαθεν, πάντοτε // **de ochii lumii** για να σώζω τα προσχήματα // **era multă** ~ **acolo** ήταν πολύς κόσμος εκεί, είχε μαζευτεί εκεί κόσμος και ντουιναί // **facerea lumii** η πλάση του κόσμου // **fața lumii** η όψη του κόσμου // **la capătul lumii** στην άκρη του κόσμου, στα πέρατα του κόσμου // **nu s-a prăpădit** ~ **a** για τα μάτια του κόσμου // **pentru nimic în** ~ για τίποτα στον κόσμο II. επιθ. έκφρ. // **ca** ~ **a** όπως πρέπει, όπως αρμόζει // **de** ~ αγάπης, ερωτικός-ή-ό // **cântec de** ~ το ερωτικό τραγούδι

lumen, lumeni ουσ. αρσ. (φυσ.) το λούμεν, η φωτιστική μονάδα

lumenmetru, lumenmetre ουσ. ουδ. το φωτόμετρο (για μέτρηση της έντασης μιας φωτεινής πηγής)

lumesce-cască, lumești επιθ. 1. κοσμικός-ή-ό, εκγόστος-ια-ιο 2. κοινωνικός-ή-ό // **boli lumești** τα αφροδίσια νοσήματα

lumina, luminez I. ρ. αμ. φωτίζω, φέγγω, εκπέμπω φως, λάμπω // **soarele luminează** ο ήλιος φωτίζει II. ρ. μετ. 1. φωτίζω, διαφωτίζω, κάνω κάτι να φωτιστεί, να διεκρινιστεί (πράγμα, υπόθεση) 2. κάνω κάποιον να καταλάβει εντελώς, τον απαλλάσσω από την πλάνη // **a ~ calea** φωτίζω το δρόμο // **farurile luminează șoseaua** τα φανάρια αυτοκινήτου φωτίζουν τον αυτοκινητόδρομο // **μτφ.** διασκορπίζω το φως στις μάζες (την επιστήμη) III. ρ. μέσο 1. φωτίζομαι 2. **μτφ.** αντιλαμβάνομαι κάτι με διαύγεια, έχω τη συνείδηση του σωστού // **fața i s-a** ~ **t** το προσωπό του φωτίστηκε // **ochii i se** ~ **ră de bucurie** τα μάτια του φωτίστηκαν από χαρά // **se luminează de ziua** χαράζει, ξεμερώνει, φέγγει, φωτίζει

luminal ουσ. ουδ. (φαρμ.) το λουμινάλ, το βαρβιτουρικό οξύ (υπνωτικό και ηρεμιστικό φάρμακο)

luminantă ουσ. θηλ. (φυσ.) η λάμψη, η ακτινοβολία

luminare, luminări ουσ. θηλ. 1. ο φωτισμός, η φωτίση, το φώτισμα 2. **μτφ.** ο διαφωτισμός, η εκπαίδευση, η ανατροφή, η αγωγή

luminat ουσ. ουδ. ο φωτισμός // ~ **și încălzit** ο φωτισμός και το ζέσταμα

luminat-ă, luminați-te επιθ. 1. φωτισμένος-η-ο 2. φωτεινός-ή-ό 3. **μτφ.** μορφωμένος-η-ο, λόγιος-α-ο // **oameni luminați** οι φωτισμένοι άνθρωποι, οι σοφοί άνθρωποι

luminator, luminatoare ουσ. ουδ. ο φεγγίτης, ο φωταγωγός, η αναφωτίς

lumină, lumini I. ουσ. θηλ. 1. το φως 2. το φέγγος // ~ **albă** το άσπρο φως // ~ **compusă** το σύνθετο φως // ~ **electrică** το ηλεκτρικό φως // ~ **naturală**

το φυσικό φως // ~ **polară** το πολικό φως // ~ **polarizată** το φως με πολικότητα // ~ **rece** το ψυχρό φως // **a-i fi drag ca lumina ochilor** του είναι αγαπητός σαν το φως των ματιών // **a pune ceva în** ~ βγάζω στο φως, θέτω κάτι σε φως, υπογραμμίζω κάτι, προσβάλλω κάτι να είναι ολοφάνερο // **a pune într-o** ~ **bună** αποκαλύπτω τις καλές απόψεις κάποιου // **a scoate la** ~ βγάζω σε φως, ξεκαθαρίζω κάτι (υπόθεση, κ.λ.π.), ξεμπερδεύω κάποιον από μπλέξιμο // **a se face ~ în capul cuiva** καταλαβαίνει, αντιλαμβάνεται // **a vedea lumina zilei** βλέπω το φως της ημέρας // **într-o nouă** ~ ρίχνοντας νέο φως/ φωτισμένος από μια άλλη πλευρά // **limpede ca lumina zilei** φως-φανέρι // **rază de** ~ η αχτίδα από φως // **sursă de** ~ η πηγή φωτός II. επιρ. έκφρ. // **în lumina...** υπό το φως..., σύμφωνα με... // **la lumina mare** ολοφάνερα, στα φανερά, προφανώς // **pe** ~ στο φως, στη διάκριση της ημέρας

luminător-oare, luminători-oare επιθ. 1. φωταγωγός -ός-ό, 2. φωτοβόλος-α-ο, φωτιστικός-ή-ό

luminăție, luminății ουσ. θηλ. (ιστ.) η φωτεινότητα, η εξοχότητα (προσφώνηση ηγεμόνων, βασιλιάδων, κ.λ.π.)

luminiscent-ă, luminiscenti-te επιθ. 1. φωτοβόλος-ος -ο, φεγγοβόλος-ος-ο 2. ακτινοβόλος-ος-ο

luminiscent, luminiscentă ουσ. θηλ. 1. η φωτοβολία, το φεγγοβόλημα, το φωτοβόλημα 2. η ακτινοβολία

luminis, luminisuri ουσ. ουδ. το ξέφωτο, το άδεντρο μέρος δάσους

luminică, luminite ουσ. θηλ. 1. το μικρό φως 2. το κερί, η μικρή λαμπάδα

luminofor, luminofoare, luminofori 1. ουσ. ουδ. το φωτεινό σήμα 2. ουσ. αρσ. η φωτιστική ουσία στους οσλήνες φθορισμού

luminos-oasă, luminosoși-oase επιθ. 1. φωτεινός-ή-ό, φωτερός-ή-ό, φαινός-ή-ό 2. φωτιστικός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο // ο **rachetă** ~ **oasă** η φωτοβολίδα, η φωτιστική ρουκέτα // **punct** ~ το φωτεινό σημείο // **viitor** ~ το φωτεινό μέλλον // **ziua** ~ **oasă** η φωτεινή ημέρα

luminozitate, luminozități ουσ. θηλ. η φωτεινότητα, η λαμπρόδα, η φαινότητα

lumpenproletariat ουσ. ουδ. ο υπόκοσμος

lunar-ă, lunari-e I. επιθ. 1. μηνιαίος-α-ο 2. σεληνιακός-ή-ό // **modul** ~ η σεληνάκος // **revistă** ~ **ă** το μηνιαίο περιοδικό II. επιρ. μηνιαίως

lunatic-ă, lunatici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. υπνοβάτης, -ισσα (ο,η)

lunatism ουσ. ουδ. (ιατρ.) η υπνοβασία

lunație ουσ. θηλ. (αστρ.) η σεληνιακή περίοδος, ο χρόνος ανάμεσα σε δύο όμοιες φάσεις της σελήνης

lună, luni I. ουσ. θηλ. (αστρ.) 1. η σελήνη, το φεγγάρι 2. ο μήνας // ~ **calendaristică** ο ημερολογιακός μήνας // ~ **de miere** ο μήνας του μέλιτος, ο πρώτος μήνας μετά το γάμο // ~ **nouă** η νέα σελήνη // ~ **plină** η πανσέληνος, το ολόγιομο φεγγάρι // ~ **siderală** η αστρική σελήνη // **luna următoare** ο επόμενος μήνας // **luni de-a rândul** μήνες στη σειρά // **a fi curat** ~ είναι καθαρό φεγγάρι, λάμπει από καθαριότητα, πολύ καθαρός // **a promite și** ~ **de pe cer** υποσχεσθαι κάτι το φεγγάρι απ'τον ουρανό (κάνω ψεύτικες υποσχέσεις) // **a trăi în** ~, **a fi căzut din** ~ ζω

πάνω στη σελήνη, είμαι ουρανοκατέβατος (το να μην ξέρω τι συμβαίνει γύρω μου) // **câte-n - și-n stele** όσα στο φεγγάρι και στ' άστρα (όσα αναπαριστάνει κανείς με τη φαντασία του) // **cele douăsprezece luni ale anului** οι δώδεκα μήνες του έτους // **în prima zi a lunii** την πρώτη μέρα του μηνός II. *επιρ. έκφρ.* **pe - mînia** // **cu luna** με το μήνα, με μηνιαία πληρωμή // **parchet lustruit** ~ παρκέ γυαλιστερό φεγγάρι (λουστραρισμένο)

luncă, lunci ουσ. θηλ. 1. η λαγκαδιά, το λαγκάδι 2. το λιβάδι σε ποταμιά 3. το δασάκι σε ακροποταμιά

luncet, lunceturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο λαγκαδότοπος

luneca, lunec ρ. αμ. γλιστρώ, ολισθαίνω

lunecare, lunecări ουσ. θηλ. το γλίστρημα, το ολίσθημα, η ολίσθηση

lunecos-oasă, lunecoși-oase επίθ. γλιστερός-ή-ό, ολισθηρός-ή-ό, ολισθητικός-ή-ό

lunecuș, lunecușuri ουσ. ουδ. 1. η γλίστρα, ο γλιστερός δρόμος 2. η γυαλάδα του πάγου

lunetă, lunete ουσ. θηλ. 1. η διόπτρα, το κιάλι, τα κιάλια 2. το κλεισισκοπείο

lunetist, lunetiști ουσ. αρσ. (στρατ.) ο σκοπευτής με διοπτροφόρο όπλο

lung-ă, lungi I. επίθ. 1. μακρύς-ιά-ύ, μακρός-ά-ό 2. μακροτενής-ής-ές, εκτενής-ής-ές // **a avea limba -ă** έχω μακριά γλώσσα (λέγω περιττά λόγια) // **a avea mîna -ă** έχω μακρύ το χέρι (κλέβω) // **a cădea cît este de -** πέφτει φαρδύς πλατύς // **ciorbă -ă** φτωχό φαί // **împrumut pe termen** ~ το μακροπρόθεσμο δάνειο // **mai mult - decît lat** μακροπρότερος-η-ο // **scrisoare -ă** η εκτενής επιστολή // (γρμμ.) **silabă -ă** η μακρά, μακρόχρονη συλλαβή // **vocală -ă** το μακρύ, μακρόχρονο φωνήεν // **vorbă -ă** η μακρολογία, η μακρογορία, η φλυαρία II. ουσ. ουδ. 1. το μήκος, το μάκρος, η έκταση // **a nu-și cunoaște -ul nasului** δε γνωρίζει το μήκος της μύτης του (είναι αυθάδης) // **în - și în lat** κατά μήκος και κατά πλάτος, από τη μια άκρη στην άλλη III. *επιρ. προθ. έκφρ.* **de-a -ul** κατά μήκος // **de-a -ul și de-a latul** κατά μήκος και πλάτος IV. *επιρ.* 1. για πολύ χρόνο 2. παρατεταμένα // **a privi -** κοιτάζω παρατεταμένα

lungan-ă, lungani-e ουσ. αρσ και θηλ. 1. κρεμαντάλας -ού (ο,η) 2. μαντράχαλος (ο), ο ψηλέας, το τηλεγραφόβρυλο

lungăreț-eață, lungăreți-e επίθ. μακρουλός-ή-ό, επιμήκης-ής-ες

lungi, lungesc I. ρ. μέσο. 1. μακραίνω, γίνομαι μακρύς 2. παρτείνομαι 3. εκτείνομαι, ξεπλώνομαι // **a i se - nasul** φέρνεται με αυθάδεια // **a i se - urechile de foame** του έγιναν μακριά τα αυτιά του από πείνα // **el s-a -t pe pat** αυτός ξεπλώθηκε στο κρεβάτι // **i s-a -t fața** του έγινε μακρύ το πρόσωπο II. ρ. μετ. μακραίνω, επιμηκώνω // **a - o fustă** μακραίνω μια φούστα (την κάνω πιο μακριά) // **a - pasul** τεντώνω το βήμα // **a (nu) - vorba** να μη μακραίνω τη συζήτηση, να μη μακρολογώ, μην κάνεις την τρίχα / τριχία

lungime, lungimi ουσ. θηλ. 1. το μήκος, το μάκρος, η μακρότητα 2. η μεγάλη χρονική διάρκεια // **de undă** το μήκος κυμάτων // **în -** στο μάκρος // **în lungimi** στα μήκη // **săritură în -** το άλμα εις μήκος

lungire, lungiri ουσ. θηλ. 1. το μάκρεμα 2. η παράταση, η επιμήκυνση, η μήκυνση

lungis ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το μάκρος // **în -** στο μάκρος // **în - și în cîrmezis** στο μάκρος και εγκάρσια (στο πλάτος)

lungit-ă, lungiți-te επίθ. 1. μακρεμένος-η-ο 2. παρτεταμένος-η-ο 3. μακροτενής-ής-ές 4. ξεπλωμένος-η-ο 5. εκτεταμένος-η-ο (σε μήκος)

lunguieț-iață, lunguieți-e επίθ. μακρουλός-ή-ό, επιμήκης-ής-ες

lunguț-ă, lunguți-e επίθ. μακρουλός-ή-ό

luni ουσ. θηλ. η Δευτέρα, η δεύτερη μέρα της βδομάδας // *σαν επιρ.* **lunea** τη Δευτέρα

luntraș-ă, luntrași-e ουσ. αρσ. και θηλ. λεμβούχος (ο,η), βαρκάρης-ισα (ο,η)

luntrășiță, luntrășițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η λεμβούχος, η βαρκάρισα, η γυναίκα του βαρκάρη

luntre, luntre ουσ. θηλ. 1. η λέμβος, η βάρκα 2. η τράτα (το μικρό αλευτικό πλοίο) // **a se face - și punte** γίνομαι βάρκα χρησιμοποιώ όλα τα μέσα μου για ν'αποκτήσω κάτι

lup, lupi ουσ. αρσ. 1. ο λύκος // **~ de mare** ο θαλασσόλυκος (ο έμπειρος ναυτικός) // **~ îmbrăcat în piele de oaie** ο λύκος ντυμένος με δέρμα προβάτου (άνθρωπος πανούργος) // **-ul își schimbă părul, dar năravul ba** ο λύκος αλλάζει τις τρίχες του, όχι όμως και τη συνήθεια // **a avea urechi de -** έχω αυτιά λύκου (ακούω καλά) // **a da oile în paza -ului** δίνω τα πρόβατα να τα φυλάξει ο λύκος // **a închide -ul la stănă** κλείνω το λύκο στη στάνη // **a scăpa din gura -ului** γλυτώνω απ'του λύκου το στόμα // **a se duce pe gura -ului** πηγαίνω στου λύκου το στόμα // **căine** ~ το λυκόσκυλο // **foame de -** πείνα σαν του λύκου // **pui de -** το λυκόπουλο (το νεογνό του λύκου) // **vorbești de - și -ul la ușă** μιλάς για λύκο και ο λύκος είναι στην πόρτα

lupan-ă, lupani-e I. επίθ. (αρχ.) με το χρώμα της γούνας του λύκου II. ουσ. αρσ. το λυκόπουλο

lupanar, lupanare ουσ. ουδ. το μπορντέλο, το πορνείο

lupă, lupe ουσ. θηλ. ο αμφίκυρτος φακός

lupesce-ească, luești επίθ. όπως ο λύκος, αιμοβόρος -α-ο

lupește επιρ. σαν τον λύκο, με άγρια ψυχή, άσπιλαχνα

luping, lupinguri ουσ. ουδ. είδος ακροβασίας με το αεροπλάνο

lupoaică, lupoaice ουσ. θηλ. η λύκαινα

lupoi, lupoi ουσ. αρσ. ο μεγάλος λύκος, ο γέρικος λύκος

lupta, lupt I. ρ. μέσο. 1. μάχομαι, αγωνίζομαι, παλεύω, πολεμώ, // **a se - pe câmpul de luptă** αγωνίζομαι στο πεδίο της μάχης // **luptăm pentru pace** αγωνιζόμαστε για την ειρήνη // **s-au -t pentru premiul întâi** αγωνίστηκαν για το πρώτο βραβείο // **se luptă pentru o cauză nobilă** αγωνίζεται για μια ευγενική υπόθεση // **se luptă ziua cu noaptea** παλεύει η μέρα με τη νύχτα, ξεμερώνει II. ρ. αμ. παλεύω, προσπαθώ να πετύχω κάτι, πασχίζω, καταβάλλω κάθε προσπάθεια

luptă, lupte ουσ. θηλ. 1. ο αγώνας, η πάλη, η μάχη 2. η προσπάθεια για το ξεπέρασμα εμποδίων // **~ armată** η ένοπλη πάλη // **~ corp la corp** η πάλη σώμα προς σώμα // **~ crâncenă** η δεινή μάχη // ~

de clasă η ταξική πάλη // ~ **dreaptă** η δίκαιη πάλη, ο δίκαιος αγώνας // ~ **inegală** ο άνισος αγώνας // ~ **nedecisă** η άκριτη πάλη // ~ **pe viață și pe moarte** η πάλη ζωής και θανάτου // (αθλ.) **lupte greco-romane** η έλληνο-ρωμαϊκή πάλη // (αθλ.) **lupte libere** η ελεύθερη πάλη
luptător-oare, luptători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μαχητής-ήτρια (ο,η), αγωνιστής-ίστρια (ο,η) 2. αθλ. παλαιστής-αίστρια (ο,η) // ~ **de frunte** πρωτεργάτης-άτισσα // ~ (-oare) **în primele rânduri** πρόμαχος (ο,η)
lupus ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο λύκος, η φυματίωση του δέρματος
lustran-ă, lustrani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. λουζιτάνος -άνα (ο,η) (παλαιός πληθυσμός Πορτογαλίας, υποτάχθηκε από τους Ρωμαίους) II. επίθ. λουζιτάνικος-η-ο
lustragerie, lustragerii ουσ. θηλ. (αρχ.) το στιλβωτήριο, το λουστράδικο
lustragiu, lustragii ουσ. αρσ. ο λούστρος, ο στιλβωτής
lustrație, lustrații ουσ. θηλ. (πολ. λογ.) η αποκάθαρση
lustră, lustru ουσ. θηλ. το πολύφωτο
lustrin ουσ. ουδ. το μεταξωτό ή βαμβακερό λεπτό ύφασμα με γυαλιστερή όψη
lustru ουσ. ουδ. η στίλβη, το λούστρο, η στιλπνότητα, η στιλβωση, το λουστράρισμα // **έκφρ. sărăcie cu ~** η φτώχεια με λούστρο (η μεγάλη φτώχεια) // **χλευασ.** η επιφανειακή αξία, η επιπολαιότητα
lustrui, lustruiesc I. ρ. μετ. 1. λουστράρω, στιλβώνω, γυαλίζω, λουστράριζω 2. λειάνω II. ρ. μέσο. 1. γυαλίζομαι, λουστράρομαι 2. μτφ. συγγυρίζομαι, παinueύομαι
lustruală, lustruieli ουσ. θηλ. 1. η στιλπνότητα, η γυαλάδα, το λούστρο, το βερνίκωμα 2. μτφ. ο επιπόλαιος πολιτισμός
lustruire, lustruiri ουσ. θηλ. το γυάλισμα, το στιλβωμα, η στιλβωση, το λουστράρισμα
lustruit ουσ. ουδ. το βερνίκωμα, το λουστράρισμα, το γυάλισμα, το στιλβωμα // **mașină de ~** η μηχανή για λουστράρισμα, για βερνίκωμα δερμάτων // **piatră de ~** η πέτρα για λουστράρισμα, για στιλβωμα
lustruit-ă, lustruiți-te επίθ. 1. λουστραρισμένος-η-ο, στιλπνός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό, λείος-α-ο 2. μτφ. εξεζητημένος-η-ο
lustruitor-oare, lustruitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. στιλβωτής-ώτρια (ο,η), λουστρατζής-τζού

(ο,η) II. ουσ. ουδ. το εργαλείο για βερνίκωμα δερμάτων
lut, luturi ουσ. ουδ. 1. ο πηλός, η λάσπη 2. το αργιλώδες χώμα, η άργιλος, το χώμα // **de ~** πήλινος-η-ο, χωματένιος-α-ο // **a fi ca ~ul în mâna olarului** το να είναι σαν τον πηλό στα χέρια του πηλοπλάστη // **vase de ~** τα πήλινα αγγεία
luteran-ă, luterani-e I. επίθ. λουθηρανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. λουθηρανός-ή (ο, η), οπαδός του λουθηρανισμού
luteranism ουσ. ουδ. ο λουθηρανισμός, η διδασκαλία του Λουθήρου
lutos-oasă, lutoși-oase επίθ. αργιλώδης-ης-ες
lutră, lutre ουσ. θηλ. (ζωολ.) η βίδρα, η βύδρα
lutru ουσ. ουδ. η γούνα της βίδρας
lutui, lutuiesc ρ. μετ. (επαρχ.) λαστώνω, χρίζω με λάσπη (τοίχο)
lux, lucși ουσ. αρσ. (φυσ.) το λουξ, η φωτιστική μονάδα μετρήσεως (ισον με ένα λούμεν επί ενός τετραγωνικού μέτρου)
lux, luxuri I. ουσ. ουδ. 1. η πολυτέλεια, το λούσο, η χλιδή 2. η μεγαλοπρέπεια // **a face ~** κάνω λούσο, λουσάρω // **articole de ~** τα είδη πολυτελείας // **cu ~ de amănunte** με κάθε ακρίβεια και λεπτολογία // **magazin de ~** το κατάστημα πολυτελείας II. επίθ. **έκφρ. de ~** πολυτελής-ής-ές, λουσάτος-η-ο, πολυδάπανος-η-ο
luxa, luxez I. ρ. μετ. 1. εξαρθρώνω 2. στραμπουλιζώ, στραμπουλάω II. ρ. μέσο. 1. εξαρθρώνομαι 2. χάνω τούς δεσμούς μου, ξεχαρβαλώνομαι
luxație, luxații ουσ. θηλ. 1. η εξάρθρωση, το εξάρθρωμα 2. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα
luxemburghez-ă, luxemburghezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Λουξεμβούργιος-α (ο,η) II. επίθ. λουξεμβουργικός-ή-ό
luxmetru, luxmetre ουσ. ουδ. όργανο για τη μέτρηση του φωτισμού
luxos-oasă, luxoși-oase επίθ. 1. πολυτελής-ής-ές 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές // **birou ~** το πολυτελές γραφείο // ~ **îmbrăcat (-ă)** κομψοντυμένος-η-ο
luxuriant-ă, luxurianti-te επίθ. άφθονος, οργιώδης, πλούσιος // **vegetație ~ă** η οργιώδης βλάστηση
luxuriantă ουσ. θηλ. η αφθονία, η υπερεπάρκεια
luxurios-oasă, luxurioși-oase επίθ. (αρχ.) ακόλαστος-η-ο, λάγνος-α-ο, ασελγής-ής-ές, φιλήδονος-η-ο

M, m

M, m ουσ. αρσ. αμεταβλ. το γράμμα **m**, δέκατο έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφάβητου.

Αποδίδει το σύμφωνο [m]

mac επιρ. // ~, ~ η φωνή της πάπιας

mac, maci ουσ. αρσ. (βοτ.) η παπαρούνα

macă ουσ. θηλ. ο μπακαράς (είδος χαρτοπαίγνιου)

macabru-ă, macabrie επίθ. 1. μακάβριος-α-ο 2. νεκρικός-ή-ό

macadam, macadamuri ουσ. ουδ. (αρχ.) 1. η σκυρόστρωση 2. ο σκυροστρωμένος δρόμος
macagiu, macagii ουσ. αρσ. (τεχ.) ο κλειδοφύλακας, ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για το χειρισμό των κλειδίων των τροχιών

macara, macarale ουσ. θηλ. (τεχ.) ο γερανός, το βίντσι, ο ανυψωτήρας

macaragist, macaragiști ουσ. αρσ. (τεχ.) ο οδηγός γερανού, ο χειριστής του ανυψωτήρα

macaragiță, macaragițe ουσ. θηλ. (τεχ.) η οδηγός γερανού, η εργάτρια η χειριζόμενη τον ανυψωτήρα

macaragiu, macaragii ουσ. αρσ. (τεχ.) ο οδηγός γερανού, ο χειριστής του ανυψωτήρα

macaroană, macaroane ουσ. θηλ. το μακαρόνι, τα μακαρόνια

macaronar, macaronari ουσ. αρσ. (οικ.) ο μακαρονάς (ειρωνικά, ο Ιταλός)

macat, macaturi ουσ. ουδ. το μακάτι

macaz, macazuri ουσ. ουδ. (τεχ.) το κλειδί (για σιδηροτροχιές) // **a schimba –ul** αλλάζω στάση συμπεριφορά, ανακρούω πρύμνες

macedonean-ă, macedonenie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μακεδόνας-ισσα (ο, η) II. επίθ. μακεδονικός-ή-ό

macedoneancă, macedonence ουσ. θηλ. η Μακεδόνισσα

macedoromân-ă, macedoromânie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μακεδορουμάνος-α (ο, η) II. επίθ. μακεδορουμανικός-ή-ό

macedoromâncă, macedoromânce ουσ. θηλ. η Μακεδορουμάνη, η Αρωμούνα, η Κουτσοβλάχα

macera, macerez I. ρ. μετ. πολτοποιώ (φρούτα, φυτά, λουλούδια, κ.λ.π.) II. ρ. μέσο γίνομαι πολτός από φυτά, φρούτα, κ.λ.π.

macerare, macerări ουσ. θηλ. (για φρούτα, φυτά κ.λ.π.) πολτοποιήση

macerat-ă, macerați-te επίθ. (για φυτό, φρούτο, λουλούδι, κ.λ.π.) πολτοποιούμενος

macerajie, macerații ουσ. θηλ. (για φρούτα ή φυτά) πολτοποιήση

machetă, machete ουσ. θηλ. 1. η μακέτα 2. το πρόπλασμα από κερί για οικοδομικό έργο 3. το γραπτό προσχέδιο ενός έργου 4. το υπόδειγμα, το σκίτσο

machi I. ουσ. ουδ. 1. το θαμνώδες μέρος μεσογειακής χώρας, Γαλλίας 2. ουσ. αρσ. πληθ. ιστ.) οι μακί, οι γάλλοι αντάρτες από την αντίσταση στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο) II. ρ. μέσο γίνομαι στουπί

machia, machiez I. ρ. μετ. κάνω μακιγιάζ, φτιασιδώνω το πρόσωπο II. ρ. μέσο 1.

φτιασιδώνομαι 2. φτιάχνομαι, καλλωπίζομαι, βάζω στο πρόσωπό μου φτιασιδία

machiaj, machiaje ουσ. ουδ. 1. το μακιγιάζ, το μακιγιάρισμα 2. το βάψιμο του προσώπου 3. η ψιμυθ(ω)ση, το φτιασιδ(ω)μα

machiat-ă, machiați-te επίθ. φτιασιδωμένος-η-ο, μακιγιαρισμένος-η-ο

machiavelic-ă, machiavelici-ce I. επίθ. μακιαβελικός -ή-ό II. επιρ. μακιαβελικά, δόλια, πονηρά

machiavelism ουσ. ουδ. (πολ.) ο μακιαβελισμός

machiere, machieri ουσ. θηλ. 1. το μακιγιάρισμα, το μακιγιάζ 2. το φτιασιδ(ω)μα

machior-ă, machiori-e ουσ. αρσ. και θηλ. μακιγιέρ, ο, μακιγιέζ, η

machism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο εμπειρισμός (θεωρία του Μάχ Ερνέστου Αυστριακού φιλόσοφου)

machist-ă, machiști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. εμπειριστής (ο, η) II. επίθ. εμπειριοκρατικός-ή-ό

maclă, macle ουσ. θηλ. (γεωλ.) η κρυστάλλωση ορυκτού κατά συμμετρικών τρόπο

macrameu, macrameuri ουσ. ουδ. το μακραμέ **macră** επίθ. **carne** ~ το ψαχνό κρέας

macrobiotic-ă ουσ. θηλ. η μακροβιοτική (ασχολείται με την παράταση της ζωής του ανθρώπου μέχρι τα βαθιά γεράτειά)

macrocefal-ă, macrocefali-e επίθ. μακροκέφαλος-η-ο

macrocefalie, macrocefalii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μακροκεφαλία

macrocosm ουσ. ουδ. ο μακρόκοσμος, το Σύμπαν

macrocosmos ουσ. ουδ. ιδ. **macrocosm**

macroeconomic-ă, macroeconomici-ce επίθ. μακροοικονομικός-ή-ό

macroeconomie ουσ. θηλ. η μακροοικονομία (η εθνική οικονομία)

macromolecular-ă, macromoleculari-e επίθ. μακρομοριακός-ή-ό

macromoleculă, macromolecule ουσ. θηλ. το μακρομόριο

macroscopic-ă, macroscopici-ce επίθ. μακροσκοπικός -ή-ό

macroscopie, macroscopii ουσ. θηλ. η μακροσκοπία (η εξέταση με γυμνό μάτι, όχι με μικροσκόπιο)

macroseism, macroseisme ουσ. ουδ. ο μεγάλος σεισμός

macrostructură, macrostructuri ουσ. θηλ. η μακροσύσταση, η μακροδομή

macrou, macrouri ουσ. ουδ. 1. το σκουμπρί 2. η κονσέρβα με το ψάρι σκουμπρί

macula, maculez ρ. μετ. 1. λερώνω, κηλιδώνω 2. μτφ. μουντζουρώνω

maculat-ă, maculați-te επίθ. 1. λερωμένος-η-ο, κηλιδωμένος-η-ο 2. μουντζουρωμένος-η-ο

maculator, maculatoare ουσ. ουδ. 1. το πρόχειρο τετράδιο 2. το πρόχειρο σημειωματάριο μαθητών

maculatură ουσ. θηλ. 1. το παλιόχαρτο 2. τα φθαρμένα κομμάτια χαρτιού, τα άχρηστα βιβλία, οι παλιές εφημερίδες, τα παλιά έγγραφα χωρίς αξία

madam ουσ. θηλ. η μαντάμ, η κυρία, η αφέντρα
madamă, madame ουσ. θηλ. 1. η κυρία, η κυρά 2. η οικοδέσποινα, η αφέντρα, η αφέντισσα 3. χλευσά. η ιδιοκτήτρια σίκου ανοχής
madmoazelă, madmoazele ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η δεσποινίς, η κοπέλα, η δεσποινίδα 2. η νεαρή ανύπαντρη γυναίκα
madonă, madone ουσ. θηλ. 1. η μαντόνα, η εικόνα της Παναγίας 2. η Δέσποινα, η Παναγία, η Παρθένος
madrigal, madrigale ουσ. ουδ. 1. το μαδριγάλι 2. το ερωτικό ποιηματάκι 3. το βουκολικό ποίημα
madrilen-ă, madrileni-e I. επιθ. μαδριλένικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαδριλένος-α (ο, η)
maestru, maestri-stre ουσ. αρσ. και θηλ. ο μαέστρος, η μαέστρα // ~ *de ceremonii* ο τελετάρχης, ο διευθύνων τη διεξαγωγή τελετής // *concert-maestru sau ~ de concert* ο διευθυντής ορχήστρας ή ο διευθυντής συναυλίας
mafe ουσ. θηλ. η μαφία
mafio-tă, mafioți-te ουσ. αρσ. και θηλ. το μέλος της μαφίας, μαφιόζος-α (ο, η)
mag, magi ουσ. αρσ. 1. ο μάγος, ο μάντης 2. ο αστρολόγος 3. μτφ. ο αγγελιοφόρος
magazin, magazii ουσ. θηλ. η αποθήκη
magazin, magazine ουσ. ουδ. 1. το μαγαζί 2. το κατάστημα 3. μτφ. το εικονογραφημένο περιοδικό // ~ *universal* το παντοπωλείο // *proprietar de ~* καταστηματούχης-ισσα (ο, η)
magazinaj, magazinaje ουσ. ουδ. η αποθήκευση // *taxe de ~* τα τέλη για την αποθήκευση πραγμάτων σε αποθήκη
magaziner-ă, magazineri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η αποθηκάριος
magazioră, magazioane ουσ. θηλ. η μικρή αποθήκη
magazioner-ă, magazioneri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. *magaziner*
magherniță, maghernițe ουσ. θηλ. 1. το παράπηγμα 2. το πρόχειρο σπίτι, το παλιόσπιτο 3. το φτωχόσπιτο, η τρώγλη, το χαμόσπιτο, η χαμοκέλα
maghiar-ă, maghiari-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ούγγρος-Ουγγαρέζος (ο), η Ουγγαρέζα II. επιθ. ουγγρικός-ή-ό // *limba -ă* τα ουγγρικά
maghiarism, maghiarisme ουσ. ουδ. ο μαγισμοσμός (ο ιδιωτισμός της ουγγρικής γλώσσας)
maghiariza, maghiarizez I. ρ. μέσο μαγισμοσμομαι, αφομοιώνομαι από τους Ούγγρους II. ρ. μετ. μαγισμοσμός, κάνω ουγγρικό κάτι
maghiarizare, maghiarizări ουσ. θηλ. ο μαγισμοσμός, η αφομοίωση από τους Ούγγρους
maghiran, maghirani ουσ. αρσ. (βοτ.) η μαντζουράνα
magic-ă, magici-ce επιθ. 1. μαγικός-ή-ό 2. μαγευτικός-ή-ό 3. γοητευτικός-ή-ό
magician-ă, magicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μάγος-ισσα (ο, η) 2. μάντης-ισσα (ο, η)
magie, magii ουσ. θηλ. 1. η μαγεία, τα μάγια 2. η μαντική 3. μαγανεία 4. μτφ. η γοητεία
magistral-ă, magistrali-e I. επιθ. 1. διδασκαλικός-ή-ό 2. έξοχος-η-ο, υπέροχος-η-ο, αριστοτεχνικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η οδική αρτηρία, η κεντρική οδός III. επίρ. 1. διδασκαλικά 2. έξοχα, υπέροχα, αριστοτεχνικά

magistrat, magistrați ουσ. ουδ. 1. ο άρχοντας, ο αξιωματούχος 2. ο δικαστής, το μέλος δικαστηρίου 3. ο εισαγγελέας
magistratură, magistraturi ουσ. θηλ. 1. η δικαστική εξουσία, το σύνολο των δικαστών 2. το αξίωμα του δικαστή
magistru, magistri ουσ. αρσ. 1. ο δάσκαλος, ο διδάσκαλος 2. ο μαέστρος
magiun ουσ. ουδ. το μαντζούνι, ο πολτός από δαμάσκηνα
magmatic-ă, magmatici-ce επιθ. (γεωλ.) μαγματικός-ή-ό // *proces* ~ η μαγματική διαδικασία // *rocă -ă* το μαγματικό πέτρωμα
magmatism ουσ. ουδ. ο μαγματισμός
magmă, magne ουσ. θηλ. το μάγμα
magnat, magnați ουσ. αρσ. 1. ο μεγιστάνας 2. ο μεγάλος ευγενής, ο μεγάλος άρχοντας
magnet, magneti ουσ. αρσ. ο μαγνήτης // *-ul atrage fierul* ο μαγνήτης έλκει το σίδηρο
magnetic-ă, magnetici-ce επιθ. 1. μαγνητικός-ή-ό 2. μτφ. το άτομο που ασκεί δυνατή επίδραση // *ac ~* η μαγνητική βελόνη // *atractive -ă* η μαγνητική έλξη // *câmp ~* το μαγνητικό πεδίο // *încălțare* ~ *ă* η μαγνητική απόκλιση
magnetism ουσ. ουδ. 1. ο μαγνητισμός 2. μτφ. η δυνατή γοητεία // ~ *animal* ο ζωικός μαγνητισμός // ~ *terestru* ο γήινος μαγνητισμός
magnetit ουσ. ουδ. ο μαγνητίτης (το ορυκτό οξειδίου του σιδήρου)
magnetită ουσ. θηλ. ιδ. *magnetit*
magnetiza, magnetizez I. ρ. μετ. 1. μαγνητίζω 2. μτφ. ασκώ δυνατή επίδραση, υπνωτίζω, γοητεύω, σαγηνεύω II. ρ. μέσο μαγνητίζομαι
magnetizant-ă, magnetizanti-te επιθ. μαγνητικός-ή-ό
magnetizări, magnetizări ουσ. θηλ. ο μαγνητισμός
magnetizat-ă, magnetizați-te επιθ. μαγνητισμένος-η-ο
magnetizație, magnetizații ουσ. θηλ. η μαγνητισση, ο βαθμός της μαγνητισσης ενός σώματος
magnetofon, magnetofone ουσ. θηλ. το μαγνητόφωνο // *a înregistra pe bandă de ~* μαγνητοφωνώ // *bandă de ~* μαγνητοταινία
magnezic-ă, magnezici-ce επιθ. μαγνησιακός-ή-ό
magnezie ουσ. θηλ. η μαγνησία, το οξείδιο του μαγνησίου
magnezit ουσ. ουδ. ο μαγνησίτης (ορυκτό ανθρακικό μαγνήσιο)
magnezită ουσ. θηλ. ιδ. *magnezit*
magneziu ουσ. ουδ. (χημ.) το μαγνήσιο
magnific-ă, magnifici-ce επιθ. 1. μεγαλειώδης-ης-ες 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές 3. λαμπρός-ή-ό 4. πομπώδης-ης-ες
magnificență, magnificiențe ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοπρέπεια 2. η λαμπρότητα 3. το μεγαλείο 4. η πολυτέλεια
magnitudine, magnitudini ουσ. θηλ. 1. η ισχύς, η δύναμη 2. το αστρικό μέγεθος
magnolie, magnolii ουσ. θηλ. (βοτ.) η μαγνόλια (αρωματικό φυτό)
magot, magoți ουσ. αρσ. ο μαγώτος (είδος πιθήκου χωρίς ουρά)
mahala, mahalale I. ουσ. θηλ. 1. ο μαχαλάς, η συνοικία 2. η γειτονιά II. επιθ. έκφρ. *de ~* απ' το μαχαλά, έξεστος-η-ο, απολίτιστος-η-ο, αμόρφωτος-η-ο

mahalagioaică, mahalagioaice ουσ. θηλ. 1. η γλωσσού 2. η κακόγλωσση 3. η κουτσομπούλα
mahalgism, mahalagisme ουσ. ουδ. 1. ο χυδαίος λόγος, ο χυδαϊσμός 2. η φλυαρία 3. η κακογλωσσία, το κουτσομπούλι 4. τα πρόστυχα λόγια
mahalgii, mahalagii ουσ. αρσ. 1. ο πρόστυχος άνθρωπος 2. ο κακόγλωσσος 3. ο κουτσομπούλης
maharadjah, maharadjahi ουσ. αρσ. ο μαχαραγιάς
mahăr, mahări ουσ. αρσ. (οικ. αργκ.) 1. ο αρχηγός 2. ο πρωτοστάτης
mahmudea, mahmudele ουσ. θηλ. η μαχμουδιά (παλαιό τουρκικό χρυσό νόμισμα)
mahmur-ă, mahmur-e I. επίθ. 1. μαχμουρλιδικός-η-ο 2. ανόρεχτος-η-ο 3. άκεφος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μαχμουρλής-ού (ο, η)
mahmureală, mahmureli ουσ. θηλ. το μαχμουρλίκι
mahomedan-ă, mahomedanie I. επίθ. μωαμεθανικός -ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μωαμεθανός-ή (ο, η)
mahomedanism ουσ. ουδ. ο μωαμεθανισμός, ο ισλαμισμός
măhon ουσ. αρσ. το μαόνι (πολύτιμο ξύλο για πολυτελή έπιπλα)
măhonă, măhone ουσ. θηλ. η μαούνα, το βοηθητικό σκάφος στα λιμάνια για φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων
măhoniu-ie, măhonii επίθ. με το χρώμα του μαονιού, καστανοκόκκινος-η-ο
măhorcă ουσ. θηλ. το χαρμάνι, το μείγμα από καπνά κατώτερης ποιότητας
mai επίρ. 1. πιο, πλέον 2. ακόμα, ακόμα πιο 3. κάπως 4. πια 5. σχεδόν, περίπου 6. πόσος-η-ο 7. ξανά // ~ **ales** προ παντός μάλιστα // ~ **apoi** κατόπιν, ύστερα // ~ **bun** καλύτερος // ~ **cîtît** πιο διαβασμένος // ~ **mare** μεγαλύτερος // ~ **mult** περισσότερο // ~ **departe** περαιτέρω, πιο πέρα // ~ **e vorbă?** βεβαίως, αναμφιβόλως // ~ **înainte** πριν, προηγουμένος // ~ **întâi** πρώτα-πρώτα // ~ ~ κάπως-κάπως, παρά στην τρίχα // ~ **presus de orice** υπέρ πάντα άλλων, πάνω απ' όλα // ~ **tîrziu** αργότερα // ~ **toți** περίπου όλοι // ~ **toți erau acolo** σχεδόν όλοι ήταν εκεί // ~ **trăiește?** ζει ακόμα; // ~ **una, ~ alta** και το ένα και το άλλο // ~ **vine la noi** έρχεται ακόμα σε μας // **așa om ~ rar** τέτοιος άνθρωπος πιο σπάνια // **ce ~ atîta vorbă** γιατί τόση συζήτηση // **ce ~ e nou?** τι το νέο; // **ce ~ faceți?** τι κάνετε; // **ce ~ încoace-încolo?** γιατί προς τα εδώ και προς τα εκεί; (γιατί τόσο πέρα-δώθε;) // **ce ~ zgomet, ce ~ freacă!** πόσος θόρυβος, πόσο θρόισμα // **cel ~ periculos** ο πλέον επικίνδυνος // **cînd pot să ~ trec?** πότε μπορώ να ξαναπεράσω; // **cum o ~ duceți cu sănătatea?** πώς τα πατε από υγεία; // **e cel ~ rapid** αυτοκίνητο είναι το πιο ταχύ αυτοκίνητο // **neștiind cum să ~ urce** μη ξέροντας πώς ν' ανέβει άλλο // **nu l-am ~ văzut** δεν τον ξαναείδα πια // **nu ~ pot** δεν μπορώ άλλο // **ploaia ~ încetase** η βροχή κάπως έπαψε // **poate să ne ~ întîlnim** (ως να ξανασυναντηθούμε // **și ~ bine** ακόμα πιο καλά (ακόμα καλύτερα) // **te comporți ca cel ~ copil dintre copii** συμπεριφέρεσαι χειρότερα και από τα παιδιά
mai, maiuri ουσ. ουδ. 1. ο κόπανος 2. το ξύλο της πλύσης ρούχων
mai ουσ. αρσ. άκλιτ. ο Μάης, ο Μάιος // **Întâi Mai** η Πρωτομαγιά
maia ουσ. θηλ. 1. η μαγιά, το προζύμι 2. η πυτιά, η ζύμη 3. μτφ. τα πρώτα κεφάλαια για το ξεκίνημα

μιας επιχείρησης // **a prinde -ua** πιάνω τη μαγιά (πιάνω δύναμη)
Maia I. ουσ. αρσ. (ιστ.) οι Μάγιας, οι Ινδιάνοι της κεντρικής Αμερικής στην προκολομβιανή εποχή II. επίθ. αμετάβλ. αυτός που ανήκει στους Μάγιας
maică, maici ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η μητέρα 2. η καλογριά, η μοναχή // **Maica Precistă** η Παναγία
maidan, maidane ουσ. ουδ. 1. το μείντάνι 2. το ομαλό ανοιχτό μέρος μέσα ή στην άκρη ενός οικισμού 3. το ανοιχτό γήπεδο, ο ανοιχτός τόπος, το αλώνι // **a bate -ul** τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, χάνω τον καιρό μου στα μείντάνια
maiestate, maiestăți ουσ. θηλ. 1. η μεγαλειότητα 2. η μεγαλοπρέπεια, το μεγαλείο // **Maiestatea Sa, Regele** η Αυτού Μεγαλειότητα, ο Βασιλιάς
maiestuoso-oasă, maiestuosi-oase I. επίθ. μεγαλοπρεπής-ής-ές II. επίρ. 1. μεγαλοπρεπώς 2. μτφ. ηγεμονικά
maieu ουσ. ουδ. ιδ. maiou
maimuță, maimuțe ουσ. θηλ. (ζωολ.) η μαϊμού, ο πίθηκος
maimuțareală, maimuțareli ουσ. θηλ. ο μαϊμουδισμός, ο πιθηκισμός
maimuțări, maimuțăresc I. ρ. μετ. μαϊμουδίζω, πιθηκίζω, μιμούμαι κάτι ή κάποιον σαν πίθηκος. II. ρ. μέσο. 1. μαϊμουδίζω, πιθηκίζω 2. καμώνομαι, κάνω καμώνματα
maimuțică, maimuțele ουσ. θηλ. η μικρή μαϊμού, η μαϊμουδίτσα
maimuțoi, maimuți ουσ. αρσ. 1. ο πίθηκος, η μεγάλη μαϊμού 2. μτφ. ο μη σοβαρός άνθρωπος
maioneză, maioneze ουσ. θηλ. η μαγιονέζα
maior, maiori ουσ. αρσ. (στρατ.) ο ταγματάρχης
maioresă, maiorese ουσ. θηλ. (οικ. και λαϊκ.) η γυναικά του ταγματάρχη
maiou, maiouri ουσ. ουδ. 1. το μαγιό 2. η φανέλα
maistru, maistri ουσ. αρσ. 1. ο μάστορας, ο μάστορης 2. ο έμπειρος τεχνίτης, ο αρχιτεργάτης
majă, măji ουσ. θηλ. ο διχτυωτός σάκος για ψάρεμα
major-ă, majori-e επίθ. 1. ενήλικος-η-ο 2. ανώτερος -η-ο 3. μεγαλύτερος-η-ο 4. σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό, αξιόλογος-η-ο // **forță -ă** η ανώτερη βία // (μουσ.) **gamă -ă** η μεζών μουσική κλίμακα // **termen ~** ο ανώτερος / μεζώνας όρος // **premisă -ă** ο ανώτερος όρος συλλογισμού, η πρώτη αρχή, η απαρχή, η μεζών πρόταση // **sergent~** ο επιλοχίος // (στρατ.) **stat~** το επιτελείο
majora, majorez ρ. μετ. 1. αυξάνω, προσαυξάνω, επαυξάνω 2. αναβιβάζω 3. ακριβαίνω // **a ~ prețurile** ανεβάζω τις τιμές
majorare, majorări ουσ. θηλ. 1. η αύξηση, η επαύξηση 2. το ανέβασμα των τιμών των εμπορευμάτων, η ανατίμηση 3. η υπερτίμηση, το υπερτίμημα
majorat ουσ. ουδ. η ενηλικίωση, η ηλικία της ωριμότητας
majorat-ă, majorați-te επίθ. 1. αυξημένος-η-ο, επαυξημένος-η-ο 2. υπερτιμημένος-η-ο, ανεβασμένος-η-ο, ανατιμημένος-η-ο 3. μεγαλωμένος-η-ο
majordom, majordomi ουσ. αρσ. ο επιστάτης
majoritar-ă, majoritari-e επίθ. πλειοψηφικός-ή-ό, πλειονοψηφικός-η-ο // **reprezentantă -ă** η αντιπροσωπεία της πλειοψηφίας, της πλειονότητας

majoritate, majorităţi ουσ. θηλ. η πλειοψηφία, η πλειοψηφία, η πλειονότητα // ~ **absolută** η απόλυτη πλειοψηφία (οι μισοί τουλάχιστον ψήφοι και ένας επί πλέον) // ~ **relativă** η σχετική πλειοψηφία, η πλειονότητα των ψήφων χωρίς όμως να ξεπερνά το μισό του συνολικού τους αριθμού // **în** ~ σε πλειοψηφία

majuscul-ă, majusculă I. ουσ. θηλ. το κεφαλαίο (γράμμα) II. επίθ. κεφαλαίος-α-ο

mal, maluri ουσ. ουδ. 1. η άκρη, η όχθη 2. η ακτή, ο γιάλος, η παραλία, το περιγιάλι, η ακροθαλασσιά, το ακρογιάλι 3. η ακροποταμιά // **a ieşi la** ~ βγαίνω στην άκρη (φτάνω στο τέρμα) // **a se îneca ca ţiganul la** ~ παραιτούμαι ακριβώς τη στιγμή που ο στόχος μπορεί να προσεγγιστεί

mala, malele ουσ. θηλ. το μυστέρι

malac-ă, malaci-ce ουσ. αρσ. και θηλ. 1. το βουβαλάκι 2. μτφ. ο δυσκίνητος άνθρωπος

maladii, maladii ουσ. θηλ. η ασθένεια, η αρρώστια, η νόσος, το νόσημα

maladiv-ă, maladivi-e επίθ. αρρωστιάρικος-η-ο, ασθενικός-ή-ό

malaga ουσ. θηλ. το κρασί Μαλάγα (από την πόλη Μαλάγα της Ισπανίας)

malahit, malahite ουσ. ουδ. ο μαλαχίτης (ο λίθος με πράσινο χρώμα)

Malaezie, Malaezie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαλαίος-αία (ο, η) απ'τη μαλαϊκή Χερσόνησο II. επίθ. μαλαϊκός-ή-ό // **limba** -ă η μαλαϊκή γλώσσα

malar, malare επίθ. // **os** ~ το παριεακό οστό

malaric-ă, malarici-ce I. επίθ. ελονοσιακός-ή-ό II. ο άρρωστος από ελονοσία

malarie, malarii ουσ. θηλ. η ελονοσία

malaxa, malaxe ρ. μετ. μαλάσσω, ανακατεύω, συμφύρω

malaxare, malaxări ουσ. θηλ. η μάλαξη, η σύμφυση

malaxor, malaxoare ουσ. ουδ. το μαλακτικό

maldăr, maldăre ουσ. ουδ. 1. ο σωρός, η στοίβα 2. το μάτσο 3. η συνάθροιση // **un** ~ **de cărţi** μια στοίβα βιβλίων // **un** ~ **de sute** ένα μάτσο κατostάρικα

maleabil-ă, maleabili-e επίθ. 1. ελατός-ή-ό 2. σφυρηλάτος-η-ο 3. μτφ. ευλύγιστος-η-ο, διαλλακτικός-ή-ό, συγκαταβατικός-ή-ό

maleabilitate ουσ. θηλ. 1. η ελατότητα 2. μτφ. η ευλυγισία, η ευκαμψία, η διαλλακτικότητα

maleabiliza, maleabilizez ρ. μετ. 1. κάνω κάτι ελατό 2. μτφ. διαμορφώνω, διαπλάθω χαρακτήρα

maleabilizare, maleabilizări ουσ. θηλ. η δυνατότητα ελατότητας

maledicţie, maledicţii ουσ. θηλ. 1. η κατάρα 2. η κακοτυχία

malefic-ă, malefici-ce επίθ. κακοποιός-ός-ό, κακούργος-α-ο // **influenţă** -ă η κακοποιός επιδραση

maleolă, maleole ουσ. θηλ. ο αστράγαλος, το οστό του ταρσού

malformaţie, malformaţii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ελαττωματική διάπλαση

Malgaş-ă, Malgaşi-se I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαλγασίος-α (ο, η) II. επίθ. μαλγασικός-ή-ό

malign-ă, maligni-e επίθ. κακοήθης-ης-ες, που θεραπεύεται δύσκολα ή καθόλου // **tumoare** -ă ο κακοήθης όγκος

malignitate ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η κακοήθεια 2. η ολέθρια επίδραση

malicie, malitii ουσ. θηλ. 1. η κακεντρέχεια, η κακία 2. η μοχθηρία

malicios-oasă, malicioşi-oase επίθ. 1. κακεντρεχής-ής-ές 2. μοχθηρός-ή-ό 3. φθονερός-ή-ό

maliciozitate, maliciozităţi ουσ. θηλ. 1. η κακεντρέχεια, η κακία 2. η μοχθηρία, η χαιρεκακία

mall ουσ. ουδ. (ακλ.) το εμπορικό κέντρο

malonest-ă, maloneşti-ste επίθ. 1. άτιμος-η-ο, ανήθικος-η-ο 2. πρόστυχος-η-ο

maltază, maltaze ουσ. θηλ. το ένζυμο που μετατρέπει τη μαλτόζη σε γλυκόζη

Maltez-ă, Maltezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαλτέζος-α (ο, η) II. επίθ. μαλτέζικος-η-ο

malthusianism ουσ. ουδ. ο μαλθουσιανισμός, η θεωρία του Μάλθους λέγει να περιοριστούν οι γεννήσεις για να μην κινδυνεύσει η ανθρωπότητα από την πείνα

malthusianist-ă, malthusianişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. μαλθουσιανιστής-ίστρια (ο, η)

maltoză, maltoze ουσ. θηλ. η μαλτόζη (αναπτύσσεται στο κριθάρι για την παρασκευή μπύρας)

maltrata, maltratez ρ. μετ. 1. κακοποιώ, κακομεταχειρίζομαι, φέρομαι σκληρά 2. ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον 3. μεταχειρίζομαι με κακό τρόπο κάποιον

maltratare, maltratări ουσ. θηλ. 1. η κακομεταχείριση, η κακοποίηση 2. μτφ. ο βιασμός, η χρησιμοποίηση βίας

malţ ουσ. ουδ. η βύνη, το κριθάρι για μπύρα

malţifica, malţific ρ. μετ. μετατρέπω το κριθάρι σε βύνη

malţificare ουσ. θηλ. η μετατροπή του κριθαριού για μπύρα

malvacee, malvacee ουσ. θηλ. (βοτ.) (στον πληθ.) τα μαλβάκια (οικογένεια φυτών, π.χ. το βαμπάκι)

malversafie, malversafii ουσ. θηλ. 1. η υπεξαίρεση δημοσίων χρημάτων 2. ο δόλος

mamaie ουσ. θηλ. (λαϊκ και οικ.) η γιαγιά, η μαμή

mamar-ă, mamari-e επίθ. μαστικός-ή-ό // **glandă** -ă ο μαστικός αδένας

mamă, mame I. ουσ. θηλ. η μάνα, η μητέρα, η μαμά // ~ **adoptivă** η ψυχομάνα // ~ **vitregă** η μητριά // **mama mare** η γιαγιά // **mama soacră** η πεθερά // **de când era mama fată** από πολύν καιρό // **de când mama m-a făcut** απ' όταν με γέννησε η μάνα μου (από πάντα) // **la mama dracului** στου διαβόλου τη μάνα // **o** ~ **de bătaie** ένα άγριο δάρσιμο, ένα ξυλοκόπημα // **vai de mama mea** αλίμονο μου, αλίμονο στη μοίρα μου II. επίθ. έκφρ. **de** ~ μητρικός-ή-ό

mambo, mambo ουσ. ουδ. το μάμπο (κουβανέζικος χορός)

mamelar-ă, mamelari-e επίθ. μαστικός-ή-ό

mamelă, mamele ουσ. θηλ. ο μαστός, το βυζί, το μαστάρι

mamelon, mameloane ουσ. ουδ. 1. η θηλή του μαστού 2. η στρογγυλή προεξοχή, ο γήλοφος

mameluc, mameluci ουσ. αρσ. ο μαμελούκος (στρατιωτικός μουσουλμάνος, ιδιαίτερα στην Αίγυπτο)

mamifer, mamifere ουσ. ουδ. το θηλαστικό, τα θηλαστικά, τα μαστοφόρα // (ζωολ.) **clasa mamiferelor** η τάξη των θηλαστικών

mamită, **mamite** ουσ. θηλ. η φλεγμονή του μασταριού ζώων, η μαστίτιδα
mamografie, **mamografii** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μαστογραφία
mamoș, **mamoși** ουσ. αρσ. 1. ο μάμος, ο μαιευτήρας 2. ο γυναικολόγος
mamut, **mamuti** ουσ. αρσ. (γεωλ.) το μαμούθ
management ουσ. ουδ. το μάνατζμεντ (η επιστήμη διοίκησης επιχειρήσεων)
manager, **manageri** ουσ. αρσ. ο μάνατζερ
mană ουσ. θηλ. 1. το μάννα 2. κάθε απροσδόκητο αγαθό, η αφθονία // ~ **cerească** το ουρά νιομάννα (κατά τη Βίβλο) // η ερυσίβη, η αρρώστια των φυτών
Manciurian-ă, **Manciurieni-e** I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαντζουριανός-ή (ο, η) II. επίθ. μαντζουριανικός-ή-ό
manco ουσ. ουδ. 1. η έλλειψη, το έλλειμμα 2. ό,τι λείπει
mandant, **mandanți** ουσ. αρσ. 1. ο εντολέας, ο εντολοδόχος 2. αυτός που δίνει εντολή σε άλλον
mandantă, **mandante** ουσ. θηλ. η εντολοδότρια
mandarin, **mandarini** ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο μανδρινός ανώτερος υπάλληλος στην Κίνα 2. (βοτ.) η μανδρινέα, η μανταρινιά
mandarină, **mandarine** ουσ. θηλ. το μανταρίνι (ο καρπός)
mandat, **mandate** ουσ. ουδ. 1. η εντολή 2. η παραγγελία, η διαταγή 3. η επιταγή 4. το ένταλμα 5. (πολ.) το ειδικό καθεστώς που ανατίθεται σ' ένα κράτος, να κηδεμονεύει ορισμένη ξένη περιοχή ή και ολόκληρη χώρα // ~ **de arestare** το ένταλμα συλλήψεως // ~ **parlamentar** η βουλευτική έδρα // ~ **postal** η ταχυδρομική επιταγή // ~ **prezidențial** η προεδρική θητεία
mandatar-ă, **mandatari-e** ουσ. αρσ. και θηλ. εντολοδόχος (ο, η)
mandea ουσ. αρσ. και θηλ. (αργκ.) το άτομο που μιλάει, το εγώ
mandibulă, **mandibule** ουσ. θηλ. το κάτω σαγόνι, η κάτω γνάθος
mandolinată, **mandolinate** ουσ. θηλ. η μαντολινάτα (το τραγούδι με μαντολίνο)
mandolină, **mandoline** ουσ. θηλ. η μαντολίνο
mandragoră, **mandragore** ουσ. θηλ. (βοτ.) ο μανδραγόρας, η μηλοπεπονιά
mandră, **mandre** ουσ. θηλ. η μάντρα, ο περιφραγμένος τόπος ιχθυοτροφείου
mandrina, **mandrinez** ρ. μετ. (τεχ.) 1. κυλινδρώνω 2. τρυπνίζω 3. συζευγνύω δύο εξαρτήματα μηχανής με τη βοήθεια τρυπανιού για στεγανό κλείσιμο
mandrinare, **mandrinări** ουσ. θηλ. (τεχ.) το τρυπάνισμα
mandrină, **mandrine** ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. ο κύλινδρος 2. το τρυπάνι
manechin, **manechine** ουσ. ουδ. 1. το μανεκέν 2. η γυναίκα ή ο άντρας που ασχολείται με την επίδειξη ενδυμάτων κ.λ.π
manej, **manejuri** ουσ. ουδ. 1. η σχολή ιππασίας 2. η άσκηση αλόγου 3. ο χώρος για ιππασία 4. ο στίβος του τσίρκου όπου γίνονται οι παραστάσεις με ζώα
manelă, **manele** ουσ. θηλ. 1. το μικρό ξύλινο ακατέργαστο δοκάρι στις οικοδομές 2. ο αμανές
manetă, **manete** ουσ. θηλ. 1. ο μοχλός, 2. η λαβή 3. η λαβίδα

maneton, **manetoane** ουσ. ουδ. (τεχ.) η άτρακτος καμπυλωτού ιστού επί της οποίας εφαρμόζεται το εξάρτημα της σιδηροδρομικής μηχανής που μετατρέπει την ευθύγραμμη κίνηση σε κυκλική κίνηση
manevra, **manevrez** I. ρ. αμ. 1. μανουβράρω 2. ενεργώ με πλάγια μέσα για κάποιο σκοπό 3. γυμνάζομαι, προετοιμάζομαι, κάνω ελιγμούς για άμυνα ή επίθεση, ελίσσομαι II. ρ. μετ. 1. χειρίζομαι 2. χρησιμοποιώ κάτι σαν όργανο (συσσκευή κ.λ.π.)
manevrabil-ă, **manevrabil-e** επίθ. χειριζόμενος-η-ο, χειριστικός-ή-ό
manevrant, **manevranți** ουσ. αρσ. (τεχ.) ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για τις μανούβρες των βαγονιών
manevrare, **manevrări** ουσ. θηλ. 1. η μανούβρα, ο χειρισμός 2. ο ελιγμός
manevră, **manevre** ουσ. θηλ. 1. η μανούβρα του τράινου 2. ο χειρισμός 3. ο ελιγμός 4. τα στρατιωτικά γυμνάσια 5. μτφ. το τέχνασμα για εξαπάτηση, το ξεπλάνεμα, το τερτίπι
mangal, **mangaluri** ουσ. ουδ. 1. το μαγκάλι, το ξυλοκάθρουλο, ο ξυλάνθρακας 2. η φουφού // **a târnosi -ul** χασομερώ
mangaliță ουσ. θηλ. είδος γουρουνιού με κατσαρά μαλλιά
mangan ουσ. ουδ. (χημ.) το μαγγάνιο (μέταλλο σκληρό και εύθραυστο, λευκόφαιο)
manganat, **manganafi** ουσ. αρσ. τα άλατα του μαγγανικού οξέος
manganic-ă, **manganici-ce** επίθ. (χημ.) μαγγανικός-ή-ό // **acid** ~ το μαγγανικό οξύ
manganin ουσ. ουδ. το μαγγανίνιο, κράμα από χαλκό, μαγγάνιο και νικέλιο
manganometrie ουσ. θηλ. (χημ.) η μαγγανομετρία (μέθοδος ογκομετρικής ανάλυσης)
manganos-oasă, **manganosi-oase** επίθ. (χημ.) μαγγανώδης-ης-ες (περιέχει μαγγάνιο)
mangleală, **mangleli** ουσ. θηλ. (αργκ.) η κλοπή, το κλέψιμο, η κλεψιά
mangli, **manglese** ρ. μετ. (αργκ.) κλέβω
maniabilitate ουσ. θηλ. η ευκολομεταχείριση
maniac-ă, **maniaci-ce** I. επίθ. μανιακός-ή-ό, μανιώδης-ης-ες II. ουσ. αρσ. και θηλ. μανιακός-ή (ο, η)
maniacal-ă, **maniacali-e** επίθ. (ιατρ.) μανιακός-ή-ό, παράφρονας-η-ο
maniamet, **maniamente** ουσ. ουδ. (ζωολ.) ο λιπώδης ιστός στα ζώα
manichiură, **manichiuri** ουσ. θηλ. το μανικιούρ
manichiuristă, **manichiuriste** ουσ. θηλ. η μανικιούριστσα
manie, **manii** ουσ. θηλ. 1. η μανία 2. η ιδιοτροπία, η ιδεοληψία
manierat-ă, **manierați-te** επίθ. 1. λεπτεπιλεπτός-η-ο 2. επιτηδευμένος-η-ο 3. με καλούς τρόπους
manieră, **maniere** I. ουσ. θηλ. 1. ο τρόπος, η ευπρέπεια, οι καλοί τρόποι 2. η συμπεριφορά // **așa cer bunele maniere** έτσι επιβάλουν οι καλοί τρόποι // **codul manierelor elegante** ο κώδικας καλής συμπεριφοράς // **lipsit de maniere** στερημένος των καλών τρόπων II. επιρ. έκφρ. **de așa** ~ κατά τέτοιο τρόπο, τουοιουτρόπως
manierism ουσ. ουδ. 1. η επιτήδευση 2. η προσποίηση, ο πλαστός τρόπος συμπεριφοράς

3. ο μανιερισμός, η τεχνοτροπία (ενός λογοτέχνη ή καλλιτέχνη)

manierist-ă, manieristiște I. *επίθ.* 1. επιτηδευμένος -η-ο, προσποιητός-ή-ό 2. τυπικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η, υπερβολικά τυπικός-ή, τυπολάτρης -ισσα

manifest-ă, manifestește I. *ουσ. ουδ.* 1. το maniφέστο, η έγγραφη διακήρυξη πολιτικού ή κοινωνικού περιεχομένου 2. η προκήρυξη II. *επίθ.* 1. έκδηλος -η-ο, φανερός-ή-ό 2. εμφανής-ής-ές III. *επίρ.* φανερώς, εμφανώς, έκδηλα

manifesta, manifestez I. *ρ. μετ.* 1. εκδηλώνω 2. φανερώνω, εκφράζω φανερά // **a ~ interes** εκδηλώνω ενδιαφέρον II. *ρ. αμ.* διαδηλώνω, κάνω εκδήλωση III. *ρ. μέσο.* 1. εκδηλώνομαι 2. εξωτερικεύομαι // **acolo unde s-a -t epidemia** εκεί όπου εκδηλώθηκε η επιδημία

manifestant-ă, manifestanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαδηλωτής-ώτρια (ο, η)

manifestare, manifestări *ουσ. θηλ.* 1. η εκδήλωση, η διεδήλωση 2. η φανέρωση // **organizare de manifestări sportive** η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων

manifestație, manifestații *ουσ. θηλ.* 1. η διεδήλωση 2. η επίδειξη // **manifestația oamenilor muncii** η διεδήλωση των εργαζομένων

manila *ουσ. θηλ.* νήμα από εξωτικό φυτό των Φιλιππίνων, για σπάγκο, σκοινιά, κ.λ.π

manioc, manioc *ουσ. αρσ.* η μανιόκα, το τροπικό φυτό, από τους βολβούς του εξάγεται η ταπίόκα

manipula, manipulez *ρ. μετ.* 1. χειρίζομαι 2. μανουβράρω 3. διενεργώ

manipulant-ă, manipulanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* χειριστής-ίστρια (ο, η)

manipulare, manipulări *ουσ. θηλ.* ο χειρισμός, η διενέργεια

manipulator-oare, manipulatori-oare I. *ουσ. ουδ.* το χειριστήριο, η συσκευή για τη μετάδοση τηλεγραφικών σημάτων II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χειριστής-ίστρια (ο, η)

manivelă, manivele *ουσ. θηλ.* 1. η μανιβέλα, ο στρόφαλος 2. το χερούλι, η χειρολαβή

manograf, manografe *ουσ. ουδ.* (φυσ.) το μανόμετρο για αναγραφή της πίεσης αερίων σε κλειστό χώρο

manometric-ă, manometrici-ce *επίθ.* (φυσ.) μανομετρικός-ή-ό

manometrie, manometrii *ουσ. θηλ.* (φυσ.) η μανομετρία, η μέτρηση της πίεσης αερίων ή ατμών σε κλειστό χώρο

manometru, manometre *ουσ. ουδ.* (φυσ.) το μανόμετρο, το ατμόμετρο

manoperă, manopere *ουσ. θηλ.* 1. η χειρωνακτική εργασία 2. *μτφ.* η μανούβρα, το δούλεμα, η σκευωρία, η ραδιουργία // **cheltuieli de ~** οι δαπάνες, τα έξοδα για τη χειρωνακτική εργασία, η αμοιβή της εργασίας

mansardat-ă, mansardați-te *επίθ.* το σπίτι που έχει σοφίτα, που έχει διαμερίσματα στη στέγη του

mansardă, mansarde *ουσ. θηλ.* η σοφίτα, το υπερώο, το ανώγειο

manșă, manșe *ουσ. θηλ.* 1. η λαβή, το χερούλι εργαλείων, κ.λ.π. 2. *αθλ.* η αγωνιστική φάση, το αγώνισμα της καθεμιάς φάσης του αθλητικού προγράμματος

manșetă, manșete *ουσ. θηλ.* 1. το μανικέτι 2. η προσθήκη στο περιθώριο της εφημερίδας, περιοδικού, κ.λ.π

manșon, manșoane *ουσ. ουδ.* 1. το μανσόν 2. (τεχν.) ο συνδετικός σωλήνας, ο ακροσύνδεσμος, ο συμπλέκτης

manta, mantii *ουσ. θηλ.* 1. ο μανδύας, η χλαίνη 2. ο επενδύτης 3. το περικάλυμμα // **~ de vreme rea** λέγεται συνήθως για μια προσωρινή σχέση απ' όπου λείπει η αγάπη

mantie, mantii *ουσ. θηλ.* 1. ο μανδύας 2. ο επενδύτης βασιλιάδων // **a lua sub ~** παίρνω κάτω από το μανδύα (προστατεύω κάποιον)

mantinelă, mantinele *ουσ. ουδ.* η ειδική περιφραγή γύρω απ' το γήπεδο του χόκεϊ

mantisă, mantise *ουσ. θηλ.* (μαθ.) το δεκαδικό μέρος του λογάριθμου

mantou, mantouri *ουσ. ουδ.* το μαντώ (γυναικείο ένδυμα)

manual-ă, manual-e I. *ουσ. ουδ.* 1. το εγχειρίδιο, το επίτομο βιβλίο αναφερόμενο σε μια επιστήμη ή τέχνη 2. το αναγνωστικό II. *επίθ.* 1. χειροποίητος-η-ο 2. χειρωνακτικός-ή-ό 3. χειρόπλαστος-η-ο 4. χειροτεχνικός-ή-ό // **lucru ~** το εργόχειρο, το χειροτέχνημα // **muncă -ă** η χειρωνακτική εργασία, η χειροτεχνία

manufactură, manufacturi *ουσ. θηλ.* 1. η βιοτεχνία, η χειροτεχνία 2. η μανιφατούρα 3. το εργοστάσιο κατασκευής υφαντών, το υφαντουργείο, η υφαντουργία // **~ de porțelan** η βιοτεχνία πορσελάνης // **magazin de ~** το κατάστημα υφασμάτων

manufacturier-ă, manufacturieri-e I. *επίθ.* 1. βιοτεχνικός-ή-ό, χειροτεχνικός-ή-ό 2. υφαντουργικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* 1. ο βιοτέχνης 2. ο ιδιοκτήτης εργοστασίου υφαντουργίας

manuscris-ă, manuscrisi-se I. *ουσ. ουδ.* το χειρόγραφο // **-ele** τα χειρόγραφα II. *επίθ. έκφρ.* **în ~** σε χειρόγραφο (ατύπωτος-η-ο) III. *επίθ.* χειρόγραφος-η-ο

manutanță, manutanțe *ουσ. θηλ.* 1. το στρατιωτικό αρτοποιείο 2. η ζυμωτική μηχανή για την παραγωγή ψωμιού

Maori *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Μαόρι, οι ντόπιοι κάτοικοι της Νέας Ζηλανδίας

mapamond *ουσ. ουδ.* η οικουμένη, ο χάρτης των δύο ημισφαιρίων της γης, ο γεωγραφικός Άτλας

mapă, mape *ουσ. θηλ.* ο χαρτοφύλακας, το χαρτοφυλάκιο

maramă, marame *ουσ. θηλ.* ο πέπλος, το πέπλο

Maramureșean-ă, Maramureșeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαραμouρεσίνος-α (ο, η), κάτοικος της περιοχής Μαραμούρεσι II. *επίθ.* μαραμouρεσινικός-ή-ό

Maramureșeancă, Maramureșence *ουσ. θηλ.* η Μαραμouρεσίνια

marasm *ουσ. ουδ.* 1. ο μαρασμός 2. το μαράζωμα 3. η φθίση

maraton, maratonuri *ουσ. ουδ.* (αθλ.) ο Μαραθώνιος δρόμος (αγώνισμα δρόμου μήκους περίπου 42 χιλιομέτρων)

maratonist, maratonisti *ουσ. αρσ.* (αθλ.) ο αθλητής σε Μαραθώνιο δρόμο, ο μαραθωνοδρόμος

marc, marcuri *ουσ. ουδ.* ο πολτός από οπωρικά ή λαχανικά, πρώτη ύλη στη βιομηχανία τροφίμων

marca, marchez ρ. μετ. 1. μαρκάρω 2. επισημαίνω 3. σημαδεύω 4. σφραγίζω 5. αθλ. σημειώνω βαθμούς σε αθλητικών αγώνων 6. αθλ. μαρκάρω αντίπαλο σε αθλητικών αγώνων, κόβω την ορμή του

marcaj, marcaje ουσ. ουδ. 1. το μαρκάρισμα 2. η επισημάνση 3. (αθλ.) η επίβλεψη αντιπάλου

marcant-ă, marcanti-te επίθ. 1. διάσημος-η-ο 2. ονομαστός-ή-ό 3. σημαντικός-ή-ό 4. διαπρεπής -ής-ές, διακεκριμένος-η-ο, επίλεκτος-η-ο // **personalitate** -ă η ξεχωριστή προσωπικότητα, η ιδιότητα προσωπικότητα

marcare, marcări ουσ. θηλ. το μαρκάρισμα, η επισημάνση, το σημάδεμα

marcasit, marcasite ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο μαρκασίτης, το θειούχο ορυκτό του σιδήρου κρυσταλλωμένο και με μεταλλική λάμψη

marcat ουσ. ουδ. 1. η επισημάνση 2. το μαρκάρισμα 3. η σήμανση, το σημάδεμα

marcat-ă, marcați-te επίθ. 1. σηματοδομένος-η-ο 2. μαρκαρισμένος-η-ο 3. επισημασμένος-η-ο 4. σημειωτός-ή-ό

marcator-oare, marcatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σημειωτής-ώτρια (ο, η)

marcă, mărci I. ουσ. θηλ. το σήμα, το σημάδι 2. το σύμβολο μιας φήμας 3. η μάρκα, το κέρμα 4. το διακριτικό σημάδι για αναγνώριση // ~ **de automobil** το σήμα αυτοκινήτου // ~ **înregistrată** το σήμα κατατεθέν // ~ **poștală** το γραμματόσημο II. επιθ. έκφρ. // **de** ~ σημαντικός-ή-ό, σημαίνω-ουσα-ον // **om de** ~ ο σημαντικός άνθρωπος

marcă, mărci ουσ. θηλ. το μάρκο (η γερμανική νομισματική μονάδα)

marcă, mărci ουσ. θηλ. το φέουδο

marchitanie, marchitanii ουσ. θηλ. τα ψιλικά μεταλλικά είδη οικιακής χρήσης

marshiz, marshizi ουσ. αρσ. ο μαρκήσιος

marshiză, marshize ουσ. θηλ. η μαρκησία, η γυναίκα ή κόρη του μαρκησιού

marshiză, marshize ουσ. θηλ. 1. η μαρκίζα, το προστέγασμα, το πρόστεγο 2. το προστώον

marcotă, marcote ουσ. θηλ. η καταβολίδα

mardeală, mardeli ουσ. θηλ. (αργκ.) ο παραδαρμός, το άγριο δάρσιμο, το ξυλοκόπημα

mardeias, mardeiași ουσ. αρσ. (αργκ.) ο δάρτης

mardi, mardesc ρ. μετ. (αργκ.) δέρνω αλύπητα, ξυλοκοπώ

mare, mari I. επιθ. 1. μεγάλος-η-ο, μέγας-άλη-μέγα 2. κεφαλαίος-α-ο // ~ **la inimă** μεγαλόκαρδος-η-ο // ~ **minune** μεγάλο θαύμα // ~ **și tare** μέγας και τρανός // ~ **ținută** μεγάλη περιβολή (σε επίσημη στολή ή ενδυμασία) // **a fi cu gura** ~ είναι με μεγάλο στόμα (μιλάει πολύ δυνατά) // **a-i fi cuiva mai ~ mila** μεγάλο είναι το έλεος του (μεγάλη είναι η συμπόνια του) // **Alexandru cel Mare** ο Μέγας Αλέξανδρος // **a se ține** ~ μεγαλοπιάνομαι, κάνω το σπουδαίο // **a vorbi în gura** ~ μιλώ δυνατά // **cât e ziu a de** ~ από το πρωί μέχρι το βράδυ // **cel mai** ~ μέγιστος-η-ο // **cu mic cu** ~ με ανήλικους και ηλικιωμένους // **degetul** ~ το μεγάλο δάχτυλο // **fată** ~ η παρθένα // **ger** ~ μεγάλη παγωνιά // **greșeală** ~ μεγάλο λάθος // **la mai** ~! εις ανώτερα! (σε προαγωγή) // **literă** ~ το κεφαλαίο γράμμα // **o ~ uzină** ένα μεγάλο εργοστάσιο // **Postul cel** ~ η μεγάλη Σαρακοστή // **prețuri mari** οι μεγάλες

τιμές // **să crești** ~! να γίνεις μεγάλος!, να μεγαλώσεις! // **socru** ~ ο μεγάλος πεθερός, ο πατέρας του γαμπρού // **vorbe mari** μεγάλα λόγια // **zi** ~ η μεγάλη ημέρα (η μέρα γιορτής) // **ziua în amiază** ~ μέρα μεσημέρι II. επιρ. έκφρ. // **cu ~ ce** με ένα μεγάλο τι (με δυσκολία) // **în** ~ σε γενικές γραμμές III. επιθ. έκφρ. // **de ~ anvergură** μεγάλης ευρύτητας // **de ~ preț** πολύτιμος-η-ο

mare, mări ουσ. θηλ. η θάλασσα, το πέλαγος, ο πόντος // **Marea Mediterană** η Μεσόγειος // **Marea Neagră** η Μαύρη Θάλασσα, ο Εύξεινος Πόντος // **Marea Nordului** η Βόρεια Θάλασσα // **apă de** ~ το θαλασσόνερο // **a-și petrece vara la** ~ περνάω το καλοκαίρι μου στη θάλασσα // **a promite marea cu sarea** υπόσχεται τη θάλασσα με το αλάτι, κάνω απραγματοποίητες υποσχέσεις, κάνω ψεύτικες υποσχέσεις // **a vântura mări și țări** λιχνίζω θάλασσες και χώρες, ταξιδεύω πολύ, τριγυρίζω θάλασσες και χώρες // **de culoarea mării** θαλασσόχρωμος-η-ο, θαλασσής-ιά-ι, γαλάζιος-α-ο // **furtună de** ~ η θαλασσοταραχή, η τρικυμία // **în largul mării** σ' ανοιχτά της θάλασσας, σε ανοιχτή θάλασσα // **litoralul Mării Negre** οι ακτές της Μαύρης Θάλασσας // **lup de** ~ ο θαλασσόλυκος (ο πολύ έμπειρος ναυτικός) // **peste nouă mări și țări** πέρα από εννιά θάλασσες και εννιά χώρες (πολύ μακριά), πέρα από στεριά και θάλασσα // **râu de** ~ η ναυτία

maree, maree ουσ. θηλ. η παλίρροια

maregraf, maregrafe ουσ. ουδ. ο παλιρροιογράφος

maremetru, mareometre ουσ. ουδ. το παλιρροίομετρο

mareșal, mareșali ουσ. αρσ. (στρατ.) ο στρατάρχης // **de** ~ στραταρχικός-ή-ό // **baston de** ~ η στραταρχική ράβδος // ~ **al palatului** ο αυλαρχής

mareșalat, mareșalate ουσ. ουδ. η στραταρχία

marfă, mărfuri ουσ. θηλ. (οικον.) 1. το εμπόρευμα 2. το πράγμα που μπορεί να αγοραστεί ή να πουληθεί, ηπραμάτεια // **vagon de** ~ το φορτηγό βαγόνι

margaretă, margarete ουσ. θηλ. (βοτ.) η μαργαρίτα

margarină ουσ. θηλ. η μαργαρίνη

marghiloman, marghilomane ουσ. ουδ. ο καφές (το αφέψημα) με ρούμι και κονιάκ

marghiol-oală, marghioli-oale επίθ. (αρχ.) 1. μαριόλος-α-ικο, μαριόλικος-η-ο 2. πονηρός-ή-ό

marginal-ă, marginali-e επίθ. 1. ακραίος-αία-ο, ακρινός-ή-ό 2. μτφ. δευτερεύων-ουσα-ον

marginaliza, marginalizez ρ. μετ. παραγκωνίζω, παραμερίζω

marginalizare, marginalizări ουσ. θηλ. η παραγκώνιση, ο παραμερισμός, ο παραγκωνισμός

marginalizat-ă, marginalizați-te επιθ. παραγκωνισμένος-η-ο, παραμερισμένος-η-ο

margine, margini I. ουσ. θηλ. 1. η άκρη, η άκρα 2. το χείλος 3. το περιθώριο 4. ο γύρος 5. το όριο, το τέρμα, το σύννορο 6. η παρυφή // ~ **a pâlăriei** ο γύρος του καπέλου // ~ **a soselei** η άκρη της οδού, (της δημοσίας) // **a lăsa o** ~ αφήνω ένα περιθώριο (ελευθερία κίνησης ή δράσης) ανάμεσα σε ορισμένα όρια ή περιορισμούς // **era la marginele orașului** ήταν στις παρυφές της πόλης // **la** ~ **a orașului** στην άκρη της πόλης // **la** ~ **a prăpastiei** στο χείλος του κρημνού II. επιθ. έκφρ. **de** ~ ακραίος-αία-αίο, ακρινός-ή-ό, παράμερος-η-

ο ΙΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ. *fără margini* 1. χωρίς όρια, χωρίς περιορισμούς στις κινήσεις 2. απεράντος-η-ο, απεριόριστος-η-ο
margraf, margrafi ουσ. αρσ. ο μαργγκράφος, ο τίτλος του μαρκησιού ηγεμόνας της περιοχής στα σύνορα ενός γερμανικού κράτους
mariaje, mariaje ουσ. ουδ. (οικ.) ο γάμος, το συνοικέσιο, η παντρειά
marijuana ουσ. θηλ. η μαριχουάνα (ναρκωτικό όμοιο με το χασίσι)
marin-ă, marinie επιθ. θαλασσινός-ή-ο, πελάγιος-ια-ιο, ναυτικός-ή-ο // **pictură** -ă η θαλασσογραφία (η ζωγραφική με θέματα από τη θαλασσινή και ναυτική ζωή) // **puscaș** ~ ο πεζοναύτης
marina, marinez ρ. μετ. μαρινάρω, ανακατεύω και αφήνω για ορισμένης ώρες ψάρια η κρέας μέσα σε σάλτσα
marinar, marinari ουσ. αρσ. ο ναύτης, ο ναυτικός // **guler** de ~ το ναυτικό κολάρο, ο ναυτικός γιακάς, το ναυτικό περιλαίμιο
marinare, marinări ουσ. θηλ. το μαρινάρισμα
marinat-ă, marinați-te επιθ. μαρινάτος-η-ο
marinate, marinare ουσ. θηλ. η μαρινάτα (το φαγητό το φτιαγμένο με μαρινάρισμα)
marină ουσ. θηλ. 1. η ναυτιλία, το ναυτικό 2. ο στόλος 3. η ναυσιπλοία // **marina comercială** η εμπορική ναυτιλία, ο εμπορικός στόλος, το εμπορικό ναυτικό // **de** ~ ναυτιλιακός-ή-ό, ναυτικός-ή-ό // **institutul de** ~ το ναυτικό ινστιτούτο // (στρατ.) **locotenent de** ~ ο υποπλοίαρχος
marinăresc-ească, marinărești επιθ. ναυτικός-ή-ό
marinărește επιρ. ναυτικά
marionetă, marionete ουσ. θηλ. 1. η μαριονέτα 2. το ανδρείκελο 3. μτφ. ο άνθρωπος χωρίς δική του βούληση, χωρίς πρωτοβουλία, τυφλό όργανο του άλλου // **guvern** ~ η κυβέρνηση-μαριονέτα // **teatru de marionete** το θέατρο με μαριονέτες
marital-ă, marital-e I. επιθ. (νομ.) συζυγικός-ή-ό II. επιρ. συζυγικός
maritim-ă, maritim-e επιθ. 1. θαλάσσιος-ια-ιο 2. ναυτικός-ή-ό, ναυτιλιακός-ή-ό // **linia** -ă η θαλάσσια γραμμή // **putere** -ă η ναυτική δύναμη
marjă, marje ουσ. θηλ. 1. το περιθώριο 2. η ευκολία
marketing ουσ. ουδ. το μάρκετινγκ (η έρευνα αγοράς)
marmeladă ουσ. θηλ. η μαρμελάδα
marmită, marmite ουσ. θηλ. 1. η μαρμίτα, η μεγάλη σκεπαστή χύτρα 2. η κατσαρόλα
marmora, marmorez ρ. μετ. μαρμαρώνω, δίνω μορφή μάρμαρου
marmorat-ă, marmorati-te επιθ. μαρμαρώδης-ης-ες, μαρμαροειδής-ής-ές // **halva** -ă ο μαρμαρώδης χαλβάς
marmorean-ă, marmoreeni-e επιθ. μαρμαροειδής-ής-ές
marmură, marmuri ουσ. θηλ. το μάρμαρο // **coloană de** ~ η μαρμάρινη στήλη // **de** ~ μαρμαρένιος-ια-ιο, μαρμάρινος-η-ο
marnă, marne ουσ. θηλ. ο αργιλλάσβεστος
marnos-oasă, marnoși-oase επιθ. (τεχ.) αργιλλασβεστούχος-ος-ο
maro επιθ. αμεταβλ. 1. καστανόχρωμος-η-ο, καστανός-ή-ό 2. καφετής-ιά-ή // **costum** ~ το καφέ κοστούμι
maroană, maroane ουσ. θηλ. το μαρόν, το ψημένο κάστανο με σιρόπι ζάχαρης

Marocan-ă, Marocani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαροκινός-ή (ο, η) II. επιθ. μαροκινός-ή-ό
marochin ουσ. ουδ. το μαροκέν
marochinărie, marochinării ουσ. θηλ. 1. το κατάστημα μαροκέν 2. η τέχνη κατασκευής μαροκέν
marochinier, marochinieri ουσ. αρσ. ο μαροκινίστας
marotă, marote ουσ. θηλ. 1. η παραφροσύνη 2. η ιδιοτροπία, η παραξενιά
marsupial, marsupiale ουσ. ουδ. (ζωολ.) (πληθ.) τα μάρσιποφόρα (έχουν μάρσιπο στην κοιλιά τους), όπως το καγκουρό κ.λ.π
marsupiu, marsupii ουσ. ουδ. ο μάρσιπος
marș, marșuri I. ουσ. ουδ. 1. η πορεία 2. το μουσικό εμβατήριο // ~ **forțat** η αναγκαστική πορεία // ~ **funebru** το πένθιμο εμβατήριο // ~ **triumfal** το θριαμβικό εμβατήριο II. επιφ. μαρς! // **marș!** μαρς! (παράγγελημα)
marșandă, marșande ουσ. θηλ. η ιδιοκτήτρια καταστήματος μόδας
mart ουσ. αρσ. αμεταβλ. ιδ. martie
martie ουσ. αρσ. αμεταβλ. ιδ. martie
martie ουσ. αρσ. αμεταβλ. ο Μάρτης, ο Μάρτιος // **de** ~ μαρτιάτικος-η-ο
martingală, martingale ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μπροστινέλα, το λουρί στο στήθος υποζυγίου, το χαλάνι σε σχήμα διχάλας που δεν επιτρέπει στο άλογο να σηκωθεί σε δύο πόδια
martir-ă, martiri-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μάρτυρας (ο, η), που βασανίστηκε και θανατώθηκε για τη χριστιανική πίστη 2. μτφ. απόδ-ή που υποφέρει και θυσιάζεται για κάποιο ανώτερο σκοπό // ~ **al libertății** ο μάρτυρας της ελευθερίας // ~ **ii bisericii** οι μάρτυρες της εκκλησίας // **a suferi ca un** ~ υποφέρω, μαρτυρώ // **de** ~ μαρτυρικός-ή-ό, βασανιστικός-ή-ό
martiraj, martiraje ουσ. ουδ. 1. το μαρτύριο, το βασανιστήριο 2. το δεισιπάθημα, η талаπωρία
martiriza, martirizez ρ. μετ. 1. βασανίζω 2. υποβάλλω σε μαρτύριο, τυραννώ κάποιον 3. талаπωρώ
martirizare, martirizări ουσ. θηλ. 1. ο βασανισμός, το βασάνισμα, η талаπωρία 2. το μαρτύριο 3. η τυραννία 4. η κακοποίηση
martirologiu, martirologii ουσ. ουδ. 1. το μαρτυρολόγιο, η περιγραφή της ζωής και του μαρτυρίου κάποιου αγίου 2. το βιβλίο που περιέχει την περιγραφή του μαρτυρίου
martor-ă, martori-e ουσ. αρσ. και θηλ. μάρτυρας (ο, η) // ~ **ocular** ο αυτόπτης μάρτυρας // ~ **i de eroziune** τα χαρακτηριστικά σημεία διάβρωσης (σε διάβρωση εδάφους από τα νερά) // ~ **i de la duel** οι μάρτυρες μονομαχίας // **prezentarea -ilor** η εμφάνιση των μαρτύρων // **a trimite** -i στέλνω μάρτυρες // **Dumnezeu mie** ~ μάρτυς μου ο Θεός, λέω την αλήθεια // **proba** ~ το δείγμα μάρτυρας (σε πειράματα εργαστηρίου)
marț ουσ. αρσ. αμεταβλ. το μαρς (στο παιχνίδι του τάβλι) // **a face** ~ κάνω μαρς
marțafoi, marțafoi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο μηδαμινός, ο τιποτένιος, ο ουτιδανός, ο ανάξιος λόγου
marți, marți I. ουσ. θηλ. η Τρίτη (μέρα της βδομάδας) II. επιρ. **în cursul zilei de** ~ κατά την Τρίτη, στη διάρκεια της Τρίτης
marțial-ă, marțiali-e επιθ. 1. πολεμικός-ή-ό 2. στρατιωτικός-ή-ό // **artele** -e οι πολεμικές τέχνες

// **curtea** -ă το στρατοδικείο // **legea** -ă ο στρατιωτικός νόμος
marțian-ă, marțieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η κάτοικος του πλανήτη Άρη II. επίθ. Αρειανός-ή-ό
marulă, marule ουσ. θηλ. (βότ. και επαρχ.) το μαρούλι
marxism ουσ. ουδ. (πολ.) ο μαρξισμός
marxism-leninism ουσ. ουδ. (πολ.) ο μαρξισμός -λενινισμός
marxist-ă, marxisti-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. μαρξιστής-ίστρια (ο, η) II. επίθ. μαρξιστικός-ή-ό
masa, masez I. ρ. μετ. 1. μαλάσσω μαλάζω, κάνω μασάζ 2. τρίβω, κάνω εντριβή II. ρ. μέσο. μαλάζομαι εντριβομαι
masa, masez I. ρ. μετ. 1. συνάζω, συγκεντρώνω 2. συναθροίζω, συσσωρεύω // **a ~ trupe la graniță** συγκεντρώνω στρατεύματα στα σύνορα II. ρ. μέσο. 1. συναθροίζομαι 2. συγκεντρώνομαι 3. συσσωρεύομαι
masacra, masacraz ρ. μετ. 1. σφάζω, κατασφάζω 2. σκοτώνω, θανατώνω 3. μτφ. σφαγιάζω, καταστρέφω
masacrare, masacrări ουσ. θηλ. 1. το σφάξιμο, ο σφαγιασμός, το μακελειό 2. το σκότωμα, η εξόντωση 3. μτφ. η καταστροφή
masacrat-ă, masacrați-te επίθ. 1. σφαγμένος-η-ο, σφαχτός-ή-ό 2. σκοτωμένος-η-ο 3. εξοντωμένος-η-ο 4. μτφ. κατεστραμμένος-η-ο
masacru, massacre ουσ. ουδ. 1. η σφαγή, το μακελειό 2. ο σκοτωμός 3. η ομαδική εξόντωση 4. το φονικό
masaj, masaj ουσ. ουδ. 1. το μασάζ, η μάλαξη 2. η εντριβή
masare, masări ουσ. θηλ. 1. η συνάθροιση, η συγκέντρωση 2. η συσώρευση 3. το μάζεμα 4. η συρροή // **de trupe** η συγκέντρωση στρατευμάτων
masă, mase I. ουσ. θηλ. 1. η μάζα 2. ο όγκος 3. το πλήθος 4. το ποσό ύλης που περιέχεται σ' ένα σώμα // **~ atomică** η ατομική μάζα // **~ de aer** η μάζα αέρος // **~ de oameni** η ανθρωπομάζα // **~ moleculară** η μοριακή μάζα // **~ verde** η πράσινη μάζα (η ζωοτροφή) // **~ mase plastice** οι πλαστικές μάζες / ύλες // **~ de ~ μαζικός-ή-ό** // **organizație de ~** η μαζική οργάνωση // **mişcare de ~** το μαζικό κίνημα II. επιρ. έκφρ. // **în ~** μαζικά, αθρόως, σε μάζα // **au emigrat în ~** μετανάστευσαν μαζικά
masă, mese I. ουσ. θηλ. 1. το τραπέζι 2. το τραπέζι φαγητού 3. τα σκεύη φαγητού επάνω στο τραπέζι 4. το γεύμα // **~ comună** το συσσίτιο, το κοινό γεύμα // **~ de operație** η χειρουργική τράπεζα (για χειρουργική επέμβαση) // **~ festivă** το εορταστικό τραπέζι // **a aduna masa** σηκώνω το τραπέζι // **a avea casă și ~** έχω κατοικία και τροφή, έχω κατάλυμα και τροφή (χωρίς σκτούρες) // **a da o masă** κάνω τραπέζι, τραpezώνω // **a înfinde ~ mare** απλώνω μεγάλο τραπέζι (έχω πολλούς προσκαλεσμένους) // **a lua masa** παίρνω το γεύμα γευματίζω, τρώω το φαγητό μου // **a pune masa** στρώνω το τραπέζι, βάζω το τραπέζι, ετοιμάζω το τραπέζι // **a strânge masa** σηκώνω το τραπέζι // **capul mesei** η πρώτη θέση στο τραπέζι // **după ~** μετά το μεσημέρι, μετά μεσημβρίαν, το απόγευμα, το απομειψήμερο // **față de ~** το τραπεζομάντηλο // **înainte de ~** πριν από το μεσημέρι, το πρωί // **luăm trei mese pe zi**

παίρνουμε τρία γεύματα την ημέρα // **pe ~** στο τραπέζι, πάνω στο τραπέζι // **pun-te ~, scoală-te ~** στρώω το τραπέζι, σήκωσε το τραπέζι (για την ξέγνοιαστη ζωή) // **sală de mese** η трапезарία, η αίθουσα όπου σερβίρεται το φαγητό // **struguri de ~** τα επιτραπέζια σταφύλια // **ziar de după ~** η απογευματινή εφημερίδα II. επιρ. έκφρ. **cu nepusă ~** με άστρωτο τραπέζι (απροετοίμαστα)
masca, maschez I. ρ. μετ. 1. μασκαρεύω 2. μεταμφιέζω 3. αποκρύβω 4. βάζω μάσκα, προσωπίδα II. ρ. μέσο. 1. μεταμφιέζομαι 2. μασκαρεύομαι, φορώ μάσκα 3. κρύβομαι, δε φανερώνομαι
maskara, mascarale ουσ. θηλ. 1. ο μασκαράς 2. ο παλιάνθρωπος 3. μτφ. ο γελοίος άνθρωπος
maskaradă, mascarade ουσ. θηλ. 1. η μασκαράτα 2. το μασκαράλικο 3. η εξαπάτηση, η απατεωνιά // **om de ~** ο άνθρωπος μασκαράς, ο παλιάνθρωπος, ο απατεώνας
maskare, mascări ουσ. θηλ. 1. το μασκάρωμα, το μασκαράλικο 2. η μεταμφίεση 3. μτφ. η απόκρυψη, το κρύψιμο, το καμουφλάρισμα
maskaron, maskarone ουσ. ουδ. (αρχιτ.) το διακοσμητικό στοιχείο στην αρχιτεκτονική ή στην επιπλοποιία που συνίσταται σε χοντροκομμένο προσωπίο
maskat-ă, maskați-te επίθ. 1. μεταμφιεσμένος-η-ο 2. μασκαρεμένος-η-ο 3. προσωπίδοφόρος-α-ο // **bal ~** ο χορός με προσωπίδες, χορός μεταμφιεσμένων // **om ~** ο άνθρωπος με μάσκα
maskă, măști ουσ. θηλ. η μάσκα, το προσωπίο, η προσωπίδα, η μουσούνια // **~ de gaze** η μάσκα αερίων, ο αναπνευστήρας // **~ mortuară** η νεκρώσιμη μάσκα // **și-a lepădat masca** έρριξε το προσωπίο, έδειξε το πραγματικό του πρόσωπο
maskotă, mascote ουσ. θηλ. η μασκώτ (το πράγμα που φέρνει τύχη)
maskul, masculi ουσ. αρσ. 1. το αρσενικό (σε ζώα, φυτά) 2. ο άρσεν, το αρρενωπό
maskulin-ă, maskulini-e επίθ. αρσενικός-ή-ό // **adjective ~** τα αρσενικά επίθετα // (γραμμα.) **genul ~** το αρσενικό γένος
maskulinitate ουσ. θηλ. η ανδροπρέπεια, η αρρενωπότητα, ο ανδρισμός, η αρρενωπότητα
maskulinizare, maskulinizări ουσ. θηλ. η αρρενωμοποίηση
masketer, masketeri επίθ. // **maskhi ~** ο μαστήρας μους (ο μους για την κίνηση της κάτω σιαγόνας)
maskeză, maseze ουσ. θηλ. η μασέζ, η γυναικεία μασέρ
maskiv-ă, maskivi-e I. επίθ. 1. ατόφιος-α-ο, συμπαγής-ής-ές, αθρόος-α-ο 2. στερεός-ά-ό, βαρύς-ιά-ύ, ογκώδης-ής-ες // **construcție ~** ά το στερεό, το ογκώδες έργο II. επίρ. 1. αθρόως 2. ευρέως III. ουσ. ουδ. η οροσειρά, η βουνοσειρά, το ορεινό σύστημα
maskivitate ουσ. θηλ. 1. ο μεγάλος όγκος 2. η μεγάλη ποσότητα
masklă, masle ουσ. θηλ. το καθένα από τα τέσσερα χρώματα της τράπουλας
masklu, maskluri ουσ. ουδ. (εκκλ.) 1. το ευχέλαιο, το αγιασμένο λάδι 2. το ένα από τα επτά μυστήρια της ορθόδοξης εκκλησίας
maskon, maskoni ουσ. αρσ. 1. ο μασόνος, ο φραμασόνος 2. το μέλος της τεκτονικής στοάς, ο τέκτονας

masonerie ουσ. θηλ. η μασονία, ο μασονισμός, ο τεκτονισμός
masor, masori ουσ. αρσ. 1. ο μασέρ, ο μαλάκτης 2. ο κινησιοθεραπευτής
mass-media ουσ. θηλ. τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
master ουσ. ουδ. το μάστερ
mastic, masticuri ουσ. ουδ. 1. το μαστιχόδεντρο, η μαστίχη, η μαστίχα 2. η αρωματική ουσία από το φυτό μαστιχιά
masticator-oare, masticatori-oare I. επίθ. μαστικός -ή-ό // **mușchi** ~ ο μαστικός μυς II. ουσ. ουδ. το μηχάνημα για ανάμειξη του ακατέργαστου καουτσούκ, ο μασητήρας
masticafie, masticafii ουσ. θηλ. το μάσημα, η μάσηση
mastică, mastici ουσ. θηλ. η μαστίχη, η μαστίχα
mastită, mastite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μαστίτιδα
mastodont, mastodonți ουσ. αρσ. ο μαστόδοντος, ο μαστόδοντας
mastoidă, mastoide ουσ. θηλ. η μαστοειδής απόφυση
mastoidian-ă, mastoidieni-e επίθ. (ιατρ.) μαστοειδής -ής-ές
mastoidită, mastoidite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μαστοειδίτιδα
mașinal-ă, mașinali-e I. επίθ. 1. μηχανικός-ή-ό 2. αυτόματος-η-ο 3. αυθόρμητος-η-ο II. επίρ. 1. μηχανικά 2. αυτόματα 3 αυθόρμητα
mașinalicește επίρ. (αρχ.) 1. μηχανικώς 2. αυθορμητώς 3. αυνειδίτητα
mașinație, mașinații ουσ. θηλ. 1. η μηχανογραφία, η ραδιουργία, η σκευωρία 2. η δολοπλοκία 3. το τέχνασμα
mașină, mașini ουσ. θηλ. 1. η μηχανή 2. το αυτοκίνητο, το αμάξι // ~ **de cusut** η ραπτομηχανή // ~ **de ocazie** το τυχαίο αυτοκίνητο, το τυχαίο μέσο μετακίνησης // ~ **de tricotat** η πλεκτομηχανή // ~ **unealtă** η εργαλειομηχανή // ~ **de scris** η γραφομηχανή // ~ **electronică de calcul** η ηλεκτρονική υπολογιστική μηχανή // **sală de mașini** το μηχανοστάσιο, η αίθουσα τοποθετήσεως μηχανών σε εργοστάσιο // **uzină constructoare de mașini** το εργοστάσιο κατασκευής μηχανών, το μηχανουργείο
mașinărie, mașinării ουσ. θηλ. 1. το μηχάνημα, ο μηχανισμός 2. ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας ενός οργανισμού
mașinism ουσ. ουδ. 1. η μηχανουργία 2. η μηχανοποίηση 3. η χρησιμοποίηση σε μεγάλη ευρύτητα των βιομηχανικών μέσων
mașinist-ă, mașiniști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μηχανικός που συντηρεί και χειρίζεται τις μηχανές, ο μηχανοδηγός II. επίθ. 1. μηχανουργικός-ή-ό, μηχανοποιός-η-ο
mașinuță, mașinuțe ουσ. θηλ. 1. η μικρή μηχανή 2. το μικρό αυτοκίνητο
mașter-ă, masteři-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο μητρίος, η μητριά, ο πατριός II. επίθ. 1. ετεροθαλής-ής-ές 2. μτφ. σκληρός-ή-ό, άκαρδος-η-ο
mat ουσ. ουδ. το ματ, η ήττα στο σκάκι // **a face** ~ κάνω ματ σε κάποιον (τον νικώ) // **șah** ~ κίνηση ματ στο σκάκι
mat-ă, mate επίθ. 1. θαμπός-ή-ό 2. σκοτεινός-ή-ό, θολός-ή-ό 3. σκιερός-ή-ό // **ten** ~ το θαμπό

πρόσωπο, η θαμπή όψη, η θαμπή έκφραση του ανθρώπου
matador, matadori ουσ. αρσ. ο ταυρομάχος
matahală, matahale ουσ. θηλ. ο άντρακλας, ο μαντρόχαλος, ο μεγαλόσωμος
matale αντ. προσ. του λόγου σου (αντί εσύ)
matcă, măci ουσ. θηλ. 1. η κόιτη ποταμού 2. μτφ. η προέλευση 3. η μέλισσα βασίλισσα 4. το στέλεχος, το κύριο σώμα από διπλότυπο βιβλίου απο δείξεων, κ.λ.π. που μένει στον εκδότη για έλεγχο των πράξεων // **a reduce la** ~ επαναφέρω στην κόιτη (ξαναφέρνω στην αρχική κατάσταση) // **a reveni la** ~ ξανάρχομαι στην κόιτη (επιστρέφω στην προηγούμενη θέση) // **ca un roi fără de** ~ σαν σμήνος μελισσών χωρίς βασίλισσα, χωρίς προσανατολισμό)
matelot, mateloti ουσ. αρσ. ο ναύτης
matematic-ă, matematici-ce I. επίθ. 1. μαθηματικός -ή-ό 2. ακριβής-ής-ές, υπερακριβής-ής-ές II. επίρ. 1. μαθηματικώς 2. ακριβώς
matematică, matematici ουσ. θηλ. τα μαθηματικά // **matematici superioare** τα ανώτερα μαθηματικά // **a preda** ~ διδάσκω μαθηματικά
matematician-ă, matematicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μαθηματικός
matematiza, matematizez ρ. μετ. μαθηματοποιώ
matematizare, matematizări ουσ. θηλ. η μαθηματοποίηση
matematizat-ă, matematizați-te επίθ. μαθηματοποιημένος-η-ο
material-ă, material-e I. επίθ. 1. υλικός-ή-ό 2. φυσικός-ή-ό 3. σωματικός-ή-ό // **baza** -ă η υλική βάση // **baza tehnică** ~ η τεχνικό-υλική βάση, η ηλικοτεχνική βάση // **bunuri** -e τα υλικά αγαθά // **cultura** -ă ο υλικός πολιτισμός // **lumea** -ă ο φυσικός κόσμος // **mijloc** -e τα υλικά μέσα // **situația sa** -ă η υλική του κατάσταση II. ουσ. ουδ. 1. το υλικό 2. το ύφασμα // ~ **ruľant** το τροχαίο υλικό // ~ **de rochie** το ύφασμα (για φόρεμα) // ~ **didactic** το εποπτικό υλικό // ~ **viu** το έμψυχο υλικό (το σύνολο των ατόμων που αποτελούν μια ομάδα) // ~ **e plastică** τα πλαστικά υλικά // **piatra e un -de construcție** η πέτρα είναι ένα οικοδομικό υλικό // **rezistența -elor** η αντοχή των υλικών
materialicește επίρ. 1. υλικώς 2. χρηματικώς 3. από υλική άποψη, από οικονομική κατάσταση
materialism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) 1. ο υλισμός, ο μαρξισμός 2. η νοοτροπία, ο τρόπος σκέψης που ασχολείται μόνο με τις υλικές απολαύσεις, την αισθητή πλεωυρία της ζωής (αρνιέται την ύπαρξη του Θεού και της ψυχής) // ~ **dialectic și istoric** ο διαλεκτικός και ιστορικός υλισμός
materialist-ă, materialiști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) 1. υλιστής-ίστρια, μαρξιστής-ίστρια (ο, η) 2. που φροντίζει μόνο για τα υλικά του συμφέροντα, συμφεροντολόγος II. επίθ. υλιστικός-ή-ό, μαρξιστικός-ή-ό // **teoria** -ă η υλιστική θεωρία
materialitate ουσ. θηλ. η υλικότητα // ~ **a lumii** η υλικότητα του κόσμου
materializa, materializez I. ρ. μετ. 1. υλοποιώ, δίνω υλική υπόσταση σε κάτι 2. μτφ. πραγματοποιώ, εκπληρώνω II. ρ. μέσο. 1. υλοποιούμαι, γίνομαι συγκεκριμένος-η-ο, εμφανίζομαι στην υλική

υπόσταση μιας αφηρημένης ιδιότητας 3. πραγματοποιούμεναι

materializare, materializări ουσ. θηλ. 1. η υλοποίηση 2. η εκπλήρωση 3. *μτφ.* η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση

materializat-ă, materializați-e επίθ. 1. υλοποιημένος -η-ο 2. καμωμένος-η-ο 3. πραγματοποιημένος-η-ο

materialmente επίρ. υλικώς, χρηματικώς

materie, materii ι. ουσ. θηλ. 1. η ύλη 2. η ουσία 3. το περιεχόμενο ενός συγγράμματος 4. η σύσταση ενός πράγματος 5. το θέμα, το ζήτημα 6. η διδακτέα ύλη (σε μια επιστήμη) // ~ **cenușie** η φαιά ουσία // ~ **organică** η οργανική ουσία // ~ **primă** η πρώτη ύλη // **materii de examen** οι εξεταστικές ύλες // **a intra în** ~ μπαίνω στην ύλη, εξετάζω το θέμα, μπαίνω στο ζήτημα // **tablă de materii** ο πίνακας περιεχομένων II. *επιρ.* έκφρ. **în ~ de...** ως προς το θέμα... σε αναφορά με...

matern-ă, maternie ι. *επίθ.* μητρικός-ή-ό // **limba** -ă η μητρική γλώσσα II. *επίρ.* 1. μητρικά 2. στοργικά

maternitate, maternități ουσ. θηλ. 1. η μητρότητα, η μητέρα 2. το μαιευτήριο, η γυναικολογική κλινική

matinal-ă, matinali-e επίθ. πρωινός-ή-ό

matineu, matinee ουσ. ουδ. η πρωινή παράσταση (για θεάματα)

matisa, matizez ρ. μετ. (τεχ.) 1. θαμπώνω, κάνω κάτι θαμπό 2. αφαιρώ τη στιλνότητα, τη λάμψη

matizare, matisări ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. το θαμπωμα 2. η μείωση στιλνότητας

matisire, matisiri ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η ματισιά, το μάτισμα 2. η επιμήκυνση

matlase, matlasez ρ. μετ. φοδραρίζω ένδυμα με ραφές

matlasare, matlasări ουσ. θηλ. το φοδράρισμα με ραφές που σχηματίζουν μοντέλο

matlasat-ă, matlasați-te επίθ. φοδραρισμένος-η-ο με ραφές σε όλη την επιφάνεια (για ενδύματα)

matostat, matostaturi ουσ. ουδ. ο μετοστάτης, ημιπολύτιμος λίθος πράσινου χρώματος

matrapazlăc, matrapazlăcuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. η απατεωνιά, η απάτη, η εξαπάτηση 2. η αγυρτεία, η τσαρλατανιά

matriarhal-ă, matriarhali-e επίθ. μητριαρχικός-ή-ό, σχετικά με τη μητριαρχία

matriarhat ουσ. ουδ. η μητριαρχία (στην πρωτόγονη κοινωνία)

matrice, matrici ουσ. θηλ. (μαθ.) 1. η μήτρα 2. η φόρμα, το καλούπι 3. το μάτριξ

matricid-ă, matricizi-de I. *επίθ.* μητροκτόνος-ος-ο II. ουσ. ουδ. η μητροκτονία

matricol-ă, matricoli-e I. ουσ. θηλ. το μητρώο II. *επίθ.* που αναφέρεται στο μητρώο // **număr** ~ ο αριθμός μητρώου (στο σχολείο, στο δημοτολόγιο, στο σύνταγμα, κ.λ.π.)

matricula, matriculez ρ. μετ. εγγράφω στο μητρώο (στρατολογικό, ποινικό, γενικό, κ.λ.π.)

matrimonial-ă, matrimoniali-e επίθ. γαμήλιος-α-ο (σχετικά με το γάμο, δώρα, πομπή, κ.λ.π.)

matrimoniu, matrimonii ουσ. ουδ. ο γάμος, η παντρεία

matricea, matricez ρ. μετ. 1. καλούπωω 2. βάζω σε καλούπι εύπλαστες ύλες

matrișare, matrișări ουσ. θηλ. η τυποποιία, το καλούπωμα

matrișat-ă, matrișati-te επίθ. τυποποιημένος-η-ο

matrișă, matrișe ουσ. θηλ. 1. η μήτρα, ο τύπος, το σχήμα, το καλούπι 2. η φόρμα

matrișer-ă, matrișeri-e ουσ. *αρχ.* και θηλ. (τεχ.) τυποποιητής (ο, η), που κατασκευάζει καλούπια

matrișerie, matrișerii ουσ. θηλ. (τεχ.) το καλούπωτήριο

matroană, matroane ουσ. θηλ. 1. η οικοδέσποινα 2. η σεβαστή κυρία

matronimic-ă, matronimici-ce επίθ. μητρωνυμικός -ή-ό // **nume** ~ το μητρωνυμικό όνομα (το όνομα κάποιου που σχηματίστηκε από το όνομα της μητέρας του)

matroz, matrozi ουσ. *αρχ.* 1. ο ναύτης 2. ο ναυτικός

matur-ă, maturi-e επίθ. 1. ώριμος-η-ο 2. γινωμένος -η-ο // **gândire** -ă η ώριμη σκέψη // **om** ~ ο ώριμος άνθρωπος, ο ηλικιωμένος άνθρωπος

maturăție, maturății ουσ. θηλ. 1. η ωριμάνση, το ωριμάσμα 2. η διαδίκασία της ωριμότητας

maturitate ουσ. θηλ. η ωριμότητα // **vârsta maturității** η ώριμη ηλικία, η ηλικία της ωριμότητας

maturiză, maturizez I. ρ. μετ. βοηθώ κάποιον να ωριμάσει, να γίνει λογικός, ν' αποκτήσει πείρα II. ρ. μέσο. 1. ωριμάζω, γίνομαι ώριμος-η-ο 2. ηλικιώνομαι 3. φτάνω στην ηλικία της ωριμότητας // **i s-a -t mintea** ωρίμασε το μυαλό του

maturizare, maturizări ουσ. θηλ. 1. η ωριμότητα, η ωριμάνση 2. το ωρίμασμα, το μέστωμα

maturizat-ă, maturizați-te επίθ. 1. ωριμασμένος-η-ο 2. ηλικιωμένος-η-ο 3. γινωμένος-η-ο, μεστός-ή-ό

matusalemic-ă, matusalemici-ce επίθ. αιωνόβιος-ια-ιο

maț, mațe ουσ. ουδ. (πληθ.) το έντερο, τα έντερα // **mațe-fripte** ο διεστραμμένος, ο κακοκαθημένος

a-i chiorăi -ele de foame γουργουρίζουν τα έντερα του από την πείνα // **a-și vârsa -ele** κάνουν εμετό

mau ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) 1. η φόρα 2. ο ενθουσιασμός 3. το θάρρος // **a lua cuiva** -l παίρνω σε κάποιον τη φόρα του, του κόβω το θάρρος

Maur-ă, Mauri-e I. ουσ. *αρχ.* και θηλ. Μαυριτανός -ή (ο, η) II. *επίθ.* μαυριτανικός-ή-ό

mausoleu, mausolee ουσ. ουδ. το μαυσωλείο

maxilar-ă, maxilari-e I. ουσ. ουδ. (ανат.) 1. η σιαγών, το σαγόνι, η μασέλα 2. η γνάθος II. *επίθ.* σιαγονικός-ή-ό, γναθικός-ή-ό

maxilă, maxile ουσ. θηλ. το σαγόνι εντόμων

maxim ουσ. ουδ. 1. το μέξιμουμ, το μέγιστο 2. ο μεγαλύτερος βαθμός στον οποίο μπορεί να φτάσει ένα πράγμα

maxim-ă, maximi-e I. *επίθ.* 1. μέγιστος-η-ο 2. ανώτατος-η-ο // **limită** -ă το ανώτατο όριο // **tensiune** -ă η μέγιστη πίεση II. ουσ. θηλ. 1. το μέγιστο, το μέξιμουμ 2. η πιο μεγάλη τιμή που μπορεί να πάρει μια μεταβλητή ποσότητα 3. το κέντρο της υψηλής ατμοσφαιρικής πίεσης

maximal-ă, maximali-e I. *επίθ.* // **preț** ~ η μεγίστη τιμή, η πιο μεγάλη τιμή II. ουσ. ουδ. ο πίνακας με τις μέγιστες τιμές τις καθορισμένες για τους παραγωγούς

maximă, maxime ουσ. θηλ. 1. το απόφθεγμα 2. το γνωμικό, η ρήση 3. ο ακριβής ορισμός

maximum I. ουσ. ουδ. 1. το μέγιστο, το μέξιμουμ 2. το ανώτατο όριο II. *επίρ.* 1. το πολύ-πολύ 2. υπερβολικά πολύ

maxwell, maxwelli *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το μάξιγουελ (μονάδα μετρήσεως της μαγνητικής ροής)
maz *l. ουσ. ουδ.* το ποσό με το οποίο ο παίκτης αυξάνει τη μίζα σε τυχερό παιχνίδι *ll. επίρ.* περισσότερο, παραπάνω
mazagran, mazagranuri *ουσ. ουδ.* το μαζαγράνιο (δροσιστικό ποτό)
mazăre *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η μπιζελιά, το φυτό πίσον 2. το μπιζέλι 3. ο αρακάς και ο καρπός του, το μπιζέλι
mazil, mazili *ουσ. αρσ.* ο έκπτωτος, που έχασε τα δικαιώματά του
mazili, mazilesc *ρ. μετ.* 1. παύω κάποιον από το αξίωμα του 2. απολύω κάποιον από την υπηρεσία του
mazilire, maziliri *ουσ. θηλ.* 1. η εκθρόνιση, η απόλυση, από την υπηρεσία 2. η απομάκρυνση από το αξίωμα
mazilit-ă, maziliți-te *επίθ.* 1. έκπτωτος-η-ο 2. εκθρονισμένος-η-ο
mazur, mazuri *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο Μαζούρος (ο κάτοικος από την πολωνική επαρχία Μαζούρια)
mazurcă, mazurci *ουσ. θηλ.* η μαζούρκα (ο λαϊκός πολωνικός χορός και η μουσική αυτού του χορού)
mă *l. επιφ. (για αγόρι / άνδρα)* βρε *// ~ băiete!* βρε παιδί! *// ~ nenorocite!* βρε δυστυχισμένο
măcar *l. επίρ.* 1. είθε, άμποτε 2. μακάρι, τουλάχιστο 3. έστω και... ούτε και... ούτε καν... *// ~ să fi venit* μακάρι να 'ρχόσουν *// dacă ~ ar fi venit la timp* μακάρι να ερχόταν εγκαίρως *// nici ~ nu șa-a cerut scuze* ούτε καν ζήτησε συγγνώμη, συγχώρηση *// nu vreau să-l văd, ~ să mor* δε θέλω να τον δω, μακάρι να πεθάνω *// să-i dea ~ doi lei* να του δώσει τουλάχιστο δύο λεί *ll. συνδ. έκφρ.* ~ *că...* αν και... *// nu se astâmpără ~ că au pătât multe* δε γίνονται φρόνιμοι αν και έπαθαν πολλά
măcăi pers. 3 **măcăie** *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω μακ-μακ (πάπιας)
măcăire, măcăiri *ουσ. θηλ.* το κρώξιμο της πάπιας
măcăit *ουσ. ουδ.* το συνεχές κρώξιμο της πάπιας, το συνεχές μάκ-μάκ
măcăitură, măcăituri *ουσ. θηλ. ιδ.* **măcăit**
măcăni pers. 3 **măcăne** *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω μάκ-μάκ (πάπιας)
măcănit *ουσ. ουδ.* το συνεχές μάκ-μάκ, το επανειλημμένο κρώξιμο της πάπιας
măceasă, măceșe *ουσ. θηλ.* ο καρπός της αγριοτριανταφυλλιάς, η δρύπα του κυνόσβατου
măcel, măceluri *ουσ. ουδ.* 1. το μακελειό, η σφαγή, το φονικό 2. η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα
măcelar, măcelari *ουσ. αρσ.* 1. ο κρεοπώλης 2. ο χασάπης, ο σφαγέας, ο μακελάρης
măcelăreasă, măcelărese *ουσ. θηλ.* 1. η κρεοπώλισσα, η μακελάρισσα 2. η γυναίκα του χασάπη
măcelări, măcelăresc *l. ρ. μετ.* 1. σφάζω, κατασφάζω, μακελεύω 2. εξολοθρεύω 3. *μτφ.* πελεκώ *ll. ρ. μέσο.* σφαγιάζομαι, σφάζομαι, μακελεύομαι *// luptătorii se măcelăreau* οι μαχητές αλληλοσφάζονταν, μακελεύονταν
măcelărie, măcelării *ουσ. θηλ.* το χασάπικο, το κρεοπωλείο
măcelărire, măcelăriri *ουσ. θηλ.* 1. το σφάξιμο, η σφαγή 2. το μακελειό, ο σφαγιασμός
măcelărit-ă, măcelăriți-te *επίθ.* 1. σφαχτός-ή-ό, σφαγμένος-η-ο 2. πετσοκομμένος-η-ο

măceș, măceși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η αγριοτριανταφυλλιά, ο κυνόσβατος
măcină, macin *l. ρ. μετ.* 1. αλέθω 2. κόβω σε μύλο σιτάρι κ.λ.π. και κάνω αλεύρι 3. *μτφ.* θρυμματίζω, συντρίβω 4. τρώγω, διαβιβρώσκω *// a ~ cafea* αλέθω καφέ *ll. ρ. μέσο.* 1. αλέθονται 2. φαγώνομαι, παθαίνω φθορά από διαβρωτική ενέργεια 3. *μτφ.* βασανίζομαι *// zidurile se macină* οι τοίχοι φαγώνονται
măcinare, măcinări *ουσ. θηλ.* η άλεση, το άλεσμα
măcinat *ουσ. ουδ. ιδ.* **măcinare**
măcinat-ă, măcinați-te *επίθ.* 1. αλεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* φαγωμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο *// ~ de griji* φαγωμένος από έγνοιες *// cafea - ă o αλεσμένος καφές*
măcinătură, măcinături *ουσ. θηλ.* 1. η αλεσιά, το άλεσμα 2. ό,τι αλέστηκε
măciniiș, măciniișuri *ουσ. ουδ.* 1. το άλεσμα, η αλεσιά 2. τα αλεστικά, η πληρωμή για το άλεσμα
măciucă, măciuci *ουσ. θηλ.* 1. το ματσούκι, η ματσούκα 2. η μαγκούρα 3. το ρόπαλο *// a i se face părul* ~ του σηκώνονται οι τρίχες του κεφαλιού του (φοβάται πολύ) *// a lovii cu măciuca* ματσουκώνω
măciulie, măciulii *ουσ. θηλ.* 1. το εξόγκωμα, το κεφάλι (σε καρφιά, κ.λ.π.) 2. το κεφάλι 3. η κάψα *// ~ de mac* η κάψα της παπαρούνας
măcriș *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ξινήθρα, (πωδές φυτό δια τροφικό και φαρμακευτικό)
mădular, mădulare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το μέλος του σώματος ανθρώπου ή ζώου 2. καθένα από τα μέλη ενός όντος
măduvă, măduve *l. ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. το μεδούλι, ο μυελός των οστών 2. η ψίχα του κορμού δέντρων, το εσωτερικό του φυτού *// măduva spinării* ο μυελός της σπονδυλικής στήλης (ο νωτιαίος μυελός) *ll. επιρ. έκφρ.* *până în măduva oaselor* έως το μεδούλι των οστών, βαθιά, σε βαθύτητα
măduvioară, măduvioare *ουσ. θηλ.* το μεδουλάκι, το μικρό μεδούλι
măduvos-oasă, măduvoși-oase *επίθ.* 1. μυελώδης -ης-ες, μυελικός-ή-ό, μυέλινος-η-ο 2. *μτφ.* μαλακός -ή-ό 3. ουσίωδης-ης-ες
măgar, măgari *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. το γαϊδούρι, ο γάιδαρος, το γομάρι, ο όνος 2. *μτφ.* ο αμαθής, ο ανόητος, ο αναιδής, ο αναισθητός *// a nu fi nici cal nici ~* το να έχει κάποιος ακαθόριστη κατάσταση
măgădan, măgădani *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο μαντράχαλος, ο χοντρομπαλάς, ο μεγαλόσωμος άνθρωπος
măgădău, măgădăi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο χοντρομπαλάς, ο χοντράνθρωπος
măgăoie, măgăoi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το σκιάχτρο 2. η χοντρέλω
măgăreață, măgărețe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η γαϊδούρα 2. *μτφ.* η δυστυχία, η κακομοιρία, η ατυχία *// a cădea măgăreața pe cineva* πέφτει η ατυχία πάνω σε κάποιον (χωρίς να είναι ένοχος)
măgăresc-ească, măgărești *επίθ.* 1. γαϊδουρίστος-α-ο 2. γαϊδουρινός-ή-ό *// tuse -ească o γαϊδουρόβηχας*
măgărește *επίθ.* γαϊδουρίσια, γαϊδουρινά
măgărie, măgării *ουσ. θηλ.* 1. η γαϊδουριά 2. *μτφ.* η απρέπεια, η αδιαντροπιά, η χυδαιότητα
măgăriță, măgărițe *ουσ. θηλ.* 1. η γαϊδάρα, η γαϊδούρα 2. *μτφ.* η αναισθητή γυναίκα

măgăruș, măgăruși ουσ. ουδ. το γαϊδουράκι
măguleală, măguleli ουσ. θηλ. 1. η κολακεία, ο κολακευτικός λόγος 2. η θωπεία 3. η γαλιφιά, το καλόπιασμα
măguli, măgulesc ι. ρ. μετ. 1. κολακεύω 2. καλοπιάνω 3. κάνω κομπλιμέντα 4. ικανοποιώ τη φιλαίτιού II. ρ. μέσο. 1. κολακεύομαι 2. ευχαριστιέμαι 3. ικανοποιούμαι
măgulire, măguliri ουσ. θηλ. 1. η κολακεία 2. η γαλιφιά, το καλόπιασμα 3. η θωπεία 4. το κομπλιμέντο, η κολακεία
măgulit-ă, măguliti-te επιθ. 1. κολακευμένος-η-ο 2. ικανοποιημένος-η-ο 3. ευχαριστημένος-η-ο
măgulitor-oare, măgulitori-oare ι. επιθ. 1. κολακευτικός-ή-ό 2. επαινετικός-ή-ό 3. θωπευτικός-ή-ό 4. εύφημος-η-ο II. μτφ. 1. κολακευτικά 2. επαινετικά 3. εύφημα 4. εγκωμιαστικά
măgură, măguri ουσ. θηλ. ο γήλοφος, ο λόφος
măi επιφ. βρε // **ce faci** ~? τι κάνεις βρε; // ~ **băiete, n-o duci bine** βρε παιδί μου, δεν τα πας καλά // ~, ~, **ce aud!** βρε, βρε, τι ακούω!
măiculiță, măiculițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μανούλα, η μαμά
măicuță, măicuțe ουσ. θηλ. 1. η μοναχή, η καλόγρια, η καλογρίτσα 2. η μανούλα, η μανίτσα
măiestri, măiestrii ουσ. θηλ. 1. η μαεστρία, η μαστοριά 2. η δεξιοτεχνία, η δεξιότητα, η μεγάλη ικανότητα 3. το ταλέντο // ~ **artistică** η καλλιτεχνική δεξιότητα 4. η επιδεξιότητα
măiestrit-ă, măiestriti-te επιθ. 1. μαστορεμένος-η-ο, μαστορικός-ή-ό 2. έντεχνος-η-ο 3. καλοφτιαγμένος-η-ο
măiestru, măiastră, maieștri, maieștre επιθ. 1. αριστοτεχνικός-ή-ό, μαστορικός-ή-ό 2. επιδέξιος -ια-ιο 3. έξοχος-η-ο 4. επιτυχεστάτος-η-ο 5. μτφ. μαγευτικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό 6. μτφ. θαυμάσιος -α-ο // **pasăre măiastră** το μαγικό πουλί
măiug, măiuge ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο κόπανος, ο μικρός κόπανος
mălai, mălaie ουσ. ουδ. 1. το καλαμποκάλευρο, το αραβοσίτα 2. το αλεύρι από καλαμπόκι 2. ημπομπότα // ~ **mare** ο ψηλός άνθρωπος, ο κρεμανταλός // **și-a trăit traiul, și-a mâncat -ul** έζησε τη ζωή του, έφαγε τα ψωμιά του
mălăiaș, mălăiașe ουσ. ουδ. το αραβοσίτα 2. το καλαμποκάλευρο
mălăier, mălăieri ουσ. αρσ. ο έμπορος καλαμποκάλευρου
mălăieț-iață, mălăieți-te επιθ. ώριμος-η-ο, μαλακός -ιά-ό // **pică para -iață în gura lui nătăfleață** κάτσε πίτα να σε φάω
mălin, mălini ουσ. αρσ. (βοτ.) η αγριοκερασιά (διακοσμητικός θάμνος της οικογένειας ροδοειδών)
mălină, măline ουσ. θηλ. η αγριοκερασιά (καρπός)
mălura, pers. 3 mălurează ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αποκτώ καπνιά, μελανιάζω (το σιτάρι)
mălură-ă, mălurați-te επιθ. (για τα σιτηρά) προσβεβλημένα από μελανίαση
mălură, măluri ουσ. θηλ. ο δαυλίτης, η αρρώστια των σιτηρών, η μελανίαση, οφείλεται σε παράσιτο μύκητα που καταστρέφει τους κόκκους (και τους γεμίζει με μαύρη σκόνη)
mălurici ουσ. αρσ. πληθ. (βοτ.) το ρόβι ή ρόδι

mămăligar, mămăligari ουσ. αρσ. αυτός που τρώγει μαμαλίγκα
mămăligă, mămăligi ουσ. θηλ. 1. η μαμαλίγκα, φαγητό από αραβοσίτα 2. η μπομπότα // **a o pune de** ~ είμαι σε δύσκολη κατάσταση, πέφτω έξω, αποτυχαίνω
mămăligoi, mămăligoie ουσ. ουδ. η μεγάλη μαμαλίγκα
mămăliguță, mămăliguțe ουσ. θηλ. η μαμαλιγκουτσα (η μικρή μαμαλίγκα)
mămică, mămică ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η μαμά 2. η μανούλα
mămită, mămițe ουσ. θηλ. (οικ.) η μανούλα
mămițiță ουσ. θηλ. (οικ.) η μανούλα
mămucă, mămuci ουσ. θηλ. (επαρχ.) η μητέρα, η μάνα
măna pers. 3 mănăază ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) παθαίνει ερυσίβη (αρρώστια των φυτών)
mănat-ă, mănăți-te επιθ. (για τα φυτά, σοδιές) που έχουν πάθει ζημιά από ερυσίβη (αρρώστια των φυτών)
mănăstire, mănăstiri ουσ. θηλ. το μοναστήρι, η μονή // **a se închide la o** ~ κλείνομαι σ' ένα μοναστήρι (γίνομαι καλόγερος ή καλόγρια)
mănăstirească-ească, mănăstirești επιθ. μοναστηριακός-ή-ό
mănos-oasă, mănoși-oase επιθ. 1. γόνιμος-η-ο 2. καρποφόρος-α-ο, πολυκαρπός-η-ο, καρπερός-ή-ό, εύφορος-η-ο 3. προσοδοφόρος-α-ο 4. πλούσιος -ια-ιο
măntăluță, măntăluțe ουσ. θηλ. ο μικρός μανδύας
mănunchi, mănunchiuri ουσ. ουδ. 1. το χειρόβολο, το χερόβολο, η χεροβολιά 2. η αρμάθα, η δεσμίδα, το μάτσο 3. η φούφα, η χούφτα
mănușă, mănuși ουσ. θηλ. το γάντι // **a arunca mănușa** ρίχνω το γάντι (προκαλώ σε μονομαχία) // **a ridica mănușa** σηκώνω το γάντι, δέχομαι τη μονομαχία // **a umbla cu mănuși** φέρεται με το γάντι / με λεπτότητα)
măr, meri ουσ. αρσ. (βοτ.) η μηλιά, η μηλέα // ~ **pădureți** η αγριομηλιά, η ξινομηλιά // **de florile -ului** ανώφελα, μάταια
măr, mere ουσ. ουδ. το μήλο, ο καρπός της μηλιάς // ~ **ul discordiei** το μήλο της έριδας // ~ **ul lui Adam** το μήλο του Αδάμ (η προεξοχή στο πάνω μέρος του λαιμού του ανθρώπου που σχηματίζεται από το θυρεοειδή χόνδρο) // **a bate pe cineva** ~ ξυλοκοπώ κάποιον πολύ δυνατά, δέρνω άγρια
mărar ουσ. αρσ. ενικ. (βοτ.) το μάραθο, ο άνθος // **a se băga în vorbă ca -ul în ciorbă** αναμειγνύεται ακάλεστος σε μια συζήτηση
mărăcine, mărăcini ουσ. αρσ. 1. η αγκαθιά, ο θάμνος με αγκάθια 2. ο βάτος // **a sta pe mărăcini** κάθονται στα αγκάθια (δεν έχω υπομονή)
mărăciniș, mărăcinișuri ουσ. ουδ. ο βαλτότοπος, ο αγκαθότοπος
mărăcinos-oasă, mărăcinoși-oase επιθ. αγκαθερός -ή-ό
măre επιφ. (λαϊκ.) 1. μωρέ! 2. βρε!
măreț-eață, măreți-te επιθ. μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλειώδης-ής-ές
măreție ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοπρέπεια, η μεγαλοσύνη 2. το μεγαλείο 3. η λαμπρότητα

mărfar, mărfare ουσ. ουδ. (τεχ.) η εμπορική αμαξοστοιχία
mărgărit, mărgărite I. ουσ. ουδ. ο μαργαρίτης, το μαργαριτάρι II. ουσ. αρσ. (βοτ.) το δακράκι
mărgăritar, mărgăritare ουσ. ουδ. 1. το μαργαριτάρι 2. βοτ. ολόφρανος // **de ~** μαργαριταρένιος-ια-ιο // **să 'nșirăm pe un fir de aur boabe de ~** v' αραδιάσουμε σε χρυσαφένιο νήμα μαργαριταρένιους κόκκους
mărgărităraș, mărgăritărașe ουσ. ουδ. το μαργαριταράκι
mărgărițarel, mărgărițarele ουσ. ουδ. το μαργαριταράκι
mărgea, mărgele ουσ. θηλ. 1. η χάντρα 2. το γυάλινο μαργαριτάρι // **mărgele de sticlă** οι γυάλινες χάντρες
mărgică, mărgele ουσ. θηλ. ιδ. **mărgea**
mărgean, mărgeane ουσ. ουδ. το μερτζάνι, το κοράλλι
mărginaș-ă, mărginași-e I. επίθ. 1. ακραίος-αία-αίο, ακρινός-ή-ό 2. περιφερειακός-ή-ό, περιθωριακός-ή-ό, 3. γειτονικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ακρινός-ή (ο, η)
mărgini, mărginesc I. ρ. μετ. 1. περιορίζω 2. καθορίζω την άκρη // **drum care mărginește o vie** ο δρόμος που συνορεύει με την άκρη του αμπελιού II. ρ. μέσο. 1. συνορεύω 2. γειτνεύω 3. ορίζομαι 4. περιορίζομαι // **ogorul se mărginea cu un drum** ο χωράφι οριζόταν από ένα μονοπάτι
mărginire, mărginiri ουσ. θηλ. 1. η συνόρευση, ο ορισμός, η τοποθέτηση μέσα σε όρια 2. ο περιορισμός
mărginit-ă, mărginiți-te επίθ. 1. περιορισμένος-η-ο 2. μτφ. μικρόμυαλος-η-ο, αμβλύς-εία-ύ // **~ la minte** «ο αμβλύς τον νουν» // **are o înțelegere -ă** έχει περιορισμένη αντίληψη
mări, măresc I. ρ. μετ. 1. μεγαλώνω 2. αυξάνω, επαυξάνω 3. μεγεθύνω 4. μεγαλύνω, εξυμνώ // **a ~ o fotografie** μεγαλώνω μια φωτογραφία // **a ~ producția** αυξάνω την παραγωγή // **a ~ salariile** αυξάνω τους μισθούς II. ρ. μέσο. 1. μεγαλώνω, γίνομαι μεγαλύτερος 2. ενθλιώνομαι 3. πληθαίνω // **copiii se măresc** τα παιδιά μεγαλώνουν // **orașul s-a -t** η πόλη μεγάλωσε
măricele-ea-ică, măricei-cele επίθ. μεγαλούτσικος-η-ο
mărie, mării ουσ. θηλ. 1. η μεγαλειότητα (ο βασιλιάς) 2. η μεγαλοσύνη 3. η μεγαληγορία, η μεγαλαυχία
mărimē, mărimi ουσ. θηλ. 1. το μέγεθος 2. ο όγκος, η ευρύτητα 3. το ανάστημα 4. η σπουδαιότητα, η λαμπρότητα 5. μτφ. ο μεγάλος, ο διάσημος, ο δυνατός, ο επίσημος // **~ stelară** το αστρικό μέγεθος (για τη λαμπρότητα του αστέρα)
mărinimie ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοψυχία, η γενναιοφροσύνη 2. η γενναιοψυχία 3. μεγαθυμία
mărinimos-oasă, mărinimoși-oase επίθ. γενναιοκαρδος-η-ο, γενναιοδωρος-η-ο, μεγαλόκαρδος-η-ο, μεγαλόψυχος-η-ο, γενναιοδωρος-η-ο
mărire, măririi ουσ. θηλ. 1. η αύξηση, η επαύξηση 2. μτφ. η διαλεχτή κοινωνική θέση 3. μτφ. η λαμπρότητα, το μεγαλείο, η δόξα
mărișor-oară, mărișori-oare επίθ. μεγαλούτσικος-η-ο
mărit ουσ. ουδ. η μεγέθυνση, το μέγαλωμα
mărit-ă, măriti-te επίθ. 1. αυξημένος-η-ο, επαυξημένος-η-ο, μεγαλωμένος-η-ο, μεγεθυμένος-η-ο 2. μτφ. δοξασμένος-η-ο 3. μτφ. καμαρωτός-ή-ό

mărita, mărit I. ρ. μετ. (για γυναίκες) παντρεύω II. ρ. μέσο. παντρεύομαι
măritare ουσ. θηλ. (αρχ.) ο γάμος (της γυναίκας)
măritat-e I. ουσ. ουδ. ιδ. **măritare** II. επίθ. // **de ~** για παντρεία
măritată επίθ. θηλ. παντρεμένη (για γυναίκες)
măritiș, măritișuri ουσ. ουδ. η παντρεία (της γυναίκας)
măritor-oare, măritori-oare επίθ. αυξητικός-ή-ό, μεγεθυντικός-ή-ό
mărșălui, mărșăluiesc ρ. αμ. 1. πορεύω, βαδίζω 2. πορεύομαι
mărșăluire, mărșăluiri ουσ. θηλ. η πορεία, το βάδισμα
mărșăluitor, mărșăluitori ουσ. αρσ. αθλ. ο δρομέας
mărturie, mărturii ουσ. θηλ. 1. η μαρτυρία 2. η κατάθεση 3. η διαπίστωση 4. το δείγμα, η απόδειξη, το τεκμήριο // **~ mincinoasă** η ψευδομαρτυρία // **a depune -** μαρτυρώ, καταθέτω ως μάρτυρας // **a sta -** είναι μαρτυρία, αποτελεί απόδειξη, στέκεται μαρτυρία
mărturisi, mărturisesc I. ρ. μετ. 1. ομολογώ, μαρτυρώ, αναγνωρίζω 2. διακηρύσσω // **și-a -t vina** ομολόγησε την ενοχή του II. ρ. αμ. μαρτυρώ, υποφέρω, δεινοπαύω III. ρ. μέσο. 1. εξομολογούμαι 2. εκμυστηρεύομαι
mărturisire, mărturisiri ουσ. θηλ. 1. η μαρτυρία, η ομολογία, η αναγνώριση 2. η εκμυστήρευση 3. η κατάθεση σε δικαστήριο 4. εκκλ. η εξομολόγηση 5. η μαρτυρία, η αποκάλυψη // **-a credinței** η ομολογία πίστης
mărturisit-ă, mărturisiti-te επίθ. 1. ομολογημένος-η-ο 2. εξομολογημένος-η-ο // **greșeala -ă este pe jumătate iertată** αμαρτία εξομολογημένη μισοσυγχωρεμένη
mărișor, mărișori-oare ουσ. ουδ. 1. (λαϊκ.) ο Μάρτης 2. το μαρτιάτικο δωράκι
mărunt-ă, mărunți-te επίθ. 1. ψιλός-ή-ό, λιανός-ή-ό, μικρός-ή-ό, λίγος-η-ο 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λεπτός-ή-ό 3. λιγνός-ή-ό 4. μτφ. κοντός-ή-ό 5. μτφ. ασήμαντος-η-ο // **bani mărunți** τα ψιλά, τα κέρματα μικρής αξίας // **lucruri -e** τα μικρο-πράγματα // **multe și -e** πολλά και ψιλά // **pași mărunți** τα μικρά βήματα // **picături -e** οι ψιλές σταγόνες // **plăoie -ă** η ψιλή βροχή, η ψιχάλα
măruntale ουσ. θηλ. 1. τα εντόσθια, τα σωθικά, τα σπλάχνα, τα τζιέρια 2. μτφ. ο βυθός, ο πυθμένας // **a ști toate -le (din cineva)** γνωρίζω όλα τα σωθικά του (από κάποιον)
mărunt-ea-ică, mărunți-ele επίθ. 1. ψιλούτσικος-η-ο, μικρούλικος-η-ο 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, μικρόσωμος-η-ο 3. λεπτοκαμωμένος-η-ο
mărunți, mărunțesc I. ρ. μετ. 1. λιανίζω, κομματιάζω, κάνω κάτι λιανό, λεπτό 2. κατακόβω, ψιλοκόβω II. επιρ. έκφρ. **pe -te** με κομμάτιασμα, με κινήσεις γρήγορες και μικρές, με λιάνισμα
mărunțire, mărunțiri ουσ. θηλ. το λιάνισμα, το ψιλοκόψιμο, το ψιλοκομμάτιασμα
mărunțiș, mărunțișe ουσ. ουδ. 1. το ψιλικό, τα μικροπράγματα 2. οι ασήμαντες υποθέσεις 3. τα ψιλά, τα νομίσματα με μικρή αξία 4. το τιποτένιο πράγμα, η μικροδουλειά // **magazin de -uri** το ψιλοκατζίκιο
măscări, măscăresc ρ. μετ. (επαρχ.) 1. μαλώνω 2. κάνω καβγά, φιλονικώ

măscărici, măscărici ουσ. αρσ. 1. ο παλιάτσος 2. ο μασκαράς (πού φοράει μάσκα) 3. ο γελωτοποιός, ο γελοῖος 4. ο κλόουν

măsea, măsele ουσ. θηλ. ο μασητήρας, ο τραπεζίτης (το δόντι για μάσημα τροφής) // ~ **de minte** ο φρονιμίτης // **a arunca ca pe o ~ stricată** ρίχνω σαν χαλασμένο δόντι // **a trage la ~** πίνω πολύ // **n-ajunge nici pe o ~** είναι πολύ λίγο

măselariță, măselarițe ουσ. θηλ. (βοτ.) το φυτό απ'το οποίο εξάγεται η ατροπίνη

măslin, măslini ουσ. αρσ. (βοτ.) η ελιά, η ελαιά, το ελαιόδεντρο // ~ **sălbatic** ο κότινος // **plantații de -i** η ελαιοφυτεία, ο ελαιώνας // **ramură de ~** ο κλάδος ελαιάς

măslină, măslină ουσ. θηλ. η ελιά, η ελαιά // **ulei de măslină** το ελαιόλαδο

măsliniu-ie, măslinii επίθ. ελαιόχρους-ους-ουν, μελαχρινός-ή-ό

măslui, măsluiesc ρ. μετ. 1. νοθεύω, παραχαράσσω 2. εξαπατώ (στο χαρτοπαικτικό), κάνω ζαβολιές

măsluire, măsluiri ουσ. θηλ. 1. η νοθεία, η νόθευση, η παραχάραξη 2. η εξαπάτηση (στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι), η ζαβολιά

măsluit-ă, măsluiți-te επίθ. 1. νόθος-α-ο, νοθευμένος-η-ο 2. πλαστός-ή-ό // (πολ.) **alegeri -e** οι νοθευμένες εκλογές

măsluitor-oare, măsluitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. νοθευτής-εύτρια, παραχαράκτης-άκτρια (ο, η) 2. ζαβολιάρης-άρα (ο, η)

măsura, măsur I. ρ. μετ. 1. μετρώ, μετρώ 2. αναμετρώ 3. παίρνω τις διαστάσεις, τα μέτρα 4. καταμετρώ // **a ~ pe cineva din cap până-n picioare** αναμετρώ κάποιον από το κεφάλι μέχρι τα πόδια // **a-și ~ puterile** μετρώ τις δυνάμεις μου II. ρ. μέσο. 1. μετρίεμαι, αναμετρίεμαι 2. αντιπαραβάλλομαι // **vino să ne măsurăm** έλα να μετρηθούμε

măsurabil-ă, măsurabile-e επίθ. μετρητός-ή-ό

măsurare, măsurări ουσ. θηλ. 1. η μέτρηση, το μέτρημα, η καταμέτρηση 2. η αναμέτρηση // **-a pulsului** η σφυγμομέτρηση

măsurat-ă, măsurati-te επίθ. 1. μετρημένος-η-ο, καταμετρημένος-η-ο 2. μτφ. συγκρατημένος-η-ο, φρόνιμος-η-ο, συνετός-ή-ό 3. μετριοπαθής-ής-ές, μέτριος-α-ο

măsură, măsurî ουσ. θηλ. 1. το μέτρο 2. το όριο 3. η μέτρηση 4. ο μουσικός ρυθμός, ο χρόνος 5. ο μέσος δρόμος ανάμεσα σε δύο ακρότητες 6. ο πόδας στη στιχοιουργία, ο μετρικός κανόνας 7. η ενέργεια για προφύλαξη 8. το νούμερο, ο αριθμός (σε έτοιμα ενδύματα) 9. η μεζούρα (του ράφτη) // **măsurî excepționale** τα έκτακτα μέτρα // **a întrece orice ~** υπερβαίνω κάθε όριο // **a fi în ~ să...** είμαι σε θέση να... (μπορώ) // **a lua măsurî** παίρνω μέτρα // **aparăt de ~** η συσκευή μέτρησης, το όργανο για μέτρηση // **în măsură** **posibilului** κατά το δυνατό // **nu are simțul măsurii** δεν έχει την αίσθηση του μέτρου II. επιρ. έκφρ. // **cu aceeși ~** με το ίδιο μέτρο // **cu ~** με μέτρο (χωρίς υπερβολές) // **fără de ~** χωρίς μέτρο (υπέρμετρα, υπερβολικά) // **fără ~** πέρα από το μέτρο, υπέρ το δέον // **în mare ~** κατά μεγάλο μέρος III. επιθ. και επιρ. έκφρ. **după ~** κατά το μέτρο IV. συνδ. έκφρ. // **pe ~ ce...** καθόσον πού... με τόσο πού... όσο πού να // **în măsură în**

care... σε μέτρο πού... μόνο τόσο όσο... V. ρημ. έκφρ. **a lua cuiuă măsură** παίρνω σε κάποιον τα μέτρα (ράφτης ή υποδηματοποιός)

măsurător-oare, măsurători-oare I. επίθ. μετρητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μετρητής-ήτρια (ο, η), καταμετρητής-ήτρια (ο, η) III. ουσ. θηλ. η μέτρηση, η καταμέτρηση

măsuță, măsuțe ουσ. θηλ. το τραπεζάκι, το μικρό τραπέζι // ~ **de noapte** το κομοδίνο

mătanie, mătanii ουσ. θηλ. 1. η μετάνοια (το προσκύνημα με γονυκλισία) 2. το κομπολόι, τα κομπολόγια // **mi-a făcut mătanii** με παρακάλεσε πολύ

mătase, mătăsurî I. ουσ. θηλ. 1. το μετάξι, η μέταξα 2. το μεταξωτό // ~ **artificială** η τεχνητή μέταξα // ~ **naturală** το φυσικό μετάξι II. επιθ. έκφρ. **de ~** μεταξένιος-ια-ο, μεταξωτός-ή-ό, μετξένιος-η-ο // **o rochie de ~** ένα φόρεμα μετάξινο // **stofă de ~** το μετάξινο ύφασμα, το μεταξωτό

mătăhălos-oasă, mătăhăloși-oase επίθ. μεγαλόσωμος-η-ο

mătășarie, mătășării ουσ. θηλ. 1. τα μεταξωτά 2. η μετξουργία

mătășos-oasă, mătășoși-oase επίθ. 1. μεταξωτός-ή-ό, μετξένιος-η-ο 2. μτφ. μαλακός-ιά-ό, λείος-α-ο

mătrăgună ουσ. θηλ. (βοτ.) η μπελαντόνα, το φυτό άτροπος η δελασατική

mătrăși, mătrășesc I. ρ. μετ. 1. αποδιώχνω, διώχνω 2. πετώ έξω II. ρ. μέσο. φεύγω χωρίς να το θέλω

mătreasă, mătrețe ουσ. θηλ. η πιτυρίδα, η πιτυρίωση

mătura, măturî I. ρ. μετ. 1. σαρώνω 2. σκουπίζω 3. μτφ. παραμερίζω, διώχνω II. ρ. αμ. σκουπίζω (σέρνω) με τη σκούπα

măturare, măturări ουσ. θηλ. 1. το σκούπισμα 2. το σάρωμα

măturat-ă ουσ. ουδ. ιδ. **măturare**

mătură, mături ουσ. θηλ. 1. η σκούπα 2. το φυτό για σκούπες, το σόργο // ~ **de vrăjitoare** η σκούπα μάγισσας // **a da cu mătura** σκουπίζω με τη σκούπα

măturător-oare, măturători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. σαρωτής-ήτρια (ο, η) 2. οδοκαθαριστής-ήτρια (ο, η) 3. σκουπιδιάρης-ριασα-ρα (ο, η) II. ουσ. θηλ. το σαρωτικό όχημα, η σαρωτική μηχανή

măturătură, măturături ουσ. θηλ. 1. το σκουπίδι, τα σκουπίδια 2. το σαρίδι, τα σαρώματα

măturea-ică, măturele ουσ. θηλ. 1. η μικρή σκούπα 2. βοτ. το σκουπιδόχορτο, το φυτό για σκούπες, το σόργο

măturoi, măturoaie ουσ. ουδ. η σκούπα η μεγάλη, το φρόκαλο

mătușă, mătuși ουσ. θηλ. η θεία

mătușică, mătușele ουσ. θηλ. η θειούλα, η θείτσα

mățar, mățari ουσ. αρσ. ο εντεροπώλης (πουλάει έντερα για λουκάνικα)

măzărliche ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η βίκια, ο βίκος 2. το λαθούρι 3. το μικρό χαλάζι

măhni, mahnesc I. ρ. μετ. 1. θλίβω, λυπώ 2. στενοχωρώ, πικραίνω II. ρ. μέσο. 1. θλιβομαι, λυπάμαι, λυπούμαι 2. στενοχωριέμαι, πικραίνομαι

măhnire, măhniri ουσ. θηλ. 1. η στενοχώρια, η θλίψη, η λύπη 2. η αθυμία, η πίκρα, η δυσθυμία

măhniț-ă, măhniți-te επίθ. λυπημένος-η-ο, δύσθυμος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο 2. θλιμένος-η-ο, άθυμος-η-ο // **a fi ~** δυσθυμώ

măine επιρ. αύριο // **ca** ~ σαν αύριο, πολύ σύντομα // **de** ~ αυριανός-ή-ό, μελλοντικός-ή-ό // **de** ~ **în două săptămâni** από αύριο σε δύο βδομάδες // **până** ~ μέχρι αύριο // **pe** ~ αύριο πάλι // **ziua de** ~ η αυριανή ημέρα
mâl, măluri ουσ. ουδ. 1. ο βόρβορος, ο βούρκος 2, η λάσπη 3. η ιλύς
mâlc επιρ. (λαϊκ. και οικ.) **a tăcea** ~ σιωπώ, σιωπαίνω, δεν βγάζω ούτε μιλά! ούτε άχνα!
mâlos-oasă, măloși-oase επιθ. λασπώδης-ης-ες, ηηλώδης-ης-ες, βορβορώδης-ης-ες
mâna, mân ι. ρ. μετ. 1. οδηγώ σαλαγάω 2. σκουιντώ 3. τσιγκλώ 4. παρωθώ // **a ~ oile la munte** σαλαγάω τα πρόβατα στο βουνό // **mână birjar!** τράβα αμαξά! // **mână măgar!** φύγε αρι' εδώ! ΙΙ. ρ. αμ. (λαϊκ) 1. σπεύδω, βιάζομαι 2. πηγαίνω κάπου γρήγορα // **cât putea de repede** πήγαινε όσο μπορούσε το γρηγορότερο, η οδήγηση ζώων
mânare, mânări ουσ. θηλ. το γρήγορο βάδισμα
mânat ουσ. ουδ. 1. η οδήγηση ζώων στο δρόμο, στη βοσκή, κ.λ.π. 2. η βιασύνη στο βάδισμα 3. μτφ. η παρώθηση
mână, mâini ι. ουσ. θηλ. το χέρι // **curentă** το στηθαίο // **de lucru** τα εργατικά χέρια // **~n** ~ χέρι-χέρι // **a ajunge pe mâini bune** σε αρμόδιο άνθρωπο // **a avea ~ liberă** έχω ελεύθερο χέρι // **a avea pe cineva la** ~ τον έχει στο σακί (στο χέρι) // **a cere mâna cuiva** ζητώ το χέρι κάποιου // **a da o ~ de ajutor** βάζω ένα χέρι βοήθειας // **a duce de ~ χειραγωγώ** // **a fi la mâna cuiva** με έχει στο χέρι / στη θέληση του // **a fi mâna dreaptă a cuiva** είναι το δεξί χέρι κάποιου // **a fi ~ de fier sau ~ forte** έχει σιδερένια πυγμή ή ισχυρό χέρι (έχει πυγμή) // **a fi ~ spartă** είναι ανοιχτοχέρης, απλοχέρης // **a fi ~ strânsă** είναι σφιχτοχέρης // **a fi om cu dare de** ~ είναι ευκατάστατος / πλούσιος άνθρωπος // **a-i da cuiva mâna să...** είναι του χεριού του να... (έχει τη δυνατότητα να...) // **a-și da mâna cu cineva** δίνω το χέρι μου με κάποιον // **a-și lua mâna de pe cineva** τραβώ το χέρι μου από κάποιον, δεν τον προστατεύω // **a lega de mâini și de picioare** δένω χειροπόδαρα, ακινητοποιώ κάποιον // **a pune mâna pe cineva** τον έχω σε / έλαβε στο σακί // **a pune ~ de la** ~ αυνισφέρουμε // **a pune mâna** βάζω χέρι 1) φτιάχνω κάτι 2) κλέβω κάτι // **a pune mâna în foc pentru cineva** βάζω το χέρι στη φωτιά για κάποιον, είμαι σίγουρος, εγγυώμαι για κάποιον // **a se da pe mâna justiției** δίνεται στο χέρι της δικαιοσύνης // **a se spăla pe mâini** ίπτωπ τις χείρας του // **a se ține cu mâinile de burtă de atâtea răs** κρατώ την κοιλιά μου από τα γέλια // **a ține ceva în** ~ κάτι κρατώ στο χέρι // **avea mâna lungă** έχει μακρύ το χέρι του // **ce-i în ~ nu-i minciună** κάτι χειροπιαστό // **cu mâna goală** με άδεια χέρια // **cu mâna pe inimă** με το χέρι πάνω στην καρδιά // **cu mâna proprie** με το ίδιο μου το χέρι (του, κ.λ.π.) // **cu mâinile încruciate** με σταυρωμένα τα χέρια // **de ~** χειροποίητος-η-ο // **de mâna întâi** από πρώτο χέρι (πρώτης τάξεως) // **de mi-ar cădea în** ~ αν πέσει στα χέρια μου // **din ~ în** ~ από χέρι σε χέρι // **din prima** ~ από την πηγή // **peste** ~ μη πρόχειρος-η-ο, δύσκολος-η-ο // **pe sub** ~ κρυφά, λαθραία // **lucru de** ~ το εργόχειρο // **o ~ de oameni** μια χούφτα ανθρώπων // **o ~**

spală pe alta și amândouă obrazul τό 'να χέρι νίβει τ' άλλο και τα δύο το πρόσωπο // **sărut mâna** φιλώ το χέρι // **strângere de** ~ το σφιξιμο του χεριού // **una la** ~ ένα το κρατούμενο ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de toată mâna** κάθε είδους
mânăstire ουσ. θηλ. ιδ. mânăstire
mânăstiresc-cască επιθ. ιδ. mânăstiresc
mânătarcă, mânătarci ουσ. θηλ. το μανιτάρι
mânătură, mânăhuri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μαγεία, η γοητεία
mâncă, mănănc ι. ρ. μετ. 1. τρώγω 2. φθείρω, τρίβω, διαβρώνω 3. καταναλώσω, ξεδεύω // **mănâncă!** φάε! // **a ~ bătaie** τρώγω ξύλο // **a ~ cu lăcomie** χάφτω, τρώγω λαίμαργα // **a ~ o săpuneală** υποβάλλομαι σε ταπεινώση με υβριστικά λόγια // **a ~ pâinea cuiva** τρώγω ψωμί από κάποιον (είμαι στην υπηρεσία του) // **a ~ pâinea de pomană** τρώγω χαράμι το ψωμί (άχρηστος άνθρωπος) // **a ~ pe cineva din ochi** τρώγω κάποιον με τα μάτια μου // **a ~ pe săturate** τρώγω μέχρι να χορτάσω // **a ~ rahat** λέει ψέματα // **a ~ un aliment** τρώγω την τροφή μου // **a-și ~ de sub unghie** είναι πολύ φιλάργυρος // **a-și ~ omenia** έφαγε την ανθρωπιά του (την τιμή του), έχασε την τιμή του // **a-i ~ sufletul** βασανίζω την ψυχή του (τον ταλαιπωρώ, του κάνω τον βίον αβίωτον) // **a crede că tot ce zboară se mănâncă** νομίζει ότι όλα που πετάνε τρώνονται (αφελής, βλάκας) // **a fugi mănâcând pământul** φεύγω γρήγορα // **a nu avea ce ~** το να μην έχει τί να φάει (να μην έχει τα προς τα ζην) // **rugina mănâncă fierul** η σκουριά τρώει το σίδερο ΙΙ. ρ. αμ. 1. τρέφομαι, διατρέφομαι, τρώω 2. γευματίζω, δειπνώ // **mănâncă o dată pe zi** τρώει μια φορά την ημέρα // **măine nu mănâncă / postesc** αύριο δεν τρώω / νηστεύω ΙΙΙ. ρ. μέσο. 1. τρώγομαι 2. είμαι κατάλληλος για τροφή 3. μαλώνω, διαπληκτίζομαι, φιλονικώ, φάγονομαι // έκφρ. **când câinii se mănâncă între ei, lupii mănâncă oile** όταν τα σκυλιά τρώνονται μεταξύ τους, ο λύκος τρώει τα πρόβατα (όταν αυτοί που κυβερνούν φιλονικούν, ζημιώνεται η πολιτεία)
măncare, mănări ουσ. θηλ. 1. το φαγητό, το φαί, η τροφή 2. το γεύμα ή το δείπνο // **~ dietetică** η διαιτητική τροφή // **~ preferată** το προτιμότερο φαγητό // **asta-i altă ~ de pește** αυτό είναι άλλο άλλο ζήτημα // **de ~ sau de-ale mănării** τα τρόφιμα // **el e dificil la ~** ~ είναι δύστροπος στο φαί // **măncăruri alese** τα εκλεκτά φαγητά // **o ~ de cartofi** ένα φαί με πατάτες // **poftă de ~** η όρεξη για φαγητό // **resturi de ~** τα αποφάνια
măncat ουσ. ουδ. 1. το φαγητό 2. το φάγωμα 3. η διαβρώση, η φθορά // έκφρ. **a se pune pe ~ și pe băut** το βάζω σε φαγοπότη
măncat-ă, măncați-te επιθ. 1. φαγωμένος-η-ο 2. διαβρωμένος-η-ο // **am ~** έχω φάει, είμαι φαγωμένος // **stofă ~ă de molii** το ύφασμα το σκοροφαγωμένο
măncăcios-oasă, mănăciosi-oase Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. φαγός-ού (ο, η) 2. καλοφαγός-ού (ο, η) ΙΙ. επιθ. 1. φαγάδικος-η-ο, πολυφάγος-ος-ο 2. λαίμαργος-η-ο
măncărică, mănărele ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το φαγητό 2. το γιαντί
măncărici ουσ. ουδ. (οικ.) η φαγωμάρα, η φαγούρα // **a avea ~ la limbă** δεν βάζω γλώσσα στο στόμα μου / μέσα μου

μᾶνκᾶριμε, μᾶνκᾶριμι ουσ. θηλ. η φαγούρα, η φαγωμάρα // **a avea ~ de limbă** λέω πολλά, φλωαρώ
μᾶνκᾶτορ-οαρε, μᾶνκᾶτορι-οαρε I. επιθ. τρώγων-ουσα -ον // **μᾶνκᾶτορ de oameni** ανθρωποφάγος-ος-ο II. ουσ. αρσ και θηλ. φαγάς-ού (ο, η)
μᾶνκᾶτοριε, μᾶνκᾶτορι ουσ. θηλ. (οικ.) 1. ο φαγωμός, η φαγωμάρα, το φάγωμα 2. η γκρίνια, η φιλονικία 3. το κλέψιμο
μᾶνκᾶτουῖᾱ, μᾶνκᾶτουρι ουσ. θηλ. το φάγωμα, η φθορά, η διάβρωση
μᾶνκᾶου, μᾶνκᾶι ουσ. αρσ. (οικ.) φαγάς-ού (ο, η), λαιμάργος-η (ο, η)
μᾶνδρεῖε, μᾶνδρεῖε ουσ. θηλ. 1. το καμᾶρι 2. η λεβεντιά 3. τα ωραία νιάτα 4. η περηφάνια 5. η ομορφιά, η καλλονή // **ο ~ de fată** η πανέμορφη κοπέλα
μᾶνδρι, μᾶνδρεσc ρ. μέσο. 1. περηφανεύομαι, υπερηφανεύομαι 2. καμαρώνω, καυχίμαι, καυχώμαι
μᾶνδριε, μᾶνδρι ουσ. θηλ. 1. η περηφάνια, η υπερηφάνεια 2. το καύχημα
μᾶνδρου-ᾱ, μᾶνδρι-ε I. επιθ. 1. περήφανος-η-ο, υπερηφάνος-η-ο 2. καμαρωτός-ή-ό 3. μεγαλοπρεπής-ής-ές 4. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. αγαπητός-ή (ο, η), αγαπημένος (ο, η)
μᾶνδρυ-ᾱ, μᾶνδρυ-ε ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) το αγόρι, η κοπέλα, το αγαπητό πρόσωπο αντίθετου φύλου
μᾶνεα, μᾶν ρ. αμ. (λαϊκ.) διανυκτερεύω, ξεφυχτάω, διαμένω κάπου τη νύχτα
μᾶνεκατ I. ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το πρωί-πρωί, το ξημέρωμα II. επιρ. έκφρ. **de ~e** από το πρωί-πρωί, από τα ξημερώματα, από τα χαράματα
μᾶνεκά, μᾶνεσι ουσ. θηλ. το μανίκι // **a trage de ~** τον τραβῶ από το μανίκι (εφιστώ την προσοχή κάποιου) // **a o băga pe ~** το βάζω στο μανίκι, (τρομάζω, βάζω τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι) // **a scoate din ~** βγάζω απ' το μανίκι (εφευρίσκω κάποια λύση στα πεταχτά) // **a sufleca mănecile** ανασκουμπώνω τα μανίκια
μᾶνεκουῖ, μᾶνεκουῖε ουσ. θηλ. 1. το μανίκι 2. το μανικέτι
μᾶνερ, μᾶνερ ουσ. ουδ. η λαβή, το χερούλι
μᾶνγᾱῖα, μᾶνγᾱῖ I. ρ. μετ. 1. χαϊδεύω 2. θωπεύω 3. παρηγορώ II. ρ. μέσο. 1. χαϊδεύομαι, χαϊδολογίμαι 2. παρηγορούμαι
μᾶνγᾱῖερε, μᾶνγᾱῖερι ουσ. θηλ. 1. το χάδι, το χάιδεμα 2. η θωπεία, το θώπευμα 3. η φιλοφρόνηση 4. η παρηγοριά, η ενθάρρυνση, η παραμύθια 5. η ικανοποίηση, η διόρθωση αδικίας
μᾶνγᾱῖετορ-οαρε, μᾶνγᾱῖετορι-οαρε I. επιθ. 1. χαϊδευτικός-ή-ό 2. θωπευτικός-ή-ό 3. παρηγορητικός-ή-ό 4. ικανοποιητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. (θρ.) ο Παράκλητος (δηλώνει το Άγιο Πνέυμα και τον Ιησού Χριστό)
μᾶνῖα, μᾶνῖ I. ρ. μέσο. 1. εξοργίζομαι, οργίζομαι 2. κατέχομαι από μανία μανιάζω II. ρ. μετ. 1. εξάπτω, εξοργίζω 2. κάνω κάποιον να θυμώσει // **cele auzite la-u -t** όσα άκουσε τον μάνιασαν
μᾶνῖατ-ᾱ, μᾶνῖατῖ-ε επιθ. 1. μανιασμένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο 2. θυμωμένος-η-ο
μᾶνῖε, μᾶνῖ ουσ. θηλ. 1. η μανία, η μάνητα, η οργή 2. ο θυμός, η παραφορά // **mania**

persecuṭiei η μανία καταδίωξης // **iute la ~** οξύθυμος-η-ο // **mânia lui Dumnezeu** η οργή Θεού // **ocloc de ~** ο ψυχικός αναβρασμός
μᾶνῖος-οασᾱ, μᾶνῖοσι-οασc επιθ. 1. οργίλος-η-ο, οργισμένος-η-ο 2. βίαιος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
μᾶνῖεαῖᾱ, μᾶνῖεῖ ουσ. θηλ. 1. το μουντζούρωμα, το λέρωμα, η λέρα 2. η ακαθαρσία
μᾶνῖ, μᾶνῖεsc I. ρ. μετ. 1. λερώνω, μουντζουρώνω 2. κηλιδώνω 3. ρυπαίνω 4. λεκιάζω II. ρ. μέσο. 1. λερώνομαι, μουντζουρώνομαι 2. κηλιδώνομαι 3. γίνομαι ακάθαρτος 4. ρυπαίνομαι
μᾶνῖρε, μᾶνῖρι ουσ. θηλ. 1. το λέρωμα, το μουντζούρωμα, η λέρα 2. η ακαθαρσία, το κηλιδωμα
μᾶνῖτ-ᾱ, μᾶνῖτῖ-ε επιθ. 1. λερωμένος-η-ο, λερός -ή-ό, μουντζουρωμένος-η-ο 2. κηλιδωμένος-η-ο 3. ακάθαρτος-η-ο, βρώμικος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό 4. ~ **de sânge** αιματοβαμμένος-η-ο
μᾶνῖου, μᾶνῖουεsc I. ρ. μετ. 1. σώζω, γλιτώνω, λυτρώνω 2. σώνω, τελειώνω, τελεύω II. ρ. μέσο 1. σώζομαι, διασώζομαι 2. λυτρώνομαι, απολυτρώνομαι, σώνομαι, τελειώνω // **a se ~ cu...** σώνεται με...
μᾶνῖουᾱῖᾱ, μᾶνῖουᾱῖε ουσ. θηλ. **de ~** επιπόλεια, με έλλειψη σοφρότητας
μᾶνῖουε, μᾶνῖουρι ουσ. θηλ. 1. η σωτηρία, ο γλυτωμός, το γλύτωμα 2. η λύτρωση 3. η τελείωση, το τελείωμα (έργου, εργασίας)
μᾶνῖουῖ-ᾱ, μᾶνῖουῖτῖ-ε επιθ. (λαϊκ.) 1. σωσμένος-η-ο, λυτρωμένος-η-ο, γλυτωμένος-η-ο 2. απελευθερωμένος-η-ο, απολυτρωμένος-η-ο
μᾶνῖουτορ-οαρε, μᾶνῖουτορι-οαρε I. επιθ. σωτήριος -ια-ο, σωστικός-ή-ό, απολυτρωτικός-ή-ό // **anul ~** το σωτήριο έτος (αυτό που αριθμείται από τη Γέννηση του Χριστού) II. ουσ. αρσ. ενικ. 1. ο Σωτήρας, ο Λυτρωτής 2. ο ελευθερωτής
μᾶνῖου, μᾶνῖουεsc ρ. μετ. 1. χειρίζομαι 2. διαχειρίζομαι
μᾶνῖουε, μᾶνῖουρι ουσ. θηλ. 1. ο χειρισμός 2. η διαχείριση
μᾶνῖουτορ-οαρε, μᾶνῖουτορι-οαρε ουσ. αρσ. και θηλ. 1. χειριστής-ίστρια (ο, η) 2. διαχειριστής-ίστρια // ~ **de bani** ο διαχειριστής χρημάτων
μᾶνῖουῖτῖ, μᾶνῖουῖτε ουσ. θηλ. το χεράκι
μᾶνῖουῖ, μᾶνῖουῖε ουσ. θηλ. το χεράκι, το μικρό χέρι
μᾶνῖ, μᾶνῖ ουσ. αρσ. το πουλάρι, το μικρό άλογο // **a umbra ca ~ul după iapă** βαδίζει σαν το πουλάρι πίσω απ' τη φοράδα
μᾶνῖαρε, μᾶνῖαρι ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η γαλακτοφόρα προβατίνα
μᾶνῖατ-ᾱ, μᾶνῖατῖ-ε ουσ. αρσ. και θηλ. το αποθηλασμένο μοσχάρι // **carne de ~** το μοσχάρισιο κρέας
μᾶνῖᾱ, μᾶνῖε ουσ. θηλ. η φοραδίτσα, το θηλυκό πουλάρι
μᾶνῖᾱῖαρ, μᾶνῖᾱῖαρι ουσ. αρσ. ο βοσκός των γαλακτοφόρων προβατίνων, ο προβατάρης
μᾶνῖεῖτε επιρ. πουλαρίσια, σαν το πουλάρι // **a rade ~** με βεβιασμένο γέλιο, ψευτογελάω
μᾶρ επιρ. το μουρμουρητό του σκυλιού
μᾶρε ουσ. ουδ. (λαϊκ.) // **a nu zice nici ~** δεν λέει γρυ (τίποτα)
μᾶρᾱῖ, μᾶρᾱῖ ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. κάνω μουρ-μουρ (σκυλιά) 2. γκριδιάζω
μᾶρᾱῖᾱῖᾱ, μᾶρᾱῖᾱῖε ουσ. θηλ. το γρύλλισμα (σκυλι)

mârâit ουσ. ουδ. 1. το γρύλλισμα (σκυλί) 2. το μουρμούρισμα, η γκρίνια
mârâitor-oare, mârâitori-oare επιθ. ο μουρμούρης
mârâitură, mârâituri ουσ. θηλ. το μουρμούρισμα, η γκρίνια (του σκυλιού)
mârłani, mârłani ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο αγροίκος, ο άξεστος, ο αμόρφωτος, ο απελέκτος
mârłi pers. 3 mârlește I. ρ. μετ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) μαρκαλίζω II. ρ. μέσο. μαρκαλίζομαι
mârłire, mârłiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το μαρκάλισμα (στα αιογοπρόβατα)
mârșav-ă, mârșavi-e επιθ. 1. αχρείος-α-ο, ποταπός-ή-ό 2. αισχρός-ή-ο, χαμερπής-ής-ές, άτιμος-η-ο
mârșăvie, mârșăvii ουσ. θηλ. 1. η χαμέρπεια, η ποταπότητα, η αχρειότητα 2. η αισχρότητα, η παλιανθρωπιά, η ατιμία
mârtoagă, mârtoage ουσ. θηλ. το παλιάλογο, το ψωρόλογο
mârzac, mârzaci ουσ. αρσ. «ο μάρζακας», ευγενής Τάταρος διοικητής στρατιωτικής ομάδας
mătă, mătē ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η γάτα // **a prinde pe cineva cu mătă în sac** πιάνω κάποιον στα πράσα (επ' αυτοφώρω) // **a umbla cu mătă în sac** λέω ψέματα // **a fi - blândă** είναι ήμερη γάτα, υποκριτής-ίτρια // **ca o - plouată** σα βρεγμένη γάτα, με ντροπή // **a trage mătă de coadă** ζώσε φτώχεια // **a se uita ca mătă în calendar** κοιτάζω χωρίς να καταλαβαίνω τίποτα // **a rupe mătă în două** είμαι λεβέντης / δραστήριος // **mătă blândă zgărie rău** η ήρεμη γάτα γρατσουνίζει άσχημα
măzgă ουσ. θηλ. 1. η λάσπη 2. το μαλακό χώμα 3. ο πολλτός από λάσπη 4. (λαϊκ.) ο χυμός των φυτών
măzgăleală, măzgăleli ουσ. θηλ. 1. το μουντζούρωμα, η μουντζούρα 2. ο λεκές από μελάνι
măzgăli, măzgălesc ρ. μετ. 1. μουντζουρώνω 2. λερώνω, λεκιάζω
măzgălire, măzgăliri ουσ. θηλ. 1. το μουντζούρωμα, η μουντζούρα 2. το κηλίδωμα, το λέρωμα
măzgălit-ă, măzgăliți-te επιθ. 1. μουντζουρωμένος-η-ο 2. λερωμένος-η-ο
măzgălitură, măzgălituri ουσ. θηλ. 1. η μουντζούρα 2. μτφ. η κακογραφία
măzgos-oasă, măzgoși-oase επιθ. λασπώδης-ης-ες
mda επιρ. ναι
mde επιρ. αμ' ντε
meandru, meandre ουσ. ουδ. ο μαϊάνδρος, η στροφή
meat, meaturi ουσ. ουδ. (ανατ.) 1. μεσοκυτταρικό διάστημα 2. το λεπτό κανάλι ευρισκόμενο σε διάφορα όργανα
mecanic-ă, mecanici-ce I. ουσ. θηλ. 1. η μηχανική (η επιστήμη) 2. η μηχανουργία II. επιθ. μηχανικός-ή-ό // **uzină -ă** το μηχανουργείο, το μηχανοποιείο, το εργοστάσιο κατασκευής μηχανών // **prelucrat** - τεχνητός-ή-ό // **atelier** - το μηχανικό συνεργείο III. επιρ. 1. μηχανικά, μηχανικώς, που γίνεται από ένοπτικο 2. μηχανοποίητα IV. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μηχανικός (ο, η) 2. ειδικός στην εγκατάσταση, συντήρηση και το χειρισμό των μηχανών (ο, η) // **de locomotivă** μηχανοδηγός (ο, η), αμαξοδηγός (ο, η)
mecanicism ουσ. ουδ. η μηχανοκρατία (φιλοσ.) θεωρία που λέγει στί όλα στον κόσμο είναι υποταγμένα στους μηχανικούς νόμους που

αποκλείουν από τη ζωή κάθε είδους σκοπιμότητα
mecanicist-ă, mecaniciști-ste επιθ. (φιλοσ.) μηχανοκρατικός-ή-ό
mecanism, mecanisme ουσ. ουδ. 1. ο μηχανισμός, το μηχανήμα 2. μτφ. ο τρόπος συγκροτήσεως και λειτουργίας ενός οργανισμού
mecaniza, mecanizez ρ. μετ. μηχανοργανώνω, εισάγω βιομηχανικά μέσα στην παραγωγή
mecanizare, mecanizări ουσ. θηλ. η μηχανοργάνωση, η χρησιμοποίηση σε μεγάλη ευρύτητα των βιομηχανικών μέσων
mecanizat-ă, mecanizați-te επιθ. μηχανοποίητος-η-ο
mecanizator, mecanizatori ουσ. αρσ. 1. ο μηχανοποιός 2. ο τεχνίτης μηχανικός στις αγροτικές μηχανές
mecăi, mecăi ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βγάζω φωνή κατοικίσια ή λαγού
mecena ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο μαϊκήνας, ο προστάτης των γραμμάτων και των τεχνών
mecenat, mecenate ουσ. ουδ. το έργο του μαϊκήνα
mecet, meceturi ουσ. ουδ. το μικρό τέμενος, ο μικρός μουσουλμανικός ναός
meci, meciuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το ματς, ο αθλητικός αγώνας
Med, Mezi I. ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Μήδος, οι Μήδοι. II. επιθ. μηδικός-ή-ό
medalia, medaliez ρ. μετ. απονέμω μετάλλιο σε κάποιον, τον τιμώ με μετάλλιο
medaliat-ă, medaliați-te επιθ. βραβευμένος-η-ο με μετάλλιο, παρασημοφορημένος-η-ο
medalie, medalii ουσ. θηλ. 1. το μετάλλιο, το παράσημο 2. το έπαθλο // **~ de aur** το χρυσό μετάλλιο // **reversul -i** η άλλη όψη του μεταλλίου (η αντίστροφη όψη του μεταλλίου) // **~ de argint** το αργυρό μετάλλιο // **~ de bronz** το χάλκινο μετάλλιο
medalion, medalioane ουσ. ουδ. το μενταγιόν
medalistică ουσ. θηλ. η μεταλλιστική, ο κλάδος της νομισματικής που ασχολείται με τη μελέτη των μεταλλίων
medelean, medeleni ουσ. αρσ. (επαρχ.) το μεγάλο σκυλί
medelnicer, medelniceri ουσ. αρσ. (ιστ.) ο τίτλος του βογιάρου που έχυνε νερό στον ηγεμόνα για να πλύνει τα χέρια του και σερβίριζε τα φαγητά
medelnîță, medelnîțe ουσ. θηλ. (ιστ.) ο νιπτήρας για πλύσιμο των χεριών, πριν και μετά το γεύμα
media ουσ. τα μέσα μαζικής ενημέρωσης
media, mediez ρ. μετ. 1. μεσολαβώ, μεσιτεύω 2. παρεμβαίνω για επίλυση διαφοράς ή για επίτευξη συμφωνίας
medial-ă, mediali-e επιθ. διάμεσος-η-ο, μέσος-η-ο
median-ă, mediani-e I. επιθ. 1. μέσος-η-ο 2. διάμεσος-η-ο // **linie -ă** η διάμεση γραμμή II. ουσ. θηλ. η διάμεσος (τριγώνου) (ενώνει την κορυφή τριγώνου με το μέσο της απέναντι πλευράς)
mediantă, mediante ουσ. θηλ. (μουσ.) η μεντιάντα, μουσικός όρος, η τρίτη ή έκτη βαθμίδα στη μουσική κλίμακα του ματζόρε ή μινόρε
mediastin, mediastine ουσ. ουδ. (ανατ.) το μεσόστερνο
mediat-ă, mediați-te επιθ. μεσολαβών-ούσα-όν
mediator-oare, mediatori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. μεσάζων-ουσα (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η)

2. μεσίτης-ίτρια (ο, η) 3. διάμεσος-η (ο, η) II. *ουσ.* *θηλ./ (γεωμ.)* η διάμεσος, η κάθετη που σχηματίζει στο μέσο άλλης γραμμής ορθή γωνία
mediație, mediații *ουσ.* *θηλ.* 1. η μεσολάβηση, η επέμβαση 2. η μεσιτεία
medic, medici *ουσ.* *αρσ.* ο γιατρός, ο ιατρός // **chemați un** ~! καλέστε ένα γιατρό! // ~ **internist** ο, η παθολόγος // ~ **legist** ο ιατροδικαστής // ~ **șef** ο αρχίατρος // ~ **curant** ο θεράπων ιατρός // ~ **veterinar** ο κτηνίατρος
medică, medicie *επίθ.* (στ.) μηδικός-ή-ό
medical-ă, medicalie *επίθ.* ιατρικός-ή-ό // **rețetă** ~ă η ιατρική συνταγή // **concediu** ~ η αναρωτική άδεια // **cabinet** ~ το ιατρείο // **asistență** ~ă η ιατρική περιθαλψη // **gimnastică** ~ă η θεραπευτική γυμναστική // **certificat** ~ το ιατρικό πιστοποιητικό
medicament, medicamente *ουσ.* *ουδ.* το φάρμακο, το γιατρικό
medicamentos-oasă, medicamentoși-oase *επίθ.* 1. φαρμακευτικός-ή-ό 2. θεραπευτικός-ή-ό
medicație, medicații *ουσ.* *θηλ.* η θεραπεία, η ιατρική
medicinal-ă, medicinale *επίθ.* φαρμακευτικός-ή-ό // **plante** ~e τα φαρμακευτικά φυτά // **spirit** ~ το φαρμακευτικό οινόπνευμα
medicină *ουσ.* *θηλ.* η ιατρική // **facultatea de** ~ η ιατρική σχολή // **tratat de** ~ το σύγγραμμα ιατρικής // ~ **sportivă** η αθλητική ιατρική
medicinist-ă, mediciniști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η φοιτητής-ήτρια στην ιατρική σχολή
medico-farmaceutic-ă, medico-farmaceutici-ce *επίθ.* ιατροφαρμακευτικός-ή-ό
medico-legal-ă, medico-legalie *επίθ.* ιατροδικαστικός-ή-ό // **act** ~ το ιατροδικαστικό έγγραφο // **institutul** ~ το ιατροδικαστικό ινστιτούτο
medico-militar-ă, medico-militari-e *επίθ.* ιατροστρατιωτικός-ή-ό
medico-sanitar-ă, medico-sanitari-e *επίθ.* ιατρουγειονομικός-ή-ό
medico-veterinar-ă, medico-veterinari-e *επίθ.* κτηνιατρικός-ή-ό
medie, medii *ουσ.* *θηλ.* 1. ο μέσος όρος 2. η μεσότητα // **în** ~ κατά μέσον όρο
mediere, mediere *ουσ.* *θηλ.* 1. η μεσολάβηση 2. η μεσιτεία
medieval-ă, medievalie *επίθ.* μεσαιωνικός-ή-ό
mediocritate, mediocrități *ουσ.* *θηλ.* 1. η μετριότητα 2. η μετριопάθεια
mediocru-ă, mediocri-e *επίθ.* 1. μέτριος-α-ο 2. μετριопαθής-ής-ές
medita, meditez I. *ρ. αμ.* σκέπτομαι, συλλογίζομαι, διανοούμαι, στοχάζομαι, διαλογίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. μελετώ 2. σπουδάζω 3. προγυμνάζω μαθητή, παροδίδω ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητή
meditare, meditări *ουσ.* *θηλ.* 1. η μελέτη 2. η προγύμναση 3. η προκαταρκτική άσκηση 4. η σκέψη, ο στοχασμός, ο διαλογισμός, ο συλλογισμός, το διανόημα
meditativ-ă, meditativi-e *επίθ.* σκεπτικός-ή-ό, στοχαστικός-ή-ό, διανοητικός-ή-ό, συλλογιστικός-ή-ό, διαλογιστικός-ή-ό, συλλογισμένος-η-ο
meditator-oare, meditatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* προγυμναστής-στρια (ο, η), ο φροντιστής
meditație, meditații *ουσ.* *θηλ.* 1. ο στοχασμός, η σκέψη 2. η προγύμναση 3. η μελέτη 4. ο διαλογισμός, ο συλλογισμός, το διανόημα 5. το

σπούδασμα // **a da o** ~ δίνω ιδιαίτερα μαθήματα, προγυμνάζω μαθητή
mediteranean-ă, mediteraneeni-ene *επίθ.* μεσογειακός-ή-ό // **climă** ~ă το μεσογειακό κλίμα // **țările mediteraneene** οι μεσογειακές χώρες
mediu, medii *ουσ.* *ουδ.* 1. το περιβάλλον 2. ο φυσικός κόσμος 3. η κοινωνία 4. η γύρω ατμόσφαιρα 5. τα στοιχεία της φύσης, οι δυνάμεις της φύσης 6. το μέντιουμ (πνευματισμός) 7. το πλαίσιο, τα όρια μέσα στα οποία υπάρχει ή γίνεται κάτι // ~ **I geografic** το γεωγραφικό περιβάλλον // ~ **intern** το εσωτερικό περιβάλλον // ~ **de cultură** το καλλιεργητικό περιβάλλον (η καλλιέργεια μικροβίων)
mediu-ie, medii I. *επίθ.* 1. μέσος-η-ο, μέσος-α-ο 2. μέτριος-α-ο // **învățământ** ~ η μέση εκπαίδευση // **intensitate medie** η μέτρια ένταση II. *ουσ.* *θηλ.* 1. ο μέσος όρος 2. η μεσότητα, το ενδιάμεσο ανάμεσα σε δύο όρια // **medie aritmetică** ο αριθμητικός μέσος όρος // **a nu-i ieși media** δεν έχει βαθμό για να προβιβάσει III. *επιρ. έκφρ.* **în medie** κατά μέσον όρον IV. *ουσ.* *αρσ.* (μαθ.) ο μεσάιος (οι μεσίοι όροι σε μια αναλογία)
medular-ă, medularie *επίθ.* μυελικός-ή-ό // **canal** ~ ο μυελικός αυλός (αναφέρεται στο σωλήνα της σπονδυλικής στήλης)
medulotransfuzie, medulotransfuzii *ουσ.* *θηλ.* η μυελομετάγγιση (η μετάγγιση με μυελό των οστών στους ασθενείς)
meduză, meduze *ουσ.* *θηλ.* (ζωολ.) η μέδουσα
mefistofelic-ă, mefistofelici I. *επίθ.* μεφιστοφελικός-ή-ό II. *επιρ.* μεφιστοφελικά 2. διαβολικά
mefitic-ă, mefitici-ce *επίθ.* δυσώδης-ης-ες, δύσσομος-ή-ο, βρωμερικός-ή-ό
megafon, megafone *ουσ.* *ουδ.* το megάφωνο
megalit, megaliti *ουσ.* *αρσ.* ο megάλιθος, η megάλη πέτρα
megalitic-ă, megalitici-ce *επίθ.* megალიθικός-ή-ό
megaloman-ă, megalomanie I. *επίθ.* megαλομανής-ής-ές II. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* megαλομανής (ο, η)
megalomanie, megalomanii *ουσ.* *θηλ.* η megαλομανία
megawatt, megawati *ουσ.* *αρσ.* (φυσ.) το megαβάτ (μονάδα ηλεκτρικής ισχύος (ση με ένα εκατομμύριο βατ)
megies-ă, megiesi-se I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (λαϊκ.) ο, η αγρότης-ισσα, ιδιοκτήτης-ήτρια αγροτικής έκτασης γης II. *επίθ.* γειτονικός-ή-ό
megiesie, megiesii *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) η γειτονιά
Meglenoromân-ă, Meglenoromânie I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* Μογλενορουμάνος-α (ο, η) (λατινικός πληθυσμός ευρισκόμενος στην περιοχή της Μογλενίτσας) II. *επίθ.* μογλενορουμανικός-ή-ό III. *ουσ.* *θηλ.* η μογλενορουμανική διάλεκτος
mehehe *επιφ.* μέχεχε, η κραυγή των αιγοπροβάτων
mei *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το κεχρλί, το φυτό κέγχρος ο κοινός και ο καρπός του
meiște, meiști *ουσ.* *θηλ.* ο κεχρώνας, η έκταση καλλιεργημένη με κεχρλί
melafir, melafire *ουσ.* *ουδ.* (γεωλ.) ο οψιδιανός (το μαγματικό ηφαιστειογενές πέτρωμα τύπου βασάλτη)
melamină, melamine *ουσ.* *θηλ.* η μελαμίνη (πλαστική ύλη)
melană *ουσ.* *θηλ.* η συνθετική υφαντική ίνα όμοια με το μαλλί

melancolic-ă, melancolici-ce *l. επίθ.* 1. μελαγχολικός -ή-ό 2. δύσθυμος-η-ο 3. λυπημένος-η-ο *ll. επίρ.* μελαγχολικά
melancolie, melancolii *ουσ. θηλ.* η μελαγχολία
Melanezian-ă, Melanezienie *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Μελανήσιος-ήσια (ο, η) *ll. επίθ.* μελανησιακός-ή-ό
melanic-ă, melanici-ce *επίθ.* μελανινικός-ή-ό (περιέχει μελανίνη)
melanină, melanine *ουσ. θηλ.* η μελανίνη, η μελανή ή καστανή χρωστική ουσία του δέρματος και διαφόρων οργάνων του σώματος
melanj, melanjuri *ουσ. ουδ.* 1. το μείγμα 2. η ανάμειξη 3. το ανακάτωμα
melanodermie, melanodermii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μελανοδερμία
melanom, melanoame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το μελάνωμα (κακοήθης όγκος)
melanosarcom, melanosarcomuri *ουσ. ουδ.* το μελανοσάρκωμα (κακοήθης όγκος)
melasă, melase *ουσ. θηλ.* η μελάσα
melc, melci *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. ο σάλιαγκας, το σαλιγκάκι, ο κοχλίας 2. ο γυμνοσάλιαγκας, ο γυμνοκοχλίας // **a merge ca -ul** πηγαίνω σαν το σαλιγκάκι (πολύ σιγά) // **a tăcea ca -ul** δε βγάζω τσιμουδιά
melcat-ă, melcați-te *επίθ.* κοχλιοειδής-ής-ές, κοχλιωτός-ής-ό
melcișor, melcișori *ουσ. αρσ.* 1. το σαλιγκαράκι 2. είδος ζυμαρικού με ελικοειδή μορφή
meleag, meleaguri *ουσ. ουδ.* 1. ο τόπος, το μέρος, η περιοχή 2. ο οικισμός // **pe -urile noastre** στους τόπους μας
melifer-ă, melifieri-e *l. επίθ.* μελιτοφόρος-ος-ο *ll. ουσ. θηλ. πλθθ.* τα μελιτοφόρα
meliniță *ουσ. θηλ.* η μελνίτις (χημική εκρηκτική ύλη με βάση το πικρικό οξύ)
meliorism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο μελιорισμός, η βελτιοδοξία
melisă, melise *ουσ. θηλ.* η μέλισσα (φυτό), το μελισσόχορτο, το μελισσοβότανο
melița, melițe *l. ρ. μετ.* στουμπίζω, συντριβω τους βλαστούς του λιναριού και του κανναβιού για να αποκτήσω τις ίνες, τα νήματα *ll. ρ. αμ.* 1. φλυαρώ 2. πολυλογώ
melițare, melițări *ουσ. θηλ.* το στουμπισμα, η συντριβή, το σπάσιμο των βλαστών του λιναριού ή του κανναβιού και η απόκτηση των ινών
melițat *ουσ. ουδ. ιδ.* melițare
melițat-ă, melițați-te *επίθ.* (για λινάρι και κάνναβι) στουμπισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο στους βλαστούς και με φτιαγμένα τα νήματα
melită, melite *ουσ. θηλ.* 1. ο ειδικός στούμπος για σπάσιμο των βλαστών του λιναριού και του κανναβιού 2. (οικ.) η φλυαρία, η πολυλογία // **a da cu melița** φλυαρώ, κοπανίζω, αερολογώ
melodic-ă, melodici-ce *l. επίθ.* 1. μελωδικός-ή-ό 2. αρμονικός-ή-ό *ll. ουσ. θηλ.* η μελωδική, η μελέτη της μελωδίας
melodie, melodii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η μελωδία 2. ο σκοπός 3. το μέλος 4. το τραγούδι 5. ο χαβάς 6. η μικρή σύνθεση
melodios-oasă, melodioși-oase *επίθ.* 1. μελωδικός-ή-ό 2. ωδικός-ή-ό
melodramatic-ă, melodramatici-ce *επίθ.* 1. μελοδραματικός-ή-ό 2. μτφ. υπερβολικός-ή-ό

melodramă, melodrame *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το μελοδράμα, η όπερα
meloman-ă, melomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσόληπτος (ο, η), φιλομουσός-ή-ό
melon, meloane *ουσ. ουδ.* είδος επίσημου καπέλου (στρογγυλό και καμπυλωτό)
melopee, melopei *ουσ. θηλ.* 1. η μελοποίηση 2. η σύνθεση λυρικών ποιημάτων 3. η μουσουργία
melopeic-ă, melopeici-ce *επίθ.* μελοποιητικός-ή-ό
melos *ουσ. ουδ.* το μέλος, η μελωδία, το τραγούδι
membrană, membrane *ουσ. θηλ.* 1. η μεμβράνη 2. το λεπτό δέρμα, ο υμένας 3. το διάφραγμα 4. το λεπτό έλασμα
membranos-oasă, membranoși-oase *επίθ.* 1. μεμβρανώδης-ής-ες 2. υμενώδης-ής-ες
membru-ă, membri-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* το μέλος, καθένα από τα άτομα ομάδας ή συνόλου // ~ **fondator** το ιδρυτικό μέλος // ~ **de onoare** το επίτιμο μέλος // ~ **correspondent** το αντεπιστέλλον μέλος // ~ **activ** το ενεργό μέλος // **membrii societății** τα μέλη της εταιρείας // ~ **de familie** το μέλος της οικογένειας // ~ **de partid** το μέλος του κόμματος // ~ **supleant** το αναπληρωματικό μέλος *ll. ουσ. ουδ.* το μέλος του σώματος ανθρώπου ή ζώου, τα άκρα του // **membrele inferioare** τα κατώτερα μέλη (άκρα), τα πόδια // **membrele superioare** τα ανώτερα άκρα (μέλη), τα χέρια *lll. ουσ. αρσ. (μαθ.)* οι όροι της εξίσωσης, το μέλος της εξίσωσης
memento *ουσ. ουδ.* 1. το ενθύμημα, η ενθύμηση 2. το σημειωματάριο
memora, memore *ρ. μετ.* 1. αποσθηθίζω, απομνημονεύω 2. μαθαίνω κάτι απ' έξω
memorabil-ă, memorabili-e *επίθ.* 1. αξιομνημόνευτος-η-ο, αξιοσημείωτος-η-ο 2. αξιόλογος-η-ο 3. σημειωτέος-έα-έο
memorandum, memorandumuri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόμνημα 2. το διπλωματικό σημείωμα 3. η έγγραφη έκθεση για μια υπόθεση
memorare, memorări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστήθιση 2. η απομνημόνευση
memorator, memoratoare *ουσ. ουδ.* 1. η μνήμη, η μνημοσύνη 2. το σημειωματάριο
memorial-ă, memoriali-e *l. ουσ. ουδ.* 1. το μνημονικό, η απομνημόνευση 2. το ημερολόγιο 3. το σημείωμα, το σημειωματάριο // ~ **de călătorie** το οδοιπορικό, η περιγραφή ταξιδιού *ll. επίθ.* μνημονικός-ή-ό, αναμνηστικός-ή-ό // **placă -ă** η αναμνηστική πλάκα
memorialist-ă, memorialiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο υπομνηματιστής-τίστρια (ο, η), υπομνηματογράφος (ο, η) 2. ο, η συγγραφέας υπομνημάτων
memorialistic-ă, memorialistici-ce *l. επίθ.* υπομνηματικός-ή-ό, απομνημονευτικός-ή-ό *ll. ουσ. θηλ.* 1. η υπομνηματική διατύπωση, το υπομνηματικό μέρος του βιβλίου 2. τα απομνημονεύματα
memorie, memorii *l. ουσ. θηλ.* 1. η μνήμη, το μνημονικό 2. το ενθυμητικό, το θυμητικό 3. η ανάμνηση // **a păstra în ~** διατηρώ στη μνήμη // **vorbesc din ~** ομιλώ από μνήμης // **în memoria cuiva** στη μνήμη κάποιου // **a avea prezent în ~** έχω παρόν στη μνήμη μου // ~ **mecanică** η μηχανική αποστήθιση *ll. επίρ. έκφρ.* **din ~** εκ μνήμης, από μνήμης, απ έξω

memoriu, memorii *ουσ. ουδ.* 1. το υπόμνημα, η υπόμνηση, η έγγραφη έκθεση για μια υπόθεση 2. η υπενθύμιση 3. η ερμηνευτική σημείωση σ' ένα φιλολογικό έργο 4. στο πληθ. τα απομνημονεύματα // ~ **de activitate** το υπόμνημα δράσης, η έγγραφη έκθεση επί της δραστηριότητας ενός συγγραφέα // ~ **de titluri și lucrări** η έγγραφη έκθεση τίτλων έργων

memoriza, memorizez *ρ. μετ.* 1. απομνημονεύω, αποστηθίζω 2. μαθαίνω απ' έξω

memorizare, memorizări *ουσ. θηλ.* η απομνημόνευση, η αποστήθιση

memorizat *ουσ. ουδ.* η απομνημόνευση, η αποστήθιση

menadă, menade *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η μαινάδα 2. *μτφ.* η στρίγγλα, μέγαιρα, αγριουναίκα

menaj, menajuri *ουσ. ουδ.* 1. το νοικοκυριό, η φροντίδα του σπιτιού, το συγκύρισμα του σπιτιού, τα οικιακά, οι δουλειές του σπιτιού, η νοικοκυροσύνη 2. ο γάμος // **a conduce -ui** κυβερνώ το νοικοκυριό, συγυρίζω το σπίτι, φροντίζω για τις δουλειές του σπιτιού // **obiect de ~** τα οικιακά σκεύη (μαγειρικά, επιτραπέζια, κ.λ.π.) // **școală de ~** η οικοκυρική σχολή

menaja, menaje *Ι. ρ. μετ.* 1. προφυλάγω, προσπιζώ κάποιον 2. προστατεύω κάποιον 3. προσέχω κάποιον να μη πάθει τίποτα 4. φέρομαι ηπιώς *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. προφυλάγομαι 2. προσέχω τον εαυτό μου από τούς κινδύνους 3. φυλάγομαι

menajament, menajamente *ουσ. ουδ.* 1. η λεπτή συμπεριφορά 2. η μετριопάθεια 3. η επιφύλαξη

menajare, menajări *ουσ. θηλ.* 1. η προφύλαξη 2. το φύλαγμα 3. η φροντίδα 4. η υποστήριξη, η προστασία

menajer-ă, menajeri-e *Ι. ουσ. αρσ. θηλ.* 1. ο νοικοκύρης, η νοικοκυρά 2. η σπιτονοικοκυρά *ΙΙ. επίθ. οικιακός-ή-ό*

menajerie, menajerii *ουσ. θηλ.* το θηριοτροφείο (ο χώρος στο τσίρκο όπου κλείνονται και τρέφονται τα θηρία)

mendeleeviu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μενδελεέβιο (χημικό στοιχείο κατασκευασμένο τεχνητά)

mendre *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* 1. τα γούστα 2. οι ιδιοτροπίες // **a-și face mendrele (cu cineva)** κάνω τα γούστα μου (με κάποιον)

menestrel, menestrelu *ουσ. αρσ. ο* μενεστρέλος, ο λαϊκός μουσικός (στη Γαλλία το Μεσαίωνα)

menghină, menghine *ουσ. θηλ.* ο συσφιγκτήρας, η μέγγενη (εργαλείο τεχνικό μεταλλικό)

menhir, menhire *ουσ. ουδ.* το μονολιθικό μνημείο

meni, menese *Ι. ρ. μετ.* 1. προσρίζω, αφιρώνω 2. διαθέτω, αποφασίζω *ΙΙ. ρ. αμ.* // **a ~ a bine sau a rău** προμηνύεται κάτι καλό ή κακό (προβλέπεται)

meninge, meninge *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. το μηνίγγι 2. τα μηνίγγια, τα μηνίγγια (καθεμία από τις τρεις λεπτές μεμβράνες που περιβάλλουν τον εγκέφαλο)

meningită, meningite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μηνιγγίτιδα

meningoencefalită, meningoencefalite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μηνιγγοεγκεφαλίτιδα

menire, meniri *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. η αποστολή 3. το πεπρωμένο, η τύχη, η μοίρα 4. το νόημα

menisc, meniscuri *ουσ. ουδ.* ο μηνίσκος (το σχήμα όμοιο με ημισέληνο, με δρεπάνι)

menit-ă, meniți-te *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, μελλούμενος-η-ο 2. διατεθειμένος-η-ο, προδιατεθειμένος-η-ο 3. ο έχων ειδική αποστολή

meniu, meniuri *ουσ. ουδ.* το μενού, το εδεοματολόγιο, ο κατάλογος φαγητών σε ένα γεύμα // ~ **fix** το ορισμένο μενού (σε εστιατόριο)

menopauză *ουσ. θηλ.* η εμμηνοπάυση

menoragie, menoragii *ουσ. θηλ.* η εμμηνόρροια, η εμμηνορρυσία

menstrual-ă, menstruali-e *επίθ.* έμμηνος-η-ο

menstruație, menstruații *ουσ. θηλ.* 1. τα έμμηνα, η εμμηνορρυσία, η εμμηνόρροια 2. η περίοδος

mensual-ă, mensuali-e *Ι. επίθ.* μηνιαίος-α-ο, μηνιαίικος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* μηνιαία μηνιαίως

mentalitate, mentalități *ουσ. θηλ.* η νοοτροπία

mentă, mente *ουσ. θηλ.* η μέντα // **bomboană de ~** η καραμέλα μέντας

mentol *ουσ. ουδ.* το μεντόλ, το μενθέλαιον, η μενθόλη

mentolat-ă, mentolati-te *επίθ.* από μέντα // **vaselină -ă** η βαζελίνη από μέντα

mentor, mentori *ουσ. αρσ.* ο μέντορας, ο σύμβουλος με πείρα

menține, mențin *Ι. ρ. μετ.* 1. τηρώ, διατηρώ 2. φυλάω, διαφυλάσσω // **a ~ sănătatea** διατηρώ την υγεία *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. τηρούμαι, διατηρούμαι, κρατείμαι 2. συντηρούμαι 3. διαρκώ, εξακολουθώ να παραμένω σε (δια κατάσταση)

menținere *ουσ. θηλ.* 1. η τήρηση, η διατήρηση 2. η διαφύλαξη (με σεβασμό) // ~ **a ordinii** η διατήρηση των τάξεων

mențione, menționez *ρ. μετ.* 1. μνημονεύω, κάνω μνεία 2. αναφέρω, θυμίζω, υπομνηνίσκω 3. παραθέτω 4. σημειώνω // **a nu ~** αμνημονών

menționare, menționări *ουσ. θηλ.* 1. η μνημόνευση, η μνεία 2. η υπόμνηση 3. η παράθεση

mențiune, mențiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μνεία 2. η μνημόνευση, η υπόμνηση // ~ **de onoare** η εύφημη μνεία

menuet, menuete *ουσ. ουδ.* το μενουέτο

mercantil-ă, mercantili-e *επίθ.* 1. μερκαντιστικός-ή-ό, εμποροκρατικός-ή-ό 2. εμπορικός-ή-ό

mercantilism *ουσ. ουδ.* 1. ο μερκαντισμός, η εμποροκρατία 2. η εμποροκρατία 3. η οικονομική θεωρία κατά την οποία ο πλούτος μίας χώρας έγκειται στην κατοχή των πολύτιμων μετάλλων και την πρόωθηση του εξωτερικού εμπορίου

mercantilist-ă, mercantilisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μερκαντιστής-ίστρια (ο, η), συμφεροντολόγος (ο, η)

mercaptan, mercaptani *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μερκαπτάν (ονομασία θειώδους αερίου, οσομόνο στα καύσιμα αέρια για να σημαίνει τις απώλειες αερίων)

mercenar-ă, mercenari-e *Ι. ουσ. αρσ. ο* μισθοφόρος *ΙΙ. επίθ.* μισθοφορικός-ή-ό

merceolog-ă, merceologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπορευματολόγος (ο, η)

merceologie, merceologii *ουσ. θηλ.* η εμπορευματολογία, η εμπορευματογνωσία

mercerie, mercerii *ουσ. θηλ.* τα ψιλικά, το ψυλικατζίδικο

merceriza, mercerizez *ρ. μετ.* μερσερίζω (βαμπαί)

mercerizare, mercerizări *ουσ. θηλ.* ο μερσερισμός

mercerizat-ă, mercerizați-te *επίθ.* μερσεριζέ // **bumbac ~** το μερσεριζέ βαμπαί

mercur ουσ. ουδ. (χημ.) ο υδράργυρος
mercurial, mercuriale ουσ. ουδ. η αγοραστική
 τρέχουσα τιμή (σε τρόφιμα και λαχανικά)
mercurial-ă, mercuriali-e επιθ. υδραργυρικός-ή-ό //
tratament ~ η υδραργυρική θεραπεία
mercurio-ă, mercurici-ce επιθ. υδραργυρικός-ή-ό
mercurus-oasă, mercuruşi-oase επιθ. υδραργυρώδης
 -ης-ες
merdeneă, merdenele ουσ. θηλ. η κρεατόπιτα, η
 τυρόπιτα
meremet, meremeturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το μερεμέτι,
 η επισκευή, η επιδιόρθωση
mereu επιρ. πάντοτε, πάντα, ολοένα, αδιάκοπα,
 ακατάπαυστα // **în septembrie zile se micşorează**
 ~ το Σεπτέμβριο οι μέρες όλο και μικραίνουν // **tot**
 ~ συνέχεια
mergător-oare, mergători-oare επιθ. 1.
 πορευόμενος-η-ο 2. προπορευόμενος-η-ο 3.
 πεζοπόρος-ος-ο // **înainte** ~ ο Πρόδρομος, το
 επίθετο του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή
merge, merg ρ. αμ. 1. πηγαίνω 2. μεταβαίνω 3.
 περπατώ, βαδίζω, βαίνω, πορεύομαι, βηματίζω 4.
 φεύγω 5. αρμώζω, ταυριάζω // ~ **vorba** πάει ο λόγος,
 διαδίδεται, λέγεται, φημολογείται // ~ **m la teatru**
 πηγαίνουμε στο θέατρο // **mergi cu bine!** πήγαίνα
 με το καλό! // **mergi înainte!** τράβα μπροστά! // **a**
 ~ **atâ** πάει κατευθείαν στο στόχο // **a** ~ **înainte**
cuiva πηγαίνω μπροστά από κάποιον // **a** ~ **în**
întâmpinarea cuiva πηγαίνω σε προϋπάντηση
 κάποιου // **a** ~ **la cineva** πηγαίνω σε κάποιον // **a** ~
la pas πηγαίνω με το πάσο μου // **a** ~ **pe** την χροιά
 μου // **a** ~ **la pieire** πηγαίνω σε χαμό // **a** ~ **la**
treaba lui πηγαίνει στη δουλειά του // **a** ~ **mână în**
mână βαδίζω χέρι με χέρι // **a** ~ **pe jos** πηγαίνω
 πεζή, πάω με τα πόδια // **a** ~ **prea departe**
 ξεπερνά τα όρια // **a-i** ~ **bine** του πάει ίσια καπνός/
 τα 'χει ίσια-ισια/ εντάξει στο δρομολόγιο // **a-i** ~ **la**
înimă του πηγαίνει στην καρδιά (του αρέσει) // **a**
bate pe cineva de-i merg fulgi δέρνω άγρια κάποιον
 ώστε να του πέσουν τα πούπουλα // **aşa mai** ~
 έτσι ναι, γίνεται // **au mers mulţi bani la doctori**
 πήγαν πολλά λεφτά στους γιατρούς // **ce troleibuz**
 ~ **la aeroport?** ποιά τρολεϊ πηγαίνει στο
 αεροδρόμιο; // **ceasul** ~ **bine** το ρολόι πάει καλά /
 / **copil care începe să meargă** παιδί που αρχίζει να
 περπατάει // **cum mai** ~? πώς τα περνάτε; // **cum**
mine nu-ţi ~ μ' εμένα δε θα σου πεί, δε σου
 περνάει μ' εμένα, δε θα σου περάσει // **îi** ~ **numele**
 του πηγαίνει το όνομα, έχει αποκτήσει όνομα //
lucrurile ~ **strună** τα πράγματα πάνε χορδή λάδι /
 / **nu-ţi** ~ **culoarea închisă** δε σου πάει το σκούρο
 χρώμα // **nu** ~ **să fiu dur cu el** δεν κάνει να είσαι
 σκληρός μαζί του // **pe zi ce** ~ μέρα παρά μέρα //
treacă-meargă έστω
mergere ουσ. θηλ. η μετάβαση
meridian, meridiene ουσ. ουδ. (γεωγρ.) 1. ο
 μεσημβρινός 2. το γεωγραφικό μήκος // ~ **ul de**
origine ο πρώτος μεσημβρινός (Greenwich) // ~
ul locului ο τοπικός μεσημβρινός
meridional-ă, meridionali-e ι. επιθ. νότιος-ια-ιο,
 μεσημβρινός-ή-ό // **popoare** ~ **e** οι μεσημβρινοί
 λαοί II. ουσ. αρσ. και θηλ. μεσημβρινός-ή (ο, η)
merinde, merinde ουσ. θηλ. 1. τα τρόφιμα, οι τροφές
 2. το συσσίτιο
mering, meringi ουσ. αρσ. η μαρέγγα

merinos, merinoşi ουσ. αρσ. 1. το μερινός (είδος
 προβάτου) 2. το μαλλί από το μερινό πρόβατο 3.
 το ύφασμα από μερινός μαλλί
merişor, merişori ουσ. αρσ. (βοτ.) το πυξάρι, η μικρή
 μηλιά, η μηλίτσα
merişor, merişoare ουσ. ουδ. το μικρό μήλο
merit, merite I. ουσ. ουδ. 1. η αξία, η αξιοσύνη 2. η
 καπατσοσύνη 3. η αρετή 4. η εξαιρετική υπηρεσία
 II. επιρ. έκφρ. // **a căştiga** ~ **e** κερδίζω αξία, αποκτώ
 αξιοσύνη // **după** ~ **κατ'** αξίαν // **pe** ~ **αξίως** //
pentru ~ **e deosebite** για εξαιρετικές υπηρεσίες
merita, merit ρ. μετ. 1. αξίζω 2. έχω ανάγκη 3.
 δικαιολογώ // **a** ~ **osteneală** αξίζει τον κόπο // **care**
merită ajutor άξιος-α-ο βοήθειας // **care merită**
pedeapsa αξιόποινος-η-ο // **care merită văzut**
 αξιοθέατος-η-ο // **care nu merită** ανάξιος-α-ο
meritat-ă, meritaţi-te επιθ. 1. επάξιως-ια-ιο 2.
 δικαιολογημένος-η-ο
meritoriu-ie, meritorii επιθ. αξιέπαινος-η-ο,
 αξιόλογος-η-ο, άξιος-α-ο
merituos-oasă, merituoşi-oase επιθ. επάξιως-ια-ιο,
 άξιος-α-ο
merovingian-ă, merovingieni-e επιθ. Μεροβιγγιανός
 -ή-ό (που ανήκει στην πρώτη δυναστεία
 βασιλιάδων της Γαλλίας)
mers, mersuri I. ουσ. ουδ. 1. η πορεία 2. το βάδισμα,
 το περπάτημα, το βήμα 3. η ρότα 4. η εξέλιξη 5.
 η λειτουργία, η εργασία 6. η μετακίνηση, η
 μετάβαση // ~ **în gol** η λειτουργία στο κενό (για
 μηχανήματα) // (για μηχανές) ~ **în sarcină** η
 λειτουργία σε φόρτο // ~ **ul evenimentelor** η
 εξέλιξη των γεγονότων // ~ **ul înainte** η πορεία
 εμπρός, η πρόοδος // **un** ~ **ţineresc** ένα νεανικό /
 περπάτημα (ζωηρό) // ~ **ul tratativelor** η εξέλιξη
 των διαπραγματεύσεων // ~ **ul trenurilor** το
 ωράριο των τρένων, το δρομολόγιο, η πορεία
 των τρένων II. επιρ. έκφρ. **din** ~ πορευόμενος,
 βαδίζοντας, πηγαίνοντας
mersi επιρ. ευχαριστώ, μερσί
mesa επιρ. έκφρ. (οικ.) // **a intra** ~ ζημιώνομαι, έχω
 σκοτούρες
mesadă, mesade ουσ. θηλ. η φόδρα από γούνα
mesager-ă, mesageri-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1.
 αγγελιοφόρος (ο, η) 2. μαντατοφόρος-ος (ο, η)
 II. επιθ. αγγελιοφόρος-ος-ο // **porumbel** ~ το
 ταχυδρομικό περιστέρι
mesagerie, mesagerii ουσ. θηλ. το ταχυδρομείο
 για πακέτα ή δέματα, η υπηρεσία του
 ταχυδρομείου για τη μεταφορά πακέτων
mesaj, mesaje ουσ. ουδ. το μήνυμα, το διάγγελμα,
 το μαντάτο, η ειδοποίηση, η ανακοίνωση // ~ **de**
salut το χαιρετιστήριο μήνυμα
mesalină, mesaline ουσ. θηλ. (αρχ.) η μεσσαλίνα
 (η γυναικα με άτακτη ζωή)
mesă, mese ουσ. θηλ. η Θεία Λειτουργία (στους
 καθολικούς και λουθηρανικούς)
meschin-ă, meschini-e επιθ. 1. μικροπρεπής-ής-ές
 2. πρόστιχος-η-ο 3. ταυγάκιος-η-ο // **interese** ~ **e**
 τα μικροπρεπή συμφέροντα
meschinărie, meschinării ουσ. θηλ. 1. η μικροπρέπεια,
 η προστυχιά 2. η αναξιοσύνη 3. η φιλαργυρία
mesean-ă, meseni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η
 συνδαιτυμόνας
meseriaş-ă, meseriaşi-şe ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η
 βιοτέχνης 2. ο, η τεχνίτης-τρια 3. ο, η επαγγελματίας

meserie, meserii I. ουσ. θηλ. 1. η τέχνη 2. το επάγγελμα 3. το επιτήδευμα // **școală de meserii** το τεχνικό σχολείο, το σχολείο για ειδικευμένους εργάτες II. επιθ. έκφρ. δε ~ ο επαγγελματίας, τεχνίτης-τρα, ειδικευμένος-η-ο // **de ~ cizmar** υποδηματοποιός το επάγγελμα

Mesia ουσ. αρσ. ενικ. ο Μεσσίας, ο Σωτήρας, ο Λυτρωτής, ο Ιησούς Χριστός

mesianic-ă, mesianici-ce επιθ. μεσσιανικός-ή-ό, προφητικός-ή-ό

mesianism ουσ. ουδ. 1. ο μεσσιανισμός 2. η πίστη στο Μεσσία

mesopotamian-ă, mesopotamieni-e επιθ. μεσοποτάμιος-α-ο

mestecăn, mestecenî ουσ. αρσ. (βοτ.) η σημόδα, η βετούλη

mesteca, mestec ρ. μετ. 1. μασάω, μασώ 2. τρώγω με τα δόντια και αναμειγνύω την τροφή στο στόμα

mestecare, mestecări ουσ. θηλ. το μάσημα, το ανακάτωμα

mestecat-ă, mestecați-te επιθ. μασημένος-η-ο, ανακατωμένος-η-ο

mestecător, mestecătoare ουσ. ουδ. το πλαστήρι

meșă, meșe ουσ. θηλ. 1. τα προστεθειμένα στην κόμη ξένα μαλλιά για εμπλουτισμό 2. η θρυαλλίδα, το φυτίλι

meșină, meșine ουσ. θηλ. η βύρσα

meșter-ă, meșteri-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. μάστορας -ισσα (ο, η), τεχνίτης-ίτρα (ο, η) II. επιθ. 1. έμπειρος-η-ο 2. επιδέξιος-ια-ιο 3. επιτηδευμένος-α-ο

4. πέπειραμένος-η-ο

meșteri, meșteresc I. ρ. μετ. μαστορεύω, φτιάχνω κάτι με επιδεξιότητα II. ρ. αμ. μαστορεύω, δουλεύω με ζήλο

meșterit-ă, meșteriți-te επιθ. μαστορευμένος-η-ο

meșteriță, meșterițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μαστόρισσα

meșteșug, meșteșuguri ουσ. ουδ. 1. το επάγγελμα, η τέχνη, η μαστοριά 2. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η δεξιότητα 3. το τέχνασμα

meșteșugar, meșteșugari ουσ. αρσ. ο επαγγελματίας, ο τεχνίτης, ο βιοτέχνης

meșteșugăresc-ească, meșteșugărești επιθ. 1. μαστορικός-ή-ό 2. τεχνολογικός-ή-ό 3. βιοτεχνικός-ή-ό // **cooperativă -ească** ο βιοτεχνικός συνεταιρισμός

meșteșugi, meșteșugesc ρ. μετ. (οικ.) 1. μαστορεύω 2. ρ. μετ. και αμ. μτφ. τεχνάζομαι, μηχανορραφώ

meșteșugit-ă, meșteșugiti-te επιθ. 1. έντεχνος-η-ο, μαστορευμένος-η-ο 2. μτφ. τεχνητός-ή-ό

metabioză, metabioze ουσ. θηλ. (βιολ.) η μεταβίωση

metabolic-ă, metabolici-ce επιθ. (βιολ.) μεταβολικός-ή-ό

metabolism ουσ. ουδ. (βιολ.) ο μεταβολισμός // ~ **bazal** ο βασικός μεταβολισμός

metacarp, metacarpuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το μετακάρπιο

metacarpian-ă, metacarpieni-e επιθ. μετακάρπιος-α-ο

metacrilat, metacrilaji ουσ. αρσ. (χημ.) το μετακρυλικό άλας (χρήσιμο στην κατασκευή του πλεξιγκλάς)

metacrilic επιθ. (χημ.) // **acid** ~ το μετακρυλικό οξύ

metafizic-ă, metafizici-ce I. ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η μεταφυσική, τα πέραν της ύπαρξης φαινόμενα II. επιθ. μεταφυσικός-ή-ό

metafizician-ă, metafizicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. μεταφυσικός-ή (ο, η)

metaforă, metafore ουσ. θηλ. 1. η μεταφορά 2. η αλληγορία

metaforic-ă, metaforici-ce I. επιθ. μεταφορικός-ή-ό II. επιρ. μεταφορικά

metaforism ουσ. ουδ. ο μεταφορισμός

metagalaxie, metagalaxii ουσ. θηλ. (αστρ.) ο μεταγαλαξίας

metal, metale ουσ. ουδ. το μέταλλο // ~ **prețios** το πολύτιμο μέταλλο // ~ **rar** το αραιό μέταλλο // ~ **e nobile** τα ευγενή μέταλλα // ~ **e neferoase** τα μη σιδηρένια μέταλλα

metalic-ă, metalici-ce επιθ. μεταλλικός-ή-ό, μέταλλινος-η-ο // **voce -ă** η μεταλλική φωνή

metalifer-ă, metaliferi-e επιθ. μεταλλοφόρος-α-ο

metallism ουσ. ουδ. (οικον.) ο μεταλλισμός (το χρήμα έχει σα βάση ένα πολύτιμο μέταλλο, χρυσός ή άργυρος)

metaliza, metalizez ρ. μετ. (τεχ.) επιμεταλλώνω, καλύπτω με μέταλλο

metalizare, metalizări ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η επιμετάλλωση 2. η κάλυψη με μέταλλο

metalochimic-ă, metalochimici-ce επιθ. μεταλλοχημικός-ή-ό

metalochimie ουσ. θηλ. η μεταλλοχημεία

metalurgic-ă, metalurgici-ce επιθ. μεταλλουργικός-ή-ό // **uzină -ă** το μεταλλουργείο

metalurgie, metalurgii ουσ. θηλ. η μεταλλουργία, η μεταλλουργική

metalurgist-ă, metalurgiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μεταλλουργός

metamatematică ουσ. θηλ. 1. τα μαθηματικά 2. η μαθηματική λογική

metamorfism ουσ. ουδ. ο μεταμορφισμός

metamorfoza, metamorfozez I. ρ. μέσο μεταμορφώνομαι II. ρ. μετ. 1. μεταμορφώνω 2. αλλάζω τη φύση, τις ιδιότητες κάποιου

metamorfizare, metamorfozări ουσ. θηλ. 1. μεταμόρφωση 2. η μετατροπή 3. ο μετασχηματισμός

metamorfizat-ă, metamorfozați-te επιθ. (γεωλ.) μεταμορφωμένος-η-ο

metamorfoză, metamorfoze ουσ. θηλ. 1. η μεταμόρφωση 2. η αλλαγή της φύσης, του χαρακτήρα κάποιου

metan ουσ. αρσ. (χημ.) το μεθάνιο (αέριο)

metanol, metanolii ουσ. αρσ. (χημ.) η μεθανόλη, η μεθυλική αλκοόλη

metastatic-ă, metastatici-ce επιθ. μεταστατικός-ή-ό

metastază, metastaze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μετάσταση

metatars, metatarsuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το μετατάρσιο

metatarsian-ă, metatarsieni-e επιθ. μετατάρσιος-ια-ιο

metateză, metateze ουσ. θηλ. (γλωσσ.) η μετάθεση

metazoar, metazoare ουσ. ουδ. (πληθ.) τα μετάρζωα (τα πολυκύτταρα ζώα)

meteahnă, metehne ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το χούι 2. το κουσούρι 3. το ελάττωμα 4. η αρρώστια, η αναπηρία, η ατέλεια, η πάθηση

metempsihoză ουσ. θηλ. 1. η μετεμψύχωση 2. μετενάρκωση

metencefal, metencefale ουσ. ουδ. ο μετεγκέφαλος

meteor, meteori ουσ. αρσ. 1. το μετέωρο 2. ο μετεωρίτης

meteoric-ă, meteorici-ce επιθ. 1. μετεωρικός-ή-ό, μετέωρος-η-ο 2. μτφ. εφημερος-η-ο, παροδικός-ή-ό

meteorit, meteoriti ουσ. αρσ. ο μετεωρίτης, ο μετεωρόλιθος, ο αερόλιθος // **aparitia unui** ~ η εμφάνιση μετεωρίτου
meteoritic-ă, meteoritici-ce επίθ. μετεωρικός-ή-ό
meteorograf, meteorografe ουσ. ουδ. ο μετεωρογράφος
meteorolog-ă, meteorologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μετεωρολόγος
meteorologic-ă, meteorologici-ce επίθ. μετεωρολογικός-ή-ό // **stațiune -ă** ο μετεωρολογικός σταθμός
meteorologie ουσ. θηλ. η μετεωρολογία, η πρόβλεψη του καιρού
meterez, metereze ουσ. ουδ. 1. το μετερίζι, η έπαλη φρουρίου 2. το οχύρωμα, ο προμαχώνας, η πολέμистра, το ταμπόρι
meticulos-oasă, meticuloși-oase I. επθ. 1. λεπτολόγος-α-ο 2. σχολαστικός-ή-ό 3. υπερωρολόγος-ής-ές II. επίρ. λεπτολογικά, σχολαστικά
meticulozitate ουσ. θηλ. 1. η λεπτολογία 2. η ακρίβεια 3. η σχολαστικότητα 4. η λειπομερής εξέταση
metil ουσ. αρσ. (χημ.) το μεθύλιο (μονοσθενής ρίζα από ένα άτομο άνθρακα και τρία υδρογόνου)
metilen ουσ. αρσ. (χημ.) το μεθυλένιο (δισθενής ρίζα από ένα άτομο άνθρακα και δύο υδρογόνου)
metilic-ă, metilici-ce επίθ. (χημ.) μεθυλικός-ή-ό // **alcool** ~ η μεθυλική αλκοόλη, η μεθανόλη
metilmorfină ουσ. θηλ. (φαρμ.) η μεθυλμορφίνη, η κωδεΐνη
metiloranj ουσ. ουδ. (χημ.) η ηλιανθίνη
metionină, metionine ουσ. θηλ. (χημ.) η μεθειονίνη
metis-ă, metiși-se ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μιγάς
metisaj ουσ. ουδ. η επιμειξία, η διασταύρωση ειδών σε ζώα ή φυτά
metoc, metocuri ουσ. ουδ. το μετόχι (μικρό μοναστήρι)
metocar, metocari ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο μετοχιάριος (ο μοναχός σε μετόχι)
metodă, metode I. ουσ. θηλ. 1. η μέθοδος 2. ο τρόπος έρευνας ή ενέργειας // **a introduce o nouă** ~ εισάγω νέα μέθοδο // **lipsit de** ~ αμέθοδος-η-ο II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με μέθοδο, συστηματικά
metodic-ă, metodici-ce I. επίθ. μεθοδικός-ή-ό II. επιρ. μεθοδικά, συστηματικά
metodică, metodici ουσ. θηλ. η μεθοδικότητα, η συστηματική ενέργεια
metodism ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο μεθοδισμός
metodist-ă, metodisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. μεθοδιστής-ιστρια (ο, η)
metodologic-ă, metodologici-ce επίθ. μεθοδολογικός-ή-ό
metodologie ουσ. θηλ. η μεθοδολογία
metolh ουσ. ουδ. ιδ. metoc
metol ουσ. αρσ. (χημ.) η μεθόλη (χρησιμοποιείται στη φωτογραφική)
metonimic-ă, metonimici-ce επίθ. μετωνυμικός-ή-ό
metonimic, metonimii ουσ. θηλ. η μετωνυμία
metraj, metraje ουσ. ουδ. η μέτρηση, η μακρότητα, το μάκρος σε μέτρα // **film de scurt** ~ το φιλμ βραχείας μέτρησης
metre d'hotel ουσ. αρσ. ο μετρ ντ'οτέλ
metresă, metrese ουσ. θηλ. 1. η μαϊτρέσα 2. η παλλακίδα

metric-ă, metrici-ce I. επίθ. μετρικός-ή-ό // **sistemul** ~ το μετρικό σύστημα, ή απλώς το μετρικό II. ουσ. θηλ. η μετρική (τα μέτρα της στιχομυρίας)
metrită, metrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μητρίτιδα
metroanexită, metroanexite ουσ. θηλ. η μητροσαλπγγίτιδα
metrolog-ă, metrologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. μετρολόγος (ο, η)
metrologic-ă, metrologici-ce επίθ. μετρολογικός-ή-ό
metrologie ουσ. θηλ. η μετρολογία, η επιστήμη των μετρήσεων
metronom, metronoame ουσ. ουδ. ο μετρονόμος
metronomie ουσ. θηλ. η μετρονομία (γύρω από τα μέτρα και τα σταθμά)
metropolă, metropole ουσ. θηλ. η μητρόπολη // **țara** ~ το κράτος μητρόπολη
metropolitan-ă, metropolitani-e επίθ. μητροπολιτικός-ή-ό
metroragie, metroragii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μητρορραγία
metrou, metrouri ουσ. ουδ. το μετρό
metru, metri ουσ. αρσ. 1. το μέτρο 2. ο ρυθμός στίχου ή μελωδίας
meu (mea, mei, mele) I. αντων. κητ. ο δικός μου, η δική μου, το δικό μου, οι δικοί μου, οι δικές μου, τα δικά μου, οι αντανυμίες έχουν μπροστά τους το κτητικό άρθρο **al, a, ai, ale** // **al ~ mi-a spus așa...** ο άνδρας μου μου είπε έτσι... // **ai mei au plecat** οι δικοί μου φύγανε II. επιθ. κητ. δικός-ή-ό και με την προσωπική αντανυμία «μου» // **este treaba mea** δική μου δουλειά // **lasă în grija mea** άφησε στη φροντίδα μου
Mexican-ă, Mexicanie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μεξικάνος-α (ο, η) II. επίθ. μεξικάνικος-η-ο // **sat** ~ το μεξικάνικο χωριό
mezalianță, mezalianțe ουσ. θηλ. ο ανάρμοστος γάμος
mezanin, mezanine ουσ. ουδ. ο ημιόροφος
mezat, mezaturi ουσ. θηλ. η δημοπρασία // έκφρ. **a scoate la** ~ βγάζω στο σφυρί
mezel, mezururi ουσ. ουδ. (πληθ.) τα αλλαντικά, τα λουκάνικα, τα σαλάμια // **industria de -uri** η αλλαντοποιία
mezelar, mezelari ουσ. αρσ. 1. ο αλλαντοποιός 2. ο αλλαντοπώλης
mezelărie, mezelării ουσ. θηλ. 1. το αλλαντοποιείο 2. το αλλαντοπωλείο
mezelic, mezelicuri ουσ. ουδ. 1. το μεζελίκι, ο μεζές, τα μεζελίκια 2. η μικρή ποσότητα φαγητού
mezenchim, mezenchime ουσ. ουδ. ο συζευκτικός εμβρυακός ιστός
mezer, mezentere ουσ. ουδ. (ανατ.) το μεσεντέριο
mezin-ă, mezinie I. επίθ. δευτερότοκος-η-ο (παιδί), μικρότερος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μεσαίος-α (ο, η) 2. νεώτερος-η (ο, η) 3. μικρότερος-η (ο, η) 4. δευτερότοκος-η (ο, η)
mezocarp, mezocarpuri ουσ. ουδ. το μεσοκάρπιο, το σαρκώδες μέρος του καρπού
mezoscaf, mezoscafe ουσ. ουδ. (ναυτ.) το ειδικό υποβρύχιο πλοίο για εξερεύνηση
mezozoic-ă, mezozoici-ce I. επίθ. (γεωλ.) μεσοζωϊκός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (γεωλ.) ο μεσοζωϊκός αιώνας
mezzo-forte επιρ. (μουσ.) μέτζο-φόρτε (με μέση ένταση)
mezzo-soprană, mezzo-soprane ουσ. θηλ. (μουσ.) η μετζοσοπράνο, η μεσόφωνος
mi ουσ. αρσ. αμεταβλ. (μουσ.) το μι

mia, miele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η αρνάδα, η αμνάδα
2. η προβατίνα
mialgi, **mialgii** ουσ. θηλ. η μυαλγία, ο μυϊκός πόνος
miar, miare ουσ. ουδ. το χιλιάρικο
miasmatic-ă, miasmatici-ce επίθ. μiasματικός-ή-ό
miasmă, miasme ουσ. θηλ. 1. το μίasma 2. το μόλυσμα
miatione, miationii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μυατονία, η έλλειψη της μυώδους τονικότητας
miau επιφ. νιάου (επανειλημμένα, η φωνή της γάτας)
miaun, miaune ουσ. ουδ. το νιαούρισμα (γάτα)
miazănoapte ουσ. θηλ. 1. ο βορράς, ο βοριάς 2. τα μεσάνυχτα, τα μεσονύχτι
miazăzi ουσ. θηλ. 1. ο νότος, η νοτιά 2. το μεσημέρι
3. (γεωγρ.) η μεσημβρία
mîc-ă, mîci ι. επίθ. 1. μικρός-ή-ό 2. ολίγος-η-ο, λίγος-η-ο 3. σύντομος-η-ο 4. ασημαντός-η-ο // --
burghez-(ă) μικροαστός-ή (ο, η) // ~ **la minte** μικρόμυαλος-η-ο // ~ **la suflet** μικρόψυχος-η-ο (με ταπεινή ψυχή) // ~ **meseriaș** ο μικροεπαγγελματίας // --
ul dejun το κολατσιό // --
ul ecran η μικρή οθόνη // **mîcile cheltuieli** τα μικροέξοδα // **micile economii** οι μικρές οικονομίες (το κομπόδεμα) // **aici apa este -ă** εδώ το νερό είναι άβαθο ρηχό // **a se face -** σμικρύνω, γίνονται μικρότερος // **cei mici** τα μικρά // **cu - cu mare** όλος ο κόσμος // **de -** από μικρό, από μικρή ηλικία, από παιδική ηλικία // **degetul -** το μικρό δάχτυλο // **fratele meu mai -** ο μικρότερός μου αδελφός // **litera -ă** το μικρό γράμμα // **scrii cu litere mici** το γράψιμο με μικρά γράμματα // **o -ă greșeală** ένα ασημαντό λάθος // **soacră -ă** η μητέρα της νύφης // **socru -** ο πατέρας της νύφης // **επιρ. έκφρ. în -** σε μικρή κλίμακα, με συντομία, εν σμικρώ
micaceu-ee, micacei-cee επίθ. (για τα πετρώματα) μαρμαρυγιακός-ή-ό (που μοιάζει ή περιέχει μαρμαρυγία)
micafoliu, micafolii ουσ. ουδ. (τεχ.) το λεπτό φύλλο από μαρμαρυγία (ηλεκτρομονωτικό υλικό)
micanită, micanite ουσ. θηλ. (γεωλ.) το ηλεκτρομονωτικό υλικό από λεπτά φύλλα μαρμαρυγία
micasist, micasisturi ουσ. ουδ. (γεωλ.) το πέτρωμα από παράλληλα στρώματα μαρμαρυγία και χαλαζία
mică, mice ουσ. θηλ. ο μαρμαρυγίας
micelă, micelle ουσ. θηλ. το μικύλιο (σωματίδιο σε κολοειδές διάλυμα)
miceliu, micelii ουσ. ουδ. το σύστημα νημάτων του μύκητα (της ομπρέλας του μύκητα)
micienian-ă, micienieni-e επίθ. (ιστ.) μυκηναϊκός-ή-ό (οι Μυκήνες της Αργολίδος)
michidută ουσ. αρσ (οικ.) το διαβολάκι, ο διάβολος, ο σατανάς
micime, micimi ουσ. θηλ. 1. η μικρότητα, η προστυχιά 2. η αναξιοσύνη
micologie ουσ. θηλ. η μυκητολογία
micosterol, micosteroli ουσ. αρσ. η μυκητοστερόλη
micototoxică, micotoxicoze ουσ. θηλ. η μυκητοτοξίκωση
micoză, micoze ουσ. θηλ. η μυκητίαση, η μήκωση
micro ουσ. αμετάβλ. (οικ.) η μικροραδιογραφία (λέξη συντομευμένη)
microamper, microamperi ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) το μικροαμπέρ

microampermetru, microampermetre ουσ. ουδ. το μικροαμπερόμετρο
microb, microbi ουσ. αρσ. το μικρόβιο
microbian-ă, microbieni-e επίθ. μικροβιακός-ή-ό
microbiolog-ogă, microbiologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. μικροβιολόγος (ο, η)
microbiologic-ă, microbiologici-ce επίθ. μικροβιολογικός-ή-ό
microbiologie ουσ. θηλ. η μικροβιολογία, η βακτηριολογία
microbism ουσ. ουδ. ο μικροβισμός
microbist-ă, microbiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) φίλαθλος-η ποδοσφαιρού
microbuz, microbuze ουσ. ουδ. το μικρό λεωφορείο
microcefal-ă, microcefali-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. μικροκέφαλος-η (ο, η) // **επίθ.** μικροκέφαλος-η-ο
microcentrală, microcentrale ουσ. θηλ. μικροηλεκτρικός ή μικροθερμικός σταθμός (ο)
microclimat, microclimate ουσ. ουδ. το μικρόκλιμα
microclimatic-ă, microclimatici-ce επίθ. μικροκλιματικός-ή-ό
microcosm, microcosmosuri ουσ. ουδ. 1. ο μικρόκοσμος, ο μικρός κόσμος 2. ο άνθρωπος σαν εικόνα του σύμπαντος 3. φυσ. ο κόσμος των ατόμων και των στοιχείων του
microcosmic-ă, microcosmici-ce επίθ. μικροκοσμικός-ή-ό
microcosmos, microcosmosuri ουσ. ουδ. ιδ. microcosm
microcoulomb, microcoulombi ουσ. αρσ. (φυσ.) το μικροκουλόμπ (για την ηλεκτρική χωρητικότητα)
microcristalin-ă, microcristalini-e επίθ. (για τα πετρώματα) μικροκρυσταλλικός-ή-ό
microeconomie ουσ. θηλ. η μικροοικονομία, η κάθε επιχείρηση
microelement, microelemente ουσ. ουδ. (χημ.) το μικροστοιχείο
microfarad, microfarazi ουσ. αρσ. (φυσ.) (για ηλεκτρική χωρητικότητα) το μικροφάραντ
microfaună ουσ. θηλ. η μικροπανίδα (τα μικροσκοπικά ζώα)
microfilm, microfilme ουσ. ουδ. το μικροφίλμ
microfilma, microfilmez ρ. μετ. κάνω ένα μικροφίλμ (αντιγράφω έγγραφα κ.λ.π. με το φωτογραφικό φιλμ)
microfilmare, microfilmări ουσ. θηλ. η φωτογράφιση πάνων σε μικροφίλμ
microfloră, microflore ουσ. θηλ. η μικροχλωρίδα (η μικροσκοπική χλωρίδα)
microfon, microfoane ουσ. ουδ. το μικρόφωνο
micron, microni ουσ. αρσ. το μικρόν
microorganism, microorganisme ουσ. ουδ. ο μικροοργανισμός
microporos-oasă, microporoși-oase ι. **επίθ.** μικροπορώδης-ης-ες // **ουσ. ουδ.** το συνθετικό πορώδες καουτσούκ για σόλες παπουτσιών // **ουσ. αρσ. πληθ.** τα παπούτσια με μικροπορώδεις σόλες
micropsie, micropsii ουσ. θηλ. η μικροψία
microradiografie, microradiografii ουσ. θηλ. η μικροραδιογραφία
microreceptor, microreceptoare ουσ. ουδ. το μικροακουστικό (στην τηλεφωνική συσκευή)
microscop, microscopae ουσ. ουδ. το μικροσκόπιο

microscopic-ă, microscopici-ce *επίθ.* 1. μικροσκοπικός -ή-ό 2. *μτφ.* ελάχιστος-η-ο, πάρα πολύ μικρός-ή-ό
microsociologie *ουσ. θηλ.* η μικροκοινωνιολογία
microstructură, microstructuri *ουσ. θηλ.* 1. η μικροσύσταση 2. η μικροδομή
micsandă, micsandre *ουσ. θηλ.* (βοτ.) ο μενεξές
micșora, micșorez *Ι. ρ. μετ.* 1. μικραίνω, σμικρύνω, μειώνω 2. λιγοστεύω, ελαττώνω 3. περιορίζω, περιορίζω 4. χαμηλώνω // **-ți viteza!** ελαττώστε την ταχύτητα! // **a ~ prefurile** χαμηλώνω τις τιμές *II. ρ. μέσο.* 1. σμικρύνομαι, γίνομαι μικρότερος 2. ελαττώνομαι 3. λιγοστεύω, γίνομαι λιγότερος 4. περιστέλλομαι
micșorare, micșorări *ουσ. θηλ.* 1. η σμίκρυνση, η μίκρυνση, το μίκρεμα 2. η ελάττωση, η ολιγόστευση, το λιγότεμα 3. η περικοπή, η περιστολή 4. η μείωση
micșorat-ă, micșorați-te *επίθ.* 1. μικρεμένος-η-ο, ελαττωμένος-η-ο, μειωμένος-η-ο 2. λιγοστεμένος-η-ο
micșunea, micșunele *ουσ. θηλ.* (βοτ.) ο μενεξές
micșuni, micșuni *ουσ. θηλ.* η ούρηση, το κατούρημα
micuț-ă, micuți-te *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* μικρούλης-α (ο, η) *II. επίθ.* μικρούλικος-η-ο
midie, midii *ουσ. θηλ.* το μύδι // **creșcătorie de midii** μυδιολοτρυφείο
midinetă, midinete *ουσ. θηλ.* η μοδιστρούλα
mie, mii *Ι. αριθ. απ.* χίλια, χίλιοι, χίλιες, χιλιάδα // **o ~ de ani** χίλια χρόνια // **o ~ de feluri** χιλίων ειδών // **o ~ și una de nopți** χίλιες και μια νύχτες *II. ουσ. θηλ.* το χιλιάρικο *III. επιρ. έκφρ.* **cu mii** κατά χιλιάδες, σε μεγάλο αριθμό
miel, miei *ουσ. αρσ.* το αρνί, ο αμνός // **carne de ~** το αρνίσιο κρέας // **de ~** αρνίσιος-ια-ο // **zăpada miellor** το χόνι που πέφτει αργά την άνοιξη
mielină, mieline *ουσ. θηλ.* η μυελίνη (η θήκη που σκεπάζει τη χορδή του νεύρου)
mielinic, mielinici *επίθ. (ιατρ.)* ~ το μυελινικό νεύρο (που είναι σκεπασμένο με μυελίνη)
mielită, mielite *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η μυελίτιδα
mielogramă, mielogramme *ουσ. θηλ.* το μυελογράφημα
mielom, mielome *ουσ. ουδ.* η κακοήθης ασθένεια του μυελού των οστών
mielopatie, mielopatii *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η μυελοπάθεια
mieloză, mieloze *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η λευχαιμία
mielusele-ea-ică, mielusele-ele *ουσ. αρσ. και θηλ.* το αρνάκι, το μικρό αρνί
mielut-ă, mieluți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* το αρνάκι
miercuri *ουσ. θηλ.* η Τετάρτη (μέρα της βδομάδας) // **într-o zi de ~** σε μια Τετάρτη μέρα
miere *ουσ. θηλ.* το μέλι // **de ~** μελένιος-ια-ο, του μέλιτος // **luna de ~** ο μήνας του μέλιτος
mierlă, mierle *ουσ. θηλ.* ο κότσυφας (το θηλυκό πουλί)
mierli, mierlesc *ρ. αμ. (αργκ.)* πεθαίνω, ξεψυχώ
mierloi, mierloi *ουσ. αρσ.* ο κότσυφας, το κοτσύφι
mieros-oasă, mierosi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* μελιστάλαχτος-η-ο, πού μιλά ευχάριστα
mieuna pers. 3 **miaună** *ρ. αμ.* νιαουρίζω, φωνάζω νιάου-νιάου (γάτα)
mieunat, mieunaturi *ουσ. ουδ.* το νιαούρισμα, το μαούρισμα

miez, miezuri *ουσ. ουδ.* 1. η ψίχα 2. το εσωτερικό μέρος των καρπών, του ψωμιού, κ.λ.π. 3. ο πολλός των φρούτων 4. *μτφ.* το κέντρο, η ουσία, η καρδιά // **~ de noapte** τα μεσάνυχτα // **~ de nucă** η ψίχα καρυδιού // **-ul iernii** η καρδιά του χειμώνα // **în -ul zilei** μες στο καταμεσήμερο
migală *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτολογία 2. το ψιλοδούλεμα 3. η επεξεργασία με λεπτότητα 4. η εξονύχιση, η προσεκτική έρευνα // **a cerceta cu ~** εξονυχίζω
migăleală, migăleli *ουσ. θηλ.* ιδ. **migală**
migăli, migălesc *Ι. ρ. μετ.* 1. λεπτοουργώ 2. ψιλοδουλεύω, επεξεργάζομαι με λεπτότητα και τέχνη κάτι *II. ρ. αμ.* 1. ψιλοδουλεύω 2. δουλεύω με τέχνη και λεπτότητα
migălos-oasă, migăloși-oase *επίθ.* 1. λεπτοουργικός-ή-ό 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, ψιλοδουλεμένος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο
migdal, migdali *ουσ. αρσ.* (βοτ.) η αμυγδαλιά, η μυγδαλιά // **~ amar** η πικραμυγδαλιά // **plantație de -i** η αμυγδαλοφυτεία
migdalat-ă, migdalați-te *επίθ.* (για τα μάτια) μυγδαλάτος-η-ο
migdală, migdale *ουσ. θηλ.* το αμύγδαλο, το μύγδαλο // **de migdale** αμυγδαλένιος-α-ο // **dulceață de migdale** το αμυγδαλάτο, το αμυγδαλωτό // **ulei de migdale** το αμυγδαλέλαιο
mignon-ă, mignoni-e *επίθ.* 1. μινιόν, λεπτοκαμωμένος-η-ο 2. ευαίσθητος-η-ο
migra, migrez *ρ. αμ.* 1. αποδημώ 2. μεταναστεύω 3. μετοικώ
migrare, migrări *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. η μετοίκηση
migrator-oare, migratori-oare *επίθ.* μεταναστευτικός-ή-ό, αποδημητικός-ή-ό, απόδημος-η-ο // **păsări migratoare** τα αποδημητικά πουλιά // **pești -i** οι αναδρομικοί ιχθύες
migrație, migrații *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία, η μετοίκηση 2. η μετάβαση // **migrația popoarelor** η αποδημία των λαών
migrațiune, migrațiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. η μετοίκηση, η μετάβαση // **-a petrolului** η μετάβαση του πετρελαίου (σε ξένα υπόγεια γήινα στρώματα)
migrenă, migrene *ουσ. θηλ.* ο πονοκέφαλος, η ημικρανία
mihoho *επίρ.* ήχοχο, η φωνή του αλόγου
mihoti pers. 3 **mihotește** *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) χλιμιντρώ, χρεμετίζω (άλογο)
mîilea, mia *αριθμ. τακτ.* χιλιοστός-ή-ό (έχοντας μισροστό το α ή το α) // **al ~** ο χιλιοστός // **a mia oară** η χιλιοστή φορά
miime, miimi *ουσ. θηλ.* το χιλιοστό
mișoară, mișoare *ουσ. θηλ.* (οικ.) το χιλιάρικο
miejăla, mijeli *ουσ. θηλ.* 1. το φύτρωμα 2. η εμφάνιση 3. το λαμπύρισμα
miji, mijesc *Ι. ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. αρχίζει να φαίνεται, προβάλλει, εμφανίζεται 2. φυτρώνει // **mijesc zorile** αρχίζει η αυγή, χαράζει // **a-i ~ mustața** αρχίζει να του βγαίνει το μουστάκι // **a se ~ de ziuă** αρχίζει να φαίνεται η μέρα, ξημερώνει *II. ρ. μετ.* **a ~ ochii** μενοκλείνω τα μάτια
mijire, mijiri *ουσ. θηλ.* 1. η εμφάνιση 2. το φύτρωμα 3. η παρουσίαση

mijit-ă, mijiti-te επιθ. (για τα μάτια) μισόκλειστος-η-ο, μισάνοιχτος-η-ο

mijloc, mijlocuri, mijloace I. ουσ. ουδ. 1. η μέση 2. το μέσο 3. το κέντρο κάθε τι πράγματος 4. το μισό, τα μισά 5. ανάμεσα 6. η οσφύς 7. ο πόρος, το μέσο ζωής, το εισόδημα, ο τρόπος, η δυνατότητα // **-ul corpului** η μέση του σώματος // **mijloace de circulație** τα μέσα κυκλοφορίας // **mijloace de existență** τα βιοποριστικά μέσα // **mijloace de producție** τα μέσα παραγωγής // **mijloace de trai** τα μέσα για τη ζωή // **a apuca de ~** πιάνω από τη μέση // **a fi la ~** βρίσκομαι στη μέση // **a-și pune capul la ~** βάζω το κεφάλι μου στη μέση // **are mari mijloace** έχει μεγάλα μέσα (μεγάλους προσώτες) // **copiii aleargă în -ul drumului** τα παιδιά τρέχουν στη μέση του δρόμου // **e ceva la ~** κάτι τρέχει, κάτι είναι στη μέση // **durare de ~** η οσφυαλγία // **până la aproximativ un secolului al 16-lea** ως τα μισά περίπου του δέκατου έκτου αιώνα // **prezența ei în -ul lor** η παρουσία της ανάμεσά τους // **prin toate mijloacele posibile** με όλα τα δυνατά μέσα II. προθ. έκφρ. // **din -ul cerului** μέσ' απ' τον ουρανό // **drumul trece prin -ul pădurii** ο δρόμος περνάει από τη μέση του δάσους // **în -ul verii** στα μέσα του καλοκαιριού // **la -ul scării** στη μέση της σκάρας III. επιθ. έκφρ. **de ~** μέσος-η-ο, μεσαίος-α-ο // **cale de ~** η μέση οδός, η μεσαία οδός IV. επιρ. έκφρ. **chiar în ~** ακριβώς στη μέση, καταμεσής

mijlocăș-ă, mijlocăși-șe I. επιθ. μέσος-η-ο, μεσαίος-αία-αίο, μεσιανός-ή-ό // **țaranul ~** ο μεσαίος αγρότης II. ουσ. αρσ. (αθλ.) ο παίκτης στη μεσαία γραμμή της ομάδας (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, κ.λ.π.), ο μέσος παίκτης, ο χάφ

mijlocel, mijlocele ουσ. ουδ. η μεσούλα, η λεπτή μέση, η λεπτοκαμωμένη μέση

mijloci, mijloacesc I. ρ. αμ. 1. μπαίνω στη μέση, μεσολαβώ 2. μεσάζω 3. παρεμβαίνω II. ρ. μετ. επεμβαίνω, μεσολαβώ

mijlocire, mijlociri ουσ. θηλ. 1. η μεσολάβηση 2. η παρέμβαση // **prin -a...** μετά μεσολάβηση..

mijlocitori-oare, mijlocitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μεσάζων-ους (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η) 2. διάμεσος-η (ο, η)

mijlociu-ie, mijlocii επιθ. 1. μέσος-η-ο, μεσαίος-α-ο 2. μέτριος-α-ο // (αθλ.) **categorie mijlocie** η μεσαία κατηγορία // **deget ~** το μεσαίο δάχτυλο // **fratele ~** ο μεσαίος αδελφός // **Oriental ~** η Μέση Ανατολή

mikado ουσ. αρσ. αμετάβλητο ο μικάδος (τίτλος του αυτοκράτορα της Ιαπωνίας)

Milanez-ă, Milanezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μιλανέζος-α (ο, η) II. επιθ. μιλανέζικος-η-ο // **cămașă -ă** το μεταξωτό πλεκτό

milă, mile ουσ. θηλ. 1. το έλεος, ο οίκτος, η ευσπλαχνία 2. η ελεημοσύνη 3. η συμπόνια 4. η λύπη, ο πόνος, η λύπηση 5. η βοήθεια 6. η αθλιότητα 7. η κατανόηση, η επιεικεία // **a cere ~** ζητώ βοήθεια, ελεημοσύνη // **a fi vrednic de ~** είναι άξιος λύτης, αξιολύτητος // **a lăsa în milă Domnului** αφήνω στο έλεος του Θεού // **a plânge cuiva de ~** κλαίω για κάποιον από οίκτο (για την οικτρή του κατάσταση) // **cutia milelor** το κουτί της ευσπλαχνίας // **de ~ și de silă** θέλοντας και

μή // **Dumnezeu cu mila!** ο Θεός με το έλεος του! // **prin mila lui Dumnezeu, rege** ελέω Θεού βασιλεύς // **ți-e mai mare mila** σου είναι μεγάλη η λύπηση // **să ai ~!** να έχεις έλεος! // **unde pune el mâna, pune și Dumnezeu mila** όπου βάζει αυτός το χέρι του βάζει ο Θεός το έλεός του (έχει επιτυχία) II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără ~** ανήλεος-η-ο, χωρίς έλεος, ανήλεα, ανελέητα

milă, mile ουσ. θηλ. το μίλι // **~ engleză** το αγγλικό μίλι (1609,3 μέτρα) // **~ marină** το ναυτικό μίλι (1852 μέτρα) // **mile departare** μίλια μακριά (μεγάλη απροσδιόριστη απόσταση)

milenaar-ă, milenari-e επιθ. χλιετής-ής-ές

mileniu, milenii ουσ. ουδ. η χλιετηρίδα, η χλιετία

miliard, miliarde ουσ. απ. το δισεκατομμύριο

miliardar-ă, miliardari-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. δισεκατομμυριούχος-α (ο, η) II. επιθ. δισεκατομμυριούχος-α-ο

milieu, milieuri ουσ. ουδ. το κέντημα, εργόχειρο

miligram, miligrame ουσ. ουδ. το χλιοστόγραμμα

mililitru, mililitri ουσ. αρσ. το χλιοστόλιτρο

milimetric-ă, milimetrice-ce I. επιθ. χλιοστομετρικός-ή-ό II. **hârtie -ă** το χλιοστομετρικό ή μιλιμετρέ χαρτί II. επιρ. **~!** με την ακρίβεια χλιοστόμετρου

milimetru, milimetri ουσ. αρσ. το χλιοστόμετρο, το μιλιμέτρο

million, milioane αριθ. απ. το εκατομμύριο, το μιλιούνι

millionar-ă, milionari-e ουσ. αρσ. και θηλ. εκατομμυριούχος-α (ο, η)

millionime, milionimi ουσ. θηλ. το εκατομμυριοστό

milionulea, milioanea αριθ. τακτ. εκατομμυριοστός-ή-ό (με μπροστά το **al** ή **a**)

milita, militez ρ. αμ. αγωνίζομαι, παλεύω, μάχομαι

militant-ă, militanți-te επιθ. I. μαχητικός-ή-ό, αγωνιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μαχητής-ήτρια (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)

militantism ουσ. ουδ. 1. η μαχητικότητα 2. η πολεμικότητα

militar-ă, militari-e I. επιθ. 1. πολεμικός-ή-ό, στρατιωτικός-ή-ό 2. στρατολογικός-ή-ό //

comisariat ~ το στρατολογικό γραφείο // **post ~** το φυλάκιο // **serviciul ~** η στρατιωτική υπηρεσία, η θητεία // **uniformă -ă** η στρατιωτική στολή II. ουσ. αρσ. και θηλ. στρατιωτικός-ή (ο, η)

militarism ουσ. ουδ. 1. ο μιλιταρισμός, η στρατοκρατία 2. η επικράτηση του στρατιωτικού πνεύματος στην πολιτική ζωή μιας χώρας

militarist-ă, militariști-ste I. επιθ. μιλιταριστικός-ή-ό, στρατοκρατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μιλιταριστής-ίστρια (ο, η), στρατοκράτης-ισσα

militariza, militarizez ρ. μετ. 1. στρατικοποιώ, στρατοκρατώ 2. οργανώνω στρατιωτικός

militarizare, militarizări ουσ. θηλ. 1. η στρατικοποίηση, η στρατοκρατία 2. η διακυβέρνηση της χώρας με στρατιωτικό σύστημα είτε φανερά είτε παρασκηνιακά

militarizat-ă, militarizați-te επιθ. 1. στρατικοποιημένος-η-ο 2. οργανωμένος-η-ο στρατιωτικά

milităresc-ească, militărești επιθ. 1. στρατιωτικός-ή-ό 2. πολεμικός-ή-ό

militărește επιρ. στρατιωτικός

militărie ουσ. θηλ. 1. ο στρατός 2. η στρατιωτική θητεία 3. το στρατιωτικό // **a face ~ cu cineva** κάνω στρατιωτικό γύμνασμα με κάποιον (καθοδηγώ κάποιον με τραχύτητα) // **a-și face**

milităria υπηρετεί τη στρατιωτική θητεία του, είναι στρατευμένος // **a lua la ~** παίρνω στο στρατό // **a se pune cu milităria pe cineva** συμπεριφέρονται σε κάποιον με στρατιωτικό τρόπο / με σοβαρότητα

milităroi, milităroi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο αγροίκος στρατιωτικός, ο έχων στρατιωτική συμπεριφορά
milităros-oasă, milităroși-oase επίθ. 1. στρατιωτικός -ή-ό 2. μτφ. άκαμπτos-η-ο

milițian-ă, milițieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η πολιτοφύλακας 2. ο, η αστυνομικός

milițiancă, milițience ουσ. θηλ. η γυναίκα πολιτοφύλακας, η γυναίκα αστυνομικός

miliție, miliții ουσ. θηλ. 1. η πολιτοφυλακή 2. η αστυνομία 3. η εθνοφυλακή

milog-oagă, milogi-oage ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο επαίτης, η επαίτις, ο ζητιάνος, η ζητιάνα 2. ο, η διακονιδής-άρα, ο ζητιούλας

milogea-lă, milogeli ουσ. θηλ. (και μτφ.) 1. η επαίτεια, η ζητιανιά 2. η διακονία, το διακόνεμα

milogi, milogese ρ. μέσο. (και μτφ.) επαίτω, ζητιανεύω, ζητώ παρακλητικά, διακονεύω, οδύρομαι, καχικεται

milogire, milogiri ουσ. θηλ. 1. το διακόνεμα, η επαίτεια, η ζητιανιά, το ζητιάνεμα 2. η κλαούρα, ο οδυρμός, η ικεσία

milos-oasă, miloși-oase επίθ. 1. ελεήμων-ων-ον, εύσπλαχνος-η-ο 2. ψυχοπόνος-η-ο, πονετικός-ή-ό, ψυχοπονιάρικος-η-ο, πονόψυχος-η-ο 3. λυπησιάρης-α-ικο

milosărdie, milosărdii ουσ. θηλ. 1. η ευσπλαχνία, η ψυχονία 2. η συμπόνια

milostenie, milostenii ουσ. θηλ. 1. η ελεημοσύνη, η ευσπλαχνία 2. ο οίκτος, η λύπηση 3. η αγαθοεργία

milostiv-ă, milostivi-e επίθ. 1. ελεήμων-ων-ον-η-ο, εύσπλαχνος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό 2. πονετικός -ή-ό, συμπονετικός-ή-ό 3. μτφ. επεικλής-ής-ές
milostivi, milostivese ρ. μέσο. 1. λυποίμαι, ευσπλαχνίζομαι, νιώθω οίκτο, οικτρώ 2. συμπονώ 3. ψυχοπονώ // **se ~ de acești copii orfani** ένιωσα οίκτο γι' αυτά τα ορφανά παιδιά

milostivire, milostiviri ουσ. θηλ. 1. η ευσπλαχνία, ο οικτρισμός 2. ο οίκτος, η συμπόνια, η ψυχονία 3. η γενναιοδωρία

milui, miluiese ρ. μετ. 1. κάνω ελεημοσύνες, ελεώ 2. δέλχνω οίκτο για κάποιον 3. δίνω δώρημα // **Doamne miluiește!** Κύριε ελέησον!

miluire, miluiri ουσ. θηλ. 1. η ελεημοσύνη, η ελέηση, το έλεος, η ευσπλαχνία 2. ο οίκτος 3. η βοήθεια στους φτωχούς 4. το χάρισμα, το δώρημα

mim 1. **mimuri** ουσ. ουδ. η μίμηση, είδος κωμωδίας της αρχαίας λογοτεχνίας 2. **mimi** ουσ. αρσ. ο μίμος, ο ηθοποιός που παίζει σε παντομίμα

mima, mimez ρ. μετ. 1. μιμούμαι, απομιμούμαι 2. υποδύομαι ρόλο

mimare, mimări ουσ. θηλ. 1. η μίμηση 2. η απομίμηση

mimetic-ă, mimetici-ce επίθ. μιμητικός-ή-ό, απομιμητικός-ή-ό

mimetism ουσ. ουδ. ο μιμητισμός, η μιμητικότητα, η απομίμηση

mimic-ă, mimici-ce I. επίθ. μιμικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η μιμική

mimodramă, mimodrame ουσ. θηλ. το μιμόδραμα (η παντομίμα)

mimoză, mimoze ουσ. θηλ. (βοτ.) η μιμόζα, η «μή μου άππου»

mina, minez ρ. μετ. 1. υπονομεύω 2. σκάβω υπόνομο, τρύπα και βάζω εκρηκτική ύλη 3. τοποθετώ νάρκες, ναρκοθετώ

minare, minări ουσ. θηλ. 1. η υποσκαφή 2. η τοποθέτηση ναρκών, η ναρκοθέτηση 3. η τοποθέτηση εκρηκτικού υλικού για ανατίναξη βράχου, εδάφους 4. μτφ. η συνεχής βλάβη, η δολιοφθορά

minaret, minarete ουσ. ουδ. ο μιναρές

minat-ă, minati-te επίθ. 1. ναρκοθετημένος-η-ο 2. υπονομευμένος-η-ο // **teren ~** το ναρκοθετημένο έδαφος

mină, mine ουσ. θηλ. 1. το ορυχείο 2. (στρατ.) η νάρκη 3. η μίνα για ανατίναξη εδάφους, ο υπόνομος με εκρηκτική ύλη 4. η μίνα, η γραφίδα κοντυλοφόρου ή μολυβοκόντυλου 5. το μεταλλείο, το μεταλλωρυχείο // **~ de aur** το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού // **~ de cărbuni** το ανθρακωρυχείο // **~ de fier** το σιδηρωρυχείο, το ορυχείο σιδήρου

mină, mine ουσ. θηλ. 1. η όψη, η φυσιογνωμία 2. το παρουσιαστικό, η έκφραση του προσώπου, η εμφάνιση // **a avea o ~ bună** έχω καλή όψη

mincinos-oasă, mincinoși-oase I. επίθ. 1. ψευδής-ής-ές, ψεύτικος-η-ο 2. υποκριτικός-ή-ό, απατηλός-ή-ό 3. αναληθής-ής-ές 4. ψευδολόγος-ος-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ψεύτης-τρα (ο, η), ψευδολόγος (ο, η), απατεώνας (ο, η)

minciog, mincioguri ουσ. ουδ. η απόχη (για ψάρεμα)

minciună, minciuni ουσ. θηλ. 1. το ψέμα, η ψευτιά, το ψεύδος, η ψευδολογία, ο ψεύτικος λόγος 2. η αναληθεια 3. η απάτη, η πλάνη, η υποκρισία, η πανουργία, ο δόλος // **a prinde cu minciuna** πιάνω κάποιον με την ψευτιά // **a purta cu minciuni** δίνω ανεπίκαιρες υποσχέσεις // **a spune minciuni** λέω ψέματα, ψεύδομαι, ψευδολογώ // **prima ~** το πρώτο ψεύδος, το πρώτο σφάλμα // **ce-i în mână nu-i ~** κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι // **o ~ sfruntată** το αναίσχυντο ψέμα

mindir, mindire ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. το μιντέρι, ο σοφάς 2. το κοντό αντρικό χειμερινό σακάκι

minei mineie ουσ. ουδ. (εκκλ.) 1. το μνηαίο 2. το μηνολόγιο

miner, mineri ουσ. αρσ. 1. ο ανθρακωρύχος 2. ο μεταλλωρύχος 3. ο εργάτης μεταλλείου ή ορυχείου

mineral-ă, minerali-e I. ουσ. ουδ. 1. το ορυκτό 2. το μέταλλευμα II. επίθ. 1. ορυκτός-ή-ό 2. μεταλλικός-ή-ό // **apă -ă** το μεταλλικό νερό // **bogălițe -ă** ο ορυκτός πλούτος // **ulei ~** το ορυκτό έλαιο, το ορυκτέλαιο

mineralier, mineraliere ουσ. ουδ. το ορυκτοφόρο, το ανθρακφόρο, το φορτηγό πλοίο για μεταφορά ορυκτών

mineraliza, mineralizez I. ρ. μέσο. μεταλλοποιούμαι II. ρ. μετ. μεταλλοποιώ

mineralizat-ă, mineralizați-te επίθ. μεταλλοποιημένος-η-ο

mineralog, mineralogi ουσ. αρσ. ο ορυκτολόγος
mineralogic-ă, mineralogici-ce επίθ. ορυκτολογικός-ή-ό

mineralogie ουσ. θηλ. η ορυκτολογία, η μεταλλειολογία
minereu, miniereuri ουσ. ουδ. το μέταλλευμα // ~ **de fier** το σιδηρομέταλλευμα
minerit ουσ. ουδ. 1. η εξαγωγή γαιανθράκων, η μέταλλευση, η εξαγωγή μεταλλευμάτων 2. η ασχολία του μεταλλωρύχου ή ανθρακωρύχου
mineriță, minerițe ουσ. θηλ. η ανθρακωρύχος, η μεταλλωρύχος, η εργάτρια σε ορυχείο
minge, mingi ουσ. θηλ. 1. το τόπι 2. η μπάλα 3. η σφαίρα // **jocul cu -a** το παιχνίδι με τη μπάλα
miniaturală, miniaturale επίθ. 1. μικρογραφικός -ή-ό, (σε μινιατούρα) 2. μικροτεχνικός-ή-ό
miniatură, miniaturi ουσ. θηλ. η μικρογραφία, η μινιατούρα // **în -se** μινιατούρα, με σμίκρυνση
miniaturistă, miniaturisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. μικρογράφος (ο, η), μινιατουρίστας-ίστρια (ο, η)
miniaturiza, miniaturizez ρ. μετ. κατασκευάζω μινιατούρα, φτιάχνω μικρογραφίες
miniaturizare, miniaturizări ουσ. θηλ. η σμίκρυνση, η κατασκευή μινιατούρας
minicampionat, minicampionate ουσ. ουδ. το μικροπρωτάθλημα
minier-ă, minieri-e επίθ. 1. ορυκτός-ή-ό 2. μεταλλευτικός-ή-ό
minijupă, minijupe ουσ. θηλ. η μίνι φούστα, η κοντή φούστα
minim, minimuri ουσ. ουδ. 1. το μίνιμουμ, το ελάχιστο όριο 2. το όσο το δυνατό λιγότερο // ~ **de trai** το ελάχιστο για τη ζωή // ~ **garantat** το εγγυημένο μίνιμουμ
minim-ă, minimi-e Ι. επίθ. 1. ελάχιστος-η-ο 2. πάρα πολύ λίγος, μικρός ΙΙ. ουσ. θηλ. (μαθ.) το ελάχιστο, το μίνιμουμ
minimal-ă, minimali-e επίθ. ελάχιστος-η-ο // **preț -** η ελάχιστη τιμή // **program -** το ελάχιστο πρόγραμμα
minimaliza, minimalizez ρ. μετ. 1. μικραίνω κάτι, μικρώνω 2. μειώνω, υποτιμώ 3. σμικρύνω
minimalizare, minimalizări ουσ. θηλ. 1. η μίκρυνση, η σμίκρυνση 2. η μείωση 3. η υποτίμηση 4. η ελάττωση
minimum Ι. ουσ. ουδ. 1. το μίνιμουμ 2. το μείον, το πιο χαμηλό δυνατό όριο, η ελάχιστη ποσότητα, αξία, κ.λ.π. 3. το ελάχιστο όριο ΙΙ. επίρ. 1. ελάχιστα, το λιγότερο 2. τουλάχιστο
minister, ministere ουσ. ουδ. το υπουργείο
ministeriabil-ă, ministeriabili-e επίθ. υπουργήσιμος -η-ο
ministerial-ă, ministeriale επίθ. υπουργικός-ή-ό
ministeriat, ministere ουσ. ουδ. η υπουργία, το αξίωμα του υπουργού, το χρονικό διάστημα εκτέλεσης των καθηκόντων του υπουργού
ministreasă, ministrese ουσ. θηλ. (οικ. και είρ.) η υπεύρινα
ministru, miniștri ουσ. αρσ. ο υπουργός // ~ **adjunct** ο υφυπουργός // **πολ. -de interne** ο υφυπουργός των εσωτερικών // ~ **fără portofoliu** ο υφυπουργός άνευ χαρτοφυλακίου // ~ **plenipotențiar** ο αναπληρωτής υφυπουργός // **Consiliul de Miniștri** το Υπουργικό Συμβούλιο
miniu ουσ. ουδ. (χημ.) το μίνιο, το οξειδίο του μολύβδου
minnesang ουσ. ουδ. το μιννεσάγγκ, το λυρικό ποίημα κατά τον Μεσαίωνα των γερμανών ιπποτών

minoian ουσ. αρσ. (μυθ.) η μινωική εποχή
minologhion, minologhioane ουσ. ουδ. (εκκλ.) το μινολόγιο, το μινολόγιο
minor-ă, minori-e επίθ. 1. ανήλικος-η-ο 2. μικρούλικος -η-ο 3. δευτερεύων-ουσα-ον 4. κατώτερος-η-ο 5. (μουσ.) το μινόρε (μουσικός όρος) // **gama -ă** η κλίμακα σε μινόρε // **termen -** ο κατώτερος όρος
minorat ουσ. ουδ. η ανηλικιότητα // **starea de -a unei persoane** η κατάσταση ανηλικιότητας ενός προσώπου
minorit, minoriti ουσ. αρσ. ο μειονοτικός
minoritar-ă, minoritari-e Ι. επίθ. μειονοτικός-ή-ό // **populație -ă** ο μειονοτικός πληθυσμός // **problemă -ă** το μειονοτικό πρόβλημα ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μειονοτικός-ή (ο, η)
minoritate, minorități Ι. ουσ. θηλ. 1. η μειονότητα 2. η μειοψηφία, η μειοψηφία // ~ **națională** η εθνική μειονότητα ΙΙ. επιρ. έκφρ. **în -se** μειοψηφία, σε μειοψηφία
minotaur, minotauri ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Μινώταυρος
mintal-ă, mintali-e επίθ. 1. νοερός-ή-ό 2. διανοητικός-ή-ό // **alienat** ~ φρενοβλαβής-ής-ές // **alienație -ă** η φρενοβλάβεια, η τρέλα, η βλάβη των φρενών // **debil** ~ ο αδύναμος διανοητικά
minte, minți ουσ. θηλ. 1. ο νους, η νόηση 2. το μυαλό 3. η διάνοια, η σκέψη, το λογικό 4. ο στοχασμός, ο λογισμός 5. το πνεύμα 6. τα φρένα, η γνώση // **a ajunge în -a copililor** μωραίνωμαι // **a avea ceva în -** έχω στο μυαλό μου κάτι // **a avea în -** έχω κατά νου // **a fi dus cu -a** έχει βυθίσει σε σκέψεις // **a fi în toate mințile** είμαι στα λογικά μου, σκέφτομαι σωστά // **a i se întipări în -** αποτυπώνεται στο μυαλό του // **a-i sta cuiva -a în loc** σταματά η σκέψη κάποιου στον τόπο, σαστίζει ολόθελα, τα χάνει // **a-i trece ceva prin -** περνάει κάτι στο νου του // **a-i veni mințile acasă** ήρθε στα λογικά του // **a învăța pe cineva** ~ μαθαίνω κάποιον να είναι λογικός, τον μαθαίνω να έχει το νου του, τον διορθώνω (με τιμωρία) // **a-și băga mințile în cap** ησυχάζω, γίνωμαι λογικός // **a-și aduna mințile** μαζεύω το μυαλό μου, συγκεντρώνωμαι // **a-și ieși din minți** χάνω το νου μου // **a-și pierde mințile** χάνω τα λογικά μου // **a-și pune ceva rău în -** βάζω κακό με το νου μου // **a-și pune -a cu cineva** τα βάζω με κάποιον // **are -a ageră** είναι αβήρ, αβερκερής // **are -a limpede** έχει θελικό μυαλό/όχι τα μυαλά του καθαρά / έχει το λογικό του στον τόπο // **a scoate din minți** κάνω κάποιον να χάσει το λογικό του, τον ξετρελαίνω // **dacă aveai -** αν είχες μυαλό // **întreg la -** ακεραίος στο νου // **la -a omului** στο λογικό του ανθρώπου // **nu are -** δεν έχει μυαλό // **ține -că...** θυμήσου ότι... // **ținere de -** το μνημονικό, ηθύμηση, το θυμητικό ΙΙ. επιθ. έκφρ. **cu -** με σκέψη, με λογισμό ΙΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără** ~ 1. απερ(σ)κεπτος-η-ο, χωρίς μυαλό 2. ασυλλόγιστα, απερ(σ)κεπτα
mintean, mintene ουσ. ουδ. (αρχ.) το αντρικό ένδυμα από άσπρο σαγιάκι με γαϊτάνια
minten επίρ. (επαρχ.) 1. τώρα 2. αμέσως
mintenas επίρ. (επαρχ.) τώρα, αμέσως
mintos-oasă, mintoși-oase επίθ. (λαϊκ.) 1. μυαλωμένος-η-ο, συνετός-ή-ο 2. γνωστικός-ή-ό
minți, mint Ι. ρ. αμ. ψευδολογώ, ψεύδομαι // **minte de-ngheață apele** λέει ψέματα ώστε παγώνουν

τα νερά II. ρ. μετ. 1. ξεγελώ, εξαπατώ 2. γελώ // **a ~ întruna** λέει ψέματα συνέχεια // **a ~ pe cineva** γελώ κάποιον // **a-și ~ foamea** ξεγελώ την πείνα
mințit ουσ. ουδ. 1. το ψέμα, η ψευτιά, ο ψεύτικος λόγος 2. η ψευδολογία, το ψευδολόγημα, το ψεύδος
minuna, minunez I. ρ. μέσο. 1. θαυμάζω 2. εκπλήσσομαι 3. παραξενεύομαι 4. αισθάνομαι έκπληξη II. ρ. μετ. 1. εκπληρώνω θαυμασμό 2. κάνω κάποιον ν' απορήσει 3. εκπλήσσω 4. προκαλώ θαυμασμό
minunat-ă, minunați-te I. επιθ. 1. θαυμάσιος-α-ο 2. έξοχος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο 3. υπέροχος-η-ο, εξαίρετος-η-ο II. επιρ. 1. θαυμάσια 2. έξοχα, εξαίσια, εξαίρετα 3. υπέροχα, περίφημα // **această rochie îți merge** ~ αυτό το φόρεμα σου πάει θαυμάσια
minunăție, minunății ουσ. θηλ. 1. το θαύμα 2. η έκπληξη, η απορία
minuni, minuni I. ουσ. θηλ. το θαύμα // ~ **neasteptată** το απρόοπτο θαύμα // ~ **a minunilor** το θαύμα θαυμάτων // **a face minuni** κάνω θαύματα (θαυματουργώ) // **care face minuni** θαυματοουργός-ή-ό // **cele șapte minuni ale lumii** τα επτά θαύματα του κόσμου // **copil ~** το παιδί θαύμα // **mare** ~ μεγάλο θαύμα // **mare ~ să...** θα είναι μεγάλο θαύμα των... II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **de ~** θαυμάσιος-ια-ιο // **a reuși de ~** πετυχαίνω θαυμάσια III. επιρ. έκφρ. **ca prin** ~ ως εκ θαύματος
minus, minusuri I. ουσ. ουδ. (μαθ.) 1. το μείον, το πλύν 2. το έλλειμμα II. επιρ. 1. λιγώτερο, μείον, πλύν 2. χωρίς, δίχως, άνευ
minuscul-ă, minusculi-e επιθ. ελάχιστος-η-ο // **litere** ~ **e** τα πεζά γράμματα
minut-ă, minute ουσ. ουδ και θηλ. I. ουσ. ουδ. το λεπτό, το ένα εξηκοστό της ώρας ή της μοίρας // **rămâi un ~** κάθισε ένα λεπτό II. ουσ. θηλ. 1. το πρωτότυπο εγγρόφυτο 2. το κλείσιμο απόφασης III. επιρ. έκφρ. // **într-un ~** σ'ένα λεπτό, αμέσως // **la ~** στο λεπτό, της στιγμής
minutar, minutare ουσ. ουδ. ο λεπτομετρικός
minuție I. ουσ. θηλ. 1. η μικρολογία 2. η λεπτομέρεια II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με λεπτομέρεια, λεπτομερώς, με λεπτολογία
minuțios-oasă, minuțioși-oase I. επιθ. 1. λεπτομερής-ής-ές, λεπτομερειακός-ή-ό, λεπτολόγος-α-ο 2. ακριβολόγος-α-ο, αναλυτικός-ή-ό 3. σχολαστικός-ή-ό II. επιρ. λεπτομερειακά, αναλυτικά, λεπτομερώς, σχολαστικά
minuțiozitate, minuțiozități ουσ. θηλ. 1. η ακριβολογία, η λεπτομέρεια 2. η λεπτολογία, η σχολαστικότητα
mioară, mioare ουσ. θηλ. το θηλυκό πρόβατο πρώτης εγκυμοσύνης
miocard ουσ. ουδ. (ανατ.) το μυοκάρδιο, ο μυς της καρδιάς
miocardic-ă, miocardici-e επιθ. μυοκαρδιακός-ή-ό
miocardită, miocardite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μυοκαρδίτιδα
miocen ουσ. ουδ. (γεωλ.) η Μειόκαινος (περίοδος)
miocenic-ă, miocenici-e επιθ. μειόκαινος-η-ο
miofibrilă, miofibrile ουσ. θηλ. (ανατ.) η μυϊκή ίνα
miograf, miografe ουσ. ουδ. ο μυογράφος
miografie, miografii ουσ. θηλ. το μυογράφημα

miologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μυολογία
miom, miomuri ουσ. ουδ. (ιατρ.) το μύωμα
miop, mioapă, miopi, mioape I. επιθ. μυωπικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μύωπας
miopie, miopii ουσ. θηλ. η μυωπία
mioplasma, mioplasme ουσ. θηλ. το μυόπλασμα
miore επιθ. κατά (η φωνή του βατράχου)
mioircăi, mioircăesc ρ. αμ. κοάζω (βγάζω φωνή σα βάτραχος)
mioircăire, mioircăiri ουσ. θηλ. το κόασμα (φωνή βατράχου)
miorcăt ουσ. ουδ. το κόασμα
miorită, miorite ουσ. θηλ. το μηλίδρι
miorlăi, miorlăi ρ. αμ. 1. νιαουρίζω (γάτα) 2. μτφ. κλαψουρίζω (άνθρωπος)
miorlăială, miorlăieli ουσ. θηλ. 1. το νιαούρισμα 2. μτφ. η μονότονη ενοχλητική φωνή ανθρώπου
miorlăit, miorlăituri ουσ. ουδ. 1. το νιαούρισμα 2. το κλαψούρισμα
miorlăit-ă, miorlăiti-te επιθ. 1. κλαψιάρης-α-ικο, κλαμένος-η-ο, κλαυτός-ή-ό 2. κλαψιάρικος-η-ο
miorlăitor-oare, miorlăitori-oare επιθ. κλαψιάρικος-η-ο
miotomie, miotomii ουσ. θηλ. (ανατ.) η μυστομία, το κόψιμο των μυών του σώματος
miotonie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μυστονία (η διαταραχή στη συστολή των μυών)
mioză ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μύωση, η στένωση της κόρης του ματιού
miozină, miozine ουσ. θηλ. (χημ.) η μυοσίνη, είδος πρωτεΐνης στο μυϊκό ιστό με ρόλο στη συστολή των μυών
miozită, miozite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η μυοσίτιδα (η φλεγώση μυός)
miozotis ουσ. αρσ. (βοτ.) η μυσοωτίς, η μυσοωτίδα, το μη με λημονόει (φυτό)
mir επιθ. έκφρ. // **de ~** ο μη ιερωμένος, ο κοσμικός, ο λαϊκός
mir, miruri ουσ. ουδ. (εκκλ.) το μύρο // **sfântul ~** το άγιο μύρο // **ungerea cu sfântul ~** το χρίσμα με το άγιο μύρο, το μύρωμα
mira, mir I. ρ. μέσο. 1. απορώ 2. παραξενεύομαι, νιώθω απορία 3. εκπλήττομαι, ξαφνιάζομαι // **mă miram eu să...** απορούσα εγώ να... // **mă miram eu să nu...** απορούσα εγώ να μη... // **mă mir de curajul lui** εκπλήττομαι για το θάρρος του // **nu mă miră** δε με παραξενεύει // **să nu te miri dacă...** να μην παραξενεύεις αν..., να μη σου φανεί παράξενο αν... // **te miri ce** τίποτε // **te miri cum** απορείς / δεν ξέρεις πώς, αθέλητα // **te miri de unde** απορείς πού, ποιός ξέρει πού II. ρ. μετ. 1. εκπλήττω και εκπλήσσω 2. παραξενεύω 3. κάνω να απορήσει
miracol, miracole ουσ. ουδ. 1. το θαύμα 2. το υπερφυσικό γεγονός 3. το ανέλπιστο γεγονός
miraculos-oasă, miraculoși-oase I. επιθ. θαυματοργικός-ή-ό, θαυματοουργός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το θαυματοργικό, το θαυματοουργό
mirador, miradoare ουσ. ουδ. η σκοπιά, το φυλάκιο
miraj, miraje ουσ. ουδ. 1. ο αντικατοπτρισμός, το αντικαθρέφτισμα 2. μτφ. το όραμα 3. η ονειροπαλότητα 4. η γοητεία 5. η αυταπάτη
mirare, mirări I. ουσ. θηλ. 1. η απορία 2. η έκπληξη, η κατάπληξη 3. ο θαυμασμός // (γραμμ.) **semnul mirării** το θαυμαστικό II. επιθ. και επιρ. έκφρ. //

de ~ că... είναι καταπληκτικό ότι... (προξενεί κατάπληξη ότι...) // **n-ar fi de ~ să...** δεν είναι καταπληκτικό να... // **a-i fi cuiva de ~** είναι καταπληκτικό σε κάποιον

mirat-ă, mirai-te επίθ. έκληκτος-η-ο, απορημένος-η-ο, καταπληκτος-η-ο, παραξενεμένος-η-ο

miră, mire ουσ. θηλ. 1. το στόχαστρο όπλου 2. το κλεισιοσκόπιο 3. το σταθερό σημείο προσδιορισμού κατεύθυνσης 4. (στην τηλεόραση) το σήμα του σταθμού

mile, miri ουσ. αρσ. ο γαμπρός, ο γαμβρός

mirean-ă, mireni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. κοσμικός-ή (ο, η), λαϊκός-ή (ο, η) II. επίθ. μη ιερωμένος-η-ο, λαϊκός-ή-ό

mireancă, mirence ουσ. θηλ. η μη ιερωμένη γυναίκα, η λαϊκή γυναίκα

mireasă, mirese ουσ. θηλ. η νύφη // **a plânge ca o ~** κλαίει στα νύφη // **a sta ca o ~** να μην κάνει κανείς τίποτα

mireasmă, miresme ουσ. θηλ. 1. η μυρωδιά, το άρωμα 2. η ευωδιά

miresmare, miresmări ουσ. θηλ. 1. το μύρισμα 2. η αρωμάτιση 3. το μοσχοβολήμα

miriadă, miriade ουσ. θηλ. 1. η μυριάδα 2. πληθ. οι μυριάδες

mirialitru, mirialitri ουσ. αρσ. το μυριόλιτρο

miriametru, miriametri ουσ. ουδ. το μυριόμετρο

miriapod, miriapode ουσ. ουδ. (πληθ.) τα μυριόποδα

mirific-ă, mirifici-ce επίθ. θαυμάσιος-ια-ιο, θαυμαστός-ή-ό, εξαισιος-ια-ιο

miriște, miriști ουσ. θηλ. η χερσάδα, το άσπαρτο χωράφι, η μεσαριά, ο θερισμένος κάμπος

mirodenie, mirodenii ουσ. θηλ. 1. το μυρωδικό, το μπαχαρικό 2. το άρωμα 3. (πληθ.) τα μυριστικά

mironosiță, mironosițe ουσ. θηλ. 1. η μυροφόρα, οι Μυροφόρες 2. η ευσεβής, η ευλαβής 3. μτφ. η σιγανή παπαδιά // **a face pe mironosița** προσποιείται την ευσεβή γυναίκα, η υποκρίτρια

miros, mirosuri ουσ. ουδ. 1. η οσμή, η μυρωδιά, η όσφρηση 2. το μύρισμα // **~ de fum** η καπνίλα // **~ de pește** η ψαρίλα // **~ plăcut** η ευωδιά, η ευχάριστη μυρωδιά

mirosi, miros I. ρ. μετ. 1. μυρίζω, οσφραίνομαι, οσμίζομαι 2. αισθάνομαι οσμή 3. μτφ. μυρίζομαι κάτι, προαισθάνομαι κάτι, προβλέπω, παίρνω μυρουδιά // **a ~ o floare** μυρίζω ένα λουλούδι II. ρ. αμ. 1. αναδίνω οσμή, αφήνω μυρωδιά 2. μυρίζω // **miroase a mucegai** μυρίζει μούχλα

mirositor-oare, mirositori-oare επίθ. 1. μυριστικός-ή-ό, οσμυγόμος-η-ο 2. εύομος-η-ο, μυρωδάτος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο, αρωματισμένος-η-ο

mirt, mirți ουσ. αρσ. (βοτ.) ο μύρτος, η μυρτιά, η σμυρνιά, η μυρσίνη

mirui, miruiesc ρ. μετ. 1. μυρώνω 2. αλείφω με μύρο 3. μτφ. χτυπώ κατακέφαλα

miruială, miruieli ουσ. θηλ. 1. το μύρωμα 2. η επάλειψη με μύρο

miruire, miruiri ουσ. θηλ. το μύρωμα

miruit ουσ. ουδ. η επάλειψη με μύρο

miruit-ă, miruiți-te επίθ. μυρωμένος-η-ο

misadă, misade ουσ. θηλ. η εσωτερική επένδυση (φόδρα) από γούνα σε παλτό, πανωφόρι, κ.λπ.

misa, mise ουσ. θηλ. η μίσσα, η μουσική σύνθεση για χορωδία με θρησκευτικό κείμενο

misionar-ă, misionari-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ιεραπόστολος

misionarism ουσ. ουδ. η ιεραποστολή, το έργο των ιεραποστόλων

misir, misiri ουσ. αρσ. (λαϊκ.) το άλογο (από την Αίγυπτο)

misit, misiti ουσ. αρσ. ο μεσίτης, ο μεσάζοντας

misitie, misitii ουσ. θηλ. η μεσιτεία, η μεσίτευση // **birou de ~** το μεσιτικό γραφείο // **plata pentru ~** τα μεσιτικά

misuine, misiuni ουσ. θηλ. 1. η αποστολή 2. η εντολή, η επιφόρτιση 3. η πρεσβεία, η διπλωματική αντιπροσωπεία 4. η ιεραποστολή (για τη διάδοση του χριστιανισμού) 5. ο προορισμός // **~ dificilă** η δυσχερής αποστολή // **să-și îndeplinească ~a** να ολοκληρώσει την αποστολή του // **șeful misiunii** ο επικεφαλής της αποστολής

misivă, misive ουσ. θηλ. το γράμμα, η επιστολή

misogin, misogini ουσ. αρσ. επίθ. μισογύνης (ο)

misoginie ουσ. θηλ. η μισογυνία

miss ουσ. θηλ. 1. η μίς 2. η δεσποινίς 3. η νεαρή γυναίκα, η ωραιότερη κοπέλα

mistagog, mistagogi ουσ. αρσ. ο μυσταγωγός

mister, mistere ουσ. ουδ. 1. το μυστήριο, το μυστικό 2. (εκκλ.) το ιερό μυστήριο (ο γάμος, η βάφτιση, κ.λπ.) 3. το απόρρητο 4. το θρησκευτικό έργο στο Μεσαίωνα που παιζόταν σε υπαίθριες παραστάσεις

mister ουσ. αρσ. ο μίστερ, ο κύριος

misterios-oasă, misterioși-oase επίθ. 1. μυστηριώδης-ης-ες, μυστηριώδης-α-ο 2. μυστικός-ή-ό 3. αινιγματικός-ή-ό // **nimic curios nici ~** τίποτα παράξενο ούτε μυστηριώδες

mistic-ă, mistici-ce I. επίθ. 1. μυστικός-ή-ό 2. μυστικιστικός-ή-ό 3. μυστηριακός-ή-ό // **religii mistice** οι μυστικιστικές θρησκείες // **testament ~** η μυστική διαθήκη II. ουσ. αρσ. και θηλ. μυστικιστής-ίστρια (ο, η) III. ουσ. θηλ. η μυστική λατρεία

misticism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο μυστικισμός

mistifica, mistific ρ. μετ. 1. απατώ, εξαπατώ, ψευτίζω, ξεγελάω 2. δολιεύομαι 3. κρατάω την μυστικότητα με σκοπό την υποκρισία, την εξαπάτηση

mistificabil-ă, mistificabili-e επίθ. 1. μυστηριακός-ή-ό, απατηλός-ή-ό 2. που μπορεί να κρύβει την πραγματικότητα, να υποκρίνεται

mistificare, mistificări ουσ. θηλ. 1. η απατεωνιά, η εξαπάτηση, το ξεγέλασμα 2. το μυστηριώδες

mistificator-oare, mistificatori-oare I. επίθ. 1. μυστικοπαθής-ής-ές 2. απατηλός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μυστικοπαθής-ής (ο, η), απατεώνας-ισσα (ο, η)

mistral ουσ. ουδ. 1. το μαϊστράλι, ο μαΐστρος 2. ο βορειοδυτικός άνεμος

mistret-eață, mistreți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. το αγριογούρουνο, ο αγριόχοιρος, ο κάπρος 2. το θηλυκό αγριογούρουνο, η αγριογουρούνα // **de ~** καπρίσιος-ια-ιο

mistrie, mistrii ουσ. θηλ. το μυστήρι, το εργαλείο του χτίστη

mistui, mistui I. ρ. μετ. 1. χωνεύω, πέπτω 2. καταστρέφω 3. μτφ. ανέχομαι κάποιον // **a nu putea ~ pe cineva** δεν μπορώ να χωνέψω κάποιον // **incendiul a ~t pădurea** η πυρκαγιά κατέστρεψε

το δάσος II. ρ. μέσο. 1. χωνεύομαι, απορροφίεμαι 2. χάνομαι 3. καταναλώνομαι, εξαφανίζομαι
mistuire, mistuiri ουσ. θηλ. 1. το χώνεμα, η χώνεψη, η πέψη 2. το παρανάλωμα, η καταστροφή // -a
focului το παρανάλωμα της φωτιάς
mistuitoare, mistuitori-oare επίθ. 1. χωνευτικός -ή-ό, πεπτικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό
mişca, mișce I. ρ. μετ. 1. κουνώ, κινώ 2. σαλεύω 3. μετακινώ 4. μτφ. συγκινώ // a ~ **capul** κουνώ το κεφάλι // **gestul lui Ia** -t η χειρονομία του τον συγκίνησε II. ρ. αμ. 1. κινώ, κινιέμαι, κινούμαι, 2. βρίσκομαι σε κίνηση // **nici o frunză nu mișcă** κανένα φύλλο δεν κουνιέται // **nu mișca!** μην κινείσαι! III. ρ. μέσο. κινούμαι, κινιέμαι, κουνιέμαι // **cei vechi credeau că soarele se mișcă în jurul pământului** οι παλαιοί νόμιζαν ότι ο ήλιος κινείται γύρω από τη γη // **cine se mișcă nu moare** όποιος κινείται δεν πεθαίνει
mişcare, mișcări I. ουσ. θηλ. 1. η κίνηση, το κίνημα, το κούνημα 2. η μετακίνηση 3. η ανακίνηση, το τάρραγμα 4. το σάλεμα 5. η δόνηση 6. το σεισμό 7. η ζωηρότητα // ~ **axială** η αξονική κίνηση // ~ **de rotație** η περιστροφική κίνηση // ~ **pentru pace** το ειρηνικό κίνημα // ~ **politică** η πολιτική κίνηση // ~ **revoluționară** το επαναστατικό κίνημα // ~ **seismică** η σεισμική δόνηση // ~ **separatistă** το διαίρετικό κίνημα // ~ **spirituală** η πνευματική κίνηση // ~ **a muncitorească** το εργατικό κίνημα // **mişcări tectonice sau mișcărilor scoarței** οι τεκτονικές κινήσεις ή οι κινήσεις του φλοιού της γης // **a se pune în** ~ θέτομαι σε κίνηση // **în doi timpi și trei mișcări** πολύ γρήγορα // **nici o** ~! καμιά κίνηση! ησυχία II. επιρ. έκφρ. **în** ~ σε κίνηση, σε δρόμο, σε ανακίνηση
mişcat-ă, mișcați-te επίθ. 1. κινημένος-η-ο, κουνημένος-η-ο 2. συγκινημένος-η-ο 3. ταραγμένος-η-ο, παρακινημένος-η-ο
mişcătoare, mișcători-oare I. επίθ. 1. κινούμενος-η-ο, κινητός-ή-ό, κουνιστός-ή-ό 2. ρέων-ουσά-ον 3. συγκινητικός-ή-ό // **nisipuri mișcătoare** η ρέουσα άμμος II. επιρ. συγκινητικά
mişelea, mișelele I. επίθ. 1. πρόστυχος-η-ο, αχρείος-α-ο, αισχρός-ή-ό 2. διεστραμμένος-η-ο, άτιμος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρόστυχος-η (ο, η). αισχρός-ή (ο, η), άτιμος-η (ο, η), το καθαрма, ο τιποτένιος άνθρωπος, ο παλιάνθρωπος
mişesc-ească, mișești επίθ. 1. πρόστυχος-η-ο, αχρείος-α-ο, άτιμος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. απρεπής-ής-ές
mişește επιρ. 1. αισχρά, με άτιμο τρόπο 2. διεστραμμένα
mişelie, mișelii ουσ. θηλ. η αχρειότητα, η προστυχιά, η ατιμία, η αισχρότητα, η παλιάνθρωπιά
mişmaș, mișmașuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το ανακάτεμα, το μπέρδεμα 2. μτφ. η ύποπτη επιχείρηση, η αφαίρεση ξένων πράγματος
mişto επίθ. αμετάβλ. (αρχ.) καλός-ή-ό // **a lua Ia** ~ εμπαιζώ, κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο μεζέ
mişuna pers. 3 **mişună** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. βρίθω, μυρμηγκιάζω 2. κινούμαι σε μεγάλο αριθμό // **în jurul lor -u grupuri ciudate** γύρω τους έβριθαν παράξενες ομάδες

mişunare, mișunări ουσ. θηλ. 1. το πλήθος ανθρώπων, το σύρε κι'έλα 2. ο συνωστισμός, το πυκνό πλήθος
mit, mituri I. ουσ. θηλ. 1. ο μύθος 2. το μύθευμα II. επιθ. έκφρ. **de** ~ μυθικός-ή-ό, μυθώδης-ής-ες
mită, mite ουσ. θηλ. 1. η δωροδοκία, το ρουσφέτι 2. η δωροληψία 3. μτφ. το άλεψιμα, το λάδωμα // **a da** ~ δωροδοκώ // **primire de** ~ η δωροληψία
mitic-ă, mitici-ce επίθ. μυθικός-ή-ό // **vremurile** -e οι μυθικοί χρόνοι
miting, mitinguri ουσ. ουδ. το συλλαλητήριο, η δημόσια συγκέντρωση
mititel-ea-ică, mititei-ele I. επίθ. μικρούλικος-η-ο, μικρούτσικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μικρούλης-ούλα (ο, η) III. ουσ. αρσ. «το μιτιτέϊ», το σουτζουκάκι, είδος μικρού λουκάνικου ψημένο στην σχάρα
mitocan, mitocani ουσ. αρσ. 1. ο αμόρφωτος, ο αγροίκος, ο άξεστος 2. ο χοντράνθρωπος, ο βάνανσος 3. το στυρνάρι
mitocancă, mitocance ουσ. θηλ. 1. η αμόρφωτη, η αγροίκα, η άξεστη 2. η χοντρογυναίκα, η βάνανση γυναίκα
mitocănesc-ească, mitocănești επίθ. 1. βάνανσος-η-ο, άξεστος-η-ο, αγροίκος-α-ο, απολίτιστος-η-ο 2. χυδαίος-α-ο, πρόστυχος-η-ο
mitocănie, mitocăni ουσ. θηλ. 1. η χοντροκοπιά, η χυδαία συμπεριφορά, η βανανσότητα, η χυδαιότητα 2. η χοντράδα, η χοντροκομμένη συμπεριφορά
mitocănimе ουσ. θηλ. το πλήθος από χοντράνθρώπους, ο συρφετός
mitologie-ă, mitologii-ce επίθ. μυθολογικός-ή-ό
mitologie, mitologii ουσ. θηλ. η μυθολογία
mitoman-ă, mitomani-e επίθ. μυθομανής-ής-ές
mitomanie ουσ. θηλ. η μυθομανία, η κλήση για ψευδολογία
mitral-ă, mitrali-e επιθ. (ιατρ.) πού ανήκει στη βαλβίδα αριστερής καρδιακής κοιλότητας // **stenoză** -ă η μιτροειδής στένωση
mitralia, mitraliez I. ρ. μετ. (στρατ.) 1. μυδροβολώ 2. ρίχνω βλήματα με πολυβόλο II. ρ. αμ. ρίχνω βολές με το πολυβόλο, βάλλω με το πολυβόλο
mitralie, mitralii ουσ. θηλ. (στρατ.) το μυδράλιο
mitralieră, mitraliere ουσ. θηλ. (στρατ.) το πολυβόλο, το μυδραλιοβόλο
mitraliere, mitralieri ουσ. θηλ. ο πυροβολισμός με το πολυβόλο, η βολή με πολυβόλο
mitralior, mitraliori ουσ. αρσ. (στρατ.) ο πολυβολητής
mitră, mitre ουσ. θηλ. (εκκλ.) ημίτρα
mitră, mitre ουσ. (ανατ.) η μήτρα
mitridatiză, mitridatizez I. ρ. μετ. (αρχ.) συνηθίζω τον οργανισμό στις τοξικές ουσίες, μιθριδατίζω II. ρ. μέσο. συνηθίζω να εισάγω στο στομάχι μου προσδοκτικά μικρές ποσότητες δηλητηρίου για να έχω ανοσία, μιθριδατίζομαι
mitropolie, mitropolii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η μητρόπολη (η έδρα της εξουσίας του μητροπολίτη)
mitropolit, mitropolii ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο μητροπολίτης
mitropolitan-ă, mitropolitani-e επίθ. μητροπολιτικός-ή-ό
mitui, mituiesc ρ. μετ. 1. δωροδοκώ 2. μτφ. λαδώνω, αλείφω // **a fi** -t δωροδοκούμε
mituială, mituieli ουσ. θηλ. το δωροδόκημα, η δωροδοκία, ο δεκάσμος

mituire, mitui *ουσ. θηλ. ιδ. mituială*
mituitor-oare, mituitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η δωροδόκος 2. δεκατής-στρια (ο, η)*
miță, mițe *ουσ. θηλ. η φλόκα 2. το χνούδι, οι τρίχες από μαλλί προβάτου*
mișos-oasă, mișoși-oase *επιθ. φλοκωτός-ή-ό 2. οι φλοκάτες, τα κλινოსκεπάσματα από μαλλί*
mixa, mixez *ρ. μετ. κάνω μείξη σε ταινία φιλμ*
mixaj, mixaje *ουσ. ουδ. το μιζάζ, η εφαρμογή στην ίδια ταινία όλων των ακουστικών στοιχείων του φιλμ*
mixare, mixări *ουσ. θηλ. ιδ. mixaj*
mixedem *ουσ. ουδ. (ιατρ.) το μυελοίδημα, ενδοκρινής αρρώστια*
mixer, mixere *ουσ. ουδ. ο μαλακτήρας*
mixt-ă, mixști, mixte *Ι. επιθ. μεικτός-ή-ό // cor ~ η μεικτή χορωδία // număr ~ ο μεικτός αριθμός // școală -ă το μεικτό σχολείο ΙΙ. ουσ. θηλ. πληθ. τα μεταλλευτικά μεικτά προϊόντα συντριμμένα για να χωριστούν οι χρήσιμες ουσίες*
mixtură, mixturi *ουσ. θηλ. το μείγμα, το κράμα*
miza, mizez *ρ. μετ. 1. μιζάρω, ποντάρω στο τυχερό παιχνίδι 2. μτφ. υπολογίζω, στηρίζομαι, βασίζομαι σε κάτι*
mizanscenă, mizanscene *ουσ. θηλ. η σκηνοθεσία*
mizantrop-opă, mizantropi-ope *ουσ. αρσ. και θηλ. μισάνθρωπος (ο, η)*
mizantrop-ă, mizantropici-e *επιθ. 1. μισάνθρωπος -η-ο 2. ακοινώνητος-η-ο*
mizantropie, mizantropii *ουσ. θηλ. η μισανθρωπία, η ακοινωνησία*
mizare, mizări *ουσ. θηλ. το ποντάρισμα της μίζας σε τυχερό παιχνίδι*
miză, mize *ουσ. θηλ. η μίζα, το αρχικό ποσό σε τυχερό παιχνίδι*
mizer-ă, mizeri-e *Ι. επιθ. 1. μίζερος-η-ο, άθλιος-α-ο 2. φτωχός-ή-ό, κακόμοιρος-α-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. άθλιος-ια- (ο, η) 2. φτωχός-ή (ο, η)*
mizerabil-ă, mizerabili-e *Ι. επιθ. 1. άθλιος-ια-ιο 2. ελεεινός-ή-ό ΙΙ. επιρ. 1. άθλια 2. ελεεινά ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. άθλιος-ια (ο, η) 2. ελεεινός-ή(ο, η)*
mizericordie, mizericordii *ουσ. θηλ. 1. ο οίκτος, το έλεος 2. η ευσιπαχμία, ο οίκτιρμός*
mizericordios-oasă, mizericordioși-oase *επιθ. 1. φιλεύσπλαχνος-η-ο 2. ελεήμων-ων-ον 3. οίκτιρμων -ων-ον*
mizerie, mizerii *Ι. ουσ. θηλ. 1. η μίζερια, η αθλιότητα, η ελεεινότητα 2. η φτώχεια, η κακομοιριά, η δυστυχία 3. η ταλαιπωρία ΙΙ. επιθ. έκφρ. de ~ 1. φτωχικός-ή-ό, πενιχρός-ή-ό 2. ανεπαρκής-ής-ές 3. δυστυχισμένος-η-ο*
mladă, mlăzi *ουσ. θηλ. 1. το βλαστάρι 2. η βλάστηση*
mlajă, mlăji *ουσ. θηλ. (βοτ.) η λυγαριά, ο λύγος*
mlăștină, mlăștini *ουσ. θηλ. 1. το τέλμα, ο βούρκος 2. το έλος, ο βάλτος*
mlădia, mlădiez *Ι. ρ. μέσο. 1. λυγίζομαι, λυγιέμαι 2. κάμπτομαι γίνομαι ευλύγιστος-η-ο ΙΙ. ρ. μετ. 1. κλίνω, κάμπω, κυρτώνω 2. λυγίζω τη φωνή, μεταβάλλω τον ήχο της φωνής*
mlădiere, mlădieri *ουσ. θηλ. 1. το λύγισμα, η λυγεράδα, η ευλυγισία 2. η ευκαμψία // elegantă și -a frazei η κομψότητα και η ευλυγισία της φράσης*
mlădios-oasă, mlădioși-oase *επιθ. 1. λυγερός-ή-ό, ευλύγιστος-η-ο 2. σβέλτος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο*

3. (για τη φωνή) εύστροφος-η-ο 4. μτφ. ευέλικτος -η-ο

mlădiță, mlădițe *ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. ο βλαστός, το βλαστάρι 2. η παραφυάδα, το παρακλάδι 3. μτφ. το παιδί, ο απόγονος*
mlădiu-ie, mlădii *επιθ. 1. λυγερός-ή-ό 2. λεπτός-ή-ό 3. μτφ. η λυγερή, η νέα και ωραία γυναίκα // -ie ca un spic de grâu λυγερή σαν το στάχυ σιταριού*
mlăștinos-oasă, mlăștinoși-oase *επιθ. 1. τελματώδης-ής-ες, βαλτώδης-ής-ες 2. ελώδης-ής-ες // regiune -oasă η ελώδης περιοχή*
mnemotehnic-ă, mnemotehnici-ce *Ι. ουσ. ουδ. η μνημοτεχνική, η μνημονική ΙΙ. επιθ. ο μνημοτεχνικός-ή-ό 2. μνημονικός-ή-ό*
moacă, moace *ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μαγκούρα 2. μτφ. ο ξεροκέφαλος 3. (αργκ.) η φιγούρα, το κεφάλι*
moale, moi *Ι. επιθ. 1. μαλακός-ή-ό, απαλός-ή-ό 2. ήπιος-ια-ιο 3. πλαδαρός-ή-ό 4. χαλαρός-ή-ό 5. ελατός-ή-ό 6. τακερός-ή-ό 7. μελάτος-η-ο // a cădea pe ~ πέφτω στα μαλακά (με μικρές ζημιές) // brânză ~ το μαλακό τυρί // climă ~ το ήπιο κλίμα // metal ~ το τακερό μέταλλο // o stofă ~ ένα απαλό ύφασμα // ou fierț ~ το μελάτο αυγό ΙΙ. ουσ. ουδ. -le capului το μέρος του κρανίου πάνω από το μέτωπο, το βρεγματικό οστό ΙΙΙ. επιρ. 1. μαλακά 2. ήπια 3. χαλαρά // a o lăsa mai ~ το αφήνω πιο μαλακά, ενδίδω, υποχωρώ*
moar, moaruri *ουσ. ουδ. το mouaré (ύφασμα)*
moarat-ă, moara-te *επιθ. mouaré, με την όψη του mouaré*
moară, mori *ουσ. θηλ. 1. ο μύλος, ο αλευρόμυλος 2. η αλεστική μηχανή 3. το κτήριο όπου λειτουργεί ο μύλος // ~ de aburi ο ατμόμυλος // ~ de apă ο νερόμυλος, ο υδρόμυλος // ~ de vânt ο ανεμόμυλος // a-i da apă la ~ ενθαρρύνω κάποιον // a-i merge gura ca o ~ το πηγαίνει το στόμα σαν ο μύλος // a-i veni apa la ~ έχει την έννοια κάποιου // a se bate cu morile de vânt παλεύω με τους ανεμόμυλους // la rând ca la ~ στην ουρά όπως στο μύλο*
moarte, morți *Ι. ουσ. θηλ. 1. ο θάνατος, η αποβίωση 2. η νέκρωση, το σταμάτημα της ζωής 3. ο χάρος 4. η εκπνοή, το ξεψύχισμα 5. ο ψόφος (ζώα) // ~ aparent η νεκροφάνεια // ~ prin înaniție η λιμοκτονία // ~ subită ο ακαριαίος θάνατος // ~ violentă ο βίαιος θάνατος // a fi la un pas de ~ στέκεται στο χείλος του τάφου // a fi pe patul de ~ είναι στην κλίνη του θανάτου // a fi uitat de ~ το να είναι ξεχασμένος από το χάρο (είναι πολύ γέρος) // agonia morții το ψυχομαχητό // a se da de ceasul morții βασανίζομαι σαν την ώρα του θανάτου (οπαδάω τη σκέψη μου, έχω φροντίδες) // a se lupta cu moartea χαροπαλεύω ψυχομαχώ, ψυχοραγώ, παλεύω με το θάνατο // a vedea moartea cu ochii βλέπω το θάνατο με τα μάτια μου (περνάω μεγάλο κίνδυνο) // condamnat la ~ ο θανατοποινίτης // cu frica morții με το φόβο του θανάτου // după moartea lui μετά το θανάτό του // între viață și ~ μεταξύ ζωής και θανάτου // la ~! σε θάνατο! να καταδικαστεί σε θάνατο // pedeapsa cu moartea η θανατική ποινή // pericol de ~ ο θανάσιμος κίνδυνος // pe viață și pe ~ (για μια πάλη) ακράδαντα, πεισματωδώς ΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ. de ~ θανάσιμος-η-ο // a urî de ~ μισώ*

θανάσιμα // **duşman de** ~ ο θανάσιμος εχθρός // **in-am plictisit de** ~ έπληξα θανάσιμα III. ρημ. έκφρ. **a face ~ de om** κάνω φονικό

moaşă, moaşe ουσ. θηλ. 1. η μαία 2. η μαμή

moaşte ουσ. θηλ. πληθ. τα λείψανα, τα άγια λείψανα

mobilă, mobili-e I. επίθ. κινήτος-ή-ό, ευκίνητος-η-ο // **avere** -ă η κινήτη περιουσία // **forţă** -ă η ευκίνητη δύναμη II. ουσ. ουδ. 1. το κίνητό σώμα 2. το κίνητρο 3. τα κινήτά, τα πράγματα, η περιουσία ή κινήτη 4. μτφ. το ελατήριο // **-ul unei acţiuni** το ελατήριο δράσεως, το κίνητρο

mobila, mobilez ρ. μετ. επιπλώνω

mobilar, mobilări ουσ. θηλ. η επίπλωση

mobilat-ă, mobilă-i-te επίθ. επιπλωμένος-η-ο // **cameră** -ă το επιπλωμένο δωμάτιο

mobilă, mobile ουσ. θηλ. το έπιπλο, τα έπιπλα // **fabrica de** ~ το επιπλοποιείο // **fabricare de** ~ η επιπλοποιία // **magazin de** ~ το επιπλωπωλείο // **tâmplar de** ~ ο επιπλωποιός

mobiliar-ă, mobiliari-e επίθ. (νομ.) κινήτος-ή-ό // **valori** -e οι κινήτες αξίες (γραμμάτα, μετοχές, επιταγές, κ.λ.π.)

mobilier ουσ. ουδ. τα έπιπλα // **~ de birou** τα έπιπλα γραφείου

mobilitate, mobilităţi ουσ. θηλ. 1. ευκινησία, η ετοιμότητα 2. η ευχέρεια στις κινήσεις 3. η ευστροφία

mobiliza, mobilizez ρ. μετ. 1. κινητοποιώ, βάζω σε κίνηση, σε δραστηριότητα 2. επιστρατεύω (στρατιωτικές δυνάμεις) // **a ~ pe loc** επιστρατεύω επί τόπου (σε πολιτική θέση αλλά με στρατιωτική πειθαρχία) // **a ~ toate forţele** κινητοποιώ όλες τις δυνάμεις

mobilizabil-ă, mobilizabili-e επίθ. 1. κινητοποιήσιμος -η-ο 2. επιστρατεύσιμος-η-ο, στρατεύσιμος-η-ο

mobilizare, mobilizări ουσ. θηλ. 1. η κινητοποίηση 2. η επιστράτευση, η στράτευση

mobilizat-ă, mobilizaţi-te επίθ. 1. κινητοποιημένος -η-ο 2. επιστρατευμένος-η-ο, στρατευμένος-η-ο

mobilizator-oare, mobilizatori-oare επίθ. 1. κινητοποιήσιμος-η-ο 2. ενεργητικός-ή-ό, ενεργτήριο -α-ο // **factor** ~ ο παράγοντας κινητοποίησης

moca ουσ. θηλ. αμετάβλ. ο καφές Μόκα, εκλεκτός αραβικός καφές

mocan, mocani ουσ. αρσ. ο Ρουμάνος απ'το βουνό, από ορεινή περιοχή

mocancă, mocance ουσ. θηλ. η Ρουμάννα απ'το βουνό, από ορεινή περιοχή, «η μοκάνκα»

mocasin, mocasini ουσ. αρσ. «το μοκασίν», τα παπούτσια από μη αργασμένο δέρμα, χωρίς σιρίτια, που φορούν οι Ινδιάνοι της Βόρειας Αμερικής

mocăi, mocăi I. ρ. αμ. (λαϊκ. και οικ.) χασομερώ, δουλεύω αργά χωρίς πρόοδο II. ρ. μέσο. χάνω τον καιρό μου, δεν κάνω τίποτα, τεμπελιάζω ή ασχολούμαι με ασήμαντα πράγματα

mocăială, mocăieli ουσ. θηλ. η απραξία, η βραδυτητα στις κινήσεις, στη δουλειά, η βραδυκίνησις

mocăit-ă, mocăiţi-te I. επίθ. βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) χασομέρης-ισσα (ο, η), αργοκίνητος-η (ο, η)

mocănesc-cască, mocăneşti επίθ. (λαϊκ.) ορεινός-ή-ό // **cal** ~ το (μικρό) ορεινό άλογο // **oai** **mocănească** το ορεινό πρόβατο (με μακρύ και τραχύ μαλλί) // **ploaie mocănească** η διαρκής

ψιλή βροχή // **porumb** ~ το ορεινό καλαμπόκι (με μεγάλους κόκκους)

mocăneşte επίρ. βουνήσια

mochetă, mochte ουσ. θηλ. η μοκέτα

mocirlă, mocirle ουσ. θηλ. 1. ο βόρβορος, ο βούρκος, το έλος 2. ο βάλτος, ο βαλτότοπος 3. μτφ. η ηθική παρακμή, η κατάπτωση

mocirlos-oasă, mocirlosi-oase επίθ. 1. ελώδης-ης-ες, βαλτώδης-ης-ες, ιλυώδης-ης-ες 2. βορβορώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες

mocneală, mocneli ουσ. θηλ. 1. το υποβόσκημα, το σόβημα 2. μτφ. η λύπη

mocni, mocnesc ρ. αμ. 1. υποβόσκω, σοβώ 2. σιγοκαίω, κρυφοκαίω 3. μτφ. κουφοβράζω

mocnire, mocniri ουσ. θηλ. η υποβόσκηση, η σόβηση, η σιγόκαυση

mocnit-ă, mocniţi-te επίθ. υποβοσκών-ούσα-όν, σωβών-ούσα // **un foc** ~ μια σωβούσα φωτιά

mocofan, mocofani ουσ. αρσ. 1. ο βλάκας, ο ανόητος 2. ο χοντράνθρωπος, ο βάνουσος

mod, moduri ουσ. ουδ. 1. ο τρόπος 2. η μέθοδος ενέργειας, το φέρισμο 3. το ύφος έκφρασης σε προφορικό ή γραπτό λόγο 4. (μουσ.) η διάταξη των τόνων της μουσικής κλίμακας 5. (γραμμ.) η έγκλιση του ρήματος // **~ grosolan** ο βάνουσος τρόπος // **~ de întrebuinţare** ο τρόπος χρήσεως // (οικον.) **~ de producţie** ο τρόπος παραγωγής // **~ de viaţă** ο τρόπος ζωής // (γραμμ.) **~ul indicativ** η οριστική // (γραμμ.) **adverbe de** ~ τα τροπικά επιρρήματα // **alt ~ nu există** άλλος τρόπος δεν υπάρχει // (γραμμ.) **complement circumstanţial de** ~ το προσδιοριστικό τροπικό αντικείμενο // **in ~ curenţ** κατά κανόνα, συνήθως // **in nici un ~** με κανένα τρόπο (σε καμία περίπτωση, καθόλου) // **un ~ de a zice** ένας τρόπος του λέγειν

modal-ă, modal-i-e επίθ. (γραμμ.) τροπικός-ή-ό

modalitate, modalităţi ουσ. θηλ. 1. οι νόμιμες συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται κάτι, η ορισμένη κατάσταση πραγμάτων 2. ο τρόπος, η δυνατότητα, το μέσο ενέργειας, ο τύπος ενέργειας 3. ο ορισμένος τρόπος χαρακτηρισμού διανοήματος 4. μουσ. ο τόνος, ο ρυθμός

modă, mode I. ουσ. θηλ. η μόδα, ο συρμός // **de ~ veche** της παλιάς μόδας // **magazin de mode** το κατάστημα νεωτερισμών II. επιρ. έκφρ. // **la ~** της μόδας, φιν // **nu este acum la ~** δεν είναι τώρα της μόδας // **a ajuns la ~** έγινε του συρμού

model, modele ουσ. ουδ. 1. το μοντέλο, το υπόδειγμα 2. το πρότυπο 3. το καλούπι, το πρόπλασμα, ο τύπος, το δείγμα 4. ο αγνώρι, το πατρόν // **~ de pălărie** το μοντέλο του καπέλου // **a lua ca** ~ το παίρνω σαν υπόδειγμα // **este -ul fetei modeste** είναι ο τύπος της σεμνής κοπέλας

modela, modelez ρ. μετ. 1. προπλάττω 2. πλάθω, διαπλάθω

modelare, modelări ουσ. θηλ. 1. ο προπλασμός, η κατασκευή προπλάσματος 2. η διάπλαση

modelat-ă, modelaţi-te επίθ. 1. προπλασμένος-η-ο (σαν τύπος) 2. διαμορφωμένος-η-ο

modelator-oare, modelatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. προπλάστης-άστρια (ο, η)

modelist-ă, modelişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η τεχνίτης-ρα μοντέλων, ο μοντελιστ

modelor-oare, modelori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. modelist

modera, moderez I. ρ. μετ. 1. μετριάζω 2. ελαττώνω II. ρ. μέσο 1. μετριάζομαι 2. ελαττώνομαι

moderare, moderări ουσ. θηλ. η μετρίωση, ο μετρίασμός, το μετρίασμα

moderat-ă, moderați-te επίθ. 1. μέτριος-α-ο, μετριοπαθής-ής-ές 2. εγκρατής-ής-ές 3. σώφρων-ων-ον

moderato επίρ. (μουσ.) μοντεράτο (μέτρια ρυθμική)

moderator-oare, moderatori-oare I. επίθ. μετριάζων-ουσα-ον, μετριοπαθής-ής-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μετριάζων-ουσα (ο, η)

moderație, moderații ουσ. θηλ. 1. η μετριοπάθεια, η μετριοπάτη 2. η λιτότητα

modern-ă, moderni-e επίθ. 1. μοντέρνος-α-ο, σύγχρονος-η-ο 2. νέος-νέα-νέο, νεώτερος-η-ο // istoria -ă η νεώτερη ιστορία

modernism ουσ. ουδ. ο μοντερνισμός

modernist-ă, moderniști-ste I. επίθ. μοντερνιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μοντερνιστής-ίστρια (ο, η)

moderniza, modernizez ρ. μετ. 1. μοντερνίζω, εκσυγχρονίζω 2. ανακαινίζω

modernizare, modernizări ουσ. θηλ. ο εκσυγχρονισμός

modernizat-ă, modernizați-te επίθ. εκσυγχρονισμένος-η-ο

modest-ă, modești-ste επίθ. 1. μετριοφρων-ων-ον, και μετριοφρονάς-η-ο 2. σεμνός-ή-ό, ταπεινόφρων-ων-ον, ταπεινός-ή-ό

modestie ουσ. θηλ. 1. η μετριοφροσύνη 2. η σεμνότητα, η σεμνοπρέπεια 3. η ταπεινότητα 4. η λιτότητα

modic-ă, modici-ce επίθ. μέτριος-α-ο, μικρός-ή-ό // **prefuri modice** τιμές μέτριες

modifica, modifie I. ρ. μετ. 1. τροπολογώ, τροποποιώ, μεταποίω 2. αλλάζω II. ρ. μέσο. 1. τροποποιούμαι, μεταβάλλομαι, μεταποιούμαι 2. υποβάλλομαι σε τροπολογία 3. αλλάζω, μεταβάλλομαι

modificabil-ă, modificabili-e επίθ. τροποποιήσιμος-η-ο, μεταποιήσιμος-η-ο

modificare, modificări ουσ. θηλ. 1. η τροποποίηση, η τροπολογία, η μεταποίηση 2. ο μετασχηματισμός, η αλλαγή, η μετατροπή, η μεταβολή

modificat-ă, modificați-te επίθ. 1. τροποποιημένος-η-ο, μεταποιημένος-η-ο 2. αλλαγμένος-η-ο

modificator-oare, modificatori-oare επίθ. μετατροπείς

modistă, modiste ουσ. θηλ. 1. η μοδίστρα 2. πωλήτρια ειδών νεωτερισμού, η καπελού

modul, module ουσ. ουδ. 1. μαθ. η μονάς μετρήσεως, η απόλυτη αξία του πραγματικού αριθμού 2. (αστρ.) η άκατος // ~ lunar η σεληνάκος

modula, modulez I. ρ. αμ. (μουσ.) κανονίζω ή ρυθμίζω ήχο II. ρ. μετ. 1. τονίζω με αλλαγή τόνου φωνής, μετατονίζω 2. (φυσ.) διαμορφώνω III. ρ. μέσο. 1. (στην απαγγελία) ρυθμίζομαι 2. διαμορφώνομαι

modulare, modulari ουσ. θηλ. 1. η ρύθμιση μέλους (μελωδία) 2. η διαμόρφωση

modulat-ă, modulați-te επίθ. 1. μετατονισμένος-η-ο 2. διαμορφωμένος-η-ο

modulator-oare, modulatori-oare I. επίθ. μετατονικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο διαμορφωτής (μηχάνημα)

modulație, modulații ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. ο μετατονισμός 2. η διαμόρφωση

mofluz-ă, mofluzi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. χρεοκόπος (ο, η), φαλίσμενος-η (ο, η), ο μπλαζέ // **a ieși ~** χρεοκοπώ, φάλιρω, μπατιρίζω II. επίθ. 1. χρεοκοπημένος-ο-η, πτωχευμένος-η-ο 2. φτωχός-ή-ό

moft, mofhuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. η μικροδουλειά, το ασήμαντο πράγμα 2. η πονηριά, το κόλπο, το καπρίτσιο 3. η σαχλαμάρα 4. πληθ. τα νάζια, τα καμώματα, τα κουραφέξαλα // ~ **uri!** κουραφέξαλα! τρίχες! σαχλαμάρες! // **a umbra cu ~uri** βρίσκω προφάσεις

moftangioaică, moftangioaice ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η καπριτσιόζα, η νάζιαρα 2. η μη σοβαρή γυναίκα

moftangiu, moftangii ουσ. αρσ. 1. ο καπριτσιόζος, ο νάζιαρης 2. ο πονηρός, ο μη σοβαρός άνθρωπος

mofturos-oasă, mofturoși-oase I. επίθ. 1. νάζιαρης 2. ο μη καθορισμένο εξ αιτίας της ομίχλης, του σκοταδιού ή της απόστασης

mohair, mohairuri ουσ. ουδ. «το μοχαίρ», το γίδισιο μαλλί για υφάσματα, χαλιά, κ.λ.π

Mohican, Mohicani ουσ. αρσ. ο Μοχικανός (οι Μοχικανοί, πληθυσμός Ινδιάνων στη Βόρεια Αμερική)

mohor, mohoare ουσ. ουδ. το χόρτο, το χορτάρι, είδος χορταριού από τα σιτοειδή, φυτρώνει μόνο του χωρίς καλλιέργεια ή φροντίδα

mohoreală, mohoreli ουσ. θηλ. 1. το σκυθρόπιασμα, το κατσούφιασμα 2. το συνοφρύωμα

mohorăre, mohorări ουσ. θηλ. 1. το σκυθρόπιασμα, το κατσούφιασμα 2. το συνοφρύωμα 3. το πίκρισμα, η πικρία

mohorât-ă, mohorâți-te επίθ. 1. σκυθρωπόζ-ή-ό, συνοφρυωμένος-η-ο 2. στενωχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο 3. σκοτεινός-ή-ό, σκούρος-α-ο

mohori, mohorăse I. ρ. μετ. κάνω σκοτεινό κάτι, σκουραίνω II. ρ. μέσο. 1. σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω 2. συνοφρυώνω, σκοτεινιάζω, σκουραίνω

moina, pers. 3 moinează I. ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (το χειμώνα) γίνεται ζέστη και λειώνουν τα χιόνια II. ρ. αμ. ζεσταίνομαι μετά από κρύο (καιρός), φυσάει απ' το νότο και λειώνουν τα χιόνια

moină, moine ουσ. θηλ. το νότισμα, το λιώσιμο του χιονιού με το ζεστό αέρα

moinos-oasă, moinosi-oase επίθ. νοτισμένος-η-ο (αέρας υγρός και ζεστός το χειμώνα)

mojar, mojare ουσ. ουδ. το γουδί

mojdrean, mojdreni ουσ. αρσ. (βοτ.) η μελία (δέντρο με άσπρα λουλούδια μυρωδάτα)

mojie-ă, mojici-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο βάνουσος-η (ο, η), αγροίκος-α (ο, η), άξεστος-η (ο, η), χωριάτης-ισσα (ο, η) II. επίθ. βάνουσος-η-ο, αγροίκος-α-ο, άξεστος-η-ο

mojicesc-ească, mojicești επίθ. 1. άξεστος-η-ο 2. χοντροκομμένος-η-ο 3. χοντροειδής-ής-ές

mojicește επίρ. άξεστα, βάνουσα, χοντροειδώς

mojicie, mojicii ουσ. θηλ. 1. η χοντροκοπιά 2. η βανουσιότητα 3. η άξεστη συμπεριφορά, η χωριατιά

mol, moli *ουσ. αρσ. (χημ.)* το γραμμομόριο **mol, moluri** *ουσ. ουδ.* 1. ο μόλος 2. η προκυμαία **mola** *επιθ. (ναυτ.)* μόλα! άφησε! **molar, molar** *επιθ.* ο τραπεζίτης (ονομασία δοντιού) // **dinte** ~ το δόντι ο τραπεζίτης **molar-ă, molar** *επιθ. (χημ.)* γραμμομοριακός-ή-ό **molat** *επιθ.* **molat** *επιθ.* 1. μαλακός-ή-ό, μαλακούτσικος-η-ο 2. απαλός-ή-ό 3. αργός-ή-ό, νωθρός-ή-ό, χαύνος-η-ο **molău-ăie, molăi-ăie** *επιθ.* 1. χαύνος-η-ο, αποκαρωμένος-η-ο 2. απαθής-ής-ές **molcom-ă, molcomi-e** *Ι. επιθ.* 1. μαλακός-ή-ό, σιγανός-ή-ό 2. ήσυχος-η-ο, γαλήνιος-ια-ιο, ήρεμος-η-ο, ατάραχος-η-ο // **cuvinte** ~ *ε* τα ήρεμα λόγια **II. επίρ.** 1. μαλακά, σιγανά 2. ήσυχα, γαλήνια, ήρεμα, ατάραχα // **a tăcea** ~ σιωπαίνω τελείως **molcomeală, molcomeli** *ουσ. θηλ.* 1. η σιγαλιά, η ήσυχια, η γαλήνη 2. η ηρεμία 3. η νωθρότητα, η βραδύτητα **molcomi, molcomese** *Ι. ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. ησυχάζω, καθησυχάζω, γαληνεύω 2. ηρεμώ **II. ρ. μέσο.** 1. γίνομαι ήσυχος, ήρεμος, γαλήνιος 2. ησυχάζω, γαληνεύω 3. καταπραΰνομαι **Moldav-ă, Moldavi-e** *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Μολδαβός-ή (ο, η) **II. επιθ.** μολδαβίος-ια-ιο (της Μολδαβίας) **mol** *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η σκάφη **Moldovalah-ă, Moldovalahi-e** *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* Μολδοβλάχος-α (ο, η) **Moldovean-ă, Moldovene** *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Μολδαβός-ή (ο, η) **II. επιθ.** μολδαβίος-ια-ιο **Moldoveancă, Moldovence** *ουσ. θηλ.* η Μολδαβή **moldovenesc-ească, moldovenești** *Ι. επιθ.* μολδαβικός-ή-ό **II. ουσ. θηλ.** «ο μολδαβικός χορός» και η μελωδία του χορού **moldovenește** *επίρ.* μολδαβικά // **a o spune** ~ το λέω ξεκάθαρα **moldovenism, moldovenism** *ουσ. ουδ.* ξέρι που χρησιμοποιείται στην διάλεκτο της Μολδαβίας **molecular-ă, moleculari-e** *επιθ.* μοριακός-ή-ό // **greutate** ~ *ă* το μοριακό βάρος **moleculă, molecule** *ουσ. θηλ. (χημ.)* το μόριο **molesta, molestez** *ρ. μετ.* 1. κακολογώ, κακομεταχειρίζομαι 2. παρενοχλώ, δυσχεραίνω, πειράζω **molestare, molestări** *ουσ. θηλ.* 1. η κακολογία, η κακομεταχείριση, η οικειότητα 2. η παρενόχληση, η δυσαρέσκεια, το πείραγμα **moleșeală, moleșeli** *ουσ. θηλ.* η χαυνότητα, το αποκάρωμα, η αδυναμία **moleși, moleșe** *Ι. ρ. μετ.* 1. χαυνώνω 2. αποκαρώνω **II. ρ. μέσο.** 1. με πιάνει η χαυνωση 2. αποκαρώνομαι, ατονώ **moleșire, moleșiri** *ουσ. θηλ.* 1. η χαυνωση, το χαύνωμα 2. το αποκάρωμα **moleșit-ă, moleșiți-te** *επιθ.* 1. χαύνος-η-ο 2. αποκαρωμένος-η-ο 3. άτονος-η-ο, πλαδαρός-ή-ό **moleșitor-oare, moleșitori-oare** *επιθ.* χαυνωτικός-ή-ό **moleta, moletez** *ρ. μετ.* κάνω χαρακίες σε σχήμα τροχού σπιρουνοίου **moletă, molete** *Ι. ουσ. θηλ.* ο τροχός σε σχήμα σπιρουνοίου **II. επιθ.** χοντρούλη **moletieră, moletiere** *ουσ. θηλ.* η περικνημίδα, η γκέτα

molfăi, molfăi *ρ. μετ.* 1. μασουλίζω, μασουλώ, πιπιλίζω 2. *μτφ.* ψελλίζω **molfăială, molfăieli** *ουσ. θηλ.* το μασούλημα **molfăit** *ουσ. ουδ. ιδ.* molfăială **molibden** *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μολυβδαίνιο **moliciune, moliciuni** *ουσ. θηλ.* 1. η ατονία, η μαλθακότητα, η χαυνότητα 2. η απαλότητα **molid, molizi** *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πεύκο, η πεύκη (δέντρο κωνοφόρο) **olidiș,olidișuri** *ουσ. ουδ.* το πευκόδασος, ο πευκώννας **molie, molii** *ουσ. θηλ.* ο σκώρος, η βώτριδα // **măncat de molii** σκωροφαγμένος-η-ο **molift** *ουσ. αρσ. ιδ.* molid **molimă, molime** *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το μόλυσμα 2. η επιδημία 3. (στα ζώα) η επιζωτία **molipsi, molipsese** *Ι. ρ. μέσο* μολύνομαι **II. ρ. μετ.** μολύνω μεταδίδω μικρόβια, αρρώστια, μιάινω **molipsire, molipsiri** *ουσ. θηλ.* 1. η μόλυνση, το μόλυσμα, το μίασμα 2. η μετάδοση νόσου **molipsit-ă, molipsiți-te** *επιθ.* μολυσμένος-η-ο, μιαρός-ή-ό **molipsitor-oare, molipsitori-oare** *επιθ.* 1. μολυσματικός-ή-ό, μολυντικός-ή-ό, μiasματικός-ή-ό 2. κολλητικός-ή-ό 3. λοιμώδης-ης-ες // **boală molipsitoare** η μολυσματική αρρώστια **molitvă, molitve** *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το σαράντισμα της λεχώνας και του βρέφους **molitvelnic, molitvelnice** *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το προσευχητάρι (βιβλίο με προσευχές) **moloh, molohi** *ουσ. αρσ. ο Μολώχ, το σύμβολο της σκληρότητας, ο άρπαγας* **molos, moloși** *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο μολοσσός (σκυλί) **molo, moloziuri** *ουσ. ουδ.* ο σουβάς από γκρέμισμα ή ζύσιμο τοίχου **molton, moltoane** *ουσ. ουδ.* το χνουδωτό ύφασμα, «το μολτόν» **moluscă, moluști** *ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.)* τα μαλάκια (συνομοταξία υδροβίων ζώων με σώμα μαλακό, χωρίς σκελετό και αρθρώσεις) **momăie, momăi** *ουσ. θηλ.* 1. το φόβητρο, το σκιάχτρο, το μορμολύκειο 2. *μτφ.* ο πολύ άσκημος και κακός άνθρωπος **momeală, momeli** *ουσ. θηλ.* το δόλωμα, το δελέασμα 2. η εξαπάτηση, η αποπλάνηση // ~ **proaspătă în capcană** το φρέσκο δόλωμα στην παγίδα // *έκφρ.* **cu șoșele cu momele** με πονηρίες, με δολώματα **moment, momente** *Ι. ουσ. ουδ.* 1. η στιγμή 2. η ευκαιρία // ~ **suprem** η ανώτατη στιγμή // **-ul psihologic** η ψυχολογική στιγμή // **asteptăți un** ~ περιμένετε μια στιγμή (περιμένετε λίγο) **II. επιρ. έκφρ.** // **din ~ în** ~ από στιγμή σε στιγμή // **din primul** ~ από την πρώτη στιγμή // **dintr-un ~ în altul** από τη μια στιγμή σε άλλη // **în ~ ul de față** τη στιγμή αυτή // **în tot ~ ul** σε κάθε στιγμή // **în ultimul** ~ την τελευταία στιγμή // **la ~** τήν ίδια στιγμή, πάντα στην ώρα, αμέσως // **la un ~ dat** σε ορισμένη στιγμή // **pe ~** αυτοστιγμεί, την ίδια στιγμή // **pentru** ~ προς στιγμήν, προς το παρόν // **un ~** μια στιγμή (αμέσως) **III. συνδ. έκφρ.** // **din ~ ce...** μια και, μια που... // **din ~ ce a fost prevăzut și asigurat** από τη στιγμή που έχει προβλεφθεί και εξασφαλισθεί **IV. επιθ. έκφρ.** // **de ~** στιγμιαίος-α-αίο, για τη στιγμή // **o rezolvare de ~** η στιγμιαία λύση, η λύση της στιγμής

momentan-ă, momentani-e I. επιθ. 1. στιγμιαίος-αία -αίο 2. τωρινός-ή-ΙΙ. επιρ. 1. στιγμιαία, στιγμιαίως 2. προς το παρόν
momî, momese ρ. μετ. 1. δολώνω, δελεάζω 2. αποπλανώ, εξαπατώ
momire, momiri ουσ. θηλ. το δελέασμα, το δόλωμα, η εξαπάτηση
momîřă, momîre ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το γάγγλιο 2. πληθ. τα γλυκάδια
momîřă, momîre ουσ. θηλ. λαϊκ. έκφρ. **a umbla cu momîre și chichițe** συνθηθίζω να λέω ψέματα, προσπαθώ να εξαπατήσω
monadă, monade ουσ. θηλ. η μονάδα
monah, monahi ουσ. αρσ. ο μοναχός, ο καλόγερος
monahal-ă, monahali-e επιθ. μοναχικός-ή-ό, μοναστικός-ή-ό // **viață -ă** ο μοναστικός βίος
monahism ουσ. ουδ. ο μοναχικός βίος, η καλογερική ζωή
monarh, monarhi ουσ. αρσ. ο μονάρχης, ο βασιλιάς
monarhic-ă, monarhici-ce επιθ. μοναρχικός-ή-ό
monarhie, monarii ουσ. θηλ. η μοναρχία, η βασιλεία // ~ **absolută** η απόλυτη μοναρχία, η απολυταρχία // ~ **constituțională** η συνταγματική βασιλεία
monarhism ουσ. ουδ. ο μοναρχισμός
monarhist-ă, monarhiști-ste επιθ. μοναρχικός-ή-ό
monastic-ă, monastici-ce επιθ. 1. μοναστικός-ή-ό 2. καλογερικός-ή-ό
monden-ă, mondeni-e επιθ. κοσμικός-ή-ό // **cronica -ă** η κοσμική κίνηση
mondenitate, mondenități ουσ. θηλ. η κοσμική συναναστροφή (ζωή), η κοσμικότητα
mondial-ă, mondiali-e επιθ. παγκόσμιος-ια-ιο // **război ~** ο παγκόσμιος πόλεμος // **atracție -ă** η παγκόσμια έλξη
monedă, monede ουσ. θηλ. το νόμισμα // ~ **de hârtie** το χαρτονόμισμα // ~ **metalică** το μεταλλικό νόμισμα // ~ **națională** το εθνικό νόμισμα // **a bate ~** νομισματοκοπώ, εκτυπώνω, κόβω νομίσματα // **a plăti cu aceeși ~** πληρώνω με το ίδιο νόμισμα
monegasc-ă, monegaști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Μονεγάσκος, η Μονεγασιτικός (που έχει το Μόντε Κάρλο) II. επιθ. του Μονακό
monetar-ă, monetari-e I. επιθ. νομισματικός-ή-ό // **Fondul ~ Internațional** το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο // οικον. **piața -ă** η χρηματαγορά // **reformă -ă** η νομισματική μεταρρύθμιση // **sistem ~** το νομισματικό σύστημα // **unitate -ă** η νομισματική μονάδα II. ουσ. ουδ. «το νομισματικό», η απογραφή των χρημάτων σύμφωνα με την αξία τους που βρίσκονται στο ταμείο III. ουσ. αρσ. ο νομισματοκόπος, ο τεχνίτης που κόβει τα νομίσματα
monetărie, monetării ουσ. θηλ. το νομισματοκοπείο
monetiza, monetizez ρ. μετ. νομισματοποιώ, μεταβάλλω το μέταλλο σε νομίσματα
Mongol-ă, Mongolie I. ουσ. αρσ. και θηλ. Μογγόλος-α (ο, η) II. επιθ. μογγολικός-ή-ό
mongolic-ă, mongolici-e επιθ. μογγολικός-ή-ό // **limbi -e** οι μογγολικές γλώσσες
mongolism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο μογγολισμός
mongoloid-ă, mongoloizi-de I. ουσ. αρσ. ο, η μογγολοειδής (η μια από τις τρεις ανθρώπινες φυλές, βρίσκεται στην Ασία) II. επιθ. μογγολοειδής-ής-ές

monism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο μονισμός (δέχεται μια μόνο αρχή των όντων)
monist-ă, moniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) μονιστής-ίστρια (ο, η)
monitor, monitorare ουσ. ουδ. το θωρηκτό ποταμόπλοιο
monitor-oare, monitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. (η) επόπτης-όπτρια, ο, η επιμελητής-τρια II. ουσ. ουδ. η συσκευή ελέγχου τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης
monoacid-ă, monoacizi-de επιθ. (χημ.) το μονοξειδίο (το οξύ που στο μόριό του έχει ένα μόνο άτομο οξυγόνου)
monatomic-ă, monoatomici-ce επιθ. (χημ.) μονοατομικός-ή-ό, μονοσθενής-ής-ές
monobazic-ă, monobazici-ce επιθ. (χημ.) μονοβασικός-ή-ό
monocelular-ă, monocelulari-e επιθ. μονοκύτταρος-η-ο
monocilindric-ă, monocilindrici-ce επιθ. μονοκλινδρος-η-ο
monoclinic-ă, monoclinici-ce επιθ. μονοκλινικός-ή-ό (για τα κρύσταλλα), σε ορθογώνιο πρίσμα λοξό
monoclu, monocluri ουσ. ουδ. το μονόκλ., ο μονύαλος
monocord-ă, monocorzi-de I. επιθ. 1. μονόχορδος-η-ο 2. μτφ. μονότονος-η-ο, μη εκφραστικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (μουσ.) το μονόχορδο
monocotiledonat-ă, monocotiledonați-te I. επιθ. (βοτ.) μονοκοτυλήθωνος-η-ο II. ουσ. θηλ. (πληθ.) τα μονοκοτυλήθωνα
monocrystal, monocristale ουσ. ουδ. το μονοκρύσταλλο
monocrom-ă, monocromi-e επιθ. μονόχρωμος-η-ο
monocromatic-ă, monocromatici-ce επιθ. μονοχρωματικός-ή-ό
monocromie, monocromii ουσ. θηλ. η μονοχρωμία
monocultură, monoculturi ουσ. θηλ. η μονοκαλλιέργεια
monodie, monodii ουσ. θηλ. η μονωδία, το σόλο
monodramă, monodrame ουσ. θηλ. το μονόδραμα (το θεατρικό έργο με ένα μόνο πρόσωπο)
monofagie ουσ. θηλ. η μονοφαγία
monofazat-ă, monofazați-te επιθ. (ηλεκτρ.) μονοφασικός-ή-ό
monofazic-ă, monofazici-ce επιθ. (ηλεκτρ.) μονοφασικός-ή-ό
monofizitism ουσ. ουδ. (θρ.) ο μονοφυσιτισμός
monofobie, monofobii ουσ. θηλ. η μονοφοβία
monoftongat-ă, monoftongați-te επιθ. μονόφθογγος-η-ο
monogam-ă, monogami-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. μονόγαμος-η (ο, η) II. επιθ. μονόγαμος-η-ο
monogamie, monogamii ουσ. θηλ. η μονογαμία
monogeneză, monogeneze ουσ. θηλ. (βιολ.) η μονογένεση
monograf, monografi ουσ. αρσ. ο μονογράφος
monografic-ă, monografici-ce επιθ. μονογραφικός-ή-ό
monografie, monografii ουσ. θηλ. η μονογραφία
monogramă, monograme ουσ. θηλ. το μονόγραμμα, η μονογραφή
monoidicism ουσ. ουδ. ο μονοϊδεϊσμός
monolingv-ă, monolingvi-e επιθ. μονόγλωσσος-η-ο
monolingvism ουσ. ουδ. η μονογλωσσία
monolit-ă, monoliți-te επιθ. μονόλιθος-η-ο, μονοκόμματος-η-ο // **de ~** μονολιθικός-ή-ό

monolithic-ă, monolitici-ce *επίθ.* μονολιθικός-ή-ό
monolitizare, monolitizări *ουσ.* *θλ.* η μονολιθίαση
monolog, monologage *ουσ.* *ουδ.* 1. ο μονόλογος, η παρλάτα 2. το μικρό θεατρικό έργο με ένα μόνον πρόσωπο // - **interior** ο εσωτερικός μονόλογος
monologa, monologhez *ρ.* *αμ.* μονολογώ
monom, monome *ουσ.* *ουδ.* (μαθ.) το μονώνυμο
monomanie, monomanii *ουσ.* *θλ.* η μονομανία
monomer, monomeri *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) το μονομερές σώμα
monometalism *ουσ.* *αρσ.* (οικον.) ο μονομεταλλισμός
monomotor, monomotoare *Ι. επίθ.* (αερ.) μονοκινητήριος-ια-ιο *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* το μονοκινητήριο (αεροπλάνο)
mononucleară, mononucleare *ουσ.* *θλ.* το μονοπύρηνιο, τα μονοπύρηνια, τα λευκά αιμοσφαίρια του αίματος
monoplegie, monoplegii *ουσ.* *θλ.* η μονοπληγία
monopol, monopoluri *ουσ.* *ουδ.* το μονοπώλιο
monopolism *ουσ.* *ουδ.* το μονοπωλιακό σύστημα
monopolist-ă, monopolisti-ste *επίθ.* μονοπωλιακός-ή-ό
monopoliza, monopolizez *ρ.* *μετ.* μονοπωλώ
monopolizare, monopolizări *ουσ.* *θλ.* η μονοπώληση
monopolizată, monopolizați-te *επίθ.* μονοπωλημένος-η-ο
monopolizator-oare, monopolizatori-oare *επίθ.* μονοπωλών-ούσα-όν, με μονοπωλιακές τάσεις
monopter-ă, monopterie-e *επίθ.* (αρχιτ.) περίπτερος-η-ο (με μια μόνο σειρά από κίονες)
monorimă, monorime *επίθ.* με μία μόνο ομοιοκαταληξία στους στίχους
monosilab-ă, monosilabi-e *Ι. επιθ.* μονοσυλλαβικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* μονοσύλλαβος-η (ο, η)
monosilabic-ă, monosilabici-ce *επίθ.* μονοσυλλαβικός-ή-ό
monoteism *ουσ.* *ουδ.* ο μονοθεϊσμός, η μονοθεϊά
monoteist-ă, monoteiști-ste *Ι. επίθ.* μονοθεϊστικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* μονοθεϊστής-είστρια (ο, η)
monoton-ă, monotoni-e *Ι. επίθ.* μονότονος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* μονότονα
monotonie, monotonii *ουσ.* *θλ.* 1. η μονοτονία 2. *μτφ.* η ανιαρή ομοιομορφία
monovalent-ă, monovalenți-te *επίθ.* (χημ.) μονοθενής-ής-ές
monozaharidă, monozaharide *ουσ.* *θλ.* η μονοσαχαροειδής ουσία
monsieur, monsenior *ουσ.* *αρσ.* εκλαμπρότατος, άρχοντας (ο) // - **ul cardinal** ο άρχων καρδινάλιος
monstru, monștri *ουσ.* *αρσ.* 1. το τέρας, το φανταστικό ζώο 2. *μτφ.* ο δύσμορφος, ο άσκημος, ο κακός, αποκρουστικός άνθρωπος
monstruos-oasă, monstruoși-oase *επίθ.* 1. τερατώδης-ής-ες, τερατόμορφος-η-ο 2. τραγελαφικός-ή-ό 3. άσκημος-η-ο, δύσμορφος-η-ο 4. ασυνήθιστος-η-ο 5. φοβερός-ή-ό
monstruozitate, monstruoziți *ουσ.* *θλ.* 1. το τερατούργημα, η τερατουργία, η τερατωδία 2. το ανοσιούργημα 3. η αποτρόπαια, εγκληματική πράξη
monșer *ουσ.* *αρσ.* (οικ.) 1. ο αγαπητός, ο πολυαγαπητός 2. *μτφ.* καλέ! (επιφ.) // **de ce ~?** γιατί καλέ- // **stai ~** στάσου καλέ

mont, monturi *ουσ.* *ουδ.* ο ρόζος, το κούτσουρο
monta, montez *ρ.* *μετ.* 1. συναρμολογώ μηχανήμα, μοντάρω, συναρμώζω 2. στήνω, τοποθετώ, εγκαθιστώ 3. ανεβάζω στη σκηνή έργο, σκηνοθετώ 4. συνάπτω κάτι με άλλο που ταιριάζει 5. *μτφ.* σκαρώνω, κουρδίζω
monta, pers. 3 **montează** *ρ.* *μετ.* (γ' πρόσωπο παρατατικού) για τα αρσενικά ζώα: γονιμοποιώ, καθιστώ γόνιμο το θηλυκό ζώο να αναπαραγάγει
montaj, montaje *ουσ.* *ουδ.* 1. η συναρμολόγηση, το μοντάρισμα 2. το ανέβασμα στη σκηνή θεατρικού έργου, το μοντάζ
montan-ă, montani-e *επίθ.* ορεινός-ή-ό, βουνήσιος-α-ο
montant-ă, montanți-te *επίθ.* ανεβαίνων-ουσα-ον 2. ανηφορικός-ή-ό, ανοδικός-ή-ό 3. σηκωμένος-η-ο, υψωμένος-η-ο
montare, montări *ουσ.* *θλ.* 1. η συναρμολόγηση, το μοντάρισμα, η συναρμογή, η συνάρμωση 2. η εγκατάσταση, η τοποθέτηση 3. η σκηνοθεσία, το ανέβασμα, το κούρδισμα, το δούλεμα 4. η εφαρμογή
montator-oare, montatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* 1. συναρμολογητής-ήτρια, μονταδόρος-α (ο, η) 2. εφαρμοστής-όστρια (ο, η)
montă, monte *ουσ.* *θλ.* η γονιμοποίηση των οικιακών ζώων εν όψει της αναπαραγωγής
montor-oare, montori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* μονταδόρος-α (ο, η), συναρμολογητής-ήτρια (ο, η), εφαρμοστής-όστρια (ο, η)
montură, monturi *ουσ.* *θλ.* η εφαρμογή πολύτιμων λίθων σε κόσμημα, η μοντούρα
monument, monumente *ουσ.* *ουδ.* το μνημείο // ~ **al eroilor** το ηρώο, το μνημείο των πεσόντων // ~ **al naturii** το μνημείο της φύσης (φυτό, ζώο, περιοχή, κ.λ.π.) // ~ **funerar** το επιτάφιο μνημείο, ο μεγαλόπρεπος τάφος, ο τύμβος // - **ul Soldatului Necunoscut** το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη // **a înălța un ~** στήνω μνημείο
monumental-ă, monumentali-e *επίθ.* 1. μνημειακός-ή-ό, μνημειώδης-ής-ες 2. *μτφ.* αξιοσημείωτος-η-ο // **clădire -ă** το μνημειακό κτήριο // **operă -ă** το μνημειώδες έργο
monumentalitate *ουσ.* *θλ.* 1. το μνημειώδες 2. η μεγαλοπρέπεια.
mops, mopsuri, mopsi *Ι. ουσ.* *ουδ.* η τανάλια μόψ (ειδική για σφίξιμο σωλήνων) *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* το σκυλί μόψ, το μπουλντόγκ
mor *επιφ.* το μωρμουρητό της αρκούδας
moral-ă, morali-e *Ι. επίθ.* ηθικός-ή-ό, τίμιος-ια-ιο 2. χρηστοήθης-ής-ες // **autor** ~ ο ηθικός αυτουργός // **decădere -ă** ο ηθικός ξεπεσμός *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* 1. το ηθικό 2. η ψυχική δύναμη, η αυτοπεποίθηση, το θάρρος // **a-i scădea cuiva -ul** κατεβάζω το ηθικό κάποιου // **a ridica -ul cuiva** ανεβάζω το ηθικό κάποιου // **cu -ul scăzut** με χαμηλό ηθικό
morală, morale *ουσ.* *θλ.* 1. η ηθική, η ηθικολογία, οι ηθικές αρχές 2. η χρηστότητα 3. το επιμύθιο, το ηθικό συμπέρασμα 4. η διδασκαλία με το τί είναι καλό και τί κακό 5. *μτφ.* το κήρυγμα, το μάλωμα, το ορμήνεμα // **a face ~** κάνω το ορμήνεμα, δασκαλεύω για τη χρηστότητα θρώων // **morală e sigură** το κήρυγμα είναι σίγουρο
moralist-ă, moralști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θλ.* 1. ηθικολόγος (ο, η) 2. ηθικογράφος (ο, η) // **lupul ~**

ο λύκος ηθικολόγος (αυτός που μιλάει για ηθική ενώ ο ίδιος αυτός δε σέβεται τις ηθικές αρχές)
moralitate *ουσ. θηλ.* 1. η ηθικότητα, η χρηστοθήθεια 2. η τιμιότητα 3. η διδακτική αλληγορία
moraliza, moralizez *ρ. μετ.* 1. ηθικοποιώ, κάνω κάτι ηθικό 2. ορμηνεύω, δασκαλεύω για τη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα
moralizare, moralizări *ουσ. θηλ.* η ηθικοποίηση, η διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα
moralmente *επίρ.* ηθικώς
morar, morari *ουσ. αρσ.* 1. ο μυλωνάς 2. ο αλεστής 3. ο μυλεργάτης
moratori-ie, moratorii *Ι. ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το δικαιοστάσιο 2. το χρεωστάσιο 3. το ενοικιοστάσιο *ΙΙ. επίθ.* 1. χρεωστασιακός-ή-ό 2. αναβλητικός-ή-ό // **daune moratorii** οι δικαιοστασιακές αποζημιώσεις // **dobânzi moratorii** οι δικαιοστασιακοί τόκοι
moravuri *ουσ. ουδ. (πληθ.)* 1. τα ήθη 2. οι συνήθειες // **bunele** ~ τα καλά ήθη, οι καλοί τρόποι // **femeie de ~ uşoare** η γυναίκα ελαφρών ηθών (η παρδαλή) // **serviciul de ~** η Υπηρεσία Ηθών
morăresc-cască, morăreşti *επίθ.* μυλικός-ή-ό
morărit *ουσ. ουδ.* 1. το επάγγελμα του μυλωνά 2. το άλεσμα, η τέχνη του μυλωνά // **industria -ului** η αλευροβιομηχανία
morăriţă, morăriţe *ουσ. θηλ.* η μυλωνού
morb, morburi *ουσ. ουδ.* η νόσος, η ασθένεια // **-ul lui Pott** η νόσος του Πόττ
morbid-, morbizi-de *επίθ.* 1. νοσηρός-ή-ό 2. νοσώδης-ης-ες, νοσογόνος-ος-ο // **fantezie -ă** η νοσηρή φαντασία // **gânduri -e** νοσηρές σκέψεις
morbideţe *ουσ. θηλ.* η νοσηρότητα, η ασθενικότητα
morbiditate *ουσ. θηλ.* η νοσηρότητα, η αρρωστημένη κατάσταση
morcov, morcovi *ουσ. αρσ.* το καρότο
mordant-ă, mordanţi-te *Ι. επίθ.* στυπτικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ.* το στυπτικό
morenă, morene *ουσ. θηλ.* ο σωρός από πέτρες και άμμο μεταφερμένος από τους παγετώνες
morfem, morfeme *ουσ. ουδ.* (γραμμ.) το μορφολογικό στοιχείο (πρόθεμα, κατάληξη, μόρια, κ.λ.π.)
morfematic-ă, morfematici-ce *επίθ.* (γραμμ.) μορφολογικός-ή-ό
morfină *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η μορφίνη
morfism *ουσ. ουδ.* ο μορφινισμός
morfinomani-ă, morfino mani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μορφινομανής (ο, η)
morfino manie *ουσ. θηλ.* η μορφινομανία
morfogeneză *ουσ. θηλ.* η μορφογένεση
morfoleală, morfoleli *ουσ. θηλ.* το μάσημα (με τα ούλα)
morfoli, morfolese *ρ. μετ.* 1. μασουλώ, μασώ με τα ούλα 2. *μτφ.* χαλών, φθείρω, διαφθείρω // **a ~ vorbele** μασώ τα λόγια μου, δε μιλάω καθαρά
morfolit-ă, morfoliţi-te *επίθ.* 1. μασημένος-η-ο 2. χαλασμένος-η-ο
morfologic-ă, morfologici-ce *επίθ.* μορφολογικός-ή-ό
morfologie *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η μορφολογία, το τυπικό
morganana *επίθ.* θηλ. // **fata** ~ ο ατμοσφαιρικός κατοπτρισμός
morganatică, morganatice *επίθ.* **căsătorie** ~ ο μοργανατικός γάμος

morgă, morgi *ουσ. θηλ.* το νεκροτομείο
morgă, morgi *ουσ. θηλ.* η υπερηφάνεια, η υπεροψία
morion, morioane *ουσ. ουδ.* 1. το αρχαίο κράνος 2. η παραλλαγή χαλαζία μαύρου ή σκούρου καστανού χρώματος, ημιπολύτιμος λίθος
morişcă, morişti *ουσ. θηλ.* 1. ο μικρός μύλος 2. ο χειρόμυλος 3. το τροκάνι // ~ **de vânt** ο ανεμοδείκτης
morman, mormane *ουσ. ουδ.* ο σωρός, η στοίβα
mormăi, mormăi *Ι. ρ. αμ.* 1. μουρμουρίζω 2. γκρινιάζω, μουγκρίζω *ΙΙ. επίρ. έκφρ.* **pe -te** μουρμουρίζοντας, γκρινιάζοντας
mormăit, mormăituri *ουσ. ουδ.* 1. το μουρμουρητό 2. η γκρίνια, το μουγκρητό 3. ο γρυλλισμός, η μεμψιμοιρία
mormăit-ă, mormăiţi-te *επίθ.* μουρμούρης-α-ικο, γκρινιάρης-α-ικο
mormânt, morminte *ουσ. ουδ.* ο τάφος, ο τύμβος, το μνήμα, το κιβούρι // **a băga în ~** βάζω στον τάφο // **a fi** ~ είναι τάφος (είναι εχέµυθος, δεν προδίδει μυστικό) // **a intra în ~** μπαίνω στον τάφο (πεθαίνω) // **piatră de ~** η ταφόπετρα // **profanator de morminte** (ο, η) τυμβωρύχος // **profanare de morminte** η τυμβωρυχία
mormântal-ă, mormântali-e *επίθ.* ταφικός-ή-ό // **tăcere** ~ η σιωπή του τάφου, η απόλυτη σιωπή, η νέκρα
mormoloc, mormoloci *ουσ. αρσ.* 1. ο γυρίνος, το νεογνό του βατράχου 2. *μτφ.* ο μαλακός άνθρωπος, ο αργοκίνητος 3. (για μικρό παιδί) το μαρ ουδάκι, το μαρ ουδέλι
Mormon-ă, Mormoni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μορμόνος-α (ο, η)
mormonism *ουσ. ουδ.* ο μορμονισμός (η αίρεση των Μορμόνων στις Η.Π.Α.)
morocănos-oasă, morocănoşi-oase *επίθ.* 1. δύστροπος-η-ο, στριφνός-ή-ό 2. σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-α-ικο
morsă, morse *ουσ. θηλ.* (ζωολ.) ο θαλάσσιος ελέφαντας (λέγεται και ο θαλάσσιος βους), ο τριχοφόρος
Morse *ουσ. αρσ.* ο Μορς Σαμουήλ (ο εφευρέτης του ηλεκτρικού τηλεγράφου) // **alfabetul** ~ το αλφάβητο Μορς // **telegraful** ~ ο τηλεγράφος Μορς
mort, moartă, morţi, moarte *Ι. επίθ.* 1. νεκρός-ή-ό, πεθαμένος-η-ο 2. μακαριτής-τίσιςσα-τικο 3. ψόφιος-ια-ιο // ~ **copt** πάση θυσία // ~ **de oboseală** είμαι κατακουρασμένος είμαι πτώμα // **a fi ~ după cineva** ψοφάει για κάποιον, τον επιθυμεί πολύ, είναι ξετρελαμένος για κάποιον // **a fi mai mult ~ decât viu** είναι περισσότερο νεκρός παρά ζωντανός, είναι εξαντλημένος από αρρώστια, φόβο, κ.λ.π. // **a o lăsa moartă** αφήνω κάτι μπερδεμένο // **a se afla pe linie moartă** είμαι ασήμαντος, χωρίς σημασία // **inventar** ~ η απογραφή του άψυχου υλικού // **limba moartă** η νεκρή γλώσσα (που δε χρησιμοποιείται) // **literă moartă** το νεκρό γράμμα // (στη ζωγραφική) **natură moartă** η νεκρή φύση // **născut** ~ θνητογενής-ής-ές // **nici** ~ για το τίποτε στον κόσμο, ουδέποτε, σε καμία περίπτωση επ' ουδενί λόγω // **punct** ~ το νεκρό σημείο // **timp** ~ ο νεκρός χρόνος, διάστημα όπου δεν εργάζεται μια μηχανή, κ.λ.π. // **unghi** ~ η νεκρή γωνία, ο

τόπος όπου δεν μπορεί να αγγίξει το βλέμμα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πεθαμένος-η (ο, η), νεκρός-ή (ο, η) 2. θανάυ-ούσα (ο, η) 3. ψόφιος-ια, το ψόφιο 4. ο σορός 5. το πτώμα // **-ul de la groapă nu se mai întoarce** ο νεκρός από το λάκκο δε γυρίζει πια // **a face pe -ul în păpuși** κάνω τον ψόφιο κοριό, κάνω τον ανήξερο // **a umbra ca după** ~ βαδίζω αργά // **ca la** ~ πολλές κόσμος

mortal-ă, mortali-e επίθ. 1. θανάσιμος-η-ο, θανατηφόρος-α-ο, νεκρικός-ή-ό 2. καίριος-α-ο // **punct** ~ το καίριο σημείο (το πιο επικίνδυνο) // **rană** ~ **ă** το θανάσιμο τραύμα // **salt** ~ το θανατηφόρο άλμα, το πήδημα του θανάτου // **un accident** ~ ένα θανάσιμο ατύχημα

mortalitate *ουσ. θηλ.* η θνησιμότητα // ~ **infantilă** η παιδική θνησιμότητα

mortar, mortare *ουσ. ουδ.* 1. το ασβεστοκονίαμα 2. το αμμοκονίαμα, η αμμοκονιά 3. το τσιμεντοκονίαμα

mortăciune, mortăciuni *ουσ. θηλ.* 1. το ψοφίμι, το ψόφιο ζώο, το πτώμα ζώου 2. *μτφ.* ο πολύ αδύναμος άνθρωπος

morteză, morteze *ουσ. θηλ.* (τεχ.) η επεξεργαστική μηχανή για πελέκημα μεταλλικών επιφανειών

mortier, mortiere *ουσ. ουδ.* (στρατ.) ο όλμος

mortifiant-ă, mortifiant-ți-te επίθ. (*αρχ.*) 1. βασανιστικός-ή-ό, απονεκρωτικός-ή-ό 2. τυραννικός-ή-ό, μαρτυρικός-ή-ό

mortifica, mortific *ρ. μετ.* 1. βασανίζω, απονεκρώνω, νεκρώνω 2. τυραννίζω

mortificare, mortificări *ουσ. θηλ.* 1. ο βασανισμός, τα βασανιστήρια 2. η απονέκρωση, η νέκρωση 3. η κακοποίηση

mortificat-ă, mortificați-te *ουσ. θηλ.* 1. βασανισμένος-η-ο, απονεκρωμένος-η-ο 2. τυραννισμένος-η-ο

mortificație, mortificații *ουσ. θηλ.* 1. η νέκρωση, η απονέκρωση 2. ο βασανισμός, η κακοποίηση, η καταπίεση

mortalitate *ουσ. θηλ.* η θνησιγένεια (ο δείκτης των θνησιγενήτων στο σύνολο των γεννηθέντων παιδιών)

mortuar-ă, mortuari-e επίθ. νεκρώσιμος-η-ο, νεκροφόρος-α-ο, νεκρικός-ή-ό, επικηδεύς-α-ο // **car** ~ η νεκροφόρος // **cuvântare** ~ **ă** ο επικηδεύς λόγος // **procesiune** ~ **ă** η νεκρώσιμη ακολουθία

mortis *επίρ.* πάση θυσία, επίμονα

moruă *ουσ. θηλ.* (ιχθ.) η μουρούνα, (*λατιν. gadus morhua*), δίνει το μουρουνέλιο

morun, moruni *ουσ. θηλ.* (ιχθ.) η μουρούνα, ο οξύρρυγχος, δίνει το μαύρο χαβιάρι

morună, morunăși *ουσ. αρσ.* η μικρή μουρούνα

morvă, morve *ουσ. θηλ.* η κόρυζα, αρρώστια αλόγων, η βλέννα, η μύξα

morvos-oasă, morvoși-oase επίθ. άρρωστος-η-ο από κόρυζα, μυζώδης-ης-ες (άλογο)

mosc, moști, moscuri *I. ουσ. αρσ.* ο μόσχος, ο μοσχοφόρος (το ζώο) II. *ουσ. ουδ.* ο μόσκος (η αρωματική ουσία)

moscat-ă, moscați-te επίθ. 1. μοσχάτος-η-ο, μοσχομυρωδάτος-η-ο 2. αρωματικός-ή-ό // **vin** ~ το μοσχάτο κρασί

moschee, moschei *ουσ. θηλ.* το τέμενος, το τζαμί, ο μουσουλμανικός ναός

Moscovit-ă, Moscoviți *I. ουσ. αρσ. και θηλ.* Μοσχοβίτης-ίτισσα (ο, η), κάτοικος της Μόσχας II. *επίθ.* μοσχοβίτικος-η-ο

mosor, mosoare *ουσ. ουδ.* το καρούλι, η κουβαρίστρα, το πηνίο

mosorel, mosorele *ουσ. ουδ.* το καρουλάκι

mostră, mostre *ουσ. θηλ.* 1. η μόστρα, το δείγμα εμπορεύματος 2. το υπόδειγμα // **târg de mostre** η δειγματολογική εμπορική έκθεση

moș, moși *ουσ. αρσ.* 1. ο γέρος, ο γέροντας 2. ο παππούς, οπάππος 3. *μτφ.* το πανηγύρι, το γλέντι σε θρησκευτική επέτειο ή σε γιορταστική εκδήλωση // **a se strange lumea ca la** ~ **ă** μαζεύεται ο κόσμος όπως σε πανηγύρι

moși, moșesc *I. ρ. μετ.* ξεγεννώ γυναίκα II. *ρ. αμ.* δουλεύω αργά, αργοκινούμαι III. *ρ. μέσο.* παιδεύομαι να κάνω κάτι

moșică, moșici *ουσ. θηλ.* η μικρή μαία

moșie, moșii *ουσ. θηλ.* η γαιοκτησία, το τσιφλίκι, το αγρόκτημα, το τιμάριο 2. το φέουδο 3. το κτήμα 4. *μτφ.* η πατρίδα

moșier, moșieri *ουσ. ουδ.* ο γαιοκτήμονας, ο τσιφλικάς, ο τιμαριούχος, ο τιμαριώτης, ο φεουδάρχης, ο κτηματίας // **mare** ~ ο μεγαλοκτηματίας

moșierasă, moșierese *ουσ. θηλ.* 1. η γαιοκτήμονας, η τιμαριούχος 2. η ιδιοκτήτρια μεγάλου αγροκτήματος

moșieresc-ească, moșieresti *επίθ.* κτηματικός-ή-ό, τιμαριωτικός-ή-ό, φεουδαρχικός-ή-ό

moșierime *ουσ. θηλ.* οι τσιφλικάδες, η κοινωνική τάξη των μεγάλων κτηματιών

moșierită, moșierite *ουσ. θηλ.* η μεγαλοκτηματίας

moșioară, moșioare *ουσ. θηλ.* 1. το μικρό αγρόκτημα 2. η μικρή γαιοκτησία

moșire, moșiri *ουσ. θηλ.* η μαίευση

moșit, moșituri *ουσ. ουδ.* η μαίευση

moșmoană, moșmoane *ουσ. θηλ.* το μούσμουλο

moșmon, moșmoni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μουσμουλιά

moșmondi, moșmondesc *ρ. αμ. (οικ.)* δουλεύω αργά, προχωρώ αργά στη δουλειά

moșmondit-ă, moșmonditi-te *επίθ. (οικ.)* 1. βραδυκίνητος-η-ο 2. κακοφτιαγμένος-η-ο

moșmoni, moșmonesc *I. ρ. αμ. (οικ.)* αργοκινούμαι, είμαι δυσκίνητος-η-ο II. *ρ. μετ.* κάνω κάτι ανακριβές, ακανόνιστο III. *ρ. μέσο.* 1. αργοκινούμαι 2. κουράζομαι χωρίς επιτυχία

moșneag, moșnegi *ουσ. αρσ.* ο γέρος, ο γέροντας, οπάππος

moșnean, moșneni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* (στο Μεσαίωνα) ο ελεύθερος αγρότης ο συγκληρονόμος ενός αγροκτήματος προερχόμενου από κοινόν πρόγονο

moșnegește *επίρ.* γέρικα, γεροντικά

moșneguț, moșneguți *ουσ. αρσ.* ο γεροντάκος

moșnenesc-ească, moșnenești *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό, σε συγκυριότητα 2. από κοινού (μαζί)

moșteni, moštenesc *ρ. μετ.* 1. κληρονομώ, παίρνω περιουσία με κληρονομιά 2. παίρνω μια ιδιότητα από τους προγόνους μου

moștenire, moșteniri *ουσ. θηλ.* 1. η κληρονομιά 2. η διαδοχή 3. *μτφ.* η περιουσία που μεταβιβάζεται από γενέα σε γενέα // **- de la strămoși la urmași** κληρονομιά από τους προγόνους στους απόγονους // **- a culturală a națiunii** η πολιτιστική κληρονομιά του έθνους // **de** ~ κληρονομικός-ή-ό

moștenit-ă, moșteniți-te *επίθ.* κληρονομημένος-η-ο

moștenitor-oare, moștenitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κληρονόμος (ο, η) 2. διάδοχος (ο, η) //

fără -i άκληρος-η-ο // **print** ~ ο πρίγκιπας
 διάδοχος // **prîntesă** -oare η πριγκίπισσα διάδοχος
moșuleț, moșuleți ουσ. αρσ. ο γεροντάκος
moșulică, moșulici ουσ. αρσ. (οικ.) ο γεροντάκος
motan, motani ουσ. αρσ. 1. ο γάτος 2. ο αйлουρος
 3. μτφ. ο σιωπηλός άνθρωπος, ο υποκριτής // ~
bătrân ο γερόντος // **-ul încălțat** ο
 παπουτσωμένος γάτος
motănaș, motănași ουσ. αρσ. ο μικρός γάτος
motănel, motănei ουσ. αρσ. το γατάκι
motătime ουσ. θηλ. το πλήθος γάτων
motel, moteluri ουσ. ουδ. το μοτέλ // **crimă la** ~ το
 έγκλημα στο μοτέλ
motiv, motive ι. ουσ. ουδ. 1. το αίτιο, ο λόγος 2. η
 αφορμή 3. μουσ. το θέμα, το μοτίβο // **a da**
cuiva ~ δίνω σε κάποιον αφορμή // **pentru care**
 ~? για ποιά λόγο; // **trebuie să aibă un ~ foarte**
serios πρέπει να έχει σοβαρό λόγο // **trec peste** -ele
care... παρέρχομαι τούς λόγους πού... // **un ~ în**
plus ένας λόγος παραπάνω // **συνδ. έκφρ.** // **pe** ~
că με τη δικαιολογία ότι // **pentru** -ul **că...** για το
 λόγο ότι... // **III. επρ. έκφρ.** **fără** ~ χωρίς λόγο,
 αδικαιολόγητα
motiva, motivez ρ. μετ. αιτιολογώ, δικαιολογώ
motivare, motivări ουσ. θηλ. η αιτιολόγηση, η
 δικαιολόγηση
motivație, motivații ουσ. θηλ. 1. η αιτιολογία 2. τα
 επιχειρήματα
moto, motouri ουσ. ουδ. το μότο
motocel, motocei ουσ. αρσ. 1. η φούντα, ο θύσανος
 2. το καβουράκι
motocicletă, motociclete ουσ. θηλ. η μοτοσυκλέτα
motociclism ουσ. ουδ. η μοτοποδηλασία, ο αγώνας
 με μοτοσυκλές
motociclist-ă, motociclisti-ste ι. ουσ. αρσ. και θηλ.
 μοτοσυκλετιστής-(ιστρια (ο, η) // **II. επίθ.**
 μοτοσυκλετιστικός-ή-ό
motocompresor, motocompresoare ουσ. ουδ. ο
 μοτοσυμπιεστής
motocros, motocrosuri ουσ. θηλ. (αθλ.) το
 μοτοκρός, η μοτοσυκλετοδρομία
motocrosist, motocrosiști ουσ. αρσ. (αθλ.) ο
 μοτοκροσίστας
motopompă, motopompe ουσ. θηλ. η ηλεκτρική
 τρόμπα (μονάδα ρεύματος, γεννήτρια για άντληση
 νερού με μετέρ)
motor-oare, motori-oare ι. ουσ. ουδ. το μοτέρ, ο
 κινητήρας // ~ **cu ardere internă** ο κινητήρας
 εσωτερικής καύσης // ~ **cu reacție** ο κινητήρας με
 αντίδραση // ~ **electric** ο ηλεκτρικός κινητήρας // ~
eolian το αιολικό μοτέρ // ~ **hidraulic** ο
 υδραυλικός κινητήρας // ~ **pneumatic** η αεραντλία
 // **a porni** -ul **βάζω** μπρός το μοτέρ // **II. επίθ.**
 κινητήριος-ια-ιο
motorăș, motorăse ουσ. ουδ. το μικρό μοτέρ, ο
 μικρός κινητήρας
motoretă, motorete ουσ. θηλ. το μηχανάκι, το
 μοτοσακό
motorină, motorine ουσ. θηλ. πετρέλαιο diesel
motorist-ă, motorști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η
 μηχανικός επισκευής κινητήρων
motoriza, motorizez ρ. μετ. εξοπλίζω μηχανήματα με
 κινητήρα
motorizare, motorizări ουσ. θηλ. εξοπλισμός με
 κινητήρα

motorizat-ă, motorizați-te ι. **επίθ.** μηχανοκίνητος
 -η-ο // **II. ουσ. ουδ. πληθ.** (στρατ.) τα μηχανοκίνητα
mototol-oală, mototoli-oale ι. ουσ. ουδ. 1. η
 τολύπη, η τουλούπα 2. το κουβάρι // **επίθ.** 1.
 μαλακός-ιά-ό, νωθρός-ή-ό 2. ανόητος-η-ο 3.
 ζαρωμένος-η-ο
mototoli, mototolesc ι. ρ. μετ. τσαλακώνω, ζαρώνω,
 σουφρώνω // **ρ. μέσο.** ζαρώνω, κουβαριάζομαι,
 τσαλακώνομαι, σουφρώνω
mototolire, mototoliri ουσ. θηλ. 1. το τσαλάκωμα,
 το σουφρωμα 2. το ζάρωμα
mototolit-ă, mototoliți-te **επίθ.** τσαλακωμένος-η-ο,
 ζαρωμένος-η-ο
mototricicletă, mototriciclete ουσ. θηλ. το τρίκυκλο
 (το όχημα με τρεις τροχούς)
motrice **επίθ.** αμετάβλ. κινητήριος-ια-ιο // **forță** ~ η
 κινητήρια δύναμη
motricitate ουσ. θηλ. η κινητικότητα
moț, moțuri ι. ουσ. ουδ. το τσουλούφι, ο
 βόστρυχος, η μπουκλα, το κατσαρό 2. ο θύσανος,
 η φούντα 3. το λειρί, το λοφίο // ~ **și el!** ώπα!
 πετάγεται κι' αυτός! // **a fi cu ~ în frunte** θεωρείται
 σπουδαίος, ανώτερος από τους άλλους // **a lua**
de ~ τραβώ κάποιον απ' τα μαλλιά // **e mai cu** ~
 έχει κάτι επιπλέον // **II. ουσ. θηλ. με το πληθ.** **moaște**
a pune părul pe ~ **βάζω** τα μαλλιά μου πάνω σε
 μπικουντί, τυλίγω τα μαλλιά μου με μπικουτί ή
 πάνω σε φούντες
Moț, Moțăi, Moți, Moaște ουσ. αρσ. και θηλ. Μότσος
 -σα (ο, η) (κάτοικος των Δυτικών Ορέων της
 Τρανσυλβανίας)
moșat-ă, moșaiți-te **επίθ.** 1. τσουλουφωτός-ή-ό 2.
 λοφωτός-ή-ό 3. μτφ. αυτάρεσκος-η-ο
moșăi, moșăi ρ. αμ. μισοκοιμάμαι, λαγοκοιμάμαι
moșăială, moșăieli ουσ. θηλ. το μισοκοιμισμό
moșesc-ească, moșești **επίθ.** πού ανήκει στους
 Μότσους, τούς κατοίκους των Δυτικών Ορέων
 της Τρανσυλβανίας
moșiune, moșiuni ουσ. θηλ. 1. το ψήφισμα 2. η
 εισήγηση, η πρόταση // ~ **de încredere** το
 ψήφισμα εμπιστοσύνης
mon ι. **επίθ.** αμετάβλ. που έχει το χρώμα μοβ // **II.**
ουσ. ουδ. αμετάβλ. το μοβ, το βιολετί χρώμα
movilă, movile ουσ. θηλ. 1. ο λοφίσκος, ο γήλοφος
 2. μτφ. ο σωρός, η στοίβα
movilită, movilite ουσ. θηλ. ο μικρός γήλοφος
mozaic, mozaicuri ουσ. ουδ. 1. το ψηφιδωτό, το
 μωσαϊκό, το ψηφοθέτημα 2. μτφ. το άθροισμα
 από διαφορετικά ετερόκλητα στοιχεία // **de** ~
 ψηφιδωτός-ή-ό
mozaic-ă, mozaici-ce ι. **επίθ.** (θρ.) μωσαϊκός-ή-ό,
 σχετικά με το Μωϋσή // **cultul** ~ το μωσαϊκό
 θρησκευμα // **legea** -ă ο μωσαϊκός νόμος // **II. ουσ.**
αρσ. και θηλ. μωσαϊκός-ή (ο, η)
mozaicar-ă, mozaicari-e ουσ. αρσ. και θηλ.
 ψηφιδωθέτης-ισσα (ο, η), ψηφοθέτης-ισσα // **a**
executa mozaicuri ψηφοθετώ
mozaism ουσ. ουδ. (θρ.) ο μωσαϊσμός
mozaist-ă, mozaști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. mozaicar
Mozambican-ă, Mozambicani-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ.
 Μοζαμβικινός-ή (ο, η) // **II. επίθ.** μοζαμβικινός-ή-ό
mozeleală, mozeleli ουσ. θηλ. το μασούλημα
mozoli, mozelesc ι. ρ. μετ. μασουλίζω, μασουλώ,
 μασώ κάτι αργά // **ρ. μέσο.** 1. λερώνομαι 2. γίνομαι
 ακάθαρτος

mozolit-ă, mozoliți-te *επίθ.* (επαρχ.) λερωμένος-η-ο
mraniță *ουσ.* *θηλ.* το κοπρόχωμα, το φουσκί
mrânișos-oasă, mrânișoi-oase *επίθ.* φουσκισμένος-η-ο

mreajă, mreje *ουσ.* *θηλ.* 1. το εργαλείο για ψάρεμα, το δίχτυ 2. *μτφ.* η πλεκάνη, το πλάνημα, ο δόλος, η μηχανορραφία, η σκευωρία 3. το βρόχι, τα βρόχια
mreană, mrene *ουσ.* *θηλ.* (χθ.) η λάμπραινα
mu *επιφ.* μούι, η φωνή των κερασφόρων ζώων
muabil-ă, muabili-e *επίθ.* μεταβλητός-ή-ό, ασταθής-ής-ές

muc, muc, mucuri *Ι. ουσ. αρσ.* 1. η μύξα 2. η βλέννα // **a-i pica -ul după cineva** είναι ερωτευμένος // **nu dai nici mucii pe ei** είναι τιποτένιος, ασήμαντος *ΙΙ. ουσ. ουδ.* 1. το αποκέρι 2. το αποτσιγάρο, η γόπα 3. η φυτλήθρα, το άκρο του φιτίλιού λάμπας, κεριού, κ.λ.π. μαυρισμένο με το κάψιμο

mucali-ă, mucaliți-te *Ι. επίθ.* χαριτολόγος-ος-ο, αστείος-α-ο, ευφυολόγος-ος-ο, σκωπτικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* χωρατατζής-ού (ο, η)

mucava, mucavale *ουσ.* *θηλ.* ο μουκαβάς, το χοντρό χαρτόνι

mucea *ουσ. αρσ. αρθ.* (λαϊκ.) ο μυξιάρης
muced-ă, mucezi-de *επίθ.* 1. μουχλιασμένος-η-ο 2. (για βιβλία, χαρτιά) κιτρινασμένος-η-ο

mucegăi, mucagaiuri *ουσ. ουδ.* η μούχλα, η υγρασία με σήψη

mucegăi pers. 3 mucegăiște *Ι. ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) μουχλιάζει, *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. μουχλιάζω 2. *μτφ.* πέφτω σε σωματική ή πνευματική αδράνεια

mucegăire, mucegăiri *ουσ.* *θηλ.* το μούχλιασμα
mucegăit-ă, mucegăiți-te *επίθ.* μουχλιασμένος-η-ο
mucenic, mucenici *ουσ. αρσ.* (λαϊκ.) (κυρίως στον πληθ.) τα κουλουράκια που φτιάχνονται την ημέρα της 9ης Μαρτίου από ψημένο ή βρασμένο ζυμάρι με καρύδια και ζάχαρη

mucenic-ă, mucenici-e *Ι. ουσ. αρσ. πληθ.* η χριστιανική γιορτή στις 9 Μαρτίου των Σαράντα Μαρτύρων *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* (εκκλ.) 1. ο, η μάρτυρας, ο, η ιερομάρτυρας 2. *μτφ.* οι θυσιαζόμενοι για κάποιο ανώτερο σκοπό (οι μάρτυρες της ελευθερίας κ.λ.π.)

mucenicie *ουσ.* *θηλ.* 1. το μαρτύριο 2. η ταλαιπωρία 3. τα μαρτύρια κάποιου αγίου

muceniță, mucenife *ουσ.* *θηλ.* (θρ.) η ιερομάρτυρας (για τη χριστιανική πίστη), η μάρτυρας

mucezeală, mucezeali *ουσ.* *θηλ.* 1. η μούχλα 2. η υγρασία με σήψη

mucezi, mucezesc *Ι. ρ. αμ.* πιάνω μούχλα, μουχλιάζω *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. σκεπάζομαι από μούχλα 2. *μτφ.* πέφτω σε αδράνεια

mucezire, muceziri *ουσ.* *θηλ.* το μούχλιασμα
mucezit-ă, muceziți-te *επίθ.* μουχλιασμένος-η-ο

muchie, muchii *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η ακμή 2. το άκρο, το χέλος, η άκρη 3. η αιχμή, η κόψη κοφτερού οργάνου 4. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή, η ράχη // **bătuți pe -** (για χρήματα) τοις μετρητοίς, το ακέραιο ποσό, χωρίς ελλείψεις // **pe - de cușit** επί ξυρού ακμής *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **pe -** στο έπακρο, στο πιο ακρινό σημείο

mucilaginos-oasă, mucilaginosi-oase *επίθ.* γλοιώδης-ης-ες

mucilagiū, mucilagii *ουσ.* *ουδ.* το γλοιώμα

mucină, mucine *ουσ.* *θηλ.* το γαστρικό υγρό
muciorniță *ουσ.* *θηλ.* ο βόρβορος, το τέλμα (με δυσάρεστη μυρωδιά)

mucles *επιφ.* (αργκ.) σωπήλι τσιμουδιά
mucosă, mucosae *ουσ.* *θηλ.* (ανατ.) η βλεννογόνος μεμβράνη

mucos-oasă, mucosi-oase *επίθ.* 1. βλεννώδης-ης-ες 2. μυξιάρης-ης-ες 3. *μτφ.* τιποτένιος-ια-ιο

mucozitate, mucozități *ουσ.* *θηλ.* 1. η βλέννα 2. το φλέγμα

mucus *ουσ. ουδ.* η βλέννα, το έκκριμα βλεννογόνων αδένων

muezin, muezini *ουσ. αρσ.* ο μουεζίνης
mufă, mufe *ουσ.* *θηλ.* (τεχ.) ο συνδετικός δακτύλιος για σύνδεση σωλήνων, καλωδίων, κ.λ.π

mufon, mufoni *ουσ. αρσ.* το άγριο κριάρι, ο αίγαγρος

muftiu, muftii *ουσ. αρσ.* ο μουφτής // **marele -** ο μεγάλος μουφτής (ο αρχηγός του ισλαμικού θρησκευματος σε μια χώρα)

muget, mugete *ουσ. ουδ.* 1. το μούγκρισμα, το μουγκρητό 2. το ούρλιασμα 3. το βούισμα, η βοή, η βουή, το βουητό 4. ο μυκηθμός, ο βρυχηθμός

mugi pers. 3 mugește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. μουγκρίζει, βρυχάται (ζώα) 2. ουρλιάζει (θάλασσα) 3. βουίζει (άνεμος)

mugind-ă, muginzi-de *επίθ.* μουγκρίζων-ουσα-ον
mugire, mugiri *ουσ.* *θηλ.* το μουγκρητό, το ουρλιαχτό, το βουητό

mugitor-oare, mugitori-oare *επίθ.* μουγκρίζομενος-η-ο, βουιζόμενος-η-ο

mugur, muguri *ουσ. αρσ.* (βοτ.) ο βλαστός, το μπουπουίκι, το μάτι

mugurel, mugurei *ουσ. αρσ.* (βοτ.) το μπουμπουκάκι

muguri pers. 3 mugurește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βλασταίνει, βλαστάνει, μπουμπουικιάζει

mugurit-ă, muguriți-te *επίθ.* μπουμπουικιασμένος-η-ο

muia, moi *Ι. ρ. μετ.* 1. μουλιάζω, μουσκεύω 2. διαβρέχω, υγραίνω 3. μαλακώνω, καλμάρω, απαλώνω // **căldura moaie ceara** η ζέστη μαλακώνει το κερί // **a - oasele cuiva** μαλακώνω τα κόκαλα κάποιου, ξυλοκοπανάω κάποιον // **a - pâinea** μουσκεύω το ψωμί // **a - penița în cereală** μουσκεύω τη γραφίδα (την πένα) στη μελάνη // **a - rufe** μουλιάζω ρούχα *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. βρέχομαι, μουσκεύομαι 2. μαλακώνω, καταπραΰνομαι 3. γίνομαι απαλός 4. αδυνατίζω 5. κάμπτομαι

muiant-ă, muianți-te *επίθ.* (τεχ.) μαλακτικός-ή-ό
muiaț, muiați-te *επίθ.* 1. μουσκεμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο, υγρός-ή-ό 2. αδυνατισμένος-η-ο 3. καταπραΰνόμενος-η-ο, καθησυχασμένος-η-ο

muieratic-ă, muieratici-ce *επίθ.* γυναικάς, γυναιομανής

muier, muieri *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) η γυναίκα

muier, muieri *ουσ.* *θηλ.* 1. το μούλιασμα, το μούσκεμα 2. η διάβρεξη 3. η απαλυνση, το μαλάκωμα

muieresc-cască, muieresti *επίθ.* γυναικίσιος-α-ο, θηλυπρεπής-ής-ές

muiereste *επίρ.* γυναικίσις, θηλυπρεπώς

muierușă, muierușe ουσ. θηλ. το γυναικάκι
muierușcă, muieruște ουσ. θηλ. η γυναικούλα
mujdei ουσ. ουδ. η σκορδαλιά, το σκορδόξιδο (σάλτσα σκόρδου)

mul ουσ. ουδ. (γεωλ.) το φυτόχωμα

mula, mulez Ι. ρ. μετ. 1. χύνω σε καλούπι 2. προπλάθω κάτι σύμφωνα με το μοντέλο 3. εκτυπώνω, αποτυπώνω κάτι σε ανάγλυφο ΙΙ. ρ. μέσο (για ενδύματα) εφαρμόζονται πάνω στο σώμα για να προβληθούν οι καμπύλες

mulaj, mulate ουσ. ουδ. 1. το χύσιμο μετάλλου σε καλούπι 2. το πρόπλασμα, το πρότυπο 3. η εκτύπωση αναγλύφου 4. το εκμαγείο, το ομοίωμα μορφής ή σχήματος αποτυπωμένο σε εύπλαστη ύλη

mulatru-ă, mulatrie ουσ. αρσ. και θηλ. ο μιγάς, η μιγάδα // **indiană mulatră** η μιγάς Ινδιάνα

mulgător-oare, mulgători-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. αρμεχτής-έχτρα (ο, η) ΙΙ. επίθ. γαλακτοφόρος-α-ο (για πρόβατα, αγελάδες)

mulge, mulgr ρ. μετ. 1. αρμέγω 2. μτφ. εκμεταλλεύομαι κάποιον, τραβώ χρήματα από κάποιον

mulgeri, mulgeri ουσ. θηλ. το άρμεγμα, η αρμεξιά
mulina, mulinez ρ. μετ. (τεχ.) κλώθω, γνέθω μετάξι

mulinare, mulinări ουσ. θηλ. (τεχ.) το κλώσιμο μετάξης, η μετατροπή της υφαντικής ίνας μεταξιδιού σε κλωστή

mulinetă, mulinete ουσ. θηλ. 1. το καρούλι 2. το εργαλείο για ψάρεμα-οπορ που συνίσταται από πηνίο (καρούλι, τροχός) και μια μανιβέλα για το περισύλιγμα του νήματος

mulineu, mulineuri ουσ. ουδ. 1. το μουλινέ (κλωστής για κέντημα) 2. η κουβαρίστρα

muls ουσ. ουδ. το άρμεγμα, η αρμεξιά // **mașină de** ~ η συσκευή για το μηχανικό άρμεγμα // **cu** ~ με άρμεγμα

muls-ă, mulși-se επίθ. αρμεγμένος-η-ο

mult-ă, mulți-te Ι. επίθ. πολλές-πολλή-πολύ, πολλοί, πολλές, πολλά // **έκφρ.** - **e și mărunte** πολλά και ψιλά (πολλά και ασήμαντα) // **mulți oameni** πολλοί άνθρωποι, ο πολὺς λαός // **a nu mai avea zile** - **e** δεν έχει πολλές ημέρες (πώθηκαν οι μέρες του) // **a nu ști** - **e** δεν ξέρει πολλά (περνάει γρήγορα σε ενέργεια) // **așteptare de -e ore** η πολύωρη αναμονή // **de -ă vreme** από πολύ καιρό // **după mulți ani** μετά από πολλά χρόνια // **e -ă lume** είναι πολλές κόσμος // **și mai** - **e nu** και όχι περισσότερα ΙΙ. επιρ. **έκφρ.** **în mai** - **e rânduri** πολλές φορές ΙΙΙ. επίρ. 1. πολύ, σε μεγάλο βαθμό 2. λίαν // **~ prea** ~ πολύ πάρα πολύ // **~ prea** ~ πολύ-πολύ // **~ și bine** πολὺς χρόνος // **a crescut** ~ έχει μεγαλώσει πολύ // **asta îmi place** ~ αυτό μ' αρέσει πολύ // **cel** ~ το πολύ-πολύ // **cu atât mai** ~ κατά μέριζον λόγον // **cu** ~ με πιο πολύ // **de** ~ από πολύ // **din ce în ce mai** ~ όλο και πιο πολύ // **foarte** ~ πάρα πολύ // **foarte** ~ **bine** λίαν καλώς // **mai** ~ πιο πολύ, περισσότερο, ιδίως // **nici mai** ~, **nici mai puțin** ούτε λίγο ούτε πολύ // **nimic mai** ~ τίποτε περισσότερο // **tot mai** ~ όλο και περισσότερο ΙV. συνδ. **έκφρ.** **de ~ ce...** από πολύ πού... (εξ αιτίας)

multicele-ică, multicele-cele Ι. επίθ. περισσότερος-η-ο ΙΙ. επιρ. περισσότερο

multicelular-ă, multicelulari-e επίθ. πολυκύτταρος-η-ο

multicolor-ă, multicolori-e επίθ. πολύχρωμος-η-ο, ποικιλόχρωμος-η-ο

multiform-ă, multiformi-e επίθ. 1. πολύμορφος-η-ο, ποικιλόμορφος 2. ποικίλος-η-ο

multilateral-ă, multilaterali-e επίθ. 1. πολλαπλός-ή-ό 2. πολυμερής-ή-ές, πολύπλευρος-η-ο // **~ dezvoltat** πολλαπλά ανεπτυγμένος

multilateralitate ουσ. θηλ. η πολλαπλότητα, η πολυμέρεια

multilobat-ă, multilobafi-te επίθ. (για τα φύλλα) πολυλοβωτός-ή-ό

multimetru, multimetre ουσ. ουδ. το πολύμετρο (για μέτρηση των μέτρων ρευμάτων ηλεκτρ.)

multilingv-ă, multilingvi-e επίθ. πολύγλωσσος-η-ο

multimilenar-ă, multimilenari-e επίθ. πολυχλιετής-ής-ές

multimiliardar-ă, multimiliardari-e ουσ. αρσ. και θηλ. δισεκατομμυριούχος-α (ο, η)

multimilionari-ă, multimilionari-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. πολυεκατομμυριούχος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. πολυεκατομμυριούχος-α-ο

multinațional-ă, multinaționali-e επίθ. 1. πολυεθνικός-ή-ό 2. πολυεθνής-ής-ές // **ostaș din forța** - **ă** ο στρατιώτης από την πολυεθνική δύναμη

multiplex Ι. ουσ. ουδ. η συσκευή πολλαπλής επικοινωνίας (ανάμεσα σε περισσότερους σταθμούς μέσω του ίδιου ηλεκτρομαγνητικού κύματος) ΙΙ. επίθ. **sistem** ~ σύστημα πολλαπλής επικοινωνίας

multiplica, multiplice Ι. ρ. μετ. πολλαπλασιάζω ΙΙ. ρ. μέσο. πολλαπλασιάζομαι

multiplicabil-ă, multiplicabili-e επίθ. πολλαπλασιαστέος-α-ο

multiplicare, multiplicări ουσ. θηλ. ο πολλαπλασιασμός

multiplicativ-ă, multiplicativi-e επίθ. πολλαπλασιαστικός-ή-ό // (γρμμ.) **numerale** - **e** τα πολλαπλασιαστικά αριθμητικά

multiplicator, multiplicatori, multiplicatoare ουσ. αρσ. (αριθμός) και ουδ. (μηχανή) ο πολλαπλασιαστής

multiplicitate ουσ. θηλ. 1. η πολλαπλότητα 2. το πλήθος, ο μεγάλος αριθμός

multiplu-ă, multipli-e Ι. ουσ. αρσ. (μαθ.) το πολλαπλάσιο ΙΙ. επίθ. πολλαπλός-ή-ό, πολλαπλάσιος-ια-ο

multipol ουσ. αρσ. ο πολύπολος (με πολλά ζεύγη πόλους και με περισσότερους ακροδέκτες εισόδου)

multipolar-ă, multipolari-e επίθ. (ηλεκτρ.) πολυπολικός-ή-ό

multipolaritate ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η πολυπολικότητα

multisecular-ă, multisecolari-e επίθ. μαρόκχρονος-η-ο

multisor-oară, multisori-oare επίθ. περισσότερος-η-ο

multitudine, multitudini ουσ. θηλ. 1. η πληθώρα, το πλήθος 2. ο μεγάλος αριθμός από πρόσωπα, ζώα ή πράγματα

mulțam επιφ. (λαϊκ.) ευχαριστώ!

mulțime, mulțimi ουσ. θηλ. 1. το πλήθος 2. (μαθ.) το σύνολο, η σειρά 3. ο μεγάλος αριθμός 4. ο όχλος, το κοινό 5. το μπουλούκι 6. η συρροή // **o** ~ **de persoane** ένα πλήθος από πρόσωπα // **în** ~

ανάμεσα στο πλήθος // (μαθ.) **teoria mulțimilor** η θεωρία των συνόλων

mulțumi, mulțumi *l. ρ. μετ.* 1. ευχαριστώ 2. ικανοποιώ 3. προξενώ ευχαρίστηση σε κάποιον // **vă mulțumesc că m-ați ajutat** σας ευχαριστώ γιατί με βοηθήσατε // *l. ρ. αμ.* ευχαριστώ, εκφράζω τις ευχαριστίες μου για κάτι // **mulțumesc!** ευχαριστώ! // **vă mulțumesc mult** σας ευχαριστώ πολύ // *l. ρ. μέσο.* 1. ευχαριστιέμαι, ευχαριστούμαι 2. ικανοποιούμαι 3. αρέσκομαι // **a se ~ cu puțin** ευχαριστιέμαι με λίγο

mulțumire, mulțumiri *ουσ. θηλ.* 1. η ευχαριστία, η ευχαρίστηση 2. πληθ. τα ευχαριστήρια, οι ευχαριστίες 3. η ευαρέσκεια, η ικανοποίηση // **~ de sine** η αυταρέσκεια, ο αυτοερωτισμός, η εγωπάθεια // **mii de mulțumiri!** χίλια ευχαριστήρια! // **profit de ocazie ca să-mi exprim mulțumirile** δράττομαι της ευκαιρίας για να εκφράσω τις ευχαριστίες μου // **scrisoare de ~** η ευχαριστήρια επιστολή // **spre -a sa** για την ευχαρίστησή του **mulțumit-ă, mulțumiți-te** *l. επιθ.* ευχαριστημένος-η-ο, ικανοποιημένος-η-ο // **pare ~** φαίνεται ευχαριστημένος // **sunt ~ de rezultat** είμαι ευχαριστημένος για το αποτέλεσμα // *l. πρόθ.* χάρη // **-ă ajutorului tău** χάρη στη βοήθειά σου // **-ă unui prieten a reușit să învingă greutățile** χάρη σ' ένα φίλο πέτυχε να νικήσει τις δυσκολίες // **am reușit -ă** vouă πέτυχα χάρη σε σας

mulțumitor-oare, mulțumitori-oare *l. επιθ.* ευχάριστος-η-ο, ικανοποιητικός-ή-ό // *l. επίρ.* ικανοποιητικά

mulură, muluri *ουσ. θηλ.* (αρχιτ.) η γλυφή, ράβδωση **mumie, mumii** *ουσ. θηλ.* 1. η μούμια 2. μτφ. ο πολύ αδύνατος άνθρωπος (ισχνός)

mumifica, mumifie *l. ρ. μετ.* μουμιопώ, μετατρέπω σε μούμια, διατηρώ το σώμα του νεκρού με ασηπτικές ουσίες // *l. ρ. μέσο.* (για φρούτα) αποξηραίνονται, ζαρώνω, ρυτιδώνομαι

mumificarea, mumificări *ουσ. θηλ.* η μουμιοποίηση **mumificat-ă, mumificați-te** *επιθ.* 1. μοιμοποιημένος-η-ο 2. μτφ. ρυτιδωμένος-η-ο, καταζαρωμένος-η-ο

muncă, munci *ουσ. θηλ.* 1. η εργασία, η δουλειά 2. το έργο 3. ο κόπος 4. η δραστηριότητα 5. το δούλεμα 6. η δούλευση, η δούλευση, ο μόχθος // **~ forțată** τα αναγκαστικά έργα // **~ în acord** η εργασία κατ' αποκοπή // **~ obștească** η δημόσια εργασία // **munca câmpului** η δουλειά της γης (η καλλιέργεια, το όργωμα) // **contract colectiv de ~** η συλλογική σύμβαση εργασίας // **de ~** εργατικός-ή-ό, εργάσιμος-η-ο // **diviziunea muncii** ο καταμερισμός της εργασίας // **în câmpul muncii** στο πεδίο της εργασίας // **locul de ~** η θέση εργασίας // **om al muncii** ο εργαζόμενος // **valoarea forței de ~** η αξία της εργατικής δύναμης // **zi de ~** η εργάσιμη ημέρα

muncel, muncele *ουσ. ουδ.* το βουνάκι

munci, muncesc *l. ρ. αμ.* 1. εργάζομαι, δουλεύω 2. μοχθώ, κοπιάζω 3. μτφ. λειτουργώ // **munceste într-o uzină** δουλεύει σ' ένα εργοστάσιο // **a ~ aspru** δουλεύω σκληρά // **a ~ din greu** δουλεύω με πολύ κόπο // *l. ρ. μετ.* 1. δουλεύω 2. υπηρετώ κάποιον // **a ~ pământul** δουλεύω τη γη // **i-am ~t doi ani** καταβάλλω γι' αυτόν δύο χρόνια // *l. ρ. μέσο* 1. καταβάλλω προσπάθεια 2. βασανίζομαι, παιδεύομαι 3. καταβάλλω κόπο, κουράζομαι //

έκφρ. **a se ~ cu gândul** βασανίζομαι με τη σκέψη // **a se ~ pentru a convinge pe cineva** κουράζομαι για να πείσω κάποιον

muncit-ă, munciiți-te *επιθ.* 1. δουλεμένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο 3. βασανισμένος-η-ο

muncitor-oare, muncitori-oare *l. επιθ.* 1. εργατικός-ή-ό, εργαζόμενος-η-ο 2. δουλεutάρης-α-ικο // **clasa muncitoare** η εργατική τάξη, η εργατιά // **om ~** ο δουλεutάρης άνθρωπος // *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εργάτης-άτρια (-πισσα) ο, η, δουλεutή-εύτρα (ο, η) 2. ο δουλεutαράς // **-agricol necalificat** ο ανειδίκευτος αγροτικός εργάτης // **-calificat** ο ειδικευμένος εργάτης // **-forestier** ο υλοτόμος // **-într-o mină de aur** ο χρυσοωρύχος

muncitoresc-ească, muncitorești *επιθ.* εργατικός-ή-ό // **mişcarea muncitorească** το εργατικό κίνημα

muncitorește *επίρ.* εργατικά

muncitorime *ουσ. θηλ.* 1. η εργατιά, ο εργατικός κόσμος 2. οι εργαζόμενοι

munculiță, munculițe *ουσ. θηλ.* η εύκολη, η ελαφριά δουλειά

mundir, mundire *ουσ. ουδ.* ο χιτώνας

municipal-ă, municipale *επιθ.* δημαρχιακός-ή-ό, δημοτικός-ή-ό // **spitalul** ~ το δημοτικό νοσοκομείο // **teatrul** ~ το δημοτικό θέατρο

municipalitate, municipalități *ουσ. θηλ.* 1. το δημαρχείο, η δημαρχία 2. ο δήμος

municipiu, municipii *ουσ. ουδ.* 1. ο δήμος 2. η πρωτεύουσα νομού, η μεγάλη πόλη //

notabilitățile -lui οι έγκριτοι του δήμου **muniție, muniții** *ουσ. θηλ.* (στρατ.) τα πυρομαχικά, τα πολεμοφόδια

munte, munți *ουσ. αρσ.* (γεωγρ.) 1. το όρος, το βουνό 2. μτφ. ο σωρός // **-le de pietate** το ενεχυροδανειστήριο // **sus pe ~**πάνω στο βουνό

un lanț de munți μια οροσειρά, η αλυσίδα ορέων **muntean, munteni** *l. ουσ. αρσ.* ο βουνίσσιος, ο ορεσίβιος // *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Βλάχος, η Βλάχα (ο, η κάτοικος της Βλαχίας, περιοχής της Ρουμανίας)

munteancă, muntence *ουσ. θηλ.* 1. η γυναίκα κάτοικος της Βλαχίας 2. η γυναίκα κάτοικος της ορεινής περιοχής, η βουνήσια

muntenească, muntenești *επιθ.* 1. βουνήσιος -ια-ιο 2. από Βλαχία

muntenească *επίρ.* 1. βουνήσια 2. σαν τους Βλάχους / τους κατοίκους της Βλαχίας

muntos-oasă, muntoși-oase *επιθ.* ορεινός-ή-ό **mur, muri** *ουσ. αρσ.* (βοτ.) 1. ο βάτος 2. η αγκαθιά

mur, muri *ουσ. αρσ.* ο τοίχος **mura, murez** *l. ρ. μετ.* 1. κάνω τουρσί 2. διατηρώ λαχανικά στην άλμη // *l. ρ. μέσο* γίνονται τουρσί

mural-ă, murali-e *επιθ.* τοιχικός // **hartă -ă** ο χάρτης τοίχου // **pictură** -ă η τοιχογραφία

murare, murări *ουσ. θηλ.* η διατήρηση λαχανικών στην άλμη

murat-ă, murați-te *επιθ.* **varză -ă** το ξινολάχανο **mură, mure** *ουσ. θηλ.* το βατόμουρο, το βάτινο //

~n gură δουλειά χωρίς κόπο/ ετοιματζήδικη **murătură, murături** *ουσ. θηλ.* το τουρσί

murdar-ă, murdare *επιθ.* 1. λερωμένος-η-ο, λερός-ή-ό, βρώμικος-η-ο, βρωμάρης-α-ικο 2. ακάθαρτος

-η-ο, ρυπαρός-ή-ό 3. μτφ. ποταπός-ή-ό, αισχρός-ή-ό // **apă -ă** το βρωμόνερο // **cameră întunecată și -ă** το σκτεινό και βρώμικο δωμάτιο

murdări, murdăresc *l. ρ. μετ.* 1. λερώνω, μουρνταρίζω 2. βρωμίζω, ρυπαίνω 3. μαγαρίζω 4. *μτφ.* κατασχύνω // **nu -ți băncile** μη λερώνετε τους πάγκους *ll. ρ. μέσο.* 1. λερώνομαι 2. βρωμίζομαι, ρυπαίνομαι 3. *μτφ.* εξευτελιζομαι
murdărie, murdării *ουσ. θηλ.* 1. η λέρα, η ακαθαρσία 2. η βρωμιά, η βρώμα 3. *μτφ.* η αισχροπτία, η ατιμία
murdăria, murdării *ουσ. θηλ.* 1. το λέρωμα, η ρύπανση 2. η βρωμιά
murdărit-ă, murdăriți-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό 2. βρώμικος-η-ο 3. *μτφ.* ανήθικος-η-ο
mureșean-ă, mureșeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μουρεσιάνος-α (ο, η) κάτοικος του νομού Μούρες της Ρουμανίας
mureșeancă, mureșence *ουσ. θηλ.* 1. η Μουρεσιάνα 2. το όνομα ενός χορού και η μελωδία του χορού από το νομό Μούρες της Ρουμανίας
murg-ă, murg-e *l. επίθ.* 1. σκετινόχρωμος-η-ο (για τα ζώα) 2. σκουρόχρωμος-η-ο, ψαρός-ή-ό, ψαλής -ιά-ί *ll. ουσ. αρσ.* ο ψαλής, το ψαρί άλογο
murgi pers. 3 murgește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βραδιάζει, σουρουπώνει
murguleț, murguleți *ουσ. αρσ.* το ψαρί αλογάκι
muri, mor *ρ. αμ.* 1. πεθαίνω, αποθνήσκω, εκπνέω, ξεψυχώ, παραδίνω το πνεύμα μου, αποβιώνω, θνήσκω 2. (ζώα) ψοφώ // **a ~ cu zile** πεθαίνω απεριποίητος ή απρόδοπτα // **a ~ de ciudă** σκάζω από το κακό μου, στενοχωρούμαι από γινάτι // **a ~ de foame** πεθαίνω στην πείνα, ψοφάω από την πείνα // **a ~ de urât** πλανιάζω από την πληγή // **a ~ după ceva** ψοφάω για κάτι // **a ~ după cineva** τρελλαίνομαι για κάποιον
muribund-ă, muribunzi-de *l. επίθ.* 1. θνήσκων-ουσα -ον, αποθνήσκων-ουσα-ον 2. ετοιμοθάνατος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχορραγών-ούσα (ο, η)
muritor-oare, muritori-oare *l. επίθ.* θνητός-ή-ό // **-de foame** πεθαίνει από την πείνα // **-de rând** ο κοινός θνητός *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* θνητός-ή (ο, η)
murmur, murmure *ουσ. ουδ.* 1. η μουρμούρα, το μουρμουρητό, το μουρμούρισμα 2. το ψιθύρισμα, ο ψίθυρος 3. το κελάρυσμα νερού
murmura, murmur *l. ρ. αμ.* 1. μουρμουρίζω 2. κελαρίζω 3. *μτφ.* ψιθυρίζω *ll. ρ. μετ.* κάνω ήχο μουρμουρητού σε μια μελωδία
murmurare, murmurări *ουσ. θηλ.* 1. το μουρμούρισμα 2. το ψιθύρισμα 3. το κελάρυσμα νερού
murmurător-oare, murmurători-oare *επίθ.* μουρμούρης-α-ικο
murui, muruieste *ρ. μετ.* (λαϊκ.) επιχρώ τοίχο με λάσπη
muriu-ă, muriuți-te *επίθ.* πληόχριστος-η-ο (τοίχος) // **αλειμμένος-η-ο με λάσπη** (τοίχος)
mus, muși *ουσ. αρσ.* ο μούτσος, το ναυτόπαιδο, ο μαθητευόμενος ναύτης
musaca, muscale *ουσ. θηλ. (μαγ.)* ο μουσακάς
musafir-ă, musafiri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μουσαφίρης-ισσα (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η) 3. ξένος-η (ο, η)
musai *επίρ. (λαϊκ.)* απαραίτητα, δίχως άλλο, σώνει και καλά
muscal, muscali *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Ρώσος, ο κάτοικος της Μόσχας
muscat-ă, muscați-te *επίθ.* μοσχάτος-η-ο // **strugure** ~ το μοσχάτο σταφύλι // **vinul** ~ το μοσχάτο κρασί

muscă, muște *ουσ. θηλ.* η μύγα, η μυΐα // **-de cal** η αλογόμυγα // **-de carne** η κρεατόμυγα // **a cădea ca musca-n lapte** πέφτω σαν τη μύγα μέσ' στο γάλα (δυσαρμονικός) // **a fi cu musca pe căciulă** όποιος έχει τη μύγα μυγιάζεται // **a muri ca muștele** πεθαίνουν σαν τις μύγες // **e rău de ~** είναι κακός από μύγα (δυστροπος, για άλογο, φιλήδονος, για άνθρωπο) // **musca țe-țe** η μύγα τσέ-τσέ // **să se audă musca!** να ακουστεί η μύγα! (ησυχία)
muscălesc-ească, muscălești *επίθ.* (λαϊκ.) ρωσικός-ή-ό
muscălește *επίρ.* (λαϊκ.) ρωσικά
muscărie, muscării *ουσ. θηλ.* το πλήθος από μύγες
muscel, muscele *ουσ. ουδ.* ο γήλοφος
muschetă, muschete *ουσ. θηλ.* το μουσκέτο, το τουφέκι
muscol, muscoli *ουσ. αρσ.* η μεγάλη μύγα
muscular-ă, musculari-e *επίθ.* μυϊκός-ή-ό // **dureri -e** οι μυϊκοί πόνοι // **sistem** ~ το μυϊκό σύστημα
musculatură, musculaturi *ουσ. θηλ.* ο μύωνας, όλοι οι μύες ενός οργάνου
musculiță, musculițe *ουσ. θηλ.* η μυγίτσα
musculos-oasă, musculos-oase *επίθ.* μωδής-ης-ες
muselină, museline *ουσ. θηλ.* η μουσελίνα (ύφασμα λεπτό και αραιό)
muson, musoni *ουσ. αρσ.* ο μουσώνας
must, musturi *ουσ. αρσ.* ο μούστος
mustață, mustăți *ουσ. θηλ.* το μουστάκι // **a zâmbi pe sub ~** χαμογελά κάτω από το μουστάκι, γελώ ειρωνικά // **mustața spicului de grâu** το άγαντο του σταχουού του σταιριού
mustăci, mustăcesc *ρ. αμ.* 1. μειδιώ κάτω από το μουστάκι 2. κάνω μορφασμό δυσαρέσκειας
mustăcioară, mustăcioare *ουσ. θηλ.* το μικρό μουστάκι
mustăcios-oasă, mustăcioși-oase *επίθ.* 1. μουστακοφόρος-α-ο 2. μουστακαλής, μουστακάτος
mustărie, mustării *ουσ. θηλ.* το μουστοποιείο, το μουστοπωλείο
musti pers. 3. mustește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. βγαίνει ο μούστος, απ' τα σταφύλια, κ.λ.π. 2. είναι γεμάτος-η-ο χυμό ή άλλο υγρό
mustire, mustiri *ουσ. θηλ.* το στύψιμο σταφυλιών ή άλλων καρπών να να βγει χυμός
mustimetru, mustimetre *ουσ. ουδ.* το μουστόμετρο, μετρά την πυκνότητα ζάχαρης στο μούστο
mustos-oasă, mustoși-oase *επίθ.* χυμώδης-ης-ες, μουστώδης-ης-ες, με πολύ μούστο
muștra, muștru *l. ρ. μετ.* 1. επιπλήττω, ψέγω, μαλώνω 2. απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις *ll. ρ. μέσο.* 1. νοιώθω τύψεις 2. αισθάνομαι ένοχος // **a-l ~ conștiința** έχει τύψεις στη συνείδηση // **a-l ~ cugetul** αισθάνεται τύψεις στη συνείδησή του (για τις πράξεις που έκανε)
muștrare, muștrări *ουσ. θηλ.* 1. η επίπληξη, ο ψόγος, η τύψη 2. το μάλωμα, η παρατήρηση, η νουθεσία, το κατσάδιασμα // **muștrări de conștiință** οι τύψεις της συνείδησης
muștrător-oare, muștrători-oare *l. επίθ.* επιτιμητικός-ή-ό, επικριτικός-ή-ό *ll. επίρ.* επιτιμητικά, επικριτικά
muștui, muștulesc *l. ρ. μετ.* στύβω τα σταφύλια για να βγει ο μούστος *ll. ρ. μέσο.* (για καρπούς) στύβομαι, ζυμώνω

mustuire, mustuiri ουσ. θηλ. το στύψιμο (σταφυλιών)
mustuitor, mustuitoare ουσ. ουδ. το ξύλινο εργαλείο για στύψιμο σταφυλιών
musulman-ă, musulman-ă ι. επίθ. μουσουλμανικός -ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μουσουλμάνος-άνα (ο, η)
mușama, mușamale ουσ. θηλ. ο μουσαμάς
mușamaliza, mușamalizez ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. αποκρύβω κάτι, συγκαλύπτω, κουκουλώνω 2. σκεπάζω, πνίγω (κάποια υπόθεση)
mușamalizare, mușamalizări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η απόκρυψη, η συγκαλύψη, το κουκούλωμα 2. η κάλυψη, το σκέπασμα μιας υπόθεσης
mușca, mușc ι. ρ. μετ. 1. δαγκώνω, δαγκάω 2. μτφ. πληγώνω με λόγια, τοπιμώ // **a ~ fiare** θυμώνω // **a ~ pământul** πέφτω καταγής πληγωμένος ή πεθαμένος // **a-și ~ buzele** δαγκώνω τα χείλια μου // **a-și ~ degetele** δαγκώνω τα δάχτυλά μου, α' μετανιώνω, β' θυμώνω // **a-și ~ limba** είμαι κύριος του εαυτού μου // **care își mușcă coada** δαγκώνει την ουρά του // **m-au mușcat înțărarii** με τσίμπησαν τα κουνούπια ΙΙ. ρ. αμ. κόβω κομμάτι στερεού φαγητού με τα δόντια, με το δάγκωμα, δαγκώνω
mușcare, mușcări ουσ. θηλ. 1. το δάγκωμα, η δαγκωματιά, η δαγκωνιά, το δάγκωμα 2. το τσίμπημα, το κέντρισμα από έντομο 3. η πληγή από δόντια
mușcat-ă, mușcați-te επιρ. δαγκωμένος-η-ο, δαγκωτός-ή-ό
mușcată, mușcate ουσ. θηλ. (βοτ.) το πελαργόνι, το γεράνι
mușcător-oare, mușcători-oare επιθ. 1. δαγκανιάρης-α-ικο 2. δηκτικός-ή-ό 3. μτφ. πειρακτικός-ή-ό, μοχθηρός-ή-ό
mușcătură, mușcăături ουσ. θηλ. 1. το δάγκωμα, η δαγκωματιά, η δαγκωνιά 2. η πληγή από δόντια 3. το τσίμπημα, το κέντρισμα από έντομο 4. η μπουκιά 5. μτφ. ο δηκτικός λόγος
mușchetar, mușchetari ουσ. αρσ. ο σωματοφύλακας
mușchi, mușchi ουσ. αρσ. (βοτ.) το μούσκι
mușchi, mușchi ουσ. αρσ. (ανат.) ο μύς, οι μύες, οι μύες // **mușchii obrazului** οι μύες του προσώπου // **grupă de ~** ο μύνας
mușchiuleț, mușchiuleți ουσ. αρσ. 1. ο μικρός μύς 2. ο μύς της ραχοκοκκαλιάς του ζώου
mușetel ουσ. αρσ. (βοτ.) το χαμομήλι, το χαμόμηλο
mușță, mușțe ουσ. θηλ. η μουστίσα (από το μούστο)
muștar ι. ουσ. αρσ. (βοτ.) 1. το σινάπι 2. ο σιναπόπορος ΙΙ. ουσ. ουδ. η μουστάρδα // **a-i sări cuiva ~ul** θυμώνω
muștarieră, mușteriare ουσ. θηλ. η μουσταριέρα
mușteriu, mușterii ουσ. αρσ. 1. μουστερή (ο, η), πελάτης-ισσα (ο, η) 2. αγοραστής-άστρια (ο, η)
muștiuc, muștiucuri ουσ. ουδ. μουσ. 1. το επιστόμιο 2. (για λάστιχο) η επιστομίζ
muștrului, muștruluiesc ρ. μετ. μαλώνω, κατασιδιάζω
muștruluială, muștruluieli ουσ. θηλ. 1. η κατσάδα, το μάλωμα 2. η δυνάτη παρατήρηση
mușuroi, mușuroaie ουσ. ουδ. 1. η μυρμηγκοφωλιά, η μυρμηγκότρυπα 2. μτφ. η μυρμηγκιά 3. ο σωρός, η συσσώρευση από χώμα
mușuroi, mușuroiesc ι. ρ. μετ. μαζεύω χώμα σωρό στη ρίζα του φυτού ΙΙ. ρ. μέσο. (μτφ.) 1. συσσωρεύομαι 2. γίνομαι σωρός μαζί με άλλους 3. συγκεντρώνομαι

mușuroire, mușuroiri ουσ. θηλ. 1. το μυρμηγκασμα 2. το μάζεμα χώματος στη ρίζα φυτού 3. η συσσώρευση, η συγκεντρώση
mut-ă, muți-te ι. επίθ. 1. βουβός-ή-ό, άφωνος-η-ο, άλαλος-η-ο 2. άναυδος-η-ο, μουγγός-ή-ό 3. σιγανός-ή-ό 4. αμίλητος-η-ο, σιωπηλός-ή-ό // **a rămas ~** έμεινε άλαλος // **asta să i-o spuie lui ~u** για κάτι ύποπτο // **cor ~** η αμίλητη χορωδία // **film ~** η βουβή κινηματογραφική ταινία // **literă ~ă** το άφωνο γράμμα // **personaj ~** το βουβό πρόσωπο // **scenă ~ă** η βουβή σκηνή // **unde a dus ~u iapa** πολύ μακριά ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (επαρχ.) 1. βουβός-ή, μουγγός-ή (ο, η) 2. κουτός-ή (ο, η), το βλακόμυτρο 3. άσκημος-η (ο, η)
muta, mut ι. ρ. μετ. 1. μεταθέτω, μετακινώ, μετατοπίζω, μετακομίζω 2. μεταφέρω 3. αλλάζω τη θέση κάποιου πράγματος // **a-și ~ gândul** μεταβάλλω γνώμη ΙΙ. ρ. μέσο. 1. μετακινούμαι, μεταβαλίζομαι, μετατοπίζομαι 2. μετοικώ, μετακομίζω // **s-a ~t la țară** έχει μετοικήσει, μετακόμισε στην επαρχία
mutabil-ă, mutabile επιθ. 1. μετακινήσιμος-η-ο, μεταφερτός-ή-ό 2. μεταθετός-ή-ό, μεταθέσιμος-η-ο 3. μεταβλητός-ή-ό
mutabilitate ουσ. θηλ. η μεταβλητότητα, η αλλαγή
mutant, mutanți ουσ. αρσ. (βιολ.) το άτομο το προερχόμενο από μετάθεση ή μεταβολή
mutare, mutări ουσ. θηλ. 1. η μετακίνηση, η μετακόμιση 2. το μετατόπισμα, η μετατόπιση 3. η μετοίκηση 4. η μετάθεση, η μεταφορά 5. η κίνηση
mutat, mutaturi ουσ. ουδ. 1. η μετακίνηση, η μετακόμιση 2. η μετατόπιση
mutator, mutatoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) ο μετατροπέας
mutăție, mutații ουσ. θηλ. 1. η μεταβολή, η αλλαγή 2. η μεταλλαγή, η τροποποίηση 3. η μετατροπή 4. (φων.) η μετάθεση 5. (νομ.) η μεταβίβαση 6. η μετάταξη
mutălău, mutălăi ουσ. αρσ. (επαρχ.) 1. ο βουβός 2. ο κουτός, ο χαζός
mutesc-ească, mutești επιθ. βουβός-ή-ό, αμίλητος-η-ο, άλαλος-η-ο
mutește επιρ. 1. βουβά, άλαλα, αμίλητα 2. σιωπηλά
mutila, mutiliez ρ. μετ. ακρωτηριάζω, σακατεύω, κολοβώνω
mutilant-ă, mutilanți-te επιθ. ακρωτηριάζων-ουσα-ον
mutilare, mutilări ουσ. θηλ. ο ακρωτηριασμός, το σακάτεμα, η κολόβωση
mutilat-ă, mutilați-te ι. επίθ. 1. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβός-ή-ό, κολοβωμένος-η-ο 2. ανάπηρος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ακρωτηριασμένος-η (ο, η), σακάτης-ισσα (ο, η), ανάπηρος-η (ο, η)
mutism ουσ. ουδ. 1. η αλαλία, η βουβαμάρα 2. η σιωπή, η αφωνία, η αφασία
muton, mutonean ουσ. ουδ. 1. η προβιά // **muton-doré** το μουτόν-ντορέ (ένδυμα)
mutră, mutre ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το μούτρο, το παρουσιαστικό 2. μτφ. το ύφος 3. μτφ. το άτομο, το πρόσωπο // **a face mutre** κάνει μούτρα (θυμωμένος) // **a face o ~ acră** δείχνω ξινό μούτρο, δυσαρέσκεια // **nu e de mutra lui** δεν είναι για τα μούτρα του
mutrișoară ουσ. θηλ. το μουτράκι, το προσωπάκι // **o ~ simpatică** ένα συμπαθητικό μουτράκι

mutual-ă, mutuali-e I. *επιθ.* αμοιβαίος-αία-αίο // *ηλεκτρ.* **inducție -ă** η αμοιβαία επαγωγή // **tratat de ajutor** ~ η συνθήκη αμοιβαίας βοήθειας II. *επίρ.* αμοιβαίως
mutualitate ουσ. θηλ. η αμοιβαιότητα
mutulică, mutulici ουσ. αρσ. (οικ.) 1. ο άλαλος, ο σιωπηλός 2. *μτφ.* ο ανόητος, ο χαζός
muțenie, muțenii ουσ. θηλ. 1. η αλαλία 2. η βουβαμάρα 3. *μτφ.* η σιωπή 4. η αφασία
muți, muțesc ρ. αμ. 1. βουβαίνομαι 2. αποστομώνομαι, χάνω τη μιλιά μου 3. *μτφ.* ησυχάζω
mușunache ουσ. αρσ. και θηλ. 1. η κούκλα 2. το ανδρεϊκελο
muză, muze ουσ. θηλ. (*μυθ.*) 1. η μούσα, οι Μούσες 2. η έμπνευση του ποιητή
muzeal-ă, muzeali-e *επιθ.* μουσειακός-ή-ό
muzeistic-ă, muzeistici-ce I. *επιθ.* μουσειολογικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η μουσειολογία
muzeograf-ă, muzeografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. μουσειογράφος (ο, η)
muzeografic-ă, muzeografici-ce *επιθ.* μουσειογραφικός-ή-ό
muzeografie ουσ. θηλ. η μουσειογραφία
muzeolog-ă, muzeologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. μουσειολόγος (ο, η)
muzeologie ουσ. θηλ. η μουσειολογία
muzeu, muze I. ουσ. ουδ. το μουσείο // ~ **de arheologie** το αρχαιολογικό μουσείο // **-l de artă**

το μουσείο τέχνης II. *επιθ.* **έκφρ.** **de** ~ παμπάλαιος-α-ο, μουσειακός-ή-ό
muzical-ă, muzicali-e I. *επιθ.* μουσικός-ή-ό // **critica -ă** η μουσική κριτική, η μουσικοκριτική // **instrument** ~ το μουσικό όργανο // **lucrare -ă** το μουσικό έργο // **έκφρ.** **sunet** ~ ο μουσικός φθόγγος II. *επίρ.* μουσικά, αρμονικά
muzicalitate ουσ. θηλ. η μουσικότητα, η αρμονικότητα
muzicant-ă, muzicanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μουσικός-ή (ο, η), μουζικάντης-ισσα (ο, η) 2. οργανοπαίχτης-τρια (ο, η)
muzică, muzici ουσ. θηλ. 1. η μουσική 2. η μελωδία 3. η ορχήστρα 4. *μτφ.* η μουρμούρα, η γκρίνια // ~ **de cameră** η μουσική δωματίου // ~ **militară** η στρατιωτική ορχήστρα, η μπάντα // ~ **ușoară** η ελαφριά μουσική // **a face** ~ κάνω θόρυβο, κάνω ταραχή
muzic-hall ουσ. ουδ. το μιούζικ-χώλ, το βαριετέ (θέαμα)
muzician-ă, muzicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μουσικός (ο, η), μουσουργός (ο, η) 2. μουσικοσυνθέτης (ο, η)
muzicolog-ă, muzicologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. μουσικολόγος (ο, η)
muzicologie ουσ. θηλ. (*μουσ.*) η μουσικολογία
muzicoman-ă, muzicomani-e ουσ. αρσ. και θηλ. μουσικομανής-ής (ο, η)
muzicoterapie ουσ. θηλ. η μουσικοθεραπεία
muzicuță, muzicuțe ουσ. θηλ. 1. η φυσαρμόνικα 2. *μτφ.* (*αρχκ.*) η φιλονικία, το μάλωμα, η γκρίνια

N, n

N, n ουσ. αρσ. αμεταβλ. το γράμμα **n**, δέκατο έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [v].

na επιφ. (οικ.) 1. νά! 2. πάρε! 3. κοίτα! , ιδού! // **na-ți-o bună!** νά τα μας! (δυσάρεστη έκπληξη) // **na-ți-o frântă că ți-am dres-o** για να δείξουμε ότι δε συμφωνούμε μ' αυτά που είπε κάποιος // **na și tu!** νά σου κι' εσένα!

nabab, nababi ουσ. αρσ. 1. ο τίτλος ανώτερου αξιωματικού στην Τουρκία 2. μτφ. ο πλούσιος άνθρωπος, ο ζάπλουτος

nacelă, nacele ουσ. θηλ. ο κόφινος αεροστάτου, η ανοιχτή καμπίνα αεροστάτου

nađă, nade ουσ. θηλ. 1. το δόλωμα 2. η προσθήκη, το πρόσθεμα

nadir ουσ. ουδ. (αστρ.) το ναδίρ

naftalină ουσ. θηλ. η ναφθαλίνη // **a pune la ~** ξεχνών κάτι // **parc-ar fi scos de la ~** με πεπαιδαιωμένη εμφάνιση

naftenat, naftenati ουσ. αρσ. το άλας του ναφθικού οξέος

naftenic, naftenici επίθ. // (χημ.) **acid ~** το ναφθικό οξύ

naftol, naftoli ουσ. αρσ. η ναφθόλη, το ναφθέλαιο

nagâț, nagâți ουσ. αρσ. περιστέρι του βάλτου με μαύρο λειρί στο κεφάλι

nai, naiuri ουσ. ουδ. (μουσ.) η σύριγγα (αυλός σε σχήμα τριγώνου)

naiadă, naiade ουσ. θηλ. (μυθ.) οι ναϊάδες

naiba ι. ουσ. θηλ. 1. ο διάβολος, το πονηρό πνεύμα 2. ο μπελάς // **a da de ~** βρίσκω το κακό μου / τον μπελά μου, με βρίσκει κάποιο κακό // **a da naibii pe cineva sau ceva** δίνω στου διαβόλου κάποιον ή κάτι (τον εγκαταλείπω) // **a nu avea nici pe ~** δεν έχω τίποτα // **la ~** στον κόρακα, στο διάβολο // **επίθ. και επιρ. έκφρ. // al naibii de...** πολύ, πάρα πολύ, σε μεγάλο βαθμό // **al naibii de deștept** πανέξυπνος, τετραπέρατος, τρομερός / **/ e al naibii de greu** είναι τρομερά δύσκολα

nailon, nailoane ουσ. ουδ. το νάιλον

naist-ă, naiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. οργανοπαίκτης -τρια σε σύριγγα (σε τριγωνικό αυλό)

naiv-ă, naive-ă επίθ. 1. αφέλξης-ής 2. απλοϊκός-ή 3. απονήρευτος-η 4. αμάθητος-η 5. αθώος-α 6. απλοϊκότητα 3. η αθωότητα 4. μτφ. η ανησία

nalbă, nalbe ουσ. θηλ. (βστ.) η αλβαία

namiază, nămiezi ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το μεσημέρι, η μεσημβρία // **ziua nămiază mare** μέρα μεσημέρι, ντάλα μεσημέρι (στο φως της ημέρας)

Namibian-ă, Namibieni-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Ναμιμπιανός-ή (ο,η) // **επίθ. ναμιμπιακός-ή-ό**

namilă, namile ουσ. θηλ. 1. ο άντρακλας, ο γίγαντας, το θηρίο 2. ο μεγαλόσωμος άνθρωπος

nană, nane ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. η μεγαλύτερη αδερφή 2. προσφώνηση γυναίκας μεγαλύτερης ηλικίας

nanchin, nanchinuri ουσ. ουδ. πυκνό βαμπακερό ύφασμα για κατασκευή μαξιλαροθηκών

nandralău, nandrălii ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο μαντράχαλος

nani επιφ. νάνι // ~ - ~ **puilul mamii** νάνι-νάνι το μωρό μου // **a face ~** κάνω νάνι

nanism ουσ. ουδ. ο νανισμός (οι μικρόσωμοι άνθρωποι)

naos, naosuri ουσ. ουδ. η κεντρική αίθουσα ενός ναού

nap, napi ουσ. αρσ. (βστ.) το γογγύλι

napalm ουσ. ουδ. το ναπάλμ (το άλας παλμιτικού οξέος) // **bombă cu ~** η βόμβα ναπάλμ (εμπρηστική βόμβα)

napoleon, napoleoni ουσ. αρσ. το ναπολεόνι, χρυσό γαλλικό εικονοσφραγγο

napoleonian-ă, napoleonieni-e επίθ. ναπολεόντειος -α-ο

napolitană, napolitane ουσ. θηλ. το κουφέτο

nara, narez ρ. μετ. 1. διηγούμαι, αφηγούμαι 2. ιστορώ, εξιστορώ

narare, narări ουσ. θηλ. το αφήγημα, το διήγημα, η αφήγηση, η διήγηση

narativ-ă, narativi-e επίθ. διηγηματικός-ή-ό, αφηγηματικός-ή-ό

narator-oare, naratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αφηγητής-ήτρια (ο,η)

narafiune, narafiuni ουσ. θηλ. η διήγηση, το διήγημα, ο αφήγηση, το αφήγημα

nară, nare ουσ. θηλ. (ανατ.) το ρουθούνι // **a se umfla în nări** παينهύεται // **cu nările în vânt** με ψηλά το κεφάλι

Narcis ουσ. αρσ. ενικ. ο Νάρκισσος (νέος που αυτοθαυμάζεται)

narcisă, narcise ουσ. θηλ. (βστ.) ο νάρκισσος

narcisism ουσ. ουδ. ο ναρκισσισμός

narcotic-ă, narcotici-ce ι. επίθ. ναρκωτικός-ή-ό // ουσ. θηλ. τα ναρκωτικά

narcotiza, narcotizez ρ. μετ. ναρκώνω

narcotizare, narcotizări ουσ. θηλ. η νάρκωση

narcoză, narcoze ουσ. θηλ. (χειρ.) η νάρκωση

narghilea, narghilele ουσ. θηλ. ο ναργιλές

nart, narturi ουσ. ουδ. 1. το μάξιμουμ φόρου 2. το μάξιμουμ τιμής

nartex, nartexuri ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο νάρθηκας, ο πρόναος

nas, nasuri ουσ. ουδ. (ανατ.) 1. η μύτη, η ρις 2. μτφ. η μυτιά 3. μτφ. η αυθάδεια // **a da cuiva pesti** τον κάνω να χαμηλώσει τη μύτη του // **a duce de ~** τον κάνει ό, τι θέλει // **a-i cădea -ul cuiva** έχασε την υπόληψή του // **a-i ieși pe ~** παθαίνει κακό // **a-i rade cuiva în ~** τον κοροϊδεύω // **a-și băga -ul unde nu-i fierbe oala** ανακατεύομαι όπου δεν είναι η δουλειά μου // **a-și lua -ul la purtare** φέρνομαι με αυθάδεια // **a-și sufla -ul** φυσάω τη μύτη μου // **a lăsa -ul în jos** χαμηλώνω τη μύτη μου (ντροπιασμένος) // **a nu fi de -ul cuiva** δεν του

αξίζει ό, τι θέλει // **a nu-și cunoaște lungul -ului** δε γνωρίζει το μήκος της μύτης του // **a scoate panglici pe ~** λέω ψέματα // **a se ține cu -ul pe sus** είναι αλαζονικός // **a strâmba din ~** δυσφορώ, δεν είμαι ευχαριστημένος // **a trânti ușa în ~** κλείνω με βρόντο την πόρτα κατάμουτρα

nasol-oală, nasoli-oale I. επίθ. (αρκ.) 1. πρόστυχος -η-ο 2. ακατάλληλος-η-ο 3. κακός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρόστυχος-η (ο,η) , κακής ποιότητας (ο,η) **nasture, nasturi** ουσ. αρσ. το κουμπί // **a-și descheia nasturii** ξεκουμπώνω τα κουμπιά μου // **înceierea -lui** το κόμπωμα του κουμπιού

naș-a, nașe ουσ. αρσ. και θηλ. νουνός-ά (ο,η), ανάδοχος (ο,η), κουμπάρος-ρα (ο,η), παράνυμφος (ο,η) // **a fi -ul cuiu** ησυχάζω κάποιον, επιβάλλω σεβασμό με βία μέσα // **a-și găsi -ul** βρίσκω το σωφρονιστή μου

naște, nasc I. ρ. μετ. 1. γεννώ, γεννάω, φέρνω στον κόσμο τέκνο 2. μτφ. παράγω κάτι νέο, δημιουργώ // **a născut un băiat** γέννησε ένα αγόρι II. ρ. μέσο γεννιέμαι, γεννώμαι // **m-am născut în 1918** γεννήθηκα το 1918 // **s-a născut o lume nouă** γεννήθηκε ένας νέος κόσμος

naștere, nașteri I. ουσ. θηλ. 1. η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα // **Nașterea Domnului Nostru Isus Cristos** η Γέννηση του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού (τα Χριστούγεννα) // **a da ~** δημιουργώ, συντελώ στη γέννηση, δίνω ζωή // **a lua ~** εμφανίζομαι, δημιουργούμαι // **casă de nașteri** το μαγειτήριο // **data și locul nașterii** ημερομηνία και τόπος γεννήσεως // **zi de ~** η επέτειος της γέννησης, το γενέθλιο, τα γενέθλια II. επίθ. και επιρ έκφρ. // **din ~** εκ γενετής, από τη γέννηση, από γεννησιμιού

nat ουσ. αρσ. (αίλκ.) ο άνθρωπος, το άτομο // **tot -ul** όλοι οι άνθρωποι, όλος ο κόσμος

natal-ă, natali-e επίθ. 1. πάτριος-α-ο, πατρικός-ή-ό 2. πατρογονικός-ή-ό // **limba -ă** η πατρογονική γλώσσα // **locul ~** η γενέτειρα // **pământul ~** η πατρική γη

natalitate ουσ. θηλ. η γεννητικότητα, οι γεννήσεις **natăie** ουσ. θηλ. (αθλ.) η κολυμβητική, η κολύμβηση, το κολύμπι // **de ~** κολυμβητικός-ή-ό // **întreceri de ~** οι κολυμβητικοί αγώνες

nativ-ă, nativ-e επίθ. 1. έμφυτος-η-ο 2. αυτόφυτος -α-ο 3. αυτοφυής-ής-ές 4. αμιγής-ής-ές // **aur ~** ο αυτοφυής χρυσός

natră, natre ουσ. θηλ. το στημόνι στον αργαλειό, ο στημόνας του αργαλειού

natriu ουσ. ουδ. (χημ.) το νάτριο, το σόδιο // **carbonat de ~** η ανθρακική σόδα

natural-ă, naturali-e I. επίθ. 1. φυσικός-ή-ό 2. απροσποίητος-η-ο // **bogăție -ă** ο φυσικός πλούτος // **copil ~** το νόθο / εξώγαμο παιδί, ο μπάσταρδος // **defect ~** το φυσικό ελάττωμα // **drept ~** το φυσικό δίκαιο // **este ~** είναι φυσικό // **forță -ă** η φυσική δύναμη // **gaz ~** το φυσικό αέριο // **graniță -ă** το φυσικό σύνορο // **mărimē -ă** το φυσικό μέγεθος // **mătașe -ă** το φυσικό μετάξι // **moarte -ă** ο φυσικός θάνατος (από γερατειά) // **științe -e** η φυσιογνωσία, τα φυσικά, οι φυσιογνωστικές επιστήμες II. επιρ. φυσικά // **îți iubesti copilul? -natural / firește / desigur / bineînțele** αγαπάς το παιδί σου ~ φυσικά / ασφαλώς / βέβαια // **vorbește ~** μιλάει φυσικά III. ουσ. ουδ. το φυσικό

naturalețe ουσ. θηλ. η φυσικότητα

naturalism ουσ. ουδ. νατουραλισμός

naturalist-ă, naturaliști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. νατουραλιστής-(στρια (ο,η), φυσιοδίφης (ο,η) II. επίθ. νατουραλιστικός-ή-ό, φυσιοδιφικός-ή-ό

naturaliza, naturalizez I. ρ. μετ. 1. πολιτογραφώ 2. εγγράφω κάποιον αλλοδαπό στους πολίτες μιας χώρας II. ρ. μέσο. πολιτογραφούμαι, γίνομαι πολίτης ενός κράτους με πολιτογράφιση

naturalizare, naturalizări ουσ. θηλ. η πολιτογράφιση **naturalizat-ă, naturalizați-te** επίθ. πολιτογραφημένος -η-ο

natură, naturi I. ουσ. θηλ. 1. η φύση 2. το περιβάλλον, η πλάση 3. η ιδιοσυστασία κάποιου 4. το σύμπαν 5. η ιδιοσυγκρασία // **moartă** η νεκρή φύση, η νατούρ μορτ // **protecția naturii** η προστασία της φύσης // **stihiele naturii** τα στοιχεία της φύσης // **științele naturii** οι φυσικές επιστήμες II. επιθ. έκφρ. // **contra naturii** παρά φύση // **de ~ să...** ικανός να... // **după ~** κατά φύση (φυσιολογικά) // **este în natura lucrurilor** είναι μέσα στη λογική των πραγμάτων (είναι φυσικό) // **în ~** σε είδος

național-ă, naționali-e επίθ. εθνικός-ή-ό // **Ădunarea Națională** η Εθνοσυνέλευση // **conferință -ă** η πανελλαδική/ πανρωμανική συνδιάσκεψη // **drum ~** η δημοσιότητα // **emblemă -ă** το εθνόσημο, το εθνικό έμβλημα // **garda -ă** η εθνοφρουρά // **imnul ~** ο εθνικός ύμνος // **membru al gărzii -e** ο εθνοφρουρός // **poet ~** ο εθνικός ποιητής // **sărbătoare ~** η εθνική γιορτή // **specific ~** η εθνική ιδιομορφία // **suveranitate -ă** η εθνική κυριαρχία

naționalism ουσ. ουδ. ο εθνικισμός, η προσήλωση στα εθνικά ιδεώδη

naționalist-ă, naționaliști-ste I. επίθ. εθνικιστικός -ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εθνικιστής-ίστρια (ο,η)

naționalitate, naționalități ουσ. θηλ. η εθνικότητα, η εθνότητα // **naționalități** οι συγκατοικούσες εθνότητες

naționaliza, naționalizez ρ. μετ. εθνικοποιώ, κοινωνικοποιώ, κάνω κτήμα του έθνους, της κοινωνίας

naționalizare, naționalizări ουσ. θηλ. η εθνικοποίηση, η κοινωνικοποίηση

naționalizat-ă, naționalizați-te επίθ. εθνικοποιημένος-η-ο, κοινωνικοποιημένος-η-ο

național-socialism ουσ. ουδ. ο εθνικοσοσιαλισμός

național-socialist-ă, național-socialiști-ste I. επίθ. εθνικοσοσιαλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. εθνικοσοσιαλιστής-(στρια (ο,η)

națiune, națiuni ουσ. θηλ. το έθνος

naufragia, naufragiez ρ. αμ. 1. ναυαγώ, καταβυθασίζομαι 2. μτφ. αποτυγχάνω, παθαίνω καταστροφή

naufragiat-ă, naufragiați-te I. επίθ. καταβυθασισμένος-η-ο, ναυαγισμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ναυαγός (ο,η)

naufragiere, naufragieri ουσ. θηλ. το ναυάγιο, η βύθιση πλοίου

naufragiu, naufragii ουσ. ουδ. 1. το ναυάγιο 2. μτφ. η αποτυχία, η καταστροφή

naupatie, naupatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ναυτία

nautic-ă, nautici-ce I. επίθ. 1. ναυτικός-ή-ό 2. ναυτιλιακός-ή-ό // (αθλ.) **sporturi -e** οι αγώνες

υγρού στίβου II. ουσ. θηλ. η ναυτιλία, η επιστήμη ναυσιπλοΐας
naval-ă, navali-e επίθ. ναυτικός-ή-ό. ναυτιλιακός-ή-ό
 // **bătălie** -ă η ναυμαχία, η ναυτική σύγκρουση, ο ναυτικός πόλεμος // **șantier** ~ το ναυπηγείο
navă, nave ουσ. θηλ. το πλοίο, το καράβι, το σκάφος
 // ~ **aeriană** το αεροσκάφος // ~ **amiral** η ναυαρχίδα // **constructor de nave** ο ναυπηγός
navetă, navete ουσ. θηλ. 1. ο πηγαίνοντος, το πηγαίνελα 2. η μετάβαση και επανειλημμένη επιστροφή 3. το κιβώτιο για μεταφορά εμπορευμάτων, τροφίμων, κ.λ.π., το κασόνι // **a face naveta** πηγαίνω/έρχομαι από τον τόπο κατοικίας στον τόπο εργασίας και αντίστροφα
navetist-ă, navetiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. πηγαίνοντος-η (ο,η)
naviga, navighez ρ. αμ. 1. θαλασσοπορώ 2. ταξιδεύω με πλοίο ή αεροπλάνο 3. πλέω 4. πετώ (αεροσκάφος)
navigabil-ă, navigabili-e επίθ. πλωτός-ή-ό, πλώσιμος-η-ο, πλευστός-ή-ό, πλεύσιμος-η-ο // **fluviu** ~ ο πλωτός ποταμός
navigabilitate ουσ. θηλ. η πλευστότητα
navigant-ă, naviganți-te επίθ. 1. πλοϊκός-ή-ό 2. πτητικός-ή-ό (για τα αεροπλάνα) // **personal** ~ το πλοϊκό (πτητικό) προσωπικό/πλοήγησης
navigare, navigări ουσ. θηλ. 1. η πλεύση 2. η πτήση 3. η θαλασσοπλοΐα, η ναυτιλία, η ναυσιπλοΐα, ο πλους
navigator-oare, navigatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. θαλασσοπόρος (ο,η) 2. ναυτίλος (ο,η) 3. ποντοπόρος (ο,η) 4. (αερ.) αεροναύτης (ο)
navigație, navigații ουσ. θηλ. 1. η θαλασσοπορία, η θαλασσοπλοΐα, η ποντοπλοΐα, η ποντοπορία, η ναυτιλία 2. η ναυσιπλοΐα, ναυτιλιακές σπουδές 3. αερ. η αεροναυτιλία, η αεροπλοΐα
navlosi, navlosesc ρ. μετ. ναυλώνω, νοικιάζω πλοίο με ναύλο
navlosire, navlosiri ουσ. θηλ. η ναύλωση
navlositor, navlositori ουσ. αρσ. ο ναυλωτής
navlu, navluri ουσ. ουδ. (ναυτ.) ο ναύλος, το ναύλο, τα ναύλα
navomodel, navomodele ουσ. ουδ. το πρότυπο πλοίου
navomodelism ουσ. ουδ. η τέχνη κατασκευής πρότυπων πλοίων
navomodelist-ă, navomodeliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κατασκευαστής-άστρια πρότυπων πλοίων (ο,η)
nazal-ă, nazali-e επίθ. (γραμμ.) ρινικός-ή-ό, ένρινος-η-ο // **consoane** -e τα ένρινα σύμφωνα
nazalitate ουσ. θηλ. η ένρινη προφορά, η ένρινότητα
nazaliza, nazalizez I. ρ. μετ. ενρινίζω II. ρ. μέσο. αποκτώ ρινικό χαρακτήρα
nazalizare, nazalizări ουσ. θηλ. ο ενρινισμός
nazalizat-ă, nazalizaji-te επίθ. ένρινος-η-ο
nazism ουσ. ουδ. ο ναζισμός, ο εθνικοσοσιαλισμός
nazist-ă, nazisti-te I. επίθ. ναζί (ο,η,το) II. ουσ. αρσ. και θηλ. πληθ. οι ναζί
nazofaringian-ă, nazofaringieni-e επίθ. ρινοφαρυγγικός-ή-ό
nazuri ουσ. ουδ. πληθ. 1. το νάζι 2. το σκέρτσος // **a face** ~ κάνει νάζια (προσποιείται πως δε θέλει)
năbădăi I. ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. η οργή, ο θυμός, η έξαψη 2. τα μπουρνία, το ξέσπασμα

οργής II. επιθ. έκφρ. **cu** ~ με τα μπουρνία, με οργή
năbădăios-oasă, năbădăioși-oase I. επίθ. 1. θυμώδης-ης-ες, ευέξαπτος-η-ο, οξύθυμος-η-ο 2. ιδιότροπος-η-ο 3. (για ζώα) ανήμερος-η-ο II. ουσ. νευρικός-ή (ο,η), οξύθυμος-η (ο,η)
năbuc ουσ. ουδ. η απομίμηση του δέρματος της αντλότης από δέρμα βοιδινών
năbuseală, năbuseli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κουφόβραση
năbuși, năbuș I. ρ. μετ. (λαϊκ.) πνίγω II. ρ. μέσο. 1. πνίγομαι 2. δυσκολεύομαι στην αναπνοή, δυσφορώ
năbușire, năbușiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο πνιγμός 2. η δύσπνοια
năbușitori-oare, năbușitori-oare επιθ. (λαϊκ.) αποπνικτικός-ή-ό
năclăi, năclăiesc I. ρ. μετ. πασαλείφω με γλοιώδη ύλη, λερώνω με λιπαρή ουσία II. ρ. μέσο. 1. πασαλείφωμαι, λερώνομαι 2. (για αίμα) πήζω
năclăială, năclăieli ουσ. θηλ. η γλίτσα, η λιπαρή και κολλώδης λέρα, το πασάλεμμα
năclăios-oasă, năclăioși-oase ουσ. θηλ. γλιστάρικος-η-ο, ακάθαρτος, γλοιώδης
năclăiti-ă, năclăiti-te επίθ. 1. πασαλειμμένος-η-ο, γλοιώδης-ης-ες 2. (για αίμα) πηκτός-ή-ό
nădăjdui, nădăjduiesc I. ρ. μετ. 1. προσμένω 2. ελπίζω // -esc să-l văd ελπίζω να τον δω II. ρ. αμ. ελπίζω // **ășteaptă și** -ășteaptă περίμενε/μαι ελπίζε!
nădejde, nădejdi I. ουσ. θηλ. 1. η προσμονή 2. η ελπίδα // **în nădejdea...** με την ελπίδα... // **slabă** ~ η αμυδρά ελπίδα II. ρημ. έκφρ. **a trage ~ că...** τρέφω την ελπίδα ότι... (ελπίζω ότι) III. επιθ. έκφρ. **de** ~ έμπιστος-η-ο, αξιοζ-α-ο IV. επιρ. έκφρ. **cu** ~ δυνατό, γερά, με βεβαιότητα, καθώς πρέπει, πολύ καλά
nădrag, nădragi ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) το πανταλόνι, το χωριάτικο πανταλόνι
năduf, nădufuri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) (ιατρ.) 1. το άσθμα, ο πνιγμός, η πνιγούρα 2. η δύσπνοια, το λαχάνισμα 3. η κουφόβραση, το κάμα 4. το γινάτι, η πίκια
nădușeală, nădușeli ουσ. θηλ. 1. ο ιδρώτας, το ιδρώμα 2. η μεγάλη ζέση // **a-l trece pe cineva nădușelile** τον πέρασε κάποιον ο ιδρώτας, τον κόβει ο ιδρώτας
năduși, nădușesc I. ρ. αμ. 1. ιδρώνω 2. εκκρίνω ιδρώτα II. ρ. μετ. προκαλώ ασφυξία, πνιγμονή στην αναπνοή III. ρ. μέσο. πνίγομαι, έχω ασφυξία, δυσκολεύομαι στην αναπνοή
nădușit-ă, nădușiți-te επίθ. 1. ιδρωμένος-η-ο 2. πνιγμένος-η-ο
nădușitori-oare, nădușitori-oare επιθ. 1. αποπνικτικός-ή-ό 2. καταπνικτικός-ή-ό
năframă, năframe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φακίολι, το πέπλο
năfrâmioară, năfrâmioare ουσ. θηλ. το μικρό φακίολι
năimi, năimesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) προσλαμβάνω κάποιον για πρόσκαιρη εργασία II. ρ. μέσο. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιον για πρόσκαιρη δουλειά
năimi-ă, năimiți-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) προσληφθείς-είσα (ο,η) για πρόσκαιρη εργασία II. επίθ. νοικιασμένος-η-ο
năimitor, năimitori ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο προσληφθείς
nălucă, năluci ουσ. θηλ. 1. η οπτασία 2. το φάντασμα 3. το στοιχείο, η σκιά, το αερικό 4. μτφ. η χίμαιρα

năluci, nălucese I. ρ. μέσο. 1. νομίζω πως κυριεύομαι από οπτασία 2. φαίνομαι II. ρ. μετ. εκπλήρωση, καταπλήσσω
nălucire, năluciri ουσ. θηλ. 1. το φαντασιόκοπημα 2. το ονειροπόλημα, η φαντασίωση
nălucit-ă, năluciiți-te επιθ. φανταχτερός-ή-ό, φανταστικός-ή-ό
nămete, nămeți ουσ. αρσ. η χιονοστιβάδα, ο σωρός από χιόνι
nămeți pers. 3 nămețește ρ. μετ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικό) ενστώντα οριστικής) χιονίζει πολύ σχηματίζοντας σωρούς από χιόνι
nămețiț-ă, nămețiți-te επιθ. (λαϊκ.) σκεπασμένος-η-ο με χιονοστιβάδες
nămol, nămoluri ουσ. ουδ. η υλύς, η λάσπη // **a face băi de ~** κάνω ιλυόλουτρα (λασπόλουτρα)
nămoli, nămolese I. ρ. μέσο. λασπώνομαι, λερώνομαι με λάσπη, γεμίζω από λάσπη, βυθίζομαι σε λάσπη II. ρ. μετ. λασπώνω, λερώνω με λάσπη
nămolit-ă, nămoliiți-te επιθ. λασπωμένος-η-ο, ακινητοποιημένος-η-ο σε λάσπη
nămolos-oasă, nămoloși-oase επιθ. ιλυώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες, βορβορώδης-ης-ες
năpastă, năpaste ουσ. θηλ. η αδικία 2. η καταπίεση 3. η καταδυνάστευση, η κακοποίηση 4. η συμφορά, η δυστυχία, το κακό 5. η συκοφαντία
năpădi, năpădesc I. ρ. μετ. 1. εισβάλλω, περικυκλώνω 2. κάνω επιδρομή 3. καταπιμυμρίζω 4. μτφ. καταβάλλω // **a ~ buruienile** εισέβαλαν τα αγριόχορτα II. ρ. αμ. 1. ορμή, εξορμή, χυμώ 2. πλακώνομαι, αναβρῶνω, ξεπηδώ // **mă năpădesc griile** έχω πολλές έννοιες
năpădire, năpădiri ουσ. θηλ. η εισβολή, η επιδρομή
năpăstui, năpăstuieste ρ. μετ. 1. αδικώ 2. καταπιέζω, καταδυναστεύω 3. συκοφαντώ, δυσφημώ, διαβάλλω
năpăstuire, năpăstuiiri ουσ. θηλ. 1. το αδίκημα, η καταπίεση 2. η καταδυνάστευση, η κακοποίηση, η κακομεταχείριση 3. το βάσανο 4. η δυσφήμιση, η διαβολή, η κατασυκοφάντηση
năpăstuit-ă, năpăstuiți-te επιθ. 1. αδικημένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο 2. τυραννισμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, καταδυναστευμένος-η-ο 3. συκοφαντημένος-η-ο
năpăstuitori-oare, năpăstuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. καταπιεστής-έστρια (ο,η) 2. βασανιστής-ίστρια (ο,η) 3. τύραννος (ο,η) 4. αδικητής-ήτρια (ο,η) 5. συκοφάντης-άντρια (ο,η)
năpărcă, năpărci ουσ. θηλ. η οχιά, η έχιδα // **pui de ~** το κολοβά φίδι, το γέννημα οχιάς (ο πολύ ύπουλος, κακός μοχθηρός άνθρωπος)
năpărli, năpărlese ρ. αμ. μαδῶ, αποπιτυύμαι, ξεπουπουλιάζομαι, αλλάζω τρίχες, φτερά κ.λ.π. (ζῶα κ.λ.π.)
năpărlire, năpărliri ουσ. θηλ. (για τα ζῶα) η αποπιλῶση, το ξεπουπουλίασμα, η αλλαγή τριχών, φτερών, κ.λ.π.
năpărlit-ă, năpărliiți-te επιθ. μαδημένος-η-ο, αποπιλῶμένος-η-ο, ξεπουπουλιασμένος-η-ο
năprasnă, năprasne I. ουσ. θηλ. (επαρχ.) η αναπάντεχη κακοπθεία II. επιρ. έκφρ. // **de ~** αναπάντεχα, απροσδόκητα
năpranic-ă, năpranici-ce I. επιθ. 1. αιφνίδιος-α-ο, ξαφνικός-ή-ό, ακαριαίος-α-ο, απρόσμενος-η-ο, απρόοπτος-η-ο, βίαιος-η-ο 2. ορμητικός-ή-ό,

σφοδρός-ή-ό 3. φοβερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο ισχυρός, ο ρωμαλέος, ο εύρωστος III. επιρ. αιφνίδια, βίαια, ακαριαία 2. ξαφνικά, ορμητικά 3. σφοδρά
năpusti, năpustese ρ. μέσο. 1. εφορμώ, ορμώ (-άω), εξορμώ, χυμώ 2. εισορμώ, εισέρχομαι ορμητικά // **căinele său -t asupra mea** το σκυλί όρμησε κατεπάνω μου
năpustire, năpustiri ουσ. θηλ. η εφόρμηση, η εξόρμηση 2. το όρμημα, η όρμηση
nărav, năravuri ουσ. ουδ. 1. η κακή συνήθεια 2. το βίτσι, το χούι 3. το ελάττωμα // **-ul din fire n-are lecuire** η κακή συνήθεια από φύση δεν έχει γιατρεία // **a se învăța cu ~** αποκτώ κακή συνήθεια, κακομαθαίνω, κακοσυνηθίζω // **lupul își schimbă părul dar -ul ba** ο λύκος αλλάζει τις τρίχες του άλλ' όχι την κακή του συνήθεια
nărăvaș-ă, nărăvași-se επιθ. (για άλογο) 1. δύστροπος-η-ο 2. δυσήνιος-ια-ο 3. ιδιότροπος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **cal ~** το δυσήνιο άλογο
nărăveală, nărăveli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κακή συνήθεια, το χούι, το ελάττωμα
nărvăni, nărvăsc I. ρ. μέσο. αποκτώ κακή συνήθεια, κακοσυνηθίζω II. ρ. μετ. κάνω κάποιον να έχει κακή συνήθεια, τον κακομαθαίνω
nărvăniț-ă, nărvăniți-te επιθ. κακομαθημένος-η-ο, δύστροπος-η-ο
nărui, nărui I. ρ. μέσο. κατακρημνίζομαι, γκρεμίζομαι, καταρρέω II. ρ. μετ. κατακρημνίζω, γκρεμίζω, καταδαφίζω
năruiere, năruiiri ουσ. θηλ. η κατάρρευση, το γκρέμισμα, η κατεδάφιση
năruiț-ă, năruiți-te επιθ. κατεδαφισμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο
năruitură, năruituri ουσ. θηλ. το ερείπιο
năsădi, năsădesc ρ. μετ. (λαϊκ.) τοποθετώ τα στάχτα στ' αλώνι για τ' αλώνισμα με τ' άλογα
năsădire, năsădiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η τοποθέτηση των σταχών στ' αλώνι για τ' αλώνισμα με τα ζῶα
năsălie, năsălii ουσ. θηλ. το ξυλοκρέβατο για το φέρετρο, το υπόστρωμα για το φέρετρο
născare, născări I. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα II. επιρ. έκφρ. **din ~** εκ γενετής
născătoare, născători I. επιθ. τεκνοποιών-ούσα-όν II. ουσ. θηλ. **Născătoare de Dumnezeu** η Θεοτόκος
născând-ă, născânzi-de επιθ. γεννώμενος-η-ο, εμφανιζόμενος-η-ο
născoci, născocese I. ρ. μετ. 1. επινοώ, εφευρίσκω 2. πλάθω με τη φαντασία μου 3. σοφίζομαι, κατεβάζω απ' το μυαλό μου 4. σκαρφίζομαι II. ρ. μέσο. 1. πλάθομαι 2. γεννιέμαι 3. εμφανίζομαι
născocire, născociri ουσ. θηλ. 1. η επινόηση, το επινόημα, η εφεύρεση, το εφεύρημα 2. το πλάσιμο, το αποκύημα της φαντασίας, το μύθευμα
născocit-ă, născociiți-te επιθ. 1. πλαστός-ή-ό, φανταστικός-ή-ό, πλασματικός-ή-ό 2. φανταστικός-ή-ό
născocitor-oare, născocitori-oare επιθ. επινοητικός-ή-ό, επινοηματικός-ή-ό, εφευρετικός-ή-ό
născut ουσ. ουδ. η γέννα, ο τοκετός, η γέννηση
născut-ă, născuți-te επιθ. I. 1. γεννημένος-η-ο, γεννηθείς-είσα-έν 2. γεννητός-ή-ό // **~ mort** θνησιγενής-ής-ές // **nou-născut (-ă)** νεογέννητος-η

-ο // **primul** ~ πρωτόγεννος-η-ο, πρωτόκοκος-η-ο, πρωτογέννητος-η-ο, πρωτογενής-ής-ές II. ουσ. αρσ. και θηλ. γεννηθείς-είσα (ο,η), γεννημένος-η (ο,η)
năsos-oasă, năsoși-oase επιθ. μυταράς-ού (ο,η)
năstrușnic-ă, năstrușnici-ce επιθ. 1. αλλόκοτος-η-ο, παράδοξος-η-ο 2. παράδοξος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο 3. έκτακτος-ή, τρομερός-ή-ό, σφοδρός-ή-ό // **idee** -ă η αλλόκοτη ιδέα
năstrușnicie, năstrușnicii ουσ. θηλ. 1. η αλλοκοτία, η παραξενιά 2. το παραδοξολόγημα, η παραδοξολογία
năsturărie, năsturării ουσ. θηλ. το εργαστήριο κατασκευής κουμπιών
năsturel, năsturei ουσ. αρσ. το κουμπάκι
năsuc, năsucuri ουσ. ουδ. η μτούλα, η μύτσα
năși, nășese I. ρ. αμ. είμαι νουνός η νουνά, κουμπάρος ή κουμπάρα II. ρ. μετ. προσφωνώ κάποιον ή κάποιαν λέγοντάς τον νουνό ή νουνά, κουμπάρο ή κουμπάρα
nășic-ă, nășici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. κουμπάρος-α (ο,η)
nășie, nășii ουσ. θηλ. η κουμπιριά
nătăfleț-eață, nătăfleți-te I. επιθ. 1. κουτός-ή-ό 2. χαζός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ανόητος-η (ο,η) 2. κουτός-ή, χαζός-ή (ο,η), ο χάχας // **pică** **pară mălăiață în gura lui nătăfleță** κάτσε πίτα να σε φάω
nătărău, nătărăi I. επιθ. ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, απερίσκεπτος-η-ο, βλάκας II. ουσ. αρσ. 1. ο βλάκας 2. μτφ. το τούβλο
nătâng-ă, nătângi-ge I. επιθ. 1. άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο 2. πεισματάρικος-η-ο // **om** ~ ο άμυαλος άνθρωπος II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. άμυαλος-η (ο, η), ανόητος-η (ο, η) 2. μωρός-ή (ο, η) 3. πεισματικός-ή (ο, η)
năuc-ă, năuci-ce επιθ. 1. ζαλισμένος-η-ο 2. σατισμένος-η-ο, απροσανατόλιστος-η-ο 3. παραζαλισμένος-η-ο
năuceală, năuceali ουσ. θηλ. 1. το παραζάλισμα, η παραζάλη, η ζάλη 2. το παρασκότισμα, ο ίλιγγος, η αντράλα, η ζαλάδα
năuci, năucese I. ρ. μετ. 1. παραζαλίζω, ζαλίζω 2. φέρνω ίλιγγο II. ρ. μέσο. 1. ζαλίζομαι 2. σασιζώ
năucire, năuciri ουσ. θηλ. 1. το σάσισμα, το ζάλισμα, η ζάλη, η ζαλάδα, το παραζάλισμα 2. η αντράλα, η σκοτοδίνη
năucit-ă, năuciti-te επιθ. ζαλισμένος-η-ο, σατισμένος-η-ο, παραζαλισμένος-η-ο
năucitor-oare, năucitori-oare επιθ. ιλιγγιώδης-ης-ες
năut I. ουσ. ουδ. (βοτ.) η ρεβιθιά II. ουσ. αρσ. 1. το ρεβίθι 2. τα στραγάλια
năvală, năvale ουσ. θηλ. 1. η εφόρμηση, η όρμηση, το όρμημα 2. η επιδρομή, η έφοδος, η ώθηση // **a da** ~ επιτίθεται, ορμώ, εισβάλλω, εισέρχομαι ορμητικά
năvalnic-ă, năvalnici-ce I. επιθ. 1. ορμητικός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό, παράφορος-η-ο 3. βίαιος-η-ο 4. ακράτητος-η-ο 5. καταιγιστικός-ή-ό II. επιθ. 1. ορμητικά, σφοδρά, παράφορα 2. βίαια 3. ακράτητα, καταιγιστικά
năvădi, năvădese ρ. μετ. στημονιάζω (περνώ τα νήματα του στήμονα στα μπάρια και στη χτένα)
năvădire, năvădiri ουσ. θηλ. το στημόνιασμα
năvăli, năvălese ρ. αμ. 1. εφορμώ, εξορμώ, ενσκήπτω, εισορμώ 2. επιτίθεται σφοδρώς 3.

κατακλύζω, πλημμυρίζω, ξεχειλίζω 4. χυμώ 5. εισβάλλω
năvălire, năvăliri ουσ. θηλ. 1. η εφόρμηση, η εφόρμηση 2. η εισβολή, η επιδρομή 3. η έφοδος
năvălitor-oare, năvălitori-oare I. επιθ. επιδρομικός-ή-ό, κατακτητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. επιδρομέας (ο,η), εισβολέας (ο,η), κατακτητής-ήτρια (ο,η)
năvod, năvoade ουσ. ουδ. 1. ο γρίπος, αλιευτική συσκευή από δίχτυα 2. η τράτα
năvodare, năvodari ουσ. αρσ. 1. ο γριπάρης (πού ψαρεύει με γρίπο) 2. ο σκoinάς (που κατασκευάζει ή πλέκει σκoinιά)
năzăreală, năzăreli ουσ. θηλ. η φαντασιοπληξία, η φαντασιοσκοπία
năzări, năzărese I. ρ. μέσο. 1. φαίνομαι, φαντάζομαι 2. νομίζω 3. μου έρχεται να... // **i s-a -t că-l vede** του φάνηκε πως τον έβλεπε // **i s-a -t să se facă artist** του κατέβηκε να γίνει ηθοποιός II. ρ. αμ. γίνομαι ορατός για λίγο, εμφανίζομαι για λίγο και εξαφανίζομαι III. ρ. μετ. βλέπω κάτι αδιαφώνιστο, κάτι ανεξέκριβτο
năzărire, năzăririi ουσ. θηλ. 1. η φαντασιοσκοπία, η φαντασιοπληξία 2. η φανταστική ιδέα, η παραίσθηση
năzăritură, năzărituri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η φαντασιοσκοπία, η φανταστική ιδέα 2. η παραισθησία
năzbătie, năzbătii ουσ. θηλ. 1. η πανουργία, η καταργαριά 2. η πονηριά, η φάρσα 3. η διαβολιά, η ζαβολιά 4. το κόλπο
năzdrăvan-ă, năzdrăvani-ce επιθ. 1. υπερφυσικός-ή-ό, μυθικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό 2. θαυμάσιος-α-ο 3. τετραπέρατος-η-ο 4. ζαβολιάρης-αρα-ικο 5. αστειός-α-ο
năzdrăvănie, năzdrăvănii ουσ. θηλ. 1. η αλλοκοτία, το θαύμα 2. το υπερφυσικό γεγονός, η έκτακτη πράξη 3. η ζαβολιά, το αστείο
năzui, năzuiese I. ρ. αμ. 1. επιδιώκω, επιζητώ 2. ποθώ, επιθυμώ 3. λαχταρώ II. ρ. μέσο. 1. αποβλέπω 2. προσπαθώ 3. κουράζομαι, κοπιάζω
năzuință, năzuințe ουσ. θηλ. 1. η επιδίωξη, η επιθυμία, ο πόθος 2. η λαχτάρα
năzui-tă, năzuiți-te επιθ. επιθυμητός-ή-ό, ποθητός-ή-ό
năzuos-oasă, năzuosî-oase επιθ. ναζιάρης-άρα-ικο, σκερτσόζος-α-ο
ne- συνθετικό λέξεων εκφράζει αρνητικότητα
nea ουσ. θηλ. το χιόνι // **de** ~ χιονένιος-α-ο
nea ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο μπάρμπα // **Nea-Ioane!** μπάρμπα-Γιάννη!
neabătut-ă, neabătuti-te I. επιθ. 1. απαρύκλιτος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό, συνεπής-ής-ές II. επίρ. 1. απαρύκλιτα 2. σταθερά
neaccentuat-ă, neaccentuați-te επιθ. 1. 1. άτονος-η-ο, ατόνιστος-η-ο 2. ατονικός-ή-ό
neacceptat-ă, neacceptați-te επιθ. απαρύκλιτος-η-ο
neachitat-ă, neachitați-te επιθ. (νομ.) 1. αδικαιώτος-η-ο, (δε βγήκε αληθινός) 2. ακατάβλητος-η-ο 3. (οικον.) ανεξόφλητος-η-ο
neacoperit-ă, neacoperiți-te επιθ. ακάλυπτος-η-ο, απροκάλυπτος-η-ο, ασκέπαστος-η-ο 2. ακαπάκωτος-η-ο 3. μτφ. αβέρτος-η-ο (χωρίς προσχήματα)

neacordat-ă, neacordati-te *επιθ.* ακούρδιστος-η-ο
neadaptat-ă, neadaptati-te *επιθ.* 1. απροσάρμοστος-η-ο 2. αταξιαστος-η-ο
neadevăr, neadevăruri *ουσ. ουδ.* 1. η αναλήθεια 2. η ανακρίβεια 3. το ψεύδος
neadevărât-ă, neadevărati-te *επιθ.* 1. αναληθής-ής-ές 2. ανακριβής-ής-ές 3. ψευδής-ής-ές
neadormit-ă, neadormiți-te *Ι. επιθ.* 1. ακοίμητος-η-ο 2. άυπνος-η-ο, άγρυπνος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. ακοίμητα 2. άγρυπνα
neafectat-ă, neafectati-te *επιθ.* απείραχτος-η-ο, άθικτος-η-ο
neafiat-ă, neafiași-te *επιθ.* 1. ατοιχοκόλλητος-η-ο 2. *μτφ.* αφανέρωτος-η-ο, κρυφός-ή-ό
neafumat-ă, neafumati-te *επιθ.* ακάπνιστος-η-ο, άκαπνος-η-ο
neagresiune, neagresiuni *ουσ. θηλ.* η μη επίθεση // *(πολ.)* pact de ~ το σύμφωνο μη επιθέσεως
neajungere, neajungeri *ουσ. θηλ.* 1. η ανεπάρκεια 2. η φτώχεια, η μιζέρια
neajuns, neajunsuri *ουσ. ουδ.* 1. η έλλειψη, η ατέλεια, το ελάττωμα, το μειονέκτημα 2. η δυσχερεία, η δυσκολία
neajutorare, neajutorări *ουσ. θηλ.* η έλλειψη βοήθειας
neajutorat-ă, neajutorati-te *επιθ.* 1. φτωχός-ή-ό, αβοήθητος-η-ο 2. ανεπιτήδειος-α-ο, αδέξιος-α-ο, ανίκανος-η-ο
nealiniaț-ă, nealiniați-te *επιθ.* 1. αδέσμευτος-η-ο 2. μη ευθυγραμμιστος-η-ο
nealinier, nealinieri *ουσ. θηλ.* 1. η μηέσμευση, το αδέσμευτον 2. το μη θέσιμο σε γραμμή
nealintat-ă, nealintați-te *Ι. επιθ.* αχάιδευτος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* αχάιδευτα
nealocat-ă, nealocați-te *επιθ.* αχορήγητος-η-ο, ο μη λαμβάνων επίδομα
nealterat-ă, nealterati-te *επιθ.* αχάλαστος-η-ο, άφθαρτος-η-ο, ανόθευτος-η-ο
nealtoit-ă, nealtoiți-te *επιθ.* *(για δέντρα)* αμπόλιαστος-η-ο, ακέντρωτος-η-ο
neam, neamuri *Ι. ουσ. ουδ.* 1. το έθνος, το γένος 2. ο λαός 3. η φυλή 4. το σόι, το νταμάρι 5. το συγγενολόγι 6. συγγενής (ο,η) 7. η καταγωγή 8. *μτφ.* η φύτρα // **de ~ mare** από μεγάλο τζάκι (από ευγενική καταγωγή) // **~ de ~ul meu** από πάπιπο προς πάπιπο, απ' όλη την οικογένειά μου // **~ prost** πρόστυχος, αγενής, κακής ποιότητας // **~ul omenesc** το ανθρώπινο γένος, η ανθρωπότητα // **de toate ~urile** απ' όλα τα γένη, απ' όλες τις φυλές, απ' όλες τις γενιές, απ' όλα τα είδη // **să ne ținem de ~uri** είμαστε του ίδιου έθνους *ΙΙ. επιρ.* έκφρ. **de ~** από σόι, από αρχοντική οικογένεια, από τζάκι *ΙΙΙ. επιρ. (επαρχ.)* καθόλου, διόλου, όχι
neambalat-ă, neambalati-te *επιθ.* ασυσκευαστος-η-ο
neameliorat-ă, neameliorati-te *επιθ.* αβελτίωτος-η-ο
neamestec *ουσ. ουδ.* η μη ανάμειξη, η μη επέμβαση // **~ în treburile interne** η μη ανάμειξη στα εσωτερικά
neamestecat-ă, neamestecați-te *επιθ.* αμιγής-ής-ές // **cafea ~ă** ο ασκέτος καφές
neamortizat-ă, neamortizați-te *επιθ.* *(οικον.)* αναπόσβεστος-η-ο // **investiții ~e** οι αναπόσβεστες επενδύσεις
neamț, nemți *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Γερμανός

neancorat-ă, neancorati-te *επιθ.* απροσόρμιστος-η-ο
neangajată, neangajati-te *επιθ.* 1. αδέσμευτος-η-ο 2. μη προσληφθείς-είσα-έν // **politică ~ă** η αδέσμευτη πολιτική
neant *ουσ. ουδ.* το ουδέν, το μηδέν, το τίποτα, η ανυπαρξία
neantrenată, neantrenati-te *επιθ.* απροπόνητος-η-ο 2. απρογύμναστος-η-ο
neanunțat-ă, neanunțați-te *Ι. επιθ.* 1. ανειδοποίητος-η-ο 2. ακατάγγελτος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* ανειδοποίητα
neaoș-ă, neaoși-e *επιθ.* 1. γνήσιος-α-ο, αυθεντικός-ής-ό 2. γηγενής-ής-ές, αυτόχθονας-η-ο
neaoșism, neaoșisme *ουσ. ουδ.* ο αυτοχθονισμός (η χρήση των δημοτικών λέξεων στην ομιλία και τη γραφή)
neaoșist-ă, neaoșiști-ste *Ι. επιθ.* αυτοχθονιστικός-ής-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτοχθονιστής-ίστρια (ο,η)
neapărat-ă, neapărați-te *Ι. επιθ.* 1. απαραίτητος-η-ο 2. ανυπεράσπιστος-η-ο // **am ~ă** *nevoie* έχω απόλυτη ανάγκη *ΙΙ. επιρ.* 1. απαραίτητα 2. αναγκαιώς 3. οπωσδήποτε, εξάπαντος, δίχως άλλο 4. ανυπεράσπιστα
neaplicat-ă, neaplicati-te *επιθ.* ανεφάρμοστος-η-ο // **lege ~ă** ο ανεφάρμοστος νόμος
neapretat-ă, neapretați-te *επιθ.* ακολλάριστος-η-ο
neaprobat-ă, neaprobați-te *επιθ.* 1. ανέγκριτος-η-ο 2. ανεπιβεβαιώστος-η-ο 3. ανεπιβεβαιωτός-η-ο
neaprofundată, neaprofundați-te *επιθ.* ανεμβάθυστος-η-ο
neaprovizionată, neaprovizionați-te *επιθ.* ανεφοδιάστος-η-ο, απρομήθευτος-η-ο
nearanjată, nearanjați-te *επιθ.* 1. αβόλευτος-η-ο 2. ακατάστατος-η-ο, ατακτοποιήτος-η-ο 3. ανοικονόμητος-η-ο, ακανόνιστος-η-ο, άτακτος-η-ο 4. αδιόρθωτος-η-ο, ασυγύριστος-η-ο
nearestat-ă, nearestați-te *επιθ.* ασύλληπτος-η-ο
nearticulat-ă, nearticulați-te *Ι. επιθ. (γραμμα.)* 1. άναρθρος-η-ο 2. αδιάρθρωτος-η-ο 3. ασυνάρτητος-η-ο // **strigăte** ~e οι άναρθρες κραυγές // **substantiv** ~ το άναρθρο ουσιαστικό *ΙΙ. επιρ.* 1. άναρθρα 2. αδιάρθρωτα
neascultare, neascultări *ουσ. θηλ.* η ανυπακοή, η δυσπειθεία
neascultător-oare, neascultători-oare *Ι. επιθ.* 1. ανυπάκουος-η-ο 2. άτακτος-η-ο 3. δυσπειθής-ής-ές *ΙΙ. (συχνά σαν ουσιαστικό)* ανυπάκουος-η (ο,η)
neascuțit-ă, neascuțiți-te *επιθ.* απρόχυστος-η-ο
neasemănat-ă, neasemănați-te *Ι. επιθ.* 1. απαρμόλλητος-η-ο 2. ασύγκριτος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. απαρμάμια 2. ασύγκριτα
neasemuit-ă, neasemuțiți-te *Ι. επιθ.* 1. απαρομοιάστος-η-ο 2. απaráβλητος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. απαρομοιάστα 2. απaráβλητα
neastămpăr *ουσ. ουδ.* 1. η ανησυχία 2. η ταραχή, η αταξία
neastămpărat-ă, neastămpărați-te *επιθ.* 1. ανήσυχος-η-ο, άτακτος-η-ο 2. σκανδαλάρης-άρα-ικο, θορυβοποιός-ός-ό // **copilul ~** το άτακτο παιδί
neastupată, neastupați-te *επιθ.* 1. αστούπωτος-η-ο, αβούλωτος-η-ο 2. απωμάτιστος-η-ο
neașteptat *ουσ. ουδ.* το απρόοπτο, *επιρ. έκφρ.* // **pe ~e** εφ' απρόοπτο, απρόσμενα, ξαφνικά, έξαφνα, αναπάντηχα
neașteptată, neașteptați-te *Ι. επιθ.* 1. απροσδόκητος-η-ο, αδόκητος-η-ο, απρόσμενος-η-ο, απρόοπτος

-η-ο, αναπάντεχος-η-ο 2. άξαφνος-η-ο // **veste** -ă η αδόκητη είδηση II. **επίρ.** απροσδόκητα, αδόκητα, απρόσμενα, απρόοπτα, αναπάντεχα // **cu totul pe** -e ολάξαφνα

neăsternut-ă, neăsternuți-te *επίθ.* 1. άστρωτος-η-ο 2. αξέστρωτος-η-ο, ξέστρωτος-η-ο

neăstărnare, neăstărnări *ουσ.* θηλ. η ανεξαρτησία, η αυτοτέλεια

neăstărnă-ă, neăstărnăți-te *επίθ.* 1. ανεξάρτητος-η-ο 2. αυτοτελής-ής-ές 3. ακρέμαστος-η-ο

neăten-ă, neătenți-te *επίθ.* 1. απρόσμετος-η-ο 2. απερίσκεπτος-η-ο, αφηρημένος-η-ο II. **επίρ.** 1. απρόσεκτα 2. αφηρημένα

neătenție, neătenții *ουσ.* θηλ. 1. η απροσεξία, η απερισκεψία, η έλλειψη προσοχής 2. η αφηρημάδα // **din** ~ από απροσεξία

neătin-ă, neătinși-se *επίθ.* 1. ανέγγιχτος-η-ο, άγγιχτος-η-ο, άθικτος-η-ο 2. απείραχτος-η-ο 3. ακέραιος-η-ο, αυτοσίος-α-ο 4. αβλαβής-ής-ές, ανέπαφος-η-ο // **culmi** -e οι ανέγγιχτες κορυφές

neautentificat-ă, neautentificați-te *επίθ.* ανεπικύρωτος-η-ο, μη επισημοποιημένος-η-ο

neăuzi-ă, neăuziți-te *επίθ.* 1. ανήκουστος-η-ο 2. πρωτάκουστος-η-ο 3. (με αξία υπερθετικού) φοβερός-ή-ό, έκτακτος-η-ο, ανείπωτος-η-ο, απερίγραπτος-η-ο, έξοχος-η-ο, εξαιρετικός-ή-ό

neaveni-ă, neaveniți-te *επίθ.* (νομ.) ανυπόστατος-η-ο // **nul și** ~ άκυρος και μη γενόμενος

neavizat-ă, neavizați-te *επίθ.* ανειδοποίητος-η-ο

neăbăgare *ουσ.* θηλ. (έκφρ.) // ~ **în seamă** η περιφρόνηση // **din** ~ **de seamă** από αβλεψία, από απροσεξία

neăbăgat *ουσ.* ουδ. (έκφρ.) **pe** -e **de seamă** με απροσεξία, ασυναίσθητα

neăbăgat-ă, neăbăgați-te *επίθ.* (έκφρ.) ~ **în seamă** ανάξιος προσοχής, δεν έτυχε της απαραίτητης προσοχής

neăbănuir-ă, neăbănuiri-te *επίθ.* 1. ανύποπτος-η-ο, απρόβλεπτος-η-ο, ανυποψίαστος-η-ο 2. ανέλπιτος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο

neăbătătorit-ă, neăbătătoriri-te *επίθ.* άβατος-η-ο, απάτητος-η-ο

neăbătut-ă, neăbătuți-te *επίθ.* αχτύπητος-η-ο, άδαρτος-η-ο, αξυλοκόπητος-η-ο

neăbăut I. *ουσ.* ουδ. το μη πόσιμο II. *επιρ.* **έκφρ.** **pe** -e άπιωτα, άμέθυστα

neăbăut-ă, neăbăuți-te *επίθ.* 1. άπιωτος-η-ο 2. ασούρωτος-η-ο

nebeligerant-ă, nebeligeranți-te *επίθ.* απόλεμος-η-ο

nebeligeranță *ουσ.* θηλ. (πολ.) η μη εμπόλεμη κατάσταση (ανάμεσα σε κράτη)

nebinecuvântat-ă, nebinecuvântați-te I. *επίθ.* αβλόγητος-η-ο, ανευλόγητος-η-ο II. *επιρ.* αβλόγητα

nebiruți-ă, nebiruți-te *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο, αήττητος-η-ο, ακατανίκητος-η-ο 2. ακατάβλητος-η-ο, ακαταμάχητος-η-ο, ακαταγώνιστος-η-ο

nebotezat-ă, nebotezați-te *επίθ.* αβάπτιστος-η-ο

nebrodat-ă, nebrodați-te *επίθ.* ακέντητος-η-ο

nebulos-oasă, nebulosi-oase I. *ουσ.* θηλ. το νεφέλωμα II. *επίθ.* νεφελώδης-ής-ες, ασαφής-ής-ές, συγκεχυμένος-η-ο

nebulozitate, nebulozități *ουσ.* θηλ. 1. το αχονυσνέφρισμα 2.. η ασάφεια 3. το νεφέλωμα

nebun-ă, nebunie I. *επίθ.* 1. τρελός-ή-ό, παλαβός-ή-ό 2. αλλόφρονος-η-ο, φρενοβλαβής-ής-ές 3.

ξετρελαμένος-η-ο // ~ **de legat** τρελός για δέσιμο // **a face pe** -ul κάνει τον τρελό (είναι περήφανος) // **a fi** ~ **de furie** είναι τρελός από μανία (από παραφορά) // **a fi** ~ **după cineva** τρελαίνομαι για κάποιον // **ești** ~? είσαι τρελός; // **un lux** ~ αφάνταχτο λούσο II. *ουσ.* αρσ. το ειδικό πουλί του σκακιού (ο αξιωματικός) III. *ουσ.* αρσ. και θηλ. 1. τρελός-ή (ο,η) 2. παράφρονος-η (ο,η)

nebunatic-ă, nebunatici-ce *επίθ.* 1. τρελούτσικος-η-ο 2. άτακτος-η-ο, θορυβώδης-ής-ες 3. ζωηρός-ή-ό

nebuneală, nebunul *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. η τρέλα, η τρελαμάρα 2. η παραφροσύνη

nebunesc-ească, nebunești *επίθ.* απερίσκεπτος-η-ο

nebunește *επίρ.* 1. τρελά 2. παράφρονα 3. ανόητα

nebuli, nebunesce *ρ. αμ.* (λαϊκ.) 1. τρελαίνομαι 2. παλαβώνω, γίνομαι τρελός-ή-ό, γίνομαι εκτός εαυτού // **nu mă** ~! τί λες! αλήθεια; II. *ρ. μετ.* 1. τρελαίνομαι, κάνω κάποιον τρελό 2. παλαβώνω, κάνω κάποιον να τα χάσει

nebunie, nebunii I. *ουσ.* θηλ. 1. η τρέλα, η παραφροσύνη, η αφροσύνη, η αλλοφροσύνη 2. η παλαβισμάρα, η τρελαμάρα, η απερισκεψία // **este o** ~ **această rochie** είναι τρελή αυτή το φόρεμα II. *επιρ.* **έκφρ.** **la** ~ με τρέλα, με περιπάθεια (πάρα πολύ)

necalibrat-ă, necalibrați-te *επίθ.* μη διαμετρημένος-η-ο

necalificat-ă, necalificați-te *επίθ.* ανειδίκευτος-η-ο // **muncitor** ~ ο ανειδίκευτος εργάτης

necaz, necazuri I. *ουσ.* ουδ. 1. η στενοχώρια, η συμφορά 2. η δυσαρέσκεια 3. το κακό 4. η σκτούρα 5. το βάσανο 6. το γινάτι, το πείσμα, ο θυμός, το άχτι // **a avea** ~ **pe cineva** τον έχω γινάτι // **a face haz** de ~ κάνω χάζι για τη στενοχώρια // **a-i face în** ~ του κάνω για να θυμώσει για να δυσαρεστηθεί // **de** ~ από θυμό // **la** ~ στη συμφορά II. *προθ.* **έκφρ.** // **i-am făcut-o în** -ul **lui** το έκανα για το γινάτι του // **în** -ul **cui** να εις πείσμα κάποιου

necăji, necăjesc I. *ρ. μετ.* 1. στενοχωρώ 2. φέρνω σε αμηχανία 3. ενοχλώ, πειράζω 4. πικραίνω II. *ρ. μέσο.* 1. στενοχωριέμαι, φτάνω σε αμηχανία 2. πικραίνομαι 3. ταλαιπωρούμαι 4. τσαντίζομαι

necăjire, necăjiri *ουσ.* θηλ. 1. η στενοχώρια, η δυσαρέσκεια 2. η πίκρα 3. η ταλαιπωρία 4. το βάσανο

necăji-ă, necăjiți-te *επίθ.* 1. στενοχωρημένος-η-ο, ταλαιπωρος-η-ο, δυσαρεστημένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο 3. κακότυχος-η-ο, δύστηνος-η-ο // **fată** -ă το πικραμένο πρόσωπο

necălcat-ă, necălcați-te *επίθ.* 1. ασιδέρωτος-η-ο 2. απάτητος-η-ο, άβατος-η-ο 3. ατσалаπάτητος-η-ο, αποδοπάτητος-η-ο

neacătuși-ă, neacătușiți-te *επίθ.* αφοδράριστος-η-ο

necăsătorit-ă, necăsătoriri-te *επίθ.* ανύπαντρος-η-ο, άγαμος-η-ο // **femeie** -ă η ανύπαντρη γυναίκα

necenzurat-ă, necenzurați-te *επίθ.* 1. αλογόκριτος-η-ο 2. αφίμωτος-η-ο

necercetat-ă, necercetați-te *επίθ.* 1. ανεξερευνήτος-η-ο 2. ανεξιχνίαστος-η-ο, ανεξέταστος-η-ο

necertificat-ă, necertificați-te *επίθ.* απιστοποιήτος-η-ο

necerrui-ă, necerruiți-te *επίθ.* ακέρωτος-η-ο

necesar-ă, necesari-e I. *επίθ.* 1. αναγκαίος-αία-ο 2. χρειαζόμενος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, χρειώδης-ής-ες

3. απαραίτητος-η-ο // **cele** -e τα χρειαζούμενα, τα απαραίτητα, τα χρειώδη // **cele** -e **traiului** τα προς το ζην αναγκαία // **este** ~ χρειάζεται, υπάρχει ανάγκη // **munca** -ă η αναγκαία εργασία // **nu-i** ~ δεν είναι απαραίτητος II. ουσ. ουδ. το απαραίτητο, τα απαραίτητα, τα αναγκαία // -**ul de seminte** τα απαραίτητα σπόρια για τη σπορά, οι απαραίτητοι σπόροι

necesarmente *επίρ.* 1. αναγκαιώς 2. απαραίτητως

necesita pers. 3 necesită I. ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. χρειάζεται 2. απαιτεί // **problema necesită o analiză specială** το πρόβλημα χρειάζεται μια ειδική ανάλυση

necesitate, necesități I. ουσ. θηλ. η αναγκαιότητα, η ανάγκη // **de primă** ~ πρώτης ανάγκης // **satisfacerea necesităților** η ικανοποίηση των αναγκαιότητων // **stare de ~** η κατάσταση έκτακτης ανάγκης II. *επίρ. έκφρ. se impune cu ~* επιβάλλεται επιτακτικώς

nechemat-ă, nechemăți-te I. *επίθ.* απροσκάλεστος -η-ο, ακάλεστος-η-ο, άκλητος-η-ο II. *επίρ.* απροσκάλεστα, ακάλεστα, ακλήτως III. ουσ. αρσ. καί θηλ. 1. ακάλεστος-η (ο,η) 2. αναμώδιος-α (ο,η)

necheza, nechez ρ. αμ. χλμιντρίζω

nechezat *επίρ.* // **a râde** ~ γελά με θόρυβο

nechezat, nechezături ουσ. ουδ. το χλμιντρισμα

nechibzuință, nechibzuințe ουσ. θηλ. η απερισκεψία, η αφροσύνη, η αστοχασία, η ασυλλογισιά

nechibzuit-ă, nechibzuiți-te *επίθ.* απερίσκεπτος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο

necicatrizat-ă, necicatrizați-te *επίθ.* ανεπούλωτος-η-ο // **rană** -ă η ανεπούλωτη πληγή

necinste ουσ. θηλ. 1. η ατιμία 2. η ανεντιμότητα 3. η εξαπάτηση

necinsti, necinstesc I. ρ. μετ. 1. ατιμάζω 2. εξευτελίζω, ντροπιάζω II. ρ. μέσο. 1. ατιμάζομαι, χάνω των τιμή μου 2. εξευτελιζομαι 3. εκτίθεμαι

necinstire, necinstiri ουσ. θηλ. η ατιμία

necinstit-ă, necinstiți-te *επίθ.* 1. άτιμος-η-ο, ανέντιμος-η-ο, ατιμωτικός-ή-ό 2. ανυπόληπτος-η-ο 3. ατιμασμένος-η-ο 4. ακέραστος-η-ο, αφίλευτος-η-ο 5. *μτφ.* διπλοπρόσωπος-η-ο II. *επίρ.* 1. άτιμα 2. ανέντιμα

necioplit-ă, neciopliți-te I. *επίθ.* 1. απελέκητος-η-ο 2. αλάξευτος-η-ο, άξεστος-η-ο 3. ακατέργαστος-η-ο, ανεπεξέργαστος-η-ο 4. χοντροκομμένος-η-ο 5. *μτφ.* απολίτιστος-η-ο // **marmoră** -ă το αλάξευτο μάρμαρο II. II. *επίρ.* 1. αλάξευτα, άξεστα 2. απελέκητα

neciteț-eață, neciteți-te *επίθ.* αδιάβαστος-η-ο, δυσανάγνωστος-η-ο

necivilizat-ă, necivilizați-te I. *επίθ.* 1. απολίτιστος-η-ο 2. άξεστος-η-ο 3. άγνημος-η-ο 4. αμόρφωτος-η-ο II. *επίρ.* απολίτιστα

necizelat-ă, necizelați-te *επίθ.* ασμίλευτος-η-ο

neclar-ă, neclari-e I. *επίθ.* 1. ασαφής-ής-ές, αδιασαφήνιστος-η-ο 2. αδιόρατος-η-ο 3. θολός-ή-ό 4. συγκεχυμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. ασαφώς 2. συγκεχυμένως

neclarificat-ă, neclarificați-te *επίθ.* αδιασαφήνιστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο

necelaritate, necelarități ουσ. θηλ. η ασάφεια 2. η σκοτεινότητα

neclăsat-ă, neclăsați-te *επίθ.* αταξινόμητος-η-ο

neclasificat-ă, neclasificați-te *επίθ.* αταξινόμητος-η-ο

neclintire, neclintiri ουσ. θηλ. 1. η ακινησία 2. η σταθερότητα 3. η ακαμψία

neclintit-ă, neclintiți-te I. *επίθ.* 1. ακλόνητος-η-ο, ακίνητος-η-ο, ακούνητος-η-ο 2. ατράνταχτος-η-ο, ασάλευτος-η-ο, ακράδαντος-η-ο 3. αδιόσειστος-η-ο 4. *μτφ.* σταθερός-ής-ό, άκαμπτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακλόνητα, ακούνητα 2. ατράνταχτα, ασάλευτα, ακράδαντα 3. αδιόσειστα 4. *μτφ.* σταθερά, άκαμπτα

necombatant-ă, necombatanți-te I. *επίθ.* 1. άμαχος -η-ο 2. απόλεμος-η-ο // **populație** -ă ο άμαχος πληθυσμός II. ουσ. αρσ. καί θηλ. άμαχος-η (ο,η)

neconcesionat-ă, neconcesionați-te *επίθ.* απαρχώρητος-η-ο

neconciliant-ă, neconcilianți-te I. *επίθ.* ασυμβίβαστος-η-ο, ασυμφιλίωτος-η-ο II. *επίρ.* ασυμβίβαστα, ασυμφιλίωτα

neconcordant-ă, neconcordanți-te *επίθ.* ανομολόγητος-η-ο

neconcordanță, neconcordanțe ουσ. θηλ. η ακαταλήλότητα

necondiționat-ă, necondiționați-te I. *επίθ.* ανεπιφύλακτος-η-ο II. *επίρ.* χωρίς όρους, άνευ όρων

neconfirmat-ă, neconfirmați-te *επίθ.* 1. αβεβαίωτος -η-ο, ανεπικύρωτος-η-ο, ανεπιβεβαίωτος-η-ο 2. ανεξακριβώς-η-ο // **știre** -ă η ανεπιβεβαίωτη είδηση

neconformism ουσ. ουδ. η μη συμμόρφωση

neconformist-ă, neconformiști-ste *επίθ.* μη συμμορφωμένος-η-ο

neconsolat-ă, neconsolați-te *επίθ.* απαρηγόρητος-η-ο

necontentit-ă, necontentiți-te I. *επίθ.* 1. συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο 2. ανελλιπής-ής-ές II. *επίρ.* 1. συνεχώς, αδιάκοπα 2. ακατάπαυστα, αδιάπτωτα

necontestat-ă, necontestăți-te I. *επίθ.* 1. αναμφισβήτητος-η-ο, αναντίρρητος-η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο 3. ασυζητητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναμφισβήτητα, ακαταμάχητα 2. ασυζητητα, αδιαμφισβήτητα

necontrolat-ă, necontrolați-te I. *επίθ.* 1. ανεξέλεγκτος -η-ο, άνελεγκτος-η-ο 2. αθεώρητος-η-ο 3. *μτφ.* (για συμπεριφορά άνθρωπος) νευρικός-ής-ό, απότομος-η-ο, βίαιος-η-ο // **om** ~ άνθρωπος ανεύθυνος, απότομος II. *επίρ.* 1. ανεξέλεγκτα 2. αθεώρητα 3. *μτφ.* βίαια

neconvenabil-ă, neconvenabile-e I. *επίθ.* ασύμφορος -η-ο II. *επίρ.* ασύμφορα

neconvertibil-ă, neconvertibile *επίθ.* αμετάτρεπτος -η-ο // **monedă** -ă το αμετάτρεπτο νόμισμα

necopt-oapă, necopti-oapte *επίθ.* 1. ανώριμος-η-ο, αγίνωτος-η-ο 2. άπειρος-η-ο 3. αστέυτος-η-ο 4. άψητος-η-ο // **minte necoaptă** το ανώριμο μυαλό

necredincios-oasă, necredincioși-oase I. *επίθ.* 1. άπιστος-η-ο 2. άθρησκος-η-ο 3. δόλιος-α-ο // **a fi** ~ απιστώ II. ουσ. αρσ. καί θηλ. 1. άπιστος-η (ο,η) 2. άθρησκος-η (ο,η)

necrezut-ă, necrezuți-te I. *επίθ.* 1. άπίστευτος-η-ο, αναξιόπιστος-η-ο 2. ανήκουστος-η-ο // **de ~!** άπίστευτο! ασύλληπτο!

necrofag-ă, necrofagi-e I. *επίθ.* νεκροφάγος-α-ο II. ουσ. αρσ. ο νεκροφάγος (ζώο ή έντομο που τρώγει πτώματα)

necrolog, necrologuri ουσ. ουδ. το νεκρώσιμο, η νεκρολογία, ο επικήδειος

necromanție ουσ. θηλ. η νεκρομαντεία (η επικοινωνία με τους νεκρούς για τα μελλούμενα)
necropolă, necropole ουσ. θηλ. η νεκρόπολη
necropsie, necropsii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νεκροψία, η νεκροσκοπία
necrotomie, necrotomii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νεκροτομία
necrozare, necrozări ουσ. θηλ. 1. η νέκρωση 2. η νάρκωση
necrozat-ă, necrozați-te επιθ. νεκρωμένος-η-ο
necroza pers. 3 **necrozează** ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (για ιστούς, όργανα) νεκρώνομαι
necroză, necroze ουσ. θηλ. 1. η νέκρωση 2. η τοπική αναισθησία
necruțător-oare, necruțători-oare επιθ. 1. ανελέητος-η-ο, ανήλεος-η-ο, αλύπητος-η-ο, αμελίκτος-η-ο, ασπλαχνος-η-ο 2. αδυσώπητος-η-ο, ανένδοτος-η-ο // **vânt** ~ ο ανήλεος άνεμος
nectar, nectare ουσ. ουδ. το νέκταρ // ~ **de caise** ο χυμός από ροδάκινα
necegetat-ă, necugetați-te I. επιθ. 1. απερίσκεπτος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο, 2. άκριτος-η-ο II. επιρ. 1. απερίσκεπτα, άσκεπτα, ασυλλόγιστα, αστόχαστα 2. άκριτα
necultivat-ă, necultivați-te επιθ. 1. ακαλλιέργητος-η-ο 2. μτφ. ασπούδαστος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αμόρφωτος-η-ο
necum I. επιρ. καθόλου, ουδόλως II. συνδ. ακόμα λιγότερο, έτι ολιγότερο, ακόμα περισσότερο, πόσο μάλλον, μα ακόμα, αλλ' όμως
necumpănire, necumpăniri ουσ. θηλ. η ασυλλογισιά, η αστοχασιά
necumpănit-ă, necumpăniți-te I. επιθ. ασυλλόγιστος-η-ο II. επιρ. ασυλλόγιστα
necumpătare, necumpătări ουσ. θηλ. η ακράτεια
necumpătat-ă, necumpătați-te επιθ. 1. ακρατής-ής-ές 2. ασυγκράτητος-η-ο II. επιρ. ασυγκράτητα
necunoscător-oare, necunoscători-oare επιθ. 1. άγνωρος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. άμαθος-η-ο, άπειρος-η-ο
necunoscut-ă, necunoscuți-te I. επιθ. 1. άγνωστος-η-ο, αγνώριστος-η-ο 2. ανεπίγνωστος-η-ο II. ουσ. ουδ. το άγνωστο III. ουσ. θηλ. (μαθ.) η άγνωστη ποσότητα σε μια εξίσωση, ο άγνωστος αριθμός
necununat-ă, necununati-te επιθ. αστεφάνωτος-η-ο
necuprins-ă, necuprinși-se I. επιθ. απέραντος-η-ο, άπειρος-η-ο, αχανής-ής-ές II. ουσ. ουδ. το άπειρο διάστημα, το αχανές, η απεραντοσύνη
necurat-ă, necurați-te I. επιθ. 1. ακάθαρτος-η-ο 2. μτφ. άτιμος-η-ο, ύποπτος-η-ο, επιλήψιμος-η-ο 3. βρόμικος-η-ο, μαγαριασμένος-η-ο 4. μτφ. πονηρός-ής-ό, δόλιος-ια-ιο // **duh** ~ το πονηρό πνεύμα // **treabă** ~ă η βρωμοδουλεία II. ουσ. αρσ. αρθ. ο διάβολος
necurmat-ă, necurmați-te I. επιθ. 1. αδιάλειπτος-η-ο, άπαυστος-η-ο 2. αέναος-η-ο 3. συνεχής-ής-ές II. επιρ. 1. άπαυστα, άπαυτα, αδιάλειπτα 2. συνεχώς
necuvântător-oare, necuvântători-oare επιθ. αμύλητος-η-ο 2. μτφ. το ζώο (σαν ουσιαστικό)
necuviincios-oasă, necuviincioși-oase επιθ. 1. απρεπής-ής-ές, ασεβής-ής-ές, άκοσμος-η-ο 2. αγενής-ής-ές II. επιρ. απρεπώς, ασεβώς, άκοσμα, χωρίς κοσμότητα, αγενώς
necuviință, necuviințe ουσ. θηλ. 1. η απρέπεια, η ασέβεια, η ακοσμία 2. η αγένεια

nedatat-ă, nedatați-te επιθ. αχρονολόγητος-η-ο
nedecapotabil-ă, nedecapotabili-e επιθ. (για το καπό αυτοκινήτου) που δεν μπορεί να ξεμοντάρει
nedecis-ă, nedecisi-se επιθ. αναποφάσιτος-η-ο
nedecarat-ă, nedecarați-te επιθ. 1. αδήλωτος-η-ο 2. ακήρυχτος-η-ο
nedefinit-ă, nedefiniți-te επιθ. 1. ακαθόριστος-η-ο, αδιόριστος-η-ο, αόριστος-η-ο 2. απροσδιόριστος-η-ο
needeie, needei ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το πανηγύρι για κάποια θρησκευτική επέτειο
nedelicatețe, nedelicateți ουσ. θηλ. η αγένεια, η άρχιμη συμπεριφορά
nedemn-ă, nedemni-e I. επιθ. ανάξιος-ια-ιο II. επιρ. ανάξια
nedesăvârșit-ă, nedesăvârșiți-te επιθ. απελής-ής-ές
nedeslușit-ă, nedeslușiți-te I. επιθ. 1. αδιάκριτος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο 2. αδιόρατος-η-ο, δυσδιάκριτος-η-ο II. επιρ. 1. αδιάκριτα, αδιευκρίνιστα 2. αδιόρατα, δυσδιάκριτα
nedespărit-ă, nedespărțiți-te επιθ. 1. αχώριστος-η-ο, αδιαχώριστος-η-ο 2. αδιάζεμτος-η-ο // **prietenii**
nedespărțiți οι αχώριστοι φίλοι
nedeterminare, nedeterminări ουσ. θηλ. (μαθ.) η απροσδιοριστία, η αοριστία
nedeterminat-ă, nedeterminați-te I. επιθ. (μαθ.) 1. απροσδιόριστος-η-ο 2. ακαθόριστος-η-ο 3. αδιόριστος-η-ο 4. μη καθορισμένος-η-ο, μη τακτός-ής-ό II. επιρ. αδιόριστα, απροσδιόριστα, ακαθόριστα
nezdelipit-ă, nezdelipiți-te επιθ. αξεκόλλητος-η-ο, αχώριστος-η-ο
nezdezmințit-ă, nezdezmințiți-te επιθ. αδιάψευστος-η-ο
nezdezvoltat-ă, nezdezvoltați-te I. επιθ. ανεξέλικτος-η-ο, υποανάπτυκτος-η-ο II. επιρ. ανεξέλικτα, μη αναπτυγμένα
nedisciplinat-ă, nedisciplinați-te I. επιθ. 1. απειθαρχητός-η-ο 2. άτακτος-η-ο II. επιρ. 1. απειθαρχητα 2. άτακτα
nediseminare, nediseminări ουσ. θηλ. 1. η μη διασπορά 2. η μη διάδοση 3. ο μη διασκορπισμός
nedislocat-ă, nedislocați-te επιθ. 1. αμετατόπιστος-η-ο 2. αμετακίνητος-η-ο
nedistilat-ă, nedistilați-te επιθ. αδιύλιτος-η-ο
nedomesticit-ă, nedomesticiti-te επιθ. ανήμερος-η-ο, αδάμαστος-η-ο
nedomolit-ă, nedomoliți-te επιθ. ακαθούσχατος-η-ο, ακαταλάγιαστος-η-ο, ανήσυχος-η-ο
nedorit-ă, nedoriți-te I. επιθ. 1. ανεπιθύμητος-η-ο 2. αγύρευτος-η-ο // **este de** ~ είναι ανεπιθύμητο II. επιρ. ανεπιθύμητα, αγύρευτα
nedormit-ă, nedormiți-te επιθ. 1. άγρυπνος-η-ο, άύπνιος-η-ο 2. ξύπνιος-ια-ιο, ξυπνητός-ής-ό
nedovedit-ă, nedovediți-te επιθ. αναπόδεικτος-η-ο, ατεκμηρίωτος-η-ο
nedrept-eaptă, nedrepti-te I. επιθ. 1. άδικος-η-ο 2. παράνομος-η-ο, άνομος-η-ο 3. έμμεσος-η-ο 4. άσωστος-η-ο // **judecată nedreaptă** η άδικοκρισία // **judecător** ~ ο άδικος κριτής // **război** ~ ο άδικος πόλεμος II. επιρ. 1. άδικα 2. άνομα // **a judeca** ~ αδικοκρίνω, είμαι άδικος κριτής III. επιρ. έκφρ. **pe** ~ άδικα
nedreptate, nedreptăți ουσ. θηλ. 1. το άδικημα, η άδικία, το άδικο 2. η παρανομία // **a i se face o** ~ αδικιέμαι

nedreptăți, nedreptătesc ρ. μετ. 1. αδικώ, αδικοπραγώ 2. κάνω κακό σε κάποιον // **m-a** -t με αδικήσε
nedreptătit-ă, nedreptățiți-te επιθ. αδικαίωτος-η-ο, αδικημένος-η-ο
nedumeri, nedumerese ρ. μετ. 1. εκπλήσσω, καταπλήσσω, ξαφνιάζω 2. εκπράζω απορία 3. δημιουργώ σε κάποιον αμηχανία 4. βάζω σε δύσκολη θέση κάποιον
nedumerire, nedumeriri ουσ. θηλ. 1. η αμηχανία, η αμφιβολία 2. η αβεβαιότητα, το αδιέξοδο 3. η απορία, η κατάπληξη, η έκπληξη, το ξάφνιασμα
nedumerit-ă, nedumeriți-te επιθ. 1. αβεβαιός-η-ο, αμηχανός-η-ο 2. κατάπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο // **a fi** ~ βρίσκομαι σε αμηχανία
neeficient-ă, neeficienți ουσ. θηλ. η έλλειψη αποτελεσματικότητας
neerlandez-ă, neerlandezi επιθ. ολλανδικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Ολλανδός-ή (ο,η) ή Ολλανδέζος -έζα
neepuizat-ă, neepuizați-te επιθ. ανεξάντλητος-η-ο
neeuclidiană επιθ. **geometrie** ~ η μη Ευκλείδεια γεωμετρία
neevoluat-ă, neevoluati-te επιθ. ανεξέλικτος-η-ο
neexploatat-ă, neexploați-te επιθ. ανεκμετάλλευτος -η-ο // **bogăție minerală** ~ α ο ανεκμετάλλευτος ορυκτός πλούτος
nefamiliar-ă, nefamiliari-e επιθ. ανοίκειος-α-ο
nefamiliarizat-ă, nefamiliarizați-te επιθ. ανεξοικειωτός-η-ο
nefast-ă, nefastă-te I. επιθ. 1. ολέθριος-ια-ιο, απαίσιος-α-ο 2. μοιραίος-α-ο, δυσόλωνος-η-ο II. επιρ. 1. ολεθρίως, απαίσια 2. μοιραίως
nefavorabil-ă, nefavorabili-e I. επιθ. δυσμενής-ής-ές II. επιρ. δυσμενώς
nefecundat-ă, nefecundați-te επιθ. αγονιμοποίητος -η-ο
neferici, nefericesc ρ. μετ. 1. φέρνω δυστυχία, προξενώ δυστυχία 2. κατοχυρίζω
nefericire, nefericiri ουσ. θηλ. 1. η δυστυχία 2. η κακομοιρία, η ατυχία, η κακοτυχία // **din** ~ δυστυχώς, ατυχώς
nefericit-ă, nefericiți-te I. επιθ. 1. δυστυχής-ής-ές, κακότυχος-η-ο, άτυχος-η-ο, άμοιρος-η-ο, δύσμοιρος-η-ο, ατυχής-ής-ές 2. δυστυχισμένος -η-ο, δύστυχος-η-ο 3. δυσμενής-ής-ές // **climă** ~ α το δυστυχισμένο κλίμα (το δυσμενές κλίμα) // **zi** ~ α η δύστυχη μέρα II. ουσ. αρσ. και θηλ. κακομοίρης-ρα (ο,η), κακόμοιρος-η (ο,η)
neferos-oasă, neferoși-oase επιθ. μη σιδηρούχος -α-ο // **industria neferoasă** η μη σιδηρούχα βιομηχανία
nefiert-iară, nefierți-ier-te επιθ. 1. άβραστος-η-ο 2. άψητος-η-ο
neființă ουσ. θηλ. η ανυπαρξία
nefiltrat-ă, nefiltrați-te επιθ. αφυλτράριστος-η-ο
nefinisat-ă, nefinisăți-te επιθ. ακατέργαστος-η-ο, ατελείωτος-η-ο, ατελείωτος-η-ο
nefiresc-cască, nefirești I. επιθ. 1. αφύσικος-η-ο 2. επιτηδευμένος-η-ο II. επιρ. 1. αφύσικα 2. επιτηδευμένα
neflă, nefle ουσ. θηλ. (σε μερικά χαρτοπαίγνια) το χαρτί με μικρή αξία ή χωρίς αξία
nefolositor-oare, nefolositori-oare επιθ. 1. άχρηστος-η-ο, άχρηστος-η-ο 2. άνωφελος-η-ο

nefondat-ă, nefondați-te I. επιθ. 1. αστήρικτος-η-ο 2. αβάσιμος-η-ο, αθεμελίωτος-η-ο II. επιρ. 1. αστήρικτα 2. αβάσιμα, αθεμελίωτα
nefript-ă, nefripti-te επιθ. άψητος-η-ο
nefrit ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο νεφρίτης, (σκληρό πράσινο ορυκτό)
nefrită, nefrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νεφρίτιδα
nefritic-ă, nefritici-ce I. επιθ. νεφριτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) νεφριτικός-ή (ο,η)
neg, negi ουσ. αρσ. η κρεατοελιά, η ελιά
nega, neg ρ. μετ. 1. αρνούμαι, απαρνιέμαι, απαρνούμαι, αρνιέμαι 2. αποφράσκω
negară ουσ. θηλ. (βοτ.) είδος χόρτου με ψηλό βλαστό, στενά φύλλα και μακρουλό στάχυ
negare, negări ουσ. θηλ. 1. άρνηση, η απάρνηση 2. η απόρριψη 3. η εναντίωση, η αντίρρηση // ~ **a negației** η άρνηση της άρνησης (η ανοδική κίνηση στη γενική ανάπτυξη του κόσμου)
negativ-ă, negative-e I. επιθ. 1. αρνητικός-ή-ό 2. αποφαιτικός-ή-ό // **imagine** ~ α η αρνητική εικόνα // **număr** ~ ο αρνητικός αριθμός // **particle** ~ e τα αποφαιτικά μόρια (μη, όχι, κ.λπ.) // **pol** ~ ο αρνητικός πόλος, καθένα από τα άκρα της ηλεκτρικής στήλης // **răspuns** ~ η αρνητική απάντηση II. επιρ. αρνητικά, αποφαιτικά III. ουσ. ουδ. (φωτ.) η αρνητική φωτογραφική εικόνα, το αρνητικό
negativism ουσ. ουδ. ο αρνητισμός, ο μηδενισμός
negativist-ă, negativisti-ste επιθ. μηδενιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. μηδενιστής-ίστρια (ο,η)
negație, negații ουσ. θηλ. η άρνηση, η απάρνηση // (γραμμ.) **particle** de ~ τα αρνητικά (αποφαιτικά) μόρια: μη, δεν, όχι, ου
negândit I. ουσ. ουδ. η απερσκεψία II. επιρ. έκφρ. **pe** ~ e απερσκεπτα, απροσδόκητα, απρόσμενα
negândit-ă, negândiți-te επιθ. 1. ασυλλογιστός-η-ο, απερσκεφτός-η-ο, αλόγιστος-η-ο, απερσκεπτός -η-ο, αστόχος-η-ο 2. ασύνετος-η-ο
neghină, neghine ουσ. θηλ. (βοτ.) η αίρα, η είρα, η ήρα, τα ζιζάνια // **a semăna** ~ σπέρνω ζιζάνια, δημιουργώ διχόνοιες // **a alege grăul de** ~ διαλέγω την ήρα από το στάρι // **a smulge din rădăcină grăul împreună cu neghina** ξεριζώνω το στάρι μαζί με την ήρα
neghinită, neghinite ουσ. θηλ. (βοτ.) η μικρή ήρα
neghiob-oabă, neghiobi-oabe I. επιθ. ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, χαμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανόητος-η (ο,η), χαζός-ή (ο,η), χαμένος-η (ο,η)
neghiobesc-cască, neghiobesți επιθ. βλακώδης-ής-ες, χαζός-ή-ό, ασυλλογιστός-η-ο
neghiobesțe επιρ. βλακώδως, ανόητα, ασυλλόγιστα
neghiobie, neghiobii ουσ. θηλ. 1. η βλακεία, η ανοησία, η κουταμάρα 2. η ακρισία
neglijă, negljez I. ρ. μετ. 1. αμελώ, παραμελώ 2. παραλείπω, αδιαφορώ // **a-și ~ lecțiile** αμελώ τα μαθήματα μου // **am** ~ **t să-l anunț** παραμέλησα να τον ειδοποιήσω II. ρ. μέσο. 1. αμελούμαι, παραμελούμαι 2. δεν προσέχω τον εαυτό μου
neglijabil-ă, neglijabili-e επιθ. αμελητέος-α-ο, αλογάριαστος-η-ο // **canitate** ~ α η αμελητέα ποσότητα
neglijare, neglijări ουσ. θηλ. η παραμέληση, το παραμέλημα 2. η παράβλεψη
neglijat-ă, neglijati-te επιθ. 1. παραμελημένος-η-ο, ατημέλητος-η-ο, απεριποίητος-η-ο 2. αφρόντιστος-η-ο, παραμελημένος-η-ο

neglijent-ă, neglijenți-te επιθ. αμελής-ής-ές, ατημέλητος-η-ο, ανέμελος-η-ο, αμελητέος-α-ο
neglijență, neglijențe ουσ. θηλ. 1. η αμέλεια, η παραμέληση, το αμέλημα 2. η απροσεξία, η απρονοησία, η ολιγωρία 3. το σφάλμα λόγω απροσεξίας

neglijeu, neglijee ουσ. ουδ. το νεγκλιζέ, το πρωινό ένδυμα // **a fi în ~** είναι με το πρωινό ένδυμα

negocia, negociez ρ. μετ. διαπραγματεύομαι
negociabil-ă, negociabili-e επιθ. διαπραγματεύσιμος-η-ο

negociator-oare, negociatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. διαπραγματευτής-εύτρια (ο,η)

negociere, negocieri ουσ. θηλ. η διαπραγμάτευση
negot, negoturi ουσ. ουδ. το εμπόριο, η εμπορία

negraît-ă, negraîți-te επιθ. 1. ανεπίπικτος-η-ο 2. ανεκλόλητος-η-ο, άρρητος-η-ο 3. απερίγραπτος-η-ο

negreală, negreli ουσ. θηλ. η μαυρίλα, η μαυράδα
negreată, negreji ουσ. θηλ. το μαυράδι, η μαύρη κηλίδα
negresă, negrese ουσ. θηλ. η μαύρη, η νέγρα
negreșit-ă, negreșiți-te επιρ. 1. ασφαλώς, σίγουρα, αναμφίβολα, όπωςδήποτε 2. εξάπαντος, βεβαίως // **să vii ~!** ναρθείς εξάπαντος!

negricios-oasă, negricioși-oase επιθ. μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό

negroid-ă, negroizi-de επιθ. νεγροειδής-ής-ές // **populație ~** α ο νεγροειδής πληθυσμός

negru, neagră, negri-e ι. επιθ. μαύρος-η-ο // **a avea gânduri negre** είμαι στα μαύρα μου // **a avea inimă neagră** έχω μαύρη καρδιά, είμαι θλιμμένος // **a face cuiva zile negre** του πικραίνω τη ζωή, του προξενώ στενοχώρια // **a i se face ~ înaintea ochilor** το να θυμώνει κανείς // **ba e albă, ba e neagră** άλλοτε μεν είναι άσπρο, άλλοτε δε είναι μαύρο

bursă neagră η μαύρη αγορά // **ochi negri** τα μαύρα μάτια // **post ~** η μαύρη νηστεία // **sprâncene negre** τα μαύρα φρύδια // **tablă neagră** ο μαυροπίνακας ΙΙ. ουσ. ουδ. το μαύρο (χρώμα) // **~ animal** το μαύρο ζωικό χρώμα (από ζωικό άνθρωκα) // **~ de anilină** το μαύρο χρώμα από ανιλίνη // **~ de fum** το μαύρο χρώμα από μαύρη σκόνη // **~ pe alb** ξεκάθαρα, φως φανάρι

a face albul ~ κάνω το άσπρο μαύρο // **a se îmbrăca în ~** ντύνομαι στα μαύρα, φορώ μαύρα // **a vedea totul în ~** τα βλέπω όλα μαύρα (είμαι απαισιόδοξος) // **nici căt (este) ~ sub unghie** καθόλου, ουδώς, ούτε στο ελάχιστο ΙΙΙ. ουσ. αρσ. ο νέγρος, ο άνθρωπος μαύρης φυλής

negură, neguri ουσ. θηλ. η καταχνιά, η ομίχλη

neguros-oasă, neguroși-oase επιθ. 1. ομίχλη-ής-ές 2. θολός-ή-ό 3. (για ανθρώπους) σκυθρωπός-ή-ό, κατσουφιασμένος-η-ο 4. μτφ. σκοτεινός-ή-ό, ασαφής-ής-ές

negustor, negustori ουσ. αρσ. ο έμπορος

negustoraș, negustorași ουσ. αρσ. ο εμποράκος

negustoreasă, negustorese ουσ. θηλ. η εμπορίσσα, η έμπορος

negustoresc-ească, negustorești επιθ. εμπορικός-ή-ό

negustorește επιρ. εμπορικά

negustori, negustoresc ι. ρ. αμ. εμπορεύομαι, ασκώ το επάγγελμα του έμπορου ΙΙ. ρ. μετ. κάνω εμπόριο, διεξάγω αγοραπωλησία εμπορευμάτων με σκοπό το κέρδος ΙΙΙ. ρ. μέσο. γίνομαι αντικείμενο αγοραπωλησίας

negustorie, negustorii ουσ. θηλ. το εμπόριο, η εμπορία

negustorime ουσ. θηλ. το πλήθος εμπορών, οι εμπορευόμενοι, η ολότητα των εμπορών

nehotărâre, nehotărâri ουσ. θηλ. 1. η αναποφασιστικότητα 2. ο δισταγμός, η αμφιβολία 3. η αναβλητικότητα, η αοριστία

nehotărât-ă, nehotărâți-te ι. επιθ. 1. αναποφασιστος-η-ο, διστακτικός-ή-ό 2. αμφίροπος-η-ο, αμφισβητής-ής-ές 3. αναβλητικός-ή-ό 4. αμήχανος-η-ο, αόριστος-η-ο 5. αβέβαιος-αία-αίο // **adjective ~** το αόριστο επίθετο // (γραμμ.) **articol ~** το αόριστο άρθρο // **numeral ~** το αόριστο αριθμητικό // **pronume ~** η αόριστη αντωνυμία ΙΙ. επιρ. αόριστα, αβέβαια

neică ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. ο μπάρμπα 2. το παλικάρι 3. ο λεβέντης

neiertat-ă, neiertati-te ι. επιθ. ασυγχώρητος-η-ο // **de ~** το ασυγχώρητο ΙΙ. επιρ. ασυγχώρητα

neiertător-oare, neiertători-oare επιθ. αμείλικτος-η-ο, ανελέητος-η-ο, αλύπητος-η-ο

neimiteabil-ă, neimiteabili-e επιθ. αμίμητος-η-ο, απαράμιλλος-η-ο

neimportant-ă, neimportanti-te επιθ. ασήμαντος-η-ο, άσημος-η-ο

neimpozabil-ă, neimpozabili-e επιθ. (οικον.) ασύδοτος-η-ο, αφορολόγητος-η-ο

neinstruit-ă, neinstruiți-te επιθ. 1. ανεκπαίδευτος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, ασπούδατος-η-ο, αμάθης-η-ο 2. αστοιχειώτος-η-ο 3. ανεξάσκητος-η-ο, αγγύμναστος-η-ο 4. ανάγωγος-η-ο, αδιάτακτος-η-ο

~ soldat ~ ο αγύμναστος στρατιώτης

neintenționat-ă, neintenționați-te ι. επιθ. ακούσιος-ια-ιο ΙΙ. επιρ. ακούσια

neintervenție, neintervenții ουσ. θηλ. η μη επέμβαση

neisprăvit-ă, neisprăviți-te ι. επιθ. 1. ατελείωτος-η-ο, ατερμάτιος-η-ο, ατελεύτητος-η-ο 2. ανυπρόκοπος-η-ο, αχαίρευτος-η-ο, αβόλευτος-η-ο 3. ανίκανος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ανυπρόκοπος-η (ο,η), αχαίρευτος-η (ο,η), αβόλευτος-η (ο,η), κρεμαντάς-ού 2. ανίκανος-η (ο,η)

neistovit-ă, neistoviți-te επιθ. 1. ακάματος-η-ο, ακούραστος-η-ο, ακαταπόνητος-η-ο 2. ανεξάντητος-η-ο

neizbândă ουσ. θηλ. 1. η αποτυχία 2. η αναποδιά

neizbănuț-ă, neizbănuți-te επιθ. αποτυχημένος-η-ο, ατελεσφόρητος-η-ο

neimblânzit-ă, neimblânziți-te επιθ. 1. άτίσασος-η-ο, ανήμερος-η-ο, ανήμερωτος-η-ο, αδάματος-η-ο, ακαταδάματος-η-ο, αμέρωτος-η-ο 2. μτφ. ανηλεής-ής-ές, ακατάβλητος-η-ο // **animal ~** το ανήμερο ζώο

neîmpăcat-ă, neîmpăcați-te ι. επιθ. 1. ασυμβίβαστος-η-ο 2. άσπονδος-η-ο // **dușman ~** ο άσπονδος εχθρός ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de ~** ασυμβίβαστος-η-ο

neimplinit-ă, neimpliniți-te επιθ. 1. ανεκπλήρωτος-η-ο, ανεκτέλεστος-η-ο 2. μτφ. άγίνωτος-η-ο

neînceput-ă, neîncepuți-te επιθ. άθικτος-η-ο // (λαϊκ.) **apă ~** ά το αμίλητο νερό (το νερό για τον κλήδονα, το μεταφέρουν οι κοπέλες χωρίς να μιλούν)

neîncetată, neîncetăți-te ι. επιθ. ακατάπαυστος-η-ο, άπαυστος-η-ο 2. αδιάκοπος-η-ο, αδιάπτωτος-η-ο, συνεχής-ής-ές ΙΙ. επιρ. 1. ακατάπαυστα, άπαυστα 2. αδιάκοπα, αδιάπτωτα, συνεχώς

neinchipuit-ă, neinchipuiți-te *l. επίθ.* αφάνταστος-η-ο *ll. επίθ. έκφρ.* **de** ~ αφάνταστον *lll. επίρ.* 1. αφάνταστος 2. *μτφ.* εξαιρετικά
neincredere *ουσ. θηλ.* 1. έλλειψη εμπιστοσύνης, η δυσπιστία 2. η καχυποψία, η απιστία *// de* ~ ανέμπιστος-η-ο
neincrezător-oare, neincrezători-oare *επίθ.* 1. δύσπιστος-η-ο 2. καχύποπτος-η-ο 3. άπιστος-η-ο
neindemânare *ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η ανεπιτηδεότητα, η αδαημοσύνη, η απειρία
neindemânatic-ă, neindemânatici-ce *l. επίθ.* 1. αδέςιος-ια-ιο, ανεπιτήδειος-α-ο, αδαής-ής-ές 2. άπειρος-η-ο *ll. επίρ.* 1. αδέξια, ανεπιτήδεια, αδαώς 2. άπειρα
neindestulător-oare, neindestulători-oare *επίθ.* ανεπαρκής-ής-ές
neîndoienic-ă, neîndoienici-ce *επίθ.* αναμφίβολος-η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο
neîndoios-oasă, neîndoioși-oase *l. επίθ.* αναμφίβολος-η-ο *ll. επίρ.* αναμφίβολα
neînduplecat-ă, neînduplecați-te *l. επίθ.* 1. άκαμπτος-η-ο 2. άτεγκτος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο, αδιάλλακτος-η-ο 3. ανένδοτος-η-ο *// reclamantul* ~ ο ανένδοτος μνηστής *ll. επίρ.* 1. άκαμπτα 2. άτεγκτα, αδυσώπητα, αδιάλλακτα, ανενδότης
neîndurare *l. ουσ. θηλ.* 1. η ασπλαχνία 2. η σκληρότητα *ll. επίρ. έκφρ.* **cu** ~ με ασπλαχνία
neîndurat-ă, neîndurați-te *l. επίθ.* ανυπόφορος-η-ο, αφόρητος-η-ο *ll. επίθ. έκφρ.* **de** ~ αφόρητος-η-ο, αβίασταχος-η-ο, ανυπόφορος-η-ο
neîndurător-oare, neîndurători-oare *l. επίθ.* 1. άσπλαχνος-η-ο 2. ανοικτίρμονας-η-ο, ανίεως-ως-ον, ανελέητος-η-ο 3. άπνοος-η-ο *ll. επίρ.* 1. άσπλαχνα, ανελέητα 2. άπνοα
neînfrânt-ă, neînfrânți-te *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο 2. ακατάβλητος-η-ο 3. ατσάκιστος-η-ο
neînfricare *ουσ. θηλ.* 1. η αφοβία 2. η τόλμη
neînfricat-ă, neînfricați-te *l. επίθ.* 1. άφοβος-η-ο, απρόμητος-η-ο, απτόητος-η-ο 2. αδίστακτος-η-ο, αδειλιαστος-η-ο *ll. επίρ.* 1. άφοβα, απρόμητα, απτότητα 2. αδίστακτα, αδειλιαστα
neînfricoșat-ă, neînfricoșaji-te *επίθ.* άφοβος-η-ο, άτρομος-η-ο, απρόμητος-η-ο
neîngrădit-ă, neîngrădiți-te *l. επίθ.* άφρακτος-η-ο, ξέφραγος-η-ο *ll. επίρ.* άφρακτα
neîngrijit-ă, neîngrijiji-te *επίθ.* απεριποίητος-η-ο, αφροντιστος-η-ο, ατημέλητος-η-ο, ασυγύριστος-η-ο
neînsemnat-ă, neînsemnați-te *επίθ.* 1. ασήμαντος-η-ο, άσημος-η-ο 2. αλογάριστος-η-ο 3. ασημάδευτος-η-ο, ασημελιώτος-η-ο 4. *μτφ.* ολίγος-η-ο, μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος-ια-ιο, ευτελής-ής-ές
neînsuflejit-ă, neînsuflejiți-te *επίθ.* άψυχος-η-ο *// corpul* ~ το άψυχο σώμα (ο σωρός)
neîntemeiat-ă, neîntemeiați-te *l. επίθ.* 1. αβύσσιμος-η-ο, αθεμελιώτος-η-ο 2. αστήρικτος-η-ο, ανεδαφικός-ής-ό *ll. επίρ.* αθεμελιώτα, αστήρικτα, αβύσιμα, ανεδαφικά
neîntinăt-ă, neîntinați-te *επίθ.* άφθορος-η-ο
neîntârziat-ă, neîntârziați-te *l. επίθ.* 1. άμεσος-η-ο, χωρίς καθυστέρηση 2. ανυπέρβετος-η-ο *ll. επίρ.* 1. αναργορόρητα 2. ανυπερθέτως, χωρίς αναβολή, αμέσως
neîntors-oarsă, neîntorși-oarse *επίθ.* 1. αγύριστος-η-ο 2. ανεπίστρεπτος-η-ο 3. ακούρδιος-η-ο

(ρολόγια) *// a dormi* ~ κοιμάμαι ήσυχος, χωρίς φροντίδες
neîntrecuț-ă, neîntrecuți-te *επίθ.* 1. άφταστος-η-ο, αξεπέραστος-η-ο, απέραστος-η-ο 2. απαράμιλλος-η-ο
 ακατάπαυστος-η-ο *ll. επίρ.* αδιάκοπα, ακατάπαυστα
neînțelegător-oare, neînțelegători-oare *επίθ.* ακατανόητος-η-ο
neînțelegere, neînțelegeri *ουσ. θηλ.* 1. η διένεξη 2. η παρεξήγηση, 3. η διαφορά, η διαφωνία, η ασυμφωνία, η ασυνεννοησία, η διάσταση 4. η διχόνοια 5. η παρανόηση *// este o* ~ είναι μια παρεξήγηση *// o simplă* ~ μια απλή ασυνεννοησία
neînțeleasă, neînțeleși-se *επίθ.* 1. ακατανόητος-η-ο, αδιανόητος-η-ο 2. ανεξήγητος-η-ο, ακαταλαβίστικος-η-ο 3. ακατάληπτος-η-ο *// de* ~ αδιανόητο
neînvinș-ă, neînvinși-se *l. επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο, ακαταμάχητος-η-ο 2. απροσμάχητος-η-ο, ακατάβλητος-η-ο *ll. επίθ. έκφρ.* **de** ~ ακατανίκητος-η-ο
nejust-ă, nejusti-ste *επίθ.* άσωστος-η-ο
nejustificat-ă, nejjustificați-te *l. επίθ.* αδικαιολόγητος-η-ο, ανατιολόγητος-η-ο *// absență* -ă η αδικαιολόγητη απουσία *ll. επίρ.* αδικαιολόγητα
nelalocul *l. επίθ.* άτοπος-η-ο *// faptă* ~ *ei* η άτοπη πράξη, το άτοπο *ll. επίρ.* άτοπα, ανάρμοστα
nelămurire, nelămuriri *ουσ. θηλ.* 1. η ασάφεια 2. το αδιευκρίνιστο 3. η αμφιβολία 4. η εξεκαθάριστη υπόθεση *// a avea o* ~ έχω κάτι αδιευκρίνιστο
nelămurit-ă, nelămuriji-te *l. επίθ.* 1. αδιευκρίνιστος-η-ο, εξεκαθάριστος-η-ο 2. αδιασάφητος-η-ο, αδιαφώνητος-η-ο 3. ακαταόριστος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο *ll. επίρ.* αδιευκρίνιστα, εξεκαθάριστα
nelegitim-ă, nelegitimi-e *επίθ.* 1. παράνομος-η-ο, νόθος-α-ο 2. μπάσταρδος-η-ο *// copil* ~ το νόθο παιδί
nelegiuire, nelegiuiiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανομία, η αδικία 2. το ανοσιούργημα 3. το κακούργημα, η αισχρότητα
nelegiult-ă, nelegiuiți-te *επίθ.* αισχρός-ής-ό, άνομος-η-ο, ανόσιος-α-ο *// faptă* -ă η ανόσια πράξη, η ανομία
nelimitat-ă, nelimitați-te *επίθ.* 1. απεριόριστος-η-ο 2. άπείραντος-η-ο
neliniște, neliniști *ουσ. θηλ.* 1. η ανησυχία, η ταραχή, η αναταραχή 2. η αγωνία, το άγχος 3. η ανατάραξη 4. η αδημονία, η έγνοια, η στενοχωρία
neliniști, neliniște *l. p. μέσο.* 1. ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. φοβάμαι 3. αδημονώ, στενοχωριέμαι *// nu vă* -ți! μην ανησυχείτε! μη στενοχωριέστε! *ll. p. μετ.* 1. ανησυχώ, κάνω κάποιον να ανησυχήσει 2. ταραχώ, ταρασώ, αναταράζω
neliniști-ă, neliniștiți-te *l. επίθ.* 1. ανήσυχος-η-ο, ασύχαστος-η-ο 2. αγαλήνευτος-η-ο 3. ανυπόμονος-η-ο 4. στενόχωρος-η-ο 5. ταραγμένος-η-ο *ll. επίρ.* 1. ανήσυχια, ασύχαστα 2. ανυπόμονα 3. στενόχωρα *// a fi* ~ ανησυχώ
neliniștitor-oare, neliniștitori-oare *επίθ.* ανησυχητικός-ής-ό
nelipsit-ă, nelipsiți-te *επίθ.* ανελλιπής
neloial-ă, neloiali-e *l. επίθ.* ανελλικρινής-ής-ές, ανέντιμος-η-ο *ll. επίρ.* ανέντιμα, ανελλικρινά

nemaiauzit-ă, nemaiauziți-te *επιθ.* ανήκουστος-η-ο, πρωτάκουστος-η-ο
nemaicunoscut-ă, nemaicunoscuți-te *επιθ.* 1. άγνωστος-η-ο 2. *μτφ.* ασυνήθιστος-η-ο, έκτακτος-η-ο
nemaiîntâlnit-ă, nemaiîntâlniți-te *επιθ.* 1. *μτφ.* σπάνιος-ια-ιο 2. *μτφ.* εξαιρετικός-ή-ό
nemaipomenit-ă, nemaipomeniți-te *Ι. επιθ.* 1. ανείπωτος-η-ο 2. ανεκλάλητος-η-ο, ανήκουστος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. ανείπωτα, ανήκουστα 2. υπερβολικά
nemaivăzut-ă, nemaivăzuți-te *επιθ.* ανίδωτος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο, πρωτοφανής-ής-ές
nemărginire, nemărginiri *ουσ.* *θηλ.* το άπειρον, το αχανές, το άπειρο διάστημα, η απεραντοσύνη
nemărginit-ă, nemărginiți-te *επιθ.* 1. άπειρος-η-ο 2. απέραντος-η-ο, απερίοριστος-η-ο 3. αχανής-ής-ές
nemăsurat-ă, nemăsurați-te *Ι. επιθ.* 1. αμέτρητος-η-ο, άμετρος-η-ο, αναριθμητος-η-ο, απροσμέτρητος-η-ο 2. (για ανθρώπους) ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο
nemăncare *ουσ.* *θηλ.* 1. η αστία, η αναφαγία, η έλλειψη τροφής 2. η νηστεία 3. η πείνα
nemâncat *Ι. ουσ.* *ουδ.* η νηστεία *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **pe** -e νηστικάτα, αφάγωτα, με άδαιο το στομάχι
nemâncat-ă, nemâncăți-te *Ι. επιθ.* 1. αφάγωτος-η-ο, άσιτος-η-ο 2. ατίσιος-η-ο 3. νηστικός-ή-ό *ΙΙ. επιθ. έκφρ.* **de** ~ αφάγωτος-η-ο
nemângăiat-ă, nemângăiați-te *επιθ.* 1. αρχάϊδευτος-η-ο 2. απαρηγόρητος-η-ο
nemernic-ă, nemernici-ce *Ι. επιθ.* 1. αχρείος-α-ο, αναίδης-ής-ές 2. αισχρός-ή-ό 3. άθλιος-α-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* 1. αχρε(ος)-α (ο,η), παλιάνθρωπος
nemernicie, nemernicii *ουσ.* *θηλ.* η αχρειότητα, η αναίδεια, η αθλιότητα, η αισχρότητα, η παλιανθρωπία
nemeș-ă, nemeși-e *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* μικροκτηματίας (ο,η)
nemijlocit-ă, nemijlociți-te *Ι. επιθ.* άμεσος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* άμεσα 2. απ' ευθείας
nemilos-oasă, nemilosi-oase *Ι. επιθ.* 1. ανελέητος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, αλύπητος-η-ο 2. άκαρδος-η-ο, απηνής-ής-ές *ΙΙ. επιρ.* 1. ανελέητα, άσπλαχνα, άλυπητα 2. άκαρδα
nemilostiv-ă, nemilostivi-e *επιθ.* αλύπητος-η-ο, άπονος-η-ο
nemiluit-ă, nemiluiți-te *Ι. επιθ.* 1. πολύς, πολλή, πολύ 2. *μτφ.* άφθονος-η-ο *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **cu** -a περίσσια, σε μεγάλη ποσότητα, με τη σέσουλα
nemișcare, nemișcări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ακινησία 2. η στασιμότητα
nemișcat-ă, nemișcați-te *επιθ.* 1. ακίνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, ακούνητος-η-ο 2. ασάλευτος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, απαρασάλευτος-η-ο
nemișcător-oare, nemișcători-oare *επιθ.* ακίνητος-η-ο // **avere nemișcătoare** η ακίνητη περιουσία // **bun** ~ το ακίνητο αγαθό
neîmfeșc-ească, neîmfești *επιθ.* γερμανικός-ή-ό
neîmfește *επιρ.* 1. γερμανικά 2. γερμανιστί // **îmbrăcat** ~ ντυμένος με φράγκικα
neîmfișor, neîmfișori *ουσ. αρσ.* (βοτ.) είδος πωόδους φυτού με διαιρεμένα φύλλα και γαλάζια άνθη
neîmfoaică, neîmfoaice *ουσ.* *θηλ.* η Γερμανίδα
nemulțumi, nemulțumesc *Ι. ρ. μετ.* 1. δυσαρσαστώ 2. στενοχωρώ *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. δυσαρσαστούμαι 2. στενοχωριέμαι

nemulțumire, nemulțumiri *ουσ.* *θηλ.* 1. τ δυσαρέσκεια, η δυσφορία 2. το ανικανοποίητον
nemulțumit-ă, nemulțumiți-te *επιθ.* 1. δυσαρεστημένος-η-ο 2. στενοχωρημένος-η-ο : **a fi** ~ δυσφορώ, είμαι δυσαρεστημένος
nemulțumitor-oare, nemulțumitori-oare *επιθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο 2. μη ικανοποιητικός-ή-ό 3. ανεπαρκής-ής-ές 4. (για άτομα) αγνώμονας, αχάριστος-η-ο
nenurire *Ι. ουσ.* *θηλ.* 1. η αθανασία 2. η αφθαρσία *ΙΙ. ρημ. έκφρ.* **a trece la** ~ απαθανατίζω, κάνω αναπαύον αθάνατο, δαξασμένο *ΙΙΙ. επιρ. έκφρ.* (οικ.) **la** ~ στην αιωνιότητα, σε αιώνια δόξα, πάρα πολύ
nenuritor-oare, nenuritori-oare *Ι. επιθ.* 1. θάνατος-η-ο 2. άφθαρτος-η-ο 3. *μτφ.* αλησμόνητος-η-ο // **opera nenuritoare** το θάνατο έργο *ΙΙ. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* θάνατος-η (ο,η)
nenatural-ă, nenaturali-e *επιθ.* αφύσικος-η-ο
nene *ουσ. αρσ.* (λαϊκ. και οικ.) 1. ο μπάρμπα 2. ο μεγαλύτερος αδελφός
nenoroc *ουσ.* *ουδ.* 1. η ατυχία 2. η αποτυχία 3. η αναποδιά 4. η αστοχία, η κακοτυχία, η κακομοιριά, η γρουσουζιά
nenoroci, nenorocesc *Ι. ρ. μετ.* φέρνω δυστυχία σε κάποιον, κάνω κάποιον να δυστυχήσει, κακοτυχίζω, καταστρέφω, σακατεύω, προξενώ κακό *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. γίνομαι δυστυχής 2. καταστρέφομαι, σακατεύομαι
nenorocire, nenorociri *Ι. ουσ.* *θηλ.* 1. η δυστυχία, η ατυχία 2. η συμφορά 3. το δυστύχημα, το ατύχημα 4. η κακομοιριά, το κακό, το δεινοπάθημα 5. το απευκαίον // ~ **neastăptată** το ξαφνικό δυστύχημα, το άξαφνο // **s-a întâmplat o** ~ έγινε ένα δυστύχημα *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **din** ~ δυστυχώς
nenorocit-ă, nenorociți-te *Ι. επιθ.* 1. δυστυχής-ής-ές, άτυχος-η-ο, άμοιρος-η-ο, κακότυχος-η-ο 2. δύσμοιρος-η-ο, δύστυχος-η-ο, δυστυχημένος-η-ο, κακομοίρης-οίρα-ικο 3. άθλιος-ια-ιο *ΙΙ. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* 1. κακομοίρης-ρα (ο,η) 2. γουρσούζης-α (ο,η) 3. δυστυχισμένος-η (ο,η), κακότυχος-η (ο,η)
nenorocos-oasă, nenorocosii-oase *επιθ.* 1. άτυχος-η-ο, κακότυχος-η-ο 2. ατυχής-ής-ές
nenumărat-ă, nenumărați-te *Ι. επιθ.* 1. αμέτρητος-η-ο, αναριθμητος-η-ο 2. απειράριθμος-η-ο, άριφνητος-η-ο *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **de** -e **ori** πολλές φορές
neobisnuită *ουσ.* *θηλ.* το ασυνήθιστον
neobisnuit-ă, neobisnuiti-te *επιθ.* 1. ασυνήθιστος-η-ο, αήθης-ής-ήθης 2. ιδιότροπος-η-ο
neobosit-ă, neobosiți-te *Ι. επιθ.* 1. ακούραστος-η-ο, ακαταπόνητος-η-ο 2. ακάματος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. ακούραστα, ακαταπόνητα 2. ακάματα 3. επιμελώς
neobrazare *ουσ.* *θηλ.* 1. η αναίδεια, η αυθάδεια, η θρασύτητα 2. η αναισχυντία, η αδιαντροπία
neobrăzat-ă, neobrăzați-te *επιθ.* 1. αυθάδης-ής-ές, αναίδης-ής-ές, αδιάντροπος-η-ο, θρασύς-εία-ύ 2. αναίσχυτος-η-ο, ανεπαίσχυτος-η-ο, ασύστολος-η-ο
neobservat-ă, neobservați-te *Ι. επιθ.* 1. απαρατήρητος-η-ο 2. ανεπαίσθητος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. απαρατήρητα 2. ανεπαίσθητα
neoclastic-ă, neoclasici-ce *Ι. επιθ.* νεοκλασικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* νεοκλασικιστής-ίστρια (ο,η)

neoclassicism ουσ. ουδ. ο νεοκλασικισμός
neocolonialism ουσ. ουδ. η νεοαποικιοκρατία
neocolonialist-ă, neocolonialisti-ste I. επίθ. νεοαποικιοκρατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοαποικιοκρατής-ισσα (ο,η)
neodihnăt-ă, neodihnăți-te επίθ. κουρασμένος-η-ο
neofalină, neofaline ουσ. θηλ. πετρελαϊκό προϊόν, η βενζίνη για καθάρισμα
neofascism ουσ. ουδ. ο νεοφασισμός
neofascist-ă, neofasciști-ste I. επίθ. νεοφασιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοφασίστας-ίστρια (ο,η)
neoficial-ă, neoficiali-e I. επίθ. 1. ανεπίσημος-η-ο 2. ιδιωτικός-ή-ό // **vizită** -ă η ανεπίσημη επίσκεψη II. επίρ. ανεπίσημα
neofit-ă, neofiti-te I. επίθ. 1. νεόφυτος-η-ο 2. νεοφώτιστος-η-ο 3. μτφ. αυτός πού πρόσφατα ασπάστηκε μιαν ιδεολογία II. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοφώτιστος-η (ο,η)
neogen-ă, neogeni-e I. επίθ. (γεωλ.) νεογενής-ής-ές II. ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο νεογενής, η τελευταία φάση του τριτογενή αιώνα πού με τη σειρά της υποδιαιρείται στη μείοκαινη και στη πλειστοκαινη περίοδο
neogrec-cacă, neogreci-ce I. επίθ. νεοελληνικός-ή-ό // **influență neogrecă** η νεοελληνική επιρροή II. ουσ. θηλ. **limba neogrecă** η νεοελληνική, τα νεοελληνικά
neogrecesc-ească, neogrecesți επίθ. νεοελληνικός-ή-ό
neohegelian-ă, neohegeleni-e I. επίθ. (φιλοσ.) νεοεγελικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) νεοεγελιστής-ίστρια (ο,η)
neohegelianism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο νεοεγελισμός
neopresionism ουσ. ουδ. ο νεοϊμπερσιονισμός
neopresionist-ă, neopresionisti-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοϊμπερσιονιστής-ίστρια (ο,η) II. επίθ. νεοϊμπερσιονιστικός-ή-ό
neolatîn-ă, neolatini-e επίθ. νεολατινικός-ή-ό // **limbile** -e οι νεολατινικές γλώσσες
neoliberalism ουσ. ουδ. ο νεοφιλελευθερισμός
neolitic-ă, neolitici-ce I. επίθ. (γεωλ.) νεολιθικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. η νεολιθική εποχή
neologism, neologisme ουσ. ουδ. ο νεολογισμός
neom, neoameni I. ουσ. αρσ. ο υπάνθρωπος // **a face pe cineva din om** φέρνω κάποιον σε άθλια κατάσταση II. επιρ. έκφρ. **ca neoamenii** απaráδεχτα
neomenesc-ească, neomeneste I. επίθ. 1. απάνθρωπος-η-ο 2. σκληρός-ή-ό
neomeneste επιρ. 1. απάνθρωπα 2. σκληρά
neomenos-oasă, neomenoși-oase I. επίθ. 1. απάνθρωπος-η-ο 2. ωμός-ή-ό II. επιρ. 1. απάνθρωπα 2. ωμά
neomicină, neomicine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η νεομικίνη
neomogen-ă, neomogeni-e επίθ. 1. ανομοιογενής-ής-ές 2. ετερογενής-ής-ές
neon ουσ. ουδ. (χημ.) το νέον (άφλεκτο ευγενές αέριο)
neonazist-ă, neonaziști-ste I. επίθ. νεοναζί (ο, η, το) II. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοναζί (ο,η) ο, η οπαδός του νεοναζισμού
neoplasm, neoplasme ουσ. ουδ. (ιατρ.) το νεόπλασμα
neoplastic-ă, neoplasticici-ce επίθ. νεοπλασματικός-ή-ό
neoplatonic-ă, neoplatonici-ce I. επίθ. (φιλοσ.) νεοπλατωνικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. νεοπλατωνικός-ή (ο,η)

neoplatonism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο νεοπλατωνισμός
neoplazie, neoplazii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νεοπλασία
neopozitivism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο νεοθετικισμός
neopozitivist-ă, neopozitiviști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) νεοθετικιστής-ίστρια (ο,η) II. επίθ. νεοθετικιστικός-ή-ό
neorânduială, neorânduiești I. ουσ. θηλ. 1. η ακαταστασία 2. η αναστάτωση, η αταξία 3. η σύγχυση II. επίθ. έκφρ. **în ~** σε ακαταστασία, σε αταξία
neorânduiești, neorânduiești-te επίθ. ακατάστατος-η-ο, ανάστατος-η-ο
neorealism ουσ. ουδ. ο νεορεαλισμός
neorealist-ă, neorealiști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. νεορεαλιστής-ίστρια (ο,η) II. επίθ. νεορεαλιστικός-ή-ό
neoromantism ουσ. ουδ. ο νεορομαντισμός
neospitalier-ă, neospitalieri-e I. επίθ. 1. αφιλόξενος-η-ο 2. άξενος-η-ο 3. μτφ. επικίνδυνος-η-ο (τόπος, κ.λ.π.) II. επιρ. 1. αφιλόξενα 2. άξενα
neostenit-ă, neosteniți-te I. επίθ. ακούρατος-η-ο II. επιρ. ακούραστα
neostoit-ă, neostoiti-te I. επίθ. (λαϊκ.) 1. ακαθησύχαστος-η-ο, ακαταλάγιαστος-η-ο 2. ακατάπαυστος-η-ο, συνεχής-ής-ές 3. (για παιδιά) άτακτος-η-ο II. επιρ. ακατάπαυστα, συνεχώς
neotomism ουσ. ουσ. (φιλοσ.) ο νεοθωμισμός (η αντίληψη του Θωμά του Ακβίνου, ο συμβιβασμός της επιστήμης με τη θρησκεία)
neotomist-ă, neotomosti-ste I. επίθ. (φιλοσ.) νεοθωμιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) νεοθωμιστής-ίστρια (ο,η)
neotrăvit-ă, neotrăviți-te επίθ. αδηληγητρίαστος-η-ο
Neozelandez-ă, Neozelandezie-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Νεοζηλανδός-ή (ο,η) II. επίθ. νεοζηλανδικός-ή-ό
neozoic-ă, neozoici-ce I. ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο καινοζωικός αιώνας II. επίθ. καινοζωικός-ή-ό
Nepalez-ă, Nepalezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Νεπαλέζος-α (ο,η) II. επίθ. νεπαλικός-ή-ό
nepământeant-ă, nepământenie-e επίθ. υπερφυσικός-ή-ό, αφύσικος-η-ο, εξωγήινος-η-ο
nepământește-ească, nepământești επίθ. υπερφυσικός-ή-ό, εξωγήινος-η-ο
nepărtinire ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η αμεροληψία, η απροσωποληψία
nepărtinitor-oare, nepărtinitori-oare I. (λαϊκ.) 1. αμεροληπτος-η-ο 2. απροσωπότητος-η-ο
nepăsare I. ουσ. θηλ. η αδιαφορία, η ξενοιασία, η απάθεια, η αναμελιά II. επιρ. έκφρ. **în ~** σε αναμελιά, σε ξενοιασία
nepăsător-oare, nepăsători-oare I. επίθ. 1. ανέμελος-η-ο, αμέριμνος-η-ο, ξένοιαστος-η-ο, αδιαφορός-η-ο, απαθής-ής-ές 2. μτφ. αναίθθητος-η-ο II. επιρ. 1. ξένοιαστα, ανέμελα, αμέριμνα, αδιαφορα 2. μτφ. αναίθθητα
nepătat-ă, nepătați-te I. ακηλιδωτός-η-ο, αλέκιστος-η-ο, άσπιλος-η-ο 2. αλέρωτος-η-ο
nepătruns-ă, nepătrunși-ce επίθ. διαπέραστος-η-ο, διαχωρήτος-η-ο
nepereche επίθ. αμετάβλ. αζευγάρωτος-η-ο, απαρόμυλλος-η-ο
nepermis-ă, nepermisi-se I. επίθ. ανεπίτρεπτος-η-ο II. επιρ. ανεπιτρεπті
nepieritor-oare, nepieritori-oare επίθ. 1. άφθαρτος-η-ο, ακατάλυτος-η-ο 2. αθάνατος-η-ο 3. αιώνιος-α-ο

neplăcere, neplăceri ουσ. θηλ. 1. η δυσαρέσκεια 2. η στενοχώρια 3. η σκοτούρα, το κακό

neplăcut-ă, neplăcuți-te επίθ. 1. δυσάρεστος-η-ο 2. ενοχλητικός-ή-ό 3. άχαρος-η-ο 4. άσχημος-η-ο // **asta poate avea urmări** -e αυτό μπορεί να έχει δυσάρεστα επακόλουθα // **situație** -ă η δυσάρεστη κατάσταση // **vești** -e οι δυσάρεστες ειδήσεις

nepoată, nepoate ουσ. θηλ. 1. η ανεψιά 2. η εγγονή

nepoftit-ă, nepoftiți-te επίθ. 1. ακάλεστος-η-ο, απροσκάλεστος-η-ο 2. άκλητος-η-ο 3. μτφ. ανεπιθύμητος-η-ο // **musafir** ~ ο ακάλεστος μουσαφίρης

nepoliticos-oasă, nepoliticoși-oase επίθ. 1. απολίτιστος-η-ο 2. αγενής-ής-ές, αγροίκος-α-ο, χοντροκομμένος-η-ο

nepoluat-ă, nepoluati-te επίθ. 1. αρρύπαντος-η-ο 2. αμίαντος-η-ο 3. αλέρωτος-η-ο

nepopular-ă, nepopulari-e επίθ. 1. αντιδημοτικός-ή-ό 2. αντιλαϊκός-ή-ό

nepopularitate, nepopularități ουσ. θηλ. 1. η αντιδημοτικότητα 2. η αντιλαϊκότητα

nepopulat-ă, nepopulați-te επίθ. ακατοίκητος-η-ο

nepot, nepoți ουσ. αρσ. 1. ο ανεψιός, το ανιψί 2. ο εγγονός, το εγγόνι

nepotism ουσ. ουδ. ο νεποτισμός, η εύνοια σε ανεψιούς και εγγόνια

nepotolit-ă, nepotoliți-te επίθ. 1. ακατέυναστος-η-ο, ακαταπράυντος-η-ο, ακαθησύχαστος-η-ο, αφρονίμευτος-η-ο 2. αδάμαστος-η-ο

nepotrivre, nepotriviri ουσ. θηλ. 1. η αναρμοστία, η ασυμφωνία 2. η ανομοιότητα 3. η ακαταλληλότητα // ~ **de caracter** η ασυμφωνία χαρακτήρων

nepotrivit-ă, nepotriviți-te επίθ. αταίριαστος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, ακατάλληλος-η-ο, ασύμφωνος-η-ο, ασυνάρμοστος-η-ο // **caractere** -e οι αταίριαστοι χαρακτήρες // ο **atitudine** -ă μια ανάρμοστη / ασυμβίβαστη στάση // ο **oră** -ă η ακατάλληλη ώρα // **un gest** ~ μια ανάρμοστη χειρονομία

nepoțel-ea-ică, nepoței-ele ουσ. αρσ. και θηλ. 1. το εγγονάκι 2. η μικρή εγγονή 3. το ανιψίδι 4. η μικρή ανεψιά

neprecis-ă, neprecisi-se επίθ. ανακριβής-ής-ές

neprecizat-ă, neprecizați-te επίθ. 1. απροσδιόριστος-η-ο, ανεξακρίβωτος-η-ο 2. αδιευκρίνιστος-η-ο 3. ανεξχνίαστος-η-ο

neprecepuți-ă, neprecepuți-te επίθ. 1. αφειδύλευτος-η-ο 2. γενναιόδωρος-η-ο // **ajutor** ~ η γενναιοβोधεία

nepredicativ-ă, nepredicativi-e επίθ. (γρμμ.) το συνδετικό ρήμα

nepregătit-ă, nepregătiți-te I. επίθ. 1. απροετοίμαστος-η-ο, ανέτοιμος-η-ο 2. ακατάρτιστος-η-ο 3. ανεκπάρτευστος-η-ο II. επιρ. 1. απροετοίμαστα, ακατάρτιστα 2. απαρασκευαστα

neprelucrat-ă, neprelucrați-te επίθ. 1. ακατέργαστος-η-ο, αδούλευτος-η-ο 2. ακαλλέργητος-η-ο

nepremeditat-ă, nepremeditați-te I. επίθ. απρομελέτητος-η-ο II. επιρ. απρομελέτητα

nepretențios-oasă, nepretențioși-oase επίθ. 1. μη απαιτητικός-ή-ό 2. μετριοπαθής-ής-ές, απλός-ή-ό, σεμνός-ή-ό

neprețuit-ă, neprețuiți-te I. επίθ. 1. ανεκτίμητος-η-ο 2. ατίμητος-η-ο // **ajutor** ~ η ανεκτίμητη βοήθεια II. επιρ. ανεκτίμητα

neprevăzător-oare, neprevăzători-oare επίθ. 1. απρόβλεπτος-η-ο, απρονόητος-η-ο 2. απερισκεπτός-η-ο

neprevăzut-ă, neprevăzuți-te I. επίθ. 1. απρόβλεπτος-η-ο 2. απρόοπτος-η-ο, αδόκητος-η-ο II. ουσ. ουδ. το απρόοπτο III. επιρ. απρόβλεπτα, απρόοπτα, αδόκητα

nepricepere, nepriceperi ουσ. θηλ. 1. η αδεξιότητα 2. η αδαημοσύνη, η ανεπιτηδειότητα

nepriceput-ă, nepricepuți-te επίθ. 1. αδέξιος-ια-ο 2. αδαής-ής-ές, ανεπιτηδειος-α-ο

nepricopsit-ă, nepricopsiți-te επίθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. ανυπρόκοπος-η-ο 2. αχαϊρευτος-η-ο 3. ακαζάντιστος-η-ο

neprielnic-ă, neprielnici-ce επίθ. δυσμενής-ής-ές, δυσνόητος-η-ο, αντίθετος-η-ο

neprihănire ουσ. θηλ. 1. η αγνότητα, η αγνεία 2. η τιμότητα, η δικαιοσύνη

neprihănit-ă, neprihăniți-te επίθ. 1. αγνός-ή-ό, άμεμπτος-η-ο, άσπιλος-η-ο 2. ακηλιδωτος-η-ο, αναμάρτητος-η-ο, δίκαιος-η-ο

neprimitor-oare, neprimitori-oare επίθ. αφιλόξενος-η-ο, άξενος-η-ο

neprincipal-ă, neprincipiali-e επίθ. 1. άναρχος-η-ο 2. καταχρηστικός-ή-ό

neproductiv-ă, neproductivi-e επίθ. άκαρπος-η-ο, άγονος-η-ο // (οικον.) **muncă** -ă η μη παραγωγική εργασία

neproliferare ουσ. θηλ. η μη εξάπλωση // - **a armelor atomice** η μη εξάπλωση των ατομικών όπλων

neptunic-ă, neptunici-ce επίθ. (γεωλ.) (για πετρώματα, εδάφη) ιζηματογενής-ής-ές

neptuniu ουσ. ουδ. (χημ.) το νεπτούνιο (υπερουράνιο παρασκευασμένο συνθετικά με πυρηνική αντίδραση)

nepublicat-ă, nepublicați-te επίθ. αδημοσίευτος-η-ο, ατύπωτος-η-ο, ανέκδοτος-η-ο

nepunctual-ă, nepunctuali-e επίθ. ανακριβής-ής-ές

nepurtat-ă, nepurtați-te επίθ. αφόρετος-η-ο // **pantaloniul meu este** ~ το παντελόνι μου είναι αφόρετο

neputincios-oasă, neputincioși-oase επίθ. 1. ανήμπορος-η-ο 2. αδύναμος-η-ο, ανίkonος-η-ο 3. καχεκτικός-ή-ό

neputință, neputințe I. ουσ. θηλ. 1. η ανημποριά 2. η ανικανότητα, η αδυναμία II. επίθ. και επιρ. έκφρ. **cu** ~ είναι πράγμα αδύνατο

neras-ă, nerăsi-se επίθ. αξύριστος-η-ο

nerafinat-ă, nerafinați-te επίθ. αδιύλιστος-η-ο

neratificat-ă, neratificați-te επίθ. ακύρωτος-η-ο, ανεπικύρωτος-η-ο // **acord** ~ η ανεπικύρωση συμφωνία // **tratat** ~ η ακύρωτη συνθήκη

nerăbdare I. ουσ. θηλ. 1. η ανυπομονησία, η έλλειψη υπομονής 2. η αδημονία II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ ανυπόμονα

nerăbdător-oare, nerăbdători-oare επίθ. 1. ανυπόμονος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο // **afi** ~ ανυπομονώ

nerăsuflat-ă, nerăsuflați-te I. επίθ. άπνους-ους-ουν II. επιρ. έκφρ. **pe** -e απνευστί, μονορούφι πολύ γρήγορα

nerealizabil-ă, nerealizabili-e επίθ. 1. απραγματοποίητος-η-ο 2. ακατόρθωτος-η-ο, ανεφικτος-η-ο 3. ανεκπλήρωτος-η-ο

nerealizat-ă, nerealizați-te επίθ. 1. απραγματοποίητος-η-ο, ανεκτέλεστος-η-ο 2.

ανεκπλήρωτος-η-ο // **proiect** ~ το ανεκτέλεστο σχέδιο
nerecoltat-ă, nerecoltați-te *επίθ.* 1. ασόδιαστος-η-ο 2. αμάζευτος-η-ο 3. αθέριστος-η-ο
nerecunoscător-oare, nerecunoscători-oare *l. επίθ.* αγνώμονας-η-ο, αχάριστος-η-ο // **a fi** ~ αγνωμών, είμαι αχάριστος *ll. ουσ. αρσ.* αρσ. και *θηλ.* αγνώμονας-η (ο,η), αχάριστος-η (ο,η)
nerecunoscut-ă, nerecunoscuți-te *επίθ.* 1. αγνώριστος-η-ο, αλλαγμένος-η-ο 2. μη αναγνωρισμένος-η-ο // **de** ~ αγνώριστος
nerecunoștință *ουσ. θηλ.* η αγνωμοσύνη, η αχαριστία, η έλλειψη ευγνωμοσύνης
neredactat-ă, neredactați-te *επίθ.* ασύντακτος-η-ο
nereglementat-ă, nereglementați-te *επίθ.* αδιαρρυθμιστος-η-ο // **este ~ regimul legal al prefurilor** είναι αδιαρρυθμιστο το νόμιμο καθεστώς των τιμών
neregularitate, neregularități *ουσ. θηλ.* 1. η αταξία 2. η αντικανονικότητα 3. η ανωμαλία
neregulat-ă, neregulați-te *επίθ.* 1. ανώματος-η-ο 2. ακανόνιστος-η-ο 3. άτακτος-η-ο // **armată -ă** ο άτακτος στρατός *ll. ουσ. αρσ.* αρσ. ο ανώματος σφυγμός // (*γραμμ.*) **verbe** -e τα ανώματα ρήματα
neregulă, nereguli *l. ουσ. θηλ.* 1. η αταξία, η ακαταστασία 2. η ατασθαλία, η απρέπεια *ll. ρημ. έκφρ.* **ești în ~** δεν είσαι εντάξει
nereidă, nereide *ουσ. θηλ.* (*μυθ.*) η νεραίδα
nerentabil-ă, nerentabili-e *l. επίθ.* 1. ανεπικερδής-ής-ές, ακερδής-ής-ές 2. απρόσδοος-η-ο // **muncă** -ă η ακερδής εργασία *ll. επίρ.* ανεπικερδώς
nereparabil-ă, nereparabili-e *επίθ.* ανεπανόρθωτος-η-ο, αδιόρθωτος-η-ο
nereparat-ă, nereparați-te *επίθ.* 1. ανεπιδιόρθωτος-η-ο, ανεπικευάστος-η-ο 2. αμερεμετίστος-η-ο
nerespectare, nerrespectări *ουσ. θηλ.* η ασέβεια
nerespectat-ă, nerrespectați-te *επίθ.* ασεβής-ής-ές, ανυπόληπτος-η-ο
nerespectuos-oasă, nerrespectuoși-oase *l. επίθ.* ασεβής-ής-ές, άσεβος-η-ο // **a fi** ~ ασεβώς *ll. επίρ.* ασεβώς
nerestituit-ă, nerestituți-te *επίθ.* 1. αγύριστος-η-ο 2. ανεπίστρεπτος-η-ο, ανανταπόδοτος-η-ο 3. ανεξόφλητος-η-ο
neresușit-ă, nereușiți-te *επίθ.* 1. ανεπιτυχής-ής-ές, αποτυχημένος-η-ο 2. άσποχος-η-ο
neresușit, nereușite *ουσ. θηλ.* 1. η αποτυχία, η ατυχία 2. η αστοχία
neresolvabil-ă, neresolvabili-e *επίθ.* άλυτος-η-ο
neresolvat-ă, neresolvați-te *επίθ.* 1. άλυτος-η-ο, ανεπίλυτος-η-ο 2. άεξιπρόδευτος-η-ο // **problema rămâne încă -ă** το πρόβλημα παραμένει ακόμη άλυτο // **problemă** -ă το ανεπίλυτο πρόβλημα
neresonabil-ă, neresonabili-e *επίθ.* άλογος-η-ο, παράλογος-η-ο, μη λογικός-ής-ό
nerod-oadă, nerozi-oade *l. επίθ.* ζαβός-ής-ό, κουτός-ής-ό, ανόητος-η-ο, χαμένος-η-ο *ll. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* ανόητος-η (ο,η), χαζός-ής (ο,η), χαμένος-η (ο,η)
neroditor-oare, neroditori-oare *επίθ.* 1. άγονος-η-ο, άκαρπος-η-ο 2. χέρσος-α-ο
nerozie, nerozii *ουσ. θηλ.* 1. η ζαβάδα, η ανοησία, η βλακεία 2. η χαζομάρα, η κουταμάρα
nerușinare *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαντροπία, η ξεδιαντροπία, η αναιδεια, η έλλειψη ντροπής 2. η αναισχυντία, το ξεστίπωμα

nerușinat-ă, nerușinați-te *l. επίθ.* 1. αδιάντροπος-η-ο, ξεδιάντροπος-η-ο, αναιδής-ής-ές 2. αναίσχυτος-η-ο, ξεστίπωτος-η-ο *ll. επίρ.* 1. αδιαντροπία, ξεδιαντροπία, αναιδώς 2. αναίσχυτα
nerv, nervi *ουσ. αρσ. (αναρ.)* 1. το νεύρο 2. η ίνα, ο τένοντας 3. *μτφ.* η ισχός, η δύναμη, η ζωτικότητα, ο αλληγής ρυθμός // **a avea -ii slabi** έχω αδύνατα νεύρα // **a-i apuca -ii** με πιάνουν τα νεύρα μου // **boală de -i** η νευροπάθεια // **bolnav de -i** ο νευροασθενής, ο νευροπαθής // **mă calcă pe -i** με πατάει στα νεύρα μου
nervatură, nervaturi *ουσ. θηλ.* (*τεχ.*) οι νευρώσεις (πάνω σ'ένα αντικείμενο)
nervajie, nervații *ουσ. θηλ.* (*βοτ.*) το σύνολο των νευρών του φύλλου
nervos-oasă, nervoși-oase *l. επίθ.* 1. νευρικός-ής-ό 2. οξύθυμος-η-ο 3. νευρώδης-ής-ες (*με ζωτικότητα*) // **boală nervoasă** η νευρική ασθένεια // **sistem ~ central** το κεντρικό νευρικό σύστημα // **sistemul** ~ το νευρικό σύστημα *ll. επίρ.* νευρικά
nervozitate *ουσ. θηλ.* 1. η νευρικότητα, ο εκνευρισμός 2. ο ερεθισμός
nervurat-ă, nervurați-te *επίθ.* νευρώδης
nervură, nervuri *ουσ. θηλ.* η νεύρωση, η διάταξη ινών και φύλλων 2. (*στο μάρμαρο*) η φλέβα
nes, nesuri *ουσ. ουδ.* ο νεσκαφέ
nesanctionat-ă, nesanctionați-te *επίθ.* 1. ανεπικύρωτος-η-ο 2. ατιμώρητος-η-ο // **lege -ă** ο ανεπικύρωτος νόμος
nesatisfăcător-oare, nesatisfăcători-oare *l. επίθ.* 1. ανεπαρκής-ής-ές 2. μη ικανοποιητικός-ής-ό *ll. επίρ.* 1. ανεπαρκώς 2. μη ικανοποιητικά
nesatisfăcut-ă, nesatisfăcuți-te *l. επίθ.* 1. ανικανοποίητος-η-ο 2. ανεκπλήρωτος, δυσαρεστημένος-η-ο
nesaturat-ă, nesaturați-te *επίθ. (χημ.)* 1. ακόρεστος-η-ο 2. αχόρταγος-η-ο // **hidrocarbură -ă** ο ακόρεστος υδρογονάνθρακας
nesat *ουσ. ουδ.* 1. ο πόθος 2. η λαχτάρα // **cu ~** αχόρταγα
nesăbuință, nesăbuiinți *ουσ. θηλ.* η αλογία, η ασυνεσία, η απερισκεψία
nesăbuire *ουσ. θηλ.* 1. η ασκεψία, η απερισκεψία 2. η αστοχασία, η ασυνεσία
nesăbuit-ă, nesăbuiți-te *l. επίθ.* ασυλλόγιστος-η-ο, ασύνετος-η-ο, αλόγιστος-η-ο, αστόχαστος-η-ο *ll. επίρ.* ασύνετα, αλόγιστα, αστόχαστα
nesănătos-oasă, nesănătoși-oase *επίθ.* 1. ασθενής-ής-ές 2. ανθυγιεινός-ής-ό 3. νοσηρός-ής-ό 4. *μτφ.* λανθασμένος-η-ο, άσωστος-η-ο
nesărat-ă, nesărați-te *επίθ.* 1. ανάλατος-η-ο 2. *μτφ.* άνοστος-η-ο, αηδής-ής-ές
nesătul-ă, nesătuli-e *επίθ.* αχόρταγος-η-ο, αχόρταστος-η-ο
nesățios-oasă, nesățioși-oase *l. επίθ.* 1. αχόρταγος-η-ο, αχόρταστος-η-ο 2. άπληστος-η-ο, ακόρεστος-η-ο 3. (*για φαγητά*) μη χορταστικός-ής-ό *ll. επίρ.* 1. αχόρταγα, αχόρταστα 2. ακόρεστα, άπληστα
nescafe *ουσ. ουδ.* ο νεσκαφέ
neschimbat-ă, neschimbați-te *επίθ.* 1. αμετάβλητος-η-ο, αμετάλλακτος-η-ο, ανάλλαγος-η-ο 2. αναλλοίωτος-η-ο 3. ατροποσιπτος-η-ο // **poziția noastră este -ă** η θέση μας είναι αμετάβλητη

nescriptic-ă, nescriptici-ce *επίθ.* άγραφτος-η-ο // **fond** ~ το άγραφο αποταμίευμα (ποσό) (το μη προβλεπόμενο για τη βασική δραστηριότητα)
nescriș-ă, nescriși-se *επίθ.* άγραφος-η-ο // **lege -ă** ο άγραφος νόμος
nesecat-ă, nesecați-te *επίθ.* 1. αστείρευτος-η-ο 2. ανεξάντλητος-η-ο
nesecerat-ă, nesecerați-te *επίθ.* αθέριστος-η-ο
nesemănat-ă, nesemănați-te *επίθ.* άσπαρτος-η-ο
nesemnăat-ă, nesemnăați-te *επίθ.* ανυπόγραφος-η-ο II. *επίρ.* ανυπόγραφα
nesemnificativ-ă, nesemnificativi-e *επίθ.* 1. άσημαντος-η-ο, άσημος-η-ο 2. άνάξιος-α-ο λόγου
neserios-oasă, neserioși-oase *επίθ.* 1. μη σοβαρός-ή-ο 2. επιπόλαιος-η-ο 3. αλαφρόμυαλος-η-ο, ελαφρός-ιά-ό
neseriozitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η έλλειψη σοβαρότητας 2. η ελαφρομυαλία, η ελαφράδα
nesfârșire *ουσ.* *θηλ.* η απεραντοσύνη, το άπειρο
nesfârșit, nesfârșituri *ουσ.* *ουδ.* το άπειρο, το άπεραντο, το ατέλειωτο // **la** ~ επ' άπειρον
nesfârșit-ă, nesfârșiți-te *επίθ.* 1. άπεραντος-η-ο, ατέλειωτος-η-ο, άπειρος-η-ο 2. ατερμάτιστος-η-ο, ατέρμονος-η-ο II. *επίρ.* 1. άπεραντα, ατέλειωτα, άπειρα 2. ατερμάτιστα 3. λίαν, πάρα πολύ
nesigilat-ă, nesigilați-te *επίθ.* ασφράγιστος-η-ο
nesigur-ă, nesiguri-e *επίθ.* 1. αβέβαιος-η-ο, αόριστος-η-ο 2. άδηλος-η-ο, αμφίβολος-η-ο, επισφαλής-ής-ές 3. αναποφάσιτος-η-ο II. *επίρ.* 1. αβέβαια, αόριστα 2. αμφίβολα, επισφαλώς 3. αναποφάσιστα
nesiguranță *ουσ.* *θηλ.* 1. η αβεβαιότητα, η ανασφάλεια, η αμφιβολία, η αοριστία 2. το άδελλον, ο δισταγμός, η αμφιταλάντευση
nesiliit-ă, nesiliți-te *επίθ.* 1. αβίαστος-η-ο, ανεκβίαστος-η-ο 2. άπίεστος-η-ο
nesimetric-ă, nesimetrici-ce *επίθ.* ασύμμετρος-η-ο
nesimțire *ουσ.* *θηλ.* 1. η λιποθυμία 2. η χοντράδα, η χόντροκοπία 3. η απάθεια, η αδιαφορία, η αναισθησία // **a cădea în** ~ πέφτω λιπόθυμα
nesimțit *επίθ.* *ουσ.* *ουδ.* το αναισθητο II. *επίρ.* έκφρ. **pe -e** αναισθητα, μουσικά, κρυφά
nesimțit-ă, nesimțiți-te *επίθ.* 1. αναισθητος-η-ο 2. απαρατήρητος-η-ο 3. ασυγκίνητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναισθητα 2. απαρατήρητα 3. ασυγκίνητα
nesimțitor-oare, nesimțitori-oare *επίθ.* 1. αναισθητικός-η-ο 2. αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές, ανάλγητος-η-ο
nesincer-ă, nesinceri-e *επίθ.* ανειλικρινής-ής-ές II. *επίρ.* ανειλικρινώς
nesinceritate *ουσ.* *θηλ.* η ανειλικρίνεια, η υποκρισία
nesistemizat-ă, nesistemizați-te *επίθ.* ασυστηματοποίητος-η-ο II. *επίρ.* ασυστηματοποίηση
nesocotit, nesocotesc *ρ. μετ.* 1. αψηφώ 2. δεν υπολογίζω, δε λογαριάζω 3. περιφρονώ, καταφρονώ
nesocotită, nesocotițe *ουσ.* *θηλ.* 1. η αλογιστία, η αλογία, η αστοχασία 2. η ασυνεσία, η απερισκεψία
nesocotire, nesocotiri *ουσ.* *θηλ.* η καταφρόνηση, η υποτίμηση, η περιφρόνηση, η ανυποληψία
nesocotit-ă, nesocotiți-te *επίθ.* 1. απερίσκεπτος-η-ο, ασυλόγητος-η-ο, ασύνετος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, αλόγιστος-η-ο 2. ανυπόληπτος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο

nesortat-ă, nesortați-te *επίθ.* αδιάλεχτος-η-ο II. *επίρ.* αδιάλεχτα
nespălat-ă, nespălați-te *επίθ.* 1. άπλυτος-η-ο, άνιφτος-η-ο 2. ακάθαρτος-η-ο
nespecializat-ă, nespécializați-te *επίθ.* ανειδίκευτος-η-ο
nesperat-ă, nesperați-te *επίθ.* ανέλπιτος-η-ο II. *επίρ.* ανέλπιστα
nespitalizat-ă, nespitalizați-te *επίθ.* ανοσήμετος-η-ο (σε νοσοκομείο)
nesportiv-ă, nesportivi-e *επίθ.* μη αθλητικός-ή-ό, μη σπορτίφ II. *επίρ.* μη αθλητικά, μη σπορτίφ
nespovedit-ă, nespovediți-te *επίθ.* ανεξομολόγητος-η-ο, εξομολόγητος-η-ο II. *επίρ.* εξομολόγητα
nespus-ă, nepuși-se *επίθ.* 1. ανεπίωτος-η-ο, άρρητος-η-ο 2. αδιήγητος-η-ο, ανεκδιήγητος-η-ο, ανεξιστόρητος-η-ο 3. ακατονόμαστος-η-ο, ανέκφραστος-η-ο 4. άκατος-η-ο // ~ **pe nume** ανομολόγητος-η-ο, ακατονόμαστος-η-ο II. *επίρ.* ανεπίωτα, ανεκδιήγητα, αδιήγητα
nestabilit-ă, nestabiliți-te *επίθ.* 1. μη εγκατεστημένος-η-ο 2. ακαθόριστος-η-ο 3. *μτφ.* αμφιροπος-η-ο
nestabilitate *ουσ.* *θηλ.* η αστάθεια
nestăfidit-ă, nestăfidiți-te *επίθ.* μη σταφιδιασμένος-η-ο
nestatornic-ă, nestatornici-ce *επίθ.* 1. άστατος-η-ο, ασταθής-ής-ές 2. αλλοπερσάλλος-η-ο, ευμετάβλητος-η-ο
nestatornicie *ουσ.* *θηλ.* η αστάθεια, η αστασία
nestatornicit-ă, nestatorniciți-te *επίθ.* ακαθόριστος-η-ο, ακανόνιος-ος-η-ο, μη ασταθής-ής-ές
nestăpănit-ă, nestăpăniți-te *επίθ.* 1. ακράτητος-η-ο, αδιαφέντευτος-η-ο, αδέσποτος-η-ο, ακάθεκτος-η-ο 2. αθυρόστομος-η-ο 3. ακυβέρνητος-η-ο
nestăvilăit-ă, nestăvilăiți-te *επίθ.* 1. ασυγκράτητος-η-ο, ορμητικός-ή-ό, ακράτητος-η-ο 2. σφοδρός-ή-ό, ακατάδαστος-η-ο, ακάθεκτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ασυγκράτητα, ορμητικά, ακράτητα 2. σφοδρά
nestemată, nestemate *επίθ.* πολύτιμος-η-ο, ανεκτίμητος-η-ο II. *ουσ.* *θηλ.* // **piatră** ~ ο πολύτιμος λίθος
nestingherit-ă, nestingheriți-te *επίθ.* ανενόχλητος-η-ο, αδιατάραχτος-η-ο
nestins-ă, nestinși-se *επίθ.* άσβεστος-η-ο, άσβηστος-η-ο, ακατάσβεστος-η-ο // **var** ~ ο άσβεστος άσβέστης
nestrămutat-ă, nestrămutați-te *επίθ.* 1. ακλόνητος-η-ο, αδιασάλευτος-η-ο 2. ακρδδαντος-η-ο, ασάλευτος-η-ο // **încredere -ă** η ακράδαντη πίστη
nesuferit-ă, nesuferiți-te *επίθ.* 1. ανυπόφορος-η-ο, αφόρητος-η-ο, ανυπόφορτος-η-ο 2. άβόλετος-η-ο 3. αντιπαθητικός-ή-ό 4. *μτφ.* αχώνευτος-η-ο
nesuprăavegheat-ă, nesuprăavegheați-te *επίθ.* ανεπίβλεπτος-η-ο, ανεπιτήρητος-η-ο
nesupunere, nesupuneri *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανυπακοή, η ανυποταγή, η ανυποταξία 2. η απείθεια
nesupus-ă, nesupuși-se *επίθ.* 1. ανυπότακτος-η-ο, ανυπάκουος-η-ο 2. απειθής-ής-ές 3. *μτφ.* απειθαρχος-η-ο, ατίθασος-η-ο, αδάμαστος-η-ο 4. *μτφ.* άτακτος-η-ο
neșansă, neșanse *ουσ.* *θγλ.* 1. η ατυχία, η αναποδιά 2. η κακοτυχία
neșifonabil-ă, neșifonabili-e *επίθ.* αζάρωτος-η-ο, ατσάλάκωτος-η-ο, αππύχωτος-η-ο

neșovăitor-oare, neșovăitori-oare I. *επίθ.* αδίστακτος-η-ο, αταλάντευτος-η-ο II. *επίρ.* αδίστακτα, αταλάντευτα
neșters-carsă, neștersi-se *επίθ.* 1. άσβεστος-η-ο 2. ανεξάλειπτος-η-ο, ανεξίτηλος-η-ο 3. ασκούπιστος-η-ο, ασφούγγιστος-η-ο
neștiință ουσ. θηλ. η άγνοια, η αμάθεια, η απαιδευσία // ~ *de carte* η αγραμματοσύνη // *în neștiința lui* εν άγνοία του
neștirbit-ă, neștirbiți-te *επίθ.* άθικτος-η-ο, αμείωτος-η-ο
neștire ουσ. θηλ. 1. η άγνωσία, η άγνοια 2. η ασυνειδησία // *din* ~ από άγνοια, από άβλεψία // *în* ~ εν άγνοία, ασυνειδήτως
neștiut-ă, neștiuți-te *επίθ.* άγνωστος-η-ο, άγνωσύμενος-η-ο // *pe -e* στα μουλωχτά (κρυφά)
neștiutor-oare, neștiutori-oare *επίθ.* 1. ανήξερος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. αμαθής-ής-ές // ~ *de carte* αγράμματος // *face pe -ul* κάνει τον ανήξερο
net-ă, neți-te I. *επίθ.* 1. νέτος-η-ο 2. σαφής-ής-ές, κατηγορηματικός-ή-ό 3. καθαρός-ή-ό // *câstig* ~ το καθαρό κέρδος // *venit* ~ το καθαρό εισόδημα II. *επίρ.* νέτα, καθαρά, ξάστερα, ειλικρινά, νέτα-σκέτα
nefam-nesam *επίρ.* έκφρ. μονομιάς και απροετοίμαστα
netaxat-ă, netaxați-te *επίθ.* 1. αδασμολόγητος-η-ο, ατελώνιστος-η-ο, ατελής 2. αφορολόγητος-η-ο
netăgăduit-ă, netăgăduiți-te *επίθ.* αναμφισβήτητος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο
neted-ă, netezi-de *επίθ.* επίπεδος-η-ο, στρωτός-ή-ό, λείος-ελα-ο, ίσιος-α-ο 2. ομαλός-ή-ό 3. στρωμένος-η-ο 4. *μτφ.* σαφής-ής-ές, λαγαρός-ή-ό // *mușchi* ~ ο λείος μυς
netemeinică, netemeinicii ουσ. θηλ. η ανεδαφικότητα, η αβασιμότητα
neterminat-ă, neterminați-te *επίθ.* 1. ατέλειωτος-η-ο, ατερμάτιστος-η-ο, απεράττωτος-η-ο 2. ακατάληκτος-η-ο, ατελής-ής-ές 3. ασκόλαστος-η-ο
netezi, netezese ρ. *μετ.* 1. ισοπεδώνω 2. ισιάζω, ισιώνω 3. ομαλύνω, εξομαλύνω, λειαίνω 4. σιδερώνω (ρούχα) // *a ~ calea cuiva* ισιάζω το δρόμο / διευκολύνω σε κάποιον // *a ~ un teren* ισοπεδώνω ένα έδαφος // *a-și ~ rochia* σιδερώνω
netezire ουσ. θηλ. η ισοπέδωση, το ίσιασμα, η εξομάλυνση
netezit-ă, neteziți-te *επίθ.* 1. ισοπεδωμένος-η-ο, ισοπέδος-η-ο, επιπεδωμένος-η-ο, επίπεδος-η-ο 2. ομαλός-ή-ό
neto *επίρ.* 1. νέτα 2. καθαρά // **bruto-tara-neto** το μεικτό βάρος-η τάρα- το καθαρό βάρος
netof, netoată, netofi, netoate I. *επίθ.* 1. λειψός-ή-ό 2. κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανόητος-η (ο,η), κουτός-ή (ο,η)
netransmisibil-ă, netransmisibili-e *επίθ.* αμεταβίβατος-η-ο, αμετάδοτος-η-ο // *avere -ă* η αμεταβίβαση περιουσία // *boală -ă* η αμετάδοτη ασθένεια
netratat-ă, netratați-te *επίθ.* 1. απρατάριστος-η-ο 2. αφίλευτος-η-ο, ακέραστος-η-ο 3. μη πραγματευόμενος-η-ο // *subiect* ~ το μη πραγματευμένο θέμα
netrebnic-ă, netrebnici-ce *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, αισχρός-ή-ό 2. γελοίος-α-ο 3. ανάξιος-α-ο, ελεεινός-ή-ό, άθλιος-α-ο

netrebnicie, netrebnicii ουσ. θηλ. 1. η αχρειότητα, η αισχρότητα 2. η παλιανθρωπία, η προστυχία, η ποταπότητα, η ελεεινότητα, η αθλιότητα
netulburat-ă, netulburați-te I. *επίθ.* 1. ατάραχος-η-ο, αδιατάρακτος-η-ο 2. ανενόχλητος-η-ο II. *επίρ.* 1. ατάραχα, αδιατάρακτα 2. ανενόχλητα
neț, nețuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το νέτς (στο τένις το τόπι περνώντας στον αντίπαλο αγγίζει το δίχτυ)
nețărnut-ă, nețărnutiți-te *επίθ.* απεριόριστος-η-ο, απέραντος-η-ο, ατελείωτος-η-ο
neuitat-ă, neuitați-te *επίθ.* 1. αξέχαστος-η-ο, αλησμόνητος-η-ο 2. ανεξίτηλος-η-ο 3. αείμνηστος-η-ο // *amintire de* ~ η ανεξίτηλη μνήμη
neumă, neume ουσ. θηλ. το νεύμα, σημάδι στη βυζαντινή μουσική
neumblat-ă, neumblați-te *επίθ.* 1. άβατος-η-ο, απάτητος-η-ο 2. *μτφ.* αταξίδευτος-η-ο, άβγαλτος-η-ο
neural-ă, neurali-e *επίθ.* νευρικός-ή-ό // *canal* ~ το νευρικό κανάλι
neurastenic-ă, neurastenici-ce I. *επίθ.* (ιατρ.) νευρασθενικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. νευρασθενής (ο,η)
neurastenie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νευρασθένεια
neurasteniza, neurastenizez I. ρ. μέσο (ιατρ.) πάσχω από νευρασθένεια II. ρ. *μετ.* κάνω κάποιον ν' αρρωστήσει από νευρασθένεια
neurastenizat-ă, neurastenizați-te *επίθ.* νευροπαθής-ής-ές
neurochirurgie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η νευροχειρουργική
neurocibernetică ουσ. θηλ. η νευροκυβερνητική
neurocit, neurocite ουσ. ουδ. (ανατ.) ο νευρώνας
neurolog-ă, neurologi-e ουσ. αρσ. και θηλ. νευρολόγος (ο,η)
neurologic-ă, neurologici-ce *επίθ.* νευρολογικός-ή-ό
neurologie ουσ. θηλ. η νευρολογία
neurom ουσ. ουδ. το νευρώμα
neuromuscular-ă, neuromusculari-e *επίθ.* νευρομυϊκός-ή-ό
neuron, neuroni ουσ. αρσ. ο νευρώνας
neuropatologic-ă, neuropatologici-ce *επίθ.* (ιατρ.) νευροπαθολογικός-ή-ό
neuropatologie ουσ. θηλ. η νευροπαθολογία
neurom ουσ. ουδ. το νευρώμα
neurosimpatic-ă, neurosimpatici-ce *επίθ.* (ιατρ.) νευροσυμπαθητικός-ή-ό // *sistem* ~ το νευροσυμπαθητικό σύστημα (για τα σπλάχνα και τα αγγεία)
neurotomie ουσ. θηλ. (χειρ.) η νευροτομή (η χειρουργική τομή νεύρου)
neurovegetativ-ă, neurovegetativ-e *επίθ.* νευροφυτικός-ή-ό // *sistem nervos* ~ το νευροφυτικό νευρικό σύστημα
neutral-ă, neutrali-e *επίθ.* ουδέτερος-η-ο
neutralitate ουσ. θηλ. η ουδετερότητα
neutraliza, neutralizez I. ρ. *μετ.* εξουδετερώνω, ουδετεροποιώ II. ρ. μέσο εξουδετερώνομαι
neutralizant-ă, neutralizanti-te *επίθ.* εξουδετερώνων-ουσα-ον
neutralizare, neutralizări ουσ. θηλ. η εξουδετέρωση, η ουδετεροποίηση
neutralizat-ă, neutralizați-te *επίθ.* εξουδετερωμένος-η-ο
neutron, neutroni ουσ. αρσ. (φυσ.) το νετρόνιο
neutronic-ă, neutronici-ce *επίθ.* νευτρονικός-ή-ό
neutru-ă, neutri-e *επίθ.* ουδέτερος-η-ο // *zonă -ă* η ουδέτερη ζώνη

nevandabil-ă, nevandabili-e *επίθ.* απούλητος-η-ο // **mărfuri** -e τα απούλητα εμπορεύματα (που δεν μπορούν να πουληθούν)
nevastă, neveste *ουσ.* *θηλ.* 1. η σύζυγος 2. η γυναίκα (σε σχέση με τον άντρα της)
nevăstică, nevăstuici *ουσ.* *θηλ.* (ζωολ.) (επαρχ.) η νυφίτσα, η ικτίς
nevătămat-ă, nevătămați-te *επίθ.* 1. αβλαβής-ής-ές 2. σώος-ώα-ον // *έκφρ.* **viu și ~** σώος και αβλαβής
nevătămător-oare, nevătămătorii-oare *επίθ.* ανέμβαρος-η-ο
nevăzut *Ι. ουσ. ουδ.* 1. το αόρατο 2. το αντίδωτο *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **pe -e** στα τυφλά, αόρατα, ανεξέλεγκτα
nevăzut-ă, nevăzuți-te *Ι. επίθ.* 1. αθέατος-η-ο, αντίδωτος-η-ο, αόρατος-η-ο, άφαντος-η-ο, αφανής-ής-ές 2. αθώρητος-η-ο // **s-a făcut ~** έγινε άφαντος (εξαφανίστηκε)
neverosimil-ă, neverosimili-e *επίθ.* 1. αναληθής-ής-ές 2. απίθανος-η-ο
nevertebrat-ă, nevertebrați-te *Ι. επίθ.* ασπόνδυλος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* (ζωολ.) τα ασπόνδυλα
nevestică, nevestele *ουσ.* *θηλ.* η νεαρή νύφη, η γυναικούλα
nevindecabil-ă, nevindecabili-e *επίθ.* ανίατος-η-ο, αγιάτρευτος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο
nevindecat-ă, nevindecați-te *επίθ.* ανεπούλωτος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο, αγιάτρευτος-η-ο
nevinovat-ă, nevinovați-te *επίθ.* αναίτιος-ια-ιο, αθώος-α-ο
nevinovăție, nevinovății *ουσ.* *θηλ.* η αθωότητα
nevoiaș, nevoiași *επίθ.* φτωχός-ή-ό, άπορος-η-ο, ενδεής-ής-ές, ταλαίπωρος-η-ο
nevoie, nevoi *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η ανάγκη, η χρεία 2. η φτώχεια, η πενία, η έλλειψη αγαθών, η οικονομική δυσχέρεια, η στέρηση, η ένδεia 3. η φυσική ανάγκη, η αποπάτηση 4. η αναγκαιότητα // ~ **stringentă** η επιτακτική ανάγκη // ~ **urgentă** η επείγουσα ανάγκη // ~ **a acoperi nevoie** καλύπτω τις ανάγκες // ~ **a avea ~ să...** έχω ανάγκη να... // ~ **a-și face nevoie** κάνω τις φυσικές μου ανάγκες // ~ **a-și căuta de nevoi** προσέχω τις ανάγκες μου (κοιτάζω τη δουλειά μου) // ~ **deștept ~ mare** τρομερά έξυπνος, τετραπέρατος // ~ **este ~** χρειάζεται, υπάρχει ανάγκη // ~ **nu e nevoie** δεν είναι ανάγκη // ~ **prietenul la ~ se cunoaște** ο φίλος στην ανάγκη φαίνεται // ~ **zor-nevoie** με κάθε τρόπο, σώνει και καλά *ΙΙ. επίθ. έκφρ.* // ~ **de ~** από ανάγκη, λόγω ανάγκης // ~ **de voie de ~** θέλοντας και μη *ΙΙΙ. επιρ. έκφρ.* **la ~** εν ανάγκη
nevoit-ă, nevoiți-te *Ι. επίθ.* 1. αναγκασμένος-η-ο 2. ακούσιος-ια-ιο, αθέλητος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. αναγκαστικά 2. ακούσια, αθέλητα
nevolnic-ă, nevolnici-ce *Ι. επίθ.* (λαϊκ.) 1. ανήμπορος-η-ο 2. αδύναμος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* (λαϊκ.) ανήμπορος-η (ο,η), αδύναμος-η (ο,η)
nevrologi-ă, nevrologici-ce *επίθ.* νευραλγικός-ή-ό // ~ **punct** ~ το σημαντικό σημείο
nevrologie, nevrologii *ουσ.* *θηλ.* η νευραλγία, ο πόνος των νεύρων
nevrednic-ă, nevrednici-ce *επίθ.* ανάξιος-ια-ιο, ανίκανος-η-ο
nevrom, nevrome *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το νεύρωμα, όγκος που αναπτύσσεται στα νεύρα
nevropat-ă, nevropați-te *Ι. επίθ.* νευροπαθής-ής-ές *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* νευροπαθής (ο,η)

nevropatie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η νευροπάθεια
nevrotic-ă, nevrotici-ce *επίθ.* νευρωτικός-ή-ό
nevroză, nevroze *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η νεύρωση
newton, newtoni *ουσ. αρσ.* (φυσ.) το νιούτον (Νεύτων Ισαάκ, Άγγλος φυσικός)
nex, nexuri *ουσ. ουδ.* η σύνδεση, η συσχέτιση // ~ **cauzal** η αιτιολογική συσχέτιση
nezdruncinat-ă, nezdruncinați-te *Ι. επίθ.* αδιασάλευτος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, ατράνταχτος-η-ο, αδιάσειστος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* αδιασάλευτα, ατράνταχτα, ακλόνητα, αδιάσειστα // ~ **de ~** αδιασάλευτα
Nicaraguan-ă, Nicaraguani-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Νικαραγουανός-ή (ο,η) *ΙΙ. επίθ.* νικαραγουανικός-ή-ό
nicăieri *επιρ.* πουθενά
nicel *ουσ. ουδ.* το νικέλιο, το νίκελ
nichela, nichelez *ρ. μετ.* νικελώνω, επινικελώνω
nichelaj, nichelajuri *ουσ. ουδ.* το νικέλωμα, η νικέλωση
nichelare, nichelări *ουσ.* *θηλ.* το νικέλωμα, η νικέλωση
nichelat-ă, nichelați-te *επίθ.* νικελωμένος-η-ο
nichelator, nichelatori *ουσ. αρσ.* ο νικελωτής
nichelină, nicheline *ουσ.* *θηλ.* ο νικελίνης (ορυκτό του νικελίου)
nichipercea *ουσ. αρσ. και θηλ.* (λαϊκ.) ο δράκοντας, ο δράκος, ο διάβολος, ο σατανάς
nici *Ι. επιρ.* 1. ούτε, μήτε, μηδέ 2. ούτε και, ούτε που // ~ **că s-a clintit** ούτε και κλονίστηκε *ΙΙ. αποφат.* αντων. κανένας, καμία, κανένα // ~ **una** καμία // ~ ~ **unul** κανένας *ΙΙΙ. συνδ.* ούτε, μήτε, ουδέ // ~ **una, ~ două** ούτε ένα, ούτε δύο, σώνει και καλά, άρον-άρον, αμέσως // ~ **n-are timp, ~ nu dorește** δεν έχει καιρό, ούτε το θέλει
nicicând *επιρ.* 1. ουδέποτε, ούτε μια φορά, ποτέ 2. μηδέποτε
nicidecum *επιρ.* 1. καθόλου, διόλου, σε καμία περίπτωση, μη γένοιτο 2. ουδόλως
niciodată *επιρ.* ποτέ, ουδέποτε // ~ **acum ori ~** τώρα ή ουδέποτε // ~ **ca ~** όπως ποτέ
niciunde *επιρ.* (λαϊκ.) πουθενά
nicotină *ουσ.* *θηλ.* η νικοτίνη
nicovală, nicovale *ουσ.* *θηλ.* ο άκμονας, το αμόνι, ο άκμων // ~ **între ciocan și ~** μεταξύ σφύρας και άκμονος
niorom *ουσ. ουδ.* (χημ.) το νικελιοχρώμιο (κράμα στις ηλεκτρικές αντιστάσεις)
Nigerian-ă, Nigerieni-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Νιγηριανός-ή (ο,η) *ΙΙ. επίθ.* νιγηρικός-ή-ό // ~ **regiunea -ă** η νιγηρική περιοχή
nihilism *ουσ. ουδ.* ο μηδενισμός
nihilist-ă, nihilisti-ste *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* μηδενιστικός-ιστρια (ο,η) *ΙΙ. επίθ.* μηδενιστικός-ή-ό
nimb, nimburi *ουσ. ουδ.* 1. ο φωτοστέφανος, το φωτοστέφανο 2. μτφ. η δόξα, η αίγλη, η λάμψη
nimbostratus *ουσ. ουδ.* το σύννεφο σκούρου φαιού χρώματος, φέρνει βροχές ή χιόνι μακριάς διάρκειας
nimeni *αντ. αποφат.* 1. κανένας, καμία, κανένα 2. κανείς, καμία, κανένα 3. ουδείς, ουδεμία, ουδέν // ~ **nu va ști ~ acest lucru** δε θα ξέρει κανείς αυτό το πράγμα
nimereală *Ι. ουσ. θηλ.* η τύχη *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **la ~** στην τύχη, κατά τύχη, στα κουτούρο

nimeri, nimeresc I. ρ. μετ. 1. πετυχαίνω 2. στοχεύω, βρίσκω, εγγίζω // **ai nimerit-o!** το πέτυχε! // **I-am -t acasă** τον βρήκα στο σπίτι του // **n-a -t ținta** δεν πέτυχε το στόχο II. ρ. αμ. 1. φτάνω ξαφνικά κάπου 2. τυχαίνω 3. ταιριάζω // **a -t la vecin** έφτασε στο γείτονα // **s-a -t bine** ταίριασε καλά III. ρ. μέσο. 1. βρίσκομαι 2. παρευρίσκομαι 3. ανταποκρίνομαι // **m-am -t să fiu și eu acolo** βρέθηκα να είμαι και εγώ εκεί

nimerit-ă, nimeriți-te επιθ. 1. ταιριαστός-ή-ό 2. κατάλληλος-η-ο, ταιριασμένος-η-ο 3. πετυχημένος-η-ο, επιτυχής-ής-ές II. επιρ. κατάλληλα, ταιριαστά III. επιρ. έκφρ. **pe** -ετυχαία, κατά σύμπτωση

nimfă, nimfe ουσ. θηλ. (μυθ.) η νύμφη

nimic, nimicuri I. ουσ. ουδ. 1. το τίποτε 2. κάτι ελάχιστο, κάτι τιποτένιο, το μηδαμινό πράγμα // **-uri** τα μικροπράγματα, τα μικρά πράγματα // **o -a toată** τίποτε II. αντ. αποφατ. τίποτα, τίποτε, ούτε ένα πράγμα // **nu am ~** δεν έχω τίποτα // **nu pot face ~** δεν μπορώ να κάνω τίποτα // **privirea lui nu spunea ~** το βλέμμα του δεν έλεγε τίποτα III. επιρ. 1. καθόλου, διόλου, ποσώς 2. τίποτε // **~ altceva** τίποτε άλλο // **~ mai frumos** τίποτε πιο ωραίο // **a nu avea ~ a face** δεν έχει καθόλου να κάνει // **nu face ~** δεν έχει τίποτα IV. επιρ. έκφρ. **pe ~** τζάμπα, δωρεάν // **intru ~** καθόλου V. επιθ. έκφρ. **de ~** τιποτένιος-ια-ο, ασήμαντος-η-ο // **lucru de ~** τιποτένιο πράγμα // **om de ~** ο τιποτένιος άνθρωπος

nimici, nimicesc ρ. μετ. 1. αφανίζω, εκμηδενίζω, μηδενίζω, εξφανίζω 2. εξουθενώνω

nimicire, nimiciri ουσ. θηλ. 1. η αφάνιση, η εκμηδένιση, ο αφανισμός, ο εκμηδενισμός 2. η εξουθένωση 3. η καταστροφή

nimicit-ă, nimiciti-te επιθ. 1. αφανισμένος-η-ο, εκμηδενισμένος-η-ο 2. εξουθενωμένος-η-ο 3. κατεστραμμένος-η-ο

nimicitor-oare, nimicitori-oare επιθ. 1. αφανιστικός-ή-ό, εκμηδενιστικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό, εξουθενωτικός-ή-ό // **război ~** ο αφανιστικός πόλεμος

nimienic, nimienicii ουσ. θηλ. 1. η ματαιότητα 2. η κενότητα 3. το τίποτε, η ανυπαρξία

ninge pers. 3 ninge I. ρ. αμ. και απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) χιονίζει II. ρ. μετ. σκεπάζω κάτι με χιόνι

nins-ă, ninși-se επιθ. χιονισμένος-η-ο // **a fi ~ de ani** είναι χιονισμένος από χρόνια (είναι γέρος) // **μτρ. cel cu părul ~** ο γκριζομάλλης

ninsoare, ninsori I. ουσ. θηλ. το χιονοβόλημα, ο χιονόκαιρος, το χιόνι II. επιρ. έκφρ. **pe ~** σε καιρό χιονώδη

niplu, nipluri ουσ. ουδ. θηλή μαστού, ρώγα

Nipon-ă, Niponi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ιάπωνας-ίδα (ο,η) II. επιθ. ιαπωνικός-ή-ό // **linie aeriană -ă** η ιαπωνική αερογραμμή

nirvana ουσ. θηλ. (άρθ.) η νιρβάνα

niscai επιθ. αόρ. αμετάβλ. (λαϊκ.) κάτι, κάμποσος-η-ο **niscăia** επιθ. αόρ. αμετάβλ. (λαϊκ.) μερικός-ή-ό, κάμποσος-η-ο, κάτι

nisetru, nisetri ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο οξύρρυγχος, η μουρούνα

nisip, nisipuri ουσ. ουδ. η άμμος, η αμμουδιά // **~ aurifer** η χρυσή άμμος // **~ mișcător** η ρέουσα άμμος // **a clădi pe ~** χτίζω πάνω στην άμμο

nisipărie, nisipării ουσ. θηλ. ο αμμότοπος, το ορυχείο άμμου

nisipos-oasă, nisipoși-oase επιθ. αμμόδης-ης-ες // **pământ ~** το αμμόχωμα // **teren ~** το αμμόδες έδαφος

nișă, nișe ουσ. θηλ. 1. το κολώμα μέσα σε τοίχο 2. η θυρίδα

niște άρθ. αόρ. πληθ. 1. κάποιιοι, κάποιες, κάποια, μερικοί-ές-ά 2. κάτι 3. λίγα // **~ cârți** μερικά βιβλία // **~ fructe** λίγα φρούτα // **~ unt** λίγο βούτυρο // **~ ziaze** κάποιες εφημερίδες

nit, nituri ουσ. ουδ. το πριτσίνι

nitam-nisam επιρ. (λαϊκ. και οικ.) 1. μονομιάς και απροετοίμαστα 2. στα καλά καθούμενα

nitra, nitrez ρ. μετ. (τεχ.) νιτρώνω (εισάγω άζωτο και οξυγόνο σε μια οργανική ένωση)

nitragin ουσ. ουδ. ειδικό λίπασμα με νιτροβακτήριο για τα λαχανικά

nitrare, nitrări ουσ. θηλ. η νίτρωση

nitrat, nitrați ουσ. αρσ. (χημ.) το νιτρικόν άλας, τα νιτρικά άλατα // **~ de argint** ο νιτρικός άργυρος // **~ de celuloză** η νιτρική κυτταρίνη (η νιτροκυτταρίνη)

nitrație, nitrații ουσ. θηλ. η νίτρωση (η επεξεργασία με νιτρικό οξύ)

nitric-ă, nitrici-ce επιθ. (χημ.) νιτρικός-ή-ό // **acidul ~** το νιτρικό οξύ

nitricare, nitrificări ουσ. θηλ. η άζωτοποίηση

nitrogen, nitrogeni ουσ. αρσ. (χημ.) το άζωτο **nitroglicerină** ουσ. θηλ. η νιτρογλυκερίνη

nitui, nituiesc ρ. μετ. πριτσινώνω

nituire, nituiri ουσ. θηλ. το πριτσίνωμα

nituit ουσ. ουδ. το πριτσίνωμα

nituit-ă, nituiți-te επιθ. πριτσινωμένος-η-ο

nituitar-oare, nituitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο πριτσίναδόρος, (ο, η) πριτσινωτής-τρια II. ουσ. θηλ. η μηχανή για πριτσίνωμα

nițel-ică, nițel-ele I. επιθ. (οικ.) 1. λίγος-η-ο, ολίγος-η-ο II. επιρ. λιγάκι, λιγουλάκι // **~ câte** ~ λίγο-λίγο

nivație, nivații ουσ. θηλ. το πάγωμα και το λιώσιμο του χιονιού στα βουνά και η διάπλωση των αναγλυφικών μορφών σαν αποτέλεσμα

nivel, nivele, niveluri ουσ. ουδ. 1. (οικοδ.) ο όροφος, το πάτωμα 2. το επίπεδο, η στάθμη 3. το αλφάδι 4. μτρ. ο βαθμός // **~ de trai** το βιοτικό επίπεδο // **-ul apelor** η στάθμη των υδάτων // **-ul mării** η στάθμη της θάλασσας // **conferință la ~** **înalț** η διάσκεψη κορυφής / σε ανώτερο επίπεδο // **curbă de ~** η καμπύλη επιπέδου // **diferență de ~** η διαφορά επιπέδου // **la ~ de ambasadori** σε επίπεδο πρεσβευτών // **la ~** **înalț** το ψηλό επίπεδο // **la ~ scăzut** σε χαμηλό επίπεδο // **pasaj de ~** η επίπεδη διάβαση

nivela, nivelez ρ. μετ. 1. ισιώνω, ισοπεδώνω, ισάζω, ισιάζω, εξισώνω, επιπεδώνω 2. αλφαδιάζω, εξομαλύνω

nivelare, nivelări ουσ. θηλ. 1. η ισοπέδωση, η επιπέδωση, το (ισ)ασμα 2. η ομαλυνση, η εξομαλυνση

nivelat-ă, nivelați-te επιθ. 1. ισοπεδωμένος-η-ο, επιπεδωμένος-η-ο, ισιωμένος-η-ο, εξισωμένος-η-ο 2. εξομαλυνμένος-η-ο

nivelator-oare, nivelatori-oare επιθ. εξομαλυντικός-ή-ό, εξισωτικός-ή-ό

nivometru, nivometre ουσ. ουδ. το χιονόμετρο

niznai επίρ. (λαϊκ. και οικ.) ανήξερα, αντίδεα // **a face pe -ul** κάνει τον ανήξερο (προσποιείται ότι δεν καταλαβαίνει)
no επιφ. (επαρχ.) (προτροπή) έ!
noadă, noade ουσ. θηλ. (ανατ. και λαϊκ.) ο κόκκυγας
noapte, nopți Ι. ουσ. θηλ. 1. η νύχτα 2. μτφ. το σκοτάδι // **έκφρ.** ~ **bună!** καληνύχτα // ~ **de mai** η μαγιάτικη νύχτα // ~ **fără lună** η αφέγγαρη νύχτα // ~ **polară** η πολική νύχτα // **in piniță era** ~ στο υπόγειο ήταν νύχτα // **prost ca -a** βλάκας με περικεφαλαία ΙΙ. επιρ. **έκφρ.** // ~ **de** ~ νύχτα με τη νύχτα (κάθε νύχτα) // **cu -a in cap** με τα χαράματα, με αζεδιάλυτο σκοτάδι // **din zori și până in** ~ από την αυγή μέχρι τη νύχτα // **la cădere nopții** στο πέσιμο της νύχτας // **la** ~ τη νύχτα // **nopți de-a rândul** νύχτες αλλεπάλληλες (συνέχεια) **peste** ~ κατά τη νύχτα // **zi și** ~ νύχτα -μέρα ΙΙΙ. επιθ. **έκφρ.** // **de** ~ νυχτερινός-ή-ό // **gardă** ~ ~ η νυχοφυλακή // **haina** de ~ το νυχτικό ένδυμα // **hoțul de** ~ ο νυχτοκλέφτης // **marș de** ~ η νυχτερινή πορεία // **pasăre** de ~ το νυχτοπούλι // **paznic de** ~ ο νυχοφυλάκας // **schimbul de** ~ η νυχτερινή βάρδια // **sentinelă** de ~ ο νυχτοσκοπός // **serviciu de** ~ η νυχτερινή υπηρεσία
noaten-ă, noateni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) το πρόβατο ηλικίας μέχρι δύο χρονών
nobil-ă, nobili-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ευγενής (ο,η) 2. αριστοκράτης-ισσα (ο,η) 3. ευπατρίδης ΙΙ. επιθ. 1. ευγενής-ής-ές, ευγενικός-ή-ό 2. αρχοντικός-ή-ό 3. φιλοφρονητικός-ή-ό // **gaze -e** τα ευγενή αέρια (αδρανή, άχρωμα, άοσμα) // **metale -e** τα ευγενή μέταλλα // **o acțiune -ă** μια ευγενής ενέργεια // **om** ~ ο ευγενής άνθρωπος, ο λειπτός, ευγενικός του τρόπου
nobiliar-ă, nobiliari-e επιθ. 1. ευγενικός-ή-ό 2. διακριτικός-ή-ό 3. αριστοκρατικός-ή-ό // **titlu** ~ ο ευγενικός τίτλος
nobile ουσ. θηλ. 1. οι ευγενείς, η τάξη των ευγενών 2. η αριστοκρατία
nobilețe ουσ. θηλ. 1. η ευγένεια, η ευγενικότητα, η αρχοντία 2. η διακριτικότητα, η γενναιοδωρία
nociv-ă, nocivi-e επιθ. βλαβερός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-ια-ιο // **substanță -ă** η βλαβερή ουσία
nocivitate ουσ. θηλ. η βλαβερότητα, η βλαπτικότητα
noctambul-ă, noctambuli-e ουσ. αρσ. και θηλ. υπνοβάτης-ισσα (ο,η), νυχτοβάτης-ισσα (ο,η)
nocturn-ă, nocturni-e Ι. επιθ. νυχτερινός-ή-ό, νυχταπτικός-ή-ό ΙΙ. επιθ. και επιρ. **έκφρ.** **in -ă** (για αθλητικών αγώνων) υπό το φως των προβολέων ΙΙΙ. ουσ. θηλ. 1. αθλ. ο νυχτερινός αγώνας 2. μουσ. η νυκτωδία, το νοκτούρνο
nod, noduri Ι. ουσ. ουδ. 1. ο κόμβος, ο δεσμός, ο κόμπος, ο ρόζος, ο όζος 2. ο φιλόγκας 3. ναυτ. ο κόμβος (μονάδα μέτρησης ταχύτητας πλοίου (ισον με ένα μίλι την ώρα 1852 μ.) // ~ **de cale ferată** ο σιδηροδρομικός κόμβος (η διασταύρωση σιδηροδρόμων // ~ **de cravată** ο φιδίκος της γραβάτας // ~ **hidroenergetic** ο υδροενεργητικός κόμβος // ~ **la batistă** ο κόμπος στο μαντήλι, το κομποδέμα // ~ **ul gâtului** το καρύδι, ο κόμπος του λαιμού, το μήλο του Αδάμ // ~ **ul gordian** ο γόρδιος δεσμός // ~ **ul vital** ο ζωτικός κόμβος // **a căuta** ~ **in papură** ψάχνω να βρω κουσούρι σε

κάποιον // **a înghiți cu -uri** τρώγω ανόρεχτα, κομπιάζω, έχω δυσκολία στην κατάποση ΙΙ. επιθ. **έκφρ.** **in -uri** με κόμπους, με μπλέξιμο
nodal-ă, nodali-e επιθ. 1. κομπώδης-ής-ες 2. μτφ. ουσιώδης-ής-ές, βασικός-ής-ό
nodul, noduli ουσ. αρσ. ο όζος, το εξόγκωμα σε σχήμα κόμπου
noduleț, noduleți ουσ. αρσ. ο μικρός κόμπος
nodurar, nodurare ουσ. ουδ. η χοντρή βέργα στον αργαλειό
noduros-oasă, noduroși-oase επιθ. 1. ροζιάρικος-η-ο 2. οζώδης-ής-ές
Nogai-aie, Nogai-aie Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Νογκάι (ο,η) (πληθυσμός τουρκομολγολικός στη Ρωσία) ΙΙ. επιθ. νογκαϊκός-ής-ό
noi αντων. προσκ. πληθ. α' πρόσωπο εμείς // **mulțumim celor care ne-au ajutat** ευχαριστούμε εκείνους που μας βοήθησαν // **ne ești departe** μας είσαι μακριά // **s-a înserat și ~ tot pe loc stăm** έχει βραδιάσει και εμείς όλο στον τόπο στεκόμαστε ΙΙ. επιρ. **έκφρ.** **la** ~ σε μας // **veniți la** ~ ελάτε σε μας
noian, noiane ουσ. ουδ. 1. ο σωρός, η σοίβα 2. το πλήθος, η μεγάλη ποσότητα 3. το αχανές, το χάος, η άβυσσος 4. η μεγάλη έκταση υδάτων // ~ **de ape** η απέραντη υδάτινη έκταση
noiembrie ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο Νοέμβριος // **de** ~ νοεμβριανός-ής-ό
noimă, noime Ι. ουσ. θηλ. 1. το νόημα, η έννοια 2. το λογικό, ο νους 3. ο σκοπός, η σημασία // **a nu avea nici o** ~ δεν έχει κανένα νόημα (αντίθετα προς το λογικό) ΙΙ. επιθ. και επιρ. **έκφρ.** // **cu** ~ με νόημα, με σκέψη // **fără** ~ χωρίς νόημα
noime, noime ουσ. θηλ. το ένατο, καθένα από τα εννιά μέρη στα οποία διαιρέθηκε ο αέρας
noiță, noițe ουσ. θηλ. η ασπράδα πάνω στα νύχια των δαχτύλων του χεριού
nojiță, nojițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το κορδόνι των τσαρουχιών (το λουρί από τα τσαρούχια)
nomad-ă, nomazi-de Ι. επιθ. νομαδικός-ή-ό // **triburi -e** οι νομαδικές φυλές ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. νομάδας-α (ο,η)
nomencelar, nomenclatoare ουσ. ουδ. 1. το ονομαστικό 2. το ονοματολόγιο
nomencatură, nomenclaturi ουσ. θηλ. 1. η ονοματολογία, η ονοματογραφία 2. πολ. η νομενκλατούρα
nomencaturist-ă, nomenclaturiști-ste Ι. επιθ. ονοματολογικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο,η ονοματολόγος
nominal-ă, nominali-e Ι. επιθ. ονομαστικός-ή-ό, ονοματικός-ή-ό τύποι // **apel** ~ η ονομαστική κλήση // **forme -e** οι ονομαστικοί // (γρμμ.) **predicat** ~ το περιφραστικό κατηγορήμα, αποτελούμενο από συνδυαστικό ρήμα και ένα όνομα ουσιαστικό ή επίθετο // **putere -ă** η ονομαστική (η κυρίαρχη) δύναμη // **valoare -ă** η ονομαστική αξία ΙΙ. επιρ. ονομαστικά, κατ'όνομα
nominalism ουσ. ουδ. (φιλοσ. και οικον.) ο νομιναλισμός (δεν υπάρχουν έννοιες αλλά απλές λέξεις, δεν έχει υλική αξία «εσωτερική» αλλά μόνο ονομαστική)
nominalist-ă, nominaliști-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. νομιναλιστής-ίστρια (ο,η) ΙΙ. επιθ. νομιναλιστικός-ή-ό

nominaliza, nominalizez ρ. μετ. 1. ονομάζω, κατονομάζω, αναφέρω ονομαστικά 2. αποκαλώ 3. νοματίζω

nominativ-ă, nominativi-e Ι. επιθ. οικον. ονομαστικός-ή-ό // **obligăție** -ă η ονομαστική ομολογία (τίτλος δανείου με το όνομα του πιστωτή) ΙΙ. ουσ. ουδ. (γραμμ.) η ονομαστική πτώση, η κύρια πτώση των ονομάτων

nomogramă, nomograme ουσ. θηλ. (μαθ.) το νομογράφημα

nonagenar-ă, nonagenari-e Ι. επιθ. ενενηκονταετής -ής-ές ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ενενηκοντούτης (ο,η), ενενηντάρης-άρα (ο,η)

nona, none ουσ. θηλ. (μουσ.) η νόνα (οιεννά φθόγγοι της μουσικής κλίμακος)

nonconformism ουσ. ουδ. η μη συμμόρφωση
nonconformist-ă, nonconformiști-ste Ι. επιθ. μη συμμορφωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. ο αλλόφρων

nonet, nonete ουσ. ουδ. (μουσ.) η εννιαωδία

noneu ουσ. ουδ. (φιλοσ.) το μη εγώ (ό,τι υπάρχει εκτός του εαυτού μας)

nonexistent-ă ουσ. θηλ. η ανυπαρξία

nonfigurativ-ă, nonfigurativi-e επιθ. ανεικονικός-ή-ό // **artă** -ă η ανεικονική τέχνη (η αφηρημένη τέχνη)

nonsens, nonsensuri ουσ. ουδ. ο παραλογισμός

nonșalant-ă, nonșalanți-te Ι. επιθ. 1. νωχελικός-ή-ό, νωχελής-ής-ές 2. νωθρός-ή-ό ΙΙ. επίρ. νωχελικά, νωθρά

nonșalanță ουσ. θηλ. η νωχέλεια, η νωθρότητα

non troppo επιρ. έκφρ. (μουσ.) νόν τρόπο (όχι πολύ)

nonvaloare, nonvalori ουσ. θηλ. η απαξία, το πρόσωπο ή πράγμα χωρίς αξία

nonviolent-ă ουσ. θηλ. η μη βιαιότητα, η μη βιαιοπραγία

noptiere, noptiere ουσ. θηλ. το κομποδινό

nor, nori ουσ. αρσ. το νέφος, το σύννεφο, η νεφέλη

// ~ **de lăcuste** το νέφος ακρίδων // **a cădea din**

-i εκπλήσσει πολύ για κάτι απροσδόκητο //

cerul acoperit de -i ο ουρανός σκεπασμένος με

σύννεφα (συννεφιασμένος) // **trăiește cu capul în**

-i είμαι μακριά από την πραγματικότητα

noră, nurori ουσ. θηλ. η νύφη

noră Ι. ουσ. ουδ. ενικ. ο βοράς, ο βορράς // ~

magnetic ο μαγνητικός βορράς (η άκρη της

βελόνης της πυξίδας) // **America de** ~ η Βόρεια

Αμερική // **Europa de** ~ η Βόρεια Ευρώπη // **gara de**

~ ο σταθμός του βορά // **la** ~ **de București** βορείως

του Βουκουρεστίου, στο βορά του Βουκουρεστίου

// **poful** ~ ο βόρειος πόλος // **vânt de** ~ ο βόρειος

άνεμος ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de** ~ βόρειος-α-ο

nord-american-ă, nord-american-e Ι. ουσ. αρσ. και

θηλ. βορειοαμερικανός-ίδα (ο,η), βορειοαμερικανός

-α (ο,η) ΙΙ. επιθ. βορειοαμερικανικός-ή-ό

nord-coreean-ă, nord-coreeni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.

βορειοκορεάτης-ισσα (ο,η) ΙΙ. επιθ. βορειοκορεατικός-ή-ό

nord-dunărean-ă, nord-dunăreni-e επιθ. βορειοδουναβίος-ια-ιο

nord-est ουσ. ουδ. ενικ. το βορειοανατολικό σημείο

(μεταξύ βορρά και ανατολής)

nord-estic-ă, nord-estici-ce επιθ. βορειοανατολικός

-ή-ό

nordic-ă, nordici-ce Ι. επιθ. βορεινός-ή-ό, βόρειος

-εια-ειο, βορινός-ή-ό // **latitudine** -ă το βόρειο

πλάτος // **limbi** -e οι βορινές γλώσσες // **regiune**

-ă η βορινή περιοχή // **vânt** ~ ο βόρειος άνεμος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. βόρειος-εία (ο,η)

nord-vest ουσ. ουδ. ενικ. το βορειοδυτικό σημείο (μεταξύ βορρά και δύσης)

nord-vestic-ă, nord-vestici-ce επιθ. βορειοδυτικός -ή-ό

norisor, norisori ουσ. αρσ. το συννεφάκι

norma, normez ρ. μετ. 1. ορίζω κανόνα για εκτέλεση έργου 2. καθορίζω τη νόρμα 3. κανονίζω

normal-ă, normali-e Ι. επιθ. 1. ομαλός-ή-ό 2. κανονικός-ή-ό 3. φυσιολογικός-ή-ό // **greutate** -ă

το ομαλό βάρος // **în condiții** -e υπό ομαλές

συνθήκες // **situație** -ă η ομαλή κατάσταση ΙΙ.

επίρ. κανονικά, ομαλώς, φυσιολογικά

normalist-ă, normaliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ.

μαθητής-ήτρια στο διδασκαλείο

normaliza, normalizez Ι. ρ. μετ. 1. εξομαλύνω 2.

διευθετώ ΙΙ. ρ. μέσο. εξομαλύνομαι,

διευθετούμαι

normalizare, normalizări ουσ. θηλ. η εξομάλυνση

Normand-ă, Normanzi-de Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.

Νορμανδός-ή (ο,η) ΙΙ. επιθ. νορμανδικός-ή-ό

normare, normări ουσ. θηλ. 1. η ρύθμιση της

νόρμας 2. το κανόνισμα 3. ο προγραμματισμός //

-a **muncii** η ρύθμιση της εργασίας με νόρμες

normat-ă, normați-te επιθ. 1. προγραμματισμένος-

η-ο 2. ρυθμιστικός-ή-ό // **contabilitate** -ă η

προγραμματισμένη λογιστική

normativ-ă, normativi-e Ι. επιθ. 1. ρυθμιστικός-ή-ό

2. οδηγητικός-ή-ό 3. κανονιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ.

1. η διάταξη 2. η νόμιμη διάταξη 3. η καθοδήγηση,

η οδηγία

normator-oare, normatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ.

ο,η ρυθμιστής-ίστρια, κανονιστής-ίστρια (ο,η)

normă, norme ουσ. θηλ. 1. η νόρμα 2. ο κανόνας,

το κριτήριο 3. ο οδηγός, η οδηγία // ~ **juridică** ο

κανόνας δικαίου, ο νομικός κανόνας // ~ **morală** ο

ηθικός κανόνας // **cu** ~ **întreagă** με το ολόκληρο

χρονικό διάστημα εργασίας

noroc, noroace Ι. ουσ. ουδ. 1. η τύχη 2. η καλοτυχία,

το γούρι 3. η μοίρα, το ριζίκι, το πεπρωμένο //

~ **bun!** γεια χαρά! // ~! **în sănătatea dvs.!** καλή

τύχη! εις υγεία σας! // **a avea** ~ **de cineva** sau **de ceva**

στάθηκε τυχερός ή τυχερή από κάποιον ή

από κάτι // **a da** ~ εύχομαι καλή τύχη, εύχομαι

καλή επιτυχία // **a purta** ~ φέρνω γούρι // **cu sau fără** ~ με ή χωρίς τύχη //

de ~ τυχερός-ή-ό // **jocuri de** ~ τα τυχερά παιχνίδια ΙΙ. επίρ. έκφρ. **la**

~ στην τύχη (στα κουτούρου)

noroci, norocese Ι. ρ. μετ. 1. φέρνω τύχη 2. χαρίζω

ΙΙ. ρ. μέσο. έχω την τύχη να... τυχαίω

norocos-oasă, norocosi-oase επιθ. τυχερός-ή-ό,

γούρλιδικος-η-ο, καλότυχος-η-ο

norod, noroade ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο λαός

noroi, noroie ουσ. ουδ. 1. η λάσπη, ο βόρβορος

2. ο πηλός 3. μπφ. ο ηθικός ξεπεσμός // **a împrosca**

pe cineva cu ~ πιτσιλάω «ρίχνω» λάσπη πάνω σε

κάποιον (συκοφαντώ, κατηγορώ κάποιον με

ψεύτικες κατηγορίες)

noroi, noroiese Ι. ρ. μέσο. λασπώνομαι, λερώνομαι

με λάσπη ΙΙ. ρ. μετ. λασπώνω, λερώνω με λάσπη

noroi-osă, noroiosi-oase επιθ. 1. λασπώδης-ης

-ές, λασπερός-ής-ες 2. πηλώδης-ής-ες // **vulcani**

noroiosi τα λασπώδη ηφαιστεια

noroi-ă, noroiți-te επιθ. λασπωμένος-η-ο

noros-oasă, noroși-oase *επιθ.* 1. συννεφιασμένος-η-ο, νεφελώδης-ης-ες 2. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-α-ικο
noruleț, noruleți *ουσ. αρσ.* το συννεφάκι
Norwegian-ă, Norvegieni-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Νορβηγός-ίδα (ο,η) *ΙΙ. επιθ.* νορβηγικός-ή-ό // **limba -ă** η νορβηγική γλώσσα, η νορβηγικά
Norvegiancă, Norvegience *ουσ. θηλ.* η Νορβηγίδα
nostalgic-ă, nostalgici-ce *επιθ.* νοσταλγικός-ή-ό
nostalgic, nostalgii *ουσ. θηλ.* η νοσταλγία // **a fi cuprins de -** νοσταλγώ
nostim-ă, nostimi-e *επιθ.* 1. νόστιμος-η-ο, νοστιμούλης-ούλα-ικο, νοστιμούλικος-η-ο, νοστιμούτσικος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο
nostimă, nostimade *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η νοστιμάδα, η νοστιμιά 2. το γούστο 3. *μτφ.* η χάρη *ΙΙ. επιρ.* έκφρ. **de toată nostimada** με όλη τη νοστιμάδα
noștiță, noștițe *ουσ. θηλ.* (ιχθ.) ο μικρός βακαλιόρος
nostrom, nostromi *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο λοστρόμος, ο ναύκληρος (ο πρώτος του πληρώματος πλοίου)
nostru, noastră, noștri, noastre *Ι. αντ. κτητ.* (έχουν μπροστά τους το κτητικό άρθρο: al, a, ai, ale) ο δικός μας, η δική μας, οι δικοί μας, οι δικές μας, το δικό μας, τα δικά μας // **are o casă ca a noastră** έχει ένα σπίτι και σαν δικό μας // **când vin ai noștri acasă** όταν έρχονται οι δικοί μας στο σπίτι // **este de-ai noștri** είναι από τους δικούς μας *ΙΙ. επιθ. κτητ.* μας, ημών // **gazda noastră** ο οικοδεσπότης μας, ο δικός μας οικοδεσπότης // **gândurile noastre** οι σκέψεις μας // **strămoșii noștri** οι πρόγονοί μας / οι δικοί μας πρόγονοι // **vin în ajutorul nostru** μας έρχονται σε βοήθεια
nota bene *επίρ.* σημειώσω
nota, notez *ρ. μετ.* 1. σημειώνω, επισημαίνω 2. βαθμολογώ 3. αναγράφω
notabil-ă, notabili-e *επιθ.* 1. αξιοσημείωτος-η-ο, σημαντικός-ή-ό 2. σπουδαίος-αία-οίο, διαπρεπής-ής-ές // **rezultate -e** τα αξιοσημείωτα αποτελέσματα
notabilitate, notabilități *ουσ. θηλ.* 1. ο προύχοντας, ο προεστός 2. η επισημότητα, το επίσημο πρόσωπο
notar, notari *ουσ. αρσ.* 1. ο συμβολαιογράφος 2. ο γραμματέας κοινότητας
notare, notări *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση, το σημείωμα 2. η αναγραφή 3. η βαθμολογία // **-a imobilelor în cartea funduară** η αναγραφή των ακινήτων κτημάτων στο κτηματολόγιο
notarial-ă, notariali-e *επιθ.* 1. συμβολαιογραφικός-ή-ό 2. γινόμενος-η-ο ενώπιον του συμβολαιογράφου // **act -** συμβολαιογραφικό έγγραφο // **cheltuieli -e** τα συμβολαιογραφικά έξοδα
notariat, notariate *ουσ. ουδ.* το συμβολαιογραφείο // **- de stat** το κρατικό συμβολαιογραφείο
notație, notații *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση, η επισημείωση 2. η βαθμολόγηση
notă, note *ουσ. θηλ.* 1. το σημείωμα, η σημείωση 2. η υποσημείωση 3. η διακοίνωση 4. ο βαθμός 5. ο λογαριασμός 6. *μουσ.* η νότα, ο μουσικός φθόγγος 7. *μτφ.* ο τόνος, η ιδιαιτερότητα, η απόκρωση // **- de subsol** η υποσημείωση // **- de plată** ο λογαριασμός // **- discordantă** η παράφωνη νότα (το φάλτσο) // **- marginală** η

σημείωση στην άκρη // **- verbală** η ρηματική διακοίνωση (διπλωματία) // **note explicative** οι εξηγηματικές σημειώσεις // **a fi în -** ανταποκρίνομαι, ταιριάζω σε τόνο // **a forța nota** εκβιάζω η υπερβάλλω τον κανόνα // **a lua -** λαμβάνω σημείωση, συγκρατώ κάτι // **a lua note** παίρνω σημειώσεις // **a lua o - bună** παίρνω έναν καλό βαθμό
notăreasă, notărese *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η συμβολαιογράφος
notes, notesuri *ουσ. ουδ.* οι σημειώσεις // **bloc -** το σημειωματάριο
notifica, notifice *ρ. μετ.* κοινοποιώ, γνωστοποιώ
notificare, notificări *ουσ. θηλ.* η κοινοποίηση, η κοινοδότηση, η γνωστοποίηση
notificație, notificatii *ουσ. θηλ.* η επίδοση δημοσίου εγγράφου
notiță, notițe *ουσ. θηλ.* η σημείωση // **a lua notițe** παίρνω σημειώσεις // **carnet de notițe** το σημειωματάριο
notorietate, notorietăți *ουσ. θηλ.* 1. το πασίγνωστο, το γνωστό, το ονομαστό, το πασίδηλο 2. το πασιφανές 3. η διασημότητα 4. η φήμη // **este de - publică** είναι πασίγνωστο δημοσίως
notoriu-ie, notorii *Ι. επιθ.* 1. πασίγνωστος-η-ο, πασιφανής-ής-ές, πασίδηλος-η-ο 2. ολοφάνερος-η-ο, κατάδηλος-η-ο
noțional-ă, noționali-e *επιθ.* νοητικός-ή-ό, νοησιархικός-ή-ό
noțiune, noțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η έννοια 2. η ιδέα 3. η σημασία (λέξης φράσης) // **- abstractă** η αφηρημένη έννοια // **noțiuni preliminare** οι προκαταρκτικές έννοιες / γνώσεις
nou, nouă, noi *Ι. επιθ.* 1. νέος-νέα-ο, καινούριος-α-ο, καινούργιος-α-ο 2. καινός-ή-ό 3. αρχαίος-ια-ιο // **--născut** νεογέννητος-η-ο // **--nou** ολοκαινούργιος-η-ο // **- venit** ο νεοερχόμενος // **-l primar** ο νέος δήμαρχος // **Noul Testament** η Καινή Διαθήκη // **anunț venirea noilor oaspeți** αναγγέλλω τον ερχομό των νέων φιλοξενούμενων // **cartofi noi** οι καινούργιες πατάτες // **cu totul -** ολοκαινούργιος-η-ο // **deschiderea -lui an școlar** τα εγκαίνια του νέου σχολικού έτους // **idei noi** οι νέες ιδέες // **haine noi** τα καινούργια ρούχα // **luna -ă** η νέα σελήνη, ο νέος μήνας // **Lumea -ă** ο Νέος Κόσμος // **o viață -ă** μια νέα ζωή *ΙΙ. ουσ.* ουδ. το νέο, οι ειδήσεις // **noile știri** τα νέα, οι πληροφορίες της ημέρας // **ce mai e -?** τί νέο; // **nimic -** τίποτε το νέο *ΙΙΙ. επιρ. έκφρ.* **din -** ξανά, πάλι, εκ νέου
nouar, nouari *ουσ. αρσ. (οικ.)* το εννιάρι
nouă *Ι. αριθ. απ. εννέα, εννιά* // **a avea - vieți** έχει εννιά ζωές // **are - ani** είναι εννιά χρονών // **de - ori** από εννιά φορές // **peste - mări și - țări** πέρα από εννιά θάλασσες και εννιά χώρες // **volumul -** ο τόμος εννέα *ΙΙ. ουσ. αρσ.* ο αριθμός εννέα (εννιά)
nouălea, noua *αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το "al" ή "a")* πατος-η-ο // **a fi în al - cer** είναι στον ένατο ουρανό // **la a noua** στην ενάτη μέρα από θάνατο, στα νιάμερα // **pe planul al -** στο ένατο επίπεδο, ασημαντός-η-ο
nouăsprezece *αριθ. απ. δεκαεννιά, δεκαεννέα* / **- zile** δεκαεννέα μέρες // **apartamentul -** το διαμέρισμα δεκαεννέα // **de - ori** από

δεκαεννιά φορές // **pleacă căte** ~ φεύγουν ανά δεκαεννέα
nouăsprezecelea-cea αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το „a” ή „a”) δέκατος ένατος, δεκάτη ένατη, δέκατο ένατο
nouăsurte αριθ. απ. εννεακόσιοι-ες-α, εννιακόσιοι-ες-α
nouăzeci αριθ. απ. ενενήντα, ενενήκοντα // **are ~ de ani** είναι ενενήντα χρονών // **câte** ~ ανά ενενήντα // **erau** ~ ήταν ενενήντα // **rândul** ~ η σειρά ενενήντα
nouăzecilea-cea αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το „a” ή „a”) ενενηκοστός-ή-ό // **al** ~ **rând** η ενενηκοστή σειρά
noutate, nouătăi ουσ. θηλ. 1. το νέο, τα νέα (οι ειδήσεις) 2. ο νεωτερισμός // **în magazin sunt expuse ultimele nouătăi** στο κατάστημα είναι εκτεθειμένοι οι τελευταίοι νεωτερισμοί
nou-ă, noui-țe επίθ. ολοκαίνουργος-η-ο // **nou-nouț** κατακαινούργος, εντελώς καινούργιος
nova, novez ρ. μετ. (νομ.) ανανεώνω
novac, novaci ουσ. ουδ. ο λεβέντης, ο περβανθρώπος, ο γίγαντας
novat-ă, novați-țe επίθ. (νομ.) η ανανεωμένη υποχρέωση αντί της παλιάς
novator-oare, novatori-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. νεωτεριστής-ίστρια (ο,η) ΙΙ. επίθ. νεωτεριστικός-ή-ό
novație, novații ουσ. θηλ. (νομ.) το νομικό ανανεωτικό έγγραφο
novăcesc-ească, novăcești επίθ. (λαϊκ.) λεβέντικος-η-ο, γιγάντιος-α-ο
novelă, novele ουσ. θηλ. (νομ.) η πρόσθετη διάταξη σ' ένα νόμο που έχει ήδη κωδικοποιηθεί, η νοβέλλα (στο Ρωμαϊκό Δίκαιο)
novice, novici-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αρχάριος-α (ο,η) 2. πρωτάρης-α (ο,η) 3. πρωτόπειρος-η (ο,η), άπειρος-η (ο,η) 4. άμαθος-η (ο,η), ατζαμής-ατζαμού (ο,η) 5. ο μαθητευόμενος ναύτης ΙΙ. επίθ. 1. αθώος-α-ο 2. αγνός-ή-ό
novocaină, novocaine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η νοβοκαΐνη
novocilină, novociline ουσ. θηλ. (φαρμ.) η νοβοκλίνη
novolac, novolacuri ουσ. ουδ. συνθετική ρητίνη
noxă, noxe ουσ. θηλ. ο βλαβερός αγών, ο φθαρτικός αγών
nu επίρ. όχι, μη, δεν // ~ **care cumva** μη τυχόν και // ~ **faceau parte și ei dintre noi?** δεν ήταν μέρος και αυτοί από εμάς; // ~ **îi așa?** έτσι δεν είναι; // ~ **începe nici o îndoială** δεν χωράει καμιά αμφιβολία // ~ **îam cunoscut niciodată** δεν τον γνώρισα ποτέ // ~ **mai departe** όχι πιο μακριά // ~ **mai puțin** όχι λιγότερο // ~ **prea** όχι τόσο, όχι πολύ // ~ **spune** ~ μην πεις όχι // **cine poate oase roade, cine ~ nici carne moale** λέγεται για τους επωφελείς // **o casă mare, ~ lipsită de eleganță** ένα μεγάλο σπίτι, όχι στερημένο από κομψότητα
nuanță, nuanțe ρ. μετ. 1. παραλλάσσω σιγά-σιγά 2. μτφ. διανθίζω, χρωματίζω
nuanțat-ă, nuanțati-țe επίθ. 1. παραλλαγμένος-η-ο 2. μτφ. χρωματισμένος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό
nuanță, nuanțe ουσ. θηλ. 1. η απόχρωση 2. η χροιά, η παραλλαγή, η ιδιαιτερότητα // **nuanța notiunii** η απόχρωση έννοιας // **nuanța sunetului** η απόχρωση ήχου

nubil-ă, nubili-e επίθ. έχων-ουσα ηλικία γάμου
nubilitate ουσ. θηλ. η ηλικία γάμου
nuc, nucii ουσ. αρσ. η καρυδιά, η καρύα // **de ~** καρυδένιος-α-ο, κάρυνος-η-ο // **frunza de ~** το φύλλο της καρυδιάς, το καρυδόφυλλο // **la umbra ~ului bătrân sub bolta înverzită** στο ίσκιό της γέρικης καρυδιάς, κάτω απ' τον ολοπράσινο θόλο // **lemnul de ~** το ξύλο της καρυδιάς, το καρυδόξυλο
nucă, nucii ουσ. θηλ. το καρύδι // ~ **de cocos** η καρύδα από κοκκοφοίνικα // **a se potrivea ca nuc-a-n perete** δεν ταιριάζει(καθόλου) // **coaja verde de ~** η πράσινη καρυδόφλοδα // **coajă de ~** το καρυδότσουφλο // **plăcintă de nucii** η καρυδόπιτα // **spărgătorul de nucii** ο καρμιοθραύστης // **ulei de ~** το καρυδέλαιο
nucet, nuceturi ουσ. ουδ. ο καρυδότοπος, η φυτεία με καρυδιές
nuciform-ă, nuciformi-e επίθ. καρυδότοπος-η-ο
nuclear-ă, nucleari-e επίθ. πυρηνικός-ή-ό // **arme ~e** τα πυρηνικά όπλα // **chimia ~ă** η πυρηνική χημεία // **energie ~ă** η πυρηνική ενέργεια // **fizica ~ă** η πυρηνική φυσική // **medicina ~ă** η πυρηνική ιατρική // **rachetele ~e** οι πυρηνικοί πύραυλοι // **reactor ~** ο πυρηνικός αντιδραστήρας // **reactie ~ă** η πυρηνική αντίδραση
nucleariza, nuclearizez ρ. μετ. πυρηνικοποιώ
nuclearizare, nuclearizări ουσ. θηλ. η πυρηνικοποίηση
nucleic, nucleici επίθ. acid ~ το νουκλεϊκό οξύ, το πυρηνικό οξύ
nucleină, nucleine ουσ. θηλ. η νουκλείνη, οργανική ουσία στον πυρήνα των πρωτεϊνών πλούσια σε φωσφόρο
nucleonic-ă ουσ. θηλ. η πυρηνική επιστήμη
nucleu, nucleee ουσ. ουδ. (φυσ.) 1. ο πυρήνας 2. μτφ. το ουσιώδες στοιχείο σε μια οργάνωση
nud-ă, nuzi-de Ι. επίθ. 1. γυμνός-ή-ό, απογυμνωμένος-η-ο, άντιτος-η-ο 2. ψλός-ή-ό, αποψλωμένος-η-ο 3. μτφ. απερίφραστος-η-ο // **floare ~ă** το γυμνό άνθος, το απέταλο άνθος // **proprietate ~ă** η ψιλή κυριότητα / ιδιοκτησία ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το γυμνό, το ανθρῶπινο γυμνό σώμα 2. η παράσταση σε εικόνα γυμνού σώματος
nudism ουσ. ουδ. ο γυμνισμός
nudist-ă, nudști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. γυμνιστής-ίστρια (ο,η)
nuditate, nudități ουσ. θηλ. η γυμνότητα, η γύμνια 2. μτφ. η φτώχεια
nufăr, nuferi ουσ. αρσ. (βοτ.) το νούφαρο
nuga, nugale ουσ. θηλ. το μαντολάτο, το γλύκισμα με αμύγδαλα και μέλι (ή με ψίχα καρυδιού)
nuia, nuiete ουσ. θηλ. 1. η βέργα, η βίτσα 2. (για χτύπημα) η βεργιά, η βιτσιά
nuielușă, nuieluse ουσ. θηλ. η βεργίτσα
nul-ă, nuli-e επίθ. 1. μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος-ια-ιο 2. (νομ.) άκυρος-η-ο 3. ασήμαντος-η-ο 4. αθλ. ισόπαλος-η-ο 5. ανίδεος-η-ο // ~ **și neavenit** άκυρο και αναπόστατο // **a declara ~** το δηλώνω άκυρο // **a fi ~ la...** είναι ανίδεος σε... // **mei** ~ το ισόπαλο ματς, η ισοπαλία
nulă, nule ουσ. θηλ. 1. το μηδέν, το μηδενικό 2. η κουλούρα (ο βαθμός μηδέν)
nulitate, nulități ουσ. θηλ. 1. η μηδαμινότητα, η ασημότητα 2. η ακυρότητα

numai *l. επίρ.* 1. μόνο 2. εκτός 3. όλο // ~ ο **dată** μόνο μια φορά // **am venit ~ și ~ să te văd** ήρθα μόνο και μόνο να σε δω // **am venit ~ trei** ήρθαμε μόνο τρεις // **este ~ sinceritate** είναι όλο ειλικρίνεια // **ești ~ bucurie** είσαι όλο χαρά // **nu ~** όχι μόνο // **s-a purtat cu mine foarte urât, ~ ce nu m-a înjurat** μου φέρεθηκε πολύ άσχημα, μόνο που δε μ'έβρισε // **συνδ. έκφρ.** // ~ **că nu...** μόνο που δεν // ~ **să...** μόνο να..., αρκεί να... // **nu ~ că** όχι μόνο ότι..., εκτός από το γεγονός ότι... // **numai căt...** μόνο τόσο..., μόνο όσο που..., μόνο ωστόσο...

numaidecât *επίρ.* αμέσως, τώρα, πάραυτα 2. αυτοστιγμεί, στο άψε-σβήσε 3. χωρίς άλλο

număr, numere *ουσ. ουδ.* 1. ο αριθμός 2. το νούμερο, το αριθμητικό ψηφίο 3. (μιάς εφημερίδας κ.λ.π.) το φύλλο // ~ **atomic** ο ατομικός αριθμός // ~ **de telefon** ο αριθμός τηλεφώνου // ~ **întreg** ο ακέραιος αριθμός // ~ **ul curent** ο αύξων αριθμός // (γραμμ.) ~ **ul plural** ο πληθυντικός αριθμός // **a împărți printre-un** ~ διαιρώ σ'έναν αριθμό // **cu** ~ με αριθμό, με σκέψη, με λογαριασμό // **fără** ~ αναριθμητός-η-ο, αμέτρητος-η-ο // **un ~ de...** καμπίοσι..., ένας αριθμός από...

număra, numără *l. ρ. μετ.* 1. αριθμώ 2. μετρώ 3. λογαριάζω 4. συγκαταριθμώ, συγκαταλέγω // **a ~ pe degete** λογαριάζω στα δάχτυλα // **a nu ~ zile multe** δε μετράει πολλές μέρες (δεν έχει να ζήσει πολύ) // **îl număr printre prietenii mei** τον μετρώ ανάμεσα στους φίλους μου // **până numeri la trei** ώπου να μετράς μέχρι τρία (αμέσως) // *ρ.* μέσο. 1. μετρίεμαι 2. συγκαταλέγομαι 3. αριθμούμαι // **toamna se numără bobocii** στο τέλος να κρίνουμε τα πράγματα

numărare, numărări *ουσ. θηλ.* 1. η αριθμηση, το μέτρημα, η μέτρηση 2. το λογάρισμα

numărat *ουσ. ουδ.* η μέτρηση, η αριθμηση

numărat-ă, numărări-te *επίθ.* 1. μετρημένος-η-ο 2. υπολογισμένος-η-ο, λογαριασμένος-η-ο // **bani numărări** τα μετρημένα χρήματα // **bob** ~ κουκιά μετρημένα (σωστό, ακριβές)

numărătoare, numărători *ουσ. θηλ.* 1. η μέτρηση, το μέτρημα 2. η αριθμηση 3. η διαλογή, η καταμέτρηση // ~ **înersă** η αντίστροφη μέτρηση // ~ **a voturilor** η διαλογή των ψήφων

numărător-oare, numărători-oare *l. ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο αριθμητής (ο όρος του κλάσματος πάνω από τον παρονομαστή) // *ουσ. ουδ.* ο αριθμητήρας, η μηχανή που μετράει

nu-mă-uita *ουσ. θηλ.* (βοτ.) η μυσωτίς, το φυτό μή με λησμόνει

nume, nume *l. ουσ. αρσ.* 1. το όνομα 2. η ονομασία // ~ **de familie** το οικογενειακό όνομα, το επώνυμο // το επίθετο // ~ **propriu** το κύριο όνομα // ~ **le meu este...** το όνομά μου είναι... // ~ **le și prenumele** το ονοματεπώνυμο // **a-și face un** ~ ν'αποκτήσω όνομα // **a nu lua cineva în ~ de rău** κάτι τι να μη σας κακοφάνει (να μην έχετε κάποια λαθεμένη εξήγηση) // **a spune lucrurilor pe ~** λέγω τα σūκα-σūκα και τη σκάφη-σκάφη // **cu același** ~ με το (ίδιο όνομα, ομώνυμος-η-ο) // **în ~ le legii** εν ονόματι του νόμου // **pe ~ le meu** επ' ονόματί μου // **ziua -lui** η ονομαστική γιορτή // *επίρ. έκφρ.* // **cu ~ de...** με ονομασία... // **după ~**

ονομαστικά, ονομαστί // **numai cu ~le** τυπικά // **pe ~** ονόματι, με το όνομα

numen *ουσ. ουδ.* (φίλος.) το νοούμενο, αυτό που είναι αντιληπτό μόνο με το νου, η ιδέα, κ.λ.π.

numenal-ă, numenali-e *επίθ.* (φιλος.) κατά το νοούμενο // (γραμμ.) **formă -ă** σχήμα κατά το νοούμενο (κατά σύνεση) π. χ. «πολύς κόσμος έφυγαν», αντί πολλοί άνθρωποι

numeral-ă, numeralie *l. επίθ.* αριθμητικός-ή-ό // *ουσ. ουδ.* (γραμμ.) το αριθμητικό, τα αριθμητικά

numerar *ουσ. ουδ.* τα μετρητά, το ρευστό χρήμα // **în ~** τοις μετρητοίς (με άμεση καταβολή του αντίτιμου)

numerație, numerații *ουσ. θηλ.* η αριθμηση

numerie-ă, numericii-ce *επίθ.* αριθμητικός-ή-ό

numericeste *επίρ.* αριθμητικώς

numeros-oasă, numerosi-oase *επίθ.* 1. πολυάριθμος-η-ο, αναριθμητος-η-ο 2. αμέτρητος-η-ο 3. *μτφ.* μύριοι-ες-α, πολλός-πολλή-πολύ // **o familie numeroasă** μια πολυάριθμη οικογένεια // **un ~ public** ένα πολυάριθμο κοινό (κόσμος)

numerota, numerotez *ρ. μετ.* αριθμίζω, θέτω αριθμόν, αριθμολογώ

numerotare, numerotări *ουσ. θηλ.* η αριθμηση, η σήμανση με ιδιαίτερο αριθμό

numerotat *ουσ. ουδ.* η αριθμηση // **mașină de ~** ο αριθμητήρας (αποτυπώνει αριθμούς σε αυξάνουσα σειρά)

numerotat-ă, numerotați-te *επίθ.* αριθμημένος-η-ο

numerotație, numerotații *ουσ. θηλ.* η αριθμηση

numi, numesc *l. ρ. μετ.* 1. ονομάζω, ονοματίζω, αναφέρω ονομαστικά 2. αποκαλώ 3. διορίζω // **organizația l-a -t gestionar** η οργάνωση τον διόρισε διαχειριστή // *ρ. μέσο.* 1. ονομάζομαι 2. διορίζομαι

numire, numiri *ουσ. θηλ.* 1. η ονομασία 2. ο διορισμός

numismat-ă, numismați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* νομισματολόγος (ο,η), νομισματογνώμων (ο,η)

numismatic-ă, numismatici-ce *l. επίθ.* νομισματικός-ή-ό, νομισματολογικός-ή-ό // *ουσ. θηλ.* η νομισματική, η νομισματολογία (κλάδος της αρχαιολογίας)

numit-ă, numiți-te *επίθ.* ονομαστός-ή-ό, ξακουστός-ή-ό

numitor, numitori *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο παρονομαστής

// **a aduce la același** ~ φέρω στον ίδιο παρονομαστή (συμβιβάζω διαφορετικές απόψεις)

// **cel mai mare ~ comun** ο μεγαλύτερος κοινός παρονομαστής

nun-ă, nuni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* νουνός-ά (ο,η), παράνυμφος (ο,η), κουμπάρος-α (ο,η)

nuntaș-ă, nuntași-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλεσμένος-η στο γάμο (ο,η), γαμηλιώτης-ισσα (ο,η)

nunță, nunți *ουσ. θηλ.* 1. ο γάμος, η παντρειά 2. *μτφ.* η χαρά // ~ **de argint** οι αργυροί γάμοι // **alaiul de ~** η γαμήλια πομπή // **de ~** γαμήλιος-ια-ιο // **voiajul de ~** το γαμήλιο ταξίδι

nunți, nuntesc *l. ρ. μετ.* τελώ τον γάμο, στεφανώνω, παντρεύω άντρα και γυναίκα // *ρ. αμ.* διασκεδάζω, γλεντώ στο γάμο // *ρ. μέσο.* στεφανώνομαι, κάνω τους γάμους μου, παντρεύομαι

nunțiatu, nunțiatu *ουσ. θηλ.* η έδρα του νούντσιου, η διπλωματική αντιπροσωπεία του πάπα σε ξένη χώρα

nunțiu, nunții ουσ. αρσ. ο νούντσιος, ο πρέσβης του πάπα σε ξένη χώρα
nupțial-ă, nupțiali-e επίθ. γαμήλιος-ια-ιο
nupțialitate ουσ. θηλ. ο αριθμός γάμων σε ορισμένη χρονική περίοδος
nur, nuri ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) το θέλγητρο, η γοητεία
nurcă, nurci ουσ. θηλ. το κουνάβι, η νυφίτσα
nurliu-ie, nurlii επίθ. (λαϊκ.) θελκτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό
nut, nuturi ουσ. ουδ. (τεχ.) το αυλάκωμα στο μάκρος μιας σανίδας // ~ **și feder** το αυλάκωμα και η προεξοχή (για προσαρμογή σανιδιών κατά μήκος τους)
nutație ουσ. θηλ. (φυσ.) το πλησίασμα και η απομάκρυνση ενός σώματος σε κίνηση εν σχέσει προς τον ακίνητο αξόνα του, η κλυδωνιστική κίνηση του άξονα των πόλων της γης

nutreț, nutrețuri ουσ. ουδ. η ζωστροφή, η νομή, η χορτονομή
nutri, nutresc I. ρ. μετ. 1. τρέφω, θρέφω 2. ταίζω 3. διατρέφω // **nutresc speranța** τρέφω την ελπίδα II. ρ. μέσο. τρέφομαι
nutria, nutrii ουσ. θηλ. (ζωολ.) ο κάστορας
nutritiv-ă, nutritivi-e επίθ. θρεπτικός-ή-ό // **schimburi** ~e οι θρεπτικές ανταλλαγές // **sistemul** ~ το θρεπτικό σύστημα
nutriție, nutriții ουσ. θηλ. η θρέψη, το θρέψιμο
nuvelă, nuvele ουσ. θηλ. 1. η νουβέλα 2. το διήγημα
nuvelist-ă, nuvelisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. διηγηματογράφος (ο,η)
nuvelistic-ă, nuvelistici-ce I. επίθ. διηγηματικός-ή-ό II. επίρ. διηγηματικά III. ουσ. θηλ. η διηγηματογραφία

O, o

O, o ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα ο, το δέκατο όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [o].

o επιφ. 1. ω! ω! 2. αναφώνηση για χαρά, λύπη, έκπληξη, θαυμασμό, κατάφαση, διαπίστωση // ~, **vrajitoare, care vorbești!** ω, μαγεύτρα, που μιλάει!

o αρθ. αόρ. 1. μια (για το θηλυκό, από το ένας, μία ένα) // ~ **casă** ένα σπίτι // ~ **inimă** μια καρδιά **oac** επιφ. ουάκ! κοάξ! (το φώναγμα των βατράχων) **oacheș-ă, oacheși-e** επιθ. 1. μελαχροινός-ή-ό, μελαχροινός-ή-ό 2. μαυριδερός-ή-ό

oai, **oi** ουσ. θηλ. 1. το πρόβατο 2. η προβάτα, η προβατίνα // **oia rățacită** το απολωλός πρόβατο // **a fi deștept ca oia** το να είναι κανείς κουτός // **a o face de ~** τα κάνω θάλασσα // **a suga de la două oi** βυζαίνω (απομυζώ) από δύο πρόβατα (έχω όφελος από δύο μέρη) // **blană de ~** η προβιά // **ca oile** σαν τα πρόβατα, μπουλούκι // **carne de ~** το προβατίνιο κρέας // **creșterea oilor** η προβατοτροφία, η προβατοκομία // **de ~** πρόβειος -εια-ειο, προβατίνιος-ια-ιο // **negustor de oi** ο προβατέμπορος // **prea e de ~** ξεπερνάει τα όρια **oală, oale** ουσ. θηλ. 1. η κασαρόλα 2. το τσουκάλι 3. η χύτρα // ~ **de pământ** η πήλινη (χωματένια) χύτρα // **a lua pe cineva ca din ~** το να ειναι κάποιος κανείς // **a plăti oalele sparte** πληρώνω τα σπασμένα (τις ζημιές που έκανε άλλος) // **a pune în aceași ~** τα μπρεδεύω τα πράγματα, κάνω σύγχυση // **a răde ciob de ~ spartă** το να κοροϊδεύει κανείς άδικα // **a se amesteca acolo unde nu-i fierbe oala** αναμειγνύομαι όπου δε με αφορά // **a se face oale și ulcele** να πεθάνει κανείς // **cât o ~ de praznic** μεγάλος // **o ~ de fasole boabe** μια χύτρα με φασόλια ξερά

oară, ori ουσ. θηλ. η φορά // **de cele mai multe ori** τις περισσότερες φορές // **de multe ori** πολλές φορές // **prima** ~ την πρώτη φορά // **συνδ. έκφρ. ori de câte ori** όσες φορές πού, κάθε φορά που III. επιρ. έκφρ. // **de câte ori!** πόσες φορές! // **de puține ori** λίγες φορές

oare επιρ. 1. άραγε, άραγες 2. άρα, μήπως, αληθινά; 3. μπας; // ~ **a priceput?** άραγες κατάλαβε; // ~ **il credeți?** μήπως σ'αληθινά τον πιστεύετε; // ~ **nu cumva a venit la dumneata pe-acasă?** άραγε δεν ήρθε μήπως σε σένα στο σπίτι; // ~ **unde o fi el?** πού νάναι αυτός άραγε; // **de ce ~?** γιατί άρα; // **să fie ~ adevărat?** να είναι άραγες αληθινά;

oarecare, oarecare I. επιθ. αόρ. 1. κάποιος-α-ο 2. κάμποσος-η-ο 3. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε // **într-un fel** ~ κατά κάποιον τρόπο // **la ~ distanță** σε κάποια απόσταση // **un om ~** ένας οποιοσδήποτε άνθρωπος // **unul ~** ένας κάποιος // **va rămâne un timp** ~ θα μείνει κάμποσο καιρό II. αντ. αόρ. 1. κάποιος-α-ο 2. κανένας, κανείς, καμιά, κανένα

oarecum επιρ. κάπως, οπωσδήποτε, κατά κάποιο τρόπο, έτσι κι έτσι // **mi-e ~ cunoscut** κάπως τον ξέρω

oaspe ουσ. αρσ. ιδ. **oaspete**

oaspete, oaspeți ουσ. αρσ. 1. ο φιλοξενούμενος 2. ο επισκέπτης 3. ο καλεσμένος, ο μουσαφίρης 4. ο συνδαιτυμόνας (σε γεύμα)

oaste, oști ουσ. θηλ. 1. ο στρατός, το στράτευμα 2. η στρατιά

oază, oaze ουσ. θηλ. 1. η όαση, η κατοικημένη έκταση μέσα σε έρημο 2. μτφ. το καταφύγιο, η χαρά

obadă, obezi ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. ο ξύλινος γύρος του τροχού αμάξης 2. μτφ. οι χειροπέδες // **a pune în obezi** βάζω σε χειροπέδες, υποδουλώνω **obăda, obădez** ρ. μετ. (επαρχ.) βάζω τις ακτίνες στο ξύλινο γύρο του τροχού αμάξης

obârșie, obârșii ουσ. θηλ. 1. η καταγωγή, η προέλευση 2. η φύτρα 3. το ριζικό 4. το γένος 5. η πηγή 6. η αρχή, η αφετηρία, το ξεκίνημα

obcină, obcini ουσ. θηλ. 1. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή βουνού 2. η ράχη βουνού ή λόφου

obedientă, obedienți-te ουσ. θηλ. ο υπάκουος, ο υποτακτικός, ο πειθήνιος, ο ευπειθής

obediență, obediențe ουσ. θηλ. η υπακοή, η υποταγή, η υποτέλεια

obelisă, obeliscuri ουσ. ουδ. ο οβελίσκος

oberchelnier, oberchelnieri ουσ. αρσ. ο αρχισερβιτόρος, το ανώτερο γκαρσόνι

oberliht, oberlihturi ουσ. ουδ. ο φεγγίτης του παραθύρου

obez-ă, obezi-e επιθ. παχύσαρκος-η-ο, παχύσωμος-η-ο

obezitate ουσ. θηλ. το πάχος, η παχυσαρκία **obială, obiele** ουσ. θηλ. το κομμάτι από ύφασμα που περιτυλίγεται στο πέλμα του ποδιού πάνω από την κάλσα

obicei, obiceiuri I. ουσ. ουδ. 1. η συνήθεια, το συνήθειο 2. το ήθος, η έξη // ~ **ul pământului** το έθιμο, ο άγραφος κανόνας δικαίου // **câte bordeie, atâtea** ~ σε άλλες χώρες, άλλες συνήθειες // **după ~** κατά τη συνήθεια // **un ~ prost** μια κακή συνήθεια II. επιρ. έκφρ. // **ca de ~** ως συνήθως // **de ~** κατά συνήθεια, κατά κανόνα, συνήθως III. ρημ. έκφρ. **a avea ~** συνηθίζω, έχω τη συνήθεια

obidă, obide ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η ταλαιπωρία, η οδύνη, η λύπη 2. τα βάσανα, η πικρία, η πίκρα 3. η αδικία, η καταδυνάστευση

obidi, obidesc I. ρ. μέσο. (λαϊκ.) 1. ταλαιπωρούμαι, βασανίζομαι 2. πικραίνομαι, στενοχωριέμαι II. ρ. μετ. 1. ταλαιπωρώ, βασανίζω κάποιον 2. ταλανίζω 3. καταπιέζω, καταδυναστεύω

obidire, obidiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ταλαιπωρία, ο βασανισμός, ο ταλανισμός 2. η καταδυνάστευση, η καταπίεση

obidit-ă, obidiți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. ταλαιπωρος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο 2.

αδικαίωτος-η-ο, ταλανισμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο

object, obiecte I. ουσ. ουδ. 1. το αντικείμενο 2. το θέμα 3. ο σκοπός 4. κάθε πράγμα που μπορούμε να αντιληφθούμε με τις αισθήσεις // ~ **al muncii** το αντικείμενο της εργασίας // ~ **de inventar** το αντικείμενο απογραφής // ~ **de valoare** το αντικείμενο αξίας // ~ **ul cercetărilor** το αντικείμενο των ερευνών // ~ **ul discuției** το θέμα συζήτησης // ~ **de studiu** η διδασκομένη ύλη, το μάθημα (ο επιστημονικός κλάδος) II. επιρ. έκφρ. **la** - στο θέμα (χωρίς παρέκβαση από το θέμα)

obiecta, obiectez ρ. μετ. 1. αντιλέγω, αντιτίθεμαι, αντιπείνω 2. φέρνω αντήρησης 3. αντικρούω **obiectare, obiectări** ουσ. θηλ. 1. η αντίλογια, η αντίθεση, η αντίθετη άποψη 2. η αντίκρουση 3. η αντίρρηση

obiectiv-ă, obiective I. επίθ. 1. αντικειμενικός-ή-ό, πραγματικός-ή-ό 2. μτφ. αμερόληπτος-η-ο // **realitatea** -ă η αντικειμενική πραγματικότητα II. επιρ. αντικειμενικά III. ουσ. ουδ. 1. ο στόχος 2. ο τελικός σκοπός // ~ **fotografic** ο φωτογραφικός φακός // ~ **industrial** το βιομηχανικό αντικείμενο // ~ **turistic** ο τουριστικός στόχος

obiectivă, obiectivez ρ. μετ. πραγματώνω, μετατρέπω σε αξίες με αντικειμενική ύπαρξη

obiectivare, obiectivări ουσ. θηλ. η πραγμάτωση, η πραγματοποίηση

obiectivat-ă, obiectivați-te επίθ. υλοποιημένος-η-ο // **imagini** -e οι υλοποιημένες εικόνες

obiectivism ουσ. ουδ. ο αντικειμενισμός, η αμεροληψία

obiectivist-ă, obiectiviști-ste επίθ. 1. αντικειμενικός-ή-ό, αμερόληπτος-η-ο 2. ανεπηρέαστος-η-ο 3. ακεραίος-η-ο

obiectivitate ουσ. θηλ. η αντικειμενικότητα

obiectiviza, pers. 3 obiectivizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) παίρνει πραγματική υπόσταση, υλοποιείται

obiectivizare, obiectivizări ουσ. θηλ. η υλοποίηση, η πραγματοποίηση

obiectual-ă, obiectuali-e επίθ. 1. αντικειμενικός-ή-ό 2. υλικός-ή-ό

obiecție, obiecții ουσ. θηλ. 1. η αντιλογία, η αντίρρηση 2. η παρατήρηση // **a ridica o** - φέρνω αντίρρηση

objidui, objiduiesc ρ. μετ. 1. βασανίζω, ταλανίζω 2. καταπιέζω, κάνω κακό σε κάποιον, αδικώ

objiduit-ă, objiduiți-te επίθ. 1. βασανισμένος-η-ο, ταλανισμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο, τυρανισμένος-η-ο 2. αδικαίωτος-η-ο

obișnui, obișnuiesc I. ρ. μετ. 1. συνηθίζω 2. κάνω κάτι από συνήθεια 3. εξοικειώνω II. ρ. μέσο. 1. συνηθίζω σε κάτι, εξοικειώνομαι 2. προσαρμόζομαι // **m-am -t cu clima** έχω συνηθίσει με το κλίμα // **se -este** συνηθίζεται

obișnuiță, obișnuințe I. ουσ. θηλ. 1. η συνήθεια 2. το συνηθισμένο II. επιρ. έκφρ. **din** - από συνήθεια

obișnuit-ă, obișnuiți-te I. επίθ. 1. συνηθής-ης-ες, συνηθισμένος-η-ο 2. εξοικειωμένος-η-ο 3. προσαρμοσμένος-η-ο // **condițiile** -e οι συνηθισμένες συνθήκες 4. όχι αξιολογος-η-ο, όχι ξεχωριστός-ή-ό II. επιρ. συνηθώς

oblădui, oblăduiesc I. ρ. μετ. 1. προστατεύω 2. διαχειρίζομαι, διοικώ, κυβερνώ 2. υπερασπίζω II.

ρ. αμ. διαφεντεύω, κυριαρχώ, επικρατώ III. ρ. μέσο. διοικούμαι, κυβερνιέμαι, καθοδηγούμαι

oblăduire, oblăduiri ουσ. θηλ. 1. η διακυβέρνηση, η διοίκηση, το διαφένεμα 2. η προστασία

oblăduitor-oare, oblăduitori-oare I. επίθ. 1. προστατευτικός-ή-ό 2. διοικητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. διαφεντευτής-εύτρα (ο,η), εξουσιαστής-στρια (ο,η), προστάτης-ισσα (ο,η)

oblânc, oblâncuri ουσ. ουδ. το μπροστινό μέρος της σέλλας (του σαμαριού) του αλόγου

oblic-ă, oblici-ce I. επίθ. 1. λοξός-ή-ό 2. πλάγιος-α-ιο // **linie** -ă η πλάγια γραμμή // **privire** -ă το λοξό βλέμμα (το φθονερό, κακό βλέμμα)

oblicitate ουσ. θηλ. η λοξότητα

obligă, oblig I. ρ. μετ. 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, υποχρεώνω // **a ~ să spună** αναγκάζω να πει (να μιλήσει) II. ρ. μέσο. 1. αναγκάζομαι 2. υποχρεώνομαι, χρεώνομαι

obligare, obligări ουσ. θηλ. 1. η υποχρέωση 2. ο εξαναγκασμός, ο καταναγκασμός, η χρήση βίας σε κάποιον να κάνει κάτι

obligat-ă, obligați-te επίθ. 1. υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο 2. αναγκαστικός-ή-ό 3. αναγκασμένος-η-ο 4. ευγνώμων-ων-ον

obligativitate ουσ. θηλ. το να είναι υποχρεωμένος-η-ο, το να υπάρχει η υποχρέωση

obligatoriu-ie, obligatorii I. επίθ. 1. υποχρεωτικός-ή-ό, αναγκαστικός-ή-ό, εξαναγκαστικός-ή-ό, καταναγκαστικός-ή-ό 2. επιβεβλημένος-η-ο // **în mod** ~ καταναγκαστικά // **învățământ** ~ η υποχρεωτική εκπαίδευση // **prezența obligatorie** η υποχρεωτική παρουσία // **sens** ~ η αναγκαστική κατεύθυνση II. επιρ. 1. υποχρεωτικώς 2. καταναγκαστικά 3. απαραίτητα 4. αναγκαστικά // **mănânc ~ mănecare de regim** αναγκαστικά δίαιτα

obligație, obligații ουσ. θηλ. 1. η υποχρέωση, το χρέος 2. το καθήκον 3. οικον. η ομολογία // **am ~ față de cineva** έχω υποχρέωση σε κάποιον // **drepturi și obligații** τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις // **om fără obligații** άνθρωπος χωρίς υποχρεώσεις

obligațiune, obligațiuni ουσ. θηλ. ιδ. obligație

oblitera, obliterez I. ρ. μετ. (αρχ.) 1. σφραγίζω (γραμματόσημο) 2. εμφράσσω II. ρ. μέσο. σβήνομαι, χάνομαι, γίνονται δυσανάγνωστος

obliterare, obliterări ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η σφράγιση, το σφράγισμα (γραμματοσήμων) 2. η εξάλειψη, το σβήσιμο, η έμφραξη

obliterare, obliterări ουσ. θηλ. 1. η σφράγιση 2. η έμφραξη

oblojeală, oblojeali ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το έμπλαστρο, το κατάπλασμα 2. η περιτύλιξη

obloji, oblojesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. θεραπεύω με γιαιτροσόφια 2. βάζω σε κάποιον έμπλαστρο, κατάπλασμα 3. περιτυλίγω 4. επιδένω (τραύμα) 5. μτφ. φροντίζω κάποιον, περιποιούμαι II. ρ. μέσο. κουκουλώνομαι, περιτυλιγγομαι

oblojit-ă, oblojiți-te επίθ. 1. τυλιχτός-ή-ό, περιτυλιγμένος-η-ο 2. περιποιημένος-η-ο

oblon, obloane ουσ. ουδ. 1. το παραθυρόφυλλο 2. το παντζούρι 3. τα γυρλια 4. το κανάτι

oblong-ă, oblongi-ge επίθ. επιμήκης-ης-ες, μακρουλόος-ή-ό

obloni, oblonese ρ. μετ. (αρχ.) κλείνω με παντζούρια

oblonit-ă, obloniți-te *επιθ.* (αρχ.) κλειστός-ή-ό με παντζούρια // **-u-mi-a fereastră** μου έκλεισε το παράθυρο με παντζούρια
oblu, oablă, obli, oable *l. επιθ.* 1. ευθύς-εία-ύ, ίσος-η-ο 2. επίτεδος-η-ο *ll. επιρ.* ευθέως, ίσα
oboi, oboae *ουσ. ουδ.* (μους), το όμπσε, ο οξύαυλος
oboist-ă, oboiști-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* (μους.) παίχτης-τρια στο όμπσε (ο, η)
obol, oboli, oboluri *l. ουσ. αρσ.* ο οβολός (παλιό νόμισμα χάλκινο αξίας πέντε λεπτών) *ll. ουσ. ουδ.* η συνεισφορά, η συμβολή, η βοήθεια
obor, oboare *ουσ. ουδ.* το ζωοπάζαρο, ο φραγμένος τόπος ολόγυρα όπου πουλιούνται τα ζώα
oboroc, oboroace *ουσ. ουδ.* (λαϊκ.) 1. το δώρημα 2. το δοχείο από φλοιό φλαμουριάς για φύλαγμα σιτηρών // **a pune ceva sub** ~ βάζω κάτι κρυφό μέρος, κρατώ κάτι κρυμμένο
oboseală, oboseli *ουσ. θηλ.* 1. η κόπωση, η κόπωση, ο κόπος, ο μόχθος 2. το αποκάωμα, ο αποκαωμός, το απόσταμα, ο αποσταμός
obosi, obosesc *l. ρ. μετ.* 1. κουράζω, προξενώ κόπωση 2. καταπονώ, κατακουράζω // **m-au -t drumurile** με κουράσαν οι δρόμοι *ll. ρ. αμ.* αποσταίνω, αποκάνω, αποκάνω *lll. ρ. μέσο.* κουράζομαι
obosit-ă, obosiți-te *επιθ.* 1. κουρασμένος-η-ο, αποκαωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο
obositor-oare, obositori-oare *επιθ.* 1. κουραστικός-ή-ό 2. κοπιαστικός-ή-ό
obot, obote *ουσ. ουδ.* η σανίδα που δένει έμπροσθεν τούς ολισθητήρες του έλκθροου
obraz, obraji *ουσ. αρσ.* 1. το πρόσωπο 2. το μάγουλο 3. η φυσιογνωμία, η όψη 4. η φάτσα, το μούτρο 5. *μτφ.* το άτομο // **-ul subțire cu cheltuială se ține** το λεπτό πρόσωπο με έξοδα διατηρείται // **a avea -subțire** έχει λεπτό πρόσωπο (έχει καλούς τρόπους) // **a fi gros de** ~ έχει χοντρό πετσά, αναισθητός // **a fi fără** ~ δεν έχει πρόσωπο, δεν έχει ντροπή // **a ieși cu -curat** βγαίνω ασπροπρόσωπος-η-ο (τα καταφέρνω) // **a-i crăpa -ul de rușine** σκάζει το πρόσωπό του από ντροπή // **a-i zice cuiva de la** ~ το λέγω σε κάποιον κατάμουτρα (απ' ευθείας) // **a-și pune -ul** βάζω το πρόσωπο μου για κάποιον, δίνω εγγύηση για κάποιον // **a nu mai avea** ~ δεν έχει πια μούτρα να (ντρέπεται για το φταίξιμο του) // **cu ce** ~? με τι πρόσωπο; (με ποία τόλμη;) // **să-ți fie rușine -ului** να νιώσεις ντροπή στο πρόσωπό σου
obraznic-ă, obraznici-ce *επιθ.* 1. αυθάδης-ης-ες 2. ξεστοίματος-η-ο 3. θρασύς-εία-ύ, αναιδής-ής-ές, αδιάντροπος-η-ο, αναισχυντος-η-ο 4. ιταμός-ή-ό, απόκοτος-η-ο
obrajor, obrăjori *ουσ. αρσ.* το προσωπάκι
obrazar, obrazare *ουσ. ουδ.* η προσωπίδα
obraznicătură, obraznicături *ουσ. θηλ.* (οικ.) το αυθάδικο άτομο
obraznici, obraznicesc *l. ρ. μετ.* αποθρασύνω, κάνω κάποιον αυθάδη, θρασύ *ll. ρ. μέσο.* αποθρασύνομαι, αυθαδιάζω, γίνομαι θρασύς
obraznicie, obraznicii *ουσ. θηλ.* 1. η αυθάδεια, η θρασυότητα 2. η ξεστομισιά 3. η αναιδεια, η αναισχυντία, η ιταμότητα, η αποκοτιά, το θράσος
obroc, obroace *ουσ. ουδ.* ιδ. oboroc
obroci, obrocesc *ρ. μετ.* μαγεύω, κάνω μάγια, γοητεύω

obscen-ă, obsceni-e *επιθ.* 1. άσεμνος-η-ο, αδιάντροπος-η-ο, ξεστοίματος-η-ο 2. άισχυρός-ή-ύ // **fotoграфия** ~ή η άσεμνη φωτογραφία
obscenitate, obscenități *ουσ. θηλ.* 1. η άσεμνογραφία, η αχυριότητα 2. η άισχυρολογία, η άισχυρότητα, η άπρέπεια
obscur-ă, obscuri-e *επιθ.* 1. σκυτεινός-ή-ό, σκυτερός-ή-ό, σκυταδερός-ή-ό 2. ζοφερός-ή-ό, σκυτερός-ή-ό 3. *μτφ.* άσημος-η-ο, άσημαντος-η-ο, αφανής-ής-ές, άσαφής-ής-ές
obscurantism *ουσ. ουδ.* 1. ο σκυταδισμός 2. η πνευματική καθυστέρηση 3. η άπέχθεια προς την παιδεία
obscurantist-ă, obscurantiști-ste *l. επιθ.* σκυταδιστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκυταδιστής-ίστρια (ο, η), ο φωτοσβέστης
obscuritate, obscurități *ουσ. θηλ.* 1. το σκότος, το σκυτάδι, ο ζόφος 2. η σκυτεινότητα 3. *μτφ.* η άγνοια, η άσάφεια
obscvent-ă, obscvenți-te *επιθ.* (για κυλάδα) με την κατεύθυνση ροής αντίθετη της απόκλισης των στρωμάτων
obseda, obsedez *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον να έχει ιδεοληψία για κάτι 2. παρενοχλώ, ανησυχώ 3. *μτφ.* τυραννώ
obsedant-ă, obsedanți-te *επιθ.* 1. ιδεοληπτικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό, ανησυχητικός-ή-ό
obsedare, obsedări *ουσ. θηλ.* 1. η ιδεοληψία 2. η άγνοια, η παρενόχληση
obsedat-ă, obsedați-te *l. επιθ.* που έχει καταληφθεί από ιδεοληψία *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* έχοντας ιδεοληψία (ο, η)
observa, observ *ρ. μετ.* 1. παρατηρώ, κάνω παρατήρηση 2. περιεργάζομαι 3. προσέχω, εξετάζω, κοιτάζω κάτι με μεγάλη προσοχή 4. θωρώ, βλέπω, επιτηρώ, επιβλέπω 5. φυλάω // **am -că...** παρατήρησα ότι... // **a nu** ~ το να μην παρατηρεί // **nu l-am -t** δεν τον παρατήρησα
observabil-ă, observabile *επιθ.* παρατηρητός-ή-ό, που μπορεί να παρατηρηθεί
observare, observări *ουσ. θηλ.* 1. η παρατήρηση 2. η περισκόπηση 3. η επιτήρηση 4. ο έλεγχος 5. *στρατ.* η παρακολούθηση του εχθρού
observator, observatoare *ουσ. ουδ.* 1. το παρατηρητήριο 2. η σκυτιά // **-ul astronomic** το αστεροσκοπείο, το αστρονομικό παρατηρητήριο // **-ul meteorologic** το μετεωροσκοπείο, το μετεωρολογικό παρατηρητήριο, ο μετεωρολογικός σταθμός
observator-oare, observatori-oare *l. επιθ.* παρατηρητικός-ή-ό // **notă -oare** η παρατηρητική σημείωση, το παρατηρητικό σημείωμα *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* παρατηρητής-ήτρια (ο, η), επιτηρητής-ήτρια (ο, η)
observație, observații *ουσ. θηλ.* 1. η παρατήρηση, η παρακολούθηση 2. η επιτήρηση 3. η επίπληξη 4. το σημείωμα 5. η διαπίστωση // **bolnav înut sub** ~ ο άρρωστος κρατούμενος υπό την παρατήρηση // **foaie de** ~ το φύλλο παρατήρησης
obsesie, obsesii *ουσ. θηλ.* 1. η ιδεοληψία 2. η ανησυχία
obsesiv-ă, obsesiv-e *επιθ.* ιδεοληπτικός-ή-ό
obstacol, obstacole *ουσ. ουδ.* 1. το εμπόδιο, το εμπόδιμα, η παρεμπόδιση 2. το πρόσκομμα, η εναντιότητα 3. το κύλωμα 4. *μτφ.* η δυσκολία 5.

η ανακοπή, η αναχαίτιση // **a întâmpina multe -e** συναντά πολλά εμπόδια // (αθλ.) **drum (cursă) cu -e** δρόμος μετ'εμπαιγμών (αγώνισμα με υπερηγήδηση εμπαιγμών)

obstretic-ă, obstretici-ce I. *επίθ.* (ιατρ.) μαιευτικός -ή-ό II. *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η μαιευτική

obstreticiv-ă, obstreticieni-e *ουσ.* αρσ. και θηλ. μαιευτήρας-εύτρια (ο,η)

obstrua, obstruez ρ. μετ. (ιατρ.) 1. εμφράττω, εμφράσσω 2. βουλώνω

obstruciv-ă, obstrucivi-e *επίθ.* (ιατρ.) εμφραχτικός -ή-ό, αποφραχτικός-ή-ό

obstrucție, obstrucții *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) 1. η έμφραξη, το έμφραγμα 2. το βούλωμα, το στούμπωμα 3. το εμπόδιο, το κώλυμα, η κωλυσιεργία 4. η τρικλοποδιά 5. *μτφ.* (αθλ.) το αντικανονικό παίξιμο // **obstrucția intestinală** η εντερική έμφραξη

obstrucționa, obstrucționez ρ. μετ. 1. κωλύω, παρακλώω 2. παρεμποδίζω

obstrucționism *ουσ.* ουδ. 1. η κωλυσιεργία, η παρακώλυση 2. η παρεμπόδιση 3. η προσπάθεια να ματαιωθεί ένα έργο

obstrucționist-ă, obstrucționiști-ste I. *επίθ.* κωλυσιεργικός-ή-ό II. *ουσ.* αρσ. και θηλ. κωλυσιεργός (ο,η)

obște, obști I. *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. η κοινότητα, η κοινωνία 2. η ένωση 3. το κοινό, το πλήθος, η ομάδα ανθρώπων, ο κόσμος 4. ο σύλλογος, ο συνεταιρισμός II. *επίθ.* **έκφρ.** **de ~** κοινός-ή-ό, δημόσιος-ια-ιο III. *επίρ.* **έκφρ.** **de ~** από κοινού, μαζί, εξίσου, συνήθως, παντού, πανταχού

obștesc-ească, obștești *επίθ.* δημόσιος-ια-ιο, κοινοτικός-ή-ό, κοινός-ή-ό // **a-și da -ul sfârșit** φτάνω στο τέλος της ζωής μου (πεθαίνω, τελειώνει η ζωή μου) // **obșteasca adunare** η εθνοσυνέλευση

obtura, obturez ρ. μετ. 1. εμφράττω, εμφράσσω 2. βουλώνω, ταπώνω

obturare, obturări *ουσ.* θηλ. 1. η έμφραξη 2. το βούλωμα

obturator, obturatoare *ουσ.* ουδ. η συσκευή που μικραίνει την τομή απ'όπου περνάει ρευστό υλικό // ~ **fotografic** το εξάρτημα της φωτογραφικής μηχανής που εμποδίζει η επιτρέπει το πέσιμο του φωτός πάνω στο φίλμ

obturație, obturații *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) 1. η έμφραξη 2. το βούλωμα // ~ **dentară** το σφράγισμα δοντιού

obtuz-ă, obtuzi-e *επίθ.* 1. αμβλύς-εία-ύ 2. *μτφ.* εξασθενημένος-η-ο, αδύνατος-η-ο, στενοκέφαλος -η-ο // (γεωμ.) **unghi ~** η αμβλεία γωνία

obtuzeitate, obtuzități *ουσ.* θηλ. 1. η αμβλύτητα 2. *μτφ.* το στόμωμα, η ακονιά, η πνευματική ανεπάρκεια

obține, obțin ρ. μετ. 1. αποκτώ 2. βγάζω, εξάγω 3. παράγω

obținere, obțineri *ουσ.* θηλ. 1. το απόκτημα, η απόκτηση 2. η επίτευξη

obuz, obuze *ουσ.* ουδ. 1. η οβίδα, το βλήμα πυροβόλου 2. ο όλμος

obuzier, obuziere 1. το πυροβόλο 2. το ολμοβόλο 3. το οβιδοβόλο

oca, ocale *ουσ.* θηλ. η οκά // **a prinde cu -ua mică** πιάνω κάποιον λείε ψέματα / να κλέβει

ocară, ocări I. *ουσ.* θηλ. 1. η ύβρη, η βρισιά, η λοιδορία 2. ο διασυρμός, ο εμπαιγμός 3. η

προσβολή 4. ο εξευτελισμός II. *επίθ.* **έκφρ.** **a ajunge de ~** καταντών να είμαι για διασυρμό, για εξευτελισμό, γίνωμαι ρεζίλι // **a face pe cineva de ~** κατεξευτελίζω κάποιον, τον κάνω ρεζίλι, εμπαιζώ κάποιον // **de ~** εξευτελισμένος-η-ο, για εμπαιγμό, για διασυρμό

ocazie, ocazii I. *ουσ.* θηλ. 1. η ευκαιρία 2. η αφορμή 3. η σύμπτωση, το περιστατικό 4. η περίσταση 5. το τυχαίο μέσο μετακίνησης // **a pierde ocazia** χάνω την ευκαιρία // **a profita de ~** επωφελούμαι της ευκαιρίας // **cu această ~ vorbeste directorul** με αυτή την ευκαιρία μιλάει διευθυντής // **cu altă ~** με άλλη ευκαιρία // **la prima ~** σε πρώτη ευκαιρία II. *επίθ.* και *επίρ.* **έκφρ.** **de ~** περιστασιακός-ή-ό, τυχαίος-αία-αίο, κατά σύμπτωση III. *ρημ.* **έκφρ.** **a da ~** δίνω αφορμή (την πρόφαση για κάποια ενέργεια)

ocazona, ocazionez ρ. μετ. 1. προξενώ 2. προκαλώ 3. δίνω την αφορμή, την αιτία να γίνει κάτι

ocazonal-ă, ocazionali-e I. *επίθ.* 1. τυχαίος-αία-αίο 2. συμπτωματικός-ή-ό, ευκαιριακός-ή-ό II. *επίρ.* τυχαία, συμπτωματικώς, ευκαιριακώς

ocazionalism *ουσ.* ουδ. (φιλοσ.) η συμπτωσιαρχία

ocări, ocărase ρ. μετ. 1. υβρίζω, βρίζω 2. προσβάλλω, επιπλήττω, επιτιμώ, μαλώνω 3. δυσφημίζω, κακολογώ

ocărare, ocărări *ουσ.* θηλ. η επίπληξη, η επιτίμηση, το μάλωμα, η δυσφήμιση, η κακολογία

ocărui, ocăruieste ρ. μετ. 1. κυβερνώ, διοικώ 2. διαχειρίζομαι, διευθύνω

ocăruiere, ocăruiuri *ουσ.* θηλ. 1. η κυβέρνηση, η διοίκηση 2. το κυβερνείο (το κτήριο όπου μένει ο κυβερνήτης) 3. η διεύθυνση

occident *ουσ.* ουδ. 1. η Δύση 2. *μτφ.* η Δυτική Ευρώπη

occidental-ă, occidentali-e *επίθ.* δυτικός-ή-ό // **biserica -ă** η δυτική / η καθολική εκκλησία // **Europa -ă** η Δυτική Ευρώπη

occipital-ă, occipitali-e I. *επίθ.* ινιακός-ή-ό // **orificiul ~** το ινιακό στόμιο II. *ουσ.* ουδ. το ινιακό κόκκαλο

occiput, occiputuri *ουσ.* ουδ. το ινίο, το πίσω μέρος του κεφαλιού πάνω από το λαιμό

ocean, oceane *ουσ.* ουδ. 1. ο ωκεανός 2. *μτφ.* καθέτι που είναι απέραντο // ~ **ul Atlantic** ο Ατλαντικός Ωκεανός // ~ **ul Pacific** ο Ειρηνικός Ωκεανός // ~ **ul planetar** ο πλανητικός ωκεανός (παγκόσμιος) // **fundul -ului** ο πυθμένας του ωκεανού

oceanic-ă, oceanici-ce *επίθ.* ωκεάνιος-ια-ιο // **climă -ă** το ωκεάνιο κλίμα // (γεωλ.) **perioada -ă** η ωκεάνιος περίοδος (η περίοδος του σχηματισμού των αρχέγονων ωκεανών και ηπείρων)

oceanidă, oceanide *ουσ.* θηλ. (μυθ.) οι Ωκεανίδες (νύμφες, κόρες του Ωκεανού και της Τηθύος, προστάτισσες των υδάτων)

oceanograf-ă, oceanografi-e *ουσ.* αρσ. και θηλ. ωκεανογράφος (ο,η)

oceanografic-ă, oceanografici-ce *ουσ.* αρσ. και θηλ. ωκεανογραφικός-ή-ό

oceanografie *ουσ.* θηλ. η ωκεανογραφία, η ωκεανολογία

ocheadă, ocheade *ουσ.* θηλ. 1. το βλέμμα 2. η ματιά

ochean, ocheane *ουσ.* ουδ. το τηλεσκόπιο, το κιάλι

ocheană, ochene *ουσ.* θηλ. (ιχθ.) είδος ψαριού σταχτί-υποκόανο, μακρού έως 20-30 εκατοστάμετρα

ochelari ουσ. αρσ. πληθ. τα ματογυάλια, τα γυαλιά
// ~ **de vedere / de soare** γυαλιά για όραση / ηλίου
// ~ **pentru distanță** τα γυαλιά για απόσταση (για μακριά) // **a avea ~ de cal** έχω περιορισμένη αντήληψη

ochelariștii, ochelariști ουσ. αρσ. και θηλ. διοπτροφόρος (ο,η), το άτομο που φοράει ματογυάλια, ο γυαλάκις

ochet, ocheti ουσ. αρσ. ο μεταλλικός κρίκος εφαρμοσμένος στο αντίσκηνο για να μη ξεφτίσει το ύφασμα

ochi, ochi, ochiuri Ι. ουσ. αρσ. 1. το μάτι, ο οφθαλμός 2. η ματιά, το βλέμμα 3. ο βλαστός φυτού, το μπουμπούκι 4. η τρύπα, το άνοιγμα σε μια επιφάνεια // ~ **de piscă** το αντανάκλαστικό κρύσταλλο (συνθηματικό σημείο με φώτα στα οχήματα) // ~ **magic** η ενδεικτική λυχνία (στο ραδιόφωνο) // ~ **pentru ~ și dinte pentru dinte** οφθαλμός αντί οφθαλμού και δόντι αντί δοντιού // ~ **ul bou** βωτ. το χρυσάνθεμο το θαμνώδες, η μαργαρίτα // ~ **i care nu se văd se uită** τα μάτια που δε βλέπονται λησμονούνται // **a arăta pe cineva din** ~ δείχνω κάποιον με τα μάτια (με την κίνηση των ματιών) // **a da ~ i cu cineva** συναντώ κάποιον τυχαία // **a face cu ~ul** κάνω με το μάτι, κλείνω το μάτι // **a fi cu ~ i pe cineva** έχω τα μάτια μου πάνω σε κάποιον // **a fi numai ~ și urechi** είμαι όλο μάτια και αυτιά / προσέχω // **a iubi pe cineva ca lumina** ~lor αγαπώ κάποιον σαν το φως των ματιών μου // **a i se scurge cuiva ~ i după cineva** κάνω σε κάποιον τα γλυκά μάτια // **a-și vedea visul cu ~ i** βλέπω τ'όνειρο με τα μάτια μου (εκπληρώνεται η επιθυμία μου) // **a lua pe cineva la ~** βλέπω κάποιον με κακό μάτι (βλέπω με υποψία κάποιον) // **a măsură din ~** μετρώ με το μάτι (κατά προσέγγιση) // **a păzi pe cineva cu ~ i din cap** φυλάγω κάποιον σαν τα μάτια μου απ' το κεφάλι (προσέχω) // **a sorbi pe cineva din ~** τον τρώγω με τα μάτια (τον κοιτάζω με αγάπη) // **a vedea cu ~ i altuia** βλέπω με τ'αλλουνού τα μάτια (δεν έχω δική μου γνώμη) // **cât ai clipi din ~** όσο να ανοιγοκλείνεις τα μάτια // **cât vezi cu ~ i** σε μεγάλη έκταση // **cu ~ ul liber** με γυμνό μάτι // **cu un ~ la fână** **și cu altul la slănină** ποθώ και τα δύο πράγματα // **de ~ i lumii** προς / δια το θεαθῆναι // **e cu ~ și cu sprâncene** είναι φως φανάρι // **încotro vede cu ~ i** σ'όποιο μέρος βλέπει με τα μάτια // **între patru ~** μεταξύ μας χωρίς μάρτυρες // **plin ~** φίσκα ολόγιμος-η-ο // **sare în ~** είναι οφθαλμοφανές ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu ~ i închiși** με κλειστά μάτια // **în ~ i cuiva** στα μάτια κάποιου (κατά τη γνώμη κάποιου) // **văzând cu ~ i** γρήγορα // **cu ~ pierduți** με τα μάτια χαμένα στο κενό (εκστατικά) ΙΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το τμήμα τζαμπί στο παραθύρο, το τετράγωνο τζαμπί 2. η κυκλική έκταση νερού, η τρύπα ανοιγμένη στον πάγο για ψάρεμα 3. η δίηνη 4. ο βρόχος, η θηλιά, το πλέγμα, το μάτι της κάλτσας 5. ο δίσκος της ηλεκτρικής κουζίνας 6. το διαχρύσιμα σε αποθήκη η σε αμπάρι 7. μτφ. το στρογγυλό σημείο φωτός, το λαμπύρισμα // **ouă ~uri** αυγά μάτια (αυγά τηγανιτά)

ochi, ochese Ι. ρ. αμ. σκοπεύω, σηματοδew (με όπλο) ΙΙ. ρ. μετ. 1. κατευθύνω τη βολή προς κάποιο στόχο 2. στυλώνω τα μάτια μου κάπου, ματιάζω, μπανίζω 3. βάζω κάποιον στο μάτι για κάποιο σκοπό

ochios-oasă, ochioși-oase επιθ. 1. μεγαλομήτης-άτα-άτικο 2. μτφ. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο **ochire, ochiri** ουσ. θηλ. 1. η σκόπευση, το σημάδεμα 2. η ματιά // **linia de ~** η σκόπευτική γραμμή

ochisor, ochisori ουσ. αρσ. το ματάκι **ochitor-oare, ochitori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. σκοπευτής-εύτρια (ο,η)

ochitură, ochituri ουσ. θηλ. το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά

ochiuleț, ochiulețe ουσ. ουδ. το ματάκι **oclivă, occlusive** επιθ. (γλωσσ.) κλειστός-ή-ό // **consoană ~** το κλειστό σύμφωνο

ocluziune, ocluziuni ουσ. θηλ. το κλείσιμο του στομίου αγωγού // **ιατρ. ~ intestinală** το κλείσιμο των εντέρων (το ανακάτωμα των εντέρων), η στόμωση του εντέρου

ocnaș, ocnași ουσ. αρσ. ο κατάδικος (πού είναι καταδικασμένος να δουλεύει σε αλατωρυχείο)

ocnă, ocne ουσ. θηλ. 1. το αλατωρυχείο 2. το κάτεργο, η φυλακή // **sărat ~** πολύ αρμυρός, με πολύ αλάτι

ocniță, ocnițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το μικρό αλατωρυχείο 2. ο βαθύς λάκκος, η τρώγλη 3. το κοίλωμα μέσα σε τοίχο

ocol, ocoale, ocoluri Ι. ουσ. ουδ. 1. η περίμετρος 2. ο περικλείστος τόπος 3. η περιολή γύρω από έναν τόπο 4. ο αυλόγυρος, η αυλή 5. η διοικητική αγροτική μονάδα 6. η περιφέρεια // ~ **ul silvic** η δασική περιφέρεια, η τοπική δασική αρχή // **judecătoria de ~** το δικαστήριο της περιφέρειας (το εירוηνοδικείο) ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. ο γύρος, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. η βόλτα, ο περίπατος 3. μτφ. η παρέκβαση, η απομάκρυνση από το κύριο θέμα // **a face ~ul pământului** κάνω το γύρο του κόσμου ΙΙΙ. ρημ. έκφρ. **a da ~** κάνω το γύρο, κάνω τον κύκλο γύρω από κάποιον ξεπερνώντας τον ΙV. επιρ. έκφρ. // **a spune ceva fără ~** λέγω κάτι χωρίς περιστροφή // **fără ~** χωρίς περιστροφές, απερίφραστα, ξεκάθαρα, απευθείας

ocoli, ocolese Ι. ρ. μετ. 1. περιφέρω, γυρίζω, περιτριγυρίζω 2. παρακάμπω 3. αποφεύγω // **a ~ răspunsul** αποφεύγω την απάντηση, πηγαίνω γύρω με την απάντηση // **el mă ocolește** αυτός με αποφεύγει ΙΙ. ρ. αμ. 1. περιφέρομαι, περιστρέφομαι 2. λέγω κάτι με περιφράσεις, έμμεσα, όχι απευθείας

ocolire, ocoliri ουσ. θηλ. 1. η περιφορά, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. η αποφυγή 3. μτφ. η παρέκβαση

ocoliș, ocolisuri Ι. ουσ. ουδ. 1. η περιφορά, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. ο γύρος 3. μτφ. η παρέκβαση ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu ~uri** με περιστροφές, έμμεσα

ocolit-ă, ocoliti-te Ι. επιθ. 1. περιστραμμένος-η-ο 2. που έχει παρακαμφθεί ή αποφευχθεί // **pe căi ~e** επί περιστραμμένων οδών ΙΙ. επιρ. έκφρ. **pe ~te** με πλάγιους τρόπους, έμμεσα

ocroti, ocrotese ρ. μετ. 1. προστατεύω, προφυλάσσω 2. περιθάλπω 3. υποστηρίζω

ocrotire, ocrotiri ουσ. θηλ. 1. η προστασία, η προφύλαξη 2. η περιθαλψη, η υποστήριξη // ~ **a naturii** η προστασία της φύσης // ~ **a sănătății** η περιθαλψη της υγείας

ocrotitor-oare, ocrotitori-oare Ι. επιθ. προστατευτικός-ή-ό, προφυλαχτικός-ή-ό ΙΙ. επιρ.

προστατευτικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προστάτης -άτρια (ο,η)

ocru *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* η χώρα

octacord-ă, octacorzi-de *επιθ. (μουσ.)* οχτάχορδος -η-ο

octaedru, octaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το οκτάεδρο

octan, octani *ουσ. ουδ. (χημ.)* το οκτάνιο

octanic-ă, octanici-ce *επιθ. (χημ.)* οκτανικός-ή-ό //

cifră -ă ο οκτανικός αριθμός

octant, octante *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* ο οκτάς, όργανο

ναυσιπλοΐας

octavă, octave *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η οκτάβα

octet, octete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η οκταφωνία 2. χημ. η ομάδα από οχτώ ηλεκτρόνια στο

περιφερειακό στρώμα ενός ατόμου

octodă, octode *ουσ. θηλ. (φυσ.)* ο ηλεκτρονικός σωλήνας στα ραδιόφωνα για αλλαγή των

συχνοτήτων

octogenar-ă, octogenari-e I. *επιθ.* ογδοηκονταετής -ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ογδοντάρης-α (ο,η),

ογδοντάχρονος-η (ο,η)

octogon-ă, octogoni-e I. *επιθ.* οκτάγωνος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το οκτάγωνο

octogonal-ă, octogonalie *επιθ.* οκταγωνικός-ή-ό

octoih, octoihuri *ουσ. ουδ. (θρ.)* η οκτώηχος

octombrie *ουσ. αρσ.* ο Οκτώβριος, ο Οκτώβρης //

revoluția din - η Οκτωβριανή Επανάσταση (το 1917 στη Ρωσία)

octopod-ă, octopozide I. *επιθ.* (ζωολ.) οκτάποδος -η-ο II. *ουσ. ουδ.* τα οκτάποδα (διδράχια

κεφαλόποδα)

ocular-ă, oculari-e I. *επιθ.* 1. οφθαλμικός-ή-ό 2. αυτόπτης-ις //

(νομ.) **martor** ~ ο αυτόπτης μάρτυρας II. *ουσ. ουδ.* ο φακός //

globul ~ ο βολβός του οφθαλμού

oculație, oculații *ουσ. θηλ.* ο ενοφθαλμισμός, ο

εμβολιασμός (δέντρα)

oculist-ă, oculiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οφθαλμίατρος (ο,η), οφθαλμολόγος (ο,η)

ocul-ă, oculi-te *επιθ.* απόκρυφος-η-ο, μυστικός-ή-ό,

κρυφός-ή-ό

oculație, oculații *ουσ. θηλ.* η παροδική εξαφάνιση

άστρου λόγω παρεμβολής άλλου ουράνιου

σώματος

occultism *ουσ. ουδ.* η αποκρυφολογία, ο

αποκρυφισμός

ocultist-ă, ocultști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απόκρυφος-η (ο,η) II. *επιθ.* απόκρυφος-η-ο,

μυστικός-ή-ό

ocupa, ocup I. *ρ. μετ.* 1. κατέχω 2. καταλαμβάνω 3.

κυριεύω, κατακτώ 4. πιάνω τόπο η θέσι 5. κατακώ

6. ασχολώ, απασχολώ (κάποιον) //

la hotel toate camerele sunt -te στο ξενοδοχείο όλες τα

δωμάτια είναι κατεληγμένα //

ocup vila aceasta κατέχω αυτή τη βίλα //

vă rog, -ți locurile dumneavoastră σας παρακαλώ, καταλάβετε τις

θέσεις σας II. *ρ. μέσο.* 1. ασχολούμαι,

απασχολούμαι 2. καταπιάνομαι 3. επαγγέλλομαι,

εξασκώ επάγγελμα, ασχολούμαι με κάτι

βιοποριστικό //

a se - de cineva ασχολούμαι για

κάποιον //

cu ce te ocupi? με τι καταπιάνεσαι- με

τι ασχολείσαι; //

nu ne-am -t de această istorie δεν

ασχολήθαμε μ'αυτή την ιστορία

ocupant-ă, ocupanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1.

κατακτητής-ήτρια (ο,η) 2. κάτοικος (ο,η) //

dreptul primului ~ το δικαίωμα του πρώτου

κατοίκου

ocupare, ocupări *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η

κατάληψη, η κυρίευση, η κατάκτηση 3. η

κατοίκηση 4. η ασχολία, η απασχόληση

ocupat-ă, ocupați-te *επιθ.* 1. κατεληγμένος-η-ο,

αγκασέ 2. πιασμένος-η-ο, απασχολημένος-η-ο 3.

κατοικημένος-η-ο 4. κατεχόμενος-η-ο 5.

κατακτημένος-η-ο //

masa aceea este -ă αυτό

το τραπέζι είναι πιασμένο //

telefonul sună ~ το

τηλέφωνο χτυπάει

ocupatie, ocupații I. *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η

κατάληψη 3. η κατάκτηση, η απόκτηση

ιδιοκτησίας 4. η ασχολία, η απασχόληση 5. το

επάγγελμα //

- străină η ξένη κατοχή //

trupe de ~ τα στρατεύματα κατοχής II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~

της κατοχής, κατακτητικός-ή-ό //

fără ~

ανάσχιλος-η-ο

odaie, odăi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η κάμαρα, η

κάμαρη, το δωμάτιο 2. η κατοικία

odalisca, odalisce *ουσ. θηλ.* η οδαλίσκη

odată I. *επίρ.* αμετάβλ. 1. άλλοτε, σε άλλο

χρόνο, σε άλλη εποχή, κάποτε 2. μια φορά 3. στον ίδιο

χρόνο, συνάμα με..., σύγχρονος με..., 4. αίφνης,

ξαφνικά, τελικά //

- și ~ σε μια καλή ημέρα, στο

κάτω-κάτω //

- cu... στον ίδιο χρόνο με..., μαζί

με... //

a fost ~ ήταν μια φορά //

termină ~!

τελείωσε μια φορά! II. *επιθ.* αμετάβλ. 1. αληθινός

-ή-ό 2. σε όλη σημασία της λέξης //

om ~ αληθινός

άνθρωπος III. *συνδ. έκφρ.* **- ce...** μια

πού... //

- ce **s-a prezentat** μια πού παρουσιάστηκε

odă, ode *ουσ. θηλ.* η ωδή

odăjdii *ουσ. θηλ. πληθ. (εκκλ.)* τα άμφια

odeon, odeoane *ουσ. ουδ.* το ωδείο, το μουσικό

θέατρο

odgon, odgoane *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το παλαμάρι, το

χοντρό σκούνι, το καραβόσκουνο, η

πρυμάτσα

odicolon, odicolonuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η κολόνια,

το διάλυμα αιθέριων ελαίων

odihnă, odihne *ουσ. θηλ.* 1. η ανάπαυση, ο

αναπαμός, το ξεκούρασμα, η

ξεκούραση 2. η

ησυχία //

- activă η ενεργός ανάπαυση //

- de **veci** η αιώνια ανάπαυση //

casă de ~ το

αναπαυτήριο //

concediu de ~ η άδεια ανάπαυσης

//

fără ~ χωρίς ξεκούρασμα //

loc de ~ ο τόπος για

ανάπαυση

odihnă, odihnese I. *ρ. μετ.* 1. ξεκουράζω, αναπαύω

2. ησυχάζω II. *ρ. μέσο.* 1. ξεκουράζομαι,

αναπαύομαι 2. ξεποσταίνω, ησυχάζω 3. μφ.

λυτρώνομαι με θάνατο, πεθαίνω //

Domnul să-l odihnească ο Θεός να τον αναπαύσει! //

să se odihnească oamenii να αναπαυτούν οι άνθρωποι

odihnit-ă, odihniți-te *επιθ.* ξεκουράστος-η-ο,

ξεκουρασμένος-η-ο, αναπα(υ)μένος-η-ο,

ξεποσταμένος-η-ο

odihnitor-oare, odihnitori-oare *επιθ.* 1.

ξεκουραστικός-ή-ό, αναπαυτικός-ή-ό 2.

κατευναστικός-ή-ό //

scaun ~ η αναπαυτική

καρέκλα

odinioară *επίρ.* 1. άλλοτε, σε άλλη εποχή 2. άλλη

φορά, κάποτε 3. πριν, πρωτίτερα, σε

προηγούμενο χρόνο //

de ~ από παλιά, από άλλη

εποχή

odios-oasă, odioși-oase I. *επιθ.* 1. απεχθής-ής-ές,

αποστράβιος-α-ο, συγγενός-ή-ό 2. ειδικής-ής-ές

// **crimă odioasă** το στυγερό έγκλημα II. *επίρ.* 1. απεχθώς, στυγερά, αποτρόπαιως 2. ειδικώς
odisee ουσ. θηλ. 1. η Οδύσσεια 2. *μτφ.* η μακριά περιπλάνηση
odolean, odoleni ουσ. αρσ. (βοτ.) η βαλεριάνα
odor, odore ουσ. ουδ. 1. ο πολύτιμος, ο κανακάρης, ο αγαπητός, ο πολυαγαπημένος 2. το αγαπημένο τέκνο 3. το καμάρι
odorant-ă, odoranți-te *επίθ.* οσμογόνος-α-ο
odoriza, odorizez ρ. *μετ.* κάνω ένα αέριο να αναδίνει οσμή
odorizant-ă, odorizanti-te *επίθ.* οσμώδης-ης-ες, οσμηρός-ή-ό
odorizare, odorizări ουσ. θηλ. η πρόσθεση οσμής, το δόσιμο οσμής σε ένα αέριο
odraslă, odrasle ουσ. θηλ. 1. το τέκνο, το παιδί, η παιδούλα 2. ο απόγονος
odrăslit-ă, odrăsliti-te *επίθ.* 1. γεννημένος-η-ο 2. ενσάρκωμένος-η-ο
oersted, oerstezi ουσ. αρσ. (φυσ.) η μονάδα μέτρησης της έντασης του μαγνητικού πεδίου
of, ofuri I. *επίρ.* οφί ωχ! II. ουσ. ουδ. 1. το οφ, η ανασταναγμός 2. η ανεκπλήρωτη επιθυμία, το ωχ // **are un ~ la inimioară** έχει ένα ωχ στην καρδούλα του
ofensa, ofensez I. ρ. *μετ.* 1. προσβάλλω, θίγω 2. βρίζω, περιυβρίζω, φέρομαι περιφρονητικά με κάποιον II. ρ. *μέσο.* 1. προσβάλλομαι, θίγομαι 2. είμαι θυμωμένος-η-ο από την προσβολή που μου έγινε
ofensare, ofensări ουσ. θηλ. η προσβολή, η υβριστική συμπεριφορά ή πράξη
ofensat-ă, ofensați-te *επίθ.* 1. προσβεβλημένος-η-ο, εξυβρισμένος-η-ο 2. ταπεινωμένος-η-ο
ofensator-oare, ofensatori-oare *επίθ.* 1. προσβλητικός-ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό
ofensă, ofense ουσ. θηλ. 1. η προσβολή 2. η υβριστική συμπεριφορά ή πράξη 3. η αισχρολογία 4. η περιύβριση, η ύβρη, η βρισιά, το βρίσιμο
ofensiv-ă, ofensivi-e *επίθ.* 1. επιθετικός-ή-ό 2. προκλητικός-ή-ό
ofensivă, ofensive ουσ. θηλ. 1. η επίθεση 2. η στρατιωτική ενέργεια για κατάληψη θέσης των αντιπάλων δυνάμεων 3. *μτφ.* η εξόρμηση
oferi, ofer I. ρ. *μετ.* 1. προσφέρω 2. προσκομίζω 3. δίνω κάτι παρουσιάζω, θέτω σε διάθεση // **a ~ ajutor** προσφέρω βοήθεια II. **a ~ ocazie** προσφέρω την ευκαιρία // **a ~ un preț** προσφέρω μια τιμή // **pot să vă ofer locul meu?** μπορώ να σας προσφέρω τη θέση μου; II. ρ. *μέσο.* 1. προσφέρομαι 2. διατίθεται, διακείμει, έχω τη διάθεση να τεθώ στην υπηρεσία κάποιου // **ni s-a ~t o priveriște minunată** μας προσφέρθηκε μια θαυμάσια θέα
oferire, oferiiri ουσ. θηλ. 1. η προσφορά 2. το βάλλισμο σε διάθεση (εμπορευμάτων, υπηρεσιών, κ.λ.π.)
oferit-ă, oferiți-te *επίθ.* προσφερόμενος-η-ο
oferta, ofertez ρ. *αμ.* κάνω προσφορά
ofertant-ă, ofertanți-te *επίθ.* προσφέροντας-ουσα-ον, που κάνει προσφορά
ofertă, oferte ουσ. θηλ. 1. η προσφορά 2. η προσκόμιση, η προσκομιδή 3. η προβολή των προϊόντων για σύναψη εμπορικών πράξεων, ομοίως των υπηρεσιών, κ.λ.π. // (οικον.) **legea**

cererii și a ofertei ο νόμος της ζήτησης και προσφοράς
oficia, oficiez I. ρ. *μετ.* 1. κάνω τελετή 2. τελώ // **a ~ o căsătorie** τελώ τους γάμους II. ρ. *αμ.* (εκκλ.) λειτουργώ, ιερουργώ, τελετουργώ τη Θεία Λειτουργία (κληρικός)
oficial-ă, oficiali-e I. *επίθ.* επίσημος-η-ο // **document** ~ το επίσημο έγγραφο // **tribuna -ă** η επίσημη εξέδρα II. *επίρ.* 1. επίσημα 2. υπηρεσιακώς
oficialitate, oficialități ουσ. θηλ. 1. επισημότητα, το επίσημο πρόσωπο 2. η αυθεντικότητα, η δημόσια αρχή, οι αρχές
oficializa, oficializez ρ. *μετ.* 1. επισημοποιώ, κάνω κάτι επίσημο, δίνω επίσημο χαρακτήρα 2. διαβεβαιώνω επίσημα
oficializare, oficializări ουσ. θηλ. 1. η επισημοποίηση 2. η επίσημη διαβεβαίωση
oficialmente *επίρ.* 1. επίσημως 2. με επίσημο τρόπο
oficiant-ă, oficianți-te I. ουσ. αρσ. 1. ο λειτουργός 2. ο ιερωμένος, ο κληρικός II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η, δημόσιος-ια υπάλληλος (που εκτελεί δημόσια υπηρεσία)
oficiere, oficieri ουσ. θηλ. 1. η διεξαγωγή τελετής 2. (εκκλ.) η τελετουργία, η ιερουργία, η ιεροτελεστία // η τέλεση // **-a căsătoriei** η τέλεση των γάμων
oficialnă, oficaln-e *επίθ.* φαρμακευτικός-ή-ό // **plante -e** τα φαρμακευτικά φυτά
oficină, oficine ουσ. θηλ. 1. το εργαστήριο φαρμακείου 2. το εργαστήριο για έρευνες 3. *μτφ.* ο τόπος μηχανοργάνωσης, σκευωρίας, ραδιουργίας, σκευοφαντίας
oficios-oasă, oficioși-oase I. *επίθ.* 1. ανεπίσημος-η-ο 2. ημιεπίσημος-η-ο II. ουσ. ουδ. το δημοσιογραφικό όργανο ενός κόμματος, μιας ομάδας κ. λ. π. χωρίς να έχει επίσημο χαρακτήρα
oficiu, oficii I. ουσ. ουδ. 1. η υπηρεσία 2. το γραφείο 3. η λειτουργία ενός οργανισμού 4. η διευκόλυνση, η εξυπηρέτηση, η βοήθεια 5. η τέλεση θρησκευτικής λειτουργίας, η ιεροτελεστία, η ιερουργία // ~ **de schimb** η υπηρεσία ανταλλάγματος // ~ **de stare civilă** το ληξιαρχείο // ~ **de turism** το τουριστικό γραφείο // ~ **postal** η ταχυδρομική υπηρεσία // ~ **l juridic** η νομική υπηρεσία // **și-a oferit bune oficii** προσφερε τις καλές του υπηρεσίες (για συμβιβασμό πάνω σε μια διαφορά) II. *επίθ.* **κ. επίρ.** έκφρ. **din ~** αυτεπαγγέλτως από επαγγελματικό δικαίωμα, υπηρεσιακώς από ενέργεια της δημόσιας αρχής
ofili, ofilese I. ρ. *μέσο.* 1. μαραζώνω, μαραίνομαι, μαραζιάζω, μαραγκιάζω 2. *μτφ.* στενοχωριέμαι υπερβολικά II. ρ. *μετ.* 1. μαραίνω 2. ξεραίνω ένα φυτό
ofilire, ofiliri ουσ. θηλ. το μαράζωμα, ο μαρασμός, η μάρανση, το μάραμα, το μαράζι 2. η ωχρίαση
ofilit-ă, ofiliți-te *επίθ.* 1. μαραζισμένος-η-ο, μαραζισμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο, μαραζωμένος-η-ο 2. *μτφ.* χλωμασμένος-η-ο, ωχρός-ή-ό
ofiter, ofiteri ουσ. αρσ. ο αξιωματικός // ~ **al stării civile** ο ληξιαρχος, ο δημόσιος υπάλληλος που τηρεί τα ληξιαρχικά βιβλία
ofiteraș, ofiterași ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο αξιωματάκος, ο μικρός αξιωματικός
ofiteresc-ească, ofiterești *επίθ.* του αξιωματικού, των αξιωματικών

ofițerește *επίρ.* όπως οι αξιωματικοί
ofițerime *ουσ.* θηλ. (συλλογ.) το πλήθος αξιωματικών, το σύνολο αξιωματικών
ofițeroi, ofițeroi *ουσ.* *αρσ.* (χλευασ.) ο χοντρόμυαλος αξιωματικός
ofrandă, ofrande *ουσ.* θηλ. (θρ.) 1. η προσφορά, η προσκομιδή 2. το αφιέρωμα 3. το τάμα, το ανάθημα
ofsaid, ofsaiduri *ουσ.* ουδ. (αθλ.) το οφσάιντ (ποδόσφαιρο)
ofset, ofseturi *ουσ.* ουδ. (τυπ.) το όφσετ (εκτυπωτική μηχανή)
ofta, oftez *ρ. αμ.* αναστενάζω, γογγύζω, στενάζω // **a ~ după cineva sau ceva** αναστενάζω για κάποιον (ή για κάτι)
oftalmic-ă, oftalmici-ce *επίθ.* οφθαλμικός-ή-ό
oftalmie, oftalmii *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η οφθαλμία, η οφθαλμοπάθεια
oftalmolog-ă, oftalmologi-ge *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* οφθαλμολόγος (ο,η), οφθαλμίατρος (ο,η)
oftalmologic-ă, oftalmologici-ce *επίθ.* οφθαλμολογικός-ή-ό
oftalmologie *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η οφθαλμολογία
oftalmometru, oftalmometre *ουσ.* ουδ. το οφθαλμόμετρο
oftalmoscop, oftalmoscoape *ουσ.* ουδ. το οφθαλμοσκόπιο
oftalmotomie, oftalmotomii *ουσ.* θηλ. (χειρ.) η οφθαλμοτομία
oftare, oftări *ουσ.* θηλ. το αναστέναγμα, ο στεναγμός
oftat, oftaturi *ουσ.* ουδ. ο αναστεναγμός, το αναστέναγμα, το γογγύτο // **nu te pot ajuta decât cu un ~** δεν μπορώ να σε βοηθήσω παρά με ένα αναστεναγμό
oftica, oftic *l. p. μέσο.* (λαϊκ.) 1. προσβάλλομαι από φθίση, γίνομαι άρρωστος από φυματίωση, παθαίνω φθίση, χτικιάζω 2. *μτφ.* στενοχωριέμαι, θυμώνω, οργίζομαι, δυσθυμώ *l. p. μετ.* 1. πικραίνω κάποιον, κάνω κάποιον να θυμώσει 2. ταλαιπωρώ κάποιον, εξοργίζω, τον κάνω να θυμώσει, χτικιάζω
ofticare, ofticări *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. η φυματίωση, η φυματίωση, η φθίση 2. *μτφ.* ο θυμός, η οργή
ofticat-ă, ofticați-te *επίθ.* (λαϊκ.) 1. φθισικός-ή-ό, φυματικός-ή-ό 2. *μτφ.* πικραμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
oftică, oftic *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. η φθίση, η φυματίωση, το χτικίο 2. *μτφ.* το πείσμα // **a avea ~ pe cineva** έχω πείσμα σε κάποιον // **a-i face cuiva ~** κάνω σε πείσμα κάποιον, θυμώνω πάνω σε κάποιον
ofticos-oasă, ofticosi-oase *επίθ.* 1. φυματικός-ή-ό, φθισικός-ή-ό, χτικιάρης-α-ικο 2. *μτφ.* αδύναμος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ζαγανιάρης-άρα-ικο
ogar, ogari *ουσ.* *αρσ.* το ζαγάρι, το κυνηγετικό σκυλί, το λαγωνικό // **nici căine nici ~** ούτε σκυλί ούτε ζαγάρι // **slab ca un ~** ληνός (ισχνός) σαν το ζαγάρι
ogival-ă, ogival-e *επίθ.* 1. αψιδωτός-ή-ό 2. τοξωτός-ή-ό // **stil ~** ο αψιδωτός / γοθικός ρυθμός
ogivă, ogive *ουσ.* θηλ. 1. ο αψιδωτός θόλος 2. το αψίδωμα (το κατασκεύασμα σε σχήμα αψίδας, το μπροστινό μέρος του βλήματος πυροβολικού, κ.λ.π.)
oglinďă, oglinzi *ουσ.* θηλ. 1. ο καθρέφτης 2. το κάτοπτρο 3. η στυλνή, γυαλιστερή επιφάνεια 4. η εικόνα, το εικόνισμα αντικειμένου // (γελ.) ~

de falie το κάτοπτρο της σχισμής του φλοιού της γης, η γυαλιστερή επιφάνεια πετρώματος // ~ **retrovizoare** το οπισθοσκόπιο, ο οπισθοσκοπικός καθρέφτης (στο αυτοκίνητο)
oglinďi, oglindesc *l. p. μετ.* 1. καθρεφτίζω, κατοπτρίζω 2. αντανakλώ μια εικόνα σε καθρέφτη 3. αντικατοπτρίζω, αντικαθρεφτίζω 4. *μτφ.* απεικονίζω, αναπαριστώ πιστά κάτι *l. p. μέσο.* 1. καθρεφτίζομαι, κατοπτρίζομαι 2. αντανakλώμαι 3. αντικαθρεφτίζομαι, αντικατοπτρίζομαι, εξεικονίζομαι 4. *μτφ.* εκδηλώνομαι
oglinďire, oglinďiri *ουσ.* θηλ. 1. ο κατοπτρισμός, το καθρέφτισμα 2. η αντανάκλαση 3. η απεικόνιση σε καθρέφτη 4. ο αντικατοπτρισμός, το αντικαθρέφτισμα
oglinďoară, oglinďoare *ουσ.* θηλ. το καθρεφτάκι
ogoi, ogioiesc *l. p. μέσο.* (λαϊκ.) 1. καταπραΰνομαι 2. ησυχάζω, γαληνεύω 3. ημερεύω, ημερώνω, μερώνω, μερεύω, ηρεμώ *l. p. μετ.* 1. καταπραΰνω, κατευνάζω, απαλύνω 2. κάνω κάποιον ήρεμο, ηρεμίζω
ogoi-ă, ogoiți-te *επίθ.* 1. ήσυχος-η-ο, καλμαρισμένος-η-ο 2. ήρεμος-η-ο, κατευνασμένος-η-ο
ogor, ogoare *ουσ.* ουδ. ο αγρός, το χωράφι // ~ **negru** το οργωμένο και άσπαστο χωράφι // **paznic de ogoare** ο αγροφύλακας
ogoraș, ogorașe *ουσ.* ουδ. (λαϊκ.) το μικρό χωράφι, ο μικρός αγρός
ogradă, ogrăzi *ουσ.* θηλ. 1. η αυλή, ο αυλόγυρος 2. *επαρχ.* το περιβόλι με οπωροφόρα δέντρα
ohabă, ohabe *ουσ.* θηλ. το τιμάριο
ohabnic-ă, ohabnici-ce *l. επίθ.* τιμαριωτικός-ή-ό *l. p. μετ.* *αρσ.* και *θηλ.* τιμαριώτης-ισσα (η)
ohm, ohmi *ουσ.* *αρσ.* (φυσ.) το ωμ (μονάδα μέτρησης ηλεκτρικής αντίστασης) // **legea lui Ohm** ο νόμος του Ωμ (Γεώργιος Ωμ, Γερμανός φυσικός)
ohmic-ă, ohmici-ce *επίθ.* (φυσ.) ωμικός-ή-ό
ohmmetru, ohmmetre *ουσ.* ουδ. (φυσ.) το ωμόμετρο
oho *επιφ.* ω! α! (έκπληξη, δυσπιστία)
oicumena *ουσ.* θηλ. η οικουμένη, όλη η γη
oier, oieri *ουσ.* *αρσ.* ο προβατάρης, ο προβατέμπορας, ο προβατοκόμος
oierit *ουσ.* ουδ. ο φόρος επί της βοσκής για τα πρόβατα
oină, oine *ουσ.* θηλ. (αθλ.) η "όйна", παιχνίδι ανάμεσα σε δύο ομάδες, ανά 11 παίκτες, ο κάθε παίκτης χτυπά το τόπι με ένα μπαστόνι, στέλνοντας το στο αντίπαλο γήπεδο
oinist, oinisti *ουσ.* *αρσ.* (αθλ.) ο παίκτης του αθλήματος όйна
oiște, oiști *ουσ.* θηλ. το τιμόνι // ~ **a căruții** το τιμόνι της άμαξας // **a o nimeri (ca Irimia) cu ~ a-n gard** για κάτι αταίριαστο
oiță, oițe *ουσ.* θηλ. το προβατάκι
olac, olaci, olace *l. p. μετ.* *αρσ.* (ιστ.) ο ιππέας ταχυδρόμος // **lipcan de ~** ο υπάλληλος ταχυδρομείου, διανομέας καβάλα σε άλογο *l. p. μετ.* 1. ο σταθμός ταχυδρομικών αλόγων 2. η υπηρεσία ταχυδρομείου με ίππους 3. το λεωφορείο με ίππους // **cal de ~** το ταχυδρομικό άλογο
olaltă *l. επιρ.* μαζί, ανάμεσα, σε ομάδα *l. p. επιρ.* *έκφρ.* **de la ~** μαζί, σε ομάδα // **de ~** ο ένας από τον άλλο // **între ~** ο ένας με τον άλλο

olan, olane ουσ. ουδ. η κεραμίδα, το κεραμίδι // **a acoperi acoperişul** cent - **e** σκεπάζω τη στέγη με κεραμίδια // **cuptor pentru** - **e** η κεραμοκαμίνος
olandă ουσ. θηλ. το λινό, το ύφασμα από λινάρι αρίστης ποιότητας, το ολλανδικό λινό
olandez-ă, olandezie Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ολλανδός -ή (ο,η), ολλανδέζος-α (ο,η) II. επίθ. ολλανδικός -ή-ό, ολλανδέζικος-η-ο // **limba** - **ă** η ολλανδική γλώσσα
olandină ουσ. θηλ. η ολλανδίνη (είδος υφάσματος)
olar, olari ουσ. αρσ. ο αγγειοπλάστης, ο τσοκαλάς
olat, olaturi ουσ. ουδ. (αρχ.) η περιοχή, η περιφέρεια, η επαρχία, ο τόπος
olăcar, olăcari ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο ιππέας ταχυδρόμος 2. ο επιμελητής των αλόγων του ταχυδρομείου
olărie, olării ουσ. θηλ. 1. η αγγειοπλαστική 2. το αγγειοπλαστείο, το τσοκαλάδικο
olărit ουσ. ουδ. η αγγειοπλαστική
ole ουσ. ουδ. το ολέ, ισπανικός χορός
oleacă Ι. επίρ. (λαϊκ.) λίγο, λιγάκι, λίγο-λίγο II. επιρ. έκφρ. ~ **de...** λιγάκι από..., πολύ λίγο..., λίγο // **nici** ~ καθόλου, ούτε λιγάκι
oleaginos-oasă, oleaginoși-oase επίθ. ελαιώδης-ης -ες // **plante oleaginoase** τα ελαιώδη φυτά (ο ηλ(αν)θος το λινάρι, κ.λ.π.) // **semințe oleaginoase** τα ελαιώδη όσπρια
oleandru, oleandri ουσ. αρσ. (βοτ.) η πικροδάφνη, η ροδοδάφνη
oleat, oleați ουσ. αρσ. (χημ.) το άλας ελαϊκού οξέος, ή ο εστέρας του ελαϊκού οξέος
olecută επίρ. λιγάκι, πολύ λίγο
oleic-ă, oleici-ce επίθ. (χημ.) **acid** ~ το ελαϊκό οξύ
oleină, oleine ουσ. θηλ. (χημ.) η ελαίνη
oleografie, oleografii ουσ. θηλ. η ελαιογραφία (ζωγραφία)
oleometru, oleometre ουσ. ουδ. το ελαιόμετρο
oleum ουσ. ουδ. το όλαιουμ (το μείγμα από θειικό οξύ και θειικό ανυδρίδιο)
olfactiv-ă, olfactivi-e επίθ. οσφραντικός-ή-ό, οσφρητικός-ή-ό // **mucosă** - **ă** η οσφρητική βλεννογόνα // **nervii** - **i** τα οσφραντικά νεύρα (το πρώτο ζευγάρι των κρανιακών νεύρων)
oligarh, oligarhi ουσ. αρσ. ο ολιγαρχικός, ο οπαδός της ολιγαρχίας
oligarhic-ă, oligarhici-ce επίθ. ολιγαρχικός-ή-ό
oligarhie, oligarhii ουσ. θηλ. η ολιγαρχία // ~ **financiară** η οικονομική ολιγαρχία
oligocitemie, oligocitemii ουσ. θηλ. η ολιγοκυτταραιμία (η μείωση των αιμοσφαιρίων στο αίμα)
oligomenoree, oligomenoree ουσ. θηλ. η ολιγοεμμηνορροία, η ολιγοεμμηνορρυσία
oligurie, oligurii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ολιγουρία
olimpiadă, olimpiade ουσ. θηλ. (αθλ.) η Ολυμπιάδα
olimpian-ă, olimpieni-e επίθ. 1. ολύμπιος-ια-ο 2. μτφ. γαλήνιος-ια-ο, ατάραχος-η-ο, θειικός-ή-ό, μεγαλοπρεπής-ής-ές
olimpic-ă, olimpici-ce επίθ. ολυμπιακός-ή-ό // (αθλ.) **campion** ~ ο ολυμπιονίκης // **flacăra** - **ă** ο ολυμπιακή φλόγα // **jocuri** - **e** οι ολυμπιακοί αγώνες // **jurământul** ~ ο ολυμπιακός όρκος // **triplă campionă** - **ă** η τριπλή ολυμπιονίκης // **satul** ~ ο ολυμπιακός οικισμός
oliță, olițe ουσ. ουδ. το σουκάκι, το καθίκι

oliv επίθ. αμετάβλη. ελαιόχρους-ους-ουν
olivă, olive ουσ. θηλ. η ελιά, ο καρπός της ελιάς
olmaz, olmazuri ουσ. ουδ. το τριανταφυλλένιο διαμάντι
olog, ologă, ologi, ologe Ι. επίθ. 1. σακάτης-ισσα -ικο 2. χαλός-ή-ό 3. παράλυτος-η-ο 4. κολοβός-ή-ό // μτφ. (βοτ.) **fasole ologă** το χαλό φασόλι II. ρημ. έκφρ. **a lăsa** ~ τον αφήνω παράλυτο, χαλό
ologeață, ologeli ουσ. θηλ. το σακάτεμα, το κολόβωμα, η παράλυση ποδιών
ologi, ologesc Ι. ρ. μετ. κολοβώνω, χωλαίνω, σακατεύω, κάνω κάποιον παράλυτο II. ρ. αμ. μένω σακάτης-ισσα-ικο, παραλύω, χωλαίνω III. ρ. μέσο. σακατεύομαι, παθαίνω παράλυση των ποδιών
ologire, ologiri ουσ. θηλ. το κολόβωμα, το σακάτεμα
oligiti-ă, oligiți-te επίθ. σακατεμένος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο, παραλυμένος-η-ο
olograf-ă, olografi-e επίθ. ολόγραφος-η-ο, αυτόγραφος-η-ο, ιδιόγραφος-η-ο
Oltean-ă, Olteni-e Ι. ουσ. αρσ. ο Ολτιανός (ο κάτοικος τως ρουμανικής περιοχής Ολτένιας) II. επίθ. ολτενικός-ή-ό
Olteană, Oltence ουσ. θηλ. η Ολτιανίδα
oltenesc-ească, oltenesti επίθ. ολτιανικός-ή-ό // **evonor** ~ το ολτιανικό χαλί
olteneste επίρ. ολτενικά
om, oameni ουσ. αρσ. 1. ο άνθρωπος 2. το άτομο, το πρόσωπο // ~ **al muncii** ο εργαζόμενος άνθρωπος, ο άνθρωπος της δουλειάς // ~ **ca toți oamenii** ο συνηθισμένος άνθρωπος // ~ **cumsecade** ο άνθρωπος καθώς πρέπει // ~ **de afaceri** ο επιχειρηματίας // ~ **de încredere** ο έμπιστος άνθρωπος // ~ **de frunte** ο άνθρωπος πρωτοστάτης // ~ **de paie** ο αχυράνθρωπος / χωρίς προσωπικότητα // ~ **de stat** ο κρατικός άντρας // ~ **de zăpadă** ο χιονάνθρωπος // ~ **dintr-o bucată** ο μονοκόμματος άνθρωπος (ειθύς, ακέραιος) // ~ **ul genial** ο μεγαλοφυής / ιδιοφυής άνθρωπος // ~ **ul meu** ο άντρας μου // ~ **ul primitiv** ο πρωτόγονος άνθρωπος // **a fi** ~ **al dracului** τα να είναι κανείς άνθρωπος του διαβόλου (πονηρός, πανούργος, απατεώνας) // **a fi la mintea** - **ului** είναι στη νόηση του ανθρώπου (είναι σαφές) // **a fi un** ~ **și jumătate** είναι ένας άνθρωπος και μισός / με εξαιρετικές ηθικές ιδιότητες // **a se face** ~ γίνομαι άνθρωπος, γίνομαι πλούσιος // **ca de la** ~ **la** ~ σαν από άνθρωπο σε άνθρωπο (ελκρινά, ανοιχτά) // **ca** - **ul** όπως συμβαίνει, όπως γίνεται
omagia, omagiez ρ. μετ. 1. αποδίδω τιμή 2. αποστίνω / αποτίνω φόρο τιμής 3. εκφράζω τον σεβασμόν, τον θαυμασμόν, την ευγνωμοσύνη μου
omagial-ă, omagiale επίθ. τιμητικός-ή-ό // **volum** ~ ο τιμητικός τόμος
omagiere, omagieri ουσ. θηλ. 1. η απονομή τιμής 2. η έκφραση σεβασμού 3. η τιμήση, η εκτίμηση
omagiū, omagii ουσ. ουδ. 1. ο φόρος τιμής, η απόδοση φόρου τιμής 2. ο σεβασμός, η εκτίμηση // **omagiile mele** τα σέβη μου
omăt, omefi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το χιόνι 2. ο σωρός από χιόνι
ombilic, ombilicuri ουσ. ουδ. (ανατ.) ο ομφαλός, ο αφαλός, το αφάλι
ombilical-ă, ombilicali-e επίθ. ομφάλιος-ια-ιο, ομφαλικός-ή-ό // **eordon** ~ το ομφαλικό κορδόνι, ο ομφάλιος λώρος

omega ουσ. αρσ. ένικ. το ωμέγα
omnesc-ească, omenești επίθ. 1. ανθρώπινος-η-ο 2. φιλόανθρωπος-η-ο 3. ο, τι είναι σύμφωνο προς τη φύση του ανθρώπου // **-ul unei situații** η ανθρώπινη ιδιότητα σε μια κατάσταση // **așezare -ească** ο ανθρώπινος οικισμός (χωριό, πόλη) // **neamul** ~ το ανθρώπινο γένος
omenește επίρ. ανθρωπινά, ανθρωπίνως, φιλόανθρωπως, με ευγένεια
omeni, omnesc I. ρ. μετ. φιλέω, κερνώ II. ρ. μέσο. 1. τραγώπινω 2. ευφραίνομαι
omenie I. ουσ. θηλ. 1. η ανθρωπιά 2. η καλοσύνη, η καλή συμπεριφορά 3. η ευγένεια, ο ανθρωπισμός, η μεγαλοψυχία II. επίθ. έκφρ. // **cu** ~ με ανθρωπιά, καλόβολος-η-ο // **de** ~ γεμάτος ανθρωπιά, καλόκαρδος-η-ο, καλόψυχος-η-ο, μεγαλόψυχος-η-ο, καλός-ή-ό // **om de** ~ ο άνθρωπος με ανθρωπιά, καλόκαρδος άνθρωπος III. επιρ. έκφρ. **fără de** ~ απάνθρωπα, σκληρά
omenire, omeniri ουσ. θηλ. 1. η ανθρωπότητα, ο κόσμος 2. το ανθρώπινο γένος
omeniți-a, omeniți-e επίθ. 1. ανθρωπισμένος-η-ο, που φέρεται σαν άνθρωπος 2. κερασμένος-η-ο
omenos-oasă, omenoși-oase επίθ. 1. ανθρώπινος-η-ο, εύσιπλaxνος-η-ο 2. καλόκαρδος-η-ο, με κατανόηση
omidă, omide ουσ. θηλ. η κάμπια // **a mânca ca omizile** τρώνε όπως οι κάμπιες (τρώνε πολύ)
omiletic-ă, omiletici-ce I. επίθ. ομιλητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η ομιλητική, η εκκλησιαστική ρητορική
omiliar, omiliare ουσ. ουδ. (εκκλ.) το βιβλίο με κηρύγματα (με ομιλίες)
omilie, omilii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η ομιλία, το κήρυγμα
omis-ă, omisi-se επίθ. 1. που έχει παραλείψει, παραμελημένος-η-ο 2. αποσιωπημένος-η-ο 3. που έχει υποστεί παράλειψη
omisiune, omisiuni ουσ. θηλ. 1. η παράλειψη 2. η αποσιώπηση 3. η παραμέληση
omite, omit ρ. μετ. 1. παραλείπω 2. παρασιωπώ, αποσιωπώ 3. παραβλέπω, παραμελώ 4. αφήνω κάτι κατά μέρος
omitere, omiteri ουσ. θηλ. 1. η παράλειψη 2. η παραμέληση, η αμέλεια 2. η παράβλεψη, το αβλέπτημα, η αβλεψία 3. η αποσιώπηση
omletă, omlete ουσ. θηλ. η ομελέτα, το σφουγγάτο
omnibuz, omnibuze ουσ. ουδ. το λεωφορείο με πάτωμα (που μεταφέρει επιβάτες)
omnidirecțional-ă, omnidirecționale-e επίθ. που έχει όλες τις κατευθύνσεις, προς όλες τις κατευθύνσεις
omnipotent-ă, omnipotenți-te επίθ. παντοδύναμος-η-ο // **Dumnezeul** ~ ο Παντοδύναμος Θεός
omnipotență ουσ. θηλ. η παντοδυναμία
omniprezent-ă, omniprezenți-te επίθ. πανταχού παρών-ούσα-όν
omniprezență, omniprezențe ουσ. θηλ. η πανταχού παρουσία
omniv-ă, omnivorie-e I. επίθ. παμφάγος-α-ο (που τρέφεται με κάθε είδος τροφές ζωικές, φυτικές κ.λ.π.) II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η, παμφάγος, το παμφάγο // **animale** -e τα παμφάγα ζώα
omocentric-ă, omocentri-ci-ce επίθ. 1. ομοιοκενρικός-ή-ό 2. που όλες οι ακτίνες διέρχονται από κοινό σημείο
omofag-ă, omofagi-ge επίθ. 1. ωμοφάγος-α-ο 2. ωμοβόρος-α-ο

omofon-ă, omofoni-e επίθ. ομόφωνος-η-ο
omofonie, omofonii ουσ. θηλ. η ομοφωνία, η ομοιότητα φωνής ή γλώσσας
omogen-ă, omogenie-e επίθ. ομοιογενής-ής-ές, σε ιδίγενος ή είδος με κάποιον
omogenitate ουσ. θηλ. η ομοιογένεια
omogeniza, omogenizez ρ. μετ. καθιστώ κάτι ομοιογενές
omogenizare, omogenizări ουσ. θηλ. η ομοιογένεση
omogenizator, omogenizatoare ουσ. ουδ. η συσκευή για ομοιογένεση γαλακτώματος
omograf-ă, omografi-e I. επίθ. ομοιόγραφος-η-ο II. ουσ. ουδ. το ομοιόγραφο
omografie ουσ. θηλ. η ομοιογραφία
omolog-oagă, omologi-oage I. επίθ. ομόλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο // **hidrocarburi omoloage** οι ομόλογοι υδατάνθρακες // **laturi omoloage** οι ομόλογες πλευρές II. ουσ. αρσ. ο ομόλογος // **s-a întâlnit cu** -ul său συναντήθηκε με τον ομόλόγο του
omologa, omologhez ρ. μετ. 1. εγκρίνω, επικυρώνω, συνυπολογώ 2. αποδέχομαι, αναγνωρίζω επισήμως
omologare, omologări ουσ. θηλ. 1. η έγκριση, η επικύρωση, η συνομολόγηση 2. η αποδοχή
omologie, omologie ουσ. θηλ. η ομολογία, η αντιστοιχία, η αναλογία
omonim-ă, omonimi-e I. επίθ. ομώνυμος-η-ο II. ουσ. ουδ. (γρaμμ.) οι ομώνυμες λέξεις
omonimie, omonimii ουσ. θηλ. 1. η ομωνυμία 2. η ταυτωνυμία
omoplat, omoplați ουσ. αρσ. η ωμοπλάτη, η σπάλα
omor, omoruri ουσ. ουδ. 1. το σκότωμα, ο σκοτωμός, η θανάτωση 2. νομ. ο φόνος, η ανθρωποκτονία 3. η σφαγή, το μακελειό // ~ **cu intenție** η ανθρωποκτονία εκ προθέσεως // ~ **premeditat** ο προμελετημένος φόνος
omorăre, omorări ουσ. θηλ. 1. ο σκοτωμός, η θανάτωση 2. ο φόνος, το φονικό
omorât-ă, omorâți-te επίθ. σκοτωμένος-η-ο, σκοτωτός-ή-ό, φονευμένος-η-ο
omorâtore-oare, omorători-oare I. επίθ. θανατικός-ή-ό, φονικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. δολοφόνος (ο,η), φονιάς-φόνισσα (ο,η)
omorî, omor I. ρ. μετ. σκοτώνω, φονεύω, θανατώνω // **a ~ pe cineva cu zile** σκοτώνω κάποιον με τις μέρες του (προκαλώ σε κάποιον στενοχώρια) // **a ~ pe cineva în bătaie** σκοτώνω κάποιον στο ξύλο, τον ξυλοκοπώ άγρια // **a-și ~ timpul** σκοτώνω την ώρα μου, διασκεδάζω την πλήξη μου με ασήμαντα πράγματα II. ρ. μέσο. 1. σκοτώνομαι 2. κουράζομαι υπερβολικά, ταλαιπωρούμαι 3. μτφ. σκοτίζομαι, δείχνω ενδιαφέρον // **a se ~ cu firea** δείχνω υπερβολικό ζήλο να κατορθώσω κάτι // **a se ~ strigând** σκοτώνομαι φωνάζοντας // **nu se prea omora de dragul lor** δεν πολυσκοτιζόταν για χάρη τους
omotetic-ă, omotetici-ce επίθ. ομοιοθετος-η-ο
omotetie, omotetii ουσ. θηλ. (γεωμ.) η ομοιοθεσία
omucidere, omucideri ουσ. θηλ. 1. η ανθρωποκτονία 2. το σκότωμα ανθρώπου
omuleț, omuleți ουσ. αρσ. το ανθρωπάκι
omușor, omușoare, omușori I. ουσ. ουδ. η σταφυλή II. ουσ. αρσ. το ανθρωπάκι, ο ανθρωπάκος
onanie ουσ. θηλ. ο αυνανισμός

oncolog-ă, oncologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) καρκινολόγος (ο,η), ογκολόγος (ο,η)
oncologic-ă, oncologici-ce επίθ. ογκολογικός-ή-ό
oncologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ογκολογία
onctuos-oasă, onctuoși-oase επίθ. λιπαρός-ή-ό
onctuositate ουσ. θηλ. η λιπαρότης
ondină, ondine ουσ. θηλ. η νεράιδα, το πνεύμα των νερών (στα σκανδιναβικά παραμύθια)
ondograf, ondografe ουσ. ουδ. το κυματόμετρο (στα ραδιοηλεκτρικά κύματα)
ondula, ondulez Ι. ρ. μετ. 1. κατασάρνω, σγουραίνω 2. σχηματίζω έλικες // **a -t singură părul** κατάρωσε μόνη της τα μαλλιά ΙΙ. ρ. αμ. κυματίζω, κυμαίνω ΙΙΙ. ρ. μέσο. σγουραίνω, γίνομαι κατάρος-ή-ό, κυματιστός-ή-ό
ondulare, ondulări ουσ. θηλ. 1. η κύμανση, το κυμάτισμα, ο κυματισμός 2. η παλμική δόνηση 3. το κατάρωμα, το σγουρώμα
ondulat-ă, ondulați-te επίθ. 1. κατάρος-ή-ό, σγουρός-ή-ό 2. κυματοειδής-ής-ές, κυματιστός-ή-ό
ondulator-oare, ondulatori-oare Ι. επίθ. κυματοειδής-ής-ές, κυματώδης-ής-ές ΙΙ. ουσ. ουδ. το κυματοσκόπιο (για την ανίχνευση ηλεκτρικών κυμάτων)
ondulatoriu-ie, ondulatorii επίθ. κυματιστός-ή-ό
ondulație, ondulații ουσ. θηλ. 1. η κύμανση, ο κυματισμός 2. το κατάρωμα, το σγουρώμα
oneros-oasă, oneroși-oase επίθ. 1. ακριβός-ή-ό, δαπανηρός-ή-ό 2. φορτικός-ή-ό // (νομ.) **act cu titlu** ~ το έγγραφο με δαπανηρόν τίτλο, η πράξη με δαπανηρό περιεχόμενο
onest-ă, onești-ste Ι. επίθ. έντιμος-η-ο, τίμιος-ια-ιο, χρηστός-ΙΙ. επίρ. εντίμως, τίμια
onestitate ουσ. θηλ. 1. η εντιμότητα, η τιμιότητα 2. η ευσυνειδησία, η χρηστότητα
oniric-ă, onirici-ce επίθ. ονειρικός-ή-ό // **poezie -ă** η ονειρική ποίηση
oniromantie ουσ. θηλ. η ονειρομαντεία, η ερμηνεία των ονείρων
onix ουσ. ουδ. ο όνυχας, ημιπολύτιμος λίθος, παραλλαγή του αχάτη
onixis ουσ. ουδ. η όνυξη (φλεγμονή γύρω από το νύχι)
onoare, onoruri Ι. ουσ. θηλ. 1. η τιμή 2. η εκτίμηση, η υπόληψη 3. η απότιση σεβασμού // **a face cuiva -a să...** κάνω την τιμή σε κάποιον να... // **am -a să vă anunț că...** έχω την τιμή να σας αναγγέλω ότι... // **cuvânt de ~** ο λόγος τιμής // **pe -a mea** στην τιμή μου ΙΙ. επίθ. έκφρ. // **cavaler de ~** ο καβαλιέρος της τιμής // **de ~** τιμητικός-ή-ό, επιτημένος-η-ο // **doamna de ~** η κυρία της τιμής // **domnișoara de ~** η δεσποινίδα της τιμής // **gardă de ~** η τιμητική φρουρά // **membru de ~** το επίτιμο μέλος // **panou de ~** το τιμητικό πανό // **președinte de ~** ο επίτιμος πρόεδρος ΙΙΙ. επίρ. έκφρ. // **a oferi în -a președintelui un prânz** προσφέρω γεύμα προς τιμήν του προέδρου // **în -a cuiva** προς τιμήν κάποιου, τιμητικά «τιμής ένεκεν»
onomastic-ă, onomastici-ce επίθ. ονοματολογικός-ή-ό, ονομαστικός-ή-ό // **ziua -ă** η ονομαστική γιορτή
onomatopee, onomatopee ουσ. θηλ. η ονοματοποιία
onomatopeic-ă, onomatopeici-ce επίθ. ονοματοποιήτος-η-ο
onor, onoruri ουσ. ουδ. η τιμή // **στρατ. a da -ul** απονέμω την τιμή // **a face -urile casei** εκτελώ

τις τιμές του σπιτιού // **pentru ~!** τιμής ένεκεν! (τιμητικά)

onora, onorez ρ. μετ. 1. τιμώ 2. σέβομαι, υπολήπτομαι κάποιον 3. εξοφλώ στην προθεσμία για εξόφληση χρέους 4. ανταμείβω // **ne -ți cu vizita dumneavoastră** μας τιμάτε με την επίσκεψή σας
onorabil-ă, onorabili-e Ι. επίθ. έντιμος-η-ο, αξιότιμος-η-ο ΙΙ. επίρ. εντίμως, αξιοπρεπώς
onorabilitate ουσ. θηλ. η εντιμότητα, η τιμιότητα
onorant-ă, onoranți-te επίθ. τιμητικός-ή-ό
onorar-ă, onorarie επίθ. επιτημένος-η-ο, τιμητικός-ή-ό
onorariu, onorarii ουσ. ουδ. 1. η αμοιβή 2. η πληρωμή για παροχή υπηρεσίας (δικηγόρου, γιατρού, κ.λ.π.)
onorat-ă, onorați-te επίθ. 1. τιμημένος-η-ο 2. σεβαστός-ή-ό // **-ă instanță!** σεβαστό δικαστήριο!
onorific-ă, onorifici-ce Ι. επίθ. 1. επίτιμος-η-ο 2. τιμητικός-ή-ό // **membru ~** το επίτιμο μέλος
ontic-ă, ontici-ce επίθ. οντολογικός-ή-ό
ontogeneză ουσ. θηλ. η οντογένεση
ontogenie ουσ. θηλ. (βιολ.) η οντογονία
ontolog-ă, ontologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. οντολόγος (ο, η)
ontologic-ă, ontologici-ce επίθ. οντολογικός-ή-ό
ontologie ουσ. θηλ. η οντολογία
oolit, oolite ουσ. ουδ. ο ωλίθος, ο ωολιθικός ασβεστολίθος
oologie ουσ. θηλ. η ωολογία
op, opuri ουσ. ουδ. ο τόμος, το σύγγραμμα, το βιβλίο
opac, opace ουσ. ουδ. το καρφί απ'το οποίο κρατιέται το κουπί της βάρκας
opac-ă, opaci-ce επίθ. 1. θαμπός-ή-ό, αδιαφανής-ής-ές 2. σκιερός-ή-ό, αμαυρός-ή-ό
opacifia, opacifiz ρ. μέσο θαμπώνωμαι, γίνομαι αδιαφανής-ής-ές
opacitate, opacități ουσ. θηλ. η αδιαφάνεια, το θάμπωμα, η σκιερότητα, η αμαυρότητα
opaciza, opacizez ρ. μετ. θαμπώνω, κάνω ένα σώμα θαμπό, σκιερό, αδιαφανές, αμαυρό
opacizant-ă, opacizanti-te επίθ. θαμπερός-ή-ό
opacizare, opacizări ουσ. θηλ. 1. το θάμπωμα, η σκίαση 2. η θόλωση
opaiți, opaițe ουσ. ουδ. το λυχνάρι, ο λύχνος
opal, opale ουσ. ουδ. (ορυκτ.) το οπάλιο (πολύτιμος λίθος)
opalescent-ă, opalescenti-te επίθ. οπαλιόχρους-ους -ουν
opalescentă, opalescente ουσ. θηλ. η οπαλιόχροα
opăreală, opăreli ουσ. θηλ. 1. το ζεμάτισμα 2. μτφ. ο ερεθισμός του δέρματος
opări, opăresc Ι. ρ. μετ. ζεματίζω, ζεματάω ΙΙ. ρ. μέσο. ζεματίζομαι
opărire, opărit ουσ. θηλ. το ζεμάτισμα
opărit-ă, opăriți-te επίθ. 1. ζεματιστός-ή-ό 2. μτφ. φλογισμένος-η-ο
opăritură, opărituri ουσ. θηλ. το ζεμάτισμα
opera, operez Ι. ρ. μετ. 1. κάνω 2. ενεργώ, διενεργώ 3. εκτελώ 4. επιχειρώ 5. (μαθ.) κάνω αριθμητικές πράξεις, λογαριάζω 6. (χειρ.) εγχειρίζω, χειρουργώ, κάνω εγχείρηση 7. (εμπόρ.) καταχωρίζω, καταγράφω σε λογιστικά βιβλία 8. (αρχκ.) διαπράττω κλεψίδες, εγκλήματα, κ.λ.π. ΙΙ. ρ. αμ. επιχειρώ, διεξάγω στρατιωτικές επιχειρήσεις, πολεμικές επιχειρήσεις

operabil-ă, operabili-e *επίθ.* εγχειρήσιμος-η-ο
operant-ă, operanți-te *επίθ.* 1. ενεργός-ή-ό, δραστηκός-ή-ό 2. αποτελεσματικός-ή-ό
operare, operări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενέργεια, η επενέργεια 2. η δράση 3. η εγχείρηση 4. η καταχώρηση, η καταγραφή σε κατάλογο ή βιβλίο
operat-ă, operați-te *l. επίθ.* 1. (ιατρ.) εγχειρισμένος-η-ο 2. καταγεγραμμένος-η-ο, που έχει καταχωριστεί σε ειδικό βιβλίο 3. εκτελεσμένος-η-ο *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* εγχειρισμένος-η (ο,η)
operativ-ă, operativi-e *επίθ.* 1. επιχειρησιακός-ή-ό 2. δραστηκός-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό, εκτελεστικός-ή-ό 3. ταχυκίνητος-η-ο // **conducere** -ă η επιχειρησιακή διεύθυνση
operativitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η δραστηριότητα, η αποτελεσματικότητα 2. η δραστηριότητα με ευκίνησία 3. η γρηγορωσύνη, η ταχύτητα // **rezolvare** *ου* ~ η λύση με γρηγορασμένη
operator-oare, operatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χειριστής-ίστρια (ο,η), ο οπερατέρ 2. οι ειδικευμένοι εργάτες στο χειρισμό μηχανημάτων 3. ο κινηματογραφιστής, ο χειριστής κινηματογραφικής μηχανής, ο κάμεραμαν 4. (χειρ.) ο χειρούργος, ο χειρουργός
operatoriu-ie, operatorii *επίθ.* εγχειρητικός-ή-ό, χειρουργικός-ή-ό
operație, operații *ουσ.* *θηλ.* 1. (μαθ.) η πράξη, η ενέργεια 2. χειρ. η εγχείρηση, η εγχείριση 3. η στρατιωτική επιχείρηση 4. η δόσοληψία // (ιατρ.) **sală de operații** το χειρουργείο, το τμήμα νοσοκομείου ή κλινικής όπου γίνονται οι εγχειρήσεις
operațional-ă, operațional-i-e *επίθ.* χειριστικός-ή-ό // **cercetare** -ă η χειριστική έρευνα (η προσεχτική μελέτη ενός προβλήματος)
operațiune *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* operație
operă, opere *ουσ.* *θηλ.* 1. το έργο 2. το σύγγραμμα, το πόνημα 3. η εργασία, η δουλειά 4. το μελοδράμα, η όπερα 5. το έργο τέχνης, το καλλιτεχνικό δημιούργημα // ~ **literară** το λογοτεχνικό έργο // **opere complete** τα άπαντα // **a creat o ~ bogată** δημιούργησε πλούσιο έργο // **cor de ~** ~ η χορωδία της όπερας // (μουσ.) **muzică de ~** η μελοδραματική μουσική, η μουσική της όπερας
operetă, operete *ουσ.* *θηλ.* η οπερέτα
opriaceu-ee, opriace *επίθ.* οπιώδης-ης-ες, οπιούχος-ος-ο, οπιακός-ή-ό
opina, opinez *l. p. μετ.* 1. γνωματεύω, εκφράζω γνώμη, γνωμοδοτώ 2. θεωρώ, νομίζω, φρονώ *II. p. αμ.* λέγω τη γνώμη μου, υπαίνομαι με τη γνώμη κάποιου
opinare, opinări *ουσ.* *θηλ.* η γνωμάτευση, η έκφραση γνώμης
opincă, opinci *ουσ.* *αρσ.* ο τσαρουχάς
opincă, opinci *ουσ.* *θηλ.* το τσαρούχι // **de la vâldică** la ~ από το δεσπότη μέχρι στο τσαρούχι (απ'όλες τις κοινωνικές τάξεις)
opincărie, opincării *ουσ.* *θηλ.* το τσαρουχάδικο
opincuță, opincute *ουσ.* *θηλ.* το τσαρουχάκι
opinie, opinii *ουσ.* *θηλ.* 1. η γνώμη, το φρόνημα 2. η γνωμοδότηση 3. η άποψη // ~ **personală** η προσωπική γνώμη // **opinia publică** η κοινή γνώμη // **a face ~ separată** είμαι με άποψη χωριστή / ξέχωρη απ'εκείνη της πλειονότητας // **a-și**

exprima opiniile εκφέρω τις απόψεις μου // **schimb de opinii** η ανταλλαγή απόψεων // **sondaj al ~ i publice** η βολιδοσκοπήση της κοινής γνώμης
opinteală, opinteli *l. ουσ. θηλ.* 1. ο μεγάλος κόπος 2. ο μόχθος, η κούραση 3. η μεγάλη σωματική προσπάθεια 4. το σκούνημα, το σπρώξιμο *II. επίρ. έκφρ. pe ~* με όλες τις δυνάμεις με κέγωλο
opinti, opintesc *l. p. μέσο.* 1. κοπιάζω, κουράζομαι 2. σφίγγομαι, καταβάλλω προσπάθεια 3. μοχθώ, ταλαιπωρούμαι *II. p. αμ.* 1. εντείνω τις δυνάμεις μου 2. μοχθώ *III. p. μετ.* προσπαθώ με κέγωλο κόπο, παλεύω, ενεργώ με κόπο, να πετύχω κάτι
opintire, opintiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η κόπωση 2. το σκούνημα, το σπρώξιμο 3. ο μόχθος, η κούραση 4. η ταλαιπωρία
opioman-ă, opiomani-e *επίθ.* οπιομανής-ής-ές
opiomanie, opiomanii *ουσ.* *θηλ.* η οπιομανία
opis, opise *ουσ.* *ουδ.* 1. ο κατάλογος εγγράφων 2. η απογραφή 3. ο δείκτης 4. η σύνοψη
opiu *ουσ.* *ουδ.* το όπιο, το αφιόνι
opium *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* opiu
oplean, oplene *ουσ.* *ουδ.* το καθένα από τα δύο πλάγια ξύλα του έλκηθρου στα οποία είναι οι ολισθητήρες
oploși, oploșesc *l. p. μέσο.* 1. βρίσκω καταφύγιο 2. αποκομπώ 3. εγκαθίσταμαι *II. p. μετ.* 1. παρέχω άσυλο, προσφέρω προστασία 2. φιλοξενώ
oploșit-ă, oploșiți-te *επίθ.* που έχει βρει καταφύγιο
oponent-ă, oponenți-te *ουσ.* *αρσ. και θηλ.* 1. αντίθετος-η (ο,η), ενάντιος-α (ο,η) 2. αντίπαλος-η (ο,η)
oportun-ă, oportuni-e *επίθ.* 1. έγκαιρος-η-ο, κατάλληλος-η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο 2. επίκαιρος-η-ο 3. σκόπιμος-η-ο // **intervenție** -ă η έγκαιρη επέμβαση
oportunism *ουσ.* *ουδ.* 1. η καιροσκοπία, ο καιροσκοπισμός, η πολιτική των περιστάσεων 2. ο οπορτουניσμός
oportunist-ă, oportuniști-ste *l. επίθ.* καιροσκοπικός-ή-ό, οπορτουνιστικός-ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* καιροσκοπός (ο,η), οπορτουνίστας-ίστρια (ο,η)
oportunitate *ουσ.* *θηλ.* η καταλληλότητα, η επικαιρότητα, η σκοπιμότητα
opozabil-ă, opozabili-e *επίθ.* 1. αντιθετικός-ή-ό, αντίθετος-η-ο 2. εναντιωματικός-ή-ό, αντιπαραθετικός-ή-ό
opozabilitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η εναντίωση, η αντίθεση 2. η ένσταση, το εναντίωμα, η εναντιότητα, η αντιπαράθεση
opozant-ă, opozanți-te *l. επίθ.* 1. αντιπολιτευόμενος-η-ο, αντίθετος-η-ο 2. ενιστάμενος-η-ο // **ziar** ~ η αντιπολιτευτική εφημερίδα *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιπολιτευόμενος-η (ο,η), αντίθετος-η (ο,η)
opozitie, opozitii *l. ουσ. θηλ.* 1. η αντίθεση 2. η εναντίωση, η εναντίτητα 3. η αντιπολίτευση 4. η ένσταση // **de ~** αντιπολιτευτικός-ή-ό *II. ρημ. έκφρ. a face ~* αντιπολιτεύομαι, εναντιώνομαι, κάνω ένσταση *III. επιρ. έκφρ. în ~ cu...* σε αντίθεση με..
opozitional-ă, opozitional-i-e *επίθ.* 1. αντιθετικός-ή-ό, εναντιωματικός-ή-ό 2. σε αντίθετη θέση // (γραμμ.) **propozitie circumstanțială** -ă η περιστατική αντιθετική πρόταση
opozitionist-ă, opozitioniști-ste *επίθ.* αντιπολιτευτικός-ή-ό, αντίθετος-η-ο

opreală, opreli ουσ. θηλ. 1. το σταμάτημα, η κράτηση 2. το στάσιμο 3. η φυλάκιση
opreg, oprege ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η ποδιά (η μπροστινή ή οπίσθια ποδιά της γυναικείας λαϊκής φορεσιάς πάνω από το φουστάνι)
opreliște, opreliști ουσ. θηλ. 1. η απαγόρευση, το απαγορευτικό μέτρο 2. το εμπόδιο, το εμπόδιο
opresiune, opresiuni ουσ. θηλ. 1. η καταπίεση, η καταδυνάστευση 2. η τυραννία
opresiv-ă, opresiv-e επίθ. 1. καταπιεστικός-ή-ό 2. τυραννικός-ή-ό
opresor-oare, opresori-oare l. επίθ. 1. καταπιεστικός-ή-ό 2. βασανιστικός-ή-ό 3. τυραννικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. καταπιεστής-ίστρια (ο,η) 2. βασανιστής-ίστρια (ο,η)
opri, opresc l. ρ. μετ. 1. σταματώ 2. κρατώ 3. αναχαίτιζω 4. ανακόπτω, κάνω διακοπή, παύω 5. απαγορεύω 6. συγκρατώ 7. εμποδίζω, παρεμποδίζω // **a ~ calea cuiva** σταματώ το δρόμο κάποιου // **a ~ pe cineva la dejun** συγκρατώ κάποιον στο πρόγευμα // **a ~ un trecător pentru a-i vorbi** σταματώ ένα διαβάτη για να του μιλήσω // **am -t un loc pentru tine** έχω κρατήσει μια θέση για σένα // **m-au -t să vorbesc** μ'εμποδισαν να μιλήσω... // **medicii l-au -t să mai fumeze** οι γιατροί του απαγόρεψαν να καπνίσει άλλο ll. ρ. μέσο. 1. σταματώ, παύω 2. σταθμεύω 3. αναχαίτιζομαι 4. διακόπτομαι, ανακόπτομαι 5. εμποδίζομαι // **oprește-te!** στάσου! σταμάτα! // **aici ne -m edw** σταματάμε // **nu ne-am -t din mers** δεν σταματήσαμε απ'το βάδισμα // **s-a -t din citit** σταμάτησε απ'το διάβασμα // **tramvaiul nu se oprește aici** το τραμ δε σταθμεύει εδώ
oprima, oprim ρ. μετ. 1. καταπιέζω, καταδυναστεύω, δυναστεύω 2. τυραννώ, βασανίζω
oprimare, oprimări ουσ. θηλ. η καταπίεση, η καταδυνάστευση
oprire, opriri l. ουσ. θηλ. 1. το σταμάτημα, η στάθμευση, ο σταθμός, η στάση 2. η παύση, η διακοπή 3. η αναχαίτιση 4. η κράτηση, η κατακράτηση 5. η απαγόρευση // **scurtă** ~ ο σύντομος σταθμός, η στάθμευση ll. επιρ. έκφρ. **fără** ~ χωρίς διακοπή, χωρίς σταμάτημα, ακατάπαυστα
oprit ουσ. ουδ. 1. το σταμάτημα 2. η παύση 3. η αναχαίτιση 4. η κατακράτηση 5. η απαγόρευση
oprit-ă, opriti-te επίθ. 1. σταματημένος-η-ο, παυμένος-η-ο 2. κρατημένος-η-ο 3. απαγορευμένος-η-ο
opritor-oare, opritori-oare l. ουσ. αρσ. και θηλ. ο κρατητήρας, ο φρακτήρας, η τροχοπέδη, το φρένο ll. ουσ. ουδ. ο φραγμός, ο μηχανισμός για σταμάτημα κάποιου πράγματος
oprobii ουσ. ουδ. 1. η αίσχυνη, το αίσχος, η καταισχύνη, η ντροπή 2. ο αισχροπιασμός 3. το όνειδος
opt l. αριθ. απ. οκτώ και οχτώ // **acum ~ zile** σήμερα οκτώ μέρες (πριν από οκτώ μέρες) // // **la ~ ale lunii** στις οκτώ του μηνός **la ora ~** στις οκτώ η ώρα ll. ουσ. ουδ. το οκτώ // **etajul ~** το οκτώ (όγδοο) πάτωμα // (σαν ουσιαστικό) **mănâncă căt ~** τρώει όσο οκτώ // **nota ~** ο βαθμός οκτώ // (σαν επίθετο) **secaunul numărul ~** το οκτώ κάθισμα

opta, optez ρ. αμ. 1. τάσσομαι υπέρ 2. προτιμώ, εκλέγω
optare, optări ουσ. θηλ. η εκλογή, η προτίμηση
optativ-ă, optativi-e l. επίθ. ευχετικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. (γραμμ.) **modul ~** η ευκτική (έγκλιση ρήματος)
optic-ă, optici-ce l. επίθ. οπτικός-ή-ό // **eroare** -ă το οπτικό λάθος, η οπτική πλάνη // **iluzie** -ă η οπτική αυταπάτη // **nerv** ~ το οπτικό νεύρο ll. ουσ. θηλ. 1. η οπτική 2. μτφ. ο ιδιαίτερος τρόπος όρασης, η προσωπική γνώμη για κάτι, η σκοπιά
optician-ă, opticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. οπτικός (ο,η)
optim-ă, optimi-e επίθ. άριστος-η-ο, κάλλιστος-η-ο // **perioadă** -ă η κάλλιστη περίοδος
optime, optimi ουσ. θηλ. 1. το όγδοο 2. μουσ. η μουσική νότα με αυτή την αξία
optimism ουσ. αρσ. 1. η αισιοδοξία 2. ο οπτιμισμός
optimist-ă, optimiști-ste l. επίθ. αισιόδοξος-η-ο // **a fi ~** αισιόδοξω // **sunt ~ pentru viitor** αισιόδοξώ για το μέλλον ll. ουσ. αρσ. και θηλ. οπτιμιστής-ίστρια (ο,η), αισιόδοξος-η (ο,η)
optimizare, optimizări ουσ. θηλ. 1. αρίστευση, η επιτυχεύαση κατάστασης 2. το οπτιμιζάρισμα
optometrie ουσ. θηλ. η οπτικομετρία, η οπτικομετρική
opsprezece αριθ. απ. δεκαοχτώ // **are ~ ani** είναι δεκαοκτώ χρονών // **aveau câte ~ ani** είχαν ανά δεκαοκτώ χρόνια // **de ~ ori** από δεκαοκτώ φορές
opsprezecelea, opsprezecea αριθ. τακτ. (έχουν μπροστά το „al”, „a”) δέκατος όγδοος-δεκάτη όγδοη-δέκατο όγδοο
optulea, opta αριθ. τακτ. (έχουν μπροστά το „al” ή „a”) όγδοος-η-ο // **a opta zi** η ογδόη ημέρα // **în cea de a opta zi** τα οκτώ μέρες
optzeci αριθ. απ. ογδόντα, ογδοήκοντα // **de ~ de ori** ογδόντα φορές // **perioadă de ~ de ani** η ογδονηκοετία // **persoană având vârsta de ~ de ani** ογδοντάρης-α (ο,η) // **vreo ~** καμιά ογδονταρία (περίπου ογδόντα)
optzecelea, optzecea αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το „al” ή „a”) ογδοηκοστός-ή-ό
opțiune, opțiuni ουσ. θηλ. 1. η εκλογή, η προτίμηση 2. η επιλογή // **νομ. drept de ~** το δικαίωμα εκλογής
opulent-ă, opulenți-te επίθ. 1. πλούσιος-ια-ιο 2. εύπορος-η-ο, άφθονος-η-ο 3. βαθύπλουτος-η-ο
opulență, opulențe ουσ. θηλ. 1. αφθονία, η ευπορία 2. ο πλούτος 3. η ευμάρεια
opune, opun l. ρ. μετ. 1. αντιθέτω 2. αντιτάσσω 3. αντιπαράσσω, αντιπροτείνω 4. προτάσσω // **a ~ rezistență** προτάσσω αντίσταση ll. ρ. μέσο. 1. αντιτάσσομαι, αντιμάχομαι, αντιστέκομαι 2. ανθίσταμαι, αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι 3. ενίσταμαι, αντίκειμαι // **a se ~ cu îndărjire** αντιτίθεμαι με πείσμα / ισχυρογνωμοσύνη)
opunere, opuneri ουσ. θηλ. 1. η εναντίωση, η αντίθεση, το εναντίωμα 2. η ένσταση 3. η αντιπρόταση, η εναντιότητα 4. αντιπολιτευτικότητα 5. η αντιπαράθεση, η αντιπαράταξη
opus, opusuri ουσ. ουδ. (μουσ.) το όπους, ο μουσικός τόμος, η μουσική σύνθεση
opus-ă, opusii-se επίθ. 1. αντίθετος-η-ο, ενάντιος-α-ο 2. αντίστροφος-η-ο 3. αντιμέτπος-η-ο // **interese** -e τα ενάντια συμφέροντα // **în direcția** -ă στην

αντίθετη κατεύθυνση // **în partea** -ă στο απέναντι μέρος, αντίπερα // (γεωμ.) **laturi** -e οι αντίθετες πλευρές
opuscul, opuscule ουσ. ουδ. το μικρό σύγγραμμα, το φυλλάδιο
or σύνδ. 1. μα, αλλά 2. όμως // ~ **tu n-ai respectat condițiile** αλλά εσύ δεν είχες σεβαστεί του όρους
oracol, oracole ουσ. ουδ. 1. το μαντείο 2. ο χρησμός // **a vorbi ca un** ~ μιλάει σαν ένα μαντείο / ανιχνευτικά
oral-ă, orali-e I. επίθ. προφορικός-ή-ό // **examen** ~ οι προφορικές εξετάσεις // **stil** ~ το προφορικό ύφος (η φυσικότητα στην έκφραση) II. επίρ. προφορικά
oralitate ουσ. θηλ. η προφορική εκφορά, η προφορική έκφραση // (νομ.) **principiul oralității** η αρχή της προφορικής έκφρασης (για τούς αντιδίκους σε δίκη)
oranj επίθ. αμετάβλ. πορτοκαλής-ιά-ί (το πορτοκαλί χρώμα)
oranjadă, oranjade ουσ. θηλ. η πορτοκαλάδα
orar-ă, orarie-e I. επίθ. ωριαίος-αία-αίο // **cerc** ~ ο ωριαίος κύκλος // **diferență** -ă η διαφορά ώρας // **fus** ~ η ωριαία άτρακτος // **unitate** -ă η ωριαία ενότητα II. ουσ. ουδ. 1. το ωράριο, οι εργάσιμες ώρες 2. (εκκλ.) το οράριο, το μακρόστενο άμφιο που φορούν οι διάκονοι
oraș, orașe I. ουσ. ουδ. η πόλη, η πολιτεία II. επίθ. έκφρ. **de** ~ 1. της πόλης, ο οποίος ζει σε πόλη 2. καλός-ή-ό // **haine de** ~ τα καλά ρούχα
orator, oratori ουσ. αρσ. ο ρήτορας, ο ομιλητής, ο αγορητής
oratoric-ă, oratorici-ce επίθ. ρητορικός-ή-ό
oratorie ουσ. θηλ. 1. η ρητορική, η ρητορεία 2. η αγόρευση, η δημόσια ομιλία κάποιου
oratoriu, oratorii ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. το ορατόριο (μουσική σύνθεση θρησκευτική) 2. το εκκλησάκι
orație, orații ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η ευχή με στίχους στους γάμους
oră, ore I. ουσ. θηλ. 1. η ώρα 2. το μάθημα, η ωριαία διδακτική ενότητα // ~ **nepotrivită** η ακατάλληλη ώρα // ~ **suplimentară** η αναπληρωματική ώρα // **ora de lucru** η ώρα δουλειάς // **ora de masă** η ώρα φαγητού // **ora de vară** η θερινή ώρα (μπροστά με 60') // **ora oficială** η επίσημη ώρα // **a lua ore** παίρνει μαθήματα // **cât e ora?** τι ώρα είναι; // **asteptare de multe ore** η πολύωρη αναμονή // **exact la** ~ πάνω στην ώρα // **la ora actuală** αυτή την ώρα, σ' αυτή τη στιγμή // **la orice** ~ σε κάθε ώρα // **până la ora...** ως την ώρα... // **se află de o ~ și jumătate acolo** βρισκόταν μια μισή ώρα τώρα εκεί II. επίθ. έκφρ. **de ultimă** ~ της τελευταίας στιγμής III. επιρ. έκφρ. // ~ **de** ~ ώρα την ώρα (κάθε τόσο) // **cu ora** με την ώρα / πληρωμένος με την ώρα // **din ~ în** ~ από ώρα σε ώρα // **cinci kilometri pe** ~ πέντε χιλιόμετρα την ώρα // **pe** ~ την ώρα
orăcăi pers. 3 **orăcăie** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. κοάζω (βάτραχος) 2. (για μικρά παιδιά) κλαψουρίζω
orăcăit, orăcăituri ουσ. ουδ. 1. το κόασμα (φωνή βατράχου) 2. το κλαψούρισμα (για τα μικρά παιδιά)
orășean-ă, orășeni-e ουσ. αρσ. και θηλ. αστός-ή (ο,η), κάτοικος της πόλης (ο,η), πολίτης-ισσα (ο,η)
orășeancă, orășence ουσ. θηλ. η πολίτισσα, η αστή

orășel, orășele ουσ. θηλ. η κωμόπολη, η πόλιχνη, η μικρή πόλη
orășenesc-ească, orășenești επίθ. 1. αστικός-ή-ό, της πόλεως 2. αναφερόμενος στο άστυ, στην πόλη
orășenește επίρ. όπως γίνεται στην πόλη, όπως ο πληθυσμός των αστικών κέντρων
orătanie, orătănii ουσ. θηλ. το κατοικίδιο πτηνό, το πουλερικό
orânduī, orânduiesc I. ρ. μετ. τακτοποιώ, κανονίζω, ταξιθετώ, βάζω σε κανονική τάξη, ταξινομώ II. ρ. μέσο. 1. τακτοποιούμαι, ταξινομούμαι 2. μπαίνω σε κανονική τάξη
orânduială, orânduiești ουσ. θηλ. 1. η τάξη 2. η τοποθέτηση πραγμάτων με κανονικό τρόπο 3. η κανονικότητα 4. το πολιτικό και κοινωνικό καθεστώς 5. η διάταξη, ο κανονισμός // **a pune în** ~ βάζω σε τάξη, σε κανονική σειρά
orânduīre, orânduiri ουσ. θηλ. 1. το κοινωνικό σύστημα 2. ο κοινωνικό-οικονομικός σχηματισμός 3. το πολίτευμα 4. η τακτοποίηση, η ταξίθεση, η ταξινόμηση // ~ **socială** το κοινωνικό-πολιτειακό καθεστώς
orânduīt-ă, orânduīți-te επίθ. 1. καθιερωμένος-η-ο 2. πατροπαραδοτός-η-ο 3. τακτοποιημένος-η-ο 4. καθορισμένος-η-ο 5. θεσμοθετημένος-η-ο 6. μτφ. προορισμένος-η-ο
orb ουσ. ουδ. η τύφλα // ~ **ul gănilor** η ημεραλωπία // **a avea** ~ **ul gănilor** έχει τυφλαμάρα
orb, oarbă, orbi, oarbe επίθ. 1. τυφλός-ή-ό 2. αόματος-η-ο // **cameră oarbă** η σκοτεινή κάμαρα (χωρίς παράθυρα) // **cartuș** ~ εικονικό φυσίγγιο // **fereastră oarbă** το ψεύτικο παράθυρο (ανύπαρκτο) // **pasiune oarbă** το τυφλό πάθος // **supunere oarbă** η τυφλή υποταγή
orbecăi, orbecăiesc ρ. αμ. 1. βαδίζω ψηλαφίζοντας ψάχνω ψαχουλεύω, στα κουτουρού, ψηλαφώ μέσα στο σκοτάδι 2. μτφ. ενεργώ στα τυφλά
orbecăire, orbecăiri ουσ. θηλ. το ψαχουλέμα, το ψηλάφισμα μέσα στο σκοτάδι στην τύχη
orbesc, orbescă, orbesci επίθ. 1. τυφλός-ή-ό 2. μτφ. παράφορος-η-ο
orbeste επίρ. 1. τυφλά 2. ψηλαφητά, ψαχουλεύω 3. στην τύχη, στα τυφλά, άσχεπτα, τυφλώς, χωρίς συζήτηση
orbete ουσ. αρσ. ο τυφλοπόντικας
orbeți, orbeați, orbeți-te ουσ. αρσ. και θηλ. τύφλος-ή (ο,η) // **a se bate ca** ~ **ii** χτυπιούνται σαν τους τυφλούς (ώστε δε βλέπουν που χτυπάνε)
orbi, orbesc I. ρ. αμ. 1. τυφλώνομαι, χάνω την όραση μου 2. στραβώνομαι II. ρ. μετ. 1. τυφλώνω κάποιον, εκτυφλώνω 2. στραβώνω, θαμπώνω 3. μτφ. κάνω κάποιον να θολωθεί ο νους του
orbicular-ă, orbiculari-e επίθ. κυκλοειδής-ής-ές // **mușchi** ~ ο κυκλοειδής μύς (στα χελύδια και στα βλέφαρα)
orbire, orbiri ουσ. θηλ. 1. η τύφλωση, το τύφλωμα, η τυφλότητα, η τύφλα, ο τυφλωμός 2. μτφ. το θαμπάωμα, το θάμβος, η στραβωμάρα
orbit-ă, orbiți-te επίθ. 1. τυφλωμένος-η-ο 2. μτφ. έκθαμβος-η-ο, θολωμένος-η-ο (στο μυαλό)
orbital-ă, orbitali-e επίθ. 1. τροχιακός-ή-ό 2. κογχικός-ή-ό // **zbor** ~ η τροχιακή πτήση
orbită, orbite ουσ. θηλ. (αστρ.) 1. η τροχιά 2. ανατ. η κόγχη (του ματιού)

orbitor-oare, orbitori-oare *l. επιθ.* 1. εκτυφλωτικός -ή-ό 2. εκθαμβωτικός-ή-ό // **lumină orbitoare** το εκθαμβωτικό φως *ll. επιρ.* εκτυφλωτικά, εκθαμβωτικά

orchestra, orchestrez *ρ. μετ. (μουσ.)* 1. ενόρχηστρών 2. κατανέμω τα μέρη μουσικού κομμάτιου στα διάφορα όργανα της ορχήστρας **orchestral-ă, orchestrali-e** *επιθ.* ενόρχηστρικός-ή-ό **orchestrare, orchestrări** *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η ενόρχηστρωση

orchestrator, orchestratori *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο ενόρχηστρωτής

orchestrație, orchestrații *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η ενόρχηστρωση

orchestra, orchestre *ουσ. θηλ.* η ορχήστρα // ~ **de cameră** η ορχήστρα δωματίου // **fotoliu de ~** η θέση στις πρώτες σειρές σε αίθουσα μουσικής **orchestronet, orchestronete** *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το οργανέτο

ordie, ordii *ουσ. θηλ.* η ορδή, η στρατιά που λεηλατεί στο πέρασμα της

ordin, ordine *ουσ. ουδ.* 1. η διαταγή, η προσταγή, το πρόσταγμα, το παράγγελμα 2. η εντολή 3. η επιταγή 4. ο ορισμός 5. η διάταξη 6. το κέλευσμα 7. το παράσημο 8. η τάξη (η διαίρεση ζωντανών οργανισμών με κοινά γνωρίσματα) 9. το τάγμα (οργανισμό μοναχών με τους ίδιους κανόνες ζωής) // ~ **de chemare** το κέλευσμα // ~ **de plată** η επιταγή πληρωμής // ~ **de serviciu** η εντολή υπηρεσίας // ~ **de zi** η ημερήσια διαταγή // ~ **ul lezuiților** το τάγμα Ιησουϊτών // ~ **ul lamelibranhiatelor** η τάξη ελασματοβραγχίων // ~ **ul se execută, nu se discută** η διαταγή εκτελείται, δεν συζητείται // **e -(ul)...** της τάξεως... (με το χαρακτηριστικό...) // **de prim(ul)** ~ της πρώτης τάξεως // **din -ul direcțiunii** από διαταγή της διευθύνσεως // **la -!** στην προσταγή! // **la -ele cuiva** στις διαταγές κάποιου // **sub -ele cuiva** κάτω από τις διαταγές κάποιου

ordinal, ordinale *επιθ. (γρμμ.)* τακτικός-ή-ό // **numerale** -e τα τακτικά αριθμητικά

ordinar-ă, ordinari-e *l. επιθ.* 1. τακτικός-ή-ό, κοινός -ή-ό, συνηθής-ης-ες, συνηθισμένος-η-ο 2. μέτριος-α-ο 3. κατώτερης ποιότητας 4. μτφ. άγαρμος-η-ο, χοντροειδής-ής-ές, χυδαίος-α-ο // (μθ.) **fracție** -ă το κλάσμα, το τμήμα μονάδας, το ένα η περισσότερα (σα μέρη στα οποία διαιρέθηκε η ακέραια μονάδα // **sesiune** -ă η τακτική σύνοδος *ll. επιρ.* τακτικός, συνηθώς

ordinator, ordinatoare *ουσ. ουδ.* ο υπολογιστής

ordine, ordini *ουσ. θηλ.* 1. η τάξη 2. η διάταξη 3. η κανονική σειρά, η κανονικότητα 4. η παράταξη, ο σχηματισμός 5. η πειθαρχία // ~ **de bătaie** η διάταξη μάχης, η παράταξη μάχης // ~ **de zi** η ημερησία διάταξη // ~ **publică** η δημόσια τάξη // **a restabili** -a αποκαθιστώ την τάξη // **în** -εντάξει // **în -a valorii** σε σειρά με την αξία τους

ordona, ordon, ordonez *ρ. μετ.* 1. διατάζω, διατάσσω, προστάζω 2. ορίζω 3. κελεύω 4. παραγγέλλω 5. τακτοποιώ, διευθετώ, κανονίζω (ορισμένα πράγματα) 6. τοποθετώ σε τάξη

ordonanță, ordonanțe *ρ. μετ.* 1. δίνω διατακτική πληρωμή 2. εγκρίνω πληρωμή

ordonanțare, ordonanțări *ουσ. θηλ.* 1. η σύνταξη διατακτικής πληρωμής 2. δίνω ένταλμα πληρωμής

ordonanță, ordonanțe *ουσ. θηλ.* 1. η διάταξη, η διαταγή 2. η διατακτική 3. (στρατ.) ο ιπποκόμος, ο στρατιώτης υπηρέτης αξιωματικού // ~ **a poliției** η αστυνομική διάταξη, η διαταγή της αστυνομίας // ~ **de plată** η εντολή πληρωμής // ~ **prezidențială** η προεδρική διάταξη (του προέδρου δικαστηρίου) // (στρατ.) **ofițer de ~** αξιωματικός διαβιβάσεων

ordonare, ordonări *ουσ. θηλ.* 1. η τακτοποίηση, η ταξινόμηση 2. η τοποθέτηση πραγμάτων με ορισμένη σειρά, τάξη 3. η τακτικότητα

ordonat-ă, ordonați-e *l. επιθ.* 1. τακτικός-ή-ό 2. τακτοποιημένος-η-ο 3. νοικοκυρεμένος-η-ο *ll. επιρ.* 1. τακτικά 2. με ορισμένη τάξη η σειρά **ordonată, ordonate** *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η τεταγμένη, η κάθετη γραμμή απ' τις συντεταγμένες (το y) **ordonator-oare, ordonatori-oare** *ουσ. αρσ. και θηλ.*

1. διατάκτης-τρια (ο,η) 2. διαθέτης-έτρια (ο,η) **oreion, oreioane** *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η παρωτίτιδα, η μαγουλήθρα

orez *ουσ. αρσ.* το ρύζι // ~ **cu lapte** το ρυζόγαλο // **făină de ~** το ρυζάλευρο

orezar, orezari *ουσ. αρσ.* ο ορυζοκαλλιεργητής

orezărie, orezării *ουσ. θηλ.* ο ορυζώνας

orfan-ă, orfani-e *επιθ.* ορφανός-ή-ό, ορφανεμένος-η-ο

orfelin-ă, orfelini-e *l. επιθ.* ορφανός-ή-ό, ορφανεμένος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* ορφανός -ή (ο,η)

orfelinat, orfelinate *ουσ. ουδ.* το ορφανοτροφείο

orfevrărie, orfevrării *ουσ. θηλ.* 1. η χρυσοχοΐα, η χρυσοχοϊκή 2. το χρυσοχείο

orfevrier-ă, orfevrieri-e *l. επιθ.* χρυσοχοϊκός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* χρυσοχός (ο,η)

orfic-ă, orfici-e *επιθ.* ορφικός-ή-ό // **poeme** -e τα ορφικά ποιήματα

orfirm *ουσ. ουδ.* ο ορφισμός

organ, organe *ουσ. ουδ.* 1. το όργανο 2. το μέσο, το εργαλείο 3. το εξάρτημα μηχανής // ~ **de simț** το αισθητήριο όργανο // ~ **sindical** το συνδικαλιστικό όργανο

organdi *ουσ. ουδ.* η οργαντίνα

organdin *ουσ. ουδ.* ιδ. **organdi**

organici-ă, organici-e *επιθ.* 1. οργανικός-ή-ό, ενόργανος-η-ο 2. οργανωμένος-η-ο // **chimie** -ă η οργανική χημεία // (νομ.) **legea** -ă ο οργανικός νόμος

organicism *ουσ. ουδ.* ο οργανωτισμός

organicism-ă, organicismi-ste *επιθ.* οργανωτικός-ή-ό

organigramă, organigrame *ουσ. θηλ.* η οργανόγραμμα

organism, organisme *ουσ. ουδ.* 1. ο οργανισμός 2. το ζωικό ή φυτικό ον που παρουσιάζει ζωή 3. η οργάνωση 4. μτφ. το σύνολο διατάξεων που ρυθμίζουν τη λειτουργία κάποιου υπηρεσίας ή έργου // ~ **ul omului** ο ανθρώπινος οργανισμός

organist-ă, organisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οργανίστας-ίστρια (ο,η), οργανοπαίχτης-αίχτρια (ο,η)

organit, organite *ουσ. ουδ.* (βιολ.) το κυτταροπλάσμα

organiza, organizez *l. ρ. μετ.* 1. οργανώνω, διοργανώνω 2. διαρρυθμίζω, διευθετώ, κανονίζω τα συστατικά μέρη ενός συνόλου να λειτουργήσουν σαν κάτι οργανικό και ενιαίο *ll. ρ. μέσο.* οργανώνομαι, διοργανώνομαι, αποκτώ οργάνωση, οργανωμένο σύστημα

organizare, organizări *ουσ. θηλ.* 1. η οργάνωση, η διοργάνωση 2. η σύσταση, η συγκρότηση, ο σχηματισμός // **-a producției** η οργάνωση της παραγωγής // **comisia de ~** η διοργανωτική επιτροπή // **de ~** διοργανωτικός-ή-ό

organizat-ă, organizați-te *επίθ.* οργανωμένος-η-ο // **forță -ă** η οργανωμένη δύναμη // **un tot unitar** ~ ένα όλο ενιαίο οργανωμένο

organizator-oare, organizatori-oare *Ι. επίθ.* οργανωτικός-ή-ό, διοργανωτικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* οργανωτής-ώτρια (ο,η), διοργανωτής-ώτρια (ο,η)

organizatoric-ă, organizatorici-ce *επίθ.* οργανωτικός-ή-ό, διοργανωτικός-ή-ό

organizație, organizații *ουσ. θηλ.* η οργάνωση, ο οργανισμός // **Organizația Națiunilor Unite** Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο. Η. Ε.)

organogen-ă, organogeni-ce *επίθ. (ιατρ.)* οργανογόνος -ος-ο, πού παράγει οργανικές ενώσεις

organogeneză *ουσ. θηλ.* η οργανογένεση
organoleptic-ă, organoleptici-ce *επίθ. (ιατρ.)* οργανοληπτικός-ή-ό

organoterapie, organoterapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οργανοθεραπεία

orgasm *ουσ. ουδ.* 1. ο οργασμός 2. *μτφ.* η πλούσια βλάστηση την άνοιξη «ο οργασμός της φύσης»

orgă, orgii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το εκκλησιαστικό όργανο
orgie, orgii *ουσ. θηλ.* 1. τα όργια, οι ανήθικες πράξεις, οι ακολασίες 2. οι καταχρήσεις, οι παρανομίες // **a se deda la orgii** οργιάζω, κάνω όργια, ανηθικότητες, ακολασίες // **făcătorul de orgii** ο οργιαστής

orgolios-oasă, orgoliosi-oase *επίθ.* 1. αλαζονικός-ή-ό 2. υπερποητικός-ή-ό 3. υπερηφάνος-η-ο 4. κενόδοξος-η-ο // **a fi ~** υπερηφανεύομαι
orgoliu, orgolii *οπυσ. ουδ.* 1. η αλαζονεία, η αγερωχία 2. η υπερηφάνεια 3. το καύχημα, η ματαιοδοξία, η κενοδοξία

orhidee, orhidee *ουσ. θηλ. (βοτ. στο πληθ.)* τα ορχεοειδή φυτά

ori *Ι. σύνδ.* 1. είτε 2. ή // **-eu ~ el** ή εγώ ή αυτός // **~ la munte ~ la câmp** είτε στο βουνό είτε στον κάμπο // **te duci ~ ba?** πηγαίνεις ή όχι~ // **vii ~ pleci?** έρχεσαι ή φεύγεις~ *ΙΙ. επίρ.* άραγε // **-ți-i foame?** άραγε πεινάς~

oribil-ă, oribile *Ι. επίθ.* 1. απαίσιος-α-ο 2. αποτρόπαιος-α-ο 3. φρικώδης-ης-ες, φρικαλέος-α-ο, φρικτός-ή-ό // **faptă -ă** το τερατούργημα *ΙΙ. επίρ.* 1. απαίσια, αποτροπαίως 2. φρικαλέως, φρικωδώς, φρικτώς 3. *μτφ.* τερατωδώς

oricare *Ι. αντ. αόρ.* 1. οποιοδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε, οιοσδήποτε, οιαδήποτε, οιονδήποτε 2. όποιος λάχει, όποια λάχει, όποιο λάχει 3. όποιος κι αν... όποια κι αν... όποιο κι αν 4. όποιος-α-ο 5. καθένας, καθεμία, καθένα 6. κάθε // **~ ar fi el** οποιοσδήποτε κι αν είναι αυτός *ΙΙ. επίθ. αόρ.* 1. όποιος-α-ο 2. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε // **il interesează ~ problemă** τον ενδιαφέρει οποιοδήποτε πρόβλημα

oricând *επίρ.* 1. πάντα, πάντοτε, οποτεδήποτε, όποτε να'ναι 2. σε κάθε στιγμή 3. όπως (όσο) ποτέ // **mai frumoasă ca ~** πιο όμορφη από κάθε άλλη φορά // **mai supărat ca ~** πιο θυμωμένος όπως ποτέ // **suntem gata** ~ είμαστε πάντα έτοιμοι

// **suntem mai bine ca ~** είμαστε καλύτερα όσο ποτέ / παρά ποτέ

oricât-ă, oricâți-te *Ι. αντ. αόρ.* 1. όσος-η-ο, οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσοδήποτε // **oricâți ar fi ei de mulți** οσοιδήποτε πολλοί κι αν είναι αυτοί // **oricâți bani ai avea, tot nu-ți ajung** όσα χρήματα κι αν έχεις, όλο και δε σου φτάνουν *ΙΙ. επίρ.* 1. όσο 2. σε οποιαδήποτε ποσότητα // **~ de inteligent ar fi** όσο έξυπνος κι αν είναι // **~ de puțin** όσο λίγο να'ναι // **~ mă certau...** όσο κι αν με μάλωναν... // **~ te-ai strădui, nu vei reuși** όσο και αν προσπαθήσεις, δε θα τα καταφέρεις // **poți să iei ~** μπορείς να πάρεις σε οποιαδήποτε ποσότητα

orice *Ι. αντ. αόρ.* 1. το κάθε τι 2. ο, τι δδήποτε 3. ο, τι και να // **~ai face** ο, τι και να κάνεις // **~ar fi** ο, τι και αν είναι // **~s-ar întâmpla** ο, τι δδήποτε και αν συμβεί *ΙΙ. επίθ.* 1. όποιος-α-ο 2. κάθε 3. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιαδήποτε // **~carte** όποιο βιβλίο // **~om** κάθε άνθρωπος // **cunoaște ~** γνωρίζει κάθε τι // **știe de ~ boală** ξέρει για κάθε αρρώστια

oricine *αντ. αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε, οιοσδήποτε, οιαδήποτε, οιοδήποτε, ο καθένας // **~ar fi** οποιοσδήποτε και αν είναι
oricum *επίρ.* 1. οπωσδήποτε, κατά όποιονδήποτε τρόπο 2. με όλους του τρόπους 3. πάντως 4. όπως κι αν, όπως και... // **~ar fi...** όπως και νάχει... όπως κι αν έχει το πράγμα... // **~ar vorbi** όπως κι αν μιλάει // **~e mai bine să-i spui adevărul** οπωσδήποτε, είναι καλύτερα να του πεις την αλήθεια

orient *ουσ. ουδ.* η Ανατολή // **-ul Mijlociu** η Μέση Ανατολή // **Extremul ~** η Άπω Ανατολή

orienta, orientez *Ι. ρ. μετ.* 1. προσανατολίζω 2. κατατοπίζω κάποιον, ενημερώνω 3. οδηγώ, κατευθύνω *ΙΙ. ρ. μέσο.* προσανατολιζομαι // **ne orientăm cu ajutorul busolei** προσανατολιζόμαστε με τη βοήθεια της πυξίδας / του μπουσούλα

orientabil-ă, orientabili-e *επίθ.* προσανατολίσματος-η-ο

oriental-ă, orientali-e *Ι. επίθ.* ανατολικός-ή-ό, ανατολίτικος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατολίτης-ισσα (ο,η)

orientalism *ουσ. ουδ.* ο ανατολισμός

orientalist-ă, orientaliști-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατολιστής-ίστρια (ο,η)

orientalistică *ουσ. θηλ.* η ανατολιστική (επιστήμη πού μελετά τις γλώσσες και τον πολιτισμό των ανατολικών λαών)

orientare, orientări *ουσ. θηλ.* 1. ο προσανατολισμός 2. *μτφ.* η τάση, η κλίση

orientat-ă, orientați-te *επίθ.* 1. προσανατολισμένος-η-ο 2. (μαθ.) κατευθυνόμενος-η-ο

orientativ-ă, orientativi-e *επίθ.* 1. προσανατολιστικός-ή-ό 2. πληροφοριακός-ή-ό

orificiu, orificii *ουσ. ουδ.* 1. η οπή, η τρύπα 2. το στόμιο

original-ă, originali-e *Ι. επίθ.* 1. πρωτότυπος-η-ο 2. αυθεντικός-ή-ό 3. ιδιότροπος-η-ο, ιδιόρρυθμος-η-ο // **ediție -ă** η πρωτότυπη έκδοση *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το πρωτότυπο // **copia și -ul** το αντίγραφο και το πρωτότυπο

originalitate, originalități *ουσ. θηλ.* 1. η πρωτοτυπία 2. η ιδιορρυθμία, η ιδιοτροπία 3. η παραξενιά, η αλλοκοτία

originar-ă, originari-e *επίθ.* 1. καταγόμενος-η-ο 2. προερχόμενος-η-ο // **păcatul** ~ το προπατορικό αμάρτημα

origine, origini *ουσ.* *θελ.* 1. η καταγωγή 2. η προέλευση 3. η αρχή, η πηγή, το σημείο (χρονικό, τοπικό) απ' όπου αρχίζει, ξεκινάει κάτι // **el este de ~ român** αυτός είναι ρουμανικής καταγωγής // **la ~** στην καταγωγή

orîncotro *επίρ.* παντού, σε κάθε τόπο, οπουδήποτε, πανταχού, σε όλα τα μέρη, προς οποιαδήποτε κατεύθυνση

orîsicare *l.* *αντων.* *αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε *II. επίθ.* // **îl poţi întâlni în ~ zi** μπορείς να τον συναντήσεις σε οποιαδήποτε ημέρα

orîsîcînd *επίρ.* πάντοτε, σε οποιαδήποτε περίπτωση: σε κάθε στιγμή του χρόνου

orîsîcăt-ă, orîsîcătî-te *αντ. αόρ.* 1. όσος-η-ο 2. οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσονδήποτε 3. όσο κι αν, σε οποιαδήποτε ποσότητα

orîsîce *l.* *αντ. αόρ.* κάθε τι, ο,τιδήποτε, ο, τι και να / **pentru ~** για το κάθε τι // **să zică lumea ~** ας λέει κόσμος, ο,τιδήποτε *II. επίθ.* // **se poate întâmpla la ~** *casă* μπορεί να συμβεί σε κάθε τι οπότε

orîsîcine *αντ. αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιονδήποτε // **~ se poate afla în această situaţie** οποιοσδήποτε μπορεί να βρεθεί σ' αυτή την κατάσταση

orîsicum *επίρ.* 1. οπωσδήποτε 2. όπως-όπως 3. πρόχειρα

orîsiunde *επίρ.* 1. οπουδήποτε 2. παντού 3. όπου και να, σε κάθε τόπο

oriunde *επίρ.* *ιδ.* *orîsiunde*

orizont, orizonturi *ουσ.* *ουδ.* 1. ο ορίζοντας 2. *μτφ.* τα όρια μέσα στα οποία εκτείνεται κάτι // **lărgire a ~ului** η διεύρυνση του ορίζοντα

orizontal-ă, orizontal-e *l.* *επίθ.* οριζόντιος-α-ο *II. ουσ.* *θελ.* (γεωμ.) η οριζόντια γραμμή *III. επίρ.* οριζόντια

orizontalitate *ουσ.* *θελ.* η οριζοντιότητα

orizontaliza, orizontalizez *ρ.* *μετ.* οριζοντιώνω, κάνω κάτι οριζόντιο

orna, ornez *ρ.* *μετ.* 1. διακοσμώ, κοσμώ, στολίζω 2. καλλωπίζω, ομορφαίνω, εξωραίζω

ornament, ornamente *l.* *ουσ.* *ουδ.* 1. το κόσμημα, το στολίδι 2. το καλλώπισμα *II. επίθ.* *έκφρ.* **de ~** διακοσμητικός-ή-ό

ornamenta, ornamentez *ρ.* *μετ.* 1. διακοσμώ, στολίζω 2. εξωραίζω, καλλωπίζω

ornamental-ă, ornamental-e *επίθ.* κοσμητικός-ή-ό, διακοσμητικός-ή-ό, καλλωπιστικός-ή-ό // **plantă ~ă** το διακοσμητικό φυτό

ornamentare, ornamentări *ουσ.* *θελ.* 1. η διακόσμηση, ο στολισμός 2. ο καλλωπισμός, η εξωραίση

ornamentaţie, ornamenteaţii *ουσ.* *θελ.* η διακοσμητική, η τέχνη της διακόσμησης

ornat-ă, ornaţi-te *επίθ.* κοσμητικός-ή-ό // **epitet ~** το κοσμητικό επίθετο

ornare, ornări *ουσ.* *θελ.* 1. η διακόσμηση, ο στολισμός 2. η εξωραίση, ο καλλωπισμός

ornat-ă, ornaţi-te *επίθ.* 1. διακοσμημένος-η-ο, στολισμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο, εξωραισμένος-η-ο

ornic, ornice *ουσ.* *ουδ.* το ρολόι, το ωρολόγιο

ornitolog-ă, ornitologi-ge *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* ορνιθολόγος (ο,η)

ornitologic-ă, ornitologici-ce *επίθ.* ορνιθολογικός-ή-ό

ornitologie *ουσ.* *θελ.* η ορνιθολογία

ornitorinc, ornitorinci *ουσ.* *αρσ.* (ζωολ.) ο ορνιθορρυγχός

oroare, orori *ουσ.* *θελ.* 1. η απενθείς, το σίχαμα, η σιχαμάρα, η αποστροφή, η αηδία 2. ο αποτροπιασμός 3. η φρικαλεότητα, η βδελυγμία // **a avea ~** αποτροπιάζομαι, βδελύσσομαι, σιχαίνομαι, νιώθω αηδία

orogeneză, orogeneze *ουσ.* *θελ.* (γεωλ.) η ορογένεια, ο σχηματισμός των βουνών

orogenie *ουσ.* *θελ.* (γεωλ.) η ορογενία

orografic-ă, orografici-ce *επίθ.* ορογραφικός-ή-ό // **nod ~** ο ορογραφικός κόμπος

orografie *ουσ.* *θελ.* η ορογραφία (κλάδος της φυσικής γεωγραφίας)

orologiu, orologii *ουσ.* *ουδ.* το ωρολόγιο, το ρολόι

oronimic, oronimice *ουσ.* *ουδ.* το ορωνύμιο

oronimie *ουσ.* *θελ.* η ορωνυμία (η ονομασία των βουνών)

oropsi, oropsesc *ρ.* *μετ.* 1. καταδυναστεύω, καταπιέζω 2. καταδιώκω, κατατρέχω

oropsit-ă, oropsiţi-te *επίθ.* 1. καταδυναστευμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο 2. καταδιωγμένος-η-ο, κατατρεγμένος-η-ο

ort, orti *ουσ.* *αρσ.* (αρχ.) το γρόσι (το ένα τέταρτο του νομίσματος λέϊ) // **a da ~ul popii** πεθαίνω

ort, orturi *ουσ.* *ουδ.* (επαρχ.) η θέση εργασίας στο ορυχείο

ortac, ortaci *ουσ.* *αρσ.* (επαρχ.) 1. ο συνάδελφος, ο σύντροφος, ο συμβοηθός 2. ο εργάτης σε ορυχείο, ο ανθρακωρύχος

orticonoscop, orticonoscoape *ουσ.* *ουδ.* (τεχ.) η τηλεοπτική μηχανή λήψεως

ortocentru, ortocentre *ουσ.* *ουδ.* το ορθόκεντρο, το σημείο στο οποίο συναντιούνται τα τρία ύψη ενός τριγώνου

ortocromatic-ă, ortocromatici-ce *επίθ.* ορθοχρωματικός-ή-ό (ευαίσθητος σε όλα τα χρώματα εκτός από το κόκκινο)

ortodiagrame, ortodiagrame *ουσ.* *θελ.* η ορθοδιαγράφιση

ortodiagramă, ortodiagrame *ουσ.* *θελ.* το ορθοδιάγραμμα

ortodox-ă, ortodocşi-xe *l.* *επίθ.* ορθόδοξος-η-ο // **biserica ~ă** η ορθόδοξη εκκλησία *II. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* ορθόδοξος-η (ο,η)

ortodoxie *ουσ.* *θελ.* (εκκλ.) η ορθοδοξία // **dumineca ~i** η Κυριακή της Ορθοδοξίας

ortodoxism *ουσ.* *ουδ.* (εκκλ.) η ορθοδοξία

ortodoxic-ă, ortodocri-ce *επίθ.* ορθοεδρικός-ή-ό (για τα κρύσταλλα)

ortoeptic-ă, ortoeptici-ce *επίθ.* ορθοεπής-ής-ές, πού εκφράζεται σωστά

ortoeptie *ουσ.* *θελ.* η ορθοέπεια

ortofonic-ă, ortofonici-ce *επίθ.* ορθοφωνητικός-ή-ό

ortofonie *ουσ.* *θελ.* η ορθοφωνία

ortogonal-ă, ortogonali-e *επίθ.* (γεωμ.) ορθογώνιος-ια-ιο (με ορθές γωνίες) // **proiecţie ~ă** η ορθογώνια προβολή

ortogonalitate *ουσ.* *θελ.* (γεωμ.) η ορθογωνιότητα

ortografic-ă, ortografici-ce *l.* *επίθ.* ορθογραφικός-ή-ό *II. επίρ.* ορθογραφικά

ortografie, ortografii *ουσ.* *θελ.* η ορθογραφία

ortoman-ă, ortomani-e *επίθ.* (λαϊκ.) 1. πλούσιος-ια-ιο 2. λεβέντικος-η-ο

ortoped-ă, ortopezi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.*
 ορθοπεδίστριας-ίστρια (ο, η)
ortopedic-ă, ortopedici-ce *επίθ.* ορθοπεδικός-ή-ό
ortopedie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ορθοπεδική
ortoscopic-ă, ortoscopici-ce *επίθ.* ορθοσκοπικός-ή-ό
ortoscopie *ουσ. θηλ.* η ορθοσκοπία
orz, orzuri *ουσ. ουδ.* το κριθάρι // **a strica -ul pe găste** χαλνών (ρίχνω) το κριθάρι στις χήνες (δεν αξίζει να δώσω δώρο σε κάποιον που δεν το εκτιμά)
 // **de ~** κριθαρένιος-ια-ιο // **făină de ~** το κριθάλευρο
 // **pâine de ~** το κριθαρόψωμο, το κριθαρτίτικο ψωμί
orzar, orzari *ουσ. αρσ.* ο κριθαρέμπορας
orzărie, orzării *ουσ. θηλ.* ο κριθαρώνας
orzisor *ουσ. ουδ.* το κριθαράκι
orzoaică *ουσ. θηλ.* η βύνη, το είδος κριθαριού για μπίρα
os, oase *ουσ. ουδ.* το κόκαλο, το οστό // **~ de pește** το ψαροκόκαλο, το ψαραγκάθι // **~ tare** γερό / ανθεκτικός-ή-ό κόκαλο // **a băga frica în oase** φοβερίζω // **a căpăta un ~ de ros** αποκτώ ένα κόκαλο για ροκάνισμα // **a da oasele la câine** δίνω τα κόκαλα στο σκυλί // **a fi din ~ domnesc** είναι από βασιλικό κόκαλο / από ιθύνουσα οικογένεια // **a-i ajunge cuțitul la ~** του φτάνει το μαχαίρι στο κόκαλο // **a-i număra oasele** είναι αδύνατος πολύ // **a-i rupe oasele** τον ξυλοκοπώ άγρια // **a-i trece cuiva ~ prin ~** του πέρασε σε κόκαλο / από κόκαλο (πολύ κουρασμένος) // **a rămas piele și oase** έμεινε πετσί και κόκαλο // **de ~** κοκαλιένιος-ια-ιο // **până la măduva oaselor** μέχρι στο μεδούλι των οστών (σ' όλο το σώμα, βαθιά)
osana, osanale *Ι. επιφ. (εκκλ.)* ωσαννά (δόξα) *ΙΙ. ουσ.* θηλ. η επευφημία, η επευφήμηση, η ζητωκραυγή
osatură, osaturi *ουσ. θηλ.* 1. ο σκελετός (ανθρώπου ή ζώου) 2. ο σκελετός ανθεκτικότητας της οικοδομής 3. *μτφ.* η δομή, η διάρθρωση
osândă, osânde *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καταδίκη 2. η ποινή, η τιμωρία 3. *μτφ.* η κατάρη, η συμφορά // **a-și face osândă** εκτίω την ποινή μου
osândi, osândesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. καταδικάζω, τιμωρώ 2. υποχρεώνω κάποιον να κάνει κάτι 3. *μτφ.* κατακρίνω, αποδοκιμάζω
osândire, osândiri *Ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καταδίκη, η τιμωρία, η ποινή 2. η κόλαση *ΙΙ. επίθ. έκφρ. în ~* - καταδικασμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο
osândi-ă, osândiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. καταδικασμένος-η-ο, τιμωρημένος-η-ο 2. *μτφ.* καταραμένος-η-ο, καταφρονεμένος-η-ο, αποδιωγμένος-η-ο, παραδαρμένος-η-ο, κακομοιριασμένος-η-ο
osânză, osânze *ουσ. θηλ.* 1. το χοιρινό λίπος 2. η παχιά ουσία στο ανθρώπινο σώμα 3. *μτφ.* η αφθονία, ο πλούτος
osârdie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο ζήλος, η επιμονή 2. η φιλοπονία 3. η έγνοια, η φροντίδα, η μέριμνα
oscila, oscilez *ρ. αμ.* 1. ταλαντεύομαι, κυμαίνομαι 2. *μτφ.* διχάζομαι, διστάζω, βρίσκομαι σε αμηχανία // **oscilând** ταλαντευόμενος-η-ο
oscilant-ă, oscilanți-te *επίθ.* 1. ταλαντευτικός-ή-ό, αμφιρρεπής-ής-ές 2. διστακτικός-ή-ό
oscilare, oscilări *ουσ. θηλ.* 1. η ταλάντευση, η αμφιρρέπεια 2. η διστακτικότητα, ο δισταγμός, ο ενδοιασμός, η έλλειψη αποφασιστικότητας
oscilator, oscilatoare *ουσ. ουδ.* ο ταλαντευτήρας, ο ταλαντωτής

oscilatoriu-ie, oscilatorii *επίθ.* 1. ταλαντευτικός-ή-ό, αμφιταλαντευτικός-ή-ό 2. διακυμαντικός-ή-ό, παλμικός-ή-ό 3. *μτφ.* διστακτικός-ή-ό, ενδοιαστικός-ή-ό, αμφιρρεπής-ής-ές // **mişcare -ie** η παλμική κίνηση
oscilație, oscilații *ουσ. θηλ.* 1. η ταλάντευση, η κύμανση, η διακύμανση 2. *μτφ.* ο δισταγμός, ο ενδοιασμός, η αμφιταλάντευση
oscilometru, oscilometre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ταλαντευσίμετρο
oscilloscop, oscilloscoape *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το κυματοσκόπιο
osciur, oscioare *ουσ. ουδ.* το κοκαλάκι
osebi, osebesc *Ι. ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. ξεχωρίζω, διακρίνω 2. διαφοροποιώ *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. ξεχωρίζομαι, διακρίνομαι 2. διαφοροποιούμαι
osebire, osebiri *Ι. ουσ. θηλ.* 1. το ξεχώρισμα, η διάκριση 2. διαφορά *ΙΙ. επιρ. έκφρ. (λαϊκ.)* **cu ~** ιδίως, προ πάντων, ιδιαίτερα // **fără ~** χωρίς εξαίρεση
osebit-ă, osebiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. Εξχωρος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό 2. εκλεκτός-ή-ό 3. ιδιαίτερος-η-ο // **~ de...** Εξχωρά, ξεχωριστά από... εκτός..
oseină *ουσ. θηλ.* η οστεΐνη
osemintă *ουσ. ουδ.* 1. τα οστά, τα κόκαλα 2. τα λείψανα
osie, osii *ουσ. θηλ.* ο άξονας (του τροχού) // **a unge osia** ζωροδοκώ, λαδώνω
osifica, pers. 3 osifică *ρ. μέσο* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αποστεούμαι, αποστεώνομαι, οστεοποιούμαι
osificare, osificări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστέωση, η οστέωση 2. το κοκάλισμα
osificat-ă, osificați-te *επίθ.* αποστεωμένος-η-ο, οστεοποιημένος-η-ο
osmanlău-ie, osmanlâi *Ι. επίθ. (ιστ.)* οσμανλήδικος -η-ο, τουρκικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* οσμανλής-ού (ο, η), τούρκος-άλα (ο, η)
osmiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το όσμιο
osmologie *ουσ. ουδ.* η οσμολογία
osmotic-ă, osmotici-ce *επίθ.* ωσμωτικός-ή-ό // **presiune -ă** η οσμωτική πίεση
osmoză, osmoze *ουσ. θηλ.* η ώσωση
osos, ososă, osoși, osoase *επίθ.* κοκαλιάρης-ρα-ρικο, κοκάλινος-η-ο, οστίνος-η-ο, οστεώδης-ης-ες // **sistem ~** το οστεώδες σύστημα
ospăta, ospătez *Ι. ρ. μετ.* 1. φιλεύω, προσφέρω φαγητό 2. τρατάρω *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. γευματίζω, δειπνώ, εσθίω 2. τρώγω φαγητό και πίνω κάτι, παίρνω μέρος σε φαγοπότι *ΙΙΙ. ρ. αμ.* 1. τρωγοπίνω 2. διασκεδάζω τρώγοντας και πίνοντας κάτι
ospătar, ospătari *ουσ. αρσ.* ο σερβιτόρος (σε εστιατόριο ή καφεενείο), το γκαρσόν, το γκαρσόνι
ospătară, ospătare *ουσ. θηλ.* η σερβιτόρα
ospătare, ospătări *ουσ. θηλ.* 1. το φίλεμα, η προσφορά φαγητού και ποτού 2. η εστίαση, το κέρασμα
ospătat *ουσ. ουδ.* το φαγητό // **a se așeza pe ~** το στρώνω στο φαγητό
ospătărită, ospătărițe *ουσ. θηλ.* 1. η σερβιτόρα 2. η ξενοδόχα
ospăț, ospețe *ουσ. ουδ.* 1. το συμπόσιο 2. η συνεστίαση, το φαγοπότι
ospeție, ospeții *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοξενία 2. η υποδοχή ξένων και η παροχή φαγητού και στέγασης στο σπίτι

ospiciu, ospicii ουσ. ουδ. το φρενοκομείο, το τρελοκομείο
ospitalier-ă, ospitalieri-e επιθ. φιλόξενος-η-ο
ospitalitate ουσ. θηλ. η φιλοξενία // **a acorda ~** φιλοξενώ
osram ουσ. ουδ. το όσραμ (κράμα από όσμιο και βόλφραμ για τα λεπτά νήματα των λαμπτήρων με πυράκτωση)
ostas, ostași ουσ. αρσ. ο στρατιώτης, ο φαντάρος
ostatic, ostatici ουσ. αρσ. 1. ο όμηρος 2. ο αιχμάλωτος
ostășesc-cască, ostășești επιθ. στρατιωτικός-ή-ό
ostășește επιρ. στρατιωτικά, με στρατιωτικό πνεύμα
ostealgie, ostealgii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστεαλγία
osteită, osteite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστίτις, η οστεΐτις
osteneală, osteneeli ουσ. θηλ. 1. η κόυραση, ο κόπος, η κόπωση 2. ο κάματος, ο μόχθος // **a fi rupt de ~** είμαι κομματιασμένος από την κόυραση // **a-și da ~** κάνω τον κόπο, καταβάλλω κόπο // **a nu-și da ~** δε μπάνω στον κόπο // **nu merită osteneala** δεν αξίζει τον κόπο
osteni, ostenesce I. ρ. αμ. κοπιάζω, μοχθώ, ακοκάνω II. ρ. μέσο κουράζομαι, αποσταίνω III. ρ. μετ. προκαλώ κόπωση, κουράζω
ostenit-ă, osteniți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. κουρασμένος-η-ο, κατάκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο
ostentativ-ă, ostentative-e I. επιθ. 1. επιδεικτικός-ή-ό 2. προκλητικός-ή-ό II. επιρ. 1. επιδεικτικά 2. προκλητικά
ostentație, ostentații ουσ. θηλ. 1. η επίδειξη 2. η πρόκληση
osteoartrită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστεοαρθρίτιδα
osteologic-ă, osteologici-ce επιθ. οστεολογικός-ή-ό
osteologie ουσ. θηλ. (ανατ.) η οστεολογία, η οστεογραφία
osteomalacie, osteomalacii ουσ. θηλ. η οστεομαλακία, η μαλάκυνση των οστών
osteomieliță, osteomielite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστεομυελίτιδα
osteoplastie, osteoplastii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστεοπλαστική, η οστεοπλαστική
osteosarcom, osteosarcomuri ουσ. ουδ. το οστεοσάρκωμα
ostie, ostii ουσ. θηλ. το καμάκι
ostil-ă, ostili-e I. επιθ. 1. εχθρικός-ή-ό 2. δυσμενής-ής-ές // **el imi este ~** αυτός μου είναι εχθρικός II. επιρ. εχθρικά, με εχθρική διάθεση
ostilitate, ostilități ουσ. θηλ. 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθρικήτητα 2. πληθ. οι εχθροπραξίες (ανάμεσα σε αντίπαλα στρατεύματα)
ostoi, ostoiesc I. ρ. μέσο (λαϊκ.) 1. καταπραύνωμαι 2. ημερεύω, γίνομαι ήρεμος-η-ο II. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. καθισχύζω, καταπραύνω 2. γαληνεύω κάποιον III. ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. ηρεμώ, είμαι ήρεμος-η-ο 2. σταματώ, κοπάζω
ostoire, ostoiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η καθισχύαση, η καταπράυνση 2. το σταμάτημα
ostracism ουσ. ουδ. 1. ο εξοστρακισμός 2. το διώξιμο
ostraciza, ostracizez ρ. μετ. 1. εξοστρακίζω, οστρακίζω 2. διώχνω κάποιον
ostracizare, ostracizări ουσ. θηλ. ο εξοστρακισμός, ο οστρακισμός
ostracizat-ă, ostracizați-te επιθ. εξοστρακισμένος-η-ο

ostreț, ostrețe ουσ. ουδ. 1. οι σανίδες για φράχτη 2. τα σίδερα ή τα σιδερένια, πλέγματα για φράχτη 3. τα κλαδιά ή τα καλάμια για φράχτη
Ostrogot-ă, Ostrogoți-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. Οοτρογόθος-α (ο, η) II. επιθ. οοτρογοθικός-ή-ό
ostropel, ostropeluri ουσ. ουδ. (μαγ.) το φαγητό από κρέας, σάλτσα με ξίδι, αλεύρι και σκόρδο
ostrov, ostroave ουσ. ουδ. το νησί (στη μέση ποταμού η λίμνης)
ostrovean-ă, ostroveni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.) νησιώτης-ισσα (ο, η)
osuar, osuare ουσ. ουδ. η οστοεothήκη, το οστοεφυλάκιο
oștean, oșteni ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο στρατιώτης, ο φαντάρος
oștire, oștiri ουσ. θηλ. ο στρατός, το στράτευμα
otalgie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωταλγία
otgon, otgoane ουσ. θηλ. (ναυτ.) το παλαμάρι, το караβοкоине, η πρυμάτσα
otită, otite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωτίτιδα, η φλεγμονή του αυτιού
otologie ουσ. θηλ. η ωτολογία
Otoman-ă, Otomani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Οθωμανός-ίδα (ο, η) II. επιθ. οθωμανικός-ή-ό // **Imperiul ~** η Οθωμανική αυτοκρατορία
otoragie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωτορραγία (η αιμορραγία του αυτιού)
otoree, otoree ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωτόρροια
otorinolaringolog-ogă, otorinolaringologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ωτορινολαρυγγολόγος (ο, η)
otorinolaringologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωτορινολαρυγγολογία
otoscop, otoscoape ουσ. ουδ. το ωτοσκόπιο
otova επιθ. αμετάβλη. (λαϊκ.) 1. ίσιος-α-ο, επίπεδος-η-ο 2. ομαλός-ή-ό
otravă, otrăvuri ουσ. θηλ. 1. το δηλητήριο, το φαρμάκι 2. το κώνειο (απ' το φυτό κώνειο)
otrăvi, otrăvesc I. ρ. μετ. 1. δηλητηριάζω, φαρμακώνω 2. μτφ. πικραίνω με λόγια η πράξεις II. ρ. μέσο. 1. δηλητηριάζομαι, φαρμακώνομαι 2. παίρνω δηλητήριο 3. βλάπτομαι ψυχικά ή πνευματικά
otrăvire, otrăviri ουσ. θηλ. 1. η δηλητηρίαση, η φαρμακώση, το φαρμάκωμα 2. μτφ. η μετάδοση επιβλαβών ιδεών
otrăvit-ă, otrăviți-te επιθ. 1. δηλητηριασμένος-η-ο, φαρμακωμένος-η-ο 2. μτφ. πικραμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
otrăvitor-oare, otrăvitori-oare επιθ. 1. δηλητηριώδης-ης-ες, τοξικός-ή-ό, φαρμακερός-ή-ό 2. μτφ. βλαπτικός-ή-ό
otreapă, otrepe ουσ. θηλ. 1. το κουρέλι, η πατσαβούρα, το πανί ξεσκονίσματος 2. το κομμάτι πανιού για σκούπισμα 3. μτφ. ο πρόστυχος άνθρωπος, το τομάρι, ο παλιάνθρωπος, ο άσεμνος, ο ανέντιμος
otărăt-ă, otărâți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. οργισμένος-η-ο, μανιασμένος-η-ο, φουρκισμένος-η-ο, τσαντισμένος-η-ο 2. στραβομουτσουναίος-η-ο
otăreală, otăreli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η μανία, ο θυμός 2. η εξόργιση, η δυσαρέσκεια 3. το νευρίασμα από πειράγματα
otărî, otărâsc I. ρ. μέσο. (λαϊκ.) 1. μανιάζω, οργίζομαι, τσατίζομαι, φουρκίζομαι, εξοργίζομαι 2. δυσαρεστίεμαι, στραβομουτσουναίζω II. ρ. μετ.

(laik.) 1. δυσαρρεστώ, φουρκίζω, τσα(ν)τίζω 2. εξοργίζω
otel, otelari ουσ. ουδ. ο χάλυβας, το ατσάλι // **a fi iute de -e** είναι αφύς, οξέθυμος, κοφτερός // **de culoarea -ului** χαλυβόχρωμος-η-ο, ατσάλοχρωμος-η-ο // **de felul -ului** χαλυβοειδής-ής-ές // **de ~** χαλυβδίνος-η-ο, χαλυβικός-ή-ό, ατσάλειος-ια-ιο // **industria -ului** η χαλυβοβιομηχανία // **iute ca -ul** οξύ (μυτερό) σαν το ατσάλι
otelar, otelari ουσ. αρσ. ο χαλυβουργός
oteliarie, otelării ουσ. θηλ. το χαλυβουργείο
oteli, otelesc I. ρ. μετ. 1. ατσάλωνω, χαλυβοποιώ, χαλυβώνω, χαλυβδώνω 2. μτφ. σφυρηλατώ 3. μτφ. σκληραγωγώ, δυνάμωνα υλικά και ψυχικά κάποιον II. ρ. μέσο. 1. δυνάμωνα σαν το ατσάλι, χαλυβοποιούμαι, ατσάλυνομαι 2. ενισχύομαι με χάλυβα 3. μτφ. σκληραγωγούμαι
otelire, oteliri επιθ. 1. το ατσάλωμα, η χαλυβοποίηση, η χαλυβδωση 2. μτφ. η σκληραγωγία, η σφυρηλάτηση
otelit-ă, oteliți-te επιθ. 1. ατσαλωμένος-η-ο, χαλυβδωμένος-η-ο 2. μτφ. σκληραγωγημένος-η-ο
otet ουσ. ουδ. το ξίδι // **a face pe cineva cu ou și cu ~** μαλώνω κάποιον, προσβάλλω, περιπαίζω κάποιον
otetar, otetari ουσ. αρσ. 1. ο ξιδοπώλης 2. βοτ. είδος δέντρου (Rhus typhina)
oteti, otetesc ρ. μέσο. 1. ξινίζω, μεταβάλλομαι σε ξίδι 2. ξιδιάζω (κρασί)
otetire, otetiri ουσ. θηλ. το ξίνισμα, το ξιδισμα
otetit-ă, otetiți-te επιθ. ξιδισμένος-η-ο, ξινισμένος-η-ο
otioș-oasă, otioși-oase επιθ. περιττός-ή-ό, άχρηστος-η-ο, ανώφελος-η-ο
ou, ouă ουσ. ουδ. το αυγό // **-l lui Columb** το αυγό του Κολόμβου // **-ă jumări** τα αυγά τηγανιτά ανακατωτά // **-ă moi** τα αυγά μελάτα // **-ă ochiuri** τα αυγά μάτια // **-ă tari** τα αυγά σφιχτά // **merge parcă are -ă în poală** βαδίζει με μεγάλη προφύλαξη
oua pers. 3 ouă I. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) παράγω αυγά, έχω αυγά II. ρ. μέσο. γεννώ αυγά III. ρ. μετ. κάνω αυγά
ouat ουσ. ουδ. η γέννηση αυγών, η ωοτοκία
ouătoare, ouătoare I. επιθ. ωογόνος-α-ο, πού γεννάει αυγά // **găini** ~ οι ωογόνες κόττες II. ουσ. θηλ. η ωογόνα κότα
oușor, oușoare ουσ. ουδ. το αυγουλάκι, το αυγούλι
outsider ουσ. θηλ. (οικον.) 1. η επιχειρήση έξω από την ένωση των ομοειδών επιχειρήσεων και ανταγωνίζεται μ' αυτές 2. αθλ. ο αθλητής ή η ομάδα χωρίς πιθανότητες επιτυχίας
oval-ă, ovali-e I. επιθ. 1. ωοειδής-ής-ές 2. αυγοειδής-ής-ές II. ουσ. ουδ. η ωοειδής καμπύλη, η ωοειδής επιφάνεια
ovaliza pers. 3 ovalizează ρ. μέσο (τεχ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) παίρνω το σχήμα του αυγού, γίνωμαι αυγοειδής-ής-ές / ωοειδής-ής-ές
ovalizare, ovalizări ουσ. θηλ. η ωοειδής διαμόρφωση
ovar, ovare ουσ. ουδ. (αναρ.) η ωοθήκη
ovarian-ă, ovarieni-e επιθ. ωοθηκικός-ή-ό
ovariectomie, ovariectomie ουσ. θηλ. (χειρ.) η ωοθηκεκτομία, η ωοθηκοτομία
ovariță, ovarite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ωοθηκίτιδα, η φλεγμονή της ωοθήκης
ovat-ă, ovati-te επιθ. ωοειδής-ής-ές, σε σχήμα αυγού
ovajie, ovajii ουσ. θηλ. η επευφημία, η ζητωκραυγή

ovaționa, ovaționez I. ρ. μετ. επευφημώ, ζητωκραυγάζω II. ρ. αμ. εκφράζω επευφημίες, φωνάζω ζητω, κραυγάζω επιδοκιμαστικά
ovaționat-ă, ovaționați-te επιθ. επευφημισμένος-η-ο
ovăz, oveze ουσ. ουδ. η βρώμη
over ουσ. ουδ. το όβερ (ονομασία είδους γρήγορου κολυμπού)
overlock ουσ. ουδ. η ραπτομηχανή οβερλόκ για ράψιμο πλεχτικών ειδών
ovin-ă, ovini-e I. επιθ. πρόβιος-ια-ιο, προβάτινος-η-ο, προβαττίσιος-ια-ιο II. ουσ. θηλ. (πληθ.) τα αιγοπρόβατα, τα κοιλόκερα μηρυκαστικά
ovipar-ă, oviparie επιθ. ωοτόκος-ος-ο // **animale -e** τα ωοτόκα ζώα
oviparitate ουσ. θηλ. η ωοτοκία
ovogeneză ουσ. θηλ. η ωογένεση, η ωογονία
onoid-ă, onoiți-de επιθ. ωοειδής-ής-ές
onoidal-ă, onoidali-e επιθ. ωοειδής-ής-ές
ovoscop, ovoscoape ουσ. ουδ. το ωοσκόπιο
onovivipar-ă, onoviviparie επιθ. ωοζωοτόκος-α-ο
Ovrei, Ovrei ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο Οβριός, ο Εβραίος
ovreică, ovreice ουσ. θηλ. (επαρχ.) η Οβριά, η Εβραία
ovreiesc-ăscă, ovreiești επιθ. (επαρχ.) εβραϊκός-ή-ό
ovul, ovule ουσ. ουδ. το ωάριο
ovular-ă, ovulari-e επιθ. του ωαρίου
ovulație, ovulații ουσ. θηλ. η ωορρηξία
oxalat, oxalati ουσ. αρσ. το οξαλικόν άλας ή εσθέρας
oxalic επιθ. (χημ.) οξαλικός-ή-ό // **acid** ~ το οξαλικό οξύ
oxiacid, oxiacizi ουσ. αρσ. (χημ.) το οξυγονούχο οξύ
oxid, oxizi ουσ. αρσ. (χημ.) το οξειδίο
oxida, oxidez I. ρ. μετ. οξειδώνω II. ρ. μέσο. οξειδώνομαι, σχηματίζω οξείδιο στην επιφάνειά μου
oxidabil-ă, oxidabile επιθ. οξειδωσίμος-η-ο
oxidant-ă, oxidanți-te I. επιθ. οξειδωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο οξειδωτής
oxidare, oxidări ουσ. θηλ. (χημ.) η οξείδωση
oxidat-ă, oxidați-te επιθ. οξειδωμένος-η-ο, σκουριασμένος-η-ο
oxidril, oxidrili ουσ. αρσ. (χημ.) το υδροξύλιο
oxigen ουσ. ουδ. το οξυγόνο
oxigena, oxigenez I. ρ. μετ. οξυγονώ, κάνω χρήση του οξυγόνου ή του οξυζενέ II. ρ. μέσο. οξυγονούμαι
oxigenare, oxigenări ουσ. θηλ. η οξυγονώση
oxigenat-ă, oxigenați-te επιθ. οξυγονούχος-α-ο // **apă -ă** το οξυγονούχο νερό, το οξυζενέ
oximoron, oximorone ουσ. ουδ. το οξύμωρο σχήμα (συνδέει δύο αντίθετες έννοιες, σχήμα λόγου)
ozalid ουσ. ουδ. το οζαλίδ, ειδικό χαρτί για σχεδιαγράμματα, κ.λ.π
ozene, ozeneuri ουσ. ουδ. το αταύτιστο ιπτάμενο αντικείμενο
ozocherită, ozocherite ουσ. θηλ. (γεωλ.) ο οζοκηρίτης, το ορुकτό πού μοιάζει με κερί
ozon ουσ. ουδ. το όζον (O₃)
ozonat-ă, ozonați-te επιθ. οζονισμένος-η-ο, οζονούχος-ος-ο
ozoniza, ozonizez ρ. μετ. οζονίζω, οζονοποιώ
ozonizare, ozonizări ουσ. θηλ. η οζονοποίηση
ozonizat-ă, ozonizați-te επιθ. οζονισμένος-η-ο, οζονοποιημένος-η-ο
ozonizer, ozonizare ουσ. ουδ. ο οζονιστήρας (συσκευή)
ozonosferă ουσ. θηλ. η οζόσφαιρα

P, p

P, p ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **p**, το δέκατο ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [p].

pa επιφ. (οικ. και στην βρεφική γλώσσα) αντίο (λέξη χαιρετισμού αναμεταξύ των παιδιών)

pac επιφ. πάκ (ονοματοποιία, πολύ γρήγορα στην ενέργεια)

pac, pacuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) το πάκο, το πακέτο, το δέμα

pace ουσ. θηλ. 1. η ειρήνη 2. μτφ. η ησυχία, η γαλήνη // **a încheia** ~ συνάπτω ειρήνη // **dă-i ~!** άφησε τον ήσυχο! // **fii pe ~!** μείνε ήσυχος, μην ανησυχείς! // **judecător de ~** ο ειρηνοδίκης // **politică de ~** η φιλειρηνική πολιτική

pachebot, pacheboturi ουσ. ουδ. 1. το ατμόπλοιο, το επιβατικό πλοίο 2. το κρουαζιερόπλοιο

pachet, pachete ουσ. ουδ. 1. το πακέτο, το δέμα 2. η δέσμη // **a face ~** πακετάρω // **a expedia pe cineva** ~ απαλλάσσομαι από κάποιον

pachețel, pachețele ουσ. ουδ. το πακετάκι

pacient-ă, pacienți-te Ι. επιθ. υπομονετικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. πελάτης-ισσα γιατρός, άρρωστος-η (ο, η) υπό την επίβλεψη κάποιου γιατρού

pacientă, paciențe ουσ. θηλ. η υπομονή, η καρτερία, η εγκαρτέρηση

pacific-ă, pacifici-ce επιθ. 1. ειρηνικός-ή-ό 2. φιλειρηνικός-ή-ό // **oceanul ~** ο Ειρηνικός Ωκεανός

pacifica, pacific ρ. μετ. 1. ειρηνεύω, γαληνεύω, ειρηνοποιώ 2. αποκαθιστώ τον ειρήνη

pacificare ουσ. θηλ. 1. η ειρήνευση, η αποκατάσταση της ειρήνης 2. η συνδιαλλαγή

pacificator-oare, pacificatori-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ειρηνευτής-εύτρια (ο, η) ΙΙ. επιθ. ειρηνευτικός-ή-ό

pacifism ουσ. ουδ. ο ειρηνισμός, ο πασιφισμός

pacifist-ă, pacifști-ste Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. πασιφιστής-ίστρια, ειρηνιστής-ίστρια, ειρηνόφιλος

-η (ο, η) ΙΙ. επιθ. πασιφιστικός-ή-ό, ειρηνιστικός-ή-ό // **mișcarea -ă** το πασιφιστικό κίνημα

pacoste, pacoste ουσ. θηλ. 1. η συμφορά, η δυστυχία, το δυστύχημα, η κακομοιρία 2. το κακό γεγονός

pact, pacte ουσ. ουδ. 1. το σύμφωνο, η συμφωνία, η σύμβαση 2. η συνθήκη // **~ de neagresiune** το σύμφωνο μη επιθέσεως

pactiza, pactizez ρ. αμ. 1. συμφωνώ, συμβιβάζομαι 2. συνθηκολόγώ 3. συνδιαλλάσσομαι, συμφιλιώνομαι

pactizare, pactizări ουσ. θηλ. 1. η συμφωνία, ο συμβιβασμός 2. η συνθηκολόγηση 3. η συνδιαλλαγή, η συμφιλίωση

padela, padelez ρ. αμ. κωπηλατώ, τραβώ κουπί στη κουपाστή

padină, padini ουσ. θηλ. το λιβάδι (επίπεδη έκταση με χόρτα πάνω σε λόφο ή βουνό)

padișah, padișahi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο πατισάχης, ο σουλτάνος, ο αυτοκράτορας των Τούρκων

padoc, padocuri ουσ. ουδ. το περίφραχτο έδαφος σ' ένα βοσκοτόπι για τη μετακίνηση των ζώων μέσα σ' αυτόν το χώρο

paf επιφ. παφ // **a rămâne** ~ μένω άναυδος

pafta, paftale ουσ. θηλ. το κλειδωτάρι (στη ζώνη)

pagina, paginez ρ. μετ. 1. σελιδώνω, σελιδοποιώ 2. τυπ. τακτοποιώ σε σελίδες τη στοιχειοθετημένη τυπογραφική ύλη, σελιδοποιώ

paginare, paginări ουσ. θηλ. 1. η σελίδωση 2. (τυπ.) η σελιδοποίηση

paginat-ă, paginați-te επιθ. σελιδοποιημένος-η-ο

paginator-oare, paginatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σελιδοποιός (ο, η)

paginație, paginații ουσ. θηλ. 1. η σελίδωση 2. τυπ. η σελιδοποίηση κειμένου

pagină, pagini ουσ. θηλ. 1. η σελίδα 2. μτφ. η ιστορική περίοδος ή γεγονόςτος // **in josul paginii** στο κάτω της σελίδας

pagodă, pagode ουσ. θηλ. η παγόδα

pagubă, pagube Ι. ουσ. θηλ. 1. η ζημία, η απώλεια 2. η βλάβη, η φθορά ΙΙ. επιρ. έκφρ. // **a face ~** κάνω ζημιά // **a fluiera a ~** σφυρίζω για ζημιά // **a suferi o ~** παθαίνω ζημιά, έχω απώλεια // **atâta ~!** τόση ζημιά! (χαρά στο πράγμα!) // **in ~** με απώλεια, με ζημιά // **spre paguba...** για τη ζημιά...

pahar, pahare ουσ. ουδ. 1. το ποτήρι 2. το κύπελλο

// **a i se umple -ul** ξεχειλίζει το ποτήρι του // **a închina -ul** υψώνω το κύπελλο // **la un -de vin** σε ένα ποτήρι κρασιού // **un -cu apă** ένα ποτήρι νερό

paharnic, paharnici ουσ. αρσ. (ιστ.) ο τίτλος βογιάρου που φρόντιζε για τα ποτά του ηγεμόνα, προσφέροντας το ποτήρι στον ηγεμόνα

pahiderm, pahiderme Ι. ουσ. ουδ. (ζωολ.) τα παχύδερμα ΙΙ. επιθ. (χλευασ.) παχύδερμος-η-ο

pahipleurită, pahipleurite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η παχυπλευρίτιδα

pai, paie ουσ. θηλ. 1. το άχυρο, το άχερο 2. το καλάμι, η καλάμι // **a nu lua nici un -de jos** δεν παίρνω ούτε ένα άχυρο από κάτω (με κανών τίποτα) // **a pune -e pe foc** βάζω άχυρα πάνω στη φωτιά (επιδεινώνω την κατάσταση) // **colibă de -e** η αχυροκαλύβα // **de -e** αχερένιος-ια-ιο // **fir de -e** ο βλαστός του άχυρου // **om de -e** ο αχυράνθρωπος (ο χωρίς προσωπικότητα) // **saltea de -e** το αχυρόστρωμα, το αχυρένιο στρωμάτσο

paientă, paiente ουσ. θηλ. ο τοίχος από ξύλινο σκελετό γεμιστός με πηλό, το χωματένιο σπίτι, η χωματένια οικοδομή // **casă de ~** το σπίτι με χωματένιους τοίχους

paiață, paiețe ουσ. θηλ. ο παλιάτσος, ο γελωτοποιός

paieță, paiețe ουσ. θηλ. οι παγιέτες, οι πούλιες, τα ψήγματα (για διακόσμηση υφασμάτων, ενδυμάτων, κ.λ.π.)

pair, pairi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο πατρίκιος, ο ίσος, το μέλος της άνω βουλής (τίτλος ευγένειας των μεγάλων υποτελών του βασιλιά της Γαλλίας στη φεουδαρχική εποχή)

paisprezece αριθ. απ. δεκατέσσερες-εις-ερα // ~ **cărți** δεκατέσσερα βιβλία // **de ~ ori** από δεκατέσσερις φορές

paisprezecelea-zecea αριθ. τακτ. ο δέκατος τέταρτος, η δεκάτη τέταρτη, το δέκατο τέταρτο

paj, paji ουσ. αρσ. (ιστ.) ο πέιτζ, ο νεαρός υπηρέτης των αρχόντων

pajiște, pajiști ουσ. θηλ. το λιβάδι, ο βοσκότοπος, ο λειμώνας

pajură, pajuri ουσ. θηλ. 1. ο θυρεός 2. ο σταυραϊτός 3. (πάνω στα νομίσματα) ο αετός // **cap sau ~** κορώνα η γράμματα

Pakistanez-ă, Pakistanezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Πακιστανός-ή, Πακιστανέζος-έζα (ο, η) ΙΙ. επίθ. πακιστανικός-ή-ό, πακιστανέζικος-ή-ο

pal-ă, pali-e επίθ. 1. ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό 2. αδύνατος-η-ο

paladin, paladini ουσ. αρσ. ο επόπτης, ο ευγενής (στο Μεσαίωνα)

paladiu ουσ. ουδ. (χημ.) το παλλάδιο (αντικαθιστά την πλάτινα)

palan, palane ουσ. ουδ. η τροχαλία, το παλάγκο, ο τρόχλος

palancă, palânci ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το οχυρωματικό έργο από πασσάλους χωσμένους στη γη δεμένους αναμεταξύ τους με σανίδες σκονιά, κ.λ.π. έχοντας στα ενδιάμεσα κενά αγκάθια, βάτους, κ.λ.π.

palat ουσ. ουδ. (ανατ.) ο ουρανίσκος, η υπερώα

palat, palate ουσ. ουδ. το παλάτι, το ανάκτορο, το μέγαρο // **-ul justiției** το δικαστικό μέγαρο // **mareșal al -ului** ο αυλάρχης

palatal-ă, palatali-e επίθ. (γρμμ.) ουρανικόφωνος -η-ο, ουρανικός-ή-ό

palataliza, palatalizez Ι. ρ. μετ. μετατρέπω σύμφωνα σε ουρανικόφωνο ΙΙ. ρ. μέσο. μετατρέπομαι σε ουρανικόφωνο σύμφωνα

palatalizare, palatalizări ουσ. θηλ. η ουρανικοφωνοποίηση

palatalizat-ă, palatalizați-te επίθ. ουρανικοφωνοποιημένος-η-ο

palatin, palatini ουσ. αρσ. 1. ο παλατίνος, ο αξιωματούχος στο παλάτι του βασιλιά, ο αντιβασιλεύς 2. ο διοικητής μεγάλης περιοχής της χώρας

palatinat, palatinaturi ουσ. αρσ. το παλατινάτο, η διοικητική περιοχή κυβερνημένη από το γενικό διοικητή

palavragioaică, palavragioaice ουσ. θηλ. (χλευασ.) η φλύαρη, η φαφλατού, η πολυλογού, η σαχλή

palavragiu, palavragii ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο φλύαρος, ο φαφλατάς, ο πολυλογάς, ο παλάβρας, ο σάχλας, ο σαχλός, ο σαχλαμάρας

palavră, palavre ουσ. θηλ. 1. η παλάβρα, η φλυαρία, η πολυλογία, η φαφλατία, η παπαροδέλα 2. η σαχλαμάρα, η κουταμάρα

pală, pale ουσ. θηλ. 1. η δρεπανιά, η ποσότητα χόρτου που κόβεται με ένα χτύπημα από δρεπάνι 2. το κύμα από το άνεμο, το φύσημα ανέμου // ~ **de ceață** το κύμα ομίχλης // ~ **de vânt** η πνοή ανέμου, το ανεμοφύσημα

pală, pale ουσ. θηλ. (τεχ.) το πτερό, το πλατύ μέρος του έλικα αεροπλάνου, πλοίου κ.λ.π

pală, pale ουσ. θηλ. η πάλα, το σπαθί

palee, palee ουσ. θηλ. το ενδιάμεσο πόδι της ξύλινης γέφυρας για υποστήριξει

paleocen-ă, paleoceni-e Ι. ουσ. ουδ. (γεωλ.) η παλαιόκαινη, η πρώτη υποπερίοδος του παλαιογενούς ΙΙ. επίθ. (γεωλ.) παλαιόκαινος-η-ο

paleoetnologie ουσ. θηλ. η παλαιοεθνολογία (οι προϊστορικοί λαοί της γης)

paleogen-ă, paleogeni-e Ι. ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο παλαιογενής (η πρώτη περίοδος του καινοζωικού αιώνα) ΙΙ. επίθ. (γεωλ.) παλαιογενής-ής-ές

paleografie ουσ. θηλ. η παλαιογραφία (η ανάγνωση παλαιών χειρογράφων)

paleolitic-ă, paleolitici-ce Ι. επίθ. παλαιολιθικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. η παλαιολιθική (η περίοδος της κατεργασμένος η ακατέργαστης πέτρας)

paleontolog-ă, paleontologi-ce ουσ. αρσ. και θηλ. παλαιοντολόγος (ο, η)

paleontologic-ă, paleontologici-ce επίθ. παλαιοντολογικός-ή-ό

paleontologie ουσ. θηλ. η παλαιοντολογία

paleoslav-ă, paleoslavi-ce επίθ. παλαιοσλαβικός-ή-ό

paleozoic-ă, paleozoici-ce Ι. ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο παλαιοζωικός αιώνας ΙΙ. επίθ. (γεωλ.) παλαιοζωικός-ή-ό

paleozoologie ουσ. θηλ. η παλαιοζωολογία

Palestinian-ă, Palestinieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Παλαιστίνιος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. παλαιστινιακός-ή-ό

palestră, palestere ουσ. θηλ. η παλαιόστρα

paletă, palete ουσ. θηλ. η παλέτα (ζυγράφου) 2. η ρακέτα (πινγκ-πονγκ)

paliativ-ă, paliativi-e Ι. ουσ. ουδ. το πρόσκαιρο μέτρο ΙΙ. επίθ. πρόσκαιρος-η-ο, προσωρινός-ή-ό

palicar, palicari ουσ. αρσ. το παλικάρι, ο γενναίος άντρας

palid-ă, palizi-de επίθ. 1. ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό, κίτρινος-η-ο 2. αδύνατος-η-ο // **a se face ~** γίνομαι ωχρός, κιτρινίζω, χλωμαιάω

paliditate ουσ. θηλ. 1. η χλωμάδα, (και η χλομάδα), η ωχρότητα, η κιτρινάδα 2. η αμυδρότης

palie, palii ουσ. θηλ. (αρχ.) η Παλαιά, η Παλαιά Διαθήκη (το βιβλίο)

palier, paliere ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. το έδρανο (για στηρίγμα του άξονα μηχανής, του μοχλού, κ.λ.π.) 2. το πάτωμα, το δάπεδο, ο όροφος 3. το οριζόντιο τμήμα ενός σιδηρόδρομου, ή μιας οδού

palincă, palinci ουσ. θηλ. (επαρχ.) το ρακί, η ρακή

palindrom ουσ. ουδ. η παλινδρόμηση

palingeneză ουσ. θηλ. η παλινγένεση

palingenezie ουσ. θηλ. 1. η παλινγενεσία, η αναγέννηση 2. η δεύτερη γέννηση 3. μτφ. η ανανέωση

palinodic-ă, palinodici-ce επίθ. 1. παλινοδικός-ή-ό 2. αντιφατικός-ή-ό

palinodie, palinodii ουσ. θηλ. 1. η παλινοδία 2. η αντίφαση

palisa, palisez ρ. μετ. δένω οπωροφόρο δέντρο από πάσσαλο για να αντέχει στο φύσημα του ανέμου

palisadă, palisade ουσ. θηλ. ο φράχτης από πάσσάλους

palisandru, palisandri ουσ. αρσ. (βοτ.) η παλισάνδρη, ο παλίσανδρος, το παλίσανδρο

palmar-ă, palmari-e επίθ. παλαμικός-ή-ό // **arteră -ă** η παλαμική αρτηρία

palmares, palmaresuri ουσ. ουδ. 1. ο κατάλογος των βραβευθέντων μαθητών 2. (αθλ.) ο κατάλογος επιδόσεων, οι επιδόσεις

palmat-ă, palmați-te *επίθ.* παλαμοειδής-ής-ές, με μεμβράνη ανάμεσα στα δάχτυλα
palma, paline *ουσ.* *θελ.* 1. η παλάμη 2. η παλαμιά 3. ο μπάτσος, το χαστούκι, το ράπισμα, το σκαμπίλι 4. η σπιθαμή, η πιθαμή // **a avea în** ~ έχω στην παλάμη // **a bate din palme** χειροκροτώ, χτυπώ παλαμάκια // **a da o** ~ δίνω έναν μπάτσο // **a lua la palme** μπασιζώ, χαστουκίζω, ραπίζω // **a lucra cu palmele** δουλεύω με τις παλάμες, κάνω χειρωνακτική δουλειά // **a ține pe paline** κρατώ πάνω στις παλάμες / περιποιοίμαι κάποιον // **bate palma!** τόκα! // **cât ai bate din palme** στο άψε-σβήσε (όσο να πεις κύμνο, πολύ γρήγορα) // **de-o** ~ μιας σπιθαμής, μικρός-ή // **o** ~ **de loc** μια σπιθαμή γης / εδάρους // **un lat de** ~ ένα πλατύς παλάμης
palma, palme *ουσ.* *θελ.* 1. το βάγιο, το φύλλο φοινικιάς // **palmele academice** το ακαδημαϊκά φύλλα φοινικιάς, τιμητική διάκριση που απονέμεται στους επιστήμονες
palmier, palmieri *ουσ.* *αρσ.* (*βοτ.*) η φοινικιά, ο φοίνικας // **ramură de** ~ το κλαδί φοινικιάς, το βάγιο
palmiform-ă, palmiform-e *επίθ.* παλαμοειδής-ής-ές, φοινικοειδής-ής-ές // **frunze** ~ **e** τα παλαμοειδή φύλλα
palmiped, palmipede *ουσ.* *ουδ.* (*ζωολ.*) τα στεγανόπεδα // **specie** ~ **ă** το στεγανόπεδο είδος (χίνα, πάπια, κ.λ.π.)
palmitat, palmitați *ουσ.* *αρσ.* (*χημ.*) ο εσθέρας του φοινικού οξέως
palmitic *επίθ.* (*χημ.*) **acid** ~ το φοινικό οξύ
palmitină *ουσ.* *θελ.* το φοινικό λίπος (ένωση του φοινικού οξέως με γλυκερίνη)
paloare, palori *ουσ.* *θελ.* η χωρότητα, η χλομάδα, η κτρινάδα
paloș, paloșe *ουσ.* *ουδ.* η πάλα, η ρομφαία
palpa, palpez *ρ.* *μετ.* ψηλαφώ, ψηλαφίζω, πασπατεύω, μαλάσσω
palpabil-ă, palpabil-e *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, απτός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό 2. αισθητός-ή-ό 3. *μτφ.* προφανής-ής-ές
palpare, palpari *ουσ.* *θελ.* η ψηλάφηση, το πασπάτεμα, το ψηλάφισμα, το ψηλάφημα, η μάλαξη
palpita, palpit *ρ.* *αμ.* 1. πάλλω, σπαρταρώ, έχω καρδιοχτύπι 2. *μτφ.* λαχταρώ
palpitate-ă, palpitanți-te *επίθ.* 1. παλλόμενος-η-ο, πάλλων-ουσα-ον, σπαρταριστός-ή-ό, με παλμούς 2. συγκινητικός-ή-ό, λαχταριστός-ή-ό
palpitare, palpitări *ουσ.* *θελ.* ο παλμός, το σπαρτάρισμα, το καρδιοχτύπι
palpitație, palpitații *ουσ.* *θελ.* 1. ο παλμός, το χτυποκάρδι 2. *μτφ.* η συγκίνηση, η λαχτάρα // **palpitațiile inimii** οι παλμοί της καρδιάς
palin, paltini *ουσ.* *αρσ.* (*βοτ.*) το σφεντάμι
palton, paltoane *ουσ.* *ουδ.* το παλτό, το πανωφόρι
paltonaș, paltonașe *ουσ.* *ουδ.* το μικρό παλτό
paludic-ă, paludici-ce *επίθ.* ελονοσιακός-ή-ό
paludism *ουσ.* *ουδ.* (*ιατρ.*) η ελονοσία
palustru-ă, paluștri-stre *επίθ.* ελώδης-ης-ες // **friguri palustre** ο ελώδης πυρετός
pamflet, pamflete *ουσ.* *ουδ.* ο λίβελος, το λιβελογράφημα
pamfletar-ă, pamfletari-e *l.* *ουσ.* *αρσ.* ο λιβελογράφος *ll.* *επίθ.* λιβελογραφικός-ή-ό

pampas, pampasuri *ουσ.* *ουδ.* η πάμπα, η εκτεταμένη πεδιάδα στη Νότια Αμερική
pan, pani *ουσ.* *αρσ.* (*ιστ.*) ο πάνος, τίτλος ευγενών πολωνών στο Μεσαίωνα
panaceu, panacee *ουσ.* *ουδ.* η πανάκεια
panacod, panacoade *ουσ.* *ουδ.* (*αρχ.*) η πινακωτή (για τα ψωμιά)
panaghia, panaghiare *ουσ.* *ουδ.* (*αρχ.*) η Πανάχρονη, η εικόνα της Παναγίας
panaghie, panaghii *ουσ.* *θελ.* 1. η Παναγία 2. το πρόσφορο, η προσφορά, η λειτουργία, το ψωμί για τέλεση της Θείας λειτουργίας
panaină, panamale *ουσ.* *θελ.* 1. ο παναμάς, η ψάθα, το ψάθινο καπέλο 2. το πλέγμα από ψάθα
panamă, panamale *ουσ.* *θελ.* η αισχροκέρδεια, η μεγάλη απάτη, η κλεψιά
panamerican-ă, panamericani-e *επίθ.* παναμερικανικός-ή-ό
panaș, panașuri *ουσ.* *ουδ.* το λοφίο
pană, pene *ουσ.* *θελ.* 1. το φτερό, το πτερό 2. το πούπουλο 3. η πένα για γράψιμο 4. η σφήνα // **~ de lemn** η ξύλινη σφήνα // **~ de somn** το φτερό του σιλουύρου // **~ de scris** η φτερόπenna // **a se umfla în pene** φουσκώνωμαι στα φτερά, κορδώνομαι // **categorii** ~ η κατηγορία φτερό // **împodobi cu pene** φτεροστόλιστος-η-ο
pană, pene *ουσ.* *θελ.* η βλάβη, η αβάρια (αυτοκινήτου μηχανής, κ.λ.π.) // **~ de curent** η βλάβη στο ρεύμα / ηλεκτρισμός // **~ de mașină** η βλάβη μηχανής // **a rămâne în** ~ έχω βλάβη στη μηχανή, πάω να λειτουργώ
pancartă, pancarte *ουσ.* *θελ.* η πινακίδα, το πλακάτ
pancreas, pancreasuri *ουσ.* *ουδ.* (*ανат.*) το πάγκρεας
pancreatic-ă, pancreatici-ce *επίθ.* παγκρεατικός-ή-ό
pandalie, pandalii *ουσ.* *θελ.* (*οικ.*) 1. ο εκνευρισμός, το νευρίσμα 2. *μτφ.* το καπρίτσιο, η παραξενιά
pandantiv, pandantive *ουσ.* *ουδ.* 1. το παντατίφ 2. *αρχ.* το υποθόλωμα
Pandecte *ουσ.* *θελ.* *πληθ.* (*νομ.*) οι Πανδέκτες
pandemie, pandemii *ουσ.* *θελ.* η πανδημία (η εξάπλωση επιδημίας)
pandispan, pandispanuri *ουσ.* *ουδ.* το παντεσπάνι // **a bucată de** ~ ένα κομμάτι παντεσπάνι
pandit, pandiți *ουσ.* *αρσ.* ο πανδίτ (τίτλος βραχμάνου επιστήμονα)
pandur, panduri *ουσ.* *αρσ.* (*ιστ.*) ο πανδούρος, ο στρατώτης
panduresc-ească, pandurești *επίθ.* (*ιστ.*) πανδουρικός-ή-ό
pané *επίθ.* αμετάβλη. πανέ // **creier** ~ ο μυελός πανέ
panegiric, panegirice *ουσ.* *ουδ.* 1. το πανηγυρικό, το εγκώμιο 2. ο πανηγυρικός λόγος
panegirist, panegiristi *ουσ.* *αρσ.* ο επαινών, ο παινεύων, πού εκφωνεί τον πανηγυρικό λόγο
panel, panele *ουσ.* *ουδ.* η στενή σανίδα σκεπασμένη με καπλαμά (επιπλοποιία)
panelenic-ă, panelenici-ce *επίθ.* πανελλήνιος-ια-ιο // **întrecere** ~ **ă** ο πανελλήνιος αγώνας
paner, panere *ουσ.* *ουδ.* το πανέρι, το κάνιστρο, το πλατύ καλάθι
paneraș, panerașe *ουσ.* *ουδ.* το πανεράκι
panglicar, panglicari *ουσ.* *αρσ.* 1. ο παπαρδόλας, ο αερολόγος, ο φλύαρος, ο φαφλατάς 2. ο ηθοποιός τσίρκου πού κάνει επιδείξεις με ταινίες 3. *μτφ.* ο αγύρτης, ο τσαρλατάνος

panglică, panglici ουσ. θηλ. 1. η ταινία, η κορδέλα 2. η στενή ταινία για μέτρηση μεγάλων εκτάσεων 3. οι ταινιοσκόπησης

panglicărie, panglicării ουσ. θηλ. 1. οι κορδέλες 2. η παράσταση σε τσίρκο με ταινίες 3. μτφ. οι παπαρδέλες, η τσαρλατανιά, οι απατεωνιά, η κατεργαριά, η αγυρτεία, η αερολογία, η περιπτολογία

panglicuță, panglicuțe ουσ. θηλ. η κορδελίτσα

panică ουσ. θηλ. ο πανικός, ο μεγάλος φόβος // **a intra în** ~ με πιάνει ο πανικός // **a provoca** ~ προκαλώ πανικό, πανικοβάλλω // **cuprins de** ~ πανικόβλητος-η-ο

panicul, panicule ουσ. ουδ. το λουλουδωτό, το άνθος σε είδος τσαμπιού (π. χ. η βρώμη)

paniculat-ă, paniculați-te επίθ. με το λουλουδωτό σε είδος τσαμπιού

panifica, panific ρ. μετ. αρτοποιώ, μετατρέπω σε ψωμί

panificabil-ă, panificabili-e επίθ. αρτοποιήσιμος-η-ο

panificare ουσ. θηλ. η αρτοποίηση

panificație ουσ. θηλ. η αρτοποιία

panoftalmie ουσ. θηλ. (ατρ.) η πανοφθαλμία

panonic-ă, panonici-ce επίθ. πανονικός-ή-ό // **Câmpia** ~ă ο Πανονικός κάμπος

panoplie, panoplii ουσ. θηλ. ο πανοπλία

panoptic, panoptice ουσ. ουδ. ο πανόπτης, πού τα βλέπει όλα

panoramă, panorame ουσ. θηλ. το πανόραμα

panoramă-ă, panoramici-ce επίθ. πανοραμτικός-ή-ό // **ecran** ~ η πανοραμική οθόνη // **fotografie** ~ă η πανοραμική φωτογραφία

panou, panouri ουσ. ουδ. 1. το πανό 2. ο πίνακας // ~ **de comandă** ο παραγγελτικός πίνακας // ~ **de onoare** ο τιμητικός πίνακας // ~ **de tragere** ο πίνακας βολής

pansa, pansă l. ρ. μετ. επιδένω, δένω με επιδεσμο 11. ρ. μέσο. επιδένομαι, δένομαι με επιδεσμο

pansament, pansamente ουσ. ουδ. ο επίδεσμος

pansare, pansări ουσ. ουδ. η επιδεση

panseă, pansele ουσ. θηλ. (βοτ.) ο πανσές

panseluță, panseluțe ουσ. θηλ. το πανσεδάκι

panseu, pansăuri ουσ. ουδ. 1. η σκέψη, ο στοχασμός 2. ο λογισμός

pansiv-ă, pansivi-e επίθ. 1. σκεπτικός-ή-ό 2. συλλογισμένος-η-ο

panslavism ουσ. ουδ. ο πανσλαβισμός

pantagruelic-ă, pantagruelici-ce επίθ. πανταγκρουελικός-ή-ό, αχόρταγος-η-ο

pantahuză, pantahuze ουσ. θηλ. (οικ.) η πανταχούσα, η απανταχούσα

pantalon, pantaloni ουσ. αρσ. το παντελόνι, το πανταλόνι

pantalonar, pantalonari ουσ. αρσ. ο φορών πανταλόνι

pantalonaș, pantalonași ουσ. αρσ. το παντελονάκι

pantă, pante l. ουσ. θηλ. 1. η κλίση, η κλίτύς 2. η κατωφέρεια, ο κατήφορος, η επίκλιση 3. η πλαγιά, το απόκλινα // ~ **periculoasă** η επικίνδυνη κατωφέρεια 11. επίθ. και επιρ. έκφρ. **în** ~ κατωφερής-ής-ές, με κλίση // **a cădea în** ~ πέφτω σε κατήφορο (αφήνομαι να παρασυρθώ σε...) // **șosea în** ~ δημοσίως η επίκλιση

panteism ουσ. ουδ. ο πανθεισμός, η πανθεΐα

panteon, panteonuri ουσ. ουδ. το Πάνθεο

panteră, pantere ουσ. θηλ. (ζωολ.) ο πάνθηρας

Pantocrator ουσ. αρσ. ο Παντοκράτορας, ο Θεός

pantof, pantofi ουσ. αρσ. το παπούτσι, το σκαρίνι

pantofar, pantofari ουσ. αρσ. 1. ο τσαγκάρης, ο παπουτστής, ο υποδηματοποιός

pantofăreasă, pantofărese ουσ. θηλ. η τσαγκάρισσα, η υποδηματοποιός

pantofărie, pantofării ουσ. θηλ. 1. το τσαγκαράδικο, το παπουτσίδικο, το υποδηματοποιείο 2. το πλήθος παπούτσια

pantofior, pantofiori ουσ. αρσ. το παπουτσάκι

pantograf, pantografe ουσ. ουδ. ο παντογράφος

pantometr, pantometre ουσ. ουδ. το παντόμετρο

pantomim-ă, pantomimi-e l. ουσ. θηλ. η παντομίμα, η μιμική 11. ουσ. αρσ. ο παντομίμος

pantomimic-ă, pantomimici-ce επίθ. παντομιμικός-ή-ό, μιμητικός-ή-ό

pap ουσ. ουδ. το τσιρίσι

papa ουσ. αρσ. ενικ. ο μπαμπάς

papagal, papagali ουσ. αρσ. ο παπαγάλος // **a avea** ~ έχω παπαγάλο, μιλάω πολύ και πειστικά

papagalicesc-ească, papagalicești επίθ. παπαγαλιστικός-ή-ό

papagalicește επιρ. παπαγαλιστί, παπαγαλιστικά

papagalită, papagalițe ουσ. θηλ. η θηλυκιά παπαγάλος

papainoage ουσ. ουδ. πληθ. τα ξυλοπόδαρα (για βάδισμα)

papal-ă, papali-e επίθ. παπικός-ή-ό // **statul** ~ το παπικό κράτος

papalitate ουσ. θηλ. η παπωσύνη, ο παπισμός

papanaș, papanași ουσ. αρσ. (μαγ.) μαγειρικό παρασκεύασμα από γελασμένο τυρί, αυγά και αλεύρι ή σμιγδάλι βρασμένο ή τηγανιτό

papară, papări ουσ. θηλ. 1. η παπάρα 2. μτφ. το μάλωμα, η γερή κατσάδα // **a mânca** ο ~ παθαίνω τσακωμό ή κάτι κακό, τρώγω γερή κατσάδα // **a trage cuiva** ο ~ μαλώνω κάποιον

paparădă, paparude ουσ. θηλ. (λαϊκ.) (μυθ.) κορίτσι ή γυναίκα ντυμένες με πρασινάδα κάνοντας επίκληση να έρθει η βροχή σε λαϊκή τελετή

papaveracee, papaveracee ουδ. θηλ. πληθ. (βοτ.) τα μυκωνοειδή // **plantă** ~ το μυκωνοειδές φυτό

papaverină ουσ. θηλ. (φαρμ.) η παπαβερίνη, το αλκαλοειδές βγαλμένο από το όπιο

papă ουσ. θηλ. το φαί, το φαγητό (στη νηπιακή γλώσσα)

papă, papi ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο Πάπας, ο αρχηγός της Καθολικής Εκκλησίας

papă-lapte ουσ. αρσ. 1. πού τρώγει γάλα 2. ο μωρός, το μωρό 3. μτφ. ο κουτός, ο χάχας, ο χάφτας, το χαϊβάνι

papetar-ă, papetari-e l. ουσ. αρσ. ο χαρτοποιός, ο χαρτοπώλης 11. επίθ. χαρτοποιητικός-ή-ό, της χαρτοποιίας, του χαρτοπωλείου // **produs** ~ το προϊόν χαρτοποιίας, της βιομηχανίας του χαρτιού

papetărie, papetării ουσ. θηλ. το χαρτοπωλείο // **articole de** ~ τα είδη χαρτοπωλείου

papilar-ă, papilari-e επίθ. θηλοειδής-ής-ές // **glandă** ~ă ο θηλοειδής αδένας

papilă, papile ουσ. ουδ. η πληθ. η θηλή, το θηλίδιο

papilom, papiloame ουσ. ουδ. το επιθηλιακό πρήξιμο στην επιφάνεια του δέρματος ή σε βλεννογόνο

papion, papioane ουσ. ουδ. το παπιγιόν, ο φιόγκος, η πεταλούδα

papiotă, papiote ουσ. θηλ. το καλαμάκι με νήμα, το χάρτινο μασούρι με νήμα
papirologie ουσ. θηλ. η παπυρολογία
papirus, papirusuri ουσ. ουδ. 1. ο πάπυρος, το παπίρι 2. το φυτό πάπυρος στις όχθες του Νείλου 3. μτφ. το κείμενο που γραφόταν πάνω σε πάπυρο
papistaș-ă, papistași-se ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) πιστοποιητής-ίστρια (ο, η), καθολικός-ή (ο, η)
papricaș, papricașuri ουσ. ουδ. 1. το γιαχνί από κρέας, τσιγαρισμένα κρεμμύδια, σάλτσα με κόκκινη πιπεριά και βώλους ζυμαριού 2. (επαρχ.) η κόκκινη πιπεριά
Papuaș-ă, Papuași-e 1. ουσ. αρσ. και θηλ. οι Πάπουα, οι μαύροι κάτοικοι της Νέας Γουινέας και στο αρχιπέλαγος της Νέας Ζηλανδίας (Βρετανίας) II. επίθ. που ανήκει στους Παπούα
paruc, paruci ουσ. αρσ. η παντόφλα // **a da cuiva parucii** δίνωχν κάποιον // **a fi sub -ul cuiva** βρίσκομαι στην εξουσία κάποιου
parulă, parule ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. το έλκος σε αρρώστιες του δέρματος 2. το χαλύβδινο εξάρτημα για τη σύνδεση του ηλεκτρικού καλωδίου
parură, paruri ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. το βούρλο, το ψαθί 2. το κλωνάρι από το βούρλο (ψαθί) για κατασκευή καλάθων, ψαθιών, σκιοινών
par, pari ουσ. αρσ. 1. ο πάσσαλος, το παλούκι 2. το ροπάλο // **a-i da cu -ul în cap** χτυπά κάποιον στο κεφάλι με το παλούκι // **a înfige un ~ în pământ** μπιγώ πάσσαλο (παλούκι) στο έδαφος // **parcă mi-a dat cu -ul în cap** σαν να μου έδωσε με το παλούκι στο κεφάλι
par-ă, pari-e επίθ. (μαθ.) ζυγός-ή-ό
para, parale ουσ. θηλ. ο παράς, τα λεφτά, τα χρήματα, οι παράδες // **a face pe cineva de două** -le κάνω κάποιον για δύο παράδες, κατεχουλίτσω κάποιον, τον μαλώνω σκληρά // **a nu avea nici o ~ chioară** δεν έχω ούτε πεντάρα τσακιστή // **are multe -le** έχει πολλά λεφτά // **a ști câte -le face cineva** ξέρω το χαρακτήρα / το χαρακτηριστικό κάποιου // **nu face nici două** -le δεν αξίζει έναν παρά // **nu dau pe asta nici două** -le δε δίνω για αυτό ούτε έναν παρά!
para, parez ρ. μετ. 1. αποτρέπω 2. αποκρούω χτύπημα 3. αποφεύγω, γλυτώνω // **a ~ o lovitură** αποφεύγω ένα χτύπημα, προλαβαίνω το χτύπημα
parabil-ă, parabili-e επίθ. (αθλ.) αποτρεπτικός-ή-ό (για τα γκολ στο ποδόσφαιρο)
parabolă, parabole ουσ. θηλ. (γεωμ.) 1. η παραβολή 2. (θρ.) η θρησκευτική παραβολή // **parabolele lui Christos** ο παραβόλης του Χριστού
parabolic-ă, parabolici-e 1. επίθ. παραβολικός-ή-ό II. επίρ. παραβολικός
paraboloid, paraboloidi ουσ. αρσ. (μαθ.) το παραβολοειδές
paraboloidal-ă, paraboloidali-e επίθ. παραβολοειδής-ής-ές
paracenteză, paracenteze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η παρακέντηση
paracherniță, parachernițe ουσ. θηλ. (βοτ.) το ανεμόχορτο
paracis, paracise ουσ. ουδ. το παρεκκλήσι
paracisler, paraciseri ουσ. αρσ. ο παρεκκλησιάρχης, ο καντηλανάφτης
paradă, parade 1. ουσ. θηλ. 1. η παρέλαση, η παράτα 2. η επίδειξη // **~ militară** η στρατιωτική

παρέλαση // **parada modei** η παρέλαση της μόδας // **a face ~** παρελαύνω, κάνω παρέλαση, επιδεικνύομαι II. επίθ. έκφρ. **de ~** για επίδειξη, επιδεικτικός-ή-ό // **cu ~** με επίδειξη, με μεγάλη σημαντικότητα
paradentoză, paradentoză ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αρρώστια των ούλων (οδοντοπάθεια)
paradi, paradesc 1. ρ. μετ. οικ. χαλάνω, καταστρέφω, φθείρω II. ρ. μέσο. χαλάω, καταστρέφομαι, φθειρόμαι
paradigmatic-ă, paradigmatici-ce επίθ. παραδειγματικός-ή-ό
paradigmă, paradigme ουσ. θηλ. 1. το παράδειγμα 2. το υπόδειγμα, το πρότυπο
paradis 1. ουσ. ουδ. ο παράδεισος // **-ul pământesc** ο επίγειος παράδεισος // (ορνιθ.) **pasărea -ului** το παραδείσιο πτηνό II. επίθ. έκφρ. **de ~** παραδείσιος-ια-ιο, λαμπρός-ή-ό
paradiț-ă, paradiți-te επίθ. (οικ.) χαλασμένος-η-ο, καταστρεμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο
paraditură, paradituri ουσ. θηλ. (οικ.) το χαλασμένο πράγμα, το σαράβαλο
paradiziac-ă, paradiziaci-ce επίθ. παραδείσιος-ια-ιο, παραδεισένιος-ια-ιο, παραδεισιακός-ή-ό
parados, paradosuri ουσ. ουδ. η αναβόλα στο πίσω μέρος του χαρακώματος, για προφύλαξη των μαχητών στα μετόπισθεν
paradox, paradoxuri ουσ. ουδ. το παράδοξο, το παράξενο // **~ hidrostatic** το υδροστατικό παράδοξο
paradoxal-ă, paradoxali-e 1. επίθ. 1. παράδοξος-η-ο, παράξενος-η-ο 2. παράλογος-η-ο II. επίρ. παράδοξα, παράξενα
parafa, parafez ρ. μετ. μονογράφω, υπογράφω με μονογραφή, με σύντομη υπογραφή // **a fost -t acordul** μονογραφήθηκε η συμφωνία
parafare, parafări ουσ. θηλ. η μονογράφιση
parafat-ă, parafați-te επίθ. μονογραφημένος-η-ο
parafă, parafe ουσ. θηλ. 1. η μονογραφή 2. το μονόγραμμα
parafernă-ă, parafernali-e επίθ. παραπροϊκώς-ώ-ώ
parafernă, paraferne ουσ. θηλ. (νομ.) το παραπροϊκί
parafina, parafinez 1. ρ. μετ. σκεπάζω με παραφίνη II. ρ. μέσο. σκεπάζομαι με στρώμα παραφίνης
parafinare, parafinari ουσ. θηλ. η κάλυψη με παραφίνη
parafină, parafine ουσ. θηλ. η παραφίνη
parafinici-ă, parafinici-ce επίθ. παραφινικός-ή-ό
parafinos-oasă, parafinoși-oase επίθ. παραφινώδης -ης-ες
parafraza, parafrazez ρ. μετ. παραφράζω, μεταφράζω κατά νόημα και όχι κατά λέξη
parafrizare, parafrăzări ουσ. θηλ. η παράφραση
parafrază, parafraze ουσ. θηλ. η παράφραση
parageneză, parageneze ουσ. θηλ. η παραγένεση
paragină, paragini ουσ. θηλ. 1. ο χερσότοπος, ο ακαλλιέρητος τόπος 2. το ερείπιο, το ρημάδι, το σαράβαλο 3. η αφοντισιά, η ακαλλιερησία // **a lăsa în ~** αφήνω σε εγκατάλειψη/εγκαταλείπω
paraglobulină ουσ. θηλ. η παραγλοβουλίνη
paragraf, paragrafe ουσ. ουδ. 1. η παράγραφος 2. μτφ. το άρθρο // **acesta este alt ~** αυτό είναι άλλη παράγραφος
paralaxă, paralaxe ουσ. θηλ. (αστρ.) η παράλλαξη

paralel-ă, paraleli-e *επίθ.* παράλληλος-η-ο // *(ρημ.)*
a pune în -ă παράλληλιζω // *(ηλεκτρ.)* **legătură în**
 ~ η παράλληλη σύνδεση // **linii -e** οι παράλληλες
 γραμμές // **vietile -e** οι βίοι παράλληλοι *II. επίθ.*
 παράλληλα *III. ουσ. θηλ.* 1. η παράλληλος γραμμή
 2. (αθλ.) το δίζυγο 3. ο παραλληλισμός, η
 σύγκριση

paralelipiped, paralelipede *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το
 παραλληλεπίτεδο

paralelipipedic-ă, paralelipedici-ce *επίθ.*
 παραλληλεπίτεδος-η-ο

paralelism, paralelisme *ουσ. ουδ.* ο παραλληλισμός

paralelogram, paralelograme *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το
 παραλληλόγραμμο

paralelogramic-ă, paralelogramici-ce *επίθ. (γεωμ.)*
 παραλληλόγραμμος-η-ο

paraleu, paralei *ουσ. αρσ.* 1. ο λέοντας 2. *μτφ.* ο
 ανδρείος, ο γενναίος άνθρωπος // **a se face leu** ~
 γίνομαι πολύ θυμωμένος, πυρ και μανία

paralitic-ă, paralitici-ce *Ι. επίθ.* παραλυτικός-ή-ό *II.*
ουσ. αρσ. και θηλ. παράλυτος-η (ο, η)

paraliza, paraliz *Ι. ρ. μετ.* 1. παραλύω 2. *μτφ.*
 νεκρώνω 3. *μτφ.* αποδιοργανώνω // **a fost -tă**
orice activitate νεκρώθηκε κάθε δραστηριότητα
 // **criza economică a -t piața** η οικονομική κρίση
 νέκρωσε την αγορά // **greva a -t comețul** η
 απεργία παρέλυσε το εμπόριο *II. ρ. αμ.* παραλύω,
 πάσχω από παραλυσία, γίνομαι παράλυτος-η-ο
III. ρ. μέσο. 1. παραλύω 2. *μτφ.* νεκρώνομαι,
 αποδιοργανώνομαι

paralizant-ă, paralizanți-te *επίθ.* παραλυτικός-ή-ό
paralizare, paralizări *ουσ. θηλ.* 1. η παράλυση 2.
μτφ. η νέκρωση, η απονέκρωση 3. το χάσιμο της
 συνοχής ή της κίνησης κάποιου μέλους του
 σώματος

paralizat-ă, paralizați-te *επίθ.* παράλυτος-η-ο,
 παραλυμένος-η-ο

paraliz, **paralizii** *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η παράλυση
 2. *μτφ.* η νέκρωση, η αποδιοργάνωση // ~ **infantilă**
 η πολιομυελίτιδα

paralogism, paralogisme *ουσ. ουδ.* ο παραλογισμός

paramagnetic-ă, paramagnetici-ce *επίθ.*
 παραμαγνητικός-ή-ό

paramagnetism *ουσ. ουδ.* ο παραμαγνητισμός

parametric-ă, parametrici-ce *επίθ.* παραμετρικός-
 ή-ό

parametru, parametri *ουσ. αρσ. (μαθ.)* 1. η
 παράμετρος 2. η ανεξάρτητη μεταβλητή
 συνάρτησης 3. το χαρακτηριστικό μέγεθος
 μηχανήματος ή μηχανισμού

paramilitar-ă, paramilitari-e *επίθ.* παρακρατικός-ή-ό

paranoia *ουσ. θηλ.* η παράνοια, ο παραλογισμός

paranoic-ă, paranoici-ce *Ι. επίθ. (ιατρ.)* παρανοϊκός-
 ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* παρανοϊκός-η (ο, η)

paranteză, paranteze *Ι. ουσ. θηλ.* 1. παρένθεση 2.
μτφ. η παρέκβαση // **a pune între paranteze**
 παρενθέτω *II. επιρ. έκφρ. în* ~ σε παρένθεση,
 μέσα σε παρένθεση

parapet, parapete *ουσ. ουδ.* 1. το παραπέτο 2. το
 οχυρωματικό προκάλυμμα // ~ **de pod** το
 ακρογεφύρωμα

paraplegie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παραπληγία, η
 παραπληξία

parascovenie, parascovenii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η
 ζαβολιά 2. η κακοπιστία

parasimpatic *επίθ.* παρασυμπαθητικός-ή-ό // **sistem**
nervos ~ το παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα
parasol, parasoluri *ουσ. ουδ.* το αλεξήλιο, το
 παρασόλι

parasolar, parasolare *ουσ. ουδ.* ο
 ηλιοπροφυλακτήρας (στη φωτογραφική μηχανή
 ή στο παρμπρίζ)

parastas, parastase *ουσ. ουδ.* το μνημόσυνο, το
 τρισάγιο

parașuta, parașutez *ρ. μετ.* ρίχνω με αλεξίπτωτο

parașutare, parașutări *ουσ. θηλ.* η πτώση με
 αλεξίπτωτο

parașutat-ă, parașutați-te *επίθ.* ριγμένος-η-ο με
 αλεξίπτωτο

parașută, parașute *ουσ. θηλ.* το αλεξίπτωτο

parașutism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο αλεξιπτωτισμός

parașutist-ă, parașutiști-ste *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.*
 αλεξιπτωτιστής-τίστρια (ο, η) *II. επίθ.*
 αλεξιπτωτιστικός-ή-ό

paratrăsnet, paratrăsnete *ουσ. ουδ.* το αλεξέκραιο

paravan, paravane *ουσ. ουδ.* το παραβάν, το
 παραπέτασμα

paravertebral, paravertebrali *επίθ.* παρασπονδυλικός-
 ή-ό // **ganglion** ~ το παρασπονδυλικό γάγγλιο

paravânt, paravânturi *ουσ. ουδ.* το αλεξήνεμο, το
 πανό για προφύλαξη από άνεμο

parazit-ă, paraziti-te *Ι. επίθ.* παρασιτικός-ή-ό *II. ουσ.*
 αρσ. και θηλ. ο, η παράσιτος, το παράσιτο *III.*
ουσ. ουδ. (πληθ.) τα παράσιτα (στους δέκτες
 ραδιοφώνου)

parazită, parazite *Ι. ρ. μετ.* παρασιτώ (μύκητες,
 ψύλλους, κ.λ.π.) πάνω σε άλλο και τον αρρωσταίνω
II. ρ. αμ. παρασιτώ, είμαι παράσιτο

parazită, parazitari-e *επίθ.* παρασιτικός-ή-ό

parazitism *ουσ. ουδ.* 1. ο παρασιτισμός, η παρασιτία
 2. *μτφ.* η τεμπελιά

pară *ουσ. θηλ.* 1. η φλόγα, το κάψιμο, η κάψα 2.
μτφ. η φλογερότητα, το έντονο συναίσθημα // **a**
se face foc și ~ γίνομαι φωτιά και φλόγα (οργίζομαι,
 θυμώνω) // **a trece prin foc și** ~ περνά μέσ' από
 τη φωτιά και φλόγα

pară, pere *ουσ. θηλ.* το αχλάδι, το απίδι, η αχλάδα // **ai**
cădea cuiva para în gură αποκτώ κάτι χωρίς κόπο

parămă, parâme *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το παλαμάρι, το
 καρaboσκοίνο, η ηρυμάτσα

parbriz, parbrize *ουσ. ουδ.* το παρμπρίζ

parc, parcuri *ουσ. ουδ.* 1. το πάρκο, το άλσος 2. ο
 δημόσιος κήπος // ~ **sportiv** το αθλητικό πάρκο,
 το αθλητικό σύμπλεγμα // ~ **de mașini** το
 αμαξοστάσιο, το σύνολο οχημάτων μιας
 οργάνωσης, ο όρχος αυτοκινητών

parca, parchez *ρ. μετ.* παρκάρω

parcay, parcaje *ουσ. ουδ.* ο τόπος σταθμεύσεως
 αυτοκινήτων, το πάρκιγκ

parcan, parcan *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ξύλινο φράγμα
 για συγκράτηση της ροής νερού

parcare, parcări *ουσ. θηλ.* το παρκάρισμα, το
 πάρκιγκ

parcă *επίρ.* 1. σάμπως 2. σαν, ωσάν 3. τάχα 4.
 όπως φαίνεται // ~ **îl cunosc** σαν να τον γνωρίζω //

de ~ n-ar avea gură λες και δεν έχει στόμα //

venea ~ o adiere σαν να ερχόταν μια πνοή

parcela, parcele *ρ. μετ.* χωρίζω έκταση γης σε
 κομμάτια, διαίρω σε αγροτεμάχια ή σε οικόπεδα,
 διαμερίζω γην

parcelare, parcelări *ουσ.* *θηλ.* ο μερισμός της γης σε αγροτεμάχια ή σε οικοπέδα, ο αναδιασμός

parcelat-ă, parcelați-te *επίθ.* *τεμαχιστός-ή-ό,* διαιρεμένος-η-ο σε μοιράδια (γη)

parcelator, parcelatori *ουσ.* *αρσ.* ο μοιραστής (των μοιραδιών της γης)

parcelă, parcele *ουσ.* *θηλ.* το μοιράδι, το κομμάτι γης, ο κλήρος, το οικόπεδο, το αγροτεμάχιο

parchet, parchete *ουσ.* *ουδ.* 1. το παρκέ, το παρκέτο 2. ο τόπος του δάσους όπου γίνεται υλοτόμηση 3. *νομ.* η εισαγγελία

parcheta, parchetez *ρ. μετ.* παρκετάρω, βάζω παρκέ σε δάπεδο

parchetar, parchetari *ουσ.* *αρσ.* ο ειδικευμένος εργάτης σε μοντάρισμα παρκέ

parchetare, parchetări *ουσ.* *θηλ.* το παρκετάρισμα

parchetat-ă, parchetați-te *επίθ.* παρκεταρισμένος-η-ο, με παρκέ (δάπεδο)

parcimonie, parcimonii *ουσ.* *θηλ.* η γλισχροτής, η φειδωλία, η ταπεινότητα

parcimonios-oasă, parcimonioși-oase *1. επίθ.* γλισχρος-α-ο, σφιχτοχέρης-α-ικο, φειδωλός-ή-ό *II. επίρ.* φειδωλώς, γλισχρώς

parcure, parcurg *ρ. μετ.* 1. διανύω, διατρέχω, διαπερνάω, διελαύνω 2. περιτρέχω, εξετάζω // *a ~ un text* διατρέχω ένα κείμενο

parcuregere *ουσ.* *θηλ.* 1. η διέλευση, η παρέλευση 2. η διάβαση, το πέρασμα

parcurs, parcursuri *ουσ.* *ουδ.* 1. η διαδρομή 2. το δρομολόγιο, ο δρόμος 3. το διάστημα // *pe ~* στη διαδρομή // *pe ~ ul a...* επί της διαδρομής...

pardesiu, pardesiuri *ουσ.* *ουδ.* το πανωφόρι

pardon *I. επιφ.* παρντόν, συγγνώμη, με συγχωρείτε *II. ουσ.* *ουδ.* το παρντόν, η συγγνώμη, η συγχώρηση

pardos, pardosi *ουσ.* *αρσ.* (ζωολ., *αρχ.*) η πάρδαλις

pardoseală, pardoseli *ουσ.* *θηλ.* 1. το δάπεδο, το πάτωμα 2. το λιθόστρωτο 3. το πλακόστρωτο 4. το σανίδωμα

pardosi, pardosesc *ρ. μετ.* 1. βάζω πάτωμα, δαπεδώνω, κατασκευάζω δάπεδο 2. λιθοστρώνω 3. πλακοστρώνω 4. σανιδώνω

pardosire, pardosiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το στρώσιμο πατώματος, η δαπέδωση 2. η λιθόστρωση 3. η πλακόστρωση 4. η σανίδωση

pardosit-ă, pardosiți-te *επίθ.* 1. με δάπεδο, με πάτωμα, δαπεδωμένος-η-ο 2. λιθοστρωμένος-η-ο 3. πλακοστρωμένος-η-ο 4. σανιδωμένος-η-ο

parfe, parfouri *ουσ.* *ουδ.* «το παρφέ», το παγωτό από σοκολάτα και αφρόγαλα

parfum, parfumi *ουσ.* *ουδ.* 1. το άρωμα 2. η ευωδία 3. το μύρο, η μυρωδάτη ουσία

parfuma, parfumez *I. ρ. μετ.* αρωματίζω *II. ρ. μέσο.* αρωματίζομαι

parfumare, parfumi *ουσ.* *θηλ.* το αρωμάτισμα, το ευώδιασμα

parfumat-ă, parfumați-te *επίθ.* αρωματικός-ή-ό, μυρωδάτος-η-ο, μοσχομύριστος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο, αρωματωδής-ης-ες, ευωδής-ης-ες, ευωδιαστός-ή-ό, μοσχατός-η-ο

parfumerie, parfumerii *ουσ.* *θηλ.* η αρωματοποιία, το αρωματοπωλείο, το μυροποιοείο, το μυροπωλείο

parfumi, parfumi *ουσ.* *αρσ.* ο αρωματοποιός, ο αρωματοπώλης, ο μυροποιός, ο μυροπώλης

paria *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. ο παρίας, ο ειλωτας, ο δούλος

paria, pariez *I. ρ. μετ.* βάζω στοίχημα, ποντάρω (σ' ένα άλογο στις ιπποδρομίες) *II. ρ. αμ.* στοιχηματίζω, βάζω στοίχημα

paricid-ă, pariciduri, paricizi-de *I. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* πατροκτόνος (ο, η), μητροκτόνος (ο, η) *II. ουσ.* *ουδ.* η πατροκτονία, η μητροκτονία

paricopit, paricopitate *ουσ.* *ουσ.* *πληθ.* (ζωολ.) τα οπληφόρα ζυγά ζώα (θηλαστικά χορτοφάγα) // **animal** ~ το οπληφόρο ζυγό ζώο

parietal-ă, parietali-e *επίθ.* (ανατ.) βρεγματικός-ή-ό // **oase** ~ *ε* τα βρεγματικά οστά

parimiar, parimiare *ουσ.* *ουδ.* παροιμίες του Σολομώντα (βιβλίο Π. Διαθήκης)

parisilabic-ă, parisilabici-ce *επίθ.* (γραμματ.) ισοσύλλαβος-η-ο

paritate, parități *ουσ.* *θηλ.* η ισοτιμία, το ισότιμο // (*χρημ.*) ~ **monetară** η ισοτιμία αξιών νομισμάτων

pariu, pariuri *ουσ.* *ουδ.* το στοίχημα

parizer *ουσ.* *ουδ.* η μορτανέλα, η πάριζα

parizian-ă, parizieni-e *I. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* Παρισινός-ή, Παριζιάνος-α (ο, η) *II. επίθ.* παριζιάνικος-ικη-ικο

pariziancă *ουσ.* *θηλ.* η Παριζιάνα

parlament, parlamente *ουσ.* *ουδ.* 1. το κοινοβούλιο, το παρλαμέντο 3. η βουλή, το νομοθετικό σώμα

parlamenta, parlamentez *ρ. αμ.* διαπραγματεύομαι, εξετάζω με επιμέλεια κάποιο ζήτημα (στη βουλή)

parlamentar-ă, parlamentari-e *I. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* βουλευτής-ίνα (ο, η), το μέλος του κοινοβουλίου *II. επίθ.* κοινοβουλευτικός-ή-ό, βουλευτικός-ή-ό // **alegeri** ~ *ε* οι βουλευτικές εκλογές // **comisie** ~ *ă* η κοινοβουλευτική επιτροπή // **imunitate** ~ *ă* η βουλευτική ασυλία // **sistem** ~ το κοινοβουλευτικό σύστημα

parlamentar-ă, parlamentari-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* απεσταλμένος-η (, η) αντιπρόσωπος, εκπρόσωπος (ο, η)

parlamentare, parlamentări *ουσ.* *θηλ.* η διαπραγμάτευση

parlamentarism *ουσ.* *ουδ.* ο κοινοβουλευτισμός

parloar, parloare *ουσ.* *ουδ.* το εντευκτήριον

parmac, farmaci *ουσ.* *αρσ.* (σε εξώστες, μπαλκόνια, βεράνδες κ.λπ.) ο στύλος

parmaclâc, parmaclăcuri *ουσ.* *ουδ.* 1. το κιγκλίδωμα 2. ο φράχτης

parmen, parmeni-e *επίθ.* (βοτ.) **măr** ~ (**auriu**) είδος μήλου

parmezan, parmezane *ουσ.* *ουδ.* η παρμεζάνα (το σκληρό τυρί, το ξερό κασέρι, είδος τυριού της Ιταλίας)

parnasian-ă, parnasieni-e *I. επίθ.* παρνασσικός-ή-ό *II. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* παρνασσικός-ή (ο, η)

parnasianism *ουσ.* *ουδ.* ο παρνασσισμός

parodia, parodiez *ρ. μετ.* 1. παρωδών 2. γελοιοποιώ 3. κάνω λογοτεχνικό έργο κωμικό

parodie, parodii *ουσ.* *θηλ.* η παρωδία

parodiare, parodieri *ουσ.* *θηλ.* η σύνδεση παρωδίας, η γελοιοποίηση

parodist, parodiști *ουσ.* *αρσ.* ο συγγραφέας παρωδιών

paroh, parohi *ουσ.* *αρσ.* (εκκλ.) 1. ο εφημέριος 2. ο παπάς της ενορίας

parohial-ă, parohiali-e *επίθ.* (εκκλ.) ενοριακός-ή-ό // **casa** ~ *ă* το ενοριακό σπίτι

parohie, parohii *ουσ.* *θηλ.* (εκκλ.) η ενορία

paroi, paroiuri ουσ. ουδ. το νέο σμήνος μελισσών, το σμάρι
parol επιφ. λόγω τιμής! σοβαρά! στον λόγο της τιμής μου
parola, parolez ρ. μετ. βάζω κωδικό κλειδασίμο σε υπολογιστή
parolă, parole ουσ. θηλ. το σύνθημα, το παρασύνθημα // **a da parola** προχωρώ στο παρασύνθημα
paroli ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο διπλασιασμός του ποσού σε τυχερό παιχνίδι
parolist-ă, paroliști-ste Ι. επιθ. (οικ.) αξιόπιστος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) αξιόπιστος-η (ο, η)
paronim, paronime ουσ. ουδ. (γλωσσ.) το παρωνύμιο, το παρώνυμο
paronimic-ă, paronimici-ce επιθ. (γλωσσ.) παρωνυμικός-ή-ό // **atractive** -ă η παρωνυμική έλξη (η τροποποίηση μορφής λέξεως υπό την επιρροή άλλης όμοιας λέξεως)
paronimie, paronimii ουσ. θηλ. η παρωνυμία
parotidă, parotide επιθ. (ανατ.) η παρωτίδα // **glandă** ~ ο σιαλογόνος αδένας παρωτίδας
parotidită, parotidite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η παρωτίτιδα, η μαγουλήθρα
paroxism, paroxisme Ι. ουσ. ουδ. 1. ο παροξυσμός 2. η έξαψη, η παρόξυνση, ο ερεθισμός ΙΙ. επιρ. έκφρ. **până la** ~ στο ψηλότερο σημείο
paroxistic-ă, paroxistici-ce επιθ. παροξυντικός-ή-ό, στο ψηλότερο σημείο της έντασης
paroxiton-ă, paroxitoni-e Ι. επιθ. (γραμματ.) παροξύτονος-η-ο ΙΙ. ουσ. ουδ. (γραμματ.) το παροξύτονο
parsism ουσ. ουδ. (θρη.) ο ζωροαστρισμός, η θρησκεία του Ζωροάστρη
parșiv-ă, parșivi-e επιθ. (λαϊκ.) 1. άτιμος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. ξεσιπώτος-η-ο
parșivenie, parșivenii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η ατιμία, η αισχροτήτα 2. η ξεσιπωσιά
partaj, partaje ουσ. ουδ. ο διμερισμός, η μοιρασιά, η διανομή
partaja, partajez ρ. μετ. διαμοιράζω, μοιράζω, διανέμω
parte, părți Ι. ουσ. θηλ. 1. το μέρος, το τμήμα, το κομμάτι 2. το μερίδιο, η μερίδα, το μερτικό 3. η μεριά, η πλευρά 4. ο διάδικος, ο αντιδικός 5. μτφ. η άποψη // ~ **carosabilă** το αμαξωτό μέρος // ~ **componentă** το συστατικό μέρος // ~ **contractantă** το συμβληθέν μέρος (σε μια σύμβαση) // ~ **inseparabilă** το αναπόσπαστο κομμάτι // ~ **a bărbătească** το αντρικό φύλο // ~ **a femeiească** το γυναικείο φύλο // ~ **a leului** η μερίδα του λέοντα // ~ **a ta** το μεράδι σου // **a fi de -a cuiva** είμαι με το μέρος κάποιου // **a da la o ~** αποβάλλω, απομακρύνω, αποδιώχνω // **a face cuiva ~ din ceva** δίνω // **a face ~ din** αποτελώ μέρος από // **a fi ~ cu cineva** είμαι συνétairos με κάποιον // **a lua ~** λαμβάνω μέρος (συμμετέχω) // **a pune la o ~** βάζω στη μπάντα // **a se da la o ~** τραβιέμαι κατά μέρος, πηγαίνω παράμερα, απομακρύνομαι απόμερα // **cealaltă ~ a monedei** η άλλη πλευρά του νομίσματος // **ce ~ de cuvânt este?** τσί μέρος του λόγου είναι; // **cincizeci tineri, ~ studenți, ~ elevi** πενήντα νέοι, εν μέρει φοιτητές, εν μέρει μαθητές // **cine împarte ~ își face** λέγεται σε περίπτωση όπου υπάρχει υποψεία διαφθοράς

// **din -a mea fă tot ce vrei** από δική μου άποψη κάνε ό,τι θέλεις // **este trimis din -a...** στέλνεται παρά του... // **în -a dreaptă** στη δεξιά πλευρά // **las la o ~** αφήνω κατά μέρος // **la o ~!** παραμέρισε! // **legea e de -a lui** ο νόμος είναι με το μέρος του ΙΙ. επιθ. έκφρ. // **din -a mamei (sau a tatălui)** από το μέρος της μητέρας (ή του πατέρα) // **din -a mea** εκ μέρους μου ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. // **a fi din -a locului** είμαι από το μέρος τούτο, είμαι ντόπιος // **a venit din altă ~** απ' αλλού ήρθε // **de ambele părți** από τα δύο μέρη, εκατέρωθεν // **din toate părțile** από κάθε μεριά // **în altă ~** σε άλλο μέρος, αλλού // **în ce -?** σε ποίο μέρος; // **în ~** εν μέρει // **într-o ~** λοξά, προς τα πλάγια // **la o ~** κατά μέρος, απόμερα // **mai la o ~** κάπως παράμερα // **pe de o ~ ~ pe de altă ~** αφ' ενός... αφ' ετέρου
partener-ă, parteneri-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο παρτεναίρ (ο, η), εταίρος (ο, η), συνétairos (ο, η) 2. συνοδός (ο, η) 3. ο καρβαλιέρος 4. (αθλ.) συμπαίκτης-τρια (ο, η)
parter, partere ουσ. ουδ. 1. το ισόγειο 2. η πλατεία (σε αίθουσα θεάτρου) 3. η πρασιά, το παρτέρι (τμήμα κήπου)
participa, particip ρ. αμ. 1. συμμετέχω 2. λαμβάνω μέρος // **a ~ la ședință** μετέχω σε συνεδρίαση // **fiecare ~ la toate** ο καθένας συμμετείχε πάντα
participant-ă, participanți-te Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συμμετοχος-η, μέτοχος-η (ο, η) 2. κοινωνός (ο, η) // ~ **la ceremonie** ο συμμετοχος στην τελετή // ~ **la curse** ο συμμετοχος στις ιπποδρομίες // ~ **la discuții** ο συμμετοχος στις συζητήσεις ΙΙ. επιθ. 1. συμμετοχος-η-ο 2. μετοχικός-ή-ό, συμμετοχικός-ή-ό // **țări -e** οι συμμετέχουσες χώρες
participare, participări ουσ. θηλ. 1. η συμμετοχή, η μετοχή 2. η συνεισφορά, η συνδρομή // ~ **generală** η γενική συμμετοχή // **grad de ~** συμμετοχικότητα
participativ-ă, participativi-e επιθ. συμμετοχικός-ή-ό
participație, participatii ουσ. θηλ. η συμμετοχή
participial-ă, participiali-e επιθ. (γραμματ.) μετοχικός-ή-ό // **construcție** -ă η μετοχική εκφορά
participiu, participii ουσ. ουδ. (γραμματ.) η μετοχή
particular-ă, particulari-e Ι. επιθ. 1. ιδιωτικός-ή-ό, ιδιαίτερος-η-ο, ιδιάζων-ουσα-ον 2. ιδιόρρυθμος-η-ο, ιδιόμορφος-η-ο 3. ατομικός-ή-ό, προσωπικός-ή-ό, Εξχωρος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό // **caracter** ~ ο ιδιαίτερος χαρακτήρας // **caz** ~ η ιδιαίτερη περίπτωση ΙΙ. ουσ. αρσ. ο ιδιώτης, ο απλός πολίτης, ο αμέτοχος της δημόσιας ζωής ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. 1. **în ~** ιδιαίτερα, ιδιωτικά, ιδίως 2. Εξχωρα, ξεχωριστά, ειδικώς
particularitate, particularități ουσ. θηλ. 1. η ιδιότητα, η ιδιομορφία 2. το ιδιαίτερο γνώρισμα 3. η ειδική περίπτωση 4. η ιδιορρυθμία // **particularitățile secundare** οι δευτερεύουσες ιδιομορφίες
particulariza, particularizez Ι. ρ. μετ. εξατομικεύω, δίνω ιδιωτικό χαρακτήρα ΙΙ. ρ. μέσο. εξατομικεύομαι
particularizant-ă, particularizantți-te επιθ. ιδιάζων-ουσα-ον
particulă, particule ουσ. θηλ. το μόριο // **particule elementare** τα στοιχειώδη μόρια

partid, partide ουσ. ουδ. το κόμμα // ~ **conservator** το συντηρητικό κόμμα // ~ **politic** το πολιτικό κόμμα // ~ **ul liberal** το φιλελεύθερο κόμμα // **carnet de** ~ το κομματικό βιβλιάριο // **de** ~ του κόμματος, κομματικός-ή-ό // **fără de** ~ το μη μέλος του κόμματος

partidă, partide ουσ. θηλ. 1. η παρτίδα 2. η μερίδα 3. το πολιτικό κόμμα 4. το ταίρι (σε γάμο) 5. το μέρος από ένα σύνολο 6. αθλ. το παιχνίδι, η συνάντηση // (εμπόρ.) **contabilitate în ~ dublă** η λογιστική σε διπλή μερίδα // **el este o ~ bună pentru ea** αυτός είναι ένα καλό ταίρι γι' αυτήν // **o ~ de fotbal** η ποδοσφαιρική συνάντηση // **o ~ de șah** μια παρτίδα σκακιού

partinic-ă, partinici-e επίθ. κομματικός-ή-ό **partinitate, partinități** ουσ. θηλ. ο κομματικότητα, ο κομματισμός

partitiv-ă, partitivi-e επίθ. (γραμμα.) μεριστικός-ή-ό // **articol ~** το μεριστικό άρθρο

partitură, partituri ουσ. θηλ. (μουσ.) η παρτιτούρα **partizan-ă, partizani-e** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παρτιζάνος-α (ο, η) 2. αντάρτης-ισσα (ο, η) 3. οπαδός (ο, η) // **război de -i** ο ανταρτοπόλεμος

Paṛi ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Πάρθοι (λαός σκυθικής καταγωγής, στα νότια της αρχαίας Περσίας)

parțial-ă, parțiali-e επίθ. 1. μερικός-ή-ό 2. τμηματικός-ή-ό

parțial-ă, parțiali-e επίθ. μεροληπτικός-ή-ό **parțialitate** ουσ. θηλ. η μερικότητα, η μεροληψία **parură, paruri** ουσ. θηλ. το στολίδι της νύφης στο κεφάλι

parveni, parvin ρ. αμ. 1. φτάνω, έρχομαι 2. καταφέρνω με αθέμιτα μέσα // **scrisoarea mi-a -t cu întârziere** το γράμμα μου ήρθε με καθυστέρηση

parvenire ουσ. θηλ. 1. το φτάσιμο 2. το να επιτυγχάνεται κάτι δι' αθέμιτα μέσα

parvenit-ă, parveniți-te I. επίθ. νεόπλουτος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. καταφερτζής-ού (ο, η)

parvenitism ουσ. ουδ. ο νεοπλουτισμός, η αρχοντοχωριάτι

pas επιφ. (όρος στα τυχερά παιχνίδια στη χαρτοπαιξία) πάσο, πάω πάσο

pas, pasuri ουσ. ουδ. 1. η δίοδος, η διάβαση, η κλεισούρα, το πέρασμα 2. το μονοπάτι 3. το δερβένι

pas, pași I. ουσ. αρσ. το βήμα, το πάσο, η δροσκαλιά, το βάδισμα // **a bate -ul pe loc** βαδίζω μένοντας στον τόπο, κάνω βήμα σημειωτόν (στο ίδιο σημείο) // **a face câțiva pași** κάνω μερικά βήματα // **a face primul ~** κάνω το πρώτο βήμα // **a face un ~ greșit** κάνω ένα λαθεμένο βήμα, πέφτω σε σφάλμα // **în ~ cu...** με το (ίδιο βήμα με...) // **nici un ~** ούτε ένα βήμα II. επιρ. έκφρ. // ~ **cu ~** βήμα προς βήμα // **îl urmez ~ cu ~** το ακολουθώ βήμα-βήμα // **la ~** με το πάσο (με την ησυχία) // **la tot -ul** σε κάθε βήμα

pasa, pasez ρ. μετ. πασάρω, μεταβιβάζω κάτι **pasabil-ă, pasabili-e** επίθ. μεταβιβάσιμος-η-ο

pasager-ă, pasageri-e I. επίθ. 1. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατικός-ή-ό 2. προσωρινός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. επιβάτης-ισσα (ο, η), ταξιδιώτης-ώπισσα (ο, η) // ~ **clandestin** ο λαθραίος επιβάτης

pasaj, pasaje ουσ. ουδ. 1. η διάβαση 2. η πάροδος 3. το χωρίον, η περικοπή, το απόσπασμα // ~ **de**

nivel η δίοδος επιπέδου // ~ **subteran** το υπόγειο πέρασμα, η υπόγεια διάβαση

pasant-ă, pasanți-te επιφ. περαστικός-ή-ό // **contor** ~ ο περαστικός μετρητής ηλεκτρισμού

pasăre, pasări ουσ. θηλ. το πασάρισμα, η μεταβίβαση

pasarelă, pasarele ουσ. θηλ. η στενή γέφυρα

pasă, pase ουσ. θηλ. (αθλ.) 1. η πάσα (ποδόσφαιρο) 2. ο όρος στα τυχερά παιχνίδια // **a avea ~ bună** έχω τύχη // **a fi într-o ~ proastă** είμαι σε δυσάρεστη πάσα, είμαι κακός-τυχος

pasămite επιρ. (λαϊκ.) 1. τάχατες, δήθεν 2. πιθανώς

pasăre, pasări ουσ. θηλ. 1. το πτηνό, το πουλί 2. τα πουλερικά // ~ **cântătoare** το ωδικό πτηνό // ~ **de pradă** το αρπακτικό πτηνό // **pasări călătoare** τα ταξιδιάρικα πουλιά // **pasările de curte** τα κατοικίδια πτηνά // **crescătorie de pasări** το ορνιθοτροφείο // **supă de ~** η κοτόσουπα

pascal-ă, pascali-e επίθ. πασχαλινός-ή-ό, πασχολαίικος-η-ο

pascalie, pascalii ουσ. θηλ. το πασχάλιο

pască, păști ουσ. θηλ. 1. το αντίδωρο για το Πάσχα 2. (στούς Εβραίους) τα άζυμα

paiseim ουσ. ουδ. η παρελθοντολογία

pasibil-ă, pasibili-e επίθ. δεκτικός-ή-ό va... // **μτφ. a fi ~ de...** είναι δεκτικός va... μπορεί να υποστεί τι...

// ~ **de pedeapsă** είναι τιμωρητέος (-α-ον)

pasiență, pasiente ουσ. θηλ. η πασιέντσα

pasiona, pasionez I. ρ. μετ. 1. εμπνέω πάθος 2. προκαλώ ενδιαφέρον II. ρ. μέσο. παθιάζομαι, νιώθω πάθος, έχω δυνατή κλίση σε κάτι

pasionat-ă, pasional-e επίθ. 1. περιπαθής-ής-ές 2. συναίσθηματικός-ή-ό 3. με έντονο πάθος, με πάθος

pasionant-ă, pasionanți-te επίθ. 1. παθητικός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές, με πάθος 2. παθιασμένος-η-ο

pasionat-ă, pasionați-te επίθ. 1. παθιασμένος-η-ο 2. φλογερός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές

pasiune, pasiuni I. ουσ. θηλ. 1. το πάθος 2. η περιπάθεια 3. το μένος 4. ο ζήλος // **a stărni pasiunile** διεγείρω τα πάθη // **fusese cucerit de o ~ specială** είχε κυριευθεί από ιδιαίτερο πάθος II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με πάθος, με πόθο

pasiv-ă, pasivi-e I. επίθ. 1. παθητικός-ή-ό 2. αδιάφορος-η-ο, αδρανής-ής-ές // **a fi ~** αδρανώς //

apărare -ă η παθητική άμυνα // **diateza -ă** η παθητική διάθεση // **statul este ~** το κράτος αδρανή II. ουσ. ουδ. (λογιστ.) το παθητικό //

activul și -ul το ενεργητικό και παθητικό

pasivitate ουσ. θηλ. η παθητικότητα, η αδράνεια, η αδιαφορία

paspartu, paspartuuri ουσ. ουδ. το αντικλείδι

paspoal, paspoale ουσ. ουδ. η στενή ταϊνία, η στενή κορδέλα

paspoala, paspoalez ρ. μετ. εφαρμόζω στενή ταϊνία σε φόρεμα (στις τσέπες, κ.λπ.)

pastă, paste ουσ. θηλ. 1. η πάστα 2. ο πολτός 3. η μάζα // ~ **de dinți** η οδοντόπαστα // **paste făinoase** τα ζυμαρικά

pastel, pasteluri ουσ. ουδ. 1. το παστέλ, ζωγραφικό έργο 2. το λυρικό ποίημα που παριστάνει εικόνα από τη φύση

pastelat-ă, pastelați-te επίθ. παστελάτος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό με χρώματα παστέλ

pastelist, pasteliști ουσ. αρσ. 1. ο ζωγράφος ζωγραφικών έργων παστέλ 2. ο ποιητής ποιημάτων που παριστάνει εικόνες από τη φύση

pasteuriza, pasteurizez ρ. μετ. παστεριώνω, αποστειρώνω δια θερμάνσεως
pasteurizare, pasteurizări ουσ. θηλ. η παστερίωση, η αποστείρωση με τη μέθοδο Παστέρ
pasteurizat-ă, pasteurizați-te επιθ. παστεριωμένος -η-ο
pasteurizator, pasteurizatoare ουσ. ουδ. η συσκευή για παστερίωση
pastilă, pastile ουσ. θηλ. (φαρμ.) η παστίλια, το χάπι, το δισκίο
pastișă, pastișez ρ. μετ. απομιμώμαι, κάνω μίμηση λογοτεχνικού ή άλλου πνευματικού έργου
pastișare, pastișări ουσ. θηλ. η απομίμηση πνευματικού έργου
pastișă, pastișe ουσ. θηλ. η απομίμηση, πνευματικού έργου
pastor, pastori ουσ. αρσ. ο πάστορας (ο παπάς Διαμαρτυρομένων)
pastoral-ă, pastoral-i I. επιθ. 1. ποιμενικός-ή-ό // **cârmă -ă** η ποιμαντορική ράβδος (η πατερίτσα αρχιερέων) II. ουσ. θηλ. το ποιμενικό (ποίημα ή μουσική σύνθεση)
pastramagiu, pastramagii ουσ. αρσ. ο παστουρματζής
pastramă, pastrămuri ουσ. θηλ. ο παστουρμάς
pașală, pașălăcuri ουσ. ουδ. το πασαλίκι
pașaport, pașapoarte ουσ. ουδ. το διαβατήριο, το πασαπόρτι // **viză pe** ~ η θεώρηση διαβατηρίου
pașă, pași I. ουσ. αρσ. ο πασάς II. επιρ. έκφρ. **ca un** ~ σαν ένας πασάς
pașnic-ă, pașnici-ce επιθ. 1. ειρηνικός-ή-ό 2. φιλειρηνικός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // **coexistentă -ă** η ειρηνική συνύπαρξη // **conviețuire -ă** η ειρηνική συμβίωση // **intenții -e** οι ειρηνικές διαθέσεις (προθέσεις) // **viață -ă** η ειρηνική ζωή
pașol επιφ. (οικ.) πήγαινε! φύγε!
pașoptism ουσ. ουδ. η ιδεολογία των επαναστατών του 1848 (στη Ρουμανία)
pașoptist-ă, pașoptiști-ste I. επιθ. που έχει σχέση με την επανάσταση του 1848 II. ουσ. αρσ. και θηλ. επαναστάτης του 1848 (ο, η)
paște, pasc I. ρ. αμ. 1. βόσκω 2. τρέφομαι με χορτάρι ή με καρπούς // ~ **murgule iarbă verde** κάνε υπομονή II. ρ. μετ. 1. οδηγώ στη βοσκή 2. φυλάγω, παρακολουθώ ζώα // **a ~ oile** φυλάγω πρόβατα // **a ~ pe cineva** φυλάγω κάποιον, παρακολουθώ κάποιον // **a ~ vacile** βόσκω γελάδες
Paști ουσ. αρσ. το Πάσχα, η Λαμπρή, η Πασχαλιά // **de** ~ πασχαλινός-η-ο // **din an în** ~ αραϊά, ανάρια // **din** ~ **în Crăciun** πολύ αραϊά // **la** ~ **le cailor** ποτέ, ουδέποτε
pat, paturi ουσ. ουδ. το κρεβάτι, η κλίνη κρεβατιού // ~ **de pușcă** το κοντάκι, ο υποκόπανος // (γεωργ.) ~ **germinativ** το φυτρωτικό στρώμα // **a cădea bolnav la** ~ πέφτω άρρωστος στο κρεβάτι // **a face** ~ **ul** στρώνω το κρεβάτι // **a fi pe** ~ **ul de moarte** είναι στην κλίνη του θανάτου // **arcurile** ~ **lui** οι σούστες του
Patagonez-ă, Patagonezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Παταγονέζος-α (ο, η) II. επιθ. παταγονέζικος-η-ο
patalama, patalamale ουσ. θηλ. (χλευασ.) το πτυχίο, το δίπλωμα σπουδών
pată, pete I. ουσ. θηλ. 1. η κηλίδα 2. η μουντζούρα 3. ο λεκές 4. μτφ. το ηθικό στίγμα // ~ **albă** το

ασπράδι // ~ **de cerneală** η κηλίδα από μελάνι // ~ **de grăsimă** η κηλίδα από λίπος // ~ **neagră** η μαυράδα, η μαυρίλα // **a scoate petele** βγάλα τους λεκές, καθαρίζω τις κηλίδες II. επιθ. έκφρ. **fără** ~ ακηλιδωτός-η-ο // μτφ. καθάρος-ή-ό, αγνός -ή-ό
patefon, patefoane ουσ. ουδ. ο φωνογράφος
patent-ă, patenți-te επιθ. (τεχν.) με ειδική κατασκευή // **clește** ~ η ειδική τανάλια (ειδικής κατασκευής)
patent-ă, patenți-te επιθ. (για ενέργειες ανθρώπων) πρόδηλος-η-ο, ολοφάνερος-η-ο, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές
patenta, patentez ρ. μετ. 1. αναγνωρίζω εφεύρεση, δίνω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 2. επιβάλλω σε κάποιον φόρο επιτηδεύματος
patentare, patentări ουσ. θηλ. 1. η απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας 2. η επιβολή φόρου επιτηδεύματος
patentat-ă, patentati-te επιθ. 1. με πατέντα 2. με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 3. αναμφισβήτητος-η-ο 4. (χλευασ.) **un plastograf** ~ ένας πλαστογράφος με πατέντα
patentă, patente ουσ. θηλ. 1. η πατέντα 2. ο φόρος επιτηδεύματος
pateriță, paterițe ουσ. θηλ. η πατερίτσα αρχιερέων, η ράβδος αρχιερέων (η ποιμαντορική ράβδος)
patern-ă, paterni-e I. επιθ. πατρικός-ή-ό, πάτριος -α-ο, πατρώος-α-ο II. επιρ. πατρικώς
paternitate ουσ. θηλ. η πατρότητα
patetic-ă, patetici-ce επιθ. παθητικός-ή-ό, συναισθηματικός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό
patetism ουσ. ουδ. το πάθος, το παθητικό, ο συναισθηματισμός
pateu, pateuri ουσ. ουδ. 1. το πατέ 2. το παρασκεύασμα από φύλλα ζύμης 3. η κρεατόπιτα // ~ **de carne** το κρέας κιμά // ~ **de ficat** η πάστα από συκώτι
patimă, patimi I. ουσ. θηλ. 1. το πάθος, η εμπάθεια 2. το δεισιπάθημα 3. η περιπάθεια // **Patimile Mântuitorului** τα Πάθη του Σωτήρα // **Sfintele Patimi** τα Άγια Πάθη II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με πάθος, περιπαθώς
patina, patinez I. ρ. μέσο 1. παθαίνω φθορά 2. έχω πάνω μου πατίνα από μακροχρόνια διάρκεια (κρούστα από καθίζηση διαλυμάτων) II. ρ. αμ. 1. πατινάρω 2. παγοδρομώ, παίρνω μέρος σε παγοδρομία
patinaj, patinaje ουσ. ουδ. (αθλ.) 1. το πατινάζ 2. η παγοδρομία // ~ **artistic** το καλλιτεχνικό πατινάζ // ~ **perechi** το πατινάζ ανά ζεύγη // **de** ~ παγοδρομικός-ή-ό
patinare, patinări ουσ. θηλ. το πατινάρισμα, το γλιστρημα
patinat ουσ. ουδ. το πατινάζ, η παγοδρομία
patinat-ă, patinați-te επιθ. με πατίνα, με κρούστα από καθίζηση διαλυμάτων
patinator-oare, patinatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) παγοδρόμος (ο, η)
patină ουσ. θηλ. η πατίνα, η κρούστα, το σύγκριμα από καθίζηση // **patina vremii** η πατίνα του χρόνου
patină, patine ουσ. θηλ. το παγοπέδιλο, το πατίνι // **patine cu roți** τα τροχοπέδιλα
patinoar, patinoare ουσ. ουδ. το παγοδρόμιο
patiserie, patiserii ουσ. θηλ. 1. τα μαγειρικά παρασκευάσματα από ζυμαρικά 2. η πατισserie 3.

το ζαχαροπλαστείο 4. τα γλυκίσματα από ζυμαρικά

patogen-ă, patogeni-e *επίθ.* παθογόνος-α-ο

patogenie *ουσ.* *θηλ.* η παθογένεια

patologic-ă, patologic-i-ce *επίθ.* παθολογικός-ή-ό // *anatomie* -ă η παθολογική ανατομία

patologie *ουσ.* *θηλ.* η παθολογία

patos *ουσ.* *ουδ.* το πάθος

patrafir, patrafire *ουσ.* *ουδ.* το πετραχήλι

patriarh, patriarhi *ουσ.* *αρσ.* 1. ο πατριάρχης 2. *μτφ.* ο γέρος άνθρωπος με πολλούς απογόνους

patriarhal-ă, patriarhali-e *επίθ.* πατριαρχικός-ή-ό // *viață* -ă η απλή, πατροπαράδοτη ζωή

patriarhalism *ουσ.* *ουδ.* η παραδοσιακή ζωή (η απλή ζωή στα ήθη, έθιμα και τη συμπεριφορά)

patriarhat *ουσ.* *ουδ.* 1. η πατριαρχία 2. το αξίωμα του πατριάρχη

patriarhie, patriarhii *ουσ.* *θηλ.* το πατριαρχείο

patrician-ă, patricieni-e I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (ιστ.) πατρίκιος-ια (ο, η) // *patricienii și plebeii* οι πατρίκιοι και οι πληβείοι II. *ουσ.* *αρσ.* (μυγ.) είδος λουκάνικου από βοδινό κρέας ψημένο στην εσχάρα

patricid-ă, patricizi-de I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* πατροκτόνος (ο, η), μητροκτόνος (ο, η) II. *ουσ.* *ουδ.* η πατροκτονία, η μητροκτονία

patriciu, patricii *ουσ.* *αρσ.* ο πατρίκιος, ο ευγενής

patrie, patrii *ουσ.* *θηλ.* 1. η πατρίδα 2. η γενέτειρα, η ιδιαίτερη πατρίδα 3. το κράτο 4. *μτφ.* το μέρος, ο τόπος, η κοπίδα όπου παρουσιάστηκε για πρώτη φορά κάτι // *patria mumă* η μητέρα πατρίδα

patrimonial-ă, patrimoniali-e *επίθ.* περιουσιακός-ή-ό, πατριμονιακός-ή-ό // *bunuri* -e τα περιουσιακά αγαθά // *raporturi* -e οι περιουσιακές σχέσεις

patrimoniu, patrimonii *ουσ.* *ουδ.* (νομ.) 1. η περιουσία 2. το πατριμόνιο // ~ *cultural* το πολιτιστικό πατριμόνιο // (νομ.) *separație de patrimonii* ο αποχωρισμός των περιουσιών

patriot-ă, patrioți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. πατριώτης-ισσα (ο, η) 2. συμπατριώτης-ισσα (ο, η), φιλόπατρις (ο, η)

patriotard-ă, patriotarzi-de *επίθ.* επιδεικτικός-ή-ό πατριώτης-ισσα // *un ~ demagog* ένας δημαγωγός πατριδοκάπηλος

patriotic-ă, patriotici-ce *επίθ.* πατριωτικός-ή-ό

patriotism *ουσ.* *ουδ.* ο πατριωτισμός, η φιλοπατρία

patristic-ă, patristici-ce I. *επίθ.* (θρ.) πατρολογικός-ή-ό II. *ουσ.* *θηλ.* (θρ.) η πατρολογία (η ζωή, τα έργα, η διδασκαλία των εκκλησιαστικών πατέρων)

patrologie *ουσ.* *θηλ.* (θρ.) η πατρολογία

patron, patroane *ουσ.* *ουδ.* (ηλεκτρ.) η κυλινδρική πορσελάνινη ασφάλεια

patron-oană, patroni-oane *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. το αφεντικό, ο πάτρωνας 2. εργοδότης-ότρια (ο, η) 3. πολιούχος (ο, η) 4. προστάτης-ισσα (ο, η), υποστηρικτής-ικτρια (ο, η) 5. προϊστάμενος-η (ο, η)

patrona, patronez *ρ. μετ.* προστατεύω, πατρονάρω

patronaj, patronaje *ουσ.* *ουδ.* 1. η προστασία 2. η πατρωνία, το πατρονάρισμα // *societate de ~* ο κοινωνικής σύλλογος

patronal-ă, patronali-e *επίθ.* εργοδοτικός-ή-ό, προστατευτικός-ή-ό

patronare, patronări *ουσ.* *θηλ.* 1. η προστασία 2. η πατρωνία, το πατρονάρισμα

patronat *ουσ.* *ουδ.* οι εργοδότες, τα αφεντικά

patronimic-ă, patronimici-ce *επίθ.* πατρωνυμικός-ή-ό // *nume ~* το πατρωνυμικό όνομα

patronimie, patronimii *ουσ.* *θηλ.* η πατρωνυμία (το ίδιο όνομα με τον πατέρα του)

patru *αριθ.* απ. τέσσερεις, τέσσερα // *a despică firul în ~* εξετάζω με λεπτομέρεια // *a face pe dracu în ~* προσπαθώ πολύ // *a fi cu ochii în ~* έχει το μάτι του δεκατέσσερα (προσέχει πολύ) // *a vorbi între ~ ochi* μιλάμε οι δύο μας μυστικά, χωρίς μάρτυρες // *doi și cu doi fac ~* δύο και δύο κάνουν τέσσερα // *în cele ~ zări* στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα

patrula, patrulez *ρ. αμ.* 1. περιπολ 2. περιφέρομαι από τόπο σε τόπο, κ.λ.π

patrulare, patrulări *ουσ.* *θηλ.* η περιπολία

patrulater, patrulatere *ουσ.* *ουδ.* (γεωμ.) το τετράπλευρο

patrulă, patrule *ουσ.* *θηλ.* η περίπολος, το απόσπασμα σε περιπολία // ~ *de aviație* η αεροπορική περίπολος

patrulea, patra *αριθ.* τακτ. (έχοντας μπροστά το „al” ή „a”) τέταρτος-η-ο // *în al ~ rând* σε τέταρτη σειρά

patrunghiular-ă, patrunghiulari-e *επίθ.* τετράγωνος-η-ο (με τέσσερεις γωνίες)

patruped-ă, patrupezi-de I. *επίθ.* τετράποδος-η-ο II. *ουσ.* *ουδ.* (ζωολ.) τα τετράποδα

patrusprezece *αριθ.* απ. ιδ. paisprezece

patru sute *αριθ.* απ. τετρακόσιοι, τετρακόσιες, τετρακόσια

patruzeci *αριθ.* απ. σαράντα, τεσσαράκοντα // ~ *de sfinți* οι Άγιοι Σαράντα // ~ *de zile* σαράντα μέρες // *rândul ~* η σειρά τεσσαρακοστή

patruzecilea-zecea *αριθ.* τακτ. (με το „al” ή „a” μπροστά) τεσσαρακοστός-ή-ό

patvagon, patvagioane *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) το βαγκόν-λί, το βαγόνι με κρεβάτια

pațachină, pațachine *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) 1. η ράμνος 2. *μτφ.* η παρδαλή, επίθετο για τη γυναίκα ελαφρών ηθών

paulană *επίθ.* (νομ.) *acțiune* ~ η Παυλική αγωγή

pauper-ă, pauperi-e *επίθ.* πεινχρός-ή-ό, φτωχός-ή-ό, άπορος-η-ο, απόρευτος-η-ο

pauperism *ουσ.* *ουδ.* η φτωχολογία, οι φτωχοί, η φτώχεια

pauperitate *ουσ.* *θηλ.* η πενία, η φτώχεια, η ανέχεια

pauperiza, pauperizez I. *ρ. μετ.* εξαθλιώνω, φέρνω σε κατάσταση φτώχειας, κάνω να υπάρχει έλλειψη πόρων ζωής II. *ρ. μέσο.* καταναί άπορος, φτωχός, φτωχάινω, φτώχω σε κατάσταση φτώχειας

pauperizare, pauperizări *ουσ.* *θηλ.* η πτώχευση, η κατάσταση φτώχειας, η εξαθλίωση

pauperitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η φτώχεια, η πενία, η ένδεia 2. η ανέχεια // *act de ~* το έγγραφο πενίας, ανέχειας

pausal-ă, pausali-e I. *επίθ.* ενδιάμεσος-η-ο // *asigurarea* -ă η ασφάλιση με ενδιάμεσο ασφάλιστρο // *tarif ~* το ενδιάμεσο τιμολόγιο II. *ουσ.* *ουδ.* το σύστημα πληρωμής κατά μέσον όρον, κατά προσέγγιση (σε διάφορες υπηρεσίες κοινής ωφελείας π.χ. ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λ.π.)

pauză, pauze I. *ουσ.* *θηλ.* 1. η παύση, η διακοπή, η ανάπαυλα 2. το διάλειμμα 3. αθλ. το ημίχρονο II. *επρ.* *έκφρ.* *fără ~* ακατάπαυστα

pava, pavez ρ. μετ. 1. λιθοστρώνω 2. πλακοστρώνω 3. ξυλοστρώνω
pavaj, pavaie ουσ. ουδ. 1. το λιθόστρωτο 2. το πλακόστρωτο 3. το ξυλόστρωτο
pavare, pavări ουσ. θηλ. 1. η λιθόστρωση 2. η πλακόστρωση 3. η ξυλόστρωση
pavat ουσ. ουδ. 1. το λιθόστρωμα 2. το πλακόστρωμα 3. η ξυλόστρωση
pavat-ă, pavai-te επιθ. 1. λιθόστρωτος-η-ο 2. πλακόστρωτος-η-ο 3. ξυλόστρωτος-η-ο
pavator-oare, pavatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αυτός που στρώνει λίθους, αυτός που στρώνει πλάκες, αυτός που στρώνει ξύλα
pavăză, paveze ουσ. θηλ. 1. η ασπίδα 2. μτφ. η προφύλαξη, η προστασία, η άμυνα // *a sta ~* στέκομαι φρουρά, φυλάγω από κινδύνους
pavea, pavele ουσ. θηλ. (αρχ.) η πέτρα για λιθόστρωση // *a număra pavelele* μετρώ τις πέτρες απ' το λιθόστρωτο (περιφέρομαι άσκοπα)
pavilion, pavilioane ουσ. ουδ. 1. το περίπτερο 2. η σημαία στην πρύμνη του πλοίου // *~ de turism* το τουριστικό περίπτερο
paviment, paviment ουσ. ουδ. (αρχ.) το πλακόστρωμα, το λιθόστρωτο, το ψηφιδωτό
pavoaz, pavoaze ουσ. ουδ. ο σημαιοστολισμός πλοίου
pavoaza, pavoazez ρ. μετ. 1. διακοσμών, στολίζω 2. σημαιοστολίζω
pavoazare, pavoazări ουσ. θηλ. 1. η διακόσμηση 2. ο σημαιοστολισμός
pavozat-ă, pavoazaf-te επιθ. 1. διακοσμημένος-η-ο 2. σημαιοστολισμένος-η-ο
pază, paze ι. ουσ. θηλ. 1. η φύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση, η φρουρά 2. η επιτήρηση, η παραφύλαξη 3. η προφύλαξη 4. η βάρδια 5. η επαγρύπνηση // επιθ. έκφρ. // *de ~* για φύλαγμα, για φύλαξη // *căine de ~* το σκυλί για φύλαγμα // επιρ. έκφρ. *în paza cuiva* την φύλαξη κάποιου
paznic, paznici ουσ. αρσ. 1. ο φύλακας, ο φρουρός, ο δραγάτης 2. ο βαρδιάνος // *~ de noapte* ο νυχτοφύλακας // *-ul închisorii* ο δεσμοφύλακας
păcălă ι. ουσ. αρσ. 1. ο αστείος 2. ο φαρσέρ // ουσ. θηλ. 1. το αστείο, η αστειότητα 2. η φάρσα
păcat, păcate ι. ουσ. ουδ. 1. η αμαρτία, το αμάρτημα 2. το σφάλμα, το παράπτωμα 3. η αδικία, το άδικο 4. το κρίμα 5. (εκκλ.) το ανόμιμα 6. το λάθος // *~ capital* το κεφαλαίως αμάρτημα // *~ de moarte* το θανάσιμο αμάρτημα // *-ul strămoșesc* το προπατορικό αμάρτημα // *a intra în ~* μπαίνω σε αμαρτία, κάνω λάθος // *a-l împinge ~ul* το να κάνει κανείς κάτι το άδικο // *a-și face ~e cu cineva* κάνω αμαρτίες σε βάρος κάποιου // *a vorbi cu ~* μιλάω με άδικο, είμαι άδικο κριτής // *ce ~!* τι κρίμα! // *lasă-mă, -ele mele!* άφησε με ήσυχο! // *mare ~!* μεγάλη αμαρτία! // επιρ. έκφρ. *cu ~* με αδικία, με άδικο // *din ~e* δυστυχώς // *fără de ~* αναμάρτητος
păcăleală, păcăleli ουσ. θηλ. 1. το γέλασμα, το ξεγέλασμα, το ψέμα, η κοροϊδία 2. η αστειότητα, η πονηρία // *~ de 1 aprilie* το πρωταπριλιάτικο ψέμα
păcăli, păcălesc ι. ρ. μετ. 1. ξεγελώ, γελώ, εξαπατώ 2. περιγελώ // ρ. μέσο. γελιέμαι, ξεγελιέμαι, εξαπατώμαι
păcălici ουσ. αρσ. (στο χαρτοπαίγνιο) ο χαμένος, το χαρτί χωρίς ζευγάρι στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι

păcălire, păcăliri ουσ. θηλ. 1. το ξεγέλασμα, το γέλασμα, η εξαπάτηση 2. το περιγέλο
păcălit ουσ. ουδ. ιδ. *păcălire*
păcălit-ă, păcăliți-te επιθ. 1. γελασμένος-η-ο, ξεγελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο 2. ξεπλανεμένος-η-ο
păcălitor-oare, păcălitori-oare επιθ. 1. απατηλός-ή-ό 2. ψεύτικος-η-ο
păcăni, păcănesc ρ. αμ. (οικ.) 1. κροτώ 2. πλαταγώ
păcănire, păcăniri ουσ. θηλ. (οικ.) ο κρότος, το πλατάγισμα
păcănit, păcănituri ουσ. ουδ. (οικ.) ο κρότος, το πλατάγισμα
păcănitură, păcănituri ουσ. θηλ. (οικ.) ο κρότος, ο πάταγος, το πλατάγισμα
păcătos-oasă, păcătoși-oase επιθ. 1. αμαρτωλός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο 2. πρόστυχος-η-ο, άθλιος-α-ο, αισχρός-ή-ό 3. μτφ. παλιάνθρωπος
păcătoșenie, păcătoșenii ουσ. θηλ. 1. η αθλιότητα, η αχρειότητα 2. η κατάπτωση, ο ξεπεσμός
păcătoși, păcătoșesc ρ. μέσο. (οικ.) γίνομαι αμαρτωλός, αμαρτάνω, ξεπέφτω σε άθλια κατάσταση
păcătui, păcătuiesc ρ. αμ. αμαρτάνω, κολάζομαι, σφάλω // *am -t Doamne!* ήμαρτον Θεέ μου!
păcătuire, păcătuiri ουσ. θηλ. το αμάρτημα
păcură ουσ. θηλ. το μαζούτ, το ακάθαρτο πετρέλαιο (καύσιμη ύλη)
păcurăresc-ească, păcurărești επιθ (επαρχ.) ποιμενικός-ή-ό
păcurărește επιθ. ποιμενικά
păcurărit ουσ. ουδ. (επαρχ.) η βοσκή προβάτων
păcurăriță, păcurărițe ουσ. θηλ. (επαρχ.) η βοσκοπούλα
păcuriu-ie, păcurii επιθ. μαυριδερός-ή-ό, κατράμι
păducel, păducei ουσ. αρσ. (βοτ.) ο ροδοειδής αγκαθωτός θάμνος με άσπρα λουλούδια και εδωδιμούς καρπούς, ο κράταιγος
păduche, păduchi ουσ. αρσ. η ψείρα // *~ de lemn* ο κοριός
păducherniță, păduchernițe ουσ. θηλ. (χλευασ.) το ελεεινό σπίτι, το βρομιάρικο ακάθαρτο σπίτι
păduchios-oasă, păduchioși-oase επιθ. ψειριάρης-α-ικο
pădurar, pădurari ουσ. αρσ. 1. ο δασικός, ο δασάρχης, ο δασοφύλακας 2. ο δασονόμος
pădurărit ουσ. ουδ. 1. η δασοκομία 2. η ζωή του δασικού
pădure, păduri ουσ. θηλ. το δάσος, το ρουμάνι // *~ seculară* το αιωνόβιο δάσος // *~ virgină* το παρθένο δάσος // *nu există ~ fără uscături* δεν υπάρχει ξύλο χωρίς ρόζους
pădurean-ă, pădureni-e ι. επιθ. δασικός-ή-ό // ουσ. αρσ. και θηλ. δασόβιος-ια (ο, η)
pădureancă, pădurence ουσ. θηλ. η δασόβια, η γυναίκα που ζει σε δασώδη περιοχή
pădureț-eață, pădureți-te επιθ. (για οπωροφόρα δέντρα) 1. άγριος-α-ο 2. αμπόλιαστος-η-ο // *a se sătura de ceva sau de cineva ca de mere* -ε σιχαίνομαι για κάποιον ή κάτι
pădurice, pădurici ουσ. θηλ. το δασύλλιο, το δασάκι
păduros-oasă, păduroși-oase επιθ. 1. δασώδης-ης -ες, δασωτός-ή-ο 2. δασωμένος-η-ο, δασόφυτος-η-ο, δασοσκεπής-ής-ές, δασοσκεπαστος-η-ο 3. δασοφυτεμένος-η-ο

păftăluță, păftăluțe ουσ. θηλ. η εγκράφα
păgân-ă, păgâni-e I. επίθ. 1. άθρησκος-η-ο, άπιστος-η-ο 2. άγριος-α-ο 3. ειδωλολατρικός-ή-ό, πολυθεϊστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο παγανός, ο ειδωλολάτρης-ισσα (ο, η), πολυθεϊστής-ίστρια (ο, η) 2. μτφ. ο άκαρδος, ο άσπλαχνος άνθρωπος, σκληροκάρδος-η (ο, η)
păgânătate ουσ. θηλ. οι ειδωλολάτρες, οι παγανιστές
păgânesc-ească, păgânești επίθ. ειδωλολατρικός-ή-ό, παγανιστικός-ή-ό
păgânește επίρ. παγανιστικά ειδωλολατρικά 2. μτφ. σκληρά, ανελέητα
păgâni, păgânesc I. ρ. μετ. πείθω (προσηλυτίζω) κάποιον να γίνει ειδωλολάτρης II. ρ. μέσο. αλλαξοπιστώ και γίνομαι ειδωλολάτρης, γίνομαι άθεος
păgânism ουσ. ουδ. ο παγανισμός, η ειδωλολατρία
păgubaș-ă, păgubași-e ουσ. αρσ. και θηλ. ζημιωμένος-η (ο, η) // **a se lăsa** ~ παραιτούμαι, να μου λείπει
păgubi, păgubesc I. ρ. αμ. 1. παθαίνω ζημιά 2. έχω απώλεια, βλάβη II. ρ. μετ. 1. ζημιώνω, προξενώ ζημιά 2. βλάπτω 3. αδικώ
păgubire, păgubiri ουσ. θηλ. 1. η ζημίωση, το ζημίωμα, το βλάβιμο 2. η φθορά, η απώλεια
păgubit-ă, păgubiți-te επίθ. ζημιωμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο
păgubitor-oare, păgubitori-oare επίθ. επιζήμιος-ια-ιο, βλαβερός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό, ζημιάρικος-η-ο, ζημιάρης-α-ικο, επιβλαβής-ής-ές
păgubos-oasă, păguboși-oase επίθ. ζημιάρης-α-ικο
păhărel, păhărele ουσ. ουδ. το ποτηράκι // **încă un** ~ ακόμα ένα ποτηράκι
păianjen, păianjeni ουσ. αρσ. 1. η αράχνη // **pânză de ~** η αραχνιά, ο ιστός της αράχνης 2. (αθλ.) **la ~** στο ποδόσφαιρο
păienjeni, păienjenesc I. ρ. μέσο. αραχνιάζομαι, πιδάνω αραχνιές // **a se ~ ochii** θολώνουν τα μάτια μου, βλέπω σαν μέσα από τον ιστό αράχνης II. ρ. αμ. 1. αραχνιάζω, γεμίζω από αράχνες 2. μτφ. ερμηώνομαι (σπίτι)
păienjenire, păienjeniri ουσ. θηλ. το αράχνιασμα
păienjenis, păienjenisuri ουσ. ουδ. 1. η αραχνιά 2. μτφ. το δίχτυ, το πλέγμα, ο ιστός της αράχνης
păienjenit-ă, păienjeniti-te επίθ. αραχνιασμένος-η-ο, άραχνος-η-ο 2. μτφ. σκοτεινός-ή-ό
păios-oasă, păioși-oase I. επίθ. (βοτ.) τα αγρωστοειδή // **cereale păioase** τα αγρωστοειδή δημητριακά (σιτηρά) II. ουσ. θηλ. τα αγρωστοειδή, τα σιτηρά με βλαστό καλάμι
păiș, păișuri ουσ. ουδ. η μεγάλη ποσότητα από άχυρα, η θημωνιά
păișor, păișoare ουσ. ουδ. (επαρχ.) η μικρή καλαμιά
păiuș, păiușe ουσ. ουδ. το μικρό άχυρο
pălălaie, pălălăi ουσ. θηλ. η μεγάλη φλόγα
pălălăi, pălălăiesc ρ. αμ. καίω με μεγάλη φλόγα, φλέγω
pălămidă, pălămide ουσ. θηλ. (βοτ.) το αγριόχορτο με αγκαθωτά φύλλα στις άκρες του 2. ιχθ. η παλαμίδα (είδος ψαριού)
pălărie, pălării ουσ. θηλ. 1. το καπέλλο, το καπέλο, ο πύλος // ~ **de paie** το ψάθινο καπέλο, το ψαθάκι // **a-și scoate pălăria** βγάζω το καπέλο μου // **a lovi în ~** λέγω σε κάποιον δυσάρεστη είδηση // **jos pălăria!** μπράβο!

pălărier, pălărieri ουσ. αρσ. ο καπελάς, ο πιλοποιός, ο πιλοπώλης
pălărieră, pălăriere ουσ. θηλ. (αρχ.) η καπελού
pălărioară, pălărioare ουσ. θηλ. το καπελάκι
pălăriuță, pălăriuțe ουσ. θηλ. το καπελάκι
pălăvrăgeală, pălăvrăgeli ουσ. θηλ. η φλυαρία, η πολυλογία
pălăvrăgi, pălăvrăgesc ρ. αμ. 1. φλυαρώ, πολυλογώ 2. σαχλαμαρίζω
păli, pălesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. χτυπώ, πλήττω 2. καψαλίζω II. ρ. μέσο. 1. χτυπιέμαι 2. μαραίνομαι III. ρ. αμ. 1. ωχριώ, ωχριάζω 2. χλωμαίζω 3. κιτρινίζω, πανιάζω
pălimar, pălimare ουσ. ουδ. 1. ο στύλος στο πρόστεγο 2. το κιγκλιδωμα
pălire ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα 2. το κιτρινίσμα, το χλωμίσμα
pălit-ă, păliți-te επίθ. 1. κιτρινιασμένος-η-ο, χλωμός-ή-ό 2. μαραμένος-η-ο, ξεραμένος-η-ο, μαραζωμένος-η-ο 3. χτυπημένος-η-ο
pălitură, pălituri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το πλήγμα, το βάρεμα 2. η πληγή
păliur, păliuri ουσ. αρσ. (βοτ.) ο αγκαθωτός θάμνο με βαρύ, σκληρό και ελαστικό ξύλο, χρήσιμο για κατασκευή στελιαριών
pălmăr, pălmăre ουσ. ουδ. το ειδικό γάντι για προφύλαξη της παλάμης
pălmaș-ă, pălmași-e ουσ. αρσ. και θηλ. αγρότης-ισσα (ο, η) ακτήμονας, δουλεύει ως εργάτης ξένα κτήματα
pălmiță, pălmițe ουσ. θηλ. η μικρή παλάμη
pălmui, pălmuiesc ρ. μετ. μπατσίζω, χαστουκίζω, σκαμπιλίζω, ραπίζω
pălmuire, pălmuiiri ουσ. θηλ. το ράπισμα στο χροσσωπο, το σκαμπίλι, το χαστούκι, το χαστούκισμα
pălmuit-ă, pălmuiți-te επίθ. γαστουκισμένος-η-ο, ραπισμένος-η-ο
pălmută, pălmute ουσ. θηλ. η μικρή παλάμη
păltiniș, păltinișuri ουσ. ουδ. (αρχ.) ο πλατανότοπος, το δάσος από πλατάνια
pămătuț, pămătuțuri ουσ. ουδ. το πινέλο, η βούρτσά
pământ, pământuri I. ουσ. ουδ. 1. η γη, το χώμα, το έδαφος 2. η στεριά, ο τόπος 3. η υφήλιος, η οικουμένη, ο επίγειος κόσμος, η υδρόγειος // ~ **desfelenit** η εκχερσωμένη γη // **a face una cu -ul** το κάνω (σία με τη γη / το κάνω (σωμα / καταστρέφω κάποιον // **a fi cu picioarele pe ~** είμαι με τα πόδια πάνω στη γη // **a ieși ca din ~** εμφανίζεται εφαινικά, μονομιás // **a-i veni cuiva să între în ~** τον έρχεται να χωθεί στη γη (από ντροπή) // **a lăsa toate la ~** τα άφησε όλα καταγής // τα παραίτησε όλα καταάχα // **a nu-l mai încăpea** ~ ul είναι περήφανος // **a nu-l mai răbda** ~ ul δεν τον υποφέρει η γη (κακός άνθρωπος) // **buricul -ului** ο ομφαλός της γης // **ca de la cer la ~** σαν από τον ουρανό στη γη, όσο απέχει ο ουρανός από τη γη // **de când e lumea și -ul** απ' όταν είναι ο κόσμος και η γη (ανεκάθεν, πάντοτε, από την αρχή) // **din ~, din iarbă verde** πάση θυσία, με κάθε τρόπο // **la capătul -ului** στην άκρη του κόσμου, στο πέρας της γης // **obiceicul -ului** η τα έθιμα και τα ήθη του τόπου // **o bucată de ~** ένα κομμάτι γης // **o fâșie de ~** η

λωρίδα γης // **parcă l-a înghițit** -ul σαν να τον κατάπιε η γη // **sărac lipit** -ului φτωχός κολλητός στη γη // **scoarte** -ului ο φλοιός της γης II. *επίθ.* έκφρ. // **de** ~ γήινος-η-ο, γαιώδης-ης-ες, χωματένιος-ια-ιο // **oală de** ~ η πήλινη χύτρα

pământean-ă, pământenii *επίθ.* 1. επίγειος-α-ο, γήινος-η-ο 2. από τη γη (κάτοικος) 3. γηγενής-ής-ές, αυτόχθονας-η-ο, ντόπιος-ια-ιο 4. απ' αυτόν τον κόσμο // **cel mai iubit dintre pămâneni** ο πιο αγαπημένος άνθρωπος σ' αυτόν τον κόσμο

pământeancă, pământence *ουσ.* *θηλ.* 1. η γυναίκα απ' αυτόν τον κόσμο, η αυτόχθονη γυναίκα 2. η ντόπια, η γηγενής

pământească, pământești *επίθ.* 1. γήινος-η-ο, επίγειος-α-ο 2. εγκόσμιος-α-ο // **globul** -u η γήινη σφαίρα, η υδρόγειος // **cele pământești** τα εγκόσμια, τα επίγεια

pământiu-tic, pământii *επίθ.* γεώδης-ης-ες, χλωμός-ής-ό

pământos-oasă, pământoși-oase *επίθ.* χωματένιος-ια-ιο, χωμάτινος-η-ο

pănură, pănuri *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) 1. το άσπρο σαγιάκι 2. μτφ. το ειδος // **a fi de o ~ cu cineva** είμαι όμοιος με κάποιον

pănușă, pănuși *ουσ.* *θηλ.* τα φύλλα από τη ρόκα του καλαμποκιού

păpa, pap *ρ.* *μετ.* (οικ.) 1. (στη βρεφική γλώσσα) τρώω 2. μτφ. ξεδεύω // **banii s-au** -t τα λεφτά ξεδεύτηκαν // *ουσ.* *αρσ.* αμετάβλ. **papă-lapte** ο κουτσός, ο χάχας

păpădie, păpădii *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) το ραδίκι, το αγριοραδίκι

păpăludă, păpăludă *ουσ.* *θηλ.* (ορνιθ.) ο αιγοθήλτης

păpesc-ească, păpești *επίθ.* παπικός-ής-ό

părică *ουσ.* *θηλ.* (στη βρεφική γλώσσα) το φαί, το φαγητό

păpuri, păpurese *ρ.* *μετ.* βουλώνω με βούρλο τα διάκενα των βαρελοσανίδων

păpurică, păpurici *ουσ.* *θηλ.* (επαρχ.) το βούρλο

păpuris, păpurisuri *ουσ.* *ουδ.* ο βουρλότοπος

păpușar, păpușari *ουσ.* *αρσ.* 1. ο κατασκευαστής κουκλών 2. ο χειριστής ανδρικήλων σε κουκλοθέατρο 3. μτφ. ο καμποτίνος, ο ατάλαντος θεατρίνος

păpușă, păpuși *ουσ.* *θηλ.* 1. η κούκλα, η μαριονέττα, η πλαγίοντα 2. μτφ. ο άνθρωπος που καθοδηγείται από άλλους // **teatru de păpuși** το κουκλοθέατρο

păpușărie, păpușării *ουσ.* *θηλ.* το θέαμα σε κουκλοθέατρο

păpușică, păpușele *ουσ.* *θηλ.* το κουκλάκι, το κουκλί

păpușoi, păpușoie I. *ουσ.* *αρσ.* ο κούκλος, η κούκλα II. *ουσ.* *ουδ.* το καλαμπόκι, η καλαμποκιά (το φυτό)

păr, peri *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η απιδιά, η αχλαδιά

păr, peri I. *ουσ.* *αρσ.* το μαλλί, τα μαλλιά, η τρίχα, το τρίχωμα, η κόμη // **de cămilă** οι τρίχες καμήλας // **~ mult mînte puțină** πολλά μαλλιά, λίγα μυαλά // **a atârna de un fir de** ~ παρά τρίχα // **a i se face** -ul măciucă σηκώθηκαν οι τρίχες μου, έφριξε, νιώθω έκπληξη και φρίκη μαζί // **a se lua cu mâinile de** ~ τρωθώ τα μαλλιά μου // **s-au luat de** ~ πιάστηκαν μαλλιά με μαλλιά // **tras de** ~ παρατραπημένος // **vorbe în doi peri** λόγια διφορούμενα II. *επιρ.* *έκφρ.* // **în** ~ όλοι παρόντες // **din fir în** ~ από τη μια άκρη ως την άλλη (λείπομερώς)

părădui, părăduiesc I. *ρ.* *μέσο.* φθείρομαι, καταστρέφομαι, ερειπώνομαι II. *ρ.* *μετ.* 1. καταστρέφω, ερειπώνω, φθείρω, χαλάω 2. ξεδεύω

părăduit-ă, părăduiți-te *επίθ.* (επαρχ.) κατεστραμμένος-η-ο, ρημαγμένος-η-ο, φθαρτός-ής-ό

părăgini, părăginesc *ρ.* *μέσο.* 1. (για χωράφια) γίνονται χερσότοπος 2. (για σπίτια, κ.λ.π.) γίνονται ερειπία, φθείρομαι, ρημάζω, σαραβαλιάζω

părăginire, părăginiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η ερήμωση, το ρήμαγμα, η ερείπωση 2. η αφροντισιά, η ακαλλιεργησία

părăginit-ă, părăginiți-te *επίθ.* 1. ερειπωμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο 3. αφρόντιστος-η-ο, παραμελημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο, ακαλλιεργητος-η-ο

părăluță, părălute *ουσ.* *θηλ.* το παραδόκι, τα λεφτά

părăsi, părăsesc I. *ρ.* *μετ.* εγκαταλείπω, παρατάω II. *ρ.* *μέσο.* εγκαταλείπομαι, παραιτώμαι

părăsire, părăsiri *ουσ.* *θηλ.* η εγκατάλειψη, η παραίτηση // **lăsat în** ~ εγκαταλειμμένος-η-ο

părăsit-ă, părăsiți-te *επίθ.* 1. εγκαταλειμμένος-η-ο, παρατημένος-η-ο 2. έκθετος-η-ο // **copil** ~ το έκθετο παιδί, το εγκαταλειμμένο βρέφος

părăng *ουσ.* *αρσ.* (επαρχ.) ονομασία για το κεχρί και τη μπάρντισα, δύο φυτά για ζωτοτροφή

părăngă, parângi *ουσ.* *θηλ.* το μακρύ ξύλο για μεταφορά φορτίου από δύο ανθρώπους στους ώμους

părea, par I. *ρ.* *αμ.* 1. φαίνομαι, φαίνεται 2. μοιάζω 3. θεωρούμαι, δίνω κάποια εντύπωση // **pare mulțumit** φαίνεται ευχαριστημένος // **așa pare** έτσι φαίνεται // **nu pare să fie profesor** δε μοιάζει να είναι καθηγητής II. *ρημ.* *έκφρ.* **a-i ~ cuiva bine** χαίρεται, φαίνεται καλά κάτι σε κάποιον III. *ρ.* *μέσο.* μου φαίνεται 2. φαντάζομαι // **îmi pare bine** χαίρομαι πολύ // **îmi pare că se va schimba vremea** μου φαίνεται πως θ' αλλάξει ο καιρός // **mî se pare că...** μου φαίνεται ότι... // **pe cât se pare** όπως φαίνεται, καθόσον φαίνεται // **se pare că...** φαίνεται ότι...

păreare, părerii I. *ουσ.* *θηλ.* 1. η γνώμη, η κρίση, η σκέψη 2. το φρόνημα, η ιδέα, η άποψη // **a fi de aceeași** ~ είμαι της ίδιας γνώμης // **a fi de altă** ~ έχω άλλη γνώμη, αντιγινωμό // **a fi de** ~ είμαι της γνώμης // **a fi de** ~ **că...** φρονώ ότι..., νομίζω ότι... // **a-și da cu** ~ **a** ~ έχω τη γνώμη, εκφράζω τη γνώμη, γνωμοδοτώ // **cu** ~ **de rău** με λύπη, λυπάμαι // **după** ~ **a** **sa** κατά τη γνώμη του // **nu sunt de acord cu** ~ **a dumneavoastră** δε συμφωνώ με τη γνώμη σας // **schimbul de părerii** η ανταλλαγή απόψεων II. *επιρ.* *έκφρ.* **într-o** ~ στην τύχη, κουτούρο

Păresimi *ουσ.* *θηλ.* *πληθ.* η Σαρακοστή, η νηστεία για το Πάσχα

păretar, păretare *ουσ.* *ουδ.* το υφαντό για τον τοίχο, η πάντα

părinte, părinți *ουσ.* *αρσ.* 1. ο πατέρας, ο γονέας, ο γονιός, οι γονείς 2. (εκκλ.) ο πάτερ // (εκκλ.) **Prea Sfântul** ~ ο Υπεράγιος Πατέρας // **Prea Sfinte** ~ Πανιερώτατε πατέρ

părintesc-ească, părintești *επίθ.* πατρικός-ής-ό, πατρογονικός-ής-ό // **dragoste părintească** η πατρική αγάπη // **sfatul** ~ η πατρική συμβουλή

părintește *επίρ.* πατρικά

păros-oasă, păroși-oase *επίθ.* 1. τριχωτός-ή-ό, τρίχινος-η-ο, μαλλιαρός-ή-ό 2. (για υφάσματα) χνουδωτός-ή-ό, χνουδατός-η-ο

părtaș-ă, părtași-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συμμετοχος-η-ο, συνέταιρος (ο, η) 2. συμπράττων-ουσα-ον 3. συνεργός-ή (ο, η)

părticea-ică, părticele *ουσ. θηλ.* το μόριο, το ελάχιστο μέρος ενός όλου

părtini, părtinesc *ρ. μετ.* 1. μεροληπτώ 2. ευνοώ, δειχνώ την ευνοιά μου σε κάποιον 3. κάνω χάρη σε κάποιον

părtinire, părtiniri *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η μεροληψία 2. η χαρακτηριστικότητα 3. η εύνοια *ΙΙ. επιρ. έκφρ. fără ~* αμερόληπτα

părtinitor-oare, părtinitori-oare *επίθ.* 1. μεροληπτικός-ή-ό 2. χαρακτηριστικός-ή-ό

păruī, păruiesc *Ι. ρ. μετ. μαλλιοτραβώ* *ΙΙ. ρ. μέσο. (οικ.)* μαλλιοτραβιέμαι, τσακώνομαι με κάποιον

păruī, păruiesc *ρ. μετ. πασσαλώνω, παλουκώνω, μπήγω στο έδαφος παλούκια*

păruială, păruieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το μαλλιοτράβηγμα 2. ο τσακωμός, το ξυλοκόπημα, το δόρισμο

părut-ă, păruți-te *επίθ.* 1. φαινομενικός-ή-ό 2. απατηλός-ή-ό // *Ι s-a ~* του φάνηκε, του έχει φανεί

păs, păsurī *Ι. ουσ. ουδ.* 1. ο πόνος, η στενοχώρια, η θλίψη 2. η δυσχέρεια // *a-și spune -ul* λέγω τον πόνο μου *ΙΙ. επιρ. έκφρ. fără ~* αδιάφορος, ανέμελος

păsa pers. 3 pasă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. νοιάζει 2. προκαλεί φροντίδα 3. πολυνοιάζει, παρανοιάζει // *ce-ți pasă?* τί σε νοιάζει; τί σε μέλλει; // *ce vă pasă dumneavoastră?* τί σας νοιάζει εσάς; // *imi pasă și încă mult* με νοιάζει και με παρανοιάζει // *nu-i pasă de nimic* δεν τον νοιάζει για τίποτε // *nu-mi pasă* δε με νοιάζει, δε με μέλλει, δε // *nu prea îi ~* δεν πολυνοιάζόταν σκοτιζομαι // *puțin îi pasă* λίγο τον νοιάζει

păsa, pers. 3 pasă *ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πηγαίνει, πάει // *pasă și spune* πάει και λέει

păsare, păsări *Ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η έγνοια, η μέριμνα, η φροντίδα *ΙΙ. επιρ. έκφρ. fără de ~* αμέριμνος-η-ο, ξέγνοιαστος-η-ο

păsat *ουσ. ουδ.* το κεχρί τρίμμα // *a-i curge laptele în ~* τον πάνε καλά τα πράγματα // *măncare de ~* το φαγητό από τρίμμα κεχριού βρασμένο σε γάλα

păsărar, păsărari *ουσ. αρσ.* ο πτηνοτρόφος, ο πτηνοπώλης

păsărea-ică, păsărele *ουσ. θηλ.* το πουλάκι

păsăresc-ească, păsărești *επίθ.* 1. του πουλιού, των πουλιών 2. πετούμενος-η-ο 3. μτφ. ακατανόητος-η-ο // *limba păsărescă* τα κορακίστικα, η ακατανόητη γλώσσα

păsărește *επίρ.* 1. όπως τα πουλιά 2. ακαταλαβίστικα, ακατανόητα, η γλώσσα των πουλιών // *a vorbi ~* μιλάω κορακίστικα

păsăret *ουσ. ουδ.* τα πολλά πουλιά, το πλήθος πουλιών

păsărim *ουσ. θηλ.* το κοπάδι πουλιών, το πλήθος πουλιών

păsăroi, păsăroi *ουσ. αρσ.* το μεγάλο πουλί

păscare, pascări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η βόσκησις, το βόσκημα

păscut *ουσ. ουδ.* η βόσκησις, το βόσκημα

păscuță, păscuțe *ουσ. θηλ.* το αντιδωρο του Πάσχα

păstea, păstăi *ουσ. θηλ.* το λέπυρο, ο λοβός, η ποθήκη ορισμένων οσπρίων (φασόλια, κουκιά, ρεβίθια, μπιζέλια, κ.λ.π.)

păstârnac, păstârnaci *ουσ. αρσ.* το δαυκί

păstor, păstori *ουσ. αρσ.* 1. ο ποιμένας, ο τσοπάνος, ο βοσκός 2. εκκλ. ο ποιμενάρχης, ο πνευματικός οδηγός

păstoresc-ească, păstorești *επίθ.* 1. ποιμενικός-ή-ό 2. εκκλ. ποιμαντορικός-ή-ό

păstori, păstoresc *Ι. ρ. μετ. βοσκάω, οδηγώ στη βοσκή* *ΙΙ. ρ. αμ. μτφ. ποιμεναρχώ, ποιμαίνω, είμαι ποιμενάρχης, ιεραρχώ*

păstorie *ουσ. θηλ.* 1. η ποιμνιοβοσκή 2. η ποιμεναρχία

păstorire, păstoriri *ουσ. θηλ.* 1. η ποιμνιοβοσκή, η ποιμαντορία 2. η ποιμαντική 3. η ποιμεναρχία

păstorit *ουσ. ουδ.* 1. η ποιμνιοβοσκή 2. η ποιμεναρχία, η ποιμαντορία

păstorită, păstorite *ουσ. θηλ.* η τσοπανοπούλα, η βοσκοπούλα

păstos-oasă, păstoși-oase *επίθ.* 1. ζυμωτός-ή-ό 2. μαλακός-ή-ό

păstra, păstrezi *Ι. ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω, διαφυλάσσω 2. τηρώ, συντηρώ, διατηρώ, κρατώ, κρατάω 3. διασώζω // *-ți curățenia!* διατηρείς την καθαριότητα // *a ~ carne pentru a doua zi* φυλάγω κρέας για την επόμενη μέρα // *a ~ în stare bună* φυλάω σε καλή κατάσταση // *a ~ ordine* τηρώ την τάξη *ΙΙ. ρημ. έκφρ.* // *a ~ amintirea* φυλάω την ενθύμηση // *a ~ tăcere* κρατώ σιωπή // *a ~ în memorie* κρατώ στη μνήμη, διατηρώ στη μνήμη // *a ~ secretul* κρατώ το μυστικό // *a-și ~ calmul* τηρώ την ψυχραιμία μου, την ησυχία μου // *păstrează-mi un loc* κράτα μου μια θέση *ΙΙΙ. ρ. μέσο.* 1. φυλάγομαι, φυλάσσομαι 2. διατηρούμαι, συντηρούμαι 3. σώζομαι 4. κρατιέμαι // *a se ~ la loc* *ferit de lumină* να διατηρηθεί σε μέρος προφυλαγμένο από φως

păstrare *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, η διαφύλαξη 2. η τήρηση, η διατήρηση, η διάσωση 3. η απόθεση // *a ~ ordinii* η διατήρηση της τάξεως // *a lăsa în ~ cuiva* αφήνω σε διαφύλαξη κάποιου // *a ține la ~* κρατάω σε φυλάξη // *în ~* προς φύλαξη *ΙΙ. επιρ. έκφρ. la ~* σε διαφύλαξη, σε σιγουριά

păstrat *ουσ. ουδ.* η φύλαξη, η διαφύλαξη, η διατήρηση

păstrător-oare, păstrători-oare *επίθ.* 1. φυλακτικός-ή-ό, διαφυλακτικός-ή-ό, διατηρήσιμος-η-ο 2. συντηρητικός-ή-ό

păstrāv, păstrāvi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η πέστροφα

păstrāvārie, păstrāvārii *ουσ. θηλ.* το πεοτροφοτροφείο, το εκτροφείο πέστροφας

păstrāvior, păstrāviori *ουσ. αρσ.* η μικρή πέστροφα

păstrugă, păstrugi *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο ξιφίας

păstură *ουσ. θηλ.* η γύρη λουλουδιών στις κοιλότητες της κηρήθρας των μελισσών

păsui, păsuiesc *ρ. μετ. χορηγώ προθεσμία, παρατείνω, αναβάλλω*

păsuială, păsuiele *ουσ. θηλ.* η παράταση προθεσμίας, η αναβολή

păsuire, păsuire *ουσ. θηλ.* η παράταση προθεσμίας, η αναβολή, η πίστωση χρόνου

päsuit-ă, päsuiri-te *επίθ.* αναβεβλημένος-η-ο
päsi, pälesc *ρ. αμ.* 1. βαίνω, βηματίζω, βαδίζω 2. προβαίνω 3. προχωρώ 4. περνάω 5. προσεγγίζω 6. δρασκελλίζω // **a ~ în vârful picioarelor** νυχοπατώ // **a ~ peste ceva** δρασκελλίζω // **a ~ peste un obstacol** υπερπηδώ εμπόδιο // **a ~ pragul unei case** περνάω το κατώφλι ενός σπιτιού
päšire, päširi *ουσ.* *θηλ.* το βάδισμα, το βηματίσμα, το περπάτημα, η περπατησιά
päšuna, päšunez *1. ρ. αμ.* βόσκω // **oile päšunează** τα πρόβατα βόσκουν // *2. ρ. μετ.* οδηγώ τα ζώα στη βοσκή, βοσκάω
päšunare, päšunări *ουσ.* *θηλ.* η βόσκηση, το βόσκημα
päšunat *ουσ.* *ουδ.* το βόσκημα
päšune, päšuni *ουσ.* *θηλ.* η βοσκή, το βοσκοτόπι, ο βοσκότοπος, το λιβάδι
päta, pätez *1. ρ. μετ.* 1. κηλιδώνω, λεκιάζω, λερώνω 2. μουντζουρώνω 3. *μτφ.* ντροπιάζω, ατιμάζω, μιάίνω, βεβηλώνω, σπιλώνω // *2. ρ. μέσο.* 1. κηλιδώνομαι, λερώνομαι, λεκιάζω 2. *μτφ.* σπιλώνομαι
pätäre, pätäri *ουσ.* *θηλ.* 1. το κηλίδωμα, το λέκιασμα, το λέρωμα 2. *μτφ.* η ατίμωση, η προσβολή της τιμής, η σπύλωση
pätat-ă, pätați-te *επίθ.* 1. κηλιδωμένος-η-ο, λεκιασμένος-η-ο, λερωμένος-η-ο, λερός-ή-ό 2. *μτφ.* άτιμος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, σπιλωμένος-η-ο
pätimaș-ă, pätimași-e *1. επίθ.* 1. περιπαθής-ής-ές, εμπαθής-ής-ές, παθιασμένος-η-ο, φανατικός-ή-ό // *2. επίρ.* 1. περιπαθής, εμπαθής, με πάθος 2. φανατικά // **vorbește ~** μιλάει περιπαθώς
pätimi, pätimese *1. ρ. μετ.* 1. υποφέρω 2. ανέχομαι // *2. ρ. αμ.* 1. παθαίνω 2. πάσχω, υποφέρω από αρρώστια 3. ταλαιπωρούμαι 4. δεινοπαθώ, κακοπαθώ
pätimire, pätimiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το δεινοπάθημα 2. το βάσανο, το βασάνισμα, ο βασανισμός 3. η ταλαιπωρία 4. η κακοπάθηση
pätimit-ă, pätimiți-te *επίθ.* 1. ταλαιπώρος-η-ο 2. βασανισμένος-η-ο
pätimitor-oare, pätimitori-oare *επίθ.* 1. βασανιστικός-ή-ο, ταλαιπώρος-η-ο 2. δεινοπαθών-ούσα-όν
pätlagină, pätlagini *ουσ.* *θηλ.* (*βοτ.*) το αρνόγλωσσον, το παντάγινον
pätlägea, pätlägele *ουσ.* *θηλ.* (*βοτ.*) η ντομάτα // **~ vânăță** η μελιτζάνα
pätlägică *ουσ.* *θηλ.* η ντομάτα, η τομάτα, η τοματιά
pätär, pätrare *ουσ.* *ουδ.* το τέταρτο, το τμήμα του δίσκου της σελήνης, το τέταρτον σελήνης
pättrat-ă, pätrăți-te *1. ουσ.* *ουδ.* (*γεωμ.*) το τετράγωνο // (*τυπ.*) **~ de tipografie** το τετραγωνίδιο // **~ perfect** το τέλειο τετράγωνο // **a ridică la ~** υψώνω στο τετράγωνο, τετραγωνίζω // **ridicăre la ~** η ύψωση στο τετράγωνο // *2. επίθ.* τετραγωνικός-ή-ό, τετράγωνος-η-ο // **cap ~** στενοκέφαλος // **metru ~** το τετραγωνικό μέτρο // **rădăcina -ă** η τετραγωνική ρίζα
pättratic-ă, pätratici-ce *επίθ.* τετράγωνος-η-ο, τετραγωνικός-ή-ό
pätträțel-ea-ică, pätrățele *ουσ.* *ουδ.* και *θηλ.* το τετραγωνάκι
pättrime, pätrimi *ουσ.* *θηλ.* το τέταρτο, το ένα τέταρτο του ακεραίου

pättrisor, pätrisoare *ουσ.* *ουδ.* (*τυπ.*) το τετραγωνίδιο
pättrunde, pätrund *1. ρ. μετ.* 1. διεισδύω, διαπερνάω, διατρυνάω (-άω) 2. εισέρχομαι 3. εννοώ, κατανοώ, εμβάθύνω στο νόημα // *2. ρ. αμ.* 1. εισδύω, διεισδύω, εισχωρώ, εισέχω 3. διαδίδομαι // **apa a pätruns în pînă** το νερό διεισδύσε στο υπόγειο // **incercă să pätrund în misterele științei** κάνω την απόπειρα να διεισδύσω στα μυστήρια της επιστήμης // *3. ρ. μέσο.* 1. κυριεύομαι, κατέχομαι 2. καταλαμβάνομαι 3. μαθαίνω, πειθόμαι
pättrundere, pätrunderi *ουσ.* *θηλ.* 1. η διεϊσδυση, η εισχώρηση 2. η διαπερατότητα 3. η διορατικότητα, η οξυδέρκεια, η οξύνοια
pättrunjel, pätrunjei *ουσ.* *ουδ.* ο μαϊνάνος
pättruns-ă, pätrunși-se *επίθ.* 1. διεϊσδυμένος-η-ο, εισχωρημένος-η-ο, διαπερασμένος-η-ο 2. διατρυνημένος-η-ο 3. εμποτισμένος-η-ο, κατεχόμενος-η-ο 4. πεπεισμένος-η-ο 5. κυριευθείς-είσα-έν 6. συγκεκινημένος-η-ο, συγκινημένος-η-ο
pättruzător-oare, pätrunzători-oare *επίθ.* 1. διαπερατικός-ή-ό, διεϊσδυτικός-ή-ό // **frig ~** το διαπεραστικό κρύο 2. *μτφ.* διορατικός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό
pätuc, pätureci *ουσ.* *ουδ.* το κρεβατάκι
pätul, päture *ουσ.* *ουδ.* (*λαϊκ.*) ξύλινη κατασκευή για την αποθήκευση των ροκών καλαμποκιού
pätul, päture *επίθ.* (*βοτ.*) // **măr ~** ποικιλία ρουμανικών μήλων
pätuli, päture *1. ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) 1. πατώ, πιέζω 2. πλαταίνω // *2. ρ. μέσο.* (*λαϊκ.*) πλαγιάζω, ξαπλώνομαι (για τα χόρτα, σπηρά, κ.λ.π.)
pätulit-ă, päture *επίθ.* (*λαϊκ.*) πατημένος-η-ο, ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό, πλαγιασμένος-η-ο (για τα χόρτα, σπαρτά, κ.λ.π.)
pätură, päture *ουσ.* *θηλ.* 1. η κουβέρτα, το κλινωσκέπασμα 2. *μτφ.* το στρώμα, η κοινωνική τάξη // **~ socială** το κοινωνικό στρώμα
päturi, päture *ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) διπλώνω
päturit-ă, päture *επίθ.* (*λαϊκ.*) διπλωμένος-η-ο
pätuș, päture *ουσ.* *ουδ.* το κρεβατάκι
pätanie, pätanii *ουσ.* *θηλ.* 1. το πάθημα 2. το δυστύχημα, η συμφορά 3. (στον πληθ.) οι περιπέτειες // **pätania e lecție** το πάθημα είναι μάθημα
päfi, päfese *1. ρ. μετ.* με βρίσκει κάποιο κακό, το παθαίνω // **a o ~ cu cineva** το παθαίνω μαζί με κάποιον // **el a -t ceva s'** αυτόν συνέβη κάτι // *2. ρ. αμ.* παθαίνω // **a fi -t multă vreme** πάθει πολλά // **a -to o épäthe** // **ce-ăi -t?** τι έπαθε;
päfire, päfiri *ουσ.* *θηλ.* η πάθηση, το πάθημα
päfit-ă, päfiri-te *επίθ.* δοκιμασμένος-η-ο, παθών-ουσα-όν // **este un om ~** είναι δοκιμασμένος άνθρωπος (ο παθός)
päun, päuni *ουσ.* *αρσ.* (*ορνιθ.*) το παγώνι // **a fi măndru ca un ~** είναι περήφανος σαν παγώνι // **a se îmbrăca ca un ~** παινεύομαι με τις αρετές άλλου
päunaș, päunași *ουσ.* *αρσ.* (*ορνιθ.*) το παγωνάκι
päunärie *ουσ.* *θηλ.* το πλήθος από παγώνια
päuniță, päunițe *ουσ.* *θηλ.* (*ορνιθ.*) η παγώνα
päzi, päzesc *1. ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω 2. φρουρώ, επιτηρώ, επιβλέπω, εποπτεύω, περιφρουρώ // **päzeal** φυλάξου, βάρδα! // **-ți-vă!**

προσέχετε! // **ce păzești aici?** τί φυλάγεις εδώ; // **Doamne păzește!** Φύλαξε κύριε! II. ρ. μέσο. 1. φυλάγομαι, φυλάομαι, φυλάσσομαι 2. προφυλάγομαι // **a se ~ de răceală** φυλάγομαι από κρυολόγημα // **e mai bine să se păzească cineva** είναι καλύτερα να προφυλάγεται κανείς // **trebuie să te păzești de el** πρέπει να φυλάγεις απ' αυτόν

păzire, păziri ουσ. θηλ. 1. η φύλαξη, η προφύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση, η παραφύλαξη 2. η επιτήρηση, η επίβλεψη

păzit-ă, păziți-te επιθ. φυλαγμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο, περιφρουρημένος-η-ο, φρουρημένος-η-ο

păzitori-oare, păzitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. φύλακας (ο, η), φρουρός (ο, η) 2. σκοπός (ο, η) 3. βαρδιάνος-α (ο, η) // **îngerul** - ο άγγελος φύλακας **păcăi, păcăi** ρ. αμ. (οικ.) 1. (αρχ.) καπνίζω με πίπα 2. καίω με θόρυβο (φλόγα)

păclă, păcle ουσ. θηλ. 1. η ομίχλη, η αντάρα, η καταχνιά, η αχλύς 2. η θολούρα

păcloasă, păcloși-oase επιθ. 1. ομιχλώδης-ης-ες 2. θολερές-ής-ό

pâine, pâini ουσ. θηλ. το ψωμί, ο άρτος, το καρβέλι // ~ **goală** το ξερό ψωμί // ~ **neagră** το μαύρο ψωμί // ~ **rece** το κρύο ψωμί // **a avea - a și cuțitul în mână** έχω το ψωμί και το μαχαίρι στο χέρι (έχω την εξουσία) // **a fi în** ~ έχει δουλειά, έχει το καρβέλι του (τα απαραίτητα για τις βιοτικές ανάγκες) // **a-i lua cuiva - a de la gură** παίρνω σε κάποιον τη μπουκιά από το στόμα του (του παίρνω τα μέσα για τη συντήρησή του) // **a mânca - a degeaba** τρώγει το ψωμί άδικο (είναι ανώφελος) // **o bucată de** ~ ένα κομμάτι ψωμί // **se vinde ca - a caldă** πουλιέται σαν το ζεστό ψωμί // **un codru de** ~ το ξεροκόκκινο

pâinică, pâinici ουσ. θηλ. το ψωμάκι

pâlc, pâlcuri I. ουσ. ουδ. 1. το ομήνο, το κοπάδι 2. η ομάδα, η παρέα // ~ **de păsări** το σμήνος πουλιών II. επιρ. έκφρ. **în - urî** καθ' ομάδας

pâlnie, pâlnii ουσ. θηλ. 1. το χωνί 2. η μικρή χοάνη // **pâlnia telefonului** το ακουστικό του τηλεφώνου // **în formă de** ~ χωνοειδής-ής-ές

pâlnioară, pâlnioare ουσ. θηλ. το χωνάκι

pâlpâi pers. 3 pâlpâie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) τρεμοφέγγει, τρεμολάμπει **pâlpâire, pâlpâiri** ουσ. θηλ. το τρεμοφέγγισμα, το φεγγοβόλημα

pâlpâit ουσ. ουδ. η ταλάντευση της φλόγας, το τρεμοφέγγισμα

pâlpăitor-oare, pâlpăitori-oare επιθ. φωτοβόλος-α-ο, φεγγοβόλος-α-ο, τρεμουλιαστός-ής-ό

pâlpăitură, pâlpăituri ουσ. θηλ. το τρεμοφέγγισμα **până** I. σύνδ. 1. ώσπου 2. ωσότου // **a mers ~ unde nu ajunsesse nimeni** πήγε εκεί όπου δεν είχε φτάσει κανένας // **greu le-a fost ~ și-au făcut rost de cărți** τους ήταν δύσκολο ώσπου κατόρθωσαν να βρουν βιβλία // **să nu deschideți ușa ~ ce nu veți auzi glasul meu** να μην ανοίξετε την πόρτα μέχρι να ακούσετε τη φωνή μου II. πρόθ. 1. ως, έως, μέχρις, μέχρι 2. ίσαμε 3. ακόμα // ~ **acum neîmbătrânit** μέχρι τώρα αγέραστος // ~ **aici** μέχρι εδώ // ~ **la capăt** μέχρι εσχάτων // ~ **la ora...** ως την ώρα... // ~ **la sfârșitul vieții** εφ' όρου ζωής // ~ **măine dimineață să termini lucrarea** ως αύριο

το πρωί να τελειώσεις το έργο // ~ **și tu mă acuzi?** ακόμα και συ με κατηγορείς; // **să ajungi ~ la capăt** να φτάσεις ως το τέλος III. σύνδ. έκφρ. // ~ **când** έως ότου // ~ **ce** ωσότου IV. επιρ. έκφρ. / ~ **la urmă** εν τέλει, τελικά // ~ **una alta** εν τω μεταξύ // **de colo ~ colo** πέρα δώθε // **de sus ~ jos** από πάνω μέχρι κάτω

pândar, pândări ουσ. αρσ. (αρχ.) 1. ο φύλακας, ο φρουρός, ο βαρδιάνος, ο σκοπός 2. ο δασοφύλακας 3. ο αγροφύλακας

pândă, pânđe ουσ. θηλ. το καρτέρι, η ενέδρα, η παραφύλαξη // **a sta de** ~ κάνω καρτέρι, καρτερώ // **a sta la** ~ στήνω καρτέρι, παραμονεύω, παραφυλάω

pândi, pânđe I. ρ. μετ. παραμονεύω, παραφυλάω, караδοκώ // **a ~ cu urechea** βάζω αυτί, τεντώνω το αυτί για ν' ακούσω κάτι II. ρ. αμ. 1. παρακολουθώ κρυφά 2. περιμένω με ανησυχία

pândit ουσ. ουδ. 1. το παραμόνεμα, το καρτέρι, το παραφύλαγμα 2. η ενέδρα // **postul de** ~ ο σταθμός παραμονέματος

pânditor-oare, pânditori-oare I. επιθ. ενεδρευτικός-ής-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ενεδρευτής-εύτρια (ο, η)

pângări, pângăresc I. ρ. μετ. 1. βεβηλώνω 2. λερώνω 3. ιεροσυλώ 4. ατιμάζω 5. μτφ. κηλιδώνω II. ρ. μέσο. λερώνομαι, κηλιδώνομαι

pângărire, pângăririi ουσ. θηλ. 1. η βεβήλωση, το λερώμα 2. η ιεροσυλία 3. η ατίμωση

pângărit-ă, pângăriți-te επιθ. 1. βεβηλωμένος-η-ο, λερωμένος-η-ο 2. κηλιδωμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 3. αισχρότης-ής-ό

pângăritor-oare, pângăritori-oare επιθ. ιερόσυλος-η-ο, ατιμωτικός-ής-ό

pântece, pântece ουσ. ουδ. 1. η κοιλιά 2. το υπογάστρο // **a fi cu -le gură** είναι με την κοιλιά στο στόμα (η έγκυος) // **parcă are oase în** ~ σαν να έχει κόκκαλα στην κοιλιά

pântecos-oasă, pântecoși-oase επιθ. κοιλαράς-ού-άδικο 2. μτφ. φουσκοστός-ής-ό

pânzar, pânzări ουσ. αρσ. ο υφαντής

pânzat-ă, pânzați-te επιθ. πάνινος-η-ο // **hartă -ă** ο χάρτης ο στερεωμένος με ύφασμα

pânză, pânze ουσ. θηλ. 1. το πανί, η πάνα 2. ο ιστός, το ύφασμα 3. η οθόνη 4. το άρμενο, το ιστίο πλοίου 5. μτφ. ο πίνακας ζωγραφικής // ~ **de casă** το λευκό σπιτικό ύφασμα // ~ **de cort** το αντισκηνό, το αδιαβρόχο κομμάτι ύφασμα για σκηνή) // ~ **de ferăstrău** η λεπίδα πριονιού // ~ **de in** το λινό, το ύφασμα από λινάρι // ~ **de păianjen** ο ιστός της αράχνης // **a întinde pânzele** ανοίγω τα πανιά // **a țese pânzele** μηχανορραφώ, ραδιουργώ // **corabie cu pânze** το ιστιοφόρο πλοίο // **i se ridică pânza de pe ochi** βλέπει σωστά τα πράγματα // **până-n pânzele albe** μέχρις εσχάτων ως στο τέλος) // **vaporul și-a întins pânzele** το πλοίο άνοιξε πανιά

pânzărie ουσ. θηλ. 1. το υφασματοπωλείο 2. τα υφάσματα

pânzet, pânzeturi ουσ. ουδ. 1. τα πάνινα υφάσματα (κυρίως στο πληθ) 2. τα ασπρόρουχα

pâr επιφ. προ! (ο ήχος όταν σκίζεται στερεό σώμα)

pără, päre ουσ. θηλ. 1. η κατάδοση 2. η καταγγελία, η μήνυση 3. η κατηγορία

părcălab, părcălabi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο διοικητής κάστρου, ο φρούραρχος

pârdalnic-ă, pârdalnici-ce *επιθ.* (λαϊκ.) καταραμένος -η-ο, αφορισμένος-η-ο // **lasă-l -u lui!** άφήσέ τον στον καταραμένο

pârg *ουσ. ουδ. ιδ. pârgă*

pârgar, pârgari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* το μέλος διοικητικού συμβουλίου μίας πόλης

pârgă *Ι. ουσ. θήλ. 1.* το μέστωμα, η μεστότητα *2.* η πρώτη φάση ωρίμανσης των καρπών, σιτηρών, κ.λ.π., η πρώτη συγκομιδή *ΙΙ. επιθ. έκφρ. // **a da în -** αρχίζει να ωριμάζει // **în -** σε μέστωμα, περίπου σε ωριμότητα*

pârghie, pârgzii *ουσ. θηλ. 1.* ο μοχλός *2.* ο λωστός *3.* ο αναφορέας *4.* η μανέλα *5.* *μτφ.* ο βασικός παράγοντας, το υπομόχλιο

pârgui pers. 3 pârguiște *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αρχίζει να ωριμάζει, αρχίζει να φτάνει στην ωριμότητα

pârguială, pârguieli *ουσ. θηλ.* το μέστωμα, η αρχή της ωρίμανσης

pârguit *ουσ. ουδ.* το μέστωμα, η πρώτη φάση ωρίμανσης σιτηρών, καρπών, κ.λ.π

pârguit-ă, pârguiți-te *επιθ.* μεστός-ή-ό

pârî, pârăse *ρ. μετ. 1.* καταδίδω *2.* καταγγέλλω, κατηγορώ

pârâcios-oasă, pârâcioși-oase *Ι. επιθ. φιλοκατήγορος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδότης-ότρα (ο, η)

pârâciune, pârâciuni *ουσ. θηλ. 1.* η κατάδοση *2.* η κατηγορία, η ενοχοποίηση

pârâi pers. 3 pârâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τριζ // **îi -e oasele** του τρίζουν τα κόκκαλά του

pârâias, pârâiașe *ουσ. ουδ.* το ρυάκι, το μικρό ρεύμα νερού

pârâire *ουσ. θηλ.* ο τριγμός, το τρέξιμο

pârâit *ουσ. ουδ.* το τρέξιμο, ο τριγμός

pârâitoare, pârâitori *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συσκευή που παράγει κρότο και διώχνει τα πουλιά απ' τα σιτηρά, η στράκα

pârâitură, pârâituri *ουσ. θηλ.* το τρέξιμο

pârât-ă, pârâți-te *Ι. επιθ. 1.* κατηγορούμενος-η-ο *2.* ένοχος-η-ο *ΙΙ. (νομ.) ουσ. αρσ. και θηλ.* κατηγορούμενος-η (ο, η), διάδικος-η (ο, η) που υπερασπίζεται στη δίκη

pârâtor-oare, pârâtori-oare *Ι. επιθ. φιλοκατήγορος -η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδότης-ότρα (ο, η)

pârâtură, pârâturi *ουσ. θηλ. 1.* η κατηγορία, η κατάδοση *2.* η ενοχοποίηση

pârâu, pârâie *ουσ. ουδ.* το ρυάκι

pârjoală, pârjoale *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η μπριζόλα

pârjol, pârjoluri *ουσ. ουδ. 1.* η πυρπόληση *2.* η κάψα, ο καύσωνας // **a face -** πυρπολώ, καταστρέφω με φωτιά

pârjoli, pârjolese *Ι. ρ. μετ. 1.* πυρπολώ *2.* καίω *ΙΙ. ρ. αμ. καίω, καίωμαι*

pârjolit-ă, pârjoliti-te *επιθ.* πυρπολημένος-η-ο, καμένος-η-ο

pârleală, pârleli *ουσ. θηλ. 1.* το καψάλισμα *2.* το κάψιμο, το καύσιμο, το έγκαιμα // **a-și scoate pârleala** βγάδω τη ζημιά μου

pârleaz, pârleazuri *ουσ. ουδ.* η μικρή σκάλα από σανίδες

pârli, pârlesce *Ι. ρ. μετ. 1.* καψαλίζω, τσουρουφλίζω *2.* καιω ελαφρά κάτι στη φωτιά ή τη φλόγα *3.* *μτφ.* απατώ, ξεγελώ, παραπλανώ κάποιον με

ψεύτικες υποσχέσεις *ΙΙ ρ. μέσο. 1.* καψαλίζομαι, τσουρουφλίζομαι *2.* *μτφ.* ξεγελιέμαι

pârli, pârli *ουσ. θηλ. 1.* το καψάλισμα, το ελαφρό κάψιμο *2.* το τσουρουφλισμα

pârliit *ουσ. ουδ.* το καψάλισμα, το τσουρουφλισμα

pârliit-ă, pârliți-te *επιθ.* *1.* καψαλισμένος-η-ο, τσουρουφλισμένος-η-ο *2.* ηλιοκαμένος-η-ο, μαυρισμένος-η-ο από τον ήλιο *3.* *μτφ.* κακόμοιρος-η-ο, φτωχός-ή-ό

pârloagă, pârloage *ουσ. θηλ.* ο χειρσότοπος, η χέρσα γη, το χέρσο χωράφι, ο ακαλλιέργητος τόπος

pârnaie, pârnaî *ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1.* η μεγάλη χύτρα *2.* *μτφ.* η φυλακή

pârpeală, pârpeale *ουσ. θηλ.* το τσιγγάρισμα, το καβούρντισμα, το επιπόλαιο ψήσιμο // **a-i trage o -** δουλεύω κάτι επιπόλαιο, στα γρήγορα

pârpalî, pârpallesc *Ι. ρ. μετ. 1.* τσιγγαρίζω, καβουρδίζω *2.* ξεσταίνω, ψήνω γρήγορα κάτι στη φωτιά *3.* ηλιάζω *ΙΙ. ρ. μέσο. 1.* τσιγγαρίζομαι, καβουρδίζομαι, ξεσταίνομαι γρήγορα στη φωτιά *2.* *λιάζομαι*

pârpalire, pârpaliri *ουσ. θηλ.* το τσιγγάρισμα, το καβούρντισμα, το ψήσιμο πάνω στη φωτιά

pârpalit-ă, pârpaliti-te *επιθ.* καβουρντισμένος-η-ο, φρυγμένος-η-ο, ψημένος-η-ο, τσιγγαρισμένος-η-ο

pârparită, pârparițe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σίδηρο που σηκώνει τη φτερωτή

pârție, pârții *ουσ. θηλ. 1.* το δρομάκι, το στρατί *2.* *αθλ.* η πίστα για χιονοδρομία // **~ de schi** το χιονοδρόμιο, ο τόπος για χιονοδρομίες

pârțioară, pârțioare *ουσ. θηλ.* η στενή στράτα, το μονοπάτι

pârți *επιφ. (η λέξη μμείται την πορδή)*

pârțai, pârțai *ρ. αμ. κλάνω, περδωμαι βγάδω πορδή*

pâslar, pâslari *ουσ. αρσ.* η τσόχινη μπότα

pâslă *ουσ. θηλ.* η τσόχα

pâslos-oasă, pâsloși-oase *επιθ.* τσόχινος-η-ο

pe *πρόθ. 1.* επί *2.* τον, την, το, τους, τις, τα *3.* πάνω, απάνω, κατά, πλησίον, περίπου, παρά *4.* σε *5.* από *6.* για *7.* αυτόν, αυτήν, αυτό, κάποιον, κάποια, κάποιον, ποιον, ποια, ποιο *8.* δια *9.* μες, με *10.* εξ *11.* εν *12.* μα // **~ acasă** στο σπίτι // **~ al doilea nu l-am văzut** τον δεύτερο δεν τον είδα // **~ apucate** στ' αρπαχτά // **~ atâta** τόσο, σ' αυτό το μέτρο // **~ brânci** μπουσουλώντας // **~ căldura asta** σε αυτή τη ζέστη // **~ cine să chem?** ποιον να φωνάζω; // **~ datorie** επί πιστώσει // **~ deasupra** από πάνω // **~ de lături** από τα πλάγια // **~ din două** στα μισά // **~ furis** κλεφτά // **~ legea mea** να την πίστη μου // **~ tăcute** σιωπηρά // **~ terminate** στο τέλος, στο τελείωμα // **~ viață** δια βίου // **a dat doi lei -** билет έδωσε δύο λεί για το εισιτήριο // **~ are un semn -** toată viața έχει ένα σημάδι για όλη τη ζωή // **~ caută -** după bănci γύρευε πίσω από τα θρανία // **câte 3 spectacole -** săptămână ανά τρία θεάματα την εβδομάδα // **cât să-ți dau -** an? πόσο να σου δώσω το χρόνο; // **ui -** cui se scoate ένα κακό ός κάνει να ξεχάσεις ένα προηγούμενο κακό // **emisiune -** unde scurte εκπομπή δια βραχέων κυμάτων // **e pornit -** el έχει ξεθρίγκι διάθεση για αυτόν // **i-a invitat -** cei harnici προσκάλεσε τους φιλόπονους // **I-a certat -** spusa unui copil τον μάλωσε για το ό,τι είπε ένα παιδί // **I-a întrebat -** el ρώτησε αυτόν // **mă**

privește ca ~ un străin με κοιτάζει σαν να είμαι ξένος // **motorul merge ~ benzină** ο κινητήρας λειτουργεί με βενζίνη // **o luptă ~ viață și ~ moarte** ένα αγώνισμα, μία πάλη επί ζωής και θανάτου // **s-a așternut ~ somn** στρώθηκε στον ύπνο // **s-a oprit ~ o treaptă** σταμάτησε σε ένα σκαλοπάτι // **se contrazice ~ nimic** έχουν αντίφαση για το τίποτε // **teren de 20 ~ 25 de metri** κομμάτι γης των 20 επί 25 μέτρων // **έκφρ. unul ~ altul** ο ένας τον άλλο // **vedea ~ câte unul zâmbind** έβλεπε μερικούς να χαμογελά // **vorbea ~ seama cuiva** μιλούσε για λογαριασμό κάποιου // **zi-mi ~ nume** πες-μου στο όνομα II. **επιρ. έκφρ. // ~ etape** σταδιακά // **~ mâine** για αύριο, αύριο // **ca ~ el (sau ~ ea, etc.)** σαν αυτόν (ή αυτήν, κ.λ.π.) για καλά, τελείως III. **προθ. έκφρ. // ~ aproape** de ... κάπου κοντά από... // **~ atunci** τότε // **~ după...** περίπου μετά... // **~ inserat** κατά το βράδυ // **~ lângă** παρά // **~ loc** επί τόπου // **~ primăvară** κατά την άνοιξη // **~ timpuri** άλλοτε // **~ veci** για πάντα // **~ viitor** στο μέλλον // **cantitate de cărbune planificată ~ 5 ani** ποσότητα κάρβουνου προγραμματισμένη για 5 χρόνια IV. **συνδ. έκφρ. ~ când** ενώ

Peceneg-eagă, Pecenegi-ge I. ουσ. αρσ. και θηλ. Πιτσενέγος-α (ο, η) II. **επιθ.** πιτσενέγικος-η-ο **pecete, peceti** ουσ. θηλ. η σφραγιδα, η βούλα // **închis cu șapte peceti** βουλωμένος με επτά σφραγίδες **pecetelui, pecetuiesc** I. ρ. μετ. 1. σφραγίζω, επισφραγίζω 2. βουλώνω 3. μτφ. επικυρώνω, επιβεβαιώνω II. ρ. μέσο αποτυπώνομαι στη μνήμη III. ρ. αμ. αποτυπώνω στο μυαλό **pecetuiure, pecetuiuri** ουσ. θηλ. το σφράγισμα, η επισφράγιση, το βούλωμα, η σφράγιση **pecetluit-ă, pecetluiti-te** **επιθ.** σφραγιστός-ή-ό, σφραγισμένος-η-ο // **soarta noastră este -ă** η τύχη μας είναι σφραγισμένη **pechinez, pechinezi** ουσ. αρσ. το πεκινούα (είδος μικρόσσωμου σκυλιού) **pecingine, pecingini** ουσ. θηλ. το έκζεμα, η λειχήνα // **έκφρ. a se întinde ca -a** απλώνεται σαν τη λειχήνα **pectină, pectine** ουσ. θηλ. η πηκτίνη, η ζελατίνη, το ζελέ **pectoral-ă, pectorali-e** **επιθ.** στήθικός-ή-ό // **ceai ~** το θεραπευτικό τσάι (για νόσους του αναπνευστικού) **pecuniar-ă, pecuniari-e** **επιθ.** χρηματικός-ή-ό // **pedeapsă ~ă** η χρηματική ποινή **pedagog-ă, pedagogi-ge** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παιδαγωγός (ο, η) 2. νηπιαγωγός (ο, η) 3. παιδονόμος (ο, η) **pedagogic-ă, pedagogici-e** **επιθ.** παιδαγωγικός-ή-ό // **consiliul ~** το παιδαγωγικό συμβούλιο // **școală ~ă** η παιδαγωγική σχολή, το διδασκαλείο **pedagogie** ουσ. θηλ. η παιδαγωγία, η παιδαγωγική επιστήμη **pedala, pedalez** ρ. αμ. χειρίζομαι το πεντάλ **pedală, pedale** ουσ. θηλ. το πεντάλ, το πετάλι, το πέδιο **pedalier, pedalieri** ουσ. ουδ. (μουσ.) το ποδόπληκτρο όργανο **pedalizare, pedalizări** ουσ. θηλ. η αυξομείωση των ήχων πιάνουν με το ποδόπληκτρο (πεντάλ) **pedant-ă, pedanti-te** I. **επιθ.** 1. λεπτολόγος-α-ο, σχολαστικός-ή-ό 2. τυπικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. λεπτολόγος-α (ο, η), σχολαστικός-ή (ο, η)

pedanterie, pedanterii ουσ. θηλ. 1. η σχολαστικότητα, η λεπτολογία 2. η μικρολογία **pedantism** ουσ. ουδ. ο σχολαστικισμός, ο λογικισμός, η τυπικότητα, η λεπτολογία **pedeapsă, pedepse** ουσ. θηλ. η τιμωρία, η ποινή, ο κολασμός // **~ disciplinară** η πειθαρχική ποινή // **~ maximă** η μέγιστη ποινή, η εσχάτη των ποινών // **crimă și ~** έγκλημα και τιμωρία // **pedeapsa cu moartea** η θανάσιμη ποινή // **pasibil de ~** τιμωρήτος-α-ο **pedepsi, pedepsesc** I. ρ. μετ. 1. τιμώ, επιβάλλω τιμωρία 2. κολάζω 3. καταδικάζω II. ρ. μέσο. τιμωρούμαι, παιδεύομαι, βασανίζομαι **pedepsire, pedepsiri** ουσ. θηλ. 1. η καταδική, η τιμωρία 2. η ταλαιπωρία **pedepsit-ă, pedepsiti-te** **επιθ.** 1. τιμωρημένος-η-ο, καταδικασμένος-η-ο 2. παιδεμένος-η-ο, ταλαιπωρος-η-ο **pederaste** ουσ. θηλ. η παιδεραστία **pedestras, pedestrași** ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο πεζός στρατιώτης 2. ο πεζοπόρος **pedestime, pedestrimi** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το πεζικό, ο πεζός στρατός 2. η πεζούρα **pedestru-ă, pedestri-ste** I. **επιθ.** πεζός-ή-ό, πεζικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο πεζός **pediatric-ă, pediatrici-ci** **επιθ.** (ιατρ.) παιδιατρικός-ή-ό **pediatrie** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η παιδιατρική **pediatru-ă, pediatri-e** ουσ. αρσ. και θηλ. παιδίατρος (ο, η) **pedichiură, pedichiuri** ουσ. θηλ. το πεντικιούρ **pedichiurist-ă, pedichiuriști-ste** ουσ. αρσ. και θηλ. πεντικιουρίστας-ίστρια (ο, η) **pedicul, pedicule** ουσ. ουδ. (ανατ.) το κορδόνι πού συνδέει ένα όργανο του σώματος με τον υπόλοιπο οργανισμό **pedogenetic-ă, pedogenetici-ci** **επιθ.** εδαφογενεσιακός-ή-ό **pedogeneză** ουσ. θηλ. η εδαφογένεση **pedologic-ă, pedologici-ci** **επιθ.** εδαφολογικός-ή-ό **pedologie** ουσ. θηλ. 1. η εδαφολογία 2. η παιδολογία **peduncul, pedunculi** ουσ. αρσ. (βοτ.) ο μίσχος, το κοτσάνι, άνθος ή καρπού **Pegas, pegași** ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Πήγασος **pegră, pegre** ουσ. θηλ. (αρχ.) ο υπόκοσμος **pehblendă** ουσ. θηλ. (γεωλ.) το φυσικό οξείδιο του μαύρου ουράνιου χρώματος με στίλβη **pehlivan, pehlivani** ουσ. αρσ. ο πεχλιβάνης, ο μπεχλιβάνης **peiorativ-ă, peiorativi-e** **επιθ.** 1. χλευαστικός-ή-ό 2. δυσφημιστικός-ή-ό 3. μειωτικός-ή-ό **peisagist-ă, peisagiști-ste** ουσ. αρσ. και θηλ. τοπογράφος (ο, η) **peisagistic-ă, peisagistici-ci** I. **επιθ.** τοπογραφικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η τοπογραφία **peisaj, peisaje** ουσ. ουδ. 1. το τοπίο, η τοπογραφή 2. η τοποθεσία **peiorativ-ă** **επιθ.** ιδ. peiorativ **pelagic-ă, pelagici-ci** **επιθ.** πελάγιος-ια-ιο, πελαγίσιος-ια-ιο // **zonă ~ă** η πελαγίσια ζώνη **pelagră, pelagre** ουσ. ηλ. (ιατρ.) η πελάγρα **pelagros-oasă, pelagrosi-oase** I. **επιθ.** πελαγρικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πελαγρικός-ή (ο, η) **Pelasg-ă, Pelasgi-ge** I. ουσ. αρσ. και θηλ. Πελασγός-ή (ο, η) II. **επιθ.** πελασγικός-ή-ό

pelerin, pelerini ουσ. αρσ. προσκυνητής-ήτρια (ο, η)
pelerinaj, pelerinaje ουσ. ουδ. 1. το προσκύνημα, η προσκύνηση, το χατζηλίκι 2. ο τόπος προσκύνησης
pelerină, pelerine ουσ. θηλ. η πελερίνα, το κοντό μαντώ, η μπέρτα
pelerinuză, pelerinuze ουσ. θηλ. η μικρή πελερίνα, το μπερτάκι, η μπερτίτσα
pelican, pelicani ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο πελεκάνος
pelicular-ă, peliculari-e επίθ. μεμβρανώδης-ης-ες
peliculă, pelicule ουσ. θηλ. 1. το λεπτό δέρμα 2. η ταινία 3. η φλούδα από πλαστική ύλη 4. η μεμβράνη // ~ **cinematografică** η ταινία κινηματογράφου, η κινηματογραφική ταινία // ~ **foto** η φωτογραφική ταινία
pelin, pelini, pelinuri I. ουσ. αρσ. (βοτ.) το ασήνθιο, η αρτεμισία, η αψιθιά II. το ασέντι
pelinaș I. ουσ. ουδ. το κρασάκι με αψιθιά II. ουσ. αρσ. η μικρή αψιθιά, η μικρή αρτεμισία (φυτό)
peltea, peltele ουσ. θηλ. 1. ο πελτές, ο μπελτές 2. το ζελέ 3. μτφ. η πολυλογία
peltic-ă, peltici-ce επίθ. ψευδός-ή-ό, ψελλός-ή-ό, τραυλός-ή-ό
peltici, pelticesc ρ. μέσο. ψελλίζω, τραυλίζω, ψευδίζω
pelur επίθ. αμετάβλ. // **hârtie** ~ το λεπτό διαφανές χαρτί, το χαρτί πελούρι για τα αντίγραφα στη γραφομηχανή
peluză, peluze ουσ. θηλ. 1. η πελούζα 2. το γρασίδι, η πυκνή χλόη, η πρασιά 3. το τμήμα γηπέδου για τους θεατές της δεύτερης θέσης
pelvian-ă, pelvieni-e επίθ. (ανατ.) ισχιακός-ή-ό
pelvis, pelvisuri ουσ. ουδ. (ανατ.) τα ισχιακά οστά και το ιερό οστό που συνδέουν τα κατώτερα μέλη με τη σπονδυλική στήλη
pemfigus ουσ. αρσ. (ιατρ.) η αρρώστια του δέρματος από πυώδεις φουσκαλίδες «το πέμφιγκους», αφήνει κρούστες και διαβρώσεις
penaj, penaje ουσ. ουδ. το λοφίο, τα φτερά, το πτέρωμα
penal-ă, penali-e επίθ. ποινικός-ή-ό // **acțiune** -ă η ποινική αγωγή (μήνυση) // **amendă** -ă το ποινικό πρόστιμο // **clauză** -ă η ποινική ρήτρα // **cod** ~ ο ποινικός κώδικας // **drept** ~ το ποινικό δίκαιο // **fapt** ~ η αξιόποινη πράξη // **procedură** -ă η ποινική διαδικασία // **proces** ~ η ποινική δίκη // **sancțiune** -ă η ποινική τιμωρία
penalicesc επίρ. ποινικός
penalist-ă, penaliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ποινικολόγος (ο, η)
penalitate, penalități ουσ. θηλ. η ποινικότητα, η ποινική τιμωρία
penaliza, penalizez ρ. μετ. επιβάλλω ποινή, ποινικοποιώ, τιμωρώ
penalizare, penalizări ουσ. θηλ. 1. η τιμωρία, η κύρωση, η επιβολή ποινής 2. αθλ. το πέναλτι // **amenzi și penalizări** τα πρόστιμα και οι κυρώσεις
penalmente επίρ. ποινικώς
penalti, penaltiuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το πέναλτι
penar, penare ουσ. ουδ. η μολυβοθήκη
penat-ă, penai-te επίθ. πτεροειδής-ής-ές
pendinte επίθ. αμετάβλ. 1. υπαγόμενος-η-ο, εξαρτώμενος-η-ο 2. μτφ. εκκρεμής-ής-ές
pendul, pendule ουσ. ουδ. 1. το εκκρεμές 2. το ρολόι του τοίχου με εκκρεμές // **oscilează ca un** ~ ταλαντεύεται σαν εκκρεμές

pendula, pendulez ρ. αμ. ταλαντεύομαι, κυμαίνομαι, αιωρούμαι ρυθμικώς
pendular-ă, pendulari-e επίθ. ταλαντευτικός-ή-ό, ταλαντευόμενος-η-ο
pendulare, pendulări ουσ. θηλ. η ταλάντευση, η κύμανση, η ρυθμική αιώρηση
penel, peneluri ουσ. ουδ. το πινέλο, ο χρωστήρας
penetra, penetrez I. ρ. μετ. διεισδύω, διαπερνώ II. ρ. αμ. εισχωρώ, μπαίνω, διέρχομαι
penetrabil-ă, penetrabili-e επίθ. διαπεραστός-ή-ό, διεισδύσιμος-η-ο, διαπερατός-ή-ό
penetrabilitate ουσ. θηλ. η διαπερατότητα, η διαχωρητικότητα
penetrant-ă, penetranți-te επίθ. διαπεραστός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό
penetranță, penetranțe ουσ. θηλ. η δύναμη διεισδυσης
penetrare, penetărari ουσ. θηλ. η διείσδυση, η εισχώρηση
penetrație, penetrații ουσ. θηλ. 1. η διείσδυση, η εισχώρηση 2. η διαπερατότητα
peni, peni ουσ. αρσ. η πέννα (αγγλικό νόμισμα)
penibil-ă, penibili-e I. επίθ. 1. δυσάρεστος-η-ο 2. επίπονος-η-ο, κοπιαστικός-ή-ό II. επίρ. 1. δυσάρεστα 2. επιπόνως, κοπιαστικώς
penicilic επίθ. acid ~ το πενικλικό οξύ
penicilină ουσ. θηλ. η πενικιλίνη
peninsular-ă, peninsulari-e I. επίθ. χερσονησιωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. κάτοικος της χερσονήσου
peninsulă, peninsule ουσ. θηλ. η χερσόνησος
penis, penisuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το πέος
penitenciari-ă, penitenciari-e I. ουσ. ουδ. η φυλακή, το δεσμοτήριο II. επίθ. δεσμοτικός-ή-ό
penitent-ă, penitenți-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. μεταμελημένος-η (ο, η) II. επίθ. 1. μετανοητικός-ή-ό, μεταμελούμενος-η-ο 2. εξομολογούμενος-η-ο
penitență, penitențe ουσ. θηλ. 1. η μεταμέλεια, το μετάνιωμα, η μετάνοια 2. η τιμωρία του πιστού μετά την εξομολόγηση, το επιτίμιο
peniță, penițe ουσ. θηλ. η πέννα, η γραφίδα
penisa, pensez ρ. μετ. 1. τοιμώ με τη λαβίδα 2. κάνω πτυχή σε ένδυμα
pensă, pense ουσ. θηλ. 1. η τοιμίδα, η λαβίδα 2. η πτυχή σε ένδυμα, η σούφρα
penetă, pensete ουσ. θηλ. το τοιμιδάκι, η λαβίδα
pensie, pensii ουσ. θηλ. η σύνταξη // ~ **de bătrânețe** η σύνταξη γήρατος // ~ **de invaliditate** η σύνταξη λόγω αναπηρίας // ~ **viageră** η ισόβια σύνταξη // **a ieși la** ~ βγαίνω σε σύνταξη, παίρνω σύνταξη // **la** ~ σε σύνταξη
pensioară, pensioare ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μικρή σύνταξη
pension, pensioane ουσ. ουδ. η πανσιόν
pensiona, pensionez I. ρ. μετ. συνταξιοδοτώ II. ρ. μέσο συνταξιοδοτούμαι
pensionar-ă, pensionari-e ουσ. αρσ. και θηλ. συνταξιούχος (ο, η)
pensionare, pensionări ουσ. θηλ. η συνταξιοδότηση
pensionat-ă, pensionați-te επίθ. συνταξιοδοτημένος-η-ο
pensiune, pensiuni ουσ. θηλ. 1. η πανσιόν 2. το οικοτροφείο // **a lua pe cineva în** ~ παίρνω κάποιον σε πανσιόν

pensulă, pensule ουσ. θηλ. το πινέλο, ο χρωστήρας
pentadacil-ă, pentadacili-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. πενταδάκτυλος-η (ο, η) II. επίθ. πενταδάκτυλος-η-ο
pentaedru, pentaedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το πεντάεδρο
pentagon, pentagoane ουσ. ουδ. (γεωμ.) το πεντάγωνο
pentagonal-ă, pentagonali-e επίθ. πεντάγωνος-η-ο, πενταγωνικός-ή-ό
pentan, pentani ουσ. αρσ. (χημ.) το πεντάνιο, είδος υδρογονάνθρακα
pentaoxid, pentaoxizi ουσ. αρσ. (χημ.) το πεντοξειδίο
pentasilabic-ă, pentasilabici-ce επίθ. πεντασύλλαβος-η-ο
Pentateuh ουσ. ουδ. (θρ.) η Πεντάτευχος (η Γένεσις, η Έξοδος, το Λευιτικό, οι Αριθμοί, το Δευτερονόμιο)
pentatlon, pentatloane ουσ. ουδ. (αθλ.) το πένταθλο
pentatlonist-ă, pentatloniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) αθλητής-ήτρια (ο, η) στο πένταθλο
pentatonic-ă, pentatonic-i-ce επίθ. (μουσ.) πεντάτονος-η-ο
pentavalent-ă, pentavalenți-te επίθ. (χημ.) πεντασθενής-ής-ές
penteleu, penteleie ουσ. ουδ. είδος ρουμανικού τυριού
pentelică επίθ. πεντελικός-ή-ό // **marmură** ~ το πεντελικό μάρμαρο (άσπρο χωρίς φλέβες)
pentecostal-ă, pentecostali-e ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.) πεντικοστών-ισσα (ο, η)
pentecostar, pentecostare ουσ. ουδ. (εκκλ.) το πεντηκοστώρι (εκκλησιαστικό βιβλίο)
pentodă, pentode ουσ. θηλ. το πεντόδιο, ο ηλεκτρονικός σωλήνας με πέντε ηλεκτρόδια
pentoză, pentoze ουσ. θηλ. (χημ.) η πεντόζη (είδος γλυκιδίου)
pentru πρόθ. 1. για, δια, υπέρ 2. προς 3. γιατί, για να // ~ **asta a plecat** γι' αυτό έφυγε // ~ **ca înainte** γιατί στ' αλήθεια (πράγματι) // ~ **ce?** γιατί; // ~ **moment** προς στιγμήν // ~ **nimic în lume** για τίποτε στον κόσμο // ~ **noi** για μας // ~ **numele lui Dumnezeu!** για όνομα του Θεού! // ~ **patrie** υπέρ της πατρίδος // ~ **putin!** «ταρακαλώ, τίποτε!» // ~ **unii mămă, ~ alții ciumă** λέγεται για περιστατικό που ευνοεί μόνο μερικούς // **așa ~ ca să se știe** έτσι για να ξέρετε // **a vândut-o ~ o sută de lei** την πούλησε για εκατό λεί // **cincizeci de voturi ~ și două contra** πενήντα ψήφους υπέρ και δύο κατά // **el este prea bun ~ a ține un astfel de magazin** αυτός είναι πάρα πολύ καλός για να κρατάει ένα τέτοιο κατάστημα // **medicament ~ diabet** το φάρμακο για διαβήτη // **mulțumește ~ buna găzduire** ευχαριστεί για την καλή φιλοξενία // **plângere ~ cel plecat** κλαίει για εκείνον που έφυγε // **pleacă ~ o clipă** φεύγει για μια στιγμή (για λίγο καιρό)
penultim-ă, penultimi-e επίθ. προτελευταίος-α-ο
penumbă, penumbre ουσ. θηλ. 1. η παρασκιά, το υποσκίασμα 2. το ημίφως, το σκίωφως
penurie ουσ. θηλ. 1. η ανέχεια, η ένδεια, η πενία 2. η φτώχεια, η έλλειψη, η στέρηση
peon, peoni ουσ. αρσ. ο αγροτικός εργάτης υποτελής του γαιοκτημόνα
pepelea ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο ευφυολόγος, ο αστείος άνθρωπος // **cuilul lui** ~ ένα καταχρηστικό δικαίωμα που παίρνει κανείς

pepenaș, pepenași ουσ. αρσ. το καρπουζάκι, το μικρό πεπόνι
pepenărie, pepenării ουσ. θηλ. η φυτεία με πεπόνια ή καρπούζια, το μπιστόνι
pepene, pepeni ουσ. αρσ. (βοτ.) το καρπούζι, το πεπόνι // ~ **galben** το πεπόνι // ~ **verde** ο καρπός, το καρπούζι // **a ieși la pepeni** βγαίνω με έλλειμμα, έχω ζημιά, κών κακή συναλλαγή // **a-și ieși din pepeni** οργίζομαι, εκνευρίζομαι, θυμώνω // **gras ca un ~** χαχύς σαν ένα καρπούζι
pepinieră, pepiniere ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. το φυτώριο 2. μτφ. το περιβάλλον, οι συνθήκες ανάπτυξης
pepit επίθ. αμετάβλ. (για υφάσματα) με τετραγωνίδια ή με ρόμβους
pepită, pepite ουσ. θηλ. ο χρυσίτης λίθος (στερεό κομμάτι αυτοφυσούς χρυσού)
peplu, pepluri ουσ. ουδ. το πέπλο
pepsi ουσ. ουδ. ιδ. perpsi-cola
pepsi-cola, pepsi-cola ουσ. θηλ. η πέψι-κόλα (αναψυκτικό ποτό)
pepsină, pepsine ουσ. θηλ. (χημ.) η πεψίνη
peptidă, peptide ουσ. θηλ. (χημ.) το πεπτίδιο
peptonă, peptone ουσ. θηλ. (φαρμ.) η πεπτόνη
per πρόθ. 1. για 2. με // **bruto ~ neto** το μεικτό βάρος για νέο
peracid, peracizi ουσ. αρσ. (χημ.) το υπεροξύ
percepe, percepi ρ. μετ. 1. νιώθω, νού 2. αισθάνομαι, αντιλαμβάνομαι 3. εισπράττω (φόροι, τέλη)
percepere, perceperi ουσ. θηλ. (ψυχ.) 1. η αίσθηση, η κατανόηση 2. η αντίληψη 3. οικον. η εισπραξη
perceptibil-ă, perceptibili-e I. επίθ. 1. αισθητός-ή-ό, νοητός-ή-ό, αντιληπτός-ή-ό 2. αισθητήριος-ια-ιο 3. κατανοητός-ή-ό 4. (οικον.) εισπραξιμος-η-ο II. επιρ. αντιληπτικά, νοητά
perceptibilitate ουσ. θηλ. η αντιληπτικότητα
perceptiv-ă, perceptivi-e επίθ. αντιληπτός-ή-ό
perceptor, perceptori ουσ. αρσ. ο φοροεισπράκτορας
perceptorial-ă, perceptoriali-e επίθ. εφοριακός-ή-ό
percepție, percepții ουσ. θηλ. 1. η αντίληψη, η αίσθηση 2. η κρατική υπηρεσία εισπραξης φόρων, η οικονομική εφορία
percheziție, percheziții ουσ. θηλ. η έρευνα, η εξέταση, το ψάξιμο
percheziționa, percheziționez ρ. μετ. 1. ερευνώ 2. ψάχνω, εξετάζω με επιμέλεια
perciunat-ă, perciunati-te επίθ. με φαβορίτες
perciune, perciuni ουσ. αρσ. η φαβορίτα (οι φαβορίτες)
percuta, percutez ρ. μετ. 1. επικρούω, χτυπώ, κροτώ 2. εκτυροσκοτώ
percutant-ă, percutanți-te επίθ. κρουστικός-ή-ό // **perforator** ~ η διατρητική μηχανή με κρούση, ο διατρητής με κρούση
percutare, percutări ουσ. θηλ. η επίκρουση
percutor, percutoare ουσ. ουδ. ο επικρουστήρας
percufie, percufii ουσ. θηλ. η κρούση, το χτύπημα, η επίκρουση // (μουσ.) **instrument de ~** το κρουστό όργανο
perdaf, perdafuri ουσ. ουδ. **i-a tras un ~** του 'δωσε ένα περντάχι (τον μάλωσε)
perdea, perdele I. ουσ. θηλ. 1. το παραπέτασμα, η κουρτίνα, ο μπερντές 2. το στόρι, η αυλαία 3. το προπέτασμα II. επίθ. και επιρ. έκφρ. // **cu ~** με κάλυμμα, σκεπαστός-ή-ό, διακριτικός // **fără ~**

απεριφράστως, φανερά, χωρίς πλάγιους τρόπους, ακάλυπτος-η-ο

perdelui, perdeluiesc I. ρ. μετ. καλύπτω με παραπέτασμα, βάζω κουρτίνα II. ρ. μέσο. καλύπτομαι με παραπέτασμα

perdeluță, perdeluțe ουσ. θηλ. η μικρή κουρτίνα

perdiție, perdiții ουσ. θηλ. 1. ο χαμός 2. μτφ. η φθορά, η ηθική μείωση

pereche, perechi I. ουσ. θηλ. 1. το ζευγάρι, το ζεύγος 2. η δυάδα 3. το ταιρί // ο ~ **de îndrăgostiți** το ζευγάρι ερωτευμένων // ο ~ **de mânuși** ένα ζευγάρι γάντια // ο ~ **de pantofi** ένα ζευγάρι παπούτσια // ο ~ **de palme** δύο χαστούκια II. επιθ. έκφρ. // **fără** ~ δίχως ταιρί, αζευγάρωτος-η-ο απaráμλλος-η-ο, ασύγκριτος-η-ο // **a nu-i avea** - **a** δεν έχει το ταιρί του, δε μοιάζει με κανένα

peregrin, peregrini ουσ. αρσ. ο περιηγητής, ο ταξιδιώτης, ο ταξιδευτής, ο αποδότης

peregrina, peregrinez ρ. αμ. 1. περιηγούμαι, περιφέρομαι, περιπλανιέμαι 2. ταξιδεύω σε μακρινούς τόπους, αποδημώ

peregrinare, peregrinări ουσ. θηλ. 1. περιήγηση, η περιφορά, η περιπλάνηση 2. η μετάβαση από έναν τόπο σε άλλον, το μακρινό ταξίδι, η αποδημία

peremțiu, peremțiuni ουσ. θηλ. (νομ.) η διαγραφή, η απάλειψη, το σβήσιμο λόγω λήξεως προθεσμίας

peren-ă, pereni-e επιθ. (για τα φυτά) διηνεκής-ής-ές, αειθαλής-ής-ές

perenitate ουσ. θηλ. το διηνεκές, το αειθαλές

perete, pereți ουσ. αρσ. 1. ο τοίχος, το ντουβάρι 2. το τοίχωμα 3. το μουράγιο // ~ **despărțitor** ο μεσότοίχος // **a vorbi la pereți** μιλά στους τοίχους // **de-a lungul** - **lui** κατά μήκος του τοίχου // **și pereții au urechi** κι οι τοίχοι έχουν αυτιά

pereu, perree ουσ. ουδ. το πέτρινο στρώμα σε κεκλιμένη επιφάνεια εδάφους για εμπόδισμα κατάρρευσης της γης, το πέτρινο ανάχωμα

perfect-ă, perfecti-te I. επιθ. 1. τέλειος-α-ο, εντελής-ής-ές 2. πλήρης-ης-ες 3. άριστος-η-ο, έξοχος-η-ο // **gaz** ~ το τέλειο αέριο // **număr** ~ ο τέλειος αριθμός II. ουσ. ουδ. (γρμμ.) οι χρόνοι του ρηγματος στο παρελθόν, δηλ.: - **ul simplu** ο αόριστος, - **ul compus** ο παρακείμενος, **mai mult ca** - **ul** ο υπερσυντέλικος III. επιρ. 1. τελειώς, εντελώς, πλήρως 2. άριστα, έξοχα 3. ολοκληρωτικά, εξ ολοκλήρου

perfecta, perfectez ρ. μετ. 1. τελειώνω, αποπερατώνω 2. συνάπτω // **a** ~ **un acord** συνάπτω συμφωνία

perfectare, perfectări ουσ. θηλ. 1. η ολοκλήρωση, το τελείωμα 2. η αποπεράτωση

perfectibil-ă, perfectibilit-e επιθ. τελειοποιήσιμος-η-ο

perfectibilitate ουσ. θηλ. το τελειοποιήσιμο, η δυνατότητα τελειοποίησης

perfectie ουσ. θηλ. // **la** ~ στην εντέλεια

perfectiona, perfecționez I. ρ. μετ. τελειοποιώ II. ρ. μέσο. τελειοποιούμαι

perfectiune, perfecționări ουσ. θηλ. η τελειοποίηση

perfectiunat-ă, perfecționați-te επιθ. τελειοποιημένος-η-ο

perfectiune, perfecțiuni ουσ. θηλ. η τελειότητα, η εντέλεια

perfid-ă, perfizi-de επιθ. 1. ύπουλος-η-ο, δόλιος-ια-ιο, πανούργος-α-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές, άπιστος-

η-ο, αβυσσαλέος-α-ο, πονηρός-ή-ό, καταχθόνιος-α-ο

perfidie, perfidii ουσ. θηλ. 1. η δολιότητα, η πανουργία 2. η πονηράδα, η πονηριά, η απιστία

perfora, perforéz I. ρ. μετ. 1. τρυπώ, διατρύπω, κατατρύπω 2. διαπερνώ II. ρ. μέσο. τρυπιέμαι, διατρύπιέμαι, κατατρύπιέμαι

perforant-ă, perforanți-te επιθ. διατρητικός-ή-ό

perforare, perforări ουσ. θηλ. 1. το τρύπημα 2. η διάτρηση, το διαπέρασμα

perforat-ă, perforați-te επιθ. τρυπητός-ή-ό, διάτρητος-η-ο, κατατρυπημένος-η-ο

perforator-oare, perforatori-oare I. επιθ. διατρητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο διατρητής, η διατρητική μηχανή

perforație, perforații ουσ. θηλ. η διάτρηση, το τρύπημα, η ανάτρηση, το τρύπημα

performanță, performanțe ουσ. θηλ. (αθλ.) 1. η επίδοση 2. η αθλητική επιτυχία // **sport de** ~ ο πρωταθλητισμός // **sportiv de** ~ ο αθλητής

perforomér, perforoméri-e ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ο, η περφόρμερ, ο, η αθλητής-ήτρια μεγάλης επίδοσης στα αγωνίσματα // - **ul etapei** ο περφόρμερ της αγωνιστικής

perfuzie, perfuzii ουσ. θηλ. η ενστάλαξη // ~ **de sânge** η μετάγγιση αίματος

perfuzor, perfuzoare ουσ. ουδ. η συσκευή για μετάγγιση

pergament, pergamente ουσ. ουδ. η περγαμηνή

pergamentos-oasă, pergamentoși-oase επιθ. περγαμηνοειδής-ής-ές

pergaminată, pergaminate επιθ. // **hârtie** ~ η περγαμνή χαρτί

pergamut-ă, pergamuți-te επιθ. (βοτ.) // **păr** ~ η αχλαδιά περγαμνόντο // **pară** - **ă** το περγαμνόντο αχλάδι

pergolă, pergole ουσ. ουδ. η πέργουλα, η περγολιά, η κρεβατίνα, η κληματαριά

perhidrol ουσ. ουδ. η υπερυδρόλη, το υπεροξειδίο του υδρογόνου για παρασκευή του οξυγονούχου νερού, οξυζενέ

peria, perii I. ρ. μετ. 1. βουρτσίζω, καθαρίζω με βούρτσα 2. μτφ. κολακέω κάποιον II. ρ. μέσο. βουρτσίζομαι, καθαρίζομαι με τη βούρτσα

periat-ă, periați-te επιθ. βουρτσιασμένος-η-ο

pericard, pericarde ουσ. ουδ. (ανατ.) το περικάρδιο

pericardic-ă, pericardici-ce επιθ. περικαρδιακός-ή-ό

pericardită, pericardite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η περικαρδίτις

pericarp, pericarpe ουσ. ουδ. το περικάρπιο (το περίβλημα του καρπού)

periclită, periclitez ρ. μετ. κινδυνεύω, διακινδυνεύω

periclitare, periclitări ουσ. θηλ. η διακινδύνευση

pericol, pericole ουσ. ουδ. ο κίνδυνος // ~ **de moarte** ο θανάσιμος κίνδυνος // **a fi în afară de orice** ~ είμαι εκτός κινδύνου // **mă aflui în** ~ βρίσκομαι σε κίνδυνο, κινδυνεύω

pericopă, pericope ουσ. θηλ. η περικοπή

periculos-oasă, periculoși-oase I. επιθ. επικίνδυνος-η-ο II. επιρ. επικίνδυνα

periculozitate, periculozități ουσ. θηλ. // **grad de** ~ ο βαθμός κινδύνου

perie, perii ουσ. θηλ. η βούρτσα // ~ **de cap** η βούρτσα κεφαλιού // ~ **de dinți** η οδοντόβουρτσα

// ~ **de ghețe** η βούρτσα για παπούτσια // ~ **de haine** η βούρτσα για ρούχα
periere, perieri ουσ. θηλ. το βούρτσισμα
perietură, perieturi ουσ. θηλ. το βούρτσισμα
periferic-ă, periferici-ce επίθ. 1. περιφερειακός-ή-ό 2. περιθωριακός-ή-ό 3. δευτερεύων-ουσα-ον
periferiu, periferii I. ουσ. θηλ. 1. η περιφέρεια 2. η περίμετρος 3. το προάστιο II. επίθ. έκφρ. **de ~** περιφερειακός-ή-ό, περιθωριακός-ή-ό, προαστιακός-ή-ό
perifrastric-ă, perifrastrici-ce επίθ. περιφραστικός-ή-ό // **formă -ă** ο περιφραστικός τύπος
perifrază, perifraze ουσ. θηλ. η περιφρασση
perigeu, perigee ουσ. ουδ. (αστρ.) το περίγειο
periheliu, perihelii I. ουσ. ουδ. (αστρ.) το περιήλιο
perima pers. 3 perimează ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενστώτα οριστικής) 1. παραγράφεται 2. παλαιώνεται 3. ακυρώνεται, σβήνεται (δικαίωμα), πέφτει σε αχρηστία
perimare, perimări ουσ. θηλ. (νομ.) 1. η παραγραφή 2. η ακύρωση 3. η αχρηστέυση, το πάλιωμα
perimat-ă, perimați-te επίθ. (νομ.) 1. παραγραμμένος-η-ο 2. παλιωμένος-η-ο 3. ακυρωμένος-η-ο, καταργημένος-η-ο
perimetric-ă, perimetri-ci-ce επίθ. περιμετρικός-ή-ό
perimetru, perimetre ουσ. ουδ. (μαθ.) η περίμετρος
perinda, perind I. ρ. μέσο. περιφέρωμαι, διαδέχομαι II. ρ. μετ. περιφέρω, γυρίζω σε όλες τις κατευθύνσεις
perindare, perindări ουσ. θηλ. η περιφορά, η διαδοχή
perineal-ă, perineali-ce επίθ. (ανατ.) περινεϊκός-ή-ό
perineu, perinee ουσ. ουδ. (ανατ.) το περίνεο
periniță, perinițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το μαξιλαράκι 2. ο λαϊκός χορός παιδιών και κοριτσιών
perioadă, perioade ουσ. θηλ. η περίοδος // ~ **de adaptare** η περίοδος προσαρμογής // ~ **de după război** η μεταπολεμική περίοδος // ~ **de inducție** η περίοδος επαγωγής // ~ **de tranziție** η μεταβατική περίοδος // ~ **de trecere** η διαβατική περίοδος
periodic-ă, periodici-ce επίθ. περιοδικός-ή-ό // **mișcare -ă** η περιοδική κίνηση // **număr -o** η περιοδικός αριθμός // **publicație -ă** το περιοδικό (εβδομαδιαίο, μηνιαίο, ετήσιο, κ.λ.π.) // **sistemul ~ al elementelor** το περιοδικό σύστημα των στοιχείων
periodicitate, periodicități ουσ. θηλ. η περιοδικότητα
periodism ουσ. ουδ. (βιολ.) περιοδισμός
periodiza, periodizez ρ. μετ. καθορίζω περιόδους
perioșt, perioști ουσ. ουδ. το περίοστεον
perioștită, perioștite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η περιοστίτις
peripatetic-ă, peripatetici-ce επίθ. (φιλοσ.) περιπατητικός-ή-ό // **filozofi -i** οι περιπατητικοί φιλόσοφοι // **școala -ă** η περιπατητική σχολή
peripeție, peripeții ουσ. θηλ. η περιπέτεια
periplu, periple ουσ. ουδ. ο περιπλούς
perisabil-ă, perisabili-ce επίθ. φθαρτός-ή-ό // **produse -e** τα φθάρτα προϊόντα
perisabilitate ουσ. θηλ. η φθορά, η καταστροφή
periscop, periscoape ουσ. ουδ. (στρατ.) το περισκόπιο
perisferă ουσ. θηλ. η χαμηλή ατμόσφαιρα
perisodactil, perisodactile ουσ. ουδ. (ζωολ.) τα περισσοδάχτυλα (με μονό αριθμό δαχτύλων)

perispomen, perispomene ουσ. ουδ. (γρμμ.) η περισπωμένη
peristaltic-ă, peristaltici-ce επίθ. περισταλτικός-ή-ό
peristaltism ουσ. ουδ. ο περισταλτισμός
peristil, peristiluri ουσ. ουδ. το περιστύλιο
perisoară, perisoare ουσ. θηλ. (μαγ.) το κεφετεδάκι, τα γιουβαρλάκια // **ciorbă de perisoare** η κεφετεδόσουπα, η σούπα από κεφετεδάκια με κιμά
perisor, perisori ουσ. αρσ. (βοτ.) η μικρή αχλαδιά (απιδιά)
peritoneu, peritonee ουσ. ουδ. (ανατ.) το περιτόναιο
peritonită, peritonite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η περιτονίτιδα
periuță, periute ουσ. θηλ. η μικρή βούρτσα // ~ **de dinți** η οδοντόβουρτσα
perivascular-ă, perivasculari-e επίθ. (ανατ.) περισπλαγγικός-ή-ό
perjă, perje ουσ. θηλ. (βοτ.) η πέρζα, είδος δαμάσκηνου
perlat-ă, perlați-te επίθ. τμηματικός-ή-ό // **grevă -ă** η κατά τμήματα απεργία (σ' ένα σύνολο)
perlă, perle ουσ. θηλ. το μαργαριτάρι
perlon ουσ. ουδ. «το περλόν», η υφαντική συνθετική ύλη (ivn) από τα πολυμερή
permanent-ă, permanenți-te I. επίθ. 1. διαρκής-ής-ές 2. μόνιμος-η-ο. συνεχής-ής-ές // **comisie -ă** η μόνιμη επιτροπή // **domiciliu -u** η μόνιμη κατοικία // **ondulație -ă** ο διαρκής κυματισμός // **păr -o** το κατσάρωμα μαλλιών, το περμανάντ // **reprezentant -o** ο μόνιμος εκπρόσωπος II. επιρ. 1. διαρκώς, μόνιμως, συνεχώς 2. αδιάκοπα
permanentiza, permanentizez I. ρ. μέσο. μονιμοποιούμαι, σταθεροποιούμαι II. ρ. μετ. μονιμοποιώ, κάνω μόνιμο κάτι ή κάποιον
permanentizare, permanentizări ουσ. θηλ. η μονιμοποίηση
permanență, permanente I. ουσ. θηλ. η μονιμότητα II. επιρ. έκφρ. **în ~** μόνιμως, διαρκώς, συνεχώς, χωρίς διακοπή
permanganat, permanganati ουσ. αρσ. (χημ.) το υπερμαγγανικό άλας // ~ **de potasiu** το υπερμαγγανικό κάλιο
permeabil-ă, permeabili-ce επίθ. διαπεραστός-ή-ό // **γεια. strat -o** το διαπεραστό στρώμα
permeabilitate ουσ. θηλ. η διαπερατότητα
permis-ă, permisi-se ουσ. ουδ. η άδεια // ~ **de conducere** η άδεια οδηγού // ~ **de trecere** η άδεια εισόδου (για πέρασμα) // ~ **de vânătătoare** η άδεια κυνηγού
permisie, permisi ουσ. θηλ. 1. η άδεια 2. η συγκατάθεση
permisiune, permisiuni ουσ. θηλ. η άδεια // **cu -a dumneavoastră** με την άδειά σας
permite, permit I. ρ. μετ. επιτρέπω, δίνω την άδεια // **a ~ să răspundă** επιτρέπω να απαντήσει // **imi ~ți?** μου επιτρέπετε; II. ρ. μέσο. επιτρέπομαι // **se ~?** επιτρέπεται~
permuta, permut I. ρ. μετ. μεταθέτω, μεταλλάσσω, μετατρέπω II. ρ. μέσο. μετατίθεται, μεταλλάσσεται, μετατρέπομαι
permutabil-ă, permutabili-ce επίθ. 1. μεταθετός-ή-ό, μεταθέσιμος-η-ο 2. μεταλλασσόμενος-η-ο
permutare, permutări ουσ. θηλ. η μετάθεση, η μεταλλαγή, η μετατροπή
pernă, perne ουσ. θηλ. το προσκέφαλο, το μαξιλάρι // **malădă de perne** ο γιούκος

pernicios-oasă, perniciosi-oase *επίθ.* 1. ολέθριος -ια-ιο, βλαβερός-ή-ό, επιζήμιος-α-ο, επιβλαβής-ής -ές 2. (για αρρώστιες) κακοήθης-ής-ες // **anemie perniciosa** η κακοήθης αναιμία

perniță, pernițe *ουσ.* *θελ.* το μαξιλάρκι

pernuță, pernuțe *ουσ.* *θελ.* ιδ. *perniță*

peron, peroane *ουσ.* *ουδ.* η αποβάθρα // **astept trenul pe** ~ περιμένω το τραίνο στην αποβάθρα

peroneu, peronee *ουσ.* *ουδ.* (ανατ.) η περόνη, το οστό της κνήμης

perora, perorez *Ι. ρ. αμ.* ρητορεύω, αγορεύω *ΙΙ. ρ. μετ.* υποστηρίζω κάτι δημόσια

perorație, perorații *ουσ.* *θελ.* ο επίλογος

peroxid, peroxizi *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) το υπεροξειδίο, το παράγωγο του οξυγονούχου ύδατος

perpeli, perpelesc *Ι. ρ. μετ.* 1. τσιγαρίζω, καθουρίζω 2. καφαλίζω ή ψήνω στα γρήγορα κάτι πάνω στη φωτιά *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. σπαρταράω, στριφογυρνάω 2. ανησυχώ

perpelire, perpeliri *ουσ.* *θελ.* το τσιγάρισμα, το καθούρισμα 2. το ψήσιμο στα γρήγορα πάνω στη φωτιά 3. το σπαρτάρισμα, το στριφογύρισμα 4. *μτφ.* η ανησυχία, η αγωνία

perpelit-ă, perpeliți-te *επίθ.* 1. τσιγαριστός-ή-ό, καθουριστός-ή-ό 2. σπαρταριστός-ή-ό 3. *μτφ.* ανήσυχος-η-ο

perpendicular-ă, perpendiculari-e *Ι. επίθ.* κάθετος -η-ο, κατακόρυφος-η-ο *ΙΙ. ουσ.* *θελ.* (γεωμ.) η κάθετος *ΙΙΙ. επίρ.* κάθετα, κατακόρυφα

perpendicularitate *ουσ.* *θελ.* το κάθετο

perpetua, perpetuez *Ι. ρ. μετ.* 1. διαιώνίζω 2. διατηρώ συνέχεια 3. διαρκώ 4. κάνω κάτι αιώνιο *ΙΙ. ρ. μέσο.* 1. διαιωνίζομαι, γίνομαι συνεχής-ές 2. υπάρχω αδιάκοπα 3. διατηρούμαι συνεχώς

perpetuare, perpetuări *ουσ.* *θελ.* η διαιώνιση // -a *speciei* η διαιώνιση του είδους

perpetuu-uă, perpetui-ue *επίθ.* 1. συνεχής-ής-ές 2. αδιάκοπος-η-ο 3. διηνεκής-ής-ές

perpetuum mobile *ουσ.* *ουδ.* το ατελεύτητον

perplex-ă, perplecsi-xe *επίθ.* 1. αμήχανος-η-ο 2. άναυδος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο

perplexitate *ουσ.* *θελ.* η αμηχανία, η κατάπληξη, η απορία, ο απορησανατολισμός

Pers, Perși *ουσ.* *αρσ.* (πληθ.) οι Πέρσες

persan-ă, persani-e *Ι. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* Πέρσης -Περσίδα (ο, η) *ΙΙ. επίθ.* περσικός-ή-ό // **covor** ~ το περσικό χαλί // **limba** -ă η περσική γλώσσα

persecuta, persecut *ρ. μετ.* 1. καταδιώκω, κατατρέχω, διώκω 2. καταπιέζω, βασανίζω, ταλαιπωρώ // **ideea mă persecută** η ιδέα με βασανίζει // **îl ~ sărăcia** τον κατάρχεη η φτώχεια

persecutare, persecutări *ουσ.* *θελ.* 1. η καταδίωξη, η δίωξη, ο διωγμός, ο κατατρεγμός 2. η καταδυνάστευση, η καταπίεση // -a **creștinilor** οι διωγμοί των χριστιανών

persecutat-ă, persecutați-te *επίθ.* 1. καταδιωγμένος -η-ο, διωγμένος-η-ό, κατατρεγμένος-η-ο 2. καταπιεσμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο

persecutor-oare, persecutori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταπιεστής-στρια (ο, η)

persecuție, persecuții *ουσ.* *θελ.* 1. η καταδίωξη, ο διωγμός, ο κατατρεγμός 2. η καταδυνάστευση // **mania** -i η μανία καταδίωξης

persevera, perseverez *ρ. αμ.* επιμένω, εγκαρτερών, επιμένω

perseverent-ă, perseverenți-te *Ι. επίθ.* 1. επίμονος-η-ο 2. καρτερικός-ή-ό 3. έμμονος-η-ο

perseverență, perseverențe *ουσ.* *θελ.* 1. η επιμονή, η εμμονή 2. η εγκαρτέρηση, η καρτερία 3. η σταθερότητα

persifla, persiflez *ρ. μετ.* 1. χλευάζω 2. περιπαίζω, ειρωνεύομαι, κοροϊδεύω

persiflare, persiflări *ουσ.* *θελ.* 1. ο χλευασμός 2. το περιπάιγμα, το περιγέλασμα, η ειρωνεία, η κοροϊδία

persiflator-oare, persiflatori-oare *επίθ.* 1. χλευαστικός-ή-ό 2. περιπακτικός-ή-ό, ειρωνικός-ή-ό // **ton** ~ ο χλευαστικός τόνος

persista, persist *ρ. αμ.* 1. εμμένω, επιμένω 2. διαρκώ, μένω σταθερά σε κάτι

persistent-ă, persistenti-te *επίθ.* 1. έμμονος-η-ο, επίμονος-η-ο 2. διαρκής-ής-ές // **frunze** -e τα διαρκή φύλλα

persistent-ă, persistente *ουσ.* *θελ.* η εμμονή, η επιμονή, η διάρκεια // **persistența imaginilor** η εμμονή εικόνων

persoană, persoane *Ι. ουσ.* *θελ.* 1. το πρόσωπο, το άτομο // ~ **fizică** το φυσικό πρόσωπο // ~ **indezirabilă** το ανεπιθύμητο πρόσωπο // ~ **însemnată** το σπουδαίο πρόσωπο // ~ **juridică** το νομικό πρόσωπο // **persoana mea** το άτομό μου // **tren de persoane** η επιβατική αμαρσοοιχία *ΙΙ. επιρ.* και *επίθ.* *έκφρ.* **în** ~ 1. αυτοπροσώπως, προσωπικά 2. ενσάρκωμένος-η-ο

personaj, personaje *ουσ.* *ουδ.* 1. το πρόσωπο, ο ήρωας σ' ένα έργο 2. ο ρόλος ηθοποιού 3. η προσωπικότητα, το σπουδαίο πρόσωπο // **un înalt** ~ μια υψηλή προσωπικότητα

personal-ă, personali-e *Ι. επίθ.* 1. προσωπικός-ή-ό, ατομικός-ή-ό 2. ιδιωτικός-ή-ό // **armă** -ă το ατομικό όπλο // **chestiune** -ă το προσωπικό ζήτημα // **contribuție** -ă η ατομική συνεισφορά // **date** -e τα προσωπικά στοιχεία // **gardă** -ă η προσωπική φρουρά, η σωματοφυλακή ενός υψηλού προσώπου // **interes** ~ το ατομικό συμφέρον // **legături** -e οι προσωπικοί δεσμοί // **obiecte** -e τα προσωπικά αντικείμενα // **pronume** ~ η προσωπική αντωνυμία // **răspundere** -ă η προσωπική ευθύνη // **opinie** -ă η προσωπική γνώμη // **tren** ~ το επιβατικό τραίνο *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* το προσωπικό (σε μια επιχείρηση ή υπηρεσία) // -ul **dintr-o fabrică** το προσωπικό ενός εργοστασίου // **șeful -ului** ο προσωπάρχης *ΙΙΙ. επίρ.* προσωπικά, ατομικά, αυτοπροσώπως

personalism *ουσ.* *ουδ.* (φιλοσ.) 1. ο ατομισμός, ο εγωισμός, η ιδιοτέλεια 2. ο υποκειμενισμός

personalist-ă, personalisti-ste *Ι. επίθ.* ατομιστικός-ή-ό, ιδιοτελής-ής-ές, εγωιστικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* 1. ατομιστής-ίστρια (ο, η), εγωιστής-ίστρια (ο, η) 2. υποκειμενικός-ή (ο, η)

personalitate, personalități *ουσ.* *θελ.* η προσωπικότητα, η ατομικότητα // ~ **juridică** η νομική προσωπικότητα // **om cu** ~ ο άνθρωπος με προσωπικότητα // ~ **științifică** η επιστημονική προσωπικότητα // ~ **distinsă** η διακεκριμένη προσωπικότητα // **cultul personalității** η προσωπολατρεία // **lipsă de** ~ το απρόσωπον

personaliza, personalizez *ρ. μετ.* 1. εξατομικεύω, ατομικεύω 2. κατονομάζω

personalizare, personalizări *ουσ.* *θελ.* 1. η εξατομίκευση, η ατομίκευση 2. η απόκτηση προσωπικότητας

personalizat-ă, personalizați-te *επίθ.* εξατομικευμένος -η-ο, ατομικευμένος-η-ο
personificat, personific *ρ. μετ.* προσωποποιώ, ενσαρκώνω
personificare, personificați *ουσ. θηλ.* η προσωποποίηση
personificat-ă, personificați-te *επίθ.* προσωποποιημένος-η-ο
personificator-oare, personificatori-oare *επίθ.* προσωποποιημένος (ο, η)
personificație, personificații *ουσ. θηλ.* η προσωποποίηση
perspectivă, perspective *Ι. ουσ. θηλ.* η προοπτική, η άποψη // **a deschide perspective noi** ανοίγω νέες προοπτικές // **a desena în** ~ ιχνογραφώ στην προοπτική *ΙΙ. επιρ.* και *επίθ.* έκφρ. **în** ~ α) προοπτικώς β) με προοπτική, με δυνατότητα να γίνει στο μέλλον
perspectivitate, perspectivități *ουσ. θηλ.* η προοπτικότητα
perspicace *Ι. επίθ.* αμετάβλ. 1. διορατικός-ή-ό 2. οξυδερκής-ής-ές 3. αγχίνους-ους-ουν
perspicacitate *ουσ. θηλ.* 1. η διορατικότητα, η οξυδέρκεια 2. η αγχίνοια
persuada, persuadez *ρ. μετ.* (λογ.) πείθω, καταπειθώ
persuasiune *ουσ. θηλ.* (λογ.) η πειθώ, η πειστικότητα
persuasiv-ă, persuasiv-e *επίθ.* (λογ.) πειστικός-ή-ό, πειστήριος-α-ο
pertinent-ă, pertinent-ți-te *επίθ.* κατάλληλος-η-ο, αρμόδιος-ια-ιο
pertinentă *ουσ. θηλ.* η καταλληλότητα, η αρμοδιότητα
pertracta, pertractez *ρ. μετ.* (λογ.) κάνω μακρά συζήτηση για κάποιο θέμα
pertractare, pertractări *ουσ. θηλ.* (λογ.) η μακρά συζήτηση επί κάποιου θέματος
pertu *επιρ.* με το «σύ» αντί «σείς» // **a fi ~ cu cineva** μιλάω στον ενικό με κάποιον
perturba, perturbez *ρ. μετ.* 1. διαταράζω, διαταράσσω 2. φέρω αταξία, διασαλεύω, τρυντάζω, αναστατώνω
perturbare, perturbări *ουσ. θηλ.* 1. η διατάραξη, η διαταραχή, η αταξία, η ταραχή 2. η διασάλευση, η ακαταστασία, η αναστάτωση, η σύγχυση
perturbator-oare, perturbatori-oare *επίθ.* ταραχοποιός-ός-ό
perturbație, perturbații *ουσ. θηλ.* 1. διατάραξη, η ταραχή, η αταξία 2. η ακαταστασία, η αναστάτωση, η σύγχυση // **perturbații atmosferice** οι ατμοσφαιρικές διαταραξεις (αναταράξεις)
Peruan-ă, Peruan-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Περουβιανός-ή (ο, η) *ΙΙ. επίθ.* περουβιανός-ή-ό
perucă, peruci *ουσ. θηλ.* η περούκα, η φενάκη
Peruvian-ă, Peruvien-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Περουβιανός-ή (ο, η) *ΙΙ. επίθ.* περουβιανικός-η-ο
peruzea, peruzele *ουσ. θηλ.* (ορυκτ.) ο περουζέζ **pervaz, pervazuri** *ουσ. ουδ.* το περβάζι, το πλάισιο, η κορνίζα
pervers-ă, perverși-se *επίθ.* 1. διεστραμμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο 2. διεφθαρμένος-η-ο 3. αχαλίνωτος-η-ο
perversitate, perversitate *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά, η ακολασία
perversiune, perversiuni *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά

perverti, pervertesc *Ι. ρ. μετ.* διαστρέφω, διαφθείρω *ΙΙ. ρ. μέσο.* διαστρέφομαι, διαφθείρομαι
pervertire, pervertiri *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά
pervertit-ă, pervertiți-te *επίθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο 2. χαλασμένος-η-ο
pecador, pescadoare *ουσ. ουδ.* το ψαράδικο, το αλιευτικό πλοίο
pescaj, pescaje *ουσ. ουδ.* (ναυτ.) τα ύφαλα
pescar, pescari *ουσ. αρσ.* 1. ο ψαράς, ο αλιέας 2. ο ιχθυοπώλης // ~ **amator** ο ερασιτέχνης ψαράς
pescăreasă, pescărese *ουσ. θηλ.* η ιχθυοπώλης
pescăresc-cască, pescărești *επίθ.* ψαράδικος-η-ο, αλιευτικός-ή-ό // **ață pescărească** η πετονιά // **borș** ~ η ψαρόσουπα // **pantaloni pescărești** τα ψαράδικα παντελόνια (γυναικεία) // **vas** ~ το αλιευτικό σκάφος, το ψαράδικο
pescărește *επίρ.* ψαράδικα, όπως οι ψαράδες
pescărie, pescării *ουσ. θηλ.* 1. το ιχθυοπλείο, το ψαράδικο 2. η ψαραγορά, η ιχθυαγορά
pescărit *ουσ. ουδ.* (επαρχ.) η αλιεία, το ψάρεμα, η ψαρευτική, η ψαρική
pescăriță, pescărite *ουσ. θηλ.* η ψαροπούλα
pescăruș, pescăruși *ουσ. αρσ.* (ορνιθ.) ο γλάρος
pescui, pescuiesc *Ι. ρ. μετ.* ψαρεύω, αλιεύω *ΙΙ. ρ. αμ.* ψαρεύω, πίνω ψάρια // **a ~ în apă tulbure** ψαρεύω στα θολά νερά
pescuire, pescuiri *ουσ. θηλ.* το ψάρεμα, η αλιεία
pescuit *ουσ. ουδ.* το ψάρεμα, η ψαρική, η αλιευτική, η ψαρευτική, η αλιεία
pescuitor-oare, pescuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλιέας (ο, η) // ~ **de bureți** ο σπογγαλιέας, ο σφουγγαράς // ~ **de perle** ο αλιέας μαργαριταριών // ~ **în apă tulbure** ο αλιέας στα θολά νερά // **vas ~ de bureți** το σπογγαλιευτικό, το σφουγγαράδικο
pesemne *επίρ.* (λαϊκ και οικ.) 1. καθόσον φαίνεται, όπως φαίνεται, κατά τα φαινόμενα 2. σύμφωνα με τις ενδείξεις 3. πιθανώς
pesimism *ουσ. ουδ.* ο πεσιμισμός, η απαισιοδοξία
pesimist-ă, pesimiști-ste *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* πεσιμιστής-ίστρια (ο, η), απαισιόδοξος-η (ο, η) *ΙΙ. επίθ.* απαισιόδοξος-η-ο, πεσιμιστικός-ή-ό // **a fi ~** απαισιόδοξος, τα βλέπω όλα μαύρα
pesmet, pesmeți *ουσ. αρσ.* το παξιμάδι, η φρυγανιά
pestă, peste *ουσ. θηλ.* ο λοιμός, η πανούκλα, η πανώλης // (κτηνιατρική) ~ **aftoasă** ο αφθώδης λοιμός
peste *Ι. πρόθ.* 1. επάνω, πάνω, άνω 2. παραπάνω, περισσότερο από, πέρα από, πάνω από 3. καταπάνω, από πάνω 4. ύστερ' από // **a sări ~ un obstacol** πήδω πάνω από ένα εμπόδιο // **temperatura urcă ~ 30 de grade** η θερμοκρασία ανεβαίνει πάνω από τους 30 βαθμούς // **podul de ~ Dunăre** η γέφυρα επί του Δουνάβειος // **erau acolo ~ cincizeci de persoane** ήταν εκεί παραπάνω από πενήντα άτομα // ~ **cinci zile sunt din nou la tine** ύστερ' από πέντε μέρες είμαι πάλι σε σένα // **încinsă ~ brâu cu un cordon** ζωσμένη πάνω απ' το ζωνάρι με μια λουρίδα // **se aplecă ~ el** έγνεψε καταπάνω του // ~ **mări și țări** πέρα από στεριά και θάλασσα // ~ **drum** πέρα απ' το δρόμο // **pune întrebări ~ întrebări** βάζει απαντές ερωτήσεις // ~ **o mie de oameni** άνω των χίλων ανθρώπων // ~ **limitele permise** πέρα από τα επιτρεπτά όρια // **s-a făcut stăpână** ~ **toate** έγινε αφέντισσα επάνω σ'

όλα // ~ **nivelul mării** πάνω από την στάθμη της θαλάσσης II. *επιρ. έκφρ.* // ~ **puterile mele** πάνω από τις δυνάμεις μου ή υπέρ των δυνάμεών μου // ~ **puțin** εντός ολίγου (σε λίγο) // ~ **tot** παντού, πανταχού

pesticid-ă, pesticizi-de I. *επιθ.* μικροβιοκτόνος-ος-ο (στα φυτά) II. *ουσ. ουδ.* το μικροβιοκτόνο (που σκοτώνει τα παθογόνα μικρόβια στα φυτά)

pestilential-ă, pestilențialie *επιθ.* λοιμώδους-ης-ες, λοιμικός-ή-ό, μολυσματικός-ή-ό, μεταδοτικός-ή-ό

pestriț-ă, pestriți-te *επιθ.* 1. ποικίλος-η-ο 2. παρδαλός-ή-ό, ποικιλόχρωμος-η-ο // **lume** ~ **ă** ο ποικίλος κόσμος

peștigă, peștițez *ρ. μετ.* ποικίλλω

peștigat-ă, peștigați-te *επιθ.* πολύχρωμος-η-ο **peșcheiu, peșchegii** *ουσ. αρσ.* ο δωρολήπτης

peșcheș, peșcheșuri *ουσ. ουδ.* το πεσκέσι // **a da pe cineva** ~ δίνω κάποιον πεσκέσι (τον παραδίνω στον εχθρό)

peșin *επιρ.* (λαϊκ.) τοις μετρητοίς // **bani** ~ τα μετρητά χρήματα, το ρευστό χρήμα

pește, pești *ουσ. αρσ.* 1. το ψάρι, ο ιχθύς 2. *μτφ.* ο νταβατζής // **-le cel mare mănâncă pe cel mic** το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό // **-le papagal** ο σκάρκος // **-le spadă** ο ξιφίας // **pești zburători** τα ιπτάμενα ψάρια // **a fi tot o mănecare de** ~ (idia γεύσης) (είναι) το (ίδιο πράγμα) // **asta-i altă mănecare de** ~ είναι άλλο ζήτημα // **a tăcea ca** ~ **le** κρατάει σιωπή σαν το ψάρι, σιωπάει, δε μιλάει // **a trăi ca** ~ **le pe uscat** ζω σαν το ψάρι στη στεριά // **banc de** ~ ο ψαρότοπος // **cât ai zice** ~ όσο να πεις κύμνο πολύ γρήγορα // **miros de** ~ η ψαρία // **untură de** ~ το ιχθυέλαιο // **vânzător de** ~ ο ιχθυοπώλης // **zodia** ~ **lui** το ζώδιο των ιχθύων, οι ιχθύς, ο αστερισμός του ζωδιακού κύκλου

peșteră, peșteri *ουσ. θηλ.* 1. το σπήλαιο, η σπηλιά, το άντρο 2. η τρώγλη

peștișor, peștișori *ουσ. αρσ.* το ψαράκι

petală, petale *ουσ. θηλ.* (βοτ.) το πέταλο, το ανθοπέταλο

petaloid-ă, petaloizi-de *επιθ.* πεταλοειδής-ής-ές

petardă, petarde *ουσ. θηλ.* η κροτίδα, το βαρελότο, η τρακατούκα

petic, petice *ουσ. ουδ.* 1. το κομμάτι από ύφασμα, το τεμάχιο 2. το ράκος, το κουρέλι, το μικρό πανί 3. το απόκομμα για ράψιμο ή μπάλωμα // ~ **de stofă** το κομμάτι από ύφασμα // **a-și da în** ~ το ελάττωμά μου, ξεσκεπάζομαι χωρίς να θέλω // **a pune un** ~ μπάλωνω // **s-a găsit sacul cu** ~ **ul** κύλησε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι // **un** ~ **de pământ** ένα κομμάτι γης, το χωραφάκι

petici, peticesc I. *ρ. μετ.* μπάλωνω με μπάμπαλο II. *ρ. μέσο.* γίνομαι κουρέλι, τεμαχίζομαι, κομματιάζομαι

peticire, peticiri *ουσ. θηλ.* 1. το κομματίασμα, ο τεμαχισμός 2. το μπάλωμα

peticitor *ουσ. θηλ.* 1. ο τεμαχισμός 2. το μπάλωμα

peticitor-ă, peticitori-te *επιθ.* 1. κομματιαστικός-ή-ό, τεμαχιστικός-ή-ό, κουρελιασμένος-η-ο 2. μπάλωμένος-η-ο

peticuș, peticușe *ουσ. ουδ.* το κουρελάκι, το μπάμπαλο

petitoriu-ile, petitorii *επιθ.* (νομ.) απαιτητός-ή-ό

petiție, petiții *ουσ. θηλ.* 1. η αίτηση 2. η αναφορά

petiționa, petiționez *ρ. αμ.* υποβάλλω αίτηση, αιτώ

petiționar-ă, petiționari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αήττητος-η (ο, η)

petiționare, petiționări *ουσ. θηλ.* η αίτηση, το αίτημα

petiliță, petițe *ουσ. θηλ.* το διακριτικό σήμα από ύφασμα στο γιακά της στολής, το σειρήτι

petrecanie, petrecanii I. *ουσ. θηλ.* 1. το σκότωμα, ο σκοτωμός 2. ο φόνος, η θανάτωση II. *ρημ. έκφρ.* // **a-i face de** ~ σκοτώνω, θανατώνω, φονεύω

// **a-și face de** ~ αυτοκτονώ

petrecăreț-eață, petrecăreți-te I. *επιθ.* διασκεδαστικός-ή-ό, ψυχαγωγικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γλεντζές-ού (ο, η), διασκεδαστής-άστρια (ο, η), γλεντοκόπος (ο, η) 2. χαροκόπος (ο, η)

petrecător-oare, petrecători-oare I. *επιθ.* 1. διασκεδαστικός-ή-ό 2. προπεμπτικός-ή-ό, συνοδευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνοδός (ο, η), προπεμπτικός-ή-ό

petrece, petrec I. *ρ. μετ.* 1. περνώ, περνάω 2. διέρχομαι 3. παρακολουθώ, προπέμπω, συνοδεύω, ξεπροβοδίζω // **a ~ cu ochii pe cineva** παρακολουθώ με τα μάτια κάποιον // **a ~ pe cineva** ξεπροβοδίζω προπέμπω κάποιον // **a ~ vacanța la mare** περνώ τις διακοπές στη θάλασσα // **a-și ~ noaptea** διασκεδάζω, ξενυχίζω // **îmi petrec vremea** περνάω τον καιρό μου // **își ~ timpul citind** περνάει τον καιρό του διαβάζοντας // **unde** ~ **a nopți întregi** όπου περνούσε νύχτες ολόκληρες II. *ρ. αμ.* 1. διασκεδάζω, γλεντώ, ξεφαντώνω 2. χαροκοπώ, γλεντοκοπώ III. *ρ. μέσο.* απρόσ. 1. γίνεται, συμβαίνει, διαδέχεται 2. φτάνει στο τέλος // **a se ~ din lumea noastră** ήλθε το τέλος του // **ce se ~?** τί συμβαίνει; τί γίνεται;

petrecere, petreceri *ουσ. θηλ.* 1. το γλέντι, το ξεφάντωμα, η διασκέδαση, η τέρψη, το κέφι, η ευφροσύνη 2. ο τρόπος ζωής, η ζήση // ~ **frumoasă** καλή διασκέδαση

petrecut-ă, petrecuți-te *επιθ.* περαστός-ή-ό

petrifica, petrific I. *ρ. μέσο.* πετρώνω, απολιθώνομαι // **pâine s-a petrificat** πέτρωσε το ψωμί II. *ρ. μετ.* μεταβάλλω κάτι σε πέτρα, απολιθώνω, πετρώνω

petrificare, petrificări *ουσ. θηλ.* το πέτρωμα, η απολιθωση

petrificat-ă, petrificați-te *επιθ.* πετρωμένος-η-ο, απολιθωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο

petrochimic-ă, petrochimici-ce *επιθ.* πετροχημικός-ή-ό

petrochimie *ουσ. θηλ.* η πετροχημεία

petrochimist-ă, petrochimisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* πετροχημικός (ο, η)

petrografie *ουσ. θηλ.* (γεωλ.) η πετρογραφία, η λιθολογία, η πετρολογία

petrol *ουσ. ουδ.* το πετρέλαιο // ~ **brut** το αργό πετρέλαιο, το ακάθαρτο πετρέλαιο // ~ **sintetic** το συνθετικό πετρέλαιο // **extracție a** ~ **ului** η εξόρυξη πετρελαίου

petrolier-ă, petrolieri-e *επιθ.* πετρελαϊκός-ή-ό // **tanc** ~ το δεξαμενόπλοιο, η δεξαμενή πετρελαίου, το πετρελαιοφόρο // **tren** ~ το πετρελαιοφόρο τραίνο // **sondă** ~ **ă** η πετρελαιοπηγή

petrolifer-ă, petroliferi-e *επιθ.* πετρελαιοφόρος-α-ο // **teren** ~ το πετρελαιοφόρο έδαφος

petrolist-ă, petroliști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πετρελαϊκός-ή (ο, η) // **muncitor** ~ ο εργάτης (η εργάτρια) βιομηχανίας πετρελαίων II. *ουσ. αρσ.* ο πετρελαϊκός, ο ιδιοκτήτης πετρελαιοφόρων εδαφών

petrologie ουσ. θηλ. (γεωλ.) η πετρολογία, η λιθολογία, κλάδος της γεωλογίας
petromax, petromaxuri ουσ. ουδ. το λουξ (είδος λάμπας με πετρέλαιο)
petunie, petunii ουσ. θηλ. (βοτ.) η πετούνια
pețesc, pețesc ρ. μετ. (οικ.) προσξενεύω, επιδιώκω το γάμο δύο ανθρώπων, παντρολογώ, κάνω διαπραγμάτευση για γάμο
pețiol, pețioluri ουσ. ουδ. (βοτ.) ο μίσχος, το κοτσάνι, το λεπτό στέλεχος που συνδέει το φύλλο με το υπόλοιπο φυτό
pețire, pețiri ουσ. θηλ. (οικ.) το προσξενιό, το παντρολόγημα
pețit I. ουσ. ουδ. (οικ.) το προσξενιό, το συνοικέσιο II. επιρ. έκφρ. **in** ~ σε προσξενιά
pețitor-oare, pețitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. προσξενητής-ήτρια (ο, η) // **să ne șadă -ii** για να μην χάσουμε τους προσξενητές (για τις κόρες μας) II. ουσ. θηλ. η προσξενήτρα, η παντρολογίστρα
pețitorie, pețitorii ουσ. θηλ. (οικ.) το παντρολόγημα, το προσξενιό, τα παντρολογήματα
pezevenchi, pezevenchi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο πεζεβέγκης, ο απατεώνας
pfenig, pfenigi ουσ. αρσ. το φένιχ (το ένα εκατοστό του γερμανικού μάρκου)
pfui επιρ. (επαρχ.) φτού (αηδία, περιφρόνηση)
pfund, pfunzi ουσ. αρσ. το πάουντ (μέτρο βάρους και χωρητικότητας ίσον με 0,5 χλγρ.)
pi ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα π (πί)
piamater ουσ. ουδ. (ανατ.) η λεπτή μεμβράνη στην επιφάνεια του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού
pian, plane ουσ. ουδ. (μουσ.) το πιάνο // **o acompaniază la** ~ την ακομπανιάρει στο πιάνο // **cântă la** ~ παίζει πιάνο
pianină, pianine ουσ. θηλ. (μουσ.) το πιανίνο, το μικρό πιάνο
pianissimo επιρ. (μουσ.) πιανίσιμο (πολύ σιγά)
pianist-ă, pianisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. πιανίστας (-στρια (ο, η))
pianistic-ă, pianistici-ce επιθ. του πιάνου
piano επιρ. (μουσ.) πιάνο (σιγανά)
pianolă, pianole ουσ. θηλ. (μουσ.) η πιανόλα (το αυτομάτο πιάνο)
piastru, piaștri ουσ. αρσ. το γόρσι, το πιάστρο (αργυρό νόμισμα)
piatră, pietre I. ουσ. θηλ. 1. η πέτρα, ο λίθος 2. το σύγκριμα σε ορισμένα όργανα του σώματος 3. ιατρ. η λιθίαση 4. επαρχ. το χαλάζι, οι χαλαρόκοκκοι // **~ acră** η στύψη, η στυπητήρια // **~ comemorativă** η αναθηματική πέτρα // **~ de hotar** το ορόσημο // **~ de încercare** η λυδία λίθος // **~ de moară** η μυλόπετρα // **~ de temelie** ο θεμέλιος λίθος // **~ de var** ο ασβεστόλιθος, το ανθρακικό ασβεστόιο // **~ prețioasă** ο πολύτιμος λίθος // **~ unghiulară** ο ακρογωνιαίος λίθος // **~ vânăță** η γαλαζόπετρα, ο θειικός χαλκός // **a arunca** ο ~ ρίχνω μια πέτρα // **a fi tare ca piatra** είναι γερός σαν την πέτρα / υγιής // **a i se lua o ~ de pe inimă** φεύγει ένα βάρος από το στήθος του // **a nu mai lăsa ~ pe ~** δεν αφήνω πια πέτρα πάνω σε πέτρα (γενική, ολόκληρη καταστροφή) // **are ~ la rinichi** έχει πέτρα στα νεφρά // **a scoate ceva din ~ seacă** κάνω τα αδύνατα δυνατά // **bloc de ~** ο ογκόλιθος // **fuge de scapără piatrele** φεύγει πολύ

γρήγορα II. επιθ. έκφρ. // **de ~** πέτρινος-η-ο, λίθινος-η-ο, λιθικός-ή-ό // **epoca de ~** η λίθινη εποχή // **inimă de ~** η πέτρινη καρδιά
piață, piețe ουσ. θηλ. 1. η αγορά, το παζάρι 2. η πλατεία // **a face piața** κάνω τα ψώνια // **a se certa ca la ~** μαλώνουν δυνατά // **piața centrală** η κεντρική πλατεία // **piața europeană** η Ευρωπαϊκή αγορά // **piața mondială** η παγκόσμια αγορά // **Piața Victoriei** η Πλατεία της Νίκης // **piața vitelor** η κρεαταγορά // **piața zarzavaturilor** η λαχαναγορά
piețetă, piețete ουσ. θηλ. η μικρή πλατεία
pieză, pieze ουσ. θηλ. (δισειδαίμονια) 1. το ξωτικό, το στοιχειό 2. το δαιμόνιο αγαθοποιό ή κακοποιό // **~ rea** το κακό στοιχειό
pic, picuri I. επιρ. πλτες-πλάτες, ο ήχος των σταγόνων υγρού επί ενός στερεού αντικειμένου II. ουσ. ουδ. 1. η στάλα, η σταλιά, η σταλαματιά 2. μτφ. το μικρό κομμάτι, η μικρή ποσότητα // **un ~ de sare** μια στάλα (λιγάκι) αλάτι // **nici ~** ούτε σταλιά (καθόλου) III. επιρ. έκφρ. // **câte un ~** από λιγάκι // **~ cu ~** λίγο-λίγο IV. επιρ. και επιθ. έκφρ. **fără nici un ~ de ...** χωρίς καθόλου από...
pic, picuri ουσ. ουδ. το σφυρί για κόψιμο ορυκτών ή άνθρακα στα ορυχεία
pica, pic I. ρ. αμ. 1. στάζω, σταλάζω, πέφτω σε σταγόνες 2. πέφτω από πάνω προς τα κάτω 3. μτφ. πέφτω στις εξετάσεις, πέφτω στο χέρι κάποιου, καταφθάνω, φτάνω κάπου έξαφνα // **a ~ cerul pe cineva** του έρχεται ο ουρανός σφοντύλι // **a ~ de somn** είμαι κουρασμένος // **a ~ din cer** πέφτω απ' τον ουρανό // **frumos de pică** πολύ ωραίος II. ρ. μετ. 1. ρίχνω κάτω κάποιον 2. χύνω κάτι σε σταγόνες // **profesorul l-a -t la examen** τον έριξε // έκφρ. **să-l pici cu ceară** ό,τι κι αν του κάνεις)
pica pers. 3 pichează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) για αεροπλάνα: κατεβαίνει κάθετα (με κάθετη εφόρμηση)
picador, picadori ουσ. αρσ. ο πικαδόρος
picaj, picaje ουσ. ουδ. (για τα αεροπλάνα) η κάθετη κατάβαση // **zbor în ~** η πτήση με κάθετη εφόρμηση
picant-ă, picanți-te επιθ. 1. πικάντικος-η-ο, απύς-ιά-ύ 2. πιπεράτος-η-ο
picanterie, picanterii ουσ. θηλ. 1. το σκώμμα, η κοροΐδια, ο εμπαιγμός, ο χλευασμός 2. μτφ. το πικάρισμα, το πείραγμα, η αστειότητα
picap, picapuri ουσ. ουδ. το πικάπ, ο φωνογράφος
picare ουσ. θηλ. το πέσιμο
picarească, picaresti επιθ. (για λογοτέχνημα) περιπετειώδης-ης-ες
picat ουσ. ουδ. το πέσιμο, η πτώση
picat-ă, picati-te επιθ. στακτός-ή-ό // **~ din cer** ουρανοκατέβατος, πολύ ωραίος
pică ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το μίσος, το πείσμα, ο θυμός, η μνησικακία, η πίκια // **a avea ~ pe cineva** έχω μίσος εναντίον κάποιου
pică, pici ουσ. θηλ. η πίκια, η μια από τις τέσσερις φυλές των χαρτιών της τράπουλας, το μπαστούνι // **dama de ~** η ντάμα / η κυρία η πίκια (το τραπουλόχαρτο μπαστούνι)
picătoare, picătoare ουσ. θηλ. (οικ.) το σταγονόμετρο
picător, picătoare ουσ. ουδ. το σταγονόμετρο

picătură, picături I. ουσ. θηλ. η σταγόνα, η σταλαματιά, η ρανίδα // **a semăna cu cineva ca două picături de apă** μοιάζει με κάποιον σαν δύο σταγόνες νερού // **până la ultima ~ de sânge** μέχρι τελευταίας ρανίδας αίματος II. επιρ. έκφρ. // **~ cu ~** σταγόνα με σταγόνα // **printre picături** ανάμεσα σε σταγόνες

picătea-ică, picățele ουσ. θηλ. πληθ. το πουαντιγέ // οικ. **nostim și cu picățele** γουστόζικος

picher, picheri ουσ. αρσ. ο οδοφύλακας
pichet ουσ. ουδ. το πικέτο (το παιχνίδι με 32 φύλλα της τράπουλας)

pichet ουσ. ουδ. (υφαντά) ο πικές, το βαμβακερό ύφασμα με ανάγλυφα σχήματα πάνω του

pichet, pichete, picheti I. ουσ. ουδ. 1. το φυλάκιο 2. η σκοπιά // **~ de grevă** η εργατική φρουρά II. ουσ. αρσ. ο πασσαλίσκος, ο πάσσαλος προς σημείωση γραμμής

picheta, pichetez ρ. μετ. πασσαλώνω για χάραξη διαδρομής

pichetaj, pichetaje ουσ. ουδ. το πασσάλωμα
pichetare, pichetări ουσ. θηλ. η χάραξη οδού με πασσάλους

pici, pici ουσ. αρσ. ο πιτσιρίκος

picio, picioare I. ουσ. ουδ. 1. το πόδι, το ποδάρι 2. η γάμπα // **~ul drept** το δεξί πόδι // **a bate din ~** χτυπά το πόδι, παραγγέλλω, διατάζω // **a cădea la picioarele cuiva** πέφτω στα πόδια κάποιου // **a călca în picioare** ποδοπατώ, πατώ κάποιον ή κάτι με τα πόδια // **a da cu ~ul** δίνω με το πόδι, κλωτσώ, δίδω με τα πόδια // **a-și lua picioarele la spinare** το βάζω στα πόδια (φεύγω γρήγορα) // **a lovi cu ~ul** δίνω κλωτσιές // **a lua pe cineva peste ~** παίρνω κάποιον στο ψυλό, κοροϊδεύω κάποιον, τον ειρωνεύομαι // **a pune pe picioare** οργανώνω κάτι // **a se pune pe picioare** σηκώνομαι στα πόδια, στέκομαι όρθιος ύστερα από αρρώστια (είμαι υγιής) // **a sta în picioare** στέκομαι όρθιος, είναι κάτι σωστό, ορθό, αληθινό // **a sta ~ peste ~** στέκομαι με το ένα πόδι πάνω στ' άλλο // **a trăi pe ~ mare** ζω με πολλά έξοδα, δαπανηρά // **cu coadă între picioare** με την ουρά ανάμεσα στα σκέλη // **din cap până în picioare** απ' το κεφάλι μέχρι τα πόδια // **în vârful picioarelor** στις μύτες των ποδιών, στα δάχτυλα των ποδιών, ήσυχα, σιγά-σιγά // **lovitură de ~** η κλωτσιά // **mi-am rupt un ~** έσπασα ένα πόδι μου // **negustorie pe ~** η δουλειά του ποδαριού II. επιρ. έκφρ. // **în picioare** όρθιος-ια-ιο (όρθια) // **pe ~ gresit** απροετοίμαστα

piciorong, picioroange ουσ. ουδ. (στον πληθ.) τα ξυλοπόδαρα

piciorus, picioruse ουσ. ουδ. το ποδαράκι

piciu, picnesu ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.) στοχεύω, πλήττω, χτυπώ

picnic, picnicuri ουσ. ουδ. το πίκ-νίκ

picnometru, picnometre ουσ. ουδ. το πυκνόμετρο

picoliță, picolițe ουσ. θηλ. η μικρή νεαρή γαρσόνα, η βοηθός σερβιτόρου ή σερβιτόρας

picolo, picoli ουσ. αρσ. το μικρό νεαρό γαρσόνι, ο βοηθός σερβιτόρος ή σερβιτόρας

picoteală, picoteli ουσ. θηλ. ο νυσταγμός, η νύστα, η διδύση για ύπνο, το γλάρωμα

picoti, picotesc ρ. αμ. νυστάζω, έχω νύστα, μισκοιμάμαι, γλαρώνω

picotire, picotiri ουσ. θηλ. η νύστα, ο νυσταγμός, το γλάρωμα

picrie επιθ. (χημ.) **acid ~** το πικρικό οξύ

picrit ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο πικρίτης, μαγματικό πέτρωμα πράσινο ή μαύρο, ηφαιστειογενές

picromigdal, picromigdalii ουσ. αρσ. (βοτ.) η πικραμύνδαλι

picromigdală, picromigdale ουσ. θηλ. το πικραμύνδαλο

picta, pictez I. ρ. μετ. ζωγραφίζω // **a ~ după natură** ζωγραφίζω κατά φύση // **a ~ în ulei** ελαιογραφώ II. ρ. μέσο. 1. καλλωπίζομαι, μακιγιάρομαι υπερβολικά 2. βάφομαι

pictare, pictări ουσ. θηλ. το ζωγράφισμα // **~ de icoane** η αγιογραφία

pictat-ă, pictați-te επιθ. ζωγραφιστός-ή-ό, ζωγραφισμένος-η-ο

pictografic-ă, pictografici-ce επιθ. πικτογραφικός-ή-ό

pictografie ουσ. θηλ. η πικτογραφία, η γραφή που γίνεται με εικόνες

pictor, pictori ουσ. αρσ. ο ζωγράφος // **~ amator** ο ερασιτέχνης ζωγράφος // **~ de fresce** ο τοιχογράφος // **~ de icoane** ο αγιογράφος, ο εικονογράφος

pictoriță, pictorițe ουσ. θηλ. η ζωγράφος

pictural-ă, picturali-e επιθ. ζωγραφικός-ή-ό, εικονογραφικός-ή-ό

pictură, picturi ουσ. θηλ. 1. η ζωγραφική, η ζωγραφιά 2. το έργο ζωγραφικής, ο πίνακας // **~ în culori** η χρωματογραφία // **~ în ulei** η ελαιογραφία // **~ murală** η τοιχογραφία // **~ pe sticlă** το υαλογράφημα

piculeț ουσ. ουδ. η ελάχιστη ποσότητα, λιγάκι, λιγούλακι

picup, picupuri ουσ. ουδ. το πικάπ

picura, picur I. ρ. μετ. 1. στάζω, σταλάζω 2. χύνω υγρό σε σταγόνες II. ρ. αμ. 1. στάζω, πέφτω σε σταγόνες, σταλάζω 2. (απροσ.) ψιχαλίζει, πέφτει βροχή

picurare, picurări ουσ. θηλ. 1. το στάλαγμα, το στάλαμα, η στάλαξη, ο σταλαγμός, το στάξιμο 2. το ψιχάλισμα

picurat-ă, picurați-te επιθ. 1. σταλαχτός-ή-ό 2. σκεπασμένος με σταγόνες

pedestal, pedestali ουσ. ουδ. 1. το βάθρο, το υποθήριγμα 2. ο στυλοβάτης 3. η βάση αγάλματος, κ.λ.π

pedică, pedici ουσ. θηλ. 1. το εμπόδιο, το εμπόδισμα 2. το κώλυμα, η κωλυσιεργία 3. το πρόσκομμα 4. η τρικλοποδιά, το πέδικλο 5. μτφ. ο φραγμός 6. η δυσχέρεια, η δυσκολία // **~ de netrecut** το ανυπέρβλητο εμπόδιο, το ανυπερπήδητο εμπόδιο // **a întâmpina multe pedici** συναντώ πολλά εμπόδια // **fără pedici** ανεμπόδιστος-η-ο (-α) II. ρημ. έκφρ. **a pune cuiva ~** βάζω σε κάποιον εμπόδιο, βάζω τρικλοποδιά

pieire, pieiri ουσ. θηλ. 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. η εξαφάνιση 3. ο θάνατος 4. η καταστροφή

pielar, pielari ουσ. αρσ. 1. ο δερματοπώλης, ο πετσάς, ο τομαράς 2. ο δερματοουργός

pielărie, pielării ουσ. θηλ. 1. το βυρσοδεψείο, η βυρσοδεψία 2. η κατεργασία δερμάτων 3. η δερματομετορία, τα δερματίνα είδη

piele, piei I. ουσ. θηλ. 1. το δέρμα, το πετσί, η πέτσα, το τομάρι, η βύρσα 2. η επιδερμίδα // **~ de**

lac το λουστρίνι // ~ **de oaie** η προβιά, το δέρμα από το πρόβατο // ~ **de urs** το αρκουδοτόμαρο // ~ **subțire** το λεπτό δέρμα // ~ **tăbăcită** το κατεργασμένο (αργασμένο) δέρμα // **Pielele roșii** οι Ερυθρόδερμοι, ο, η Ερυθρόδερμος-η // **a face ceva pe -a altuia** κάνω κάτι σε βάρος του άλλου // **a fi gros la -a** έχει χοντρό πετσί (δεν έχει ντροπή) // **a fi numai -a și osul** είναι μόνο πετσί και κόκαλο // **a intra pe sub -a cuiva** κερδίζω τη συμπάθειά του // **a-i face -a tobă** τον πέτωσε, τον έδειρε δίχως έλεος // **a-i lua cuiva și -a de pe el** τον εκμεταλλεύομαι δεινώς // **a-și vinde scump -a** πουλώ ακριβά το τομάρι μου // **a nu-și mai încăpea în** ~ είναι υπερόπτης, αγέρωχος // **a ști cât îi poate -a** το να ξέρει κανείς πόσο καπάτσος είναι // **ud până la** ~ μουσκεμένως όσο το κόκαλο // **επιθ. έκφρ.** // **articole din** ~ τα δερμάτινα είδη // **de** ~ πέτσινος-η-ο, δερμάτινος-η-ο // **haina de** ~ το δερμάτινο κοντογούνι

pielicică-ea, pielicele ουσ. θηλ. η πέτσα, το πετσί, η τσίπα, το λεπτό δέρμα

pielică, pielite ουσ. θηλ. (ιατρ. λαϊκ.) η πάθηση νεφρού, νεφρίτις

pielică, pielite ουσ. θηλ. η τσίπα, η πέτσα, ο λεπτός υμένας, η μεμβράνη

piemie, piemii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σηψαιμία

piemont, piemonturi ουσ. ουδ. το ριζοβούνι

piept, piepturi ουσ. ουδ. 1. το στήθος, ο θώρακας 2. το στήρνο 3. **μτφ.** ο μαστός, τα στήθια γυναικός // **a da** ~ γαλουχώ, θηλάζω // **a da - cu cineva** έρχομαι σε συμπλοκή, έρχομαι στήθος με στήθος με κάποιον // **a lua în** ~ παίρνω στο στήθος, παλεύω // **a se lavi cu pumnii în** ~ στηθοκοπιέμαι // **a strânge la** ~ αγκαλιάζει // **a ține** ~ αντιτέκομαι, αντιμετωπίζω, αμύνομαι // **cu -ul deschis** με ανοιχτό το στήθος (άφοβα) // **cu capul în** ~ με το κεφάλι στο στήθος

pieptar, pieptare ουσ. ουδ. 1. το μικρό κοντογούνι 2. το γιλέκο

pieptăna, pieptăn Ι. ρ. **μετ.** 1. χτενίζω 2. ξαίνω μαλλί, λινό, κ.λ.π. // ρ. μέσο. 1. χτενίζομαι 2. **μτφ.** επεξεργάζομαι καλύτερα ένα σύγγραμμα

pieptănare, pieptănări ουσ. θηλ. 1. το χτένισμα 2. το ξάσιμο μαλλιού, το λανάρισμα 3. η κόμωση **pieptănat** ουσ. ουδ. το χτένισμα, το ξάσιμο μαλλιού κ.λ.π.

pieptănat-ă, pieptănați-te επιθ. 1. χτενισμένος-η-ο 2. ξασμένος-η-ο

pieptănător-oare, pieptănători-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. κομμητής-κομμητριά (ο, η) // ουσ. θηλ. το φαντικό χτένι // **επιθ. cilindru** ~ κύλινδρος

pieptănătură, pieptănături ουσ. θηλ. το χτένισμα, η κόμωση

pieptene, piepteni ουσ. αρσ. 1. το χτένι, η χτένα, η τσατσάρα 2. τα φαντικά χτένια

pieptiș επιρ. 1. απευθείας (στα πάνω 2. κατά μέτωπο 3. **μτφ.** με θάρρος, θαρραλέα, φανερά, στα φανερά

pieptos-oasă, pieptoși-oase επιθ. σθηθάτος-η-ο

pierde, pierd Ι. ρ. **μετ.** 1. χάνω, έχω απώλειες 2. ζημιώνομαι // **pierde-vară** ο χασομέρης // **a - din greutate** χάνω βάρος/κιά, φυραίνω, ελαττώνομαι σε βάρος // **a - din vedere** χάνω από την όψη // **a - pământul de sub picioare** χάνω τη γη κάτω από τα πόδια, τα χάνω // **a - pe cineva din ochi**

αγαπώ πάρα πολύ κάποιον, νοιώθω στοργή // **a - șirul** χάνω τη σειρά, χάνω την αράδα // **a - trenul** χάνω το τραίνο // **a-i - urma** χάνω το ίχνος / το αχνάρι του // **a-și - mințile** χάνω τα λογικά μου // **a-și - răbdarea** χάνω την υπομονή μου // **a-și - vremea** χαζεύω, χασομερώ // **a-și - valabilitatea** χάνω την ισχύ μου (την εγκυρότητα) // ρ. μέσο. 1. χάνομαι 2. περιπλανιέμαι

pierdere, pierderi Ι. ουσ. θηλ. 1. το χάσιμο, ο χαμός, η απώλεια 2. η ζημιά 3. η φύρα // **profit și -** κέρδος σε απώλεια 4. **μτφ.** ο θάνατος // **επιρ. έκφρ. in** ~ σε απώλεια, με ζημιά

pierdut-ă, pierduți-te επιθ. 1. χαμένος-η-ο, απολωλώς-ώς-ός // **oiaia -ă** το απολωλός πρόβατο 2. **μτφ.** σασιτισμένος-η-ο

pieri, pier ρ. αμ. 1. χάνομαι, εξαφανίζομαι 2. καταστρέφομαι 3. εκλείπω, αφανίζομαι 4. **μτφ.** πεθαίνω // **a-i - graiul** έχασε τη μιλιά του // **piei din fața mea!** χάσος από μπροστά μου!

pierire, pieriri ουσ. θηλ. ιδ. **pieire**

pierit-ă, pieriți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. αφανισμένος-η-ο, εξαφανισμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο 3. αγνοούμενος-η-ο

pieritor-oare, pieritori-oare επιθ. (λαϊκ.) 1. πρόσκαιρος-η-ο, εφήμερος-η-ο 2. παροδικός-ή-ό 3. θνητός-ή-ό // ~ **de foame** ο πεθαίνων της πείνας

piersic, piersici ουσ. αρσ. (βοτ.) η ροδακινιά // (ακ.) **a o lua pe după** ~ υπεκρύνω, λέγω κάτι με πλάγιο τρόπο

piersică, piersici ουσ. θηλ. το ροδάκιο

pierzanie ουσ. θηλ. 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. ο όλεθρος, ο εξολοθρεμός, η καταστροφή 3. **μτφ.** η αποχαλίνωση, η ακολασία, η ανηθικότητα

pierzare, pierzări Ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. η καταστροφή // **ρημ. έκφρ. a da pierzării** δίνω για σκότωμα, αφήνω να σκοτωθεί, σκοτώνω

piesă, piese ουσ. θηλ. 1. το κομμάτι, το τεμάχιο 2. το εξάρτημα μηχανής // ~ **de la dosar** το έγγραφο από το φάκελο της υπόθεσης // ~ **de schimb** το ανταλλακτικό, το μέρος μηχανήματος, το τμήμα μηχανής // ~ **de teatru** το θεατρικό έργο // **acțunea piesei** η δράση του έργου (η πλοκή, η εξέλιξη του δραματικού έργου)

pietate ουσ. θηλ. 1. η ευσέβεια, η ευλάβεια 2. η κατάνυξη

pietism ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο πιετισμός, ο ευσεβισμός

pieton, pietoni ουσ. αρσ. ο πεζοπόρος, ο διαβάτης, ο πεζός, ο οδοιπόρος

pietrar, pietrari ουσ. αρσ. ο λατόμος, ο λιθοξόος

pietrărie, pietrării ουσ. θηλ. το λατομείο, ο πετρώτοπος, το νταμπί

pietricică-cea, pietricele ουσ. θηλ. το λιθαράκι, το πετραδάκι

pietriș, pietrișuri ουσ. ουδ. 1. το χαλίκι, το βότσαλο 2. ο πετρώτοπος

pietroi, pietroaie ουσ. ουδ. 1. το λιθάρι 2. το κοτρώνι

pietros-oasă, pietroși-oase επιθ. 1. πετρώδης-ης-ες 2. λιθώδης-ης-ες // **cireșe pietroase** τα πετροκέρασα

pietriu, pietruiesc ρ. **μετ.** λιθοστρώνω, στρώνω δρόμο με πέτρες

pietruire, pietruiri ουσ. θηλ. η λιθόστρωση

pietruit-ă, pietruiti-te επιθ. λιθοστρωτός-η-ο // **drum** ~ ο λιθόστρωτος δρόμος

pieziș-ă, pieziși-e Ι. επιθ. πλάγιος-ια-ιο, λοξός-ή-ό // **a privi** ~ λοξοβλέπω // **privire** ~ **ă** το λοξό βλέμμα

II. *επίρ.* πλάγια, λοξά // *s-a uitat ~ la mine* με κοίταξε λοξά
piftie, piftii *ουσ.* θηλ. η πηχτή
pigment, pigmenti *ουσ.* αρσ. η χρωστική ύλη // ~ *colorant* το χρωστικό πλαστίδιο
pigmenta, pigmentez *ρ. μετ.* και μέσο. χρωματίζω (-ομαι) με χρωστική ύλη
pigmentare, pigmentări *ουσ.* θηλ. το χρωμάτισμα με χρωστική ύλη
pigmentajie, pigmentații *ουσ.* θηλ. ο χρωματισμός με χρωστική ύλη
pigmeu-ee, pigmei-ee *ουσ.* αρσ. και θηλ. (μυθ.) 1. πυγμαίος-α (ο, η) 2. μικρόσωμος-η (ο, η)
piguleală, piguleli *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. το τσίμπημα 2. το ψιλοκάμωμα, η ψιλοδοουλειά
piguli, pigulesc *ρ. μετ.* 1. ραμφίζω, τσιμπώ 2. τσιμπολογώ 3. ψιλοδοουλεύω, φτιάχνω κάτι με λεπτότητα
pijama, pijamale *ουσ.* θηλ. οι πυτζάμες
pilaf, pilafuri *ουσ.* ουδ. το πιλάφι
pilangiu, pilangii *ουσ.* αρσ. (οικ.) ο μεθύστακας, ο μπεκρούλιακας
pilastru, pilaștri *ουσ.* αρσ. το πιάστρι, ο παραστάτης
pilă, pile *ουσ.* θηλ. 1. το ρινί, η λίμα, η ρίνη 2. (ηλεκτρ.) η στήλη 3. μτφ. το μέσον, οι καλές σχέσεις με πρόσωπο επιρροής // ~ *atomică* η ατομική στήλη, ο πυρηνικός αντιδραστήρας με την ελεγχόμενη σχάση των πυρήνων // ~ *electrică* η ηλεκτρική στήλη // *a avea pile* έχω μέσον, χαίρω της προσοχής κάποιου
pildă, pilde I. *ουσ.* θηλ. 1. το παράδειγμα 2. η παραβολή, η αλληγορική αφήγηση με ηθικό δίδαγμα // *a lua ~* παίρνω παράδειγμα II. *επίρ.* έκφρ. *de ~* παραδείγματος χάρι, επί παραδείγματος
pilduitor-oare, pilduitori-oare *επίθ.* 1. παραδειγματικός-ή-ό 2. εύγλωττος-η-ο 3. αποδεικτικός-ή-ό
pileală, pileli *ουσ.* θηλ. (οικ.) το μεθύσι, το ποτό, το μπεκρολόγημα
pili, pilesc *ρ. μετ.* ρινίζω, λιμάρω
pili, pilesc I. *ρ. μετ.* (οικ.) πίνω πάρα πολύ οινοπνευματώδη ποτά II. *ρ. μέσο.* μπεκρολογώ, μπεκρούλιαζω
pilire, piliri *ουσ.* θηλ. το ρίνισμα, το λιμάρισμα
pilit *ουσ.* ουδ. το ρίνισμα, το λιμάρισμα
pilit-ă, piliți-te *επίθ.* ρινισμένος-η-ο, λιμαρισμένος-η-ο
pilit-ă, piliți, pilit *επίθ.* (οικ.) μεθυμένος-η-ο, μπεκρούλιασμένος-η-ο, πιωμένος-η-ο
pilitură, pilituri *ουσ.* θηλ. 1. το ρίνισμα 2. τα ψήγματα μετάλλου που πέφτουν από το μέταλλο όταν ρινίζεται // ~ *de fier* το ρίνισμα σιδήρου
pilon, piloni *ουσ.* αρσ. 1. ο στύλος, η κολόνα 2. ο πυλώνας 3. το βάθρο
pilona, pilonez *ρ. μετ.* κοπανίζω, στουμπίζω
pilonare, pilonări *ουσ.* θηλ. 1. το κοπάνισμα, το στουμπισμα 2. η ισοπέδωση εδάφους με τον κόπανο
pilos-oasă, pilosi-oase *επίθ.* τριχώδης-ης-ες
pilot, piloți *ουσ.* αρσ. 1. ο πιλότος 2. ναυτ. ο πλοηγός // ~ *automat de comandă* ο αυτόματος πιλότος διευθύνσεως // *stație ~* ο μικροβιομηχανικός σταθμός παραγωγής (η κατασκευή προϊόντων προτού να γίνει η αρχή της βιομηχανικής παραγωγής αυτών)

pilot, piloți *ουσ.* αρσ. ο στύλος (για στήριγμα ή δυνάμωμα)
pilota, pilot *ρ. μετ.* πιλοτάρω, οδηγώ αερόπλοιο ή αεροπλάνο
pilotaj, pilotaje *ουσ.* ουδ. (ναυτ.) η πλοήγηση, η πλοηγία 2. αερ. το πιλοτάρισμα (αεροπλάνου ή αερόπλοιου)
pilotare, pilotări *ουσ.* θηλ. 1. το πιλοτάρισμα 2. η πλοήγηση
pilotină, pilotine *ουσ.* θηλ. η πλοηγίδα
pilozitate, pilozități *ουσ.* θηλ. (ανατ.) το τρίχωμα, η τρίχωση
pilulă, pilule *ουσ.* θηλ. (φαρμ.) το χάπι, το καταπότι
pin, pini *ουσ.* αρσ. (βοτ.) το πεύκο, η κουκουναριά
pinacee, pinacee *ουσ.* θηλ. (βοτ.) (πληθ.) τα πευκοειδή
pinacotecă, pinacoteci *ουσ.* θηλ. η πινακοθήκη
pince-nez *ουσ.* ουδ. οι διόπτρες, τα γυαλιά στη μύτη με ελατήριο
pingea, pingele *ουσ.* θηλ. η σόλα, το κάππουμα
pingeli, pingelese *ρ. μετ.* σολιάζω, περνώ σόλες στα παπούτσια
pingelire, pingeliri *ουσ.* θηλ. το σόλιασμα
pingelit-ă, pingeliți-te *επίθ.* σολιασμένος-η-ο
ping-pong *ουσ.* ουδ. (αθλ.) το πινγκ-πονγκ
pinguin, pinguini *ουσ.* αρσ. (ζωολ.) ο πικκουίνος
pinion, pinioane *ουσ.* ουδ. ο οδοντωτός τροχός
pinten, pinteni *ουσ.* αρσ. 1. το σπιρούνι 2. η εγκεντρής 3. το πλήκτρο (στα πιτνά) // *a da din -i* σπιρουναίζω, κεντρίζω με τα σπιρούνια // *a bate -ii* χτυπά τα σπιρούνια
pintenaș, pintenași *ουσ.* αρσ. το σπιρουναίκι
pintenat-ă, pintași-te *επίθ.* 1. σπιρουνατός-η-ο 2. πληκτροφόρος-α-ο (πιτνά)
pintenog-oagă, pitenogi-oage *επίθ.* πληκτροφόρος -α-ο (πιτνά)
piodermită, piodermite *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η πυοδερμία
piogen-ă, piogeni-e *επίθ.* (ιατρ.) πυογόνος-α-ο
piolet, pioleți *ουσ.* αρσ. (αθλ.) η ράβδος αλπινιστού
pion, pionii *ουσ.* αρσ. 1. το πιόνι, ο πεσός 2. μτφ. ο πρωτεργάτης
pionez-ă, pionez *ουσ.* θηλ. η πιονέζα
pionier-ă, pionieri-e I. *ουσ.* αρσ. και θηλ. πιονιέρης -ισσα (ο, η) II. *ουσ.* αρσ. (στρατ.) ο σκαπανέας
pionier, pionierate *ουσ.* ουδ. η πρωτοπορία, το άνοιγμα δρόμου για τους άλλους
pionieresc-ească, pionierești *επίθ.* του πιονιέρη
pioare *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η πυόρροια
pios, pioasă, pioși, pioase *επίθ.* 1. ευσεβής-ής-ές, ευλαβής-ής-ές 2. κατανυκτικός-ή-ό
pioșenie, pioșenii *ουσ.* θηλ. 1. η ευσέβεια, η ευλάβεια 2. η κατάνυξη
piorar *ουσ.* ουδ. (ιατρ.) η πυώδης πλευρίτις
pipa, pip I. *ρ. αρσ.* καπνίζω με πίπα II. *ρ. μετ.* καπνίζω τον καπνό με την πίπα
pipat *ουσ.* ουδ. (επαρχ.) το κάπνισμα με πίπα
pipă, pipe *ουσ.* θηλ. η πίπα, το τσιμπούκι
pipăi, pipăi I. *ρ. μετ.* 1. ψηλαφώ, ψηλαφίζω, πασπατεύω, ψαχουλεύω, ψαύω 2. ψάχνω με την αφή 3. μτφ. δοκιμάζω, επιχειρώ, κάνω απόπειρα, κάνω δοκιμαστική ενέργεια II. *ρ. μέσο.* ψαύομαι, ψηλαφίζομαι // *se pipăie pe frunte* ψαύεται στο μέτωπο III. *επίρ.* έκφρ. *pe -te* 1. ψηλαφιστά 2. ψαχτά

pipăială, pipăieli *ουσ.* θηλ. η ψηλάφηση, η ψαύση, το ψηλάφισμα, το πασπάτευμα
pipăibil-ă, pipăibili-e *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, ψαυστός-ή-ό 2. απτός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό
pipăire, pipăiri *ουσ.* θηλ. η ψηλάφηση, το ψηλάφισμα, η ψαύση, το πασπάτευμα
pipăit I. *ουσ.* *ουδ.* η αφή, η ψαύση II. *επιρ.* *έκφρ.* *pe* -ε ψηλαφιστά
pipăit-ă, pipăiți-te *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, πασπατεμένος-η-ο 2. χειροπιαστός-ή-ό 3. ολοφάνερος-η-ο
pipe-line *ουσ.* θηλ. ο αγωγός πετρελαίου σε απόσταση
piper, piperi I. *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) 1. το πιπέρι 2. η πιπεριά // ~ *roșu* το κόκκινο πιπέρι // *a avea ~ pe limbă* μιλάει ειρωνικά, παίρνει κάποιον στο ψιλό, ειρωνεύεται // *a face pe cineva cu sare și cu ~* μιालών κάποιον II. *επιθ.* *έκφρ.* *cu* ~ με πιπέρι (πικάντικος-η-ο)
pipera, piperez *ρ. μετ.* πιπερώνω
pipereare, piperări *ουσ.* θηλ. το πιπερώμα
piperat-ă, piperăți-te *επίθ.* πιπεράτος-η-ο // *prefuri* -e οι ακριβές τιμές
piperazină, piperazine *ουσ.* θηλ. (φαρμ.) η πιπεραζίνη (φάρμακο κατά της άμμου στα ούρα και κατά της ποδάγρας)
piperină, piperine *ουσ.* θηλ. η πιπερίνη (το αλκαλοειδές απ' το πιπέρι)
piperment, pipermenturi *ουσ.* *ουδ.* το πέπερμιντ (ποτό)
piperniceală, piperniceli *ουσ.* θηλ. ο μαρασμός, η μάρανση, το μαράζωμα, το μάρμα
pipernici, pipernicesc *ρ. μέσο.* (για ζώα, φυτά) ελαττώνομαι, ζαρώνω, μαραίνομαι, μαραζώνω, κατὰ δῶ
pipernicire, piperniciri *ουσ.* θηλ. το ζάρωμα, η μάρανση, το κάτσιασμα
pipernicit-ă, piperniciți-te *επίθ.* ζαρωμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο, μαραζισμένος-η-ο, κατσιασμένος-η-ο
pipetă, pipete *ουσ.* θηλ. το σταγονόμετρο
pîpi *ουσ.* *ουδ.* (κύριως στη βρεφική γλώσσα) η ούρηση, το κατούρημα, το πιπί
pipotă, pipote *ουσ.* θηλ. ο πρόλοβος των πουλιών, η ογάρρα
pir *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το αγρόπυρον, η αγριάδα (αγριόχορτο)
piramidal-ă, piranidal-e *επίθ.* πυραμιδοειδής-ής-ές // *celulă -ă* το πυραμιδοειδές κύτταρο
piramidă, piramide *ουσ.* θηλ. η πυραμίδα // **piranidele Egiptului** οι αιγυπτιακές πυραμίδες
piramidon, piramidoane *ουσ.* *ουδ.* (φαρμ.) αντιπυρετικό φάρμακο
pirat, pirați *ουσ.* *αρσ.* 1. ο πειρατής 2. ο κουρσάρος
pirateresc-cască, pîreterestî *επίθ.* πειρατικός-ή-ό, κουρσάρικος-η-ο // *vapor* ~ το πειρατικό (πλοίο)
piraterie, pîraterii *ουσ.* θηλ. η πειρατεία, το κούρσεμα // ~ *aeriană* η αεροπειρατεία
piretoterație *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η πυρετοθεραπεία, η τεχνητή πρόκληση πυρετού σε άρρωστο για τη θεραπεία του
pirită, pirite *ουσ.* θηλ. 1. ο σιδηροπυρίτης 2. ο πυρίτης λίθος
pirobaltică *ουσ.* θηλ. (στρατ.) η πυροβλητική (η βολή βλημάτων με πυροβόλα όπλα)

piroforic-ă, piroforici-ce *επίθ.* πυροφόρος-α-ο
pirogă, pirogî *ουσ.* θηλ. η πυρόγα // **privind pescarii cu pirogele lor** κοιτάζοντας τους ψαράδες με τις πυρόγες τους
pirograva, pirogravez *ρ. μετ.* πυρογραφώ
pirogravare, pirogravări *ουσ.* θηλ. το πυρογράφημα
pirogravat-ă, pirogravați-te *επίθ.* πυρογραφημένος-η-ο
pirogravor, pirogravori *ουσ.* *αρσ.* ο πυρογράφος
pirogravură, pirogravuri *ουσ.* θηλ. η πυρογραφία
piroliză *ουσ.* θηλ. (χημ.) η πυρόλυση
pirometrie *ουσ.* θηλ. η πυρομετρία
pirometru, pirometre *ουσ.* *ουδ.* το πυρόμετρο (όργανο μετρήσεως υψηλών θερμοκρασιών)
piromorfit *ουσ.* *ουδ.* (ορυκτ.) ο πυρομορφίτης, ορυκτό από οξειδωση των μολυβδούχων κοιτασμάτων
piron, piroane *ουσ.* *ουδ.* η περόνη, το ορθογώνιο καρφί στη μια απ' τις άκρες του, το χοντρό ατσάλινο καρφί // *a face piroane* τουρτουρίζω // *a tăia piroane* λέω ψέματα
pironi, pironesc *ρ. μετ.* 1. περονιάζω, καρφώνω 2. ακινητοποιώ, καθηλώνω // *a-și ~ privirea* καρφώνω το βλέμμα μου
pironire, pironiri *ουσ.* θηλ. 1. το κάρφωμα, το σφήνωμα 2. η ακινητοποίηση, η καθήλωση
pironit-ă, pironiți-te *επίθ.* 1. καρφωμένος-η-ο 2. ακινητοποιημένος-η-ο, καθηλωμένος-η-ο
pirosferă *ουσ.* θηλ. η πυρόσφαιρα, η κεντρόσφαιρα, η βαρύσφαιρα
pirostat, pirostate *ουσ.* *ουδ.* ο πυροστάτης
pirostric, pirostrii *ουσ.* θηλ. 1. η πυροστία 2. το νυφικό στεφάνι // *a-și pune pirostriile pe cap* βάζω τα νυφικά στέφανα στο κεφάλι
piroteală, piroteli *ουσ.* θηλ. η νύστα, ο νυσταγμός
pirotehnic-ă, pirotehnici-ce *επίθ.* πυροτεχνικός-ή-ό
pirotehnică *ουσ.* θηλ. η πυροτεχνική, η πυροτεχνουργία
pirotehnician, pirotehnicieni *ουσ.* *αρσ.* ο πυροτεχνουργός
pirotehnie, pirotehnii *ουσ.* θηλ. ο πυροτεχνική, η πυροτεχνουργία, το εργοστάσιο πυρομαχικών
pirotermic-ă, pirotermici-ce *επίθ.* πυροθερμικός-ή-ό
piroti, pirotesc *ρ. αμ.* 1. νυστάζω 2. αδρανώ
pirpiriu-ic, pirpirii *επίθ.* αδύνατος-η-ο, ισχνός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό
piruță, piruete *ουσ.* θηλ. η πιρουέτα, η γυροβολία (στο χορό)
pis *επιρ.* *πισ* (το φώναγμα της γάτας) // *a nu zice nici ~* δεν έβγαλε τσιμουδιά
pisa, pisez *ρ. μετ.* 1. στουμπίζω, κοπανίζω 2. μπφ. δέρνω αλύπητα 3. μπφ. προξενώ ανία λέγοντας όλο τα ίδια
pisare, pisări *ουσ.* θηλ. το στούμπισμα, το κοπάνισμα
pisat-ă, pisați-te *επίθ.* στουμπιστός-ή-ό, κοπανιστός-ή-ό, κοπανισμένος-η-ο
pisălog-oagă, pisălogi-oage I. *ουσ.* *ουδ.* ο στούμπος, ο κόπανος, το γουδοχέρι II. *επίθ.* 1. ανιαρός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό 2. ως *ουσ.* ενοχλητικός-ή (ο, η)
pisălogeală, pisălogeli *ουσ.* θηλ. (οικ.) 1. το να γίνεται ενοχλητικός κάποιος, η ίδια επανάληψη των αυτών λέξεων 2. η ανία
pisălogi, pisălogesc *ρ. μετ.* (οικ.) 1. προξενώ ανία λέγοντας τα ίδια 2. ενοχλώ, προξενώ ενοχλήση

pisc, piscuri ουσ. ουδ. 1. το κορφοβούνι, η κορυφή 2. μτφ. ο ανώτατος βαθμός

piscicol-ă, piscicole I. επιθ. ιχθυοστροφικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. το ιχθυοστροφέιο

piscicultor, piscicultori ουσ. αρσ. ο ιχθυοστρόφος

piscicultură ουσ. θηλ. η ιχθυοστροφία

piscină, piscine ουσ. θηλ. η πισίνα, η τεχνητή κολυμβητική δεξαμενή

pisic, pisici ουσ. αρσ. ο γάτος

pisică, pisici ουσ. θηλ. η γάτα // ~ *sălbatică* ο αλLOURΟΣ // **a avea ochi de ~** έχει γατίσια μάτια (πονηρός) // **a cumpăra pisica în traistă** παίρνω κάτι χωρίς να το εξετάζω // **a fi ca o ~ plouată** είναι σα βρεμένη γάτα // **a trăi ca câinele cu pisica** ζει σαν το σκυλί με τη γάτα // **a umbra cu pisica în traistă** βαδίζει με τη γάτα στο σακί (εξαπατά κάποιον) // ναυτ. **scară de ~** η ανεμόσκαλα (η σκοινένια σκάλα)

pisicuț, pisicuți ουσ. αρσ. το γατάκι

pisicuță, pisicuțe ουσ. θηλ. η γατούλα, η γατίτσα

pisoar, pisoare ουσ. ουδ. το ουροδοχείο, το καθίκι

pisoi, pisoi ουσ. αρσ. ο γάτος, το γατί

pistă, piste ουσ. θηλ. 1. ο στίβος, η πίστα 2. ο διάδρομος // αερ. ~ **de aterizare** ο διάδρομος προσγειώσεως // ~ **de dans** η πίστα χορού

pistol, pistiluri ουσ. ουδ. (βοτ.) ο ύπερος

pistol, pistole ουσ. ουδ. το πιστόλι, το περίστροφο, η κουμπούρα // ~ **de vopsit** το πιστόλι για βαφή // ~ **mitralieră** το πιστόλι-πολυβόλο, το αυτόματο πιστόλι // **împuscătură de ~** ο πυροβολισμός πιστολίου

pistol, pistoli ουσ. αρσ. η πιστόλα (παλιό χρυσό ισπανικό νόμισμα)

pistolar, pistolari ουσ. αρσ. ο πιστολιέρης

pistolet, pistolete ουσ. ουδ. το περίστροφο, το ημιαυτόματο πιστόλι

piston, pistoane ουσ. ουδ. το πιστόνι, το έμβολο του κινητήρα

pistona, pistonez ρ. μετ. 1. βάζω σε κίνηση το πιστόνι 2. μτφ. ενεργώ, επιμένω σε μια ενέργεια

pistonare, pistonări ουσ. θηλ. 1. η κίνηση του πιστονιού 2. μτφ. η επιμονή σε μια ενέργεια

pistornic, pistornice ουσ. ουδ. (εκκλ.) το ξύλινο τυπάρι (για αποτύπωση σχημάτων πάνω στον προσφερόμενο άρτο)

pistru-i-ue, pistru-i-ue I. ουσ. αρσ. η φακίδα, η πανάδα II. επιθ. φακιδιάρης-άρα-άρικο

pistruia, pistruiez ρ. μετ. προξενώ φακίδες II. ρ. μέσο αποκτώ φακίδες

pistruiat-ă, pistruiați-te επιθ. φακιδιάρης-άρα-άρικο

pișă, piș I. ρ. μετ. κατουρώ, ουρώ, βρέχω κάτι με τα ούρα μου II. ρ. μέσο. κατουρώ, κατουριέμαι

pișat, pișaturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το κατούρημα, το κάουρο, το ούρο, τα ούρα, το ούρημα, η ούρηση 2. το κατουρλιό, το μέρος που βρέχτηκε από ούρα

pișca, pișc I. ρ. μετ. 1. τσιμπάω 2. κεντώ με οξύ όργανο, κεντρίζω II. ρ. αμ. 1. κεντρίζω, τσιμπάω // **apa minerală pișcă** το μεταλλικό / το αεριούχο νερό κεντρίζει / τσιπσάει 2. τσούζω

pișcare, pișcări ουσ. θηλ. 1. το κέντρισμα, η κεντιά 2. το τσίμπημα, η τσιμπιά

pișcat ουσ. ουδ. η κεντιά, το τσίμπημα, η τσιμπιά

pișcător-oare, pișcători-oare επιθ. 1. τσουχτερός-ή-ό 2. δορυμύς-εία-ύ, αιχμηρός-ή-ό 3. δηκτικός-ή-ό, πικάντικος-η-ο

pișcătură, pișcături ουσ. θηλ. το τσίμπημα, η τσιμπιά, η κεντιά, το τσούξιμο

pișcot, pișcoturi ουσ. ουδ. το μπισκότο

pișcher, pișcheri ουσ. αρσ. (οικ.) ο πονηρός, ο πανούργος

pișoarcă, pișorci ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο κατουρλής 2. το κατουρλιό

pitac, pitace ουσ. ουδ. (ιστ.) 1. η διαταγή, το πιττάκι 2. το διάταγμα

pitagoreic-ă, pitagoreici-ce I. επιθ. πυθαγόρειος-α-ο, πυθαγορικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πυθαγόρειος-α (ο, η)

pită, pită ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ψωμάς, ο αρτοποιός

pită, pite ουσ. θηλ. (επαρχ.) το ψωμί, το καρβέλι

pitărească, pitărese ουσ. θηλ. (ιστ.) η γυναίκα του ψωμά

pitcantrop, pitcantropi ουσ. αρσ. ο πιθηκάνθρωπος

pită, pitesc I. ρ. μέσο. (λαϊκ.) κρύβομαι II. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. κρύβω 2. βάζω κάτι σε κρυφό μέρος, καταχωνιάζω

pitic-ă, pitici-ce I. επιθ. 1. νανώδης-ης-ες, πυγμαίος-α-ο 2. λυπώτερος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. νάνος-ος (ο, η), πυγμαίος-α (ο, η) 2. μικρούλης-ούλα (ο, η)

pitire, pitiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το κρύψιμο, η αποκρυψη

pitiriazis ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πιτυρίαση

pitit-ă, pitit-ă ουσ. αρσ. (λαϊκ.) κρυφά, στα κρυφά

pitit-ă, pitit-ă επιθ. (λαϊκ.) κρυμμένος-η-ο, κρυφτός-ή-ό, καταχωνιασμένος-η-ο

piton, pitone ουσ. ουδ. η βίδα με κρίκο (στον αλυσινισμό για αναρρίχηση)

piton, pitoni ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο πύθων (φίδι)

pitoresc-ească, pitorești επιθ. 1. γραφικός-ή-ό // **vale pitorească** ένα γραφικό κοιλιάδα 2. (για το ύφος έκφρασης) γλαφυρός-ή-ό

pitpalac, pitpalaci ουσ. αρσ. (ορνιθ.) το ορτύκι

pitpalacă, pitpalace ουσ. θηλ. (ορνιθ.) το θηλυκό ορτύκι

pitula, pitulez I. ρ. μέσο. (λαϊκ.) κρύβομαι II. ρ. μετ. κρύβω

pitulare, pitulări ουσ. θηλ. το κρύψιμο

pitulat-ă, pitulați-te επιθ. (λαϊκ.) κρυμμένος-η-ο

pitulice, pitulici ουσ. θηλ. (ορνιθ.) η ποταμίδα, η υπολαίς (ωδικό πτηνό)

pitura, piturez ρ. μετ. (ναυτ.) βάφω με λαδομπογιά ένα σκάφος

piturare, piturări ουσ. θηλ. (ναυτ.) η βάση με λαδομπογιά των σκαφών

pitură, pituri ουσ. θηλ. η ειδική λαδομπογιά που περιέχει ρητίνη για τα σκάφη

pitigăia, pitigăiez I. ρ. μετ. οξύνω την φωνή μου II. ρ. μέσο. μιλώ με διαπεραστική φωνή, τσιρίζω

pitigăială, pitigăieli ουσ. θηλ. το τσίρισμα, η τσιρίδα, η διαπεραστική φωνή

pitigăiat-ă, pitigăiați-te επιθ. 1. τσιριχτός-ή-ό 2. διαπεραστικός-ή-ό (φωνή), οξύς-εία-ύ (φωνή)

pitigo, pitigo ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο αιγίθαλος

pițulă, pițule ουσ. θηλ. (ιστ.) αυστρουουγγαρικό νόμισμα αξίας δέκα εκατοστών του φιορινιού, η δεκάρα

piu επιφ. πύ (λέξη που μίμειται το πέσιμο των πουλιών)

piuar, piuari ουσ. αρσ. ο ιδιοκτήτης αλωνιού

piuare ουσ. θηλ. η νεροτρίβη

piuă, piue ουσ. θηλ. το μπατάνι // **a bate apa-n ~** αεροκοπανίζω

piui pers. 3 piuie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) πιπίζει (οι νεοσσοί βγάζουν τους ήχους πί-πί)

piuit ουσ. ουδ. 1. το πίπισμα 2. μτφ. η μιλιά // **a-i pieri** ~ **ul** έχασε τη μιλιά του

piuitor-oare, piuitori-oare επιθ. τιπιβίζων-ουσα-ον

piutură, piuțuri ουσ. θηλ. το τιπίβισμα

piuliță, piulițe ουσ. θηλ. 1. το γουδί, το κοπανιστήρι 2. η υποδοχή βίδας

piuneză, piuneze ουσ. ιδ. **piuneza**

piure, piureuri ουσ. ουδ. ο πουρές

piurie, piurii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πυουρία, η παρουσία πύου στα ούρα

pivnicer, pivniceri ουσ. αρσ. 1. ο κελλάρης, ο φύλακας της υπόγειας αποθήκης κρασίων, τροφίμων, κ.λ.π. 2. ιστ. ο βογιάρος της αυλής που έχει την επιτήρηση των υπογείων αποθηκών για διαφύλαξη των κρασίων και τροφίμων του ηγεμόνα

pivniță, pivnițe ουσ. θηλ. 1. η υπόγεια αποθήκη 2. το κατώγι 3. το κελάρι // **a vorbi ca din** ~ το να μιλάει κανείς με βαθιά φωνή

pivot, pivoturi, pivoti Ι. ουσ. (τεχ.) 1. ο άξονας 2. ο στροφέας 3. γεωρ. η ρίζα του καρότου, του τεύτλου, κ.λ.π. ΙΙ. ουσ. αρσ. (αθλ.) ο σέντερ-φόρ

pivota, pivotez ρ. αμ. (τεχ.) στρέφωμαι, περιστρέφωμαι

pivotant-ă, pivotanți-te επιθ. (τεχ.) περιστρεφόμενος -η-ο

pivotare, pivotări ουσ. θηλ. 1. το στρίψιμο 2. η περιστροφή, η συστροφή

pix, pixuri ουσ. ουδ. το στυλό διαρκείας

pixel, pixeli ουσ. ουδ. (τεχν.) το πίξελ

pizmaș-ă, pizmași-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. φθονερός-ή (ο, η) ΙΙ. επιθ. (λαϊκ.) 1. φθονερός-ή-ό 2. κακεντρεχής-ής-ές, μνηστικός-η-ο, ζηλότυπος-η-ο, ζηλιάρης-α-ικο

pizmă, pizme Ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το μίσος 2. η μνησικακία 3. ο φθόνος, η ζήλεια // **a se pune în** ~ **cu cineva** θυμώνω, μαλώνω, με πιάνει γινάτι εναντίον σε κάποιον ΙΙ. προθ. έκφρ. **în pizma cuiva** σε γινάτι κάποιου

pizmareț-eață, pizmareți-e επιθ. φθονερός-ή-ό, μνηστικός-η-ο, ζηλότυπος-η-ο, ζηλιάρης-α-ικο

pizmuș, pizmușe ρ. μετ. φθονώ, ζηλεύω, μισώ

pizmuire, pizmuiri ουσ. θηλ. ο φθόνος, η ζηλοτυπία, η ζήλεια

pizmuir-ă, pizmuiri-te επιθ. ζηλόφθονος-η-ο, ζηλεμένος-η-ο, εχθρευόμενος-η-ο

pizmuitor-oare, pizmuitori-oare επιθ. φθονερός-ή-ό, ζηλόφθονος-η-ο

pizzicato ουσ. ουδ. (μουσ.) το πιτσικάτο, το τσίμπημα χορδών

plac Ι. ουσ. ουδ. 1. η αρέσκεια 2. η προτίμηση 3. μτφ. η θέληση // **după** ~ κατά προτίμηση // **a fi la bunul** ~ **al cuiva** βρίσκομαι στη διάκριση κάποιου / στην απόλυτη διάθεσή του // **după bunul** ~ **al cuiva** κατά τη θέληση κάποιου (σύμφωνα με την ιδιοτροπία κάποιου) ΙΙ. επιρ. έκφρ. **pe** ~ της αρεσκείας, αρεστά, σύμφωνα με τα γούστα κάποιου

placa, plachez ρ. μετ. 1. επικολλάω, πλακοστρώνω 2. καπλαντίζω 3. αθλ. ακινητοποιώ παίχτη στο ράγκμπι

placaj, placaje ουσ. ουδ. ο καπλαμάς, το κοντραπλακέ

placardă, placarde ουσ. θηλ. το πλακάκι, η πινακίδα, ο μικρός πίνακας

placare, placări ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η πλακόστρωση, το πλακόστρωμα 2. η επένδυση με καπλαμά 3. αθλ. η ακινητοποίηση παίχτη στο ράγκμπι

placat-ă, placă-ți-te επιθ. 1. πλακόστρωτος-η-ο 2. επικολλημένος-η-ο 3. καπλαντισμένος-η-ο 4. (αθλ.) ακινητοποιημένος-η-ο (στο ράγκμπι)

placă, plăci ουσ. θηλ. 1. η πλάκα 2. ο δίσκος (μουσ.) // ~ **aglomerată** η συσπειρωμένη πλάκα // ~ **aniversară** εορταστική πλάκα // ~ **comemorativă** η αναμνηστική πλάκα // ~ **de blindaj** η πλάκα θωράκισης // ~ **fibroasă** η ινώδης πλάκα // ~ **fotografică** η φωτογραφική πλάκα // ~ **funerară** η ταφόπετρα // ~ **tipografică** η τυπογραφική πλάκα // ~ **turnantă** η περιστροφική πλάκα // ο ~ **cu cântece populare** ένας δίσκος με λαϊκά τραγούδια

placentar-ă, placentari-e επιθ. πλακουντικός-ή-ό

placentă, placente ουσ. θηλ. (ανατ.) ο πλακούντας, το ύστερο

plachetă, plachete ουσ. θηλ. 1. η ποιητική συλλογή 2. η πλακέτα, το πλακίδιο 3. η αναμνηστική πλακέτα

placheu, placheuri ουσ. ουδ. ιδ. **blacheu**

plachie, plachii ουσ. θηλ. (μαγ.) το πλακί

placid-ă, placizi-de επιθ. 1. πράος-εία-ο, ήπιος-α-ο 2. ανέμελος-η-ο, αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές

placiditate ουσ. θηλ. 1. η πραότητα, η ηπιότητα 2. η απάθεια, η αδιαφορία

plafon, plafoane ουσ. ουδ. 1. το ταβάνι, η οροφή 2. το ανώτατο όριο ενός μεγέθους // ~ **de casă** το ανώτατο όριο ποσού τοις μετρητοίς στο ταμείο

plafona, plafonez Ι. ρ. μετ. περιορίζω, καθορίζω το ανώτατο όριο ΙΙ. ρ. μέσο. μτφ. περιορίζομαι

plafonare, plafonări ουσ. θηλ. ο περιορισμός, η δέσμευση σε ορισμένα όρια

plafonat-ă, plafonați-te επιθ. περιορισμένος-η-ο

plafonieră, plafoniere ουσ. θηλ. η πλαφονιέρα

plagă, plăgi ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. η πληγή, το τραύμα 2. μτφ. η άθλια κατάσταση, η θεομηνία, η καταστροφή, η συμφορά

plagia, plagiez ρ. μετ. λογοκλοπώ

plagiat, plagiate ουσ. ουδ. η λογοκλοπία

plagiat-ă, plagiați-te επιθ. που έχει γίνει με λογοκλοπία

plagiator-oare, plagiatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. λογοκλόπος (ο, η)

plagiere, plagieri ουσ. θηλ. η λογοκλοπία

plai, plaiuri ουσ. ουδ. 1. η πλαγιά, η βουνοπλαγιά 2. η κλιτύς 3. μτφ. ο τόπος, η περιοχή, η χώρα // **pe un pior de** ~ σε μια βουνοπλαγιά

plaiavz, plaiavaze ουσ. ουδ. το μολυβοκόντυλο, το μολύβι

plajă, plaje ουσ. θηλ. η πλαζ, η ακρογιαλιά, η αμμουδιά 2. η παραλία // **a face** ~ κάνω ηλιοθεραπεία στην αμμουδιά

plan, plană, plani-e επιθ. 1. επίπεδος-η-ο, ισόπεδος-η-ο 2. ομαλός-ής-ό // **suprafață** ~ **ă** η επίπεδη επιφάνεια // **figură** ~ **ă** το επίπεδο σχήμα // **geometrie** ~ **ă** η επιπεδομετρία

plan, planuri ουσ. ουδ. 1. το σχέδιο 2. το επίπεδο 3. το σχεδιάγραμμα 4. το πρόγραμμα // ~ **anual** το ετήσιο σχέδιο // ~ **cincinal** το πενταετές σχέδιο // ~ **de producție** το σχέδιο παραγωγής // ~ **încălinat** το κυρτό επίπεδο // ~ **ul orașului** το

σχέδιο πόλης // **a face -uri** κάνω σχέδια // **pe ~ mondial** σε παγκόσμιο επίπεδο
plana, planez ρ. αμ. 1. επιπλέω, αιωρούμαι, αεροζυγιάζομαι, μετεωρίζομαι 2. επικρέμαμαι, επικίμαι 3. μτφ. δεσπόζω
plana, planez ρ. μετ. πλανίζω, ροκανίζω
planare, planări ουσ. θηλ. 1. η αιώρηση, το αεροζυγίασμα, η πορεία στον αέρα 2. η επίπλευση
planare, planări ουσ. θηλ. το πλάνισμα, το ροκάνισμα
planat-ă, planafi-te επίθ. 1. μετέωρος-η-ο // **zbor ~** η πτήση με ανεμόπτερο 2. αιωρούμενος-η-ο
planctologie ουσ. θηλ. η πλαγκτολογία
plancton, planctonuri ουσ. ουδ. το πλαγκτόν
planeta-ă, planetari-e επίθ. πλανητικός-ή-ό // **pe scară -ă** σε πλανητική κλίμακα // αστρ. **sistem ~** το πλανητικό σύστημα
planetariu, planetarii ουσ. ουδ. το πλανητάριο
planetă, planete ουσ. θηλ. (αστρ.) ο πλανήτης
planic-ă, planici-ce επίθ. σύμφωνα με το σχέδιο, με προγραμματισμό
planifica, planific ρ. μετ. σχεδιοποιώ, προγραμματίζω
planificare, planificări ουσ. θηλ. ο προγραμματισμός // **-a economiei naționale** ο προϋπολογισμός της εθνικής οικονομίας
planificat-ă, planificați-te επίθ. προγραμματισμένος-η-ο
planificator-oare, planificatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σχεδιαστής-άστρια (ο, η), προγραμματιστής-ίστρια (ο, η)
planiglob, planigloburi ουσ. ουδ. ο γεωγραφικός άτλας, ο χάρτης της γήινης σφαίρας
planimetra, planimetrez ρ. μετ. επιπεδομετρώ
planimetrare, planimetrări ουσ. θηλ. η επιπεδομέτρηση
planimetric-ă, planimetrici-ce επίθ. επιπεδομετρικός-ή-ό
planimetrie ουσ. θηλ. η επιπεδομετρία
planimetru, planimetre ουσ. ουδ. το επιπεδομέτρο
planisferă, planisfere ουσ. θηλ. το επιπεδοσφαίριο
planisferic-ă, planisferici-ce επίθ. επιπεδοσφαιρικός-ή-ό
planor, planoare ουσ. ουδ. το ανεμόπτερο, το ανεμοπλάνο
planorism ουσ. ουδ. (αθλ.) ο ανεμοπτερισμός
planorist-ă, planoriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ανεμοπτεριστής-ίστρια (ο, η)
planșă, planșe ουσ. θηλ. 1. η εικονογραφία 2. η ξυλογραφία, η χαλκογραφία
planșetă, planșete ουσ. θηλ. το σχεδιαστήριο
planșeu, planșee ουσ. ουδ. το δάπεδο, το πάτωμα
planta, plantez I. ρ. μετ. 1. φυτεύω, εμφυτεύω 2. εμπίγνω, μπιγνώ, χώνω στο έδαφος φυτό ή σπόρο II. ρ. μέσο. 1. χώνομαι 2. εμφυτεύομαι, φυτεύομαι // **a se - în fața cuiva** χώνομαι μπροστά σε κάποιον
plantare, plantări ουσ. θηλ. 1. το φύτεμα, το φύτευμα, η φύτευση, η εμφύτευση 2. το μπιγξιμο
plantare-oare, plantatori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. φυτετής-εύτρια (ο, η) 2. ο ιδιοκτήτης φυτείας II. ουσ. ουδ. το φυτευτήρι
plantați, plantații ουσ. θηλ. η φυτεία // **~ de pomi** η δεντροφυτεία // **~ de protecție** η προστατευόμενη
plantă, plante ουσ. θηλ. το φυτό // **plante agățătoare** τα αναρριχητικά φυτά // **plante textile**

τα φυτά που έχουν ίνες χρήσιμες στην υφαντουργία
planton, plantoane I. ουσ. ουδ. 1. ο σκοπός, ο φρουρός 2. ο θαλαμοφύλακας II. επιρ. έκφρ. **de ~** ο σκοπός, ο φρουρός
planturo-oasă, planturoși-oase επίθ. 1. άφθονος-η-ο 2. σωματώδης-ης-ος
plapumă, plăpumi ουσ. θηλ. 1. το πάπλωμα 2. το κλινοσκεπάσμα // **intinde-te cât ți-e plapuma** να μην ξεδεύει κανείς περισσότερα απ' όσα έχει
plasa, plazez I. ρ. μετ. 1. τοποθετώ 2. επενδύω (κεφάλαια) 3. βάζω, θέτω 4. διορίζω II. ρ. μέσο. 1. τάσσομαι 2. πλάσσομαι 3. έχω τη θέση 4. έχω την τοποθέτηση
plasament, plasamente ουσ. ουδ. 1. η τοποθέτηση 2. η επένδυση κεφαλαίων
plasare, plasări ουσ. θηλ. 1. η τοποθέτηση, το πλάσσιμο 2. ο διορισμός
plasator-oare, plasatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πλασιέ (ο, η) 2. ταξιθέτης-έτρια (ο, η)
plasă, plase ουσ. θηλ. 1. το δίχτυ, ο φίλες 2. το δίχτυωτο πλέγμα // **~ pescărească** το δίχτυ για ψάρεμα // **a lua** ~ πέφτω έξω, αποχωρώ, αποτυχαίνω
plasmatic-ă, plasmatici-ce επίθ. πλασματικός-ή-ό
plasmă ουσ. θηλ. (ιατρ.) το πλάσμα // **~ sanguină** το πλάσμα αίματος
plasmoidiu, plasmoidii ουσ. ουδ. το πλασμώδιο, το μικρόβιο ελονοσίας
plasmoliză, plasmolize ουσ. θηλ. (βοτ.) η πλασμούση
plastic-ă, plastici-ce I. επίθ. 1. πλαστικός-ή-ό, εύπλαστος-η-ο // **arte -e** οι πλαστικές, οι εικαστικές τέχνες // **deformație -ă** η πλαστική παραμόρφωση 2. μτφ. υποβλητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η πλαστική
plasticitate ουσ. θηλ. 1. η πλαστικότητα 2. μτφ. η ομορφιά, η παραστατικότητα
plasticiza, plasticizez ρ. μετ. 1. πλαστικοποιώ 2. μτφ. δίνω εκφραστικότητα
plasticizare, plasticizări ουσ. θηλ. η πλαστικοποίηση
plastie, plastii ουσ. θηλ. (χειρ.) η πλαστική χειρουργική επέμβαση για αισθητικούς σκοπούς
plastifiă, plastifiez ρ. μετ. αυξάνω την πλαστικότητα υλικού με διαλύτη
plastifiant, plastifianti ουσ. αρσ. ο διαλύτης για αύξηση της πλαστικότητας υλικού
plastifiere, plastifieri ουσ. θηλ. η αύξηση της πλαστικότητας υλικού
plastilină, plastiline ουσ. θηλ. η πλαστελίνη
plastograf-ă, plastograf-e ουσ. αρσ. και θηλ. πλαστογράφος (ο, η)
plastografia, plastografiez ρ. μετ. 1. πλαστογραφώ 2. μτφ. διαστρέφω την αλήθεια σκόπιμα
plastografiat-ă, plastografiati-te επίθ. πλαστός-ή-ό, πλαστογραφημένος-η-ο
plastografie, plastografii ουσ. θηλ. 1. η πλαστογράφηση 2. το πλαστογράφημα, το νόθο
plastron, plastroane ουσ. ουδ. το πλαστρόν (στο αντρίκι ποκάμισο)
plastre, plasturi ουσ. αρσ. το έμπλαστρο, το μπλάστρι
plat-ă, plati-te επίθ. 1. επίπεδος-η-ο 2. αβαθής-ής-ές 3. ίσιος-ά-ο 4. πλατύς-ιά-ύ 5. μέτριος-α-ο, μαλαρός-ή-ό // **picior ~** το πλατύ πόδι, η πλατυποδία // (αθλ.) **două sute metri ~** το αγώνισμα στα διακόσια μέτρα δρόμου

platan, platani ουσ. αρσ. (βοτ.) ο πλάτανος
platan, platane ουσ. ουδ. η πλάστιγγα, ο δίσκος της ζυγαριάς
plată, plăți ουσ. θηλ. 1. η πληρωμή, η εξόφληση χρέους 2. η ανταπόδοση υποχρέωσης ή υπόσχεσης 3. η αμοιβή για παροχή εργασίας ή υπηρεσίας 4. η έκταση // ~ **în rate** η πληρωμή σε δόσεις // **contra** ~ αντί πληρωμής // **fără** ~ χωρίς πληρωμή // **plata, vă rog!** ο λογαριασμός, παρακαλώ!
plateă, plăteci ουσ. θηλ. ο ωμίτης
plateă ουσ. θηλ. μτφ. το χάσιμο (στη χαρτοπαίξια)
platformă, platforme ουσ. θηλ. 1. το ανοιχτό βαγόνι 2. η πλατφόρμα 3. η αποβάθρα 4. το πλάτωμα 5. η εξέδρα, η ταράτσα // (πολ.) ~ **program** το πρόγραμμα
platfus ουσ. ουδ. η πλατυποδία
platina, platinez ρ. μετ. πλατινώνω
platinare, platinări ουσ. θηλ. η επιπλατινίωση
platinat-ă, platinăți-te επίθ. πλατινωμένος-η-ο, λευκοχρυσωμένος-η-ο
platină, platine ουσ. θηλ. η πλατίνα, ο λευκόχρυσος
platinifer-ă, platiniferie επίθ. πλατινοφόρος-α-ο
platinit ουσ. ουδ. ο πλατινίτης, το κράμα χάλυβα με νικέλιο
platinitudine, platinudini ουσ. θηλ. η κενολογία, η ευτέλεια, η κοινοτοπία, ο συνηθισμένος λόγος, η μετριότητα, η ηλαδαρότητα
platinic-ă, platinici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. πληρωτής-ώτρια (ο, η) // **bun** ~ ο καλοπληρωτής // **rău** ~ ο κακοπληρωτής
platonice-ă, platonici-ce επίθ. 1. πλατωνικός-ή-ό 2. ιδανικός-ή-ό // **amor** ~ ο πλατωνικός έρωτας
platonician-ă, platonicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. πλατωνιστής-ίστρια (ο, η)
platonism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο πλατωνισμός
platonizant-ă, platonizant-ăți-te επίθ. πλατωνίζων-ουσα-ον
platoșă, platoșe ουσ. θηλ. ο θώρακας
platou, platouri ουσ. ουδ. 1. το οροπέδιο 2. η πλατέλα // ~ **de filmare** το πλατό // (γεωγρ.) ~ **maritim continental** η υφαλοκρηπίδα
plaur, plauri ουσ. ουδ. το πλωτό νησί με βλάστηση
plauzibil-ă, plauzibili-e επίθ. 1. αληθοφανής-ής-ές, πιθανός-ή-ό, αξιόπιστος-η-ο 2. πιστευτός-ή-ό, παραδεκτός-ή-ό
plauzibilitate ουσ. θηλ. η αληθοφάνεια, η αξιοπιστία, το αξιόπιστο
plavie, plavii ουσ. θηλ. το πλωτό νησί από τύρφη και χόρτο με ιλύ και ριζώματα φυτών
play-back ουσ. ουδ. η απόδοση, η αναπαραγωγή καταγραφής
plaz, plazuri ουσ. ουδ. το υνί
plăcea, plac I. ρ. μετ. θέλγω II. ρ. αμ. 1. αρέσω, αρέσκω 2. νοιώθω ευχαρίστηση // **acest individ nu-mi place** αυτό το άτομο δε μ' αρέσει // **îmi place să cred** θέλω να πιστεύω, μου αρέσει να πιστεύω // **mi-ai plăcut** μου άρεσες // **știi că-mi place?** σοβαρολογείς;
plăcere, plăceri I. ουσ. θηλ. 1. η αρεσία, η αρέσκεια 2. η ευχαρίστηση, η ευαρέσκεια 3. η χαρά, η χάρη, η τερπινότητα 4. η έδονή // **a găsi** ~ βρίσκω ευχαρίστηση // **fă-mi** ~ **ai!** κάνε μου τη χάρη! // **fără** ~ με το ζόρι II. επιρ. έκφρ. // **cu** ~ ευχαρίστως, μετά χαράς // **după** ~ κατά προσέγγιση

plăcintar, plăcintari ουσ. θηλ. ο ζαχαροπλάστης, ο φουρνάρης εξειδικευμένος σε πίτες
plăcintă, plăcinte ουσ. θηλ. η πίτα // ~ **cu brânză** η τυρόπιτα // ~ **cu carne** η κρεατόπιτα // ~ **cu spanac** η σπανακόπιτα // ~ **cu mere** η μηλόπιτα // **a găsi plăcintă gata** τα βρίσκω όλα έτοιμα // **a-i veni ca o** ~ του ήρθε ένα κακό μια συμφορά // **a număra foile de** ~ κάνω πάρα πολλούς λογαριασμούς // **a sta ca o** ~ κάθεται αδρανής, άπρακτος, ανασίθητος
plăcintărie, plăcintărie ουσ. θηλ. το ζαχαροπλαστείο, που πωλεί μόνο πίτες, το φούρνο
plăcut-ă, plăcuți-te επίθ. 1. αρεστός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο 2. ευχάριστος-η-ο 3. τερπνός-ή-ό // **surpriză** ~ **ă** η ευχάριστη έκπληξη II. επιρ. 1. αρεστά, ευάρεστα 2. τερπνά 3. ευχάριστα
plăcuță, plăcuțe ουσ. θηλ. το πλακάκι
plăieș, plăieși ουσ. αρσ. (επαρχ.) 1. ο βουνίσιος κάτοικος 2. ιστ. ο βιγλάτορας
plămadă ουσ. θηλ. η ζύμη, η μαγιά, το προζύμι
plămadeală, plămadeli ουσ. θηλ. η ζύμη, το προζύμι, η μαγιά
plămădi, plămădesc I. ρ. μετ. δίνω μορφή, σχηματίζω, διαπλάθω II. ρ. αμ. ζυμώνω III. ρ. μέσο. 1. ζυμώνομαι 2. διαπλάθομαι, σχηματίζομαι
plămădire, plămădiri ουσ. θηλ. το ζύμωμα
plămădit ουσ. ουδ. το ζύμωμα
plămădit-ă, plămădiți-te επίθ. ζυμωμένος-η-ο
plămân, plămâni ουσ. αρσ. (ανατ.) ο πνεύμονας, το πνευμόνι, το πλεμόνι
plănu, plănuie ρ. μετ. 1. σχεδιάζω 2. λογαριάζω 3. σκοπεύω // ~ **ește o călătorie** σκοπεύει να κάνει ένα ταξίδι
plănuire, plănuiri ουσ. θηλ. 1. προμελέτη σχεδίου, η κατάρτιση 2. η πρόθεση 3. ο σκοπός 4. το σκάρωμα
plănuiră, plănuiri επίθ. 1. σχεδιασμένος-η-ο 2. καταρτισμένος-η-ο 3. προετοιμασμένος-η-ο 4. λογαριασμένος-η-ο 5. σκαρωμένος-η-ο
plăpând-ă, plăpânzi-de επίθ. 1. αδύνατος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, λεπποφυής-ής-ές, ισχνός-ή-ό 2. μτφ. ευαίσθητος-η-ο
plăpumari, plăpumari ουσ. αρσ. ο παπλωματάς
plăpumăreasă, plăpumărease ουσ. θηλ. η παπλωματού
plăpumărie, plăpumării ουσ. θηλ. το παπλωματάδικο
plăpunioară, plăpunioare ουσ. θηλ. το παπλωματάκι
plăsea, plăsele ουσ. θηλ. η λαβή του μαχαιριού, του ξίφους, κ.λ.π.
plăsmui, plăsmuiesc ρ. μετ. 1. δημιουργώ, πλάθω 2. επινωθ 3. νοθεύω 4. σοφίζομαι, τεχνάζομαι
plăsmuire, plăsmuiri ουσ. θηλ. 1. η δημιουργία, το πλάσιμο 2. το επινωμα, το εφεύρημα 3. η νόθευση, η νοθεία 4. το σόφισμα, το τέχνασμα
plăsmuit-ă, plăsmuiri-te επίθ. 1. δημιουργημένος-η-ο, πλαστός-ή-ό 2. επινοημένος-η-ο 3. κάλπικος-η-ο
plăsmuitor-oare, plăsmuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. δημιουργικός-ή (ο, η), επινοητικός-ή (ο, η), εφευρετικός-ή (ο, η) 2. νοθευτής-εύτρια (ο, η)
plăti, plătesc I. ρ. μετ. 1. πληρώνω, εξοφλώ // **a ~ cu capul** πληρώνω με το κεφάλι // **a ~ cu dobândă** πληρώνω με τόκο II. ρ. αμ. 1. ανταμείβω, ανταποδίδω 2. αξίζω // **a nu** ~ **nici cât o ceapă degerată** δεν αξίζω τίποτε
plătibil-ă, plătibili-e επίθ. πληρωτέος-α-ο

plătică, **plătici** *ουσ. θηλ.* (ιχθ.) η πέρκη
plătitor-oare, **plătitori-oare** *I. ουσ. αρσ. και θηλ.* πληρωτής-ώτρια (ο, η) *II. επίθ.* πληρωτέος, εξοφλητήριος-α-ο
plăvai-aie, **plăvai** *επίθ.* (λαϊκ.) (για τα πρόβατα) με λευκόφαιο μαλλί
plăvan-ă, **plăvani-e** *επίθ.* (λαϊκ.) (για τα βόδια και για τις αγελάδες) με άσπρογκρι (λευκόφαιο) τρίχωμα ή άσπρο-κιτρινωπό // **boi -i** τα άσπρα-κιτρινωπά βόδια
plăvi-ă, **plăviți-te** *επίθ.* (λαϊκ.) (για το τρίχωμα ή το μαλλί ζώων) με άσπρο-κιτρινωπό ή λευκόφαιο
plângăre-țeață, **plângăreți-te** *επίθ.* 1. κλαψιάρης-α-ικο, κλαψιάρικός-η-ο 2. παραπονετικός-ή-ό, μεμψίμοιρος-η-ο
plângător-oare, **plângători-oare** *επίθ.* 1. κλαίων-ουσα -ον, κλαψιάρικός-η-ο 2. παραπονιάρης-α-ικο, παραπονιάρικός-η-ο, παραπονετικός-ή-ό // **salcie plângătoare** η κλαίουσα ιτιά
plânge, **plâng** *I. ρ. αμ.* 1. κλαίω, κλαίγω 2. θρηνώ 3. λυπούμαι 4. έχω παράπονο // **a ~ cuiva de milă** λυπούμαι κάποιον // **a ~ după tatăl său** κλαίει για τον πατέρα του // **a-și ~ păcatele** κλαίω τις αμαρτίες μου // **el ~ din cauza morții tatălui său** αυτός κλαίει εξ αιτίας του θανάτου του πατέρα του *II. ρ. μετ.* 1. οικτείρω 2. κλαίω // **mama își ~ copilul** να κλαίει η μάνα το παιδί *III. ρ. μέσο.* 1. κλαίγομαι 2. παραπονιέμαι, παραπονούμαι 3. διαμαρτύρομαι // **el s-a plâns de tine** αυτός παραπονέθηκε για σένα // **s-a plâns de dureri de cap** κλαίτηκε για τον πονοκέφαλο
plângere, **plângeri** *ουσ. θηλ.* 1. το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπονο 3. η διαμαρτυρία 4. η αναφορά 5. νομ. η αγωγή, η μήνυση
plâns, **plânsuri** *I. ουσ. ουδ.* 1. το κλάμα, ο θρήνος // ~ **sfâșietor** το σπαρακτικό κλάμα // **a izbucni în ~** μπήγω τα κλάματα *II. επιθ. έκφρ.* **de ~** για κλάματα
plâns-ă, **plânși-se** *επίθ.* κλαυτός-ή-ό, κλαμένος-η-ο
plânset, **plânsete** *ουσ. ουδ.* 1. το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπον
pleasnă, **plesne** *I. ουσ. θηλ.* (λαϊκ.) 1. το ράπισμα // **a aduce în ~ de bici** γρήγορα *II. επιρ. έκφρ.* **de-a pleasna** με το μαστίγιο
plească *I. ουσ. θηλ.* 1. το πλιάτσικο 2. το λάφυρο, η διαρπαγή 3. το εύρημα *II. επιρ. έκφρ.* **de ~** τζάμπα, δωρεάν
pleată, **plete** *ουσ. θηλ.* (ιδίως στον πληθ.) τα μακριά μαλλιά, η πλεξίδα
pleavă *ουσ. θηλ.* το σκύβαλο, τα λιχνισμένα άχυρα
plebe *ουσ. θηλ.* 1. ο όχλος, η πλέμπα, ο κοσμάκης 2. οι πληβείοι
plebeian-ă, **plebeiene** *I. επίθ.* πληβειακός-ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* πληβείος-εία (ο, η)
plebeu-ee, **plebei-ee** *I. ουσ. αρσ. και θηλ.* πληβείος-εία (ο, η) // **patricienii și plebeii** οι πατρίκιοι και οι πληβείοι *II. επίθ.* πληβείος-εία-ειο // **suflet ~** η πληβεία ψυχή
plebiscit, **plebiscite** *ουσ. ουδ.* το δημοψήφισμα
plebiscitar-ă, **plebiscitari-e** *επίθ.* δημοψηφιστικός-ή-ό
pleca, **plec** *I. ρ. αμ.* 1. φεύγω, αναχωρώ, ξεκινώ 2. αποχωρώ, αποδημώ 3. πηγαίνω // **a ~ în lumea largă** φεύγω στον κόσμο τον μακρινό // **e târziu**,

plec είναι αργά, φεύγω // **numai să nu plec!** αρκε! να μη φύγεις! // **pleacă de aici!** φύγε απ' εδώ! // **pleacă de la ideea că trebuie să reușească** ξεκινά απ' την ιδέα ότι πρέπει να επιτύχει // **pleacă înainte, noi venim în urmă** πήγαινε εμπρός (μπροστά), εμείς ερχόμαστε από πίσω // **trenul pleacă imediat** το τραίνο φεύγει αμέσως *II. ρ. μέσο.* 1. σκύβω, υποκλίνομαι 2. υποτάσσομαι 3. γέρνω, κυρτώνομαι // **a-și ~ urechea** βάζω αυτί // **a se ~ spre apus** γέρνω προς τη δύση *III. ρ. μετ.* αποκλίνω, κατεβάζω, χαμηλώνω
plecare, **plecări** *I. ουσ. θηλ.* 1. η αναχώρηση, η φυγή 2. το φευγιό, το ξεκίνημα, η εκκίνηση 3. η μετάβαση 4. η κλίση, το γέρισμο // **a conduce la ~** προπέμω, προβοδίζω, κατευοδώνω, ξεπροβοδίζω // **punct de ~** η αφετηρία, το σημείο εκκίνησης *II. επίθ. και επιρ. έκφρ.* // **gata de ~** έτοιμος να αναχωρήσει // **la ~** στο ξεκίνημα
plecat-ă, **plecați-te** *επίθ.* 1. φευγάτος-η-ο 2. απόδημος-η-ο 3. υποταγμένος-η-ο 4. σκυφτός-ή-ό, γερμένος-η-ο 5. επικλινής-ής-ές // **este ~ din localitate** έχει φύγει απ' τον τόπο
plecăciune, **plecăciuni** *ουσ. θηλ.* 1. η υπόκλιση 2. το σκύψιμο // ~ **adâncă** η βαθιά υπόκλιση // ~ **până la pământ** η εδαφιαία υπόκλιση
plectru, **plectre** *ουσ. ουδ.* το πλήκτρο
pled, **pleduri** *ουσ. ουδ.* η μάλλινη κουβέρτα, το κλινοσκέπασμα
pleda, **pledez** *I. ρ. αμ.* 1. αγορεύω, συνηγορώ 2. υπερασπίζω *II. ρ. μετ.* 1. συνηγορώ στο δικαστήριο 2. υποστηρίζω
pledant-ă, **pledanți-te** *επίθ.* (νομ.) αγορεύων-ουσα-ον // **avocat ~** ο συνήγορος
pledoarie, **pledoarii** *ουσ. θηλ.* 1. η αγόρευση, η συνηγορία 2. η δικηγορία
pleiadă, **pleiade** *ουσ. θηλ.* 1. η πλειάδα 2. αστρ. η πούλια (αστερισμός)
pleistocen-ă, **pleistoceni-e** *I. επίθ.* (γεωλ.) πλειστοκαινός-ή-ο *II. ουσ. ουδ.* (γεωλ.) η πλειστοκαινή
plen *ουσ. ουδ.* η ολομέλεια
plenar-ă, **plenari-e** *επίθ.* ολομελής-ής-ές // **ședință ~ă** η ολομελής συνεδρίαση
plenară, **plenare** *ουσ. θηλ.* η ολομέλεια
plenipotență, **plenipotențe** *ουσ. θηλ.* η πληρεξουσιότητα
plenipotențiar-ă, **plenipotențiarie** *I. επίθ.* πληρεξουσιας-ια-ο *II. ουσ. αρσ.* ο πληρεξούσιος
plenitudine *ουσ. θηλ.* 1. η πληρότητα, η πλήρης ανάπτυξη 2. η ολοκλήρωση 3. η ακεραιότητα // ~ **a vocalică** η πληρότητα ήχου / φωνής
pleoapă, **pleoape** *ουσ. θηλ.* το βλέφαρο
pleonasm, **pleonasme** *ουσ. ουδ.* (γραμμα.) ο πλεονασμός
pleonastic-ă, **pleonastici-ce** *επίθ.* πλεοναστικός-ή-ό
pleosc *επιφ.* πλίτς-πλάτς (ήχος σώματος όταν πέφτει σε νερό)
pleoști, **pleoștesc** *I. ρ. μετ.* 1. πλαταίνω 2. παραμορφώνω *II. ρ. μέσο.* 1. παραμορφώνομαι 2. πλαταίνω
pleoștire, **pleoștiri** *ουσ. θηλ.* το πλάτεμα, η πλάτωση, το πλάτυσμα, η παραμόρφωση
pleoștit-ă, **pleoștiți-te** *επίθ.* 1. πλατύς-ιά-ύ // **μτφ.** κατάπτωτος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο
plească, **plească** *ρ. αμ.* 1. πλαταγίζω 2. παφλάζω φλοισβίζω

plescăire, plescăiri ουσ. θηλ. 1. το πλατάγισμα 2. το πάφλασμα
plescăit, plescăituri ουσ. θηλ. 1. το πλατάγισμα 2. το πάφλασμα, ο φλοίσβος
plescăitură, plescăituri ουσ. θηλ. ιδ. plescăit
plesiozaur, plesiozauri ουσ. αρσ. (γεωλ.) ο πλησιόσαυρος
plesni, plesnesc ι. ρ. αμ. 1. σπάζω 2. σκάζω 3. ραγίζω 4. πλαντάζω (από στενοχώρια) 5. χτυπώ // **a-i ~ cuiva obrazul de rușine** ντρέπομαι // **balonul a - t** η φούσκα έσκασε // **cât ai ~ din bici** αμέσως // **farfură a - t** το πιάτο ράγισε // **plesnind de sănătate** νταβραντισμένος-η-ο // **pneul a - t** η σαμπρέλα έσκασε II. ρ. αντων. 1. παθαίνω ρήγμα, ράγισμα 2. χτυπιέμαι με κρότο III. ρ. μετ. 1. ραγίζω 2. χτυπώ, μαστιγώνω 3. χαστουκίζω 4. σπάζω
plesnire, plesniri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το ράπισμα 2. το χαστούκι 3. το μαστιγώμα 4. το ράγισμα 5. το πλάνταγμα (από στενοχώρια)
plesnit-ă, plesniți-te επίθ. 1. χτυπημένος-η-ο, μαστιγωμένος-η-ο 2. ραγισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, ραγιστός-ή-ό 3. διασχισμένος-η-ο
plesnotoare, plesnitori ουσ. θηλ. (επαρχ.) η κορυφή του μαστιγίου
plesnătură, plesnituri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, η κρούση 2. το ράγισμα 3. το ράπισμα 4. το μαστιγώμα
pleș, pleasă, pleși-e (αρχ.) I. επίθ. 1. φαλακρός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό χωρίς βλάστηση (βουνό, ύψωμα) II. ουσ. θηλ. ο γυμνός τόπος, ο αποψιλωμένος τόπος
pleșcar, pleșcari ουσ. αρσ. (οικ.) ο πλατσικολόγος, ο άρπαγας, ο λαφυραγωγός
pleșcui, pleșcuiesc ρ. αμ. (επαρχ.) 1. πλατσικολογώ 2. λαφυραγωγώ
pleșcuît ουσ. ουδ. 1. το πλατσικολόγημα 2. η διαρπαγή, η λαφυραγωγία
pleșuv-ă, pleșuvi-e επίθ. 1. φαλακρός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό 3. ξεφλουδισμένος-η-ο (για τα δέντρα)
pleșuvi, pleșuvesc ι. ρ. αμ. φαλακρώνω, γίνομαι φαλακρός, κασιδιάζω II. ρ. μέσο. 1. φαλακρώνω 2. μένω χωρίς βλάστηση
pleșuvii, pleșuvii ουσ. θηλ. η φαλακρότητα, η έλλειψη βλάστησης σε βουνό
pleșuvit-ă, pleșuviti-te επίθ. φαλακρός-ή-ό
plete ουσ. αρσ. πληθ. το μακριά μαλλιά
pleter, plete ουσ. ουδ. η γυροβολία, το φράγμα από καλάμια σε ιχθυοτροφείο
pletoră ουσ. θηλ. 1. η πληθώρα, η αφθονία 2. το μεγάλο πλήθος
pletoric-ă, pletorici-ce επίθ. πληθωρικός-ή-ό
pletos-oasă, pletosi-oase επίθ. μαλλιαρός-ή-ό
pleural-ă, pleurali-e επίθ. πλευρικός-ή-ό
pleură, pleure ουσ. θηλ. ο υπεζωκάτας
pleurezie, pleurezii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευρίτις // ~ **purulentă** η πυώδης πλευρίτις
pleurită, pleurite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευρίτιδα
pleuritic-ă, pleuritici-ce επίθ. πλευριτικός-ή-ό
pleuopericardită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευροπερικαρδίτιδα
pleuropneumonie, pleuropneumonii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευροπνευμονία
pleuroscop, pleuroscopae ουσ. ουδ. το πλευροσκόπιο

pleuroscopie, pleuroscopii ουσ. θηλ. η πλευροσκόπια
pleurotomie, pleurotomii ουσ. θηλ. (χειρ.) η πλευροτομή
plevușcă, plevuști ουσ. θηλ. (ιχθ.) η μαρίδα (τα μικρά ψάρια)
plex, plexuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το πλέγμα, το δίκτυο από αγγεία ή νεύρα
plexiglas ουσ. ουδ. το πλεξίγκλας, το οργανικό γυαλί
plia, pliez ρ. μετ. διπλώνω, πτυχώνω
pliabil-ă, pliabili-e επίθ. διπλωτός-ή-ό, πτυχωτός-ή-ό
pliaj, pliaje ουσ. ουδ. ιδ. pliere
pliant-ă, plianți-te I. επίθ. 1. ευλύγιστος-η-ο 2. διπλωτός-ή-ό // **pat** ~ το αδιπλωτο κρεβάτι, το ράντο II. ουσ. ουδ. το διαφημιστικό δίπτυχο
pliat-ă, pliați-te επίθ. διπλωμένος-η-ο, μαζωχτός-ή-ό, διπλωτός-ή-ό, πτυχωτός-ή-ό
plic, plicuri ουσ. ουδ. ο φάκελος
plici επιφ. πλitis πλατες (λέξη που μιμείται το θόρυβο του νερού όταν σπάζει πάνω σε στερεό αντικείμενο)
plicticos-oasă, plicticosi-oase I. επίθ. 1. ανιαρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, φορτικός-ή-ό 2. ανυπόφορος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό, οχλητικός-ή-ό II. επιρ. 1. ανιαρά, βαρετά, πληκτικά 2. ενοχλητικά, οχληρά
plictiselă, plictiseli ουσ. θηλ. 1. η ανία, η πλήξη, η βαριεστημάρα 2. μτφ. η στενοχώρια
plictisi, plictisesc I. ρ. μέσο. 1. πλήττω, βαριέμαι, κατέχομαι από ανία, πλήξη 2. στενοχωριέμαι // **ca cei care se plictisesc** όπως εκείνοι που πλήττουν II. ρ. μετ. 1. προξενώ ανία, πλήξη 2. ενοχλώ, στενοχωρώ, βαρύνω, πλήττω, σκοτίζω
plictisit-ă, plictisiti-te επίθ. 1. βαριεστημένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο 3. στενοχωρημένος-η-ο
plictisitor-oare, plictisitori-oare επίθ. 1. ανιαρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό 2. κουραστικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό, ενοχλητικός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό
pliculeț, pliculețe ουσ. ουδ. το φακελάκι
pliere, plieri ουσ. θηλ. 1. η δίπλωση, η πτύξη, η πτύχωση 2. το μάζεμα, η κύρτωση, η κάμψη, το καμπύλωμα
plimba, plimb I. ρ. αντων. 1. βολτάρω, κάνω βόλτα 2. πηγαίνω περίπατο, περπατώ για αναψυχή, σεργιανίζω 3. τριγυρίζω, περιφέρομαι, γυροφέρνω // **a se ~ ca vodă prin lobodă** περπατώ άσκοπα // **du-te de te plimbă!** πήγαινε περίπατο! II. ρ. μετ. 1. περιφέρω, γυρίζω πηγαίνοφέρνω 2. πάω κάποιον περίπατο // **a ~ cățelul** πάω περίπατο το σκυλάκι // **a ~ privirea asupra publicului** περιφέρω το βλέμμα μου στο ακροατήριο
plimbare, plimbări ουσ. θηλ. 1. ο περίπατος 2. η βόλτα, το σεργιάνι, ο γύρος // **a merge la ~** πηγαίνω περίπατο // **a trimite la ~** στέλνω περίπατο, απολύω κάποιον // **locuri de ~** τόποι περιπάτου // **o ~ cu mașina** ο περίπατος με άμαξα, η αμαξάδα // **o scurtă** ~ μια σύντομη βόλτα
plimbare ουσ. ουδ. ο περίπατος, η βόλτα, το σεργιάνι
plimbă-ă, plimbați-te επίθ. περιφερόμενος-η-ο, τριγυρισμένος-η-ο, σεργιανισμένος-η-ο, περπατημένος-η-ο
plimbăreț-eață, plimbăreți-te I. επίθ. 1. περιφερόμενος-η-ο, περιπατητικός-ή-ό 2. περιηγητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η τριγυρίστρα
plimbărică ουσ. θηλ. (οικ.) η βόλτα

plin-ă, plini-e I. *επιθ.* 1. γεμάτος-η-ο, γεμιστός-ή-ό, πλήρης-ης-ες, πλήριος-ια-ιο, μεστός-ή-ό 2. ολόγιομος-η-ο // ~ **de răcoare** ολόδροσος-η-ο // ~ **ochi** ολόγιομος, γεμάτος εντελώς // **a face -ul** κάνω το πλήρες // **a-i ieși cuiva cu -ul** βγαίνω μπροστά σε κάποιον με το πλήρες // **în -ă muncă** στο μέσο της δουλειάς // **în -ă noapte** τα μεσάνυχτα // **în -ă viteză** σε πλήρη ταχύτητα // **în -ă zi** μέρα μεσημέρι // **lună -ă** το ολόγιομο φεγγάρι, η πανσέληνος // **voce -ă** η πλήρια φωνή, η ολοκληρωμένη φωνή II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** εξ ολοκλήρου, ολοκληρωτικά, εντελώς, τελείως, εν αφθονία III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** πλήρως // **a da o lovitură în ~** δίνω το χτύπημα πλήρως, ολοκληρωτικά IV. *ουσ. ουδ.* το πλήρες // ~ **ul conductei** το πλήρες του σωλήνα

plinătate *ουσ. θηλ.* 1. η πληρότητα 2. η ολοκληρία, η ολότητα

plintă, plinte *ουσ. θηλ.* η βάση κολόνας

plinu-ă, plinu-ți-te *επιθ.* 1. γεματούτσικος-η-ο 2. *μτφ.* εύσαρκος-η-ο

pliocen-ă, plioceni-e I. *επιθ. (γεωλ.)* πλειόκαινος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* (γεωλ.) η πλειόκαινη

plisa, plisez *ρ. μετ.* πλισάρω φτιάχνω πλισέ

plisaj, plisaje *ουσ. ουδ.* ο πλισές

plisare, plisări *ουσ. θηλ.* το πλισάρισμα

plisat-ă, plisări-te *επιθ.* πλισαρισμένος-η-ο // **fustă -ă** η πλισέ

plisc, pliscuri *ουσ. ουδ.* το ράμφος

pliseu, pliseuri *ουσ. ουδ.* ο πλισές, η πτύχωση υπάσματος, η διπλά

plită, plite *ουσ. θηλ.* το φουρνέλο

pliu, pliuiri *ουσ. ουδ.* η διπλωση, η πτύχωση, ο πλισές

plivi, plivesc *ρ. μετ.* 1. βοτανίζω 2. ξεριζώνω ζιζάνια 3. κλαδεύω

plivire, pliviri *ουσ. θηλ.* 1. το βοτάνισμα 2. το κλάδεμα

plivit, plivitori *ουσ. ουδ.* το βοτάνισμα

plivit-ă, pliviti-te *επιθ.* βοτανισμένος-η-ο

plivitor-oare, plivitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* βοτανιστής-ίστρια (ο, η)

plivură, plivuri *ουσ. θηλ.* τα βοτάνια, τα βοτανισμένα ζιζάνια

ploaie, ploi I. *ουσ. θηλ.* η βροχή // (*αστρ.*) ~ **de stele** η βροχή από αστέρια // ~ **torențială** η καταρρακτώδης βροχή // **ploaia durează mult** η βροχή που διαρκεί πολύ // **apă de ~** το βροχόνερο, το βροχονέρι, το νερό της βροχής, *μτφ.* σαχλαμάρα, τρίχα // **o ~ de aplauze** μια βροχή χειροκροτήματα // **o ~ de săgeți** μια βροχή από βέλη II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** με την βροχή, σε καιρό βροχής

plocon, plocoane *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το χάρισμα, το δώρο 2. το ρεγάλο // **a duce ~ cuiva** πηγαίνω τα χαρίσματα σε κάποιον

ploconeală, ploconeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η δουλικότητα, η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη 2. η ταπείνωση 3. η ταπεινή κολακεία 4. η υπόκλιση

ploconi, ploconesc *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. φέρνομαι με δουλικότητα 2. ταπεινώνομαι 3. πρόσκειμαι 4. υποκλίνομαι 5. υποτάσσομαι

ploconire, ploconiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη 2. η ταπείνωση 3. η υποτέλεια, η υποταγή 4. η χαμέρπεια

plod, plozi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* το μικρό παιδί, το κουτσούβελο

ploicică, ploicele *ουσ. θηλ.* η βροχούλα

ploios-oasă, ploioși-oase *επιθ.* βροχερός-ή-ό // **timp ~** ο βροχερός καιρός

plomba, plombez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω 2. (*ιατρ.*) βουλώνω, εμφράσσω

plombaj, plombaje *ουσ. ουδ.* 1. η μολύβδωση 2. η σφράγιση 3. το βούλωμα 4. το κλείσιμο τρύπας

plombare, plombări *ουσ. θηλ.* το βούλωμα, η σφράγιση

plombă, plombe *ουσ. θηλ.* 1. το έμφραγμα, η έμφραξη 2. το σφράγισμα δοντιού

plonja, plonjez *ρ. αμ.* καταδύομαι, κάνω κατάδυση, βουτώ, βυθίζομαι, κάνω βουτιά σε νερό

plonjare, plonjări *ουσ. θηλ.* η κατάδυση, το βουτήγματο, το βούτημα, η βουτιά, η καταβύθιση σε νερό

plonjeu, plonjee *ουσ. ουδ.* η κατάδυση, η καταβύθιση, η βουτιά, η βύθιση, το βύθισμα, το βούτημα, το βούλιασμα

plonjon, plonjoane *ουσ. ουδ.* η κατάδυση, το βούτημα, η βουτιά, το μακροβούτι

plonjor, plonjori *ουσ. αρσ.* 1. ο δύτες, ο βουτηχτής 2. ο δύτες με το σκάφαντρο

plop, plopi *ουσ. αρσ.* η λεύκα, η λεύκη, η αίγειρος // ~ **alb** η λευκή αίγειρος // **când va face -ul pere și răchita micșunele** ουδέποτε

ploscă, ploști *ουσ. θηλ.* 1. το φλασκί, η τσότρα 2. το παγούρι 3. το ουροδοχείο, το καθίκι (η πάπια για αρρώστους)

ploșcă, ploșcuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό φλασκί

ploșniță, ploșnițe *ουσ. θηλ.* ο κοριός

ploua pers. 3 plouă *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βρέχει // **a ~ cu găleata** βρέχει με το τουλούμι (ραγδαίως βροχή) // **a ~ mărunț** βρέχει φιλά // **a se face că plouă** κάνει πως δεν προσέχει, κάνει τον ανήξερο // **parcă tot îi ninge și-i plouă** είναι πάντα δυσοαρεστημένος

plouat-ă, plouați-te *επιθ.* 1. βρεγμένος-η-ο 2. μουσκεμένος-η-ο // **a fi ca o curcă -ă** το να είναι κανείς λυπημένος // **ca un câine** ~ σα βρεγμένο σκυλί

plug, pluguri *ουσ. ουδ.* το άροτρο, το αλέτρι // ~ **de curățat zăpada** το άροτρο για καθάρισμα χιονιού // ~ **pentru șanțuri** το άροτρο για όργωμα

plugar, plugari *ουσ. αρσ.* ο γεωργός

plugăresc-ească, plugărești *επιθ.* γεωργικός-ή-ό

plugărește *επιρ.* γεωργικά

plugări, plugăresc *ρ. μετ.* οργώνω

plugărie *ουσ. θηλ.* η γεωργία

plugărim *ουσ. θηλ.* η αγροτιά, οι αγρότες

plugărit *ουσ. ουδ.* η γεωργία

plugușor, plugușoare *ουσ. ουδ.* τα ρουμανικά κάλαντα της πρωτοχρονιάς

plumb, plumburi, plumbi I. *ουσ. ουδ. (χημ.)* 1. ο μόλυβδος, το μολύβι 2. ο μικρός δίσκος από μολύβι για σφράγισμα βαγονιών, τσουβαλιών, κ.λ.π. // **firul cu ~** το νήμα της στάθμης // **teavă de ~** ο μολυβδόσωληνας II. *ουσ. αρσ.* το μολύβι, το βλήμα όπλου από μολύβι III. *επιρ. έκφρ.* σαν το μολύβι (βαρύ)

plumbifer-ă, plumbiferi-e *επιθ.* μολυβδόχος-α-ο

plumbui, plumbuiesc *ρ. μετ.* 1. μολυβδώνω, μολυβώνω 2. σκεπαζω κάτι με μολύβι

plumbuire, plumbuiri *ουσ. θηλ.* η μολύβδωση, το μολύβωμα

plumbuit ουσ. ουδ. η μολύβδωση
plumbuit-ă, plumbuiți-te επίθ. 1. μολυβδωμένος-η-ο 2. σφραγισμένος-η-ο με μολύβι
plumburiu-ie, plumburii επίθ. 1. μολυβένιος-ια-ιο, μολυβής-ιά-ί 2. μολυβδόχρους-ους-ουν
plural-ă, plurali-e I. επίθ. 1. πληθυντικός-ή-ό 2. πολλαπλός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (γραμμα.) ο πληθυντικός // **-ul autorității** ο πληθυντικός της εξουσίας // **-ul autorului** ο πληθυντικός του συγγραφέα // **-ul politeții** ο πληθυντικός ευγένειας // **numărul** ~ ο πληθυντικός αριθμός // **vorbește la** ~ μιλάει στον πληθυντικό
plurale tantum επίθ. (γραμμα.) τα ουσιαστικά που έχουν μόνο πληθυντικό αριθμό
pluralism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο πλουραλισμός
pluralist-ă, pluralisti-ste I. επίθ. πλουραλιστικός-ή-ό // (φιλοσ.) **teoria** -ă η πλουραλιστική θεωρία II. ουσ. αρσ. και θηλ. πλουραλιστής-ίστρια (ο, η)
pluralitate, pluralități ουσ. θηλ. η πολλαπλότητα, η πλουραλιστικότητα
pluri- συνθετικό λέξεων που δηλώνει ότι το β' σθνητικό υπάρχει σε μεγάλη ποσότητα
pluricelular-ă, pluricelulari-e επίθ. πολυκύτταρος-η-ο
pluriform-ă, pluriformi-e επίθ. πολύμορφος-η-ο, πολυειδής-ής-ές
pluriglandular-ă, pluriglandulari-e επίθ. πολυαδενικός-ή-ό
plurinațional-ă, plurinaționali-e επίθ. πολυεθνικός-ή-ό
plurivalent-ă, plurivalenti-te επίθ. πολυσθενής-ής-ές
plurivoc-ă, plurivoci-ce επίθ. πολυσήμαντος-η-ο
plus, plusuri I. επιρ. 1. πλέον, επί πλέον, σύν, παραπάνω, επιπλέον // **patru** ~ **trei** τέσσερα πλέον τρία (τέσσερα σύν τρία) // **un motiv în** ~ ένας λόγος παραπάνω II. επιθ. έκφρ. **în** ~ επί πλέον III. ουσ. ουδ. 1. το περίσσευμα, το περισσευούμενο, το παραπάνω 2. το πλεόνασμα 3. το σύν // (μαθ.) ~ **infinit** το σύν άπειρο // ~ **și minus** το σύν και το πλην
plusa, plusez ρ. αμ. 1. αυξάνω τη μίζα σε χάρτο παίγνιο 2. βάζω επιπλέον
plusprodus, plusproduse ουσ. ουδ. (οικον.) το υπερπρόϊόν
plusvaloare, plusvalori ουσ. θηλ. (οικον.) η υπεραξία // ~ **absolută** η απόλυτη υπεραξία // ~ **relativă** η σχετική υπεραξία
plus, plusuri ουσ. ουδ. 2. το βελούδο // **de** ~ βελούδινος-η-ο, βελουδέσιος // **ursuleț de** ~ βελουδέσιος / βελουδινό αρκουδάκι
pușă, pușez ρ. μετ. (τεχ.) φτιάχνω το βελούδο (ύφασμα)
pușare, pușări ουσ. θηλ. (τεχ.) η κάλυψη με βελούδο (έπιπλα)
pușat-ă, pușați-te επίθ. χνουδωτός-ή-ό, χνουδάτος-η-ο // **prosop** ~ η χνουδάτη πετσέτα
plutaș, plutași ουσ. αρσ. 1. ο λεμβούχος 2. ο βαρκάρης 3. ο οδηγός σχεδίας στην πλεύση
plută, plute ουσ. θηλ. (ναυτ.) η σχεδία // **a face pluta** κολυμπώ ανάσκελα
plută, plute ουσ. θηλ. ο φελλός, το πώμα // **dop de** ~ η τάπα από φελλό
plutări, plutăresc ρ. αμ. πλέω με σχεδία
plutărie ουσ. θηλ. η μεταφορά δεμένων κορμών δέντρων σε σχεδία

plutărit ουσ. ουδ. 1. η πλεύση με τη σχεδία 2. η ασχολία του λεμβούχου
pluți, plutesc ρ. αμ. 1. πλέω, επιπλέω 2. πλανιέμαι // **a ~ în aer** ανίπταμαι // **norii plutesc pe cer** σύννεφα πλανιούνται στον ουρανό
plutibil-ă, plutibili-e επίθ. πλωτός-ή-ό, πλεύσιμος-η-ο, πλεύστός-ή-ό
plutind-ă, plutinzi-de επίθ. 1. κυματίζων-ουσα-ον, πλέων-ουσα-ον 2. μετφ. αναποφάσιτος-η-ο
plutire, plutiri ουσ. θηλ. 1. η πλεύση, η επίπλευση, το πλεύσιμο, ο πλους // **linie de** ~ η γραμμή πλεύσεως
pluțit ουσ. ουδ. το πλεύσιμο, η πλεύση
pluțit-ă, pluțiti-te επίθ. επίπλευστος-η-ο που έχει πλεύσει
plutitor-oare, plutitori-oare I. επίθ. πλωτός-ή-ό // **insulă plutitoare** το πλωτό // **pod** ~ το πλωτό γεφύρι II. ουσ. ουδ. 1. το επιπλέον σώμα 2. ο πλωτήρας
plutocrat-ă, plutocrați-te ουσ. αρσ. και θηλ. πλουτοκράτης-ισσα (ο, η)
plutocratic-ă, plutocratici-ce επίθ. πλουτοκρατικός-ή-ό
plutocrație, plutocrații ουσ. θηλ. η πλουτοκρατία
pluton, plutoane ουσ. ουδ. (στρατ.) 1. το απόσπασμα 2. η διμοιρία 3. ο ουλαμός // ~ **de executie** το εκτελεστικό απόσπασμα
plutonic-ă, plutonici-e επίθ. (γεωλ.) πλουτώνιος-ια-ιο // **rocă** -ă το πλουτώνιο πέτρωμα
plutonier, plutonieri ουσ. αρσ. (στρατ.) 1. ο ανθυποασπιστής 2. ο διμοιρίτης
plutonism ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο πλουτωνισμός
plutoniu ουσ. ουδ. (χημ.) το πλουτώνιο
plutui, plutuiesc ρ. μετ. (αρχ.) επεξεργάζομαι τα αργασμένα δέρματα με τη βοήθεια αλάτων χρωμίου
plutuire, plutui ουσ. θηλ. (αρχ.) η επεξεργασία αργασμένων δερμάτων με άλατα χρωμίου για να γίνουν μαλακά
pluvial-ă, pluviali-e επίθ. βρόχινος-η-ο
pluviometru, pluviometre ουσ. ουδ. το βροχόμετρο
pluvioscop, pluvioscoape ουσ. ουδ. το βρογχοσκόπιο
pneu, pneuri ουσ. ουδ. το ελαστικό, η σαμπρέλα, ο αεροθάλαμος τροχού αυτοκινήτου ή ποδηλάτου
pneumatic-ă, pneumatici-ce επίθ. πνευστός-ή-ό // **mașină** -ă η αεραντλία (που παράγει το κενόν) // **saltea** -ă το στρώμα αέρος
pneumatoză, pneumatose ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πνευμάτωση
pneumoconioză, pneumoconioze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πνευμονοκονίαση
pneumograf, pneumografe ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο πνευμονογράφος
pneumonic-ă, pneumonici-ce επίθ. πνευμονικός-ή-ό
pneumonie, pneumonii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πνευμονία // **dublă** ~ η διπλή πνευμονία
pneumoragie, pneumoragii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πνευμορραγία, η διείσδυση αίματος στα πνευμόνια, η αιμόπτυση
pneumotorax ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο πνευμοθώρακας
poală, poale ουσ. θηλ. 1. η ποδιά, το μπροστινό μέρος του γυναικείου φουστανιού 2. η εμπροσθέλλα 3. η πλαγιά 4. οι πρόποδες // **a-și pune poalele în cap** ξεπερνά κάθε όριο // **a ține**

în ~ κρατώ στην ποδιά // **la poalele cuiva** στην ποδιά / διάθεση κάποιου // **o ~ de ouă** μια ποδιά αυγών // **o ~ de nuci** μια ποδιά καρύδια // **plăcintă cu poalele în brâu** η πίτα με γυριστά τα φύλλα στις γωνίες // **poalele muntelui** η ποδιά του βουνού, οι πρόποδες

poamă, poame ουσ. θηλ. 1. ο καρπός, το φρούτο 2. μτφ. ο στενωχωρός άνθρωπος, ο συνοφρυωμένος 3. *επαρχ.* το σταφύλι // **~ acră** ο ξινός καρπός, το άγουρο σταφύλι, η αγουρίδα // **o ~ bună** ένας καλός καρπός

poanson, poansoane ουσ. ουδ. (τεχ.) το σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο για επισήμανση

poansona, poansonez ρ. μετ. (τεχ.) χαράζω αντικείμενο με σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο, επισημαίνω

poansonare, poansonări ουσ. θηλ. (τεχ.) η χάραξη αντικειμένου, η επισήμανση με σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο

poantă, poante ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το αστείο, το λογοπαίγνιο 2. η κορυφή της πατούσας του ποδιού 3. το ειδικό παπούτσι της μπαλαρίνας

poantilism ουσ. ουδ. ο πουαντιλισμός (στη ζωγραφική)

poantou, poantouri ουσ. ουδ. η ρυθμιστική βελόνη του αναμεικτή

poarcă, poarce ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η γουρούνα, η σκρόφα

poartă, porți ουσ. θηλ. 1. η εξώπορτα, η αυλόπορτα, η πόρτα, η πύλη 2. η θύρα 3. το θυρωρείο 4. αθλ. το τέρμα // **a bate la toate porțile** χτυπώ σε όλες τις πόρτες // **a sta ca vițelul la ~ nouă** να κάθεται κανείς απορόντας // **din ~ în** - από πόρτα σε πόρτα, από σπίτι σε σπίτι // **Înălta Poartă** η Υψηλή Πύλη

poe επιφ. φραπ(χτύπημα, βολή)

pocal, pocale ουσ. ουδ. το κύπελλο, η κούπα

pocăi, pocălesc ρ. μέσο. μεταμελούμαι, μετανοώ // **nu se ~** α δε μετανώσε

pocăință ουσ. θηλ. η μεταμέλεια, το μετάνιωμα

pocăire, pocăiri ουσ. θηλ. το μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια

pocăit-, pocăiți-te I. επίθ. μετανιωμένος-η-ο, μετανοημένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μετανοητής-ήτρια (ο, η)

pocعالă, poceli ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η ασκήμια, η δυσμορφία 2. μτφ. το ξυλοκοπάνισμα // **a lua la ~** ξυλοκοπανίζω, δέρνω άγρια κάποιον

pocher, pochere ουσ. ουδ. το πόκερ

pocheraș, pocherașe ουσ. ουδ. το ποκεράκι

pocherist-ă, pocheriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ποκερίστας-ίστρια (ο, η)

poci, pocesc I. ρ. μετ. 1. ασχημίζω, ασχημαίνω, κάνω κάτι άσκημο 2. παραμορφώνω 3. μτφ. δέρνω II. ρ. μέσο. 1. ασχημαίνω, γίνομαι άσκημος 2. παραμορφώνομαι

pocinog, pocinoage ουσ. ουδ. 1. ο μπελάς 2. το ατύχημα 3. η σκοτούρα, η άσχημη υπόθεση 4. *επαρχ.* ο σεφετός

pocire, pociri ουσ. θηλ. το ασκήμισμα

pocit-ă, pociiți-te επίθ. 1. δύσμορφος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο 2. ασκημομούρης-α-ίκο, κακοφτιαγμένος-η-ο

pocitanie, pocitanii ουσ. θηλ. η ασκήμια, το τέρας, ο ασκημάνθρωπος

pocitură, pocituri ουσ. θηλ. 1. η ασκήμια, η ασκημάδα 2. ο ασκημόπλαστος

pocladă, poclăzi ουσ. θηλ. (*επαρχ.*) το σάγισμα

pocneală, pocneli ουσ. θηλ. 1. ο κρότος, η κρούση 2. το ράπισμα, το μπάτσισμα

pocnet, pocnete ουσ. ουδ. 1. ο κρότος 2. το χτύπημα με έκρηξη 3. το σκάσιμο με θόρυβο

pocni, pocnese I. ρ. αμ. 1. κροτώ, παράγω κρότο 2. ραπίζω, χαστουκίζω // **a ~ din bici** ραπίζω με το μαστίγιο II. ρ. μετ. 1. χτυπώ, ραπίζω 2. πετυχαίνω το στόχο με χτύπημα

pocnire, pocniri ουσ. θηλ. 1. η κρούση, ο χτύπος, το χτύπημα 2. το ράπισμα

pocnit, pocnituri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. ο κρότος 2. το ράπισμα 3. η τράκα από το μαστίγιο

pocnitoare, pocnitori ουσ. θηλ. 1. η κροτίδα, η τρακατρούκα 2. το παιχνιδάκι που παράγει κρότο

pocnitură, pocnituri ουσ. θηλ. 1. ο κρότος, το χτύπημα 2. η έκρηξη 3. το σκάσιμο με θόρυβο 4. το ράπισμα 5. ο πυροβολισμός όπλου

pocrovăț, pocrovețe ουσ. ουδ. (*εκκλ.*) το άπλωμα, η ενδυτή, η μαντίλα, το κατασάρκιον

pod, poduri ουσ. ουδ. 1. η γέφυρα, το γεφύρι 2. οικοδ. το ανώγιο // **~ aerian** η αερογέφυρα // **~ basculă** η γέφυρα-καντάρι // **~ rulant** η κυλούμενη γέφυρα // **~ul palmei** η παλάμη του χεριού // **a cădea ca din ~** πέφτω σαν από το ανώγιο, μένω κατάπληκτος // **din ~ în pivniță** από το ανώγιο στο υπόγειο

podagră, podagre ουσ. θηλ. (*ιατρ.*) η ποδάγρα, η αρθρίτιδα στις αρθρώσεις του ποδιού

podar, podari ουσ. αρσ. ο επόπτης γέφυρας

podea, podele ουσ. θηλ. το πάτωμα, το δάπεδο

podet, podețe ουσ. ουδ. το γεφυράκι

podgorean-ă, podgoreni-e I. επίθ. αμπελίσιος-ια-ιο II. ουσ. αρσ. και θηλ. αμπελουργός (ο, η)

podgoreană, podgorence ουσ. θηλ. η αμπελουργός

podgorie, podgorii ουσ. θηλ. το αμπέλι, η αμπελοφυτεία, η έκταση γης φυτεμένη με κλήματα

podî, podesc ρ. μετ. πατώνω, βάζω πάτωμα σ' ένα σπίτι

podidă, podidesc ρ. μετ. 1. ξεσπώ 2. μπήγω 3. ξεχύνομαι // **a-l ~ plânsul** μπήγω τα κλάματα // **a-l ~ râsul** ξεσπώ σε γέλια

podină, podine ουσ. θηλ. 1. η πατωσιά από σανίδες, το δάπεδο από σανίδες 2. το στρώσιμο από σανίδες, το σανίδωμα, η σανίδωση

podîș, podîșuri ουσ. ουδ. 1. το οροπέδιο, το υψίπεδο 2. το λεκανοπέδιο

podîșcă, podîști ουσ. θηλ. (*επαρχ.*) το γεφυράκι

podit-ă, podiți-te επίθ. δαπεδοωμένος-η-ο

podium, podiumuri ουσ. ουδ. 1. η εξέδρα 2. το βάθρο

podoabă, podoabe ουσ. θηλ. 1. το στολίδι, το κόσμημα // **~ de aur** το χρυσαφικό

podolian-ă, podolienie I. επίθ. Ποδολιανός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Ποδολιανός-ή (ο, η)

podvață, podvezi ουσ. θηλ. (*επαρχ.*) η αναγκαστική εργασία με τα υποζύγια

podval, podvale ουσ. ουδ. (*επαρχ.*) το κάθε ξύλινο δοκάρι για τοποθέτηση πάνω σ' αυτό των βαρελιών στο υπόγειο

podzol, podzolari ουσ. ουδ. (*γεωλ.*) το αργιλώδες έδαφος

podzolic-ă, podzolicî-ce *επιθ.* (γεωλ.) αργιλώδης-ης -ες
poem, poeme *ουσ.* ουδ. το έπος, το ποίημα
poematic-ă, poematîci-ce *επιθ.* επικός-ή-ό, ποιητικός-ή-ό
poet-ă, poetî-te *ουσ.* αρσ. και θηλ. ποιητής-ήτρια (ο, η) // ~ **consacrat** ο δόκιμος ποιητής // ~ **epic** ο εποποιός
poetaştru, poetaştri *ουσ.* αρσ. (χλευασ.) ο ποιητάκος
poetaş, poetaşi *ουσ.* αρσ. (χλευασ.) ο ποιητάκος, ο ποεταόστρος, ο στιχοπλόκος
poetic-ă, poetici-ce I. *επιθ.* ποιητικός-ή-ό II. *ουσ.* θηλ. η ποιητική, η στιχοπυργική, η τέχνη της ποίησης III. *επιρ.* ποιητικά
poetiza, poetizez *ρ. μετ.* 1. στιχοπυργώ 2. εξιδανικεύω, κάνω κάτι ιδανικό 3. ποιώ ποίημα
poetizant-ă, poetizantî-te *επιθ.* ποιητικός-ή-ό
poetizare, poetizări *ουσ.* θηλ. 1. η ποίηση 2. η εξιδανίκευση
poezie, poezii *ουσ.* θηλ. το ποίημα, η ποίηση // ~ **epică** η επική ποίηση // ~ **lirică** η λυρική ποίηση // ~ **şi adevăr** η ποίηση και η αλήθεια // **culegere de poezii** η ποιητική συλλογή
poezioară, poezioare *ουσ.* θηλ. το ποιηματάκι
pofidă, pofide I. *ουσ.* θηλ. το πείσµα II. *επιρ.* έκφρ. // **în pofida dificultăţilor** εις πείσµα των δυσχερειών
poftă, pofte *ουσ.* θηλ. η όρεξη // ~ **bună!** καλή όρεξη // **pofta vine mîncînd** τρώγοντας έρχεται η όρεξη // **a-şi face pofa** κάνω την όρεξή μου // **a-şi pune pofa în cui** βάζω την όρεξη στο καρφί, αφήνω κάτι που επιθυµούσα // **mi s-a deschis pofa** μου άνοιξε η όρεξη // **mi s-a tăiat pofa** μου κόπηκε η όρεξη // **nu am ~** δεν έχω όρεξη // **nu avea nici o ~** δεν είχε καµιά όρεξη // **pe pofa inimii** κατά την όρεξη της καρδιάς (κάποιου)
poftală, pofteali *ουσ.* θηλ. (λαϊκ.) 1. η επιθυµία 2. η όρεξη
pofti, poftece I. *ρ. μετ.* 1. ποθώ, επιθυµώ 2. ορέγομαι 3. καλώ 4. *μφ.* προσκαλώ // **pofiti!** ορίστε! // **pofitiți la telefon!** ορίστε στο τηλέφωνο // **vă poftece să veniți la mine acasă** σάς καλώ νάρθετε στο σπίτι μου II. *ρ.* μέσο. καλούμαι, είμαι καλεσµένος
poficios-oasă, poficiosi-oase *επιθ.* 1. ορεκτικός-ή-ό 2. φαγώδικος-η-ο, με όρεξη για φαγητό 3. λαίμαργος-η-ο, αδηφάγος-ος-ο
pofim *επιφ.* ορίστε // ~ **cartea!** ορίστε το βιβλίο! // ~, **luați loc!** ορίστε, καθίστε! // ~? ορίστε; (τί είπατε;) // ~! εμπρός!
pofire, pofiri *ουσ.* θηλ. 1. το θέλημα 2. η επιθυμία 3. η καλή διάθεση για κάτι
pogon, pogoane *ουσ.* ουδ. το ήμισυ του εκταρίου (5 στρέµατα), το ημιεκτάριο
pogonărit *ουσ.* ουδ. (ιστ.) ο φόρος κατά το Μεσαίωνα επί του καλλιεργημένου ημιεκταρίου
pogonici, pogonici *ουσ.* αρσ. (λαϊκ.) το βοσκόπουλο
pogrom, pogromuri *ουσ.* ουδ. 1. το πογκρόμ 2. η δίωξη μειονοτήτων η αντιφρονούντων
poiană, poieni *ουσ.* θηλ. 1. το ξέφωτο 2. το άδεντρο μέρος δάσους
poiată, poaie *ουσ.* θηλ. (επαρχ.) 1. η καλύβα 2. το παράπηγμα
poieniță, poienite *ουσ.* θηλ. το μικρό ξέφωτο

poimăine *επιρ.* μεθαύριο
pojar, pojaruri *ουσ.* ουδ. 1. (ιατρ.) η ιλαρά 2. το λαούρι, το κάμα
poighiță, poighițe *ουσ.* θηλ. η τοίπα, η πέτσα, η κρούστα
pol, poli *ουσ.* αρσ. (γεωγρ.) 1. ο πόλος 2. το καθένα απ' τα άκρα της ηλεκτρικής στήλης 3. *μφ.* οτιδήποτε είναι διαμετρικά αντίθετο με κάτι άλλο // ~ **ul ceresc** ο πόλος τ' ουρανού // ~ **ul nord** ο Βόρειος Πόλος // ~ **ul pământului** ο πόλος της γης // ~ **ul pozitiv și negativ** ο θετικός και αρνητικός πόλος
pol, poli *ουσ.* αρσ. το εικοσάρικο, το εικοσόφραγκο
polar-ă, polarie I. *επιθ.* 1. πολικός-ή-ό 2. αρκτικός-ή-ό // **cercul ~** ο πολικός κύκλος // **maș. coordonate** ~ *οι* πολικές συντεταγμένες // **lumină ~** *α* το πολικό φως // **noaptea** ~ *α* η πολική νύχτα // **regiune** ~ *α* η πολική περιοχή // **steaua** ~ *α* ο πολικός αστέρας // **ursul** ~ *η* πολική άρκτος // **vulpe** ~ *α* η πολική αλεπού // **zona** ~ *α* η αρκτική ζώνη II. *ουσ.* θηλ. ο πολικός (ο αστέρας της Μικρής Άρκτου δείχνει το Βορρά)
polarimetrie *ουσ.* θηλ. (φυσ.) η μέτρησης των πόλων
polarimetrie, polarimetre *ουσ.* ουδ. (φυσ.) η συσκευή μέτρησης των πόλων
polariscop, polariscoape *ουσ.* ουδ. (φυσ.) το πολωσιόσκοπιο
polaritate *ουσ.* θηλ. η πολικότητα
polariza, polarizez I. *ρ. μετ.* (φυσ.) πολώνω, προκαλώ πόλωση II. *ρ. αμ.* παριστάνω πόλωση, έχω δύο πόλους
polarizabil-ă, polarizabilie *επιθ.* πολώσιμος-η-ο, που μπορεί να υποστεί πόλωση
polarizant-ă, polarizantî-te *επιθ.* (φυσ.) πολωτικός-ή-ό // **politică** ~ *α* η πολωτική πολιτική // **climat** ~ το πολωτικό κλίμα
polarizare, polarizări *ουσ.* θηλ. (φυσ.) η πόλωση // ~ **rotatorie** η στροφική πόλωση // ~ **electrică** η ηλεκτρική πόλωση
polarizant-ă, polarizantî-te *επιθ.* (φυσ.) πολωμένος-η-ο, που έχει πάθει πόλωση (φωτεινή ακτίνα)
polarizator-oare, polarizatori-oare *επιθ.* πολωτικός-ή-ό
polarizație, polarizații *ουσ.* θηλ. (φυσ.) η πόλωση (ηλεκτρική, φωτεινή, χρωματική)
polarizor-oare, polarizori-oare I. *επιθ.* πολωτικός-ή-ό II. *ουσ.* ουδ. ο πολωτής (όργανο για πόλωση του φωτός)
polc, polcuri *ουσ.* ουδ. (ιστ.) το σύνταγμα (στο Μεσαίωνα)
polcă, polci *ουσ.* θηλ. η πόλκα (γυναικείο ένδυμα)
polcă, polci *ουσ.* θηλ. η πόλκα, χορός πολωνικής προέλευσης
polcovnic, polcovnici *ουσ.* αρσ. (ιστ.) ο συνταγματάρχης
polei, poleiuri *ουσ.* ουδ. ο λεπτός πάγος
polei, poleiesc I. *ρ. μετ.* επιχρυσώνω, χρυσώνω, επαργυρώνω, αργυρώνω, ασημώνω, μαλαματώνω // **a ~ cu aur sau cu argint** καλύπτω με στρώμα χρυσού ή αργύρου II. *ρ.* μέσο. επιχρυσώνομαι, επαργυρώνομαι, ασημώνομαι, μαλαματώνομαι
poleială, poleieli *ουσ.* θηλ. 1. το επιχρύσωμα, το ασημώνωμα 2. το αλουμινοχάρτο 3. *μφ.* το λούστρο, το γυάλισμα, το λουστράρισμα, το στίλβωμα 4. το βαράκι

poleire, poleiri ουσ. θηλ. 1. η επιχρύσωση, το χρύσωμα, η χρύσωση, η επαργύρωση, η αργύρωση, το ασήμαμα 2. μτφ. το γυαλιστερό επίχρυσμα κάποιου πράγματος

poleit ουσ. ουδ. ιδ. poleire

poleit-ă, poleiți-te επίθ. επιχρυσωμένος-η-ο, χρυσωμένος-η-ο, επίχρυσος-η-ο, ασημωμένος-η-ο, επάργυρος-η-ο

poleitor, poleitori ουσ. αρσ. ο επιχρυσωτής, ο χρυσωτής, ο επαργυρωτής, ο αργυρωτής

polemic-ă, polemic-ă 1. επίθ. πολέμιος-ια-ιο II. ουσ. θηλ. 1. η πολεμική 2. η λογομαχία, η αμφιλογία

polemist-ă, polemiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. πολεμιστής-ίστρια (ο, η)

polemiza, polemizez ρ. αμ. επικρίνω, λογομαχώ, αμφιλέγω

polen, polenuri ουσ. ουδ. (βοτ.) η γύρη

polenic, polenici επίθ. (βοτ.) της γύρης // **sac** ~ ο σάκος της γύρης

poleniza, polenizez ρ. μετ. (βοτ.) κάνω την επικονίαση, σκορπίζω τη γύρη για γονιμοποίηση

polenizare, polenizări ουσ. θηλ. η επικονίαση με γύρη

poli- συνθετικό λέξεων όμοιο με το ελληνικό πολυ-
poliamidă, poliamide ουσ. θηλ. η πολυαμίδα (πλαστική μάζα)

poliandrie ουσ. θηλ. η πολυανδρία

poliarhie ουσ. θηλ. η πολυαρχία

poliarticular-ă, poliarticulari-e επίθ. (ιατρ.) πολυάρθρος-η-ο, με πολλές αρθρώσεις

poliartrită, poliartrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πολυαρθρίτιδα

poliatlon, poliatloane ουσ. ουδ. (αθλ.) το πολυάθλημα, το πολυάθλο

poliatomic-ă, poliatomici-ce επίθ. πολυατομικός-ή-ό

polibazic, polibazici επίθ. (χημ.) (για τα οξέα)

πολυβασικός-ή-ό

policandru, policandre ουσ. ουδ. το πολύφωτο, το πολυκάντηλο, ο πολυέλαιος

policar, policari ουσ. αρσ. ο αντίχειρας

policelular-ă, policelulari-e επίθ. (βιολ.) πολυκύτταρος-η-ο

policiclic-ă, policiclici-ce επίθ. (χημ.) πολυκυκλικός-ή-ό

policioară, policioare ουσ. θηλ. το μικρό ράφι

policlinică, policlinici ουσ. θηλ. η πολυκλινική

policlorură, policloruri ουσ. θηλ. (χημ.) το πολυχλωριούχο άλας

policrom-ă, policromi-e επίθ. πολύχρωμος-η-ο

policromie, policromii ουσ. θηλ. η πολυχρωμία

poliedric-ă, poliedrici-ce επίθ. πολυεδρικός-ή-ό, πολυέδρος-η-ο

poliedru, poliedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το πολυέδρο

poliester, poliesteri ουσ. αρσ. (χημ.) ο πολυεστέρας

polietilenă ουσ. θηλ. το πολυαιθυλένιο

polifag-ă, polifagi-ge επίθ. πολυφάγος-ος-ο

polifagie ουσ. θηλ. η πολυφαγία

polifazat-ă, polifazați-te επίθ. πολυφασικός-ή-ό // **curent** ~ το πολυφασικό ρεύμα

polifonic-ă, polifonici-ce επίθ. πολυφωνικός-ή-ό

polifonie, polifonii ουσ. θηλ. (μουσ.) η πολυφωνία

polifonizare, polifonizări ουσ. θηλ. (μουσ.) η επίτευξη πολυφωνίας

poligam-ă, poligami-e I. επίθ. πολύγαμος-η-ο, πολυγαμικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο πολύγαμος

poligamie ουσ. θηλ. η πολυγαμία

poligeneză ουσ. θηλ. η πολυγένεση

poligenism ουσ. ουδ. η πολυγένεση

poliglot-ă, poligloți-te επίθ. πολύγλωσσος-η-ο // **dicționar** ~ το πολύγλωσσο λεξικό

poligon, poligoane ουσ. ουδ. (γεωμ.) το πολύγωνο

poligonal-ă, poligonal-i επίθ. πολυγωνικός-ή-ό, πολύγωνος-η-ο

poligraf, poligrafe ουσ. αρσ. ο πολύγραφος (συγγραφέας), ο πολυγράφος (συσσκευή)

poligrafic-ă, poligrafici-ce επίθ. πολυγραφικός-ή-ό

poligrafie, poligrafii ουσ. θηλ. η πολυγραφία

polimer, polimeri ουσ. αρσ. (χημ.) η πολυμερής χημική ένωση

polimeriza, polimerizez I. ρ. μετ. κάνω πολυμερισμό, ενώνω όμοια μικρά μόρια με μεγαλύτερα μόρια II. ρ. αμ. παθαίνω πολυμερισμό (ένωση)

polimerizare, polimerizări ουσ. θηλ. ο πολυμερισμός

polimorf-ă, polimorfi-e επίθ. πολύμορφος-η-ο

polimorfism ουσ. ουδ. 1. η πολυμορφία, ο πολυμορφισμός 2. η αλλοτροπία, ο ετερομορφισμός

polinevrită, polinevrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πολυνευρίτιδα

polinezian-ă, polinezieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Πολυνήσιος-α (ο, η) II. επίθ. πολυνησιακός-ή-ό

polinom, polinoame ουσ. ουδ. (μαθ.) το πολυώνυμο

polinuclear-ă, polinucleari-e επίθ. πολυπυρηνικός-ή-ό (για τα κύτταρα)

poliodă, poliode ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) ο ηλεκτρικός σωλήνας με περισσότερα από δύο ηλεκτρόδια

poliomielită, poliomielite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πολιομυελίτιδα

poliomielitic-ă, poliomieltici-ce επίθ. πολιομυελιτικός-ή-ό // **vaccin** ~ το αντιπολιομυελιτικό εμβόλιο

polip, polipi ουσ. αρσ. ο πολύποδας

polipnee ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πολύπνοια

polipropilenă ουσ. θηλ. (χημ.) η πολυπροπυλίνη, η πλαστική ύλη πολυμερής ένωση

poliritmie, poliritmie ουσ. θηλ. (μουσ.) η πολυρυθμία, η πολυρυθμία

polis, polisuri ουσ. ουδ. (ιστ.) η πόλις, η πολιτεία

πόλεως

polisemantic-ă, polisemantici-ce επίθ. πολυσήμαντος-η-ο, με πολλές σημασίες

polisilabic-ă, polisilabici-ce επίθ. πολυσύλλαβος-η-ο

polisportiv-ă, polisportivi-e I. επίθ. πολυαθλητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πολυαθλητής-ήτρια (ο, η)

polistiren, polistireni ουσ. αρσ. (χημ.) το πολυστυρένιο, πλαστικό υλικό στερεό, διάφανο, ανθεκτικό

polisulfură, polisulfuri ουσ. θηλ. (χημ.) το πολυθειούχο σώμα

politehnic-ă, politehnici-ce επίθ. πολυτεχνικός-ή-ό

politehnică, politehnici ουσ. θηλ. το πολυτεχνείο

politehnician-ă, politehnicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.) πολυτεχνίτης-ισσα (πολυτεχνίτρα) ο, η 2. πολυτεχνος-η (ο, η)

politehnizare ουσ. θηλ. ο πολυτεχνισμός, η πολυτεχνία

politeism ουσ. ουδ. ο πολυθεϊσμός

politeist-ă, politeiști-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. πολυθεϊστής-ίστρια (ο, η) II. επίθ. πολυθεός-η-ο, πολυθεϊστικός-ή-ό

politețe, politeți I. ουσ. θηλ. 1. η ευγένεια, η ευγενικότητα 2. η φιλοφρόνηση // **pluralul politeții** ο πληθυντικός της ευγένειας
politic-ă, politici-ce I. επιθ. πολιτικός-ή-ό // **chestiuni -e** τα πολιτικά // **drepturi -e** το πολιτικά δικαιώματα // **geografie -ă** η πολιτική γεωγραφία // **om ~ o** πολιτικός άντρας // **testamentul ~** η πολιτική διαθήκη // **viața -ă** η πολιτική ζωή II. ουσ. θηλ. η πολιτική, η τέχνη διακυβέρνησης του κράτους // **-a de forță** η πολιτική της ισχύος // **-a de pace** η ειρηνική πολιτική // **-a externă** η εξωτερική πολιτική // **-a struțului** η πολιτική της στρουθοκαμήλου
politicește επιρ. πολιτικώς, από πολιτική άποψη
politician, politicieni ουσ. αρσ. 1. ο πολιτευτής, ο πολιτικός 2. (χλευασ.) ο πολιτικάντης // **-de stânga** ο αριστερός πολιτικός
politicianism ουσ. ουδ. η πολιτικολογία, η ασχολία με την πολιτική
politicianist-ă, politicianiști-ste I. ουσ. αρσ. ο πολιτικάντης II. επιθ. πολιτικάντικος-η-ο
politics-oasă, politicosi-oase I. επιθ. 1. ευγενικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές 2. φιλοφρονητικός-ή-ό 3. χρηστοθήης-ής-ες // **purtare -oasă** η ευγενική συμπεριφορά, η λεπτή συμπεριφορά II. επιρ. 1. ευγενικά, ευγενώς 2. φιλοφρονητικά 3. χρηστοθήως
politiza, politizez ρ. μετ. πολιτικοποιώ, προσδίδω πολιτικό χαρακτήρα
politizare, politizări ουσ. θηλ. η πολιτικοποίηση, ο πολιτικός προσανατολισμός
politruc, politrucii ουσ. αρσ. ο πολιτικός ηγέτορας
polițai, polițai ουσ. αρσ. ο αστυνομικός, ο πόλισμαν
poliță, polițe ουσ. θηλ. 1. το ράφι 2. η εταζέρα
poliță, polițe ουσ. θηλ. (εμπόρ.) η συναλλαγματική, το γραμμάτιο // **-de asigurare** το ασφαλιστικό συμβόλαιο // **-in alb** η συναλλαγματική εν λευκώ // **a plăti cuiva poliță** πληρώνω σε κάποιον τη συναλλαγματική (εκδικούμαι)
poliție, poliții ουσ. θηλ. η αστυνομία // **a face ~** αστυνομεύω, τηρώ τη δημόσια τάξη
polițienesc-ească, polițienesci επιθ. αστυνομικός-ή-ό // **autoritate polițienescă** η αστυνομική αρχή // **stat ~** το αστυνομικό κράτος // **corpul ~** το αστυνομικό σώμα
polițism ουσ. ουδ. η αστυνόμευση
polițist-ă, polițisti-ste I. επιθ. αστυνομικός-ή-ό // **film ~** το αστυνομικό φιλμ // **roman ~** το αστυνομικό μυθιστόρημα II. ουσ. αρσ. 1. ο αστυνομός, ο αστυφύλακας 2. ο αστυνομικός πράκτορας
poliurie, poliurii ουσ. θηλ. η πολουρία
polivalent-ă, polivalenti-te επιθ. (χημ.) πολυσθενής -ής-ές
polivinil ουσ. ουδ. (χημ.) το πολυβινύλιο
polivitamină, polivitamine ουσ. θηλ. (φαρμ.) (στον πληθ.) οι πολυβιταμίνες
poliza, polizez ρ. μετ. (τεχ.) 1. ακονίζω, τροχίζω 2. αποξέω // **mașină de -t** το ακονιστήρι, η ακόνι
polizaharidă, polizaharide ουσ. θηλ. (χημ.) η πολυσακχαροειδής ουσία (από τους υδατάνθρακες)
polizare, polizări ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. το ακόνισμα, το ακόνισμα 2. η απόξεση, η απόξεση
polizat-ă, polizați-te επιθ. ακονισμένος-η-ο, τροχισμένος-η-ο

polizor, polizoare ουσ. ουδ. (τεχ.) το ακόνι, η ακόνη
polo ουσ. ουδ. (αθλ.) το πόλο, το ουώτερ-πόλο // **-pe apă** η υδατοσφαίριση
poloboc, poloboace ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το βαρέλι, το βυτίο 2. το αλφάδι, των χριστών
polog, poloage ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το χερόβολο, το χερόβολο σταχύων
poloist, poloisti ουσ. αρσ. (αθλ.) ο υδατοσφαιριστής
polon-ă, poloni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Πολωνός, η Πολωνέζα II. επιθ. πολωνικός-ή-ό, πολωνέζικος-η-ο // **strada Polonă** η πολωνική οδός // **limba -ă** η πολωνική γλώσσα
polonez-ă, polonezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Πολωνέζος-έζα (ο, η) II. επιθ. πολωνέζικος-η-ο III. ουσ. θηλ. η πολωνέζα (χορός)
polonic, polonice ουσ. ουδ. το μεγάλο κουτάλι, η κουτάλα
poloniu ουσ. ουδ. (χημ.) το πολώνιο
poltron-ă, poltroni-e I. επιθ. (αρχ.) 1. δειλός-ή-ό, άνανδρος-η-ο 2. φοβισιάρης-α-ικο, φοβισιάρικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. δειλός-ή (ο, η), φοβισιάρης-α (ο, η)
poltronerie, poltronerii ουσ. θηλ. (αρχ.) η δειλία, το δειλιασμά, ο φόβος, η ανανδρία
polua, poluez I. ρ. μετ. 1. ρυπαίνω, λερώνω, βρωμίζω 2. μιάινω II. ρ. μέσο. ρυπαίνομαι
poluant-ă, poluanți-te επιθ. ρυπαντικός-ή-ό
poluare, poluări ουσ. θηλ. 1. η ρύπανση, ο ρύπος 2. η μίανση, η μόλυνση // **-a mediului înconjurător** η ρύπανση του περιβάλλοντος
poluat-ă, poluați-te επιθ. ρυπαρός-ή-ό, ρυπασμένος-η-ο
poluție, poluții ουσ. θηλ. η ονείρωξη
pom, pomi ουσ. αρσ. το δέντρο // **-de Crăciun** το Χριστουγεννιάτικο δέντρο // **-de iarnă** το χειμωνιάτικο δέντρο // **-fructifer** το καρποφόρο δέντρο
pomadă, pomezi ουσ. θηλ. 1. η πομάδα 2. η αρωματική 3. η αλοιφή, η μυραλοιφή
pomanagioaică, pomanagioaice ουσ. θηλ. (χλευασ.) 1. η τζαμπατζού 2. η διακονiάρα, η ζητιάννα
pomanagiu, pomanagii ουσ. αρσ. (χλευασ.) 1. ο τσαμπατζής 2. ο διακονiάρης, ο ζήτοουλας, ο ζητιάνος, ο ψωμοζήτης
pomană, pomeni I. ουσ. θηλ. 1. η ελεημοσύνη, η ελγή 2. η βοήθεια 3. το ψυχικό 4. το αντίψυχο, το συχώριο, το μνημόσυνο // **a cere de ~** ζητιανεύω, ζητώ ελεημοσύνη // **a umbla după ~** γυρεύω ελεημοσύνη // **ca la ~** όπως σε ελεημοσύνη (σε μεγάλο αριθμό) // **cel care face ~** ο ελεήμονας // **faceți-vă ~ oamenii buni!** αώστε μια μικρή βοήθεια χριστιανοί! II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **de ~** για ελεημοσύνη, δωρεάν, τζάμπα
pomădez, pomădez I. ρ. μετ. αλείφω με πομάδα, καλύπτω με πομάδα II. ρ. μέσο. αλείφεται με πομάδα
pomădat-ă, pomădați-te επιθ. αλειμμένος-η-ο με πομάδα
pomelnic, pomelnice ουσ. ουδ. το ψυχοχάρτι
pomeneală ουσ. θηλ. // **nici ~** ούτε μιλά, ούτε ίχνος
pomeni, pomenesc I. ρ. αμ. 1. θυμίζω 2. αναφέρω 3. μιλά για κάποιον ή για κάτι // **ea îl pomena deseori** αυτή μιλούσε γι' αυτόν συχνά II. ρ. μετ. 1. μνημονεύω 2. θυμίζω, υπενθυμίζω, ενθυμίζω //

mă vei ~ θα με θύμισε (θυμήθηκε) III. *ρ. μέσο.* 1. βρίσκομαι 2. αναφέρομαι // **ne-am -t cu ei** βρεθήκαμε μ' αυτούς // **nici că se pomeneste** ούτε καν αναφέρεται // **te pomenesti că...** είναι δυνατό να... μπορεί να... έχει γούστο να...

pomenire, pomeniri ουσ. θηλ. 1. η μνημόνευση, το μνημόνευμα 2. το μνημόσυνο // **veșnică** ~ η αιωνία μνήμη

pomenit-ă, pomeniți-te επιθ. 1. μνημονευμένος-η-ο 2. αναφερόμενος-η-ο 3. επικαλούμενος-η-ο

pomet, pometuri ουσ. ουδ. 1. ο δεντρώνας 2. τα πολλά φρούτα, τα οπωρικά

pomeți ουσ. αρσ. πληθ. τα μήλα των παρειών κάτω από τους κροτάφους, τα ζυγωματικά οστά

pomicol-ă, pomicoli-e επιθ. 1. δεντροκομικός-ή-ό 2. δεντρόφυτος-η-ο // **tehnician** ~ ο δεντροκόμος

pomicultor, pomicultori ουσ. αρσ. ο δεντροκαλλιεργητής, ο δενδροκόμος

pomicultură ουσ. θηλ. η δεντροκαλλιέργεια, η δενδροκομία

pomină I. ουσ. θηλ. 1. η φήμη, το όνομα 2. το ονομαστό, το ξακουστό // **a i se duce (sau a-i merge) pomina** φτάνω γνωστός, περίφημος, αποκτάω φήμη // **a se face (sau a ajunge) de ~** γίνομαι περίγελος // **a rămâne de ~** μένω ονομαστός, παροιμιώδης II. επιθ. έκφρ. **de ~** αξεχαστος-η-ο, αξιομνημόνευτος-η-ο, περίφημος-η-ο, ξακουστός-ή-ό

pomișor, pomișori ουσ. αρσ. το δεντράκι, το δεντρούλι

pomologie ουσ. θηλ. η δεντροκομία, η δεντροκαλλιέργεια

pomoste, pomoste ουσ. θηλ. το επίχωμα

pomosteală, pomosteli ουσ. θηλ. (επαρχ.) η επιχωμάτωση

pomosti, pomostesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* επιχωματώνω, υψώνω το έδαφος με επιχωμάτωση

pompa, pompez *ρ. μετ.* αντλώ, τρομπάρω // **a ~ bani de undeva** αποκτώ χρήματα από κάπου

pompagiu, pompagii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο τουλουμπατζής, ο χειριστής της αντλίας

pompaj, pompaje ουσ. ουδ. η άντληση, το τρομπάρισμα

pompare, pompari ουσ. θηλ. η άντληση, το τρομπάρισμα

pompă, pompe ουσ. θηλ. η αντλία, η τρόμπα, η τουλούμπα // **~ aspiratoare** η αναρροφητική αντλία // **~ compresoare** η συμπιεστική αντλία // **~ de aer** η αεραντλία // **~ de apă** η υδραντλία // **~ de incendii** η πυροσβεστική αντλία, η τουλούμπα

pompă, pompe ουσ. θηλ. 1. η πομπή, η τελετή 2. η επιδείξι, η συνοδεία, η ακολουθία // **pompe funebre** οι επικήδειες τελετές

pompier, pompieri ουσ. αρσ. ο πυροσβέστης

pompieristic-ă, pompieristici-e I. επιθ. πυροσβεστικός-ή-ό II. επιρ. πυροσβεστικά

pompon, pompoane ουσ. ουδ. το κρότσι, η φούντα

pompos-oasă, pompoși-oase I. επιθ. πομπώδης-ης-ες, μεγαλοπρεπής-ής-ές II. επιρ. πομπωδώς, μεγαλοπρεπώς

ponce επιθ. αμετάβλη. // **piatră** ~ η σπογγώδης πέτρα, η ελαφρόπετρα

pondera, ponderez I. *ρ. μετ.* σταθμίζω, ισοσταθμίζω, μετριάζω II. *ρ. μέσο.* ισοσταθμίζομαι, μετριάζομαι

ponderabil-ă, ponderabili-e επιθ. ισοστάθμιτος-η-ο, σταθμητός-ή-ό

ponderabilitate ουσ. θηλ. η στάθμιση, το ζύγισμα

ponderare, ponderări ουσ. θηλ. 1. η ισοστάθμιση, ο μετρισμός 2. η ισορρόπηση, η ισοζύγηση

ponderat-ă, ponderați-te επιθ. 1. ισοσταθμικός-η-ο, ισορροπός-η-ο, ισοζύγος-η-ο 2. μετρισμένος-η-ο 3. μτφ. φρόνιμος-η-ο, μέτριος-α-ο, μετριοπαθής-ής-ές, συγκρατημένος-η-ο // **media** -ă ο μέσος όρος

ponderator-oare, ponderatori-oare επιθ. 1. μετριστικός-ή-ό 2. ισοσταθμίζων-ουσα-ον // **corpul** ~ το μετρισιακό σώμα

ponderație ουσ. θηλ. η ισοστάθμιση 2. η μετρίότητα, η μετριοπάθεια 3. η ισορρόπηση, η φρόνηση, η φρονιμάδα, η σύνεση

pondere, ponderi ουσ. θηλ. το βάρος, η βαρύτητα // **~ atomică** το ατομικό βάρος

pongereală, ponegreli ουσ. θηλ. 1. η αμαύρωση, η δυσφήμιση 2. η κακολογία, η κακογλωσσία, το κουτσομπολιό

ponegri, ponegresc I. *ρ. μετ.* 1. αμαυρώνω, δυσφημώ 2. κακολογώ, κακογλωσσέω, κουτσομπολεύω 3. διασύρω II. *ρ. μέσο* αμαυρώνομαι, δυσφημίζομαι // **se ponegresc cu orice prilej** δυσφημίζονται με κάθε ευκαιρία

ponegrire, ponegriri ουσ. θηλ. 1. η αμαύρωση, η δυσφήμιση 2. ο διασυρμός

ponegritor-oare, ponegritori-oare I. επιθ. 1. αμαυρωτικός-ή-ό, δυσφημητικός-ή-ό 2. συκοφαντικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αμαυρωτής-ώτρια (ο, η), δυσφημιστής-ίστρια (ο, η) 2. κακολόγος (ο, η) 3. συκοφαντής-άντρια (ο, η)

ponei, ponei ουσ. αρσ. το πόνει, το αλογάκι

ponor, ponoare ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η χαράδρα

ponós, ponoase ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το δυσάρεστο επικόλοθο, η σκοτούρα, ο μπελάς 2. η δυσάρεσκα // **a trage ponoasele** τραβώ τους μπελάδες (πληρώνω τα σπασμένα) // **unii cu foloasele și alții cu ponoasele** μερικοί με τις ωφέλειες και οι άλλοι με τους μπελάδες

ponosi, ponosesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. φθείρω, τρίβω 2. καταστρέφω ρούχο, ένδυμα με τη χρήση 3. διασύρω, δυσφημώ II. *ρ. μέσο.* φθείρομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή, τρίβομαι // **haina sa -t** το ρούχο έπαθε τριβή, είναι τριμμένο, είναι τριφτό

ponosire, ponosiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η φθορά από τρίψιμο 2. η βλάβη από τριβή (ρούχο)

ponosit-ă, ponosiți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. εφθαρμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο (ρούχο)

pont, ponți ουσ. αρσ. ο πόντος, η μονάδα μέτρησης στα τυχερά παιχνίδια

pont, ponturi ουσ. ουδ. (οικ.) 1. ο υπαινιγμός 2. το υπονοούμενο // **a vinde -ul** πουλώ το απόρρητο, φανερώνω το μυστικό σε κάποιον // **a vorbi în -uri** μιλώ με υπονοούμενα, υπαινίσσομαι

ponta, pontez I. *ρ. αμ.* ποντάρω, μαρκάρω (για τη παρουσία μου στη δουλειά) II. *ρ. μετ.* μαρκάρω, επισημαίνω το χρόνο εργασίας

ponta, pontez I. *ρ. αμ.* έχω πόντο σε τυχερό παιχνίδι II. *ρ. μετ.* καταβέτω το χρηματικό ποσό για πόντο

pontaj, pontaje ουσ. ουδ. το ποντάρισμα

pontare, pontări ουσ. θηλ. ιδ. pontaj

pontat-ă, pontati-te *επιθ.* πονταρισμένος-η-ο
pontator-oare, pontatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.*
 πονταδόρος-όρα (ο, η), σημειωτής (ο)
pontic-ă, pontici-ce *επιθ.* Πόντιος-α-ο
pontif, pontifi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο ποντίφικας, ο πάπας
pontifical-ă, pontificali-e *επιθ.* ποντιφικός-ή-ό, παπικός-ή-ό
pontificat, pontificate *ουσ. ουδ.* η παποσύνη
ponton, pontoane *ουσ. ουδ.* 1. η πλωτή γέφυρα 2. ο πλωτήρας 3. το πλοίαριο
pontonier, pontonieri *ουσ. αρσ.* 1. ο γεφυροποιός (πλωτήρων) 2. ο χειριστής πλωτών γεφυρών
pop, popi *ουσ. αρσ. (οικοδ.)* ο στύλος (για στήριξη της στέγης)
pop *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η μουσική ποπ, το μουσικό κομμάτι της μουσικής πόπ
popas, popasuri *ουσ. ουδ.* 1. το κατάλυμα 2. η στάθμευση, ο σταθμός, η στάση, το σταμάτημα // **fără** ~ χωρίς σταμάτημα // **în -uri** σε καταλύματα, με σταθμεύσεις, με διακοπές
poră, popi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο παπάς 2. ο ρήγας (της τράπουλας) 3. ο ιερέας // **popa prostu'** ο κουτός παπάς (είδος παιχνιδιού με τα παιγνιόχαρτα) // **a da ortul popii** πεθαίνω // **a plăti ca popa** πληρώνω σίγουρα // **a umbla cu uite popa nu e popa** σαν τον φούρνο του Χότζα
porândău, porândăi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* είδος μικρού τρωκτικού θηλαστικού του κάμπου (μοιάζει με ποντίκι)
porcesc-ească, popești *επιθ. (λαϊκ.)* παπαδίστικος-η-ο
popește *επιρ. (λαϊκ.)* παπαδίστικα
popi, popesc *Ι. ρ. μετ.* χειροτονώ, κάνω κάποιον παπά ΙΙ. ρ. μέσο. γίνομαι παπάς, χειροτονούμαι παπάς
porpic, porpice *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο ξύλινος κώνος, το μπόουλιγκ (bowling)
popicărie, popicării *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η πίστα για το άθλημα με τους ξύλινους κώνους - η πίστα μπόουλιγκ
popie, popii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ιεροσύνη, η παπαδική
popime *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το παπαδαριό, το παπαδολόι, η παπαδουριά, το πλήθος από παπάδες
poplin, poplinuri *ουσ. ουδ.* η ποπλίνα
poronef, poronefe *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο πισινός, ο κώλος
poror, poroare *Ι. ουσ. ουδ.* 1. ο λαός 2. το πλήθος // **-ul suveran** ο κυρίαρχος λαός // **-ul răsculat** ο εξεγερμένος λαός // **în fața -ului** απέναντι του λαού // **repzentant al -ului** ο αντιπρόσωπος του λαού // **vocea -ului mânia domnului** η φωνή λαού οργή Θεού ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **din** ~ απ' το λαό, λαϊκός-ή-ό
pororan-ă, pororani-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άνθρωπος του λαού, ο ποπολάρος ΙΙ. *επιθ.* λαϊκός-ή-ό
pororanism *ουσ. ουδ.* ρουμανικό κοινωνικό-λογотεχνικό κίνημα που θεωρεί την αγροτιά σαν βασική κοινωνική τάξη
pororanist-ă, pororaniști-ste *Ι. επιθ.* λαϊκός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπαδός της λαϊκότητας (ο, η)
poposi, poposesc *ρ. αμ.* 1. καταλύω 2. σταθμεύω 3. μένω κάπου προσωρινά
poposire, poposiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάλυση, το κατάλυμα 2. η στάθμευση, η στάση, το σταμάτημα

popotar, popotari *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο καντινιέρος, ο διαχειριστής καντίνας αξιωματικών
popotă, popote *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η καντίνα αξιωματικών, το μαγειρείο για τους αξιωματικούς
popou, popouri *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο ποπός
popreală, popreli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το εμπόδιο, ο εμπότισμός 2. η απαγόρευση 3. η φυλάκιση
popri, poprese *ρ. μετ.* 1. εμποδίζω 2. κατακρατώ 3. νομ. κατάσχω, συγκρατώ, κρατώ, δεσμεύω
poprire, popriri *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η κράτηση, η δέσμευση ποσού 2. η κατακράτηση ποσού από το μισθό του οφειλέτη για τα χρέη που έχει απέναντι σ' ένα τρίτο 3. η κατάσχεση ενεχυριαστική
popritor-oare, popritori-oare *επιθ. (νομ.)* ο παρακατών
popula, populez *ρ. μετ.* κατοικίζω, εποίκίζω, εγκαθιστώ πληθυσμό σε ορισμένη περιοχή
popular-ă, populari-e *επιθ.* 1. λαϊκός-ή-ό 2. δημοφιλής-ής-ές, λαοφιλής-ής-ές // **muzică -ă** η λαϊκή μουσική // **port** ~ η λαϊκή ενδυμασία // **serbare -ă** το λαϊκό πανηγύρι
populare, populari *ουσ. θηλ.* η κατοίκηση, ο εποίκισμός
popularitate *ουσ. θηλ.* 1. η δημοτικότητα, η λαϊκότητα 2. η απλότητα
populariza, popularizez *ρ. μετ.* 1. εκλαϊκεύω, κάνω κάτι προσιτό στο λαό 2. διαδίδω
popularizare, popularizări *ουσ. θηλ.* 1. η εκλαϊκευση, το να γίνεται κάτι προσιτό στο λαό 2. η διάδοση
popularizat-ă, popularizați-te *επιθ.* εκλαϊκευτικός-ή-ό // **știintă -ă** η εκλαϊκευτική επιστήμη
popularizator-oare, popularizatori-oare *Ι. επιθ.* εκλαϊκευτικός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκλαϊκευτής-εύτρια (ο, η)
populat-ă, populați-te *επιθ.* κατοικημένος-η-ο, πολυπληθής-ής-ές
populație, populații *ουσ. θηλ.* ο πληθυσμός // ~ **urbană** ο αστικός πληθυσμός // ~ **rurală** ο αγροτικός πληθυσμός // ~ **civilă** ο άμαχος πληθυσμός, ο πολιτικός πληθυσμός // **recensământul -i** η απογραφή του πληθυσμού
populism *ουσ. ουδ.* λαϊκισμός
por, pori *ουσ. αρσ.* ο πόρος
porc, porci *ουσ. αρσ.* 1. το γουρούνι, ο χοίρος 2. *μτφ.* ο αναίσθητος άνθρωπος, ο αναίδης, άεστος, βρομιάρης // ~ **de mare** το γουρουνόψαρο, είδος ψαριού, ο κεντρίνος, ο αλωπεκίας // ~ **mistref** ο αγριόχοιρος, το αγριογούρουνο, ο κάμπος // **a face pe cineva albie de -i** προφέρω σε κάποιον λόγια περιφρονητικά // **a îngrășa -ul în ajun** (για καθυστεριμένες ετοιμασίες) // **carne de** ~ το χοιρινό κρέας // **creșcător de -i** ο χοιροτρόφος // **creștătorie de -i** ο χοιροτροφείο // **creșterea -ilor** η χοιροτροφία // **de** ~ γουρουνήσιος-ια-ιο, χοιρινός-ή-ό // **n-am păzit -ii împreună** δεν φυλάξαμε μαζί τα γουρούνια (δεν είμαστε ίσοι)
porcar, porcari *ουσ. αρσ.* ο γουρουνάς, ο χοιροβοσκός
porcărie, porcării *ουσ. θηλ.* 1. το χοιροστάσιο, το χοιροτροφείο 2. *μτφ.* η ακαθαρσία, η αισχρότητα, η αγένεια, η γουρουνιά
porcesc-ească, porcești *επιθ.* 1. γουρουνίσιος-ια-ιο 2. *μτφ.* κατώτερης ποιότητας // **a avea noroc** ~

- έχω γουρουνίσια τύχη (μεγάλη τύχη) // **cartofi porcești** οι πατάτες κατώτερης ποιότητας (οι πατάτες για τα γουρουνία)
- porcin-ă, porcini-e** I. *επίθ.* γουρουνίσιος-ια-ιο, χοιρινός-ή-ό II. *ουσ.* *θηλ.* (στο πληθ.) τα γουρουνίσια, τα χοιροειδή
- porcos-oasă, porcoși-oase** *επίθ.* γουρουνομαθημένος-η-ο, γουρουνοειδής-ής-ές, ανάγωγος-η-ο, χυδαίος-αία-αίο, αισχρός-ή-ό, αγενής-ής-ές
- poreclă, porecle** *ουσ.* *θηλ.* το παρατσούκλι, το σουσουμί, το παρανόμι, το επώνυμο, το παρωνύμιο
- porecli, poreclesc** *ρ. μετ.* 1. παρονομάζω, επωνομάζω 2. αποκαλώ, βγάζω παρατσούκλι
- poreclire, porecliri** *ουσ.* *θηλ.* η παρονομασία, το παρωνύμιο, το βγάλσιμο παρατσουκλιού
- poreclit-ă, porecliti-te** *επίθ.* παρονομασμένος-η-ο
- porfir** *ουσ.* *ουδ.* (γεωλ.) ο πορφυρίτης
- porfiră, porfire** *ουσ.* *θηλ.* η πορφύρα
- porfiric-ă, porfirici-ce** *επίθ.* πορφυρός-ή-ό
- porfirină, porfirine** *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) η πορφυρίνη, χρωστική βαθυκόκκινη ουσία
- porfirii-ie, porfirii** *επίθ.* πορφυρένιος-α-ο
- porni, pornesc** I. *ρ. αμ.* 1. ξεκινώ, αναχωρώ, φεύγω 2. αρχίζω να κινούμαι // **a ~ cu dreptul** ξεκινώ με το δεξί (έχω επιτυχία) // **a ~ cu stângul** ξεκινώ με το αριστερό (δεν έχω επιτυχία) // **a ~ de la premisa** ξεκινώ από την αφετηρία // **a ~ la drum** ξεκινώ // **aceasta a -t de la el** αυτό ξεκίνησε απ' αυτόν II. *ρ. μέσο.* 1. κινούμαι 2. καταπιάνομαι με κάτι 3. εξασπλούμαι, ξεσπώ // **s-a -t o furtună** ξέσπασε η φουρτούνα III. *ρ. μετ.* 1. θέτω σε κίνηση, βάζω σε κίνηση 2. εκκινώ 3. εξορμίζω 4. κινώ αγωγή η πολεμική 5. θέτω σε πορεία 6. ποροτρύνω // **a ~ un motor** βάζω μπρος κινητήρα
- pornire, porniri** *ουσ.* *θηλ.* 1. το ξεκίνημα, η εκκίνηση 2. η αναχώρηση 3. η τάση, η προδιάθεση 4. η εξόργιση // **-u spre rău** η προδιάθεση για κακό
- pornit-ă, porniți-te** *επίθ.* 1. ξεκινάω-η-ο, εκκινάω-η-ο 2. επιρρεπής-ής-ές 3. εξοργισμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο 4. σε κίνηση
- pornografic-ă, pornografici-ce** I. *επίθ.* πορνογραφικός-ή-ό II. *scriere -ă* το πορνογράφημα II. *επιρ.* πορνογραφικά
- pornografie, pornografii** *ουσ.* *θηλ.* η πορνογραφία
- poros-oasă, poroși-oase** *επίθ.* πορώδης-ής-ες
- porozitate** *ουσ.* *θηλ.* το πορώδες
- port, porturi** *ουσ.* *ουδ.* 1. η ενδυμασία 2. το ντύσιμο, η φορεσιά 3. η συμπεριφορά, η διαγωγή, το φέρσιμο // **-ul armelor** η οπλοφορία // **-ul național** η εθνική ενδυμασία // **ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e -ul** η να φέρεσαι όπως είναι ο λόγος σου ή να μιλάς όπως είναι η φορεσιά σου
- port, porturi** *ουσ.* *ουδ.* 1. το λιμάνι, ο όρμος 2. ο ναύσταθμος // (ναυτ.) **a ancora în ~** ελλιμενίζω, προσορμίζω // **a intra în ~** μπαίνω στο λιμάνι // **căpitan de ~** ο λιμενάρχης // **~ maritim** το θαλάσσιο λιμάνι
- portabil-ă, portabile** *επίθ.* φορητός-ή-ό // **armă -ă** το φορητό όπλο // **televizor ~** η φορητή τηλεόραση
- portal, portaturi** *ουσ.* *ουδ.* ο πυλώνας, η μεγάλη πόρτα οικοδομής
- portaltoi, portaltoae** *ουσ.* *ουδ.* 1. ο εμβολιοφόρος, ο φέρων εμβόλιο 2. το εμβολιασμένο φυτό
- portant-ă, portanți-te** *επίθ.* φορών-ούσα-όν
- portanță, portanțe** *ουσ.* *θηλ.* (φυσ.) η φοράς δύναμη
- portar, portari** *ουσ.* *αρσ.* 1. ο θυρωρός, ο πορτιέρης 2. *αθλ.* ο τερματοφύλακας
- portăreă** *ουσ.* *θηλ.* η οπλοφορία // **permis de ~** η άδεια οπλοφορίας
- portativ, portative** *ουσ.* *ουδ.* (μουσ.) το πεντάγραμμο
- portativ-ă, portativi-e** *επίθ.* φορητός-ή-ό, φερτός-ή-ό, μετακινητός-ή-ό // **dicționar ~** το φορητό λεξικό
- portavion, portavioane** *ουσ.* *ουδ.* το αεροπλανοφόρο
- portavane, portavocce** *ουσ.* *ουδ.* 1. ο τηλεβόας, ο φωναγωγός 2. το χωνί
- portăreasă, portărese** *ουσ.* *θηλ.* η γυναίκα θυρωρός
- portărel, portărei** *ουσ.* *αρσ.* ο δικαστικός κλητήρας
- portbagaj, portabagaje** *ουσ.* *ουδ.* το πορτμπαγκάζ
- portbaionetă, portbaionete** *ουσ.* *θηλ.* η ξιφοθήκη
- portchei, portchei** *ουσ.* *ουδ.* η θήκη για κλειδιά, το πορτκλέ
- portcuție, portcuțite** *ουσ.* *ουδ.* η μαχαιροθήκη
- portdrapel, portdrapele** *ουσ.* *ουδ.* ο σημαιοφόρος
- orthartă, ortharti** *ουσ.* *θηλ.* η χαρτοθήκη
- portie, porticuri** *ουσ.* *ουδ.* το πρόστυλο, η στοά
- portieră, portiere** *ουσ.* *θηλ.* 1. η πόρτα αυτοκινήτου, η πορτούλα 2. το παραπέτασμα για απόκρυψη πόρτας
- portită, portite** *ουσ.* *θηλ.* 1. η πορτούλα, η θυρίδα 2. η διέξοδος // **-de scăpare** η διέξοδος, η θύρα σωτηρίας, ο τρόπος γλιτωμού από δυσάρεσκα
- portjartier, portjartiere** *ουσ.* *ουδ.* η πορτζαρτιέρα
- portmantou, portmantouri** *ουσ.* *ουδ.* το πορτμαντό
- portmoneu, portmonee** *ουσ.* *ουδ.* το πορτμονέ, το πορτοφόλι, το βολάντιο
- porto** *ουσ.* *ουδ.* (εμπόρ.) τα ταχυδρομικά τέλη
- porto** *ουσ.* *ουδ.* το κρασί Πόρτο (της Πορτογαλίας)
- portocal, portocali** *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η πορτοκαλιά
- portocală, portocale** *ουσ.* *θηλ.* το πορτοκάλι
- portocaliu-ie, portocalii** I. *επίθ.* πορτοκαλής-ιά-ί // **o bluză -ie** η πορτοκαλιά μπλούζα // **o stofă -ie** το πορτοκαλί ύφασμα II. *ουσ.* *ουδ.* το πορτοκαλί χρώμα
- portochelari** *ουσ.* *αρσ.* η θήκη γυαλιών
- portofel, portofele** *ουσ.* *ουδ.* το πορτοφόλι
- portofoliu, portofolii** *ουσ.* *ουδ.* το χαρτοφυλάκιο // (εμπόρ.) **~ de comenzi** το χαρτοφυλάκιο παραγγελιών // **ministru fără ~** ο υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου
- porto-franc** *ουσ.* *ουδ.* το ανοιχτό λιμάνι
- portperie, portperii** *ουσ.* *θηλ.* η βουρτσοθήκη
- portret, portrete** *ουσ.* *ουδ.* η προσωπογραφία, το πορτρέτο
- portretist-ă, portretiști-ste** *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο, η προσωπογράφος, πορτρετίστας-ίστρια (ο, η)
- portretistic-ă, portretistici-ce** I. *επίθ.* προσωπογραφικός-ή-ό II. *ουσ.* *θηλ.* η προσωπογραφία
- portretiza, portretizez** *ρ. μετ.* προσωπογραφώ, ζωγραφίζω πρόσωπο ανθρώπου
- portretizare, portretizări** *ουσ.* *θηλ.* το πορτρέταρισμα, η αναπαράσταση με την προσωπογραφία
- porttigaret, porttigarete** *ουσ.* *ουδ.* 1. η τσιγαροθήκη, η πίπα 2. η ταμπάκερα

portuar-ă, portuari-e *επιθ.* λιμενικός-ή-ό // **personalul** ~ το λιμενικό προσωπικό
portughez-ă, portughezi-e I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* Πορτογάλος-ίδα (ο, η) II. *επιθ.* πορτογαλικός-ή-ό // **limba** ~ ἡ πορτογαλική γλώσσα
portvizit, portvizite *ουσ.* *ουδ.* 1. ο χαρτοφύλακας 2. το πορτοφολί
poștelan, poștelanuri *ουσ.* *ουδ.* η πορσελάνη // **de** ~ πορσελάνινος-η-ο
poștie, poștii *ουσ.* *θηλ.* 1. το μερτικό, το μερίδιο 2. η μερίδα
poștiune, poștiuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η μερίδα, το μερίδιο 2. το τεμάχιο, το τμήμα // **pe -a mea** στο μερίδιό μου // **~ de drum** το τμήμα δρόμου
porumb, porumbi, porumburi I. *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) 1. το καλαμπόκι, ο αραβόσιτος 2. *ορνιθ.* το περιστέρι // **a lua -ul de pe foc** παίρνω το καλαμπόκι από τη φωτιά, ματαιώνω, εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος // **știulete de** ~ η ρόκα καλαμποκιού II. *ουσ.* *ουδ.* (γεωρ.) η καλαμποκιά // **lan de** ~ το σπαρτό με καλαμποκίες
porumbac-ă, porumbaci-e I. *επιθ.* (επαρχ.) παραδολός-ή-ό, ποικίλος-η-ο II. *ουσ.* *αρσ.* η μεγάλη πεταλούδα
porumbar, porumbare *ουσ.* *ουδ.* 1. ο περιστερώνας 2. η ξύλινη κατασκευή πάνω σε δάπεδο για τη διαφύλαξη ροκών καλαμποκιού
porumbar, porumbari *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) η μπουρνελιά
porumbea, porumbei-ele I. *ουσ.* *αρσ.* το περιστέρι // **~ voiajor** το ταξιδιάρικο περιστέρι // **de** ~ περιστέρινος-η-ο II. *ουσ.* *θηλ.* η περισσότερα
porumbiște, porumbiști *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) ο αραβοσιτώνας, οι καλαμποκίες
porumbișă, porumbiște *ουσ.* *θηλ.* η περισσότερα
poruncă, porunci *ουσ.* *θηλ.* 1. η εντολή, η προσταγή, το πρόσταγμα 2. η διαταγή, το κέλευσμα // **cele zece porunci** οι Δέκα Εντολές του Θεού, ο Δεκάλογος
porunceală *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) η προσταγή, το πρόσταγμα, το παράγγελμα
porunci, poruncese *ρ. μετ.* 1. διατάζω, προστάζω, παραγγέλλω 2. κελεύω, ορίζω, επιτάσσω // **mi-a -t să ies** με διέταξε να βγω
poruncitor-oare, poruncitori-oare I. *επιθ.* 1. προστακτικός-ή-ό 2. επιτακτικός-ή-ό // **ton** ~ ο προστακτικός τόνος (η προστακτική)
posac-ă, posaci-ce *επιθ.* 1. κατασφιασμένος-η-ο 2. σκυθρωπός-ή-ό 3. κατηφής-ής-ές 4. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό
posadă, posade *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) 1. η διοδος βουνού, η στενωπός 2. το δερβένι
poseda, posed *ρ. μετ.* 1. κατέχω 2. έχω στην κυριότητα μου 3. *μτφ.* γνωρίζω κάτι πολύ καλά // **el posedă limba germană** αυτός κατέχει τη γερμανική γλώσσα
posedant-ă, posedanți-te *επιθ.* κατ'ίχων-ουσα-ον // **clasă** ~ ἡ κατέχουσα τάξη
posedare, posedări *ουσ.* *θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κυριότητα 3. η φυσική εξουσία ενός προσώπου πάνω σ' ένα αντικείμενο
posedat-ă, posedati-te I. *επιθ.* κατεχόμενος-η-ο II. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* κατεχόμενος-η (ο, η)
posesie *ουσ.* *θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κυριότητα 3. η κτήση, η αποικία // **a fi în** ~ στην κατοχή μου, είμαι κύριος πάνω σε κάτι // **punere în** ~ χορήγηση ιδιοκτησίας

posesiune, posesiuni *ουσ.* *θηλ.* ιδ. *ποςεςι*
posesiv-ă, posesivi-e *επιθ.* (γρμμ.) κτητικός-ή-ό // **pronume** ~ η κτητική αντωνυμία
posesor-oare, posesori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* κάτοχος (ο, η), κτήτορας-όρισσα (ο, η)
posibil-ă, posibili-e *επιθ.* 1. δυνατός-ή-ό, μοιρατός-ή-ό, κατορθωτός-ή-ό 2. πιθανός-ή-ό, εφικτός-ή-ό 3. ενδεχόμενος-η-ο // **a face tot -ul** κάνω ό,τι είναι δυνατό (κάνω κάθε προσπάθεια) // **a fi** ~ γίνεται, ενδέχεται // **cât mai curând** ~ όσο το δυνατό γρηγορότερα // **pe cât este** ~ όσο είναι δυνατό // **pe cât** ~ όσο το δυνατό / μοιρατό // **nu-i** ~ δεν είναι δυνατό // **urmările** ~ e τα πιθανά επακόλουθα
posibilitate, posibilități *ουσ.* *θηλ.* 1. η δυνατότητα 2. η πιθανότητα, το ενδεχόμενο 3. το μέσο // **posibilități materiale** οι υλικές δυνατότητες // **în măsura posibilităților** στο μέτρο των δυνατότητων // **i-ar fi dat -a** θα του παρείχε τη δυνατότητα // **posibilități materiale** οι υλικές δυνατότητες // **tânăr cu posibilități** ο νεαρός με δυνατότητες
posmag, posmagi *ουσ.* *αρσ.* (επαρχ.) το παξιμάδι
posomorâre, posomorâri *ουσ.* *θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, το σκυθρωπιάσμα, το κατσούφισμα 2. η κατ'ήφεια, η λύπη 3. η επισκόπιση
posomorât-ă, posomorâți-te *επιθ.* 1. συνοφρυωμένος-η-ο, κατσουφιασμένος-η-ο, ζοφερός-ή-ό 2. κατηφής-ής-ές, σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-ισσα-ικο 3. σκοτεινός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό, άσχημος-η-ο
posomoreală, posomoreli *ουσ.* *θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, το σκυθρωπιάσμα 2. το κατσούφισμα 3. η λύπη, η κατ'ήφεια 4. το σκοτεινιάσμα, ο σκοτεινός καιρός
posomorî, posomorâse I. *ρ. μέσο.* 1. συνοφρυούμαι, συνοφρυώνομαι, σκυθρωπιάζω 2. σκοτεινιάζω II. *ρ. μετ.* 1. αμαυρώνω, κάνω σκούρο, επισκοτίζω 2. κάνω κάτι σκοτεινό
pospai *ουσ.* *ουδ.* (οικ.) 1. η πασπάλη 2. *μτφ.* η επιπολαιότητα
pospăi, pospăiesc *ρ. μετ.* 1. πασπαλίζω 2. *μτφ.* πασαλείφω, κάνω κάτι επιπολαιό
pospăială, pospăieli *ουσ.* *θηλ.* 1. το πασπάλισμα 2. *μτφ.* το πασάλεμμα, η επιπολαιότητα
pospăit-ă, pospăiți-te *επιθ.* 1. πασπαλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* ημιμαθής-ής-ές
post- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού μετα-
post, posturi *ουσ.* *ουδ.* 1. το πόστο, η θέση, η υπηρεσία, το λειτουργήμα 2. ο σταθμός // **~ contabil** το λογιστικό βιβλίο // **~ de observatie** το παρατηρητήριο // **~ de poliție** ο αστυνομικός σταθμός // **~ de radio** ο ραδιοφωνικός σταθμός, ο ραδιοσταθμός // **~ sanitar de prim ajutor** ο υγειονομικός σταθμός πρώτων βοηθειών // **~ telefonic** η τηλεφωνική συσκευή, το τηλέφωνο, η τηλεφωνική εγκατάσταση // **a ocupa un** ~ πιάνω ένα πόστο // **șef de** ~ ο σταθμάρχης
post, posturi I. *ουσ.* *ουδ.* (εκκλ.) 1. η νηστεία 2. η Σαρακοστή // **-ul mare** η Σαρακοστή // **martie din - nu lipsește** δε λείπει ο Μάρτης απ' τη Σαρακοστή II. *επιθ.* *έκφρ.* **de** ~ νηστήσιμος-η-ο III. *ρμμ.* *έκφρ.* **a ține** ~ νηστεύω

posta, postez I. ρ. μετ. τοποθετώ, βάζω, θέτω, εγκαθιστώ II. ρ. μέσο. τοποθετούμαι, τάσσομαι, εγκαθίσταμαι
postament, postamente ουσ. ουδ. 1. το βάθρο, το στηρίγμα, το θεμέλιο 2. το υπόβαθρο, η βάση αγάματος, προτομής, κ.λπ.
postată, postate ουσ. θηλ. 1. τμήμα δάσους απ' όπου κόβονται τα δέντρα 2. τμήμα χωραφιού δουλεμένο από τους αγρότες σε ορισμένο χρονικό διάστημα
postav, postavuri ουσ. ουδ. 1. το χοντρό μάλλινο ύφασμα 2. η τσόχα 3. το σαγιάκι
postăvar, postăvari ουσ. αρσ. ο εριουργός, ο εργάτης εριουργείου
postăvăreasă, postăvărese ουσ. θηλ. 1. η εργάτρια εριουργείου 2. η υφάντρα υφασμάτων από χοντρό μαλλί
postăvărie, postăvării ουσ. θηλ. το εριουργείο
postbelic-ă, postbelici-ce επίθ. μεταπολεμικός-ή-ό
postcalcul, postcalcule ουσ. ουδ. (εμπόρ.) ο οικονομικός απολογισμός
postcalculație, postcalculații ουσ. θηλ. (εμπόρ.) ο οικονομικός απολογισμός
postdata, postdatez ρ. μετ. υστεροχρονολογώ, θέτω χρονολογία μεταγενέστερη από την πραγματική
postdiluvian-ă, postdiluvieni-e επίθ. μετακατακλυσμιαίος-α-ο
postelnic, postelnici ουσ. αρσ. (ιστ.) ο Υπουργός των Εξωτερικών κατά το Μεσαίωνα στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, ο ποστέλνικος
postelniceasă, postelnicese ουσ. θηλ. (ιστ.) η γυναίκα του Μεσαιωνικού υπουργού των εξωτερικών
posteminescian-ă, posteminescieni-e επίθ. που αναφέρεται στην περίοδο μετά τον ποιητή Εμινέσκου
posterior-oară, posteriori-oare I. επίθ. 1. μεταγενέστερος-η-ο, κατοπινός-ή-ό, επόμενος-η-ο 2. οπίσθιος-α-ο II. επιρ. 1. μεταγενεστέρως 2. κατοπινά, ύστερα 3. εκ των υστέρων
posterioritate ουσ. θηλ. 1. οι μεταγενέστεροι 2. η μεταγενέστερη εποχή
posteritate ουσ. θηλ. οι απόγονοι
postfață, postfețe ουσ. θηλ. ο επίλογος, το τελευταίο μέρος βιβλίου
postglacial-ă, postglaciali-e επίθ. μεταπαγετώνιος-α-ο
posti, postesc ρ. αμ. 1. νηστεύω 2. μτφ. τρέφομαι με λιγοστή τροφή
postludiu, postludii ουσ. ουσ. (μουσ.) το μεταανάκρουσμα, το τελικό ανάκρουσμα σε μουσική σύνθεση
postmeridian-ă, postmeridieni-e επίθ. 1. μεταμεσημεριανός-ή-ό 2. απογευματινός-ή-ό
postmortem επιρ. μετά θάνατον, ύστερ' από θάνατο
postoperatoriu-ie, postoperatorii επίθ. μεταχειρητικός-ή-ό, μετά από την εγχείρηση
post-partum I. ουσ. ουδ. η περίοδος μετά από τη γέννα, η λεχωνιά II. επίθ. που εμφανίζεται μετά από τη γέννα (αρρώστια)
postpozitive, postpozitive ουσ. θηλ. η μετάθεση
postpune, postpun ρ. μετ. μεταθέτω
postpunere, postpuneri ουσ. θηλ. η μετάθεση
postpus-ă, postpusi-se επίθ. μετατεθειμένος-η-ο // articolul este ~ το άρθρο είναι μετατεθειμένο

post-restant ουσ. ουδ. η πόστ-ρεστάντ
post-scriptum ουσ. ουδ. το υστερόγραφο
postsincronizare, postsincronizări ουσ. θηλ. μετασυγχρονισμός
postula, postulez ρ. μετ. (εκκλ.) διατυπώνω αξίωμα που θεωρείται σα δεδομένο
postulant-ă, postulanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.) υποψήφιος-ια (ο, η)
postulat, postuler ουσ. ουδ. (φιλοσ.) το αξίωμα, η δήλωση με χαρακτήρα βασικής αλήθειας
postulativ-ă, postulativi-e επίθ. αποφαντικός-ή-ό
postum-ă, postumi-e επίθ. 1. μεταθανάτιος-ια-ιο, μετά το θάνατο του συγγραφέως 2. (νομ.) (για τα παιδιά) οψιγενής-ής-ές
postuniversitar-ă, postuniversitari-e επίθ. μεταπτυχιακός-ή-ό // curs ~ οι μεταπτυχιακές σπουδές
postură, posturi ουσ. θηλ. η κατάσταση, η στάση, η θέση
poșetă, poșete ουσ. θηλ. η τσάντα (γυναικείο εξάρτημα)
poșircă, poșirci ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) το οιονπνευματώδες ποτό πρόστυχης ποιότητας
poștal-ă, poștali-e επίθ. ταχυδρομικός-ή-ό // carte -ă η ταχυδρομική κάρτα // factor ~ ο ταχυδρομικός υπάλληλος // oficiu ~ η υπηρεσία ταχυδρομείου, το ταχυδρομείο // mandat ~ η ταχυδρομική επιταγή
poștalion, poștalioane ουσ. ουδ. η ταχυδρομική άμαξα, το λεωφορείο
poștaș, poștași ουσ. αρσ. 1. ο ταχυδρόμος 2. ο ταχυδρομικός διανομέας
poștă, poște ουσ. θηλ. 1. το ταχυδρομείο 2. το ταχυδρομικό υλικό 3. το μεταφορικό μέσο του ταχυδρομείου 4. η αλληλογραφία // **poșta aeriană** το εναέριο ταχυδρομείο, το αεροπορικό // **poșta redacției** το ταχυδρομείο της συντάξεως // **cal de ~** το ταχυδρομικό άλογο // **cale de o ~** ενός ταχυδρομικού σταθμού (περίπου η απόσταση χλμ.) // **cu poșta viitoare** με το επόμενο ταχυδρομείο
poștărire, poștărite ουσ. θηλ. ο ταχυδρόμος
pot, poturi ουσ. ουδ. (στα τυχερά παιχνίδια) το ποτ
potabil-ă, potabili-e επίθ. πόσιμος-η-ο // **apă -ă** το πόσιμο / καταναλώσιμο νερό
potabilitate ουσ. θηλ. η ποσιμότητα
potăie, potăi ουσ. θηλ. 1. το κοπρόσκυλο 2. μτφ. ο απρεπής άνθρωπος, ανήθικος, σκληρός
potamologie ουσ. θηλ. η ποταμολογία, κλάδος της υδρολογίας
potasă ουσ. θηλ. (χημ.) η ποτάσα
potasic-ă, potasici-ce επίθ. (χημ.) ποτασικός-ή-ό, καλιούχος-ος-ο
potasiu ουσ. ουδ. (χημ.) το κάλιο
potârniche, potârniche ουσ. θηλ. (ορνιθ.) η πέρδικα // **a se împărăția ca potârniche** διασκορπίζονται σαν οι πέρδικες
potcap, potcapuri ουσ. ουδ. το καμηλαύκι
potcoavă, potcoave ουσ. θηλ. το πέταλο // **a umbra după potcoave de cai morți** κάνω άσκοπη δουλειά, κοπιώω μάταια
potcovar, potcovari ουσ. αρσ. 1. ο πεταλωτής, ο καλιγωτής 2. ο πεταλός, ο πεταλουργός, ο πεταλοποιός

potcovărie, potcovării *ουσ.* *θηλ.* 1. το πεταλοποιείο, το μεταλλουργείο 2. το εργαστήριο του πεταλωτή
potcovî, potcovesc *ρ. μετ.* 1. πεταλώνω, καλινώνω
potcovire, potcoviri *ουσ.* *θηλ.* το πετάλωμα, το καλίνωμα
potcovit *ουσ.* *ουδ.* το πετάλωμα, το καλίνωμα
potcovit-ă, potcovîți-te *επιθ.* πεταλωμένος-η-ο, καλινώμενος-η-ο
potecă, poteci *ουσ.* *θηλ.* το μονοπάτι // **a ști toate potecile** γνωρίζω όλα τα μονοπάτια // **a umbla pe drum, nu pe ~** το να έχει κανείς χαρακτήρα // **pe toate potecile** παντού
potecuță, potecuțe *ουσ.* *θηλ.* το μικρό μονοπάτι // **a lua potecuța** επιστρέφω στο σημείο ξεκινήματος
potenț, potenți-te *επιθ.* ισχυρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, ικανός-ή-ό
potențat, potențați *ουσ.* *αρσ.* ο ισχυρός άνθρωπος, ο δυνάστης
potența, potențez *ι. ρ. μετ.* ισχυροποιώ, ενδυναμώνω, ενισχύω // *ρ. μέσο.* ισχυροποιούμαι, ενισχύομαι, δυναμώνω
potențare, potențări *ουσ.* *θηλ.* 1. το δυνάμωμα, η ενίσχυση, η επίταση 2. η ενδυνάμωση
potențat-ă, potențați-te *επιθ.* ενισχυμένος-η-ο, επαυξημένος-η-ο, δυναμωμένος-η-ο
potență, potențe *ουσ.* *θηλ.* 1. η δύναμη, η ισχύς 2. η ένταση
potențial-ă, potențiale *ι. επιθ.* δυνητικός-ή-ό // **energie -ă** η δυνητική ενέργεια // *ουσ.* *ουδ.* το δυναμικό // **~ economic** το οικονομικό δυναμικό // **~ul electric** το ηλεκτρικό δυναμικό
potențialitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η δυναμικότητα 2. η αποδοτικότητα
potențiometrie *ουσ.* *θηλ.* η ηλεκτροδυναμομετρία
potențiometrie, potențiometre *ουσ.* *ουδ.* (*φυσ.*) το ηλεκτροδυναμόμετρο
poteraș, poterași *ουσ.* *αρσ.* (*ιστ.*) ο αστυνομικός (κατά το Μεσαίωνα)
poteră, poteri *ουσ.* *θηλ.* (*ιστ.*) το αστυνομικό απόσπασμα
poticneală, poticneli *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκόνταμμα 2. *μτφ.* η συνάντηση εμπόδιου
poticni, potocnesc *ι. ρ. μέσο.* σκοντάφτω, εμπόδιζομαι // **m-am -t de o piatră** σκόνταψα από μια πέτρα // *ρ. μετ.* βάζω εμπόδιο // *ι. ρ. αμ.* προσκορύνω, έρχομαι σε σύγκρουση
poticnire, poticniri *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκόνταμμα 2. η πρόσκρουση
poticnit-ă, poticniți-te *επιθ.* 1. εμποδισμένος-η-ο 2. περιδλωμένος-η-ο
potir, potire *ουσ.* *ουδ.* (*αρχ.*) το ποτήρι // **Sfântul ~** το Άγιον Ποτήριον, το δισκοπότηρο
poting, potinguri *ουσ.* *ουδ.* (*τεχ.*) η αλυσίδα ή το λουρί που δένει το άροτρο από το εξάρτημα του ζυγού
potlog, potloage *ουσ.* *ουδ.* (*τεχ.*) το κομμάτι πετσί για μπάλωμα υποδήματος
potlogar, potlogari *ουσ.* *αρσ.* (*οικ.*) 1. ο μπαλωματής 2. *μτφ.* ο απατεώνας, ο δόλιος, ο πανούργος
potlogărie, potlogării *ουσ.* *θηλ.* (*οικ.*) 1. η εξαπάτηση, η απατεωνιά 2. η αισχροκέρδεια
potnogr, potnogi *ουσ.* *αρσ.* (*τεχ.*) (στον αργαλειό) η πατήθρα

potoli, potolesc *ι. ρ. μέσο.* 1. ησυχάζω, καθησυχάζω 2. κοπάζω 3. μαλακώνω, ηρεμώ 4. κατασιγάζω, γαληνεύω, καταπραίνομαι // **furtuna s-a -t** η φουρτούνα έπαψε // *ρ. μετ.* 1. κατευνάζω, απαλύνω 2. καταπραύνω κάποιον 3. συνετίζω 4. κατασιγάζω 5. κατασβήνω, καθησυχάζω // **a ~ foamea** κατασιγάζω την πείνα // **a ~ furia** καθησυχάζω τη μανία (την οργή) // **a ~ o durere** καταπραύνω έναν πόνο // **a ~ setea** κατασβήνω τη δίψα
potolire, potoliri *ουσ.* *θηλ.* 1. ο κατευνασμός, η καταπραίνση 2. η καθησυχασία, ο καθησυχασμός
potoli-ă, potoliți-te *επιθ.* 1. κατευνασμένος-η-ο 2. ήσυχος-η-ο, ήρεμος-η-ο, καθησυχασμένος-η-ο
potop, potopuri *ουσ.* *ουδ.* 1. ο κατακλυσμός 2. η δυνατή βροχή, η νεροποντή // **aduce -ul** φέρνει τον κατακλυσμό
potopi, potopesc *ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) 1. κατακλύζω, πλημμυρίζω 2. αφανίζω, καταστρέφω
potopit-ă, potopiți-te *επιθ.* (*λαϊκ.*) 1. κατακλυσμένος-η-ο, πλημμυρισμένος-η-ο, πνιγμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο, αφανισμένος-η-ο
potopitor-oare, potopitori-oare *επιθ.* (*λαϊκ.*) 1. καταστρεπτικός-ή-ό, αφανιστικός-ή-ό 2. εξολοθρευτικός-ή-ό
potou, potouri *ουσ.* *ουδ.* (*αθλ.*) ο όρθιος πάσσαλος, το σημείο αναχωρήσεως ή αφίξεως στις ιπποδρομίες
potpuriu, potpuriuri *ουσ.* *ουδ.* (*μουσ.*) το ποτπουρί
potrivă *ι. ουσ.* *θηλ.* 1. το μοιάσιμο, η ομοίωση, η ομοiotητα 2. το ταίρι 3. το ομοίωμα // *επιθ.* *κατ.* *επιρ.* *έκφρ.* **pe ~** ομοιωματικός-ή-ό, καθ' ομοίωση, σύμφωνος, ομοιωματικά, ίσος και όμοιος // *επιρ.* *έκφρ.* **din ~** αντίθετα, απεναντίας
potriveală, potriveli *ουσ.* *θηλ.* (*λαϊκ.*) 1. η ομοiotητα, το ταίριασμα 2. η προσαρμογή 3. η αναλογία 4. ο συνδυασμός, η σύμπτωση
potrivi, potrive *ι. ρ. μέσο.* 1. ταιριάζω, συνδυάζω 2. εναρμονίζομαι 3. συναρμόζομαι 4. προσαρμόζομαι 5. ρυθμίζομαι, κανονίζομαι // **a se ~ ca nuca în perete** δεν ταιριάζει καθόλου // **aceste culori nu se potrive** αυτά τα χρώματα δεν ταιριάζουν // **haina i se potrive** του πηγαίνει το ρούχο // **proeminențele se potriveau cu adânciturile** οι προεξοχές συναρμόζονταν με τις εσοχές / με τα βαθουλώματα // **un discurs care se potrivea împrejurărilor** ένας λόγος που ταιριάζε με την περίσταση // *ρ. μετ.* 1. ταιριάζω, εναρμονίζω 2. συνταιριάζω, συνδυάζω 3. κάνω κάτι να συμφωνεί με κάτι άλλο // **a ~ ceasul** ρυθμίζω το ρολόγι // **a ~ culorile** ταιριάζω τα χρώματα // **a ~ o cheie** συνταιριάζω ένα κλειδί // **a ~ o mâncare de sare** κανονίζω ένα φαγητό από αλάτι
potrivire, potriviri *ουσ.* *θηλ.* 1. το ταίριασμα, το συνταίριασμα 2. ο συνδυασμός 3. η εναρμόνιση, το κανόνισμα 4. η προσαρμογή 5. η συμφωνία με κάτι 6. η καταλληλότητα
potrivit-ă, potrivîți-te *ι. επιθ.* 1. ταιριαστός-ή-ό, ταιριασμένος-η-ο 2. κατάλληλος-η-ο 3. σύμφωνος-η-ο 4. εύθετος-η-ο 5. μέτριος-α-ο, ανάλογος-η-ο // **cheie -ă** το μαστορεμένο κλειδί // **o expresie -ă** μια κατάλληλη έκφραση // **o pereche -ă** ένα ταιριαστό ζευγάρι // **omul ~ la locul ~** ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση //

un preț ~ μια μέτρια τιμή II. επιρ. σύμφωνα, ταιριαστά // ~ **legii** σύμφωνα με τη νόμο // ~ **modei** σύμφωνα με τη μόδα

potrivnic-ă, potrivnici-ce I. επιθ. ενάντιος-α-ο, αντίθετος-η-ο // **vânt** ~ ο ενάντιος άνεμος II. επιρ. αντίθετα, ενάντια, κόντρα III. ουσ. αρσ. και θηλ. αντίπαλος-η (ο, η), ανταγωνιστής-ίστρια (, η)

potroacă, potroace ουσ. θηλ. (πληθ.) // **ciorbă de potroace** σούπα από εντόσθια πουλερικών

poțiune, poțiuni ουσ. θηλ. (φαρμ.) το γιατρικό (το υγρό στοματικό φάρμακο)

povară, poveri I. ουσ. θηλ. 1. το φορτίο, το βάρος, το άχθος 2. μτφ. η ενόχληση // **a fi** ~ γίνομαι βάρος σε κάποιον, φορτώνομαι // **nu vreau să-ti fiu** ~ δε θέλω να με φορτώσεις II. επιθ. έκφρ. // **animal de** ~ το υποζύγιο (που σύρει κάρο ή μεταφέρει φορτίο) // **de** ~ φορτηγός-ός-ό

povarnă, poverne ουσ. θηλ. (επαρχ.) η πρωτόγονη εγκατάσταση απόσταξης ρακής ή οινόπνευματος

povață, povețe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η ορμήνεια, η συμβουλή 2. η παραίνεση, η καθοδήγηση, το μάθημα // **de** ~ για ορμήνεια

povățui, povățuiesc ρ. μετ. 1. ορμηνεύω, συμβουλευώ 2. παραινώ, καθοδηγώ 3. νουθετώ

povățuire, povățuiri ουσ. θηλ. 1. η συμβουλή, η ορμήνεια 2. η καθοδήγηση, η παραίνεση 3. η νουθέτηση, η νουθεσία

povățuitor-oare, povățuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ερμηνευτής-εύτρια (ο, η), καθοδηγητής-ήτρια (ο, η), οδηγητής-ήτρια (ο, η)

povârni, povârnesc I. ρ. μέσο. 1. γέρνω 2. κλίνω, αποκλίνω 3. γκρεμίζομαι 4. αναποδογυρίζομαι II. ρ. μετ. 1. γκρεμίζω 2. αποκλίνω 3. αναποδογυρίζω 4. ανατρέπω

povârniș, povârnișuri ουσ. ουδ. 1. το επικλινές, η κλιτύς 2. η κατηφόρα, η κατηφοριά, ο κατήφορος, η κατωφέρεια 3. η πλαγιά

povârniț-ă, povârniți-te επιθ. 1. γερμένος-η-ο, πλαγιαστός-ή-ό 2. κατωφερής-ής-ές, κατηφορικός-ής-ό 3. απότομος-η-ο, απόκρημνος-η-ο

poveste, povești I. ουσ. θηλ. 1. το διήγημα, η αφήγηση, η διήγηση, το αφήγημα 2. η ιστορία 3. το παραμύθι 4. μτφ. η υπόθεση, το ζήτημα 5. μτφ. ο λόγος, η παροιμία, η κατάσταση // ~ **a vieții mele** η ιστορία της ζωής μου // ~ **a vorbei** όπως το λέει η παροιμία // **a sta de povești** συνομιλώ // **asta e** ~ **a** αυτή είναι η κατάσταση // **ca în** ~ **uperoxa** // **care e** ~ **a?** ποιά είναι η υπόθεση; // **nici** ~ ούτε λόγος (ούτε καν έγινε λόγος) II. επιθ. έκφρ. **de** ~ παραμυθένιος-ια-ιο III. ρημ. έκφρ. **a spune povești** παραμυθολογώ (λεω ψέματα)

povesti, povestesc I. ρ. μετ. 1. διηγούμαι, αφηγούμαι 2. εξιστορώ, ιστορώ, λέγω παραμύθια // **ειρ. ce să-ti povestesc!** τι να σου πω! // **se povesteste că...** λέγεται ότι... II. ρ. αμ. κουβεντιάζω, συνομιλώ, συζητώ, συνδιαλέγομαι

povestire, povestiri ουσ. θηλ. 1. η διήγηση, η αφήγηση 2. η εξιστόρηση, το ιστόρημα, το αφήγημα, το διήγημα // **de** ~ διηγηματικός-ή-ό, αφηγηματικός-ή-ό

povestitor-oare, povestitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αφηγητής-ήτρια (ο, η) 2. διηγηματογράφος (ο, η) 3. παραμυθός-ού (ο, η) // **eu nu sunt decăt** ~ εγώ δεν είμαι παρά αφηγητής

poza, pozez I. ρ. αμ. ποζάρω II. ρ. μετ. φωτογραφίζω III. ρ. μέσο. φωτογραφίζομαι

pozare, pozări ουσ. θηλ. το ποζάρισμα

poză, poze ουσ. θηλ. 1. η πόζα, το ποζάρισμα, η φωτογραφία 2. η εικονογράφηση, το εικονογράφημα, η εικόνα, η ζωγραφιά // **a-și lua o** ~ μια προσωποειπητή στάση

pozeur-ă, pozeuri-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. υποκριτής-τρια (ο, η) II. επιθ. υποκριτικός-ή-ό, προσωποειπητής-ή-ό

pozitiv-ă, pozitivi-e I. επιθ. θετικός-ή-ό // **erou** ~ ο θετικός ήρωας // **experiență** ~ **ă** η θετική εμπειρία // (γραμμ.) **gradul** ~ ο θετικός βαθμός // **pol** ~ ο θετικός πόλος // **științe** ~ **e** οι θετικές επιστήμες // **număr** ~ ο θετικός αριθμός // **temperatură** ~ **ă** η θετική θερμοκρασία II. επιρ. θετικά

pozitivism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ποζιτιβισμός, ο θετικισμός

pozitivist-ă, pozitivisti-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) θετικιστής-ίστρια (ο, η) II. επιθ. θετικιστικός-ή-ό // **filozofia** ~ **ă** η θετικιστική φιλοσοφία

pozitron, pozitroni ουσ. αρσ. (φυσ.) οι στοιχειώδες σωματίδιο φορτισμένο ηλεκτροθετικά ίσον με το φορτίο του ηλεκτρονίου, το ποζιτρόνιο

poziție, poziții ουσ. θηλ. 1. η στάση, η θέση 2. η τοποθέτηση 3. η τοποθεσία 4. η βαθμίδα 5. ο τόπος 6. η κατάσταση // ~ **a corpului** η στάση του σώματος // **a luat** ~ **împotriva mea** πήρε θέση εναντίον μου // **a rămâne pe** ~ μένω στη θέση, μένω επί τόπου // **poziția noastră rămâne neschimbată** η θέση μας μένει αμετάβλητη

pozițional-ă, pozițional-e επιθ. τοποθεσιακός-ή-ό // **atac** ~ η τοποθεσιακή επίθεση

poziționare, poziționări ουσ. θηλ. η τοποθέτηση σε κανονική θέση

pozițiune, pozițiuni ουσ. θηλ. ιδ. **poziție**

poznaș-ă, poznași-e I. επιθ. (λαϊκ.) αστείος-α-ο, εξτράπλος-ος-ο, χαριτολόγος-ος-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. χωρατατζής-ού (ο, η)

pozna, pozne ουσ. θηλ. 1. η αστειότητα, το χαριτολόγημα, το χωρατό 2. το πείραγμα, η πονηρία, η διαβολιά 3. η γκάφα

practic-ă, practici-ce I. επιθ. πρακτικός-ή-ό, έμπρακτος-ή-ο II. επιρ. πρακτικώς, έμπρακτα

practica, practic ρ. μετ. 1. πράττω 2. κάνω κάτι 3. ασκώ, εξασκώ, χειρίζομαι 4. εφαρμόζω // **a** ~ **o meserie** ασκώ επάγγελμα, επαγγέλλομαι // **el practică virtutea** αυτός εφαρμόζει στην πράξη την αρετή // **se practică un anumit procedeu** εφαρμόζεται ένας ορισμένος τρόπος ενέργειας

practicabil-ă, practicabili-e I. επιθ. 1. πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό, εφαρμόσιμος-η-ο 2. βατός-ή-ό 3. προσιτός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το ειδικό σκηνικό σε θέατρο

practicant-ă, practicanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μαθητευόμενος-η (ο, η) 2. θρησκός, ο θρησκευόμενος // **catolic** ~ καθολικός που θρησκεύει

practicare, practicări ουσ. θηλ. 1. η εξάσκηση, η εφαρμογή στην πράξη 2. η πρακτική δοκιμασία 3. η πράξη, η πρακτική

practică, practici ουσ. θηλ. 1. η πρακτική, η πράξη, η πρακτική εφαρμογή 2. η εξάσκηση, η εμπειρία // ~ **în producție** η πρακτική στην παραγωγή // ~

pedagogică η παιδαγωγική πρακτική // **a pune în** ~ θέτω σε πράξη
practician, practicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. πρακτικός-ή (ο, η), έμπειρος-η (ο, η) // **doctor** ~ ο πρακτικός γιατρός
practicism ουσ. ουδ. ο πρακτικισμός
practicist-ă, practiciști-ste επιθ. 1. πρακτικός-ή-ό 2. έμπειρικός-ή-ό
pradă, prăzi ουσ. θηλ. 1. η λεία, η ληστεία 2. η αρπαγή, ο αρπαγμός, η βορά 3. το λάφυρο (τα λάφυρα) // ~ **a cuiva** πρόσωπο στην εξουσία κάποιου // ~ **ușoară** η εύκολη λεία // ο ~ **bogată** μια πλούσια λεία // **pasăre de ~** το αρπακτικό πτηνό
praf, prafuri ουσ. ουδ. 1. η σκόνη, ο κονιορτός, η κόνις 2. το σκονάκι // ~ **de copt** μπαίκιν πάουντερ // ~ **de mătase** το αβεστοκονίαμα (σε χρωματισμούς τοίχων, κ.λ.π.) // ~ **de pușcă** το μπαρόζ, η πυρίτιδα // ~ **ul de pe tobă** τίποτα // **a arunca ~ în ochii cuiva** τον ξεγελώ, τον παραπλανώ // **a face ~ și pulbere** καταστρέφω // **lapte** ~ η γαλακτόκονος, το γάλα σκόνη
prafotriță, prafotrice ουσ. θηλ. 1. το εργαλείο σε σχήμα μακριού πινέλου για ράντισμα των καυτών κάρβουνων 2. η πανιέρα (για φούρνο)
prag, praguri ουσ. ουδ. το κατώφλι // ~ **ul casei** το κατώφλι του σπιτιού // **în ~ul ușii** στο κατώφλι της πόρτας // **a călca ~ul casei cuiva** επισκέπτομαι κάποιον // **a se lovi cu capul de ~ul de sus** μετά από κάποιο πάθημα // **în ~ de iarnă** πριν το χειμώνα // **în ~ul bătrâneții** αρχίζουν τα γηρατειά // **în ~ul verii** πριν το καλοκαίρι
pragmatic-ă, pragmatici-ce επιθ. πραγματιστικός-ή-ό
pragmatism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο πραγματισμός
pragmatist-ă, pragmatişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) πραγματιστής-ίστρια (ο, η)
pralină, praline 1. ουσ. θηλ. η πραλίνα 2. το ζαχαρωμένο αμύγδαλο
pramatei, pramatii ουσ. θηλ. (οικ.) ποταπός-ή (ο, η), τιποτένιος-ια (ο, η), πρόστυχος-η (ο, η), ασημαντός-η (ο, η), το κάθαρμα
prapur, prapuri ουσ. αρσ. 1. το λάβαρο 2. το φλάμπουρο 3. το περίτοανο
prașilă, prașile ουσ. θηλ. (γεωργ.) το σκάλισμα, το τσάπισμα, το σκάψιμο
prăstie, prăstii 1. ουσ. θηλ. η σφεντόνα, η σφενδόνη // **a arunca cu praștia** σφενδονίζω // **lovitură de ~** σφεντονιά // **ca de o ~** σαν μια σφεντονιά απόδσταση II. επιρ. έκφρ. **ca din ~** γρήγορα, με ορμή
pravilă, pravile 1. ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. ο νόμος, η νομοθεσία 2. η συλλογή από νόμους II. επιρ. έκφρ. **după ~** σύμφωνα με το νόμο
pravoslavie ουσ. θηλ. η Ορθοδοξία, η χριστιανική ορθόδοξη πίστη
pravoslavnic-ă, pravoslavnici-ce 1. επιθ. (ιστ.) ορθόδοξος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) ορθόδοξος-η (ο, η)
praz, prazi ουσ. αρσ. (βοτ.) το πράσο // **frunză de ~** το πράσιφυλλο // **loc cu ~** ο πρασότοπος // **adio și un ~ verde** σ'αφήνω γεια
praznic, praznice ουσ. ουδ. 1. η μακαριά, το μνημόσυνο 2. η γιορτή, το γιορτάσι 3. το πανηγύρι 4. το γλέντι
prăbuși, prăbușesc 1. ρ. μέσο. 1. καταρρέω, γκρεμίζομαι, σωριάζομαι, κατακρημνίζομαι,

κρημνίζομαι 2. βουλιάζω, καταπίπτω, πέφτω σε παρακμή, πίπτω // **clădirea s-a ~t** η οικοδομή κατάρρευσε II. ρ. μετ. 1. γκρεμίζω, καταρρίπτω, κατακρημνίζω, σωριάζω 2. βουλιάζω
prăbușire, prăbușiri ουσ. θηλ. 1. η κατάρρευση, το γκρέμισμα 2. το βούλιασμα, η κατάπτωση, το πέσιμο, η πτώση, ο ξεπεσμός, το ξέπεσμα, η έκπτωση
prăbușit-ă, prăbușiti-te επιθ. 1. γκρεμισμένος-η-ο, κατακρημνισμένος-η-ο, πεσμένος-η-ο, σωριασμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο, ξεπεσμένος-η-ο, έκπτωτος-η-ο 3. μτφ. αποθαρρυνμένος-η-ο
prăbușitură, prăbușituri ουσ. θηλ. 1. το γκρέμισμα 2. το πέσιμο 3. το ερείπιο 4. η πτώση εδάφους 5. το κατεδάφισμα
prăda, prad ρ. μετ. 1. λεηλατώ, ληστεύω, λαφυραγωγώ 2. αρπάζω, διαρπάζω, κουρσεύω 3. ερημώνω, ξεγυμνώνω 4. μτφ. απογυμνώνω
prădalnic-ă, prădalnici-ce 1. επιθ. ληστρικός-ή-ό, αρπακτικός-ή-ό, λεηλατικός-ή-ό
prădare, prădări ουσ. θηλ. 1. η λήστευση, η ληστεία, η λεηλασία, η διαρπαγή 2. μτφ. το ξεγύμνωμα
prădat ουσ. ουδ. η ληστεία, η λήστευση, η λεηλασία
prădat-ă, prădați-te επιθ. 1. λεηλατημένος-η-ο, ληστεμένος-η-ο, κουρσεμένος-η-ο 2. ρημαγμένος-η-ο
prădăciune, prădăciuni ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η λεηλασία, η ληστεία, η λαφυραγωγία 2. η αρπαξιά, η διαρπαγή
prăfăraie ουσ. θηλ. το σκόνισμα
prăfărie, prăfării ουσ. θηλ. ιδ. prăfăraie
prăfos-oasă, prăfoși-oase επιθ. σκονισμένος-η-ο, κονιορτώδης-ης-ες
prăfu, prăfuiesc 1. ρ. μετ. σκονίζω II. ρ. μέσο. σκονίζομαι, γεμίζω σκόνη
prăfui, prăfuiți ουσ. θηλ. το σκόνισμα
prăfuit-ă, prăfuiți-te επιθ. σκονισμένος-η-ο
prăjeală, prăjeli ουσ. θηλ. 1. το ψήσιμο 2. το τηγάνισμα, το τσιγάρισμα, το καβουρντισμα
prăji, prăjese 1. ρ. μετ. 1. τσιγαρίζω, καβουρντίζω, τηγανίζω 2. ψήνω, φρύγω // **a ~ cafeaua** καβουρντίζω καφέ // **a ~ pește** τηγανίζω ψάρι II. ρ. μέσο. ηλιάζομαι, ψήνομαι στον ήλιο, παίρνω μελαψό χρώμα
prăjină, prăjini ουσ. θηλ. 1. το κοντάρι, ο κοντός, το ακόντιο 2. το καμμάκι, το μακρύ ξύλο // (αθλ.) **săritură cu prăjina** το άλμα επί κοντώ // **a nu-i mai ajunge cu prăjina la nas** ψηλομύτης-α-ικο
prăjire, prăjiri ουσ. θηλ. 1. το τσιγάρισμα, το τηγάνισμα, το καβουρντισμα 2. το ψήσιμο, το κοκκίνισμα, το φρυγάνισμα
prăjit-ă, prăjiti-te επιθ. 1. τσιγαριστός-ή-ό, τηγανιστός-ή-ό, τηγανιστός-ή-ό, καβουρντιστός-ή-ό 2. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο, κοκκινιστός-ή-ό 3. φρυγμένος-η-ο 4. τηγανισμένος-η-ο // **cart** ⁷ **prăjiti** πατάτες τηγαντές // **pâine** ~ **ă** οι φρυγανιές // **pești prăjiti** ψάρια τηγανιτά
prăjitori-oare, prăjitori-oare 1. ουσ. αρσ. και θηλ. ψήστης-ήστρια (ο, η) II. ουσ. θηλ. το καβουρδιστήρι
prăjitură, prăjituri ουσ. θηλ. η πάστα, το γλύκισμα
prăjiturică, prăjiturele ουσ. θηλ. το γλυκισματάκι
prăpastie, prăpastii ουσ. θηλ. 1. το βάραθρο, η άβυσσος, το βαθύ χάσμα γης, ο κρημνός, ο

γκρεμός 2. το χάος // **arunc ceva în** ~ ρίχνω κάτι σε βάραθρο // **la marginea** ~i στο χείλος του κρημνού // **margină a** ~i το ακρόκρημο // **ne desparte o** ~ μας χωρίζει μια άβυσσος

prăpăd, prăpăduri ουσ. θηλ. 1. ο χαλασμός, η καταστροφή 2. η συντέλεια 3. μτφ. η μεγάλη αναστάτωση, η κοσμοσυρροή // **-ul lumii** η συντέλεια του κόσμου, η κοσμοχαλασιά

prăpădenie ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η καταστροφή, η κατάλυση, ο αφανισμός, ο εξολοθρεμός // **prăpădenia pământului** ο αφανισμός της γης

prăpădi, prăpădesc I. ρ. μετ. 1. καταστρέφω, αφανίζω 2. ερημώνω 3. εκμηδενίζω 4. σπαταλώ II. ρ. μέσο. 1. καταστρέφομαι, αφανίζομαι 2. πεθαίνω, ψοφώ 3. κουράζομαι πολύ, ταλαιπωρούμαι 4. μτφ. ξεκαρδίζομαι // **a nu se ~ cu firea** δεν πολυσκοτίζεται, δεν ταλαιπωρείται // **a se ~ cu firea** κουράζομαι για κάτι // **a se ~ de răs** ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια

prăpădire, prăpădiri ουσ. θηλ. 1. η καταστροφή, η βλάβη, η φθορά 2. η κόπωση, η εξάντληση, η ζημιά, 3. η καταπόνηση, το αποκάωμα

prăpădi-ă, prăpădi-ți επιθ. 1. καταστραμμένος -η-ο, εφθαρμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, κατάκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 3. μτφ. κακόμοιρος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, ταλαίπωρος -η-ο

prăpăstios-oasă, prăpăstioși-oase επιθ. (οικ.) 1. κρηνοβόδης-ης-ες, απόκρημνος-η-ο, βαρανοβόδης-ης-ες, χασμανοβόδης-ης-ες 2. απότομος-η-ο 3. μτφ. απαισιόδοξος-η-ο, απελπιστικός-ή-ό

prăși, prăsesc I. ρ. αντων. (γεωργ.) 1. πληθύνομαι, πληθαίνω, πολλαπλασιάζομαι, αναπαράγομαι 2. αναγεννώμαι II. ρ. μετ. 1. εκτρέφω ζώα και τα πληθύνω 2. καλλιεργώ φυτά για αναπαραγωγή

prăsilă, prăsilă ουσ. θηλ. (γεωργ.) το πλήθεμα, η αναπαραγωγή, ο πολλαπλασιασμός // **armăsar de** ~ το άτι για αναπαραγωγή, η φοράδα // **de** ~ για αναπαραγωγή

prăsi-re, prăsi-ri ουσ. θηλ. (γεωργ.) η αναπαραγωγή

prăsit-ă, prăsi-ți επιθ. (γεωργ.) πολλαπλασιασμένος -η-ο

prăsi-tor-oare, prăsi-tori-oare επιθ. (γεωργ.) αναπαραγωγικός-ή-ό

prăși, prăsesc ρ. μετ. (γεωργ.) σκαλίζω, τσαπίζω

prăsi-re, prăsi-ri ουσ. θηλ. το τσάπισμα, το σκάψιμο, το σκάλισμα εδάφους

prăsi-t, prăsi-turi ουσ. ουδ. (γεωργ.) το τσάπισμα, το σκάψιμο // **-ul porumbului** το τσάπισμα του καλαμποκιού

prăsi-t-ă, prăsi-ti-te επιθ. (γεωργ.) τσαπισμένος-η-ο

prăsi-tor-oare, prăsi-tori-oare I. επιθ. (γεωργ.) σκαλιστικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. το σκαλιστήρι, γεωργική εργασία για σκάλισμα III. ουσ. αρσ. και θηλ. σκαλιστής-ίστρια (ο, η).

prăști-nă, prăști-ne ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. το στέμψυλο 2. το τσίπουρο, η ρακή

prăvăli, prăvălesc I. ρ. μέσο. 1. γκρεμίζομαι, κατακρημνίζομαι 2. πέφτω, καταρκάλω, σωριάζομαι // **copilul s-a ~t din capul scării** το παιδί έπεσε από το πάνω σκαλοπάτι // **el s-a ~t la pământ** αυτός σωριάστηκε καταγής // **zidul s-a ~t** ο τοίχος σωριάστηκε II. ρ. μετ. καταρτίζω,

γκρεμίζω, κατακρημνίζω // **furtuna a ~t copacii** η φουρτούνα γκρέμισε τα δέντρα

prăvălie, prăvălii ουσ. θηλ. το γκαράζ, το πρατήριο, το κατάστημα // **băiat de** ~ το παιδί που υπηρετεί σε κατάστημα, ο βοηθός πωλητή

prăvălioară, prăvălioare ουσ. θηλ. το μαγαζάκι

prăvăli-re, prăvăli-ri ουσ. θηλ. το γκαράζ, η πτώση, το πέσιμο, το κατακύλημα, το κατακύλισμα

prăvăli-t-ă, prăvăli-ți-te επιθ. γκρεμισμένος-η-ο, πεσμένος-η-ο, σωριασμένος-η-ο, κατακρημνισμένος-η-ο, κατακυλισμένος-η-ο

prăznui, prăznuiesc I. ρ. μετ. γιορτάζω, εορτάζω II. ρ. αμ. γλεντώ, διασκεδάζω

prăznuire, prăznui-ri ουσ. θηλ. το γιορτάσι, η γιορτή, ο εορτασμός

prăznui-tor-oare, prăznui-tori-oare επιθ. εορτάσιμος -η-ο, εορταστικός-ή-ό, γιορτινός-ή-ό

prânz, prânzuri I. ουσ. ουδ. 1. το μεσημέρι, η μεσημβρία 2. το γεύμα // **-ul cel mare** το μεσημεριανό γεύμα // **-ul cel mic** το πρόγευμα // **a lua** ~ul παίρνω το γεύμα // **de** ~ μεσημεριανός -ή-ό, μεσημβρινός-ή-ό // **la** ~ στο μεσημέρι II. επιρ. έκφρ. // **inainte de** ~ προ μεσημβρίας, πριν από το μεσημέρι // **după** ~ μετά μεσημβρίας, το απομεινόμενο, μετά από το μεσημέρι, το απόγευμα // **azi la** ~ σήμερα το μεσημέρι

prânzi, prânzesc ρ. αμ. 1. γευματίζω, γιοματίζω 2. προγευματίζω, κολατίζω

prâslea ουσ. αρσ. ο υστερότοκος, ο μικρότερος αδελφός, το στερνοπαίδι

prâsnel, prâsnele ουσ. ουδ. το σφοντύλι // **sprinten ca** ~ul εύστροφος

pre- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού προ-

prea επιρ. λίαν, πάρα πολύ, πολύ // **~ adevărat (-ă)** αληθοφανές-ος-η-ο // **~ bine** λίαν καλώς, πολύ καλά // **~ cinstit (-ă)** εντιμότατος-η-ο // **~ fermecat (-ă)** καταμαγεμένος-η-ο // **~ încărcat (-ă)** παραφορτωμένος-η-ο // **~ stimat (-ă)** πολυεσβασμένος-η-ο // **e** ~ **meticulos** είναι πολύ λεπτολόγος // **a fi** ~ **din cale afară** είναι πάρα πολύ έξω από το δρόμο (βγαίνει από τα όρια) // **a nu ști** ~ **multe** δεν αστειεύομαι // **a** ~ **de importantă** είναι πολύ σημαντική // **asta-i** ~ **de tot** αυτό παραπάει (υπερβαίνει τα όρια) // **nici** ~, **nici foarte-foarte** ούτε πολύ-πολύ, ούτε πάρα πολύ // **nu e nici** ~ **mult, nici** ~ **puțin** δεν είναι ούτε πάρα πολύ, ούτε τόσο λίγο // **se** ~ **poate** είναι πολύ πιθανό, μπορεί

prea- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού υπερ-

preabun, preabuni επιθ. καλοκάγαθος-η-ο, υπεράγαθος-η-ο

preacurat-ă, preacurați-te επιθ. υπεραγνός-ή-ό

preacuvios-oasă, preacuvioși-oase επιθ. πανόσιος -ια-ιο

preafericit-ă, preafericiți-te επιθ. παμμακάριστος -η-ο

preajmă I. ουσ. θηλ. 1. τα περίε, η γύρω περιοχή, η γειτονιά 2. τα περίχωρα, το περιβάλλον, ο κοντινός τόπος II. επιθ. έκφρ. **din** ~ γειτονικός-ή-ό, κοντινός-ή-ό III. επιρ. έκφρ. // **în** ~ πλησίον, κοντά, γύρω // **în preajma evenimentului** λίγο πριν το γεγονός // **a trăi în preajma cuiva** μένω κοντά σε κάποιον // **de prin preajma locului** από τη γύρω περιοχή // **în preajma iernii** λίγο πριν από το χειμώνα

prealabil-ă, prealabili-e I. *επιθ.* προηγούμενος-η-ο, προκαταρκτικός-ή-ό, πρότερος-η-ο II. *επιρ.* *έκφρ.* **în** ~ προηγούμενος, από πριν
prealuminat-ă, prealumați-te *επιθ.* πεφωτισμένος-η-ο
preamări, preamăresc ρ. *μετ.* δοξάζω, εγκωμιάζω, εξυμνώ, εξαίρω, επαινώ πολύ
preamărire, preamăriri ουσ. *θηλ.* η μεγάλη δόξα, το εγκώμιο, η εξύμνηση, ο υπερβολικός έπαινος
preamărit-ă, preamăriți-te *επιθ.* δοξασμένος-η-ο, δοξαστός-ή-ό, πολυδοξαστος-η-ο, πολύδοξος-η-ο
preambalat-ă, preambalați-te *επιθ.* προσυσκευασμένος-η-ο // **produse** -e τα προσυσκευασμένα προϊόντα
preambul, preambuluri ουσ. ουσ. 1. το προοίμιο 2. ο πρόλογος, η εισαγωγή
preaplecă, preaplecăți-te *επιθ.* ευπιθής-ής-ές, υποτελής-ής-ές, υπάκουος-η-ο
preaplin, preaplinuri ουσ. ουσ. η υπερπλήρωση, το παραέμφισμα
preaprinde, preaprinde ουσ. *θηλ.* η προανάφλεξη
preaputernic-ă, preaputernici-ce *επιθ.* πολυδύναμος-η-ο, μεγαλοδύναμος-η-ο
preasfânt-ă, preasfinți-te I. *επιθ.* υπεράγιος-α-ο, πανιερώτατος-η-ο, πανάγιος-α-ο II. ουσ. *αρσ.* ο πανιερώτατος, ο υπεράγιος, ο αγιότατος
preasfinția, preasfințiile ουσ. *θηλ.* *αρθ.* η αγιωσύνη // ~ *voastră* η αγιωσύνη σας
preslăvit-ă, preslăviți-te *επιθ.* ένδοξος-η-ο, δεοδοξασμένος-η-ο, ενδοξότατος-η-ο
preastimă, preastimați-te *επιθ.* αξιοτίμητος-η-ο, αξιοσέβαστος-η-ο, πολυσέβαστος-η-ο
preaviz, preavize ουσ. ουσ. η προειδοποίηση
preaviza, preavizez ρ. *μετ.* προειδοποιώ
precapitalist-ă, precapitaliști-ste *επιθ.* προκαπιταλιστικός-ή-ό, προκεφαλαιοκρατικός-ή-ό
precar-ă, precari-e *επιθ.* πρόσκαιρος-η-ο, αβέβαιος-η-ο, ασταθής-ής-ές
precaut-ă, precauți-te *επιθ.* 1. προνοητικός-ή-ό, επιφυλακτικός-ή-ό 2. προφυλακτικός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό
precauție, precauții ουσ. *θηλ.* 1. η περίσκεψη, η επιφυλακτικότητα, η φρονιμάδα 2. η σύνεση, η προνοητικότητα 3. η προφύλαξη
precădere I. ουσ. *θηλ.* 1. η προτεραιότητα 2. η προτίμηση II. *επιρ.* *έκφρ.* **cu** ~ κατά προτεραιότητα, κατά προτίμηση
preceda, preced I. ρ. *μετ.* προηγούμαι, προπορεύομαι II. ρ. *αμ.* 1. προηγούμαι 2. πρωτεύω, υπερέχω
precedent-ă, precedenți-te I. *επιθ.* 1. προηγούμενος-η-ο 2. πρωτότερος-η-ο, προγενέστερος-η-ο 3. προκατόχος-ος-ο II. ουσ. ουσ. 1. το προηγούμενο, το υπόδειγμα III. *επιρ.* *fără* ~ άνευ προηγούμενου
precedență, precedente ουσ. *θηλ.* το προηγούμενο
precept, precepte ουσ. ουσ. 1. ο κανόνας, η αρχή, το δίδαγμα 2. η εντολή, η παραγγελία 3. η νουθεσία, η συμβουλή, η υποθήκη (του πατέρα στον γιο του) // ~ *e de igienă* οι κανόνες της υγιεινής
preceptor, preceptori ουσ. *αρσ.* 1. ο παιδαγωγός 2. ο εκπαιδευτικός, ο διδάσκαλος
precipita, precipit I. ρ. *μετ.* 1. επιταχύνω, επιταχύνω 2. προξενώ καταστάλαγμα, κατακάθι, κατακάθισμα II. ρ. *μέσο* 1. σπείδω, βιάζομαι 2. κατακάθιομαι III. ρ. *αμ.* 1. κατασταλάζω, κατακάθιομαι 2. καθιζάνω

precipitabil-ă, precipitabili-e *επιθ.* ιζηματογόνος-ης-ες
precipitant, precipitanți ουσ. *αρσ.* το ιζηματογόνο
precipitare, precipitări ουσ. *θηλ.* 1. το κατακάθισμα, η κατακρήμνιση, το καταστάλαγμα 2. η βιασύνη, η σπουδή
precipitat, precipitate ουσ. ουσ. το κατακάθι, το κατακρήμνισμα
precipitat-ă, precipitați-te I. *επιθ.* 1. βιαστικός-ή-ό, σπυρμένος-η-ο 2. γοργός-ή-ό, ταχυκίνητος-η-ο 3. κατασταλαγμένος-η-ο (ουσίες), κατακρημνισμένος-η-ο II. *επιρ.* 1. εσπευσμένα, επειγόντως 2. βιαστικά, πολύ γρήγορα
precipitație, precipitații ουσ. *θηλ.* το κατακάθι, το κατακάθισμα, το καταστάλαγμα // **precipitații atmosferice** τα κατασταλάγματα
preciput, preciputuri ουσ. ουσ. (νομ.) το παρεχόμενο δικαίωμα σ' ένα πρόσωπο να πάρει ένα μέρος από την περιουσία προτού να γίνει η μοιρασιά
precis-ă, preciși-se I. *επιθ.* 1. ακριβής-ής-ές 2. σωστός-ή-ό // *ora* -ă η ακριβής ώρα II. *επιρ.* ακριβώς, με ακρίβεια
precista ουσ. *θηλ.* η Παρθένος, η Παναγία, η Αδιάφθορος
preciza, precizez ρ. *μετ.* 1. εξακριβώνω, ακριβολογώ 2. καθορίζω με ακρίβεια, προσδιορίζω 3. διευκρινίζω
precizare, precizări ουσ. *θηλ.* 1. η εξακρίβωση, η ακριβολογία, ο προσδιορισμός 2. η διευκρίνιση, ο καθορισμός
precizie, precizii I. ουσ. *θηλ.* η ακρίβεια, η ακριβολογία, η εξακρίβωση // *a spune cu* ~ λέγω με ακρίβεια, ακριβολογώ II. *επιθ.* *έκφρ.* **de** ~ της ακριβείας // **aparat de** ~ η συσκευή ακριβείας // **muncă de** ~ η εργασία ακριβείας
preciziune ουσ. *θηλ.* ιδ. *precizie*
preclasic-ă, preclasi-ci-e *επιθ.* προκλασικός-ή-ό
preclasicism ουσ. ουσ. προκλασικισμός
precoce, precoci-e *επιθ.* 1. πρώωρος-η-ο 2. πρόωρος-η-ο // **copil** ~ το πρώωρο παιδί
precocitate ουσ. *θηλ.* 1. η πρωιμότητα 2. το πρόωρον
preconcepție, preconcepții ουσ. *θηλ.* η προκατάληψη
preconcepțut-ă, preconcepți-te *επιθ.* προκατειλημμένος-η-ο // *idee* -ă η προκατειλημμένη ιδέα
preconiza, preconizez ρ. *μετ.* 1. συνιστώ, προτείνω, συμβουλεύω 2. προνώ, προσχεδιάζω, σχεδιάζω 3. κάνω πρόταση, προτίθεμαι, σκοπεύω
preconizare, preconizări ουσ. *θηλ.* η πρόταση, το προσχεδιασμένο, η υποβολή γνώμης
preconizat-ă, preconizați-te *επιθ.* 1. προτιθέμενος-η-ο, προτεινόμενος-η-ο, προσχεδιασμένος-η-ο 2. προβλεπόμενος-η-ο, σκόπιμος-η-ο
precum I. *σύνδ.* 1. ως, καθώς 2. όπως 3. έτσι όπως, όπως // ~ *se vede* ως φαίνεται // ~ *urmează* ως εξής // *sper că se va face* ~ *doresc* ελπίζω ότι θα γίνει όπως θέλω II. *επιρ.* *πσχ.* επί παραδείγματος
precumpănă, precumpănesc I. ρ. *αμ.* 1. υπερισχύω, επικρατώ, υπερέχω, υπερτερώνω 2. πρωτεύω II. ρ. *μετ.* 1. επικρατώ 2. αντισταθμίζω, ισορροπώ, ισοσταθμίζω
precumpănăre, precumpăniri ουσ. *θηλ.* 1. η υπερίσχυση, η επικράτηση 2. η υπερνίκηση, η επιβολή

precumpănitor-oare, precumpănitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επικρατέστερος-η-ο, υπερέχων -ουσα-ον, πρωτεύων-ουσα-ον
precupeț-eață, precupeți-ețe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πλανόδιος-α έμπορος (ο, η) 2. ο (η) παραγωγός που πουλάει τα προϊόντα του (της)
precupeț, precupețesc *l. ρ. αμ.* 1. παζαρεύω 2. διαπραγματεύομαι 3. *μτφ.* φέιδομαι *ll. ρ. μετ.* φειδωλεύομαι // *έκφρ.* (με αρνητική έννοια) **a nu-și ~ eforturile** το να μην κανείς κάνει οικονομία στις προσπάθειές του
precupețire, precupețiri *ουσ. θηλ.* το παζάρεμα, το παζαρίκι 2. η φειδώ, η σφιχτοχεριά 3. η διαπραγμάτευση
precursor-oare, precursori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπορευόμενος-η-ο (ο, η), πρόδρομος (ο, η)
preda, predau *l. ρ. μετ.* 1. παραδίνω, παραδίδω 2. διδάσκω 3. εγχειρίζω, διαβιβάζω, μεταδίδω, μεταβιβάζω 4. καταδίνω, προδίδω 5. επιδίδω, δίνω κάτι στα χέρια κάποιου // **a ~ cuiva un colet** παραδίνω σε κάποιον ένα δέμα // **acest profesor predă limba franceză** ο καθηγητής αυτός διδάσκει τα γαλλικά *ll. ρ. μέσο.* 1. παραδίνωμαι, δίνωμαι 2. προσφέρομαι, αφήνομαι στην εξουσία κάποιου
predare, predări *ουσ. θηλ.* 1. η παράδοση, το δόσιμο 2. η παροχή 3. ο εγχειρισμός, η επίδοση 4. η διδασκαλία 5. η συνθηκολόγηση // **~ de cunoștiințe noi** η διδασκαλία (η μετάδοση) νέων γνώσεων // **dovadă de ~ a actului** το επιδοτήριο (το αποδεικτικό επίδοσης εγγράφου) // **metodă de ~** η μέθοδος διδασκαλίας
predecesor-oare, predecesori-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* προκατόχος-ος (ο, η), προηγούμενος-η (ο, η), προγενέστερος-η (ο, η) *ll. ουσ. αρσ.* ο πρόγονος, ο προπάτορας
predestina, predestinez *ρ. μετ.* προορίζω, προκαθορίζω
predestinare, predestinări *ουσ. θηλ.* ο προκαθορισμός, ο προορισμός
predestinat-ă, predestinați-te *επίθ.* προκαθορισμένος-η-ο
predestinație, predestinații *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. ο προκαθορισμός // **despre ~ și liber arbitru** περί προορισμού και ελευθέρας βούλησεως
predetermina, predetermin *ρ. μετ.* προκαθορίζω, προαποφασίζω
predeterminism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο προντετερμινισμός
predica, predic *l. ρ. αμ.* 1. διαλαλώ 2. εκφωνώ κήρυγμα, είμαι κήρυκας 3. διδάσκω *ll. ρ. μετ.* 1. κηρύσσω, κηρύττω, διακηρύσσω, διακηρύττω 2. διαδηλώνω 3. δασκαλεύω // **a ~ în pustiu** κηρύσσω στην έρημο
predicare, predicări *ουσ. θηλ.* 1. το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος 2. το δασκάλεμα
predicat, predicate *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* 1. το κατηγορήμα, το κατηγορούμενο 2. το ρήμα (συντακτικό)
predicativ-ă, predicativi-e *επίθ. (γραμμ.)* κατηγορηματικός-ή-ό, το κατηγορούμενο // **nume ~** το περιφραστικό κατηγορήμα (από ένα ουσιαστικό ή επίθετο και ένα συνδετικό ρήμα) // **propoziție -ă** η κατηγορηματική πρόταση // **verb ~** το ρηματικό κατηγορήμα

predicator, predicatori *ουσ. αρσ.* 1. ο κήρυκας 2. ο ιεροκήρυκας
predică, predici *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος, η διδασχά 2. το δασκάλεμα 3. η ομιλία // **a ține ~** κάνει κήρυγμα
predictibil-ă, predictibili-e *επίθ. (λογ.)* προβλεπόμενος-η-ο
predicțiune, predicțiuni *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. η προφητεία 2. το προμήνυμα
predilect-ă, predilecți-te *επίθ.* προτιμητέος-έα-έο
predilecție, predilecții *l. ουσ. θηλ.* 1. η προτίμηση 2. η προαίρεση *ll. επιθ. έκφρ.* **de ~** προτιμητέος -έα-έο *lll. επιρ. έκφρ.* **cu ~** κατά προτίμηση, προτιμότερο
predispoziție, predispoziții *ουσ. θηλ.* η προδιάθεση, η επιρρέπεια, η κλίση, η έξη, η ροπή
predispune, dispun *ρ. μετ.* προδιαθέτω, προπαρασκευάζω
dispunere, dispuneri *ουσ. θηλ.* η προδιάθεση, η κλίση, η επιρρέπεια
predispus-ă, dispusi-se *επίθ.* προδιατεθειμένος-η-ο, επιρρεπής-ής-ές // **a fi ~** επιρρεπώς, έχω τάση, είμαι προδιατεθειμένος-η
predomina, predomin *ρ. αμ.* επικρατώ, δεσπάζω, υπερισχύω, υπερέχω, υπερτερώ
predominant-ă, dominanți-te *επίθ.* επικρατέστερος-η-ο, ισχυρότερος-η-ο, υπερισχύων-ουσα-ον
predominare, predominări *ουσ. θηλ.* 1. η επικράτηση, η υπερισχύση, η υπερτέρηση, η υπεροχή 2. η επιβολή
preduce, producele *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το εργαλείο από μικρό κομμάτι σωλήνα
preelectoră, preelectorale *επίθ.* προεκλογικός-ή-ό
preemțiune, preemțiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η πρόκριση // **drept de ~** το δικαίωμα προκρίσεως (σε αγοραπωλησία)
preexercițiu, preexerciții *ουσ. θηλ.* η προάσκηση, η προγυμναστή
preexersa, preexerseze *ρ. μετ.* προασκώ, προγυμνάζω
preexista pers. 3 preexistă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο* **ενικό** **ενεστώτα** **οριστικής**) **προϋπάρχω**
preexistent-ă, preexistenți-te *επίθ.* **προϋπάρχων** -ουσα-ον, **προϋπαρκτός-ή-ό**
preexistentă, preexistențe *ουσ. θηλ.* η **προϋπαρξη**
prefabrica, prefabric *ρ. μετ.* προκατασκευάζω
prefabricare, prefabricări *ουσ. θηλ.* 1. η προκατασκευή 2. η προεκτέλεση έργου
prefabricat-ă, prefabricați-te *l. επίθ.* προκατασκευασμένος-η-ο *ll. ουσ. ουδ.* 1. το προκατασκεύασμα 2. *(τεχ.)* το προκατασκευασμένο οικοδομικό στοιχείο
preface, prefac *l. ρ. μέσο.* 1. προσποιούμαι 2. υποκρίνομαι, καμώνομαι 3. μετατρέπομαι, μετασηματίζομαι // **a se ~ bolnav** προσποιούμαι τον άρρωστο, κάνω πως είμαι άρρωστος // **te prefaci față de mine** προσποιείσαι απέναντί μου *ll. ρ. μετ.* 1. μετατρέπω, μετασηματίζω 2. μεταποιώ 3. μεταμορφώνω 4. μεταβάλλω, αλλάζω // **a ~ în ruine** μετατρέπω σε ερείπια // **ploile prefăcuseră drumul într-o mocirlă** οι βροχές μετέτρεψαν το δρόμο σε βόρβορο
prefăcere, prefaceri *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή, ο μετασηματισμός 2. η μεταποίηση 3. η μεταμόρφωση, η μεταβολή, η αλλαγή

prefața, prefațez ρ. μετ. προλογίζω
prefațator-oare, prefațatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. προλογίζων-ουσα (ο, η)
prefață, prefețe ουσ. θηλ. ο πρόλογος, η προεισαγωγή, το προόμιο
prefăcătorie, prefăcătorii ουσ. θηλ. 1. η προποίηση, η υποκρισία 2. η επιτήδευση, ο ψεύτικος τρόπος
prefăcut-ă, prefăcuți-te επιθ. προσποιητός-ή-ό, υποκριτικός-ή-ό, πλαστός-ή-ό
prefect, prefecti ουσ. αρσ. ο νομάρχης // ~ **de poliție** ο αστυνομός
prefectoral-ă, prefectorali-e επιθ. νομαρχιακός-ή-ό
prefectură, prefecturi ουσ. θηλ. 1. το νομαρχείο, το διοικητήριο 2. η νομαρχία
prefera, prefer I. ρ. μετ. προτιμώ // **aș ~ să rămân acasă** θα προτιμούσα να μένω στο σπίτι II. επιρ. έκφρ. **de -t** προτιμότερος-η-ο
preferabil-ă, preferabili-e επιθ. προτιμότερος-η-ο
preferans, preferansuri ουσ. ουδ. (αρχ.) η πρόφα
preferat-ă, preferați-te επιθ. προτιμημένος-η-ο, ευνοούμενος-η-ο II. επιθ. έκφρ. προτιμότερος-η-ο
preferențial-ă, preferențiali-e I. επιθ. προνομιακός-ή-ό // **tratament** ~ η προνομιακή μεταχείριση II. επιρ. προνομιακά
preferință, preferințe I. ουσ. θηλ. 1. η προτίμηση 2. η προαίρεση // **a da ~** δίνω προτίμηση II. επιρ. έκφρ. **de ~** κατά προτίμηση
prefeudal-ă, prefeudali-e επιθ. προφεουδαρχικός-ή-ό
prefigura, prefigurez ρ. μετ. υποστηλών, σχεδιάζω κάτω σε γενικές γραμμές
prefigurare, prefigurați ουσ. θηλ. η υποτύπωση, η παράσταση σε πρόχειρο σχέδιο
prefigurație, prefigurații ουσ. θηλ. η υποτύπωση, η πρόχειρη εμφάνιση
prefiltru, prefiltre ουσ. ουδ. το μπροστινό φίλτρο
prefira, prefir I. ρ. μετ. (αρχ.) διασκορπίζω II. ρ. μέσο 1. διασκορπίζομαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί 2. διέρχομαι απ' το μυαλό
prefirare, prefirări ουσ. θηλ. 1. η διασκόρπιση 2. το πέρασμα μπροστά απ' τα μάτια
prefirat-ă, prefirați-te επιθ. διασκορπισμένος-η-ο
prefix, prefixe ουσ. ουδ. (γραμμα.) το πρόθεμα
prefixa, prefixez ρ. μετ. θέτω το πρόθεμα, θέτω το προσυνθετικό
prefixat-ă, prefixați-te επιθ. (γραμμα.) η λέξη με πρόθεμα, προθεματικός-ή-ό
preformism ουσ. ουδ. (βιολ.) ο προσχηματισμός
pregăti, pregătesc I. ρ. μετ. 1. ετοιμάζω, προετοιμάζω, προπαρασκευάζω 2. προπονώ, προγυμνάζω, παρασκευάζω 3. εκγυμνάζω, προπαιδεύω 4. καταρτίζω // **a ~ terenul** προετοιμάζω το έδαφος II. ρ. μέσο 1. ετοιμάζομαι, προετοιμάζομαι, προπαρασκευάζομαι, παρασκευάζομαι 2. προγυμνάζομαι, εξασκούμε, γυμνάζομαι // **el se pregătește pentru examen** ετοιμάζεται για εξετάσεις // **el se pregătește pentru plecare** ετοιμάζεται για αναχώρηση / ξεκίνημα
pregătire, pregătiri ουσ. θηλ. 1. η ετοιμασία, η προετοιμασία 2. η παρασκευή, η προπαρασκευή 3. η προπαιδεία, η προπαιδευση, η εκπαίδευση 4. η εκπόνηση 5. η εξάσκηση, η προπόνηση, η προγύμναση 6. η κατάρτιση // **-a unei lecții** η προπαρασκευή ενός μαθήματος // **-a unui tehnician** η εκπαίδευση ενός τεχνίτη

pregătit-ă, pregătiți-te επιθ. 1. έτοιμος-η-ο, προετοιμασμένος-η-ο 2. παρασκευασμένος-η-ο 3. προπονημένος-η-ο, εξασκημένος-η-ο 4. καταρτισμένος-η-ο // **a fi ~ pentru...** είναι ετοιμασμένος για... // **masa este -ă** το τραπέζι είναι στρωμένο // **sunt totdeauna** ~ είμαι πάντα έτοιμος
pregătitor-oare, pregătitori-oare επιθ. προπαρασκευαστικός-ή-ό, προκαταρκτικός-ή-ό // **an ~** το προπαρασκευαστικό έτος // **acțiune -oare** η προπαρασκευαστική ενέργεια
preget I. ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. ο διαταγμός, η επιφύλαξη, η διστακτικότητα, η επιφυλακτικότητα 2. η ανάπαυλα, το σταμάτημα II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς ανάπαυλα
pregeta, preget ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. διστάζω, επιφυλάσσομαι 2. είμαι σε αμηχανία, είμαι διστακτικός-ή // **nu pregăti față de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα
pregetare, pregătări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο διαταγμός, η επιφύλαξη, η διστακτικότητα, η επιφυλακτικότητα 2. η χρονοστρίβη
pregnant-ă, pregnanți-te επιθ. 1. φανερός-ή-ό, πρόδηλος-η-ο, οφθαλμοφανής-ής-ές, ορατός-ή-ό 2. σημαντικός-ή-ό, αξιόλογος-η-ο
pregnanță ουσ. θηλ. η σημαντικότητα
preistoric-ă, preistorici-e επιθ. προϊστορικός-ή-ό // **omul ~** ο προϊστορικός άνθρωπος
preistorie ουσ. θηλ. η προϊστορία
preîncălzi, preîncălzesc ρ. μετ. προθερμαίνω, προζεσταίνω
preîncălzire, preîncălziri ουσ. θηλ. η προθέρμανση, η προκαταρκτική θέρμανση νερού ή μιας μηχανής
preîncălzitor, preîncălzitoare ουσ. ουδ. ο προζεστατήρας
preîntâmpina, preîntâmpin ρ. μετ. 1. προϋπαντώ 2. προλαβαίνω, προλαμβάνω
preîntâmpinare, preîntâmpinări ουσ. θηλ. 1. η προϋπάντηση 2. η πρόληψη
prejos I. επιρ. κάτωτερα // **a fi mai ~** μένω παρακάτω, είμαι κατώτερος από κάποιον II. επιρ. έκφρ. **mai prejos** κατώτερα, σε κατώτερη βαθμίδα
prejudecat-ă, prejudecați ουσ. θηλ. η προκατάληψη
prejudicia, prejudiciez ρ. μετ. 1. ζημιώνω 2. βλάπτω
prejudiciabil-ă, prejudiciabili-e επιθ. επιζήμιος-α-ο, βλαβερός-ή-ό
prejudiciat-ă, prejudiciați-te επιθ. ζημιωμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο
prejudiciu, prejudicii ουσ. ουδ. η ζημία, η βλάβη, η φθορά
prelat, prelați ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο ιεράρχης, ο αρχιερέας
prelată, prelate ουσ. θηλ. 1. το αντίσκηνο 2. το επικάλυμμα, το σκέπασμα από αδιάβροχο ύφασμα
prelegere, prelegeri ουσ. θηλ. 1. η διάλεξη, το πανεπιστημιακό μάθημα 2. η δημόσια ομιλία // ~ **inaugurală** η εισηγητική ομιλία, η εισήγηση ομιλία // **a ține o ~** κάνω διάλεξη, βγάζω λόγο
preleva, prelev ρ. μετ. (ιατρ.) η προαφαίρεση
prelevare, prelevări ουσ. θηλ. (ιατρ.) η προαφαίρεση
prelimina, preliminez ρ. μετ. προκαταρτίζω, προσχηματίζω
preliminar-ă, preliminar-e I. επιθ. προκαταρκτικός-ή-ό, προκαταρκτικός-ή-ό // **convorbiri -e** οι προκαταρκτικές συνομιλίες // **întrețeri -e** οι

προκριματικοί αγώνες // **procedură** -ă η προδικασία // **studiu** ~ η προμελέτη II. ουσ. ουδ. (στον πληθ.) τα προκαταρκτικά, οι προετοιμασίες

preliminare, **preliminari** ουσ. θηλ. 1. η προκατάρτιση 2. η προετοιμασία // λογιστ. **prelininări pentru plăți viitoare** οι προϋπολογισμοί για μελλοντικές πληρωμές

preliminat-ă, **preliminafi-te** επιθ. προκαταρτισμένος -η-ο

prelinge, **preling** I. ρ. μέσο 1. στάζω, αποστάζω 2. χύνωμαι 3. διαρρέω, ρέω λίγο-λίγο 3. μτφ. παρεισφρύω II. ρ. μετ. 1. στάζω υγρό σε σταγόνες 2. κάνω να στάξει, σταλάζω ένα υγρό

prelingere, **prelingeri** ουσ. θηλ. 1. το στάξιμο 2. η ροή σε σταγόνες 3. η στάλαξη, το στάλαμα

prelins-ă, **prelinși-se** επιθ. σταλαχτός-ή-ό

prelua, **prelrau** ρ. μετ. 1. αναλαμβάνω 2. λαμβάνω, λαβαίνω 3. δέχομαι κάτι, παίρνω 4. παραλαμβάνω, παραλαμβάνω, αναλαμβάνω την ευθύνη // **a ~ o însărcinare** αναλαμβάνω μια εντολή φροντίδα

preluare ουσ. θηλ. η παραδοχή, η ανάληψη

prelucra, **prelucrare** ρ. μετ. 1. κατεργάζομαι, επεξεργάζομαι 2. απεργάζομαι 3. διασκεύω 4. σχολιάζω 5. δουλεύω ένα υλικό // **a ~ lemnul** κατεργάζομαι το ξύλο // **a ~ textul unei hotărâri** σχολιάζω το κείμενο μιας απόφασης

prelucrabil-ă, **prelucrabil-e** επιθ. επεξεργάσιμος-η-ο

prelucrare, **prelucrări** ουσ. θηλ. 1. η κατεργασία, η επεξεργασία, η απεργασία 2. η διασκευή 3. το δούλεμα 4. η ερμηνεία, η διερμηνεία, η διερμήνευση, το σχολόι // **-a lemnului** η κατεργασία του ξύλου // **-a unei piese** η επεξεργασία εξαρτήματος (ανταλλακτικού)

prelucrat-ă, **prelucrați-te** επιθ. 1. κατεργασμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο 2. διασκευασμένος-η-ο

prelucrător-oare, **prelucrători-oare** επιθ. επεξεργαστικός-ή-ό // **industria prelucrătoare** η βιομηχανία επεξεργασίας

preluda, **preludez** ρ. αμ. 1. προανακρούω, εκτελώ προανάκρουσμα 2. προετοιμάζομαι, παρασκευάζομαι

preludare, **preludări** ουσ. θηλ. η προανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού σαν εισαγωγή

preludiu, **preludii** ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. το πρελούδιο 2. το προανάκρουσμα 3. το προμήνυμα, το προοίμιο 4. η εισαγωγή, η προετοιμασία

prelung-ă, **prelungi** I. επιθ. 1. επιμήκης-ης-ες, μακρούς-ής-ό 2. εκτεταμένος-η-ο, μακροτενής-ής-ές, παρατεταμένος-η-ο II. επιρ. με επιμήκυνση, παρατεταμένα, επί μακρόν χρόνον

prelungi, **prelungesc** I. ρ. μετ. 1. παρατείνω, μακραίνω, επιμήκυνω 2. επεκτείνω, προεκτείνω II. ρ. μέσο 1. παρατείνωμαι, εκτείνωμαι, μακραίνω, γίνωμαι μακρύς-ιά-ύ 2. επεκτείνωμαι, προεκτείνωμαι

prelungire, **prelungiri** ουσ. θηλ. 1. το μάκρυνση, η παράταση, η επιμήκυνση 2. η επέκταση, η προέκταση, η παρέκταση

prelungit-ă, **prelungiti-te** επιθ. εκτεταμένος-η-ο, παρατεταμένος-η-ο // **aplauze -e** παρατεταμένα χειροκροτήματα

prelungiti, **prelungitoare** ουσ. ουδ. η μπαλαδέζα

prematur-ă, **prematuri-e** I. επιθ. πρώιμος-η-ο, πρόωρος-η-ο II. ουσ. αρσ. το πρόωρο παιδί (που γεννήθηκε πρόωρα)

premedita, **premeditez** ρ. μετ. 1. προμελετώ 2. προσχεδιάζω

premeditare, **premeditari** I. ουσ. θηλ. 1. η προμελέτη 2. η προσχεδιασμένη ενέργεια (και ιδιαίτερα αξιόποινη) II. επιρ. έκφρ. **cu ~** προμελετημένα, με προμελέτη, με προκαταρκτική μελέτη

premeditat-ă, **premeditați-te** επιθ. προμελετημένος -η-ο // **omor ~** ο προμελετημένος φόνος

premergător-oare, **premergători-oare** I. επιθ. 1. πρότερος-η-ο, προηγούμενος-η-ο 2. πρωύτερος -η-ο 3. προπορευόμενος-η-ο 4. προγενέστερος -η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρότερος-η (ο, η), ο πρόδρομος, ο πρωτοπόρος

premerge pers. 3 **premerge** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) προηγούμαι, προπορεύομαι, συμβαίνει κάτι πριν από κάτι άλλο

premia, **premiez** ρ. μετ. 1. βραβεύω, δίνω βραβείο, επιβραβεύω 2. ανταμείβω // **a fi -t** βραβεύομαι, ανταμείβομαι

premiabil-ă, **premiabili-e** επιθ. βραβεύσιμος-η-ο

premiat-ă, **premiat-e** επιθ. βραβευτικός-ή-ό // **sistem ~** το βραβευτικό σύστημα, η επί πλέον αμοιβή με τακτικό μισθό

premiat-ă, **premiat-ă** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. πρώτος-η (ο, η) 2. πρωτοπόρος (ο, η) 3. πρώτιστος-η (ο, η)

premiat-ă, **premiat-ă** επιθ. βραβευμένος-η-ο

premier-ă, **premieri-e** ουσ. αρσ. και θηλ. πρωθυπουργός (ο, η)

premieră, **premiere** ουσ. θηλ. η πρεμιέρα

premiere, **premieri** ουσ. θηλ. η βράβευση, η απονομή βραβείου, η επιβράβευση

premiară, **premiară** ουσ. θηλ. η προγύμναση για το στρατό

premisă, **premise** ουσ. θηλ. 1. η απαρχή 2. η βασική ιδέα, η βασική αρχή, η βασική προϋπόθεση 3. το λήμμα 4. οι όροι συλλογισμού // **a porni de la o ~** ξεκινά από την αρχή

premiu, **premiu** ουσ. ουδ. 1. το βραβείο, η ανταμοιβή 2. το έπαθλο 3. η επιβράβευση, το αριστείο 4. η τιμητική διάκριση // **-I Nobel** το βραβείο Νομπελ // **acordarea premiilor Nobel** η απονομή των βραβείων Νομπελ // **a lua -I întâi** παίρνω το πρώτο βραβείο // **a obține un ~** επιτυγχάνω ένα βραβείο // **laureat al premiului Nobel** ο νομπελίστας

premolar, **premolar** ουσ. αρσ. ο προτραπέζιτης (δόντι)

premoniție, **premoniții** ουσ. θηλ. η προειδοποίηση, το προμήνυμα

premonopolist-ă, **premonopoliști-te** επιθ. προμονοπωλιακός-ή-ό

prenatal-ă, **prenatal-e** επιθ. προγεννητικός-ή-ό // **concediu ~** άδεια ποδ παίρνουν οι γυναίκες πριν από την γέννα

prenume, **prenume** ουσ. ουδ. το βαπτιστικό όνομα // **numele și -le** το ονοματεπώνυμο

prenuptial-ă, **prenuptiali-e** επιθ. προγαμιαίος-α-ο

preocupa, **preocup** I. ρ. μετ. απασχολώ, παρέχω ασχολία II. ρ. μέσο 1. ασχολούμαι, απασχολούμαι 2. φροντίζω, ενδιαφέρομαι για κάτι, μεριμνών, νοιάζομαι, καταπιάνομαι με κάτι

preocupare, **preocupări** ουσ. θηλ. 1. η ασχολία, η απασχόληση, η μέριμνα, το μέλημα, η φροντίδα 2. η έγνοια, η ανησυχία, το ενδιαφέρον για κάτι

preocupat-ă, **preoccupati-te** επιθ. 1. απασχολημένος-η-ο, πολυάσχολος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο // **a fi ~ cu...** νοιάζομαι για...

preolimpic-ă, preolimpici-ce *επίθ.* (αθλ.) προολυμπιακός-ή-ό
preopina, preopinez *ρ. αμ.* (αρχ.) εκφράζω τη γνώμη μου μπροστά σε κάποιον
preopinent-ă, preopinenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντιφωνητής-τρια (ο, η), προλαλήσας-σασα (ο, η) 2. προσηλυτής-ήτρια (ο, η)
preot, preoți *ουσ. αρσ.* 1. ο ιερέας, ο παπάς 2. ο ιερωμένος, ο κληρικός, ο θρησκευτικός λειτουργός
preoteasă, preotese *ουσ. θηλ.* 1. η παπαδιά 2. η πρεσβυτέρα
preotesc-ească, preoțești *επίθ.* ιερατικός-ή-ό, παπαδιστικός-η-ο // **hainele preoțești** τα παπαδιστικά
preoțește *επιρ.* παπαδιστικά, ιερατικά
preoți, preotesc *Ι. ρ. μετ.* χειροτονώ παπά II. *ρ.* μέσο χειροτονούμαι, γίνομαι παπάς III. *ρ. αμ.* 1. ιερουργώ 2. ιεραρχώ
preoție *ουσ. θηλ.* η ιεροσύνη
preoțime *ουσ. θηλ.* το ιερατείο, ο κλήρος, το παπαδολόι
prepalatal-ă, prepalatali-e *επίθ.* (γλωσσ.) ουρανισκόφωνος-η-ο
prepara, prepar *Ι. ρ. μετ.* 1. παρασκευάζω, προπαρασκευάζω 2. προετοιμάζω 3. παρασκευάζω φαρμακευτικό μείγμα 4. μαγειρεύω II. *ρ. μέσο* προπαρασκευάζομαι, προετοιμάζομαι, παρασκευάζομαι
preparare, preparări *ουσ. θηλ.* 1. η παρασκευή, η προπαρασκευή, η προετοιμασία
preparat, preparate *ουσ. ουδ.* το παρασκεύασμα
preparat-ă, preparări-te *επίθ.* 1. προπαρασκευασμένος-η-ο, προετοιμασμένος-η-ο 2. μελετημένος-η-ο
preparative *ουσ. θηλ. πληθ.* οι προπαρασκευές, οι προετοιμασίες
preparator-oare, preparatori-oare *Ι. επίθ.* προπαρασκευαστικός-ή-ό, παρασκευαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρασκευαστής-άστρια (ο, η), προπαρασκευαστής-άστρια (ο, η), απροετοίμαστος-η (ο, η)
preparație, preparații *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η παρασκευή, η προπαρασκευή, η προετοιμασία 2. η μελέτη 3. η προγύμναση
prepeleac, prepeleci *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* εντοχισμένη κρεμάστρα για κατσαρόλες
prepelicar, prepelicali *ουσ. αρσ.* το λαγωνικό, το κυνηγετικό σκυλί
prepelită, prepelițe *ουσ. θηλ.* το ορτύκι, η χαμοπέδικα
prepelitoi, prepelițoi *ουσ. αρσ.* το αρσενικό ορτύκι
prepondera pers. 3 preponderază *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενστώτα οριστικής) υπερέχω, υπερισχύω, επικρατώ
preponderent-ă, preponderenți-te *επίθ.* επικρατέστερος-η-ο, υπερέχων-ουσα-ον, κυριαρχών-ούσα-όν 2. ισχυρότερος-η-ο
preponderență, preponderențe *ουσ. θηλ.* η επικράτηση, η υπεροχή, η υπερίσχυση, η υπερίσχυση // **a avea** ~ επικρατώ, υπερισχύω, είμαι ανώτερος-η
prepozitiv-ă, prepozitivi-e *επίθ.* προθετικός-ή-ό
prepozitie, prepozitii *ουσ. θηλ. (γραμμα.)* η πρόθεση
prepozițional-ă, prepoziționali-e *επίθ. (γραμμα.)* εμπρόθετος-η-ο
prepus-ă, prepuși-se *Ι. επίθ.* επιφορτισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο επιφορτισμένος, ο εντολοδόχος

prepuț *ουσ. ουδ. ιδ.* **prepuțiu**
prepuțiu, prepuțiu *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η ακροβυστία
pre-revoluționar-ă, pre-revoluționari-e *επίθ.* προεπαναστατικός-ή-ό
prerie, prerii *ουσ. θηλ.* το βοσκοτόπι, το λιβάδι, ο βοσκότοπος, ο λειμώνας
prerogativă, prerogative *ουσ. θηλ.* το προνόμιο
preroman-ă, preromani-e *επίθ.* προρωμαϊκός-ή-ό
preromantic-ă, preromantici-ce *επίθ.* προρομαντικός-ή-ό
preromantism *ουσ. ουδ.* ο προρομαντισμός
presa, prese *ρ. μετ.* 1. πιέζω, πρεσάρω 2. ζουλώ, ζουπιά 3. συμπιέζω, πατώ, ζουπιζώ, θλίβω, συνθλίβω 4. *μτφ.* επείγομαι, ζορίζω, εξαναγκάζω, εκβιάζω // **mă presează ca să-i răspund** με πιέζει για να του απαντήσω // **situația presează** η κατά όραση επείγει // **împul presează** ο καιρός επείγει
presant-ă, presanți-te *επίθ.* 1. πιεστικός-ή-ό, κατεπιώνων-ουσα-ον 2. καταναγκαστικός-ή-ό, βιαστικός-ή-ό // **tot mai** ~ όλο πιο πιεστικός
presare, presări *ουσ. θηλ.* 1. η πίεση, το πρεσάρισμα, η συμπίεση 2. το ζούληγμα 3. το στύψιμο 4. η θλίψη, η σύνθλιψη
presat *ουσ. ουδ.* 1. η πίεση, η συμπίεση 2. η σύνθλιψη, το ζούληγμα
presat-ă, presati-te *επίθ.* πιεσμένος-η-ο, πιεστός-ή-ό, σπιμμένος-η-ο, σπιτότος-ή-ό
presator-oare, presatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιεστής-έστρια
presă, prese *ουσ. θηλ.* 1. το πιεστήριο, η πρέσα 2. ο τύπος 3. το μάγγανο 4. το συμπιεστικό μηχανήμα 5. το πέιστρο // ~ **de paie** το αχυροπιεστήριο // ~ **de ulei** το ελαιοπιεστήριο, το ελαιοτριβείο // **agenție de** ~ το πρακτορείο τύπου (ειδήσεων) // **conferință de** ~ η συνέντευξη τύπου // **correspondent de** ~ ο ανταποκριτής τύπου // **libertatea presei** η ελευθερία του τύπου, η ελευθεροτυπία // **presa hidraulică** το υδραυλικό πιεστήριο // **presa tipografică** το τυπογραφικό πιεστήριο // **revista presei** η ανασκόπηση του τύπου
presăra, presar *ρ. μετ.* 1. διασπείρω 2. στρώνω 3. διασκορπίζω 4. ραίνω 5. πασπαλίζω // **a ~ zahăr pe o prăjitură** πασπαλίζω ζάχαρη πάνω στο γλύκισμα (στην πάστα) // **alei -te de flori** αλέες στρωμένες με λουλουδιά // **am -t paie în toată curtea** διασκορπισα άχυρα σ' όλη την αυλή // **un cer -t de stele** ένας ουρανός διασπαρμένος με άστρα
presărare, presărări *ουσ. θηλ.* 1. ο διασκορπισμός, η διασκορπίση 2. το στρώσιμο 3. το πασπάλισμα
presărare *ουσ. ουδ.* ο διασκορπισμός, η διασκορπίση, το πασπάλισμα
preschimba, preschimb *Ι. ρ. μετ.* 1. μετατρέπω, αλλάζω 2. μεταβάλλω 3. μεταποιώ 4. ανταλλάσσω II. *ρ. μέσο* μετατρέβομαι, μεταβάλλομαι, αλλάζω
preschimbare, preschimbări *ουσ. θηλ.* η μετατροπή, η αλλαγή, η ανταλλαγή, η μεταποίηση, η τροποποίηση
preschimbă-ă, preschimbăți-te *επίθ.* αλλαξιμένος-η-ο, τροποποιημένος-η-ο, μεταποιημένος-η-ο, μεταμορφωμένος-η-ο
prescrie, prescriu *Ι. ρ. μετ.* 1. ορίζω, εντέλλομαι, διατάζω, παραγγέλλω 2. δίνω συνταγή (για φάρμακο) 3. *νομ.* παραγράφω, κάνω παραγραφή II. *ρ. μέσο (νομ.)* παραγράφομαι

prescriptibil-ă, prescriptibili-e *επίθ.* (νομ.) παραγράφσιμος-η-ο
prescriptie, prescriptii *ουσ.* *θηλ.* 1. η εντολή, η διάταξη 2. η συνταγή 3. *νομ.* η παραγραφή
prescri-ă, prescriși-se *επίθ.* (νομ.) παραγραμμένος-η-ο // **erimă -ă** το παραγραμμένο έγκλημα // **datorie -ă** το παραγραμμένο χρέος // **este -είναι**, έχει παραγραφτεί (έχει περάσει το ορισμένο από το νόμο χρονικό διάστημα)
prescură, prescuri *ουσ.* *θηλ.* (*εκκλ.*) το αντιδωρο, ο προσφερόμενος άρτος
prescurta, prescurtez *ρ. μετ.* 1. συντομεύω, βραχύνω 2. μικραίνω 3. συμπύσσω 4. συντέμνω, περικόπτω 5. συνοψίζω
prescurtare, prescurtări *ουσ.* *θηλ.* 1. η συντόμηση, η βράχυνση, η σύντμηση 2. η σύμπτυξη, η επιτομή 3. η περλίση 4. η συγκοπή λέξεως, η συντομογραφία
prescurtat-ă, prescurtați-te *επίθ.* (για κείμενα) επίτομος-η-ο, σύντομος-η-ο, περλιηπτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό, συντομευμένος-η-ο
preselecție, preselecții *ουσ.* *θηλ.* (*αθλ.*) η πρόκριση, η προκαταρκτική κρίση // **a face - προκρίνω**, εκλέγω πριν από την οριστική επιλογή
presentiment, presentimente *ουσ.* *ουδ.* το προαίσθημα, η προαίσθηση
presimț, presimt *ρ. μετ.* 1. διαισθάνομαι, προαισθάνομαι 2. *μτφ.* μυρίζομαι // **a - nelămurit** διαισθάνομαι αόριστα
presimțire, presimțiri *ουσ.* *θηλ.* η διαίσθηση, η προαίσθηση, το προαίσθημα
presing, presinguri *ουσ.* *ουδ.* (*αθλ.*) το πρέσιγκ (στο ποδόσφαιρο)
presiune, presiuni *ουσ.* *θηλ.* η πίεση // **- atmosferică** η ατμοσφαιρική πίεση // **- arterială** η αρτηριακή πίεση // **- hidrostatică** η υδροστατική πίεση
presocialist-ă, presocialiști-ste *επίθ.* προσσοσιαλιστικός-ή-ό
presor-oare, presori-oare *I. ουσ. ουδ.* το πρεστρο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιεστής-έστρια (ο, η)
prespan, prespanuri *ουσ.* *ουδ.* είδος μονωτικού χαρτονιού στην ηλεκτροτεχνική
presta, prestez *ρ. μετ.* 1. παρέχω 2. προμηθεύω, εφοδιάζω, δίνω, χορηγώ // **a - un jurământ** δίνω όρκο, δίνω ένορκη μαρτυρία, ορκοδοτώ
prestabil, prestabilesc *ρ. μετ.* προκαθορίζω
prestabilit-ă, prestabiliți-te *επίθ.* προκαθορισμένος-η-ο
prestanță *ουσ.* *θηλ.* 1. η επιβλητικότητα, το παρουσιαστικό 2. η αξιοπρέπεια, το παράστημα
prestate, prestări *ουσ.* *θηλ.* 1. η παροχή 2. η προσφορά, το δόσιμο 3. η παροχή εξυπηρέτησης // **- de jurământ** η ορκωμοσία, η ορκοδοσία // **prestări de servicii** η παροχή υπηρεσιών
prestată-ă, prestatăle *προκαταρκτικός-ή-ό*
prestație, prestații *ουσ.* *θηλ.* 1. η παροχή 2. η επιβολή προσφοράς, η υποχρεωτική εργασία, η αγγαρεία // **- și contra prestație** η παροχή και αντιπαροχή
prestidigitator, prestidigitatori *ουσ. αρσ.* 1. ταχυδακτυλουργός (ο, η) 2. θαυματοποιός (ο, η)
prestidigitatie *ουσ.* *θηλ.* 1. η ταχυδακτυλουργία 2. η θαυματοποιία
prestigios-oasă, prestigioși-oase *επίθ.* με γόητρο, επιβλητικός-ή-ό, αξιοσημείωτος-η-ο

prestigiu *ουσ. ουδ.* 1. το γόητρο, η επιβολή 2. το κύρος 3. η προσωπική αξία, η φήμη, το βεληνεκές // **cu - με γόητρο** // **el se bucură de un mare - αυτός χαίρει μεγάλου κύρους** // **un conducător cu mare - politic** ηγέτης μεγάλου πολιτικού βεληνεκούς
presto *επιρ. (μουσ.)* πρέστο
presupune, presupun *ρ. μετ.* 1. υποθέτω, προϋποθέτω 2. εικάζω, νομίζω, κρίνω 3. **a presupune că s-ar face** υπέθεσε πως θα γινόταν
presupunere, presupuneri *ουσ. θηλ.* η υπόθεση, η προϋπόθεση, η εικασία
presupus, presupusuri *ουσ. ουδ.* (*λαϊκ.*) η προϋπόθεση
presuriza, presurizez *ρ. μετ.* (*τεχ.*) διατηρώ ομαλή πίεση σε στεγανό σύστημα
presurizare, presurizări *ουσ. θηλ.* (*τεχ.*) η διατήρηση ομαλής πίεσης σε στεγανό σύστημα
presus *επιρ.* 1. υπεράνω 2. παραπάνω 3. πάνω απ' όλα // **mai - de... πάνω από...** // **mai - de orice** ύπερ πάντα άλλον // **mai - de toate** πάνω απ' όλα, υπεράνω όλων
preș, presuri *ουσ. ουδ.* 1. το χαλί, ο τάπητας 2. το στρωσίδι // **a duce cu -ul** τον ξεγελώ με λόγια (φέρνω κάποιον με το στρωσίδι)
preșcolar-ă, preșcolari-e *επίθ.* προσχολικός-ή-ό // **vârsta -ă** η προσχολική ηλικία
președinte-ă, președinți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρόεδρος (ο, η) 2. η προεδρία 3. επικεφαλής (ο, η) // **- de onoare** ο επίτιμος πρόεδρος // **fost - o** πρώην (όπως) πρόεδρος // **a fost ales - εξελέγη** πρόεδρος
președințial-ă, președințiali-e *επίθ.* προεδρικός-ή-ό
președinție *ουσ.* *θηλ.* η προεδρία
preta, pretez *ρ. μέσο* 1. συμφωνώ 2. ταιριάζω 3. δέχομαι, συναινέω 4. συνταυτίζομαι // **la așa ceva nu mă pretez** με κάτι τέτοιο δε συμφωνώ
pretendent-ă, pretendenți-te *I. ουσ. αρσ. και θηλ.* απαιτητής-ήτρια (ο, η) II. *ουσ. αρσ.* 1. ο μνηστήρας
pretenție, pretenții *ουσ. θηλ.* η αξίωση, το αίτημα, η απαίτηση // **a ridica pretenții asupra...** προβάλλω αξιώσεις πάνω... // **contest pretențiile tale** αμφισβητώ τις αξιώσεις σου // **fără pretenții** χωρίς απαιτήσεις
pretențios-oasă, pretențioși-oase *επίθ.* απαιτητικός-ή-ό
pretext, pretexte *I. ουσ. ουδ.* 1. η αφορμή, το πρόσχημα 2. η πρόφαση II. *συνδ. έκφρ.* **sub - că...** υπό το πρόσχημα ότι..
pretextă, pretextez *ρ. μετ.* 1. προφασίζομαι, παρουσιάζω σαν πρόσχημα 2. μεταχειρίζομαι σαν πρόσχημα
pretimpuriu-ie, pretimpurii *I. επίθ.* πρώιμος-η-ο II. *επιρ.* πρώιμα
pretinde, pretind *I. ρ. μετ.* 1. απαιτώ, έχω την απαίτηση 2. αξιώνω, αξιώ, διεκδικώ 3. ζητώ, υποστηρίζω // **a - prea mult** ζητώ πάρα πολύ // **nu pretind nimic** δεν απαιτώ τίποτε // **pretind să fiu ascultat** ζητώ να εισακουστώ II. *ρ. αμ.* 1. ισχυρίζομαι 2. τείνω σε κάτι, αποβλέπω, επιδιώκω // **el - că nu ne-a văzut** ότι δεν μας είδε III. *ρ. μέσο* νομίζω τον εαυτό μου κάτι, θεωρούμαι // **a se - filozof** νομίζω τον εαυτό του φιλόσοφο
pretins-ă, pretinși-se *επίθ.* ισχυριζόμενος-η-ο, θεωρούμενος-η-ο

pretor, pretori ουσ. αρσ. 1. ο πραίτωρας 2. ο έπαρχος

pretorat, pretorate ουσ. ουδ. η στρατιωτική διοίκηση μιας χώρας σε καιρό πολέμου

pretorian-ă, pretorien-e I. επιθ. πραιτωριανός-ή-ό, πραιτωρικός-ή-ό // **gardă -ă** η πραιτωριανή φρουρά (του Ρωμαίου αυτοκράτορα) II. ουσ. αρσ. ο πραιτωριανός

pretoriu, pretorii ουσ. ουδ. το Πραιτώριο, η έδρα του πραίτωρα

pretură, preturi ουσ. θηλ. το επαρχείο

pretutindeni επιρ. 1. παντού, πανταχού 2. σε κάθε τόπο, σε όλα τα μέρη // **de ~** από παντού, απ' όλα τα μέρη

preț, preturi I. ουσ. ουδ. 1. η τιμή 2. η αξία εμπορεύματος 3. το τίμημα, το αντίτιμο, η ανταλλακτική αξία 4. το κόστος // **lista de -uri** ο κατάλογος των τιμών, ο τιμοκατάλογος, το τιμολόγιο, το κοστολόγιο // **de cost** το κόστος της παραγωγής (εμπορεύματος ή υπηρεσίας) // **a pune ~ pe ceva** αποδίδω μεγάλη αξία σε κάτι // **a se învoi din ~** συνεννοούμαι για την τιμή // **a vinde la un ~** πουλάω σε παραδεκτή τιμή // **time la ~** πουλάω σε μεγάλη τιμή, ακριβοπουλάω // **urcare -urilor** το ανέβασμα των τιμών, η υπερτίμηση II. επιθ. έκφρ. **de mare ~** πολύτιμος-η-ο III. επιρ. έκφρ. 1. **cu orice ~** πάσης θυσίας, κατά οποιονδήποτε τρόπο 2. **cu nici un ~** επ' ουδενι λόγω, για τίποτε στον κόσμο IV. προθ. έκφρ. **cu ~ ul vieții** με τον κίνδυνο ζωής

prețioasă, prețioși-oase επιθ. 1. πολύτιμος-η-ο, βαρύτιμος-η-ο 2. επιτηδωμένος-η-ο // **metal ~** το πολύτιμο μέταλλο // **piatră prețioasă** ο πολύτιμος λίθος

prețiozitate ουσ. θηλ. η επιτιθευση

prețui, prețuiesc I. ρ. μετ. 1. αποτιμώ, διατιμώ, καθορίζω την τιμή 2. εκτιμώ, κάνω εκτίμηση // **pe vremuri il ~ am** άλλοτε τον εκτιμούσα II. ρ. αμ. αξίζω // **-a călî oricare alt spectacol** άξιζε τόσο όσο κάθε άλλο θέαμα

prețuire ουσ. θηλ. 1. η αποτίμηση, η διατίμηση 2. η εκτίμηση, η τιμήση 3. ο υπολογισμός

prețuit-ă, prețuiri-te επιθ. 1. αποτιμημένος-η-ο 2. εκτιμημένος-η-ο 3. τιμημένος-η-ο 4. αξιότιμος-η-ο

prețuitor, prețuitori ουσ. αρσ. 1. ο αποτιμητής, ο διατιμητής, ο εκτιμητής 2. ο τιμητής

preumbla, preumblu ρ. αντων. βολτάρω, κάνω περίπατο

prevale, prevalez I. ρ. αμ. υπερτερώ, υπερισχύω 2. υπερέχω, δεσπόζω II. ρ. μέσο 1. επωφελούμαι της ιδιότητας που έχω 2. κάνω χρήση της ιδιότητας για κάποιο σκοπό 3. υπερηφανεύομαι // **se prevalează de dreptul său** επωφελείται του δικαιώματός του

prevalea ουσ. θηλ. η υπερίσχυση, η υπερτέρηση

prevăzător-oare, prevăzători-oare επιθ. 1. προβλεπτικός-ή-ό, προνοητικός-ή-ό 2. προορατικός-ή-ό, προγνωστικός-ή-ό 3. επιφυλακτικός-ή-ό

prevăzută-ă, prevăzuți-te επιθ. προβλεπόμενος-η-ο

prevedea, prevăd I. ρ. μετ. 1. προβλέπω, διαβλέπω 2. προαισθάνομαι 3. εφοδιάζω // **legea nu prevede aceasta** ο νόμος δεν προβλέπει τούτο II. ρ. αντων. προβλέπομαι // **pe cât se poate ~** καθόσον είναι δυνατόν να προβλεφθεί // **se prevede timp frumos** προβλέπεται καλός καιρός

prevedere, prevederi ουσ. θηλ. 1. η πρόβλεψη, η πρόγνωση 2. η πρόνοια 3. η προβλεπτικότητα, η προνοητικότητα, η προαίσθηση 4. η επιφυλακτικότητα, η περίσκεψη // **prevederile legii** οι προβλέψεις του νόμου // **prevederi sociale** η κοινωνική πρόνοια // **spirit de ~** η περίσκεψη

preveni, previn ρ. μετ. 1. προλαμβάνω, προλαβαίνω 2. προφθάνω 3. προειδοποιώ 4. αποτρέπω // **a ~ răceala** προλαμβάνω το κρυολόγημα (το κρύωμα)

prevenire, preveniri ουσ. θηλ. 1. η πρόληψη 2. η προειδοποίηση 3. η παρεμπόδιση, η αποσόβηση

prevenit-ă, preveniți-te ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.) 1. υπόδικος-η (ο, η) 2. προειδοποιημένος-η (ο, η) 3. που έχει προληφθεί

prevenitor-oare, prevenitori-oare επιθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό 2. περιπορητικός-ή-ό 3. πρόθυμος-η-ο 4. ευγενής-ής-ές

preventiv-ă, preventiv-e επιθ. προληπτικός-ή-ό, προφυλακτικός-ή-ό // **arest ~** η προφυλάκιση (πρίν από τη δίκη) // **control ~** ο προληπτικός έλεγχος // **mijloc ~** το προληπτικό μέσο // **tratament ~** η προληπτική θεραπεία

preventor, preventorii ουσ. ουδ. το πρεβαντόριο, το θεραπευτήριο

prevenție, prevenții ουσ. θηλ. (νομ.) η προφυλάκιση, η υποδίκη

prevesti, prevestesc I. ρ. μετ. 1. προμαντεύω, προμηνύω 2. προαγγέλλω, προαναγγέλλω II. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. προμαντεύεται, προμηνύεται 2. προβλέπεται

prevestire, prevestiri ουσ. θηλ. 1. το προμάνεμα, το προμήνυμα 2. το προάγγελμα, η προαγγελία 3. η προειδοποίηση 4. το προοίμιο 5. η προαίσθηση

previzibil-ă, previzibili-e επιθ. 1. προνοητικός-ή-ό, προορατικός-ή-ό 2. προβλεπόμενος-η-ο, προβλεπτικός-ή-ό

previziune, previziuni ουσ. θηλ. 1. η πρόνοια, η πρόβλεψη 2. η πρόγνωση, το προγνωστικό // **~ meteorologică** η μετεωρολογική πρόβλεψη

prezbit-ă, prezbiți-te επιθ. (ιατρ.) πρεσβυτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρεσβυώπας (ο, η)

prezbiterian-ă, prezbiterieni-e (θρ.) I. επιθ. πρεσβυτεριανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρεσβυτεριανός-ή (ο, η)

prezbiterianism ουσ. ουδ. (θρ.) ο πρεσβυτεριανισμός

prezbiteriu, prezbiterii ουσ. ουδ. (εκκλ.) το πρεσβυτερείο

prezbitism ουσ. ουδ. (ιατρ.) η πρεσβυωπία

prezent-ă, prezenti-te I. επιθ. 1. παρών-ούσα-όν 2. τωρινός-ή-ό, ενεστώς-ώσα-όν, ενεστωτικός-ή-ό 3. σημερινός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. το παρόν, το τώρα, η τωρινή στιγμή 2. ο παρών, ο παριστάμενος 3. γραμμ. ο ενεστώς // **-ul și viitorul** το παρόν και το μέλλον // **celor prezenti** των παρισταμένων // **indicativ ~** ο ενεστώτας της οριστικής φωνής III. επιρ. έκφρ. **în ~** επί του παρόντος, τώρα, νυν

prezentă, prezint I. ρ. μετ. 1. παρουσιάζω 2. παριστάνω, εμφανίζω, προσάγω, εικονίζω, απεικονίζω, προσκομίζω 3. δείχνω κάτι, συστήνω, συνιστώ, κάνω συστάσεις 4. υποβάλλω // **a ~ un proiect de lege** υποβάλλω νομοσχέδιο II. ρ. μέσο 1. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι 2. προσέρχομαι 3. προβάλλομαι // **îmi permiteți să mă prezint?**

μου επιτρέπετε να παρουσιαστώ; // **s-au - t dansuri populare** παρουσιάστηκαν λαϊκοί χοροί
prezentabil-ă, prezentabil-e *επίθ.* παρουσιάσιμος-η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο
prezentare, prezentări *ουσ.* *θηλ.* 1. η παρουσίαση 2. η εμφάνιση 3. η προσαγωγή, η προσκόμιση 4. η υποβολή 5. η απεικόνιση, η αναπαράσταση // ~ **a martorilor** η εμφάνιση των μαρτύρων // ~ **de propuneri** η υποβολή προτάσεων
prezentator-oare, prezentatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* παρουσιαστής-άστρια (ο, η)
prezență, prezențe *ι. ουσ.* *θηλ.* 1. η παρουσία 2. η ετοιμότητα 3. το παρουσιαστικό // ~ **de spirit** η ψυχραιμία // **condica de ~** το βιβλίο παρουσίας // **prezența lui me-a tulburat** η παρουσία του με ανατάραξε *II. προθ. έκφρ.* **în prezența cuiva** παρουσία κάποιου, ενώπιον
prezerva, prezerv *ρ. μετ.* προφυλάσσω, προφυλάγω, διατηρώ, φυλάω
prezervare, prezervări *ουσ.* *θηλ.* το προφύλαγμα, η προφύλαξη
prezervativ, prezervative *ουσ.* *ουδ.* η καπότα
prezicator-oare, prezicători-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* μάντης-ισσα (ο, η), χρησμοδότης-τρια (ο, η)
prezice, prezic *ρ. μετ.* 1. προλέγω, μαντεύω, προμαντεύω, προαγγέλλω, χρησμοδοτώ 2. προφητεύω
prezicere, preziceri *ουσ.* *θηλ.* 1. η μαντεία, το μάντεμα, το προμάντεμα, ο χρησμός, η χρησμοδοσία, το προάγγελμα 2. η μαντική, η προφητεία // **darul prezicirii** το χάρισμα της μαντικής
prezida, prezidez *ρ. μετ.* προεδρεύω, προϊσταμαι
prezidare, prezidări *ουσ.* *θηλ.* το να προεδρεύει κάποιος
prezidențial-ă, prezidențiali-e *επίθ.* προεδρικός-ή-ό // **decret ~** το προεδρικό διάταγμα // **mandat ~** η προεδρική θητεία
prezidenție, prezidenții *ουσ.* *θηλ.* η προεδρία, το προεδρικό
prezidiu, prezidii *ουσ.* *ουδ.* το προεδρείο // **membrii -lui** τα μέλη του προεδρείου
preziua *ουσ.* *θηλ.* η παραμονή, η μέρα πριν από τη σημερινή // **în preziua** στην παραμονή
prezumiiv-ă, prezumiiv-e *επίθ.* εικαστικός-ή-ό, υποθετικός-ή-ό, επίδοξος-η-ο
prezumție, prezumții *ουσ.* *θηλ.* 1. η εικασία, η υπόνοια, το δεδομένο σαν συμπέρασμα 2. η υπόθεση 3. η οίηση, η έπαρση, η αλαζονεία // ~ **de nevinovăție** εικασία αθωότητας
prezumțios-oasă, prezumțioși-oase *επίθ.* αλαζονικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, μεγαλομανής-ής-ές, επηρμένος-η-ο
pribeag-ă, pribegie *ι. επίθ.* 1. περιπλανημένος-η-ο, ξενιτεμένος-η-ο 2. εξόριστος-η-ο *II. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* περιπλανημένος-η (ο, η), πρόσφυγας (ο, η)
pribegi, pribegesc *ρ. αμ.* περιπλανώμαι, ξενιτεύομαι, εκπατρίζομαι
pribegie, pribegii *ουσ.* *θηλ.* 1. ο ξενιτεμός, ο εκπατρισμός 2. η περιπλάνηση 3. η περιφορά εδώ κι εκεί
pribegire, pribegiri *ουσ.* *θηλ.* η περιπλάνηση, ο εκπατρισμός, ο ξενιτεμός
pricajit-ă, pricajiti-e *επίθ.* 1. καχεκτικός-ή-ό, αδύνατος-η-ο, ανίσχυρος-η-ο 2. μαραζιασμένος-η-ο 3. μικρός-ή-ό

pricepe, pricep *ι. ρ. μετ.* 1. καταλαβαίνω 2. εννοώ, κατανοώ 3. αντιλαμβάνομαι, σκαμπάζω // **nu pricep ceva** δεν αντιλαμβάνομαι κάτι *II. ρ. μέσο* είμαι επιδέξιος-α-ο, έχω γνώσεις, καταλαβαίνω καλά, έχω την επιδεξιότητα να κάνω κάτι // **nu se ~ deloc la tehnica ~** δεν είναι καθόλου επιδέξιος στην τεχνική // **se ~ bine la pictură** είναι πολύ επιδέξιος στη ζωγραφική
pricepere, priceperi *ρ. μετ.* 1. η επιδεξιότητα, η ικανότητα, η μαστορία, η επιτηδεσιότητα 2. η κατανόηση 3. η δεξιότητα 4. η αντίληψη 5. η λεπτότητα πνεύματος
priceput-ă, priceputi-te *επίθ.* 1. επιτηδεύς-α-ο, επιδέξιος-α-ο, καπάτσος-α-ο 2. ικανός-ή-ό 3. έμπειρος-η-ο, ειδήμονας
prichici, prichiciuri *ουσ.* *ουδ.* (*λαϊκ.*) το παραγώνι (στο τζάκι)
prichindel, prichindei *ουσ.* *αρσ.* 1. το νήπιο, ο πιτσιρίκος 2. ο μπόμπιρας
pricină, pricini *ι. ουσ.* *θηλ.* 1. η αιτία, το αίτιο 2. η αφορμή 3. η φιλονικία, ο καυγάς // **a căuta ~** ψάχνω να βρώ αιτία για καυγά // **a găsi ~** βρίσκω αφορμή // **a se pune de ~** αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι *II. επίθ. έκφρ.* **cu pricina** λεγόμενος-η-ο, περί του οποίου γίνεται λόγος *III. επιρ. έκφρ.* **fără nici o ~** αδικαιολόγητα, χωρίς καμιά αιτία *IV. ουδ. έκφρ.* **din ~ că** λόγω του ότι *V. προθ. έκφρ.* **din pricina** εξ αιτίας
pricinui, pricinuiesc *ρ. μετ.* 1. προκαλώ, προξενώ, δίνω αφορμή 2. επιφέρω
pricinuire *ουσ.* *θηλ.* 1. η πρόκληση 2. η αφορμή
pricinuitoare, pricinuitori-oare *ι. επίθ.* υπαίτιος-α-ο *II. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* αίτιος-α (ο, η)
pricolici, pricolici *ουσ.* *αρσ.* (*μυθ.*) το φάντασμα, το στοιχειό, το δαιμόνιο
pricopseală, pricopseli *ουσ.* *θηλ.* (*λαϊκ.*) 1. η προκοπή, το καζάντισμα, το καζάντι 2. η πρόσδος, η υλική ευημερία
pricopsi, pricopsesc *ι. ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) πλουτίζω, κάνω κάποιον πλούσιο *II. ρ. μέσο* 1. προκόβω, καζαντίζω, κάνω περιουσία, αποκτώ πλούτο 2. γίνομαι πλούσιος, προσδεύω
pricopsit-ă, pricopsiti-te *επίθ.* (*λαϊκ.*) προκομμένος-η-ο
prididi, prididesc *ρ. μετ.* (*λαϊκ.*) 1. παραινών, αποπερατώνω, ξεπερνάω τα εμπόδια, κατανικάω, υπερνικάω 2. καταλαβαίνω, ενοσιγίπτω // **nu pot ~** δε μπορώ να περατώσω, να φθάσω στο τέλος
pridvor, pridvoare *ουσ.* *ουδ.* το προστέγασμα, η βεράντα, το προστώο
prielnică, prielnici-ce *ι. επίθ.* ευνοϊκός-ή-ό, ευμενής-ής-ές *II. επιρ.* ευνοϊκά, ευμενώς
prier *ουσ.* *αρσ.* (*λαϊκ.*) ο Απρίλης
prieten-ă, prieteni-e *ι. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. φίλος-η (ο, η), η φιλενάδα // ~ **infim** ο στενός φίλος // ~ **î nedespărțiti** οι αχώριστοι φίλοι // ~ **de încredere** ο έμπιστος / πιστικός φίλος // **vechi ~** ο παλαιός φίλος // **ca -i** ως φίλοι *II. επίθ.* φίλος-η-ο // **popor ~** ο φίλος λαός
prietenesc-cască, prietenesti *επίθ.* φιλικός-ή-ό // **un sfat ~** μια φιλική συμβουλή
prieteneste *επίρ.* φιλικά
prietenie, prietenii *ουσ.* *θηλ.* η φιλία // **de ~** φιλικός-ή-ό // **legătură de ~** ο φιλικός δεσμός, ο δεσμός φιλίας // **seemn de ~** η ένδειξη φιλίας

// **strângere a relațiilor de ~** η σύσφιξη των φιλικών σχέσεων
prietenos-oasă, prietenosi-oase *επίθ.* 1. φιλικός-ή-ό 2. προσφιλής-ής-ές, ευμενής-ής-ές, προσηνής-ής-ές
prieteșug, prieteșuguri *ουσ. ουδ.* (λαϊκ.) η φιλία
prigoană, prigoane *ουσ. θηλ.* 1. ο διωγμός, ο κατατρεγμός, η καταδίωξη 2. η καταπίεση
prigoni, prigonesc *ρ. μετ.* 1. διώκω, καταδιώκω, κατατρέχω 2. καταπιέζω, καταδυναστεύω
prigonire, prigoniri *ουσ. θηλ.* 1. ο διωγμός, η καταδίωξη, ο κατατρεγμός 2. η καταδυναστευση, η καταπίεση
prigonit-ă, prigoniți-te *επίθ.* 1. διωγμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, αποδιωγμένος-η-ο 2. καταπιεσμένος-η-ο
prigonitor-oare, prigonitori-oare *I. ουσ. αρσ. και θηλ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταπιεστής-στρια (ο, η) *II. επίθ.* καταδιωκτικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό
prigori, prigorese *ρ. μέσο* ζεσταίνω κάτι υπερβολικά και/ω κάτι επιφανειακά
prihană, prihane *I. ουσ. θηλ.* 1. η κηλίδα 2. το λέρωμα, η ακαθαρσία 3. η ατιμία *II. επιθ. έκφρ.* **fără de ~** αγνός-ή-ό, καθαρός-ή-ό, άθικτος-η-ο, αλέρωτος-η-ο
prii pers. 3 *priește* *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. ωφελώ, φέρνω ωφέλεια, είμαι ευνοικός 2. συμφέρω // **aerul de munte îi priește** ο αέρας του βουνού τον ωφελεί / του κάνει καλό
priencios-oasă, priencioși-oase *επίθ.* (λαϊκ.) ευνοϊκός-ή-ό, ωφέλιμος-η-ο
priință, priințe *I. ουσ. θηλ.* (λαϊκ.) 1. η ωφέλεια, η ευδοκίμηση 2. το συμφέρον *II. επιθ. έκφρ.* **de ~** ωφέλιμος-η-ο
prileji, prilejuri *ουσ. ουδ.* 1. η αφορμή 2. η ευκαιρία 3. η περίπτωση // **cu ~ul** με την ευκαιρία // **a profita de ~** επωφελεύμαι της ευκαιρίας
prilejui, prilejuiesc *I. ρ. μετ.* 1. προξενώ, προκαλώ 2. δίνω την ευκαιρία, την αιτία *II. ρ. μέσο* γίνομαι υπαίτιος 2. παρουσιάζεται η ευκαιρία, προσφέρεται η ευκαιρία
prim-ă, primi-e *επίθ. τακτ.* 1. πρώτος-η-ο 2. αρχικός-ή-ό // **~ ajutor** η πρώτη βοήθεια // **~ consilier** ο πρώτος πάρεδρος // **~ ministru** ο πρωθυπουργός // **~ă audite** το πρώτο ακρόαμα // **~ul născut** ο πρωτότοκος // **articol de ~ă necesitate** τα προϊόντα πρώτης ανάγκης // **de ~ rang** πρώτης τάξεως, αρίστης ποιότητας // **în ~ul rând** κατά πρώτον λόγον, πρωτίτως // **la ~a vedere** εκ πρώτης όψεως // **materie ~ă** η πρώτη ύλη // **tribunal de ~ă instanță** το πρωτοδικείο, η πρωτοβάθμια δικαστική αρχή
prima, primez *ρ. αμ.* 1. πρωτεύω 2. υπερέχω 3. είμαι σε πρώτο επίπεδο 4. πρεσβεύω
primadonă, primadone *ουσ. θηλ.* η πριμαντόνα, η πρωταγωνίστρια
primar-ă, primarie *I. επίθ.* 1. προκαταρκτικός-ή-ό 2. αρχικός-ή-ό 3. στοιχειώδης-ης-ες 4. πρωτογενής-ής-ές // **văr ~** ο πρώτος εξάδελφος, ο πρωτεξάδελφος // **era ~ă** ο πρωτογενής αιώνας // **învățământ ~** η δημοτική παιδεία (εκπαίδευση) // **medic ~** ο αρχ(ατρος) *II. ουσ. αρσ.* ο δήμαρχος, ο κοινοτάρχης, ο προέδρος κοινότητας
primariat, primărie *ουσ. ουδ.* το αξίωμα του δημάρχου η του κοινοτάρχη

primat *ουσ. ουδ.* 1. η πρωταρχική σημασία, η προτεραιότητα 2. το πρωτείο, η πρώτη θέση, το πρωτάτο
primat, primați *επίθ.* (εκκλ.) πριμάτος // **mitropolit ~** ο μητροπολίτης πριμάτος (ο πρώτος μητροπολίτης μιας χώρας), ο αρχιεπίσκοπος
primat, primăte *ουσ. ουδ.* (στο πληθ.) τα πρωτοταγή
primă, prime *ουσ. θηλ.* 1. το πριμ 2. το επίδομα, η επιδότηση // **~ de export** το επίδομα εξαγωγής // **~ de asigurare** τα ασφάλιστρα
primăreasă, primărese *ουσ. θηλ.* η δημαρχίνα, η γυναίκα πρόεδρος κοινότητας
primărie, primării *ουσ. θηλ.* το δημαρχείο, το κτίριο για τις υπηρεσίες της κοινότητας
primărie, primărie *ουσ. θηλ.* η προεδρίνα κοινότητας, η δημαρχίνα
primăvară, primăveri *ουσ. θηλ.* η άνοιξη, το έαρ // **de ~** ανοιξιάτικος-η-ο // **grăul de ~** το ανοιξιάτικο σιτάρι // **έκφρ. **primăvara vieții** η άνοιξη της ζωής // **are 20 de primăveri** είναι 20 χρονών // **cu o floare nu se face ~** με ένα λουλούδι δε γίνεται η άνοιξη
primăvărat *ουσ. ουδ.* (επαρχ.) η αρχή της άνοιξης, η μετακίνηση των κοπαδιών αιγοπροβάτων την άνοιξη στα ορεινά βοσκοτόπια
primăvăratec-ă, primăvăratice-ce *I. επίθ.* ανοιξιάτικος-η-ο, εαρινός-ή-ό *II. επιρ.* ανοιξιάτικα, εαρινά
primejdie, primejdii *ουσ. θηλ.* ο κίνδυνος // **a pune în ~** θέτω σε κίνδυνο, εκθέτω σε κίνδυνο, διακινδυνεύω
primejdios-oasă, primejdioși-oase *I. επίθ.* επικίνδυνος-η-ο, ριψοκίνδυνος-η-ο *II. επιρ.* επικίνδυνα, ριψοκίνδυνα
primejdii, primejdiesc *I. ρ. μετ.* 1. κινδυνεύω 2. ριψοκινδυνεύω 3. βάζω σε κίνδυνο *II. ρ. μέσο* 1. διακινδυνεύω, βρίσκομαι σε κίνδυνο 2. απειλούμαι να πάθω κάτι κακό
primejduire, primejduiri *ουσ. θηλ.* ο κίνδυνος, η απειλή κινδύνου
primeneală, primeneli *ουσ. θηλ.* (αρχ.) 1. το άλλαγμα, η αλλαγή 2. μτφ. το ανανέωμα, η ανανέωση, η φρεσκόδα
primeni, primenesc *I. ρ. μέσο* 1. αλλάζω τα ρούχα μου 2. μτφ. αναγεννίωμαι *II. ρ. μετ.* 1. ανανεώνω, ανακαίνιζω 2. αναγεννώ 3. αναπλάθω 4. φρεσκάρω
primenire, primeniri *ουσ. θηλ.* 1. η αλλαξιά, το άλλαγμα, η ανανέωση, η ανακαίνιση 2. η αναμόρφωση, η αναγέννηση, η ανάπτυξη, η αναβλάστηση
primenit-ă, primeniți-te *επίθ.* 1. αλλαγμένος-η-ο 2. ανακαίνισμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο 3. φρεσκαρισμένος-η-ο
primi, primesc *ρ. μετ.* 1. δέχομαι, υποδέχομαι, αποδέχομαι 2. λαμβάνω, παραλαμβάνω, παραλαμβάνω, παίρνω // **oare a ~t scrisoarea mea?** άραγες έλαβε το γράμμα μου~ // **i-am ~t la aeroport** τους υποδεχθήκαμε στο αεροδρόμιο // **a ~ un oaspete** δέχομαι ξένο φιλοξενώ // **primesc să colaborez** δέχομαι να συνεργαστώ
primire, primiri *I. ουσ. θηλ.* 1. η λήψη, η παραλαβή, η παράληψη 2. η υποδοχή, η αποδοχή, η παραδοχή 3. η ακρόαση // **~ cordială** η θερμή υποδοχή // **~a fu rece** η υποδοχή ήταν παγερή // **~a unei delegații** η υποδοχή μιας αντιπροσωπείας**

// **-a unui colet** η παραλαβή ενός δέματος // **a lua pe cineva în** ~ απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις, επιπληκτικές κάποιον, τον περιλαβαίνω // **zile de** ~ οι μέρες ακρόασεων II. ρημ. έκφρ. **a da în** ~ παραδίνω, παραδίδω, δίνω για παραλαβή // **a lua în** ~ κάνω παραλαβή

primă, primii-te επίθ. 1. δεκτός-ή-ό, αποδεκτός-ή-ό, παραδεκτός-ή-ό 2. δεχούμενος-η-ο // **a fost** ~ έγινε δεκτός

primitiv-ă, primitiv-e επίθ. 1. πρωτόγονος-η-ο 2. πρωτογενής-ής-ές 3. ανεπιτήδευτος-ουσα-η-ο 4. αρχέγονος-η-ο // **comuna** -ă η πρωτόγονη κοινωνία // **culori** -e τα αρχέγονα χρώματα

primitivism ουσ. ουδ. ο πριμιτιβισμός

primitivist-ă, primitivisti-ste ουσ. αρσ. ο πριμιτιβιστής

primitor-oare, primitori-oare I. επίθ. 1. καταδεκτικός-ή-ό, δεκτικός-ή-ό 2. φιλόξενος-η-ο 3. εύξεινος-ος-ον 4. λαμβάνων-ουσα-ον, παραλαμβάνων-ουσα-ον 5. επιδεκτικός-ή-ό // **ținut** ~ η φιλόξενη περιοχή II. ουσ. αρσ. και θηλ. παραλήπτης-ήπτρια (ο, η)

primo επιρ. 1. πρώτων, πρώτα, κατά πρώτον 2. πρώτα από κάθε άλλο, πρώτα απ' όλα, σε πρώτη σειρά

primogenitură ουσ. θηλ. το πρωτότοκο, ο πρωτότοκος, η πρωτότοκη

primordial-ă, primordial-e επίθ. 1. πρωταρχικός-ή-ό, πρώτιστος-η-ο 2. αρχικός-ή-ό

primordialitate ουσ. θηλ. 1. η πρώτη σημασία 2. η προεραϊότητα, ο πρώτος λόγος

primplan, primplanuri ουσ. ουδ. 1. το πρώτο επίπεδο 2. η από κοντά κινηματογράφηση σε κοντικά πλάνα

primprejur επιρ. περίγυρα, τριγύρω, στα γύρω μέρη II. πρόθ. περι, πέριξ

primulă, primule ουσ. θηλ. (βοτ.) η πρίμουλα (διακοσμητικό φυτό)

primus, primusuri ουσ. ουδ. η γκαζιέρα

prin I. πρόθ. 1. διά, ανά, μέσα, μέσω 2. κατά, έκ, από 3. με, σε // ~ **Europa** (μέσα) από την Ευρώπη // ~ **luna iulie** περίπου τον Ιούλιο μήνα // ~ **mine** μέσω εμού // ~ **pădure** μέσα από το δάσος // ~ **poștă** διά του ταχυδρομείου // ~ **vecini** μες στους γείτονες // **a trece** ~ **multime** περνώ μέσ' απ' το πλήθος // **autorul începe** ~ **a-și expune planul** ο συγγραφέας αρχίζει με το να εκθέτει το σχέδιο // **ca** ~ **minune** ως εκ θαύματος // **lumina trece** ~ **geam** το φως περνάει απ' το γυαλί // **se ascund** ~ **văgăuni** κρύβονται σε φωλιές // **tresare** ~ **somn** σκιρτάει στον ύπνο II. συνδ. έκφρ. ~ **urmare** επομένος, όθεν, ώστε λοιπόν

principes επίθ. αμετάβλ. // **edipție** ~ η πρώτη έκδοση (για βιβλίο ενός συγγραφέως)

princiar-ă, princiar-e I. επίθ. 1. πριγκηπικός-ή-ό, ηγεμονικός-ή-ό 2. πολυτελής-ής-ές II. επιρ. 1. πριγκηπικά, ηγεμονικά 2. μεγαλοπρεπώς

principal-ă, principali-e I. επίθ. 1. κύριος-ια-ιο, ουσιώδης-ής-ες, βασικός-ή-ό 2. σημαντικότερος-η-ο, πρωταρχικός-ή-ό, σπουδαιότερος-η-ο // **cauză** -ă η βασική αιτία // **obiectiv** ~ ο κύριος στόχος // (γρμμ.) **propoziție** -ă η κύρια πρόταση // **scopul** ~ ο βασικός σκοπός // **termenul** ~ ο κύριος όρος II. ουσ. ουδ. το ουσιώδες

principat, principate ουσ. ουδ. η ηγεμονία, το πριγκιπάτο // **-ul Moldovei** η ηγεμονία της Μολδαβίας

principe, principii ουσ. αρσ. ο πρίγκηπας, ο ηγεμόνας

princeseă, principese ουσ. θηλ. η πριγκίπισσα, η πριγκηπέσσα

principal-ă, principali-e I. επίθ. σεβόμενος-η-ο το βασικών κανόνων, προσληγμένος σε κάποια αρχή II. επιρ. κατά βασικό κανόνα, κατ' αρχή

principialitate ουσ. θηλ. η προσήλωση στις αρχές, ο σεβασμός του βασικού κανόνα

principiu, principii I. ουσ. ουδ. 1. η αρχή, ο βασικός κανόνας 2. η θέση, το διδάγμα // ~ **activ** η ενεργός αρχή (ύλη) // ~ **de bază** η βασική αρχή // ~ **inuabil** η αμετάβλητη αρχή // **om de principii** άνθρωπος με αρχές // **reconsiderarea** -lui η αναθεώρηση της αρχής II. επιρ. έκφρ. // **din** ~ σύμφωνα με την αρχή // **în** ~ κατ' αρχήν, κατά κανόνα

prinde, prind I. ρ. μετ. 1. πιάνω, παίρνω 2. αρπάζω, συλλαμβάνω 3. αρχίζω κάτι 4. συνδέω, ξαναδένω // **această culoare** ο ~ **bine** αυτό το χρώμα την παίρνει / της πάει καλά // **a** ~ **asupra faptului** τον πιάνω πάνω στο συμβάν // **a** ~ **autobuzul** παίρνω το λεωφορείο // **a** ~ **cu minciuna** τον πιάνω να ψεύδεται // **a** ~ **curaj** πιάνω / παίρνω θάρρος // **a** ~ **de mână** πιάνω απ' το χέρι // **a** ~ **de veste** παίρνω ειδοχή // **a** ~ **din zbor** καταλαβαίνω πολύ γρήγορα // **a** ~ **din urmă** τον πιάνω από πίσω // **a** ~ **în laf** πιάνω στη ηγέση // **a** ~ **minte** βάζω μυαλό, λογιεύομαι // **a** ~ **momentul** πιάνω τη στιγμή // **a** ~ **păsări** πιάνω πουλιά // **a** ~ **putere** πιάνω / παίρνω δύναμη // **a** ~ **un hoț** πιάνω κλέφτη, συλλαμβάνω κλέφτη // **I-am prins citindu-mi scrisorile** τον έπιασα να διαβάζει τα γράμματα μου II. ρ. αμ. 1. πιάνω 2. μου έρχεται // **a** ~ **bine** μου έρχεται καλά // **a** ~ **minte** πιάνω μυαλό, βάζω στο νου μου // **a nu** ~ **figura** δεν έπιασε το κόλπο // **a se** ~ **în horă** μπαίνω στο χορό // **asta nu se mai** ~ ! αυτό δεν πιάνει πιά! // **economile din anul trecut au prins bine acum** οι οικονομίες από πέρυσι έπιασαν καλά τώρα // **nu orice modă** ~ κάθε μόδα δεν πιάνει // **vântul a prins să bată** ο άνεμος άρχισε να φυσάει III. ρ. μέσο 1. πιάνομαι 2. μπλέκομαι, μπερδεύομαι 3. τσακάνομαι 4. κρατιέμαι από κάτι // **la ptele s-a prins** το γάλα έπηξε // **s-a prins de ceea ce am spus** κατάλαβε απ' ό, τι του είπα // **s-a prins de mine** πιάστηκε επάνω μου, πιάστηκε από μένα

prindere, prinderi ουσ. θηλ. 1. το πιάσιμο 2. η σύλληψη 3. το άρπαγμα

prinos, prinosuri ουσ. ουδ. 1. η προσφορά, το πρόσφορο 2. το τάμα, το αφιέρωμα, το ανάθημα 3. μτφ. ο σεβασμός, ο φόρος τιμής

prins ουσ. ουδ. 1. το πιάσιμο, η σύλληψη 2. (για το γάλα) το πήξιμο

prins-ă, prinși-se επίθ. 1. πιασμένος-η-ο 2. συλληφθείς-είσα-έν // **a se da** ~ μένω πιασμένος (υποτάσσομαι, παραδίνωμαι)

prinsoare, prinsori ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το στοίχημα

printre πρόθ. 1. ανά, ανάμεσα, μεταξύ 2. ανά μέσω, εν τω μέσω, μες από // ~ **alte** μεταξύ άλλων, ανάμεσα στις άλλες // ~ **dintîi săi** μες απ' τα δόντια του // ~ **nori** ανάμεσα στα σύννεφα // ~ **rânduri** ανάμεσα από τις σειρές

prinț, prinți ουσ. αρσ. 1. ο πρίγκηπας 2. ο ηγεμόνας 3. το βασιλόπουλο, το πριγκιπούλο // ~ **consort** ο πρίγκηπας σύζυγος // ~ **moștenitor** ο πρίγκηπας διάδοχος // **a trăi ca un** ~ ζω / περνά μπέικα

prințesă, prințese ουσ. θηλ. η πριγκήπισσα, η πριγκιπέσσα, η βασιλοπούλα
prințisor, prințisori ουσ. αρσ. το πριγκιπόπουλο
prințator, prințatoare I. επιθ. βαστάζων-ουσα-ον II. ουσ. θηλ. η παγίδα III. ουσ. ουδ. η μηχανή (εργαλείο) για πιάσιμο
prioritate ουσ. θηλ. // **de** ~ 1. η προτεραιότητα, η προτίμηση 2. τα πρωτεία
pripas, pripasuri ουσ. ουδ. 1. το αδέσποτο 2. ο νόθος // **câine de** ~ το αδέσποτο σκυλί
pripă ουσ. θηλ. 1. η βιασύνη, η γρηγοράδα 2. η γοργότητα II. επιρ. έκφρ. // **fără** ~ χωρίς βιασύνη // **în** ~ με βιασύνη, βιαστικά III. προθ. έκφρ. **în** ~ στη βιασύνη, γρήγορα // **în pripa momentului** στη βιασύνη της στιγμής
pripăși, pripășesc ρ. μέσο 1. βρίσκω καταφύγιο, άσυλο 2. αποκουμπώ 3. φωλιάζω, εγκαθίσταμαι 4. αράζω
pripășit-ă, pripășiți-te επιθ. εγκατεστημένος-η-ο
pripeală, pripeli ουσ. θηλ. η βιασύνη, η βιάση, η βία
pripi, pripesc I. ρ. μέσο 1. βιάζομαι 2. σπεύδω, επείγομαι II. ρ. αμ. σπεύδω III. ρ. μετ. επιταχύνω, επιταχύνω, φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορότερα
pripire, pripiri ουσ. θηλ. 1. η επιτάχυνση, η επίσπευση 2. η ενέργεια για να γίνει κάτι συντομότερα
pripit-ă, pripiti-te επιθ. 1. γρήγορος-η-ο, βιαστικός-ή-ό 2. βεβιασμένος-η-ο // **mămăligă** -ă η γρήγορα φτιαγμένη μαμαλίγκα (σε μεγάλη φωτιά) // **o hotărâre** -ă μια βεβιασμένη απόφαση
pripon, pripoane ουσ. ουδ. (επαρχ.) ο πάσσαλος, ο πασσαλίσκος
priponi, priponesc ρ. μετ. δένω ζωώ με σκοινί σε πάσσαλο
priponire, priponiri ουσ. θηλ. το δέσιμο ζωώ με σκοινί σε πάσσαλο στη βοσκή
pripor, pripoare ουσ. ουδ. (επαρχ.) απόκρημνη πλαγιά
priporos-oasă, priporos-oase επιθ. (επαρχ.) απόκρημνος-η-ο, απότομος-η-ο
prisacă, prisăci ουσ. θηλ. (επαρχ.) μελισσοτόπι, ο μελισσώνας, το μελισσοκομείο
prisăcar, prisăcari ουσ. αρσ. ο μελισσοκόμος, ο μελισσοτρόφος, ο μελισσοουργός
prisăcărit ουσ. ουδ. (επαρχ.) η μελισσοκομία, η μελισσοτροφία, η μελισσοουργία
prislop, prisloape ουσ. ουδ. (γεωγρ.) το διάσελο, το στενό πέραςμα (ανάμεσα σε λόφους ή βουνά)
prismatic-ă, prismatici-ce επιθ. πρισματικός-ή-ό, πρισματοειδής-ής-ές
prismă, prisme ουσ. θηλ. (γεωμ.) το πρίσμα // **prin prisma** από την άποψη, από τη σκοπιά
prisos, prisosuri I. ουσ. ουδ. 1. το περίσσευμα 2. το πλεονάσμα 3. το περίσσιο II. επιθ. και επιρ. έκφρ. 1. **de** ~ περιττός-ή-ό 2. περίσσιος-ια-ιο, περίσσια 3. παραπάνω-σιος-ια-ιο // **de** ~ **să spunem** περιττό να πούμε // **este de** ~ είναι περιττό // **o întrebare de** ~ μια περιττή ερώτηση // **vorbe de** ~ τα περιττά λόγια III. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με το παραπάνω, επί πλέον, πρόσθετα, εκ του περισσού
prisosi, prisosesc ρ. αμ. 1. περισσεύω, περιττεύω 2. πλεονάζω 3. υπεραφθονώ 4. είμαι υπεραρκέτος-ή-ό
prisosință, prisosințe I. ουσ. θηλ. 1. η περίσσεια, η περίσσεια 2. το πλεονάσμα 3. η αφθονία II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με το παραπάνω, σε αφθονία

prisosire ουσ. θηλ. το περίσσευμα
prispă, prispe ουσ. θηλ. η βεράντα, ο εξώστης, το προστέγασμα
pristol, pristoluri ουσ. ουδ. η Αγία Τράπεζα
prisiță, prisițe ουσ. ουδ. η κομπρέσσα, ο επιδεσμός
pritoceală ουσ. θηλ. η μεταγγίση, η μεταφορά υγρού από ένα δοχείο σε άλλο
pritoci, pritocesc ρ. μετ. μεταγγίζω
pritocire, pritociri ουσ. θηλ. η μεταγγίση
priva, privez I. ρ. μετ. 1. στερώ, αποστερώ 2. αφαιρώ // **il privez de drepturi** του αφαιρώ τα δικαιώματα II. ρ. μέσο 1. στερούμαι, αποστερούμαι 2. χάνω τα δικαιώματα 3. υποφέρω από την έλλειψη αναγκαίων πραγμάτων
privare, privări ουσ. θηλ. 1. η στέρηση, η αποστέρηση 2. η αφαίρεση 3. το χάσιμο
privat-ă, privați-te I. επιθ. 1. ιδιωτικός-ή-ό, ιδιοκτήτης-η-ο // **proprietate** -ă η ιδιωτική περιουσία // **persoană** -ă ο ιδιώτης, ο απλός πολίτης II. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το αφοδευτήριο, το αποχωρητήριο, ο καμινές, η τουαλέτα
privativ-ă, privativ-e επιθ. στειρητικός-ή-ό
privatiza, privatizez I. ρ. μετ. ιδιωτικοποιώ II. ρ. αντων. ιδιωτικοποιούμαι
privatizare, privatizări ουσ. θηλ. η ιδιωτικοποίηση
privatizat-ă, privatizați-te επιθ. ιδιωτικοποιημένος-η-ο, ιδιοκτήτης-η-ο
privațiune, privațiuni ουσ. θηλ. 1. η στέρηση, η αποστέρηση, η έλλειψη πραγμάτων αναγκαίων για τη ζωή 2. η κακουχία // ~ **de drepturi politice** η στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων
priveghea, priveghez I. ρ. αμ. αγρυπνώ, προσέχω II. ρ. μετ. επαγρυπνώ, παραμονεύω, κάνω νυκτέρι
priveghere, privegheri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το φύλαγμα, το παραφύλαγμα, η παραφύλαξη 2. το παραμόνεμα 3. εκκλ. η αγρυπνία
priveghi, priveghiuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η επαγρυπνήση, το παραφύλαγμα, η αγρυπνή προσοχή, το νυκτέρι
privește, privești I. ουσ. θηλ. 1. η θέα, το θέαμα 2. το τοπίο 3. το όραμα, η άποψη 4. η όψη // -a **este neobișnuită** το θέαμα είναι περίεργο // **o ~ frumoasă** μια ωραία θέα II. επιρ. έκφρ. **în** ~ στη θέα, σε κοινή θέα
privi, privece I. ρ. μετ. 1. κοιτάζω, βλέπω, παρατηρώ 2. θωρώ 3. αφορώ // **a ~ cu ochi uni** βλέπω με καλά μάτια // **a ~ fix spre cer** κοιτάζω προς τον ουρανό σταθερά // **a ~ pe furis** κοιτάζω κρυφά // **aceasta l-a -t pentru o clipă** εκείνη τον κοίταξε για μια στιγμή // **aceasta mă privește pe mine** αυτό με αφορά εμένα // **cât privește...** όσο για, ως προς, όσον αφορά... // **în ceea ce privește...** όσον αφορά..., σχετικά με... // **pe dumneavoastră aceastea ce vă privece?** εσάς αυτά σας αφορούν; II. ρ. αμ. κοιτάω, βλέπω, (με τα μάτια) // **privece uimit** κοιτάω έκπληκτος III. ρ. μέσο κοιτάζομαι // **mă privece în oglindă** κοιτάζομαι σε καθρέφτη
privighetare, privighetori ουσ. θηλ. το αηδόνι // **de** ~ αηδονόλαλος-η-ο // **voce de** ~ η αηδονόλαλη φωνή
privilegia, privilegiez ρ. μετ. 1. χορηγώ προνόμιο 2. ευνοώ, δίνω δικαιώματα κατ' εξαίρεση του κοινού νόμου
privilegiat-ă, privilegiați-te I. επιθ. 1. προνομιακός-ή-ό, προνομιούχος-α-ο 2. ευνοούμενος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. προνομιούχος-α (ο, η)

privilegiu, privilegii ουσ. ουδ. 1. το προνόμιο 2. το πλεονέκτημα 3. η ατέλεια, η απαλλαγή από τους φόρους

privință, privințe I. ουσ. θηλ. 1. η άποψη 2. το θέμα // **în toate privințele** από όλες τις απόψεις II. επιρ. έκφρ. **într-o** ~ με ορισμένη άποψη III. προθ. έκφρ. **în privința...** ως προς... όσο για...

privire, priviri ουσ. θηλ. 1. το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά 2. η βλέψη // **cu ~ la...** σχετικά με... περί... // **lege cu ~ la...** νόμος περί... // **cu ~ a îndreptată** με το βλέμμα στολωμένο // **a arunca o ~** ρίχνω μια ματιά // ~ **retrospectivă** το παλινδρομικό κοίταγμα // ~ **de ansamblu asupra acestor probleme** η γενική βλέψη πάνω σ' αυτό το πρόβλημα // **cu ~ la pref** όσον αφορά την τιμή // **numeroase priviri ale publicului** το μύρια βλέμματα του λαού

privit ουσ. ουδ. το κοίταγμα, η βλέψη, η ματιά
privitor-oare, privitori-oare I. επιθ. 1. αναφορικός-ή-ό 2. σχετικός-ή-ό II. προθ. έκφρ. ~ **la...** σχετικά με... III. ουσ. αρσ. και θηλ. θεατής (ο, η)

priza, prizez ρ. μετ. πρεζάρω, ρουφώ ταμπάκο με τη μύτη

priză, prize ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η πρίζα 2. το πήξιμο 3. μτφ. η πέραση // ~ **electrică** η ηλεκτρική πρίζα // οικ. **a avea ~ la cineva** έχω πέραση σε κάποιον

prizări pers. 3 **prizărește** ρ. μέσο (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) μαραζώνω, ελαττώνομαι, μαραίνομαι

prizărit-ă, prizăriți-te επιθ. μαραζωμένος-η-ο, μαραζιασμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο

prizon, prizoane ουσ. ουδ. (τεχ.) το μεταλλικό ραβδί, ο μηχανικός μοχλός

prizonieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. αιχμάλωτος (ο, η) // **a lua ~ i** αιχμαλωτίζω

prizonierat ουσ. ουδ. η αιχμαλωσία, η κατάσταση του αιχμαλώτου

pro προπέρ // ~ **și contra** το υπέρ και τα κατά
proaspăt-ă, proaspeți-te επιθ. 1. φρέσκος-ια-ο 2. πρόσφατος-η-ο 3. νωπός-ή-ό, χλωρός-ή-ό 4. τρυφερός-ή-ό 5. δροσερός-ή-ό // **aer ~ o** δροσερός αέρας // **unt ~ o** το φρέσκο βούτυρο

proba, probez ρ. μετ. 1. δοκιμάζω 2. αποδεικνύω, τεκμηριώνω, δίνω αποδείξεις 3. ελέγχω, εξετάζω, εξακριβώνω 4. προβάρω // **a ~ o haină** προβάρω ένα ρούχο

probabil-ă, probabili-e I. επιθ. 1. πιθανός-ή-ό 2. ενδεχόμενος-η-ο // ~ **a plecat deoarece nu-l văd** θα έφυγε γι' αυτό δεν τον βλέπω // **a considera** ~ θεωρείται σαν πιθανό, πιθανολογείται // **a fi ~** ενδεχόμενος // **întimpul** ~ ο πιθανός καιρός, η πιθανή καιρική κατάσταση II. επιρ. πιθανώς, ενδεχομένως
probabilist-ă, probabilști-ste I. επιθ. πιθανός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πιθανολόγος ο, η

probabilitate, probabilități ουσ. θηλ. η πιθανότητα, το ενδεχόμενο, η πιθανολογία // **calculul probabilităților** η θεωρία των πιθανοτήτων // **după toate probabilitățile** κατά πάσαν πιθανότητα

probant-ă, probanți-te επιθ. αποδεικτικός-ή-ό
probare, probări ουσ. θηλ. 1. η απόδειξη. το αποδεικτικό στοιχείο, το τεκμήριο, η ένδειξη 2. η δοκιμή 3. η πρόβα

probator-oare, probatori-oare επιθ. ενδεικτικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό

probatoriu-ie, probatorii I. ουσ. ουδ. 1. η απόδειξη, η ένδειξη 2. η τεκμηρίωση II. επιθ. ενδεικτικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό

probă, probe I. ουσ. θηλ. 1. η δοκιμή, η απόδειξη, η δοκιμασία 2. η πρόβα 3. το δείγμα, η ένδειξη 4. η εξέταση μαθητή 5. το πειστήριο, το αντικείμενο που δείχνει την ενόχη ή την αθωότητα του κατηγορουμένου 6. αθλ. το αγώνισμα, το άθλημα 7. το τεκμήριο // ~ **scrisă** η γραπτή εξέταση // ~ **sportivă** η αθλητική δοκιμή // **proba cu martori** η απόδειξη με μάρτυρες // **proba de aruncare a discului** το αγώνισμα δισκοβολίας // **proba nevinovăției sale** το πειστήριο της αθωότητάς του // **proba unui motor** η δοκιμασία ενός κινητήρα II. επιθ. και επιρ. έκφρ. // **de ~** δοκιμαστικός-ή-ό, για δοκιμή // **în ~** σε δοκιμασία, δόκιμος-η-ο III. ρημ. έκφρ. **a da ~ de...** δίνω (περνώ) δοκιμασία, κάνω δοκιμαστική εκτέλεση

probitate ουσ. θηλ. 1. η τιμιότητα, η χρηστότητα, η ευθύτητα 2. η ηθικότητα, η χρηστοθήεια

problematic-ă, problematici-ce I. επιθ. 1. προβληματικός-ή-ό 2. αμφίβολος-η-ο, αβέβαιος-η-ο II. ουσ. θηλ. ο προβληματισμός

problematiza, problematizez I. ρ. μέσο προβληματίζομαι II. ρ. μετ. προβληματίζω, δημιουργώ σε κάποιον ανησυχίες

problemelizare, problematizări ουσ. θηλ. ο προβληματισμός

problematizat-ă, problematizați-te επιθ. προβληματισμένος-η-ο

problemă, probleme ουσ. θηλ. το πρόβλημα, το ζήτημα // ~ **de logică** ζήτημα κρίσεως // ~ **simplă** το απλό πρόβλημα // **problema cheie** το κύριο πρόβλημα / ζήτημα // **problema emigrării** το πρόβλημα / της μετανάστευσης // **problema energiei** το πρόβλημα της ενεργείας // **problema financiară** το οικονομικό // **problema fundamentală** το θεμελιώδες πρόβλημα // **problema internă** το εσωτερικό πρόβλημα // **a ridica o ~** σηκώνω ένα πρόβλημα // **acestea sunt datele problemei** αυτά είναι τα δεδομένα του ζητήματος // **asupra acestei probleme** πάνω σ' αυτό το πρόβλημα, επί του προβλήματος τούτου // **fondul problemei** το βάθος του προβλήματος
proboscidian, proboscideni ουσ. αρσ. (ζωολ.) (πληθ.) τα προβοσκιδοφόρα

proceda, procedez ρ. αμ. 1. προβαίνω, ενεργώ 2. αρχίζω να εκτελώ κάτι // **a ~ la anchetă** προβαίνω σε ανάκριση // **am ~t cu blândețe** ενήργησα με ηπιότητα // **el a ~t corect** αυτός ενέργησε σωστά // **vom ~** θα προβούμε

procedeu, procedee ουσ. ουδ. 1. το μέσο 2. η μέθοδος ενεργείας, ο τρόπος λύσεως προβλήματος

procedural-ă, procedurali-e επιθ. (νομ.) δικονομικός-ή-ό

procedură, proceduri ουσ. θηλ. (νομ.) η δικονομία, η διαδικασία // ~ **penală** η ποινική δικονομία // ~ **civilă** η αστική δικονομία // ~ **preliminară** η προδικασία

procedurist-ă, proceduriști-ste ουσ. αρσ. (νομ.) ο ειδικός στη δικονομία, στη διαδικασία

procent, procento ουσ. ουδ. το ποσοστό
procentaj, procentaje ουσ. ουδ. το ποσοστό
procentual-ă, procentuali-e επιθ. ποσοστιαίος-α-ο

proces, procese ουσ. ουδ. 1. η δίκη 2. η διαδικασία 3. η πορεία, η εξέλιξη // ~ **chimic** η χημική εξέλιξη // ~ **de fabricație** η διαδικασία της κατασκευής // ~ **de producție** η διαδικασία της παραγωγής // ~ **revoluționar** η επαναστατική πορεία // ~ **verbal** το πρακτικό // ~ **ul tehnologic** η τεχνολογική διαδικασία // **a face cuiva** ~ κάνω μήνυση σε κάποιον (ενώπιον του δικαστηρίου) // **a face cuiva** ~ **de intenție** αποδίδω σε κάποιον αποδοκιμαστικές προθέσεις (η κόποιες προθέσεις) // **a intenta un** ~ κινώ δίκη // **secretar de procese** ~ **verbale** πρακτικογράφος (ο, η) // **suspendarea** ~ **ului** η διακοπή της δίκης (η προσωρινή παύση της δίκης) // **un** ~ **biologic** μια βιολογική πορεία

procesional-ă, procesional-e επίθ. 1. λιτανευτικός -ή-ό 2. πομπώδης-ης-ες

procesiune, procesiuni ουσ. θηλ. 1. η πομπή, η λιτανεία, η συνοδεία, η ακολουθία 2. η θρησκευτική τελετή

procesoman-ă, procesomani-e ουσ. αρσ. και θηλ. δικομανής (ο, η)

procesual-ă, procesuali-e επίθ. δικάσιμος-η-ο

proclama, proclama ι. ρ. μετ. 1. διακηρύσσω, κηρύσσω 2. προκηρύσσω, ανακηρύσσω 3. αναγορεύω II. ρ. μέσο κηρύσσωμαι, ανακηρύσσωμαι, αναγορεύωμαι // **colonia s-a** ~ **t independentă** η αποικία ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη

proclama, proclamă ι. ρ. μετ. 1. η διακήρυξη, η ανακήρυξη, η κήρυξη, η προκήρυξη, το κήρυγμα 2. η αναγόρευση // ~ **a independenței** η διακήρυξη της ανεξαρτησίας

proclamație, proclamații ουσ. θηλ. 1. η διακήρυξη, η ανακήρυξη, η προκήρυξη 2. η αναγόρευση

proclitic-ă, proclitice-ce επίθ. (γρ. αμ.) προκλητικός -ή-ό

procliză, proclize ουσ. θηλ. (γρ. αμ.) η προκλητικότητα

proconsul, proconsuli ουσ. αρσ. ο ανθύπατος

proconsulat, proconsulate ουσ. ουδ. η ανθυπατεία

procopseală, procopseali ουσ. θηλ. ιδ. **procopseală**

procrea, procreez ι. ρ. αμ. αναπαράγομαι II. ρ. μετ. 1. γεννάω, γεννώ 2. τεκνοποιώ, αναπαράγω

procreare, procreări ουσ. θηλ. η γέννηση, η τεκνοποίηση, η αναπαραγωγή

procreator-oare, procreatori-oare ι. επίθ. γεννητορικός -ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο γεννήτορας, ο γονεύς

procreație, procreații ουσ. θηλ. η γέννηση, η τεκνοποίηση, η αναπαραγωγή

procura, procur ρ. μετ. 1. προμηθεύω 2. εφοδιάζω 3. εξοικονομώ κάτι 4. παρέχω σε κάποιον κάτι 5. φροντίζω να αποκτήσω τα αναγκαία

procurare, procurări ουσ. θηλ. η προμήθεια, ο εφοδιασμός, η εξοικονόμηση

procurator, procuratori ουσ. αρσ. ο πληρεξούσιος

procuratură, procuraturi ουσ. θηλ. η εισαγγελία, η εισαγγελική αρχή

procură, procuri ουσ. θηλ. 1. η πληρεξουσιότητα 2. η εντολή 3. το πληρεξούσιο (έγγραφο)

procurist, procuriști ουσ. αρσ. ο πληρεξούσιος

procuror-oare, procurori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εισαγγελέας // **substitut de** ~ ο αντιεισαγγελέας

prodecan, prodecani ουσ. αρσ. ο υποκοσμήτορας

prodigios-oasă, prodigioși-oase επίθ. θαυμάσιος-α-ο, εξαίσιος-ια-ο

producător-oare, producători-oare ι. επίθ. παραγωγικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η

παραγωγός // ~ **de tutun** ο καπνοπαραγωγός III. ουσ. αρσ. ο παραγωγός κινηματογραφικού έργου

produce, produc ι. ρ. μετ. 1. παράγω, δημιουργώ 2. κατασκευάζω, κάνω, εκτελώ κάτι 3. αποφέρω, επιφέρω 4. προκαλώ, προξενώ // **a** ~ **un efect** **ciudad** προκαλώ παράδοξο αποτέλεσμα II. ρ. μέσο 1. παράγομαι, παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι 2. κατασκευάζομαι

productibil-ă, productibili-e επίθ. παραγωγικός-ή-ό

productibilitate ουσ. θηλ. η παραγωγικότητα

productiv-ă, productivi-e επίθ. 1. παραγωγικός-ή-ό 2. αποδοτικός-ή-ό, πρόσφορος-η-ο, γόνιμος-η-ο // **rasă** ~ **ă** η γόνιμη ράτσα

productivitate ουσ. θηλ. 1. η παραγωγικότητα 2. η απόδοση (εργατή η μηχανής) // ~ **a muncii** η παραγωγικότητα εργασίας

producție, producții ουσ. θηλ. η παραγωγή // **a fi în** ~ είμαι στην παραγωγή // **cooperativă de** ~ ο συνεταιρισμός παραγωγής // **de** ~ παραγωγικός -ή-ό // **forțe de** ~ οι παραγωγικές δυνάμεις // **mijloace de** ~ τα μέσα παραγωγής // **mod de** ~ ο τρόπος παραγωγής // **relații de** ~ οι παραγωγικές σχέσεις // **unelte de** ~ τα εργαλεία παραγωγής

producțiune ουσ. θηλ. ιδ. **producție**

produs, produse ουσ. ουδ. 1. το προϊόν 2. το δημιούργημα 3. το κατασκεύασμα, το πράγμα, το εμπόρευμα 4. μωθ, το γινόμενο 5. το όφελος, το κέρδος // ~ **al închipuirii** το δημιούργημα της φαντασίας // ~ **de schimb** το προϊόν για ανταλλαγή, το εμπόρευμα // ~ **intern brut** εσωτερικό ακάθαρτο προϊόν // ~ **social** το κοινωνικό προϊόν // ~ **e agricole** γεωργικά προϊόντα // ~ **e animale** κτηνοτροφικά προϊόντα // ~ **e finite** έτοιμα κατασκευασμένα προϊόντα

proeminent-ă, proeminenți-e επίθ. 1. προεξέχων -ουσα-ον 2. έξοχος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο 3. προέχων-ουσα-ον, διαπρεπής-ής-ές // **a fi** ~ εξέχω, προέχω, προεξέχω // **punctul** ~ το προεξέχων σημείο

proeminență, proeminențe ουσ. θηλ. η προεξοχή, η εξοχή, ό, τι δήποτε εξέχει

profan-ă, profani-e επίθ. 1. αμύητος-η-ο, αδαής-ής-ές 2. ανίερους-η-ο

profana, profanez ρ. μετ. 1. βεβηλώνω, ιεροσυλώ, μιάνω, μολύνω 2. τυμβωρυχώ (τάφο)

profanare, profanări ουσ. θηλ. 1. η βεβήλωση, η ιεροσυλία 2. η μίανση // ~ **de morminte** η τυμβωρυχία

profanator-oare, profanatori-oare επίθ. ιερόσυλος -η-ο, ατιμωτικός-ή-ό, βεβηλωτής-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. τυμβωρύχος (ο, η), ο βεβηλωτής, νεκρόσυλος-η (ο, η) // ~ **de morminte** ο νεκρόσυλος, ο τυμβωρύχος

profascist-ă, profasciști-ste επίθ. υπερφασιστικός -ή-ό

profeminist-ă, profeminști-ste επίθ. φεμινιστικός -ή-ό

profera, proferez ρ. μετ. 1. προφέρω, ξεστομίζω, εκστομίζω 2. εκτοξεύω

proferare, proferări ουσ. θηλ. 1. η προφορά 2. η εκτόξευση

profesa, profesez ι. ρ. μετ. 1. εξασκώ επάγγελμα, επαγγέλλομαι 2. διδάσκω επιστημονικά II. ρ. αμ. ασκώ σαν επάγγελμα, εφαρμόζω στην πράξη τις γνώσεις μου

profesare, profesări ουσ. θηλ. 1. η άσκηση επαγγέλματος 2. το επάγγελμα
profesie, profesii ουσ. θηλ. ιδ. profesiune
profesională, profesională I. επίθ. επαγγελματικός -ής-ο // **boală** -ă η επαγγελματική ασθένεια // **învățământ** ~ η επαγγελματική εκπαίδευση // **orientare** -ă ο επαγγελματικός προσανατολισμός // **secret** ~ το επαγγελματικό μυστικό II. επιρ. επαγγελματικός
professionalism, profesionalisme ουσ. ουδ. η επαγγελματικότητα
profesionism ουσ. ουδ. ο επαγγελματισμός
profesionist-ă, profesionisti-ste I. επίθ. επαγγελματικός-ή-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. επαγγελματίας (ο, η)
profesiune, profesuni ουσ. θηλ. 1. το επάγγελμα 2. η τέχνη 3. η ομολογία // ~ **de credință** η ομολογία πίστης // **profesuni libere** τα ελεύθερα επαγγέλματα // **a îmbrățișa** ο ~ ενστερνίζομαι ένα επάγγελμα // **din** ~ εξ επαγγέλματος (το 'χει σύστημα να κάνει ή να λέει κάτι) // **exercitare a profesunii de avocat** η άσκηση δικηγορικού επαγγέλματος
profesor-oară, profesori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. καθηγητής-ήτρια (ο, η), ο δάσκαλος // ~ **eminent** ο διαπρεπής καθηγητής // ~ **titular** ο τιτλούχος καθηγητής // ~ **universitar** ο καθηγητής πανεπιστημίου
profesoral-ă, profesorală I. επίθ. καθηγητικός-ή-ο // **conferință** -ă η συνεδρίαση καθηγητών // **corp** ~ το καθηγητικό σώμα // **ton** ~ το καθηγητικό ύφος
profesoraș, profesorași ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.) ο καθηγητάκος
profesorat ουσ. ουδ. η καθηγεσία
profesime ουσ. θηλ. ο πλήθος καθηγητών / δασκάλων
profet, profeti ουσ. αρσ. ο προφήτης
profetese, profetese ουσ. θηλ. η προφήτις
profetic-ă, profetici-ce I. επίθ. 1. προφητικός-ή-ο 2. χρησιμοδοτικός-ή-ο II. επιρ. προφητικά
profetiza, profetizez ρ. μετ. προφητεύω, προμαντεύω
profetie, profetii ουσ. θηλ. 1. η προφητεία 2. ο χρησμός, η χρησιμοδοσία // **carte de profetii** το προφητικό βιβλίο
profil, profiluri I. ουσ. ουδ. 1. το προφίλ 2. η πλάγια όψη του προσώπου 3. το αντικείμενο δραστηριότητας ατόμου ή οργάνωσης II. επιρ. έκφρ. **din** ~ από το προφίλ, εκ πλαισίου
profila, profilez I. ρ. μετ. 1. καθορίζω το προφίλ, δίνω ένα προφίλ 2. προβάλλω, εμφανίζω τα χαρακτηριστικά γνώρισμα προσώπου ή πράγματος, την ιδιότυπη μορφή του II. ρ. μέσο 1. διαγράφομαι 2. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι, παίρνω συγκεκριμένη μορφή
profilactic-ă, profilactici-ce επίθ. προφυλακτικός-ή-ο
profilare, profilări ουσ. θηλ. η εξωτερική εμφάνιση, η συγκεκριμένη παράσταση αντικειμένου
profilaxie, profilaxii ουσ. θηλ. η προφύλαξη
profir-ă, profiri-e επίθ. πορφυρένιος-α-ο, βαθυκόκκινος-η-ο, τριανταφυλλής-ιά-ί
porfiru-ie, porfirii (?) επίθ. πορφυροειδής-ής-ές
profit, profituri ουσ. ουδ. το κέρδος, η ωφέλεια, το όφελος // λογιστ. ~ **și pierde** κέρδος και απώλεια // **în -ul...** προς όφελος..
profita, profit ρ. αμ. 1. ωφελοúμαι, επωφελοúμαι 2. δρᾶττομαι // **a ~ de ocazie** επωφελοúμαι της

ευκαιρίας // **a ~ de pe urma...** ωφελοúμαι κατόπιν...
profitabil-ă, profitabili-e επίθ. 1. επικερδής-ής-ές, επωφελής-ής-ές, κερδοφόρος-α-ο 2. ωφέλιμος-η-ο
profitol, profiteroluri ουσ. ουδ. το προφιτερόλ, είδος γλυκίσματος με κρέμα και παγωτό
profitor-oare, profitori-oare I. επίθ. φιλοκερδής-ής-ές, κερδομανής-ής-ές II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η επωφελής, φιλοκερδής-ής (ο, η)
profund-ă, profunzi-de I. επίθ. 1. βαθύς-ιά-ί 2. μύχιος-α-ο // **gândire** -ă η μύχια σκέψη // **liniște** -ă η βαθιά σιγή // **somn** ~ ο βαθύς ύπνος II. επιρ. 1. βαθιά 2. μυχίως
profunzime, profunzimi ουσ. θηλ. 1. η βαθύτητα, το βάθος 2. η βαθύνοια, η ικανότητα βαθιάς κρίσης, βαθιού στοχασμού // **în** ~ σε βαθύτητα
progenitură, progenituri ουσ. θηλ. 1. το τέκνο, ο γόνος 2. ο βλαστός, το βλαστάρι, το νεογνό
prognostica, prognostichez ρ. μετ. ιδ. pronostica
prognostic, prognoze ουσ. θηλ. η πρόγνωση, η πρόβλεψη // **de** ~ προγνωστικός-ή-ο
program, programe ουσ. ουδ. 1. το πρόγραμμα 2. ο προκαθορισμένος τρόπος ενέργειας
programa, programez ρ. μετ. προγραμματίζω
programare, programări ουσ. θηλ. ο προγραμματισμός
programatic-ă, programatici-ce I. επίθ. προγραμματικός-ή-ο II. επιρ. προγραμματικά
programator-oare, programatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. προγραμματιστής-ίστρια (ο, η)
programă, programe ουσ. θηλ. το πρόγραμμα // ~ **de bacalaureat** το πρόγραμμα για τις απολυτήριες εξετάσεις του Λυκείου
progres, progrese ουσ. ουδ. 1. η πρόοδος 2. η προκοπή 3. η προέλαση, η ανάπτυξη // **a face** -e κάνω προόδους
progresă, progresez ρ. αμ. 1. προοδεύω 2. προκόβω 3. εξελίσσομαι 4. ευημερώ
progresat-ă, progresati-te επιρ. προοδευμένος-η-ο
progresie, progresii ουσ. θηλ. (μαθ.) η πρόοδος // ~ **aritmetică** η αριθμητική πρόοδος // ~ **geometrică** η γεωμετρική πρόοδος // **raul merse înainte în ~ geometrică** το κακό προχώρησε με γεωμετρική πρόοδο
progresism ουσ. ουδ. (αρχ.) η προοδευτικότητα, η προοδευτική στάση
progresist-ă, progresisti-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. προοδευτικός-ή (ο, η) II. επίθ. προοδευτικός-ή-ο, φιλοπροόδος-η-ο
progresiv-ă, progresivi-e I. επίθ. προοδευτικός-ή-ο // **impozit** ~ ο προοδευτικός φόρος, η προοδευτική φορολογία II. επιρ. προοδευτικώς
progresivitate ουσ. θηλ. η προοδευτικότητα
prohibi, prohibesc ρ. μετ. 1. απαγορεύω, εμποδίζω
prohibire, prohibiri ουσ. θηλ. 1. η απαγόρευση 2. η παρεμπόδιση, το εμπόδισμα
prohibitiv-ă, prohibiti-te επίθ. αναγορευμένος-η-ο
prohibitiv-ă, prohibiti-vi-e επίθ. 1. απαγορευτικός-ή-ο 2. παρεμποδιστικός-ή-ο // **tarif** ~ ο απαγορευτικός δασμός
prohibitoriu-ie, prohibitorii-e επίθ. απαγορεύσιμος-η-ο
prohibiție, prohibiții ουσ. θηλ. η απαγόρευση
prohibiționism ουσ. ουδ. (οικον.) το απαγορευτικό σύστημα θεσμών

prohod, prohoduri ουσ. ουδ. 1. ο επιτάφιος θρήνος 2. ο θρήνος, το κλάμα

prohodi, prohodesc ρ. μετ. ψέλνω την εξόδιο ακολουθία, κλαίω, θρηνώ, μοιρολογώ

prohodire, prohodiri ουσ. θηλ. η εξόδιος ακολουθία, το μοιρολόγι, το κλάμα

prohodit, prohodituri ουσ. ουδ. ο θρήνος, το κλάμα, το μοιρολόγι

prohodit-ă, prohoditi-te επίθ. 1. μοιρολογημένος -η-ο, κλαμένος-η-ο 2. θαμμένος-η-ο

proiect, proiecte ουσ. ουδ. 1. το σχέδιο 2. το περίγραμμα // ~ **de lege** το νομοσχέδιο // ~ **de buget** το σχέδιο του προϋπολογισμού // ~ **ul de lege a fost înaintat** το νομοσχέδιο παρεπέμφθη

proiecta, proiectez I. ρ. μετ. 1. σχεδιάζω, σχεδιαγραφώ 2. προβάλλω (ένα φιλμ) 3. εκσφενδονίζω, εκτοξεύω // **a ~ o casă** προσχεδιάζω ένα σπίτι // **a ~ o călătorie** σχεδιάζω ένα ταξίδι II. ρ. μέσο 1. σχεδιάζομαι, προβάλλομαι 3. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι, προβάλλω

proiectant-ă, proiectanți-te I. επίθ. προβολικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. σχεδιαστής-άστρια (ο, η)

proiectare, proiectări ουσ. θηλ. 1. η σχεδίαση, το σχεδιάσμα, το σχεδιαγράφημα 2. η προβολή 3. η εκτόξευση, η εκσφενδόνιση

proiectil, proiectile ουσ. ουδ. το βλήμα, η σφαίρα, η βόμβα, το βόλι, η βολίδα // ~ **rachetă** η οβίδα

projector, proiectoare ουσ. ουδ. ο προβολέας

proiecție, proiecții ουσ. θηλ. η προβολή // ~ **cartografică** η χαρτογραφική προβολή // ~ **cinematografică** η κινηματογραφική προβολή // **aparatură de ~** ο προβολέας // **de ~** προβολικός-ή-ό // **plan de ~** το προβολικό επίπεδο

proletar-ă, proletari-e I. επίθ. προλεταριακός-ή-ό // **internationalism ~** ο προλεταριακός διεθνισμός // **solidaritate** -ă η προλεταριακή αλληλεγγύη II. ουσ. αρσ. και θηλ. προλετάριος-άρα (ο, η)

proletariat ουσ. ουδ. το προλεταριάτο // ~ **agricol** το αγροτικό προλεταριάτο

proletariza, proletarizez I. ρ. μετ. προλεταριοποιώ II. ρ. μέσο προλεταριοποιούμαι

proletarizare, proletarizări ουσ. θηλ. η προλεταριοποίηση

proletcultism ουσ. ουδ. ο προλετκουλισμός

proletcultist-ă, proletcultiști-ste I. επίθ. προλετκουλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. προλετκουλιστής-ίστρια (ο, η)

prolifera pers. 3 proliferază ρ. αμ. (βιολ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αναπαράγομαι, διαδίδομαι, επεκτείνομαι

proliferare, proliferări ουσ. ουδ. η αναπαραγωγή, η διάδοση, η γονιμοποίηση, η επέκταση

prolific-ă, prolifici-ce επίθ. γόνιμος-η-ο, πολυτόκος -η-ο

prolificitate ουσ. θηλ. η γονιμότητα, η πολυτοκία

prolix-ă, prolici-xe επίθ. 1. μακρήγορος-ος-ο, μακρόλογος-ος-ο 2. ασάφης-ής-ές

prolixitate ουσ. θηλ. (λογ.) 1. η μακρηγορία, η μακρολογία 2. η ασάφεια

prolog, prologi ουσ. αρσ. ο ηθοποιός που εκφωνεί τον πρόλογο

prolog, prologuri ουσ. ουδ. 1. ο πρόλογος 2. το προοίμιο, η προεισαγωγή

promenadă, promenade ουσ. θηλ. 1. ο περίπατος, η βόλτα 2. ο τόπος περιπάτου

prometeic-ă, prometeici-ce επίθ. προμηθεϊκός-ή-ό, του Προμηθέα

promiscuitate ουσ. θηλ. 1. η σύμμιξη 2. η ανάμειξη

promiscuu-uă, promiscui-ue επίθ. 1. σύμμικτος-η-ο 2. ανάμικτος-η-ο

promisiune, promisiuni ουσ. θηλ. 1. η υπόσχεση 2. η επαγγελία 3. το τάμα, το τάξιμο // **a-și ține ~a** κρατώ την υπόσχεσή μου // **în ciuda promisiunilor** παρά τις υποσχέσεις

promisoriu-ie, promisorii επίθ. (νομ.) υποσχετικός -ή-ό, με υποσχετικό έγγραφο

promite, promit ρ. μετ. 1. υπόσχομαι 2. επαγγέλλομαι 3. τάζω // **a ~ solemn** υπόσχομαι επισήμως // **deși ți-am promis** ενώ σου υποσχέθηκα // **promit să ~ vin** υπόσχομαι νάρω

promițător-oare, promițători-oare επίθ. υποσχετικός -ή-ό, υποσχόμενος-η-ο

promontoriu, promontorii ουσ. ουδ. το ακρωτήριο, ο κάβος

promotoroacă ουσ. θηλ. η πάχνη

promotor-oare, promotori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), προαγωγός (ο, η)

promoție, promoții ουσ. θηλ. 1. η σειρά αποφοίτων 2. μτφ. η φουρνιά, η ομάδα

promova, promovez I. ρ. μετ. 1. προβιβάζω, προάγω 2. αναβιβάζω 3. προωθώ // **a ~t clasa a șasea** προβιβάσε την έκτη τάξη II. ρ. μέσο 1. προβιβάζομαι, προάγομαι 2. αναβιβάζομαι, ανέρχομαι 3. αναδεικνύομαι // **a fost ~t director** προβιβάστηκε διευθυντής

promovare, promovări ουσ. θηλ. 1. ο προβιβασμός, η προαγωγή 2. η αναβίβαση (στο αξίωμα) 3. η προώθηση 4. η ανάδειξη // ~ **a relațiilor de prietenie** η προώθηση των φιλικών σχέσεων

promovat-ă, promovă-ți-te επίθ. 1. προβιβασμένος -η-ο, προηγμένος-η-ο 2. προωθημένος-η-ο

prompt-ă, prompti-te I. επίθ. 1. έτοιμος-η-ο 2. πρόθυμος-η-ο II. επιρ. 1. ετοιμώς 2. πρόθυμα, αμέσως

promptitudine, promptitudini ουσ. θηλ. 1. η ετοιμότητα 2. η προθυμία 3. ο ζήλος, η επιμέλεια

promulga, promulgă ρ. μετ. 1. θεσπίζω 2. δημοσιεύω επισήμως

promulgare, promulgări ουσ. θηλ. 1. το θέσπισμα 2. η επίσημη δημοσίευση

pronaos, pronaosuri ουσ. ουδ. ο πρόναος, ο νάρθηκας ναού

pronie ουσ. θηλ. η πρόνοια, η φροντίδα εκ των προτέρων // **Sfânta ~** η Θεία Πρόνοια

pronominal-ă, pronominali-e επίθ. (γραμματ.) αντωνυμικός-ή-ό

pronosport ουσ. αρσ. το «προ-πο»

pronostic, pronosticuri ουσ. ουδ. 1. το προγνωστικό 2. η πρόγνωση, η προεικασία

pronostica, pronosticez ρ. μετ. 1. κάνω πρόγνωση 2. προβλέπω, προλέγω

pronume, pronume ουσ. ουδ. (γραμματ.) η αντωνυμία

pronunța, pronunț I. ρ. μετ. 1. προφέρω, εκφωνώ 2. απαγγέλλω 3. εκδίδω // (νομ.) - **a ~a sentințe** η απαγγελία δικαστικής απόφασης // **a ~ o sentință** απαγγέλλω απόφαση // **condamnarea se ~se** η απόφαση είχε απαγγελθεί II. ρ. μέσο **ne pronunțăm pentru interzicerea armelor nucleare** διαδηλώνομε για την απαγόρευση των πυρηνικών όπλων

pronunțare, pronunțări ουσ. θηλ. 1. η προφορά, η άρθρωση λέξεων 2. 3. (νομ.) η έκδοση αποφάσεως (η επίσημη διατύπωση απόφασης)

pronunțat-ă, pronunțai-te επίθ. 1. προφερόμενος-η -ο, αρθρωμένος-η-ο 2. προφανής-ής-ές, τονισμένος-η-ο, ρητός-ής-ό 3. κατηγορηματικός-ής-ό

pronunție, pronunții ουσ. θηλ. η προφορά, η άρθρωση φθόγγων

prooroc, prooroci ουσ. αρσ. ιδ. proroc

propaga, propag ι. ρ. μετ. 1. διαδίδω, μεταδίδω 2. κάνω προπαγάνδα ΙΙ. ρ. μέσο 1. διαδίδομαι, μεταδίδομαι 2. εξαπλώνομαι

propagandă, propagande ουσ. θηλ. η προπαγάνδα, η διάδοση ιδεών, γνωμών // **a face ~** κάνω προπαγάνδα, προπαγανδίζω

propagandist-ă, propagandiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. προπαγανδιστής-ίστρια (ο, η)

propagandistic-ă, propagandistici-ce επίθ. προπαγανδιστικός-ής-ό

propagare, propagări ουσ. θηλ. 1. η διάδοση, η μετάδοση 2. η εξάπλωση

propagator-oare, propagatori-oare ι. επίθ. διαδόσιμος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. διαδίδων-ουσα (ο, η)

propan ουσ. αρσ. (χημ.) το προπάνιο

propăși, propășesc ρ. αμ. προοδεύω, ευημερώ

propășire, propășiri ουσ. θηλ. (αρχ.) η πρόοδος, η ευημερία, η προκοπή

propășitor-oare, propășitori-oare επίθ. προοδεύων-ουσα-ον, προοδευτικός-ής-ό

propice Ι. επίθ. αμετάβλ. ευνοϊκός-ής-ό, αίσιος-ια-ιο, πρόσφορος-η-ο ΙΙ. επιρ. ευνοϊκά, αίσια

propilee ουσ. θηλ. πληθ. (αρχιτ.) τα προπύλαια

proporie, proporții Ι. ουσ. θηλ. 1. η αναλογία 2. η διάσταση // **a lua proporții** παίρνω διαστάσεις ΙΙ. επιρ. έκφρ. **în ~ cu** κατ' αναλογίαν, προς

proporționa, proporționez ρ. μετ. αναλογίζω, αναλογίζομαι

proporțional-ă, proporționali-e Ι. επίθ. αναλογικός-ής-ό, ανάλογος-η-ο // **direct ~** απ' ευθείας ανάλογα // **impozit ~** η αναλογική φορολογία // **invers ~** αντιστρόφως ανάλογα // μαθ. **medie -ă** ο αναλογικός μέσος όρος ΙΙ. επιρ. αναλογικώς, αναλογικά, ανάλογα

proporționalitate, proporționalități ουσ. θηλ. η αναλογία

proporționare, proporționări ουσ. θηλ. η αναλογικότητα

proporționa-tă, proporționați-te επίθ. 1. αναλογικός-ής-ό 2. καλοφειγμένος-η-ο

propovădui, propovăduiesc ρ. μετ. 1. κηρύσσω, κηρύττω 2. συμβουλευώ, διδάσκω

propovăduire, propovăduiri ουσ. θηλ. 1. το κήρυγμα 2. η διδασκαλία

propovăduitor-oare, propovăduitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. κήρυκας (ο, η)

propoziție, propoziții ουσ. θηλ. (γραμματ.) η πρόταση // **~ condițională** η υποθετική πρόταση // **~ principală** η κύρια πρόταση // **~ subordonată, dependentă, secundară** η υποταγμένη, εξαρτημένη, δευτερεύουσα πρόταση

propozițiune, propozițiuni ουσ. θηλ. ιδ. propoziție

proprietar-ă, proprietari-e ουσ. αρσ. και θηλ. ιδιοκτήτης-ήτρια (ο, η), κτηματίας (ο, η), το αφεντικό // **mare ~ de pământ** ο μεγαλοκτηματίας

proprietate, proprietăți ουσ. θηλ. 1. η ιδιοκτησία, η κυριότητα 2. η ιδιότητα // **~ funciară** το κτήμα // **~ literară** τα πνευματικά δικαιώματα // **~ personală** η προσωπική περιουσία // **~ privată** η ιδιωτική κυριότητα, η ιδιοκτητη περιουσία // **proprietăți fizice și chimice** οι φυσικές και χημικές ιδιότητες // **titlu de ~** ο τίτλος ιδιοκτησίας

proprietăreasă, proprietărese ουσ. θηλ. η ιδιοκτήτρια

proprietăresc-ească, proprietărești επίθ. ιδιοκτητος-η-ο

propriu-ie, proprii επίθ. 1. κύριος-ια-ιο, ατομικός-ής-ό, ίδιος-ια-ιο 2. χαρακτηριστικός-ής-ό, ιδιάζων-ουσα-ον, ιδιόμορφος-η-ο 3. κατάλληλος-η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο 4. κυριολεκτικός-ής-ό // **~zis** κυρίως ειπείν // **amor ~** το φιλότιμο, η φιλαυτία // **cu propria sa mână** με το (δίο) του το χέρι // **formă proprie** η ιδιόζουσα μορφή // **nume ~** το κύριο όνομα // **palatul ~zis** το καθαυτό ανάκτορο // **pe răspundere proprie** με προσωπική του ευθύνη // **persoană proprie pentru această muncă** το κατάλληλο πρόσωπο γι' αυτήν τη δουλειά // **sensul ~ al cuvântului** η κυριολεκτική σημασία της λέξης // **trăsătură proprie** το ατομικό του χαρακτηριστικό, το διακριτικό του γνώρισμα

propree, proptele ουσ. θηλ. 1. το αντίστυλο, το αντιστυλί, το αντιστυλόμε 2. το υποστήριγμα, το στήριγμα 3. μτφ. οι πλάτες // (λαϊκ.) **-ua gardului** το αντιστυλόμε του φράχτη (ο ταμπέλι) // **a avea proptele** έχω υποστηρίγματα / μέσον

propteală, propteli ουσ. θηλ. 1. το αντιστήριγμα 2. η υποστήριξη

propti, proptesc Ι. ρ. μετ. 1. στηρίζω, υποστηρίζω 2. στυλώνω, αντιστυλώνω, αντιστηρίζω 3. ακουμπώ ΙΙ. ρ. μέσο στηρίζομαι

proptire, proptiri ουσ. θηλ. 1. η στήριξη, το στήριγμα, το στυλόμε 2. το αντιστυλόμε

proptitor-oare, proptitori-oare επίθ. στηρικτικός-ής-ό

propulsa, propulsez ρ. μετ. προωθώ, σπρώχνω προς τα εμπρός

propulsare, propulsări ουσ. θηλ. η πρόωθηση, η πρόωση

propulsator-oare, propulsatori-oare επίθ. προωστικός-ής-ό

propulsie, propulsii ουσ. θηλ. η πρόωση, η προώθηση

propulsor, propulsoare ουσ. ουδ. ο προώστης, ο προωστήρας // **aparăt ~** η συσκευή για πρόωση

propunător-oare, propunători-oare Ι. επίθ. προτείνων-ουσα-ον ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. προτείνων-ουσα (ο, η)

propune, propun Ι. ρ. μετ. 1. προτείνω, κάνω πρόταση 2. προβάλλω, υποδεικνύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. προτίθεμαι, προτείνομαι 2. έχω σκοπό να... 3. γίνεται πρόταση // **îmi propun să lucrez mai mult** προτίθεμαι να δουλέψω περισσότερο

propunere, propuneri ουσ. θηλ. 1. η πρόταση 2. η υποβολή, η υπόδειξη // **accept ~ a ta** αποδέχομαι την πρότασή σου // **a respinge propunerile** απορρίπτω τις προτάσεις // **prezentare de propuneri** η ύποβολή προτάσεων

proră, proro ουσ. θηλ. (ναυτ.) η πλήρη

prorector, prorectori ουσ. αρσ. ο αντιπρύτανης

proroc, proroci ουσ. αρσ. ο προφήτης

proroci, prorocesc *ρ. μετ.* 1. προφητεύω 2. προμαντεύω, προλέγω, προβλέπω
prorocire, prorociri *ουσ.* *θηλ.* η προφητεία, το προμάντεμα
prorocitor-oare, prorocitori-oare *Ι. επίθ.* προφητικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* προφήτης-ισσα (ο, η)
proroga, prorog *ρ. μετ. (νομ.)* 1. παρατείνω 2. αναβάλλω
prorogare, prorogări *ουσ.* *θηλ. (νομ.)* 1. η παράταση 2. το βάθος χρόνου
prorogație, prorogații *ουσ.* *θηλ.* *Ιδ.* prorogare
proscomidă, proscomidesc *ρ. μετ. (εκκλ.)* η προσκομιδή, προσκομίζω τα τίμια δώρα
proscomidie, proscomidii *ουσ.* *θηλ. (εκκλ.)* η προσκομιδή
proscrie, proscriu *ρ. μετ.* προγράφω, καταδικάζω, επικηρύσσω
proscriere, proscrieri *ουσ.* *θηλ.* η προγραφή, η επικήρυξη
proscriptie, proscriptii *ουσ.* *θηλ.* η προγραφή // *listă de ~* ο κατάλογος προγραφής
proscriși, proscriși-se *επίθ.* 1. προγραμμένος-η-ο, απαγορευμένος-η-ο 2. καταδικασμένος-η-ο, χωρίς διατυπώσεις
proslăvi, proslăvesc *Ι. ρ. μετ.* 1. δοξάζω 2. εξαιρώ, επαινών πολύ 3. εκθειάζω, εξυμνώ *ΙΙ. ρ. μέσο* δοξάζομαι, εξυμνούμαι
proslăvire, proslăviri *ουσ.* *θηλ.* 1. η εξύμνηση, η δόξα, ο υπερβολικός έπαινος 2. ο εκθειασμός
prosp, prosoape *ουσ.* *ουδ.* το προσόψιο, η πετσέτα
prospătură, prospături *ουσ.* *ουδ.* το φρέσκο, το δροσάτο
prospect, prospecte *ουσ.* *ουδ.* 1. η αγγελία 2. η προκήρυξη, η προαγγελία
prospecta, prospectez *ρ. μετ.* 1. εξερευνώ, ερευνώ 2. αναζητώ, ψάχνω, γυρεύω
prospectare, prospectări *ουσ.* *θηλ.* η εξερεύνηση 2. η αναζήτηση // *~ de zăcămintă* η αναζήτηση κοιτασμάτων, η έρευνα μεταλλειοφόρου εδάφους // *~ a pieții* η εξερεύνηση της αγοράς
prospectivă, prospectivă *ουσ.* *θηλ.* η φουτουρολογία
prospector-oare, prospectorii-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* εξερευνητής-ήτρια (ο, η)
prospecțiune, prospecțiuni *ουσ.* *θηλ.* η εξερεύνηση
prosperă, prosperi-e *επίθ.* 1. ευδαίμων-ων-ον 2. ανθηρός-ή-ό, ακμαίος-α-ο
prospera, prosper *ρ. αμ.* 1. ευδαιμονώ, ευημερώ, ευδοκίμω 2. ανθίζω, ακμάζω
prosperare, prosperări *ουσ.* *θηλ.* η ευημερία, η ευδοκίμηση, η ευμάρεια
prosperitate *ουσ.* *θηλ.* 1. η ευδαιμονία, η ευημερία, η ευδοκίμηση, η ευμάρεια 2. η ανθηρότητα, η άνθηση
prospețime *ουσ.* *θηλ.* η φρεσκάδα, η τρυφερότητα
prost-proastă, prosti, proaste *Ι. επίθ.* 1. ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό, άμυαλος-η-ο 2. ζαβός-ή-ό 3. σκάρτος-η-ο, κακός-ή-ό, ελαττωματικός-ή-ό, ελεεινός-ή-ό 4. άσχημος-η-ο // *~ crescut* κακομαθημένος-η-ο, κακοαναθρεμμένος-η-ο, ανάγωγος-η-ο, απαιδαγωγητος-η-ο, απαιδευτος-η-ο // *~ dispus* κακοδιάθετος-η-ο, κακόκεφος-η-ο // *~ gust* το κακό γούστο, η κακογουστιά // *~ îmbrăcat* κακοντυμένος-η-ο // *de calitate* proastă

κακής ποιότητας // *glumă de ~ gust* το αηδιαστικό αστείο // *în stare proastă* σε κακή κατάσταση // *stofă proastă* το ελεεινό (πρόστιχο) ύφασμα // *vești proaste* οι άσχημες ειδήσεις, οι κακές ειδήσεις // *vreme proastă* ο κακός καιρός *ΙΙ. επιρ.* 1. ανόητα, μωρώς, κακώς 2. ελεεινά 3. βλακωδώς // *a se simți* ~ αισθάνομαι κακώς *ΙΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. χαζός-ή (ο, η), κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η), ζαβός-ή (ο, η) 2. χάχας, βλάκας (ο) // *a face pe ~ul* προσποιείται τον κουτό // *e ~ de dă în gropi* είναι πολύ κουτός // *un ~ și jumătate* πολύ βλάκας
prostată, prostate *ουσ.* *θηλ.* (ανατ.) ο προστάτης
prostatică, prostatici-ce *επίθ.* (ανατ.) προστατικός-ή-ό
prostatită, prostatite *ουσ.* *θηλ. (ιατρ.)* η προστατίτις
prostănac-ă, prostănaci-ce *Ι. επίθ.* κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, μπουνταλάς-ου (ο, η) *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. κουτός-ή (ο, η), χαζός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η) 2. βλάκας, χάχας (ο), βλάκισσα (η)
prosterna, prostern *ρ. μέσο* πρόσκειμαι, προσκυνώ, υποτάσσομαι
prosternare, prosternări *ουσ.* *θηλ.* η προσκύνηση, η υπόκλιση
prosternăție, prosternății *ουσ.* *θηλ.* το προσκύνημα, η υπόκλιση
prostesc-ească, prostesti *επίθ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, βλακώδης-ης-ες
prosteste *επιρ.* 1. ανοήτως, απερίσκεπτα 2. βλακωδώς // *a râde ~ gelat* απερίσκεπτα
proști, prostesc *Ι. ρ. μετ.* 1. αποβλάκωνω, αποκτηνώνω, κάνω κάποιον ανόητο 2. μωραίνω, απομωραίνω 3. *οικ.* εξαπατώ, ξεγελώ *ΙΙ. ρ. μέσο* αποβλακώνομαι, μωραίνομαι, απομωραίνω, μωρολογώ
prostie, prostii *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανοησία, η κουταμάρα, η βλακεία, η μωρία 2. η σαχλαμάρα, η χαζομάρα 3. η ηλιθιότητα // *a face prostii* κάνω ανοησίες, ανοηταίνω, ανοητολογώ // *a spune prostii* λέω ανοησίες // *astea-s prostii* αυτές είναι ανοησίες/κολοκύθια
prostil, prostiluri *Ι. επίθ.* (αρχιτ.) πρόστυλος-η-ο (οικοδόμημα) *ΙΙ. ουσ.* *ουδ.* ο πρόστυλος // *biserică cu ~uri* ο πρόστυλος ναός (με κολόνες μπροστά στην είσοδό του)
prostime *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) το πλήθος, ο όχλος, ο συρφετός
prostire, prostiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αποβλάκωση, το αποβλάκωμα, το ξεκούτιασμα, η απομώρανση 2. η αποκτήνωση
proști-ă, proști-te *επίθ.* 1. αποβλακωμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο, απόμωρος-η-ο 2. ξεκουτιάριος-η-ο, αποκτηνωμένος-η-ο
prostitua, prostituez *ρ. μέσο* 1. πορνεύομαι 2. προσφέρω για πορνεία *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. εκπορνεύω, κάνω μια γυναίκα πόρνη 2. διαφθείρω
prostituată, prostituate *ουσ.* *θηλ.* η πόρνη, η ποϋτάνα, η χαμαϊτύπη
prostitutie *ουσ.* *θηλ.* η πορνεία, η ποϋτανιά
prostovan-ă, prostovani-e *επίθ.* (λαϊκ.) ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό, μωρός-ή-ό
prostovol, prostovoale *ουσ.* *ουδ.* το παραγάδι, όργανο για ψάρεμα
prostuț-ă, prostuți-țe *επίθ.* αγαθούλης-α-ικο, αφελής-ής-ές, αγαθάρης-α-ικο, κουτούλης-α-ικο

protactiniu ουσ. ουδ. (χημ.) το πρωτακτίνιο
protagonist-ă, protagoniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ.
 1. πρωταγωνιστής-ιστρια (ο, η) 2. πρωτεργάτης-ισσα (ο, η) // **a fi** ~ πρωταγωνιστώ, κρατάω τον κύριο ρόλο σ' ένα έργο
protamină, protamine ουσ. θηλ. η πρωταμίνη (οι πρωτεΐνες στο ψάρι)
protector-oare, protectori-oare I. επίθ. 1. προστατευτικός-ή-ό 2. προφυλακτικός-ή-ό 3. υπέρμαχος-η-ο // **aer** ~ το προστατευτικό ύψος II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. προστατής-ισσα-τρια (ο, η), υπερασπιστής-ιστρια (ο, η), υποστηρικτής-κτρια (ο, η) 2. προασπιστής (ο)
protectorat, protectorate ουσ. ουδ. το προτεκτοράτο
protecție, protecții I. ουσ. θηλ. 1. η προστασία 2. η υποστήριξη, η προάσπιση, η υπεράσπιση 3. η προφύλαξη, η αιγίδα // **protecția muncii** η προστασία της εργασίας // **protecția naturii** η προστασία της φύσης // **sub protecția** υπό την προστασία II. επίθ. έκφρ. **de** ~ προφυλακτικός-ή-ό // **dispozitiv de** ~ ο προφυλακτήρας (μηχάνημα)
proteccionism ουσ. ουδ. (οικον.) ο προστατευτισμός, το προστατευτικό σύστημα
protecționist-ă, protecționiști-ste I. επίθ. προστατευτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο προστατής, η προστάτρια
proteguî, proteguiesc ρ. μετ. προασπίζω, προστατεύω
proteguire, proteguiri ουσ. θηλ. η προάσπιση, η προστασία, η προφύλαξη
proteguitor-oare, proteguitori-oare επίθ. προστατευτικός-ή-ό, προφυλακτικός-ή-ό
proteică, proteici-ce επίθ. πρωτεϊνικός-α-ο
proteină, proteine ουσ. θηλ. (πληθ.) οι πρωτεΐνες // ~ **nucleică** νουκλεοπρωτεΐνη
proteinic-ă, proteinici-ce επίθ. πρωτεϊνικός-ή-ό
proteinoterapie ουσ. θηλ. η πρωτεϊνοθεραπεία
proteja, protejez I. ρ. μετ. 1. προστατεύω, προασπίζω 2. προφυλάγω, προφυλάσσω 3. υπερασπίζω II. ρ. μέσο 1. προστατεύομαι 2. προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι 3. υπερασπίζομαι
protejare, protejări ουσ. θηλ. 1. η προάσπιση, η προστασία 2. η προφύλαξη, το προφύλαγμα 3. η υπόθαλψη
protejat-ă, protejați-te επίθ. προστατευμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο
protest, proteste ουσ. ουδ. 1. η διαμαρτυρία, η διαμαρτύρηση 2. το διαμαρτυρικό // **manifestație de** ~ η διαδήλωση διαμαρτυρίας // **notă de** ~ η διακοπής διαμαρτυρίας
protesta, protestați I. ρ. μετ. 1. κάνω διαμαρτυρία, διαδηλώνω 2. οικον. συντάσσω διαμαρτυρικό II. ρ. αμ. 1. διαμαρτύρομαι 2. ενίσταμαι, αντιτίθεμαι σε κάτι
protestant-ă, protestanți-te I. επίθ. διαμαρτυρόμενος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. προτεστάντης-ισσα (ο, η)
protestantism ουσ. ουδ. (θρ.) ο προτεσταντισμός
protestare, protestări ουσ. θηλ. η διαμαρτύρηση
protestatar-ă, protestatari-e επίθ. διαμαρτυρόμενος-η-ο
protetic-ă, protetici-ce επίθ. (ιατρ.) προθετικός-ή-ό
proteză, proteze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πρόθεση, το ορθοπεδικό // ~ **dentară** η τεχνητή οδοντοστοιχία, η μασέλα

protidă, protide ουσ. θηλ. (χημ.) η πρωτίδη, αζωτούχος οργανική ύλη
protipendadă ουσ. θηλ. (ιστ.) η πρώτη πεντάδα, οι ιθύνοντες της κοινωνίας, η άρχουσα τάξη
protocol, protocoale ουσ. ουδ. 1. το πρωτόκολλο 2. η εθιμοτυπία // **nu ține -ul** δεν κρατάει τον πρωτόκολλο, την εθιμοτυπία
protocolar-ă, protocolari-e επίθ. εθιμοτυπικός-ή-ό // **vizită -ă** η εθιμοτυπική επίσκεψη II. επιρ. εθιμοτυπικά
protoiereu, protoierei ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο πρωθιερέας, ο προϊστάμενος ιερέας του ναού
protoistorie ουσ. θηλ. η πρωτοιστορία (η εποχή του σιδήρου)
proton, protoni ουσ. αρσ. (φυσ.) το πρωτόνιο
protoplasmă ουσ. θηλ. (βιολ.) το πρωτόπλασμα, το κυτταρόπλασμα
protopop, protopopi ουσ. αρσ. ο πρωθιερέας, ο προϊστάμενος ιερέας του ναού
protopopeasă, protopopese ουσ. θηλ. (εκκλ.) η πρεσβυτέρα
protoprezbiter, protoprezbiteri ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο πρωτοπρεσβύτερος
protoprezbiteră, protoprezbitere ουσ. θηλ. (εκκλ.) η πρωτοπρεσβυτέρα
protos ουσ. αρσ. και θηλ. ο πρώτος
prototip, prototipuri ουσ. ουδ. το πρωτότυπο
protoxid, protoxizi ουσ. αρσ. το πρώτο οξειδιο
protozoar, protozoare ουσ. ουδ. (ζωολ.) το πρωτόζωο, τα πρωτόζωα
protuberant-ă, protuberanți-te επίθ. με προεξοχή
protuberanță, protuberanțe ουσ. θηλ. η προεξοχή // **protuberanțe solare** οι προεξοχές του ήλιου
proțap, proțapuri ουσ. ουδ. 1. το μακρύ διχαλωτό ξύλο 2. το παλούκι, η μακριά ράβδος 3. το κοντάρι // **a umbla cu jalba în** ~ διαμαρτύρομαι
proțăpi, proțăpesc I. ρ. μετ. 1. στηρίζω 2. στερεώνω II. ρ. μέσο 1. στηρίζομαι, στερεώνομαι 2. γίνομαι ακούνητος, ακλόνητος μπροστά σε κάποιον 3. μτφ. κορδώνομαι
proțăpire, proțăpiri ουσ. θηλ. 1. η στερέωση 2. η προσκόλληση, η σταθεροποίηση
proțăpit-ă, proțăpiți-te επίθ. 1. στερεωμένος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό, αμετακίνητος-η-ο
proveni, provin ρ. αμ. 1. προέρχομαι 2. προκύπτω 3. πηγάζω, εκπορεύομαι 4. κατάγομαι
proveniență, proveniente ουσ. θηλ. η προέλευση, η καταγωγή, η εκπόρευση
provensal-ă, provensali-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο προβηγκιανός-ή (ο, η) II. επίθ. προβηγκιικός-ή-ό // **limba -ă** η προβηγκιανή γλώσσα
proverb, proverbe ουσ. θηλ. 1. η παροιμία 2. το ρητό
proverbial-ă, proverbiali-e I. επίθ. παροιμιώδης-ης-ες II. επιρ. παροιμιωδώς
providență ουσ. θηλ. η Θεία Πρόνοια
providențial-ă, providențiali-e I. επίθ. προνοιακός-ή-ό, της Θείας Πρόνοιας II. επιρ. προνοιακά, με τη θεία πρόνοια
provincial-ă, provinciali-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. επαρχιώτης-ισσα (ο, η) // **un nobil** ~ ένας επαρχιώτης ευγενής II. επίθ. επαρχιώτικος-η-ο, επαρχιακός-ή-ο
provincialism, provincialisme ουσ. ουδ. ο επαρχιωτισμός

provincie, provincii ουσ. θηλ. η επαρχία // **de ~** επαρχιακός-ή-ό // **oraș de ~** η επαρχιακή πόλη
provizie, provizii ουσ. θηλ. 1. το εφόδιο, ο εφοδιασμός, η προμήθεια 2. τα τρόφιμα // **a face provizii** εφοδιάζομαι
provizorat, provizorate ουσ. ουδ. η προσωρινότητα
provizoriu-ε, provizorii Ι. επίθ. 1. προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο // **guvernul ~** η προσωρινή κυβέρνηση // **măsurii provizorii** τα προσωρινά μέτρα ΙΙ. επίρ. προσωρινά, πρόσκαιρα
provoca, provoc ρ. μετ. 1. προκαλώ, προξενώ 2. παρακινώ 3. επιφέρω, διεγείρω // **cuvintele lui au ~t ilaritate** τα λόγια του προκάλεσαν ιλαρότητα
provocare, provocări ουσ. θηλ. 1. η πρόκληση, η προβοκάτσια, η προκλητικότητα 2. η διέγερση, η παρακίνηση
provocator-oare, provocatori-oare Ι. επίθ. προκλητικός-ή-ό ΙΙ. επιρ. προκλητικά ΙΙΙ. ουσ. αρσ. ο προβοκατορας
proxenet-ă, proxeneți-te ουσ. αρσ. και θηλ. μαστροπός (ο, η), προαγωγός (ο, η), ρουφιάνος-α (ο, η)
proxenetism ουσ. ουδ. 1. η μαστροπεία 2. η ρουφιανιά
proxim-ă, proximi-e επίθ. 1. εγγύτατος-η-ο, κοντινός-ή-ό 2. προσεχής-ής-ές 3. γειτονικός-ή-ό
proximitate ουσ. θηλ. 1. η γειτονιά 2. ο κοντινός τόπος 3. το πλησίον
prozaic-ă, prozaici-ce Ι. επίθ. 1. πεζολογικός-ή-ό, πεζός-ή-ό, κοινοτοπικός-ή-ό 2. συνηθισμένος-η-ο, κοινός-ή-ό ΙΙ. επιρ. πεζολογικά, πεζά // **foarte ~** πεζότατα
prozaism ουσ. ουδ. 1. η πεζότητα 2. η κοινοτοπία, ο συνηθισμένος λόγος
prozator-oare, prozatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συγγραφέας πεζών έργων, πεζογράφος (ο, η) 2. λογογράφος (ο, η)
proză, proze ουσ. θηλ. 1. ο πεζός λόγος, η πεζογραφία, το πεζογράφημα, η πρόζα 2. η λογογραφία // **de, în ~** πεζογραφικός-ή-ό // **lucrare în ~** το πεζογραφικό έργο
prozelit-ă, prozeliți-te ουσ. αρσ. και θηλ. προσήλυτος-η (ο, η), νεοφώτιστος-η (ο, η)
prozelitism ουσ. ουδ. 1. ο προσηλυτισμός, η προσηλυτίση 2. η πεποίθηση σε κάποιο θρησκευτικό δόγμα
prozodic-ă, prozodici-ce επίθ. προσωδιακός-ή-ό
prozodie ουσ. θηλ. η προσωδία
prozopoeie, prozopoei ουσ. θηλ. η προσωποποίηση
prudent-ă, prudenți-te Ι. επίθ. 1. συνετός-ή-ό, περίσκεπτος-η-ον, φρόνιμος-η-ο 2. σώφρων-ων -ον 3. εφεκτικός-ή-ό, γνωστικός-ή-ό ΙΙ. επιρ. 1. συνετά, φρόνιμα, σωφρόνως 2. εφεκτικά, γνωστικά
prudență ουσ. θηλ. 1. η σύνεση, η περίσκεψη, η φρονιμάδα, η φρόνηση, η σωφροσύνη 2. η εφεκτικότητα, η επιφυλακτικότητα, η προνοητικότητα
prun, pruni ουσ. αρσ. η δαμασκηλιά
prună, prune ουσ. θηλ. το δαμάσκηνο // **parcă are prune în gură** μιλάει αδιευκρίνιστα
prunce, prunci ουσ. αρσ. (αρχ. λαϊκ.) το βρέφος, το νήπιο, το μωρό, ο μπέμπης
pruncă, prunce ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μπεμπέκα

pruncie ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η παιδική ηλικία
pruncucide, pruncucideri ουσ. θηλ. η βρεφοκτονία
pruncucigaș-ă, pruncucigași-e (αρχ.) Ι. επίθ. βρεφοκτόνος-ος-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. βρεφοκτόνος-ος (ο, η)
prund, prunduri ουσ. ουδ. το αμμοχάλικο, ο αμμόλιθος
prundărie, prundării ουσ. θηλ. (επαρχ.) ο τόπος με αμμοχάλικο
prundiș, prundișuri ουσ. ουδ. το αμμοχάλικο, το χαλίκι
prundoi, prundoaie ουσ. ουδ. (γεωγρ.) το πλωτό νησί στο Δέλτα του Δουνάβεως (από βούρλα, ιλύ, ρίζες)
prundo-oasă, prundoși-oase επίθ. αμμοχαλικώδης -ης-ες
prundui, prunduieste ρ. μετ. (τεχ.) αμμοχαλικώνω
prundui-ă, prunduiți-te επίθ. (τεχ.) αμμοχαλικωμένος -η-ο
prurit ουσ. ουδ. (ιατρ.) η φαγούρα
prusac-ă, prusaci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Πρώσος -δα (ο, η) ΙΙ. επίθ. πρωσικός-ή-ό
prusian-ă, prusieni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. πρώσος -δα (ο, η) ΙΙ. επίθ. πρωσικός-ή-ό
psalm, psalmi ουσ. αρσ. ο ψαλμός
psalmic-ă, psalmici-ce επίθ. ψαλμικός-ή-ό
psalmist, psalmiști ουσ. αρσ. ο ψαλμωδός
psalmodia, psalmodie ρ. μετ. ψαλμωδώ, ψάλλω, ψέλλω
psalmodic-ă, psalmodici-ce επίθ. ψαλμωδικός-ή-ό
psalmodie, psalmodii ουσ. θηλ. η ψαλμωδία
psalmodiere, psalmodieri ουσ. θηλ. η ψαλμωδία, το ψάλλισμο
psalt, psalti ουσ. αρσ. ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης
psaltire, psaltiri ουσ. θηλ. το ψαλτήρι
pseudocreație, pseudocreații ουσ. θηλ. η ψευδοδημιουργία
pseudodemocrație ουσ. θηλ. η ψευδοδημοκρατία
pseudonim, pseudonime ουσ. ουδ. το ψευδώνυμο
pseudopod, pseudopode ουσ. ουδ. (βιολ.) το ψευδοπόδιο
pseudoștiință ουσ. θηλ. η ψευδεπιστήμη
pseudoștiințific-ă, pseudoștiințifici-ce επίθ. ψευδεπιστημονικός-ή-ό
psihanalist-ă, psihanalisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ψυχαναλυτής-ύτρια (ο, η)
psihanalitic-ă, psihanalitici-ce επίθ. ψυχαναλυτικός-ή-ό
psihanaliză ουσ. θηλ. η ψυχανάλυση
psihastenic-ă, psihastenici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. ψυχασθενής-ής-ές
psihastenie, psihastenii ουσ. θηλ. η ψυχασθένεια
psihiatric-ă, psihiatrici-ce επίθ. ψυχιατρικός-ή-ό
psihiatric ουσ. θηλ. 1. η ψυχιατρική 2. το ψυχιατρείο (η νευρολογική κλινική, το φρενοκομείο)
psihiatru-ă, psihiatri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ψυχίατρος (ο, η)
psihic-ă, psihici-ce Ι. ουσ. ουδ. η ψυχοσύνθεση ΙΙ. επίθ. ψυχικός-ή-ό
psihofizic-ă, psihofizici-ce Ι. ουσ. θηλ. η ψυχοφυσική ΙΙ. επίθ. ψυχοφυσικός-ή-ό
psihofiziologic-ă, psihofiziologici-ce επίθ. ψυχοφυσιολογικός-ή-ό
psihofiziologie ουσ. θηλ. η ψυχοφυσιολογία
psihogen-ă, psihogeni-e επίθ. ψυχογενής-ής-ές

psihogeneză ουσ. θηλ. η ψυχογένεση, η ψυχογένεια
psiholog-ogă, psihologo-oge ουσ. αρσ. και θηλ. ψυχολόγος (ο, η)
psihologic-ă, psihologici-ce επίθ. ψυχολογικός-ή-ό // **din punct de vedere** ~ ψυχολογικώς // **moment** ~ η ψυχολογική στιγμή
psihologia ουσ. θηλ. η ψυχολογία // **psihologia aplicată** η εφαρμοσμένη ψυχολογία // **psihologia străfundului sau a subconștientului** η ψυχολογία του βάθους ή του υποσυνείδη του
psihologism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ψυχολογισμός
psihologizant-ă, psihologizanti-te επίθ. ψυχολογών-ούσα-όν
psihomotor-oare, psihomotori-oare επίθ. ψυχοκινητικός-ή-ό // **centru** ~ το ψυχοκινητικό κέντρο
psihonevroză, psihonevroze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ψυχονεύρωση
psihopat-ă, psihopați-te ουσ. αρσ. και θηλ. ψυχοπαθής (ο, η)
psihopatic-ă, psihopatici-ce επίθ. ψυχοπαθής-ής-ές
psihopatie, psihopatii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ψυχοπάθεια
psihopatologie ουσ. θηλ. η ψυχοπαθολογία
psihopedagogie ουσ. θηλ. η ψυχοπαιδαγωγική
psihosociologie ουσ. θηλ. η κοινωνική ψυχολογία
psihotehnică ουσ. θηλ. η ψυχοτεχνική
psihoterapie ουσ. θηλ. η ψυχοθεραπεία
psihoză, psihoze ουσ. θηλ. η ψύχωση, η ψυχοπάθεια
psoriasis ουσ. ουδ. (ιατρ.) η ψωρίαση
ptiu επιφ. (λαϊκ.) φτού
puber-ă, puberie-e I. επίθ. (λογ.) εφηβικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. έφηβος (ο, η)
pubertate ουσ. θηλ. η εφηβεία, η ήβη, η εφηβική ηλικία
pubian-ă, pubienie-e επίθ. (ανατ.) ειλεακός-ή-ό
public-ă, publici-ce I. ουσ. ουδ. ενικ. 1. το κοινό 2. το δημόσιο // **-ul larg** το ευρύ κοινό // **-ul spectator** το κοινό // **-ul sportiv** το φίλαθλο κοινό // **afluentă de** ~ η εισροή κοινού II. επίθ. 1. κοινός-ή-ό 2. δημόσιος-ια-ιο // **acuzator** ~ δημόσιος κατηγορος // **a face** ~ δίνω στη δημοσιότητα // **datoria** -ă το δημόσιο χρέος // **drept** ~ το δημόσιο δίκαιο // **forța** -ă η δημόσια εξουσία // **grădina** -ă ο δημόσιος κήπος // **învățământ** ~ η δημόσια εκπαίδευση // **lucrări de utilitate** -ă τα κοινωφελή έργα // **lucrări** -e τα δημόσια έργα // **ordine** -ă η δημόσια τάξη, η έννομη τάξη // **opinia** -ă η κοινή γνώμη // **scandal** ~ το δημόσιο σκάνδαλο // **telefon** ~ το τηλέφωνο του κοινού // **utilitate** -ă η κοινή ωφέλεια // **uz** ~ η κοινή χρήση // **viața** -ă η δημόσια ζωή III. επιρ. 1. δημόσια 2. κοινώς // **în** ~ δημοσίως μπροστά στο κοινό
publica, public ρ. μετ. 1. δημοσιεύω, δημοσιογραφώ 2. εκδίδω 3. ανακοινώνω, κοινολογώ, κοινοποιώ
publicabil-ă, publicabili-e επίθ. δημοσιεύσιμος-η-ο
publicare, publicări ουσ. θηλ. 1. η δημοσίευση 2. η έκδοση 3. η κοινολόγηση, η γνωστοποίηση
publicație, publicații ουσ. θηλ. 1. το δημοσίευμα, το περιοδικό 2. το φυλλάδιο, η μπροσουρά, το έντυπο
publicist-ă, publiciști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. δημοσιολόγος (ο, η), ο άνθρωπος των γραμμάτων

publicistic-ă, publicistici-ce I. επίθ. δημοσιογραφικός-ή-ό, δημοσιολογικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η δημοσιογραφία, η δημοσιολογία
publicitar-ă, publicitari-e επίθ. δημοφιλής-ής-ές
publicitate I. ουσ. θηλ. 1. η δημοσιότητα 2. η αγγελία // **agent de** ~ ο πράκτορας τύπου // **agenție de** ~ το πρακτορείο τύπου // **mica** ~ ο μικρός αγγελίες // **se va da publicității** θα δοθεί στη δημοσιότητα
puc, pucuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το μπαλάκι του χόκεϊ
puci, puciuri ουσ. ουδ. το πραξικόπημα
pucioasă ουσ. θηλ. το θειάφι, το θείο
pudic-ă, pudici-ce I. επίθ. ντροπαλός-ή-ό, σεμνός-ή-ό, αιδήμων-ων-ον II. επιρ. σεμνώς, κοσμίως, ντροπαλά
pudicitate ουσ. θηλ. η αιδημοσύνη, η κοσμιότητα
puding, pudinguri ουσ. ουδ. η πουτίγκα
pudoare ουσ. θηλ. 1. η εντροπή, η ντροπαλοσύνη 2. η σεμνότητα, η τιμιότητα, η αγνότητα, η κοσμιότητα 3. η συστολή
pudra, pudrez I. ρ. μετ. 1. πουδράρω, βάζω πουδρά 2. πασπαλίζω II. ρ. μέσο πουδράρομαι, πουδραρίζομαι
pudrare, pudrări ουσ. θηλ. το πουδράρισμα
pudrat-ă, pudrați-te επίθ. πουδραρισμένος-η-ο
pudră, pudre ουσ. θηλ. 1. η πούδρα 2. η σκόνη, η κόνις // **zahăr** ~ η ζάχαρη άχνη
pudrieră, pudriere ουσ. θηλ. η πουδριέρα
puericultură ουσ. θηλ. η παιδοκομία
pueril-ă, puerili-e I. επίθ. παιδαριώδης-ής-ές, παιδιάστικός-η-ο II. επιρ. 1. παιδαριωδώς, παιδιάστικα, παιδικώς 2. αφελώς
puerperală επίθ. θηλ. (ιατρ.) επιλόχειος-α-ο // **febră** ~ ο επιλόχειος πυρετός
puf επιφ. πομφ, αποδίδει το θόρυβο μιας ξαφνικής πνοής / τουκαπνίσματος κ.τ.λ.
puf, pufuri ουσ. ουδ. το πούπουλο, το χνούδι // **a crește în** ~ μεγαλώνω στα πούπουλα
pufai, pufai ρ. αμ. 1. ξεφυσώ, φυσώ με τη μύτη, αθσιάνω, λαχανιάζω 2. καπνίζω
pufăit ουσ. ουδ. το ξεφύσημα, το φύσημα, η φυσήξις, η φυσηματιά, η πνοή
pufni, pufnesc ρ. αμ. 1. φυσώ δυνατά, φυσώ με θόρυβο 2. λαχανιάζω // **a ~ în răs** ξεκαρδίζομαι στα γέλια, ξεσπώ στα γέλια
pufnitură, pufnituri ουσ. θηλ. το λαχάνιασμα
pufoaică, pufoaice ουσ. θηλ. ένα είδος μπουφάν
pufos-oasă, pufosi-oase επίθ. 1. χνουδωτός-ή-ό, χνουδάτος-η-ο, πουπουλένιος-ια-ιο 2. μαλακός-ιά-ό
pufuleț, pufuleți ουσ. αρσ. το κορν-φλάουρ
pugilism ουσ. ουδ. (αθλ.) η πυγμαχία, το μποξ
pugilist, pugiliști ουσ. αρσ. (αθλ.) ο πυγμάχος, ο μποξέρ
pugilistic-ă, pugilistici-ce I. επίθ. (αθλ.) πυγμαχικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (αθλ.) η πυγμαχία
puhav-ă, puhavi-e επίθ. 1. φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ό 2. εξογκωμένος-η-ο, πλαδαρός-ή-ό 3. άτονος-η-ο
puhoi, puhoai ουσ. ουδ. 1. ο χε(μ)αρρος 2. μτφ. το πληθός ανθρώπων
pui, pui ουσ. αρσ. 1. το πουλί, το πουλάκι 2. το νεογνό 3. ο νεοσσός // το κοτόπουλο // ~ **de bogda-proste** το κακόμοιρο παιδί, ο ταλαίπωρος // ~ **de câprioară** ο νεβρός // ~ **de cue** το νόθο παιδί, ο μπάσταρδος // ~ **de lele** το παιδί κακής γυναίκας, το νόθο παιδί // ~ **de leu** το λιονταράκι,

το λιονταρόπουλο // ~ **de lup** το λυκόπουλο // ~ **de pernă** το μαξιλαράκι, το μικρό προσκέφαλο // ~ **la frigare** το κοτόπουλο στη σουβλά (ψημένο) // ~ **ul mamei** κανακάρη μου // **a trage un ~ de somn** κάνω ένα καλό ύπνο // **ciorbă de ~** η κοτόσουπα // **un ~ de mămăligă** ένα καλό κομμάτι μαμαλίγκας

puică, puici ουσ. θηλ. 1. η κοτούλα, η πουλάδα 2. θωπευτική προσφώνηση για την δήλωση στοργής ή ερωτικού πόθου προς μια νεαρή κοπέλα

puiculă, puiculite ουσ. θηλ. (λαϊκ.) υποκορ. του **puică**

puicuță, puicuțe ουσ. θηλ. υποκορ. του **puică**

puiet, puieți ουσ. αρσ. (βοτ.) το δεντράκι, το φυντάνι, το στέλεχος για μεταφύτευση

puios-oasă, puioși-oase επιθ. γόνιμος-η-ο

puisor, pușori ουσ. αρσ. το πουλάκι

pușor, pușoare ουσ. ουδ. το μαξιλαράκι, το μικρό προσκέφαλο

puitor-oare, puitori-oare Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ο χαρτοθέτης, η χαρτοθέτις σε πιεστήριο τυπογραφείου ΙΙ. ουσ. ουδ. // ~ **de mine** η ναρκοθετίδα

puțu, puțui ουσ. αρσ. 1. το πουλάκι 2. θωπευτική προσφώνηση για τη δήλωση στοργής προς ένα παιδί ή νεαρό

pul, puluri ουσ. ουδ. το πούλι

pulberă, pulberăii ουσ. θηλ. 1. το πυριτιδοποιείο 2. η πυριτιδαποθήκη

pulbere, pulberi ουσ. θηλ. 1. η πυρίτιδα, το μπαρούτι 2. ο κονιορτός, η σκόνη, η κόνις 3. η πούλβερη // ~ **de aur** χρυσόσκονη // ~ **de diamant** η αδαμαντόκονις // **a se face praf și ~** γίνομαι τρίμματα // **a se face -a praf** κάνω την πούλβερη σκόνη (δεν κάνω τίποτα)

pulmon, pulmon ουσ. αρσ. (ανατ.) το πνευμόνι, ο πνεύμονας

pulmonar-ă, pulmonari-e επιθ. (ιατρ.) πνευμονικός -ή-ό // **arterele -e** οι πνευμονικές αρτηρίες // **congestie -ă** η πνευμονική συμφόρηση

pulover, pulovere ουσ. ουδ. το πουλόβερ

pulpană, pulpane ουσ. θηλ. 1. η ποδιά του παλτού 2. ο ποδόφυρος

pulpă, pulpe ουσ. θηλ. 1. ο μηρός, το μερί, το μπούτι 2. η γάμπα 3. ο πολλτός, η σάρκα καρπών

pulpișoară, pulpișoare ουσ. θηλ. το μικρό μπούτι

pulpos-oasă, pulpoși-oase επιθ. με μεγάλες γάμπες

puls, pulsuri ουσ. ουδ. 1. ο σφυγμός 2. ο παλμός // **a lua cuiva -ul** παίρνω το σφυγμό σε κάποιον // **a măsura -ul** σφυγμομετρώ // **μτφ. a pipăi -ul** εξετάζω τις διαθέσεις κάποιου // **a prinde -ul** αισθάνομαι κάτι, προβλέπω // **i-a găsit -ul și-l face cum vrea** του έχει βρει το σφυγμό και τον κάνει όπως θέλει // **măsurare a -ului** η σφυγμομετρηση

pulsa, pulsez ρ. αμ. 1. σφύζω 2. πάλλομαι 3. *μτφ.* είμαι γεμάτος ευρωστία, έχω κανονικό ρυθμό

pulsare, pulsări ουσ. θηλ. η σφύξη

pulsație, pulsații ουσ. θηλ. 1. ο σφυγμός, ο παλμός 2. *μτφ.* η δυνατή κίνηση

pulsometru, pulsometre ουσ. ουδ. το σφυγμόμετρο

pulveriza, pulverizez Ι. ρ. *μετ.* 1. κονιορτοποιώ 2. κοπανίζω 3. ψεκάζω ΙΙ. ρ. *μέσο* μεταβάλλομαι σε σκόνη, σε πούλβερη

pulverizabil-ă, pulverizabili-e επιθ. κονιορτοποιήσιμος -η-ο

pulverizare, pulverizări ουσ. θηλ. 1. η κονιορτοποιήση 2. ο ψεκασμός

pulverizat-ă, pulverizați-e επιθ. 1. κονιορτοποιημένος -η-ο 2. ψεκασμένος-η-ο

pulverizator, pulverizatoare ουσ. ουδ. (λογ.) η συσκευή για κονιορτοποιήση, ο ψεκαστήρας

pulverulent-ă, pulverulenți-e επιθ. κονιορτώδης-ης-ες

puma ουσ. θηλ. αμετάβλ. (ζωολ.) το πούμα

pumn, pumni ουσ. αρσ. 1. η πυγμή, η γροθιά, η μπουινιά 2. η χούφτα, η παλάμη // ~ **ul strâns** η συσπασμένη γροθιά // **a da un ~** δίνω μια γροθιά, μια μπουινιά // **a-i pune -ul în gură** εμποδίζω κάποιον να ενεργήσει // **a lovi cu -ul** χτυπώ με τη γροθιά, γρονθοκοπώ // **a strânge -ii** σφίγγω τις γροθιές // **cât -ul** όσο η παλάμη (μικρός) // **un ~ de grâu** μια γούφτα σιτάρι

pumnal, pumnale ουσ. ουδ. το σιτιλέτο, το εγχειρίδιο, το μαχαίρι

punci, punciuri ουσ. ουδ. το punch

punct, puncte ουσ. ουδ. 1. το σημείο 2. η τελεία 3. ο βαθμός, το όριο 4. αθλ. ο πόντος // ~ **de fierbere** το σημείο βρασμού // ~ **de onoare** το ζήτημα τιμής // ~ **de plecare** το σημείο εκκίνησης, η αφετηρία // ~ **de reper** το σημάδι // ~ **de sprijin** το σημείο στήριξης // ~ **de topire** το σημείο τήξης // ~ **de vedere** η άποψη, η σκοπιά // ~ **esențial** το ουσιώδες σημείο // ~ **sanitar** ο υγειονομικός σταθμός // ~ **strategic** το στρατηγικό σημείο // ~ **și virgulă** η άνω τελεία // ~ **ul de divergență** το σημείο διαφωνίας // ~ **e de suspensie** τα αποσιωπητικά (η σειρά από τελείες) // ~ **le cardinale** τα σημεία του ορίζοντα // **a fi pe -ul de a...** βρίσκομαι στο σημείο να... // **a pune ceva la ~** βάζω κάτι στη θέση του, κανονίζω // **a pune -ul pe i** ακριβώς με ακρίβεια το ουσιώδες σ' ένα ζήτημα // **două -e** οι τελείες, η διπλή τελεία // **la ora trei ~** στις τρεις η ώρα ακριβώς

puncta, punctez ρ. *μετ.* 1. σημειώνω, σηματοδεύω 2. βαθμοθετώ 3. θέτω σημηνικά στίξεις 4. *μτφ.* τονίζω κάτι με ένταση, υπογραμμίζω

punctaj, punctaje ουσ. ουδ. 1. η βαθμολόγηση, η βαθμολογία, η απονομή βαθμών 2. λογιστ. η σημειοθέτηση

punctare, punctări ουσ. θηλ. 1. η βαθμολόγηση 2. η σημειώση 3. η λιγύλογη επανάληψη (γεγονότων)

punctat-ă, punctați-e επιθ. 1. σημειωτός-ή-ό, σημειωμένος-η-ο 2. *μτφ.* υπογραμμισμένος-η-ο, βαθμολογημένος-η-ο

punctiform-ă, punctiformie επιθ. σε σχήμα μικρής τελείας

punctisior, punctisioare ουσ. ουδ. το μικρό σημείο, η μικρή τελεία

punctual-ă, punctuali-e επιθ. 1. ακριβής-ής-ές 2. τακτικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό, συνεπής στην ώρα 3. σωστός-ή-ό

punctualitate ουσ. θηλ. η ακρίβεια, η τακτικότητα

punctuație, punctuații ουσ. ουδ. (γραμματ.) η στίξη // **semnele de ~** τα σημεία στίξης

punctie, punctii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η παρακέντηση

pune, pun Ι. ρ. *μετ.* 1. βάζω, θέτω, τοποθετώ 2. εγκαθίζω 3. στήνω, ετοιμάζω // **a ~ ca principiu** θέτω σαν αρχή // **a ~ capăt** βάζω τέρμα, τερματίζω, τελειώνω // **a ~ capul în pământ** νιώθω ντροπή // **a ~ condiții** θέτω όρους // **a ~ deoparte** βάζω στην μπάντα, βάζω κατά μέρος // **a ~ față**

în față αντιπαραβάλλω, αντιπαραθέτω, αντιδιαστέλλω // **a ~ în disponibilitate** θέτω σε διαθεσιμότητα // **a ~ în evidență** υπογραμμίζω // **a ~ în gardă** προειδοποιώ // **a ~ în încurcătură** βάζω σε αμυχανία, βάζω σε μεπλάδες // **a ~ în scenă** σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή // **a ~ în seama cuiva** βάζω σε λογαριασμό κάποιου, καταλογίζω // **a ~ în valoare** αξιοποιώ // **a ~ în vedere** θέτω υπ' όψιν // **a ~ la cale** σκαρώνω, σχεδιάζω, στήνω, ετοιμάζω κάτι // **a ~ la curent** ενημερώνω // **a ~ la îndoială** αμφιβάλλω // **a ~ la zid** 1) πουςεγγίζω, 2) κατηγορώ // **a ~ lemne pe foc** βάζω ξύλα στη φωτιά // **a ~ o chestiune pe tapet** θέτω ένα ζήτημα επι τάπητος (θέτω σε συζήτηση) // **a ~ ochii pe cineva sau ceva** δείχνω ενδιαφέρον // **a ~ o vorbă bună** μεσολαβώ για κάποιον // **a ~ paie pe foc** χύνω λάδι στη φωτιά (κάνω κάτι χειρότερο) // **a ~ preț** αποδίδω μεγάλη αξία σε κάτι // **a ~ rămasag** βάζω στοιχήμα, ποντάρω // **a ~ stavilă** βάζω φραγμό // **a ~ temei** δίνω βάση // **a ~ umărul** δίνω βοήθεια // **a-și ~ nădejdea în cineva** στηρίζω την ελπίδα μου σε κάποιον // **a-și ~ semnătura** θέτω την υπογραφή μου // **s-a pus o iarnă grea** ήρθε βαρύς χειμώνας // **a se ~ bine cu cineva** τα έχω καλά με κάποιον, έχω την εύνοια κάποιου // **a se ~ cu rugămintă pe lângă cineva** αρχίζω με τις παρακαλήσεις πλησίον κάποιου // **a se ~ la adăpost** προφυλάγομαι σιγουρεύομαι // **a se ~ pe gânduri** μπήκε σε σκέψεις // **a se ~ pe muncă** ρίχνομαι με τα μούτρα στη δουλειά

punere ουσ. θηλ. 1. η τοποθέτηση 2. η απόθεση // **~ în ordine** η διευσθέτηση // **νομ. ~ față în față** η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση, η αντιδιαστολή

pungaș, pungăși ουσ. αρσ. ο κλέφτης, ο λωποδύτης

pungă, pungi ουσ. θηλ. 1. το πουγγί, το βαλάντιο, η σακούλα 2. το πορτοφόλι // **~ de apă** η υδατική κύστις (η πλευρίτις) // **~ de bomboana** η σακούλα με κουφέτα // **~ de hârtie** η χαρτοσακούλα // **a face gura** ~ η στυπτική τροφή προκαλεί συστολή // **a fi gros la ~** ~ είναι χοντρός στο πουγγί // **a-și dezlega punga** λύνω το πουγγί μου, ανοίγω το πουγγί μου

pungășesc-ească, pungășești επιθ. (λαϊκ.) κλέφτικος -η-ο, λωποδυτικός-ή-ο

pungăși, pungășesc Ι. ρ. μετ. κλέβω // **ΙΙ. ρ. μέσο** κλέβομαι

pungășie, pungășii ουσ. θηλ. η κλοπή, η λωποδυσία

pungășoaică, pungășoaiice ουσ. θηλ. (οικ.) η κλέφτρα, η λωποδυτρία

pungoi, pungoaie ουσ. ουδ. το μεγάλο πουγγί, η μεγάλη σακούλα

punguliță, pungulițe ουσ. θηλ. το μικρό πουγγί

punguța, punguțe ουσ. θηλ. το πουγγί // **punguța cu doi bani** το πουγγί με δύο λεφτά

puni ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Καρχηδόνιοι

punibil-ă, punibili-e επιθ. (νομ.) τιμωρητέος-α-ον

punic-ă, punic-i-ce επιθ. καρχηδονιακός-ή-ό // **al treilea război** ~ ο τρίτος καρχηδονιακός πόλεμος

punitiv-ă, punitivi-e επιθ. ποινικός-ή-ό, τιμωρός

punte, punți ουσ. θηλ. 1. η γέφυρα 2. η αποβάθρα 3. ναυτ. το κατάστρωμα, η κουβέρτα // **~ de legătură** η γέφυρα για σύνδεση, το ζεύγμα // **~ de scăpare** η γέφυρα διάσωσης // **a se face luntre și ~** ~ χρησιμοποιώ όλα τα μέσα για να πετύχω κάτι

pup, pupi ουσ. αρσ. (οικ.) το φιλί

pupa, pup Ι. ρ. μετ. (οικ.) φιλώ, δίνω φιλί // **nu mai pupi tu plimbare** δεν θα ξαναπάς περίπατο // **ΙΙ. ρ. μέσο** φιλούμαι, φιλιέμαι // **a se ~ în bot cu cineva** συνεννοείται καλά με κάποιον

pupat, pupaturi ουσ. ουδ. (οικ.) το φιλί, το φίλημα, ο αψασμός

pupă, pupe ουσ. θηλ. (ναυτ.) η πρύμνη

pupăcioș-oasă, pupăcioși-oase επιθ. (οικ.) που του αρέσει να φιλεί

pupătură, pupături ουσ. θηλ. (οικ.) το φίλημα

pupăză, pupeze ουσ. θηλ. (ορνιθ.) ο τσαλαπετεινός // **a-i cănta pupăza** του πάει άσχημα // **colac peste ~** μετά από μια συμφορά έρχεται και άλλη // **îi merge gura ca o ~** μιλάει πολύ

pupăzoi, pupăzoi ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο αρσενικός τσαλαπετεινός

pupic, pupici ουσ. αρσ. (οικ.) το φιλί/άκι

pupilă, pupile ουσ. θηλ. (ανατ.) η κόρη του ματιού, η ίριδα του ματιού

pupitru, pupitre Ι. ουσ. ουδ. 1. το αναλόγιο 2. το τριπόδο 3. θρανίο // (τεχ.) **~ de comandă** το διοικητικό αναλόγιο // **επιρ. έκφρ. la ~** στο αναλόγιο (στη διεύθυνση ορχήστρας)

pur-ă, puri-e επιθ. 1. καθαρός-ή-ό, αγνός-ή-ό, γνήσιος-α-ο 2. άμεμπτος-η-ο, αμιγής-ής-ές, (λαϊκ.) πούρος-α-ο // **~ și simplu** έτσι απλά, απλά και μόνο, απλούστατα // **aur ~** πούρο χρυσάφι // **e adevărul ~** είναι η καθαρή αλήθεια

puralad, puradei ουσ. αρσ. (οικ.) το παιδί, το αλητάκι, το τσιγγανόπουλο

purcea-ică, purcele ουσ. θηλ. η γουρούνα, η μικρή γουρούνα // (οικ.) **a lua -ua de coadă** είμαι μεθυσμένος

purcede, purces Ι. ρ. αμ. (αρχ.) εκπορεύομαι, ξεκινώ, προέρχομαι, πηγάζω // (λαϊκ.) **a ~ grea** μένω έγκυος, γκαστρώνομαι (γυναίκα) // **ΙΙ. ρ. μέσο** γίνεται η αρχή, κατάγομαι, προέρχομαι, ξεκινάω

purcedere, purcederi ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η εκπόρευση, η αρχή 2. το ξεκίνημα

purcel, purcei ουσ. αρσ. το γουρουνάκι // **cu cățel cu ~** με όλη την περιουσία

purcelușă, purcelușie ουσ. αρσ. και θηλ. το γουρουνάκι

purces, purcesuri ουσ. ουδ. (αρχ.) το ξεκίνημα

purces-easă, purces-i-se επιθ. (αρχ.) εκπορευμένος-η-ο, ξεκινήμενος-η-ο

purcoi, purcoale ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. ο σωρός από χόρτα 2. η θημωνιά

purece ουσ. αρσ. ιδ. purice

purga, purghez ρ. μέσο καθαρίζω τα έντερα μου, παίρνω καθαρτικό

purgare, purgări ουσ. θηλ. η κάθαρση

purgativ-ă, purgativi Ι. επιθ. καθαρτικός-ή-ό, καθάρσιος-α-ο // **ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.)** το καθαρτικό, το καθάρσιο

purgatoriu ουσ. ουδ. (θρ.) το πουργκατόριο, το καθαρτήριο

purgație, purgații ουσ. θηλ. η κάθαρση

purica, puric Ι. ρ. μετ. 1. ψυλλίζω, καθαρίζω από ψύλλους 2. μτφ. εξετάζω κάτι λεπτομερώς, λεπτολογώ // **ΙΙ. ρ. μέσο** καθαρίζομαι από ψύλλους

puricare, puricări ουσ. θηλ. το ψύλλισμα

puricat, puricături ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το ψύλλισμα

purice, purici ουσ. αρσ. ο ψύλλος // **a i se face cuiva înima cât un ~** φοβάμαι πολύ // **a nu face**

mulți purici undeva sau cu cineva δεν μένω στον ίδιο τόπο για πολύ καιρό // **pe când se potcovea -le** όταν καλλιώνονταν ο ψύλλος (στα παραμύθια)
purifica, purific I. ρ. μετ. 1. καθαρίζω, αποκαθαρίζω 2. αποκαθαίρω 3. εξαννίζω, αννίζω II. ρ. μέσο καθαρίζομαι, αννίζομαι, εξαννίζομαι
purificare, purificări ουσ. θηλ. 1. ο καθαρισμός, ο καθαρισμός, το ξεκαθάρισμα, η κάθαρση, το καθάρισμα 2. το πάστρομα, ο εξαννισμός // **-a apei** ο καθαρισμός του νερού
purificat ουσ. ουδ. ο καθαρισμός, η αποκάθαρση, το ξεπάστρομα
purificat-ă, purificați-te επιθ. 1. καθαρισμένος-η-ο, καθάριος-α-ο 2. εξαντισμένος-η-ο
purificator-oare, purificatori-oare επιθ. 1. καθαριστικός-ή-ό, αποκαθαριστικός-ή-ό, καθαρτήριο-ια-ιο 2. εξαντιστικός-ή-ό
purism ουσ. ουδ. η καθαρολογία
puritan-ă, puritani-e I. επιθ. πουριτανός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πουριτανός-ή (ο, η)
puritanism ουσ. ουδ. 1. ο πουριτανισμός 2. μτφ. η αυστηρότητα ηθών
puritate ουσ. θηλ. 1. η καθαρότητα, η αγνότητα, η αγνεία 2. η γνησιότητα 3. η τιμιότητα // **grad de** ~ ο βαθμός καθαρότητας
purja, purjez ρ. μετ. (τεχ.) καθαρίζω εγκατάσταση με ρεύμα νερού υπό πίεση
purjare, purjări ουσ. θηλ. (τεχ.) το καθάρισμα εγκατάστασης
puroi, puroaie ουσ. ουδ. το πύο, το έμπυο
puroia, puroiez ρ. αμ. πυορροώ
puroi-oasă, puroiși-oase επιθ. πυώδης-ης-ες
purpură, purpure ουσ. θηλ. 1. η πορφύρα 2. το βαμμένο ύφασμα με πορφύρα
purpură, purpure ουσ. θηλ. (ιατρ.) η δερματοπάθεια «πορφύρα»
purpuriu-ie, purpurii επιθ. πορφυρένιος-α-ο
pursânge επιθ. (αμετάβλ.) καθαρόαιμος-η-ο (άλογο)
puta, pută I. ρ. μετ. 1. φέρω, φέρνω, φοράω 2. βαστώ, κρατώ, κομίζω 3. διεξάγω 4. κουβαλώ // **a ~ doliu** φοράω πένθος, κρατώ πένθος // **a ~ pe cineva cu vorba** ξεγελώ κάποιον με τα λόγια // **a ~ pe cineva pe palme** φέρομαι πολύ καλά με κάποιον // **a ~ răspunderea** φέρνω την ευθύνη // **a ~ tratative** διεξάγω διαπραγματεύσεις // **a ~ un copil în brațe** φέρνω ένα παιδί στην αγκαλιά // **a ~ un semn distinctiv** φέρνω ένα διακριτικό σημείο // **a ~ vorbe sau minciuni** κουβαλώ λόγια ή ψέματα // **a-i ~ cuiva de grijă** έχω τη φροντίδα για κάποιον, φροντίζω κάποιον // **ea ~ o rochie albă** αυτή φορά ένα φόρεμα άσπρο II. επιρ. έκφρ. **a ~ dusemănie (sau pică)** cuiva κρατάω κακία (ή έχθρα) για κάποιον III. ρ. μέσο 1. φέρομαι, φέρνομαι 2. φοριέμαι 3. συμπεριφέρομαι // **a se ~ bine** φέρνομαι καλά IV. ρ. απρόσ. φοριέται, είναι της μόδας // **ce se mai poartă?** τι άλλο φοριέται;
putabil-ă, putabile επιθ. (οικ.) φορετός-ή-ό, που μπορεί να φορεθεί, να ντυθεί
putare, putări ουσ. θηλ. 1. το φέρισμα, η διαγωγή 2. η συμπεριφορά // **bună ~** η καλή συμπεριφορά // **a-și lua nasul la ~** φέρνομαι με αυθάδεια // **haine de ~** τα ρούχα τα καθημερινά
putat-ă, putăți-te επιθ. 1. φορεμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο (ρούχα, κ.λ.π.) 3. (για ανθρώπους) κοσμογυρισμένος-η-ο

putăreț-eață, putăreți-te επιθ. (αρχ.) φορητός-ή-ό // **un dar ~** επιθ. ένα φορητό δώρο
putător-oare, putători-oare I. επιθ. 1. φέρων-ουσα -ον 2. μεταφέρων-ουσα-ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κομιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο φορέας // **~ de cuvânt** ο εκπρόσωπος τύπου, ο πληρεξούσιος για λογαριασμό κάποιου // **~ de idei** noi ο φορέας νέων ιδεών // **~ de mesaj** ο κομιστής μηνύματος // **~ de microbi** ο φορέας μικροβίων // (εμπόρ.) **obligație la ~** η ομολογία στον κομιστή
purulent-ă, purulenți-te επιθ. πυώδης-ης-ες
purulentă, purulențe επιθ. η πύωση
pururi επιρ. (εκκλ.) 1. αεί 2. αιωνίως, πάντοτε, διηνεκώς // **de-a ~** για πάντα
pus ουσ. ουδ. 1. το βάλισμα 2. η τοποθέτηση, το θέσιμο // **~ul mesei** το στρώσιμο του τραπέζιου // **~ul perdelelor** η τοποθέτηση των κουρτινών
pus-ă, puși-se επιθ. 1. βαλτός-ή-ό, βαλμένος-η-ο 2. τοποθετημένος-η-ο, τεθειμένος-η-ο // **~ la punct** εύθετος-η-ο // **lucrurile să fie ~e la punct** τα πράγματα να είναι βαλμένα στη θέση τους
pusă, puste ουσ. θηλ. 1. η πεδιάδα της Ουγγαρίας 2. η στέπα
pustietate, pustietăți ουσ. θηλ. 1. η ερημιά, ο έρημος τόπος 2. μτφ. η μοναξιά
pustii, pustiesc I. ρ. μετ. 1. ερημίνω, ρημάζω 2. καταστρέφω, ερειπώνω II. ρ. μέσο 1. ρημάζω, γίνομαι έρημος, μένω έρημος 2. ερειπώνομαι, καταστρέφομαι
pustiire, pustiiri ουσ. θηλ. 1. η ερήμωση, το ρήμασμα, το ρήμαγμα 2. μτφ. η καταστροφή, η ερειπίωση
pustiit-ă, pustiiti-te επιθ. 1. έρημος-η-ο 2. εγκαταλειμμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, ερειπωμένος-η-ο 3. ρηματοδικός-ή-ό
pustiitor-oare, pustiitori-oare επιθ. 1. ερημωτικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό 3. εξοντωτικός-ή-ό
pustiiu-ie, pustii, pustiuri I. επιθ. 1. ερημικός-ή-ό, έρημος-η-ο 2. μτφ. εγκαταλειμμένος-η-ο, απομονωμένος-η-ο, απόμερος-η-ο // **cameră pustie** το έρημο δωμάτιο II. ουσ. ουδ. 1. η έρημος, ο ακατοίκητος τόπος, η ερημιά 2. μτφ. η μοναξιά, η στενοχώρια, η λύπη, η ζημιά // **a fluiera** **a ~** αισθάνομαι μια ζημιά // **~ul Sahara** η έρημος της Σαχάρας // **ducă-se pe ~** **as** πάει στα τσακίδια III. επιρ. έκφρ. **în ~** στα χαμένα, μάταια, χωρίς τύχη
pustnic-ă, pustnici-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ερημίτης -ισσα (ο, η), ασκητής, αναχωρητής (ο) 2. ησυχαστής-άστρια (ο, η)
pustnicie ουσ. θηλ. 1. η άσκηση, η ασκητική ζωή, το ερημητήριο 2. το ασκητήριο, το ασκηταριό
pustulă, pustule ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φλύκταινα, η φουσκάλα, η φούσκα
pustulos-oasă, pustuloși-oase επιθ. φλυκταίνωδης-ης-ες
pușcaș, pușcași ουσ. αρσ. (στρατ.) 1. ο τυφεκιοφόρος στρατιώτης 2. ο οπλίτης του πεζικού, ο οπλοφόρος // **~ marin** ο πεζοναύτης
pușcă, puști ουσ. θηλ. (στρατ.) το τουφέκι, το ντουφέκι, το τυφέκι, το όπλο // **~ automată** το αυτόματο τουφέκι // **~ cu două țevi** το δίκαννο, το όπλο με δύο κάννες // **~ mitralieră** το οπλοπολυβόλο // **a se duce ~** πάει σαν τουφέκι (γρήγορα) // **gol ~** ολόγυμνος, γυμνός σαν το τουφέκι (χωρίς περιουσία, άντυγος)

pușcăriaș-ă, pușcăriași-e ουσ. αρσ. και θηλ. κατάδικος-η (ο, η), καταδικασμένος-η (ο, η), φυλακισμένος-η (ο, η), δεσμοφύλακας-τρια (ο, η)
pușcărie, pușcării ουσ. θηλ. (οικ.) το μπουντρούμι
pușcătură, pușcături ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η τουφεκιά, ο πυροβολισμός
pușchea, pușchele ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η φουσκάλα // οικ. ~ **pe limbă!** να μην εκπληρωθεί το κακό προμήνυμα
pușchineafă, pușchinețe ουσ. θηλ. ιδ. pușchea
pușcoaci, pușcoace ουσ. ουδ. το τουφέκι (παιχνιδάκι) από ακτέα (κουφοξυλιά)
pușculiță, pușculițe ουσ. θηλ. ο κουμπαράς
pușlama, pușlamale ουσ. θηλ. (οικ.) 1. ο πανούργος, ο απατεώνας 2. ο πονηρός 3. ο αλήτης, ο αλανιάρης, το αλητόπαιδο 4. το κάθαρμα
puștan, puștani ουσ. αρσ. (οικ.) ο πιτσιρίκος
puștancă, puștance ουσ. θηλ. (οικ.) η πιτσιρίκα
puști, puști ουσ. αρσ. (οικ.) ο πιτσιρίκος, το αγόρι
puștoaică, puștoaiice ουσ. θηλ. (οικ.) η πιτσιρίκα, το κορίτσι, η νεαρή κοπέλα, η μικρούλα
putativă, putative επίθ. (νομ.) νομιζόμενος-η-ο, υποτιθέμενος-η-ο // **căsătorie** ~ ο υποτιθέμενος γάμος
putea, pot I. ρ. μετ. μπορώ, δύναμαι, ημπορώ, είμαι σε θέση να κάνω κάτι // **a nu mai** ~ να μην τον νοιάζεται αυξίς // **cât îi poate pielea** πόσο καπάτσος είναι // **ce poate să fie?** τί μπορεί να είναι; // **nu mai poate rezista** δεν μπορεί ν' αντέξει άλλο // **nu pot să fac nimic** δεν μπορώ να κάνω τίποτε II. ρ. μέσο απρόσ. μπορεί, είναι δυνατό // **cum se poate?** πώς είναι δυνατό; // **cum se poate să nu învețe?** πώς είναι δυνατό να μη μαθαίνει; // **nu se poate** δεν είναι δυνατό, δεν γίνεται // **se poate întâmpla** μπορεί να συμβεί // **se prea poate** πολύ πιθανόν III. επιρ. έκφρ. **cum** ~ στο μέτρο των δυνατοτήτων // **fără doar și** ~ οπωσδήποτε, σίγουρα // **peste** ~ αδύνατον
putere, puteri I. ουσ. θηλ. 1. η δύναμη 2. η εξουσία 3. η ισχύς 4. το σθένος, η σθεναρότητα, ο σφρίγος 5. η ρώμη, η αλκή 6. η βία 7. η αρχή, η επικράτεια // ~ **de circulație** η κυκλοφορική δύναμη (του χρήματος) // ~ **de cumpărare** η αγοραστική δύναμη // ~ **de muncă** η δύναμη εργασίας // ~ **de stat** η κρατική εξουσία // (φυσ.) ~ **instalată** η εγκατεστημένη δύναμη // (φυσ.) ~ **nominală** η ονομαστική δύναμη // **abuz de** ~ η κατάχρηση εξουσίας // **a fi în -a cuiva** είναι στη δύναμη κάποιου // **a fi la -a** βρίσκεται στην εξουσία // **a ridica un număr la -a** ~ a treia υψώνων έναν αριθμό στην τρίτη δύναμη // (τεχ.) **cal-putere** η ιπποδύναμη // **cu de la sine** ~ με δύναμη απ' εαυτού // **depline puteri** η πλήρης εξουσία // **în -a nopții** στο μέσο της νύχτας, τα μεσάνυχτα // **în toată -a cuvântului** σωστός-ή-ό // **nu mai are -a să meargă** δεν έχει πια τη δύναμη να βαδίζει (να περπατήσει) // **separățiunea puterilor** η διάκριση των εξουσιών II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în -a** (sau **în puteri**) δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό, δυνατό, γερά III. επιρ. έκφρ. **din toate puterile** απ' όλες τις δυνάμεις IV. προθ. έκφρ. **în -a...** δυνάμει..
puternic-ă, puternici-e I. επίθ. 1. ισχυρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό, σφριγηλός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό 3. σθεναρός-ή-ό, εύρωστος-η-ο 4.

κραταίος-ή-όν 5. άλκιμος-ος-ον, σφριγηλός-ή-ό // **argument** ~ το ισχυρό επιχείρημα // **motor** ~ ο δυνατός κινητήρας, το δυνατό μοτέρ // **umerii -i** οι γερές πλάτες // **vânt** ~ ο σφοδρός άνεμος // **voce -ă** η δυνατή φωνή II. επιρ. 1. ισχυρώς, δυνατά, γερά 2. σφοδρά 3. σθεναρώς, εύρωστα 4. κραταιώς, αλκίμως
putină, putini ουσ. θηλ. 1. το βαρέλι, το βυτίο, το βαγένι, το βουτίο 2. **a spăla putina** κόβω λάσπη (το σκάω, φεύγω κρυφά)
putinei, putineie ουσ. ουδ. το βούτυρο βούτσι
putinică, putinele ουσ. θηλ. το μικρό βαρέλι
putință, putințe ουσ. θηλ. 1. το δυνατό, η δυνατότητα, η δύναμη 2. το μέσο (που βοηθάει στην επιτυχία ενός σκοπού) // **a face tot ce-mi stă în** ~ κάνω παν το δυνατό // **a fi în putința cuiva** είναι στο χέρι του, εξαρτάται απ' αυτόν // **cu** ~ δυνατό, κατορθωτό // **după** ~ κατά το δυνατό // **fără** ~ χωρίς δυνατότητα
putoare, putori ουσ. θηλ. 1. η βρώμα, η βρωμιά, η βρωμισιά, το βρώμισμα 2. η δυσσομία, η δυσωδία, η άσχημη μυρουδιά
putred-ă, putrezi-de επίθ. 1. σαθρός-ή-ό, σάπιος-ια-ιο 2. μτφ. διεφθαρμένος-η-ο // **un măr** ~ ένα σάπιο μήλο // ~ **de bogat** βαθύπλουτος-η-ο, ζάπλουτος-η-ο // **e ceva -la mijloc** είναι κάτι σάπιο στη μέση
putrefacție, putrefacții ουσ. θηλ. 1. η σήψη, το σάπισμα, η σαπίλα 2. η αποσύνθεση οργανικής ουσίας // **a intra în** ~ μπαίνω σε σήψη, σήπομαι, φθάνω σε σάπισμα
putregai, putregaiuri ουσ. ουδ. 1. η σαπίλα, η σαπρότητα 2. μτφ. η κοινωνική αποσύνθεση, η διαφθορά
putrescibil-ă, putrescibile επίθ. σηπτικός-ή-ό
putrezeală, putrezeli ουσ. θηλ. η σήψη, το σάπισμα
putrezi, putrezesc I. ρ. αμ. 1. σαπίζω, γίνομαι σάπιος 2. μουχλιάζω, μουλιάζω // **fructele putrezesc** τα φρούτα σαπίζουν II. ρ. μέσο σήπομαι, φτάνω σε αποσύνθεση
putreziciune, putreziciuni ουσ. θηλ. 1. το σάπιο, το σάπισμα, η σαπίλα, η σαθρότητα 2. η διαφθορά
putrezire, putreziri ουσ. θηλ. 1. η σήψη, το σάπισμα, η σαπίλα 2. η αποσύνθεση
putrezit-ă, putreziți-te επίθ. 1. σαπισμένος-η-ο, σάπιος-ια-ιο 2. αποσυντεθειμένος-η-ο
puturoso-oasă, puturoși-oase I. επίθ. 1. βρωμιάρης -α-ικο, βρωμερός-ή-ό, βρωμικός-η-ο, βρωμισμένος-η-ο 2. δύσοσμος-η-ο 3. οκνηρός-ή-ό, νωθρός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. οκνηρός-ή (ο, η), τεμπέλης-α (ο, η), νωθρός-ή (ο, η)
puturosemie, puturosenii ουσ. θηλ. 1. η κακοσμία, η βρωμιά, η βρωμερότητα, η βρωμισιά, η μπόχα 2. η νωθρότητα, η οκνηρία, η τεμπελιά
puț, puturi ουσ. ουδ. 1. το πηγάδι, το φρέαρ 2. το όρυγμα 3. το μαγανωτήγαδο // ~ **absorbant** το απορροφητικό πηγάδι // ~ **colector** η δεξαμενή περισυλλογής // ~ **de mină** το φρέαρ ανθρακωρυχείου // ~ **de petrol** η πετρελαιοπηγή
puți, put ρ. αμ. βρωμώ, βρωμοκοπώ, ζέχνω, μυρίζω άσχημα, δυσωδών // **a ~ locul de sub cineva** είναι οκνηρός // **nici nu pute nici nu miroase** ούτε βρωμάει, ούτε μυρίζει // **pute piața de mere** η αγορά είναι γεμάτη μήλα (αφθονία μήλων)
puțin-ă, puțin-i I. επίθ. ολίγος-η-ο, λίγος-η-ο, λιψός-ή-ό // ~ **a lipsit să...** λίγο έλειψε να... // ~ **la mînte**

κουτούτσικος-η-ο // ~ **la simțire** αναίσθητος-η-ο, ανάλγητος-η-ο // **cu -e cuvinte** με λίγα λόγια II. ουσ. ουδ. το λίγο, το ολίγο, το υστέρημα // ~ **i știu acest lucru** λίγο ξέρουν αυτό το πράγμα // **din -ul pe care-l am** από το υστέρημά μου // **pentru** ~ για το τίποτε παρακαλώ III. επιρ. λίγο // ~ **câte** ~ λίγο-λίγο (σιγά-σιγά) // **cătuși de** ~ καθόλου, διόλου // **cel** ~ τουλάχιστον // **de** ~ πρόσφατα παρα λίγο (σχεδόν) // **mai** ~ λιγότερο // **mult-puțin** πολύ-λίγο (όσο είναι) // **nu mai** ~ όχι λιγότερο // **peste** ~ σε λίγο, μετ' ολίγον IV. επιρ. έκφρ. // **in**

-e zile σε λίγες μέρες // **mai mult sau mai** ~ περισσότερο ή λιγότερο // **nici mai mult nici mai** ~ τίποτε περισσότερο τίποτε λιγότερο
puțințel-ea-ică, puțințel-ele I. επιθ. λιγοστός-ή-ό // ~ **la trup** ολιγόσαρκος II. επιρ. λιγάκι, λιγουλάκι
puzderie, puzderii ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. τα πεσμένα σκύβαλα κατά το κοπάνισμα του κανναβιού ή λινού 2. η πληθώρα, το πλήθος, ο σωρός, ο μεγάλος αριθμός // **a se face** ~ γίνεται σύντριμμα, θρυμματίζεται // **o ~ de lucruri îngrămădite** μια πληθώρα στοιβαγμένων πραγμάτων

Q, q

Q, q ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **q** το εικοστό γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μόνο σε δάνειες λέξεις το σύμφωνο [κ]

quaker-ă, quakeri-e ουσ. αρσ. και θηλ. κουάκερος (ο, η)

quakerism ουσ. ουδ. ο κουακερισμός (η θρησκευτική αίρεση των κουάκερ)

quaternio terminorum ουσ. ουδ. αμετάβλ. (λογ.) ο τέταρτος όρος (στο συλλογισμό με τέσσερεις όρους)

quattrocento ουσ. ουδ. το κουατροτσέντο (ο αιώνας της Αναγέννησης, ο δέκατος πέμπτος αιώνας)

querbracho ουσ. αρσ. (βοτ.) το κουερμπράχο (δέντρο της Νότιας Αμερικής, χρήσιμο στη βυρσοδεψία)

quietism ουσ. ουδ. ο ησυχασμός

quietist-ă, quietiști-ste ι. επίθ. ησυχαστικός-ή-ό ιι. ουσ.

αρσ. και θηλ. ο ησυχαστής, ασκητής-ήτρια (ο, η)

quietudine ουσ. θηλ. η ησυχία, η ηρεμία, η γαλήνη

qui prodest έκφρ. σε ποιόν ωφελεί;

quiproquo ουσ. ουδ. η αντιστροφή, το μπέρδεμα

quolibet ουσ. ουδ. 1. το αηδές αστείο 2. η βωμολοχία

R, r

R, r ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **r** το εικοστό πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [r].

rabat, rabaturi ουσ. ουδ. η έκπτωση, το σκόντο, η ελάττωση τιμής, το ξεπούλημα

rabatabil-ă, rabatabili-e επίθ. περιστροφικός-ή-ό // **scaun** ~ το περιστρεφόμενο κάθισμα

rabic-ă, rabici-ce επίθ. λυσσιτικός-ή-ό, λυσσώδης-ης-ες

rabie, rabii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η λύσσα

rabin, rabini ουσ. αρσ. (θρ.) ο ραββίνος

rabiț, rabițe ουσ. ουδ. το συρματοπλέγμα

rablagi, rablagesc ρ. μέσο (οικ.) 1. παλιώνω, σαραβαλιάζω, χειροτερεύω 2. ξεκουτιαίνω, αποβλακώνομαι, ξεμωραίνομαι

rablagire, rablagiri ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το χειρότερο, το πάλωμα, το σαραβάλισμα 2. το ξεκουτιάσμα, το αποβλάκωμα

rablagit-ă, rablagiți-te επίθ. (οικ.) 1. παλιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο, σαραβαλιασμένος-η-ο 2. αποβλακωμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο

rablă, rable ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το σαρβάλο, το παλιό και φθαρμένο πράγμα 2. το γέρικο και άχρηστο ζώο 3. ο ξεκουτιάρας, η ξεκουτιάρα απ'τα γερατιά // **o ~ de cal** το παλιόλογο // **o ~ de căruță** το παλιό αμάξι // **o ~ de ceas** το παλιό ρολόι

rabota, rabotez ρ. μετ. πλανίζω, ροκανίζω

rabotare, rabotări ουσ. θηλ. το πλάνισμα, το ροκάνισμα

rabotat ουσ. ουδ. το πλάνισμα, το ροκάνισμα // **mașină de ~** η πλάνη, το ροκάνι, η ροκανίστρα

rabotează ουσ. θηλ. η πλάνη, το ροκάνι, η ροκανίστρα

rabotor, rabotori ουσ. αρσ. ο πλανιστής, ο ροκανιστής

rac, raci ουσ. αρσ. 1. ο κάβουρας, το καβούρι 2. ο καρκίνος // **a da îndărăt ca -ul** καρκινοβατώ // **roșu ca -ul** κόκκινος σαν τον κάβουρα // **Tropicul -ului** ο τροπικός κύκλος του καρκίνου // **zodia -ului** το ζώδιο του Καρκίνου

rachetă, rachete ουσ. θηλ. (στρατ.) 1. ο πύραυλος, η ρουκέτα 2. η βολίδα // **~ cosmică** ο κοσμικός πύραυλος // **~ cu rază medie de acțiune** ο πύραυλος μέσου βεληνεκούς // **~ intercontinentală** ο διεπειρωτικός πύραυλος // **~ luminoasă** η φωτοβολίδα // **~ teleghidată** ο τηλεκατευθυνόμενος πύραυλος // **a lansa o ~** εκτοξεύω πύραυλο

rachetă, rachete ουσ. θηλ. (αθλ.) η ρακέτα (στην αντισφαίριση)

rachetodrom, rachetodromuri ουσ. ουδ. το πυραυλοδρόμιο

rachiu, rachiuri ουσ. ουδ. η ρακή, το ρακί

racilă, racile ουσ. θηλ. 1. η ανιάτη νόσος, το σακατλίκι 2. μτφ. το ελάττωμα, η ατέλεια 3. μτφ. η έχθρα, το μίσος

racla, raclez ρ. μετ. αποξέω, αποξύνω, ξύνω

racIaj, racIaje ουσ. ουδ. η απόξεση, η απόξυση

racIare, racIări ουσ. θηλ. η απόξεση

racIă, racle ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το φέρετρο, το κιβούρι, η κάσα 2. (εκκλ.) η λάρνακα, η οστεοθήκη

racIetă, raclete ουσ. θηλ. το ξέστρο, η ξύστρα

racIor, racIoare ουσ. ουδ. η ξύστρα, το ξέστρο

racola, racolez ρ. μετ. στρατολογώ, συλλέγω, μαζεύω

racolare, racolări ουσ. θηλ. η συγκέντρωση, η συλλογή, το μάζεμα

racord, racorduri ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. η συναρμογή, η συνάρμωση 2. ο συνδετήρας

racorda, racordez ρ. μετ. (τεχ.) 1. συναρμώζω, συναρμολογώ 2. συνδέω, συζευγνύω, συνενώνω

racordare, racordări ουσ. θηλ. 1. η συναρμογή, η σύνδεση, η συναρμολόγηση, η συνάρμωση, το συναρμολόγημα 2. η σύζευξη, η συνένωση

radar, radare ουσ. ουδ. το ραντάρ

radă, rade ουσ. θηλ. ο όρμος, ο ναύσταθμος, το αγκυροβόλι, το αραξοβόλι

rade, rad I. ρ. μετ. 1. ξυρίζω 2. ξυραφίζω 3. ξύνω, απαλείφω, σβήνω // **a ~ de pe fața pământului** απαλείφω απ' την όψη της γης // **a ~ pe cineva fără săpun** ξυρίζω κάποιον χωρίς σαπούνι // **să-mi razi mustața** να μου ξυρίσεις το μουστάκι μου // **vântul ~** ο αέρας ξυρίζει II. ρ. μέσο ξυρίζομαι

radere, raderi ουσ. θηλ. 1. το ξύρισμα 2. η απαλείφιση, το ξύσιμο 3. μτφ. ο εξολοθρευμός

radia, radiez I. ρ. αμ. ακτινοβολώ // **a ~ de fericire** ακτινοβολώ από ευτυχία II. ρ. μετ. 1. εκπέμπω ακτίνες, ακτινοβολώ 2. (νομ.) διαγράφω, ξεγράφω, σβήνω, αποσβήνω, εξαλείφω

radial-ă, radiali-e επίθ. ακτινωτός-ή-ό, ακτινικός-ή-ό, ακτινοειδής-ής-ές

radian, radiani ουσ. αρσ. (μαθ.) η μονάδα μέτρησης γωνιών στο κέντρο κύκλου

radiant-ă, radianți-te επίθ. ακτινοβόλος-ος-ο

radiat-ă, radiați-te επίθ. ακτινωτός-ή-ό, αχτιδωτός-ή-ό

radiativ-ă, radiativi-e επίθ. ακτινολογικός-ή-ό

radiator, radiatoare ουσ. ουδ. 1. το καλοριφέρ // **~ electric** ο θερμωτήρας, ο ηλεκτρικό ραδιάτέρ 2. η συσκευή για ψύξη νερού, το ψυγείο του αυτοκινήτου (στον κινητήρα)

radiație, radiații ουσ. θηλ. η ακτινοβολία

radical-ă, radicali-e I. επίθ. 1. ριζικός-ή-ό 2. ριζοσπαστικός-ή-ό // **schimbare -ă** η ριζική αλλαγή II. επίρ. ριζικά, ριζικώς, ριζοσπαστικώς, ολοσχερώς III. ουσ. ουδ. (μαθ.) 1. το ριζικό 2. η ρίζα 3. (χημ.) η ρίζα, το αμετάβλητο σύμπλεγμα στοιχείων σε διάφορες ενώσεις 4. (γλωσσ.) το θέμα IV. ουσ. αρσ. και θηλ. ριζοσπάστης-στρια (ο, η)

radicalism ουσ. ουδ. (πολ.) ο ριζοσπαστισμός

radicaliza, radicalizez I. ρ. μετ. κάνω τους ανθρώπους ριζοσπάστες, να ζητούν ριζικές αλλαγές στους κοινωνικούς θεσμούς II. ρ. μέσο γίνονται ριζοσπάστες, ζητώ ριζικές μεταρρυθμίσεις

radier, radiere ουσ. ουδ. (οικοδ.) το θεμέλιο από δάπεδο μεπτόν-αρμέ κάτω από ολόκληρη την οικοδομή

radieră, radiere ουσ. θηλ. η σβηστήρα, το σβηστήρι, η γομολάστιχα

radiere, radieri ουσ. θηλ. 1. η ακτινοβολία 2. η εξέλιξη, το σβήσιμο, η διαγραφή

radifer-ă, radifieri-e επίθ. αυτός που περιέχει ράδιο, ραδιούχος

radină, radine ουσ. θηλ. (επαρχ.) το σύμπλεγμα από ρίζες και κλαδιά δέντρων που κρέμεται στην όχθη του ποταμού πάνω στο νερό

radio, radiouri ουσ. ουδ. το ραδιόφωνο // **a asculta la** ~ ακροάζομαι στο ραδιόφωνο, ακούω με προσοχή στο ραδιόφωνο // **antena de** ~ η κεραιά ραδιοφώνου // **aparăt de** ~ η ραδιοφωνική συσκευή // **post de** ~ ο ραδιοφωνικός σταθμός

radioactiv-ă, radioactivi-e επίθ. (φυσ.) ραδιενεργός -ή-ό

radioactivitate ουσ. θηλ. (φυσ.) η ραδιενέργεια

radioaltimetru, radioaltimetre ουσ. ουδ. (τεχ.) το ραδιούψυγρο

radioamator, radioamatori ουσ. αρσ. ο ραδιοερασιτέχνης

radioamatoare, radioamatoare ουσ. θηλ. η ραδιοερασιτέχνιδα

radioamplificator, radioamplificări ουσ. θηλ. (τεχ.) ο ραδιοενισχυτής // **stația de radioamplificare** ο ραδιοενισχυτικός σταθμός

radioastronomie ουσ. θηλ. η ραδιοαστρονομία

radioaterizare, radioaterizări ουσ. θηλ. η ραδιοπροσέλιψη

radiobaliză, radiobalize ουσ. θηλ. ο ραδιοσημαντήρας

radiobiologie ουσ. θηλ. η ραδιοβιολογία

radiochimie ουσ. θηλ. η ραδιοχημεία

radiocomandă, radiocomenzi ουσ. θηλ. το ραδιοφωνικό παράγγελμα, προσταγή, η ραδιοπροσταγή

radiocomunicație, radiocomunicații ουσ. θηλ. η ραδιοεπικοινωνία

radioconductor, radioconductive ουσ. ουδ. ο ραδιοαγωγός

radiodiagnostic, radiodiagnostice ουσ. ουδ. η ραδιοδιάγνωση

radiodifuză, radiodifuzez ρ. μετ. ραδιοεκπέμπω

radiodifuziune, radiodifuziuni ουσ. θηλ. η ραδιοφωνία, ο ραδιοσταθμός

radioelectric-ă, radioelectrici-ce επίθ. ραδιοηλεκτρικός-ή-ό

radioelectricitate ουσ. θηλ. ο ραδιοηλεκτρισμός

radioelectrotehnie ουσ. θηλ. η ραδιοηλεκτροτεχνία, η ραδιοτεχνία

radioelement, radioelemente ουσ. ουδ. το ραδιοστοιχείο, το χημικό στοιχείο με ραδιενέργεια

radioemisiune, radioemisiuni ουσ. θηλ. η ραδιοεκπομπή, η ραδιοφωνική εκπομπή

radioemîțător, radioemîțătoare ουσ. ουδ. ο ραδιοπομπός

radiofar, radiofaruri ουσ. ουδ. η ραδιοσημαδούρα

radiofă ρ. μετ. μεταδίδω ραδιοεκπομπή με τη βοήθεια των μεγαφώνων

radiofă, radiofăci ουσ. θηλ. η ραδιοκράση, η μετάδοση ραδιοφωνικής εκπομπής με τα μεγάφωνα

radiofăci-ă, radiofăci-ți-e επίθ. με μεγάφωνα για ομαδικές ακροάσεις ραδιοφώνων

radiofăci-ă, radiofăci-ți-e ουσ. θηλ. το σύστημα μετάδοσης ραδιοφωνικής εκπομπής μέσω των μεγαφώνων

radiofizică ουσ. θηλ. (φυσ.) η ραδιοφυσική

radiofonic-ă, radiofonici-ce l. επίθ. ραδιοφωνικός -ή-ό ll. επίρ. ραδιοφωνικά

radiofonie, radiofonii ουσ. θηλ. η ραδιοφωνία

radiofrecvență, radiofrecvențe ουσ. θηλ. η ραδιοφωνική συχνότητα

radioghidaj, radioghidaje ουσ. θηλ. η ραδιοκαθοδήγηση

radiogoniometric-ă, radiogoniometrici-ce επίθ. ραδιογωνιομετρικός-ή-ό

radiogoniometrie ουσ. θηλ. η ραδιογωνιομετρία

radiogoniometru, radiogoniometre ουσ. ουδ. το ραδιογωνιόμετρο

radiografia, radiografiez ρ. μετ. ραδιογραφώ, ακτινογραφώ

radiografic-ă, radiografici-ce επίθ. ραδιογραφικός-ή-ό

radiografie, radiografii ουσ. θηλ. η ραδιογραφία, η ακτινογραφία

radiografieri, radiografieri ουσ. θηλ. η ραδιογράφιση, η ακτινογράφιση

radiogramă, radiograme ουσ. θηλ. 1. το ραδιογράφημα, το ακτινογράφημα 2. το ραδιοτηλεγράφημα

radioizotop, radioizotopi ουσ. αρσ. το ραδιενεργό ισότοπο

radiojurnal, radiojurnale ουσ. ουδ. ειδήσεις από ραδιόφωνο

radiolocator, radiolocate ουσ. ουδ. η εγκατάσταση ραντάρ

radiolocație, radiolocații ουσ. θηλ. η συσκευή ραντάρ και ο καθορισμός της θέσης του μακρινού κινούμενου αντικειμένου

radiolog-ă, radiologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) ραδιολόγος (ο, η), ακτινολόγος (ο, η)

radiologic-ă, radiologici-ce επίθ. (ιατρ.) ραδιολογικός-ή-ό, ακτινολογικός-ή-ό

radiologie, radiologii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ραδιολογία, η ακτινολογία

radiomagazin, radiomagazine ουσ. ουδ. το ραδιοφωνικό περιοδικό ή εφημερίδα

radiometric-ă, radiometrici-ce επίθ. ραδιομετρικός -ή-ό // **efect** ~ το ραδιομετρικό επακόλουθο

radiometru, radiometre ουσ. ουδ. το ραδιόμετρο, το ακτινόμετρο

radioreceptor, radioreceptoare ουσ. ουδ. ο ραδιοδέκτης

radiorecepție, radiorecepții ουσ. θηλ. η ραδιοφωνική λήψη

radioreleu, radiorelee ουσ. ουδ. ο ενδιάμεσος ραδιοφωνικός σταθμός

radioreportaj, radioreportaje ουσ. ουδ. το ραδιορεπορτάζ

radioreporter, radioreporteri ουσ. αρσ. ο ραδιορεπόρτερ

radios-oasă, radioși-oase επίθ. ακτινοβόλος-ος-ο, λαμπερός-ή-ό

radioscopic-ă, radioscopici-ce επίθ. ακτινοσκοπικός-ή-ό, ραδιοσκοπικός-ή-ό

radioscopie, radioscopii ουσ. θηλ. η ακτινοσκόπηση, η ραδιοσκόπηση

radioscopiere, radioscopieri ουσ. θηλ. η ακτινοσκόπηση, η ραδιοσκόπηση

radiosondă, radiosonde ουσ. θηλ. ο ραδιοκαθετήρας
radiotehnic-ă, radiotehnici-ce l. επίθ. ραδιοτεχνικός
 -ή-ό ll. ουσ. θηλ. η ραδιοτεχνία
radiotelegrafist-ă, radiotelegrafiști-ste ουσ. αρσ.
 και θηλ. ασυρματιστής-(ίστρια (ο, η),
 ραδιοτηλεγραφήτης-ήτρια (ο, η)
radioterapeutic-ă, radioterapeutici-ce επίθ.
 ραδιοθεραπευτικός-ή-ό
radioterapie ουσ. θηλ. η ραδιοθεραπεία, η
 ακτινοθεραπεία
radiotransmisiune, radiotransmisiuni ουσ. θηλ. 1.
 η ραδιομεταβίβαση 2. το ραδιοφωνικό πρόγραμμα
radiu ουσ. ουδ. (χημ.) το ράδιο
radium ουσ. ουδ. id. radiu
radius ουσ. ουδ. (ανατ.) η κερκίδα (το μικρότερο
 από τα δύο μακριά οστά του αντιβράχιου)
rafală, rafale ουσ. θηλ. η ριπή
rafie, rafii ουσ. θηλ. (βοτ.) η ράφια (το φυτό και το
 νήμα της ράφιας)
rafina, rafinez ρ. μετ. 1. ραφινάρω, διυλίζω 2. μτφ.
 εκλεπτύνω κάποιον
rafinament, rafinamente ουσ. ουδ. 1. η λεπτότητα,
 η αβρότητα, η εκλεπτύωση 2. η εκκρήτηση 3. η
 πανουργία
rafinare, rafinări ουσ. θηλ. 1. το ραφινάρισμα, η
 διύλιση // ~ a petrolului η διύλιση πετρελαίου
rafinat-ă, rafinați επίθ. 1. ραφινारीσμένος-ή-ο,
 ραφινάτος-ή-ο, ραφινέ 2. διυλισμένος-ή-ο
 καθαρισμένος-ή-ο 3. μτφ. αβρός-ή-ό, λεπτός-ή-
 ό- πονηρός-ή-ό // **ulei ~ de floarea soarelui**
 το ραφινέλαιο ηλιοτρόπιου
rafinator, rafinatoare, rafinatori l. ουσ. ουδ. το
 διυλιστήριο, ο διυλιστήρας ll. ουσ. αρσ. και θηλ.
 διυλιστής-(ίστρια (ο, η)
rafinărie, rafinării ουσ. θηλ. το διυλιστήριο
rafinor, rafinoare, rafinori l. ουσ. ουδ. ο διυλιστήρας
 ll. ουσ. αρσ. ο διυλιστής
raft, rafturi ουσ. ουδ. το ράφι
ragadă, ragade ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ραγάδα, το
 σκάσιμο
rage, rag ρ. αμ. 1. γκαρίζω 2. μουγκρίζω, ορούομαι
 3. βρυχάμαι, βρυχέμαι 4. κραυγάζω, ουρλιάζω
ragală, raglie ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το περιλαίμιο στα
 ζώα για προστασία από δάγκωμα του λύκου
raglan, raglane ουσ. ουδ. μονοκόματη κοπή
 υφάσματος από τους ώμους ως κάτω στο μανίκι,
 το ραγκλάν
rahat, rahaturi ουσ. ουδ. 1. το λουκούμι 2. μτφ. το
 ασημαντό πράγμα 3. (οικ.) τα σκατά
rahanestezic-ă, rahianestezici-ce επίθ.
 επισκληριδισός
rahanestezie, rahianestezii ουσ. θηλ. η ραχιαία
 αναισθησία
rahidian-ă, rahidieni-ce επίθ. (ανατ.) ραχιαίος-α-ο //
anestezie -ă η ραχιαία αναισθησία, η επισκληριδισός
 αναισθησία // **canal** ~ το ραχιαίο κανάλι
rahis ουσ. θηλ. (ανατ.) η ράχη
rahitic-ă, rahitici-ce επίθ. (ιατρ.) ραχιτικός-ή-ό
rahitism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο ραχτισμός, η ραχίτιδα,
 η έλλειψη βιταμίνης D
rai, raiuri ουσ. ουδ. ο Παράδεισος, η Εδέμ
rai, raiuri ουσ. ουδ. (ναυτ.) η τροχαλία για το
 συρματοσκόινο
raia, raiale ουσ. θηλ. (ιστ.) ο ραγιάς // ~ **turcească** ο
 τουρκικός ραγιάς

raid, raiduri ουσ. ουδ. 1. η ξαφνική εμφάνιση 2. η
 περιήγηση 3. η έρευνα 4. η αεροπορική επιδρομή
 // **raid-anchetă** η έρευνα-εξέταση
raion, raioane ουσ. ουδ. 1. το διαμέρισμα, η επαρχία
 2. η διοικητική περιφέρεια 3. το τμήμα
 καταστήματος
raiona, raionez ρ. μετ. διαχωρίζω σε διαμερίσματα
 ή σε περιφέρειες
raional-ă, raionali-e επίθ. περιφερειακός-ή-ό,
 επαρχιακός-ή-ό
raionare, raionări ουσ. θηλ. η διαίρεση σε
 διαμερίσματα ή σε περιφέρειες
raită, raite ουσ. θηλ. (οικ.) η περιστροφή, η βόλτα,
 ο γύρος // **a da o ~** κάνω ένα γύρο
raja, rajahi ουσ. αρσ. ο ραγιάς, ο μαχαραγιάς, ο
 άρχοντας στις Ινδίες
ral, raluri ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο ρόγχος, η θορυβώδης
 αναπνοή
ralanti, ralantiuri ουσ. ουδ. η επιβράδυνση, η
 ελάττωση ταχύτητας
ralia, raliez ρ. μέσο 1. τάσσομαι 2. προσχωρώ,
 συγκατατίθεμαι, εντάσσομαι 3. συσπειρώνομαι
 γύρω από κάποιον
raliere, ralieri ουσ. θηλ. 1. η ένταξη, η προσχώρηση,
 η συγκατάθεση 2. η συσπείρωση
raliu, raliori ουσ. ουδ. (αθλ.) το ράλλυ, η διέλευση
 διαδρομής
ram, ramuri ουσ. ουδ. ο κλάδος, το κλαδί, το κλαρί
ramazan ουσ. ουδ. 1. το ραμαζάνι 2. (οικ.) το στομάχι
ramă, rame ουσ. θηλ. 1. η κορνίζα, το πλαίσιο 2. το
 κουπί // **cu două rame** δίκωπος-ή-ο // **schif cu**
două rame η δίκωπος λέμβος
rambleia, rambleiez ρ. μετ. επιχωμάτων, υψώνω
 το έδαφος με επιχωμάτωση
rambleiaj, rambleiaje ουσ. ουδ. η επιχωμάτωση,
 το επίχωμα
rambleiere, rambleieri ουσ. θηλ. η επιχωμάτωση
rambleu, ramblee ουσ. ουδ. το επίχωμα
ramburs, rambursuri ουσ. ουδ. η αποπληρωμή, η
 αποπλήρωση, η αντικαταβολή // **contra** ~ με
 αντικαταβολή
rambursa, rambursez ρ. μετ. αποπληρώνω // **costul**
călătoriei se rambursează το κόστος του
 ταξιδιού αποπληρώνεται (εξοφλείται)
rambursabil-ă, rambursabili-e επίθ. αποπληρωτέος-
 α-ο, εξοφλητήριο-α-ο, εξοφλητικός-ή-ό
rambursare, rambursări ουσ. θηλ. η εξόφληση, η
 αποπλήρωση, η πληρωμή χρέους
ramifica pers. 3 ramifică ρ. μέσο (γ' πρόσωπο
 ενικού ενεστώτα οριστικής) διακλαδίζεται,
 χωρίζεται σε άλλες κατευθύνσεις
ramificare, ramificări ουσ. θηλ. η διακλάδωση
ramificație, ramificații ουσ. θηλ. η διακλάδωση, ο
 χωρισμός σε διάφορες κατευθύνσεις
ramoleală ουσ. θηλ. 1. το ραμολιμένο 2. το
 ξεμώραμα, η εγκεφαλική μαλάκυνση
ramoli, ramolesc ρ. μέσο 1. ραμολίω 2. ξεκουτιάζω
 3. μτφ. νερούλιζω
ramolire, ramoliri ουσ. θηλ. 1. το ραμολιμένο, το
 ραμολίρισμα 2. το ξεκουτίασμα
ramolismant, ramolismante ουσ. ουδ. 1. το
 ραμολιμένο, το ξεμώραμα 2. το ξεκουτίασμα
ramolit-ă, ramoliți-te l. επίθ. αποβλακωμένος-ή-ο
 ll. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ραμολί (ο, η), ραμολής,
 ξεκούτης 2. ξεκουτιάτης-α (ο, η)

rampă, rampe ουσ. θηλ. 1. η ράμπα 2. η αποβάθρα, η βάση // **a vedea lumina rampei** βλέπω το φως της ράμπας // **a chema la** ~ καλώ στη ράμπα (καλώ τους ηθοποιούς στο προσκήνιο ή στη σκηνή) // **~ de acces** η αποβάθρα για πρόσβαση // (και μτφ.) **~ de lansare** η βάση εκτόξευσης
ramură, ramuri ουσ. θηλ. ο κλάδος, το παρακλάδι, η παραφυάδα // **~ de măslin** ο κλάδος ελαίας
rană, răni ουσ. θηλ. 1. το τραύμα, η πληγή 2. το έλκος, η λαβωματιά 4. μτφ. η συμφορά, το κακό, η δυστυχία, ο πόνος, ο καημός // **~ mortală** το θανατηφόρο τραύμα // **a bandaja o** ~ δένω πληγή // **a pune degetul pe** ~ βάζω το δάχτυλο πάνω στο τραύμα // **a răci o** ~ ξύνω πληγή
ranchiună, ranchiune ουσ. θηλ. η μνησικακία, το μίσος, η έχθρα
ranchiunos-oasă, ranchiunosi-oase επιθ. μνησικάκος -η-ο, εκδικητικός-ή-ο
randament, randamente ουσ. ουδ. 1. η απόδοση, η παραγωγή 2. η παραγωγικότητα, το έργο που παράγεται από εργάτη ή μηχανή // **~ maxim** η ανώτερη απόδοση
ranfluea, ranfluări ουσ. θηλ. (ναυτ.) η επαναφορά σε πλεύση ενός βυθισμένου πλοίου
ranforşa, ranforsez ρ. μετ. (οικ.) ενισχύω, ισχυροποιώ, ενδυναμώνω
ranforsare, ranforsări ουσ. θηλ. η ενίσχυση, η ενδυνάμωση, το δυνάμωμα, η επίταση
ranfort, ranforturi ουσ. ουδ. η ενίσχυση, το δυνάμωμα
rang, ranguri ουσ. ουδ. 1. η θέση 2. η τάξη, η βαθμίδα, ο βαθμός // **de -ul al doilea** της δεύτερης βαθμίδας // **nu ești de -ul meu** δεν είσαι της θέσης μου // **o industrie de prim** ~ μια βιομηχανία πρώτης τάξεως
rangă, răngi ουσ. θηλ. 1. ο λοστός 2. ο αναφορέυς 3. ο σιδερένιος μοχλός
raniță, ranițe ουσ. θηλ. 1. ο γυλιός 2. το σακίδιο εργάτου
rantie, rantii ουσ. θηλ. (εκκλ.) ο μανδύας, ο μακρύς και φαρδύς επενδύτης
ranversa, ranversez ρ. μετ. (λογ.) ανατρέπω, αναστρέφω, αντιστρέφω, αναποδογυρίζω
ranversare, ranversări ουσ. θηλ. (λογ.) η αναστροφή, η ανατροπή, η αντιστροφή, το αναποδογύρισμα
rapace, rapaci-ce επιθ. 1. αρπακτικός-ή-ό, αρπακτικός-ή-ό 2. αχόρταγος-η-ο, άπλητος-η-ο, αδηφάγος-ος-ο
rapacitate ουσ. θηλ. 1. η αρπακτικότητα, η αρπαγή 2. η απληστία, η αδηφαγία
rapel, rapeluri ουσ. ουδ. η επαναφορά, η αποκατάσταση στην πρώτη θέση
rapid-ă, rapizi-de l. επιθ. γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, ταχύς-εία-ύ, ταχυκίνητος-η-ο // **tren** ~ η ταχεία (αμαξοστοιχία) ll. επίρ. γρήγορα, ταχέως, γοργά
rapiditate ουσ. θηλ. η ταχύτητα, η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γοργάδα, η σπουδή
rașiță ουσ. θηλ. (βοτ.) η κράμβη, η αγριοκράμβη (ελαιώδες φυτό)
raport, rapoarte, raporturi ουσ. ουδ. 1. η αναφορά 2. η έκθεση, η εισήγηση 3. ο απολογισμός 4. η σχέση 5. η άποψη 6. (μαθ.) η αναγωγή, το ανεκτέλεστο πηλίκον // **~ de activitate** ο απολογισμός δράσης // **~ de cauzalitate** η σχέση

αιτιότητας // **~ scris** η γραπτή έκθεση // (μαθ.) **rapoarte și proporții** οι αναγωγές και οι αναλογίες // **~ uri de prietenie** οι φιλικές σχέσεις // **~ uri strânse** οι στενές σχέσεις // **a ieși la** ~ βγαίνω σε αναφορά // **a stabili un** ~ καθορίζω μια σχέση με κάτι άλλο // **cașă de** ~ το σπίτι για σχέση (για νοίκιασμα, για ενοικίαση) // **îmi vei da** ~ θα μου δώσεις αναφορά // **în** ~ **cu** σε σχέση με // **sub diverse -uri** υπό διάφορες απόψεις // **sub** ~ **ul** υπό την άποψη
raporta, raportezi ι. ρ. μετ. 1. σχετίζω, αναφέρω, συγκρίνω 2. εισηγούμαι, προτείνω, ενημερώνω 3. (μαθ.) ανάγω 4. επιφέρω κέρδος ll. ρ. μέσο 1. σχετίζομαι, αναφέρομαι 2. (μαθ.) ανάγομαι
raportare, raportări ουσ. θηλ. 1. η εισήγηση, η εισαγωγή 2. η πρόταση για κάτι (προφορική ή γραπτή) 3. η αναφορά, η συσχέτιση
raportor-oare, raportori-oare l. ουσ. αρσ. και θηλ. εισηγητής-ήτρια (ο, η), προτείνων-ουσα (ο, η) ll. ουσ. ουδ. (γεωμ.) το μοιρογνωμόνιο (για μέτρηση των γωνιών)
rapsod, rapsozii ουσ. αρσ. ο ραψωδός
rapsodie, rapsodii ουσ. θηλ. 1. η ραψωδία 2. μουσ. η μουσική σύνθεση
rapt, rapturi ουσ. ουδ. η απαγωγή, το κλέψιμο με τη βία
rar-ă, rare-e l. επιθ. 1. σπάνιος-ια-ιο, αραιός-ή-ό, αριός-ή-ό 2. αγανός-ή-ό, άσφιχτος-η-ο // **barbă** ~ **ă** τα αραιά γένεια // **lucru** ~ το σπάνιο πράγμα // **pânză** ~ **ă** το αραιό ύφασμα // **piatră** ~ **ă** ο σπάνιος λίθος // **pământuri** ~ **e** τα σπάνια χώματα // **vizitatori** ~ **i** οι αραιοί επισκέπτες ll. επίρ. 1. σπάνια, αραιά 2. κάποτε, αργά 3. βραδέως // **a citi** ~ διαβάζω αργά-αργά // **decât rar și pe alocuri** παρά αραιά και που // **vorbiți vă rog mai** ~ μιλάτε σας παρακαλώ πιο αραιά
rarefacție, rarefacții ουσ. θηλ. η αραιώση
rarefia, rarefiez l. ρ. μετ. 1. αραιώνω, αριεύω, αναριεύω 2. βάζω κατά αραιά διαστήματα ll. ρ. μέσο 1. σπανίζω, είμαι σπάνιος, γίνομαι λιγότερο συχνός 2. αραιώνομαι
rarefiat-ă, rarefianți-te επιθ. αραιώνων-ουσα-ον
rarefiat-ă, rarefiati-te επιθ. αραιός-ή-ό
rarefiere, rarefiări ουσ. θηλ. η αραιώση, το αραιώμα, το ανάρωμα
rareori επίρ. σπανίως, κάποτε, μερικές φορές, λίγες φορές, καμιά φορά
rarificat-ă, rarificați-te επιθ. αραιωμένος-η-ο, αραιός-ή-ό
rarisim-ă, rarisimie επιθ. 1. σπανιότατος-η-ο 2. ασυνήθιστος-η-ο
riste, rariști ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το αραιώμα // **~ de brazi** το αραιώμα από έλατα, το δάσος με αραιά έλατα
raritate, rarități ουσ. θηλ. 1. η σπανιότητα, η αραιότητα 2. το παράξενο πράγμα
rariță, rarițe ουσ. θηλ. το αλέτρι, το ξύλινο αλέτρι για όργωμα
ras, rasuri ουσ. ουδ. το ξύρισμα
ras-ă, rași-e l. επιθ. 1. ξυρισμένος-η-ο 2. ξυστός-ή-ό 3. τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο // **brânză** ~ **ă** το τριμμένο τυρί // (οικ.) **c-o fi tunsă, c-o fi** ~ **ă** μήνα κουρεμένος, μήνα ξυρισμένος ll. επίρ. ξυστά // **zboară** ~ **cu pământul** πετάει ξυστά με τη γη
rasă, rase l. ουσ. θηλ. η φυλή, η ράτσα, το σόι, το γένος // **~ războinică** η πολεμική φυλή // **rasa**

albă η λευκή φυλή // **rasa galbenă** η κίτρινη φυλή
 II. επιθ. έκφρ. **de** ~ ράτσας
rasă, rase ουσ. θηλ. το ράσο // **purtător de** ~
 ρασαφόρος-α-ο
rasial-ă, rasiali-e επιθ. φυλετικός-ή-ό // **caracter** ~
 ο φυλετικός χαρακτήρας // **politică** -ă η φυλετική
 πολιτική
rasism ουσ. ουδ. ο ρατσισμός
rasist-ă, rasiști-ste I. επιθ. ρατσιστικός-ή-ό II. ουσ.
 αρσ. και θηλ. ρατσιστής-ίστρια (ο, η)
rasol, rasoluri ουσ. ουδ. 1. το κρέας από τη γάμπα
 βοδιού ή γουρουνιού 2. το βρασμένο κρέας με
 λαχανικά // (οικ.) **a da ceva** ~ κάνω κάτι επιπόλαιο
 (αφρόντιστα)
rasoleală, rasoleli ουσ. θηλ. (οικ.) η επιπόλαιη
 δουλειά, η απεριποίησις
rasoli, rasolesc ρ. μετ. (οικ.) κάνω κάτι επιπόλαιο
rasolit-ă, rasoliți-te επιθ. (οικ.) ατιμέλητος-η-ο,
 απεριποίητος-η-ο, αφρόνιστος-η-ο
rastel, rastele ουσ. ουδ. (στρατ.) η οπλοδόχη, ο
 οπλοθέτης
rașcheta, rașchetez ρ. μετ. ξύνω, αποξέω, πλανίζω
rașcheta, rașchetări ουσ. θηλ. 1. το ξύσιμο, η
 απόξεση (του παρκέ) 2. το πλάνισμα
rașchetat-ă, rașchetați-te επιθ. ξυσμένος-η-ο, λείος
 -α-ο
rașchetă, rașchete ουσ. θηλ. 1. το ξύστρο, το
 εργαλείο για ξύσιμο παρκέ 2. κάθε άλλο εργαλείο
 για ξύσιμο
rata, ratez I. ρ. μετ. αποτυγχάνω, αποτυχαίνω, χάνω
 ευκαιρία II. ρ. αμ. (για όπλο) παθαίνω αφλογιστία,
 πέφτω έξω III. ρ. μέσο έχω αποτυχία, αισθάνομαι
 αποτυχία, δεν πετυχαίνω το σκοπό μου
ratare, ratări ουσ. ουδ. 1. η αποτυχία, η αστοχία,
 το χάσιμο ευκαιρίας 2. (οικ.) το αντίθετο
 αποτέλεσμα απ' ό,τι περιμέναμε
ratat-ă, ratați-te επιθ. αποτυχημένος-η-ο,
 ανεπιτυχής-ής-ές
rată, rate ουσ. θηλ. 1. η δόση, το ποσοστό 2. το
 δόσιμο // ~ **lunară** η μηνιαία δόση // (οικον.) **rata**
plusvalorii το ποσοστό της υπεραξίας // (οικον.)
rata profitului το ποσοστό του κέρδους // **în**
rate με δόσεις // **plata în rate** η πληρωμή σε
 δόσεις // **vânzarea în rate** η πώληση με δόσεις
rateu, rateuri ουσ. θηλ. η αστοχία, η αποτυχία, (οικ.)
 η γκέλα
raticid-ă, raticizi-de I. επιθ. μοοκτόνος-ος-ο II. ουσ.
 ουδ. το μοοκτόνο
ratieră, ratiere ουσ. θηλ. το μηχάνημα στον
 αργαλειό που ανεβοκατεβάζει τα μίτάρια του
 αργαλειού
ratifica, ratific ρ. μετ. (νομ.) επικυρώνω, κυρώνω
ratificare, ratificări ουσ. θηλ. 1. η επικύρωση, η
 κύρωση 2. η επισημοποίηση // **de** ~ επικυρωτικός
 -ή-ό, κυρωτικός-ή-ό // **instrumente de** ~ τα
 επικυρωτικά έγγραφα
ratificat-ă, ratificați-te επιθ. επικυρωμένος-η-ο
rață, rate ουσ. θηλ. η πάπια // ~ **sălbatică** η
 αγριόπαπια
rație, rații ουσ. θηλ. η μερίδα, το μερίδιο, το μερτικό
 // **a împărți în rații** διαιρώ σε μερίδες
raționa, raționez ρ. μετ. μερίζω, διαμοιράζω, κάνω
 μερίδια
raționa, raționez ρ. αμ. λογιεύομαι, σκέφτομαι,
 αναλογίζομαι

raționabil-ă, raționabili-e επιθ. λογικός-ή-ό,
 ορθολογιστικός-ή-ό
rațional-ă, raționali-e I. επιθ. ορθολογικός-ή-ό,
 λογικός-ή-ό, νοητικός-ή-ό // (μαθ.) **număr** ~ ο
 κανονικός αριθμός // (μαθ.) **expresie rațională** η
 σωστή έκφραση // **omul este o ființă rațională** ο
 άνθρωπος είναι ζωο νοητικό II. επιρ. λογικά,
 ορθώς, σωστά
raționalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο ρασιοναλισμός, ο
 ορθολογισμός
raționalist-ă, raționaliști-ste I. επιθ. ορθολογιστικός
 -ή-ό, ρασιοναλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ.
 ορθολογιστής-ίστρια (ο, η)
raționalitate ουσ. θηλ. το ορθολογιστικό, το
 ορθολογικό
raționaliza, raționalizez ρ. μετ. κάνω ορθολογιστικό,
 ορθολογικό // (μαθ.) **a ~ expresia** κάνω ορθολογική
 την έκφραση // **a ~ munca** δίνω ορθολογιστική
 οργάνωση στην εργασία, εργάζομαι ορθολογικά
 // **a ~ produsele de primă necesitate** επιβάλλω
 ορθολογιστική κατανάλωση στα προϊόντα πρώτης
 ανάγκης, μεριδιοποιώ
raționalizare, raționalizări ουσ. θηλ. 1. η
 ορθολογιστική διαχείριση 2. η ορθολογιστική
 οργάνωση εργασίας 3. η μεριδιοποίηση προϊόντων
 πρώτης ανάγκης, η ορθολογιστική κατανάλωση
 προϊόντων
raționalizat-ă, raționalizați-te επιθ. ορθολογιστικός
 -ή-ό
raționalizator-oare, raționalizatori-oare ουσ. αρσ.
 και θηλ. ορθολογιστής-ίστρια (ο, η)
raționament, raționamente ουσ. ουδ. η κρίση, ο
 λογισμός, ο συλλογισμός, ο στοχασμός, η σκέψη
raționare, raționări ουσ. θηλ. η σκέψη, ο
 στοχασμός, ο λογισμός, ο διαλογισμός
raționat-ă, raționați-te επιθ. μεριδιοποιημένος-η-ο
rațiune, rațiuni ουσ. θηλ. 1. το λογικό, ο νους, η
 νόηση, η διανόηση, η διάνοια 2. η απτία, ο λόγος, η
 αιτιολόγηση, ο ορθός λόγος // **-a de fi** ο λόγος
 της ύπαρξης // **-de stat** ο κρατικός λόγος, η κρατική
 αιτιολόγηση 3. η κρίση, η λογική, η ευθυκρισία
ravagiu, ravagii ουσ. ουδ. 1. η ζημία, η βλάβη, η
 καταστροφή 2. η θραύση (προεξών μεγάλη
 καταστροφή) // **a face ravagii** κάνω θραύση
raz, razuri ουσ. ουδ. (τεχ.) η μυτερή σιδερένια
 ράβδος των ξυλουργών
razachie ουσ. θηλ. το ραζάκι (σταφύλι)
razant-ă, razanți-te I. επιθ. ξυστός-ή-ό // **zbor** ~ η
 ξυστή πτήση II. επιρ. ξυστά // **avionul zboară** ~
 το αεροπλάνο πετάει ξυστά
rază, raze ουσ. θηλ. η ακτίνα, η ακτίδα // **-de acțiune**
 η ακτίνα δράσεως // **-de lumină** η ακτίνα φωτός // **-**
de speranță η ακτίδα ελπίδας // **raza cercului** η
 ακτίνα κύκλου // **raze X** οι ακτίνες X (Ραίντγκεν) //
 (φυσ.) **fascicul de raze** η ακτινοδόση
razie, razii ουσ. θηλ. το αστυνομικό μπλόκο ~
 αστυνομική εξέταση // **a face** ~ κάνω αστυνομικό
 μπλόκο, μπλοκάρω, περικυκλώνω
razna επιρ. 1. χωρίς στόχο 2. ανήξερα που, ανίδεα
 που, στα κουτουρού // **a o lua** ~ βαδίζω στα
 κουτουρού. εκτροχιάζομαι, βγαίνω απ' τα όρια,
 ξεφεύγω από την ευθεία, πηγαίνω λοξά,
 παρεκτρέπομαι
răbda, răbd I. ρ. μετ. 1. υπομένω, ανέχομαι, είμαι
 υπομονετικός 2. υποφέρω, καρτερώ // **a ~ pe**

toate υπομένω τα πάντα // **a ~ tot** υποφέρω το παν // **a nu ~ pe cineva** δεν ανέχομαι κάποιον // **cum îi răbdă pământul** πώς τους ανέχεται η γη // **nu ~ nedreptatea** δεν ανεχόταν την αδικία // **nu-l mai răbdă puterile** δεν τον βαστούν οι δυνάμεις του // **ρ. αμ.** υποφέρω, κάνω υπομονή, υπομένω, υπομονεύω // **a ~ de foame** υποφέρω από πείνα // **a ~ de frig** υποφέρω από κρύο // **a ~ în tăcere** υπομένω σε σιωπή // **a ~t eroic** υπόμεινε ηρωικά // **nu mai pot ~** δεν μπορώ να υπομένω άλλο

răbdare, răbdări ουσ. θηλ. 1. η υπομονή, η εγκάρτερηση, η καρτερία, η καρτερικότητα 2. η ανοχή 3. η αγωγή // **~ și tutun** περιμένε! // **a avea ~** έχω υπομονή // **a da dovadă de ~** εκδηλώνει αγωγή // **a-și pierde ~a** χάνω την υπομονή μου // **a mânca răbdări** τρώγω φρυγμένες καρτερίες, υποφέρω από πείνα // **a scoate pe cineva din răbdări** κάνω κάποιον να χάσει την υπομονή του, τον βγάζω απ' το ρούχα

răbdător-oare, răbdători-oare I. επιθ. 1. υπομονητικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό 2. ανεκτικός-ή-ό 3. αγόγγυστος-η-ο 4. επίμονος-η-ο II. επίρ. 1. υπομονετικά, καρτερικά 2. ανεκτικά 3. αγόγγυστα

răboj, răbojuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το μικρό κομμάτι ξύλου με εγκοπές (χαρακιές) για την τήρηση λογαριασμού // **a ~ șterge de pe ~** σβήνω απ' το ξύλο με τις χαρακιές, λησμονώ, αποξεχνάω, σβήνω απ' το ραβασάκι

răbufnelă, răbufneli ουσ. θηλ. 1. το ξέσπασμα 2. το φύσημα, η πνοή 3. η εραφική εκδήλωση

răbufni, răbufnesc I. ρ. αμ. 1. βροντοκοπώ 2. ξεσπώ απότομα, αναπηδώ, αναβλύζω II. ρ. μετ. 1. πλήττω 2. διασκορπίζω βίαια

răbufniri, răbufniri ουσ. θηλ. 1. το βροντοκόπημα 2. το ξέσπασμα με θόρυβο, το ανάβρυσμα 3. μτφ. η ραγδαία εκδήλωση κακού

răcan, răcani ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο πρόσφατα κληρωτός στο στρατό

raćeală, răceli ουσ. θηλ. 1. το κρύο, η κρυάδα, η ψυχρότητα, η ψύχρα, η ψύχρανση, η ψύξη, το κρύωμα 2. το κρυολόγημα 3. μτφ. η αδιαφορία // **care aduce ~** ψυχραντικός-ή-ό

răchită, răchite ουσ. θηλ. (βοτ.) η λυγαριά (με ευλύγιστα κλωνάρια)

răchitiș, răchitișuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η φυτεία με λυγαριές

răchitică, răchitele ουσ. θηλ. η μικρή λυγαριά

răci, răcesc I. ρ. μετ. 1. κρυώνω, κραιάινω, ψύχω, ψυχραίνω, κάνω κάτι ψυχρό 2. κατεβάζω τη θερμοκρασία II. ρ. αμ. κρυώνω, κρυολογώ, αρρωσταίνω από ψύξη // **am ~t ieri** κρυολόγησα χτες // **ea a ~t** αυτή κρύωσε, κρυολόγησε III. ρ. μέσο κρυώνω, ψύχομαι, ψυχραίνω, ψυχραίνομαι // **a lăsa motorul să se răcească** αφήνω τον κινητήρα να κρυώσει // **vremea s-a ~t** ο καιρός ψύχρανε

răcire, răciri ουσ. θηλ. το κρύωμα, η ψύχρανση, η ψύξη

răcit ουσ. ουδ. η ψύξη, το ψύχος, το κρύο

răcit-ă, răciți-te επιθ. 1. ψυχρός-ή-ό, ψυχραμένος-η-ο 2. κρυολογημένος-η-ο // **e ~** κρυολόγησε

răcitor-oare, răcitori-oare I. επιθ. ψυκτικός-ή-ό, ψυχραντικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. ο ψυκτήρας, το ψυγείο 2. η παγωνιέρα

răcitură, răcitori ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η πηχτή

răcnet, răcnete ουσ. ουδ. 1. ο βρυχηθμός, το μουγκρητό, το μούγκρισμα 2. η κραυγή 3. το ουρλιαχτό

răcni, răcnesc ρ. αμ. 1. βρυχώμαι, βρυχιέμαι, κραυγάζω 2. ουρλιάζω 3. μτφ. κράζω, φωνάζω

răcnire, răcniri ουσ. θηλ. 1. ο βρυχηθμός, το μουγκρητό, το μούγκρισμα 2. το ουρλιαχτό

răcoare, răcori I. ουσ. θηλ. 1. η δροσιά, η δροσός 2. η κρυάδα // **a băga în răcori** κάνω τον άλλο να τρέμει από τον φόβο του (βάζω σε κρυάδες, σε τρεμούλα από φόβο) // μτφ. (οικ.) **la ~** στο φρέσκο (στη φυλακή) II. επιρ. έκφρ. // **la ~** σε δροσερό τόπο // **pe ~** με τη δροσιά, σε δροσερό καιρό

răcoreală, răcoreli ουσ. θηλ. 1. το δροσίωμα, το δροσοστάλιασμα 2. το δροσοβόλημα, το σκόρπισμα δροσιάς

răcori, răcoresc I. ρ. μετ. 1. δροσιζώ, ραντίζω με κρύο νερό 2. αναψύχω, αεριζώ, φρεσκάρω II. ρ. μέσο 1. δροσιζομαι, γίνομαι δροσερός 2. μτφ. καθησυχάζω // **vremea s-a ~t** ο καιρός έγινε δροσερός

răcorit-ă, răcoriți-te επιθ. 1. δροσισμένος, δροσάτος-η-ο 2. μτφ. καθησυχασμένος

răcoritor-oare, răcoritori-oare επιθ. 1. δροσιστικός-ή-ό 2. αναψυκτικός-ή-ό // **băuturi răcoritoare** τα δροσιστικά ποτά, τα αναψυκτικά ποτά // **o briză răcoritoare** μια δροσιστική αύρα

răcoros-oasă, răcoroși-oase επιθ. 1. δροσερός-ή-ό, δροσάτος-η-ο, δροσιστικός-ή-ό 2. μτφ. φρέσκος-ια-ο, νωπός-ή-ό

rădăcină, rădăcini ουσ. θηλ. 1. η ρίζα 2. το θέμα λέξης 3. το ριζικό 4. μτφ. η καταγωγή, το γένος, η πρώτη αρχή // **rădăcina cubică** η κυβική ρίζα // **rădăcina nasului** η ρίζα της μύτης // **rădăcina pătrată** η τετραγωνική ρίζα // **rădăcina unui dinte** η ρίζα δοντιού // **a culege rădăcini** ριζολογώ, μαζεύω ρίζες από φυτά αποσιώνωντες τες από το έδαφος // **a curma răul din ~** κόβω το κακό απ' τη ρίζα // **a prinde rădăcini** ριζώνω, πιάνω ρίζες, ρίχνω ρίζες, ριζοβολώ // **a scoate din ~** βγάζω από τις ρίζες του, ξεριζώνω // **ideea a prins rădăcini** η ριζοβόλησε η ιδέα // **prindere de rădăcini** το ριζοβόλημα

rădăcinos-oasă, rădăcinoși-oase I. επιθ. ριζοειδής-ής-ές II. ουσ. θηλ. στο πληθ. (βοτ.) **rădăcinoase** τα ριζοειδή

rădvan, rădvane ουσ. ουδ. (ιστ.) η άμαξα πολυτελείας η συρμένη από περισσότερα άλογα

răfutele, răfutele ουσ. θηλ. το μικρό ράφι

răfui, răfuiesc ρ. μέσο 1. διεξάγω δίκη, εκδικάζω 2. διαπληκτίζομαι, φιλονικώ, τσακώνομαι, διαμάχομαι, λογαριάζομαι 3. ξεκαθαρίζω τους λογαριασμούς μου με κάποιον

răfuială, răfuieli ουσ. θηλ. 1. η διεξαγωγή δίκης, η εκδίκαση 2. η φιλονικία, η διαμάχη, ο τσακωμός, το μάλωμα, το λογάρισμα 3. το ξεκαθάρισμα λογαριασμών

răgaz, răgazuri I. ουσ. ουδ. 1. η ανάπαυλα 2. η ανάπαυση 2. η μικρή αναβολή, ο διαθέσιμος ελεύθερος χρόνος 3. η προθεσμία // **o clipă de ~** μια στιγμιαία ανάπαυλα II. επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς ανάπαυλα

răget, răgete ουσ. ουδ. 1. το γκάρισμα, η ωρυγή 2. ο βρυχηθμός, το μούγκρισμα

răgușeală, răgușeli *ουσ.* *θηλ.* το βράχνιασμα, η βραχνάδα, η βράχνα
răguși, răgușesc *ρ. αμ.* βραχνιάζω· παθαίνω βραχνάδα
răgușit-ă, răgușiți-te *Ι. επιθ.* βραχνός-ή-ό, βραχνιασμένος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* βραχνά, βραχνιασμένα
rămas, rămasuri *ουσ.* *ουδ.* 1. το υπόλειμμα, το υπόλοιπο, το απομεινάρι, ό,τι υπολείπεται 2. ο αποχαιρετισμός // ~ *în urmă* καθυστερημένος-η-ο // *a-și lua ~ bun* αποχαιρετίζω, αφήνω γεια // *de ajuns și de ~* αρκετά και απομένει
rămășag, rămășaguri *ουσ.* *ουδ.* (οικ.) το στοίχημα // *a pune ~* βάζω στοίχημα
rămășiță, rămășițe *ουσ.* *θηλ.* 1. το απομεινάρι, το υπόλοιπο, το κατάλοιπο, το υπόλειμμα, το λείψανο 2. *μαθ.* τα ρέστα, το υπόλοιπο, η διαφορά ανάμεσα στον αφαιρετέο και τον μειωτέο 3. το κατακλίτη // *rămășițele pământului* τα λείψανα
rămâne, rămân *ρ. αμ.* 1. μένω, διαμένω, απομένω, παραμένω 2. υπολείπομαι 3. διαρκώ 4. εμμένω // ~ *de văzut* μένει να το δούμε, μένει για να δούμε / */ rămâi cu bine!* έχε γεια! // *rămân acasă* μένω στο σπίτι // *a rămăs fără muncă* έμεινε χωρίς δουλειά // *a ~ baltă* βαλτώνει, μένει χωρίς λύση, σε αδιέξοδο // *a ~ cu zile* παραμένω, εξακολουθώ να υπάρχω // *a ~ de minciună* μένω ψεύτης(-τρα) // *a ~ de rușine* μένω με τη ντροπή // *a ~ grea* μένω έγκυος // *a ~ în urină* μένω πίσω, καθυστερώ, υστερώ // *a ~ înțeles că...* μένει σύμφωνοι ό,τι... // *a ~ orfan* ορφανεύω, μένω ορφανός // *a ~ pe altă dată* μένω για άλλη φορά // *a ~ pe drumuri* αμύνω στους δρόμους / απροστάτευτος // *a ~ pe gânduri* μένω βυθισμένος σε σκέψεις, μένω σκεπτικός // *a ~ pe loc* μένω στη θέση, στον τόπο // *a ~ uimit* μένω κατάπληκτος // *atunci rămâi!* τότε μείνε! // *elevul a rămas fără notă* ο μαθητής έμεινε αβυσμολόγητος // *mult a fost, puțin a rămas* πολύ ήτανε, λίγο έμεινε // *n-a rămas nimic* δεν απόμεινε τίποτα // *nu ~ decât* δεν υπολείπεται παρά // *rămân la hotărârea mea* εμμένω στην απόφασή μου // *să rămână între noi* να μένει αναμεταξύ μας
rămânere, rămăneri *ουσ.* *θηλ.* 1. η υστέρηση 2. η διαμονή, η παραμονή 3. το να μένει κάτι // ~ *în urmă* η καθυστέρηση, η υστέρηση
rămurea-ică, rămurele *ουσ.* *θηλ.* 1. το κλωνάρι, ο κλώνος, το κλωνί 2. το τρυφερό κλαδί
rămuriș, rămurișuri *ουσ.* *ουδ.* 1. τα κλαριά 2. *μτφ.* ο λόγος
rămuros-oasă, rămuroși-oase *επιθ.* κλαδωτός-ή-ό, φουντωτός-ή-ό
răni, rănesc *Ι. ρ. μετ.* 1. τραυματίζω, πληγώνω, λαβώνω 2. πληττώ 3. *μτφ.* προσβάλλω, προκαλώ ψυχικό πόνο // *a ~ de moarte* πληγώνω θανάσιμα *ΙΙ. ρ.* μέσο πληγώνομαι, λαβώνομαι, τραυματίζομαι, πληγίζω // *i-sau -t mâinile* πληγίασαν τα χέρια του
rănire, răniri *ουσ.* *θηλ.* ο τραυματισμός, το πλήγωμα, το πλήγασμα, το λάβωμα
rănit-ă, răniți-te *επιθ.* 1. τραυματισμένος-η-ο, πληγωμένος-η-ο, λαβωμένος-η-ο 2. *μτφ.* προσβεβλημένος-η-ο
răpăi, răpăi *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. κροτώ 2. κρούω 2. πέφτει με θόρυβο (βροχή, σφαίρες, βόλια)

răpăială, răpăieli *ουσ.* *θηλ.* 1. το κροτάλισμα, η κρούση 2. το χτύπημα ραγδαίας βροχής 3. η γρήγορη βολή όπλου
răpăit *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* *răpăială*
răpănos-oasă, răpănoși-oase *επιθ.* 1. ψωραλέος-α-ο, ψωριάρης-α-ικο 2. λερός-ή-ό, ακάθαρτος-η-ο
răpciugă *ουσ.* *θηλ.* η κόρυζα, η αρρώστια των αλγίων· η μύξα, η μάλις
răpciugos-oasă, răpciugoși-oase *επιθ.* 1. μαλιάρικος-η-ο 2. μυξώδης-ης-ες 3. *μτφ.* αδύνατος-η-ο
răpciune *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) ο Σεπτέμβριος
răpi, răpesc *ρ. μετ.* 1. αρπάζω, αναρπάζω, αφαρπάζω 2. απαγώ 3. αποσπώ 4. *μτφ.* θέλω 5. *μτφ.* προκαλώ ενθουσιασμό, θαυμασμό // *vă răpesc câteva minute* σας αποσπώ μερικά λεπτά
răpire, răpiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αρπαγή, το άρπαγμα, ο αρπαγμός, η αναρπαγή 2. η απαγωγή // (μυθ.) - *a Elenei* η απαγωγή της Ελένης
răpit-ă, răpiți-te *επιθ.* 1. αρπαγμένος-η-ο, ανάρπαστος-η-ο 2. *μτφ.* γοητευμένος-η-ο
răpitor-oare, răpitori-oare *Ι. επιθ.* 1. αρπακτικός-ή-ό 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό // *păsări răpitoare* τα αρπακτικά πτηνά *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* ο απαγωγέας, ο αρπακτικός
răposa, răposez *ρ. αμ.* (οικ.) 1. πεθαίνω, αποβιώ, ησκήσω 2. λυτρώνομαι με το θάνατο, αναπαύομαι
răposare *ουσ.* *θηλ.* ο θάνατος, ο πεθαμός, η αποβίωση
răposat-ă, răposati-te *επιθ.* 1. πεθαμένος-η-ο, νεκρός-ή-ό, μακαρίτης-ίτισσα-ίτικο, θανών-ούσα -όν 2. συγχαυμένος-η-ο // - *ul meu tată* ο συγχαυμένος ο πατέρας μου
răpune, răpun *Ι. ρ. μετ.* (λαϊκ.) 1. σκοτώνω, φονεύω 2. καταστρέφω, καταβάλλω, νικώ *ΙΙ. ρ.* μέσο σκοτώνομαι, αυτοκτονώ
răpunere, răpuneri *ουσ.* *θηλ.* (λαϊκ.) 1. ο σκοτωμός, το σκότωμα, ο φόνος 2. η καταβολή, η ήττα
răpus-ă, răpuși-se *επιθ.* (λαϊκ.) σκοτωμένος-η-ο, σκοτωτός-ή-ό, φονευμένος-η-ο
rări, răresc *Ι. ρ. μετ.* 1. αραιώνω, αναριεύω 2. διαχωρίζω, απομακρύνω // *a ~ răsadurile* αραιώνω τα φυτάνια // *a ~ rândurile* αραιώνω τις σειρές // *a o mai ~ cu cineva* το αραιώνω με κάποιον *ΙΙ. ρ.* μέσο 1. αραιώνω, γίνομαι αραιός 2. γίνομαι λιγότερο συχνός // *i-sa -t părul* τα μαλλιά του αραιώσαν // *vizitele sale s-au -t* οι επισκέψεις του έγιναν αραιές
rărire, răriri *ουσ.* *θηλ.* το αραιώμα, το ανάριωμα, η αραιωση
rărișor-oară, rărișori-oare *επιθ.* ανάριος-α-ο, αραιούτσικος-η-ο
rărit *ουσ.* *ουδ.* το αραιώμα
rărit-ă, răriți-te *επιθ.* αραιωμένος-η-ο, αραιός-ή-ό // *rândurile* - *e* οι αραιές γραμμές
răritură, rărituri *ουσ.* *θηλ.* η αραιωση, το άρισμα, το αραιώμα
rărunchi, rărunchi *ουσ.* *αρσ.* (λαϊκ.) το νεφρό // *a avea seu la ~* έχω λίπος στα νεφρά (είμαι πλούσιος) // *a ofta din ~* αναστενάζω απ' τα νεφρά
răs-, răs- συνθετικό λέξεων που εκφράζει επανάληψη
răsad, răsaduri *ουσ.* *ουδ.* το φυτάνι (για μεταφύτευση)
răsadniță, răsadnițe *ουσ.* *θηλ.* το φυτώριο (για καλλιέργεια των στελεχών για μεταφύτευση)

rásalaltárieri *επιρ.* αντιπροχτές
rásădi, rásădesc *ρ. μετ.* μεταφύτευω
rásădire, rásădiri *ουσ.* *θηλ.* η μεταφύτευση, το μεταφύτευμα

rásări, rásar *ρ. αμ.* 1. ανατέλλω 2. αναφαίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι 3. βγαίνω στην επιφάνεια 4. φυτρώνω, ξεφυτρώνω 5. παρουσιάζομαι απρόοπτα // **a ~ ca ciupercile după ploaie** βγαίνω σαν τα μανιτάρια μετά από τη βροχή // **pe cer rásar stelele** τα αστέρια ανατέλλουν στον ουρανό // **seamănă, dar nu rásare** σπέρνει αλλά δε φυτρώνει // **soarele rásare** ο ήλιος ανατέλλει

rásărit, rásărituri *ουσ.* *ουδ.* 1. η ανατολή, το ανατολικό σημείο του ορίζοντα 2. το ξεφύτωμα // **-ul soarelui** η ανατολή του ήλιου // **-ul și apusul** η Ανατολή και η Δύση // **de ~** ανατολικός-ή-ό

rásărit-ă, rásăriți-te *επιθ.* 1. φυτρωμένος-η-ο 2. που έχει μεγαλώσει

rásăritean-ă, rásăriteni-e *ι. επιθ.* ανατολικός-ή-ό, ανατολικός-η-ο // **Biserica -ă** η Ανατολική Εκκλησία // **cântec ~** το ανατολικό τραγούδι *ιι. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ανατολίτης-ισσα (ο, η)

rásăciți, rásăcitesc *ρ. μετ.* (οικ.) παραδιαβάζω
ráscoace, ráscoac *ι. ρ. μετ.* κάνω κάτι να ψηθεί πολύ (παραψήνω) *ιι. ρ.* μέσο παραγίνομαι, ωριμάζω πάρα πολύ, υπερωριμάζω

ráscoală, ráscoale *ουσ.* *θηλ.* 1. η εξέγερση, ο ξεσηκωμός, το ξεσηκωμα 2. η αποστασία, η ανταρσία, η στάση, η στασίση 3. *μτφ.* ο αναβρασμός, η ταραχή, η αναστάτωση // **ráscoalele țărănești** οι αγροτικές εξεγέρσεις

ráscoli, ráscolesc *ι. ρ. μετ.* 1. ξεσηκώνω, εξεγείρω, αναστατώνω 2. ανασκάβω, ανασκαλεύω, αναμοχλεύω 3. ψάχνω, ερευνώ 4. *μτφ.* ταρασσω, συγκινώ, ανακινώ // **a ráscoli o casă** ερευνώ ένα σπίτι για να βρω κάτι *ιι. ρ. αμ.* εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, αναστατώνομαι, αναταράζομαι, με πιάνει ανατάραγμα

ráscolire, ráscoliri *ουσ.* *θηλ.* 1. το ανασκάλεμα, το ξεσηκωμα, το σκάψιμο, η ανασκαφή 2. *μτφ.* η αναστάτωση, ο αναταραγμός, η ανατάραξη, η αναδίφηση, το ψάξιμο

ráscolit-ă, ráscoliiți-te *επιθ.* 1. ανασκαλευμένος-η-ο, αναμοχλευμένος-η-ο 2. αναστατος-η-ο, ταραχτός-ή-ό, παραγμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο

ráscolitor-oare, ráscolitori-oare *επιθ.* αναταραχτικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, ανασκαυτικός-ή-ό, αναμοχλευτικός-ή-ό

ráscopt-oaptă, ráscoptii-oapte *επιθ.* 1. παραγινωμένος-η-ο, παραψημένος-η-ο // **ouă ráscoapte** τα πολύ ψημένα αυγά // **fructe ráscoapte** τα παραγινωμένα φρούτα

ráscrăcăra, ráscrăcăr *ι. ρ. μετ.* (λαϊκ.) λοξεύω τα πόδια, λοξοδρομώ *ιι. ρ. μέσο* λοξοπηγαίνω, είμαι λοξοπόδαρος-η-ο, βηματίζω προς τα πλάγια

ráscrăcărat-ă, ráscrăcărați-te *επιθ.* (λαϊκ.) λοξοπόδαρος-η-ο

ráscroi, ráscroiesc *ρ. μετ.* κόβω με κοπτοράπτη
ráscroială, ráscroieli *ουσ.* *θηλ.* το κόψιμο με κοπτοράπτη

ráscroit-ă, ráscroiți-te *επιθ.* κομμένος-η-ο με κοπτοράπτη (ύφανσμα για μανίκια, γιακά, κ.λ.π.)
ráscroitură, ráscroituri *ουσ.* *θηλ.* το κόψιμο με κοπτοράπτη (για μανίκια, για γιακά, κ.λ.π.)

ráscruce, ráscruci *ι. ουσ.* *θηλ.* 1. η διασταύρωση, το σταυροδρόμι *ιι. επιθ.* και *επιρ.* *έκφρ.* **în ~** σταυρωτά

ráscula, ráscol *ι. ρ. μετ.* 1. ξεσηκώνω, εξεγείρω 2. διεγείρω *ιι. ρ. μέσο* 1. εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, επαναστατώ 2. αποστατώ, σηκώνομαι, στασιάζω
rásclare, rásclări *ουσ.* *θηλ.* 1. η εξέγερση, το ξεσηκωμα 2. η στασίση, η αποστασία

rásclat-ă, rásclăți-te *ι. επιθ.* 1. εξεγερμένος-η-ο, ξεσηκωμένος-η-ο // **poporul ~** ο εξεγερμένος λαός *ιι. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* επαναστάτης-ισσα (ο, η), στασιαστής, αποστάτης-ισσα (ο, η)

ráscompăra, ráscompăr *ρ. μετ.* 1. εξαγοράζω 2. απολυτρώνω 2. αντισταθμίζω, επανορθώνω

ráscompărare, ráscompărări *ουσ.* *θηλ.* 1. η εξαγορά, η απολύτρωση 2. η απαλλαγή από κακό με δόσιμο αναλλάγματος κάποιου

rásunoscut-ă, rásunoscuți-te *επιθ.* 1. πασίγνωστος-η-ο, γνωστότατος-η-ο 2. ονομαστός-ή-ό

rásfăt, rásfăuri *ουσ.* *ουδ.* 1. το χάδι, το χάιδεμα, το χάιδι, το χαιδολόγημα 2. η θωπεία 3. το χουζούρεμα

rásfăta, rásfăți *ι. ρ. μετ.* 1. χαιδεύω 2. θωπεύω 3. καλοπιάνω 4. περιποιούμαι με τρυφερότητα *ιι. ρ. μέσο* 1. χαιδεύομαι, χαιδολογιέμαι 2. κάνω νάζια, καμώματα 3. χουζουρεύω

rásfătare, rásfățări *ουσ.* *θηλ.* 1. το χάιδεμα, το χαιδολόγημα 2. το χουζούρεμα

rásfătat-ă, rásfățați-te *επιθ.* 1. χαιδεμένος-η-ο 2. καλομαθιμένος-η-ο

rásfira, rásfiri *ι. ρ. μετ.* 1. διασπείρω, διασκορπίζω 2. απλώνω *ιι. ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι, παθαίνω διασπορά 2. απλώνομαι

rásfire, rásfiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκόρπισμα 2. ο διασκορπισμός, η διασκορπιση, η διασπορά

rásfirat-ă, rásfirați-te *επιθ.* διασκορπισμένος-η-ο, διασπαρμένος-η-ο

rásfoi, rásfoiesc *ρ. μετ.* ξεφυλλίζω, φυλλομετρών
rásfoială, rásfoieli *ουσ.* *θηλ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση

rásfoire, rásfoiri *ουσ.* *θηλ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση

rásfoit *ουσ.* *ουδ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση

rásfrânge, rásfrâng *ι. ρ. μετ.* 1. αντανakλώ 2. πτυχώνω 3. προσβάλλω έμμεσα *ιι. ρ. μέσο* 1. αντανakλώμαι, έχω αντανakλαση 2. έχω πτύχωση 3. έχω ανταύγεια

rásfrângere, rásfrângeri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αντανakλαση, η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα, η αντιφέγγια 2. η πτύχωση προς τα έξω

rásfrânt-ă, rásfrânți-te *επιθ.* 1. διπλωμένος-η-ο 2. τσακισμένος-η-ο, πτυχωτός-ή-ό 3. με αντανakλαση
ráspăr *ι. ουσ.* *ουδ.* 1. η αναστροφή, η αναστροφή 2. η ασυμφωνία, η εναντίωση // **a lua în ~** κοροϊδεύω, περιπαίζω, περιγελώ κάποιον // **în -ul** εις πείσμα *ιι. επιρ.* *έκφρ.* **în ~** στο ψιλό, κοροϊδευτικά

ráspândi, ráspândesc *ι. ρ. μετ.* 1. σκορπίζω, διασκορπίζω 2. αναδίνω, διαδίδω, εξαπλώνω 3. διασπείρω // **a ~ cultura** διαδίδω τον πολιτισμό *ιι. ρ. μέσο* 1. σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι 2. διαδίδομαι, εξαπλώνομαι // **focul s-a -t** η φωτιά διαδόθηκε

ráspândire, ráspândiri *ουσ.* *θηλ.* 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασπορά 2. η διάδοση, η εξαπλωση, το εξαπλωμα

răspândit-ă, răspândiți-te *επιθ.* 1. σκορπισμένος, σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-ια-ιο, διασκορπισμένος-η-ο, διασπαρμένος-η-ο, διάσπαρτος-η-ο 2. διαδομένος-η-ο, εξαπλωμένος-η-ο

răspânditor-oare, răspânditori-oare *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκορπιστής-ιστρια (ο, η), διασκορπιστής-ιστρια (ο, η) *ll. ουσ. ουδ.* ο διασπορέας, η οδική μηχανή για διασκορπισμό του υλικού

răspântie, răspântii *ουσ. θηλ.* το σταυροδρόμι, η διασταύρωση

răspica-ă, răspicați-te *l. επιθ.* 1. ρητός-ή-ό, κατηγορηματικός-ή-ό 2. σαφής-ής-ές, ευκρινής-ής-ές, αποφασιστικός-ή-ό *ll. επιρ.* 1. ρητώς, κατηγορηματικώς 2. σαφώς, με ακρίβεια, αποφασιστικά

răsplată, răsplăți *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ.* 1. η ανταμοιβή, η αμοιβή, η επιβράβευση 2. το αντιστάθμισμα, η ανταπόδοση // **a-și primi răsplata** ανταμείβομαι // **el a primit ca - o vioară** αυτός πήρε σαν ανταμοιβή ένα βιολί

răsplăti, răsplătesc *ρ. μετ.* 1. ανταμείβω 2. επιβραβεύω 3. ανταποδίνω 4. μτφ. αποζημιώνω // **ca să le răsplătesc** για να τα ανταμείψω

răsplătire, răsplătiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανταμοιβή 2. η ανταπόδοση 3. η αποζημίωση

răspoimăine *επιρ.* αντιμεθαύριο

răspopi, răspopesc *ρ. μετ.* καθαιρώ ιερέα, απολύω παπά, του αφαιρώ την ιεροσύνη

răspopit, răspopii *l. επιθ.* καθαιρεμένος *ll. ουσ. αρσ.* ο απόπαπας

răspunde, răspund *l. ρ. μετ.* 1. απαντώ, ανταπαντώ, δίνω απάντηση 2. αποκρίνομαι, ανταποκρίνομαι 3. αντεπεξέρχομαι // **ii răspund la scrisoare** απαντώ στο γράμμα του *ll. ρ. αμ.* 1. ευθύνομαι, έχω ευθύνη, είμαι υπεύθυνος 2. δίνω λόγο για κάτι

răspundere, răspunderi *ουσ. θηλ.* 1. η ευθύνη 2. η υποχρέωση // **a avea simț de -** έχω την αίσθηση της ευθύνης // **a trage la -** ζητώ να δώσει λόγο για τις πράξεις του // **pe - a mea** με τη δική μου ευθύνη, εγώ ευθύνομαι, αναλαμβάνω εγώ την ευθύνη // **pe propria sa -** με την ίδια του την ευθύνη // **trebuie ca cineva să-și ia asupra sa -** a πρέπει κάποιος να πάρει επάνω του την ευθύνη

răspuns, răspunsuri *ουσ. ουδ.* 1. η απάντηση, η απαντάντηση 2. η απόκριση // **- negativ** η αρνητική απάντηση // **de -** απαντητικός-ή-ό // **scrisoare de -** η απαντητική επιστολή

răspunzător-oare, răspunzători-oare *επιθ.* υπεύθυνος-η-ο, υπόλογος-η-ο, υπάιτος-α-ο // **a fi -** ευθύνομαι, είμαι υπεύθυνος // **a face -** κάνω υπεύθυνο κάποιον

răspuțere, răspuțeri *l. ουσ. θηλ.* όλη η δύναμη *ll. επιρ. έκφρ.* **din răspuțeri** με όλες τις δυνάμεις

răstāv, răstāvuri *ουσ. ουδ.* (επαρχ.) η ακαλλιέργητη λωρίδα γης που χωρίζει τα χωράφια

răstălmăci, răstălmăcesc *ρ. μετ.* 1. παρερμηνεύω, διαστρέφω, διαστρεβλώνω 2. αλλοιώνω, παραμορφώνω, παραποιώ // **a - cuvintele cuiva** διαστρέφω τα λόγια κάποιου

răstălmăcire, răstălmăciri *ουσ. θηλ.* 1. η παρερμηνεία, η λαθεμένη ερμηνεία 2. η διαστρέβλωση της αλήθειας 3. η διαστροφή, η παραμόρφωση

răstălmăcit-ă, răstălmăciți-te *επιθ.* 1. παρερμηνευμένος-η-ο, διαστρεφωμένος-η-ο 2. νόθος-α-ο, παραμορφωμένος-η-ο

răsteală, răsteli *ουσ. θηλ.* 1. ο απειλητικός λόγος 2. ο κακός λόγος, ο αυστηρός λόγος

răsti, răstesc *ρ. μέσο* 1. μιλάω απότομα, αυστηρά 2. κακομιλώ 4. υψώνω τον τόνο της φωνής μου, εκτοξεύω απειλές

răstigni, răstignesc *l. ρ. μετ.* σταυρώνω, καθηλώνω στο σταυρό *ll. ρ. μέσο* σταυρώνομαι

răstignire, răstigniri *ουσ. θηλ.* το σταύρωμα, η σταύρωση

răstignit-ă, răstigniți-te *επιθ.* σταυρωμένος-η-ο, σταυρωτός-ή-ό

răstimp, răstimpuri *l. ουσ. ουδ.* 1. το διάστημα του χρόνου // **un -** κάποιο χρονικό διάστημα *ll. επιρ. έκφρ.* // **în -** κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος // **în -uri** κατά διαστήματα, κάποτε -κάποτε // **într-un -** σε κάποιο χρονικό διάστημα, από κάποιο καιρό

răstit-ă, răstiți-te *l. επιθ.* 1. τραχύς-ιά-ύ, αψύθυμος-η-ο 2. απότομος-η-ο, σκληρός-ή-ό *ll. επιρ.* τραχιά, απότομα, σκληρά

răstoacă, răstoace *ουσ. θηλ.* (λαϊκ.) τα ρηχά νερά, τα αβαθή νερά

răsturna, răstorn *l. ρ. μετ.* 1. ανατρέπω, αναστρέφω, αναποδογυρίζω 2. αντιστρέφω, μεταστρέφω 3. καταρρίπτω 4. σκάβω, κάνω βαθιές αυλακιές // **a - brazda** αναστρέφω την αυλακία // **a - toată casa** αναποδογυρίζω όλο το σπίτι *ll. ρ. μέσο* 1. ανατρέφομαι, αναστρέφομαι, αναποδογυρίζω 2. αντιστρέφομαι 3. κάθομαι άνετα στο κάθισμα

răsturnare, răsturnări *ουσ. θηλ.* 1. η ανατροπή, η αναστροφή, το αναποδογύρισμα 2. η αντιστροφή, η μεταστροφή, η στροφή, το γύρισμα // **- a tiraniei** η ανατροπή της τυραννίας

răsturnat-ă, răsturnați-te *επιθ.* 1. ανατρεπόμενος-η-ο, ανάστροφος-η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο 2. αντίστροφος-η-ο // **- într-un fotoliu** καθισμένος άνετα σε μια πολυθρόνα

răsturnător-oare, răsturnători-oare *l. επιθ.* ανατρεπτικός-ή-ό, μεταστρεπτικός-ή-ό *ll. ουσ. ουδ.* το εξάρτημα μηχανής που αναποδογυρίζει ορισμένα μηχανήματα *lll. ουσ. θηλ.* το μέρος του αρτόρου που αναποδογυρίζει το χώμα στο όργωμα της γης, το υνί

răsuceală, răsuceli *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το στρίψιμο, η συστροφή, η μεταστροφή 2. το γύρισμα

răsucit, răsucesc *l. ρ. μετ.* στρίβω, στρέφω, συστρέφω, στριφογυρίζω // **a - brațul cuiva** συστρέφω το βραχίονα κάποιου // **a - capul cuiva** στρίβω το κεφάλι κάποιου // **a - cheia în broască** στριφογυρίζω το κλειδί στην κλειδαριά // **a - fire de bumbac** στρέφω τα νήματα βαμβακιού // **a - o țigară** στρίβω ένα τσιγάρο // **a suci și a - pe cineva** στρέφω και συστρέφω κάποιον *ll. ρ. αμ.* στρίβομαι, γίνομαι συμμενός-η-ο (τα φύλλα) *lll. ρ. μέσο* 1. στρέφομαι, συστρέφομαι 2. στριφογυρίζω

răsucire, răsuciri *ουσ. θηλ.* 1. το στρίψιμο, η στρέψη, η στροφή, η συστροφή, το στριφογύρισμα 2. η περιστροφή

răsucit-ă, răsuciți-te *επιθ.* στριφτός-ή-ό, στριμμένος-η-ο, στρεπτός-ή-ό

răsucitor-oare, răsucitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* στροφάς (ο, η)
răsucitură, răsucituri *ουσ. θηλ.* το στριφογύρισμα, το στρίψιμο, η συστροφή
răsufla, răsuflu *l. ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. πνέω, φυσώ 2. ανασαίνω, αναπνέω 3. ξεκουράζω, αναπαύω *II. ρ. αμ.* 1. αναπνέω, ανασαίνω, ξανασαίνω 2. ασπάζω, λαχανιάζω 3. ξεκουράζομαι 4. ξεφυσώ, ξεφυσάω // **a lăsa calul să răsuflă** αφήνω το άλογο να ξεκουραστεί // **a ~ greu** ανασαίνω βαριά // **rezervorul răsuflă** η δεξαμενή ξεφυσάει // **știrea a ~t** η είδηση ξεφύσησε *III. ρ. μέσο* χάνω απ' τη δύναμή μου, χάνω από τη συνοχή μου, ξεθυμαίνω
răsuflare, răsuflări *l. ουσ. θηλ.* 1. η πνοή, το φύσημα 2. η ανάσα, η ανασεμιά, η αναπνοή 3. η αποβολή αέρα 4. το λαχάνισμα 5. το ξεφύσημα // **a-și da -a** δίνω την πνοή μου (πεθαίνω) // **a-și ține -a** κρατώ την αναπνοή μου // **până la ultima sa** ~ μέχρι την τελευταία του πνοή // **fără ~** χωρίς πνοή (πεθαμένος) // **îmi taie -a** μου κόβει την ανάσα *II. επιρ. έκφρ.* **dintr-o ~** ~ με μια αναπνοή, μονομιάς, μονορούφι, μονοκοπανιά, απνευστί, άσπρο πάτο
răsuflător, răsuflăți-te *επιθ.* 1. ξεφυσήμένος-η-ο 2. *μτφ.* κοινός-ή-ό' συνηθισμένος-η-ο
răsuflător-oare, răsuflători-oare *επιθ.* αναπνευστικός-ή-ό // **aparăt** ~ η αναπνευστική συσκευή
răsuflătoare, răsuflătoare *ουσ. θηλ.* ο φεγγίτης' η συσκευή αποβολής αερίων
răsuflătură, răsuflături *ουσ. θηλ.* (αρχ.) η αναπνοή, η ανάσα, το ξεφύσημα
răsuna pers. 3 răsună *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. αντηχεί, απηχεί, ηχεί, αντιλαλεί 2. βουίζει
răsunare, răsunări *ουσ. θηλ.* 1. η αντήχηση, η ηχώ, ο αντιλαλος, το αντιλαλήτό 2. το αντιβούισμα
răsunător-oare, răsunători-oare *επιθ.* 1. απηχητικός-ή-ό, αντηχητικός-ή-ό, καμπανιστός-ή-ό 2. *μτφ.* εντυπωσιακός-ή-ό 3. ηχηρός-ή-ό // **o demisie răsunătoare** η εντυπωσιακή παραίτηση // **voce răsunătoare** η καμπανιστή φωνή
răsunet, răsunete *ουσ. ουδ.* η ηχώ, ο αχός, η απήχηση, η αντήχηση, ο αντιλάλος, το αντιλαλήτό, ο αντίκτυπος // **a avea** ~ έχω απήχηση
răsură, răsură *ουσ. θηλ.* (βοτ.) η αγριστριανταφυλλιά
răschia, răschiez *ρ. μετ.* τυλιγαδιάζω, περιτυλγώνω ματα στο τυλιγάδι
răschiată, răschiați-te *επιθ.* τυλιγαδιασμένος-η-ο
răschiere, răschieri *ουσ. θηλ.* το τυλιγάδιασμα
răschira, răschirez *l. ρ. μετ.* 1. διασκορπίζω 2. τυλιγαδιάζω *II. ρ. μέσο* 1. τυλιγαδιάζομαι 2. διασκορπίζομαι
răschitor, răschitoare *ουσ. ουδ.* το τυλιγάδι, το διχαλωτό ραβδί για περιτύλιγμα νημάτων
rășinar, rășinari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο ρητινοσυλλέκτης
rășină, rășini *ουσ. θηλ.* η ρητίνη, το ρετσίνι (η παχύρρευστη ουσία από τα πεύκα)
rășinos-oasă, rășinoși-oase *l. επιθ.* ρητινούχος-α-ο *II. ουσ. θηλ. πληθ.* τα ρητινοφόρα, τα κωνοφόρα δέντρα που εκκρίνουν ρητίνη
rătăci, rătăcesc *l. ρ. μέσο* περιπλανιέμαι // **s-a -t în pădure** περιπλανήθηκε στο δάσος *III. ρ. αμ.* περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα // **a -pe drumuri** περιφέρομαι στους δρόμους άσκοπα *III. ρ. μετ.* χάνω // **am -t scrisoarea** έχασα το γράμμα

rătăcire, rătăciri *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλάνηση 2. το χάσιμο 3. *μτφ.* η συσκότιση του νου, το λάθος
rătăcit *ουσ. ουδ.* 1. η περιπλάνηση 2. η περιφορά
rătăcit-ă, rătăciți-te *επιθ.* 1. περιπλανημένος-η-ο 2. χαμένος-η-ο 3. (ο, η) απολωλώς-(το)ός // **oala -ă** το απολωλός πρόβατο
rătăcitor-oare, rătăcitori-oare *επιθ.* περιπλανώμενος-η-ο
rățișoară, rățișoare *ουσ. θηλ.* (ζωολ.) το παπί, το παπάκι, η νεαρή πάπια
rățoi, rățoi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το αρσενικό παπί, η αρσενική πάπια
rățoi, rățoiesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. απειλώ 2. κοκορεύομαι 3. επιδεικνύομαι, μιλάω αυστηρά, φέρομαι προκλητικά
rățușcă, rățuște *ουσ. θηλ.* το παπάκι
rău, rea, răi, rele *l. επιθ.* 1. κακός-ή-ό, απαίσιος-α-ο 2. δυσάρεστος-η-ο 3. ολέθριος-ια-ιο, επιζήμιος-α-ο, βλαβερός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές 4. μοχθηρός-ή-ό 5. ακατάλληλος-η-ο, άσχημος-η-ο, ελαττωματικός-ή-ό, αδόξιος-ια-ιο // ~ **crescut** κακοαναθρεμμένος-η-ο // (φυσ.) ~ **conducător de electricitate** ο δυσηλεκτραγωγός, ο κακός αγωγός ηλεκτρισμού // ~ **de gură** κακόγλωσσος-η-ο, κακόστομος-η-ο // ~ **dispus(-ă)** κακοδιάθετος-η-ο // ~ **platinic** ο κακοπληρωτής // **a duce casă rea cu cineva** έχω κακό σπίτι με κάποιον, κακοπερνώ με κάποιον // **a fi -de gură** κακολογώ // **a lua în nume de** ~ μου κακοφάνεται // **a-și face sânge** ~ με πιάνει οργή, ο θυμός, οργίζομαι // **câine** ~ το κακό σκυλί // **cel mai** ~ το χειρότερο // **cu atât mai** ~ τόσο το χειρότερο // **de rea credință** κακόπιστος-η-ο, κακόβουλος-η-ο, αναξιόπιστος-η-ο // **deprinderi rele** οι κακές συνήθειες // **mai** ~ χειρότερος-η-ο // **poamă rea** ο κακός καρπός // **soi** ~ το κακό σόι // **știri rele** οι δυσάρεστες ειδήσεις // **un om** ~ ένας κακός άνθρωπος // **vreme rea** ο κακός καιρός *II. επιρ.* 1. κακός, άσχημη, επιβλαβώς 2. χειρότερα // ~ **bolnav** πολύ άρρωστος // **a arăta** ~ έχω κακή όψη, κακή έκφραση προσώπου // **a o duce** ~ κακοπερνώ // **a se simți** ~ αισθανόμαι άσχημα // **a-i merge cuiva** ~ του πάει άσχημα σε κάποιον // **a-i părea rău** μου κακοφάνεται, λυπάμαι // **a-i sedea** ~ δεν του πάει, δεν του ταιριάζει // **a privi** ~ κακοκοιτάζω, κακοβλέπω, στραβοκοιτάζω // **de rea credință** κακόπιστος, αναξιόπιστος // **din -în mai** ~ από το κακό στο χειρότερο *III. επιθ. έκφρ.* **cu părere de** ~ μετά λύπης, με λύπη *IV. ουσ. ουδ.* 1. το κακό 2. η ζημία, η βλάβη 3. η αδιαθεσία // ~ **de mare** η ναυτία // ~ **de înălțime / munte** το κακό του βουνού, ο 'lilligow στο μεγάλο υψόμετρο του βουνού // **a ~** για κακό // **a crăpat** de ~ έσπασε απ' το κακό του // **a-i dori** ~I θέλει το κακό του // **a-i face** ~ του 'ρχεται κακό // **a-i face cuiva** ~ κάνω κακό σε κάποιον // **atâta** ~ τόσο κακό // **a vorbi pe cineva de** ~ κακολογώ, συκοφαντώ, κακομιλώ για κάποιον // **cauza -lui** η αιτία του κακού // **cu** ~I με το κακό // **de bine de** ~ για καλό και για κακό // **veni-ț-ar -să-ți vină!** να σ' εύρει το κακό που να σ' εύρει! // **un ~ necesar** ένα κακό λόγω ανάγκης
răufăcător-oare, răufăcători-oare *l. επιθ.* κακοποιός-ός-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* κακοποιός (ο, η), κακούργος-α (ο, η)

răutate, răutăți *l. ουσ. θηλ.* 1. η κακία 2. η μνησικακία 3. η μοχθηρία, η χαιρεκακία, η κακεντρέχεια, η έχθρα 4. η κακοσύνη *ll. επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με κακία, μοχθηρώς, κακώς, με κακεντρέχεια

răutăcios-oasă, răutăcioși-oase *l. επιθ.* χαιρέκακος -η-ο, κακεντρέχης-ής-ές, μοχθηρός-ή-ό *ll. επιρ.* 1. χαιρέκακα 2. μοχθηρώς, κακώς, με κακεντρέχεια

răuvoitor-oare, răuvoitori-oare *l. επιθ.* κακόβουλος -η-ο, κακοθηλητής-ήτρια, δόλιος-ια-ιο, φθονερός -ή-ό *ll. επιρ.* κακόβουλα, δόλια

răvas, răvase *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το γραμματάκι 2. το μυλιέτο

răvășeală, răvășeli *ουσ. θηλ.* το ανακάτωμα, η αταξία, η ακαταστασία, η αναστάτωση

răvăși, răvășesc *ρ. μετ.* φέρνω ακαταστασία, αναστατώνω, ανακατώνω, προκαλώ ταραχή

răvășire, răvășiri *ουσ. θηλ.* η ακαταστασία, η αταξία, η αναστάτωση, το ανακάτωμα

răvășit-ă, răvășiți-te *επιθ.* 1. ανάστατος-η-ο 2. ακατάστατος-η-ο 3. αναταραγμένος-η-ο *ll. cu chipul* ~ με το πρόσωπο αναστατο *ll. cu părul* ~ με ακατάστατα μαλλιά

răzătoare, răzători *ουσ. θηλ.* 1. η ξύστρα, το όργανο για ξύσιμο 2. ο τρίφτης

răzătură, răzățuri *ουσ. θηλ.* 1. το ξύσμα 2. το ρίνισμα

răzbate, răzbat *l. ρ. αμ.* 1. διεισδύω, εισδύω 2. διέρχομαι, διαπερνώ 3. εισχωρώ, υπεισέρχομαι *ll. ρ. μετ.* 1. επιτυγχάνω, καταφέρνω, υπερνικώ, κατορθώνω 2. υπερίσχυω, ξεπερνάω τις δυσκολίες, ξεμπερδεύω

răzbateri, răzbateri *ουσ. θηλ.* 1. η διείσδυση, το πέρασμα από κάτι 2. η υπερίσχυση, η υπερνίκηση, το κατόρθωμα 3. το ξεμπερδεύω

răzbătător-oare, răzbătători-oare *επιθ.* 1. διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό 2. ξεμπερδεύων-ουσα-ον

răzbi, răzbesc *l. ρ. αμ. (οικ.)* 1. διεισδύω, διαπερνώ 2. επιτυγχάνω, κατορθώνω 3. χώνομαι 4. φθάνω, διαδιδοίμαι *ll. veste* *a* - *t* *până la el* η ειδήση έφθασε μέχρι σ' αυτόν *ll. ρ. μετ.* 1. υπερνικώ, ξεπερνάω τις δυσκολίες 2. ξεμπερδεύω *ll. oboseala* *l-a* - *t* η κούραση τον υπερνίκηση

răzbire, răzbiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η διείσδυση, η διαπερασιότητα 2. το ξεμπερδεύω, η υπερνίκηση

răzbit-ă, răzbiți-te *επιθ. (οικ.)* 1. διαπεραιωμένος-η-ο 2. διεισδυμένος-η-ο 3. κατ'άκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 4. κατεχόμενος-η-ο από κάτι *ll. ~ de foame* καταπεινασμένος-η-ο *ll. ~ de frig* κατακρυωμένος-η-ο

răzbitor-oare, răzbitori-oare *επιθ. (οικ.)* διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό

război, războaie *ουσ. ουδ.* 1. ο πόλεμος 2. ο αργαλειός, ο ιστός *ll. ~ civil* ο εμφύλιος πόλεμος *ll. ~ interminabil* ο άληκτος πόλεμος *ll. ~ rece* ο ψυχρός πόλεμος *ll. a fi pe picior de* ~ είμαι επί ποδός πολέμου *ll. a purta* ~ διεξάγω πόλεμο, κάνω πόλεμο *ll. de* ~ πολεμικός-ή-ό, πολέμιος-ια-ιο

război, războiesc *ρ. μέσο* 1. πολεμώ, κάνω πόλεμο, μάχομαι 2. αγωνίζομαι, καταπολεμώ, αντιμάχομαι

războinic-ă, războinici-ce *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πολεμιστής-ίστρια (ο, η), μαχητής-ήτρια (ο, η), πολέμιος-ια (ο, η) *ll. επιθ.* 1. πολεμικός-ή-ό,

πολέμιος-ια-ιο, μαχητικός-ή-ό 2. πολεμιστήριος -ια-ιο, φιλοπόλεμος-η-ο, πολεμοχαρής-ής-ές **războire, războiri** *ουσ. θηλ.* ο πόλεμος, η μάχη, η ένοπλη σύγκρουση στρατών

răzbubui per. 3 răzbubue *ρ. αμ. (οικ.)* (γ' πρόσωπο ενεικό) ενεστώτα οριστικής) εκρήγνυμαι, εκρήγνυται, κάνει έκρηξη

răzbubuit-ă, răzbubuiți-te *επιθ. (οικ.)* που έχει εκραγεί, θορυβώδης-ής-ες

răzbuna, răzbun *l. ρ. μέσο* εκδικούμαι *ll. s-a -t pe mine* εκδικήθηκε πάνω σε μένα *ll. ρ. μετ.* ανταποδίνω αδικία, εκδικούμαι, προσπαθώ να εκδικηθώ *ll. ρ. αμ.* είμαι εκδικημένος-η-ο

răzbunare, răzbunări *ουσ. θηλ.* η εκδίκηση *ll. dorință de* ~ η επιθυμία για εκδίκηση

răzbunat-ă, răzbunați-te *επιθ.* εκδικημένος-η-ο **răzbunător-oare, răzbunători-oare** *l. επιθ.* εκδικητικός-ή-ό, φιλέκδικος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* εκδικητής-ήτρια (ο, η)

răzeș, răzeși *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ελεύθερος αγρότης κάτοχος αγροκτήματος, ο αγροκτηματίας

răzeșesc-ească, răzeșești *επιθ.* αγροκτηματικός-ή-ό **răzeșie, răzeșii** *ουσ. θηλ. (ιστ.)* το αγρόκτημα

răzeșime *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* οι αγροκτηματίες, οι ελεύθεροι αγρότες

răzeșiță, răzeșițe *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η ελεύθερη αγρότισσα, η αγροκτηματίας

răzgâia, răzgâi *ρ. μετ. (οικ.)* χαϊδεύω, καλοπιάνω, παραχαϊδεύω

răzgâială, răzgâieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το χαϊδεμα, το χαϊδολόγημα, το παραχαϊδεμα

răzgâiat-ă, răzgâiați-te *l. επιθ. (οικ.)* χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* καλομαθημένος-η (ο, η), ναζιάρης-ρα (ο, η), χαϊδεμένος-η (ο, η)

răzgâiere, răzgâieri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το χαϊδολόγημα, το νάζι, το παραχαϊδεμα

răzgândi, răzgândesc *ρ. μέσο* 1. αλλάζω γνώμη 2. μετασκέφτομαι 3. μετανιώνω, μετανιώνω, μεταμελούμαι *ll. m-am -t, nu plec azi* άλλαξα γνώμη, δεν φεύγω σήμερα

răzgândire, răzgândiri *ουσ. θηλ.* 1. η αλλαγή γνώμης 2. το μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια

răzjudeca, răzjudec *ρ. μετ.* 1. ξαναδικάζω, επαναλαμβάνω τη δίκη 2. σκέπτομαι ξανά, κρίνω εκ νέου

răzjudecat-ă, răzjudecați-te *επιθ.* ξανασυλλογισμένος-η-ο

răzleț-eață, răzleți-ețe *επιθ.* 1. σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-α-ο, σποραδικός-ή-ό 2. μόνος-η-ο, απομονωμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, ξεμοναχισμένος-η-ο *ll. a rămas* ~ έμεινε μόνος *ll. case -e* τα διασκορπισμένα σπίτια *ll. un copac* ~ ένα απομονωμένο δέντρο

răzleți, răzlețesc *l. ρ. μέσο (αρχ.)* 1. απομονώνομαι, διασκορπίζομαι 2. ξεμοναχίζομαι *ll. ρ. μετ.* 1. σκορπίζω, διασκορπίζω, απομονώνω 2. ξεμοναχίζω

răzlețire, răzlețiri *ουσ. θηλ.* 1. η διασκορπιση, ο διασκορπισμός, η διασπορά, το σκόρπισμα 2. η απομόνωση, το ξεμοναχιασμο

răzlogi, răzlogi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* η σανίδα του φράχτη

răzmeriță, răzmerițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η εξέγερση 2. η αποστασία, η στάση, η ανταρσία

răzor, **răzoare** *ουσ.* *ουδ.* 1. η πρσιιά, η βραγιά 2. το μονοπάτι, ο στενός δρόμος 3. το σύνορο αγρών (ανάμεσα σε δύο χωράφια)
răzui, **răzuiesc** *ρ. μετ.* αποξέω, ξύνω, αποξύνω, κάνω απόξεση
răzuială, **răzuiri** *ουσ.* *θελ.* η απόξεση, το απόξεσμα
răzuire, **răzuiri** *ουσ.* *θελ.* η απόξεση, η απόξεση
răzuitor, **răzuitoare** *ουσ.* *ουδ.* 1. η ξύστρα, το ξυστρί, το απόξεστρο
răzuitură, **răzuitori** *ουσ.* *θελ.* το ξύσμα, το ρίνισμα
răzvrăți, **răzvrătesc** *l. ρ. μετ.* 1. εξεγείρω, ξεσηκώνω 2. κάνω ανταρσία *ll. ρ. αμ.* αποστατώ, στασιάζω *lll. ρ. μέσο* 1. εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι 2. επαναστατώ
răzvrătre, **răzvrătiri** *ουσ.* *θελ.* 1. η εξέγερση, η στάση, το ξεσηκώμα, η στασίαση 2. η αποστασία, η ανταρσία // **cu răzvrătiri și răscioale** με στάσεις και εξεγέρσεις
răzvrăți-ă, **răzvrăți-ți-te** *l. επιθ.* 1. στασιαστικός-ή-ό 2. αποστατικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* στασιαστής-άστρια (ο, η), αποστάτης-άτρια-ισσα (ο, η)
răcă *ουσ.* *θελ.* (οικ.) 1. το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία 2. η εχθρική διάθεση // **a căuta** ~ γυρεύω μάλωμα // **a purta** ~ έχω εχθρική διάθεση, εχθρεύομαι κάποιον
răci, **răci** *ρ. μετ.* 1. ξύνω, σκαλίζω, αποξύνω 2. ξυστρίζω, γρατσουνίζω // **a ~ fundul unei cratițe** αποξύνω τον πάτο μιας καταρράδας // **a ~ la inimă** ξύνω στην καρδιά, με τρώει από μέσα
răde, **răd** *ρ. αμ.* 1. γελώ, ξεσπώ σε γέλια 2. καγχάζω, χαχανίζω // **a ~ zgomotos** γελώ με θόρυβο, καγχάζω // **a ~ în hohote** γελώ δυνατά, χαχανίζω // **a ~ în barbă (pe sub mustăți)** γελώ στα γένεια (κάτω από τα μουστάκια) // **cine ~ la urmă ~ mai bine** γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος // **răd și câinii de cineva** το να είναι κανείς το κορόιδο όλων // **a ~ cu poftă** γελώ με όρεξη // **răd și curcile** de el *όλοι* τον γελούν
răgâi, **răgâi** *ρ. αμ.* ρεύομαι, βγάζω αέρια απ' το στόμα
răgâială, **răgâieli** *ουσ.* *θελ.* το ρέψιμο, η αποβολή αερίων απ' το στόμα προερχόμενα απ' το στομάχι
răie *ουσ.* *θελ.* (ατρ.) η ψώρα // **a se îmbolnăvi de ~** ψωριάζω // **contaminare cu ~** το ψωρίασμα // **se ține ca răia de om** δεν μπορώ να τον απαλαχθώ
răioș-oasă, **răioși-oase** *επιθ.* ψωριάρης-α-ικο, ψωριάρικος-η-ο, ψωραλέος-α-ο // **a face pe ~ul** το να καυχιέται κανείς
râma *pers.* 3 **râmă** *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) σκαλίζω // (λαϊκ.) **a ~ la inimă** σκαλίζω την καρδιά (τυραννώ, βασανίζω κάποιον)
râmă, **râme** *ουσ.* *θελ.* το σκουλήκι
râmător, **râmători** *ουσ.* *αρσ.* (λαϊκ.) το γουρούνι (σκαλίζει τη γη)
râmătură, **râmături** *ουσ.* *θελ.* το σκάλισμα
rână *l. ουσ.* *θελ.* το πλευρό, το πλάγιο μέρος του σώματος ανθρώπου *ll. επιρ.* *έκφρ.* **într-o ~** σε μια πλευρά, πλαγιαστά, σε μια μπάντα
râncă, **rânci** *ουσ.* *θελ.* το μαστίνι
rânced-ă, **râncezi-de** *επιθ.* ταγγός-ή-ό // **ulei ~** το ταγγό λάδι
râncezeală, **râncezel** *ουσ.* *θελ.* η ταγγίλα, η ταγγάδα
râncezi pers. 3 **râncezește *l. ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ταγγίζω, γίνομαι ταγγός *ll. ρ. μέσο* ταγγίζω, αλλοιώνομαι, έχω ταγγίλα**

rânceze, **râncezi** *ουσ.* *θελ.* η τάγγιση, το τάγγισμα
râncezi-ă, **râncezi-ți-te** *επιθ.* ταγγός-ή-ό, με δυσάρεστη γούση και οσμή, ταγγισμένος-η-ο
rând, **rânduri** *l. ουσ.* *ουδ.* 1. η γραμμή, η σειρά, η αράδα 2. η θέση, η τάξη 3. η φορά 4. ο στίχος, ο στοίχος 5. η ουρά (πίσω από άλλους) 6. (στρατ.) ο ζυγός, ευθεία γραμμή από στρατιώτες που γυμνάζονται // **a citi printre ~uri** διαβάζω ανάμεσα στους στίχους // **a fi în primele ~uri** βρίσκομαι στις πρώτες γραμμές // **a scrie câteva ~uri** γράφω μερικές σειρές // **a sta la ~** κάθομαι στην ουρά // **a strânge ~urile** μαζώνω τις σειρές, συνανθροίζω, συγκεντρώνω τις σειρές // **a ști ~ul** γνωρίζω την τάξη // **a ține ~ul** κρατάω τη σειρά // **cine-l ~** ? ποιος είναι στη σειρά; // **de ~ul** *astă* αυτή τη φορά // **în atâtea ~uri** τόσες φορές // **în primul ~** κατά πρώτον λόγο, σε πρώτη θέση, πρώτα // **haină la două ~uri** ρούχο με δύο σειρές (κουμπιά) // **la ~ul meu** στη σειρά μου // **muritor de ~** ο θνητός /άνθρωπος της αράδας // **nu fi-a venit încă ~ul** δεν ήρθε ακόμα η σειρά σου // **un ~ de case** μια σειρά από σπίτια // **un ~ de coloane** μια σειρά από στήλες, μια κιονοστοιχία // **un ~ de haine** μια σειρά από ρούχα *ll. επιρ.* // **pe ~** ή **~uri** ~ ~ **uri** με τη σειρά, αλληλοδιαδόχως, η σειράς-σειρές // **cu ~ul** με τη σειρά // **de ~** όπως της αράδας, λαϊκά, συνήθως, της υπηρεσίας // **de-a ~ul** σε σειρά, χωρίς διακοπή, συνεχώς, σε ακολουθία // **la ~** στη σειρά // **pe ~** σε σειρά, αλληπάλληλα, ο ένας μετά τον άλλον
rândaș, **rândăși** *ουσ.* *αρσ.* (αρχ.) ο ιπποκόμος, ο υπηρέτης σε αγρόκτημα
rândui, **rânduiesc** *l. ρ. μετ.* (αρχ.) 1. αραδιάζω, σιάζω 2. τακτοποιώ 3. συγυρίζω 4. διευθετώ, διακανονίζω *ll. ρ. μέσο* αραδιάζομαι, συγυρίζομαι, τακτοποιούμαι
rânduială, **rânduiești** *ουσ.* *θελ.* (αρχ.) 1. η τάξη, ο κανονισμός, η τακτοποίηση, η διευθέτηση 2. η διαρρύθμιση, η διάταξη 3. το αράδιασμα, το συγύρισμα // **bună ~** η καλή διάταξη
rânduie, **rânduiri** *ουσ.* *θελ.* 1. η τακτοποίηση, ο διακανονισμός, η διευθέτηση, η διαρρύθμιση, η διάταξη 2. το συγύρισμα, το αράδιασμα
rânduleț, **rândulețe** *ουσ.* *ουδ.* η γραμμούλα
rândunea, **rândunele** *ουσ.* *θελ.* το χελιδόνι
rândunel, **rândune** *ουσ.* *αρσ.* το αρσενικό χελιδόνι
rândunică, **rândunici** *ουσ.* *θελ.* το χελιδόνι
râni, **rânesc** *ρ. μετ.* (επαρχ.) καθαρίζω ένα στάβλο, παστρεύω
rânjeală, **rânjeali** *ουσ.* *θελ.* 1. το περιπακτικό γέλιο, ο χλευασμός, ο μукτηρισμός 2. το φρικτό γέλιο
rânjet, **rânjețe** *ουσ.* *ουδ.* 1. ο χλευασμός, το περιπακτικό γέλιο, ο μορφασμός κοροϊδίας, ο μукτηρισμός 2. η εκδήλωση θυμού στα ζώα
rânji, **rânjes** *l. ρ. αμ.* μукτηρίζω 2. δείχνω τα δόντια μου σε ένδειξη θυμού, με πιάνει θυμός 3. καγχάζω *ll. ρ. μέσο* χλευάζομαι, γελώ βεβιασμένα, μορφάζω, περιπαίζω
rânjire, **rânjiri** *ουσ.* *θελ.* 1. ο μορφασμός κοροϊδίας, ο μукτηρισμός, το περιπακτικό γέλιο 2. η εκδήλωση θυμού στα ζώα
rântaș, **rântășuri** *ουσ.* *ουδ.* (οικ.) η σάλτσα από αλεύρι και λάδι
rânză, **rânze** *ουσ.* *θελ.* (λαϊκ.) ο πρόλοβος των πουλιών, το στομάχι

râpă, râpe ουσ. θηλ. 1. ο γκρεμός, ο κρημνός 2. το βάραθρο, η χαράδρα, το φαράγγι // **a se duce de** ~ πάει στο γκρεμό, καταστρέφεται

râpos-oasă, râpoși-oase επίθ. κρημνώδης-ης-ες

râs, râsuri ουσ. ουδ. 1. το γέλιο 2. το ρεζίλι // ~ **în hohote** ο καγχασμός, το θορυβώδες γέλιο // ~ **zgomotos** το χάχανο, το χαλάνισμα // **a face de** ~ τον κάνω ρεζίλι, καταντροπιάζω κάποιον // **a izbucni în** ~ ξεσπώ στα γέλια // **a lua în** ~ ρεζιλεύω, περιπαίζω, κοροϊδεύω κάποιον // **a se face de** ~ γίνομαι ρεζίλι // **de** ~ **ul lumii** ρεζίλι // **nu-i de** ~ δεν είναι για γέλιο

râs, râși ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ρήσος

râsete, râsete ουσ. ουδ. το γέλιο

râșcov, râșcovi ουσ. αρσ. το εδωδιμο κοκκινωπό μανιτάρι

râșni, râșnesc ρ. μετ. αλέθω με το χερόμυλο

râșniță, râșnițe ουσ. θηλ. ο χερόμυλος // **a-l umbla cuiva gura ca o** ~ του πάει το στόμα σαν χερόμυλο

rât, rături ουσ. ουδ. το ρύγχος, το μουσούδι, η μουσούδα

râtan, râțani ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο ρυγχωτός (το γουρούνι)

râu, râuri ουσ. ουδ. το ποτάμι, ο ποταμός // **râuri-râuri** ποτάμια-ποτάμια, σε μεγάλο αριθμό

râuște, râuște ουσ. ουδ. το ποταμικό

râura pers. râuarează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) τρέχει σαν ποτάμι

râvnă, râvne ουσ. θηλ. 1. ο ζήλος, η προθυμία 2. ο πόθος, η λαχτάρα // **cu** ~ με ζήλο

râvni, râvnesc l. ρ. αμ. 1. έχω ζήλο, έχω προθυμία 2. λαχταρώ, έχω επιθυμία ll. ρ. μετ. ποθώ, επιθυμώ, ορέγομαι, ζηλεύω

râvnit-ă, râvniti-te επίθ. ζηλευτός-ή-ό, ζηλεμένος -η-ο, ποθητός-ή-ό, επιθυμητός-ή-ό

râvnitor-oare, râvnitori-oare l. επίθ. ζηλευόμενος -η-ο, ποθούμενος-η-ο με ζήλο ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ζηλωτής-ώτρια (ο, η)

râzător-oare, răzători-oare επίθ. γελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο, ολόχαρος-η-ο

re ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μους.) το ρε

re- συνθετικό λέξεων ανάλογο με τα ελληνικά ανα-, ξανα-, επαν(α)-

reabilita, reabilitez l. ρ. μετ. 1. αποκαθιστώ, αποκαταστήνω 2. επαναρθώνω ll. ρ. μέσο αποκαθιστώμαι, αποκαθίσταμαι, αποκατασταίνομαι

reabilitabil-ă, reabilitabili-e επίθ. αποκαταστάσιμος -η-ο, με δεκτικότητα για αποκατάσταση

reabilitare, reabilitări ουσ. θηλ. 1. η αποκατάσταση, η επανάρθρωση 2. (νομ.) η απόδοση δικαιωμάτων αποστερημένων με καταδικαστική απόφαση

reabilitat-ă, reabilitați-te επίθ. αποκατεστημένος -η-ο, επανορθωμένος-η-ο

reabona, reabonez l. ρ. μέσο ξαναγίνομαι συνδρομητής, ξαναεγγράφομαι σε συνδρομή ll. ρ. μετ. ανανεώνω συνδρομή

reacoperi, reacopăr ρ. μετ. ξανασκεπάζω, ξανακαλύπτω, βάζω εκ νέου κάλυμμα

rea-credință, rea-credințe ουσ. θηλ. 1. η κακοπιστία, η αναξιοπιστία 2. η κακοήθεια

reactant, reactanți-te ουσ. αρσ. (χημ.) το αντιδραστικό (χημική ουσία)

reactanță, reactanțe ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η ηλεκτρική αντίδραση (ηλεκτρικά κυκλώματα)

reactiv-ă, reactivi-e l. επίθ. (ηλεκτρ.) με ηλεκτρική αντίδραση ll. ουσ. αρσ. (χημ.) το αντιδραστικό, το αντιδραστήριο

reactiva, reactivez l. ρ. μετ. 1. επαναθέτω σε ενέργεια 2. ανανεώνω ll. ρ. μέσο επανέρχομαι σε ενεργό υπηρεσία του στρατού ll. ρ. αμ. υποτροπιάζω, επανεμφανίζομαι, ξανάρχομαι (αρρώστια)

reactivare, reactivări ουσ. θηλ. 1. η επαναλειτουργία 2. η επαναστασιοποίηση // (ιατρ.) ~ **a serului** η επαναστασιοποίηση του ορού

reactivitate, reactivități ουσ. θηλ. 1. η επανεμφάνιση της δραστηριότητας 2. η αντιδραστικότητα

reactor, reactor ουσ. ουδ. (φυσ.) 1. ο αντιδραστήρας // ~ **atomic** ο ατομικός αντιδραστήρας // ~ **nuclear** η πυρηνικός αντιδραστήρας

reactualiza, reactualizez ρ. μετ. καθιστώ εκ νέου επικαιρό κάτι, ξαναφέρνω στην επικαιρότητα, η ανανέωση

reactie, reacții ουσ. θηλ. 1. η αντίδραση 2. η αντίπραξη, η αντίθεση, η εναντιότητα, η αντενέργεια // ~ **controlată** η ελεγχόμενη αντίδραση // ~ **în lanț** η αλυσιδωτή αντίδραση

reacționa, reacționez ρ. αμ. 1. αντιδρώ, αντενεργώ, αντιπράττω, εναντιώνομαι // **n-am** ~ **t la timp** δεν αντέδρασα έγκαιρα (στον καιρό του)

reacțional-ă, reacțional-e επίθ. αντιδραστικός-ή-ό

reacționar-ă, reacționari-e l. επίθ. (πολ.) αντιδραστικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. αντεπαναστάτης-τρια (ο, η), αντιδραστικός-ή (ο, η)

reacționarism ουσ. ουδ. (πολ.) η αντιδραστική στάση

reacțiune ουσ. θηλ. η αντίδραση, η αντενέργεια

readapta, readaptez l. ρ. μετ. αναπροσαρμόζω ll. ρ. μέσο αναπροσαρμόζομαι

readaptare, readaptări ουσ. θηλ. η αναπροσαρμογή

readmisie, readmisii ουσ. θηλ. η εκ νέου αποδοχή

readmite, readmit ρ. μετ. επαναποδέχομαι, δέχομαι ξανά, παραδέχομαι ξανά

readmitere, readmiteri ουσ. θηλ. η επαναποδοχή

readormi, readorm ρ. αμ. ξανακοιμάμαι

readuce, readuc ρ. μετ. 1. ξαναφέρνω, επαναφέρω 2. ανακινώ // **a** ~ **în discuție o problemă** ανακινώ σε συζήτηση το πρόβλημα // **a** ~ **în memorie** επαναφέρω στη μνήμη (θυμάμαι) // **a** ~ **în stare de funcțiune** επαναφέρω σε κατάσταση λειτουργίας (εργασίας)

readucere, readuceri ουσ. θηλ. η επαναφορά, η αποκατάσταση στην αρχική θέση ή κατάσταση

readuna, readun l. ρ. μέτ. ξαναμαζεύω, συναθροίζω πάλι, κάνω πρόσθεσι ξανά ll. ρ. μέσο ξαναμαζεύομαι, ξανασυνάζομαι, συναθροίζομαι πάλι

realfirma, reaffirm ρ. μετ. διακηρύττω εκ νέου, αναδεικνύω πάλι, δηλώνω ξανά

reaffirmare, reaffirmări ουσ. θηλ. η εκ νέου διακήρυξη, η εκ νέου ανάδειξη, η βεβαίωση με νέες αποδείξεις, το ξαναφάνερωμα

reagrava pers. 3 reagravează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) επιβαρύνεται εκ νέου, δείχνει ξανά επιδείνωση, χειροτερεύει

reajusta, reajustez ρ. μετ. αναπροσαρμόζω

reajustare, reajustări ουσ. θηλ. η αναπροσαρμογή

real, reali ουσ. αρσ. το ρεάλ (ισπανικό νόμισμα 25 λεπτών)

real-ă, reali-e I. *επίρ.* 1. πραγματικός-ή-ό 2. εμπράγματος-η-ο 3. έμπρακτος-η-ο, αντικειμενικός-ή-ό // **capital** ~ το πραγματικό κεφάλαιο // (νομ.) **drept** ~ το εμπράγματο (πραγματικό) δίκαιο // **imagine** -ă η πραγματική εικόνα // (οικον.) **valoare** -ă η πραγματική αξία II. *ουσ. ουδ.* το πραγματικό, η πραγματικότητα // **secție** -ă το τμήμα θετικών επιστήμων (λύκειο) **realege, realeg** ρ. *μετ.* επανεκλέγω, εκλέγω ξανά **realegere, realegeri** *ουσ. θηλ.* η επανεκλογή, η επανεπιλημμένη εκλογή **realimenta, realimentez** ρ. *μετ.* επανατροφοδοτώ **realimentare, realimentări** *ουσ. θηλ.* η επανατροφοδοσία, η ξανατροφοδότηση **realinia, realiniez** I. ρ. *μετ.* επανευθυγραμμίζω II. ρ. μέσο επανευθυγραμμίζομαι // **ne-am -t la legislația internațională** επανευθυγραμμιστήκαμε στη διεθνή νομοθεσία **realiniere, realinieri** *ουσ. θηλ.* η επανευθυγράμμιση **realipi, realipesc** ρ. *μετ.* ξανακολλώ, ξαναενώνω **realipire, realipiri** *ουσ. θηλ.* η κόλληση εκ νέου, η ξαναένωση, η επανασυγκόλληση **realism** *ουσ. ουδ.* ο ρεαλισμός, ο πραγματισμός // ~ **critic** ο κριτικός ρεαλισμός **realist-ă, realiști-ste** I. *επίθ.* ρεαλιστικός-ή-ό // **analiză** -ă η ρεαλιστική ανάλυση II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρεαλιστής-ίστρια (ο, η) III. *επίρ.* ρεαλιστικά **realitate, realități** I. *ουσ. θηλ.* η πραγματικότητα, ο αντικειμενικός κόσμος // ~ **obiectivă** η αντικειμενική πραγματικότητα II. *επίρ. έκφρ.* **în** ~ στην πραγματικότητα, πράγματι **realiza, realizez** I. ρ. *μετ.* 1. πραγματοποιώ, πραγματοποιώ, εκπληρώνω 2. (οικον.) αποκομίζω 3. δημιουργώ // **a ~ mari beneficii** αποκομίζω μεγάλα κέρδη // **a ~ un proiect înainte de termen** ολοκληρώνω ένα σχέδιο πριν από την προθεσμία II. ρ. μέσο 1. πραγματοποιούμαι 2. ευδοκίμω // **care se realizează** πραγματοποιήσιμος-η-ο, εξελιξιμος-η-ο **realizabil-ă, realizabili** *επίθ.* πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό, επιτευκτός-ή-ό, εφικτός-ή-ό **realizare, realizări** *ουσ. θηλ.* 1. η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση, το επίτευγμα, η επίτευξη 2. η εκτέλεση, η εκπλήρωση // **-a dorințelor** η εκπλήρωση των επιθυμιών **realizat-ă, realizați-te** *επίθ.* 1. πραγματοποιημένος-η-ο, εκπληρωμένος-η-ο 2. πετυχημένος-η-ο, επιτυχής-ής-ές 3. *μτφ.* τακτοποιημένος-η-ο, ευκατάστατος-η-ο, προκομμένος-η-ο **realizator-oare, realizatori-oare** I. *επίθ.* επιμελούμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιμελητής-τρια (ο, η) **realmente** *επίρ.* πραγματικά, πράγματι, όντως, καθαυτό **reambala, reambalez** ρ. *μετ.* ξανασυσκευάζω, αμπαλάρω εκ νέου, ξαναπακετάρω **reambalare, reambalări** *ουσ. θηλ.* η ξανασυσκευασία, το ξαναπακετάρισμα **reaminti, reamintesc** I. ρ. *μετ.* υπενθυμίζω, ξαναθυμίζω 2. ανακαλώ // **îți reamintesc că...** σου υπενθυμίζω ότι... II. ρ. μέσο 1. ξαναθυμούμαι, αναθυμάμαι 2. αναπολώ, επαναφέρω στη μνήμη **reangaja, reangajezi** ρ. *μετ.* ξαναπρολαμβάνω II. ρ. μέσο 1. ξαναπρολαμβάνομαι 2. γίνομαι δεκτός ξανά στα στελέχη του στρατού

reangajare, reangajări *ουσ. θηλ.* η επαναπροσλήψη **reangajat-ă, reangajati-te** I. *επίθ.* επαναπροσληφθείς -είσα-έν II. *ουσ. αρσ.* ο υπαξιωματικός **reanima, reanim** ρ. *μετ.* αναζωογονώ, αναζωπυρώ, επαναφέρω στη ζωή **reanimare, reanimări** *ουσ. θηλ.* 1. η αναζωογόνηση 2. αναζωοπύρωση, η επαναφορά στη ζωή **reapariție, reapariții** *ουσ. θηλ.* 1. η επανέκδοση 2. η επανεμφάνιση **reapărea, reapar** ρ. *αμ.* 1. επανεκδίδομαι 2. επανεμφανίζομαι 3. ξεφυτρώνω, ξαναφαίνομαι **reaprinde, reaprind** ρ. *μετ.* 1. ξαναανάβω 2. αναζωπυρώ, αναζωπυρώνω 3. *μτφ.* αναμοχλεύω, διεγείρω // **a ~ focul** αναζωπυρώνω τη φωτιά **reaprinde, reaprinderi** *ουσ. θηλ.* 1. το ξανάμμα, το άναμμα ξανά 2. η αναζωπύρωση 3. *μτφ.* η αναμόχλευση, η έξαψη, η διεγερση // **-a patimilor** η αναζωπύρωση των παθών **reaproviziona, reaprovizionez** I. ρ. *μετ.* ανεφοδιάζω II. ρ. μέσο ανεφοδιάζομαι **reaprovizionare, reaprovizionări** *ουσ. θηλ.* ο ανεφοδιασμός **rearbitra, rearbitrez** ρ. *μετ.* (νομ.) επαναλαμβάνω τη διαίτησία πάνω σε μια διαφορά **rearbitrare, rearbitrări** *ουσ. θηλ.* (νομ.) η επαναδιαίτησία, η επανάληψη της διαίτησίας πάνω σε μια διαφορά **reasigura, reasigur** I. ρ. *μετ.* αντασφαλίζω II. ρ. μέσο αντασφαλίζομαι **reasigura, reasigurări** *ουσ. θηλ.* η αντασφάλιση, η αντασφάλεια **reașeza, reașez** I. ρ. *μετ.* ανατοποθετώ II. ρ. μέσο ανατοποθετούμαι, ξανακάθομαι **reașezare, reașezări** *ουσ. θηλ.* 1. η επανατοποθέτηση 2. το βάλεμο σε νέα τάξη **reașezat-ă, reașezati-te** *επίθ.* επανατοποθετημένος-η-ο **reaudia, reaudiez** ρ. *μετ.* (νομ.) ξανακροάζομαι **reaudiere, reaudieri** *ουσ. θηλ.* (νομ.) η επανακρόαση **reavăn-ă, reveni-e** *επίθ.* (για τα εδάφη) υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η-ο **rea-voință** *ουσ. θηλ.* η κακή θέληση, η κακοβουλία **reazem, reazeme** *ουσ. ουδ.* 1. η στήριξη, το στήριγμα, το υποστήριγμα 2. το έρεισμα, το υπόβαθρο 3. *μτφ.* η βοήθεια, η προστασία 4. το αποκούμπι // **punct de ~** το ερειστικό σημείο **reazim** *ουσ. ουδ.* **id. reazem** **rebandaja, rebandajezi** ρ. *μετ.* επανεπιδένω, επιδένω ξανά **rebandajare, rebandajări** *ουσ. θηλ.* η επανεπίδεση, η επίδεση ξανά **rebegeală, rebegeli** *ουσ. θηλ.* 1. το μούδιασμα από κρύο 2. ο αποσταμός, το απόσταμα, η κούραση, η κόπωση **rebegi, rebegesc** I. ρ. *αμ.* 1. μουδιάζω από το κρύο, ξεπαγιάζω 2. αποσταίνω, αποκάνω II. ρ. μέσο ξεπέφτω, αδυνατίζω, αχαμναίνω **rebegit-ă, rebegiti-te** *επίθ.* 1. κατακρυμμένος-η-ο, ξεπαγιασμένος-η-ο, μουδιασμένος-η-ο από κρύο 2. αποκαμωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο // ~ **de frig** μουδιασμένος από κρύο **rebel-ă, rebeli-e** I. *επίθ.* 1. ρέμπελος-η-ο, αποστατικός-ή-ό, στασιαστικός-ή-ό 2. ανυπάκουος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αποστάτης-ισσα (ο, η), ρέμπελος-η (ο, η), ανάρτης-ισσα (ο, η), στασιαστής-άστρια (ο, η)

rebeliune, rebeliuni ουσ. θηλ. 1. η στάσις, η στάση, η εξέγερση, η ανταρσία 2. η αποστασία, ο ένοπλος ξεσηκωμός εναντίον του καθεστώτος, το ρεμπελιό

rebobina, rebobinez ρ. μετ. (ηλεκτρ.) περιτυλίγω σε πηνίο

rebobinare, rebobinări ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) το τύλιγμα του πηνίου

rebus, rebusuri ουσ. ουδ. ο γρίφος, το λογοπαίγνιο

rebut, rebuturi ουσ. ουδ. 1. το απόρριμμα, το σκάρτο προϊόν, το ελαττωματικό προϊόν // ~ **remaniabil** το ανακυκλώσιμο απόρριμμα

rebuta, rebutez ρ. μετ. (αρχ.) αποβάλλω άχρηστο, ελαττωματικό προϊόν, ρίχνω κάτι σαν άχρηστο

rebutare, rebutări ουσ. θηλ. η ρίψη απορριμμάτων, η αποβολή άχρηστων

rebutat-ă, rebutați-te επιθ. (αρχ.) σκάρτος-η-ο, άχρηστος-η-ο, απόβλητος-η-ο

rec, recuri ουσ. ουδ. (αθλ.) η στερωμένη μπάρα (μοχλός) για γυμναστικές ασκήσεις

recalcitrant-ă, recalcitranți-te επιθ. 1. ανυπάκουος -η-ο, απειθής-ής-ές ανυπότακτος-η-ο 2. πεισματάρικος-η-ο

recalcitranță, recalcitranțe ουσ. θηλ. 1. η ανυπακοή, η ανυποταγή 2. το πείσμα, η δυστροπία

recalcula, recalculez ρ. μετ. ξαναλογαριάζω, υπολογίζω εκ νέου 2. εξετάζω ακριβέστερα

recalculare, recalculări ουσ. θηλ. ο επανυπολογισμός, ο εκ νέου υπολογισμός

recalibră, recalibréz ρ. μετ. ξαναδίνω το διαμέτρημα (σε δεξαμενή κ.λ.π.)

recalibrare, recalibrări ουσ. θηλ. το εκ νέου διαμέτρημα

recalifică, recalific I. ρ. μετ. επανειδικεύω II. ρ. μέσο επανειδικεύομαι, αποκτώ νέα ειδικευση

recalificare, recalificări ουσ. θηλ. η επανειδικευση

recapitula, recapitulez ρ. μετ. ανακεφαλαιώνω, συγκεφαλαιώνω, συνοψίζω

recapitulare, recapitulări ουσ. θηλ. 1. η ανακεφαλalaίωση, η σύνοψη 2. η περίληψη, η επανάληψη

recapitulativ-ă, recapitulativi-e επιθ. 1. ανακεφαλαιωτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό 2. περιληπτικός-ή-ό

recarburare, recarburări ουσ. θηλ. η επαναανθράκωση, η εκ νέου ανθράκωση

recădea, recad ρ. αμ. ξαναπέφτω

recădere, recăderi ουσ. θηλ. το ξαναπέσιμο

recăpăta, recapăt ρ. μετ. 1. επανακτώ, ξαναποκτώ, ανακτώ 2. μτφ. αναβίω, αναβαρρεύω // **a ~ curaj** αναβαρρεύω // **a-și ~ forțele** ανακτώ τις δυνάμεις μου

recăpătare, recăpătări ουσ. θηλ. η επανάκτηση, η ξανααπόκτηση, η ανάκτηση

recăsători, recăsătorez ρ. αντων. ξαναπαντρεύομαι

recăsătorire, recăsătoriri ουσ. θηλ. η ξαναπαντρεία

recăsătorit-ă, recăsătoriti-te ουσ. θηλ. και αρσ. ξαναπαντρεμένος-η-ο

recântări, recântăresc I. ρ. μετ. ξαναζυγιάζω II. ρ. μέσο ξαναζυγιάζομαι

recântărire, recântăriri ουσ. θηλ. το ξαναζύγισμα, το ξαναζύγισμα, η ξαναζύγισή

recâștiga, recâștig ρ. μετ. 1. ξανακερδίζω 2. ξαναποκτώ, ανακτώ, επανακτώ

recâștigare, recâștigări ουσ. θηλ. η ανάκτηση, η επανάκτηση, το ξανακέρδισμα

rece, reci I. επιθ. 1. κρύος-α-ο, ψυχρός-ή-ο, παγερός-ή-ό 2. μτφ. αδιάφορος-η-ο, αναισθητός-η-ο // **a-i fi inimă** ~ είναι κρύα η καρδιά του (φοβάται) // **apă** ~ το κρύο νερό // **are sânge** ~ έχει ψυχρό αίμα // **climă** ~ το ψυχρό κλίμα // **cu sânge** ~ ψύχραιμος -η-ο(-α) // **cu un ton** ~ με παγερό τόνο // **vreme** ~ ο κρύος καιρός // **hrană** ~ η ξηρά τροφή // **i-au făcut o primire** ~ του έκαναν μια κρύα υποδοχή // **om** ~ κρύος άνθρωπος // **pâine** ~ το κρύο ψωμί // **timpul s-a făcut** ~ ψύχρανε ο καιρός (έγινε ψυχρός ο καιρός) II. επιρ. κρύα, ψυχρά, παγερά III. επιρ. έκφρ. // **a bate fierul la** ~ χτυπώ το σίδερο στο κρύο (αθέρμαστο) // **a judeca la** ~ κρίνω στην ψύχρα // **la** ~ στο κρύο, στην ψύχρα, στα σοβαρά

recensământ, recensăminte ουσ. ουδ. η απογραφή, η καταγραφή // ~ **ul populației** η απογραφή του πληθυσμού // **a face** ~ απογράφο, καταγράφω

recent-ă, recent-ite I. επιθ. 1. πρόσφατος-η-ο 2. φρέσκος-κια-ο // **evenimentele** ~e τα πρόσφατα γεγονότα II. επιρ. 1. πρόσφατα, προσφάτως, πριν από λίγο 2. τελευταίως, τελευταία, εσχάτως

recenza, recenez ρ. μετ. 1. βιβλιοκρίνω, γράφω βιβλιοκρισία 2. απογράφω, καταγράφω

recenzent-ă, recenzenți-te ουσ. αρσ. και θηλ. συγγραφέας μιας βιβλιοκρισίας

recenzie, recenzii ουσ. θηλ. η βιβλιοκρισία // **a face o** ~ κάνω βιβλιοκρισία

recenzor-oare, recenzori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. απογραφείς (ο, η)

recepta, receptez ρ. μετ. 1. λαβαίνω, παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, δέχομαι 2. παίρνω τα σήματα που στέλνει ο πομπός

receptare, receptări ουσ. θηλ. 1. η λήψη, η παραλαβή, η παράληψη 2. το δέξιμο, η υποδοχή

receptiv-ă, receptivi-e I. επιθ. δεκτικός-ή-ό, επιδεκτικός-ή-ό II. επιρ. δεκτικά, επιδεκτικά

receptivitate ουσ. θηλ. η δεκτικότητα, η επιδεκτικότητα

receptor-oare, receptori-oare I. επιθ. δεκτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο δέκτης // ~ **de radio** ο ραδιοφωνικός δέκτης, το ραδιόφωνο III. ουσ. ουδ. ~ **telefonice** το ακουστικό // **a ridicat -ul** σήκωσε το ακουστικό

receptură, recepturi ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η παρασκευή φαρμάκων 2. το μέρος του φαρμακείου για την παρασκευή φαρμάκων

recepție, recepții ουσ. θηλ. 1. η παραλαβή, η παράληψη, η λήψη 2. η δεξίωση 3. η εγκαθίδρυση 4. το πιάσιμο 5. (στο ξενοδοχείο) η ρεσεψιό // **aparat de emisie** ~ ο ασύρματος, η συσκευή εκπομπής-παραλαβής // **discurs de** ~ ο λόγος εγκαθίδρυσης // **o ~ în cinstea șefului** η δεξίωση προς τιμήν του προϊσταμένου

recepționa, recepționez ρ. μετ. 1. κάνω παραλαβή, παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, λαμβάνω, λαβαίνω, παίρνω, δέχομαι // **am** ~-i έκανα την παραλαβή 2. (στο ραδιόφωνο) συλλαμβάνω, πιάνω

recepționare, recepționări ουσ. θηλ. 1. η παραλαβή, η παράληψη, η λήψη 2. η αποδοχή 3. η παραδοχή

recepțione-ă, recepționeri-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παραλήπτης-ήπτρια (ο, η) 2. αποδέκτης (ο, η)

recesiune, recesiuni ουσ. θηλ. 1. (οικον.) η ύφεση 2. η οικονομική στασιμότητα // ~ **economică** η οικονομική ύφεση
recesiv-ă, recesiv-e επίθ. υφέσιμος-η-ο, στάσιμος-η-ο
rechema, rechem ρ. μετ. 1. ανακαλώ 2. αποσύρω // **a ~ ambasadorul** ανακαλώ τον πρεσβευτή
rechema, rechemări ουσ. θηλ. 1. η ανάκληση 2. η μετάκληση // ~ **la ordine** η ανάκληση στην τάξη
rechîn, rechini ουσ. αρσ. (χθ.) 1. ο καρχαρίας, το σκυλόψαρο 2. μτφ. ο αχόρταγος άνθρωπος, ο πλεονέκτης, ο ιδιοτελής // ~ **albastru** ο γαλάζιος καρχαρίας
rechizite ουσ. θηλ. πληθ. η γραφική ύλη, η σχολική γραφική ύλη
rechizitor ουσ. ουδ. ιδ. rechizitoriu
rechizitoriu, rechizitorii ουσ. ουδ. 1. το κατηγορητήριο 2. μτφ. η ενοχοποίηση για αξιολογούμενη πράξη, η κατηγορία
rechiziție, rechiziții ουσ. θηλ. η επίταξη
rechiziționa, rechiziționez ρ. μετ. επιτάσσω κάνω επίταξη
rechiziționare, rechiziționări επίθ. η επίταξη
rechiziționat-ă, rechiziționați-te επίθ. επιτακτος-η-ο, επιταγμένος-η-ο
recicla, reciclez ι. ρ. μετ. 1. ανακυκλώνω, ξανακυκλώνω 2. μετεκπαιδεύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. μετεκπαιδεύομαι 2. ανακυκλώνομαι
recicla, reciclări ουσ. θηλ. 1. η ανακύκλωση 2. μετεκπαίδευση
recidiva, recidivez ρ. αμ. (νομ. και ιατρ.) 1. υποτροπιάζω 2. υποπίπτω στο ίδιο σφάλμα
recidivă, recidive ουσ. θηλ. (νομ. και ιατρ.) 1. η υποτροπή, ο υποτροπιασμός 2. το πέσιμο στο ίδιο σφάλμα
recidivist-ă, recidiviști-ste ι. επίθ. υπότροπος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. υποτροπιάζων-ουσα (ο, η)
recif, recif ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο ύφαλος, ο βράχος κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας
recipient, recipiente ουσ. ουδ. το δοχείο, το αγγείο
recipisă, recipise ουσ. θηλ. η απόδειξη (πληρωμής ή παραλαβής)
reciproc-ă, reciproci-ce ι. επίθ. αμοιβαίος-α-ο // **ajutor** ~ η αμοιβαία βοήθεια ΙΙ **avantaj** ~ το αμοιβαίο πλεονέκτημα (όφελος) // (μαθ.) **ecuație** -ă η αμοιβαία εξίσωση (παραδέχεται σαν λύση και την αντίστροφη αξία της) // **figură** -ă το αμοιβαίο σχήμα // (μαθ.) **numere** -e οι αμοιβαίοι αριθμοί (που πολλαπλασιαζόμενοι δίνουν σαν γινόμενο τη μονάδα) // **schimbare** -ă η αμοιβαία αλλαγή // (γεωμ.) **teoremă** -ă το αμοιβαίο θεώρημα (το αντίστροφο θεώρημα) // **tratată de ajutor** ~ η συνθήκη αμοιβαίας βοήθειας // (γραμματ.) **verb reflexiv** ~ το μέσο αλληλοπαθές ρήμα ΙΙ. επίφ. αμοιβαία, με αμοιβαίο τρόπο
reciprocitate, reciprocități ουσ. θηλ. η αμοιβαιότητα
recirculare, recirculări ουσ. θηλ. η επανακυκλοφόρηση
recirculație, recirculații ουσ. θηλ. η επανακυκλοφορία
recita, recit ρ. μετ. απαγγέλλω
recital, recitaluri ουσ. ουδ. (μουσ.) το ρεσιτάλ
recitant-ă, recitanți-te επίθ. απαγγέλλων-ουσα-ον
recitare, recitări ουσ. θηλ. η απαγγελία
recitator-oare, recitatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο απαγγέλλων
reciti, recitesc ρ. μετ. ξαναδιαβάζω
recităre, recitări ουσ. θηλ. το ξαναδιάβασμα

reclama, reclam ι. ρ. μετ. 1. καταγγέλλω, μηνύω 2. καταδίδω 3. διεκδικώ, απαιτώ 4. (νομ.) αμφισβητώ // **am -t furtul la poliție** κατήγγελα το κλέψιμο στην αστυνομία ΙΙ. ρ. αμ. 1. διαμαρτύρομαι 2. μτφ. ενδείκνυται, είναι ανάγκη, επιβάλλεται λόγω ανάγκης
reclamație, reclamații ουσ. αρσ. (οικ.) ο καταδότης, ο καταγγέλλων
reclamant-ă, reclamanti-te ουσ. αρσ. και θηλ. καταγγέλλων-ουσα (ο, η), παραπονιάρης-α (ο, η), μηνυτής-τρια (ο, η)
reclamare ουσ. θηλ. ιδ. reclamație
reclamat-ă, reclamați-te επίθ. 1. καταγγελλόμενος-η-ο, μηνυόμενος-η-ο, κατηγορούμενος-η-ο 2. διεκδικούμενος-η-ο, ζητούμενος-η-ο, απαιτούμενος-η-ο
reclamație, reclamații ουσ. θηλ. 1. η καταγγελία, η μήνυση 2. η διεκδίκηση, η απαίτηση, η αξίωση, η αμφισβήτηση 3. η κατάδοση, η κατηγορία
reclamațiune ουσ. θηλ. ιδ. reclamație
reclamă, reclame ουσ. θηλ. η διαφήμιση, η ρεκλάμα // ~ **luminoasă** η φωτεινή ρεκλάμα // ~ **unui produs** η διαφήμιση ενός προϊόντος // **a face ~** κάνω διαφήμιση, διαφημιζώ, ρεκλαμάρω // **anunț de ~** η διαφημιστική αγγελία // **de ~** διαφημιστικός-ή-ο // **persoană care face ~** διαφημιστής-ίστρια (ο, η) ρεκλαμαδόρος-α (ο, η)
reclasa, reclasez ρ. μετ. αναταξινομώ
reclasare, reclasări ουσ. θηλ. η αναταξινόμηση
reclasifica, reclasific ρ. μετ. αναταξινομώ, αναταξιθετώ
reclasificare, reclasificări ουσ. θηλ. η αναταξιθέτηση
reclădi, reclădesc ρ. μετ. ανοικοδομώ, ξαναχτίζω
reclădire, reclădiri ουσ. θηλ. η ανοικοδόμηση, το ξαναχτισμό
recluziune, recluziuni ουσ. θηλ. (νομ.) η κάθειρξη
recoace, recoac ρ. μετ. ξαναψήνω
recoacere, recoaceri ουσ. θηλ. το ξαναψήσιμο
recognitiv-ă, recognitiv-e επίθ. αναγνωριστικός-ή-ο
recognițiune, recognițiuni ουσ. θηλ. η αναγνώριση
recolta, recoltez ρ. μετ. 1. σοδιάζω, συγκομιζώ 2. συνάζω, μαζεύω, συναθροίζω, συλλέγω, δρέπω // **mașină de -t** η μηχανή για συγκομιδή γεωργικών προϊόντων
recoltabil-ă, recoltabili-e επίθ. σοδιασίμος-η-ο, που μπορεί να μαζευτεί
recoltare, recoltări ουσ. θηλ. 1. η σοδιά, η συγκομιδή, το μάζεμα 2. η συλλογή
recoltat-ă, recoltați-te επίθ. 1. σοδιασμένος-η-ο, μαζεμένος-η-ο 2. συλλεγμένος-η-ο
recolță, recolte ουσ. θηλ. η σοδιά, η σοδεία, η συγκομιδή, η εσοδεία, το μάζεμα, η συλλογή // ~ **proastă** κακή (ελεεινή) σοδιά
recomanda, recomand ι. ρ. μετ. 1. συστήνω, συνιστώ, ενδείκνυμαι 2. συμβουλεύω 3. παρουσιάζω, γνωρίζω κάποιον σε κάποιον άλλο // **a ~ un produs** συνιστώ προϊόν // **a ~ un tratament** δίνω συμβουλή για θεραπεία // **îți ~ să citești** σου συστήνω να διαβάσεις // **vă recomand pe fratele meu** σας συνιστώ τον αδελφό μου ΙΙ. ρ. μέσο 1. συστήνομαι, συσταίνομαι 2. ενδείκνυμαι 3. παρουσιάζομαι, κάνω γνωριμία με κάποιον
recomandabil-ă, recomandabili-e επίθ. συστημένος-η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο

recomandare, recomandări ουσ. θηλ. 1. η σύσταση 2. μτφ. η καλή μαρτυρία 3. η συμβουλή // **fac recomandările** κάνω τις συστάσεις // **nu a avut bune recomandări** δεν είχε καλές συστάσεις
recomandat-ă, recomandafi-te επίθ. 1. συστημένος -η-ο 2. ενδεχόμενος-η-ο // ~ **expres** συστημένος ρηγώς // **scrisoare -ă** συστημένο γράμμα
recomandafie, recomandafii ουσ. θηλ. 1. η σύσταση 2. η συμβουλή
recombina, recombina ι. ρ. μετ. επανασυνδυάζω II. ρ. μέσο επανασυνδυάζομαι
recombinare, recombinări ουσ. θηλ. ο επανασυνδυασμός
recompensa, recompensez ρ. μετ. 1. ανταμείβω, πληρώνω ανταμοιβή 2. ανταποδίδω 3. επιβραβεύω
recompensă, recompense ουσ. θηλ. 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή 2. η επιβράβευση
recompoziție, recompoziții ουσ. θηλ. 1. η ανασύνταξη, η ανασύνθεση, η ανασύσταση 2. η ανασυγκρότηση, ο ανασχηματισμός, η αναμόρφωση 3. η αναπαράσταση
recomprimare, recomprimări ουσ. θηλ. η επανασυμπίεση (των αερίων)
recompune, recompun ρ. μετ. 1. ανασυνθέτω, ανασυσταίνω, επανασυνθέτω, ανασχηματίζω 2. ανασυγκροτώ, ανασυντάσσω, αναπαριστάνω
recompunere, recompuneri ουσ. θηλ. 1. η ανασύνθεση, η επανασύνθεση, η ανασύσταση, η επανασύσταση, ο ανασχηματισμός 2. η ανασυγκρότηση, η ανασύνταξη, η αναπαράσταση
reconcilia, reconciliez ι. ρ. μετ. συμφιλιώνω, συνδιαλλάσσω II. ρ. μέσο συμφιλιώνομαι, συμβιβάζομαι
reconciliabil-ă, reconciliabili-e επίθ. 1. συμφιλιωτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό 2. συνδιαλλακτικός-ή-ό
reconciliere, reconcilieri ουσ. θηλ. η συμφιλίωση, ο συμβιβασμός, η συνδιαλλαγή, η διαλλαγή
recondiționa, recondiționez ρ. μετ. 1. ανασκευάζω, επανόρθωνω, ξαναφτιάχνω 2. αποκατασταίνω, αποκαθιστώ
recondiționare, recondiționări ουσ. θηλ. 1. η ανασκευή, η επανόρθωση 2. η αποκατάσταση
recondiționat-ă, recondiționați-te επίθ. ανασκευασμένος-η-ο, επανορθωμένος-η-ο, ξαναφτιαγμένος-η-ο // **mobilă -ă** ανασκευασμένα έπιπλα
reconfirma, reconfirm ρ. μετ. επανεπικυρώνω, επανεπιβεβαιώνω
reconfirmare, reconfirmări ουσ. θηλ. η επανεπικύρωση, η επανεπιβεβαίωση
reconforta, reconfortez ι. ρ. μετ. 1. ενδυναμώνω, τονώνω, ενισχύω 2. μτφ. παρηγορώ II. ρ. μέσο 1. ενδυναμώνω, ενισχύομαι, τονώνομαι 2. μτφ. παρηγοριέμαι
reconfortant-ă, reconfortanți-te επίθ. δυναμωτικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό, τονωτικός-ή-ό
reconfortare, reconfortări ουσ. θηλ. 1. το δυνάμωμα, το ενδυνάμωμα, η ενδυνάμωση, η τόνωση 2. η ισχυροποίηση, η ενίσχυση
reconfortat-ă, reconfortați-te επίθ. δυναμωμένος-η-ο, τονωμένος-η-ο, ενισχυμένος-η-ο
reconsidera, reconsider ρ. μετ. 1. αναθεωρώ 2. επανεξετάζω 3. αναψηλαφώ, ερευνώ απ' την αρχή

reconsiderare, reconsiderări ουσ. θηλ. 1. η αναθεώρηση 2. η επανεξέταση 3. η αναψηλάφηση, η νέα διερεύνηση // -a **principiului** η αναθεώρηση της αρχής
reconsolida, reconsolidez ρ. μετ. ξαναστερεώνω, παγώνω εκ νέου
reconstitui, reconstitui ουσ. θηλ. 1. ανασυσταίνω, ανασυστήνω, ανασχηματίζω 2. ξαναφτιάχνω 3. αναπαριστάνω // **să -e v'** ανασυστήσουν
reconstituire, reconstituiri ουσ. θηλ. 1. η αναπαράσταση 2. η ανασύσταση, το ξαναφτιάξιμο, η ανασύνταξη, ο ανασχηματισμός // -a **crimei** η αναπαράσταση του εγκλήματος
reconstrucție, reconstrucții ουσ. θηλ. 1. η ανοικοδόμηση, το ξαναχτίσιμο 2. η ανασυγκρότηση, η ανακατασκευή, το ξαναφτιάξιμο // - **economică** η οικονομική ανασυγκρότηση
reconstrui, reconstruiesc ρ. μετ. 1. ανοικοδομώ, ξαναχτίζω 2. ανασυγκροτώ 3. ανασυντάσσω, ανακατασκευάζω
reconstruire, reconstruiri ουσ. θηλ. 1. (στρατ.) η ανασύνταξη, η ανασυγκρότηση 2. η ανοικοδόμηση, το ξαναχτίσιμο 3. η ανασύσταση 4. η επανίδρυση
reconvențiune, reconvențiuni ουσ. (νομ.) συμβιβασμού αίτησης
reconversie, reconversuni ουσ. θηλ. η μετατροπή, η νέα αλλαγή
recopia, recopiez ρ. μετ. επαναντιγράφω, αντιγράφω εκ νέου
recopiere, recopiere ουσ. θηλ. η επαναντιγραφή, η αντιγραφή εκ νέου
record, recorduri ουσ. ουδ. (αθλ.) το ρεκόρ // **a define un** ~ κρατώ το ρεκόρ // **a bate -ul** καταρρίπτω το ρεκόρ // **a stabili un** ~ πετυχαίνω ρεκόρ
recordman-ă, recordmani-e ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ρέκορντμαν (ο), ρέκορντγούμαν (η)
recrea, recreez ι. ρ. μετ. 1. δίνω διάλειμμα, διακοπή εργασίας 2. ξεκουράζω, αναπαύω, αναψύχω II. ρ. μέσο 1. είμαι σε διάλειμμα, έχω ανάπαυλα 2. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι κατά τη διάρκεια της παύσης εργασίας
recrea, recreez ρ. μετ. αναδημιουργώ, ξαναφτιάχνω
recreare, recreări ουσ. θηλ. 1. η αναψυχή, το ξεκούρασμα, η ανάπαυση, ο αναπαυμός 2. η ανάπαυλα
recreare, recreări ουσ. θηλ. η αναδημιουργία, η ανάπαυση, το ξαναφτιάξιμο
recreat-ă, recreați-te επίθ. αναπαυμένος-η-ο, ξεκούραστος-η-ο, ξεκουρασμένος-η-ο
recreativ-ă, recreativi-e επίθ. αναψυκτικός-ή-ό, ξεκουραστικός-ή-ό, ψυχαγωγικός-ή-ό
recreator-oare, creatori-oare επίθ. αναψυκτικός-ή-ό
recreație, recreații ουσ. θηλ. 1. το διάλειμμα, η ενδιάμεση ανάπαυλα 2. η ανάπαυση, η ξεκούραση 3. η αναψυχή, η ανακούφιση
recrimina, recriminez ρ. μετ. (νομ.) αντεπικρίνω, αντεγκαλώ
recriminare, recriminări ουσ. θηλ. (νομ.) η αντεπικρίση, η αντέγκληση
recristallizare, recristalizări ουσ. θηλ. (χημ.) η επανακρυστάλλωση
recrudescant-ă, recrudescenți-te επίθ. υπόστροφος -η-ο, υποτροπικός-ή-ό

redactare, redactări *ουσ.* *θηλ.* η σύνταξη, η έκθεση ιδών

redactat-ă, redactați-te *επιθ.* συνταγμένος-η-ο
redactilografiat-ă, redactilografiați-te *επιθ.*
Ξαναδακτυλογραφημένος-η-ο

redactor, redactori *ουσ.* *αρσ.* ο συντάκτης
redacție, redacții *ουσ.* *θηλ.* η σύνταξη
redacțional-ă, redacțional-e *επιθ.* συντακτικός-ή-ό
redan, redane *ουσ.* *ουδ.* η οχυρωματική γωνία τοίχου
redare, redări *ουσ.* *θηλ.* (τεχ.) 1. η επιστροφή 2. η απόδοση, η μετάφραση // **-a textului în românește este excelentă** η απόδοση του κειμένου στα ρουμανικά είναι θαυμάσια

redeschide, redeschid *l. ρ. μετ.* Ξανανοίγω *ll. ρ. μέσο* Ξανανοίγομαι

redeschidere, redeschideri *ουσ.* *θηλ.* το Ξανάνοιγμα
redescoperi, redescopăr *ρ. μετ.* Ξανακαλύπτω
redeștepta, redeștept *l. ρ. μετ.* ανεγείρω *ll. ρ. μέσο* ανεγείρομαι, ξυπνώ και πάλι

redeșteptare, redeșteptări *ουσ.* *θηλ.* η ανέγερση, το ξύπνημα και πάλι

redeveni, redevin *ρ. αμ.* Ξαναγίνομαι, επανέρχομαι στην προηγούμενη θέση

redevență, redevențe *ουσ.* *θηλ.* (οικον.) η οφειλή, η υποχρέωση, η περιοδική πληρωμή σε αμετάβλητο ποσό

redhibitoriu-ie, redhibitorii *επιθ.* (νομ.) ακυρωτικός-ή-ό, ανατρεπτικός-ή-ό

redhibitiune, redhibițiuni *ουσ.* *θηλ.* (νομ.) η ακύρωση αγοραπωλησίας (όταν το έγγραφο έχει κάποιο ελάττωμα)

redie, redii *ουσ.* *θηλ.* (βιολ.) το έμβρυο του εντόμου της κλαπάτσας

redingotă, redingote *ουσ.* *θηλ.* η ρεδιγκότα, η ρεντιγκότα

rediscuta, rediscut *ρ. μετ.* Ξανασυζητώ, κάνω εκ νέου συζήτηση

redistila, redistilez *ρ. μετ.* αναδιυλίζω
redistilare, redistilări *ουσ.* *θηλ.* η αναδιύλιση

redistribui, redistribui *ρ. μετ.* αναδιανέμω, ανακατανέμω, διανομίζω εκ νέου

redistribuire, redistribuirii *ουσ.* *θηλ.* 1. η αναδιανομή, η ανακατανομή 2. ο εκ νέου διανορισμός

rediu, rediuri *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) το μικρό νεαρό δάσος

redobândi, redobândesc *ρ. μετ.* 1. ανακτώ, επανακτώ, Ξαναποκτώ, ανακαταλαμβάνω 2. ανευρίσκω // **a-și ~ forțele** ανακτώ τις δυνάμεις μου

redobândire, redobândiri *ουσ.* *θηλ.* η επανάκτηση, η ανάκτηση, η Ξαναπόκτηση

redresa, redresez *l. ρ. μετ.* 1. επανορθώνω, ανορθώνω 1. ισιάζω 3. βελτιώνω 4. (ηλεκτρ.) μετατρέπω, μετασχηματίζω 5. *μτφ.* αναξιογονώ *ll. ρ. μέσο* 1. επανορθώνομαι, ανορθώνομαι 2. βελτιώνομαι, διορθώνομαι, αποκατασταίνομαι

redresare, redresări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ανόρθωση, η επανόρθωση, η αποκατάσταση 2. το ίσασμα 3. η βελτίωση, η διόρθωση 4. (ηλεκτρ.) ο μετασχηματισμός

redresat-ă, redresați-te *επιθ.* 1. ανορθωμένος-η-ο, επανορθωμένος-η-ο, αποκατεστημένος-η-ο 2. βελτιωμένος-η-ο, διορθωμένος-η-ο 3. (ηλεκτρ.) μετασχηματισμένος-η-ο

redresor-oare, redresori-oare *ουσ.* *ουδ.* (ηλεκτρ.) η ανορθωτική συσκευή

reduce, reduc *l. ρ. μετ.* 1. ελαττώνω, λιγοστεύω, σμικρύνω, μικραίνω, μειώνω 2. περιορίζω 3. περικρύβω 4. περιστέλλω 5. (*μαθ. χημ.*) ανάγω, απλουστεύω, απλοποιώ 6. αποστομώνω 7. κατεβάζω, χαμηλώνω // **a ~ la tăcere** αποστομώνω // **a ~ prețurile** χαμηλώνω τις τιμές *ll. ρ. μέσο* 1. ελαττώνομαι, μειώνομαι, λιγοστεύω, μικραίνω // ~ περιορίζομαι 3. κατεβαίνω 4. (*μαθ. χημ.*) παθαίνω αναγωγή

reducere, reduceri *ουσ.* *θηλ.* 1. η ελάττωση, η σμίκρυνση, η μείωση, το λιγότεμα, το λιγότευμα 2. ο περιορισμός, η περικοπή, η περιστολή 3. (*μαθ. χημ.*) η αναγωγή, η απλοποίηση 4. η κατάβαση, το κατέβασμα, το χαμήλωμα 5. η έκπτωση 6. η αποστόμωση, το αποστόμωμα // ~ **la absurd** η αναγωγή στο παράλογο // ~ **la tăcere** το αποστόμωμα // ~ **treptată** η βαθμιαία ελάττωση // **-a prețurilor** η ελάττωση των τιμών, οι εκπτώσεις

reductibil-ă, reductibili-e *επιθ.* ελαττωσίμος-η-ο, μειωσίμος-η-ο, περιορισίμος-η-ο, περισταλτικός-ή-ό, απλοποιήσιμος-η-ο

reductibilitate, reductibilități *ουσ.* *θηλ.* (φυσ.) το ελαττώσιμο, το απλοποιήσιμο

reductor-oare, reductori-oare *l. επιθ.* (τεχ.) περισταλτικός-ή-ό, αναγωγικός-ή-ό *ll. ουσ.* *ουδ.* ο επιβιβαστήρας *lll. ουσ.* *αρσ.* (μυσία) το αναγωγικό μέσον

reducție, reducții *ουσ.* *θηλ.* 1. η ελάττωση, η μείωση, το λιγότεμα 2. το εξάρτημα σύνδεσης σωλήνων

reducțiune *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* *reducție*

redundant-ă, redundanți-te *επιθ.* περιττός-ή-ό, πλεονάζων-ουσα-ον, πλεοναστικός-ή-ό

redundanță, redundanțe *ουσ.* *θηλ.* 1. το περίσσειμα, το πλεόνασμα 2. η περιττολογία

reduplica, reduplic *ρ. μετ.* αναδιπλασιάζω, αναδιπλώνω, ξαναδιπλώνω

reduplicare, reduplicări *ουσ.* *θηλ.* 1. η αναδιπλωση 2. (*γρμμ.*) ο αναδιπλασιασμός

redus-ă, reduși-se *επιθ.* 1. ελαττωμένος-η-ο, λιγοστεμένος-η-ο 2. λιγοστός-ή-ό, περιορισμένος-η-ο 3. μειωμένος-η-ο, απλοποιημένος-η-ο // ~ **la minte** αββλός τον νουν, καθυστερημένος-η-ο

redutabil-ă, redutabili-e *επιθ.* 1. επίφοβος-η-ο, φοβερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό 2. σθεναρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό // **echipa -ă** η ισχυρή ομάδα

redută, redute *ουσ.* *θηλ.* 1. το οχυρό, ο προμαχώνας 2. το κάστρο, το φρούριο

reechilibra, reechilibrez *l. ρ. μετ.* ισορροπώ Ξανά *ll. ρ. μέσο* ισορροπούμαι και πάλι, Ξαναβρίσκομαι σε ισορροπία

reechilibrare, reechilibăriri *ουσ.* *θηλ.* η εκ νέου ισορρόπηση

reedifica, reedific *ρ. μετ.* ανοικοδομώ

reedita, reeditez *ρ. μετ.* επανεκδίδω, ανατυπώνω

reeditare, reeditări *ουσ.* *θηλ.* η επανέκδοση, η ανατύπωση

reeditat-ă, reeditați-te *επιθ.* επανεκδομένος-η-ο, Ξανατυπωμένος-η-ο

reeduca, reeduc *ρ. μετ.* 1. εκπαιδεύω εκ νέου, αναδιαπαιδαγωγώ 2. παρέχω συμπληρωματική εκπαίδευση

reeducare, reeducări *ουσ.* *θηλ.* 1. η εκ νέου εκπαίδευση, η αναδιαπαιδαγωγή 2. η συμπληρωματική εκπαίδευση

reeducat-ă, reeducați-te *επιθ.* αναδιαπαιδαγωγημένος-η-ο
reeligibil-ă, reeligibili-e *επιθ.* επανεκλέξιμος-η-ο
reescont, reesconturi *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* η δευτέρα προεξόφληση
reesconta, reescontez *ρ. μετ. (εμπόρ.)* κάνω δευτέρα προεξόφληση
reescontare, reescontări *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η εκ νέου προεξόφληση
reevalua, reevaluez *ρ. μετ.* 1. ανατιμώ, αναδιατιμώ, επανεκτιμώ 2. ακριβαίνω, ανεβάζω τις τιμές των εμπορευμάτων
reevaluare, reevaluări *ουσ. θηλ.* 1. η ανατίμηση, η αναδιτίμηση, η επανεκτίμηση 2. η υπερτίμηση, η αύξηση της τιμής των προϊόντων
reexamina, reexaminez *ρ. μετ.* 1. επανεξετάζω ή μετεξετάζω 2. αναψηλαφώ 3. αναθεωρώ
reexaminare, reexaminări *ουσ. θηλ.* 1. η επανεξέταση, η μετεξέταση 2. η αναψηλάφηση 3. η αναθεώρηση
reexpedia, reexpediez *ρ. μετ.* επαναποστέλλω
reexport, reexporturi *ουσ. ουδ.* η επανεξαγωγή, η εξαγωγή προϊόντος που είχε εισαχθεί
reexporta, reexport *ρ. μετ.* κάνω επανεξαγωγή εμπορεύματος
reexpozitie, reexpoziii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το τμήμα συντάξης ή φούγκας, κ.λ.π. που επαναλαμβάνεται
reface, refac *l. ρ. μετ.* 1. επανορθώνω, ανασυντάσσω, ανορθώνω, ανασυσταίνω 2. ξαναφτιάχνω, ξανακάνω, ανιδρύω, επανιδρύω, ανασυγκροτώ 3. επισκευάζω *ll. ρ. μέσο* 1. επανορθώνομαι, ανασυντάσσομαι, ανορθώνομαι, ανασυσταίνομαι 2. ξαναφτιάχνομαι, ξαναγίνομαι, ανασυγκροτούμαι 3. αναγεννώνμαι, αναρρωνώνω, συνέρχομαι, αναλαβαίνω
refacere, refaceri *ουσ. θηλ.* 1. η επανόρθωση, η ανασύνταξη, η ανασύσταση, η ανόρθωση, η αναμόρφωση, η ανασύσταση 2. το ξαναφτιάξιμο, η ανασυγκρότηση, η ανίδρυση, η επανίδρυση, ο ανασχηματισμός, η ανοικοδόμηση
refăcut-ă, refăcuți-te *επιθ.* 1. επανορθωμένος-η-ο, ανασυσταμένος-η-ο, ανορθωμένος-η-ο, αποκατεστημένος-η-ο 2. ξαναφτιαγμένος-η-ο, ανασυγκροτημένος-η-ο, ανιδρυμένος-η-ο, επανιδρυμένος-η-ο, ανασχηματισμένος-η-ο, ξαναχτισμένος-η-ο
refec, refecuri *ουσ. θηλ.* η συρραφή τεμαχίων υφάσματος // **a lua la** ~ μαλώνω, κατασιδιάζω
referat, referate *ουσ. ουδ.* 1. η αναφορά 2. η εισήγηση, η γραπτή έκθεση
referendum *ουσ. ουδ. (πολ.)* το δημοψήφισμα
referent-ă, referenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισηγητής-ήτρια (ο, η)
referi, refer *l. ρ. αμ.* 1. εισηγούμαι 2. αναφέρω, υποβάλλω αναφορά *ll. ρ. μέσο* αναφέρομαι // **cartea se referă la...** το βιβλίο αναφέρεται σε... // **el s-a -t la dumneavoastră** αυτός αναφέρθηκε σε σας
referință, referințe *ουσ. θηλ.* 1. η αναφορά 2. η σύσταση, πληροφορία για κάποιον 3. η συσχέτιση με κάτι // **sistem de** ~ το συσχετικό σύστημα
referire, referiri *l. ουσ. θηλ.* η αναφορά, η σχέση *ll. προθ. έκφρ. cu* ~ **la...** σε σχέση με..., σχετικά με..., όσον αφορά...
referitor-oare, referitori-oare *l. επιθ.* αναφορικός-ή-ό, σχετικός-ή-ό *ll. προθ. έκφρ. ~ la...* σχετικά με...

refierbe, refierb *ρ. μετ.* ξαναβράζω
reflecta, reflecte *l. ρ. μετ.* 1. αντανάκλω, ανταυγώ, αντιφέγγω 2. καθρεφτίζω, κατοπτρίζω, αντικαθρεφτίζω, αντικατοπτρίζω *ll. ρ. αμ.* συλλογίζομαι, σκέπτομαι ωρίμως, στοχάζομαι *ll. ρ. μέσο* 1. αντανάκλωμαι, καθρεφτίζομαι, κατοπτρίζομαι 2. αντικαθρεφτίζομαι, αντικατοπτρίζομαι
reflectant-ă, reflectanți-te *επιθ.* αντανάκλαστικός-ή-ό, ανακλαστικός-ή-ό, ανταυγαστικός-ή-ό
reflectare, reflectări *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση, η ανάκλαση 2. ο αντικατοπτρισμός, η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα, ο κατοπτρισμός 3. το καθρέφτισμα, ο καθρεφτισμός
reflector, reflectoare *ουσ. ουδ.* ο προβολέας
reflectorizant-ă, reflectorizanți-te *επιθ.* αντανάκλαστικός-ή-ό // **placă -ă** η αντανάκλαστική πλάκα
reflectie, reflectii *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση 2. *μτφ.* η σκέψη, ο συλλογισμός, η συλλογή, ο στοχασμός, η σύννοια
reflex-ă, reflexi-xe *l. επιθ.* αντανάκλαστικός-ή-ό // **act** ~ η αντανάκλαστική πράξη (η αντίδραση, η κίνηση) *ll. ουσ. ουδ.* 1. το αντανάκλαστικό 2. η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα 3. η αντενέργεια, η αντίδραση // ~ **condiționat** το υπό όρους αντανάκλαστικό // ~ **necondiționat** το άνευ όρων αντανάκλαστικό // **în -ele** μες στ' αντανάκλαστικά // **un - verde** ένα πράσινο αντιφέγγισμα
reflexie, reflexii *ουσ. θηλ.* 1. η ανάκλαση, η ανταύγεια, η ανταύγεια 2. *μτφ.* η σκέψη, ο στοχασμός, η συλλογή, ο συλλογισμός // ~ **a luminii** η ανταύγεια του φωτός
reflexiv-ă, reflexiv-e *επιθ.* 1. αντανυμικός-ή-ό 2. αυτοπαθής-ής-ές // (*μαθ.*) **relație -ă** η αυτοπαθής σχέση // (*γρμθ.*) **verb** ~ η αυτοπαθής ρήμα // **pronume** ~ η αυτοπαθής αντωνυμία
reflexivitate *ουσ. θηλ.* η αυτοπάθεια
reflux, refluxuri *ουσ. ουδ.* 1. η άμπωτις // **flux și -** η παλίρροια και άμπωτις 2. *μτφ.* η κάμψη, η πτώση
reforma, reformez *l. ρ. μετ.* 1. μεταρρυθμίζω 2. αναμορφώνω, μετασχηματίζω, ανασχηματίζω 3. (*στρατ.*) αποτάσσω, απομακρύνω από τις τάξεις του στρατού *ll. ρ. μέσο* 1. μεταρρυθμίζομαι 2. ξαναφτιάχνομαι, αναμορφώνομαι, μετασχηματίζομαι, ανασχηματίζομαι, μεταπλάσσομαι 3. (*στρατ.*) αποτάσσομαι
reformare, reformări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταρρύθμιση 2. ο μετασχηματισμός, η αναμόρφωση 3. (*στρατ.*) η απόταξη
reformată, reformați-te *επιθ.* 1. μεταρρυθμισμένος-η-ο 2. μετασχηματισμένος-η-ο, ανασχηματισμένος-η-ο, αναμορφωμένος-η-ο 3. (*στρατ.*) απέτακτος-η-ο 4. (*θρ.*) προτεσταντικός-ή-ό, διαμαρτυρόμενος-η-ο
reformator-oare, reformatori-oare *l. επιθ.* μεταρρυθμιστικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* μεταρρυθμιστής-ίστρια (ο, η), αναμορφωτής-ώτρια (ο, η)
reformă, reforme *ουσ. θηλ.* 1. η μεταρρύθμιση 2. η αναμόρφωση 3. (*θρ.*) ο προτεσταντισμός 4. (*στρατ.*) η απόταξη // ~ **agrară** η αγροτική μεταρρύθμιση // ~ **financiară** η οικονομική μεταρρύθμιση // ~ **monetară** η νομισματική μεταρρύθμιση // **reformele sociale** οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις

reformism ουσ. ουδ. (πολ.) ο ρεφορμισμός
reformist-ă, reformiști-ste I. επίθ. μεταρρυθμιστικός
 -ή-ό, ρεφορμιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ.
 ρεφορμιστής-ίστρια (ο, η)
refracta, refractez I. ρ. μετ. (φυσ.) διαθλώ, προξενώ
 διάθλαση II. ρ. μέσο παθαίνω διάθλαση
refractabilitate ουσ. θηλ. (φυσ.) η διαθλαστικότητα
refractor-ă, refractari-e επίθ. 1. διαθλαστικός-ή-ό,
 πυρμαχος-η-ο 2. μτφ. ανυπάκουος-η-ο, απειθής
 -ής-ές // **cărămidă -ă** το διαθλαστικό τούβλο
refracted-ă, refractați-e επίθ. (φυσ.) διαθλασμένος
 -η-ο
refractometrie ουσ. θηλ. (φυσ.) η μέτρηση
 διαθλαστικότητας
refractometru, refractometre ουσ. ουδ. (φυσ.) η
 συσκευή που μετρά την διάθλαση
refracție, refracții ουσ. θηλ. (φυσ.) η διάθλαση //
indice de ~ ο διαθλαστικός δείκτης
refren, refrane ουσ. ουδ. το ρεφρέν, η επωδός
refrigera, refrigeriez I. ρ. μετ. ψύχω, καταψύχω,
 παγώνω II. ρ. αμ. παγώνω, παράγω ψύξη, γίνομαι
 ψυχρός III. ρ. μέσο ψύχομαι, καταψύχομαι,
 αναψύχομαι
refrigerare, refrigerări ουσ. θηλ. η ψύξη, η κατάψυξη
refrigerator, refrigeratoare I. επίθ. η καταψυκτική
 συσκευή
refrigerație, refrigeratii ουσ. θηλ. η κατάψυξη
refrigerent-ă, refrigerenți-e επίθ. καταψυκτικός-ή-ό,
 ψυκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο ψυκτήρας
refrindent-ă, refringenți-e επίθ. διαθλαστικός-ή-ό
refringență, refringențe ουσ. θηλ. (φυσ.) η
 διαθλαστικότητα
refugia, refugiez ρ. αντων. 1. προσφεύγω 2.
 καταφεύγω
refugiat-ă, refugiați-e I. επίθ. προσφυγικός-ή-ό II.
 ουσ. αρσ. και θηλ. πρόσφυγας (ο, η) // ~ **politic**
 ο πολιτικός πρόσφυγας
refugiu, refugii ουσ. ουδ. η καταφυγή, το καταφύγιο
refula, refulez ρ. μετ. 1. απωθώ, σπρώχνω 2.
 αποκρούω
refulare, refulări ουσ. θηλ. 1. η απώθηση, το
 σπρώξιμο 2. η απόκρουση, η απομάκρυνση
refulat-ă, refulați-e επίθ. 1. απωθημένος-η-ο,
 σπρωγμένος-η-ο 2. αποκρουσμένος-η-ο,
 απομακρυσμένος-η-ο
refuz, refuzuri ουσ. ουδ. 1. η αποβολή 2. η άρνηση
 3. η απόρριψη // **plin până la ~** κατάμεστος, φουλ
refuza, refuz ρ. μετ. 1. αρνούμαι, αρνιέμαι,
 απαρνιέμαι 2. απορρίπτω, αποκρούω // **insistați**
să -ți? επιμένετε ν'αρνεσθε; // **I-am invitat dar**
m-a -a -tön προσκάλεσα αλλά με αρνήθηκε
refuzare ουσ. θηλ. 1. η άρνηση, η απάρνηση, η
 απαρνησιά 2. η απόκρουση, η απόρριψη
regal-ă, regali-e επίθ. βασιλικός-ή-ό // (χημ.) **apă -ă**
 το βασιλικό ύδωρ // **suită -ă** η βασιλική συνοδεία
regalism ουσ. ουδ. (πολ.) το βασιλευδόμενο
 πολίτευμα, ο μοναρχισμός
regalist-ă, regaliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ.
 βασιλοφρονας (ο), βασιλοφρονη (η), βασιλικός-ή
 (ο, η), μοναρχικός-ή (ο, η)
regalitate, regalități ουσ. θηλ. η βασιλεία, η
 μοναρχία, η εξουσία του βασιλιά
regat, regate ουσ. ουδ. το βασίλειο, το ρηγάτο
regată, regate ουσ. θηλ. (αθλ.) η λεμβοδρομία, ο αγώνας
 δρόμου ανάμεσα σε βάρκες με πανιά ή κουπιά

regăsi, regăsesc I. ρ. μετ. ξαναβρίσκω, ανευρίσκω
 II. ρ. μέσο ξαναβρίσκομαι, ανευρίσκομαι // **s-au**
regăsit după 10 ani ξαναβρέθηκαν μετά από 10
 χρόνια
regăsi-re, regăsi-re ουσ. θηλ. η ανεύρεση
rege, regi ουσ. αρσ. ο βασιλιάς, ο ρήγας, ο άναξ // **fiică**
de ~ η βασιλοπούλα // **fiu de ~** το βασιλόπουλο
regenera, regeneriez I. ρ. μετ. αναγεννώ, αναζωογονώ
 II. ρ. μέσο αναγεννώνμαι, αναζωογονούμαι
regenerare, regenerări ουσ. θηλ. 1. η αναγέννηση,
 η αναζωογόνηση 2. η ανάπλαση, η παλιγγενεσία
 3. μτφ. η αναβλάστηση 4. η ανανέωση
regenerat-ă, regenerați-e επίθ. 1. αναγεννημένος
 -η-ο, αναζωογονημένος-η-ο 2. ανανεωμένος-η-ο
regenerator-oare, regeneratori I. επίθ. 1.
 αναγεννητικός-ή-ό, αναζωογονητικός-ή-ό 2.
 αναδημιουργικός-ή-ό, αναπλαστικός-ή-ό II. ουσ.
 ουδ. (τεχ.) ανανεωτής, ανακαινιστής
regent-ă, regenți-e ουσ. αρσ. και θηλ. αντιβασιλεύς
 -αντιβασιλίσσα (ο, η)
regentă, regente επίθ. (γρμμ.) η κύρια πρόταση
regentă, regente ουσ. θηλ. η αντιβασιλεία
regesc-ească, regești επίθ. βασιλικός-ή-ό
regește επίρ. 1. βασιλικά 2. μεγάλοπρεπα
regicid-ă, regicizi-de I. επίθ. βασιλοκτόνος-α-ο II.
 ουσ. θηλ. η βασιλοκτονία
regie, regii ουσ. θηλ. 1. η σκηνοθεσία 2. (οικον.) η
 διοίκηση 3. η αποκοπή 4. η διαχείριση, η επιστοασία
 // **regia generală** η γενική διοίκηση // **regia piesei**
 η σκηνοθεσία του έργου
regim, regimuri ουσ. ουδ. 1. το πολίτευμα 2. το
 καθεστώς 3. ο κανονισμός 4. η δίαιτα // ~
parlamentar το κοινοβουλευτικό καθεστώς // ~
social το κοινωνικό καθεστώς // ~ **vegetarian** η
 φυτοφαγική δίαιτα // **a ține ~** κάνω δίαιτα, διαπώμα
regiment, regimente ουσ. ουδ. (στρατ.) το
 σύνταγμα
regină, regine ουσ. θηλ. 1. η βασίλισσα, η ρήγισσα,
 η άνασσα 2. η γόνιμη μέλισσα κυψέλης // **trăiește**
ca o ~ ζει σα βασίλισσα
regional-ă, regionali-e επίθ. περιφερειακός-ή-ό,
 επαρχιακός-ή-ό
regionalism, regionalisme ουσ. ουδ. ο
 επαρχιωτισμός, ο τοπικισμός, το επαρχιακό
 λεκτικό, ο τοπικός ιδιωματοπισμός, η τοπική
 διάλεκτος
regionalist-ă, regionaliști-ste I. επίθ. επαρχιακός-ή-ό
 II. ουσ. αρσ. και θηλ. τοπικιστής-ίστρια (ο, η)
regionare, regionări ουσ. θηλ. ο χωρισμός σε
 περιφέρειες, σε περιοχές
registrator-oare, registratori-oare ουσ. αρσ. και
 θηλ. πρωτοκόλλητής-ήτρια (ο, η) (για τα
 εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα) ο
 υπάλληλος που είναι υπεύθυνος για το
 πρωτόκολλο
registratură, registraturi ουσ. θηλ. το γραφείο
 πρωτοκόλλησης εγγράφων, η γραμματεία
registru, registre ουσ. ουδ. 1. το βιβλίο 2. το
 κατάστιχο, το μητρώο, το δεφτέρι 3. το μηχανήμα
 στον τηλεφωνικό σταθμό που καταγράφει
 αυτόματα τον αριθμό του καλεσμένου
 τηλεφώνου // ~ **de bord** το ημερολόγιο του
 καταστρώματος // ~ **de casă** το βιβλίο του
 ταμείου // ~ **de stare civilă** το ληξιαρχικό βιβλίο //
 ~ **ul navelor** το βιβλίο εμπορικών πλοίων // (μουσ.)

-ul vocii η έκταση της μουσικής φωνής, το διάστημα μεταξύ δύο άκρων φθόγγων
regiune, regiuni ουσ. θηλ. 1. η περιοχή, η περιφέρεια 2. (ανστ.) η χώρα 3. ο τόπος // ο ~ **frumoasă** μια ωραία περιοχή
regiza, regizez ρ. μετ. 1. σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή θεατρικό έργο 2. μτφ. προπαρασκευάζω και εκτελώ μια πράξη σε βάρος κάποιου
regizor-oare, regizori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σκηνοθέτης (ο, η)
regizoral-ă, regizorali-e επίθ. σκηνοθετικός-ή-ό
regizorator ουσ. ουδ. η σκηνοθεσία
regla, reglez ρ. μετ. ρυθμίζω, διευθετώ, τακτοποιώ 2. κανονίζω, διακανονίζω // α ~ **aparatură de fotografiat** ρυθμίζω τη φωτογραφική μηχανή // (στρατ.) α ~ **titul** κανονίζω τη βολή
reglabil-ă, reglabili-e επίθ. διευθετήσιμος-η-ο, τακτοποιήσιμος-η-ο, ρυθμιζόμενος-η-ο
reglaj, reglaje ουσ. ουδ. (τεχ.) η ρύθμιση, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
reglare, reglări ουσ. θηλ. η ρύθμιση, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
reglementa, reglementez ρ. μετ. 1. ρυθμίζω, τακτοποιώ, διευθετώ 2. διακανονίζω, κανονίζω
reglementar-ă, reglementari-e επίθ. κανονικός-ή-ό
reglementare, reglementări ουσ. θηλ. 1. το κανόνισμα, η διευθέτηση, ο διακανονισμός 2. η ρύθμιση, η τακτοποίηση
regletă, reglete ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) ο ρυθμιστής (σε ηλεκτρική εγκατάσταση)
reglor, reglouri ουσ. αρσ. ο ρυθμιστής
regn, regnuri ουσ. ουδ. το βασίλειο (ζώων, φυτών, ορυκτών) // -ul **animal** το ζωικό βασίλειο // -ul **mineral** το ορυκτό βασίλειο // -ul **vegetal** το φυτικό βασίλειο
regres, regrese ουσ. ουδ. 1. η οπισθοδρόμηση, η κίνηση προς τα πίσω 2. η επαναστροφή 3. η κάμψη, ο ξεπεσμός, η παρακμή 4. η έκπτωση // (νομ.) **acțiune în ~** η οπισθοδρομική αγωγή
regresa, regresez ρ. αμ. 1. οπισθοδρομώ, πηγαίνω προς τα πίσω 2. οπισθοχωρώ 3. ξεπέφτω, παρακμάζω, βρίσκομαι σε παρακμή
regresivă, regresivă επίθ. 1. οπισθοδρομικός-ή-ό 2. επαναστροφικός-ή-ό // (γραμματ.) **derivare -ă** η οπισθοδρομική παραγωγή λέξεων // **mişcare -ă** η οπισθοδρομική κίνηση
regret, regretă ουσ. ουδ. 1. λύπη 2. μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια // **cu ~** με λύπη, δυστυχώς // **spre marele meu ~** για τη μεγάλη μου λύπη
regreta, regret ρ. μετ. 1. λυπάμαι 2. μετανοώ, μετανιώω, μετανιώνω, μεταμελούμαι // **cei care regretă** οι μετανοούντες
regretabil-ă, regretabili-e επίθ. λυπηρός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο // **incident ~** το λυπηρό επεισόδιο
regretat-ă, regretați-te επίθ. 1. αείμνηστος-η-ο 2. μακαριστός-ή-ό, συγχωρεμένος-η-ο 3. μτφ. επιθυμητός-ή-ό
regrupa, regroupez l. ρ. μετ. ανασυγκροτώ, ξανασυγκροτώ ll. ρ. μέσο ανασχηματίζομαι σε συγκρότημα, ανασυγκροτούμαι

regrupare, regroupări ουσ. θηλ. η ανασυγκρότηση, ο ανασχηματισμός
regula, regulez ρ. μετ. 1. κανονίζω, διευθετώ 2. μτφ. τακτοποιώ, βάζω τα πράγματα στην κανονική τους θέση
regulament, regulamente ουσ. ουδ. 1. ο κανονισμός 2. το καταστατικό // ~ **de circulație rutieră** ο κωδικός οδικής κυκλοφορίας // ~ **de joc** ο κανόνας του παιχνιδιού // ~ **de ordine interioară** ο κανονισμός εσωτερικής τάξεως
regulamentar-ă, regulamentari-e επίθ. καταστατικός-ή-ό // (ιστ.) **domn ~** καταστατικός ηγεμόνας (στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες)
regulare, regulări ουσ. θηλ. το κανόνισμα, η τακτοποίηση, το ρεγουλάρισμα
regularitate, regularități l. ουσ. θηλ. η κανονικότητα, η ομαλότητα, η τακτικότητα ll. επιρ. έκφρ. **cu ~** με τακτικότητα, τακτικά
regulariza, regularizez ρ. μετ. κανονίζω, ρυθμίζω, διευθετώ, ρεγουλάρω, τακτοποιώ
regularizare, regularizări ουσ. θηλ. η ρύθμιση, η τακτοποίηση, το ρεγουλάρισμα, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
regulat-ă, regulați-te l. επίθ. κανονικός-ή-ό, τακτικός-ή-ό, ομαλός-ή-ό // (γεωμ.) **poligon ~** το κανονικό πολύγωνο // **trăsături -e** τα κανονικά χαρακτηριστικά // (γραμματ.) **verbe -e** τα ομαλά ρήματα ll. επιρ. κανονικά, ομαλά, τακτικά
regulator-oare, regulatori-oare l. επίθ. κανονιστικός-ή-ό, ρυθμιστικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ρυθμιστής-ίστρια (ο, η) // (νομ.) ~ **de competență** ο ρυθμιστής αρμοδιότητας ll. ουσ. ουδ. ο ρυθμιστήρας, το μηχανήμα για ρύθμιση
regulă, reguli l. ουσ. θηλ. 1. ο κανόνας, η ρέγουλα 2. η αρχή, η τάξη // ~ **de conduită** ο κανόνας διαγωγής // ~ **gramaticală** ο γραμματικός κανόνας // (μαθ.) ~ **de trei compusă** η σύνθετη μέθοδος των τριών // (μαθ.) ~ **de trei simplă** η απλή μέθοδος των τριών ll. επιρ. έκφρ. **de ~** κατ' αρχήν, κανονικά, συνήθως // **în ~** εντάξει // **în toată regula** απολύτως εντάξει
regurgita, regurgitez ρ. αμ. ξερνώ, ξεχειλίζω
regurgitație, regurgitații ουσ. θηλ. η επιστροφή των τροφών στο στόμα απ' το στομάχι, η αναγωγή
reiat-ă, reiați-te επίθ. (για τα υφάσματα) 1. ριγέ, ριγωτός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό 2. χαρακτηριστικός-ή-ό
Reichstag ουσ. ουδ. το Ράιχσταγκ, η γερμανική βουλή
reieși pers. 3 reiese ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτος οριστικής) απορρέει, προκύπτει, συνάγεται, βγαίνει σα συμπέρασμα // **așadar ~ că...** συνεπώς απορρέει ότι...
reificare, reificări ουσ. θηλ. η εμπραγμάτωση
reimprima, reimprim ρ. μετ. ανατυπώνω, ξανατυπώνω
reimprimare, reimprimări ουσ. θηλ. η ανατύπωση
reinstala, reinstalez l. ρ. μετ. επανεγκαθιστώ ll. ρ. μέσο επανεγκαθιστάμαι
reinstalară, reinstalări ουσ. θηλ. η επανεγκατάσταση
reinstalat-ă, reinstalați-te επίθ. επανεγκατεστημένος-η-ο
reintegra, reintegrez l. ρ. μετ. αποκαθιστώ, επανορθώνω ll. ρ. μέσο αποκαθιστάμαι
reintegrabil-ă, reintegrabili-e επίθ. αποκαταστάσιμος-η-ο

reintegrare, reintegrări ουσ. θηλ. η αποκατάσταση, η επανόρθωση, η επαναφορά στην προηγούμενη θέση
reintegrat-ă, reintegrati-te επίθ. αποκατεστημένος -η-ο, επανορθωμένος-η-ο
reintră, reintru ρ. μετ. ξαναπαίνω, επανεισέρχομαι
reintrare, reîntrări ουσ. θηλ. η επανείσοδος
reintroduce, reintroduc ρ. μετ. 1. επανεισάγω 2. ξαναβάζω κάτι μέσα
reintroduce, reintroducere ουσ. θηλ. η επανεισαγωγή
reinvita, reinvit ρ. μετ. επαναπροσκαλώ
reitcord ουσ. ουδ. το ύψασμα για αδιάρροχο πανωφόρι
reiterativ-ă, reiterativ-e επίθ. επαναληπτικός-ή-ό
reizbucnire, reizbucniri ουσ. θηλ. το ξαναξέσπασμα // ~ a focului η αναζωπύρωση της φωτιάς
reimbărbăta, reimbărbătez ρ. μετ. 1. επανεγκαρδίωνω 2. επανενθαρρύνω
reîmpăduri, reîmpăduresc ρ. μετ. αναδασώνω
reîmpădurire, reîmpăduriri ουσ. θηλ. η αναδάσωση
reîmpărți, reîmpart ρ. μετ. ξαναμοιράζω, αναδιανέμω, ανακατανέμω
reîmpărțire, reîmpărțiri ουσ. θηλ. το ξαναμοίρασμα, η αναδιανομή, η ανακατανομή, η εκ νέου διανομή
reîmprospăta, reîmprospătez ρ. μετ. 1. φρεσκάρω 2. ανακαινίζω, ανανεώνω 3. μτφ. υπενθυμίζω
reînarma, reînarmez l. ρ. μετ. επανεξοπλίζω ll. ρ. μέσο επανεξοπλίζομαι
reînarmare, reînarmoni ουσ. θηλ. ο επανεξοπλισμός
reînalță, reînalță l. ρ. μετ. επανεξυψώνω ll. ρ. μέσο επανεξυψώνομαι
reînalțare, reînalțări ουσ. θηλ. η επανεξύψωση
reîncadra, reîncadrez ρ. μετ. 1. ξαναπλαισιώνω 2. ξαναπροσλαμβάνω
reîncadrare, reîncadrări ουσ. θηλ. 1. το ξαναπλαισίωμα 2. η επαναπρόσληψη
reîncarna, reîncarnez l. ρ. μετ. μετενσαρκώνω, μετενσωματώνω ll. ρ. μέσο μετενσαρκούμαι, μετενσωματώνομαι, μετεμψυχώνομαι
reîncarnare, reîncarnări ουσ. θηλ. η μετενσάρκωση, η μετενσωμάτωση
reîncălzi, reîncălțesc ρ. μετ. ξαναζεσταίνω, αναθερμαίνω, ξαναθερμαίνω, αναθάλπω
reîncălțire, reîncălțiri ουσ. θηλ. το ξαναζέσταμα, η αναθέρμανση
reîncepe, reîncep l. ρ. μετ. ξαναρχίζω ll. ρ. αμ. ξαναρχινώ
reîncepere, reînceperi ουσ. θηλ. το ξαναρχίσμα
reîncega, reînceg ρ. μετ. 1. ξαναπήζω 2. μτφ. ξαναφτιάχνω
reîncegare, reîncegări ουσ. θηλ. 1. το ξαναπήξιμο 2. μτφ. το ξαναφτιάξιμο
reîncăide, reîncăid ρ. μετ. ξανακλείνω, κλείνω εκ νέου
reîncăidere, reîncăideri ουσ. θηλ. το ξανακλείσιμο, το κλείδωμα εκ νέου
reîncăiria, reîncăiriaz ρ. μετ. ξανανοικιάζω
reîncăirire, reîncăiriri ουσ. θηλ. το ξανανοίκισμα
reîncânta, reîncânt ρ. μετ. ξαναγοητεύω
reîncorpora, reîncorporez ρ. μετ. 1. επανενσωματώνω 2. (στρατ.) ανακατασώω στο στρατό
reîncorporare, reîncorporări ουσ. θηλ. 1. η επανενσωμάτωση 2. (στρατ.) η επανακατάταξη στο στρατό

reînfășura, reînfășor ρ. μετ. ξανατυλίγω
reînfășurare, reînfășurări ουσ. θηλ. το ξανατύλιγμα
reînfînți, reînfînțez ρ. μετ. επανιδρύω, ανασυσταίνω, ξαναφτιάχνω
reînfînțare, reînfînțări ουσ. θηλ. η επανίδρυση, η ανασύσταση, το ξαναφτιάξιμο
reînfiori, reînfloresc ρ. μετ. ξαναנִּיחֵ, αναθάλλω
reînfiorire, reînfioriri ουσ. θηλ. το ξανάνθισμα
reînmugurire, reînmuguriri ουσ. θηλ. η αναβλάστηση
reînnoi, reînnoesce l. ρ. μετ. ανανεώνω, ανακαινίζω ll. ρ. μέσο ανανεώνομαι, γίνομαι κατ' επανάληψη, επαναλαμβάνομαι
reînnuire, reînnuiri ουσ. θηλ. 1. το ανανέωμα, η ανανέωση, η ανακαίνιση 2. η παλιγγενεσία
reînnuiește, reînnuiești επίθ. ανανεωμένος-η-ο, ανακαινισμένος-η-ο
reînsănătoși, reînsănătoșesc ρ. μέσο αναρρώνω, συνέρχομαι
reînsănătoșire, reînsănătoșiri ουσ. θηλ. η ανάρρωση, η επαναπόκτηση της υγείας
reînsăuna, reînsăunez l. ρ. μετ. επανενθρονίζω, επανεγκαθιστώ σε θρόνο ll. ρ. μέσο επανενθρονίζομαι, επανεγκαθίσταμαι σε θρόνο
reînsăunare, reînsăunări ουσ. θηλ. η επανενθρόνιση
reînscriere, reînscrieri ουσ. θηλ. η μετεγγραφή, η νέα εγγραφή
reînsufleți, reînsuflețesc l. ρ. μετ. 1. αναζωογονώ, αναψύχω 2. αναζωπυρώνω ll. ρ. μέσο 1. αναζωογονούμαι 2. αναζωπυρώνομαι
reînsuflețire, reînsuflețiri ουσ. θηλ. η αναζωγόνηση, η αναζωπύρωση, η επανεμψύχωση
reîntineri, reîntineresc l. ρ. αμ. 1. ξανανιώνω 2. μτφ. αναβλασταίνω ll. ρ. μετ. ξανανιώνω κάποιον, ξαναδίνω τα νιάτα, τη νεότητα
reîntinerire, reîntineriri ουσ. θηλ. 1. το ξανάνιωμα 2. μτφ. η αναβλάστηση
reîntinerit-ă, reîntineriți-te επίθ. ξανανιωμένος-η-ο
reîntâlni, reîntâlnesc l. ρ. μετ. ξανασυναντώ, ξανανταμώνω ll. ρ. μέσο ξανασυναντιέμαι, ξανανταμώνομαι
reîntâlnire, reîntâlniri ουσ. θηλ. η ξανασυνάντηση, η ξαναντάμωση, το ξαναντάμωμα
reîntoarce, reîntorc ρ. μέσο 1. επανέρχομαι, ξανάρχομαι 2. ξαναγυρίζω 3. αναφαίνομαι // a se ~ în trecut επιστρέφω στο παρελθόν, ανατρέχω, κάνω αναδρομή
reîntoarce, reîntarceri ουσ. θηλ. 1. η επιστροφή, το ξαναγύρισμα, ο γυρισμός 2. η επάνοδος
reîntregi, reîntregesc ρ. μετ. ολοκληρώνω εκ νέου
reîntregire, reîntregiri ουσ. θηλ. η εκ νέου ολοκλήρωση
reîntrema, reîntremez ρ. μέσο ανακτώ τις δυνάμεις μου, δυναμώνω, αναλαμβάνω
reîntremare, reîntremări ουσ. θηλ. 1. η ανάρρωση, η ανάκτηση υγείας 2. το δυνάμωμα, η βελτίωση υγείας
reîntremat-ă, reîntremați-te επίθ. 1. ενδυναμωμένος-η-ο 2. αποκατεστημένος-η-ο
reîntropa, reîntroupez l. ρ. μετ. επανενσαρκώνω ll. ρ. μέσο 1. επανενσαρκώνομαι 2. ξαναπαίρνω πάλι συγκεκριμένο σχήμα
reînverzi pers. 3 reînverzește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ξαναπρασινίζω, αναθάλλω

reînverzire, reînverziri ουσ. θηλ. το ξαναπρασίσισμα
reînvia, reînvia I. ρ. μετ. αναζωογονώ, ξαναδίνω ζωή, ζωογονώ II. ρ. αμ. 1. ξαναζωογονάω, αναζωογονούμαι 2. ξαναζώ, αναβιώνω
reînviat-ă, reînviați-te επιθ. ξαναζωντανεμένος-η-ο, αναζωογονημένος-η-ο, αναβιωμένος-η-ο
reînviere, reînviari ουσ. θηλ. η επαναπρόωθηση, η αναβίωση, το ξαναζωοτάνεμα, η ζωογόνηση
rejansă, rejanse ουσ. θηλ. η ρεζάνσα
rejet, rejetur ουσ. ουδ. 1. η απόρριψη 2. η απόκρουση
rejudecă, rejudec ρ. μετ. (νομ.) ξαναδικάζω, επανεκδικάζω
rejudecare, rejudecări ουσ. θηλ. (νομ.) η επανεκδικασία, η εκ νέου δίκη
relansa, relansez I. ρ. μετ. επαναπροωθώ, ξαναλανσάρω, επανεκτοξεύω, αναρρίπτω II. ρ. αμ. αυξάνω τη μίζα σε τυχερό παιχνίδι
relansare, relansări ουσ. θηλ. η επαναπροώθηση (το ξαναλανσάρισμα), η επανεκτόξευση, η αναρρίψη
relaș, relașuri ουσ. ουδ. 1. η διακοπή 2. η αργία θεάτρου 3. η ανάπαυση
relata, relatez ρ. μετ. αναφέρω, μνημονεύω, εκθέτω, αφηγούμαι // **a ~ din memorie** απομνημονεύω
relatare, relatări ουσ. θηλ. 1. η αναφορά, η μνημόνευση, η έκθεση 2. η αφήγηση, η εξιστόρηση // **-a faptelor** η αφήγηση των γεγονότων
relativ-ă, relativi-e I. επιθ. 1. αναφορικός-ή-ό 2. σχετικός-ή-ό // (γραμματ.) **pronume** ~ η αναφορική αντωνυμία // **propoziție** -ă η αναφορική πρόταση // **mişcare** -ă η σχετική κίνηση II. προθ. έκφρ. **relativ la...** σχετικά με..., αναφορικά με...
relativism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) θεωρία της σχετικότητας
relativist-ă, relativști-ste I. επιθ. σχετικοκρατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο σχετικιστής, η σχετικίστρια
relativitate ουσ. θηλ. η σχετικότητα // **teoria relativității** η θεωρία της σχετικότητας
relativiza, relativizez I. ρ. μετ. σχετικοποιώ II. ρ. μέσο σχετικοποιούμαι
relație, relații I. ουσ. θηλ. 1. η σχέση 2. η αναφορά 3. η πληροφορία // **relații diplomatice** οι διπλωματικές σχέσεις // **relații culturale** οι πολιτιστικές σχέσεις // **relații de producție** οι παραγωγικές σχέσεις // **în ~ cu...** σε σχέση με..., σε σύγκριση με... II. ρημ. έκφρ. **a da relații** δίνω πληροφορίες
relaxa, relaxez I. ρ. μετ. 1. ξεκουράζω, αναπαύω 2. χαλαρώνω, ξετενώνω, εκτονώνω II. ρ. μέσο 1. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι 2. ρηλαξάρω 3. μτφ. ησυχάζω
relaxant-ă, relaxanți-te επιθ. 1. αναπαιτικός-ή-ό 2. χαλαρωτικός-ή-ό
relaxare, relaxări ουσ. θηλ. 1. η ξεκούραση, η ανάπαυση 2. το ρηλάξ, η χαλάρωση 3. η εκτόνωση, το ξετέντωμα
relaxat-ă, relaxați-te επιθ. 1. χαλαρός-ή-ό, χαλαρωμένος-η-ο 2. ρηλαξαρισμένος-η-ο 3. ξετενισμένος-η-ο
releu, relee ουσ. ουδ. (τεχν.) 1. το ρελέ τηλεπικοινωνίας στην τηλεόραση και ράδιο, ο

ηλεκτρονόμος 2. ο σταθμός αναμεταδόσεως παραγγελμάτων στις αυτόματες εγκαταστάσεις ή στο σύστημα τηλεπικοινωνίας
releva, relev ρ. μετ. 1. εξαίρω, φανερώω, καταδεικνύω, τονίζω 2. εξυψώνω, θέτω σε φως, υπογραμμίζω, προσδιορίζω
relevant-ă, relevanți-te επιθ. 1. καταδεικτικός-ή-ό, φανερωτικός-ή-ό, αποκαλυπτικός-ή-ό, εκδηλωτικός-ή-ό 2. εξυψωτικός-ή-ό, προσδιοριστικός-ή-ό 3. εξέχων-ουσα-ον
relevare, relevări υπογράμμιση, η εξύψωση, ο έπαινος, η ανύψωση
releveu, relevee ουσ. ουδ. (τεχν.) η καταγραφή οικοδομικού έργου
relieva, relieve ουσ. θηλ. 1. το λείψανο, το απομεινάρι, το κειμήλιον 2. το (χρον) **relief, reliefuri** I. ουσ. ουδ. 1. το ανάγλυφο 2. η φυσική διαμόρφωση εδάφους // **a scoate în ~** βγάζω σε ανάγλυφο, ποιά έκθλον, βγάζω σε προεξοχή, υπογραμμίζω II. επιθ. έκφρ. **în ~** σε ανάγλυφο
reliefă, reliefez I. ρ. μετ. εξυψώνω, αναδεικνύω, τονίζω, υπογραμμίζω II. ρ. μέσο αναδεικνύομαι, ανορθώνομαι, διακρίνομαι, προεξέχω
reliefare, reliefări ουσ. θηλ. η ανύψωση, η εξύψωση, το ανέβασμα, η ανάδειξη
reliefat-ă, reliefăți-te επιθ. προεξέχων-ουσα-ον, αναδειγμένος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, έκδηλος-η-ο
religie, religii ουσ. θηλ. η θρησκεία
religios-oasă, religioși-oase επιθ. 1. θρησκευτικός-ή-ό 2. θρησκευόμενος-η-ο, θρήσκος-α-ο
religiozitate ουσ. θηλ. 1. η θρησκευτικότητα 2. η ευσέβεια
relon ουσ. ουδ. το ρελόν (είδος συνθετικού υφάνσιμου νήματος)
relua, reiau ρ. μετ. 1. επαναλαμβάνω, ξαναπαίρνω 2. ξαναρχίζω
reluare, reluări ουσ. θηλ. η επανάληψη, η ανάκτηση // **-a tratativelor** η επανάληψη των διαπραγματεύσεων // **în ~** κατ' επανάληψιν
remaia, remaiez ρ. μετ. 1. μαντάρω 2. καρικώνω // **a ~ ciorapul** μαντάρω την κάλτσα
remaiat-ă, remaie ουσ. ουδ. το μαντάρισμα, το καρίκωμα // **a da ciorapii la ~** δίνω τις κάλτσες για μαντάρισμα
remaiere, remaieri ουσ. θηλ. το μαντάρισμα
remaieză, remaieze ουσ. θηλ. η μανταρίστρα
remanent-ă, remanenți-te επιθ. ο παραμένων, η παραμένουσα, το παραμένον
remanență, remanente ουσ. θηλ. (φυσ.) η μόνιμη υστέρηση
remană, remaniez ρ. μετ. ανασχηματίζω, τροποποιώ, επιδιορθώνω
remaniabil-ă, remaniabili-e επιθ. τροποποιήσιμος-η-ο, επιδιορθώσιμος-η-ο, επανορθώσιμος-η-ο
remaniere, remanieri ουσ. θηλ. 1. ο ανασχηματισμός 2. η επιδιόρθωση 3. η τροποποίηση // **-a guvernului** ο ανασχηματισμός της κυβέρνησης
remarca, remarcă I. ρ. μετ. 1. παρατηρώ, σημειώνω, επισημαίνω 2. διακρίνω II. ρ. μέσο 1. αναδεικνύομαι, διακρίνομαι 2. εξέχω, διαπρέπω
remarcabil-ă, remarcabili-e I. επιθ. 1. διάσημος-η-ο, διαπρεπής-ής-ές, αξιοσημείωτος-η-ο, αξιοπρόσεκτος-η-ο 2. ξεχωριστός-ή-ό, έξοχος-η-ο, αξιόλογος-η-ο II. επίρ. 1. διαπρεπώς, έξοχα, αξιόλογα 2. επιφανώς, αξιοσημείωτα

remarcă, remarci ουσ. θηλ. η παρατήρηση, η σημείωση, η επισήμανση
remărita, remărit ρ. μέσο (για γυναίκα) ξαναπαντρεύομαι
remăsurare, remăsura ουσ. θηλ. η ανακαταμέτρηση, η αναμέτρηση
remedia, remedie ρ. μετ. 1. διορθώνω, επιδιορθώνω 2. θεραπεία
remediabil-ă, remediabili-e επίθ. 1. διορθώσιμος-η -ο 2. θεραπεύσιμος-η-ο
remediare, remedieri ουσ. θηλ. 1. η διόρθωση, το διορθώμα 2. η απάλειψη των σφαλμάτων
remediū, remedii ουσ. ουδ. 1. το μέσον διορθώσεως, η λύση 2. το φάρμακο
rememora, rememorez ρ. μετ. αναμνησκώ, ενθυμίζω, αναθυμύμαι, αναπολώ, ανακαλώ στη μνήμη
rememora, rememora ουσ. θηλ. η ανάμνηση, η αναθύμηση, η αναπόληση, η ενθύμηση, η θύμηση, το αναθύμα
rememorativ-ă, rememorativ-e επίθ. αναμνηστικός-ή-ό
remi ουσ. ουδ. το ραμί
remilitariza, remilitarizez ρ. μετ. αναστρατιωτικοποιώ, αναδιοργανώνω το στρατό μιας χώρας
remilitarizare, remilitarizări ουσ. θηλ. η στρατιωτική αναδιοργάνωση
remiscentă, remiscente ουσ. θηλ. 1. η ανάμνηση, η ενθύμηση 2. το υπόλειμμα, το απομεινάρει
remite, remit ρ. μετ. 1. επιδίδω, εγχειρίζω, παραδίδω, διαβιβάζω 2. (για χρέος) απαλλάσσω, συγχωρώ
remitent, remitenți ουσ. αρσ. ο επιδίδων, ο παραδίδων
remitere, remiteri ουσ. θηλ. η επιδόση, η παράδοση στα χέρια κάποιου
remiza, remizez ρ. αμ. έχω ισοπαλία στο σκάκι
remizare, remizări ουσ. θηλ. η ισοπαλία, το ρεμί (σκάκι)
remiză, remize ουσ. θηλ. 1. το ρεμί, η ισοπαλία στο σκάκι 2. η έκπτωση στο εμπόριο, η αμοιβή εργασίας στο εμπόριο ανάλογα με τις πωλήσεις 3. το αμαξοστάσιο, το υπόστεγο για μηχανές
remizier-ă, remizieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπορ.) ο, η υπάλληλος εμπορίου που πληρώνεται ανάλογα με τις πωλήσεις που έκανε
remobilă, remobilez ρ. μετ. επανεπιπλώνω
remonta, remonte ι. ρ. μετ. 1. ξανααναβάζω, ανυψώνομαι 2. ξαναμοντάρω II. ρ. μέσο αναλαμβάνω δυνάμεις, συνέρχομαι
remontă, remontați επίθ. ενισχυτικός-ή-ό
remontare, remontări ουσ. θηλ. 1. το ξαναμοντάρισμα 2. η ενίσχυση
remontoar, remontoare ουσ. ουδ. (τεχ.) το χορδιστήρι
remorca, remorcare ρ. μετ. 1. ρυμουλκώ, αναδένω και σύρω πίσω από μένα 2. προσδένω 3. ανελκύω, ανασύρω
remorcaj, remorcare ουσ. ουδ. η ρυμούλκηση, η ανάδωση πλοίου, η ανέλκυση
remorcare, remorcare ουσ. θηλ. η ρυμούλκηση, η ανάδωση πλοίου
remorcă, remorci ι. ουσ. θηλ. η ρεμούλκα, η ρυμούλκα II. επίθ. έκφρ. Ia ~ ρυμουλκημένος-η-ο // a fi la remorca cuiva είμαι ρυμουλκημένος από κάποιον

remorcher, remorcare ουσ. ουδ. (ναυτ.) το ρυμουλκό (πλοίο)
remunera, remunerez ρ. μετ. 1. ανταμείβω 2. πληρώνω, ανταποδίνω 3. μισθοδοτώ, πληρώνω αμοιβή για εργασία
remunera, remunera ουσ. θηλ. 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή 2. η ανταπόδοση // ~ a muncii η ανταμοιβή της εργασίας
remunerație, remunerații ουσ. θηλ. 1. η ανταμοιβή, η αμοιβή, η πληρωμή της εργασίας, ο μισθός 2. η ανταπόδοση
remușcare, remușcări ουσ. θηλ. 1. η τύψη, η ένοχη συνείδηση 2. η λύπη, η μεταμέλεια
ren, reni ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο τάρανδος, ο ρέννος
renal-ă, renali-e επίθ. νεφρικός-ή-ό // insuficiență ~ă η νεφρική ανεπάρκεια
renan-ă, renani-e επίθ. ρηνανικός-ή-ό (στο Ρήνο ποτάμι)
Renania ουσ. θηλ. η Ρηνανία
renascentist-ă, renașcentiști-ste επίθ. αναγεννησιακός-ή-ό (σχετικά με την Αναγέννηση)
renaște, renașce ρ. αμ. 1. αναγεννώ, αναγεννώμαι, αναγεννιέμαι, ξαναγεννιέμαι 2. αναζωογονούμαι, αναβιώνω, ξαναζωντανεύω
renaștere, renașteri ουσ. θηλ. 1. η αναγέννηση 2. η αναβίωση, η ζωογόνηση, το ξαναζωτάνεμα // ~ a naturii η αναγέννηση της φύσης // ~ italiană η Ιταλική Αναγέννηση
renăscător-oare, renăscători-oare ι. επίθ. αναγεννητικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αναγεννητής-ήτρια (ο, η)
renăscut-ă, renașcuti-e επίθ. αναγεννημένος-η-ο, ξαναγεννημένος-η-ο // mă simt cu totul ~ αισθάνομαι ολότελα αναγεννημένος
renega, reneg ρ. μετ. 1. αρνούμαι, απαρνούμαι, αρνιέμαι, απαρνιέμαι 2. αποστατώ, αποκηρύσσω
renegare, renegări ουσ. θηλ. η απάρνηση, η απαρνησιά, η αποστασία, η αλλαξοπιστία, η αποκήρυξη
renegat-ă, renegați-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. απαρνητής-ήτρια (ο, η), αποστάτης-άτρια (ο, η) 2. αρνησιθρησκός-η (ο, η) 3. αρνησίδοξος-η (ο, η)
renete επίθ. // mere ~ ένα είδος μήλων (κίτρινα -πορτοκαλιά)
renghi, renghiuri ουσ. ουδ. (οικ.) η φάρσα, το αστείο // a juca cuiva un ~ παίζω σε κάποιον μια φάρσα (εξαπατώ κάποιον)
rengoli, rengole ουσ. θηλ. η ρεγκλότα (η ποικιλία δαμασκηνιάς και ο καρπός της)
reniform-ă, reniformi-e επίθ. νεφροειδής-ής-ές
reniu ουσ. ουδ. (χημ.) το ρένιο (χημικό στοιχείο όμοιο με την πλατίνα)
renova, renovez ρ. μετ. ανακαινίζω, ανανεώνω
renovare, renovări ουσ. θηλ. 1. η ανακαίνιση, η ανανέωση 2. η αναμόρφωση
renovat-ă, renovați-e επίθ. ανακαινισμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο
renovator-oare, renovatori-oare ι. επίθ. ανακαινιστικός-ή-ό, ανανεωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανακαινιστής-ίστρια (ο, η)
renta pers. 3 rentează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. φέρω εισόδημα, αποφέρω, αποδίδω κέρδος 2. φέρνω πρόσοδο 3. (οικ.) αξίζει τον κόπο // nu rentează δεν συμφέρει
rentabil-ă, rentabili-e επίθ. 1. αποδοτικός-ή-ό, προσοδοφόρος-α(ος)-ο, επικερδής-ής-ές 2.

επωφελής-ής-ές, πλουτοφόρος-ος-ο, παραγωγικός-ής-ό, πλουτοπαραγωγικός-ής-ό
rentabilitate, rentabilități ουσ. θηλ. η αποδοτικότητα, η απόδοση κέρδους
rentă, rente ουσ. θηλ. 1. η πρόσοδος 2. το εισόδημα, το έσοδο, ο πόρος // **renta feudală** η φεουδαρχική πρόσοδος // (οικον.) **renta funciară** η έγγειος πρόσοδος // **renta viageră** η ισόβια πρόσοδος
rentier-ă, rentieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. εισοδηματίας (ο, η)
renume ουσ. ουδ. 1. η φήμη, η δόξα 2. η διασημότητα 3. η διάδοση // **savant de ~ mondial** ο επιστήμονας παγκόσμιας φήμης
renumit-ă, renumiți-te επιθ. ονομαστός-ής-ό, διασημός-ης-ο, φημισμένος-ης-ο, ξεκουστός-ής-ό, δοξασμένος-ης-ο, περίφημος-ης-ο // **a fi ~** φημίζομαι // **tutunuri -e** τα περίφημα καπνά
renunța, renunți ρ. αμ. 1. παραιτούμαι 2. εγκαταλείπω θεληματικά θέση, αξίωμα ή δικαίωμα 3. στερούμαι 4. παύω να δείχνω ενδιαφέρον για κάτι // **a ~ la călătorie** παραιτούμαι του ταξιδιού
renunțare, renunțări ουσ. θηλ. 1. η παραίτηση, η αποποίηση 2. η θεληματική εγκατάλειψη δικαιωμάτων ή αξιώματος
renură, renuri ουσ. θηλ. (τεχ.) η εγκοπή, η αυλακία, η ράβδωση
reocupa, reocup ρ. μετ. 1. ανακαταλαμβάνω 2. ξαναπαίρνω
reocupare, reocupări ουσ. θηλ. 1. η ανακατάληψη 2. το ξαναπάρισημο
reordonanța, reordonanțez ρ. μετ. ξαναδίνω διαταγή πληρωμής
reordonanțare, reordonanțări ουσ. θηλ. η νέα διαταγή πληρωμής
reorganiza, reorganizez ρ. μετ. αναδιοργανώνω
reorganizare, reorganizări ουσ. θηλ. η αναδιοργάνωση // **-a învățământului** η αναδιοργάνωση της παιδείας
reorganizator-oare, reorganizatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. αναδιοργανωτής-ώτρια (ο, η)
reostat, reostate ουσ. ουδ. (φυσ.) ο ρεοστάτης
repaos ουσ. ουδ. ιδ. repaus
repara, repar ρ. μετ. 1. διορθώνω, επιδιορθώνω 2. επισκευάζω, σιάζω 3. επανορθώνω // **a ~ o greșeală** διορθώνω λάθος
reparabil-ă, reparabil-e επιθ. 1. διορθώσιμος-ης-ο, επιδιορθώσιμος-ης-ο 2. επανορθώσιμος-ης-ο
reparare, reparări ουσ. θηλ. 1. η διόρθωση, το διόρθωμα, η επιδιόρθωση 2. η επανόρθωση, το σιάξιμο, η επισκευή
reparat ουσ. ουδ. 1. η επιδιόρθωση, η διόρθωση 2. η επανόρθωση 3. η επισκευή
reparator-oare, reparatori ουσ. επιθ. 1. επιδιορθωτικός-ής-ό, διορθωτικός-ής-ό 2. επανορθωτικός-ής-ό 3. επισκευαστικός-ής-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. επιδιορθωτής-ώτρια (ο, η), διορθωτής-ώτρια (ο, η), επανορθωτής-ώτρια (ο, η)
reparații-ie, reparatorii επιθ. ιδ. reparator
reparație, reparații ουσ. θηλ. 1. η επισκευή, η επιδιόρθωση, η διόρθωση, το διόρθωμα 2. η επανόρθωση 3. το μερεμέτι 4. η αποζημίωση 5. μτφ. η ικανοποίηση // **reparații capitale** οι κεφαλαιώδεις επισκευές // **reparații de război** οι πολεμικές αποζημιώσεις

repartitor, repartitoare ουσ. ουδ. ο διανεμητής (στον τηλεφωνικό σταθμό για αλλαγή των συνδέσεων)
repartiție, repartiții ουσ. θηλ. 1. η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση, η μοιρασιά 2. ο διορισμός (η τοποθέτηση σε υπηρεσία) // **~ teritorială** ο αναδασμός
repartiza, repartizez ρ. μετ. 1. διανέμω, κατανέμω, μοιράζω, διαμοιράζω 2. διορίζω
repartizare, repartizări ουσ. θηλ. 1. η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση 2. ο διορισμός
repartizat-ă, repartizați-te επιθ. διανεμημένος-ης-ο, κατανεμημένος-ης-ο, διαμοιρασμένος-ης-ο // **-e într-un mod egal** κατανεμημένα ισομερώς
repartizor, rapertizoare ουσ. ουδ. (τεχ.) ο διανεμητής
repasare, repasări ουσ. θηλ. το ξαναπέρασμα
repatria, repatriez I. ρ. μέσο επαναπατρίζομαι II. ρ. μετ. επαναπατρίζω
repatriere, repatrieri ουσ. θηλ. ο επαναπατρισμός, η επανεγκατάσταση στην πατρίδα
repaus, repausuri ουσ. ουδ. 1. η ξεκούραση, το ρεπό, η ανάπαυση, η ανάπαυλα, η διακοπή, η σχολή 2. η ακινησία // **~ duminical** η κυριακάτικη αργία // (βιολ.) **~ mamar** η ανάπαυση του θηλασμού
repausa, repauzez I. ρ. μέσο ξεκουράζομαι, αναπαύομαι II. ρ. αμ. 1. λυτρώνομαι, πεθαίνω 2. κείμαι (επί νεκρών)
repede, repezi I. επιθ. 1. γρήγορος-ης-ο, γοργός-ής-ό 2. ταχύς-εία-ύ II. επιρ. 1. γρήγορα, γοργώς 2. ταχώς // **cât mai ~ posibil** όσο το δυνατό πιο γρήγορα // **mă întorc ~** επιστρέφω γρήγορα // **zboară ~** πετάει γρήγορα
repejor επιρ. (οικ.) κάπως γρήγορα
reper, repere ουσ. ουδ. 1. το σημείο, το σημάδι, το σημάδεμα 2. το διακριτικό γνώρισμα, η επισήμανση 3. μτφ. το είδος, το αντικείμενο // **punct de ~** το σημείο για αναγνώριση (για επισήμανση)
repera, reperez ρ. μετ. σημαδεύω, σημειώνω, επισημαίνω
reperare, reperări ουσ. θηλ. η σήμανση, το σημάδεμα, η επισήμανση, το μαρκάρισμα
reperat-ă, repași-te επιθ. σημαδεμένος-ης-ο, επισημασμένος-ης-ο
repercusiune, repercusiuni ουσ. θηλ. 1. η αντανάκλαση 2. η συνέπεια, το επακολούθημα, το επακόλουθο, η επακολούθηση, η έμμεση επίδραση
repercuta pers. 3 repercutează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενεστώτα οριστικής) αντανακλάωμαι, έχω συνέπειες, έρχομαι σαν έμμεσο αποτέλεσμα
repercutare, repercutări ουσ. θηλ. η αντανάκλαση, η επακολούθηση
repercutat-ă, repercutați-te επιθ. αντανακλασμένος-ης-ο
repertoar, repertoare ουσ. ουδ. ιδ. repertoriu
repertoriu, repertorii ουσ. ουδ. 1. το ρεπερτόριο 2. το ευρετήριο 3. το δραματολόγιο 4. ο αλφαριθμητικός κατάλογος
repetă, repet I. ρ. μετ. 1. επαναλαμβάνω 2. ξανακάνω, ξαναλέω κάτι II. ρ. μέσο επαναλαμβάνομαι
repetabil-ă, repetabili-e επιθ. επαναληπτικός-ής-ό
repetabilitate ουσ. θηλ. η επαναληπτικότητα, η δυνατότητα επανάληψης

repetare, repetări *ουσ.* *θηλ.* 1. η επανάληψη 2. η προγύμναση
repetă-ă, repetați-ı *l. επίθ.* 1. επανειλημμένος-η-ο 2. εξακολουθητικός-ή-ό *ll. επίρ.* επανειλημμένα
repent-ă, repenți-te *l. επίθ.* στάσιμος-η-ο, απορβίβαστος-η-ο // **a lăsa** ~ αφήνω απορβίβαστο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* μετεξεταστές-α (ο, η)
repetenție, repetenții *ουσ.* *θηλ.* ο μή προβιβασμός, η μη προαγωγή
repetitiv-ă, repetitivi-e *επίθ.* επαναληπτικός-ή-ό
repetitor-oare, repetitori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* προγυμναστής-άστρια (ο, η)
repetiție, repetiții *ουσ.* *θηλ.* 1. η επανάληψη 2. η δοκιμή, η πρόβα, η δοκιμαστική εκτέλεση // **~ generală** η γενική δοκιμαστική εκτέλεση // **a face ~** κάνω επανάληψη // **armă cu ~** το επαναληπτικό όπλο // **de ~** επαναληπτικός-ή-ό
repezeală, repezeli *l. ουσ.* *θηλ.* 1. η βιασύνη, η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γρηγοροσύνη 2. η ταχύτητα 3. *μτφ.* η φούρια *ll. επιρ. έκφρ.* **la ~** βιαστικά, στα πεταχτά, επί τροχάδην, με γρηγοράδα
rezei, reped *l. ρ. μέσο* 1. χυμώ, χιμίζω, ορμώ 2. πηγαίνω γρήγορα, πετιέμαι // **mă reped până la librărie** πετιέμαι μέχρι το βιβλιοπωλείο // **se ~ră la noi** όρμησαν σε μας 3. *μτφ.* φέρνομαι παράφορα (βία) *ll. ρ. μετ.* 1. κακομεταξίζομαι 2. φέρνομαι σκληρά απέναντι σε κάποιον, αποπαίρνω
repeziunea, repeziciuni *l. ουσ.* *θηλ.* 1. η γρηγοράδα, η βια, η σπουδή 2. η ταχύτητα 3. η παραφορά *ll. επιρ. έκφρ.* **cu ~** γρήγορα
repeziș, repezișuri *ουσ.* *ουδ.* 1. η βιαιότητα, το βίαιο, η ορμητικότητα, η ορμή 2. *μτφ.* ο απότομος τρόπος
repezi-ă, repeziți-te *ll. επίθ.* 1. βιαστικός-ή-ό, βίαιος -η-ο, παράφορος-η-ο 2. ορμητικός-ή-ό, επιθετικός -ή-ό, απότομος-η-ο, φουρισμένος-η-ο *ll. επίρ.* βία, βιαστικά, απότομα, επιθετικά, ορμητικά, παράφορα
replanta, replantez *ρ. μετ.* ξαναφυτεύω
replantare, replantări *ουσ.* *θηλ.* η αναφύτευση, το ξαναφύτεμα, η ξαναφύτευση
replia, repliez *l. ρ. μετ.* 1. ξαναδιπλώνω 2. (στρατ.) συμπτύσσω, ανασυντάσσω *ll. ρ. μέσο* 1. (στρατ.) συμπτύσσομαι, υποχωρώ, οπισθοχωρώ
replica, replic *ρ. μετ.* αποκρίνομαι, ανταπαντώ
replică, replici *l. ουσ.* *θηλ.* η απόκριση, η ανταπάντηση // **a fi tare în replici** είναι ισχυρός σε αποκρίσεις // **dreptul de ~** το δικαίωμα αποκρίσεως *ll. επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς απόκριση
repliere, replieri *ουσ.* *θηλ.* (στρατ.) η σύμπτυξη, η ανασύνταξη, η υποχώρηση // **de ~** υποχωρητικός -ή-ό
repopala, repopulez *ρ. μετ.* ανακατοικώ, ανεποικίζω
repopulare, repopulări *ουσ.* *θηλ.* η ανακατοίκηση, ο ανεποικισμός
repopulat-ă, repopulați-te *επίθ.* ανακατοικημένος-η-ο
report, reporturi *ουσ.* *ουδ.* η μεταφορά // **din ~** εκ μεταφοράς
reporta, reportez *ρ. μετ.* μεταφέρω, κάνω μεταφορά ποσού
reportaj, reportaje *ουσ.* *ουδ.* το ρεπορτάζ
reportare, reportări *ουσ.* *θηλ.* 1. η μεταφορά 2. η μετακίνηση από έναν τόπο σε άλλο

reporter-ă, reporteri-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ρεπόρτερ (ο, η), ο ανταποκριτής, ο δημοσιογράφος
reporteraș, reporterăși *ουσ.* *αρσ.* (χλευασ.) ο ρεπορτεράκος
reportericesc-ească, reportericești *επίθ.* δημοσιογραφικός-ή-ό, ανταποκριτικός-ή-ό
repovestă, repovestesc *ρ. μετ.* ξαναφηγούμαι, αναδιηγούμαι
repovestire, repovestiri *ουσ.* *θηλ.* η επαναφήγηση, η αναδίγηση, η επανάληψη της διήγησης
repovestit-ă, repovestiti-te *επίθ.* επαναφηγημένος -η-ο, αναδιηγημένος-η-ο
reprehensibil-ă, reprehensibili-e *επίθ.* αξιόμιπτος -η-ο, αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο
reprehensiune, reprehensiuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η μορφή, η κατσάδα, το κατσάδιασμα 2. η επίπληξη
represalii *ουσ.* *θηλ.* *πληθ.* 1. τα αντίποινα, οι καταπιέσεις, οι καταστολές 2. η εφαρμογή πιεστικών μέτρων
represibil-ă, represibili-e *επίθ.* κατασταλτικός-ή-ό
represiune, represuni *ουσ.* *θηλ.* η καταστολή, η κατάπνιξη, η περιστολή, οι διώξεις
represiv-ă, represivi-e *επίθ.* κατασταλτικός-ή-ό, περισταλτικός-ή-ό
reprezentă, reprezint *ρ. μετ.* 1. παρασταίνω, παριστάνω, απεικονίζω, αναπαριστάνω, αναπαριστάνω 2. επροσωπώ, αντιπροσωπεύω
reprezentant-ă, reprezentanți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* αντιπρόσωπος (ο, η), εκπρόσωπος (ο, η) // **~ al poporului** ο αντιπρόσωπος του λαού // **~ diplomatic** ο διπλωματικός αντιπρόσωπος
reprezentanță, reprezentanțe *ουσ.* *θηλ.* η αντιπροσωπεία, η εκπροσώπηση // **~ comercială** η εμπορική αντιπροσωπεία // **~ națională** εθνική αντιπροσωπεία
reprezentare, reprezentări *ουσ.* *θηλ.* 1. η αντιπροσώπηση, η αναπαράσταση, η εκπροσώπηση, η παράσταση 2. η ανάπλαση, η απεικόνιση // **~ topografică** η τοπογραφική αναπαράσταση // **cheltuieli de ~** τα έξοδα παραστάσεως // **~ proporțională** η ανάλογη εκπροσώπηση
reprezentativ-ă, reprezentativi-e *l. επίθ.* αντιπροσωπευτικός-ή-ό // **sistem ~** το αντιπροσωπευτικό σύστημα *ll. ουσ.* *θηλ.* (αθλ.) η αντιπροσωπευτική ομάδα του σωματείου, της χώρας, κ.λ.π.
reprezentăție, reprezentății *ουσ.* *θηλ.* 1. η παράσταση 2. η απεικόνιση 3. το θέαμα
reprima, reprim *ρ. μετ.* καταστέλλω, καταπνίγω
reprimare, reprimări *ουσ.* *θηλ.* η καταστολή, η κατάπνιξη
reprimi, reprimesc *ρ. μετ.* ξαναδέχομαι, ξαναποδέχομαι
reprimire, reprimiri *ουσ.* *θηλ.* η επαναποδοχή, η λήψη εκ νέου, η νέα παράληψη
reprivatiza, reprivatizez *ρ. μετ.* επανιδιωτικοποιώ
reprivatizare, reprivatizări *ουσ.* *θηλ.* η επανιδιωτικοποίηση
repriză, reprize *l. ουσ.* *θηλ.* (αθλ.) 1. το ημίχρονο 2. η επανάληψη 3. το διάλειμμα *ll. επιρ. έκφρ.* **în reprize** κατά διαλείμματα (από καρό σε καιρό), κατ' επανάληψιν
reproba, reprob *ρ. μετ.* αποδοκιμάζω, κατακρίνω, επικρίνω

reprobabil-ă, reprobabili-e *επίθ.* αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο, αξιόμειπτος-η-ο, ψεκτός-ή-ό, καταδικαστέος-α-ο

reprobare, reprobări *ουσ.* *θηλ.* 1. η επίκριση, η κατάκριση, η αποδοκιμασία 2. ο φόγος, η μομφή

reprobator-oare, reprobatori-oare *l. επίρ.* αποδοκιμαστικός-ή-ό *ll. επίρ.* αποδοκιμαστικά

reprobațiune, reprobațiuni *ουσ.* *θηλ.* η αποδοκιμασία, η απόρριψη, η μη έγκριση

reproducător-oare, reproducători-oare *επίθ.* αναπαραγωγικός-ή-ό, αναπαραγωγός-ός-όν

reproduce, reproduc *l. ρ. μετ.* 1. αναπαράγω 2. απεικονίζω, αναπαριστώνω 3. αναδημοσιεύω 4. αποδίδω επακριβώς // **ziarele reproduc** οι εφημερίδες αναδημοσιεύουν *ll. ρ. μέσο* 1. αναπαράγομαι, αναδημιουργούμαι 2. αναγεννώνμαι, πολλαπλασιάζομαι, πληθύνομαι 3. αναφαίνομαι

reproducere, reproduceri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αναπαραγωγή 2. η απεικόνιση 3. η αναπαραστάση 4. η απομίμηση 5. ο πολλαπλασιασμός // ~ **asexuată** η αναπαραγωγή χωρίς το σεξ // ~ **a interzâ** η αναπαραγωγή απαγορεύεται

reproductibil-ă, reproductibili-e *επίθ.* αναπαραγωγικός-ή-ό

reproductie, reproductii *ουσ.* *θηλ.* (*οικον.*) 1. η αναπαραγωγή 2. ο πολλαπλασιασμός (ζωντανών οργανισμών) // ~ **lărgită** η διευρυμένη αναπαραγωγή // ~ **simplă** η απλή αναπαραγωγή

reprofilă, reprofilez *ρ. μετ.* αλλάζω το προφίλ

reprofilare, reprofilări *ουσ.* *θηλ.* η αλλαγή του προφίλ

reprograma, reprogramez *ρ. μετ.* αναπρογραμματίζω

reproș, reproșuri *ουσ.* *ουδ.* 1. η μομφή, η κατηγορία, η παρατήρηση 2. η επίρριψη, η επίπληξη

reproșa, reproșez *ρ. μετ.* 1. μέφομαι, επιπλήττω, ψέγω, κατηγορώ 2. επιρρίπτω 3. κατασιδιάζω, απειθεύω σκληρές παρατηρήσεις // **ea i-a -t purtarea** αυτή του κατηγορήσε τη διαγωγή

reproșabil-ă, reproșabili-e *επίθ.* ψεκτός-ή-ό, αξιόμειπτος-η-ο

reptilă, reptile *ουσ.* *θηλ.* (*ζωολ.*) το ερπετό, τα ερπετά

republica, republic *ρ. μετ.* αναδημοσιεύω, επανεκδίδω

republican-ă, republicanii *ουσ.* *επίθ.* δημοκρατικός-ή-ό, ρεπουμπλικανικός-η-ο *ll. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* δημοκράτης-ισσα (ο, η), ρεπουμπλικάνος-α (ο, η)

republicanism *ουσ.* *ουδ.* (*πολ.*) ο εκδημοκρατισμός, το δημοκρατικό καθεστώς (πολίτευμα)

republică, republici *ουσ.* *θηλ.* (*πολ.*) η δημοκρατία

repudia, repudiez *ρ. μετ.* 1. αποπέμπω, αποβάλλω 2. παραιτούμαι, αρνούμαι, αποποιούμαι

repudiere, repudieri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αποπομπή, η αποβολή 2. η αποποίηση 3. η άρνηση, η απαρνησιά // ~ **a unei moșteniri** η αποποίηση μιας κληρονομιάς

repugna pers. 3 repugnă *ρ. αμ.* (*γ'* πρόσωπο ενικού ενδεστώτα οριστικής) απαρέσχω, εμπνέω αποστροφή, προξενώ αηδία

repugnant-ă, repugnanți-e *επίθ.* (*αρχ.*) απεχθής-ής-ές, αποτρόπαιος-α-ο, σιχαμερός-ή-ό, αηδιαστικός-ή-ό

repugnanță *ουσ.* *θηλ.* (*αρχ.*) η αποστροφή, η απέχθεια, ο αποτροπιασμός, η αηδία, η σιχαμάρα

repulsie, repulsii *ουσ.* *θηλ.* η αποστροφή, η απέχθεια, το σχήμα, η αηδία, ο αποτροπιασμός, η αντιπάθεια // **a avea** ~ αποτροπιάζομαι

repulsiune *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* repulsie

repune, repun *ρ. μετ.* επαναθέτω, ανατοποθετώ // **a ~ în drepturi** επαναθέτω στα δικαιώματα

repunere, repuneri *ουσ.* *θηλ.* η επαναθέτηση, η ανατοποθέτηση

repurta, repurtez *ρ. μετ.* επιτυχαίνω, επιτυχάνω, πετυχαίνω, σημειώνω επιτυχία

reputat-ă, reputați-te *επίθ.* φημισμένος-η-ο, περφημος-η-ο, διάσημος-η-ο, ξακουστός-ή-ό, ονομαστός-ή-ό

reputație, reputații *ουσ.* *θηλ.* 1. η φήμη, η υπόληψη, η καλή ή κακή φήμη, το όνομα 2. η δόξα // **cu ~** με όνομα // **de proastă** ~ δύσφημος-η-ο, δυσώνυμος-η-ο

reputațiune *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* reputație

resciziune, resciziuni *ουσ.* *θηλ.* (*νομ.*) η ακύρωση

rescript, rescripte *ουσ.* *ουδ.* (*νομ.*) το αυτοκρατορικό διάταγμα

resemna, resemnez *ρ. μέσο* 1. παραιτούμαι υπέρ του άλλου, υποτάσσομαι στη μοίρα 2. εκδηλώνω αγωγή, ανέχομαι μετά καρτερίας, υπομένω

resemnare, resemnări *ουσ.* *θηλ.* η υποταγή στη μοίρα, η αγωγή, η καρτερία

resemnat-ă, resemnați-te *επίθ.* αγόγγυστος-η-ο, καρτερικός-ή-ό, υπομονετικός-ή-ό, υποταγμένος-η-ο στη μοίρα

resentiment, resentimente *ουσ.* *ουδ.* η μνησικακία, το μίσος, η έχθρα, η εχθρότητα, η αντιπάθεια

resimți, resimt *l. ρ. μετ.* αισθάνομαι, νιώθω // **a ~ lipsa** νιώθω την έλλειψη (την απουσία) *ll. ρ. μέσο* 1. υφίσταμαι τις συνέπειες 2. υποβάλλομαι σε κάτι // **a se ~ după cutremur** υφίσταται τις συνέπειες (μετά απ' το σεισμό)

resorbi pers. 3 resoarbe *ρ. μέσο* (*γ'* πρόσωπο ενικού ενδεστώτα οριστικής) απορροφάται, αναρροφάται

resorbție, resorbții *ουσ.* *θηλ.* η αναρρόφηση, η απορρόφηση

resorcină *ουσ.* *θηλ.* (*χημ.*) η ρεσορκίνη (οργανική ουσία σαν φωτογραφικός εμφανιστής)

resort, resoarte *ουσ.* *ουδ.* 1. η αρμοδιότητα 2. η δικαιοδοσία 3. το τμήμα, ο τομέας // **asta nu e de -ul meu** αυτό δεν είναι της αρμοδιότητάς μου // **autoritate de ~** η αρμοδία αρχή // **a fi de -ul cuiva** είναι της αρμοδιότητας κάποιου

resort, resorturi *ουσ.* *ουδ.* 1. το ελατήριο 2. μπφ. το κίνητρο

resortisant, resortisanți *ουσ.* *αρσ.* (*λογ.*) ο διαμένων σε ξένο κράτος

respect, respecte *ουσ.* *ουδ.* ο σεβασμός, το σέβας, τα σέβη, τα σεβάσματα, το σεβάσμα // ~ **ele mele** τα σέβη μου // **a ține pe cineva la ~** βάζω κάποιον να έχει σεβασμό // **plin de ~** γεμάτος σεβασμό

respecta, respect *l. ρ. μετ.* σέβομαι, κρατώ σεβασμό, τηρώ τον σεβασμό // **a ~ regulile de circulație** τηρώ τους κανόνες της κυκλοφορίας // **a nu ~** παραβαίνω, δεν τηρώ σεβασμό *ll. ρ. μέσο* σέβομαι, έχω σεβασμό // **a se ~ unul pe altul** σέβονται ο ένας τον άλλο

respectabil-ă, respectabili-e *l. επίθ.* σεβαστός-ή-ό, σεβάσιμος-α-ο, αξιοσεβάστος-η-ο *ll. επίρ.* σεβάσμα, σεβασμώς, αξιοσεβάστα

respectabilitate *ουσ.* *θηλ.* η σεβασμιότητα

respectare, respectări ουσ. θηλ. το σέβασμα, ο σεβασμός, η τήρηση σεβασμού // ~ **a unui tratat** η τήρηση της συνθήκης
respectat-ă, respectați-te επίθ. σεβαστός-ή-ό, σεβασμένος-η-ο
respectiv-ă, respectiv-e I. επίθ. 1. αντίστοιχος-η-ο, σχετικός-ή-ό 2. αμοιβαίος-α-ο 3. λεγόμενος-η-ο II. επίρ. αντίστοιχα, αμοιβαίως
respectuos-oasă, respectuoși-oase I. ευσεβής-ής-ές, ευλαβής-ής-ές, με σεβασμό II. επίρ. ευσεβώς, ευλαβώς
respingător-oare, respingători-oare I. επίθ. 1. αποκρουστικός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο 2. απωθητικός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο 2. αντιπαθητικός-ή-ό, αδιάφορος-ή-ό 2. απεισιδοξία-ιο // **pompă aspiratoare-respingătoare** η αναρροφητική-απωθητική αντλία II. επίρ. 1. αποκρουστικά, αποτροπαίως 2. αηδώς, αντιπαθητικά, βδελυρά, απαίσια
respinge, resping ρ. μετ. 1. αποκρούω, απωθώ, απορρίπτω 2. αντικρούω, ανασκευάζω // **a ~ acuzățile** αντικρούω τις κατηγορίες // **a ~ atacul** αποκρούω την επίθεση // **a ~ propunerile** απορρίπτω τις προτάσεις
respingere, respingeri ουσ. θηλ. 1. η απόκρουση, η απώθηση, η απόρριψη 2. η αντίκρουση, η απομάκρυνση, η ανασκευή, η ανίχνευση
respira, respir ρ. αμ. 1. αναπνέω, εισπνέω και εκπνέω 2. μτφ. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι
respirabil-ă, respirabili-e επίθ. αναπνευστός-ή-ό
respirare, respirări ουσ. θηλ. ιδ. respirație
respirator-oare, respiratori-oare επίθ. αναπνευστικός-ή-ό // (ανατ.) **aparāt** ~ το αναπνευστικό σύστημα
respirație, respirații ουσ. θηλ. 1. η αναπνοή, η ανάσα, η ανασεμιά, η πνοή 2. ο ανασασμός // ~ **artificială** η τεχνητή αναπνοή // **operă de largă** ~ το μεγαλόπνοο έργο
responsabil-ă, responsabili-e I. επίθ. 1. υπεύθυνος-η-ο 2. υπόλογος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. υπεύθυνος-η (ο, η)
responsabilitate, responsabilități ουσ. θηλ. 1. η ευθύνη 2. η υποχρέωση
rest, resturi ουσ. ουδ. 1. το υπόλοιπο, τα ρέστα, το κατάλοιπο 2. το απομείνμα, το υπόλειμμα, το λείψανο 3. το λοιπό // **și ~ul** και τα ρέστα, και τα λοιπά // **cere și ~ul** ζητάει και τα ρέστα // **ii rămânea un ~ de respect** του έμενε ένα κατάλοιπο σεβασμού
restabil, restabilesc I. ρ. μετ. 1. αποκατασταίνω, αποκαθιστώ, παλινορθώνω 2. ανορθώνω 3. αναστηλώνω // **a ~ circulația** αποκαθιστώ την κυκλοφορία II. ρ. μέσο 1. αποκαθίσταμαι 2. ζωογονούμαι 3. αναστηλώνομαι 4. αναρρώνω, αναλαμβάνω
restabilire, restabiliri ουσ. θηλ. 1. η αποκατάσταση, η παλινόρθωση, η ανόρθωση 2. η ανάρρωση 3. η αναστήλωση // ~ **a relațiilor diplomatice** η αποκατάσταση των διπλωματικών σχέσεων
restant-ă, restanți-te επίθ. 1. εναπομένων-ουσα-ον 2. ανεξόφλητος-η-ο, αεόφλητος-η-ο // **credit** ~ η ανεξόφλητη πίστωση // **post-restant** το πόστ-ρεστάν
restanță, restanțe ουσ. θηλ. 1. το εναπομένον 2. το υπόλοιπο // **am două examene** ~ έχω δύο εξετάσεις ως υπόλοιπο // **vă plătește restanța**

peste o lună θα σας πληρώσω το υπόλοιπο μετά από ένα μήνα
restanțier-ă, restanțieri-e επίθ. 1. εναπομένων-ουσα-ον, υπόλοιπος-η-ο 2. καθυστερούμενος-η-ο
restaure, restaurez ρ. μετ. 1. αναστηλώνω, ανακαίνιζω, παλινορθώνω 2. επανενθρονίζω 3. επισκευάζω, επιδιορθώνω 4. αποκαθιστώ
restaurant, restaurante ουσ. ουδ. 1. το ρεστοράν, το εστιατόριο 2. το μαγειρείο // **proprietar de ~** ο εστιατοράς, ο ιδιοκτήτης εστιατορίου
restaurare, restaurări ουσ. θηλ. 1. η αναστήλωση, η ανακαίνιση, η παλινόρθωση 2. η αποκατάσταση 3. η επανενθρόνιση 3. η επιδιορθωση
restaurator-oare, restauratori-oare I. επίθ. 1. αναστηλωτικός-ή-ό, ανακατασκευαστικός-ή-ό 2. ανορθωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. αναστηλωτής-ώτρια (ο, η), ανακατασκευαστής-ίστρια (ο, η)
restaurație, restaurații ουσ. θηλ. 1. η αναστήλωση, η ανακαίνιση, η παλινόρθωση 2. η αποκατάσταση 3. η επανενθρόνιση 4. η επιδιορθωση, η επισκευή
reste, resteie ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. η καθεμία από τις δύο μπάρδες ανάμεσα στις οποίες τοποθετείται ο λαιμός των ζώων στο ζυγό // **a lua cu ~l** συμπεριφέρομαι με τραχύ τρόπο σε κάποιον
restituī, restitui ρ. μετ. 1. επιστρέφω, γυρίζω 2. επαναδίδω, ανταποδίδω, αποδίδω // **a ~ banii** επιστρέφω τα χρήματα
restituire, restituiri ουσ. θηλ. 1. η επιστροφή, το γύρισμα 2. η επαναπόδοση, η απόδοση, η ανταπόδοση
restituție, restituții ουσ. θηλ. ιδ. restituire
restrânge, restrâng I. ρ. μετ. 1. περιορίζω, περιοτέλλω 2. συμπύκνωω, ελαττώνω, μικραίνω II. ρ. μέσο περιορίζομαι, συμμαζεύομαι
restrângere, restrângeri ουσ. θηλ. 1. ο περιορισμός, η περιστολή 2. η σύμπτυξη
restrâns-ă, restrânși-se επίθ. περιορισμένος-η-ο, στενός-ή-ό, ληγοστός-ή-ό // **în cerc** ~ σε στενό κύκλο
restrictiv-ă, restrictivi-e I. επίθ. περιοριστικός-ή-ό, κατασταλτικός-ή-ό II. επίρ. περιοριστικά
restrictie, restricții I. ουσ. θηλ. 1. ο περιορισμός, η περιστολή, η καταστολή 2. το συμμάζεμα II. επίρ. **fără restricții** χωρίς περιορισμούς (χωρίς περιστολές)
restringent-ă, restringenți-te επίθ. συσταλτικός-ή-ό, υποσταλτικός-ή-ό
restrînge, restrîngi ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η συμφορά, η κακομοιριά // **în vremuri de ~** σε καιρούς συμφοράς, σε δύσκολη κατάσταση
restructura, restructurez ρ. μετ. ανασυγκροτώ, ανασυσταίνω, αναδιοργανώνω, αναδιarrυθμίζω
restructurare, restructurări ουσ. θηλ. η ανασυγκρότηση, η ανασύσταση, η αναδιοργάνωση, η αναδιarrύθμιση
resurrecție, resurrecții ουσ. θηλ. η ανάσταση, η αναβίωση, η αναγέννηση, το ξαναζωντανέμα
resursă, resurse ουσ. θηλ. το μέσο, ο πόρος // **resurse de forță de muncă** τα μέσα της εργατικής δύναμης // **resurse interne** τα εσωτερικά μέσα (οι εσωτερικές δυνατότητες) // **resurse naturale** οι φυσικοί πόροι
resuscita, resuscitez ρ. μετ. 1. ανασταίνω, ξαναζωντανεύω, ξαναφέρνω στη ζωή 2. ανανεώνω

resuscitare, resuscitări ουσ. θηλ. 1. η ανάσταση, το ξαναζωντανέμα 2. η ανανέωση
reședință, reședințe Ι. ουσ. θηλ. η διαμονή, η έδρα // **a-și avea reședința** εδρεύω ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de ~** της έδρας, που εδρεύει // **localitate de ~** ο τόπος που εδρεύει, όπου έχει την έδρα
reșou, reșouri ουσ. ουδ. 1. το καμινέτο 2. το φορητό φουρνάκι
reșută, reșute ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υποτροπή, η νέα πτώση, το ξαναπέσιμο
retăbăcire, retăbăciri ουσ. θηλ. το ξανάργασμα, η αναβυρσοδέψηση
retechnologiza, retechnologizez ρ. μετ. (τεχ.) επανατεχνολογώ
retenție, retenții ουσ. θηλ. η συγκράτηση, η κατακράτηση // (νομ.) **drept de ~** το δικαίωμα συγκράτησης
retențiune ουσ. θηλ. ιδ. retenție
retevei, retevele ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το κοντό κομμάτι ξύλου
reteza, retez ρ. μετ. 1. αποκόβω, κόβω 2. τεμαχίζω, κόβω τα άκρα // έκφρ. **a-i ~ unghiile** του κόβω τα νύχια (κάνω κάποιον ακίνδυνο) 3. στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω // έκφρ. **a-l ~ scurt** τον κόβω κοντό (του περιορίζω τις αξιώσεις)
retezare, retezări ουσ. θηλ. η αποκοπή, το κόψιμο, η αποτομή, η περικοπή
retezată, retezați-te επιθ. κομμένος, περικομμένος-η-ο
retezătură, retezături ουσ. θηλ. το κοψίδι, η κοψιά, η κόψη, το κόψιμο, το στρογγυλοκόψιμο
reticent-ă, reticenți-te επιθ. αποσιωπητικός-ή-ό, συγκρατητός-ή-ό
reticență, reticente ουσ. θηλ. η αποσίωψηση, η παρασίωψηση, η συγκράτηση
reticul, reticule ουσ. ουδ. το μικρό δίκτυο
reticular-ă, reticulari-e επιθ. δικτυωτός-ή-ό
reticulat-ă, reticulați-te επιθ. δικτυοειδής-ής-ές
retină, retine ουσ. θηλ. ο αμφιβληστροειδής χιτώνας του ματιού
retinită, retinite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αρρώστια του αμφιβληστροειδούς χιτώνα
retipări, retipăresc ρ. μετ. 1. ανατυπώνω, ξανατυπώνω 2. αναδημοσιεύω
retipărit-ă, retipăriți-te επιθ. ξανατυπωμένος-η-ο, ανατυπωμένος-η-ο, αναδημοσιευμένος-η-ο
retipărire, retipăriri ουσ. θηλ. 1. η ανατύπωση, η ξανατύπωση, η αναδημοσίευση 2. η επανέκδοση
retopi, retopesc ρ. μετ. ανατίκω, ξαναλειάνω, ξαναχύνω
retopire, retopiri ουσ. θηλ. η ανάτηξη, το ξαναλειώσιμο, το ξαναχύσιμο
retopit-ă, retopiti-te ουσ. θηλ. αναλειωμένος-η-ο, ξαναλειωμένος-η-ο, ξαναχυτός-ή-ό
retor, retori ουσ. αρσ. ο ρήτορας
retoric-ă, retorici-ce Ι. επιθ. ρητορικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. η ρητορεία, η ρητορική // **figură de ~ă** το ρητορικό σχήμα
retorism ουσ. ουδ. η ρητορεία
retoroman-ă, retoromani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρετορωμαίος-α (ο, η), λατινικός πληθυσμός στην Ελβετία ΙΙ. επιθ. ρετορωμαϊκός-ή-ό
retorsiune, retorsiuni ουσ. θηλ. η αντιστροφή, η αντιπληρωμή // **de ~** αντίστροφος-η-ο
retortă, retorte ουσ. θηλ. ο κώθονας // **cărbune de ~** το κωθονοκάρβουνο, το κάρβουνο από καζίζημα στον πάτο του κώθονα

retracta, retractez Ι. ρ. μετ. αναίρω, αποσύρω, αρνούμαι, αποδοκιμάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. απαρνιέμαι, επανέρχομαι 2. συμμαζεύομαι, συστέλλομαι (μυς)
retractare, retractări ουσ. θηλ. 1. η απάρνηση, η αναίρεση, η άρνηση, η απαρνησιά 2. η απόκρουση
retracție, retracții ουσ. θηλ. 1. η συστολή 2. η αποδοκιμασία, η απόκρουση 3. η απαρνησιά
retrage, retrag Ι. ρ. μετ. 1. αποσύρω, τραβώ προς τα πίσω, αποτραβώ 2. ανακαλώ // **a-și ~ acțiunea** αποσύρω τη μήνυση // **a-și ~ cuvintele** ανακαλώ τα λόγια μου ΙΙ. ρ. μέσο 1. αποσύρομαι, αποτραβιέμαι 2. υπαναχωρώ, οπισθοδρομώ 3. στρατ. υποχωρώ, οπισθοχωρώ, απομακρύνομαι // **dușmanul s-a retras în tabăra sa** ο εχθρός αποσύρθηκε στο στρατόπεδό του // **îmi permiteți să mă retrag** μου επιτρέψετε ν' αποτραβηχτώ // **s-a retras în mănăstire** αποσύρθηκε στο μοναστήρι
retragere, retrageri ουσ. θηλ. 1. η αποτράβηξη, η αποχώρηση, η υποχώρηση, η οπισθοχώρηση, η υπαναχώρηση 2. η ανάκληση 3. (στρατ.) η αποστρατεία // **~ cu toțe** η λαμπαδηφορία, η λαμπαδηδρομία // **~ din asociație** η αποχώρηση απ' την εταιρεία // **a bate în ~** υποχωρώ, ενδίδω, οπισθοχωρώ // **de ~** υποχωρητικός-ή-ό // **în ~** εν αποστρατεία
retransmisie, retransmisii ουσ. θηλ. η αναμεταβίβαση, η αναμετάδοση
retransmite, retransmit ρ. μετ. αναμεταβίδω, αναμεταβιβάζω
retransmitere, retransmiteri ουσ. θηλ. η αναμεταβίβαση, η αναμετάδοση
retras-ă, retrași-se επιθ. 1. αποτραβηγμένος-η-ο, αποσυρμένος-η-ο 2. απόμυρος-η-ο, παράμερος-η-ο, απόκεντρος-η-ο // **~ de lume** απόκοσμος-η-ο, μόνος-η-ο, μονάχος-η-ο
retrata, retrațez ρ. μετ. 1. επεξεργάζομαι ξανά 2. αναδιαπραγματεύομαι 3. φροντίζω εκ νέου
retratare, retratări ουσ. θηλ. 1. η εκ νέου επεξεργασία 2. η αναδιαπραγμάτευση 3. η νέα φροντίδα 4. η επανεξέταση
retrăi, retrăiesc ρ. μετ. αναβίω, ξαναζώ
retrăire, retrăiri ουσ. θηλ. η αναβίωση, το ξαναζωντανέμα
retribui, retribu ρ. μετ. 1. ανταμβίβω, αμβίβω 2. μισθοδοτώ 3. πληρώνω // **a fi -t** ανταμβιβόμαι, είμαι πληρωμένος
retribuire, retribuiri ουσ. θηλ. η ανταμοιβή, η αμοιβή, η πληρωμή // **-a muncii** η αμοιβή της εργασίας
retribuire, retribuții ουσ. θηλ. 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή, ο μισθός, η πληρωμή 2. η ανταπόδοση
retrimite, retrimit ρ. μετ. ξαναστέλλω, επιστρέφω
retrimiter, retrimiteri ουσ. θηλ. η εκ νέου αποστολή, η επιστροφή
retroactiv-ă, retroactivi-e Ι. επιθ. 1. οπισθενεργός-ός-ό 2. αναδρομικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. οπισθενεργός 2. αναδρομικά // **este valabil ~** ισχύει αναδρομικά
retroactivitate, retroactivități ουσ. θηλ. 1. η οπισθενέργεια 2. η αναδρομικότητα
retroceda, retrocedez ρ. μετ. επαναχωρώ, επιστρέφω
retrocedare, retrocedări ουσ. θηλ. η υπαναχώρηση, η επιστροφή
retrocesiune, retrocesiuni ουσ. θηλ. η υπαναχώρηση, η επιστροφή, ο γυρισμός

retrograd-ă, retrograzi-de *επιθ.* 1. οπισθοδρομικός -ή-ό 2. καθυστερημένος-η-ο
retrogradez *l. p. μετ.* 1. υποβιβάζω σε βαθμό, μειώνω το βαθμό 2. τοποθετώ σε κατώτερη μοίρα ή θέση *ll. p. αμ.* οπισθοδρομώ, πηγαίνω προς τα πίσω, υποβιβάζω σε βαθμό
retrogradare, retrogradări *ουσ.* *θηλ.* η υποβίβαση, ο υποβιβασμός
retrogradație, retrogradații *ουσ.* *θηλ.* ο υποβιβασμός, η οπισθοδρόμηση, η κίνηση προς τα πίσω
retrospectiv-ă, retrospectivi-e *l. επιθ.* αναδρομικός -ή-ό // **expoziție -ă** η αναδρομική έκθεση *ll. επιρ.* αναδρομικά // **a privi** ~ κοιτάζω αναδρομικά
retrospectivă, retrospective *ουσ.* *θηλ.* η αναδρομή // **povestiri și** ~ διηγήματα και αναδρομή
retrospecțiune, retrospecțiuni *ουσ.* *θηλ.* η ανασκόπηση, η ματιά στο παρελθόν, το προς τα πίσω βλέμμα
retroversiune, retroversiuni *ουσ.* *θηλ.* η μετάφραση από τη μητρική γλώσσα σε άλλη
retrovizor, retrovizoare *ουσ.* *ουδ.* το οπισθοσκόπιο, ο καθρέφτης του αυτοκινήτου
retur, return *ουσ.* *ουδ.* 1. ο γύρισμός, το γύρισμα, η επιστροφή 2. η επάνοδος // **(αθλ.) tur și** ~ ο γύρος και ο δεύτερος γύρος
returna, returnez *p. μετ.* γυρίζω, επιστρέφω
returnare, returnări *ουσ.* *θηλ.* το γύρισμα, η επιστροφή
retuș, retușuri *ουσ.* *θηλ.* 1. το ρετούς, το ρετουσάρισμα 2. το διόρθωμα, η επιδιόρθωση
retușa, retușez *p. μετ.* ρετουσάρω, επιδιορθώνω
retușare, retușări *ουσ.* *θηλ.* το ρετουσάρισμα
rețea, rețele *ουσ.* *θηλ.* 1. το δίκτυο, το δίχτυ 2. το σύμπλεγμα // ~ **de distribuție** το δίκτυο διανομής // ~ **de sârma** το συμπατόπλεγμα
rețetă, rețete *ουσ.* *θηλ.* η συνταγή // **rețeta medicală** η ιατρική συνταγή
reținator, reținătoare *ουσ.* *ουδ.* ο συγκρατητήρας
reține, rețin *l. p. μετ.* 1. συγκρατώ, κρατώ καλά, βαστάω 2. δεσμεύω, κατακρατώ 3. *μτφ.* ενθυμούμαι 4. καταρώνω, αγκαζάρω // **am reținut numărul lui de telefon** έχω συγκρατήσει τον αριθμό του δικού του τηλεφώνου // **nu vreau să vă rețin** δε θέλω να σας συγκρατήσω *ll. p. μέσο* συγκρατιέμαι, απέχω, δεν ανακατεύομαι
reținere, rețineri *ουσ.* *θηλ.* 1. η συγκράτηση, η κράτηση, η κατακράτηση 2. η συστολή, η επιφυλακτικότητα, η εγκράτεια, η εφεκτικότητα
reținut-ă, reținuți-te *επιθ.* 1. συγκρατημένος-η-ο, συνεσταλμένος-η-ο, εφεκτικός-ή-ό 2. πιασμένος-η-ο, κρατημένος-η-ο, αγκαζέ
reumatic-ă, reumatici-ce *επιθ.* (*ιατρ.*) ρευματικός-ή-ό
reumatism, reumatisme *ουσ.* *ουδ.* ο ρευματισμός
reumatismal-ă, reumatismali-e *επιθ.* ρευματώδης -ής-ες
reumatolog-ă, reumatologi-ge *ουσ.* *αρσ. και θηλ.* ο ρευματολόγος γιατρός
reumple, reumplu *l. p. μετ.* ξαναγεμίζω *ll. p. μέσο* (μόνο Μετοχή) γεμιζόμενος
reuni, reunesc *l. p. μετ.* 1. συνενώνω, ενώνω 2. συνάζω, μαζεύω, συναθροίζω *ll. p. μέσο* 1. συνενώνομαι, ενώνομαι 2. συνάζομαι, μαζεύομαι, συναθροίζομαι 3. συγκεντρώνομαι
reunire, reuniri *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνένωση, η ένωση 2. το μάζεμα, η συνάθροιση, η συγκέντρωση, η σύνδεση

reuniune, reuniuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η συνένωση, η σύναξη, η συνεδρίαση, η συγκέντρωση 2. η ομήγυρη, ο όμιλος 3. η συνάθροιση, η συνέλευση // ~ **ilegală** η παρασυναγωγή
reuși, reușesc *l. p. αμ.* 1. επιτυγχάνω, πετυχαίνω 2. ευδοκίμω, προκόβω, προοδεύω 3. προκάνω, τελεσφορώ, φτάνω στο στόχο μου // **lucrarea mi-a** ~ **t** το έργο μου πέτυχε *ll. p. μετ.* κατορθώνω, καταφέρνω, κάνω κάτι καλά, φέρνω κάτι σε καλό τέλος
reușit-ă, reușiți-te *επιθ.* 1. επιτυχής-ής-ές, πετυχημένος-η-ο 2. ευδόκιμος-ή-ο, αποδοτικός -ή-ό // **expresii -e** οι πετυχημένες εκφράσεις
reușită, reușite *ουσ.* *θηλ.* 1. η επιτυχία, η επίτευξη, η πραγματοποίηση 2. η ευδόωση, η επιτυχημένη διεξαγωγή, η αίσια έκβαση 3. η ευδοκίμηση 4. το κατορθώμα
reutilă, reutilize *p. μετ.* ανεφοδιάζω με σύνεργα, μηχανές, κ.λ.π., επανατεχνολογώ τη βιομηχανική μονάδα
revaccina, revaccinez *p. μετ.* αναδαμαλίζω, επανεμβολιάζω
revaccinare, revaccinări *ουσ.* *θηλ.* ο αναδαμαλισμός, ο επανεμβολιασμός
revalida, revalidez *p. μετ.* (λογ.) επανεπικυρώνω, δίνω νέα εγκυρότητα σε κάτι
revalorifica, revalorific *p. μετ.* επαναξιοποιώ, αξιοποιώ εκ νέου
revalorificare, revalorificări *ουσ.* *θηλ.* 1. η επαναξιοποίηση, η εκ νέου αξιοποίηση 2. η αναβάθμιση
revaloriza, revalorizez *p. μετ.* (οικον.) ανατιμώ, ανυψώνω την αξία ενός πράγματος
revalorizare, revalorizări *ουσ.* *θηλ.* η ανατίμηση, η ύψωση της αξίας // ~ **a monedei naționale** η ανατίμηση του εθνικού νομίσματος
revanșa, revanșez *p. μέσο* 1. ρεβανσάρω, παίρνω τη ρεβάνς 2. ανταποδίνω 3. *μτφ.* αντεκδικούμαι, πληρώνω με το ίδιο νόμισμα
revanșard-ă, revanșarzi-de *l. επιθ.* ρεβανσιτικός -ή-ό, αντεκδικητικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ. και θηλ.* ρεβανσιστής-στρια (ο, η)
revanșă, revanșez *ουσ.* *θηλ.* η ανταπόδοση, η ρεβάνς, η αντεκδίκηση // **în** ~ **se** αντάλλαγμα // **spirit de** ~ το πνεύμα αντεκδίκησης / ρεβάνς
revanșism *ουσ.* *ουδ.* ο ρεβανισμός
revărsa, revărs *l. p. μέσο* 1. ξεχειλίζω, χύνομαι έξω 2. πλημμυρίζω // **a se** ~ **de zăuă** χαράζει, ξεμερώνει η χαραυγή, πλησιάζει η αυγή 4. *μτφ.* διασκορπίζομαι *ll. p. μετ.* διασκορπίζω, διασκορπώ
revărsare, revărsări *ουσ.* *θηλ.* 1. το ξεχειλισμα 2. το πλημμύρισμα 3. η απότομη εισβολή
revărsat *ουσ.* *ουδ.* 1. το χάραμα, το ξεμείωμα // ~ **ul de zori** η αυγή, η χαραυγή, τα χαράματα
revărsat-ă, revărsați-te *επιθ.* 1. ξεχειλισμένος-η-ο 2. διάσπαρτος-η-ο, διασκορπόμενος-η-ο, σκορπιστός -ή-ό, διασκορπισμένος-η-ο
revăzut-ă, revăzuți-te *επιθ.* 1. αναθεωρημένος-η-ο 2. επανεξετασμένος-η-ο // **ediție -ă** η αναθεωρημένη έκδοση
revedea, revăd *l. p. μετ.* 1. ξαναβλέπω, επαναβλέπω 2. αναθεωρώ, εξετάζω ακριβέστερα και δικαιότερα 3. ξανακοιτάζω *ll. p. μέσο* ξαναβλέπομαι, ξανασυναντιέμαι, ξανανατωνώ
revedere, revederi *ουσ.* *θηλ.* 1. το επανιδείν 2. ο αποχαιρετισμός // **imi iau la** ~ αφήνω γεια,

αποχαιρετίζω αυτούς που μένουν // **la** ~! γειά σου, εις το επανιδείν
revela, revelez I. ρ. μετ. 1. αποκαλύπτω 2. φανερώνω, ξεσκεπάζω, εκμυστηρεύω 3. εμφανίζω II. ρ. μέσο αποκαλύπτομαι, φανερώνομαι, γίνομαι γνωστός-ή-ό, ξεσκεπάζομαι, εκμυστηρεύομαι
revelare, revelări ουσ. θηλ. η αποκάλυψη, η φανέρωση, το ξεσκεπάσμα, η εκμυστήρευση
revelator-oare, revelatori-oare επίθ. αποκαλυπτικός-ή-ό, αποκαλυπτήριο-α-ο, ενδεικτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φωτ.) ο εμφανιστής, (χημικό παρασκεύασμα)
revelatori-ue, revelatorii επίθ. ιδ. revelator
revelație, revelații ουσ. θηλ. 1. η αποκάλυψη 2. το φανέρωμα 3. η ανακάλυψη // **este** ο ~ είναι μια αποκάλυψη
revelațiune, revelațiuni ουσ. θηλ. ιδ. revelație
revelion, revelioane ουσ. ουδ. το ρεβεγιόν, η παραμονή της πρωτοχρονιάς
revendica, revendici ρ. μετ. 1. αξιώνω, αξιώ, διεκδικώ 2. απαιτώ 3. αμφισβητώ
revendicare, revendicări ουσ. θηλ. η διεκδίκηση, η απαίτηση, το αίτημα, η αξίωση // ~ **generală** το γενικό αίτημα // (νομ.) **acțiune în** ~ η αγωγή για διεκδίκηση
revendicativ-ă, revendicativ-e επίθ. διεκδικητικός-ή-ό
revendicator-oare, revendicatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. διεκδικητής-ήτρια (ο, η)
reveni, revin ρ. αμ. 1. ξανάρχομαι, ξαναγυρίζω, γυρίζω, επανέρχομαι, επιστρέφω 2. συνέρχομαι, ανανήγω 3. ανακίπτω 4. στοιχίζω 5. μένω σαν υποχρέωση 6. υποτροπιάζω // **a ~ la viață** αναζώ // **a-și ~ în fire** ανανήγω // **asta îți revine** αυτό σου μένει σαν υποχρέωση // **i-a -t simțul** του ξαναήρθε η αίσθηση // **moștenirea i-a -t fratelui său** η κληρονομιά του προέκυψε στον αδελφό του // **revine imediat** ξανάρχεται αμέσως
revenire, reveniri ουσ. θηλ. 1. ο γυρισμός, το γύρισμα, η επιστροφή, η επάνοδος 2. η ανάκυψη 3. η ανάνηψη 4. η υποτροπή, το ξεγύρισμα 5. η αναζωογόνηση, το ξαναγύρισμα
rever, revere ουσ. ουδ. 1. το ρεβέρ, το πέτο, το γύρισμα του γιακά 2. η αντίστροφη όψη
reverber, reverbere ουσ. ουδ. ο αντανakλαστήρας, το φανάρι
reverberație, reverberații ουσ. θηλ. 1. η αντανάκλαση 2. η έμμεση επιδραση, η αντίληψη, ο απόηχος // **cuptor cu** ~ ο φούρνος με αντανάκλαση (με διαθλαστικά τούβλα)
reverend, reverenți ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο αγγλικανός πάστορας
reverendă, reverende ουσ. θηλ. (εκκλ.) το ένδυμα καθολικού παπά
reverentă, reverențe ουσ. θηλ. 1. η ρεβερέντζα, η υπόκλιση 2. η ευγένεια, ο σεβασμός 3. η προσκύνηση 4. **pronume de** ~ η αντωνυμία ευγένειας
reverentios-oasă, reverențioși-oase I. επίθ. 1. ευγενικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές 2. υπερευγενής-ής-ές II. επίρ. ευγενώς, ευγενικά, ευσεβάστως
reverie, reverii ουσ. θηλ. ο ρεμβασμός, το ονειροπόλημα, η ονειροπόληση
revers, reverse ουσ. ουδ. 1. το αντίστροφο, η αντίστροφη όψη, η ανάποδη // **-ul medaliei** η αντίστροφη όψη του μεταλλίου

reversibil-ă, reversibili-e επίθ. 1. αντιστρεπτός-ή-ό 2. επιστρεψίμος-η-ο // **plug** ~ το αντιστρεπτό άρτρο
reversibilitate ουσ. θηλ. το αντιστρεπτό, το επιστρεψίμο, η αντιστροφή, η αλλαγή προς την αντίθετη κατάσταση
reverse, reversiuni ουσ. θηλ. η επάνοδος στην προηγούμενη κατάσταση
revinde, revând ρ. μετ. ξαναπουλώ, μεταπουλώ
revindere, revinderi ουσ. θηλ. το ξαναπούλημα, το μεταπούλημα, η μεταπώληση
reviriment, revirimente ουσ. ουδ. η μεταστροφή, η αναζωογόνηση
revistă, reviste ουσ. θηλ. 1. το περιοδικό, η επιθεώρηση 2. η επισκόπηση // **a trece în** ~ επιθεωρώ // **revista presei** η ανασκόπηση τύπου // **teatru de** ~ 1. το θέατρο επιθεώρησης 2. μιούζικαλ
revizie, revizii ουσ. θηλ. 1. η αναθεώρηση 2. η εξέταση, ο έλεγχος
revizionism ουσ. ουδ. ο ρεβιζιονισμός, ο αναθεωρητισμός
revizionist-ă, revizionisti-ste I. ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) ρεβιζιονιστής-ίστρια (ο, η), αναθεωρητής-ήτρια (ο, η) II. επίθ. ρεβιζιονιστικός-ή-ό // **politică** -ă η ρεβιζιονιστική πολιτική
revizor-oare, revizori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. επιθεωρητής-ήτρια (ο, η) // ~ **școlar** ο σχολικός επιθεωρητής
revizorat ουσ. ουδ. 1. η επιθεώρηση, η υπηρεσία ελέγχου 2. το αξίωμα του επιθεωρητή
revizui, revizuiesc ρ. μετ. αναθεωρώ, επανεξετάζω, επαναβλέπω, αναψηλαφώ
revizuiabil-ă, revizuiabili-e επίθ. αναθεωρήσιμος-η-ο
revizuire, revizuirii ουσ. θηλ. η αναθεώρηση, η αναψηλάφηση // ~ **a Constituției** η αναθεώρηση του συντάγματος // ~ **a procesului** η αναθεώρηση της δίκης
revizuit-ă, revizuiți-te επίθ. αναθεωρημένος-η-ο
revoca, revoc ρ. μετ. 1. ανακαλώ 2. ακυρώνω, αναίρω 3. παύω
revocabil-ă, revocabili-e επίθ. ανακλητός-ή-ό, ακυρώσιμος-η-ο
revocare, revocări ουσ. θηλ. η ανάκληση, η παύση, η ακύρωση
revocat-ă, revocați-te επίθ. ανακλημένος-η-ο, άκυρος-η-ο
revolta, revolt I. ρ. μέσο εξανίσταμαι, επαναστατώ, εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, στασιάζω II. ρ. μετ. παρακινώ σε επανάσταση, εξεγείρω, ξεσηκώνω
revoltat-ă, revoltați-te επίθ. 1. επαναστατημένος-η-ο, εξεγερμένος-η-ο, ξεσηκωμένος-η-ο 2. αγανακτισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο
revoltă, revolte ουσ. θηλ. 1. η εξέγερση, η στάση, η ανταρσία 2. η αγανανάκτηση, η εξόργιση
revoltătoare, revoltători-oare επίθ. εξεγερτικός-ή-ό, εξοργιστικός-ή-ό
revolut-ă, revoluți-te επίθ. εκπληρωμένος-η-ο, τελειωμένος-η-ο
revolutiv-ă, revolutivi-e επίθ. περίστροφος-η-ο, περιστροφικός-ή-ό
revoluție, revoluții ουσ. θηλ. 1. η επανάσταση 2. η περιστροφή // **perioadă de** ~ η περιστροφική περίοδος // **a face** ~ επαναστατώ, κάνω επανάσταση // ~ **industrială** η βιομηχανική επανάσταση 6. **μτφ.** η απότομη μεταβολή

revoluționa, revoluționez ρ. μετ. επαναστατώ, επιφέρω ριζική μεταβολή
revoluționar-ă, revoluționari-e I. επίθ. επαναστατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. επαναστάτης-τρια (ο, η)
revoluționare, revoluționări ουσ. θηλ. η επαναστατική μεταβολή
revoluționarism ουσ. ουδ. η επαναστατικότητα, το επαναστατικό πνεύμα
revolver, revolve ουσ. ουδ. το περίστροφο, το ρεβόλβερ // **strung** ~ ο τórνος-ρεβóλβερ
revopsi, revopsesc ρ. μετ. αναβάπτω, αναβάφω
revopsire, revopsiri ουσ. θηλ. το αναβάψιμο, η αναβαφή
revuistic-ă, revuistici-ce επίθ. επιθεωρησιακός-ή-ό
revulsiv-ă, revulsivi-e I. επίθ. (φαρμ.) αντισπασμολυτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το αντισπασμολυτικό φάρμακο
rezema, reazem I. ρ. μετ. ακουμπώ, στηρίζω II. ρ. μέσο στηρίζομαι, βασίζομαι, ακουμπώ
rezemare, rezemări ουσ. θηλ. το ακούμπημα, το αποκούμπι, το απίθωμα, το στήριγμα, η στήριξη // **de** ~ στήρικτικός-ή-ό
rezemat-ă, rezemați-te I. επίθ. ακουμπιστός-ή-ό, ακουμπισμένος-η-ο, απιθωμένος-η-ο, στηριγμένος-η-ο II. επίρ. ακουμπιστά, ακουμπισμένα, απιθωμένα, στηριγμένα
rezemătoare, rezemători ουσ. θηλ. 1. το στήριγμα, το ακούμπημα, το απίθωμα 2. το έρεισμα 3. το υπόβαθρο
rezerva, rezerv I. ρ. μετ. 1. επιφυλάσσω 2. αποθέτω, βάζω στη μπάντα, φυλάγω σαν απόθεμα, θέτω κατά μέρος 3. προορίζω, διατηρώ τη δυνατότητα II. ρ. μέσο 1. επιφυλάσσομαι 2. έχω επιφυλάξεις // **a-și ~ dreptul** επιφυλάσσομαι του δικαιώματος // **mă rezerv pentru banchet** επιφυλάσσομαι για το συμπόσιο (για το ταίμπους)
rezervare, rezervări ουσ. θηλ. 1. η επιφύλαξη 2. το απόθεμα, η απόθεση 3. η τοποθέτηση στη μπάντα 4. η διατήρηση, ο προορισμός για κάποιο σκοπό, η διαφύλαξη
rezervat-ă, rezervăți-te επίθ. 1. επιφυλακτικός-ή-ό, μετρημένος-η-ο 2. κρατημένος-η-ο, συγκρατημένος-η-ο 3. διατηρημένος-η-ο 4. προορισμένος-η-ο 5. εφεκτικός-ή-ό 6. καπαρωμένος-η-ο, αγκαζέ
rezervă, rezervări-e I. επίθ. 1. προορισμένος-η-ο, νόμιμος-η-ο 2. επιφυλακτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. **mostenitor(-oare) rezervat(-ă)** ο, η νόμιμος/η κληρονόμος III. ουσ. ουδ. το κράτος που έχει επιφυλάξεις σε κάποια συνθήκη
rezervație, rezervații ουσ. θηλ. το βιβάρι // ~ **naturală** το φυσικό βιβάρι
rezervă, rezerve ουσ. θηλ. 1. το απόθεμα, το αποταμίευμα 2. η ρεζέρβα 3. η εφεδρεία, η αποστρατεία 4. η επιφυλακτικότητα, η επιφύλαξη 5. η διαθεσιμότητα 6. μτφ. η αποσιώπηση // ~ **de stat** το κρατικό απόθεμα // (φυσιολ.) ~ **alcalină** το αλκαλικό απόθεμα // (οικον.) ~ **aur** το απόθεμα χρυσού // ~ **bugetară** το προϋπολογιστικό απόθεμα // ~ **de producție** το παραγωγικό απόθεμα // ~ **lichidă** το ρευστό απόθεμα // ~ **succesoră** / **legală** το κληρονομικό απόθεμα / νόμιμο // **rezerva armatei** η εφεδρεία του στρατού // **ofiter în ~** ο αξιωματικός εν

αποστρατεία, εν εφεδρεία II. επιθ. έκφρ. // **capital de ~** το αποθεματικό κεφάλαιο // **de ~** αποθεματικό III. επιρ. έκφρ. // **cu multă** ~ με πολλή επιφύλαξη II. **fără** ~ ανεπιφύλακτα, αναφανδόν // **sub toate rezervele** με όλες τις επιφυλάξεις IV. **προθ. έκφρ. sub rezerva** με την επιφύλαξη, υπό τον όρο, υπό την προϋπόθεση
rezervist, rezerviști ουσ. αρσ. (στρατ.) ο έφεδρος (στρατιώτης ή αξιωματικός)
rezervor, rezervoare ουσ. ουδ. η δεξαμενή // **toc** ~ το στυλό, ο στυλογράφος
rezida pers. 3 rezidă ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστική) 1. έγκειμαι, συνίσταμαι 2. διαμένω
rezident-ă, rezidenți-te I. ουσ. αρσ. ο αντιπρέσβης // **ministru** ~ ο πρόεδρος υπουργός (ανώτατος διπλωματικός υπάλληλος) II. επίθ. ο πάροικος (για πολίτες ξένου κράτους)
rezidență, rezidențe ουσ. θηλ. 1. η έδρα διαμονής, η διαμονή 2. ο τόπος όπου εδρεύει κάποιος
rezidențial-ă, rezidențiali-e επίθ. παροικιών-ούσα-όν
rezidi, rezide ρ. μετ. ξανακτίζω, ανοικοδομώ
rezidire, rezidiri ουσ. θηλ. το ξανακτισίμο, η ανοικοδόμηση
rezidual-ă, reziduali-e επίθ. καθιζηματικός-ή-ό, ιζηματικός-ή-ό // **apele** ~ **e** τα λύματα
reziduu, reziduuri ουσ. ουδ. 1. το ιζημα, η καθίζηση, το κατακάθι, η ζούρα, το κατακάθισμα 2. η υποστάθμη, το υπόλοιπο // ~ **ri furajere** τα ζωοτροφικά υπόλοιπα
rezilia, reziliere ρ. μετ. καταργώ, ακυρώνω, διαλύω
reziliabil-ă, reziliabili-e επίθ. ακυρώσιμος-η-ο
reziliere, rezilieri ουσ. θηλ. (νομ.) η ακύρωση, η κατάργηση, η διάλυση
rezina, rezinez ρ. μετ. μαζεύω ρητίνη
rezinat, rezinați ουσ. αρσ. το παρασκεύασμα με ρητίνη, το ρητινωτό
rezinifica, rezinific ρ. μετ. ρητινοποιώ, μετατρέπω σε ρητίνη, σε παχύρρευστη και κολλητική ουσία
rezista, rezist ρ. αμ. 1. αντέχω, ανθίσταμαι, βαστώ, βαστάζω 2. αντιστέκομαι, αμύνομαι, υπερασπιζομαι // **nu mai poate** ~ δεν μπορεί ν'αντέξει
rezistent-ă, rezistenți-te επίθ. 1. ανθεκτικός-ή-ό, βασταγερός-ή-ό 2. στερεός-ά-ό, στερεή // ~ **la căldură** ανθεκτικός στη ζέση
rezistență, rezistențe ουσ. θηλ. 1. η αντίσταση, η αντοχή, η ανθεκτικότητα 2. η εναντίωση, η αντίδραση // **rezistența materialelor** η αντοχή των υλικών // **a opune** ~ αντιτίκεται, αντίκειμαι, προβάλλω αντίσταση // **înaltă** ~ η υψηλή αντοχή (αντίσταση) // **încercare a rezistenței** η δοκιμή της αντοχής
rezistivitate ουσ. θηλ. (φυσ.) η ανθεκτικότητα, η στερεότητα
rezistor, rezistoare ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) η αντίσταση
rezolut-ă, rezoluți-te επίθ. 1. αποφασιστικός-ή-ό 2. τολημρός-ή-ό
rezolutiv-ă, rezolutivi-e επίθ. (φαρμ.) διαλυτικός-ή-ό, ακυρωτικός-ή-ό
rezolutoriu-ie, rezolutorii επίθ. (νομ.) ακυρωτικός-ή-ό // **condiție rezolutorie** ο ακυρωτικός όρος
rezoluție, rezoluții ουσ. θηλ. 1. η λύση, η απόφαση 2. η διάλυση, η ακύρωση, η κατάργηση 3. το ψήφισμα 4. το λύσιμο, η διευθέτηση

rezolva, rezolv *ρ. μετ.* 1. λύνω, επιλύω, βρίσκω τη σωστή λύση 2. ξεδένω, ρυθμίζω, κανονίζω, διευθετώ

rezolubil-ă, rezolvabili-e *επίθ.* επιλύσιμος-η-ο, που μπορεί να λυθεί

rezolvare, rezolvări *ουσ.* θηλ. η λύση, το λύσιμο, η επίλυση, η τελική λύση

rezonabil-ă, rezonabili-e *Ι. επίθ.* 1. λογικός-ή-ό, σωστός-ή-ό 2. ορθός-ή-ό 3. εύλογος-η-ο // **prejuri -e** οι λογικές τιμές *ΙΙ. επίρ.* 1. λογικά, σωστά, λογικώς 2. ορθά, ορθώς 3. ευλόγως

rezonant-ă, rezonanți-te *επίθ.* αντηχητικός-ή-ό, απηχητικός-ή-ό

rezonanță, rezonanțe *ουσ.* θηλ. 1. η αντήχηση, η απήχηση 2. ο αντίκτυπος, ο αντίλαλος 3. **cutie de ~** το ηχείο

rezonator, rezonatoare *ουσ.* ουδ. η αντηχητική συσκευή, το αντηχητικό

rezulta pers. rezultă *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) προκύπτω, απορρέω, βγαίνω σα συμπίερασμα, έπομαι, ακολουθώ // **de aici rezultă că...** απ' εδώ προκύπτει ότι...

rezultant, rezultante *ουσ.* θηλ. η συνισταμένη, η συνιστώσα // **rezultanta forțelor** η συνισταμένη των δυνάμεων

rezultat, rezultate *Ι. ουσ. ουδ.* 1. το αποτέλεσμα 2. η συνέπεια, το επακόλουθμα, η έκβαση, το επακόλουθο, η απόρροια *ΙΙ. (αθλ.) ~ de egalitate* το ισοπαλο αποτέλεσμα // **a da ~** δίνω αποτέλεσμα *ΙΙ. επιρ.* **έκφρ. fără ~** χωρίς αποτέλεσμα, ατελεσφόρος

rezuma, rezum *Ι. ρ. μετ.* συνοψίζω, ανακεφαλαιώνω, συγκεφαλαιώνω, εκθέτω συνοπτικά *ΙΙ. ρ. μέσο* περιορίζομαι

rezumat, rezumate *Ι. ουσ. ουδ.* 1. η περίληψη, η συνοπτική έκθεση, η σύνοψη 2. η ανακεφαλalaίωση 3. η επιτομή, η συντόμευση *ΙΙ. επιρ. έκφρ. în ~* εν περιληψεί, περιληπτικά, εν συντομία, εν συνόψει

rezumativ-ă, rezumativ-i-e *Ι. επίθ.* 1. περιληπτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό 2. περιεκτικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. περιληπτικά 2. περιεκτικά

ribonucleic *επίθ.* // **acid ~** ριβονουκλεϊκό / ριβοζονουκλεϊκό οξύ

ricin, ricini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ρετσίνη, η ρητίνη // **ulei de ~** το ρητινέλαιο, το ρετσινόλαδο

ricină, ricine *ουσ. θηλ.* (χημ.) η ρικίνη (τοξική ουσία στο περβλημα των σπερμάτων του ρίκινου)

ricoșă, ricoșez *ρ. αμ.* 1. αναπηδώ, ανασκιρτώ 2. εξοστράκιζω 3. ανατινάσσομαι, αναπετιέμαι

ricoșeu, ricoșeuri *ουσ. ουδ.* 1. η αναπήδηση, το αναπήδημα 2. το εξοστράκισμα 3. το ανατίναγμα // **tragere prin ~** η βολή με εξοστράκισμα, με ανατίναγμα, με αναπήδημα

ricsă, ricșe *ουσ.* θηλ. το δίκτροχο αμάξι που σύρεται από τον άνθρωπο στην Κίνα

rictus, rictusuri *ουσ. ουδ.* το χάσημα, το άνοιγμα του στόματος, το χασμουρητό

rid, riduri *ουσ. ουδ.* η ρυτίδα, η σούφρα, η ζάρα // **să se brăzdeze de -uri v'** αυλακώνεται με ρυτίδες

rida, ridez *ρ. μέσο* ρυτιδώνω, ζαρώνω, σουφρώνω

ridat-ă, ridati-te *επίθ.* ρυτιδωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο

ridica, ridic *Ι. ρ. μετ.* 1. σηκώνω, ανασκώνω, ανεβάζω, υψώνω, εξυψώνω, ανυψώνω, αναβιβάζω 2. ανεγείρω, εγείρω 3. ορθώνω, ανορθώνω,

αναστηλώνω 4. ανατείνω, ανεγκύω 5. στήνω 6. αναστατώνω 7. ανάγω // **a ~ ancora** σηκώνω την άγκυρα // **a ~ capul** σηκώνω το κεφάλι // **a ~ din umeri** υψώνω τους ώμους // **a ~ în funcție** προβιβάζω στο αξίωμα // (μαθ.) **a ~ la pătrat** τετραγωνίζω, υψώνω στο τετράγωνο // **a ~ moralul** ανεβάζω το ηθικό // **a ~ o obiecție** φέρνω αντίρρηση // **a ~ o problemă** σηκώνω το πρόβλημα // **a ~ o statuie** στήνω ανδριάντα (άγαλμα) // **a ~ pânzele** σηκώνω τα πανιά // **a ~ pe cineva în slava cerului** εξυψώνω κάποιον στα ουράνια // **a ~ poporul** ξεσηκώνω, εξεγείρω το λαό // **a ~ prețurile** ανεβάζω τις τιμές // **a ~ salariile** ανεβάζω τους μισθούς // **a ~ ședința** σηκώνω (λύω) τη συνεδρίαση // **a ~ voce** υψώνω τη φωνή *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. σηκώνομαι, ανασκάνομαι 2. ξεσηκώνομαι, εγείρομαι, εξεγείρομαι, επαναστατώ 3. αναβιβάζομαι 4. υψώνομαι, ανυψώνομαι 5. ορθώνομαι 6. ανεβαίνω 7. ανερχομαι 8. ανεγείρομαι // **a se ~ în grad** προβιβάζομαι με βαθμό // **cortina se ridică** το παραπέτασμα (η κουρτίνα) σηκώνεται // **prețul se ridică la 900 lei** η τιμή ανερχεται (ανεβαίνει) σε 900 λεί // **ursul s-a -t în două picioare** η αρκούδα σηκώθηκε σε δύο πόδια

ridicare, ridicări *ουσ. θηλ.* 1. το σήκωμα, το ανέβασμα 2. η ύψωση, η ανύψωση, η ανατίβαση 3. η ανέγερση, η έγερση, το ξεσήκωμα 4. το όρθωμα, η αναστήλωση 5. η ανάταση, η ανέκκυση 6. το στήσιμο 7. η ανόρθωση 8. η αναστάση 9. η άνοδος 10. η άρση 11. η έπαρση // **a ~ nivelului de trai** η άνοδος του βιοτικού επιπέδου // **ridicarea temperaturii** η άνοδος της θερμοκρασίας

ridicat *ουσ. ουδ.* 1. το σήκωμα, η ύψωση 2. η ανέγερση 3. η ανόρθωση, η αναστήλωση

ridicat-ă, ridicați-te *επίθ.* 1. σηκωμένος-η-ο, σηκωτός-ή-ό 2. ανορθωμένος-η-ο 3. υψωμένος-η-ο 4. ξεσηκωμένος-η-ο, εξεγερμένος-η-ο // **cu ton ~** με υψωμένη φωνή

ridicata *ουσ. θηλ. αρθ. σε επίθ. και επιρ. έκφρ. και σε σύνταξη comeți cu ~* το χοντρικό εμπόριο // **cu ~** σε μεγάλη ποσότητα, χοντρικά, χοντρικώς // **preț cu ~** η χοντρική τιμή

ridicător, ridicătoare *ουσ. ουδ.* το βαρούλκο, το βίντσι

ridicătură, ridicături *ουσ. θηλ.* 1. το ύψωμα, το ψήλωμα, το υπερυψωμένο μέρος του εδάφους 2. ο γήλοφος

ridiche, ridichi *ουσ. θηλ.* το ρεπάνι // **a freca cuiua -a** τρίβω το ρεπάνι σε κάποιον (μαλώνω κάποιον)

ridicol-ă, ridicoli-e *Ι. επίθ.* 1. γελοίος-α-ο 2. περιγέλαστος-ή-ο 3. ασήμαντος-η-ο // **a nu fi ~** να μην είναι γελοίος // **figură -ă** η γελοία μορφή *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το γελοίο, η γελοιότητα, το περίγελο

ridiculiza, ridiculizez *Ι. ρ. μετ.* 1. γελοιοποιώ, κάνω κάτι γελοίο, περιγελώ 2. διακωμωδώνω, μασκαρεύω 4. ρεζιλεύω

ridiculizare, ridiculizări *ουσ. θηλ.* 1. η γελοιοποίηση, το περίγελο, το περιγέλασμα 2. η διακωμωδηση 3. το ρεζιλεμα

riflu, rifluri *ουσ. ουδ.* (τεχ.) η αυλάκωση επάνω στον κύλινδρο του κυλινδρόμυλου

riflui, rifluieste *ρ. μετ.* αυλακώνω τους κυλίνδρους του κυλινδρόμυλου

rifluire, riflui *ουσ. θηλ.* η αυλάκωση των κυλινδρων του κυλινδρόμυλου

riflură, rifluri ουσ. θηλ. (τεχ.) η ελικοειδής αυλάκωση πάνω σε κύλινδρο του κυλινδρόμυλου
rigă, rigi ουσ. αρσ. (αρχ.) 1. ο ρήγας, ο βασιλιάς, ο ηγεμόνας 2. το χαρτί της τράπουλας με την εικόνα του ρήγα, ο παπάς
rigid-ă, rigizi-de επίθ. άκαμπτος-η-ο, δύσκαμπτος-η-ο, άτεγκτος-η-ο, ανένδοτος-η-ο, αυστηρός-ή-ό
rigiditate, rigidități ουσ. θηλ. 1. η ακαμψία, η δυσκαμψία, η αλυσισία, η αμετακίνητη στάση σε μια γνώμη 2. μτφ. η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η έλλειψη επιείκειας, η αδιαλλαξία // ~ **cadaverică** η νεκρική ακαμψία // ~ **musculară** η μυϊκή ακαμψία
rigidiza, rigidizez ρ. μετ. 1. ακαμπτοποιώ, κάνω κάτι άκαμπτο 2. σκληραίνω
rigidizare, rigidizări ουσ. θηλ. η ακαμπτοποίηση, η σκλήρυνση, η σκλήρωση
riglă, rigle ουσ. θηλ. ο χάρακας, η ρίγα // **rigla de calcul** ο κανόνας
rigletă, riglete ουσ. θηλ. 1. ο μακρύς χάρακας, η μακριά ρίγα 2. η κινητή ρίγα στην υπολογιστική
rigoare, rigori l. ουσ. θηλ. 1. η αυστηρότητα 2. η σκληρότητα ll. επιθ. έκφρ. // **cu scuzele** de ~ με τις υποχρεωτικές απολογίες // **de** ~ επιβαλλόμενος-η-ο // ο **vizită de** ~ η επιβαλλόμενη επίσκεψη ll. επιρ. έκφρ. **la** ~ στο έπακρο, σε εσχάτη ανάγκη
rigolă, rigole ουσ. θηλ. 1. το αυλάκι 2. ο αποστραγγιστήρας, ο οχετός, η αμάρα
rigorism ουσ. ουδ. (λογ.) η αυστηρή ηθική
riguros-oasă, riguroși-oase l. επίθ. 1. αυστηρός-ή-ό, με αυστηρότητα 2. σκληρός-ή-ό ll. επιρ. 1. αυστηρά, με αυστηρότητα 2. σκληρά
rigurozitate ουσ. θηλ. η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η δριμύτητα
rima, rimez ρ. αμ. 1. ριμάρω, ομοιοκαταληκτώ 2. σπichουργώ
rimă, rime ουσ. θηλ. η ρίμα, η ομοιοκαταληξία
rimel, rimeluri ουσ. ουδ. το ρίμμελ (για μακιγιάρισμα)
rimela, rimelez l. ρ. μετ. μακιγιάριζω (τα βλέφαρα) ll. ρ. μέσο μακιγιάρομαι στα βλέφαρα με ρίμμελ
rindea, rindele l. ουσ. θηλ. το ροκάνι, η πλάνη ll. ρημ. έκφρ. **a da la** ~ πλανίζω, ροκανίζω
rindelui, rindeluiesc ρ. μετ. (τεχ.) πλανίζω, ροκανίζω
rindeluire, rindeluirii ουσ. θηλ. (τεχ.) το ροκάνισμα
rindeluit ουσ. ουδ. (τεχ.) το ροκάνισμα // **mașină de** ~ το ροκάνι
ring, ringuri ουσ. ουδ. (αθλ.) 1. το ρινγκ (για πυγμαχία) 2. η πίστα χορού σε κέντρο διασκέδασης
rinichi, rinichi ουσ. αρσ. (αναστ.) το νεφρό, ο νεφρός // **boală de** ~ η νεφρική ασθένεια // ~ **artificial** το τεχνητό νεφρό
rinită, rinite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ρινίτιδα
rinocer, rinoceri ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ρινόκερος
rinoscopie, rinoscopii ουσ. θηλ. η ρινοσκόπηση
riposta, ripostez ρ. αμ. ανταπαντώ, απαντώ αμέσως και αποτόμως
ripostă, riposte ουσ. θηλ. η ανταπάντηση, η ταχεία απάντηση, η άμεση και απότομη απάντηση
rips, ripsuri ουσ. ουδ. 1. η πτυχή σε ανάγλυφο ύφασμα 2. η ράβδωση
ripsat-ă, ripsați-te επίθ. (για ύφασμα) ραβδωτός-ή-ό, με ραβδώσεις (ριγέ)
risc, riscuri ουσ. ουδ. ο κίνδυνος // **a-și lua un** ~ αναλαμβάνω κίνδυνο, ριψοκινδυνεύω,

διακινδυνεύω // **cu -ul de a...** με τον κίνδυνο να... // **cu orice** ~ με κάθε κίνδυνο
risca, risc l. ρ. μετ. ριψοκινδυνεύω ll. ρ. αμ. διακινδυνεύω, ριψοκινδυνεύω, μπαίνω σε κίνδυνο, διακυβεύω
riscant-ă, riscanți-te l. επίθ. ριψοκίνδυνος-η-ο, επικίνδυνος-η-ό // **un joc** ~ ένα ριψοκίνδυνο παιχνίδι ll. επιρ. ριψοκίνδυνα, επικίνδυνα
riscat-ă, riscati-te επίθ. ριψοκινδυνευμένος-η-ο, παρακινδυνευμένος-η-ο
risipă, risipe l. ουσ. θηλ. η σπατάλη, η ασωτεία // **a face ~ de...** κάνω σπατάλη από... ll. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în** ~ με σπατάλη, με ασωτεία, σε αταξία
risipi, risipesc l. ρ. μετ. 1. σπαταλώ, ασωτεύω 2. ξοδεύω ασυλλόγιστα 3. σκορπώ, σκορπίζω, διασκορπίζω 4. διασπείρω, ανεμοσκορπίζω, διασπαθίζω // **a -t tot ce avea** διασκορπίσε όλο ό,τι είχε ll. ρ. μέσο 1. σκορπίζω, σπαταλιέμαι 2. διασκορπίζομαι 3. διασπείρομαι 4. διαλύομαι 2. διάφορες κατευθύνσεις // **a se ~ în toate părțile** διασκορπίζομαι σε όλα τα μέρη // **norii s-au -t** τα σύννεφα σκόρπισαν // **perlele s-au -t** τα μαργαριτάρια διασκορπίστηκαν
risipire, risipiri ουσ. θηλ. 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση, η διασπορά 2. η σπατάλη, η ασωτεία 3. μτφ. το ξόδεμα
risipit-ă, risipiti-te επίθ. 1. σκορπισμένος-η-ο, σκόρπιος-ια-ιο, διάσπαρτος-η-ο, σκορπιστός-ή-ό, διασπαρμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο 2. χυτός 3. ερειπωμένος-η-ο 4. **flori -e** τα σκόρπια λουλούδια
risipitor-oare, risipitori-oare επίθ. 1. άσωτος-η-ο, σπάταλος-η-ο 2. πολυδάπανος-η-ο // (θρ.) **fiu!** ~ ο άσωτος υιός
risling ουσ. ουδ. το ρίσλινγκ, παραλλαγή σταφυλιού και κρασιού
risoluto επιρ. (μουσ.) αποφασιστικά, σταθερά, ριζολούτο
ristic ουσ. θηλ. το βελανδί // **gogoasă de** ~ η κάψα του βελανδιού
rișcă ουσ. θηλ. το παιχνίδι κορώνα-γράμμα
rit, rituri ουσ. ουδ. το θρήσκευμα, το θρησκευτικό τυπικό
ritm, ritmuri ουσ. ουδ. ο ρυθμός, η κανονικότητα
ritma, ritmez ρ. μετ. ρυθμίζω, δίνω ρυθμό, κανονικότητα
ritmat-ă, ritmați-te επίθ. ρυθμικός-ή-ό, με ρυθμό
ritmic-ă, ritmici-ce l. επίθ. ρυθμικός-ή-ό, ρυθμιστικός-ή-ό // **gimnastică -ă** η ρυθμική γυμναστική ll. ουσ. θηλ. η ρυθμική, η επιστήμη των ρυθμών στη μουσική, ποίηση, ρητορική
ritmicitate, ritmicități ουσ. θηλ. η ρύθμιση, η κανονικότητα
ritos επιρ. ρητάς, σαφώς
ritual-ă, rituali-e l. επίθ. τυπικός-ή-ό, εθιμοτυπικός-ή-ό, ιεροτελεστικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. 1. το τυπικό, η εθιμοτυπία 2. το θρησκευτικό τυπικό, η ιεροτελεστία, η ιερουργία // **ceea ce cerea -ul, nimic mai mult** ό,τι απαιτούσε το τυπικό, τίποτε περισσότερο
riț, rițuri ουσ. ουδ. το χάραγμα, η χαραματιά, η χάραξη
rițui, rițuiesc ρ. μετ. (τεχ.) χαράζω, χαρακώνω, ριγώνω

rițuire, rițuiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το χάραγμα, η χαρακιά, το ρίγυμα
rival-ă, rival-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντίζηλος-η (ο, η), αντεραστής (ο), ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), αντίπαλος-η (ο, η) // **este** ο -ă είναι μια αντίζηλη // **fără** ~ χωρίς ανταγωνιστή
rivalitate, rivalități *ουσ. θηλ.* 1. ο ανταγωνισμός, η αντιζηλία 2. η αντίθεση
rivaliza, rivalizez *ρ. αμ.* 1. ανταγωνίζομαι, είμαι σε αντιζηλία, αμιλλώμαι 2. συναγωνίζομαι, παραβαίνω
riveran-ă, riverani-e *επίθ.* παρόχθιος-ια-ιο, παραποτάμιος-ια-ιο // **proprietar** ~ ο παρόχθιος ιδιοκτήτης
rivieră, riviere *ουσ. θηλ.* 1. ο ποταμός, το ποτάμι 2. η ριβιέρα
riz, rizuri *ουσ. ουδ.* η ρυτίδα
rizat-ă, rizați-te *επίθ.* ρυτιδώδης-ης-ες
rizeafă, rizeafce *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* είδος σκουμπριού της Μαύρης Θάλασσας και του Δουνάβειου
rizicultură *ουσ. θηλ.* η ορυζοκομία, η ορυζοκαλλιέργεια
rizom, rizomi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ρίζωμα. το ριζοβόλημα, η ριζοβόληση
rizosferă, rizosfere *ουσ. θηλ.* η ριζόσφαιρα
roabă, roabe *ουσ. θηλ.* 1. η χειράμαξα, το καροτσάκι 2. η δούλα
roade, rod *l. ρ. μετ.* 1. τρώγω, κατατρώγω, διαβιβρώσκω 2. ροκανίζω // **a ~ cuiva pragul** τρώγω το κατώφλι κάποιου // **acizii rod metale** τα οξέα διαβιβρώσκουν τα μέταλλα *ll. ρ. αμ.* τρώγω, έχω διαβρωτική ενέργεια *lll. ρ. μέσο* φαγώνομαι, φθείρομαι, παθαίνω φθορά από διαβρωτική ενέργεια ή από τριβή
roader, roaderi *ουσ. θηλ.* 1. το φάγωμα, η διάβρωση, η φθορά 2. το ροκάνισμα
roată, roți *ουσ. θηλ.* 1. ο τροχός, η ρόδα 2. ο κύκλος // **~ de tortură** το βασανιστικό όργανο σε σχήμα τροχού // **~ dințată** ο οδοντωτός τροχός, το γρανάζι // **~ hidraulică** ο υδραυλικός τροχός // **roata morii** η φτερωτή // **roata norocului** ο τροχός της τύχης // **a cincina ~ la căruță** ο πέμπτος τροχός της αμάξης // **a da ~** περιτριγυρίζω, πηγαίνω γύρω περιφέρομαι // **a fi cu trei roate la car** είναι με τρεις τροχούς στο αμάξι // **a merge ca pe roate** πάει ρολόγι // **a pune bețe în roate** βάζω ραβδιά στους τροχούς (εμποδίζω κάτι) // **a pune ceva pe roate** βάζω κάτι να πάει ρολόι, κάνω να διεξαχθεί σε ευνοϊκές συνθήκες // **ședeanu ~ în jurul focului** καθόταν κυκλά γύρω από τη φωτιά // **vehicul pe roți** το τροχοφόρο
rob, roabă, robi, roabe *ουσ. αρσ. και θηλ.* δούλος -α (ο, η), σκλάβος-α (ο, η), το ανδράποδο
robă, robe *ουσ. θηλ.* η ρόμπα (φόρεμα)
robi, robesc *l. ρ. μετ.* 1. δουλώνω, υποδουλώνω, σκλαβώνω 2. ανδραποδίζω *ll. ρ. αμ.* είμαι δούλος, ζω στη σκλαβιά *lll. ρ. μέσο* 1. σκλαβώνομαι, δεσμεύομαι 2. υποχρεώνομαι 3. υποδουλώνομαι
robie, robii *ουσ. θηλ.* 1. η δουλεία, η υποδούλωση, η σκλαβιά 2. η αιχμαλωσία
robinet, robinete *ουσ. ουδ.* η κάνουλα, ο ρουμπινές // **a închide** ~ul κλείνω την κάνουλα
robinsonadă, robinsonade *ουσ. θηλ. (λογ.)* η Ρωβινσονάδα

robire, robiri *ουσ. θηλ.* 1. η υποδούλωση, το σκλάβωμα 2. ο εξανδραποδισμός
robii-ă, robiiți-e *επίθ.* 1. υποδουλωμένος-η-ο, σκλαβωμένος-η-ο 2. *μτφ.* μαγεμένος-η-ο, γοητευμένος-η-ο
robitor-oare, robitori-oare *l. επίθ.* δουλωτικός-ή-ό, υποδουλωτικός-ή-ό, σκλαβωτικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκλαβωτής-ώτρια (ο, η), υποδουλωτής-ώτρια (ο, η)
robot, roboți *ουσ. αρσ.* 1. το ρομπότ 2. *μτφ.* ο άνθρωπος χωρίς βούληση, που ενεργεί σα μηχανή
robotă *ουσ. θηλ. (ιστ.)* (στο Μεσαίωνα) η υποχρεωτική εργασία, η αγγαρεία, η καταναγκαστική εργασία, ο καταναγκασμός, η δυσάρεστη υποχρέωση
roboteală, roboteli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η εργασία, τα τρεχάματα
roboti, robotesc *ρ. αμ.* 1. κοπιάζω, δουλεύω σκληρά 2. αγγαρεύω 3. (στο σπίτι) κάνω διάφορες δουλειές του σπιτιού
robust-ă, robustește *επίθ.* 1. ρωμαλέος-α-ο, εύρωστος-η-ο, στιβαρός-ή-ό 2. βαρβάτος-η-ο
robuste *ουσ. θηλ.* η ρωμαλεότητα, η ρώμη, η στιβαρότητα, η ευρωστία
rocadă, rocade *ουσ. θηλ.* το ροκέ (στο σκάκι)
rocambolose-cască, rocambolști *επίθ.* φανταστικός-ή-ό, παράξενος-η-ο
rocă, roci *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* το πέτρωμα // **~ dură** το σκληρό πέτρωμα
rochie, rochii *ουσ. θηλ.* το γυναικείο φόρεμα, το φουστάνι
rochiță, rochițe *ουσ. θηλ.* το φορεματάκι, το φουστανάκι // (βοτ.) **rochița rândunicii** το χελιδονόχορτο, η χελιδονιά
rock *ουσ. ουδ.* το ροκ (είδος χορού)
rococo *επίθ.* ροκοκό // **stil** ~ το στυλ ροκοκό
rod, roade *l. ουσ. ουδ.* 1. ο καρπός 2. η οπώρα // **a eulege roadele** μαζεύω τους καρπούς, καρπολογώ, καρπούμαι // **a da roade** καρπίζω, κάνω καρπό, καρποφορώ // **roadele muncii** οι καρποί εργασίας *ll. επίθ. έκφρ.* **cu ~** καρποφόρος -α-ο, οπωροφόρος-α-ο
roda, rodez *ρ. μετ.* «ροντάρω» (κάνω τη δοκιμαστική λειτουργία μηχανής)
rodaj, rodaje *ουσ. ουδ.* «το ροντάζ» η δοκιμαστική λειτουργία μηχανής, κινητήρα, μοτέρ, κ.λ.π. // **a face** ~ul κάνω τη δοκιμαστική λειτουργία σε μηχανή, κ.λ.π.
rodare, rodări *ουσ. θηλ.* «το ροντάζ»
rodăt-ă, rodăți-te *επίθ.* 1. ρονταρισμένος-η-ο 2. *μτφ.* πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο, εξασκημένος-η-ο
rodi, rodesc *ρ. αμ.* 1. καρπίζω, καρποφορώ, κάνω καρπούς 2. ευφορώ
rodie, rodii *ουσ. θηλ.* το ρόδι
rodire, rodiri *ουσ. θηλ.* το κάρπισμα, η καρποφορία, η παραγωγή καρπών
rodit-ă, rodiți-te *επίθ.* καρπισμένος-η-ο
roditor-oare, roditori-oare *επίθ.* 1. καρποφόρος-α -ο, οπωροφόρος-α-ο, καρπερός-ή-ό 2. γόνιμος -η-ο, εύφορος-η-ο 3. *μτφ.* προσοδοφόρος-α-ο, επικερδής-ής-ές // **rom** ~ το καρποφόρο δέντρο
rodiu, rodii *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ροδιά, η ροϊδιά
rodiiu *ουσ. ουδ.* (χημ.) το ρόδιο (μέταλλο)
rodnic-ă, rodnici-ce *επίθ.* 1. καρποφόρος-α-ο, γόνιμος-η-ο 2. εύφορος-η-ο

rodnicie, rodnicii ουσ. θηλ. 1. η γονιμότητα, η ευφορία 2. η παραγωγικότητα
rododendron, rododendroni ουσ. αρσ. (βοτ.) το ροδόδεντρο
röntgen ουσ. αρσ. το ράιντγκεν
röntgentherapie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ραδιοθεραπεία
rogatorie, rogatorii επίθ. (νομ.) 1. αιτητικός-ή-ό // **comisie** ~ η αιτητική επιτροπή (η αίτηση μιας δικαστικής αρχής προς άλλη δικαστική αρχή ευρισκόμενη σε άλλο τόπο)
rogojinar, rogojinari ουσ. αρσ. ο ψαθοποιός
rogojină, rogojini ουσ. θηλ. η ψάθα // **atelier de rogojini** το ψαθοποιείο // **din** ~ από ψάθα, ψάθινος-η-ο
rogoz ουσ. αρσ. (βοτ.) η ψάθα (φυτό)
rogoziș, rogozișuri ουσ. ουδ. το ψαθοτόπι
roi, roi ουσ. αρσ. το σχηματίσμα σημνών (μέλισσες) // **epoca -lor** η εποχή σχηματισμού σημνών (μέλισσας)
roi, roiuri ουσ. ουδ. 1. το σμήνος 2. μτφ. το πλήθος // **un ~ de albine** ένα σμήνος μελισσών
roi, roiesc ρ. αμ. 1. σχηματίζω νέο σμήνος (μέλισσες) 2. μτφ. μυρμηγκιάω, βρίζω, κάνω βόλτες γύρω
roib, roaibă, roibi, roaibe 1. επίθ. 1. πυρόξανθος-η-ο, κοκκινотρίχης-α-ικο 2. (για άλογα) κόκκινος-η-ο, ντολής, ντορίνα II. ουσ. αρσ. ο ντολής // **îmi iau ~ul și plec** παίρνω τον ντολή μου και φεύγω
roire, roiri ουσ. θηλ. ο σχηματισμός σημνών
roit, roituri ουσ. ουδ. ο σχηματισμός σημνών (μέλισσες)
roitor-oare, roitori-oare επίθ. σηνοφόρος-α-ο
rol, roluri ουσ. ουδ. 1. ο ρόλος 2. ο κατάλογος // έκφρ. **nu joacă nici un ~** δεν παίζει κανένα ρόλο // **a avea un ~ important** έχω σημαντικό ρόλο // **joacă ~ul de intermediar** παίζει το ρόλο του μεσάζοντα // **repunere pe ~** η επανανοθέτηση στον κατάλογο // **scoatere de pe ~** η αφαίρεση, η διαγραφή απ' τον κατάλογο // ~ **fiscal** ο φορολογικός κατάλογος
rolare, rolări ουσ. θηλ. η ισοπέδωση, το ίσασμα με το κύλινδρο
rolă, role ουσ. θηλ. το ρολό // ~ **de zugrăvit** το ρολό για χρωμάτισμα τοίχων
rolfilm, rolfilme ουσ. ουδ. το φωτογραφικό φιλμ σε ρολό
rom, romuri ουσ. ουδ. το ρούμι // **două pahare de ~** δύο ποτήρια ρούμι / ρούμια
roman, romane ουσ. ουδ. το μυθιστόρημα, το ρομάντζο // **subiectul ~ului** η υπόθεση του μυθιστορήματος // ~ **istoric** το ιστορικό μυθιστόρημα // **de ~** μυθιστορηματικός-ή-ό
Roman-ă, Romani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρωμαίος-αία (ο, η) II. επίθ. ρωμαϊκός-ή-ό, ρωμαίος-α-ο // **cifre -e** τα ρωμαϊκά ψηφία // **Biserica -ă** η Ρωμαϊκή Εκκλησία // **imperiul ~** η ρωμαϊκή αυτοκρατορία // **dreptul ~** το ρωμαϊκό δίκαιο // **împăratul ~** ο ρωμαίος αυτοκράτορας
romancier-ă, romancieri-e ουσ. αρσ. και θηλ. μυθιστοριογράφος (ο, η)
romanesco-ă, românești επίθ. μυθιστορηματικός-ή-ό
romanico-ă, romanici-ce επίθ. ρωμανικός-ή-ό // **limbile -e** οι ρωμανικές γλώσσες // **studii -e** οι ρωμανικές μελέτες
romanist-ă, romanști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ρωμανιστής-ιστρία (ο, η)

romanistică ουσ. θηλ. η ρωμανιστική
romanitate ουσ. θηλ. η ρωμαϊκότητα // ~ **a balcanică** η βολκανική ρωμαϊκότητα
romanită, romanite ουσ. θηλ. (βοτ.) το χαμομήλι, η ανθεμίς
romaniza, romanizez ρ. μετ. εκρωμαίζω, κάνω ρωμαϊκό
romanizare ουσ. θηλ. ο εκρωμαϊσμός
romanizat-ă, romanizați-te επίθ. εκρωμαϊσμένος-η-ο
romantic-ă, romantici-ce I. επίθ. ρομαντικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ρομαντικός-ή (ο, η), ονειροπόλος-α (ο, η)
romantism ουσ. ουδ. ο ρομαντισμός
romanța, romanțez ρ. μετ. ρομαντζάρω
romanțare, romanțări ουσ. θηλ. το ρομαντζάρισμα
romanțat-ă, romanțați-te επίθ. ρομαντζαρισμένος-η-ο
romanță, romanțe ουσ. θηλ. η ρομάντζα, το ερωτικό τραγούδι
romanțios-oasă, romanțioși-oase επίθ. ρομαντικός-ή-ό, ονειροπόλος-α-ο
Român-ă, Români-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρουμάνος-α (-ίδα) (ο, η) II. επίθ. ρουμανικός-ή-ό // **limba -ă** η ρουμανική γλώσσα, τα ρουμανικά // **patria -ă** η ρουμανική πατρίδα // **poporul ~** ο ρουμανικός λαός // **româna** τα ρουμανικά
Românaș, Românași ουσ. αρσ. το Ρουμανόπουλο
Româneă, Românece ουσ. θηλ. η Ρουμάνα
românească, românești επίθ. ρουμανικός-ή-ό // **Țara Românească** η Ρουμανική Χώρα // **cântec ~** το ρουμανικό τραγούδι
românește επίρ. ρουμανικά, ρουμανιστί // **a vorbi ~** μιλάω ρουμανικά
românime ουσ. θηλ. η ρουμανιά, το πλήθος Ρουμάνων
româniza, românizez ρ. μετ. ρουμανίζω, εκρουμανίζω
românizare, românizări ουσ. θηλ. ο εκρουμανισμός
românizat-ă, românizați-te επίθ. ρουμανιζόμενος-η-ο
romb, romburi ουσ. αρσ. (γεωμ.) ο ρόμβος
rombic-ă, rombici-ce επίθ. (γεωμ.) ρομβικός-ή-ό // **sistem ~** το ρομβικό σύστημα
romboedric-ă, romboedrici-ce επίθ. (γεωμ.) ρομβοεδρικός-ή-ό // **sistem ~** το ρομβοεδρικό σύστημα
romboedru, romboedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το ρομβοέδρο
romboid-ă, romboizi-de επίθ. (γεωμ.) ρομβοειδής-ής-ές // (ανστ.) **mușchii romboizi** οι ρομβοειδείς μύες
romboidal-ă, romboidali-e επίθ. (γεωμ.) ρομβωτός-ή-ό
rond, ronduri ουσ. ουδ. 1. ο κύκλος 2. η κυκλική πλατεία 3. η κυκλική πρασιά με λουλούδια 4. περίπολος, η νυχτερινή έφοδος φρουρών, η επιθεώρηση // ~ **ul de noapte** η νυχτερινή περιπόλος // **a face ~ul** κάνω την επιθεώρηση // **ofiter de ~** ο αξιωματικός της περιπόλου
rondă, ronde επίθ. στρογγυλός-ή-ό // **peniță ~** η στρογγυλή πέννα // **sala ~** η στρογγυλή αίθουσα // **seriere ~** η στρογγυλή γραφή
rondel, rondeluri ουσ. ουδ. το ροντέλι (είδος ποιήματος με 13 ή 14 στίχους)

rondelă, rondole *ουσ. θηλ.* ο μικρός δίσκος, η στρογγυλή πλάκα για βούλωμα μπουκαλιών, το πώμα
rondo, rondouri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ροντό
ronjant, ronjanți *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αντιδραστήριο για αποτύπωση των εμπριμέ στα υφάσματα
ronți *επιφ.* κρίτσι κρίτσι (το ροκάνισμα τροφίμων στα δόντια)
ronțai, ronțai *ρ. μετ.* ροκανίζω, τραγανίζω
ronțăială, ronțăieli *ουσ. θηλ.* το ροκάνισμα, το τραγάνισμα
ronțăire, ronțăiri *ουσ. θηλ.* το ροκάνισμα, το τραγάνισμα
ronțăit *ουσ. ουδ. ιδ.* ronțăială
ropot, ropote *ουσ. ουδ.* 1. ο επανειλημμένος κρότος 2. ο τροχασμός, το ποδοβολητό αλόγων 3. τα ραγδαία χειροκροτήματα // **-ul de ploaie** η δυνατή με θόρυβο βροχή, η νεροποντή // **un ~ de aplauze** ένας κρότος από χειροκροτήματα
ropoti, ropotesc *ρ. αμ.* κροτώ, χτυπάω ρυθμικά, παράγω ρυθμικό κρότο
ros, roasă, roși, roase *επίθ.* 1. τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο, φαγωμένος-η-ο 2. διαβεβρωμένος-η-ο
rosătură, rosături *ουσ. θηλ.* 1. η φθορά από τριβή, το τρίψιμο, το φάγωμα 2. η διάβρωση
rosbif, rosbifuri *ουσ. ουδ.* το ροσμπφ
rost, rosturi *ι. ουσ. ουδ.* 1. το νόημα 2. ο σκοπός, η αποστολή 4. η εξοικονόμηση 5. ο τρόπος οργάνωσης της ζωής, η κατάσταση 6. η θέση κάθε πράγματος ή προσώπου 7. (στον αργαλειό) ο αρμός, το χάσμα μεταξύ νημάτων που σχηματίζουν τα μπάτια 8. ο αδειανός χώρος, το ενδιάμεσο κενό μεταξύ δύο αντικειμένων // **~ de etansare** ο αρμός στεγανότητας // **a face ~ de ceva** εξοικονομώ κάτι, προμηθεύομαι κάτι // **a fi în ~ul lui** είναι στη θέση του // **a lua la ~** επιπλήττω κάποιον, του βάζω πόστα // **a-și pierde ~ul** χάνω το σκοπό μου, το νόημά μου // **a nu-și afla ~ul** δεν βρίσκει τη θέση του // **a nu ști de ~ul cuiva** δεν ξέρω τον τρόπο και τη θέση κάποιου // **viața nu are nici un ~** η ζωή δεν έχει κανένα νόημα // **îmi faci ~?** μου προμηθεύεις; *Ιδ. επιρ. έκφρ.* // **a învâța pe de ~** μαθαίνω απ' έξω // **pe de ~** απ' έξω
rosti, rostesc *ι. ρ. μετ.* 1. προφέρω 2. εκφωνώ, απαγγέλλω // **a ~ cu vântare** εκφωνώ λόγο *Ιδ. ρ. μέσο* εκφράζομαι, διατυπώνω τη γνώμη μου *ΙΙΙ. ρ. αμ.* εκδηλώνομαι
rostire, rostiri *ουσ. θηλ.* 1. η προφορά 2. η εκφώνηση // **a unei cuvântări** η εκφώνηση λόγου
rostogol, rostogoliri *ι. ουσ. ουδ.* 1. το κατρακύλημα, το κατρακύλισμα 2. *μτφ.* η πτώση, ο ξεπεσμός *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **de-a ~ul** με το κύλισμα προς τα κάτω
rostogoli, rostogolesc *ι. ρ. μέσο* 1. κυλιέμαι προς τα κάτω, κατρακυλάω 2. αποκυλώ, σωριάζομαι *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. κυλάω, κάνω να κατρακυλήσει 2. αποκυλώ κάτι, περιστρέφω κάτι πάνω σε μια επιφάνεια // *έκφρ.* **a ~ ochii** περιστρέφω τα μάτια
rostogolire, rostogoliri *ουσ. θηλ.* 1. το κατρακύλισμα, το κατρακύλημα, το κύλισμα 2. η αποκύλιση
rostogolit *ουσ. ουδ. ιδ.* rostogolire
rostogolitor, rostogolitori *ουσ. αρσ. ο* κατρακυλητής

rostui, rostiuesc *ι. ρ. μετ.* 1. βολεύω, συγυρίζω 2. εξοικονομώ κάτι 3. τακτοποιώ *ΙΙ. ρ. μέσο* βολεύομαι, τακτοποιώμαι
rostuire, rostiuri *ουσ. θηλ.* 1. το βόλεμα, το συγύρισμα, η τακτοποίηση 2. η εξοικονόμηση
rostuit-ă, rostiuiti-te *επίθ.* βολεμένος-η-ο, τακτοποιημένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο
rostuitor, rostuitoare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο του ξυλουργού για την οδόντωση του πριονιού
roșcat-ă, roșcați-te *επίθ.* 1. κοκκινωπός-ή-ό 2. κοκκινομάλλης-α-ικο
roșcon, roșconi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η κερατιά, η ξυλοκερατιά, η χαρουπιά
roșcovan-ă, roșcovani-e *ι. επίθ.* 1. ξανθοκόκκινος -η-ο 2. κοκκινομάλλης-α-ικο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* κοκκινομάλλης-α (ο, η)
roșconă, roșcone *ουσ. θηλ.* το χαρούπι, το ξυλοκέρατο, το κεράτιον
roșeață *ουσ. θηλ.* η κοκκινάδα, η κοκκινιά, η κοκκινίλα, το κοκκίνισμα
roși, roșesc *ι. ρ. μετ.* κοκκινίζω, δίνω κόκκινο χρώμα σε κάτι *ΙΙ. ρ. αμ.* κοκκινίζω, παίρνω κόκκινο χρώμα *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. κοκκινάω, γίνωμαι κόκκινος-η-ο 2. *μτφ.* ντροπιάζομαι 3. ωριμάζω (φρούτα)
roșiație-ă, roșietici-ce *επίθ.* κοκκινωπός-ή-ό
roșior-oară, roșiori-oare *ι. επίθ.* κοκκινωπός-ή-ό // **pere roșioare** τα κοκκινωπά αβία // **prune roșioare** τα κοκκινούτσικα δαμάσκηνα *ΙΙ. ουσ. θηλ. (χθ.)* το ψάρι με κόκκινα πτερύγια *ΙΙΙ. ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο στρατιώτης του ιππικού (στο παρελθόν)
roși-ă, roșiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* κοκκινοβαμμένος-η-ο, κοκκινισμένος-η-ο
roșu-ie, roșii *ι. επίθ.* κόκκινος-η-ο, ερυθρός-ή-ό // **a ca racul** κόκκινος σαν αστακός (σαν τον κάβουρα) // **ceară roșie** το βουλοκέρι (το κερί κόκκινο για σφράγισμα) // **ciupercă roșie** το κοκκινομανιτάρο // **Crucea Roșie** ο Ερυθρός Σταυρός // **fier ~** το κόκκινο σίδηρο, ο κόκκινος σίδηρος // **obraz ~** το κόκκινο πρόσωπο (μάγουλο) // **ouă roșii** τα κόκκινα αυγά // **pământ ~** το κοκκινόχρωμο, η κόκκινη άργιλος // **pipar ~** το κοκκινόπιπερο // **Scuifa Roșie** η Κοκκινοσκούφιτσα // **Semiluna Roșie** η Ερυθρά Ημισέληνος // **vin ~** το κόκκινο κρασί *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **până la ~** μέχρι το κόκκινο, (ίσαμε κόκκινο *ΙΙΙ. ουσ. ουδ.* το κόκκινο χρώμα, το πορφυρό χρώμα // **~ de buze** το κραγιόν (για τα χείλη) // **a vedea ~ înaintea ochilor** βλέπω κόκκινο μπροστά στα μάτια μου, εξοργίζομαι // **traversarea străzii pe ~ este interzisă** απαγορεύεται η διάβαση της οδού πάνω στο κόκκινο *ΙV. ουσ. αρσ. ο* κόκκινος *V. ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ντομάτα, η τομάτα
rotacism *ουσ. ουδ. (γλωσ.)* ο ρωτακισμός
rotaciza, rotacizez *ρ. αμ. και μέσο (γλωσ.)* ρωτακίζω
rotacizant-ă, rotacizanti-te *επίθ.* ρωτακίζον-ουσα-ον
rotacizare, rotacizări *ουσ. θηλ. ιδ.* rotacism
rotacizat-ă, rotacizați-te *επίθ.* που έχει ρωτακίσει
rotametră, rotametre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ρολόι για μέτρηση ρευστών σε σωλήνα
rotaprint, rotaprinturi *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μικρή εκτυπωτική μηχανή για πολλαπλασιασμό εκτυπωμάτων σε μικρό τираж (εγκύκλιοι, έντυπα)
rotar, rotari *ουσ. αρσ. ο* ροδός, ο τροχοποιός, ο αμαξοποιός
rotare, rotări *ουσ. θηλ.* η στροφή, η περιστροφή

rotary ουσ. ουδ. (τεχ.) «το ροταρί» το σύστημα γεώτρησης με περιστροφική κίνηση
rotaș-ă, rotași-e I. επιθ. (λαϊκ.) κοντά στον τροχό ζεμένος-η-ο (άλογο, κ.λ.π.), στο αμάξι II. ουσ. αρσ. ο τροχηλάτης
rotat-ă, rotați-te επιθ. (λαϊκ.) τροχοειδής-ής-ές, στρογγυλεμένος-η-ο
rotativ-ă, rotativi-e I. επιθ. 1. περιστροφικός-ή-ό 2. κυκλικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η εκτυπωτική μηχανή για την τύπωση εφημερίδων και περιοδικών, το περιστροφικό πιεστήριο
rotație, rotații ουσ. θηλ. 1. η περιστροφή, ο γύρος, η στροφή 2. η περιτροπή, η εναλλαγή 3. η περιφορά // **rotația capitalului** ο γύρος κεφαλαίου // **rotația mijloacelor circulante** ο γύρος των κυκλοφοριακών μέσων // **rotația pământului în jurul soarelui** η περιφορά της γης γύρω από τον ήλιο // **mişcare de ~** η περιστροφική κίνηση II. επιρ. έκφρ. **prin ~** εκ περιτροπής, διαδοχικά, με τη σειρά, εναλλάξ
rotăreasă, rotărese ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η σύζυγος του αμαξοποιού
rotărie, rotării ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το αμαξοποιείον 2. το επάγγελμα του αμαξοποιοῦ, η αμαξοποιία
rotăriță, rotărițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η σύζυγος του αμαξοποιοῦ
roți, roțesc I. ρ. μέσο 1. γυρίζω, κινούμαι κυκλικά 2. περιφέρομαι, στρέφομαι, περιστρέφομαι 3. μετακινιέμαι // **pământul se rotește în jurul soarelui** η γη περιφέρεται γύρω απ' τον ήλιο II. ρ. μετ. 1. γυρίζω, κλωθογυρίζω 2. περιφέρω, στρέφω, περιστρέφω, γυρνάω 3. μετακινώ 4. στριφογυρίζω // **a ~ ochii** περιφέρω τα μάτια // **roțesc hora** στρέφω το χορό
rotilă, rotile ουσ. θηλ. ο τροχίσκος, ο μικρός τροχός
rotite, rotiri ουσ. θηλ. 1. η περιφορά, ο γύρος, η κυκλική κίνηση 2. η στροφή, η περιστροφή, το γύρισμα 3. το στριφογύρισμα
rotiserie, rotiserii ουσ. θηλ. η ψησταριά, το κατάστημα όπου ψήνεται και σερβίρεται κρέας
rotitor-oare, rotitori-oare επιθ. περιστροφικός-ή-ό
rotiță, roțite ουσ. θηλ. ο τροχίσκος, ο μικρός τροχός
rotocol-oală, rotocoli-oale I. επιθ. (λαϊκ.) στρογγυλός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. ο γύρος, ο κύκλος, ο στρογγύλεμα 2. η περίμετρος // **un ~ de fum** ένας κύκλος καπνού III. επιρ. έκφρ. **în rotocol** σε κύκλο
rotofei-e, rotofei-e I. επιθ. ευτραφής-ής-ές, καλοθρεμμένος-η-ο, παχουλός-ή-ό, χοντρούτατος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. χοντρούτατάς-ού (ο, η)
rotondă, rotonde ουσ. θηλ. η ροτόντα, η κυκλική αίθουσα οικοδομής
rotor, rotoare ουσ. ουδ. ο περιστροφέας
rotulă, rotule ουσ. θηλ. (ανατ.) η επιγονατίδα
rotund-ă, (I) rotunzi-de, (II) rotunduri I. επιθ. 1. στρογγυλός-ή-ό 2. (για αριθμό) ακέραιος-α-ο // **cifră ~ă** ο ακέραιος αριθμός // **fag ~** η οξιά II. ουσ. ουδ. η περιφέρεια, ο γύρος
rotunji, rotunjesc I. ρ. μέσο στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω, γίνωμαι στρογγυλός II. ρ. μετ. στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω, κάνω κάτι στρογγυλό
rotunjime, rotunjimi ουσ. θηλ. η στρογγυλότητα, η στρογγυλάδα

rotunjire, rotunjiri ουσ. θηλ. η στρογγύλωση, το στρογγύλεμα
rotunjit-ă, rotunjiți-e επιθ. στρογγυλεμένος-η-ο
rotunjor-oară, rotunjori-oare επιθ. στρογγυλούτσικος-η-ο
rouă I. ουσ. θηλ. η δροσιά // **a cădea ~** στάζω δροσιά, δροσοσταλάζω // **împrăștiere de ~** το δροσοστάλιασμα, το σκόρπισμα δροσιάς, το δροσοβόλημα II. επιθ. έκφρ. **ca roua** 1. δροσοσταλάτικος-η-ο 2. τρυφερός-ή-ό
roua pers. 3 rouează I. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) δροσοσταλάζω, πέφτει δροσιά II. ρ. μετ. δροσιζώ, ραντίζω με δροσιά III. ρ. μέσο βρέχομαι με δροσιά
rouar-ă, rouări-te επιθ. δροσάτος-η-ο, με δροσιά
rovină, rovine ουσ. θηλ. η λακούβα, η γούβα, το βαθούλωμα, το κούλωμα
Roxolan-ă, Roxolani-e ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Ροξολάνος-α (ο, η) (Σαρματική φυλή του πρώτου αιώνα ανατολικά του Προύθου ποταμού, υποτάχθηκαν από τους Γότθους στα μέσα του γ' αιώνα)
roz I. επιθ. αμετάβλ. ρόδινος-η-ο // **a vedea în ~** τα βλέπω όλα ρόδινα (αισιόδοξος) // **situația nu este în ~** η κατάσταση δεν είναι ευχάριστη II. ουσ. αρσ. το ροζ, το τριανταφυλλί
rozacee, rozacee ουσ. θηλ. (βοτ.) τα ροδοειδή, οι αμυγδαλίδες (οικογένεια δικτυλιδωδων φυτών)
rozalb-ă, rozalbi-e επιθ. το τριανταφυλλί, το ανοιχτό τριανταφυλλένιο
Rozalii ουσ. θηλ. (πληθ.) τα Ροζάλια (οι εορτές στους Ρωμαίους στο τέλος της άνοιξης προς τιμήν των νεκρών)
rozariu, rozarii ουσ. θηλ. (εκκλ.) το ροζάριο α) η σειρά προσευχών στους καθολικούς προς τιμήν της Θεοτόκου β) το μεγάλο κομπολόι που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια των προσευχών
roză, roze ουσ. θηλ. το ρόδο, το τριαντάφυλλο // **roza vânturilor** το ανεμολόγιον // **acoperit cu roze** ροδοσκέπαστος-η-ο // **apă de roze** το ροδόνηρο // **a sta pe roze** κάθομαι πάνω στα ρόδα // **încununat cu roze** ροδοστεφανωμένος-η-ο // **loc cu multe roze** ο ροδοτόπος, ο ροδόνας, ο τριανταφυλλότοπος // **ulei de roze** το ροδέλαιο
rozător, rozătoare, rozători-oare I. επιθ. (ζωολ.) τρωκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.) τα τρωκτικά
rozé επιθ. αμετάβλ. (για κρασιά) ρόδινος-η-ο
rozeolă, rozeole ουσ. θηλ. η ροδόνη
rozetă, rozete ουσ. θηλ. ο ρόδακας, η ροζέτα, ο κυκλικός φωταγωγός
rosmarin, rosmarină ουσ. αρσ. (βοτ.) το ροσμαρίνο, το δεντρολίβανο
rubedenie, rubedenii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το συγγενολόγι, συγγενής (ο, η)
rubicond-ă, rubiconzi-de επιθ. ροδοκόκκινος-η-ο, ροδομάγουλος-η-ο
rubin, rubine ουσ. ουδ. το ρουμπίνι
rubiniu-ie, rubinii επιθ. ρουμπινής-ιά-ί
rublă, ruble ουσ. θηλ. το ρούβλι
rubrică, rubrici ουσ. θηλ. η στήλη // (σε έντυπα) **să fie completate toate rubricile** να είναι συμπληρωμένες όλες οι στήλες
rucsac, rucsacuri ουσ. ουδ. 1. η σάκα, ο σάκος, ο εκδρομικός σάκος 2. ο γυλιάς

rudă, rude *ουσ.* *θηλ.* συγγενής (ο, η), το σόι // **rude ascendente** οι κατιόντες συγγενείς // **rude descendente** οι κατιόντες συγγενείς // **a avea rude la Ierusalim** για τη ευγενική καταγωγή κάποιου // **a fi ~ cu...** είμαι συγγενής με... // **este de ~** είναι από σόι, από καλή γενιά, από καλό σπόρο, είναι για σπορικό

rudenie, rudenii *ουσ.* *θηλ.* η συγγένεια, το σόι, οι συγγενείς // **relații de ~** οι συγγενικές σχέσεις

rudiment, rudimente *ουσ.* *ουδ.* 1. το αρχέγονο, το πρώτο σημείο κάθε πράγματος, το πρωτόγονο 2. τα στοιχεία 3. οι πρώτες γνώσεις // **~ de coadă** το αρχέγονο σημείο ουράς

rudimentar-ă, rudimentari-e *επιθ.* 1. αρχέγονος-η-ο, πρωτόγονος-η-ο 2. ανεξέλικτος-η-ο 3. στοιχειώδης-ης-ες

ruf, rufuri *ουσ.* *ουδ.* οι καμπίνες του πληρώματος στο κατάρτωμα

rufă, rufe *ουσ.* *θηλ.* 1. το ρούχο, τα ρούχα, ο ρουχισμός 2. ο ιματισμός 3. τα ασπρόρουχα // **rufele murdare se spală în familie** τα εν οίκω μη εν δήμω

rufărie *ουσ.* *θηλ.* τα ρούχα, τα ασπρόρουχα

rug, rugi *ουσ.* *αρσ.* ο βάτος, η σμεουριά, η αγριοτριανταφυλλιά // **~ de zmeură** η σμεουριά

rug, ruguri *ουσ.* *ουδ.* η πυρά // **a arde pe ~** καίω στην πυρά // **să recurgem la ~** να προσφύγουμε στην πυρά

ruğa, rog *ι. ρ.* *μετ.* 1. παρακαλώ 2. ικετεύω, εκλιπαρώ, παρακαλώ επίμονα // **rogu-te** παρακαλώ σε // **vă rog** σας παρακαλώ *ΙΙ. ρ.* μέσο 1. παρακαλούμαι 2. δέομαι, προσεύχομαι 3. παρακαλώ (έκφραση ευγένειας) // **mă rog** παρακαλώ, όπως θέλετε, αν έτσι θέλετε

rugă, rugi *ουσ.* *θηλ.* 1. η προσευχή, η δέηση 2. η παράκληση, η ικεσία, το παρακάλι, το παρακαλετό

rugăciune, rugăciuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η προσευχή, η δέηση 2. το προσκύνημα, η προσκύνηση 3. η παράκληση, η ικεσία, η εκλιπαρόηση

rugămintă, rugăminți *ουσ.* *θηλ.* 1. η προσευχή 2. η παράκληση 3. η εκλιπαρόηση, η ικεσία, το παρακαλετό // **vreau să fac o ~** θέλω να σας κάνω μια παράκληση

rugător-oare, rugători-oare *Ι. επιθ.* 1. παρακλητικός-ή-ό 2. δειητικός-ή-ό, ικετευτικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. παρακλητικά 2. δειητικώς, ικευτικά

rugbi *ουσ.* *ουδ.* (αθλ.) το ράγκμπι

rugbist, rugbiști *ουσ.* *αρσ.* (αθλ.) ο παίκτης του ράγκμπι

rugină, rugini *ουσ.* *θηλ.* η σκουριά // **ros de ~** φαγωμένος από τη σκουριά

rugini, ruginesc *Ι. ρ.* *αμ.* σκουριάζω, οξειδώνομαι, σκεπάζομαι από σκουριά *ΙΙ. ρ.* μέσο 1. σκουριάζω, πιάνω σκουριά 2. *μτφ.* παλιώνω

ruginire, ruginiri *ουσ.* *θηλ.* το σκούριασμα, η σκωρίαση

ruginită, ruginiți-te *επιθ.* σκουριασμένος-η-ο

ruginitură, ruginituri *ουσ.* *θηλ.* το σκουριασμένο αντικείμενο

ruginiu-ie, ruginii *επιθ.* σκούρος-α-ο, με το χρώμα σκουριάς

ruina, ruinez *Ι. ρ.* μέσο 1. ρημάζω, ερειπώνομαι 2. καταστρέφωμαι, φθείρομαι *ΙΙ. ρ.* *μετ.* 1. ερειπώνω, μεταβάλλω σε ερείπια 2. καταστρέφω, γκρεμίζω 3. βλάπτω, βλάπτω

ruinare, ruinări *ουσ.* *θηλ.* 1. η ερείπωση, το ρήμαγμα, η καταστροφή, το ρήμασμα 2. *μτφ.* η εξουθένωση

ruinat-ă, ruinați-te *επιθ.* 1. ρημαδιακός-ή-ό, ερειπωμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο 2. *μτφ.* φτωχός-ή-ό

ruină, ruine *Ι. ουσ.* *θηλ.* 1. το ερείπιο, το ρημαδί, το γκρεμισμένο οικοδόμημα 2. το σαράβαλο, το κατεστραμμένο πράγμα *ΙΙ. επιθ.* *έκφρ.* **în ~** σε ρημαδιό, σε ερήμωση

ruinător-oare, ruinatori-oare *επιθ.* ερημωτικός-ή-ό, καταστρεπτικός-ή-ό

ruj, rujuri *ουσ.* *ουδ.* το ρουζ, το κραγιόνι, το κοκκινάδι

ruja, rujez *ρ.* μέσο βάζω ρουζ στα χείλη μου, βάζω κοκκινάδι

rujeolă, rujeole *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η ιλαρά

rule, rulez *Ι. ρ.* *μετ.* 1. γυρίζω 2. στρέφω, τυλίγω 3. σχηματίζω ρολό 4. κατακυλώ, κυλώ 5. συσπειρώνω, συστρέφω 6. κινηματογραφώ *ΙΙ. ρ.* *αμ.* (για οχήματα) 1. κυλιέμαι, περιστρέφομαι, γυρίζω, κυκλοφορώ πάνω σε τροχούς 2. (για φιμ) προβάλλομαι

ruladă, rulade *ουσ.* *θηλ.* (μαγ.) η ρουλάδα (είδος γλυκίσματος) // **ruladă cu ~** ρουλάδα από κιμά

rolaj, rolaje *ουσ.* *ουδ.* 1. ο τζίρος 2. το κύλισμα 3. η δοσοληψία, το αλισβερίσι, η συναλλαγή

rolant-ă, rolanți-te *επιθ.* 1. τροχαίος-α-ο 2. κυλιόμενος-η-ο // **bandă rulantă** ο μεταφορέας διακινούμενης ταινίας // **pod ~** η κυλιόμενη γέφυρα // **material ~** το τροχαίο υλικό

rulare, rulări *ουσ.* *θηλ.* το κύλισμα, η διακίνηση τροχοφόρων οχημάτων

ruletă, rulete *ουσ.* *θηλ.* 1. η ρουλέτα 2. ο τροχίσκος

ruliu, ruliuri *ουσ.* *αρσ.* (ναυτ.) ο σάλος, το σκαμπανέβασμα, ο κλυδωνισμός πλοίου (σε τρικυμία)

rulment, rulmenți *ουσ.* *αρσ.* 1. το ρουλεμάν 2. η κυκλοφορία αγαθών ή χρημάτων // **fond de ~** το ποσό κυκλοφορίας, το χρηματικό ποσό για τις τρέχουσες πληρωμές

rolotă, rulote *ουσ.* *θηλ.* η ρουλότα, το μεγάλο ρυμουλκούμενο πίσω από το αυτοκίνητο όχημα (μοιάζει με μικρό δωμάτιο) (το τροχόσπιτο);

rolou, rolouri *ουσ.* *ουδ.* 1. το ρολό 2. το εξωτερικό φύλλο πόρτας ή παράθυρου από σιδερένιο έλασμα που τυλίγεται σε κύλινδρο // **~ de hârtie** το χάρτινο ρολό

rumbă, rumbe *ουσ.* *θηλ.* η ρούμπα (είδος χορού της Κούβας)

rumega, rumeg *Ι. ρ.* *αμ.* μηρυκάζω, ξαναμασώ *ΙΙ. ρ.* *μετ.* 1. μηρυκίζω, αναμασώ 2. *μτφ.* φέρνω συνέχεια κάποια ιδέα στο μυαλό μου, λωω τα ίδια

rumegare, rumegări *ουσ.* *θηλ.* ο μηρυκασμός, το ξαναμάσημα, το αναμάσημα

rumegător-oare, rumegători-oare *Ι. επιθ.* μηρυκαστικός-ή-ό, αναμαστικός-ή-ό // **animale rumegătoare** τα μηρυκαστικά ζώα *ΙΙ. ουσ.* *θηλ.* (ζωολ.) τα μηρυκαστικά

rumegătură, rumegături *ουσ.* *θηλ.* 1. το αναμάσημα, η αναμασμένη τροφή 2. τα αναμασήματα

rumeguș *ουσ.* *ουδ.* το πριονίδι, το ροκανίδι, τα πριονίδια, τα ροκανίδια

rumen-ă, rumeni-e *επιθ.* ροδοκόκκινος-η-ο, βαθυκόκκινος-η-ο, τριανταφυλλής-ιά-ί // **păine ~ă** το ροδοκόκκινο ψωμί

rumeneală, rumeneli ουσ. θηλ. η κοκκινάδα, η κοκκινιά
rumeni, rumenesc I. ρ. μέσο 1. κοκκινίζω 2. ροδίζω, ροδοκοκκινίζω II. ρ. μετ. ροδίζω // **a ~ pâinea** ροδίζω το ψωμί
rumenire, rumeniri ουσ. θηλ. το ρόδισμα, το ροδοκοκκινισμα
rumenit-ă, rumeniri-te επιθ. ροδοκόκκινος-η-ο, ροδαλός-ή-ο
rummy ουσ. ουδ.
rumoare, rumori ουσ. θηλ. 1. η βοή, η οχλοβοή 2. ο θόρυβος, η ταραχή
runc, runcuri ουσ. ουδ. το βοσκοτόπι σε ξεδασμένο τόπο
rundă, runden ουσ. θηλ. ο γύρος // **prima ~ de convorbiri** ο πρώτος γύρος συνομιλιών
rupe, rup I. ρ. μετ. 1. σκίζω, ξεσκίζω, αποσχίζω 2. αποσιώ, διακόπτω 3. κατασπαράζω, σπαράζω, καταξεσκίζω 4. θραύω, σπάζω // **a ~ inima** σκίζω την καρδιά // **a o ~ cu cineva** διακόπτω τις σχέσεις μου με κάποιον // **a o ~ la fugă** το κόβω λάσπη (φεύγω γρήγορα) // **a ~ rândurile** σκίζω τις γραμμές // **a ~ un băț** σπάζω ένα ραβδί // **a ~ un lanț** θραύω την αλυσίδα // **a-și ~ gâtul** σκίζω το λαιμό μου // **a-și ~ picioarele** σπάζω τα πόδια μου II. ρ. μέσο 1. σκίζομαι 2. θραύομαι 3. συντρίβομαι 4. ξεσκίζομαι 5. σπαράζομαι 6. διασκορπίζομαι // **mi se ~ inima** σκίζεται η καρδιά μου (αισθάνομαι ψυχικό πόνο) // **s-a rupt frânghia** σκίστηκε το σκοινί
rupere, ruperi I. ουσ. θηλ. 1. το σκίσιμο, η σχισμή, η σκισμάδα 2. το σπάσιμο, η διάσπαση, η απόσπαση 3. η ρήξη, το ρήγμα, η ρωγμή 4. η διακοπή // **~ de nori** το σκίσιμο νεφών, η νεροποντή, η ραγδαία βροχή // **~ a relațiilor diplomatice** η διακοπή των διπλωματικών σχέσεων II. επιρ. έκφρ. **cu ~ de inimă** με συντριμμένη καρδιά
rupestru-ă, rupestrie επιθ. πάνω στους βράχους // **locuințe rupestre** οι κατοικίες πάνω στους βράχους
rupie, rupii ουσ. θηλ. η ρουπία (νόμισμα της Ινδίας)
rupt ουσ. ουδ. 1. το σκίσιμο, η σχισμή 2. η ρωγμή, το σπάσιμο // **în ~ul capului** με το σκίσιμο της κεφαλής (ουδέποτε) // **pe ~e** με επιτάση, με μεγάλη δύναμη, με δυνάμωμα
rupt-ă, rupți-te I. επιθ. 1. σκιστός-ή-ό, σκισμένος-η-ο, καταξεσκισμένος-η-ο 2. διακεκομμένος-η-ο 3. σπασμένος-η-ο 4. αποσπασμένος-η-ο II. ουσ. θηλ. (ιστ.) ο ολικός φόρος κατά το Μεσαίωνα
ruptură, rupturi ουσ. θηλ. 1. η σχισμή, το σκίσιμο, το ρήγμα 2. η ρήξη 3. η διάσπαση 4. το ξεσκίδι, το κούρελι
rural-ă, rurali-e επιθ. χωρικός-ή-ό, αγροτικός-ή-ό // **mediul ~** το χωρικό περιβάλλον
Rus-ă, Ruși-se I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρώσος, Ρωσίδα (ο, η) II. επιθ. ρωσικός-ή-ό // **limba ~ă** η ρωσική γλώσσα, τα ρωσικά // **-a de astăzi** τα σημερινά ρωσικά

rusalcă, rusalce ουσ. θηλ. (μυθ.) η νεράιδα, το πνεύμα των νερών στη σλαβική μυθολογία
Rusalie, Rusalii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η Πεντηκοστή
rusesc-ească, rusești επιθ. ρωσικός-ή-ό
rusește επιρ. ρωσικά
rusoaică, rusoaice ουσ. θηλ. η Ρωσίδα
rustic-ă, rustici-e επιθ. 1. αγροτικός-ή-ό 2. αγροίκος-α-ο, βάνουσος-η-ο, σκαίος-ά-ό, άτεχνος-η-ο
rustican-ă, rusticani-e επιθ. (αρχ.) αγροτικός-ή-ό // **Cavaleria ~ă** η Καβαλλερία Ρουστικάνα (το μελόδραμα του Μασκάνι)
rusticitate ουσ. θηλ. 1. η βανουσιότητα, η σκασιότητα, η χοντροκομμένη συμπεριφορά 2. η χωριάτιά
rușet, rușeturi ουσ. ουδ. 1. το ρουσφέτι, η χαριστική εξυπηρέτηση 2. η δωροδοκία
rușina, rușinez I. ρ. μέσο 1. ντρέπομαι, καταντρέπομαι, καταντροπιάζομαι 2. επαίσχυνομαι II. ρ. μετ. ντροπιάζω, κάνω κάποιον να αισθανθεί ντροπή, καταντροπιάζω, καταισχύνω
rușinare, rușinări ουσ. θηλ. το ντρόπιασμα, το ρεζίλημα
rușinat-ă, rușinați-te επιθ. ντροπιασμένος-η-ο, καταντροπιασμένος-η-ο
rușine I. ουσ. θηλ. 1. η ντροπή, το αίσχος, η καταισχύνη, το ρεζίλι 2. η ατιμία // **a fi ~a cuiva** (είναι) ασημάντος άνθρωπος // **a-i fi ~ față de el** νιώθει ντροπή απέναντι αυτού // επιθ. και επιρ. έκφρ. **a-i plesni cuiva obrazul de ~** σκάζει σε κάποιον το πρόσωπο του από ντροπή (ντροπιάζεται πολύ) // **a (se) face de rușine** γίνομαι αίσχος, νιώθω μεγάλη ντροπή // **e mai mare ~a** είναι ντροπή (είναι ντροπιαστικό πράγμα) // **mi-e ~ de purtare** τα ντρέπομαι για τη συμπεριφορά σου // **nu-ți ~ obrazul** δεν νιώθεις ντροπή στο πρόσωπο (είσαι αδιάντροπος) // **să-ți fie ~!** να ντρέπεσαι! ντροπή σου! II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς ντροπή
rușinos-oasă, rușinoși-oase I. επιθ. 1. ντροπαλός-ή-ό, ντροπιάρης-α-ικο 2. επαίσχυντος-η-ο 3. ντροπιαστικός-ή-ό II. επιρ. 1. ντροπαλά, επαίσχυντα 2. ντροπιαστικά
rută, rute ουσ. θηλ. 1. η ρότα 2. ο δρόμος, η διαδρομή, το δρομολόγιο 3. η πορεία
Rutean-ă, Ruteni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ρουτινός-ή (ο, η) (οι Ουκρανοί απ' τη Μπουκοβίνα) II. επιθ. ρουτινικός-ή-ό
ruteniu ουσ. ουδ. (χημ.) το ρουτίνιο
rutier-ă, rutieri-e επιθ. 1. οδικός-ή-ό // **mașină ~ă** η μηχανή για οδοποιία / για κατασκευή δρόμων // **tractor ~** το οδικό τρακτέρ // **transport ~** η οδική μεταφορά
rutinat-ă, rutinați-te επιθ. 1. έμπειρος-η-ο 2. επιτήδειος-α-ο 3. εξασκημένος-η-ο 4. συννηθισμένος-η-ο, πεπειραμένος-η-ο
rutină ουσ. θηλ. η ρουτίνα, η πείρα, η συνήθεια, το συνήθειο, η εμπειρία

S, s

S, s ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα s, το εικοστό δεύτερο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [s].

Sabat, Sabaturi ουσ. ουδ. 1. το Σάββατο 2. ο σαββατισμός, η ανάπαυση τη μέρα του Σαββάτου

sabie, săbii ουσ. θηλ. 1. το σπαθί, η σπάθα, η σπάθη 2. το ξίφος // ~ **cu două tăisuri** το σπαθί με δύο κόψεις // **sabia lui Damocle** η διαμόκλειος σπάθη // **a trece prin** ~ κόβω με το σπαθί // **a ține mâna pe** ~ κρατώ το χέρι πάνω στο σπαθί // **lovitură de** ~ το χτύπημα σπαθιού // (ιχθ.) **pește** ~ ο ξιφίας

Sabin-ă, Sabini-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Σαβίνος -α (ο, η) // **răpirea ~elor** η αρπαγή των Σαβίνων ll. **επίθ.** σαβίνος-α // **femeia** ~ă η Σαβίνα γυναίκα **sabla, sablez** ρ. μετ. 1. αμμοστρώνω 2. καθαρίζω επιφάνεια μετάλλου με ρίφι άμμου υπό πίεση **sablaj** ουσ. ουδ. ο καθαρισμός με άμμο υπό πίεση των μεταλλικών αντικειμένων

sablant, sablanți ουσ. αρσ. η ρίφι άμμου υπό πίεση για το καθάρισμα μεταλλικών αντικειμένων

sablare, sablări ουσ. θηλ. ιδ. **sablaj**

sablăt-ă, sablați-te **επίθ.** καθαρισμένος-η-ο (με άμμο)

sableză, sableze ουσ. θηλ. το μηχανήμα για το καθάρισμα μεταλλικών ειδών με ρίφι άμμου υπό πίεση

sabord, saborduri ουσ. ουδ. (ναυτ.) η θυρίδα στην πλευρά πλοίου (για τη διαρροή νερού ή για το φόρτωμα-ξεφόρτωμα)

saborda, sabordez ρ. μετ. (ναυτ.) τρυπώ το κύτος πλοίου (το κύριο σώμα πλοίου) και το βυθίζω

sabordaj, sabordaje ουσ. θηλ. (ναυτ.) το τρύπημα του πλοίου

sabotare, sabordări ουσ. θηλ. (ναυτ.) το άνοιγμα τρυπών σε πλοίο και το βύθισμα του πλοίου

sabot, saboti ουσ. αρσ. 1. το σαμπό, το τσόκαρο, το ξυλοπάπουτσο, το ξυλοπέδιλο 2. το εργαλείο το τοποθετημένο πάνω στη σιδηροτροχιά για να σταματήσει το βαγόνι

sabota, sabotage ρ. μετ. σαμποτάζω, κάνω σαμποτάζ, δολιοφθορά

sabotaj, sabotaje ουσ. ουδ. το σαμποτάζ, η παρεμπόδιση της λειτουργίας επιχείρησης, η δολιοφθορά // **act de** ~ η πράξη του σαμποτάζ, το σαμποτάρισμα

sabotare, sabotări ουσ. θηλ. το σαμποτάρισμα **sabotor-oare, sabotori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. σαμποτέρ (ο, η), δολιοφθορέας (ο, η)

sabrer, sabrerii ουσ. αρσ. ο επιδέξιος σπαθιστής **sac, saci** ουσ. αρσ. 1. το τσουβάλι, ο σάκος, το σακί 2. η τσουβαλιά, η σακιά // ~ **de dormit** ο σάκος για ύπνο // ~ **de spate** ο σάκος για την πλάτη // ~ **embrionar** ο εμβρυϊκός σάκος (στα φυτά το αγγειόσπερμο) // ~ **fără fund** το τσουβάλι χωρίς βυθό // **un ~ de orez** ένα σακί ρύζι // **a da de fundul** ~ului φτάνω στο βυθό του τσουβαλιού //

a-și dezlega ~ul ξεδένω (λύνω) το τσουβάλι μου // **a prinde pe cineva cu mâța în** ~ πιάνω κάποιον με τη γάτα στο τσουβάλι, τον πιάνω στα πράσα // **cum e ~ul și peticul** όπως το τσουβάλι και το μπόμπανο (το κουρέλι) // **l-au băgat în** ~ τον έβαλαν στο τσουβάλι (τον εξοπάτησαν)

saca, sacale ουσ. θηλ. το βυτίο για τη μεταφορά νερού

sacada, sacadez ρ. αμ. μιλώ με σύντομες παύσεις σε κανονικά διαστήματα

sacadare, sacadări ουσ. θηλ. η ομιλία με σύντομες παύσεις σε κανονικά διαστήματα

sacadat-ă, sacadați-te **επίθ.** με σύντομες παύσεις σε τακτά διαστήματα

sacagiu, sacagii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο νερουλάς, αυτός που μεταφέρει νερό μέσα σε βυτίο ή σε δερμάτινους σάκους, ο νεροκουβαλητής // **a vinde apă la** ~ το να πουλάς νερό στο νεροκουβαλητή

sacâz ουσ. ουδ. (χημ.) το κολοφώνιον

sacerdot, sacerdotii ουσ. αρσ. ο ιερέας, ο ιερωμένος

sacerdotal-ă, sacerdotali-e **επίθ.** ιερατικός-ή-ό

sacerdotiu ουσ. ουδ. το ιερατείο, η ιερατεία

sacoșă, sacoșe ουσ. θηλ. 1. η σακούλα, το σακούλι, το σακίδιο 2. η τσάντα

sacou, sacouri ουσ. ουδ. το σακάκι

sacrament, sacramento ουσ. ουδ. το μυστήριο (θρησκευτικό)

sacramental-ă, sacramentali-e **επίθ.** 1. ιερός-ή-ό 2. απαράβιαστος-η-ο 2. **μτφ.** επίσημος-η-ο

sacrifica, sacrific l. ρ. μετ. 1. θυσιάζω 2. σφάζω, σφαγιάζω ll. ρ. μέσο 1. θυσιάζομαι 2. **μτφ.** στερούμαι, αρνούμαι κάτι, παραιτούμαι

sacrificare, sacrificări ουσ. θηλ. 1. η θυσία 2. η σφαγή, το σφάξιμο 3. **μτφ.** η στέρηση από κάτι, η παραίτηση

sacrificat-ă, sacrificati-te **επίθ.** 1. θυσιασμένος-η-ο 2. σφαγμένος-η-ο, σφαχτός-ή-ό

sacrificator, sacrificatori ουσ. αρσ. 1. ο θύτης 2. ο σφαγέας, ο σφαγιαστής

sacrificiu, sacrificii ουσ. ουδ. 1. η θυσία 2. η προσφορά σφαγμένου ζώου σε θεότητα 3. **μτφ.** η παραίτηση // ~ **de sine** η αυτοθυσία

sacrilegiu, sacrilegii ουσ. ουδ. η ιεροσυλία

sacristan, sacristani ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο σκευοφύλακας, ο κειμηλιάρχης

sacristie, sacristii ουσ. θηλ. (εκκλ.) 1. το σκευοφυλάκιο, η κειμηλιοθήκη 2. το διακονικό

sacrosanct-ă, sacrosancti-te l. **επίθ.** 1. ιερός-ή-ό 2. σεβαστός-ή-ό 3. αγιότατος-η-ο ll. **επίρ.** 1. ιερά 2. σεβαστά

sacrosant-ă **επίθ.** ιδ. **sacrosanct**

sacru-ă, sacri-e **επίθ.** 1. ιερός-ή-ό, άγιος-α-ο 2. σεβαστός-ή-ό // **foe** ~ το Άγιο Φως, η άγια φωτιά, η θεία χάρη, το ταλέντο

sacrum ουσ. ουδ. (ανат.) το ιερό οστό

sadea **επίθ.** αμετάβλ. 1. γνήσιος-ια-ιο, αληθινός-ή-ό 2. αυθεντικός-ή-ό, έγκυρος-η-ο

sadic-ă, sadici-ce I. επιθ. σαδιστικός-ή-ό II. επιρ. σαδιστικά III. ουσ. αρσ. και θηλ. σαδιστής-ίστρια (ο, η)
sadism ουσ. ουδ. ο σαδισμός
safeu, safeuri ουσ. ουδ. ιδ. seif
safir, safire ουσ. ουδ. (ορυκτ.) το ζαφείρι, ο σάπφειρος
safism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο λεσβιασμός, ο έρωτας μεταξύ γυναικών
safran, safranuri ουσ. ουδ. (ναυτ.) το πάνω τμήμα του τιμονιού του πλοίου
safta ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) ο σεφτές // **a face ~** κάνω σεφτέ // **sunt bun de ~** έχω καλό σεφτέ (είμαι γούρικο, φέρνω γούρι)
saga ουσ. θηλ. η Σάγα, οι σκανδιναβικοί μύθοι
sagace, sagaci-ce επιθ. οξυδερκής-ής-ές, οξύς-εία-ύ, οξύνους
sagacitate ουσ. θηλ. η οξύνοια, η οξυδέρκεια, η γρήγορη αντίληψη
săgătat-ă, săgătiți-te επιθ. λογχοειδής-ής-ές, σε σχήμα βέλους, σάϊτας (για τα φύλλα των δέντρων)
săgnă, sagne ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το τραύμα πάνω στη ράχη υποζυγίου
sagotier, sagotieri ουσ. αρσ. (βοτ.) το σαγκό, είδος φοίνικα, περιέχει στον κορμό του το μεδούλι, το σαγκό
Sahel ουσ. ουδ. (γεωγρ.) το Σαχέλ (η ενδιάμεση ζώνη μεταξύ Σαχάρας και των σαβανών της Υποίσημερινής Αφρικής)
saivan, saivane ουσ. ουδ. (επαρχ.) το ζωοστάσιο, ο στάβλος
salahor, salahori ουσ. αρσ. ο ανειδίκευτος εργάτης, ο δουλευτής, ο χειρώνακτας
salahori, salahoresc ρ. αμ. δουλεύω, κοπιάζω, εργάζομαι σκληρά, κάνω χειρωνακτική εργασία
salahorie ουσ. θηλ. η βιοπάλη, η δουλειά, η δούλεψη
salam, salamuri ουσ. ουδ. το σαλάμι, ο αλλάς // ~ **de Sibiu** σαλάμι Συμπίου
salamandă, salamandre ουσ. θηλ. (ζωολ.) η σαλαμάνδρα (είδος αμφιβίου ερπετού)
salariat-ă, salariați-te I. επιθ. έμισθος-η-ο, μισθωτός-ή-ό // **muncă ~** ά η έμισθια εργασία II. ουσ. αρσ. και θηλ. μισθωτός-ή (ο, η)
salarium, salarii ουσ. ουδ. ο μισθός // ~ **de bază** ο βασικός μισθός // ~ **brut** ο ακαθάριστος μισθός // ~ **în acord** ο μισθός κατ' αποκοπή
salariza, salarizez ρ. μετ. μισθοδοτώ, πληρώνω μισθό
salarizare, salarizări ουσ. θηλ. η μισθοδοσία, η πληρωμή μισθού
salată, salate ουσ. θηλ. (μαγ.) 1. η σαλάτα // ~ **de roșii** η ντοματοσαλάτα 2. (βοτ.) το μαρούλι
salatieră, salatiere ουσ. θηλ. η σαλατιέρα
sală, săli ουσ. θηλ. 1. η αίθουσα 2. η σάλα 3. ο προβάλαμος, το χολ // ~ **cea mare** η μεγάλη αίθουσα // ~ **de așteptare** η αίθουσα αναμονής // ~ **de clasă** η σχολική αίθουσα, η τάξη σχολείου / ~ **de festivități** η αίθουσα τελετών // ~ **de mașini** το μηχανοστάσιο, ο χώρος για τις μηχανές σε εργοστάσιο, πλοίο, κ.λ.π. // ~ **de operații** η αίθουσα εγχειρήσεων (το χειρουργείο) // (αθλ.) ~ **de sport** το γυμναστήριο, η αίθουσα για γυμναστικές ασκήσεις
salbă, salbe ουσ. θηλ. το περιδέραιο, το κολιέ
salcâm, salcâmi ουσ. αρσ. (βοτ.) η ακακία, η γαζία

salcie, sălcii ουσ. θηλ. (βοτ.) η ιτιά, η ιτέα // ~ **plângătoare** η κλαίουσα ιτιά // **pădure de sălcii în lung și în lat** το δάσος ιτιών σε μήκος και πλάτος
salep, salepuri ουσ. ουδ. (βοτ.) το σαλέπι, ποτό που πίνεται για ζέσταμα το χειμώνα
salepgiu, salepgii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο σαλεπτζής
saleu, saleuri ουσ. ουδ. (μαγ.) είδος αλμυρού μπισκότου που τρώγεται πριν από το φαγητό
salică επιθ. // **legea ~** ο σαλικός νόμος
salicilat, salicilați ουσ. αρσ. (χημ.) το σαλικυλικό άλας
salicilic επιθ. (χημ.) **acid ~** το σαλικυλικό οξύ
salin-ă, salini-e επιθ. (χημ.) 1. αλατούχος-α-ο, αλατώδης-ής-ες 2. αλμυρός-ή-ό // **soluție ~** ά το αλατούχο διάλυμα
salină, saline ουσ. θηλ. το αλατωρυχείο // ~ **marină** η αλκυή // **miner la ~** ο αλατωρύχος
salinitate ουσ. θηλ. η αλμυρότης, η άλημ
salinizare ουσ. θηλ. η κατακράτηση ελατών στο έδαφος
saliva, salivez ρ. αμ. σαλιάζω, σιελίζω, εκκρίνω σάλιο
salivar-ă, salivari-e επιθ. σιαλογόνος-α-ο // **glandă ~** ά το σιαλογόνος αδένας
salivație, salivații ουσ. θηλ. το σαλιάρισμα
salivă, salive ουσ. θηλ. το σάλιο
salon, saloane ουσ. ουδ. το σαλόνι, ο θάλαμος, η σάλα, η αίθουσα // **lumea saloanelor** ο κόσμος των αιθουσών // ~ **de expoziție** η αίθουσα εκθέσεων
salonard-ă, salonarzi-de I. επιθ. του σαλονιού II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. επισκέπτης-τρια των σαλονιών (ο, η) 2. μτφ. το άτομο της υψηλής κοινωνίας
salonaș, salonașe ουσ. ουδ. το μικρό σαλόνι, η μικρή αίθουσα
salopetă, salopete ουσ. θηλ. η φόρμα
salpetru ουσ. ουδ. (χημ.) το νίτρο // ~ **de Chili** το νίτρο της Χιλής // ~ **de India** το νιτρικό κάλιο (της Ινδίας)
salt, salturi ουσ. θηλ. 1. το άλμα, το πήδημα, το σάλτο 2. μτφ. η απότομη αλλαγή της φύσης // ~ **calitativ** το ποιοτικό άλμα // ~ **înainte** το άλμα προς τα μπρος // ~ **ul cu prăjină** το άλμα επί κοντώ // ~ **ul în înălțime** το άλμα σε ύψος // **marele ~** το μεγάλο άλμα // **triplu ~** το τριπλούν άλμα
saltea, saltele ουσ. θηλ. το στρώμα, το στρωμάτσο // ~ **de paie** το αχυρένιο στρώμα, το αχυρόστρωμα // ~ **de apă** το στρώμα νερού // ~ **de protecție** το στρώμα προστασίας // ~ **pneumatică** το πνευματικό υπόστρωμα // ~ **din plastic** το στρωμάτσο από πλαστική ύλη // **pânză de saltele** το στρωματσόπανο
salteută, salteluțe ουσ. θηλ. το μικρό στρωμάτσο
saltimbanc, saltimbanci ουσ. αρσ. 1. ο σαλτιμπάγκος, ο σκονοβάτης 2. ο γελωτοποιός
salubritate ουσ. θηλ. 1. η υγιεινότητα, η διατήρηση της καθαριότητας ενός τόπου 2. η γενική κατάσταση των υγιεινών και υγειονομικών συνθήκων // **întreprindere de ~** η υγιεινομία
salubrizare ουσ. θηλ. η διαδικασία που εξασφαλίζει την υγιεινή
salubrizat-ă, salubrizăți-te επιθ. που έγινε υγιεινός-ή-ό
salubru-ă, salubri-e επιθ. υγιεινός-ή-ό, υγιής-ής-ές
salut, saluturi I. ουσ. ουδ. 1. ο χαίρετισμός, το χαίρετισμα, το χαίρετσημα 2. η προσαγόρευση // **mesaj de ~** το χαίρετιστήριο μήνυμα

saluta, salut *l. ρ. μετ.* 1. χαιρετώ, χαιρετίζω // **-ți-l din partea mea** χαιρετίστε-τον εκ μέρους μου *ll. ρ. μέσο* απευθύνω και δέχομαι χαιρετισμό
salutar-ă, salutarie *επιθ.* σωτήριος-ια-ιο
salutare, salutări *ουσ.* θηλ. ο χαιρετισμός, το χαιρετίσμα // **salutări cordiale** οι εγκάρδιοι χαιρετισμοί
salva, salvez *l. ρ. μετ.* 1. γλυτώνω, σώζω, σώνω, διασώζω // **a ~ situația** σώζω την κατάσταση // **el a -t copilul de la înec** αυτός έσωσε το παιδί από πνιγμό (από πνίξιμο) *ll. ρ. μέσο* σώζομαι, γλυτώνομαι, διασώζομαι
salvare, salvări *ουσ.* θηλ. 1. ο γλυτωμός, το γλύτωμα, το σώσιμο, η διάσωση, η σωτηρία // **stație de ~** η υγειονομική υπηρεσία Πρώτων Βοηθειών 2. το αυτοκίνητο Πρώτων Βοηθειών
salvator-oare, salvatori-oare *l. επιθ.* σωτήριος-ια-ιο, διασωστικός-ή-ό *ll. επιρ.* σωτηρίως, κατά σωτήριο τρόπο *lll. ουσ. αρσ.* ο σωτήρας
salvă, salve *ουσ.* θηλ. (στρατ.) η βολή, η τουφεκιά, ο πυροβολισμός, η ομοβροντία // **~ de tun** η κανονιά, ο κανονιοβολισμός
salve *επιρ. (οικ.)* χαίρετε!
salvarda, salvardez *ρ. μετ.* υπερασπίζω, προστατεύω, προασπίζω, διαφυλάσσω
salvargdare *ουσ.* θηλ. η υπεράσπιση, η προάσπιση, η διάσωση // **-a păcii** η προάσπιση της ειρήνης
salvie, salvii *ουσ.* θηλ. (βοτ.) η φασκομηλιά (είδος φαρμακευτικού φυτού)
samar, samare *ουσ. ουδ.* το σαμάρι
Samaritean-ă, Samariteni-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σαμαρείτης-ισσα (ο, η) *ll. επιθ.* σαμαρειτικός-ή-ό
samavolnic-ă, samavolnici-ce *l. επιθ.* αυθαίρετος-η-ο, καταχρηστικός-ή-ό *ll. επιρ.* αυθαίρετα, καταχρηστικά
samavolnicie, samavolnicii *ουσ.* θηλ. η αυθαιρεσία, η κατάχρηση, η αδικοκρατία, ο εσθιελισμός
sambă, sambe *ουσ.* θηλ. η σάμπα (λαϊκός χορός της Βραζιλίας)
Samniți *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Σαμνίτες (πληθυσμός της Κεντρικής Ιταλίας, αντιστάθηκε στους Ρωμαίους)
Samoeđ-ă, Samoezi-de *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σαμοαίος-αία (ο, η) (λαός μογγολικής καταγωγής στο Βορρά της Σιβηρίας)
samovar, samovare *ουσ. ουδ.* το σαμοβάρι, μετάλλινος βραστήρας για τσάι
samsar, samsari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μεσίτης, ο μεσολαβητής, ο μεσάζοντας
samsarlăc, samsarlăcuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η μεσιτεία, η μεσίτευση, η μεσολάβηση
samur, (1) samuri, (2) samururi *1. ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το ζώο ικτίδα, η νυφίτσα *2. ουσ. ουδ.* το σαμούρι, το δέρμα του ζώου
samurai, samurai *ουσ. αρσ.* οι σαμουράι, η τάξη στρατιωτικών της Ιαπωνίας κατά τους φεουδαρχικούς χρόνους
sanatorial-ă, sanatorii-e *επιθ.* νοσοκομειακός-ή-ό, σχετικά με το sanatorio
sanatoriu, sanatorii *ουσ. ουδ.* το sanatorio
sanchi *επιρ. (οικ.)* δήθεν, τάχατες, όπως θα λέγαμε (κοροϊδευτικά)
sancifica, sancific *ρ. μετ. (εκκλ.)* καθαγιαίνω, αγιοποιώ
sanctificare *ουσ.* θηλ. η καθάγισση, η αγίαση, ο εξαγιασμός

Sanctitate, Sanctități *ουσ.* θηλ. η Πανιερότητα, η Παναγιότητα
sanctuar, sanctuare *ουσ. ουδ.* 1. το ιερό, το Άγιο Βήμα 2. το αγιαστήριον 3. το τέμενος, ο ιερός χώρος, το άδυτο
sancțiōne, sancțiōnez *l. ρ. μετ.* 1. κυρώνω, εφαρμόζω κυρώσεις, τιμωρώ 2. κολάζω 3. επικυρώνω *ll. ρ. μέσο* τιμωρούμαι
sancțiōnare, sancțiōnări *ουσ.* θηλ. 1. η επικύρωση 2. η ποινή, η τιμωρία
sancțiōnat-ă, sancțiōnați-e *επιθ.* 1. επικυρωμένος-η-ο 2. τιμωρημένος-η-ο
sancțiune, sancțiuni *ουσ.* θηλ. 1. η κύρωση, η επικύρωση 2. η επιδοκμασία, η έγκριση 3. η ποινή, η τιμωρία // **a ridica sancțiunile** αίρω τις κυρώσεις // **se vor aplica sancțiuni** θα επιβληθούν κυρώσεις
sanculot, sanculoți *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ξεβράκωτος, ο επαναστάτης του 1792 στη Γαλλία
sanda ουσ. θηλ. ιδ. sandală
sandală, sandale *ουσ.* θηλ. το πέδilo, το σάνταλο, το σαντάλι
sandviș, sandvișuri *ουσ. ουδ.* το σάντουιτς
sanepid *ουσ. ουδ.* η υγειονομία
sangeac, (1) sangeacuri, (2) sangeați *1. ουσ. ουδ. (ιστ.)* το σαντζάκι (παλιά διοικητική περιφέρεια στην Τουρκία) *2. ουσ. αρσ.* ο διοικητής του σαντζακιού
sanguin-ă, sanguini-e *επιθ.* αιματώδης-ης-ες, αιμοφόρος-α-ο, αιματικός-ή-ό // **temperament ~** η αιματική ιδιοσυγκρασία, ο ασυγκράτητος άνθρωπος, ο επιθετικός// (ανατ.) **vas ~** το αιμοφόρο αγγείο
sanguinar-ă, sanguinari-e *επιθ.* 1. αιμοχαρής-ής-ές, αιμοβόρος-α-ο(ικο) *2. επιρ.* σκληρός-ή-ό
sanie, sănii *ουσ.* θηλ. το έλκηθρο // **a se da cu sania** δίνωμαι με το έλκηθρο // **la coborâș cu sania** στην κατηφορία με το έλκηθρο
sanitar-ă, sanitari-e *l. επιθ.* υγειονομικός-ή-ό, υγιεινής-ής-ές // **agent ~** ο υγειονομικός πράκτορας // **instalații -e** οι υγειονομικές εγκαταστάσεις // **obiecte -e** είδη υγιεινής / μπάνιου // **punct ~** το υγειονομικό κέντρο // **serviciu ~** η υγειονομική υπηρεσία *ll. ουσ. αρσ.* ο υγειονομικός
sanscrit-ă, sanscriti-te *επιθ.* σανσκριτικός-ή-ό // **limba -ă** τα σανσκριτικά, η σανσκριτική
sanscritolog, sanscritologi *ουσ. αρσ.* ο σανσκριτολόγος
santal, santali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σάνταλο (είδος τροπικού δέντρου) // **lemn de ~** το σανταλόξυλο // **ulei de ~** το σαντάλινο αιθέριο έλαιο
santină, santine *ουσ.* θηλ. (ναυτ.) η σεντίνα
santinelă, santinele *ουσ.* θηλ. ο φρουρός, ο σκοπός, ο βαρδιάνος
santonină, santonine *ουσ.* θηλ. (φαρμ.) η σαντονίνη
sapă, sape *ουσ.* θηλ. η σκαπάνη, το τσαπί, η τσάπα // **~ rotativă** η περιστροφική σκαπάνη // **a ajunge la ~ de lemn** φτάνω σε ξύλινο τσαπί (φτωχαίνω, καταστρέφομαι, ερειπώνομαι)
sapient-ă, sapienti-e *l. επιθ.* σοφός-ή-ό, λόγιος-α-ο *ll. ουσ. αρσ.* και θηλ. ο, η επιστήμονας
sapientă *ουσ.* θηλ. η σοφία, η πολυμάθεια
saponifica, saponific *l. ρ. μετ. (χημ.)* σαπωνοποιώ *ll. ρ. μέσο* σαπωνοποιούμαι, μετατρέπομαι σε σαπούνι
saponificabil-ă, saponificabili-e *επιθ. (χημ.)* σαπωνοποιήσιμος-η-ο

saponificare, saponificări *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) η σαπωνοποίηση
saprogen-ă, saprogeni-e *επιθ.* (χημ.) σπινγιόνοος-α-ο, που προκαλεί σήψη, σαπίλα, σάπισμα
sapropel, sapropeluri *ουσ.* *ουδ.* ο σαπροπηλός
sapropelic-ă, sapropelici-ce *επιθ.* (γεωλ.) σαπροπηλικός-ή-ό
sarabandă, sarabande *ουσ.* *θηλ.* η σαραμπάντα (ονομασία ισπανικού χορού και η μελωδία του χορού)
sarafan, sarafane *ουσ.* *ουδ.* το γυναικείο φόρεμα χωρίς μανίκια και χωρίς ώμους, φοριέται πάνω από τη μπλούζα
sarallie, sarailii *ουσ.* *θηλ.* το σαραγλί
saramura, saramurez *ρ.* *μετ.* βάζω τρόφιμα σε σαλαμούρα για να διατηρηθούν, αλμυρίζω
saramurare, saramurări *ουσ.* *θηλ.* η τοποθέτηση σε σαλαμούρα
saramurat-ă, saramurați-te *επιθ.* αλμυρισμένος-η-ο, με σαλαμούρα
saramură, saramuri *ουσ.* *θηλ.* η άρμη, η άλμη, η αλμύρα, η σαλαμούρα
Sarazin-ă, Sarazini-e *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (ιστ.) Σαρακηνός-ή (ο, η)
sarcasm, sarcasme *ουσ.* *ουδ.* ο σαρκασμός
sarcastic-ă, sarcastici-ce *Ι. επιθ.* σαρκαστικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* σαρκαστικά
sarcină, sarcini *ουσ.* *θηλ.* 1. το βάρος, το φορτίο 2. η αποστολή, η φροντίδα, η απασχόληση 3. η υποχρέωση, η ευθύνη, το καθήκον 4. η εγκαυσή // ~ **electrică** το ηλεκτρικό φορτίο // ~ **de plan** η υποχρέωση του σχεδίου // **a avea în** ~ έχω την υποχρέωση, τη φροντίδα // **a da o** ~ επιφορτίζω, αναθέτω σε κάποιον μια φροντίδα // **a pune în sarcina cuiva** βάζω σε βάρος κάποιου **sarcofag, sarcofage** *ουσ.* *θηλ.* η σαρκοφάγος
sarcom, sarcomuri *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το σάρκωμα (ο κακοήθης όγκος)
sarcoplasma, sarcoplasme *ουσ.* *θηλ.* (βιολ.) το πρωτόπλασμα των μυϊκών κυττάρων
sardă *επιθ.* σαρδηνικός-ή-ό // **limba** ~ η σαρδηνική γλώσσα
sardea, sardele *ουσ.* *θηλ.* (ιχθ.) η σαρδέλα // **ca sardelele** στριμωγμένοι, σαν σαρδέλες
sardonic-ă, sardonici-ce (λογ.) *Ι. επιθ.* σαρδόνιος-α-ο, σαρδωνικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* σαρδωνικώς, χλευαστικώς
sardonix *ουσ.* *ουδ.* σαρδόνυχας
sare, săruri *ουσ.* *θηλ.* το αλάτι, το άλας // ~ **amară** το πικρό άλας // ~ **de bucătărie** το μαγειρικό άλας // ~ **de lămaie** το κιτρικό οξύ, κιτρικό νάτριο // ~ **de mare** το θαλασσινό άλας // ~ **gemă** το ορυκτό άλας // ~ **a pământului** το άλας της γης // **a prini cu pâine și** ~ κάνω υποδοχή με ψωμί και αλάτι (με τιμή) // **ca -a în ochi** σαν το αλάτι στα μάτια (ανυπόφορο) // **comerț de** ~ το αλατεμπόριον // **depozit de** ~ η αλαταποθήκη // **marea cu -a** η θάλασσα με το αλάτι (κάτι υπερβολικό)
sari *ουσ.* *ουδ.* το σαρλί (το ινδικό γυναικείο κοστούμι με τη μια άκρη ριγμένη πάνω από τον ώμο και την άλλη γύρω από τη μέση)
sarică, sarici *ουσ.* *θηλ.* η χωρική κάπα
sarma, sarmale *ουσ.* *θηλ.* ο ντολμάς, τα γιουβαρλάκια
Sarmați *ουσ.* *αρσ.* *πληθ.* (ιστ.) οι Σαρμάτες (αρχαίος λαός στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας)

sarong, saronguri *ουσ.* *ουδ.* το σάρογκ (ονομασία μαλαϊκού ενδύματος)
saros *ουσ.* *ουδ.* (αστρ.) ο σάρος (περίοδος 10 ετών, 11 ημερών και 8 ωρών κατά την οποία επαναλαμβάνονται σε ίδια διαστήματα και σε ίδια σειρά οι εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης)
Sarsailă *ουσ.* *αρσ.* ο Σατάνας
Sas, Sași *ουσ.* *αρσ.* ο Σάξονας, οι Σάξονες (γερμανικός πληθυσμός στην Τρανσυλβανία εγκαταστημένος από το ΙΒ' και ΙΓ' αιώνα)
sași-ue, sașii *επιθ.* αλλοιθωρός-η-ο, γκαβός-ή-ό, λοξόφθαλμος-η-ο // **a fi** ~ αλλοιθωρίζω, βλέπω λοξά, στραβίζω // **a se uita** ~ στραβοκοιτάζω
sat, sate *ουσ.* *ουδ.* το χωριό, το χωριό // ~ **fără câini** χωριό χωρίς σκυλιά (το αδέσποτο χωριό) // ~ **natal** η γενέτειρα // **a se supăra ca văcarul pe** ~ θυμώνω όπως ο γελαδάρης πάνω στο χωριό // **de** ~ χωριάτικος-η-ο, χωρικός-ή-ό // **de la orașe și** ~ από τις πόλεις και απ' τα χωριά // **legătura dintre** ~ **și oraș** η σύνδεση μεταξύ χωριού και πόλεως
satană, satane *ουσ.* *θηλ.* ο Σατανάς
satanic-ă, satanici-ce *Ι. επιθ.* 1. σατανικός-ή-ό 2. μτφ. ύπουλος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* 1. σατανικά 2. μτφ. ύπουλα
satâr, satâre *ουσ.* *ουδ.* το μαχαίρι
satelit, sateliți *ουσ.* *αρσ.* (αστρ.) ο δορυφόρος // ~ **artificial** ο τεχνητός δορυφόρος // **stat** ~ το δορυφορικό κράτος
sateloid, sateloide *ουσ.* *ουδ.* ο δορυφόρος με κινητήρα-πύραυλος
satîn *ουσ.* *ουδ.* το σατέν, το απλάζι
satina, satinez *ρ.* *μετ.* σατινάρω
satinare, satinări *ουσ.* *θηλ.* 1. το σατινάρισμα 2. η στιλβωση, το γυάλισμα
satinat-ă, satinați-te *επιθ.* σατινέ
Satir, Satiri *ουσ.* *αρσ.* (μυθ.) ο Σάτυρος
satiră, satire *ουσ.* *θηλ.* η σάτιρα
satiric-ă, satirici-ce *Ι. επιθ.* σατιρικός-ή-ό // **spirit** ~ το σατιρικό πνεύμα *ΙΙ. ουσ.* *αρσ.* ο σατιρικός ποιητής *ΙΙΙ. ουσ.* *ουδ.* το σατιρικό έργο
satiriza, satirizez *ρ.* *μετ.* σατιρίζω
satisface, satisfac *ρ.* *μετ.* 1. ικανοποιώ, δίνω ικανοποίηση 2. ευχαριστώ 3. εισακούω και παραχωρώ κάτι // **a** ~ **necesitățile** ικανοποιώ τις ανάγκες // **a** ~ **pretensiile** ικανοποιώ τις απαιτήσεις
satisfacere, satisfaceri *ουσ.* *θηλ.* 1. η ικανοποίηση 2. η ευχαρίστηση 3. η επανόρθωση αδικήματος 4. η πραγματοποίηση ελπίδας
satisfacție, satisfacții *ουσ.* *θηλ.* 1. η ικανοποίηση 2. η ευχαρίστηση 3. η αρέσκεια, η αρεσιά, η ευαρέσκεια // **a cere** ~ ζητώ ικανοποίηση // **a-și exprima satisfacția** εκφράζω την ικανοποίησή μου
satisfăcător-oare, satisfăcători-oare *Ι. επιθ.* 1. ικανοποιητικός-ή-ό 2. επαρκής-ής-ές 3. αρεστός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο *ΙΙ. επίρ.* 1. ικανοποιητικά 2. επαρκώς
satisfăcut-ă, satisfăcuți-te *επιθ.* ικανοποιημένος-η-ο // **dorință** ~ **ă** η ικανοποιημένη επιθυμία (εκπληρωμένη)
satrap, satrapi *ουσ.* *αρσ.* 1. ο σατράπης 2. μτφ. ο αυθαίρετος, ο δεσποτικός άνθρωπος
satrapic-ă, satrapici-ce *επιθ.* 1. σατραπικός-ή-ό 2. μτφ. τυραννικός-ή-ό

satrapie, satrapii ουσ. θηλ. 1. η σατραπεία 2. μτφ. η τυραννική διακυβέρνηση, η δεσποτεία
satura, saturez (χημ.) κορεννώ
saturabil-ă, saturabili-e επίθ. χορταστικός-ή-ό
saturare, saturări ουσ. θηλ. ο κορεσμός
saturat-ă, saturați-te επίθ. κεκορεσμένος-η-ο
saturație ι. ουσ. θηλ. 1. ο κορεσμός, το χόρτασμα 2. η πλήρης ικανοποίηση II. επιρ. έκφρ. **până la** ~ μέχρι τον κορεσμό
saturn ουσ. ουδ. (χημ.) ο μόλυβδος
Saturnale ουσ. θηλ. τα Σατουρνάλια, γιορτή προς τιμήν του Σατούρνου, ρωμαϊκή θεότητα που ταυτιζόταν με τον Κρόνο
Saturnalii ουσ. θηλ. πληθ. ιδ. Saturnale
saturnin-ă, saturnini-e επίθ. μολυβδικός-ή-ό
saț ι. ουσ. ουδ. (λαϊκ.) ο κόρος, το χόρτασμα, ο χορτασμός // **a ține de** ~ κρατάει για χόρτασμα II. επίθ. έκφρ. **fără** ~ αχόρταγος-η-ο, ακόρεστος-η-ο III. επιρ. έκφρ. **fără** ~ αχόρταγα, ακόρεστα // **cu** ~ χορταστικά
sațietate ουσ. θηλ. (λογ.) ο χορτασμός, ο κόρος, ο κορεσμός
sau σύνδ. ή, είτε, για // ~ **el** ~ **altul** είτε αυτός, είτε άλλος // ~ **luni** ~ **miercuri** ή τη Δευτέρα ή την Τετάρτη // **Adunarea** ~ **soborul întregii țări** η συνέλευση ή η σύνοδος ολόκληρης της χώρας // **de ce nu scrii?** ~ **n-ai timp?** γιατί δεν γράφεις; // δεν αδειάζεις; // **doriți cafea** ~ **ceai?** θέλετε καφέ ή τσάι; // **nisipul se găsește pe fundul râurilor, lacurilor** ~ **mărilor** η άμμος που βρίσκεται στο βυθό των ποταμών, των λιμνών ή των θαλασσών // **plânge** ~ **râde?** κλαίει ή γελά; // **sunt** ~ **nu sunt?** είναι ή δεν είναι;
savană, savane ουσ. θηλ. η σαβάνα
savant-ă, savanți-te ι. επίθ. σοφός-ή-ό, λόγιος-α-ο, πολυμαθής-ής-ές // **lucrare** -ă το σοφό έργο II. ουσ. αρσ. και θηλ. σοφός-ή-ό (ο, η), λόγιος-ια (ο, η), επιστήμονας (ο, η), επιστήμων (ο, η), πολυμαθής (ο, η)
savarină, savarine ουσ. θηλ. το σαβαρέν
savoare ουσ. θηλ. η γευστικότητα, η καλή γεύση, η νοστιμάδα
Savoiaard-ă, Savoiazi-de ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σαβοϊάρος-α (ο, η) II. επίθ. σαβοϊκός-ή-ό
savonieră, savoniere ουσ. θηλ. η σαπουνιέρα
savura, savurez ρ. μετ. 1. γεύομαι 2. απολαύω, απολαμβάνω // **am** - **t** **minunata priveliște** απόλαυσα τη θαυμάσια θέα
savurare, savurări ουσ. θηλ. η γεύση, η απόλαυση
savură ουσ. θηλ. η σαβούρα, το πρόσθετο βάρος για τη σταθερότητα του οχήματος
savuros-oasă, savuroși-oase επίθ. 1. γευστικός-ή-ό, εύγευστος-η-ο 2. νόστιμος-η-ο 3. απολαυστικός-ή-ό 4. εύχυμος-η-ο
saxofon, saxofoane ουσ. ουδ. (μουσ.) το σαξόφωνο
saxofonist, saxofoniști ουσ. ουδ. (μουσ.) ο σαξοφωνίστας
Saxon-ă, Saxoni-e ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σάξωνας-α (ο, η) II. επίθ. σαξονικός-ή-ό
să ι. σύνδ. να, ας // ~ **fii cuminți** να είσαι φρόνιμος // **a ieșit** ~ **i** **întâmpine** βγήκε να τους προϋπαντήσει // **am răs** ~ **leșin** γέλασα μέχρι λιποθυμίας // **ar fi fost prins** ~ **nu fi fugit** θα είχε συλληφθεί να μην είχε φύγει // **e bine** ~ **pleci** καλά είναι να φύγεις // **nu-i mândră** ~ **mi fie dragă** δεν

υπάρχει κοπέλα που να αγαπήσω // **pare** ~ **fie un om cumsecade** φαίνεται να είναι καλός άνθρωπος // **puteam chiar** ~ **nu fu acasă** μπορούσα ακόμα να μην είμαι στο σπίτι II. συνδ. έκφρ. // **a plecat fără** ~ **verse o lacrimă** έφυγε χωρίς να χύσει ένα δάκρυ // **a plecat multumit pentru ca** ~ **se întoarce peste o oră din nou nedumerit** έφυγε ευχαριστημένος για να γυρίσει μετά από μια ώρα ξανά αμήχανος // **fără** ~... χωρίς να... // **fără** ~ **mi fi spus cineva, am bănuțit adevărul** χωρίς να μου είναι ωφέλιμος, αρκεί να θέλει // **măcar** ~... μακάρι να... // **nu mă duc, măcar** ~ **mă omori** δεν πηγαίνω, κι εσύ σκοτώνεις // **numai** ~... μόνο να..., αρκεί να... // **până** ~... μέχρι να... // **până** ~ **ajungă el, fata ajunsese acasă** μέχρι να φτάσει αυτός, το κορίτσι είχε φτάσει στο σπίτι // **pentru ca** ~... για να...
săbiuță, săbiuțe ουσ. θηλ. το μικρό σπαθί
săculeț, săculețe ουσ. ουδ. 1. η σακούλα, το σακίδιο 2. ο μικρός σάκος, το σακούλι
sădi, sădesc ρ. μετ. (γεωργ.) 1. φυτεύω 2. καλλιεργώ
sădire, sădiri ουσ. θηλ. (γεωργ.) το φύτεμα, το φύτευμα, η φύτευση
sădit ουσ. ουδ. ιδ. sădire
sădit-ă, sădiți-te επίθ. (γεωργ.) φυτεμένος-η-ο, έμφυτος-η-ο
săditor-oare, săditori-oare ι. επίθ. φυτευτικός-ή-ό // **material** ~ το φυτευτικό υλικό II. ουσ. ουδ. ο φυτευτής, το εργαλείο για φύτεμα
săgeată, săgeți ι. ουσ. θηλ. 1. η σάιτα, το βέλος // ~ **de trășnet** η σάιτα κεραυνού // (γεωργ.) ~ **litorală** στην εκβολή του ποταμού II. επίρ. **pornește** ~ ξεκινά γρήγορα
săgeta, săgetez ι. ρ. μετ. 1. σαίτεω, τοξεύω, ρίχνω βέλος 2. χτυπάω κάτι με σάιτα II. ρ. αμ. 1. εκτοξεύω, ρίχνω σάιτες 2. μτφ. διαπερνώ με το βέλος, κραυνοβολώ
săgetare, săgetări ουσ. θηλ. το σαίτεμα, η τόξευση, το τόξευμα
săgetători-oare, săgetători-oare ι. επίθ. τοξευτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο Τοξότης (ο ένατος αστερισμός του ζωδιακού κύκλου) III. ουσ. αρσ. και θηλ. τοξευτής-εύτρια (ο, η), σαίτευτής-εύτρια (ο, η)
săgetătură, săgetături ουσ. θηλ. 1. η σάιτιά, το σαίτεμα, η εκτόξευση σάιτας 2. το χτύπημα με σάιτα, το τραύμα με σάιτα
sălas, sălase ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το κατάλυμα, η κατοικία, το οίκημα 2. το κατοικητήριο, ο οικισμός, ο στεγασμένος τόπος
sălășlui, sălășluiesc ι. ρ. αμ. (λαϊκ.) κατοικώ, διαμένω II. ρ. μετ. 1. στεγάζω, εγκαθιστώ σε σπίτι 2. φιλοξενώ, παρέχω σε κάποιον σπίτι, άσυλο III. ρ. μέσο στεγάζομαι, εγκαθίσταμαι σ' έναν τόπο
sălășluire, sălășluiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η κατοίκηση, η διαμονή, η οίκηση 2. η εγκατοίκηση, η φιλοξενία
sălbatic-ă, sălbatici-ce ι. επίθ. 1. άγριος-α-ο, ανήμερος-η-ο, ατίθασος-η-ο, αδάμαστος-η-ο 2. αγροίκος-α-ο, απολίτιστος-η-ο, άξεστος-η-ο, βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο 3. πρωτόγονος-η-ο, τραχύς-εια-(ι)-ά, θηριώδης-ης-ες, βάρβαρος-η-ο // **iarbă** ~ **ă** το αγριόχορτο // **loc** ~ **o** αγριότοπος // **om** ~ **o** αγριάνθρωπος // **păr** ~ **η** αγριαπιδιά //

picică -ă η αγριόγατα II. *ουσ. αρσ. και θηλ. άγριος-ια (ο, η) III. επίρ.* 1. άγρια, ανήμερα, ανημέρωτα, ατίθασα, αδόμαστα 2. άξεστα, βίαια, απότομα 3. τραχιά, θηριωδώς, βάρβαρα // **biciuiește caii** ~ μαστιγώνει άγρια τα άλογα

sălbătici, sălbăticesc I. *ρ. μέσο* αγριεύω, εξαγριώνωμαι, εξαγριούμαι, γίνομαι άγριος // **mă** -i αγριεύτκα II. *ρ. μετ.* 1. εξαγριώνω, κάνω κάποιον άγριο 2. *μτφ.* εξάπτω την οργή κάποιου, αποθηριώνω

sălbătice, sălbăticii I. *ουσ. θηλ.* 1. η αγριότητα, η θηριωδία, η αποθηρίωση 2. η βαρβαρότητα, η απανθρωπιά, η σκληρότητα 3. η ερημιά, η μοναξιά, η απομόνωση II. *επιρ. έκφρ. cu* ~ αγριώς, θηριωδώς

sălbătice, sălbătici *ουσ. θηλ.* 1. το άγριο 2. ο αγριότοπος

sălbătice, sălbătici *ουσ. θηλ.* η εξαγρίωση, το αγριεμα, η αποθηρίωση, η αγριεμάρα

sălbătici-ă, sălbăticiți-te *επιθ.* εξαγριωμένους-η-ο, αγριεμένους-η-ο

sălbăticiune, sălbăticiuni *ουσ. θηλ.* 1. το αγρίμι, το θηρίο, το άγριωμα 2. ο αγριότοπος 3. *μτφ.* ο ακοινώνητος άνθρωπος

sălcioară, sălcioare *ουσ. θηλ.* η μικρή ιτιά // **foaie verde** ~ το πράσινο φύλλο μικρής ιτιάς

sălcii-ă, sălcii *επιθ.* γλυφός-ή-ό, αλμυρούτσικος-η-ο // **gust** ~ η γλυφάδα

săliță, sălițe *ουσ. θηλ.* η μικρή αίθουσα

săltă, săltă I. *ρ. αμ.* 1. αναπηδών, κάνω άλμα, πηδών προς τα επάνω 2. σκιρτώ, πετιέμαι, σηκώνομαι απότομα, χοροπηδών // **a-i ~ înima de bucurie** αναπηδών η καρδιά του από χαρά // **izvoare săltă de sub piatră** πηγές αναπηδούν κάτω από την πέτρα II. *ρ. μετ.* σηκώνω, ανυψώνω, υψώνω, ανεβάζω III. *ρ. μέσο* 1. ξεπετιέμαι, ξεπετάγομαι, υψώνομαι 2. ενθουσιάζομαι, ρίχνω μπόι // **el se săltă în vârful picioarelor** αυτός υψώθηκε στην άκρη των ποδιών

săltare, săltări *ουσ. θηλ.* 1. το αναπηδήμα, το πήδημα, το χοροπήδημα 2. η ύψωση, το σήκωμα, το σκίρτημα, η πηδηματιά 3. το πέταγμα χαράς, το ξεπέταγμα

săltată, săltăți-te I. *επιθ.* 1. πηδηχτός-ή-ό, σηκωμένος-η-ο, αναπηδηχτός-ή-ό, υψωμένος-η-ο, ανεβατός-ή-ό 2. γοργός-ή-ό, ευκίνητος-η-ο II. *επίρ.* πηδηχτά

săltăreț-eață, săltăreți-ețe *επιθ.* πηδηχτός-ή-ό, με γοργό ρυθμό

sămănătorism *ουσ. ουδ.* ονομασία λογοτεχνικού κινήματος στην αρχή του εικοστού αιώνα στη Ρουμανία

sămânță, seminte I. *ουσ. θηλ.* ο σπόρος, το κουκούτσι, το σπέρμα, ο κόκκος, το σπιρί, το σπόρι // **~ de scandal** πέτρα σκανδάλου // **~ de vorbă** ευκαιρία για συζήτηση // **semințe de floarea soarelui** οι σπόροι από ηλιανθο II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **bun de** ~ καλό για σπορικό // **nici de** ~ ούτε για σπόρισμα // **de** ~ για αναπαραγωγή

sămăntoș-oasă, sămânțoși-oase *επιθ.* με σπόρους, σποριάκους-η-ο

sănătate *ουσ. θηλ.* 1. η υγεία, η υγιεία, η γεια 2. *μτφ.* η ευρωστία, η σωματική ευεξία // **~!** γεια σου // **-a publică** η δημόσια υγεία // **Organizația Mondială a Sănătății** η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας // **pentru -a ta** για την υγεία σου //

Sistemul Național al Sănătății το Εθνικό Σύστημα Υγείας

sănătoș-oasă, sănătoși-oase *επιθ.* 1. υγιής-ής-ές, γερός-ή-ό 2. *μτφ.* σωστός-ή-ό, στερεός-ά(-ή)-ό, ασφαλής-ής-ές, σοβαρός-ή-ό // **a fi** ~ υγιαίνω, είμαι υγιής // **~ tun** γεμάτος υγεία, κατάφερος-η-ο // **a nu fi** ~ la minte δεν είναι γερός στο μυαλό του // **să o porți** ~ με γεια // **rămâi** ~! σ' αφήνω γερό! // **du-te** ~! να πας γερός! (στο καλό!) // **să fii** ~! να είσαι καλά! να είσαι γερός! να είσαι υγιής! // **a o lua la sănătoasa** φεύγω τρέχοντας γρήγορα // **alimentație sănătoasă** η υγιής διατροφή // **dezvoltarea se face pe baze sănătoase** η ανάπτυξη γίνεται πάνω σε υγιείς βάσεις

săniuș, săniușuri *ουσ. ουδ.* η κατωφέρεια, η κατηφορία με χιόνι για το έλκηθρο // **de-a -ul** με το έλκηθρο στην κατηφορία

săniuță, săniuțe *ουσ. θηλ.* το έλκηθρο // **a se da cu săniuța** δίνωμαι με το έλκηθρο

săpa, săpă I. *ρ. μετ.* 1. σκάβω, σκάπτω, σκάπτω, εκσκάπτω, ανασκάβω, ανασκάπτω 2. υπονομεύω, υπομονεύω 3. σκαλίζω, χαράσσω, γλύφω 4. προξενώ διάβρωση // **a ~ în lemn** χαράσσω πάνω σε ξύλο // **a ~ un puț** σκάβω ένα πηγάδι // **apele au -t malul** τα νερά έχουν κάνει διάβρωση στην όχθη // **cine sapă groapa altuia, cade singur în ea** γυρεύη το κακό του άλλου παθαίνει ο ίδιος κακό II. *ρ. μέσο* εκτυπώνωμαι, εντυπώνομαι

săpare, săpări *ουσ. θηλ.* το σκάψιμο, το τσάπισμα, η σκάφη, η εκσκαφή, η ανασκαφή 2. το σκάλισμα

săpat *ουσ. ουδ.* η σκαφή, το σκάψιμο, το σκάλισμα, το τσάπισμα

săpăligă, săpăligi *ουσ. θηλ.* το σκαλιστήρι, η μικρή σκαπάνη

săpător-oare, săpători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκαφέας (ο, η), σκαφεύς (ο, η), σκαφτιάς, υπονομευτής (ο) II. *ουσ. αρσ.* 1. ο σκαλιστής, ο γλύπτης 2. ο χαράκτης

săpătură, săpături *ουσ. θηλ.* 1. η σκαφή, η ανασκαφή 2. η λακκούβα, η γούβα, ο λάκκος, το βαθούλωμα στο έδαφος // **a efectua săpături** ανασκάπτω // **săpături arheologice** αρχαιολογικές ανασκαφές

săptămână-lă, săptămânali-e I. *επιθ.* εβδομαδιαίος -α-ο, βδομαδιαίτικος-η-ο // **ziar** ~ η εβδομαδιαία εφημερίδα // **revistă** -ă η εβδομαδιαία επιθεώρηση II. *ουσ. ουδ.* η εβδομαδιαία, το εβδομαδιαίο, το βδομαδιαίτικο III. *επίρ.* εβδομαδιαίως, καθ' εβδομάδα

săptămână, săptămâni *ουσ. θηλ.* η εβδομάδα, η βδομάδα // **săptămâna brânzei** η εβδομάδα της Τυρινής // **Săptămâna Lumină** η Διακαινίσμος Εβδομάδα // **Săptămâna Mare** η Μεγάλη Εβδομάδα (η Εβδομάδα των Παθών) // **săptămâna viitoare** η ερχόμενη εβδομάδα // **a fi în săptămâna oarbă** ενεργεί τυφλά, χωρίς επίγνωση // **în cursul acestei săptămâni** κατά τη διάρκεια αυτής της εβδομάδος

săpun, săpunuri *ουσ. ουδ.* το σαπούνι // **a rade pe cineva fără** ~ ξυρίζω κάποιον χωρίς σαπούνι / χωρίς επιφύλαξη // **bășică de** ~ η σαπουνόφουσκα // **spumă de** ~ ο αφρός του σαπουνιού

săpunar, săpunari *ουσ. αρσ.* ο σαπουνόδοξ

săpunărie, săpunării *ουσ. θηλ.* 1. η σαπουνόποιία 2. το σαπουνάδικο 3. το εργαστήριο κατασκευής σαπουνιού

săpuneală, săpuneli *ουσ. θηλ.* 1. το σαπούνισμα, η σαπουνάδα 2. *μτφ.* το κατασάδιασμα, το μάλωμα // *a trage cuiva o ~* τραβώ σε κάποιον ένα κατασάδιασμα, τον μαλώνω

săpunel, săpunele *ουσ. ουδ.* 1. το σαπουνάκι 2. (*φαρμ.*) το υπόθετο

săpunî, săpunesce *l. ρ. μετ.* 1. σαπουνίζω 2. *μτφ.* κατασάδιαζω, επιπληττω // *l. ρ. μέσο* σαπουνίζομαι

săpunieră, săpuniere *ουσ. θηλ.* η σαπουνιέρα

săpunire, săpuniri *ουσ. θηλ.* 1. το σαπούνισμα 2. το καθάρισμα με σαπουνάδα, με σαπουνόνερο

săpunit-ă, săpuniți-te *επιθ.* σαπουνισμένος-η-ο

săra, sărez *l. ρ. μετ.* αλατίζω, αλμυρίζω, παστώνω // *a-și ~ inima* νιώθω χαίρεκακία // *l. ρ. μέσο* αρμυρίζω, έχω αρμυρή γεύση, γίνωμαι αλμυρός

sărac-ă, săraci-ce *l. επιθ.* 1. φτωχός-ή-ό, πτωχός-ή-ό, φτωχικός-ή-ό, πτωχικός-ή-ό 2. άπορος-η-ο, πενιχρός-ή-ό 3. κακόμοιρος-η-ο // *~ lipit pământului* πολύ φτωχός // *~ și curat* για έντιμο πρόσωπο // *aceste fructe sunt ~e în vitamine* αυτά τα φρούτα είναι φτωχά σε βιταμίνες // *stil ~* το φτωχό ύφος // *επιθ. έκφρ.* *~ cu duhul* πτωχός τω πνεύματι // *ουσ. αρσ. και θηλ.* φτωχός-ή (ο, η), φουκαράς-ριάρα (ο, η), κακομοίρης-οίρα (ο, η) // *~ul de el* τον φτωχό! // *IV. επίρ.* φτωχά, φτωχικά, απόρως, πενιχρά

sărare *ουσ. θηλ.* το αλάτισμα, το αρμύρισμα, το πάστωμα

sărat *ουσ. ουδ.* *ιδ.* *sărare*

sărat-ă, sărați-te *επιθ.* αρμυρός-ή-ό, αλμυρός-ή-ό, αλατισμένος-η-ο, αλατιστός-ή-ό, αλίπαστος-η-ο, παστός-ή-ό, παστωμένος-η-ο // *apă ~ă* το αλμυρό νερό // *carne ~ă* το παστό κρέας // *gust ~* η αλμυρή γεύση // *pești sărați* τα αλίπαστα ψάρια // *prea ~* πολύ αλατισμένος // *prețuri ~e* οι αλατισμένες τιμές (υψηλές τιμές)

sărăcăcios-oasă, sărăcăcioși-oase *l. επιθ.* φτωχικός-ή-ό, πτωχικός-ή-ό, πενιχρός-ή-ό // *επίρ.* φτωχικά, πτωχικά, πενιχρά

sărăci, sărăcesce *l. ρ. αμ.* φτωχαίνω, πτωχαίνω, γίνωμαι φτωχός // *l. ρ. μετ.* κάνω κάποιον φτωχό, φτωχαίνω κάποιον, πτωχαίνω // *ce faci, vrei să mă sărăcești?* τί κάνεις, θέλεις να με φτωχύνεις;

sărăcie, sărăcii *ουσ. θηλ.* 1. η φτώχεια, η φτωχικότητα, η ανέχεια, η πενία, η στέρηση, η απορία 2. η ένδεια 3. η ακτημοσύνη // *~ lucie* η λαμπερή φτώχεια // *a-și vedea de ~* δεν ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις

sărăcilă *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο φτωχός άνθρωπος

sărăcime *ουσ. θηλ.* η φτωχολογία, οι φτωχοί άνθρωποι

sărăcire *ουσ. θηλ.* η πτώχευση, η πτωχεία

sărăcut-ă, sărăcuti-te *l. επιθ.* φτωχούτσικος-η-ο, φτωχούτσης-α-ικο // *επίρ.* φτωχούτσικα // *îmbrăcat cam ~* ντυμένος κάπως φτωχούτσικα // *ουσ. αρσ. και θηλ.* φτωχούτσης-ούλα (ο, η)

sărântoc-oacă, sărântoci-oace *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* 1. φτωχούτσικος-η-ο 2. *μτφ.* ενδεής-ής-ές

sărărie, sărării *ουσ. θηλ.* 1. το αλατωρυχείο, η αλυκή 2. ο τόπος όπου οι βοσκοί βάζουν αλάτι για τα ζώα, ο αλατότοπος

sărător-oare, sărători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλατιστής-ίστρια (ο, η)

sărătură, sărături *ουσ. θηλ.* 1. το αλίπαστο, το παστό, το παστωμένο 2. το έδαφος που περιέχει άλατα με χαμηλή γονιμότητα

sărbătoare, sărbători *l. ουσ. θηλ.* 1. η γιορτή, η εορτή 2. το πανηγύρι // *~ legală* η νόμιμη γιορτή // *~ națională* η εθνική εορτή // *~ a muncii* η γιορτή της εργασίας, η Πρωτομαγιά // *zi de ~* η μέρα γιορτής, η χρονιάρα μέρα // *επιθ. έκφρ.* *de ~* γιορτινός-ή-ό, εορτάσιμος-η-ο // *îmbrăcat de ~* ντυμένος σε γιορτάρι // *επίρ.* *έκφρ.* *în sărbători, de sărbători* στις γιορτές, για τις γιορτές, επί των εορτών

sărbătorească, sărbătorești *επιθ.* γιορτινός-ή-ό, εορταστικός-ή-ό, εορτάσιμος-η-ο, πανηγυρικός-ή-ό

sărbătorește *επίρ.* γιορταστικά, εορταστικώς, πανηγυρικά

sărbătorit-ă, sărbătorească *ρ. μετ.* 1. γιορτάζω, εορτάζω 2. πανηγυρίζω

sărbătorire, sărbătoriri *ουσ. θηλ.* 1. ο εορτασμός, η τέλεση γιορτής 2. ο πανηγυρισμός

sărbătorit-ă, sărbătoriti-te *l. επιθ.* εορτασμένος-η-ο // *ουσ. αρσ. και θηλ.* εορτάζων-ουσα (ο, η)

sărbezi, sărbezesc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. αδυνατίζω, γίνωμαι αδύνατος, ωχραίνω, ωχρώ

sări, sar *l. ρ. αμ.* 1. πηδώ, ξεπηδώ, αναπηδώ, κάνω σάλτο 2. τινάζομαι προς τα επάνω, πετάγομαι από τη θέση μου 3. χοροπηδώ 4. *μτφ.* παραλείπω, δεν αναφέρω κάτι σκόπιμα // *a ~ în aer* τινάζομαι στον αέρα, κατατορφεσμαι με έκρηξη // *a ~ în ajutor* σπεύδω σε βοήθεια // *a ~ în ochi* πηδάει στο μάτι, γίνεται ολοφάνερο // *a ~ peste cal* ξεπερνά τα όρια, το παρακάνω // *a ~ peste garduri* πηδώ πάνω απ' τους φράχτες // *a-i ~ inima din loc* του πηδάει η καρδιά απ' τη θέση της, φοβάμαι πολύ // *a-i ~ fândara* του πηδάει η παρασχιδα, τον πιάνει η οργή, φρενιζείται, οργίζεται, φουρκίζεται // *a-și ~ din țărâni* πηδάω απ' τους μεντεσέδες, εκνευρίζομαι πολύ, θυμώνω // *sare tontoroii* κάνει άχαρα τηδηήματα, χορεύει άσκημα // *sare de la o temă la alta* πηδάει από το ένα θέμα στο άλλο // *επίρ. έκφρ.* *pe sărite* πηδηχτά, με παραλείψεις // *l. ρ. μετ.* 1. πηδώ, περνάω από πάνω με πήδημα 2. υπερπηδώ, ξεπερνά κάποια δυσκολία // *a ~ coarda* πηδώ τη χορδή, την κόρδα // *a ~ cuiva de gât* πηδώ στο λαιμό κάποιου // *a ~ de bucurie* πηδώ από τη χαρά μου // *a ~ din doi pași cele patru trepte* πηδώ με δύο βήματα τα τέσσερα σκαλιά // *a ~ un șanț* πηδώ ένα χαντάκι // *a ~ zidul* πηδώ τον τοίχο // *IV. επιφ.* *săriți!* βοήθεια! (ζητώ βοήθεια)

sărit *ουσ. ουδ.* το πήδημα, η πηδηματιά, η πηδηξιά

sărit-ă, săriți-te *l. επιθ.* 1. πηδημένος-η-ο 2. φρενοβλαβής-ής-ές, τρελός-ή-ό, παράλογος-η-ο, ανόητος-η-ο, βλαμμένος-η-ο // *cu inima ~ă* με σκίρτημα της καρδιάς // *ουσ. θηλ.* το λογικό // *a-și ~ pierde* -a χάνω τα λογικά μου // *a-și ieși din ~e* βγαίνω απ' τα ρούχα μου // *a scoate pe cineva din ~e* εκνευρίζω, εξοργίζω κάποιον // *επιθ. έκφρ.* *de-a ~ a* πηδηχτός-ή-ό, με πηδηήματα

săritor-oare, săritori-oare *l. επιθ.* 1. πηδηχτικός-ή-ό, πηδηχτός-ή-ό 2. υποχρεωτικός-ή-ό, εξυπηρετικός-ή-ό // *ουσ. αρσ. και θηλ.* (αθλ.) 1. ο πηδηχτής, ο άλτης (ο, η) // *~ în înălțime* ο πηδηχτής, ο άλτης

săritură, sărituri *ουσ. θηλ.* 1. το πήδημα, η πηδηματιά, ο πήδος 2. (αθλ.) το άλμα 3. το χοροπήδημα 4. *μτφ.* η παράλειψη σε ανάγνωση

ή αντιγραφή, κ.λ.π. // ~ **cu prăjina** το άλμα επί κοντώ // ~ **de pe trambulină** η κατάδυση από τον βαθύρα // (αθλ.) ~ **în apă** η βουτιά, το βούτημα, η κατάδυση // ~ **în lungime** το άλμα σε μήκος // **leul se năpusti dintr-o** ~ το λιοντάρι όρμησε με μια πηδηματιά

sărman-ă, sărmani-e I. επιθ. 1. φτωχός-ή-ό, φουκαριάρης-α-ικο 2. κακομοίρης-οίρα-ικο, κακόμοιρος-η-ο, κακομοιριασμένος-η-ο, καημένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, δυστυχής-ής-ές // **un om** ~ ο φτωχός άνθρωπος, ο φτωχοφουκαράς II. ουσ. αρσ. ο φουκαράς, ο φουκαριάρης, ο ταλαίπωρος, ο καημένος **sărmăluță, sărmăluțe** ουσ. θηλ. τ. γιουβαρλάκια, οι μικροί υτολάδες, τα γιαπράκια // (μαγ.) **sărmăluțe în foi de viță** τα γιαπράκια, οι υτολάδες με κληματόφυλλα

sărut, săruturi ουσ. ουδ. το φιλή, ο ασπασμός **săruta, sărut** I. ρ. μετ. φιλώ, ασπάζομαι // **sărut mână** φιλώ το χέρι (σ' ένδειξη σεβασμού) II. ρ. μέσο 1. φιλούμαι, φιλιέμαι 2. ανταλλάσσω φιλή με κάποιον

sărutare, sărutări ουσ. θηλ. το φίλημα, το φιλή, ο ασπασμός // ~ **de mână** το χειροφίλημα **sărutat** ουσ. ουδ. το φίλημα, το φιλή, ο ασπασμός **săsesc-ească, săsești επιθ.** σαξενικός-ή-ό **săsoaică, săsoaice** ουσ. θηλ. η Σαξόνα **sătean, săteni** ουσ. αρσ. ο χωρικός, ο χωριάτης **sătean, săteni** ουσ. αρσ. ο χωρικός, ο χωριάτης **săteancă, sătence** ουσ. θηλ. η χωρική, η χωριάτα, η χωριάτσα

sătesc-ească, sătești επιθ. χωριάτικος-η-ο, χωρικός-ή-ό

sătul-ă, sătuli-e επιθ. 1. χορτάτος-η-ο, χορτασμένος-η-ο, κεκορεσμένος-η-ο 2. μτφ. αηδής-ής-ές, κουραστικός-ή-ό 3. ικανοποιημένος-η-ο // **ul nu crede flămândului** ο χορτάτος δεν πιστεύει τον πεινασμένο // **sunt ~ de atâtea așteptare** κουράστηκα από τόσο προσμονή

sătuleț, sătulețe ουσ. ουδ. το χωριουδάκι **sătura, satur** I. ρ. μετ. 1. χορταίνω, κάνω κάποιον να χορτάσει 2. ικανοποιώ II. ρ. μέσο ικανοποιούμαι, χορταίνω // **m-am săturat de promisiunile tale** χόρτασα απ' τις υποσχέσεις του III. επιρ. έκφρ. **pe ~ te** κατά κόρον

săturare ουσ. θηλ. 1. το χόρτασμα, ο χορτασμός, ο κορεσμός, η χορτασιά 2. η τέλεια ικανοποίηση 3. μτφ. η αηδία, η σιχασιά, το σίχαμα

săturat-ă, săturați-te επιθ. 1. χορτάτος-η-ο, κεκορεσμένος-η-ο 2. μτφ. σιχαμένος-η-ο, βαρετισμένος-η-ο

sățios-oasă, sățioși-oase επιθ. 1. χορταστικός-ή-ό 2. θρεπτικός-ή-ό

său, sa, săi, sale I. αντ. κτητ. (έχουν μπροστά το κτητική όροbro «al, a, ai, ale» δηλαδή του, της, τους) 1. δικός του (της), δική του (της), δικό του (της), δικός τους, δική τους, δικό τους // **au venit ai săi la mine** ήρθαν οι δικοί του σε μένα // **dintr-ale sale nu-l poate scoate nimeni** από τα δικά του δεν μπορεί να τον βγάλει κανένας II. επιθ. κτητ. // **durerea sa** η λύπη της/ του // **tatăl ~** ο πατέρας του // **părinții săi** οι γονείς του // **spre binele** ~ για το καλό το δικό του

săvârși, săvârșesc I. ρ. μετ. 1. πράττω, διαπράττω, διαπράσσω 2. εκτελώ, διενεργώ 3. τελειώνω,

αποπερατώνω, περαίνω II. ρ. μέσο περατώνομαι, τελειώνω

săvârșire, săvârșiri ουσ. θηλ. 1. η διάπραξη, η εκτέλεση, η διενέργεια, η επιτέλεση 2. η αποπεράτωση, η πραγματοποίηση, η τέλεση **săc επιφ.** να σου, ου! (χειρονομία για την ικανοποίηση κάποιου και ταυτόχρονα για τη δυσαρέσκεια του άλλου)

săcâi, săcâi I. ρ. μετ. ενοχλώ, πειράζω II. ρ. μέσο ενοχλούμαι, πειράζομαι

săcâială, săcâieli ουσ. θηλ. η ενόχληση, το ενόχλημα, το πείραγμα

săcâit-ă, săcâiți-te επιθ. 1. ενοχλημένος-η-ο, πειραμένος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο

săcăitor-oare, săcăitori-oare I. επιθ. ενοχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο, οχληρός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, ανυπόφορος-η-ο II. επιρ. ενοχλητικά, δυσάρεστα, οχληρά, βαρετά

sămbătă, sămbete I. ουσ. θηλ. το Σάββατο // ~ **Mare** το Μέγα Σάββατο // ~ **seara** το σαββατόβραδο // **a (se) duce pe apa sămbetei** πηγαίνω στο ρεύμα του νερού, του ποταμιού (χάνομαι) // **a purta sămbetele cuiva** μισώ / εχθρεύομαι κάποιον // **de ~** σαββατιανός-ή-ό // **sămbătă și duminică** το Σαββατοκύριακο II. επιρ. το Σάββατο

sămbra, sămbre ουσ. θηλ. (επαρχ.) η κοινότητα, η κοινοπραξία, η κοινή ενέργεια βοσκών ή αγροτών

sămbure, sămburi ουσ. αρσ. 1. ο κόκκος, το κουκούτσι 2. ο πυρήνας 3. μτφ. ο σπόρος, η πηγή, η αιτία ενός πράγματος 4. η ελάχιστη ποσότητα // ~ **de adevăr** ο κόκκος αλήθειας // ~ **de strugure** ο κόκκος σταφυλιού

sămburoși-oasă, sămburoși-oase I. επιθ. κοκκώδης-ής-ες, κοκκώδης-ής-ες II. ουσ. θηλ. πληθ. τα σπυροφόρα δέντρα με κοκκώδη καρπό

sân, săni ουσ. αρσ. 1. ο μαστός, ο κόρφος, ο κόλπος 2. η αγκαλιά, η αγκάλη, το στήθος // **săni mari** τα μαστόρια // **a încălzi șarpele la ~** ζεσταίνω το φίδι στον κόρφο // **a-muri cu zilele în ~** το να πεθάνει κανείς (πριν από τον καιρό του, πολύ νωρίς) // **a sta cu mâinile în ~** κάθομαι με σταυρωμένα τα χέρια (αδρανών) // **a trăi ca în ~ul lui Avram** ζω σαν στην αγκαλιά της μνάας // **a umbla cu crucea în ~** (ειρων.) είμαι υποκριτής // **în ~ul familiei** στους κόλπους της οικογένειας // **în ~ul naturii** στην αγκαλιά της φύσης

sâneată, sânețe ουσ. θηλ. το τουφέκι με πυρόλιθο **sânge** I. ουσ. ουδ. το αίμα // ~ **nevinovat** το αθώο αίμα // **le apă nu se face** το αίμα νερό δε γίνεται // **a avea în ~** έχω στο αίμα μου, είναι κάτι στο συνήθειό μου // **a avea ~ în vine** είμαι δραστήριος ενεργητικός // (εγκληματίας, φονιάς) **a avea mâinile pătate de ~** έχω τα χέρια μου αιματοβαμμένα // **a face să curgă ~** κάνω να τρέξει αίμα // **a fi setos de ~** είμαι αιμοχαρής (αιμοβόρος, κακούργος) // **a i se urca ~le în obraji** του ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι // **a-i îngheța ~le în vine** του πάγωσε το αίμα στις φλέβες // **a-și da ~le** δίνω το αίμα μου / τη ζωή μου // **a-și face ~ rău** χαλάω την καρδιά μου, δυσχεραστίζομαι, στενοχωριέμαι // **a judeca cu ~** rece κρίνω με ψυχραιμία // (ατρ.) **a lua ~** αφαιμάσσω // **a nu mai avea nici o picătură de ~ în obraz** είμαι

χλωμός // **a scuipa** ~ φτύνω αίμα // **a suge -le cuiva** απομυζώ το αίμα κάποιου, καταπιέζω, τυραννώ // **a vărsa** ~ χύνω αίμα, σκοτώνω, φονεύω // **cu ~ albastru** γαλαζοαίματος-η-ο (από σόι) // **frate de ~** ο αμφιθαλής αδελφός // **μτφ. glasul-lui** η αγάπη για τους συγγενείς // **insetat de ~** αιμοδιψής-ής-ές // **legături de ~** οι δεσμοί αίματος, η συγγένεια // (ιατρ.) **luare de ~** η αφαίμαξη // **vărsare de ~** η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα // **επιθ. έκφρ. de ~** αιματίνας-η-ο // **lacrimi de ~** τα οδυνηρά δάκρυα // **επιθ. και επιρ. έκφρ. // cu ~ iute** ακράτητος-η-ο, ασυγκράτητος, ακατάσχετος-η-ο, ακράτητα, ακατάσχετα, ασυγκράτητα // **cu ~ rece** ψύχραιμος-η-ο, εν ψυχρώ, ψύχραιμα // **επιρ. έκφρ. la ~** στο αίμα (πολύ αυστηρά, σκληρά)

sânger, **sângeri** ουσ. αρσ. (βοτ.) ο αιμανθός
sângera, **sângerez** Ι. ρ. αμ. 1. ματώνω, χάνω αίμα, αιμορραγώ, αιμορροώ // **a-i ~ înima** ματώνει η καρδιά του, έχει μεγάλη λύπη // **a-i ~ rana** ματώνει η πληγή του // **ρ. μετ.** 1. αιματώνω, κάνω να τρέξει αίμα, προξενώ αιμάτωμα 2. τραυματίζω, βράφω με αίμα

sângereare, **sângeraři** ουσ. θηλ. 1. το μάτωμα, το αιμάτωμα 2. η αιμορραγία

sângerat ουσ. ουδ. το αιμάτωμα

sângeraț-ă, **sângerați-te** επιθ. 1. αιμόφυρτος-η-ο, καταματωμένος-η-ο, αιματοβαμμένος-η-ο, αιματοβρεγμένος-η-ο, ματωμένος-η-ο 2. μτφ. αιματοχρυσός-η-ο // **apă -ă** το ματωμένο νερό
sângerând-ă, **sângerați-te** επιθ. αιμορραγής-ής-ές, αιμορρών-ούσα-όν

sângeriu-ie, **sângerii** επιθ. αιματοειδής-ής-ές, αιματοχρυσός-η-ο, αιματοχρυσός-ους-ουν

sângeros-oasă, **sângeroși-oase** επιθ. αιματηρός-ής-ό, αιματώδης-ής-ες, αιμοχαρής-ής-ές // **ciocnire sângeroasă** η αιματηρή σύγκρουση

sânișor, **sânișori** ουσ. αρσ. το στηθάκι, η μικρή αιγάλια, ο μικρός κόρφος

sânziană, **sânziene** Ι. ουσ. θηλ. (βοτ.). 1. η σανζιένα 2. (θρ.) η Γέννηση του Αγίου Ιωάννη και η λαϊκή γιορτή στις 24 Ιουνίου προς τιμήν της ωρίμανσης των σταχυών το παζάρι που γίνεται στις 24 Ιουνίου // (στο πληθ.) τα κακοποιά πνεύματα, τα ξωτικά

sârb-ă, **sârbi-e** Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σέρβος-ίδα (ο, η) // **επιθ.** σερβικός-ής-ό // **limbă-ă** η σερβική γλώσσα

sârbă, **sârbe** ουσ. θηλ. το όνομα ενός ρουμανικού λαϊκού χορού και η μελωδία του

sârbesc-ească, **sârbești** επιθ. σερβικός-ής-ό // **tocană sârbească** το σερβικό φρικασέ (από πιπεριές, διάφορα λαχανικά και ρύζι)

sârbește επιρ. σερβικά

sârboaică, **sârboaiice** ουσ. θηλ. η Σερβίδα
sârbocroată επιθ. η σερβοκρατική // **limba ~** η σερβοκρατική γλώσσα

sârg Ι. ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η εργατικότητα, ο ζήλος, η αγάπη για την εργασία // **επιρ. έκφρ. cu ~** 1. με ζήλο, ακούραστα 2. ταχέως, γρήγορα, βιαστικά, στα πεταχτά

sârguincios-oasă, **sârguincioși-oase** Ι. επιθ. εργατικός-ής-ό, φιλεργός-η-ο, φιλόπονος-η-ο, επιμελής-ής-ές, δραστήριος-ια-ιο, άοκνος-η-ο // **επιρ.** επιμελώς, φιλέργα, με ζήλο, άοκνα

sârguiniță, **sârguinte** ουσ. θηλ. η επιμέλεια, η φιλοπονία, η φιλεργία, η εργατικότητα, η ακνία, ο ζήλος

sârguitoare, **sârguitoari-oare** επιθ. επιμελής-ής-ές, φιλόπονος-η-ο, φιλεργός-η-ο

sârmă, **sârme** ουσ. θηλ. το σύρμα // **~ electrică** το ηλεκτρικό σύρμα // **~ ghimpată** το αγκιδωτό σύρμα, το αγκαθωτό // **funie de ~** το συρματοσκοινο // **industria sârmei** η συρματοποιία // **rețea de ~** το συρματοπλέγμα

sârmos-oasă, **sârmoși-oase** επιθ. συρματοειδής-ής-ές // **fox ~** το συρματοειδές φοξ (ποικιλία σκυλιού)

sârmuliță, **sârmulițe** ουσ. θηλ. το συρματάκι

sâsâi, **sâsâi** ρ. αμ. συρίζω, σφυρίζω, ψευδίζω

sâsâit-ă, **sâsâiți-te** Ι. επιθ. συριστικός-ής-ό // **επιρ.** συριστικά // **vorbește ~** μιλάει συριστικά

sâsâit, **sâsâire** ουσ. ουδ. το σύριγμα, ο σιγματισμός, ο συριγμός, ο συγμάτισμα

sâsâitură, **sâsâituri** ουσ. θηλ. ιδ. **sâsâit**

scabie ουσ. θηλ. η ψώρα

scabros-oasă, **scabroși-oase** επιθ. 1. αχρεός-α-ο, αναιδής-ής-ές, ανήθικος-η-ο, αχρειόγλωσσος-η-ο 2. αδιάντροπος-η-ο, αηδιαστικός-ής-ό, σιχαμερός-ής-ό

scadent-ă, **scadenți-te** επιθ. ληξιπρόθεσμος-η-ο

scadențar, **scadențare** ουσ. ουδ. (εμπόρ.) το βιβλίο ληξιπρόθεσμων συναλλαγματικών (για τις συναλλαγματικές)

scadență, **scadențe** ουσ. θηλ. η προθεσμία, η λήξη προθεσμίας, η διορία

scafandru, **scafandre** Ι. ουσ. ουδ. (το κοστούμι) το σκάφανδρο // **scafandru**, **scafandri** ουσ. αρσ. και θηλ. βουτηχτής-ήτρια (ο, η), δύτης-ύτρια (ο, η), βατραχάνθρωπος (ο)

scafa, **scafe** ουσ. θηλ. η σκάφη

scafoid, **scafoide** ουσ. ουδ. (ανατ.) το σκαφοειδές (ένα από τα κόκκαλα του ποδός)

scail, **scail** ουσ. αρσ. (βοτ.). 1. η κολλητσίδα 2. το αγκάθι // **a se ține ~** κρατιέμαι σαν κολλητσίδα (ακολουθώ κάποιον από πολύ κοντά) // **a se ține ~ de mine** κρατιέται όπως η κολλητσίδα από μένα

scaiete, **scaieți** ουσ. αρσ. η κολλητσίδα, τα ακανθοειδή

scală, **scale** ουσ. θηλ. 1. η σκάλα, η κλίμακα 2. η σειρά υποδιαίρεσεων ενός οργάνου της φυσικής

scaldă, **scalde** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μπανιέρα, ο λουτήρας

scalen, **scalen** επιθ. σκαληνός-ής-ό // (ανατ.) **muschi -i** οι σκαληνοί μυς (στο σβέρκο) // (γεωμ.)

triunghi ~ το σκαληνό τρίγωνο

scalp, **scalpuri** ουσ. ουδ. το γδαρμένο δέρμα μαζί με τα μαλλιά από την κεφαλή του ανθρώπου, «το σκαλπ»

scalpa, **scalpez** ρ. μετ. γδέρνω το δέρμα του κρανίου

scalpare, **scalpări** ουσ. θηλ. το γδάρσιμο του δέρματος μαζί με τα μαλλιά από το ανθρώπινο κρανίο

scalpel, **scalpele** ουσ. ουδ. 1. η σμίλη, το κοφτερό χαλύβδινο εργαλείο 2. το χειρουργικό εργαλείο για επεμβάσεις σε οστά

scamator, **scamatorii** ουσ. αρσ. ο, η ταχυδακτυλουργός, ο, η θαυματοποιός, επιτήδειος-α (ο, η), ο φακίρη

scamatorie, **scamatorii** ουσ. θηλ. η ταχυδακτυλογία, η θαυματοποιία, η μεγάλη επιδεξιότητα, το απατηλό τέχνασμα

scamă, **scame** ουσ. θηλ. το ξέφτι, το ξαντό

scampolo, **scampolouri** ουσ. ουδ. η πλεκτική γυναικεία μπλούζα

scanda, **scandez** ρ. μετ. 1. απαγγέλλω με ύφος και ρυθμό 2. φωνάζω συνθήματα

scandal, **scandaluri** ουσ. ουδ. 1. το σκάνδαλο, η φιλονικία, ο καβγάς 2. ο σματάς, η φασαρία, το μάλωμα // ~ **public** το δημόσιο σκάνδαλο // **a face cuiva** ~ κάνω καβγά σε κάποιον, προκαλώ σκάνδαλο, μαλώνω // **de** ~ σκανδαλώδης-ης-ες // **sămânță** de ~ ο σπόρος σκανδάλου (η πέτρα σκανδάλου)

scandalagioaică, **scandalagioaice** ουσ. θηλ. η σκανδαλιέρα, η καβγατζού, η ταραχοποιός

scandalagiu, **scanadalagii** ουσ. αρσ. ο σκανδαλιάρης, ο σκανδαλοποιός, ο καβγατζής, ο ταραξίας

scandaliza, **scandalizez** l. ρ. μέσο σκανδαλιζομαι, εκνευρίζομαι // **se** ~ **seră** είχαν σκανδαλιστεί // ρ. μετ. σκανδαλίζω, προκαλώ σκάνδαλο

scandalizare, **scandalizări** ουσ. θηλ. η δημιουργία σκανδάλου

scandalizat-ă, **scandalizați-te** επίθ. σκανδαλισμένος-η-ο, αγανακτισμένος-η-ο

scandalos-oasă, **scandalosi-oase** l. επίθ. σκανδαλώδης-ης-ες // **επίθ.** σκανδαλωδώς

scandare, **scandări** ουσ. θηλ. η επευφήμηση, η επευφημία, η κραυγή με ύφος και ρυθμό, η ζητωκραυγή

scandinav-ă, **scandinavi-e** l. ουσ. αρσ. και θηλ. Σκανδιναβός-ή (ο, η) // **επίθ.** σκανδιναβικός-ή-ό // **Peninsula** -ă η Σκανδιναβική Χερσόνησος

scapet, **scapeti** ουσ. αρσ. (αρχ.) ο μουνούχος, ο ευνούχος

scapular-ă, **scapularie** επίθ. (ανατ.) ορμικός-ή-ό

scapulă, **scapule** ουσ. θηλ. (ανατ.) η ωμοπλάτη, η σπάλα

scarabeu, **scarabei** ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο κάνθαρος, το σκαθάρι

scaraoțchi ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) αρχιδαίμονας, ο Σατανάς

scară, **scări** l. ουσ. θηλ. 1. η σκάλα, η κλίμακα 2. η διάταξη αξιών σε ανιούσα σειρά 3. η αναβάθρα 4. η σειρά υποδιαίρεσεων ενός οργάνου φυσικής // ~ **de pisică** η ανεμόσκαλα (η σκονένια σκάλα στο καράβι) // ~ **în spirală** η ελικοειδής σκάλα // ~ **la șa** ο αναβολεύς // ~ **muzicală** η κλίμακα μουσικών φθόγγων // ~ **rulantă** η κυλιόμενη σκάλα // **scara durității** η κλίμακα σκληρότητας // **scara hărții** η κλίμακα του χάρτη // **pe** ~ **ierarhică** σε ιεραρχική κλίμακα // **pe** ~ **largă** σε ευρεία κλίμακα // **pe** ~ **mare** σε μεγάλη κλίμακα // **επίθ.** και **επιρ.** έκφρ. **la** ~ σε κλίμακα (σε ορισμένη αναλογία με την πραγματικότητα)

scarifica, **scarific** ρ. μετ. 1. ανασκαλεύω, ξανασκάβω 2. κάνω εγκαυτές με αιχμηρό όργανο

scarificare, **scarificări** ουσ. θηλ. το σκάλισμα, η εντομή

scarificator, **scarificatoare** ουσ. ουδ. το σκαλιστήριο (αγροτική μηχανή)

scarlatină, **scarlatine** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σκαρλατίνια, η οστρακιά

scarlatinos-oasă, **scarlatinosi-oase** l. **επίθ.** (ιατρ.) που ανήκει στην οστρακιά // **ουσ.** αρσ. και θηλ. άρρωστος-η από οστρακιά

scatiu, **scatii** ουσ. αρσ. (ορνιθ.) ο σπίνος, το τσόνι

scatoalcă, **scatoalce** ουσ. θηλ. (οικ.) το σκαμπύλι, το χαστούκι

scăun, **scăune** ουσ. ουδ. 1. το κάθισμα, η καρέκλα, το σκαμνί 2. το εδώλιο 3. η έδρα 4. το έδρανο 5. το στήριγμα για τα διάφορα εξαρτήματα μηχανών 6. ο θρόνος 7. **μτφ.** η λειτουργία, το λειτουργήμα // ~ **electric** η ηλεκτρική καρέκλα // **om cu** ~ **la cap** ο σώφρωνας άνθρωπος, ο υγιής στο μυαλό // **Sfântul** ~ η Αγία Έδρα

scădea, **scad** l. ρ. αμ. 1. κατεβαίνω, ελαττώνομαι, μειώνομαι 2. μικραίνω, γίνομαι μικρότερος // **apele au scăzut** τα νερά ελαττώθηκαν // **prejurile** **scad** οι τιμές κατεβαίνουν // ρ. μετ. 1. (μαθ.) αφαιρώ 2. ελαττώνω, μειώνω, λιγοστεύω 3. χαμηλώνω // **a** ~ **prejurile** πέφτουν οι τιμές, εκπίπτω, κάνω εκπιρώσεις στις τιμές // **επιρ.** έκφρ. **pe scăzute** με αφαίρεση

scădere, **scăderi** ουσ. θηλ. 1. (μαθ.) η αφαίρεση, η ελάττωση, η μείωση 2. η κατάβαση, το κατέβασμα 3. η έκπτωση, η φύρα, το λιγότεμα // **de** ~ αφαιρετικός-ή-ό

scăfărlie, **scăfărlii** ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) το κρανίο

scălâmbăia, **scălâmbăiez** ρ. μέσο (λαϊκ. και οικ.) στραβομουτσουναίζω, μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

scălâmbăiat-ă, **scălâmbăiați-te** επίθ. (λαϊκ. και οικ.) στραβομουτσομένος-η-ο, στραβομουρηός-α-ο

scălâmbăiere, **scălâmbăieri** ουσ. θηλ. το στραβομουτσούνισμα, ο μορφασμός, η γκριμάτσα

scălda, **scald** l. ρ. μετ. 1. λούω, λούζω 2. βυθίζω σε νερό 3. **μτφ.** ολισθαίνω, ξεφεύγω, ξεγλιστρώ // **a-și** ~ **ochii în lacrimi** λούζω τα μάτια μου σε δάκρυα // **a o** ~ προσπαθώ να ξεγλιστρήσω // **mama își scaldă copilul** η μητέρα λούζει το παιδί της // ρ. μέσο 1. λούζομαι, λούομαι 2. βυθίζομαι σε νερό

scăldat ουσ. ουδ. 1. το λούσιμο, η λούση 2. το βύθισμα του σώματος σε νερό, το μπάνιο // **-ul oprit** απαγορεύεται το λούσιμο!

scăldătoare, **scăldători** ουσ. θηλ. 1. ο λουτήρας, ο λουτηρένας, η μπανιέρα 2. το λουτρό, το μπάνιο

scămos-oasă, **scămoși-oase** επίθ. χνουδωτός-ή-ό, πουπουλένιος-ια-ιο, με ξέφτια, ξεφτιάρικος-η-ο

scămoșă, **scămoșez** l. ρ. μέσο ξεφτιίζω, ξεφτίζω // ρ. μετ. κάνω ξέφτια ένα ύφασμα

scămoșare ουσ. θηλ. το ξέφτισμα

scămoșat-ă, **scămoșati-te** επίθ. (ύφασμα, ρούχο) ξεφτισμένος-η-ο

scăpa, **scap** l. ρ. αμ. 1. γλιτώνω, λυτρώνομαι, σώζομαι 2. ξεφεύγω, γλιστρώ, ξεγλιστρώ 3. διαφεύγω, δραπέτευω, φεύγω, σκαπουλάρω // **aburii scăpă din cazan** οι ατμοί διαφεύγουν από το καζάνι // **a** ~ **t de mari pericole** γλίτωσε από μεγάλους κινδύνους // **el a** ~ **t cu viață** αυτός γλίτωσε με τη ζωή // **mi-a** ~ **t o vorbă** μου ξέφυγε μια λέξη // ρ. μετ. 1. σώζω, διασώζω, γλιτώνω 2. απαλλάσσω 3. χάνω, παραλείπω // **a** ~ **ocazia** χάνω την ευκαιρία // **a** ~ **trenul** χάνω το τρένο // **a nu-l** ~ **din ochi** να μη τον χάσω από τα μάτια // **el a vrut să scape de dușmani** αυτός θέλησε να γλιτώσει από τους εχθρούς // **mi-a** ~ **t din vedere** μου διέφυγε από την όψη // **numele lui imi scăpă** το όνομά του μου ξεφύγγει // **III.** ρ. μέσο αισθάνομαι

οξεία ανάγκη για αποποίηση

scăpare, **scăpări** ουσ. θηλ. 1. ο γλιτωμός, το γλίτωμα, η λύτρωση, η σωτηρία, η διάσωση, ο λυτρωμός 2.

η απαλλαγή 3. η διαφυγή. η δραπέτευση, το σκαπουλάρισμα 4. η απελευθέρωση 5. η παράλειψη, η απροσεξία 6. η διέξοδος // ~ **de gaze** η διαφυγή αερίων // ~ **din vedere** η ακούσια παράλειψη // **a avea o portiță** ~ έχω μια πορτούλα σωτηρίας (μια δυνατότητα απαλλαγής από δυσσάρεσκεια) // **nu-i nici o** ~ δεν είναι ούτε ένας γλιτωμός (δεν υπάρχει ελπίδα σωτηρίας)

scăpăra, scapăr I. ρ. αμ. σπινθηρίζω, σπινθηροβολώ, σπιθοβολώ, σπιθίζω, σπινθηρίζω, βγάζω σπινθήρες // **a-i ~ buza** έχει μεγάλη ανάγκη // **a-i ~ călcăiele** θέλει να φύγει γρήγορα // **a-i ~ ochii** σπινθηροβολούν τα μάτια του // **a-i ~ prin minte** του περνάει απ' το μυαλό II. ρ. μετ. 1. κάνω να σπινθηρίζει κάτι 2. κάνω να πετάει σπινθήρες 3. ανάβω με την τριβή το σπίρτο // **a ~ din amnar** παράγω σπινθήρες χτυπώντας το χάλυβα πάνω σε πυρίτη λίθο

scăpărare, scăpărări ουσ. θηλ. 1. το σπινθήρισμα, το σπινθηροβόλημα, το σπίθισμα, το σπιθοβόλημα, ο σπινθηρισμός, η σπινθηροβολία 2. η αναλαμπή

scăpărat ουσ. ουδ. το σπινθηροβόλημα, το σπιθοβόλημα, το σπίθισμα, ο σπινθηρισμός, το σπινθήρισμα

scăpărător-oare, scăpărători-oare επίθ. 1. σπινθηροβόλος-α-ο 2. μτφ. νοήμων-ων-ον, έξυπνος-η-ο II. ουσ. θηλ. 1. ο σπινθηροβόλος, η σπινθηροβόλα, το σπινθηροβόλο (αντικείμενο που βγάζει σπινθήρες) 2. (επαρχ.) το σπίρτο, τα σπίρτα

scăpări, scăpări ρημ. αμ. 1. δύνω, βασιλεύω 2. σκαπετίζω, εξαφανίζομαι 3. κατεβαίνω προς τη δύση, είμαι στην τελευταία περίοδο δράσης 4. μτφ. φτωχαίνω

scăpărate, scăpătări ουσ. θηλ. 1. η δύση, το βασίλειο, το σκαπέτισμα 2. το κατέβασμα, η εξαφάνιση 3. μτφ. η παρακμή, η πτώχευση

scăpătat-ă, scăpătați-te επίθ. φτωχός-ή-ό

scăricică, scăricele ουσ. θηλ. η σκαλίτσα

scărișoară, scărișoare ουσ. θηλ. η σκαλίτσα

scăriță, scărițe ουσ. θηλ. 1. η μικρή σκάλα 2. το οστό του αυτιού

scărmană, scărman ρ. μετ. 1. λαναρίζω, ξαίνω (μαλλί, λινό κ.λ.π.) 2. μτφ. κατασαδιάζω, μαλώνω, ξυλοκοπανίζω κάποιον 3. μτφ. ανασκαλίζω, ανακατώνω

scărmanare, scărmanări ουσ. θηλ. 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. μτφ. το ξυλοκόπημα 3. μτφ. το ανακάτωμα

scărmanat ουσ. ουδ. 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. μτφ. το ξυλοκόπημα, η κατσάδα, το μάλωμα

scărmanat-ă, scărmanăți-te επίθ. λαναρισμένος-η-ο, ξασμένος-η-ο (μαλλί, καννάβι κ.λ.π.)

scărmanător-oare, scărmanători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. λαναράς-ού (ο, η) II. ουσ. θηλ. το λανάρι, το όργανο για το ξάσιμο του μαλλιού

scărmanătură, scărmanături ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. μτφ. το ξυλοκόπημα, το κατσάδιασμα, το μάλωμα

scărmanăleală, scărmaneli ουσ. θηλ. (οικ.) το ξυλοφόρτωμα, το κατσάδιασμα

scărpina, scarpin I. ρ. μέσο 1. ξύνωμαι 2. τρίβομαι στο σώμα όπου έχω φαγούρα II. ρ. μετ. 1. ξέω, ξύνω 2. μτφ. δέρνω

scărpinare, scărpinari ουσ. θηλ. το ξύσιμο, η ξύση

scărpinat ουσ. ουδ. το ξύσιμο, η ξύση

scărpinaură, scărpinauri ουσ. θηλ. η ξυσιά, το ξύσιμο

scăunaș, scăunașe ουσ. ουδ. το σκαμνάκι

scăunel, scăunele ουσ. ουδ. το σκαμνάκι

scăzământ, scăzământ ουσ. ουδ. 1. η φύρα, η φουράδα 2. η έκπτωση, η μείωση, η ελάττωση // **marfa are ~** το εμπόρευμα έχει φύρα

scăzător, scăzători ουσ. αρσ. (μαθ.) ο αφαιρέτης, ο μειωτής

scăzut-ă, scăzuți-te επίθ. 1. μειωμένος-η-ο, σμικρυνμένος-η-ο, ελαττωμένος-η-ο, λιγοστευμένος-η-ο 2. χαμηλός-ή-ό, πεσμένος-η-ο, σιγανός-ή-ό // **la nivel ~** σε χαμηλό επίπεδο

scălciă, scălciiez I. ρ. μετ. 1. στρεβλώνω, διαστρεβλώνω 2. παραμορφώνω 3. στραβοπατώ τα παπούτσια II. ρ. μέσο 1. διαστρεβλώνομαι 2. παθαίνω στράβωμα (παπούτσια)

scălciat-ă, scălciăți-te επίθ. 1. διαστρεβλωμένος-η-ο 2. για τα παπούτσια: λειωμένος-η-ο 3. τριμμένος-η-ο, φθοαρμένος-η-ο

scălcietură, scălcieturi ουσ. θηλ. 1. η διαστρέβλωση 2. (για τα παπούτσια) το λειώμα 3. η φθορά, τριβή 4. η παραμόρφωση των λέξεων

scânceală, scânceli ουσ. θηλ. ο κλαυθυρισμός, το κλαυθυρίσμα

scâncet, scâncete ουσ. ουδ. ο κλαυθυρισμός, το κλαυθυρίσμα

scânci, scâncesc I. ρ. αμ. 1. κλαψουρίζω, κλαυθυρίζω, μισοκλαίω 2. (για τα ζώα) αλυχτώ

scâncit ουσ. ουδ. η κλαψούρα, η κλαούρα, το κλαυθυρίσμα

scâncitură, scâncituri ουσ. θηλ. η κλαούρα, ο κλαυθυρισμός, η κλάψα

scândură, scânduri ουσ. θηλ. η σανίδα, το σανίδι // ~ **groasă** η χοντρή σανίδα, το μαδέρι // **a fi ca o ~** είναι σα μια σανίδα (αδύνατος, κοκαλιάρης)

scândurea-ică, scândurele ουσ. θηλ. το σανιδάκι, η σανιδίτσα

scânteia pers. 3 **scânteiază** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. σπινθηροβολώ, σπινθηροβολώ, σπινθηρίζω, σπιθίζω, σπιθηρίζω, βγάζω σπίθες 2. ασπασποβολώ

scânteie, scânteie ουσ. θηλ. 1. η σπίθα, ο σπινθήρας 2. μτφ. η αναλαμπή // **o ~ de talent** μια σπίθα τάλαντου, ο προικισμένος με τάλεντο / χάρισμα άνθρωπος // **scate scânteie** βγάζει σπίθες, πετάει σπινθήρες, σπινθηροβολεί

scânteiere, scânteieri ουσ. θηλ. ο σπινθηρισμός, η σπιθοβολία, η σπινθηροβολία, το σπινθηροβόλημα, το σπινθήρισμα, το σπιθοβόλημα, το σπίθισμα

scânteitor-oare, scânteitori-oare επίθ. 1. σπινθηροβόλος-α-ο, σπιθοβόλος-α-ο 2. μτφ. έξυπνος-η-ο

scântieoară, scântieoare ουσ. θηλ. η μικρή σπίθα

scârbă, scârbe ουσ. θηλ. 1. η αηδία, το αηδίασμα 2. το σίχσμα, η σιχαμάρα, η σιχασιά, ο σιχαμός 3. η αποστρέφηση, η απέχθεια 4. η αναγούλα // **a-i fi ~ de...** έχω αηδία για... // **mi-e ~** απεχθάνομαι, νιώθω αηδία

scârbi, scârbesc I. ρ. μέσο 1. αποστρέφομαι, σιχαίνομαι, αηδιάζω, απεχθάνομαι, αποτροπιάζομαι 2. αναγούλιζω, έχω τάση για εμετό II. ρ. μετ. αηδιάζω, προξενώ αηδία

scârbos-oasă, scârboși-oase επιθ. 1. αηδής-ής-ές, αηδιαστικός-ής-ό, σιχαμερός-ής-ό, σιχασίρης-άρα-άρικο, σιχαμένος-η-ο, βδελυρός-ής-ό 2. αποτρόπαιος-α-ο // **a fi ~ la gură** είμαι σιχαμερός στο στόμα, προκαλώ αηδία II. επιρ. αηδώς, βδελυρά, αηδιαστικά

scârboșenie, scârboșenii ουσ. θηλ. η σιχαμάρα, η αηδία, το σίχαμα, ο σιχαμός, το σιχαμερό πράγμα, η βδελυγμία

scârnavi, scârnavesc ρ. μέσο (αρχ.) λερώνομαι, γίνομαι βρώμικος-η-ο, γίνομαι ακάθαρτος-η-ο

scârnavie, scârnavii ουσ. θηλ. η ακαθαρσία, η λέρα, η βρωμιά

scârț I. επιφ. τριζ (ονοματοποιία που μιμείται τον ήχο του τριγμού) II. ουσ. ουδ. ο τριγμός, το τριξίμο // **scârța-scârța pe hârtie** τριζει-τριξει πάνω στο χαρτί (για τους υπαλλήλους που γράφουν) // **pantofi cu ~** τα παπούτσια με τριξίμο (όταν περπατάμε)

scârțâi, scârțâi I. ρ. αμ. 1. τρίζω, γρατζουνώ 2. χωλαίνω, το να μη λειτουργεί κάτι κανονικά // **a unge osia ca să nu ~ e carul** αλείφω τον άξονα για να μην τριζει το κάρο // **treburile ~ e** η δουλειά χωλαίνει II. ρ. μετ. 1. γρατσουνίζω, βγάζω ήχο με την τριβή

scârțâială, scârțâieli ουσ. θηλ. ο τριγμός, το τριξίμο

scârțâit ουσ. ουδ. ο τριγμός, το τριξίμο
scârțâitor-oare, scârțâitori-oare I. επιθ. τρίζων-ουσα-ον II. ουσ. θηλ. το θορυβώδες μηχάνημα για το δώξιμο των πουλιών απ' τα σπαρτά
scârțâitură, scârțâituri ουσ. θηλ. ο τριγμός, το τριξίμο

scelerat-ă, scelerat-te ουσ. αρσ. και θηλ. κακούργος-α (ο, η) // **om ~** ο κακούργος άνθρωπος

scenarist-ă, scenariști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. σεναριογράφος (ο, η)

scenariu, scenarii ουσ. ουδ. το σενάριο // ~ **radiofonic** το ραδιοφωνικό σενάριο

scenă, scene ουσ. θηλ. 1. η σκηνή 2. μτφ. η λογομαχία, το επεισόδιο // ~ **de teatru** η θεατρική σκηνή // **a face cuiva o ~** κάνω σκηνή σε κάποιον (εκφράζω απειλές σε κάποιον) // **a pune în ~** σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή θεατρικό έργο // **de ~** σκηνικός-ής-ό

scenetă, scenete ουσ. θηλ. το μικρό θεατρικό έργο, με μικρές διαστάσεις

scenic-ă, scenici-ce επιθ. σκηνικός-ής-ό // **perspectivă ~ă** η σκηνική προοπτική // **spațiul ~** ο σκηνικός χώρος

scenograf-ă, scenografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η σκηνογράφος // **pictor ~** ο σκηνογράφος

scenografic-ă, scenografici-ce επιθ. σκηνογραφικός-ής-ό

scenografie ουσ. θηλ. η σκηνογραφία

sceptic-ă, sceptici-ce I. επιθ. (φιλοσ.) σκεπτικιστικός-ής-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. σκεπτικιστής-ίστρια (ο, η)

scepticism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο σκεπτικισμός, η αμφιβολία

sceptri, sceptre ουσ. ουδ. το σκήπτρο

scheci, scheciuri ουσ. ουδ. το σκετς

schelă, schele ουσ. θηλ. 1. η σκαλωσιά, το ικρίωμα 2. η αποβάθρα, η σκάλα // ~ **petroliferă** η αποβάθρα εξορύξεως πετρελαίου, η πετρελαιοπηγή

schelălăi, schelălăie ρ. αμ. (για σκύλο) αλυχτώ

schelălăit ουσ. ουδ. (για σκύλο) το αλύχτημα
schelărie, schelării ουσ. θηλ. η σκαλωσιά, το ικρίωμα
schelet, schelete ουσ. ουδ. 1. ο σκελετός 2. το σκέλεθρο 3. μτφ. τα κύρια μέρη ενός τεχνικού έργου

scheletic-ă, scheletici-ce επιθ. σκελετώδης-ης-ες, σκελετωμένος-η-ο

schematic-ă, schematici-ce I. επιθ. 1. σχηματικός-ής-ό // **reprezentare ~ă** η σχηματική παράσταση 2. σε γενικές γραμμές II. επιρ. σχηματικά

schematism ουσ. ουδ. 1. ο σχηματισμός, η τυπολατρεία 2. η τυποκρατία 3. η απλοϊκότητα

schematiza, schematizez ρ. μετ. σχηματοποιώ, παριστάνω σχηματικά

schematizare, schematizări ουσ. θηλ. η σχηματοποίηση, η τυποποίηση, η διαμόρφωση σε ορισμένους τύπους

schemă, scheme ουσ. θηλ. 1. το σχήμα, το σχεδιάγραμμα, η σχεδιαγράφηση 2. το διάγραμμα 3. το παράδειγμα

schopsis ουσ. ουδ. (οικ.) η σκέψη, η διάνοηση, η σύνθεση // (για ένα πράγμα) **cu ~** ιδιαίτερος-η-ο, έξυπνος-η-ο

scherzo ουσ. ουδ. (μουσ.) το σκέρτσσο

scheuna, scheaun ρ. αμ. (για ζώα) ουρλιάζω, ορύομαι, σκούζω

scheunare, scheunări ουσ. θηλ. (για ζώα) το ούρλιασμα, το ουρλιαχτό, το σκούξιμο

scheunat ουσ. ουδ. το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα

scheunătură, scheunături ουσ. θηλ. το ούρλιασμα, το σκούξιμο, το ουρλιαχτό

schii, schiuri ουσ. ουδ. (αθλ.) 1. το σκι, η χιονοδρομία 2. τα χιονοπέδιλα για χιονοδρομία // ~ **ul marin** το κρις κραφτ, το θαλάσσιο σκι // **întreceri de ~** οι αγώνες χιονοδρομίας // **părție de ~** το χιονοδρόμιο

schia, schiez ρ. αμ. (αθλ.) κάνω σκι

schif, schifuri ουσ. ουδ. το σκιφφ

schifist-ă, schifști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. αθλητής-ήτρια στο σκιφφ (ο, η)

schijă, schije ουσ. θηλ. η σκίζα, το θραύσμα, το κομμάτι οβίδας από βλήμα πυροβόλου

schilav-ă, schilavi-e επιθ. (λαϊκ.) κολοβωμένος-η-ο, σακάτικος-η-ο

schilod-oadă, schilodzi-oade I. επιθ. κολοβωμένος-η-ο, σακάτικος-η-ο, κολοβός-ής-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. σακάτης-ισσα (ο, η), κολοβός-ής (ο, η)

schilodeală, schilodeli ουσ. θηλ. το σακάτεμα, η κολοβωση, ο ακρωτηριασμός, το σακατιλίκι

schilodi, schilodesc I. ρ. μετ. σακατεύω, κολοβώνω, ακρωτηριάζω II. ρ. μέσο σακατεύομαι

schilodit-ă, schilodii-te επιθ. 1. σακάτικος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο 2. ανάπηρος-η-ο

schimb, schimburi I. ουσ. ουδ. 1. η ανταλλαγή, η συναλλαγή, η δόσοληψία, η αλλαγή, το άλλαγμα, η αλλαξιά 2. η εναλλαγή 3. το αντάλλαγμα // ~ **de materii** η ανταλλαγή της ύλης // ~ **de locuri** η αλλαγή θέσεων // ~ **de păreri** η ανταλλαγή απόψεων // ~ **de cuvinte** η ανταλλαγή λέξεων (το μάλωμα) // ~ **de produse** η ανταλλαγή προϊόντων // **birou de ~** το γραφείο ανταλλαγών // ~ **în natură** η ανταλλαγή σε είδος, η τράμπα // ~ **ul de noapte** η νυχτερινή βάρδια // **aici se lucrează în trei ~uri** εδώ η δουλειά είναι σε τρεις βάρδιες // **obiect de ~** το αντάλλαγμα // ~ **de experiență** η ανταλλαγή πείρας // ~ **de locuință** η μετοίκηση II. προθ. el

dă mărci postale în schimbul unor discuri δίνω γραμματόσημα αντί δίσκων **III. επιθ. έκφρ. de ~** ανταλλακτικό-ή-ό // **piesă de ~** το ανταλλακτικό // **agent de ~** ο ανταλλακτικός πράκτορας, ο μεσίτης, ο ανταλλάκτης **IV. επιρ. έκφρ. // cu ~ul** με αλλαγή, εκ περιτροπής, εναλλάξ, διαδοχικά // **în ~** επ' ανταλλαγής, σε ανταλλαγή // **șoferii conducău cu ~ul** οι σωφέρ οδηγούσαν εναλλακτικά, εναλλάξ

schimba, schimb **I. ρ. μετ. 1.** αλλάζω, ανταλλάσσω, αλλάσσω, ανταλλάξω **2.** αντικαθιστώ **3.** συναλλάσσω, ανάγω **4.** εξαργυρώνω **5.** μετατρέπω, μεταβάλλω, μεταστρέφω **6.** αλλοιώνω **7.** γυρίζω, μεταθέτω **8.** μετακομίζω, μετοικώ **9.** τροποποιώ **10.** μεταλλάσσω // **a ~ bancnotele în aur** μετατρέπω τα χαρτονομίσματα σε χρυσό // **a ~ bani** ανταλλάσσω χρήματα // **a ~ foaia** γυρίζω φύλλο, αλλάζω γνώμη // **a ~ în alt loc** μεταθέτω, αλλάζω τη θέση // **a ~ locuința** μετοικώ, αλλάζω σπίτι // **a ~ o vorbă cu cineva** αλλάζω μια λέξη με κάποιον, συνομιλώ, κουβεντιάζω // **a ~ vorba** αλλάζω κουβέντα, βγαίνω από το θέμα // **a-și ~ domiciliul** μετακομίζω, αλλάζω διεύθυνση // **a-și ~ înfățișarea** αλλάζω την εμφάνισή μου (το παρουσιαστικό μου) // **a-și ~ profesia** αλλάζω το επάγγελμά μου // **a-și ~ rufele** αλλάζω τα ρούχα **II. ρ. μέσο 1.** αλλάζω, μεταβάλλομαι, συναλλάσσομαι **2.** αλλοιώνομαι // **ea s-a dus să se schimbe** αυτή πήγε ν' αλλάξει ρούχα // **lucrurile se schimbă** αλλάζουν τα πράγματα // **te-ai ~t în bine** άλλαξες προς το καλό // **vremea se schimbă** ο καιρός αλλάζει

schimbare, schimbări **ουσ. θηλ. 1.** η αλλαγή **2.** η μετατροπή, η μεταστροφή **3.** η τροποποίηση **4.** το γύρισμα **5.** η αλλοίωση **6.** η μεταμόρφωση **7.** η μεταβολή, η εναλλαγή // **a regimului** η αλλαγή του καθεστώτος // **~ structurală** η διαρθρωτική αλλαγή // **~ succesivă** η διαδοχική αλλαγή

schimbat **ουσ. ουδ. ιδ. schimbare**

schimbat-ă, schimbați-te **επιθ. 1.** αλλαγμένος-η-ο, μεταλλαγμένος-η-ο **2.** αλλοιωμένος-η-ο, αλλιώτικος-η-ο // **o voce ~ă** μια αλλαγμένη φωνή **schimbător-oare, schimbători-oare** **I. επιθ. 1.** μεταβλητός-ή-ό, ευμετάβλητος-η-ο, ευμετάβολος-η-ο **2.** ασταθής-ής-ές, άστατος-η-ο, αλλοπρόσβαλλος-η-ο // **caracter ~** ο αλλοπρόσβαλλος χαρακτήρας **II. ουσ. ουδ. 0** χειριστήρας αλλαγής, η συσκευή για αλλαγή, ο μετατροπέας // **~ de viteză** το λεβιέ ταχυτήτων **III. ουσ. αρσ. ~ de cale** ο χειριστήρας αλλαγής δρόμου

schimnic-ă, schimnici-ce **ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)** ασκητής-ήτρια (ο, η), ερημίτης-ισσα (ο, η)

schimnicie, schimnicii **ουσ. θηλ. (εκκλ.)** η ασκητεία, η σκήτη μοναχού, το ηουχαστήριο

schimonoseală, schimonoseli **ουσ. θηλ. 1.** το στραβομουτσούνισμα, ο μορφασμός, η γκριμάτσα **2.** η σύσπαση **3.** η παραμόρφωση, ο πιθηκισμός, η διαστρέβλωση, η διαστροφή

schimonosi, schimonosesc **I. ρ. μετ. 1.** στραβομουτσούνιζω, μορφάζω, κάνω μορφασμό **2.** παραμορφώνω, διαστρεβλώνω, διαστρέφω **3.** συσπώ // **schimonosește cuvintele** παραμορφώνει τις λέξεις **II. ρ. μέσο** στραβομουτσούνιζω, μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

schimonosire, schimonosiri **ουσ. θηλ. 1.** το στραβομουτσούνισμα, ο μορφασμός, η παραμόρφωση, η διαστρέβλωση **2.** η δυσμορφία **schimonosit-ă, schimonositi-te** **επιθ. 1.** στραβομουτσούνος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημομούτσουνος-η-ο, κακομούτσουνος-η-ο **2.** δύσμορφος-η-ο **3.** διαστρεβλωμένος-η-ο

schingiui, schingiuiesc **ρ. μετ. κακομεταχειρίζομαι, βασανίζω, ταλαιπωρώ, κακοποιώ**

schingiuire, schingiuiuri **ουσ. θηλ. η κακομεταχείριση, ο βασανισμός, η ταλαιπωρία, η κακοποίηση, το βασάνισμα**

schior-oară, schiori-oare **ουσ. αρσ. και θηλ. σκιέρ (ο, η), χιονοδρόμος (ο, η)**

schismatic-ă, schismatici-ce **επιθ. (εκκλ.)** σχισματικός-ή-ό

schismă **ουσ. θηλ. (εκκλ.)** το σχίσμα

schit, schituri **ουσ. ουδ. (εκκλ.) 1.** η σκήτη, το ασκητήριο, το ασκητήριο **2.** το ερημητήριο

schituleț, schitulețe **ουσ. ουδ. η μικρή σκήτη, το μικρό ασκητήριο**

schia, schitez **ρ. μετ. 1.** σκιτσάρω, σκαριφίζω, σκαριφώ **2.** σκιαγραφώ, σχεδιάζω, ιχνογραφώ, υποτυπώνω

schiațare, schiațări **ουσ. θηλ. 1.** το σκιτσάρισμα, το σκαρίφημα **2.** η σκιαγραφία, η σχεδιαγράφηση, το σχεδιαγράφημα, το σχεδιάσμα, η υποτύπωση

schiață, schiațe **ουσ. θηλ. 1.** το σκίτσο, το σκαρίφημα **2.** το σκιαγράφημα, το σχεδιάγραμμα, η ιχνογραφία **3.** το σχέδιο, το σχεδιάσμα // **scriitor de schițe** σκιτσογράφος

schivnic-ă, schivnici-ce **ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. schimnic**

schivnicie, schivnicii **ουσ. θηλ. ιδ. schimnicie**

schizofrenic-ă, schizofrenici-ce **(ιατρ.) I. επιθ. σχιζοφρενικός-ή-ό, σχιζοφρενής-ής-ές Π. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) η σχιζοφρένεια**

schizofrenie, schizofrenii **ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σχιζοφρένεια**

sciatic-ă, sciatici-ce **I. επιθ. (ιατρ.) ισχιακός-ή-ό // nerv ~** το ισχιακό νεύρο // **neuralgie ~ă** η ισχιακή νευραλγία **II. ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ισχιαλγία**

scientism **ουσ. ουδ. (φιλοσ.) η επιστημολογία**

scientist-ă, scientiști-ste **I. επιθ. (φιλοσ.) επιστημολογικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) επιστημολόγος (ο, η)**

Scila **ουσ. θηλ. (μυθ.) η Σκύλα // ~ și Caribda** η Σκύλα και η Χάρυβδη, ο σκόπελος και η δίνη της

de la ~ la Caribda από τη Σκύλλα στη Χάρυβδη

scinda, scindez **I. ρ. μετ. 1.** διασπώ, διαίρω **2.** χωρίζω, διαχωρίζω **II. ρ. μέσο 1.** διασπώμαι, διαιρούμαι **2.** χωρίζω, χωρίζομαι

scindare, scindări **ουσ. θηλ. 1.** η διάσπαση, η διαίρεση **2.** ο χωρισμός, το χώρισμα, το ρήγμα, η ρωγμή

scindaț, scindați-te **επιθ. 1.** διασπασμένος-η-ο, διαιρεμένος-η-ο, κομμένος-η-ο **2.** χωρισμένος-η-ο

scintilație, scintilații **ουσ. θηλ. 1.** το στίβισμα, το σπινθηροβόλημα **2.** η ακτινοβολία

scit-ă, sciti-te **ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Σκύθης-ισσα (ο, η) // sciti** οι Σκύθες

scitic-ă, scitici-ce **επιθ. σκυθικός-ή-ό**

sciziona, scizeonez **I. ρ. μετ. διασπώ, διχάζω, χωρίζω, διαίρω II. ρ. μέσο** διασπώμαι, χωρίζομαι, διαιρούμαι

scizionare, scizionări **ουσ. θηλ. 1.** η διάσπαση, η διαίρεση, ο χωρισμός **2.** ο διαμελισμός

scizionist-ă, scizionist-este *l. επίθ.* διασπαστικός-ή -ό // **politiceă -ă** η διασπαστική πολιτική *II. ουσ. αρσ.* και *θηλ.* διασπαστή-στρια (ο, η)
scizipar-ă, scizipari-e *επίθ.* διχασμένος-η-ο, σε ίσα δύο μέρη
sciziparitate *ουσ. θηλ.* ο πολλαπλασιασμός με διχοτόμηση του οργανισμού σε ίσα δύο μέρη
sciziune, sciziuni *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, η σχισμή, η ρωγή, το ρήγμα, η σχάση
scizură, scizuri *ουσ. θηλ.* (ανατ.) η βαθιά ράβδωση σε οστό, μυαλό, σπλάχνο, διαχωρίζοντας σε τμήματα τη δομή τους
sclav-ă, sclavi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. σκλάβος-α (ο, η), δούλος-α (ο, η) 2. το ανδράποδο 3. αιχμάλωτος-η (ο, η) // **comportare de ~** η δουλική συμπεριφορά // **de ~** δουλικός-ή-ό
sclavagism *ουσ. ουδ.* 1. η δουλοκτητική κοινωνία 2. η κατάσταση σκλαβιάς, δουλείας
sclavagist-ă, scavagist-este *επίθ.* δουλοκτητικός-ή-ό // **societatea -ă** η δουλοκτητική κοινωνία
sclavaj *ουσ. ουδ. ιδ.* sclavie
sclavie, sclavii *ουσ. θηλ.* η σκλαβιά, η δουλεία // **a elibera din ~** ξεσκλαβώνω // **eliberare din ~** το ξεσκλάβωμα
sclerometru, sclerometre *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το σκληρόμετρο (για τη σκληρότητα στα ορυκτά)
scleroscop, scleroscoape *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το σκληροσκόπιο
sclerotică, sclerotice *ουσ. θηλ.* (ανατ.) ο σκληρός χιτώνας (στο μάτι)
scleroză, sclerozez *ρ. μέσο (ιατρ.)* αρρωσταίνω από σκληρία, παθαίνω σκλήρωση
sclerozare *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η σκληρία, η σκλήρωση, το σκληρώμα
scleroză-ă, sclerozați-e *επίθ. (ιατρ.)* σκληρωτικός-ή-ό
scleroză, scleroze *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η σκλήρωση, το σκληρώμα, η σκληρία
sclifoseală, sclifoseli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. τα νάζια, τα καμώματα 2. η φιλαρέσκεια, η κοκεταρία 3. το σκέρσο
sclifosi, sclifosesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. κάνω νάζια, προσποιούμαι πως δε θέλω, καμώνομαι, κάνω καμώματα 2. υποκρίνομαι, κάνω πως... 3. κλαίω χωρίς λόγο
sclifosire, sclifosiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το νάζι, τα νάζια, το κάμωμα, τα καμώματα, το σκέρσο, τα σκέρτσα 2. τα πείσματα 3. η φιλαρέσκια
sclifositi-ă, sclifositiți-e *l. επίθ. (οικ.)* φιλάρεσκος-η -ο, ναζιάρικος-η-ο, σκερτσόζος-α-ο *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* ναζιάρης-α, ναζού (ο, η), καμωματάς-ού (ο, η), σκερτσόζος-α (ο, η), φιλάρεσκος-η (ο, η)
sclipi, sclipesc *ρ. αμ.* 1. λάμπω, αναλάμπω, λαμποκοπώ, λαμπυρίζω 2. φέγγω, φεγγοβολώ, σπινθηρίζω
sclipire, sclipiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναλαμπή, η λάμψη 2. η σπινθηροβολία, το φεγγοβόλημα
sclipit *ουσ. ουδ. ιδ.* sclipire
sclipitor-oare, sclipitori-oare *επίθ.* 1. λαμπρός-ή-ό, λαμπερός-ή-ό 2. φεγγοβόλος-α-ο, φωτοβόλος-α-ο, σπινθηροβόλος-α-ο 3. μτφ. βαθύνωμος-η-ο
scliviseală, scliviseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* το στίλβωμα, η στίλβωση, το στίλβωμένο λεπτό στρώμα κονιμάτος από τοιμέντο πάνω σε τοίχο
selivisi, selivisesc *l. ρ. μέσο (λαϊκ. και οικ.)* 1. στίλβώνομαι, λουστράρομαι, γυαλίζομαι 2.

κομψεύομαι *II. ρ. μετ.* στίλβώνω, λουστράρω, γυαλίζω, κάνω κάτι ομαλό στην επιφάνεια
selivisire, selivisiri *ουσ. θηλ.* 1. το στίλβωμα, η στίλβωση, το γυάλισμα, το λουστράρισμα 2. η στίλπνότητα, η λιτότητα 3. η κομψότητα
selivisi-ă, selivisiti-e *επίθ.* 1. στίλβωμένος-η-ο, γυαλισμένος-η-ο, λουστραρισμένος-η-ο, λείος-α -ο 2. κομψευόμενος-η-ο
scoabă, scoabe *ουσ. θηλ.* 1. // **cuie scoabe** το διπλό καμπυλωτό καρφί για τη σύνδεση ξύλων 2. μτφ. ο αδύνατος, ο λεπτός άνθρωπος
scoarță, scoarte *ουσ. θηλ.* 1. η φλούδα, ο φλοιός 2. είδος χαλιού // ~ **de pat** το κλινοσκέπασμα, η κουβέρτα // **scoarța cerebrală** ο φλοιός του εγκεφάλου (η φαιά ουσία) // **scoarța cârții** το εξώφυλλο, το εξωτερικό φύλλο βιβλίου // **scoarța de stejar** η φλούδα βελανιδιάς // **scoarța pământului** ο γήινος φλοιός // **din ~ în ~** από την πρώτη ως την τελευταία σελίδα βιβλίου, από εξώφυλλο σε εξώφυλλο
scoate, scot *l. ρ. μετ.* 1. βγάζω, βγάλω, βγάνω, εκβάλλω 2. αποσπώ, ανασπώ 3. αποσύρω 4. απαλλάω, εξαλείφω, αφαιρώ, σβήνω 5. εξάγω 6. εξαρθρώνω // **a ~ apă** βγάζω νερό, αντλώ, τρομπάρω // **a ~ cuiva peri albi** βγάζω άσπρα μαλλιά σε κάποιον // **a ~ din circulație sau din circuit** αποσύρω από την κυκλοφορία ή από το κύκλωμα // **a ~ din fire** βγαίνω απ' το φυσικό μου ή εξοργίζω κάποιον, κάνω κάποιον να οργιστεί // **a ~ din minți** ξετρελλαίνω, κάνω κάποιον να χάσει το μυαλό του, ξεμυαλίζω // **a ~ din uz** βγάζω απ' τη χρήση, αχρηστεύω // **a ~ în evidență** αναδεικνύω, υπογραμμίζω ιδιαίτερα κάτι // **a ~ la iveală** φανερώνω, αποκαλύπτω κάτι // **a ~ la vânzare** sau **la mezat** βγάζω σε πούλημα ή σε δημοπρασία // **a ~ la vedere** παρουσιάζω, εμφανίζω // **a ~ o carte** βγάζω βιβλίο, εκδίδω, δημοσιεύω βιβλίο // **a ~ sabia din teacă** βγάζω το σπαθί απ' τη θήκη του, ξεστομαθώνω, ξεφοικώ // **a ~ sufletul cuiva** βγάζω την ψυχή κάποιου // **a ~ un țipăt** ξεφωνώ, ξεφωνίζω, μπηγώ τις φωνές, φωνάζω δυνατά // **a-și ~ ochii unul altuia** βγάζουν τα μάτια τους ο ένας στον άλλο // **a o ~ la capăt** τα βγάζω πέρα // **fără a ~ o vorbă** χωρίς να βγάλει λέξη // **la scos mincinos** τον έβγαλε ψεύτη // **m-a scos din țâțâni** μ' έβγαλε απ' τα ρούχα // **pe unde scot cămașa?** πώς να γλιτώσω από το αδιέξοδο; *II. ρ. μέσο* παρουσιάζομαι, έρχομαι στην επιφάνεια
scoatere, scoateri *ουσ. θηλ.* 1. το βγάλσιμο, η αφαίρεση 2. η εξαγωγή 3. η εξόρυξη 4. η απόσπαση, η ανάσπαση 5. η εκρίζωση, η απαλείψις 6. η εκβολή 7. η εξαθρόωση
scobi, scobesc *l. ρ. μετ.* 1. σκαλίζω 2. λαξεύω *II. ρ. αμ.* 1. ανασκάπτω 2. ψαχουλεύω *III. ρ. μέσο* 1. ψάχνωμαι 2. σκαλίζω, γλύφω // **a se ~ în buzunare** ψάχνωμαι στις τσέπες μου // **a se ~ în dinți** γλύφω τα δόντια μου // **a se ~ în nas** σκαλίζω τη μύτη μου
scobire, scobiri *ουσ. θηλ.* 1. το σκάλισμα, το λάξευμα 2. μτφ. το ψάξιμο
scobit-ă, scobitiți-e *επίθ.* 1. σκαλισμένος-η-ο, σκαλιστός-ή-ό 2. λαξευτός-ή-ό 3. κοίλος-η-ο, κουφωτός-ή-ό, βαθουλός-ή-ό
scobitoare, scobitori *ουσ. θηλ.* η οδοντογλυφίδα

scobitură, scobituri ουσ. θηλ. το κοίλωμα, το βαθούλωμα, η κοιλιότητα, το κούφωμα, η κουφάλα

scoc, scocuri ουσ. ουδ. 1. το μυλαύλακο 2. το τεχνητό αυλάκι, η αμπολή

scofală ουσ. θηλ. (οικ. εφ.) το πράγμα // **mare** ~! μεγάλο πράγμα, χαρά στο πράγμα!

scofâlcî, scofâlcesc I. ρ. μέσο (οικ.) 1. σκεβρώνω, αδυνατίζω 2. βαθουλώνω II. ρ. μετ. στρεβλώνω, παραμορφώνω // **boala I-a** -t η αρρώστια τον στρέβλωσε

scofâlcire ουσ. θηλ. 1. το σκέβρωμα 2. το αδυνάτισμα, η εξασθένηση, το ρυτίδωμα, η ρυτίδωση 3. το βαθούλωμα

scofâlci-ă, scofâlci-ți επίθ. 1. σκεβρωμένος-η-ο 2. αδύνατος-η-ο, ισχνός-ή-ό 3. βαθουλός-ή-ό, βαθουλωτός-ή-ό 4. παραμορφωμένος-η-ο

scofâlcitură, scofâlcituri ουσ. θηλ. το ρυτίδωμα, η ρυτίδωση, το ζάρωμα, το σούφρωμα

scoică, scoici ουσ. θηλ. (ζωολ.) το στρείδι, το όστρακο, το όστρεο 2. η κόγχη, το κοχύλι // - **de mîrgăritar** το μαργαριτοφόρο όστρεο

scolast, scolasti ουσ. αρσ. 1. ο σχολαστικός 2. ο λεπτολόγος, ο μικρολόγος

scolastic-ă, scolastici-ce επίθ. σχολαστικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (φιλοσ.) ο σχολαστικισμός, η σχολαστική φιλοσοφία

scolioză ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σκολίωση

scolopendră, scolopendre ουσ. θηλ. (ζωολ.) η σκολοπενδρά, η ψαλίδα, η σαρανταποδαρούσα

scout, scouturi ουσ. ουδ. (εμπόρ.) το σκόντο, η προεξόφληση // **de** ~ προεξοφλητικός-ή-ό // **taxă de** ~ ο προεξοφλητικός τόκος

sconta, scontez ρ. μετ. 1. προεξοφλώ 2. μτφ. προοιμώ, εκφράζω γνώμη για κάτι χωρίς να ξέρω την εξέλιξή του

scontabil-ă, scontabili-e επίθ. προεξοφλησίμος-η-ο

scontare, scontări ουσ. θηλ. 1. η προεξόφληση 2. μτφ. η προσημονή, η αναμνή

scontat-ă, scontați-te επίθ. 1. προεξοφλημένος-η-ο 2. μτφ. υπολογισμένος-η-ο // **rezultatul** ~ το υπολογισμένο αποτέλεσμα

scontatori-oare, scontatori-oare επίθ. προεξοφλητήριος-α-ο, προεξοφλών-ούσα-όν

scop, scopuri I. ουσ. ουδ. 1. ο σκοπός, ο στόχος 2. μτφ. η βέληψη // ~ **în sine** ο σκοπός από μόνο του, ο ίδιος ο σκοπός // - **ul principal** ο κυριότερος σκοπός, ο βασικός σκοπός // **a avea un** ~ έχω ένα σκοπό, αποσκοπώ, σκοπεύω, προστίθεμαι // **a-și atinge** - **ul** φτάνω στο σκοπό μου // **fără** ~ άσκοπος-η-ο // **în acest** ~ προς τον σκοπό αυτό II. προθ. έκφρ. **în** - **ul** ενόψει, από σκοπού, με τον σκοπό

scopi, scopesc ρ. μετ. μουνουχίζω, ευνουχίζω

scopit, scopiți επίθ. (λαϊκ.) μουνουχισμένος, μουνουχός

scor, scoruri ουσ. ουδ. (αθλ.) το σκορ, το αποτέλεσμα

scorbură, scorburi ουσ. θηλ. η κουφάλα, η κοιλιότητα, το κοίλωμα σε κορμό

scorburos-oasă, scorburoși-iase επίθ. κουφawatός-ή-ό, κουφωτός-ή-ό, κοίλος-η-ο

scorbut, scorbuturi ουσ. ουδ. (ιατρ.) το σκορβούτο

scorbucic-ă, scorbucici-ce I. επίθ. (ιατρ.) σκορβουτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. σκορβουτικός-ή (ο, η)

scordolea, scordolele ουσ. θηλ. η σκορδαλιά

scormoni, scormonesc I. ρ. αμ. ανασκαλεύω, ψάχνω, ψαχουλεύω II. ρ. μετ. 1. ανασκαλίζω, ανασκάβω 2. ανακινώ, ξεσκαλίζω, ερευνώ πάλι // **a** ~ **pămîntul** ανασκαλίζω τη γη III. ρ. μέσο (απρόσ.) γίνεται ανασκάλεμα, γίνεται ξεσκάλισμα

scormonire, scormoniri ουσ. θηλ. 1. το ξεσκάλισμα, το ανασκάλεμα 2. η αναμόχλευση

scormonit ουσ. ουδ. το ξεσκάλισμα, η αναμόχλευση, το ανασκάλεμα

scormonitor-oare, scormonitori-oare επίθ. 1. ανασκαλευτικός-ή-ό 2. ερευνητικός-η-ο

scorneală, scorneli ουσ. θηλ. 1. η σκευωρία, το σκάρωμα, η μηχανορραφία, η ψευδολογία 2. το τέχνασμα, η ραδιουργία, το επινόημα, το εφεύρημα

scorni, scornesc I. ρ. μετ. 1. μηχανορραφώ, σκευωρώ, σκαρώνω, ψευδολογώ 2. επινοώ, πλάθω, εφευρίσκω, τεχνάζομαι, σκαρφίζομαι, σοφίζομαι κάτι II. ρ. μέσο ξεσπώ, εκδηλώνομαι αιφνιδιαστικά

scornire, scorniri ουσ. θηλ. 1. το σκάρωμα, η σκευωρία, η μηχανορραφία, η ραδιουργία, η ψευδολογία 2. το επινόημα, η εφεύρεση, το τέχνασμα

scornitor-oare, scornitori-oare επίθ. 1. μηχανορράφος (ο, η), ψευδολόγος (ο, η), ραδιούργος-α (ο, η), ψεύτης-τρα (ο, η) 2. επινοητικός-ή-ό, εφευρετικός-ή-ό 3. ψεύτικος-η-ο, ραδιούργος-α-ο

scornitură, scornituri ουσ. θηλ. 1. η ψευδολογία, το ψευδολόγημα, ο ψεύτικος λόγος, η ψευτιά, το ψέδος, το ψέμα, η ανυπόστατη φήμη, η αβάσιμη φήμη 2. **scornituri** οι ψευτιές, οι διαδόσεις, οι φήμες, τα λόγια χωρίς υπόσταση, τα ανυπόστατα λόγια

scorojeală, scorojeli ουσ. θηλ. η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα, το σκέβρωμα

scoroji, scorojesc ρ. μέσο 1. ξεφλουδίζομαι, αποφλοιώνομαι, σκεβρώνω 2. μτφ. αδυνατίζω

scorojire, scorojiri ουσ. θηλ. 1. το ξεφλούδισμα, η αποφλοίωση, το σκέβρωμα 2. η εκλείπιση

scorojit-ă, scorojiți-te επίθ. ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο

scorpie, scorpii ουσ. θηλ. (ζωολ.) 1. ο σκορπιός 2. το ψάρι σκορπαινα 3. μτφ. η ιδιότροπη γυναίκα, η κακή, στρίγγλα γυναίκα

scorpion, scorpioni ουσ. αρσ. 1. (ζωολ.) ο σκορπιός 2. (αστρ.) ο Σκορπιός, ο όγδοος αστερισμός του ζωδιακού κύκλου που βρίσκεται στο Ν. ημισφαίριο

scortişoară ουσ. θηλ. (βοτ.) η κανέλα

scorțos-oasă, scorțoși-oase επίθ. 1. χοντρόφλουδος-η-ο, σκληρόφλουδος-η-ο 2. τραχύς-ιά-ύ, σκληρός-ή-ό, δύσκαμπτος-η-ο 3. χοντρόπετσος-η-ο, σκληρόδερμος-η-ο, σκληροτράχηλος-η-ο

scoruș, scoruși ουσ. αρσ. (βοτ.) η σουρβιά

scorușă, scorușe ουσ. θηλ. (βοτ.) το σούρβο (ο καρπός)

scos, scoasă, scoși, scoase επίθ. βγαλμένος-η-ο, βγαλτός-ή-ό // ~ **din fire** έξαλλος-η-ο // (στρατ.) ~ **din luptă** απόμαχος-η-ο // **ca** ~ **din cutie** σένιος-α-ο

scotch ουσ. ουδ. «το σκοτς» η διαφανής λουριδα χαρτίου για κόλληση

scotoceală, scotoceali ουσ. θηλ. η γύρεψη, το ψάξιμο, η αναζήτηση, το ξεσκάλισμα

scotoci, **scotocesc** I. ρ. μετ. 1. ψάχνω, γυρεύω, αναζητώ, ξεσκαλίζω 2. ερευνώ II. ρ. μέσο ψάχνομαι, γυρεύομαι, αναζητιέμαι
scotocire, **scotociri** ουσ. θηλ. η γύρεψη, το ψάξιμο, η αναζήτηση, το ξεσκάλισμα
scotocit ουσ. ουδ. ιδ. scotocire
scotocit-ă, scotociți επιθ. γυρεμένος-η-ο, ψαγμένος-η-ο, αναζητημένος-η-ο, ξεσκαλισμένος-η-ο
scotocitor-oare, **scotocitori-oare** επιθ. ερευνητικός-ή-ό, ξεσκαλιστικός-ή-ό, αναζητών-ούσα-όν
scotom, **scotoame** ουσ. ουδ. (ιατρ.) το σκότισμα, η σκότιση
Scoti ουσ. αρσ. πληθ. οι Σκώτοι
Scotian, **Scotieni** I. ουσ. αρσ. και θηλ. Σκωτσέζος-α (ο, η) II. επιθ. σκωτσέζικος-η-ο // **fustă -ă** η σκωτσέζικη φουστάνελα
scovardă, **scoverzi** ουσ. θηλ. (μαγ.) η τηγανίτα
scovergă ουσ. θηλ. ιδ. scovardă
scrânciob, **scrâncioburi** ουσ. ουδ. η τραμπάλα
scrânteaală, **scrânteli** ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα, το εξάρθρωμα 2. μτφ. η παλαβωμάρα, το παλάβωμα
scrânti, **scrântesc** I. ρ. μετ. στραμπούλιζω, στραγγιζώ, εξαρρώνω // μτφ. α ο ~ κάνω μια γκάφα, ανοηταίνω, λέω ανοησίες, κάνω ανοησίες // **mi-am -t piciorul** στραμπούληξα το πόδι μου II. ρ. μέσο παλαβώνω, χάνω το λογικό μου, γίνομαι απερίσκεπτος, παραλογίζομαι, τρελαίνομαι
scrântire, **scrântiri** ουσ. θηλ. 1. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα, το εξάρθρωμα 2. μτφ. το παλάβωμα
scrântit-ă, scrântiți επιθ. 1. στραμπουληγμένος-η-ο, εξαρθρωμένος-η-ο 2. μτφ. παλαβός-ή-ό, ανισόρροπος-η-ο, τρελός-ή-ό // **om ~ o** ανισόρροπος άνθρωπος
scrântitură, **scrântituri** ουσ. θηλ. το στραμπούληγμα, το στραμπούλισμα, η εξάρθρωση, το εξάρθρωμα
scrâșnet, **scrâșnete** ουσ. ουδ. ο τριγμός, το τρίξιμο // **-ul dinților** ο τριγμός των δοντιών
scrâșni, **scrâșnesc** I. ρ. αμ. τρίζω // **i-a -t dinții** τού 'τρίξε τα δόντια (τον απείλησε, του μίλησε αυστηρά) // **își scrâșnea dinții** έτρίξε τα δόντια του II. ρ. μετ. 1. τρίζω, βγάζω ήχο με την τριβή (κάρο, κ.λ.π.) 2. εκφράζω απειλή, λέω κάτι με θυμό
scrâșnire, **scrâșniri** ουσ. θηλ. ο τριγμός, το τρίξιμο
scrâșnit, **scrâșnete** ουσ. ουδ. ο τριγμός, το τρίξιμο
scrâșnit-ă, scrâșniți επιθ. τριζών-ουσα-ον
scrame, **scram** ρ. αντών. 1. τανιέμαι, τανύζομαι, σφίγγομαι 2. καταβάλλω προσπάθεια, ζορίζομαι // **se ~ să plouă** ζορίζεται να βρέξει
scremet, **scremete** ουσ. ουδ. 1. το τάνυσμα, το τέντωμα 2. η ένταση προσπάθειας, η κόπωση
screper, **screpere** ουσ. ουδ. (τεχ.) το σκρέπερ (μηχανή για οδοποιία)
scrib, **scribi** ουσ. αρσ. 1. ο γραφέας, ο γραφιάς 2. ο αντιγραφέας, ο χαρτογιακάς
serie, **scriu** I. ρ. αμ. 1. γράφω, συγγράφω 2. συνθέτω, συντάσσω γραπτό λόγο // **a ~ la mașină** γράφω στη γραφομηχανή II. ρ. μετ. 1. γράφω 2. εγγράφω, καταχωρίζω 3. συντάσσω γραπτό λόγο 4. στέλνω γράμμα 5. δημοσιεύω άρθρο, βιβλίο κ.λ.π. // **a ~ pe curat** αντιγράφω // **a ~ versuri** γράφω στίχους // **aș fi scris dacă...** θα έγραφα εάν... III. ρ. μέσο 1. γράφομαι 2. συντάσσομαι,

συνθέτομαι 3. εγγράφομαι // **cuvântul se ~ cu omega** η λέξη γράφεται με ωμέγα // **ne scriem din când în când** αλληλογραφούμε πότε και πότε (από καιρού εις καιρόν) // **pașii s-au scris pe zăpadă** τα βήματα έχουν γραφτεί πάνω στο χιόνι
scriere, **scrieri** ουσ. θηλ. 1. η γραφή, το γράψιμο 2. το σύγγραφο, η συγγραφή 3. το γραπτό // **-a cuneiformă** η σφηνοειδής γραφή // **-a procesului verbal** το γράψιμο του πρακτικού // **-a romanului** η συγγραφή του μυθιστορήματος
scriitori-oare, **scriitori-oare** I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. συγγραφέας (ο, η) 2. λογοτέχνης-ίδα (ο, η) // **-preferat** προτιμότερος συγγραφέας II. επιθ. έκφρ. **de ~** συγγραφικός-ή-ό
scriitorăș, **scriitorăși** ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο μικρός συγγραφέας
scriitoricesc-ească, **scriitoricești** επιθ. συγγραφικός-ή-ό
scriitorime ουσ. θηλ. το σύνολο των συγγραφών
scriitură, **scriituri** ουσ. θηλ. το γράψιμο, η γραφή, ο γραφικός χαρακτήρας
scrijeleală, **scrijeleli** ουσ. θηλ. 1. η γρατσουνιά, το γρατσούνισμα, το χάραγμα, η χαραγματιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrijeli, **scrijelesc** ρ. μετ. 1. γρατσουνίζω, γρατσούνω, χαράζω, χαράσσω 2. εγκόπτω, κάνω εγκοπές, σκαλίζω
scrijelire, **scrijeliri** ουσ. θηλ. 1. το γρατσούνισμα, η χαρακιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrijelit-ă, scrijeliti επιθ. 1. γρατσουνισμένος-η-ο, χαρακωτός-ή-ό 2. σκαλισμένος-η-ο, με εγκοπές
scrijelitură, **scrijelituri** ουσ. θηλ. 1. η γρατσουνιά, η αμυχή, η χαρακιά, η χαραγματιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrimă ουσ. θηλ. (αθλ.) 1. η ξιφασκία, η ξιφομαχία, ο διαξιφισμός // **a face ~** ξιφομαχώ, κάνω ξιφομαχία
scrimer-ă, scrimeri-e ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ξιφομάχος (ο, η)
scrin, **scrinuri** ουσ. ουδ. 1. το σκρίνι, το ερμάρι, το κομό, το ντουλάπι 2. είδος γραφείου
scripcar, **scripcari** ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο βιολιτζής, ο βιολιστής, ο λαϊκός μουσικός, ο λαουτάρης, ο οργανοπαίχτης
scripcă, **scripci** ουσ. θηλ. (επαρχ.) το βιολί
scripete, **scripeți** ουσ. αρσ. η τροχαλία, ο τροχίλος
scripte ουσ. θηλ. πληθ. 1. τα γραπτά, τα κατάστιχα 2. τα λογιστικά βιβλία // (λογιστ.) **-le contabile** τα λογιστικά γραπτά
scriptic-ă, scriptici-ce I. επιθ. γραπτός-ή-ό, έγγραφος-η-ο, γραμμένος-η-ο, εγγεγραμμένος-η-ο // **fond ~** το έγγραφο χρηματικό ποσό // **personal ~** το προσωπικό έγγραφο II. επιρ. γραπτώς
scriptolog, **scriptologi** ουσ. αρσ. ο γραφειοκράτης, ο γραφέας
scriptologie ουσ. θηλ. (χλευασ.) η γραφειοκρατία
scriptură, **scripturi** ουσ. θηλ. 1. η γραφή // (θρ.) **Sfânta ~** η Αγία Γραφή 2. το γραπτό κείμενο
scris, **scrise** I. ουσ. ουδ. 1. η γραφή, το γράψιμο 2. η συγγραφή // **-și citiți** η γραφή και η ανάγνωση // **folosește multe neologisme în -ul său** χρησιμοποιεί πολλούς νεολογισμούς στο γράμματό του II. επιθ. έκφρ. **în ~** γραφτός-ή-ό, γραπτός-ή-ό III. επιρ. έκφρ. **scris-ă**, **scrisi-se** I. επιθ. 1. γραμμένος-η-ο, γραφτός-ή-ό, έγγραφος-η-ο 2. γεγραμμένος-η-ο, γραπτός

-**ή-ό** // **cele** ~ **e de soartă** της τύχης τα γραμμένα // **comunicare** - **ă** η έγγραφη ειδοποίηση // **de** ~ γραφικός-ή-ό // **documente** - **e** έγγραφα // **material de** ~ η γραφική ύλη // **mașină de** ~ η γραφομηχανή // **raport** ~ η γραπτή έκθεση // **scrisoarea e -ă la mașină** το γράμμα είναι γραμμένο στη γραφομηχανή II. επίρ. γραφτά, γραπτά, εγγράφως III. ουσ. θηλ. αρθρ. -**a** το γραμμένο, το γραφτό, η μοίρα

scrisoare, scrisori ουσ. θηλ. 1. το γράμμα, η επιστολή 2. η κάρτα // **de afaceri** το εμπορικό γράμμα // **de comunicare** το αναγγελτήριο γράμμα // **de credit** η πιστωτική κάρτα // **de dragoste** το ερωτικό γράμμα (το ραβασάκι) // **cutia de scrisori** το γραμματοκιβώτιο // **schimb de scrisori** η ανταλλαγή επιστολών, η επιστολογραφία, η αλληλογραφία // (πολ.) **scrisori de acreditare** τα διαπιστευτήρια

scrisorică, scrisorele ουσ. θηλ. 1. το γραμματάκι, το μικρό γράμμα 2. το γραμματίο

scroafă, scroafe ουσ. θηλ. η γουρούνα, η σκρόφα

scrobeală, scrobeli ουσ. θηλ. η αλευρόκολλα

scrobi, scrobesc ρ. μετ. κολλαρίζω, αμύλωνω

scrobire, scrobiri ουσ. θηλ. η αμύλωση, το κολλαρίσμα

scrobit ουσ. ουδ. η αμύλωση, το κολλαρίσμα

scrobit-ă, scrobiți-te επίθ. 1. κολλαρισμένος-η-ο 2. μτφ. ακατάδεκτος-η-ο, υπεροπτικός-ή-ό

scrofulă, scroful ουσ. θηλ. (ιατρ.) οι χοιράδες, τα χελώνια

scrofulos-oasă, scrofuloși-oase 1. επίθ. (ιατρ.) χελωνιάρης-α-ικο, χοιραδικός-ή-ό II. 1. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) χοιραδικός (ο, η)

scrofuloză, scrofuloze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χοιραδωση, η χοιράδα, ο χοιραδισμός, τα χελώνια

scrum, scrumuri ουσ. ουδ. η τέφρα, η στάχτη // **a se alege -ul** όλα έγιναν στάχτη (καταστράφηκαν όλα)

scrumbie, scrumbii ουσ. θηλ. το σκουμπρί, ο σκόμβρος, η ρέγκα

scrumbioară, scrumbioare ουσ. θηλ. το μικρό σκουμπρί (ψάρι)

scrumieră, scrumiere ουσ. θηλ. η σταχτοθήκη

scrupul, scrupule ουσ. ουδ. 1. το αίσθημα τιμής, η εντιμότητα 2. η ευσυνειδησία 3. η συναίσθηση των υποχρεώσεων // **a-și face -e** έχω τη συναίσθηση των υποχρεώσεων // **fără -e** χωρίς αίσθημα τιμής

scrupulos-oasă, scrupuloși-oase επίθ. ευσυνειδητός-η-ο, ακριβολόγος-α-ο

scrupulozitate ουσ. θηλ. η ευσυνειδησία, η ακριβολογία

scrută, scrutez ρ. μετ. 1. ατενίζω, ενατενίζω, αγναντεύω 2. εξετάζω λεπτομερειακά

scrutare, scrutări ουσ. θηλ. 1. η ενατένιση, το αγνάντεμα, η διερεύνηση 2. η λεπτομερειακή εξέταση

scrutător-oare, scrutător-oare επίθ. ατενής-ής-ές, διερευνητικός-ή-ό

scrutin, scrutine ουσ. ουδ. οι εκλογές, η ψηφοφορία, η αρχαιρεσία // **al doilea tur de** ~ δεύτερος γύρος των εκλογών (της ψηφοφορίας)

scuamă, scuame ουσ. θηλ. (ιατρ.) το λέπι

scuar, scuaruri ουσ. ουδ. ο μικρός δημόσιος κήπος

scud, scuzi ουσ. αρσ. (ιστ.) το σκούδο, το τάλιρο

scufie, scufii ουσ. θηλ. η σκούφια, ο σκούφος

scufiță, scufițe ουσ. θηλ. η σκουφίτσα, το σκουφί, το σκουφάκι // **Scufița Roșie** η Κοκκινόσκουφίτσα

scufunda, scufund I. ρ. μετ. 1. βουλιάζω, βυθίζω, βουτώ, καταβυθίζω, εμβυθίζω, καταποντίζω, καταδύω // **a ~ în apă** βυθίζω στο νερό // **a ~ o navă** βουλιάζω πλοίο // **i s-au -t corăbii** του βουλίαξαν τα καράβια II. ρ. μέσο 1. βουλιάζω, βυθίζομαι, καταδύομαι, κάνω βουτιά, φουντάρω, καταποντίζομαι, καταβυθίζομαι // **a se ~ lectură** καταβυθίζομαι στην ανάγνωση ενός βιβλίου // **n-are să se scufunde pământul** δεν θα βουλιάξει η γη // **scafandrul care se scufundă** ο δύτης με το σκάφανδρο που βυθίζεται στο νερό

scufundare, scufundări ουσ. θηλ. 1. το βούλιαγμα, η βουτιά, το βούτηγμα, η βύθιση, η εμβύθιση, η κατάδυση, ο καταποντισμός 2. το ναυάγιο, η βύθιση πλοίου // **-a unui cablu** η καταβύθιση ενός καλωδίου // **-a unui teren** το βούλιαγμα του εδάφους, η καθίζηση του εδάφους, η υποχώρηση προς τα κάτω του εδάφους

scufundător-oare, scufundători-oare I. επίθ. καταδυόμενος-η-ο, βυθιζόμενος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. βουτηχτής-ήτρα (ο, η), δύτης-τρια (ο, η)

scufundătură, scufundături ουσ. θηλ. 1. το βούλιαγμα 2. ο λάκκος, η λακκούβα, το βαθούλωμα στο έδαφος

scuipa, scuip I. ρ. αμ. φτύνω, πτύω II. ρ. μετ. 1. φτύνω, ρίχνω προς το μέρος κάποιου σάλιο 2. μτφ. περιφρονώ κάποιον // **a ~ sânge** φτύνω αίμα, έχω αιμόπτυση // **a-și ~ plămâni** φτύνω τα πνευμόνια μου // **l-a -t pe obraz** τον έφτυσε κατά πρόσωπο

scuipare, scuipări ουσ. θηλ. το φτύσιμο

scuipat, scuipări ουσ. αρσ. το πτύσμα, το σάλιο, τα φλέματα

scuipătoare, scuipători ουσ. θηλ. το πτυελοδοχείο

scuipătură, scuipături ουσ. θηλ. το φτύμα, το φτύσιμο, τα πτύελα

scul, sculuri ουσ. ουδ. το ματσάκι, η τολύπη, η τουλούπα, η ανέμη

scula, scul I. ρ. μετ. 1. σηκώνω, υψώνω, ορθώνω, εγείρω, εξεγείρω 2. ξυπνάω κάποιον 3. εξσηκώνω II. ρ. μέσο σηκώνομαι, ορθώνομαι, εγείρομαι // **elevii se scoală în picioare** οι μαθητές σηκώνονται όρθιοι // **eu mă scol devreme** εγώ σηκώνομαι νωρίς

sculament, sculamente ουσ. ουδ. (ιατρ. και λαϊκ.) η βλεννόρροια, η βλεννορραγία

sculare, sculări ουσ. θηλ. το σήκωμα, η έγερση, το ξεσηκωμα, η εξέγερση

sculat ουσ. ουδ. το σήκωμα, το να σηκώνεται κάποιος

sculat-ă, sculați-te επίθ. σηκωμένος-η-ο, σηκωτός-ή-ό, όρθιος-ια-ιο, εγερθείς-είσα-έν, εξσηκωμένος-η-ο

sculă, scule ουσ. θηλ. 1. το όργανο, το εργαλείο, το σύνεργο // **pânza de oțel constituie scula ferăstrăului** η χαλύβδινη λεπίδα που σχηματίζει το εργαλείο του πριονιού

sculărie, sculării ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. το εργαλειοστάσιο 2. το σύνολο των εργαλείων σε καθορισμένο τόπο, η αίθουσα

sculer, sculeri ουσ. αρσ. (τεχ.) ο εργαλειοστάτης

sculpta, sculptez ρ. μετ. 1. γλύφω, αναγλύφω, λαξεύω 2. σκαλίζω

sculptare ουσ. θηλ. 1. η γλυφή, το λάξευμα 2. το σκάλισμα
sculptat ουσ. ουδ. 1. το λάξευμα, η γλυπτική εργασία 2. το σκάλισμα
sculptat-ă, sculptați-te επιθ. 1. γλυπτός-ή-ό, λαξευμένος-η-ο, λαξευτός-ή-ό 2. σκαλιστός-ή-ό // **mobila** -ă τα σκαλιστά έπιπλα
sculptor, sculptori ουσ. αρσ. 1. ο γλύπτης, ο λαξευτής 2. ο αγαλματοποιός 3. ο πλαστοουργός
sculptoriță, sculptorițe ουσ. θηλ. η γλύπτρια
sculptural-ă, sculpturalie επιθ. γλυπτικός-ή-ό
sculpturalitate ουσ. θηλ. η γλυπτικότητα
sculptură, sculpturi ουσ. θηλ. 1. η γλυπτική, η τέχνη του γλύπτη 2. το γλυπτό // ~ **de statui** η αγαλματοποιία // ~ **în lemn** η ξυλογλυπτική // **atelier de** ~ το αγαλματοποιείο // **exponate de** ~ τα εκθέματα γλυπτικής // **galerie de** ~ η γλυπτοθήκη
scump-ă, scumpi-e I. επιθ. 1. ακριβός-ή-ό, πολύτιμος-η-ο, βαρύτιμος-η-ο 2. πολυέξοδος-η-ο 3. προσφυλής-ής-ές, πολυαγαπημένος-η-ο // **a fi** ~ **la vedere** είμαι ακριβοθώρος // **a fi** ~ **la vorbă** είμαι ακριβός στο μύλημα / στη μιλή // **daruri** -e τα πολύτιμα δώρα // **leneșul mai mult aleargă și** ~ **ul mai mult păgubește** ο σκηνρός περισσότερο τρέξιμο έχει και ο ακριβός περισσότερη ζημία παθαίνει II. επιρ. 1. ακριβά, πολύτιμα, βαρύτιμα 2. προσφυλώς // **a vinde** ~ πουλώ ακριβά // **mi-o vei plăti** ~ θα μου πληρώσεις ακριβά
scumpătate, scumpătăți ουσ. θηλ. 1. η ακρίβεια 2. ο υψηλός τιμάρθμος, η μεγάλη ακρίβεια
scumpete, scumpete ουσ. θηλ. (οικον.) η ακρίβεια, η μεγάλη αγοραστική τιμή
scumpi, scumpe I. ρ. μετ. 1. ακριβαίνω, ανεβάζω την τιμή εμπορευμάτων 2. ανατιμά II. ρ. μέσο 1. ακριβαίνω, ανατιμούμαι // **cât s-au** ~ **t chiriile!** πόσο ακριβυναν τα νοίκια! // **s-a** ~ **t viața** η ζωή ακριβυνε // **se scumpește** hărta είχε γίνει ακριβό το χαρτί
scumpire, scumpiri ουσ. θηλ. η ανατίμηση, η αύξηση της τιμής, η ακρίβεια
scumpușor-oară, scumpușori-oare επιθ. κάπως ακριβός-ή-ό
scund-ă, scunzi-de επιθ. κοντός-ή-ό, χαμηλός-ή-ό
scurge, scurg I. ρ. μέσο εκρέω, διαρρέω, ρέω 2. περνά (χρόνος), παρέρχομαι, κυλάω // **timpul se** ~ ο καιρός περνάει II. ρ. μετ. στραγγίζω, σουρώνω
scurgere, scurgeri ουσ. θηλ. 1. εκροή, η απορροή, η διαρροή, η ρεύση 2. το στράγγισμα // ~ **a timpului** το κύλισμα του χρόνου // **canal de** ~ ο αποστραγγιστής, ο οχετός ή το αυλάκι που τραβάει τα λιμνάζοντα νερά
scurma, scurm I. ρ. μετ. (λαϊκ.) σκάβω ελαφρά το έδαφος, ανασκάβω, σκαλίζω II. ρ. αμ. ανασκαλίζω τη γη
scurmare, scurmări ουσ. θηλ. το σκάλισμα, το ξεσκάλισμα
scurmător-oare, scurmători-oare επιθ. σκαλιστικός-ή-ό, ξεσκαλιστικός-ή-ό
scurmătură, scurmături ουσ. θηλ. 1. το σκάλισμα 2. το βαθούλωμα, ο λάκκος
scurs-ă, scurși-se επιθ. I. σουρωτός-ή-ό, στραγγισμένος-η-ο 2. περασμένος-η-ο (χρόνος)
scuroare, scursori ουσ. θηλ. 1. η ροή, η εκροή 2. μτφ. το απόβλημα, ο χαμερπής, το απόβρασμα, το κθάσμα, ο κακής ποιότητας άνθρωπος

scursură, scursuri ουσ. θηλ. 1. το υγρό που εκρέει 2. ο τόπος της εκροής 3. μτφ. ο χαμερπής, ο μηδαμινός άνθρωπος
scurt-ă, scurți-te I. επιθ. 1. κοντός-ή-ό, βραχύς-εία-ύ, κοντός-ή-ό, σύντομος-η-ο 2. βραχυλογικός-ή-ό // ~ **ă oprire** ο σύντομος σταθμός // **a avea mână** -ă έχω κοντό το χέρι // **drum** ~ ο κοντός δρόμος // **a ține pe cineva din** ~ κρατώ κάποιον από κοντά (είμαι αυστηρός με κάποιον) // **fi** ~ ! να είσαι σύντομος! // **în** ~ **timp** σε σύντομο χρόνο // ο **intâlnire** -ă η σύντομη συνάντηση // ο **rochie** -ă ένα κοντό φουστάνι // **pantaloni scurți** το κοντό πανταλόνι // **pe termen** ~ βραχυπρόθεσμος -η-ο // **silabă** -ă η βραχεία συλλαβή // **termen** ~ η σύντομη προθεσμία // **unde** -e τα βραχεία κύματα // **vedere** -ă η ελαττωμένη όραση II. επιρ. κοντινά, βραχέως, με βραχυτητα, σύντομα // **a se opri** ~ σταματώ για λίγο III. επιρ. έκφρ. // **în** ~ με λίγα λόγια, με βραχυλογία // **pe** ~ εν συντομία, σε συντομία, εν ολίγοις, κοντολογίς, εν περιλήψει, δια βραχέων
scurta, scurtez I. ρ. μετ. 1. βραχύνω, κονταίνω, συντομεύω, μικραίνω, μικρύνω // **a** ~ ο **fustă** κονταίνω μια φούστα // **a** ~ ο **vizită** συντομεύω μια επίσκεψη // **a** ~ **un text** βραχύνω ένα κείμενο II. ρ. μέσο 1. κονταίνω, εκφράζομαι με συντομία 2. γίνομαι κοντός-ή-ό // **rochia aceea** **s-a** ~ **t la spălat** αυτό το φουστάνι έγινε κοντό στο πλύσιμο
scurtare, scurtări ουσ. θηλ. η βράχυνση, η συντόμευση, η σύντμηση, η σύμπτυξη, το κόντεμα, το κόντημα
scurtă, scurte ουσ. θηλ. το κοντογούνη
scurtătură, scurtături ουσ. θηλ. 1. το κοντό κομμάτι ξύλου 2. ο κοντινός δρόμος
scurtcircuit, scurtcircuit ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το βραχυκύκλωμα
scurtcircuită, scurtcircuit I. ρ. μετ. (ηλεκτρ.) βραχυκυκλώνω II. ρ. μέσο βραχυκυκλώνομαι
scurtcircuitare, scurtcircuitări ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η βραχυκύκλωση
scurteică, scurteici ουσ. θηλ. το χωρικό πανωφόρι από ύφασμα γουνάτο μακρύ μέχρι τα γόνατα
scurtime, scurtimi ουσ. θηλ. η βραχυτητα, η βραχυλογία, η συντομία
scut, scuturi ουσ. ουδ. 1. η ασπίδα 2. μτφ. η αιγίδα, το αμυντικό σύστημα
scute, scutee ουσ. ουδ. 1. το σπάργανο 2. η φασκιά // **a se afla în** ~ βρίσκομαι στα σπάργανα
scuter, scutere ουσ. ουδ. το σκούτερ, το μικρό μηχανοκίνητο δίκυκλο
scuti, scutesc I. ρ. μετ. 1. απαλλάσσω 2. εξαιρώ // **a** ~ **de impozite** απαλλάσσω από φόρους // **a** ~ **de obligație** απαλλάσσω από κάποια υποχρέωση II. ρ. μέσο απαλλάσσομαι, εξαιρούμαι // **s-a** ~ **t la ora de sport** απαλλάχτηκε την ώρα του αθλητισμού
scutier, scutieri ουσ. αρσ. η ασπιδοφόρος
scutire, scutiri ουσ. θηλ. 1. η απαλλαγή, η εξάρση 2. η άφεση 3. η ατέλεια // ~ **de impozite** η απαλλαγή από φόρους, η ασυδοσία // ~ **de obligație sau de serviciu** από υποχρέωση ή υπηρεσία // ~ **de taxe** η απαλλαγή τελών
scutiță, scutiți-te επιθ. 1. απαλλαγμένος-η-ο 2. ασυδός-η-ο // ~ **de impozit** απαλλαγμένος από το φόρο // ~ **de taxe** ατελής-ής-ές // ~ **de vamă** απαλλαγμένος από τους τελωνειακούς δασμούς

scutura, **scutur** I. ρ. μετ. 1. τινάζω, τινάσσω, ανατινάζω, ανατινάσσω, ξετινάζω, αποτινάζω, αποτινάσσω, εκτινάσσω 2. τραντάζω, σείω, κλονίζω 3. ξεσκονίζω // **a ~ buzunarele cuiva** ξετινάζω τις τσέπες σε κάποιον // **a ~ jugul sclaviei** αποτινάζω τον ζυγό της σκλαβιάς // **a ~ mâna cuiva** τινάζω το χέρι κάποιου // **a ~ un măr** τινάζω μια μηλιά II. ρ. μέσο 1. τινάζομαι, ανατινάζομαι ή ξετινάζομαι 2. τραντάζομαι, συγκλονίζομαι // **se scutură frunzele** τινάζονται τα φύλλα

scuturare, **scuturări** ουσ. θηλ. 1. το τινάγμα, η τίναξη, η αποτίναξη, η εκτίναξη, η ανατίναξη

scuturat ουσ. ουδ. 1. το τινάγμα, η τίναξη, η ανατίναξη 2. η ξεσκόνιση, το ξεσκόνισμα

scuturat-ă, **scuturați** επιθ. 1. τιναγμένος-η-ο 2. ξεσκονισμένος-η-ο 3. μτφ. έξυπνος-η-ο

scuturătoare, **scuturători** ουσ. θηλ. το ξεσκονιστήρι, το φτερό

scuturătorișă, **scuturătorișă** ουσ. θηλ. 1. το ανατίναγμα, το τινάγμα, ο τιναγμός 2. το τράνταγμα 3. το ξεσκόνισμα

scuza, **scuz!** I. ρ. μετ. 1. συγχωρώ 2. δικαιολογώ // **-ți!** συγγνώμη! // **-ți vă rog** **deranjul** με συγχωρείτε παρακαλώ για την ενόχληση // **mă -ți** με συγχωρείτε II. ρ. μέσο 1. ζητώ συγγνώμη 2. δικαιολογούμαι

scuzabil-ă, **scuzabili-e** επιθ. συγχωρητέος-α-ο, συγγνωστός-ή-ό

scuza, **scuze** ουσ. θηλ. 1. η συγγνώμη, η συχώρηση, η συχώρεση 2. η δικαιολογία // **scuzele mele!** συγγνώμη! // **a cere scuze** ζητώ συγγνώμη // **a primi scuzele cuiva** δέχομαι τη συγγνώμη κάποιου (τη δικαιολογία κάποιου)

se αντ. αυτ. αυτοπαθή αντwnυμία του τρίτου προσώπου // **~ ascunde sub pod** αυτός κρύβεται κάτω από τη γέφυρα // **~ spune că...** λέγεται ότι... // **să ~ dea dispoziții** να δοθούν διατάξεις // **~ ghiontesc** σκουντιέται, σπρώχνονται // **~ luminează** φωτίζεται // **s-a luptat cu zmeul** πολέμησε (αγωνίστηκε) με τον δράκοντα // **s-a tăiat la deget** κόπηκε στο δάχτυλο // **~ face lumină** γίνεται φως // **~ face noapte** νυχτώνει // **~ face seară** βραδιάζει // **~ face ziua** ημερώνει // **~ înserează** βραδιάζει // **aici ~ trăiește bine** εδώ μπορεί κανείς να ζήσει καλά // **asta ~ înțelege de la sine** αυτό εννοείται από μόνο του // **despre aceasta ~ poate discuta** πάνω σ' αυτό μπορούμε να συζητήσουμε // **ei ~ plimbă** αυτοί κάνουν περίπατο // **nu ~ poate ști niciodată** δεν μπορείς να ξέρεις ποτέ

seamă I. ουσ. θηλ. 1. ένας αριθμός, η ποσότητα, η λογοδοσία, ο απολογισμός, ο λογαριασμός, ο υπολογισμός 2. το αράδιασμα, ο διακανονισμός 3. ο συλλογισμός, η κρίση, το λογικό 4. το διάστημα χρόνου 5. η διαπίστωση, η εξακρίβωση 6. η σημασία, η σπουδαιότητα, η σημαντικότητα, η σοβαρότητα 7. η φροντίδα // **a-i face seama** σκοτώνω κάποιον // **a-și da seama** αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω, εννοώ, το συναισθάνομαι // **a-și face singur seama** // **a-și lua seama** αλλάζω γνώμη // **a lăsa pe seama cuiva** αφήνω στη φροντίδα κάποιου // **a lua seama de cineva sau de ceva** προσέχω, έχω το νου μου σε κάποιον ή σε κάτι // **a ține seama de cineva sau de ceva** έχω υπόψιν κάποιον ή κάτι, λογαριάζω

κάποιον ή κάτι // **de bună ~** βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς // **mai cu ~** προπαντός, προπάντων, υπερπάνω, ιδίως // **cu băgare de ~** με μεγάλη προσοχή, με τρόπο // **băgător de ~** επιτηρητής, ο επόπτης // **o ~ de cuvinte** μερικές λέξεις, ένας αριθμός λέξεων // **dare de ~** ο απολογισμός, η λογοδοσία // **o ~ de învățați** ένας αριθμός διανοουμένων // **oamenii de ~** οι διακεκριμένοι, οι έγκριτοι άνθρωποι // **de o ~** της ίδιας ηλικίας // **peste ~** υπερβολικός-ή-ό(ά) // **fără număr și fără ~** ανάρητος και αλογάριστος II. επιθ. έκφρ. **de ~** σημαντικός-ή-ό, επιφανής-ής-ές

seamă, **semeni** I. ουσ. αρσ. 1. ο όμοιός μας, το ταίρι 2. ο πλησίον μας // **semeni noștri** οι πλησίον μας II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără~** χωρίς όμοιο του, απaráμιλλος-η-ο(α), δίχως ταίρι

seară, **seri** I. ουσ. θηλ. 1. το βράδυ, το βράδι, η εσπέρα 2. η βραδιά // **~ de ~** βράδυ με το βράδυ

// **seara târziu** αργά το βράδι // **seara trecută** ψες, εψές, το περασμένο βράδι // **a-și petrece serile citind** περνά τις βραδιές μου διαβάζοντας // **a se face seara** βραδιάζει // **astă~** απόψε, σήμερα το βράδι // **bună seara!** καλησπέρα! // **de astă~** αποψινός-ή-ό // **de ieri ~** ψεσινός-ή-ό, από χτες το βράδι, απόψες // **ziar de ~** η βραδινή εφημερίδα II. επιρ. το βράδι ΠΙ. επιρ. έκφρ. // **către ~** προς το βράδι, το βραδύκι // **de ~** βραδινός-ή-ό // **de cu ~** από το βράδυ, από εψές

searăbăd-ă, **serbezi-de** επιθ. 1. ανούσιος-ια-ιο, άνοστος-η-ο, αηδής-ής-ές 2. (για ανθρώπους) ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό

sebacu-ee, **sebacee** επιθ. (βιολ.) σμηγματογόνος-α-ο

// **chist ~** η σμηγματογόνος κύστη // **glandă sebacee** ο σμηγματογόνος αδένας

sebhore ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σμηγματόρροια

sebum ουσ. ουδ. (βιολ.) το σμήγμα

sec, **seacă**, **seci** I. επιθ. 1. ξερός-ή-ό, ξηρός-ή-ό, στεγνός-ή-ό 2. κοφίος-α-ο 3. υπόκωφος-η-ο // **a înghiți în ~** ξεροκαπίνω // **alba seacă a unui râu** το ξεροπόταμο // **cap ~** το κούφιο κεφάλι, το ξεροκέφαλο, ο κουφιοκέφαλος // **frunză seacă** το ξερόφυλλο // **mână seacă** το ξερό χέρι, το ξερόδι // **nucă seacă** το κουφιοκάρυδο // **puț ~** το ξεροπήγαδο // **răspuns ~** η ξερή απάντηση // **sunet ~** ο υπόκωφος ήχος // **tuse seacă** ο ξερόβηχας // **vin ~** το ξερό κρασί II. επιρ. ξερά, ξηρά III. επιθ. έκφρ. **de ~** νηστήσιμος-η-ο // **Lăsatul ~ului** οι Αποκριές IV. επιρ. έκφρ. **în ~** εις μάτην, στα χαμένα

seca, **sec** I. ρ. μετ. 1. ξεραίνω, ξηραίνω, στεγνώνω, αποξηραίνω, αποξεραίνω 2. αποστραγγίζω II. ρ. μέσο 1. ξεραίνομαι, αποξεραίνομαι 2. στερεύω, στερεύω

secant-ă, **secanți-te** I. επιθ. διατέμνων-ουσα-ον II. ουσ. θηλ. (μαθ.) η τέμνουσα

secară ουσ. θηλ. η βρίζα, η σίκαλη

secare, **secări** ουσ. θηλ. 1. η ξήρανση, η αποξήρανση, το στέρεμα, το στέγνωμα 2. η αποστράγγιση

secat-ă, **secați-te** επιθ. 1. ξηραμένος-η-ο, αποξηραμένος-η-ο, στεγνωμένος-η-ο 2. στείρος-α-ο

secator, **secatori** ουσ. αρσ. το κλαδευτήρι

secărică ουσ. θηλ. 1. το ρακί από σίκαλη (οιονομαματώδες ποτό) 2. (βοτ. επαρχ.) το κύμνο

secătui, secătuiesc I. ρ. μετ. 1. ξηραίνω, καθιστώ άγονο 2. εξαντλώ 3. απομυζώ 4. ξεζουμίζω II. ρ. αμ. 1. ξεραινομαι, γίνομαι άγονος (τόπος) 2. εξαντλούμαι
secătuire, secătuiuri ουσ. θηλ. 1. η ξήρανση εδάφους, η εξάντληση 2. η απομύζηση 3. το ξεζούμισμα
secătuit-ă, secătuiți-te επίθ. 1. ξηραμένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο, άγονος-η-ο (τόπος) 2. απομυζημένος-η-ο
secătură, secături ουσ. θηλ. 1. το ξεράδι 2. ο παλιάνθρωπος, το απόβρασμα, το κάθαρμα, το άθλιο υποκείμενο
secera, secer ρ. μετ. (γεωργ.) 1. θερίζω, δρεπανίζω 2. μτφ. κάνω καταστροφή, κάνω θραύση
secerat ουσ. ουδ. (γεωργ.) το θέρισμα, ο θερισμός
seceră, seceri ουσ. θηλ. (γεωργ.) το δρεπάνι, το δρέπανο // **secera și ciocanul** το σφυροδρέπανο
secerătoare, secerători ουσ. θηλ. (γεωργ.) η θεριστική μηχανή
secerătoare legătoare ουσ. θηλ. (γεωργ.) η θεριζοαλωνιστική
secerător-oare, secerători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. (γεωργ.) δρεπανιστής-ίστρια (ο, η), θεριστής-τρια (ο, η) II. επίθ. θεριστικός-ή-ό
secerătură, secerături ουσ. θηλ. (γεωργ.) η θερισμένη σοδειά
seceriș, secerișuri ουσ. ουδ. (γεωργ.) ο θερισμός, το θέρος
secesionist-ă, secesioniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. χωριστικός-ή (ο, η)
secesiune, secesiuni ουσ. θηλ. ο χωρισμός, ο αποχωρισμός, η αποσκίρτηση // **de ~** χωριστικός-ή-ό // **războiul de ~** ο εμφύλιος πόλεμος
secetă, secete ουσ. θηλ. η ξέρα, η ξηρασία, η αναβροχιά, η αβροχιά, η ανομβρία // **pe ~ e bună și grindina** στην αναβροχιά καλό είναι και το χαλάζι
secetos-oasă, secetoși-oase επίθ. ξηρός-ή-ό, ανάβροχος-η-ο, άβροχος-η-ο, άνομβρος-ος-ο // **anotimp ~** εποχή ανομβρίας
sechelă, sechele ουσ. θηλ. το ίχνος, το απομεινάρι
sechestra, sechestrez ρ. μετ. κατάσχω, κάνω κατάσχεση, βάζω μεσεγγύηση
sechestrare, sechestrări ουσ. θηλ. η κατάσχεση, η κατακράτηση, η μεσεγγύηση
sechestr, sechestre ουσ. ουδ. η κατάσχεση, η μεσεγγύηση // **executor al unui ~** ο, η κατασχέτης-ις // **proces verbal de ~** το κατασχετήριο, το έγγραφο για την κατάσχεση
secol, secole ουσ. ουδ. ο αιώνας, η ιστορική περίοδος // **-ul de aur** ο χρυσός αιώνας // **-ul nostru** ο αιώνας μας // **cu ~le în urmă** πριν από αιώνες, εδώ και αιώνες, προαίωνιος-ια-ιο // **un ~ ai făcut ca să vii** έναν αιώνα έκανες να' ρθεις
secret-ă, secreți-te I. επίθ. μυστικός-ή-ό, απόρρητος-η-ο // **agent ~** ο μυστικός πράκτορας // **asociație ~ă** ο μυστικός σύλλογος // **întâlnire ~ă** η μυστική συνάντηση // **strict ~** άκρως απόρρητο // **tratative ~e** οι μυστικές διαπραγματεύσεις II. ουσ. ουδ. 1. το μυστικό, το απόρρητο // **~ de serviciu** το υπηρεσιακό απόρρητο // **~ profesional** το επαγγελματικό μυστικό // **-e de stat** τα κρατικά απόρρητα // **a dezvălui ~ele** ανακαλύπτω τα μυστικά II. επίρ. 1. μυστικά, απόρρητα 2. κρυφά // **în ~** μυστικά, κατά μυστικό τρόπο // **strict ~** άκρως μυστικά

secreta pers. 3 secretează ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) εκκρίνω, παράγω εκκρίσεις
secretar-ă, secretari-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο γραμματέας (ο, η) // **~ de redacție** ο συντακτικός γραμματέας // **~ general** ο γενικός γραμματέας // **~ general adjunct** ο, η βοηθός του γενικού γραμματέα // **~ de stat** ο κρατικός γραμματέας // **prim~** ο πρώτος γραμματέας, ο αρχιγραμματέας
secretariat, secretariate ουσ. ουδ. η γραμματεία
secretor-oare, secretori επίθ. (φυσiol.) εκκριτικός-ή-ό // **organ ~** το εκκριτικό όργανο
secreție, secreții ουσ. θηλ. (φυσiol.) 1. η έκκριση, το έκκριμα // **glandă cu ~ internă** ο αδένας με εσωτερική έκκριση // **glandă cu ~ externă** ο αδένας με εξωτερική έκκριση
sectant-ă, sectanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. αιρεσιάρχης (ο, η)
sectar-ă, sectari-e I. επίθ. αιρετικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. ο αιρετικός
sectarism ουσ. ουδ. ο σεχταρισμός
sectă, secte ουσ. θηλ. (θρ.) η αίρεση
sector, sectoare I. ουσ. ουδ. ο τομέας, ο τομέας // **~ administrativ** ο διοικητικός τομέας // (μθ.) **~ de cerc** ο κυκλικός τομέας // **șef de ~** ο αρχηγός του τομέα II. επιρ. έκφρ. **pe sectoare** κατά τομείς
sectorist, sectoriști ουσ. αρσ. ο αστυνομικός του τμήματος (επιτηρεί μια ορισμένη περιοχή της πόλης)
secție, secții ουσ. θηλ. 1. το τμήμα 2. η υποδιαίρεση ενός συνόλου, μιας υπηρεσίας, κ.λ.π. // **~ de poliție** το αστυνομικό τμήμα // **~ de votare** το εκλογικό τμήμα (όπου γίνεται η ψηφοφορία) // **șef de ~** ο τμηματάρχης
sectionă, secționare ρ. μετ. 1. τέμνω, κάνω τομή, κόβω 2. διαιρώ σε τμήματα, σε τεμάχια
sectionabil-ă, secționabili-e επίθ. τεμνόμενος-η-ο, διαιρετός-ή-ό
sectionare, secționări ουσ. θηλ. 1. η τομή, το κόψιμο 2. η διαίρεση σε τμήματα
sectionat-ă, secționați-te επίθ. τετμημένος-η-ο
secțiune, secțiuni ουσ. θηλ. 1. η τομή, η εντομή, το κόψιμο, η κοπή, η εγκοπή 2. το τμήμα // **~ în adâncime** η τομή σε βάθος // **~ transversală** η εγκάρσια (πλάγια) τομή, η κατά πλάτος τομή // **cu secțiuni unite** με ενωμένα τα τμήματα
Secui, Secui ουσ. αρσ. ο Σεχούις (πληθισμός ουγγρικής καταγωγής στην Τρανσυλβανία)
secuiesc-ească, secuiești επίθ. σεχουϊκός-ή-ό
secuime ουσ. θηλ. 1. ο σεχουϊκός πληθυσμός της Τρανσυλβανίας 2. ο σεχουϊκή περιοχή
secular-ă, seculari-e επίθ. 1. αιώνιος-ια-ιο, αιωνόβιος-ια-ιο, μακραίωνος-η-ο 2. μτφ. παμπάλαιος-η-ο // **lupte ~e** οι αιώνιες μάχες // **pădure ~ă** το αιωνόβιο δάσος
seculariza, secularizez ρ. μετ. δημεύω, κρατικοποιώ την ακίνητη περιουσία των εκκλησιών και μοναστηριών και την κάνω ιδιοκτησία του κράτους
secularizare, secularizări ουσ. θηλ. η δήμευση, η κρατικοποίηση
secund-ă, secunzi-de I. αρθ. τακτ. δεύτερος-η-ο // **locul ~** η δεύτερη θέση II. ουσ. αρσ. (ναυτ.) ο υποπλοίαρχος III. επίθ. δεύτερος-η-ο, αμέσως κατώτερος από τον πρώτο IV. ουσ. ουδ. (μουσ.) το σεκόντο, η δεύτερη φωνή

secunda, secundez ρ. μετ. 1. σεκοντάρω, σιγοντάρω 2. *μτφ.* υποστηρίζω κάποιον σε μια προσπάθεια
secundant-ă, secundanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υποστηρικτής (ο, η) 2. βοηθός (ο, η)
secundar, secundare ουσ. ουδ. ο δευτερολεπτοδείκτης
secundar-ă, secundari-e επίθ. 1. δευτερεύων-ουσα-ον 2. μέσος-η-ο 3. δευτεροβάθμιος-ια-ιο 4. δευτερογενής-ής-ές // (γεωλ.) **era** -ă η δευτερογενής περίοδος, ο μεσοζωικός αιώνας // **fenomen** ~ το δευτερεύον φαινόμενο // **învățământ** ~ η μέση εκπαίδευση // (στο θέατρο) **joacă roluri** -e παίζει δευτερεύοντες ρόλους // **medic** ~ ο δευτερεύων γιατρός // **profesor** ~ ο δευτεροβάθμιος καθηγητής // (γραμμ.) **propoziție** -ă η δευτερεύουσα πρόταση
secundă, secunde ουσ. θηλ. το δευτερόλεπτο // **fracțiune de** ~ το κλάσμα δευτερολέπτου
secundo *επίρ.* σε δεύτερη σειρά
secure, securi ουσ. θηλ. το τσεκούρι, ο πέλεκυς // **a lovi cu** -a τσεκουρώνω // **lovitură de** ~ η τσεκουριά
securit ουσ. ουδ. «το σεκουρίτ» το τζάμι με μεγάλη αντοχή
securitate ουσ. θηλ. η ασφάλεια // ~ **colectivă** η συλλογική ασφάλεια // ~ **a statului** η ασφάλεια του κράτους // **Consiliul de** ~ το Συμβούλιο Ασφαλείας
secvență, secvențe ουσ. θηλ. το σιγμιότυπο, η σειρά εικόνων από κινηματογραφικό έργο
sedativ-ă, sedativi-e *επίθ.* (φαρμ.) καταπραυντικός -ής-ό II. ουσ. ουδ. το καταπραυντικό (φάρμακο)
sedentar-ă, sedentari-e επίθ. καθιστικός-ή-ό // **parteă** -ă το καθιστικό τμήμα // **viață** -ă η καθιστική ζωή
sedentarism ουσ. ουδ. η καθιστική ζωή
sedilă, sedile ουσ. θηλ. (γραμμ.) η υπόστιξη
sedilă, sedile ουσ. θηλ. 1. η τσαντίλα, η τυροτσαντίλα 2. κάθε ύφασμα με αραιή ύφανση
sediment, sedimente ουσ. ουδ. 1. το καθίζημα, η καθίζηση, το ιζημα 2. το κατακάθι, το κατακάθισμα
sedimenta pers. 3 sedimentează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) καθιζάνω, κατακάθονται, κατασταλαζώ
sedimentar-ă, sedimentari-e επίθ. ιζηματογενής-ής-ές // **rocă** -ă το ιζηματογενές πέτρωμα
sedimentare, sedimentări ουσ. θηλ. η καθίζηση // **viteză de** ~ η ταχύτητα καθίζησης (των αιμοσφαιρίων στο αίμα)
sedimentologie ουσ. θηλ. (γεωλ.) η ιζηματολογία
sedifios-oasă, sedifioși-oase επίθ. (λογ.) στάσιαστικός-ή-ό, επαναστατικός-ή-ό // **strigăte sedifioase** οι στασιαστικές κραυγές
sedifioare, sedifioare ουσ. θηλ. (λογ.) η στάση, η ανταρσία, η εξέγερση
sediu, sedii ουσ. ουδ. 1. η έδρα, ο τόπος εδρεύσεως κάποιας αρχής, επιχειρήσης, κ.λ.π. 2. *μτφ.* το κέντρο 3. το άντρο, το καταφύγιο // ~ **1 guvernatorului** το διοικητήριο // ~ **1 răufăcătorilor** το άντρο κακοποιών // ~ **1 reflexelor** η έδρα αντανακλαστικών αντιδράσεων
seducător-oare, seducători-oare επίθ. 1. γοητευτικός -ή-ό, θελκτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό 2. αποπλανητικός-ή-ό, πλανερός-ή-ό, απατηλός-ή-ό II. *επίρ.* 1. γοητευτικά, σαγηνευτικά 2. αποπλανητικά, παραπλανητικά, απατηλά III. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. γόγς-ησσα (ο, η) 2. αποπλανητής

-ήτρα (ο, η), ξελογιαστής-στρα (ο, η), ο διαφθορέας, ο απατεώνας
seduce, seduc ρ. μετ. 1. σαγηνεύω, θέλω 2. αποπλανώ, διαφθείρω απατώ, ξελογιάζω, εξαπατώ, παραπλανώ
seducere, seduceri ουσ. θηλ. 1. το σαγήνευμα, η γοητεία 2. η αποπλάνηση, η διαφθορά, η απάτη, το ξελόγιασμα, η παραπλάνηση, η εξαπάτηση
seducție, seducții ουσ. θηλ. η αποπλάνηση, το ξεπλάνημα, η διαφθορά
seif ουσ. ουδ. ιδ. seif
segment, segmente I. ουσ. ουδ. (μαθ.) 1. το τμήμα, το κομμάτι 2. ο τομέας // ~ **de cerc** το τμήμα κύκλου // ~ **de dreaptă** το ευθύγραμμο τμήμα // ~ **din coloana vertebrală** το τμήμα της σπονδυλικής στήλης II. ουσ. αρσ. ο τομέας εμβόλου, οι τομείς αυτοκινήτου
segmenta, segmentez ρ. μετ. 1. διχοτομώ, διαιρώ σε τομείς 2. χωρίζω σε τμήματα
segmentare, segmentări ουσ. θηλ. η διχοτόμηση, το κόψιμο σε τμήματα
segmentat-ă, segmentați-te επίθ. κομματιαστός-ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό
segrega pers. 3 segregă I. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) διαχωρίζω, διακρίνομαι II. ρ. αμ. ξεχωρίζω
segregare, segregări ουσ. θηλ. ο διαχωρισμός, ο χωρισμός, η διάκριση, το ξεχώρισμα
segregație, segregatii ουσ. θηλ. το ξεχώρισμα, η διάκριση, ο διαχωρισμός // ~ **rasială** η φυλετική διάκριση
seif, seifuri ουσ. ουδ. το χρηματοκιβώτιο
seimen, seimeni ουσ. αρσ. (ιστ.) ο φρουρός (μισθοφόρος της ηγεμονικής αυλής) // **răscoală** -lor η στασίαση των φρουρών
sein-ă, seini-e επίθ. (επαρχ.) (για το μαλλί προβάτων) κοκκινόφαλος-α-ο
seism, seisme ουσ. ουδ. ο σεισμός
seismic-ă, seismici-ce επίθ. σεισμικός-ή-ό // **aparate** -e τα σεισμικά μηχανήματα // **regiune** -ă η σεισμική περιοχή // **stație** -ă ο σεισμικός σταθμός // **unde** -e τα σεισμικά κύματα
seismicitate ουσ. θηλ. η σεισμικότητα
seismograf ουσ. ουδ. ο σειсмоγράφος
seismografic-ă, seismografici-ce επίθ. σειсмоγραφικός-ή-ό
seismogramă, seismograme ουσ. θηλ. το σειсмоγράφημα
seismologie ουσ. θηλ. η σειсмоλογία
seismometrie ουσ. θηλ. η σειсмоμετρία
seismometru, seismometre ουσ. ουδ. το σεισμόμετρο
seismoscop, seismoscoape ουσ. θηλ. το σειсмоσκόπιο
seis ουσ. θηλ. πληθ. τα κουνήματα, οι κλονισμοί (η σείση του νερού λιμνών)
sejur, sejururi ουσ. ουδ. η διαμονή
select-ă, selecti-te επίθ. εκλεκτός-ή-ό, διαλεκτός-ή-ό, επιλεκτός-η-ο // **vin** ~ το εκλεκτό κρασί
selecta, selectez I. ρ. μετ. 1. επιλέγω, κάνω επιλογή, διαλέγω 2. εκλέγω II. ρ. αμ. ξεδιαλέγω, ξεχωρίζω, επιλέγομαι
selectare, selectări ουσ. θηλ. 1. η επιλογή, η διαλογή, το διάλεγμα 2. το ξεχώρισμα
selectiv-ă, selectivi-e I. επίθ. επιλεκτικός-ή-ό // **transcriere** -ă η επιλεκτική μεταγραφή II. *επίρ.* επιλεκτικά

selectivitate ουσ. θηλ. η επιλεκτικότητα // -a unui **aparat de radio** η επιλεκτικότητα μιας ραδιοφωνικής συσκευής / ενός ραδιοφώνου
selector, selectoare ουσ. ουδ. (τεχ.) ο επιλέκτης
selectie, selectii ουσ. θηλ. 1. η επιλογή, η εκλογή, το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα // ~ **artificială** η τεχνητή επιλογή // ~ **naturală** η φυσική επιλογή // **a face o ~** κάνω επιλογή
selecționa, selecționez l. ρ. μετ. επιλέγω, διαλέγω, εκλέγω κάτι, κάνω επιλογή ll. ρ. μέσο επιλέγομαι, υπόκειμαι σε επιλογή
selecționabil-ă, selecționabili-e επιθ. επιλέξιμος-η-ο, εκλέξιμος-η-ο
selecționare, selecționări ουσ. θηλ. 1. η επιλογή, η διαλογή, το διάλεγμα 2. η πρόκριση
selecționat-ă, selecționați-te επιθ. επιλεκτός-η-ο, εκλεκτός-η-ο, διαλεγμένος-η-ο, διαλεχτός-η-ο
selecționată, selecționate ουσ. θηλ. (αθλ.) η επιλεκτή
selecționator-oare, selecționatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. επιλέγων-ουσα (ο, η)
selecționez-ă, selecționeri-e ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) επιλέγων-ουσα (ο, η)
selecționism ουσ. ουδ. (πολ.) ο δαρβινισμός, η θεωρία της φυσικής επιλογής
selecționist-ă, selecționiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. δαρβινιστής-ίστρια (ο, η)
selecțiune ουσ. θηλ. ιδ. selecție
selenar-ă, selenarie-e επιθ. σεληνιακός-ή-ό
seleniat, seleniați ουσ. αρσ. (χημ.) το άλας του σεληνικού οξέος
selenic-ă, selenici-ce επιθ. (χημ.) acid ~ το σεληνικό οξύ
selenit, seleniți ουσ. αρσ. ο σεληνίτης (είδος γύψου χυσοκίτρινο για διακοσμήσεις)
seleniu ουσ. ουδ. (χημ.) το σελήνιο
selfinducție, selfinducții ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η αυτεπαγωγή
selfservice ουσ. ουδ. η αυτοεξυπηρέτηση
semafor, semafoare ουσ. ουδ. ο σηματοφόρος, ο σηματοφόρος
semaforist-ă, semaforiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. σηματονόμος (ο, η), σηματοφόρος (ο, η), σηματοϋρός (ο, η)
semantic-ă, semantici-ce l. επιθ. σημασιολογικός-ή-ό ll. ουσ. θηλ. η σημασιολογία
semantician-ă, semanticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. σημασιολόγος (ο, η)
semasiolog-ă, semasiologi-e ουσ. αρσ. και θηλ. σημασιολόγος (ο, η)
semasiologie ουσ. θηλ. η σημασιολογία
semăna, semăn ρ. μετ. 1. σπέρνω, σπείρω 2. διασκορπίζω, διασπείρω 3. μτφ. διαδίδω // **a ~ ideii** σπείρω ιδέες // **a ~ panică** σπείρω πανικό // **a ~ vrajă** σπείρω έχθρα / διχόνοια // **a ~ zăzâni** σπείρω ζιζάνια
semăna, semăn ρ. μετ. 1. μοιάζω, ομοιάζω 2. αρμόζω, ταιριάζω // **a ~ ca două picături de apă** μοιάζουν σαν δύο σταγόνες νερού // **a ~ cu cineva** μοιάζω με κάποιον // **cei ce seamănă se adună** αυτοί που μοιάζουν συνάζονται // **nu seamănă a profesor** δε μοιάζει να είναι καθηγητής // **semăn cu tata** μοιάζει στον πατέρα
semănat, semănături ουσ. θηλ. (γεωρ.) η σπρորά, το σπάρσιμο

semănat-ă, semănați-te επιθ. σπαρτός-ή-ό, σπαρμένος-η-ο
semănător-oare, semănători-oare l. ουσ. αρσ. και θηλ. σπορέας (ο, η), σπορέυς (ο, η), σποριάς (ο) ll. ουσ. θηλ. η σπαρτική μηχανή
semănătură, semănături ουσ. θηλ. το σπάρσιμο, το σπαρτό, τα σπαρτά
semen, semeni ουσ. αρσ. ο πλησίον
semestrial-ă, semestriale-i l. επιθ. εξαμήνος-η-ο, εξαμηνιαίος-α-ο ll. επιρ. εξαμηνιαία, καθ' εξαμηνίαν
semeștru, semestre ουσ. ουδ. το εξάμηνο, η εξαμηνία
semeș-eați, semești-e l. επιθ. 1. υπεροπτικός-ή-ό, αγέρωχος-η-ο, περήφανος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό, καυχησιάρης-άρα-ικος, καμαρωτός-ή-ό 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλομανής-ής-ές 3. θρασύς-εία-ύ, αυθάδης-ης-ες 4. τολμηρός-ή-ό 5. φαντασμένος-η-ο ll. επιρ. 1. υπεροπτικά, αγέρωχα, περήφανα, αλαζονικά, καμαρωτά 2. μεγαλόπρεπα 3. θρασέως 4. τολμηρά // **privește** ~ κοιτάζει αγέρωχα
semeți, semețesc ρ. μέσο (οικ.) υπερχαίρομαι, καμαρώνω, καυχέμαι, κορδώνομαι, αλαζονεύομαι, κομπασίζομαι, κομπάζω, αποτολμώ, μεγαλουργώ
semeție ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η υπεροψία, η αγερωχία, η υπερχαίρεια, η αλαζονεία, η καυχησιά, η μεγαλαυχία, ο κομπασμός 2. η τόλμη, η αποκοτιά, η έπαρση
semiaderent-ă, semiaderenți-te επιθ. ημιπροσκόλλημένος-η-ο
semiarticulație, semiarticulații ουσ. θηλ. η ημιάρθρωση
semiautomat-ă, semiautomati-te επιθ. ημιαυτόματος-η-ο
semiautonom-ă, semiautonomi-e επιθ. ημιαυτόνομος-η-ο
semiaxă, semiaxe ουσ. θηλ. ημιάξονας (ο) // **semiaxa sferei** η ακτίνα της σφαίρας
semicarbonizare, semicarbonizări ουσ. θηλ. η ημιανθρακοποίηση
semicentenar, semicentenare ουσ. ουδ. η πεντηκονταετηρίδα
semicerc, semicercuri l. ουσ. ουδ. (γεωμ.) το ημικύκλιο ll. επιρ. έκφρ. **în ~** ημικυκλικά
semicircular-ă, semicirculari-e επιθ. ημικυκλικός-ή-ό, ημικύκλιος-ια-ιο // **canale** -e τα ημικυκλικά κανάλια
semicocșificare, semicocșificări ουσ. θηλ. η ημιμετατροπή του γαϊάνθρακα σε κωκ (κοκ)
semicolonial-ă, semicoloniali-e επιθ. ημιαποικιακός-ή-ό
semicolonie, semicolonii ουσ. θηλ. η ημιαποικία
semiconductor-oare, semiconductori-oare l. ουσ. ουδ. ο ημιαγωγός ll. επιθ. ημιαγωγίμος-η-ο
semiconsoană, semiconsoane ουσ. θηλ. το ημισύμφωνο
semiconsonantă, semiconsonante ουσ. θηλ. ιδ. semiconsoană
semideșert, semideșerturi ουσ. ουδ. η ημιέρημος (περιοχή)
semidocț-ă, semidocți-te l. επιθ. ημιμαθής-ής-ές ll. ουσ. αρσ. και θηλ. ημιμαθής (ο, η)
semidreaptă, semidrepte ουσ. θηλ. (γεωμ.) η ημιευθεία
semifabricat, semifabricate ουσ. ουδ. το ημικατασκευάσμα

semifeudal-ă, semifeudali-e *επιθ.* ημιφεουδαρχικός
-ή-ό
semifinală, semifinale *ουσ. θηλ. (αθλ.)* ο ημιτελικός
semifinalist-ă, semifinaliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ημιτελικός-ή (ο, η)
semifinisat-ă, semifinisai-te *επιθ.* ημιτελής-ής-ές
semifinluid-ă, semifinluiz-de *επιθ.* ημιρρευστος-η-ο
semifond *ουσ. ουδ. (αθλ.)* αγώνας δρόμου μεσαίας απόστασης
semifondist-ă, semifondști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο δρομέας μεσαίας απόστασης
seminăntuner *ουσ. ουδ.* το μισοσκόταδο
semilunar-ă, semilunari-e *επιθ.* δεκαπενθήμερος-η-ο
// revistă -ă το δεκαπενθήμερο περιοδικό
semilună, semiluni *ουσ. θηλ.* η ημισέληνος, το μισοφγγαρο
semimetal, semimetale *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ημιμέταλλο
seminal-ă, seminali-e *επιθ.* (ανατ.) σπερματικός-ή-ό
seminar, seminarii *ουσ. ουδ.* 1. το σεμινάριο 2. το φροντιστήριο 3. (εκκλ.) η ιερατική σχολή **// ~ pedagogic** το παιδαγωγικό σεμινάριο
seminarist, seminariști *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο ιεροποιοδότης
seminariza, seminarizez *ρ. μετ.* επεξεργάζομαι την διδαγμένη ύλη σε σεμινάριο
seminarizare, seminarizări *ουσ. θηλ.* η επεξεργασία της διδαγμένης ύλης σε σεμινάριο
semincer, seminceri *ουσ. αρσ. (γεωργ.)* το σπορικό, το φυτώριο
seminomad-ă, seminomazi-de *ι. επιθ.* ημινομαδικός-ή-ό *II. ουσ. αρσ. και θηλ.* ημινομάς (ο, η)
seminomadism *ουσ. ουδ.* η ημινομαδική ζωή
seminterie, seminterii *ουσ. θηλ.* το ποροπωλείο
seminție, seminții *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η φυλή, η φάρα, το σόι, το γένος 2. η οικογένεια
semiobscur-ă, semiobscuri-e *επιθ.* ημισκότεινος-η-ο
semiobscuritate *ουσ. θηλ.* 1. το μισοσκόταδο, το ημίφως, το σκοτάδι, το σύθαμιο 2. ο ημισκοταδισμός
semioclusivă, semioclusive *επιθ.* ημίκλειστος-η-ο **// consoană -ă** το ημίκλειστο σύμφωνο
semioficial-ă, semioficiali-e *ι. επιθ.* ημιεπίσημος-η-ο *II. επір.* ημιεπίσημα, ημιεπισήμως
semilogic-ă, semilogici-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* σημειολόγος (ο, η)
semilogic-ă, semilogici-e *επιθ.* σημειολογικός-ή-ό
semilogie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σημειολογία, η συμπτωματολογία
semiotică *ουσ. θηλ.* η σημειωτική, η σημειολογία
semipermeabil-ă, semipermeabili-e *επιθ.* ημιδιαβροχος-η-ο
sempiian, semiplanuri *ουσ. ουδ.* το ημιεπίπεδο
semiporțelan, semiporțelanuri *ουσ. ουδ.* η ημιπορσελάνη
semireliefi, semireliefuri *ουσ. ουδ.* το ημιανάγλυφο
semispații, semispații *ουσ. ουδ.* το μεσοδιάστημα
semit-ă, semiți-te *ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σημίτης-ισσα (ο, η) **// Semiții** οι Σημίτες *II. επιθ.* σημιτικός-ή-ό
semitologie *ουσ. θηλ.* η Σημιτολογία
semiton, semitonuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ημιτόνιο 2. (φωτ.) ο ημίτονος
semivocală, semivocale *ουσ. θηλ. (γραμμα.)* το ημίφωνο
semizeu, semizei *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο ημίθεος
semn, semne *ι. ουσ. ουδ.* 1. το σημείο, το σημάδι, το νεύμα 2. η ένδειξη, το σήμα, το στίγμα, το νόημα, το ίχνος 3. το σύμβολο, το διακριτικό

γνώρισμα, το σινιάλο, το σύνθημα 4. το τεκμήριο, το αποδεικτικό στοιχείο **// ~ bun** το καλό σημάδι **// ~ caracteristic** το χαρακτηριστικό σημείο **// ~ conventional** το συνθηματικό σημείο **// ~ de bucurie** το σημείο χαράς **// ~ de carte** ο σελιδοδείκτης **// ~ grafic** το γραφικό σημείο (γράμματα, κ.λ.π.) **// ~ de exclamare** το θαυμαστικό, το αναφωνητικό **// ~ de hotar** το οροθέσιο, το ορόσημο **// ~ de întrebare** το ερωτηματικό **// ~ de prietenie** η ένδειξη φιλίας **// ~ lingvistic** το γλωσσικό σύμβολο **// ~ moale** το μαλακό σύμβολο **// ~ monetar** το νομισματικό σημείο **// ~ de punctuație** τα σημεία στίξεως **// ~ ele citării** τα εισαγωγικά **// ~ ele matematice** τα μαθηματικά σύμβολα **// ~ ul crucii** το σημείο σταυρού **// a da un ~ de viață** δίνω σημείο ζωής **// a face ~ cu capul** κάνω νεύμα με το κεφάλι, κάνω νόημα **// nu a lăsat nici un ~** δεν άφησε κανένα σημάδι (ίχνος) **// nu există ~ de viață** δεν υπάρχουν σημεία ζωής **// sub ~ul** υπό το σημείο, υπό την αιγίδα *II. επір. έκφρ.* **// in ~ de...** σε ένδειξη, σαν τεκμήριο... **// pe ~e** κατά τα φαινόμενα, ίσως, πιθανόν
semna, semnez *ι. ρ. μετ.* υπογράφω, βάζω την υπογραφή μου *II. ρ. αμ.* το να υπογράφει κάποιος *III. ρ. μέσο* υπογράφομαι
semnal, semnale *ουσ. ουδ.* το σινιάλο, το σύνθημα, το σήμα, το συνθηματικό σημείο **// ~ de alarmă** το σήμα συναγερμού (κινδύνου) **// ~ de cale ferată** ο σηματοφόρος της σιδηροδρομικής γραμμής **// (στρατ.) ~ de deșteptare** το εγερτήριο σάλπισμα **// ~ de plecare** το σήμα αναχώρησης (εκκίνησης, ξεκινήματος) **// ~ luminos** το φωτεινό σημείο (σήμα) **// ~ orar** το ωριαίο σύνθημα (στις ραδιοφωνικές εκπομπές) **// ~ rutier** το οδικό σήμα **// ~ topografic** το τοπογραφικό σήμα **// a da ~ul** δίνω το σύνθημα
semnala, semnalez *ρ. μετ.* 1. σημαίνω, δίνω σήματα 2. δίνω το σύνθημα 3. επισημαίνω, σημαδεύω 4. υποδεικνύω, υποδείχνω
semnalare, semnalări *ουσ. θηλ.* η σήμανση, η επισήμανση, η υπόδειξη, το σημάδεμα
semnaliza, semnalizez *ρ. μετ.* σημαίνω, δίνω σήματα, μεταδίδω σήματα
semnalizare, semnalizări *ουσ. θηλ.* 1. η μετάδοση σημάτων, η επισήμανση, το δόσιμο σημάτων, η σήμανση, η ειδοποίηση με σήματα **// al doilea sistem de ~** το δεύτερο σύστημα σημάτων (το λεκτικό, η λαλιά) **// instalație de ~** η εγκατάσταση σήμανσης **// primul sistem de ~** το πρώτο σύστημα επισήμανσης **// sistem de ~** το σύστημα ειδοποιήσεως με σήματα
semnalizatori-oare, semnalizatori-oare *ι. επιθ.* σηματοδοτικός-ή-ό *II. ουσ. ουδ.* ο σηματοφόρος *III. ουσ. αρσ. και θηλ.* σηματοδοτικός-είκτης (ο, η)
semnalment, semnalmente *ουσ. ουδ.* τα ατομικά χαρακτηριστικά, το σωματικό γνώρισμα, το χαρακτηριστικό ενός προσώπου
semnare, semnări *ουσ. θηλ.* η υπογραφή **// acte sunt la ~** τα έγγραφα βρίσκονται για υπογραφή
semnatar-ă, semnătari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογράφων-ουσα (ο, η)
semnatură, semnături *ουσ. θηλ.* η υπογραφή **// documentul să-l înmânezi sub ~** το ντοκουμέντο να το επιδώσεις με υπογραφή

semnifica pers. 3 semnifică I. *p. am.* (γ' πρόσωπο *ενικό* ενεστώτα οριστικής) σημαίνω, εννοώ II. *p. μετ.* σημαίνω, δηλώνω, εκφράζω
semnificativ-ă, semnificativ-e I. *επίθ.* 1. σημαντικός-ή-ό, εμφαντικός-ή-ό 2. ενδεικτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. σημαντικά, εμφαντικά 2. ενδεικτικά
semnificație, semnificații *ουσ.* *θελ.* η σημασία, η έννοια, το νόημα, η δήλωση
senat, senate *ουσ.* *ουδ.* 1. η γερουσία 2. η σύγκλητος // **-ul universității** η σύγκλητος του Πανεπιστημίου
senator, senatori *ουσ.* *αρσ.* 1. ο γερουσιαστής 2. ο συγκλητικός // **~ de drept** ο δικαιοματικός γερουσιαστής
senatorial-ă, senatoriali-e *επίθ.* 1. γερουσιαστικός-ή-ό 2. συγκλητικός-ή-ό
senectute, senectutei *ουσ.* *θελ.* τα γεράματα, η γήρανση, τα γεράματα, η γερωντική ηλικία // **la vârsta senectutii** στην ηλικία των γερατειών
Senegalez-ă, Senegalezi-e I. *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* Σενεγαλέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* σενεγαλέζικος-η-ο, σενεγαλικός-ή-ό
senil-ă, senile-e *επίθ.* γέρικος-η-ο, γερωντικός-ή-ό, γηραιός-ά-ό
senilitate *ουσ.* *θελ.* ο γερωντισμός, τα γεράματα, τα γερωντάματα
senin-ă, senine-e I. *επίθ.* 1. ξάστερος-η-ο, αίθριος-ια-ιο 2. ανέφελος-η-ο, γαλανός-ή-ό 3. *μτφ.* γαλήνιος-ια-ιο, γαλήνός-ή-ό, ήρεμος-η-ο // **-ul cerului** η ξαστεριά του ουρανού // **cer senin** ο αίθριος ουρανός, ο γαλανός ουρανός // **viață** -ă η ανέφελη ζωή II. *ουσ.* *ουδ.* η αιθρία, η ξαστεριά, η διαύγεια // **zi** -ă η αιθρία ημέρα, η γαλανή ημέρα III. *επιρ.* **έκφρ.** **din** ~ αφιναδιστικά, αίφνης ξαφνικά, απρόοπτα, στα καλά καθούμενα
seninătate *ουσ.* *θελ.* 1. η ξαστεριά, η γαλήνη, η αιθρία 2. η καλοκαιρία, ο ανέφελος καιρός, η ευδία 3. *μτφ.* η ηρεμία, η ησυχία
senior, seniori *ουσ.* *αρσ.* 1. ο φεουδάρχης, ο ευγενής, ο αυθέντης, ο κύριος, ο αφέντης, ο επικυρίαρχος φεουδάρχης 2. (αθλ.) ο ενήλικος αθλητής πάνω από 19 χρόνων στην ηλικία 3. (δίπλω σε όνομα ανθρώπου) ο γέροντας, ο πατέρας (σε σχέση με τον υιό)
seniorial-ă, senioriali-e I. *επίθ.* αυθεντικός-ή-ό II. *επίρ.* αυθεντικά, αρχοντικά
seniorie, seniorii *ουσ.* *θελ.* 1. η 1. η αφεντιά, η αρχοντιά 2. η αυθεντία, η εξουσία 3. το τσιφλίκι, το φέουδο
sens, sensuri I. *ουσ.* *ουδ.* 1. η έννοια, η σημασία, η εκδοχή, το νόημα, η άποψη 2. η κατεύθυνση 3. η νόηση, το λογικό // **~ interzis** η απαγορευμένη κατεύθυνση // **~ unic** η μοναδική κατεύθυνση // **-ul binelui** η έννοια του καλού // **-ul vătii** το νόημα της ζωής // **cu dublu** ~ με διπλή έννοια // **cu ~ asemănător** με όμοια έννοια // **îmi spui cuvinte fără** ~ μου λες λόγια χωρίς έννοια // **în ~ -ul cuiva** στη νόηση κάποιου // **într-un singur** ~ σε μια μόνο κατεύθυνση II. *επιρ.* **έκφρ.** // **într-un anumit** ~ από μια ορισμένη άποψη // **fără** ~ αλόγως, χωρίς νόημα
sensibil-ă, sensibili-e *επίθ.* ευαίσθητος-η-ο, αισθητός-ή-ό, επαισθητός-ή-ό, ευπαθής-ής-ές // **este vorba de o diferență** -ă γίνεται λόγος για αισθητή διαφορά // **temperatura a înregistrat o**

-ă scădere η θερμοκρασία παρουσίασε αισθητή κάμψη
sensibilitate, sensibilități *ουσ.* *θελ.* η ευαισθησία, η αισθητικότητα, η ευπάθεια, η αισθηματικότητα
sensibiliza, sensibilizez I. *p. μετ.* ευαισθητοποιώ, αισθητοποιώ, κάνω κάτι ευαίσθητο II. *p. μέσο* αισθητοποιούμαι, γίνομαι ευαίσθητος, ευαισθητοποιούμαι
sensibilizare, sensibilizări *ουσ.* *θελ.* η ευαισθητοποίηση
sensibilizat-ă, sensibilizați-te *επίθ.* ευαισθητοποιημένος-η-ο
sensibilizator, sensibilizatori *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) η ευαισθητοποιός ουσία (φωτογραφικό υλικό)
sentențios-oasă, sentențioși-oase I. *επίθ.* αποφθεγματικός-ή-ό, κατηγορηματικός-ή-ό II. *επίρ.* αποφθεγματικά, κατηγορηματικά
sentiment, sentimente *ουσ.* *ουδ.* το αίσθημα, το συναίσθημα // **a avea -ul că l-a mai văzut undeva** είχε την αίσθηση ότι τον είχε ιδεί κάπου
sentimental-ă, sentimentali-e I. *επίθ.* αισθηματικός-ή-ό, συναισθηματικός-ή-ό, αισθαντικός-ή-ό II. *επίρ.* αισθηματικά, συναισθηματικά III. *ουσ.* *αρσ.* ο αισθηματίας
sentimentalism, sentimentalisme *ουσ.* *ουδ.* ο αισθηματισμός, η αισθηματολογία
sentimentalitate *ουσ.* *θελ.* η αισθηματικότητα, η συναισθηματικότητα
sentimentaliza, sentimentalizez *p. μετ.* αισθηματοποιώ, παριστάνω κάτι αισθηματικά
sentimentalizare, sentimentalizări *ουσ.* *θελ.* η αισθηματοποίηση
sentimentalizat-ă, sentimentalizați-te *επίθ.* αισθηματοποιημένος-η-ο
sentinelă, sentinele *ουσ.* *θελ.* ο φρουρός, ο σκοπός, ο βαρδιάνος
sentință, sentințe *ουσ.* *θελ.* (νομ.) 1. η απόφαση, η δικαστική απόφαση 2. το απόφθεγμα 3. η ρήση, το ρητό, το γνωμικό // **a pronunța o** ~ απαγγέλλω απόφαση
senzație, senzații *ουσ.* *θελ.* η αίσθηση, η συναίσθηση, η ζωνρή εντύπωση // **~ auditivă** η ακουστική αίσθηση, η ακοή // **~ vizuală** η οπτική αίσθηση // **a avea senzația că...** έχω τη συναίσθηση ότι... // **a face** ~ κάνω ζωνρή εντύπωση II. *επιθ.* **έκφρ.** **de** ~ εντυπωσιακός-ή-ό
senzațional-ă, senzațional-e I. *επίθ.* εντυπωσιακός-ή-ό
senzitiv-ă, senzitivi-e *επίθ.* αισθητήριος-ια-ιο
senzorial-ă, senzoriali-e *επίθ.* αισθητήριος-ια-ιο
senzual-ă, senzuali-e I. *επίθ.* αισθησιακός-ή-ό, λάγνος-α-ο, φιλήδονος-η-ο, ηδονιστικός-ή-ό, ηδυπαθής-ής-ές II. *επίρ.* λάγνα, αισθησιακώς, ηδονικώς, ηδυπαθώς
senzualism *ουσ.* *ουδ.* (φιλοσ.) η λαγνεία, η φιληδονία, η αισθησιαρχία, η αισθησιοκρατία
senzualist-ă, senzualiști-ste I. *επίθ.* (φιλοσ.) αισθησιαρχικός-ή-ό II. *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* (φιλοσ.) αισθησιοκράτης-ισσα (ο, η)
senzualitate, senzualități *ουσ.* *θελ.* η λαγνεία, η φιληδονία, η ηδονισμός, η ηδονική ζωή, η ηδυπάθεια
sepală, sepal *ουσ.* *θελ.* (βοτ.) το σέπαλο
separa, separ I. *p. μετ.* 1. χωρίζω, αποχωρίζω, ξεχωρίζω, βάζω χωριστά 2. διαχωρίζω,

διαzeugνύω, διχάζω II. ρ. μέσο 1. χωρίζω, αποχωρίζομαι 2. διαzeugνύομαι, διχάζομαι, διαχωρίζομαι

separabil-ă, separabili-e επίθ. διαχωριστικός-ή-ό, διαίρετός-ή-ό, ευδιαχώριστος-η-ο, διαχωριστός-ή-ό

separare, separări ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, το χωρίσμα, ο αποχωρισμός, η αποχώρηση, η διαίρεση, ο διαχωρισμός 2. η διάξευση, το διάξευμα, το ξεχώρισμα, η διάπαση

separat-ă, separați-te I. επίθ. 1. χωριστός-ή-ό, χωρισμένος-η-ο, κεχωρισμένος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, ξεχωρος-η-ο, ξεχωρισμένος-η-ο 2. διαzeugνόμενος-η-ο 3. αποχωρισμένος-η-ο, απομονωμένος-η-ο // **două lucruri bine** -ε δύο πράγματα καλά ξεχωρισμένα // **intrare** -ă η χωριστή είσοδος // **trei orașe cu totul** -e τρεις εντελώς ξεχωριστές πόλεις II. επίρ. 1. χωριστά, χωρία, ξεχωρα, ξεχωριστά, κεχωρισμένων 2. διαzeugνέμα

separatism ουσ. ουδ. η διασπαστική τάση, ο αποχωρισμός

separatist-ă, separatiști-ste επίθ. 1. χωριστικός-ή-ό, αποχωριστικός-ή-ό 2. διαzeugκτικός-ή-ό 3. διασπαστικός-ή-ό // **mișcare** -ă το διασπαστικό κίνημα

separator-oare, separatori-oare I. επίθ. αποχωριστικός-ή-ό, διαχωριστικός-ή-ό, διαzeugκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο αποχωριστήρας // ~ **de lapte** αποβουτυρωτικό μηχάνημα

separați, separați ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, ο διαχωρισμός, ο αποχωρισμός, το ξεχώρισμα 2. η διάκριση // ~ **de domiciliu** ο χωρισμός της διαμονής (της κατοικίας) // ~ **de patrimoniu** ο διαχωρισμός των περιουσιών // **separația puterilor** η διάκριση (ο διαχωρισμός) των εξουσιών // **separații de bunuri** ο χωρισμός των αγαθών

separeu, separeuri ουσ. ουδ. το σεπαρέ (το ξεχωριστό μέρος σε ρεστωράν)

sepia ουσ. θηλ. αμετάβλ. η σέπια, η καφετιά μιογία στη ζωγραφική

sepie, sepii ουσ. θηλ. (ζωολ.) η σπηία, η σουπιά

sept, septui ουσ. ουδ. (ανατ.) το διάφραγμα // ~ **nazal** το ρινικό διαχωριστικό διάφραγμα

septembrie ουσ. αρσ. ο Σεπτέμβριος, ο Σεπτέμβρης, ο Τρυγητής

septenal-ă, septenali-e επίθ. επταετής-ής-ές

septentrional-ă, septentrionali-e επίθ. βόρειος-α-ο, βορεινός-ή-ό, βορινός-ή-ό, αρκτικός-ή-ό

septet, septete ουσ. ουδ. (μουσ.) η επταφωνία

septic-ă, septic-i-e επίθ. (ιατρ.) σηπτικός-ή-ό // **maladie** -ă η σηπτική ασθένεια

septicemie, septicemii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σηψαιμία

septicitate, septicități ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σηπτικότητα

septimă, septime ουσ. θηλ. (μουσ.) το διάστημα της εβδόμης (μουσικό διάστημα)

septogen-ă, septogeni-e επίθ. σηψιγόνος-α-ο (που προκαλεί σήψη)

septuagenar-ă, septuagenari-e I. επίθ. εβδομηκονταετής-ής-ές, εβδομηκόντης-α-ικο II. ουσ. αρσ. και θηλ. εβδομηκοντούτης-ούτις (ο, η)

sepsicrăl-ă, sepsicrălie επίθ. ενταφιαστικός-ή-ό, νεκρικός-ή-ό

sequioa ουσ. αρσ. (βοτ.) η σεβόια

ser, seruri ουσ. ουδ. ο ορός // ~ **artificial** ο τεχνητός ορός // ~ **imun** ο άνοσος ορός // ~ **fiziologic** ο φυσιολογικός ορός // ~ **sanguin** ο ορός του αίματος

serafic-ă, serafici-ce επίθ. 1. αγγελικός-ή-ό, αγνός-ή-ό 2. αθώος-α-ο

serafim, serafimi ουσ. ουδ. (θρ.) τα σεραφείμ

serai, seraiuri ουσ. ουδ. το σεραί, το σαράι

seral-ă, serali-e επίθ. νυκτερινός-ή-ό, εσπερινός-ή-ό, βραδινός-ή-ό // **școală** -ă το νυχτερινό σχολείο

serat-ă, serafi-te επίθ. σφιχτός-ή-ό (για τα φύλλα δέντρων)

serată, serate ουσ. θηλ. η εσπερίδα, η βραδιά // ~ **dansantă** η χοροεσπερίδα

seră, sere ουσ. θηλ. το θερμοκήπιο, η σέρα

serba, serbez ρ. μετ. γιορτάζω, εορτάζω, πανηγυρίζω κάποιον γεγονός

serbare, serbări ουσ. θηλ. 1. ο γιορτασμός, ο εορτασμός 2. το πανηγύρι // ~ **populară** η γιορτή λαϊκό πανηγύρι

serdar, serdari ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ύπαρχος

serenadă, serenade ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. η σερενάτα 2. η πατινάδα

serenism-ă, serenisimi-e επίθ. γαληνότετος-η-ο

sergent, sergenți ουσ. αρσ. ο λοχίας // ~ **major** ο επιλοχίας

serhat, serhaturi ουσ. ουδ. (ιστ.) «το σερχάτι» το τουρκικό κάστρο στα σύνορα με τις παραδουνάβιες ηγεμονίες

seria, seriez ρ. μετ. ταξινομώ, κάνω ταξινόμηση με ορισμένη σειρά

serial, serialuri ουσ. ουδ. το σήριαλ

seriat-ă, seriați-te επίθ. τοποθετημένος-η-ο σε σειρά, σε ακολουθία

sericicol-ă, sericicolie επίθ. σπυροτροφικός-ή-ό

sericicultor-oare, sericicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σπυροτρόφος (ο, η)

sericultură, sericulturi ουσ. θηλ. η σπυροτροφία

sericină, sericine ουσ. θηλ. η σερικίνη

serie, serii I. ουσ. θηλ. 1. η σειρά, η ακολουθία 2. η ομάδα, η φουρνιά II. επίθ. έκφρ. **de** - της σειράς, συνηθισμένος-η-ο, κοινός-ή-ό III. επιρ. έκφρ. **în** ~ σε σειρά, σε μεγάλο αριθμό

seriere, serieri ουσ. θηλ. η τοποθέτηση σε σειρά

seringă, seringi ουσ. θηλ. η σύριγγα (για ενέσεις)

serios-oasă, serioși-oase I. επίθ. 1. σοβαρός-ή-ό 2. σημαντικός-ή-ό // **a fi** ~ / **a deveni** ~ σοβαρεύομαι // **a vorbi** ~ μιλώ σοβαρά, με σοβαρότητα, σοβαρολογώ // **boală serioasă** η σοβαρή αρρώστια // **este lucru** ~ είναι πράγμα πολύ σοβαρό // **este serioasă chestiunea** είναι σοβαρό το ζήτημα // **sunt** ~ είμαι σοβαρός II. επιρ. σοβαρά // **a lua ceva în** ~ παίρνω κάτι με το σοβαρό, με σοβαρότητα // **vorbesc serios** σοβαρά μιλώ III. ουσ. ουδ. το σοβαρό, η σοβαρότητα IV. επιρ. έκφρ. **cu tot** -ul με όλη τη σοβαρότητα (με βαρύτητα)

seriozitate I. ουσ. θηλ. η σοβαρότητα, η σπουδαιότητα, η βαρύτητα // - **a momentului** η σοβαρότητα της στιγμής II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με σοβαρότητα

serj, serjuri ουσ. ουδ. το σερτζ

serologic-ă, serologici-ce επίθ. ορολογικός-ή-ό // **examen** ~ η ορολογική εξέταση

serologie ουσ. θηλ. η ορολογία

seropozitiv-ă, seropozitiv-e *επίθ.* οροθετικός-ή-ό
seros-oasă, seroși-oase *επίθ.* ορώδης-ης-ες //
membrană seroasă η ορώδης μεμβράνη // **sânge**
 ~ το ορώδες αίμα

seroterapie *ουσ. θηλ.* η οροθεραπεία
serotonină *ουσ. θηλ.* (χωρίς πληθ.) η σεροτονίνη
serozitate, serozități *ουσ. θηλ.* ο ορός, το ορώδες
serpentină, serpentine *ουσ. θηλ.* 1. η σερπαντίνα
 2. η ελικοειδής γραμμή, ο έλικας, ο φιδωτός
 δρόμος, η ημικυκλική στροφή δρόμου, η στροφή
 // **o scară în** ~ η στριφογυριστή σκάλα

sertar, sertare *ουσ. θηλ.* το συρτάρι
sertăraș, sertărașe *ουσ. θηλ.* το συρταράκι
sertiza, sertizez *ρ. μετ.* λιθοκολλώ με πολύτιμους
 λίθους τα κοσμήματα

sertizare, sertizări *ουσ. θηλ.* η λιθοκόλληση, η
 διακόσμηση με πολύτιμους λίθους των τιμαλφών
serv-ă, servi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δούλος-α (ο, η)
 2. σκλάβος-α (ο, η), δουλοπαροικία (ο, η)
servaj *ουσ. ουδ.* η δουλεία, η δουλοπαροικία
servant, servanți *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο υπηρέτης, ο
 πυροβολητής στρατιώτης που υπηρετεί στο
 πυροβολικό

servantă, servante *ουσ. θηλ.* 1. η σερβάντα (έπιπλο
 της τραπεζαρίας) 2. η υπηρέτρια

servi, servesc *l. ρ. μετ.* 1. υπηρετώ, εκτελώ μια
 υπηρεσία, εξυπηρετώ 2. σερβίρω // **a ~ pe cineva**
 υπηρετώ κάποιον // **ascensorul servește etajele**
de sus το ασανσέρ εξυπηρετεί τους επάνω
 ορόφους // **au ~t cina** σερβίρισαν το δείπνο // **cu**
ce te pot ~? ~ σε τί μπορώ να σας εξυπηρετήσω; //
încearcă să-i servească ultimele noutăți επιχειρεί
 να του σερβίρει τα τελευταία νέα II. *ρ. αμ.* 1.
 υπηρετώ, είμαι υπηρέτης 2. εκπληρώνω τα
 καθήκοντά μου, τις υποχρεώσεις μου 3. ωφελώ,
 χρησιμεύω, είμαι χρήσιμος σε κάποιον ή γιά κάτι
 // **cui servește asta?** ποίον ωφελεί αυτό; // **nu**
servește la nimic δεν χρησιμεύει σε τίποτα III. *ρ.*
 μέσο 1. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιώ, κάνω χρήση,
 μεταχειρίστη 2. σερβίρομαι 3. αυτοεξυπηρετούμαι
 // **la această traducere ne-am ~t de dicționar** σ'
 αυτή την μετάφραση χρησιμοποιήσαμε το λεξικό
 // **serviti-vă singur** σερβίρεστε μόνοι σας // **se ~**
cu câteva bomboane σερβίρίστηκε με μερικά
 κουφέτα

servibil-ă, servibili-e *επίθ.* 1. εξυπηρετικός-ή-ό,
 φιλοφρονητικός-ή-ό 2. περιποιητικός-ή-ό
serviabilitate *ουσ. θηλ.* η εξυπηρέτηση, η
 φιλοφρόνηση, η περιποιητικότητα
service *ουσ. ουδ.* το σέρβις // **prin ~ se oferă**
garanția pentru calitatea mașinii
dumneavoastră μέσω του σέρβις προσφέρεται
 η εγγύηση για την ποιότητα του αυτοκινήτου
 σας

servicii, servicii *ουσ. ουδ.* 1. η υπηρεσία 2. η
 λειτουργία 3. η εξυπηρέτηση, η δούλευση, η
 εκδούλευση 4. το σερβίσιο // ~ **comandat** η
 υπηρεσία με ιδιαίτερη αποστολή // ~ **de cafea** το
 σερβίσιο καφέ // ~ **divin** η Εξεία Λειτουργία, η
 ακολουθία // ~ **militar** η στρατιωτική υπηρεσία, η
 θητεία // ~ **l postal** η ταχυδρομική υπηρεσία // **a**
adus mari servicii πρόσφερε μεγάλες υπηρεσίες
 // **a fi de ~** είμαι υπηρέτης // **a fi în ~** βρίσκομαι σε
 υπηρεσία, είμαι εν ενεργεία // **a fi în ~l cuiva** είμαι
 στην υπηρεσία κάποιου // **a face un prost ~ cuiva**

κάνω κάποια κακή εξυπηρέτηση σε βάρος κάποιου
 // **scară de ~** η σκάλα υπηρεσίας (υπηρεσιακή) //
a intra în ~ αρχίζω να εκτελώ την υπηρεσία //
femeie de ~ η γυναίκα υπηρέτρια // **personal de ~**
 το υπηρετικό προσωπικό // **refuz de ~** η άρνηση
 υπηρεσίας // **servicii economice** οι οικονομικές
 υπηρεσίες

servietă, serviete *ουσ. θηλ.* η τσάντα, ο
 χαρτοφύλακας, το χαρτοφυλάκιο

servil-ă, servili-e *επίθ.* δουλοπρεπής-ής-ές,
 δουλικός-ής-ό, υποτακτικός-ής-ό, δουλόφρων //
imitare -ă η δουλοπρεπής μίμηση

servilism *ουσ. ουδ.* η δουλοπρέπεια, η δουλικότητα,
 η δουλοφροσύνη, η ταπεινή συμπεριφορά, η
 χαμέρπεια

servire, servi *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρετήση, η
 εξυπηρέτηση 2. η διευκόλυνση, η βοήθεια 3. η
 εκδούλευση

servit, servitori *ουσ. ουδ.* 1. η εξυπηρέτηση, η
 υπηρετήση, οι εργασίες για εξυπηρέτηση 2. το
 σερβίρισμα

servit-ă, serviți-te *επίθ.* 1. εξυπηρετημένος-η-ο,
 υπηρετημένος-η-ο 2. σερβιρισμένος-η-ο 3. σερβί
 // **masa e -ă!** το τραπέζι είναι σερβιρισμένο!

servitor-oare, servitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1.
 υπηρέτης-έτρια (ο, η), δούλος-α (ο, η) 2.
 σερβιτόρος-α (ο, η)

servitute, servituți *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η δουλεία, η
 εξάρτηση 2. το εμπράγματο δικαίωμα σε ξένο
 ακίνητο

servofrână, servofrâne *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το
 σερβοφρένο

servomotor, servomotoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το
 σερβομοτέρ, ο σερβομηχανισμός, ο
 σερβοκινητήρας

servus *επιφ. (επαρχ.)* χαίρετε! (φόρμουλα
 χαιρετισμού)

sesam *ουσ. ουδ. (βοτ.)* 1. το σουσάμι 2. η σουσαμιά
sesiune, sesiuni *ουσ. θηλ.* 1. η σύνοδος, η περίοδος
 // ~ **a de examene** η εξεταστική περίοδος // ~ **a**
parlamentară η σύνοδος της βουλής
sesiza, sesizez *l. ρ. μετ.* 1. εννών, καταλαβαίνω,
 αντιλαμβάνομαι 2. παραπέμπω σε δίκη II. *ρ. μέσο*
 νοιάζομαι, ενδιαφέρομαι // **de ce te sesizezi?** γιατί
 ενδιαφέρεσαι;

sesizabil-ă, sesizabili-e *επίθ.* 1. αντιληπτός-ή-ό,
 αισθητός-ή-ό, νοητός-ή-ό 2. κατανοητός-ή-ό
sesizant-ă, sesizanți-te *επίθ.* εκπληκτικός-ή-ό,
 εντυπωσιακός-ή-ό

sesizare, sesizări *ουσ. θηλ.* 1. η αντίληψη, η
 κατανόηση 2. η ενημέρωση, η αναφορά 3. *μτφ.* η
 καταγγελία // **capacitate de ~** η αντιληπτικότητα

set, seturi *ουσ. ουδ.* 1. το σέτι 2. η δέσμη, το
 σύνολο πραγμάτων που πουλούνται μαζί 3. (αθλ.)
 καθένα από τα μέρη των αθλητικών παιχνιδιών //
un ~ din dantelă de bumbac ένα σέτι από
 βαμβακερή δαντέλα

setcă, setci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* είδος διχτυού για
 ψάρεμα

sete *l. ουσ. θηλ.* η δίψα // ~ **de răzbunare** η δίψα για
 εκδίκηση // **a-și potoli -a** ξεδιψώ // **îmi sting -a**
 σβήνω την δίψα μου // **mi-e ~ mult** διψώ πολύ //
potolire a -i το ξεδιψασμα, ο καθυστασμός
 της δίψας II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με δίψα, με δυνατή
 επιθυμία

setos-oasă, setoși-oase *επίθ.* 1. διψαλός-α-ο, καταδιψασμένος-η-ο, διψασμένος-η-ο 2. *μτφ.* άπλητος-η-ο
seu *ουσ. ουδ.* 1. το ξίγγι, το στέαρ 2. *μτφ.* ο πλούτος, η περιουσία // **a face** ~ κάνω ξίγγι, πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος // **a trăi din** ~ **! său** ζω από το ίδιο μου το ξίγγι
sevă, seve *ουσ. θηλ.* 1. ο χυμός 2. *μτφ.* το σφρίγος, η δύναμη
sever-ă, severi-e *l. επίθ.* 1. αυστηρός-ή-ό 2. απαιτητικός-ή-ό 3. ανεπιεικής-ής-ές 4. *μτφ.* σκληρός-ή-ό *ll. επίρ.* 1. αυστηρά, απαιτητικά, ανεπιεικώς 2. *μτφ.* σκληρά
severitate *ουσ. θηλ.* 1. η αυστηρότητα, η ανεπιείκεια 2. *μτφ.* η σκληρότητα
sex, sexe *ουσ. ουδ.* το φύλο, το γένος // ~ **slab / frumos** το ασθενές / ωραίο φύλο // ~ **tare** το ισχυρό φύλο
sexagenar-ă, sexagenari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξητάρης-α(-ισσα) (ο, η), εξηκοντούτης-ούτης (ο, η)
sexazecimal-ă, sexazecimali-e *επίθ.* εξηταδικός-ή-ό
sexologie *ουσ. θηλ.* η σεξολογία
sextant, sextanți *ουσ. αρσ.* ο εξάντας, το εκτοκύκλιο
sexta, sexte *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η σέξτα
sextet, sextete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σεστέτο, το σεξέτο, η εξαωδία
sextuplu-ă, sextupli-e *επίθ.* εξαπλάσιος-α-ο
sexual-ă, sexuali-e *επίθ.* σεξουαλικός-ή-ό, γενετήσιος-α-ο, γεννητικός-ή-ό // **contact** ~ η γενετήσια επαφή // **caracteristici** ~ **e** τα σεξουαλικά γνωρίσματα
sexualism *ουσ. ουδ.* ο σεξουαλισμός
sexualitate *ουσ. θηλ.* ο σεξουαλισμός, η γενετήσια ορμή, η φυλογονία
sexuat-ă, sexuați-te *επίθ.* φυλογονικός-ή-ό // **reproducere** ~ **ă** η φυλογονική αναπαραγωγή (με γεννητικά όργανα)
sezinar-ă, sezinari-e *επίθ. (νομ.)* κατέχων/ουσα-ον // **moștenitor** ~ ο κατέχων κληρονόμος
sezină, seziine *ουσ. θηλ. (νομ.)* η έννομη κατοχή κληρονομικής περιουσίας
sezon, sezoane *ουσ. ουδ.* η εποχή, η σαιζόν, η περίοδος // ~ **de băi** η εποχή των λουτρών // **de** ~ της εποχής-ή-ό
sezonier-ă, sezonieri-e *l. επίθ.* εποχιακός-ή-ό // **ocupatie** ~ **ă** η εποχιακή απασχόληση *ll. επίρ.* εποχιακά // **cei care lucrează** ~ οι εργαζόμενοι εποχιακά
sezonist-ă, sezonisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραθεριστής-ίστρια (ο, η)
sfadă, sfade *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φιλονικία, το μάλωμα
sfadnic-ă, sfadnici-ce *l. επίθ. (επαρχ.)* φιλονίκος-η-ο, δύστοπος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* καβγατζής-ού (ο, η)
sfanț, sfanți *ουσ. αρσ.* η πεντάρα // **n-am nici un** ~ δεν έχω πεντάρα τσακιστή (είμαι απένταρος)
sfat, sfaturi *ουσ. ουδ.* 1. η συμβουλή, το ορμήνεμα, η ορμήνευσι, η νοουθεσία, η νουθέτηση 2. το συμβούλιο, η σύσκεψη // ~ **popular** το λαϊκό συμβούλιο // ~ **ul țării** το συμβούλιο της χώρας // **a asculta de un** ~ δείχνω υπακοή σε μια συμβουλή // **a cere un** ~ ζητώ μια συμβουλή // **a urma un** ~ ακολουθώ μια συμβουλή // **n-am tinut seama de -urile tale** αμέλησα τις συμβουλές σου

sfădi, sfădesc *l. ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. μαλώνω με κάποιον, φιλονικώ, τσακώνομαι 2. διαπληκτίζομαι *ll. ρ. μετ.* 1. τσακώνω 2. επιπλήττω, μαλώνω
sfărâma, sfărâm *l. ρ. μετ.* 1. συντρίβω, κατακομματίζω, κομματίζω, σπάζω, θραύω, θρυμματίζω, τσακίζω 2. λιανίζω // **a ~ lanțul** συντρίβω την αλυσίδα *ll. ρ. μέσο* 1. συντρίβω, κατακομματίζομαι, θραύομαι, θρυμματίζομαι, σπάζω 2. *μτφ.* διασκορπίζομαι // **a-și sfărâma capul** σπάζω το κεφάλι μου
sfărâmare, sfărâmări *ουσ. θηλ.* 1. η συντριβή, η σύντριψη, το κομματάσιμα, ο κατακερματισμός, ο κατατεμαχισμός, ο θρυμματισμός 2. το λιάνισμα
sfărâmat *ουσ. ουδ.* η συντριβή, ο θρυμματισμός, το κομματάσιμα, ο κατατεμαχισμός
sfărâmat-ă, sfărâmați-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, θρυμματισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, κατακερματισμένος-η-ο, τσακισμένος-η-ο 2. εξουθενωμένος-η-ο
sfărâmător, sfărâmătoare *ουσ. ουδ.* ο θραυστήρας, η θραυστική μηχανή, ο θραύστης
sfărâmătură, sfărâmături *ουσ. θηλ.* το σύντριμμα, το συντρίμμα, το θρύμμα, το θραύσμα, το θρύψαλο // **in sfărâmăturile** μεσ' στα συντρίμια
sfărâmicios-oasă, sfărâmicioși-oase *επίθ.* εύθριπτος-η-ο
sfătos-oasă, sfătoși-oase *επίθ.* ομιλητικός-ή-ό, φλύαρος-η-ο // **poveștile unchișului** ~ οι διηγήσεις του φλύαρου μπάρμπα
sfătoșenie, sfătoșenii *ουσ. θηλ.* 1. η ομιλητικότητα, η ευπρόσφορη 2. η κοινωνικότητα
sfătuī, sfătuiesc *l. ρ. μετ.* 1. συμβουλεύω, ορμηνεύω 2. δασκαλεύω, παραινώ // **a ~ pe cineva să nu facă ceva** συμβουλεύω κάποιον να μην κάνει κάτι // **el m-a -t să nu fac călătoria** αυτός με συμβούλεψε να μην κάνω το ταξίδι // **m-ai -t bine** με συμβούλεψες καλά // **te -esc să înveți mai mult** σε συμβουλεύω να μαθαίνεις περισσότερο *ll. ρ. μέσο* 1. συμβουλεύομαι 2. κοινολογούμαι // **el s-a -t cu mine** αυτός συμβουλευτήκε εμένα *ll. ρ. αμ.* κουβεντίζω, συνομιλώ, συνδιαλέγομαι
sfătuire, sfătuiri *ουσ. θηλ.* η συμβουλή, το ορμήνεμα, η νουθέτηση
sfătuitor-oare, sfătuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σύμβουλος (ο, η), συμβουλάτορας-όρισα (ο, η), συμβουλευτής (ο, η)
sfânt-ă, sfinți-e *l. επίθ.* 1. άγιος-ία-ιο, ιερός-ή-ό, θείος-α-ο 2. *μτφ.* απαράβαστος-η-ο // ~ **a Scriptură** η Αγία Γραφή // ~ **a Sfințelor** το Ιερό των Ιερών, τα Αγία των Αγίων // ~ **a slujbă** η Θεία Λειτουργία // ~ **a Treime** η Αγία Τριάς // ~ **ul Mormânt** ο Άγιος Τάφος // ~ **ul părinte** ο Άγιος πατέρας // **ce-am vorbit e** ~ ό, τι μιλήσαμε είναι απαράβαστο // **Locurile Sfinte** οι Άγιοι Τόποι *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. Άγιος-Αγία (ο, η) 2. ο Θεός // **a se ruga la toți sfinții** παρακαλώ σ' όλους τους Αγίους // **ferit-a -ul!** Θεός φυλάξει! // **la Sfântu-așteaptă** του Αγίου-ποτέ (ουδέποτε) // **până la Dumnezeu te mănâncă Sfinții** τα εμπόδια είναι πολλά // **Prea Sfinte!** Πανιερώτατε!
sfăr *επιφ. συρ!* (ο ήχος στο στριφογύρισμα του αδραχτιού ή ο ήχος που βγάζει κάποια σάρκα που καίγεται)
sfârc, sfârcuri *ουσ. ουδ.* η θηλή, η ρώγα του μαστού

sfârâi pers. 3 sfârâie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. τσιρίζω 2. σβουρίζω, γυρίζω σα σβούρα 3. βγάζω συριστικό ήχο 4. κάνω βόμβο, βουίζω (μύγες, μέλισσες, κ.λ.π.) // **a-i sfârâi cuiva călcăiele** το να πηγαίνει κανείς γρήγορα
sfârâială, sfârâieli ουσ. θηλ. το βούισμα, ο βόμβος, ο συριστικός ήχος // **nu e nici o** ~ δεν υπάρχει κανένα κέρδος
sfârâit ουσ. ουδ. το βούισμα σβούρας, το βουητό
sfârâitor-oare, sfârâitori-oare επίθ. σβουρισχτός-ή-ό (σα σβούρα), συριστικός-ή-ό (με συριστικόν ήχο)
sfârlează, sfârleze ουσ. θηλ. 1. η σβούρα 2. το σφοντύλι (που προσαρμόζεται στο αδράχτι)
sfârșeală, sfârșeli ουσ. θηλ. 1. το αποκάμμαμα, η κόπωση, η εξάντληση 2. η λιποθυμία
sfârși, sfârșesc l. ρ. μετ. 1. τελειώνω, αποτελειώνω, φέρνω σε τέλος 2. περατώνω, τερματίζω, περαίνω, αποπερατώνω, σώνω, εξαντλώ 3. συμπληρώνω 4. μτφ. σκοτώνω κάποιον // **a ~ rezervel** τελειώνω τα αποθέματα // **nu se sfârșește lumea** δεν έχασε ο κόσμος // **sfârșesc de ciuit** τελειώνω το διάβασμα ll. ρ. αμ. 1. αποκάνω, αποσταίνω 2. πεθαίνω ll. ρ. μέσο 1. περατώνομαι, τελειώνω, φέρομαι σε τέλος 2. συμπληρώνομαι
sfârșire, sfârșiri l. ουσ. θηλ. 1. η τελείωση, ο τελειωμός, το τελείωμα, η περάτωση, η αποπεράτωση 2. η λήξη ll. επιρ. έκφρ. **fără** ~ χωρίς τελείωμα
sfârșit ουσ. ουδ. 1. το τέλος, το πέρας, το τέρμα, το τελείωμα, η αποπεράτωση, ο τελειωμός 2. η συντέλεση, η συντέλεια 3. η έκβαση 4. ο επίλογος, η κατακλείδα 5. η λήξη // **~ de săptămână** το τέλος της εβδομάδας // **~ fără glorie** το άδοξο τέλος // **~ fericit** η αίσια έκβαση // **~ ul anului** το τέλος του χρόνου // **a duce la bun** ~ φέρω σε αίσιον πέρας // **aducere la bun** ~ η αποπεράτωση // **a-și da -ul** πεθαίνω // **a lua** ~ παίρνω τέλος, τελειώνω // **la** ~ στο τέλος // **până la** ~ μέχρι το τέλος // **până la -ul vieții** εφ' όρου ζωής // **nu are** ~ δεν έχει τελειωμό ll. επιθ. έκφρ. **de** ~ τελικός-ή-ό // **fără de** ~ απέραντος-η-ο, ατέλειωτος-η-ο ll. επιρ. έκφρ. **în** ~ επί τέλους, εν τέλει, τελικά, τελικώς
sfârșit-ă, sfârșiți-te επίθ. τελειωμένος-η-ο, αποτελειωμένος-η-ο, περατωμένος-η-ο, τερματισμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, κατάρκωτος-η-ο, κουρασμένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο
sfârteca, sfârtec ρ. μετ. ιδ. sfârteca
sfârtecat-ă, sfârtecați-te επίθ. ιδ. sfârțicat
sfârțica, sfârțic ρ. μετ. κατακόβω, κομματιάζω, πετοκόβω, κερματίζω
sfârțicare, sfârțicări ουσ. θηλ. το κομματίασμα, το πετοσόκωμα, ο κερματισμός
sfârțicat-ă, sfârțicați-te επίθ. 1. κομματιασμένος-η-ο, πετοσκομμένος-η-ο, κερματισμένος-η-ο 2. σκισμένος-η-ο
sfășia, sfășii l. ρ. μετ. 1. ξεσκίζω, σκίζω, καταξεσκίζω 2. σπαράζω (-άσω), κατασπαράζω (-άσω) ll. ρ. μέσο 1. σκίζομαι, καταξεσκίζομαι 2. σπαράσσομαι // **a i se ~ inima** σκίζεται η καρδιά του
sfășiat-ă, sfășiați-te επίθ. σκισμένος-η-ο, σπαραγμένος-η-ο, κατασπαραγμένος-η-ο
sfășiere, sfășieri ουσ. θηλ. 1. το σκίσιμο, το ξέσκισμα 2. το σπάραγμα, η σπάραξη, ο σπαραγμός, η κατασπάραξη

sfășietor-oare, sfășietori-oare l. επίθ. 1. σπαρακτικός-ή-ό, σπαραξικάρδιος-ια-ιο 2. θλιβερός-ή-ό // **plâns** ~ το σπαρακτικό κλάμα ll. επιρ. 1. σπαρακτικά 2. θλιβερά
sfășietură, sfășieturi ουσ. θηλ. 1. το σκίσιμο, η σκισμάδα, η σχισμή 2. το σπάραγμα, το σπαράγενο
sfeclă, sfecle ουσ. θηλ. το τεύτλο, το παντζάρι // **~ de zahăr** το ζαχαρότευτλο // **~ furajeră** το ζωτροφικό τεύτλο // **~ roșie** το κοκκινογούλι, το παντζάρι
sfecli, sfeclesc ρ. μετ. (λαϊκ.) παθαίνω κάτι κακό // **a o** ~ παθαίνω κακό, βρίσκομαι σε κακή θέση
sfenoid, sfenoide ουσ. ουδ. σφηνοειδής-ής-ές // (ανatr.) os ~ το σφηνοειδές οστό
sferă, sfer ουσ. θηλ. και μτφ. η σφαίρα // **sfera cerească** η ουράνια σφαίρα // **sfera de acțiune** η σφαίρα δραστηριότητας // **sfera de cunoștințe** η σφαίρα γνώσεων // **sfera de influență** η σφαίρα επιρροής // **sfera neproductivă** η μη παραγωγική σφαίρα // **sfera posibilităților** η σφαίρα δυνατότητων // **sfera producției materiale** η σφαίρα υλικής παραγωγής
sferic-ă, sferici-ce επίθ. σφαιρικός-ή-ό, σφαιρωτός-ή-ό, σφαιροειδής-ής-ές
sfericitate ουσ. θηλ. η σφαιρικότητα, το σφαιρικό σχήμα
sferoid, sferoide ουσ. ουδ. το σφαιροειδές
sferoidal-ă, sferoidali-e επίθ. σφαιροειδής-ής-ές
sfert, sferturi l. ουσ. ουδ. το τέταρτο, το τεταρτημόριο // **este ora opt fără un** ~ είναι η ώρα οχτώ παρά τέταρτο // **trei -uri** τα τρία τέταρτα ll. επιρ. έκφρ. **pe** ~ περίπου ένα τέταρτο, επί ενός τέταρτου
sfesnic, sfesnice ουσ. ουδ. 1. το κηροπήγιο, ο κηροστάτης 2. το μανουάλι, το μεγάλο κηροπήγιο, το καντηλέρι
sfestanie, sfestanii ουσ. θηλ. το αγίασμα, ο αγιασμός
sfestoc, sfestocane ουσ. ουδ. (εκκλ.) η αγιαστούρα
sfeterisi, sfeterisesc ρ. μετ. (οικ.) σφετερίζομαι, κάνω δικό μου ξένο πράγμα
sfetnic, sfetnici ουσ. αρσ. ο σύμβουλος, ο συμβουλευάτορας
sfială, sfieli ουσ. θηλ. 1. η ντροπή, η δειλία, η ντροπαλοσύνη, η ατολμία 2. συστολή, η διστακτικότητα, η έλλειψη θάρρους // **fără** ~ χωρίς ντροπή, ξεδιάντροπα ασύστολα
sfida, sfidez ρ. μετ. 1. καταφρονώ, περιφρονώ 2. αψηφώ 3. αντιμετωπίζω
sfidare, sfidări ουσ. θηλ. 1. η καταφρόνια, η περιφρόνηση 2. η αντιμετώπιση
sfidător-oare, sfidători-oare l. επίθ. καταφρονητικός-ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. καταφρονητής-ήτρια (ο, η), περιφρονητής-ήτρια (ο, η)
sfigmograf, sfigmografe ουσ. ουδ. ο σφυγμογράφος ~ **sfii, sfiesc** ρ. μέσο 1. ντρέπομαι, δειλιάζω 2. διστάζω // **nu se sfiește față de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα
sficiune, sficiuni ουσ. θηλ. η ντροπή, το δειλιάσμα, η συστολή, η ντροπαλοσύνη
sfiere, sfiri ουσ. θηλ. το δειλιάσμα, η ατολμία, ο δισταγμός, ο φόβος
sfînjenje l. ουσ. θηλ. η αγιοσύνη, η ευλάβεια ll. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με ευλάβεια, άγια, με σεβασμό

sfînți, sfînțesc *l. ρ. μετ. (εκκλ.)* αγιάζω, καθαγιαζώ, εξαγιαζώ, κάνω κάτι ιερό // *a ~ apa* αγιάζω το νερό // *l. ρ. μέσο* γίνομαι άγιος, αγιάζω
sfînție, sfînții *ουσ. θηλ. (θρ.)* η αγιασύνη // **părinte, sfînția** *ta* πάτερ, η αγιασύνη σας
sfînțire, sfînțiri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. ο αγιασμός, το αγιασμά, η αγίαση, ο εξαγιασμός 2. η τελετή του αγιασμού
sfînțit-ă, sfînții-te *επιθ. (εκκλ.)* αγιασμένος-η-ο, εξαγιασμένος-η-ο, καθαγιασμένος-η-ο // **apă -ă** το αγιασμένο νερό
sfînx, sfînceși *ουσ. αρσ. (μυθ.)* η Σφίγγα
sfîos-oasă, sfîoși-oase *l. επιθ.* 1. ντροπαλός-ή-ό, δειλός-ή-ό, συνεσταλμένος-η-ο 2. άτολμος-η-ο // *επιρ.* 1. ντροπαλά, δειλά, συνεσταλμένα 2. άτολμα
sfoară, sfori *ουσ. θηλ.* 1. ο σπάγκος, το λεπτό σκοινί 2. *μτφ.* το μικρό κομμάτι γης // *~ de moșie* το μικρό τσιφλικί // *a da ~ în țară* διαλαλώ, διατυμπανίζω, κοινοποιώ δημόσια κάτι // *a întinde sfoara prea mult* ξεπερνά τα όρια, υπερβάλλω // *a trage pe cineva pe ~* εξεπατώ, ξεγελώ, παραπλανώ κάποιον με απάτηδες υποσχέσεις // *a trage sforile* μηχανορραφώ, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα για να πετύχω κάτι
sforar, sforari *ουσ. αρσ.* 1. ο σκoinάς 2. *μτφ.* ο μηχανορράφος, ο ραδιούργος, ο δολοπιλόκος
sforăi, sforăi *ρ. αμ.* ροχαλίζω, ρογγάζω, ρεγγάζω, έχω θορυβώδη αναπνοή στη διάρκεια του ύπνου
sforăială, sforăieli *ουσ. θηλ.* 1. το ροχαλητό, το ροχάλισμα 2. *μτφ.* η φλυαρία, η φαφλατία
sforăire, sforăiri *ουσ. θηλ.* το ροχάλισμα, το ροχαλητό, ο ρόγχος, ο ρεγχασμός
sforăit *ουσ. ουδ.* το ροχάλισμα, ο ρόγχος, το ροχαλητό, ο ρεγχασμός
sforăitor-oare, sforăitori-oare *επιθ.* 1. ρογγαστικός-ή-ό 2. *μτφ.* επιδεικτικός-ή-ό, εμφαντικός-ή-ό, στομφώδης-ης-ες
sforăitor, sforăitori *ουσ. θηλ.* το ροχαλητό, το ροχάλισμα
sforărie, sforării *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το εργαστήριο κατασκευής σκοινιών, σπάγκων, το σκοινοποιείο κ.λ.π. 2. *μτφ.* η δολοπλοκή
sforicică, sforicele *ουσ. θηλ.* το σπαγκάκι, το σκοινάκι
sforișoară, sforișoare *ουσ. θηλ. ιδ.* sforicică
sforța, sforțez *ρ. μέσο* 1. καταβάλλω κάθε προσπάθεια, προσπαθώ υπερβολικά 2. πασχίζω
sforțare, sforțări *ουσ. θηλ.* 1. η προσπάθεια 2. ο ζήλος, ο αγώνας
sforzando *επιρ. (μουσ.)* σοφορτσάντο (με δυνάμωμα)
sfragistică *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η σφραγιστική
sfredel, sfradele *ουσ. ουδ.* το τρυπάνι, το τρύπανο, το τριβέλι
sfredeli, sfradele *ρ. μετ.* τρυπανίζω, τριβελίζω, διατρυπώ
sfredelit *ουσ. ουδ.* το τρυπάνισμα, το τριβέλισμα, το άνοιγμα τρύπα με το τρυπάνι
sfredelitor-oare, sfradelitori-oare *επιθ.* διατρητικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό
sfrijii, sfrijesc *ρ. μέσο* 1. ζαρώνω, σουφρώνω, ρυτιδώνομαι 2. μαραζίνω
sfrijit-ă, sfrijii-te *επιθ.* 1. λιπόσαρκος-η-ο, κοκαλιάρης-α-ικο 2. ζαρωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο 3. μαραμένος-η-ο

sfrunta, sfruntez *ρ. μετ.* 1. καταφρονώ, περιφρονώ 2. αντιμετωπίζω με αναίδεια
sfruntare, sfruntări *ουσ. θηλ.* 1. η καταφρόνια, η περιφρόνηση 2. η αντιμετώπιση με επιδείξει 3. η προπέτεια, η πρόκληση, η αυθάδεια
sfruntat-ă, sfruntați-te *επιθ.* 1. αυθάδης-ης-ες, αναίσχυντος-η-ο 2. θρασύδειλος-η-ο // **minciună -ă** το αναίσχυντο ψέμα (το χοντρό ψέμα)
shaping *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η πλάνη, το ροκάνι
shetland *ουσ. ουδ.* 1. μαλακό λεπτό μάλλινο 2. πουλόβερ από λεπτό μαλλί
shoking *επιθ.* κάτι που προκαλεί σόκιν, που σοκάρει, που φέρνει σοκ
si *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* «το σι», ο έβδομος φθόγγος της μουσικής κλίμακας
siaj, siaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το αυλάκι που σχηματίζει το καρβί διασχίζοντας τη θάλασσα
sialorez *ουσ. θηλ.* η σιελορροία
siaamez-ă, siamezi-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σιαμέζος (ο, η) (κάτοικος του Σιάμ της Ταϊλάνδης) // *επιθ.* σιαμαίος-αία-αίο, σιαμικός-ή-ό // **fratî -i** οι σιαμαίοι αδελφοί (δίδυμα ενωμένα στο στήθος) // **pisică -ă** η γάτα του Σιάμ
siberian-ă, siberieni-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σιβηριανός-ή (ο, η) // *επιθ.* σιβηρικός-ή-ό
sibilant-ă, sibilanți-te *επιθ. (γραμματ.)* consoană -ă το συριστικό σύμφωνο
sibilă, sibile *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η Σίβυλλα, η μάντισσα η εμπνευσμένη απ' τον Απόλλωνα
sibilică, sibilici-ce *επιθ.* 1. σιβυλικός-ή-ό, σιβύλλειος-α-ο 2. προφητικός-ή-ό 3. αινιγματικός-ή-ό
sibir *ουσ. ουδ.* «το σιμπίρ», ονομασία χοντρού βαμπακερού υφάσματος
sic *επιρ. (λογ.)* έτσι
sic *επιφ. νάσου, ού!*
sicativ-ă, sicative-e *επιθ. (για λάδια)* ξηραντικός-ή-ό
sicilian-ă, sicilieni-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σικελός-ή (ο, η), Σικελιώτης-ώτισσα (ο, η) // *επιθ.* σικελικός-ή-ό // **apărare -ă** η σικελική άμυνα (σκάκι) // **vecerniile siciliene** ο Σικελικός Εσπερινός // *ουσ. θηλ.* ο σικελικός χορός (βουκολικός μελωδικός)
sicomor, sicomori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. συκομουριά (δέντρο) 2. το συκόμouro (καρπός)
sicriu, sicrie *ουσ. ουδ.* το φέρετρο, η κάσα, το νεκροκρέβατο, το νεκροσέντουκο, το ξυλοκρέβατο, η σορός
sictir *επιφ.* άντε φύγε!, στον αγύριστο!
sictiri, sictirese *ρ. μετ.* διώχνω κάποιον
sided, sideduri *ουσ. ουδ.* το σιντέφι, ο μάργαρος
sidedat-ă, sidedați-te *επιθ.* σιντεφένιος-ια-ιο
sidediu-ie, sidedii *επιθ.* σιντεφένιος-ια-ιο
sideral-ă, siderali-e *επιθ.* αστρικός-ή-ό // **an ~ o** αστρικός χρόνος // **ora -ă** η αστρική ώρα // **zi -ă** η αστρική ημέρα
siderurgic-ă, siderurgici-ce *επιθ.* σιδηρουργικός-ή-ό // **combinat ~** το σιδηρουργικό συγκρότημα // **uzină -ă** το σιδηουργείο
siderurgie *ουσ. θηλ.* η σιδηουργία, η κατεργασία του σιδήρου και του χάλυβα
siestă, sieste *ουσ. θηλ.* η σιέστα
sieși *αντ. αυτ.* στον εαυτό (της, του) του εαυτού της (του)
sifilis, sifilisuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η σύφιλη
sifilitic-ă, sifilitici-ce *επιθ.* συφιλιδικός-ή-ό

sifon, sifoane ουσ. ουδ. 1. το σιφόνι, ο σίφωνας 2. το αεριούχον ύδωρ, η σόδα, το αεριούχο νερό
sifonată-ă, sifonată-te επίθ. (για ποτά) αεριούχος-η
sifonar, sifonari ουσ. αρσ. ο πωλητής αεριούχου νερού
sifonărie, sifonării ουσ. θηλ. το μαγαζί όπου πουλιούνται σίφωνες
sigla, siglez ρ. μετ. 1. σφραγίζω, βουλώνω 2. κλείνω καλά κάτι
siglare, siglări ουσ. θηλ. 1. η σφράγιση, το σφράγισμα, το βούλωμα 2. το αποτύπωμα σφραγίδας
siglat-ă, siglați-te επίθ. σφραγισμένος-η-ο, σφραγιστός-ή-ό, βουλωμένος-η-ο
sigiliu, sigilii ουσ. θηλ. 1. η σφραγίδα 2. η αποτύπωση σφραγίδας // **ceară de ~** το βουλοκέρι // **păstrătorul -lui** ο σφραγιδοφύλακας
siglă, sigle ουσ. θηλ. το μονόγραμμα
sigma ουσ. αρσ. αμετάβλ. το σίγμα (το δέκατο όγδοο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου)
signal, signale ουσ. ουδ. 1. το σινάλο, το σύνθημα 2. το σημείο
signorie, signorii ουσ. θηλ. (ιστ.) η αφεντιά, η εξουσία του φεουδάρχου
sigur-ă, siguri-e I. επίθ. 1. σίγουρος-η-ο, βέβαιος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο // **a fi ~ de ceva** είμαι βέβαιος για κάτι // **a fi ~ de sine** είναι σίγουρος για τον εαυτό του // **a merge la ~** πηγαίνω στα σίγουρα // **a pune la loc ~** βάζω σε ασφαλή τόπο // **mână -ă** το σίγουρο χέρι // **el e ~ de succesul său** αυτός είναι σίγουρος για την επιτυχία του // **judcată -ă** η ασφαλής κρίση // **drum ~** ο ασφαλής δρόμος // **medicament ~** αναμφίβολο φάρμακο // **știre -ă** η βάσιμη πληροφορία II. επίρ. βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς, αναμφιβόλως // **~ de tot** ολότελα σίγουρα // **încet dar ~** σιγά αλλά σίγουρα // **în mod ~** ασφαλώς, στα σίγουρα // **mai mult ca ~** περισσότερο από σίγουρα, ασφαλώς
siguranță, siguranțe I. ουσ. θηλ. 1. η ασφάλεια, η βεβαιότητα, η σιγουριά 2. η σταθερότητα // **siguranța electrică** η ηλεκτρική ασφάλεια // **siguranța puștii** η ασφάλεια του όπλου // **ac de ~** η καρφίτσα // **a fi în ~** είμαι σε ασφάλεια // **am siguranță că va reuși** έχω τη βεβαιότητα ότι θα πετύχει // **s-a ars siguranța** κήκε η ασφάλεια II. επιρ. έκφρ. cu ~ με βεβαιότητα, βεβαίως, ασφαλώς, εξάπαντος, δίχως άλλο
sihastru-ă, sihaștri-stre ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.) ο ησυχαστής-στρια (ο, η), ασκητής-στρια (ο, η), ερημίτης-ισσα (ο, η), ο αναχωρητής
sihaștri, sihaștresp I. ρ. αμ. (εκκλ.) 1. μονάζω, ησυχάζω (μοναχός), ζω μόνος, ζω μακριά από τους άλλους II. ρ. μέσο ασκητεύω, ζω σαν ασκητής, γίνομαι ησυχαστής
sihaștrie, sihaștrii ουσ. θηλ. (εκκλ.) 1. η ασκητεία, ο ησυχασμός 2. το ασκηταριό, το ασκητήριο, το ερημητήριο, το ησυχαστήριο 3. η σκήτη 4. μτφ. η ερημία, η μοναξιά
sihlă, sihle ουσ. θηλ. ο λόγγος, το πυκνό δάσος από θάμνους
silabă, silabe ουσ. θηλ. (γραμμα.) η συλλαβή
silabic-ă, silabici-ce επίθ. (γραμμα.) συλλαβικός-ή-ό // **scriere -ă** η συλλαβική γραφή
silabisă, silabisesc I. ρ. μετ. συλλαβίζω II. ρ. αμ. διαβάζω συλλαβιστά
silabisire, silabisiri ουσ. θηλ. το συλλάβισμα, ο συλλαβισμός

silabisit-ă, silabisiti-te επίθ. συλλαβιστός-ή-ό, συλλαβιστικός-ή-ό, συλλαβισμένος-η-ο
silă, sile I. ουσ. θηλ. 1. η αηδία, η σιχασία, το αηδίασμα, το σίχαμα, ο σιχαμός, η σιχαμάρα, η αποστροφή, η απέχθεια, η βδελυγμία, ο βδελυγμός 2. η βία, ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, το στανιό, το ζόρι // **a avea ~** βδελύσσομαι // **a avea ~ de ceva** αισθάνομαι αηδία, σιχαίνομαι, απεχθάνομαι, αποστρέφομαι // **mi-e ~ să...** αηδιάζω να..., σιχαίνομαι να... II. επίθ. και επιρ. έκφρ. // **cu ~** ακούσια, αθέλητα, αναγκαστικά // **cu de-a sila** με τη βία, με το ζόρι, με το στανιό, καταναγκαστικά III. επιρ. έκφρ. **de ~, de milă** από καταναγκασμό, από οίκτο / βέλοντας και μη // **în ~** με σίχαμα, αηδιαστικά, χωρίς ευχαρίστηση
Silen, Sileni ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Σάτυρος, ο ειρωνικός γέρος, ο ειρωνας
silențios-oasă, silențioși-oase επίθ. σιωπηρός-ή-ό, αθόρυβος-η-ο // **tramvai ~** το αθόρυβο τραμ
silențiozitate ουσ. θηλ. η σιωπηρότητα, η σιωπή, η σιγή
silepsă, silepse ουσ. θηλ. (γραμμα.) η σύλληψη
silex, silexuri ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο πυρόλιθος, ο πυρίτης λίθος, η στουρνναρόπετρα
silezian-ă, silezieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Σιλεσιανός-ή (ο, η) II. επίθ. σιλεσιακός-ή-ό
silf-ă, silfi-e ουσ. αρσ. και θηλ. (μυθ.) 1. η σύλφη, η συλφίδα, το αερικό 2. μτφ. γυναίκα με λεπτό, ψηλό και ευκίνητο κορμί
silfidă, sulfide ουσ. θηλ. (μυθ.) 1. η συλφίδα, το θηλυκό αερικό πνεύμα 2. μτφ. η νέα, λεπτή ψηλή και ευκίνητη γυναίκα 3. (ζωολ.) η σίλφη (είδος εντόμων)
sili, silesc I. ρ. μετ. 1. βιάζω, εκβιάζω, ζορίζω, εξαναγκάζω, καταναγκάζω, υποχρεώνω 2. επιταχύνω // **începu să silească vitele** άρχισε να ζορίζει τα ζώα II. ρ. αμ. 1. προσπαθώ 2. πασχίζω, μοχλώ III. ρ. μέσο βιάζομαι, επιέγομαι, καταβάλλω κάθε προσπάθεια, βάζω τα δυνατά μου // **a se ~ într-o părere** έχω συνεχώς στο νου μου μόνο μια σκέψη // **a se ~ să dea o mână de ajutor** βάζω τα δυνατά μου να δώσω ένα χέρι βοήθειας
silicat, silicați ουσ. αρσ. (χημ.) το πυριτικό άλας
silică, silice ουσ. θηλ. ο χαλικίτης, το διοξειδίο του πυριτίου λίθου
silice ουσ. θηλ. ο χαλικίτης
silicie επίθ. (χημ.) acid ~ το πυριτικό οξύ
silicios-oasă, silicioși-oase επίθ. πυριτωδής-ης-ες
silicium ουσ. ουδ. (χημ.) ο αμμόλιθος, το πυρίτιο
silicon, siliconi ουσ. αρσ. (χημ.) η σιλικόνη
silicoză, silicoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σιλίκωση
silință, silințe ουσ. θηλ. 1. η επιμέλεια, ο ζήλος 2. η εργατικότητα // επιρ. έκφρ. **a-și da silința** βάζω τα δυνατά μου // **trebuie să-ți dai mai multă ~** πρέπει να βάλεις περισσότερη επιμέλεια / περισσότερο ζήλο
silire, siliri ουσ. θηλ. 1. ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, ο εκβιασμός, η χρήση βίας 2. η υποχρέωση, η πίεση
siliște, siliști ουσ. θηλ. (επαρχ.) ο σιταρότοπος, ο αραβοσιτότοπος
silit-ă, siliți-te επίθ. 1. ο αναγκασμένος-η-ο, αναγκαστικός-ή-ό, εξαναγκαστικός-ή-ό, καταναγκαστικός-ή-ό, υποχρεωτικός-ή-ό,

βεβιασμένος-η-ο 2. βιαστικός-ή-ό // ~ **să plece** αναγκασμένος να φύγει // **executare** -ă η αναγκαστική εκτέλεση // **muncă** -ă η αναγκαστική εργασία, η αγγαρεία

silitor-oare, silitori-oare επιθ. επιμελής-ής-ές, εργατικός-ής-ό, φιλόπονος-ης-ο

silitră ουσ. θηλ. (χημ.) (λαϊκ.) το νιτρικό κάλιο

silnic-ă, silnici-ce I. επιθ. καταναγκαστικός-ή-ό, υποχρεωτικός-ή-ό, εκβιαστικός-ή-ό, αγγαριακός-ή-ό // **muncă** -ă τα καταναγκαστικά έργα II. επίρ. καταναγκαστικά, με το ζόρι, με αγγαρεία

silnicie, silnicii ουσ. θηλ. 1. ο εκβιασμός, η βία, ο καταναγκασμός 2. η καταπίεση, η καταστολή 3. η δύναμη, η εξουσία, η δεσποτεία, η αυθαιρεσία

silogism, silogisme ουσ. ουδ. ο συλλογισμός, το συμπέρασμα από δύο ή περισσότερες κρίσεις

silogistic-ă, silogistici-ce επιθ. συλλογιστικός-ή-ό, συμπερασματολογικός-ής-ό

silon, siloane ουσ. ουδ. (χημ.) το σιλόν (ονομασία συνθετικής υφαντικής ίνας)

siloz, silozuri ουσ. ουδ. (γεωργ.) 1. το σιλό, η αποθήκη σιτηρών με ειδικές εγκαταστάσεις 2. ο σωρός χλωρικών σπórων που διατηρούνται με κατάλληλο αερισμό

siluetă, siluete ουσ. θηλ. 1. η σιλουέτα 2. το σκίτσο // **a face** -ă κάνω σιλουέτα, γίνεται λεπτός, ευκίνητος

silui, siluiese ρ. μετ. 1. βιάζω, αναγκάζω με τη βία 2. παραβαίνω 3. ατιμάζω γυναίκα ή κορίτσι

siluire, siluiri ουσ. θηλ. 1. ο βιασμός, ο εξαναγκασμός 2. η παράβαση 3. η βιαιότητα 4. η ασέλγεια που γίνεται με τη βία

siluit-ă, siluiți-te επιθ. 1. βιασμένος-η-ο 2. παραβιασμένος-η-ο, εκβιασμένος-η-ο

silurian-ă, silurieni-e I. ουσ. ουδ. (γεωλ.) το σιλούριο (η τρίτη περίοδος του παλαιοζωικού αιώνα) II. επιθ. (γεωλ.) σιλούριος-α-ο // **perioada** -ă η σιλούρια περίοδος

siluric-ă, silurici-ce επιθ. (γεωλ.) σιλούριος-α-ο

silvan, silvani ουσ. αρσ. (μυθ.) ο θεός προστάτης των δασών

silvanit ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο σιλβανίτης (ορυκτό χρυσού και αργύρου με μεταλλικό φέγγος)

silvestru-ă, silvestri-stre επιθ. δασώδης-ής-ες, δασωτός-ής-ό

silvic-ă, silvici-ce επιθ. δασικός-ή-ό, δασονομικός-ής-ό // **lucrător** ~ ο δασικός, ο δασάρχης, ο δασονομικός, ο δασονόμος

silvicol-ă, silvicol-e επιθ. δασικός-ή-ό, δασοκομικός-ής-ό, δασόβιος-ια-ιο

silvicultor-oare, silvicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. δασοκόμος (ο, η), δασοπόνος (ο, η), δασολόγος (ο, η) // **inginer** ~ ο δασολόγος

silvicultură ουσ. θηλ. η δασοκομική, η δασοπονία, η δασολογία

silvină ουσ. θηλ. (χημ.) η σιλβίνη, το χλωριούχο νάτριο σε σχήμα κύβου

silvoameliorații ουσ. θηλ. πληθ. οι δασικές βελτιώσεις

silvomecanizare ουσ. θηλ. η μηχανοποίηση της εκμετάλλευσης των δασών

silvostepă, silvostepe ουσ. θηλ. η στέπα

simandicos-oasă, simandicosi-oase επιθ. (οικ.) σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, αξιόλογος-η-ο

simandă, simandre ουσ. θηλ. (εκκλη.) το σήμαντρο

simbioză, simbioze ουσ. θηλ. η συμβίωση

simbol, simboluri ουσ. ουδ. 1. το σύμβολο 2. το συνθηματικό σημείο II. ~ **chimic** το χημικό σύμβολο // ~ **matematic** το μαθηματικό σύμβολο // ~ **ul credinței** το Σύμβολο της πίστεως, το Πιστεύω // **simboluri astronomice** τα αστρονομικά σύμβολα

symbolic-ă, simbolici-ce I. επιθ. 1. συμβολικός-ή-ό, συνθηματικός-ή-ό 2. τυπικός-ής-ό II. ουσ. θηλ. 1. η συμβολική 2. (θρ.) το μέρος της θεολογίας που πραγματεύεται τα σύμβολα της χριστιανικής πίστης III. επίρ. 1. συμβολικά 2. τυπικά

symbolism ουσ. ουδ. 1. ο συμβολισμός 2. η λογοτεχνική κίνηση στον τομέα της ποίησης και της τέχνης

symbolist-ă, simbolisti-ste I. επιθ. συμβολιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. συμβολιστής-ίστρια (ο, η)

symbolistică ουσ. θηλ. η συμβολική

simboliza, simbolizez ρ. μετ. συμβολίζω

simbolizare, simbolizări ουσ. θηλ. η συμβολικοποίηση, η συμβολικότητα

simbolizator-oare, simbolizatori-oare επιθ. συμβολίζων-ουσα-ον

simbriaș-ă, simbriași-șe ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) μισθωτός-ής (ο, η)

simbrie, simbrii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο μισθός, η μισθοδοσία

simetric-ă, simetrici-ce I. επιθ. συμμετρικός-ή-ό // **funcție** -ă η συμμετρική συνάρτηση II. επίρ. συμμετρικά

simetrie, simetrii ουσ. θηλ. η συμμετρία

simfiza pers. 3 simfizează ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γίνεται σύμφυση

simfiză, simfize ουσ. θηλ. (ανατ.) η σύμφυση, η συνένωση, η συγκόλληση (οστών, οργάνων, υμένων, κ.λ.π.)

simfonic-ă, simfonici-ce επιθ. (μουσ.) 1. συμφωνικός-ής-ό 2. μφ. αρμονικός-ής-ό // **orchestra** -ă η συμφωνική ορχήστρα

simfonie, simfonii ουσ. θηλ. (μουσ.) η συμφωνία // ~ **concertantă** η συναυλική συμφωνία

simfonietă, simfoniete ουσ. θηλ. (μουσ.) η μικρή συμφωνία

simfonism ουσ. ουδ. (μουσ.) ο συμφωνισμός

simfonist-ă, simfonisti-te ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) συμφωνιστάς-ίστρια (ο, η)

simigerie, simigerii ουσ. θηλ. το κουλουράδικο

simigiu, simigii ουσ. αρσ. ο σμιτζής, ο κουλουρτζής

similar-ă, similari-e I. επιθ. 1. όμοιος-α-ο, παρόμοιος-α-ο 2. ανάλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο, εφάμιλλος-η-ο 3. παραπλήσιος-ια-ιο, παρεμφερής-ής-ές II. επίρ. 1. όμοια, παρόμοια, κατά όμοιο τρόπο 2. ανάλογα, αντίστοιχα, εφάμιλλα

similitudine, similitudini ουσ. θηλ. 1. η ομοιότητα, το μοιάσιμο, η παρομοίωση 2. η αναλογία, η αντιστοιχία

simonie ουσ. θηλ. η σιμωνία, η μετάδοση της θείας χάρις κατόπιν ανταλλάγματος, με εξαγορά

simpatectomie, simpatectomii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η συμπαθεκτομή

simpatic-ă, simpatici-ce επιθ. συμπαθής-ής-ές, συμπαθητικός-ής-ό // **cerneală** -ă η συμπαθητική μελάνη // **ganglionii sau nervi** -i τα γάγγλια ή τα συμπαθητικά νεύρα // (ανατ.) **sistem nervos** ~ το συμπαθητικό νευρικό σύστημα

simpatie, simpatii ουσ. θηλ. 1. η συμπάθεια 2. η συμπόνοια // **a trezi** ~ προξενω συμπάθεια // **cu** ~ με συμπάθεια // **ochii sunt organe care se îmbolnăvesc prin** ~ τα μάτια είναι όργανα που αρρωσταίνουν δια της συμπάθειας // **sînt o ~ pentru cineva** νιώθω συμπάθεια για κάποιον

simpatizant, simpatizez I. ρ. μετ. 1. συμπαθώ 2. συμπωνώ τη θλίψη κάποιου II. ρ. αμ. νιώθω συμπάθεια για κάποιον III. ρ. μέσο συμπαθιέμαι, συμπαθιάμαστε

simpatizant-ă, simpatizantî-te ουσ. αρσ. και θηλ. συμπαθών-ούσα (ο, η)

simplicitate ουσ. θηλ. (λογ.) 1. η απλότητα 2. η αφέλεια 3. η φουσικότητα

simplifica, simplific ρ. μετ. 1. απλοποιώ, απλουστεύω, κάνω κάτι πιο απλό 2. (μαθ.) κάνω απλοποίηση, ανάγω, μετατρέπω

simplificare, simplificări ουσ. θηλ. 1. η απλοποίηση, η απλούστευση 2. (μαθ.) η αναγωγή, η μετατροπή

simplism ουσ. ουδ. 1. η απλοϊκότητα 2. μτφ. η ανοησία

simplist-ă, simpliști-ste I. επίθ. 1. απλοϊκός-ή-ό, απλός-ή-ό, απροσποίγτος-η-ο 2. αφελής-ής-ές II. επίρ. 1. απλοϊκά, απλά 2. αφελώς

simplitate ουσ. θηλ. 1. η απλότητα, η απλοϊκότητα, η λιτότητα 2. η αφέλεια

simplu-ă, simpli-e I. επίθ. 1. απλός-ή-ό, απλοϊκός-ή-ό 2. αφελής-ής-ές 3. σκέτος-η-ο 4. εύκολος-η-ο // ~

muritor ο απλός θνητός, ο απλός πολίτης // **contabilitate în partidă simplă** η λογιστική σε απλή μερίδα // **elemente simple** τα απλά στοιχεία

// (γρμμ.) **perfectul** ~ ο αόριστος // **problemă simplă** το απλό πρόβλημα // **regulă simplă** ο απλός κανόνας // **să se transforme în forma cea mai simplă** να μετατραπεί στη μορφή την πιο απλή // **simple cuvinte** οι σκέτες λέξεις // (γρμμ.)

timp ~ ο απλός χρόνος II. επίρ. 1. απλά, απλοϊκά 2. αφελώς 3. σκέτα // **foarte** ~ πολύ απλά, απλούστατα // **pur și** ~ έτσι απλά

simpozio, simpozioane ουσ. ουδ. το συμπόσιο

simptom, simptoame ουσ. ουδ. 1. το σύμπτωμα 2. το συμβάν, το περιστατικό, το γεγονός, το σημείο, το δείγμα // **-ul bolii** το σύμπτωμα ασθένειας

simptomatic-ă, simptomatici-ce I. επίθ. συμπτωματικός-ή-ό, από σύμπτωση, τυχαία // **tratament** ~ η συμπτωματική θεραπεία II. επίρ. 1. συμπτωματικά 2. ενδεικτικά

simptomatologic-ă, simptomatologici-ce I. επίθ. συμπτωματολογικός-ή-ό II. επίρ. συμπτωματολογικά

simptomatologie, simptomatologii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η συμπτωματολογία

sîmț, sîmțuri ουσ. ουδ. 1. η αίσθηση, το αισθητήριο 2. το αίσθημα, το πνεύμα // ~ **practic** το πρακτικό πνεύμα // **-ul auzului** η αίσθηση της ακοής // **bunul** ~ το κοινό αίσθημα // **fără bun** ~ χωρίς ευθυκρισία // **percepție prin -uri** η αντίληψη με τις αισθήσεις

sîmțămînt, sîmțăminte ουσ. ουδ. το αίσθημα, το συναίσθημα // **n-are nici un** ~ δεν έχει κανένα αίσθημα

sîmți, sîmt I. ρ. μετ. 1. αισθάνομαι, νιώθω 2. προαισθάνομαι 3. δοκιμάζω // **a ~ lipsa cuiva sau a ceva** αισθάνομαι την απουσία κάποιου ή την έλλειψη για κάτι // **a ~ nevoia să...** αισθάνομαι την

ανάγκη να... // **câinele simte vînatul** το σκυλί προαισθάνεται το κυνήγι II. ρ. μέσο αισθάνομαι, νιώθω, νοιώθω, συναισθάνομαι // **a se ~ în largul său** αισθάνομαι την άνεσή μου // **a se ~ în stare de ceva** είμαι σε θέση για κάτι (μπορώ) // **cum vă sîmțiti?** πώς αισθάνεστε; // **se sîmțea mare și puternic** ένιωθε μεγάλος και δυνατός

sîmțire, sîmțiri I. ουσ. θηλ. η συναίσθηση, η αίσθηση, η συναισθήση 2. η ευαισθησία // **a-și veni în** ~ ανακτώ τις αισθήσεις μου II. επίθ. έκφρ. **fără** ~ αναισθητος-η-ο χωρίς συναισθήση

sîmțit-ă, sîmțiti-te επίθ. αισθαντικός-ή-ό, αισθητός-ή-ό, ευαίσθητος-η-ο, συναισθανόμενος-η-ο, με καλή συμπεριφορά // **un gol** ~ ένα αισθητό κενό

sîmțitori-oare, sîmțitori-oare I. επίθ. 1. ευαίσθητος-η-ο, αισθητός-ή-ό, επαισθητός-η-ο, αξιοσημείωτος-η-ο, σημαντικός-ή-ό // **a făcut o economie sîmțitoare** έκανε μια αισθητή οικονομία II. επίρ. αισθητά, επαισθητά, αξιόλογα

simula, simulez ρ. μετ. προσποιούμαι, καμώνομαι, υποκρίνομαι

simulacru, simulacre ουσ. ουδ. η προσποίηση, το απατηλό ομοίωμα, η φανταστική εικόνα

simulare, simulări ουσ. θηλ. 1. η προσποίηση, η υποκρισία 2. η εικονικότητα

simulat-ă, simulați-te I. επίθ. 1. προσποιητός-ή-ό 2. εικονικός-ή-ό // **zbor** ~ η εικονική πτήση II. επίρ. προσποιητά, εικονικώς

simulator, simulatoare ουσ. ουδ. το προσποιητό, το τεχνικό σύστημα λύσεως εξισώσεων

simultan-ă, simultani-e I. επίθ. ταυτόχρονος-η-ο II. επίρ. ταυτόχρονα, συνάμα (εμπόρ.)

debitarea și creditarea se face în mod ~ η χρέωση και η πίστωση γίνεται ταυτόχρονα

simultaneitate ουσ. θηλ. η σύμπτωση χρόνου // **factor de** ~ ο παράγοντας της σύμπτωσης χρόνου

simun ουσ. ουδ. ο σιμόυν (άνεμος της ερήμου Σαχάρας και Αραβίας)

sinagoga, sinagogi ουσ. θηλ. (θρ.) η συναγωγή, η χάρβα

sinalagmatic-ă, sinalagmatici-ce επίθ. συναλλαγματικός-ή-ό // **contract** ~ το συναλλαγματικό συμβόλαιο, η συναλλαγματική σύμβαση

sinapsă, sinapse ουσ. θηλ. (ανατ.) η σύναψη, η συνένωση

sinaxar, sinaxare ουσ. ουδ. (εκκλ.) το συναξάρι, το βιβλίο με τους βίους αγίων

sinaxă ουσ. θηλ. (λογ.) η συγκέντρωση χριστιανών, η σύναξη

sincer-ă, sinceri-e I. επίθ. 1. ειλικρινής-ής-ές, απονήρευτος-η-ο, ανυπόκριτος-η-ο, άδολος-η-ο 2. αληθής-ής-ές, αληθινός-ή-ό, ευθύς-εία-ύ // **fie** ~, **fie prefăcut** είτε ειλικρινής, είτε προσποιητός II. επίρ. 1. ειλικρινά, ανυπόκριτα, απονήρευτα, άδολα 2. αληθώς, αληθινά, ευθέως // ~ **vorbind** ειλικρινά μιλώντας // **el declară** ~ αυτός δηλώνει ειλικρινά

sinceritate, sincerități I. ουσ. θηλ. 1. η ειλικρίνεια, η ντομπροσύνη 2. η εντιμότητα, η ευθύτητα, η παρηγοσία // **lipsă de** ~ η ανειλικρίνεια, η υποκρισία, η προσποίηση II. επίρ. έκφρ. **cu** ~ με ειλικρίνεια

sinchiseală, sinchiseli ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η έγνοια, η φροντίδα, η μέριμνα 2. η σκοτούρα

sinchisi, sinchisesc ρ. μέσο (οικ.) 1. νοιάζομαι, έχω την έγνοια, τη φροντίδα, γνολίζομαι, μεριμνώ 2.

σκοτίζομαι // **nu se sinchisește** δεν τον νοιάζει, δε σκοτίζεται, καρφί δεν του καίγεται, αδιαφορεί
sinciput, sincipute ουσ. ουδ. (ανατ.) το βρεγματικό οστό
sincopa, sincopez Ι. ρ. μετ. προκαλώ συγκοπή ΙΙ. ρ. μέσο παθαίνω συγκοπή
sincopare, sincopări ουσ. θηλ. η συγκοπή, η διακοπή
sincopat-ă, sincopați-te επιθ. (μουσ.) με συγκοπές στο ρυθμό (η μουσική της τζαζ)
sincopă, sincope ουσ. θηλ. (ιατρ.) η συγκοπή, η διακοπή της λειτουργίας της καρδιάς
sinceretism, sinceretisme ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο συγκρητισμός, η ανάμειξη και συγχώνευση διαφόρων θρησκειών
sincron-ă, sincroni-e επιθ. σύγχρονος-η-ο, συγχρονιστικός-ή-ό // **cameră** -ă ο συγχρονιστικός θάλαμος // **mașină** -ă η συγχρονιστική μηχανή
sincronic-ă, sincronici-e επιθ. συγχρονιστικός-ή-ό, σύγχρονος-η-ο, ταυτόχρονος-η-ο // **tabele** -e οι σύγχρονοι πίνακες
sincronie ουσ. θηλ. η συγχρονία
sincronism, sincronisme ουσ. ουδ. ο συγχρονισμός // ~ **sonor** ο ηχηρός συγχρονισμός
sincronistic-ă, sincronistici-ce επιθ. συγχρονιστικός-ή-ό
sincroniza, sincronizez ρ. μετ. συγχρονίζω
sincronizare, sincronizări ουσ. θηλ. ο συγχρονισμός
sincronizat-ă, sincronizați-te επιθ. συγχρονισμένος-η-ο
sincronizator-oare, sincronizatori-oare ουσ. ουδ. η συγχρονιστική συσκευή
sindic, sindici ουσ. αρσ. ο σύνδικος, ο επίτροπος // (οικον.) ~ **de burșă** ο σύνδικος χρηματιστηρίου // **judecătorul** ~ ο σύνδικος πτώχευσης (είναι εκπρόσωπος των πιστωτών και αυτού που πτώχευσε)
sindical-ă, sindicali-e επιθ. συνδικαλιστικός-ή-ό
sindicalism ουσ. ουδ. ο συνδικαλισμός
sindicalist-ă, sindicaliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. συνδικαλιστής-ίστρια (ο, η)
sindicaliza, sindicalizez ρ. μέσο οργανώνομαι σε συνδικάτο
sindicalizare, sindicalizări ουσ. θηλ. η οργάνωση σε συνδικάτα
sindicat, syndicate ουσ. ουδ. το συνδικάτο // ~ **de ramură** το συνδικαλιστικό σωματείο
sindrofie, sindrofii ουσ. θηλ. (οικ.) το οικογενειακό γλάντι
sindrom, sindroame ουσ. ουδ. (ιατρ.) το σύνδρομο
sine αντ. αυτ. 1. εαυτός, μόνος-η (του, της) 2. το άτομό μου (σου, του, κ.λπ.) // **a făcut consiliu cu ~ însuși** έκανε συμβούλιο με τον εαυτό του // **asta se înțelege de la ~** αυτό εννοείται από μόνο του // **de la ~** από μόνος του // **de la ~ înțeles** ατονόητος-η-ο // **de ~ stățător** αυτοτελής-ής-ές (ανεξάρτητος-η-ο) // **dreptatea și-a atribuit-o sieși** το δίκαιο το απέδωσε στον εαυτό του (του εαυτού του) // **în -a mea** στον εαυτό μου (μες στη σκέψη μου) // **lucrul în ~** το πράγμα μόνο του // **numai pe ~ nu se vede** μόνο τον εαυτό του δεν βλέπει // **păstrează totul pentru ~** φυλάει όλο για τον εαυτό του
sineală ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το υποκύανο
sinecdocă, sinecdoce ουσ. θηλ. η συνεκδοχή (σχήμα λόγου)

sinecură, sinecure ουσ. θηλ. η αργομισθία, ο μισθός χωρίς εργασία
sinecuriști-ă, sinecuriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. αργόμισθος-η (ο, η)
sinerză, sinereze ουσ. θηλ. (γραμμ.) η συναίρεση
sineși αντ. αυτ. (απαρχαιωμένος τύπος του **sine**) ο εαυτός // **își spuse în ~** είπε στον εαυτό του
singenetic-ă, sinegenetici-ce επιθ. συγγενετικός-ή-ό (για τα ιζηματογενή πετρώματα)
singeneză ουσ. θηλ. (γεωλ.) η συγγένεση
singular-ă, singulari-e επιθ. 1. μόνος-η-ο, μοναχός-ή-ό, ατομικός-ή-ό, μοναδικός-ή-ό 2. (γραμμ.) ενικός-ή-ό // **judecată** -ă η ατομική κρίση // **numărul ~** ο ενικός αριθμός
singularizez, singulariz Ι. ρ. μετ. ξεχωρίζω κάτω, βάζω χωριστά, διακρίνω ΙΙ. ρ. μέσο ξεχωρίζομαι, διακρίνομαι
singur-ă, singuri-e Ι. επιθ. 1. μοναχός-ή-ό, μόνος-η-ο, μοναδικός-ή-ό, μοναχικός-ή-ό 2. απομονωμένος-η-ο // ~ **ul copil** το μοναδικό παιδί, το μοναχοπαιδί // ~ **ul drum spre oraș** ο μοναδικός δρόμος προς την πόλη // **am eu ~ de grijă** προσέχω μόνος μου // **nu merge ~** δεν πηγαίνει μόνος του // **nu putea articula un ~ cuvânt** δε μπορούσε ν' αρθρώσει ούτε μια λέξη ΙΙ. επιρ. μόνο // ~ **tu nu ai venit** μόνο εσύ δεν ήρθες // ~ **tu nu mi-ai plăcut** μόνο εσύ δεν ήσουν της άρεσάς μου, μόνο εσύ δεν μου άρεσες // **de unul ~** μοναχικά
singuratic-ă, singuratici-ce επιθ. 1. μόνος-η-ο, μοναχικός-ή-ό, μεμονωμένος-η-ο 2. έρημος-η-ο, απομονωμένος-η-ο // ο **căsuță** -ă ένα μεμονωμένο σπίτι
singurătate, singurătăți ουσ. θηλ. η μοναξιά
singurel-ea-ică, singurei-ele Ι. επιθ. μοναχούτσικος-η-ο // **singur ~** μοναχός-μοναχούτσικος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. μοναχούλης-ούλα (ο, η)
sinie, sinii ουσ. θηλ. (επαρχ.) χωρικό στρογγυλό χαμηλό τραπέζι
sinili-ă, siniliți-te επιθ. (επαρχ.) υπογιατισμένος-η-ο με υποκύανο
siniliu-ie, sinilii επιθ. (λαϊκ.) υποκύανος-η-ο
sinistrat-ă, sinistrați-te Ι. επιθ. συμφορισμένος // ~ **de cutremur** σεισμοπαθής-ής-ές, σεισμόπληκτος-η-ο // ~ **de inundații** πλημμυροπαθής-ής-ές ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. παθών-ούσα συμφορά (ο, η)
sinistru-ă, siniștri-stre Ι. ουσ. ουδ. 1. η συμφορά, το δυστύχημα, η θεομηνία 2. η καταστροφή ΙΙ. επιθ. 1. απαίσιος-α-ο 2. φρικαλέος-α-ο, ειδεχθής-ής-ές 3. δυσωϊανος-η-ο
sinod, sinoade ουσ. θηλ. (εκκλ.) η σύνοδος // **sfântul ~ al Bisericii** η Ιερή Σύνοδος της Εκκλησίας
sinodal-ă, sinodali-e επιθ. συνοδικός-ή-ό
sinodic-ă, sinodici-ce επιθ. συνοδικός-ή-ό // (αστρ.) **perioadă** -ă η συνοδική περίοδος
sinologie ουσ. θηλ. η σινολογία
sinonim-ă, sinonimi-e Ι. επιθ. συνώνυμος-η-ο // **cuvinte ~e** οι συνώνυμες λέξεις ΙΙ. ουσ. ουδ. το συνώνυμο // ~ **ele** τα συνώνυμα
sinonimic-ă, sinonimici-ce Ι. επιθ. συνωνυμικός-ή-ό // **derivație** -ă η συνωνυμική παραγωγή λέξεων ΙΙ. ουσ. θηλ. η συνωνυμική (κλάδος της γλωσσολογίας)
sinonimie ουσ. θηλ. η συνωνυμία
sinoptic-ă, sinoptici-ce επιθ. συνοπτικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό, περιεκτικός-ή-ό // **hartă** -ă ο συνοπτικός χάρτης

sintactic-ă, sintactici-ce *επιθ.* (γραμμ.) συντακτικός -ή-ό // **reguli -e** οι συντακτικοί κανόνες
sintagmă, sintagme *ουσ.* θηλ. η σημασιολογική μονάδα λέξεων, η έκφραση
sintaxă, sintaxe *ουσ.* θηλ. (γραμμ.) το συντακτικό
sintetic-ă, sintetici-ce *ι. επιθ.* συνθετικός-ή-ό // **fabricat pe cale -ă** κατασκευασμένος δια συνθετικής οδού // **fibre -e** οι συνθετικές ίνες (νήματα) // **limbi -e** οι συνθετικές γλώσσες (με σύνθετους μονολεκτικούς τύπους) // **spirit** ~ το συνθετικό πνεύμα
sintetism *ουσ.* *ουδ.* ο συνθετισμός
sintetiza, sintetizez *ρ. μετ.* 1. συνθέτω, συνδέω, ενώνω 2. συνοψίζω 3. συναπαρτιζώ, συναποτελώ
sintetizare, sintetizări *ουσ.* θηλ. η σύνθεση, το να συντεθεί κάτι
sintetizat-ă, sintetizați-te *επιθ.* συντεθειμένος-η-ο, συγκεφαλαιωμένος-η-ο
sintetizator-oare, sintetizatori-oare *επιθ.* συνθετήριος -ια-ιο, συγκεφαλαιωτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό
sinteza, sinteze *ουσ.* θηλ. 1. η σύνθεση 2. η παρασκευή χημικής ένωσης 3. το μείγμα ουσιών (φαρμάκων, χρωμάτων, κ.λ.π.)
sintonie, sintonii *ουσ.* θηλ. η συντονία, η σύντονη ενέργεια
sintoniza, sintonizez *ρ. μετ.* συντονίζω
sintonizare, sintonizări *ουσ.* θηλ. ο συντονισμός, η ρύθμιση φαινομένων στην ίδια συχνότητα
sinucide, sinucid *ρ. μέσο* αυτοκτονώ, σκοτώνομαι, αυτοχειριάζομαι
sinucidere, sinucideri *ουσ.* θηλ. η αυτοκτονία, η αυτοχειρία, η αυτοχειρίαση
sinucigaș-ă, sinucigași-se *ουσ.* αρσ. και θηλ. ο αυτόχειρας, η αυτόχειρ
sinuos-oasă, sinuoși-oase *επιθ.* 1. ελικοειδής-ής-ές, ελικώδης-ής-ές, στριφτός-ή-ό 2. *μτφ.* εμετάβλητος-η-ο, ασταθής-ής-ές
sinuozitate, sinuozități *ουσ.* θηλ. 1. ο ελιγμός, η ελικοειδής καμπή 2. η στροφή
sinus, sinusuri *ουσ.* *ουδ.* 1. η κοιλότητα, το κολύμα, το βαθούλωμα 2. (μαθ.) το ημίτονο
sinusoidal-ă, sinusoidal-e *επιθ.* (μαθ.) ημιτονοειδής-ής-ές
sinusoidă, sinusoid *ουσ.* θηλ. (μαθ.) το ημιτονοειδές, η καμπύλη του ημιτονου
sinuzită, sinuzite *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η φλεγμονή του μετωπιαίου κόλπου
sionism *ουσ.* *ουδ.* (πολ.) ο σιωνισμός
sionist-ă, sioniști-ste *ι. ουσ.* αρσ. και θηλ. σιωνιστής -ιστρια (ο, η) *ι. επιθ.* σιωνιστικός-ή-ό
sipet, sipete *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) το σεπέτι, το μπαούλο, το σεντούκι, το κιβώτιο
sipică *ουσ.* θηλ. (βοτ.) η κεφαλή
sir *ουσ.* αρσ. *ενικ.* (στην Αγγλία) ο σερ
sire *ουσ.* αρσ. μεγαλειότητα, λέξη με την οποία προσφωνούμε το βασιλιά
sireap-ă, sirepi-e *επιθ.* (για τα άλογα) γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, γοργοκίνητος-η-ο
sirenă, sirene *ουσ.* θηλ. (μυθ.) 1. η σειρήνα, η νεράιδα 2. η σειρήνα, η συσκευή που βγάζει ήχο με πεπιεσμένο αέρα ή ατμό
sirian-ă, sirieni-e *ι. ουσ.* αρσ. και θηλ. Σύρος-ια (ο, η) *ι. επιθ.* σύριος-ια-ιο, συριακός-ή-ό
siringă *ουσ.* θηλ. *ιδ.* seringă
Sirius *ουσ.* *ουδ.* (αστρ.) ο Σείριος
siroco *ουσ.* *ουδ.* ο σιρόκος, ο νοτιοανατολικός άνεμος

sirop, siropuri *ουσ.* *ουδ.* το σιρόπι
siropos-oasă, siropoși-oase *επιθ.* 1. σιροπώδης-ής-ές 2. *μτφ.* γλυκαντικός-ή-ό
sista, sistez *ι. ρ. μετ.* 1. αναστέλλω, ανακόβω, διακόπτω 2. σταματώ *ι. ρ. μέσο* 1. αναστέλλομαι, ανακόπτομαι, διακόπτομαι 2. παύω
sistare, sistări *ουσ.* θηλ. 1. η αναστολή, η διακοπή 2. το σταμάτημα, η παύση
sistem, sisteme *ουσ.* *ουδ.* το σύστημα, το σύνολο αρχών σε στενή αλληλεξάρτηση // (ανατ.) ~ **circulator** το κυκλοφορικό σύστημα // ~ **constituit** το συγκροτημένο σύστημα // ~ **de ecuații** το σύστημα εξισώσεων // ~ **de exploatare** το σύστημα εκμεταλλεύσεως // ~ **de salarizare** το σύστημα μισθοδοσίας // ~ **economic** το οικονομικό σύστημα // ~ **izolator** το απομονωτικό σύστημα // ~ **metric** το μετρικό σύστημα // ~ **monetar** το νομισματικό σύστημα // (ανατ.) ~ **muscular** το μυϊκό σύστημα // ~ **nervos** το νευρικό σύστημα // ~ **parlamentar** το κοινοβουλευτικό σύστημα // ~ **planetar** το πλανητικό σύστημα // ~ **reprezentativ** το αντιπροσωπευτικό σύστημα // ~ **solar** το ηλιακό σύστημα // ~ **ul puterilor** το σύστημα δυνάμεων // (ανατ.) ~ **ul respirator** το αναπνευστικό σύστημα // ~ **ul unităților** το σύστημα μονάδων
sistematic-ă, sistematici-ce *ι. επιθ.* συστηματικός -ή-ό // **muncă -ă** η συστηματική εργασία *ι. ουσ.* θηλ. (βιολ.) η συστηματική *ι. επιθ.* συστηματικά
sistemată, sistematizez *ρ. μετ.* συστηματοποιώ, ανάγω σε σύστημα, κάνω συστηματοποίηση
sistematizare, sistematizări *ουσ.* θηλ. 1. η συστηματοποίηση 2. η ταξινόμηση σύμφωνα με κάποιο σύστημα 3. ο κλάδος της πολεοδομίας που επιδιώκει την αρμονική ανάπτυξη των οικισμών αστικών και χωρικών // **plan de** ~ το σχέδιο συστηματοποίησης
sistemizat-ă, sistematizați-te *επιθ.* συστηματοποιημένος-η-ο // **noțiuni -e** οι συστηματοποιημένες έννοιες
sistolă, sistole *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η συστολή
sistolice-ă, sistolici-ce *επιθ.* (ιατρ.) συστολικός-ή-ό
sitar, sitari *ουσ.* αρσ. (ορνιθ.) η μπεκάτσα, η Ξυλόκοτα, η ορνιθοσκαλίδα
sitar, sitari *ουσ.* αρσ. ο κοσκινάς, αυτός που φτιάχνει και πουλάει κόσκινα, σήτες, κ.λ.π.
sită, site *ουσ.* θηλ. η σήτα, η κρισάρα, το λεπτό κόσκινο // ~ **fotografică** το διάφραγμα (το εξάρτημα της φωτογραφικής μηχανής το οποίο εμποδίζει ή επιτρέπει την είσοδο των φωτεινών ακτίνων) // **a ploua ca prin** ~ ψιλοβρέχει // **a trece prin** ~ ψιλοκοσκινίζω, εξετάζω κάτι λεπτομερώς // **a vedea ca prin** ~ βλέπω σαν μέσα από τη σήτα (ασαφώς, αμυδρώς, ομιχλωδώς, όχι ευκρινώς)
sitologie *ουσ.* θηλ. η τροφολογία
sitronadă, sitronade *ουσ.* θηλ. η λεμονάδα
situa, situez *ι. ρ. μετ.* 1. τοποθετώ 2. τακτοποιώ, κανονίζω, κατατάσσω 3. βάζω στη θέση κάτι *ι. ρ. μέσο* 1. τοποθετούμαι, τάσσομαι, πηγαίνω με το μέρος κάποιου 2. κατατάσσομαι
situare, situați *ουσ.* θηλ. 1. η τοποθέτηση, η τακτοποίηση 2. η ταξινόμηση, η κατάταξη
situat-ă, situați-te *επιθ.* τοποθετημένος-η-ο, ευρισκόμενος-η-ο // **bine** ~(-ă) ευκατάστατος-η-ο, εύπορος-η-ο, καλοστεκούμενος-η-ο, πλούσιος-ια-ιο

ἀπαλλασθῶ, ἀπολυῶ, ἐπιτρεπῶ 2. ἐκκυροσθροτῶ
ὄπλο, ἐκκενώνω ὄπλο II. ρ. μέσο χαλαρώνω,
ἀποσυνδέομαι

slobozitor, slobozitoare ουσ. ουδ. ο ελευθερωτής, το ξύλινο ραβδί στον αργαλειό για το ξετύλιγμα του σπτημονίου

slogan, sloganuri ουσ. ουδ. το σλόγκαν

sloi, sloiuri ουσ. ουδ. 1. ο όγκος πάγου, το κομμάτι πάγου 2. μτφ. παγερός-ή-ό (ο, η) // **a fi** ~ είναι παγωμένος, ψυχρός όπως ο πάγος

slovac-ă, slovaci-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σλοβάκος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. σλοβάκικος-η-ο // **limba** -ă η σλοβακική γλώσσα

slovă, slove ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το γράμμα, η γραφή 2. μτφ. η γνώση γραμμάτων

sloven-ă, sloveni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σλοβένος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. σλοβενικός-ή-ό // **limba** -ă η σλοβενική

slow ουσ. ουδ. το σλάου (όνομα μοντέρνου χορού)

slugarnic-ă, slugarnici-ce επίθ. δουλοπρεπής-ής-ές, δουλόφρων-ων-ον, δουλικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. δουλοπρεπώς, δουλοφρόνως, δουλικώς

slugă, slugi ουσ. θηλ. 1. ο δούλος, η δούλα, υπηρέτης-τρια (ο, η) 2. υπόδουλος-η, υποταγμένος (ο, η) // **sluga dumitale** ο δούλος σας (τρόπος χαιρετισμού, φιλοφρόνηση)

slugări, slugăresc Ι. ρ. αμ. 1. υπηρετώ (σα δούλος-α), είμαι στη δούλεψη κάποιου 2. μτφ. συμπεριφέρομαι με δουλοπρέπεια, με δουλικάτητα // **i-am -t doi ani** του δούλεψα δύο χρόνια ΙΙ. ρ. μετ. εξυπηρετώ κάποιον, προσφέρω εξυπηρέτηση σε κάποιον, υπηρετώ, κάνω εκδούλευση

slugărnic, slugărnicesc ρ. αμ. (επαρχ.) 1. υπηρετώ, δουλεύω σαν υπηρέτης 2. συμπεριφέρομαι με δουλοπρέπεια

slugărnicie, slugărnicii ουσ. θηλ. η δουλοπρέπεια, η δουλικότητα, η δουλοφροσύνη, η ταπεινή συμπεριφορά

sluger, slugeri ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο υπεύθυνος αξιωματούχος για τον ανεφοδιασμό του στρατού 2. ο αρχηγός της επιμελητείας

slugoi, slugoi ουσ. αρσ. ο δούλος, ο δουλόφρων, ο δουλός

sluj ουσ. ουδ. αμετάβλ. 1. η σουζά, η στάση σκυλιού που στηρίζεται στα πίσω μόνο πόδια // **a sta ~ în fata lui** απαυλώς τυφλά

slujbaş-ă, slujbași-e ουσ. αρσ. και θηλ. υπάλληλος (ο, η), μισθωτός-ή (ο, η)

slujbă, slujbe ουσ. θηλ. 1. η υπηρεσία, η υπαλληλική απασχόληση, η θέση εργαζομένου 2. η αποστολή 3. η λειτουργία, η ακολουθία, η τελετουργία, η ιεροτελεστία, η ιερουργία 4. το λειτουργήμα // **a fi în slujba cuiva** βρίσκομαι στην υπηρεσία κάποιου // **a oficia slujba religioasă** τελώ τη Θεία Λειτουργία (κληρικός)

slujbușoară, slujbușoare ουσ. θηλ. η δουλίτσα, η θεσούλα εργασίας

sluji, slujesc Ι. ρ. αμ. 1. υπηρετώ 2. λειτουργώ 3. εκτελώ μια υπηρεσία ΙΙ. ρ. μετ. εργάζομαι, δουλεύω με ημερομίσθιο ΙΙΙ. ρ. μέσο χρησιμεύω, ωφελώ, χρησιμοποiwώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι

slujire, slujiri ουσ. θηλ. 1. η υπηρετήση, η δούλεψη 2. η τελετή, η τέλεση 3. η μεταχείριση, η χρησιμοποίηση, η χρήση

slujitor-oare, slujitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υπηρέτης-έτρια (ο, η) 2. λειτουργός (ο, η) // **al condeielui** ο λειτουργός του κονδυλοφόρου (ο συγγραφέας) // **al cultului** ο κληρικός

slujnică, slujnice ουσ. θηλ. η υπηρέτρια, η δούλα

slut-ă, sluti-te Ι. επίθ. (οικ.) 1. άσκημος-η-ο, δύσμορφος-η-ο, άσκημούρης-α-ικο, άσκημούτσουνος-η-ο, κακομούτρης-α-ικο 2. κολοβός-ή-ό, ακρωτηριασμένος-η-ο // **femeie** -ă η άσκημογυναίκα // **om** ~ ο άσκημάνθρωπος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. άσχημος-η (ο, η) 2. σακάτης -ισσα (ο, η) 3. κολοβωμένος-η (ο, η) 4. δύσμορφος-η (ο, η)

sluzenie, slușenii ουσ. θηλ. 1. η ασκήμια, η δυσμορφία, η ασκημάδα 2. η αναπηρία, το σακατλίκι

sluji, slujesc Ι. ρ. μετ. 1. ασκημίζω, ασχημαίνω, παραμορφώνω 2. ακρωτηριάζω, κολοβώνω, σακατεύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. ασχημαίνω, στραβομουτσουινιάζω 2. κάνω μορφασμό δυσάρεσκιας

slușire, slujiri ουσ. θηλ. 1. το ασκήμισμα 2. το στραβομουτσουινιασμα 3. ο ακρωτηριασμός, το σακάτεμα

slușit-ă, slujiti-te επίθ. 1. άσκημος-η-ο, κακοφτιαγμένος-η-ο 2. στραβομούτσουνος-η-ο, στραβομούρης-α-ο, παραμορφωμένος-η-ο 3. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβός-ή-ό

smălt, smălturi ουσ. ουδ. το σμάλτο // **~ dentar** το σμάλτο των δοντιών, η οδονταντίνη

smarald, smaralde ουσ. ουδ. το σμαράγδι // **de ~** σμαράγδινος-η-ο // **de culoarea -ului** σμαραγδόχρωμος-η-ο // **marea de ~** η σμαράγδιν θάλασσα

smăltui, smăltuiesc ρ. μετ. σμαλτώνω

smăltuire, smăltuiri ουσ. θηλ. το σμάλτωμα, η σμάλτωση

smăltuit-ă, smăltuiți-te επίθ. σμαλτωμένος-η-ο, εμαγιέ // **vas ~** το εμαγιέ σκεύος

smăltuitoare, smăltuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εμαγιέρ (ο, η)

smântână ουσ. θηλ. το αφρόγαλα, το καϊμάκι, η κρέμα

smântâni, smântânesc ρ. μετ. βγάζω το αφρόγαλα

smântânire, smântâniri ουσ. θηλ. αφαίρεση της κρέμας

smântânit-ă, smântâniți-te επίθ. από το οποίο αφαιρέθηκε η κρέμα

smântânos-oasă, smântânosi-oase επίθ. με πολύ καϊμάκι, αφρογάλατος-η-ο

smăre, smărcuri ουσ. ουδ. ο βόρβορος, ο βουρκόποτος, το τέλμα

smărcos-oasă, smărcosi-oase επίθ. τελματώδης-ής-ες, ελώδης-ής-ες, βορβορώδης-ής-ες

smead-ă, smezi-de επίθ. μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό

smerenie ουσ. θηλ. (εκκλ.) η ευλάβεια, η ευσεβεία, η ταπεινοφροσύνη

sméri, smeresc Ι. ρ. μέσο (εκκλ.) συμπεριφέρομαι θεοσεβώς, έχω ευλάβεια και σεβασμό για τα θεία, είμαι ευσεβής, ευλαβής, ταπεινώνομαι ΙΙ. ρ. μετ. κατανικώ την περηφάνεια κάποιου, ταπεινώνω

smerit-ă, smeriți-te Ι. επίθ. (εκκλ.) ευλαβής-ής-ές, ευσεβής-ής-ές, ταπεινόφρονος-η-ο, θεοσεβής-ής-ές ΙΙ. επιρ. ευσεβώς, ευλαβώς, θεοσεβώς

sminteală, sminteli Ι. ουσ. θηλ. 1. η ανοησία, η παλαβομάρα, η παράνοια, η τρέλα 3. ο παραλογισμός, ο λαθεμένος συλλογισμός ΙΙ. επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς παλαβομάρα

sminti, smintesc I. ρ. μέσο 1. παλαβώνω, γίνομαι παλαβός 2. τρελαίνομαι, βγαίνω από τον εαυτό μου II. ρ. μετ. 1. κάνω κάποιον παλαβό, τρελαίνω, κάνω τρελό 2. δέρνω άγρια κάποιον 3. αποπλανώ κάποιον // **a ~ in bătaie** δέρνω αλύπητα κάποιον
smintire, smintiri ουσ. θηλ. 1. το παλάβωμα, η τρελαμάρα, η τρελή πράξη, η παραφροσύνη
smintită, smintiți-te επιθ. παλαβός-ή-ό, τρελός-ή-ό, άφρων-ων-ον, παράτολμος-η-ο
smiorcăi, smiorcăi I. ρ. αμ. (οικ.) 1. ρουθουνίζω 2. κλαψουρίζω, ψευτοκλαίω, γκρινιάζω II. ρ. μέσο παραπονιέμαι χωρίς λόγο, γκρινιάζω
smiorcăială, smiorcăieli ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το ρουθούνισμα, η κλαψούρα 2. η μουρμούρα, το γκρινιάσμα
smiorcăire, smiorcăiri ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το ρουθούνισμα 2. η κλαούρα
smiorcăit ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το κλάψιμο, το μουρμουρητό, η γκρίνια 2. το ρουθούνισμα
smiorcăit-ă, smiorcăiți-te επιθ. (οικ.) κλαψιάρης-α-ικο, παραπονιάρης-α-ικο, γκρινιάρης-α-ικο
smirna επιρ. ασάλευτα, ακούνητα // **să stai ~!** να κάθεται ακούνητα!
smirnă, smirne ουσ. θηλ. η σμύρνα
smoală ουσ. θηλ. 1. η πίσσα, το κατράμι 2. η άσφαλτος, η πισσάσφαλτος // **negru ca smoala** μαύρος πίσσα
smoc, smocuri ουσ. ουδ. 1. η τούφα, το τσουλούφι 2. η δεσμίδα (νήματα, χορτάρι κ.λ.π.) // **~ de păr** το τσουλούφι
smochin, smochini ουσ. αρσ. (βοτ.) η συκιά // **~ de India** η αραποσυκιά
smochină, smochine ουσ. θηλ. το σύκο // **șirag de smochine** η συκοπιταρίδα
smoching, smochinguri ουσ. ουδ. το σμόκιν
smochini, smochinese ρ. μέσο ρυτιδώνω, ζαρώνω
smochini-tă, smochiniți-te επιθ. ρυτιδωμένος-η-ο, καταζαρωμένος-η-ο
smoli, smolesc ρ. μετ. πισσώνω, καταρμώνω, αλείφω με πίσσα
smolire, smoliri ουσ. θηλ. το πίσσωμα, το άλειμμα με κατράμι // **~ a drumurilor** η πισσόστρωση
smoli-tă, smoliți-te επιθ. 1. πισσωμένος-η-ο, πισσοειδής-ής-ές 2. πισσοστρωμένος-η-ο
smuceală, smuceli ουσ. θηλ. 1. το τίναγμα, το απότομο τράβηγμα, η βιαστική κίνηση 2. η παραφορά
smuci, smucesc I. ρ. μετ. τραβώ απότομα, τινάζω II. ρ. αμ. κινιέμαι δυνάτα προς τα πίσω, οπισθοδρομώ (το όπλο σε εκφυροσκορότηση) III. ρ. μέσο τινάξομαι με ορμή, σφαδάζω, τραβιέμαι απότομα για να ξεφύγω
smucit-ă, smuciți-te επιθ. 1. βίαιος-η-ο, βιαστικός-ή-ό, απότομος-η-ο, παράφορος-η-ο // **a fi ~ la vorbă** είναι βίαιος στη συζήτηση // **vorbă -ă** ο απότομος λόγος
smucitură, smucituri ουσ. θηλ. 1. ο τιναγμός, η απότομη βιαστική κίνηση 2. η έλξη με δύναμη, το τράβηγμα
smulge, smulg I. ρ. μετ. 1. αποσπώ, ανασπώ 2. τραβώ, αποτραβώ 3. ξεριζώνω, εκριζώνω // **a ~ din ghearele morții** αποσπώ από τα νύχια του θανάτου // **a ~ din rădăcini** τραβώ από τις ρίζες του, ξεριζώνω // **a-și ~ părul din cap** τραβώ τα μαλλιά μου // **mi-a smuls viața din mână** μου

τράβηξε το βιολί απ' το χέρι // **să-l smulgă din gândurile sale** να τον βγάλει απ' τις σκέψεις του II. ρ. μέσο 1. αποσπώμαι, αποχωρίζομαι, ξεκολλιέμαι, αποσκιρτώ, χωρίζομαι 2. ξεφεύγω
smulgere, smulgeri ουσ. θηλ. 1. απόσπαση, η ανάσπαση, η αποκόλληση 2. η ξερίζωση, το ξεριζώμα
smuls-ă, smulși-se επιθ. ξεριζωμένος-η-ο, αποσπασμένος-η-ο, ανασπασμένος-η-ο, ανάρπαστος-η-ο
snoavă, snoave ουσ. θηλ. το ανέκδοτο
snoab, snoabă, snobi, snoabe ουσ. αρσ. και θηλ. σνομπ (ο, η) // **totalitatea -ilor** η σνομπαρία
snobism ουσ. ουδ. ο σνομπισμός
snop, snopi ουσ. αρσ. 1. το δεμάτι, η δέσμη σπαρτών 2. το χερόβολο // **un ~ de păioase** ένα δεμάτι στάχια
snopeală, snopeli ουσ. θηλ. 1. το δεμάτισμα, το δέσιμο σε δεμάτια 2. μτφ. το άργασμα, το δάρισμα, το ξυλοκόπημα
snopi, snopesc I. ρ. μετ. δεματιάζω, χεροβολιάζω // (οικ.) **a ~ în bătaie** ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον II. ρ. μέσο αποκάνω, αποσταίνω, κουράζομαι, εξαντλούμαι
snopire, snopiri ουσ. θηλ. το ξυλοκόπημα
soacră, soacre ουσ. θηλ. η πεθερά // **~ mare** η μεγάλη πεθερά (η μητέρα του γαμπρού) // **~ mică** η μικρή πεθερά (η μητέρα της νύφης)
soare, sorti I. ουσ. αρσ. ο ήλιος // **~răsare** η Ανατολή // **~le se înalță** ψηλώνει ο ήλιος // **a fi rupt din ~** ηλιογεννητος, ηλιογεννημένος // **a fi ~ cu dinți** είναι ήλιος με δόντια // **a se uita la cineva ca la ~** κοιτάζω σε κάποιον όπως στον ήλιο (πολυαγαπημένος) // **a sta la ~** λιάζομαι, χαίρομαι τον ήλιο // **apus de ~** το ηλιοβασίλεμα, η δύση του ήλιου // **ars de ~** ηλιοκαμένος-η-ο, ηλιοκαυτός-η-ο // **baie de ~** το ηλιόλουτρο // (βοτ.) **floarea -lui** ο ηλιάνθος, το ηλιοτρόπιο // **s-a ivit ~** έβγηκε ο ήλιος // **străluclirea orbitoare a -lui** η εκτυφλωτική λαμπρότητα του ήλιου // **sub ~** κάτω από τον ήλιο II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με τον ήλιο (όσο είναι ο ήλιος, όσο είναι η μέρα, όσο δεν έχει βραδιάσει)
soartă, sorti ουσ. θηλ. 1. το πεπρωμένο, η ειμαρμένη, η μοίρα, η τύχη, το ριζικό 2. το γραφτό, το γραμμένο // **nu cunoaște cele două rele ale sortii sale** δε γνωρίζει τα δύο κακά της μοίρας του // **predestinat de ~** προκαθορισμένος από τη μοίρα
soată, soate ουσ. θηλ. η σύζυγος
sobă, sobe ουσ. θηλ. η σόμπα, η θερμάστρα
sobită, sobite ουσ. θηλ. η σομπίτσα
sobol, soboli ουσ. αρσ. (ζωολ.) το σαμούρι
sobor, soboare ουσ. ουδ. (εκκλ.) η σύνοδος
sobornicesc-cască, sobornicești επιθ. (εκκλ.) συνοδικός-ή-ό (που σχετίζεται με την Ιερή Σύνοδο)
sobrietate ουσ. θηλ. 1. η εγκράτεια, η σωφροσύνη 2. η ολιγάρκεια, η λιτότητα
sobru-ă, sobri-e I. επιθ. 1. εγκρατής-ής-ές, σώφρωνας-η-ο 2. ολιγαρκής-ής-ές, λιτός-ή-ό II. επιρ. 1. εγκρατώς, σωφρόνως 2. λιτώς, σοβαρώς
soc, soci ουσ. αρσ. (βοτ.) η κουφοξυλιά, ο ζαμπούκος, ο σαμπουίκος
sociabil-ă, sociabili-e επιθ. 1. κοινωνικός-ή-ό 2. ομιλητικός-ή-ό

sociabilitate ουσ. θηλ. η κοινωνικότητα, η ομιλιτικότητα
social-ă, social-e επίθ. κοινωνικός-ή-ό // **asigurări** ~e οι κοινωνικές ασφαλίσεις // **clasele** ~e οι κοινωνικές τάξεις // **produsul** ~ το κοινωνικό προϊόν // **reformele** ~e οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις // **regim** ~ το κοινωνικό καθεστώς // **orânduire** ~ă το κοινωνικό πολιτειακό καθεστώς
social-democrat-ă, sociali-democrați-te Ι. επίθ. (πολ.) σοσιαλδημοκρατικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. σοσιαλδημοκράτης-ισσα (ο, η)
social-democratism ουσ. ουδ. (πολ.) ο σοσιαλδημοκρατισμός
social-democrație ουσ. θηλ. (πολ.) η σοσιαλδημοκρατία
socialism ουσ. ουδ. (πολ.) ο σοσιαλισμός // ~ **utopic** ο ουτοπικός σοσιαλισμός
socialist-ă, socialiști-ste Ι. επίθ. (πολ.) σοσιαλιστικός-ή-ό // **regim** ~ το σοσιαλιστικό καθεστώς ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. σοσιαλιστής-ίστρια (ο, η)
socializa, socializez Ι. ρ. μετ. (πολ.) κοινωνικοποιώ, περνώ τα μέσα παραγωγής στην ιδιοκτησία του κράτους ΙΙ. ρ. μέσο κοινωνικοποιούμαι, κρατικοποιούμαι
socializare, socializări ουσ. θηλ. (πολ.) η κοινωνικοποίηση
socialmente επίρ. κοινωνικώς, υπό κοινωνικής άποψης, από κοινωνική σκοπιά // **munca** ~ **necesară pentru producerea unui bun** η κοινωνικώς αναγκαία εργασία για την παραγωγή ενός αγαθού
societar-ă, societarie ουσ. αρσ. και θηλ. (λογ.) 1. κοινωνός (ο, η), εταίρος (ο, η), συνέταρος (ο, η) 2. μέτοχος (ο, η) // ~ **de onoare** ο τιμητικός μέτοχος
societate, societăți ουσ. θηλ. 1. η κοινωνία 2. η εταιρεία 3. μτφ. η παρέα, η συναναστροφή // ~ **anonimă** η ανώνυμος εταιρεία // ~ **literară** η λογοτεχνική εταιρεία // ~ **scavagistă** η δουλοκτητική κοινωνία // **în** ~ στην κοινωνία, στον κόσμο, μεσ' στον κόσμο // **înaltă** ~ η υψηλή κοινωνία
sociologic-oagă, sociologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. κοινωνιολόγος (ο, η)
sociologic-ă, sociologici-ce επίθ. κοινωνιολογικός-ή-ό
sociologie ουσ. θηλ. η κοινωνιολογία
sociologism ουσ. ουδ. ο κοινωνιολογισμός
sociometrie ουσ. θηλ. η κοινωνιομετρία
soclu, socluri ουσ. ουδ. το βάθρο, το υπόβαθρο, το υποστήριγμα, η βάση ανάγματος // (γεωγρ.) ~ **continental** η υφαλοκρηπίδα
socoteală, socoteli Ι. ουσ. θηλ. 1. ο λογαριασμός 2. ο υπολογισμός 3. μτφ. το συμφέρον, η σκέψη, η κρίση // **a cere** ~ ζητώ λογαριασμό // **a da** ~ δίνω λογαριασμό, λογοδοτώ, δίνω λόγο για όσα έπραξα // **a face o** ~ κάνω ένα λογαριασμό, λογαριάζω // **a greși socoteala** πέφτω έξω στο λογαριασμό (κάνω λάθος) // **a-i veni la** ~ είναι προς το συμφέρον του // **a nu-i veni la** ~ δεν τον συμφέρει // **a pune la** ~ λαβαίνω υπ' όψη // **a ține** ~ de παίρνω υπ' όψη // λογαριάζω κάτι τι // **care trebuie să dea** ~ υπόλογος-η-ο // **pe socoteala cuiva** για λογαριασμό κάποιου ΙΙ. επιρ. και επιθ. έκφρ. **cu** ~ με λογισμό, με ορθή σκέψη

socoti, socotesc Ι. ρ. μετ. λογαριάζω, υπολογίζω, κρίνω, νομίζω, φρονώ, θεωρώ // **socot că...** νομίζω ότι... // **a ~ greșit** λογαριάζω λαθεμένα, κάνω λάθος // **îl socotesc un mare artist** τον θεωρώ έναν μεγάλο ηθοποιό ΙΙ. ρ. μέσο 1. λογαριάζομαι, υπολογίζομαι, λογίζομαι, θεωρώ τον εαυτό μου 2. ξεκαθαρίζω το λογαριασμό μου με κάποιον // **mă socotesc fericit** λογαριάζομαι ευτυχισμένος, ευτυχής
socotință, socotințe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η γνώμη, η κρίση, η σκέψη, η αντίληψη, ο νους, η φρόνηση 2. ο λογισμός, ο υπολογισμός, η θέληση, η απόφαση
socotire, socotiri ουσ. θηλ. 1. ο λογαριασμός 2. η εκτέλεση αριθμητικών πράξεων 3. το μέτρημα, η αριθμηση 4. μτφ. η σκέψη, η πρόθεση
socotit ουσ. ουδ. ο λογισμός, το λογάρισμα, η αριθμηση, το μέτρημα
socoti-ă, socotiți-te επίθ. λογικός-ή-ό, μετρημένος-η-ο
socotitor-oare, socotitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. υπολογιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο μετρητής
socru, socri ουσ. ουδ. ο πεθερός // ~ **mare** ο μεγάλος πεθερός (ο πατέρας του γαμπρού) // ~ **mic** ο μικρός πεθερός (ο πατέρας της νύφης)
sodă ουσ. θηλ. (χημ.) η σόδα, το ανθρακικό νάτριο // ~ **calcinată** το ανθρακικό νάτριο // ~ **caustică** η καυστική σόδα, το καυστικό νάτριο // ~ **cristalizată** η κρυσταλλική σόδα
sodiu ουσ. ουδ. (χημ.) το σόδιο, το νάτριο
sofa, sofale ουσ. θηλ. 1. ο σόφας, ο χαμηλός καναπές 2. το μιντέρι, το ντράνι
sofism, sofisme ουσ. ουδ. το σόφισμα, η σοφιστεία
sofist-ă, sofști-te ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) σοφιστής-ίστρια (ο, η) // **sofștii** οι σοφιστές
s sofist-ă, sofistice-ce Ι. επίθ. σοφιστικός-ή-ό, που διαστρέφει την αλήθεια ΙΙ. ουσ. θηλ. η σοφιστική, η τέχνη των σοφιστών
sositica, sofistic ρ. μετ. σοφίζομαι
sositicare, sofistcări ουσ. θηλ. το σόφισμα, το τέχνασμα, το επινόημα
sositicat-ă, sofistcări-te επίθ. 1. σοφιστικός-ή-ό 2. περίπλοκος-η-ο, πολυσύνθετος-η-ο // **arme** ~e τα σοφιστικά όπλα
sositicarie, sofistcării ουσ. θηλ. (οικ.) η σοφιστεία
sosită, sofite ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η ηλεκτρική λάμπα σε σχήμα σωλήνα
soi, soiuri Ι. ουσ. ουδ. 1. το σόι, το γένος 2. η καταγωγή 3. το είδος, η ράτσα, η ποικιλία 4. το ποίον // **ce ~ de om este?** τι σόι άνθρωπος είναι; ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de** ~ από επιφανή καταγωγή // **om de** ~ άνθρωπος επιφανούς καταγωγής
soia ουσ. θηλ. (βοτ.) η σόγια // **ulei de** ~ το σογιέλαιο
soios-oasă, soioși-oase επίθ. λερωμένος-η-ο, λερός-ή-ό, ακάθατος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, λιπαρός-ή-ό
sol ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.) το σολ, ο πέμπτος φθόγγος της μουσικής κλίμακας
sol, soluri ουσ. αρσ. 1. ο απεσταλμένος, ο μηνυτής 2. ο αντιπρόσωπος
sol, soluri ουσ. ουδ. η γη, το έδαφος, η επιφάνεια της γης
solar-ă, solarie επίθ. ηλιακός-ή-ό // **sistemul** ~ το ηλιακό σύστημα // **an** ~ το ηλιακό έτος
solarimetru, solarimetre ουσ. ουδ. (φυσ.) το ηλιόμετρο

solariu, solarii *ουσ.* *ουδ.* το ηλιαστήριο, ο τόπος για λιάσιμο
solă, sole *ουσ.* *θελ.* (γεωρ.) γεωργικό σύστημα καλλιεργείας τριών αγρών με διαφορετικά είδη φυτών
sold, solduri *ουσ.* *ουδ.* (εμπόρ.) 1. το υπόλοιπο λογαριασμού 2. το ρετάλι (ύφασμα υπόλοιπο από τόπι) // **-uri de mărfuri** τα υπόλοιπα εμπορευμάτων
solda, soldez *l. ρ. μετ.* (εμπόρ.) 1. καθορίζω το υπόλοιπο λογαριασμού 2. εξοφλώ το χρέος 3. πουλάω τα υπόλοιπα εμπορευμάτων με έκπτωση τιμής, με σκόντο *II. ρ. μέσο* 1. λήγω, καταλήγω 2. τερματίζομαι // (αθλ.) **intrecerea s-a ~t cu victoria echipei oaspete** ο αγώνας έληξε με τη νίκη της φιλοξενούμενης ομάδας // (πολ.) **tratativele s-au ~t cu un acord asupra problemelor discutate** οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε συμφωνία πάνω στα συζητημένα προβλήματα
soldare, soldări *ουσ.* *θελ.* (εμπόρ.) 1. η ισοστάθμιση, η ισοζύγισή, η ισορρόπηση 2. η εξόφληση χρέους 3. η πώληση των υπολοίπων εμπορευμάτων με έκπτωση
soldat-ă, soldați-te *επιθ.* (εμπόρ.) ισοζυγισμένος-η-ο χωρίς υπόλοιπο (λογαριασμός)
soldat, soldați *ουσ.* *αρσ.* ο στρατιώτης, ο οπλίτης, ο φαντάρος
soldă, soldo *ουσ.* *θελ.* ο μισθός, η μισθοδοσία // **a fi în solda cuiva** πληρώνωμαι από κάποιον
soldățul, soldățul *ουσ.* *αρσ.* το φανταράκι // **~ de plumb** (παιχνίδι) στρατιωτάκι
soldătesc-ă, soldățești *επιθ.* στρατιωτικός-ή-ό **soldățește** *επιρ.* στρατιωτικά, φανταρίστικα
soldățoi, soldățoi *ουσ.* *αρσ.* (χλευασ.) ο αμόρφωτος στρατιωτικός
solecism, solecisme *επιθ.* (γραμματ.) ο σολοικισμός
solemn-ă, solemn-e *l. επιθ.* επίσημος-η-ο, γιορταστικός-ή-ό, πανηγυρικός-ή-ό // **ședință -ă** η επίσημη συνεδρίαση *II. επιρ.* επίσημα, πανηγυρικά, με επισημότητα
solemnitate, solemnități *ουσ.* *θελ.* 1. η τελετή, ο εορτασμός 2. ο πανηγυρισμός 3. η επισημότητα // **-a sfîrșirii apelor** η τελετή του αγιασμού των υδάτων
solenoid, solenoizi *ουσ.* *αρσ.* (ηλεκτρ.) το σωληνοειδές (ο ηλεκτρικός αγωγός σε σχήμα σπείρας)
sofegia, sofegiez *ρ. αμ.* (μουσ.) τραγουδών (διαβάζω) το σολφέζ
sofegiere, sofegieri *ουσ.* *θελ.* (μουσ.) το τραγουδισμα (το διάβασμα ή ανάγνωση) του σολφέζ
sofegiu, sofegii *ουσ.* *ουδ.* (μουσ.) το σολφέζ
solică, solicit *l. ρ. μετ.* 1. αιτώ, ζητώ, απαιτώ 2. εκλιπαρώ // **el solicită acest post** εκείνος ζητεί ή τη θέση *II. ρ. μέσο* 1. ζητούμαι, αιτούμαι 2. υπόκειμαι σε κάποια φυσική ενέργεια
solicitant-ă, solicitanți-te *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* αιτών-ουσα (ο, η), απαιτητής-ήτρια (ο, η)
solicitare, solicitanți *ουσ.* *θελ.* 1. η ζήτηση, η αίτηση 2. η υποταγή σε φυσική δύναμη και η αντίσταση ενός σώματος σ' αυτή
solicitor-oare, solicitori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* απαιτητής-τρια (ο, η), απαιτών-ούσα (ο, η), αιτών-ούσα (ο, η)
solicitudine, solitudinii *ουσ.* *θελ.* 1. η εξυπηρέτηση με προθυμία, η φιλοφρόνηση 2. η περιποίηση

solid-ă, solizi-de *l. επιθ.* 1. στερεός-ά-ό, στέρεος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό 3. βέβαιος-η-ο, βάσιμος-η-ο 4. οχυρός-ή-ό 5. ρωμαλέος-έα-έο, εύρωστος-η-ο // **alimente** -e τα στερεά τρόφιμα // **corp** ~ το στερεό σώμα // **pe teren** ~ σε στερεό έδαφος // **stare** ~ă η στερεή κατάσταση *II. επιρ.* 1. στερεά, σταθερά, βέβαια, βάσιμα 2. οχυρώς 3. ρωμαλέα, με ευρωστιά *III. ουσ.* *ουδ.* το στερεό
solidar-ă, solidari-e *επιθ.* αλληλέγγυος-α-ο // **obligațiune** -ă η αλληλέγγυα υποχρέωση
solidaritate *ουσ.* *θελ.* η αλληλεγγύη // **~ internațională** η διεθνής αλληλεγγύη // **~ proletară** η προλεταριακή αλληλεγγύη
solidariza, solidarizez *ρ. μέσο* τάσσομαι αλληλέγγυος
solidarizare, solidarizări *ουσ.* *θελ.* η αλληλεγγυοποίηση, η εκδήλωση αλληλεγγύης
solidarizat-ă, solidarizați-te *επιθ.* αλληλέγγυος-η-ο
solidifică, solidific *l. ρ. μετ.* στερεοποιώ *II. ρ. μέσο* στερεοποιούμαι
solidificare, solidificări *ουσ.* *θελ.* η στερεοποίηση
solidificat-ă, solidificați-te *επιθ.* στερεοποιημένος-η-ο
soliditate *ουσ.* *θελ.* 1. η στερεότητα, το βάσταγμα 2. η παγιότητα 3. το βάσιμο, η σταθερότητα
solie, solii *ουσ.* *θελ.* 1. αποστολή, η πρεσβεία, η αντιπροσωπεία 2. το μήνυμα
soliped-ă, solipezi-de *l. επιθ.* (ζωολ.) μονώνυχος-η-ο *II. ουσ.* *ουδ.* (ζωολ.) το μονώνυχο
solipsism *ουσ.* *ουδ.* (φιλοσ.) ο σολιψισμός
solipsist-ă, solipsiști-te *l. επιθ.* (φιλοσ.) σολιψιστικός-ή-ό *II. ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* (φιλοσ.) σολιψιστής-ήτρια (ο, η)
solist-ă, soliști-te *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* (μουσ.) σολίστας-α (ο, η), μονωδός (ο, η)
solistic-ă, solistici-ce *επιθ.* (μουσ.) μονωδικός-ή-ό, που εκτελείται από το σολίστα
solitar-ă, solitari-e *επιθ.* μόνος-η-ο, μοναχικός-ή-ό, απομονωμένος-η-ο, μεμονωμένος-η-ο, μονήρης-ή-ες, μοναχός-ή-ό
solitudine, solitudinii *ουσ.* *θελ.* η μοναξιά, η μόνωση, η απομόνωση
solniță, solnițe *ουσ.* *θελ.* η αλατιέρα, το αλατοδοχείο
solo *l. ουσ.* *ουδ.* αμετάβλ. (μουσ.) το σόλο *II. ουσ.* *αρσ.* (μουσ.) ο σολίστας
solomonar, solomonari *ουσ.* *αρσ.* (λαϊκ.) ο μάντης, ο μάγος
solstițial-ă, solstițiali-e *επιθ.* ηλιοστασιακός-ή-ό
solstițiu, solstiții *ουσ.* *ουδ.* (αστρ.) το ηλιοστάσιο
solubil-ă, solubili-e *επιθ.* (χημ.) ευδιάλυτος-η-ο, διαλυσιμος-η-ο
solubilitate, solubilități *ουσ.* *θελ.* (χημ.) η ευδιαλυτότητα, η διαλυτικότητα
solubiliza, solubilizez *l. ρ. μετ.* διαλύω, καθιστώ κάτι διαλύσιμο *II. ρ. μέσο* διαλύομαι, γίνομαι ευδιάλυτος-η-ο
solubilizare, solubilizări *ουσ.* *θελ.* η διάλυση, το να γίνει μια ουσία ευδιάλυτη
soluție, soluții *ουσ.* *θελ.* 1. η λύση, η επίλυση, η έξοδος 2. η εκκαθάριση, ο τερματισμός 3. η διάλυση, το διάλυμα // (χημ.) ~ **de amoniac** το αμμωνιακό διάλυμα // (χημ.) ~ **diluată** η αραιά διάλυση // **nu există altă** ~ δεν υπάρχει άλλη έξοδος, άλλη διευθέτηση
soluționa, soluționez *ρ. μετ.* 1. λύνω, λύω, επιλύω 2. βρίσκω το άγνωστο σε κάτι

soluționare, soluționări ουσ. θηλ. η λύση, η επίλυση
soluțiune, soluțiuni ουσ. θηλ. ιδ. *soluție*
solvabil-ă, solvabili-e επίθ. 1. αξιόχρεως-ως-ον, φερέγγυος-α-ο 2. αξιόπιστος-η-ο, ασφαλής-ής-ές
solvabilitate ουσ. θηλ. το αξιόχρεον, η φερεγγυότητα, η αξιοπιστία
solvent-ă, solvenți-e επίθ. (μαθητής, σπουδαστής) που πληρώνει τα τέλη για σπουδές (που δεν είναι υπότροφος)
solvent, solvenți ουσ. αρσ. (χημ.) ο διαλύτης
solvi, solv ι. ρ. μετ. διαλύω ΙΙ. ρ. μέσο διαλύομαι
solz, solzi ουσ. αρσ. το λέπι, η φολίδα
solzișor, solzișori ουσ. αρσ. το μικρό λέπι
solzos-oasă, solzoși-oase επίθ. λεπιδωτός-ή-ό, φολιδωτός-ή-ό, λεπιδοειδής-ής-ές
soma, somez ρ. μετ. 1. εγκάλω, καλώ, προσκαλώ, προειδοποιώ 2. εφιστώ την προσοχή κάποιου, θέτω υπ' όψη // **a ~ să se oprească** καλώ να σταματήσει
somalez-ă, somalezi-e Ι. Σομαλέζος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. σομαλέζικος-η-ο
somare, somări ουσ. θηλ. το εγκάλεσμα, η προειδοποίηση
somat-ă, somați-te επίθ. προειδοποιημένος-η-ο, ειδοποιημένος-η-ο
somatic-ă, somatici-ce επίθ. (βιολ.) σωματικός-ή-ό // **celule -e** τα σωματικά κύτταρα
somație, somații ουσ. θηλ. (νομ.) 1. η κλήση, η πρόσκληση, το εγκάλεσμα 2. η προειδοποίηση // **~ de plată** η κλήση για πληρωμή
somațiune, somațiuni ουσ. θηλ. ιδ. *somație*
sombrero, sombrere ουσ. ουδ. το σομπρέρο (το πλατύγυρο καπέλο)
somieră, somiere ουσ. θηλ. ο σουμιές, το σομιέ
somitare, somități ουσ. θηλ. η γνωστή προσωπικότητα
somn, somni ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο σίλουρος, ο γουλιανός
somn, somnuri ουσ. ουδ. ο ύπνος // **~ profund** ο βαθύς ύπνος // **~ul cel vesnic** ο αιώνιος ύπνος // **a pica de ~** πέφτω από ύπνο, νυστάζω πολύ // **a trage un pui de ~** κοιμάμαι λίγο // **boala -ului** η νόσος του ύπνου // **cufundat în ~** βυθισμένος στον ύπνο // **mie -e** νυστάξω, έχω διάθεση για ύπνο
somnambul-ă, somnambuli-e ουσ. αρσ. και θηλ. υπνοβάτης-ισσα (ο, η)
somnambuli-că, somnambulici-ce επίθ. υπνοβατικός-ή-ό
somnambulism ουσ. ουδ. η υπνοβασία
somnifer-ă, somniferi-e Ι. επίθ. υπνοφόρος-α-ο, υπνωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υπνωτικό
somnolent-ă, somnolenți-te υπναλέος-έα-έο, υπναράς-ού-αδικο
somnolență, somnolențe ουσ. θηλ. η νύστα, η υπνηλία
somnoroas-ă, somnoroși-oase επίθ. υπναράς-ού-αδικο, υπναλέος-έα-έο // **somnoroase pășărele** τα υπνάρικα πουλιά
somnoterapie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υπνοθεραπεία
somon, somoni ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο σολομός
somptuos-oasă, somptuoși-oase επίθ. 1. πολυτελής-ής-ές, λουσάτος-η-ο, λουσαρισμένος-η-ο 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές
somptuozitate ουσ. θηλ. 1. η πολυτέλεια 2. η μεγαλοπρέπεια
son, soni ουσ. αρσ. (ψυσ.) η μονάδα μέτρησης έντασης ήχου

sonantă, sonante ουσ. θηλ. (γραμμ.) το ηχητικό // **consoană ~** το ηχητικό σύμφωνο
sonată, sonate ουσ. θηλ. (μουσ.) η σονάτα
sonatină, sonatine ουσ. θηλ. (μουσ.) η σονατίνα
sonda, sondez ρ. μετ. βολιδοσκοπώ, βυθομετρώ, καθετηριάζω // **a ~ opinia publică** βολιδοσκοπώ την κοινή γνώμη
sondaj, sondaže ουσ. ουδ. 1. η καθετηρίαση, η βολιδοσκοπήση, ο καθετηριασμός 2. η βυθομέτρηση 3. μτφ. η σφυγμομέτρηση // **~ al opiniei publice** η βολιδοσκοπήση της κοινής γνώμης // **prin ~** με βολιδοσκοπήση, με καθετηριασμό
sondare, sondări ουσ. θηλ. 1. η καθετηρίαση, η βολιδοσκοπήση, η βυθομέτρηση 2. η γεώτρηση 3. μτφ. η σφυγμομέτρηση
sondă, sonde ουσ. θηλ. 1. η βολίδα, η σόντα, ο καθετήρας 2. το γεωτρήπανο 3. ο δειγματολήπτης 4. η πετρελαιοπηγή, η εγκατάσταση γεώτρησης // **~ spațială** η διαστημική βολίδα
sondeză, sondeze ουσ. θηλ. η μικρή εγκατάσταση γεώτρησης
sondor, sondori ουσ. αρσ. ο εργάτης σε πετρελαιοπηγή, ο εργάτης σε γεώτρηση
sonerie, sonerii ουσ. θηλ. το κουδούνι // **~ electrică** το ηλεκτρικό κουδούνι // **a apăsa pe ~** πατάω (πιέζω) το κουδούνι
sonet, sonete ουσ. ουδ. το σονέτο
sonetist-ă, sonetiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. σονετίστας-ίστρια (ο, η)
sonic-ă, sonici-e επίθ. ηχητικός-ή-ό // **unde -e** τα ηχητικά κύματα
sonicitate ουσ. θηλ. η ηχητικότητα
sonor-ă, sonori-e Ι. επίθ. 1. ηχηρός-ή-ό 2. βροντερός-ή-ό // **coloana -ă** η ηχηρή στήλη // **cu glas ~** με βροντερή φωνή // **film ~** το ηχηρό φιλμ (η ομιλούσα ταινία) ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. ο ήχος 2. το ηχηρό μέρος της συσκευής (ράδιο, τηλεόραση)
sonoritate, sonorități ουσ. θηλ. η ηχηρότητα
sonoriza, sonorizez ρ. μέσο ηχηροποιούμαι
sonorizare, sonorizări ουσ. θηλ. η ηχηροποίηση
soporifer-ă, soporiferi-e Ι. επίθ. (λογ.) υπνωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υπνωτικό
soprană, soprane ουσ. θηλ. (μουσ.) ο υψίφωνος, η σοπράνο
soră, surori Ι. ουσ. θηλ. 1. η αδελφή 2. μτφ. η νοσοκόμα // **~ bună** η ομομήτρια (και ομοπάτρια) αδελφή // **~ de caritate** η αδελφή, η νοσοκόμα // **~ de lapte** η ομογάλακτη αδελφή // **~ șefă** η προϊσταμένη νοσοκόμα // **~ vitregă** η ετεροθαλής αδελφή ΙΙ. επιθ. έκφρ. ο **bătaie ~ cu moartea** ένα άγριο εύλο (όμοιο με το θάνατο)
sorb, sorbi ουσ. αρσ. (βοτ.) η σουριβά
sorb, sorburi ουσ. ουδ. 1. ο απορροφητικός σωλήνας 2. η δίνη νερού, ο ρούφουλας, η ρουφηχτρα
sorbi, sorb ρ. μετ. 1. ρουφώ, απορροφώ, ροφώ 2. καταπίνω, εισπνέω αέρα // **~ cuvințele cuiva** ρουφώ τα λόγια κάποιου // **a ~ dintr-o înghițitură** ρουφώ μονορούφι (με μια ρουφηξιά)
sorbire, sorbiri ουσ. θηλ. το ρούφηγμα, η ρουφηξιά, η ρόφηση
sorbitor-oare, sorbitori-oare επίθ. απορροφητικός-ή-ό

sorbitură, sorbituri ουσ. θηλ. η ρουφηξιά, η γουλιά, το ρούφηγμα
sorcovă, sorcove ουσ. θηλ. η βεργίτσα ή το στολισμένο κλωνάρι με τεχνητά λουλούδια για τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς
sorcovî, sorcovesce ρ. μετ. εύχομαι στα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς
sordid-ă, sordizi-de επίθ. ακάθατος-η-ο
sorg ουσ. αρσ. (βοτ.) το σόργο
sorginte, sorginți ουσ. θηλ. η πηγή, η αρχή, η αιτία ενός πράγματος
sorit, sorite ουσ. ουδ. (λογικ.) ο σωρείτης, ο συλλογισμός με το τελικό συμπέρασμα
soroc, soroace Ι. ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η προθεσμία 2. η ημερομηνία για μνημόνευση των νεκρών 3. το νόημα, η έννοια 4. το πλήρωμα του χρόνου // **a i se împlini** -ul έφτασε στην προθεσμία ΙΙ. επιρ. έκφρ. la soroace στις μεγάλες μέρες (σε μεγάλες γιορτές)
sort, sorturi ουσ. ουδ. 1. το είδος, η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. η κατηγορία
sorta, sortez ρ. μετ. ταξινομώ, διαλέγω, επιλέγω, εκλέγω
sortare, sortări ουσ. θηλ. η ταξινόμηση, η διαλογή, το ξεχώρισμα, το διάλεγμα, η εκλογή, η επιλογή
sortator-oare, sortatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ταξινομός (ο, η), επιλέγων-ουσα (ο, η), εκλέγων-ουσα (ο, η)
sorti, sortesc ρ. μετ. 1. προορίζω 2. προσδιορίζω
sortilegiu, sortilegii ουσ. ουδ. τα μάγια, τα πολλά μάγια
sortiment, sortimente ουσ. ουδ. 1. η ποικιλία εμπορευμάτων 2. η ονομασία εμπορευμάτων // ~ **minimal** η ελάχιστη ποικιλία εμπορευμάτων
sortire, sortiri ουσ. θηλ. ο προσορισμός, η ειμαρμένη
sortit-ă, sortiți-te επίθ. 1. προοριζόμενος-η-ο 2. ειμαρμένος-η-ο 3. μτφ. καταδικασμένος-η-ο // **încercarea este -ă eşecului** η απόπειρα είναι καταδικασμένη σε αποτυχία
soț, soți ουσ. αρσ. 1. ο κλήρος, ο λαχνός 2. η κληρώση 3. μτφ. η δυνατότητα // **a avea -i de izbândă** έχω δυνατότητες επιτυχίας // **a cădea la -i** πέφτω με κλήρο, εκλέγομαι με κλήρο // **a se alege -îi** βγαίνει ο λαχνός (φτάνει σ' ένα αποτέλεσμα) // **a trage la -i** κληρώνω // **se face tragerea la -i** γίνεται η κληρώση // **tragere la -i** η κληρώση
sos, sosuri ουσ. ουδ. (μαγ.) η σάλτσα, το ζουμί
S.O.S. ουσ. ουδ. Σ.Ο.Σ., διεθνές σήμα κινδύνου
sosi, sosesc Ι. ρ. αμ. φτάνω, προσέρχομαι, έρχομαι, αφικνούμαι // **când a -t în București?** πότε έφτασε στο Βουκουρέστι; // **la ce oră sositese trenul?** τι ώρα φθάνει το τραίνο; ΙΙ. επιρ. έκφρ. **pe -te** κατά την άφιξη, στο σημείο ελεύσεως, στο φτάσιμο
sosieră, sosiere ουσ. θηλ. η σαλτσiera
sosire, sosiri ουσ. θηλ. 1. η άφιξη, το φτάσιμο, η έλευση, ο ερχομός 2. το τέρμα // (ναυτ.) ~ **a unui vas în port** ο κατάπλους, η άφιξη του πλοίου στο λιμάνι // ~ **neasteptată** η αφινιδιαστική άφιξη // ~ **a delegației** η άφιξη της αντιπροσωπείας
sosit ουσ. ουδ. 1. ο ερχομός 2. το «καλώς όρισε» // **bun -vă urez** σας καλωσορίζω, σας εύχομαι το «καλώς όρισε»
sostenuto επίρ. (μουσ.) «σοστενούτο» (με αυστηρότητα στις κινήσεις και ρυθμό)

sote, soteuri ουσ. ουδ. (μαγ.) το σωτέ
soțnie, soțnii ουσ. θηλ. (ιστ.) η σοτνιά (μονάδα ιππικού Τατάρων από εκατό άντρες)
soț, soți Ι. ουσ. αρσ. ο σύζυγος, ο άντρας // ~ **și soție** το αντρόγυνο, οι σύζυγοι // (μαθ.) **număr cu ~** ο ζυγός αριθμός // (μαθ.) **număr fără ~** ο περιττός αριθμός, ο μονός αριθμός ΙΙ. επίθ. και επιρ. έκφρ. **cu ~ (sau) fără ~** μονά ή ζυγά, μονός ή ζυγός
soție, soții ουσ. θηλ. η σύζυγος, η γυναίκα // **soții** οι σύζυγοι
soțioră, soțioare ουσ. θηλ. η γυναικούλα μου
soțior, soțiori ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο αντροπούλη μου
sovârș, sovârși ουσ. αρσ. (βοτ.) η ρίγανη
soviet, soviete ουσ. ουδ. το σοβιέτ
sovietic-ă, sovietici-ce Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σοβιετικός-ή (ο, η) ΙΙ. επίθ. σοβιετικός-ή-ό // **Uniunea -ă** η Σοβιετική Ένωση
spadasin, spadadini ουσ. αρσ. ο σπαθιστής, ο ξιφομάχος
spadă, spadă Ι. ουσ. θηλ. η σπάθα, το μεγάλο σπαθί, η σπάθη, το ξίφος // **au încrucișat spadele** διασταύρωσαν τα ξίφη ΙΙ. ουσ. αρσ. (ιχθ.) **peștele ~** ο ξιφιάς
spaghetă ουσ. θηλ. πληθ. τα спагeтта
spahiu, spahii ουσ. αρσ. ο σπαχής, ο καθαλάρης
spaimă, spaime Ι. ουσ. θηλ. ο τρόμος, ο φόβος, η τρομπά, το τρόμαγμα ΙΙ. επίθ. και επιρ. έκφρ. **de ~** τρομερός-ή-ό ΙΙΙ. ρημ. έκφρ. **a băga spaima în cineva** τρομοκρατώ κάποιον, φοβίζω, φοβερίζω κάποιον // **a trage o ~** με πιάνει φόβος, τραβώ μια μεγάλη τρομπά, περνώ μεγάλο τρόμο
spalier, spalieri ουσ. ουδ. 1. ο στύλος (για το στήριγμα των αναρριχητικών φυτών) 2. η δέντροστοιχία κατά μήκος δρόμου
spanac, spanace ουσ. ουδ. (βοτ.) το σπανάκι // **mâncare de ~ cu orez** το σπανακόρυζο // **plăcintă de ~** η σπανακόπιτα
spancă, spance επίθ. ένα είδος πρόβατο με άσπρο μαλλί // **lână ~** το μαλλί σπάνκα
spaniol-ă, spanioli-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Ισπανός-ίδα (ο, η) ΙΙ. επίθ. ισπανικός-ή-ό // **spaniola / limba -ă** η ισπανική γλώσσα, τα ισπανικά
spaniolește επίρ. (οικ.) ισπανικά
sparanghel, sparangheli ουσ. αρσ. (βοτ.) το σπαράγγι, η σπαραγγιά
sparge, sparg Ι. ρ. μετ. 1. σπάζω, σπάω, θραύω, αποθραύω, θρυμματίζω 2. συντριβώ, τσακίζω 3. κομματιάζω 4. διαρρηγνύω // **a ~ frontul** σπάζω το μέτωπο // **a ~ gheața** θραύω τον πάγο // **a ~ lemne** σπάζω ξύλα // **a ~ norma** σπάζω τη νόρμα (ξεπερνώ το ρυθμό εργασίας) // **a ~ o farfurie** σπάζω ένα πιάτο // **a ~ o ușă** σπάζω μια πόρτα // **a ~ recordul** σπάζω το ρεκόρ κάποιου // **a ~ un geam** σπάζω ένα τζάμι // **a ~ urechile** σπάζω τ' αυτιά // **a -și ~ capul** βασανίζω τη σκέψη μου ΙΙ. ρ. αμ. σπάζω // **abcetul s-a spart** το απόστημα έσπασε ΙΙΙ. ρ. μέσο σπάζω, τσακίζομαι, θραύομαι, θρυμματίζομαι, αποθραύομαι, κομματιάζομαι, συντριβομαι // **a se ~ în capul cuiva** σπάζει πάνω στο κεφάλι κάποιου // **farfură s-a spart** το πιάτο έσπασε // **ouăle s-au spart** τα αυγά έσπασαν // **s-a spart gheața** έσπασε ο πάγος
spargere, spargeri ουσ. θηλ. 1. το σπάσιμο, το σκάσιμο, η θραύση 2. η θλάση, το κάταγμα 3. η διάρρηξη, η παραβίαση, το ρήγμα, η σχισμή // ~ **a**

gheții το σπάσιμο του πάγου // **-a lemnelor** το σπάσιμο ξύλων // **-a unui cauciuc** το σκάσιμο ενός καουτσούκ // **-a unui magazin** η διάρρηξη ενός καταστήματος
spargheț, sparghețuri ουσ. ουδ. (οικοδ.) ο παγοθραύστης (στις βάσεις των ποδιών γέφυρας)
spart ουσ. ουδ. 1. το σπάσιμο, η θραύση 2. το τέλος // **a ajunge la -ul târgului** φτάνω στο τέλος του παζαριού / αργά / παράκαιρα / κατόπιν εορτής
spart-ă, spart-ite επίθ. 1. σπασμένος-η-ο, σκισμένος-η-ο, θρυμμένος-η-ο 2. διαρρηγμένος-η-ο 3. μτφ. σπάταλος-η-ο // **a fi mână** -ă το να είναι σπάταλος // **a mânca parc-ar fi** ~ τρώγει σαν νάνα σκισμένος // **gură** -ă ο πολυλογάς, ο φλύαρος // **voce** -ă η βραχνή φωνή
spartachiadă, spartachiade ουσ. θηλ. (αθλ.) η σπαρτακιάδα (η διεξαγωγή αθλητικών αγώνων)
spartan-ă, spartani-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Σπαρτιάτης-ισσα (ο, η) ΙΙ. επίθ. σπαρτιάτικος-η-ο, σπαρτιατικός-ή-ό // **educație** -ă η σπαρτιατική ανατροφή (εκπαίδευση) ΙΙΙ. επίρ. σπαρτιάτικα
spasm, spasme ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο σπασμός
spasmodic-ă, spasmodici-ce Ι. επίθ. σπασμώδους-ης -ες, σπασμωδικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. σπασμωδικώς, σπασμωδικά
spasmodilie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σπασμοφιλία
spasmogen-ă, spasmogeni-e επίθ. σπαστικός-ή-ό
spasmodic-ă, spasmodici-ce Ι. επίθ. σπασμολυτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το σπασμολυτικό
spat ουσ. ουδ. (ορυκτ.) το σπάθιον // **-de Islanda** το σπάθιον της Ισλανδίας
spată, spate, spete Ι. ουσ. θηλ. 1. το χτένι του αργαλειού (για τις κλωστές του στήμονα) 2. η ωμοπλάτη, η σπάλα, το κόκκαλο της ωμοπλάτης ΙΙ. επιρ. έκφρ. **lat în** ~ με φαρδιές πλάτες
spate, spate Ι. ουσ. ουδ. η ράχη, η πλάτη, τα νώτα, τα οπίσθια, τα μετόπισθεν, το όπισθεν, το οπίσθιο μέρος ενός πράγματος // **-le casei** το πίσω μέρος του σπιτιού // **a avea ~ tare** έχω προστασία // **a arunca ceva pe -le cuiva** ρίχνω κάτι στην πλάτη κάποιου (του φορτώνω κάποια κατηγορία χωρίς να είναι ένοχος) // **a duce pe cineva în ~** τον έχω στη ράχη μου (τον συντηρώ, μου είναι βάρος) // **a-i întoarce -le** του γύρισε τις πλάτες // **dat pe ~** ανεστραμμένος-η-ο ΙΙ. επιρ. έκφρ. // **a dormi pe ~** κοιμάμαι ανάσκελα // **a lovi pe la ~** χτυπώ πτωπύλατα // **din ~** από πίσω // **e în -le lui** είναι πίσω του // **în ~** πίσω, όπισθεν // **pe ~** ανάσκελα // **pe la ~** πτωπύλατα
spatie, spatii ουσ. θηλ. το τριφύλλι στα χαρτιά της τράπουλας
spatulă-ă, spatulați-e επίθ. σπατουλαριστός-ή-ό
spatulă, spatule ουσ. θηλ. η σπάτουλα
spaț, spațuri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο χώρος μεταξύ του μπροστινού κυλίνδρου του αργαλειού και του χτενιού του αργαλειού
spăia, spăiezr μτφ. διαχωρίζω, αραιώνω, μεγαλώνω τις αποστάσεις μεταξύ αντικειμένων ή προσώπων
spăial-ă, spăiali-e επίθ. διαστημικός-ή-ό // **cabină** -ă η διαστημικός θαλαμώκος // **lansare de nave** -e η εκτόξευση διαστημοπλοίων // **navă** -ă το διαστημόπλοιο, το κοσμικό σκάφος
spățiat-ă, spățiați-e επίθ. διαχωρισμένος-η-ο, αραιός-ή-ό, ανάριος-α-ο, αραιμένος-η-ο, με μεγάλα διαστήματα μεταξύ προσώπων ή πραγμάτων

spațiere, spațieri ουσ. θηλ. το διαχώρισμα, το αραιώμα, το ανάρωμα, το άρισμα
spațios-oasă, spațioși-oase επίθ. ευρύχωρος-η-ο, απλόχωρος-η-ο, πλατύχωρος, ευρύς-ειά-ύ, χωρητικός-ή-ό
spațiu, spații ουσ. ουδ. 1. (αστρ.) ο χώρος, το διάστημα 2. το κενό // **-aerian** ο εναέριος χώρος // **~ larg** η ευρυχωρία, ο χώρος // **~ verde** ο πράσινος χώρος // **a lansa o rachetă în ~** εκτοξεύω πύραυλο στο διάστημα // **geometrie în ~** η στερεομετρία // **lipsă de ~** η έλλειψη χώρου
spăimos-oasă, spăimoși-oase επίθ. (λαϊκ.) φοβητάρης-α-ικο, φοβητάρικος-η-ο, δειλός-ή-ό
spăla, spăl Ι. ρ. μτφ. 1. πλύνω, πλένω, νίβω, νίπτω, ξεπλένω 2. λούω, λούζω // **a ~ pe cineva pe cap** πλένω κάποιον στο κεφάλι // **a ~ rufe** πλένω τα ρούχα // **a-și ~ mâinile** νίπτω τα χέρια μου ΙΙ. ρ. μέσο 1. πλύνομαι, πλένομαι, νίβομαι, νίπτομαι 2. λούομαι, λούζομαι // **rufe se spală în familie** τα ρούχα πλένονται στο σπίτι // **să se spele pe cap** να ξεμπερδευτεί όπως ξέρει // **spală-te!** πλύνσου!
spălare, spălări ουσ. θηλ. 1. το πλύσιμο, η πλύση, το νίψιμο 2. το λούσιμο
spălat ουσ. ουδ. η πλύση, το πλύσιμο // **-ul rufelor** το πλύσιμο των ρούχων, η μπουγάδα // **a ieși la ~** βγαίνει στο πλύσιμο
spălat-ă, spălați-e επίθ. 1. πλυμένος-η-ο 2. καθαρισμένος-η-ο 3. μτφ. περιποιημένος-η-ο
spălăci, spălăcesc ρ. μέσο ξεθωριάζω, ξεβάφω, χάνω το χρώμα μου, ξεπλύνομαι
spălăcire, spălăciri ουσ. θηλ. 1. το ξεθώρισμα, το ξεβαμμα 2. το ξάπρισμα
spălăcit-ă, spălăciți-e επίθ. 1. ξεθωριασμένος-η-ο, ξεθωριός-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο 2. ξαπρουλιάρης-α-ικο
spălător, spălătoare, spălători Ι. ουσ. ουδ. 1. ο νεροχύτης, ο νιπτήρας, ο πλυντήρας, το πλυντήριο 2. η πατσαβούρα, το πανί για καθαρίσμα των πιατικών // **~electric** το ηλεκτρικό πλυντήριο ΙΙ. ουσ. αρσ. ο πλυντής
spălătoreasă, spălătorese ουσ. θηλ. η πλυντριά, η πλύστρα
spălătorie, spălătorii ουσ. θηλ. το πλυσταριό, το πλυντήριο
spălătură, spălături 1. η πλύση, το πλύσιμο, το πλύμα, το απόπλυμα 2. διάβρωση (σε έδαφος, πέτρα)
spălățel-ică, spălăței-ele επίθ. (οικ.) καθαρούτσικος-ή-ο
spărgător-oare, spărgători-oare Ι. επίθ. θλαστικός-ή-ό, θραυστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. θραύστης-αύστρια (ο, η) 2. διαρρήκτης-ήκτρια (ο, η) // **-de grevă** απεργοσπάστης-άστρια (ο, η) // **-de migdale** ο αμυγδαλοθραύστης // **-de nuci** ο καρποθραύστης ΙΙΙ. ουσ. ουδ. ~ **de gheață** το παγοθραυστικό
spărtură, spărturi ουσ. θηλ. 1. το σπάσιμο, το θραύσμα, το σύντριμμα 2. η σχισμή, η σχισμάδα, η ρωγμή, το ρήγμα, η χαραμάδα 3. η οπή, η τρύπα 4. το σκάσιμο 5. μτφ. η διχόνοια, η διάσπαση, η ρήξη
spăsenie ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μεταμέλεια, η ταπεινοφροσύνη
spășit-ă, spășiți-e επίθ. (οικ.) μετανωμένος-η-ο, ταπεινόφρονος-η-ο

spătar, spătare ουσ. ουδ. το ερεϊσίνωτο // **scaun cu** ~ το κάθισμα με ερεϊσίνωτο
spătar, spătari ουσ. αρσ. (ιστ.) ο σπαθάριος, ο σωματοφύλακας του ηγεμόνα // **marele** ~ ο πρώτος σπαθάριος
spătăreasă, spătărese ουσ. θηλ. (ιστ.) η γυναίκα του σπαθάριου
spătărel, spătărei ουσ. αρσ. (ιστ.) ο μικρός σπαθάριος
spătos-oasă, spătoși-oase επίθ. με φαρδιές πλάτες, ευρύνωτος-η-ο, πλατύς-ιά-ύ στη ράχη
spâni-ă, spâni-e επίθ. σπανός-ή-ό, αγένειος-ος-ο
spânatic-ă, spânatici-ce επίθ. σπανός-ή-ό
spânzura, spânzur Ι. ρ. μετ. 1. κρεμώ, φουρκίζω, αναρτάω 2. απαγχονίζω // **a ~ în cui** κρεμώ στο καρφί // **a ~ lingurile de gât** το να έρχεται κανείς αργά στο φαί // (οικ.) **a tăia și a ~** έκαμε τα τέρατα, έκαμε τα θάματα ΙΙ. ρ. μέσο 1. κρέμομαι, κρεμούμαι 2. αυτοκτονώ με απαγχονισμό // **de tine m-am -t** από σένα κρεμάστηκα ΙΙΙ. ρ. αμ. κρεμιέμαι, αιωρούμαι, κρέμαιμαι
spânzurare, spânzurări ουσ. θηλ. το κρέμασμα, ο απαγχονισμός, η απαγχόνιση, το φούρκισμα
spânzurat-ă, spânzurați-te επίθ. 1. κρεμασμένος-η-ο, κρεμαστός-ή-ό 2. απαγχονισμένος-η-ο // **să nu vorbești de funie în casa -ului** να μη μιλάς για το σκοινί στο σπίτι του κρεμασμένου (μην πεις αταίριαστα πράγματα)
spânzurătoare, spânzurători ουσ. θηλ. η κρεμάλα, η αγχόνη // **om de dus la ~** άνθρωπος άξιος για κρεμάλα // **să recurgem la ~** να προσφύγουμε στην αγχόνη
special-ă, speciali-e Ι. επίθ. 1. ειδικός-ή-ό, ιδιαίτερος-η-ο, ίδιος-ια-ιο 2. έκτακτος-η-ο 3. μερικός-ή-ό // **aveți vreo dorință -ă?** έχετε κάποια ιδιαίτερη επιθυμία; // **consilier** ~ ο ειδικός σύμβουλος // **edifițe** ~ ά η έκτακτη έκδοση ΙΙ. επίρ. 1. ειδικά, ιδιαίτερα 2. ιδίως, έκτακτα ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. **în ~** ιδίως, μάλιστα // **în ~ în ceea ce privește** ιδίως όσον αφορά
specialist-ă, specialiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ειδικός-ή (ο, η) // **medic** ~ ο ειδικός γιατρός
specialitate, specialități Ι. ουσ. θηλ. 1. η ειδικότητα 2. το σπεσιαλιτέ, το προϊόν με ιδιαίτερο γνώρισμα // **-a casei** το σπεσιαλιτέ του σπιτιού // **-a principală** η κύρια ειδικότητα ΙΙ. επιρ. έκφρ. **de ~** της ειδικότητας, ειδικός-ή-ό // **referent de ~** ο ειδικός εισηγητής
specializa, specializez Ι. ρ. μετ. 1. ειδικεύω, εξειδικεύω 2. μετεκπαιδεύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. ειδικεύομαι, εξειδικεύομαι 2. καταγίνομαι αποκλειστικά με έναν κλάδο επιστήμης ή τέχνης // **s-a -t în chimie** εξειδικεύτηκε στη χημεία
specializare, specializări ουσ. θηλ. 1. η ειδικευση, η εξειδικευση 2. η μετεκπαιδευση
specializat-ă, specializați-te επίθ. ειδικευμένος-η-ο, εξειδικευμένος-η-ο // **muncitor** ~ ο ειδικευμένος εργάτης
speciație ουσ. θηλ. (βιολ.) η εξέλιξη σε είδος
specie, specii ουσ. θηλ. (βιολ.) 1. το είδος, το σόι, η ποικιλία 2. η κατηγορία, η τάξη 3. η ιδιομορφία, η ιδιοτυπία // **a deosebi specia de gen** διακρίνω το είδος από το γένος
specific-ă, specifi-ci-ce Ι. επίθ. ειδικός-ή-ό, ιδιόμορφος-η-ο, ιδιότυπος-η-ο, ειδοποιός-ός-ό //

căldură -ă η ειδική ζέστη // **diferența** -ă η ειδοποιός διαφορά // **greutate** -ă το ειδικό βάρος // **un spectacol** ~ ένα ιδιόμορφο θέαμα ΙΙ. επίρ. ειδικώς, ιδιόμορφα, ιδιότυπα ΙΙΙ. ουσ. ουδ. 1. η ιδιοτυπία, η ιδιομορφία 2. το χαρακτηριστικό γνώρισμα, ο χαρακτηριστικός προσδιορισμός // **-ul național** η εθνική ιδιοτυπία
specifica, specific ρ. μετ. 1. προσδιορίζω, καθορίζω 2. διευκρινίζω
specificare, specificări ουσ. θηλ. 1. ο προσδιορισμός, ο καθορισμός 2. η διευκρίνιση
specificativ-ă, specificativi-e επίθ. προσδιοριστικός-ή-ό
specificafie, specificații ουσ. θηλ. ο προσδιορισμός, ο καθορισμός
specificitate ουσ. θηλ. 1. η ιδιοτυπία, η ιδιομορφία 2. ο χαρακτηρισμός
specimen, specimen ουσ. ουδ. 1. το δείγμα 2. το αντίτυπο // **de semnătură** το δείγμα υπογραφής
spectacol, spectacole ουσ. ουδ. το θέαμα, η παράσταση // **~ de revistă** η επιθεωρησιακή παράσταση // **~ de teatru** η θεατρική παράσταση // **~ impresionant** το εντυπωσιακό θέαμα // **~ îngrozitor** το φριχτό θέαμα // **a se da în ~** γίνομαι θέατρο, γίνομαι ρεζίλι, γελοιοποιούμαι // **sală de ~** η αίθουσα θεαμάτων
spectacular-ă, spectaculări-e επίθ. θεαματικός-ή-ό
spectaculos-oasă, spectaculoși-oase επίθ. θεαματικός-ή-ό // (αθλ.) **un gol** ~ ένα θεαματικό γκολ
spectaculozitate ουσ. θηλ. η θεαματικότητα
spectator-oare, spectatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. θεατής (ο, η) // **publicul** ~ το κοινό σε θέαμα (φιλάθλο ή θεατρόφιλο κ.λ.π. κατά περίπτωση)
spectral-ă, spectrali-e επίθ. φασματικός-ή-ό // **analiză** -ă η φασματική ανάλυση // **instrument** ~ το φασματικό εργαλείο
spectrometrie ουσ. θηλ. η φασματομετρία
spectrograf, spectrografe ουσ. ουδ. ο φασματογράφος
spectrogramă, spectrograme ουσ. θηλ. το φασματογράφημα
spectrometric-ă, spectrometrici-ce επίθ. φασματομετρικός-ή-ό
spectrometru, spectrometre ουσ. ουδ. το φασματοόμετρο
spectroscop, spectroscopae ουσ. ουδ. το φασματοσκόπιο
spectroscopie ουσ. θηλ. η φασματοσκοπία, η μελέτη των φωτεινών φασμάτων
spectru, spectre ουσ. ουδ. 1. το φάσμα 2. το όραμα, η οπτασία 3. το φάντασμα 4. μτφ. η προσωποποίηση κάποιου κακού // **~ solar** το ηλιακό φάσμα // **-l războiului** το φάσμα του πολέμου
specul, specule ουσ. ουδ. (χειρ.) ο διαστολέας
specula, speculez Ι. ρ. μετ. σπεκουλάρω, κάνω κερδοσκοπία // **a ~ naivitatea cuiva** σπεκουλάρω την αφέλεια κάποιου ΙΙ. ρ. αμ. κερδοσκοπώ, εκμεταλλεύομαι τις περιστάσεις για ν' αποκτήσω ωφέλεια υλική ή ηθική
speculant-ă, speculanți-te ουσ. αρσ. και θηλ. κερδοσκόπος (ο, η), σπεκουλαδόρος (ο, η) // **negustor** ~ ο κερδοσκόπος έμπορος
speculativ-ă, speculativi-e Ι. επίθ. κερδοσκοπικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. κερδοσκοπικά, με επιδίωξη υπερβολικού κέρδους

speculație, speculații ουσ. θηλ. 1. η κερδοσκοπία 2. η θεωρητική μελέτη, η πνευματική έρευνα

speculă, specule ουσ. θηλ. η κερδοσκοπία, η σπέκουλα // **a face ~** κάνω κερδοσκοπία, κερδίζω με αισχροκέρδεια, με παράνομα μέσα

speluncă, spelunci ουσ. θηλ. 1. το κακόφημο κέντρο 2. το άντρο, η τρύπα, η τρώγλη, η στενόχωρη κατοικία

spențer, spențere ουσ. ουδ. (επαρχ.) το αντρικό σακάκι, το σουρτούκο

speologic-ă, speologi-e ουσ. αρσ. και θηλ. σπηλαιολόγος (ο, η)

speologic-ă, speologici-ce επιθ. σπηλαιολογικός-ή-ό

speologie ουσ. θηλ. η σπηλαιολογία

spera, sper ι. ρ. μετ. 1. ελπίζω, προσδοκώ, περιμένω με ελπίδα 2. αναμένω, προσμένω // ~ **într-o schimbare** ελπίζω σε μια αλλαγή // ~ **să-l văd** ελπίζω να τον δω ΙΙ. ρ. αμ. ελπίζω // **taci și speră!** σώπαινε κ'έλπίζει!

speranță, speranțe ουσ. θηλ. 1. η ελπίδα 2. η προσδοκία, η αναμονή, η απαντοχή, η προσμονή // **era ultima sa rază de ~** ήταν η τελευταία του ελπίδα // **fără ~** χωρίς ελπίδα, ανέλπιστος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο // **în ~ că...** με την ελπίδα ότι... // **o tânără ~** μια νέα ελπίδα (για νεαρό με εξαιρετικά προσόντα)

speria, sperii ι. ρ. μετ. 1. φοβίζω, φοβερίζω, εκφοβίζω, προξενώ φόβο 2. τρομάζω, σκιάζω, πτοώ, ξαφνίζω, κατατρομάζω // **a-i ~ cuiva somnul** φοβερίζω τον ύπνο σε κάποιον ΙΙ. ρ. μέσο φοβάμαι, φοβούμαι, κατέχομαι από φόβο, σκιάζομαι, εκφοβούμαι, τρομάζω, ξαφνιάζομαι, πτοούμαι // **se sperie și de umbra lui** είναι υπερβολικά δειλός

speriat ουσ. ουδ. 1. το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός, η φόβη 2. η απειλή ΙΙ. επιρ. έκφρ. **a băga pe cineva în toți sperieții** τρομάζω κάποιον με όλες τις απειλές ΙΙΙ. επιθ. έκφρ. 1. **de ~** τρομερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. **μτφ.** καταπληκτικός-ή-ό, έκτακτος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο

speriat-ă, speriați-te ι. επιθ. 1. φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, έντρομος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο ΙΙ. επιρ. έντρομα, τρομαγμένα

speriere, sperieri ουσ. θηλ. η φόβη, το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός, η πτόηση

sperietoare, sperietori ουσ. θηλ. το σκιάχτρο, το φόβητρο, ο μπαμπούλας

sperietură, sperieturi ουσ. θηλ. ο τρόμος, το τρόμαγμα, το σκιάξιμο, ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, ο φόβος, το ξάφνιασμα, η τρομάρα // **am tras o ~** τράβηξα μια τρομάρα

sperios-oasă, sperioși-oase επιθ. φοβηταράς-α-κο, φοβητσαίριος-η-ο, δειλός-ή-ό

sperjur-ă, 1. sperjurie, ουσ. αρσ. και θηλ. επίορκος-η (ο, η), ψεύδορκος (ο, η) // **a fi ~** ψευδορκώ 2. **sperjuri** ουσ. ουδ. η ψευδορκία, η επιορκία

spermanțet ουσ. ουδ. το σπερματοσέτο

spermatic-ă, spermatici-ce επιθ. σπερματικός-ή-ό

spermatozoid, spermatozoizi ουσ. αρσ. το σπερματοζώριο

spermă, sperme ουσ. θηλ. το σπέρμα, η γονή

speteală, speteli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η υπερκόπωση

spetează, speteze ουσ. θηλ. το ερεϊσίνωτο, η ράχη καθίσματος

speti, spetesc ι. ρ. μετ. (οικ.) 1. κοψομεσιάζω, οσφραλγώ, προξενώ πόνο στη μέση κάποιου,

στην οσφυϊκή χώρα ΙΙ. ρ. μέσο κοψομεσιάζομαι, κατακουράζομαι, αποσταίνω, καταπονούμαι

speti-ă, spetiți-te επιθ. (οικ.) αποσταμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, κουρασμένος-η-ο

speță, spețe ι. ουσ. θηλ. 1. το είδος 2. (νομ.) η δικαστική υπόθεση ΙΙ. επιρ. έκφρ. **în ~** στην δεδομένη περίπτωση

speze ουσ. θηλ. πληθ. (αρχ.) τα έξοδα // ~ **de deplasare** τα οδοιπορικά έξοδα // **a trăi pe -le cuiva** ζω εις βάρος κάποιου, πάνω στα έξοδα κάποιου // **pe -le mele** πάνω στα έξοδά μου

spic, spice ουσ. ουδ. (βοτ.) το στάχυ // **a da în ~** βγάζω στάχυ (σιτηρά)

spiccat επιρ. (μουσ.) σπικκάτο

spicher, spicheri ουσ. αρσ. ο σπήκερ, ο εκφωνητής

spicheriță, spicherițe ουσ. θηλ. η εκφωνήτρια

spicui, spicuiesc ρ. μετ. 1. σταχυολογώ 2. **μτφ.** διαλέγω, απανθίζω

spicuire, spicuiri ουσ. θηλ. 1. το σταχυολόγημα 2. **μτφ.** το απάνθισμα

spicuitor-oare, spicuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σταχυλόγος (ο, η)

spicule, spiculete ουσ. ουδ. το μικρό στάχυ

spilcui, spilcuiesc ρ. μέσο (οικ.) καλλωπίζομαι, στολίζομαι, συγυρίζομαι

spilcuit-ă, spilcuiți-te επιθ. (οικ.) καλλωπισμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο

spin, spini ουσ. αρσ. το αγκάθι, η άκανθα // **a fi ca un ~ în ochii cuiva** είμαι σαν αγκάθι στα μάτια κάποιου // **a sta ca pe -i** κάθομαι σαν πάνω στ' αγκάθια // **coroană de -i** το ακάνθινο στεφάνι // **din -i** αγκαθένιος-ια-ιο, αγκαθωτός-ή-ό, ακάνθινος-η-ο // **îmi stă ca un ~ în ochi** μου στέκεται σαν αγκάθι στα μάτια

spinal-ă, spinali-e επιθ. νωτιαίος-α-ο στην σπονδυλική στήλη

spinare, spinări ουσ. θηλ. η ράχη, η πλάτη, η ραχοκοκαλιά, τα νύτα // **a arunca în -a cuiva** ρίχνω στην πλάτη κάποιου, αποδίδω αβάντο κάποιου κακό // **a trăi pe -a cuiva** ζω εις βάρος κάποιου // **șira spinării** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκαλιά

spinărie, spinării ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο αγκαθότοπος

spinel, spineli ουσ. αρσ. είδος ρουμπινιού (πολύτιμος λίθος)

spinetă, spinete ουσ. θηλ. (μουσ.) το μικρό πιάνο

spinișor, spinișori ουσ. αρσ. το αγκαθάκι

spinos-oasă, spinoși-oase επιθ. 1. αγκαθός-ή-ό, αγκαθωτός-ή-ό, ακανθωτός-ή-ό 2. **μτφ.** δύσκολος-η-ο // **drum ~** δρόμος ακανθώδης-ης-ες

spinteca, spintec ι. ρ. μετ. 1. ξεκοιλιάζω, σκίζω κατά μήκος κάτι, ξεσκίζω 2. **μτφ.** διασχίζω, διατρέχω, διέρχομαι ΙΙ. ρ. μέσο 1. ξεκοιλιάζομαι 2. ξεσκίζομαι, καταξεσκίζομαι 3. σπαράζομαι

spintecare, spintecări ουσ. θηλ. 1. το ξεκοιλιασμα, το ξεσκισμα 2. το σφάξιμο, η σφαγή, ο σφαγιασμός

spintecat-ă, spintecați-te επιθ. 1. ξεκοιλιασμένος-η-ο, σπαραγμένος-η-ο, καταξεσκισμένος-η-ο 2. σφαγμένος-η-ο

spintecător-oare, spintecători-oare επιθ. ξεκοιλιαστικός-ή-ό, σπαρακτικός-ή-ό

spintecătură, spintecături ουσ. θηλ. το ξεκοιλιασμα, το ξεσκισμα, ο σπαραγμός

spinterometru, spinterometre ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το σπινθηρόμετρο

spion-oană, spioni-oane ουσ. αρσ. και θηλ. κατάσκοπος (ο, η), σπιούνος-α (ο, η)
spiona, spionez ι. ρ. μετ. κατασκοπεύω, κάνω κατασκοπεύα II. ρ. αμ. κάνω κρυφή συλλογή πληροφοριών, κάνω κατασκοπεύα III. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο) αλληλοπαραμονεύονται
spionaj ουσ. ουδ. 1. η κατασκοπεύα, η σπιουνιά // **a face** ~ κάνω κατασκοπεύα // **de** ~ κατασκοπευτικός -ή-ό // **rețea de** ~ το κατασκοπευτικό δίκτυο
spionare, spionări ουσ. θηλ. η κατασκόπευση, η σπιουνιά, η κρυφή εξέταση
spiral-ă, spirali-e ι. επίθ. 1. σπειροειδής-ής-ές, ελικοειδής-ής-ές 2. κουλουριαστός-ή-ό II. ουσ. θηλ. 1. η σπείρα, το σπείραμα, η σπειροειδής γραμμή 2. ο έλικας, η συστροφιά // **a se mișca în** ~ά ελίσσονται, κινούνται ελικοειδώς // **conductor electric în** ~ά ο ηλεκτρικός αγωγός με σπειροειδή περιέλιξη, το πηνίο
spiralat-ă, spiralați-te επίθ. σπειροειδής-ής-ές
spirant-ă, spiranți-te επίθ. φουσητικός-ή-ό // **consoană** ~ά το φουσητικό σύμφωνο
spiră, spire ουσ. θηλ. 1. η σπείρα, η συστροφή, η ελικοειδής γραμμή 2. η σπείρα ελατηρίου
spirduș, spirduși ουσ. αρσ. 1. το δαιμόνιο, το στοιχειό 2. μτφ. το ζωηρό παιδί, ο άτακτος, ο ζωηρός, η ζωηράδα
spirit, spirite ι. ουσ. ουδ. 1. το πνεύμα, η ψυχή 2. η πνοή 3. η εξυμνάδα, το νόημα, η εσωτερική έννοια 4. ο νους, η ευφυΐα 5. η χαριτολογία // ~ **șiret** το πονηρό πνεύμα // ~ **universal** το γενικό πνεύμα // ~ **ul epocii** το πνεύμα της εποχής // **a face** ~ε χαριτολογώ // **aprindearea** ~lor η έξαψη πνευμάτων // **marile** ~e τα μεγάλα πνεύματα // **om de** ~ ο άνθρωπος του πνεύματος II. προθ. έκφρ. **în** ~ul... στο πνεύμα..., σύμφωνα με...
spiritism ουσ. ουδ. ο πνευματισμός
spiritist-ă, spiritiști-ste ι. επίθ. πνευματιστικός-ή-ό // **fenomene** ~e τα πνευματιστικά φαινόμενα II. ουσ. αρσ. και θηλ. πνευματιστής-ίστρια (ο, η)
spiritual-ă, spirituali-e ι. επίθ. 1. πνευματικός-ή-ό, πνευματώδης-ής-ές, ευφυής-ής-ές 2. άυλος-η-ο 3. σπιρτόζος-α-ο // **bunuri** ~e τα πνευματικά αγαθά // **om** ~ο πνευματώδης άνθρωπος // **viața** ~ă η πνευματική ζωή
spiritualicește επίρ. πνευματικώς, νοερώς
spiritualism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) η πνευματοκρατία
spiritualist-ă, spiritualiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) πνευματοκράτης-ισσα (ο, η)
spiritualitate ουσ. θηλ. η πνευματικότητα
spiritualiza, spiritualizez ι. ρ. μετ. εξαυλάνω, κάνω κάτι πνευματικό II. ρ. μέσο εξαυλώνομαι, γίνομαι άυλος
spiritualizare, spiritualizări ουσ. θηλ. η εξαύλωση
spiritualizat-ă, spiritualizați-te επίθ. εξαυλωμένος-η-ο
spirochet, spirocheti ουσ. αρσ. η σπειροχαίτη
spirochetoză, spirochetoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η χωρά σπειροχαίτη (ή σύφιλη)
spiroidal-ă, spiroidali-e επίθ. σπειροειδής-ής-ές
spirit ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το οινόπνευμα, το αλκοόλ, η αλκοόλη // ~ **de lemn** (metilic) η μεθυλική αλκοόλη // ~ **medicinal** το φαρμακευτικό οινόπνευμα // **e** ~ είναι σπίρτο αναμμένο // μτφ. **numai** ~ άνθρωπος δραστήριος
spirtieră, spirtiere ουσ. θηλ. η μαγειρική συσκευή που λειτουργεί με οινόπνευμα

spirtos-oasă, spirtosi-oase επίθ. οινόπνευματούχος -ος-ο, οινόπνευματώδης-ής-ές // **băuturile spirtose** τα οινόπνευματούχα ποτά
spital, spital ουσ. ουδ. 1. το νοσοκομείο 2. το θεραπευτήριο
spitalicesc-ească, spitalicești επίθ. νοσοκομειακός-ή-ό
spitaliza, spitalizez ρ. μετ. 1. νοσηλεύω σε νοσοκομείο 2. εισάγω ασθενή σε νοσοκομείο
spitalizare, spitalizări ουσ. θηλ. η νοσηλεία σε νοσοκομείο
spitalizat-ă, spitalizați-te επίθ. νοσηλευόμενος-η-ο σε νοσοκομείο
spîță, spițe ουσ. θηλ. 1. η ακτίνα τροχού 2. το στενό μαδέρι 3. μτφ. η γενεά, η συγγένεια // **spița neamului** η γενεαλογία, το γενεαλογικό δέντρο, η σειρά των γενεών προγόνων και απογόνων μιας οικογένειας // **spițele roții** οι ακτίνες του τροχού
spîțer, spițeri ουσ. αρσ. (αρχ.) ο φαρμακοποιός
spîțerie, spițerii ουσ. θηλ. (αρχ.) το φαρμακείο
spai, spaiuri ουσ. ουδ. 1. η λιθόχτιστη άκρη όχθης ποταμού 2. το κρηπίδωμα, η προκυμιά
splendid-ă, splendizi-de ι. επίθ. 1. λαμπρός-ή-ό, λαμπερός-ή-ό 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές, εξάίσιος -ια-ιο II. επίρ. 1. λαμπρά 2. μεγαλοπρεπώς, εξάισια, άριστα
splendoare, splendori ουσ. θηλ. 1. η λαμπρότητα, το μεγαλείο 2. η δόξα, η αίγλη, η μεγαλοπρέπεια 3. η πολυτέλεια // **splendorile naturii** τα μεγαλεία της φύσης
splenic-ă, splenici-ce επίθ. σπληνικός-ή-ό
splin ουσ. ουδ. η ανία, η πλήξη, η βαρυστημάρα
splină, spline ουσ. θηλ. (αναστ.) η σπλήνη
spînt, spînturi ουσ. ουδ. (τεχ.) είδος καρφιού
spoi, spoiese ι. ρ. μετ. 1. αβσεστώνω, πασαλείφω 2. γανώνω, καλαίζω, κασοιτερώνω 3. μτφ. ψιμυθώ, φκισιδώνω με καλλυντικά II. ρ. μέσο 1. αβσεστώνομαι, πασαλείφομαι 2. καλλωπίζομαι, ψιμυθιούμαι, φκισιδώνομαι 3. μτφ. αποκτώ επιπόλαιες γνώσεις, είμαι ημιμαθής
spoială, spoieli ουσ. θηλ. 1. το αβσεστώτα, το πασάλειμμα 2. το γάνωμα, το καλάισμα 3. μτφ. η ημιμάθεια, η επιφανειακή μόρφωση 4. μτφ. το ψιμύθιο, το φτιασίδι 5. μτφ. το φκισίδι // ~ **de cultură** το πασάλειμμα (η επιπόλαιο) μόρφωση
spoire, spoiri ουσ. θηλ. 1. το αβσεστώμα, το πασάλειμμα 2. το γάνωμα, το καλάισμα 3. μτφ. η ημιμάθεια 4. μτφ. η ψιμυθωση, το φκισίδωμα
spoit-ă, spoiți-te επίθ. 1. αβσεστωμένος-η-ο, πασαλειμένος-η-ο 2. γανωμένος-η-ο 3. φκισιδωμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο
spoitore-oare, spoitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αβσεστώσ-ου (ο, η) 2. γανωτής-τρια (ο, η), καλαϊτής (ο), γανωματής-ού (ο, η)
spoitoreasă, spoitorese ουσ. θηλ. η αβσεστού
spolia, spoliez ρ. μετ. 1. ληστεύω, καταληστεύω, λεηλατώ 2. αφαιρώ την περιουσία κάποιου, απογυμνώνω 3. συλώ
spoliator-oare, spoliatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ληστής (ο, η), κλέφτης-τρα (ο, η) 2. συλητής-ήτρια (ο, η)
spoliație, spoliatii ουσ. θηλ. 1. η λήστευση, η λεηλασία, η καταλήστευση 2. η απογύμνωση 3. η σύληση

spoliere, spoliieri ουσ. θηλ. ιδ. spoliatiie
sponcă, sponci Ι. ουσ. θηλ. (επαρχ.) η πόρπη, η κόπιτσα, η αγκράφα ΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ. **pe sponci** σε μικρή ποσότητα
spondaic-ă, spondaici-ce επιθ. σπονδειακός-ή-ό // **vers** ~ ο σπονδειακός στίχος
spondeu, spondee ουσ. ουδ. ο σπονδείος (πόδας στίχου από δύο μακρούς χρόνους)
spondilită, spondilite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σπονδυλίτιδα
spondiloză, spondiloze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σπονδυλωση, η σπονδυλοαρθρίτιδα
spongie, spongii ουσ. θηλ. (ζωολ.) ο σπόνγγος, το σφουγγάρι
spongier, spongieri ουσ. αρσ. (ζωολ.) στον πληθ. τα σπογγοειδή
spongios-oasă, spongioși-oase επιθ. σπογγώδης-ης-ες // **substanță spongioasă** η σπογγώδης ουσία
spongiozitate ουσ. θηλ. το σπογγώδες, η ιδιότητα του σπογγώδους
sponsor, sponsori ουσ. αρσ. ο προστάτης, ο υποστηρικτής, ο αρωγός, ο σπόνσορας, ο παραστεκόμενος
sponsoriza, sponsorizez ρ. μετ. προστατεύω, υποστηρίζω, παρέχω αρωγή, βοηθώ, δίνω βοήθεια, συντρέχω κάποιον, συμπαρίσταμαι, επιχορionώ, σπονσάρω
sponsorizare, sponsorizări ουσ. θηλ. η αρωγή, η βοήθεια, η προστασία, η υποστήριξη, η επιχορήγηση
sponsorizat-ă, sponsorizați-te επιθ. προσστατευμένος-η-ο, στηριγμένος-η-ο, χρηματοδοτημένος-η-ο
spontan-ă, spontani-e Ι. επιθ. αυθόρμητος-η-ο ΙΙ. επιρ. αυθόρμητα
spontaneitate ουσ. θηλ. η αυθορμησία, το αυθόρμητο, ο αυθορμητισμός
spondaneu-ee επιθ. ιδ. spontan
spor, spori ουσ. αρσ. ο σπόρος, το σπέρμα (καρπού ή ζώνων)
spor, sporuri Ι. ουσ. ουδ. 1. η προσάυξηση το συμπλήρωμα 2. η πρόοδος, η απόδοση, η αφθονία, η αύξηση 3. το μέγεθος, η ωφέλεια, το όφελος 4. η παραγωγή // **de salariu** η αύξηση στο μισθό // **la lucru** πρόοδος στην εργασία / στη δουλειά // **a avea** ~ έχω παραγωγή, προσοδεύω // **a munci cu** ~ δουλεύω αποδοτικά ΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ. **cu** ~ με απόδοση // **fără** ~ χωρίς πρόοδο
sporadic-ă, sporadici-ce Ι. επιθ. σποραδικός-ή-ό, σε αραιά διαστήματα, όχι συχνός ΙΙ. επιρ. σποραδικά, σποραδικά, εδώ κι εκεί
sporadicitate ουσ. θηλ. η σποραδικότητα
spori, sporesce Ι. ρ. αμ. 1. μεγαλώνω, αυξάνω, πληθαίνω, προσοδεύω 2. προχωρώ ΙΙ. ρ. μετ. αυξάνω, προσοδεύω, επαυξάνω, μεγαλώνω, αυγατίζω ΙΙΙ. ρ. μέσο αυξάνομαι, πληθαίνω, πληθύνομαι, γίνομαι περισσότερο-η-ο, πολλαπλασιάζομαι, επαυξάνομαι
sporire, sporiri ουσ. θηλ. η αύξηση, η προσοδήση, το μέγεθος, το πλήθος, η πρόοδος, το αυγατίζω, ο πολλαπλασιασμός
spornic-ă, spornici-ce επιθ. 1. άφθονος-η-ο, χορταστικός-ή-ό, αρκετός-ή-ό, πλούσιος-α-ο 2.

παραγωγικός-ή-ό, αποδοτικός-ή-ό, εύφορος-η-ο, γόνιμος-η-ο, αποτελεσματικός-ή-ό // **la vorbă** ο μιλητικός-ή-ό πολυλογάς-ού // (για τρόφιμα) **nu e** ~ δε φτουράει
sporovăi, sporovăiesc ρ. αμ. (λαϊκ.) φλυαρώ, πολυλογώ, γλωσσοκοπώ, γλωσσοκοπανώ, λέω πολλά και περιττά
sporovăială, sporovăieli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η φλυαρία, η πολυλογία, η περιττολογία 2. η κουβέντα
sport, sporturi Ι. ουσ. ουδ. // το σπορ, ο αθλητισμός // **de iarnă** ο χειμερινός αθλητισμός // **nautic** ο ναυτικός αθλητισμός // **a face** ~ κάνω αθλητισμό, έχω κάποια αθλητική επίδοση ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de** ~ αθλητικός-ή-ό
sportiv-ă, sportivi-e Ι. επιθ. αθλητικός-ή-ό // **club** ~ το αθλητικό σωματείο // **intălnire** -ă η αθλητική συνάντηση // **medicină** -ă η αθλητική ιατρική // **jină** -ă η αθλητική εμφάνιση, η αθλητική διαγωγή, το αθλητικό ύψος ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αθλητής-τρια (ο, η), αθλούμενος-η (ο, η)
sportivitate ουσ. θηλ. ο αθλητισμός, το αθλητικό πνεύμα, η αθλητική πειθαρχία
spot, spoturi ουσ. ουδ. (φυσ.) 1. «το σποτ» 2. ο προβολέας για την προβολή δεσμών ακτίνων // **publicitar** το διαφημιστικό σποτ
spovedanie, spovedanii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η εξομολόγηση, η ομολογία
spovedi, spovedesc Ι. ρ. μετ. (εκκλ.) εξομολογώ, εξομολογώ πιστούς (παπάς) ΙΙ. ρ. μέσο (εκκλ.) εξομολογούμαι, εξομολογιέμαι, ομολογώ τις αμαρτίες μου
spovedire, spovediri ουσ. θηλ. (εκκλ.) η εξομολόγηση, το εξομολόγημα
sprâncănă, sprâncene ουσ. θηλ. το φρύδι // **a alege pe** ~ ότι είναι καλό, ένα κι ένα // **a fi cu ochi și cu sprâncene** είναι εμφανές // **a încrunta sprâncenele** συνοφρυούμαι, συνοφρυώνομαι, ζαρώνω τα φρύδια, σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω (από θυμό, λύπη κ.λ.π.) // **a se uita pe sub sprâncene** κρυφοκοιτάζω, κρυφοβλέπω
sprâncenată, sprâncenați-te επιθ. φρυδάτος-η-ο // (ειρ.) **călătorie** -ă άντε στην οργή (δε λυπάμαι για τη φυγή κάποιου)
spre πρόθ. 1. προς, για 2. επί 3. κατά // **binele tău** για το καλό σου // **la iarnă** κατά το χειμώνα // **regretul nostru** για τη στενοχωρία μας // **vest** προς δυσμάς, τη Δύση // **păstrare** για φύλαξη // **zece** επί δέκα // **ziua** προς τα ξημερώματα
sprijin, sprijine ουσ. ουδ. 1. η στήριξη, το στήριγμα, η υποστήριξη, το υποστήριγμα 2. το έρεισμα 3. η βοήθεια, η αρωγή, η προστασία, το αποκούμπι, το ακούμπημα, η ενίσχυση // **moral** η ηθική στήριξη // **a veni în -ul cuiva** έρχομαι σε υποστήριξη κάποιου // **punct de** ~ το σημείο στήριξης
sprijini, sprijin Ι. ρ. μετ. 1. στηρίζω, υποστηρίζω, βοηθώ 2. υποβαστάζω, στυλώνω, ακουμπώ, αποκουμπώ 3. προσστατεύω, ενισχύω ΙΙ. ρ. μέσο 1. στηρίζομαι, βοηθιέμαι, βοηθοίμαι 2. ακουμπώ, αποκουμπώ // **a se ~ de un perete** ακουμπάει σ' ένα τοίχο // **a se ~ în coate** στηρίζομαι στους αγκώνες
sprijinire, sprijiniri ουσ. θηλ. 1. η στήριξη, η υποστήριξη, η βοήθεια 2. το ακούμπημα, το στύλωμα

sprijinitor-oare, sprijinitori-oare *επίθ.* 1. στηρικτικός-ή-ό, υποστηρικτικός-ή-ό 2. υποβασταχτικός-ή-ό *II. ουσ. θηλ. (οικοδ.)* ο στυλοβάτης, η βάση στύλου *III. ουσ. αρσ. και θηλ. υποστηρικτής-ικτρια (ο, η)*

sprint, sprinturi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σπριντ, η πεταξιά, το γρήγορο τρέξιμο

sprinta, sprintez *ρ. αμ. (αθλ.)* σπριντάρω, τρέχω γρήγορα, κινούμαι με ταχύτητα

sprinten-ă, sprinteni-e *I. επίθ.* 1. ευκίνητος-η-ο, ταχυκίνητος-η-ο, εύστροφος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ό, γοργοκίνητος-η-ο 2. σβέλτος-η-ο, ανάλαφρος-η-ο 3. ευφυής-ής-ές 4. *μτφ.* οξύνους-ους-ουν (στην αντίληψη) // *~ la mînte* ευφυής το νου // *(minten -ă η οξύνους αντίληψη II. επίθ.* ευκίνητα, γοργά, ταχέως, εύστροφα, σβέλτα

sprinteneală, sprinteneli *ουσ. θηλ.* 1. η ευκίνησία, η ευστροφία, η ταχύτητα, η γοργότητα, η γρηγοράδα 2. η ευλυγξία, η σβελτοσύνη

sprintenel-ea-ică, sprintenei-ele *επίθ.* ευκίνητος-η-ο, πεταχτός-ή-ό

sprinter-ă, sprinterie-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* σπρίντερ (ο, η), δρομέας (ο, η) με ταχύτητα στο τρέξιμο, ιδίως στο τέλος του αγώνα

sprințar-ă, sprințari-e *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ζωηρός-ή-ό, αστεϊός-α-ο, παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιχνιδιάρικος -ική-ο 2. τρελούτσικος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο

spulber, pulbere *ουσ. ουδ.* 1. η θύελλα, ο δυνατός αέρας, η διασκόρπιση 2. *μτφ.* η εξολόθρευση, η καταστροφή

spulbera, pulber *I. ρ. μετ.* 1. εξανεμίζω, διασκορπίζω, διασκορπώ 2. *μτφ.* εξολοθρεύω, εξαφανίζω *II. ρ. μέσο* διασκορπίζομαι, καταστρέφομαι, εξαφανίζομαι

spulberare, pulberări *ουσ. θηλ.* 1. η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός, το σκόρπισμα 2. *μτφ.* ο αφανισμός, η εξολόθρευση

spulberat-ă, pulberați-te *επίθ.* 1. διασκορπισμένος-η-ο, σκορπισμένος-η-ο, ανεμοσκορπισμένος-η-ο 2. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο

spuma, spumez *I. ρ. αμ.* αφρίζω, κάνω αφρό *II. ρ. μέσο* αφρίζω, γεμίζω από αφρό, βγάζω αφρό

spumant, spumanti-te *ουσ. αρσ. η αφρώδης ουσία* // *~ de baie* το αφρόλουτρο

spumare, spumări *ουσ. θηλ.* το άφρισμα

spumat-ă, spumați-te *επίθ.* αφρώδης-ης-ες, αφρισμένος-η-ο

spumă, spume *ουσ. θηλ.* 1. ο αφρός 2. *μτφ.* η αφρόκρεμα, το καϊμάκι, το εκλεκτό μέρος των πραγμάτων // *~ de săpun* η σαπουνάδα, η σαπουνόφουσα // *a face spume la gură* αφρίζω (από το κακό μου)

spumega, spumeg *ρ. αμ.* αφρίζω, βγάζω αφρό // *a ~ de furie sau de mânie* βγάζω αφρό από θυμό ή οργή

spumegare, spumegări *ουσ. θηλ.* το άφρισμα

spumegat-ă, spumegați-te *επίθ.* αφριστός-ή-ό, αφρισμένος-η-ο // *valuri -e* τα αφρισμένα κύματα

spumegos-oasă, spumegoși-oase *επίθ.* αφρώδης-ής-ες

spumieră, spumiere *ουσ. θηλ.* το ξαφριστήρι, είδος κουταλιού

spumogen, spumogene *ουσ. ουδ.* η αφρώδης ουσία στις πυροσωβετικές μηχανές

spumos-oasă, spumoși-oase *επίθ.* αφράτος-η-ο, αφρώδης-ης-ες // *vin ~* ο αφρώδης οίνος

spune, spun *I. ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω 2. αφηγούμαι 3. πληροφωρό κάποιον για κάτι 4. εξομολογούμαι // *a ~ adevărul* λέγω την αλήθεια // *a ~ în față* λέγω σταράτα, στα φανερά, απροκάλυπτα, χωρίς προφυλάξεις // *a-i ~ cuiva înima* το νοιώθει κάποιος με την καρδιά του (το αντιλαμβάνεται με τις αισθήσεις) // *ca și cum am ~* σα να λέμε // *ce-ți spuneam eu?* τι σου έλεγα εγώ; // *nu-ți ~ nimic lucrul acesta?* δε σου λέει τίποτε αυτό το πράγμα; // *nu mai ~* μη του το λες (δεν το πιστεύω) *II. ρ. μέσο* λέγεται // *așa ceva nu se ~* κάτι τέτοιο δε λέγεται // *se ~ că este bolnav* λέγεται πως είναι άρρωστος

spunere, spunerii *ουσ. θηλ.* 1. η προφορά λέξεων, η εκφορά λέξης 2. το ρητό

spurca, spurc *I. ρ. μετ.* 1. μαγαρίζω, μιάινω, λερώνω, κάνω ακαθαρσίες 2. βεβηλώνω *II. ρ. μέσο* μαγαρίζομαι, λερώνομαι, κηλιδώνομαι από ακαθαρσίες

spurcare, spurcări *ουσ. θηλ.* 1. η μαγαρισιά, η μίανση, το λέρωμα, η μόλυνση, η ακαθαρσία 2. η βεβήλωση

spurcă-lă, spurcăți-te *επίθ.* 1. μαγαρισμένος-η-ο, μιανρός-ή-ό, λερωμένος-η-ο, ακάθατος-η-ο, μολυσμένος-η-ο 2. βρωμερός-ή-ό 2. (για λέξεις) αχρείος-εία-είο // *spurcat la gură* αχρειόστομος-η-ο

spurcăciune, spurcăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η μαγάρα, η μαγαρισιά, η βρωμιά, η λέρα, η ακαθαρσία, η μόλυνση, η μίανση 2. το κάθαρμα, το απόβρασμα 3. η αχρειότητα

spusă, spuse *ουσ. θηλ.* 1. η κουβέντα, η λέξη 2. τα λόγια // *cele spuse* τα λεγόμενα // *după cele spuse ale unui martor ocular* κατά τα λεγόμενα ενός αυτόπτη μάρτυρα

spută, spute *ουσ. θηλ.* το πτύσμα, τα φτύματα, τα φλέματα, το φτύμα

spuză, spuze *ουσ. θηλ.* 1. η χόβολη, η ζεστή στάχτη 2. *μτφ.* το πλήθος, οι μυριάδες, οι αναριθμήτοι, οι πάρα πολλοί // *a trage spuza pe turta sa* χρησιμοποιώ σε όφελός μου κάτι

spuzeală, spuzeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το σπύριασμα, τα πολλά 2. *μτφ.* ο μεγάλος αριθμός όντων ή πραγμάτων

spuzi, spuzesc *I. ρ. μέσο* σπυριάζω, γεμίζω σπυριά *II. ρ. μετ.* γεμίζω κάποιον με σπυριά *III. ρ. αμ. μτφ.* εμφανίζομαι σε μεγάλο αριθμό

st *επιφ. σουτ (σιωπή, σιγά)*

sta, stau *I. ρ. αμ.* 1. στέκω, στέκομαι 2. σταματώ, σταθεμύω 3. κάθομαι, μένω, κατοικώ 4. *μτφ.* βρίσκομαι σε ενδοιασμό, παύω να κινούμαι // *a ~ ca o găină plouată* είμαι στενοχωρημένος // *a ~ ca pe ace* κάθομαι σαν πάνω σε βελόνες (είμαι ανήσυχος) // *a ~ ca pe gimpi* κάθομαι πάνω στ' αγκάθια // *a ~ cu mâinile în sân* κάθομαι με σταυρωμένα χέρια // *a ~ cu ochii pe cineva* στέκομαι με τα μάτια πάνω σε κάποιον // *a ~ de cineva să...* κάθομαι και επιτηρώ κάποιον για να... // *a ~ de față* παρίσταμαι, είμαι παρών και βλέπω // *a ~ deoparte* κάθομαι κατά μέρος στην μπάντα σε απόμερη θέση // *a ~ față în față* στέκομαι αντικριστά, αντιμέτωπα, κατά πρόσωπο // *a ~ înaintea cuiva* στέκομαι μπροστά σε κάποιον // *a ~ în fața cuiva* στέκομαι ενώπιον κάποιου // *a ~ în firea cuiva* βρίσκεται στη φύση κάποιου, είναι στο

φυσικό του // **a ~ în pat** κάθομαι στο κρεβάτι (είμαι άρρωστος) // **a ~ în picioare** στέκομαι όρθιος // **a ~ în umbră** μένω στη σκιά // **a ~ la baza unui lucru** βρίσκομαι στη βάση κάποιου πράγματος // **a ~ la locul său** κάθεται στη θέση του, δεν ξεπερνάει το μέτρο // **a ~ la masă** τρώω // **a ~ liniștit** κάθομαι ήσυχος // **a ~ pe capul cuiva** κάθομαι πάνω στο κεφάλι κάποιου // **a ~ pe loc** μένω στον τόπο μου // **a ~ ținut pe loc** μένω ακίνητος // **a-i ~ ca un ghimpe în coastă** του στέκεται σαν αγκάθι στα πλευρά του // **a-i ~ capul unde-i stau picioarele** το να σκοτώνεται κανείς // **a-i ~ în cale cuiva** εμποδίζω κάποιον // **a-i ~ în cap** το έχει στο νου του // **a-i ~ în minte** στέκεται στο μυαλό του // **a-i ~ în puțină** είναι στη δυνατότητά του (στο χέρι του είναι) // **a-i ~ pe inimă** του κάθεται στις σκέψεις / ασχολίες // **a-i ~ pe limbă** έτοιμος να πει κάτι // **a-i ~ sub nas** βρίσκεται πρόχειρος σε κάποιον // **acest costum îi stă bine** αυτό το κοστούμι του πάει καλά // **a nu-i mai ~ gura** μιλάει αδιάκοπα // **a nu putea ~ locului** κατέχεται από ανυπομονησία // **cum ~i cu sănătatea?** πώς τα πας με την υγεία; // **mi-a ~t ceasul** σταμάτησε το ρολόγι μου // **ploaia a ~t** η βροχή σταμάτησε // **-i că trag** στάσου γιατί πυροβολώ // **-i jos!** κάθισε κάτω! // **-i puțin** στάσου λίγο // **stă să plouă** ακόμα λίγο κα θα βρέξει II. ρημ. έκφρ. // **a ~ grămadă** στέκομαι συσσωρευμένα, σωριαστά // **a ~ în cumpănă** βρίσκομαι σε αμφιταλάντευση // **a ~ la indoială** έχω αμφιβολία, διστάζω // επιθ. και επιρ. έκφρ. **a ~ la sfat** συσκέπτομαι, είμαι σε συμβούλιο με άλλους // **a ~ la pândă** παραφυλάω, στήνω καρτέρι // **a ~ la taifas (de vorbă)** κουβεντιάζω, συνομιλώ // **a ~ pănăză** στέκομαι σαν ασπίδα (προστατεύω κάποιον) // επιθ. και επιρ. έκφρ. **a ~ pe gânduri** συλλογίζομαι, σκέφτομαι // **a-i ~ cuiva împotriva** είμαι εναντίον κάποιου

stabil-ă, stabili-e επιθ. 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής -ής-ές, αμετάβλητος-η-ο 2. μόνιμος-η-ο, πάγιος -ια-ιο // **domiciliu** ~ η μόνιμη κατοικία // **venit** ~ το σταθερό εισόδημα

stabili, stabilesc I. ρ. μετ. 1. εγκαθιστώ, τοποθετώ 2. καθορίζω, ορίζω, προσδιορίζω 3. συνιστώ 4. συνάπτω // **a ~ legături cu cineva** συνάπτω σχέσεις με κάποιον // **a ~ prețul** καθορίζω την τιμή // **a ~ relații diplomatice** συνάπτω διπλωματικές σχέσεις II. ρ. μέσο 1. εγκαθίσταμαι, γίνομαι μόνιμος 2. στερεώνομαι, αποκτώ σταθερότητα // **s-a ~t la București** εγκαταστάθηκε στο Βουκουρέστι

stabiliment, stabilimente ουσ. ουδ. 1. το ίδρυμα 2. το κατάστημα

stabilire, stabiliiri ουσ. θηλ. 1. η εγκατάσταση, η τοποθέτηση, η εγκατοίκηση 2. η εγκαθίδρυση 3. ο καθορισμός 4. η ίδρυση 5. η σύναψη, η σύσταση

stabilitate ουσ. θηλ. η σταθερότητα, η ευστάθεια, η μονιμότητα, η παγιότητα

stabiliza, stabilizez I. ρ. μετ. σταθεροποιώ II. ρ. μέσο 1. σταθεροποιούμαι, γίνομαι σταθερός 2. (οικον.) έχω σταθερή τιμή (νόμισμα) απέναντι στο χρυσό

stabilizant, stabilizanti ουσ. αρσ. (χημ.) ο στερεωτής

stabilizare, stabilizări ουσ. θηλ. (οικον.) η σταθεροποίηση

stabilizat-ă, stabilizați-te επιθ. (οικον.) σταθεροποιημένος-η-ο

stabilizator-oare, stabilizatori-oare I. επιθ. σταθεροποιητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) ο σταθεροπότηρας III. ουσ. αρσ. (χημ.) ο στερεωτής

stabulație ουσ. θηλ. 1. ο σταβλισμός 2. το μάντρωμα 3. η κτηνοτροφία σε περιφραγμένο τόπο, σε στάβλους

stacană, stacane ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το χωματένιο φλιτζάνι

staccato επίρ. (μουσ.) στακάτο (με χωρισμό στους φθόγγους)

stacojiu-ie, stacojii επιθ. άλικος-η-ο, κοκκινόχρωμος-η-ο, πορφυρόχρωμος-η-ο

stadial-ă, stadiali-e επιθ. σταδιακός-ή-ό

stadie, stadii ουσ. θηλ. (τεχ.) η σταδία, τοπογραφικό όργανο

stadion, stadioane ουσ. ουδ. το στάδιο // **-ul olimpic** το ολυμπιακό στάδιο

stadiu, stadii ουσ. ουδ. το στάδιο, η περίοδος, το χρονικό διάστημα // **se află în -l de studiu** βρίσκεται στο στάδιο έρευνας

stafidă, stafide ουσ. θηλ. η σταφίδα

stafidi, stafidesc ρ. αμ. 1. σταφιδιάω 2. μτφ. ζαρώνω

stafidit-ă, stafiditi-te επιθ. 1. σταφιδιασμένος-η-ο 2. μτφ. ζαρωμένος-η-ο

stafie, stafii ουσ. θηλ. 1. το φάντασμα, το στοιχειό, το εξωτικό, η εξωτικιά, το δαιμονικό 2. ο βρικόλακας, ο βρικόλακας

stafilococ, stafilococi ουσ. αρσ. (βιολ.) ο σταφυλόκοκκος

stagiar-ă, stagiarie-e επιθ. δόκιμος-η (ο, η)

stagiu, stagii ουσ. ουδ. 1. η θητεία 2. το χρονικό διάστημα προϋπηρεσίας // **~ de serviciu** ο χρόνος υπηρέσίας // **~ militar** η στρατιωτική θητεία

stagiune, stagiuni ουσ. θηλ. η θεατρική σεζόν

stagna pers. 3 stagnează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. λιμνάζω, αδρανών 2. αποτελματώνομαι 3. είμαι στάσιμος-η-ο

stagnant-ă, stagnant-i-te επιθ. 1. στάσιμος-η-ο, λιμνάζων-ουσα-ον 2. αδρανής-ής-ές, ακίνητος-η-ο

stagnare, stagnări ουσ. θηλ. 1. η στασιμότητα, το λίμνασμα, η αποτελματώση, το σταμάτημα 2. η αδράνεια, η ακινησία, η απραξία // **~ economică** η οικονομική αποτελματώση

stal, staluri ουσ. ουδ. η πλατεία θεάτρου

stalactită, stalactite ουσ. θηλ. ο σταλακτίτης

stalagmită, stalagmite ουσ. θηλ. ο σταλαγμίτης

stalagmometru, stalagmometre ουσ. ουδ. το σταλαγμόμετρο

stambă, stămbi ουσ. θηλ. 1. το εμπριμέ, το βαμπακερό ύφανσμα με αποτυπώσεις 2. η τυπογραφική στάμπα για εκτύπωση

stamină-ă, staminali-e επιθ. (βοτ.) στημονικός-ή-ό

stamină, stamine ουσ. θηλ. (βοτ.) ο στήμονας φυτού

stamnifer-ă, stamniferi-e επιθ. (βοτ.) στημονοφόρος -ος-ο

stampa, stampez ρ. μετ. σταμπάρω, αποτυπώνω, εκτυπώνω

stampare, stampări ουσ. θηλ. το σταμπάρισμα, η εκτύπωση

stampă, stampe ουσ. θηλ. 1. η στάμπα, το αποτύπωμα 2. το εκτύπωμα

stanat, stanati ουσ. αρσ. (χημ.) το κασσιτερικό άλας

stană, stane ουσ. αρσ. ο ογκόλιθος, η μεγάλη πέτρα, η κοτρώνα // **a rămâne ~ de piatră** μένω ακίνητος σαν πέτρα, απολιθωμένος μαρμαρωμένος

stand, standuri ουσ. ουδ. 1. το περίπτερο 2. το εκθετήριο, ο τόπος εκθέσεως
standard, standarde ουσ. ουδ. 1. το στάνταρτ 2. ο κανόνας, το πρότυπο, ο τύπος // ~ **de viață** το βιοτικό επίπεδο
standardizare, standardizări ουσ. θηλ. η τυποποίηση, ο στανταρισμός
staniol, stanioluri ουσ. ουδ. το αλουμινόχαρτο
staniu ουσ. ουδ. ο κασσίτερος, το καλάι
Stan-păituri ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο παθός-γιατρός, ο παθός
stanță, stanțe ουσ. θηλ. (αρχ.) η στροφή ποιήματος
star, staruri ουσ. ουδ. 1. ο, η σταρ 2. το σταρλίκι
stare, stări ι. ουσ. θηλ. 1. η κατάσταση 2. η ψυχική διάθεση 3. η θέση 4. η τάξη 5. οι συνθήκες ζωής 6. η κοινωνική κατηγορία ανθρώπων 7. μτφ. η ευκατάσταση // **-a sănătății sale** η κατάσταση της υγείας του // **a fi în ~ să...** είμαι σε θέση να... // **în ~ de embrion** σε εμβρυακή κατάσταση // **în ~ proastă** σε κακή κατάσταση ιι. επιθ. έκφρ. cu ~ ο ευκατάστατος άνθρωπος, με καλή οικονομική κατάσταση
stareț-ă, stareți-e ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.) ηγούμενος -η-ισσα (ο, η)
staroste, staroști ουσ. αρσ. (ιστ.) ο αρχηγός συνεχνιάς
start, starturi ουσ. ουδ. η εκκίνηση, το ξεκίνημα, το σταρτ // **a lua ~ ul** παίρνω το σταρτ (την εκκίνηση) // (αθλ.) **a se prezenta la ~** παρουσιάζομαι στο σημείο εκκίνησης // **din ~** από το ξεκίνημα
starter, startere, starteri ι. ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) 1. (τους λαμπτήρες με φθορισμό) ο αναφλεκτήρας 2. το βοηθητικό καρμπυρατέρ για την εκκίνηση του μοτέρ ιι. ουσ. αρσ. (αθλ.) το άτομο που δίνει το σύνθημα αναχωρήσεως στους αγώνες δρόμου
stas, stasuri ουσ. ουδ. (οικον.) το στάνταρτ, ο τύπος, το πρότυπο
stat, state ι. ουσ. ουδ. 1. το κράτος, η πολιτεία 2. το δημόσιο, (ιστ.) το ντοβλέτι // ~ **polițienesc** το αστυνομικό κράτος // (στρατ.) ~ **major** το επιτελείο // **-e beligerante** τα εμπόλεμα κράτη // **-ele Unite ale Americii** οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής // **aparatură de ~** ο κρατικός μηχανισμός // **conducere de ~** η κρατική ηγεσία // **om de ~** ο κρατικός παράγων // **proprietate de ~** η κρατική ιδιοκτησία // **puterea de ~** η κρατική εξουσία // (στρατ.) **șef de ~ major** ο επιτελάρχης, ο αρχηγός επιτελείου ιι. επιθ. έκφρ. **de ~** κρατικός-ή-ό
stat, state ουσ. ουδ. 1. η κατάσταση 2. ο πίνακας, ο κατάλογος // **de plata salariilor** η κατάσταση πληρωμής μισθών // **de funcțiuni** ο κατάλογος λειτουργημάτων // ~ **personal** η προσωπική κατάσταση (ο προσωπικός φάκελος)
stat, staturi ουσ. ουδ. 1. το ανάστημα, το μπόι 2. το καθιστό, η τεμπελιά // **este mic de ~** είναι μέγεθος που ξεκινά από τους ύψους ενός ανθρώπου // **un ~ de om** μικροκαμομένος
statal-ă, statali-e επιθ. κρατικός-ή-ό // **formațiune** -ă ο κρατικός σχηματισμός // **organizare** -ă η κρατική οργάνωση
static-ă, statice ι. επιθ. (φυσ.) 1. στατικός-ή-ό, που αναφέρεται στην ισορροπία των δυνάμεων 2. σε ακίνηση, ακίνητος-η-ο // **-a lichiditate** η στατική των υγρών, η υδροστατική // **electricitate** -ă ο στατικός ηλεκτρισμός // **presiune** -ă η στατική πίεση ιι. ουσ. θηλ. (φυσ.) η στατική

statistic-ă, statistici-ce ι. επιθ. στατιστικός-ή-ό ιι. ουσ. θηλ. η στατιστική // **-a matematică** η μαθηματική στατιστική
statistician-ă, statisticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. στατιστικολόγος (ο, η), στατιστικός-ή (ο, η)
stativ, stativ ουσ. ουδ. το τρίποδο
statornic-ă, statornici-ce επιθ. σταθερός-ή-ό, έμμονος-η-ο, ευσταθής-ής-ές, μόνιμος-η-ο
statornici, statornice ι. ρ. μέσο 1. εγκαθιστάμαι, κατοικώ μόνιμα 2. στερεώνομαι ιι. ρ. μετ. 1. ορίζω, καθορίζω, θεμελιώνω, στερεώνω 2. εδραιώνω 3. αποφασίζω 4. εγκαθιστώ, εγκαθιδρύω
statornicie ουσ. θηλ. η σταθερότητα, η εμμονή, η μονιμότητα, η ακαμψία
statornicire, statorniciiri ουσ. θηλ. 1. η σταθερότητα, η στερέωση, η θεμελίωση 2. η εγκατάσταση, η εγκατοίκηση, η εγκαθίδρυση
statua, statuez ρ. μετ. κανονίζω, ορίζω, καθορίζω
statuar-ă, statuari-e ι. επιθ. γλυπτικός-ή-ό, αγαλματένιος-ια-ιο, αγαλματώδης-ης-ες ιι. ουσ. θηλ. η γλυπτική, η τέχνη του αγαλματοποιού
statuetă, statuete ουσ. θηλ. το αγαλμάκι
statuie, statui ουσ. θηλ. 1. το άγαλμα, ο ανδριάντας 2. το μνημείο // **a ridica o ~** στήνω άγαλμα // **o să-î ridice o ~** (ειρων.) θα του στήσουν άγαλμα (για κάποιον που έκανε κάτι σπουδαίο)
statu-quo ουσ. ουδ. αμετάβλ. (πολ.) «το στάτους-κβό», η τωρινή κατάσταση, το καθεστώς που βρίσκεται σε ισχύ
statură, staturi ουσ. θηλ. 1. το ανάστημα, το μπόι 2. το ύψος // **înalt de ~** ψηλός στο ανάστημα
statut, statute ουσ. ουδ. το καταστατικό // ~ **personal** το προσωπικό καταστατικό // ~ **real** το εμπράγματο καταστατικό
statutar-ă, statutari-e ι. επιθ. καταστατικός-ή-ό // **adunarea este -ă** η καταστατική συνέλευση ιι. επιρ. καταστατικώς
stație, stații ουσ. θηλ. 1. η στάση, ο σταθμός, η στάθμευση, το σταμάτημα // ~ **de benzină** το πρατήριο βενζίνης // ~ **de tramvai** η στάση του τραμ // ~ **experimentală** ο πειραματικός σταθμός // ~ **pilot** ο μικροβιομηχανικός σταθμός παραγωγής // ~ **spațială** ο διαστημικός σταθμός
staționa, staționez ρ. αμ. σταθμεύω, κάνω σταθμό
staționar-ă, staționari-e ι. επιθ. στάσιμος-η-ο ιι. ουσ. ουδ. ο υγειονομικός σταθμός, το αναρρωτήριο
staționare, staționări ουσ. θηλ. η στάση, η στάθμευση, το σταμάτημα
stațiune, stațiuni ουσ. θηλ. 1. ο σταθμός 2. το θέρετρο 3. τα λουτά 4. (σε καθολική εκκλησία) εικόνημα με τα πάθη του Χριστού
staul, staule ουσ. ουδ. 1. ο στάβλος, το ζωοστάσιο 2. το αχούρι
stavilă, stavile ουσ. θηλ. 1. ο υδροφράκτης 2. ο φραγμός, το φράγμα, το εμπόδιο, το κώλυμα // **a pune ~** βάζω φραγμό ιι. επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς φράγμα, συνέχεια
stavrid, stavrizi ουσ. αρσ. (ιχθ.) το σταυρίδι, το σταφριδί, το σαυριδί
stavrofor, stavrofori ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο σταυροφόρος
stăncuță, stăncuțe ουσ. θηλ. (ορνιθ.) η καλιακούδα, η κουρούνα
stănoagă, stănoage ουσ. θηλ. (τυπ.) το τυπογραφικό αναλόγιο, είδος τυπογραφικού ραφίου

stănog, stănoage *ουσ. ουδ.* 1. το μακρύ ξύλο για χωρισμό των αλόγων στο στάβλο 2. ο πασσαλίσκος **stăpân-ă, stăpâni-e** *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κύριος-α (ο, η), αφέντης-ισσα (ο, η) 2. ιδιοκτήτης-τρια (ο, η), εργοδότης-τρια (ο, η), αφεντικό (το) 3. εξουσιαστής-στρια (ο, η) 4. κυρίαρχος-η (ο, η) // **-ul(-a) casei** σπιτονοικοκυρής-κυρά (ο, η), οικοδεσπότης-δέσποινα (ο, η), άρχοντας-ισσα (ο, η) // **-ul feudal** ο φεουδάρχης // **a fi fără** ~ είμαι αδέσποτος-η-ο // **a fi propriul său** ~ είμαι κυρίαρχος του εαυτού μου (του ίδιου του εαυτού μου) // **a fi ~ pe situație** είμαι κύριος της κατάστασης // **a fi ~ pe soarta sa** είμαι αφέντης των τυχών μου // **a intra la** ~ μπαίνω υπηρετής **stăpân-ă, stăpânească** *l. p. μετ.* 1. κυριαρχώ 2. διοικώ, ασκώ εξουσία, ελέγχω, ηγεμονεύω, εξουσιάζω, αυθεντεύω 3. επικρατώ, κυβερνώ, κατέχω πράγμα σε ιδιοκτησία // **a ~ o limbă străină** κατέχω μια ξένη γλώσσα // **a ~ o țară** κατέχω, κυβερνώ μια χώρα *ll. p. μέσο* 1. κυβερνούμαι, γίνομαι κύριος του εαυτού μου 2. ελέγχω την συμπεριφορά μου, συγκρατιέμαι // **el nu se stăpânește** αυτός δεν συγκρατείται *lll. p. αμ.* 1. δεσπόζω, βασιλεύω 2. επικρατώ **stăpânire, stăpâniri** *ουσ. θηλ.* 1. η εξουσία 2. η κυριότητα, η κυριαρχία, η κατοχή, η δεσποτεία, η αυθεντία 3. η αρχοντιά, η ιδιοκτησία // **-a de sine** η αυτοκυριαρχία, η αυτοσυγκράτηση // **a pune ~ pe...** παίρνω κάτι στην κατοχή μου, καταλαμβάνω κάτι... **stăpânir-ă, stăpâniri-te** *επιθ.* 1. κατεχόμενος-η-ο, κυριαρχούμενος-η-ο, κυβερνούμενος-η-ο 2. διοικούμενος-η-ο 3. συγκρατημένος-η-ο 4. διαφεντευόμενος-η-ο **stăpânitor-oare, stăpânitori-oare** *l. επιθ.* κυρίαρχος-η-ο, κυριαρχικός-ή-ό, εξουσιάζων-ουσα-ον, εξουσιαστικός-ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό, άρχων-ουσα-ον // **clasa stăpânitoare** η κυρίαρχη άρχουσα τάξη *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διαφεντευτής-εύτρα (ο, η), κυρίαρχος-η (ο, η), εξουσιαστής-στρια (ο, η) 2. ιδιοκτήτης-ήτρια (ο, η) **stăreți, stărețesc** *p. αμ.* ηγουμενεύω (σε μοναστήρι) **stăreție, stăreții** *ουσ. θηλ.* το ηγουμενείο **stărosti, stărostesc** *l. p. μετ. (λαϊκ.)* προσενεύω, κάνω προσενείδι *ll. p. αμ.* απαγγέλλω τις ευχές στην τέλεση του γάμου **stăruî, stăruî p. αμ. 1. επιμένω, εμμένω 2. εγκαρτερών 3. διαρκώ, εξακολουθώ να υπάρχω **stăruință, stăruințe** *l. ουσ. θηλ.* 1. η επιμονή, η εμμονή 2. η εγκαρτέρηση, η καρτερία 3. η σταθερότητα *ll. επιρ. έκφρ. cu* ~ επιμόνως **stăruire, stăruiri** *ουσ. θηλ.* ιδ. stăruință **stăruitori-oare, stăruitori-oare** *επιθ.* επίμονος-η-ο, εμμονος-η-ο, σταθερός-ή-ό **stătător-oare, stătători-oare** *l. επιθ.* 1. στάσιμος-η-ο 2. λιμνάζων-ουσα-ον 3. ακίνητος-η-ο // **apă stătătoare** το στάσιμο νερό *ll. επιθ. έκφρ. de sine* ~ αυτοτελής-ής-ές **stătuleț, stătulete** *ουσ. ουδ.* το κρατίδιο **stătut-ă, stătuti-te** *επιθ.* 1. μπαγιάτικος-η-ο, παλιωμένος-η-ο 2. στεκούμενος-η-ο, κατακαθισμένος-η-ο 3. ταγγός-ή-ό, τσαγγός-ή-ό 4. χαλασμένος-η-ο 5. κλούβιος-α-ο (αυγά) // **aer** ~ ο αέρας που δεν έχει ανανεωθεί // **apă** ~ **ă** το κατακαθισμένο νερό**

stăvilă, stăvilare *ουσ. ουδ.* 1. ο υδατοφράκτης, ο υδροφράκτης, το φράγμα νερού 2. το ανάχωμα, ο μόλος, ο μώλος **stăvili, stăvilesc** *p. μετ.* 1. φράζω, αποφράζω, αναχαίτιζω, σταματώ, ανακόπτω 2. εμποδίζω 3. συγκρατώ με ανάχωμα **stăvilire, stăviliri** *ουσ. θηλ.* 1. η απόφραξη, η ανακοπή, η αναχαίτιση, το σταμάτημα 2. η παρεμπόδιση **stâlci, stâlcesc** *l. p. μετ.* 1. τσακίζω, συντρίβω 2. κοπανίζω, δέρνω αλύπητα κάποιον 3. μτφ. διαστρεβλώνω τη γλώσσα, παραμορφώνω τις λέξεις *ll. p. μέσο* 1. τσακίζομαι 2. χτυπιέμαι, μωλωπιζομαι 3. συγκρούομαι πάνω σε κάτι **stâlceire, stâlceiri** *ουσ. θηλ.* 1. το τσάκισμα, η συντριβή, η τσάκιση 2. το ξυλοκόπημα 3. η διαστρέβλωση, η παραμόρφωση, η στρέβλωση, το στρέβλωμα **stâlceit-ă, stâlceiri-te** *επιθ.* 1. τσακισμένος-η-ο, τσακιστός-ή-ό, συντριμμένος-η-ο 2. ξυλοκοπανισμένος-η-ο 3. στρεβλός-ή-ό, διαστρεβλωμένος-η-ο **stâlcițură, stâlcițuri** *ουσ. θηλ.* 1. η τσάκιση, το τσάκισμα 2. η στρέβλωση, η διαστρέβλωση, η στρεβλότητα, η παραμόρφωση **stâlț, stâlți** *ουσ. αρσ.* 1. ο στύλος, η κολόνα 2. ο όρθιος πάσσαλος // **~ de cafeana** ο στύλος του καφενείου (ο θαμνώνας του καφενείου) // **~ de telegraf** το τηλεγραφόξυλο // **~ indicator** ο δεικτικός στύλος // *μτφ. -ul casei* ο προστάτης του σπιτιού // **-ul infamiei** ο στύλος της ατιμίας **stâlpișor, stâlpișori** *ουσ. αρσ.* ο στυλίσκος, ο μικρός στύλος **stână, stâne** *ουσ. θηλ.* η στάνη, η μάντρα, το παντρί // **a închide lupul în** ~ φέρνω τον εχθρό στο σπίτι // **a veni la spartul stâni** φτάνω πολύ αργά, παράκαιρα **stâncă, stânci** *ουσ. θηλ.* 1. ο βράχος, ο ύφαλος 2. ο σκόπελος **stâncărie, stâncării** *ουσ. θηλ.* το πλήθος βράχων, ο τόπος γεμάτος βράχους, ο βραχώδης τόπος **stâncos-oasă, stâncoși-oase** *επιθ.* βραχώδης-ής-ές // **Munții Stâncoși** τα Βραχώδη Όρη **stâng-ă, stângi** *l. επιθ.* αριστερός-ή-ό, ζερβός-ή-ό // **a călca cu** ~ **ul** πατάω με το ζερβό // **aripa** ~ **ă** η αριστερή πτέρυγα // **mâna** ~ **ă** το αριστερό χέρι // **pe partea** ~ **ă** στο αριστερό μέρος *ll. ουσ. θηλ. (αοθρ.) (πολ.)* η αριστερά // **politician** **de -a** ο πολιτικός της αριστεράς *lll. επιθ. έκφρ. de -a* (πολ.) αριστερός-ή-ό, με το μέρος του εργατικού κινήματος **stângaci-ce, stângaci-ce** *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* ζερβός-ή (ο, η), αριστερόχειρας-η (ο, η), ζερβοχέρης-α (ο, η) *ll. επιθ.* αδέξιος-α-ο, ανάξιος-α-ο, ανεπιτήδειος-α-ο *lll. επιρ.* αδέξια, ανάξια, ανεπιτήδεια **stângăcie, stângăcii** *l. ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η αδεξιοσύνη, η ανεπιτηδεότητα *ll. επιρ. έκφρ. cu* ~ με ανεπιτηδεότητα **stângism** *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αριστερισμός **stângist-ă, stângiști-ste** *l. ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* αριστεριστής-ίστρια (ο, η) *ll. επιθ.* αριστεριστικός-ή-όν **stânjén, stânjén** *ουσ. αρσ.* 1. η οργιά, το μήκος ίσο με το τέντωμα των δύο χεριών οριζόντια προς τις δυο πλευρές 2. η αγγλική οργιά (1, 83 μ.)

stânjeneală, stânjeneli *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η παρενόχληση, το εμπόδιο 2. η αμηχανία, ο ενδοιασμός

stânjenel, stânjenei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ίρις

stânjeni, stânjenes *l. ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, εμποδίζω, παρενοχλώ 2. πειράζω *ll. ρ. μέσο* 1. ενοχλούμαι, νιώθω ενόχληση 2. πειράζομαι, θίγομαι 3. ντρέπομαι, διστάζω

stânjenire, stânjeniri *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η ενοχλητικότητα, η παρενόχληση 2. η ατολμία, η αμηχανία 3. το εμπόδιο

stânjenit-ă, stânjeniți-te *επιθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο 2. εκφοβισμένος-η-ο

stânjenitor-oare, stânjenitori-oare *επιθ.* 1. ενοχλητικός-ή-ό, εμποδιστικός-ή-ό 2. δυσάρεστος-η-ο

stârc, stârci *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο ερωδιός (πουλί του βάλτου με μακρύ ράμφος)

stârni, stârnes *l. ρ. μετ.* 1. διεγείρω, εξεγείρω 2. ξεσηκώνω, παρακινώ, υποκινώ 3. ερεθίζω, προκαλώ, εξάπτω // **a ~ nemulțumiri** προκαλώ δυσαρέσκεια // **a ~ praful** ξεσηκώνω τη σκόνη // **a ~ spiritele** εξάπτω τα πνεύματα // **a ~ vântul** ξεσηκώνω το κυνήγι // **stârnește simțurile noastre** ερεθίζει τις αισθήσεις μας *ll. ρ. μέσο* 1. ξεσπώ, εξάπτομαι 2. ξαπολιέμαι // **s-a ~t furtuna** ξέσπασε η θύελλα

stârnire, stârniri *ουσ. θηλ.* η διεγερση, η παρακίνηση, το ξεσήκωμα, το κέντρισμα, η υποκίνηση, η πρόκληση

stârpi, stârpesc *l. ρ. μετ.* 1. εξολοθρεύω, εξοντώνω, ξεριζώνω 2. καταστρέφω, ξεπαστρέψω, αφανίζω // **a ~ buruienile** ξεριζώνω τα αγριόχορτα // **a ~ din rădăcină** εξοντώνω από τη ρίζα // **a ~ omizile** εξολοθρεύω τις κάμπιες *ll. ρ. αμ.* στειρεύω, στερεύω *lll. ρ. μέσο* 1. αφανίζομαι, εξολοθρεύομαι

stârpire, stârpiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξολόθρευση, η εξόντωση, ο εξολοθρεμός, ο αφανισμός 2. το ξεριζώμα

stârpit *ουσ. ουδ.* 1. η εξολόθρευση, ο αφανισμός 2. το ξεριζώμα

stârpitură, stârpituri *ουσ. θηλ.* 1. το έκτρωμα 2. μτφ. η ασκήμα

stârv, stârvi *ουσ. ουδ.* 1. το πτώμα 2. το ψοφίμι

stea, stele *ουσ. θηλ.* ο αστέρας, το αστέρι, το άστρο // **~ călăuzitoare** το καθοδηγητικό άστρο (ιδέα) // **~ căzătoare** ο διάττων, το πεφταστρι // **~ cu coadă** το αστέρι με ουρά // **~ de cinema** ο αστέρας κινηματογράφου, ο σtar // **~ua dimineții** ο αυγερινός // **~ua polară** ο πολικός αστέρας // **a crede în -ua sa** πιστεύει στο άστρο του // **a fi cu ~ în frunte** το να είναι κανείς σπουδαίος // **a vedea stele verzi** βλέπω τον Χριστό φαντάρο // **fără stele** άναστρος-η-ο, χωρίς αστέρια // **plin de stele** έναστρος-η-ο

steag, steaguri *ουσ. ουδ.* η σημαία, το φλάμπουρο, η παντιέρα, το μπαϊράκι // **~ în bernă** η μεσίστια σημαία (υψωμένη μέχρι τη μέση του ιστού) // **a arbora -uri** σημαιοστολίζω, στολίζω με σημαίες // **a coborî -ul** κατεβάζω τη σημαία, υποστέλλω, μαζεύω τη σημαία // **a înălța -ul** υψώνω τη σημαία, ανεβάζω, αναστέλλω τη σημαία

stearat, stearați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το στεατικό άλας

stearic *επιθ. (χημ.)* acid ~ το στεατικό οξύ

stearină *ουσ. θηλ.* η στεαρίνη, η στεατίνη (λιπαρή ουσία)

steatoză, steatoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στεάτωση

stegar, stegari *ουσ. αρσ.* 1. ο σημαιοφόρος 2. μτφ. ο πρωτεργάτης ο πρωτοπόρος

steguleț, stegulețe *ουσ. ουδ.* η σημαιούλα

stei, steiuri *ουσ. ουδ.* το λιθάρι

stejar, stejari *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βαλανιδιά, η βελανιδιά, η δρυς // **de ~ δρύινος-η-ο // lemn de ~** το ξύλο της βελανιδιάς // **pădure de -i** ο δρυμός, το δάσος από βελανιδιές

stejăriș, stejărișuri *ουσ. ουδ.* ο δρυμός, ο δρυμώνας

stelaj, stelaje *ουσ. ουδ.* η εταζέρα, έπιπλο με ράφια

stelar-ă, stelari-e *επιθ. (αστρ.)* αστερικός-ή-ό, αστρικός-ή-ό // **hartă -ă** ο αστερικός χάρτης

stelat-ă, stelați-te *επιθ.* αστεροειδής-ής-ές, σαν το αστέρι

stelă, stele *ουσ. θηλ.* η στήλη (μνημείο)

steluță, stelute *ουσ. θηλ.* το αστεράκι, ο αστερίσκος

stemă, steme *ουσ. θηλ.* 1. το στέμμα 2. η κορόνα, το οικόσημο 3. το έμβλημα

stenahoric, stenahorii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η στενοχώρια 2. μτφ. η δυσχέρεια

stenic-ă, stenici-ce *επιθ.* σθενικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό

stenodactilograf-ă, stenodactilografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* στενοδακτυλογράφος (ο, η)

stenodactilografia, stenodactilografiez *ρ. μετ.* στενοδακτυλογραφώ

stenodactilografie *ουσ. θηλ.* η στενοδακτυλογραφία

stenograf-ă, stenografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* στενογράφος (ο, η)

stenografia, stenografiez *ρ. μετ.* στενογραφώ

stenografic-ă, stenografici-ce *επιθ.* στενογραφικός-ή-ό

stenografie *ουσ. θηλ.* η στενογραφία

stenografiere, stenografieri *ουσ. θηλ.* η στενογράφηση

stenogramă, stenograme *ουσ. θηλ.* το στενογράφημα

stenoză, stenoză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στένωση, το στένωμα

stentor, stentori *ουσ. αρσ.* ο Στέντωρ (με δυνατό φωνή) // **de ~** στεντόρειος-εια-ειο // **voce de ~** η στεντόρεια φωνή

step, stepuri *ουσ. ουδ.* το στεπ (είδος χορού) // **a bate -ul** χτυπά το στεπ

stepă, stepe *ουσ. θηλ.* (γεωγρ.) η στέπα, η στέπη, η αχανής απέραντη έκταση με αραιή βλάστηση λόγω της ξηρασίας

ster, steri *ουσ. αρσ.* το κυβικό μέτρο για καυσόξυλα

stereo *ουσ. ουδ.* η στερεοφωνία

stereobat, stereobate *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* ο στερεοβάτης

stereofonic-ă, stereofonici-ce *επιθ.* στερεοφωνικός-ή-ό

stereofonie *ουσ. θηλ.* η στερεοφωνία

stereotip-ă, stereotipi-e, stereotipuri *l. επιθ.* στερεότυπος-η-ο, στερεοτυπικός-ή-ό // **lucrare -ă** το στερεοτυπικό έργο *ll. επίρ.* στερεότυπα *lll. ουσ. ουδ.* η στερεοτυπική πλάκα, η έκτυπη μεταλλική πλάκα (η μήτρα)

stereotipa, stereotipez *ρ. μετ.* στερεοτυπώνω

stereotipie *ουσ. θηλ.* η στερεοτυπία

stereotipist-ă, stereotipisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο στερεοτύπης, η τεχνίτρια σε στερεοτυπείο

stereotomie *ουσ. θηλ.* η στερεοτομία

steril-ă, sterili-e *επίθ.* 1. στειρός-α-ο, άκαρπος-η-ο, αποστειρωμένος-η-ο 2. στέρφος-α-ο, άγονος-η-ο // **pământ** ~ το άχρηστο μέρος από το κοίτασμα ορυκτού // **sol** ~ το στείρο έδαφος

sterilitate *ουσ.* θηλ. η στειρότητα, η ακαρπία, η αγονία

steriliza, sterilizez *ρ. μετ.* αποστειρώνω, στειρώνω, στειροποιώ

sterilizant-ă, sterilizant-ți-te *επίθ.* αποστειρωτικός-ή-ό

sterilizare, sterilizări *ουσ.* θηλ. η αποστείρωση, η στειρώση, η στειροποίηση

sterilizat-ă, sterilizați-te *επίθ.* 1. αποστειρωμένος-η-ο, στειρός-α-ο 2. στέρφος-α-ο

sterilizator-oare, sterilizatori-oare *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* αποστειρωτής-ώτρια (ο, η) *ΙΙ. ουσ. ουδ.* ο αποστειρωτήρας

sterlină, sterline *επίθ.* η στερλίνα // **lira** ~ η λίρα στερλίνα, η αγγλική λίρα

stern, sternuri *ουσ. ουδ.* (ανατ.) το στέρνο

sternal-ă, sternali-e *επίθ.* στερνικός-ή-ό

sterp, stearpă, sterpi-e *επίθ.* 1. στέρφος-α-ο, άκαρπος-η-ο, άγονος-η-ο, στειρός-α-ο 2. χέρσος-α-ο // **oaie stearpă** η στερφοπροβάτινα // **pământuri -e** τα άγωνα εδάφη

stetoscop, stetoscoape *ουσ. ουδ.* (ιατρ.) το στηθοσκόπιο

stetoscopie *ουσ.* θηλ. (ιατρ.) η στηθοσκόπηση

stewardzeă, stewardze *ουσ.* θηλ. η αεροσυνόδος

stibiu *ουσ. ουδ.* (χημ.) το αντιμόνιο

sticlar, sticlari *ουσ. αρσ.* ο υαλοουργός, ο υαλοποιός

sticlă, sticle *ουσ.* θηλ. 1. το γυαλί, η ύαλος 2. η φιάλη, το μπουκάλι // ~ **de cuarț** το γυαλί από χαλαζία // ~ **de lampă** το γυαλί λάμπας // ~ **de ochelari** τα γυαλιά, τα ματογυάλια // ~ **incasabilă** το άθραυστο γυαλί // ~ **optică** το οπτικό γυαλί // ~ **vulcanică** το ηφαιστειογενές γυαλί // **fabrica de ~** το υαλοουργείο // **fabricarea sticlei** η υαλοουργία // **mărgele de ~** οι γυαλιστερές χάντρες // **o ~ de vin** ένα μπουκάλι κρασί // **vată de ~** ο υαλοβάμβακας

sticlărie, sticlării *ουσ.* θηλ. 1. τα γυαλικά, το υαλοπωλείο, το γυαλοπωλείο, το υάλωμα 2. η υαλοουργία, η υαλοουργική, η βιομηχανία κατασκευής γυαλιού και της καταργασίας του

sticlete, sticleți *ουσ. αρσ.* (ορνιθ.) 1. η καρδερίνα, το γαρδέλι, η ακανθυλλίς, η ακανθίς 2. *μτφ.* ο χωροφύλακας // **a avea sticleți în cap** είναι δύστροπος, αναποδιάρης // **a-i scoate sticleții din cap** τον γιαιτρώω από τις ιδιοτροπίες του

sticli, sticlese *Ι. ρ. αμ.* γυαλίζω, λάμπω, στίλβω *ΙΙ. ρ. μετ.* καρφώνω με τη ματιά, κοιτάζω με προσηλωμένο σε κάποιον το βλέμμα

sticlire, sticliri *ουσ.* θηλ. 1. το γυαλισμό, η γυαλάδα, η στίλπνση, η στίλβωση 2. η λάμψη

sticlit-ă, sticliți-te *επίθ.* γυαλισμένος-η-ο, γυαλιστός-ή-ό, στίλπνός-ή-ό

sticios-oasă, sticioși-oase *επίθ.* 1. γυάλινος-η-ο, υαλοειδής-ής-ές, υάλινος-η-ο 2. γυαλιστερός-ή-ό, στίλπνός-ή-ό // **ochi sticioși** τα γυαλιστερά μάτια // **unsoare sticloasă** το γυάλινο γράσο

sticlozitate, sticlozități *ουσ.* θηλ. η γυαλιστερότητα, η γυαλάδα, η στίλπνση

sticluță, sticluțe *ουσ.* θηλ. το μπουκαλάκι, το φιαλίδιο

stigmat, stigmat *ουσ. ουδ.* 1. το στίγμα, η κηλίδα 2. ο λέκας, το σημάδι 3. *μτφ.* η ηθική βρωμία, η ατιμία, η λέρα, το ανεξίτηλο σημάδι

stigmatiz-ă, stigmatizi-ce *επίθ.* στιγματικός-ή-ό

stigmatism *ουσ. ουδ.* ο στιγματισμός

stigmatiza, stigmatizez *ρ. μετ.* 1. στιγματίζω 2. στίλπειν 3. *μτφ.* κατακρίνω κάποιον με δριμύτητα

stigmatizare, stigmatizări *ουσ.* θηλ. 1. η στιγματίση, ο στιγματισμός 2. η στίλπτευση

stigmatizat-ă, stigmatizați-te *Ι. επίθ.* 1. στιγματισμένος-η-ο 2. καυτηριασμένος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ.* ο στίλπειτής

stih, stihuri *ουσ. ουδ.* (λαϊκ.) 1. ο στίχος 2. η σειρά ποιήματος

stihar, stihare *ουσ. ουδ.* (εκκλ.) το στιχάρι, το εσωτερικό άμφιο των κληρικών

stihie, stihii *ουσ.* θηλ. 1. το στοιχείο, η κάθε φυσική δύναμη που ενεργεί αυτόματα (κεραυνός, βροχή, τρικυμία, φωτιά, νερό, αέρας, κ.λ.π.) 2. *μτφ.* η ερμηδιά, η μοναξιά // **stihiiile naturii** τα στοιχεία της φύσης

stihuito, stihuitori *ουσ. αρσ.* ο στιχουργός, ο ποιητής

stil, stiluri *Ι. ουσ. ουδ.* 1. το στυλ, το ύφος 2. ο ρυθμός 3. η τεχντροπία 4. ο τρόπος της έκφρασης στο γραπτό ή προφορικό λόγο 5. το παρουσιαστικό κάποιου, η εξωτερική εμφάνιση // ~ **gotic** ο γοτθικός ρυθμός // ~ **nou** το νέο ημερολόγιο (το Γρηγοριανό) // ~ **vechi** το παλιό ημερολόγιο (το Ιουλιανό) // **adept(-ă) al (a) calendarului de ~ vechi** παλαιοημερολόγητος-ισσα (ο, η) // **greșeală de ~** λάθος ύφους / έκφρασης *ΙΙ. επίθ. έκφρ.* **de ~** ύφους, στυλιστικός-ή-ό *ΙΙΙ. επίθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~ mare** σε μεγάλη έκταση, με μεγάλα μέσα

stila, stilez *Ι. ρ. μέσο* 1. εξασκούμε, εκπαιδεύομαι 2. μορφωνομαι 3. επιτίθεύομαι *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. εξασκώ, εκπαιδεύω 2. μορφώνω, ανατρέφω

stilat-ă, stilați-te *επίθ.* εξασκημένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 2. πολιτισμένος-η-ο 3. καλότροπος-η-ο

stilet, stilet *ουσ. ουδ.* το στίλετο

stilist-ă, stilisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* στυλίστας-ίστρια (ο, η) με καλό στυλ

stilistic-ă, stilistici-ce *Ι. επίθ.* 1. τον ύφους 2. υφολογικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ. θηλ.* (γλωσσ.) η υφολογία

stiliza, stilizez *ρ. μετ.* στυλιζάρω

stilizare, stilizări *ουσ.* θηλ. το στυλιζάρισμα

stilizat-ă, stilați-te *επίθ.* στυλιζαρισμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο

stilizator-oare, stilizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* στυλίστας-ίστρια (ο, η)

stilobat, stilobați *ουσ. αρσ.* (οικοδ.) ο στυλοβάτης, το υποστήριγμα, η βάση στυλού

stilografie *ουσ.* θηλ. η στυλογραφία, η βαθύτυπη μέθοδος κατασκευής κλισέ

stilou, stilouri *ουσ. ουδ.* το στυλό, ο στυλογράφος

stima, stimez *Ι. ρ. μετ.* εκτιμώ, στίμάρω, υπολήπτομαι, σέβομαι *ΙΙ. ρ. μέσο* σεβόμαστε αμοιβαίως

stimabil-ă, stimabili-e *Ι. επίθ.* (οικ.) σεβάσιμος-ια-ιο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* (οικ.) σεβάσιμος-ή (ο, η)

stimat-ă, stimati-te *επίθ.* 1. αξιότιμος-η-ο 2. σεβαστός-ή-ό, ευυπόληπτος-η-ο // ~ **e domnule președinte** αξιότιμε κύριε πρόεδρε

stimă, stime *ουσ.* *θηλ.* 1. η εκτίμηση, το στίμαρισμα 2. η υπόληψη, ο σεβασμός // **cu toată stima** με όλη την εκτίμηση, με υπόληψη
stimul, stimuli *ουσ.* *αρσ.* 1. το κίνητρο, το ελατήριο 2. η προτροπή, η ώθηση
stimula, stimulez *ρ. μετ.* 1. προτρέπω, παρακινώ, παρωθώ 2. παροτρύνω, διεγείρω
stimulare, stimulări *ουσ.* *θηλ.* 1. η προτροπή, η παρακίνηση, η παρότρυνση 2. η παρόρμηση, η ενθάρρυνση 3. η διέγερση
stimulator-oare, stimulatori-oare *l. επίθ.* 1. προτρεπτικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό, παροτρυντικός-ή-ό 2. παρορμητικός-ή-ό, ενθαρρυντικός-ή-ό 3. διεγερτικός-ή-ό 4. εγκαρδιωτικός-ή-ό *ll. ουσ.* *αρσ.* προτρέπων (ο), παρακινητής (ο), διεγείρων (ο)
stimulent, stimulente *ουσ.* *ουδ.* 1. το κίνητρο, το ελατήριο 2. το διεγερτικό, το ερεθιστικό // (φαρμ.) **un ~ de circulație** ένα διεγερτικό της κυκλοφορίας
standard, stindarde *ουσ.* *ουδ.* το λάβαρο, η σημαία, το μπαίρακι // **a ridica -ul revoltei** σηκώνω παντίερα ανταρσία (επαναστατώ, δεν υπακούω)
stingător, stingătoare *ουσ.* *ουδ.* ο κατασβεστήρας
stinge, sting *l. ρ. μετ.* 1. σβήνω, αποσβήνω, κατασβήνω 2. εξαλείφω, διαγράφω // **~ lumina!** σβήσε το φως! // **a ~ împrumutul** αποσβήνω το χρέος // **a ~ varul** σβήνω τον ασβέστη // **bea de ~** πίνω υπερβολικά (μεθοκοπώ, μπεκρουλιάζω) *ll. ρ. μέσο* 1. σβήνομαι, εξαφανίζομαι 2. χάνομαι 3. πεθαίνω
stingere, stingeri *ουσ.* *θηλ.* 1. το σβήσιμο 2. η κατάσβεση, η απόσβεση 3. *μτφ.* ο θάνατος 4. (στρατ.) το σιωπητήριο // **a suna -a** σημαίνει το σιωπητήριο
stingher-ă, stingheri-e *επίθ.* 1. μόνος-η-ο 2. απομονωμένος-η-ο, παράταιρος-η-ο, αταίριαστος-η-ο, αζευνάγρωτος-η-ο
stinghereală, stinghereli *ουσ.* *θηλ.* 1. η ενόχληση, το ενόχλημα, η παρενόχληση 2. η παρεμπόδιση, η παράθεση, η εμποδίζω, η παρακώλυση
stingheri, stingheresc *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. παρεμποδίζω, εμποδίζω, παρακωλύω
stingherit-ă, stingheriți-e *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο, παρακωλυμένος-η-ο 2. συνεσταλμένος-η-ο, άτολμος-η-ο
stinghie, stinghii *ουσ.* *θηλ.* το πέταυρο, το στενόμακρο ξύλο προσαρμοσμένο σε ξύλινο αντικείμενο για ενίσχυση
stins-ă, stinși-se *επίθ.* 1. σβησμένος-η-ο, σβηστός-ή-ό 2. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο, χαμένος-η-ο 3. *μτφ.* αχρωματιστος-η-ο, θαμπός-ή-ό // **toate focurile sunt ~** ε=είναι σβησμένες όλες οι φωτιές // **varul ~** ο σβησμένος ασβέστης
stipendia, stipendiez *ρ. μετ.* μισθοδοτώ, χρηματοδοτώ
stiplex *ουσ.* *ουδ.* (χημ.) το πλεξίγκλας (το άθραυστο οργανικό γυαλί)
stipula, stipulez *ρ. μετ.* (νομ.) 1. θέτω ρήτρα σε συμβόλαιο 2. ορίζω, καθορίζω, προσδιορίζω
stipulat-ă, stipulați-e *επίθ.* προβλεπόμενος-η-ο, ορισμένος-η-ο, καθορισμένος-η-ο, προσδιορισμένος-η-ο, καταχωρημένος-η-ο
stipulație, stipulații *ουσ.* *θηλ.* (νομ.) 1. η ρήτρα 2. η διάταξη, ο όρος σε σύμβαση, νόμο, κ.λ.π.
stirpe, stirpe *ουσ.* *θηλ.* το έθνος, η εθνικότητα, οι άνθρωποι με κοινή καταγωγή

stivaj, stivaje *ουσ.* *ουδ.* το στοίβαγμα, το στοίβασμα, η στοίβα
stivă, stive *ουσ.* *θηλ.* η στοίβα
stivui, stivuiesc *ρ. μετ.* στοιβάζω, συσσωρεύω
stivuire, stivuirii *ουσ.* *θηλ.* 1. το στοίβαγμα, το στοίβαγμα 2. η συσσώρευση
stivuit-ă, stivuiți-te *επίθ.* 1. στοιβαγμένος-η-ο, στοιβαχτός-ή-ό 2. συσσωρευμένος-η-ο
stivuitoar-oare, stivuitoari-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* στοιβαχτής-χτρα (ο, η)
stoarce, storc *ρ. μετ.* 1. στραγγίζω, αποστραγγίζω, στίβω 2. συμπιέζω, πιέζω, εκθλίβω, αποθλίβω, ξεζουμίζω 3. αποσπώ // **a ~ de bani** ξεπαραδιάζω // **a ~ o lămâie** στίβω το λεμόνι // **a ~ pe cineva de puteri** προξενώ καταπόνηση, εξαντλώ κάποιον εξ αιτίας κόπου, τον καταπονώ // **a ~ rufe** στραγγίζω τα ρούχα // **a-și ~ creierii** στίβω το μυαλό μου (σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου)
stoarcere, stoarceri *ουσ.* *θηλ.* 1. η αποστράγγιση, το στράγγισμα, το στίψιμο, το ξεζουμίσμα 2. η συμπίεση, η απόθλιψη, η έκθλιψη
stoc, stocuri *ουσ.* *ουδ.* το στοκ, το απόθεμα εμπορευμάτων, η παρακαταθήκη
stoca, stochez *ρ. μετ.* στοκάρω, εναποθηκεύω εμπορεύματα, αποθηκεύω
stocaj, stocaje *ουσ.* *ουδ.* το στοκάρισμα, η αποθήκευση εμπορευμάτων, το απόθεμα εμπορευμάτων
stocare, stocări *ουσ.* *θηλ.* η εναποθήκευση εμπορευμάτων, το στοκάρισμα
stofă, stofe *ουσ.* *θηλ.* το ύφασμα, η stόφα // **~ de bună calitate** το ύφασμα καλής ποιότητας // **~ de lână** το μάλλινο ύφασμα // **a avea ~** έχω ικανότητα, έχω προσωπική αξία
stog, stoguri *ουσ.* *ουδ.* η θημωνιά (σωρός από θερισμένα χόρτα)
stoic-ă, stoici-ce *l. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* (φιλοσ.) στωικός-ή (ο, η), οπαδός του στωικισμού *ll. επίθ.* (φιλοσ.) 1. στωικός-ή-ό 2. αδιάφορος-η-ο *ll. επίρ.* στωικά, με απάθεια
stoicism *ουσ.* *ουδ.* (φιλοσ.) ο στωικισμός, η στωικότητα
stol, stoluri *ουσ.* *ουδ.* 1. το σιμήςος (πουλιών) 2. η ομάδα, το πλήθος
stolnic, stolnici *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο αρχιμάγειρας του ηγεμόνα
stolniceasă, stolnicea *ουσ.* *θηλ.* (ιστ.) η σύζυγος του αρχιμάγειρα του ηγεμόνα
stomac, stomacuri *ουσ.* *ουδ.* το στομάχι, ο στόμαχος // **a-și pune -ul la cale** φροντίζω το στομάχι μου, δίνω τροφή στο στομάχι μου // **a nu avea pe cineva la ~** νιώθω αποστραφή για κάποιον // **are ~ bun** έχει καλό στομάχι (είναι υπομονετικός) // **durere de ~** ο στομαχόπονος
stomacal-ă, stomacali-e *επίθ.* στομαχικός-ή-ό
stomatită, stomatite *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η στοματίτιδα
stomatolog-ă, stomatologi-ge *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* στοματολόγος (ο, η), οδοντογιάτρος (ο, η), οδοντίατρος (ο, η)
stomatologic-ă, stomatologici-ce *επίθ.* (ιατρ.) στοματολογικός-ή-ό
stomatologie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η στοματολογία, η οδοντιατρική
stop *l. επιφ.* stop!, σταμάτα! *ll. ουσ.* *ουδ.* ο σηματοφόρος (στη διασταύρωση δρόμων)
stopa, stopez *l. ρ. μετ.* στοπάρω, σταματώ *ll. ρ. αμ.* παύω, στέκομαι

stopa, stopez ρ. μετ. καρικώνω, μαντάρω, επιδιωρώνω σχίσμο υφάσματος
stopaj, stopaje ουσ. ουδ. 1. το καρίκωμα, το μαντάρισμα 2. το σταμάτημα, η κράτηση, η συγκράτηση
stopare, stopări ουσ. θηλ. η ανάσχεση, το σταμάτημα, η κράτηση
stoper, stoperi ουσ. αρσ. (αθλ.) ο στόπερ (ο κεντρικός αμυντικός παίκτης στο ποδόσφαιρο)
stor, stori ουσ. ουδ. το στόρι, το παραπέτασμα σε παράθυρο ή πόρτα
storcătoare, storcători ουσ. θηλ. το στραγγιστήρι, το σουρωτήρι
storci, storcesc ρ. μετ. 1. στύβω 2. πιέζω, συμπιέζω, ζουλώ 3. στραγγίζω
storci-ă, storciți-te επίθ. 1. στιμμένος-η-ο, αποθλιμμένος-η-ο, συμπίεσμένος-η-ο, ζουληγμένος-η-ο 2. στραγγιστός-ή-ό
stors ουσ. ουδ. 1. η αποστράγγιση, η στράγγιση 2. το στίψιμο, η συμπίεση
stors-stoarsă, storși-stoarse επίθ. 1. στραγγισμένος-η-ο, σουρωμένος-η-ο, σουρωτός-ή-ό, στιμμένος-η-ο 2. μτφ. εξαντλημένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο, στερεμένος-η-ο
strabîc-ă, strabîci-ce ι. επίθ. (ιατρ.) στραβικός-ή-ό, αλλοίθωρος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. αλλοίθωρος-η (ο, η), γκαβός-ή (ο, η)
strabism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο στραβισμός, το αλλοιθώρισμα
strabometru, strabometre ουσ. ουδ. το όργανο μέτρησης του στραβισμού
strachină, străchini ουσ. θηλ. η γαβάθα, το τσανάκι, η σκουτέλα, το πινάκι, το πιάτο // **a călca în străchini** τα κάνω θάλασσα (κάνω ανακάτεμα, αταξία)
stradal-ă, stradalie επίθ. οδικός-ή-ό // **comeț** ~ το οδικό εμπόριο
stradă, străzi ουσ. θηλ. η οδός, ο δρόμος, η στράτα // ~ **laterală** η πλευρική οδός // **a arunca în ~** ρίχνω στο δρόμο (αφήνω στους δρόμους κάποιους απροστάτετους) // **ferestrele dau spre ~** τα παράθυρα βλέπουν στο δρόμο // **omul de pe ~** ο κοσμάκης
stradelă, stradele ουσ. θηλ. η μικρή οδός, το δρομάκι, ο δρομίσκος
strai, straie ουσ. ουδ. (λαϊκ.) τα ρούχα, ο ρουχισμός, η ενδυμασία, τα ενδύματα // **in ~ de sărbătoare** με τα γιορτινά, κυριακάτικα ρούχα
strajă, străji ι. ουσ. θηλ. 1. η φρουρά, η φρούρηση 2. ο φύλακας, ο σκοπός 3. το φυλάκιο, το φυλακείο II. ρημ. **a face de ~** φυλάγω, φυλάσσω, φρουρώ, είμαι φρουρός // **a-și pune ~ gurii** συγκρατιέμαι
strană, strane ουσ. θηλ. (εκκλ.) το στασίδι
strangula, strangulez ι. ρ. μετ. 1. στραγγαλίζω, απαγχονίζω 2. πνίγω, αποπνίγω, καταπνίγω II. ρ. μέσο στραγγαλίζομαι, πνίγομαι, καταπνίγομαι, απαγχονίζομαι
strangulare, strangulări ουσ. θηλ. 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός, ο απαγχονισμός 2. το πνίξιμο, ο πνιγμός 3. μτφ. το στένεμα, ο στενός τόπος
strangulat-ă, strangulați-te επίθ. 1. στραγγαλισμένος-η-ο, απαγχονισμένος-η-ο 2. πνιγμένος-η-ο // (ιατρ.) **hernie -ă** η περισφιγμένη κήλη

strangulație, strangulații ουσ. θηλ. ο στραγγαλισμός, το πνίξιμο
straniu-ie, stranii ι. επίθ. 1. παράξενος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο, παράδοξος-η-ο 2. περίεργος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο II. επίρ. παράδοξα, αλλόκοτα, παράξενα
strapontină, strapontine ουσ. θηλ. το κάθισμα που ανεβοκατεβαίνει σε αίθουσα θεάτρου, κ.λ.π.
stras, strasuri ουσ. ουδ. το στρας (είδος χρωματισμένου γυαλιού)
strasnic-ă, strașnici-ce ι. επίθ. 1. τρομερός-ή-ό, εξαιρετικός-ή-ό, έξοχος-η-ο, έκτακτος-η-ο 2. θαυμάσιος-α-ο, αξιοθαύμαστος-η-ο, καταπληκτικός-ή-ό, μέγιστος-ιστη-ιστο 3. αυστηρός-ή-ό, σκληρός-ή-ό II. επίρ. εκτάκτως, εξαιρετικά, υπέροχα, τρομερά, φοβερά 2. θαυμάσια, καταπληκτικά 3. σκληρά, αυστηρά
strat, straturi ουσ. ουδ. 1. το στρώμα 2. το στρώσιμο, η στρώση 3. η πρασιά, η βραγιά // ~ **de nisip** το στρώμα άμμου // ~ **social** το κοινωνικό στρώμα // ~ **și substrat** το στρώμα και υπόστρωμα
stratagemă, stratageme ουσ. θηλ. 1. το στρατήγημα, το τέχνασμα 2. ο ελιγμός 3. ο πονηρός τρόπος ενέργειας, η πανουργία
strateg, strategii ουσ. αρσ. (στρατ.) 1. ο στρατηγός 2. μτφ. ο κυβερνήτης, ο αρχηγός
strategic-ă, strategice ι. επίθ. στρατηγικός-ή-ό // **de importanță -ă** στρατηγικής σημασίας II. επίρ. στρατηγικός
strategie ουσ. θηλ. 1. η στρατηγική 2. η τέχνη να κατευθύνει κανείς ένα σύνολο τάσεων
stratifica, stratific ι. ρ. μετ. στρωματοποιώ II. ρ. μέσο στρωματοποιούμαι
stratificare, stratificări ουσ. θηλ. η στρωματοποίηση
stratificat-ă, stratificați-te επίθ. στρωματοποιημένος-η-ο
stratocumulus ουσ. ουδ. οι στρωματοσωρείτες (στρώμα νεφών)
stratosferă ουσ. θηλ. η στρατόσφαιρα
stratosferic-ă, stratosferice-ce επίθ. στρατοσφαιρικός-ή-ό
stratus ουσ. ουδ. το γκριζό σύννεφο, σε σχήμα ταινίας γκριζου χρώματος
strajă, strațe ουσ. θηλ. (λογιστ.) το πρόχειρο εμπορικό βιβλίο με τα πρώτα σημειώματα των εμπορικών και οικονομικών πράξεων
străbate, străbat ι. ρ. μετ. 1. διασχίζω, διέρχομαι, διαπερνώ, διανύω, διατρέχω 2. διαβαίνω, περνάω, διελεύω // **a ~ un drum** διανύω ένα δρόμο // **bulevardul ~ orașul** η λεωφόρος διασχίζει την πόλη II. ρ. αμ. 1. εισδύω, εισέρχομαι, εισιεύω, εισχωρώ 2. διαπερνώ 3. μτφ. τα καταφέρνω // **lumina soarelui străbatea printre nori** το φως του ήλιου διαπερνούσε τα σύννεφα
străbător, străbăteri ουσ. θηλ. 1. η διάβαση, η διέλευση, το πέρασμα, η διείσδυση 2. η διάσχιση, το διαπέρασμα
străbătător-oare, străbătători-oare επίθ. 1. διερχόμενος-η-ο, διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό, διανύων-ουσα-ον 2. διατρέχων-ουσα-ον 3. κανός-ή-ό
străbun-ă, străbuni-e ι. επίθ. 1. προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό 2. πανάρχαιος-αία-αίο, αρχαιότατος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρόγονος-η (ο, η), προπάτορας, προπάππος (ο)

străbunic-ă, străbunici-ce ουσ. αρσ. και θηλ. ο προπάππος, ο πρόπαππος, η προγιαγιά
strădanie, strădanii ουσ. θηλ. 1. ο κόπος, η προσπάθεια 2. η ενέργεια
strădui, străduiesc ρ. αντων. 1. κοπιάζω, προσπαθώ 2. μοχθώ, πασχίζω
străduin-ă, străduin-țe ουσ. θηλ. 1. ο κόπος, η προσπάθεια, η φιλοπονία 2. η ενέργεια
străduire, străduiri ουσ. θηλ. 1. η εργατικότητα, η ενεργητικότητα, η δραστηριότητα 2. η προσπάθεια, η φιλοπονία
străduitor-oare, străduitori-oare επίθ. 1. φιλόπονος-η-ο, εργατικός-ή-ό 2. επιμελής-ής-ές, φλεργος-η-ο
strădufă, strădufe ουσ. θηλ. το στρατί, το δρομάκι, η μικρή οδός
străfulgera pers. 3 străfulgeră I. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αναλάμπω, αστραποβολώ, αστράφτω, λαμποκοπώ II. ρ. μετ. κεραυνώνω, κεραυνοβολώ, χτυπώ με τον κεραυνό
străfulgerare, străfulgerări ουσ. θηλ. η αναλαμπή, η αστραπή, το αστραποβόλι, το αστραποβόλημα, η κεραυνοβολία
străfund, străfunduri ουσ. ουδ. 1. το βάθος, τα κατόρθα, τα έγκατα 2. το πιο βαθύ μέρος ενός πράγματος // **in -urile pământului** στα έγκατα της γης
străin-ă, străini-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ξένος-η (ο, η), αλλοδαπός-ή (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η) 3. αλλόφυλος-η (ο, η), αλλότριος-ια (ο, η) II. επίθ. ξένος-η-ο, αλλοδαπός-ή-ό, αλλότριος-ια-ιο, ξενικός-ή-ό, αλλόφυλος-η-ο // **a folosi muncă -ă** χρησιμοποιώ ξένη εργασία // **cele -e** τα αλλότρια (τα ξένα) // **țări -e** οι ξένες χώρες // **vizitatori** -i οι αλλοδαποί επισκέπτες III. επιρ. έκφρ. **printre -i** στα ξένα, στην ξενιτιά
străinătate, străinătăți ουσ. θηλ. η ξενιτιά, το εξωτερικό, τα ξένα, η αλλοδαπή, η υπερορία // **a pleca în** ~ η παγαινώ στη ξενιτιά, παγαινώ σε ξένη χώρα, ξενιτεύομαι // **crisoare pentru** ~ το γράμμα για το εξωτερικό
străjer-ă, străjeri-e ουσ. αρσ. και θηλ. φρουρός (ο, η), φύλακας (ο, η), φυλακτόρας (ο, η)
străjerie ουσ. θηλ. η φρουρά, η άμυνα
străjui, străjuiesc I. ρ. μετ. 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω 2. επιτηρώ II. ρ. αμ. αγρυπνώ, είμαι φρουρός, επαγρυπνώ, προσέχω, έχω την υπηρεσία του φρουρού
străluci, strălucesc I. ρ. αμ. 1. λάμπω, αστράφτω, λαμποκοπώ 2. γυαλίζω, φεγγοβολώ II. ρ. μετ. δίνω λάμψη, λαμπρύνω, γυαλίζω, κάνω να γυαλίζει
strălucire, străluciri ουσ. θηλ. 1. η λάμψη, η λαμπρότητα 2. η ακτινοβολία, η γυαλάδα 3. η στυλνότητα, η φαιενότητα, το φεγγοβόλημα 4. μτφ. η μεγαλοπρέπεια, η δόξα, η αίγλη 5. μτφ. η ωραιότητα // **o ~ de speranță** μια λάμψη ελπίδας
strălucit-ă, străluciri-te I. επίθ. 1. λαμπρός-ή-ό, φωτεινός-ή-ό 2. μτφ. ένδοξος-η-ο // **victorie -ă** η λαμπρή νίκη II. επιρ. λαμπρά, εξίσια
strălucitor-oare, strălucitori-oare επίθ. 1. λαμπερός-ή-ό, ολόλαμπρος-η-ο, αστραπερός-ή-ό 2. γυαλιστερός-ή-ό, στυλνός-ή-ό 3. ακτινοβόλος-α-ο, φεγγοβόλος-α-ο, φαινώδης-ή-ό
strălumina, străluminez I. ρ. μετ. φωτίζω, φωταγωγώ II. ρ. αμ. φωτίζω δυνατά

străluminare, străluminări ουσ. θηλ. η φωταγωγή, ο δυνατός φωτισμός
strămoș-oasă, strămoși-oașe ουσ. αρσ. και θηλ. πρόγονος-η (ο, η), προγενέστερος-η (ο, η), προπάτορας (ο), οι πρόγονοι, οι προπάτορες, οι προγενέστεροι
strămoșesc-ească, strămoșești επίθ. πάτριος-α-ο, πατρώος-α-ο, προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό, προγενέστερος-η-ο // **pământul** ~ η πατρία γη, η γη των προγόνων
strămoșeste επίρ. πατρογονικά, προγονικά, προπατορικά
strămuta, strămut I. ρ. μετ. μετατοπίζω, εκτοπίζω, μετακινώ, μετακινώ, μετακομίζω, μεταφέρω // **a ~ un deținut** μεταφέρω ένα φυλακισμένο II. ρ. μέσο μετατοπίζομαι, μετοικώ, μετακομίζω, μεταφέρονται, αλλάζω τόπο διαμονής, μετακινέμαι
strămutare, strămutări ουσ. θηλ. η μετακόμιση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα, η εκτόπιση, η μετακίνηση, η μετοίκηση, ο μετοικισμός // **efecte de ~** ο ιματισμός και τα έπιπλα για μετακόμιση
strămutat-ă, strămutați-te επίθ. μετακομισθείς-είσα -έν // **persoană -ă** το μετοικισμένο άτομο, ο μέτοικος
strănepot-oață, strănepoți-oate ουσ. αρσ. και θηλ. 1. διαεγγονος-η, (-όνα), (-όνι) (ο, η, το) 2. τριεγγονος-ονη (-όνι) (ο, η, το)
strănut, strănuturi ουσ. ουδ. το φτέρνισμα, το φτάρνισμα, ο παρμός
strănută, strănut ρ. αμ. φτερνίζομαι, πταρνίζομαι
strănutare, strănutări ουσ. θηλ. το φτέρνισμα, το φτάρνισμα, ο παρμός
strănutat ουσ. ουδ. το φτάρνισμα, το φτέρνισμα, ο παρμός // **praf de ~** η σκόνη για φτάρνισμα
străpungător-oare, străpungători-oare επίθ. διαπεραστικός-ή-ό, διεσδυτικός-ή-ό
străpunge, străpung ρ. μετ. 1. διατρύπω, διαπερνώ, διεισδύω 2. τέμνω, διασχίζω // **a ~ frontal** διαπερνώ το μέτωπο
străpungere, străpungeri ουσ. θηλ. 1. η διεισδυση, η διατρύπηση 2. η διάσχιση
străpuns-ă, străpunși-se επίθ. 1. διατρυπημένος-η-ο, διαπερασμένος-η-ο 2. κατατρυπημένος-η-ο
strășnicie ουσ. θηλ. 1. η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η μη επιεικεία 2. η τερατουργία 3. η δύναμη // **cu ~** με σκληρότητα, με αυστηρότητα
străvechi-e, străvechi-e επίθ. παμπάλαιος-α-ο, πανάρχαιος-α-ο
străvedea, străvăd I. ρ. μετ. διαβλέπω, βλέπω κάτι αόριστα II. ρ. μέσο διαφαίνομαι, διακρίνομαι αόριστα, φαίνομαι λίγο // **luna se străvede printre nori** το φεγγάρι φαίνεται ανάμεσα στα σύννεφα
străvezui-ie, străvezii I. επίθ. 1. διαφανής-ής-ές, διάφανος-η-ο, ευδιάκριτος-η-ο 2. διαυγής-ής-ές, εάστερος-α-ο II. επιρ. διαφανώς, διαυγώς, εάστερα
strâmb-ă, strâmbi-e I. επίθ. 1. στραβός-ή-ό, στρεβλός-ή-ό, κυρτός-ή-ό, γαμπσός-ή-ό 2. λοξός-ή-ό 3. σκεβρωμένος-η-ο // **a avea nasul ~** έχω στραβή μύτη // **linie** -ă η στραβή γραμμή // **picioare** -e τα στραβά πόδια II. επιρ. 1. στραβά, στρεβλώς 2. λοξά 3. μτφ. άδικα, ανέντιμα, ανακριβώς, λανθασμένα // **a călca** ~ πατώ στραβά, στραβοπατώ, παραπατώ // **a se uita ~** κοιτάζω στραβά, στραβοκοιτάζω // **a sta ~ și a judeca drept** κρίνω σωστά

strâmba, strâmb *l. ρ. μετ.* 1. στραβώνω, στρεβλώνω, κυρτώνω, γαμπώνω, καμπυλώνω 2. διαστρεβλώνω, παραμορφώνω // **a-și ~ gâtul** στραβώνω το λαιμό μου // *l. ρ. αμ.* 1. μορφάζω, στραβομουτσουναίζω, κάνω μορφασμό 2. σκεβρώνω // **a ~ din gât** στραβολαιμαίζω // **a ~ din nas** κάνω μορφασμό με τη μύτη // *l. ρ. μέσο* στραβώνομαι, στραβομουτσουναίζω, κάνω γκριμάτσες // **a se ~ de durere** κάνω γκριμάτσες απ' τον πόνο // **a se ~ de râs** ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια // **a se ~ la cineva** κάνω μορφασμό σε κάποιον

strâmbat-ă, strâmbați-te *επίθ.* 1. στραβωμένος-η-ο, στρεβλός-ή-ό, σκεβρωμένος-η-ο, κυρτός-ή-ό 2. δύσμορφος-η-ο, στραβομουτσουναισμένος-η-ο, ασχημομούρης-α-ικο

strâmbătate, strâmbătăți *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η αδικία, το αδικημα, το άδικο 2. η αναλήθεια, το ψεύδος
strâmbătură, strâmbături *ουσ. θηλ.* 1. το στράβωμα, το στρέβλωμα 2. ο μορφασμός, το στραβομουτσουναίσμα 3. το σκέρτσο 4. μτφ. το σκώμμα, ο εμπαιγμός, η κοροϊδία

strâmt-ă, strâmtiți *l. επιθ.* 1. στενός-ή-ό, σφιχτός-ή-ό 2. μτφ. στενόχωρος-η-ο 3. μτφ. περιορισμένος-η-ο 4. μτφ. δύσκολος-η-ο // **cap** ~ η στενοκεφαλιά // **stradă** ~ **ă** η στενή οδός, ο στενός δρόμος // **un palton** ~ ένα στενό παλτό // *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο στενός χώρος 2. η δύσκολη θέση // **a fi la largul tău și la ~ul altuia** το να είναι στην άνεσή σου και στη δύσκολη θέση του άλλου (το να αισθάνεσαι καλά αλλά προξενώντας ενόχληση σε άλλον)

strâmta, strâmtetz *l. ρ. μετ.* 1. στενεύω 2. συμμαζεύω, μικραίνω το πλάτος σε κάτι // **trebuie să-ți strâmtezi rochia** πρέπει να στενέψεις το φόρεμα // *l. ρ. μέσο* στενεύω, γίνομαι στενός

strâmtare, strâmtări *ουσ. θηλ.* το στένεμα, το στένωμα, η ελάττωση του πλάτους

strâmtoare, strâmtori *ουσ. θηλ.* 1. η στενότητα, η οικονομική δυσχέρεια 2. η έλλειψη χώρου 3. μτφ. (γεωγρ.) τα στενά, ο πορθμός // **-a Gibraltar** το στενό Γιβραλτάρ // **a fi la ~** βρίσκομαι σε αμηχανία δυσχέρεια

strâmtora, strâmtorez *l. ρ. μετ.* 1. περιορίζω, στριμώχνω, συμμαζεύω 2. φέρνω κάποιον σε αμηχανία, ζορίζω, εξαναγκάζω // *l. ρ. μέσο* περιορίζομαι, γίνομαι στενός, είμαι σε δύσκολη οικονομική κατάσταση, φτάνω σε αμηχανία, συμμαζεύομαι στις δαπάνες

strâmtorare, strâmtorări *ουσ. θηλ.* 1. το στένωμα, η στενότητα, ο περιορισμός 2. η ανεπάρκεια χρημάτων, η δύσκολη κατάσταση, η ελάττωση δραστηριότητας

strâmtorată, strâmtorați-te *επίθ.* 1. στενωμένος-η-ο, στριμωγμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο 2. σε δύσκολη οικονομική κατάσταση

strângător-oare, strângători-oare *l. επιθ. οικονόμος* -α-ο, φειδωλός-ή-ό, σφιχτοχέρης-α-ικο // *ουσ. αρσ. και θηλ. οικονόμος-α (ο, η), φειδωλός-ή (ο, η), σφιχτοχέρης-α (ο, η)*

strânge, strâng *l. ρ. μετ.* 1. μαζεύω, μαζώνω, συμμαζεύω, συναθροίζω, αθροίζω, συλλέγω 2. συγκεντρώνω, συσσωρεύω, συνάγω, συνάζω 3. σηκώνω από κάτω 4. περιμαζεύω, περιμαζώνω 5. εξοικονομώ 6. σφίγγω, συσφίγγω 7. συστέλλω,

συσπώ // **a ~ bani** μαζεύω χρήματα // **a ~ cuiva mâna** σφίγγω σε κάποιον το χέρι // **a ~ curea** συφίγγω τα λουριά // **a ~ de gât** στραγγαλίζω, σφίγγω το λαιμό του // **a ~ de pe drumuri pe cineva** περιμαζώνω κάποιον από τους δρόμους // **a ~ de pe jos** μαζεύω από κάτω // **a ~ în brațe** σφίγγω στην αγκαλιά // **a ~ legăturile de prietenie** συσφίγγω τις σχέσεις φιλίας // **a ~ masa** σηκώνω το τραπέζι // **a ~ oamenii** μαζεύω τους ανθρώπους // **a ~ pe cineva cu usa** αναγκάζω κάποιον σε κάτι // **a ~ provizii** συνάζω εφόδια // **a ~ pumnii** σφίγγω τις γροθιές // **a ~ rândurile** σφίγγω τις σειρές // **a ~ recolta** συγκομιζώ, σοδιάζω // **a ~ șurubul** σφίγγω τη βίδα // **a ~ un nod** σφίγγω έναν κόμπο // **a-și ~ gura** περιμαζεύω τη γλώσσα / το στόμα μου // *l. ρ. αμ.* σφίγγομαι, προσπαθώ // **a ~ din buze** σφίγγω τα χείλη, αδιαφορώ // **a ~ din ochi** σφίγγω τα μάτια, στενοχωριέμαι // **a ~ din sprâncene** ζαρώνω τα φρύδια, συνοφρυώνομαι // *l. ρ. μέσο* 1. μαζεύομαι, συστέλλομαι, συμμαζεύομαι, μαζώνομαι 2. συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, συσπειρώνομαι, συνάζομαι 3. περιορίζομαι, στενεύω 4. σφίγγομαι // **a i se ~ inima** σφίγγεται η καρδιά του // **a se ~ acasă de pe drumuri** μαζεύομαι στο σπίτι από τους δρόμους // **a se ~ în sine** συγκεντρώνομαι στον εαυτό μου (μέσα μου) // **a se ~ la apă** στενεύω στο νερό, μπαίνω στο νερό // **a se ~ la un loc** μαζεύομαι σε έναν τόπο

strângere, strângeri *ουσ. θηλ.* 1. το μάζεμα, το μάζεμα, το μάζωμα, η μάζωση 2. η συλλογή, η περισυλλογή, η συγκέντρωση, η συνάθροιση, η σύνδεση, το συμμαζέμα, η συρροή 3. η σφίξη, το σφίξιμο, η σύσφιξη 4. η συσώρευση, η συναγωγή // **- de mână** το σφίξιμο των χεριών, η χειραψία // **- a recolte** η συγκομιδή της σοδιάς, το μάζεμα γεωργικών προϊόντων // **- a relațiilor de prietenie** η σύσφιξη των φιλικών σχέσεων // **cu ~ de inimă** με σφίξιμο της καρδιάς, με λύπη

strâns *ουσ. ουδ.* 1. το μάζεμα 2. η συλλογή, η περισυλλογή, η συγκέντρωση, η συνάθροιση, η σύνδεση 3. το σφίξιμο, η σφίξη 4. η συγκομιδή

strâns-ă, strânși-se *l. επιθ.* 1. σφιχτός-ή-ό, σφιγμένος-η-ο, μαζωχτός-ή-ό, μαζεμένος-η-ο, συνημένος-η-ο, συνημένος-η-ο, συνημένος-η-ο, συσσωρευμένος-η-ο, εξοικονομημένος-η-ο 3. στενός-ή-ό, συμπιεσμένος-η-ο, στριμωγμένος-η-ο, στριμωχτός-ή-ό 4. διπλωμένος-η-ο 5. συσπασμένος-η-ο 6. φιλόγυρος-η-ο, σφιχτοχέρης-α-ικο 7. πυκνός-ή-ό // **cu usa** ζορισμένος-η-ο, αναγκασμένος με το ζόρι // **a fi ~ la punga** είμαι ταιγούντης // **un nod** ~ ένας σφιχτός κόμπος // **o legătură** ~ **ă** ο στενός δεσμός // **pumnul** ~ η συσπασμένη γροθιά // **rânduri** ~ **e** οι πυκνές σειρές // **recolta** ~ **ă** η μαζεμένη σοδιά // **relații de ~ a prietenie** οι σχέσεις στενής φιλίας // *επίρ.* 1. σφιχτά, στενά 2. δυνατό, γερά 3. με αυστηρότητα // **- uniți în jurul...** σφιχτά ενωμένοι γύρω... // **probleme ~ legate** σφιχτά δεμένα προβλήματα // *ουσ. θηλ.* η περιουσία, η σοδιά, τα εφόδια

strânsoare, strânsori *ουσ. θηλ.* 1. το σφίξιμο 2. η κλειστούρα, η στενή διάβαση 3. η στενοχώρια 4. ο περιορισμός

strânsură, strânsuri *l. ουσ. θηλ.* 1. ο περιορισμός, η περιστολή, η καταστολή, η πίεση 2. η μάζωση,

το μάζεμα, η συγκέντρωση, η συρροή 3. το περιμάζωμα, η περισυλλογή, η περισυναγωγή 4. (λαϊκ.) η σσοδιά, η περιουσία, ο πλούτος II. *επιθ.* έκφρ. // **de ~** από το μάζεμα // **oaste de ~** ο στρατός από επιστράτευση
streașină, streșini *ουσ.* *θηλ.* το γέισο, το γείσωμα, η προεξοχή της στέγης // **a pune mâna ~ la ochi** βάζω αντήλιο το χέρι μου
streche, streche *ουσ.* *θηλ.* (οικ.) ο οίστρος, η βοϊδόμυγα, η αλογόμυγα // **a da ~ a în cineva** τον τσίμπησε η αλογόμυγα (κατέχεται από μανία)
strechea, strechez *ρ.* *αμ.* (αρχ.) οργίζομαι υπερβολικά, μανιώνω, μανίζω, μανιάζω
strecheat-ă, strecheați-te *επιθ.* 1. μυγιάγγιχτος-η-ο, τσιμπιμένος-η-ο από στρέκλα (ζώο) 2. μανιωμένος-η-ο (άνθρωπος)
strecura, strecor I. *ρ.* *μετ.* 1. στραγγίζω, σουρώνω 2. παρεισάγω 3. *μτφ.* υπονοώ // **a ~ ceaiul** στραγγίζω το τσάι // **a ~ o vorbă** παρεισάγω μια λέξη, βάζω μια καλή ή κακή λέξη II. *ρ.* *μέσο* 1. γλιστρώ, ξεγλιστρώ 2. κυλάω προς τα κάτω 3. παρεισάγομαι, παρεισδύω, υπεισέρχομαι, εισέρχομαι, παρεισφρώ 4. ξεφεύγω, γλυτώνω, διαφεύγω 5. φιλτράρομαι // **mi s-a -t o greșeală în lucrare** μου διέφυγε ένα λάθος στο έργο
strecurare, strecurări *ουσ.* *θηλ.* 1. το στράγγισμα, το σουρώμα 2. η παρεισδύση, το ξεγλιστρίσμα, ο γλυτωμός, η διαφυγή, η παρεισαγωγή, η παρείσφρηση, το τρύπωμα
strecură-ă, strecurați-te *επιθ.* 1. σουρωμένος-η-ο, στραγγισμένος-η-ο, σουρωτός-ή-ό 2. παρείσακτος-η-ο
strecurătoare, strecurători *ουσ.* *θηλ.* 1. το στραγγιστήρι, το σουρωτήρι 2. το τρυπητό
strepezeală, strepezelii *ουσ.* *θηλ.* το μούδιασμα δοντιών (ύστερα απ' το φαί ξινών φρούτων)
strepezi, strepezesc I. *ρ.* *μέσο* παθαίνω μούδιασμα στα δόντια II. *ρ.* *μετ.* προκαλώ το μούδιασμα δοντιών (μετά από φαί άγουρων φρούτων)
strepezit-ă, strepeziți-te *επιθ.* μουδιασμένος-η-ο (στα δόντια)
streptococ, streptococi *ουσ.* *αρσ.* (βιολ.) ο στρεπτόκοκκος
streptococic-ă, streptococici-ce *επιθ.* (βιολ.) στρεπτοκοκκικός-ή-ό
streptococie *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η στρεπτοκοκκίαση
streptomicină, streptomice *ουσ.* *θηλ.* (φαρμ.) η στρεπτομυκίνη
stres, stresuri *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το στρες, η στενοχώρια, το ντέρτι
Stretenie *ουσ.* *θηλ.* (θρ.) (λαϊκ.) η Υπαπαντή του Χριστού
stria, striez *ρ.* *μετ.* ραβδώνω, κάνω ραβδώσεις, αυλακώνω
striat-ă, striati-te *επιθ.* ραβδωτός-ή-ό // **mușchi striati** οι ραβδωτοί μύες // **tablă ~ă** η ραβδωτή λαμαρίνα, το ραβδωτό έλασμα
striație, striatii *ουσ.* *θηλ.* η ράβδωση
striațiune, striatiuni *ουσ.* *θηλ.* ιδ. *striație*
strica, stric I. *ρ.* *μετ.* 1. χαλνών, χαλώ, χαλάω 2. καταστρέφω 3. φθείρω, ζημιώνω, βλάπτω, διαφθείρω 4. χειροτερεύω, εξαχρειώνω // **a ~ plăcerea cuiva** χαλνών την ευχαρίστηση κάποιου // **a ~ prietenia** τα χαλώ // **a-și ~ gura degeaba** χαλάω το στόμα μου μάταια / ανώφελα II. *ρ.* *αμ.*

1. χαλάω 2. κλoubιδίζω (αυγά), μπαγιατεύω (τρόφιμα) III. *ρ.* *μέσο* 1. χαλάω 2. καταστρέφομαι 3. ασχημαίνω, αλλοιώνομαι, βλάπτομαι, παθαίνω φθορά // **a se ~ căruța în mijlocul drumului** χάλασε το αμάξι στη μέση του δρόμου // **ce strică?** τί πειράζει; // **laptele s-a -t** το γάλα χάλασε // **s-a -t în bășină** χάλασε το τυρί // **se strică vremea** χαλάει ο καιρός
stricare, stricări *ουσ.* *θηλ.* 1. η χαλασιά, το χάλασμα 2. η φθορά, η εξαχρείωση
stricat *ουσ.* *ουδ.* 1. ο χαλασμός, η χαλασιά, το χάλασμα, η φθορά 2. η καταστροφή 3. η αλλοίωση
stricat-ă, stricați-te *επιθ.* 1. χαλασμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο, διεστραμμένος, φθαρμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η-ο, αλλοιωμένος-η-ο, κλούβιος-α-ο, μπαγιατικός-η-ο 3. σάπιος-α-ο 4. γκρεμισμένος-η-ο // **~ de vărsat** βλοσυροκομμένος-η-ο
stricăcios-ă, stricăcioși-oase *επιθ.* βλαβερός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-α-ο
stricăciune, stricăciuni *ουσ.* *θηλ.* 1. η βλάβη, η καταστροφή, η ζημία, το χάλασμα 2. η φθορά, ο όλεθρος, η διαφθορά // **printre stricăciunile** μεσ' απ'τα χαλάσματα
stricător-oare, stricători-oare *επιθ.* βλαβερός-ή-ό, ζημιάρης-α-ο, βλαπτικός-ή-ό, επιζήμιος-α-ο
stricină *ουσ.* *θηλ.* (χημ.) η στρυχνίνη
strict-ă, stricți-te I. *επιθ.* 1. αυστηρός-ή-ό, άτεγκτος-η-ο 2. απόλυτος-η-ο II. *επιρ.* 1. αυστηρά, αυστηρώς 2. απόλυτα // **~ interzis** αυστηρώς απαγορευμένο // **a fi ~ necesar** είναι αυστηρώς απαραίτητο (αναγκαίο)
strictețe I. *ουσ.* *θηλ.* 1. η αυστηρότητα 2. η ακρίβεια II. *επιρ.* έκφρ. **cu ~** με αυστηρότητα // **selectați ~** αυστηρά επιλεγμένοι
stricturare, stricturări *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) το στένωμα (αγγείου)
strictură, stricturi *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η στένωση (αγγείου)
stricțiune, stricțiuni *ουσ.* *θηλ.* (φυσ.) η συστολή
strident-ă, stridenți-te *επιθ.* 1. οξύχρος-ος-ο, διαπεραστικός-ή-ό 2. χτυπητός-ή-ό (για χρώματα) 3. φανταχτός-ή-ό // **culori ~e** τα χτυπητά / φανταχτερά χρώματα
stridență, stridențe *ουσ.* *θηλ.* 1. η οξύτητα, η διαπεραστικότητα 2. *μτφ.* η ιδιοτροπία, η ανωμαλία
stridie, stridii *ουσ.* *θηλ.* (ζωολ.) το στρεϊδι
striga, strig I. *ρ.* *μετ.* κράζω, φωνάζω, καλώ // **a ~ catalogul** φωνάζω τον κατάλογο (κάνω το προσκλητήριο) // **a ~ pe nume** φωνάζω με τ' όνομά του / ονομαστικά // **copilul strigă după mama lui** το παιδί κράζει τη μάνα του // **el strigă după ajutor** φωνάζει για βοήθεια // **i-am -t să mă aștepte** το φωνάξε να με περιμένει II. *ρ.* *αμ.* 1. φωνάζω, κράζω, βοώ, αναβοώ, ανακράζω 2. κραυγάζω, ανακραυγάζω // **a ~ cât îl ține gura** φωνάζω όσο με βαστάει το στόμα μου // **a ~ după cineva** φωνάζω κάποιον // **a ~ la cineva** μιλήγω τις φωνές, μαλώνω κάποιον
strigare, strigări I. *ουσ.* *θηλ.* 1. το φώναγμα, το κράζεμο, το κάλεσμα 2. η μεγαλόφωνη πρόσκληση // **la a doua ~** στο δεύτερο φώναγμα II. *επιρ.* έκφρ. **cu strigări înalte** με δυνατά καλέσματα, με δυνατά φωνάγματα

strigăt, strigăte ουσ. ουδ. το φώναγμα, το κράξιμο, η κραυγή, η βοή, η θυνάτη φωνή, το βούισμα // ~ **de alarmă** η σειρήνα συναγερμού // ~ **ul catalogului** η ανάγνωση του καταλόγου

strigător-oare, strigători-oare ι. επιθ. 1. κραυγαλέος -α-ο 2. μτφ. σοβαρός-ή-ό // ~ **la cer** πολύ σοβαρό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φωνακλής-ού (ο, η), διαλαλητής-ήτρια (ο, η), ντελάλης-ισσα (ο, η)

strigătură, strigături ουσ. θηλ. το ξεφωνητό // **strigăturile la horă** τα ξεφωνητά στο χορό

strigoaică, strigoaice ουσ. θηλ. 1. η στρίγκλα, η εξωτικιά, η μάγισσα 2. μτφ. η κακή γυναίκα

strigoi-oaie, strigoi-oaie ουσ. αρσ. και θηλ. το στοιχείο, ο καλικάντζαρος, ο βρικόλακας, το κακοποίο δαιμόνιο, η στρίγκλα, η εξωτικιά, το φάντασμα

stringent-ă, stringenți-te επιθ. 1. επιτακτικός-ή-ό, ζόρικός-η-ο 2. αναπόφευκτος-η-ο // **este -ă nevoie** είναι επιτακτική (ζόρική) ανάγκη

stringență, stringențe ουσ. θηλ. το ζόρι, η επιτακτική ανάγκη, το πρόσταγμα, η σφιξη

striu, striuri ουσ. θηλ. η ράβδωση, η αυλακία, το αυλάκι

strivi, strivesc ι. ρ. μετ. συντρίβω, συνθλίβω, συμπίεζω II. ρ. μέσο στριμώχνομαι, συνωστίζομαι

strivire, striviri ουσ. θηλ. 1. η σύντριψη, η σύνθλιψη 2. το στρίμωμα

strivit-ă, striviți-te επιθ. 1. συντριμμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο, συμπίεσμένος-η-ο 2. στριμωγμένος-η-ο

strivitor-oare, strivitori-oare επιθ. 1. συντριπτικός -ή-ό, καταθλιπτικός-ή-ό, θλαστικός-ή-ό 2. εξολοθρευτικός-ή-ό, επιβαρυντικός-ή-ό

strofă, strofe ουσ. θηλ. η στροφή

stronțiu ουσ. ουδ. (χημ.) το στρόντιο

strop, stropi ι. ουσ. αρσ. 1. η στάλα, η σταλαματιά, η σταγόνα 2. η ρανίδα, η σταλιά 3. μτφ. η ελάχιστη ποσότητα // **până la un -ă** μέχρι μια σταλιά (να μη μείνει τίποτα) II. επιρ. έκφρ. ~ **cu -** σταλιά με σταλιά // **nici un -ă** τίποτα

stropéală, stropeli ουσ. θηλ. 1. το ψέκασμα, το ράντισμα, το πιτσίλισμα, το κατάβρεγμα 2. μτφ. (αικ.) το ποτό

stropi, stropesc ι. ρ. μετ. 1. ψεκάζω, ραντίζω, πιτσιλίζω, καταβρέχω 2. βρέχω, ποτίζω // **a ~ ceva cu sudoare** κάνω μια δύσκολη δουλειά // **a ~ grădina** ραντίζω / ποτίζω το κήπο // **o mașină a -t călătorii** ένα αυτοκίνητο πιτσίλισε τους διαβάτες II. ρ. αμ. πιτσιλίζω, πέφτω σε σταγόνες III. ρ. μέσο 1. πιτσιλίζομαι, ψεκάζομαι 2. βρέχομαι, ποτίζομαι, καταβρέχομαι

stropire, stropiri ουσ. θηλ. 1. το ψέκασμα, το ράντισμα, ο ψεκασμός, το πιτσίλισμα 2. το πότισμα, το κατάβρεγμα

stropit ουσ. ουδ. ο ψεκασμός, το ράντισμα, το πιτσίλισμα, το πότισμα, το κατάβρεγμα

stropit-ă, stropiți-te επιθ. 1. ραντισμένος-η-ο, ποτισμένος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο 2. μτφ. παρδαλός-ή-ό, διάστικτος-η-ο

stropitoare, stropitori ουσ. θηλ. το ραντιστήριο, ο ψεκαστήρας, το ποτιστήριο, ο καταβρεχτήρας, το καταβρεχτήριο

stropitură, stropituri ουσ. θηλ. το ράντισμα, το πιτσίλισμα, η σταγόνα, η σταλιά, η στάλα

stropșeală, stropșeli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το τσάκισμα, η συντριβή 2. μτφ. η οργή, ο θυμός

stropși, stropșesc ι. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. τσακίζω, συντρίβω, ξυλοκοπανίζω 2. παραμορφώνω τις λέξεις II. ρ. μέσο 1. θυμώνω, εξοργίζομαι 2. συνοφρυώνομαι από θυμό

stropși-te, stropșiți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. τσακισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο 2. θυμωμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο

structură, structurile ρ. μετ. 1. διαρθρώνω 2. συγκροτώ 3. συντάσσω, διοργανώνω

structural-ă, structurali-e επιθ. διαρθρωτικός-ή-ό, δομικός-ή-ό // **analiză -ă** η δομική ανάλυση // **schimbarea -ă** η διαρθρωτική αλλαγή

structuralism ουσ. ουδ. ο δομοισμός

structuralist-ă, structuraliști-ste ι. επιθ. δομοιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. διαρθρωτής-διαρθρώτρια (ο, η)

structură, structuri ι. ουσ. θηλ. 1. η δομή, η διάρθρωση, η σύσταση των μερών ενός συνόλου 2. η υφή, η κατασκευή, η σύνθεση // **structura economiei** η διάρθρωση της οικονομίας // **structuri de suprafață** οι επιφανειακές δομές // **structurile politice** οι πολιτικές δομές II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **fără -** αδιάρθρωτος-η-ο(ωτα), χωρίς δομή

strugurăș, strugurași ουσ. αρσ. το σταφυλάκι

strugure, struguri ουσ. αρσ. το σταφύλι // **culegerea strugurilor** ο τρύγος, το μάζεμα σταφυλιών // **un bob de -** η σταφυλόρωγα

strugurel, strugurei ουσ. αρσ. το σταφυλάκι

strujan, strujeni ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο βλαστός, το στέλεχος καλαμποκιού αφού έχει μαζευτεί η ρόκα του καλαμποκιού

struji, strujesc ρ. μετ. (επαρχ.) ξεφυλλίζω ένα φυτό, ξύνω ένα λεπτό στρώμα από την επιφάνεια ενός πράγματος

strună, strune ουσ. θηλ. η χορδή, η κόρδα // **a cânta cuiva în -** κάνω σέκοντο, τον υποστηρίζω // **a merge -** πάει κορδόνι (πάει καλά) // **a ține în -** κρατώ στην κόρδα (παρακολουθώ κάποιον)

strung, strunguri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο τórνος

strungar, strungari ουσ. αρσ. (τεχ.) ο τórνευτής, ο τórναδόρος

strungă, strungi ουσ. θηλ. 1. η στρούγκα, η στάνη 2. η στενή διόδος, η στενωπός βουνού

strungăreafă, strungărețe ουσ. θηλ. η διόδος των κοπτήρων στην άνω γάθο

strungărie, strungării ουσ. θηλ. (τεχ.) το τórνευτήριο // **de -** τórνευτικός-ή-ό

struni, strunesc ρ. μετ. 1. κάνω ζάφτι, επιβάλλομαι, διευθύνω κάποιον 2. (μουσ.) τεντώνω τις χορδές για κούρδισμα 3. σφιχτοδένω

strunire, struniri ουσ. θηλ. 1. (μουσ.) το κούρδισμα χορδών 2. μτφ. η διεύθυνση, η καθοδήγηση 3. το σφιχτοδέσιμο

strunji, strunjesc ρ. μετ. τórνεύω, ξύνω, τórνάρω, επεξεργάζομαι ξύλα ή μέταλλα με τον τórνο

strunjire, strunjiri ουσ. θηλ. το τórνευμα, το τórνάρισμα, η τórνευση

strup, strupuri ουσ. ουδ. το λουρί ιπποσκευής που περνάει κάτω από την ουρά του αλόγου

struț, struți ουσ. αρσ. (ορνιθ.) (ο, η) στρουθοκάμηλος // **a avea stomac de -** έχω στομάχι στρουθοκαμήλου (μεγάλο, ανθεκτικό)

stuc ουσ. ουδ. το επίχρυσμα από μαρμαρόσκονη
stucatură, stucaturi ουσ. θηλ. (αρχιτ.) το κόσμημα σε ανάγλυφο από μαρμαρόσκονη, το αρχιτεκτονικό κόσμημα
student-ă, student-i-te ουσ. αρσ. και θηλ. φοιτητής -ήτρια (ο, η), σπουδαστής-άστρια (ο, η)
studentesc-ească, studentești επίθ. φοιτητικός-ή-ό // **bursă -ească** η φοιτητική υποτροφία // **caiet** ~ το φοιτητικό τετράδιο // **cămin** ~ η φοιτητική εστία
studentește επίρ. φοιτητικά, σπουδαστικά
studentie ουσ. θηλ. η φοιτητική ζωή, η φοιτητική περίοδος
studentime ουσ. θηλ. οι φοιτητές, οι σπουδαστές, ο φοιτητικόκοσμος, το φοιτηταρείο
studia, studiez l. ρ. μετ. 1. σπουδάζω, μελετώ 2. ερευνώ, εξετάζω, πραγματεύομαι ll. ρ. μέσο μελετώμαι, εξετάζομαι, ερευνώμαι
studiat-ă, studiați-te επίθ. 1. μελετημένος-η-ο, μελετηθείς-είσα-θέν, ερευνημένος-η-ο 2. μτφ. προπομπιτικός-ή-ό
studiere ουσ. θηλ. 1. η μελέτη, το μελέτημα, η σπουδή, το σπούδασμα 2. η έρευνα, η εξέταση
studio, studiouri ουσ. ουδ. 1. το στούντιο 2. το ατελιέ του καλλιτέχνη 3. το ντιβανομπάουλο η στρωματογραφία για το φύλαγμα στρωμάτων // ~ **cinematografic** το κινηματογραφικό στούντιο // ~ **de televiziune** το στούντιο τηλεόρασης
studios-oasă, studioși-oase επίθ. μελετηρός-ή-ό, φιλομαθής-ής-ές // **tineretul** ~ η μελετηρή νεολαία
studii, studii ουσ. ουδ. 1. η σπουδή, το σπούδασμα, η μελέτη, το μελέτημα 2. η έρευνα, η μάθηση 3. η πραγματεία 4. το επιστημονικό έργο 5. το προκαταρκτικό σχέδιο, η προμελέτη // ~ **individual** η ατομική μελέτη // ~ **preliminar** η προμελέτη // **a-și face studiile** κάνω τις σπουδές μου // **a lua în** ~ παίρνω σε μελέτη // **a pune o piesă în** ~ βάζω ένα θεατρικό έργο σε μελέτη // **perioadă de studii** η περιόδους μελέτης, η μαθητεία // **sală de studii** η αίθουσα μελέτης, το μελετητήριο, το σπουδαστήριο
stuf, stufuri ουσ. ουδ. το καλάμι, η ψάθα, η τύφη
stufat, stufaturi ουσ. ουδ. (μαγ.) το στιφάδο
stufărie, stufării ουσ. θηλ. ο καλαμιώνας
stufăriș, stufărișuri ουσ. θηλ. ο καλαμιώνας
stufis, stufisuri ουσ. ουδ. η λόχμη, το πυκνό δάσος από θάμνους
stufit ουσ. ουδ. (τεχ.) το πανό από συμπίεσμένη τύφη, θερμομονωτικό υλικό
stufos-oasă, stufosi-oase επίθ. 1. πυκνόφυλλος-η-ο, πυκνός-ή-ό, φουντωμένος-η-ο, φουντωτός-ή-ό 2. σφιχτός-ή-ό 3. μτφ. απλωμένος-η-ο, εκτενής-ής-ές // **a deveni** ~ (pom) φουντώνω (δέντρο)
stup, stupi ουσ. αρσ. η κυψέλη, το μελισσοσι
stupar, stupari ουσ. αρσ. ο μελισσοκόμος, ο μελισσοτρόφος, ο μελισσοουργός
stupă ουσ. θηλ. 1. το στουπί, το απόξεσμα από κάνναβη ή λινό 2. το βούλωμα από γνάφαλα ή στουπί (στα βαρέλια)
stupărit ουσ. ουδ. η μελισσοκομία, η μελισσοτροφία, η μελισσοργία // ~ **pastoral** η ποιμενική μελισσοκομία (σε διάφορα μελισσοτόπια)
stupefacție, stupefacții ουσ. θηλ. η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η σαστιμάρα, το σάστισμα

stupefia, stupefiez ρ. μετ. καταπλήσσω, ξαφνιάζω, σαστίζω, εκπλήσσω
stupefiant-ă, stupefianți-te l. επίθ. ναρκωτικός-ή-ό ll. ουσ. ουδ. το ναρκωτικό
stupefiat-ă, stupefiai-te επίθ. 1. κατάπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο, σαστισμένος-η-ο 2. εμβρόντητος-η-ο
stupefiere, stupefierii ουσ. θηλ. η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η σαστιμάρα, το σάστισμα, το παραζάλισμα
stupid-ă, stupizi-de l. επίθ. ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, αλόγιος-η-ο, ηλίθιος-α-ο, βλακώδης-ης-ες ll. επίρ. αλόγιστα, ανοήτως, απερίσκεπτα, αστόχαστα, ηλίθια, βλακωδώς
stupiditate, stupidități ουσ. θηλ. η ανοησία, η αλογία, η βλακεία, η κουταμάρα, η ηλιθιότητα
stupină, stupine ουσ. θηλ. το μελισσοκομείο, το μελισσοουργείο, το μελισσοτόπι, ο μελισσοκήπος
stupoare ουσ. θηλ. 1. η κατάπληξη, η έκπληξη, το σάστισμα, η σαστιμάρα 2. η αμυχανία 3. (ιατρ.) η καταπληξία // **spre -a mea** για την κατάπληξή μου
sturion, sturioni ουσ. αρσ. (ιχθ.) θαλασσινό αρπακτικό ψάρι
sturz, sturzi ουσ. αρσ. (ορνιθ.) η κίχλη, η τσίχλα
sturzoaică, sturzoaice ουσ. θηλ. η τσίχλα
suav-ă, suavi-e επίθ. 1. ευάρεστος-η-ο, τερπνός-ή-ό, ευχάριτος-η-ο 2. γλυκός-ιά-ό // **rumenă -ă ca o garofită** ροδοκόκκινη, ευάρεστη σα γαρυφαλάκι
suavitate ουσ. θηλ. η ευαρέσκεια, η λεπτότητα, η τερπνότητα
sub πρόθ. 1. υπό, κάτω από, υπό κάτω, από κάτω 2. επί, κατά τη διάρκεια // ~ **lozincea** υπό το σύνθημα // ~ **nici un cuvânt** με κανένα λόγο (με κανένα τίμημα) // ~ **ochii cuiva** υπό τα όμματα τινός // ~ **o mie de lei** κάτω από χίλια λεί // ~ **raportul...** υπό την άποψη... // ~ **semnătură** κάτω από υπογραφή // ~ **titlu de...** υπό τον τίτλο... // ~ **turci** επί τουρκοκρατίας // ~ **zero** υπό το μηδέν // ~ **zidurile cetății** κάτω από τα τείχη της πόλης // **a căzut ~ masă** έπεσε κάτω από το τραπέζι // **a fi ~ foc** είμαι κάτω από τα πυρά // **a se afla ~ soare** βρίσκομαι κάτω από τον ήλιο // **a trece ~ tăcere** υποσιωπώ, αποσιωπώ, παρσιωπώ, αποφεύγω να αναφέρω κάτι // **a ține ~ cheie** κλειδώνω κάτι // **avea ~ mână** ο αρμάτ de subaltern είχε κάτω από το χέρι του μια στρατιά υφισταμένων // **de ~ pământ se aud zgomote** από κάτω από τη γη ακούγεται θόρυβος // **iarba ofilită ~ arșița soarelui** το μαρμαμένο χορτάρι κάτω από την κάψα του ήλιου // **se plimbă pe ~ ferestre** σεργιανίζει κάτω από τα παράθυρα // **un spectacol ~ așteptări** ένα θέαμα κάτω από τις προσδοκίες
subcavatic-ă, subcavatici-e επίθ. υπουδρόβιος-α-ο
subalimenta, subalimentez l. ρ. μετ. υποσιτίζω ll. ρ. μέσο υποσιτίζομαι, δεν τρέφομαι αρκετά
subalimentare ουσ. θηλ. ο υποσιτισμός
subalimentat-ă, subalimentați-te επίθ. υποσιτισμένος-η-ο, υποθρεμμένος-η-ο
subalimentație ουσ. θηλ. ο υποσιτισμός
subalpin-ă, subalpini-e επίθ. υποαλπικός-ή-ό
subaltern-ă, subalternie-l επίθ. 1. υφιστάμενος-η-ο, υποδεέστερος-η-ο 2. κατώτερος-η-ο (σε μια ιεραρχία) ll. ουσ. αρσ. και θηλ. υφιστάμενος-η (ο, η)

subalternare, subalternări ουσ. θηλ. η υποεναλλαγή
subansamblu, subansambluri ουσ. ουδ. το υποσύνολο, η λειτουργική ενότητα ενός μηχανήματος

subantrepriză, subantreprize ουσ. θηλ. (οικοδ.) η υποεργολαβία

subaprecia, subapreciez Ι. ρ. μετ. υποτιμώ ΙΙ. ρ. μέσο υποτιμούνται

subapreciat-ă, subapreciați-te επίθ. υποτιμημένος-ηο

subapreciere, subaprecieri ουσ. θηλ. η υποτίμηση
subarenda, subarende ρ. μετ. υπεκμισθώνω, υπενοικιάζω

subarendare, subarendări ουσ. θηλ. η υπεκμισθωση, η υπενοικίαση

subarendaș, subarendași ουσ. αρσ. (αρχ.) ο υπεκμισθωτής, ο υπενοικιαστής

subcapitol, subcapitole ουσ. ουδ. το υποκεφάλαιο (σε βιβλίο)

subcarpat-ă, subcarpatici-ce επίθ. (γεωγρ.) υποκαρπάθιος-α-ιο

subchiriaș-ă, subchiriași-se ουσ. αρσ. και θηλ. η υποεκκιστή-ίστρια (ο, η)

subclasă, subclase ουσ. ψηλ. (βιολ.) η ομοταξία (βαθμίδα κατάταξης μεταξύ τάξης και υπεροικογενείας)

subcomisar, subcomisari ουσ. αρσ. ο υποεπίτροπος
subcomisie, subcomisii ουσ. θηλ. η υποεπιτροπή

subcomitet, subcomitete ουσ. ουδ. η υποεπιτροπή, το κλιμάκιο, το τμήμα επιτροπής

subconștient ουσ. ουδ. (ψυχ.) το υποσυνείδητο

subcortical-ă, subcorticali-e επίθ. υποφλοιώδης (εγκέφαλος)

subcutanat-ă, subcutanați-te επίθ. υποδόριος-α-ιο, υποδερμικός-ή-ό // **injecție** -ă η υποδόρια ένεση

subdezvoltare ουσ. θηλ. η υπανάπτυξη

subdezvoltat-ă, subdezvoltați-te επίθ. υπανάπτυκτος-η-ο // **economie** ουσ. ουδ. η υπανάπτυκτη οικονομία

subdialect, subdialecte ουσ. ουδ. η υποδιάλεκτος

subdirector-oare, subdirectorii-oare ουσ. αρσ. και θηλ. υποδιευθυντής-ώντρια (ο, η)

subdivizionar-ă, subdivizionari-e επίθ. υποδιαιρεμένος-η-ο

subdiviziune, subdiviziuni ουσ. θηλ. η υποδιαίρεση

subestima, subestimez Ι. ρ. μετ. υποτιμώ, μειώνω την τιμή ΙΙ. ρ. μέσο υποτιμούνται

subestimare, subestimări ουσ. θηλ. η υποτίμηση, ο υποβιβασμός της τιμής

subetai, subetaie ουσ. ουδ. (γεωλ.) το υπόστρωμα (η υποδιαίρεση ενός γεωλογικού ορόφου)

subevalua, subevaluez Ι. ρ. μετ. υποτιμώ, κατεβάζω την τιμή ΙΙ. ρ. μέσο υποτιμούνται

subevalua, subevaluari ουσ. θηλ. η υποτίμηση, το κατέβασμα της τιμής

subfilială, subfiliale ουσ. θηλ. (εμπόρ.) η υποθυγατρική

subgrupă, subgrupe ουσ. θηλ. η υποδιαίρεση ομάδας, το τμήμα ομάδας

subiect, subiecte ουσ. ουδ. (γραμμα.) 1. το υποκείμενο 2. το θέμα, το ζήτημα, η υπόθεση 3. το περιεχόμενο της κρίσης 4. το άτομο // ~ **de drepturi** το αντικείμενο δικαιωμάτων // ~ **impozabil** το φορολογήσιμο αντικείμενο // ~ **ul romanului** η υπόθεση του μυθιστορήματος //

te-ai abătut de la ~ βγήκες (εκτράπηκες) απ' το θέμα

subiectiv-ă, subiectivi-e Ι. επίθ. υποκειμενικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. υποκειμενικά

subiectiva, subiectivez ρ. μετ. υποκειμενικοποιώ

subiectivism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο υποκειμενισμός

subiectivist-ă, subiectiviști-te Ι. επίθ. (φιλοσ.) υποκειμενιστικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.) υποκειμενιστής-ίστρια (ο, η)

subiectivitate ουσ. θηλ. η υποκειμενικότητα

subinginer-ă, subingineri-e ουσ. αρσ. και θηλ. υπομηχανικός (ο, η)

subintitula, subintitulez ρ. μετ. υποτιτλοφορώ, βάζω υπότιτλο, κάτω από άλλο γενικότερο

subit-ă, subiti-te Ι. επίθ. 1. αιφνίδιος-α-ο, ακαριαίος-α-α-ίο 2. απρόδοτος-η-ο, ξαφνικός-ή-ό, απροσδόκητος-η-ο, αναπάντεχος-η-ο, απρόσμενος-η-ο // **moarte** -ă ο αιφνίδιος θάνατος ΙΙ. επίρ. 1. αίφνης, αιφνιδίως, ακαριαίως 2. απρόδοτα, ξαφνικά, εξ απρόδοτου, απροσδόκητα, αναπάντεχα, απρόσμενα 3. μονομιάς

subîmpărți, subîmpart Ι. ρ. μετ. υποδιαίρω ΙΙ. ρ. μέσο υποδιαιρούμαι

subîmpărțire, subîmpărțiri ουσ. θηλ. η υποδιαίρεση

subînchiria, subînchiriez ρ. μετ. υπενοικιάζω, υπεκμισθώνω

subînchiriere, subînchirieri ουσ. θηλ. η υπενοικίαση, η υπεκμισθωση

subîntinde pers. 3 subîntinde ρ. μετ. (γεωμ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) υποτείνω (ένα τόπο κύκλου)

subîntindere, subîntinderi ουσ. θηλ. (γεωμ.) η υποτείνουσα

subîntins-ă, subîntinși-se επίθ. (γεωμ.) της υποτείνουσας

subînțelege, subînțeleg Ι. ρ. μετ. υπονοώ ΙΙ. ρ. μέσο υπονοούμαι // **se** ~ υπονοείται

subînțeles, subînțelesuri ουσ. ουδ. το υπονοούμενο // **a vorbi cu** -uri μιλάω με υπονοούμενα

subînțelege-easă, subînțelegi-se επίθ. υπονοούμενος-η-ο

subjonctiv, subjonctive ουσ. ουδ. (γραμμα.) η υποτακτική

subjuga, subjug Ι. ρ. μετ. υποδουλώνω, δουλώνω, υποτάσσω ΙΙ. ρ. μέσο υποδουλώνομαι, υποτάσσομαι

subjugare, subjugări ουσ. θηλ. 1. η υποδούλωση, η καθυπόταξη, η υποταγή, η υποτέλεια 2. το σκλάβωμα

subjugat-ă, subjugați-te επίθ. υπόδουλος-η-ο, υποταλής-ής-ές, υποταγμένος-η-ο, υπό ξένη κυριαρχία

sublim-ă, sublimi-e Ι. επίθ. 1. υπέροχος-η-ο, έξοχος-η-ο, εξαιρετικός-ή-ό 2. ύψιστος-η-ο, υψηλός-ή-ό // ~ **a Poartă** η Υψηλή Πύλη ΙΙ. επίρ. 1. υπέροχα, έξοχα, εξαιρετικά, θαυμάσια 2. υψίστως, υψηλά ΙΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το υψηλό, το υπέροχο, θαυμάσιο 2. η τελειότητα, η εντέλεια

sublima, sublimez Ι. ρ. αμ. (χημ.) εξατμίζομαι ΙΙ. ρ. μετ. (χημ.) εξατμίζω

sublimare, sublimări ουσ. θηλ. (χημ.) 1. η εξαχνωση 2. η εξάτμιση στερεού σώματος σε ατμούς και η συμπύκνωση αυτών

sublimat, sublimati ουσ. αρσ. το σουμπλιμέ, η άχνη υδραργύρου // ~ **corosiv** το διαβρωτικό σουμπλιμέ, ο διαχωριώχος υδράργυρος

sublingual-ă, sublinguali-e *επίθ.* (ανατ.) υπογλωσσικός *ή-ό*
sublinia, subliniez *ρ. μετ.* 1. υπογραμμίζω 2. *μτφ.* τονίζω ιδιαίτερα κάτι // **a ~ o împrejurare** υπογραμμίζω μια κατάσταση
subliniat *ουσ. ουδ.* η υπογράμμιση
subliniat-ă, subliniați-te *επίθ.* υπογραμμισμένος-η-ο, με υπογράμμιση
subliniere, sublinieri *ουσ. θηλ.* η υπογράμμιση
sublocatar-ă, sublocatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπενοικιαστής-ιάστρια (ο, η), υπεκμισθωτής-ώτρια (ο, η)
sublocotenent, sublocotenenți *ουσ. αρσ.* (στρατ.) ο ανθυπολοχαγός
sublunar-ă, sublunari-e *επίθ.* υποσεληνιακός-ή-ό
submarin-ă, submarini-e *Ι. επίθ.* υποβρύχιος-ια-ιο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* (ναυτ.) το υποβρύχιο // **~ atomic** το ατομικό υποβρύχιο
submersibil-ă, submersibili-e *Ι. επίθ.* καταβυθίσμος *-η-ο*, καταποντίσμος-η-ο // **pompă -ă** η καταβυθίσμη αντλία *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το υποβρύχιο
submersiune, submersiuni *ουσ. θηλ.* 1. η καταβύθιση, η καταπόντιση, η κατάδυση 2. η βύθιση στο νερό, ο καταποντισμός
submina, subminez *ρ. μετ.* 1. υποσκάπτω, υπονομεύω 2. *μτφ.* ενεργώ κρυφά και δόλια για να βλάψω κάποιον
subminare, subminări *ουσ. θηλ.* 1. η υποσκαφή, η υπονόμηση, η δολιοφθορά 2. *μτφ.* η δόλια ενέργεια // **acțiune de ~** η υποσκαπτική ενέργεια
submulțime, submulțimi *ουσ. αρσ.* (μαθ.) το υποπολλαπλάσιο
submulțime, submulțimi *ουσ. θηλ.* (μαθ.) το υποσύνολο
subnutrit-ă, subnutriți-te *επίθ.* υποσιτισμένος-η-ο, υποθρεμμένος-η-ο
subnutriție *ουσ. θηλ.* ο υποσιτισμός, η ελλιπής θρέψη
subofiter, subofițeri *ουσ. αρσ.* ο υπαξιωματικός
suborbital-ă, suborbitali-e *επίθ.* υποτροχιακός-ή-ό
subordin, subordinate *ουσ. ουδ.* 1. η υπόταξη 2. η καθυπόταξη, η υποταγή, η υπαγωγή, η υποτέλεια // **în -ele cuiva** στην υποτέλεια (στην υπόταξη) κάποιου, ο υφιστάμενος, ο υποταγμένος σε κάποιον
subordona, subordonez *Ι. ρ. μετ.* 1. υποτάσσω, υπάγω, θέτω κάποιον κάτω από την εξουσία ή δικαιοδοσία κάποιου 2. εξαρτώ, συσχετίζω κάτι με κάτι άλλο *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι, υπάγομαι 2. εξαρτώμαι // **a se ~** υποτάσσομαι κάτω από την εξουσία κάποιου, εξαρτώμαι
subordonare, subordonări *ουσ. θηλ.* 1. η υπόταξη, η καθυπόταξη, η υποταγή, η υπαγωγή, η υπακοή, η υποτέλεια 2. η εξάρτηση // (γρμμ.) **raport de ~** η συσχέτιση (η σύνδεση) καθ' υπόταξη
subordonat-ă, subordonați-te *Ι. επίθ.* 1. υποτακτικός-ή-ό 2. υποταγμένος-η-ο, υποτελής-ής-ές 3. εξαρτημένος-η-ο // (γρμμ.) **propoziție -ă** η υποτελής (η εξαρτημένη) πρόταση *ΙΙ. ουσ. αρσ.* ο υφιστάμενος
subordonator-oare, subordonatori-oare *επίθ.* υποτακτικός-ή-ό // (γρμμ.) **conjunție**
subordonatoare ο υποτακτικός σύνδεσμος
subpământean-ă, subpământeni-e *επίθ.* υπόγειος *-ει-ειο*

subpolar-ă, subpolari-e *επίθ.* (γεωγρ.) υποπολικός *ή-ό*
subpopulat-ă, subpopulați-te *επίθ.* υποπληθής-ής-ές, με λίγο πληθυσμό
subprefect, subprefecți *ουσ. αρσ.* 1. ο υπονομάρχης 2. ο έπαρχος
subprefectură, subprefecturi *ουσ. θηλ.* 1. η υπονομαρχία, το υπονομαρχείο 2. το επαρχείο, η επαρχία
subpresiune, subpresiuni *ουσ. θηλ.* η υποπίεση
subprodus, subprodus *ουσ. ουδ.* το υποπροϊόν, το δευτερεύον προϊόν
subraț, subrațe *ουσ. ουδ.* η μασχάλη
subregn, subregnuri *ουσ. ουδ.* (βιολ.) το υποβασιλείο (ζώα, φυτά)
subretă, subrete *ουσ. θηλ.* (οικ.) 1. η σουμπρέτα, σε θέατρο η νεαρή και πεταχτή γυναίκα 2. η καμαριέρα, η θαλαμηπόλος, η υπηρέτρια
subscrie, subscrii *Ι. ρ. μετ.* 1. υπογράφω 2. συνομολογώ *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. εγγράφομαι συνδρομητής 2. είμαι της ίδιας γνώμης με κάποιον
subscriere, subscrieri *ουσ. θηλ.* 1. η υπογραφή 2. η συνδρομή, η συνεισφορά
subscripție, subscripții *ουσ. θηλ.* 1. η εγγραφή σε κατάλογο εράνων 2. η χρηματική συμβολή // **listă de ~** ο κατάλογος χρηματικής βοήθειας (συμβολής)
subscris-ă, subscriși-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογεγραμμένος-η (ο, η), υποφαινόμενος-η (ο, η)
subsecretar, subsecretari *ουσ. αρσ.* υπογραμματέας (ο) // **~ de stat** ο υφυπουργός, ο αναπληρωτής υπουργός
subsecretariat, subsecretariate *ουσ. ουδ.* το υφυπουργείο, το αξίωμα του υφυπουργού
subsecție, subsecții *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση
subsemna, subsemnez *ρ. μετ.* υπογράφω
subsemnat-ă, subsemnați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογεγραμμένος-η (ο, η)
subsidență, subsidențe *ουσ. θηλ.* (γεωλ.) το ιζηματογενές λεκανοπέδιο
subsidiar-ă, subsidiari-e *Ι. επίθ.* 1. δευτερώων-ουσα-ον, βοηθητικός-ή-ό 2. επιβοηθητικός-ή-ό *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **în ~** σε δεύτερη θέση, επιβοηθητικά
subsidiaritate *ουσ. θηλ.* το να είναι κανείς σε κατάσταση του δευτερεύοντα
subsidiu, subsidii *ουσ. ουδ.* 1. το βοήθημα, η βοήθεια 2. το χρηματικό βοήθημα, η αρωγή
subsol, subsoluri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόγειο, το υπόεδφος 2. το κατώγι (οπίσιό) 3. το υποσέλιδο // **notă de ~** το υποσέλιδο σημείωμα // **o locuință la ~** μια κατοικία στο κατώγι
subsonic-ă, subsonici-ce *επίθ.* υποχητικός-ή-ό // **vehicul ~** το υποχητικό όχημα
subspecie, subspecii *ουσ. θηλ.* (βιολ.) η υποδιαίρεση του είδους (στις φυσιολογικές επιστήμες)
substantiv, substantive, substantivi *ουσ. ουδ.* (γρμμ.) το ουσιαστικό // **~ articulat** το άρθρο ουσιαστικό // **~ nearticulat** το άναρθρο ουσιαστικό // **~ propriu** το κύριο όνομα // **~ e abstracte** τα αφηρημένα ουσιαστικά // **~ e concrete** τα συγκεκριμένα ουσιαστικά *ΙΙ. επίθ.* ουσιαστικός-ή-ό, βασικός-ή-ό // **colorant ~** η ουσιαστική χρωστική ουσία, η ουσιαστική χρωστική ύλη

substantiva, substantivez *ρ. μετ. (γραμμ.)* ουσιαστικοποιώ, χρησιμοποιώ τη λέξη σαν ουσιαστικό

substantival-ă, substantivali-e *επίθ.* ουσιαστικός-ή-ό

substantivare, substantivări *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η ουσιαστικοποίηση

substantivat-ă, substantivați-te *επίθ.* ουσιαστικοποιημένος-η-ο

substantiviza, substantivizez *ρ. μετ. (γραμμ.)* ουσιαστικοποιώ

substantivizare, substantivizări *ουσ. θηλ.* η ουσιαστικοποίηση

substantivizat-ă, substantivizați-te *επίθ.* ουσιαστικοποιημένος-η-ο

substanță, substanțe *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η ουσία, η ύλη 2. *μτφ.* το κύριο μέρος ενός πράγματος 3. *μτφ.* το περιεχόμενο ενός πνευματικού έργου, ενός συγγράμματος // ~ **albă** η λευκή ουσία // ~ **cenușie** η φαιά ουσία (τα νευρικά κύτταρα του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού) // ~ **de contrast** η αντίθετη ουσία, η ενάντια ουσία *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **în** ~ κατά βάθος, στην πραγματικότητα

substanțial-ă, substanțiali-e *Ι. επίθ.* 1. ουσιαστικός-ή-ό, ουσιώδης-ης-ες, σημαντικός-ή-ό 2. βασικός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. ουσιαστικά, ουσιωδώς 2. θρησκευτικός

substație, substanții *ουσ. θηλ.* ο υποσταθμός

substituent, substituenți *ουσ. αρσ.* το υποκατάστατο, ο αντικαταστάτης

substitui, substitui *Ι. ρ. μετ.* υποκαθιστώ, αντικαθιστώ *ΙΙ. ρ. μέσο* υποκαθίσταμαι, αντικαθίσταμαι, αντικατασταίνομαι

substituibil-ă, substituibili-e *επίθ.* αντικαταστατικός-ή-ό

substituire, substitui *ουσ. θηλ.* 1. η υποκατάσταση, η αντικατάσταση 2. η υποβολή // (*νομ.*) ~ **de persoană** η πλυστοπροσωπία

substituit, substituiți *ουσ. αρσ.* 1. ο αναπληρωτής, ο αντικαταστάτης 2. ο υποκατάστατος // ~ **de comisar** ο αντεπίτροπος // ~ **de procuror** ο αντεισαγγελέας

substituție, substituiții *ουσ. θηλ.* 1. η αντικατάσταση, η υποκατάσταση // (*μαθ.*) **metoda** ~ **î** η μέθοδος της αντικατάστασης (στη λύση ενός συστήματος εξισώσεων)

substituțiune *ουσ. θηλ.* *ιδ.* substituție

substrat, substraturi *Ι. ουσ. ουδ.* 1. το υπόστρωμα, το υπόδαφος 2. το υπόβαθρο 3. *μτφ.* το αληθινό αίτιο, η πραγματική αιτία *Ι. επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με υπόστρωμα, με υπονοούμενο

subsuma, subsume *ρ. μετ.* συναθροίζω, μαζεύω, συμπεριλαμβάνω, περιλαμβάνω

subsumare, subsumări *ουσ. θηλ.* η συνάθροιση, η μάζωξη, το άθροισμα, το σύνολο, η σούμα

subsumat-ă, subsumați-te *επίθ.* αθροισμένος-η-ο, συμπεριλαμβανόμενος-η-ο, μαζεμένος-η-ο

subsuoră, subsuori *ουσ. θηλ.* η μασχάλη, η μάλη // **a sta cu mâinile la** ~ είμαι αδρανής, αδρανών // **din tâlpi până-n subsuori** από την κορ(υ)φή ως τα νύχια *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **la subsuori** παραμάσχαλα, κάτω από τη μασχάλη

subșef, subșefi *ουσ. αρσ.* ο υπαρχηγός, ο δεύτερος μετά τον προϊστάμενο

subt *πρόθ.* *ιδ.* sub

substiune, substienuni *ουσ. θηλ.* η υπόταση

subtensiv-ă, subtensivi-e *επίθ.* (*ιατρ.*) υποτασικός-ή-ό

subteran-ă, subterani-e *Ι. επίθ.* υπόγειος-εια-ειο *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το υπόγειο, ο υπόγειος χώρος // **muncitor în** ~ ο εργάτης στο υπόγειο *ΙΙΙ. ουσ. θηλ.* το άντρο, η κατακόμβη

subterfugiu, subterfugii *ουσ. ουδ.* η υπεκφυγή, η αποφυγή

subtil-ă, subtili-e *Ι. επίθ.* 1. λεπτός-ή-ό, εύστροφος-ή-ο, ευφυής-ής-ές 2. επιτηδεια-ο, επιδέξιος-α-ο, έξυπνος-η-ο // **o aluzie** ~ **ă** ένας λεπτός υπαινιγμός *ΙΙ. επίρ.* 1. λεπτώς, εύστροφα, ευφυώς 2. επιτηδώς, επιδέξια, έξυπνα

subtilitate, subtilități *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτότητα, η ευστροφία, η ευφυΐα 2. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η εξυπνάδα, η δεξιότητα 3. η διαπερατικότητα, η λεπτολογία

subtiliza, subtilizez *ρ. μετ.* 1. λεπταίνω, λεπτύνω, εκλεπτύνω 2. κάνω κάτι αβρότερο, πιο τρυφερό 3. *μτφ.* υποκλέπτω, υποκλέβω, κάνω υπεξαίρεση

subtilizare, subtilizări *ουσ. θηλ.* 1. η λέπτυνση, η εκλεπτυνση 2. *μτφ.* η αφαίρεση ξένου πράγματος, η κλοπή, το κλέψιμο, η υπεξαίρεση

subtilul, subtiluri *ουσ. ουδ.* ο υπότιτλος, ο δεύτερος τίτλος βιβλίου, άρθρου, κ.λ.π.

subtitra, subtitrez *ρ. μετ.* υποτιτλοφορώ, γράφω τους υπότιτλους

subtitrare, subtitrări *ουσ. θηλ.* το γράψιμο υποτίτλων

subton, subtonuri *ουσ. ουδ.* (*μουσ.*) ο υπότονος, ο χαμηλός τόνος

subtropical-ă, subtropicali-e *επίθ.* (*γεωγρ.*) υποτροπικός-ή-ό (κοντά στις τροπικές ζώνες)

subția, subțiez *Ι. ρ. μετ.* 1. λεπτύνω, λεπταίνω, εκλεπτύνω 2. ρευστοποιώ, οξύνω, ψιλαίνω 3. αραιώνω // **a ~ buzele** λεπτύνω τα χείλη (σφίγγω τα χείλη) // **a ~ o grindă** κάνω μια λεπτό ένα πάτερο // **a ~ vocea** οξύνω τη φωνή *ΙΙ. ρ. μέσο* 1. λεπτύνω, λεπταίνω, αδυνατίζω 2. αραιώνω, γίνωμαι αραιός-ή-ό 3. *μτφ.* γίνωμαι αβρός, ραφινάτος, με λεπτούς τρόπους συμπεριφοράς

subțiat-ă, subțiați-te *επίθ.* 1. εκλεπτυσμένος-η-ο, αραιωμένος-η-ο 2. *μτφ.* ραφινάριμένος-η-ο

subțiere, subțieri *ουσ. θηλ.* 1. η λέπτυνση, η εκλεπτυνση 2. η αρραίωση με νερό ενός παχύρρευστου υγρού (γάλα, κ.λ.π.) 3. *μτφ.* το ραφινάρισμα

subțioară, subțiori *ουσ. θηλ.* η μασχάλη, η μάλη

subțiratic-ă, subțiratici-ce *επίθ.* 1. λεπτούτσικος-η-ο, ψιλούτσικος-η-ο 2. λυγερός-ή-ό, λυγερόκορμος-η-ο

subțire, subțiri *Ι. επίθ.* 1. λεπτός-ή-ό, ψιλός-ή-ό, φίνος-α-ο, ισχνός-ή-ό, λιγνός-ή-ό 2. αδύνατος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λυγερόκορμος-η-ο 3. (*για φωνή*) οξύς-εια-ο 4. ραφινάτος-η-ο 5. ντελικάτος-η-ο 6. *μτφ.* διακριτικός-ή-ό // **stofă** ~ το λεπτό ύφασμα // **cu un plan** ~ με λεπτό σχέδιο (*με πονηριά*) // **piele** ~ το λεπτό δέρμα // **plăoie** ~ η ψιλή βροχή *ΙΙ. επίρ.* 1. λεπτώς 2. αδύνατα 3. ψιλούτσικα

subțirel-ea-ică, subțirei-ele *επίθ.* λεπτοκαμωμένος-η-ο, λεπτόσωμος-η-ο, λυγερόκορμος-η-ο, ψιλούτσικος-η-ο // **subțirica din vecini** η γεπονική η λυγερόκορμη

subțirime, subțirimi *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτότητα 2. *μτφ.* η ευφυΐα, η εξυπνάδα

subunitar-ă, subunitari-e *επίθ.* (*μαθ.*) κάτω της μονάδας (αριθμός)

subunitate, subunități ουσ. θηλ. η υπομονάδα, η υποδιαίρεση της μονάδας (στρατιωτικής, οικονομικής, κ.λ.π.)

suburban-ă, suburban-e επιθ. 1. προαστιακός-ή-ό, υβριστικός-ή-ό 2. μτφ. απολίστος-η-ο // **casele - e** τα προαστιακά σπίτια // **comuna - ă** η προαστιακή κοινότητα // **limbaj ~** η υβριστική φρασολογία

suburbie, suburbii ουσ. θηλ. 1. το προάστιο 2. ο συνοικισμός, η συνοικία

subvenție, subvenții ουσ. θηλ. η επιχορήγηση, το επίδομα, το βοήθημα, το επιχορήγημα, η επιδότηση

subvenționa, subvenționez ρ. μετ. επιχορηγώ, δίνω επίδομα χρηματικό σε πρόσωπο ή ίδρυμα, παρέχω υλική ενίσχυση, βοηθώ οικονομικώς, σπονσάρω

subvenționa, subvenționări ουσ. θηλ. η επιχορήγηση, η χρηματική βοήθεια, το επίδομα, η επιδότηση

subvențiune ουσ. θηλ. ιδ. subvenție

subversiune, subversiuni ουσ. θηλ. η υπονόμευση, η δόλια ενέργεια, η δολιοφθορά

subversiv-ă, subversivi-e επιθ. ανατρεπτικός-ή-ό, υπονομευτικός-ή-ό // **activitate - ă** η ανατρεπτική δράση

subzidi, subzidesc ρ. μετ. χτίζω κάτω από ένα οικοδόμημα

subzidire, subzidiri ουσ. θηλ. η υποστήριξη ενός κτηρίου

subzista, subzist ρ. αμ. 1. υφίσταμαι ακόμη, ισχύω, διαρκώ 2. διατρέφομαι, νυνητρούμαι, διατηρούμαι

subzistare, subzistări ουσ. θηλ. 1. η ύπαρξη, η διάρκεια 2. η συντήρηση, η διατήρηση

subzistent-ă, subzistenți-te επιθ. 1. υπαρκτός-ή-ό 2. διαρκών-ούσα-ούν, απομένων-ουσα-ον

subzistență ουσ. θηλ. 1. η ύπαρξη, η διάρκεια της ζωής 2. ο βίος 3. η διατροφή, η συντήρηση 4. (στρατ.) η επιμελητεία // **a ieșit din ~** βγήκε από τη διατροφή // **mijloace de ~** τα μέσα διατροφής // (στρατ.) **serviciu de ~** η επιμελητεία (ο εφοδιασμός του στρατού)

suc, sucuri ουσ. ουδ. 1. ο χυμός, ο οπός, το ζουμί 2. το υγρό (μεσ' το σώμα) // **~ de mere** ο χυμός μήλων // **~ gastric** το γαστρικό υγρό // **~uri digestive** οι πεπτικοί χυμοί

sucală, sucale ι. ουσ. θηλ. το όργανο του ροδανιού για τύλιγμα του νήματος σε καλάμια // **επιρ. έκφρ. în ~** σπειρειδώς (με συστροφές)

sucăli, sucălesc ρ. μετ. (επαρχ.) ενοχλώ, κάνω κάποιον να θυμώσει, πειράζω κάποιον

succeda, succed ι. ρ. αμ. έρχομαι διαδοχικά, κατά διαδοχή // **ρ. μέσο** γίνονται διαδοχικά, ο ένας μετά από τον άλλο, διαδέχομαι // **III. ρ. μετ.** κληρονομώ

succedaneu, succedaneu ουσ. ουδ. (λογ.) η αντικατάσταση

succedare, succedări ουσ. θηλ. η διαδοχή, η διαδοχικότητα

succede, succed ρ. ιδ. succeda

succedere, succederi ουσ. θηλ. ιδ. succedare

succes, succese ι. ουσ. ουδ. 1. η επιτυχία, η επέτευξη, το επίτευγμα 2. η ευδοκίμηση, η ευδόωση, η αίσια έκβαση // **a dori cuiva ~** επιθυμώ σε κάποιον επιτυχία // **επιρ. έκφρ. cu ~** με επιτυχία, επιτυχώς // **fară ~** χωρίς επιτυχία, ανεπιτυχώς

succesibil-ă, succesibili-e επιθ. διαδοχικός-ή-ό // **grad ~** ο διαδοχικός βαθμός συγγένειας (που δίνει το δικαίωμα κληρονομιάς)

succesibilitate ουσ. θηλ. η διαδοχικότητα, η διαδοχική σειρά ή τάξη (προσώπων, γεγονότων, πραγμάτων)

succesiune, succesiuni ουσ. θηλ. 1. η διαδοχή, η διαδοχικότητα, η ακολουθία 2. η κληρονομιά 3. αλληπαλληλία // **a deschide o ~** ανοίγω μια κληρονομιά (αρχίζω τη διαδικασία για την κληρονομιά) // **de ~** κληρονομικός-ή-ό // **drept de ~** το κληρονομικό δικαίωμα

succesiv-ă, succesivi-e ι. επιθ. 1. διαδοχικός-ή-ό 2. βαθμιαίος-αία-αία, αλληπάλληλος-η-ο // **επιρ. 1.** διαδοχικά, κατά διαδοχή 2. βαθμηδόν, βαθμιαία

succesor-oare, succesor-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. διάδοχος (ο, η) 2. κληρονόμος (ο, η) 3. απόγονος-η (ο, η)

succesoral-ă, succesorali-e επιθ. διαδοχικός-ή-ό

succint-ă, succinți-te ι. επιθ. επίτομος-η-ο, σύντομος-η-ο, βραχυλογικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό // **επιρ.** επίτομα, σύντομα, περιληπτικά, με βραχυλογία

suceală, suceli ουσ. θηλ. 1. η συστροφή, η στρέψη, το στρίψιμο, το στριφογύρισμα 2. η ανοησία, η τρέλα

suci, sucesc ι. ρ. μετ. 1. στρέφω, συστρέφω, γυρίζω, στριφογυρίζω 2. στρίβω, κάνω στροφή 3. στραγγουρίζω // **a ~ capul cuiva** στρέφω το κεφάλι σε κάποιον (ξεμαυρίζω, ξελογιάζω κάποιον) // **a ~ cuiva mâna** συστρέφω το χέρι σε κάποιον // **a ~ firul** στριφογυρίζω το νήμα // **a ~ gățul** γυρίζω το λαμό // **a ~ vorba** στρίβω το λόγο, αναίρω όσα είπα πριν // **i-a ~t mințile** τον ξεμάλισε // **sucește butonul aparaturii!** γύρισε το κουμπί της συσκευής! // **II. ρ. μέσο** 1. στρέφομαι, συστρέφομαι, περιστρέφομαι 2. αλλάζω γνώμη, μεταβάλλομαι 3. γυρίζω

sucilă ουσ. αρσ. (οικ.) ο στριμμένος, ο στριφτός, ο ανάστροφος, ο δύστροπος

sucire, suciri ουσ. θηλ. 1. η στροφή, η συστροφή, η στρέψη, το στρίψιμο, το γύρισμα, η περιστροφή 2. η αλλαγή, η μεταβολή

sucit ουσ. ουδ. ιδ. sucire

sucit-ă, suciti-te επιθ. 1. στριμμένος-η-ο, στριφτός-ή-ό, στριφογυρισμένος-η-ο 2. στραβός-ή-ό 3. μτφ. δύστροπος-η-ο, αναποδιάρης-α-ηκο // **έκφρ. că-i -ă, că-i învârtită** για όταν προσπαθεί κανείς να ξεφύγει

sucitor, sucitoare ουσ. ουδ. 1. το πλαστήρι 2. το κυλινδρικό ραβδί (στον αργαλειό)

sucitură, sucituri ουσ. θηλ. 1. η στροφή, η συστροφή, το στρίψιμο 2. το γύρισμα δρόμου, η καμπή 3. η περιστροφή

sucomba, sucomb ρ. αμ. υποκύπτω, αποθνήσκω, πεθαίνω

sucombare, sucombări ουσ. θηλ. ο θάνατος, ο πεθαμός

suculent-ă, succulenți-te επιθ. χυμώδης-ης-ες, ζουμάτος-η-ο, ζουμερός-ή-ό, εύχυμος-η-ο // **furaje - e** οι χυμώδεις ζωστροφές

suculentă, succulente ουσ. θηλ. το χυμώδες

sucursală, sucursale ουσ. θηλ. 1. το υποκατάστημα 2. το παράρτημα

sud ι. ουσ. ουδ. ο νότος, η νοτιά, ο νοτιάς, η μεσημβρία // **emisfara de ~** το νότιο ημισφαίριο // **înspre ~** προς το νότο, κατά τα νότια // **Polul ~** ο Νότιος Πόλος // **επιθ. έκφρ. de ~** νότιος-α-ο

suda, sudez I. ρ. μετ. (τεχ.) κολλώ, συγκολλώ, συνδέω με κολλητική ουσία ή με λιωμένο μέταλλο II. ρ. μέσο συγκολλέμαι, συνδέομαι
sudabil-ă, sudabili-e επίθ. συγκολλητικός-ή-ό
sudabilitate ουσ. θηλ. η συγκολλητικότητα
sud-african-ă, sud-african-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Νοτιοαφρικανός-ή-ό (ο, η) II. επίθ. νοτιοαφρικανικός-ή-ό // **Republica Sudafricană** η Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία
sudalmă, sudălmi ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η βρισιά, το βρίσιμο, η ύβρις, η ύβρη
sud-american-ă, sud-american-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Νοτιοαμερικανός-α (ο, η) II. επίθ. νοτιοαμερικανικός-ή-ό (ο, η)
sudanez-ă, sudanezi I. ουσ. αρσ. και θηλ. Σουδανός-ή (ο, η) II. επίθ. σουδανέζικος-η-ο
sudare, sudări ουσ. θηλ. (τεχ.) η συγκόλληση, η κόλληση μετάλλων
sudat ουσ. ουδ. η συγκόλληση
sudat-ă, sudați-te επίθ. συγκολλημένος-η-ο
sudație, sudații ουσ. θηλ. η επιδωρωση, το ιδρώμα
sud-coreean-ă, sud-coreeni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Νοτιοκορεάτης-ισσα (ο, η) II. επίθ. νοτιοκορεατικός-ή-ό
sud-dunărean-ă, sud-dunăreni-e επίθ. νοτιοδουναβίος-α-ιο
sud-est ουσ. ουδ. Νοτιοανατολικά // **de ~** νοτιοανατολικός-ή-ό
sud-estic-ă, sud-estici-ce επίθ. νοτιοανατολικός-ή-ό
sudic-ă, sudici-ce επίθ. νότιος-α-ο, μεσημβρινός-ή-ό
sudist-ă, sudisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Νότιος-α (ο, η)
sudit-ă, sudiți-te ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Σουδίτης-ισσα (ο, η), (με ξένη υπηκοότητα, από περιοχή της Τσεχίας)
sudoare, sudori ουσ. θηλ. 1. ο ιδρώτας 2. μτφ. ο κόπος, η στενοχώρια // **sudorile morții** ο ιδρώτας του θανάτου // **I-au tăiat sudorile reci** τον έκοψε κρύος ιδρώτας
sudor-oare, sudori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.) συγκολλητής-ήτρια (ο, η), οξυγονοκολλητής-ήτρια (ο, η) // ~ **electric** ο ηλεκτροκολλητής
sudorific-ă, sudorifici-e επίθ. επιδρωτικός-ή-ό // **ceai ~** το επιδρωτικό τσάι
sudoripară, sudoripare επίθ. **glandă -ă** ο ιδρωτοποιός αδένας
sudoriță, sudorițe ουσ. θηλ. (τεχ.) η συγκολλητρία
sudui, sudui I. ρ. μετ. (λαϊκ.) βρίζω, μαλώνω II. ρ. αμ. υβρίζω
suduituri, suduituri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η βρισιά, η ύβρη
sudură, suduri ουσ. θηλ. η συγκόλληση, η οξυγονοκόλληση // ~ **autogenă** η αυτογενής συγκόλληση // ~ **electrică** η ηλεκτροκόλληση // **aparăt de ~** ο συγκολλητήρας (το εργαλείο)
sud-vest ουσ. ουδ. Νοτιοδυτικά // **de ~** νοτιοδυτικός-ή-ό
sud-vestic-ă, sud-vestici-ce επίθ. νοτιοδυτικός-ή-ό, δυτικομεσημβρινός-ή-ό
suedez-ă, suedeze I. ουσ. αρσ. και θηλ. Σουηδός-έζα (ο, η) II. επίθ. σουηδικός-ή-ό // **modelul ~** το σουηδικό μοντέλο
sufəri, sufăr I. ρ. αμ. 1. υποφέρω, πάσχω, δεινοπαθώ 2. παθαίνω, ασθενώ 3. υποβάλλομαι σε κάτι, μαρτυρώ // **a ~ de frig** υποφέρω από κρύο // **a ~**

de reumatism πάσχω από ρευματισμό II. ρ. μετ. 1. ανέχομαι, υπομένω 2. παθαίνω, τραβώ, υφίσταμαι, υποβάλλομαι // **a ~ consecințele** υφίσταμαι τις συνέπειες (τα κατοπινά, τις συνέπειες) // **a -t o înfrângere** έπαθε ήττα // **a -t un accident** υπέστη δυστύχημα / ατύχημα / συμφορά // **nu poate ~ pe cineva** δεν ανέχεται, δε χωνεύει κάποιον
suferind-ă, suferinzi-de I. ουσ. αρσ. και θηλ. άρρωστος-η (ο, η), πάσχων-ουσα (ο, η), παθών / ούσα (ο, η) II. **epiθ.** άρρωστος-η-ο, πάσχων-ουσα-ον, άρρωστιά-ρης-α-κο
suferință, suferințe ουσ. θηλ. 1. η οδύνη, ο πόνος, η πάθηση, η δεινοπάθεια, το δεινοπάθημα 2. η θλίψη, το άλγος 3. η κακουχία, η ταλαιπωρία // **a fi în ~** βρίσκομαι σε πάθηση (έχω ελλείψεις αναγκών/πραγμάτων)
sufertaș, sufertașe ουσ. ουδ. η καστανιά, το σεφεράσι
suficient-ă, suficienti-te I. επίθ. αρκετός-ή-ό, επαρκής-ής-ές // **a fi ~** επαρκώς, αρκώ // **e ~ ca...** αρκεί να... II. **επιρ.** αρκετά, επαρκώς, αρκούντως
sufișor, sufis ουσ. ουδ. το επαρκές
suficiență, suficiențe ουσ. θηλ. 1. η επάρκεια 2. μτφ. η αλαζονεία
sufită, sufite ουσ. θηλ. (αρχ.) η σοφία, μικρό δωμάτιο στη στέγη του σπιτιού
sufix, sufixe ουσ. ουδ. (γραμματ.) το επίθημα // ~ **lexical** το λεξικό επίθημα
sufixa, sufixez ρ. μετ. (γραμματ.) βάζω το επίθημα
sufixare, sufixări ουσ. θηλ. (γραμματ.) η τοποθέτηση του επιθήματος
sufia, sufla I. ρ. αμ. 1. φυσώ, φυσάω, πνέω 2. ανασαίνω βαριά, αγκομαχώ, αναπνέω // **a ~ în foc** φυσάω τη φωτιά // **a ~ în lumânare** φυσάω το κερί // **a nu mai ~** δε βγάζει άχνα (το να μείνει κανείς άφωνος) // **cine s-a fript cu ciorba suflă și în iaurt** όποιος κάρηκε στο χυλό φυσάει και το γιαούρτι // **vântul suflă** ο άνεμος πνέει / φυσά II. ρ. μετ. 1. φυσάω, εκτοξεύω αέρα με κάποια συσκευή 2. εμφυσώ (βάζω μέσα αέρα) 3. μτφ. ψιθυρίζω, είμαι υποβολέας σε θέατρο, διαβάζω χαμηλόφωνα το έργο στους ηθοποιούς 4. μτφ. ασχημάτω, χτυσάω (με φύσημα) // **a-și ~ nasul** φυσάω τη μύτη μου // **a nu ~ o vorbă** δε βγάζω μιλιά
sufiai, suflaiuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το φυσερό, ο φυσητήρας, η συσκευή που φυσά αέρα
sufiantă, suflante ουσ. ουδ. ο συμπιεστής αερίων
sufiare, suflări I. ουσ. ουδ. 1. το φύσημα, το φυσομάνημα 2. η πνοή, η αναπνοή 3. η εφορμή, η εμφύχωση, η ψυχή, η άχνη // **a-și da ~ a de pe urmă** δίνω την τελευταία μου πνοή (αποθνήσκω) // **a stinge câteva lumânări dintr-o ~** σβήνω μερικά κεριά με ένα φύσημα // **fără de ~** χωρίς αναπνοή, με διακοπή της αναπνοής, άπνους // **până la ultima ~** μέχρι τελευταίας πνοής // **toată ~ a satelor** όλοι οι άνθρωποι των χωριών II. **επιρ.** έκφρ. **intr-o suflare** σε μια πνοή (σε μια στιγμή)
sufliator, suflători, suflătoare ουσ. αρσ. (μουσ.) 1. μουσικό πνευστό όργανο // **instrument ~** το πνευστό μουσικό όργανο 2. ουσ. ουδ. ο φυσητήρας, το φυσερό
sufleca, suflec I. ρ. μετ. σκουμπώνω, ανασκουμπώνω // **a-și ~ mâncile** ανασκουμπώνω τα μανίκια μου

II. ρ. μέσο 1. ανασκουμπώνομαι 2. μτφ. προπαρσκευάζομαι, ετοιμάζομαι έντονα
suflecare, suflecări ουσ. θηλ. το ανασκουμπωμα
suflecat-ă, suflecați-te επίθ. ανασκουμπωμένος-η-ο
sufleor, sufleori ουσ. αρσ. ο υποβολέας (σε θέατρο)
suflet, suflete I. ουσ. ουδ. 1. η ψυχή, το πνεύμα 2. μτφ. η ζωή, η ενεργητικότητα, η ζωντάνια 3. μτφ. το θάρρος // **a avea ceva pe** ~ έχω κάτι στη συνείδησή μου // **a avea șapte suflete** έχω εφτά ψυχές // **a fi bun la** ~ έχω καλή ψυχή, είμαι καλός/α, καλόκαρδος // **a la trup și - cu cineva** είμαι σώμα και ψυχή με κάποιον // **a i se rupe - ul de mila cuiva** σκίζεται η ψυχή μου για τον πόνο κάποιου // **a-i merge la** ~ του πηγαίνει στην ψυχή // **a-i scoate cuiva - ul** του βγάζω την ψυχή // **a-i veni - ul la loc** ήρθε η καρδιά του στον τόπο της // **a-și încărca - ul cu...** φορτώνω την ψυχή μου με... // **a-și vinde - ul** πουλάω την ψυχή μου (αγοράνω, σφάλλω) // **a lua cuiv** ~ ul παίρνω την ψυχή σε κάποιον (τον σκοτώνω) // **a lua de - ui** οθετώ ψυχοπαίδι // **a nu avea pe cineva la** ~ το να μην έχω κάποιον στην ψυχή μου (δε συμπάσχω κάποιον) // **a prinde** ~ κάνω καρδιά, παίρνω θάρρος // **cu - ul la gură** με την ψυχή στο στόμα // **era un ~ mare care înțelegea lumea** ήταν μια μεγάλη ψυχή που εννοούσε σωστά τον κόσμο // **om fără ~** σκληρός / άσπλαχνος άνθρωπος II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με ψυχή, με εμψύχωση // **din adâncul - ului** εκ βάθους ψυχής // **din** ~ από την ψυχή, εγκάρδια, ολόψυχα // **într-un** ~ με ταχύτητα, με βιασύνη
suflete-ească, sufletești επίθ. ψυχικός-ή-ό // **sprijin** ~ η ψυχική στήριξη // **tarie sufletească** η ψυχική δύναμη, το ηθικό
sufletește επιρ. ψυχικά, ηθικά
suflețel, suflețele ουσ. ουδ. η ψυχούλα, η ψυχίτσα
sufleu, sufleur ουσ. ουδ. (μαγ.) το σουφλέ, είδος φαγητού που μοιάζει με την πουτίγκα
sufli, sufliuri ουσ. ουδ. 1. η πνοή, η αναπνοή, η ψυχή 2. το φύσημα 3. η ζωντάνια, η εμψύχωση // **fără** ~ ξέπνοος-η-οο
sufoca, sufoc I. ρ. μετ. 1. αποπνίγω 2. πνίγω, προξενώ ασφυξία σε κάποιον II. ρ. μέσο πνίγομαι, αποπνίγομαι, ασφυκτιώ, δυσκολεύομαι στην αναπνοή, έχω ασφυξία
sufocant-ă, sufocanți-te επίθ. 1. αποπνικτικός-ή-ό, πνιγηρός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό // **gaz** ~ το αποπνικτικό αέριο
sufocare, sufocări ουσ. θηλ. 1. ο πνιγμός, ο αποπνιγμός 2. η ασφυξία
sufocație, sufocații ουσ. θηλ. ιδ. sufocare
sufragerie, sufragerii ουσ. θηλ. η τραπεζαρία, η αίθουσα για σερβίρισμα του φαγητού
sufragetă, sufragețe ουσ. θηλ. η σουφραζέτα, η γυναίκα που ζητά ψήφο
sufragiu, sufragii ουσ. ουδ. 1. (ιστ.) ο, η ψήφος 2. η συναίνεση, η έγκριση 3. η ψηφοφορία, το δικαίωμα ψήφου // ~ **universal** η γενική ψήφος
sugaci-ce, sugaci-ce επίθ. βυζαντινικός-η-ο
sugar-ă, sugari-e επίθ. ιδ. sugaci
sugativă, sugative επίθ. το στυπόχαρτο, το απορροφητικό χαρτί
suge, sug I. ρ. μετ. 1. βυζαίνω, μυζώ, απομυζώ 2. ρουφώ, απορροφώ 3. πιπιλίζω // **a ~ pe cineva până la măduvă** απομυζώ κάποιον μέχρι το μεδούλι του // **a ~ o bomboană** πιπιλίζω ένα

κουφέτο // **a ~ odată cu laptele mamei** ρουφώ ταυτόχρονα με το γάλα της μάνας μου // **a ~ sângele cuiva** απομυζώ το αίμα κάποιου // **a-și ~ de sub unghii** το να είναι κανείς τσιγκούνης // **albina ~ nectarul florilor** η μέλισσα απομυζά το νέктar των λουλουδιών II. ρ. αμ. 1. θηλάζω 2. πίνω // **a din țigară** πίνω τσιγάρο
sugera, sugerez ρ. μετ. 1. υποβάλλω, προτεώ 2. υποδειχνώ 3. μτφ. υπαγορεύω, παρακινώ κάποιον
sugerare, sugerări ουσ. θηλ. 1. η υποβολή, η υπόδειξη 2. η υπαγόρευση, η παρακίνηση
sugere, sugeri ουσ. θηλ. 1. η απομύζηση, η μύζηση, η εκμύζηση, το βύζαγμα 2. το πιπίλισμα
sugestibil-ă, sugestibili-e επίθ. υποβολιμαίος-α-ο
sugestibilitate ουσ. θηλ. η υποβολιμαϊότητα
sugestie, sugestii ουσ. θηλ. 1. η υποβολή, η υπόδειξη 2. μτφ. η υπαγόρευση, η παρακίνηση
sugestional, sugestionez I. ρ. μετ. υποβάλλω, προτεώ, κάνω σε κάποιον υποβολή, υποδειχνώ II. ρ. μέσο υποβάλλομαι, παθαίνω υποβολή, προτεώζομαι
sugestiv-ă, sugestivi-e I. επίθ. υποβλητικός-ή-ό II. επιρ. υποβλητικά
sugestivitate ουσ. θηλ. η υποβλητικότητα
sughiț, sughițuri ουσ. ουδ. ο λόξυγκας, ο λόξυγγας
sughița, sughiț ρ. αμ. έχω λόξυγγα
sughițare, sughițări ουσ. θηλ. ο λόξυγγας, η εισπνοή με λόξυγγα
sughițat ουσ. ουδ. ο λόξυγγας
sugiuç ουσ. ουδ. (αρχ.) το σουτζούκι
sugruma, sugrum ρ. μετ. στραγγαλίζω, καταπνίγω // **a ~ adevărul** στραγγαλίζω την αλήθεια
sugrumare, sugrumări ουσ. θηλ. 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός 2. μτφ. η στρέβλωση, η παραμόρφωση, η διαστρέφση
sugrumat-ă, sugrumați-te επίθ. στραγγαλισμένος-η-ο
sugrumător-oare, sugrumători-oare I. επίθ. στραγγαλιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. στραγγαλιστής-ίστρια (ο, η)
sugrumătură, sugrumături ουσ. θηλ. 1. το στραγγάλισμα 2. ο στενότοπος, το στενό μέρος ενός πράγματος
suhat, suhaturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το βοσκοτόπι κοντά στο νερό, ο βαλτότοπος
sui, sui I. ρ. αμ. 1. ανεβαίνω, επιβαίνω, επιβιβάζομαι 2. αναφορίζω, πηγαίνω προς τα πάνω 3. σκαρφάλωνα, αναρριχώμαι, αναρριχίεμαι // **a i se ~ în cap** του ανεβαίνει πάνω στο κεφάλι // **a i se ~ la cap** του ανέβηκε στο κεφάλι // **a i se ~ părul în vârful capului** του ανεβαίνουν τα μαλλιά στην κορυφή του κεφαλιού, του σηκώνεται η τρίχα // **a i se ~ sângele în obraz** του ανεβαίνει το αίμα στο πρόσωπο // **a se ~ în văzduh** ανεβαίνω στον αέρα II. ρ. μέσο επιβιβάζομαι // **a se ~ în mașină** επιβιβάζομαι στη μηχανή III. ρ. μετ. 1. ανεβαίνω 2. υψώνω // **a ~ glasul** υψώνω τη φωνή // **a ~ treptele** ανεβαίνω το σκαλοπάτι // **suim coasta muntelui** ανεβαίνουμε την κλιτύδα του βουνού
suicid ουσ. ουδ. η αυτοκτονία
sui-generis επίθ. αμετάβλ. 1. ιδιόρρυθμος-η-ο 2. αλλόκοτος-η-ο
suire, suiri ουσ. θηλ. 1. η άνοδος, η ανάβαση, το ανέβασμα, το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση 2. η επιβίβαση // ~ **în tren** η επιβίβαση στο τρένο

suiș, suișuri ουσ. ουδ. ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανεβασιά
suit ουσ. ουδ. το ανέβασμα, η ανάβαση, η άνοδος, η ανεβασιά
suită, suite ουσ. θηλ. 1. η σουίτα, η ακολουθία, η συνοδεία, η σειρά 2. (μουσ.) η σουίτα 3. μτφ. η συνεχής διαδοχή // **suita regală** η βασιλική συνοδεία
suitoare, suitori-oare επιθ. ανοδικός, ανηφορικός -ή-ό
sul, suluri ουσ. ουδ. 1. ο κύλινδρος, το ρολό 2. το αντί, το σημύνη // ~ **de hârtie** το χάρτινο ρολό // **a face ~** κάνω ρολό
sulă, sule ουσ. θηλ. το σουβλί
sulemneală, sulemeneli ουσ. θηλ. η ψιμυθίωση, το φτιασίδωμα
sulf ουσ. ουδ. (χημ.) το θειάφι, το θείο // **floare de ~** το άνθος από θείο
sulfamidă, sulfamide ουσ. θηλ. (φαρμ.) η σουλφαμίδη
sulfat, sulfați ουσ. αρσ. (χημ.) το θειικό άλας (ονομασία των αλάτων και των εστέρων του θειικού οξέος) // ~ **de aluminiu și de potasiu** το θειικό άλας του αλουμινίου και του καλίου (η στύψη, η στυπτηρία) // ~ **de cupru** ο θειικός χαλκός // ~ **feros** το σιδηρούχο θειικό άλας
sulfata, sulfatez ρ. μετ. θειαφίζω
sulfatare, sulfatări ουσ. θηλ. το θειάφισμα η θείωση
sulfatat-ă, sulfatați-te επιθ. (χημ.) θειούχος-ος-ο
sulfatiazol ουσ. ουδ. (φαρμ.) η υγρή σουλφαμίδη
sulfhidric επιθ. (χημ.) υδροθειικός-ή-ό // **acid ~** το υδροθειικό οξύ (το υδρόθειο)
sulfină, sulfine ουσ. θηλ. (βοτ.) «η σουλφίνη», ονομασία δύο φυτών από τα ποώδη μελιτοφόρα με κίτρινα και άσπρα άνθη
sulfit, sulfizi ουσ. αρσ. (χημ.) το άλας του θειώδους οξέος
sulfura, sulfurez ρ. μετ. κάνω θείωση
sulfurare, sulfurări ουσ. θηλ. η θείωση
sulfurat-ă, sulfurati-te επιθ. (χημ.) θειούχος ένωση // **hidrogen ~** το υδρό θείο (ένωση θείου με υδρογόνο)
sulfură, sulfură ουσ. θηλ. (χημ.) το θειούχο σώμα // ~ **de fier** ο θειούχος σίδηρος
sulfurică, sulfurici-ce επιθ. (χημ.) θειικός-ή-ό // **acid ~** το θειικό οξύ
sulfurizare, sulfurizări ουσ. θηλ. το κάπνισμα με θειάφι για απολύμανση, το θειάφισμα
sulfuros-oasă, sulfuroși-oase επιθ. (χημ.) θειώδης-ης-ες // **acid ~** το θειώδες οξύ
suliman, sulimanuri ουσ. ουδ. (ιστ.) το καλλυντικό παρασκεύασμα, το φτιασίδι
sulimeneală, sulimeneli ουσ. θηλ. το φτιασίδωμα, η ψιμυθίωση
sulimeni, sulimenesc I. ρ. μετ. φτιασιδώνω, καλλωπίζω II. ρ. μέσο φτιασιδώνομαι, καλλωπίζομαι
sulimenire, sulimeniri ουσ. θηλ. το φτιασίδωμα, η ψιμυθίωση, ο καλλωπισμός
sulimenit-ă, sulimeniți-te επιθ. φτιασιδωμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο
sulițaș, sulițași ουσ. αρσ. ο ακοντιστής, ο δоруφός
suliță, sulițe ουσ. θηλ. το ακόντιο, το κοντάρι, το δору // (αθλ.) **aruncare a suliței** ο ακοντισμός

sultan, sultani ουσ. αρσ. ο σουλτάνος
sultanat, sultanate ουσ. ουδ. το σουλτανάτο, το κράτος του σουλτάνου
sultană, sultane ουσ. θηλ. η σουλτάνα
sultanin-ă, sultanini-e ουσ. θηλ. η σουλτανίνα, ποικιλία σταφυλιού και η σταφίδα που παράγεται απ' αυτό
sultanin, sultanini ουσ. αρσ. «το σουλτανίνιο», παλιό τουρκικό νόμισμα
sultă, sulte ουσ. θηλ. το χρηματικό ποσό ίσο με τη διαφορά της αξίας μεταξύ δύο πραγμάτων που συναλλάσσονται
sultănică ουσ. θηλ. (επαρχ.) το όνομα ενός λαϊκού χορού και η μελωδία αυτού του χορού
suman, sumane ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το αντρικό πανωφόρι από χοντρό ύφασμα, το σεγκούνι
sumar-ă, sumari-e I. επιθ. περιληπτικός-ή-ό, σύντομος -η-ο II. επιρ. περιληπτικά, σύντομα III. ουσ. ουδ. το περιεχόμενο, οι τίτλοι ενός δημοσιεύματος
sumă, sume ουσ. θηλ. (μαθ.) 1. το άθροισμα, η σούμα, το ποσό, το σύνολο 2. μτφ. ο μεγάλος αριθμός, το πλήθος // ~ **aritmetică** το αριθμητικό άθροισμα // ~ **algebraic** το αλγεβρικό άθροισμα // ~ **globală** το ολικό ποσό // **a calcula suma finală** κάνω (τη) σούμα // **a-și face suma** κάνω το ποσό μου (όσο μου χρειάζεται) // **suma se ridică la ...** το ποσό ανέρχεται σε ... // **o ~ de ...** ένας μεγάλος αριθμός από ...
sumbru-ă, sumbri-e επιθ. 1. σκοτεινός-ή-ό 2. ζοφερός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό 3. μτφ. σκούρος-α-ο, απαισιόδοξος-η-ο, λυπημένος-η-ο
sumedenie, sumedenii ουσ. θηλ. η πληθώρα, το πλήθος, ο μεγάλος αριθμός
sumerian-ă, sumerieni-e I. ουσ. και θηλ. Σουμερίος-α (ο, η) II. επιθ. σουμεριακός-ή-ό // **limba ~** η σουμεριακή γλώσσα
sumes-easă, sumeși-se επιθ. (λαϊκ.) ανασκουμπωμένος -η-ο
sumete, sumet I. ρ. μετ. ανασκουμπώνω II. ρ. μέσο ανασκουμπώνομαι
summu ουσ. ουδ. το μάξιμουμ, ο ανώτατος βαθμός, το μέγιστο σημείο ενός πράγματος
sumușoară, sumușure ουσ. θηλ. το μικρό ποσό
sună, sun I. ρ. αμ. 1. σημαίνω, κροτώ, χτυπώ 2. ηχώ, κρούω, κουδουνίζω // **a ~ în gol** χτυπάει σαν άδείο (είναι κενός) // **a-i ~ ceasul morții** του σημαίνει η ώρα του θανάτου // **a nu-i ~ bine la ureche** δεν του ηχεί καλά στο αυτί // **cum sună răspunsul?** πως ηχεί η απάντηση; // **imi sună ceva în ureche** κουδουνίζει κάτι στο αυτί μου // **sună clopotel** σημαίνει το κουδούνι // **sună la ușă** χτυπάει στην πόρτα // **sună telefonul** χτυπάει το τηλέφωνο II. ρ. μετ. 1. κουδουνίζω, χτυπώ το κουδούνι 2. κάνω να βγει ήχο // **pot să te sun ceva mai târziu?** μπορώ να σου τηλεφωνήσω λίγο ποιο αργά;
sunare, sunări ουσ. θηλ. το κουδούνισμα, το χτύπημα κουδουνιού, η ήχηση
sunat ουσ. ουδ. το κουδούνισμα, το χτύπημα του ήχου
sunătoare ουσ. θηλ. (βοτ.) «η ηχηρή» ονομασία ενός φαρμακευτικού φυτού, με τριχωτά φύλλα και κίτρινα λουλούδια, ποώδες φυτό
sunător-oare, sunători-oare επιθ. ηχηρός-ή-ό // **bani ~i** τα ηχηρά λεφτά

sunet, sunete ουσ. ουδ. ο ήχος, ο φθόγγος // ~ **articulat** ο έναρθρος ήχος // ~ **de clopot** η κωδωνοκρουσία // ~ **muzical** ο μουσικός φθόγγος // ~ **și lumină** ο ήχος και το φως // ~ **e stridente** οι οξείς ήχοι, οι οξύηχοι // **intensitate a -ului** η ένταση ήχου

supa, supez ρ. αμ. δειπνώ

supapă, supape ουσ. θηλ. η βαλβίδα, η δεικλίδα // ~ **de siguranță** η βαλβίδα ασφάλειας, η ασφαλιστική δεικλίδα

supă, supe ουσ. θηλ. η σούπα // ~ **de cartofi** η πατατόσουπα // ~ **de legume** η χορτόσουπα // ~ **de pasăre** η κοτόσουπα

supăra, supăr I. ρ. μέσο 1. θυμώνω, δυσαρεστούμαι, εξοργίζομαι, ερεθίζομαι, φουρκίζομαι 2. στενοχωριέμαι, πειράζομαι, χολιάζω, κακώνω 3. θλιβόμαι, παρεξηγούμαι // **m-am -t pe el** θύμωσα με αυτόν // **nu vă -ți** να μην παρעξηγείτε // **s-a -t pe mine** θύμωσε μαζί μου II. ρ. μετ. 1. θυμώνω, δυσαρεστώ, εκνευρίζω, εξερεθίζω, εξοργίζω, φουρκίζω 2. στενοχωρώ, πειράζω, χολιάζω, ερεθίζω, πικραίνω 3. θλιβώ, ενοχλώ // **mi-e teamă să-l supăr** φοβάμαι να τον θυμώσω // **nu vreau să vă supăr** δεν θέλω να σας στενοχωρήσω // **să nu supere** να μη δυσαρεστήσει // **vă supără fumatul?** σας πειράζει το κάπνισμα;

supărare, supărări ουσ. θηλ. 1. το θύμμα, ο θυμός, η παρεξήγηση, η σκοτούρα, η στενοχώρια 2. η αγανάκτηση, η οργή, η δυσαρέσκεια, η θλίψη 3. η σκάσιλα, το χόλιασμα, το κάκιωμα // ~ **a lor durează de mult** ο θυμός τους διαρκεί από πολύ χρόνο // **fără** ~ χωρίς παρεξήγηση // **să nu vă fie cu** ~ μη σας κακοφάνεται

supărat-ă, supărați-te επιθ. 1. θυμωμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, παρεξηγημένος-η-ο, δυσαρεστημένος-η-ο, λυπημένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εκνευρισμένος-η-ο 2. μανιωμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο // **a fi ~ cu cineva** είναι θυμωμένος με κάποιον // **este ~ foc** είναι φωτιά και λαύρα // **sunt ~ pe tine** είμαι θυμωμένος μαζί σου

supărăcios-oasă, supărăcioși-oase επιθ. 1. οξύθυμος-η-ο 2. ευερεθιστος-η-ο, ευέξαπτος-η-ο, εύθικτος-η-ο 3. δυσάρεστος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό

supărător-oare, supărători-oare I. επιθ. 1. δυσάρεστος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό 2. στενόχωρος-η-ο, στενάχωρος-η-ο, οχληρός-ή-ό II. επίρ. 1. δυσάρεστα, ενοχλητικά, βαρετά, εκνευριστικά, ανιαρώς 2. οχληρά, στενάχωρα

superarbitru, superarbitri ουσ. αρσ. ο υπερδαιτητής **superb-ă, superbi-e** I. επιθ. 1. υπέροχος-η-ο, υπερίφανος-η-ο, θαυμάσιος-α-ο 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές, λαμπρός-ή-ό II. επίρ. υπέροχα, υπερίφανα, μεγαλόπρεπα, λαμπρά, πολυτελώς

superficial-ă, superficiali-e I. επιθ. επιπόλαιος-α-ο, επιφανειακός-ή-ό II. επίρ. επιπόλαιο, επιφανειακά **superficialitate** ουσ. θηλ. η επιπολαιότητα, η ελαφρομυαλία, η ελαφρόδα

superficie ουσ. θηλ. (νομ.) // **drept de** ~ το δικαίωμα ιδιοκτησίας επί της οικοδομής χτισμένης πάνω σε ξένο οικόπεδο και το δικαίωμα χρήσεως του οικοπέδου τούτου

superfin-ă, superfini-e επιθ. 1. λεπτεπίλεπτος-η-ο 2. έξοχος-η-ο // **ulei** ~ το παρθένο έλαιο

superfluu-ă, superflui-ue επιθ. 1. περιττός-ή-ό 2. ανώφελος-η-ο

superfosfat, superfosfați ουσ. αρσ. (χημ.) το υπερφωσφορικό λίπασμα

supergalaxie ουσ. θηλ. (αστρ.) ο υπεργαλαξίας

superior-oară, superiori-oare I. επιθ. 1. ανώτερος-η-ο 2. ψηλότερος-η-ο, ανώτατος-η-ο // **a fi** ~ είμαι ανώτερος, υπερέχω, υπερτερών, πλεονεκτώ // **camera superioară** η άνω βουλή // **cursul ~ al unui râu** ο άνω ρους ποταμού // **învățământ ~** η ανώτατη εκπαίδευση, η ανώτερη παιδεία // **limita superioară** το ανώτατο όριο // **matematici superioare** τα ανώτερα μαθηματικά // **ofițer** ~ ο ανώτερος αξιωματικός // (μουσ.) **registru** ~ οι υψηλοί ήχοι της φωνής II. ουσ. αρσ. ο ανώτερος

superioritate ουσ. θηλ. 1. η ανωτερότητα, η υπεροχή, η υπερτέρηση 2. η εξοχότητα

superlativ-ă, superlativi-e I. επιθ. υπερθετικός-ή-ό (γρμμ.) **gradul** ~ ο υπερθετικός βαθμός II. ουσ. ουδ. το υπερθετικό

superproductie, superproducții ουσ. θηλ. η υπερπαραγωγή

superpune, superpun ρ. μετ. επιθέτω, βάζω επάνω

superpus-ă, superpuși-se επιθ. επιτεθειμένος-η-ο // (πολ.) **pătura** ~ ἃ το επιτεθειμένο στρώμα

supersonic-ă, supersonici-ce επιθ. υπερηχητικός-ή-ό // **avion** ~ το υπερηχητικό αεροπλάνο

superstiție, superstiții ουσ. θηλ. 1. η δεισιδαμονία 2. η πρόληψη

superstițio-oasă, superstițioși-oase επιθ. 1. δεισιδαίμων-ων-ον 2. προληπτικός-ή-ό // **a fi** ~ δεισιδαίμων // **sunt** ~ είμαι δεισιδαίμονας

supertrust, supertrusturi ουσ. ουδ. (οικον.) το υπερτράστ, το σουπερτράστ

superviza, supervizez ρ. μετ. 1. υπερθεωρώ 2. υπερεγκρίνω

supeu, supeuri ουσ. ουδ. το σουπέ

superă, supiere ουσ. θηλ. η σουπιέρα **supin, supine** ουσ. ουδ. (γρμμ.) το σουπινό, ρηματικός τύπος της λατινικής γλώσσας

suplea, supleez ρ. μετ. (αρχ.) αναπληρώνω, αντικαθιστώ

supleant-ă, supleanti-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. αναπληρωματικός-ή-ό // **membru** ~ το αναπληρωματικό μέλος

supletiv-ă, supletivi-e επιθ. αναπληρωτικός-ή-ό **suplețe** ουσ. θηλ. 1. η ευλυγισία, η ευκαμψία, η ευστροφία, η σβελτάδα 2. μτφ. η ελαστικότητα // **lipsă de** ~ η δυσκινησία

supliciu, suplicii ουσ. ουδ. 1. η οδύνη, ο βασανισμός, το μαρτύριο 2. η σωματική ποινή 3. η αγωνία, η θλίψη

supliment, suplimente ουσ. ουδ. 1. το αναπλήρωμα, το παράρτημα, η προσθήκη, το πρόσθετο 2. το συμπλήρωμα

suplimenta, suplimentez ρ. μετ. αναπληρώνω, επιπροσθέτω, προσθέτω επί πλέον

suplimentar-ă, suplimentari-e I. επιθ. 1. αναπληρωματικός-ή-ό, επιπρόσθετος-η-ο 2. συμπληρωματικός-ή-ό // **muncă** ~ ἃ η υπερωριακή εργασία // **taxă** ~ ἃ το επιπρόσθετο τέλος // (γεωμ.) **unghiuri** ~ οι αναπληρωματικές γωνίες II. επίρ. 1. αναπληρωματικά, επιπρόσθετα 2. συμπληρωματικά

suplimentare, suplimentări ουσ. θηλ. 1. η αναπλήρωση 2. η συμπλήρωση
suplini, suplinesc ρ. μετ. 1. αναπληρώνω 2. συμπληρώνω κάτι που λείπει // **îl suplinesc pe colegul meu** αναπληρώνω τη θέση του συναδέλφου μου
supliniri, supliniri ουσ. θηλ. 1. η αναπλήρωση, η αντικατάσταση 2. η συμπλήρωση αυτού που λείπει
suplinitor-oare, suplinitori-oare Ι. επίθ. 1. αναπληρωματικός-ή-ό 2. πάρεδρος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. αναπληρωτής-ώτρια (ο, η) // **profesor ~ o** αναπληρωτής καθηγητής
suplu-ă, supli-e επίθ. ευλόγιστος-η-ο, λυγερός-ή-ό, εύκαμπτος-η-ο, σβέλτος-η-ο, εύστοφος-η-ο
support, suporturi ουσ. ουδ. 1. το στήριγμα, το υποστήριγμα, ο υποστάτης 2. το έρεισμα, το υπέρεισμα
suporta, suport ρ. μετ. 1. υποβασιάζω, στηρίζω από κάτω 2. επιδέχομαι, ανέχομαι, αντέχω, (λαικ.) νταγιαντίζω, νταγιαντώ 3. υποφέρω, υπομένω, αναλαμβάνω την υποχρέωση // **a ~ consecințele** υποφέρω τις συνέπειες // **cheltuielile le-a -t el** τα έξοδα τα ανέλαβε αυτός // **nu am mai putut ~ sărăcia** δεν νταγιαντούσαμε άλλο την φτώχεια // **nu suportă contrazicere** δεν επιδέχεται αντίρρηση
suportabil-ă, suportabili-e επίθ. υποφερτός-ή-ό, ανεκτός-ή-ό, φορητός-ή-ό
supporter, suporteri ουσ. αρσ. 1. ο υποστηρικτής 2. ο φίλαθλος, ο οπαδός αθλητικής ομάδας
supozitor, supozitoare ουσ. ουδ. (φαρμ.) το υπόθετο
supozitie, supozitii ουσ. θηλ. 1. η εικασία 2. η υπόθεση
supra- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού υπερ-
supraabundență, supraabundenți-te επίθ. υπεράφθονος-η-ο, περίσσιος-η-ο
supraabundență, supraabundențe ουσ. θηλ. η υπεραφθονία, η περίσσεια
supraaglomera, supraaglomerez Ι. ρ. μετ. υπερσυσπειρώνω, υπερσυγκεντρώνω, υπερσυνωστίζω ΙΙ. ρ. μέσο υπερσυσπειρώνομαι, υπερσυνωστίζομαι
supraaglomerare, supraaglomerări ουσ. θηλ. η υπερσυσπειρωση, η υπερσυγκέντρωση, ο υπερσυνωστισμός
supraaglomerat-ă, supraaglomerati-te επίθ. υπερσυσπειρωμένος-η-ο, υπερσυνωστισμένος-η-ο
supraaglomerare, supraaglomerări ουσ. θηλ. η υπερσυσπειρωση, η υπερσυγκέντρωση, ο υπερσυνωστισμός
supraalimenta, supraalimentez Ι. ρ. μέσο υπερτρέφομαι ΙΙ. ρ. μετ. υπερσιτίζω
supraalimentare, supraalimentări ουσ. θηλ. ο υπερσιτισμός, η υπερσίτιση
supraalimentat-ă, supraalimentati-te επίθ. υπερσιτισμένος-η-ο
supraalimentație, supraalimentații ουσ. θηλ. η υπερσίτιση
supraaprecia, supraapreciez Ι. ρ. μετ. 1. υπερεκτιμώ // **a-și ~ forțele** υπερεκτιμώ τις δυνάμεις μου ΙΙ. ρ. μέσο 1. υπερεκτιμώμαι // **te supraapreciezi** εσύ υπερεκτιμάσαι

supraapreciere, supraaprecieri ουσ. θηλ. η υπερεκτίμηση
supracapitalizare, supracapitalizări ουσ. θηλ. η υπερκεφαλαιώση
supraconductibilitate ουσ. θηλ. (φυσ.) η υπεραγωγιμότητα
supraconductor-oare, supraconductorii-oare Ι. επίθ. (φυσ.) υπεραγώγιμος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. (φυσ.) ο υπεραγωγός
supracopertă, supracoperte ουσ. θηλ. το επιπρόσθετο εξώφυλλο
supracotă, supracote ουσ. θηλ. η επιπρόσθετη συνεισφορά, η επί πλέον συνδρομή
supracurent, supracurente ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το ηλεκτρικό ρεύμα με μεγαλύτερη τάση του κανονικού
supradominantă, supradominante ουσ. θηλ. (μους.) η υπερκυριαρχούσα
supraestima, supraestimez Ι. ρ. μετ. υπερεκτιμώ ΙΙ. ρ. μέσο υπερεκτιμώμαι
supraestimare, supraestimări ουσ. θηλ. η υπερεκτίμηση
supraetaja, supraetaje ρ. μετ. χτίζω επιπρόσθετο όροφο σε παλιό κτήριο
supraetajare, supraetajări ουσ. θηλ. το χτίσιμο επιπρόσθετου ορόφου σε παλιό κτήριο
supraevalua, supraevaluez ρ. μετ. υπερτιμώ
supraevaluare, supraevaluări ουσ. θηλ. η υπερτίμηση, το υπερτίμημα
supraexcitație, supraexcitații ουσ. θηλ. (φυσιολ.) ο υπερερεθισμός
suprafajă, suprafețe Ι. ουσ. θηλ. η επιφάνεια, το εμβαδόν // ~ **arabilă** η καλλιεργήσιμη (αρόσιμη) επιφάνεια // ~ **laterală** η πλευρική επιφάνεια // **suprafața plană** η επίπεδη επιφάνεια // **a ieși la ~** βγαίνει στην επιφάνεια ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de ~** επιφανειακός-ή-ό, επιπόλειος-η-ο, ρηχός-ή-ό ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. **la ~** επιφανειακά, επιπόλεια
suprafortăreață, suprafortărețe ουσ. θηλ. το υπερφορτίριο // ~ **zburătoare** το ιπτάμενο υπερφορτίριο (πολεμικό τεθωρακισμένο αεροπλάνο)
suprainfecție, suprainfecții ουσ. θηλ. (ιατρ.) η υπερμόλυνση
supraitendent, supraitendenți ουσ. αρσ. ο αρχιεπιμελητής
suprainălțare, suprainălțări ουσ. θηλ. η υπερανύψωση
supraincălzi, supraincălzesc ρ. μετ. υπερθερμαίνω
supraincălzire, supraincălziri ουσ. θηλ. η υπερθέρμανση
supraincălzi-ă, supraincălzi-te επίθ. υπέρθερμος-η-ο // **abur ~ o** υπέρθερμος ατμός
supraincălzitor, supraincălzitoare ουσ. ουδ. ο υπερθερμαντήρας
supraincărcă, supraincărca ρ. μετ. υπερφορτώνω, υπερφορτίζω, παραφορτώνω
supraincărca, supraincărări ουσ. θηλ. η υπερφόρτωση, το παραφόρτωμα
supraincărca-ă, supraincărcați-te επίθ. υπέρφορτος-η-ο, παραφορτωμένος-η-ο, κατόφορτος-η-ο
supralicita, supralicitez ρ. αμ. πλειοδοτώ, υπερθεματίζω
supralicitare, supralicități ουσ. θηλ. η πλειοδοσία, ο υπερθεματισμός

supralicator-oare, supralicatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. πλειοδότης-ήτρια (ο, η)
supralicităție, supralicității ουσ. θηλ. η υπερπλειοδοσία
supramuncă ουσ. θηλ. (οικον.) η υπερεργασία
supranatural-ă, supranaturali-e I. επίθ. υπερφυσικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. υπερφυσικό
supranormativ-ă, supranormativi-e επίθ. 1. υπεράριθμος-η-ο 2. υπεράριθμος-η-ο (παραπάνω από τον κανονικό αριθμό) // **stocuri -e** τα υπεράριθμα αποθέματα
supranume, supranume ουσ. ουδ. το επώνυμο, η επωνυμία, η επωνομασία
supranumerar-ă, supranumerari-e επίθ. υπεράριθμος-η-ο
supranumi, supranumesc ρ. μετ. επονομάζω
supranumit-ă, supranumiți-te επίθ. επονομαζόμενος-η-ο
supranutrit-ă, supranutriți-te επίθ. υπερσιτισμένος-η-ο
supraofertă, supraoferte ουσ. θηλ. η υπερπροσφορά
supraom, supraomeni ουσ. αρσ. ο υπεράνθρωπος
supraomnesc-ească, supraomenești επίθ. υπεράνθρωπος-η-ο, υπερανθρώπινος-η-ο
suprapopula, suprapopulez ρ. μέσο υπερπληθαίνω
suprapopulare, suprapopulări ουσ. θηλ. η υπερπληθώρα
suprapopulat-ă, suprapopulați-te επίθ. υπερπληθής-ής-ές
suprapopulație, suprapopulații ουσ. θηλ. ο υπερπληθυσμός
suprapresiune, suprapresiuni ουσ. θηλ. (τεχ.) 1. η συμπίεση 2. η σύνθλιψη
suprapreț, supraprețuri ουσ. ουδ. η υπερτιμή, η υπερτίμηση
supraproducție, supraproducții ουσ. θηλ. η υπερπαραγωγή
supraprofit, supraprofituri ουσ. ουδ. το υπερκέρδος
suprapune, suprapun ρ. μετ. επιθέτω, βάζω επάνω, προσεπιθέτω II. ρ. μέσο προσεπιτίθεμαι, τοποθετούμαι επάνω σε άλλο, συμπίπτω
suprapunere, suprapuneri ουσ. θηλ. 1. η προσεπιθεση 2. η σύμπτωση
suprapus-ă, suprapuși-se επίθ. προσεπιθεθείμενος-η-ο // **clasă -ă** η προσεπιθεθείμενη τάξη, η άρχουσα κοινωνική τάξη
suprareal ουσ. ουδ. το υπερπραγματικό
suprarealism ουσ. ουδ. ο υπερρεαλισμός, ο σουρρεαλισμός
suprarealist-ă, suprarealiști-ste I. επίθ. υπερρεαλιστικός-ή-ό, σουρρεαλιστικός-ή-ό // **pictură suprealistă** η υπερρεαλιστική ζωγραφική II. επίρ. υπερρεαλιστικά, σουρρεαλιστικά III. ουσ. αρσ. και θηλ. υπερρεαλιστής-ίστρια (ο, η), σουρρεαλιστής-ίστρια (ο, η)
suprarenal-ă, suprarenali-e επίθ. επινεφρικός-ή-ό // **glandă -ă** ο επινεφρικός αδένας (τα επινεφρίδια, ανά ένα πάνω σε κάθε νεφρό)
suprarenină ουσ. θηλ. (βιολ.) η αδρεναλίνη
suprasarcină, suprasarcini ουσ. θηλ. η υπερφόρτωση, η υπέρβαση βάρους
suprasaturat-ă, suprasaturați-te επίθ. υπέρκορος-ος-ον
suprasaturație ουσ. θηλ. ο υπερκορεσμός
suprasecreție, suprasecreții ουσ. θηλ. η υπερέκκριση

suprasensibil-ă, suprasensibili-e επίθ. υπερευαίσθητος-η-ο
suprasensibilitate ουσ. θηλ. η υπερευαίσθησία
suprasolicita, suprasolicit ρ. μετ. 1. απαιτώ, ζητώ υπέρ το δέον, πέρα του δέοντος 2. παραφορτώνω υπέρμετρα (ένα τεχνικό σύστημα)
suprasolicitare, suprasolicități ουσ. θηλ. η υπερβολική ζήτηση
suprasolicitat-ă, suprasolicitați-te επίθ. πολυζήτητος-η-ο, περιζήτητος-η-ο
suprastatal-ă, suprastatalie επίθ. υπερκρατικός-ή-ό, πάνω από το κράτος
suprastrat, suprastraturi ουσ. ουδ. το επίστρωμα, το άνω στρώμα
suprastructural-ă, suprastructurali-e επίθ. υπερδιαρθρωτικός-ή-ό, υπερδομικός-ή-ό, εποικοδομητικός-ή-ό
suprastructură, suprastructuri ουσ. θηλ. η υπερδομή, το εποικοδόμημα, το σύνολο των θεσμών, των ιδεών και του πολιτισμού μιας κοινωνίας, η υπερδιάρθρωση
suprataxă, suprataxe ουσ. θηλ. ο υπερδασμός, το πρόσθετο τέλος
supratensiune, supratensiuni ουδ. θηλ. η υπέρταση // ~ **electrică** η ηλεκτρική υπέρταση
suprasonică ουσ. θηλ. (μουσ.) η υπερτονική
supraveghea, supraveghez ρ. μετ. επιβλέπω, επιτηρώ, εποπτεύω, φυλάω, προσέχω, παρακολουθώ με προσοχή και ελέγχω
supraveghere, supravegheri I. ουσ. θηλ. 1. η επίβλεψη, η επιτήρηση, η εποπτεία, η επιστοασία 2. η παρακολούθηση // (νομ.) **recurs în ~** η προσφυγή σε επίβλεψη // **sub ~ medicală** υπό ιατρική επίβλεψη II. ρημ. έκφρ. **a avea în ~** επιβλέπω
supraveghetor-oare, supraveghetori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. επιτηρητής-ήτρια, επόπτης-όπτρια, επιστάτης-ισσα (ο, η)
supraviețui, supraviețuiesc ρ. αμ. επιζών, επιβιώνω, εξακολουθώ να ζω // **care supraviețuiește încă** ο επιζών
supraviețuire, supraviețuiri ουσ. θηλ. η επιβίωση
supraviețuitor-oare, supraviețuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. επιζών-ύσα (ο, η)
supravoltaj, supravoltaje ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το υπερβολτάζ
suprem-ă, supremi-e επίθ. 1. υπέρτατος-η-ο, ανώτατος-η-ο, ύπατος-η-ο 2. άκρος-α-ο // **binele** ~ το άκρο αγαθόν // **comandant** ~ ο ανώτατος διοικητής, ο αρχιστάτης-ης // **comisarul** ~ ο ύπατος αρμοστής (ο διοικητής μιας ημιαυτόνομης χώρας) // **moment** ~ η ανώτατη στιγμή // **Tribunalul** ~ ο Άρειος Πάγος
supremație, supremații ουσ. θηλ. η υπεροχή, η υπεροχιστική, η υπερέκταση, η ανωτερότητα // **a câștiga supremația** κερδίζω την υπεροχή
supresor-oare, supresori-oare επίθ. καταργητικός-ή-ό, που εμποδίζει να εμφανιστεί το φαινόμενο με επιζήμιο αποτέλεσμα
suprima, suprim ρ. μετ. καταργώ, ακυρώνω, παύω, αφαιρώ το κύρος
suprimare, suprimări ουσ. θηλ. η κατάργηση, η παύση, η ακύρωση
suprimat-ă, suprimiți-te επίθ. καταργημένος-η-ο, άκυρος-η-ο, παυμένος-η-ο, σβησμένος-η-ο

supt, suphuri *ουσ. ουδ.* η απομύζηση, το βύζαγμα, το ρούφηγμα, η εκμύζηση // (χλευασ.) **darul -ului** το να είναι κανείς γκεθύστακας

supt-ă, supți-te *επίθ.* λιγνός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, άσαρκος-η-ο, λεπτός-ή-ό, ξερακιανός-ή-ό // **are burta -ă** έχει την κοιλιά λιγνή

supune, supun *l. ρ. μετ.* 1. υποτάσσω, καθυποτάσσω, υπάγω, υποβάλλω 2. υποδουλώνω, καταβάλλω κάποιον, τον νικώ 3. αγγαρεύω, αναγκάζω κάποιον να υποστεί κάτι 4. *μτφ.* γονατίζω, δαμάζω *ll. ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι, υπακούω, υπόκειμαι, υποκύπτω, υποβάλλομαι 2. πειθαρχώ, δέλχνω πειθαρχία 3. καταβάλλομαι 4. ενδίδω 5. *μτφ.* γονατίζω // **a nu se ~** δεν υποτάσσομαι, δεν υπακούω στους ανωτέρους μου // **supune-te mai întâi!** υποτάξου πρώτα!

supunere, supuneri *l. ουσ. θηλ.* 1. η υποταγή, η υπόταξη, η καθυπόταξη, η υπακοή 2. η υποτέλωση, η υποτέλεια 3. η ευπειθεια 4. *μτφ.* το δάμασμα // **~ în fața legii** η υπακοή στους νόμους, η νομιμοφροσύνη *ll. επιρ. έκφρ.* **cu ~** με υποτέλεια

supura pers. 3 supurează *ρ. αμ. (ιατρ.)* (γ' πρόσωπο *ενικό* ενδοστό οριστική) πυορροή, εμπυσσώμαι

supurant-ă, supuranți-te *επίθ. (ιατρ.)* εμπυημένος-η-ο

supurație, supurații *ουσ. θηλ.* το εμπύημα, η εμπύηση, η πυόρροια

supura-ă, supuși-se *l. επίθ.* 1. υποταγμένος-η-ο, υποτελής-ής-ές, υπάκουος-η-ο, υποτακτικός-ή-ό 2. υπόδουλος-η-ο 3. υπεισής-ής-ές, πειθίγιος-α-ο, φρόνιμος-η-ο // **a fi ~** υπόκειμαι // **mărfuri -e vămiu** τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε τελωνείο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* υπήκοος (ο, η)

supușenie *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η υπηκοότητα

sur-ă, suri-e *επίθ.* 1. ψαρός-ή-ό, γκρίζομάλλης-άλλαικο 2. σταχτής-ιά-ύ // **-ă de stepă** η ψαρή της στέπας (η εγχώρια ράτσα ταυροειδών)

surată, surate *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η σταυραδερφή (μεταξύ γυναικών) 2. η στενή φίλη

surăție, surății *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αδελφοποίηση, η στενή φίλη ανάμεσα σε γυναίκες

surâde, surăd *ρ. αμ.* 1. χαμογελάω, μειδω 2. *μτφ.* συμφέρεi κάτι, ανταποκρίνεται στις επιθυμίες μου // **asta nu-mi ~** αυτό δε με συμφέρει // **norocul îmi ~** μου φέρνει ωφέλεια η τύχη μου

surăs, surăsuri *ουσ. ουδ.* το χαμόγελο, το χαμογέλιο, το μειδίαμα

surăzător-oare, surăzători-oare *επίθ.* 1. χαμογελαστός-ή-ό, γελαστός-ή-ό, μειδιαστικός-ή-ό 2. χαρούμενος-η-ο, φαιδρός-ή-ό

surăzând-ă, surăzânzi-de *επίθ.* χαμογελαστός-ή-ό

surcea-ică, surcele *ουσ. θηλ.* το φρύγανο, η παρασχίδα, το προσάναμμα, η σχίζα

surcel, surcele *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το φρύγανο, η παρασχίδα, η σχίζα

surceluță, surceluțe *ουσ. θηλ.* το πελεκούδι, η σκίζα, το λεπτό απόσχιμα ξύλου

surd-ă, surzi-de *l. επίθ.* κουφός-ή-ό, κωφός-ή-ό // **a rămâne ~ la ceva** μένω κουφός σε κάτι // **o durere -ă** ένας κουφός πόνος *ll. επιρ. έκφρ.* **de-a -a** στα κουφά, ματαιώς, του κάκου

surdină, surdine *l. ουσ. θηλ.* η σουρντίνα *ll. επιρ. έκφρ.* **în ~** σε σουρντίνα (σιγαλά, σιγανά)

surditate, surdități *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κώφωση, η κωφότης, η βαρηκοΐα, η κουφαμάρα

surdmut-ă, surdomuți-te *l. επίθ.* κωφάλαος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* κωφάλαος-η (ο, η)

surdmutism *ουσ. ουδ.* η κωφαλαλία

surdopedagogie *ουσ. θηλ.* η εκπαίδευση κωφών

surescita, surescit *ρ. μετ.* ερεθίζω

surescitabil-ă, surescitabili-e *επίθ.* υπερερεθιστος-η-ο

surescitabilitate *ουσ. θηλ.* η υπερερεθιστικότητα

surescitant-ă, surescitanți-te *επίθ.* υπερερεθιστικός-ή-ό

surescitare, surescătări *ουσ. θηλ.* ο υπερερεθισμός

surescitat-ă, surescătă-te *επίθ.* υπερερεθισμένος-η-ο

surescitație, surescătăii *ουσ. θηλ.* ο υπερερεθισμός

surfila, surfilez *ρ. μετ.* καρικώνω

surfilare, surfilări *ουσ. θηλ.* το καρίκωμα

surghiun, surghiunuri *ουσ. ουδ.* η εξορία, ο εκποτισμός σε απομακρυσμένο τόπο, η υπερορία

surghiuni, surghiunesc *ρ. μετ.* εξορίζω, εκποτίζω, διώχνω σε απομακρυσμένο τόπο

surghiunire, surghiuniri *ουσ. θηλ.* η εξορία, ο εκποτισμός, η υπερορία

surghiuni-ă, surghiuniți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξορίστος-η (ο, η)

surguci, surguciuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το λοφίο από φτερά στρουθοκαμήλου στολισμένο με πολύτιμους λίθους στο τουρμπάν των Τούρκων

surioară, surioare *ουσ. θηλ.* η αδερφούλα

surlaș, surlași *ουσ. αρσ.* ο σουραυλιστής, ο παίχτης με σουραύλι (μουσικό όργανο)

surlă, surle *l. ουσ. θηλ. (μουσ.)* το σουραύλι *ll. επιρ. έκφρ.* **cu surle** με σουραύλια (με θόρυβο)

surmena, surmenez *l. ρ. μέσο* υπερκοπιάζω, καταπονούμαι *ll. ρ. μετ.* κατακουράζω // **munca prelungită îl surmenează** η παρατεταμένη εργασία τον κατακουράζει

surmenaj, surmenajuri *ουσ. θηλ.* η υπερκόπωση, η καταπόνηση

surmenat-ă, surmenați-te *επίθ.* κατακουρασμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο, αποκαμμένος-η-ο

surmonta, surmontez *ρ. μετ. (λογ.)* υπερπηδών, υπερβαίνω, ξεπερνών

surogat, surrogate *ουσ. ουδ.* το υποκατάστατο

surpa, surp *l. ρ. μέσο* 1. καταρρέω, γκρεμίζομαι, κατακρημνίζομαι 2. πέφτω 3. βουλιάζω *ll. ρ. μετ.* 1. γκρεμίζω, κατακρημνίζω, καταρρίπτω, ρίχνω 2. βουλιάζω 3. *μτφ.* αφανίζω, υποσκάπτω

surpare, surpări *ουσ. θηλ.* 1. η κατάρρευση, το γκρέμισμα 2. το βούλιαγμα, η καθίζηση

surpat-ă, surpați-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, κρημνισμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο // **malul ~** η γκρεμισμένη όχθη

surpăcios-oasă, surpăcioși-oase *επίθ. (οικ.)* υπό κατάρρευση, για γκρέμισμα

surpător-oare, surpători-oare *επίθ.* κατεδαφιστικός-ή-ό, ανατρεπτικός-ή-ό

surpătură, surpături *ουσ. θηλ.* ο γκρεμός, το γκρέμισμα, το βούλιαγμα, η καθίζηση

surplombă, suplombă *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* η προσεχρή (μέρος της οικοδομής)

surplus, surplusuri *ουσ. ουδ.* το περίσσευμα, το πλεόνασμα, το επί πλέον

surprinde, surprind *l. ρ. μετ.* εκπλήσσω, καταπλήσσω, αιφνιδιάζω, ξαφνιάζω, συλλαμβάνω απροσδόκητα *ll. ρ. μέσο* εκπλήσσομαι,

παραξενεύομαι // **cum să nu fim surprinși?** πώς να μην εκπλαγούμε;
surprindere, **surprinderi** I. ουσ. θηλ. 1. η κατάπληξη, η έκπληξη, το ξάφνιασμα, ο αιφνιδιασμός 2. το σάστισμα II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **prin** ~ αιφνιδιαστικά, αναπάντεχα, επ' αυτοφώρω
surprins-ă, **surprins-se** επιθ. καταπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο // **a fi** ~ απορώ, νιώθω έκπληξη, παραξενεύομαι
surprinzător-oare, **surprinzători-oare** I. επιθ. εκπληκτικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό II. επιρ. καταπληκτικά, εκπληκτικά // ~ **de repede** εκπληκτικά γρήγορα
surpriza, **surprize** ουσ. θηλ. η έκπληξη, η κατάπληξη // **ce** ~! τί έκπληξη // ~ **plăcută** η ευχάριστη έκπληξη
sursă, **surse** ουσ. θηλ. 1. η πηγή 2. (οικον.) ο πόρος, το εισόδημα // ~ **de energie electrică** η πηγή ηλεκτρικής ενέργειας // ~ **de inspirație** η πηγή έμπνευσης // ~ **de lumină** η πηγή φωτός // ~ **demnă de încredere** η έγκυρη πηγή
surtuc, **surtuce** ουσ. ουδ. (αρχ.) το σουρτούκο, το σακάκι από χοντρό ύφασμα
surtucar, **surtucari** ουσ. αρσ. (χλευασ. αρχ.) ο σουρτουκοφορεμένος (ο αστός διανοούμενος κάτοικος της πόλης)
surugiu, **surugii** ουσ. αρσ. ο αμαξάς, ο αμαξοδηγός
surveni pers. 3 **survine** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) επέρχομαι, συμβαίνω απρόοπτα, έρχομαι ξαφνικά
survenire, **surveniri** ουσ. θηλ. η απρόσμενο περιστατικό, το απρόοπτο
survol, **survoluri** ουσ. ουδ. η υπερπτήση // **liberul** ~ η ελεύθερη υπερπτήση
survola, **survolez** ρ. μετ. υπερίπταμαι (στον εναέριο χώρο)
surzenie, **surzenii** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η κώφευση, η κωφότητα, η κουφαμάρα
surzi, **surzesc** I. ρ. αμ. κωφεύω, χάνω την ακοή μου, κουφαίνομαι // **am** -t έχω κουφαθεί II. ρ. μετ. κουφαίνω, λάνω κάποιον κουφό
surzilă ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο βαρήκοος (που ακούει δύσκολα)
surzire ουσ. θηλ. η κώφευση
sus I. επιρ. 1. άνω, επάνω, απάνω, πάνω, άνωθεν 2. ψηλά, υψηλά 3. μτφ. βορινά // ~ **citat** πάνω παρατεθειμένο // ~ **mănilē!** ψηλά τα χέρια! // ~ **numit** άνω ονομασμένος(-η-ο) // ~ **pe munte** απάνω στο βουνό // ~ **și tare** κατηγορηματικά (με σταθερότητα) // **a lua pe cineva pe** ~ τον παίρνω σηκωτό (με τη βία) // **a răsturna cu** -ul **în jos** γυρίζω (αναποδογυρίζω) κάτι με το πάνω μέρος προς τα κάτω // **a privi pe cineva de** ~ κοιτάζω κάποιον από ψηλά (με περιφρόνηση) // **a privi pe cineva de** ~ **în jos și de jos** **în** ~ κοιτάζω κάποιον με μεγάλη προσοχή από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω // **a sări în** ~ **de bucurie** πηδώ προς τα επάνω από τη χαρά μου // **a se ține cu nasul pe** ~ κρατώ ψηλά τη μύτη μου (είμαι υπερόπτης) // **a vorbi de** ~ μιλώ αφ' υψηλού (με υπεροψία) // **cu fața în** ~ με την όψη προς τα πάνω (ανάσκελα) // **cu gura în** ~ με το άνοιγμα προς τα πάνω // **de din** ~ **de...** από πάνω από... // **de** ~ **în jos** από πάνω προς τα κάτω // **de** ~ **și până jos** από πάνω μέχρι κάτω, πατόκορφα, καθ'

ολοκληρίαν // **în** ~ **și în jos** προς τα πάνω και προς τα κάτω // **în** ~ **ul apei** προς το πάνω μέρος του ποταμού // **mai** ~ **de...** πιο πάνω από... // **mai** ~ **menționat** άνω μνημονευμένος(-η-ο) // **pe din** ~ **de...** πάνω από..., από το πάνω μέρος από... // **persoană sus-pusă** το υψηλά ιστάμενο πρόσωπο II. επιθ. έκφρ. // ~ **pus** ψηλοστοκούμενος-η-ο // **de** ~ από πάνω III. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în** ~ όρθιος -ια-ο, σηκωτός-ή-ό, ίσιος-ια-ο IV. επιρ. έκφρ. **de** ~ από το ύψος, από τον Θεό // **în** ~ στο ύψος, στον ουρανό // **pe** ~ σηκωτά V. προθ. έκφρ. // **din** ~ **ul** από το πάνω μέρος // **în** ~ **ul** στο πάνω μέρος, προς τα πάνω
susai ουσ. αρσ. (βοτ.) ο ζοχός
susan ουσ. αρσ. η σουσαμιά (το φυτό), το σουσάμι (ο σπόρος) // **ulei de** ~ το σουσαμόλαδο
susceptibil-ă, **susceptibili-e** επιθ. 1. επιδεκτικός-ή-ό, δεκτικός-ή-ό 2. ευαίσθητος-η-ο, εύθικτος-η-ο, ευερέθιστος-η-ο
susceptibilitate, **susceptibilități** ουσ. θηλ. 1. η δεκτικότητα, η επιδεκτικότητα, η αντιληπτικότητα 2. η ευαισθησία, η ευθεία, η οξυθυμία
suscita, **suscit** ρ. μετ. αναδεικνύω, προκαλώ, διεγείρω, προξενώ
suscitare, **suscitări** ουσ. θηλ. η πρόκληση, η διέγερση, το κέντρισμα
susmenționat-ă, **susmenționați-te** επιθ. προαναφερθείς-είσα-έ
suspans, **suspansuri** ουσ. ουδ. η εκκρεμότητα, το σασπένς // **în** ~ εν εκκρεμότητι // **film de** ~ ταινία με σασπένς
suspect-ă, **suspecti-te** I. επιθ. ύποπτος-η-ο II. επιρ. ύποπτα III. ουσ. αρσ. και θηλ. ύποπτος-η (ο, η)
suspecta, **suspectez** ρ. μετ. υποπτεύομαι, υποψιάζομαι, δυσπιστώ, αμφιβάλλω // **a fost** -t **de furt** υποπτεύθηκε για κλεψιά
suspectare, **suspectări** ουσ. θηλ. 1. η υποψία, η υπόνοια 2. η δυσπιστία, η έλλειψη εμπιστοσύνης, η αμφιβολία
suspenda, **suspend** I. ρ. μετ. 1. αναστέλλω, σταματώ, διακόπτω 2. καταργώ 3. αναρτώ, αναβάλλω, κρεμώ 4. μτφ. απαγορεύω // **a** ~ **plățile** αναστέλλω τις πληρωμές // **a** ~ **tempor din funcție** διακόπτω για ορισμένο χρόνο / προσωρινά από την υπηρεσία II. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) αναστέλλομαι // **s-a** -t έχει ανασταλεί
suspendare, **suspendări** ουσ. θηλ. 1. η αναστολή, η διακοπή, το σταμάτημα, η παύση 2. η ανάρτηση, το κρέμασμα 3. η αναβολή 4. η ανάκληση // ~ **a pedepsii** η αναστολή της ποινής // ~ **a procesului** η διακοπή της δίκης
suspendat-ă, **suspendați-te** επιθ. 1. ανεσταλμένος-η-ο, διακεκομμένος-η-ο, σταματημένος-η-ο 2. αναρτημένος-η-ο, κρεμαστός-ή-ό, κρεμασμένος-η-ο, εκκρεμής-ής-ές 3. μτφ. απαγορευμένος-η-ο // **grădinile** -e **ale Babilonului**, **ale Semiramidei** οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας της Σεμίραμης // **pedeapsă** -ă η ποινή με αναστολή // **pod** ~ το κρεμαστό γεφύρι, η κρεμαστή γέφυρα // **ședință** -ă η διακεκομμένη συνεδρίαση
suspensie, **suspensii** I. ουσ. θηλ. 1. η εκκρεμότητα, η προσωρινή παύση 2. η ανάρτηση, το κρέμασμα 3. η χημική διάλυση (με στερεά μόρια σε υγρό) 4. (τεχ.) η σουπανσιόν αυτοκινήτου // (γρμμ.) **puncte de** ~ τα αποσιωπητικά // **lucrările sunt în** ~ εκκρεμούνται έργα II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în** ~ σε εκκρεμότητα

suspensiv-ă, suspensivi-e *επιθ.* (νομ.) ανασταλτικός-ή-ό
suspensor, suspensoare *ουσ.* *ουδ.* ο κηλεπίδεσμος
suspensor-oare, suspensori-oare *επιθ.* υποστηρικτικός-ή-ό
suspicios-oasă, suspicioși-oase *επιθ.* δύσπιστος-η-ο, καχύποπτος-η-ο
suspiciune, suspiciuni *ουσ.* *θελ.* η υποψία, η δυσπιστία, η έλλειψη εμπιστοσύνης, η υπόνοια
suspîn, suspine *ουσ.* *ουδ.* 1. ο αναστεναγμός, το αναφιλητό, το αναστέναγμα, ο στεναγμός, η στεναξιά 2. το γόγγυσμα, ο γόγγυσμός // **a-și da ultimul** ~ δίνω τον τελευταίο μου στεναγμό (πεθαίνω) // **Puntea Suspinelor** η Γέφυρα των Στεναγμών
suspina, suspin *ρ.* *αμ.* 1. στενάζω, αναστενάζω 2. γογγύζω, βογγώ 3. *μτφ.* θρηνώ
suspînare, suspînări *ουσ.* *θελ.* 1. ο στεναγμός, το αναφιλητό, η στεναγμία 2. ο γόγγυσμός, ο βόγγος, το βογγητό
suspînât *ουσ.* *ουδ.* *ιδ.* *suspînare*
sustrage, sustrag *l.* *ρ.* *με.* 1. αφαιρώ, υπεξαίρω 2. υποκλέπω, ιδιοποιούμαι ξένο πράγμα // *ρ.* *μέσο* υπεκφεύγω, διαφεύγω
sustragere, sustrageri *ουσ.* *θελ.* 1. η υπεξαίρεση, η αφαίρεση, η ιδιοποίηση ξένου πράγματος 2. η υπεκφυγή, η αποφυγή
susținător-oare, susținători-oare *l.* *επιθ.* στηρικτικός-ή-ό, υποστηρικτικός-ή-ό // *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* υποστηρικτής-ίτρια (ο, η)
susține, susțin *l.* *ρ.* *μετ.* 1. υποστηρίζω, υπερασπίζω 2. προστατεύω, προάγω 3. ισχυρίζομαι, συνηγορώ 4. διατηρώ, διατρέφω, συντηρώ // **a ~ familia** συντηρώ την οικογένεια // **dacă susții contrariul** αν ισχυρίζεσαι το αντίθετο // *ρ.* *μέσο* 1. βασιτιέμαι, κρατιέμαι 2. συντηρούμαι, διατηρούμαι, διατρέφομαι
susținere, susțineri *ουσ.* *θελ.* 1. η υποστήριξη, το υποστήριγμα, η στήριξη 2. η υπεράσπιση, η προστασία, η συνηγορία στο δικαστήριο 3. η προαγωγή 4. ο ισχυρισμός 5. η διατήρηση, η συντήρηση
susținut-ă, susținuți-te *l.* *ουσ.* *θελ.* 1. στηριγμένος-η-ο, υποστηριγμένος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό 3. επίμονος-η-ο // **eforturi susținute** οι σταθερές προσπάθειες // *επιρ.* 1. σταθερά 2. επίμονα
susur, susure *ουσ.* *ουδ.* 1. το κελάρυσμα, ο φλοίσβος, το φλοίσβισμα 2. το μурμουρητό, η μурμούρα 3. *μτφ.* ο ψίθυρος

susura pers. 3 **susură** *ρ.* *αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. κελάρυζω, φλοισβίζω 2. μурμουρίζω 3. *μτφ.* ψιθυρίζω
susurare, susurări *ουσ.* *θελ.* το κελάρυσμα, ο φλοίσβος, το φλοίσβισμα
sutană, sutane *ουσ.* *θελ.* το ράσο
sutar, sutare *ουσ.* *ουδ.* (οικ.) το εκατοστάρικο, το κατοστάρικο
sutaș, sutași *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο εκατόνταρχος (στο ρωμαϊκό στρατό)
sută, sute *l.* *αριθ.* 1. εκατό // **am spus-o de o ~ de ori** το είπα εκατό φορές // **bancnotă de o ~** το εκατοστάρικο // **două sute** διακόσιες-α // **o ~ unu(-a)** εκατόν ένας, εκατό μία, εκατόν ένα // **o ~ doi** εκατό δύο // **persoană de o ~ de ani** εκατονταετής (ο, η), εκατοστάρης-άρα (ο, η) // **unde s-a dus mia ducă-se și suta** όπου πήγε το χιλιάρικο ας πάει και το κατοστάρικο // *επιθ.* *έκφρ.* **la ~** τοις εκατό // *επιρ.* *έκφρ.* **~ la** ~ εκατό τοις εκατό // *ουσ.* *θελ.* 1. η εκατοντάδα 2. το κατοστάρικο // **cu sutele** με τις εκατοντάδες // **sute și mii** εκατοντάδες και χιλιάδες // **vreo ~** καμιά εκατοστάρια
sutălea, suta *αριθ.* *τακτ.* εκατοστός-ή-ό
sutien, sutiene *ουσ.* *θελ.* το σουτιέν, ο σπηθόδεσμος
sufime, sufimi *ουσ.* *θελ.* το εκατοστό
suveică, suveici *ουσ.* *θελ.* 1. η σαίτα (στον αργαλειό και στη ραπτομηχανή) 2. η κερκίδα (στον αργαλειό και στη ραπτομηχανή) // **iute ca o ~** γοργός σαν μια σαίτα
suveicută, suveicuțe *ουσ.* *θελ.* η μικρή σαίτα, η σαίτοπούλα
suvenir, suvenire *ουσ.* *ουδ.* 1. το σουβενίρ, το ενθύμιο, το ενθύμιο
suveran-ă, suverani-e *l.* *επιθ.* κυρίαρχος-η-ο // **a fi ~** είμαι κυρίαρχος, κυριαρχώ // **de ~** κυριαρχικός-ή-ό // **poporul ~** ο κυρίαρχος λαός // **putere de ~** η κυριαρχική εξουσία // **stat ~** το κυρίαρχο κράτος // *ουσ.* *αρσ.* και *θελ.* 1. ο άνακτας, η άνασσα, άναξ (ο, η) 2. ο ανώτατος άρχοντας, η ανωτάτη αρχόντισσα 3. ο, η δυνάστης(-ης)
suveranitate *ουσ.* *θελ.* η κυριαρχία // **~ de stat** η κρατική κυριαρχία // **~ națională** η εθνική κυριαρχία
suzeran-ă, suzerani-e *l.* *επιθ.* επικυρίαρχος-η-ο // **statul ~** η επικυρίαρχη πολιτεία // *ουσ.* *αρσ.* ο επικυρίαρχος φεουδάρχης (έχει στην εξουσία του εκτός από το δικό του τμήριο και άλλους τιμαριούχους)
suzeranitate, suzeranități *ουσ.* *θελ.* η επικυρίαρχία // **de ~** επικυριαρχικός-ή-ό // **drept de ~** το επικυριαρχικό δικαίωμα

Ș, ș

Ș, ș *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **ș**, το εικοστό τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει σύμφωνων ανύπαρκτο στα ελληνικά, το [ʃ] όπως στη γαλλική λέξη **cheval**

șa, șai *ουσ. θηλ.* η σέλλα // **~ de cal** η αλογίσια σέλλα // **a pune -ua pe cal** σελλώνω το άλογο (το υποζύγιο) // **a pune -ua pe cineva** βάζω τη σέλλα πάνω σε κάποιον (τον υποτάσσω)

șablon, șabloane *ουσ. ουδ.* 1. το καλούπι, το μοντέλ, το κλισέ, το πρότυπο 2. *μτφ.* η έλλειψη πρωτοτυπίας, η στερεοτυπική έκφραση

șablona, șablonéz *ρ. μετ.* καλουπώνω, τυποποιώ **șablonard-ă, șablonarzi-de** *επιθ.* στερεότυπος-η-ο **șablonare, șablonări** *ουσ. θηλ.* το καλούπωμα, η τυποποίηση

șacal, șacali *ουσ. αρσ.* (ζωολ.) το τσακάλι **șagă, șăgi** *Ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αστείότητα, το αστείο, το χωρατό // **a-și ajunge de ~** το φτάνει να αστειεύεται // **nu-i vreme de ~** δεν είναι καιρός για αστεία *ΙΙ. επιρ. έκφρ. fără ~* χωρίς αστεία *ΙΙΙ. ρημ. έκφρ. a face ~* αστειεύομαι, χωρατεύω

șah, șahi, șahuri *Ι. ουσ. αρσ.* ο σάχης (τίτλος των ηγεμόνων του Ιράν) *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το σκάκι // **a juca ~** παίζω σκάκι // **a ține în ~** κρατώ στο σκάκι (κρατώ κάποιον υπό πίεση) // **o partidă de ~** παίζω παρτίδα σκακιού

șahinșah, șahinșahi *ουσ. αρσ.* ο σάχης (στο Ιράν) **șahist-ă, șahiști-ste** *Ι. επίθ.* σκακιστικός-ή-ό // **problemă -ă** το σκακιστικό πρόβλημα *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκακιστής-ίστρια (ο, η), ζατρικιστής-ίστρια (ο, η)

șaibă, șaibe *ουσ. θηλ.* η ροδέλα (χρησιμοποιεί στο σφιζίμο βιάσας)

șaisprezece *αριθ. απ. δεκαέξι* // **are ~ ani** είναι δεκαέξι χρόνων // **serie de ~ ori** γράψε δεκαέξι φορές **șaisprezecelea-zecea** *αριθ. τακτ.* δέκατος έκτος, δεκάτη έκτη, δέκατο έκτο

șaizei *αριθ. απ.* εξήντα, εξήκοντα // **câte ~ de ficare** από εξήντα ο καθένας

șaizecelea-zecea *αριθ. τακτ.* εξηκοστός-ή-ό

șal, șaluri *ουσ. ουδ.* το σάλι, το κασκόλ

șalău, șalăi *ουσ. αρσ.* (ιχθ.) το σελάχι, το σαλάχι **șale** *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. η μέση, η οσφυς 2. η ράχη (στα ζώα) // **durere de ~** η οσφυαλγία

șaltăr, șaltăre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* ο ηλεκτρικός διακόπτης

șalupar, șalupari *ουσ. αρσ.* ο λεμβούχος, ο βαρκάρης (με μοτέρ)

șalupă, șalupe *ουσ. θηλ.* η λέμβος, η βάρκα με μοτέρ, το ακάτιο

șalvari *ουσ. αρσ. πληθ.* το σαλβάρι

sambelan, sambelani *ουσ. αρσ.* ο θαλαμηπόλος (φροντίζει το δωμάτιο του ηγεμόνα)

șamota, șamotez *ρ. μετ.* χτίζω με διαθλαστική άργιλο (κάμινο)

șamotar, șamotari *ουσ. αρσ.* ο χτίστης κεραμεικών καμίνων

șamotare, șamotări *ουσ. θηλ.* το χτίσιμο κεραμεικής καμίνου

șamotă, șamote *ουσ. θηλ.* το τούβλο (οικοδομικό υλικό)

șamotier, șamotieri *ουσ. αρσ. ιδ.* șamotar

șampanie *ουσ. θηλ.* η σαμπάνια

șampanizare, șampanizări *ουσ. θηλ.* η παρασκευή της σαμπάνιας

șampon, șampoane *ουσ. ουδ.* το σαμπουάν (υγρό / σκόνη / κρέμα)

șan, șanuri *ουσ. ουδ.* το καλαπόδι

șancru, șancre *ουσ. ουδ.* το έλκος, η πληγή

șandrama, șandramale *ουσ. θηλ.* η καλύβα, το παλιόσπιτο, το άθλιο σπίτι

șansă, șanse *ουσ. θηλ.* η πιθανότητα, η δυνατότητα, η τύχη

șansoneta, șansonete *ουσ. θηλ.* η καντσονέτα

șansonetist-ă, șansonetiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* καντσονετίστας-ίστρια (ο, η)

șantagist-ă, șantagiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκβιαστής-ίστρια (ο, η)

șantaj, șantaje *ουσ. ουδ.* ο εκβιασμός, η εκβίαση // **act de ~** η πράξη εκβιασμού // **de ~** εκβιαστικός-ή-ό

șantaja, șantajez *ρ. μετ.* εκβιάζω, παίρνω λεφτά με εκβιαστικά μέσα

șantajare, șantajări *ουσ. θηλ.* ο εκβιασμός

șantier, șantiere *ουσ. ουδ.* το γιαντί, το εργοτάξιο // **~ naval** το ναυπηγείο

șantierist-ă, șantieriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* εργάτης-άτρια σε εργοτάξιο

șantung *ουσ. ουδ.* είδος υφάσματος από λινό ή μετάξι με νήματα σε ανάγλυφο (μοιάζει με το κουκουλάρικο)

șanț, șanțuri *ουσ. ουδ.* 1. το χαντάκι, το αυλάκι, η τάφρος 2. το χαράκωμα, η ράβδωση

șapă, șape *ουσ. θηλ.* το στρώμα πίσσας πάνω σε οικοδομικό στοιχείο για αδιαβροχοποίηση

șapcă, șepci *ουσ. θηλ.* το κασκέτο, η τραιάσκα, το χαμηλό καπέλο

șapirograf, șapirografe *ουσ. ουδ.* ο πολύγραφος (συσκευή)

șapirografia, șapirografiez *ρ. μετ.* πολυγραφώ

șapirografic-ă, șapirografici-ce *επίθ.* πολυγραφικός-ή-ό

șapirografiere, șapirografieri *ουσ. θηλ.* η πολυγράφηση

șapte *αριθ. απ.* επτά, επτά // **a avea cei ~ ani de acasă** έχω τα επτά χρόνια απ' το σπίτι, είναι παιδαγωγημένος // **a lua ~ piei de pe om** παίρνω επτά δέρματα απ' τον άνθρωπο // **a umbla pe ~ cărări** βαδίζω σε επτά δρομάκια (μεθυσμένος) // **de ~ ori pe atâta** επτά φορές από τόσο, επταπλάσιος

șaptelea, șapte *αριθ. τακτ.* έβδομος-η-ο

șaptesprezece *αριθ. απ.* δεκαεπτά, δεκαεπτά

șaptesprezecelea-zecea *αριθ. τακτ.* δέκατος έβδομος, δεκάτη εβδόμη, δέκατο έβδομο

șaptezeci αριθ. απ. εβδομήντα
șaradă, **șarade** ουσ. θηλ. (λογ.) ο γρίφος, το αίνιγμα
 // **a vorbi în** ~ μιλώ με γρίφους (αινιγματωδώς)
șaretă, **șarete** ουσ. θηλ. η σούστα, το δίτροχο όχημα που σύρεται από ένα άλογο, το μόνιππο
șarg-ă, **șargi-ge** επίθ. το κιτρινόχρωμο άλογο στο σώμα και μαύρο στη χαίτη, την ουρά και τις άκρες των ποδιών
șarja, **șarjez** I. ρ. αμ. παριστάνω γελοιογραφικά, υπερβάλλω κάτι II. ρ. μετ. κάνω εφόρμηση ιππικού, επελαύνω
șarjabil-ă, **șarjabili-e** επίθ. (για μέταλλα) που μπορούν να φορτωθούν σε υψικάμινο για λιώσιμο
șarjare, **șarjări** ουσ. θηλ. 1. η φόρτωση, το γέμισμα της υψικαμίνου 2. η εφόρμηση ιππικού, η επέλαση
șarjă, **șarje** ουσ. θηλ. 1. το φορτίο της υψικαμίνου, η φουρνιά 2. η επέλαση ιππικού 3. η γελοιογραφική παράσταση προσώπων (κωμωδία)
șarlatan-ă, **șarlatani-e** ουσ. αρσ. και θηλ. τσαρλατάνος-ισσα (ο, η), αγύρτης-ισσα (ο, η), απατεώνας, δόλιος-ια (ο, η), δολερός-ή (ο, η), ανελκρινής-ής (ο, η)
șarlatanesc-ească, **șarlatanesti** I. επίθ. τσαρλατάνικος-η-ο, δόλιος-ια-ιο, δολερός-ή-ό, ανελκρινής-ής-ές II. επίρ. τσαρλατάνικα, δόλια, δολερά, ανελκρινώς
șarlatanice, **șarlatanii** ουσ. θηλ. η τσαρλατανιά, η αγυρτεία, η απατεωνιά, η δολιότητα, η ανελκρινεία, η υποκρισία
șarlota, **șarlote** ουσ. θηλ. «η σαρλότα» είδος γλυκίσματος
șarm ουσ. ουδ. 1. η χάρη 2. η γοητεία, το μάγεμα
șarnieră, **șarniere** ουσ. θηλ. ο ρεζές, ο στρόφιγγας πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π.
șarpantă, **șarpante** ουσ. θηλ. (τεχ.) ο σκελετός της στέγης, της σκεπής, η ξυλωσιά της σκεπής οικοδομής
șarpe, **șerpi** ουσ. αρσ. το φίδι, ο όφης // ~ **cu clopoței** ο κροταλός // ~ **cu ochelari** η κόμπρα // **a călca** ~ **le pe coadă** θυμώνω κακό άνθρωπο // **a încălzi** ~ **le la sân** ζεσταίνω το φίδι στον κόρφο (δείχνω αγάπη σε αγάριστο άνθρωπο) // **a sări ca mușcat de** ~ αναπηδώ σα δαγκωμένους από φίδι // **a striga ca din gură de** ~ φωνάζω δυνατά // **în gaură de** ~ κρυμμένο μέρος
șart επιφ. ραπ (θόρυβος από χαστούκι)
șase αριθ. απ. έξη, έξι // **etajul** ~ ο όροφος έξη (ο εκτός όροφος)
șaselea, **șasea** αριθ. τακτ. έκτος-η-ο
șasesprezece αριθ. απ. δεκάξι, δεκάξι
șasesprezecelea-zecea αριθ. τακτ. δέκατος έκτος - δεκάτη έκτη - δέκατο έκτο
șasiu, **șasie** ουσ. ουδ. το σασί
șaten-ă, **șateni-e** επίθ. καστανόξανθος-η-ο, καστανόχρωμος-η-ο
șatră, **șatre** I. ουσ. θηλ. η κοινότητα νομάδων γύφτων, οι γύφτοι σκηνίτες, η ομάδα γύφτικων σκηνών, η πατριά (φάρα) τσιγγάνων II. επίθ. έκφρ. de ~ γύφτικός-η-ο
șăgalnic-ă, **șăgalnici-ce** επίθ. (αρχ.) αστειός-α-ο, χαριτολόγος-ος, ευτράπελος-η-ο, σκωπτικός-ή-ό
șânjiu, **șânjiuesc** I. ρ. μετ. 1. αυλακώνω, αυλακιάζω, σκάβω χαντάκι 2. ραβδώνω, ρυτιδώνω II. ρ. μέσο αυλακώνομαι, ζαρώνω

șânțuit-ă, **șânțuiți-te** επιθ. 1. αυλακωμένος-η-ο, αυλακωτός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό 2. ρυτιδωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο
șânțuleț, **șânțulețe** ουσ. ουδ. 1. η αυλακιά, η αυλακωσιά, το μικρό χαντάκι 2. η ρυτίδα
șătră, **șătrari** ουσ. αρσ. ο νομάδας γύφτος
șătrărească, **șătrărese** ουσ. θηλ. η νομαδική γύφτισσα
șășăi, **șășăi** ρ. μετ. λέγω συνέχεια «ș» για να αποκοιμίσω μικρό παιδί
șășăit, **șășăituri** ουσ. ουδ. το σουτ, η σιωπή
șchioapă, **șchiopi-oape** I. επίθ. κουτσός-ή-ό, χωλός-ή-ό II. ουσ. θηλ. **șchioapă** η μικρή απόσταση, η σπιθαμή, η παλάμη, το υποδεκάμετρο // **de-o șchioapă** (ισον με μια παλάμη, μια σπιθαμή)
șchiopăta, **șchiopătez** ρ. αμ. κουτσαίνω, χωλαίνω, είμαι κουτσός
șchiopătat-ă, **șchiopătați-te** επίθ. κουτσός-ή-ό, ο χωλαίναν-ουσα-ον
școală, **școli** ουσ. θηλ. 1. το σχολείο, η σχολή 2. το διδακτήριο, το εκπαιδευτήριο 3. μτφ. το φιλοσοφικό, επιστημονικό ή πολιτικό σύστημα, η καλλιτεχνική ή λογοτεχνική τεχντροπία και το σύνολο των οπαδών τους // **școala elementară** το δημοτικό σχολείο // **școala pedagogică** το παιδαγωγείο // **coleg(-ă)** de ~ συμμαθητής-ήτρια (ο, η) // **de** ~ σχολικός-ή-ό
școlar-ă, **școlari-e** I. επίθ. σχολικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό // **deschiderea noului an** ~ τα εγκαίνια του νέου σχολικού έτους // **taxe** -e τα διδάκτρα II. ουσ. αρσ. ο μαθητής
școlaritate ουσ. θηλ. η μαθητεία
școlarizare, **școlarizări** ουσ. θηλ. 1. η διδασκαλία, η εκπαιδευση 2. η μετεκπαίδευση
școlăresc-ească, **școlărești** επίθ. μαθητικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό, σχολικός-ή-ό
școlărește επίρ. 1. μαθητικά, όπως ο μαθητής 2. μτφ. αφελώς, απλοϊκά
școlări, **școlăresc** ρ. αμ. μαθητεύω, σπουδάζω, είμαι μαθητής
școlărim ουσ. θηλ. το πλήθος μαθητών, οι μαθητές, ο μαθητόκοσμος
școlăriță, **școlărițe** ουσ. θηλ. η μαθήτρια (σχολείου)
ședea, **șed** ρ. αμ. 1. κάθομαι 2. κατοικώ, μένω, διαμένω 3. αδρανώ, στέκομαι 4. μτφ. ταιριάζω // **a** ~ **cu mâinile în sân** κάθομαι με σταυρωμένα χέρια (αδρανώ) // **a** ~ **la masă** κάθομαι στο τραπέζι // **a** ~ **pe ghimpi** κάθομαι στ' αγκάθια (αδημονώ) // **a** ~ **pe comoară** κάθομαι πάνω σε θησαυρό (φιλαργυρός) // **a** ~ **strămb și a judeca drept** κρίνω σωστά // **cât timp șade la noi?** πόσο καιρό μένει σε μας; // **rochia asta nu-ți șade bine** αυτό το φόρεμα πάει καλά // **șezi locului!** κάθισε στον τόπο σου! // **vă rog, ședeți** σας παρακαλώ, καθίστε
ședere, **șederi** ουσ. θηλ. 1. η καθισιά 2. η διαμονή, η παραμονή, η κατοίκηση 3. μτφ. το καθισό
ședință, **ședințe** ουσ. θηλ. 1. η συνεδρίαση 2. η σύσκεψη, η συνάθροιση, η συνέλευση // ~ **plenară** η ολομελής συνεδρίαση // **ședința comitetului** η συνεδρίαση της επιτροπής
ședințomanie ουσ. θηλ. (αρχ.) η μανία συνεδρίασης
șef-ă, **șefi-e** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. η αρχηγός-ίνα (ο, η), προϊστάμενος-η (ο, η), επικεφαλής (ο, η) 2.

πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), προεστός (ο, η) 3. άρχοντας-ισσα (ο, η) // **redactor** ~ ο αρχισυντάκτης-κτρια (ο, η) // ~ **de echipă** αρχιεργάτης-τρια (ο, η) // ~ **de gară** ο σταθμάρχης // ~ **de orchestră** ο αρχιμουσικός // ~ **de secție** ο τμηματάρχης // ~ **de stat-major** ο επιτελάρχης // ~ **de trib** ο φύλαρχος // ~ **ul bandiților** ο λήσταρχος // ~ **ul pazei** ο αρχιφύλακας // ~ **ul personalului** ο προσωπάρχης // **bucătar** ~ αρχιμάγειρας-ισσα (ο, η) // **contabil** ~ ο αρχιλογιστής // **inginer** ~ ο αρχιμηχανικός

şefie, şefii ουσ. θηλ. η αρχηγία, η διοίκηση, η εξουσία
şei, şei ουσ. αρσ. ο σείχης
şelar, şelari ουσ. αρσ. ο σελλοποιός
şelărie, şelării ουσ. θηλ. το σελλοποιείο
şemineu, şemineuri ουσ. ουδ. η τσιμινιά, το τζάκι
şenilă, şenile ουσ. θηλ. η ερπύστρια
şepcar, şepcari ουσ. αρσ. ο καπελάς, ο πιλοποιός
şepcuță, şepcuțe ουσ. θηλ. το μικρό κασκέτο
şeptar, şeptari ουσ. αρσ. το χαρτί της τράπουλας με επτά πόντους
şeptel, şepteluri ουσ. ουδ. το σύνολο των κατοικίδιων ζώων
şep-time, şep-timi ουσ. θηλ. το έβδομο, το ένα έβδομο
şerb, şerbi ουσ. αρσ. ο δουλοπάροικος, ο κολλήγας, ο σέμτρος
şerbet, şerbeturi ουσ. ουδ. το σερμπέτι
şerbetieră, şerbetiere ουσ. θηλ. τα σερμπέτια
şerbie ουσ. θηλ. (ιστ.) η δουλοπαροικία, η κολυγιά
şerif, şerifi ουσ. αρσ. ο σερίφης
şerpar, şerpăre ουσ. ουδ. (επαρχ.) η φαρδιά δερμάτινη ζώνη με τσέπες, το κεμέρι
şerpaş, şerpaşi ουσ. αρσ. ο ντόπιος συνοδός στις εκστρατείες στα Ιμαλάια Όρη, ο σέρπας
şerpărie, şerpării ουσ. θηλ. το πλήθος φιδιά, ο τόπος με φιδιά
şerpesc-ească, şerpeşti επίθ. 1. φιδίσιος-α 2. µτφ. ύπουλος-η-ο
şerpeşte επίρ. 1. φιδίσια 2. µτφ. ύπουλα
şerpoaică, şerpoaice ουσ. θηλ. 1. το θήλυ φίδι 2. µτφ. η παμπόνηρη γυναίκα
şerpoi, şerpoi ουσ. αρσ. το μεγάλο φίδι
şerpui, şerpuiesc ρ. αμ. ελίσσονται, κινούνται ελικοειδώς, κάνω στροφές σε κίνηση
şerpuială, şerpuieli ουσ. θηλ. η οφιοειδής κίνηση, ο δρόμος με στροφές
şerpuiind-ă, şerpuiinzi-de επίθ. ελισσόμενος-η-ο με στροφές
şerpuire, şerpuiuri ουσ. θηλ. η ελικοειδής γραμμή, η καμπή, ο ελιγμός
şerpuit-ă, şerpuiți-te επίθ. με πολλές στροφές, στριφτός-ή-ό
şerpuiitor-oare, şerpuiitori-oare επίθ. οφιοειδής-ής-ές, φιδωτός-ής-ό
şerpuitură, şerpuituri ουσ. θηλ. η στροφή δρόμου, ο δρόμος με στροφές
şeruire, şeruirii ουσ. θηλ. (τεχ.) το ξύσιμο των υπολειμμάτων κρέατος στα δέρματα προτού το άργασμα
şervet, şervete ουσ. ουδ. η πετσέτα
şerveţel, şerveţele ουσ. ουδ. η χαρτοπετσέτα, το πετσέτακι
şes, şesă, şese, şesuri l. επίθ. 1. πεδινός-ή-ό, 2. επίπεδος-η-ο ll. ουσ. ουδ. ο κάμπος, η πεδιάδα, η πεδινή έκταση

şesime, şesimi ουσ. θηλ. το έκτο, το ένα έκτο // **pe o ~ a globului** επί ενός έκτου της σφαίρας (της υδρόσφαιρου)
şest l. επιφ. σου! ll. επιρ. έκφρ. **pe ~** χωρίς θόρυβο, κρυφά, μυστικά
şevalet, şevalette ουσ. ουδ. το καβαλέτο
şevro, şevroui ουσ. ουδ. το σεβρό (δέρμα για παπούτσια, κ.λ.π.)
şezător-oare, şezători-oare l. επίθ. κατοικιών-ούσα-όν ll. ουσ. θηλ. η φιλική νυχτερινή συγκέντρωση, το νυχτέρι, η εσπερίδα σε σπίτι χωρικού για εκτέλεση κάποιας εργασίας και ταυτόχρονα και για διασκέδαση // **şezătoare literară** η λογοτεχνική συγκέντρωση
şezlong, şezlonguri ουσ. ουδ. η σεζλόγκ
şezut, şezuturi ουσ. ουδ. (ανατ.) η έδρα, οι γλουτοί, ο πισινός
şfichi, şfichiuri ουσ. ουδ. (αρχ.) 1. η άκρη μαστίγιου 2. το μαστίγωμα
şfichiui, şfichiuiesc ρ. μετ. 1. χτυπώ με την άκρη μαστίγιού 2. µτφ. κεντρίζω κάποιον με πειρακτικά λόγια, ειρωνεύομαι
şfichiuire, şfichiuri ουσ. θηλ. 1. η μαστίγωση, το χτύπημα με το μαστίγιο 2. το ράπισμα
şfoară ουσ. θηλ. ιδ. şfoară
şi l. επιρ. 1. επίσης, ακόμα, κιόλας, ήδη 2. και, κι // **a ~ plecat** έφυγε κιόλας // **cum îl zări** ~ **spuse** μόλις τον είδε και του είπε // **după ce că e urâtă o mai cheamă ~ Frosa** αφού είναι και άσχημη ονομάζεται και Φρόσα // **însă ~ de voi nu mă îndur ca să vă părădesc** αλλά και για σας δεν μου κάνει καρδιά να σας εγκαταλείψω // **masa se ~ puse în grădină** το τραπέζι στρώθηκε κιόλας στο μπαξέ // **o cameră ~ mai mare** ένα δωμάτιο πιο μεγάλο ακόμα // **precum a zis a ~ făcut** καθώς είπε έτσι κι' έκανε // **vezi să nu păteşti ~ tu ca mine** κοίταξε να μην το πάθεις επίσης και 'σύ σαν και μένα ll. επιθ. έκφρ. ~ **mai ~** ακόμα περισσότερο ll. σύνδ. 1. και, κι αλλά 2. σαν, σάμπως // ~ **a plecat feciorul de împărat** και έφυγε ο γιος του βασιλιά // ~ **ce vrei să fac acum?** και τί θέλεις να κάνω τώρα; // **a adus ~ vin ~ mâncare ~ cârți** έφερε και κρασί και φαί και βιβλία // **are în mână ~ pâinea ~ cuțitul** έχει στο χέρι του και το ψωμί και το μαχαίρι // **aude vorbindu-se ~ nu pricepe nimic** ακούει πως μιλάνε και δεν καταλαβαίνει τίποτε // **binele ~ răul** το καλό και το κακό // **ca ~ când** σάμπως // **deschide uşa ~ intră** ανοίγει την πόρτα και μπαίνει // **doi ~ cu trei fac cinci** δύο και τρία κάνουν πέντε // **ei ~?** ε, και; // **era o glumă ~ nu o lua în serios** ήταν ένα αστείο και δεν το έπαιρνε στα σοβαρά // **este voinic ~ tânăr** είναι λεβέντης και νέος // **ia cuvântul ~ vorbeşte ~ vorbeşte** παίρνει το λόγο και μιλάει και μιλάει // **se pricepe la pescuit ca ~ la multe altele** έχει δεξιοτεχνία στο ψάρεμα όπως και σε πολλά άλλα // **şaizeci şi opt** εξήντα και οχτώ // **treaba este ca ~ sfârşită** η δουλειά είναι σαν τελειωμένη // **trei ~ paisprezece** τρία και δεκατρία // **unu ~ jumătate** ένα και μισό // **unul ~ unul** ένας κι ένας
şiac, şiace ουσ. ουδ. το σαγιάκι
şic ουσ. ουδ. το σικ // **se îmbracă ~** ντύνεται σικ
şicana, şicanez ρ. μετ. 1. στρεψοδικώ, σκευωρώ 2. ραδιουργώ 3. φιλονικώ κακόπιστα
şicanare, şicanări ουσ. θηλ. 1. η στρεψοδικία, η σκευωρία 3. η ραδιουργία 3. η φορτική ενόχληση

șicanat-ă, șicanați-te το θύμα σκευωρίας, ραδιουργίας, στρεψοδικίας
șicanator-oare, șicanatori-oare επιθ. ραδιούργος -α-ο, στρεψοδικός-η-ο, βαρετός-ή-ό
șicană, șicane ουσ. θηλ. η σκευωρία, η φορτική ενόχληση
șie αντ. του εαυτού (της) // **fiindu-și ~ dragă cum nu-i este nimeni în lume** αγαπώντας τον εαυτό της όπως κανένας στον κόσμο
șifon, șifoane ουσ. ουδ. ο χασές (για σεντόνια, ασπρόρουχα, κ.λ.π.)
șifona, șifonez I. ρ. μετ. 1. τσαλακώνω, σουφρώνω 2. μτφ. θυμώνω κάποιον II. ρ. μέσο 1. τσαλακώνομαι, ζαρώνω, σουφρώνω 2. μτφ. εξοργίζομαι, θυμώνω, μουτρώνω // **stofa aceasta se șifonează** το ύφασμα αυτό τσαλακώνεται
șifonabil-ă, șifonabili-e επιθ. αυτός που τσαλακώνεται εύκολα
șifonat ουσ. ουδ. το τσαλάκωμα, το σούφρωμα, το ζάρωμα
șifonat-ă, șifonați-te επιθ. 1. τσαλακωμένος-η-ο, πτυχωτός-ή-ό 2. μτφ. θυμωμένος-η-ο, μουτρωμένος-η-ο
șifonier, șifoniere ουσ. ουδ. η ντουλάπα, το ντουλάπι, η ιματιοθήκη, η σιφονιέρα
șild, șilduri ουσ. ουδ. η μικρή μεταλλική πλάκα πάνω στην κλειδαριά της πόρτας για προστασία της τρύπας του κλειδιού
șiling, șilingi ουσ. αρσ. το σελίνι (νομισματική μονάδα)
șină, șine ουσ. θηλ. 1. η σιδηροτροχιά, η σιδηροδρομική ράβδος 2. ο χαλύβδινος κύκλος πάνω στον τροχό της αμάξης για να τον προστατεύσει από φθορά 3. η μεταλλική ταινία στερεωμένη πάνω σε διάφορα αντικείμενα // **un dosar cu ~** το ντοσιέ με μεταλλική ταινία
șindrilar, șindrilar ουσ. αρσ. (τεχ.) ο τεχνίτης κατασκευαστής των ξύλινων πλακών για τη ξυλοσκεπή
șindrilă, șindrile ουσ. θηλ. (τεχ.) το πέταυρο, η ξύλινη πλάκα (από ξύλο έλατου) για τη σκεπή σπιτιών
șindrili, șindrilesc ρ. μετ. (τεχ.) πεταυρώνω, σκεπάζω τη σκεπή σπιτιού με πέταυρα
șindrilit-ă, șindriliți-te επιθ. (τεχ.) με τη σκεπή από ελάτινα σανιδάκια, πεταυρωμένος-η-ο
șintoism ουσ. ουδ. (θρ.) ο Σιντοϊσμός (η θρησκεία των Ιαπωνών)
șinui, șinuiesc ρ. μετ. (τεχ.) βάζω σιδερένιο κύκλο πάνω σε ξύλινο τροχό οχήματος
șinuire, șinuiri ουσ. θηλ. (τεχ.) η στερέωση σιδερένιου κύκλου σε ξύλινο τροχό αμάξης
șinuit-ă, șinuiri-te επιθ. (τεχ.) σιδερωτός-ή-ό
șipcă, șipci ουσ. θηλ. (τεχ.) το σκουρέτο, το ταβανοσανίδο
șipculiță, șipculici ουσ. θηλ. το μικρό σκουρέτο, το ταβανοσανιδάκι
șipot, șipote I. ουσ. ουδ. 1. η βρύση, το κεφαλόβρυσο 2. η πηγή, η κρήνη
șipoteț, șipotele ουσ. ουδ. η βρυσούλα
șir, șiruri ουσ. ουδ. 1. η σειρά 2. η γραμμή, ο στοίχος, η αράδα 3. μτφ. ο ειρμός 4. η ακολουθία, η ομάδα // **~ de munți** η οροσειρά, η βουνοσειρά // **un ~ de case** μια σειρά σπιτιών // **un ~ de nenorociri** μια σειρά συμφορών II. επιθ. και επιρ. έκφρ. // **fără ~** χωρίς σειρά, χωρίς ειρμό // **în ~**

στη σειρά, κατά σειρά, ο ένας κοντά στον άλλο, διαδοχικά // **trei luni în ~** τρεις μήνες στη σειρά // **vorbe fără ~** λόγια χωρίς ειρμό (ασυνάρτητα)
șirag, șiraguri ουσ. ουδ. 1. η σειρά 2. το περιδέραιο, το κολιέ
șiră, șire ουσ. θηλ. η θημυνιά // **șira spinării** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκκαλιά
șiret, șireturi ουσ. ουδ. 1. το σειρήτι, το σιρίτι 2. η ταινία, το κορδόνι 3. το γαϊτάνι
șiret-eată, șireți-te I. επιθ. 1. πονηρός-ή-ό 2. δόλιος-α -ο, πανούργος-α-ο // **a face pe ~ul** κάνω τον πονηρό // **privire șireată** η πονηρή ματιά, το πονηρό βλέμμα // **uneltire șireată** το πονηρό τέχνασμα II. επιρ. 1. πονηρά 2. δολίως, πανούργα
șiretenie, șiretenii ουσ. θηλ. 1. η δολιότητα, η πονηριά, η πανουργία, ο δόλος, η πονηράδα, το πονήρεμα, η αλεπουδιά 2. το τέχνασμα, το τερτίπι
șirețic, șirețicuri ουσ. ουδ. η πονηριά, ο δόλος, το απατηλό μέσο, το τέχνασμα, το τερτίπι, η πανουργία, η κατεργαριά
șirețel, șirețele ουσ. ουδ. το μικρό σειρήτι
șiroi, șiroaie ουσ. ουδ. το ρεύμα νερού ή υγρού, ο χειμάρρος, το ποτάμι // **curge șiroaie** τρέχει σε ρεύματα / ποτάμι
șiroi pers. 3 șiroiește ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ρέει αφθόνως (νερό)
șiroire, șiroiri ουσ. θηλ. η άφθονη ροή νερού
șist, șisturi ουσ. ουδ. (γεωλ.) ο σχιστόλιθος // **~ cristalin** ο κρυστάλλινος σχιστόλιθος
șistos-oasă, șistoși-oase επιθ. (γεωλ.) σχιστολιθικός -ή-ό
șis, șisuri ουσ. ουδ. το στενόμακρο σιλιέτο κρυμμένο μέσα σε μπαστούνι σα θήκη
șistar, șistare ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η καρδάρια, το καρδάρι (το ξύλινο δοχείο στο οποίο αρμέγουν το γάλα)
șitar, șitari ουσ. αρσ. (τεχ.) ο δουλευτής που φτιάχνει από ξύλο μικρές πλάκες για τη σκεπή σπιτιού
șită, șite ουσ. θηλ. η ξύλινη πλάκα, κ.λ.π. // **cuie de ~** τα καρφιά για ξύλινες πλάκες της σκεπής 3. το σανιδάκι για ξυλοσκεπή
șlagăr, șlagăre ουσ. ουδ. το τραγούδι της μόδας // **-e în devenire** τα νέα τραγούδια σε εξέλιξη να γίνουν της μόδας
șlampăt-ă, șlampeți-te επιθ. (οικ.) ατημέλητος-η-ο (σε ενδυμασία)
șleahță, șlehte ουσ. θηλ. (χλευασ.) 1. η συμμορία, η κλικά 2. (ιστ.) ο στρατός από Πολωνούς ευγενείς
șleau, șleauri I. ουσ. ουδ. ο ατακτοποιήτος δρόμος, ο αραμπόδρομος II. έκφρ. **a vorbi pe ~** μιλώ σταράτα (χωρίς περιστροφές)
șlefui, șlefuiesc I. ρ. μετ. 1. λειαίνω, γυαλίζω, λουστράρω, στίλβωνω 2. σμιλεύω II. ρ. μέσο 1. εκλεπτύνομαι, γίνομαι ευγενικός στους τρόπους 2. εκπολιτίζομαι
șlefuire, șlefuiuri ουσ. θηλ. 1. η λείανση, το λουστράρισμα, η στίλβνότητα 2. η σμιλευση, το σμιλέμμα
șlefuit ουσ. ουδ. ιδ. șlefuire
șlefuit-ă, șlefuiți-te επιθ. 1. λείος-α-ο, λουστραρισμένος-η-ο, λουστράτος-η-ο, στίλβνός -ή-ό 2. σμιλευτός-ή-ό 3. μτφ. φιλοφρονας-η-ο
șlefuitor-oare, șlefuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. λειαντής-άντρια (ο, η) 2. σμιλευτής-εύτρια (ο, η)

şlep, **şleपुरी** *ουσ. ουδ.* (ναυτ.) το σλέπι (το φορτηγό ποταμόπλοιο)
şlepar, **şlepari** *ουσ. αρσ.* (ναυτ.) ο οδηγός σλεπιού
şlibovită, **şlibovițe** *ουσ.* θηλ. ποικιλία ρακής, οινοπνευματώδες ποτό
şliț, **şlițuri** *ουσ. ουδ.* 1. το κoilωμα σε σχήμα αυλακίου σ' εξάρτημα μηχανής ή σε ένα στοιχείο οικοδομής 2. το άνοιγμα στην εσωτερική άκρη ή στα μανίκια σε αντικείμενο ενδυμασίας
şmecher-ă, **şmecherie** *Ι. επιθ.* κατεργάρης-α-ικο, πονηρός-ή-ό, πανούργος-α-ο, μάγκικος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* καταφερτζής-ού (ο, η), μάγκας (ο)
şmecheraş, **şmecheraşi** *ουσ. αρσ.* ο απατεώνας, ο κατεργάρης, το αλητοπαιδί
şmecheresc-cască, **şmecheresti** *επιθ.* κατεργάρικος -η-ο, πανούργος-α-ο, απατηλός-ή-ό, δολερός-ή-ό
şmechereşte *επιρ.* κατεργάρικα, πανούργα, απατηλά, δολερά, μάγκα, πονηρώς
şmecheri, **şmecheresc** *Ι. ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον πονηρό, πονηρεύω 2. ξεγελώ, εξαπατώ, καταφέρνω, αποπλανώ // **a ~ pe cineva** καταφέρνω κάποιον *ΙΙ. ρ. μέσο* πονηρεύομαι, χρησιμοποιώ πονηρίες, μαγκεύω
şmecherie, **şmecherii** *ουσ.* θηλ. η κατεργαριά, η πονηριά, η πανουργία, το πονήρεμα, η πονηράδα, ο δόλος, η μαγκιά, η απάτη, το τέχνασμα, το τερτίπι
şmirghel *ουσ. ουδ.* το γυαλόχαρτο, το υαλόχαρτο
şmotru, **şmoturi** *ουσ. ουδ.* (οικ.) η αγγαρεία, η υποχρεωτική εργασία, η αυστηρή στρατιωτική άσκηση
şnapan, **şnapani** *ουσ. αρσ.* (οικ.) δόλιος, κατεργάρης, τσαρλατάνος, αισχροκερδής (ο)
şnaps *ουσ. ουδ.* (οικ.) η ρακή, το ούζο
şniţel, **şniţele** *ουσ. ουδ.* το σνίτσελ // **~ pané** (vienez) το σνίτσελ πανέ (βιεννέζικο)
şnur, **şnururi** *ουσ. ουδ.* το σιρίτι, το σειρήτι, το κορδόνι // **treaba merge** ~ η δουλειά πάει κορδόνι
şnurui, **şnuruiesc** *ρ. μετ.* περνώ το σιρίτι, σιριτώνω // (εμπόρ.) **a ~ registrele** σιριτώνω τα εμπορικά βιβλία (περνώ το σιρίτι, το κορδόνι, μες στα φύλλα του εμπορικού βιβλίου και σφραγίζω τις άκρες του σιριτίου με βουλοκέρι)
şnuruire, **şnuruiiri** *ουσ.* θηλ. το σιρίτωμα, το πέρασμα κορδονιού σε εμπορικό βιβλίο και το σφράγισμα με βουλοκέρι
şnuruit *ουσ. ουδ.* ιδ. şnuruire
şnuruit-ă, **şnuruiţi-te** *επιθ.* (για βιβλία, ντοσιέ, κ.λ.π.) σιριτωμένος-η-ο (και με σφράγισμα με βουλοκέρι)
şnuruleţ, **şnuruleţe** *ουσ. ουδ.* το κορδονάκι
şo *επιρ.* σω! (το ξεφωνητό για παρακίνηση των σκυλιών)
şoaldă, **şoalde** *ουσ.* θηλ. (οικ.) 1. το ψέμα, η απάτη 2. η πονηρία, η πονηράδα, το τερτίπι // **a umbla cu şoaldă** βαδίζω με πονηρίες
şoaptă, **şoapte** *Ι. ουσ. θηλ.* 1. ο ψίθυρος, το ψιθύρισμα 2. το μπουρμούρισμα 3. *μτφ.* το κουτσομπολιό, η συκοφαντία, η κακογλωσσία *ΙΙ. επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~ ψιθυριστά** // **a vorbi în ~** μιλώ ψιθυριστά (σιγά)
şoarece, **şoareci** *ουσ. αρσ.* το ποντίκι, ο ποντικός, ο μυσ (τρωκτικό ζώο) // **în ~ ψιθυριστά ~ de bibliotecă** ο ποντικός της βιβλιοθήκης (που αναζητά βιβλία στις βιβλιοθήκες) // **în ~ ψιθυριστά a se juca ca pisica cu ~le** παίζω σαν η γάτα με το

ποντίκι (περιπαίζω κάποιον) // **în ~ ψιθυριστά când pisica nu-i acasă şoarecii joacă pe masă** όταν λείπει η γάτα χορεύουν τα ποντίκια // **în ~ ψιθυριστά cursă de şoareci** η ποντικοπαγίδα
şobolan, **şobolani** *ουσ. αρσ.* ο αρουραίος
şoc, **şocuri** *ουσ. ουδ.* 1. το σοκ, ο απότομος νευρικός κλονισμός 2. η σύγκρουση, η κρούση 3. *μτφ.* το πλήγμα // **în ~ ψιθυριστά ~ termic** το θερμικό σοκ (η απότομη ψύχρανση αντικειμένου μηχανής) // **în ~ ψιθυριστά bară de ~** η ράβδος για το σοκ (στο αυτοκίνητο) // **trupe de ~** τα στρατεύματα κρούσεως
şoca, **şochez** *ρ. μετ.* σοκάρω
şocant-ă, **şocanti-te** *επιθ.* αυτό που σοκάρει, που προκαλεί κακή εντύπωση
şocat-ă, **şocaţi-te** *επιθ.* σοκαρισμένος-η-ο
şodou, **şodouri** *ουσ. ουδ.* το σωινό (ποτό από τριμμένο κιτρινάδι αυγού με ζάχαρη και ζεματιστό γάλα)
şofa, **şofez** *ρ. αμ.* οδηγώ αυτοκίνητο, σοφάρω
şofer, **şoferi** *ουσ. αρσ.* ο σοφέρ, ο οδηγός αυτοκινήτου
şoferită, **şoferi-te** *ουσ. θηλ.* η οδηγός αυτοκινήτου, η σοφέρ
şofran, **şofrani** *ουσ. αρσ.* (βοτ.) ο κρόκος
şoim, **şoimi** *ουσ. αρσ.* (ορνιθ.) 1. το γεράκι, ο ιέραξ, το σσίιν 2. *μτφ.* ο γενναίος άνθρωπος, ο θαρραλέος, ο αντρείος 3. *μτφ.* το άσπονδο άλογο, γοργό
şoiman-ă, **şoimani-e** *Ι. ουσ. αρσ.* 1. το γεράκι 2. *μτφ.* ο θαρραλέος, αντρείος άνθρωπος 3. *μτφ.* το γοργό άλογο *ΙΙ. ουσ. θηλ.* (μυθ.) οι φανταστικές όμορφες γυναίκες *ΙΙΙ. επιθ.* έξοχος-η-ο, τρομερός -ή-ό, θαυμάσιος-α-ο, υπέροχος-η-ο
şoimar, **şoimari** *ουσ. αρσ.* ο ιερακοτρόφος
şoimeşte *επιρ.* σαν το γεράκι, ευκίνητα γοργά, θαρραλέα, τολμηρά
şold, **şolduri** *ουσ. ουδ.* ο γοφόρ // **a sta cu mâinile în ~uri** κάθομαι με τα χέρια στους γοφούς (αδρανών)
şoldan, **şoldani** *ουσ. αρσ.* 1. το λαγουδάκι (μέχρι ενός χρόνου) 2. *μτφ.* ο νεαρός
şoldar, **şoldari** *ουσ. αρσ.* το λουρί της ιπποσκευής που περνάει πάνω από τους γοφούς του αλόγου
şolduros-oasă, **şolduroşi-oase** *επιθ.* με μεγάλους γοφούς
şoltic-ă, **şoltici-ce** *Ι. επιθ.* 1. κατεργάρης-α-ικο, πονηρός-ή-ό 2. αστείος-α-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* χωρατατζής-τζού (ο, η)
şolticărie, **şolticării** *ουσ.* θηλ. 1. η πονηριά, η κατεργαριά, το τέχνασμα, το τερτίπι 2. το χωρατό
şoltuz, **şoltuzi** *ουσ. αρσ.* (ιστ.) ο διοικητής της πόλης (μεσαιωνικός τίτλος στη Μολδαβία)
şoma, **şomez** *ρ. αμ.* είμαι άνεργος
şomaj *ουσ. ουδ.* η ανεργία
şomer-ă, **şomeri-e** *ουσ. αρσ. και θηλ.* άνεργος (ο, η)
şomoioş, **şomoioage** *ουσ. ουδ.* η δέσμη από ξερό χορτάρι ή άχυρα ή νήματα, χρήσιμη για σκούπισμα αντικειμένων ή για άναμμα φωτιάς
şontăcă *επιφ. κούτσα, κούτσα-κούτσα* // **în ~ ψιθυριστά a merge** ~ πηγαίνω κούτσα-κούτσα, κουτσαίνοντας
şontăcăi, **şontăcăiesc** *ρ. αμ.* (οικ.) κουτσαίνω, είμαι κουτσός-ή-ό
şontăcăire, **şontăcăiri** *ουσ. θηλ.* (οικ.) το κούτσαμα, η κουτσαμάρα

șontorog-oagă, șontorogi-oage *l. επίθ. (οικ.)* κουτσουμπός-ή, κουτσός-ή *II. ουσ. αρσ. και θηλ. σκακάρη-σσα (ο, η)*

șontorogeaală, șontorogeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κολόβωμα, η παράλυση ποδιών, το σκακάτεμα

șontorogi, șontorogesc *l. ρ. αμ. (οικ.)* είμαι κολοβός, έχω παράλυση ποδιών *II. ρ. μέσο* γίνομαι κολοβός, μένω παράλυτος, σκακατεύομαι

șontorogire, șontorogiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* η παράλυση ποδιών, το σκακάτεμα

șontorogit-ă, șontorogiți-te *επίθ. (οικ.)* παράλυτος -η-ο (στα πόδια), σκακατεμένος-η-ο

șopa *επιφ. σιώπα!* (ψιθυριστά, χωρίς θόρυβο)

șopăi, șopăiesc *ρ. αμ. (οικ.)* ψιθυρίζω, μιλάω με χαμηλή φωνή

șopăială, șopăieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο ψιθύρος, το ψιθύρισμα

șopărlă, șopărlu *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η σαύρα

șopărlită, șopărlite *ουσ. θηλ.* η μικρή σαύρα

șopot, șopote *l. ουσ. ουδ. 1.* το πάφλασμα, ο φλοίσβος *2.* το θρόισμα, ο ψιθύρος *II. επίθ. και επιρ. έκφρ. în* ~ ψιθυριστά, με ψιθύρο

șopotî, șopotesce *l. ρ. αμ. 1.* φλοισβίζω, κελαρύζω, μουρμουρίζω *2.* θροίζω, ψιθυρίζω *II. ρ. μετ.* μιλάω χαμηλόφωνα με κάποιον

șopotire, șopotiri *ουσ. θηλ. 1.* το φλοίσβισμα, το κελάρυσμα, το μουρμουρητό *2.* το θρόισμα, το ψιθύρισμα

șopotitor-oare, șopotitori-oare *επίθ. 1.* κελαρυστός -ή-ό, μουρμουριστός-ή-ό *2.* θροϊστικός-ή-ό, ψιθυριστός-ή-ό

șopron, șoproane *ουσ. ουδ.* το χαγιάτι, το υπόστεγο, το υποστέγασμα

șopteaală, șopteli *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, ο ψιθύρος

șopti, șoptesc *l. ρ. αμ.* ψιθυρίζω, μουρμουρίζω *II. ρ. μετ.* μιλάω χαμηλόφωνα με κάποιον *III. επιρ. έκφρ. pe* -te ψιθυριστά, με χαμηλή φωνή

șoptire, șoptiri *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, ο ψιθύρος

șoptit *ουσ. ουδ.* ο ψιθύρος

șoptit-ă, șoptiți-te *l. επίθ.* ψιθυρισμένος-η-ο *II. επιρ.* ψιθυριστά

șoricar, șoricari *ουσ. αρσ.* ο ποντικοφάγος (σκυλιά ή πτηνά)

șoricel, șoriceii *ουσ. αρσ.* το ποντικάκι

șorici *ουσ. ουδ. (μαγ.)* φαγώσιμο καθαρισμένο από τρίχες και καψαλισμένο γουρουνίσιο δέρμα

șoricioaică, șoricioaice *ουσ. θηλ. 1.* το θηλυκό ποντίκι *2.* (λαϊκ.) το ποντικοφάρμακο (δηλητήριο, ένωση του αρσενικού)

șort, șorturi *ουσ. ουδ.* το σόρτς (το κοντό πανταλόνι)

șorț, șorțuri *ουσ. ουδ. 1.* η ποδιά *2.* είδος φορέματος για τις μαθήτριες

șorțuleț, șorțulețe *ουσ. ουδ.* η μικρή ποδιά

șosea, șosele *ουσ. θηλ. 1.* η δημοσιά, η οδός *2.* ο δρόμος // ~ *asfaltată* η ασφαλτόστρωτη οδός // ~ *națională* η εθνική οδός // ~ *principală* η κύρια οδός

șosetă, șosete *ουσ. θηλ.* το σοσόνι

șosele *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* η ψεύτικη υπόσχεση, το δελέασμα, η εξαπάτηση // **a umbla cu ~ și cu momele** τάζω λαγούς με πετραχήλια (κάνω απραγατοποίητες υποσχέσεις)

șosoi, șosoi *l. ρ. αμ. (οικ.)* ψιθυρίζω, μιλάω ψιθυριστά *II. ρ. μετ.* λέγω κάτι σε κάποιον σιγαλά

șosoire, șosoiri *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ. (οικ.)* το ψιθύρισμα

șosoiu *ουσ. ουδ.* ο ψιθύρος

șoson, șosoni *ουσ. αρσ.* η ψηλή γαλότσα

șosoteală, șosoteli *ουσ. θηλ. 1.* το ψιθύρισμα, το μουρμουρητό *2. μτφ.* η δυσφήμιση σε βάρος κάποιου

șot, șoturi *ουσ. ουδ.* η αρμυρή λίμνη (στερεύει, αποξηραίνεται το καλοκαίρι αφήνοντας αποθέσεις αλατιού)

șotie, șotii *ουσ. θηλ. (οικ.) 1.* η φάρσα *2.* ο αστεϊσμός // **a se ține de șotii** κάνω αστεία, δε μιλάω σοβαρά *4.* η πανουργία, το τέχνασμα

șotron, șotroane *ουσ. ουδ.* το παιδικό παιχνίδι, το κουτσό // **a juca** ~ παίζω το κουτσό

șovăi, șovăi *ρ. αμ. 1.* τρικλίζω *2.* διστάζω, ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι *3.* αμφιβάλω // **nu** -e **față de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα (έχει έλλειψη θικών φραγμών)

șovăială, șovăieli *l. ουσ. θηλ. 1.* το τρίκλισμα *2.* ο δισταγμός, η ταλάντευση, η αμφιταλάντευση *3.* η αμφιβολία, ο ενδοασμός, η αμφірρεπεία *II. επιρ. έκφρ. fără nici o ~ χωρίς κανένα δισταγμό*

șovăielnic-ă, șovăielnici-ce *l. επίθ. 1.* διστακτικός-ή-ό, αναποφασιστος-η-ο, αμφιταλαντευόμενος-η-ο *2.* αβέβαιος-η-ο, κλονιζόμενος-η-ο, αμφιρρεπής-ής-ές, επιφυλακτικός-ή-ό *II. επιρ.* διστακτικά, αβέβαια, επιφυλακτικά, αμφιρρεπώς

șovăind-ă, șovăinzi-de *επίθ. ιδ.* șovăielnic

șovăire, șovăiri *l. ουσ. θηλ. 1.* το τρίκλισμα *2.* ο δισταγμός, η διστακτικότητα, η αμφιταλάντευση, η κύμανση *2.* η αναποφασιστικότητα, η επιφυλακτικότητα *II. επιρ. έκφρ. fără ~ χωρίς διστακτικότητα*

șovăitor-oare, șovăitori-oare *l. επίθ. 1.* διστακτικός-ή-ό, αμφιταλαντευόμενος-η-ο, αναποφασιστος-η-ο *2.* αβέβαιος-η-ο, ενδοαστικός-ή-ό, αμφιρρεπής-ής-ές *II. επιρ. 1.* διστακτικά, αναποφασιστά *2.* αβέβαια, ενδοαστικά, αμφιρρεπώς

șovin-ă, șovini-e *l. επίθ.* σοβινιστικός-ή-ό *II. επιρ.* σοβινιστικά *III. ουσ. αρσ. και θηλ.* σοβινιστής-ίστρια (ο, η)

șovinism *ουσ. ουδ.* ο σοβινισμός

șovinișt-ă, șoviniști-ste *l. επίθ.* σοβινιστικός-ή-ό *II. επιρ.* σοβινιστικά *III. σοβινιστής-ίστρια (ο, η)*

șpacu, șpacuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ξέστρο, η ξύστρα, το ξυστήρι

șpacui, șpacuiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* ξυστρίζω

șpagă *ουσ. θηλ. (οικ.) 1.* η δωροδοκία, το ρουσφέτι *2. μτφ.* το λάδωμα

șpalt, șpalturi *ουσ. ουδ. (τυπ.)* το τυπογραφικό δοκίμιο

șpalt, șpalturi *ουσ. ουδ.* το λεπτό δέρμα για φοδράρισμα υποδημάτων

șpan, șpanuri *ουσ. ουδ.* το μεταλλικό απόσχιμα από την επεξεργασία μετάλλων με τον τόρνο

șparli, șparlesc *ρ. μετ. (αργκ.) 1.* κλέβω *2.* σφετερίζομαι

șparlire, șparliri *ουσ. θηλ. (αργκ.) 1.* η κλοπή, η κλεψιά, το κλέψιμο *2.* ο σφετερισμός

șparlit-ă, șparliți-te *επίθ. (αργκ.) 1.* κλοπιμαίος-α-ο, κλεψιμαίος-α-ο *2.* σφετερισμένος-η-ο

șperacle, șperacle *ουσ. ουδ.* το αντικλεΐδι

șperț, șperțuri *ουσ. ουδ. (αργκ.) 1.* η δωροδοκία, το ρουσφέτι *2. μτφ.* το λάδωμα

șperțar-ă, șperțarie *ουσ. αρσ. και θηλ. (αργκ.)* ρουσφετολόγος (ο, η)
șperțui, șperțuiesc *ρ. μετ. (αργκ.)* δωροδοκώ, ρουσφετολογώ
șperțuială, șperțuieli *ουσ. θηλ. (αργκ.)* η ρουσφετολογία, η δωροδοκία, το δωροδόκημα, η δωροληψία
șpil, șpiluri *ουσ. ουδ. (αργκ.)* το τέχνασμα, το τερτίπι // **a prinde -ul** το να καταλάβει κανείς κάτι
șpilhozen, șpilhozeni *ουσ. αρσ.* το πανταλονάκι με τράντες για τα μικρά παιδιά
șpiț, șpițuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η χαλύβδινη ράβδος με μυτερή κορυφή χρήσιμο για το άνοιγμα τρυπών στις πέτρες
șpriț, șprițuri *ουσ. ουδ.* το ποτό από κρασί και σόδα / μεταλλικό νερό
șpriț, șprițuri *ουσ. ουδ.* η συσκευή για διακόσμηση γλυκισμάτων
șprițui, șprițuiesc *ρ. μέσο (οικ.)* πίνω κρασί με σόδα ή οινόπνευματώδη ποτά, μπεκρουλιάζω
șrapnel, șrapnele *ουσ. ουδ.* η εγκαίροφλεγής οβίδα, το σράπνελ
șrot, șroturi *ουσ. ουδ.* τα υπολείμματα ελαιόσπορων μετά από την εξόρυξη του λαδιού, είναι ζωτροφικό υλικό
șrotuire, șrotuiri *ουσ. θηλ.* η σύνθλιψη και το κοκκίνισμα των σιτηρών μέσα σε σήτες όλο και πιο πυκνές
ștab, ștabi *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο προϊστάμενος, ο αρχηγός, ο επικεφαλής
ștachetă, ștachete *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η λεπτή μπάρα για το άλμα σε ύψος
ștafetă, ștafete *ουσ. θηλ.* 1. η σκυτάλη, το ρόπαλο 2. *μτφ.* ο ειδικός ταχυδρόμος // **cursă de ~** η σκυταλοδρομία // (αθλ.) **probele de ~** οι σκυταλοδρομίες
ștaif, ștaifuri *ουσ. ουδ. (σε ένα υπόδημα)* το φόρτι
ștampila, ștampilez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω, βουλώνω 2. σημαδεύω, επισήμαινώ
ștampilare, ștampilări *ουσ. θηλ.* 1. το σφράγισμα, η σφράγιση, το βούλωμα 2. η σήμανση, η επισήμανση
ștampilă-ă, ștampilă-ți *επιθ.* σφραγιστός-ή-ό, σφραγισμένος-η-ο, βουλωμένος-η-ο
ștampilă, ștampile *ουσ. θηλ.* 1. η σφραγίδα 2. η βούλα 3. το σημάδι, το σήμα
ștand, ștanduri *ουσ. ουδ.* το περίπτερο, ο τόπος εκθέσεως εμπορευμάτων
ștangă, ștângi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σιδερένια ράβδος
ștanță, ștanțez *ρ. μετ.* σημαδεύω αντικείμενο με οξύ ή μυτερό όργανο, κάνω επισήμανση
ștanțare, ștanțări *ουσ. θηλ.* η επισήμανση αντικειμένων με οξύ ή μυτερό όργανο
ștanțat-ă, ștanță-ți *επιθ.* χαρακτός-ή-ό, χαραγμένος-η-ο (με ειδικό μηχάνημα)
ștanță, ștanțe *ουσ. θηλ.* η εκγλυπτική μηχανή, το ειδικό μηχάνημα για χάραγμα σήματος ή διακριτικού σημείου πάνω σ' ένα αντικείμενο
ștecăr, ștecare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η φίσα
ștecher, ștechere *ουσ. ουδ. ιδ.* ștecăr
ștergar, ștergare *ουσ. ουδ.* 1. το προσοψί, η πετσέτα 2. το πέπλο
ștergător-oare, ștergători-oare *ι. ουσ. θηλ.* το πατάκι, το χαλάκι, το ποδόμακτρον *ιι. ουσ. ουδ.* 1. το κουρέλι για σκούπισμα, το σφουγγαρόπανο,

η πατσαβούρα 2. η συσκευή στο παμπρίζ για σκούπισμα του τζαμιού, το υαλόμακτρο 3. το μάκτρο για το σωλήνα των πυροβόλων
șterge, șterg *ι. ρ. μετ.* 1. σκουπίζω, σφουγγίζω, σφουγγαρίζω 2. σβήνω, εξαλείφω, αποσβήνω 3. διαγράφω, ξεγράφω 4. απαλείφω // **a ~ ceva scris** ξεγράφω κάτι γραμμένο // **a ~ cu buretele** σβήνω με το σφουγγάρι // **a ~ de pe fața pământului** εξαλείφω απ' την επιφάνεια της γης // **a ~ praful** σκουπίζω τη σκόνη // **a ~ putina** φεύγω κρυφά, το σκάω // **a ~ tabla** σβήνω το μαυροπίνακα // **a ~ vesela** σφουγγίζω τα πιατικά // **a-și ~ lacrimile** σκουπίζω τα δάκρυά μου // **a-și ~ nasul** σκουπίζω τη μύτη μου // **a o ~** το στρίβω, το σκάω (φεύγω κρυφά) // **ce e scris nu se ~** ό,τι γράφει δεν ξεγράφει *ιι. ρ. μέσο* 1. σκουπίζομαι, σφουγγίζομαι 2. σβήνομαι, ξεθωριάζω, ξεβάφω 3. χάνομαι // **a se ~ pe mâini** σκουπίζομαι στα χέρια μου // **mă șterg pe față** σκουπίζομαι στο πρόσωπο
ștergere, ștergeri *ουσ. θηλ.* 1. το σβήσιμο, το σφουγγάρισμα, το σφουγγισμα, η απόλειψη, η εξαλείφση 2. το σκούπισμα 3. η απόσβεση (χρέους) // **care poate să producă ~** απαλειπτικός-ή-ό
șterpeleală *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κλέψιμο, η κλεψιά, η κλοπή
șterpelă, șterpelesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. κλέβω, αφαιρώ ξένο πράγμα 2. σφετερίζομαι 3. *μτφ.* σουφρώνω, κλέβω επιτήδεια
șterpelire, șterpeliri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το κλέψιμο, η κλοπή 2. *μτφ.* το σουφρωμα, το επιτήδαιο κλέψιμο
șters *ουσ. ουδ.* 1. το σβήσιμο, η εξαλείφση 2. η διαγραφή 3. το σκούπισμα // **-ul prafului** το σκούπισμα της σκόνης // **gumă de ~** το σβηστήρι
șters-earsă, ștersi-se *επιθ.* 1. σβηστός-ή-ό, σβησιμένος-η-ο, ξεγραμμένος-η-ο, διαγραμμένος-η-ο 2. ξεθωρος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο 3. άσημος-η-ο, ασημαντός-η-ο 4. *μτφ.* ασαφής-ής-ές 5. *μτφ.* αδύνατος-η-ο
ștersătură, ștersături *ουσ. θηλ.* το σβήσιμο, το σβησιμένο κείμενο
ștevie, șteviu *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το λάπατο (φυτό φαγόσμιμο)
ști, știu *ι. ρ. μετ.* 1. ξέρω 2. γνωρίζω // **a ~ carte** ξέρω γράμματα, είμαι εγγράμματος(η-ο) // **a ~ pe de rost** το ξέρω απέξω // **a fi nu știu cum** είναι δεν ξέρω πως // **a nu ~ ce vrea** δεν ξέρει τί θέλει // **a nu ~ de unde s-o apuce** δεν ξέρω από πού να το πάρω // **a nu ~ multe** δεν ξέρει πολλά (ενεργεί χωρίς περιστροφή) // **el nu mă știe** αυτός δε με γνωρίζει // **el știe ce face** αυτός ξέρει τί κάνει // **las' că știu eu** άφησε γιατί ξέρω εγώ // **numai Dumnezeu știe** μόνο ο Θεός ξέρει // **nu știu, n-am văzut nimic** δεν ξέρω, δεν είδα τίποτα // **să știu bine** κά... ακόμα κι αν... // **știți una?** ξέρεis κάτι; ακούς τί σου λεω; *ιι. ρ. αμ.* 1. ξέρω, έχω ιδέα 2. λαβαίνω υπ' όψη, έχω φροντίδα για κάτι // **a nu ~ de glumă** δεν ξέρει για αστεία, δεν αστειεύεται // **nu-i cine știe** ce δεν είναι κάτι τι το ποιος ξέρει τι // **pe cât știu** απ' όσο ξέρω *ιιι. ρ. μέσο* 1. γνωρίζομαι 2. είναι αυτονόητο, είναι γνωστό ότι // **după cum se știe** καθώς είναι γνωστό // **ei se știu de mult** αυτοί γνωρίζονται από πολύ καιρό // **se știe că...** γνωρίζεται, είναι γνωστό ότι... // **totul se știe** όλα γνωρίζονται

știift, știifturi ουσ. ουδ. 1. η ξυλόπροκα, η σφήνα 2. το μεταλλικό κυλινδρικό ραβδί για συνάρμωση δύο τεμαχίων μεταλλικών

știiftui, știiftuiesc ρ. μετ. σφηνώνω, στερεώνω με σφήνα

știință, științe Ι. ουσ. θηλ. 1. η επιστήμη 2. η γνώση 3. η πολυμαθεία, η γνωριμία πραγμάτων // ~ **de carte** η γνώση γραμμάτων // ~ **heraldică** η οικοσημολογία // ~ **și învățământ** η επιστήμη και η εκπαίδευση // **cu știința cuiva** με τη γνώση κάποιου // **om de ~** ο, η επιστήμονας // **spre ~** προς γνώση, για να λάβει γνώση // **științele naturii** η φυσιογνωσία, οι φυσιογνωστικές επιστήμες, τα φυσικά ΙΙ. επιρ. έκφρ. // **cu bună ~** εσκεμμένως // **fără știința cuiva** χωρίς τη γνώση κάποιου

științific-ă, științifici-ce Ι. επιθ. επιστημονικός-ή-ό // **cercetător ~** ο επιστημονικός ερευνητής // **cadre -e** τα επιστημονικά στελέχη // **carieră -ă** η επιστημονική σταδιοδρομία ΙΙ. επιρ. επιστημονικά

științificește επιρ. επιστημονικά, με γνώση της επιστήμης, κατά επιστημονικό τρόπο

știr ουσ. αρσ. (βοτ.) το άγριο αμάρντο (αγριόχορτο)

știrb-ă, știrbi-e Ι. επιθ. 1. ξεδοντάρης-α-ικο, ξεδοντιασμένος-η-ο 2. τσουγκρισμένος-η-ο (για μπουκάλια, πιάτα, κ.λ.π.) ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φαφούτης-τα (ο, η)

știrbi, știrbesc Ι. ρ. αμ. ξεδοντίζομαι, χάνω τα δόντια μου, φαφουτιάζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. γίνομαι φαφούτης -α 2. παθαίνω ρωγμή, ραγίζω, τσουγκρίζομαι 3. στομώνω, χάνω την οξύτητά μου, φθείρομαι ΙΙΙ. ρ. μετ. 1. δημιουργώ ρωγμή, ράγισμα, ραγισματιά, ραγίζω κάτι 2. κάνω κάτι λιγότερο οξύ, αμβλύνω 3. μτφ. μειώνω, ελαττώνω, σμικρύνω, υποτιμώ ηθικά κάποιον // **a ~ faima** μειώνω τη φήμη // **am -t o farfurie** ράγισμα ένα πιάτο

știrbie, știrbiri ουσ. θηλ. 1. το ράγισμα 2. η σμίκρυνση, η μείωση της αξίας κάποιου 3. μτφ. η ηθική ζημιά, το χάσιμο της υπόληψης // -a **prestigiuului** το χάσιμο του κύρους (του γόητρου)

știrbit-ă, știrbiți-te επιθ. 1. ραγισμένος-η-ο, τσιμπημένος-η-ο 2. ακρωτηριασμένος-η-ο 3. μτφ. μειωμένος-η-ο (στην αξία)

știrbitură, știrbituri ουσ. θηλ. 1. το ράγισμα, η ρωγμή 2. η μείωση τη αξίας, της υπόληψης ή του δικαιώματος

știre, știri Ι. ουσ. θηλ. 1. η είδηση, η αγγελία, το άγγελμα, το μαντάτο, η αναγγελία 2. η πληροφορία, το νέο 3. η γνώση // **a da de ~** ειδοποιώ, κάνω γνωστό κάτι // **a ști cuiva de ~** έχω ειδήσεις από κάποιον // **buletin de știri** το δελτίο ειδήσεων // **în -a cuiva** στην έγνοια / φροντίδα κάποιου ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu -a cuiva** με τη γνώση κάποιου // **fără -a cuiva** εν αγνοία κάποιου

știutei, știutebe ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το κούλωμα σε κορμό δέντρου 2. η κυψέλη

știucă, știuci ουσ. θηλ. (ιχθ.) ο λούτσος

știulete, știuleți ουσ. αρσ. η ρόκα καλαμποκισού

știut-ă, știuți-te επιθ. 1. γνωστός-ή-ό, γνωριστός-η-ο 2. φανερός-ή-ό 3. φημισμένος-η-ο, ξεκουστός-ή-ό

știutor-oare, știutori-oare επιθ. 1. γνωρίζων-ουσα-ον, γνώστης 2. έμπειρος-η-ο 3. ενήμερος-η-ο // ~(**-oare**) **de carte** εγγράμματος-η-ο

ștraif, ștraifuri ουσ. ουδ. η ταινία (από χαρτί, χαρτόνι, ύφασμα)

strand, stranduri ουσ. ουδ. 1. η πλαζ με αμμουδιά κοντά σε ποτάμι 2. η δημόσια

streang, streanguri ουσ. ουδ. 1. το σχοινί, η αγχώνη, η κρεμάλα 2. η θηλειά, ο βρόχος // **a-și pune -ul de gât** βάζω τη θηλειά στο λαιμό μου

strengar, strengari ουσ. αρσ. (οικ.) 1. ο άτακτος, ο διαβολάκος, το αλητόπαιδο, ο αλήτης 2. ο πονηρός, ο μάγκας, το χαμίνι 3. ο υπερμπάντης

strengăresc-ească, strengărești επιθ. 1. άτακτος-η-ο, κατεργάριος-η-ο, μάγκικος-η-ο 2. πονηρός-ή-ό

strengărește επιρ. (οικ.) 1. άτακτα, κατεργάρικα, μάγκικα 2. πονηρά

strengări, strengăresc ρ. αμ. (οικ.) 1. αταχτώ, κάνω αταξίες, αλητεύω, διαβολίζω 2. χωρατεύω, κάνω πονηρά τεχνάσματα

strengărie, strengării ουσ. θηλ. (οικ.) η αταξία, το πονηρό τεχνάσμα, το πονήρεμα, η μαγκιά, η κατεργαριά, η διαβολιά, η υπερμπαντιά

strengăriță, strengărițe ουσ. θηλ. (οικ.) το διαβολοκόριτσο, η διαβολογυναίκα, η παμπόνηρη γυναίκα, η πανέξυπνη, η ζωηρή νεαρή, η υπερμπάντισσα

strudel, strudele ουσ. ουδ. (μαγ.) η μηλόπιτα με τυρί, καρύδια κ.λ.π., τυλιγμένη σε ρολό, το στρόνιτελ

ștuț, ștuțuri ουσ. ουδ. ο κοντός σωλήνας, συνδέει το δοχείο με τον αγωγό

șubă, șube ουσ. θηλ. το χοντρό μακρύ και φαρδύ πανωφόρι που έχει επένδυση από μαλλινό δέρμα, ο χοντρός μανδύας, το γούνινο παλτό

șuber, șubere ουσ. ουδ. (τεχ.) το μηχανήμα για ανοιγοκλείσιμο της οπής στα υγρά ή αέρια

șubler, sublere ουσ. ουδ. (τεχ.) «το σούμπλερ», το όργανο μετρήσεως μικρών διαστάσεων του μήκους ή του πάχους πραγμάτων

șubred-ă, șubrezi-de επιθ. 1. αδύνατος-η-ο, αχαμνός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό, αστερικός-η-ο, αστερώδης-η-ο, επισφαλής-ής -ές 2. ετοιμόρροπος-η-ο, σαθρός-ή-ό 3. μτφ. αβάσιμος-η-ο, αβεβαιος-η-ο

șubrezenie, șubrezenii ουσ. θηλ. 1. η αδυναμία, η ισχνότητα, η καχεκτικότητα, η καχεξία, η έλλειψη στερεότητας, το αστηρίχτο 2. η σαθρότητα, το αβάσιμο 3. το αδυνάτισμα, η λεπτότητα

șubrezi, șubrezești ρ. μετ. 1. αδυνατίζω, αχαμνίζω, ισχνάινω, εξασθενίζω 2. σαθρώνω, ξεχαρβάλωνω ΙΙ. ρ. μέσο αδυνατίζω, εξασθενώ, χάνω τη στερεότητα, γίνομαι σάπιος, χάνω την ανθεκτικότητα, σαραβαλίζω

șubrezie, șubrezi ουσ. θηλ. το αδυνάτισμα, το λίνγεμα, η έλλειψη στερεότητας, η σαθρότητα, η μη ανθεκτικότητα, το ξεχαρβάλωμα

șubreziță, șubreziți-te επιθ. 1. αδύναμος-η-ο, αδυνατισμένος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, σαθρός-ή-ό, αστερώδης-η-ο 2. ετοιμόρροπος-η-ο, ξεχαρβαλωμένος-η-ο

șucheat-ă, șucheati-te επιθ. (επαρχ.) μισότρελος-η-ο

șuetă, șuete ουσ. θηλ. η κουβεντούλα, το κουβεντολόγι, η ψιλή κουβέντα

șugar-ă, sugari-e επιθ. (επαρχ.) 1. σβέλτος-η-ο, λυγερός-ή-ό 2. λεπτός-ή-ό

șugubăț-eață, șugubeți-e επιθ. (επαρχ.) 1. αστείος -α-ο, χαριτολόγος-α-ο 2. απατηλός-ή-ό, πλανερός-ή-ό

șugubeț-șeață, șugubeți-e *επίθ.* *ιδ.* *șugubăț*
șugui, șuguiesc *Ι. ρ. αμ. (επαρχ.)* 1. αστειεύομαι, χωρατεύω, δε μιλάω σοβαρά *ΙΙ. ρ. μετ.* γελώ, εξαπατώ, ξεγελώ, λέγω ψέματα
șui-ie, șui-ie *επίθ.* (*επαρχ.*) λεπτός-ή-ό, ευλύγιστος -η-ο, σβέλτος-η-ο, εύστροφος-η-ο
șui-ie, șui-ie *επίθ.* (*οικ.*) άμυαλος-η-ο, τρελούτσικος -η-ο, απερίσκεπτος-η-ο
șuier, șuiere *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, το σύριγμα
șuiera, șuier *Ι. ρ. αμ.* σφυρίζω (άνεμος, ατμομηχανή), συρίζω *ΙΙ. ρ. μετ.* σφυρίζω κάποιον, αποδοκιμάζω με σφυρίγματα
șuierat, șuierături *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
șuierat-ă, șuierați-te *επίθ.* σφυριχτός-ή-ό, σφυριγμένος-η-ο
șuierător-oare, șuierători-oare *επίθ.* συριστικός-ή-ό
// consoană șuierătoare το συριστικό σύμφωνο
șuierătură, șuierături *ουσ. θηλ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
șuiet, șuiete *ουσ. ουδ.* (*επαρχ.*) 1. το βουητό 2. το θρόισμα 3. το κελάρυσμα
șuncă, șuncii *ουσ. θηλ.* το παστό χοιρομέρι, το ζαμπόν
șură, șure *ουσ. θηλ.* 1. ο αχυρώνας 2. το υποστέγασμα, το αμαξοστάσιο, το χαγιάτι
șurub, șuruburi *Ι. ουσ. ουδ. (τεχ.)* η βίδα, ο κοχλίας
// a strânge -ul σφίγγω τη βίδα (αναγκάζω, χρησιμοποιώντας βία) *ΙΙ. επρ. έκφρ. în ~* σε σχήμα βίδας, ελικοειδώς
șurubar, șurubari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* 1. ο βιδωτής 2. *μτφ.* ο πονηρός, ο τερπιπιτζής
șurubărie, șurubării *ουσ. θηλ.* 1. το σύνολο βιδών ενός μηχανισμού 2. (*οικ.*) η πονηριά, το απατηλό μέσο, το τερτίπι, η πανουργία, η κατεργαριά
șurubel, șurubele *ουσ. θηλ.* η βιδίτσα
șurubelniță, șurubelnițe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο βιδολόγος, το κατσαβίδι
șustă, șuste *ουσ. θηλ. (αργκ.)* ο διακανονισμός, η συνδιαλλαγή, η συνεννόηση *// am o ~* έχω ένα διακανονισμό, ένα συμβιβασμό

șușanea, șușanele *ουσ. θηλ.* το θέαμα βαριετέ
șușoteală, șușoteli *ουσ. θηλ.* 1. το σούσουρο, ο ψίθυρος, το ψιθύρισμα 2. ο υπόκωφος θόρυβος, το μουρμουρητό 3. *μτφ.* η δυσφήμιση
șușoti, șușotesc *ρ. αμ.* 1. ψιθυρίζω, μουρμουρίζω 2. θροίζω
șușotire, șușotiri *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, το μουρμούρισμα
șușotit *ουσ. ουδ.* *ιδ.* *șușoteală*
șușuială, șușuieli *ουσ. θηλ.* ο ψίθυρος, το μουρμούρισμα, το θρόισμα
șușuit *ουσ. ουδ.* το θρόισμα, ο ψίθυρος, ο σιγανός και μονότονος θόρυβος
șut, șuturi *ουσ. ουδ.* η βάρδια, η διάρκεια της εργασίας μιας ομάδας εργατών σε ορυχείο *// să intrăm în ~* να αρχίσουμε τη δουλειά
șut, șuturi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σουτ
șuta, șutez *ρ. μετ. (αθλ.)* σουτάρω, δίνω σουτ
șutare, șutări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το σουτάρισμα
șutat *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σουτάρισμα
șutor, șutori *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο σουτέρ
șuviță, șuvițe *ουσ. θηλ.* 1. ο βόστρυχος, η μπουκλα, η τούφα, η δέσμη από μαλλιά 2. η αχτίδα φωτός
// ~ de apă το νήμα νερού *// μτφ. ~ de pământ* η λωρίδα γης
șuvoi, șuvoaie *ουσ. ουδ.* 1. ο χείμαρρος, το γοργό ποτάμι 2. η νεροσυρμή 3. *μτφ.* η μάζα ανθρώπων σε κίνηση, το πλήθος
Șvab-ă, Șvabi-e *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Σβάμπος-α (ο, η), πληθυσμός Ελβετικής καταγωγής που ζει από το 18^ο αιώνα στην περιοχή του Μπανάτου *ΙΙ. επίθ.* σβάμπικος-η-ο
șvaițer *ουσ. ουδ.* είδος τυριού όμοιο με το κασέρι με τρύπες στη μάζα του, ελβετικό τυρί
șvart, șvarturi *ουσ. ουδ. (αρχ.)* ο καφές αφέψημα, φιλτραρισμένος
șvâbesc-cască, șvâbești *επίθ.* σβάμπικος-η-ο
Șvăboaică, Șvăboaițe *ουσ. θηλ.* η Σβάμπα

T, t

T, t *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **t**, το εικοστό τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [t].

ta *επιφ.* τα-τα-τα // **trompetele răsună** ~~~~ οι σάλπιγγες αντιλαλούν: τα-τα-τα

tabac *ουσ. ουδ.* ο καπνός (για πρεζάρισμα)

tabacheră, tabachere *ουσ. θηλ.* η ταμπακέρα, η ταμπακοθήκη, η καπνοθήκη

tabagic-ă, tabagici-ce *επίθ.* καπνιστικός-ή-ό

tabagism *ουσ. ουδ.* ο καπνισμός

tabără, tabere *ουσ. θηλ.* 1. το στρατόπεδο 2. ο καταυλισμός, η κατασκήνωση 3. πολ. η πολιτική παράταξη // ~ **de elevi** η μαθητική κατασκήνωση
tabel, table *ουσ. ουδ.* 1. ο πίνακας 2. ο κατάλογος, η κατάσταση

tabelă, table *ουσ. θηλ.* ο πίνακας, το ταμπλό // ~ **de logaritmi** ο πίνακας λογαρίθμων

tabernacol, tabernacole *ουσ. ουδ. (θρ.)* 1. ο φορητός ναός 2. (εκκλ.) το ατσοφόριον

tabiet, tabieturi *ι. ουσ. ουδ.* 1. το συνήθειο, το χούνι 2. η ιδιοτροπία 3. το γούστο // **a-și face -ul** κάνω το συνήθειο II. *επιθ. έκφρ.* **cu -uri** με συνήθειες

tabinet, tabinete *ουσ. ουδ.* το απλό παιχνίδι με τραπουλόχαρτα

tablagiu, tablagii *ουσ. αρσ.* ο ταβλιστής, ο παίκτης του τάβλι

tablă, table *ουσ. θηλ.* 1. η λαμαρίνα, το έλασμα μετάλλου 2. η πινακίδα 3. ο πίνακας // ~ **de materii** ο πίνακας περιεχομένων // ~ **de șah** η πλάκα του σκακιού, η σκακιέρα // ~ **școlare** ο μαυροπίνακας // **foaie de -** το φύλλο λαμαρίνας

tablă, table *ουσ. θηλ.* το τάβλι // (*οικ.*) **a face cu cineva** ο ~ παίζω με κάποιον τάβλι

tabletă, tablete *ουσ. θηλ.* 1. η παστίλια, το χάπι 2. η πλακέτα 3. *μτφ.* το λογιστεχνικό σημείωμα

tabloid *ουσ. ουδ.* το ταμπλόιντ

tablou, tablouri *ουσ. ουδ.* 1. ο πίνακας 2. η εικόνα 3. το ταμπλό 4. η θέα πραγμάτων, η επιγραφή πραγμάτων και γεγονότων 5. τα δεδομένα σε ορισμένη τάξη // ~ **ul de bord** το ταμπλό οχήματος (αυτοκινήτου, κ.λ.π.) // ~ **ul de comandă** το ταμπλό διοικήσεως // ~ **ul de curent electric** ο πίνακας ηλεκτρικού ρεύματος // *οικ.* **a rămâne ~** μένω άναυδος

tabu, tabuuri *ουσ. ουδ.* το ταμπού

tabulară, tabulari-e *επίθ.* πινακοειδής-ής-ές' που ανήκει σε έναν πίνακα // (*μαθ.*) **diferență -ă** η διαφορά του πίνακα (στους λογάριθμους αριθμών τρισεσάρων ψηφίων)

tabulator, tabulatoare *ουσ. ουδ.* ο στερεωτής του μήκους της σειράς σε γραφομηχανή (μηχανισμός)

taburet, taburete *ουσ. ουδ.* το σκαμνάκι, το ταμπουρέ
tac, tacuri *ουσ. ουδ.* η στέκα, το ραβδί στο παιχνίδι του μπιλιάρδου

tacăâm, tacâmuri *ουσ. ουδ.* 1. το μαχαίροπύρουνό 2. το σεרבίτιο 3. το σύνολο ομοειδών πραγμάτων // **cu tot -ul** με ό,τι χρειάζεται

tachet, tacheți *ουσ. αρσ.* το μεταλλικό μικρό υποστήριγμα, ο μεταλλικός συνδετήρας

tachina, tachinez *ι. ρ. μετ.* πειράζω, ενοχλώ, τσατίζω II. *ρ.* αντων. πειράζομαι, νιώθω ενόχληση, θίγομαι, τσαντίζομαι

tachinare, tachinări *ουσ. θηλ.* το πείραγμα, το τσάντισμα, η ενόχληση

tacit-ă, taciti-te *ι. επίθ.* σιωπηρός-ή-ό // **acord ~** η σιωπηρή συμφωνία II. *επίρ.* σιωπηρά

taciturn-ă, taciturni-e *επίθ.* σιωπηλός-ή-ό, λιγομίλητος-η-ο

taclale *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* η κουβέντα, το κουβεντολόγι, η ψιλή κουβέντα // **a sta la ~** το στρώνω στην κουβέντα

tact, tacturi *ουσ. ουδ.* 1. το τακτ, η λεπτότητα 2. ο ρυθμός, το μέτρο // **a proceda cu ~** ενεργώ με τακτ (με τρόπο)

tactic-ă, tactici-ce *ι. επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό 2. επιτελικός-ή-ό // **scopul ~** ο επιτελικός σκοπός II. *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η τακτική (κλάδος της πολεμικής επιστήμης)

tactician-ă, tacticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο τακτικός 2. (στρατ.) ο έμπειρος στη νπολεμική επιστήμη

tacticos-oasă, tacticoși-oase *ι. επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό, ταχτικός-ή-ό 2. μετρημένος-η-ο II. *επίρ.* τακτικά, ταχτικά, με τάξη

tactil-ă, tactili-e *επίθ.* απτός-ή-ό, ψηλαφητός-ή-ό, ψαυστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό

tafta, taftale *ουσ. θηλ.* ο ταφτάς

tagmă, tagme *ουσ. θηλ.* (χλευασ.) η κλίκα, η φατρία

tahicardie, tahicardii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ταχυκαρδία

tahigraf, tahigrafii *ουσ. αρσ.* ο ταχυγράφος

tahimetric-ă, tahimetrici-ce *επίθ.* ταχυμετρικός-ή-ό

tahimetrie, tahimetrii *ουσ. θηλ.* η ταχυμετρία

tahimetru, tahimetre *ουσ. ουδ.* το ταχύμετρο

tahipnee, tahipnee *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ταχύπνοια

tahân, tahânuri *ουσ. ουδ.* το ταχίλι

tahometru, tahometre *ουσ. ουδ.* το ταχόμετρο

taht, tahturi *ουσ. ουδ. (ιστ.)* 1. η έδρα τοπικής αρχής 2. ο ηγεμονικός θρόνος 3. ο ταχυδρομικός σταθμός

taică *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο πατέρας // ~ „**părinte**”! πάτερ «παπά»!

taifas, taifasuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η ψιλή κουβέντα, το κουβεντολόγι, η κουβεντούλα // **a sta la ~** το στρώνω στην κουβέντα

taifun, taifunuri *ουσ. ουδ.* ο τυφώνας, η λαίλαπα

taiga, taigale *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η τάιγκα

tain, tainuri *ουσ. ουδ.* 1. το ταγήτι, η ταγή, η μερίδα τροφής ζώων 2. το μερτικό, η τροφομσθοδοσία

taină, taine *ι. ουσ. θηλ.* 1. το μυστήριο 2. το μυστικό 3. *μτφ.* η κρυψάνα, ο κρυψώνας // (*εκκλ.*) **Cina cea de ~** ο Μυστικός Δείπνος II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** μυστικός-ή-ό, ενδόμυχος-η-ο // **a sta de ~** συνομιλώ εγκάρδια, κρυφοκουβεντιάζω III. *επιθ. έκφρ.* **în ~** μυστικά, κρυφά

tainic-ă, tainici-ce *Ι. επιθ.* 1. μυστικός-ή-ό, μυστηριώδης-ης-ες, μυστηριακός-ή-ό 2. εχέμυθος-η-ο, κρυφός-ή-ό *ΙΙ. επίρ.* 1. μυστικά, μυστηριώδεις 2. εχέμυθα, κρυφά

tainiță, tainițe *ουσ. θηλ.* η κρυψώνα, το κρυφό υπόγειο

taior, taioare *ουσ. ουδ.* το ταγιέρ

talabă, talabe *ουσ. θηλ.* (γεωργ.) ο βολοκόπος, η σβάρνα

talaș *ουσ. ουδ.* *Ιδ.* talaș

talangă, tălângi *ουσ. θηλ.* η κουδούνα, το μεγάλο κουδούνι (που συνήθως φοράνε τα ζώα)

talant, talanți *ουσ. αρσ.* το τάλαντο

talasografie *ουσ. θηλ.* η θαλασσογραφία

talasoterapie *ουσ. θηλ.* η θαλασσοθεραπεία

talaș *ουσ. ουδ.* 1. το ροκανίδι, το πριονίδι, το απόσχιμα ξύλου 2. *μτφ.* τα σύνεργα

talaz *ουσ. ουδ.* το μεγάλο κύμα

talc *ουσ. ουδ.* το ταλκ

talcioc, talciocuri *ουσ. ουδ.* η αγορά για τα παλιά αντικείμενα

talē *Ι. επιθ. κτητ.* δικές (σου, σας), δικά (σου, σας) *ΙΙ. αντ. κτητ.* οι δικές (σου, σας), τα δικά (σου, σας)

talent, talente *Ι. ουσ. ουδ.* το ταλέντο, το τάλαντο, το φυσικό χάρισμα *ΙΙ. επιθ. έκφρ. de ~* τάλαντούχος-α-ο

talentat-ă, talentați-te *επιθ.* τάλαντούχος-α-ο, με φυσικά προσόντα

taler, talere *ουσ. ουδ.* 1. ο ταβλάς, ο νταβάς, ο δίσκος της ζυγαριάς, της παλάντζας 2. τα τάσια, τα ορειχάλκινα πιάτα της ορχήστρας

taler, taleri *ουσ. αρσ.* το τάλριο (το αργυρό νόμισμα) *// ~ cu două fețe* ο διπλοπρόσωπος, ο υποκριτής

talger, talgere *ουσ. ουδ.* τα πιάτα, τα τάσια (στην ορχήστρα)

talian, taliane *ουσ. ουδ.* (επαρχ.) το νταλιάνι, ο μεγάλος γρίπος, αλιευτική συσκευή

talie, talii *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η μέση, η οσφύς 2. το ανάστημα, το μπόι, η περιωπή, η ολκή *// a fi de talia cuiva* το να είναι κάποιος της περιωπής *// om de ~ importantă* άνθρωπος υψηλής περιωπής *// om de ~ internațională* άνθρωπος διεθνούς περιωπής *ΙΙ. επιθ. και επίρ. έκφρ. în ~* μόνο με σακάκι (άντρες) ή μόνο με το φόρεμα (γυναίκες), χωρίς πανωφόρι ή παλτό

talion *ουσ. ουδ.* το αντίποινο, η αντεκδίκηση, η ανταπόδοση αδικίας

talionic-ă, talionici-ce *επιθ.* αντεκδικητικός-ή-ό

talisman, talismane *ουσ. ουδ.* το φυλαχτό, το φυλαχτάρι, το χαϊμαλί, το περιαιπτο

talii *ουσ. ουδ.* (χημ.) το θάλλιον

talmeș-balmeș *ουσ. ουδ.* (οικ.) το άνω-κάτω, το ανακάτεμα, η ανακατωσούρα, ο κικεώννας

talmud, talmuduri *ουσ. ουδ.* (θρ.) το ταλμούδ (η ερμηνεία του Μωσαϊκού Νόμου)

talmudic-ă, talmudici-ce *επιθ.* (θρ.) ταλμουδικός-ή-ό

talmudism *ουσ. ουδ.* (θρ.) ο ταλμουδισμός

talmudist-ă, talmudiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ταλμουδιστής-στρια (ο, η)

talon, taloane *ουσ. ουδ.* 1. το στέλεχος διπλοτύπου 2. το απόκομμα 3. *μτφ.* η βάση σε ένα πράγμα

talona, talonez *ρ. μετ.* 1. πτερνίζω, πιέζω με την πτέρνα 2. *μτφ.* καταδιώκω, παρακολουθώ

talonetă, talonete *ουσ. θηλ.* το ενισχυτικό (χαρτόνι ή ύφασμα) στο παπούτσι ή στην άκρη πανταλονιού

talpă, tălpi *ουσ. θηλ.* (ανατ.) 1. το πέλμα, η πατούσα 2. η σόλα, το κάπτιμα, το πελματοδέρμα για σόλες 3. *μτφ.* η βάση, το θεμέλιο οποιουδήποτε οργάνου ή μηχανήματος *// ~ artificială* το τεχνητό πελματοδέρμα *// οικοδ. talpa eșafodului* το μαδέρι, το πατόξυλο (για υποστήριγμα της κατασκευής) *// (βοτ.) talpa-gâstei* το χηνοπόδι, η κλουβίδα, το στριγγλόχορτο *// talpa-lupului* το λυκοπόδι *// talpa plugului* το κάτω μέρος του αλετριού, του άροτρου *// talpa săniei* το πέλμα του έλκηθρου *// talpa țării* η αγροτιά *// a-și lua tălpile la spinare* το βάζω στα πόδια *// din creștet până-n tălpi* απ' την κορυφή ως τα νύχια

taluz, taluzuri *ουσ. ουδ.* η καταφέρεια, η κλίση του εδάφους

taluză, taluzez *ρ. μετ.* κατασκευάζω καταφορική επιφάνεια εδάφους

taman *επίρ.* (λαϊκ.) 1. ταμάμ, ακριβίος 2. στην κατάλληλη στιγμή 3. μόλις τώρα ή τότε

tamar, tamare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο των χτιστών στη ράχη τους για κουβάλημα τούβλων

tamarin, tamarini *ουσ. αρσ.* (βοτ.) το ταμαρίνι (καρπός και δέντρο τροπικό)

tambuchi, tambuchiuri *ουσ. ουδ.* (ναυτ.) η μπουκαπόρτα πλοίου, η καταπακτή

tambur, tambure *ουσ. ουδ.* 1. το τύμπανο, ο κύλινδρος γύρω σ'έναν άξονα 2. ο χώρος στην είσοδο οικοδομής με περιστροφική πόρτα

tambur, tamburi *ουσ. αρσ.* ο τυμπανιστής *// ~major* ο αρχιτυμπανιστής

tambură, tambure *ουσ. θηλ.* (μουσ.) ο ταμπουράς, το μαντολίνο με μακρύτερο λαϊμό

tamburină, tamburine *ουσ. θηλ.* (μουσ.) το ντέφι, το ταμπούρλο, το μικρό τύμπανο

tam-nesam *επίρ.* *Ιδ.* tam-nisam

tam-nisam *επίρ.* (οικ.) μονομιάς, απροετοίμαστα, απροσδοκήτως, στα καλά καθούμενα

tampon, tamponane *ουσ. ουδ.* 1. το ταμπόν, η τάπα 2. ο αποκρουστήρας, ο συγκρουστήρας 3. το στουπωτήρι 4. το ταμπόν για το μελάνωμα των σφραγίδων 5. *μτφ.* ο ενδιάμεσος *// un stat ~* ένα ενδιάμεσο κράτος

tampona, tamponez *Ι. ρ. μέσο* ταμπονάρωμαι, συγκρούομαι, τρακάρω, συμπλέκομαι *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. ταμπονάρω, τρακάρω 2. (ιατρ.) πωματίζω, βουλώνω κάτι, ταπώνω 3. (ιατρ.) αλείφω με βαμβάκι

tamponament, tamponamente *ουσ. ουδ.* 1. το ταμπονάρωμα 2. το βούλωμα, το τάπωμα

tamponare, tamponări *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκρουση, το τρακάρωμα, η συμπλοκή 2. (ιατρ.) ο πωματισμός

tamponat-ă, tamponați-te *επιθ.* 1. συγκρουσμένος-η-ο, ταμποναρισμένος-η-ο, τρακαρισμένος-η-ο 2. (ιατρ.) πωματισμένος-η-ο 2. (ιατρ.) πωματίζω

tam-tam, tam-tamuri *ουσ. ουδ.* 1. «ταμ-ταμ», το γκόγγκ, μουσικό όργανο, είδος τύμπανου 2. *μτφ.* ο μεγάλος θόρυβος

tanant, tananți *ουσ. αρσ.* (χημ.) το βυρσοδεψικό υλικό

tanc, tancuri *ουσ. ουδ.* (στρατ.) 1. το άρμα μάχης, το τανκς 2. η δεξαμενή, η στέρνα *// ~ petrolier* το πετρελαιοφόρο

tanchetă, tanchete *ουσ. θηλ.* (στρατ.) το μικρό τανκ

tanchist-ă, tanchiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* (στρατ.) τανκίστας-ίστρια (ο, η)

tandaluță, tandaluțe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το σανιδάκι με κορυφή καρφιού στις δύο του άκρες για τέντωμα του υποφασματος στον αργαλειό

tandem, tandemuri *ουσ. ουδ. 1.* το ποδήλατο με δύο θέσεις *2.* ο κύλινδρος του συμπιεστή με δύο ομόλιστρα *3. μτφ.* η ομάδα από δύο αχώριστα πρόσωπα

tandrețe *ουσ. θηλ. 1.* η τρυφερότητα, η στοργή, η φιλοστοργία *2.* η γλυκύτητα // **lipsă de** ~ η αφιλοστοργία

tandru-ă, tandri-e *1. επιθ. 1.* στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό *2.* γλυκός-ιά-ό *3.* θωπευτικός-ή-ό *II. επίρ. 1.* τρυφερά, στοργικά *2.* θωπευτικά

tangaj, tangaje *ουσ. ουδ.* η ταλάντευση, το σκαμπανεβάσμα, ο κλυδωνισμός πλοίου σε τρικυμία, ο σάλο, το σάλεμα, η πρόνευση

tangent-ă, tangenți-te *1. επιθ. επαπτόμενος-η-ο II. ουσ. θηλ. (μαθ.)* η εφαπτομένη

tangență, tangențe *1. ουσ. θηλ. 1.* η επαφή, η συνάφεια, το άγγιγμα *2.* η σχέση // **a nu avea nici o** ~ δεν έχω καμιά επαφή *II. επιρ. έκφρ. prin* ~ επαπτόμενος

tangențial-ă, tangențial-e *1. επιθ. επαπτόμενος-η-ο II. επίρ. επαπτομένως*

tangibil-ă, tangibili-e *1. επιθ. 1.* απτός-ή-ό, ψηλαφητός-ή-ό *2.* χειροπιαστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό *3. μτφ. ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές, κατάδηλος-η-ο II. επίρ. 1.* ψηλαφητά, αγγιχτά *2.* χειροπιαστά *3.* καταφανώς

tangou, tangouri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ταγκό

tanic *επιθ. (χημ.) acid* ~ το τανικό οξύ

tanin, taninuri *ουσ. ουδ. (χημ.)* η δεψίνη, η τανίνη

taninos-oasă, taninoși-oase *επιθ. τανινώδης-ης-ες*

tantal *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ταντάλιο (μέταλλο)

tantalit, tantalituri *ουσ. ουδ. ο τανταλίτης, τανταλικό αλάτι προερχόμενο από το στέφανο*

tanti *ουσ. θηλ. αμετάβλ. η θεία*

tantiemă, tantieme *ουσ. θηλ. (εμπορ.)* το χρηματικό ποσό (ο μισθός) για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή αυτών στη διοίκηση εταιρείας

tapă, tapez *1. ρ. μετ. (οικ.)* παίρνω δανεικά κι αγύριστα *II. ρ. αντνν. χτενίζω* φουντωτά τα μαλλιά μου

tapaj *ουσ. ουδ. ο θόρυβος, ο πάταγος, ο σματάς, η φασαρία, το νταβαντούρι*

tapare, tapări *ουσ. θηλ. τα δανεικά κι αγύριστα*

tapă, tape *ουσ. θηλ. η εγκοπή στην άκρη ξύλων για οικοδόμηση εν όψει σύνδεσής τους*

tapet, tapete *ουσ. ουδ. 1.* το ταπέτο, ο τάπητας *2.* η ταπετσαρία τοίχου // **a pune o chestiune pe** ~ θέτω το ζήτημα επί τάπητος

tapeta, tapetez *ρ. μετ. ταπετσάρω (τοίχο)*

tapetare, tapetări *ουσ. θηλ. το ταπετσάρισμα*

tapioca *ουσ. θηλ. η ταπιόκα*

tapir, tapiri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τάπιρος

tapisa, tapisez *ρ. μετ. 1.* ταπετσάρω *2.* στρώνω με χαλιά το δάπεδο

tapisare, tapisări *ουσ. θηλ. το ταπετσάρισμα*

tapisat-ă, tapisaji-te *επιθ. ταπετσαρισμένος-η-ο*

tapiserie, tapiserii *ουσ. θηλ. η ταπετσαρία*

tapițer, tapițerii *ουσ. αρσ. ο ταπετσιέρης (κυρίως επιπλων)*

tapițerie, tapițerii *ουσ. θηλ. η ταπετσαρία*

tarabagiu, tarabagii *ουσ. αρσ. ο πλανόδιος πωλητής στον πάγκο*

tarabă, tarabe *1. ουσ. θηλ. 1.* ο πάγκος (στα μανάβικα, χασάπικα, κ.λ.π.) *2.* το τεζάκι, το τεζάχι, (στα καφενεία) *II. επιθ. έκφρ. de* ~ χυδαίος-α-ο, πρόστυχος-η-ο

tarabostes *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Δάκες ευγενείς

taraf, tarafuri *ουσ. ουδ. τα βιολιά, η μικρή ορχήστρα από οργανοπαίχτες, τα όργανα*

taragot, taragoturi *ουσ. ουδ. (μουσ.)* μουσικό όργανο από το είδος κλαρίνου

tarama *ουσ. θηλ. ο ταραμάς*

tarantela, tarantele *ουσ. θηλ. η ταραντέλα (ιταλικός χορός)*

tarantulă, tarantule *ουσ. θηλ. η ταραντούλα (δηλητηριώδης αράχνη των τροπικών χωρών)*

tarat-ă, taraji-te *επιθ. (μτφ.)* χτικιάρης-α-ικο, βλαμμένος-η-ο

tară¹, tare *ουσ. θηλ. η τάρα, το απόβαρο // εμπόρ. bruto—neto* μεικτό βάρος-τάρα-καθαρό βάρος

tară², tare *ουσ. θηλ. το ελάττωμα, το κουσούρι, η έλλειψη, το μειονέκτημα*

tardiv-ă, tardivi-e *1. επιθ. 1.* παράκαιρος-η-ο, βραδύς-εία-ύ, καθυστερημένος-η-ο *2.* όψιμος-η-ο // **semănat** ~ η όψιμη σπορά *II. επίρ. 1.* **struguri** ~ i τα όψιμα σταφύλια *II. επίρ. παράκαιρος, αργά*

tare, tari *1. επιθ. 1.* στερεός-ά-ό, στέρεος-η-ο, ανθεκτικός-ή-ό *2.* γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό *3.* σκληρός-ή-ό *4.* σφοδρός-ή-ό, ρωμαλέος-έα-έο, έντονος-ή-ο *5.* βαρύς-ιά-ύ, σφιχτός-ή-ό, σταθερός-ή-ό *8.* χτυπητός, ζωηρός-ή-ό // ~ **capiatra** πολύ δυνατός // **la matematică** γερός στα μαθηματικά // **a fi ~ de cap** είναι ξεροκέφαλος (με ξερό κεφάλι) // **a fi ~ de fire** είμαι δυνατός από φύση // **a fi ~ de-o ureche** είναι περήφανος στ'αυτία / βαρήκοος // **cei tari** οι ισχυροί // **guler** ~ το σκληρό κολλάρο // **pânză** ~ το σκληρό ύφασμα // **om** ~ δυνατός άνθρωπος // **ou** ~ το σκληρό αυγό // **un vânt** ~ ένας σφοδρός άνεμος // **vorbe tari** βαρείες κουβέντες *II. επίρ. 1.* γερά, δυνατά, ισχυρά, έντονα *2.* σκληρά, σφοδρά, ρωμαλέα *3.* άκρως, πάρα πολύ, σε πολύ μεγάλο βαθμό // **a citi** ~ διαβάζω με δυνατή φωνή // **a vorbi** ~ μιλώ δυνατά (μεγαλόφωνα) // **e ~ periculos** είναι πολύ επικίνδυνος // **îți voi rămâne ~ recunoscător** θα σου μείνω πάρα πολύ ευγνώμων // **sunt ~ mulțumită** είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένη

targă, târgi *ουσ. θηλ. το φορείο // a trage targa pe uscat* δεν έχω λεφτά

tarhon *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το φιδοβότανο (μπαχαρικό), το φιδόχορτο

tarif, tarife *ουσ. ουδ. το τιμολόγιο, το δασμολόγιο, η ταρίφα // ~ normal* το δασμολόγιο, οι τελωνειακοί δασμοί

tarifa, tarifez *ρ. μετ. τιμολογώ, δασμολογώ, διατιμώ*

tarifar-ă, tarifări-e *επιθ. τιμολογικός-ή-ό, δασμολογικός-ή-ό*

tarifare, tarifări *ουσ. θηλ. η τιμολόγηση, η δασμολόγηση, ο προσδιορισμός των τιμών, δασμών, τελών*

tarla, tarlale *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* το μεγάλο χωράφι στα πλάσια του αγροτικού νοικοκυριού

tarlalizare, tarlalizări *ουσ. θηλ. ο χωρισμός σε μεγάλα χωράφια του αγροτικού νοικοκυριού*

tarod, taroduri *ουσ. ουδ. το κοχλιστρύπανο*

taroda, tarodez *ρ. μετ. κοχλιστρυπώ(-άω)*

tarodare, tarodări *ουσ.* *θηλ.* το κοχλιοστρώπημα
tars, tarsuri *ουσ.* *ουδ.* (ανατ.) ο ταρσός
tarsian-ă, tarsieni-e *επίθ.* (ανατ.) ταρσιαίος-α-ο, ταρσικός-ή-ό
tartan, tartane *ουσ.* *ουδ.* το ύφασμα με ποικιλόχρωμα καρρώ
tartana-ă, tartane *ουσ.* *θηλ.* (ναυτ.) η νταρντάνα, το ιστιοφόρο φορτηγό
tartar *επίθ.* // **sos** ~ πικάντικη σάλτσα (μαγιονέζα)
tartar, tartaruri *ουσ.* *ουδ.* (μυθ.) ο Τάρταρος, τα Τάρταρα, η σκοτεινή άβυσσος
tartă, tarte *ουσ.* *θηλ.* το γλύκισμα με φρούτα, η τάρτα
tartină, tartine *ουσ.* *θηλ.* το σάντουιτς, η βουτυρωμένη φέτα ψωμιού
tartor, tartori *ουσ.* *αρσ.* 1. ο αρχηγός διαβόλων, ο διάβολος 2. *μτφ.* ο τύραννος, ο δυνάστης, ο σατράπης
tartoriță, tartorițe *ουσ.* *θηλ.* η κακή γυναίκα, η στριγγίλα, η μέγαιρα, η διαβολογυναίκα
tartraj *ουσ.* *ουδ.* η τρυγιά, η πρόσθεση τρυγικού οξέος στο μούστο σταφυλιών
tartrat, tartrați *ουσ.* *αρσ.* (χημ.) // **acid** ~ το τρυγικό οξύ
tartru, tartruri *ουσ.* *ουδ.* η τρυξ, η τρυγιά, το κατακάθι του κρασιού // ~ **dentar** το πουρι των δοντιών
tas, tasuri *ουσ.* *ουδ.* (αρχ.) 1. το τάσι, το τασάκι 2. *μουσ.* τα πιάτα, οι δίσκοι // **a umbla cu** ~ul πάει με το τάσι, κάνει έρανο, ζητιανεύει
tasa, tasez *l. p. μετ.* συμπιέζω, συμμαζεύω, στριμώχνω *ll. p. μέσο* συμπιέζομαι, στριμώχνομαι
tasare, tasări *ουσ.* *θηλ.* η συμπίεση, το συμμαζέμα, το στρίμωγμα
taseu, taseuri *ουσ.* *ουδ.* (τεχ.) το μικρό αμόνι, το σιδερένιο υποστήριγμα του τενεκετζή
tastieră, tastiere *ουσ.* *θηλ.* το πλήκτρο (σε πιάνο, κ.λ.π.)
tașcă, tăști *ουσ.* *θηλ.* 1. ο κυνηγετικός σάκος, η σακούλα, το ταγάρι, το σακίδιο, το σακούλι 2. το κεμέρι 3. η καπνοσακούλα 4. *μτφ.* η τζάντα
tataie *ουσ.* *αρσ.* (λαϊκ.) ο παππούς, ο πάππος
tată, tați *ουσ.* *αρσ.* 1. ο πατέρας, ο μπαμπάς 2. *μτφ.* ο δημιουργός // ~ **adoptiv** ο θετός πατέρας, ο ψυχοπατέρας // ~ **bun** ο αληθινός πατέρας // ~ **de familie** ο πατέρας της οικογένειας, ο οικογενειάρχης, ο αρχηγός της οικογένειας // ~ **socru** ο πεθερός // ~ **său** vitreg ο πατριός // **Tatăl nostru** το Πάτερ ημών (η προσευχή) // **a ști ca pe Tatăl nostru** το ξέρω σαν το Πάτερ ημών // **calcă pe urmele lui** ~ **său** ακολουθεί τον πατέρα του // **se leapădă și de** ~ **său** απαρνιέται ακόμα και τον πατέρα του *ll. επιθ. έκφρ.* **din ~ în fiu** από τον πατέρα στον υιό (από γενιά σε γενιά)
tatona, tatonez *p. μετ.* διερευνώ, εξετάζω τις διαθέσεις κάποιου, σφυγμομετρώ *ll. a ~ terenu*l ψάχνω να βρω τις δυνατότητες επιτυχίας προτού ν' αρχίσω να ενεργώ
tatonare, tatonări *ουσ.* *θηλ.* η διερεύνηση, η εξέταση δια θέσεων κάποιου, η σφυγμομέτρηση
tatua, tatuezi *l. p. μετ.* κάνω τατουάζ, διαστίκτω το σώμα ανθρώπου *ll. p. αντων.* διαστίκτομαι, υποβάλλομαι σε δερματοστομία, σε τατουάζ
tataui, tatauje *ουσ.* *ουδ.* 1. η δερματοστομία, το τατουάζ 2. το μαρκάρισμα των ζώων με σημάδι στο δέρμα τους για αναγνώριση

tatuare, tatuări *ουσ.* *θηλ.* ο τατουϊσμός, η δερματοστομία, η κατάστιξη, η διάστιξη
tatuat-ă, tatuati-te *επίθ.* γραμμένος με τατουάζ, διάστικτος-η-ο, κατάστικτος-η-ο
taumaturg, taumaturgi *ουσ.* *αρσ.* ο θαυματουργός
taur, tauri *ουσ.* *αρσ.* ο ταύρος, το ταυρί // **a lua** ~ul **de coarne** παίρνω τον ταύρο από τα κέρατα // **zodia** ~ului ο αστερισμός του Ταύρου
taurin-ă, taurini-e *l. επιθ.* βοειδινός-ή-ό *ll. ουσ.* *θηλ.* *πληθ.* το ταυροειδή
taumamahie *ουσ.* *θηλ.* η ταυρομαχία
tautologic-ă, tautologici-e *επίθ.* ταυτολογικός-ή-ό
tautologie, tautologii *ουσ.* *θηλ.* η ταυτολογία
tavan, tavane *ουσ.* *ουδ.* το ταβάνι, το νταβάνι // **a sta cu ochii în** ~ κάθομαι με τα μάτια στο νταβάνι (τεμπελιάζω)
tavă, tăvi *ουσ.* *θηλ.* 1. ο ταβάς, ο νταβάς, η πιατέλα 2. το οικιακό σκεύος για σερβίρισμα ή για ψήσιμο με φούρνο φαγητών
tavernă, taverne *ουσ.* *θηλ.* η ταβέρνα, το καπηλειό
taxa, taxezi *p. μετ.* 1. δασμολογώ, διατιμώ, φορολογώ 2. *μτφ.* κατατάσσω, χαρακτηρίζω, θεωρώ, συγκαταλέγω
taxare, taxări *ουσ.* *θηλ.* 1. η δασμολόγηση, η διατίμηση, η φορολόγηση 2. *μτφ.* ο χαρακτηρισμός
taxator-oare, taxatori-oare *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* εισπράκτορας (ο, η)
taxă, taxe *ουσ.* *θηλ.* 1. ο δασμός, το τέλος, τα τέλη 2. η δόση, το δόσιμο, ο φόρος // ~ **de export** ο εξαγωγικός δασμός // ~ **de parcare** η δόση για παρκάρισμα // ~ **de scont** ο προεξοφλητικός τόκος // ~ **vamală** ο τελωνειακός δασμός // **taxe de import** τα εισαγωγικά τέλη // **taxe de transport** τα ναύλα // **taxele de trecere** τα διόδια // **taxe școlare** τα δίδακτρα // **scutire de taxe** η απαλλαγή τελών
taxi, taxiuri *ουσ.* *ουδ.* το ταξί, το αγοραίο αυτοκίνητο
taximetru, taximetre *ουσ.* *ουδ.* το ταξίμετρο, το ταξί
taxonomie *ουσ.* *θηλ.* η ταξινόμηση, η ταξιθέτηση
tăbăcar, tăbăcari *ουσ.* *αρσ.* ο βυρσοδέψης, ο ταμπάκης
tăbăcăresc-ească, tăbăcărești *επίθ.* βυρσοδεψικός-ή-ό // **lână tăbăcărească** το βυρσοδεψικό μαλλί
tăbăcărie, tăbăcării *ουσ.* *θηλ.* η βυρσοδεψία, η βυρσοδεψική, το βυρσοδεψείο, το ταμπάκικο
tăbăceală, tăbăceli *ουσ.* *θηλ.* η βυρσοδέψηση, το άργασμα
tăbăci, tăbăcesc *p. μετ.* 1. βυρσοδεψώ, αργάζω 2. *μτφ.* δέρνω αλύπητα
tăbăcire, tăbăciri *ουσ.* *θηλ.* η βυρσοδέψηση, το άργασμα, η κατεργασία δερμάτων, η βυρσοδεψία
tăbăcit-ă, tăbăciți-te *επίθ.* 1. αργασμένος-η-ο 2. *μτφ.* ευλοκοπημένος 3. παχύδερμος-η-ο
tăbăcitor-oare, tăbăcitori-oare *επίθ.* βυρσοδεψικός-ή-ό
tăbări, tabăr *p. αμ.* (οικ.) 1. εφορμώ, χυμάω, ρίχνωμαι πάνω, πλακώνω, εισβάλλω 2. ενοσκήπτω 3. *μτφ.* λογομαχώ με κάποιον
tăblie, tăblii *ουσ.* *θηλ.* το πανό, ο πίνακας (σε έπιπλα, πόρτες, κ.λ.π.)
tăbliță, tăblie *ουσ.* *θηλ.* 1. η πινακίδα 2. η πλάκα (για τους μαθητές) 3. η μικρή πλάκα για το όνομα οδού, πλατείας, κ.λ.π.

tăcâi, tăcăiesc ρ. αμ. κροτώ, χτυπώ ρυθμικά
tăcea, tac! ι. ρ. αμ. σιωπώ, σωπαίνω, σιγώ, αποσιωπώ,
 παρασιωπώ // **a ~ ca mortul în păpuși** το να
 σωπαίνει κανείς // **a ~ chitic (mâlc)** δε βγάζω μιλή
 (δεν βγάζω άχνα) // **a tace și face** σωπαίνει και
 ενεργεί // **tace și coace** προετοιμάζει κάτι // **taci!**
 σιώπα! // **din gură!** βούλωσε το στόμα σου!
 (βούλωστο!) II. επιρ. έκφρ. **pe tăcute** σιωπηλά,
 με σιωπή

tăcere, tăceri ι. ουσ. θηλ. 1. η σιωπή, η σιγή, η
 αποσιώπηση, η παρασιώπηση 2. η ησυχία // **~**
absolută απόλυτη σιωπή // **~ mormântală** η νέκρα
 // **a reduce la ~** αποστομώνω // **a trece sub ~**
 αποσιωπώ, παρασιωπώ // **reducere la ~** η
 αποσιώπηση II. επιρ. έκφρ. **în ~** εν σιωπή, με σιωπή
tăciunată, tăciunați-te επιθ. μελαγχόος-ή-ό, σαν το
 δαυλί

tăciune, tăciuni ουσ. αρσ. 1. το δαυλί, ο δαυλός 2.
 η καπνία, ο δαυλίτης (αρρώστια των σιτηρών) // **a**
nu avea nici un ~ în vatră το να είναι κανείς πολύ
 φτωχός // **nu-i ard tăciunii în vatră** δεν περνάει
 καλά

tăcut-ă, tăcuți-te ι. επιθ. 1. σιωπηλός-ή-ό, σιωπηρός
 -ή-ό, αμίλητος-η-ο 2. ολιγόλογος-η-ο, σιγαλός-ή
 -ό, σιγανός-ή-ό // **la fel de ~** εξίσου σιωπηλός II.
 επιρ. 1. σιωπηλά 2. διακριτικά

tăgadă, tăgăde ι. ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η
 αμφισβήτηση, η άρνηση II. επιρ. έκφρ. **fără**
putință de ~ αναμφίβολα

tăgădui, tăgăduiesc ρ. μετ. 1. αρνούμαι,
 απαρνούμαι 2. αμφισβητώ, διαψεύδω

tăgăduială, tăgăduieli ουσ. θηλ. η άρνηση, η
 αμφισβήτηση

tăgăduire, tăgăduiri ουσ. θηλ. η άρνηση, η
 αμφισβήτηση

tăgăta, tăgătez ρ. μέσο (επαρχ.) πιάνομαι από
 κάποιον, κρέμομαι από κάποιον

tăgățâ, tăgățe ουσ. θηλ. (επαρχ.) το ταγάρι, ο
 ντόρτζ, η πήρα // (χλευασ.) **moș~** ο γεροξούρας

tăi ι. επιθ. κτητ. σου // **frații ~** τα αδέρφια σου II.
 αντ. κτητ. οι δικοί σου, οι γονείς, η οικογένεια //
sunt acasă ai ~? οι γονείς σου είναι στο σπίτι;

tăia, tai ι. ρ. μετ. 1. κόβω, κόπτω, τέμνω, αποκόβω,
 σφάζω 2. εγκαίρως, χαρακώνω 3. (οικ.) ξεπερνώ
 κάποιον // **a ~ din drum** κόβω το δρόμο κάποιου
 // **a ~ drumul cuiva** κόβω το δρόμο κάποιου // **a ~**
fermentarea mustului κόβω τη ζύμωση του
 μούστου // **a ~ la piroane** κόβω καρφιά (κρυώνω
 πολύ) // **a ~ nodul gordian** κόβω το γόρδιο δεσμό
 // **a ~ o brazdă** κόβω μια αυλακία (με το αλέτρι)
 // **a ~ pe adversar** κόβω (ξεπερνώ) τον αντίπαλο // **a**
~ răul de la rădăcină κόβω το κακό από τη ρίζα
 του // **a ~ și spânzura** κόβω και κρεμώ // **a-i ~**
cuiva pofta του κόβω την όρεξη // **a-și ~ singur**
craca de sub picioare κόβει μόνος του το κλαδί
 κάτω απ'τα πόδια του // **a o ~ de-a dreptul prin**
pădure το κόβω απ' ευθείας μέσα απ'το δάσος //
nu-l taie capul δεν κόβει το κεφάλι του II. ρ.
 μέσο κόβομαι, κόπτομαι, τέμνομαι // **mi se taie**
genunchii μου κόβονται τα γόνατα // **mi se taie**
picioarele μου κόβονται τα πόδια // **mi se taie**
respirația μου κόβεται η αναπνοή // **s-a tăiat la**
deget κόπηκε στο δάχτυλο

tăiat-ă, tăiați-te επιθ. κοφτός-ή-ό, κομμένος-η-ο II.
 επιρ. κοφτά

tăicuță ουσ. αρσ. ο πατερούλης

tăiere, tăieri ουσ. θηλ. η τομή, το κόψιμο, η κοψιά,
 η κόψη, η κοπή, η αποκοπή, η απότομη, η σφαγή,
 το σφάξιμο, ο σφαγιασμός // **-a unei păduri** το
 κόψιμο του δάσους // **-a vitelor** το σφάξιμο των
 ζώων

tăietor-oare, tăietori-oare ι. επιθ. κοφτερός-ή-ό,
 κοπτερός-ή-ό II. ουσ. αρσ. 1. ο κόπτης 2. ο
 σφάγας, ο χασάπης // **~ de piatră** ο λατόμος

tăietură, tăieturi ουσ. θηλ. 1. η τομή, η κοπή, το
 κόψιμο, η κοψιά 2. η αποκοπή, το απόκομμα 3. η
 εντομή, η εγκοπή, η εκτομή

tăifăsu, tăifăsuiesc ρ. αμ. φλυαρώ, πολυλογώ,
 κουβεντιάζω, γλωσσοκοπώ

tăinu, tăinuiesc ι. ρ. μετ. 1. κρύβω, κρατάω μυστικό
 2. συγκάλυπτα, αποκρύβω 3. σκεπάζω, αποσιωπώ
 II. ρ. αμ. κρυφομιλώ, κρυφοκουβεντιάζω,
 συνομιλώ εγκάρδια

tăinuie, tăinuiri ουσ. θηλ. 1. το κρύψιμο, η
 απόκρυψη, η συγκάλυψη 2. η κλεπταποδοχή

tăinuie-ă, tăinuieți-te επιθ. κρυμμένος-η-ο, μυστικός
 -ή-ό, κρυφός-ή-ό, καλυμμένος-η-ο, απόκρυφος
 -η-ο, μυστηριακός-ή-ό

tăinuitor-oare, tăinuitori-oare ι. επιθ. μυστικοπαθής
 -ής-ές, αποσιωπών-ούσα-όν, συγκάλυπτων-ουσα-
 ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. κλεπταποδόχος (ο, η)

tăios-oasă, tăioși-oase επιθ. 1. κοπτερός-ή-ό,
 κοφτερός-ή-ό 2. αιχμηρός-ή-ό, μυτερός-ή-ό, οξύς
 -εία-ύ 3. μτφ. διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό
 4. μτφ. τσουχτερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό

tăis, tăisuri ουσ. ουδ. η κόψη, η κοπή, ο αθέρας // **a**
trece sub ~ul săbiei περνά κάτω από τη κόψη
 του σπαθιού // **cușit cu două ~uri** το δικοπο
 μαχαίρι // **obiect tăios cu două ~uri** το κοφτερό
 αμφικόπο αντικείμενο

tăifei ουσ. αρσ. πληθ. (μαγ.) ο φιδές // **supă cu ~** η
 σούπα με φιδέ

tălălăi, tălălăiesc ρ. αμ. (οικ.) 1. φλυαρώ,
 πολυλογώ, λεω πολλά και αναφέρα λόγια 2.
 παιγναιοέρχομαι χωρίς κανένα σκοπό

tălăncuță, tălăncuțe ουσ. θηλ. η κουδουνούλα (στο
 λαιμό των ζώων)

tălăzu, tălăzuiește ι. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο
 ενικού ενεστώτα οριστικής) φουρτουναίζω,
 σηκώνομαι σε μεγάλα κύματα II. ρ. αμ. κυματίζω,
 τρικυμιζώ, υψώνομαι σε κύματα

tălăzuire, tălăzuiri ουσ. θηλ. το κυμάτισμα, ο
 κυματισμός

tălăzuit-ă, tălăzuiți-te επιθ. κυματιστός-ή-ό,
 κυματίζων-ής-ες, φουρτουναισμένος-η-ο

tălmăci-ce, tălmăci-te ουσ. αρσ. και θηλ. δραγονόμος,
 διερμηνέας (ο, η), μεταφραστής-άστρια (ο, η)

tălmăci, tălmăcesc ι. ρ. μετ. μεταφράζω, ερμηνεύω,
 εξηγώ

tălmăcire, tălmăciri ουσ. θηλ. 1. η μετάφραση 2. η
 ερμηνεία 3. η εξήγηση, η εξωτερίκευση

tălmăcitor-oare, tălmăcitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ.
 1. διερμηνέας (ο, η), μεταφραστής-άστρια (ο, η)
 2. σχολιαστής-άστρια (ο, η)

tălăpășa ουσ. θηλ. και αρσ. η πατούσα // **a-și lua ~**
 κόβω λάσπη, το σκάω, φεύγω γρήγορα

tălpi, tălpi ουσ. ουδ. (τεχ.) 1. η πατήθρα (στον
 αργαλειό, την πατάει η υφάντρια για να
 ανεβοκατεβαίνουν τα μίτάρια) 2. το πέλμα του
 έλκηθρου

tălpiță, tălpițe ουσ. θηλ. το μικρό πέλιμα
tălpoi, tălpoaie ουσ. ουδ. 1. το μεγάλο πέλιμα 2. τα πέλιμα του έλκηθρου
tălpos-oasă, tălpoși-oase επίθ. (για το χρώμα) αργιλώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες
tălpuire, tălpuiiri ουσ. θηλ. το σόλιασμα
tălpuitor, tălpuitori ουσ. αρσ. ο σολιαστής
tămădui, tămăduiesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) θεραπεύω, γιατρέυω II. ρ. αντων. θεραπεύομαι, γιατρεύομαι
tămăduială, tămăduieli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η θεραπεία, η γιατρεία 2. η αποθεραπεία
tămăduire, tămăduiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η θεραπεία, η γιατρεία II (εκκλ.) **Izvorul Tămăduirii** η Ζωοδόχος Πηγή (γιορτή)
tămăduitori-oare, tămăduitori-oare I. επίθ. θεραπευτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. θεραπευτής-τρια (ο, η), γιατρός (να (ο, η)
tămbălău ουσ. ουδ. το νταβατούρι, ο θόρυβος, το πατιρντί, ο σματάς
tămăia, tămăiez I. ρ. μετ. 1. θυμιατίζω, λιβανίζω 2. μτφ. επαινώ, εγκωμιάζω κάποιον, κολακεύω II. ρ. αμ. θυμιάω, θυμιάζω, καίω θυμιάμα σε τελετουργία III. ρ. αντων. μτφ. μεθάζω, μεθοκοπώ, μεπεκοιλιάζω
tămăiat-ă, tămăiați-te επίθ. 1. θυμιατισμένος-η-ο, λιβανισμένος-η-ο 2. μυρωδάτος-η-ο 3. μτφ. σουρωμένος-η-ο, μεθυσμένος-η-ο
tămăie ουσ. θηλ. το θυμιάμι, το θυμιάμα, το λιβάνι // **a fugi ca dracul de** ~ φοβάμαι όπως διάβολος το λεβάνι
tămăiere, tămăieri ουσ. θηλ. 1. (εκκλ.) η θυμίαση, το λιβανίσμα, το θυμιάσιμα 2. μτφ. κολακεία
tămăierniță, tămăiernițe ουσ. θηλ. (εκκλ.) το θυμιατήρι, το θυμιατό, το θυμιατόρι, το λιβανιστήρι
tămăioș-oasă, tămăioși-oase I. επίθ. (για τα σπαφύλια, κρασί) μοσχάτος-η-ο, μοσχομυρωδάτος-η-ο // **struguri tămăioși** το μοσχοστάφυλο // **vin** ~ το μοσχάτο κρασί
tămăișă, tămăișe ουσ. θηλ. (βοτ.) το χηνοπόδι, η κλουβίδα, το στριγγλόχορτο
tăpălăgă, tăpălăgi ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. το μεγάλο χοντροδουλεμένο παπούτσι 2. το μεγάλο παραμορφωμένο πόδι 3. ο περιτυλιγμένος δεσμός στα πόδια των κλεμμένων ζώων για να μην αφήσουν ίχνη τα βήματα
tăpșan, tăpșane ουσ. θηλ. 1. το ύψωμα, το ψήλωμα, το υψωμένο μέρος εδάφους
tărâboi ουσ. ουδ. 1. ο θόρυβος, ο σάλος, ο σματάς 2. η φασαρία, ο πάταγος, η αναταραχή
tărăgăna, tărăgănez I. ρ. μετ. 1. επιβραδύνω, τραινάρω, αναβάλλω, καθυστερώ, παρατείνω 2. παρελκύνω // **a ~ de pe o zi pe alta** αναβάλλω απ'τη μια μέρα στην άλλη II. ρ. αντων. παρατείνομαι, κινούμαι αργά III. ρ. αμ. τραγουδώ με συρτή φωνή, παρατεταμένα, με αργό ρυθμό
tărăganare, tărăgănări ουσ. θηλ. η επιβράδυνση, το τραινάρισμα, η καθυστέρηση, η παρέλκυση
tărăganat-ă, tărăganați-te επίθ. 1. αργοκίνητος-η-ο, παρατεταμένος-η-ο 2. συρτός-ή-ό, μακρόσυρτος-η-ο // **voce -ă** η συρτή φωνή
tărăgâneală, tărăgăneli ουσ. θηλ. η επιβράδυνση, η καθυστέρηση, η αργοπορία, η αναβολή
tărăsenie, tărăsenii ουσ. θηλ. (οικ. και λαϊκ.) η σκαπούρα, ο μπτελάς, το βθάνο
tărbacă ουσ. θηλ. (οικ.) 1. κοροϊδία, το σκώμμα, ο χλευασμός 2. το δάρσιμο, το ξυλοκόπημα, ο

δαρμός // **a da în** ~ κοροϊδεύω υβριστικά, χλευάζω // **a intra în** ~ γίνομαι κοροϊδο, γίνομαι αντικείμενο χλευασμού
tărbăci, tărbăcesc ρ. μετ. (οικ.) 1. κοροϊδεύω υβριστικά, χλευάζω 2. δέρνω κάποιον, ξυλοκοπανίζω
tărbăci-ă, tărbăciți-te επίθ. (οικ.) 1. χλευασμένος-η-ο 2. δαρμένος-η-ο, δαρτός-ή-ό
tărca, tărchez ρ. μετ. (επαρχ.) κάνω κάτι παρδαλό, πολύχρωμο, ραβδώνω, σχηματίζω ραβδώσεις
tărcat-ă, tărcăți-te επίθ. (επαρχ.) 1. παρδαλός-ή-ό, πολύχρωμος-η-ο, ποικιλόχρωμος-η-ο, κηλιδωτός-ή-ό 2. ραβδωτός-ή-ό
tăricea-ică, tăricei-ele επίθ. 1. γερός-ή-ό, δυνατός-ή-ό 2. στερεός-ά-ό, ανθεκτικός-ή-ό
tărie, tării ουσ. θηλ. 1. η δύναμη, η ισχύς, το βάσταγμα, η ανθεκτικότητα, το σθένος, η ρώμη, η ευρωστία, το σφρίγος 2. η στερεότητα, η συνοχή 3. η ικανότητα 4. η σταθερότητα, η συνοχή 5. η συμπίκνωση 6. μτφ. το δυνατό ποτό 7. μτφ. ο ουράνιος θόλος, ο ουρανός πάνω από τον ορίζοντα // ~ **morală** το ηθικό σθένος // ~ **spirituală** η πνευματική ικανότητα // **grad de ~ alcoolică** ο οιοπνευματικός βαθμός ποτού
tărișor-oară, tărișori-oare επίθ. γερός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, στερεός-ά-ό, ανθεκτικός-ή-ό
tărām, tărāmuri ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) 1. ο τομέας, το πεδίο, ο τόπος 2. η περιοχή // ~ **de activitate** ο τομέας δράσεως // **celălalt** ~ ο κάτω κόσμος
tărăță, tărățe ουσ. θηλ. 1. το πύτρουρο 2. η πιτυρίδα (του δέρματος του κεφαλιού) // **cine se amestecă cu țărățele îl mănâncă găinile** όποιος ανακατεύεται με τα πύτρουρα τον τρώνε οι κότες // **scump la țărățe și ieftin la făină** ακριβός στα πύτρουρα και φτηνός στο αλεύρι
tărățos-oasă, tărățoși-oase επίθ. πικραγγουριά 2. το πικράγγουρο (καρπός) 3. μτφ. η μικρούλα
tășcuță, tășcuțe ουσ. θηλ. το μικρό σακούλι, το μικρό ταγάρι, ο μικρός σάκος
tătar-ă, tătari-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. Τάταρος-α (ο, η), οι Τάταροι (τουρκικός λαός της Χρυσής Ορδής, τελικά βρίσκονται στη Ρωσία) // **doar nu vin** -ii και δεν έρχονται οι Τάταροι II. επίθ. ταταρικός-ή-ό // **limba -ă** η ταταρική γλώσσα
tătarcă, tătarce ουσ. θηλ. η Τατάρα
tătăresc-ească, tătărești επίθ. ταταρικός-ή-ό // **pășile tătărești** τα ταταρικά μέρη, οι ταταρικοί τόποι
tătărește επίρ. ταταρικά
tătăroaică, tătăroaice ουσ. θηλ. η Τατάρα
tătici, tătici ουσ. αρσ. ο πατερούλης
tătân, tătăni ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο πατέρας
tătucă ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο πατέρας
tătuță ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο πατερούλης
tău, tăuri ουσ. ουδ. ο βάλτος (λίγο βαθύς)
tău, ta, tăi, tale I. αντ. κτητ. (προηγείται από το κτητικό άρθρο «ai», «a», «ai») ο δικός μου, η δική σου, το δικό σου // **a ta e cartea** δικό σου είναι το βιβλίο // **e stiloul meu, nu e al ~** είναι το δικό μου στυλό, όχι το δικό σου // **nu-ți dau voie ai tăi să vii** δεν τον επιτρέπουν οι δικοί σου να έλθεις II. επίθ. σου // **casa ta** το σπίτι σου // **citesc în ochii tăi că ești neînduplecat** διαβάζω στα μάτια σου ότι είσαι άκαμπτος
tăui, tăuiesc ρ. αντων. (επαρχ.) λιμνάζω, μεταβάλλομαι σε στάσιμο νερό

täun, täuni ουσ. αρσ. (ζωολ.) η αλογόμυγα, ο οίστρος, η βοϊδόμυγα // **a fugi ca -u! cu paiu!** φεύγει σαν ο οίστρος με το άχυρο (φεύγει γρήγορα)

tăuraș, tăurași ουσ. αρσ. ο νεαρός ταύρος
tăvăleală, tăvăleli ουσ. θηλ. 1. το σβάρνισμα, το κύλισμα, το κατακύλισμα, το κατακλίσμα 2. μτφ. η φθορά, η τριβή // **a ține la** ~ βαστάει / αντέχει / στη φθορά / στο τρίψιμο / σε φυσικούς κόπους

tăvăli, tăvălesc I. ρ. μετ. 1. κυλάω(-ώ), σέρνω καταγής κάτι 2. λερώνω 3. ξυλοκοπώ, ξυλοκοπανίζω II. ρ. αντων. κυλιέμαι, λερώνομαι, σβρνίζομαι // **a se ~ de răs** ξεκαρδίζομαι στα γέλια

tăvălire, tăvăliri ουσ. θηλ. 1. το κύλισμα, το σύρσιμο καταγής 2. το λέρωμα 3. το σβάρνισμα
tăvălitură, tăvălituri ουσ. θηλ. τα πλαγιασμένα κατάχαμα οπαρτά, χορτάρια, λουλούδια, κ.λπ.
tăvălug, tăvălugi ουσ. αρσ. ο οδοστρωτήρας, ο βολοκόπος, η σβάρνα, το ομάλιστρο // **a da de-a -ul** κυλώ προς τα κάτω κάτι, κατακυλώ με το βολοκόπο

tăvălugi, tăvălugesc ρ. μετ. 1. βολοκοπώ, σβρνίζω 2. κατακυλώ, περνώ τον οδοστρωτήρα πάνω σε χαλκία οδοστρωμένα

tăvălugie, tăvălugiri ουσ. θηλ. 1. το σβάρνισμα, το βολοκόπημα 2. το κύλισμα, το κατακύλισμα
tăviță, tăvițe ουσ. θηλ. ο μικρός νταβάς, το νταβάκι, η μικρή πιετέλα

tâlc, tâlcuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. η έννοια, η σημασία 2. το νόημα, η ερμηνεία 3. η αλληγορία, το υπονοούμενο // **a vorbi cu** ~ μιλώ με υπονοούμενα
tâlcuitor-oare, tâlcuitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) μεταφραστικής-άσπρια (ο, η)

tâlhar, tâlhari ουσ. αρσ. ο ληστής, ο κλέφτης
tâlhăresc-ească, tâlhărești I. επίθ. ληστρικός-ή-ό II. επίρ. ληστρικά

tâlhărește επίρ. ληστρικά

tâlhări, tâlhăresc ρ. αμ. 1. ληστεύω 2. λεηλατώ, αρπάζω

tâlhărie, tâlhării ουσ. θηλ. η ληστεία, η λήστευση
tâlhăroaică, tâlhăroaice ουσ. θηλ. η ληποδύτρια, η γυναίκα ληστής

tâmp-ă, tâmpi-e επίθ. (λαϊκ.) χαζός-ή-ό, χάχας (ο)
tâmpéală, tâmpeli ουσ. θηλ. 1. η κουταμάρα, η ανοησία, η βλακεία 2. η ηλιθιότητα, η ζαβάδα, η μωρία, η μωρολογία

tâmpi, tâmpesc I. ρ. αντων. αποβλακώνομαι, αποκτηνώνομαι, ξεκουτινίζομαι 2. μωροποιούμαι, ηλιθιούμαι II. ρ. μετ. αποβλακώνω, ξεκουτινίζω, ξεμωραίνω, απομωραίνω, αποκτηνώνω

tâmpit-ă, tâmpiti-te επίθ. χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο, αποβλακωμένος-η-ο, κουτός-ή-ό, μωρός-ή-ό, ξεμωραμένος-η-ο, χαμένος-η-ο, ζαβός-ή-ό 2. ηλιθιος-α-ο, βλάκας, χάχας

tâmplar, tâmplari ουσ. αρσ. ο μαραγκός, ο ξυλουργός

tâmplă, tâmple ουσ. θηλ. ο κρόταφος // **tâmple cărunte** οι ασπρισμένοι κρόταφοι

tâmplărească, tâmplărese ουσ. θηλ. η γυναίκα του μαραγκού

tâmplărie, tâmplării ουσ. θηλ. 1. το μαραγκούδικο, το ξυλουργείο 2. η μαραγκοσύνη, η ξυλουργική 3. μτφ. τα έπιπλα, η ξυλεία

tânăr-ă, tineri-e I. επίθ. 1. νέος-α-ο, νεαρός-ή-ό, νιός-ιά-ιό, νεανικός-ή-ό 2. μτφ. δροσερός-ή-ό // **-a generație** η νέα γενιά // **-u! ipocrit** ο υποκριτής νεαρός // **cu doi ani mai - decât mine** δύο χρόνια πιο νέος από εμένα // **fată -ă** η κοπέλα // **fajă -ă** το δροσερό πρόσωπο II. επίθ. έκφρ. **de** ~ από μικρός, από τη νεανική ηλικία, από τα νιάτα III. ουσ. αρσ. και θηλ. νέος-α (ο, η), νεαρός-ή (ο, η), νιός-ια (ο, η)

tândală ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο χασομέρης, ο αργόσχολος

tândăli, tândălesc ρ. αμ. (οικ.) 1. χασομερώ, αδρανώ, κοπροσκυλιάζω, χάνω τον καιρό μου 2. καθυστερώ
tândălitură, tândălituri ουσ. θηλ. (οικ.) το χασομέρι, η καθυστέρηση

tângui, tânguiesc I. ρ. αντων. 1. κλαίγομαι, κλαίωμαι, παραπονιέμαι, παραπονούμαι 2. μεμψιμοιρώ II. ρ. μετ. συμπνών, συναισθάνομαι τον πόνο του άλλου

tânguială, tânguieli ουσ. θηλ. η κλαούρα, ο οδυρμός, το παράπονο

tânguire, tânguiri ουσ. θηλ. 1. το κλάμα, ο θρήνος 2. το παράπονο

tânguit ουσ. ουδ. ιδ. tânguire

tânguitor-oare, tânguitori-oare I. επίθ. λυπητερός-ή-ό, θρηνητικός-ή-ό, παραπονετικός-ή-ό II. επίρ. λυπητερά, θρηνητικά, θλιβερά, παραπονετικά

tânjală, tângjeli ουσ. θηλ. η μακριά σούβλα, το μακρύ παλούκι // **a se lăsa pe** ~ δουλεύω σιγά και λίγο

tânji, tânjesc ρ. αμ. 1. λαχταρώ, ποθώ, ανυπομονώ 2. ανησυχώ 3. μαραίνωμαι // **a ~ după ceva** ανυπομονώ για κάτι, λαχταρώ, έχω δυνατό επιθυμία για κάτι

tânjire, tângjiri ουσ. θηλ. 1. λαχτάρα, ο πόθος, η ανυπομονησία 2. η αγωνία, ο μαρασμός

tânjitor-oare, tângjitori-oare επίθ. 1. λαχταριστός-ή-ό, ποθητός-ή-ό, ανυπόμονος-η-ο 2. μαραζιασμένος-η-ο

târcol, târcoale ουσ. ουδ. το στριφογύρισμα, το τριγύρισμα, το περित्रιγύρισμα // **a da târcoale** στριφογυρίζω, περित्रιγυρίζω, τριγυρίζω κλωθογυρίζω

târfa, târfe ουσ. θηλ. η τσούλα, το τσουλί, η πόρνη

târg, târguri ουσ. θηλ. 1. το παζάρι, η αγορά, η εμποροπανήγυρις 2. η κωμόπολη, η κώμη, η πόλιν, η μικρή πόλη 3. μτφ. η συμφωνία, το παζάρεμα, το παζαρλάκι // **- internațional** η διεθνής έκθεση // **a face -u! κάνω** τα παζάρια, παζαρεύω, καθορίζω συμφωνία, διαπραγματεύομαι

târgoveț-eață, târgoveți-e ουσ. αρσ. και θηλ. παζαριώτης-ισσα (ο, η), κάτοικος της πόλης, άνθρωπος της αγοράς

târgui, târguiesc I. ρ. μετ. αγοράζω, ψωνίζω II. ρ. μέσο παζαρεύω, κάνω παζάρια // **ce, ne vom ~?** τι, παζάρια θα κάνουμε;

târguială, târguieli ουσ. θηλ. το ψώνιο, το ψώνισμα, το παζάρεμα, το αγόρασμα

târguire, târguiri ουσ. θηλ. το ψώνισμα, το παζάρεμα, τα παζάρια, η διαπραγμάτευση για αγορά

târgușor, târgușoare ουσ. ουδ. η πολίχνη, η μικρή πόλη

tări, târăsc I. ρ. μετ. 1. σύρω, σέρνω, τραβώ, έλκω, έλκύω, προσελκύω 2. μτφ. παρασύρω // **a - barca pe uscat** τραβώ τη βάρκα πάνω στη στεριά (περνώ

τη ζωή με φτώχεια) // **a ~ piciorul** σέρνω το πόδι II. *ρ.* αντων. 1. σύρομαι, σέρνομαι, τραβιέμαι, τραβιούμαι, τραβιέμαι, έρω 2. *μτφ.* ζω ταπεινά **târâi, târâi** I. *ρ.* μετ. (λαϊκ.) σύρω, τραβώ II. *ρ.* αντων. σύρομαι, τραβιέμαι
târâie-brâu *ουσ. αρσ.* (λαϊκ.) ο σβαρνιάρης, ο χασμέρης, ο φυγονόπος
târâre, târâri *ουσ. θηλ.* το σβάρνισμα, το σύρσιμο, το κύλισμα
târâș I. *επίρ.* 1. συρτά, συρόμενα, σερνόμενα, σερνόντας 2. έρποντας // **~grăpiș** κουτσά-στραβά (σερνόντας, με μεγάλη δυσκολία) II. *ουσ. αρσ.* το σβάρνισμα, το σύρσιμο
târât *ουσ. ουδ.* το σύρσιμο, το κύλισμα, το σβάρνισμα
târâtor-oare, târâtori-oare I. *επίθ.* συρτός-ή-ό, ερπητικός-ή-ό, ερπυστικός-ή-ό // **plantă târâtoare** το έρπον φυτό, που σύρεται κάτω στο χώμα II. *ουσ. θηλ. πληθ.* (ζωολ.) τα ερπετά
târâtura, târâturi *ουσ. θηλ.* χαμερπής, ποταπός-ή, τιποτένιος-ια (ο, η)
târâș, târâși *ουσ. αρσ.* ο ιδιοκτήτης του μαντριού, ο επόπτης του μαντριού
târâ, târle *ουσ. θηλ.* το μαντρί, η μάντρα, ο περιφραγμένος τόπος για στάβλισμα ζώων
târlici *ουσ. αρσ. πληθ.* τα τερλίκια, παντούφλες από ύφασμα
târlicie, târliei *ουσ. θηλ.* το μικρό έλκθρο
târligi *ουσ. αρσ. πληθ. ιδ.* târlici
târn, târnuri *ουσ. ουδ.* η βεργόσκουπα
târnă, târne *ουσ. θηλ.* (επαρχ.) το πανέρι, το κοφίνι
târnăcop, târnăcoape *ουσ. ουδ.* 1. η αείνα, το βαρύ σιδερένιο εργαλείο για σκάψιμο σε σκληρό έδαφος 2. ο κασμάς
târnoșeală, târnoseși *ουσ. θηλ.* 1. ο εξαγιασμός καινούργιας εκκλησίας 2. το θυμιάτισμα στη θρησκευτική τελετή
târnoși, târnoseșc *ρ. μετ. (εκκλ.)* καθαγιάζω εκκλησία (στα εγκαίνια)
târnoșire, târnosiri *ουσ. θηλ.* η τελετή εξαγιασμού καινούργιας εκκλησίας
târnoșit-ă, târnosiți-te *επίθ.* εξαγιασμένος-η-ο
târșai, târșai I. *ρ. μετ.* 1. σβαρνίζω 2. σέρνω τα πόδια μου στο βάδισμα II. *ρ. αντων.* σβαρνίζομαι
târșăială, târșăieli *ουσ. θηλ.* 1. το σβάρνισμα 2. το σύρσιμο, το τρίψιμο των ποδιών στο έδαφος
târșăit *ουσ. ουδ. ιδ.* târșăială
târșăitură, târșăituri *ουσ. θηλ. ιδ.* târșăială
târșină, târșine *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το ύφασμα από μαύρες τρίχες αλόγου ή κατσίκας
târtan, târtani *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο Εβραίος
târtiță, târtițe *ουσ. θηλ.* το οροπούνιον, το πίσω μέρος της σπονδυλικής στήλης των πτηνών
târziior-oară, târziiori-oare I. *επίθ.* αργούτσικος-η-ο II. *επίρ.* αργούτσικα
târziu-ie, târzii I. *επίθ.* αργός-ή-ό, βραδύς-εία-ύ, όψιμος-η-ο // **fructe târzii** τα όψιμα φρούτα (οι βραδιοί καρποί) II. *επίρ.* αργά, βραδέως // **a se scula** ~ σηκώνομαι αργά // **cel mai** ~ το αργότερο // **ceva mai** ~ λίγο πιο ύστερα // **într-un** ~ κάποια φορά, ύστερα από καιρό // **mai bine mai** ~ decât **niciodată** κάλλιο αργά παρά ποτέ // **mai devreme sau mai** ~ νωρίτερα ή αργότερα, αργά ή γρήγορα // **mai** ~ αργότερα
teacă, teci *ουσ. θηλ.* 1. η θήκη, το θηκάρι 2. *βοτ.* ο λοβός των οσπρίων

teafăr-ă, teferi-e *επίθ.* 1. σώος-α-ο, ακέραιος-η-ο 2. αβλαβής-ής-ές, άβλαπτος-η-ο // **~ și nevătămat** σώος και αβλαβής
team *ουσ. ουδ.* (αθλ.) η αθλητική ομάδα, η ομάδα
teamă *ουσ. θηλ.* ο φόβος, η τρομάρα, ο τρόμος // **~ mare** ο μεγάλος φόβος // **se reține de** ~ συγκρατιόνταν από φόβο
teanc, teancuri *ουσ. ουδ.* 1. το μάτσο 2. ο σωρός, η σωρεία 3. **un ~ de sute** ένα μάτσο εκατοστάρικά
teapă *ουσ. θηλ.* 1. το ποίον, ο χαρακτήρας, η φύση, η ιδιοσυσασία κάποιου 2. η ιδιότητα 3. η κοινωνική κατάσταση // **este de aceeași** ~ είναι του ίδιου ποιού (χαρακτήρα)
teasc *ουσ. ουδ.* 1. το πατητήρι (για τα σταφύλια) 2. (τυπ.) το πιεστήριο
teatral-ă, teatrali-e I. *επίθ.* 1. θεατρικός-ή-ό 2. θεατρινιώτικος-η-ο // **character** ~ θεατρικότητα // **cronica** -ă το θεατρικό χρονικό // **cronicar** ~ θεατροκογράφος // **producător** ~ ο θεατρώνης II. *επίρ.* θεατρικά, επιδειχτικά
teatrol-ă, teatrol-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεατρολόγος (ο, η)
teatrolie *ουσ. θηλ.* η θεατρολογία
teatru, teatre *ουσ. ουδ.* το θέατρο // **~ de marionete** το θέατρο με μαριονέτες έργο // *μτφ.* **~ de operații** το πεδίο μαχών // **~ de păpuși** το κουκλοθέατρο // **~ municipal** το δημοτικό θέατρο // **a juca** ~ παίζω θέατρο (προσποιούμαι) // **a merge la** ~ θεατρίζομαι // **iubitor de** ~ θεατρόφιλος-η-ο, θεατρομάτης-ής-ές // **piesă de** ~ το θεατρικό // **spectacol de** ~ η θεατρική παράσταση
tec, teci *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το τηκ (δέντρο με σκληρό ξύλο)
tectonic-ă, tectonici-ce I. *επίθ.* (γεωλ.) τεκτονικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η τεκτονική
tedeam *ουσ. ουδ.* (εκκλ.) η δοξολογία, η επίσημη θρησκευτική τελετή
tegment, tegumente *ουσ. ουδ.* 1. το περικάλυμμα, το περιβλήμα 2. η επιδερμίδα
tegmentar-ă, tegumentari-e *επίθ.* καλυπτήριος-ια-ιο
tehnic-ă, tehnici-ce I. *επίθ.* τεχνικός-ή-ό, έντεχνος-η-ο // **desen** ~ η τεχνική ιχνογραφία // **din motive** ~ *ce* για τεχνικούς λόγους // **metode** ~ *ce* οι τεχνικές μέθοδοι // **termen** ~ ο τεχνικός όρος II. *ουσ. θηλ.* η τεχνική // (στρατ.) -ă **de luptă** η μαχητική τέχνη
tehnicește *επίρ.* τεχνικά, έντεχνα
tehnician-ă, tehnicien-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνίτης -τρα (ο, η), τεχνικός (ο, η) // **~ dentar** ο οδοντοτεχνίτης
tehnicism *ουσ. ουδ.* ο τεχνικισμός
tehnicitate *ουσ. θηλ.* η τεχνικότητα // **spor de** ~ το προσαύξημα για τεχνικότητα
tehnicol-ă, tehnicolori-e *επίθ.* εγχρωμοτεχνικός -ή-ό
tehnocrat-ă, tehnocrați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνοκράτης-ισσα (ο, η)
tehnocratic-ă, tehnocratici-ce *επίθ.* τεχνοκρατικός-ή-ό
tehnocrație *ουσ. θηλ.* η τεχνοκρατία
tehnolog-ă, tehnologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνολόγος (ο, η)
tehnologic-ă, tehnologici-ce *επίθ.* τεχνολογικός-ή-ό
tehnologie, tehnologii *ουσ. θηλ.* η τεχνολογία
tehnoredacta, tehnoredactez *ρ. μετ.* συντάσσω τεχνικά κείμενα για εκτύπωση
tehnoredactare, tehnoredactări *ουσ. θηλ.* η τεχνική σύνταξη

tehnoredactor, tehnoredactori ουσ. αρσ. ο τεχνικός συντάκτης

tei, tei l. ουσ. αρσ. (βοτ.) η μελιά, η μελιά, η φλαμουριά, το φλαμούρι, ο μέλεγος, ο μελιός, η τιλιά, η φιλύρα // **ceai de ~** το τσάι από τίλιο // **de ~** μέλινοξ-η-ο, τίλινοξ-η-ο // **floare de ~** το τίλιο, το λουλούδι της φλαμουριάς II. ουσ. ουδ. οι ίνες, τα νήματα από τη φλούδα της φλαμουριάς // **έκφρ. a găsi ~ de curmei** βρίσκω προσχήματα **teică, teicăi** ουσ. θηλ. 1. το κούλο ξύλινο σκεύος όπου πέφτουν οι σπόροι από το κοφίνι του μύλου προτού περάσουν ανάμεσα στις μυλόπετρες 2. η ποτίστρα

teină ουσ. θηλ. η τείνη

teism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο θείσμος

teighea, teighele ουσ. θηλ. 1. το τεζιάκι, το τεζάκι 2. ο πάγκος

teighelufă, teighelufe ουσ. θηλ. το τεζιάκι

teighetar, teighetari ουσ. αρσ. (εμπόρ.) ο έμπορας στο τεζιάκι

tel, teluri ουσ. ουδ. το χτυπητήρι, το σύρμα

telal, telali ουσ. αρσ. (αρχ.) ο ντεάλης, ο έμπορας παλιών ρούχων, ο παλιατζής

teleagă, telegi ουσ. θηλ. η μικρή άμαξα

telecomanda, telecomand ρ. μετ. τηλεκατευθύνω, τηλεκαθοδηγώ

telecomandat-ă, telecomandați-te επίθ. τηλεκατευθυνόμενος-η-ο, τηλεκαθοδηγούμενος-η-ο

telecomandă, telecomenzi ουσ. θηλ. η τηλεκατεύθυνση, η τηλεκαθοδήγηση, ο τηλεχειρισμός

telecomunicație, telecomunicații ουσ. θηλ. η τηλεπικοινωνία // **sistem de telecomunicații** το τηλεπικοινωνιακό σύστημα

tele dinamică ουσ. θηλ. η τηλεδυναμική

teleferic, teleferice ουσ. ουδ. το τηλεφερίκ, ο σχοινόδρομος, το μεταφορικό μέσο πάνω σε καλώδια

tefilm, telefilme ουσ. ουδ. το φιλμ για την τηλεόραση

telefon, telefoane ουσ. ουδ. το τηλέφωνο // **fără fir** το ασύρματο τηλέφωνο // **~ public** το δημόσιο τηλέφωνο // **a da un ~** δίνω ένα τηλέφωνο, κάνω τηλεφωνική συνομιλία // **carte de ~** ο τηλεφωνικός κατάλογος // **fișă de ~** το κέρμα για τηλέφωνο

telefona, telefoniez I. ρ. αμ. τηλεφωνώ, επικοινωνώ με το τηλέφωνο II. ρ. μετ. τηλεφωνώ, κάνω τηλέφωνο, μιλάω μέσω τηλεφώνου

telefonie-ă, telefonici-ce I. επίθ. τηλεφωνικός-ή-ό // **aviz ~** το τηλεφωνικό ειδοποιητήριο // **cabină -ă** ο τηλεφωνικός θάλαμος, η τηλεφωνική καμπίνα // **centru ~** το τηλεφωνείο // **convorbire -ă** η τηλεφωνική συνομιλία, η συνδιάλεξη // **instalatie -ă** η τηλεφωνική εγκατάσταση // **linie -ă** η τηλεφωνική γραμμή II. επίρ. τηλεφωνικός

telefonie ουσ. θηλ. η τηλεφωνία

telefonist-ă, telefonisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. τηλεφωνητής-ήτρια (ο, η)

telefoto ουσ. ουδ. το τηλεφωτο

telefotografia, telefotografiez ρ. μετ. τηλεφωτογραφώ, τηλεφωτογραφίζω

telefotografie, telefotografii ουσ. θηλ. η τηλεφωτογραφία

telefotografiere, telefotografieri ουσ. θηλ. η τηλεφωτογράφιση, το τηλεφωτογράφημα

telegar, telegari ουσ. αρσ. το άλογο για την άμαξα **telegenic-ă, telegenici-ce** επίθ. τηλεγονικός-ή-ό

telegenie ουσ. θηλ. η τηλεγονία

telegghida, telegghidez ρ. μετ. τηλεκατευθύνω

telegghidaj, telegghidaje ουσ. ουδ. η τηλεκατεύθυνση

telegghidat-ă, telegghidați-te επίθ.

τηλεκατευθυνόμενος-η-ο // **rachetă -ă** ο τηλεκατευθυνόμενος πύραυλος

telegraf, telegrafe ουσ. ουδ. ο τηλεγράφος, το τηλεγραφείο // **stâlp de ~** το τηλεγραφόξυλο

telegrafia, telegrafiez I. ρ. αμ. τηλεγραφώ, χειρίζομαι τον τηλεγράφο II. ρ. μετ. τηλεγραφώ, στέλνω τηλεγράφημα

telegrafic-ă, telegrafici-ce I. επίθ. 1. τηλεγραφικός-ή-ό 2. μτφ. σύντομος-η-ο, βραχυλογικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό // **codul ~** ο τηλεγραφικός κώδικας

telegrafie, telegrafii ουσ. θηλ. η τηλεγραφία // **fără fir** η ασύρματη τηλεγραφία, η ραδιοτηλεγραφία

telegrafie, telegrafieri ουσ. θηλ. η τηλεγράφιση

telegrafist-ă, telegrafisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. τηλεγραφήτης-ήτρια (ο, η)

telegramă, telegrame ουσ. θηλ. το τηλεγράφημα

teleguță, teleguțe ουσ. θηλ. το αμαξάκι

telegurnal, telegurnale ουσ. ουδ. η τηλεφημερίδα

teleleică, teleleici ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η τριγυρίστρα, η βαγαποτίσσα, η αλήτισσα

teleleu-ea, telelei-ele ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) 1. γυροφέρνω-ουσα (ο, η), τριγυρίζω-ουσα (ο, η) 2. μτφ. χαλισμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο // **a fi ~** είμαι σαστισμένος // **a umbla ~** περιφέρομαι εδώ κι εκεί χωρίς σκοπό

telemea ουσ. θηλ. η ρουμανική φέτα, μαλακό τυρί φέτα

teleobiectiv, teleobiective ουσ. ουδ. ο αντικειμενικός φακός, ο τηλεφωτογραφικός φακός

teleologic-ă, teleologici-ce επίθ. (φιλοσ.) τεολογικός-ή-ό

teleologie ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η τεολογία

telepatie-ă, telepatici-ce I. επίθ. τηλεπαθητικός-ή-ό II. επίρ. τηλεπαθητικά

telereglaj, telereglaje ουσ. ουδ. η τηλερύθμιση, ο τηλεδιακανονισμός

telescop, telescoape ουσ. ουδ. το τηλεσκόπιο

telescopie-ă, telescopici-ce I. επίθ. τηλεσκοπικός-ή-ό II. επίρ. τηλεσκοπικά

telescriptor, telescriptoare ουσ. ουδ. το τυλέτυπο

telemnalizare, telemnalizări ουσ. θηλ. η τηλεσήμανση

telespectator-oare, telespectatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. τηλεθεατής-ήτρια (ο, η)

telemetru, telemetre ουσ. ουδ. το τηλεθερμόμετρο

teletip, teletipuri ουσ. ουδ. το τηλετύπο

televiza, televizez ρ. αμ. μεταδίδω τηλεοπτικά

televizare, televizări ουσ. θηλ. η τηλεοπτική μετάδοση

televizat-ă, televizați-te επίθ. τηλεοπτικός-ή-ό // **discuție -ă** η τηλεοπτική συζήτηση // **emisune -ă** η τηλεοπτική εκπομπή // **~ prin cablu** καλωδιακή τηλεόραση

televiziune ουσ. θηλ. η τηλεόραση

televizor, televizoare ουσ. ουδ. η συσκευή τηλεόρασης, ο δέκτης τηλεόρασης // **a privi la ~** κοιτάζω στην τηλεόραση

telex, telexuri ουσ. ουδ. το τέλεξ

telur ουσ. ουδ. (χημ.) το τελλούριο

teluric-ă, telurici-ce επίθ. τελλουρικός-ή-ό // **curent**

~ το τελλουρικό ρεύμα

tematic-ă, tematici-ce επίθ. θεματικός-ή-ό // (γραμμ.)

vocală -ă το θεματικό φωνήεν II. ουσ. θηλ. η θεματολογία, τα θέματα για συζήτηση ή εξέταση

temă, teme I. ουσ. θηλ. 1. το θέμα, η βασική ιδέα έργου 2. η έκθεση ιδεών 3. γραμμ. η ρίζα της λέξης κλιτού μέρους λόγου 4. η άσκηση, το γύμνασμα που δίνεται σε μαθητές για λύση 5. η μουσική ιδέα, το μουσικό θέμα, το μοτίβο σε σύνθεση // ~ **cu variațiuni** το θέμα με μεταβολές (με ποικιλίες) // **tema unui roman** το θέμα ενός μυθιστορηματικού II. προθ. έκφρ. **pe tema...** επί του θέματος...

temător-oare, temători-oare επίθ. 1. φοβερός-ή-ό, επιφοβός-η-ο 2. δειλός-ή-ό, φοβητσιάρης-α-ικο, επιφυλακτικός-ή-ό

tembel-ă, tembeli-e επίθ. 1. τεμπέλης-α-ικο, νωθρός-ή-ό, νωχελικός-ή-ό, οκνηρός-ή-ό, ράθυμος-η-ο 2. ανόητος-η-ο

tembelism, tembelisme ουσ. ουδ. 1. η τεμπελία, η νωθρότητα, η νωχέλεια, η οκνηρία, η ακαματία, η ραθυμία 2. η βλακεία

teme, tem I. ρ. αντων. φοβάμαι, φοβούμαι, τρομάζω, κατέχομαι από φόβο // **cine e mușcat de șarpe se ~ și de șopărlă** όποιος είναι δαγκωμένος από φίδι φοβάται και τη σάυρα // **mi-e teamă că e bolnav** φοβάμαι πως είναι άρρωστος II. ρ. μετ. (λαϊκ.) υποψιάζομαι κάποιον για κάτι

temei, temeiuri I. ουσ. ουδ. 1. η βάση, το θεμέλιο, η θεμελιακή αρχή 2. η αιτία, ο λόγος 3. μτφ. το στήριγμα // **a pune ~ pe...** δίνω βάση σε... // **fără ~** αβάσιμος-η-ο, χωρίς βάση II. επίρ. έκφρ. **de ~** θεμελιακός-ή-ό, βασικός-ή-ό III. επίρ. έκφρ. **cu ~** θεμελιακά, με βάση, βάσιμα

temeinic-ă, temeinici-ce I. επίθ. 1. βάσιμος-η-ο, στερεός-ή-ό 2. σίγουρος-η-ο, ασφαλής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, σοβαρός-ή-ό // **argument** ~ το στερεό επιχείρημα // **motive -ce** οι σταθεροί λόγοι II. επίρ. 1. βάσιμα, στερεά 2. σίγουρα, ασφαλώς, σταθερά, σοβαρά // **lucrează ~** δουλεύει σοβαρά

temeinicie I. ουσ. θηλ. 1. το βάσιμο, η βασιμότητα, η στερεότητα 2. η βεβαιότητα, η σιγουριά, η σοβαρότητα 3. η σταθερότητα II. επίρ. έκφρ. **cu ~** με βασιμότητα, με σοβαρότητα, με σταθερότητα

temelie, temelii I. ουσ. θηλ. 1. το θεμέλιο, η βάση 2. το υπόβαθρο, το στήριγμα // **de temelie** θεμέλιος-α-ο // **piatră de temelie** ο θεμέλιος λίθος, το ριζιμίο λιθάρι // **punerea temeliiilor** η τοποθέτηση των θεμελίων, το ρίξιμο των θεμελίων II. επίρ. έκφρ. **din ~** εκ θεμελίων από τα θεμέλια // **distrugerea din temelii** το ξεθεμελίωμα

temenea, temenele ουσ. θηλ. 1. ο τεμενάς 2. μτφ. η δουλική συμπεριφορά // **a face temenele** κάνω τεμενάδες (έχω ταπεινή συμπεριφορά)

temerar-ă, temerari-e I. επίθ. 1. τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο, θαρρετός-ή-ό 2. παράτολμος-η-ο, απόκοτος-η-ο II. επίρ. 1. τολμηρά, θαρραλέα, θαρρετά 2. απόκοτα, άφοβα, παράτολμα

temere, temeri ουσ. θηλ. 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. το δέος // **a exprima temeri** εκφράζω φόβους

temeritate, temerități ουσ. θηλ. η τολμηρότητα, η μεγάλη τόλμη, η αποκοτιά, η αφορησία, η αφοβία, το παράτολμο

temnicer, temniceri ουσ. αρσ. ο δεσμοφύλακας **temniță** ουσ. θηλ. 1. η φυλακή, το δεσμοκτήριο 2. η ειρκτή // ~ **greă** η βαριά φυλακή, τα κάτεργα

tempera ουσ. θηλ. η τέμπρα (χρώματα)

tempera, temperez I. ρ. μετ. 1. μετριάζω, καταπραύνω, γαληνεύω 2. καθησυχάζω II. ρ. αντων. 1. καταπραυνομαι, μετριάζομαι 2. γίνομαι ήσυχος, μαλακώνω // **vântul s-a mai -t** ο άνεμος κάπως κόπασε

temperament, temperament ουσ. ουδ. η ιδιοσυγκρασία, η κράση, το φυσικό, το ταμπεραμέντο

temperamental-ă, temperamentali-e επίθ. δραστήριος-ια-ιο, ενεργητικός-ή-ό

temperamentos-oasă, temperamentosî-oase επίθ. 1. ενεργητικός, δραστήριος-ια-ιο 2. σφοδρός-ή-ό 3. θερμόαιμος-η-ο

temperanță ουσ. θηλ. 1. η εγκράτεια, η μετριοπάθεια, η μετριοφροσύνη 2. η λιτότητα

temperare, temperări ουσ. θηλ. ο μετριασμός, το μετρίασμα, η μετρίαση

temperat-ă, temperați-te επίθ. 1. μετριοπαθής-ής-ές, μετριοφρονος-η-ο, μετρημένος-η-ο, εγκρατής-ής-ές, συγκαταπαιμένος 2. (γλωσσ.) εύκρατος-η-ο // **clima** -ă το εύκρατο κλίμα, η ευκρασία, το ήπιο κλίμα // **zona** -ă η εύκρατη ζώνη

temperatură, temperaturi ουσ. θηλ. 1. η θερμοκρασία 2. (ιατρ.) ο πυρετός 3. (ιατρ.) η θερμή, η ελονοσία // ~ **înaltă sau joasă** η υψηλή ή χαμηλή θερμοκρασία // **a avea ~** έχω πυρετό // **măsurarea temperaturii** η μέτρηση της θερμοκρασίας, η θερμομέτρηση // **temperatura de fierbere** η θερμοκρασία βρασμού // **temperatura moderată** η μέτρια θερμοκρασία, η ευκρασία

tempestuos-oasă, tempestuoși-oase I. επίθ. θυελλώδης-ής-ες, ορμητικός-ή-ό II. επίρ. θυελλωδώς

templier, templieri ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ναΐτης (τάγμα στρατιωτικών καλόγερων στο Μεσαίωνα)

templu, temple ουσ. ουδ. ο ναός, το τέμενος // **μτφ. -ul muzelor** ο τέμενος των Μουσών

tempo ουσ. ουδ. το τέμπο, ο χρόνος, ο ρυθμός // **în ~ lent** με αργό ρυθμό

temporal, temporale ουσ. ουδ. (ανατ.) os ~ το βρεγματικό οστό

temporal-ă, temporali-e επίθ. χρονικός-ή-ό // (γραμμ.) **conjunție** -ă ο χρονικός σύνδεσμος // (γραμμ.) **propoziție circumstanțială** -ă η περιστατική χρονική πρόταση

temporar-ă, temporari-e I. επίθ. 1. προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο, ολιγόχρονος-η-ο 2. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό II. επίρ. προσωρινά, πρόσκαιρα, παροδικά

temporiza, temporizez ρ. μετ. 1. χρονοτριβώ, επιβραδύνω, βραδυπορώ 2. αναβάλλω // (αθλ.) **a ~ jocul la fotbal** χρονοτριβώ το παιχνίδι στο ποδόσφαιρο, το επιβραδύνω

temporizare, temporizări ουσ. θηλ. η χρονοτριβή, η επιβράδυνση, η αναβολή

temporizator-oare, temporizatori-oare επίθ. επιβραδυντικός-ή-ό

temut-ă, temuți-te *επιθ.* 1. φοβερός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, επικίνδυνος-η-ο, απειλητικός-ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό, τρομακτικός-ή-ό // **armă de ~** το επίφοβο όπλο // **de ~** επίφοβος-η-ο

ten, tenuri *ουσ. ουδ.* 1. η όψη (προσώπου), η φάτσα 2. η χροιά προσώπου // **fond de ~** το μαγιά

tenace, tenaci-ce *l. επιθ.* 1. επίμονος-η-ο, σταθερός-ή-ό 2. πεισματικός-ή-ό 3. συνεκτικός-ή-ό // *επίρ.* 1. επίμονα, σταθερά 2. πεισματάρικα 3. ανθεκτικώς

tenacitate *ουσ. θηλ.* 1. η επιμονή, η σταθερότητα 2. το πείσμα 3. η ανθεκτικότητα 4. η συνεκτικότητα

tencui, tencuiesc *ρ. μετ.* σοβατίζω, σοβαντίζω, σουβαντίζω, κονίω, καλύπτω τοίχο με ασβεστοκονίαμα

tencuială, tencuieli *ουσ. θηλ.* ο σοβάς, το σοβάντισμα, το σοβάτισμα, ο σουβάς, το κονίαμα, το ασβεστοκονίαμα

tencuire, tencuiri *ουσ. θηλ.* το σοβάτισμα, το σοβάντισμα, η ασβεστοκονίαση, η κονίαση

tencuit *ουσ. ουδ.* το σοβάντισμα, το σοβάτισμα, η ασβεστοκονίαση, η αμμοκονίαση

tencuit-ă, tencuiți-te *επιθ.* σοβαντισμένος-η-ο, σοβατισμένος-η-ο, σουβαντισμένος-η-ο, ασβεστοκονιαμένος-η-ο

tencuitor-oare, tencuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοβατζής-ού (ο, η), σουβατζής-ού (ο, η), κονιαστής-άστρια (ο, η), αμμοκονιαστής-άστρια (ο, η)

tendenționism *ουσ. ουδ.* η σκοπιμότητα

tendențios-oasă, tendențioși-oase *l. επιθ.* σκόπιμος-η-ο, μεροληπτικός-ή-ό, με ορισμένο σκοπό, υστερόβουλος-η-ο // *επίρ.* σκόπιμα, από σκοπού, μεροληπτικά

tendențiozitate *ουσ. θηλ.* η σκοπιμότητα, η υστερόβουλια

tender, tendere *ουσ. ουδ.* (*αρχ.*) το βαγόνι με κάρβουνα για την ατμομηχανή

tendinos-oasă, tendinoși-oase *επιθ.* τενοντώδης-ης-ες, με τένοντες

tendință, tendințe *ουσ. θηλ.* 1. η τάση, η κλίση, η ροπή, το γέρσιμο 2. η προδιάθεση, η έλξη, η φορά προς...

tendon, tendoane *ουσ. ουδ.* (*ανατ.*) ο τένοντας

tendor, tendoare *ουσ. ουδ.* ο απλωτής (καλωδίων)

tenebră, tenebre *ουσ. θηλ.* 1. το σκοτάδι, το σκότος, η σκοτεινιά 2. *μτφ.* ο σκοταδισμός, η αμάθεια, η άγνοια

tenebros-oasă, tenebroși-oase *l. επιθ.* 1. σκοτεινός-ή-ό, ζοφερός-ή-ό, 2. *μτφ.* δυσνόητος-η-ο 3. *μτφ.* κατσούφης-α, σκυθρωπός-ή-ό // *επίρ.* σκοτεινά

teniază, teniază *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η ταϊνία

tenie, tenii *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η ταϊνία

tenis *ουσ. ουδ.* (*αθλ.*) 1. το τένις, η αντισφαίριση // ~ **de câmp** το πεδινό τένις // ~ **de masă** η επιτραπέζια αντισφαίριση, το πινγκ πονγκ // **jucător-oare de ~** ο τενίστας-ίστρια (ο, η), αντισφαιριστής-ίστρια (ο, η) // **rachetă de ~** η ρακέτα για τένις

tenor, tenori *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο τενόρος, ο οξύφωνος, ο υψίφωνος τραγουδιστής

tenotomie, tenotomii *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η τενοντοτομία

tensiometru, tensiometre *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η συσκευή μετρήσεως της αρτηριακής πίεσης, το πιεσόμετρο

tensiune, tensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η τάση, το τέντωμα 2. *ιατρ.* η πίεση // η ένταση // (*φυσιολ.*) ~ **arterială** η αρτηριακή πίεση // (*ηλεκτρ.*) **curent de înaltă ~** το ρεύμα υψηλής τάσεως

tenta, tentez *ρ. μετ.* 1. δλεάζω, ελκύω 2. βάζω σε πειρασμό, προσελκύω // **această ofertă îl tentează** η προσφορά αυτή τον έλκει

tentacul, tentacule *ουσ. ουδ.* ο πλόκαμος, το πλόκαμι

tentacular-ă, tentaculari-e *επιθ.* πλόκαμιος-ια-ιο

tentaculat, tentaculate *ουσ. ουδ.* (*ζωολ.*) τα πλοκαμιά

tentant-ă, tentanți-te *επιθ.* 1. δλεαστικός-ή-ό, πλανερός-ή-ό

tentativă, tentative *ουσ. θηλ.* 1. η απόπειρα, η δοκιμή 2. η προσπάθεια που δεν πέτυχε 3. (*νομ.*) η αρχή εκτέλεσης αξιόποινης πράξης που δεν πραγματοποιήθηκε, η απόπειρα

tentație, tentații *ουσ. θηλ.* 1. ο δλεασμός, το δλεάσμα 2. ο πειρασμός, το πλάνημα 3. η έλξη, η ελκυστικότητα, το τράβηγμα // **a rezista -i** αντιστέκομαι στην έλξη, στην ελκυστικότητα

tență, tente *ουσ. θηλ.* 1. το χρώμα, η απόχρωση, η χροιά 2. η νερομποιά

teocrat, teocrați *ουσ. αρσ.* ο θεοκράτης

teocratic-ă, teocratici-ce *l. επιθ.* θεοκρατικός-ή-ό // *επίρ.* θεοκρατικά

teocrație, teocrații *ουσ. θηλ.* η θεοκρατία

teodicee *ουσ. θηλ.* η θεοδικία

teofilină *ουσ. θηλ.* (*φαρμ.*) η τειοφυλλίνη

teogonic-ă, teogonici-ce *επιθ.* θεογονικός-ή-ό

teogonie, teogonii *ουσ. θηλ.* η θεογονία, η γέννηση των θεών

teolog, teologi *ουσ. αρσ.* ο θεολόγος

teologic-ă, teologici-ce *επιθ.* θεολογικός-ή-ό // *επίρ.* θεολογικά

teologie *ουσ. θηλ.* η θεολογία

teoremă, teoreme *ουσ. θηλ.* (*μαθ.*) το θεώρημα

teoretic-ă, teoretici-ce *l. επιθ.* θεωρητικός-ή-ό // **discuție -ă** η θεωρητική συζήτηση // *επίρ.* θεωρητικά

teoreticește *επίρ.* θεωρητικώς, από θεωρητική άποψη

teoretician-ă, teoreticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεωρητικός (ο, η)

teoretiza, teoretizez *ρ. μετ.* θεωρητικολογώ, διατυπώνω θεωρία

teoretizare, teoretizări *ουσ. θηλ.* η θεωρητικολογία, η ανάπτυξη θεωρίας

teorie, teorii *l. ουσ. θηλ.* 1. η θεωρία 2. το θεωρητικό μέρος της στρατιωτικής εκπαίδευσης // **teoria cuantelor** η θεωρία των κβάντα // **teoria cunoașterii** η θεωρία της γνώσεως, γνωσεολογία // **teoria lui Malthus** η θεωρία του Μάλθους // **teoria relativității** η θεωρία της σχετικότητας (του Αϊνστάιν) // *επίρ.* **ékphr. în ~** θεωρητικώς' κατά αφηρημένο τρόπο

teozof, teozofi *ουσ. αρσ.* ο θεόσοφος

teozofic-ă, teozofici-ce *επιθ.* (*φιλοσ.*) θεοσοφικός-ή-ό

teozofie *ουσ. θηλ.* (*φιλοσ.*) η θεοσοφία

teracotă, teracote *ουσ. θηλ.* η τερακότα

therapeutic-ă, terapeutici-ce I. επιθ. θεραπευτικός -ή-ό II. επίρ. θεραπευτικά III. ουσ. θηλ. (ιατρ.) η θεραπευτική

terapie, terapii ουσ. θηλ. η θεραπεία

terasament, terasamente ουσ. ουδ. η επιχωμάτωση, το επίχωμα // **lucrări de ~** οι επιχωματώσεις

terasă, terase ουσ. θηλ. 1. η ταράτσα 2. το λιακωτό 3. το επίχωμα

teratologie ουσ. θηλ. η τερατολογία, η μελέτη των τεράτων

terbiu ουσ. ουδ. (χημ.) το τέρβιο (σπάνιο μέταλλο)

terchea-berchea ουσ. ουδ. αμετάβλ. ο τιποτένιος, ο μηδαιμόνος άνθρωπος

terci, terciuri ουσ. ουδ. 1. ο χυλός, ο πολτός, το κουρκούτι 2. η αλευριά // (οικ.) **a face pe cineva ~** καταστρέφω κάποιον // **cine s-a fript cu ~ul suflă și în iaurt** όποιος κάρηκε στο χυλό φυσάει και το γιαιούρτι

terciui, terciuiesc ρ. μετ. χυλοποιώ, χυλίζω, χυλώ

terciuială, terciuieli ουσ. θηλ. η χυλοποίηση

terciuire, terciuiri ουσ. θηλ. το χύλωμα

terebentină, terebentine ουσ. θηλ. η τερεβινθίνη // **ulei de ~** το τερεβινθέλαιο

terebint, terebinți ουσ. αρσ. (βοτ.) ο τερεβινθος, το δέντρο που εκκρίνει τερεβινθίνη

teren, terenuri ουσ. ουδ. 1. το έδαφος, το πεδίο 2. ο τόπος, η έκταση γης // **~ arabil** το καλλιεργήσιμο έδαφος // **~ de construcție** το οικόπεδο // **~ de instrucție** το πεδίο ασκήσεων // **~ de fotbal** το γήπεδο ποδοσφαίρου // **a fi pe ~ neutru** είμαι επί ουδετέρου εδάφους // **a pierde ~** χάνω έδαφος // **a sonda ~ul** διερευνώ, ανιχνεύω το έδαφος

terestru-ă, terești-stre επιθ. γήινος-η-ο, επίγειος-α-ο // **global** ~ η γήινη σφαίρα // **magnetismul** ~ ο γήινος μαγνητισμός // **paradisul** ~ ο επίγειος παράδεισος

terfel, terfelesc ρ. μετ. 1. λερώνω, λεκιάζω 2. μφ. ρεζιλνω, εξευτελίζω, ταπεινώνω κάποιον

terfelire, terfeliri ουσ. θηλ. 1. το λέρωμα 2. μφ. ο εξευτελισμός, το ρεζιλεμα, το κουρέλιασμα

terfelit-ă, terfeliti-te επιθ. 1. λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο 2. μφ. εξευτελισμένος-η-ο, ρεζιλεμένος-η-ο

terfelog, terfeloage ουσ. ουδ. (εμπόρ.) το πρωτόγραφο εμπορικό κατάστιχο· το εμπορικό βιβλίο για αρχική καταγραφή των εμπορικών πράξεων

terfelogit-ă, terfelogiti-te επιθ. (για κατάστιχα) λερωμένος-η-ο, κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης -ης-ες, καταξεσκισμένος-η-ο

tergal, tergale ουσ. ουδ. το τέργκαλ (υφαντική συνθετική πολυεστερική ίνα) και το ύφασμα τέργκαλ

tergiversa, tergiversez ρ. μετ. 1. χρονοτριβώ, τραινάρω, καθυστερώ, επιβραδύνω, παρεκλύω 2. αναβάλλω, χρονοτριβώ

tergiversare, tergiversări ουσ. θηλ. 1. η χρονοτριβή, το τραινάρισμα, η καθυστέρηση, η επιβράδυνση, η παρέκκλυση 2. η αναβολή, ο χρονισμός

teribil-ă, teribili-e I. επιθ. 1. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. μφ. ικανός-ή-ό 3. μφ. έξοχος-η-ο // **om ~** ο τρομερός (πολύ ικανός) άνθρωπος II. επίρ. 1. τρομερά, φοβερά 2. μφ. έξοχα, θαυμάσια, εξαιρετικά, υπέροχα, σε μεγάλο βαθμό

teribilism, teribilisme ουσ. ουδ. η ιδιοτροπία, η παραξενιά, η εκκεντρικότητα, η τρομερή πράξη

teribilist-ă, teribiliști-ste επιθ. τρομακτικός-ή-ό, εκπληκτικός-ή-ό

terier, terieri ουσ. αρσ. το τερριέ

terifiant-ă, terifianti-te επιθ. τρομακτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό

terilenă ουσ. θηλ. (χημ.) το τερυλένιο (συνθετική ύλη από πολυεστέρα)

teritorial-ă, teritoriali-e επιθ. εδαφικός-ή-ό, χωρικός -ή-ό // **ape ~e** τα χωρικά ύδατα // **suveranitate -ă** η εδαφική κυριαρχία

teritorialitate ουσ. θηλ. η εδαφικότητα // **-a legilor** η εδαφικότητα των νόμων

teritoriu, teritorii ουσ. ουδ. 1. το έδαφος 2. το κρατικό έδαφος, η επικράτεια // **-l patriei** το πατρίο έδαφος

termal-ă, termali-e επιθ. θερμός-ή-ό (για τις θερμότητες) // **apă ~ă** το θερμό νερό // **izvor ~** η θερμότητα

termo ουσ. θηλ. 1. οι θερμότητες, οι ιαματικές πηγές, τα θερμά λουτρά 2. (ιστ.) τα δημόσια θερμά λουτρά των Ρωμαίων

termen, termene, termen I. ουσ. ουδ. και αρσ. 1. η προθεσμία, η διορία 2. το τελικό σημείο, το πέρας, το τέρμα 3. ο όρος, η ονομασία εννοιών 4. ο όρος συλλογισμού ή μαθηματικής εκφράσεως 5. (πληθ.) οι σχέσεις 6. το κείμενο // **~ de comparație** ο όρος αναλογίας // **~ de predare** η προθεσμία παραδόσεως // **~ de specialitate** ο ειδικός όρος // **~ tehnic** ο τεχνικός όρος // **~ul din lege** το κείμενο του νόμου // **a fi în ~i buni cu cineva** έχω καλές σχέσεις με κάποιον // **a a respecta un ~** σέβομαι την προθεσμία (τιμώ, συμμορφώνομαι) // **pe ~ lung** μακροπρόθεσμος-η-ο // **pe ~ scurt** βραχυπρόθεσμος -η-ο II. επιρ. έκφρ. **în (la)** ~ στην προθεσμία

termică, termici-ce επιθ. θερμικός-ή-ό // **centrala -ă** ο θερμικός σταθμός (παροχής θερμότητας)

termidor ουσ. ουδ. (ιστ.) το Θερμιδόρ (ο 11^{ος} μήνας του γαλλικού επαναστατικού ημερολογίου, τεθειμένος μεταξύ 20 Ιουλίου και 18 Αυγούστου)

termifica, termific ρ. μετ. θερμοποιώ, παρέχω θερμότητα από κεντρικό σταθμό

termificare, termificări ουσ. θηλ. η παροχή θερμότητας από τον κεντρικό σταθμό, η ατμοθέρμανση

termina, termin I. ρ. μετ. 1. τελειώνω, αποτελειώνω, περαίνω, περατώνω, αποπεράνω 2. τερματίζω, τελεύω, σχολάζω // **a ~ o lucrare** τελειώνω ένα έργο // **a o ~ cu cineva** το τελειώνω με κάποιον (δεν έχω πια σχέσεις) II. ρ. μέσο 1. τελειώνω, παίρνω τέλος, φέρομαι σε τέλος, περατώνομαι 2. καταλήγω // **cuvântul se termină cu o vocală** η λέξη καταλήγει σε φωνήεν // **s-au ~t minciunile** τέλειωσαν τα ψέματα

terminal-ă, terminali-e επιθ. 1. καταληκτικός-ή-ό, τελειωτικός-ή-ό 2. ακραίος-αία-ο

terminare, terminări ουσ. θηλ. 1. η τελείωση, το τελείωμα, η περάτωση, η αποπεράτωση 2. το σχόλασμα 3. η λήξη

terminat ουσ. ουδ. 1. ο τελειωμός, το τελείωμα, η αποτελείωση, η τελείωση 2. η αποπεράτωση, η περάτωση

terminat-ă, terminați-te επιθ. τελειωμένος-η-ο, αποτελειωμένος-η-ο // **pe ~e** στο τελείωμα

terminație, terminații ουσ. θηλ. 1. το τέλος, το τελευταίο σημείο 2. (γραμμα.) η κατάληξη

terminologic-ă, terminologici-ce *επιθ.* ορολογικός -ή-ό
terminologie, terminologii *ουσ.* θηλ. η ορολογία, το σύνολο όρων επιστήμης, τέχνης ή τεχνικής
terminus *ουσ.* ουδ. *αμετάβλ.* το τέρμα, το πέρας, το άκρο // *stație* ~ η στάση του τέρματος
termită, termite *ουσ.* θηλ. (*εντομ.*) ο τερμίτης (είδος μυρμηγκιού)
termocentrală, termocentrale *ουσ.* θηλ. ο θερμοληκτρικός σταθμός
termochimic-ă, termochimici-ce *επιθ.* θερμοχημικός -ή-ό
termochimie *ουσ.* θηλ. η θερμοχημεία
termocoagulare, termocoagulări *ουσ.* θηλ. (*ιατρ.*) η θερμοπηξία
termocompresor, termocompresoare *ουσ.* ουδ. ο θερμοσυμπιεστής
termoconductibilitate *ουσ.* θηλ. (*φυσ.*) η θερμαγωγιμότητα
termoconductor, termoconductor *ουσ.* αρσ. ο θερμαγωγός
termodinamic-ă, termodinamici-ce *ι. επιθ.* θερμοδυναμικός-ή-ό *II. ουσ.* θηλ. (*φυσ.*) η θερμοδυναμική
termoelectric-ă, termoelectrici-ce *επιθ.* θερμοηλεκτρικός-ή-ό // *centrala* -ă ο θερμοηλεκτρικός σταθμός
termoelectricitate *ουσ.* θηλ. ο θερμοηλεκτρισμός
termofica, termofic *ρ. μετ.* ιδ. *termifica*
termoficare, termoficări *ουσ.* θηλ. ιδ. *termificare*
termofil-ă, termofili-e *επιθ.* θερμόφιλος-η-ο
termofor, termofoare *ουσ.* ουδ. η θερμοφόρα
termogen-ă, termogeni-e *επιθ.* θερμογόνος-α-ο, θερμαντικός-ή-ό // *vată* -ă το θερμογόνο βαμβάκι
termogeneză *ουσ.* θηλ. η θερμογένεση
termoizolant, termoizolanți-te *επιθ.* θερμομονωτικός-ή-ό
termoizolare, termoizolări *ουσ.* θηλ. η θερμομόνωση
termoizolator-oare, termoizolatori-oare *επιθ.* θερμομονωτικός-ή-ό
termometru, termometre *ουσ.* ουδ. το θερμόμετρο
termonuclear-ă, termonucleari-e *επιθ.* θερμοπυρηνικός-ή-ό // *armă* -ă το θερμοπυρηνικό όπλο // *reaecția* -ă η θερμοπυρηνική αντίδραση
termoplastic-ă, termoplastici-ce *επιθ.* θερμοπλαστικός-ή-ό (για πλαστικές ύλες)
termoreglare, termoreglări *ουσ.* θηλ. η θερμορρύθμιση
termoregulator, termoreguloare *ουσ.* ουδ. ο θερμορρυθμιστής
termos, termosuri *ουσ.* ουδ. ο θερμός
termosifon, termosifoane *ουσ.* ουδ. ο θερμοσίφωνας
termostat, termostate *ουσ.* ουδ. ο θερμοστάτης
termosterilizare, termosterilizări *ουσ.* θηλ. η θερμοαστείρωση
termotehnică *ουσ.* θηλ. η θερμοτεχνική
termoterapie *ουσ.* θηλ. η θερμοθεραπεία
termotropism *ουσ.* ουδ. ο θερμοτροπισμός
tern-ă, terni-e *επιθ.* θαμπός-ή-ό, αχρωματίστος-η-ο, σβησμένος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, αμαυρός-ή-ό, ανιαρός-ή-ο, μονότονος-η-ο
ternar-ă, ternari-e *επιθ.* 1. τρίμετρος-η-ο, τριαδικός-ή-ό, τριτογενής-ής-ές 2. τριμερής-ής-ές

ternion, ternioane *ουσ.* ουδ. το ντουλάπι για τοποθέτηση των εισιτηρίων τράνου
teroare, terori *ουσ.* θηλ. η τρομοκρατία
terorism *ουσ.* ουδ. η τρομοκρατία
terorist-ă, teroriști-ste *ι. επιθ.* τρομοκρατικός-ή-ό *II. ουσ.* αρσ. και θηλ. τρομοκράτης-άτισσα (ο, η)
teroriza, terorizez *ι. ρ. μετ.* τρομοκρατώ, επιβάλλω τρομοκρατικούς μεθόδους *II. ρ. αντων.* τρομοκρατούμαι, κατέχομαι από φόβο
terorizare, terorizări *ουσ.* θηλ. η τρομοκράτηση
terpenă, terpene *ουσ.* θηλ. (*πληθ.*) (*χημ.*) το τερπένιο (ακόρεστοι υδρογονάνθρακες από τα αιθέρια έλαια)
terepentină, terepentine *ουσ.* θηλ. ιδ. *terebentină*
tertip, terțipuri *ουσ.* ουδ. το τερτίπι, το τέχνασμα, το κόλπο
terț-ă, terți-te *ι. επιθ.* τρίτος-η-ο *II. ουσ.* αρσ. (*νομ.*) ο τρίτος, το τρίτο πρόσωπο άσχετο με την υπόθεση // (*λογικ.*) -ul *exclus* ο τρίτος που αποκλείεται (η διατύπωση νοήματος είναι αληθινή ή νόθα, η τρίτη δυνατότητα αποκλείεται)
terță, terțe *ουσ.* θηλ. (*μουσ.*) η τέρτσα, η τρίτη, το διάστημα τριών βαθμίδων
terțet, terțete *ουσ.* ουδ. (*μουσ.*) το τερτσέτο, η τριωδία
terțiar-ă, terțieri *επιθ.* τριτογενής-ής-ές, τριτεύων -ουσα-ον // (*γεωλ.*) *era* -ă η τριτογενής περίοδος
terțină, terține *ουσ.* θηλ. το τρίστιχο
tescovină, tescovine *ουσ.* θηλ. το τσίπουρο, η ρακή, το στέμφυλο
tescui, tescuiesc *ρ. μετ.* συμπίεζω με το στεμφυλοπιεστήριο, συνθλίβω, πατώ σταφύλια
tescuire, tescuire *ουσ.* θηλ. η συμπίεση με το στεμφυλοπιεστήριο, η σύνθλιψη
tescuiț-ă, tescuiți-te *επιθ.* πιεσμένος-η-ο στο στεμφυλοπιεστήριο, συνθλιμμένος-η-ο, καταθλιμμένος-η-ο
tesla *ουσ.* θηλ. (*φυσ.*) η τέσλα (μονάδα μετρήσεως ηλεκτρικής επαγωγής)
teslar, teslari *ουσ.* αρσ. (*επαρχ.*) ο ξυλουργός
teslă, tesle *ουσ.* θηλ. (*τεχ.*) το σκεπάρνι
test, teste *ουσ.* ουδ. το τεστ, η δοκιμασία, η εξέταση γνώσεων και ικανοτήτων ενός ατόμου
testa, testez *ρ. μετ.* 1. τεστάρω, κάνω ένα τεστ 2. κληροδοτώ, κάνω διαθήκη και αφήνω κληροδότημα
testaceu, testacee *ι. ουσ.* ουδ. (*ζωολ.*) (*πληθ.*) τα οστρακόδερμα *II. επιθ.* (*ζωολ.*) οστρακόδερμος -η-ο
testament, testamente *ουσ.* ουδ. 1. η διαθήκη 2. *μτφ.* η συμβουλή, η παραγγελία, η παραίνεση για τους μεταγενέστερους // ~ *autentic* η αυθεντική διαθήκη (*επίσημη*) // ~ *olograf* η ολόγραφη διαθήκη // *Noul* ~ η Καινή Διαθήκη // *Vechiul* ~ η Παλαιά Διαθήκη
testamentar-ă, testamentari-e *επιθ.* διαθηκικός-ή-ό // *executor* ~ ο εκτελεστής της διαθήκης
testare, testări *ουσ.* θηλ. (*νομ.*) 1. η κληροδοσία με διαθήκη 2. το τεστάρισμα, η δοκιμασία με τεστ
testator-oare, testatori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. (*νομ.*) διαθέτης-έτρια (ο, η) κληροδότης-ότρια (ο, η)
testea, testele *ουσ.* θηλ. (*λαϊκ.*) η βελονοθήκη, με ορισμένο αριθμό βελονιών
testicul, testicule *ουσ.* ουδ. (*ανατ.*) το αρχίδι
testimonial-ă, testimoniali-e *επιθ.* μαρτυρικός-ή-ό, με μάρτυρες // *probă* -ă η απόδειξη με μάρτυρες

testimoniu, testimonii ουσ. ουδ. 1. η μαρτυρία, η κατάθεση, το έγγραφο, η απόδειξη
teșcherea, teșcherele ουσ. θηλ. (οικ.) το πουγκί, το πορτοφόλι
teși, teșesc ρ. μετ. 1. κόβω λοξά, πλατύνω, πλαταίνω, ευρύνω 2. ισοπεδώνω
teșire, teșiri ουσ. θηλ. η πλάτυνση, το πλάτεμα, η εύρυνση
teșit-ă, teșiți-te επίθ. 1. πλατυσμένος-η-ο, πλατσουκωτός-ή-ό 2. στρογγυλεμένος-η-ο
teșitură, teșituri ουσ. θηλ. 1. το λοξό κόψιμο σε κορμό δέντρου 2. το κούτσουρο, ο κομμένος κορμός δέντρου
teta ουσ. αρσ. αμετάβλ. το θήτα (το γράμμα θ)
tetanică, tetanici-ce επίθ. tetanικός-ή-ό // **toxină** -ă η tetanική τοξίνη
tetanie, tetanii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η tetanία
tetanos ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο τέτανος // **bolnav(-ă) de** ~ tetanoparής-ής-ές
tetină, tetine ουσ. θηλ. το μπιμπερό, το θήλαστρο
tetraciclina ουσ. θηλ. (φαρμ.) η τετρακυκλίνη
tetraclorură, tetracloruri ουσ. θηλ. (χημ.) το τετραχλωριούχο άλας // ~ **de carbon** ο τετραχλωριούχος άνθρακας
tetraedric-ă, tetraedrici-ce επίθ. τετράεδρος-η-ο, με τέσσερεις έδρες
tetraedru, tetraedre ουσ. ουδ. (γεωμ.) το τετράεδρο
tetralogie, tetralogii ουσ. θηλ. η τετραλογία
tetrametru, tetrametri ουσ. αρσ. το τετράμετρο (στίχος)
tetrarhie, tetrarii ουσ. θηλ. η τετραρχία
tetralion, tetralioane ουσ. ουδ. (αθλ.) το τέτραθλο
tetravalent-ă, tetravalenți-te επίθ. (χημ.) τετρασθενής-ής-ές, τετρατομικός-ή-ό (με σθένος τέσσερα)
tetraghel, tetraghele ουσ. ουδ. (εκκλ.) το τετραευαγγέλιο, το τετραβάγγελο
tetrodă, tetrode ουσ. θηλ. ο ηλεκτρονικός σωλήνας με τέσσερα ηλεκτρόνια
teu, teuri ουσ. ουδ. ο χαρακας σε σχήμα T
teuton-ă, teutoni-e Ι. επίθ. τευτονικός-ή-ό // **Cavalerii** -i οι τευτονικοί Ιππότες ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. Τευτονας-ισσα (ο, η)
teutonic-ă, teutonici-ce επίθ. τευτονικός-ή-ό // **Ordinul** ~ το Τευτονικό Τάγμα
tevatură ουσ. θηλ. 1. το νταβαντούρι, ο σματάς 2. ο μπελάς, το μπλέξιμο 3. η ταραχή
tex, texuri ουσ. ουδ. (τεχ.) «το tex» (σύστημα μετρήσεως της λεπτότητας των υφάνσιμων νημάτων)
text, texte ουσ. ουδ. το κείμενο // ~ **de zece rânduri** το κείμενο με δέκα αράδες // ~ **necorectat** το αδιόρθωτο κείμενο // **aspre -ele de lege** σκληρά τα κείμενα των νόμων
textier, textieri ουσ. αρσ. ο συγγραφέας κειμένου ελαφριάς μουσικής
textil-ă, textili-e επίθ. υφάνσιμος-η-ο, υφαντουργικός-ή-ό // **fabrică de -e** το υφαντουργείο, το εργοστάσιο κατασκευής υφασμάτων // **fibre -e** οι υφαντουργικές ίνες // **industria** -ă η υφαντουργική βιομηχανία, η υφαντουργία
textual-ă, textual-e Ι. επίθ. κυριολεκτικός-ή-ό, κατά γράμμα, κατά λέξη, σύμφωνα με το κείμενο // **traducere textuală** η κατά λέξη μετάφραση ΙΙ.

επίρ. αυτολεξεί, κατά λέξη, επί λέξει, κατά γράμμα
textură, texturi ουσ. θηλ. η ύφανση, η πλοκή, η υφή
tezaur, tezaure ουσ. ουδ. 1. ο θησαυρός 2. το θησαυροφυλάκιο 3. το δημόσιο ταμείο 4. μτφ. ο μεγάλος πλούτος κάθε τι πολύτιμο
tezauriza, tezaurizez ρ. μετ. θησαυρίζω, αποθησαυρίζω, αποταμειύω
tezaurizare, tezaurizări ουσ. θηλ. η θησαύριση, το θησαύρισμα, η αποθησαύριση, ο αποθησαυρισμός, η αποταμίευση
teză, teze Ι. ουσ. θηλ. 1. η θέση, η γνώμη πάνω σ'ένα θέμα 2. η έκθεση ιδεών, η γραπτή ανάπτυξη θέματος από το μαθητή // ~ **de doctorat** η διδακτορική διατριβή ΙΙ. επιρ. έκφρ. **în ~ generală** γενικά, σε γενικές γραμμές
tezism ουσ. ουδ. το κήρυγμα ιδεών, η διάδοση θέσεων
tî επιφ. τίου! εε! (οργή, δυσανεκσία)
tiară, tiare ουσ. θηλ. η τιάρα
tibia, tibii ουσ. θηλ. (ανατ.) το αντικνήμιο, το κόκαλο της κνήμης
tibial-ă, tibiali-e επίθ. αντικνημιαίος-α-ο
tibișir, tibișire ουσ. ουδ. το τεμπεσίρι, η κιμωλία
tic επιφ. tik // ~ **tac** tik-tak (ο χτύπος ρολογιού, καρδιάς)
tic, ticuri ουσ. ουδ. το tik, η σπασμοδία
ticăi, pers. 3 ticăie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) χτυπώ tik-tak // **inima mea** **îmi ticăie** η καρδιά μου χτυπάει tik-tak (δυνατά)
ticăi, ticăiese Ι. ρ. μέσο (οικ.) χάνω τον καιρό μου, αδρανών ΙΙ. ρ. αμ. δουλεύω σιγά, χασομερώ
ticăială ουσ. θηλ. το αργοσάλεμα στην εργασία, οι αργές κινήσεις στην εργασία, το χασομέρι, η χρονοτριβή
ticăit, ticăituri ουσ. ουδ. το tik-tak, το σπαρτάρισμα
ticăi-ă, ticăiți-te επίθ. 1. αργοκίνητος-η-ο, αργοúτικός-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο 2. κακόμοιρος-η-ο
ticălos-oasă, ticăloși-oase Ι. επίθ. 1. αχρείος-α-ο, αισχρός-ή-ό, ανόσιος-α-ο, ελεεινός-ή-ό, πρόστυχος-η-ο 2. αμαρτωλός-ή-ό, άτιμος-η-ο, άθλιος-α-ο, αναιδής-ής-ές ΙΙ. επιρ. 1. αχρεία, αισχρά, ανόσια, ελεεινά, αναιδώς 2. αμαρτωλά, ατίμως, άθλια // **a proceda** ~ ανοσιουργώ ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αχρείος-α (ο, η), αισχρός-ή (ο, η), ανόσιος-α (ο, η), ελεεινός-ή (ο, η), πρόστυχος-η (ο, η) 2. άτιμος-η (ο, η), αμαρτωλός-ή (ο, η), άθλιος-α (ο, η), παλιάνθρωπος (ο), το καθαρά
ticălosi, ticăloșe Ι. ρ. αντων. εξαχρειούμαι, γίνομαι αισχρός-ή, προστυχαίνω, γίνομαι ελεεινός-ή, παλιάνθρωπος ΙΙ. ρ. μετ. 1. εξαχρειώνω, προστυχαίνω 2. εξουθενώνω, κάνω κάποιον να ξεπέσει, μειώνω την υπόληψή του
ticăloșie, ticăloșii ουσ. θηλ. 1. η ανοσιότητα, το ανοσιούργημα, η αχρειότητα, η αισχρότητα, η ελεεινότητα, η προστυχία 2. η αναίδεια, η παλιάνθρωπία, η αημία, ο ξεπεσμός
tichet, tichete ουσ. ουδ. 1. το έντυπο δελτίο για κάποιο δικαίωμα 2. η κάρτα 3. το γραπτό σημείωμα // ~ **de călătorie** το εισιτήριο ταξιδιού // ~ **de masă** η κάρτα σίτισης
tichie, tichii ουσ. θηλ. ο σκούφος, το σκουφί // **a se naște cu ~ în cap** γεννιέμαι με σκούφο στο κεφάλι,

έχω καλή τύχη // **ce-i lipsește chelului?** ~ **de mângăritar** κάτι περιττό // **cu** ~ σκουφάτος-η-ο **tichiuță, tichiuțe** ουσ. θηλ. το σκουφάκι // **tichiuța dracului** που αν το φοράει κανείς γίνεται **ticlui, ticluiesc** ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.) 1. κανονίζω, τακτοποιώ, ταυρίζω 2. σκαρώνω, μηχανορραφώ // **a o ~ bine** το σκάρωμα καλά **ticluire, ticluiri** ουσ. θηλ. 1. η τακτοποίηση, το κανόνισμα, το ταίριασμα 2. το σκάρωμα, η μηχανορραφία **ticiș, ticișec** ι. ρ. μετ. 1. στριμώχνω, πατικώνω, στοιβάζω 2. γεμίζω υπερβολικά II. ρ. αντων. στριμώχνομαι, συνωστιζομαι, γεμίζω **ticișire, ticișiri** ουσ. θηλ. 1. το στρίμωγμα, το στοιβάγμα, το πατίκωμα 2. το γέμισμα **ticișit-ă, ticișiti-te** επιθ. στριμωγμένος-η-ο, στριμωχτός-ή-ό, στοιβαγμένος-η-ο 2. ολόγεμος-η-ο, ολόγοντος-η-ο, πλήρης-ης-ες, φίσκα // **un autobuz** ~ ένα στοιβαχτό λεωφορείο **tic-tac** ι. επιφ. τικ-τακ II. ουσ. ουδ. το τικ-τακ // **tic-tacul ceasornicului** το τικ-τακ του ρολογιού **tific-ă, tifici-ce** ι. επιθ. (ιατρ.) τυφικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. τυφικός-ή (ο, η) **tiflă, tifle** ουσ. θηλ. η τύφλα, η μούτζα, το φάσκελο // **έκφρ. a da cu tifla** δίνω μούτζα, μουτζώνω // **a dat cu tifla și a plecat** τα μούτζωσε κι έφυγε **tifoidă** επιθ. (ιατρ.) **febră** ~ ο τυφοειδής πυρετός **tifon, tifone** ουσ. ουδ. η γάζα **tifos, tifosuri** ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο τύφος // ~ **abdominal** ο κοιλιακός τύφος // ~ **exantematic** ο εξανθηματικός τύφος **tigaie, tigăi** ουσ. θηλ. το τηγάνι // **a prăji la** ~ τηγανίζω // **două ouă la** ~ δυο αυγά τηγανιτά **tigăiță, tigăite** ουσ. θηλ. το τηγανάκι **tighel, tigheluri** ουσ. ουδ. 1. το γαζί, η ραφή με ραπτομηχανή 2. η ψιλοβελονιά // **a face un** ~ κάνω ένα γαζί, ένα γάζωμα **tigheli, tighelesc** ρ. μετ. γαζώνω **tighelire, tigheliri** ουσ. θηλ. το γάζωμα **tighelit** ουσ. ουδ. το γάζωμα **tighelit-ă, tigheliți-te** επιθ. γαζωμένος-η-ο, γαζωτός-ή-ό, ραμμένος-η-ο με γαζί **tignafes, tignafesuri** ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το πνευμονικό εμφύσημα στα ζώα **tigroaică, tigroaice** ουσ. θηλ. (ζωολ.) η τίγρη **tigru, tigri** ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο τίγρης **tigvă, tigne** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το κρανίο, το καύκαλο, το καβούκι, η νεκροκεφαλή 2. (βοτ.) το νεροκολόκυθο (ο καρπός) // **cap de** ~ ο ανόητος άνθρωπος, ο κολοκυθάς **tihăraie, tihărai** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κλιτύδα, η κατωφέρεια, η απόκρημνη πλαγιά **tihnă, tihne** ουσ. θηλ. 1. η ησυχία, η γαλήνη, η ηρεμία 2. η ειρήνη 3. η ανάπαυση, το ξεκούρασμα // **în** ~ με την ησυχία του (χωρίς βιασύνη) **tihneală, tihneli** ουσ. θηλ. η ησυχία, ο ησυχασμός, η ηρεμία, η ψυχική γαλήνη **tihni pers.** 3 **tihnește** ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. ευχαρισιέμαι με την ησυχία μου, έχω ευχάριστη και ήσυχη ζωή 2. απολαμβάνω γαλήνια κάποιο αγαθό, μου έρχεται καλά κάτι // **nu-mi tihnește mîncarea** μου κάθεται στο στομάχι το φαί (μου είναι βαρετό) // **nu-i tihnește să se plimbe** δεν το ποθεί η καρδιά του να σεργιανίζει (να πάει βόλτα)

tihnire, tihniri ουσ. θηλ. 1. το γαλήνεμα, η ησυχία, η ηρεμία 2. η ξεκούραση 3. το ξέγνοιασμα από φροντίδες **tihniti-ă, tihniți-te** επιθ. 1. γαλήνιος-ια-ιο, γαλήνιος-ή-ό, ήσυχος-η-ο, ήρεμος-η-ο 2. άνετος-η-ο 3. αναπαυστικός-ή-ό, ξεκουραστικός-ή-ό II. **επίρ.** 1. γαλήνια, γαλήνιά, ήσυχα, ήρεμα 2. άνετα 3. αναπαυτικά, ξεκουραστικά **tijă, tije** ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. ο μίσχος, το στέλεχος 2. ο μεταλλικός μοσχλός, η αμπάρα, το ραβδί **tildă, tîlde** ουσ. θηλ. η παύλα **țimar, țimaruri** ουσ. ουδ. (αρχ.) το τιμάριο, το τσιφλίκι **țimbra, țimbrez** ρ. μετ. 1. χαρτοσημαίνω (επικολλώ χαρτόσημο σε έγγραφο) 2. γραμματοσημαίνω (επικολλώ γραμματόσημο σε γράμμα) **țimbrare, țimbrări** ουσ. θηλ. η χαρτοσημανση, η γραμματοσημανση, η σήμανση **țimbrat-ă, țimbrați-te** επιθ. χαρτοσημασμένος-η-ο, γραμματοσημασμένος-η-ο **țimbru, țimbre** ουσ. ουδ. 1. το χαρτόσημο, το γραμματόσημο 2. μουσ. η χροιά του ήχου, το χρώμα του ήχου // ~ **comemorativ** το αναμνηστικό γραμματόσημο // ~ **fiscal** το κινητό ένσημο (για τα έγγραφα) // ~ **sec** το χαρτόσημο σε ανάγλυφο πάνω στο χαρτί // **colecție de țimbre** η συλλογή γραμματοσημάτων // **colecționar(-ă) de țimbre** γραμματοσυλλέκτης-κτρια (ο, η) **timid-ă, timizi-de** ι. επιθ. 1. ντροπαλός-ή-ό, συνεσταλαμένος-η-ο 2. δειλός-ή-ό, άτολμος-η-ο, διστακτικός-ή-ό // **foarte** ~ **ai devenit în ultimul timp** πολύ συνεσταλαμένος έγινε τελευταία II. **επίρ.** 1. ντροπαλά, συνεσταλαμένα 2. δειλά, άτολμα, με αιδημοσύνη **timiditate, timidități** ουσ. θηλ. 1. η ντροπή, η συστολή, η ντροπαλοσύνη, η εντροπή, η αιδημοσύνη 2. η ατολμία, το δέλιασμα, η δειλία, ο φόβος, η έλλειψη θάρρους **timol, timoluri** ουσ. ουδ. (ιατρ.) η θυμόλη **timonă, timone** ουσ. θηλ. το τιμόνι, το πηδαλίο **țimonier, țimonieri** ουσ. αρσ. ο τιμονιέρης, ο πηδαλιούχος **țimorați-ă, țimorați-te** επιθ. τρομαγμένος-η-ο, φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, τρομοκρατημένος-η-ο **timp, timp, timpuri** ουσ. αρσ. και ουσ. ουδ. 1. ο χρόνος, ο καιρός 2. η χρονική περίοδος, η εποχή 3. η διάρκεια 4. (μουσ.) ο μουσικός χρόνος, ο ρυθμός 5. η καιρική κατάσταση 6. (γρμμ.) οι χρόνοι ρήματος // ~ **pliois** ο βροχερός καιρός // ~ **uri noi** οι νέοι καιροί // **a nu avea** ~ δεν ευκαιρώ, δεν αδειάζω // **atâtă** ~ όσος καιρός // **de cătva** ~ εδώ και λίγο // **de la un** ~ από καιρό, συν τω χρόνω // **din** ~ **în** ~ από καιρό σε καιρό, ενίοτε, κατά διαστήματα, κάποτε-κάποτε, αλάνργα-αλάνργα // **interval de** ~ το χρονικό διάστημα // **în același** ~ στον ίδιο χρόνο, ταυτόχρονα // **în doi** ~ **și trei mișcări** στο άψε-σβήσε // **în tot** ~ **ul** ολοένα, συνεχώς, πάντοτε // **în** ~ **ce eu...** ενώ εγώ... // **în** ~ **ul nopții** τη νύχτα // **în** ~ **ul zilei** τη μέρα // **între** ~ εν τω μεταξύ, στο μεταξύ // **la** ~ εγκαίρως, στην ώρα // **motor în patru** ~ **i** το τετράχρονο μοτέρ // **pe** ~ **ul Fanarioșilor** επί Φαναριωτών // **pe** ~ **uri** ένα καιρό (κάποτε), επί // **puțin** ~ **după** **aceea** λίγο καιρό μετά από τότε II. **συνδ.** **έκφρ.** **cât** ~ **εφ'** όσον

timpan, **timpane** ουσ. ουδ. (αναρ.) 1. το τύμπανο (αυτιού) 2. μουσ. το τύμπανο (κρουστό μουσικό όργανο) 3. αρχιτ. το αέτωμα // **a sparge -ul** σπάζω το τύμπανο

timpanist-ă, **timpaniști-ste** ουσ. πρώιμος-η-ο, πρόωρος-η-ο // **pom** ~ το πρώιμο δέντρο II. επίρ. 1. πρώιμος, πρόωρος, ενωρίς 2. εγκαίρως

timus ουσ. ουδ. ο θύμος αδής

tină ουσ. θηλ. (επαρχ.) η λάσπη

tinctorial-ă, **tinctoriali-e** επίθ. βαφικός-ή-ό

tinctoră, **tinctorii** ουσ. θηλ. το βάμμα // **-de iod** το βάμμα ιωδίου

tindă, **tinde** ουσ. θηλ. η βεράντα // **a face treabă până în** ~ κάνω μια δουλειά μισοτελειωμένη

tinde, **tind** ρ. αμ. 1. τείνω, έχω την τάση, κλίνω, ρέπω σε κάτι 2. αποβλέπω 3. κατευθύνομαι

tindeche, **tindechi** ουσ. θηλ. το οδοντωτό κρατάει τεντωμένο το ύφασμα στον αρμό του αργαλειού

tine αντ. προσ. σένα, εσένα // **ca și** ~ σαν και σένα

tinerele-ea-ică, **tinerei-ele** I. επίθ. νεαρός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο νεαρός, η νεαρά

tinerească, **tinerești** επίθ. νεανικός-ή-ό // **vârsta tinerească** η νεανική ηλικία

tinerește επίρ. νεανικά

tinereț ουσ. ουδ. η νεολαία // **-ul de ține primul loc** η νεολαία κατέχει την πρώτη θέση // **-ul întregii lumi** η νεολαία όλου του κόσμου

tinerețe, **tinereți** ουσ. θηλ. η νεότητα, η νιότη, η νεανικότητα // **tinerețile mele** τα νειάτα μου

tinertime ουσ. θηλ. η νεολαία, οι νέοι

tingire, **tingiri** ουσ. θηλ. ο τέντζερης // **s-a răsturnat -a și și-a găsit capacul** κύλησε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι του (οι άνθρωποι ίδιου ποιοτή) **tinichea**, **tinichele** ουσ. θηλ. ο τενεκές, ο λευκοσιδηρος // **a avea tinichele la coadă** έχω τενεκέδες στην ουρά μου, έχουν καταγραφτεί δυσάρεστα πράγματα στο προσωπικό φάκελλό μου // **a rămâne** ~ καταντά σε άβια οικονομική κατάσταση // **de** ~ τενεκεδένιος-ια-ιο

tinichigerie, **tinichigerii** ουσ. θηλ. το τενεκετζ(δικο **tinichigiu**, **tinichigii** ουσ. αρσ. ο τενεκετζής

tip, **tipuri**, **tipi** ουσ. ουδ. και αρσ. 1. ο τύπος, το καλούπι, το πρότυπο, το μοντέλο, το υπόδειγμα 2. η ιδιοτυπία, το σόι, το γένος, το είδος, η μορφή 3. ο παράξενος άνθρωπος, ο τύπος 4. το άτομο του υποκόσμου // **este un** ~ **bine** είναι ωραίος άνδρας // **un** ~ **curios** ο μυστήριος τύπος (παράξενος)

tipa επιφ. τιπ // ~ **tip-tip** (βαδίζει) ξυπόλυτα για να μην κάνει θόρυβο)

tipar, **tipare** ουσ. ουδ. 1. ο τύπος, το πιστήριο, η τύπωση, το τύπωμα, το τυπογραφείο 2. το καλούπι, η φόρμα 3. η εντύπωση 4. το ίχνος // **a da la** ~ δίνω για τύπωμα // **a fi sub** ~ βρίσκεται υπό τα πιστήρια

tipări, **tipăresc** ρ. μετ. 1. τυπώνω, εκτυπώνω, τυπογραφώ, εντυπώνω, ανατυπώνω 2. εκδίδω (βιβλίο, περιοδικό), δημοσιεύω με τον τύπο

tipărire, **tipăriți** ουσ. θηλ. 1. η τύπωση, η εκτύπωση, το τύπωμα, η αποτύπωση 2. η έκδοση, η δημοσίευση (βιβλίο, περιοδικό) // **cheltuielile de** ~ το τυπωτικό (τα έξοδα του τυπώματος) // **modul de** ~ ο τρόπος της εκτύπωσης

tipărit ουσ. ουδ. 1. η τύπωση, η εκτύπωση, το τύπωμα 2. η έκδοση δημοσιεύματος

tipărit-ă, **tipăriți-te** επίθ. τυπωμένος-η-ο, εκτυπωμένος-η-ο, έντυπος-η-ο

tipăritură, **tipărituri** ουσ. θηλ. 1. το εκτύπωμα, το έντυπο 2. το δημοσίευμα

tipesă, **tipese** ουσ. θηλ. (αικ. και χλευασ.) το θηλυκό του υποκόσμου

tipic, **tipicuri** ουσ. ουδ. 1. το τυπικό 2. (εκκλ.) το τυπικό, το λειτουργικό βιβλίο με την τυπική διάταξη των εκκλησιαστικών ακολουθιών // **după** ~ κατά το τυπικό

tipic-ă, **tipici-ce** I. επίθ. τυπικός-ή-ό, χαρακτηριστικός-ή-ό, συμβατικός-ή-ό II. επίρ. τυπικά

tipicar-ă, **tipicari-e** I. επίθ. τυπικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. τυπικάρης-ισσα (ο, η), τυπολάτρης-ισσα (ο, η)

tipiza, **tipizez** ρ. μετ. τυποποιώ

tipizare, **tipizări** ουσ. θηλ. η τυποποίηση

tipograf-ă, **tipografi-e** I. ουσ. αρσ. και θηλ. τυπογράφος (ο, η) II. ουσ. ουδ. η τυπογραφική μηχανή

tipografic-ă, **tipografici-ce** I. επίθ. τυπογραφικός-ή-ό II. επίρ. τυπογραφικά

tipografie, **tipografii** ουσ. θηλ. 1. το τυπογραφείο 2. η τυπογραφία

tipolitografie, **tipolitografii** ουσ. θηλ. η τυπολιθογραφία, το λιθογραφικό πιστήριο

tipologic-ă, **tipologici-ce** επίθ. τυπολογικός-ή-ό

tipologie, **tipologii** ουσ. θηλ. η τυπολογία

tipsie, **tipsii** ουσ. θηλ. το ταψί

tipiți επίρ. 1. αλαφρά, ελαφρά, αθόρυβα, ανεπαίσθητα 2. κρυφά, λαθραία 3. ησυχώς // **a merge** ~ βαδίζω ελαφρά, ανεπαίσθητα

tir, **tiruri** ουσ. ουδ. 1. η βολή, η σκοποβολή 2. η σκόπευση // **a regla -ul** διευθετώ τη βολή // **armă cu** ~ **lung** το μακροβόλο όπλο (που ρίχνει μακριά)

T.I.R. ουσ. ουδ. η νταλικά

tiradă, **tirade** ουσ. θηλ. 1. το κατεβατό 2. η περικοπή

tiraj, **tiraje** ουσ. ουδ. 1. το τираζ, το τράβηγμα, η τραβηγιά 2. η έλξη, ο ελκυσμός (στα αέρια) // **prelungire** de ~ η επανεκτύπωση // **ziar de mare** ~ η εφημερίδα μεγάλου τираζ (σε πολλά αντίτυπα)

tiraliori, **tiraliori** ουσ. αρσ. ο πυροβολητής

tiran-ă, **tirani-e** I. ουσ. αρσ. ο τύραννος, ο δυνάστης, ο απόλυτος άρχοντας, εξουσιαστής II. επίθ. τυραννικός-ή-ό, απολυταρχικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό

tiranic-ă, **tiranici-ce** I. επίθ. τυραννικός-ή-ό II. επίρ. τυραννικά, δεσποτικά, απολυταρχικά

tiranie, **tiranii** ουσ. θηλ. η τυραννία, η καταπιεστική εξουσία, η τυραννίδα // **abolirea** -i η κατάλυση της τυραννίας // **răsturnarea** -i η ανατροπή της τυραννίας

tiraniza, **tiranizez** ρ. μετ. τυραννών, καταπιέζω, καταδυναστεύω

tiranizat-ă, **tiranizați-te** επίθ. τυραννισμένος-η-ο

tîrbușon, **tîrbușoane** ουσ. ουδ. το τιρμπουσόν, το εκπώμαστρο

tîrfon, **tîrfone** ουσ. ουδ. (τεχ.) η μεγάλη βίδα

tîroid-ă, **tîroiți-de** επίθ. (αναρ.) θυρεοειδής-ής-ές // **glanda** -ă ο θυρεοειδής αδέννας

tîroidian-ă, **tîroidieni-e** επίθ. (ιατρ.) θυρεοειδικός-ή-ό // **insuficiență** -ă η θυρεοειδική ανεπάρκεια

tîrolez-ă, **tîrolezi-e** I. ουσ. αρσ. και θηλ. τυρολέζος-α (ο, η) II. επίθ. τυρολέζικος-η-ο

tîrs, tîrsuri ουσ. ουδ. (μυθ.) ο θύρσος
tisular-ă, tisulari-e επίθ. (ανατ.) ιστολογικός-ή-ό
titan ουσ. ουδ. (χημ.) το τιτάνιο (μέταλλο)
titan, titani ουσ. αρσ. (μυθ.) ο τιτάνας // **lupta între**
 -î η Τιτανομαχία
titanic-ă, titanici-ce επίθ. τιτανικός-ή-ό, τιτάνιος-α-ο,
 γιγάντιος-α-ο
titanit, titanituri ουσ. ουδ. ο τιτανίτης
titirez, titirezi ουσ. αρσ. 1. το σφοντύλι 2. η σβούρα
titiri, titirese ι. ρ. μετ. (οικ.) συγυρίζω, ευπρεπίζω
 ΙΙ. ρ. αντων. συγυρίζομαι, ευπρεπίζω την εμφάνισή
 μου
titirit-ă, titiriți-te επίθ. (οικ.) καλλωπισμένος-η-ο,
 ευπρεπής-ή-ές, ευπαραούσιαστος-η-ο
titlu, titluri ουσ. ουδ. 1. ο τίτλος 2. η ιδιότητα 3. η
 περιεκτικότητα μεταλλοκράματος ή διαλύματος
 4. το έγγραφο, το αποδεικτικό δικαιώματος 5. η
 επιγραφή συγγράμματος, νόμου, κ.λ.π. //
 (μετοχές, ομολογίες) ~ **de credit** το χρεόγραφο //
 ~ **de glorie** ο τίτλος δόξας, το αξίωμα // ~ **de**
onoare ο τίτλος τιμής // ~ **de proprietate** ο τίτλος
 ιδιοκτησίας // ~ **de tată** η ιδιότητα πατρός // ~ **î**
lucăruri η επιγραφή συγγράμματος // **a acorda**
un ~ απονέμω σε κάποιον έναν τίτλο // **ca ~ de**
informare με ενημερωτικό χαρακτήρα // **care are**
un ~ τιτλούχος-α-ο // **care poartă un** ~
 τιτλοφόρος-α-ο // **cu ~ de...** υπό την ιδιότητα
 του...
titra, titrez ρ. μετ. τιτλοφορώ, προσδιορίζω τον τίτλο
titrare, titrări ουσ. θηλ. η τιτλοδότηση
titrat-ă, titrați-te επίθ. τιτλούχος-α-ο, τιτλοφόρος-α-ο
titrator-oare, titratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ.
 τιτλοδότης-ότρια (ο, η)
titru, titre ουσ. ουδ. ο τίτλος
titular-ă, titulari-e ι. επίθ. 1. τιτλούχος-α-ο, κύριος
 -α-ο 2. τακτικός-ή-ό, μόνιμος-η-ο // **profesor** ~ ο
 τακτικός καθηγητής // **rolul** ~ ο κύριος ρόλος (σε
 θεατρική παράσταση)
titulariza, titularizez ρ. μετ. 1. τιτλοφορώ 2.
 μονιμοποιώ
titulatură, titulaturi ουσ. θηλ. 1. ο τίτλος 2. η
 επωνυμία
tiu επιφ. τίου!, αχ! (λύπη, απορία, ονοματοποιία)
tiugă, tiuge ουσ. θηλ. η νεροκολοκύθα, το
 νεροκολοκύθι
tiv, tivuri ουσ. ουδ. 1. το κράσπεδο, το ρέλι, το
 ρέλιασμα, το στρίφωμα, ο γύρος υφάσματος ή
 ρούχων 2. η περιγραφή
tiveală, tivelei ουσ. θηλ. το ρέλι, το στρίφωμα, το
 μπιμπίλωμα
tivgă ουσ. θηλ. ιδ. tignă
tivi, tivece ρ. μετ. 1. κρασπεδώνω 2. περιρράπτω,
 ρελιάζω, στρίφω
tivire, tiviri ουσ. θηλ. το ρέλιασμα, η περιγραφή,
 το ρέλι, το στρίφωμα
tivit ουσ. ουδ. ιδ. tivire
tivitură, tivituri ουσ. θηλ. ιδ. tivire
tiz-ă, tizi-e ουσ. αρσ. και θηλ. συνονόματος-η (ο, η)
toacă, toace ουσ. θηλ. το σήμαντρο // (εκκλ.) **a**
bate toaca χτυπάει το σήμαντρο (είναι ο
 εσπερινός) // **a ști și toaca din cer** ξέρω πολλά //
 (λαϊκ.) **ucigă-î toaca** ο διάβολος, ο εξαποδός
toaleță, toalete ουσ. θηλ. 1. η τουαλέτα, ο
 καλλωπισμός 2. το αποχωρητήριο, ο καμπίνας 3.
 η ατομική καθαριότητα, η περιποίηση του

σώματος // **a-și face toaleta** κάνω την τουαλέτα
 μου, καλλωπίζομαι // **articol de ~** τα είδη
 τουαλέτας, τα καλλυντικά // **oglină toaletei** ο
 καθρέφτης της τουαλέτας
toamnă, toamne ουσ. θηλ. το φθινόπωρο // **astă** ~
 φέτος το φθινόπωρο // **de ~** φθινοπωρινός-ή-ό //
de cu ~ από το φθινόπωρο // **la ~** το φθινόπωρο
 // **până la** ~ μέχρι το φθινόπωρο // **toamna vieții**
 το φθινόπωρο της ζωής (η εποχή των γηρατειών)
toană, toane ουσ. θηλ. 1. το καπρίτσιο, η ιδιοτροπία
 2. η παραξενιά 3. η διάθεση // **a fi în toane bune**
 (sau rele) είμαι σε καλή (ή σε κακή) διάθεση // **a-i**
veni cuiva o ~ του ήρθε σε κάποιον η λύση / η
 τρέλα // **ce toane** ιδιοτροπος-η-ο
toarece, tore ι. ρ. μετ. κλώθω, γνέθω, μεταβάλλω,
 μαλλί ή το βαμπάκι σε νήμα ΙΙ. ρ. αμ. ροχαλίζω,
 ρουθουνίζω (γάτα)
toarcere, toarceri ουσ. θηλ. το γνέσιμο, η κλώση,
 το κλώσιμο
toartă, toarte ουσ. θηλ. 1. η λαβή, το χερούλι 2. ο
 γάντζος 3. ο κρίκος, ο χαλκάς // **toarta unei cești**
 το χερούλι ενός φλιτζανιού // **prietenie la** ~ η
 στενότητα φίλα
toast, toasturi ουσ. ουδ. η πρόποση // **a fine un** ~
în cinstea... εγείρω πρόποση σε τιμή...
toasta, toastez ρ. αμ. 1. εγείρω πρόποση, πίνω
 στην υγεία κάποιου 2. προπίνω, πίνω προς τιμήν
 κάποιου
tobă, tobe ουσ. θηλ. 1. το τύμπανο, το νταούλι, το
 ταμπούρλο 2. το τουλούμι 3. (στα
 τραπουλόχαρτα) το καρό, ο κόκκινος ρόμβος 4.
 (μαγ.) το αλλαντικό σε στομάχι γουρουνιού // ~
de esapament το σιλανσιέ // **a bate toba**
 τυμπανίζω / χτυπάω το τύμπανο, διατυμπανίζω //
a bate toba la urechea surdului στον κουφού
 την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα // **a face pe cineva**
 ~ **de bătaie** κάνω κάποιον τουλούμι στο ξύλο // **a fi**
~ de carte είναι πολύ μορφωμένος-(η) // **a vinde**
averea cu toba πουλάω την περιουσία στον
 πλειστηριασμό
tobiță, tobițe ουσ. θηλ. το μικρό τύμπανο
tobogan, tobogane ουσ. ουδ. η κυλίστρα, η
 τσουλήθρα
toboșar, toboșari ουσ. αρσ. ο τυμπανοκρούστης,
 ο τυμπανιστής
toc, tocuri ουσ. ουδ. 1. η θήκη 2. ο κονδυλοφόρος
 3. η παραστάδα (πόρτας ή παραθύρου) // ~ **de**
ochelari η θήκη για τα γυαλιά // ~ **rezervor** ο
 στυλογράφος
toc, tocuri ουσ. ουδ. (στα παπούτσια) το τακούι
toca, toc ι. ρ. μετ. 1. λιανίζω 2. κατακόβω, κάνω
 κιμά 3. μτφ. καταξοδεύω, κατασπαταλώ ΙΙ. ρ. αμ.
 φλυαρώ, λέω φλυαρίες // **a ~ la verzi și uscate**
 σαχαμαρίζω, λέγω χλωρά και ξερά // **a ~ pe cineva**
la cap εναντίον κάποιον στο κεφάλι, τον
 συμπαραλιάζω // **unde popa nu toacă** όπου ο
 παπάς δε χτυπάει το σήμαντρο
tocană, tocanne ουσ. θηλ. (μαγ.) το φρικασέ, το
 γιανζί
tocare ουσ. θηλ. το λεπτό κόψιμο, το πετσόκομμα,
 το κομμάτισμα, το κατακομμάτισμα, ο
 τεμαχισμός, το κόψιμο κιμά (κρέας)
tocar-ă, tocați-te επίθ. κατακομματισμένος-η-ο,
 λεπτοκομμένος-η-ο // **carne** -ă ο κιμάς (κρέας) //
mașină de ~ carne η μηχανή για κιμά

tocată, **tocate** ουσ. θηλ. (μουσ.) η τοκάτα (για πληκτροφόρα όργανα μουσικής)

tocă, **toci** ουσ. θηλ. η τόκα (είδος σκούφου), ο πίλος, το καπέλο

tocător-oare, **tocători-oare** I. επίθ. αυτός που κομματιάζει, που τεμαχίζει II. ουσ. ουδ. 1. η κρεατομηχανή (που κόβει κιμά) 2. το κρεατοσάνιδο (για κόψιμο του κρέατος), το επικόπανο 3. το κούτσουρο (για κόψιμο ξύλων)

tocătură, **tocături** ουσ. θηλ. 1. ο κιμάς, το λειπτοκομμένο κρέας 2. τα λειπτοκομμένα άχυρα

toceală, **toceali** ουσ. θηλ. 1. το τρόχισμα 2. μτφ. η συνεχής εξάσκηση σε κάτι 3. μτφ. η συνεχής ανάγνωση, η απομνημόνευση κατά λέξη ενός κειμένου, η αποστήσηση

toci, **tocesc** I. ρ. μετ. 1. τροχίζω, ακονίζω 2. στομώνω, αμβλύνω, εξασθενίζω 3. μτφ. φθείρω, καταστρέφω σιγά/σιγά II. ρ. αμ. (μτφ.) αποστηθίζω μηχανικώς τα μαθήματα, παπαγαλίζω II. ρ. αντων. 1. αμβλύνομαι, στομώνω, χάνω την οξύτητά μου (κοφτερά όργανα) 2. φθείρομαι 3. τριβομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή // **a ~ tăișul unei lame** στομώνω την κόψη της λεπίδας (του ξυραφιού) // **haina s-a -t la înănci** το ρούχο τρίφτηκε στα μανίκια // **vârful creionului s-a -t** η μύτη του μουλυομένου μίκρυνε, έγινε αμβλεία

tocilar-ă, **tocilari-e** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. τροχοστής (-στρια (ο, η), ακονητής-ήτρια (ο, η) 2. μτφ. αποστηθίζω-ουσα μηχανικά τα μαθήματα (ο, η)

tocilă, **tocele** ουσ. θηλ. το ακόνι, η ακονόπετρα

tocilărie, **tocilării** ουσ. θηλ. το ακονιστήρι, το τροχοστήριο

tocire, **tociri** ουσ. θηλ. το στόμωμα, η απώλεια της οξύτητας των κοφτερών οργάνων

tocit-ă, **tociti-te** επίθ. 1. στομωμένος-η-ο 2. τριμμένος-η-ο // **haine -e** τα τριμμένα ρούχα

tocitor-oare, **tocitori-oare** I. ουσ. αρσ. ο λατόμος II. ουσ. θηλ. το ξύλινο μεγάλο δοχείο για ζύμωση φρούτων, σταφυλιών, κ.λ.π.

tocnai επίρ. 1. ακριβώς 2. εντελώς 3. μόλις, τη στιγμή που // **~ acum?** τώρα δα; // **~ bine** ακριβώς σωστά // **~ când** τη στιγμή που // **~ ce trebuie** ακριβώς ό,τι χρειάζεται // **~ pe ~** έτσι ακριβώς // **~ peste un an** ακριβώς ύστερα από ένα χρόνο // **e ~ ceea ce nu trebuia să faci** είναι ακριβώς αυτό που δεν έπρεπε να κάνεις // **mașina nu era ~ nouă** το αυτοκίνητο δεν ήταν εντελώς καινούργιο

toceală, **toceali** ουσ. θηλ. 1. το παζάρεμα, η διαπραγμάτευση 2. η συμφωνία, η σύμβαση

toem, **toeme** I. ρ. μετ. 1. παζαρεύω, κάνω παζάρια, διαπραγματεύομαι 2. προσλαμβάνω εργάτες, υπαλλήλους, κ.λ.π. 3. βάζω σε τάξη, διευθετώ 4. εκμισθώνω, ενοικιάζω κάτι (ακίνητο, αντικείμενο) II. ρ. αντων. 1. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιου, υπηρετώ κάποιον, εργαζόμαι σαν υπηρέτης 2. παζαρεύομαι

toemire, **toemiri** ουσ. θηλ. το παζάρεμα, η διαπραγμάτευση

toğă, **toği** ουσ. θηλ. η τήβεννος

toi, **toiuri** ουσ. ουδ. 1. το μέσο, τα μέσα, το κύριο μέρος 2. το κορύφωμα, το ψηλότερο σημείο, η ακμή, η πλήρη εξέλιξη, η ένταση, το φώρτε // **a fi în ~** βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη // **în -ul luptei** στην ένταση της μάχης // **în -ul nopții** στα μέσα της νύχτας // **în -ul petrecerii** στο κορύφωμα

του γλεντιού // **în -ul verii** στη βράση του καλοκαιριού

toiag, **toiege** ουσ. ουδ. το ραβδί, η ράβδος, η βέργα // **și de crunta-mi vijelie tu te aperi cu un ~?** και απ' την τρομερή μου καταιγίδα εσύ υπερασπίζεσαι μ' ένα ραβδί;

tolăni, **tolănesc** I. ρ. αντων. κάθομαι άνετα, ξάπλα, στρογγυλοκάθομαι, ξαπλώνομαι II. ρ. αμ. ξαπλώνω, πλαγιάζω στο κρεβάτι για ανάπαυση

tolănire ουσ. θηλ. το ξάπλωμα, η ξαπλωσιά

tolănit-ă, **tolăniți-te** I. επίθ. ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό II. επίρ. ξαπλωτά

tolbă, **tolbe** ουσ. θηλ. 1. η φαρέτρα, η δερμάτινη θήκη για τα βέλη 2. ο ντορβάς, ο τορβάς, το ταγάρι, το σακίδιο

tolera, **tolerez** ρ. μετ. 1. ανέχομαι, υπομένω, υποφέρω κάτι 2. επιτρέπω

tolerabil-ă, **tolerabili-e** I. επίθ. ανεκτός-ή-ό, υποφερτός-ή-ό, επιτρεπτός-ή-ό II. επίρ. ανεκτός, υποφερτός

tolerant-ă, **toleranți-te** I. επίθ. ανεκτικός-ή-ό, επιεικής-ής-ές, ανεξικακος-η-ο, συγκαταβατικός -ή-ό II. επίρ. ανεκτικά, υπομονετικά, με επιείκεια

tolerantism ουσ. ουδ. η ανοχή, η ανεκτικότητα

toleranță, **toleranțe** ουσ. θηλ. 1. η ανεκτικότητα, η ανοχή, η επιείκεια, η ανεξικακία 2. η παραδεχτή διαφορά στις διατάξεις της ποιότητας ενός προϊόντος // **~ religioasă** η ανεξιθρησκεία // **a arăta ~** δείχνω ανοχή // **casă de ~** ο οίκος ανοχής

tolerare ουσ. θηλ. η ανοχή, η επιείκεια

tolomac-ă, **tolomaci-ce** I. επίθ. (οικ.) χαζός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. χαζός-ή, ανόητος-η (ο, η)

toluen ουσ. ουδ. (χημ.) το τολουένο

toluidină, **toluidine** ουσ. θηλ. (χημ.) η τολουιδίνη, η ανιλίνη από τολουόλιο

toim, **toimuri** ουσ. ουδ. ο τόμος // **-ul doi** ο τόμος δεύτερος

tomată, **tomate** ουσ. θηλ. η ντομάτα

tombac ουσ. ουδ. (λαϊκ.) κράμα χαλκού και τσίγκου

tomberon, **tomberoane** ουσ. ουδ. ο σκουπιδοτενεκές

tombolă, **tombole** ουσ. θηλ. η τόμπολα

tomna, **tomnez** I. ρ. μετ. χινοπωρώ, κρατώ τα ζώα το φθινόπωρο σε βοσκότοπι II. ρ. αμ. (για τα ζώα) περνάω το φθινόπωρο σε βοσκότοπι

tomnatec-ă επίθ. ιδ. tomnatic

tomnatic-ă, **tomnatici-ce** επίθ. φθινοπωρινός-ή-ό // **ploaie -ă** η φθινοπωρινή βροχή // **flăcău ~** το γεροντοπαλλήκαρο

ton, **toni** ουσ. αρσ. (ιχθ.) ο τόνος, ο θύννος

ton, **tonuri** ουσ. ουδ. (μουσ.) 1. ο τόνος 2. το ύψος 3. μτφ. ο βαθμός έντασης του χρώματος στη ζωγραφική 4. η τονικότητα μουσικού κομματιού // **-ul brutal** το σκαϊό ύψος // **-ul face muzică** ο τόνος κάνει τη μουσική (ο τρόπος με τον οποίο λέγεται κάτι) // **a da ~ul** δίνω τον τόνο // **a schimba ~ul** αλλάζω ύψος // **cu un ~ rece** με παγερό τόνο

tonaj, **tonaje** ουσ. ουδ. η χωρητικότητα σε τόνους (για τα μεταφορικά μέσα)

tonalitate, **tonalități** ουσ. θηλ. 1. η τονικότητα 2. ο τονισμός

tonă, **tone** ουσ. θηλ. ο τόνος (μέτρο βάρους) // **~ kilometru** ο χιλιομετρικός τόνος // **~registru** ο τόνος χωρητικότητας πλοίου

tonic-ă, **tonici-ce** I. επίθ. 1. τονωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. τονιζόμενος-η-ο // **accent ~**

ο δυναμωτικός τόνος // **medicament** ~ το τονωτικό φάρμακο // τονικός-ή-ό // **silaba** -ă η τονιζόμενη συλλαβή II. ουσ. θηλ. (μουσ.) η τονική (τονιζόμενη νότα)

tonicitate ουσ. θηλ. η τονικότητα

tonifiant-ă, tonifiant-ți επίθ. (φαρμ.) τονωτικός -ή-ό II. ουσ. ουδ. (φαρμ.) το τονωτικό, το δυναμωτικό

tonifica, tonific ρ. μετ. τώνων, ενδυναμώνω, δίνω δύναμη

tonificare ουσ. θηλ. η τόνωση, η ενδυνάμωση, το δυνάμωμα

tonomat, tonomate ουσ. ουδ. (μουσ.) το ημιαυτόματο πικάπ, τίθεται σε κίνηση με τη βοήθεια κέρματος

tonsură, tonsuri ουσ. θηλ. (εκκλ.) η παπαλήθρα

tont, toantă, tonți, toante I. επίθ. χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό, ηλίθιος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η), χαζός-ή (ο, η)

tontălu, tontălai ουσ. αρσ. (οικ.) ο χάχας, ο ανόητος, ο βλάκας, ο κουτός

tontoroi ουσ. ουδ. (οικ.) ~ το χοροπήδημα, το αναπήδημα // **a juca** -ul χοροπηδώνω χωρίς ρυθμό

tonus, tonusuri ουσ. ουδ. 1. ο τόνος 2. μτφ. η ζωτικότητα, η ενεργητικότητα

top, topuri ουσ. ουδ. το τόπι, το δέμα, η δεσμίδα

topaz, topaze ουσ. ουδ. το τοπάζι

topi, topece I. ρ. μετ. 1. λειώνω, τήκω, ρευστοποιώ 2. χύνω, χωνεύω (μέταλλα) 3. διαλύω 4. μουσκεύω, μουλιάζω (λινάρι, κάνναβι) 5. μτφ. καταστρέφω κάτι από την πολλή χρήση // **a ~ lumânarea** λειώνω το κερί II. ρ. αντων. 1. λειώνομαι, γίνομαι λειώμα, ρευστοποιούμαι, διαλύομαι 2. μαραίνομαι, μαραζώνω 3. μαλακώνω 4. εξαφανίζομαι, εξαντλούμαι 5. χωνεύομαι, αποσυντίθεμαι // **a se ~ de răs** λύνομαι στα γέλια // **a se ~ după cineva** λειώνω απ' το μεράκι μου για κάποιον // **zăpada începe să se topească** το χιόνι αρχίζει να λιώνει

topic-ă, topici-ce I. επίθ. τοπικός-ή-ό // **argument** ~ το τοπικό επιχείρημα II. ουσ. θηλ. (γραμματ.) το συντακτικό, ο τρόπος τοποθέτησης των λέξεων για να σχηματιστεί ο λόγος

topire ουσ. θηλ. 1. το λειώσιμο, η τήξη 2. το χύσιμο, η χύση, η χωνεία 3. το μούσκευμα (λινάρι, κάνναβι) // **-a gheturilor** το λιώσιμο των πάγων // **-a zăpezilor** το λιώσιμο χιονιού // **punct de** ~ το σημείο τήξεως

topit ουσ. ουδ. 1. το λειώσιμο, η τήξη 2. το μούσκεμα

topit-ă, topiți-te επίθ. 1. λειωμένος-η-ο, αναλυτός-ή-ό 2. μουσκεμένος-η-ο 3. μτφ. αδυνατισμένος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο // **plumbul** ~ το αναλυτό μολύβι

topitor-oare, topitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. χωνευτής-εύτρια (ο, η) II. ουσ. θηλ. το χωνευτήριο, η χράνη για λιώσιμο μετάλλων, το χυτήριο

topitorie, topitorii ουσ. θηλ. 1. το χυτήριο, το μεταλλουργείο 2. η βιομηχανική μονάδα, ο τόπος για το μούσκεμα λιναριού ή κανναβιού

topitură, topituri ουσ. θηλ. 1. το χυτό μέταλλο, το λειωμένο μέταλλο 2. το λειωμένο χαιρινό λίπας 3. το μουσκεμένο υλικό (λινάρι, καννάβι)

topliță, toplițe ουσ. θηλ. (επαρχ.) 1. η πηγή με θερμό νερό, το μάτι του θερμού νερού 2. η χωριστή διακλάδωση ποταμού 3. ο βάλτος, το στάσιμο νερό

topograf-ă, topografi-e ουσ. αρσ. και θηλ. τοπογράφος (ο, η)

topografic-ă, topografici-ce επίθ. τοπογραφικός-ή-ό // **anatomie** -ă η τοπογραφική ανατομική

topografie ουσ. θηλ. η τοπογραφία

topologie, topologii ουσ. θηλ. (μαθ.) η τοπολογία (κλάδος των μαθηματικών)

topometrie, topometrii ουσ. θηλ. η τοπομετρία

topometru-ă, topometri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ειδικός-ή σε τοπομετρία (ο, η)

toponim, toponime ουσ. ουδ. το τοπωνύμιο, το όνομα ενός τόπου

toponimic-ă, toponimici-ce I. επίθ. τοπωνυμικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το τοπωνυμικό (το σύνολο των τοπωνυμίων μιας χώρας)

toponimie, toponimii ουσ. θηλ. η τοπωνυμία, το τοπωνύμιο, η ονομασία ενός τόπου

toponomastică ουσ. θηλ. η τοπωνυμία

topor, topoare ουσ. ουδ. ο πέλεκυς, το τσεκούρι // **a lovi cu** -ul τσεκουρώνω, χτυπώ με το τσεκούρι //

ca din ~ άεστος-η-ο, απελέκτητος-η-ο // **coadă de** ~ το σπειλιάρι τσεκουριού // **lovitură cu** -ul η τσεκουριά

toporaș, toporașe, toporași I. ουσ. ουδ. το τσεκουράκι II. ουσ. αρσ. (βοτ.) η βιολέτα, ο μενεξές, το γιούλι

toporiște, toporiști ουσ. θηλ. το τσεκουράκι (με κοντό σπειλιάρι)

toporaște, toporaști ουσ. θηλ. το σπειλιάρι κόσσας ή τσεκουριού

toptan ουσ. ουδ. η μεγάλη ποσότητα // **cu** -ul χοντρικώς

toptangiu, toptangii ουσ. αρσ. (αρχ.) ο έμπορας χοντρικής πωλήσεως

topuz, topuzuri ουσ. ουδ. (ιστ.) τα σημεία της εξουσίας του ηγεμόνα που ήταν διορισμένοι απ' τον σουλτάνο // (λαϊκ.) **cu** -ul με τη βία, με το ζόρι, με το στανιό

tor, toruri ουσ. ουδ. (αρχιτ.) η σπείρα, ο διακοσμητικός κύκλος, το κόσμημα στη βάση των κιόνων του ιωνικού και κορινθιακού ρυθμού

torace ουσ. ουδ. (ανατ.) ο θώρακας, το στήθος

toracic-ă, toracici-ce επίθ. θωρακικός-ή-ό, στήθικός-ή-ό

torcător-oare, torcători-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. κλώστης-ώστρια (ο, η), νηματουργός (ο, η) II. ουσ. θηλ. ο κλωστήρας, η κλώστης, η μηχανή για κλώσιμο

torcătorie, torcătorii ουσ. θηλ. το κλωστήριο, το νηματουργείο

toaread, toareadori ουσ. αρσ. ο τορεαντόρ, ο ταυρομάχος

toarefiere, toarefieri ουσ. θηλ. 1. το καβούρδισμα (καφές, κριθάρι, ρεβίθι, κ.λ.π.) 2. το ζέσταμα (καπν, κ.λ.π.)

toarent, toarente ουσ. ουδ. 1. ο χείμαρρος, το ορμητικό ρεύμα νερού // **ca un** ~ σαν ποτάμι, ποταμιάδον, χείμαρρως

torential-ă, torential-e I. επίθ. 1. χείμαρρως-ης-ες, ραγδαίος-α-ο, ορμητικός-ή-ό 2. καταρρακτώδης-ης-ες // **ploaie** -ă η ραγδαία βροχή, η

καταρρακτώδης βροχή II. επίρ. χειμαρρωδώς,
ραγδαία, ορμητικά

torid-ă, torizi-de επιθ. 1. καυστικός-ή-ό, καυτερός-ή-ό
2. διακεκαυμένος-η-ο, διάπυρος-η-ο, πυρώδης-
ης-ες, φλογερός-ή-ό // (γεωγρ.) **zona** -ă η
διακεκαυμένη ζώνη

toriu ουσ. ουδ. (χημ.) το θόριον

tornadă, tornade ουσ. θηλ. ο ανεμοστρόβιλος, η
λαίλαπα

toroipan, toroipane ουσ. ουδ. (επαρχ.) η μαγκούρα
// **cu -ul** με τη βία, με το ζόρι

toropealā, toropeli ουσ. θηλ. 1. το νάρκωμα, ο λήθαργος, η αποχαύνωση, το αποκάρωμα, η μνηνλία 2. η μεγάλη ζέση, το κάμα, ο καύσωνας

toropi, toropesc ρ. μετ. 1. αποναρκώνω, αποχαυνώνω, ναρκώνω, αποκαρώνω 2. ζαλίζω

toropire, toropiri ουσ. θηλ. η αποχαύνωση, το αποκάρωμα, η νάρκωση, η χαύνωση

toropit-ā, toropiti-te επίθ. 1. αποχαυνωμένος-η-ο, αποκαρωμένος-η-ο, ναρκωμένος, χαύνος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο

toropitor-oare, toropitori-oare επίθ. ναρκωτικός-ή-ό, αποχαινωτικός-ή-ό, χαινωτικός-ή-ό, ληθαργικός -ή-ό

torpedo, torpedouri ουσ. ουδ. η ανοιχτή άμαξα
(αυτοκίνητο)

torpedo ουσ. ουδ. «το τορπέντο», είδος χοντρού σαλαμιού (εμπορική ονομασία)

torpila, torpillez ρ. μετ. 1. τορπιλίζω, ανατινάζω με τορπίλα 2. μτφ. ματαιώνω κάτι

torpilare, torpilāri ουσ. θηλ. 1. ο τορπιλισμός 2. μτφ. η ματαίωση μιας ενέργειας

torpilă, torpile ουσ. θηλ. 1. η τορπίλα, η τορπίλη 2. ιχθ. η νάρκη (ψάρι), η μουδιάστρα

torpilor, torpiloare ουσ. ουδ. (ναυτ.) το τορπιλικό, το τορπιλοβόλο, η τορπιλάκατος

tors ουσ. ουδ. 1. το γνέσιμο, η κλώση, το κλώσιμο, το κλώσμα 2. η κλωστή // **fir** ~ το κλωσμένο νήμα // **furca de** ~ η ρόκα

tors, toarsă, torși, toarse επίθ. κλωσμένος-η-ο,
κλωστός-ή-ό, γνεσμένος-η-ο, γνεστός-ή-ό

tors, torsuri ουσ. ουδ. ο κορμός αγάλματος
torsadă, torsade ουσ. θηλ. (αρχιτ.) ο κροσσός, το

στριφτό σκοινί (διακοσμητικό μοτίβο)
torsione, torsioni ουσ. θηλ. 1. η συστροφή, το

στρίψιμο 2. το στραμπούλισμα
tort, torturi ουσ. ουδ. (μαγ.) η τούρτα (γλύκισμα)

tort, torturi ουσ. ουδ. 1. το σκουλλί τυλιγμένου νήματος 2. το κουβάρι 3. το ύφασμα από λινάρι

ή κάναβι // **fire de** ~ τα νήματα σε σκουλλί
tortura, torturez ρ. μετ. 1. βασανίζω, τυραννώ 2.

torturare, torturări ουσ. θηλ. 1. το βασάνισμα, ο

βασανισμός, η τυραννία 2. η ταλαιπωρία
tortură, torturi ουσ. θηλ. 1. το βάσανο, το

βασάνισμα, ο βασανισμός, τα βασανιστήρια, η
κακοποίηση, το μαρτύριο 2. η ταλαιπωρία

τοῖα, τοῖε οὐσ. θηλ. 1. ὁ πυρσός, τὸ ἀναμμένο
δαδί 2. ἡ λαμπάδα // **retragere cu toῖe** ἡ
λαμπαδηφορία, ἡ λαμπαδηδρομία

torfel ουσ. αρσ. (βοτ.) το κουσκούτι, το νεραϊδόνημα
(παρασιτικό φυτό)

τορξιοναρ-ă, τορξιονari-e I. επιθ. βασανιστικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. βασανιστής -ίστρια, κακοποιός (ο, η)

tory ουσ. αρσ. (πολ.) το μέλος βρετανικού του συντηρητικού κόμματος

tos επίθ. σε λεπτούς κόκκους, σε κρυσταλλική
σκόνη // **zahār** ~ η ζάχαρη σκόνη, σε κόκκους

toscan-ă, toscani-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Τοσκάνος-α (ο, η) II. επιθ. τοσκανικός-ή-ό (απ' την Τοσκάνη της Ιταλίας)

tot, toată, toți, toate I. επιθ. αόρ. 1. όλος-η-ο, ολόκληρος-η-ο, ολάκερος-η-ο, ολικός-ή-ο 2. πλήρης-ης-ες 3. αέρας-α-ο // **orașul** όλη η πόλη // **timpul** όλο τον καιρό // **toată lumea** όλος ο κόσμος // **toată noaptea** όλη τη νύχτα // (στον πληθ.) **toți oamenii** όλοι οι άνθρωποι II. επιρ. έκφρ. // **a băga pe cineva în toți sperieții** κατατρομάζω κάποιον // **in toate direcțiile** σε όλες τις κατευθύνσεις // **peste** - σε όλα τα μέρη, πανταχού, παντού // (μαζί με ένα απόλυτο αριθμητικό) **toți cinci** όλοι πέντε III. προθ. έκφρ.

cu ... με όλο..., σε πείσμα // **cu toate acestea** με όλα ταύτα, παρά ταύτα, παρ' όλα αυτά IV. επιθ. έκφρ. // **alb de** ~ κάπιαστρος-η-ο // **de toată ziua** για κάθε μέρα, καθημερινός-ή-ο // **de toate zilele** για όλες τις ημέρες // **înnarmat(-ă) de** ~ πάνοπλος-η-ο // (εκφοράζει την ιδέα του υπερθετικού) **întunecat(-ă) de** ~ ολοσκοτεινός-η-ο // **zăpăcit(-ă) de** ~ καταζάλισμένος-η-ο V. αντων. αόρ. 1. όλος-η-ο 2. κάθε τι 3. πας, πάσα, παν // ~ **ceea ce trebuie** κάθε τι που χρειάζεται 4. (στο πληθ.) όλα, όλα αυτά, όλακερα // **cu toții** οι πάντες VI. επιρ. έκφρ. // ~ **în** ~ εξ ολοκλήρου, τελείως // **cu -ul și cu -ul** εξ ολοκλήρου, ολοσχερώς, ολάκερα // **de** ~ τελείως, για πάντα // **înainte de toate** πρώτα απ' όλα, πριν απ' όλα, προ πάντων // **în -ul, în -al** ενόλω, συνολικά // **toate ca toate dar...** όλα αυτά καλά, αλλά // **toate ca toate, s-a terminat!** όλα κι όλα ετελειώσε! // **și toate celelalte** και όλα τα άλλα VII. προθ. έκφρ. // **asta-i** ~ αυτό είναι όλο // (μπαίνει στη σύνθεση μερικώς επιθετός) **Atotputernic** Παντοδύναμος, **atotștiutor** παντογνώστης // **cu ~ cu...** μαζί, σε ολότητα, συνάμα VIII. επίρ. 1. όλο, όλως, ολότετα 2. επίσης, ομοίως, πάλι, ακόμα 3. ίσια 4. ωστόσο 5. πάντοτε, πάντα // ~ **atât de bun** εξ ίσου καλός // ~ **atât și eu** άλλο τόσο κι εγώ // ~ **mai rău** όλο και χειρότερο // ~ **mai mari cantități** όλο και μεγαλύτερες ποσότητες // ~ ~ ~ επίσης, ομοίως // ~ **tu?** πάλι εσύ; // ~ **unul și unul** ένας κι ένας // **acesta e ~ un dicționar?** είναι κι αυτό επίσης λεξικό; // **a ~ plăns** όλο έκλαιγε // **cu -ul pe neașteptate** άξαφνα // **eu ~ sper** εγώ ωστόσο επιζώ // **face ~ mai mult** κάνει όλο και περισσότερο // **i-am ~ spus** του είπα συχνά // **mie ~ atâta** μου είναι όλο το ίδιο // **să ~ ai bă treizeci de ani** ας είναι το πολύ τριάντα χρόνων // **să ~ fie așa** να είναι όλο έτσι // **sunteți ~ aici?** είστε ακόμα εδώ; IX. ουσ. ουδ. 1. το όλο, το παν 2. το σύνολο // ~ **ul e să reușești** το παν είναι να πετύχεις // ~ **ul fără excepții** το παν ανεξαιρέτως // **aceasta este -ul** αυτό είναι όλο // **să facem -ul ca să reușim** να κάνουμε το παν για να πετύχουμε // **un ~ unitar** ένα ενιαίο σύνολο

total-ā, totali-e, totaluri I. επ(θ). 1. συνολικός-ή-ό, ολικός-ή-ό 2. ολόκληρος-η-ο, πλήρης-ης-ες // **consum** ~ η ολική κατανάλωση // **eclipsā -ā** η ολική έκλειψη // **nepāsare** ~ ā η πλήρης αδιαφορία // **sprijin** ~ η ολική βοήθεια II. επίφρ. ολικά, συνολικά,

αμέριστα // **în** ~ συνολικά **III. ουσ. ουδ.** το σύνολο, το ολικό ποσό, η ολότητα, το άθροισμα // **a face -ul** αθροίζω, κάνω το σύνολο

totalitar-ă, totalitari-e **επίθ.** ολοκληρωτικός-ή-ό // **regim** ~ το ολοκληρωτικό καθεστώς

totalitarism **ουσ. ουδ.** (πολ.) ο ολοκληρωτισμός

totalitate, totalități **ουσ. θηλ.** 1. το σύνολο, η ολότητα, η ολοκληρία // **în** ~ στο σύνολο, καθ' ολοκληρία

totaliza, totalizez **ρ. μετ.** σουμάρω, αθροίζω, μαζεύω, βγάζω άθροισμα

totalizare, totalizări **ουσ. θηλ.** 1. το άθροισμα, η πρόσθεση, η άθροιση, το σουμάρισμα 2. το ολικό ποσό μιας πρόσθεσης

totalizator, totalizatoare **ουσ. ουδ.** ο αθροιστής

totalmente **επίρ.** ολικώς, όλως διόλου, εντελώς

totdeauna **επίρ.** 1. πάντα, πάντοτε 2. ολόένα // **din** ~ από πάντοτε // **o dată pentru** ~ άπαξ δια παντός, μία φορά για πάντα // **pentru** ~ για πάντα, δια παντός // **sunt ~ pregătit** είμαι πάντα έτοιμος

totem, totemuri **ουσ. ουδ.** (στους ερυθρόδερμους) το тотέμ

totemic-ă, totemici-ce **επίθ.** тотемικός-ή-ό

totemism **ουσ. ουδ.** ο тотемισμός, η πίστη στα тотέμ

totodată **επίρ.** ταυτόχρονα, συνάμα, στον ίδιο χρόνο

totuna **επίρ.** το ίδιο, εξ ίσου // **mi-e** ~ το ίδιο μου κάνει

totuși **σύνδ.** 1. εν τούτοις, ωστόσο, όμως, παρ' όλα αυτά 2. μολαταύτα, παρό ταύτα // **el încercă ~ să facă ce i se cerea** αυτός προσπάθησε ωστόσο να κάνει αυτό που του ζητούσαν // **și** ~ και όμως

toval, tovaluri **ουσ. ουδ.** (τεχ.) 1. η βύρσα, το χοντρό κατεργασμένο δέρμα 2. μτρ. χοντρόπετσος-η-ο (ο χωρίς ντροπή άνθρωπος)

tovarăș-ă, tovarăși-se **ουσ. αρσ. και θηλ.** 1. σύντροφος (ο, η), συντρόφισσα (η) 2. συνέταιρος (ο, η) // ~ **de drum** συνοδοιπόρος (ο, η) // ~ (-ă) **de luptă** συμμαχητής-ήτρια (ο, η), συμπολεμιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η) // ~ **de viață** ο σύντροφος της ζωής, ο, η σύζυγος

tovălaș, tovălașuri **ουσ. ουδ.** το λεπτό κατεργασμένο πετσό (για φοδράρισμα δερμάτων ειδών)

tovărășesc-ească, tovrărășești **I. επίθ.** συντροφικός-ή-ό II. **επίρ.** συντροφικά

tovărășie, tovrărășii **ουσ. θηλ.** 1. η συντροφιά 2. η παρέα, η ομάδα φίλων, η συντροφικότητα 3. ο συνεταρισμός, η ένωση προσώπων που επιδιώκουν ένα σκοπό

tovărășiță, tovrărășite **ουσ. θηλ.** (λαϊκ.) η συντρόφισσα

toxemia, toxemii **ουσ. θηλ.** η τοξιναιμία

toxic-ă, toxici-ce **I. επίθ.** τοξικός-ή-ό, δηλητηριώδης-ης-ες // **gaze toxice** τα δηλητηριώδη αέρια // **substanțe toxice** οι τοξικές ουσίες II. **ουσ. ουδ.** το τοξικό, το δηλητήριο

toxicitate **ουσ. θηλ.** η τοξικότητα

toxicologie **ουσ. θηλ.** η τοξικολογία

toxicoman-ă, toxicomani-e **I. επίθ.** τοξικομανής-ής-ές II. **ουσ. αρσ. και θηλ.** τοξικομανής (ο, η)

toxicomanie, toxicomanii **ουσ. θηλ.** η τοξικομανία

toxină, toxine **ουσ. θηλ.** η τοξίνη

trabuc, trabucuri **ουσ. ουδ.** το πούρο

trac **ουσ. ουδ.** το τρακ, η ταραχή μπροστά σε πολύ κόσμο

trac-ă, traci-ce **I. ουσ. αρσ. και θηλ.** Θράκας-ιώτισσα (ο, η) II. **επίθ.** θρακικός-ή-ό

tracasa, tracasez **ρ. μετ.** ταράσσω, ενοχλώ, ζαλίζω

tracasare, tracăsări **ουσ. θηλ.** η ταραχή, η ανησυχία, ο κόπος, η ενόχληση

tracic-ă, traci-ci-ce **επίθ.** θρακικός-ή-ό

tractor, tractoare **ουσ. ουδ.** το τρακτέρ

tractorist-ă, tractoriști-ste **ουσ. αρσ. και θηλ.** οδηγός τρακτέρ (ο, η)

tracțiune, tracțiuni **ουσ. θηλ.** 1. η έλξη, το τράβηγμα, ο σύρμός 2. η δύναμη που βάζει σε κίνηση ένα όχημα ή ένα τεχνικό σύστημα // **cal de ~** ο ίππος ελάσεως

tradiție, tradiții **ουσ. θηλ.** 1. η παράδοση // ~ **orală** η προφορική παράδοση // ~ **populară** η λαϊκή παράδοση

tradițional-ă, tradiționali-e **επίθ.** 1. παραδοσιακός-ή-ό, πατρογονικός-ή-ό, πατροπαράδοτος-η-ο 2. προγονικός-ή-ό // **politică -ă** η πατροπαράδοτη πολιτική

tradiționalism **ουσ. ουδ.** η παραδοσιαρχία, η προσήλωση στην παράδοση

tradiționalist-ă, tradiționaliști-ste **επίθ.** παραδοσιακός-ή-ό

traducător-oare, traducători-oare **ουσ. αρσ. και θηλ.** μεταφραστής-άστρια (ο, η), διερμνέας (ο, η)

traduce, traduc **I. ρ. μετ.** 1. μεταφράζω, διερμνεύω, μεταγλωττίζω 2. ενάγω // **a ~ în viață** πραγματοποιώ II. **ρ. μέσο** μεταφράζομαι

traducere, traduceri **ουσ. θηλ.** 1. η μετάφραση 2. η μεταγλώττιση // ~ **în viață** η εκτέλεση, η πραγματοποίηση // **de ~** μεταφραστικός-ή-ό

traductibil-ă, traductibile **επίθ.** μεταφράσιμος-η-ο

traductor, traductoare **ουσ. ουδ.** (τεχ.) ο μεταφραστής (συσκευή)

trafic, traficuri **ουσ. ουδ.** 1. η εμπορική κίνηση 2. οι μεταφορές // ~ **aerian** οι αεροπορικές μεταφορές // ~ **de antichități** η αρχαιοκαπηλία // ~ **de influență** η ρουσφετολογία // ~ **de măruri** η συναλλαγή εμπορευμάτων // ~ **ilicit** μαυραγορά

trafica, trafichez **ρ. αμ.** εμπορεύομαι

traficant-ă, traficanti-te **ουσ. αρσ. και θηλ.** μαυραγορίτης-ισσα (ο, η) // ~ **de antichități** ο αρχαιοκάπηλος // ~ (-ă) **de influență** ρουσφετολόγος-α (ο, η)

trafora, traforez **ρ. μετ.** πρινίζω, κάνω πρίονισμα σε καπλάμα με ειδικό μικρό πρίονι

traforaj, traforaje **ουσ. ουδ.** το πρίονισμα (με ειδικό μικρό πρίονι)

traforare, traforări **ουσ. θηλ.** το πρίονισμα καπλάμα

trage, trag **I. ρ. μετ.** 1. τραβώ, έλκω, προσελκύω 2. σέρνω, ανασύρω, ανελλκύω 3. βγάζω, εξάγω, κληρώνω 4. πυροβολώ 5. υποφέρω 6. αφαιρώ // **a ~ concluzii** εξάγω συμπεράσματα // **a ~ cu cartușe oarbe** πυροβολώ με τυφλά φυσίγγια // **a ~ foloase** έχω όφελος, ωφελούμαι // **a ~ hora** σέρνω το χορό // **a ~ în sus** ανασύρω, ανελλκύω // **a ~ învătăminte** βγάζω διδάγματα // **a ~ la lopată** φτυαρίζω, τραβώ με το φτυάρι // **a ~ la masea** τα κοπανίζω, μπτεκρουλιάζω // **a ~ la răspundere** καθιστώ υπεύθυνο // **a ~ la rinde** πλανίζω, ροκανίζω // **a ~ la țigar** τυπώνω στο πιεστήριο //

a ~ la sorti κληρώνω // **a ~ o dușcă** τραβώ μια ρουφηξιά, μια γουλιά // **a ~ o trată** εκδίδω συναλλαγματική // **a ~ o linie** τραβώ γραμμή // **a ~ pe calapod** βάζω σε καλούπι, καλουπώνω // **a ~ pe cineva de mănecă** τραβώ κάποιον απ' τα μανίκια // **a ~ pe cineva la judecată** ενάγω // **a ~ perdelele** τραβώ το παραπέτασμα // **a ~ pe roată** βασανίζω / σκοτώνω με τον τροχό // **a ~ pe sfoară** εξαπατώ, ξεγελάω κάποιον με απατηλές υποσχέσεις, τσουβαλιάζω // **a ~ sforile** τραβώ τα νήματα, μηχανορραφώ, μεταχειρίζομαι τεχνήματα // **bătrânul ~ piciorul** ο γέρος σέρνει το πόδι // **câte n-am tras** πόσα δεν έχω υποφέρει // **tractorul ~ o remorcă** το τρακτέρ σέρνει τη ρυμούλκα II. *ρ. αμ.* 1. καταλύω, διαμενών προσωρινώς 2. τραβώ, έλκω, σύρω 3. ρίχνω άγκυρα, προσορμίζομαι, αράζω // **a ~ a rău** δεν πάει καλά // **a ~ cu o armă** ρίχνω βολές, πυροβολώ, βάλλω // **a ~ cu ochiul** κρυφοκρίζω, κρυφοβλέπω // **a ~ cu urechea** ακούω κάτι κρυφά, κρυφακούσω, βάζω το αυτί μου να κρυφακούω, βάζω το αυτί μου να ακούσω τι λένε οι άλλοι // **a ~ greu** τραβάει με δυσκολία, δεν έχει καλή τραβηξιά (θερμάστρα) // **a ~ la cântar** τραβάει στο καντάρι (έχει βάρος) // **a ~ la un han** καταλύω σε ξενοδοχείο // **a ~ să moară** πνέει τα λοίσθια, ψυχομαχεί // **a ~ sfori** μηχανορραφώ, ραδιουργαίω // **soferul trase lângă trotuar** ο σοφέρ τράβηξε πλάι στο πεζοδρόμιο III. *ρ. μέσο* 1. κατάγομαι, προέρχομαι, εκπροσώπομαι 2. τραβιέμαι, σέρνομαι 3. αποτραβιέμαι, απομακρύνομαι, αποσύρομαι // **a-și trage sufletul** α) ξεκουράζομαι, παίρνω την ανάσα μου β) λαχανιάζω, αναπνέω με δυσκολία, ασθμαίνω, κοντανασαίνω // **a se ~ dintr-o familie de muncitori** κατάγομαι από μια οικογένεια εργατών // **a se ~ înapoi** αποτραβιέμαι, αποσύρομαι // **a se ~ la față** γίνομαι αδύνατος στο πρόσωπο // **a se ~ la o parte** τραβιέμαι παραμέρα, κάνω τόπο, τραβιέμαι κατά μέρος // **știu bine de unde se trag toate acestea** ξέρω καλά από πού προέρχονται όα' αυτά

tragedian-ă, tragedieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τραγωδός (ο, η), ηθοποιός τραγωδίας

tragedie, tragedii *ουσ. θηλ.* η τραγωδία

tragere, trageri *ουσ. θηλ.* 1. το τράβηγμα, η τραβηξιά 2. η έλξη 3. η βολή, η πυροβολήση 4. η έκδοση συναλλαγματικής // **~ cu tunul** η κανονιά, η βολή κανονιού // **~ de inimă** ο ζήλος // **~ de sârmă** το να τραβώ σύρμα, συρματοποιία // **~ în sun** η ανέλκυση, το τράβηγμα προς τα πάνω // **~ la țintă** ο πυροβολισμός στο στόχο, η σκοποβολή // **~ la sorti** η κλήρωση

tragic-ă, tragici-ce I. *επίθ.* 1. τραγικός-ή-ό 2. θλιβερός-ή-ό // **a o lua în ~** το παίρνω τραγικά II. *ουσ. αρσ.* ο τραγικός ποιητής, ο συγγραφέας τραγωδιών III. *επίρ.* τραγικά

tragicomedie, tragicomedii *ουσ. θηλ.* η ιλαροτραγωδία

tragicomic-ă, tracicomici-ce I. *επίθ.* κωμικοτραγικός-ή-ό II. *επίρ.* κωμικοτραγικά

tragism *ουσ. ουδ.* η τραγικότητα

traheal-ă, traheali-e *επίθ. (ανατ.)* τραχειακός-ή-ό

trahean-ă, traheeni-e *επίθ. (ανατ.)* τραχειακός-ή-ό

trahee, trahei *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η τραχεία

traheită, traheite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τραχειίτιδα

trahom, trahoame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το τράχωμα

trai *ουσ. ουδ.* 1. το ζην, η ζήση, η ζωή, ο βίος 2. η ύπαρξη // **~ bun** η καλοζωία, η καλοπέραση, η ευημερία, η άνετη κι ευχάριστη ζωή // **a nu mai avea** ~ δεν έχω πια άσπρη ζωή, μου γίνεται μαρτύριο η ζωή // **a se pune pe ~** το ρίχνω σε άνετη ζωή // **cele necesare ~ului** τα προς το ζην αναγκαία // **un nivel de ~** το βιοτικό επίπεδο

traiect, traiecte *ουσ. θηλ.* η διαδρομή, η τροχιά βλήματος

traietorie, traietorii *ουσ. θηλ.* 1. η τροχιά 2. (στρατ.) το βεληνεκές, η τροχιά βλήματος

trailă, traile *ουσ. θηλ.* η πλωτή γέφυρα για τη διάντευση ποταμού από τη μια στην άλλη όχθη

trainic-ă, trainici-ce I. *επίθ.* 1. διαρκής-ής-ές, στερεός-ά-ό 2. ανθεκτικός-ή-ό 3. σταθερός-ή-ό, ακατάλυτος-η-ο I. *επίρ.* 1. διαρκώς, ανθεκτικώς, στερεά 2. σταθερά, ακατάλυτα

traistă, traiste *ουσ. θηλ.* 1. ο τορβάς, ο ντορβάς 2. το ταγάρι, ο μικρός σάκος // **a prinde pe cineva cu rața în ~** πιάνω κάποιον με το φταίξιμο // **cu traista în băț** φτωχός

tralala *επιφ. (μουσ.)* τραλαλά // **a fi cam ~** είναι κάπως ανόητος / τρελός

tramă, trame *ουσ. θηλ.* η κρόκη, το υφάδι, το φάδι

trambala, trambalez I. *ρ. μέσο (οικ.)* πηγαينوέρχομαι II. *ρ. μετ.* πηγαينوφέρνω

trambalab, trambalări *ουσ. θηλ.* το πηγαίνελα

trambulină, trambuline *ουσ. θηλ.* το αναπηδητήριο, ο βατήρ // **săritură de pe ~** η βουτιά από βατήρα

trampă, trampe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η τράμπα, η ανταλλαγή σε είδος // **a face trampa** κάνω τράμπα, είμαι μεσάζων σε κάποια δοσοληψία

tramvai, tramvaie *ουσ. ουδ.* το τραμ, ο τροχιοδρόμος

tramvaișt, tramvaiști *ουσ. αρσ.* ο τραβαγέρης, ο οδηγός ή ο εισπράκτορας τράμ

tranc *επιφ.* τρανκ (ο ήχος του πεσμού)

tranchilizant-ă, tranchilizanți-te I. *επίθ.* καταπραυντικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καταπραυντικό

trandafir, trandafiri *ουσ. αρσ.* 1. η τριανταφυλλιά (το φυτό) 2. το τριαντάφυλλο, το ρόδο (άνθος) // **~ sălbatic** η αγριστριανταφυλλιά // **apă de -i** το ροδόνερο // **culoarea ~ului** ροδόχρωμος-η-ο, τριανταφυλλένιος-ια-ιο // **petală de -i** το ροδοπέταλο

trandafirăș, trandafirăși *ουσ. θηλ.* το τριανταφυλλάκι

trandafiriu-ie, trandafirii *επίθ.* τριανταφυλλένιος-ια-ιο, τριανταφυλλής-ια-ιά, ροδόχρωμος-η-ο

transalpin-ă, transalpinie *επίθ.* υπεράλπειος-ια-ειο

transaminază *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τρανσαμινάση

transatlantic-ă, transatlantici-ce I. *επίθ.* υπερατλαντικός-ή-ό, υπερωκεάνιος-ια-ειο II. *ουσ. ουδ.* το υπερατλαντικό, το υπερωκεάνιο

transă, transe *ουσ. θηλ.* ο λήθαργος, η νάρκη

transborda, transbordez I. *ρ. μετ.* μετεπιβιβάζω, μεταφορτώνω, φορτώνω κάτι από ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο II. *ρ. μέσο* μετεπιβιβάζομαι

transbordare, transbordări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφόρτωση (υλικά, από το ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο) 2. η μετεπιβίβαση (πρόσωπα)

transbordor, transbordoare *ουσ. ουδ.* 1. το μεταγωγό (πλοίο) 2. το εναέριο βαγόνι

transcarpatic-ă, transcarpatici-ce επίθ. υπερκαρπάθιος-ια-ιο
transcaucazian-ă, transcaucazieni-e επίθ. υπερκαυκάσιος-ια-ιο
transcendent-ă, transcendenți-te επίθ. (φιλοσ.) υπερβατικός-ή-ό
transcendental-ă, transcendentali-e επίθ. υπερβατικός-ή-ό
transcendentalism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο υπερβατισμός
transcendență ουσ. θηλ. (φιλοσ.) η υπερβατικότητα
transcrie, transcriu ρ. μετ. 1. (νομ.) μεταγράφω, καταχωρίζω σε βιβλίο υποθηκοφυλακείου την αλλαγή κυριότητας ενός ακινήτου 2. αντιγράφω, γράφω κάτι όμοιο με άλλο, μεταγλωττίζω
transcriere, transcrieri ουσ. θηλ. 1. (νομ.) η μεταγραφή (αφορά εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο) 2. η αντιγραφή (η όμοια γραφή σε έγγραφο ή βιβλίο) // ~ **fonetică** η φωνητική γραφή
transcripție, transcripții ουσ. θηλ. (νομ.) 1. η μεταγραφή 2. το αντίγραφο
transcripțiune ουσ. θηλ. ιδ. transcripție
transdanubian-ă, transdanubieni-e επίθ. υπερδουνάβιος-ια-ιο
transfer, transferuri ουσ. ουδ. 1. η μετάθεση 2. η μεταβίβαση, η μεταφορά, η μετακόμιση
transfera, transfer ι. ρ. μετ. 1. μεταθέτω 2. μεταβιβάζω, μεταφέρω, μετατάσσω, μετακομίζω ΙΙ. ρ. μέσο μετατίθεται
transferabil-ă, transferabili-e επίθ. 1. μεταθέσιμος -η-ο, μεταθετός-ή-ό 2. μεταβιβάσιμος-η-ο
transferabilitate ουσ. θηλ. το μεταθετό
transferare, transferări ουσ. θηλ. 1. μετάθεση 2. η μεταβίβαση, η μετακίνηση
transfigura, transfigurez ι. ρ. μετ. μεταμορφώνω, αλλάζω τη μορφή ΙΙ. ρ. μέσο μεταμορφώνομαι, αλλάζω την εμφάνισή μου
transfigurare, transfigurări ουσ. θηλ. 1. η μεταμορφωση 2. ο μετασχηματισμός, η αλλαγή της φύσης ή του χαρακτήρα κάποιου
transfigurat-ă, transfigurați-te επίθ. μεταμορφωμένος-η-ο, αλλαγμένος-η-ο στη μορφή
transfocator, transfocatoare ουσ. ουδ. ο εξωτερικός φακός σε κινηματογραφικές μηχανές ή σε μηχανές τηλεόρασης
transforma, transforma ι. ρ. μετ. 1. μετατρέπω 2. μεταβάλλω 3. μετασχηματίζω, μεταποιώ 4. μεταμορφώνω, αναμορφώνω, μεταλλάσσω 5. αναπλάθω 6. ανάγω // **a ~ curentul continuu în curent alternativ** μετατρέπω το συνεχές ρεύμα σε εναλλασσόμενο ρεύμα // **a ~ lirele în drahme** ανάγω τις λίρες σε δραχμές ΙΙ. ρ. μέσο 1. μετατρέπομαι 2. μεταβάλλομαι 3. μετασχηματίζομαι, μεταποιούμαι 4. μεταμορφώνομαι // **apa se transformă în vapori** το νερό μετατρέπεται σε ατμό ΙΙΙ. ρ. αμ. μεταλλάσσω, αλλάζω
transformabil-ă, transformabili-e επίθ. 1. μετατρέψιμος-η-ο 2. μεταβλητός-ή-ό 3. μεταποιήσιμος-η-ο 4. μεταμορφώσιμος-η-ο, μεταλλάξιμος-η-ο
transformare, transformări ουσ. θηλ. 1. η μετατροπή 2. η μεταβολή 3. ο μετασχηματισμός, η μεταποίηση 4. η μεταμόρφωση, η μεταλλαγή, η μετάλλαξη 5. η ανάπλαση, η αναμόρφωση 6. η

αναγωγή 7. η τροπή // **a suferi o ~** παθαίνω μετατροπή
transformator-oare, transformatori-oare ι. επίθ. 1. μεταβλητικός-ή-ό, μεταμορφωτικός-ή-ό 2. ανακαινιστικός-ή-ό, ανανεωτικός-ή-ό, αναμορφωτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) 1. ο μετασχηματιστής, ο μετατροπέας 2. ο αναμορφωτής
transformațional-ă, transformaționali-e επίθ. μετασχηματιστικός-ή-ό
transformism ουσ. ουδ. ο μετασχηματισμός
transfug-ă, transfugi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. φυγάδας (ο), λιποτάκτης (ο), αυτόματος-η (ο, η)
transfuzie, transfuzii ουσ. θηλ. η μετάγγιση // ~ **de sânge** η μετάγγιση αίματος // **a face o ~** μεταγγίζω (υγρά, αίμα, κ.λπ.)
transhumant-ă, transhumanti-te ουσ. αρσ. και θηλ. μέτοικος (ο, η), απόδημος-η (ο, η)
transhumană, transhumanțe επίθ. η μετοίκηση, η αποδημία, η μετάβαση από ψυχρότερα σε θερμότερα κλίματα και τανάπαλι (ζώα), ξεκαλοκαίριασμα κοπαδιού
transilvan-ă, transilvanie-e επίθ. τρανσυλβανικός-ή-ό
Transilvănean-ă, Transilvăneni-ne ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Τρανσυλβανός-ή (ο, η) ΙΙ. επίθ. τρανσυλβανικός-ή-ό
Transilvăneancă, Transilvănențe ουσ. θηλ. η Τρανσυλβανή
transistor, transistori ουσ. ουδ. ιδ. tranzistor
translator-oare, translatorii-oare ουσ. αρσ. και θηλ. διερμηνέας (ο, η), (ιστ.) δραγουμάνος (ο), μεταφραστής-άστρια (ο, η)
translație, translații ουσ. θηλ. 1. η μετακίνηση, η μετατόπιση // **mîscare de ~** η κίνηση για μετατόπιση (πάνω στην ίδια τροχιά με ίσια ταχύτητα σε κάθε στιγμή)
translucid-ă, translucizi-de επίθ. ημιδιαφανής-ής-ές
transluciditate ουσ. θηλ. η ημιδιαφάνεια
transmarin-ă, transmarini-e επίθ. υπερπτόνιος-ια-ιο, πέρα από τη θάλασσα
transmisibil-ă, transmisibili-e επίθ. 1. μεταβιβάσιμος-η-ο, διαβιβάσιμος-η-ο 2. μεταδόσιμος-η-ο, μεταδοτικός-ή-ό
transmisibilitate ουσ. θηλ. το μεταδοτικό, η μεταδοτικότητα
transmisie, transmisii ουσ. θηλ. ιδ. transmisiune
transmisiune, transmisiuni ουσ. θηλ. 1. η μεταβίβαση, η διαβίβαση 2. η μετάδοση 3. η διοχέτευση (υγρών, αερίων) 4. η εκπομπή // ~ **în direct** η ζωντανή εκπομπή // **am ascultat la radio -a de dimineață** άκουσα στο ραδιόφωνο την πρωινή εκπομπή // **curele de transmisiuni** τα μεταβιβαστικά λουριά // (στρατ.) **trupe de transmisiuni** οι Διαβιβάσεις, υπηρεσία επικοινωνιών του στρατού
transmite, transmite ι. ρ. μετ. 1. μεταβιβάζω, διαβιβάζω 2. μεταδίδω 3. διοχετεύω 4. εκπέμπω // **a ~ feliicitări** διαβιβάζω συγχαρητήρια ΙΙ. ρ. μέσο 1. μεταβιβάζομαι, διαβιβάζομαι 2. διαδίδομαι 3. μεταδίδομαι // **știrea a fost transmisă la radio** η είδηση μεταδόθηκε στο ραδιόφωνο
transmitere, transmiteri ουσ. θηλ. 1. η μεταβίβαση, η διαβίβαση 2. η μετάδοση, η μεταβίβαση // ~ **a puterii** η μετάβαση της εξουσίας // ~ **a ideilor** η μεταβίβαση ιδεών

transmițător-oare, transmițători-oare I. *επίθ.* διαβιβαστικός-ή-ό, διαβιβαστήριο-α-ο, μεταδοτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο διαβιβαστής, ο μεταδότης 2. ο πομπός

transmutație, transmutații *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή, η αλλαγή 2. η μεταποίηση

transoceanic-ă, transoceanici-ce *επίθ.* υπερωκεάνιος-α-ο II. *ουσ. ουδ.* το υπερωκεάνιο

transparent-ă, transparent-ite I. *επίθ.* διαφανής-ής-ές, διάφανος-η-ο II. *επίρ.* διαφανώς III. *ουσ. ουδ.* ευθύγραμμο

transparentă, transparente *ουσ. θηλ.* η διαφάνεια

transperant, transperante *ουσ. ουδ.* το σόρι, το παραπέτασμα

transpira, transpir I. *ρ. αμ.* 1. ιδρώνω, επιδρώνω, βγάζω ιδρώτα 2. εξιδρώ (φυτά) 3. *μτφ.* βγαίνω στη φόρα, γίνομαι φανερό (μυστικό, κ.λ.π.) II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να βγάλει ιδρώτα

transpirație, transpirații *ουσ. θηλ.* 1. η ιδρωση, το ιδρώμα, ο ιδρώτας 2. η επιδρωση, η εξιδρωση 3. *μτφ.* ο κόπος, η στενοχώρια // *(φαρμ.)* **care produce** ~ ιδρωτικός-ή-ό, επιδρωτικός-ή-ό

transplant, transplanturi *ουσ. ουδ.* (ιατρ.) η μεταμόσχευση // ~ *de inimă* η μεταμόσχευση καρδιάς

transplanta, transplantez *ρ. μετ.* 1. (ιατρ.) μεταμοσχεύω 2. (γεωργ.) μεταφυτεύω

transplantare, transplantări *ουσ. θηλ.* 1. (ιατρ.) η μεταμόσχευση 2. (γεωργ.) η μεταφύτευση

transport, transporturi *ουσ. ουδ.* 1. η μεταφορά, οι μεταφορές, το κουβάλημα 2. η μετακίνηση // ~ *uri și comunicații* μεταφορές και συγκοινωνίες // *cheltuieli de* ~ τα μεταφορικά, τα ναύλα, το αντίτιμο για τη μεταφορά ανθρώπων, ζώων ή εμπορευμάτων // *de* ~ μεταφορικός-ή-ό // *mijloace de* ~ τα μεταφορικά μέσα

transporta, transport I. *ρ. μετ.* 1. μεταφέρω, κουβαλώ 2. μετακομίζω, αποκομίζω 3. μετακινώ, μετατοπίζω, μεταθέτω II. *ρ. μέσο* μεταβαίνω, μετατοπίζομαι, κουβαλιέμαι

transportabil-ă, transportabili-e *επίθ.* μεταφερτός-ή-ό

transportare *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφορά, το κουβάλημα, η μετακίνηση 2. η αποκόμιση, η αποκομιδή

transportat-ă, transportați-te *επίθ.* 1. εκστατικός-ή-ό, απορροφημένος-η-ο 2. μεταφερμένος-η-ο

transportor-oare, transportori-oare I. *επίθ.* μεταγωγικός-ή-ό, μεταφορικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο μεταφορέας, ο μεταγωγός

transportiv-ă, transportivi-e *επίθ.* μεταθετός-ή-ό, μετακινητός-ή-ό

transpoziție, transpozii *ουσ. θηλ.* η μετάθεση, η μετατόπιση, η μετακίνηση, το μετατόπισμα

transpune, transpun I. *ρ. μετ.* 1. μεταθέτω, μετατοπίζω 2. διασκευάζω, μεταγλωττίζω 3. (μουσ.) μετατονίζω // *a ~ în viață* εφαρμόζω στη ζωή II. *ρ. μέσο* 1. μετατίθεται 2. μεταφέρομαι νοερώς σε άλλη κατάσταση τοπική ή χρονική // *mă transpun în situația lui* μεταθέτομαι στην κατάσταση του

transpunere, transpuneri *ουσ. θηλ.* 1. η μετατόπιση, η μετάθεση 2. το μετατόπισμα 3. η διασκευή, η μεταγλώττιση

transsaharian-ă, transsaharieni-e I. *επίθ.* υπερσαχάριος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ.* το υπερσαχάριο

(η σιδηροδρομική γραμμή Νιγηρία-Μεσόγειος Θάλασσα)

transsiberian *ουσ. ουδ.* το υπερσιβηρικό (τραίνο)

transsubstanțiere *ουσ. θηλ.* 1. η μετουσίωση 2. η αλλαγή της ουσίας ενός πράγματος

transvaza, transvazez *ρ. μετ.* μεταγγίζω, τραβάζω

transvazare, transvazări *ουσ. θηλ.* η μετάγγιση, η μεταφορά υγρού από ένα δοχείο σε άλλο

transversal-ă, transversali-e I. *επίθ.* εγκάρσιος-α-ο, κατά ορθή γωνία // *bară -ă* ο πλάγιος δοκός // *secțiune -ă* η εγκάρσια τομή II. *επίρ.* 1. εγκαρσίως // *a pune ceva* ~ τοποθετώ εγκαρσίως, κατά πλάτος III. *ουσ. θηλ.* (μαθ.) η διατέμνουσα

transa, tranșez *ρ. μετ.* 1. τεμαχίζω, κόβω κρέας σφαγμένου ζώου 2. (μτφ.) επιλύω, λύνω κάτι τελικά

tranșant-ă, tranșanți-te *επίθ.* αποφασιστικός-ή-ό

tranșare, tranșări *ουσ. θηλ.* 1. το κόψιμο 2. η επίλυση, η οριστική λύση

tranșă, tranșe *ουσ. θηλ.* 1. η δόση, η μερίδα, η ομάδα 2. η σειρά 3. η ράχη βιβλίου

tranșee, tranșee *ουσ. θηλ.* 1. το χαρακωμα, το χαντάκι 2. το πρόχωμα, ο προμαχώνας

tranzație, tranzacții *ουσ. θηλ.* 1. ο συμβιβασμός, η σύμβαση, η συνθήκη 2. η συναλλαγή, η δόσοληψία

tranzacțional-ă, tranzacționali-e I. *επίθ.* συμβιβαστικός-ή-ό, με παραχωρήσεις κι' από τις δύο πλευρές II. *επίρ.* συμβιβαστικώς

tranzacțiune, tranzacțiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. *tranzacție*

tranzistor, tranzistoare *ουσ. ουδ.* το τρανζίστορ, είδος μικρού ραδιοφώνου

tranzit, tranzituri *ουσ. ουδ.* το τράνζιτ, η διαμετακίνηση // *centru de comerț de* ~ το κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου // *de* ~ διαμετακομιστικός-ή-ό // *depozit de* ~ η διαμετακομιστική αποθήκη // *în* ~ σε τράνζιτ, υπό διαμετακίνηση // *sală de* ~ η αίθουσα διερχομένων, το τράνζιτ

tranzita, tranzitez *ρ. μετ.* διαμετακομίζω // *agent comercial care tranzitează* ο εμπορικός διαμετακομιστικός πράκτωρ

tranzitare, tranzitări *ουσ. θηλ.* η διαμετακίνηση

tranzitiv-ă, tranzitivi-e *επίθ.* (γραμματ.) μεταβατικός-ή-ό // *verbe -e* τα μεταβατικά ρήματα

tranzitivitate *ουσ. θηλ.* η μεταβατικότητα

tranzitoriu-ie, tranzitorii *επίθ.* μεταβατικός-ή-ό, προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο

tranzitie, tranziții *ουσ. θηλ.* η μετάβαση, η προσωρινότητα // *perioadă de* ~ η μεταβατική περίοδος

trap *ουσ. ουδ.* ο τροχασμός, ο γρήγορος βηματισμός αλόγου

trapă, trape *ουσ. θηλ.* 1. η καταπακτή, η γκλαβανή, η μπουκαπόρτα 2. η παγίδα

trapez, trapeze *ουσ. θηλ.* (γεωμ.) 1. το τραπέζιο 2. όργανο γυμναστικής

trapeză, trapeze *ουσ. θηλ.* η τράπεζα (σε μοναστήρι)

trapezist-ă, trapezisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* (αθλ.) αθλητής-ήτρια στο τραπέζιο (ο, η)

trapezoid, trapezoide *ουσ. ουδ.* το τραπεζοειδές

trapezoidal-ă, trapezoidali-e *επίθ.* τραπεζοειδής-ής-ές // *curele -e* τα τραπεζοειδή λουριά

trapist, trapiste *ουσ. ουδ.* είδος τυριού
tras-ă, trași-se *Ι. επιθ.* 1. τραβηγμένος-η-ο, τραβηχτός-ή-ό 2. χωρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό // ~ **ca prin inel** με δακτυλίδενια μέση (κομψός, λιγνός) / / ~ (-ă) **în țeară** σουβλισμένος-η-ο // **a fi ~ (-ă) la față** είναι χωρός-ή-ό, αδύνατος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ.* (εμπόρ.) ο τραβηγμένος, ο οφειλέτης, ο χρεώστης (που είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τη συναλλαγματική)
trasa, trasez *ρ. μετ.* 1. χαράσσω, χαρακώνω 2. σημειώνω τις γραμμές μιας μελλοντικής κατασκευής // **a ~ o sarcină** αναθέτω καθήκον, βάζω καθήκον // **a ~ un drum** διανοίγω δρόμο 5. *μτφ.* δίνω οδηγίες
trasare, trasări *ουσ. θηλ.* 1. η χάραξη, το χάραγμα, η χαράγιση // ~ **a unei sarcini** η ανάθεση καθήκοντος // ~ **a unui drum** η διάνοιξη δρόμου
trasator-oare, trasatori-oare *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* χαράκτης-κτρία (ο, η) *ΙΙ. ουσ. ουδ.* το χακτήριο, το αιχμηρό εργαλείο για χάραγμα
traseu, trasee *ουσ. ουδ.* 1. η διαδρομή 2. η απόσταση
trasor, trasoare *ουσ. ουδ.* 1. το χαρακτρο 2. (στρατ.) το τροχοδεικτικό βλήμα
trata, tratez *Ι. ρ. μετ.* 1. φέρομαι, φέρομαι, συμπεριφέρομαι 2. μεταγματεύομαι, αναπτύσσω, διαπραγματεύομαι 3. εξετάζω κάτι με επιμέλεια, επεξεργάζομαι 4. θεραπεύω, νοσηλεύω 5. φιλεύω, τρατάρω // **a ~ pe cineva ca pe un prieten** φέρομαι απέναντι σε κάποιον σαν σε φίλο // **astăzi tratăm verbele neregulate** σήμερα εξετάζουμε τα ανώμαλα ρήματα *ΙΙ. ρ. αμ.* διαπραγματεύομαι, ερευνώ *ΙΙΙ. ρ.* μέσο νοσηλεύομαι, ακολουθώ θεραπεία
tratabil-ă, tratabili-e *επιθ.* 1.πραγματεύσιμος-η-ο 2. επεξεργάσιμος-η-ο 3. θεραπεύσιμος-η-ο
tratament, tratamente *ουσ. ουδ.* 1. το φέρισμα, η συμπεριφορά 2. η επεξεργασία 3. η θεραπεία, η γιατρεία, η νοσηλεία
tratate *ουσ. θηλ.* 1. το φέρισμα, η συμπεριφορά, η μεταχείριση 2. η πραγματεύση 3. η νοσηλεία, η θεραπεία 4. η επεξεργασία 5. το τραταμένο, το κέρασμα
tratat, tratate *ουσ. ουδ.* 1. η συνθήκη, η σύμβαση, η συμφωνία, το σύμφωνο 2. η πραγματεία, το σύγγραμμα 3. το εγχειρίδιο // ~ **comercial** η εμπορική συμφωνία // ~ **de medicină** το σύγγραμμα ιατρικής // ~ **de pace** η συνθήκη ειρήνης // ~ **neratificat** η ακύρωτη συνθήκη // ~ **ratificat** η επικυρωμένη συνθήκη // **anularea ~ului** η ακύρωση της συνθήκης // **respectare a unui ~** η τήρηση της συνθήκης
tratative *ουσ. θηλ. πληθ.* η διαπραγμάτευση, οι διαπραγματεύσεις // ~ **le au ajuns în impas** οι διαπραγματεύσεις περιήλθαν σε αδιέξοδο // **a duce ~** διεξάγω διαπραγματεύσεις
tratație, tratații *ουσ. θηλ.* το τραταμένο, το τρατάρισμα, το κέρασμα, το φιλέμα
trată, trate *ουσ. θηλ.* (εμπόρ.) η τραβηκτική, η συναλλαγματική
traul, traule *ουσ. ουδ.* η τράτα, το αλιευτικό πλοίο
trauler, traulere *ουσ. ουδ.* το μεγάλο αλιευτικό πλοίο για θαλάσσιο ψάρεμα
traumatic-ă, traumatici-ce *επιθ.* τραυματικός-ή-ό
traumatism, traumatisme *ουσ. ουδ.* ο τραυματισμός, το πλήγωμα, το τραύμα, η πληγή, η λαβωματιά

traumatiza, traumatizez *ρ. μετ.* τραυματίζω, πληγώνω, λαβώνω
traumatologic-ă, traumatologici-ce *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* τραυματολόγος (ο, η) *ΙΙ. επιθ.* τραυματολογικός-ή-ό
traumatologie *ουσ. θηλ.* η τραυματολογία
traumă, traume *ουσ. θηλ.* το τραύμα, η πληγή, ο τραυματισμός, η λαβωματιά
travaliiu, travalii *ουσ. ουδ.* οι πόνοι του τοκετού, οι ωδίνες τοκετού
travee, travee *ουσ. θηλ.* (τεχ.) η μεσοδομή, ο χώρος ανάμεσα σε δύο σημεία στήριξης
traversa, traversez *ρ. μετ.* 1. διέρχομαι, διαπερνώ, περνώ 2. διαβαίνω, διασχίζω // **a ~ o criză morală** διέρχομαι ηθική κρίση
traversare, traversări *ουσ. θηλ.* 1. η διάβαση, το διαβάτο 2. το πέρασμα, το πέραμα // ~ **a liniei ferate interzisă** απαγορεύεται η διάβαση της σιδηροδρομικής γραμμής
traversă, traverse *ουσ. θηλ.* (τεχ.) 1. η τραβέρσα 2. ο στρωτήρας, το δοκάρι για τις σιδηροτροχιές, το διάδελτο
travertin *ουσ. ουδ.* ο τραβερτίνης, η πορώδης / ασβεστώδης πέτρα
travesti, travestiuri *Ι. ουσ. ουδ.* 1. η μεταμφίεση 2. ο μεταμφιεσμένος *ΙΙ. επιθ. έκφρ.* **în ~** μεταμφιεσμένος-η-ο
travesti, travestesc *Ι. ρ. μετ.* μεταμφιέζω *ΙΙ. ρ.* μέσο μεταμφιέζομαι
travestire, travestiri *ουσ. θηλ.* η μεταμφίεση
travestiu *ουσ. ουδ.* ιδ. travesti
traveling, travelinguri *ουσ. ουδ.* ειδικό μηχάνημα λήψης τηλεοπτικών εικόνων
trăda, trădez *Ι. ρ. μετ.* 1. προδίδω, προδίνω, καταδίδω 2. απειπολώ, προδίδω μυστικό με σκοπό την ωφέλεια // **felul său de a fi îi trădează gândirea** το φέρισμό του προδίδει τη σκέψη του // **memoria îl trădează** η μνήμη τον προδίδει *ΙΙ. ρ. μέσο* προδίδομαι
trădare, trădări *ουσ. θηλ.* 1. η προδοσία 2. η απειπολή, η απειπολήση // **act de ~** η προδοτική πράξη // **înaltă ~** η εσχάτη προδοσία
trădător, trădător-te *επιθ.* προδομένος-η-ο
trădător-oare, trădători-oare *Ι. επιθ.* προδοτικός-ή-ό *ΙΙ. επιρ.* προδοτικά *ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* προδοτής-ότρια (ο, η), καταδότης-ότρια (ο, η)
trăgaci-ce, trăgaci-ce *Ι. ουσ. ουδ.* (στρατ.) η σκανδάλη // **a apăsa pe ~** πατώ τη σκανδάλη // **cu mâna pe ~** με το χέρι στη σκανδάλη *ΙΙ. ουσ. αρσ.* 1. το υποζύγιο (ζώο) 2. ο σκοπευτής
trăgător-oare, trăgători-oare *Ι. επιθ.* υποζύγιος-ια *ΙΙ. ουσ. ουδ.* γραμμοσύρτης, γραμμογράφος (ο) για τη χάραξη γραμμών *ΙΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* σκοπευτής-εύτρια (ο, η) // ~ **de elită** ο επιλεκτικός σκοπευτής *ΙΙ. ο* σύρμα τα σκαίνια (στο Κουκλοθέατρο) 2. ο δολοπλόκος μηχανορραφός / σκευορός άνθρωπος // ~ **liber** ο ελεύθερος σκοπευτής *ΙV. επιρ. έκφρ.* **în ~i** σε ακροβολισμό (σε σειρά ο ένας μετά τον άλλο)
trăi, trăiesc *Ι. ρ. αμ.* 1. ζω 2. βιώ, βιώνω, περνώ τη ζωή, βρίσκομαι στη ζωή // **a ~ de azi pe mâine** ζω με το σήμερα με το αύριο // **a ~ în pace** ζω σε ειρήνη // **a ~ pe spinarea cuiva** ζω σε βάρος κάποιου άλλου // **aici ~ești bine** εδώ ζεις καλά // **să ~ești!** να ζήσεις! // **să ~iți!** να ζήσετε! *ΙΙ. ρ.*

μετ. a ~ un trai bun ζω άνετη ζωή // **a ~ muzica** τη ζει κανείς τη μουσική // **a-și ~ rolul** τον ζω τον ρόλο μου // **a-și ~ traiul** ζει τη ζωή του, υπάρχει και ευτυχεί // **și-a ~t traiul și-a mâncat mlaialul** έζησε τη ζωή του, έφαγε τα ψωμιά του
trăinicie, trăinicii *ουσ. θηλ.* 1. η ανθεκτικότητα, το βόσταγμα 2. η σταθερότητα, το βιώσιμο
trăire, trăiri *ουσ. θηλ.* η ζήση, το ζην, η βίωση, το βίωμα
trăistuță, trăistuțe *ουσ. θηλ.* ο μικρός ντορβάς, το σακίδιο, το σακούλι, η σακούλα
trăit *ουσ. ουδ.* η ζήση, το ζην, η βίωση
trăitor-oare, trăitori-oare *επιθ.* ζωντανός-ή-ό, ζων-ώσα -ών
trăncăneală, trăncăneli *ουσ. θηλ.* η φλυαρία, η περιπτολογία, η αργολογία, η φαφλατία
trăncăni, trăncănesc *l. p. αμ.* φλυαρώ, περιπτολογώ, αργολογώ, σαχλαμαρίζω, αεροκοπανώ, βροντοκοπώ *ll. p. μετ.* φλυαρώ, λεω φλυαρίες, λεω πολλά και περιπτά
trăncănire, trăncăniri *ουσ. θηλ.* η φλυαρία, η φαφλατία, το φαφλατιά, η πολυλογία
trăpaș, trăpași *ουσ. αρσ.* το άλογο με τροχασμό
trăsătură, trăsături *ουσ. θηλ.* τα χαρακτηριστικά, το γνώρισμα, τα ιδιαίτερα γνώρισμα // ~ **caracteristică** το χαρακτηριστικό γνώρισμα // ~ **de caracter** τα γνώρισμα του χαρακτήρος // ~ **de unire** η ριγωματιά, η ενωτική γραμμή // **trăsătura feței** τα χαρακτηριστικά του προσώπου // **trăsături regulate** τα κανονικά χαρακτηριστικά // **dintr-o ~ de condei** με μια κίνηση (μονομιάς) // **nu putea să-i distingă trăsăturile** δεν μπορούσε να διακρίνει τα χαρακτηριστικά του
trăscău *ουσ. ουδ.* (επαρχ.) η ρακή, το ρακί
trăsnaie, trăsnaî *ουσ. θηλ.* η παραξενιά, η κουτουράδα, η αλλοκοτιά, η παλαβομαρία
trăsnet, trăsnete *ουσ. θηλ.* ο κεραυνός, το αστροπέλεκι // **amor ~** ο κεραυνοβόλος έρωτας // **lovit de ~** κεραυνοπληκτός-η-ο // **lovitură de ~** η κεραυνοβολία, το χτύπημα από κεραυνό, το κεραυνοβόλο πλήγμα
trăsnî, trăsne *l. p. αμ.* (απρόσ.) πέφτει κεραυνός // *μτφ.* **a-i ~ cuiva ceva prin cap** κατεβάζει σε κάποιον ιδέες το κεφάλι του *ll. p. μετ.* 1. κεραυνώνω, χτυπώ με κεραυνό, κεραυνοπλήττω, κεραυνοβολώ 2. *μτφ.* καταπλήσσω, κοπανίζω, χτυπώ δυνατά // **a ~t un copac** κεραυνοπλήχτηκε ένα δέντρο *ll. p. μέσο* τρελαίνομαι, χάνω το λογικά μου, παραφρονώ
trăsnî-ă, trăsniți-te *επιθ.* 1. κεραυνοπληκτός-η-ο 2. τρελός-ή-ό, παράφρων-ων-ον, αλλοπαρμένος-η-ο 3. αλλόκοτος-η-ο, παράξενος-η-ο, άναυδος-η-ο // **a rămâne ~** μένω άναυδος
trăsnitură, trăsnituri *ουσ. θηλ.* η βροντή, το βρόντημα, ο βρόντος, το μπουμπουνητό
trăsură, trăsuri *ουσ. θηλ.* 1. η άμαξα, το αμάξι // **plimbare cu trăsura** ο περίπατος με άμαξα, η αμαξάδα
trăsurică, trăsurici *ουσ. θηλ.* το αμαξάκι
trâmbița, trâmbițe *l. p. αμ.* σαλπίζω, ηχώ τη σάλπιγγα, παίζω τη σάλπιγγα *ll. p. μετ.* 1. διατυμπανίζω, διασαλπίζω 2. σημαίνω με τη σάλπιγγα κάποιον παράγγελμα 3. διαλαλώ, αναγγέλλω

trâmbițare, trâmbițări *ουσ. θηλ.* 1. το σάλπισμα 2. το παράγγελμα με τη σάλπιγγα
trâmbițaș, trâmbițași *ουσ. αρσ.* ο σαλπιστής, ο σαλπικτής
trâmbiță, trâmbițe *ουσ. θηλ.* (λαϊκ.) η σάλπιγγα, η τρουμπέτα, η τρομπέτα
trândav-ă, trândavie-e *επιθ.* 1. τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο, νωθρός-ή-ό, σκνός-ή-ό, φυγόπονος-η-ο, σκνηρός-ή-ό 2. βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο 3. ακαμάτης-τρα(-ισσα)-ικο *ll. επιρ.* τεμπέλικα, νωθρά, σκνηρά
trândăveală, trândăveli *ουσ. θηλ.* η τεμπελιά, η σκνηρία, η νωθρότητα, η φυγοπονία, η ακαματιά
trândăvi, trândăvesc *ρ. αμ.* τεμπελιάζω, τεμπελίζω, σκνώνω, φυγοπονώ, αποφεύγω κάθε εργασία, κοπροσκυλιάζω
trândăvie, trândăvii *ουσ. θηλ.* η τεμπελιά, η σκνηρία, η νωθρότητα, η φυγοπονία, η ακαματιά
trândăvit *ουσ. ουδ.* ιδ. trândăvie
trântă, trânte *ουσ. θηλ.* 1. η πάλη, το πάλεμα 2. η συμπλοκή // **a se lua la ~** παλεύω
trânteață, trânteli *ουσ. θηλ.* 1. το δόρσιμο, το τσάκισμα, ο τσακμός, το έυλοκόπημα, το χτύπημα 2. τα μάλωμα // **stai cuminte că mănânci ~!** κάθισε φρόνιμος γιατί θα σε τσακίσω!
trânti, trântesc *l. p. μετ.* 1. καταβάλλω, ρίχνω κάτω, απορρίπτω 2. κροτώ, βροντώ 3. γκρεμίζω, καταρρίπτω, σωριάζω 4. ξαπλώνω 5. κλείνω με κρότο // **a ~ la pământ** ρίχνω κάτω στη γη // **a ~ o ușă** κλείνω με κρότο την πόρτα // (σε εξεστσεις) **a ~ un candidat** απορρίπτω έναν υποψήφιο *ll. p. μέσο* σωριάζομαι, πέφτω κάτω, ξαπλώνομαι πάνω σε κάτι
trântire, trântiri *ουσ. θηλ.* 1. το ρίξιμο κάτω, το σώρισμα 2. το ξάπλωμα, η ξαπλώσιά 3. η απόρριψη 4. το γκρέμισμα 5. ο κρότος, ο βρόντος // ~ **a uși** το κλείσιμο με κρότο της πόρτας
trântit-ă, trântiți-te *επιθ.* 1. σωριασμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό, ξαπλωμένος-η-ο, πλαγιασμένος-η-ο, πλαγιαστός-ή-ό 2. καταβλημένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο 3. απορριμένος-η-ο
trântor, trântori *ουσ. αρσ.* 1. ο κηφήνας 2. *μτφ.* ο τεμπέλης, ο σκνηρός // **toți ~ii societății** όλοι οι κηφήνες της κοινωνίας
trântoriță, trântorite *ουσ. θηλ.* η τεμπέλα, η τεμπελχανού, η σκνηρή γυναίκα
treabă, treburi *ουσ. θηλ.* 1. η δουλειά, η εργασία 2. η υπόθεση 3. η ασχολία, το βιοποριστικό επάγγελμα 4. η εμπορική συναλλαγή 5. η φασαρία, ο μπελός, η δύσκολη κατάσταση 6. *μτφ.* το απόρωμα // **a avea ~** έχω δουλειά, είμαι απασχολημένος, δεν αδειάζω // **a avea ~ cu cineva** έχω δουλειά με κάποιον // **a-și vedea de ~** κοιτάζω τη δουλειά μου // **a nu fi de nici o ~** δεν είναι ούτε για καμιά δουλειά (δεν ωφελεί σε τίποτε) // **a se afla în ~** κάνω πως έχω δουλειά / κάνω το σπουδαίο // **a se apuca de ~** στρώνομαι στη δουλειά // **asta e altă ~** αυτό είναι άλλη υπόθεση // **se vede treaba că ...** φαίνεται η δουλειά σε τίποτα... // **mare ~!** μεγάλο κατόρθωμα! // **sunt niște treburi** είναι κάποιες δουλειές // **treburi interne** οι εσωτερικές υποθέσεις // **un om de ~** ένας καλός άνθρωπος
treacă *ουσ. ουδ.* το πέρασμα, το διάβα, η διάβαση // **din ~** στα πεταχτά, στα γρήγορα // **în ~** εν παρόδω, στο πέρασμα // **în ~ fie spus** εδώ που τα λέμε

treanca-fleanca ουσ. θηλ. (οικ.) η φλυαρία, η πολυλογία, η πολυλαλιά

treapăd ουσ. ουδ. (αρχ.) το τρέξιμο, το ποδοβολητό, τα τρεχάματα

treaptă, trepte ουσ. θηλ. 1. το σκαλοπάτι, το σκαλί, η βαθμίδα 2. ο βαθμός, το επίπεδο 3. η θέση, η τάξη 4. η κλίμακα // **a urcat treptele** ανέβηκε τις βαθμίδες

treaz-ă, treji-ze επιθ. 1. ξυπνητός-ή-ό, ξύπνιος-ια-ιο, άγρυπνος-η-ο, επαγρυπνών-ούσα-όν, ακοίμητος-η-ο 2. νηφάλιος-ια-ιο, αμέθυτος-η-ο

trebălui, trebăluiesc ρ. μετ. (οικ.) 1. κάνω τις δουλειές του σπιτιού, κάνω τις μικρές δουλειές του σπιτιού 2. φροντίζω για την καθαριότητα του σπιτιού

trebui, trebuie l. ρ. αμ. 1. χρειάζομαι, είναι ανάγκη 2. μέλλω // **așa-ți trebuie!** έτσι σου χρειάζεται! // **eu știu că-mi trebuie bani** εγώ ξέρω πως χρειάζομαι λεφτά // **îmi trebuie un cui** μου χρειάζεται ένα καρφί // **nu-mi trebuie** δεν μου χρειάζεται // **și nu trebuia să mai iasă** και δεν έμελλε πια να βγει // l. ρ. μετ. **απρόσ.** 1. πρέπει 2. οφείλω // **abia i-a -t ca să...** μόλις το περίμενε για να... // **atâta i-a -t!** αυτό και περίμενε! // **cum trebuie** καθώς πρέπει, όπως πρέπει // **n-ar fi -t să faceți asta** δεν θα πρέπει να κάνετε αυτό // **trebuie să fac ceva** οφείλω να κάνω κάτι // **trebuie să mergem** πρέπει να πηγαίνουμε // **va -a să...** θα χρειαστεί να...

trebuincios-oasă, trebuincios-i-oase επίθ. χρειαζόμενος-η-ο, απαιτούμενος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, αναγκαίος-α-ο, χρειώδης-ης-ες, απαραίτητος-η-ο

trebuință, trebuiește ουσ. θηλ. 1. η ανάγκη, η αναγκαιότητα, η χρεια 2. η ωφέλεια // **de ~** χρήσιμος-η-ο, αναγκαίος-α-ο // **este ceva de ~** είναι κάτι χρήσιμο, ωφέλιμο // **îmi face ~** μου φέρνει ωφέλεια, έχω ανάγκη απ' αυτό

trebuior-oare, trebuiori-oare επιθ. χρειαζόμενος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, αναγκαίος-α-ο, απαιτούμενος-η-ο

trebușoară, trebușoare ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η δουλίτσα, η μικρή δουλειά

trecător-oare, trecători-oare l. επίθ. 1. περαστικός-ή-ό, διαβατικός-ή-ό 2. πρόσκαιρος-η-ο, παροδικός-ή-ό, προσωρινός-ή-ό // l. ουσ. **αρσ.** και **θηλ.** διαβάτης-ισσα (ο, η), διαβατήρης-ισσα (ο, η) // l. ουσ. θηλ. το διάβα, το διάσελο, η διάβαση, το πέρασμα, η δίοδος, ο αυχένας, το μέρος για πέρασμα

trece, trec l. ρ. αμ. 1. περνώ 2. παρέρχομαι 3. διέρχομαι 4. διαβαίνω 5. υπερβαίνω, ξεπερνώ // **a ~ din nou** ξαναπερνώ // **a ~ drept...** περνάω για... // **a ~ peste motivele care...** παρέρχομαι τους λόγους που... // **a trecut pragul** διέβηκε το κατώφλι // **a trecut luni de zile** πέρασαν μήνες // **autobuzul întârzie să treacă** το λεωφορείο αργεί να περάσει // **el ~ drept un bun specialist** αυτός περνάει σαν καλός ειδικός // **întimpul ~** ο καιρός περνά // l. ρ. μετ. 1. περνώ 2. ξεπερνώ 3. διαβαίνω, υπερπηδώ 4. επισκοπώ // **a ~ baba cu colacii** είναι πολύ αργά // **a ~ cu vederea** παραβλέπω // **a ~ de la un subiect la altul** περνάω από το ένα θέμα στ' άλλο // **a ~ de la vorbe la fapte** περνάω από τα λόγια στα έργα // **a ~ de obstacol** υπερπηδώ το

εμπόδιο // **a ~ hopul** ξεπερνώ τη δυσκολία, πηδώ το παλούκι // **a ~ în revistă** επισκοπώ // **a ~ în revistă garda de onoare** επιθεωρώ την τιμητική φρουρά // **a ~ măsură** ξεπερνώ το μέτρο // **a ~ munții** διαβαίνω τα βουνά // **a ~ pe cineva pe sub ascuțiți săbiei** περνώ κάποιον επί ξυρού ακμής / / **a ~ peste** περνώ πάνω από // **a ~ prin foc și sabie** περνώ δια πυρός και σπαθιού // **a ~ un examen** περνώ τις εξετάσεις // **ii trec mulți bani prin mâini** του περνάνε πολλά λεφτά απ' τα χέρια // **să ~ m peste asta!** ας περάσουμε πάνω απ' αυτό! // l. ρ. **μέσο** 1. γεράζω, γερνώ 2. μαραίνομαι, μαραζώνω 3. μτφ. καταναλώνομαι // **a se ~ cu firea** συμπεριφέρομαι με σοβαρότητα, σοβαρεύομαι, το παίρνω κατάκαρδα

trece, treceri ουσ. θηλ. 1. το πέρασμα, η διάβαση, η δίοδος, ο διάπλους 2. η πάροδος, η πέραση, η διέλευση 3. η περασιά, το πέραμα 4. η παρέλευση // **~ de nivel** η δίοδος επιπέδου // **~ în revistă** η επισκόπηση // **~ pentru pietoni** το πέρασμα για τους πεζούς // **~ a aței prin ac** το πέρασμα της κλωστής στη βελόνα // **~ a munților** η διάβαση των βουνών // **~ a oprită!** απαγορεύεται το πέρασμα! // **a fi în ~** είμαι περαστικός // **cuvântul său nu are trecere** ο λόγος του δεν έχει πέραση // **în ~** στο πέρασμα, στα πεταχτά // **taxele de ~** τα διόδια

trecut ουσ. ουδ. (γραμμ.) το παρελθόν, το περασμένο, ο παρωχημένος χρόνος, το προηγούμενο // **aceasta aparține -ului** αυτό ανήκει στο παρελθόν // **anul ~** πέρας // **din anul ~** περσινός-ή-ό // **din ~** του παλιού καιρού // **în ~** στο παρελθόν, σε προηγούμενο χρόνο, άλλοτε

trecut-ă, trecuți-te επιθ. 1. περασμένος-η-ο, προηγούμενος-η-ο, παρωχημένος-η-ο 2. μτφ. γερασμένος-η-ο, μαραμένος-η-ο // **nu e timpul ~** δεν έχει περάσει ο καιρός // **zilele -e** τις περασμένες μέρες, τις προάλλες

treflă, trefle ουσ. θηλ. 1. το τριφύλλι 2. το σπαθί, το παιχνιδιχαρτο με τριφύλλι μαύρο σήμα

trei l. αριθ. απ. τρεις-εις-α // **~ cărți** τρία βιβλία // **~ oameni** οι τρεις άνθρωποι // **de trei ori pe atâtea** τριπλάσιος-ια-ιο // **în decurs de ~ ore** μέσα σε τρεις ώρες // l. ουσ. ουδ. το τρία, ο αριθμός τρία // **a lua pe cineva la ~ păzește** φέρομαι άσχημα σε κάποιον, τον αποπαίρνω // **câte trei părți** ανά τρία μέρη, τον τρία μέρη // **scrie un ~ pe tablă** γράψε ένα τρία στον πίνακα

treier, treiere ουσ. ουδ. το αλώνισμα

treiera, treier ρ. μετ. 1. αλωνίζω 2. μτφ. γυρίζω άσκοπα, περιφέρομαι

treierare, treierări ουσ. θηλ. το αλώνισμα

treierat ουσ. ουδ. το αλώνισμα, ο αλωνισμός // **are de ~** έχει για αλώνισμα, έχει για αλώνι // **arie de ~** το αλώνι

treierător-oare, treierători-oare l. ουσ. **αρσ.** και **θηλ.** αλωνιστής-ίστρια (ο, η) // l. επίθ. αλωνιστικός-ή-ό // l. ουσ. θηλ. η αλωνιστική μηχανή

treieris, treierisuri ουσ. ουδ. το αλώνισμα

treilea, treia αριθ. τακτ. (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «al», «a») τρίτος-η-ο // **a treia stradă pe dreapta** η τρίτη οδός δεξιά // **al ~** **járus** ο τρίτος πάσσαλος // **al ~ copil** το τρίτο παιδί **treime, treimi** αριθ. θηλ. το τρίτο, το τριτομόριο, το τρίτο μέρος του ακέραιου // (εκκλ.) **Sfânta ~** η Άγια Τριάδα

treisprezece αριθ. απ. δεκατρείς-εἰς-ία // ~ **ani** δεκατρία χρόνια // ~ **bărbai** δεκατρείς άντρες // **câte ~ părți** ανά (από) δεκατρία μέρη // **de ~ ori** **pe atâtea** από δεκατρείς φορές περισσότερο από τόσο // **rândul** ~ η δεκάτη τρίτη σειρά

treisprezecelea, treisprezecea αριθ. τακτ. (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «al», «a») δέκατος τρίτος, δεκάτη τρίτη, δέκατο τρίτο // **al ~ soldat** ο δέκατος τρίτος στρατιώτης // **a treisprezecea zi** η δεκάτη τρίτη μέρα // **al ~ vers** ο δέκατος τρίτος στίχος

treizeci αριθ. απ. τριάντα, τριάκοντα // **câte ~ de părți** από τριάντα μέρη (ο καθένας) // **de ~ de ori** **pe atâtea** από τριάντα φορές περισσότερο από τόσο, τριακονταπλάσιος-ια-ιο // **interval de ~ de ani** το διάστημα τριάντα ετών, η τριακονταετία // **Războiul de ~ de ani** ο Τριακονταετής Πόλεμος **treizecilea, treizecea** αριθ. τακτ. (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «al», «a») τριακοστός-ή-ό // **al ~ regiment de infanterie** το τριακοστό σύνταγμα πεζικού // **a treizecea zi de grevă** η τριακοστή μέρα απεργίας

tremă, treme ουσ. θηλ. (γραμμ.) τα διαλυτικά **tremol** ουσ. αρσ. (μουσ.) ιδ. tremolo **tremolo, tremoluri** ουσ. ουδ. (μουσ.) το τρέμολο **tremur, tremure** ουσ. ουδ. 1. η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμουλιασμα 2. η τρεμουλιαστή κίνηση, ο κλονισμός

tremura, tremur ρ. αμ. 1. τρέμω, τρεμουλιάζω, έχω τρεμούλα, ρίγη, ριγώ, με πιάνει ρίγος 2. ανατριχιάζω // **a ~ după bani** είμαι φιλάργυρος // **ea tremură de frig** αυτή τρέμει από κρύο // **ea tremură de furie** αυτή τρέμει από οργή

tremurare, tremurări ουσ. θηλ. 1. η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμουλιασμα 2. ο κλονισμός **tremurat** ουσ. ουδ. το τρεμουλιασμα, η τρεμούλα // **un ~ de suflet** μια τρεμούλα της ψυχής

tremură-ă, tremurați-te ι. επιθ. τρεμουλιαστός-ή-ό ΙΙ. επιρ. τρεμουλιαστά

tremurător-oare, tremurători-oare ι. επιθ. τρεμουλιαστός-ή-ό, τρεμάμενος-η-ο, τρεμουλιάρης-α-ικο // **cu voce tremurătoare** με τρεμουλιαστή φωνή ΙΙ. επιρ. τρεμουλιαστά

tremurătură, tremurături ουσ. θηλ. 1. το τρεμουλιασμα, το ρίγος, η τρεμούλα 2. ο κλονισμός

tremurici, tremuriciuri ουσ. ουδ. το τρεμουλιασμα, το ρίγος

tremurând-ă, tremurânzi-de επιθ. τρεμουλιαστός-ή-ό, τρεμουλιάρικος-η-ο // **flacăra -ă** η τρεμουλιαστή φλόγα

tren, trenuri ουσ. ουδ. 1. το τραίνο, η αμαξοστοιχία, ο συρμός 2. ο σιδηρόδρομος // ~ **accelerat** η ταχεία // ~ **aerian** ο εναέριος σιδηρόδρομος // ~ **de aterizare** το τραίνο για προσγείωση // ~ **de luptă** η πολεμική αμαξοστοιχία // ~ **de marfă** η εμπορική αμαξοστοιχία // ~ **de persoane** η επιβατική αμαξοστοιχία // ~ **expres** το εξπρές // ~ **subteran** ο υπόγειος σιδηρόδρομος // ~ **ul a deraiat** το τραίνο έχει εκτροχιάσει // ~ **ul pleacă peste zece minute** η αμαξοστοιχία αναχωρεί σε δέκα λεπτά // **a scăpa -ul** χάνω το τραίνο

trena pers. trenează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) τραινάρω, επιβραδύνω, παρτασίνω, καθυστερώ με αναβολές

trenant-ă, trenanți-te ι. επιθ. επιβραδυντικός-ή-ό, αναβλητικός-ή-ό ΙΙ. επιρ. επιβραδυντικώς, αναβλητικώς

trenare, trenări ουσ. θηλ. η επιβράδυνση, η αναβλητικότητα

trenă, trene ουσ. θηλ. η ουρά του φουστανιού // **a duce trenă** είμαι οπαδός κάποιου

trenci, trenciuri ουσ. ουδ. το αδιάβροχο, η καμπαντίνια

trening, treninguri ουσ. ουδ. το τρικό κοστούμι, το κοστούμι από μπλούζα και πανταλόνι από πλεχτό

trepan, trepane ουσ. ουδ. 1. (χειρ.) το τρυπάνι 2. (γεωλ.) το γεωτρήπανο (για γεωτρήσεις)

trepana, trepanează ρ. μετ. τρυπανίζω, τρυπώ με το τρυπάνι

trepanare, trepanări ουσ. θηλ. το τρυπάνισμα **trepanație, trepanații** ουσ. θηλ. (ιατρ.) η οστεόθλαση, η οστεοκλασία

trepăda, trepăd ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. στριφογυρίζω 2. τραντάζομαι, δονούμαι, κραδαίνομαι 3. καλπάζω (άλογο)

trepădare, trepădări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το στριφογύρισμα, το τράνταγμα, ο κραδασμός

trepădat, trepădaturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το στριφογύρισμα 2. ο κραδασμός, το τράνταγμα, η παλμική κίνηση

trepădător-oare, trepădători-oare επιθ. (λαϊκ.) 1. καλπαστικός-ή-ό, παλμικός-ή-ό, κραδαστικός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό

trepăduș, trepăduși ουσ. αρσ. 1. ο δουλοπρεπής, ο δουλικός 2. ο τρεχάτος, ο δρομαίος

trepida, trepidez ρ. αμ. 1. τραντάζομαι, κραδαίνομαι 2. τρέμω, πάλλομαι, αναπινάζομαι 3. ταράζομαι, κινιέμαι

trepidant-ă, trepidanți-te επιθ. 1. κραδαστικός-ή-ό, τρανταχτός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό, συγκλονιστικός-ή-ό 2. παλμικός-ή-ό

trepidație, trepidații ουσ. θηλ. ο κραδασμός, το σεισμό, το τράνταγμα, η παλμική κίνηση

trepied, trepiede ουσ. θηλ. (ιατρ.) το τρεπόννημα

treptat-ă, treptați-te ι. επιθ. βαθμιαίος-αία-αίο, διαδοχικός-ή-ό, κλιμακωτός-ή-ό // **treceare -ă** το βαθμιαίο πέρασμα ΙΙ. επιρ. 1. βαθμηδόν, διαδοχικά, κλιμακωτά, σκαλί-σκαλί, σιγά-σιγά, λίγο-λίγο 2. συν τω χρόνω, με το χρόνο, με το πάσο

tresă, trese ουσ. θηλ. 1. η τρέσα, το σιρίτι, το γαλόνι 2. το πλεχτό

tresălta, tresălt ρ. αμ. 1. σκιρτώ, ανασκιρτώ, ανατινάσσομαι 2. αναπηδώ // **a ~ de bucurie** ανασκιρτώ από χαρά

tresăltare, tresăltări ουσ. θηλ. 1. η ανασκίρτηση, το ανασκίρτημα, το σκίρτημα 2. το πήδημα προς τα πάνω, η σκίρτηση

tresări, tresar ρ. αμ. 1. ανασκιρτώ, σκιρτώ 2. τινάσσομαι, αναπηδώ 3. πάλλω, δυνατά, σπαρταρώ, αναρριγώ

tresărire, tresăriri ουσ. θηλ. 1. η ανασκίρτηση, το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, η σκίρτηση 2. το τίνισμα προς τα πάνω, το αναπήδημα // ~ **de bucurie** το σκίρτημα χαράς

trești, trești ουσ. θηλ. (βοτ.) το καλάμι, ο κάλαμος // ~ **de zahăr** το ζαχαροκάλαμο, το σακχαροκάλαμο

treștiș, treștișuri ουσ. ουδ. ο καλαμιώνας, η καλαμιά

trestioară, trestioare ουσ. θηλ. το καλαμάκι, το μικρό καλάμι
trezi, trezeze I. ρ. μετ. 1. ξυπνώ, εγείρω 2. αφυπνίζω 3. συνεφέρνω στις αισθήσεις του κάποιου 4. μτφ. παρακινώ, κινώ το ενδιαφέρον κάποιου 5. μτφ. κάνω κάποιον να δει την αλήθεια // **a ~ bănuieți** κινώ υποψίες // **a ~ curiozitatea** κινώ την παραξενιά // **a ~ interesul cuiva** κινώ το ενδιαφέρον κάποιου II. ρ. μέσο 1. ξυπνώ, σηκώνομαι από τον ύπνο, εγείρομαι, αφυπνίζομαι 2. μτφ. συνέρχομαι πάλι στις αισθήσεις μου 3. μτφ. βρίσκομαι 4. μτφ. ξεμεθώ, ξεμεθάω 5. μτφ. (για το ποτό) ξεθυμαίνω // **copilul s-a -t** το παιδί ξύπνησε // **primăvara natura se trezește** την άνοιξη η φύση ξυπνά // **s-a -t indispus** ξύπνησε κακόκεφος / κακοδιάθετος // **unde te trezești?** πού βρίσκεσαι; // **vinul s-a -t** το κρασί ξεθύμανε
trezie, trezii ουσ. θηλ. 1. η αγρυπνία, η αγρύπνια, το εαγρύπνημα, η εαγρύπνια 2. η εγρήγηση
trezire, treziri ουσ. θηλ. 1. το ξύπνημα, η αφύπνιση, η έγερση 2. το σήκωμα // (στρατ.) **semnal de ~** το εγερτήριο σάλπισμα
trezit-ă, treziți-te επίθ. ξεθυμασμένος-η-ο
trezorerie, trezorerii ουσ. θηλ. το θησαυροφυλάκιο
trezorier, trezorieri ουσ. αρσ. ο θησαυροφύλακας
tria, triez ρ. μετ. 1. εκλέγω, διαλέγω, ξεδιάλεγα 2. κάνω επιλογή, κάνω διαλογή, κάνω διάλεγμα
triadă, triade ουσ. θηλ. η τριάδα, η τριάρα, το σύνολο από τρεις μονάδες
triaj, triaje ουσ. ουδ. 1. η διαλογή, το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα 2. η επιλογή 3. το ξεχώρισμα // **stație de ~** σταθμός σχηματισμού αμαξοστοιχιών
trianglu, triangluri ουσ. ουδ. 1. το τρίγωνο 2. (μουσ.) το τρίγωνο
triangula, triangulez ρ. μετ. τριγωνίζω, διαιρώ σε τρίγωνα
triangulare ουσ. θηλ. ο τριγωνισμός
triangulație, triangulații ουσ. θηλ. ο τριγωνισμός
triathlon, triathlonuri ουσ. ουδ. (αθλ.) το τρίαθλον
triathlonist-ă, triathloniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. τριαθλητής-ήτρια (ο, η)
triatomic-ă, triatomice επίθ. (χημ.) τριατομικός-ή-ό, τρισθενής-ής-ές
trib, triburi ουσ. ουδ. 1. η φυλή, η φάρα, το γένος 2. η ράτσα // **șef de ~** ο φύλαρχος, ο αρχηγός φυλής
tribadism ουσ. ουδ. (ιατρ.) ο τριβαδισμός
tribal-ă, tribali-e επίθ. φυλετικός-ή-ό
tribazic-ă, tribazici-ce επίθ. (χημ.) acid ~ το τριβασικό οξύ
tribord, triborduri ουσ. ουδ. η δεξιά πλευρά πλοίου
tribulație, tribulații ουσ. θηλ. η στενοχώρια, η θλίψη
tribun, tribuni ουσ. αρσ. 1. ο δικαστής // ~ **militar** ο στρατιωτικός δικαστής
tribunal, tribunale ουσ. ουδ. 1. το δικαστήριο 2. το δικαστικό μέγαρο // ~ **corecțional** το πλημμελειοδικείο // ~ **militar** το στρατοδικείο // ~ **suprem** ο Άρειος Πάγος
tribună, tribune ουσ. θηλ. 1. το βήμα, η εξέδρα, η αναβάθρα 2. αθλ. η κερκίδα (τμήμα σταδίου) // **tribuna oficială** η επίσημη εξέδρα // **oratorul se urcă la ~** ο ρήτορας ανεβαίνει στο βήμα
tribut, tributuri ουσ. ουδ. 1. ο φόρος υποτελείας 2. η οφειλή // **a-și da -ul** δίνω την οφειλή μου 3. (ιστ.) το χαράτσι

tributar-ă, tributari-e επίθ. υποτελής-ής-ές, φόρου υποτελής-ής-ές, εξαρτημένος-η-ο
tricefal-ă, tricefali-e επίθ. τρικέφαλος-η-ο
triceps, tricepsi ουσ. αρσ. (ανατ.) ο τρικέφαλος μυς
tricher, trichere ουσ. ουδ. (εκκλ.) το τρικέρι, το τρίκηρον
trichia-ă, trichiaze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η τριχίαση
trichină, trichine ουσ. θηλ. η τριχίνη
trichinoză, trichinoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η τριχινίαση, η τριχίνωση
triclea-ă, triclete ουσ. θηλ. το τρίκυκλο ποδήλατο, η μοτοσυκλέτα με τρεις τροχούς
triciclu, tricicluri ουσ. ουδ. το τρίκυκλο
triciolinu, triciolini ουσ. ουδ. το τρίκλινον (στη Ρώμη, το δωμάτιο με τρία κρεβάτια)
tricolorură, tricoloruri ουσ. θηλ. (χημ.) το τριχλωριούχο άλας (έχει το σθένος 3)
tricocefal, tricocefali ουσ. αρσ. (ιατρ.) ο τριχοκέφαλος
tricoftie, tricoftii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η τριχοφυτία (δερματοπάθεια)
tricolor-ă, tricolori-e I. επίθ. τριχρωμος-η-ο // -**ul românesc** η τριχρωμη ρουμανική σημαία // **steagul ~** η ρουμανική σημαία II. ουσ. ουδ. η τριχρωμη σημαία
tricorn, tricornuri ουσ. ουδ. το τρίκορο καπέλο
tricot, tricoturi ουσ. ουδ. το πλεχτό (ύφασμα ή ρούχο)
tricotă, tricotez ρ. μετ. πλέκω, μετατρέπω τα νήματα σε διάφορα πλεχτά είδη
tricotaj, tricotaje ουσ. ουδ. το πλεχτό // **fabrica de -e** το πλεκτήριο, το εργοστάσιο για τα πλεχτά // **industria -lor** η πλεχτική
tricotare, tricotări ουσ. θηλ. η πλέξη, το πλέξιμο, το φτιάξιμο πλεχτών, η κατασκευή πλεχτών
tricotat-ă, tricotate ουσ. ουδ. η πλέξη, το πλέξιμο // **mașină de ~** η πλεκτομηχανή, η πλεκτική μηχανή
tricotat-ă, tricotati-te επίθ. πλεχτός-ή-ό, πλεκτός-ή-ό
tricotu, tricouri ουσ. ουδ. η φανέλα, το είδος πλεχτικής, το πλεχτό
tricoloric-ă, tricolorici-ce επίθ. τριχρωματικός-ή-ό // **sistemul ~** το τριχρωματικό σύστημα
trictac, trictacuri ουσ. ουδ. το τάβλι
trident, tridente ουσ. ουδ. (μυθ.) η τρίαινα
tridimensional-ă, tridimensionali-e επίθ. τριδιάστατος-η-ο
triedru, triedre I. ουσ. ουδ. (γεωμ.) το τρίεδρο II. επίθ. τριέδρος-η-ο
trieră, triere ουσ. θηλ. (ναυτ.) η τριήρης (πολεμικό πλοίο με κουπί)
triere, trieri ουσ. θηλ. το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα, η διαλογή
trifaza-ă, trifazați-te επίθ. (ηλεκτρ.) τριφασικός-ή-ό // **curent ~** το τριφασικό ρεύμα // **electromotor ~** τριφασικός ηλεκτροκινητήρας
trifazic-ă, trifazici-ce επίθ. (ηλεκτρ.) τριφασικός-ή-ό
trifoi ουσ. αρσ. (βοτ.) το τριφύλλι // ~ **cu patru foi** το τετράφυλλο τριφύλλι
trifoiă, trifoiși ουσ. αρσ. (βοτ.) το τριφυλλάκι
trifoiște, trifoiști ουσ. θηλ. ο τριφυλλότοπος
trifoliat-ă, trifoliati-te επίθ. τρίφυλλος-η-ο
trifong, trifongii ουσ. αρσ. (γραμμ.) ο τρίφθογγος
trifurcat-ă, trifurcați-te επίθ. τρικλαδος-η-ο, με τρεις διακλαδώσεις

trigam-ă, trigami-e *επιθ.* τρίγαμος-η-ο
trigamie *ουσ.* *θηλ.* η τριγαμία
trigemen-ă, trigemeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.)*
 τριδύμος-η (ο, η), οι τριδύμοι, τα τριδύμα
trigifi, trigifi *ουσ. ουδ. (αρχπ.)* ο τρίγλυφος, το τρίγλυφο
trigon, trigone *ουσ. ουδ.* το τρίγωνο // ~ **cerebral**
 το εγκεφαλικό τρίγωνο (νεύρο)
trigonometric-ă, trigonometrici-ce *Ι. επιθ.*
 τριγωνομετρικός-ή-ό // **cerc** ~ ο τριγωνομετρικός
 κύκλος *ΙΙ. επίρ.* τριγωνομετρικός
trigonometrie *ουσ.* *θηλ.* η τριγωνομετρία
tril, triluri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η τρίλια
trilateral-ă, trilaterali-e *επιθ.* τριπλευρός-η-ο
trilingv-ă, trilingvi-e *επιθ.* τριγλωσσός-η-ο
trillion, trilioane *ουσ. ουδ.* το τρισεκατομμύριο
trilobat-ă, trilobați-te *επιθ.* (για τα φυτά) τρίλοβος
 -η-ο
trilobit *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τριλοβίτης
trilogie,ilogii *ουσ. θηλ.* η τριλογία
trilui, triluiesc *ρ. αμ.* τραγουδώ με τρίλια
trimestrial-ă, trimestriali-e *επιθ.* τριμήνιος-η-ο, κάθε
 τρεις μήνες
trimestru, trimestre *ουσ. ουδ.* το τρίμηνο, η
 τριμηνία // **corespunde unui** ~ αντιστοιχεί σε μια
 τριμηνία
trimis *ουσ. ουδ.* 1. το στάσιμο 2. η παραπομπή 3.
 η αποστολή
trimis-ă, trimiși-se *Ι. επιθ.* απεσταλμένος-η-ο *ΙΙ. ουσ.*
αρσ. και θηλ. 1. απεσταλμένος-η (ο, η),
 επιτετραμμένος-η (ο, η) 2. εκπρόσωπος (ο, η),
 ανταποκριτής-ίτρια (ο, η) // ~ **extraordinar** ο
 έκτακτος απεσταλμένος
trimite, trimit *Ι. ρ. μετ.* 1. στέλνω, στέλλω,
 αποστέλλω, ξεποστέλλω 2. πέμπω, παραπέμπω
 3. εκπέμπω // **a ~ bani** εμβάζω, στέλνω χρηματικό
 ποσό με το ταχυδρομείο // **a ~ în judecată** μηνύω,
 ενάγω, εγκαλώ σε δικαστήριο // **a ~ pe cineva la**
plimbare ξεποστέλλω κάποιον, τον διώχνω με
 σκαϊότρετα // **a ~ prin poșta** ταχυδρομώ, στέλνω
 κάτι με το ταχυδρομείο *ΙΙ. ρ. μέσο* στέλνομαι //
se ~ din partea... στέλνεται παρά του...
trimitere, trimiteri *ουσ. θηλ.* 1. το στάσιμο, η
 παραπομπή 2. η αποστολή // ~ **de bani** το
 έμβασμα, το στάσιμο χρημάτων // ~ **în judecată**
 η αγωγή, η μήνυση // ~ **de la doctor** το
 παραπεμπτικό
trimițător-oare, trimițători-oare *επιθ.* αποστολέας
 (ο, η)
trimorf-ă, trimorfi-e *επιθ.* τρίμορφος-η-ο
trimorfism *ουσ. ουδ.* ο τριμορφισμός
trimotor-oare, trimotori-oare *επιθ.* τρικινητήριος
 -α-ο // **avion** ~ το τρικινητήριο αεροπλάνο
trinitar-ă, trinitari-e *επιθ.* τριαδικός-ή-ό
trinitate *ουσ. θηλ.* η τριάδα
trinitrat *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτρικόν άλας // ~ **de**
glicerină η τρινιτρική γλυκερίνη, η νιτρογλυκερίνη
trinitroceluloză *ουσ. θηλ. (χημ.)* η
 τρινιτροκυτταρίνη
trinitroglicerină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η νιτρογλυκερίνη
trinitrotoluen *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτρολουένιο
trinom, trinoame *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το τριώνυμο
trio *ουσ. ουδ.* 1. το τρίο 2. το τερτσέτο, η τριωδία
triod, trioduri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το τριώδιο
triodă, triode *ουσ. θηλ.* ο ηλεκτρονικός σωλήνας
 με 3 ηλεκτρόδια

trioleină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η τριελαΐνη, η ένωση του
 ελαϊκού οξέος με γλυκερίνη
triolet, triolette *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το τριολέτο,
 το τρίηχο 2. το οχτάστιχο ποίημα
trionix, trionicsi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τριόνυξ
trior, trioare *ουσ. ουδ.* η αγροτική (αλωνιστική)
 μηχανή που κοσκινίζει τους καρπούς
trioxid, trioxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το τριοξειδίο
tripartit-ă, tripartiți-te *επιθ.* τριμερής-ής-ές // **pact**
 ~ το τριμερές σύμφωνο, η τριμερής συνθήκη
tripla, triplez *Ι. ρ. μετ.* τριπλασιάζω *ΙΙ. ρ. μέσο*
 τριπλασιάζομαι
triplare, triplări *ουσ. θηλ.* ο τριπλασιασμός
triplet, triplete *ουσ. ουδ.* το τριπλότυπο
tripleți *ουσ. αρσ.* το τριδύμα
triplex *ουσ. ουδ.* το τριπλό τζάμι (με τρία στρώματα)
 // **carton** ~ το χαρτόνι με τρία στρώματα
triplicat, triplicate *ουσ. ουδ.* το τριπλότυπο
tripul-ă, tripli-e *επιθ.* τριπλάσιος-ια-ο, τριπλός-ή-ό //
 ~ **șteacă** η τριπλή φίσσα // **triplă legătură** η τριπλή
 σύνδεση // **în ~ exemplar** εις τριπλούν
tripol, tripoli *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* ο τρίπολος
tripolar-ă, tripolari-e *επιθ.* (ηλεκτρ.) 1. τριπολικός
 -ή-ό 2. με τρεις ακροδέκτες στο εξωτερικό
tripotaj, tripotaje *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η ραδιουργία, η
 αγυρτεία, η απατεωνιά
tripou, tripouri *ουσ. ουδ.* το χαρτοπακτείο
tripsină, tripsine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η θρυψίνη
triptic, triptice *ουσ. ουδ.* το τρίπτυχο
triremă, trirame *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η τριήρης
 (πολεμικό πλοίο με τρεις σειρές κουπιά)
Trisfetite *ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ.)* (εκκλ.) οι Τρεις
 Ιεράρχες
trisilab, trisilabe *ουσ. ουδ. (γραμματ.)* η τρισύλλαβη
trisilabic-ă, trisilabici-ce *επιθ. (γραμματ.)*
 τρισύλλαβος-η-ο
trismus, trismusuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο τρισμός (η
 σύσπαση των μυών των γνάθων)
trist-ă, triști-ste *Ι. επιθ.* 1. λυπημένος-η-ο, λυπηρός
 -ή-ό, θλιμμένος-η-ο, θλιβερός-ή-ό, (οικ.) ντερτυλής
 2. δυσάρεστος-η-ο, δύσθυμος-η-ο 3. περίλυπος
 -η-ο, καταλυπημένος-η-ο 4. μελαγχολικός-ή-ό,
 σκυθρωπός-ή-ό, στενοχωρημένος-η-ο // **zile -e**
 οι λυπηρές ημέρες *ΙΙ. επίρ.* λυπημένα, λυπηρά,
 θλιβερά, δυσάρεστα, άθυμα, περίλυπα,
 μελαγχολικά, το ντερτί
tristete, tristeți *ουσ. θηλ.* η λύπη, η θλίψη, η
 δυσθυμία, η αθυμία, η στενοχώρια, η μελαγχολία
trisa, trișez *Ι. ρ. αμ.* απατώ στο χαρτοπαίγνιο· κάνω
 ζαβολιές στο παιχνίδι *ΙΙ. ρ. μετ.* απατώ με ψέματα,
 εξαπατώ
trișare, trișări *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη 2. η ζαβολιά
trisor, trisori *ουσ. αρσ.* ο απατεώνας, ο ζαβολιάρης
Triton, Tritoni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο Τρίτωνας,
 θαλάσσια θεότητα γιος του Ποσειδώνα και της
 Αμφιτρίτης, με σώμα ανθρώπου και ουρά ψαριού
 2. είδος βατράχου
tritura, triturez *ρ. μετ.* τρίβω, θρυμματίζω
triturare, triturări *ουσ. θηλ.* το τρίψιμο, ο
 θρυμματισμός
triumf, triumfuri *ουσ. ουδ.* 1. ο θρίαμβος 2. η
 επιτυχία // **a purta în ~** φέρνω εν θρίαμβω // **arcui**
de ~ η θριαμβευτική αψίδα
triumfa, triumf *ρ. αμ.* θριαμβεύω, υπερνικώ,
 πανηγυρίζω // **pacea va ~** η ειρήνη θα θριαμβεύσει

triumfal-ă, triumfali-e I. *επίθ.* θριαμβευτικός-ή-ό // **marș** ~ η θριαμβευτική πορεία II. **poarta** -ă η πύλη θριάμβου II. *επίρ.* θριαμβευτικά

triumfare *ουσ.* *θηλ.* 1. η θριάμβευση 2. η νίκη

triumfător-oare, triumfători-oare I. *επίθ.* θριαμβευτικός-ή-ό, τροπαιοφόρος-α-ο, τροπαιούχος-α-ο II. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* θριαμβευτής-τρια (ο, η), τροπαιοφόρος-α (ο, η)

triumvir, triumviri *ουσ.* *αρσ.* (ιστ.) ο τρίαρχος

triumvirat, triumvirate *ουσ.* *ουδ.* (ιστ.) η τριαρχία, η τριανδρία

triumghi, triumghiuri *ουσ.* *ουδ.* (γεωμ.) το τρίγωνο // ~ **dreptunghic** το ορθογώνιο τρίγωνο

triumfiular-ă, triumfiulări-e *επίθ.* τριγωνικός-ή-ό, τρίγωνος-η-ο

trivial-ă, triviali-e I. *επίθ.* 1. χυδαίος-α-ο, ποταπός-ή-ό 2. αισχρολόγος-α-ο, αχρειολόγιστος-η-ο 3. πρόστυχος-η-ο // **factă** -ă η χυδαία πράξη II. *επίρ.* χυδαία, ποταπός, αχρεία, αισχρολόγως // **a vorbi** ~ χυδαιολογώ, μιλάω με τρόπο χυδαίο

trivialitate, trivialități *ουσ.* *θηλ.* *ουσ.* *θηλ.* η χυδαιολογία, ο χυδαίος λόγος, η χυδαιότητα, η ποταπότητα, η προστυχία, η αισχρολογία, η αισχρότητα

trivializare, trivializări *ουσ.* *θηλ.* ο χυδαϊσμός, η αχρειολογία

trivium *ουσ.* *ουδ.* (ιστ.) το τριβίου, το βυζαντινό σύστημα διδασκαλίας που περιέχει γνώσεις γραμματικής, ρητορικής και διαλεκτικής

troacă, troace *ουσ.* *θηλ.* 1. ο κάδος, το ξύλινο δοχείο για ποτίστρα νερού για τα ζώα 2. το κιβώτιο μέσα στο οποίο πέφτει το αλεύρι στο μύλο 3. *μτφ.* (πληθ.) τα μικροπράγματα

troc, trocuri *ουσ.* *ουδ.* το αντάλλαγμα, η ανταλλαγή, η τράμπα

trocanter, trocantere *ουσ.* *ουδ.* (ανατ.) ο τροχαντήρας (η μυϊκή απόφυση του μηριαίου οστού)

trocar, trocare *ουσ.* *ουδ.* (ιατρ.) το χειρουργικό εργαλείο για παρακεντήσεις

trofeu, trofee *ουσ.* *ουδ.* 1. το τρόπαιο, το λάφυρο 2. το τροπαιοφόρο μνημείο

trofic-ă, trofici-ce *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό // **sistemul** ~ το θρεπτικό σύστημα

trogliđit-ă, troglodiți-te I. *επίθ.* τραυλοδυτικός-ή-ό 2. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* τραυλοδυτής-ύτισσα (ο, η)

trohaic-ă, trohaici-ce *επίθ.* τροχαϊκός-ή-ό // **metru** ~ ο μετρικός πόδας τροχαίος

troxeu, troxei *ουσ.* *αρσ.* ο τροχάιος (μετρικός πόδας)

troian, troiene *ουσ.* *ουδ.* η χιονοστιβάδα, η χιονομάζα, το χιονοβόλisma

troian-ă, troieni-e I. *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* ο Τρώας - η Τρωαδίτισσα, **troienele** οι Τρώες II. *επίθ.* τρωικός-ή-ό // **calul** ~ ο δούρειος ίππος // **războiul** ~ ο τρωικός πόλεμος

troică, troici *ουσ.* *θηλ.* (και *μτφ.*) η τρόικα (το ρωσικό έλκθρο με τρία άλογα)

troieni, troienesc I. *ρ.* μετ. σκεπάζω με χιόνια, σκεπάζω με στρώμα χιονιού, χιονίζω με πολλά χιόνια II. *ρ.* μέσο μένω αποκλεισμένος από τα χιόνια

troienire, troieniri *ουσ.* *θηλ.* το σκέπασμα με πολύ χιόνι (δρόμοι, κ.λ.π.), το κλείσιμο από τα χιόνια

troienit-ă, troieniți-te *επίθ.* αποκλεισμένος-η-ο από τα χιόνια

troiță, troițe *ουσ.* *θηλ.* μεγάλος ξύλινος ή πέτρινος σταυρός, τοποθετημένος σε σταυροδρόμια

troleibuz, troleibuze *ουσ.* *ουδ.* το τρόλλεϋ

troleu, trolee *ουσ.* *ουδ.* ο τρολές, η κεραία του τρόλλεϋ

troliu, troliuri *ουσ.* *ουδ.* η τροχαλία, το βίντσι, το βαρούλκο, το μάγγανο (για ανέλκυση βαρών)

trombă, trombe *ουσ.* *θηλ.* 1. η τρόμπα 2. ο στρόβιλος νερού, ο υδατοστρόβιλος 3. ο τυφώνας, ο ανεμοστρόβιλος

tromboflebită, tromboflebite *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η θρομβοφλεβίτιδα

trombon, tromboane *ουσ.* *ουδ.* 1. (μουσ.) το τρομπόνι, η ολκωτή σάλπιγγα με φαρδύ άνοιγμα 2. *μτφ.* το ψέμα, το ψεύδος, η ψευτιά

trombonist, tromboniști *ουσ.* *αρσ.* 1. (μουσ.) ο τρομπονίστας 2. *μτφ.* ο ψεύτης, ο ψευδολόγος

tromboză, tromboze *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η θρόμβωση

trombus *ουσ.* *ουδ.* ο θρόμβος

trompă, trompe *ουσ.* *θηλ.* 1. η προβοσκίδα 2. η σάλπιγγα 3. οι φαλόττειοι σάλπιγγες η 4. ο σίφωνας (σωλήνας για εκκένωση αερίων) // **tropa lui Eustache** η ευσταχινή σάλπιγγα

trompetă, trompete *ουσ.* *θηλ.* η σάλπιγγα, η τρομπέτα, η τρομπέτα // **a cânta la** ~ σάλπιζω, παίζω τη σάλπιγγα // **cântatul din** ~ το σάλπισμα, το παίξιμο της σάλπιγγας

trompetist-ă, trompetiști-ste *ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* σάλπιγκτής, σαλπιστής, τρομπετίστας (ο), σαλπίγκτρια, σαλπίστρια, τρομπετίστρια (η)

tron, tronuri *ουσ.* *ουδ.* 1. ο θρόνος 2. *μτφ.* ο (ίδιος ο ηγεμόνας, ο βασιλιάς 3. (επαρχ.) το φερέτρο // **a se urca pe** ~ ανεβαίνω στο θρόνο (είμαι βασιλιάς, μονάρχης, ηγεμόνας)

trona, tronez *ρ.* *αμ.* 1. βασιλεύω, επικρατώ, κυριαρχώ, ηγεμονεύω, δεσποτώ, θρονιάζω, ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι 2. υπερέχω

tronare, tronări *ουσ.* *θηλ.* 1. το θρόνιασμα 2. η υπερίσχυση

trone *επιφ.* τρονκ (μιμείται το θόρυβο του πεσίματος) // ~, **Marghiolo!** (για κάποιο ατόπημα, για κάποια ανάρμοστη λέξη με την κατάσταση) // *μτφ.* **a-i cădea cuiva cu** ~ το ήρθε ξαφνικά δυνατός έρωτας / δυνατή αγάπη

tronca-tronca *επιφ.* τρόνκα-τρόνκα (ονοματοποιία, για δύο αντικείμενα που αλληλοχτυπιούνται ταχτικά, μονότονα)

troncăni, troncănesc *ρ.* *αμ.* 1. γδουπώ, κάνω γδούπο 2. *μτφ.* σαχαμαρίζω, φλυαρώ

troncănire, troncăniri *ουσ.* *θηλ.* ο γδούπος, ο βαρύς χτύπος

tronson, tronsoane *ουσ.* *ουδ.* το τεμάχιο, το κομμάτι, το απόκομμα

trop *επιφ.* τροπ (μιμείται τον ήχο του ποδοβολητού, ονοματοποιία)

trop, tropi *ουσ.* *αρσ.* (αρχ.) το σχήμα λόγου

tropar, tropare *ουσ.* *ουδ.* (εκκλ.) το τροπάρι // *έκφρ.* **cântă același** ~ (επαναλαμβάνει τα ίδια)

tropăi, tropăi *ρ.* *αμ.* ποδοβολώ, ποδοκροτώ, χοροπηδώ

tropăială, tropăieli *ουσ.* *θηλ.* το ποδοβολητό, το ποδοκρότημα, η ποδοβολή, η ποδοκρουσία

tropăit, tropăituri *ουσ.* *ουδ.* το ποδοβολητό, η ποδοκρουσία, το χοροπήδημα

tropic, tropice I. *ουσ.* *ουδ.* (γεωγρ.) ο τροπικός κύκλος // **-ul cancerului** ο τροπικός κύκλος του

καρκίνου // **-ul capricornului** ο τροπικός του Αιγόκερω // **la tropice** στους τροπικούς κύκλους II. *επιθ. έκφρ. de tropice* της τροπικής ζώνης, από την τροπική περιοχή
tropical-ă, tropical-e *επιθ.* τροπικός-ή-ό // **căldură -ă** η τροπική ζέση
tropism, tropisme *ουσ. ουδ.* 1. ο τροπισμός 2. η έλξη, η άπωση, ο τακτισμός
tropologie *ουσ. θηλ.* η τροπολογία
troposferă *ουσ. θηλ.* (γεωγρ.) η τροπόσφαιρα, το στρώμα της ατμόσφαιρας που είναι πιο κοντά στη γη
tropot, tropote *ουσ. ουδ.* το ποδοβολητό, το ποδοβόλημα, η ποδοβολή // **-ul căilor** το ποδοβολητό αλόγων
tropoti, tropotese *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. ποδοβολώ, ποδοκροτώ 2. χοροπηδώ
tropotire, tropotiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ποδοβολή, η ποδοκρουσία 2. το χοροπήδημα
tropotit, tropotituri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ποδοβολητό, το ποδοβόλημα, η ποδοβολή
trose *επιφ.* μπλουμ (μιμείται το θόρυβο από πέσιμο, πλατάγισμα, χτύπημα, σκίσιμο)
troscot *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αγριόχορτο, το διακλαδισμένο πάνω στο χώμα
trosnet, trosnete *ουσ. ουδ.* 1. το τρίξιμο, ο τριγμός 2. το ράπισμα 3. το σκάσιμο, ο κρότος
trosni, trosnesc *l. ρ. αμ.* 1. τρίζω, σκάζω 2. κροταλίζω, πλαταγίζω 3. χτυπώ, κροτώ // **a-i ~ fălice** τρίζουν τα σαγόνια του II. *ρ. μετ.* 1. τρίζω 2. κροτώ // **a-și ~ încheieturile oaselor** τρίζω τις κλειδώσεις των οστών μου
trosnire, trosniri *ουσ. θηλ.* το τρίξιμο, ο τριγμός
trosnitori-oare, trosnitori-oare *επιθ.* τρίζων-ουσα-ον
trosnitură, trosnituri *ουσ. θηλ.* το τρίξιμο, ο τριγμός, ο κρότος, το σκάσιμο, το πλατάγισμα
trota pers. 3 trotează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* (για άλογα) καλπάζει, έχει καλό βηματισμό σε τρεις χρόνους
troteur, troteuri *ουσ. αρσ. (για άλογα)* που βηματίζει με καλπασμό
trofil, trofiluri *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτρολουένιο
trofinetă, trofinete *ουσ. θηλ.* η τροτινέτα
trotuar, trotuare *ουσ. ουδ.* το πεζοδρόμιο
trubadur, trubaduri *ουσ. αρσ.* ο τροβαδούρος, ο τρουβαδούρος
truc, trucuri *ουσ. ουδ.* 1. το τρικ, το τερτίπι, το τέχνασμα, το κόλπο 2. η πανουργία
truca, trucez *ρ. μετ.* παραποιώ, νοθεύω, χρησιμοποιώ τεχνάσματα
trucaj, trucaje *ουσ. ουδ.* το τρικ στην σκηνοθεσία, ο μηχανισμός θεάτρου που κάνει κάτι θεαματικό
truculență, truculențe *ουσ. θηλ.* η σκληρότητα, η σκληροσύνη, η απανθρωπία, η κτηνωδία
trudă, trude *l. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο κόπος, η κόπωση, η εργασία, η προσπάθεια 2. η κούραση, ο μόχθος 3. το βάσανο, η ταλαιπωρία II. *επιρ. έκφρ. cu multă* ~ με μεγάλη κόπωση, κοπιαστικά, κουραστικά
trudi, trude *l. ρ. αμ. (λαϊκ.)* κουράζομαι, κοπιάζω, μοχλώ, δουλεύω σκληρά II. *ρ. μέσο* καταβάλλω μόχθο, βασανίζομαι, προσπαθώ, καταπιάνομαι, κατακουράζομαι
trudă, trudiți-e *επιθ. (λαϊκ.)* βασανισμένος-η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο, κατακουρασμένος-η-ο, δουλεμένος-η-ο

truditor-oare, truditori-oare *l. επιθ. (λαϊκ.)* 1. ταλαιπωρος-η-ο 2. κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο άνθρωπος του μόχθου, που δουλεύει σκληρά
trudnic-ă, trudnici-ce *επιθ. (λαϊκ.)* κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό
trufanda, trufandale *ουσ. θηλ.* το πρωιμάδι, το πρωτολούβι, η πρωιμιά
trufaș-ă, trufași-se *l. επιθ.* αλαζονικός-ή-ό, υπεροπτικός-ή-ό, ακατάδεκτος-η-ο // **privre -ă** το αλαζονικό βλέμμα II. *ουσ. αρσ.* καί θηλ. αλαζόνας (ο, η), καυχησιάρης-άρα (ο, η)
trufă, trufe *ουσ. θηλ.* 1. (βοτ.) η τρούφα, το ύδνο (γένος μυκήτων) 2. ένα είδος σοκολατάκι
trufie, trufii *l. ουσ. θηλ.* 1. η αλαζονεία, η υπερβολή, η ακαταδεξία 2. η υπερηφάνεια II. *επιρ. έκφρ. cu ~* αλαζονικώς, υπεροπτικώς
truism, truisme *ουσ. ουδ.* το κοινό πράγμα, η τετριμμένη αλήθεια
truncat-ă, truncați-te *επιθ.* (για τα φυτά) που καταλήγει σε επίπεδη, οριζόντια επιφάνεια
trunchi, trunchiuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κορμός 2. το κούτσουρο 3. το σώμα δέντρου // (μαθ.) ~ **de piramidă** ο κορμός πυραμίδας
trunchia, trunchiez *ρ. μετ.* 1. ακρωτηριάζω, κόβω τα άκρα 2. κομματιάζω, κουτσουρεύω
trunchiață, trunchiați-te *επιθ.* 1. ακρωτηριασμένος 2. κομμένος-η-ο
trunchiere, trunchieri *ουσ. θηλ.* ο ακρωτηριασμός, η ακρωτηρίαση, το κόψιμο των άκρων ή μελών
trup, trupuri *ουσ. ουδ.* 1. το σώμα, το κορμί, ο κορμός, το κύριο μέρος κάθε πράγματος 2. το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου // **a fi ~ din -ul cuiva** είμαι σώμα από το σώμα κάποιου // **a tremura din tot -ul** τρέμω σύγκορμος // **cu ~ și suflet** ψυχή τε και σώματι
trupă, trupe *ουσ. θηλ.* 1. ο στρατός, το στράτευμα 2. ο θίασος 3. ο όμιλος
trupesc-cască, trupesți *επιθ.* 1. σωματικός-ή-ό 2. σαρκικός-ή-ό
trupes-ă, trupesi-e *επιθ.* 1. σωματώδης-ης-ες, εύσαρκος-η-ο 2. καλοφτιαγμένος-η-ο
trupeste *επιρ.* σωματικός
trupită, trupite *ουσ. θηλ.* το υνί και το αλετροπόδι του αρότρου
trupușor, trupușoare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το σωματάκι
trusă, truse *ουσ. θηλ.* 1. η εργαλειοθήκη 2. η σκευοθήκη // ~ **de prim-ajutor** η θήκη για τις πρώτες βοήθειες
trusou, trusouri *ουσ. ουδ.* τα προικία, ο ρουχισμός
trust, trusturi *ουσ. ουδ.* το τραστ, η συγκεντρωτική επιχείρηση, η ένωση από ομοειδείς επιχειρήσεις κάτω από μια ενιαία διοίκηση
trustier-ă, trustieri-e *επιθ.* του τραστ, σχετικά με το τραστ
trustman, trustmeni *ουσ. αρσ.* ο τράστμαν, ο μέτοχος σε τραστ
tu *αντ. Προς.* β'ενικ. συ, εσύ, σου, σε, εσένανε, εσένα // ~ **citești** εσύ διαβάζεις // ~ **râzi** εσύ γελάς // (λαϊκ.) **nu ~ școală, nu ~ studii** δεν έχει περάσει από σχολείο / δεν έχει κάνει σπουδές // **ai să-ți vezi mama** θα δεις τη μαμά σου // **am de gând să te mărit** έχω κατά νου να σε παντρεύω // **îți spun** σου λεω // **nu ți-l dau** δεν στο δίνω // **plec cu tine** φεύγω με // **tacă-ți gura!** κλείσε το στόμα

σου! // **ți-ai găsit!** το βρήκες! // **ți le spunea toate pe de rost** σου τα έλεγε όλα απέξω // **ți se pare** σου φαίνεται

Tuaregi ουσ. αρσ. πληθ. οι Τουαρέγοι, πληθυσμός της Σαχάρας και της Βόρειας Νιγηρίας

tub, tuburi ουσ. ουδ. 1. ο σωλήνας 2. ο σίφωνας 3. ο κάλυκας φυσιγγίου // ~ **de canalizare** ο σχετός για διοχέτευση // ~ **digestiv** ο πεπτικός σωλήνας // ~ **electronic** ο ηλεκτρονικός σωλήνας // ~ **donator** ο φωναγωγός // **un ~ de pastă de dinti** ένα σωληνάριο οδοντόπαστας

tubaj, tubaje ουσ. ουδ. (ιατρ.) η σωλήνωση
tubercul, tuberculi ουσ. αρσ. 1. ο βολβός 2. ιατρ. το φυματίο

tuberculă, tuberculați-te επίθ. 1. βολβώδης-ης -ες, βολβοειδής-ής-ές 2. φυματιώδης-ης-ες

tuberculă, tubercule ουσ. θηλ. ιδ. tubercul
tuberculos-oasă, tuberculoși-oase ι. επίθ. (ιατρ.) φυματικός-ή-ό, φθισικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φθισικός-ή (ο, η)

tuberculoză, tuberculoze ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φυματίωση, η φθίση

tubiform-ă, tubiformie επίθ. σωληνοειδής-ής-ές

tubular-ă, tubulari-e επίθ. σωληνοειδής-ής-ές, σωληνωτός-ή-ό

tubulatură, tubulaturi ουσ. θηλ. οι σωλήνες, το σύνολο σωλήνων

tubuleț, tubulețe ουσ. ουδ. το σωληνάκι

tubușor, tubușoare ουσ. ουδ. το σωληνάρι

tuci, tuciori ουσ. ουδ. ο χυτσίδηρος

tuciuriu-ie, tuciurii επίθ. μαυριδερός-ή-ό, μελαψός-ή-ό, μελανός-ή-ό

tuf, tufuri ουσ. ουδ. η πορώδης πέτρα // ~ **calcaros** η ασβεστολιθική πορώδης πέτρα

tufan, tufani ουσ. αρσ. (βοτ.) το πουρνάρι

tufă, tufe ουσ. θηλ. 1. ο βάτος, ο θάμνος, η τούφα 2. τα χαμόκλαδα, η λόχη 3. μτφ. ανόητος, κούτσος

tufanică, tufanele ουσ. θηλ. (βοτ.) το πύρεθρον, είδος χρυσάνθεμου με μικρά άνθη

tufărie, tufării ουσ. θηλ. η λόχη

tufis, tufisuri ουσ. ουδ. η λόχη, η συστάδα, το πυκνό μέρος δάσους

tufit ουσ. ουδ. το πτρωμα από χαλίκια και ηφαιστειώδη στάχτη

tufos-oasă, tufosi-oase επίθ. φουντωτός-ή-ό, πυκνός-ή-ό

tui, tuiuri ουσ. ουδ. (ιστ.) η τουρκική σημαία από δόρυ έχοντας στην κορυφή πιασμένες δύο ή τρεις ουρές αλόγου

tuioar, tuioare ουσ. ουδ. το ρυμουλκό πλοίο που μετατοπίζεται κατά μήκος καλωδίου στο βυθό του νερού

tul, tuluri ουσ. ουδ. το τούλι

tulai επιφ. (επαρχ.) αλίμονο! οιμέ! βοήθεια!

tulbura, tulbur ι. ρ. μετ. 1. θολώνω 2. ταραζώ, ταρασσω, προκαλώ ταραχή, αναταράζω, διαταράζω, διαταράσσω 3. σκοτίζω 4. συγχύζω, αναστατώνω 5. διασάλευω // **a ~ apele** θολώνω τα νερά // **prezența lui m-a -t** η παρουσία του με τάρaxe ΙΙ. ρ. μέσο 1. θολώνω, γίνομαι θολός-ή-ό 2. ταρασσομαι 3. συγχύζομαι, συσκοτίζομαι // **vinul s-a -t** το κρασί θόλωσε

tulburare, tulburări ουσ. θηλ. 1. η θόλωση, το θόλωμα 2. το τάραμα, ο ταραγμός, η τάραξη, η

ανατάραξη, η διατάραξη, η διαταραχή, το ανατάραγμα, η αναταραχή, η ταραχή 3. η συσκοτίση, η σύγχυση 4. η διασάλευση 5. ο αναβρασμός // ~ **a ordinii publice** η διασάλευση της δημοσίας τάξεως

tulburat-ă, tulburați-te επίθ. 1. θολωμένος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο, αναταραγμένος-η-ο, διαταραγμένος-η-ο, ταραχώδης-ης-ες, ανήσυχος-η-ο 3. συσκοτισμένος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο 4. σκοτεινός-ή-ό, σκοτεινιασμένος-η-ο

tulburător-oare, tulburători-oare επίθ. 1. ταραχτικός-ή-ό, διαταραχτικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, ταραχοποιός-ός-ό 2. συγκλονιστικός-ή-ό

tulburea, tulburi επίθ. 1. θολός-ή-ό, θολωμένος-η-ο, θολερός-ή-ό 2. αναστατωμένος-η-ο, αναταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο // **apă ~** το θολό νερό // **a pescui în apă ~** ψαρεύω σε θολά νερά // **lumină ~** το θολερό φως

tulbureală, tulbureli ουσ. θηλ. η θολούρα, η θολερότητα, η έλλειψη διαύγειας

tulburel-ea, tulburei-ele ι. επίθ. θολερός-ή-ό, θαμπός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. το καινούργιο κρασί που είναι θολό

tulburiu-ie, tulburii επίθ. θολερός-ή-ό

tulburos-oasă, tulburoși-oase επίθ. 1. θολός-ή-ό, θολωμένος-η-ο 2. σκοτεινός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό

tulei, tuleie ουσ. ουδ. τα πρώτα γένια, το πούπουλο, το χνούδι

tuleu, tulei ουσ. αρσ. (βοτ.) η καλαμιά, το κοτσάνι

tuli, tulesc ρ. μετ. (λαϊκ.) φεύγω γρήγορα, το σκάω, φεύγω τρέχοντας // **tule-o!** φύγε!

tulnic, tulnice ουσ. ουδ. (επαρχ.) το βούκינו (πνευστό μουσικό όργανο)

tulnică-ă, tulnicăși-e ουσ. αρσ. και θηλ. (επαρχ.) ο, η βουκινόπαίχτης-χτρια

tulpan, tulpane ουσ. ουδ. (επαρχ.) 1. το τουλπάνι, η μουσελίνα, το τσεμπέρι 2. το σάλι

tulpină, tulpini ουσ. θηλ. 1. ο κορμός, το στέλεχος, ο βλαστός 2. μτφ. η αρχή, η πηγή, η γενεαλογία

tulumbă, tulumbe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η τουλούμπα, η αντλία

tumbă, tumb ι. ουσ. θηλ. 1. η τούμπα 2. το αναποδογύρισμα 3. το κατρακύλισμα ΙΙ. επιρ. έκφρ. **de-a ~** κάνοντας τούμπες, κατρακυλώντας

tumbărău, tumbăraie ουσ. ουδ. ιδ. tomberon

tumbăfacie, tumbăfacii ουσ. θηλ. (ιατρ.) το οίδημα, η εξοίδηση, το πρήξιμο, το φούσκωμα

tumefia pers. 3 tumefiază ρ. μέσο (γπρόσωπο ενικοσ ενεστώτα οριστικης) 1. πρήσκω, πρήζω, φουσκώνω 2. εξοιδανώ

tumeflat-ă, tumefiați-te επίθ. (για τους ιστούς) πρησιμένος-η-ο, οιδηματώδης-ης-ες

tumefiere, tumefieri ουσ. θηλ. το οίδημα, το φούσκωμα, η εξογκωση, το εξογκωμα

tumoare, tumori ουσ. θηλ. 1. το οίδημα, το εξογκωμα, ο όγκος 2. το πρήξιμο 3. το νεόπλασμα // ~ **malignă** ο κακοήθης όγκος

tumul, tumuli ουσ. αρσ. ο τύμβος, ο σωρός χύματος πάνω στον τάφο

tumul, tumulturi ουσ. ουδ. ο θόρυβος, η ταραχή, η οχλοβοή, η οχλαγωγία, ο σάλαγος, η αναστάτωση

tumultuos-oasă, tumultuoși-oase ι. επίθ. θορυβώδης-ης-ες, ταραχώδης-ης-ες ΙΙ. επίρ. θορυβώδως, ταραχώδως

tun, tunuri *ουσ. ουδ.* 1. το πυροβόλο, το κανόνι, το τηλεβόλο // **afet de ~** ο κίλλιβας, ο κίλλιβαντας πυροβόλος // **a scăpa ca din ~** υπολρέεις σαν απ' το κανόνι (αποφεύγω κάποιον κίνδυνο) // **a trage cu ~ul** ρίχνω κανονιές, κανονιοβολώ // **baterie de ~uri** η κανονιοστοιχία // **înghetat ~** πολύ παγωμένος // **poți să dai cu ~ul** υπολρέεις σαν ριξεις κανονιές (για κάποιον που κοιμάται βαθιά ή για κάποιον έρημο τόπο) // **salvă de ~** η κανονιά // **sănătos ~** γεμάτος υγεία, πολύ γερός

tuna, tun *l. p. αμ. βροντώ(-άω), βροντοκοπώ, μπουμπουνίζω* *ll. p. αμ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* // **a ~ și a fulgera** είμαι πυρ και manía // **a -t și i-a adunat** ταιριάζουν και συμπεθεριάζουν // **tună** μπουμπουνίζει, βροντάει

tunar, tunari *ουσ. αρσ. ο πυροβολητής*
tunător-oare, tunători-oare βροντερός-ή-ό, βροντώδης-ης-ες // **a vorbi cu voce tunătoare** βροντοφωνάζω, λέγω με βροντερή φωνή, διακηρύσσω κάτι μεγαλόφωνα // **cu voce tunătoare** βροντόφωνος, βροντόλαλος
tunde, tund *l. p. μετ. κουρεύω, κόβω τα μαλλιά, κ.λ.π. ll. p. μέσο κουρεύομαι*

tundere, tunderi *ουσ. θηλ. το κούρεμα, η κουρά //*
-a oîlor η κουρά των προβάτων

tundră, tundre *ουσ. θηλ. (γεωγρ.) η τούνδρα*
tunel, tuneluri *ουσ. ουδ. η σήραγγα, το τούννελ, η γαλαρία*

tunet, tunete *ουσ. ουδ. 1. η βροντή, το μπουμπουνητό, ο βρόντος, το βρόντημα 2. μτφ. ο δυνατός κρότος*

tungsten *ουσ. ουδ. (χημ.) το βολφράμιο*
tunică, tunicii *ουσ. θηλ. 1. το χιτώνιο, ο χιτώνας 2. μτφ. το περιβλήμα*

Tunisian-ă, Tunisien-e *επιθ. Τυνησιακός-ή-ό //* **limbă -ă** η τυνησιακή γλώσσα *ll. ουσ. αρσ. και θηλ. Τυνήσιος-α (ο, η)*

tuns *ουσ. ουδ. το κούρεμα*
tuns-ă, tunși-se *επιθ. κουρεμένος-η-ο*
tunsoare, tunsori *ουσ. θηλ. το κούρεμα*
tupeu, tupeuri *ουσ. ουδ. το τουπέ, η αναίδεια, το θράσος*

tupila, tupilez *p. μέσο ιδ. pitula*

tur, tururi *ουσ. ουδ. 1. ο γύρος, το γυροβόλι 2. η περιφορά, η βόλτα, ο περίπατος, το σεργιάνι 3. η επισκόπηση //* **~ de orizont** η γενική επισκόπηση ενός θέματος // **(αθλ.) ~ și retur** ο πρώτος και ο δεύτερος γύρος // **-uri de forță** οι επιδείξεις δύναμης // **a trage primul ~ de manivelă** κάνω τον πρώτο γύρο της μανιβέλας (το αρχίνισμα κινηματογράφησης έργου)

tur, tururi *ουσ. ουδ. (οικ.) ο καβάλος του πανταλονιού*
tura, turale *ουσ. θηλ. (ιστ.) ο τουράς, το σουλτανικό μονόγραμμα σε σχήμα σφραγίδας ή εμβλήματος*

turanic-ă, turanici-ce *επιθ. τουρκοταταρικός-ή-ό*
turație, turații *ουσ. θηλ. η στροφή, το γύρισμα*
tura-vura *επιφ. περιττά-ανώφελα //* **(οικ.) ce mai ~?** τί να τα πολυλογούμε; τί να τα ξαναλέμε;

tură, ture *ουσ. θηλ. 1. η βάρδια, η βάρδιες 2. (στο σκάκι) ο πύργος //* **lucrăm în ture** δουλεύουμε σε βάρδιες (σε εναλλαγή ανά οχτώωρο)

turba, turbez *p. αμ. 1. λυσσάζω, λυσσάω 2. μτφ. manίζω, οργίζομαι*

turban, turbane *ουσ. ουδ. 1. το τουρμπάνι 2. το σαρίκι, το λεπτό ύφασμα σαν κάλυμμα του κεφαλιού*

turbare, turbări *ουσ. θηλ. 1. η λύσσα 2. μτφ. η manía, το μένος //* **vântul bate cu ~** ο άνεμος χτυπά με λύσσα

turbat-ă, turbați-te *επιθ. 1. λυσσσασμένος-η-ο, λυσσαλέος-α-ο, λυσσιάρης-α-ικο, λυσσιάρικος-η-ο 2. μανιωμένος-η-ο, μανιώδης-ης-ες //* **câine ~** το λυσσσασμένο σκυλί

turbă, turbe *ουσ. θηλ. η τύρφη, ο τυρφάνθρακας, ο ποάνθρακας*

turbărie, turbării *ουσ. θηλ. ο τυρφώνας, ο τόπος με τύρφη*

turbina, turbine *ουσ. θηλ. η τουρμπίνα, ο στρόβιλος //* **~ cu aburi** ο ατμοστρόβιλος (στρέφεται με την επενέργεια του ατμού) // **~ cu gaz** ο αεριοστρόβιλος // **~ de aer** ο αεροστρόβιλος // **~ hidraulică** ο υδροστρόβιλος, ο υδραυλικός τροχός

turbincă, turbinci *ουσ. θηλ. (αρχ.) το στρατιωτικό σακίδιο //* **Ivan ~** ήρωας ρουμανικού παραμυθιού

turbion, turbioane *ουσ. ουδ. ο ανεμοστρόβιλος*

turbocompresor, turbocompressoare *ουσ. ουδ. ο στροβιλοσυμπιεστής*

turbofor, turbofoare *ουσ. ουδ. το στροβιλογεωτρήπανο (μηχάνημα για γεωτρήσεις)*

turbogenerator, turbogeneratoare *ουσ. ουδ. (τεχ.) η στροβιλογεννήτρια, η τουρμπίνα*

turbopropulsor, trubopulsoare *ουσ. ουδ. (τεχ.) ο στροβιλοπροωπτήρας*

turboreactor, turboreactoare *ουσ. ουδ. (τεχ.) ο στροβιλαντιδραστήρας*

turbulent-ă, turbulenți-te *επιθ. παραχοποιός-ός-ό*
turbulentă *ουσ. θηλ. 1. η διατάραξη, η παραχή, η αταξία 2. το ανακάτωμα, η αναστάτωση, ο θόρυβος 3. η θολούρα*

turbura, turbur *ιδ. tulbura*

turburare, turburări *ουσ. θηλ. ιδ. tulburare*

turc-ă, turci-ce *l. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Τούρκος, η Τουρκάλα ll. επιθ. τουρκικός-ή-ό //* **limba -ă** η τουρκική γλώσσα, τα τουρκικά, τα τουρκικά

turcesc-ească, turcești *επιθ. τουρκικός-ή-ό //* **cafea turcească** ο τουρκικός καφές

turcește *επιρ. τουρκικά, τουρκιστί, αλλά τούρκα //* **a sedea ~** κάθομαι αλλά τούρκα

turci, turcesc *l. p. μετ. τουρκεύω, εκτουρκίζω ll. p. μέσο γίνομαι Τούρκος, εκτουρκίζομαι, τουρκεύω*

turcic-ă, turcici-ce *επιθ. τουρκομάνικος-η-ο //* **limba -ă** η τουρκομάνικη γλώσσα

turcime *ουσ. θηλ. η Τουρκία, η τουρκολογία, το τουρκομάνι, οι πολλοί Τούρκοι μαζί*

turcire, turciri *ουσ. θηλ. το τούρκεμα, ο εκτουρκισμός*

turcism, turcisme *ουσ. ουδ. ο τουρκικός ιδιωτισμός, ο τουρκισμός*

turcit-ă, turciți-te *επιθ. τουρκεμένος-η-ο*
turcoaică, turcoalice *ουσ. θηλ. η Τουρκάλα*

turcoaz *επιθ. αμετάβλ. το χρώμα τουρκουάζ (κυανό χρώμα)*

turcoază, turcoaze *ουσ. θηλ. (ορυκτ.) 1. το τουρκουάζ, ο περ ουζέας, η γαλαζοπράσινη πολύτιμη πέτρα 2. ο κάλαις*

turculeț, turculeți *ουσ. αρσ. το Τουρκόπουλο*
turatecă, tureci *ουσ. θηλ. το φόντι*

turelă, turele *ουσ. θηλ. (στρατ.) ο πυργίσκος*

turf, turfuri ουσ. ουδ. το ιπποδρόμιο, οι ιπποδρομικοί αγώνες, οι ιπποδρομίες
turfist, turfisti ουσ. αρσ. αυτός που συχνάζει στις ιπποδρομίες
turism, turisme ουσ. ουδ. 1. ο τουρισμός, η περιήγηση 2. το μικρό αυτοκίνητο
turist-ă, turistiŝte ουσ. αρσ. και θηλ. τουρίστας (-στρια (ο, η), περιηγητής-ήτρια (ο, η))
turistico-ă, turistici-ce επιθ. 1. τουριστικός-ή-ό 2. περιηγητικός-ή-ό // **ghid** ~ η τουριστικός οδηγός // **obiectiv** ~ το τουριστικό αντικείμενο
turkmen-ă, turkmeni-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Τουρκμένης-ισσα (ο, η) ΙΙ. επιθ. τουρκμενικός-ή-ό // **limba -ă** η τουρκμενική γλώσσα
turlă, turle ουσ. θηλ. η τούρλα, ο τρούλλος, ο πύργος, η θολωτή στέγη, ο θόλος
turmă, turme ουσ. θηλ. 1. το κοπάδι, το ποίμνιο 2. η αγέλη 3. (χλευασ.) το μπουλουόκι
turnate, turnentez Ι. ρ. μετ. κάνω κάποιον να μεθύσει, προξενώ ζάλη, ζαλίζω κάποιον ΙΙ. ρ. μέσο 1. μεθώ, μεθοκοπώ, μπεκρουλιάζω 2. ζαλίζομαι
turnement-ă, turnement-ă επιθ. 1. μέθυσις-ης-ο, μεθυσιμένος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο // **cetăţeanul** ~ ο ζαλισμένος πολίτης (πρόσωπο από γνωστό θεατρικό έργο)
turn, turnuri ουσ. ουδ. 1. ο πύργος 2. η τούρλα // ~ **de apă** ο πύργος νερού, η δεξαμενή // ~ **de control** ο πύργος ελέγχου // ~ **de răcire** ο ψυκτικός πύργος // ~ **de sondă** ο πύργος της πετρελαιοπηγής (η τούρλα) // **Turnul Babel** ο Πύργος της Βαβέλ // ~ **ul de flideş** ο ελεφάντινος πύργος
turna, torn ρ. μετ. 1. χύνω 2. χύνω μέταλλο, χωνεύω, αποχύνω 3. µτφ. καταδίνω, προδίδω // **a ~ apă** χύνω νερό // **a ~ în formă** χύνω σε καλούπια // **a ~ metale** χύνω μέταλλο από χοάνη ή κάμινο καλούπια // **toarnă cu găleata** βρέχει με το τουλούμιο
turna, turnez ρ. μετ. γυρίζω, κινηματογραφώ // **a ~ un film** γυρίζω ταινία
turnant-ă, turnanţi-te επιθ. 1. περιστροφικός-ή-ό, περιστροφος-η-ο // **placă -ă** η περιστροφική πλάκα // **uşă -ă** η περιστροφική πόρτα
turnare, turnări ουσ. θηλ. 1. το χύσιμο, η χύση, η απόχυση 2. µτφ. η κατάδοση 3. η κατασκευή αντικειμένων με λειωμένο υλικό σε τύπους // **-a unei statui** η χύση ενός αγάλματος
turnare, turnări ουσ. θηλ. το γύρισμα // **-a unui film** το γύρισμα κινηματογραφικού έργου
turnat ουσ. ουδ. 1. το χύσιμο, η χύση 2. µτφ. η κατάδοση
turnat ουσ. ουδ. το γύρισμα, η κινηματογράφηση
turnat-ă, turnanţi-te επιθ. 1. χυτός-ή-ό, χυμένος-η-ο 2. χωνευτός-ή-ό 3. (για είδη ρουχισμού) με τέλεια εφαρμογή 4. προδομένος-η-ο
turnător-oare, turnători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο χύτης, ο χωνευτής (εργάτης σε χωνευτήριο μετάλλων) 2. µτφ. καταδότης-ότρια (ο, η), το καρφί
turnătorie, turnătorii ουσ. θηλ. 1. το χυτήριο, το χωνευτήριο 2. µτφ. η καταγγελία, η κατάδοση
turnesol ουσ. ουδ. το ηλιοστρόπιο (γίνεται κόκκινο σε οξεία και γαλάζιο σε αλκάλια)
turneu, turnee ουσ. ουδ. 1. το τουρνέ, η περιοδεία 2. το ταξίδι αναψυχής
turnir, turnire ουσ. ουδ. το τουρνουά (κατά το Μεσαίωνα)

turnuleţ, turnuleţe ουσ. ουδ. ο πυργίσκος, ο μικρός πύργος
turnură, turnuri ουσ. θηλ. η τροπή, η αλλαγή
turpitudine, turpitudini ουσ. θηλ. η αισχύροτητα, η ανήθικη πράξη
turtă, turte ουσ. θηλ. 1. η μπουγάτσα, η μπομποτά 2. το στρογγυλό ψωμί, η γαλέτα // ~ **de floarea soarelui** η μπογάτσα από υπολείμματα ηλιάνθου (μετά την εξόρυξη του λαδιού) // ~ **dulce** το γλυκόψωμο // **a bate** ~ δέρνω άγρια κάποιον // **a fi beat** ~ είμαι στουπί στο μεθύσι // **a-şi trage spuza pe turta sa** τραβώ τη χόβολη πάνω στη μπομποτά μου
turti, turtese Ι. ρ. μετ. πλαταίνω, πλατσουκώ 2. συνθλίβω, συντρίβω ΙΙ. ρ. μέσο µτφ. 1. αποθαρρύνωμαι, καταβάλλομαι, κατακουράζομαι 2. γίνομαι στουπί στο μεθύσι
turtire, turtiri ουσ. θηλ. 1. το πλατσούκωμα, το πλατέμα
turtit-ă, turtiţi-te επιθ. 1. πλακουτσωτός-ή-ό, πλατεμένος-η-ο 2. µτφ. κατακουρασμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο
turturea, turturele ουσ. θηλ. (ορνιθ.) η τρυγώνα // **amărâtă** ~ η λυπημένη τρυγώνα
turturel, turturei ουσ. αρσ. το τρυγόνι, το τρυγονάκι // **trăiesc ca doi turturei** ζουν σα δύο περιστέρια
turturică, turturele ουσ. θηλ. (ορνιθ.) η τρυγώνα
turui, turui ρ. αμ. (οικ.) 1. φλυαρώ, πολυλογώ 2. (για περιστέρια) γουργουρίζω, γουργουλιζώ 3. µτφ. λυμάρω
turuială, turuieli ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η φλυαρία, η φαφλατιά, η πολυλογία 2. µτφ. η λίμα, το λυμάρισμα 3. (για τα περιστέρια) το γουργουλίωμα
tuse ουσ. θηλ. ο βήχας, το βήξιμο // ~ **convulsivă** ο λόεγγας, ο γαϊδουρόβηχας // ~ **seacă** ο ξερόβηχας
tuslama, tuslamale ουσ. θηλ. (μαγ.) ο πατσάς
tuspătră αριθ. συλλογ. όλοι οι τέσσερεις // **mergeau** ~ πήγαιναν όλοι οι τέσσερεις
tustrei αριθ. συλλογ. όλοι οι τρεις, και οι τρεις // **cântau** ~ τραγουδούσαν και οι τρεις
tuş, tuşuri ουσ. ουδ. 1. η σινική μελάνη 2. το μαύρο (συνήθως) σινικό μελάνι (για σχέδια)
tuşă, tuşe ουσ. θηλ. (αθλ.) η γραμμή γηπέδου // **arbitru de ~** ο επόπτης γραμμών // **a sta pe ~** κάθομαι στον πάγκο (απόμερα, παράμερα, στην μπάντα)
tuşă, tuşi ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) η θεία
tuşeu, tuşeur ουσ. ουδ. 1. η ψάυση, η αφή, το άγγιγμα 2. μουσ. ο τρόπος άγγιγματος πληκτρων του πιάνου από τον πιανίστα
tuşi, tuşesc ρ. αμ. βήχω, έχω βήχα
tuşică, tuşici ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) η θειούλα
tuşier, tuşieri ουσ. αρσ. (αθλ.) ο επόπτης γραμμών
tuşieră, tuşiere ουσ. θηλ. το κουτί ταμπόν για το μελάνωμα των σφραγίδων
tuşit ουσ. ουδ. το βήξιμο
tută, tute ουσ. θηλ. (επαρχ.) η ανόητη, η κουτή, η χαζή
tutela, tutelă ρ. μετ. προστατεύω, κηδεμονεύω, επιτροπεύω
tutelaj, tutelaje ουσ. ουδ. η κηδεμονία, η επιτροπεία, η επιτροπεία
tutelă-ă, tutelari-e επιθ. 1. κηδεμονικός-ή-ό 2. προστατευτικός-ή-ό, επιτροπικός-ή-ό // **forul** ~ η κηδεμονική αρχή

tutelat-ă, tutelați-te επίθ. 1. κηδεμονευόμενος-η-ο, κηδεμονευόμενος-η-ο 2. προστατευόμενος-η-ο
tutelă, tutele ουσ. θηλ. η κηδεμονία, η προστασία ανηλίκου
tutore-oare, tutori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. κηδεμόνας (ο, η) 2. προστασίας-ισσα (ο, η)
tutu, tutuuri ουσ. ουδ. «το τουτού», το κοντό κυματιστό φόρεμα χορευτριών
tutui, tutuiesc I. ρ. μετ. ομιλώ εις τον ενικόν αριθμόν, με το «συ» αντί «σεις» II. ρ. μέσο μιλούμε στον ενικόν αριθμόν
tutuială, tutuieli ουσ. θηλ. η ομιλία με το «συ»
tutuire, tutuiri ουσ. θηλ. το μίλημα με το «συ»
tutuit, tutuituri ουσ. ουδ. ιδ. tutuire
tutun, tutunuri I. ουσ. ουδ. ο καπνός (το φυτό), τα καπνά // **plantație de ~** η καπνοφυτεία II. ουσ. ουδ. 1. ο καπνός, τα ξεραμένα και συσκευασμένα

φύλλα καπνού// **fabrică de ~** το καπνεργοστάσιο // **industria -ului** η καπνοβιομηχανία
tutunărie, tutunării ουσ. θηλ. 1. η καπνοφυτεία, η καπνοκαλλιέργεια 2. το καπνοπωλείο
tutungereasă, tutungerese ουσ. θηλ. (οικ.) η καπνοπώλις
tutungerie, tutungerii ουσ. θηλ. το καπνοπωλείο
tutungioaică, tutungioaice ουσ. θηλ. η καπνοπώλις
tutungiu, tutungii ουσ. αρσ. ο καπνοπώλης
tutuniu-ie, tutunii επίθ. καφετής-πρασινωπός, καφετιά-πρασινωπή, καφετί-πρασινωπό (με το χρώμα του καπνού)
tweed ουσ. ουδ. μάλλινο ύφασμα το κατασκευασμένο από λεπτό μαλλί με μακρές τρίχες
twist, twisturi ουσ. ουδ. (μουσ.) το τουϊστ (ο χορός και η μελωδία αυτού του χορού)

T, t

Ț, ț *ουσ. αμετάβλ.* το γράμμα **ț**, το εικοστό πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [ts].

ța *επιφ.* λέξη για το φώναγμα της κασίικας // —, **căpriță** ~! έλα κασιικάκι!

țac *Ι. επιφ.* τσακ (λέξη που μιμείται τον ήχο της κρούσης) *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* —**pac** αμέσως, γρήγορα, ταχέως (ονοματοποιία)

țambal, țambale *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το κύμβαλο, το τσέμπολο 2. το σαντούρι // **a pune batista pe** ~ αποσιωπώ

țambalagi, țambalagi *ουσ. αρσ.* ο κυμβαλιστής, ο παίκτης κύμβαλου

țanc *ουσ. ουδ. (οικ.)* η κατάλληλη στιγμή // **ai venit la** ~ ήρθες πάνω στην ώρα

țandără, țandări *ουσ. θηλ.* 1. το θρύμμα, το τρίμμα 2. το θρύψαλο // **geamul s-a făcut țandări** το τζάμι έγινε θρύσαλα // **a-i sări cuiva țandăra** με πάνει οργή, ερεθίζομαι, οργίζομαι, βγαίνω απ' τα ρούχα μου

țanțos-ă, țanțoși-se *επιθ.* 1. επηρμένος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό, κορδωμένος-η-ο 2. αλαζονικός-ή-ό, περήφανος-η-ο

țap, țapi *ουσ. αρσ.* 1. ο τράγος // ~ **mic** ο μικρός τράγος, το τραγί 2. *μτφ.* το ποτήρι για μπίρα // ~ **ispășitor** ο αποδιοπομπαίος τράγος

țapinar, țapinari *ουσ. αρσ.* ο χειριστής του γάντζου σε κοιμένους κορμούς δέντρων

țapină, țapine *ουσ. θηλ.* το γαντζωτό εργαλείο από χάλυβα για χειρισμό κορμών κομμένων δέντρων

țar, țari *ουσ. αρσ.* (ιστ.) ο τσάρος

țarat, țarate *ουσ. ουδ.* το κράτος του τσάρου

țară, țări *ουσ. θηλ.* 1. η χώρα 2. η περιοχή, ο τόπος, η επαρχία 3. το κράτος, η πολιτεία 4. το χωριό 5. η υπαίθρος, τα χωριά 6. η πατρίδα // ~ **europeană** η ευρωπαϊκή χώρα // ~ **străină** η ξένη χώρα, η ξενιτιά, τα ξένα // **țara este largă** είσαι ελεύθερος να πας όπου θέλεις // **țara nimănui** η ουδέτερη ζώνη // **Țările de la Polul Nord** οι Χώρες απ' το Βόρειο Πόλο // **Țările de Jos** οι Κάτω Χώρες // **țările Europei** οι χώρες της Ευρώπης // **a afla țărul și țara** το ξέρει όλος ο κόσμος // **a pune țara la cale** πολιτικολογώ, μιλώ διαρκώς για πολιτικά θέματα // **de la** ~ από την υπαίθρο, απ' το χωριό // **iubire de** ~ η φιλοπατρία, η αγάπη για την πατρίδα // **peste nouă țări și peste nouă mări** πολύ μακριά // **te joci cu țara în bumbi?** υποτιμάς την πραγματική αξία κάποιου; // **te pui cu țara?** θέλεις να 'ρθείς σε σύγκρουση με όλον τον κόσμο; // **viața la** ~ η ζωή στο χωριό

țarc, țarcuri *ουσ. ουδ.* 1. το μαντρί, ο περίβολος 2. ο περιφραχτός χώρος

țarcă, țarci *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* 1. η κίσσα, η καρακάξα 2. *μτφ.* η γλωσσού γυναικά

țarevici, țarevici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τσάρεβιτς, ο γιος του τσάρου, ο διάδοχος του θρόνου

țarigrădean-ă, țarigrădeni-e *Ι. επιθ.* Κωνσταντινοπολίτικος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* Κωνσταντινοπολίτης-ισσα (ο, η)

țarigrădeancă, țarigrădence *ουσ. θηλ.* η Κωνσταντινοπολίτισσα

țarină, țarini *ουσ. θηλ.* το χωράφι, ο αγρός, το όργωμα 2. ο χώρος ενός χωριού

țarină, țarini *ουσ. θηλ.* 1. η τσαρίνα (η σύζυγος του τσάρου), η αυτοκράτειρα της Ρωσίας

țarism *ουσ. ουδ.* ο τσαρισμός

țarist-ă, țaristi-ste *επιθ.* τσαρικός-ή-ό // **Rusia** -ă η τσαρική Ρωσία

țată, țate *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η θεία 2. *μτφ.* η κουτσομπολό, η κακόγλωσσα

țacălie, țăcălii *ουσ. θηλ.* το γεγάκι

țăcăneală, țăcăneli *ουσ. θηλ.* 1. η τρελαμάρα, η παλαβομάρα 2. το κροτάλισμα, το χτύπημα στη γραφομηχανή

țăcăni, țăcănesc *Ι. ρ. μετ.* κροταλίζω, χτυπώ στη γραφομηχανή *ΙΙ. ρ. αμ.* χτυπώ με επανειλημμένο κρότο *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός 2. παλαβώνω, βγαίνω απ' τον εαυτό μου, είμαι εκτός εαυτού

țăcănit, țăcănituri *ουσ. ουδ. (οικ.)* το κροτάλισμα, το επανειλημμένο χτύπημα

țăcănit-ă, țăcăniți-te *επιθ.* 1. με ρυθμικά βήματα 2. *μτφ.* παλαβός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές

țăcănitură, țăcănituri *ουσ. θηλ.* το κροτάλισμα, το επανειλημμένο χτύπημα

țândări, țândăresc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* θρυμματίζω, θραύω, συντρίβω

țândărică, țândărele *Ι. ουσ. θηλ.* το πελεκούδι, η σχίζα, η σκίζα, το απόσχιμα ξύλου *ΙΙ. ουσ. αρσ. μτφ.* ο μικρόσωμος, ο βραχύσωμος, ο κοντόκορμος **țăpoi, țăpoș** *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. το δίκρανο, το δικάλι, το δικράνι 2. το μεσοδόκι σε χωριάτικο σπίτι **țăran, țărani** *ουσ. αρσ.* ο χωρικός, ο χωριάτης, ο αγρότης, ο γεωργός // ~ **lipsit de pământ** ο άκληρος αγρότης // ~ **șmecher** ο μπερτοδούλος, ο μπερτόλδος

țărancă, țărance *ουσ. θηλ.* η χωρική, η χωριάτα, η χωριάτισσα, η αγρότισσα

țărăncuță, țărăncuțe *ουσ. θηλ.* η χωριατοπούλα

țărănesc-cască, țărănești *επιθ.* αγροτικός-ή-ό, χωριάτικος-η-ο, χωρικός-ή-ό // **casă țărănească** το χωριάτικο σπίτι

țărănesc *επιρ.* χωριάτικα // **a se purta** ~ χωριατοφέρνω

țărănime *ουσ. θηλ.* η αγροτιά // ~ **a cooperatistă** η συνεταιρισμένη αγροτιά

țărănism *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η χωριατιά, η χωριατοσύνη

țărănist-ă, țărăniști-ste *Ι. επιθ.* αγροτικός-ή-ό // **partidul** ~ το αγροτικό κόμμα *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροτικός-ή (ο, η)

țărănoi, țărănoi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο χωριάτης, ο αγροίκος, ο άξεστος, ο βάνανυσος, ο χωριατομαθημένος

țărănă, țărăne *ουσ. θηλ.* 1. το χώμα 2. *μψ.* τα λείψανα, το νεκρό ανθρώπινο σώμα, τα ανθρώπινα κόκαλα // **praf și** ~ τίποτε
țărănos-oasă, țărănoși-oase *επιθ.* 1. χωματένιος -ια-ιο 2. εὐθριπτος-η-ο, κονιορτοποιήσιμος-η-ο
țarcui, țarcuiesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. μαντρίζω, μαντρώνω 2. βάζω τα ζώα σε μαντρί
țarcușor, țarcușoare *ουσ. ουδ.* το μικρό μαντρί
țărișoară, țărișoare *ουσ. θηλ.* η μικρή χώρα, το κρατίδιο
țarm, țarmuri *ουσ. ουδ.* ο γιάλος, η ακτή, η παραλία, το ακρογιάλι, η ακρογιαλιά, η ακροθαλασσιά, το περιγιάλι // **de** ~ επάκτιος-α-ο, παράκτιος-ια-ιο, παραλιακός-ή-ό
țarmurean-ă, țarmuren-i *ουσ. αρσ. και θηλ.* παράκτιος-ια, παραλιακός-ή, παρόχθιος-ια (ο, η)
țarmuri, țarmuresc *ι. ρ. μετ.* ορίζω, θέτω όριο, περιορίζω *ΙΙ. ρ. μέσο* γειτονεύω, γειτνιάζω, συνορεύω
țărână *ουσ. θηλ. ιδ.* țărănă
țăruș, țăruși *ουσ. αρσ.* ο πάσσαλος, το παλούκι
țățică, țățici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η θειούλα
țâfnă, țâfne *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η παραφορά, η οργή 2. η έπαρση, η αλαζονεία // **a-i sări țâfna** παραφέρομαι, εξοργίζομαι, με πιάνει οργή // **a umbra cu țâfna în nas** είμαι έτοιμος για καβγά, για μάλωμα
țâfni, țâfnesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* οργίζομαι, με πιάνει οργή, εξάπτομαι, θυμώνω, μανιώνω
țâfnos-oasă, țâfnoși-oase *επιθ. (λαϊκ.)* 1. αψιθυμος -η-ο, στριφνός-ή-ό, δύστροπος-η-ο 2. φαντασμένος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό
țânc, țânci *ουσ. αρσ. (οικ.)* το βρέφος, το νήπιο, το παιδάκι, το πιτσιρίκι
țâncă, țânce *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κοριτσάκι, η παιδούλα
țânțar, țânțari *ουσ. αρσ.* το κουνούπι // **a face din** ~ **armăsar** κάνω την τρίχα τριχιά (μεγαλοποιώ, υπερβάλλω)
țâr *επιφ.* τζίρ (ο ήχος του τζιτζικά)
țâr, țâri *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο τσίρος (το σκουμπρί που έχει ξεραθεί) 2. *μψ.* ο λιπόσαρκος, ο ισχνός, ο κοκαλιάρης
țără *ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό κομμάτι, τα θραύσματα ενός πράγματος *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* ο ~ λιγάκι, λίγο, σε μικρή ποσότητα
țârcovnic, țârcovnici *ουσ. αρσ.* ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης
țârâi, țârâi *ι. ρ. αμ.* 1. συρίζω (με συριστικό ήχο 2. κουδουνίζω 3. σάτζω, πέφτω σε σταγόνες *ΙΙ. ρ. μετ.* 1. χύνω υγρό σε σταγόνες, σταλάζω 2. *μψ.* κάνω κάτι σιγά-σιγά
țârâială, țârâieli *ουσ. θηλ.* 1. ο συριστικός ήχος 2. η ψιλή βροχή
țârâit *επίρ. (μουσ.)* (στα έγχορδα όργανα, με την άκρη του δοξαριού) τρεμουλιαστά
țârâit, țârâituri *ουσ. ουδ.* 1. το σύριγμα 2. το κουδούνισμα
țârâita *ι. ουσ. θηλ.* λίγο-λίγο, η ελάχιστη ποσότητα *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* **cu** ~ σε μικρή ποσότητα, λιγοστά, με το σταγονόμετρο
țârâitură, țârâituri *ουσ. θηλ.* το σύριγμα, το κουδούνισμα
țâșni, țâșnesc *ρ. αμ.* 1. αναβλύζω, αναβρűζω, ξεπηδώ, ξεπετάγομαι, ξεπετιέμαι 2. αναπηδώ, αναπετιέμαι, πετιέμαι προς τα πάνω // **din izvor**

țâșnește apă limpede από τη βρύση αναβλύζει γάργαρο νερό // **flacăra care țâșnea** η φλόγα που ξεπηδούσε
țâșnire, țâșniri *ουσ. θηλ.* 1. η ανάβλυση, το ανάβλυσμα, η ανάβρυση 2. το ξεπέταγμα, το ξεπήδημα
țâșnitor-oare, țâșnitori-oare *επιθ.* αναβρυτός-ή-ό // **fântână țâșnitoare** το συντριβάνι, ο πίδακας
țâșnitură, țâșnituri *ουσ. θηλ.* η ανάβλυση, το ανάβρυσμα
țâță, țâțe *ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το βυζί, ο μαστός // **a da** ~ βυζαίνω, γαλουχώ, δίνω γάλα στο βρέφος *ΙΙ. επιθ. έκφρ.* **copil de** ~ το παιδί που θηλάζει, το βυζασταρούδι, το βυζανιάρικο *ΙΙΙ. επιρ. έκφρ.* **la** ~ στο στήθος
țățioasă, țățioare *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό βυζί
țățâi, țățâi *ρ. αμ. (οικ.)* τρέμω, φοβάμαι // **a-i** ~ **fundul de frică** τρέμει ο πισινός του από φόβο
țățâit *ουσ. ουδ.* ο διαπεραστικός οξύς ήχος
țățână, țățâni *ουσ. θηλ.* 1. ο ρεζές, η στρόφιγγα πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π. 2. το μάσκουλο, ο στροφέας // **a scoate din țățâni** βγάζω απ' τους ρεζέδες (κάνω κάποιον να θυμώσει πολύ)
țățoasă, țățoase *επιθ.* η γυναίκα με μεγάλη βυζιά
țeară, țepi *ουσ. θηλ.* 1. ο σκόλοπας, η σούβλα, το παλούκι 2. το αγκάθι, η αγκίδα // **a trage în** ~ σκολοπίζω, σουβλίζω, παλούκωνω, ανασκολοπίζω // **tragere în** ~ η ανασκολοπίση, το παλούκωμα, το μπηξιμο σε παλούκωμα, το μπηξιμο σε παλούκι, ο ανασκολοπισμός // **βοτ. țeara spicului** το άγανο
țearpă-nă, țepeni-e *επιθ.* 1. άκαμπτος-η-ο, δύσκαμπος-η-ο, στητός-ή-ό 2. αλύγιτος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, ασάλευτος-η-ο 3. στερεός-ά-ό, σταθερός-ή-ό 4. γερός-ή-ό, εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-έα-έο
țeastă, țeste *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το κρανίο, το καύκαλο
țeavă, țevi *ουσ. θηλ.* 1. ο σωλήνας 2. η κάννη 3. το καλάμι // **~ de extracție** ο σωλήνας εξόρυξης // **~ de oțel** το ατσάλινο σωλήνας // **pușcă cu două țevi** το δίκαννο, το κυνηγετικό όπλο με δύο κάννες
țechin, țechini *ουσ. αρσ.* το τσεκίι
țel, țeluri *ουσ. ουδ.* 1. ο στόχος 2. (σε όπλο) το στόχαστρο 3. ο σκοπός // **în** ~ **ul puștii** στο στόχαστρο του όπλου
țelină, țeline *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σέλινο
țelină, țelini *ουσ. θηλ.* ο χερσότοπος, το χερσοτόπι, η χέρσα γη, το χέρσο έδαφος
țelinos-oasă, țelinoși-oase *επιθ.* χέρσος-α-ο, ακαλλιέργητος-η-ο
Țepeș *επίθ. αμετάβλ. (ιστ.)* **Țepeș-Vodă** ο (αυμοστανής)φονικός ηγεμόνας // **Vlad Țepeș** ο Βλαντ ο δολοφόνος
țepos-oasă, țepoși-oase *επιθ.* ακανθώδης-ης-ες, ακαθωτός-ή-ό, ακαθερός-ή-ό, ακαθιαστός-ή-ό
țepușă, țepușe *ουσ. θηλ.* η αγκίδα, το κεντρί, το αγκάθι
țesală, țesale *ουσ. θηλ.* το ξυστρί
țesăla, țesal *ρ. μετ.* ξυστρίζω
țesălare, țesălări *ουσ. θηλ.* το ξύσιμο, η ξυσιά, η ξυσματιά
țesălat *ουσ. ουδ.* η ξυσιά, το ξύσιμο
țesălat-ă, țesălați-te *επιθ.* ξυσμένος-η-ο, ξυστός-ή-ό
țesător-oare, țesători-oare *επιθ.* υφαντής-άντρα (ο, η), υφαντής-άντρα (ο, η), υφαντουργός (ο, η)
țesătorie, țesătorii *ουσ. θηλ.* το υφαντουργείο, το υφαντήριο, η υφαντουργία

țesătură, țesături *ουσ. θηλ.* 1. το ύφασμα 2. η ύφανση 3. το υφαντό 4. *μτφ.* η πλοκή, η υφή (σε αφηγηματικό έργο) 5. *μτφ.* η μηχανορραφία, η σκευωρία, η ραδιουργία // ~ **de bumbac** το βαμβακερό ύφασμα // ~ **de lână** το μάλλινο ύφασμα // ~ **de mătase** το μεταξωτό ύφασμα

țese, țes *l. ρ. μετ.* 1. υφαίνω 2. μαντάω, καρικώνω, επιδιορθώνω φθαρμένο ρούχο πλέκοντας τις τρύπες 3. *μτφ.* μηχανορραφώ, σκευωρώ, συνυφαίνω // **a ~ pânză** υφαίνω ύφασμα // **păianjenul își țese pânza** η αράχνη υφαίνει τον ιστό της *ll. ρ. μέσο* πλέκομαι, υφαίνομαι // **se ~ pânză multă** υφαίνεται πολύ ύφασμα

țest, țesturi *ουσ. ουδ.* το κωδωνοειδές σιδερένιο σκέπασμα ταψιού για το ψήσιμο ψωμίου
țestos-oasă, țestos-oase *επιθ.* οστράκινος-η-ο, οστρακώδης-ης-ες // **broască țestoasă** η χελώνα, η χελωνή

țesu-ă, țesuți-te *επιθ.* υφασμένος-η-ο // ~ **de păianjen** υφασμένο απ' αράχνη // ~ **în aur** χρυσοϋφαντος-η-ο

țesut, țesuturi *ουσ. ουδ.* 1. η ύφανση 2. η υφαντουργική 3. (ανατ.) ο ιστός // **război de ~** ο υφαντικός ιστός, ο αργαλειός

țe-țe *ουσ. θηλ.* η τσε-τσε (η μύγα των τροπικών χωρών)

țevărie, țevării *ουσ. θηλ.* 1. το σύνολο σωλήνων 2. το εργαστήριο σωλήνων

țevișoară, țevișoare *ουσ. θηλ.* το σωληνάρι, το σωληνάκι

țevui, țevuiesc *ρ. μετ.* σωληνώνω

țevuire, țevuiri *ουσ. θηλ.* η σωλήνωση

țicneală, țicneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το παλάβωμα, η παραφροσύνη, το σάλεμα του νου, η τρέλα

țicni, țicnesc *ρ. μέσο (οικ.)* παραφρονώ, τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός, σαλεύει το μυαλό μου

țicnit-ă, țicniți-te *επιθ. (οικ.)* παλαβός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές, φρενοπαθής-ής-ές, τρελός-ή-ό

țidulă, țidule *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η απόδειξη, το γραφτό αποδειχτικό, το γραφτό σημείωμα, το μπλιέτο

ție *αντ. προσ.* (στη δοτική πτώση) εσένα (σου)

țigăie, țigăi *επιθ.* 1. η ράτσα προβάτων, με κοντό, καταρακό, μαλακό και μεταξωτό μαλλί 2. το μαλλί απ' αυτά τα πρόβατα

țigan-ă, țigani-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γύφτος-ισσα (ο, η), τσιγγάνος-α (ο, η), αθίγγανος-η (ο, η) // **a arunca moartea în ~** i ρίχνω το φταίξιμο σε άλλους // **a se îneca ca ~ ul la mal** ακριβώς στο συχνά τέλος // **a se muta ca ~ ul cu cortul** αλλάζω τόπο διαμονής // **de ~** ~ τσιγγάνικος-η-ο // **sat de ~** i το γυφτοχώρι, το γύφτικο χωριό // **tot ~ ul își laudă ciocanul** καθέννας επαινεί τον εαυτό του *ll. επιθ.* γύφτικος-η-ο, τσιγγάνικος-η-ο

țigancă, țigănci *ουσ. θηλ.* 1. η γύφτισσα, η τσιγγάνα, η αθίγγανη

țigară, țigări *ουσ. θηλ.* 1. το τσιγάρο, το σιγαρέτο // ~ **de foi** το πούρο // **foiță de ~** το σιγαρόχαρτο, το τσιγαρόχαρτο

țigareț, țigarete *ουσ. ουδ.* η πίπα

țigareță, țigarete *ουσ. θηλ.* 1. το σιγαρέτο // **fabrica de țigarete** το σιγαροποιείο, το εργοστάσιο κατασκευής τσιγάρων

țigăncușă, țigăncușe *ουσ. θηλ.* η γυφτοπούλα, η μικρή γύφτισσα

țigăncuță, țigăncuțe *ουσ. θηλ.* η γυφτοπούλα

țigăneală, țigăneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η ζητιανιά, το διακόνεμα

țăgănos-ească, țăgănești *επιθ.* γύφτικος-η-ο, τσιγγάνικος-η-ο, αθίγγανικός-ή-ό

țigănește *επιρ.* γύφτικα, τσιγγάνικα

țigăni, țigănesc *ρ. μέσο* γυφτίζω, γυφτιάζω, ζητιανεύω, διακονεύω

țigănie, țigăanii *ουσ. θηλ.* η γυφτουριά, το γυφταριό, η γυφτιά

țigănlime *ουσ. θηλ.* η γυφτουριά

țigănos-oasă, țigănoși-oase *επιθ.* 1. μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό, μελαχρινός-ή-ό, μελαχροινός-ή-ό 2. *μτφ.* γύφτικος-η-ο, ευτελής-ής-ές, μικροπρεπής-ής-ές

țigănuș, țigănuși *ουσ. αρσ.* ο γυφτάκος, το γυφτάκι, ο μικρός γύφτος, το γυφτόπουλο

țiglar, țiglari *ουσ. αρσ.* ο κεραμιδός, ο κεραμοποιός

țiglă, țigle *ουσ. θηλ.* το κεραμίδι, η κεραμίδα

țiglărie, țiglării *ουσ. θηλ.* το κεραμιδοποιείο, το κεραμοποιείο, το κεραμιδαριό, το κεραμιδάδικο

țignal, țignale *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το σινιάλο, το σύνθημα

țiiitor-oare, țiiitori-oare *ουσ. θηλ. και αρσ.* 1. η παλλακίδα, η γυναίκα που συζεί με άντρα χωρίς νόμιμο γάμο 2. ο εραστής, ο αγαπητικός *ll. ουσ. θηλ. (πληθ.)* το μέρος απ' όπου περνάει το θήραμα *lll. επιθ.* διαρκής-ής-ές

țincvâis *ουσ. ουδ. (χημ.)* το οξειδιο ψευδαργύρου, ο τσίγκος

ține, țin *l. ρ. μετ.* 1. κρατώ, βαστώ, βαστάζω 2. φυλάττω, φυλάσσω, φυλάγω 3. διατηρώ, τηρώ 4. περιλαμβάνω, περιέχω 5. πιάνω, καταλαμβάνω 6. συγκρατώ 7. συντηρώ // **a ~ capul sus** κρατάω ψηλά το κεφάλι // **a ~ casă mare** βαστώ μεγάλο σπίτι, έχω πολλά έξοδα // **a ~ cuiva de cald** ζεσταίνω κάποιον // **a ~ cuiva drumul** πιάνω το δρόμο κάποιου // **a ~ de scurt** τον (την) προσέχω από κοντά // **a ~ frânele țării** κρατώ τα ηνία της χώρας // **a ~ în evidență** κρατάω στο δεφτέρι, λαβαίνω υπόψη μου // **a ~ în șah** διαστάζω να πω την τελική μου απόφαση // **a ~ în suspans** κρατώ σε εκκρεμότητα // **a ~ legătura cu cineva** κρατώ επαφή με κάποιον // **a ~ loc de...** κρατώ τη θέση του (της)..., αντικαθιστώ, αντικατασταίνω, αναπληρώνω // **a ~ minte** θυμάμαι, ενθυμούμαι // **a ~ o conferință** κάνω μια διάλεξη (ομιλία) // **a ~ pasul vremii** συμβαδίζω με την εποχή μου // **a ~ pe cineva de vorbă** κουβεντιάζω με κάποιον για να χάσει τον καιρό του // **a ~ pe cineva la studii** συντηρώ κάποιον στις σπουδές // **a ~ pe cineva sub papuc** κρατώ κάποιον στην εξουσία μου // **a ~ regim** κρατώ δίαιτα // **a ~ seama de...** προσέχω κάτι..., έχω υπ' όψιν κάτι... // **a ~ soarta cuiva în mână** κρατώ τη μοίρα κάποιου στο χέρι μου // **a ~ socotelile** κρατώ τους λογαριασμούς, βαστώ τα βιβλία // **a ~ ședința** συνεδριάζω // **a ~ taina** κρατώ το μυστικό // **a ~ un discurs** βγάζω λόγο // **a ~ un sfat** έχω συμβούλιο, κάνω συμβούλιο // **a ~ zile de post pentru cineva** κρατώ μέρες νηστείας για κάποιον // **abia își ~ lacrimile** μόλις συγκρατεί τα δάκρυά του // **a-și ~ firea** συγκρατείται, είμαι κύριος του εαυτού μου // **a-și ~ rangul** κρατώ τη θέση μου (το βαθμό μου, τη σειρά μου) // **a-și ~ sufletul cu...** διατηρώ την ψυχή μου με το... // **a o ~ numai într-o fugă** τρέχει συνέχεια // **a o ~ tot una cu...** το

κρατώ ολοένα με... (όλο διαρκώς με...) // **a o ~ una și bună** αυτός το δικό του // **a nu-l mai ~ pielea** δεν τον χωράει το πετσί του // **de bucurie, masa ținu trei zile** από χαρά, το τραπέζι κράτησε τρεις μέρες // **p. αμ.** 1. βαστώ, αντέχω, κρατώ, διαρκώ 2. ανήκω 3. **μτφ.** αγαπώ // **a ~ cu cineva** βαστάει με κάποιον (είναι με το μέρος του) // **a ~ la vorba sa** κρατάει το λόγο του // **a ~ morțiș la cineva** αγαπάει πάση θυσία κάποιον // **calul ~ la galop** το άλογο βαστά στο γκαλόπ (στον καλπασμό) // **cât ~ όσο** βαστάει // **noi ~m de al 30-lea regiment** εμείς ανήκουμε στο τριακοστό σύνταγμα // **pantofii nu țin** τα παπούτσια δεν αντέχουν // **plăoia asta nu ~ mult** η βροχή αυτή δεν διαρκεί πολύ // **p. μέσο** 1. κρατιέμαι, κρατιούμαι, βαστιέμαι, βαστιούμαι 2. πιάνομαι 3. διατηρούμαι // **~te bine!** έχει κουράγιο! // **~te de drumul aceștia până acasă** βάσταξε το δρόμο από το μέχρι το σπίτι // **a se ~ cu nasul pe sus** συμπεριφέρεται περήφανα, ακατάδεχτα // **a se ~ cu zile** βαστιέται με τις μέρες του, βρίσκει στη ζωή, έχει ακόμα μέρες // **a se ~ de carte** είναι γραμματισμένος // **a se ~ de mână** κρατιούνται απ' τα χέρια // **a se ~ deoparte** κάθομαι απόμερα / παρόμερα // **a se ~ gata** είμαι έτοιμος για κάτι // **a se ~ de treabă** είναι δουλεπής, εργατικός δραστήριος // **a se ~ după cineva** κρατιέμαι πίσω από κάποιον // **a se ~ în rezervă** επιφυλάσσομαι, έχω επιφυλάξεις, δεν παίρνω μέρος σε κάτι // **a se ~ scai (de cineva)** γίνομαι κολλητσίδα // **se ~ tare în șă** κρατιέται γερά στη σέλα // **a se ~ treaz** μένω άγρυπνος, ξυπνητός // **a se mai putea ~ pe picioare** μπορώ ακόμα να βαστιέμαι στα πόδια μου // **astăzi nu se țin cursurile** σήμερα δεν κρατιούνται τα μαθήματα // **automobilele se ~ au lanț** τα αυτοκίνητα σχηματίζουν σειρά // **de-abia se ~ să nu rădă** μόλις βαστιέται να μη γελάσει // **el se ~ de scaun** αυτός κρατιέται από τη θέση του // **să se țină bine!** να κρατηθεί καλά! (απειλή) // **se ~ a de ale sale** φρόντιζε για τα δικά του // **se ~ a numai într-un cui** βαστιόνταν μόνο σ' ένα καρφί

țina, țineri ουσ. θηλ. 1. η αντοχή 2. **μτφ.** η υπομονή, η καρτερία // **~ de minte** το μνημονικό, η μνήμη, το θυμητικό, η θύμηση // **are bună ~ de minte** έχει καλό μνημονικό

tinghilinghi επιφ. ντυγκ νταγκ, ο θόρυβος κουδουνιών, το χτύπημα κουδουνιού

țintar, țintare ουσ. ουδ. η τρίλια, η τρίλιζα (παχνίδι πάνω σε τριπλό ορθογώνιο τετράπλευρο)

țintaș, țintași ουσ. αρσ. ο σκοπευτής-ή

țintar-ă, țintași-te επιθ. 1. καρφωτός-ή (με καρφιά) 2. (για ζώα) με λευκό αστεροειδές σημείο στο μέτωπο

țintă, ținte l. ουσ. θηλ. 1. η πρόκα, το καρφί 2. ο σκοπός, ο στόχος 3. το σημάδι, ο τελικός σκοπός // **a nimeri ținta** πετυχαίνω το στόχο, σκοπεύω // **a trage la ~** ρίχνω στο σημάδι // **cu ochii ~** με το βλέμμα προσηλωμένο // **e ținta tuturor** privirilor είναι ο στόχος όλων των βλέψεων // (αθλ.) **teren de ~** το έδαφος του στόχου (ράγκμπι) // **επιρ.** έκφρ. **fără ~** χωρίς σκοπό, άσκοπα, ασκόπως

ținti, țintesc l. **p. μετ.** 1. σκοπεύω, σηματοδύω 2. επιδιώκω // **a-și ~ privirea** προσηλώνω το βλέμμα μου // **țintește să mă întreacă** σκοπεύει να με προσπεράσει // **p. αμ.** επιθυμώ, αποβλέπω

țintire, țintiri ουσ. θηλ. 1. η σκόπευση, η επιδίωξη 2. **μτφ.** η προσήλωση

țintirim, țintirime ουσ. ουδ. (επαρχ.) το κοιμητήριο, το νεκροταφείο

țintisoară, țintisoare ουσ. θηλ. το μικρό καρφί, η μικρή πρόκα

țintit-ă, țintii-te επιθ. 1. επιδιωγμένος-η-ο 2. προσηλωμένος-η-ο, προσκολλημένος-η-ο

țintitor-oare, țintitori-oare επιθ. σκοπευτικός-ή-ό, επιζητών-ούσα-όν

țintui, țintuiesc **p. μετ.** 1. καρφώνω, καθλώνω 2. στολίζω με καρφιά // **a ~ la stălpul infamiei** στηλιτεύω, κατακρίνω κάποιον με σφοδρότητα / **a ~ locului** καθλώνω στη θέση του // **a ~ privirea** καρφώνω τη ματιά

țintuire, țintuiri ουσ. θηλ. 1. το κάρφωμα, η καθήλωση 2. η προσήλωση // **-a la stălpul infamiei** το γράψιμο πάνω σε στήλη

țintuit-ă, țintuiți-te επιθ. 1. καρφωμένος-η-ο, ακινητοποιημένος-η-ο 2. ασάλευτος-η-ο 3. καρφωτός-ή-ό 4. **μτφ.** ακούνητος-η-ο

ținut, ținuturi ουσ. ουδ. 1. η περιοχή, ο τόπος, η επαρχία 2. η χώρα // **~ mlăștinos** ο ελώδης τόπος, ο τελματώδης τόπος // **~ sălbatic** ο αγριότοπος

ținută, ținute ουσ. θηλ. 1. η περιβολή, η στολή, η ενδυμασία, το ντύσιμο 2. το ανάστημα, το παρουσιαστικό, η στάση, η συμπεριφορά, το φέρσιμο // **~ de companie** η στολή εκστρατείας // **~ de seară** η βραδυνή ενδυμασία // **mare ~ de ceremonie** η μεγάλη στολή τελετής // **ținuta de gală** η επίσημη περιβολή

ținut-ă, ținuti-te επιθ. πιασμένος-η-ο, βασταγμένος-η-ο, κρατημένος-η-ο

țipa, țip **p. αμ.** 1. φωνάζω, κραυγάζω, ξεφωνίζω, κατακραυγάζω 2. ουρλιάζω, σκούζω, στριγγλίζω, στριγγίζω, τσιρίζω 3. **μτφ.** χτυπώ (χρώματα) // **a ~ la cineva** φωνάζω σε κάποιον, μαλώνω κάποιον // **a ~ cât îl fine** **gura** φωνάζει δυνατά // **de ce țipi la copii?** γιατί σκούζεις στα παιδιά; // **el țipă de durere** αυτός ουρλιάζει από πόνο

țipa, țip **p. μετ.** (επαρχ.) 1. πετώ, πετάω, ρίχνω κάτι // **la ~ t afară** τον πέταξε έξω 2. διώχνω

țipar, țipari ουσ. αρσ. (ιχθ.) το χέλι, ο έγγελος

țipat-ă, țipați-te επιθ. φωναχτός-ή-ό, στριγγγός-ιά-ό

țipăt, țipecte ουσ. ουδ. 1. το φωνάγμα, η κραυγή, η κατακραυγή, η ιαχή 2. η τσιρίδα, το τσίριγμα, το ούρλιασμα, η στριγγλιά // **~ ascuțit** η στριγγλιά, η δυνατή και διαπεραστική φωνή // **~ ul măgarului** το γκάρισμα // **el scoase un ~ îngrozitor** αυτός έβγαλε μια τρομαχτική κραυγή

țipător-oare, țipători-oare l. επιθ. 1. κραυγαλός-α-ο, τσιριχτός-ή-ό 2. χτυπητός-ή-ό 3. στριγγγός-ιά-ό (και στριγγή) 4. φανταχτερός-ή-ό // **contradicția este țipătoare** η αντιφατικότητα είναι κραυγαλέα // **culoarea este țipătoare** το χρώμα είναι χτυπητό // **o voce țipătoare** η στριγγή φωνή // **επίρ.** 1. κραυγαλέα, τσιριχτά 2. χτυπητά 3. φανταχτερά // **l. ουσ. αρσ.** ο κράχτης

țipenie ουσ. θηλ. ούτε ένας, κανένας, ούτε ζωντανή ψυχή // **nici o ~** ούτε ρουθούνι δεν είναι: ούτε ψυχή δε φαίνεται

țipirig ουσ. ουδ. το νισαντρί, το χλωριούχο αμμώνιο

țiplă, țiple ουσ. θηλ. 1. η τσίπα 2. είδος σελοφάν **țist** επιφ. σου! (σιωπή)

țiteră, țitere ουσ. θηλ. (μουσ.) η μαντόλα (είδος έγχορδου μουσικού οργάνου)

țit επιφ. τσιτ (ο ήχος του ποντικιού)

țitei țiteiuri ουσ. ουδ. το ακάθαρτο πετρέλαιο, η νάφθα

țui, țui ρ. αμ. 1. τσιρίζω, τσιτσιρίζω 2. κουδουνίζω 3. σφυρίζει ο άνεμος // **a-i ~ cuiva urechile** τσιρίζουν σε κάποιον τ' αυτιά του

țuit, țuituri ουσ. ουδ. 1. το τσίριγμα, το τσιτσιρίγμα 2. το κουδούνισμα

țuitor-oare, țuitori-oare επιθ. τσιτσιριστός-ή-ό, συριστικός-ή-ό

țuitoră, țuitori ουσ. θηλ. 1. το τσίριγμα, το τσιτσιρίγμα 2. το κουδούνισμα 3. το βούισμα // **~ a urechilor** το βούισμα των αυτιών

țoală, țoale ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το ρούχο 2. (χλευασ.) το τσούλι, το τσόλι (το φθαρμένο ρούχο ή χαλί)

țoapă, țoape ουσ. θηλ. (οικ.) η βάναιυση, η αγροίκα, η άξεστη, η απολίτιστη, η χοντροκομμένη **țocăi, țocăi** Ι. ρ. μετ. (οικ.) φιλώ, δίνω φιλή με θόρυβο ΙΙ. ρ. μέσο φιλιέμαι με θόρυβο

țocăit, țocăituri ουσ. ουδ. (οικ.) το θορυβώδες φιλή **țoi, țoiuri** ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το ρακοπότηρο, το ποτηράκι με μακρόστενο λαιμό (για ούζο)

țol, țoli ουσ. αρσ. η ίντσα, ίσον με 2,54 εκατ. του μέτρου

țol, țoluri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) το τσόλι, το φτηνό ρούχο, το χοντρό μάλλινο, βαμπακερό ή κανναβένιο ύφασμα

țop επιφ. όπα

țopăi, țopăi ρ. αμ. χοροπηδώ, πηδών με μικρά πηδήματα

țopăială, țopăieli ουσ. θηλ. το χοροπήδημα, το ακανόνιστο, αρρύθμιστο πηδήμα προς το επάνω

țopăit ουσ. ουδ. το άχαρο χοροπήδημα

țopăitură, țopăituri ουσ. θηλ. το αρρύθμιστο χοροπήδημα

țopârlan, țopârlani ουσ. αρσ. (οικ.) ο άξεστος, ο απολίτιστος, ο χοντροκομμένος

țopârlancă, țopârlance ουσ. θηλ. (οικ.) η άξεστη, η απολίτιστη, η χοντροκομμένη

țuca, țuc Ι. ρ. μετ. (επαρχ.) φιλώ ΙΙ. ρ. μέσο φιλιέμαι, φιλιούμαι

țucal, țucale ουσ. ουδ. 1. το τσουκάλι 2. (αργκ.) η πάπια, το καθίκι, το ουροδοχείο

țucără επιθ. (βοτ.) **fasole** ~ τα φασόλια με το λεπτό και κίτρινο λέπυρο

țugui, țuguie ουσ. ουδ. η μυτερή κορυφή

țuguia, țuguiet Ι. ρ. μετ. κάνω κάτι μυτερό, οξύνω // **a-și ~ buzele** κάνω μυτερά τα χείλη μου ΙΙ. ρ.

μέσο γίνομαι μυτερός-ή-ό, καταλήγω σε μυτερό άκρο, οξύνομαι

țuguiaț-te, țuguiați-te επιθ. μυτερός-ή-ό, αιχμηρός -ή-ό, σουβλερός-ή-ό, οξύς-εία-ύ

țuguire ουσ. θηλ. το τελείωμα σε μυτερή άκρη

țuhaus ουσ. ουδ. (αργκ.) η φυλακή

țuicar, țuicari ουσ. αρσ. 1. ο ρακτζής, ο ρακοπώλης 2. οικ. ο ρακοπότης

țuică, țuici ουσ. θηλ. το ρακί, η ρακή // **cazan de ~** το ρακοκάζανο // (λαϊκ.) **cu țuica-n nas** μεθυσμένος // **distilarea țuicii** η απόσταξη ρακής

~ fabrică de ~ το ρακτζήδικο // **pahar de ~** το ρακοπότηρο

țuicăreală, țuicăreli ουσ. θηλ. το πιόσιμο ρακής

țuicări, țuicăresc ρ. μέσο πίνω ρακί, πίνω ούζο

țuiculită, țuiculite ουσ. θηλ. το ουζάκι

țumburuș, țumburușe ουσ. ουδ. η στρογγυλή μικρή προσεχρή σ' ένα αντικείμενο

țundră, țundre ουσ. θηλ. (επαρχ.) η κάπα, η καπότα, το αντρικό χωρικό παλτό από χοντρό ύφασμα

περιρροαμένο με γαϊτάνια

țurcan-ă, țurcanie Ι. επιθ. αυτό που ανήκει στη ράτσα

προβάτων λεγόμενη «τσουρκάνα», με μακρύ, τραχύ και χοντρό μαλλί ΙΙ. ουσ. θηλ. το μαλλί απ' αυτά τα πρόβατα (μακρύ, χοντρό και τραχύ)

țurcă, țurci ουσ. θηλ. (παιχνίδι) το τσελίκι

țurcă, țurci ουσ. θηλ. ο σκούφος από μαλλωτό δέρμα προβάτου ράτσας «τσουρκάνα»

țurloi, țurloaie ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το αντικνήμιο, το μπροστινό κόκαλο της κνήμης 2. το καλάμι 3.

η φλογέρα της γκάνιντας 4. η υδρορροή, ο κρυσταλλόπαγος 5. η ποτίστρα

țuțur, țuțuri ουσ. αρσ. 1. ο κρυσταλλόπαγος, η υδρορροή 2. ο κροσσός, το κρότσι, η φράντζα

țuțurat-ă, țuțurați-te επιθ. κρυσταλλώδης-ης-ες

țușcă, țuște ουσ. θηλ. η μικρή καυστική πιπεριά

țuști επιφ. χοπ! (Ξαφνική εμφάνιση κάποιου)

țuț, țuțuri Ι. ουσ. ουδ. (επαρχ.) η σαρκώδης προσεχρή ή έκφυση ΙΙ. επιρ. έκφρ. **a rămâne ~** μένω έκπληκτος, κατάπληκτος

țuțuian, țuțuieni ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο τσοπάνος

țuțuroi, țuțuroaie ουσ. ουδ. 1. το ρεύμα νερού 2. ο ρουμπινές, η κάνουλα

U, u

U, u *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **u**, το εικοστό έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [ου].

u! *επιφ.* ου! (έκπληξη, αγανάκτηση)

ucaz, ucazuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το διάταγμα

ucenic-ă, ucenici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ. 1.* μαθητευόμενος-η (ο, η), μαθητής-ήτρια (ο, η) 2. αρχάριος-α (ο, η), πρωτόπαιρος-η (ο, η) // ~

tâmplar ο μαθητευόμενος μαραγκός

ucenici, ucenicesc *ρ. αμ.* μαθητεύω, μαθαίνω τέχνη ή επάγγελμα, διδάσκομαι

ucenicie, ucenicii *ουσ. θηλ.* η μαθητεία, η μαθήτευση

ucide,ucid *l. ρ. μετ.* φονεύω, σκοτώνω, δολοφονώ, θανατώνω *ll. ρ. μέσο 1.* αυτοκτονώ 2. (επαρχ.) χτυπιέμαι άσκημα

ucidere, ucideri *ουσ. θηλ.* ο φόνος, η δολοφονία, το σκότωμα, η θανάτωση

ucigaș-ă, ucigași-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* φονιάς -φόνισσα (ο, η), δολοφόνος (ο, η) *ll. επιθ.* φονικός -ή-ό, θανατηφόρος-α-ο // **armă -ă** το θανατηφόρο όπλο

ucigător-oare, ucigători-oare *επιθ. 1.* θανατηφόρος-α-ο 2. φονικός-ή-ό

ucis-ă, ucisi-se *επιθ.* σκοτωμένος-η-ο, φονευθείς -είσα-έν

Ucrainean-ă, Ucraineni-e *l. ουσ. αρσ. και θηλ.* Ουκρανός-ή και Ουκρανέζα (ο, η) *ll. επιθ.* ουκρανικός-ή-ό // **limba -ă** η ουκρανική γλώσσα

Ucraineancă, Ucrainene *ουσ. θηλ.* η Ουκρανέζα

ud-ă, uzi-de *l. επιθ. 1.* βρεγμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο 2. υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η-ο // ~

leocarcă βρεγμένος μούσκεμα // **sunt ~ până la piele** είμαι βρεγμένος μέχρι το κόκαλο *ll. ουσ. ουδ.* τα ούρα // **bășica -ului** η ουροδόχος κύστη

uda, ud *l. ρ. μετ. 1.* βρέχω, διαβρέχω, καταβρέχω, ποτίζω, μουσκεύω 2. ραντίζω, υγραίνω, νοτίζω //

a-și uda gura βρέχω το στόμα μου // **ploaia îi udase fusta** η βροχή της έβρεξε τη φούστα *ll. ρ. μέσο (για τα βυζαντιρικά)* ουρώ, βρέχομαι

udare, udări *ουσ. θηλ. 1.* το βρέξιμο, το κατάβρεγμα, το μούσκεμα, το πότισμα, το εμπότισμα 2. το ράντισμα

udat ουσ. ουδ. ιδ. udare

udat-ă, udați-te *επιθ. 1.* βρεγμένος-η-ο, βρεμένος -η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο 2. ποτισμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο

udătură, udături *ουσ. θηλ. 1.* το κατάβρεγμα, η διάβροχή, το μούσκεμα 2. το ράντισμα 3. το πότισμα 4. *μτφ.* το οιονοπνευματώδες ποτό

udometru, udometre *ουσ. ουδ.* το βροχόμετρο

uf *επιφ. ουφ*

uger, ugere *ουσ. ουδ.* το μαστάρι

uguire, uguiři *ουσ. θηλ. (για περιστερία, τρυγόνια)*

ο γουργουρισμός

uguit *ουσ. ουδ. ιδ. uguiře*

ui *επιφ.* οϊμέ! αλίμονο!

uiemaș, uiemași *ουσ. αρσ.* ο εισπράκτορας για τα αλεστικά ή για τα αλωνιστικά

uimă, uime *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το οίδημα, το πρήξιμο

uimi, uimesc *l. ρ. μετ. 1.* εκπλήσσω, εκπλήττω, ξαφνίζω, κάνω κάποιον να απορήσει 2.

καταπλήσσω 3. εκθαμβώνω *ll. ρ. μέσο 1.* εκπλήσσομαι, εκπλήτομαι, ξαφνίζομαι, καταπλήσσομαι, απορώ, νιώθω έκπληξη 2.

εξίσταμαι, εκθαμβώνομαι

uimire, uimiri *ουσ. θηλ.* η έκπληξη, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η απορία

uimit-ă, uimiți-te *επιθ. 1.* έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο 2. εκθαμβος-η-ο // **a rămas -ă** απόμεινε κατάπληκτη

uimitor-oare, uimitori-oare *l. επιθ. 1.* εκπληκτικός -ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό 2. εκθαμβωτικός-ή-ό, αξιοθαύμαστος-η-ο *ll. επιρ. 1.* εκπληκτικά, καταπληκτικά 2. εκθαμβωτικά, αξιοθαύμαστα

uita, uit *l. ρ. μετ. 1.* λησμονώ, ξεχνώ 2. αμελώ, παραμελώ, παραλείπω, παραβλέπω 3. ξεμαθαίνω

4. προσέχω, παρατηρώ, βλέπω, κοιτάζω 5. αποξεχνώ // ~ **m să-ți spun că...** ξεχνούσα να σου πω ότι... // **uită-te bine!** βλέπε καλά! // (στην προστακτική) **uite!** κοίταξε! // **uite-!** νάτος! // (οικ.) **a ști cât au -t alții** να ξέρει κανείς λίγα //

ia te uită! γία δεσ! // **imi place să mă uit la el** μου αρέσει να τον κοιτάζω *ll. ρ. αμ.* αμνημονώ, πέφτω σε λησμονιά, ξεχνιέμαι στον εαυτό μου

lll. ρ. μέσο 1. κοιτάζω, κοιτάζομαι 2. ξεχνιέμαι, αφαιρούμαι // **a se ~ cu coada ochiului** λοξοκοιτάζω, λοξοβλέπω // **a se ~ în gura cuiva** προσέχω πάρα πολύ τα λόγια κάποιον // **a se ~ în oglindă** κοιτάζομαι σε καθρέφτη // **aceștia nu se uită la nimeni** αυτοί δεν νοιάζονται για κανέναν // **se ~ la zestrea ei** απέβλεπε στην προίκα της

uitare, uitări *ουσ. θηλ. 1.* η λήθη, η λησμονιά, η λησμοσύνη, το ξέχασμα 2. η αφηρημάδα, η ξεχασιά // ~ **de sine** το ξέχασμα του εαυτού του, η αφηρημάδα // **a da uitării pe cineva sau ceva** αποξεχνάω, λησμονώ εντελώς κάποιον ή κάτι // **a fi dat uitării** είναι λησμονημένος

uitat-ă, uitați-te *επιθ.* λησμονημένος-η-ο, ξεχασμένος-η-ο // **cele trecute sunt uitate** περασμένα-ξεχασμένα

uitătură, uitături *ουσ. θηλ.* το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά

uituc-ă, uituci-ce *επιθ.* ξεχασιάρης-α-ικο, λησμονιάρης-α-ικο, αμνήμων-ων-ων

uiuiu *επιφ.* κραυγή χαράς, σε λαϊκούς χορούς

uium, uiumuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* τα αλεστικά, τα αλωνιστικά

ujbă, ujbe *ουσ. θηλ.* το ξύλινο καρφί απ' το οποίο δένεται το κουπί στις βάρκες

ulan, ulani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ουλάνας, ο στρατιώτης του ιππικού (σε ιστορικούς χρόνους)

ulcea-ică, ulcele ουσ. θηλ. 1. η μικρή πήλινη χύτρα, το σταμνάκι, η πήλινη βίκα για κρασί 2. το πήλινο τσουκάλι

ulcer, ulcere ουσ. ουδ. (ιατρ.) το έλκος // ~ **la stomac** το έλκος του στομάχου

ulcera, ulcererez I. ρ. μετ. προξενώ έλκος II. ρ. μέσο αποκτώ έλκος

ulcerat-ă, ulcerati-te επίθ. ελκωμένος-η-ο

ulceratie, ulceratii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η έλκωση, η εξέλκωση

ulceros-oasă, ulcerosi-oase I. επίθ. (ιατρ.) ελκώδης -ης-ες II. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) πάσχων-ουσα από έλκος

ulcior, ulcioare ουσ. ουδ. το κανάτι, η στάμνα, το σταμνί, το σταμνάκι // ~ **ul nu merge de multe ori la apă** το σταμνί δεν πάει πολλές φορές στη βρύση

ulei, uleiuri ουσ. ουδ. το λάδι, το έλαιο // ~ **de anason** το ανισέλαιο // ~ **de arahide** το αραχιδέλαιο // ~ **de floarea soarelui** το ηλιέλαιο, το σπορέλαιο // ~ **de măsline** το ελαιόλαδο // ~ **mineral** το ορυκτό έλαιο // ~ **de migdale** το αμυγδαλέλαιο // ~ **de ricin** το κικινέλαιο, το ρετσινόλαδο // ~ **vegetal** το φυτικό έλαιο // **fabrică de ~** το ελαιοργείο // **pictură în ~** η ελαιογραφία // **presă de ~** το ελαιοπιεστήριο // **productie de ~** η ελαιοπαραγωγή // **vopsea în ~** η λαδομπογιά

uleia, uleiez ρ. μετ. λαδώνω, αλείφω με λάδι // **a ~ mașinile** λαδώνω τις μηχανές

uleiat-ă, uleiați-te επίθ. λαδωμένος-η-ο, αλειμμένος -η-ο με λάδι

uleios-oasă, uleioși-oase επίθ. ελαιώδης-ης-ες, λαδερός-ή-ό

ulcioară, ulcioare ουσ. θηλ. το σοκάκι, το δρομάκι // **pe aceeasi ~** στο (ίδιο) δρομάκι

uliță, ulițe ουσ. θηλ. ο δρομίσκος, ο δρομάκος, το δρομάκι, το σοκάκι // **a bate ulițele** γυρίζει στα σοκάκια, περπατάω στα δρομάκια

uliu, ulii ουσ. αρσ. το γεράκι, ο ιέραξ

ulm, ulmi ουσ. αρσ. (βοτ.) η φτελιά, η πτελέα

ulterior-oară, ulteriori-oare I. επίθ. κατοπινός-ή-ό, μεταγενέστερος-η-ο, υστερόχρονος-η-ο II. επίρ. κατοπινά, υστερότερα, ύστερα, μεταγενεστέρως

ultim-ă, ultimi-e επίθ. 1. τελευταίος-α-ο, έσχατος -η-ο, στερνός-ή-ό, ύστατος-η-ο 2. ακραίος-αία-ο, ακρινός-ή-ό // ~ **a oră** η τελευταία ώρα // ~ **ele limite** τα έσχατα όρια

ultimativ-ă, ultimativ-e I. επίθ. τελεσιγραφικός-ή-ό II. επίρ. τελεσιγραφικά

ultimatum, ultimatumuri ουσ. ουδ. το τελεσίγραφο, το ουλτιμάτο

ultra πρόθ. υπέρ, πέραν

ultrademagog-ă, ultrademagogi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. υπερδημαγωγός (ο, η)

ultrafiltru, ultrafiltră ουσ. ουδ. το υπερφίλτρο

ultragiez, ultragiez ρ. μετ. περιυβρίζω, εξυβρίζω, υβρίζω, προσβάλλω

ultragiāt-ă, ultragiāti-te επίθ. 1. περιυβρισμένος -η-ο, υβρισμένος-η-ο, προσβλημένος-η-ο 2. εξυβρισμένος-η-ο

ultragiare, ultragieri ουσ. θηλ. 1. η περιύβρις, η βρισιά, η ύβρη, το βρίσιμο 2. η προσβολή

ultragiu, ultragii ουσ. ουδ. ιδ. ultraj

ultraj, ultraje ουσ. ουδ. 1. η περιύβριση αρχής, η ύβρις 2. η προσβολή // **de ~** υβριστικός-ή-ό, προσβλητικός-ή-ό

ultramarin ουσ. ουδ. (χημ.) το ουλτραμαρέν (χρωστική ουσία)

ultramodern-ă, ultramoderni-e επίθ. υπερμοντέρνος-α-ο, υπερσύγχρονος-η-ο // **confort** ~ οι υπερμοντέρνες ανέσεις

ultraprogresist-ă, ultraprogresisti-ste επίθ. (ειρ.) υπερπροοδευτικός-ή-ό

ultrarapid-ă, ultrarapizi-de επίθ. υπερταχύς-εία-ύ

ultrareacționar-ă, ultrareacționari-e I. επίθ. υπεραντιδραστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) υπεραντιδραστικός-ή-ό (ο, η)

ultrascurt-ă, ultrascurți-te επίθ. υπερβραχύς-εία-ύ // **raze -e** οι υπερβραχείς ακτίνες // **unde -e** τα υπερβραχεία κύματα

ultrasensibil-ă, ultrasensibili-e επίθ. υπερευαίσθητος-η-ο

ultrasoni-ă, ultrasonici-ce επίθ. υπερηχητικός-ή-ό

ultrasonor-ă, ultrasonori-e επίθ. ιδ. ultrasonice

ultrasonoterapie ουσ. θηλ. η υπερηχοθεραπεία

ultrasunet, ultrasunete ουσ. ουδ. ο υπέρηχος

ultraviolet-ă, ultravioleți-te επίθ. υπεριώδης-ης-ες // **raze -e** οι υπεριώδεις ακτίνες

uluc, uluce ουσ. ουδ. 1. η σκάφη, η υδρορροή 2. ο σωλήνας 3. το αυλάκι

ulucă, uluci ουσ. θηλ. η σανίδα, το σανίδι // **gard de uluci** ο σανιδωφράχτης

ului, uluiesc I. ρ. μετ. 1. εκπλήσσω, καταπλήσσω, ξαφνίζω, σαστίζω 2. θαμπώνω, εκθαμβώνω II. ρ. μέσο εκπλήσσομαι, καταπλήσσομαι, ξαφνίζομαι, σαστίζω, τα χάνω, πέφτω σε αμηχανία

uluiă, uluieli ουσ. θηλ. 1. η έκπληξη, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα 2. η ζάλη, το σάστισμα

uluire, uluiri ουσ. θηλ. 1. η έκπληξη, η κατάπληξη, η απορία, η αμηχανία 2. το ζάλισμα, το θάμπωμα 3. μτφ. η απολίθωση 4. μτφ. η εμβρόντησις

uluit-ă, uluiți-te επίθ. 1. έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο, άναυδος-η-ο, αμήχανος-η-ο 2. μτφ. εμβρόντητος-η-ο, έκθαμβος-η-ο // **a fi ~** απορώ, εκπλήσσομαι // **a rămas ~** έμεινε άναυδος

uluitor-oare, uluitori-oare I. επίθ. 1. εκπληκτικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό 2. αξιοθαύμαστος-η-ο, θαυμαστός-ή-ό 3. εκθαμβωτικός-ή-ό II. επίρ. 1. εκπληκτικά, καταπληκτικά 2. αξιοθαύμαστα, θαυμαστά, εκθαμβωτικά

uman-ă, umani-e επίθ. ανθρώπινος-η-ο, ανθρωπιστικός-ή-ό, ανθρωπινός-ή-ό // **geografie -ă** η ανθρωπογεωγραφία // **sentiment** ~ το ανθρωπινο αίσθημα

umanism ουσ. ουδ. ο ανθρωπισμός, ο ουμανισμός, η συμπεριφορά για καθετί ανθρωπινο

umanist-ă, umaniști-te I. επίθ. ουμανιστικός-ή-ό, ανθρωπινος-η-ο // **învățământ** ~ η ουμανιστική εκπαίδευση // **științe umane** οι ουμανιστικές επιστήμες II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανθρωπιστής -ίστρια (ο, η), ουμανιστής-ίστρια (ο, η)

umanistic-ă, umanistici-ce επίθ. ουμανιστικός-ή

umanitar-ă, umanitari-e επίθ. 1. ανθρωπιστικός-ή-ό 2. φιλάνθρωπος-η-ο // **probleme -e** τα ανθρωπιστικά προβλήματα

umanitarism ουσ. ουδ. ο ανθρωπισμός, η ανθρωπιά, η πολιτισμένη συμπεριφορά του ανθρώπου

umanitarist-ă, umanitariști-te I. επίθ. ανθρωπιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ανθρωπιστικός-ή (ο, η)

umanitate ουσ. θηλ. η ανθρωπότητα

umaniza, umanizez *l. ρ. μετ.* 1. ανθρωπίζω, εξανθρωπίζω 2. εκπολιτίζω *ll. ρ. μέσο* 1. εξανθρωπίζομαι 2. εκπολιτίζομαι
umanizare *ουσ. θηλ.* ο εξανθρωπισμός
umăr, umeri *ουσ. αρσ.* 1. ο ώμος 2. *μτφ.* το πλευρό, η συνεργασία // ~ *la* ~ σε συνεργασία // **-ul obrazului** τα μάγουλα (η παρειά του προσώπου) // **a avea umeri largi** έχω μέσα // **a da din umeri** δείχνω απορία ή αδιαφορία // **a pune -ul** βοηθώ, συνεργώ // **a se uita la cineva peste** ~ κοιτάζω κάποιον πέρα απ' τους ώμους (με περιφρόνηση)
umbelă, umbele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ανθήλη
umbeliferă, umbelifere *ουσ. θηλ. (βοτ.) (πληθ.)* τα σκιαδανθή // **plantă** ~ το σκιαδανθέος φυτό
umbla, umblu *ρ. αμ.* 1. περπατάω, βαδίζω 2. πηγαίνω, πορεύομαι 3. ψάχνω 4. γυρίζω, γυροφέρνω, βηματίζω // **a ~ agale** βαδίζω σιγά // **a ~ cu minciuni** λεω ψέματα, ψευδολογώ, ψεύδομαι // **a ~ de colo până colo** περπατάω εδώ και εκεί // **a ~ după cai verzi pe pereți** πάω να βρω πράσινα άλογα πάνω στους τοίχους // **a ~ după cineva** βηματίζω πίσω από κάποιον // **a ~ după doi iepuri deodată** τρέχω πίσω από δυο λαγούς ταυτόχρονα // **a ~ în vârful picioarelor** βαδίζω στην κορυφή των ποδιών // **a ~ la școală** πηγαίνω στο σχολείο // **a ~ pe jos** βαδίζω πεζή / με τα πόδια // **a ~ pe străzi** γυρίζω στους δρόμους // **a-i ~ cuiva ceva prin cap** περνάει σε κάποιον κάτι απ' το μυαλό του // **cine a -t la acest aparat?** ποιος πείραξε αυτή τη συσκευή; // **nu -ți cu minciuni** μη καταφύγετε σε ψέματα // **s-a -t în acest dulap** ψάχθηκε μέσα σ' αυτό το ντουλάπι // **umblă cu șiretlicuri** βαδίζει με πονηριές // **umblă întunecat și încruntat** περπατά σκυθρωπός και συνοφρυωμένος // **umblă vorba** διαδίδεται ο λόγος // (λαϊκ.) **umblă sănătos!** ώρα σου καλή!, στο καλό! // **unde umblî?** πού γυρίζεις;
umblare, umblări *ουσ. θηλ.* 1. το περπάτημα, η περπατησιά 2. το βάδισμα
umblat *ουσ. ουδ.* 1. ο βηματισμός, η περπατησιά 2. το ψάξιμο
umblat-ă, umblăți-te *επιθ.* 1. πολυσύχναστος-η-ο (δρόμος, κ.λ.π.) 2. κοσμογυρισμένος-η-ο (άνθρωπος) 3. μεταχειρισμένος-η-ο (πράγμα)
umblăreț-eață, umblăreți-ețe *επιθ. (ειρ.)* 1. περπατητικός-ή-ό 2. διαβατικός-ή-ό 3. τριγυρίζων-ουσα-ον
umblător-oare, umblători-oare *επιθ.* πλωτός-ή-ό // **pod** ~ η πλωτή γέφυρα
umblătură, umblături *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το τρέξιμο, τα τρεχάματα, το τρεχί 2. το περπάτημα 3. το πείραγμα
umblat, umblate *ουσ. ουδ.* 1. το βάδισμα, το τρεχί, το περπάτημα, τα τρεχάματα 2. ο βηματισμός
umbrar, umbrare *ουσ. ουδ.* η αναδεντράδα, η ισκιάδα, η σκιάδα
umbră, umbre *ουσ. θηλ.* 1. η σκιά, ο ίσκιος, το ίσκιωμα 2. *μτφ.* το αερικό, το φάντασμα // **a face ~ pământului degeaba** το να είναι κανείς, άχρηστος // **a lăsa în** ~ επισκιάζω, ρίχνω τη σκιά μου πάνω σε κάποιον // **a sta în** ~ κάθομαι παράμερα, κατά μέρος // **fără ~ de invadare** χωρίς σκιά της ζήλειας // **se teme și de umbra lui** το να είναι κανείς δειλός, φοβισιάρης *ll. επιθ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς σκιά, ολοκάθαρος-η-ο, αγνός-ή-ό *lll.*

επιρ. έκφρ. **din** ~ από τη σκιά (κρυφά, χωρίς να με καταλάβουν)
umbrelă, umbrele *ουσ. θηλ.* η ομπρέλα, η ομπρέλλα // ~ **pliantă** η πτυχωτή ομπρέλα // **magazin de umbrele** το ομπρελάδικο // **meseriaș de umbrele** ο ομπρελάς
umbreluță, umbreluțe *ουσ. θηλ.* η ομπρελίτσα
umbri, umbresc *l. ρ. μετ.* 1. σκιάζω, επισκιάζω, ισκιάζω 2. υποσκιάζω, σκοτεινιάζω, συσκοτίζω *ll. ρ. μέσο* 1. σκιάζομαι, ισκιάζομαι, ισκιώνω 2. σκοτεινιάζω, γίνομαι σκοτεινός
umbrire, umbriri *ουσ. θηλ.* 1. το ίσκιωμα, η σκίαση, το σκίασμα, η επισκίαση 2. η υποσκίαση, η επισκότιση, το σκοτείνιασμα, ο συσκοτισμός, η συσκοτίση
umbrît-ă, umbrîți-te *επιθ.* 1. κατάσκιος-α-ο, σύσκιος-α-ο, σκιερός-ή-ό 2. σκοτεινός-ή-ό
umbros-oasă, umbroși-oase *επιθ.* 1. σκιερός-ή-ό, απόσκιος-α-ο, υπόσκιος-α-ο 2. σκοτεινός-ή-ό
umecta, umectez *ρ. μετ.* διαβρέχω, υγραίνω, καταβρέχω
umectare, umectări *ουσ. θηλ.* η διάβρεξη, η ύγρανση
umectat-ă, umectați-te *επιθ.* διαβρεγμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο
umed-ă, umezi-de *επιθ.* 1. υγρός-ή-ό, βρεμένος 2. διαβροχός-η-ο, νοτισμένος-η-ο 3. *μτφ.* διακρυσμένος-η-ο // **ochi umezi** τα δακρυσμένα μάτια 4. νοτερός-ή-ό
umeral-ă, umerali-e *επιθ.* 1. ωμιακός-ή-ό, ωμικός-ή-ό 2. που ανήκει στον ώμο
umerar, umerare *ουσ. ουδ.* 1. το κρεμαστήρι 2. το προστατευτικό ρούχο πάνω στους ώμους
umeraș, umerase *ουσ. ουδ.* η κρεμάστρα, το κρεμαστήρι, το κρεμασάρι
umezeală, umezeli *ουσ. θηλ.* 1. η υγρότητα, η υγρασία 2. ο νοτερός τόπος
umezi, umezesc *l. ρ. μέσο* 1. υγραίνομαι, διαβρέχομαι 2. γερμίζω δάκρυα (μάτια) *ll. ρ. μετ.* υγραίνω, διαβρέχω, νοτίζω
umezire, umeziri *ουσ. θηλ.* η ύγρανση, το κατάβρεγμα, το μούσκεμα, το μούλιασμα
umezit-ă, umeziți-te *επιθ.* 1. βρεγμένος-η-ο, υγρός-ή-ό, μουσκεμένος-η-ο 2. δακρυσμένος-η-ο (μάτια)
umezitor, umezitoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για μούσκεμα, ο καταβρεχτήρας, το υγραντικό μηχάνημα // ~ **de aer** το υγραντικό μηχάνημα αέρα
umfla, umflu *l. ρ. μετ.* 1. φουσκώνω, πρήζω, πρήσκω 2. εξογκώνω, ογκώνω 3. *μτφ. (οικ.)* σηκώνω, συλλαμβάνω, πιάνω κάποιον // **a ~ un balon** φουσκώνω ένα μπαλόνι // **a-i ~ plânsul** βάζω τα κλάματα // **apa a -t doagele** το νερό φούσκωσε τις βαρελοσανίδες // **mi se umflă mâna** πρήζεται το χέρι μου // **vântul umflă pânzele** ο άνεμος φουσκώνει τα πανιά *ll. ρ. μέσο* 1. φουσκώνω, διογκώνω, πρήζομαι 2. υπερηφανεύομαι // **a se ~ de somn** πρήζομαι από τον ύπνο // **a se ~ în pene** κορδώνομαι, περηφανεύομαι, καυχίμαι, κοκορεύομαι, επιδεικνύομαι // **apele s-au -t** τα νερά φούσκωσαν // **i se -seră picioarele** πρήστηκαν τα πόδια του
umflare, umflări *ουσ. θηλ.* 1. το φούσκωμα, η φούσκωση, το πρήξιμο 2. η εξογκωση, η διογκωση

umflat-ă, umflați-te επιθ. 1. φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ο, πρησμένος-η-ο 2. εξογκωμένος-η-ο
umflătură, umflături ουσ. θηλ. 1. το πρήξιμο, το φούσκωμα, η φούσκωση 2. το εξογκωμα, η εξογκωση 3. η φλόγωση
umidifug-ă, umidifugi-ge επιθ. υδατοστεγής-ής-ές (για υλικά)
umiditate ουσ. θηλ. η υγρότητα, η υγρασία, η νοτιά
umidometru, umidometre ουσ. ουδ. το υγρόμετρο (για μέτρηση της υγρασίας ενός τόπου)
umil-ă, umili-e ι. επιθ. ταπεινός-ή-ό ιι. επίρ. ταπεινά
umili, umilesc ι. ρ. μετ. ταπεινώνω, εξευτελιζώ, εξουθενώνω, περιφρονώ ιι. ρ. μέσο ταπεινώνομαι
umiliniță, umilinte ουσ. θηλ. η ταπεινοσύνη, η ταπεινότητα, η ταπεινοφροσύνη, η ταπεινώση
umilire, umiliri ουσ. θηλ. η ταπεινώση, ο εξευτελισμός, το εξουθένωμα, η εξουθένωση, η περιφρόνηση
umilit-ă, umiliți-te επιθ. ταπεινωμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο, εξουθενωμένος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο
umilitor-oare, umilitori-oare ι. επιθ. ταπεινωτικός-ή-ό, εξευτελιστικός-ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό ιι. επίρ. ταπεινωτικά, εξευτελιστικά, περιφρονητικά
umlaut ουσ. ουδ. (γραμμ.) τα διαλυτικά
umoare, umori ουσ. θηλ. ο χυμός, το υγρό στα κύτταρα του οργανισμού // ~ **apoasă** το υδατοειδές σώμα, το διαφανές υγρό // ~ **vitroasă** το υαλοειδές σώμα, η διαφανής ουσία στο βολβό του ματιού
umor ουσ. ουδ. το χιούμορ, η αστειότητα
umorist-ă, umoriști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. χιουμορίστας-ίστρια (ο, η), χιουμοριστής-ίστρια (ο, η), ευθυμογράφος (ο, η), ευθυμολόγος (ο, η)
umoristic-ă, umoristici-ce ι. επιθ. χιουμοριστικός-ή-ό // **lucrare** -ă το ευθυμογράφημα // **publicație** -ă το ευτράπελο δημοσίευμα ιι. επίρ. χιουμοριστικά, με χιούμορ
umple, umplu ι. ρ. μετ. 1. γεμίζω, παραγεμίζω 2. πληρώ, υπερπληρώνω 3. ξεχειλίζω, χύνομαι έξω // **a ~ roșiile cu orez** παραγεμίζω τις ντομάτες με ρύζι // **a-și ~ burta** γεμίζω την κοιλιά μου // **a-și ~ buzunarele** γεμίζω τις τσέπες μου ιι. ρ. μέσο πληρούμαι, γεμίζω // **s-a umplut grădina de flori** γέμισε ο κήπος από λουλούδια // **s-a umplut paharul** γέμισε το ποτήρι
umplere ουσ. θηλ. 1. το γέμισμα, η γέμιση, η γόμωση (βλήμα) 2. η πλήρωση 3. μαγ. το παραγέμισμα (φαναγτά)
umplut ουσ. ουδ. 1. το γέμισμα, η γέμιση 2. το παραγέμισμα
umplut-ă, umpluți-te επιθ. 1. γεμάτος-η-ο, γιομάτος-η-ο, πλήρης-ής-ες, γεμιστός-ή-ό 2. παραγεμιστός-ή-ό // **ardei umpluți cu orez** πιπεριές παραγεμιστές με ρύζι // **curcan** ~ η παραγεμιστή γαλοπούλα
umplutură, umpluturi ουσ. θηλ. 1. το γέμισμα 2. τα γεμισμάτα 3. (μτφ.) η τζόντα // ~ **de pământ** το γέμισμα από χώμα, το επίχωμα // (μτφ.) **de ~ τζόντα** // **substanțe de ~** ουσίες για γεμισμάτα
un, o, unii, unele αρθ. αόρ. ένας, μία, μια, ένα, μερικοί, μερικές, μερικά, κάποιοι, κάποιες, κάποια // ~ **copil** ένα παιδί // ~ **prieten** ένας φίλος // ~ **soldat** ένας στρατιώτης // -ii **oameni** μερικοί

άνθρωποι // **o fotografie** μια φωτογραφία // **o bucurie se vestea în ochii ei** μια χαρά φαινόταν στα μάτια της // **o carte** ένα βιβλίο // ~ **muritor de rând** ένα κοινός θνητός
unanim-ă, unanimi-e ι. επιθ. 1. ομόφωνος-η-ο 2. ομόθυμος-η-ο // **hotărâre** -ă η ομόφωνη απόφαση ιι. επίρ. ομοφώνως, ομοθυμώς // ~ **recunoscut** ομοφώνως, αναγνωρισμένος
unanimitate ι. ουσ. θηλ. 1. η ομοφωνία, η ομοθυμία 2. η παμψηφία ιι. επίρ. έκφρ. **în ~** παμψηφεί, ομοφώνως // **propunerea a fost acceptată în ~** η πρόταση έγινε δεκτή ομοφώνως
unchi, unchi ουσ. αρσ. ο θεός, ομπάρμπα
unchiaș, unchiași ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο γέρος, ο γέροντας, ο άνθρωπος μεγάλης ηλικίας
uncie, unci ουσ. θηλ. η ουγκιά, μονάδα μέτρησης βάρους
unda, undez ι. ρ. μετ. κυμαίνω, κινώ σαν κύμα ιι. ρ. αμ. (λαϊκ.) κυματίζω, βράζω, κοχλάζω
undametu, undametre ουσ. ουδ. ο κυματογράφος
undă, unde ουσ. θηλ. το κύμα, το κυμάτισμα, ο κυματισμός // ~ **electromagnetică** το ηλεκτρομαγνητικό κύμα // ~ **seismică** το σεισμικό κύμα, το κύμα μιας σεισμικής δόνησης // **unde hertziene** τα ερτζιανά κύματα // **unde lungi** τα μακρά κύματα // **unde medii** τα μεσαία κύματα // **unde scurte** τα βραχεία κύματα // **lungime de ~** το μήκος κυμάτων
unde ι. επίρ. πού, όπου, σε κάποιο μέρος, κάπου // ~ **este?** ποού είναι; // ~ **se găneau ele la copilărie?** πού να σκέπτονταν αυτές την παιδική ηλικία; // ~ **te duci?** πού πας; // **acolo ~ se află** εκεί που βρίσκεται // **a nu avea de ~** δεν έχω από πού // **camera ~ lucrez** το δωμάτιο όπου δουλεύω // **da de ~!** καθόλου!, διόλου!, αδύνατα // **de ~** θέν, συνεπώς, επομένως // **de ~ și până ~?** από πού κι' ως πού; // **ia, dacă ai de ~** πάρε, αν έχεις από πού // **ia! de ~ nu-i** παρ' τον από όπου δεν είναι (τρέχα γύρευε) ιι. συνδ. πού, όπου // **de ~ nu** αν όχι // **este un punct însă ~ drumul nostru se bifurcă** είναι όμως ένα σημείο που ο δρόμος μας διακλαδίζεται (χωρίζεται σε δύο) // **sala ~ ne aflăm** η αίθουσα όπου βρισκόμαστε // **să-ți dau două mere, ~ te oprești să le mănânci** να σου δώσω δύο μήλα, όπου θα σταματήσεις να τα φας // **să se ducă ~ știe** να πάει όπου θέλει // **știe ~ este parcul** ξέρει που είναι το πάρκο
undeva επίρ. κάπου, σε κάποιο μέρος, σε κάποιο τύπο // **de ~** από κάποιο μέρος // **I-am văzut ~** τον είδα κάπου // **pe ~** σε ορισμένο μέρος
undiță, undițe ουσ. θηλ. το αγκίστρι, το καλαμίδι (αλιευτικό εργαλείο) // **pescuitul cu undița** το ψάρεμα με αγκίστρι
undrea ουσ. θηλ. (λαϊκ.) ο Δεκέμβριος
undui, unduiesc ρ. αμ. κυματίζω, κυμαίνομαι, κινούμαι με κυματοειδή κίνηση
unduios-oasă, unduiosi-oase επιθ. κυματοειδής-ής-ές, κυματώδης-ής-ές
unduire, unduiri ουσ. θηλ. ο κυματισμός, το κυμάτισμα, η κύμανση
unealtă, unelte ουσ. θηλ. 1. το εργαλείο, το σύνεργο, το όργανο 2. μτφ. το μέσο // ~ **gramatică** το γραμματικό μέσο // (οικ.) **a fi unealta cuiva** έγινε ουρά (κάποιου) // **unelte de producție** τα εργαλεία παραγωγής

unelti, uneltesc ρ. μετ. μηχανορραφώ, σκευωρώ, ραδιοϋργώ, δολοπλοκώ

uneltire, uneltiri ουσ. θηλ. 1. η μηχανορραφία, η σκευωρία, η δολοπλοκία, η ραδιοϋργία 2. το τέχνασμα, το διαβούλι, η διαβούλευση, το μηχανέυμα, η πλεκτάνη // **uneltirile din umbră** οι υποχθόνιες δολοπλοκίες

uneltitor-oare, uneltitori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. μηχανορράφος-ος, ραδιούργος-α, δολοπλόκος (ο, η)

uneori επίρ. κάποτε, καμιά φορά, κάποτε-κάποτε, πότε-πότε, ενίοτε

ungar-ă, ungari-e l. επίθ. ουγγρικός-ή-ό ll. επίρ. ουγγρικά

ungător-oare, ungători-oare l. ουσ. αρσ. και θηλ. αλείβων-ουσα (ο, η) ll. ουσ. ουδ. ο αλειπτήρ

unge, ung l. ρ. μετ. 1. αλείφω, αλείβω, επαλείφω 2. χρίω, χρίζω 3. λαδώνω, γρασσάρω 4. επιχρίω 5. μπφ. λαδώνω, φιλοδωρώ, δωροδοκώ // (οικ.) a ~ **cu toate alifile** αλείβω με όλες τις αλοιφές // a ~ **cu ulei sfînit** χρίω με αγιασμένο λάδι // a ~ **osia** λαδώνω τον άξονα (δωροδοκώ) // (οικ.) a ~ **pe cineva la inimă** αλείβω κάποιον στην καρδιά ll. ρ. μέσο αλείβομαι, αλειφोμαι, επαλειφομαι // a se ~ **pe gât** τα τσουζώ

ungere, ungeri ουσ. θηλ. 1. η άλειψη, το άλειμμα, η επάλειψη 2. η χρίση, το χρίσμα, η επίχριση 3. το λάδι, η λιπανση μηχανών, το γρασσάρισμα

ungher, unghere ουσ. ουδ. 1. η αγκυνή, η γωνία, η κώχη 2. ο απόμερος τόπος, η απόμερη θέση

unghi, unghiuri ουσ. ουδ. (μαθ.) 1. η γωνία, το γωνίασμα 2. μπφ. η άποψη, η γνώμη // ~ **drept** η ορθή γωνία

unghie, unghii ουσ. θηλ. το νύχι // **unghii lungi** τα μακριά νύχια // **a-și arăta unghiile** έχω επιθετική διάθεση // **a-și pune unghia în gât** το να κάνει κανείς το παν για έναν σκοπό // **umblă pe unghii** περπατάει στις άκρες των ποδιών // **a pune cuiva unghia în gât** τον κάνω να κάνει κάτι με τη βία // **a rețea cuiva din unghii** κόβω κάποιον μετριάζω

unghinal-ă, unghinali-e επίθ. νυχάτος-η-ο

unghiular-ă, unghiulari-e επίθ. γωνιαίος-α-ο, γωνιώδης-ης-ες // **piatra -ă** ο γωνιαίος λίθος (ακρογωνιαίος)

unghiură, unghiuri ουσ. θηλ. το νυχάκι

unguent, unguente ουσ. ουδ. (φαρμ.) 1. η αλοιφή, το επίχρισμα 2. η πομάδα (η αρωματική αλοιφή)

Ungur, Unguri ουσ. αρσ. ο Ούγγρος, ο Ουγγαρέζος **unguraș, ungurași** ουσ. αρσ. ο νεαρός Ούγγρος **ungurean, ungureni** ουσ. αρσ. ο Τρανσυλβανός-ή-ό **ungureancă, ungurence** ουσ. θηλ. η Τρανσυλβάνα **unguresc-ească, ungurești** l. επίθ. ουγγρικός-ή-ό ll. επίρ. ουγγρικά

ungurește επίρ. ουγγρικά

ungurime ουσ. θηλ. η Ουγγρία, η Ουγγρολογία, οι πολλοί Ούγγροι μαζί

Unguroaică, Unguroaice ουσ. θηλ. η Ουγγαρέζα

uni επίθ. αμετάβλ. (για υφάσματα) μονόχρωμος-η-ο

uni, unesc l. ρ. μετ. 1. ενώνω, ενοποιώ 2. συνενώνω, συνδέω ll. ρ. μέσο. 1. ενώνομαι, ενοποιοίμαι 2. συνδέομαι

uniarticulat-ă, uniarticulați-te επίθ. μοναρθρωτός-ή-ό, μοναρθρωμένος-η-ο

unic-ă, unici-ce επίθ. μοναδικός-ή-ό, ενιαίος-α-ο // **conducere -ă** η ενιαία διοίκηση // **o ocazie -ă** μια μοναδική ευκαιρία

unicameral-ă, unicamerali-e επίθ. (πολ.) με ένα νομοθετικό σώματείο, το κοινοβουλευτικό σύστημα με μια βουλή

unicapsular-ă, unicapsulari-e επίθ. (για φυτά) με ένα μόνο κάλυκα

unicat, unicate ουσ. ουδ. το πρωτόγραφο, το πρωτότυπο, το μοναδικό

unicelular-ă, unicelulari-e επίθ. (βιολ.) μονοκύτταρος-η-ο

unicitate ουσ. θηλ. η μονοδικότητα

unicolor-ă, unicolori-e επίθ. μονόχρωμος-η-ο

unicord-ă, unicorzi-de επίθ. (μουσ.) μονόχορδος-η-ο // **instrument muzical** ~ το μονόχορδο μουσικό όργανο

unicorn-ă, unicorni-e επίθ. (ζωολ.) μονοκέρατος-η-ο

unidirecțional-ă, unidirecționali-e επίθ. μονοκατευθυντήριος-α-ο

uniembrionar-ă, uniembrionari-e επίθ. (βιολ.) μονεμβρυακός-ή-ό

unifica, unific l. ρ. μετ. ενοποιώ, ενώνω μαζί, συνενώνω ll. ρ. μέσο ενοποιοίμαι, συνενώνομαι, συνενούμαι

unificare, unificări ουσ. θηλ. η ενοποίηση, η ένωση σε ένα, η συνένωση

unificator-oare, unificatori-oare l. επίθ. ενοποιητικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. ο ενοποιός

uniform-ă, uniformi-e l. επίθ. 1. ομοιομορφος-η-ο 2. ίσιος-ια-ιο, ίσος-η-ο ll. ουσ. θηλ. η στολή // ~ **strălucitoare** η λαμπρή στολή

uniformitate ουσ. θηλ. η ομοιομορφία

uniformiza, uniformizez ρ. μετ. ομοιομορφοποιώ, καθιστώ ομοιόμορφο

uniformizare, uniformizări ουσ. θηλ. η ομοιομορφοποίηση

uniformizat-ă, uniformizați-te επίθ. ομοιομορφοποιημένος-η-ο

unilateral-ă, unilaterali-e l. επίθ. μονόπλευρος-η-ο, μονομερής-ής-ές ll. επίρ. μονόπλευρα, μονομερής

unilateralitate ουσ. θηλ. η μονομέρεια

unilingv-ă, unilingvi-e επίθ. μονόγλωσσος-η-ο

unime, unimi ουσ. θηλ. 1. η μονάδα, οι αριθμοί 1-9 2. μουσ. η ακέραια νότα

unațional-ă, unaționali-e επίθ. μονοεθνής-ής-ές

uninomial-ă, uninomiali-e επίθ. μονώνυμος-η-ο, με ένα μόνο όνομα

unional-ă, unionali-e επίθ. ενωσιακός-ή-ό

unionist-ă, unioniști-ste l. επίθ. ενωτικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. ο ενωτικός, ο οπαδός της ένωσης

unipar-ă, unipari-e επίθ. (για ζώα) μονοτόκος-ος-ον (γεννά ένα μόνο νεογνό κάθε φορά)

unipersonal-ă, unipersonali-e επίθ. (γραμμα.) μονομελής-ής-ές, τριμελής-ής-ές // **conducere -ă** η μονομελής διοίκηση

unipetal-ă, unipetali-e επίθ. (βοτ.) μονοπέταλος-η-ο

unipolar-ă, unipolari-e επίθ. μονοπολικός-ή-ό

unire, uniri ουσ. θηλ. 1. η ένωση, η ενότητα, η ενοποίηση 2. η συνένωση, η σύζευξη // -a **face puterea** η ενότητα φέρνει τη δύναμη // -a **Principatelor** η Ένωση των ρουμανικών πριγκιπάτων // **cuvânt de ~** η συνδυαστική λέξη // **de ~** συνδυαστικός-ή-ό // (γραμμα.) **liniură de ~** η παύλα

unisexual-ă, unisexuali-te επίθ. (βοτ.) μονογενής-ής-ές

unison ουσ. ουδ. 1. η ομοφωνία ήχων 2. μτφ. η αρμονία, η συμφωνία // **la** ~ ομόφωνα
unisonanță, unisonanțe ουσ. θηλ. η ομοφωνία, η ομοφροσύνη, η ομοιότητα φωνής
unită, uniți **ε** **επιθ.** 1. ενωμένος-η-ο, ηνωμένος-η-ο 2. **μτφ.** προσαρτημένος-η-ο 3. (εκκλ.) ουντικός-ή-ό // **cu puteri** ~ **ε** με ηνωμένες δυνάμεις // **Organizația Națiunilor** ~ **ε** Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών II. ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο ουντής // **străns uniți** σφιχτά ενωμένοι // **Statele -e ale Americii** Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
unitar-ă, unitari-e I. **επιθ.** 1. ενιαίος-α-ο 2. ομοιογενής-ής-ές 3. ενωτικός-ή-ό // **stat** ~ το ενιαίο κράτος // **un tot** ~ ένα ενιαίο σύνολο II. **επιρ.** ενιαία
unitate, unități ουσ. θηλ. 1. η ενότητα, η μονάδα 2. η μοίρα (τμήμα στόλου ή στρατού) // ~ **comercială** η εμπορική μονάδα // ~ **de măsură** η μετρική μονάδα, η μονάδα μέτρησης // ~ **națională** η εθνική ενότητα // **regula celor trei unități** ο κανόνας των τριών ενοτήτων (του χώρου, χρόνου και δράσης στο κλασικό θέατρο)
uniune, uniuni ουσ. θηλ. η ένωση // ~ **a Scriitorilor** η Ένωση των Συγγραφέων
univers, universuri ουσ. ουδ. 1. το σύμπαν, η οικουμένη 2. η υψηλός, ο ολόκληρος ο κόσμος 3. η πλάση, η φύση 4. **μτφ.** το πεδίο δραστηριότητας
universal-ă, universal-e I. **επιθ.** 1. παγκόσμιος-ια-ιο 2. γενικός-ή-ό 3. καθολικός-ή-ό, ολικός-ή-ό // **atractive -ă** η παγκόσμια έλξη // **există o unitate dialectică între ~ și particular** υπάρχει διαλεκτική ενότητα ανάμεσα στο ολικό και ιδιωτικό // **istorie -ă** η παγκόσμια ιστορία // (λογικ.) **judecată -ă** ο γενικός διαλογισμός // (νομ.) **legatar** ~ ο γενικός κληροδόχος II. **επιρ.** παγκοσμίως, ολικώς, καθολικά, γενικά, γενικώς III. **επιρ. έκφρ.** ~ **valabil** γενικώς ισχύων, με γενική εγκυρότητα
universalii ουσ. θηλ. **πληθ.** (φιλοσ.) τα ουνιβερσάλια (στη σχολαστική φιλοσοφία), οι γενικές έννοιες // **disputa -lor** η διαμάχη πάνω στις γενικές έννοιες της φιλοσοφίας (της σχολαστικής)
universalism ουσ. ουδ. 1. η καθολικότητα, η ολικότητα 2. η γενικότητα
universalitate ουσ. θηλ. η καθολικότητα, η οικουμενικότητα, η γενικότητα
universaliza, universalizez ρ. μετ. καθολικεύω, γενικεύω, ανάγω κάτι σε γενική αρχή
universiadă, universiade ουσ. θηλ. (αθλ.) οι πανεπιστημιακοί αγώνες
universitar-ă, universitari-e **επιθ.** πανεπιστημιακός-ή-ό // **centru** ~ το πανεπιστημιακό κέντρο // **asistent** ~ ο βοηθός // **clădire** ~ **ă** το πανεπιστημιακό κτίριο // **oras** ~ η πανεπιστημιούπολη // **profesor** ~ ο καθηγητής πανεπιστημίου
universitate, universități ουσ. θηλ. το πανεπιστήμιο // ~ **populară** το λαϊκό πανεπιστήμιο
univoci-ă, univoci-ce **επιθ.** (μαθ.) μονοσήμαντος-η-ο
uns-ă, unși-se I. **επιθ.** 1. αλειμμένος-η-ο, πασालειμμένος-η-ο, επαλειμμένος-η-ο 2. επιχριστός-η-ο 3. γρασσαρισμένος-η-ο, λαδομένος-η-ο 4. εκκλ. χριστός-ή-ό, χρισθείς-εϊσα-έν II. ουσ. αρσ. χριστός (ο), χρισθείς (ο), καθιερωμένος (ο) // ~ **ul lui Dumnezeu** ο χριστός του Θεού (ο βασιλιάς)

unsoare, unsoari ουσ. θηλ. 1. το γράσσο 2. το χρίσμα 3. το λίπος 4. η αλείψη 5. η αλοιφή
unsprezece ari **επιθ.** έντεκα, ένδεκα // **azi suntem în ~** σήμερα έχουμε έντεκα (του μηνός) // **numărul ~** ο αριθμός έντεκα // **serie un** ~ γράψε ένα έντεκα
unsprezecelea-zeclea ari **επιθ.** τακτ. ενδέκατος-η-ο // **în ceasul al ~** στην ενδέκατη ώρα (αργά)
unsuros-oasă, unsuroși-oase **επιθ.** 1. λιπαρός-ή-ό 2. λερός-ή-ό (με λίπος)
unt I. ουσ. ουδ. το βούτυρο // **a-l bate de-i iese -ul** τον δέρνω αλύπητα // **a scos -ul din el** του 'βγαλε το λάδι (τον βασάνισε πολύ) II. **επιρ. έκφρ.** **ca -ul** σαν το βούτυρο (ελαφρώς)
untar, untare, untari ουσ. ουδ. το ξύλινο δοχείο μέσα στο οποίο φτιάχνεται το βούτυρο 2. ουσ. αρσ. ο βουτυράς
untdelemn ουσ. ουδ. το λάδι, το έλαιο, το ελαιόλαδο // ~ **nerafinat** το αγουρέλαιο, το αγουρόλαδο, το λάδι από την πρώτη πίεση ελιών // **a ieși deasupra ca -ul** βγαίνω επάνω σαν το λάδι
untdelemnii-ie, untdelemnii **επιθ.** 1. λαδής-ιά-ί 2. ελαιώδης-ής-ες
untieră, untiere ουσ. θηλ. η βουτυριέρα, το βουτυροδοχείο
unțior, unțiori ουσ. αρσ. (βοτ.) η νεραγκούλα, το αγριοσέλινο, το βατράχι
untos-oasă, untoși-oase **επιθ.** βουτυρένιος-ια-ιο, βουτυράτος-η-ο, βουτυρώδης-ής-ες, βουτυροειδής-ής-ες
untură, unturi ουσ. θηλ. το λίπος, η λίνδα, το ξίγκι // ~ **de pește** το ψαρόλαδο, το ιχθυέλαιο // **a scoate ~ și din muște** το να είναι κανείς
unturos-oasă, unturoși-oase **επιθ.** λιπαρός-ής-ες, λιπαρός-ή-ό
unu (un), una (o) I. **αριθ.** απ. ένας, μία (μία), ένα // ~ **și cu ~ fac doi** ένα κι ένα κάνουν δύο // **una-i una și două-s mai multe** υπάρχει διαφορά // **acum e ~** τώρα είναι η ώρα μία // **scrie un** ~ γράψε ένα ένα // **a face una cu cineva ori cu ceva** κάνω να είναι ένα με κάποιον ή με κάτι (εξισώνω, κάνω κάποιον ή κάτι (σο με άλλο) // **a merge una** αχώριστοι, αδιάσπαστοι // **a o ține una și bună** αυτός το δικό του // **eu -l mă duc să deschid ușa** εγώ ο ένας πάω να ανοίξω την πόρτα // **mai trăsese câte o dușcă-două de rachiu** καί είχε τραβήξει από μια ή δύο γουλιές ρακίς // **până la -l** μέχρι ενός (όλοι, ομοφώνως) // **venea numai câte -l să mă vadă** ερχόταν μόνο ένας ένας να με δουν II. **επιθ. έκφρ.** **tot -l și -l** όλο ένας κι ένας III. **επιρ. έκφρ.** // **câte -l** ένας ένας // **de -ul singur** ο ίδιος μόνος, μεμονωμένα
unul, una, unii, unele αντ. **αόρ.** ένας, μια (μία), ένα, μερικοί-ές-ά // ~ **are ureche muzicală, ~ are glas frumos** ένας έχει μουσικό αυτί, ένας έχει ωραία φωνή // ~ **câte ~, ~ după altul** ένας-ένας, ο ένας μετά τον άλλο // ~ **despre celălalt** ο ένας για τον άλλο // ~ **din frații lui** ο ένας από τους αδερφούς του // ~ **împotriva celuilalt** ο ένας εναντίον του άλλου // ~ **pe altul** ο ένας τον άλλο // ~ **peste altul** ο ένας πάνω στον άλλο // **unii pe alții** οι μεν τους δε // **unii și alții** μερικοί και άλλοι, οι μεν και οι δε // **a-și pune una în gând** βάζω μια ιδέα στο νου μου // **asta-i încă una!** ακού εκεί! // **cu una cu alta** με το ένα, με τ' άλλο // **își luară ziua bună**

–**l de la altul** αποχαιρέτισαν ο ένας τον άλλο // **nici unul, nici una** ούτε ένας, ούτε μία // **să cântăm una de jale** να τραγουδήσουμε τραγούδι, για βαριά καρδιά // **știu una mai bună?** ξέρεις μια πιο καλή;

unulea, una ariθ. τακτ. (προηγείται από το “a”) η “a”) **al douăzeci și ~ la rând** ο εικοστός πρώτος στη σειρά // **a treizeci și una pagină** η τριακοστή πρώτη σελίδα

upercut, upercuturi ουσ. ουδ. (αθλ.) το άπερκατ (στο μπόξ το χτύπημα κάτω από το πηγούνι)

ura **l.** επιφ. αέρα!, ουρρά! (σαν πολεμική κραυγή, επιτυχίας) **ll.** ουσ. ουδ. **urale** η κραυγή, η ιαχή, η ζητωκραυγή, η επευφημία

ura, urez **l.** **p.** μετ. 1. εύχομαι 2. επιθυμώ // **a ~ binețe** εύχομαι «στο καλό» // **a ~ bună seara** καλησπερίζω, χαιρετώ κάποιον λέγοντας «καλησπέρα» // **a ~ bună ziua** καλημερίζω, λέγω «καλημέρα» // **îți urez succes** σου εύχομαι επιτυχία **ll.** **p.** αμ. λέγω ευχετήρια τραγούδια ή ποιήματα (σε διάφορες ευκαιρίες: κάλαντα, γάμος, κ.λ.π.)

uragan, uragane ουσ. ουδ. 1. η θύελλα, η καταιγίδα 2. ο κυκλώνας, ο τυφώνας (στις τροπικές περιοχές)

uraloaltaic-ă, uraloaltaici-ce επιθ. ουραλοαλταϊκός -ής-ό

urangutan, urangutani ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ουρακουτάγκος

uranian-ă, uranieni-e επιθ. ουράνιος-ια-ιο

uraniu ουσ. ουδ. (χημ.) το ουράνιο

urare, urări ουσ. θηλ. η ευχή

urat, uraturi ουσ. ουδ. η ευχή, η επιθυμία

urat, urați ουσ. αρσ. (χημ.) το ουρίκον άλας

ură, uri **l.** ουσ. θηλ. το μένος, η απέχθεια **ll.** επιθ. έκφρ. **care stărnește ~** απεχθής-ής-ές

urător-oare, urători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. η ευχέτης-τρια (ο, η), τραγουδιστής-ίστρια (ο, η) στα κάλαντα

urătură, urături ουσ. θηλ. η ευχή, η έκφραση ευχής, η διατύπωση ευχής

ură, urăse **l.** **p.** μετ. 1. μισώ, εχθρεύομαι, φέρομαι εχθρικά 2. σιχαίνομαι, απεχθάνομαι // **a ~ de moarte** μισώ αμελίχτα / θανάσιμα **ll.** **p.** μέσο 1. πλήττω, νιώθω πλήξη, κατέχομαι από ανία 2. βαριέμαι, αισθάνομαι αηδία // **a i se ~ cu binele** έπληξε με την άνετη ζωή, έπληξε με το καλό // **a i se ~ de ceva** νιώθω πλήξη για κάτι, βαριέμαι // **a i se ~ cu viața** βαρέθηκε τη ζωή του

urâcios-oasă, urâciosi-oase επιθ. 1. αηδιαστικός -ής-ό, αντιπαθητικός-ής-ό, ανυπόφορος-η-ο, αχώνευτος-η-ο 2. ενοχλητικός-ής-ό, κουραστικός -ής-ό, δυσάρεστος-η-ο, πληκτικός-ής-ό

urâciune, urâciuni ουσ. θηλ. 1. η ασχήμια, η ασκήμια, η ασκημάδα 2. η δυσμορφία, η τετατομορφία

urăți-ă, urăți-te **l.** επιθ. 1. άσχημος-η-ο, άσχημος-η-ο, ασκημόπλαστος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημοπιλάσμενος-η-ο, ασκημοκαμωμένος-η-ο 2. κακοφτιαγμένος-η-ο, κακόφτιαχτος-η-ο, δύσμορφος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο 3. μισητός-ής-ό, αξιοληστος-η-ο, απεχθής-ής-ές, δυσάρεστος-η-ο // **faptă ~ă** η άσχημη πράξη // **femeie ~ă** η ασχημογυναίκα, η άσχημη γυναίκα // **fizicul ~** η άσχημη φυσιογνωμία // **om ~ o** ασχημάνθρωπος, ο ασχημομούρης, ο άσχημος

άνθρωπος // **vreme ~ă** ο κακός καιρός, η κακοκαιρία, η άσχημη καιρική κατάσταση **ll.** επιρ. 1. άσχημα, άσχημα 2. δυσάρεστα 3. απεχθώς 4. χυδαίως, ελεεινώς // **a se uita ~ la cineva** κοιτάζω κάποιον άσχημα (με εχθρική διάθεση) // **foarte ~** πολύ άσχημα // **mi-a vorbit ~** μου έμλησε άσχημα **lll.** ουσ. ουδ. 1. η ανία, η πλήξη, βαριεστημάρα 2. η στενοχώρια, η δυσθυμία, η μελαγχολία, η σκεφιά // **a-i fi cuiva ~** κατέχεται από ανία, έχει βαριεστημάρα // **a muri de ~** στενοχωριέμαι πολύ, νιώθω πλήξη, είμαι δύσθυμος // **a ține cuiva de ~** κάνω παρέα σε κάποιον για να μην πλήξει // **mi-e ~** έχω πλήξη, κατέχομαι από ανία

urățel-ică, urăței-ele επιθ. ασκημούλης-α-ικο, ασκημούτσικος-α-ικο

urățenie, urățenii ουσ. θηλ. 1. η ασκήμια, η ασχημία, η ασκημοσύνη, η ασχημοσύνη, η ασκημάδα 2. η κακομοιτούσιμιά, η δυσμορφία

urăți, urățesc **l.** **p.** μετ. ασκημίζω, ασχημίζω, ασκημαίνω **ll.** **p.** μέσο ασχημαίνω, γίνομαι άσχημος // **a se ~ cineva** το να γίνεται κανείς άσχημος

urățire, urățiri ουσ. θηλ. το ασκήμισμα, το ασχήμισμα

urban-ă, urbani-e επιθ. 1. αστικός-ής-ό 2. μτφ. πολιτισμένος-η-ο, που έχει καλούς τρόπους // **mediu ~** το αστικό περιβάλλον, το περιβάλλον των πόλεων

urbanism ουσ. ουδ. 1. ο ουρμπανισμός 2. η πολεοδομία, η πολεοδομική, η επιστήμη γενικής διευθετήσεως πόλεως 3. μτφ. η ευγένεια τρόπων

urbanist, urbaniști ουσ. αρσ. ο πολεοδόμος

urbanistic-ă, urbanistici-ce **l.** επιθ. πολεοδομικός -ής-ό **ll.** ουσ. θηλ. η πολεοδομία

urbanitate ουσ. θηλ. η ευγένεια τρόπων, η λεπτή συμπεριφορά

urbaniza, urbanizez **l.** **p.** μετ. αστικοποιώ, δίνω ανάπτυξη στα αστικά κέντρα **ll.** **p.** μέσο αστικοποιούμαι

urbanizare, urbanizări ουσ. θηλ. η αστικοποίηση **urbanizat-ă, urbanizați-te** επιθ. αστικοποιημένος -η-ο // **regiune ~ă** η αστικοποιημένη περιοχή

urbarii, urbarii ουσ. ουδ. το κτηματολόγιο, το βιβλίο με την απογραφή των ακινήτων κτημάτων

urbe ουσ. θηλ. (οικ.) η πόλη // **urbea X** η τάδε πόλη

urca, urc **l.** **p.** μετ. 1. σηκώνω, ανεβάζω, ανεβαίνω 2. υψώνω, ανυψώνω, προσθέτω στο ύψος 3. ανατιμώ, υψώνω την τιμή, αναβιβάζω // **a ~ cu scara** ανεβάζω με τη σκάλα // **a ~ prețurile** ανεβάζω τις τιμές // **a ~ scările** ανεβαίνω τα σκαλιά

// **a ~ tonul** υψώνω τον τόνο / τη φωνή // **a ~ un deal** ανεβαίνω ένα λόφο // **a ~ și a coborî ceva** ανεβάζω και κατεβάζω κάτι (ανεβοκατεβάζω) **ll.** **p.** αμ. 1. ανεβαίνω 2. ανηφορίζω 3. αναρριχίεμαι, αναρριχίζομαι, σκαρφαλώνω, σκαλώνω // **a ~ în grad** ανεβαίνω σε βαθμό **lll.** **p.** μέσο 1. ανεβαίνω

2. επιβαίνω, επιβιβάζομαι 3. αναβιβάζομαι 4. σκαρφαλώνω, αναρριχίεμαι // **a ~ în funcție** αναβιβάζομαι στο αξίωμα // **a i se ~ cuiva la cap** πήραν τα μυαλά του αέρα (το να είναι φαντασμένος, αλαζόνας, κομπαστής) // **a se ~ în tren** ανεβαίνω στο τραίνο // **a se ~ la mare înălțime** ανεβαίνω σε μεγάλο ύψος // **a se ~ pe tron** ανεβαίνω σε θρόνο // **dolarul se urcă** το δολάριο ανεβαίνει // **pisica s-a ~t pe acoperiș** η γάτα

σκαρφάλωσε στη σκεπή // **s-au -t în autobuz** ανέβηκαν στο λεωφορείο
urcare, urcări ουσ. θηλ. 1. η άνοδος, το ανέβασμα, η ανάβαση, η ανεβασιά 2. το σήκωμα, η ανύψωση 3. μτφ. η αύξηση, το μέγALLOWMA // **-a prin față** το ανέβασμα από μπροστά // **-a temperaturii** το ανέβασμα του πυρετού (της θερμοκρασίας) // **la -a sa pe tron** στην άνοδο του στο θρόνο
urcat ουσ. ουδ. 1. η ανάβαση, το ανέβασμα, η άνοδος, η ανεβασιά 2. η ανύψωση, ο αναβίβασμός, η αναβίβαση, η υπερτίμηση 3. ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανωφέρεια
urcat-ă, urcați-te επιθ. 1. ανεβασμένος-η-ο, ανεβατός-ή-ό, αναβίβασμένος-η-ο 2. αυξημένος-η-ο 3. σκαρφαλωμένος-η-ο, επιβαίνων-ουσα-ον 4. υψωμένος-η-ο, ανυψωμένος-η-ο // **preț ~** η ανεβασμένη τιμή
urcător-oare, urcători-oare επιθ. 1. ανοδικός-ή-ό 2. ανηφορικός-ή-ό 3. σκαρφαλωτός-ή-ό, αναρριχητικός-ή-ό // **fasole urcătoare** το αναρριχητικό φασόλι
urcior, urcioare ουσ. ουδ. 1. η στάμνα, το σταμνί 2. το σταμνάκι // **-ul nu merge de multe ori la apă** το σταμνί δεν πάει πολλές φορές στη βρύση
urcior, urcioare ουσ. ουδ. (ιατρ.) το κριθαράκι, μικρό εξάνθημα στα βλεφάρια
urcuș, urcușuri l. ουσ. ουδ. ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανωφέρεια, η ανηφόρα, το ανηφόρι // **~ și coborâș împreună** ανήφορος και κατήφορος μαζί, ο ανηφοροκατήφορος ll. επιρ. έκφρ. **în ~** σε αναφοριά, ανηφορικά, προς τα πάνω, σε ανέβασμα
urdar, urdari ουσ. αρσ. 1. ο μυζηθράς, ο τοσπάνος που φτιάχνει τη μυζήθρα 2. το δοχείο μέσα στο οποίο φτιάχνεται η μυζήθρα
urdă, urde ουσ. θηλ. η μυζήθρα
urdiniș, urdinișuri ουσ. ουδ. το στενό σε κυφέλη απ' όπου μπαίνουν οι μέλισσες
urdore, urdori ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η τσίμπλα (στα μάτια)
urduros-oasă, urduroși-oase l. επιθ. (λαϊκ.) τσιμπιλάρης-α-ικο // **ochi urduroși** τα τσιμπιλάρικα μάτια ll. ουσ. αρσ. και θηλ. τσιμπιλάρης-ρα (ο, η)
ureche, urechi l. ουσ. θηλ. (ανατ.) 1. το αυτί, το ους 2. η λαβή, το χερούλι, ο βρόχος, η θηλειά, το λάσσο // **-a acului** η βελονότρυπα // **a avea ~ muzicală** έχω μουσικό αυτί // **a fi numai urechi** είμαι όλο αυτιά // **a i se lungi cuiwa urechile de foame** του μακραίνουν τ' αυτιά του από την πείνα // **a-i ajunge cuiwa la ~** έφτασε σε κάποιου το αυτί (άκουσε κάτι από άλλους) // **a-i intra cuiwa pe-o ~ și a-i ieși pe alta** απ' το ένα αυτί μπαίνει κι' από τ' άλλο βγαίνει // **a scăpa ca prin urechile acului** γλυστών σαν μέσα από τη βελονότρυπα (με μεγάλη δυσκολία) // **a sparge urechile** παίρνω τ' αυτιά // **a trage cu ~** α βάζω αυτί (προσέχω ν' ακούσω) // **a trage de urechi** τραβώ απ' τ' αυτιά, τιμωρώ μικρό παιδί // **ciulind urechile** στήνοντας αυτί // **fudul de ~** βαρήκοος, που ακούει βαριά και δύσκολα, κουφός // **tare de urechi** βαρήκοος, κουφός ll. επιρ. έκφρ. **până peste urechi** ως πέρα απ' τα αυτιά (πάρα πολύ, σε μεγάλο βαθμό, άκρως)
urechea, urechez p. μετ. πιάνω κάποιον απ' τ' αυτί (τον συνειζώ)

urecheală, urecheli ουσ. θηλ. το πιάσιμο απ' τ' αυτιά (το ξυλοκόπημα παιδιού)
urecheat-ă, urecheați-te επιθ. με μεγάλα αυτιά (ο λαγός, ο γάιδαρος)
urechiușă, urechiușe ουσ. θηλ. 1. το αυτάκι 2. το χερούλι, η θηλειά
uree ουσ. θηλ. 1. η ουρία 2. το καρβαμίδιο
uremic-ă, uremici-ce l. επιθ. ουραιμικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. πάσχων-ουσα από ουραιμία (ο, η)
uremie, uremii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ουραιμία
ureter, uretere ουσ. ουδ. ο ουρητήρ
ureteral-ă, ureterali-e επιθ. (ιατρ.) ουρητηρικός-ή-ό (του ουρητήρα)
uretral-ă, uretrali-e επιθ. (ιατρ.) ουρηθρικός-ή-ό (της ουρήθρας)
uretră, uretre ουσ. θηλ. η ουρήθρα
uretrită, uretrite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ουρηθρίτιδα
uretroscop, uretroscopae ουσ. ουδ. το ουρηθροσκόπιο
uretru, uretre ουσ. θηλ. (ανατ.) η ουρήθρα
urgent-ă, urgenți-te l. επιθ. επείγων-ουσα-ον, κατεπείγων-ουσα-ον // **chestiunea este foarte -ă** η υπόθεση είναι κατεπείγουσα ll. επιρ. επειγόντως, κατεπείγόντως
urgenta, urgentez p. μετ. 1. επιταχύνω, επιταχύνω κάτι 2. φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορότερα
urgentare, urgentări ουσ. θηλ. 1. η επίταξη, η επιτάχυνση 2. η ενέργεια για να γίνει κάτι συντομότερα
urgență, urgențe l. ουσ. θηλ. 1. το επείγον, το κατεπείγον 2. η επείγουσα ανάγκη // **spitalul de ~** το νοσοκομείο για επείγουσα ανάγκη ll. επιρ. έκφρ. **de ~** κατεπινόντως, επειγόντως
urgie, urgii l. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η οργή, η θεία οργή, η θεομηνία, η γιούργια 2. η συμφορά 3. ο θυμός, η αγανάκτηση, η έχθρα, η ορμή για τιμωρία ll. επιθ. έκφρ. **de ~** εξοργιστικός-ή-ό
urgisi, urgisese l. p. μετ. (λαϊκ.) καταπιέζω κάποιον, καταδυνάστευω, καταδικώ κάποιον, κατατρέχω, βασανίζω, τυραννώ κάποιον, ταλαιπωρώ ll. p. μέσο οργίζομαι, εξοργίζομαι, θυμώνω, με πιάνει οργή, θυμός
urgisire, urgisiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η καταπίεση, η καταδυνάστευση, το βασάνισμα, η ταλαιπωρία, η τυραννία, ο βασανισμός, η κακοποίηση 2. ο θυμός, το θύμωμα, η εξόργιση
urgisită, urgisiți-te επιθ. (λαϊκ.) 1. καταπιεσμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, ταλαιπωρος-η-ο, τιμωρημένος-η-ο 2. κακότυχος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο
urias-ă, uriași-e l. ουσ. αρσ. και θηλ. γίγαντας (ο), πελώριος-ία (ο, η), τεράστιος-ια (ο, η) ll. επιθ. γιγάντιος-α-ο, γιγαντιαίος-α-ο, πελώριος-ια-ο, τεράστιος-ια-ο, κολοσσιαίος-α-ο // **construcție -ă** η γιγάντια οικοδομή // **operă -ă** το γιγαντιαίο έργο
uric επιθ. (χημ.) **acidul ~** το ουρικό οξύ
uric, urice ουσ. ουδ. (ιστ.) 1. το τσιφλικί με απαλλαγή από τους φόρους 2. το έγγραφο ιδιοκτησίας κτήματος
uricar, uricari ουσ. αρσ. (ιστ.) «ο ουρικήρης», ο συντάκτης γραμματέας των εγγράφων ιδιοκτησίας κτημάτων
urina, urinez p. αμ. ουρώ, κατουράω, κατουρώ // **simt nevoia să urinez** νιώθω την ανάγκη να ουρήσω

urinal, urinale ουσ. ουδ. το ουροδοχείο
urinar-ă, urinare *επίθ.* ουρητηκός-ή-ό // **căi** -e οι ουρητήρες
urinare, urinări ουσ. θηλ. η ούρηση, το κατούρημα
urină, urine ουσ. θηλ. το ούρο, τα ούρα, το κάτουρο
urla, urlu *l. p. αμ.* 1. ουρλιάζω, ωρύομαι 2. σκούζω, φωνάζω σαν θηρίο 3. βουίζω *ll. p. μετ.* μαλώνω με δυνατή φωνή, μιλάω δυνατά με ύψωση της φωνής
urlat ουσ. ουδ. ο ωρυγμός, το ούρλιασμα, η ορυγή
urlător-oare, urlători-oare *l. επίθ.* ουρούμενος-η-ο, ωρούμενος-η-ο, αυτός που ουρλιάζει *ll. ουσ. θηλ.* 1. το ωρούμενο ποτάμι 2. ο καταρράκτης
urlet, urlete ουσ. ουδ. 1. το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα 2. η στριγγιλιά
urlui, urluiesc *p. μετ. (λαϊκ.)* χοντροαλέθω, αλέθω κόκκους σε μεγάλα κομμάτια για ζωστροφή
urluială, urluieli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η χοντροαλεσμένη ζωστροφή
urluit-ă, urluiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* χοντροαλεσμένος-η-ο, χοντροκομμένος-η-ο (ζωστροφή)
urluitor, urluitori ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η μηχανή για άλεσμα των κόκκων για ζωστροφή
urma, urmez *l. p. μετ.* 1. ακολουθώ, παρακολουθώ 2. συνοδεύω 3. επακολουθώ 4. εξακολουθώ // **a ~ țărnu** ακολουθώ το ακρογιάλι // **a ~ un curs** παρακολουθώ μάθημα // **câinele îl urmează pretutindeni** το σκυλί τον ακολουθεί παντού // **după cum urmează** ως εξής // **urmează deci că...** ακολουθεί λοιπόν ότι... *ll. p. αμ.* 1. ακολουθώ, έπομαι, διαδέχομαι 2. συνεχίζω, εξακολουθώ 3. πρόκειται να... // **după primăvară urmează vara** μετά την άνοιξη ακολουθεί το καλοκαίρι // **urmează să plece la ora 7** πρόκειται να φύγει στις επτά // **va ~** ακολουθεί // **ziua care urmă** επόμενη
urmare, urmări *l. ουσ. θηλ.* 1. η συνέχεια 2. η συνέπεια, το επακολουθήμα 3. η εξακολουθήση // **a lichida urmărite** απαλείφω / εξαλείφω τις συνέπειες // **ca ~** στη συνέχεια 2. ακολουθώς // **ca ~ dorinței sale** σύμφωνα με την επιθυμία του (της) // **drept ~** σαν επακολουθήμα *ll. επίρ.* 1. επομένως, κατά συνέπεια *lll. συνδ. έκφρ.* **prin ~** συνεπώς, λοιπόν, όθεν, ώστε λοιπόν, άρα, επομένως
urmaș-ă, urmași-e ουσ. *αρσ. και θηλ.* απόγονος (ο, η), κληρονόμος (ο, η), διάδοχος (ο, η), γόνος (ο, η), επίγονος (ο, η) // **urmașii** οι μεταγενέστεροι, οι απόγονοι
urmă, urme *l. ουσ. θηλ.* 1. το ίχνος, το αχνάρι, το χνάρι 2. το τέλος 3. το πίσω μέρος, όπισθεν 4. το υπόλοιπο // **urmele roților vehiculului** τα ίχνη τροχών οχήματος, η τροχιά // **urme de pași** το αχνάρι ποδιού ανθρώπου ή ζώου, η πατημασιά, το πάτημα, η πατησιά // **a călca pe urmele cuiva** πατώ επί τα ίχνη κάποιου // **a da de urma cuiva** εξιχνιάζω, εξακριβώνω τα ίχνη κάποιου // **a pierde urma cuiva** χάνω τα ίχνη κάποιου // **cel de pe ~** ο τελευταίος, ο υπερνός, ο στερνός // **în cele din ~** επί τέλους // **la urma urmei** στο κάτω-κάτω (για να τελειώνουμε) // **nici ~, fără urmă de...** ούτε ίχνος, χωρίς ίχνος από... // **până la ~** τελικά, εν τέλει // **rămânere în ~** η καθυστέρηση *ll. επιρ.*

έκφρ. **pe ~** έπειτα // **în ~** προτού, πριν, άλλοτε // **în ~ cu o lună** πριν από ένα μήνα // **în urma** κατόπιν // **în urma cutremurului** μετά τον σεισμό // **la ~** στο τέλος, ύστερα
urmări, urmăresc *p. μετ.* 1. παρακολουθώ 2. ακολουθώ 3. παραφυλάω, παραμονεύω, παρατηρώ κάτι 4. επιδιώκω, αποσκοπώ 5. καταδιώκω 6. συνοδεύω 7. ενάγω, εγκალώ σε δικαστήριο // **a ~ pe cineva** παρακολουθώ, καταδιώκω κάποιον // **a ~ șirul unor idei** ακολουθώ τη σειρά των ιδεών // **poți să mă urmărești?** μπορείς να με ακολουθήσεις;
urmărire, urmăririi ουσ. θηλ. 1. η παρακολούθηση, η καταδίωξη, η δίωξη, η αγωγή, η προσφυγή σε δικαστήριο 3. η επιτήρηση, η επίβλεψη // **sub ~** κάτω από παρακολούθηση
urmărit-ă, urmăriți-te 1. καταδικωμένος-η-ο, αναζητούμενος-η-ο 2. επιδιωκόμενος-η-ο
urmăritor-oare, urmăritori-oare *l. επίθ.* καταδικωτικός-ή-ό, διωκτικός-ή-ό *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταδιώκτης-τρια (ο, η)
următor-oare, următori-oare *l. επίθ.* 1. ακόλουθος-η-ο, επόμενος-η-ο 2. ερχόμενος-η-ο, κατωπινός-ή-ό // **mi-a spus următoarele** μου είπε τα εξής *ll. επιρ. έκφρ.* **în felul ~** ως εξής
urnă, urne ουσ. θηλ. 1. η κάλπη, η ψηφοδόχος 2. η κληρωτίδα (για λαχνούς) 3. η υδρία πήλινό δοχείο, η τεφροδόχος
urni, urnesc *l. p. μετ.* 1. κινώ, σαλεύω 2. μετακινώ, μετατοπίζω *ll. p. μέσο* 1. κινούμαι 2. μετακινείμαι, μετατοπίζομαι
urnire, urniri ουσ. θηλ. 1. το σάλεμα 2. η μετακίνηση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα
urogenital-ă, urogenitali-e *επίθ. (ιατρ.)* ουρογεννητικός-ή-ό
urografie, urografii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ουρογραφία, η ακτινογραφία των ουρητικών οργάνων
urolog-ă, urologi-e ουσ. *αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ουρολόγος (ο, η)
urologie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ουρολογία
urotropină, urotropine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η ουροτροπίνη
urs, urși ουσ. *αρσ.* 1. η αρκούδα, η άρκτος 2. *μτφ.* ο ακοινώνητος άνθρωπος, ο μισάνθρωπος, ο σιωπηλός 3. *μτφ.* ο αρκουδάνθρωπος // **-ul polar** η πολική άρκτος, η λευκή άρκτος // **a se aduna ca la ~** μαζεύονται σε μεγάλο αριθμό // **a vinde pielea -ului din pădure** παίρνω για σίγουρο κάτι αβέβαιο // **piele de ~** το αρκουδοστόμαρο, το αρκουδήσιο δέρμα // (οικ.) **plimbă -ul!** φύγε από 'δώ!
ursar, ursari ουσ. *αρσ.* ο αρκουδιάρης
ursă, urse ουσ. θηλ. (αστρ.) **Ursa Mare** η Μεγάλη Άρκτος // **Ursa Mică** η Μικρή Άρκτος
ursi, ursesc *p. μετ.* 1. προορίζω, προκαθορίζω, μοιραίνω 2. προαποφασίζω
ursire, ursiri ουσ. θηλ. 1. ο προορισμός, ο προκαθορισμός 2. η ειαρμένη, το γραφτό, το ριζικό, ο χρησμός
ursit-ă, ursiți-te *l. επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, προκαθορισμένος-η-ο 2. ειαρμένος-η-ο, γραμμένος-η-ο // **cele -e de soartă** της τύχης τα γραμμένα *ll. ουσ. θηλ.* 1. η μοίρα, οι Μοίρες 2. το πεπρωμένο 3. η ειαρμένη, η τύχη 4. το ριζικό, το γραφτό, το γραμμένο, ο χρησμός // **omul care-și**

plânge ursita ο άνθρωπος που κλαίει τη μοίρα του
ursitor-oare, ursitori-oare *l. επιθ.* μοιραίων-ουσα -ον *ll. ουσ.* *θηλ.* η μοίρα, οι Μοίρες // **cele trei ursitoare** οι τρεις Μοίρες
ursoaică, ursoaice *ουσ.* *θηλ.* η αρκούδα
urson, ursoane *ουσ.* *ουδ.* 1. το ύφασμα που μίμνεται τη γούνα της αρκούδας 2. το επανωφόρι από τέτοιο ύφασμα
ursuleț, ursuleți *ουσ.* *αρσ.* το αρκούδακι, το αρκούδι
ursulină, ursuline *ουσ.* *θηλ.* «η ουρσουλίνα» // **ordinul ursulinelor** το τάγμα των ουρσουλίνων (καλόγριες στα καθολικά μοναστήρια, ασχολούνται με την ανατροφή των κοριτσιών και τη φροντίδα των αρρώστων)
ursuz-ă, ursuzi-e *επιθ.* 1. γρουσουζης-α-ικο, γρουσουζικός-η-ο 2. δυστροπος-η-ο, στριφνός-ή-ό, ιδιότροπος-ή-ο, αναποδιάρης-α-ικο 5. *μτφ.* ανιαρός-ή-ό
ursuzenie *ουσ.* *θηλ.* η γρουσουζιά, η αναποδιά, η δυστροπία, η κακομοιριά, η αστοχία
ursuzlăc *ουσ.* *ουδ.* (οικ.) 1. η γρουσουζιά, η αναποδιά, η κακοτυχία, η γκίνια, η αποτυχία 2. η στενοχώρια
urticacee, urticacee *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) (πληθ.) τα κνιδοειδή (όπως π.χ. τσουκνίδα, κ.λ.π.)
urticarie, urticarii *ουσ.* *θηλ.* (ιατρ.) η κνίδωση, ο ερεθισμός του δέρματος
urui, urui *ρ. αμ.* 1. αλέθω κόκκους σε μεγάλα κομμάτια για ζωστροφή 2. βουίζω
uruiali, uruiali *ουσ.* *θηλ.* η χοντραλεσμένη από κόκκους ζωστροφή
uruios, uruiosae *ουσ.* *ουδ.* (λαϊκ.) το απομεινάδι του σημηνιού στο τελείωμα της ύφανσης στον αργαλειό, δεν μπορεί να υφανθεί και κόβεται όταν βγάζουμε το ύφασμα απ' τον αργαλειό
uruit-ă *επιθ.* *ιδ.* *urluit*
uruitoare *ουσ.* *θηλ.* *ιδ.* *urluitoare*
urzeală, urzeli *ουσ.* *θηλ.* 1. το στήμονι, ο στήμονας 2. *μτφ.* η μηχανορραφία, η ραδιουργία, η σκευωρία
urzi, urzesc *ρ. μετ.* 1. στήμονιζω, στήμονιζω, βάζω το στήμονι στον αργαλειό 2. εξυφανώ 3. *μτφ.* συνυφανώ, συκοφαντώ, μηχανορραφώ, σκευωρώ, συνωμώ 4. *μτφ.* χαλκεύω, πλάθω ψεύδη 5. *μτφ.* διαβουλεύομαι
urzica, urzic *l. ρ. μετ.* 1. κνίζω 2. *μτφ.* ειρωνεύομαι κάποιον, χλευάζω, περιπαίζω *ll. ρ.* μέσο παθαίνω ερεθισμό από κνησμό
urzicare, urzicări *ουσ.* *θηλ.* ο κνησμός, η φαγούρα του δέρματος
urzică-ă, urzică-ți *επιθ.* το σκουκισμένος-η-ο, με φαγούρα από τσουκνίδα
urzică, urzici *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) η κνίδη, η τσουκνίδα
urzicător-oare, urzicători-oare *επιθ.* 1. κνιδωτικός-ή-ό 2. *μτφ.* τσουχτερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό
urzicătură, urzicături *ουσ.* *θηλ.* η κνίδωση
urzi, urziri *ουσ.* *θηλ.* 1. το στήμονιασμα 2. *μτφ.* η μηχανορραφία, η σκευωρία, η ραδιουργία, η πλεκτάνη
urzit *ουσ.* *ουδ.* το στήμονιασμα
urzit-oare, urzituri-oare *l. ουσ.* *αρσ.* και *θηλ.* 1. στήμονιζών-ουσα (ο, η) 2. *μτφ.* ραδιούργος-α (ο, η) *ll. ουσ.* *θηλ.* η μηχανή για στήμονιασμα
usca, usuc *l. ρ. μετ.* 1. ξηραίνω, ξεραίνω, στεγνώνω, αποξηραίνω, κάνω κάτι ξηρό // **vântul a -t**

pământul ο άνεμος αποξήρανε τη γη *ll. ρ.* μέσο 1. ξηραίνομαι 2. στερεύω, γίνομαι στεγνός 3. *μτφ.* μαραίνομαι, μαραζίνω, μαραζιάζω // **a i se ~ gura** του στεγνώσε το στόμα // **a i se ~ lacrimile** του στερεώσουν τα δάκρυα // **a se ~ la soare** ξηραίνομαι στον ήλιο // **rufe se ~ u pe la ferestre** απορροούχα στεγνώνανε στα παράθυρα
uscare, uscări *ουσ.* *θηλ.* η ξήρανση, η αποξήρανση, η αναξήρανση, η στέγνωση, το στέγνωμα, η στέρεψη, το στέρεμα
uscat *ουσ.* *ουδ.* η ξήρανση, η στέγνωση, το στέγνωμα
uscat-ă, uscați-te *l. επιθ.* 1. ξηρός-ή-ό, ξερός-ή-ό, στεγνός-ή-ό, στερεμένος-η-ο 2. άνυδρος-η-ο 3. *μτφ.* ξερακιανός-ή-ό, αδύνατος-η-ο // **frunze -e** τα ξερόφυλλα // **tuse -ă** ο ξερόβηχας *ll. επίρ.* 1. ξερά, ξηρά, ξηρός 2. *μτφ.* απερίφραστα 3. αυχηρώς *lll. ουσ.* *ουδ.* 1. η ξηρά, η στεριά 2. η γη 3. η ήπειρος // **a fi dracul pe ~** ο διαβόλάνθρωπος, ο πανούργος, ο κακός άνθρωπος // **armata de ~** ο στρατός της ξηράς // **a se zbate ca peștele pe ~** σπαρταρώ σαν το ψάρι στη στεριά // **de ~** χεραίος-α-ο, στεριανός-ή-ό // **pe apă și pe ~** επί υδάτων και ξηράς
uscăcios-oasă, uscăcioși-oase *επιθ.* ξερός-ή-ό, ξερακιανός-ή-ό, ξερικός-ή-ό, αυχηρός-ή-ό
uscăciune *ουσ.* *θηλ.* η ξηρασία, η ξέρα, η ξεραίλα, η ανομβρία
uscător-oare, uscători-oare *l. επιθ.* ξηραντικός-ή-ό, αποξηραντικός-ή-ό, στεγνωντικός-ή-ό // **substanță uscatoare** η ξηραντική ουσία *ll. ουσ.* *ουδ.* ο στεγνωτήρας *lll. ουσ.* *θηλ.* το στεγνωτήριο, το ξηραντήριο, ο θάλαμος για στέγνωμα
uscătorie, uscătorii *ουσ.* *θηλ.* το ξηραντήριο, ο στεγνωτήρας, το στεγνωτήριο, ο θάλαμος για στέγνωμα
uscătură, uscături *ουσ.* *θηλ.* 1. το ξεράδι, το ξερό κλαδί, το ξερόκλαδο 2. το φρύγανο // **pădure fără uscături nu există** δάσος χωρίς ξεράδια δεν υπάρχει
uscățiv-ă, uscățivi-e *επιθ.* ξερακιανός-ή-ό, άσπαρκος-η-ο, κοκκαλιάρης-α-ικο, αδύνατος-η-ο
ustensilă, ustensile *ουσ.* *θηλ.* το εργαλείο, το σύνεργο
ustura, ustur *ρ. μετ.* τσουίζω
usturare, usturări *ουσ.* *θηλ.* το τσουξίμο, ο δριμύς πόνος
usturător-oare, usturători-oare *l. επιθ.* 1. τσουχτερός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ 2. *μτφ.* κοφτερός-ή-ό *ll. επίρ.* τσουχτερά, δριμύς
usturătură, usturături *ουσ.* *θηλ.* το τσουξίμο, ο κνησμός
usturime, usturimi *ουσ.* *θηλ.* το τσουξίμο, ο κνησμός, η φαγούρα
usturoi, usturoi *ουσ.* *αρσ.* (βοτ.) το σκόρδο
usturoia, usturoiez *ρ. μετ.* βάζω σκόρδο σε φαγητό
usturoiat-ă, usturoiați-te *επιθ.* με γεύση σκόρδου
usturoiță, usturoițe *ουσ.* *θηλ.* (βοτ.) η αγριόβρουβα
usuc, usucuri *ουσ.* *ουδ.* η λιπαρή ουσία στο μαλλί των προβάτων
ușă, uși *ουσ.* *θηλ.* η πόρτα, η θύρα, η πύλη // *εκκλ.* ~ **împărătească** η βασιλική θύρα // **a bate la ~** λήγει η προθεσμία // **ași deschide larg ușile** ανοίγω πλατιά τις πόρτες μου // **a lăsa după ~** αγνοώ κάποιον, δεν τον υπολογίζω // **a sta după ușă** είμαι αλογάριστος, αμελητέος // **a umbla din ~**

în ~ ζητιανεύω, διακονεύω // **cu uşile închise** κεκλεισμένων των θυρών II. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ επί θύραις, πολύ κοντά III. *προθ. έκφρ.* **la uşa** κοντινά, σε μικρή απόσταση, γειτονικά

uşier, uşieri ουσ. *αρσ.* ο θυρωρός

uşită, uşite ουσ. *θηλ.* η πορτούλα, το πορτέλο, η μικρή πόρτα (θύρα)

uşor, uşori ουσ. *αρσ.* (οικοδ.) η παραστάδα, ο παραστάτης, ο ξυλοστάτης (σε πόρτες ή σε παράθυρα)

uşor-oară, uşori-oare I. *επιθ.* 1. ελαφρός-ιά-ό, εύκολος-η-ο 2. ευχερής-ής-ές 3. απалός-ή-ό 4. άνετος-η-ο 5. *μτφ.* επιπόλαιος-η-ο, ελαφρόμυαλος-η-ο, αλαφρόμυαλος-η-ο // ~ **ca pana** ελαφρός σαν το φτερό (το πουλί) // **a fi cu inima uşoară** χαρούμενος // **fie-i ţărâna uşoară** να του είναι το χώμα ελαφρό // **moravuri uşoare** τα ελαφρά ήθη // **muzică uşoară** η ελαφριά μουσική // **o problemă uşoară** ένα εύκολο πρόβλημα // **o viaţă uşoară** μια άνετη ζωή // **somn** ~ ο ελαφρός ύπνος // **pradă uşoară** η εύκολη λεία II. *επιρ.* 1. ελαφρά, εύκολα, ευχερώς 2. απλά, άνετα 3. επιπόλαιο, ελαφρόμυαλο // **a trece ~ peste un lucru** περνώ εύκολα πάνω απ' ένα πράγμα // **a umbla** ~ αλαφροπατώ // **foarte** ~ πολύ εύκολα III. *επιρ. έκφρ.* **cu -ul** σιγά, ησυχώς, με ηπιότητα

uşura, uşure I. *ρ. μετ.* 1. αλαφρώνω, ελαφρώνω, ελαφρύνω, αλαφρύνω, ελαφραίνω, ξαλαφρώνω 2. ευκολύνω, διευκολύνω 3. ανακουφίζω, αγαλλιάζω 4. ευχαερώνω, κάνω κάτι ευκολότερο ή ελαφρότερο // **a ~ o povară** αλαφρώνω ένα βάρος // **a ~ sarcina cuiva** διευκολύνω το καθήκον κάποιου II. *ρ. μέσο* 1. αλαφρώνω, ξαλαφρώνω 2. ευκολύνωμαι 3. ανακουφίζομαι, αγαλλιάζω

uşurare, uşurări ουσ. *θηλ.* 1. το ξαλάφρωμα, η ελάφρυνση, η ελάφρωση 2. η διευκόλυνση 3. η ανακούφιση, η αγαλλίαση

uşurat-ă, uşuraţi-te *επιθ.* 1. αλαφρωμένος-η-ο, ξαλαφρωμένος-η-ο, διευκολυμένος-η-ο 2. ανακουφισμένος-η-ο, καταπραυνμένος-η-ο, ησυχασμένος-η-ο, καλμαρισμένος-η-ο, γαλήνιος-ια-ιο, πράος-εία-ο

uşuratic-ă, uşuratici-ce *επιθ.* αλαφρούτσικος-η-ο, ελαφρόμυαλος-η-ο, αλαφρόμυαλος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, κουτούτσικος-η-ο

uşurătate ουσ. *θηλ.* η ελαφρότητα, η ελαφράδα, η έλλειψη σοβαρότητας, η επιπολαιότητα

uşurător-oare, uşurători-oare *επιθ.* ελαφρυντικός-ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό, καταπραυντικός-ή-ό

uşurel-ea-ică, uşurei-ele I. *επιθ.* αλαφρούτσικος-η-ο, ελαφρούτσικος-η-ο II. *επιρ.* 1. ελαφρούτσικα 2. σιγά, μαλακούτσικα 3. εύκολα

uşurinţă, uşurinte I. ουσ. *θηλ.* 1. η ελαφρότητα, η ελαφράδα 2. η εύκολα, η ευχέρεια 3. *μτφ.* η επιπολαιότητα, η έλλειψη σοβαρότητας 4. *μτφ.* η απερίσκεψια II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ 1. εύκολα, με ευκολία 2. με ευχέρεια 3. με απερίσκεψια, με ελαφράδα, με επιπολαιότητα

uter, utere ουσ. ούδ. (ανατ.) η μήτρα

uterin-ă, uterini-e *επιθ.* (ανατ.) μητρικός-ή-ό, ομομήτριος-ια-ιο, ομογάστριος-ια-ιο // **fraţi** ~ i τα ομομήτρια αδέρφια

util-ă, utili-e I. *επιθ.* 1. ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές 2. χρήσιμος-η-ο 3. χρειαζόμενος-η-ο // **sfatul**

său mi-a fost ~ η συμβουλή σου μου ήταν χρήσιμη II. ουσ. ούδ. το ωφέλιμο // **a îmbina -ul cu plăcutul** συνδυάζω το ωφέλιμο με το ευχάριστο III. *επιρ.* ωφέλιμα, επωφελώς 2. χρήσιμα IV. *επιρ. έκφρ.* **în timp** ~ σε κατάλληλο χρόνο, επικαιρώς

utilă, utilez I. *ρ. μετ.* εξοπλίζω, εφοδιάζω II. *ρ. μέσο*

1. εξοπλίζομαι 2. εφοδιάζομαι με εργαλεία, μηχανήματα, κ.λ.π.

utilaj, utilaje ουσ. ούδ. 1. ο τεχνικός εξοπλισμός, τα μηχανήματα, τα εργαλεία, τα σύνεργα 2. ο εφοδιασμός σε μηχανές ενός εργοστασίου

utilare, utilări ουσ. *θηλ.* 1. ο εξοπλισμός 2. ο εφοδιασμός με μηχανήματα

utilat-ă, utilaţi-te *επιθ.* 1. εξοπλισμένος-η-ο 2. εφοδιασμένος-η-ο

utilitar-ă, utilitari-e *επιθ.* επωφελής-ής-ές // **aviaţia** ~ *ă* η επωφελής αεροπορία

utilitarism ουσ. ούδ. (φιλοσ.) ο ωφελιμισμός, η χρησιμοθηρία, η χρησιμοκρατία, η ωφελιμοκρατία

utilitarist-ă, utilitarişti-ste I. *επιθ.* ωφελιμιστικός-ή-ό, χρησιμοθηρικός-ή-ό, χρησιμοκρατικός-ή-ό II. ουσ. *αρσ.* και *θηλ.* ωφελιστής-ίστρια (ο, η), χρησιμοθήρας (ο, η)

utilitate, utilităţi ουσ. *θηλ.* 1. η ωφέλεια, το ωφέλιμα, η ωφελιμότητα 2. η ωφέλεια, η χρησιμότητα, το ωφέλιμο // ~ **publică** η κοινωφέλεια // **de ~ publică** κοινωφελής-ής-ές // **lucrări de ~ publică** τα κοινωφελή έργα

utiliza, utilizez *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι

utilizabil-ă, utilizabili-e *επιθ.* χρησιμοποιήσιμος-η-ο, μεταχειρίσιμος-η-ο

utilizare, utilizări ουσ. *θηλ.* η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση // ~ **intensivă** η εντατική χρήση

utopic-ă, utopici-ce *επιθ.* ουτοπικός-ή-ό, χιμαιρικός-ή-ό, απραγματοποίητος-η-ο // **socialism** ~ ο ουτοπικός σοσιαλισμός

utopie, utopii ουσ. *θηλ.* 1. η ουτοπία, το χιμαιρικό σχέδιο 2. η φαντασιοκοπία, το φαντασιοκόπημα, το φαντασιοκόπημα, η φαντασιολογία

utopism ουσ. ούδ. ο ουτοπισμός, η ουτοπική αντίληψη, τα ουτοπικά ιδεώδη

utopist-ă, utopişti-ste I. ουσ. *αρσ.* και *θηλ.* ουτοπιστής-ίστρια (ο, η) II. *επιθ.* ουτοπιστικός-ή-ό, ουτοπικός-ή-ό

utrenie, utrenii I. ουσ. *θηλ.* (εκκλ.) ο όρθρος II. *επιρ. έκφρ.* **pe la** ~ τα χαράματα, πριν από την αυγή

uţa *επιφ.* (για το λίκνισμα στην κούνια) ούτσα!

uvertură, uverturi ουσ. *θηλ.* (μουσ.) 1. η ουβερτούρα, το προανέκρουσμα, το προόιμο, το προάγγελο 2. το προλόγιο, ο πρόλογος

uvrier-ă, uvrieri-e I. *επιθ.* (αρχ.) εργατικός-ή-ό, δουλεutάρης-α-ικο II. ουσ. *αρσ.* και *θηλ.* εργάτης-άτρια-άτισσα (ο, η), δουλεutής-εύτρα (ο, η)

uvulă, uvule ουσ. *θηλ.* (ανατ.) η επιγλωττίδα

uz, uzuri ουσ. ούδ. 1. η χρήση, το συνήθειο, η συνήθεια 2. το έθιμο, τα ήθη 3. (νομ.) το χρησιδάνειο, η παραχώρηση δωρεάν τη χρήση πράγματος, με τον όρο να δοθεί πίσω αβλαβής στη λήξη της σύμβασης // **a face ~ de...** κάνω χρήση του (της)... // **de ~ intern** εσωτερικής χρήσεως // **pentru ~ propriu** για την ίδια του τη χρήση, για την προσωπική χρήση

// **obiecte de ~ casnic** τα οικιακά σκεύη // **scos din ~** εκτός χρήσεως
uza, uzez I. ρ. μετ. 1. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιώ, κάνω χρήση 2. φθείρω, ξοδεύω, καταναλώνω, δαπανώ II. ρ. μέσο φθείρομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή ή με τη χρήση II. ρ. αμ. κάνω χρήση του (της)...., ωφελούμαι από κάτι
uzaj, uzajuri ουσ. ουδ. 1. η χρήση, η χρησιμοποίηση 2. το συνήθιο, το έθιμο 3. η φθορά, η τριβή
uzare, uzări ουσ. θηλ. η χρήση, η μεταχείριση, η φθορά, η τριβή
uzat-ă, uzați-te επίθ. 1. μεταχειρισμένος-η-ο, τειριμένος-η-ο, εφθαμένος-η-ο 2. παλιός-ιά-ιό, παλαιός-ά-ό 3. μτφ. καταναλωμένος-η-ο 4. μτφ. εξαντλημένος-η-ο
Uzbek-ă, Ūzbeki-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ουζμπέκος -α (ο, η) II. επίθ. ουζμπέκικος-η-ο // **limba -ă** η ουζμπέκικη γλώσσα (τουρκομανική γλώσσα)
uzinaj ουσ. ουδ. η επεξεργασία σε εργοστάσιο
uzinare ουσ. θηλ. ιδ. uzinaj
uzină, uzine ουσ. θηλ. το εργοστάσιο, οι μηχανικές εγκαταστάσεις ορισμένης βιομηχανίας // ~ **electrică** το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρισμού // ~ **mecanică** το μηχανουργείο, οι μηχανοκατασκευές // ~ **metalurgică** το μεταλλουργείο, η εξαγωγή μετάλλων από τα μεταλλεύματα // ~ **siderurgică** το σιδηρουργείο (εργοστάσιο κατεργασίας σιδήρου)

uzita, uzitez I. ρ. μετ. χρησιμοποιώ, κάνω χρήση συνήθως, κάνω κάτι από συνήθεια II. ρ. μέσο χρησιμοποιούμαι συνήθως
uzitat-ă, uzitați-te επίθ. χρησιμοποιήσιμος-η-ο, που χρησιμοποιείται συνήθως
uzo ουσ. ουδ. το ούζο (ποτό)
uzual-ă, uzualie I. επίθ. συνήθης-ης-ες, συνηθισμένος -η-ο, συνηθέστερος-η-ο II. επίρ. συνήθως, κοινώς, που συμβαίνει συχνά, τακτικά
uzucapiune ουσ. θηλ. (νομ.) η απόκτηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας ακινήτου με το πέρασμα μακροχρόνιας κατοχής - χρησικτησία
uzufruct ουσ. ουδ. (νομ.) η επικαρπία
uzufructuar-ă, uzufructuari-e ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.) επικαρπωτής-ώτρια (ο, η)
uzură ουσ. θηλ. 1. η χρήση, η φθορά 2. μτφ. η εξάντληση, η κούραση
uzură, uzuri ουσ. θηλ. η τοκογλυφία, ο μεγάλος τόκος σε δάνειο
uzurpa, uzurp ρ. μετ. 1. σφετερίζομαι, αρπάζω, κάνω δικό μου ξένο πράγμα 2. οικειοποιούμαι, ιδιοποιούμαι
uzurpare, uzurpări ουσ. θηλ. ο σφετερισμός, η παράνομη οικειοποίηση, η αρπαγή
uzurpator-oare, uzurpatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σφετεριστής-ίστρια (ο, η), άρπαγας (ο)
uzurpațiune, uzurpațiuni ουσ. θηλ. ο σφετερισμός, η αρπαγή, η παράνομη οικειοποίηση

V, v

V, v ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα v, το εικοστό έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [β].

-**va** συνθετικό επιρρημάτων ή αντωνυμιών // **careva** κάποιος-ια-ιο // **cândva** κάποτε // **cineva** κάποιος -ια-ιο // **undeva** κάπου

va ρ. αμ. (λαϊκ.) **mai** ~ χρειάζεται ακόμα πολλούς καιρός
vacant-ă, vacanți-te επιθ. κηρεύων, κηρεύων-ουσα -ον (θέση, αξίωμα, κ.λ.π.), κενός-ή-ό // **succesiune** -ă η κληρούσα κληρονομία

vacanță, vacanțe ουσ. θηλ. 1. οι διακοπές, οι παύσεις (των σχολείων) 2. η χηρεία (θέση, αξίωμα, κ.λ.π.) 3. η άδεια ανάπαυσης

vacarm, vacarmuri ουσ. ουδ. 1. η βοή, η βουή, ο αλαλαγμός 2. η οχλοβοή, η οχλαγωγία 3. η ταραχή, ο θόρυβος, ο πανζουρλισμός, το πανδαμμόνιο

vacă, vaci ουσ. θηλ. η αγελάδα, η γελάδα // ~ **bună de muls** εκμεταλλεύομαι κάτι ή κάποιον // ~ **de lapte** η γαλακτοφόρος αγελάδα // (εντομ.) **vaca domnului** η παπαδίτσα // **vacile mănâncă iarba** οι αγελάδες τρων το χορτάρι // **de ~** αγελαδινός-ή-ό // **lapte de ~** το γάλα αγελάδας // **piele de ~** η βακέτα // **s-a dus bou și s-a întors** ~ πήγε κουτός και γύρισε χαζός

vaccin, vaccinuri ουσ. ουδ. το μπόλι, το εμβόλιο, η βατσίνα, ο εμβολιασμός, η δαμαλίτσα // ~ **antițiflic** το αντιτυφικό εμβόλιο

vaccina, vaccinez ρ. μετ. εμβολιάζω, δαμαλίζω, μπουλιάζω, βατσινάρω

vaccinabil-ă, vaccinabili-e επιθ. εμβολιασσιμος-η-ο
vaccinare, vaccinări ουσ. θηλ. ο εμβολιασμός, το μπόλιασμα, ο δαμαλισμός

vaccinoterapie ουσ. θηλ. η θεραπεία με εισαγωγή εμβολίων

vacs, vaccuri ουσ. ουδ. 1. το βερνίκι 2. μτφ. το ασήμαντο πράγμα, ο ανάξιος λόγος

vacuitate ουσ. θηλ. το κενόν, η κενότητα

vacuum, vacuumuri ουσ. ουδ. (φυσ.) το κενόν

vacuummetru, vacuummetre ουσ. ουδ. το μανόμετρο

vad, vaduri ουσ. ουδ. 1. το πέραμα 2. η κοίτη, το ρέμα, η όχθη, η ακτή 3. μτφ. ο τζίρος, η συναλλαγή, η εμπορική δόσοληψία, ο αέρας // ~ **comercial** ο εμπορικός τζίρος, το εμπορικό νταραβέρι // **magazin cu ~** το μαγαζί με τζίρο

vademecum ουσ. ουδ. 1. βιβλίο της τσέπης, το εγκόλπιο 2. το εγχειρίδιο (επίτομο βιβλίο μιας επιστήμης ή τέχνης)

vadră, vedre ουσ. θηλ. μονάδα μέτρησης υγρών ίση με 10 λίτρα

vag-ă, vagi I. επιθ. αόριστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, αμυδρός-ά-ό, δυσδιάκριτος-η-ο II. επίρ. αόριστα, δυσδιάκριτα, ασαφώς, αμυδρά

vagabond-ă, vagabonzi-de I. επιθ. 1. αλήτικος-η-ο 2. αδέσποτος-η-ο // **căine ~** το αδέσποτο σκυλί II. ουσ. αρσ. και θηλ. αλήτης-ισσα (ο, η), βαγαπόντης-ισσα (ο, η), μórτης-ισσα (ο, η)

vagabonda, vagabondez ρ. αμ. αλητεύω, ζω σαν αλήτης

vagabondaj ουσ. ουδ. η αλητεία, η βαγαποντιά, η μπαγαποντιά

vagabondare, vagabondări ουσ. θηλ. η βαγαποντιά, η αλητεία

vagin, vagine ουσ. ουδ. ο κολεός
vagmistru, vagmistri ουσ. αρσ. (στρατ.) ο υπαξιωματικός διανομείς επιστολών

vagon, vagoane ουσ. ουδ. το βαγόνι, το όχημα // ~ **de călători** το επιβατικό βαγόνι // ~ **de dormit** η κλινάμαξα // ~ **de marfă** το φορτηγό βαγόνι // ~ **lit** το βαγκόν-λι // ~ **restaurant** το βαγκόν-ρεστοράν
vagonet, vagonete ουσ. ουδ. το βαγονάκι, το μικρό βαγόνι

vagonetar, vagonetari ουσ. αρσ. ο εργάτης που φορτώνει βαγόνια στα ορυχεία ή στα εργοτάξια
vai I. επιφ. 1. αλλοίμονο, αλίμονο 2. βάι, ουαί // ~ **de tine!** αλίμονό σου! // ~, **da, domnule!** αλλοίμονο, ναι, κύριε! // ~ **mie!** αλίμονο στη μοίρα μου! // **a fi ~ și amar** είναι αλίμονο και πικρία // **cu chiu cu ~** κουτσά-στραβά II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **ca ~ de lume** σε ελασινή κατάσταση

vaier, vaiere ουσ. ουδ. ο στεναγμός, ο αναστεναγμός, το βογγητό, ο βόγγος

vaiet, vaiete ουσ. ουδ. ο οδυρμός, το κλάμα, το μοιρολόγι, ο θρήνος

vajnic-ă, vajnici-ce επιθ. 1. γενναίος-α-ο, αντρείος-α-ο, ρωμαλέος-έα-εο, γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό, πεισματώδης-ης-ες 2. δραστήριος-ια-ιο, δυνατός-ή-ό, σσβαρός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό

val, valuri ουσ. ουδ. 1. το κύμα 2. στρατ. το πρόχωμα, ο προμαχώνας // ~ **ul streangului** ο βρόχος της αγχόνης // ~ **urile vieții** τα κύματα της ζωής // ~ **urile vremii** οι περιστάσεις, τα γεγονότα // **ale tinereții** ~ τα όσα συμβαίνουν στα νιάτα // **în ~uri-urii** σε αλληπάλληλα κύματα, καταποσειδώς

valabil-ă, valabil-e I. επιθ. έγκυρος-η-ο, ισχύων-ουσα-ον II. επίρ. έγκυρα, με εγκυρότητα, με νομική ισχύ

valabilitate ουσ. θηλ. η εγκυρότητα, η ισχύς

Valah-ă, Valahie I. ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) Βλάχος -α (ο, η) II. επιθ. Βλαχικός-ή-ό

vale, văi I. ουσ. θηλ. η κοιλάδα, η ποταμιά, το ποτάμι // (θρ.) -**a plângerii** η κοιλάδα του θρήνου / των δακρύων // **a-și lua ~a** παίρνω δρόμο, φεύγω // **a porni la ~** ~ πηγαίνω προς τα κάτω, κατεβαίνω II. επιρ. έκφρ. **la ~** κάτω // **de ~** στον κατήφορο // **mai la ~** πιο κάτω, παρακάτω III. επιφ. -**a!** φύγε!

valență, valențe ουσ. θηλ. (χημ.) 1. το χημικό σθένος 2. μτφ. η ιδιότητα, το προτέρημα // **liniuță de ~** η γραμμούλα του σθένους

valeriană, valeriane ουσ. θηλ. (βοτ. και φαρμ.) η βαλεριανά

valerianic επιθ. (φαρμ.) **acid** ~ το βαλεριανικό οξύ (καταπραυντικό)

valet, **valeți** ουσ. αρσ. 1. ο υπηρέτης, ο δούλος 2. ο ακόλουθος 3. ο φάντης, ο βαλές (στο παιχνίδι χαρτο)

valeu επιφ. αλίμονο!, βάι!

valid-ă, **valizi-de** επιθ. 1. ικανός-ή-ό 2. έγκυρος-η-ο, σε ισχύ

valida, **validez** ρ. μετ. (νομ.) επικυρώνω, εγκρίνω, κυρώνω, κάνω κάτι έγκυρο

validare, **validări** ουσ. θηλ. η επικύρωση, η κύρωση // πολ. **comisia de ~** η εφορευτική επιτροπή (που εφορεύει στις εκλογές)

validitate ουσ. θηλ. η εγκυρότητα, η ικανότητα, η ισχύς, η νομική ισχύς, το κύρος

valiză, **valize** ουσ. θηλ. 1. η βαλίτσα 2. ο ταξιδιωτικός σάκκος // ~ **diplomatică** ο διπλωματικός σάκκος

valmă, **vălmii** ι. ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το μπουλούκι, η εισβολή // **a da** ~ εισβάλλω, σπρώχνω απότομα, εισέρχεται ορμητικά II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **de-a valma** φύρδην-μύγδην, ανάκατα, ανακατωτά, κατακέφαλα

valoare, **valori** ι. ουσ. θηλ. 1. η αξία 2. το τίμημα, η σημασία 3. η αξιότητα, η αξιωσύνη, το προτέρημα 4. μους. ο χρόνος // ~ **comercială** η εμπορική αξία // ~ **de circulație** η κυκλοφοριακή αξία // ~ **de schimb** η ανταλλακτική αξία // ~ **imobiliară** η αξία των ακινήτων // ~ **intrinsecă** η εσωτερική (αληθής) αξία // ~ **mobiliară** οι κινητές αξίες (γραμμάτια, μετοχές, επιταγές, κ.λ.π.) // ~ **nutritivă** η θρεπτική αξία // ~ **a de întrebuințare** η αξία χρησιμοποίησης // ~ **a forței de muncă** η αξία της εργατικής δύναμης // ~ **a mărții** η αξία του εμπορεύματος // **a pune în** ~ τονίζω ιδιαίτερα κάτι, υπογραμμίζω 5. πληθ. οι αξίες, τα χρεώγραφα // **bursa de valori** το χρηματιστήριο αξιών II. επιρ. έκφρ. **de** ~ αξίας, με αξία // **lucruri de** ~ τα πράγματα αξίας // **om de** ~ άνθρωπος με αξία αξιολόγος σημαντικός

Valon-ă, **Valoni-e** ι. ουσ. αρσ. και θηλ. βαλλόνος-η (ο, η) II. επιθ. βαλλωνικός-ή-ό

valora, **valorez** ρ. αμ. 1. αξίζω, έχω αξία, έχω αγοραστική αξία, τιμώμαι 2. στοιχίζω, κοστίζω

valoric-ă, **valorici-e** επιθ. 1. χρηματικός-ή-ό, με την αξία σε χρήματα 2. με αντίτιμο

valorifica, **valorific** ρ. μετ. αξιοποιώ // **a ~ materialul** αξιοποιώ το υλικό

valorificare, **valorificări** ουσ. θηλ. η αξιοποίηση // ~ **a produselor agricole** η αξιοποίηση των γεωργικών προϊόντων

valoros-oasă, **valorosi-oase** επιθ. 1. πολύτιμος-η-ο, σημαντικός-ή-ό 2. σπουδαίος-α-ο // **om** ~ ο άνθρωπος με αξία

vals, **valsuri** ουσ. ουδ. το βαλς (ο χορός)

valsa, **valsez** ρ. αμ. χορεύω βαλς

valsator-oare, **valsatori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. χορευτής-εύτρια του βαλς (ο, η)

valtrap, **valtrapuri** ουσ. ουδ. 1. το σάγμα, η κουβέρτα πάνω στη ράχη του αλόγου 2. η γκέτα

valț, **valțuri** ουσ. ουδ. ο κύλινδρος // **moară cu ~uri** ο κυλινδρόμυλος (με μηχανικούς κύλινδρους)

valutar-ă, **valutari-e** επιθ. συναλλαγματικός-ή-ό

valută, **valute** ουσ. θηλ. το συνάλλαγμα // ~ **forte** το ισχυρό συνάλλαγμα // **a plăti în ~ străină** πληρώνω σε ξένο συνάλλαγμα

valvar-ă, **valvari-e** επιθ. βαλβιδικός-ή-ό

valvă, **valve** ουσ. θηλ. 1. η βαλβίδα 2. το κέλυφος οστράκοδερμων, το ήμισυ κοχυλίου

valvărte, **valvărtejuri** ι. ουσ. ουδ. 1. η δίνη, ο ρούφουλας, ο στρόβιλος 2. ο ανεμοστρόβιλος, ο σίφοντας 3. μτφ. η ανακατωσούρα II. επιρ. σαν σίφοντας, θυελλωδώς III. επιρ. έκφρ. **în** ~ σε τερατοφυρίσμα, ελικοειδώς, σπειροειδώς

valvolină, **valvoline** ουσ. θηλ. η βαλβολίνη (είδος γράσου)

valvular-ă, **valvulari-e** επιθ. με βαλβίδες

valvăle, **valvule** ουσ. θηλ. 1. η βαλβίδα 2. ανατ. η πτυχή στα αγγεία για τη διόδο των υγρών σε μια μόνο κατεύθυνση, η βαλβίδα

vamal-ă, **vamali-e** επιθ. 1. τελωνειακός-ή-ό 2. δασμολογικός-ή-ό // **tarif** ~ το δασμολόγιο // **taxă** -ă ο τελωνειακός δασμός // **uniune** -ă η τελωνειακή ένωση

vamă, **vămi** ι. ουσ. θηλ. 1. το τελωνείο, ο δασμός 2. λαϊκ. οι εφτά ή εννιά σταθμοί της ψυχής του πεθαμένου και ο δασμός που πληρώνει ο πεθαμένος για να φτάσει στον άλλο κόσμο, τα τελώνια II. ρημ. έκφρ. **a pune** ~ δασμολογώ, ορίζω το δασμό για ένα εμπόρευμα

vameș, **vameși** ουσ. αρσ. ο τελωνής

vampă, **vampe** ουσ. θηλ. η μοιραία γυναίκα, η ακαταμάχητη γυναίκα

vampir, **vampiri** ουσ. αρσ. 1. το βαμπίρ, ο βρικόλακας 2. μτφ. ο εκμεταλλευτής, ο κακούργος, ο αιμοδιψής

vampiric-ă, **vampirici-ce** επιθ. βαμπिरικός-ή-ό

van-ă, **vani-e** ι. επιθ. μάταιος-η-ο, ανώφελος-η-ο II. επιρ. έκφρ. **în** ~ εις μάτην, ματαίως, του κάκου

vanadiu ουσ. ουδ. (χημ.) το βανάδιο (μέταλλο)

vană, **vane** ουσ. θηλ. η βάνα, ο διακόπτης νερού

vandabil-ă, **vandabili-e** επιθ. πωλητέος-α-ο, δυνάμενος να πωληθεί // **marfă** -ă το πωλητέο εμπόρευμα

Vandal-ă, **Vandali-e** ουσ. αρσ. Βάνδαλος (ο, η) 2. μτφ. ο απολίτιστος άνθρωπος, ο βάρβαρος

vandalic-ă, **vandalici-ce** επιθ. βανδαλικός-ή-ό

vandalism ουσ. ουδ. ο βανδαλισμός, η βαρβαρότητα, η σκληρότητα

vanilat-ă, **vanilați-e** επιθ. αρωματισμένος με βανίλια // **zahăr** ~ η αρωματισμένη με βανίλια ζάχαρη

vanilie, **vanilii** ουσ. θηλ. (βοτ.) 1. η βανίλλα 2. (ο καρπός) η βανίλια

vanilină ουσ. θηλ. η βανιλίνη

vanitate, **vanități** ουσ. θηλ. η κενοδοξία, η ματαιοδοξία, η δοξομανία, η αδικαιολόγητη φιλοδοξία

vanitos-oasă, **vanitosi-oase** επιθ. κενοδοξος-η-ο, φιλόδοξος-η-ο, δοξομανής-ής-ές, ματαιόδοξος-η-ο

vapor, **vapoare** ουσ. ουδ. το ατμόπλοιο, το βαπόρι, το πλοίο, το καράβι

vaporas, **vaporase** ουσ. ουδ. το βαποράκι, το μικρό πλοίο, το πλοιάριο

vapori ουσ. αρσ. πληθ. ο ατμός, ο υδρατμός

vaporiza pers. 3 **vaporizează** ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενεκικό ενεστώτα οριστικής) ατμοποιώ, ατμοποιούμαι, εξατμίζομαι, γίνομαι ατμός

vaporizare, **vaporizări** ουσ. θηλ. η ατμοποίηση, η εξατμίση, η μετατροπή υγρού σε ατμό ή αέριο

vaporizator, **vaporizatoare** ουσ. ουδ. 1. το εξατμιστήριο, ο εξατμιστήρας, η συσκευή που μετατρέπει το υγρό σε ατμό 2. ο υγραντήρας, ο εξατμιστής

vaporos-oasă, vaporosi-oase επιθ. 1. αφράτος-η-ο, αφρώδης-ης-ες 2. διαφανής-ής-ές 3. μτφ. αέρινος-η-ο

var ουσ. ουδ. ο ασβέστης, η άσβεστος // ~ **nestins** η καυστική άσβεστος // ~ **stins** η σβησμένη άσβεστος // **apă de** ~ το ασβεστόνερο // **cuptor de** ~ η ασβεστοκάμινος // **lapte de** ~ το ασβεστόγαλα // **piatră de** ~ ο ασβεστόλιθος

vară, veri Ι. ουσ. θηλ. το καλοκαίρι, το θέρος, η θερινή εποχή // ~ **fierbinte** καυτό καλοκαίρι // **a se face** ~ καλοκαιριάζει, αρχίζει το καλοκαίρι ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de** ~ θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριδτικός-η-ο ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. **la** ~ το καλοκαίρι (το προσεχές καλοκαίρι) // **astă** ~ το περασμένο καλοκαίρι // **în vara asta** σ' αυτό το καλοκαίρι // **de cu** ~ μες στο καλοκαίρι // **peste** ~ κατά το καλοκαίρι // **pierde** ~ ο χασομέρης

varec ουσ. αρσ. (βοτ.) ο φύκος, το φύκι (υδρόβιο φυτό)

Varegi ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Βαράγγοι (άλλη ονομασία των Νορμανδών)

vargă, vergi ουσ. θηλ. 1. η βέργα, η βίτσα, το ευλύγιστο ραβδί 2. η τουφεκόβεργα 3. η ράβδος από μέταλλο 4. η ρίγα // **a lovi cu varga** χτυπώ με τη βέργα, βερνίζω, δίνω βερνιές, η ραβδιά, το χτύπημα με βέργα // **a tremura ca varga** τρέμω σα βέργα

varia ουσ. θηλ. η ποικιλία, η στήλη εφημερίδας με λογής-λογής ειδήσεις

varia, variezi Ι. ρ. αμ. ποικίλλω, είμαι λογής-λογής, παραλλάζω ΙΙ. ρ. μετ. αλλάζω, μεταβάλλω, κάνω κάτι ποικίλο // **a ~ vorbirea** ποικίλλω το λόγο, τον κάνω ωραίο με διάφορα μέσα

variabil-ă, variabili-e Ι. επίθ. μεταβλητός-ή-ό, ευμετάβλητος-η-ο, ευμετάβολος-η-ο // **mărimi** -e τα μεταβλητά μεγέθη ΙΙ. ουσ. θηλ. (μαθ.) η μεταβλητή

variabilitate, variabilități ουσ. θηλ. η μεταβλητότητα, το ευμετάβολον, η κατάσταση μεταβολής

variantă, variante ουσ. θηλ. 1. η παραλλαγή 2. η εκδοχή

variati-ă, variați-te επιθ. 1. ποικίλος-η-ο, ποικιλόμορφος-η-ο, ποικιλότροπος-η-ο 2. πολύμορφος-η-ο

variație, variații ουσ. θηλ. 1. η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. η μετατροπή 3. η παραλλαγή 4. η μεταβολή, η αλλαγή 5. μουσ. το βαριετέ // **μαθ. calculul variațiilor** ο υπολογισμός των μετατροπών // **de dragul** -i χάρη ποικιλίας // **μαθ. variația unei funcții** η μετατροπή μιας συνάρτησης

variațiune, variațiuni ουσ. θηλ. ιδ. variație

varice ουσ. θηλ. πληθ. οι κίρσοι, η παθολογική διεύρυνση των φλεβών

varicelă, varicole ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ανεμοβλογιά

varietate, varietăți ουσ. θηλ. 1. η ποικιλία 2. η παραλλαγή 3. η ποικιλότητα, η ποικιλομορφία 4. το είδος (σε διαίρεση ζώων ή φυτών) // ~ **a verzei** η ποικιλία του λάχανου

varieteu, varieturi ουσ. ουδ. το βαριετέ

varii επιθ. (πληθ.) **din** ~ **motive** από διάφορους λόγους

variolă, variole ουσ. θηλ. (ιατρ.) η ευλογιά, η βλογιά (αφήνει οριστικές ουλές)

variolic-ă, variolici-ce επιθ. (ιατρ.) της ευλογιάς

varniță, varnițe ουσ. θηλ. 1. το ασβεστάδικο 2. η ασβεστοκάμινο 3. το κασόνι για το σβήσιμο του ασβέστη στο εργοτάξιο

varză, verze ουσ. θηλ. το λάχανο, η κράμβη, το κραιμπολάχανο // ~ **acră** το ξινόλάχανο // ~ **roșie** το κόκκινο λάχανο // (οικ.) **a face o** ~ τα κάνω σαλάτα (μπερδεύω τα πράγματα) // **a împăca și capra și varza** συμβιβάζω τα αντίθετα συμφέροντα // **a se face** ~ (για βιβλία) γίνεται λάχανο, κουρελιάζεται, φθερίεται // **grădină cu** ~ ο λαχανόκηπος // **zeamă de** ~ το λαχανόζουμο

vas, vase ουσ. ουδ. 1. το αγγείο 2. το δοχείο 3. το βάζο 4. το σκεύος 5. το σκάφος, το πλοίο 6. (στον πληθ.) τα πιατικά // ~ **de bucătărie** τα μαγειρικά σκεύος // ~ **de flori** το ανθοδοχείο // ~ **fluvial** το ποταμόπλοιο // ~ **sanguin** το αιμοφόρο αγγείο // ~ **e capilare** τα τριχοειδή αγγεία // ~ **e comunicante** τα συγκοινωνούντα δοχεία // ~ **e de lut** τα πήλινα αγγεία // ~ **ul a ancorat în port** το σκάφος αγκυροβόλησε στο λιμάνι

vasal-ă, vasali-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. υποτελής (ο, η) ΙΙ. επίθ. 1. υποτελής-ής-ές // **persoană** -ă το υποτέλες πρόσωπο

vasalitate ουσ. θηλ. η υποτέλεια, η κατάσταση έλλειψης ανεξαρτησίας

vascular-ă, vasculari-e επιθ. αυτός που αναφέρεται στα αιμοφόρα και λεμφικά αγγεία των οργανισμών // **sistem** ~ το κυκλοφορικό και λεμφικό σύστημα // **tesut** ~ ο ιστός των αιμοφόρων αγγείων

vascularizat-ă, vascularizați-te επιθ. με πολλά αιμοφόρα αγγεία

vaselină, vaseline ουσ. θηλ. (φαρμ.) η βαζελίνη

vasilcă, vasilci ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το γουρουνίσιο κεφάλι στολισμένο με λουλούδια και ταινίες τοποθετημένο πάνω σε δίσκο για τα κάλανα από τα αγόρια την παραμονή της Πρωτοχρονιάς

vasilisc ουσ. αρσ. (μυθ.) ο βασιλίσκος (ζώο απ' τα παραμύθια όμοιο με φίδι, που σκότωνε μόνο με τη ματιά, με το κοίταγμα)

vasoconstricție, vasoconstricții ουσ. θηλ. η αγγειοσυστολή

vasodilatație, vasodilatații ουσ. θηλ. η αγγειοδιαστολή

vasomotor-oare, vasomotori-oare επιθ. αγγειοκινητήριος-α-ο

vast-ă, vasti-ste επιθ. 1. ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, εκτεταμένος-η-ο 2. ευρύχωρος-η-ο, αχανής-ής-ές, απέραντος-η-ο

vastitate ουσ. θηλ. 1. η ευρύτητα, η απεραντοσύνη, η ευρυχωρία 2. το αχανές, η άπλα, η απλοχωρία

vatală, vatale ουσ. θηλ. (τεχν.) το κινητό μέρος του αργαλειού όπου τοποθετείται το χτένι και διαχωρίζονται οι κλωστές του στήμονα

vată ουσ. θηλ. 1. το βαμπάκι 2. η βάτα, το στρώμα αραιού βαμβακιού // ~ **de sticlă** ο υαλοβάμβακας // ~ **de zahăr** το ζαχαρένιο βαμπάκι

vatelină, vateline ουσ. θηλ. η βάτα, το υπόθεμα στους ώμους αντρικών ή γυναικείων ρούχων

vatman, vatmani ουσ. αρσ. ο οδηγός του τραμ, ο τραβαγέρης

vatos ουσ. αρσ. (ιχθ.) η ραία

vatră, vetre Ι. ουσ. θηλ. 1. η εστία, το τζάκι, η γωνιά 2. η οικία, το σπίτι, η κατοικία 3. η έδρα, το κέντρο 4. μτφ. το πατρικό σπίτι, το παραγώνι, η παραστιά // **a cădea cuiva în** ~ του ήρθε ακάλεστος

μουσαφίρης // **a cloci pe** - τεμπελιάζω // **a îmbătrâni în** - για ανύπαντρη κοπέλα // (στρατ.) **a lăsa la** - απολύω από τις τάξεις του στρατού, αποστέλλω στην εστία // **a rămâne cu sluta în** - το να μην παντρεύει κανείς την άσχημη του κόρη // **vatra satului** η εστία του χωριού II. επιθ. έκφρ. **de** - γιγνηνής-ής-ές, ντόπιος-ια-ιο, εγχώριος-ια-ιο, ιθαγενής-ής-ές

vază, **vaze** I. ουσ. θηλ. 1. η υπόληψη, το κύρος 2. η φήμη 3. η διασημότητα 4. η έξοχη προσωπικότητα II. επιθ. έκφρ. 1. **de** ~ διάσημος -η-ο 2. ονομαστός-ή-ό, διακεκριμένος-η-ο, διαπρεπής-ής-ές, επιφανής-ής-ές, φημισμένος-η-ο, τρανός-ή-ό, σημαίνων-ουσα -ον 3. **cu** ~ με κύρος, με πέραση, με διασημότητα

vază, **vaze** ουσ. θηλ. το ανθοδοχείο, το βάζο, το ανθογυάλι

văcar, **văcari** ουσ. αρσ. ο γελαδάρης, ο αγελαδάρης, ο γελαδοβοσκός, ο βουκόλος

văcărească, **văcărese** ουσ. θηλ. η γελαδάρισσα

văcărie, **văcării** ουσ. θηλ. το κοπάδι αγελάδων, το γελαδομάντρι

văcăriță, **văcărițe** ουσ. θηλ. η γελαδάρισσα

văcsui, **văcsuiesc** ρ. μετ. (αρχ.) λουστράρω, στίλβωνω, γυαλίζω, βερνικώνω

văcsuire ουσ. θηλ. (αρχ.) το λουστράρισμα, το στίλβωμα, το γυάλισμα, το βερνίκωμα

văcsuiță, **văcsuiți-te** επιθ. (αρχ.) λουστραρισμένος-η-ο, στίλβωμένος-η-ο, στίλβνός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό

văcsuitor-oare, **văcsuitori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.) 1. ο λούστρος, η στίλβωτρια // ~ **de ghețe** ο λούστρος παπουτσιών

văcuia, **văcuie** ουσ. θηλ. η γελαδίτσα, η μικρή αγελάδα // **ciorbă de** - σούπα από βοδινό κρέας

vădan-ă, **vădani-e** ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) χήρος-α (ο, η)

vădi, **vădesc** ρ. μετ. 1. δείχνω, αποδείχνω, αποδεικνύω 2. φανερώνω, εμφανίζω 3. σημαίνω, μαρτυρώ

vădit-ă, **vădiți-te** I. επιθ. 1. φανερός-ή-ό 2. εμφανής-ής-ές, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές, περιφανής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο 3. θεατός-ή-ό, έκδηλος-η-ο, πρόδηλος-η-ο II. επίρ. 1. φανερά, εμφανώς, προφανώς, περιφανώς, ολοφάνερα 2. έκδηλα, πρόδηλα

văduv-ă, **văduvie** I. επιθ. 1. χήρος-α-ο 2. μτφ. κενός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. χήρος-α (ο, η) // **a rămâne** -(ă) μένω χήρος-(α), χηρεύω

văduvi, **văduvesc** I. ρ. αμ. χηρεύω II. ρ. μετ. 1. κάνω κάποιον να γίνει χήρος-(α) 2. μτφ. αφαιρώ κάτι από κάποιον, αποστερώ

văduvie ουσ. θηλ. η χηρεία

văduvioară, **văduvioare** ουσ. θηλ. η χηρούλα, η μικρή χήρα

văduvire ουσ. θηλ. η χηρεία

văduvit-ă, **văduviți-te** επιθ. χηρεμένος-η-ο

văduvoi-oaie, **văduvoi-oaie** ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η μεγάλος-(η) χήρος-(α)

văgăună, **văgăuni** ουσ. θηλ. 1. το φαράγγι, η χαράδρα 2. η τρώγλη 3. η κουφάλα σε κορμό δέντρου

văicăreală, **văicăreli** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το κλάμα, ο κλαυθμός, ο οδυρμός, ο θρήνος 2. οι κλάψες

văicări, **văicăresc** ρ. μέσο (λαϊκ.) 1. κλαίω, κλαίγομαι, θρηνώ, οδύρομαι 2. παραπονιέμαι 3. (για ζώα) βρυχιέμαι

văita, **vait** I. ρ. μέσο 1. κλαίω, κλαίγομαι, οδύρομαι 2. (για ζώα) βρυχιέμαι, μουγκρίζω II. ρ. μετ. κλαίω κάποιον, θρηνολογώ

văitare, **văitări** ουσ. θηλ. 1. το κλάμα, ο κλαυθμός, ο οδυρμός, ο θρήνος 2. (για ζώα) ο βρυχηθμός, το μούγκρισμα

văităreț-eață, **văităreți-ețe** επιθ. κλαψιάρης-α-ικο, κλαψιάρικος-η-ο, παραπονιάρης-α-ικο, παραπονιάρικος-η-ο

văiugă, **văiugi** ουσ. θηλ. (επαρχ.) η μικρή κοιλάδα

vâl, **văluri** ουσ. ουδ. 1. το πέπλο, ο πέπλος, το βέλο 2. η καλύπτρα // (ανατ.) - **ul palatului** η υπερώα // **a i se pune un ~ pe ochi** του βάζετε ένα πέπλο πάνω στα μάτια

vălătuc, **vălătuci** I. ουσ. αρσ. (οικοδ.) 1. η πλίνθος, το άψητο τούβλο, το πλιθί 2. το ρολό, ο κύλινδρος II. επιρ. έκφρ. **de-a ~ ul** κατρακυλώντας

vălătuci, **vălătucesc** ρ. μετ. χιτίζω με πλίνθους

vălean-ă, **văleni-e** ουσ. αρσ. και θηλ. ποταμιοσ-ια (ο, η), ποτάμιος-ια (ο, η), κάτοικος κοντά στο ποτάμι

vălicie, **vălice** ουσ. θηλ. το μικρό ποτάμι

vălmășag ουσ. ουδ. 1. η ακαταστασία, η αταξία, η αναμυμυπούλα 2. ο συνωτισμός

vălmășeală, **vălmășeli** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η ακαταστασία, το ανακάτωμα, η αταξία, η αναστάτωση

vălmăși, **vălmășesc** I. ρ. μετ. (λαϊκ.) προκαλώ αναστάτωση, αναστατώνω, αναταράζω, τα κάνω άνω-κάτω II. ρ. μέσο 1. στριμύχνωμαι, ανακατώνωμαι, γίνομαι άνω-κάτω, συνωστιζομαι 2. μπερδεύομαι

vălmășire ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η αναστάτωση, η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η αναμυμυπούλα, η βαβούρα

vălțui, **vălțuiesc** ρ. μετ. κυλινδρώνω, επεξεργάζομαι κάτι με τους κυλίνδρους (μύλος)

vălțuire, **vălțuiri** ουσ. θηλ. το κυλίνδρισμα

vălțurat-ă, **vălțurați-te** επιθ. κυματοειδής-ής-ές

vălțuros-oasă, **vălțuroși-oase** επιθ. κυματιστός-ή-ό

vălvătaie ουσ. θηλ. ιδ. **vălvătaie**

vămeșesc-ească, **vămeșești** επιθ. τελωνειακός-ή-ό, δασμολογικός-ή-ό

vămeșie, **vămeși** ουσ. θηλ. ο τελωνειακός δασμός, η δασμολογία

vămu, **vămuiesc** ρ. μετ. 1. τελωνίζω, δασμολογώ εμπορεύματα 2. μτφ. υποκλέπτω, υπεξαίρω, οικειοποιούμαι ξένο πράγμα

vămuială, **vămuiei** ουσ. θηλ. η δασμολόγηση

vămuire, **vămuiri** ουσ. θηλ. η δασμολόγηση, η επιβολή τελωνειακού δασμού

văpăia, **văpăi** ουσ. θηλ. η φλόγα, η αναλαμπή, η λάμψη, η καούρα, η καψίλα, η καίλα, η κάψα, η μεγάλη ζέστη, ο καύσωνας

văpăiță, **văpăite** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το λυχνάρι, ο λύχνος 2. ο πυρσός, το αναμμένο δαδί

văpăi pers. 3 **văpăiește** ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. περιφλέγω, φλογίζω, αναδίδω φλόγα 2. ζεσταίνω από παντού

văr, **vară**, **ver**, **vere** ουσ. αρσ. και θηλ. εξάδελφος-έλλη (ο, η), εξάδερφος-η (ο, η) // - **primar** ο πρώτος εξάδελφος

văra, **vărez** I. ρ. αμ. περνώ το καλοκαίρι, ξεκαλοκαιριάζω, καλοκαιρεύω, παραθερίζω II. ρ. μετ. βόσκω τα πρόβατα σε καλοκαιριάτικο βοσκοτόπι

vărar, vărari ουσ. αρσ. ο ασβεστάς
vărat ουσ. ουδ. 1. ο παραθερισμός 2. η πληρωμή για το δασμό του καλοκαιριάκου βοσκοτοπιού
văratice-ă, văratici-ce Ι. επίθ. καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριάτικος-η-ο, θερινός-ή-ό ΙΙ. ουσ. ουδ. το καλοκαιριάτικο βοσκοτόπι και η πληρωμή για αυτό
vărârie, vărârii ουσ. θηλ. 1. η ασβεστοκάμινος, το ασβεστάδικο, το ασβεσταριό, το ασβεστοποιείο 2. το ασβεστοπωλείο
vărga, vârghez ρ. μετ. ριγώνω, ραβδώνω, σχηματίζω ραβδώσεις, ρίγες
vărgat-ă, vârgă-ite επίθ. ριγωτός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό, γραμμωτός-ή-ό
văros-oasă, văroși-oase επίθ. ασβεστούχος-ος-ο
vârșă, vârs Ι. ρ. μετ. 1. χύνω 2. ξερνώ, κάνω εμετό // **a ~ lacrimi** χύνω δάκρυα, κλαίω, δακρύζω // **a ~ sânge** χύνω αίμα // **a-și ~ mâțele** χύνω τα έντερα μου ΙΙ. ρ. μέσο 1. χύνομαι, εκβάλλω 2. εισρέω, διαρρέω 3. ξεμπουκάρω // **a-și ~ focul (sau amarul)** λέγω τον καημό μου // **Dunărea se varsă în Marea Neagră** ο Δούναβης εκβάλλει στην Μαύρη Θάλασσα
vărsare, vârsări ουσ. θηλ. 1. το χύσιμο, η χύση 2. η ροή, η εισροή 3. η εκβολή, η απόρευση 4. η συμβολή ποταμών // **~ de sânge** η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα // **-a zorilor** τα χαράματα, η αυγή, η χαρραυγή
vărsat ουσ. ουδ. (ιατρ.) η βλογιά // **~ de vânt** η ανεμοβλογιά // **ciupit de ~** βλογιοκομμένος-η-ο, ευλογιοκομμένος-η-ο
vărsat-ă, vârsări-te επίθ. 1. χυτός-ή-ό, χυμένος-η-ο 2. εμπόρ. χύμα
vărsământ, vârsăminte ουσ. ουδ. 1. η κατάθεση χρημάτων 2. η πληρωμή χρημάτων // **foaie de ~** το φύλλο κατάθεσης χρημάτων
vărsător-oare, vârsători-oare Ι. επίθ. χύνων-ουσα-ον ΙΙ. ουσ. αρσ. (αστρ.) **constelația -ului** ο αστερισμός του Υδροχόου (ο Υδροχόος 20 Ιαν. - 20 Φεβρ.)
vărsătură, vârsături ουσ. θηλ. 1. το χύσιμο 2. το ξέρασμα, το ξερατό, ο εμετός
văruî, vâruiesc ρ. μετ. ασβεστώνω, ασπρίζω με ασβέστη
văruială, vâruiel ουσ. θηλ. το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruire, vâruiri ουσ. θηλ. το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruît ουσ. ουδ. το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruît-ă, vâruîți-te επίθ. ασβεστωμένος-η-ο, ασπρισμένος-η-ο
vârzar, vârzari ουσ. αρσ. 1. λαχανοκαλλιεργητής (ο), λαχανοπώλης (ο) 2. λαχανοφάγος (ο)
vârزاریe, vârzării ουσ. θηλ. ο λαχανόκηπος, ο τόπος με λάχανα
văsărie ουσ. θηλ. (οικ.) τα πιατικά
vătaf, vătafi ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο επιμελητής κτήματος, ο επιστάτης, ο επόπτης, ο επιτηρητής 2. ο προϊστάμενος, ο επικεφαλής 3. ο φύλακας
vătămă, vatăm Ι. ρ. μετ. (λαϊκ.) 1. βλάπτω 2. πληγώνω, λαβώνω, τραυματίζω 3. ζημιώνω ΙΙ. ρ. μέσο παθαίνω κήλη, έχω κήλη
vătămăman, vătămămani ουσ. αρσ. (ιστ.) ο επικεφαλής χωριού στο Μεσαίωνα στη Μολδαβία
vătămăman, vătămări ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η βλάβη 2. η φθορά, η ζημιά 3. η πληγή, το τραύμα, η λαβωματιά 4. η κήλη

vătămătat-ă, vătămăți-te επίθ. (λαϊκ.) 1. τραυματισμένος-η-ο, πληγωμένος-η-ο, λαβωμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 3. ζημιωμένος
vătămător-oare, vătămători-oare Ι. επίθ. βλαβερός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζημιος-α-ο, βλαπτικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. (βοτ.) η ανθυλλή η τραυματική
vătămătură, vătămături ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η βλάβη, η λαβωματιά 2. η κήλη
vătășel, vătășei ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο κλητήρας 2. ο καλεστής (σε γάμο)
vătășesc-ească, vătășești επίθ. (ιστ.) εποπτικός-ή-ό, επιτηρητικός-ή-ό, επιστατικός-ή-ό
vătăși, vătășesc ρ. μετ. (ιστ.) 1. επιβλέπω, επιτηρώ, εποπτεύω, διαχειρίζομαι σαν επιστάτης 2. καλώ (σε γάμο)
vătășie, vătășii ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. η επιστασία, η επιβλεψη, η εποπτεία, η επιτήρηση 2. η έκταση μιας επαρχίας, η υπονομαρχία 3. η πρόσκληση (σε γάμο) // **~ de plai** η υπονομαρχία (η διοικητική περιφέρεια του επαρχού, του υπονομαρχού)
vătășiță, vătășițe ουσ. θηλ. (ιστ.) 1. η επιστάτισσα, η επόπτρια, η επιμελήτρια 2. η γυναίκα που καλεί σε γάμο
vătrai, vătraie ουσ. ουδ. 1. η μασιά, η πυρολαβίδα, το εργαλείο για σκάβοντας της φωτιάς // **trai cu ~** η παλιοζωή // **trai pe ~** η άνητη ζωή
vătuî, vătuiesc ρ. μετ. φοδραρίζω με βαμβάκι
vătuî-ie, vătui-ie ουσ. αρσ. και θηλ. βετούλι-ούλα (ο, η)
vătuire, vătuiuri ουσ. θηλ. το φοδράρισμα με βαμβάκι
vătuit-ă, vătuiți-te επίθ. φοδραρισμένος-η-ο με βαμβάκι ή με βάτα
văz Ι. ουσ. ουδ. 1. η όραση 2. το βλέμμα, η βλέψη, το κοίταγμα, η ματιά ΙΙ. προθ. έκφρ. **în -ul tuturor** υπό τα όμματα όλων
văzător-oare, văzători-oare επίθ. βλέπων-ουσα-ον
văzduh, văzduhuri ουσ. ουδ. 1. ο αέρας, ο αιθέρας 2. η ατμόσφαιρα, ο ουρανός // **călătorind ca un înger prin** - ταξιδεύοντας σαν ένας άγγελος στον αιθέρα
văzut ουσ. ουδ. η όραση
văzut-ă, văzuți-te επίθ. ορατός-ή-ό, ορώμενος-η-ο, θεαθείς-είσα-έν, έχοντας δει, ιδωμένος-η-ο, βλεπόμενος-η-ο // **este bine** - χαίρει εκτίμησης και σεβασμού // **n-a fost** - δεν έχει ιδωθεί
văj επιφ. βούι (θόρυβος του ανέμου ή ενός σώματος που διανύει το διάστημα)
văjâi pers. 3 văjâie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. βουίζω, βοίζω 2. βομβώ // **a-i ~ cuiuă capul** βουίζει το κεφάλι του // **a-i ~ cuiuă urechile** βουίζουν τ' αυτιά του
văjâială, văjâieli ουσ. θηλ. 1. το βούισμα, η βουή, η βοή, το βοητό, το βουητό 2. ο βόμβος
văjâire, văjâiri ουσ. θηλ. 1. το βούισμα, το βουητό 2. ο βόμβος
văjâit, vjâituri ουσ. ουδ. το βουητό, το βοητό, η βοή, η βουή
văjâitor-oare, văjâitori-oare επίθ. βουίζων-ουσα-ον
văjâitură, văjâituri ουσ. θηλ. το βουητό, η βουή
vâlcele, vâlcele ουσ. θηλ. 1. το λαγκάδι 2. το ρυάκι
vâltoare, vâltori ουσ. θηλ. 1. ο στρόβιλος, ο ρούφουλας, η δίνη 2. μτφ. η περιπέτεια, η ταλαιπωρία
vălvă, vâlve ουσ. θηλ. 1. ο πάταγος, ο θόρυβος, ο ντόρος 2. ο σματάς, η φήμη // **a face ~** κάνω ντόρο (προκαλώ τη γενική εντύπωση)

vălvătaie, vălvătai ουσ. θηλ. η μεγάλη φλόγα
vălvoare, vălvori ουσ. θηλ. η πυρακτωμένη φλόγα
vălvoi επίθ. αμετάβλ. (για τα μαλλιά) αναμαλλιασμένος
 -η-ο, ανασηκωμένος-η-ο, ανάτριχος-η-ο
vălvora pers. vălvorează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού
 οριστικής ενεστώτα) (για τη φωτιά) καίω με μεγάλες
 φλόγες
vâna, vânez ρ. μετ. 1. κυνηγώ, θηρεύω 2. μτφ.
 καταδιώκω
vânare, vânări ουσ. θηλ. 1. το κυνήγι, το κυνήγημα,
 η θήρευση 2. η καταδίωξη
vânat, vânaturi ουσ. ουδ. το κυνήγι, η θήρα, το
 θήραμα
vână, vine ουσ. θηλ. 1. η φλέβα 2. το στρώμα, το
 κοίτασμα ορυκτού 3. ο τένοντας 4. μτφ. το νεύρο,
 η δύναμη // ~ **de bou** το βούνευρο // ~ **metalică**
 η μεταλλική φλέβα // **a fi numai** ~ είμαι όλο νεύρα
 // **a-i îngheța cuiva sângele în vine** τρομάζω // **pe**
vine οκλαδόν, με λυγισμένα τα σκέλη // **slab de** ~
 αδύναμος-η-ο, ανήμπορος-η-ο // **tare de** ~
 εύρωστος-η-ο, δυνατός-ή-ό
vânăț-ă, vineț-te l. επίθ. 1. μελανός-ή-ό, μελανώπρος-
 ή-ό, μελανοσμένος-η-ο 2. πελιδνός-ή-ό ll. ουσ.
 ουδ. 1. το μελανό χρώμα 2. το μελάγχρωμα ll.
 ουσ. θηλ. (βοτ.) η μελιτζάνα
vânt, vânturi l. ουσ. ουδ. ο άνεμος, ο αέρας, το
 αγέρι, ο αγέρας // ~ **de sud-est** ο εύρος, ο σιρόκος
 // ~ **de sud-vest** ο λίβας // ~ **nordic** ο βόρειος
 άνεμος (ο βοριάς) // ~ **potrivnic** ο εναντίος άνεμος
 // ~ **rău** η κακή ώρα, το δυστύχημα // ~ **sudic** ο
 νότιος άνεμος (ο νοτιάς, η νοτιά) // **a arunca**
banii ~ ρίχνω τα χρήματα άσκοπα // **a face** ~
 πετώ, διώχνω, εξαποστέλλω // **a-i sufla** ~ **ul în**
buzunare το να είναι κανείς πολύ φτωχός // **a-și**
face ~ αεριζώ, παίρνω φόρα // **a se așterne** ~ **ului**
 τρέχω γρήγορα // **a se duce pe aripi de** ~ το να
 γίνεται κανείς, πολύ γρήγορα // **a se duce pe** ~ **uri**
 πηγαίνω ανεμοσκορπισμένος, ανεμοσκορπίζομαι
 (κάνω άσκοπον σπατάλη) // **a vorbi în** ~ μιλώ στο
 βρόντο (στον αέρα) // **bate** ~ **ul** φυσάει / πνέει ο
 άνεμος // **bătut de** ~ ανεμόδαρτος-η-ο,
 ανεμόπληκτος-η-ο // **ca** ~ **ul** γρήγορα // **ce** ~ **te**
adeuce? τί άνεμος σε φέρνει; (πώς από δω); // **din**
cele patru ~ **uri** από τους τέσσερις ανέμους (απ'
 όλα τα μέρη) // **moară de** ~ ο ανεμόμυλος //
vorbe în ~ λόγια του αέρα / στο βρόντο / άσκοπα
 / ανώφελα ll. επιρ. έκφρ. **în** ~ στον άνεμο, στον
 αέρα (στο κενό, στην έρημο)
vânticel, vânticele ουσ. ουδ. το αεράκι
vântre, vântrele ουσ. θηλ. το άρμενο, το ιστίο
 πλοίου, το πавί πλοίου
vântuleț, vântulețe ουσ. ουδ. το αεράκι
vântura, vântur l. ρ. μετ. 1. λχνίζω (τα σιτηρά) 2.
 ανεμίζω (αεριζώ) 3. μεταγγίζω, κενώνω (υγρά) 4.
 σκορπίζω 5. μτφ. αποκαλύπτω, διαδίδω (λόγια,
 κ.λ.π.) ll. ρ. μέσο 1. περιέρχομαι, περιφέρομαι
 (γύρω από κάτι) 2. τριγυρίζω // **vântură-lume** ο
 περιπλανημένος στον κόσμο, ο τυχοδιώκτης
vânturare, vânturări ουσ. θηλ. 1. το λχνισμα, το
 ανέμισμα 2. μτφ. η ανησυχία, η ταραχή
vânturat ουσ. ουδ. το ανέμισμα, το λχνισμα // ~ **ul**
grăului το ανέμισμα του σιταριού
vânturător, vânturători ουσ. αρσ. ο λχνιστής
vânturătură, vânturături ουσ. θηλ. 1. το λχνισμα,
 το ανέμισμα 2. το σκούβαλο

vânzare, vânzări ουσ. θηλ. 1. η πώληση, το
 πούλημα 2. μτφ. η απεμπολή, η προσδοσία, η
 απεμπόληση // ~ **bună!** καλό πούλημα! // ~ **cu**
amănuntul η λιανική πώληση // ~ **cu părare** η
 αγοραπωλησία // ~ **cu ridicata** η χοντρική πώληση
 // ~ **silită** η αναγκαστική πώληση // ~ **totală a**
mărfii το ξεπούλημα // **act de** ~ **cumpărare** το
 πωλητήριο (το συμβόλαιο μεταξύ πωλητή και
 αγοραστή) // **cum merge** ~ **a?** πώς πάνε οι
 πωλήσεις;
vânzător-oare, vânzători-oare ουσ. αρσ. και θηλ.
 πωλητής-ήτρια (ο, η), // ~ **oare de flori** ανθοπώλης
 -ισσα (ο, η) // ~ **oare de pâine** αρτοποιής-ισσα (ο,
 η) // ~ **oare de parfumuri** αρωματοπώλης-ισσα
 (ο, η) // ~ **oare de pește** ιχθυοπώλης (ο, η) // ~ **oare**
de fructe οπωροπώλης (ο, η) // ~ **oare de**
păsări ορνιθοπώλης (ο, η) // ~ **oare de legume**
 λαχανοπώλης (ο, η) // **ειρ.** ~ **de piei de cloșcă** που
 δεν έχει ούτε εμπορεύματα ούτε κεφάλαιο
vânzoleală, vânzoleli ουσ. θηλ. 1. η ανησυχία, η
 κίνηση, το τρέξιμο 2. η ταιριασμία
vânzoli, vânzolese l. ρ. μετ. 1. ανησυχώ, τρέχω για
 επείγουσα υπόθεση 2. ανακινώ ll. ρ. μέσο 1.
 σπαρταρώ 2. αγωνίζομαι 3. καταβάλλω
 προσπάθειες για κάτι
vânzolare, vânzolari ουσ. θηλ. 1. η κίνηση, η
 ανησυχία 2. η καταβολή προσπάθειας σε κάποια
 υπόθεση
vârcolac, vârcolaci ουσ. αρσ. ο βρικόλακας // **a**
deveni ~ γίνομαι βρικόλακας, βρικόλακιάζω
vârf, vârfuri ουσ. ουδ. 1. η κορυφή, η κορφάδα, η
 ακμή, η αιχμή 2. η άκρη, το άκρο // ~ **de munte** η
 κορυφή βουνού, το κορφοβούνι, η βουνοκορφή
 // ~ **de unghi** η κορυφή γωνίας // ~ **ul creionului** η
 μύτη του μολυβιού (του μολυβδοκόντου) // ~ **ul**
cuțitului η μύτη του μαχαιριού // **a i se sui sângele**
în ~ **ul capului** μου ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι
 // **cu** ~ **și îndesat** και με το παραπάνω // **în** ~ **ul**
piciorului στις άκρες των ποδιών // **încărcat**
 ολόγεμος, φίσκα // **oră de** ~ η ώρα αιχμής ll. επιρ.
 έκφρ. **din** ~ **ul buzelor** επιπόλεια, κοροϊδευτικά
vârfuită, vârfuiți-te επίθ. μυτερός-ή-ό, αιχμηρός-ή-ό
vârfuleț, vârfulețe ουσ. ουδ. η μικρή κορυφή
vârî, vâr l. ρ. μετ. 1. χώνω, βάζω μέσα κάτι, μπάζω,
 εισάγω 2. σπέρνω, ενοπείρω, φυτεύω // **a** ~ **la**
pușcărie στέλνω στη φυλακή // **a** ~ **vrajba** σπέρνω
 τη διχόνοια // **a** ~ **zăzanie** ενοπείρω, ζιζάνια // **a-i** ~
cuiva pe gât αναγκάζω κάποιον να δεχτεί κάτι //
a-și ~ **mințile în cap** συγκεντρώνομαι // **am vârat**
totul într-un sac το έχωσα όλο σ' ένα τσουβάλι
 ll. ρ. μέσο 1. χώνομαι 2. υπεισέρχομαι 3.
 αναμειγνύομαι, ανακατεύομαι // **a se** ~ **în datorii**
până în gât χώνομαι στα χρέη μέχρι το λαιμό // **a**
se ~ **în sufletul cuiva** χώνομαι στη ψυχή κάποιου,
 γίνομαι φορτικός, βαρετός, ενοχλητικός // **a-și** ~
nasul unde nu-i fierbe oala χώνεται στις δουλειές
 των άλλων (ανακατεύεται εκεί που δεν τον
 αφορά) // **se vâră pretutindeni** χώνεται παντού
vârare, vâraři ουσ. θηλ. το χώσιμο
vârât-ă, vârâți-te επίθ. χωμένος-η-ο, χωστός-ή-ό,
 μπασμένος-η-ο
vârstă, vârste ουσ. θηλ. 1. η ηλικία // ~ **înaintată** η
 προχωρημένη ηλικία // **vârsta maturității** η ώριμη
 ηλικία // **a înainta în vârstă** ηλικιώνομαι, προχωρώ
 σε ηλικία // **de-o** ~ συνομήλικος-η-ο // **în** ~

ηλικιωμένος-η-ο // **între două vârstē** ο μεσήλικας, μεσόκοπος-η (ο, η) // **președinte de ~** ο πιο ηλικιωμένος // (ιστ.) **vârsta de mijloc** ο Μεσαίωνας **vârstuic-ă, vârstnici-cē** I. *επιθ.* 1. ηλικιωμένος-η-ο 2. πρεσβύτερος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνομήλικος-η (ο, η)

vârșă, vârșe *ουσ. θηλ.* ο πεζόβολος (δίχτυ για ψάρεμα σε σχήμα κώνου)

vârtej, vârtejuri *ουσ. ουδ.* ο στρόβιλος, το στροβίλισμα, η δίνη, ο ρούφουλας // **- de vânt** ο ανεμοστρόβιλος, η ανεμοδοούρα

vârteji, vârtejesc I. *ρ. μετ.* 1. στροβιλίζω 2. στριφογυρίζω II. *ρ. μέσο* στροβιλίζομαι

vârtelniță, vârtelnițe *ουσ. θηλ.* 1. ανέμη 2. το ροδάνι **vârticuș, vârticuşuri** *ουσ. ουδ.* ο στρόβιλος, το στριφογύρισμα

vârtoș-oasă, vârtoși-oase I. *επιθ.* 1. σφριγηλός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό 2. ρωμαλέος-έα-έο, ισχυρός-ή-ό // **cu atât mai ~** τόσο περισσότερο II. *επιρ.* δυνατά, γερά, ισχυρά

vârtoșie, vârtoșii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η δύναμη, η ισχύς, η ρώμη 2. το σφρίγος, η ακμαϊότητα

vârtute, vârtuti *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η δύναμη, η σωματική ικανότητα 2. η αντρείσυνη, το θάρρος // **a fi tare de ~, dar slab de minte** είναι γεμάτος δύναμη, αλλά αδύνατος στο νου // **om în ~** δυνατός, σφριγηλός, ρωμαλέος άνθρωπος **vâsc** *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. ο ιξός (παρασιτικό φυτό της βελανιδιάς) 2. κολλητική ουσία για το αίμα ξόβεργας

vâscos-oasă, vâscosi-oase *επιθ.* ιξώδης-ης-ες, κολλώδης-ης-ες, γλοιώδης-ης-ες

vâscozitate *ουσ. θηλ.* το γλοιώδες

vâslas, vâslăși *ουσ. αρσ.* ο κωπηλάτης, ο λαμνοκόπος

vâslă, vâsle *ουσ. θηλ.* το κουπί

vâsli, vâslesc *ρ. αμ.* 1. κωπηλατώ, τραβάω κουπί 2. λάμνω

vâslire, vâsliri *ουσ. θηλ.* η κωπηλασία, η κουπιά

vâslit, vâslituri *ουσ. ουδ.* το κωπηλάτημα, η κουπιά

veac, veacuri, veci I. *ουσ. ουδ.* ο αιώνας // **-ul de aur** ο χρυσός αιώνας // *ιστ.* **-ul de mijloc** ο Μεσαίωνας // **în ~ul ~ului** εις τον αιώνα του αιώνας // **ai făcut un ~ ca să vii** έναν αιώνα έκανες να 'ρθείς // **în vecii vecilor** εις τους αιώνας των αιώνων II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de veci** αιώνιος-α-ο // **loc de veci** θέση σε νεκροταφείο // **odihnă de veci** η αιωνία ανάπαυση 2. παντοτινός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* 1. **în veci** αιωνίως 2. **pe veci** για πάντα, για πάντοτε 3. παντοτινά

vecernie, vecernii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* ο εσπερινός

vechi, veche, vechi I. *επιθ.* 1. παλιός-ιά-ιό, παλαιός-ά-ό, αρχαίος-αία-αίο 2. *μτφ.* φθαρμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο // **~ prieten** ο παλαιός φίλος // **calendarul ~** το παλαιό ημερολόγιο // **lumea veche** ο αρχαίος κόσμος // **o carte veche** ένα παλαιό βιβλίο // **pâine veche** μπαγιατίτικο ψωμί // **vechea mahala** η παλιά γειτονιά // **vorbă veche** η παροιμία // **un ~ luptător** ένας παλαιός μαχητής (παλαίμαχος) II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **din vechi** απ' τα παλιά, από παλιά, από πολύ χρόνο

vechil, vechili *ουσ. αρσ.* ο επιστάτης, ο επιβλέπων σ' ένα κτήμα

vechime *ουσ. θηλ.* η παλαιότητα, η αρχαιότητα, η παλιά εποχή // **din ~** από την αρχαιότητα // **~ în**

muncă η αρχαιότητα στην εργασία // **în ~** στην αρχαία εποχή

vechitură, vechituri *ουσ. θηλ.* 1. το παλιό πράγμα, η παλιατσάρια 2. τα παλιά αντικείμενα ή φορέματα, τα σκάρτα

vechie *ουσ. θηλ.* η αιωνιότητα, η αθθαροσία // **pe ~** για την αιωνιότητα

vecin-ă, vecini-cē I. *επιθ.* 1. γειτονικός-ή-ό, γειτνιάζων-ουσα-ον 2. διπλανός-ή-ό, κοντινός-ή-ό // **stat ~** το γειτονικό κράτος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γείτονας-ισσα (ο, η) III. *επιρ. έκφρ.* **prin ~i** γειτονικά, κοντινά, εδώ κοντά IV. *ρημ. έκφρ.* **a fi ~ cu...** είμαι γείτονας με..., γειτονεύω, γειτνιάζω με... V. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο δούλος, ο δουλοπάροικος (στη Μολδαβία το Μεσαίωνα)

vecinătate, vecinătăți *ουσ. θηλ.* 1. η γειτονιά, η γειτνίαση // **- geografică** η γεωγραφική γειτνίαση 2. οι γείτονες

vector, vectori I. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* το άνυσμα II. *επιθ.* **rază vectoare** η ακτίνα ανύσματος

vectorial-ă, vectoriali-cē *επιθ. (μαθ.)* ανυσματικός-ή-ό // **calcul ~** ο ανυσματικός υπολογισμός

vede *ουσ. θηλ. πληθ.* οι βέδες (αρχαία ιερά κείμενα του ινδουισμού)

vedea, văd I. *ρ. μετ.* 1. βλέπω, κοιτάζω 2. *ορώ* 3. εξετάζω, ερευνώ, θεωρώ, επιθεωρώ // **a ~ cu ochi buni** βλέπω με καλά μάτια // **a ~ lumina zilei** βλέπω το φως της ημέρας // **a-și ~ de treabă** κοιτάζω τη δουλειά μου // **ce să vezi?** τί να δεις; // **cum te văd și cum mă vezi** καθώς σε βλέπω και με βλέπεις // **precum văd** καθώς σε βλέπω // **să văd cu proprii mei ochi** να δω με τα ίδια μου τα μάτια // **văzând și făcând** βλέποντας και κάνοντας // **veniți și vedeți!** ελάτε να δείτε! II. *ρ. αμ.* 1. προσέχω, έχω το νου μου 2. ασχολούμαι για κάτι ή για κάποιον 3. κοιτάω // **ne-am văzut de curând** ιδωθήκαμε πριν από λίγο (πρόσφατα) // **vezi să nu întârzi!** πρόσεξε μην αργήσεις! // **vezi să nu te'nșele!** πρόσεξε μη σε γελάσει! III. *ρ. μέσο* βλέπομαι // **să ne vedem sănătoși** να ιδωθούμε υγιείς (ή καλά) IV. *ρ. μέσο* απρόσ. φαίνεται // **după cum se vede** καθώς φαίνεται // **precum se vede** ως φαίνεται // **se vede treaba că...** φαίνεται η ότι...

vedenie, vedenii *ουσ. θηλ.* 1. το όραμα, η οπτασία 2. το φάντασμα 3. η παραίσθηση 4. το φάσμα **vedere, vederi** I. *ουσ. θηλ.* 1. η όραση 2. το βλέμμα, η βλῆψη, η όψη, η θέα 3. η άποψη 4. το κοίταγμα, η ματιά 5. η εμφάνιση θ. το τοπίο 7. η κάρτα, το δελτάριο 7. η σκοπιά, η έποψη 8. η γνώμη, η αντίληψη, η πεποίθηση, η σκέψη, η ιδέα, η κρίση 9. η παρουσίαση, η γνωριμία // **a avea în ~** έχω υπ' όψιν // **a lua în ~** λαμβάνω υπ' όψιν, υπολογίζω // **a pierde -a** χάνω την όρασή μου // **a pierde din ~** παραλείπω // **a pune în ~** θέτω υπ' όψιν // **a trece cu ~** α παραβλέπω σκόπιμα, κάνω ότι δε βλέπω // **din ~** εξ όψεως // **la bună ~!** σε καλή αντίδραση! // **la prima ~** εκ πρώτης όψεως // **nu intru în vederile lui** δεν είμαι στις βλέψεις του // **om cu vederi largi** ο άνθρωπος με ευρείες βλέψεις // **plătibil la ~** πληρωτέος επί τη εμφανίσει // **punct de ~** η άποψη, η έποψη II. *προθ. έκφρ.* // **în -a...** εν όψει... // **în -a sârbătorilor** εν όψει των γιορτών

vedetă, vedete *ουσ. θηλ.* 1. ο μεγάλος καλλιτέχνης 2. ο πρωταγωνιστής, η πρωταγωνίστρια, η βεντέτα

3. ναυτ. το περιπολικό, η περίπολος, το μικρό πολεμικό πλοίο που περιπολεί
vedetism ουσ. ουδ. ο βενετισμός
vegeta, vegetez ρ. αμ. 1. βλαστάνω, βλασταίνω, φυτρώνω, βγάζω βλαστάρια 2. φυτοζώω, ζω σε φυτό, περνώ ζωή γεμάτη από στερήσεις
vegetal-ă, vegetali-e επιθ. φυτικός-ή-ό // **cărbune** – ο φυτικός άνθρακας, το φυτικό κάρβουνο // **regnul** – το φυτικό βασίλειο, όλα τα φυτά // **ulei** – το φυτικό έλαιο
vegetare, vegetări ουσ. θηλ. η φυτοζωία, το να φυτοζωεί κάποιος, το να ζει σε φυτό μια ζωή γεμάτη στερήσεις
vegetarian-ă, vegetariani-e ι. επιθ. 1. φυτοφάγος-ος –ο 2. χορτοφάγος-ος-ο // **persoană** – **ă** το χορτοφάγο πρόσωπο II. ουσ. αρσ. και θηλ. φυτοφάγος (ο, η)
vegetarianism ουσ. ουδ. η φυτοφαγία
vegetativ-ă, vegetativi-e επιθ. 1. φυτικός-ή-ό 2. βλαστικός-ή-ό // **înmulțire** – **ă** η βλαστική πληθύνση, η εκβλάστηση από τις ρίζες // **sistem nervos** – το φυτικό νευρικό σύστημα
vegetație, vegetații ουσ. θηλ. 1. η βλάστηση 2. ιατρ. ο βλαστομύκητας // – **luxuriantă** η άφθονη βλάστηση // – **sălbatică** η άγρια βλάστηση
vegetațiune ουσ. θηλ. ιδ. vegetație
veghe, veghi ουσ. θηλ. 1. η φύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση 2. η αγρυπνία, η αγρύπνια, η ξαγρύπνια, το ξενύχτι 3. η φρούρηση, η επιφυλακή // **a sta de** ~ ξαγρυπνώ, επαγρυπνώ, φυλάγω, βιγλίζω // **în stare de** ~ σε επιφυλακή
veghea, veghez ι. ρ. αμ. 1. αγρυπνώ, επαγρυπνώ, ξαγρυπνώ 2. ξενυχτώ II. ρ. μετ. 1. φρουρώ, φυλάγω 2. επαγρυπνώ, βιγλίζω
veghează, vegheați-te επιθ. 1. φυλαγμένος-η-ο, φρουρημένος-η-ο 2. άγρυπνος-η-ο, ξυπνητός-ή-ό
veghere, vegheri ουσ. θηλ. 1. η φρούρηση, το φύλαγμα 2. η επαγρύπνηση, η αγρυπνία 3. το νυχτέρι, το ξενύχτι, η βενγέρα
veghețori-oare, veghețori-oare επιθ. 1. φυλακτικός-ή-ό 2. άγρυπνος-η-ο 3. φύλακας, φυλακάτορας, βιγλάτορας
vehement-ă, vehementi-te ι. επιθ. 1. σφοδρός-ή-ό 2. βίαιος-η-ο II. επιρ. 1. σφοδρά 2. βίαια
vehementă ουσ. θηλ. 1. η σφοδρότητα, η βιαιότητα 2. η ορμητικότητα, η δριμύτητα
vehicul, vehicule ουσ. ουδ. 1. το όχημα 2. το βαγόνι 3. η άμαξα 4. το αυτοκίνητο // – **pe roți** το τροχοφόρο
vehiculă, vehiculez ρ. μετ. 1. μεταφέρω με όχημα 2. μτφ. διαλαλώ, διασκορπίζω, μεταδίδω, εκπέμπω
vel επιθ. αμετάβλ. (ιστ.) μεγάλος // – **logofăt** ο μεγάλος λογοθέτης
velatură, velaturi ουσ. θηλ. το σύνολο ιστίων του карабиού
velă, vele ουσ. θηλ. (ναυτ.) το ιστίο, το άρμενο // **corabie cu vele** το ιστιοφόρο, το καράβι με άρμενα // **portul cu vele** η ιστιοπλοία
veleat, veleaturi ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η εποχή, ο πολύς καιρός, η διάρκεια της ζωής // **a-i trece** – **ul** πέρασε η εποχή του // **așa-și trecu** – **ul** έτσι πέρασε τη ζωή του (πέθανε)
veleitar-ă, veleitari-e επιθ. 1. απαιτητικός-ή-ό (χωρίς βάση) 2. φιλόδοξος-η-ο

veleitare, veleitări ουσ. θηλ. 1. η αβάσιμη απαίτηση, η αβάσιμη θέληση 2. η αξίωση 3. η φιλοδοξία
velicorus-ă, velicorusi-e ουσ. αρσ. και θηλ. βελικορώσος-(-δα (ο, η), κάτοικος της βορειοδυτικής Ρωσίας
velier, veliere ουσ. θηλ. το ιστιοφόρο
velin-ă, velini-e επιθ. // **hârtie** – **ă** το λευκό γυαλιστερό χαρτί, το χαρτί πολυτελείας // **carton** – το χαρτόνι πολυτελείας
velință, velințe ουσ. θηλ. η βελέντζα, η φλοκάτη, το μάλλινο κλινোসκέπασμα με κρόσσια
velist-ă, veliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.) ιστιοπλόος (ο, η), ο, η αθλητής-ήτρια σε αγώνες ιστιοπλοίας
velnicer, velniceri ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο ιδιοκτήτης εγκατάστασης απόσταξης ρακής ή οινόπνεύματος
velniță, velnițe ουσ. θηλ. (επαρχ.) η πρωτόγονη εγκατάσταση απόσταξης ρακής ή οινόπνεύματος
velociped, velocipede ουσ. ουδ. το ποδήλατο
velodrom, velodromuri ουσ. ουδ. το ποδηλατοδρόμιο
velur ουσ. ουδ. το βελούδο, ο κατιφές
velurat-ă, velurați-te επιθ. βελουδένιος-ια-ιο
velură ουσ. θηλ. ιδ. velur
venal-ă, venali-e επιθ. 1. αργυρώνητος-η-ο 2. αισχροκερδής-ής-ές
venalitate, venalități ουσ. θηλ. 1. το αργυρώνητο 2. η αισχροκερδεια
venă, vene ουσ. θηλ. (ανατ.) η φλέβα
vendetă, vendete ουσ. θηλ. η βεντέτα, η αντεκδίκηση
venera, venerez ρ. μετ. 1. σέβομαι, προσκυνάω, λατρεύω 2. ευλαβούμαι
venerabil-ă, venerabili-e επιθ. 1. σεβάσιμος-α-ο, πολυσέβαστος-η-ο, αξιοσέβαστος-η-ο 2. αξιοτίμος-η-ο 3. μτφ. γεροντικός-ή-ό // **vârstă** – **ă** η γεροντική ηλικία
venerare, venerări ουσ. θηλ. 1. ο σεβασμός, τα σεβάσματα 2. η λατρεία, η ευλάβεια
venerat-ă, venerați-te επιθ. σεβαστός-ή-ό
venerație, venerații ουσ. θηλ. 1. το σέβας, ο σεβασμός 2. η ευλάβεια, η λατρεία
venerațiune ουσ. θηλ. ιδ. venerație
venerian-ă, venerieni-e επιθ. (ιατρ.) αφροδισιακός-ή-ό, αφροδίσιος-ια-ιο
veneric-ă, venerici-ce επιθ. αφροδίσιος-ια-ιο // **boli venerice** τα αφροδίσια νοσήματα
venerolog-ă, venerologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.) αφροδισιολόγος (ο, η)
venerologie, venerologii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αφροδισιολογία
venesectie, venesectii ουσ. θηλ. η φλεβοτομία, η φλεβική αφαίμαξη
Venet, Veneți ουσ. αρσ. (πληθ.) (ιστ.) οι Βένετοι, οι Ενετοί
venetic-ă, venetici-ce ι. ουσ. αρσ. και θηλ. ο Βενετός, ο Βενετσιάνος II. επιθ. βενετικός-η-ο // **galben** – το ενετικό φλουρί (από καθαρό χρυσάφι)
venezuelian-ă, venezuelieni-e ι. επιθ. βενεζουελικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. Βενεζουελανός-ή (ο, η)
veni, vin ρ. αμ. 1. έρχομαι, επέρχομαι 2. φθάνω, φτάνω // **a ~ după cineva** έρχομαι για κάποιον // **a ~ în nas** πέφτω και σπάω τη μύτη (πάνω στη μύτη) // **a ~ într-un suflet** έρχομαι γρήγορα // **a ~ la putere** ανέρχομαι στην εξουσία // **a ~ pe lume**

έρχομαι στον κόσμο, γεννιέμαι // **a-i - cuiva ceasul** ήρθε η ώρα του // **a-i - mintea la cap** του ήρθε ο νους στο κεφάλι του // **a-i - nu știu cum** του κοινοφάνεται // **a-mi - în minte** θυμάμαι, ενθυμούμαι, θυμούμαι, μου έρχεται στη μνήμη, στη θύμηση // **a se duce și a -** πηγαίνει/έρχεται // **așa, acum mai vii de acasă** τώρα σκέπτεσαι σωστά, τώρα αρχίζεις να καταλαβαίνεις // **bine ați - t!** καλώς ορίσατε! // **ce-i vine cuiva pe limbă** το να μιλάει κανείς (με ασέβεια) // **ce ți-a - t?** τί σου έρθε; // **cum îi vine cuiva la gură** το να μιλάει κανείς, προσβλητικά // **cum îți vine bine** όπως προτιμάς // **cum vine asta?** τί σημαίνει αυτό; // **du-te vino** σύρ' τα φέρ' τα, το σύρ' τα-φέρ' τα, τα σύρ' τα-φέρ' τα // **mi-a - t rău** λιποθύμησα, λιγοθύμησα, έχασα για λίγο τις αισθήσεις μου // **mi-am - t în fire** συνήλθα, έγινε ήμερος // **nu-mi vine la socoteală** δεν με συμφέρει // **pălăria asta nu-ți vine** αυτό το καπέλο δε σου πάει // **să vină!** ας έλθει! // **un du-te vino** ένα πηγαίνε/ελά // **veniți când doriți** ελάτε όποτε θελήσετε // **vino cu noi!** έλα με μας! // **vino-ncoace** το θέλγητρο, η γοητεία, η χάρη, η έλξη // **vorba vine** ο λόγος το λέει

venin, veninuri ουσ. ουδ. 1. το φαρμάκι, το δηλητήριο 2. ο ίος 3. μτφ. η κακία, η έχθρα, η εχθρότητα // **a-și vărsa - ul** χύνω το φαρμάκι, προξενώ πικρία σε κάποιον

veninos-oasă, veninosi-oase επιθ. 1. ιοβόλος-ος-ον 2. φαρμακερός-ή-ό, δηλητηριώδης-ης-ες // **șarpe** ~ το φαρμακερό φίδι, ο ιοβόλος όφης

venire, veniri ουσ. θηλ. 1. ο ερχομός, η έλευση, η προσέλευση, η άφιξη 2. το φτάσιμο

venit-ă, veniți-te I. επιθ. αφιχθείς-είσα-έν, φτασμένος-η-ο, έχοντας έλθει // **nou -** νεοαφικθείς II. ουσ. ουδ. (πληθ. **venituri**) οικον. το έσοδο, το εισόδημα // ~ **național** εισόδημα της χώρας // ~ **net** το καθαρό εισόδημα

venos-oasă, venosi-oase επιθ. (ανат.) φλεβικός-ή-ό **ventil, ventile** ουσ. αρσ. η βαλβίδα

ventila, ventilez I. ρ. μετ. αερίζω, ανεμίζω, εξαερίζω II. ρ. μέσο διαδοίδομαι // **se ventilează anumite idei** διαδοίδονται ορισμένες ιδέες

ventilare, ventilări ουσ. θηλ. το αέρισμα, ο εξαερισμός, το ανέμισμα

ventilator, ventilatoare ουσ. ουδ. ο ανεμιστήρας, ο εξαεριστήρας

ventilație, ventilații ουσ. θηλ. ο αερισμός, ο εξαερισμός, το αέρισμα // ~ **pulmonară** η πνευμονική οξυγόνωση

ventral-ă, ventrali-e επιθ. κοιλιακός-ή-ό **ventricul, ventricule** ουσ. ουδ. (ανат.) η σωματική κοιλότητα, το κοίλωμα μικρών διαστάσεων

ventriloc-ă, ventriloci-ce ουσ. αρσ. και θηλ. εγγαστρίμυθος-η (ο, η)

ventuză, ventuze ουσ. θηλ. η βεντούζα

veracitate ουσ. θηλ. η αληθοσύνη, η φιλαλήθεια

verandă, verande ουσ. θηλ. η βεράντα, ο εξώστης **verb, verbe** ουσ. ουδ. (γραμμ.) 1. το ρήμα 2. ο λόγος // ~ **auxiliar** το βοηθητικό ρήμα // ~ **e defective** τα ελλιπή ρήματα // ~ **e neregulate** τα ανώμαλα ρήματα

verbal-ă, verbali-e I. επιθ. 1. προφορικός-ή-ό 2. ρηματικός-ή-ό // **notă - ă** η ρηματική διακοίνωση II. επίρ. 1. προφορικά 2. ρηματικά

verbalism ουσ. ουδ. (λογ.) 1. η πολυλογία 2. η κενή μεγαλοστομία 3. ο βερμπολισμός, οι πομπώδεις εκφράσεις

verbină, verbine ουσ. θηλ. (βοτ.) το αγιοβότανο

verde, verzi I. επιθ. 1. πράσινος-η-ο, χλωρός-ή-ό 2. χλοερός-ή-ό 3. άγουρος-η-ο 4. (για δέρματα) ακατέργαστος-η-ο 5. μτφ. ειλικρινής-ής-ές // **verzi și uscate** να μιλάει κανείς για διάφορα // **a vedea stele verzi** βλέπω πράσινα αστέρια // **a visa cai verzi pe pereți** (για απραγματοποίητα πράγματα)

// **spațiu** - ο πράσινος χώρος, η πρασιά II. επίρ. 1. ειλικρινά 2. αληθινά // **a spune** - λέγω αληθινά (την αλήθεια) III. επιθ. έκφρ. **de** - το χαρτί της τράπουλας το μπαστούνι IV. ουσ. ουδ. το πράσινο // ~ **închis** το βαθύ πράσινο // ~ **de Paris** εντομοκτόνο // **a i se face cuiva - înaintea ochilor** ζαλίζομαι, λιποθυμώ, βλέπω πράσινο μπροστά στα μάτια

verdează, verdețuri ουσ. θηλ. 1. η πρασινάδα, η χλόη 2. (πληθ.) τα χορταρικά

verdict, verdicte ουσ. ουδ. η ετυμηγορία ορκωτού δικαστηρίου, η απόφαση // **tribunalul a luat următorul** - το δικαστήριο έλαβε την εξής απόφαση / ετυμηγορία

veresie I. ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. ο βερεσές 2. η πίστωση II. επιρ. έκφρ. **pe** - βερεσέ, χωρίς πληρωμή, επί πιστώσει

vergă, vergi ουσ. θηλ. 1. η βέργα 2. η κεραία 3. το δοκάρι στο πλοίο όπου κρεμούν τα πανιά

vergea, vergele ουσ. θηλ. 1. η βέργα, η ράβδος 2. η γρίλια, το κάγκελο

vergel, vergeluri ουσ. ουδ. η βεργίτσα (στο στήμονα του αργαλειού)

veric, verici ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) το εξαδελφάκι

veridic-ă, veridici-ce I. επιθ. 1. αληθινός-ή-ό 2. πραγματικός-ή-ό II. επίρ. 1. αληθινά 2. πιστά 3. ειλικρινά

veridicitate ουσ. θηλ. 1. η αληθοσύνη 2. η φιλαλήθεια

verifica, verific ρ. μετ. 1. ελέγχω, εξελέγχω 2. εξετάζω κάτι, δοκιμάζω

verificare, verificări ουσ. θηλ. 1. ο έλεγχος 2. η δοκιμασία, η δοκιμή // (λογισ.) **balanța de** ~ το ισοζύγιο ελέγχου

verificat-ă, verificați-te επιθ. 1. ελεγμένος-η-ο 2. δοκιμασμένος-η-ο

verificator-oare, verificatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ελεγκτής-τρια (ο, η)

verigă, verigi ουσ. θηλ. ο κρίκος, η κρικέλα, το κρικέλι, ο χαλκάς, ο μεταλλικός δακτύλιος // ~ **de lanț** ο κρίκος αλυσίδας // ~ **de legătură** ο συνδετικός κρίκος // ~ **de rod** ο καρποφόρος κρίκος (στο αμπέλι, από έναν κόμπο και μια κληματσίδα) // ~ **intermediară** ο ενδιάμεσος κρίκος

verighetă, verighete ουσ. θηλ. η βέρα

verism ουσ. ουδ. (μουσ.) ο βερισμός (η μουσική κίνηση όπερας στην Ιταλία στο τέλος του 19^{ου} αιώνα)

verist-ă, veriști-ste I. επιθ. (μουσ.) βεριστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.) βερίστας-ίστρια (ο, η)

verișor-oară, verișori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο εξαδέλφος, η εξαδέλφη

veritabil-ă, veritabili-e επιθ. 1. αληθινός-ή-ό, πραγματικός-ή-ό 2. γνήσιος-α-ο, αυθεντικός-ή-ό, βέρος-α-ο // **din piele** - **ă** από γνήσιο δέρμα

vermicid-ă, vermicide I. επιθ. παρασιτοκτόνος-ος-ο II. ουσ. ουδ. το παρασιτοκτόνο
vermiform-ă, vermiformi-e επιθ. σκαληκοειδής-ής-ές
vermifug-ă, vermifugi-ge I. επιθ. ανθελμινθικός-ής-ό, αντλεβιθικός-ής-ό // **plante vermifuge** τα ανθελμινθικά βότανα II. ουσ. ουδ. το αντλεβιθικό φάρμακο
verminoză, verminoze ουσ. θηλ. η ελμίνθωση (τα σκουλήκια στα έντερα στα παιδιά)
vermorel, vermorele ουσ. ουδ. ο ψεκαστήρας
vermut, vermuturi ουσ. ουδ. το βερμούτ, ο αψινθίτης
vernal-ă, vernali-e επιθ. // (αστρ.) **punct** – το εαρινό σημείο (η ισημερία της άνοιξης)
vernii επιθ. αμετάβλ. το ανοιχτό πράσινο χρώμα, φιστικίος-ια-ί
vernii ουσ. ουδ. το βερνίκι
vernisa, vernisez ρ. μετ. βερνικώνω
vernisa, vernisez ρ. μετ. κάνω τα εγκαίνια έκθεσης γλυπτικής, ζωγραφικής, κ.λ.π.
vernisaj, vernisaje ουσ. αρσ. το βερνισάζ, τα εγκαίνια έκθεσης
veros-oasă, verosi-oase επιθ. 1. πανούργος-α-ο, ύποπτος-η-ο, κακός-ής-ό 2. άτιμος-η-ο, δόλιος-ια-ιο, δολερός-ής-ό, ύπουλος-η-ο 3. κατεργάριος-η-ο 4. βρώμικος-η-ο // **afacere verosă** η ύποπτη υπόθεση, η βρωμοδουλειά, η βρώμικη πράξη
verosimil-ă, verosimili-e επιθ. αληθοφανής-ής-ές
verosimilitate ουσ. θηλ. η αληθοφάνεια
vers, versuri ουσ. ουδ. ο στίχος // **a scrie –uri** γράφω στίχους, στιχουργώ // **scriere în –uri** η έμμετρη συγγραφή (σε στίχους)
versant, versante ουσ. ουδ. 1. η πλαγιά του βουνού, η βουνοπλαγιά 2. η απόκλιση, η κλίτις
versat-ă, versat-i-te επιθ. 1. έμπειρος-η-ο 2. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, πεπειραμένος-η-ο
versatil-ă, versatili-e επιθ. (εἰδ.) 1. ευμετάβολος-η-ο, ευμετάβλητος-η-ο, μεταβλητός-ής-ό 2. ασταθής-ής-ές
verset, verset-i(-te) ουσ. ουδ. (εκκλ.) ο στίχος, το εδάφιο
versifica, versific I. ρ. αμ. γράφω στίχους, στιχουργώ II. ρ. μετ. στιχοποιώ, κάνω στίχους
versificare, versificări ουσ. θηλ. η στιχοποιία, η στιχουργία, η στιχουργική
versificat-ă, versificați-te επιθ. στιχουργημένος-η-ο, στιχοποιημένος-η-ο, έμμετρος-η-ο
versificator-oare, versificatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. στιχουργός (ο, η), στιχογράφος (ο, η) 2. στιχοπλόκος (ο, η) // – **prost** ο στιχοπλόκος
versificație, versificații ουσ. θηλ. η στιχουργία, η στιχουργική, η στιχογραφία
versiune, versiuni I. ουσ. θηλ. 1. η εκδοχή, η παραλλαγή, η απόδοση 2. η μετάφραση II. επιρ. έκφρ. **în – originală** σε πρωτότυπη εκδοχή
verso ουσ. ουδ. αμετάβλ. το οπισθόφυλλο
verstă, verste ουσ. θηλ. το βέρστι (μονάδα μήκους στη Ρωσία ίση με 1,067 μ)
vertebral-ă, vertebrali-e επιθ. σπονδυλικός-ής-ό // **coloana –ă** η σπονδυλική στήλη
vertebrat-ă, vertebrați-te I. επιθ. σπονδυλωτός-ής-ό II. ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.) τα σπονδυλωτά
vertebră, vertebre ουσ. θηλ. (ανат.) ο σπόνδυλος
vertical-ă, verticali-e I. επιθ. κάθετος-η-ο, κατακόρυφος-η-ο // **dreaptă –ă** η κάθετη ευθεία

// **plan** – το κάθετο επίπεδο II. επιρ. κάθετα, κατακόρυφα III. ουσ. θηλ. 1. η κάθετη 2. το νήμα της στάθμης, η κατακόρυφη // **verticala locului** η συντεταγμένη του τόπου
verticalitate ουσ. θηλ. η κάθετη στάση
vertiginosoasă, vertiginosi-oase I. επιθ. 1. ραγδαίος-αία-αίο 2. υλγιγώδης-ής-ές // **urcare vertiginosă** η ραγδαία άνοδος II. επιρ. ραγδαία, υλγιγώδως
vervă ουσ. θηλ. 1. ο οίστρος, η ακατάσχετη δραστηριότητα 2. ο ενθουσιασμός, η εγκαρδίωση 3. μτφ. η έμπνευση // **a fi în ~** είμαι οιστρήλατος, κατέχομαι από οίστρο
verzal-ă, verzali-e επιθ. (τυπ.) κεφαλαίος-α-ο, με τα κεφαλαία γράμματα του αλφαβήτου
verzișoară, verzișoare ουσ. θηλ. το μικρό λάχανο
verzitură, verzituri ουσ. θηλ. (οικ.) ο άγουρος καρπός, ο ανώριμος
verzui-ie, verzui επιθ. πρασινωπός-ής-ό, πρασινοίσιος-η-ο
vesel-ă, veseli-e I. επιθ. 1. εύθυμος-η-ο, χαρούμενος-η-ο, χαρωπός-ής-ό, πασιχαρής-ής-ές, πρόσχαρος-η-ο, ολόχαρος-η-ο 2. φαιδρός-ής-ό, γελαστός-ής-ό, χαρμόσυνος-η-ο 3. κεφαρός-η-ο II. επιρ. εύθυμα, χαρούμενα, χαρωπά, πρόσχαρα, φαιδρά, χαρμόσυνα
veselă ουσ. θηλ. τα πιατικά, τα επιτραπέζια σκεύη
veseli, veselesc I. ρ. μέσο 1. χαροκοπώ, ευφραίνομαι, γλεντώ, γλεντοκοπώ, φαιδρύνω, ξεφαντώνω 2. διασκεδάζω II. ρ. μετ. προξενώ χαρά, χαροποιώ, φαιδρώνω
veselie, veselii ουσ. θηλ. 1. η χαρά, η χαρούμενη διάθεση 2. η ευθυμία, η φαιδρότητα, η ευφροσύνη 3. το κέφι, το ξεφάντωμα, η διασκεδασία, το γλεντοκοπί
veselit-ă, veseliti-te επιθ. χαρωπός-ής-ό, πασιχαρής-η-ο, χαρούμενος-η-ο, ολόχαρος-η-ο, καταχαρούμενος-η-ο, φαιδρυντικός-ής-ό
vespasiană, vespasiane ουσ. θηλ. το δημόσιο ουρητήριο
vesperal-ă, vesperali-e επιθ. εσπερινός-ής-ό, βραδινός-ής-ό
vest I. ουσ. ουδ. η δύση // **spre –** προς δυσμάς // **începând de la ~** αρχίζοντας απ' τα δυτικά II. επιρ. έκφρ. **la ~** δυτικά, προς τη δύση
vestală, vestale ουσ. θηλ. 1. η εστίας, η ιέρεια (της φωτιάς) 2. μτφ. η ενάρετη γυναίκα
vestă, veste ουσ. θηλ. η βέστα, το γιλέκι, το γιλέκο
veste, vești I. ουσ. θηλ. 1. η είδηση, η αγγελία, η αναγγελία 2. η πληροφορία, το μαντάτο, το νέο 3. το μήνυμα 4. η φήμη // – **neasteptată** η αδόκητη είδηση // – **nerăspândită** το ακυκλοφόρητο νέο // **a da de ~** μεταδίδω την είδηση, κοινοποιώ, κάνω κάτι γνωστό, γνωστοποιώ, ειδοποιώ // **a i se duce cuiva –a** έχει αποκτήσει φήμη, είναι φημισμένος, ξακουστός, διάσημος // **a prinde de ~** παίρνω είδηση, μαθαίνω // **ce mai –?** τι το νέο έχουμε; // **n-am luat de ~** δεν πήρα είδηση, δεν αντλήθηκα // **o ~ bună** μια καλή είδηση II. επιρ. έκφρ. **fără ~** αιφνιδίως, αίφνης
vesti, vestesc I. ρ. μετ. 1. ειδοποιώ, αναγγέλλω, αγγέλλω, γνωστοποιώ 2. προειδοποιώ, πληροφορώ, προμηνύω, προαγγέλλω II. ρ. μέσο φημιζομαι, είμαι διάσημος, έχω φήμη, είμαι ξακουστός-ής-ό

vestiar, vestiare ουσ. ουδ. 1. το βεσιτάριο, το αποδυτήριο, το ιματιοφυλάκιο 2. η γκαρνταρόμπα

vestibul, vestibuluri ουσ. ουδ. ο προθάλαμος

vestic-ă, vestici-ce επίθ. δυτικός-ή-ό

vestigiu, vestigii ουσ. ουδ. 1. το ίχνος του παρελθόντος 2. τα ερείπια 3. τα κατάλοιπα, τα υπολείμματα

vestimentar-ă, vestimentari-e επίθ. ενδυματολογικός-ή-ό

vestimentație ουσ. θηλ. η ενδυμασία, τα ενδύματα, η φορεσιά

vestire, vestiri ουσ. θηλ. το άγγελμα, η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση, το προμήνυμα, το προάγγελμα

vestit-ă, vestiți-te επίθ. 1. περίφημος-η-ο, ξεκουστός-ή-ό, εξακουσμένος-η-ο, περιβόητος-η-ο, διαβόητος-η-ο, φημισμένος-η-ο 2. πασίγνωστος-η-ο, ονομαστός-ή-ό

vestitor-oare, vestitori-oare I. επίθ. προαγγέλλων-ουσα-ον, προμηνύων-ουσα-ον II. ουσ. αρσ. και θηλ. προάγγελος (ο, η), αγγελιαφόρος (ο, η)

veston, vestoane ουσ. ουδ. 1. το σακκάκι 2. ο χιτώνας

veșcă, vești ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η φλούδα δέντρου απ' την οποία φτιάχνεται ο κοσκινόγυρος

veșmânt, veșminte ουσ. ουδ. 1. το φόρεμα, το ένδυμα, η φορεσιά 2. (πληθ.) τα άμφια

veșnic-ă, veșnici-ce I. επίθ. αιώνιος-ια-ο, παντοσίνος-ή-ό, άφθαρτος-η-ο // ~ **pomenit(-ă)** αείμνηστος-η-ο // ~ **a pomenire** η αιωνία μνήμη // **locul cel** ~ το αιώνιο πυρ // **somnul cel** ~ ο αιώνιος ύπνος II. επίρ. 1. αιώνιος, παντοσινά, διαπαντός 2. άφθαρτα 3. εκκλ. αεί

veșnicie, veșnicii I. ουσ. θηλ. η αιωνιότητα, η αφθαρσία, η παντοσινότητα II. επιρ. έκφρ. **pe veșnicie** για πάντα, παντοσινά

veșted-ă, veștezi-de επίθ. 1. μαραζωμένος-η-ο, μαραμένος-η-ο 2. ξηραμένος-η-ο 3. μαραζιάρης-α-ικο 4. (για χρώματα) ξεθωριασμένος-η-ο

veșteji, veștejesc I. ρ. μετ. 1. μαραίνω 3. μτφ. στιγματίζω 4. μτφ. καυτηριάζω 5. μτφ. κηλιδώνω, ατιμάζω II. ρ. μέσο 1. μαραίνομαι, ξηραίνομαι, μαραζώνω, μαραζιάζω, μαραγκιάζω 2. κιτρινίζω, ωχριώ III. ρ. αμ. 1. μαραζώνω 2. χάνω τη ζωτικότητα μου, τη ζωντάνια μου 3. κιτρινίζω, απανθώ

veștejire, veștejiri ουσ. θηλ. 1. το μαράζωμα, το μάραμα, η μάρανση, ο μαρασμός 2. το κιτρίνισμα, η ωχρίαση

veștejit-ă, veștejiți-te επίθ. 1. μαραμένος-η-ο, ξηραμένος-η-ο 2. κιτρινασμένος-η-ο, αιεθαλής-ής-ές

veteran-ă, veterani-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παλαίμαχος (ο, η), παλιός(-ιά) πολεμιστής(ίστρια) (ο, η) 2. ο βετεράνος // ~ **de război** ο βετεράνος πολέμου

veterinar-ă, veterinari-e επίθ. κτηνιατρικός-ή-ό // **medicina** -ă η κτηνιατρική // **medic** -ο κτηνίατρος // **dispensar** ~ το κτηνιατρείο

veto, vetouri ουσ. ουδ. (πολ.) το βέτο, η αρνησικυρία // **dreptul de** ~ το δικαίωμα αρνησικυρίας

vetust-ă, vetuști-ste επίθ. παλαιός-ά-ό, αρχαίος-α-ο, παλιωμένος-η-ο

vetustate ουσ. θηλ. (λογ.) 1. το πάλιωμα 2. τα γυράταια, το γέρασμα

veveriță, vererite ουσ. θηλ. (ζωολ.) η βερβερίτσα, η βερβέρα, ο σκύουρος

vexa, vexez ρ. μετ. 1. θίγω, προβάλλω 2. καταπιέζω, βασανίζω, τυραννώ

vexat-ă, vexați-te επίθ. 1. προσβλημένος-η-ο, πληγωμένος-η-ο στο φιλότιμο 2. ενοχλημένος-η-ο

vexatori-ue, vexatorii επίθ. 1. προσβλητικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό 3. καταπιεστικός-ή-ό, βασανιστικός-ή-ό

vexațiune, vexațiuni ουσ. θηλ. (λογ.) 1. η προσβολή 2. η ενόχληση 3. ο βασανισμός, η καταπίεση, η ταλαιπωρία

vezical-ă, vezicali-e επίθ. κυστικός-ή-ό

vezicant-ă, vezicanti-te επίθ. (λογ.) φλυκταινικός-ή-ό

vezicat-ă, vezicați-te επίθ. φλυκταινώδης-ης-ες

vezicator-oare, vezicatori-oare επίθ. φλυκταινικός-ή-ό (που προκαλεί φουσκάλες στο δέρμα)

vezicație, vezicații ουσ. θηλ. η φλυκταίνωση

vezică, vezici ουσ. θηλ. η κύστη, η φούσκα // ~ **înotătoare** η νηκτική κύστη (στα ψάρια)

vezicular-ă, veziculari-e επίθ. φλυκταινώδης-ης-ες

veziculă, vezicule ουσ. θηλ. κύστη, η φλύκταινα, η φούσκα, η φουσκάλα // ~ **urinară** η ουροδόχος κύστη

via προθ. διά, μέσω, διά μέσου // ~ **Bulgaria** μέσω Βουλγαρίας

via, viez ρ. αμ. 1. ζω, βρίσκομαι, στη ζωή, βιώνω 2. υπάρχω, διαρκώ

viabil-ă, viabili-e επίθ. βιώσιμος-η-ο

viabilitate ουσ. θηλ. το βιώσιμο, η βίωση

viaduct, viaducte ουσ. ουδ. η οδογέφυρα, η κοιλαδογέφυρα, η μεγάλη γέφυρα, η γέφυρα που βρίσκειται στην κοιλάδα

viager-ă, viageri-e I. επίθ. ισόβιος-α-ο // **pensie** -ă η ισόβια σύνταξη // **președintie** -ă η ισόβια προεδρία II. επίρ. ισόβια, δια βίου, εφ' όρου ζωής // **rentă** -ă το ισόβιο εισόδημα

viață, vieți I. ουσ. θηλ. η ζωή, ο βίος // ~ **bună** η καλοζωία, η καλοπέραση, η ευχάριστη ζωή // ~ **sedentară** η καθιστική ζωή // ~ **socială** η κοινωνική ζωή // ~ **spirituală** η πνευματική ζωή // **a duce o ~ grea** περνά δύσκολη ζωή // **a fi în ~** διατελώ εν ζωή, ζω // **când ți-e viața mai dragă** όταν δεν το περιμένεις, απρόσμενα, απροσδόκητα, αναπάντεχα // **condiții de ~** οι συνθήκες ζωής // **cu prețul vieții** με τον κίνδυνο ζωής // **închisoare pe ~** τα ισόβια δεσμά // **mod de ~** ο τρόπος ζωής // **niciodată în viața mea** ποτέ στη ζωή μου // **nu există semne de ~** δεν υπάρχουν σημεία ζωής // **o ~ de om** μια ζωή ανθρώπου, μια ζωή ολάκερη // **om de ~** ο γλεντιές // **președinte pe ~** ο ισόβιος πρόεδρος II. επίθ. και επιρ. έκφρ. // **luptă pe ~ și pe moarte** πάλη ζωής και θανάτου // **pe ~** δια βίου, εφ' όρου ζωής, ισοβίως, ισόβιος-α-ο III. επίθ. έκφρ. **plin de ~** γεμάτος ζωή

vibra, vibrez ρ. αμ. 1. πάλλω, πάλλομαι, δονούμαι 2. κλονίζομαι 3. μτφ. συγκινούμαι

vibrant-ă, vibranți-te επίθ. παλμικός-ή-ό, παλμώδης-ης-ες

vibrare, vibrați ουσ. θηλ. ο παλμός, η δόνηση, η παλμική κίνηση

vibrator-oare, vibratori-oare I. επίθ. παλμικός-ή-ό, παλμώδης-ης-ες, δονητικός-ή-ό, κραδαστικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο ταλαντωτής

vibrație, vibrații ουσ. θηλ. 1. ο παλμός, η δόνηση, η παλμική κίνηση 2. η ταλάντευση // ~ **sonoră** το βουερό θρόισμα

vibrațiune ουσ. θηλ. ιδ. vibrație
vicar, vicari ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο βικάριος, ο τοποτηρητής, ο αναπληρωτής επισκόπου
vicariat, vicariate ουσ. ουδ. 1. το αξίωμα τοποτηρητού επισκόπου 2. η έδρα του τοποτηρητού επισκόπου
vice συνθετικό ανάλογο με: υπό- (υπ-, υφ-), αντί-
viceamiral, viceamirali ουσ. αρσ. ο αντιναύαρχος
vicecancelar, vicecancelari ουσ. αρσ. ο αντικαγκελάριος
vicecomite, vicecomiți ουσ. αρσ. ο υποκόμης
viceconsul, viceconsuli ουσ. αρσ. ο υποπρόξενος
viceconsulat, viceconsulate ουσ. ουδ. το υποπρόξενείο
viceguvernator, viceguvernatori ουσ. αρσ. ο υποκυβερνήτης, ο υποδιοικητής
vicepreședinte-ă, vicepreședinți-te ουσ. αρσ. και θηλ. αντιπρόεδρος (ο, η)
viceșef, viceșefi ουσ. αρσ. ο αντιβασιλέας
viceversa επίρ. 1. αντίστροφα, αντιστρόφως 2. τανάπαλιν 3. αμοιβαίως
vicia, viciu ι. ρ. μετ. 1. φθείρω, μολύνω 2. μτφ. διαφθείρω κάποιον πνευματικά ή ηθικά 3. (νομ.) κάνω κάτι άκυρο (έγγραφο, ρήτρα, κ.λπ.), ακυρώνω II. ρ. μέσο 1. φθείρομαι, μολύνομαι, διαφθείρομαι 2. γίνομαι άκυρος-η-ο (έγγραφο, κ.λπ.)
viciabil-ă, viciabili-e επίθ. φθαρτός-ή-ό, μολυσμένος-η-ο
viciat-ă, viciați-te επίθ. 1. μολυσμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 2. εξαχρειωμένος-η-ο 3. νομ. άκυρος-η-ο
viciere, vicieri ουσ. θηλ. 1. η διαφθορά, η μόλυνση, η φθορά 2. μτφ. η εξαχρείωση
vicinal-ă, vicinali-e επίθ. επαρχιακός-ή-ό // **drum** – ο επαρχιακός δρόμος
vicios-oasă, vicioși-oase επίθ. 1. ελαττωματικός-ή-ό 2. φαύλος-η-ο 3. δισταρραμμένος-η-ο, ευτελής-ής-ές, διεφθαρμένος-η-ο 4. κολασμένος-η-ο, ελλειπής-ής-ές, ελλιπής-ής-ές, πρόστυχος-η-ο 5. (νομ.) ακυρωτέος-α-ο // **cercu** – ο φαύλος κύκλος
vicisitudine, vicisitudini ουσ. θηλ. 1. η αντιξοότητα, η αναποδιά, η εναντιότητα, η αντίθεση 2. το εμπόδιο, η δυσχέρεια
viciu, vicii ουσ. ουδ. 1. το ελάττωμα, το κουσούρι 2. η κακή συνήθεια, η διαφθορά, το βίτσιο 3. η κακία, η ακολασία, η μοχθηρία 4. νομ. η ακύρωση // – **de conformație** η φυσική δυσμορφία, η ασκία, η ασκημάδα
viclean-ă, vicleeni-e ι. επίθ. 1. πονηρός-ή-ό, πανούργος-α-ο, δόλιος-ια-ιο, ύπουλος-η-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές, κακόπιστος-η-ο 3. κατεργάρης-α-ικο 4. μτφ. καταχθόνιος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μπαμπέσης-α (ο, η), κακόπιστος-η (ο, η), ύπουλος-η (ο, η)
vicleim, vicleimuri ουσ. ουδ. θρησκευτικό λαϊκό θεατρικό έργο, η θεατρική παράσταση η αναφερόμενη στη Γέννηση του Ιησού Χριστού, «το βικλείμ»
vicleni, viclenesc ι. ρ. αμ. πονηρεύω, γίνομαι πονηρός, δολιεύομαι II. ρ. μέσο πονηρεύομαι III. ρ. μετ. εξαπατώ, απάτω με ψέματα
viclenie, viclenii ουσ. θηλ. 1. η πονηριά, η πονηράδα, η πανουργία, η δολιότητα, η υπολότητα, το πονήρεμα 2. η ανειλικρίνεια, η

κακοπιστία, η μπαμπεσιά, η απάτη 3. η υποκρισία, η κατεργαρία, ο δόλος
viclesug, viclesuguri ουσ. ουδ. το πονηρό τέχνασμα, το στρατήγημα, ο πονηρός τρόπος ενέργειας
viconte, viconti ουσ. αρσ. ο υποκόμης
vicontesă, vicontese ουσ. θηλ. η υποκόμισσα
victimă, victimă ουσ. θηλ. 1. το θύμα 2. το σφάγιο // **victimă datoriei** το θύμα καθήκοντος
victorie, victorii ουσ. θηλ. 1. η νίκη 2. η επιτυχία, η υπερίσχυση 3. ο θρίαμβος // – **a la Pirus** η Πύρρειος νίκη // – **finală** η τελική νίκη // – **istorică** η ιστορική νίκη
victorios-oasă, victoriosi-oase ι. επίθ. 1. νικητήριος-α-ο, νικηφόρος-α-ο 2. θριαμβευτικός-ή-ό, τροπαιούχος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. νικητής-ήτρια (ο, η), θριαμβευτής-τρια (ο, η), νικηφόρος-α (ο, η), τροπαιοφόρος (ο, η)
vid-ă, vizi, vide ι. επίθ. θείος-ή-ό, άδειος-α-ο // (πολ.) – **de putere** το κενό εξουσίας // (μαθ.) **multime** – ά το κενό σύνολο II. ουσ. ουδ. το κενό // **în** ~ στο κενό III. επιρ. έκφρ. **în** – σε κενό, χωρίς σοβαρό σκοπό, μάταια, χωρίς αποτέλεσμα
vida, vitez ρ. μετ. εκκενώ, εκκενώνω, κενώνω, αδειάζω
vidare, vidări ουσ. θηλ. η κένωση, το άδειασμα
vidanja, vidanjez ρ. μετ. 1. εκκενώνω, αδειάζω 2. αφαιρώ το περιεχόμενο
vidanjare, vidanjări ουσ. θηλ. η εκκένωση, το άδειασμα
vidanor, vidanori ουσ. αρσ. ο βοθοκαθαριστής, που αδειάζει και καθαρίζει βόθρους
vidră, vidre ουσ. θηλ. (ζωολ.) η βίδρα, η ενυδρίδα
viduitate, viduități ουσ. θηλ. (λογ.) η χηρεία // **termen de** – η προθεσμία χηρείας, ο χρόνος μέσα στον οποίο η χήρα γυναίκα δεν μπορεί να ξαναπαντρευτεί
vie, vii ουσ. θηλ. 1. το αμπέλι, η άμπελος, ο αμπελώνας, η αμπελοφύτευα 2. το κλήμα, η κληματαριά // **a culege via** τρυγώ, μαζεύω τα σταφύλια // **culesul viilor** ο τρύνος, το τρύνημα, η τρύνηση, ο τρυγητός, το μάζεμα, η συγκομιδή σταφυλιών
vielă, viele ουσ. θηλ. (μουσ.) το έγχορδο μουσικό όργανο του τροβαδούρου, «η βιέλα»
vier, vierii ουσ. αρσ. το βαρβάτο γουρούνι
viermănar, viermănari ουσ. αρσ. η κρεατόμυγα
viermănos-oasă, viermănoși-oase ι. επίθ. σκουληκιάρικος-η-ο // **mere viermănoase** τα σκουληκιασμένα μήλα II. ουσ. αρσ. και θηλ. σκουληκιάρης-άρα (ο, η)
viermănoșă pers. (3) viermănoșeză ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) σκουληκιάζω, πιάνω σκουλήκια
vierme, viermi ουσ. αρσ. το σκουλήκι, ο σκώληκας // – **de mătase** ο μεταξοσκώληκας // **a face viermi** σκουληκιάζω // **a-l mânca viermii de viu** τον τρώνε τα σκουλήκια ζωντανό (είναι τεμπέλης και ακάθαρτος) // **a trăi ca –le în hrean** ζω σαν το σκουλήκι στη ραφανίδα (ταλαιπώρος άνθρωπος) // **creșterea viermilor de mătase** η καλλιέργεια μεταξοσκωλήκων, η σποροτροφία
viermișor, viermișori ουσ. αρσ. το σκουληκάκι
viermii, viermișor ρ. αμ. 1. βρώω, μυρμηγκιάζω 2. κουνιέμαι αδιάκοπα σύρ-τα φέρ-τα, σύρε κι έλα

viermuire, viermuiri ουσ. θηλ. 1. η μυρμηγκίαση, το μυρμηγκιασμα 2. το σύρε και έλα 3. μτφ. η πυκνή συγκέντρωση ανθρώπων
viērs, viērsuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το τραγούδι, η μελωδία 2. η φωνή, η χοροί της φωνής
viespar, viespare, viespari 1. ουσ. ουδ. η σφηκοφωλιά 2. ουσ. αρσ. ο βόμβος, η άγρια μέλισσα
viespărie, viespării ουσ. θηλ. η σφηκοφωλιά, το πλήθος σφηκών
viespe, viespi ουσ. θηλ. 1. η σφήγκα, η σφήκα 2. μτφ. η στρίγγλα, η κακή γυναίκα
viespoi, viespoi ουσ. αρσ. η μεγάλη σφήκα
vietate, vietăți ουσ. θηλ. 1. το ον, το ζώο 2. το πλάσμα, το ζώο 3. η ύπαρξη
Vietnamez-ă, Vietnamezi-e Ι. ουσ. αρσ. και θηλ. Βιετναμέζος-α (ο, η) ΙΙ. επίθ. βιετναμικός-ή-ό ΙΙΙ. ουσ. θηλ. **limba -ă** η βιετναμική γλώσσα
vietui, vietuiesc ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. βιώνω, ζω, διαβίω, περνώ τη ζωή μου, βρίσκομαι στη ζωή 2. υπάρχω
vietuire, vietuiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η ζήση, η βίωση, το βίωμα, η διαβίωση 2. ο τρόπος ζωής
vietuitor-oare, vietuitori-oare Ι. επίθ. (λαϊκ.) ζωντανός-ή-ό ΙΙ. ουσ. θηλ. το πλάσμα, το ον, το ζωντανό
viezure, viezuri ουσ. αρσ. ο ασβός
vifor, vifore ουσ. ουδ. (λαϊκ.) η χιονοθύελλα
viforatic-ă, viforatici-ce επίθ. (λαϊκ.) θυελλώδης-ης-ες (με χιόνι)
vifori pers. 3 viforește ουσ. θηλ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικό ενεστώτα οριστικής) χιονίζει και φυσά δυνατός αέρας
vifornită, vifornite ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η χιονοθύελλα, η ανεμοθύελλα
viforos-oasă, viforoși-oase επίθ. (λαϊκ.) μτφ. ασυγκράτητος-η-ο, ορμητικός-ή-ό
vigilent-ă, vigilenți-te Ι. επίθ. 1. άγρυπνος-η-ο, επαγρυπνών-ούσα-όν 2. ξυπνητός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό // **a fi** ~ επαγρυπνώ, προσέχω κάτι άγρυπνα, αγρυπνώ, έχω άγρυπνη προσοχή ΙΙ. επίρ. 1. αγρύπνω, με επαγρύπνηση 2. προσεκτικά
vigilență, vigențe ουσ. θηλ. η επαγρύπνηση, το παραφύλαγμα
vignetă ουσ. θηλ. ιδ. **vinietă**
vigoare Ι. ουσ. θηλ. 1. η ευρωστία, η ρώμη, η ρωμαλεότητα 2. η ζωτικότητα, η σφριγηλότητα, η σθεναρότητα 3. νομ. η ισχύς ΙΙ. επίθ. έκφρ. // **erau în - încă și pentru animale** (ισχυαν ακόμα και για τα ζώα // **în** - εν ισχύ, σε ισχύ, σε ενέργεια
vigonie, vagonii ουσ. θηλ. (βοτ.) η βιγόνια, η μπιγκόνια
viguros-oasă, viguroși-oase Ι. επίθ. 1. εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-α-ο, κραταιός-ά-όν 2. δυνατός-ή-ό, στιβαρός-ή-ό, σθεναρός-ή-ό, σφριγηλός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. εύρωστα, ρωμαλέα, κραταιώς 2. δυνατά, στιβαρά, σθεναρά, ισχυρά
vișoară, vișoare ουσ. θηλ. το αμπελάκι
viitor-oare, viitori-oare Ι. επίθ. 1. προσεχής-ής-ές, μελλοντικός-ή-ό 2. μτφ. αυριανός-ή-ό // **anul** - το προσεχές έτος // **generațiile viitoare** οι μελλοντικές γενεές // **săptămăna viitoare** η προσεχής εβδομάδα // **viața viitoare** η μελλοντική ζωή ΙΙ. ουσ. ουδ. 1. το μέλλον 2. (γραμμ.) ο μέλλοντας, ο μέλλων // **aceasta se referă la** ~

αυτό αναφέρεται στο μέλλον // **a avea** - έχω μέλλον // **oricare ar fi - ul** όποιο κι αν θάναί το μέλλον ΙΙΙ. επίθ. έκφρ. **om de (cu) viitor** άνθρωπος με μέλλον ΙV. επίρ. έκφρ. **pe** - στο εξής // **și în** ~ και στο εξής
viitorie ουσ. θηλ. 1. το μέλλον 2. οι μέλλουσες γενεές
viitorolog-ă, viitorologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. φουτουριστής-ίστρια (ο, η)
viitorologie ουσ. θηλ. ο μελλοντισμός, ο φουτουρισμός
viitură, viituri ουσ. θηλ. η πλημμυρίδα, η πλήμη, η φουσκομεριά, το μεγαλύτερο ύψος της στάθμης του νερού
vijelie, vijelii ουσ. θηλ. 1. η θύελλα, η καταιγίδα, η φουρτούνα, η τρικυμία 2. ο ανεμοστρόβιλος, η ανεμοθύελλα 3. η μπόρα, ο σίφουνας
vijelios-oasă, vijeliosi-oase Ι. επίθ. θυελλώδης-ης-ες, καταιγιστικός-ή-ό, ραγδαίος-α-ο ΙΙ. επίρ. θυελλώδως, καταιγιστικά, ραγδαία
Viking, Vikingi ουσ. αρσ. ο Βίκινγκ, οι Βίκινγκς
vilalet, vilaiete ουσ. ουδ. (ιστ.) το βιλαέτι
vilă, vile ουσ. θηλ. 1. η βίλλα, η έπαυλη 2. η αγροικία (στο αγρόκτημα)
vilbrochen, vilbrochenuri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο καμπυλωτός ιστός (στο μοτέρ που μεταδίδει την κυκλική κίνηση στο έμβολο, ο κεντρικός άξονας
vileag ουσ. ουδ. (λαϊκ.) // **a da în** - βγάζω στη φόρα, φανερώνω, αποκαλύπτω
vilegiatură, vilegiaturi ουσ. θηλ. ο παραθερισμός
vilegiaturist-ă, vilegiaturisti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. παραθεριστής-ίστρια (ο, η)
viligatură ουσ. θηλ. ιδ. **vilegiatură**
vilozitate, vilozități ουσ. θηλ. (ιατρ.) το τριχωτό μέρος του σώματος
vin, vinuri ουσ. ουδ. το κρασί, ο οίνος // - **negru** το μαύρο κρασί // - **roșu/alb** το κόκκινο/άσπρο κρασί // - **sec** το ξηρό κρασί // ~ **spumos** το αφρώδες κρασί // ο **sticlă de** - ένα μπουκάλι κρασί // **butoi de** - το κρασοβάρελο // **negustor de vinuri** ο έμπορος κρασίων, ο οινέμπορος // **vânzător (-oare)** **de vinuri** οινοπώλης-ισσα (ο, η), κρασοπώλης-ισσα (ο, η)
vinars, vinarsuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) η ρακή
vină, vini Ι. ουσ. θηλ. 1. το πταίσμα, το φταίξιμο, η ενοχή 2. το σφάλμα, το παράπτωμα // **a cădea în** - πέφτω σε σφάλμα, γίνομαι ένοχος για κάτι // **a cui este vina?** τίνος είναι το σφάλμα; ποιος φταιει; // **a da vina pe cineva** κατηγορώ κάποιον άλλο // **a face cuiva - din ceva** ρίχνω σε κάποιον το φταίξιμο // **a fi de** - φταίω, κάνω σφάλμα // **din vina mea** από δικό μου φταίξιμο, εγώ φταίω // **din vina...** ...είς αιτίας... ΙΙ. επίθ. έκφρ. **de** - ένοχος-η-ο, υπαίτιος-α-ο, φταίχτης-τρα // **fără** - αθώος-α-ο, αναίτιος-α-ο
vinărie, vinării ουσ. θηλ. 1. το οينوποιείο, το οينوπωλείο, το κρασοπουλειό 2. η οινιοπαθήκη
vinărit, vinărituri ουσ. ουδ. (ιστ.) το δόσιμο του δέκατου μέρους της οينوπαγωγής σαν φόρο στο κράτος· η δεκάτη απ' το κρασί σαν φορολογία
vinclu, vincluri ουσ. ουδ. (τεχ.) ο διαβήτηγ για μέτρηση γωνιών, ο διαβήτηγ
vinde, vând Ι. ρ. μετ. 1. πουλώ, πωλώ, πουλάω 2. εκποιώ, ξεπουλώ // **a - pielea ursului din pădure**

πουλάω το τομάρι της αρκούδας απ' το δάσος (τάζω λαγούς με πετραχήλια) // **a-și ~ scump pielea** το να ξερύει κανείς την αξία του // **cui le vinzi aceste?** σε ποιόν τα λες αυτά; // **cum am cumpărat-o așa vând** όπως το άκουσα έτσι το αποδίδω // **și-a vândut sufletul** πούλησε την ψυχή του // **te ~ și te cumpără** άνθρωπος ταμπόνηρος II. **ρ. μέσο** πουλιέμαι // **cum sau cu cât se ~?** πώς ή με πόσο πουλιέται;

vindeca, vindec I. **ρ. μετ.** θεραπεύω, γιατρεύω, επουλώνω II. **ρ. μέσο** θεραπεύομαι, γιατρεύομαι **vindecabil-ă, vindecabili-e** επίθ. ιάσιμος-η-ο, θεραπεύσιμος-η-ο, επουλώσιμος-η-ο

vindecare, vindecări I. **ουσ.** θηλ. 1. η θεραπεία, η γιатρεία, το γιатреμα 2. η επούλωση, η ίασις II. **επιδ.** έκφρ. **fară ~** αθεράπευτος-η-ο, ανιάτρευτος-η-ο

vindecat-ă, vindecați-te επίθ. θεραπευμένος-η-ο, γιатρεμένος-η-ο

vindecător-oare, vindecători-oare επίθ. θεραπευτικός-ή-ό, επουλωτικός-ή-ό

vindece, vindece I. **ουσ.** θηλ. η πώληση, η πούληση, το πούλημα

vindiac, vindiacuri **ουσ.** ουδ. το κοντό σακάκι από πυκνό ύφασμα εναντίον του αέρα, είδος μπουφάν

vindicativ-ă, vindicativi-e επίθ. (λογ.) εκδικητικός-ή-ό

vineri, vineri I. **ουσ.** θηλ. η Παρασκευή // **Vinerea Mare** η Μεγάλη Παρασκευή II. **επιδ.** **vinerea** την Παρασκευή

vinețea-ică, vinețele **ουσ.** θηλ. (βοτ.) ο κύανος, το βαθύ γαλάζιο λουλούδι

vinețea-lă, vinețeli **ουσ.** θηλ. 1. η μελανάδα 2. το μελάνισμα του δέρματος 3. (λαϊκ.) το λουλάκι

vinețiu-ie, vineții επίθ. μελανωτός-ή-ό, μελανός-ή-ό, μελανισμένος-η-ο

vinicol-ă, vinicoli-e επίθ. αμπελουργικός-ή-ό, οινοφόρος-α-ο (τόπος), οινικός-ή-ό

vinietă, viniete **ουσ.** θηλ. η βινιέτα

vinifer-ă, viniferi-e επίθ. οινοφόρος-α-ο, οينوπαγωγός-ός-ό (τόπος)

vinifica, vinific **ρ. μετ.** οينوποιώ, κάνω κρασί, παράγω κρασί

vinificare, vinificări **ουσ.** θηλ. η οينوποίηση, η οينوποιία, η παραγωγή κρασιού

vinificator-oare, vinificatori-oare **ουσ.** αρσ. και θηλ. οينوποιός (ο, η), ο κρασάς, ο παραγωγός κρασιού

vinificație, vinificații **ουσ.** θηλ. η οينوποίηση, η οينوποιία

vinil **ουσ.** ουδ. (χημ.) το βινύλιο

vinilic-ă, vinilici-e επίθ. (χημ.) βινυλικός-ή-ό

vinilin **ουσ.** ουδ. (χημ.) το βινύλιο

vinisoară, vinișoare **ουσ.** θηλ. η φλεβίτσα, η φλεβούλα

vinisor **ουσ.** ουδ. (λαϊκ.) το κρασάκι

vinotecă, vinoteci **ουσ.** θηλ. η οينوθήκη, η συλλογή κρασιών από διάφορες σοδειές

vinovat-ă, vinovați-te I. **επιδ.** 1. ένοχος-η-ο, υπαίτιος-ια-ο 2. αίτιος-ια-ιο // **sunt ~** είμαι ένοχος, φταίω, ενοχοποιούμαι, ενέχομαι II. **ουσ.** αρσ. και θηλ. φταίχτης-τρα (ο, η)

vinovăție, vinovății **ουσ.** θηλ. η ενοχή, η υπαιτιότητα, το φταίσιμο

vintir, vintire **ουσ.** ουδ. (τεχ.) ο πεζόβολος, είδος διχτυού για ψάρεμα σε σχήμα κώνου

vintre, vintre **ουσ.** θηλ. (λαϊκ.) 1. η κοιλιά 2. τα σωθικά, τα σπλάχνα

vioară, viori **ουσ.** θηλ. το βιολί // **a cânta la ~** παίζω βιολί // **vioara întâi** το πρώτο βιολί

vioi, vioaie I. **επιδ.** 1. ζωηρός-ή-ό 2. **μτφ.** ζωντανός-ή-ό II. **επιδ.** ζωηρά, ζωντανά

vioiciune, vioiciuni **ουσ.** θηλ. 1. η ζωηρότητα, η ζωηρόδα, η ζωντάνια 2. η ζέση, το σφρίγος

viol, violuri **ουσ.** ουδ. 1. ο βιασμός 2. η ασέλγεια που γίνεται με τη βία 3. η πράξη του βιασμού, η χρησιμοποίηση βίας 4. η ατίμωση γυναίκας

viola, violez **ρ. μετ.** 1. βιάζω, εκβιάζω, παραβιάζω 2. καταπατώ, παραβαίνω // **ai ~t-o** την βιάσες

violabil-ă, violabili-e επίθ. βιάσιμος-η-ο, παραβίασιμος-η-ο

violacee-ee, violacei-ee I. **επιδ.** μενεξεδής-ιά-ί, μενεξεδέσιος-ια-ιο II. **ουσ.** ουδ. το μενεξεδί, το χρώμα μενεξέ III. **ουσ.** θηλ. (βοτ.) τα ισοιδή

violare, violări **ουσ.** θηλ. 1. ο βιασμός, η παραβίαση 2. η παράβαση, η αθέτηση // **~ de domiciliu** η παραβίαση της κατοικίας (του οικογενειακού ασύλου)

violator-oare, violatori-oare **ουσ.** αρσ. και θηλ. βιαστής-στρια (ο, η), παραβάτης-τρια (ο, η)

violă, viole **ουσ.** θηλ. (μουσ.) η βιόλα, το βαρύτονο βιολί

violă, viole **ουσ.** θηλ. (βοτ.) η βιόλα (η βιολέττα)

violent-ă, violenți-te I. **επιδ.** 1. βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο, παράφορος-η-ο 2. ασυγκράτητος-η-ο, σφοδρός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ // **moarte ~ă** ο βίαιος θάνατος II. **επιδ.** 1. βίαια, απότομα, παράφορα, ασυγκράτητα 2. ορμητικά, σφοδρά, δριμύως

violenta, violentez **ρ. μετ.** 1. βιάζω, εκβιάζω, μεταχειρίζομαι τη φυσική βία 2. εξαναγκάζω

violentar, violentări **ουσ.** θηλ. 1. ο εκβιασμός, η χρησιμοποίηση βίας 2. ο εξαναγκασμός

violenta, violente **ουσ.** θηλ. 1. η βιαιότητα, η βία, η βιαιοπραγία 2. η σφοδρότητα, η δριμύτητα

violenta, violeți-te I. **επιδ.** μενεξεδέσιος-ια-ιο, μενεξεδής-ιά-ί, ιόχρους II. **ουσ.** θηλ. (βοτ.) η βιολέττα, το ίον, το γιούλι III. **ουσ.** ουδ. το μενεξεδί, το χρώμα του μενεξέ

violină, violine **ουσ.** θηλ. το βιολί

violoncel, violoncele **ουσ.** ουδ. (μουσ.) το βιολοντσέλλο

violoncelist-ă, violonceliști-ste **ουσ.** αρσ. και θηλ. βιολοντσελίστας-ίστρια (ο, η)

violinist-ă, violoniști-ste **ουσ.** αρσ. και θηλ. βιολιστής-ίστρια (ο, η), βιολιτζής-ού (ο, η)

violinistic-ă, violinistici-e επίθ. βιολιστικός-ή-ό

viorea-ică, viorele **ουσ.** θηλ. (βοτ.) η βιολέττα, το ίον, ο μενεξές, το γιούλι

viorist-ă, vioriști-ste **ουσ.** αρσ. και θηλ. βιολιτζής-τζού (ο, η), βιολιστής-ίστρια (ο, η)

vioriu-ie, viorii **επιδ.** μενεξεδέσιος-ια-ιο, μενεξεδής-ιά-ί

viperă, vipere **ουσ.** θηλ. (ζωολ.) 1. η οχιά, η έχιδνα, η όχεντρα // **pui de ~** κακός άνθρωπος, κακή γυναίκα, ύπουλος άνθρωπος

viperin-ă, viperini-e **επιδ.** της οχιάς

viplă, viple **ουσ.** θηλ. η βίπλα (το κράμα από ατσάλι, χρώμιο και νίκελ)

vipușcă, vipuști **ουσ.** θηλ. το σιρίτι, η στενή ταινία για διακόσμηση στις στολές

vira, virez I. *ρ. αμ.* 1. στρέφω, γυρίζω 2. περιστρέφομαι II. *ρ. μετ. (εμπόρ.)* 1. μεταβιβάζω λογαριασμό, μεταφέρω αξία 2. (φωτ.) εμβαπτίζω φωτογραφία

viraj, viraje *ουσ. ουδ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. (φωτ.) ο χρωματισμός, το βάψιμο φωτογραφίας

virament, viramente *ουσ. ουδ.* (εμπόρ.) η μεταβίβαση αξίας λογαριασμού // **plată prin** ~ η πληρωμή με μεταβίβαση αξίας λογαριασμού

viran-ă, virani-e *επίθ.* 1. άχτιστος-η-ο (τόπος, τοποθεσία, μέρος) 2. το ανοιχτό μέρος, το μεινάντι // **teren** ~ το οικόπεδο

virare, virări *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η περιστροφή 3. η μεταβίβαση, η μεταφορά αξίας λογαριασμού // **s-a făcut -a banilor** έγινε η μεταβίβαση αξίας των χρημάτων

virgin-ă, virgini-e I. *επίθ.* 1. παρθένος-α-ο 2. αγνός-ή-ό // **Insulele Virgine** οι Παρθένοι Νήσοι // **pădure** -ă το παρθένο δάσος II. *ουσ. θηλ.* η παρθένα, η παρθένος

virginal-ă, virginali-e *επίθ.* 1. παρθένος-α-ο, παρθενικός-ή-ό 2. αγνός-ή-ό

virginitate, virginități *ουσ. θηλ.* 1. η παρθενία, η παρθενία, η παρθενικότητα 2. η αγνότητα

virgulă, virgule *ουσ. θηλ.* 1. το κόμμα (σημείον στίξεως) 2. *μαθ.* το σημείο που χωρίζει τα τμήματα ενός αριθμού, η υποδιαστολή 3. (μουσ.) η υποστιγμή // (γραμμ.) **punct și** ~ η άνω τελεία

viril-ă, virili-e *επίθ.* 1. αρρενωπός-ή-ό, αντρικός-α-ο 2. αντρικός-ή-ό, γενναίος-αία-αίο

virilism *ουσ. ουδ.* η αρρενωπότητα, ο αντρισμός, ο αντρικός χαρακτήρας

virilitate *ουσ. θηλ.* 1. η αρρενωπότητα, το αρρενωπό 2. η ανδρικότητα, η αντρεϊκούνη

viriliza, virilizez I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον γενναίο, αντρεϊωμένο II. *ρ. μέσο* αντρεϊεύω, αντρεϊεύομαι, αντρεϊώνομαι, αντρεϊώνομαι

viroagă, viroage *ουσ. θηλ.* 1. το φάραγγι, η φάραγξ 2. ο βορβορώδης λάκκος

virolă, virole *ουσ. θηλ.* ο μεταλλικός κρίκος

virotic-ă, virotici-ce *επίθ.* λοιμώδης-ης-ες

viroză, viroze *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η λοιμώδης νόσος, το μίasma

virtual-ă, virtuali-e I. *επίθ.* 1. αυτοδύναμος-η-ο 2. δυνάμενος-η-ο, δυνητικός-ή-ό // **imagine** -ă η αυτοδύναμη εικόνα II. *επίρ.* 1. αυτοδυνάμως, δυνητικά 2. δυνάμει

virtualitate, virtualități *ουσ. θηλ.* 1. η δυνατότητα 2. η πιθανότητα

virtuos-oasă, virtuosi-oase *επίθ.* 1. ενάρετος-η-ο 2. αριστοτεχνικός-ή-ό 3. με δεξιούνη, με δεξιότητα

virtuoz, virtuozii *ουσ. αρσ.* 1. ο δεξιότεχνος, ο αριστοτεχνός 2. ο βιρτουόζος (μουσική)

virtuozitate, virtuozități *ουσ. θηλ.* η δεξιότητα, η αριστοτεχνία

virtute, virtuți I. *ουσ. θηλ.* η αρετή, το χάρισμα 2. η εντιμότητα II. *προθ. έκφρ.* **în virtutea...** δυνάμει του...

virulent-ă, virulenți-te *επίθ.* 1. μισαματικός-ή-ό 2. ιώδης-ης-ες, φαρμακερός-ή-ό, δηλητηριώδης-ης-ες 3. *μτφ.* δηκτικός-ή-ό

virulență, virulențe *ουσ. θηλ.* 1. η μισαματικότητα 2. η δεινότης λόγου, η δηκτικότητα

virus, virusuri *ουσ. ουδ.* 1. το μίasma, το νοσογόνο αίτιο 2. ο ιός, το δηλητήριο 3. το μόλυσμα

virusolog-ogă, virusologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδικός γιατρός λοιμωξιολόγος (ο, η)

virusologie *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η λοιμωξιολογία

vis, visuri, vise I. *ουσ. ουδ.* 1. το όνειρο 2. ο έντονος πόθος 3. ο ρεμβασμός, το ονειροπόλημα // **carte de -e** ο ονειροκρίτης, το βιβλίο για όνειρα II. *επίθ.* **έκφρ.** **de vis** ονειρώδης-ης-ες, μη πραγματικός III. *επίρ. έκφρ.* **ca prin** ~ σαν σε όνειρο

visa, vizez I. *ρ. μετ.* 1. ονειρεύομαι 2. ποθώ δυνατό // **a -t întotdeauna să facă lungi călătorii** ονειρεύτηκε πάντα να κάνει μακρινά ταξίδια // **te-am -t în noaptea asta** σε είδα σ'όνειρο αυτή τη νύχτα II. *ρ. αμ.* 1. ονειροπολώ, ονειρεύομαι 2. βλέπω με τη φαντασία, φαντασιοκοπώ // **când nici nu visezi cu gândul** όταν δεν το φαντάζεσαι III. *ρ. μέσο* 1. με βλέπουν σε όνειρο, είμαι σε όνειρο 2. φαντάζομαι // **unde te visezi?** πού νομίζεις πως βρίσκεται;

visare, visări *ουσ. θηλ.* 1. η ονειροπόληση, το ονειροπόλημα 2. ο ρεμβασμός

visător-oare, visători-oare I. *επίθ.* 1. ονειροπόλος-α-ο 2. φαντασιόπληκτος-η-ο, φαντασιοκοπικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ονειροπόλος-α (ο, η), φαντασιοκόπος (ο, η), φαντασιόπληκτος-η (ο, η)

visceral-ă, visceral-e *επίθ.* σπλαχνικός-ή-ό, που σχετίζεται με τα σπλάχνα, με τα σωθικά

viscere *ουσ. θηλ. πληθ.* τα σπλάχνα, τα εντόσθια, τα σωθικά, τα τζέρια

visceroptoză, visceroptoze *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η σπλαγχνόπτωση

viscol, viscole *ουσ. ουδ.* η χιονοθύελλα, ο χιονοστρόβιλος

viscoaleă, viscoalei *ουσ. θηλ.* η θύελλα με χιόνι, ο χιονόκαιρος με δυνατόν αέρα

viscoli pers. 3 viscolește *ρ. αμ.* (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενστώτα) 1. είναι θύελλα, πέφτει χιόνι με θύελλα 2. χιονοστροβιλίζει

viscolire, viscoliri *ουσ. θηλ.* το χιονοστροβιλισμα

viscolit-ă, viscoliti-te *επίθ.* χιονοστροβιλισμένος-η-ο

viscolitor-oare, viscolitori-oare *επίθ.* χιονοστροβιλιστικός-ή-ό

viscoză, viscoze *ουσ. θηλ. (χημ.)* η βισκόζη, ο γλοιός

viscozimetru, viscozimetre *ουσ. ουδ.* το γλοιόμετρο

viscozitate, viscozități *ουσ. θηλ.* το γλοιώδες

vist *ουσ. ουδ.* το ουσίτ (χαρτοπαίγνιο)

vistier, vistieri *ουσ. αρσ. ιδ.* **vistiernic**

vistierie, vistierii *ουσ. θηλ.* το θησαυροφυλάκιο

vistiernic, vistiernici *ουσ. αρσ.* ο θησαυροφύλακας

vișin, vișini *ουσ. αρσ.* η βυssινιά // ~ **sălbatic** η αγριοβυssινιά

vișinată, vișinate *ουσ. θηλ.* η βυssινιάδα

vișină, vișine *ουσ. θηλ.* το βύssινο // ~ **coaptă** το ώριμο βύssινο // ~ **putredă** 1. σάπιο βύssινο 2. το βυssινί χρώμα

vișiniu-ie, vișinii *επίθ.* βυssινής-ιά-ί // **culoarea vișinie** το βυssινί χρώμα

vitacee, vitacee *ουσ. θηλ. πληθ.* τα αμπελοειδή

vital-ă, vitali-e *επίθ.* 1. ζωτικός-ή-ό 2. βασικός-ή-ό

vitalism *ουσ. ουδ.* ο βιταλισμός, η ζωτική δύναμη

vitalist-ă, vitaliști-ste I. βιταλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιταλιστής-ίστρια (ο, η)

vitalitate, vitalități *ουσ. θηλ.* 1. η ζωτικότητα, η ζωηρότητα 3. η ευρωστία, η σφριγηλότητα

vitaliza, vitalizez *ρ. μετ.* 1. δίνω ζωτικότητα, δίνω ζωντάνια 2. ζωογονώ, ζωηρεύω

vitamină, vitamine *ουσ. θηλ.* η βιταμίνη, οι βιταμίνες
vitaminiza, vitaminizez *l. p. μετ.* προσθέτω βιταμίνες σε τρόφιμα *ll. p. μέσο* ακολουθώ θεραπεία με βιταμίνες

vitaminos-oasă, vitaminosî-oase *επίθ.* με πολλές βιταμίνες

vitaminoterapie *ουσ. θηλ.* η βιταμινοθεραπεία
vită, vite *ουσ. θηλ.* 1. το ζώο, το ζωντόβολο, το κτήνος 2. *μτφ.* ο αμόρφωτος άνθρωπος, ο βλάκας, ο άξεστος, ο αγροίκος, ο απολίτιστος // **carne de ~** το βοδινό (το βοϊδινό) κρέας // **crescător de vite** κτηνοτρόφος (ο, η) // **creșterea vitelor** η κτηνοτροφία // **negustor de vite** ο ζωέμπορος // **târg de vite** η ζωοπανήγυρη, το ζωοπάζαρο

viteaz-ă, viteji-ze *l. επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, αντρείος-α-ο 2. παλικαρίσιος-ια-ιο // **a fi ~** ανδραγαθώ, είμαι αντρείος, γενναίος *lll. ουσ. αρσ.* 1. ο γενναίος άντρας, ο μπράβος 2. το παλικάρι, ο παλικαράς, ο αντρειωμένος, ο λεβεντάθρωπος

vitejesc-ească, vitejești *επίθ.* αντρειωμένος-η-ο, γενναίος-α-ο, γενναϊοκάρος-η-ο, λεβέντικος-η-ο
vitejește *επιρ.* 1. γενναία, γενναϊοκάρα, αντρεία 2. θαρραλέα 3. παλικαρία 4. ηρωικά

vitejii, viteji *l. ουσ. θηλ.* 1. η γενναιότητα, η αντρεία, η αντρειοσύνη 2. ο ηρωισμός, η παλικαριά, η λεβεντιά 3. η ανδραγαθία, το ανδραγάθημα // **cântece de ~** τραγούδια της λεβεντιάς *ll. επιρ. έκφρ.* **cu ~** γενναία, θαρραλέα, με αντρειοσύνη

vitelin-ă, vitelini-e *l. επίθ.* του κυτταροπλάσματος του κρόκου του αυγού *ll. ουσ. θηλ.* η πρωτεΐνη που βρίσκεται στο κιτρινάδι του αυγού

vitelus *ουσ. ουδ.* το ωάριο

viteză, viteze *l. ουσ. θηλ.* η ταχύτητα // **a băga pe cineva în ~** κάνω κάποιον να ενεργήσει με ταχύτητα // **a prinde ~** αναπτύσσω ταχύτητα // **cu toată viteza** ολοταχώς, με όλη την ταχύτητα // **cutia de ~** το βασμάν // **indicator de ~** ο δείκτης της ταχύτητας // **mare ~** η μεγάλη ταχύτητα *ll. επιρ. έκφρ.* **în plină ~** σε πλήρη ταχύτητα

vitezometru, vitezometre *ουσ. ουδ.* το ταχύμετρο
viticol-ă, viticoli-e *επίθ.* αμπελοουργικός-ή-ό // **regiune -ă** η αμπελοουργική περιοχή

viticultor-oare, viticultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αμπελουργός, αμπελοκόμος (ο, η)

viticultură, viticulturi *ουσ. θηλ.* η αμπελοουργία, η αμπελοκομία

vitraliu, vitralii *ουσ. ουδ.* 1. το παράθυρο με βιτρώ 2. το υαλογράφημα, η υαλογραφία

vitreg-ă, vitregi-e *επίθ.* 1. ετεροθαλής-ής-ές 2. *μτφ.* ενάντιος-α-ο, αντίθετος-η-ο, εχθρικός-ή-ό // **frate ~** ο ετεροθαλής αδελφός // **mamă -ă** η μητριά

vitregi, vitregesc *ρ. μετ.* 1. στερώ κάποιον από κάτι 2. απορρανίζω 3. εχθρεύομαι, φέρνομαι με εχθρότητα, καταδικάζω

vitregie, vitregii *ουσ. θηλ.* 1. η αντιξοότητα, η εναντιότητα, η εχθρότητα 2. η αναποδιά, η αντίθεση

vitregit-ă, vitregiți-te *επίθ.* 1. απορρανισμένος-η-ο 2. στερημένος-η-ο

vitrifica, vitrific *ρ. μετ.* υαλοποιώ, μετατρέπω σε γυαλί

vitrificare, vitrificări *ουσ. θηλ.* η υαλοποίηση

vitrină, vitrine *ουσ. θηλ.* η βιτρίνα, η προσθήκη καταστήματος

vitrinier-ă, vitrinieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτός που κατασκευάζει ή στολίζει τις βιτρίνες
vitriol, vitrioluri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το βιτριόλι, το θειικό οξύ

vitriola, vitriolez *ρ. μετ.* 1. ρίχνω κατά τινος βιτριόλι 2. καίω με βιτριόλι

vitriolaj, vitriolaje *ουσ. ουδ.* η ρίψη βιτριόλης
vitriolant-ă, vitriolanți-te *επίθ.* καυστικός-ή-ό
vitros-oasă, vitrosî-oase *επίθ.* υαλώδης-ης-ες, γυάλινος-η-ο, υαλοειδής-ής-ές // (ανατ.) **corp ~** το υαλοειδές σώμα

vitrozitate, vitrozități *ουσ. θηλ.* η γυαλάδα
vitupera, vituperez *ρ. μετ.* αποδοκιμάζω, επικρίνω, κατηγορώ, κατακρίνω

vituperatie, vituperatii *ουσ. θηλ.* η αποδοκιμασία, η επίκριση, η κατάκριση, η κατηγορία

viță, vite *ουσ. θηλ.* 1. η άμπελος, το αμπέλι, το κλήμα, η κληματαριά 2. *μτφ.* το σόι, το γένος, η καταγωγή, ο απόγονος, το βλαστάρι // **~ nobilă** η ευγενική άμπελος // **~ sălbatică** η αγράμπελη // **bolță (umbrar) de ~** η κληματαριά, η περγολιά // **cultura viței de vie** η αμπελοκαλλιέργεια // *μτφ.* **de ~ veche** είναι από σόι, από ευγενική καταγωγή // **frunză de ~** το αμπελόφυλλο, το κληματόφυλλο // **plantație de ~ de vie** η αμπελοφυτεία, ο αμπελώνας

vițea, vițele *ουσ. θηλ.* η δαμαλίδα, η μικρή αγελάδα που δεν έχει ακόμα γεννήσει

vițel, viței *ουσ. αρσ.* το μοσχάρι // **~ul de aur** το χρυσό μοσχάρι // **carne de ~** το μοσχάρισιο κρέας // **de ~** μοσχάρισιος-ια-ιο // **piei de ~** το μοσχάρισιο δέρμα

vitelar, vitelari *ουσ. αρσ.* ο φύλακας μοσχαραίων

vițeluş, vițeluşi *ουσ. αρσ.* το μοσχαρακι

vițeluşă, vițeluşe *ουσ. θηλ.* η μικρή δαμαλίδα

vițică, vițele *ουσ. θηλ.* η δαμαλίδα

viu, vie, vii *l. επίθ.* 1. ζωντανός-ή-ό, έμψυχος-η-ο 2. ζωηρός-ή-ό 3. *μτφ.* έντονος-η-ο // **~ sau mort** ζωντανός ή νεκρός // **a fi mort între vii** το να είναι κανείς διαφορετικός // **descriere vie** η γραφική περιγραφή // **durere vie** ο δυνατός πόνος // **discuție vie** η ζωηρή συζήτηση // **limbă vie** η ζωντανή γλώσσα // **morții cu morții și viii cu viii** οι πεθαμένοι με τους πεθαμένους και οι ζωντανοί με τους ζωντανούς // **nici cu viii nici cu morții** ούτε ζωντανός ούτε νεκρός // **prin ~ grai** δια του προφορικού λόγου // **rană vie** η αιμορραγούσα πληγή // **tradiție vie** η ζωντανή παράδοση *ll. επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **a jupui pe cineva de ~** γδέρνω κάποιον ζωντανό // **de ~** ζωντανός-ή-ό *lll. ουσ. αρσ.* ο ζωντανός

vinave *επίθ. (αμετάβλ.)* 1. ζωηρός-ή-ό 2. μακρόβιος-ια-ιο 3. (μουσ.) βιβάτσε

vivacitate *ουσ. θηλ.* 1. η ζωηρότητα 2. η γοργότητα, η γρηγορόδα, η ταχύτητα

vivandieră, vivandiere *ουσ. θηλ.* η τροφοδότρια στρατού

vivant-ă, vivanți-te *επίθ.* 1. ζωντανός-ή-ό, ζων-ώσα-ζων 2. ζωηρός-ή-ό

vivat *επιφ.* ζήτω, να ζήσει, ας ζήσουν

vivipar-ă, vivipari-e *επίθ.* ζωοτόκος-ος-ο

viviparitate *ουσ. θηλ.* η ζωοτοκία

vivisectie, viviseccii *ουσ. θηλ.* η ζωοτομία

vivisecțiōna, vivisecțiōnez *ρ. μετ.* ζωοτέμνω, κάνω τομή σε ζώο

vivisectionare, vivisectionări *ουσ.* θηλ. η ζωτομή
vivisectionat-ă, vivisectionați-te *επιθ.*
 ζωοτετμημένος-η-ο
vivisectiune *ουσ.* θηλ. ιδ. vivisectie
viza, vizez *ρ. ματ.* 1. αφορώ 2. σκοπεύω, αποβλέπω,
 επιδίδωκ 3. σημαδεύω 4. θεωρώ, επικυρώνω
 έγγραφο
vizare, vizări *ουσ.* θηλ. 1. η σκόπηση, η επιδίωξη
 2. το σημάδεμα 3. η θεώρηση (διαβατηρίου,
 κ.λ.π.) 4. η επικύρωση εγγράφου, η βίζα
vizavi *επίρ.* 1. απέναντι, έναντι 2. αντίκρυ,
 αντικριστά 3. αντικρινά
viză, vize *ουσ.* θηλ. 1. η θεώρηση διαβατηρίου ή
 άλλου πιστοποιητικού 2. η βίζα
vizetă, vizete *ουσ.* θηλ. η τρύπα σε τοίχο για
 κρυφοκοίταγμα
vizibil-ă, vizibili-e *επιθ.* 1. ορατός-ή-ό 2. περίοπτος-η-ο 3. περιφανής-ής-ές, φανερός-ή-ό
 4. *μτφ.* εμφανής-ής-ές
vizibilitate *ουσ.* θηλ. 1. η ορατότητα // **lipsă de ~** η
 έλλειψη ορατότητας, η αφάνεια // **măsurarea**
vizibilității atmosferei η μέτρηση της
 ορατότητας της ατμόσφαιρας
vizieră, viziere *ουσ.* θηλ. το γείσο
Vizigot-ă, Vizigoti-te *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.*
 Βησιγότθος (ο, η) *ΙΙ. επίθ.* βησιγοτικός-ή-ό //
statul ~ το βησιγοτικό κράτος
viziona, vizionez *ρ. μετ.* παρακολουθώ θέαμα
vizionar-ă, vizionari-e *Ι. επίθ.* 1. οραματιστικός-ή-ό
 2. φανταστικός-ή-ό // **fire -ă** η οραματιστική φύση
ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. οραματιστής-ίστρια (ο, η)
vizionare, vizionări *ουσ.* θηλ. η παρακολούθηση
 θεάματος // ~ **plăcută** η ευχάριστη
 παρακολούθηση θεάματος
vizir, viziri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο βεζύρης // **Marele ~** ο
 Μέγας Βεζύρης (ο πρωθυπουργός)
vizirat, vizirate *ουσ. ουδ.* 1. το βεζιράτο, αξίωμα
 του βεζίρη 2. το χρονικό διάστημα στο οποίο
 κάποιος είναι βεζύρης
vizita, vizitez *ρ. μετ.* 1. επισκέπτομαι 2. επισεωρώ
 3. εξετάζω
vizitare, vizitări *ουσ.* θηλ. 1. η επίσκεψη, η βίζιτα 2.
 η μετάβαση κάπου (για να δω κάτι ή κάποιον)
vizitator-oare, vizitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.*
 επισκέπτης-τρια (ο, η)
vizită, vizite *ουσ.* θηλ. 1. η επίσκεψη 2. η μετάβαση
 κάπου για έλεγχο 3. (ιατρ.) η βίζιτα, η επίσκεψη
 γιατρού // ~ **de lucru** η επίσκεψη εργασίας // ~ **de**
prietenie η φιλική επίσκεψη // ~ **medicală** η ιατρική
 εξέταση // ~ **neoficială** η ανεπίσημη επίσκεψη //
 ~ **officială** η επίσημη επίσκεψη // **carte de ~** το
 επισκεπτήριο // **vizite reciproce** οι αμοιβαίες
 επισκέψεις
vizitiu, vizitii *ουσ. ουδ.* 1. ο οδηγός σε άμαξα, ο
 αμαξάς, ο αμαξολάτης 2. ο ηνίοχος
viziune, viziuni *ουσ.* θηλ. 1. η όραση, η οπτασία,
 το όραμα, ο οραματισμός 2. η αντίληψη
vizion, vizioni *ουσ. αρσ.* (ζωολ.) η ικτίς (είδος
 νυφίτσας), το βιζόν
vizor, vizoare *ουσ. ουδ.* 1. το διοπτήριο 2. ο
 κατοπτρικός ερευνητής, το εξάρτημα
 φωτογραφικής μηχανής, ο φακός
vizual-ă, vizuali-e *επίθ.* 1. οπτικός-ή-ό // **câmp ~** το
 οπτικό πεδίο // **memorie -ă** η οπτική μνήμη, η
 οπτική αποστήθιση // **rază -ă** η οπτική ακτίνα

vizuină, vizuini *ουσ.* θηλ. 1. η φωλιά αγρίων ζώων,
 το καταφύγιο, η μονιά 2. το άντρο 3. η τρώγλη //
 ~ **de vulpe** η αλεποφωλιά
vlagă *ουσ.* θηλ. η δύναμη, το σθένος, η
 σθεναρότητα, η ρώμη, η ευρωστία
Vlah-ă, Vlahi-e *Ι. επίθ.* βλάχικος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ.*
 και θηλ. Βλάχος-α (ο, η)
vlădică, vlădici *ουσ. αρσ.* ο δεσπότης, ο επίσκοπος
 // **de la ~ până la opincă** όλος ο κόσμος
vlăgui, vlăguiesc *Ι. ρ. μετ.* 1. εξαντλώ, ξεραίνω 2.
 στίβω, ξεζουμίζω 3. εξασθενίζω, αδυνατίζω *ΙΙ. ρ.*
 μέσο 1. κουράζομαι, εξασθενώ, γίνομαι αδύνατος,
 εξαντλούμαι 2. αποσταίνω
vlăguire, vlăguiri *ουσ.* θηλ. 1. η εξασθένηση, η
 εξάντληση 2. το στίψιμο, το ξεζούμισμα 3. η
 ατονία, το αδυνάτισμα, η έλλειψη δύναμης, το
 απόσταμα
vlăguit-ă, vlăguiti-te *επιθ.* 1. εξαντλημένος-η-ο,
 στίψιμένος-η-ο, ξεζουμισμένος-η-ο 2. *μτφ.*
 αδύνατος-η-ο, αποσταμένος-η-ο
vlăguitor-oare, vlăguitori-oare *Ι. επίθ.* κουραστικός
 -ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό, κοπιαστικός-ή-ό *ΙΙ. ουσ.*
αρσ. και θηλ. ταμπάκης-ισσα (ο, η), που
 κατεργάζεται τα δέρματα σε ταμπάκικο
vlăjgan-ă, vlăjgani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.*
 κρεμανταλάς-ού (ο, η), χεροδύναμος-η (ο, η)
vlăstar, vlăstare *ουσ. ουδ.* 1. το βλαστάρι, ο μικρός
 βλαστός 2. *μτφ.* το παιδί, ο απόγονος
voal, voaluri *ουσ. ουδ.* 1. το πέπλο, ο πέπλος, το
 βέλο 2. η γάζα
voala, voalez *Ι. ρ. μετ.* 1. σκεπάζω με πέπλο 2.
 καλύπτω κάτι, σκεπάζω με κάλυμμα 3. κρύβω κάτι
ΙΙ. ρ. μέσο 1. καλύπτομαι με βέλο, με πέπλο 2.
 γίνομαι σκοτεινός, απροσδιόριστος, ασαφής 3.
 συσκοτίζομαι // **se voalează înainte de a pleca**
 σκεπάζομαι με πέπλο προτού να φύγω
voalare, voalări *ουσ.* θηλ. 1. το σκέπασμα με πέπλο
 2. το θόλωμα, η συσκοτίση, η αμαύρωση (για
 φωτογραφικά υλικά)
voalat-ă, voalați-te *επιθ.* 1. σκεπασμένος-η-ο με
 πέπλο 2. κρυμμένος-η-ο 3. σκιασμένος-η-ο 4.
 σβησμένος-η-ο 5. θολός-ή-ό, αμαυρωμένος-η-ο
 (για φωτογραφικά υλικά)
voaletă, voalete *ουσ.* θηλ. το λεπτό ύφασμα σα
 γαρνιτούρα στα γυναικεία καπέλα, το βέλο
voalură, voalure *ουσ.* θηλ. 1. τα ιστία πλοίου 2. η
 καμπυλότητα της επιφάνειας ανοιχτού
 αλεξίπτωτου, το ύφασμα του αλεξίπτωτου
vocabular, vocabulare *ουσ. ουδ.* το λεξικό // ~
activ το ενεργό λεξικό // ~ **pasiv** το παθητικό
 λεξικό
vocal-ă, vocali-e *επιθ.* φωνητικός-ή-ό // **coardă -ă**
 η φωνητική χορδή // **muzică -ă** η φωνητική
 μουσική
vocală, vocale *ουσ.* θηλ. (γραμμ.) το φωνήεν
vocalic-ă, vocalici-e *επιθ.* (γραμμ.) φωνηεντικός-ή-ό
vocalism *ουσ. ουδ.* η φωνηεντολογία, η θεωρία των
 φωνηέντων
vocaliza, vocalizez *Ι. ρ. μετ. (μουσ.)* φωνοδώ,
 γυμνάζω τη φωνή *ΙΙ. ρ. μέσο (γραμμ.)*
 μεταβάλλομαι σε φωνήεν
vocalizare, vocalizări *ουσ.* θηλ. 1. (μουσ.) η
 εκγύμναση της φωνής, η φωνητική; 2. (γραμμ.) η
 μετατροπή σε φωνήεν
vocaliză, vocalize *ουσ.* θηλ. (μουσ.) η φωνητική

vocatív, vocative ουσ. ουδ. (γραμμ.) η κλητική (πτώση)
vocație, vocații ουσ. θηλ. 1. η κλίση, η προδιάθεση, η έφεση, η ροπή 2. η έξη, η τάση, η διάθεση // (νομ.) ~ **successorală** η κληρονομική δικαίωση, η διαδοχική διάθεση
voce, voci ουσ. θηλ. η φωνή, η λαλιά // ~ **aspră** η τραχεία φωνή // ~ **a undelor** η φωνή των κυμάτων // **a ridica** ~ α υψώνω τη φωνή (μιλάω δυνατώτερα) // **cu ~ joasă** χαμηλόφωνα // **înregistrarea vocii** η φωνοληψία // **vorbesc cu ~ tare** μιλάω μεγαλόφωνα
vocifera, vociferez ρ. αμ. 1. φωνάζω, μιλάω δυνατά, αναφωνώ 2. φωνασκώ, κραυγάζω
vociferare, vociferări ουσ. θηλ. 1. το φώναγμα, η αναφωνήση, η αναφωνητό, η αναβόησις 2. η φωνασκία, η κραυγή
vodă ουσ. αρσ. (ιστ.) 1. ο βοεβόδας, ο βοϊβόδας 2. ο ηγεμόνας 3. ο τίτλος των ηγεμόνων της Μολδοβλαχίας // **a nu-i păsa nici de ~** δε φοβάμαι κανέναν
vodcă, vodci ουσ. θηλ. η βότκα
vodevil, vodeviluri ουσ. ουδ. το κωμειδύλλιο
vogă ουσ. θηλ. 1. η μόδα 2. η πέραση 3. η φήμη, η δόξα
voi (vouă, vă vi) αντ. προσ. β' πρόσωπο πληθ. εσείς, σεις (εσάς, σας) // ~ **mergeți, nu ei** εσείς πηγαίνετε, όχι αυτοί // **vouă vă place să călătoriți** εσάς σας αρέσει να ταξιδεύετε // **eu v-am invitat** εγώ σας προσκάλεσα // **vi se va comunica în scris** θα σας ανακοινωθεί γραπτώς
voi, voiesc, vreau I. ρ. μετ. θέλω, επιθυμώ // ~ **esc (vreau) să spun** θέλω να πω // **cum vrei (-ești)** όπως θέλεις // **dacă o ~ ește (vrea) să o ia** αν τη θέλει ας την πάρει II. ρ. αμ. 1. επιθυμώ, βούλομαι // ~ **esc neclintit** θέλω αδιάσειστα, έχω αδιάσειστη επιθυμία // **vreau să înțeleg** επιθυμώ να καταλάβω 2. θέλω, προσπαθώ
voiaj, voiajuri I. ουσ. ουδ. 1. το ταξίδι 2. η εκδρομή, η περιήγηση 3. η περιοδεία // ~ **de nuntă** το γαμήλιο ταξίδι // **agentie de ~** το γραφείο ταξιδιών II. επίθ. έκφρ. // **articole de ~** τα ταξιδιωτικά είδη // **de ~** ταξιδιωτικός-ή-ό
voiaja, voiajez ρ. αμ. 1. ταξιδεύω 2. περιηγούμαι 3. περιοδεύω, κάνω περιοδεία 4. γυρίζω τον κόσμο
voiajat-ă, voiajați-te επίθ. κοσμογυρισμένος-η-ο, ταξιδεμένος-η-ο
voiajar, voiajori ουσ. αρσ. 1. ο ταξιδευτής, ο ταξιδιώτης 2. ο περιηγητής 3. ο πλανόδιος // ~ **comercial** ο πλανόδιος έμπορος (ο μικροπωλητής) // **εμπόρ. comis~** ο πλανόδιος εμποράκος, ο δειματοφόρος
voie, voi I. ουσ. θηλ. 1. η θέληση, το θέλημα, η επιθυμία 2. η άδεια, η συγκατάθεση 3. η όρεξη, το κέφι // ~ **bună** ευδιαθεσία, η καλοκεψία // **a da ~** δίνω την άδεια, επιτρέπω // **a fi pe viaa cuiva** είναι στη θέλησή του, σύμφωνα με τη θέλησή του // **a-i strica cuiva voia** χαλώ σε κάποιον την όρεξή του (το κέφι του) // **a se lăsa în voia cuiva** αφήνομαι στη διάθεση κάποιου // **bilet de ~** το σημείωμα για άδεια (το χαρτί για άδεια) // **dacă îmi dați ~** αν μου επιτρέπете // **după voia ta** όπως επιθυμείς // **e voie?** επιτρέπεται; II. επίρ. έκφρ. // **cu voia (cuiva)** με την έγκρισή (κάποιου) // **de ~ de nevoie** εκάν, άκων, θέλοντας και μη // **fără (de) ~** άθελα, ακουσίως, ακούσια, χωρίς άδεια // **fără voia (cuiva)** χωρίς τη

συγκατάθεση (κάποιου) // **în ~** θεληματικά, εκουσίως με άδεια // **în ~, în toată voia** κατά το θέλημα, με όλη την άδεια, ελεύθερα // **în voia cea bună** με καλή θέληση, χωρίς φροντίδες, ξέγνοιαστα // **peste voia mea** πέρα απ' τη θέλησή μου, κατά του θεληματός μου
voievod, voievozi ουσ. αρσ. ο Βοεβόδας, ο ηγεμόνας, ο σπαρταρχηγός
voievodal-ă, voievodali-e επίθ. ηγεμονικός-ή-ό
voievodate, voievodate ουσ. ουδ. (ιστ.) η περιοχή που διοικείται από τον βοεβόδα (επί τουρκοκρατίας)
voievodeasă, voievodese ουσ. θηλ. η γυναίκα του ηγεμόνα
voinic-ă, voinici-ce I. επίθ. 1. λεβέντικος-η-ο, παλικαριάτικος-η-ο 2. γεροδεμένος-η-ο 3. γενναίος-αία-ο, αντρίκιος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. λεβέντης-ισσα (ο, η) 2. το παλικάρι, ο παλικαράς, ο γενναίος άντρας // ~ **de codru** ο κλέφτης
voinicel, voinicei ουσ. αρσ. το παλικαράκι
voinicesc-ească, voinicești I. επίθ. 1. παλικαρ(σιος)-ια-ο, παλικαριάτικος-η-ο 2. γενναίος-αία-ο, λεβέντικος-η-ο // **luptă voinicescă** ο γενναίος αγώνας II. ουσ. θηλ. (αθλ.) το παλληκαρίσιο κόλυμπι (είδος κολύμβησης με εναλλακτικό άπλωμα στα πλάγια των χεριών χωρίς να κουνούνται τα πόδια)
voinicește επίρ. 1. παλικαρίσια, λεβέντικα 2. αντρίκια, γενναία
voinici, voinicesc ρ. αμ. (λαϊκ.) 1. γίνομαι παλικάρι, γίνομαι ανδρείος, γενναίος 2. κάνω γενναία πράξη 3. (ειρ.) είμαι ψευτοπαλικαράς, κάνω το νταή, κάνω τον παλικαρά
voinicie, voinicii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η παλικαριά, η παλικαροσύνη, η λεβεντιά 2. η γενναιότητα, η αντρεία, η αντρεισσύνη
voinicos-oasă, voinicoși-oase επίθ. 1. αντρείος-α-ο, αντρεϊμένος-η-ο 2. γεροδεμένος-η-ο, δυνατός-ή-ό, εύρωστος-η-ο
voință, voințe ουσ. θηλ. 1. η θέληση, η επιθυμία 2. η βούληση 3. η πρόθεση, ο σκοπός 4. η απόφαση // ~ **de fier** η σιδερένια βούληση // ~ **neclintită** ακράδαντη θέληση // **după ~** κατά βούληση, θεληματικά // **faptă de ~** βουλευτική πράξη // ~ **politică** η πολιτική βούληση
voios-oasă, voioși-oase επίθ. 1. χαρούμενος-η-ο, χαρωπός-ή-ό, εύθυμος-η-ο, φαιδρός-ή-ό, ολόχαρος-η-ο 2. χαρμόσυνος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο 3. ευδιάθετος-η-ο
voioșie, voioșii ουσ. θηλ. 1. η ευθυμία, η φαιδρότητα, η ευδιαθεσία 2. η ιλαρότητα
voit-ă, voiați-te I. επίθ. 1. θεληματικός-ή-ό, εκούσιος-α-ο 2. σκόπιμος-η-ο II. επίρ. θεληματικά, εκούσια, κατά βούληση
voitor-oare, voitori-oare επίθ. θεληματικός-ή-ό // ~ **(-oare) de bine** καλοθελητής-(ή)τρια (ο, η)
voivod ουσ. αρσ. ιδ. voievod
voivodal-ă επίθ. ιδ. voievodal
voivodat ουσ. ουδ. ιδ. voievodat
voivodeasă ουσ. θηλ. ιδ. voievodeasă
volan, volane ουσ. ουδ. 1. το τιμόνι, το πεδάλιο 2. το βολάν, ο φραγματάς
volant, volanți ουσ. αρσ. το εξάρτημα μηχανής σε σχήμα τροχού, ο τροχός

volant-ă, volanți-te *επιθ.* κινητός-ή-ό // **biblioteca** -ă η κινητή βιβλιοθήκη // **foaie volantă** το φέιν-βολάν, το φυλλάδιο
volatil-ă, volatili-e *επιθ.* πτητικός-ή-ό, εξατμιστός-ή-ό // **uleiuri** -e τα πτητικά έλαια
volatilitate, volatilități *ουσ.* θηλ. η πτητικότητα, η γρήγορη εξάτμιση
volatiliza, volatilizez *ρ. μέσο* 1. εξατμίζομαι, γίνομαι ατμός ή αέριο 2. *μτφ.* εξαφανίζομαι
volatilizabil-ă, volatilizabili-e *επιθ.* πτητικός-ή-ό, εξατμισιμος-η-ο
volatilizare, volatilizări *ουσ.* θηλ. η εξάτμιση
volatilizar-ă, volatilizați-te *επιθ.* εξατμισμένος-η-ο
volănaș, volănașe *ουσ.* ουδ. το μικρό βολάν, ο μικρός φραμπαλός (σε γυναικείο φόρεμα)
volbură, volburi *ουσ.* θηλ. 1. ο στρόβιλος, ο ανεμοστρόβιλος 2. η δίνη νερού, ο ρούφουλας, η ρουφήχτρα 3. η νεροποντή 4. *βοτ.* το χελιδονόχορτο 5. *μτφ.* η ταραχή, η αναμυμπούλα, ο θόρυβος, η ακαταστασία
volbuoro-oasă, volbuoroși-oase *επιθ.* στροβιλιζόμενος-η-ο, στριφογυρισμένος-η-ο, συστρεφόμενος-η-ο
volei *ουσ.* ουδ. (αθλ.) το βόλλεϋ-μπωλ, η αντισφαίριση με το χέρι // **a juca** ~ παίζω βόλλεϋ
volei bal *ουσ.* ουδ. ιδ. volei
voleibalist-ă, voleibaliști-ste *ουσ.* αρσ. και θηλ. (αθλ.) παίκτης-τρια βόλλεϋ-μπωλ (ο, η)
voleu, voleuri *ουσ.* ουδ. (αθλ.) το βολέ // **din** ~ με βολέ (χτύπημα της μπάλας χωρίς διακοπή στο ποδόσφαιρο)
voleu, voleuri *ουσ.* ουδ. η γρίλια
volieră, voliere *ουσ.* θηλ. 1. η κλούβα, ο κλωβός 2. το μεγάλο κλουβί (για τα πτηνά)
volitiv-ă, volitivi-e *επιθ.* βουλευτικός-ή-ό
volitional-ă, volitionali-e *επιθ.* βουλευτικός-ή-ό
volitiune, volitiuni *ουσ.* θηλ. (ψυχ.) 1. η βούληση 2. η βουλευτική πράξη 3. η ψυχική λειτουργία της βούλησης
volnic-ă, volnici-ce *επιθ.* 1. ανεξάρτητος-η-ο 2. με το ζόρι, με το στανιό, δια της βίας
volnicie, volnicii *ουσ.* θηλ. 1. η ελευθερία, η ανεξαρτησία 2. η άδεια, η συγκατάθεση
volt, volți *ουσ.* αρσ. (φυσ.) το βολτ (το ρεύμα ενός αμπερ με τη δύναμη ενός βατ)
voltaic-ă, voltaici-ce *επιθ.* (ηλεκτρ.) βολταϊκός-ή-ό // **arc** ~ το βολταϊκό τόξο
voltaj, voltaje *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) το βολτάζ
voltmetru, voltametre *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) το βολτάμετρο
voltamper, voltamperi *ουσ.* αρσ. (ηλεκτρ.) το βολταμπέρ
voltampermetru, voltampermetre *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) το βολταμπερόμετρο
volta, volte *ουσ.* θηλ. 1. η ανακύκλωση, η ανακύκλωση, η περικύκλωση, ο γύρος, η στροφή 2. το γύρισμα 3. *μτφ.* η απότομη αλλαγή πεποιθήσεων 4. *ναυτ.* η βόλτα, η ανάπρωρη αλλαγή της πορείας ιστιοφόρου // **volta în vânt** γυρνά στον άνεμο // **volta sub vânt** γυρνά σε απάντη δόση // **a face volta** βολτάρω, πλαγιόδρομω (καράβι)
voltăjă, voltaje *ουσ.* θηλ. η άσκηση ιππασίας
voltîjor, voltîjori *ουσ.* αρσ. ο εκτελών ασκήσεις ιππασίας

voltmetru, voltmetre *ουσ.* ουδ. (ηλεκτρ.) το βολτόμετρο
volubil-ă, volubili-e *επιθ.* 1. ευφραδής-ής-ές, εύγλωττος-η-ο 2. ετοιμόλογος-η-ο, εύστροφος-η-ο 3. πηγαίος-α-ο, αυθόρμητος-η-ο 4. *βοτ.* αναρριχώμενος-η-ο
volubilitate *ουσ.* θηλ. 1. η ευφράδεια, η ευγλωττία 2. η ευστοφία, η πνευματική ετοιμότητα, ο αυθορμητισμός
volum, volume *ουσ.* ουδ. 1. ο όγκος 2. ο τόμος (βιβλίο)
volumas, volumase *ουσ.* ουδ. το τομίδιο (ο μικρός τόμος)
volumetric-ă, volumetrici-ce *επιθ.* ογκομετρικός-ή-ό // **analiză** -ă η ογκομετρική ανάλυση
volumetrie *ουσ.* θηλ. η ογκομετρία
voluminos-oasă, voluminoși-oase *επιθ.* ογκώδης-ής-ές
voluntar-ă, voluntari-e *ι. επιθ.* εκούσιος-α-ο, θεληματικός-ή-ό, εθελοντικός-ή-ό // **act** ~ η εκούσια πράξη // **om** ~ ο αυταρχικός άνθρωπος
II. ουσ. αρσ. και θηλ. εθελοντής-όντρια (ο, η)
voluntariat *ουσ.* ουδ. 1. η εθελοντική υπηρεσία 2. η θεληματική κατάσταση στο στρατό
voluntarism *ουσ.* ουδ. (φιλοσ.) η βουλησιαρχία, η βουλησιοκρατία
voluntarist-ă, voluntariști-ste *επιθ.* βουλησιοκρατικός-ή-ό
voluptate, voluptăți *ουσ.* θηλ. 1. η απόλαυση, η ηδονή, η ηδυπάθεια 2. η τέρψη
voluptos-oasă, voluptoși-oase *επιθ.* 1. ηδυπαθής-ής-ές, ηδονικός-ή-ό 2. τρυφηλός-ή-ό
volută, volute *ουσ.* θηλ. (αρχιτ.) το σπειροειδές κόσμημα σε κιονόκρανο
voma, vomez *ρ. μετ.* κάνω εμετό, ξερνώ(άω)
vomare, vomări *ουσ.* θηλ. ο εμετός, το ξέραςμα, το ξερατό
vomat-ă, vomăți-te *επιθ.* εμεσμένος-η-ο
vomă, vome *ουσ.* θηλ. ο εμετός
vomită, vomit *ρ. μετ.* κάνω εμετό, ξερνώ(άω)
vomitare, vomitări *ουσ.* θηλ. ο εμετός, το ξέραςμα
vomitat *ουσ.* ουδ. ιδ. vomitare
vomitiv-ă, vomitivi-e *ι. επιθ.* εμετικός-ή-ό **II. ουσ.** ουδ. (φαρμ.) το εμετικό (το φάρμακο που προκαλεί εμετό)
vopsea, vopsele *ουσ.* θηλ. 1. η μπογιά, η βαφή 2. το χρώμα // ~ **în ulei** η λαδομπογιά, το ελαίοχρωμα // **lacuri și vopsele** βερνίκια και μπογιές
vopsi, vopsesc *ι. ρ. μετ.* βάφω, μπογιατίζω, χρωματίζω **II. ρ. μέσο** 1. βάφομαι, μπογιατίζομαι, χρωματίζομαι 2. *μτφ.* μακιγιάζομαι, φτιασιδώνομαι
vopsire, vopsiri *ουσ.* θηλ. η βαφή, το βάψιμο, το χρωμάτισμα, το μπογιατίσμα
vopsit *ουσ.* ουδ. 1. το βάψιμο, το χρωμάτισμα, το μπογιατίσμα 2. ο χρωματισμός, η βαφή
vopsit-ă, vopsiți-te *επιθ.* βαμμένος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό, μπογιατισμένος-η-ο
vopsitor-oare, vopsitori-oare *ουσ.* αρσ. και θηλ. μπογιατζής-ού (ο, η), ελαιοχρωματιστής-ίστρια (ο, η), βαφέας (ο, η), ο βαφίς
vopsitorie, vopsitorii *ουσ.* θηλ. το βαφείο, το μπογιατζίδικο
vorace *επιθ.* αμετάβλ. 1. αχόρταγος-η-ο, άπληστος-η-ο, αδηφάγος-ος-ο 2. λαίμαργος-η-ο
voracitate *ουσ.* θηλ. η αχορταγία, η αχορτασιά, η λαίμαργία, η απληστία, η αδηφαγία

vorbă, vorbe *Ι. ουσ. θηλ.* 1. η λέξη, ο λόγος, η κουβέντα 2. η ομιλία, το μίλημα, η συζήτηση 3. η λαλιά, η ρήση, το ρητό, το γνωμικό, το απόφθεγμα 4. ο τρόπος έκφρασης, η συνεννόηση, η πληροφορία 5. η φήμη, το κουτσομπολιό 6. το μήνυμα, η παραγγελία // ~ **greea** ο πικρός λόγος // ~ **goală** η κενολογία, κενοί λόγοι // ~ **lungă** λογάς-ού // ~ **multă sărăcie omului** τα πολλά λόγια είναι φτώχεια // ~ **să fie!** τί μου λες! (δεν το πιστεύω) // **vorba!** σιωπή!, σκασμός! // **vorba ceea** όπως ο λόγος το λέει // **vorba dulce mult aduce** τα γλυκά τα λόγια πολλά αποφέρουν // **vorba-i vorbă** ο λόγος είναι λόγος (κρατώ το λόγο μου) // **vorbe de clacă** το φαφλατιά, η φλυαρία, η περιττολογία // **vorbe de prisos** τα περιττά λόγια // **a avea de ~ cu cineva** έχω κάτι να συζητήσω με κάποιον // **a avea o ~ cu cineva** έχω κάτι να πω σε κάποιον // **a face ~** κάνω προξενία, στέλνω προξενία // **a fi în ~** μιλώ με κάποιον, έχω κουβέντα (για κάποια υπόθεση) // **a-i face ~ cu cineva** παρεμβαίνω ανάμεσα σ' έναν άντρα και μια γυναίκα για σύναψη σχέσεων // **a-și face de ~ cu cineva** θέλω να πιάσω κουβέντα με κάποιον // **a lăsa ~** αφήνω παραγγελία // **a nu da cuiva pas la ~** δε δίνω σε κάποιον τη δυνατότητα να μιλήσει // **a schimba vorba** αλλάζω συζήτηση // **a sta de ~** μιλώ με κάποιον, κουβεντιάω, συνομιλώ, συζητώ // **a se face ~** γίνεται λόγος (συζήτηση) // **a spune cuiva două vorbe** λέγω σε κάποιον δύο λόγια // **așa umblă vorba** έτσι διαδίδεται ο λόγος, έτσι φηλογοείται, έτσι λέγεται // **a trimite ~** μεταδίδω μήνυμα, στέλνω ειδήση, ειδοποιώ // **a zice ~ mare** λέγω μεγάλη κουβέντα (δίνω υπόσχεση) // **auzi ~!** άκου λέξη! (τί λες!, είναι δυνατό;) // **ce ~!** τη λέξη! (πράγματι, χωρίς αμφιβολία) // **ce mai atâta ~?** τί να τα πολυλογούμε; // **cu vorba că...** λέγοντας ότι..., υπό το πρόσχημα ότι... // **dacă așa ți-i vorba (sau dacă ți-i vorba de-așa)** αν έτσι έχουν τα πράγματα // **despre ce este vorba?** περί τίνος πρόκειται; για τί γίνεται λόγος; // **fără a scoate o ~** χωρίς να βγάλω λέξη // **fie vorba între noi** ας μένει μεταξύ μας, εδώ που τα λέμε // **lasă vorba!** άφησε τη μιλιά!, μή μιλάς! // **nici ~!** α) ούτε λέξη! (αναμφισβήτητη, σίγουρα), β) ούτε να λέγεται! (με κανένα λόγο, δε γίνεται) // **n-a scos nici o ~** δεν βγάλανε ούτε λέξη // **nu-i ~ (sau mai e vorbă)** δεν υπάρχει λόγος (μα πρέπει ακόμα να το συζητήσουμε; δηλαδή: φυσικά είναι αυτονόητο) // **nu mă ține de ~** μή με χασομεράς // **numai vorbe** συντ' όλο λόγια είναι // **zgăreait la** λιγομίλητος-η-ο, ολιγόλογος-η-ο *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* // **din două vorbe** με δύο λόγια // **fără multă ~** χωρίς πολλά λόγια, για να μην πολυλογούμε // **din ~ în ~** από κουβέντα σε κουβέντα // **dintr-o ~** με μια κουβέντα (γρήγορα)

vorbăreț-eață, vorbăreți-te *επιθ.* 1. ομιλητικός-ή-ό, ευπροσέγγιστος-η-ο 2. πολυλογάς-ού-άδικο, πολύλαλος-η-ο 3. φλύαρος-η-ο, αθυροστομος-η-ο **vorbărie** *ουσ. θηλ.* 1. η φλυαρία, η πολυλογία 2. η κενολογία, η αθυροστομία

vorbi, vorbesc *Ι. ρ. αμ.* 1. μιλώ, ομιλώ, κουβεντιάω 2. λαλώ, λέω 3. αφηγοούμαι, εξιστορώ, εκθέτω, αναπτύσσω με λεπτομέρεια 4. συνομιλώ, σχολιάζω 5. βγάζω λόγο, αγορεύω, απευθύνομ λόγο σε

κάποιους // **a ~ aiurea** παραμιλώ // **a ~ fără rost** περιττολογώ // **a ~ cu gura altcuiva** μιλώ με του άλλου το στόμα (χωρίς πεποίθηση) // **a ~ încet** μιλώ σιγά *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. λέγω, εκφράζω λόγια, εκφέρω 2. μιλώ σε κάποιον // **a ~ vrute și nevrute / verzi și uscate sau câte-n lună și-n stele** λέω ό,τι θέλω (ή ξερά και χλωρά ή όσα στο φεγγάρι και στ' άστρα) // **eu vorbesc și eu aud** εγώ τα λέω, εγώ τ' ακούω // **ii vorbesc și nu-mi răspunde** του μιλώ και δε μου απαντά *ΙΙΙ. ρ. μέσο* 1. μιλιέμαι, λέγομαι 2. συνεννοούμαι // **le avem ~te** συζητήσαμε και μείναμε σύμφωνοι πάνω σ' ένα θέμα // **se vorbește** λέγεται

vorbire, vorbiri *ουσ. θηλ.* 1. η μιλιά, το μίλημα, η ομιλία, η λαλιά, ο λόγος 2. η γλώσσα, η διάλεκτος 3. το ύφος, το στυλ

vorbit *ουσ. ουδ. ιδ.* **vorbire**

vorbit-ă, vorbiți-te ομιλούμενος-η-ο, λαλούμενος-η-ο // **limba -ă** η ομιλούμενη γλώσσα, η λαλουμένη γλώσσα

vorbitor-oare, vorbitori-oare *Ι. επιθ.* 1. ομιλητικός-ή-ό 2. εύλογος-η-ο *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ομιλητής-ήτρια (ο, η), ομιλών-ούσα (ο, η) *ΙΙΙ. ουσ. ουδ.* το επισκεπτήριο, ο ειδικός χώρος της φυλακής όπου γίνεται η επίσκεψη στους κρατούμενους

vorbuliță, vorbulițe *ουσ. θηλ.* το λογάκι, η λεξούλα **vornic, vornici** *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο βογιάρος ιθύνων στις εσωτερικές υποθέσεις της χώρας και με δικαστικές αρμοδιότητες, μεγάλος αξιωματούχος στην αυλή του ηγεμόνα // **mare ~** ο μεγάλος κυβερνήτης, ο πρώτος βογιάρος του ανακτοβουλίου

vorniceasă, vornicese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η γυναίκα του κυβερνήτη (κατά το Μεσαίωνα) 2. η καλύτερη φίλη της νύφης με καθήκοντα στην εθιμοτυπία του γάμου

vornicel, vorniceii *ουσ. αρσ.* ο καλεστής (που καλεί σε γιορτή ή σε γάμο)

vornici, vornicese *Ι. ρ. αμ.* τελώ τα χρέη του μεγάλου αξιωματούχου στην αυλή του ηγεμόνα *ΙΙ. ρ. μετ.* αγγάλλω (ειδήση, πληροφορία)

vorovire, voroviri *ουσ. θηλ. ιδ.* **vorbire**

vostru, voastră, voștri, voastre *Ι. αντ. κτητ. (προηγείται από το άρθρο al, a, ai, ale)* δικός-ή-ό σας, δικό-ές-ά σας // **are o mașină ca a voastră** έχει αυτοκίνητο σαν το δικό σας // **când vin ai voștri acasă?** πότε έρχονται οι σας στο σπίτι; *ΙΙ. επιθ. κτητ.* δικός-ή-ό σας, υμέτερος-α-ον, σας // **casa voastră** το σπίτι σας

vot, voturi *ουσ. ουδ.* η ψήφος, ο ψήφος // ~ **consultativ** η συμβουλευτική ψήφος // ~ **de blam** η ψήφος μομφής // ~ **de incredere** η ψήφος εμπιστοσύνης // **bulletin de ~** το ψηφοδέλτιο // **a cere -ul votantilor** ζητώ την ψήφο των ψηφοφόρων // **drept de ~** το δικαίωμα ψήφου // **numărătoarea -urilor** η καταμέτρηση των ψήφων

vota, votez *Ι. ρ. μετ.* ψηφίζω, δίνω την ψήφο μου σε κάποιον // **a ~ împotriva** καταψηφίζω *ΙΙ. ρ. αμ.* 1. ψηφίζω, εκφράζω τη γνώμη μου με ψήφο 2. ψηφοφορώ

votant-ă, votanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψηφοφόρος (ο, η)

votare, votări *ουσ. θηλ.* η ψηφοφορία, η ψήφιση, το ψήφισμα // **secția de ~** το εκλογικό τμήμα

votcă, **votci** ουσ. θηλ. η βότκα
votiv-ă, **votivi-e** επίθ. αναθηματικός-ή-ό, σχετικά με το αφιέρωμα, την προσφορά
vrable, **vrăbii** ουσ. θηλ. ο σπουργίτης // **a avea minte de** ~ έχει μυαλό του σπουργίτη (είναι ανόητος) // **nu da vrabia din mână pe cea de pe gard** μη δίνεις το σπουργίτι από το χέρι για εκείνον απ' το φράχτη (κάλλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε) // **vrabia mălai visează** ο σπουργίτης καλαμποκάλευρο ονειρεύεται
vrac, **vracuri** ουσ. ουδ. το χύμα, το μη συσκευασμένο εμπόρευμα σε κουτιά ή δοχεία
vraci, **vraci** ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. ο μάντης, ο μάγος 2. ο γιατρός
vraf, **vracuri** ουσ. ουδ. ο σωρός, η σωρεία // **un - de hârtii** ένας σωρός από χαρτιά
vraiste 1. ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η μεγάλη αταξία II. επίθ. για πόρτες, παράθυρα) ορθάνοιχτος-η-ο // **ușile deschise** ~ οι πόρτες ορθάνοιχτες III. επίρ. 1. άνω-κάτω 2. εν μεγάλη αταξία // **lucruri aruncate** ~ πράγματα ριγμένα άνω-κάτω
vrajă, **vraji** 1. ουσ. θηλ. 1. η γοητεία, η γητεία, το θέλητρο 2. η μαγεία, τα μάγια, η μαγανεία II. επίθ. έκφρ. **în** ~ μαγεμένος-η-ο, γοητευτικός-ή-ό
vrajbă, **vraje** ουσ. θηλ. 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθρικότητα 2. η διχόνοια
vrănă, **vrane** ουσ. θηλ. 1. η τρύπα η ανοιγμένη σε βαρέλια για να βάζουν ή να βγάζουν το περιεχόμενό τους 2. το μέρος του μύλου απ' όπου τρέχει το αλεύρι
vrăbete, **vrăbeți** ουσ. αρσ. ο σπουργίτης
vrăbioară, **vrăbioare** ουσ. θηλ. 1. το σπουργιτάκι 2. το ψαρονέφρι (το κρέας από τη μια και την άλλη πλευρά της σπονδυλικής στήλης, κοντά στα νεφρά)
vrăbioi, **vrăbioi** ουσ. αρσ. ο σπουργίτης
vrăbiuță, **vrăbiuțe** ουσ. θηλ. το σπουργιτάκι
vrăfui, **vrăfuiesc** ρ. μετ. σωρεύω, σχηματίζω σωρό, τοποθετώ πράγματα το ένα πάνω στο άλλο
vraji, **vrajesc** 1. ρ. μετ. 1. μαγεύω, γοητεύω, γητεύω 2. θέλω, συναρπάζω II. ρ. αμ. ρίχνω μάγια, κάνω μάγια
vrajire, **vrajiri** ουσ. θηλ. 1. το μάγεμα, η μαγεία, τα μάγια, τα μαγικά 2. η γοητεία
vrajit-ă, **vrajiti-te** επίθ. 1. μαγεμένος-η-ο, γοητευμένος-η-ο 2. μτφ. μαγευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό, συναρπαστικός-ή-ό
vrajitor-oare, **vrajitori-oare** ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μάγος-ισσα (ο, η) 2. η στρίγγλα 3. γόης-ησσα (ο, η)
vrajitoresc-cască, **vrajitoresci** επίθ. 1. μαγικός-ή-ό, μαγευτικός-ή-ό 2. γοητευτικός-ή-ό 3. μτφ. θελκτικός-ή-ό
vrajitorie, **vrajitorii** ουσ. θηλ. 1. η μαγεία, το μάγεμα 2. η μαγευτική, η μαγική τέχνη 3. τα μάγια 4. η γοητεία
vrajmaș-ă, **vrajmași-e** 1. ουσ. αρσ. και θηλ. ο εχθρός, αντίπαλος-η (ο, η) II. επίθ. εχθρικός-ή-ό
vrajmădesc-cască, **vrajmăsești** επίθ. εχθρικός-ή-ό
vrajmășește επίρ. εχθρικά
vrajmăsie, **vrajmășii** ουσ. θηλ. 1. η έχθρα, η εχθρότητα 2. η εχθρόπάθεια, το εχθρικό πάθος 3. η αμάχη, το μίσος
vrea, **vreau** 1. ρ. μετ. θέλω, επιθυμώ // **-u să citească această carte** θέλω να διαβάσω αυτό το βιβλίο //

a ~ răul θέλω το κακό // **ce ~ să zică asta?** τι πάει να πει αυτό; // **vrând nevrând** θέλοντας και μη // **vrei nu vrei** θέλεις δεν θέλεις II. ρ. αμ. θέλω να είμαι // **fiecare s-a vrut mai bun** ο καθένας ήθελε να είναι καλύτερος // **așa cum ~ cineva** κατά πως θέλει κανείς III. ρ. βοήθ. **măine vei merge la teatru** αύριο θα πας στο θέατρο // **vestiri al unor vremi ce va să vie** προάγγελος κάποιων καιρών που θά 'ρθουν IV. επιρ. έκφρ. **pe vrute pe nevrute** εκούσια ή ακούσια, με τη θέληση ή χωρίς τη θέληση
vrease, **vreascuri** ουσ. ουδ. το ξερόκλαδο, το προσάναμμα, το φρύγανο
vređnic-ă, **vređnici-ce** επίθ. 1. άξιος-ια-ιο, προκομμένος-η-ο, ικανός-ή-ό 2. επάξιους-ια-ιο, αντάξιους-ια-ιο, ιοάξιους-ια-ιο // **-de laudă** άξιος για παίνεμα // **-ă gospodină** άξια νοικοκυρά // **și era femeie muncitoare, -ă femeie** και ήταν γυναίκα της δουλειάς, άξια γυναίκα
vređnici, **vređnicesc** ρ. μέσο (λαϊκ.) -αξιώνω, αξιώνομαι, είμαι άξιος
vređnicie, **vređnicii** ουσ. θηλ. 1. η αξιοσύνη, η προκοπή, η αξιοτήτα 2. η ικανότητα
vrej, **vrejuri** ουσ. ουδ. ο κορμός αναρριχητικών ή φυτών (κολοκύθια, καρπούζια, κ.λ.π.)
vreme, **vremuri** ουσ. θηλ. 1. ο καιρός 2. ο χρόνος, η ώρα 3. η εποχή // **~ bună** ο καλός καιρός, η καλοκαιρία // **a stat multă ~ în ploaie** κάθισε πολύ καιρό στη βροχή // **acum mi-i -a** ήρθε ο καιρός μου // **câtă ~** εφ' όσον // **cu -a** με το πέρασμα του χρόνου // **cu -a** με τον καιρό // **de la o** ~ από δω και κάμποσο καιρό // **este -a mesei** είναι η ώρα φαγητού // **de atâtea ~** από τόσον καιρό // **de ~ ce** αφού // **din** ~ από καιρό, εγκαίρως, στον καιρό του // **din vremuri** από παλιά, από πολύ χρόνο // **din ~ în** - από καιρό σε καιρό // **din negura vremii** από το βάθος των αιώνων // **dintr-o ~** από έναν καιρό // **după vremuri** στο πέρασμα του χρόνου // **e -a să pleacă** καιρός να φύγουμε // **înainte de ~** πρόωμος, πρόωρος // **în ~ ce** ενώ // **la ~** στην ώρα // **pe -a aceea** τον καιρό εκείνο, τότε // **pe vremuri** άλλοτε, κάποτε // **toată -a** όλο τον καιρό, πάντοτε, ολοένα, διαρκώς, ακατάπαυστα, σε κάθε στιγμή του χρόνου // **vremuri imemoriale** οι αμνημόνευτοι καιροί // **vremuri noi** οι νέοι καιροί // **vremuri străvechi** οι πανάρχαιοι καιροί
vremlenic-ă, **vremlenici-ce** επίθ. 1. πρόσκαιρος-η-ο, προσωρινός-ή-ό 2. παροδικός-ή-ό 3. εφήμερος-η-ο
vremlenicie ουσ. θηλ. η προσωρινότητα, η παροδικότητα
vremui pers. 3 **vremuieste** 1. ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) χειροτερεύει ο καιρός, αρχίζει να είναι κακός καιρός II. ρ. μέσο (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) περνάει (ο καιρός)
vremuială, **vremuieli** ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κακοκαιρία, η άσχημη καιρική κατάσταση
vreodată επίρ. 1. κάποτε, κάποια φορά, μια φορά, άλλοτε 2. σε άλλο χρόνο
vrere, **vreri** 1. ουσ. θηλ. 1. το θέλημα, η θέληση 2. η επιθυμία II. επιρ. έκφρ. **fără ~** χωρίς τη θέλησή μας, ακουσίως, ακούσια
vreun, **vreo** 1. επίθ. αόρ. 1. κάποιος-α-ο 2. κάμποσος-η-ο 3. λίγος-η-ο // **-cititor** κάποιος αναγνώστης // **~ prieten** κάποιος φίλος // **vreo câțiva** μερικοί

// **vreo doi** δύο περίπου // **vreo săptămână** κάποια βδομάδα (μια βδομάδα) // **αντων. αόρ. 1. κανένας** (ή κανείς), καμιά (ή καμιά), κανένα 2. κάποιος-α-ο III. **επίρ. περίπου, πάνω-κάτω, με προσέγγιση** // **vreo mie** περίπου χίλια

vrie, vrii ουσ. θηλ. η περιστροφή του αεροπλάνου στην κέσθο από τον αέρα // **a intra în vria cui** να ακολουθώ το παραδείγμα κάποιου / μιμούμαι κάποιον / κάτι

vrută, vrute ουσ. θηλ. η θέληση, το θέλημα // **vrute și nevrute** η φλυαρία, η πολυλογία, η φλαφλατιά

vui pers. 3 vuitește ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) 1. βουίζω, βοϊζώ 2. γεμίζω από βουητό, από βόμβο, βομβώ 3. γίνεται πάταγος θόρυβος 4. αντηχάω, αντιλαλώ // **buciumul –ește** το βούκινο βουίζει, κάνει βοή

vuiet, vuiete ουσ. ουδ. 1. το βουητό, η βοή, η βουή, το βούισμα 2. ο πάταγος, ο θόρυβος, ο βόμβος 3. η οχλοβοή

vuire, vuiri ουσ. θηλ. το βούισμα, το βουητό, το βοητό

vuit ουσ. ουδ. η βοή, η βουή, το βουητό, ο βόμβος

vuitor-oare, vuitori-oare επίθ. βουίζων-ουσα-ον

vulcan, vulcani ουσ. αρσ. το ηφαίστειο // ~ **activ** το ενεργό ηφαίστειο // ~ **noroi** το λασπώδες ηφαίστειο // ~ **stins** το σβησμένο ηφαίστειο // **a sta ca pe un –** κάθομαι σαν πάνω σε ηφαίστειο

vulcanic-ă, vulcanic-ee επίθ. ηφαιστειακός-ή-ό, ηφαιστειογενής-ής-ές, ηφαιστειώδης-ης-ες // **roci –e** τα ηφαιστειογενή πετρώματα // **regiune –ă** η ηφαιστειογενής περιοχή

vulcanism ουσ. ουδ. ο ηφαιστειογενής

vulcaniza, vulcanizez ρ. μετ. βουλκανίζω

vulcanizare, vulcanizări ουσ. θηλ. (χημ.) ο βουλκανισμός

vulcanizat-ă, vulcanizați-te επίθ. βουλκανισμένος-η-ο

vulcanizator-oare, vulcanizatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. βουλκανιστής-(ιστρία (ο, η))

vulcanolog-ă, vulcanologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ηφαιστειολόγος (ο, η)

vulcanologie ουσ. θηλ. η ηφαιστειολογία

vulg ουσ. ουδ. 1. ο λαός 2. ο όχλος 3. το κοινόν 4. ο χυδαίος κόσμος, οι πληβείοι, η κατώτερη κοινωνική τάξη

vulgar-ă, vulgari-e επίθ. 1. κοινός-ή-ό, πρόστυχος-η-ο 2. χυδαίος-α-ο, ευτελής-ής-ές, αγενής-ής-ές 3. δημώδης-ης-ες // **a fi –** χυδαίω, προστυχαίνω // **a vorbi –** χυδαίολογώ, μιλάω με τρόπο χυδαίο // **limba latină –ă** η δημώδης λατινική γλώσσα

vulgarism, vulgarisme ουσ. ουδ. ο χυδαϊσμός

vulgaritate, vulgarități ουσ. θηλ. η χυδαϊότητα, η προστυχία

vulgariza, vulgarizez I. ρ. μετ. εκχυδαίζω, εκλαϊκεύω II. ρ. μέσο 1. εκχυδαίζομαι, γίνομαι χυδαίος 2. προστυχαίνω 3. εκλαϊκεύομαι

vulgarizare, vulgarizări ουσ. θηλ. 1. ο εκχυδαϊσμός 2. η εκλαϊκευση

vulgarizator-oare, vulgarizatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εκλαϊκευτής-εύτρια (ο, η)

vulgata ουσ. θηλ. «η βουλγάτα», η λατινική μετάφραση της Βίβλου

vulnera, vulnerez ρ. μετ. 1. τραυματίζω, πληγώνω 2. βλάπτω

vulnerabil-ă, vulnerabili-e επίθ. 1. τρωτός-ή-ό 2. ευπρόσβλητος-η-ο // **punct –** το τρωτό σημείο (το μειονέκτημα, το ψεγάδι, το ελάττωμα)

vulnerabilitate ουσ. θηλ. η τρώση

vulpe, vulpi ουσ. θηλ. 1. η αλεπού 2. μτφ. ο πονηρός άνθρωπος // **el este o –** είν' αυτός μια αλεπού // **a avea ochi de –** έχει μάτια αλεπούς (έχει πονηρό βλέμμα) // **argintie** η αργυρή αλεπού, η λευκή αλεπόγουνα // **blană de –** η αλεπόγουνα, το αλεπογούνι, το ρενάρ // **pui de –** το αλεπουδάκι

vulpenie, vulpenii ουσ. θηλ. 1. η αλεπουδιά 2. η πονηριά 3. η πανουργία, ο δόλος, η μηχανορραφία

vulpecsc-cască, vulpești επίθ. 1. αλεπουδίσιος-ια-ιο, αλωπεκώδης-ης-ες 2. πονηρός-ή-ό

vulpește επίρ. 1. αλεπουδίστικα, αλωπεκοειδώς 2. δολίως 3. κατεργάρικα

vulpișoară, vulpișoare ουσ. θηλ. το αλεπουδάκι

vulpoaică, vulpoaice ουσ. θηλ. 1. η αλεπού 2. μτφ. η πονηρή γυναίκα

vulpoi, vulpoi ουσ. αρσ. 1. η αρσενική αλεπού 2. μτφ. το αλεπόμouτρο, η αλεπομουσούδα

vultan, vultani ουσ. αρσ. 1. ο αϊτός, ο αετός 2. μτφ. ο γενναίος άνθρωπος

vultur, vulturi ουσ. αρσ. 1. ο αϊτός, ο αετός, ο σταυραετός 2. το όρνιο, το όρνιο 3. μτφ. ο θαρραλέος άνθρωπος, ο γενναίος, ο αντρείος, ο αντρειωμένος // ~ **pleșuv** ο αετός με γυμνό λαιμό // ~ **ul cu două capete** ο δικέφαλος αϊτός // **cuib de –** η αετοφωλιά // **ochi de –** τα αετίσια μάτια που έχει μάτια αετού, έξυπνος, ασιίδας

vulturas, vulturași ουσ. αρσ. το αετόπουλο, ο αετιδεύς

vulturesc-cască, vulturești επίθ. αετίσιος-ια-ιο

vulturește επίρ. αετίσια, με γρηγοράδα, με ταχύτητα

vulturoaică, vulturoaice ουσ. θηλ. το θηλυκό του αετού

vulvă, vulve ουσ. θηλ. το αιδοίο

vină, vine ουσ. θηλ. το ταμπούρλο, το ντέφι

vinui, vinui ρ. αμ. 1. βουίζω, βομβώ, βουβουνίζω 2. παίζω το ταμπούρλο

vinuit, vinuituri ουσ. ουδ. (επαρχ.) το βουητό, ο βόμβος, το βούισμα

vinuitură, vinuituri ουσ. θηλ. (επαρχ.) η βουή, το βουητό, ο βόμβος

W, w

W, w ουσ. αρσ. αμετάβλ. το γράμμα **w**, το εικοστό όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μονάχα σε δάνειες λέξεις το σύμφωνο [β].

wagnerian-ă, wagnerieni-e επίθ. (μουσ.) βαγκνερικός-ή-ό // **muzica ~ă** η μουσική του Βάγκνερ

Walkirie, Walkirii ουσ. θηλ. (μυθ.) η βαλκυρία (η θεά που καθόριζε την τύχη των πολέμων και εκείνων που έπρεπε να πεθάνουν σ' αυτούς)

warant, warante ουσ. ουδ. (εμπόρ.) η απόδειξη παρακαταθήκης εμπορευμάτων (μπορεί να διαπραγματευτεί όπως η συναλλαγματική)

waterpolo ουσ. ουδ. (αθλ.) το γουώτερ πόλο, η υδατοσφαίριση

watt, wați ουσ. αρσ. (φυσ.) το βαττ (είναι ισοδύναμο με ένα τζάουλ σ' ένα δευτερόλεπτο)

wattmetru, wattmetri ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) το βαττόμετρο (για τη μέτρηση της ηλεκτρικής ισχύος)

wattoră, wattore ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) το ωριαίο βαττ είναι ίσον με 3600 τζάουλ

weber, weberi ουσ. αρσ. το βέμπερ (μονάδα μέτρησης της μαγνητικής επαγωγής)

week-end ουσ. ουδ. οι διακοπές στο τέλος της εβδομάδας, το Σαββατοκύριακο

wermacht ουσ. θηλ. η Βέρμαχτ, ο γερμανικός στρατός

western, westernuri ουσ. ουδ. το γουέστερν, το αμερικάνικο φιλμ περιπετειών

whig ουσ. αρσ. το ουίνκ, το μέλος του φιλελευθέρου κόμματος της Αγγλίας

whisky ουσ. ουδ. το ουίσκι

white-spirit ουσ. ουδ. το ουάιτ-σπάϊρτ, ο διαλύτης, προσέρχεται από την απόσταξη του πετρελαίου (χρησιμοποιείται στη βαφή και στη βιομηχανία βερνικιών)

widia ουσ. θηλ. (τεχ.) το εργαλείο «βίδια», ονομασία σκληρού μετάλλου, ένωση από άνθρακα, βολφράμιο και τιτάνιο, χρήσιμο για την κοπή των εργαλείων που αποσχίζουν τα μέταλλα

wolfram ουσ. ουδ. (χημ.) το βολφράμιο

wolfram-ă, wolframici-ce επίθ. βολφραμικός-ή-ό

X, x

X, x *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **x**, το εικοστό ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Το όνομα του γράμματος αυτού είναι *îx* // *razele x* οι ακτίνες **x** (ακτίνες Ράιντγκεν). Αποδίδει τα σύμφωνα [κ] + [σ].

xenofob-ă, xenofobi-e *Ι. επίθ. Ξενόφοβικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. Ξενόφοβος-η (ο, η)*

xenofobie *ουσ. θηλ. η Ξενοφοβία*

xenoman-ă, xenomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. Ξενομανής (ο, η)*

xenomanie, xenomanii *ουσ. θηλ. η Ξενομανία*

xenon *ουσ. ουδ. (χημ.) το Ξένον (αέριον)*

xerofag-ă, xerofagi-ge *επίθ. Ξηροφάγος-ος-ο (τρέφεται με ξηρά τρόφιμα)*

xerofagie, xerofagii *ουσ. θηλ. η Ξηροφαγία (χωρίς μαγειρεμένο φαγητό)*

xeroform *ουσ. ουδ. (φαρμ.) το Ξηροφόρμιο (εντερικό αντιβιοτικό)*

xerografie, xerografii *ουσ. θηλ. η Ξηρογραφία*

xerox, xeroxuri *ουσ. ουδ. 1. η φωτοτυπική μηχανή 2. η φωτοτυπία*

xeroxa, xeroxez *ρ. μετ. φωτοτυπώ*

xeroxat-ă, xeroxați-te *επίθ. φωτοτυπημένος-η-ο*

xeroză, xeroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.) η Ξηροφθαλμία*

xilen, xileni *ουσ. αρσ. (χημ.) το Ξυλένιο (υδρογονάνθρακας υγρός, διαλύτης)*

xilofag-ă, xilofagi-ge *επίθ. (εντομ.) Ξυλοφάγος-ος-ο // insecte xilofage τα Ξυλοφάγα έντομα*

xilofon, xilofoane *ουσ. ουδ. (μουσ.) το Ξυλόφωνο, κρουστό μουσικό όργανο*

xilograf-ă, xilografii-e *ουσ. αρσ. και θηλ. Ξυλογράφος (ο, η)*

xilografic-ă, xilografici-ce *επίθ. Ξυλογραφικός-ή-ό xilografie, xilografii *ουσ. θηλ. 1. η Ξυλογραφία 2. το Ξυλογράφημα**

xilogravură, xilogravuri *ουσ. θηλ. 1. η Ξυλογλυπτική, η Ξυλοκοπτική 2. η Ξυλογλυφία, το Ξυλόγλυπτο*

Y, y

Y, y *ουσ. αρσ.* αμετάβλ. το γράμμα **y**, το τριακοστό γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μόνο σε δάνειες λέξεις το φωνήεν [i].

Yankeu, Yankei *ουσ. αρσ.* ο Γιάνκης, οι Γιάνκηδες, ο Αμερικανός

yard, yarzi *ουσ. αρσ.* η υάρδα, η γυάρδα, ίση με 0,914398 μ

yen, yenî *ουσ. αρσ.* το γιεν (νομισματική μονάδα της Ιαπωνίας)

yoga *ουσ. θηλ.* η γιόγκα (σύνολο ασκήσεων φυσικής αγωγής)

yoghist-ă, yoghiști-ste *Ι. επίθ.* ο σχετικός με τη γιόγκα *ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γιόγκι

york *ουσ. αρσ.* γυόρκ (ονομασία είδους γουρουινών με άσπρο χρώμα)

ytterbiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το υτέρβιο (σπάνιο χημικό στοιχείο, ανήκει στα μέταλλα)

yuan, yuani *ουσ. αρσ.* το γιουάν (νομισματική μονάδα της Κίνας)

Z, z

Z, z *ουσ. αρσ.* αμετάβλ. το γράμμα **z**, το τριακοστό πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [ʒ].

za, zale *ουσ. θηλ.* 1. ο κρίκος αλυσίδας, ο δακτύλιος σε σχήμα κρίκου 2. το αλυσιδωτό πλέγμα 3. το υποκάμισο από μεταλλινούς κρίκους για τους στρατιώτες του Μεσαίωνα // **tunica din -le** ο μεταλλικός χιτώνας

zacuscă *ουσ. θηλ.* (μαγ.) «η ζακούσκα», το παρασκεύασμα από ντομάτες, μελιτζάνες, πιπεριές, κρεμμύδια, κ.λ.π. ψημένα σε λάδι

zadar *Ι. ουσ. ουδ.* η ματαιοπονία, ο χαμένος κόπος *ΙΙ. επιρ. έκφρ.* // **în** ~ εις μάτην, του κάκου, στα χαμένα // **a munci în** ~ ματαιοπονώ, κοπιάζω μάταια ανώφελα

zadarnic-ă, zadarnici-ce *Ι. επιθ.* 1. μάταιος-η-ο 2. άσκοπος-η-ο, απελσφόρητος-η-ο 3. κενός-ή-ό, άδικος-η-ο *ΙΙ. επιρ.* 1. μάταια, ματαιώς, κενώς 2. άσκοπα, απελσφόρητα, άδικα // **e** ~ είναι μάταια **zadă, zade** *ουσ. θηλ.* (βοτ.) το δαδί, η δάδα, το πεύκο, η πεύκη

zahana *ουσ. θηλ.* ιδ. **zalhana**

zaharat-ă, zaharați-te *επιθ.* ζαχαρούχος-ος-ο, σακχαρούχος-ος-ο // (ιατρ.) **diabet** ~ ο σακχαροδιαβήτης, ο ζαχαροδιαβήτης

zaharic *επιθ. acid* ~ το σακχαρικό οξύ

zaharicale *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα ζαχαρωτά 2. το ζαχαρόπηκτο, το σακχαρόπηκτο

zaharifica, zaharific *ρ. μετ.* ζαχαροποιώ, σακχαροποιώ

zaharicabil-ă, zaharicabili-e *επιθ.* ζαχαρωτός-ζαχαρούχος

zaharificare, zaharificări *ουσ. θηλ.* το ζαχάρωμα

zaharificator, zaharificatoare *ουσ. ουδ.* η

εγκτάσταση ζαχαροπλαστικής

zaharină, zaharine *ουσ. θηλ.* η ζαχαρίνη, η σακχαρίνη

zaharisi, zaharisesc *ρ. μέσο* 1. ζαχαρώνω, ζαχαριάζω 2. *μτφ.* ραμολίρω, ξεκουτιαίνω

zaharisire, zaharisiri *ουσ. θηλ.* 1. το ζαχάρωμα 2.

μτφ. το ξεκούτισμα, το ραμολιμένο

zaharisit-ă, zaharisiti-te *επιθ.* 1. ζαχαρωμένος-η-ο 2. *μτφ.* ραμολί, ξεκουτιαμένος-η-ο // **fructe** -e τα ζαχαρωμένα φρούτα

zaharniță, zaharnițe *ουσ. θηλ.* το ζαχαροδοχείο, το σακχαροδοχείο, η ζαχαριέρα, η θήκη για τη ζάχαρη

zaharoid-ă, zaharoizi-de *επιθ.* ζαχαροειδής-ής-ές, σακχαροειδής-ής-ές

zaharometru, zaharometre *ουσ. ουδ.* το ζαχαρόμετρο, το σακχαρόμετρο

zaharos-oasă, zaharoși-oase *επιθ.* 1. ζαχαρένιος-ια-ια, ζαχαρώδης-ής-ές, σακχαρώδης-ής-ές, ζαχαρούχος-ος-ο, ζαχαρωτός-ή-ό // **produs** ~ ζαχαρένιο προϊόν

zaharoză, zaharoze *ουσ. θηλ.* η ζαχαρόζη, η σακχαρόζη

zaharuri *ουσ. ουδ. πληθ.* τα σάκχαρα (οι υδατάνθρακες που συναντώνται σε ζωικούς ή φυτικούς οργανισμούς)

zahăr *ουσ. ουδ.* η ζάχαρη, το σάκχαρο, το ζάχαρο // ~ **bucăți** η ζάχαρη σε κομμάτια // ~ **de lapte** η ζάχαρη από γάλα, η λακτόζη // ~ **de malț** η ζάχαρη από βύνη κριθαριού // ~ **de struguri** η ζάχαρη από σταφύλια, η γλυκόζη // ~ **din trestie de zahăr** το καλαμοζάχαρο // ~ **tos** η ζάχαρη σε κόκκους // **trestie de** ~ το ζαχαροκάλαμο // **fabrică de** ~ το εργοστάσιο ζάχαρης // **sfeclă de** ~ το ζαχαρότευπλο

zaherea, zaherele *ουσ. θηλ.* 1. τα τρόφιμα 2. η ζωοτροφή

zaiafet, zaiafeturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* το γλέντι

zaifet *ουσ. ουδ. ιδ.* **zaiafet**

Zairez-ă, Zairezie *Ι. ουσ. αρσ. και θηλ.* Ζαϊρινός (ο, η) *ΙΙ. επιθ.* ζαϊρινός-ή-ο

zală, zale *ουσ. θηλ. ιδ.* **za**

zalhana, zalhanale *ουσ. θηλ.* το εστιατόριο με σφαγείο αιγοπροβάτων Σερβίρεται ψητό κρέας πρόβειο ή από κατσίκα

zambilă, zambile *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο υάκινθος, το ζουμπούλι

zambilică, zambilici *ουσ. θηλ.* το ζουμπούλακι

zapcială, zapcieli *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η βίαιη είσπραξη όφειλομένων ποσών (φόροι, κ.λ.π.)

zapciu, zapcii *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εισπράκτορας φόρων και χρεωστούμενων ποσών δια της βίας

zapis, zapise *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το έγγραφο, το αποδεικτικό

zapiscă, zapîște *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη 2. το πιστοποιητικό 3. η γραπτή άδεια

zaporojean, zaporojeni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Ζαποροζένιος, οι Ζαποροζένιοι (πολεμικός λαός της Ουκρανίας στην περίοδο 18^{ου}-18^{ου} αιώνας) //

Cazacii zaporojeni οι Ζαποροζένιοι κοζάκοι

zapt, zapturi *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η κατάσχεση, η κατακράτηση, το ζάφτι //

a face ~ κάνω κατακράτηση, κάνω ζάφτι

zar, zaruri *ουσ. ουδ.* 1. το ζάρι 2. ο κύβος //

-urile au fost aruncate ο κύβος ερρίπηθη, τα ζάρια ρίχθηκαν //

aruncare de ~ το ρίξιμο των ζαριών, η ζαριά

zaraf, zarafi *ουσ. αρσ.* ο σαράφης, ο αργυραμοιβός

zară *ουσ. θηλ.* το εϊνόγαλο

zare, zări *ουσ. θηλ.* ο ορίζοντας //

a se uita în ~ κοιτάζω κάτι στον ορίζοντα / στο φως //

din zări από μακρινούς τόπους //

în ~ στον ορίζοντα, στην άκρη του ορίζοντα

zarîște, zarîști *ουσ. θηλ.* 1. ο ορίζοντας 2. το ξέφωτο (σε δάσος)

zarvă *ουσ. θηλ.* 1. ο θόρυβος, ο σάλος, ο σματάς, ο πάταγος, η φασαρία 2. η αναταραχή, η ταραχή, ο ντόρος, η αναστάτωση 3. η οχλαγωγία, η οχλοβοή

zarzavagioaică, zarzavagioaice *ουσ. θηλ.* η μανάβισσα, η λαχανοπώλισσα

zarzavagiū, zarzavagii *ουσ. αρσ.* 1. ο μανάβης, ο λαχανοπώλης 2. ο περιβολάρης

zarzavat, zarzavaturi *ουσ. ουδ.* το λαχανικό, τα λαχανικά, τα κηπευτικά χορταρικά, το ζαρζαβάτι

// **grădină de** ~ ο λαχανόκηπος // **piața de** ~ η λαχαναγορά
zarzări, zarzări *ουσ. αρσ.* η βερικοκιά
zarzără, zarzăre *ουσ. θηλ.* το βερικόκο
zaț, zațuri *ουσ. ουδ.* 1. το κατακάθι, η ζούρα, το κατακάθισμα, η υποστάθμη 2. τυπ. το στοιχειοθετημένο κείμενο
zavără, zavare *ουσ. θηλ.* 1. η Επανάσταση του 1821 στην Βλαχία 2. η Φιλική Εταιρεία
zavergii, zavergii *ουσ. αρσ.* 1. ο επαναστάτης του 1821 στην Βλαχία 2. το μέλος της Φιλικής Εταιρείας
zavistie, zavistii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η ζήλεια, το πείσμα, το γινάτι 2. ο φθόνος, το μίσος, η εχθρότητα
zavistio-oasă, zavistioși-oase *επιθ. (ιστ.)* 1. ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο, πεισματάρικος-η-ο 2. φθονερός-ή-ό
zăbală, zăbale *ουσ. θηλ.* το χαλινάρι
zăbavă, zăbave *ουσ. θηλ.* 1. η αργοπορία, η καθυστέρηση 2. η χρονοτριβή, η επιβράδυνση, το χάσομέρι // **fără de** ~ χωρίς χρονοτριβή // **un bob** ~ λίγη υπομονή, αμέσως
zăbălos-oasă, zăbăloși-oase *επιθ. (λαϊκ.)* 1. σπυριάρης-α-ικο 2. βρωμιάρης-α-ικο, ακάθαρτος-η-ο
zăbăuc-ă, zăbăuci-ce *επιθ.* 1. σαστισμένος-η-ο 2. ανόητος-η-ο, χαμένος-η-ο
zăblău, zăblaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. η κουβέρτα, η βελέντζα από κατοικίσιο μαλλί 2. το χαλί από κατοικίσιο μαλλί
zăbăvi, zăbăvesc *l. p. αμ.* 1. αργώ, αργοπορώ, καθυστερώ, βραδυπορώ 2. παρακάθομαι (σ' ένα μέρος), χασομερώ, σταματώ *ll. p. μετ.* 1. βραδύνω, καθυστερώ κάτι, επιβραδύνω 2. σταματώ κάτι
zăbovire, zăboviri *ουσ. θηλ.* η αργοπορία, η καθυστέρηση, η βραδυτητα, η επιβράδυνση
zăbovit-ă, zăboviți-te *επιθ.* 1. καθυστερημένος-η-ο, βραδύς-εία-ύ, αργός-ή-ό, βραδυκίνητος-η-ο 2. αναβληθείς-είσα-έν
zăbranic, zăbrănice *ουσ. ουδ.* το κρέπι, το μαύρο λεπτό ύφασμα, το πένθιμο πέπλο γυναικών, οι μαύρες ταινίες για το μπράτσο κ.λ.π. σε περίπτωση πένθους
zăbrea, zăbrele *ουσ. θηλ.* η κιγκλίδα, το κάγκελο, το κιγκλιδωμά // **fereastră cu zăbrele** το παράθυρο με κιγκλιδώμα
zăbreli, zăbrelesc *p. μετ.* κιγκλιδώνω, καγκελώνω
zăbreliț-ă, zăbreliți-te *επιθ.* κιγκλιδωτός-ή-ό, καγκελωτός-ή-ό
zăbun, zăbune *ουσ. ουδ.* το ζιπούνι, το ζιμουνί, το γιλέκο με κοντά μανίκια
zăcare, zăcări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η παραμονή στο κρεβάτι του αρρώστου, το κρεβάτιμα αρρώστου // **a cădea în** ~ πέφτω άρρωστος στο κρεβάτι
zăcământ, zăcăminte *ουσ. ουδ.* το κοίτασμα (στρώμα ορυκτού)
zăcător-oare, zăcători-oare *l. επιθ.* κατάκοιτος-η-ο, κλινήρης-ης-ες, κρεβατωμένος-η-ο εξαιτίας αρρώστιας *ll. ουσ. θηλ.* 1. το πιθάρι, το βαγένι, το βουτσι, το μεγάλο βαρέλι 2. η σταλίστρα (ο τόπος όπου σταλάζει το κοπάδι το μεσημέρι)
zăcea, zac *p. αμ.* κοιτόμαι, κέιτομαι, κατάκειμαι, κείμαι // **a ~ în pat** είμαι κατάκοιτος, κρεβατωμένος, μένω στο κρεβάτι εξ αιτίας

αρρώστιας // **a ~ la închisoare** κείτομαι στη φυλακή // **aici zace** ενθάδε κείται (στα επιτύμβια μνημεία) // **cățile -u pe jos** τα βιβλία κείτονταν κάτω
zăcere, zăceri *ουσ. θηλ.* το να κείται κάποιος
zăcut *ουσ. ουδ.* ιδ. zăcere
zăcut-ă, zăcuți-te *επιθ.* κατάκοιτος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό, κρεβατωμένος-η-ο // **~ de vărsat** βλοιοκομμένος-η-ο
zădări, zădăresc *p. μετ.* 1. παροτρύνω, ανακινώ 2. αναμοχλεύω, διεγείρω
zădărire, zădăririi *ουσ. θηλ.* η παρότρυνση, η διέγερση, η ανακίνηση
zădărit-ă, zădăriți-te *επιθ.* παρακινημένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο, μανιασμένος-η-ο
zădărnici, zădărnicesc *p. μετ.* 1. ματαιώνω 2. προκαλώ αποτυχία 3. εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος
zădărnici, zădărnicii *ουσ. θηλ.* 1. η ματαιότητα, η ματαιοπονία 2. το ανωφελές
zădărnici, zădărnici *ουσ. θηλ.* η ματαίωση, η εμπόδιση πραγματοποίησης ενέργειας
zăduf, zădufuri *ουσ. ουδ.* 1. το κάμα, η λάβρα, η κάψα, η υπερβολική ζέση 2. μτφ. η στενοχώρια, η δυσαρέσκεια
zăgan, zăgane *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γυπαετός, ο γύπας
zăgaz, zăgazuri *ουσ. ουδ.* 1. ο υδατοφράχτης, ο υδροφράχτης, το φράγμα νερού 2. ο φραγμός, το ανάχωμα, το πρόχωμα // **a se rupe -urile cerului** σπάζουν τα φράγματα του ουρανού (η χειμαρρώδης βροχή)
zăgăzui, zăgăzuiesc *p. μετ.* 1. φράζω, αποφράζω, κατασκευάζω φραγμό 2. εμποδίζω, σταματώ, αναχαίττω
zăgăzuire, zăgăzuiri *ουσ. θηλ.* 1. η απόφραξη, το φράξιμο 2. ο αναχωματισμός 3. η αναχαίτιση
zăgăzuit-ă, zăgăzuiri-te *επιθ.* 1. αποφραγμένος-η-ο 2. αναχωματισμένος-η-ο 3. κλειστός-ή-ό, κλεισμένος-η-ο (φράγμα νερού, κ.λ.π.)
zăhărel, zăhărele *ουσ. ουδ.* το ζαχαρωτό // **a duce pe cineva cu -ul** δίνω (κάνω) απατηλές υποσχέσεις, φέρνω κάποιον με το καλό
zăloagă, zăloage *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο σελιδοδείκτης
zălog, zăloguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ενέχυρο, το αμανάτι ή παίρνω κάτι σαν ενέχυρο // **a lăsa** ~ αφήνω αμανάτι, ενεχυριάζω
zălogi, zălogesc *p. μετ.* 1. ενεχυριάζω δίνω κάτι σαν ενέχυρο 2. δίνω πρόσωπο σαν όμηρο
zălogire, zălogiri *ουσ. θηλ.* 1. ο ενεχυροδανεισμός 2. η κατακράτηση ομήρου
zălogit-ă, zălogiți-te *επιθ.* 1. ενεχυροδανεισμένος-η-ο 2. αυτός που είναι κρατημένος-η-ο σαν όμηρος
zălud-ă, zăluzi-de *επιθ.* 1. παλαβός-ή-ό, ζουρλός-ή-ό, τρελός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές 2. σαστισμένος-η-ο, αφελής-ής-ές, αδέξιος-ια-ιο, αμάθητος-η-ο, ανόητος-η-ο, ανεπιτήδειος-α-ο
zăluță, zăluțe *ουσ. θηλ.* 1. ο μικρός κρίκος αλυσίδας 2. το μικρό αλυσιδωτό πλέγμα
zăluzeală, zăluzeli *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η παλαβομάρα, η ζουρλαμάρα, η ζούρλια, η τρέλα, η τρελαμάρα
zăluzi, zăluzesc *l. p. αμ.* είμαι παλαβός, είμαι ανόητος, είμαι ζουρλός *ll. p. μέσο* γίνομαι παλαβός, τρελαίνομαι, βγαίνω απ' τον εαυτό μου

zămisli, zămislese *l. p. μετ.* 1. συλλαμβάνω, μένω έγκυος, κυσφορώ, εγκυμονώ 2. πλάθω, δημιουργώ, πλαστουργώ *ll. p. μέσο* 1. γεννιέμαι, γεννώμαι, φύομαι 2. γίνομαι, αποκτώ ύπαρξη, πραγματοποιούμαι

zămislire, zămisliri *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η κύηση, η σύλληψη, η κυοφορία, η εγκυμοσύνη 2. η γέννηση, το πλάσιμο

zămori, zămoresce *p. μέσο (επαρχ.)* τρέφομαι με λίγη τροφή, τόση όση για να συντηρηθώ

zănatic-ă, zănatici-ce *επίθ.* 1. βλαμμένος-η-ο, άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο 2. σαστισμένος-η-ο

zângăneală, zângăneli *ουσ. θηλ.* η κλαγγή, ο μεταλλικός κρότος

zângăni, zângănesc *l. p. αμ.* 1. κλαγγάζω 2. ηχώ *ll. p. μετ.* κάνω κρότο, κροτώ // **zângănesc armele** κροτούν τα όπλα

zângănire, zângăniri *ουσ. θηλ.* 1. η κλαγγή, ο κρότος 2. ο ήχος

zângănit, zângănituri *ουσ. ουδ.* η κλαγγή // ~ **de arme** η κλαγγή των όπλων

zănoagă, zănoage *ουσ. θηλ.* το οροπέδιο πάνω σε βουνό με απότομες πλαγιές

zăpadă, zăpezi *ουσ. θηλ.* το χιόνι // **a cădea** ~ πέφτει χιόνι // **acoperit cu** ~ χιονοσκεπής-ής-ές, χιονισμένος-η-ο // **alb ca** ~ χιονάτος-η-ο, χιονόλευκος-η-ο // **Albă ca zăpada** η χιονάτη // **avalanșă de** ~ η χιονοστιβάδα // **bătaie cu zăpada** ο χιονοπόλεμος // **fulg de** ~ η χιονονιφάδα // **om de** ~ ο χιονάνθρωπος

zăpăceală, zăpăceli *ουσ. θηλ.* 1. η ζάλη, το σάσισμα, η σύγχυση, η ζουρλαμάρα, η αναμπουμπούλα, η ακαταστασία 2. η ανοησία, η τρέλα, η ζούρλια, η μούρλια 3. η αμηχανία, η ταραχή // **ce** ~! τί ακαταστασία! // **din** ~ από σάστισμα

zăpăci, zăpăcesce *l. p. μετ.* 1. ζαλίζω, φέρνω ίλιγγο, ζουρλαίνω, σαστίζω, προκαλώ σύγχυση, κάνω κάποιον να τα χάσει, μπερδεύω 2. ταράζω, μπουρλαίνω, διαταράσσω, προκαλώ ακαταστασία, φέρνω αμηχανία *ll. p. αμ.* βουρλίζω, τρελαίνω, παραζαλίζω, έχω ζάλη, είμαι σε αμηχανία *lll. p. μέσο* 1. ζαλίζομαι, πελαγώνω, τα χάνω, παραζαλίζομαι 2. βουρλίζομαι, αμηχανώ, σαστίζω // **m-am** ~ **t puțin** σάστισα λίγο

zăpăcire, zăpăciri *ουσ. θηλ.* 1. το σάσισμα, η σαστιμάρα, η βούρλα, η σύγχυση, η παραζάλη 2. η αμηχανία

zăpăcit-ă, zăpăciți-te *επίθ.* 1. σαστισμένος-η-ο, βουρλισμένος-η-ο, παραζαλισμένος-η-ο, ζουρλός 2. ταράχης-ής-ες

zăpăcitor-oare, zăpăcitori-oare *επίθ.* 1. αυτός που προκαλεί σάσισμα 2. αυτός που φέρνει ζάλη 3. ιλιγγιώδης-ής-ες

zăplan-ă, zăplani-e *ουσ. και θηλ.* 1. κρεμναντάς-ού (ο, η) 2. χεροδύναμος-η (ο, η)

zăplaz, zăplazuri *ουσ. ουδ.* ο σανιδοφράκτης

zăpușeală, zăpușeli *ουσ. θηλ.* 1. η κουφάβραση, η αποπνικτική ζέστη 2. το συννεφόκαμα 3. η πνιγνή ατμόσφαιρα (δεν φυσάει αέρας)

zăpuși pers. 3 zăpușește *p. μετ. (λαϊκ.)* (για τον ήλιο) κάνει αποπνικτική ζέστη

zăpușit-ă, zăpușiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* αχνιστός-ή-ό

zăpușitor-oare, zăpușitori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. αποπνικτικός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό

zărăfie, zărăfii *ουσ. θηλ.* το σαράφικο

zărgan, zărgani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η ζαργάνα (ψάρι)

zări, zăresce *l. p. μετ.* 1. διακρίνω 2. ξεχωρίζω 3. βλέπω αμυδρά 4. μπανίζω, παρατηρώ *ll. p. αμ.* και μέσο διακρίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι // **a se** ~ **de lună** φαίνεται από το φεγγάρι

zărvăi, zărvăiese *p. αμ. (επαρχ.)* θορυβώ, προκαλώ ταραχή, αναστάτωση, φασαρία

zărzărică, zărzărele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό βερίκοκο

zău *επιφ. (λαϊκ.)* 1. μα το Θεό 2. αλήθεια, σίγουρα, ασφαλώς // **a zice** ~ ορκίζομαι, λέγω μα το Θεό // **ba nu** ~ απεναντίας, αντίθετα, κάτι άλλο // **nu mă mărit, zic** ~ δεν παντρεύομαι, το ορκίζομαι // **nu știu, ~!** δεν ξέρω, μα το Θεό! (διερωτώμαι, έχω αμφιβολία)

zăvod, zăvoduri *ουσ. ουδ.* ο προσωρινός οικισμός ψαράδων σε ψαρότοπο

zăvoi, zăvoaie *ουσ. ουδ.* το άλσος, το μικρό δάσος

zăvor-zăvoare *ουσ. ουδ.* ο σύρτης, το μάνταλο, ο περάτης

zăvoraș, zăvorașe *ουσ. ουδ.* ο μικρός σύρτης, ο μικρός περάτης

zăvori, zăvorăsc *l. p. μετ.* 1. μανταλώνω 2. κλείνω την πόρτα από μέσα με τον περάτη *ll. p. μέσο* 1. μανταλώνομαι 2. κλειδώνομαι (στο σπίτι, κ.λ.π) εσωτερικά

zăvorăre *ουσ. θηλ.* 1. το μαντάλωμα 2. το κλειδωμα από μέσα

zăvorât-ă, zăvorăți-te *επίθ.* 1. μανταλωμένος-η-ο, κλειδομανταλωμένος-η-ο 2. κλειδωμένος-η-ο, διπλοκλειδωμένος-η-ο

zâmbăreț-eață, zâmbăreți-te *επίθ. (οικ.)* γελαστός-ή-ό, χαμογελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο

zâmbet, zâmbete *ουσ. ουδ.* το μειδίαμα, το χαμόγελο

zâmbi, zâmbesc *p. αμ.* 1. μειδιώ, χαμογελώ 2. έχω χαρούμενη όψη // **a ~ pe sub mustăți** χαμογελώ κρυφά 3. *μτφ.* δείχνω την εύνοιά μου σε κάποιον

zâmbire, zâmbiri *ουσ. θηλ.* το χαμόγελο, το μειδίαμα

zâmbitor-oare, zâmbitori-oare *επίθ.* γελαστός-ή-ό, χαμογελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο

zâmbre *ουσ. θηλ. πληθ.* η αρρώστια των αλόγων με φλεγμονή των ούλων και του ουρανίσκου του στόματος // **a face** ~ επιθυμώ κάτι πάρα πολύ, λαχταρώ, ποθώ δυνατό

zână, zâne *ουσ. θηλ.* 1. η νεράιδα 2. η πολύ ωραία γυναίκα 3. η καλή μοίρα, η καλοκυρά 4. η ξωτική

zângănit *ουσ. ουδ.* ιδ. zângănit

zărănă, zărne *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο στρύχνος (φυτό από το οποίο παράγεται η στρυχνίνη)

zâzanie, zâzanii *ουσ. θηλ.* 1. το ζιζάνιο, η αφορμή φιλονικίας 2. η διχόνοια, η διαφωνία // **a băga** ~ ενοπλισμό ζιζάνια, βάζω μηχανές

zâzâi pers. 3 zâzâie *p. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενστώτα)* 1. ζουζουνίζω 2. βομβώ (έντομο)

zâzâit, zâzâituri *ουσ. ουδ.* το ζουζούνισμα, ο βόμβος

zbanghiu-ie, zbanghii *επίθ.* 1. αλλοίθωρος-η-ο, τσακίρικός-η-ο 2. άτακτος-η-ο, ανήσυχος-η-ο, ζωηρός-ή-ό 3. ελαφρόμυαλος-η-ο, τρελούπτικος-η-ο

zbate, zbat *p. μέσο* 1. σπαρταρώ, σπαράζω, σφαδάζω 2. ταράζομαι, είμαι ανάστατος-η-ο 3.

χτυπιέμαι, δέρνομαι 4. σκοτώνομαι, ταλαιπωρούμαι, κουράζομαι υπερβολικά, παλεύω // **a se ~ ca pește pe uscat** σπαρταρώ σαν το ψάρι στη στεριά // **a se ~ ca să scape din strânsoare** σπαρταράει για να γλιτώσει από το σφιξιμό // **a se ~ de moarte** ψυχομαχώ, ψυχорραγώ // **eu pentru cine mă zbat?** εγώ για ποιόν σκοτώνομαι

zbatere, zbateri ουσ. θηλ. 1. το σπαρτάρισμα, ο σφαδασμός 2. η αναστάτωση 3. η ταλαιπωρία, το πάλεμα

zbântui, zbântui ρ. μέσο 1. παιχνιδίζω, χοροπηδώ 2. κάνω αταξίες, τρέλες

zbâr επιφ. σβιρ (ονοματοποιία, ο ήχος στο πέταμα των πουλιών ή εντόμων)

zbârceală, zbârceali ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η ρυτίδα, η ζάρα, το ζάρωμα

zbârci, zbârcesc I. ρ. μέσο ρυτιδώνω, ζαρώνω, σουφρώνω II. ρ. αμ. // **a ~ din nas** στραβομουτσουιάζω

zbârcire, zbârciri ουσ. θηλ. η ρυτίδωση, το ρυτίδωμα, το ζάρωμα, το σουφρωμα

zbârcit-ă, zbârciți-te επιθ. ρυτιδωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο

zbârcitură, zbârcituri ουσ. θηλ. η ρυτίδα, η ζάρα, η ζαρωματιά, το ζάρωμα, η σουφρα, το σουφρωμα // **fără zbârcitură** αζάρωτος-η-ο

zbârâi, zbârâi ρ. μετ. βουίζω, βομβώ **zbârâitură, zbârâituri** ουσ. θηλ. το βούισμα, ο βόμβος

zbârli, zbârlesc I. ρ. μετ. 1. αναμαλλιάζω, ανακατώνω τα μαλλιά του κεφαλιού 2. αναταράζω, ανακινώ // **vântul îi zbârlește părul** ο άνεμος τον αναμαλλιάζει II. ρ. μέσο 1. ανατριχιάζω, σηκώνονται τα μαλλιά του κεφαλιού μου 2. θυμώνω, οργίζομαι, χολιάζω, κακιώνω // **a se ~ la cineva** φέρομαι άσχημα σε κάποιον, αποπαίρνω κάποιον

zbârlire, zbârliri ουσ. θηλ. 1. το αναμάλλισμα, το ανατριχίσιμα 2. η ανατριχίλα 3. μτφ. το χόλιασμα, το θύμωμα, το κάκιωμα, η δυσάρεσκεια

zbârliți-ă, zbârliți-te επιθ. 1. αναμαλλιασμένος-η-ο, ανατριχός-η-ο 2. μτφ. χολωμένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο

zbârn επιφ. μιμείται τον ήχο των εντόμων στο πέταγμα τους ή του παλμού της χορδής, κ.λ.π.

zbârâi, zbârâi ρ. αμ. 1. βομβώ, βουίζω 2. κουδουνίζω

zbârâială, zbârâieli ουσ. θηλ. ο βόμβος, η βουή, το βούισμα

zbârâire, zbârâiri ουσ. θηλ. ο βόμβος, η βουή, το βούισμα

zbârâit, zbârâituri ουσ. ουδ. 1. το βούισμα, το βουητό, ο βόμβος 2. το κουδούνισμα

zbârâitor-oare, zbârâitori-oare I. επιθ. βουίζων-ουσα-ον II. ουσ. θηλ. η ροκάνα, το κρόταλο

zbârâitură, zbârâituri ουσ. θηλ. ο βόμβος, το βούισμα, το κουδούνισμα

zbg, zbguri ουσ. ουδ. 1. το παιχνίδισμα, το χοροπήδημα 2. η αταξία

zbgui, zbgui ρ. μέσο 1. παιχνιδίζω, παιγνιδίζω 2. χοροπηδώ 3. ατακτώ, κάνω αταξίες, είμαι ζωηρός

zbguială, zbguieli ουσ. θηλ. 1. το χοροπήδημα, το παιγνίδισμα 2. η ζωηράδα

zbenguire, zbenguiuri ουσ. θηλ. ιδ. **zbenguială**

zbenguit ουσ. ουδ. ιδ. **zbenguială**

zbenguiți-ă, zbenguiți-te επιθ. παιγνιδιάρικος-η-ο, άτακτος-η-ο, ανήσυχος-η-ο

zbenguitoar-oare, zbenguitori-oare επιθ. παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιγνιδιάρικος-η-ο

zbic, zbicari ουσ. αρσ. ο μαστιγοφόρος

zbici, zbicesc I. ρ. μετ. στεγνώνω II. ρ. μέσο γίνομαι στεγνός, ξηραίνομαι

zbicit-ă, zbiciți-te επιθ. Ξερός-ή-ό, στεγνός-ή-ό

zbiera, zbier ρ. αμ. 1. φωνασκώ, μπήγω τις φωνές, σκούζω 2. ουρλιάζω, ορούμαι, βρυχιέμαι 3. γκαρίζω (γάιδαρος)

zbierat ουσ. ουδ. 1. το σκούξιμο, το ουρλιαχτό, ο βρυχηθμός 2. το γκάρισμα (γάιδαρος)

zbierătură, zbierături ουσ. θηλ. το σκούξιμο, το ούρλιασμα, η δυνατή κραυγή

zbieret, zbierete ουσ. ουδ. 1. το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα, το σκούξιμο, ο βρυχηθμός, η δυνατή κραυγή 2. το γκάρισμα (γάιδαρος)

zbiți, zbițiuri ουσ. ουδ. ο συρμάντινος βρόχος για το πιάσιμο των αδέσποτων σκυλιών, ο μπόγιας

zbir, zbiri ουσ. αρσ. ο βάνασος, ο σκληρός άνθρωπος, ο σκληρόκαρδος

zbor, zboruri I. ουσ. ουδ. το πέταγμα, η πτήση, το πέταμα // **~ de agrement** η πτήση αναψυχής // **~ cosmic** η διαστημική πτήση // **~ simulat** η εικονική πτήση // **~ul avionului** η πτήση του αεροπλάνου

// **~ul vulturului** το πέταγμα του αετού // **a-și lua ~ul** ανίπταμαι, υψώνομαι στον αέρα // **platforma**

de ~ η πλατφόρμα πτήσεως II. επιρ. **έκφρ. în ~** εν πτήσει // **din ~** απ' την πτήση, στο φτερό, στον αέρα

zborși, zborșesc I. ρ. μέσο 1. αγριεύω, εξαγριώνομαι, θυμώνω 2. παραφέρομαι, βγαίνω απ' τα όρια, εξοργίζομαι 3. (για τρόφιμα) ξινίζω, αποκτώ ξινή γεύση II. ρ. μετ. αναμαλλιάζω, ξεμαλλιάζω, κάνω τα μαλλιά ακατάστατα

zborșire, zborșiri ουσ. θηλ. 1. το αγρίεμα, η εξαγρίωση 2. η παραφορά, ο θυμός 3. (για τρόφιμα) το ξίνισμα 4. το αναμάλλισμα, το ξεμαλλιάσμα, τα ακατάστατα μαλλιά

zborșiți-ă, zborșiți-te επιθ. 1. αγριεμένος-η-ο, εξαγριωμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο, μανιασμένος-η-ο, μανιωμένος-η-ο 2. αναμαλλιασμένος-η-ο

ξεμαλλιασμένος-η-ο, με τα μαλλιά ακατάστατα 3. (για τρόφιμα) ξινισμένος-η-ο

zbucium, zbuciumuri ουσ. ουδ. 1. η ανησυχία, η ταραχή, η αναστάτωση 2. η αγωνία, ο συγκλονισμός, το βάσανο 3. η αταξία

zbuciuma, zbucium I. ρ. μετ. 1. ταρασσω, τaráζω, συνταράσσω 2. αναστατώνω, προκαλώ αταξία, ανησυχία II. ρ. μέσο 1. ταρασσομαι, συνταράσσομαι 2. αναστατώνομαι, ανησυχώ 3. ταλαιπωρούμαι

zbuciumare, zbuciumări ουσ. θηλ. 1. το τάραγμα, το βασάνισμα, η ταραχή 2. η ανησυχία, η αγωνία, η αναστάτωση, η ταλαιπωρία, η ανακίνηση 3. το σπαρτάρισμα, ο σφαδασμός

zbuciumat-ă, zbuciumați-te επιθ. 1. ταραγμένος-η-ο, ταραχώδης-ης-ες, βασανισμένος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο, αγωνιώδης-ης-ες, αναστατωμένος-η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο

zbughi επιφ. φεύγω! (για φρήγορη φυγή)

zbughi, zbughesc ρ. μετ. φεύγω γρήγορα // **a o ~** το σκάω, το στρίβω

zbughire, zbughiri *ουσ.* *θηλ.* η φευγάλα, το φευγιό
zbura, zbor *l. ρ. αμ.* πετώ, πετάω, ίπταμαι, ανίπταμαι, φτερουγίζω // **a ~ timpul** περνάει ο καιρός // **nu tot ce zboară se mănâncă** όποιος δεν είδε κάστρο, βλέπει φούρνο και ξυπάζεται // **zboară săgeata** πετάει το βέλος // **zburând ca un înger în văzduh** πετώντας σαν άγγελος στον αϊθέρα *ll. ρ. μετ. μτφ.* τινάζω // **a ~ pe cineva de undeva** πετάω κάποιον από κάπου // **a-i ~ capul cuiva** παίρνω το κεφάλι κάποιου // **a-și ~ creierii** τινάζω τα μυαλά μου στον αέρα // **la -t din sală** τον πέταξε από την αίθουσα

zburare, zburări *ουσ.* *θηλ.* το πέταγμα, το πέταμα, η πτήση

zburat-ă, zburăți-te *επίθ.* 1. ιπτάμενος-η-ο 2. διασκορπισμένος-η-ο 3. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο
zburător-oare, zburători-oare *l. επίθ.* 1. πετούμενος-η-ο, ιπτάμενος-η-ο // **aripi zburătoare** τα ιπτάμενα φτερά // **obiect ~ neidentificat** το ιπτάμενο αντικείμενο αγνώστου ταυτότητας *ll. ουσ. αρσ.* 1. ο αεροπόρος 2. *μυθ.* ο πτερωτός, ο φτερωτός (το φανταστικό *ον*, προσωποποιεί τον αγαπημένο άντρα) *lll. ουσ.* *θηλ.* το πετούμενο, το πτηνό, το πουλί (στον *πληθ.* τα πτερωτά)

zburătură, zburături *ουσ.* *θηλ.* 1. η ριξιά, η ρίψη, η απόσταση μέχρι που φτάνει το πράγμα που έχει ριχτεί 2. το κομμάτι ξύλου που πετιέται με ρίξιμο // **de parte ca la o ~ de prăstie** μακριά σαν σε μια ριξιά σφεντόνας

zburda, zburd *ρ. αμ.* 1. χοροπηδώ 2. παιχνιδίζω, παιγνιδίζω 3. κινούμαι γρήγορα απ' το ένα σημείο στο άλλο 4. έχω χαρούμενη διάθεση // **a-i ~ inima** είμαι χαρούμενος, πηδάει η καρδιά μου

zburdălnic-ă, zburdălnici-ce *επίθ.* 1. παιγνιδιάρης -άρα-ικο, παιγνιδιάρικος-ικη-ικο 2. πηδηχτούλης -α-ικο, άτακτος-η-ο, ζωηρός-ή-ό

zburdare, zburdări *ουσ.* *θηλ.* η ζωηρότητα, η αταξία, το χοροπήδημα

zburdălnicie, zburdălnicii *ουσ.* *θηλ.* 1. η ζωηρότητα, το παιγνίδισμα, το χοροπήδημα 2. η αταξία, η τρελαμάρα

zdragon, zdrăgoni *ουσ. αρσ.* (λαϊκ.) ο μεγαλόσωμος άνθρωπος

zdrahon, zdrahoni *ουσ. αρσ.* ιδ. *zdrăgon*

zdrang *επιφ.* ο ήχος από τη σύγκρουση των μεταλλικών σωματιών

zdravăn-ă, zdrăveni-e *l. επίθ.* 1. εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-έα-έο 2. γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό // **a nu fi ~ la cap** δεν είναι γερός στο κεφάλι του (δεν είναι με τα σωστά του) *ll. επίρ.* 1. γερά, δυνατά 2. στερεά // **a bate ~ δέρνω γερά** // **a mânca ~** τρώγω γερά

zdrăngăni, zdrăngănesc *l. ρ. αμ.* 1. βροντώ, κροτώ 2. κουδουνίζω *ll. ρ. μετ.* 1. παράγω ήχους με τις χορδές μουσικού οργάνου 2. παίζω μουσικό όργανο χωρίς επιδεξιότητα, γρατσουνίζω ένα μουσικό όργανο
zdrăngănit *ουσ. ουδ.* η κλαγγή // **-de arme** η κλαγγή όπλων

zdrăngănitură, zdrăngănituri *ουσ.* *θηλ.* 1. η κλαγγή, ο κρότος, ο βρόντος, το βρόντημα 2. το κουδούνισμα

zdreanță, zdrește *ουσ.* *θηλ.* 1. το ράκος, το κουρέλι 2. η πατασβούρα // *μτφ.* ~ **umană** ο άνθρωπος σε κατάπτωση // **m-a făcut ~** με εξευτέλισε

zdreli, zdrelesc *l. ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω 2. τραυματίζω ελαφρά την επιδερμίδα *ll. ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, γρατσουνιέμαι

zdrelire, zdreliri *ουσ.* *θηλ.* 1. το γρατσούνισμα, η αμυχή 2. το επιπόλαιο σχίσμο του δέρματος
zdrelit-ă, zdreliti-te *επίθ.* γρατσουνισμένος-η-ο
zdrelitură, zdrelituri *ουσ.* *θηλ.* η γρατσουνιά, η αμυχή

zdrênțaros-oasă, zdrênțaroși-oase *l. επίθ.* 1. κουρελιάρης-α-ικο, κουρελιάρικός-ικη-ικο, κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης-ης-ες, ρακένδυτος-η-ο 2. καταξεσκισμένος-η-ο *ll. ουσ. αρσ. και θηλ.* κουρελής-ού (ο, η)

zdrênțui, zdrênțuiesc *l. ρ. μέσο* κουρελιάζομαι, γίνομαι κουρέλια // **m-am -t de tot** κουρελιάστηκε τελείως, κατακουρελιάστηκε *ll. ρ. μετ.* 1. κουρελιάζω 2. καταξεσκίζω // **la -t haina** του κουρέλιασε το ρούχο

zdrênțuit-ă, zdrênțuiți-te *επίθ.* 1. κουρελιασμένος -η-ο, κουρελιάρικός-ικη-ικο, ρακένδυτος-η-ο 2. καταξεσκισμένος-η-ο

zdrobeală, zdrobeli *ουσ.* *θηλ.* η συντριβή, η σύντριψη, η σύνθλιψη

zdrobi, zdrobesc *l. ρ. μετ.* 1. συντρίβω, συνθλίβω 2. θραύω, κοπανίζω 3. πατάσσω *ll. ρ. μέσο* 1. συντρίβομαι, θρυμματίζομαι 4. συνθλίβομαι

zdrobire, zdrobiri *ουσ.* *θηλ.* 1. η σύντριψη, η συντριβή, η σύνθλιψη 2. *μτφ.* η βαθιά θλίψη, η βαθιά λύπη

zdrobit-ă, zdrobiți-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, θρυμματισμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο 2. στενοχωρημένος-η-ο, καταθλιμμένος-η-ο 3. κατεστραμμένος-η-ο

zdrobitor-oare, zdrobitori-oare *l. επίθ.* 1. συντριπτικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό // **argument ~** το συντριπτικό επιχείρημα // **majoritatea zdrobitoare** η συντριπτική πλειοψηφία *ll. ουσ. θηλ.* (τεχ.) η συνθλιπτική μηχανή // **stapălozdrăgnic** μηχανή σταφυλοσυνθλιπτική μηχανή

zdrobitură, zdrobituri *ουσ.* *θηλ.* 1. το συντρίμμα, το σύντριμμα 2. το θρύμμα, το τρίμμα

zdronc *επιφ.* ο ήχος από σύγκρουση μεταλλικών αντικειμένων

zdroncăni, zdroncănesc *ρ. αμ.* (για τα οχήματα) τραντάζομαι, δονούμαι

zdrumica, zdrumic *ρ. μετ.* (λαϊκ.) 1. κατακομματίζω, κατακερματίζω 2. *μτφ.* καταστρέφω

zdruncina, zdruncin *l. ρ. μετ.* 1. τινάζω, ανατινάζω, τραντάζω 2. σείω, διασείω, κλονίζω, κραδάζω 3. δονώ // **a ~ credința cuiva** κλονίζω την πίστη κάποιου // **această mașină zdruncină rău** τούτη η άμαξα τραντάζει άσχημα *ll. ρ. μέσο* 1. σείομαι, τραντάζομαι, διασείομαι 2. κλονίζομαι, τραντάζομαι 3. ανατινάζομαι 4. δονούμαι // **casa se zdruncină din temelii** το σπίτι σείεται από τα θεμέλια

zdruncinare, zdruncinări *ουσ.* *θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο τρανταγμός, η διάσειση 2. ο κλονισμός, ο κραδασμός 3. το τίναγμα 4. η δόνηση

zdruncinat-ă, zdruncinați-te *επίθ.* 1. τρανταγμένος -η-ο, διασεισμένος-η-ο 2. κλονισμένος-η-ο, παραγμένος-η-ο

zdruncinător-oare, zdruncinători-oare *επίθ.* 1. τρανταχτός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό, συγκλονιστικός -ή-ό 2. κραδαστικός-ή-ό

zdruncinătură, zdruncinături ουσ. θηλ. 1. το τράνταγμα, η διάσειση, η δόνηση 2. το τίνταγμα, ο τινάγμος, το ανατίνταγμα, ο κραδασμός 3. μτφ. το τάρραγμα, ο παραγμός, η παραχή
zdup ι. επιφ. ζτουπ (ο ήχος από το πέσιμο αντικειμένων ή κάποιου βάρους ή βαριών βημάτων) ll. ουσ. ουδ. (οικ.) η φυλακή
zeamă, zemuri ουσ. θηλ. 1. ο ζωμός, το ζουμί 2. ο χυμός // ~ **de lămâie** ο χυμός λεμονιού // ~ **lungă** ο μακροζωμός // ~ **de varză** η άρμη από λάχανο // **a mânca singur bucățile și a lăsa altora zeama** τρώγω ο ίδιος τα κομμάτια και αφήνω στους άλλους το ζουμί // **fierbe cu zeama lui** βράζει με το ζουμί του
zebrat-ă, zebrați-te επιθ. ραβδωτός-ή-ό (όπως η ζέβρα)
zebră, zebre ουσ. θηλ. (ζωολ.) ο όναγρος, η ζέβρα
zebu ουσ. αρσ. (ζωολ.) ο ζεμπουί, ο ινδικός βους
zece, zeci αριθ. απ. 1. δέκα // **are ~ ani** έχει δέκα χρόνια // **are ~ elevi** είναι δέκα χρονών // **a avea ~ vîieți** έχει δέκα ζωές // **cu ~ la sută** προς δέκα τοις εκατόν // **plecau căte ~** έφευγαν ανά δέκα // **unități, zeci, sute** μονάδες, δεκάδες, εκατοντάδες // **vreo ~** καμιά δεκαριά
zecelea, zecea αριθ. τακτ. (έχει μπροστά το „al”, „a”) δέκατος-η-ο // **al ~ an de muncă** ο δέκατος χρόνος εργασίας // **a zecea aniversare** η δεκαετηρίδα // **clasa a zecea** η δεκάτη τάξη
zecimal-ă, zecimal-e ι. επιθ. δεκαδικός-ή-ό // **balanță** -ă η δεκαδική ζυγαριά // **cântar ~** το δεκαδικό καντάρι // **clasificare** -ă η δεκαδική ταξινόμηση (το σύνολο διαφέρει σε δέκα τάξεις, κάθε τάξη υποδιαιρείται σε δέκα και ούτω καθεξής) // (μαθ.) **fracție** -ă το δεκαδικό κλάσμα // (μαθ.) **logaritm** ~ ο δεκαδικός λογάριθμος // (μαθ.) **număr ~** ο δεκαδικός αριθμός // **sistem ~** το δεκαδικό σύστημα ll. ουσ. θηλ. (μαθ.) το δεκαδικό ψηφίο // **cu două ~** e με δύο δεκαδικά ψηφία
zecime, zecimi ουσ. θηλ. το δέκατο // **patru zecimi** τέσσερα δέκατα
zecui, zecuiesc ρ. μετ. δεκατίζω
zecuială, zecuieli ουσ. θηλ. η δεκάτη, το δέκατο μέρος εισοδήματος (είδος πρωτόγονης μορφής φορολογίας)
zecuire, zecuiuri ουσ. θηλ. το δεκάτισμα, το δεκάτεμα
zecuitor, zecuitoari ουσ. ουδ. ο δεκατιστής
zefir, zefiri, zefiruri ι. ουσ. αρσ. ο ζέφυρος, ο πουνέντες (άνεμος) ll. ουσ. ουδ. το ζεφύρι (λεπτό βαμπακερό και χρωματιστό ύφασμα)
zeflema, zeflemele ουσ. θηλ. ο χλευασμός, ο εμπαιγμός, η κοροϊδία, το περιγέλασμα, το αναγέλασμα // **a lua în ~** χλευάζω κάποιον, τον περιπαίζω
zeflemisi, zeflemisesc ρ. μετ. 1. χλευάζω, εμπαιζώ, αναγελώ, περιπαίζω, κοροϊδεύω 2. ειρωνεύομαι, σκώπτω, παίρνω στο μεζέ, παίρνω κάποιον στο ψιλό
zeflemisire, zeflemisiri ουσ. θηλ. ο εμπαιγμός, η κοροϊδία, το σκώμμα, το περιπαίγμα, το κοροϊδεμα, το περιγέλασμα, ο χλευασμός
zeflemist-ă, zeflemiști-ste ι. επιθ. σκωπτικός-ή-ό, ειρωνικός-ή-ό, περιπατικός-ή-ό, εμπαικτικός-ή-ό, κοροϊδευτικός-ή-ό, χλευαστικός-ή-ό ll. ουσ. αρσ. και θηλ. χλευαστής-άστρια (ο, η), περιπαίκτης-κτρα (ο, η), χλευάζων-ουσα (ο, η)

zeflemitor-oare, zeflemitori-oare επιθ. ειρωνικός-ή-ό, σκωπτικός-ή-ό, εμπαικτικός-ή-ό, χλευαστικός-ή-ό, περιπατικός-ή-ό
zeghe, zeghi ουσ. θηλ. ο αντρικός μακρύς επενδύτης από σαγιάκι ή γούνα, ειδικό ένδυμα των χωρικών
zegas ουσ. ουδ. το θαλασσοχόρτο
zeie, zeie ουσ. θηλ. (αρχ.) η θεά
zeifica, zeific ρ. μετ. αποθεώνω, εκθειάζω, θεοποιώ
zeificare, zeificări ουσ. θηλ. η αποθέωση, η θεοποίηση, ο εκθειασμός
zeitate, zeități ουσ. θηλ. η θεότητα
zeiță, zeițe ουσ. θηλ. η θεά, η θεία
zei, zeliuri ουσ. θηλ. 1. ο ζήλος 2. η προθυμία 3. η ζέση // **a-și îndeplini cu ~ obligațiile** εκπληρώνω με ζήλο τις υποχρεώσεις μου // **exces de ~** ο υπερβολικός ζήλος
zeios-oasă, zeioși-oase επιθ. ζηλωτής-ώτρια (ο, η), πρόθυμος-η-ο, με ζήλο
zemos-ă, zemoși ουσ. θηλ. η θεότητα
zemos-ă, zemoși-oase επιθ. ζουμερός-ή-ό, χυμώδης-ης-ες // **mâncare zemoasă** το ζουμερό φαί (φαγητό)
zemui pers. 3 zemuieste ι. ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) εξουσιάζω, βγάζω ζουμί ll. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) γίνονται ζουμερός-ή-ό
Zenda ουσ. θηλ. η Ζενδ-Αβέστα (η κοινή ονομασία των ιερών βιβλίων των αρχαίων Περσών που αποδίδονται στο Ζωρόαστρο)
zenit ουσ. ουδ. (αστρ.) 1. το ζενίθ, το μεσουράνημα, το κατακόρυφο 2. μτφ. το ανώτατο σημείο, ο ανώτατος βαθμός
zenital-ă, zenitale επιθ. (αστρ.) ζενιθικός-ή-ό // **distanță** -ă η απόσταση ζενίθ
zepelin, zepeline ουσ. ουδ. το ζέππελιν, το αερόστατο μεγάλου μεγέθους
zer, zeruri ουσ. ουδ. το τυρόγαλο // **a scoate ~ din piatră** κάνω κάτι το απίστευτο // **a se alege brânza de ~** χωρίζω το τυρί από το τυρόγαλο (ξεχωρίζω το καλό από το κακό)
zero, zerouri ουσ. ουδ. (μαθ.) το μηδέν, το μηδενικό, το ζερό // ~ **absolut** το απόλυτο μηδέν // **a reduce ceva la ~** ανάγω κάτι στο μηδέν (κάνω κάτι ίσο με το μηδέν) // (γραμμα.) **desinență** ~ το πρόθεμα ή η κατάληξη μηδέν (σε κλιτό μέρος του λόγου) // **sub ~** κάτω από το μηδέν
zeros-oasă, zeroși-oase επιθ. (για γάλα, βούτυρο, τυρί) νερούλος-ή-ό (με πολύ νερό)
zestras, zestrași ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο εσώγαμπρος, ο άντρας που μετά από το γάμο κατοικεί στο νοικοκυριό της συζύγου του
zestre ι. ουσ. θηλ. η προίκα, το προικίο // **a da ~** δίνω προίκα, προικοδοτώ, προικίζω // **contract de ~** το προικοσύμφωνο // **dare de ~** η προικοδότηση // **dător de ~** ο προικοδότης // **primitor de ~** ο προικολήπτης ll. επιθ. έκφρ. **de ~** προικώς-ώς-ώο, προικιάτικος-η-ο
zețar, zețari ουσ. αρσ. (τυπ.) ο στοιχειοθέτης
zețarie, zețării ουσ. θηλ. η στοιχειοθεσία, το στοιχειοθετείο
zeu, zei ουσ. αρσ. ο Θεός
zeugmă, zeugme ουσ. θηλ. (γραμμα.) το ζεύγμα
zevzec-eacă, zevzeci-ce επιθ. 1. ανόητος-η-ο 2. παρλόλογος-η-ο, απερισκεπτός-η-ο
zeze επιφ. (αργκ.) 1. σάχλα, σαχλαμάρα! 2. κουταμάρα, βλακεία, ανοησία!

zgaiă, zgaihe ουσ. θηλ. 1. η γρατσουνιά 2. (λαϊκ.) η οφθαλμοπάθεια, η ψωροφθαλμία
zgardă, zgârzi ουσ. θηλ. το περιλαίμιο σκύλου
zgâibat-ă, zgâibați-te επίθ. (επαρχ.) γρατσουνισμένος-η-ο
zgâi, zgâiesc Ι. ρ. αμ. γουρλώνω τα μάτια, κοιτάζω με προσοχή ΙΙ. ρ. μέσο 1. κοιτάζω αφηρημένα 2. μορφάζω, στραβομουτσουνιάζω // **îmi zgâiesc ochii** κοιτάζω με γουρλωτά μάτια
zgăire, zgăiri ουσ. θηλ. το γούρλωμα, το στραβομουτσούνισμα
zgăit-ă, zgăiți-te επίθ. γουρλωμένος-η-ο, γουρλωτός-ή-ό, γουρλομάτης-α-ικο
zgâlțai, zgâlțâi Ι. ρ. μετ. 1. παρακουνώ, τραντάζω 2. σείω, τινάζω, ταράσσω ΙΙ. ρ. μέσο 1. κουνιέμαι, παρακουνιέμαι, τραντάζομαι 2. σείομαι, σιείμαι, τινάζομαι, ταράσσομαι
zgâlțaială, zgâlțâieli ουσ. θηλ. ιδ. **zgâlțătură**
zgâlțătură, zgâlțături ουσ. θηλ. 1. το παρακούνημα, το κούνημα, το τράνταγμα, ο κλονισμός 2. το σείσιμο, η σείση, το τίναγμα, το τάρραγμα
zgâmboi, zgâmboi ουσ. αρσ. (οικ.) ο πιτσιρίκος, το μικρό παιδί
zgândări, zgândăresc Ι. ρ. μετ. 1. ανασκαλεύω, ανακινώ, υποδαυλίζω, υποκινώ 2. σκαλίζω, ανασκαλίζω, αναξέω, αναξύνω 3. ερεθίζω ΙΙ. ρ. μέσο ερεθίζομαι (σε πληγή), οργίζομαι, ανασκαλεύομαι
zgândărire, zgândăririi ουσ. θηλ. 1. η ανασκάλευση, το ανασκάλεμα 2. η αναμόχλευση 3. η ανακίνηση 4. η υποδαύλιση, η υποκίνηση
zgârcenie, zgârcenii ουσ. θηλ. η φιλαργυρία, η τσιγγουνιά, η φειδωλία // **a da dovadă de ~** ταιγκουνεύομαι, φιλαργυρεύομαι, φειδωλεύομαι
zgârci, zgârciuri ουσ. αρσ. ο οχόνδρος, το τραγανό (μύτης, αυτιού, κ.λ.π.)
zgârci, zgârcesc Ι. ρ. μετ. συστέλλω, μαζεύω, συμμαζεύω, περιορίζω ΙΙ. ρ. μέσο 1. ταιγκουνεύομαι, φειδωλεύομαι, συμμαζεύομαι, μαζεύομαι 2. περιορίζομαι
zgârcire, zgârciri ουσ. θηλ. η ταιγκουνιά, η φιλαργυρία, η ψειδίω, η σφιχτοχεριά
zgârcit-ă, zgârciți-te επίθ. 1. φιλάργυρος-η-ο, ταιγκούνης-α-ικο, ταιγκούνικος-η-ο, φειδωλός-ή-ό, σφιχτοχέρης-α-ικο 2. συνεσταλμένος-η-ο, μαζεμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο // **la vorbă** λιγνολήτος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. φιλάργυρος-η (ο, η), ταιγκούνης-α (ο, η), σφιχτοχέρης-α (ο, η), ο εξηнтаβελόνης
zgăria, zgării Ι. ρ. μετ. 1. γρατσουνίζω 2. αμύσσω 3. ξύνω, ξέω // **a ~ hărtia** γράφω σύγγραμμα κακής ποιότητας // **a ~ pământul** γρατσουνίζω τη γη, οργώνω επιπόλεια // **m-a -t pisica** με γρατσούνισε η γάτα // **penița zgărie hărtia** η πέννα ξύνει το χαρτί ΙΙ. ρ. μέσο γρατσουνίζομαι, ξύνομαι
zgăriat-ă, zgăriați-te επίθ. γρατσουνισμένος-η-ο, ξυσμένος-η-ο
zgărie-brânză ουσ. αρσ. αμετάβλ. (λαϊκ.) ο φιλάργυρος, ο ταιγκούνης, ο σπαγκοραμμένος, ο εξηнтаβελόνης
zgărie-nori ουσ. αρσ. αμετάβλ. ο ουρανοξύστης
zgăriere, zgărieri ουσ. θηλ. το γρατσούνισμα, η ξύση, η ξέση, το ξύσιμο

zgărietură, zgărieturi ουσ. θηλ. η γρατσουνιά, το ξύσιμο, η αμυχή, το γρατσούνισμα, η ξυσιά
zgătie, zgății ουσ. θηλ. (επαρχ.) η νεαρή ζωηρή γυναίκα ή κοπέλα
zglobior-oară, zglobiori-oare επίθ. (λαϊκ.) σβελλτούτσικος-η-ο
zglobioie, zglobii επίθ. ζωηρός-ή-ό, σβέλτος-η-ο, ευκίνητος-η-ο
zgomot, zgomote ουσ. ουδ. 1. ο θόρυβος, ο κρότος, ο πάταγος, ο σμαπάτος, ο σάλαγος 2. η βοή, η οχλοβοή, ο ντόρος // **a face ~** κάνω θόρυβο, προκαλώ θόρυβο, κάνω ντόρο // **fără ~** αθόρυβος -η-ο // **mult ~ pentru nimic** πολὺς θόρυβος για το τίποτα
zgomotos-oasă, zgomotoși-oase Ι. επίθ. 1. θορυβώδης-ης-ες, παταγώδης-ης-ες 2. θορυβοποιός-ός-ο, βοντερός-ή-ό ΙΙ. επίρ. θορυβωδώς, παταγωδώς
zgribili, zgribulesc ρ. αντων. τουρτουρίζω, τρέμω από κρύο, μαζεύομαι από το κρύο
zgribili-ă, zgribiliți-te επίθ. τουρτουρισμένος-η-ο
zgribulit ουσ. ουδ. το τουρτούρισμα
zgriptor, zgriptori ουσ. αρσ. (ορνιθ.) 1. το μεγάλο αρπακτικό πουλί 2. ο δικέφαλος αετός σαν έμβλημα ενός κράτους 3. ο κακός άνθρωπος, ο φιλάργυρος, ο στρίγγλος, ο μοχθηρός, ο άρπαγας
zgripturoaică, zgripturoaice ουσ. θηλ. 1. η μέγαιρα, η στρίγγλα 2. το κακοποιό δαιμόνιο με μορφή γριάς 3. η ιδιότροπη, φιλάργυρη, μοχθηρή γυναίκα
zgripturoi, zgripturoi ουσ. αρσ. ο στρίγγλος, ο φιλάργυρος, ο μοχθηρός
zgrunfur, zgrunfuri ουσ. αρσ. ο θρόμβος
zgrunfuros-oasă, zgrunfuroși-oase επίθ. θρομβώδης-ης-ες, τραχύς-ιά-ύ, ρικνός-ή-ό
zgudui, zgudui Ι. ρ. μετ. 1. τραντάζω, συκλονίζω, ταράσσω, συνταράσσω 2. σείω, διασείω 3. ανατινάζω, κλονίζω, δονώ, αναστατώνω, διασαλεύω // **explozia a -t casa** η έκρηξη έσεισε / συγκλονίσε το σπίτι // **pământul a fost -t** η γη τραντάχθηκε ΙΙ. ρ. μέσο 1. συγκλονίζομαι, τραντάζομαι, διασείομαι, σείομαι 2. ανατινάζομαι, τινάζομαι, δονούμαι, κλονίζομαι
zguduială, zguduieli ουσ. θηλ. 1. το τράνταγμα, ο κλονισμός, ο κραδασμός, η διάσειση 2. το τίναγμα, το ανατίναγμα, η δόνηση, η διασάλευση
zguduire, zguduiuri ουσ. θηλ. 1. το τράνταγμα, ο κλονισμός, ο κραδασμός, η διατάραξη, η διάσειση 2. η διασάλευση, ο τιναγμός, η δόνηση
zguduit-ă, zguduiți-te επίθ. 1. τρανταγμένος-η-ο, κλονισμένος-η-ο, διαταραγμένος-η-ο, 2. ανατιναγμένος-η-ο, διασαλευμένος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, συγκλονισμένος-η-ο
zguduitoare, zguduitoari-oare Ι. επίθ. συγκλονιστικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, τρανταχτός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. συγκλονιστικά, συνταρακτικά, τρανταχτά 2. μτφ. συγκινητικά
zguduitură, zguduituri ουσ. θηλ. 1. το τράνταγμα, η διάσειση, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το τίναγμα, το ανατίναγμα, η βίαιη δόνηση
zгурă ουσ. θηλ. 1. η σκωρία, η εκβολάς 2. η σκουριά
zгурifică pers. 3 zгурifică ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενεστώτα οριστικής) σκουριάζω, σκεπάζομαι από σκωρία, σχηματίζω υπόλειμμα
zгурificare, zгурificări ουσ. θηλ. το σκούρισμα

zguros-oasă, zguroși-oase επιθ. σκουριασμένος-η-ο, όπως η εκβολάς

zi, ziuă, ziele *l. ουσ. θηλ.* 1. η ημέρα, η μέρα 2. η ζωή, η ύπαρξη, ο βίος 3. (στον πληθ.) οι καιροί, η εποχή // ~ **aniversară** η ημέρα της επετείου // ~ **de lucru** η εργάσιμη μέρα // ~ **întâi** η πρωτομηνιά, η αρχιμηνιά // ~ **muncă** η μέρα-εργασία // ~ **de muncă** η ημέρα εργασίας // **ziua de 1 Mai** η Πρωτομαγιά // **ziua de apoi** η στερνή ημέρα // **ziua de astăzi** η σημερινή ημέρα // **ziua de mâine** η αυριανή ημέρα // **ziua de naștere** τα γενέθλια // **ziua femeii** η ημέρα της γυναίκας // **ziua numelui** η ημέρα της ονομαστικής γιορτής // **zilele tinereții** οι μέρες της νεότητας // **a avea ~ bună cu cineva** έχω καλές μέρες με κάποιον (είμαι σύμφωνος-η με κάποιον) // **a avea zile** έχω μέρες (ακόμα) // **abia își ține zilele** μόλις κρατιέται με τις μέρες του // **a da ~ după ~** αναβάλλω από μέρα σε μέρα // **a face noaptea ~ și ziua noapte sau a face din noapte ~** κάνω τη νύχτα μέρα και τη μέρα νύχτα (ή τη νύχτα δουλεύω και την ημέρα κοιμάμαι) // **a fi învechit în -le rele** είναι κακόβουλος // **a i se isprăvi cuiva zilele** σώθηκαν οι μέρες του // **a i se urî cuiva cu zilele** βαρέθηκε με τη ζωή του // **a-și lua ziua bună** αποχαιρετώ // **a se face ziua albă** ξημερώνει, γίνεται μέρα ολόφωτη // **a ridică cuiva zilele** παίρνω σε κάποιον τις μέρες του (τον σκοτώνω) // **bună ziua** καλημέρα // **ca lumina zilei** σαν το φως της ημέρας (είναι φως-φανάρι) // **cale de o ~** μιας ημέρας δρόμος (η απόσταση που διανέμεται με πεζοπορία σε μια μέρα) // **câte zile voi avea** όσες μέρες θα έχω ακόμα // **cât toate zilele de mare** πολύ μεγάλος // **cu -ua** με το μεροκάματο, με τη μέρα // **cu zilele în mână** με τις ημέρες στο χέρι (βρίσκεται σε κίνδυνο, είναι τρομαγμένος) // **în zilele mele** στη διάρκεια της ζωής μου // **într-o bună ~** μια μέρα, μια φορά, κάποια μέρα, κάποτε // **la zile mari** σε εξαιρετικές περιπτώσεις // **mic de zile** νέος // **o ~ și o noapte** το μερονύκτιο, το μερονύχτο // **până în zilele noastre** ως τις ημέρες μας // **trei luni de zile** ημέρες τριών μηνών // **vai de zilele mele!** αλιμόνο μου! // **veșnic de zile** αθάνατος II. επιθ. έκφρ. // **de ~** ημερήσιος-α-ο // **de ~ / cu ~** καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο // **de ficare** ~ της κάθε ημέρας // **de toate zilele** για κάθε μέρα // **ordin de ~** η ημερήσια διαταγή III. επιρ. την ημέρα, κατά τη διάρκεια της ημέρας // **ziua umbla, noaptea se odihnea** την ημέρα βόδιζε, τη νύχτα αναπαύονταν IV. επιρ. έκφρ. // **de ~** μέρα με την ημέρα // ~ **și noapte** μέρα και νύχτα // **de la o ~ la alta** από τη μία μέρα στην άλλη // **de (câte) ziuă** κατά τα ξημερώματα // **în toate zilele** κάθε μέρα, πάντοτε // **la ~** στην προθεσμία // **la ziuă** τα ξημερώματα // **peste ~** στη διάρκεια της ημέρας, εντός της ημέρας // **toată ziua** ολημέρις

ziar, ziare *ουσ. ουδ.* η εφημερίδα // **a se abona la un ~** ~ εγγράφομαι συνδρομητής σε μια εφημερίδα // ~ **săptămânal** η εβδομαδιαία εφημερίδα // **a da un anunț la ~** δίνω μια αγγελία στην εφημερίδα // **vânzător-oare de -e** (ο, η) εφημεριοπώλης-ις

ziarist-ă, ziaristiște *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοσιογράφος (ο, η), αρθρογράφος (ο, η) σε εφημερίδα

ziaristic-ă, ziaristici-ce επιθ. δημοσιογραφικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η δημοσιογραφία // **a se ocupa cu -a**

ασχολούμαι με τη δημοσιογραφία, αρθρογραφώ, έχω το επάγγελμα του αρθρογράφου

zibelină, zibeline *ουσ. θηλ.* (ζωολ.) 1. η ζιβελίνη, το σαμούρι, η ικτίδα, η νυφίτσα 2. το δέρμα του ζώου

zicală, zicale *ουσ. θηλ.* η παροιμία, το ρητό, το απόφθεγμα, το γνωμικό

zicătoare, zicători *ουσ. θηλ.* το ρητό, το απόφθεγμα, το γνωμικό, η παροιμία

zice, zic *ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω, εκφράζομαι προφορικά, εκφέρω γνώμη 2. δηλώνω, υποστηρίζω, εξιστορώ, αφηγούμαι 3. επιβεβαιώνω, ισχυρίζομαι, δηλώνω κατάφαση, λέγω «ναί» 4. μτφ. διατυπώνω γραπτά 5. (λαϊκ.) τραγουδω (με τη φωνή μου), παίζω (με μουσικό όργανο) 6. ονομάζω // **a ~ din viaară** παίζω βιολί // **zis și făcut** ειπωμένο και καμωμένο αμέσως // **așa numai ca să zică și el că face o treabă** έτσι μόνο για να πει και αυτός ότι κάνει κάποια δουλειά // **cât ai ~ pește** όσα να πεις κύμινο // **că bine zici!** καλά το λες! (καλή ιδέα, έτσι είναι) // **ce ~ți de asta?** τί λέτε γι' αυτό; // **cine ar fi zis** ποιος να τό 'λεγε (για κάτι απρόσμενο) // **cum s-ar mai ~** όπως θα λέγεται αλλιώς (με άλλα λόγια) // **frumos, n-am ce ~** ωραία, δεν έχω τί να πω (μαλώνω, κατηγορώ, ενοχοποιώ) // **mai bine zis** μάλλον // **mai zi dacă ai ce** και πες άλλο τι αν έχεις // **se ~** λέγεται, λένε, φημολογείται // **toți vor ~ cum vrei tu** όλοι θα πουν όπως το θέλεις εσύ // **va să zică** πάει να πει

zicere, ziceri *ουσ. θηλ.* ο λόγος, η ρήση, το ρητό

zid, ziduri *l. ουσ. ουδ.* 1. ο τοίχος, το ντουβλάρι 2. (του κάστρου) το τείχος // (για οχύρωμα) ~ **urile orașului** τα τείχη της πόλης // **a construi un ~** τοιχοδομώ, χτίζω τοίχο // **a face ~ împrejurul cuiva** τασσόμαι αλληλέγγυος, συμπαρισσώμαι // **de-a lungul -ului** τοίχο-τοίχο // **și ~ urile au urechi** κι οι τοίχοι έχουν αυτιά II. επιρ. έκφρ. **între cele patru ~uri** ανάμεσα στους τέσσερεις τοίχους III. προθ. έκφρ. // **înspre ~** κατά τον τοίχο

zidar, zidari *ουσ. αρσ.* 1. ο χτίστης, ο κτίστης 2. ο οικοδόμος

zidăreasă, zidărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του χτίστη

zidărie, zidării *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, το τοίχωμα, η τοιχοδομή 2. η οικοδόμηση // **lucrări de ~** τα έργα τοιχοδομής

zidărit *ουσ. ουδ.* το χτίσιμο, το επάγγελμα του χτίστη

zidi, zidesc *l. ρ. μετ.* 1. χτίζω, κτίζω, τοιχοδομώ, φράζω ή περικλείω με τοίχο 2. (θρ.) δίνω ύπαρξη, δημιουργώ τον κόσμο (Θεός) II. *ρ. μέσο* 1. χτίζομαι // **de când s-a -t lumea** απ' όταν χτίστηκε ο κόσμος

zidire, zidiri *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, το κτίσμα, το κτίσιμο, το χτίσιμο, η τοιχοδόμηση 2. η οικοδόμηση, το οικοδόμημα

zidit-ă, zidiți-te επιθ. χτιστός-ή-ό, χτισμένος-η-ο, κτιστός-ή-ό, κτισμένος-η-ο // **bine -t** καλά χτισμένος

ziditor-oare, ziditori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χτίστης-τρια (ο, η) 2. θρ. ο Κτίστης του κόσμου, ο Θεός, ο Δημιουργός του κόσμου, ο Πλάστης

zigomatic-ă, zigomatici-ce επιθ. (ανατ.) ζυγωματικός-ή-ό // **apofiză -ă** η ζυγωματική απόφυση (του μετωπιαίου οστού)

zigomă, zigome *ουσ. θηλ.* (ανατ.) το ζύγωμα, το ζυγωματικό οστό

zigomorf-ă, zigomorfi-e *επιθ.* (για λουλούδια) ζυγόμορφος-η-ο
zig-zag *l. ουσ. ουδ.* το ζικ-ζαγκ, το ζικ-ζακ *ll. επιφ. έκφρ.* **în zig-zag** σε ζικ-ζακ
ziler-ă, zileri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεροκαματιάρης-ισσα (ο, η), ημεροκαμαθισιος-α (ο, η), μεροκαματιάρης-α (ο, η)
zilier-ă, zilieri-e *ουσ. αρσ. ιδ.* ziler
zilnic-ă, zilnici-ce *l. επιθ.* 1. καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο 2. επιούσιος-α-ο // **pâine -ă** ο επιούσιος άρτος *ll. επιφ.* καθημερινά, ημερήσια
zimază, zimaze *ουσ. θηλ.* η ζυμάση (το ζυμωτικό ένζυμο)
zimbru, zimbri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. ο βίσωνας, ο βόναντος 2. το άγριο βόδι
zimț, zimți *ουσ. αρσ.* η χαρακιά, το οδόντωμα
zimța, zimțez *ρ. μετ.* χαράσσω, κάνω χαρακιές, οδοντώνω, κάνω εντομές
zimțare, zimțări *ουσ. θηλ.* η χάραξη, το χάραγμα εντομών, το οδόντωμα
zimțat-ă, zimțati-te *επιθ.* χαρακωτός-ή-ό, με χαρακιές, οδοντωτός-ή-ό
zimțos-oasă, zimțoși-oase *επιθ.* οδοντωτός-ή-ό, χαρακωτός-ή-ό, με εντομές, με εγκοπές
zimțui, zimțuiesc *ρ. μετ.* χαράσσω, κάνω χαρακιές, οδοντώνω κάτι
zimțuire, zimțuiri *ουσ. θηλ.* το οδόντωμα, η οδόντωση (νόμισμα)
zimțuit-ă, zimțuiri-te *επιθ.* χαρακωτός-ή-ό, με εγκοπές στην άκρη (νόμισμα μεταλλικό), οδοντωτός-ή-ό
zinc *ουσ. ουδ.* ο τσίγκος, ο ψευδάργυρος
zınca, zinchez *ρ. μετ.* ψευδαργυρώνω, εφαρμόζω σε μια επιφάνεια ένα στρώμα τσίγκου
zincare, zincări *ουσ. θηλ.* η ψευδαργύρωση, η κάλυψη μιας επιφάνειας με τσίγκο
zincat-ă, zincați-te *επιθ.* αυτός που έχει σκεπαστεί με τσίγκο // **tablă -ă** η λαμαρίνα
zincograf-ă, zincografii-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (τυπ.)* τσιγκογράφος (ο, η)
zincografia, zincografie-z *ρ. μετ. (τυπ.)* τσιγκογραφώ, κατασκευάζω κλισέ για αποτύπωση εικόνων
zincografic-ă, zincografici-ce *επιθ. (τυπ.)* τσιγκογραφικός-ή-ό
zincografie, zincografii *ουσ. θηλ. (τυπ.)* 1. η τσιγκογραφία 2. το εργαστήριο για τσιγκογραφία, το τσιγκογραφείο
zincogravură, zincogravuri *ουσ. θηλ.* η τσιγκογραφία
zincui, zincuiesc *ρ. μετ.* ψευδαργυρώνω
zincuire, zincuiri *ουσ. θηλ.* η ψευδαργύρωση
zincוני *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ζιρκόνιο
zis, zisă, ziși, zise *l. επιθ.* 1. ειπωμένος-η-ο 2. επικαλούμενος-η-ο, επονομαζόμενος-η-ο *ll. επιθ. έκφρ.* **așa zis-ă, așa ziși-se** έτσι ονομαζόμενος-η-ο, αυτοκαλούμενος-η-ο, λεγόμενος-η-ο // **propriu** ~ καθαυτό // **sus zis-ă, sus ziși-se** ως προειρημένος-η-ο
ziuă, zile *ουσ. θηλ. ιδ.* zi
ziulică, ziulici *ουσ. θηλ. (οικ.)* η μέρα // **cât e ziulica de mare** όσο μεγάλη είναι η μέρα, όσο διαρκεί η μέρα // **până în ziulica de astăzi** μέχρι τη σημερινή ημέρα, έως τώρα, μέχρι αυτή τη στιγμή // **toată ziulica** ολημέρις, όλη τη διάρκεια της ημέρας
zizanie, zizanii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ζιζάνιο, το αγριόχορτο

zlătar, zlatari *ουσ. αρσ.* 1. ο χρυσοχόος, ο χρυσικός 2. ο γύφτος που δουλεύει το χρυσάφι
zlătăreasă, zlatărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του γύφτου που δουλεύει το χρυσάφι
zlot, zloti *ουσ. αρσ.* το ζλότι, η νομισματική μονάδα της Πολωνίας
zloată, zloate *ουσ. θηλ.* το χιονόβροχο
zmeoaică, zmeoaice *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η δράκαινα, η δρακόντισσα, η λάμια 2. *μτφ.* η σκληρή γυναίκα
zmeoaie, zmeoaie *ουσ. θηλ. ιδ.* zmeoaică
zmeu, zmei, zmeuri *l. ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο δράκος, ο δράκοντας 2. *μτφ.* ο πολύ σκληρός άνθρωπος, ο αιμοβόρος 3. *μτφ.* ο λέοντας, ο ανδρείος άνθρωπος, ο γενναίος, ο ήρως // **a lupta ca un** ~ παλεύω σαν λέοντα // **și eu sunt** ~ κι εγώ είμαι λέοντας *ll. ουσ. ουδ.* ο χαρταετός (παιχνίδι για τα παιδιά)
zmeur, zmeuri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σμεουριά
zmeură *ουσ. θηλ.* το σμέουρο, ο καρπός της σμεουριάς
zmeuriș, zmeurișuri *ουσ. ουδ.* ο τόπος με σμεουριές
zmeuriu-ă, zmeuri *επιθ.* κοκκινωπός-ή-ό
zoaie, zoii *ουσ. θηλ.* το απόπλυμα
zoană, zoane *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το σκύμβαλο, τα λιχνισμένα άχυρα
zoantropie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ζωανθρωπία
zob *ουσ. ουδ.* το θρύψαλο // **a se face** ~ γίνομαι θρύψαλο
zobi, zobesc *l. ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. θρύβω, συντριβω, θρυμματίζω 2. μεταβάλλω σε θρύμματα, σε θρύψαλα *ll. ρ. μέσο* γίνομαι θρύψαλο, θρυμματίζομαι, συντριβόμαι
zobit-ă, zobiti-te *επιθ. (επαρχ.)* συντριμμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο
zodiac, zodiac *ουσ. ουδ.* 1. ο ζωδιακός κύκλος, τα ζώδια 2. *μτφ.* η μοίρα, το γραφτό // **cele douăsprezece zodii** τα δώδεκα ζώδια
zodiacal-ă, zodiacali-e *επιθ.* ζωδιακός-ή-ό // **lumină** -ă το ζωδιακό φως (το φως προστού την χαραυγή ή μετά το σούρουπο)
zodiacar, zodiacare *ουσ. ουδ.* το βιβλίο με τα δώδεκα ζώδια, με τους δώδεκα αστερισμούς
zodie, zodii *ουσ. θηλ.* το ζώδιο, ο αστερισμός
zodier, zodieri *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο αστρομάντης, ο αστρολόγος μάντης
zona *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* ~ **zoster** ο έρπης ζωστήρας
zonal-ă, zonali-e *επιθ.* ζωνικός-ή-ό, που ανήκει σε ορισμένη ζώνη
zonare, zonări *ουσ. θηλ.* η διαίρεση σε ζώνες
zonă, zone *ουσ. θηλ.* η ζώνη // ~ **depresionară** η χαμηλή ζώνη οροπέδιου // ~ **denuclearizată** η αποπυρηνικοποιημένη ζώνη // ~ **ecuatorială** η ισημερινή ζώνη // ~ **geografică** η γεωγραφική ζώνη // ~ **industrială** η βιομηχανική ζώνη // ~ **liberă** η ελεύθερη ζώνη // ~ **militară** η στρατιωτική ζώνη // ~ **temperată** η εύκρατη ζώνη // ~ **tropicală** η τροπική ζώνη
zonificare, zonificări *ουσ. θηλ. ιδ.* zonare
zoobiologie *ουσ. θηλ.* η ζωολογία
zoachimie *ουσ. θηλ.* η ζωοχημεία, η χημική σύνθεση του σώματος των ζώων
zoofag-ă, zoofagi-ge *επιθ.* ζωοφάγος-α-ο
zoofiti-ă, zoofitici-ce *επιθ.* ζωοφυτικός-ή-ό
zoofobie, zoofobii *ουσ. θηλ.* η ζωοφοβία
zoogenie *ουσ. θηλ.* η ζωογένεια

zoogeografie ουσ. θηλ. η ζωογεωγραφία
zoolatricie, zoolatricii ουσ. θηλ. η ζωολατρεία
zoolit, zooliti ουσ. αρσ. (γεωλ.) ο ζωόλιθος, το απολίθωμα από λείψανο ζώου
zoolog-ă, zoologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η ζωολόγος
zoologic-ă, zoologici-ce ζωολογικός-ή-ό // **grădină** -ă ο ζωολογικός κήπος
zoologie ουσ. θηλ. η ζωολογία
zoomorf-ă, zoomorfi-e επίθ. ζωόμορφος-η-ο
zoomorfism ουσ. ουδ. ο ζωομορφισμός
zoonomie ουσ. θηλ. η ζωονομία, η ζωική φυσιολογία
zoopaleontologie ουσ. θηλ. η ζωοπαλαιοντολογία
zooparc, zooparcu ουσ. ουδ. ο ζωολογικός κήπος
zootehnic-ă, zootehnici-ce επίθ. ζωοτεχνικός-ή-ό
zootehnician-ă, zootehnicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. ζωοτέχνης (ο, η)
zootehnie ουσ. θηλ. η ζωοτεχνία
zootehnist-ă, zootehniști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ζωοτεχνίτης-τρια (ο, η)
zooterapeutic-ă, zoterapeutici-ce επίθ. ζωοθεραπευτικός-ή-ό
zootoxină, zootoxine ουσ. θηλ. η ζωοτοξίνη (δηλητηριώδης ουσία από ορισμένα ζώα)
zor I. ουσ. ουδ. 1. το ζόρι, η βία, η βιασύνη 2. η σπουδή, η επίσπευση, η επιτάχυνση, η ταχύτητα 3. μτφ. η ανάγκη, η χρεία 4. το ζόρισμα, το στανό // — με μεγάλη βιασύνη, με μεγάλη βία // ~ **nevoie** ζόρι και ανάγκη // **a lua cu -ul** ζορίζω, εξαναγκάζω, αναγκάζω, βιάζω, καταναγκάζω, πιέζω // **a lua pe cineva la ~** μαλώνω, κατασιδιάζω κάποιον, απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις // **a lucra de ~** δουλεύω βιαστικά, με όλες τις δυνάμεις μου // **ce ~ ai?** τί ανάγκη έχεις; τί σε μέλλει; // **nu este ~** δεν υπάρχει ζόρι, χρεία, ανάγκη II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με το ζόρι, με τη βία, με το στανό // **în mare ~** σε μεγάλο ζόρι III. ρημ. έκφρ. **a avea ~** βιάζομαι // **a da ~** επισπεύδω, επιταχύνω
zorea, zorele ουσ. θηλ. (βοτ.) η αγρόμπελη // **la căsuța cu zorele** στο σπιτάκι με αγρόμπελες
zori ουσ. αρσ. πληθ. 1. η χαραυγή, τα χαράματα, το ξημέρωμα, η αυγή, το χάραμα 2. το λυκαυγές 3. μτφ. η αρχή, το ξεκίνημα // **a se crăpa -le** χαράζει, πλησιάζει το ξημέρωμα, η αυγή // **din ~** **în ~** από χαραυγή σε χαραυγή, όλο το ημερονύχτιο, όλο το μερόνυχτο // **din ~ și până-n seară** από τα χαράματα έως το βράδι // **la revărsatul -lor** τη χαραυγή, τα ξημέρωματα
zori, zoresc I. ρ. αμ. δουλεύω με βιασύνη, βιάζομαι, ενεργώ γρήγορα II. ρ. μετ. 1. ζορίζω, επισπεύδω, επιταχύνω 2. καταναγκάζω, αναγκάζω III. ρ. μέσο βιάζομαι, σπεύδω
zorilă ουσ. αρσ. (μυθ.) ο Αυγερινός, η προσωποποίηση της αυγής
zorire, zoriri ουσ. θηλ. 1. το ζόρισμα, το ζόρι, η βία, η βιασύνη 2. ο εξαναγκασμός
zorit-ă, zoriți-te επίθ. ζορισμένος-η-ο, βιαστικός-ή-ό
zornăi, zornăi I. ρ. αμ. 1. βροντώ, κάνω βρόντο, ηχώ, κλαγγάζω 2. κουδουνίζω, βουίζω II. ρ. μετ. κουδουνίζω // **și zornăie pînteni** κουδουνίζει τα σπιρούνια του
zornăială, zornăieli ουσ. θηλ. 1. το κουδούνισμα 2. το βρόντημα η κλαγγή // ~ **de arme** η κλαγγή όπλων
zornăit, zornăituri ουσ. ουδ. ιδ. **zornăială**
zornăitor-oare, zornăitori-oare επίθ. κουδουνιστός-ή-ό

zornăitură, zornăituri ουσ. θηλ. ιδ. **zornăială**
zoroastrism ουσ. ουδ. (θρ.) ο ζωροαστρισμός, ο dualισμός του καλού και του κακού
zorzoane ουσ. θηλ. πληθ. τα κοσμήματα μικράς αξίας, τα μπιχλμπιτιά, τα μικρά και ασήμαντα πράγματα
zorzonat-ă, zorzonați-te επίθ. (λαϊκ.) παραστολισμένος-η-ο
zugrav, zugravi ουσ. αρσ. 1. ο μπογιατζής, ο ζωγράφος 2. ο ελαιοχρωμαστής
zugrăveală, zugrăveli ουσ. θηλ. 1. το μπογιάτισμα, η ζωγραφιά, το ζωγράφισμα 2. το χρωμάτισμα, η βαφή, το βάψιμο, ο χρωματισμός 3. μτφ. η περιγραφή
zugrăvi, zugrăvesc I. ρ. μετ. 1. μπογιατίζω, ζωγραφίζω, χρωματίζω 2. μτφ. περιγράφω, εικονίζω, απεικονίζω 3. προσδίνω χρώμα σε λόγο, μουσική, κ.λ.π. II. ρ. μέσο χρωματίζομαι (με βαφή)
zugrăvire, zugrăviri ουσ. θηλ. 1. το μπογιάτισμα, το ζωγράφισμα 2. η ζωγραφική παράσταση 3. μτφ. η απεικόνιση, η περιγραφή (με λόγια)
zugrăvit ουσ. ουδ. 1. το μπογιάτισμα, το ζωγράφισμα, το ζωγράφισμα 2. ο ελαιοχρωματισμός
zugrăvit-ă, zugrăviti-te επίθ. 1. ζωγραφισμένος-η-ο, ζωγραφιστός-ή-ό, μπογιατισμένος-η-ο 2. χρωματισμένος-η-ο
zuluf, zulufi ουσ. αρσ. το τσουλούφι
zulufat-ă, zulufați-te επίθ. με τσουλούφια, τσουλουφωτός-ή-ό
Zuluși ουσ. αρσ. πληθ. οι Ζουλού (μαύρος λαός της Νότιας Αφρικής)
zum επιφ. ζουμ (επανελημμένα η λέξη μιμείται τον ήχο εντόμων)
zumzăi pers. 3 zumzăie ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ζουζουνίζω, βομβώ
zumzet, zumzete ουσ. ουδ. το ζουζούνισμα (ονοματοποιία), ο βόμβος, ο θόρυβος, το σουσουρο
zupăi, zupăiesc ρ. αμ. 1. ποδοβολώ 2. χτυπώ, βαρώ
zupăit ουσ. ουδ. το ποδοβολητό
zupăitură, zupăituri ουσ. θηλ. ιδ. **zupăit**
zurba, zurbale ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. ο θόρυβος, ο σάλος 2. η ανταρσία, η εξέγερση, η αναστάτωση
zurbagiu-ie, zurbagii I. επίθ. ταραχοποιός-ός-ό, σκανταλιάρικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. καβγατζής-ού (ο, η)
zurgălău, zurgălăi ουσ. αρσ. (λαϊκ.) 1. το κουδουνάκι 2. (στο πληθ.) τα μικρά σφαιροειδή κουδούνια που φορούν οι χορευτές σε λαϊκούς χορούς
zurliu-ă, zurlii επίθ. (ουκ.) ζουρλός-ή-ό, παλαβός-ή-ό
zuzui pers. 3 zuzuie ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) ζουζουνίζω, βομβώ
zvastică, zvastici ουσ. θηλ. η σβάστικα, ο ακυλωτός σταυρός
zvăpăia, zvăpăi ρ. μέσο κάνω αταξίες, είμαι άτακτος-η-ο, ατακτώ
zvăpăiat-ă, zvăpăiați-te επίθ. 1. άτακτος-η-ο, ζωηρός-ή-ό, ανήσυχος-η-ο, σκανταλιάρικος-η-ο 2. τρελούτσικος-η-ο 3. επιπόλαιος-α-ο
zvâc επιφ. ονοματοποιία, μιμείται μια απότομη κίνηση, ένα πήδημα, κ.λ.π.
zvâcnéală, zvâcneli ουσ. θηλ. 1. ο δυνατός παλμός της καρδιάς 2. το ανασκίρτημα, το αναπήδημα 3. ο σφυγμός, το σκίρτημα

zvâcnet, zvâcnete *ουσ. ουδ.* το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, το αναπήδημα, το ανατίναγμα
zvâcni, zvâcnesc *ρ. αμ.* ανασκίρτώ, σκίρτώ, αναπηδώ, ανατινάζομαι, πάλλω δυνατά
zvâcnire, zvâcniri *ουσ. θηλ.* το σκίρτημα, το ανασκίρτημα, το αναπήδημα, ο σφυγμός // **avu o ~** είχε ένα σκίρτημα
zvâcnit *ουσ. ουδ.* το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, το ξαφνικό τίναγμα, το αναπήδημα
zvâcnit-ă, zvâcniți-te *επίθ.* που έχει αναπηδήσει, που έχει ανασκίρτήσει
zvâcnitor-oare, zvâcnitori-oare *επίθ.* παλλόμενος-η-ο
zvâcnitură, zvâcnituri *ουσ. θηλ.* το ανασκίρτημα, το ξεπήδημα, το αναπήδημα, ο παλμός, ο σφυγμός
zvânta, zvânt *l. ρ. μετ.* στεγνώνω, ξηραίνω // **a ~ pe cineva în bătaie** δέρνω άγρια κάποιον // **bea de zvântă!** τα κοπανάει αγρίως! (πίνει πολύ) // **mănâncă de zvântă** τρώγει πολύ και λαίμαργα II. *ρ. μέσο* ξεραίνομαι λίγο, στεγνώνω
zvântare, zvântări *ουσ. θηλ.* το στέγνωμα, η στέγνωση, η ξήρανση
zvântat *ουσ. ουδ.* 1. το στέγνωμα, η ξήρανση 2. η απαλλαγή από την υγρασία
zvântat-ă, zvântați-te *επίθ.* στεγνός-ή-ό, ξηρός-ή-ό, ξεραμένος-η-ο
zvâr *επιφ.* ο ήχος ενός πράγματος που πετάει στον αέρα
zvârcoleală, zvârcoleli *ουσ. θηλ.* 1. το σπαρτάρισμα, η ταραχή από σπασμούς 2. ο σφαδασμός 3. *μτφ.* η ανησυχία, η ταραχή
zvârcoli, zvârcolese *ρ. μέσο* 1. σπαρταρώ 2. στριφογυρνώ 3. σφαδάζω 4. *μτφ.* είμαι ανήσυχος -η-ο
zvârcolire, zvârcoliri *ουσ. θηλ.* 1. το σπαρτάρισμα, το στριφογύρισμα (στο στρώμα) 2. ο σφαδασμός 3. *μτφ.* η ανησυχία // **o ~ de speranță** ένας σφαδασμός ελπίδας

zvârcolitură, zvârcolituri *ουσ. θηλ. ιδ.* zvârcoleală
zvârli, zvârl *l. ρ. μετ.* 1. ρίχνω, πετάω 2. εκσφενδονίζω 3. σκορπίζω κάτι // **l-a -t afară** τον πέταξε έξω // **vulcanul zvârle lavă** το ηφαίστειο ρίχνει λάβα II. *ρ. μέσο* 1. πετιέμαι, σηκώνομαι απότομα 2. ρίχνομαι, ορμώ πάνω σε κάποιον // **se zvârle pe cal** ρίχνεται πάνω στ' άλογο
zvârlire, zvârliri *ουσ. θηλ.* το ρίξιμο, η ρίψη, η ριξιά, το πέταμα
zvârlitură, zvârlituri *ουσ. θηλ.* 1. η ριξιά 2. *μτφ.* η μικρή απόσταση // **o ~ de băț** μια ριξιά ραβδιού
zvârlugă, zvârlugi *ουσ. θηλ. (αθ.)* 1. είδος μικρού κίτρινου ψαριού 2. *μτφ.* ο πολύ ζωηρός άνθρωπος
zvecui, zveculese *ρ. μετ.* τεντώνω το δέρμα υποδήματος πάνω στο καλαπόδι
zvecuire, zvecuiri *ουσ. θηλ.* το τέντωμα του δέρματος του υποδήματος πάνω στο καλαπόδι
zvelt-ă, zvelți-te *επίθ.* σβέλτος-η-ο, λυγερός-ή-ό, εύστροφος-η-ο, ευκίνητος-η-ο, λεπτός-ή-ό
zveltețe *ουσ. θηλ.* η σβελλάδα, η σβελτοσύνη, η λυγεράδα, η ευστροφία, η ευκίνησία
zvon, zvonuri *ουσ. ουδ.* 1. η φήμη, η διάδοση 2. η ανεξακριβωτή πληροφορία, η ανακριβής είδηση 3. ο αχός // **~ neîntemeiat** η αβάσιμη φήμη // **a răspândi -ul** διασπείρω τη φήμη // η οχλοβοή // **circuliă -ul că...** φημολογείται ότι..., λέγεται ότι
zvoni, zvonesc *l. ρ. μετ.* 1. φημίζω, διαδίδω φήμη για κάτι 2. κάνω να κυκλοφορήσει κάτι από στόμα σε στόμα, από άνθρωπο σε άνθρωπο II. *ρ. μέσο απρόσ.* διαδίδεται, φημολογείται, λέγεται // **se zvonește că...** φημολογείται ότι..., διαδίδεται η φήμη ότι...
zvonire, zvoniri *ουσ. θηλ.* η φημολόγηση, η διάδοση, η κοινωνολόγηση
zvonist-ă, zvonisti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαλαλητής-ήτρια (ο, η)

Compendiu de gramatică

Επιτομή ρουμανικής γραμματικής

DECLINAREA / Η ΚΛΙΣΗ

SUBSTANTIVUL / ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Masculin / Αρσενικό

Declinarea nearticulată / Η άναρθρη κλίση

Terminație / Κατάληξη	Alternanță / Εναλλαγή	Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
M11 ¹ sg. - pl.-i	-	pom	pomi
M1 _a	ea / e	cetățean	cetățeni
M1 _b	(i)a / (i)e	tehnician	tehnicieni
M1 _c	ă / e	păr	peri
M1 _d	î / i	sfânt	sfinți
M1 _e	z / j	obraz	obraji
M2 sg.-e pl.-i	-	câine	câini
M2 _a	a / e	șarpe	șerpi
M2 _b	oa / o	soare	sori
M3 sg.-u pl.-i	-	bou, metru	boi, metri
M4 sg.-l pl.-i	-	copil	copii
M5 sg. -ă pl-i	-	popă	popi
M6 subst. invariabile		ardei	ardei
M7 sg. (nume de luni)		iunie	iunie
M8 subst. neregulate		om	oameni
		tată	tați

Declinarea articulată / Η έναρθρη κλίση

Terminații / Καταλήξεις				Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
M1	neart.	sg. -	pl. -i	pom	pomi
	art.	N.A. -ul	-ii	pomul	pomi
		G.D.-ului	-ilor	pomului	pomilor
M2	neart.	sg. -e	pl. -i	câine	câini
	art.	N.A. -ele	-ii	câinele	câinii
		G.D. -elui	-ilor	câinelui	câinilor
M3	neart.	sg. -u	pl. -i	metru	metri
	art.	N.A. -ul	-ii	metrul	metrii
		G.D. -ului	-ilor	metrului	metrilor
M4	neart.	sg. -l	pl. -i	copil	copii
	art.	N.A. -lul	-ii	copilul	copiii

¹ Radicalul substantivelor M1 se termină în consoană. / Το θεμάτων ουσιαστικών M1 καταλήγει σε σύμφωνο.

		G.D. -lului	-ilor	copilului	copiilor
M5	neart.	sg. -	pl. -i	popă	popi
	art.	N.A. -a	-ii	popa	popii
		G.D. -ii	-ilor	popii	popilor
M6	neart.	sg. -	pl. -	ardei	ardei
	art.	N.A. -ul	-i	ardeiul	ardeii
		G.D. -ului	-ilor	ardeiului	ardeilor
M7 ²	neart.	sg. -		iunie	-
	art.	N.A. -		iunie	-
		G.D. lui		lui iunie	-
M8		subst. neregulate		om	oameni
				omul	oamenii
				omului	oamenilor
				tată	tați
				tata / tatăl	tatii
				tatii / tatălui	taților

Neutru / Ουδέτερο

Declinarea nearticulată / Η άναρθρη κλίση

Terminație / Κατάληξη			Alternanță / Εναλλαγή	Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
N1 ³	sg. -	pl. -uri	-	tren	trenuri
N1 _{1a}	sg. -o	pl. -uri	o / ó	rádio	radióri
N1 ₂	sg. -i	pl. -uri	-	taxi	taxuri
N2	sg. -u	pl. -ri	-	lucru	lucruri
N3	sg. -	pl. -e	-	scaun	scaune
N3 _a			o / oa	ajutor	ajutoare
N3 _b			â / i	cuvânt	cuvinte
N3 _c			ă / e	băț	bețe
N4	sg. -u	pl. -e	-	muzeu	muzee
N5	sg. -u	pl. -i	-	salariu	salarii
N6	subst. invariabile			nume	nume
N7	subst. neregulate			ou	ouă
				cap	capete
				râs	râsete
				capăt	capete
				seminar	seminarii

² Numai substantivele / Μόνο τα ουσιαστικά *popă* și / και *papă*.

³ Radicalul substantivelor de la N1, N3 și N3_c se termină în consoană. / Το θέμα των ουσιαστικών από N1, N3 και N3_c καταλήγει σε σύμφωνο.

Declinarea articulată / Η έναρθη κλίση

Terminații / Καταλήξεις				Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
N1	neart.	sg. -	pl. -uri	tren	trenuri
	art.	N.A. -ul	-urile	trenul	trenurile
		G.D. -ului	-urilor	trenului	trenurilor
N2	neart.	sg. -u	pl. -ri	lucru	lucruri
	art.	N.A. -l	pl. -rile	lucrul	lucrurile
		G.D. -lui	pl. -rilor	lucrului	lucrurilor
N3	neart.	sg. -	pl. -e	scaun	scaune
	art.	N.A. -ul	-ele	scaunul	scaunele
		G.D. -ului	-elor	scaunului	scaunelor
N4	neart.	sg. -u	pl. -e	muzeu	muzee
	art.	N.A. -l	-ele	muzeul	muzeele
		G.D. -ului	-elor	muzeului	muzeeilor
N5	neart.	sg. -u	pl. -l	salariu	salarii
	art.	N.A. -ul -ile		salariul	salariile
		G.D. -ului	-ilor	salariului	salariilor
N6	neart.	sg. -	pl. -	nume	nume
	art.	N.A. -le	-le	numele	numele
		G.D. -lui	-lor	numelui	numelor
N7	subst. neregulate			ou	ouă
				oul	ouăle
				oului	ouălor
				cap	capete
				capul	capetele
				capului	capetelor
				râs	râsete
				râsul	râsetele
				râsului	râsetelor
				seminar	seminarii
				seminarul	seminariile
				seminarului	seminariilor

Feminin / Θηλυκό*Declinarea nearticulată / Η άναρθη κλίση*

Terminație / Κατάληξη		Alternanță / Εναλλαγή	Caz / Η πτώση	Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
F1	sg. -ă	-	N.A.	casă	case
	pl. -e		G.D.	case	case
F1 _a		ea / e	N.A.	ceafă	cefe
			G.D.	cefe	cefe
F1 _b		a / e	N.A.	fată	fete
			G.D.	fete	fete
F1 _c		ă / e	N.A.	sâmbătă	sâmbete

F1 _d		ă / e - î / i	G.D.	sâmbete	sâmbete
			N.A.	sămânță	semințe
F2	sg. -ă	-	G.D.	semințe	semințe
			N.A.	inimă	inimi
	pl. -i	ea / e	G.D.	inimi	inimi
F2 _a			N.A.	amețeață	amețeli
		a / e	G.D.	amețeli	amețeli
F2 _b			N.A.	bandă	benzi
		a / ă	G.D.	benzi	benzi
F2 _c			N.A.	barbă	bărbi
		oa / o	G.D.	bărbi	bărbi
F2 _d			N.A.	boală	boli
		â / âi	G.D.	boli	boli
F2 _e			N.A.	mână	mâini
		-	G.D.	mâini	mâini
F3 ₁	sg. -e		N.A.	vulpe, vulpi	vulpi, vulpi
și F3 ₂	pl. -i	a / â	G.D.	familie, familii	familii, familii
F3 _{1a}			N.A.	aniversare	aniversări
		oa / o	O.D.	aniversări	aniversări
F3 _{1b}		i	N.A.	culoare	culori
		-	G.D.	culori	culori
F4	sg. -e		N.A.	femeie	femei
	pl. -	a / ă	G.D.	femei	femei
F4 _a			N.A.	baie	băi
		oa / o	G.D.	băi	băi
F4 _b			N.A.	foaie	foi
		-	G.D.	foi	foi
F5	sg. -le		N.A.	piele	piei
	pl. -i	a / ă	G.D.	piei	piei
F5 _a			N.A.	cale	căi
		-	G.D.	căi	căi
F6	sg.-e G.-i		N.A.	vreme	vremuri
	pl.-uri	a / ă	G.D.	vremi	vremuri
F6 _a			N.A.	mătase	mătăsuri
		oa / o	G.D.	mătăsi	mătăsuri
F6 _b			N.A.	favoare	favoruri
		-	G.D.	favori	favoruri
F7	sg.-ă G.-i		N.A.	făină	făinuri
	pl.-uri	a / ă	G.D.	făini	făinuri
F7 _a			N.A.	blană	blănuri
		(i)a / (i)e	G.D.	blăni	blănuri
F7 _b			N.A.	iarbă	ierburi
		ea / e	C.D.	ierbi	ierbi
F7 _c			N.A.	treabă	treburi
		-	G.D.	trebi	treburi
F8	sg.-ă G.-e		N.A.	lipsă	lipsuri
	pl. -uri	ea / e	G.D.	lipse	lipsuri
			N.A.	ceartă	certuri

F8 _a				G.D.	certe	certuri
			-	N.A.	manta	mantale
F9 ⁴	sg. -			G.D.	mantale	mantale
	pl. -le	ea / e		N.A.	stea	stele
F9 _a				G.D.	stele	stele
			-	N.A.	învăţătoare	învăţătoare
F10 ₁ ⁵	sg. -			G.D.	învăţătoare	învăţătoare
	pl. -			N.A.	vineri	vineri
F10 ₂ ⁶	sg. -i			G.D.	vineri	vineri
	pl. -i			N.A.	brânză	brânzeturi
F11 substantive neregulate				G.D.	brânze	brânzeturi
				N.A.	soră	surori
				G.D.	surori	surori
				N.A.	noră	nurori
				G.D.	nurori	nurori
				N.A.	piele (de om)	piei
				G.D.	pieli	pieli

Declinarea articulată / Η έναρθη κλίση

Terminații / Καταλήξεις					Sg. / Ev.		Pl. / Πλ.	
F1	neart.	sg.	-ă	pl.	-e	casă	case	
	art.	N.A.	-a		-ele	casa	casele	
		C.D.	-ei		-elor	casei	caselor	
F2	neart.	sg.	-ă	pl.	-i	inimă	inimi	
	art.	N.A.	-a		-ile	inima	inimile	
		G.D.	-ii		-ilor	inimii	inimilor	
F3 ¹	neart.	sg.	-e	pl.	-i	vulpe	vulpi	
	art.	N.A.	-ea		-ile	vulpea	vulpile	
		G.D.	-ii		-ilor	vulpii	vulpilor	
F3 ²	neart.	sg.	-e	pl.	-i	familie	familii	
	art.	N.A.	-a		-ile	familia	familiile	
		G.D.	-ei		-ilor	familiei	familiilor	
F4	neart.	sg.	-e	pl.	-	femeie	femei	
	art.	N.A.	-a		-le	femeia	femeile	
		G.D.	-i		-lor	femeii	femeilor	
F5	neart.	sg.	-le	pl.	-i	piele	piei	
	art.	N.A.	-lea		-ile	pielea	pieile	
		G.D.	-ii		-ilor	pielii	pieilor	
F6	neart.	sg.	-e	pl.	-uri	vreme	vremuri	
	art.	N.A.	-ea		-urile	vremea	vremurile	
		G.D.	-ii		-urilor	vremii	vremurilor	

⁴ Substantivele F9 se termină în *a* sau *ea*. Singura excepție este substantivul *zi*. / Τα ουσιαστικά F9 καταλήγουν σε *a* ή *ea*. Η μόνη εξαίρεση είναι το ουσιαστικό *zi*.

⁵ Substantivele F10₁ se termină în *-oare*. / Τα ουσιαστικά F10₁ καταλήγουν σε *-oare*.

⁶ Substantivele F10₂ se termină în *-i* [-^h]. / Τα ουσιαστικά F10₂ καταλήγουν σε *-i* [-^h].

F7	neart.	sg.	-ă	pl.	-uri	făină	făinuri
	art.	N.A.	-a		-urile	făina	făinurile
		G.D.	-ii		-urilor	făinii	făinurilor
F8	neart.	sg.	-ă	pl.	-uri	lipsă	lipsuri
	art.	N.A.	-a		-urile	lipsa	lipsurile
		G.D.	-ei		-urilor	lipsei	lipsurilor
F9	neart.	sg.	-a	pl.	-le	manta	mantale
	art.	N.A.	-ua		-lele	mantaua	mantalele
		G.D.	-lei		-lelor	mantalei	mantalelor
F10 ₁	neart.	sg.	-	pl.	-	învățătoare	învățătoare
	art.	N.A.	-a		-le	învățătoarea	învățătoarele
		G.D.	-		-lor	învățătoarei	învățătoarelor
F10 ₂	neart.	sg.	-i	pl.	-i	vineri	vineri
	art.	N.A.	-ea		-ile	vinerea	vinerile
		G.D.	-ii		-ilor	vinerii	vinerilor

F11 substantive neregulate / Ανώμαλα ουσιαστικά

			Sg. / Ev.	Pl. / Πλ.
	neart.		brânză	brânzeturi
	art.	N.A.	brânza	brânzeturile
		G.D.	brânzei	brânzeturilor
	neart.		noră	nurori
	art.	N.A.	nora	nurorile
		G.D.	nurorii	nurorilor
			piele	pieli
	neart.	N.A.	pielea	pielile
	art.	G.D.	pielii	pielilor
	neart.		soră	surori
	art.	N.A.	sora	surorile
		G.D.	surorii	surorilor

ADJECTIVUL / ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟ

	Alternanță / Εναλλαγή masc./fem. / αρσ./θελ. sg./pl. / εν./πλ.	Nr. / Αρ.	Masculin / Αρσενικό		Feminin / Θηλυκό	
			N.	G. D. A.	N.A.	G.D.
A1 ⁷	-	sg.	bun		bun ă	bun e
		pl.	bun i		bun e	bun e
A1 _a	e / ea	sg.	încet		înceată	încete
		pl.	înceți		încete	încete
A1 _b	ie / ia	sg.	biet		biată	biete
		pl.	bieți		biete	biete

7. Adjectivele A1 și A2 se termină în consoană. / Τα επίθετα A1 και A2 καταλήγουν σε σύμφωνο.

A1 _c	o / oa	sg.	bucuros	bucuroasă	bucuroase
		pl.	bucuroși	bucuroase	bucuroase
A1 _d	ea / e	sg.	european	europeană	europene
		pl.	europeni	europene	europene
A1 _e	ia / ie	sg.	indian	indiană	indiene
		pl.	indieni	indiene	indiene
A1 _f	ă / e	sg.	proaspăt	proaspeți	proaspete
		pl.	proaspeți	proaspete	proaspete
A1 _g	ea / e; ă / e	sg.	geamăn	geamănă	gemene
		pl.	gemeni	gemene	gemene
A1 _h	ea / e; z / j	sg.	treaz	trează	treze
		pl.	treji	treze	treze
A1 _i	â / i; ă / e	sg.	tânăr	tânără	tinere
		pl.	tineri	tinere	tinere
A2	-	sg.	destu l	destu lă	destu le
		pl.	destu i	destu le	destu le
A2 _a	o / oa	sg.	gol	goală	goale
		pl.	goi	goale	goale
A3	-	sg.	acr u	acr ă	acr e
		pl.	acr i	acr e	acr e
A3 _a	e / ea	sg.	negru	neagră	negre
		pl.	negri	negre	negre
A4	-	sg.	drag	drag ă	drag i
		pl.	drag i	drag i	drag i
A4 _a	e / ea	sg.	orășenesc	orășenească	orășenești
		pl.	orășenești	orășenești	orășenești
A5	-	sg.	vi u	vi e	vi i
		pl.	vi i	vi i	vi i
A6 _a	o / oa	sg.	muncitor	muncitoare	muncitoare
		pl.	muncitori	muncitoare	muncitoare
A7	-	sg.	dulc e	dulc e	dulc i
		pl.	dulc i	dulc i	dulc i
A8	-	sg.	vech i	vech e	vech e
		pl.	vech i	vech i	vech i
A9	-	sg.	cumsecade	cumsecade	cumsecade
		pl.	cumsecade	cumsecade	cumsecade
AIO	adjective neregulate	sg.	greu	grea	grele
		pl.	grei	grele	grele
		sg.	moale	moale	moi
		pl.	moi	moi	moi
		sg.	nou	nouă	noi
		pl.	noi	noi	noi
		sg.	rău	rea	rele
		pl.	rai	rele	rele
		sg.	roșu	roșie	roșii
		pl.	roșii	roșii	roșii

VERBELE NEREGULATE / ΤΑ ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Infinitiv / Απαρέμφατο

adormi

alege

atinge

culege

curge

duce

face

geme

împinge

înghiți

întrece

înțelege

învinge

linge

minți

mirosi

petrece

pieri

preface

preveni

răsări

râde

scădea

smulge

sprijini

strânge

suge

șterge

trece

unge

Imperativ / Προστατική

adormi!

adoarme(-l/-o)!

alege(-l/-o)!

atinge(-l/-o)!

culege(-l/-o)!

curgi!

du!

fă!

gemi!

împinge!

înghite!

întrece!

întrece(-l/-o)!

înțelege!

învinge(-l/-o)!

linge(-l/-o)!

minte!

miroase!

petrece!

pie(r)i!

prefă!

previn (-l/-o)!

răsa(r)i!

râde(-l/-o)!

scade!

smulge!

sprijină(-l/-o)!

strânge(-l/-o)!

suge!

șterge!

treci!

trece(-l/-o)!

unge!

VERBE NEREGULATE / ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

a avea

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/</i> <i>Παρακείμενος*</i>
am	aveam	am avut	avusei
ai	aveai	ai avut	avuseși
are	avea	a avut	avuse
avem	aveam	am avut	avuserăm
aveți	aveați	ați avut	avuserăți
au	aveau	au avut	avuseră

Mai-mult-ca-perfect /
Υπερσυντέλικος

Viitor I /
Μέλλον I

Viitor II /
Μέλλον II

avusesem	voi avea	voi fi avut
avuseseși	vei avea	vei fi avut
avusese	va avea	va fi avut
avuseserăm	vom avea	vom fi avut
avuseserăți	veți avea	veți fi avut
avuseseră	vor avea	vor fi avut

Conjunctiv / Υποτακτική

Condițional optativ / Υποθετική

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să am	să fi avut	aș avea	aș fi avut
să ai	să fi avut	ai avea	ai fi avut
să aibă	să fi avut	ar avea	ar fi avut
să avem	să fi avut	am avea	am fi avut
să aveți	să fi avut	ați avea	ați fi avut
să aibă	să fi avut	ar avea	ar fi avut

Imperativ / Προστατική

ai! aveți!	să am!	să avem!
	să ai!	să aveți!
	să aibă!	să aibă!

Infinitiv /
Απαρέμφατο

Gerunziu /
Μετοχή

Supin /
Σουπίνο

Participiu /
Μετοχή

a avea	având	de avut	avut
--------	-------	---------	------

* Χρησιμοποιείται κυρίως σε διάλεκτο (Ολτενία).

a bea

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
beau	beam	am băut	băui
bei	beai	ai băut	băuși
bea	bea	a băut	băuse
bem	beam	am băut	băuserăm
beți	beați	ați băut	băuserăți
beau	beau	au băut	băuseră

Mai-mult-ca-perfect /
Υπερσυντέλικος

Viitor I /
Μέλλον I

Viitor II /
Μέλλον II

băusem	voi bea	voi fi băut
băuseși	vei bea	vei fi băut
băuse	va bea	va fi băut
băuserăm	vom bea	vom fi băut
băuserăți	veți bea	veți fi băut
băuseră	vor bea	vor fi băut

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să bau	să fi băut	aș bea	aș fi băut
să bei	să fi băut	ai bea	ai fi băut
să bea	să fi băut	ar bea	ar fi băut
să bem	să fi băut	am bea	am fi băut
să beți	să fi băut	ați bea	ați fi băut
să bea	să fi băut	ar bea	ar fi băut

Imperativ / Προστατική

beau! beți!	să beau!	să bem!
	să bei!	să beți!
	să bea!	să bea!

Infinitiv /
Απαρέμφατο

Gerunziu /
Μετοχή

Supin /
Σουπίνο

Participiu /
Μετοχή

a bea	bând	de băut	băut
-------	------	---------	------

a da

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
dau	dădeam	am dat	dădui
dai	dădeai	ai dat	dăduși
dă	dădea	a dat	dăduse
dăm	dădeam	am dat	dăduserăm
dați	dădeaiți	ați dat	dăduserăți
dau	dădeau	au dat	dăduseră

Mai-mult-ca-perfect /
Υπερσυντέλικος

Viitor I /
Μέλον I

Viitor II /
Μέλον II

dădusem	voi da	voi fi dat
dăduseși	vei da	vei fi dat
dăduse	va da	va fi dat
dăduserăm	vom da	vom fi dat
dăduserăți	veți da	veți fi dat
dăduseră	vor da	vor fi dat

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să dau	să fi dat	aș da	aș fi dat
să dai	să fi dat	ai da	ai fi dat
să dea	să fi dat	ar da	ar fi dat
să dăm	să fi dat	am da	am fi dat
să dați	să fi dat	ați da	ați fi dat
să dea	să fi dat	ar da	ar fi dat

Imperativ / Προστατική

dă! dați!	să dau!	să dăm!
	să dai!	să dați!
	să dea!	să dea!

Infinitiv /
Απαρέμφατο

Gerunziu /
Μετοχή

Supin /
Σουπίνο

Participiu /
Μετοχή

a da	dând	de dat	dat
------	------	--------	-----

a fi

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
sunt	eram	am fost	fusei
ești	erai	ai fost	fuseși
este	era	a fost	fusese
suntem	eram	am fost	fuseserăm
sunteți	erați	ați fost	fuseserăți
sunt	erau	au fost	fuseseră

Mai-mult-ca-perfect /
*Υπερσυντέλικος**Viitor I /*
*Μέλλον I**Viitor II /*
Μέλλον II

fusesem	voi fi	voi fi fost
fuseseseși	vei fi	vei fi fost
fusesese	va fi	va fi fost
fuseserăm	vom fi	vom fi fost
fuseserăți	veți fi	veți fi fost
fuseseră	vor fi	vor fi fost

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să fiu	să fi fost	aș fi	aș fi fost
să fii	să fi fost	ai fi	ai fi fost
să fie	să fi fost	ar fi	ar fi fost
să fim	să fi fost	am fi	am fi fost
să fiți	să fi fost	ați fi	ați fi fost
să fie	să fi fost	ar fi	ar fi fost

Imperativ / Προστατική

fiu!	să fiu!	să fim!
fii!	să fii!	să fiți!
fie!	să fie!	să fie!

Infinitiv /
*Απαρέμφατο**Gerunziu /*
*Μετοχή**Supin /*
*Σουπίνο**Participiu /*
Μετοχή

a fi	fiind	de fost	fost
------	-------	---------	------

a lua

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
iau	luam	am luat	luai
iei	luai	ai luat	luași
ia	lua	a luat	luase
luăm	luam	am luat	luaserăm
luați	luați	ați luat	luaserăți
iau	luau	au luat	luaseră

Mai-mult-ca-perfect /
*Υπερσυντέλικος**Viitor I /*
*Μέλον I**Viitor II /*
Μέλον II

luasem	voi lua	voi fi luat
luaseși	vei lua	vei fi luat
luase	va lua	va fi luat
luaserăm	vom lua	vom fi luat
luaserăți	veți lua	veți fi luat
luaseră	vor lua	vor fi luat

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să iau	să fi luat	aș lua	aș fi luat
să iei	să fi luat	ai lua	ai fi luat
să ia	să fi luat	ar lua	ar fi luat
să luăm	să fi luat	am lua	am fi luat
să luați	să fi luat	ați lua	ați fi luat
să ia	să fi luat	ar lua	ar fi luat

Imperativ / Προστατική

	să iau!	să luăm!
ia! luați!	să iei!	să luați!
	să ia!	să ia!

Infinitiv /
*Απαρέμφατο**Gerunziu /*
*Μετοχή**Supin /*
*Σουπίνο**Participiu /*
Μετοχή

a lua	luând	de luat	luat
-------	-------	---------	------

a mânca

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
mănânc	mâncam	am mâncat	mâncai
mănânci	mâncai	ai mâncat	mâncași
mănâncă	mânca	a mâncat	mâncase
mâncăm	mâncam	am mâncat	mâncaserăm
mâncați	mâncați	ați mâncat	mâncaserăți
mănâncă	mâncau	au mâncat	mâncaseră

Mai-mult-ca-perfect /
*Υπερσυντέλικος**Viitor I /*
*Μέλλον I**Viitor II /*
Μέλλον II

mâncasem	voi mânca	voi fi mâncat
mâncaseși	vei mânca	vei fi mâncat
mâncase	va mânca	va fi mâncat
mâncaserăm	vom mânca	vom fi mâncat
mâncaserăți	veți mânca	veți fi mâncat
mâncaseră	vor mânca	vor fi mâncat

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să mănânc	să fi mâncat	aș mânca	aș fi mâncat
să mănânci	să fi mâncat	ai mânca	ai fi mâncat
să mănânce	să fi mâncat	ar mânca	ar fi mâncat
să mâncăm	să fi mâncat	am mânca	am fi mâncat
să mâncați	să fi mâncat	ați mânca	ați fi mâncat
să mănânce	să fi mâncat	ar mânca	ar fi mâncat

Imperativ / Προστατική

mănâncă! mâncați!	să mănânc!	să mâncăm!
	să mănânci!	să mâncați!
	să mănânce!	să mănânce!

Infinitiv /
*Απαρέμφατο**Gerunziu /*
*Μετοχή**Supin /*
*Σουπίνο**Participiu /*
Μετοχή

a mânca	mâncând	de mâncat	mâncat
---------	---------	-----------	--------

a sta

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
stau	stăteam	am stat	stătui
stai	stăteai	ai stat	stătuși
stă	stătea	a stat	stātu
stăm	stăteam	am stat	stătuserăm
stați	stăteați	ați stat	stătuserăți
stau	stăteau	au stat	stătuseră

Mai-mult-ca-perfect /
Υπερσυντέλικος

Viitor I /
Μέλον I

Viitor II /
Μέλον II

stătusem	voi sta	voi fi stat
stătuseși	vei sta	vei fi stat
stătuse	va sta	va fi stat
stătuserăm	vom sta	vom fi stat
stătuserăți	veți sta	veți fi stat
stătuseră	vor sta	vor fi stat

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să stau	să fi stat	aș sta	aș fi stat
să stai	să fi stat	ai sta	ai fi stat
să stea	să fi stat	ar sta	ar fi stat
să stăm	să fi stat	am sta	am fi stat
să stați	să fi stat	ați sta	ați fi stat
să stea	să fi stat	ar sta	ar fi stat

Imperativ / Προστατική

stai! stați!	să stau!	să stăm!
	să stai!	să stați!
	să stea!	să stea!

Infinitiv /
Απαρέμφατο

Gerunziu /
Μετοχή

Supin /
Σουπίνο

Participiu /
Μετοχή

a sta	stând	de stat	stat
-------	-------	---------	------

a ști

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
știu	știam	am știut	mâncai
știi	știai	ai știut	mâncași
știe	știa	a știut	mâncase
știm	știam	am știut	mâncaserăm
știți	știați	ați știut	mâncaserăți
știu	știau	au știut	mâncaseră

Mai-mult-ca-perfect /
*Υπερσυντέλικος**Viitor I /*
*Μέλλον I**Viitor II /*
Μέλλον II

știusem	voi ști	voi fi știut
știusesei	vei ști	vei fi știut
știusese	va ști	va fi știut
știuserăm	vom ști	vom fi știut
știuserăți	veți ști	veți fi știut
știuseră	vor ști	vor fi știut

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să știu	să fi știut	aș ști	aș fi știut
să știi	să fi știut	ai ști	ai fi știut
să știe	să fi știut	ar ști	ar fi știut
să știm	să fi știut	am ști	am fi știut
să știți	să fi știut	ați ști	ați fi știut
să știe	să fi știut	ar ști	ar fi știut

Imperativ / Προστατική

știi! știți!	să știu!	să știm!
	să știi!	să știți!
	să știe!	să știe!

Infinitiv /
*Απαρέμφατο**Gerunziu /*
*Μετοχή**Supin /*
*Σουπίνο**Participiu /*
Μετοχή

a ști	știind	de știut.	știut
-------	--------	-----------	-------

a usca

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
usuc	uscam	am uscat	uscai
usuci	uscai	ai uscat	uscași
usucă	usca	a uscat	uscă
uscăm	uscam	am uscat	uscaserăm
uscați	uscați	ați uscat	uscaserăți
uscau	uscau	au uscat	uscaseră

Mai-mult-ca-perfect /
Υπερσυντέλικος

Viitor I /
Μέλον I

Viitor II /
Μέλον II

uscasem	voi usca	voi fi uscat
uscaseși	vei usca	vei fi uscat
uscase	va usca	va fi uscat
uscaserăm	vom usca	vom fi uscat
uscaserăți	veți usca	veți fi uscat
uscaseră	vor usca	vor fi uscat

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să usuc	să fi uscat	aș usca	aș fi uscat
să usuci	să fi uscat	ai usca	ai fi uscat
să usuce	să fi uscat	ar usca	ar fi uscat
să uscăm	să fi uscat	am usca	am fi uscat
să uscați	să fi uscat	ați usca	ați fi uscat
să usuce	să fi uscat	ar usca	ar fi uscat

Imperativ / Προστατική

usucă! uscați!	să usuc!	să uscăm!
	să usuci!	să uscați!
	să usuce!	să usuce!

Infinitiv /
Απαρέμφατο

Gerunziu /
Μετοχή

Supin /
Σουπίνο

Participiu /
Μετοχή

a usca

uscând

de uscat

uscat

a vrea

Indicativ / Οριστική

<i>Prezent /</i> <i>Ενεστώτας</i>	<i>Imperfect /</i> <i>Παρατατικός</i>	<i>Perfect compus /</i> <i>Αόριστος</i>	<i>Perfect simplu /</i> <i>Αόριστος/Παρακείμενος</i>
vreau	vream	am vrut	vrusei
vrei	vreai	ai vrut	vruseși
vrea	vrea	a vrut	vruse
vrem	vream	am vrut	vruserăm
vreți	vreați	ați vrut	vruserăți
vor	vreau	au vrut	vruseră

Mai-mult-ca-perfect /
*Υπερσυντέλικος**Viitor I /*
*Μέλλον I**Viitor II /*
Μέλλον II

vrusesem	voi vrea	voi fi vrut
vruseseseși	vei vrea	vei fi vrut
vrusesese	va vrea	va fi vrut
vruseserăm	vom vrea	vom fi vrut
vruseserăți	veți vrea	veți fi vrut
vruseseră	vor vrea	vor fi vrut

*Conjunctiv / Υποτακτική**Condițional optativ / Υποθετική*

<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>	<i>Prezent / Ενεστώτας</i>	<i>Perfect / Αόριστος</i>
să vreau	să fi vrut	aș vrea	aș fi vrut
să vrei	să fi vrut	ai vrea	ai fi vrut
să vrea	să fi vrut	ar vrea	ar fi vrut
să vrem	să fi vrut	am vrea	am fi vrut
să vreți	să fi vrut	ați vrea	ați fi vrut
să vrea	să fi vrut	ar vrea	ar fi vrut

Imperativ / Προστατική

vrei! vreți!	să vreau!	să vrem!
	să vrei!	să vreți!
	să vrea!	să vrea!

Infinitiv /
*Απαρέμφατο**Gerunziu /*
*Μετοχή**Supin /*
*Σουπίνo**Participiu /*
Μετοχή

a vrea	vrând	de vrut	vrut
--------	-------	---------	------